ANKARA
HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

UZUN FİRDEVSÎ VELÂYET-NÂME BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ

Muharrem BALABAN

Tez Danışmanı
Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

EKİM 2021

ankara
İBM

UZUN FİRDEVSÎ VELÂYET-NÂME
BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ

Muharrem BALABAN

Tez Danışmanı
Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

EKİM 2021

ETİK BEYAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Muharrem BALABAN

28/10/2021

UZUN FİRDEVSÎ VELÂYET-NÂME BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ

(Yüksek Lisans Tezi)

Muharrem BALABAN

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Ekim 2021

ÖZET

Türklerin İslamiyet'i kabul etmeleriyle birlikte Arapça ve Farsçadan etkilenmeler artmaya başlamış, doğal olarak bu durum Türkçeye yansımıştır. Horasan erenleri dediğimiz Türk-İslam kültürünün manevi önderleri, İslamiyeti halka yaymak amacıyla hem yaşayış biçimi olarak bunu ortaya koymuşlar hem de yazdıkları eserleriyle geniş kitlelere ulaşmışlardır. Bu bağlamda Hacı Bektaş Velayetnamesi gerek Türkçeye katkısı gerek Anadolu kültürüne katkısı gerekse İslami inanç merkezinde Alevilik-Bektaşilik kültürüne katkısı bakımından eşsiz bir eserdir. Eski Anadolu Türkçesi diye tabir ettiğimiz dönemde Türkçenin teşekkülünde velayetnamelerin yeri yadsınamaz derecede önemli ve dikkate değerdir. XIII. Yüzyılda yazılan Hacı Bektaş Velayetnamesi de yazıldığı dönemi yansıtması bakımından incelemeye değer bir dil hazinesidir. Eserde, Türk tasavvuf edebiyatının kurucusu sayılan Hoca Ahmet Yesevi'nin öğrencisi olan Lokman-ı Perende'den ders almış Hacı Bektaş-ı Veli'nin Türk-İslam kültürü çerçevesinde Anadolu insanına örnek olan hayatı, kerametleri, giyim-kuşam şekilleri, On İki İmamlar silsilesindeki yeri ve öğretilerini aktardığı müritleriyle el verdiği halifeleri hakkında genişçe bilgilere ulaştığımız muazzam anlatı bölümleri mevcuttur. Hacı Bektaş Velayetnamesi; Türk dili, Anadolu kültürü, tarihi ve ibretlik İslami yaşayış örnekleri bağlamında okunup incelenmesi gereken bir eserdir. Bu doğrultuda TEBDİZ Projesi, geçmişle günümüz arasında köprü görevi kuran ve belki de dil uzmanları tarafından Türkiye'de bu alanda yapılan ilk özgün, modern ve sistematik büyük bir ekip çalışmasıdır diyebiliriz. Metnimizde yer alan sözcüklerin tamamı TEBDİZ sistemi içerisinde, alfabetik sıraya göre bağlamdaki yerleri ve işlevleriyle dizilmiştir. Velayetname'de geçen her sözcüğün anlamı tek tek işlenerek eserin anlamsal zenginliği ortaya konulmaya çalışılmış; aranan sözcüklerin anlamıyla birlikte -varsa- tarihsel, kültürel ve dini hikayeleriyle birlikte eser gerçek değerine ulaştırılmaya çalışılmıştır.

Bilim Kodu	:	116905
Anahtar Kelimeler	:	Eski Anadolu Türkçesi, Hacı Bektaş-ı Veli Velayet-namesi, Bağlamlı Dizin, İşlevsel Sözlük
Sayfa Adedi	:	3923
Tez Danışmanı	:	Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK

VELAYET-NAME IN VERSE BY UZUN FİRDEVSİ CONTEXTUAL INDEX AND FUNCTIONAL DICTIONARY

(M.Sc. Thesis)

Muharrem BALABAN

ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY

THE INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

October 2021

ABSTRACT

With the acceptance of Islam by the Turks, the influence of Arabic and Persian began to increase, and naturally this situation was reflected in Turkish. The spiritual leaders of the Turkish-Islamic culture, which we call the Khorasan saints, in order to spread Islam to the public, both revealed this as a way of life and reached large masses with their works. In this context, Hacı Bektaş Sainthood Writing is a unique work in terms of its contribution to Turkish language, its contribution to Anatolian culture and its contribution to Alevism-Bektashism culture in the center of Islamic belief. In the period we call Old Anatolian Turkish, the place of Sainthood Writing in the formation of Turkish is undeniably important and remarkable. Hacı Bektaş Sainthood Writing, written in the thirteenth century, is a language treasure worth examining in terms of reflecting the period in which it was written. In the work, the life, miracles, clothing styles of Hacı Bektaş-ı Veli, who took lessons from Lokman-ı Perende, who was the student of Hoca Ahmet Yesevi, who is considered the founder of Turkish Sufi literature, as an example to Anatolian people within the framework of Turkish-Islamic culture, Twelve Imams. There are enormous narrative sections in which we have access to extensive information about his place in his lineage, his followers and his caliphs, to whom he conveyed his teachings. Hacı Bektas Sainthood Writing; It is a work that should be read and studied in the context of Turkish language, Anatolian culture, history and exemplary Islamic life examples. In this direction, we can say that the TEBDİZ Project is the first original, modern and systematic great teamwork in Turkey that bridges the gap between the past and the present, and is perhaps the first in Turkey in this field by language experts. All the words in this text are arranged alphabetically within the TEBDİZ system, with their place in the context and their functions. The meaning of each word in the Velayetname (Sainthood Writing) has been processed one by one, and the semantic richness of the work has been tried to be revealed; The work has been tried to be brought to its true value, together with the meaning of the words sought, together with -if any- historical, cultural and religious stories.

Science Code	:	116905
Key Words	:	Old Anatolian Turkish, Hacı Bektaş-ı Veli Sainthood-Writing, Contextual Index, Functional Dictionary
Page Number	:	3923
Supervisor	:	Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK

TEŞEKKÜR

Ehl-i Beyt sevgisi ve On iki İmamlar… Hoca Ahmet Yesevi'nin ocağında pişmiş Lokman-ı Perende ve onun da öğrencisi olan Hacı Bektaş-ı Veli… Horasan Erenleri ve Anadolu Erenleri… Türklerin İslamiyet'le şereflenmesi ve tasavvuf kültürünün Horasan'dan Anadolu'ya gelişi, yayılışı… İşte bütün bunlar Velayet-name-i Hacı Bektaş-ı Veli'de ruh bulmuş ve canlanmıştır. Orta Asya'dan Anadolu'ya akın eden Türk halkına, İslami yaşam esaslarını ve öz kültür unsurlarını yaşatıp Hak yolunda dem sürmenin erdemliliğini; Velilik ve Kerametler bağlamında Hünkar Hacı Bektaş Veli merkezinde Eski Anadolu Türkçesinin en saf haliyle anlatıldığı eserdir Velayet-name.

Velayet-name; Türk kültür tarihi, Alevi-Bektaşi toplumu, Anadolu yaşayış biçimleri, örf, anane, gelenek-görenek, Allah dostları ve kerametleri, Anadolu Erenleri, Türk tasavvuf edebiyatı'nın en ince ayrıntısına kadar yaşanılıp anlatılması… bakımlarından henüz tam anlamıyla keşfedilmemiş bir dil, kültür ve inanç hazinesidir. Biz de çalışmamızı bu eşsiz hazinenin bir nebze de olsun bilinip gün yüzüne çıkarılması ve farkına varılması bağlamında yürütmeye çalıştık.

Bu tezde manzum olan Velayetname-i Hacı Bektaş-ı Veli Horasani eserinin TEBDİZ sisteminde hazırlanan bağlamlı dizin, işlevsel sözlüğüne yer verilmiştir.

Çalışmamızın sözlük bölümü ve buradan alınan örneklerde Gentium Plus adlı yazı fontu kullanılmıştır. Ayrıca çalışmayı hacim olarak makul seviyelerde tutmak için sözlük kısmında satır aralığı 1 cm olarak belirlenmiştir. Çalışmamızın en temel amacı, bahsettiğimiz yöntemler sayesinde Uzun Firdevsî Manzum Velayet-name eserinin anlam dünyasını tüm incelikleriyle ortaya koymak omuştur.

Çalışmamıza katkı sağlayan Arş. Gör. Gamze Aydın, Arş. Gör. Bilal Güzel, TEBDİZ projesinin yürütücüsü ve aynı zamanda danışman hocam Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak'a, çalışmamın her aşamasında beni destekleyen eşim Gülizar Balaban'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET iv

ABSTRACT v

TEŞEKKÜR vi

İÇİNDEKİLER vii

KISALTMALAR ix

1. GİRİŞ 1

2. HACI BEKTÂŞ-I VELİ 7

2.1. Hacı Bektaş-ı Veli ve Çevresi: 7

2.2. Tarihî Hacı Bektâş-ı Velî 8

2.3. Menkıbevî Hacı Bektâş-ı Velî 8

2.4. Hacı Bektaş-ı Veli'nin Kerametleri ve Don Değiştirme 10

2.5. Hacı Bektaş-ı Veli'nin Halifeleri 15

3. VELÂYET-NÂME 17

3.1. Konu 17

3.2. Üslup 17

3.3. Eserin Nüshaları 18

3.4. Eserin Dil Özellikleri 22

3.5. Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük 25

3.6. Dil İçi Bağlamla İlgili Örnekler 26

3.6.1. Eserde Kullanılan Birleşik Fiiller 26

3.6.1.1. Deyimle oluşmuş ve anlamca kaynaşmış birleşik fiiller 27

3.6.2. İsimler 27

3.6.2.1. Özel isimler 28

3.6.2.2. Yer isimleri 30

Sayfa

3.6.2.3. Dini adlar ve ifadeler 31
3.6.3. Deyimler 34
3.6.4. Arapça, Farsça ve Türkçe Tamlamalar 42
3.6.5. İkilemeler 45
3.6.6. Kalıp İfadeler 46
3.6.7. Arkaik Sözcükler 48
3.6.8. Atasözleri 50
3.6.9. Dil Dışı Bağlamla İlgili Örnekler 51
4. SONUÇ 53
KAYNAKLAR 55
EKLER 57
Ek-1. Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü 58
ÖZGEÇMİŞ 3923

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	**Açıklamalar**
A	Ayet
AS	Arkaik Sözcük
AT	Arapça Tamlama
B	Büyükşehir
Bkz.	Bakınız
BN	Bedri Noyan
Çev.	Çeviren
D	Deyim
Düz.	Düzenleyen
FB	Fahri Bilge
FT	Farsça Tamlama
Haz.	Hazırlayan
HB	Hacı Bektaş
Hz.	Hazreti
Kİ	Kalıp İfade
MK	Milli Kütüphane
S	Süleymaniye
Tas.	Tasavvuf
TDK	Türk Dil Kurumu
TEBDİZ	Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü
TT	Teoman Türkoğlu
TÜT	Türkçe Tamlama
vs.	Vesaire
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

1. GİRİŞ

Hoca Ahmed Yesevi Dergahı'nda düşün-inanç yetkinliğini tamamlayan ve Ehl-i beyt ile On İki İmamlar olmak üzere iki temel İslami inanç değerine dayanan Horasan tasavvuf düşüncesi, 13. Yüzyılda binlerce kilometreyi aşarak yıllarca süren bir süreçten sonra o tarihteki adı "Urum" olan Anadolu toprağına Hacı Bektaş Veli tarafından tanınmıştır. Hacı Bektaş Veli, yetiştiği dergahtan aldığı irfan ve kemaleti, muhteşem bir akılsal ve stratejik sistemle Anadolu'nun dört bir yanına ulaştırmış, bu sebeple Alevi-Bektaşi kitle tarafından "Pir", "Serçeşme" ve "Hünkar" sıfatlarıyla anılmış ve ulu bilinmiştir. Hacı Bektaş Veli, Anadolu'nun farklı bölgelerinde konaklayarak Sulucakara(h)öyük'ü kendine mekan belirlemiştir. Sulucakara(h)öyük bu yanıyla 13. yüzyıl Anadolu coğrafyasına ve insanına yeni bir insani model, yeni bir toplumsal yapı ve yeni bir yaşamsal felsefeyi vermeyi başarmıştır. Nitekim bu sosyolojik realite, aşıkların dilinde "onulmaz yaraya merhem olan Hacı Bektaş Veli" şeklinde estetik bir ifadeye de dönüşmüştür. Hacı Bektaş Veli, Çepni Türkmenlerinden meskun olmuş olan bir köye yerleşerek yetiştirdiği dervişler ve kurdurduğu inanç-dede ocakları ve tekkelerle Anadolu tarihinin en önemli tarihi-karizmatik önderlerinden biri olmuştur. Hacı Bektaş Veli, Horasan'dan aldığı tasavvuf ilminin dervişleriyle, Anadolu ve Balkan topraklarına yayarak Avrasya coğrafyasındaki tarihsel ve inançsal varlığımızın en önemli temellerini atmıştır. Hacı Bektaş Veli Dergahı'nın dervişleri yüzyılları aşarak bizlere ulaşan ve kamil insan okulları olan Alevi inanç-dede ocakları, Bektaşi tekkelerini uyararak her daim yaşamımızı aydınlatan çerağlarımız olmuştur. Bu boyutu ile Hacı Bektaş Veli ve dervişlerinin Anadolu tarihindeki mümtaz, asil ve vazgeçilmez değer ve öncelikleri zamanı ve insan aklını aşacak muhteşemliktedir. Bu bağlamda Güvenç Abdal'ın, Karadeniz Bölgesi'nde Seyyid Cemal Sultan ve Rasul Baba'nın Eskişehir Kütahya ve Afyonkarahisar aralığında, Koluaçık Hacım Sultan'ın Uşak diyarında, Sarı İsmail'in Denizli'de, Karadonlu Can Baba'nın Sivas ve Erzincan bölgelerinde ve de Sarı Saltuk'un Balkan topraklarındaki hizmet ve himmetleri tarihimizin ve geçmişin üzerinden filizlenen geleceğimizin en güzide onur ve gurur abideleridir. [1]

Hacı Bektaş-ı Veli'nin eserleri arasında; Besmele Şerhi, Fatiha Suresi Tefsiri, Makalat, Kitâbü'l-Fevâid, Hacı Bektaş'ın Nasihatleri, Makâlât-ı Gaybiyye ve

[1] M. Fatih Köksal, "Uzun Firdevsi Manzum Velâyet-Name", AAD Yayınları, Ankara 2018, sayfa XIII

Kelimât-ı Ayniyye bulunmakla birlikte çalışmamızın asıl amacı Velayet-name'yi incelemektir. Velâyet-name'nin Alevi-Bektaşi toplumu için ne kadar önemli bir eser olduğu herkesin malumudur. Her ne kadar aralarında birkaç asırlık fark olan kimseleri birbiriyle görüştürmek gibi tarihe ve kronolojiye uygun düşmeyen bazı olayları barındırsa da başta Hacı Bektaş-ı Veli olmak üzere Anadolu erenlerinden birçoğu hakkında yarı destansı, yarı hakiki bilgileri bir arada bulabildiğimiz değerli bir kaynaktır Velâyet-name… Velâyet-name'nin içindeki mankabeler, romanlara ilham olmuş, ders kitaplarına girmiş, film senaryolarına kaynaklık etmiştir.

Velâyet-name denilince kuşkusuz ki, ilk defa Abdülbaki Gölpınarlı tarafından yayımlanan mensur Velâyet-name akla gelir. Velâyet-name'nin biri mensur diğeri manzum olmak üzere iki şekli olduğu ise pek bilinen bir husus değildir. Mensur Velâyet-name'nin daha tanınıyor olmasında, yazma nüshalarının çokluğu, metnin Arap harfleriyle de basılmış olması ve nihayet Gölpınarlı'nın sözünü ettiğimiz neşrinin rolü büyüktür. Manzum Velâyet-name ise varlığından çok haberdar olunan bir eser değildir.

Bu çalışmada, bugüne kadar Uzun Firdevsi'nin yazdığına dair güçlü kanaatler bulunmasına rağmen ona ait olup olmadığı kesinlikle ispat edilemeyen manzum Velâyet-name'nin dört nüshası üzerinden tenkitli neşri yapılmıştır. Nüsha araştırmaları ve metin çalışmalarımız esnasında eserin kaynaklarda Uzun Firdevsi, Firdevsi-i Tavil ve Firdevsi-i Rumi olarak anılan 15. Yüzyıl şairlerinden Şerefeddin Musa (ö. 1517'den sonra) tarafından kaleme alındığı netleştirilmiş oldu. Bundan başka, daha önce Abdülbaki Gölpınarlı tarafından öne sürülen mensur Velâyet-name'nin de Firdevsi'ye ait olduğu kanaati, ortaya konan delillerle teyit edildi. Eserini önce mensur (düz yazı) olarak kaleme alan Firdevsi –muhtemelen şiir dilinin tesir gücünden dolayı- sonradan cüz'i farklılıklarla manzum hale getirmiştir.[2]

Velâyet-name'de anlatılanlar bakımından kafirlerle mücadelenin ele alındığı birçok bölüm bulunmakla beraber, eser baştan sona kadar Türkçe'nin bir zaferi, diğer dillere karşı dimdik ayakta duruşu, anlatı ve üslup bakımından hep öz kaynakların kullanıldığı tamamen milli ve yerli bir kimliğe sahiptir. Bu yönüyle Velâyet-name, üzerinde durulması gereken bir şaheser, Eski Anadolu Türkçesini yansıtması

[2] M. Fatih Köksal, "Uzun Firdevsi Manzum Velâyet-Name", AAD Yayınları, Ankara 2018, sayfa XV

bakımından kaynak kitap, İslamiyet'in yayılışı bakımından bir gazavat-name, Hacı Bektaş-ı Veli'nin kerametlerinin destansı-efsanevi bir üslupla anlatılması açısından da gerçek bir "Velâyet-name"dir.

Velâyet-name; her bölümünün bir kitap boyutunda anlatılabileceği, her kerametin öğüt dolu uzunca bir hikayeye, bir romana dönüşebileceği, her olayın her sırrın bir esrarının olduğu, eserde Hacı Bektaş-ı Veli'nin "Hamur Kaya"yı yoğurması ve bir avuç unla 40 gün ekmek pişirmesi gibi artan ama eksilmeyen, tasarruftan tasavvufa uzanan parıldayan bir yol olan, kış günü kuru ağaçtan biten elmayı Fatma Ana'nın elinden yiyenlerin şifa bulması gibi, okuyanların gönlüne şifa vermesi gibi birçok vasıflara sahiptir. Hacı Bektaş-ı Veli, etrafındakilerle birken bin olan, ben iken biz olan, aşk yolunda per iken Pir olan özelliklere bürünür. Eserde de anlatıldığı üzere ve bizim de alt başlık olarak dile getirdiğimiz "don değiştirme" evrenin ve tüm varlıkların insan merkezinde ve insan için dönüştüğünü anlatan bir kavramdır.

Hacı Bektaş Velâyet-namesi, Hacı Bektaş-ı Veli'nin hayatını, kerametlerini, giyim-kuşamını, erkanını ve müritleri vasıtasıyla kendisi hakkında anlatılan menkıbelerin bir araya getirilmesiyle oluşan bir eserdir.

Hacı Bektaş-ı Veli Velâyet-namesi'nin en eski nüshası, Hacıbektaş'taki tekkesinden gelen ve bugün Ankara Kütüphanesinde bulunan nüshadır. Hangi tarihte yazıldığı bilinmeyen bu nüsha Hicri 1034 yılı Rebiü'l-evvel ayında (Miladi 13 Kasım-12 Aralık 1624) Ali Çelebi tarafından daha eski bir nüshadan kopya edilmiştir. Abdülbaki Gölpınarlı, bu nüshayı esas alıp tıpkıbasım ile birlikte 1958 yılında yayına hazırlamıştır.[3]

Çalışmamız, ortak bir sözlük çalışması olan TEBDİZ (Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü) projesi kapsamında hazırlanmıştır. Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü adı altında hazırlanan ve başta Klâsik Türk edebiyatı olmak üzere Türk edebiyatının tüm eserleri ve çeşitli tarihi metinlerin işlevsel ve bağlamsal sözlüklerini oluşturmayı hedefleyen söz konusu proje, Türk edebiyatının söz varlığını ortaya koymayı hedeflemiştir. Söz varlığının dizinsel ve işlevsel olarak ortaya konulması eserlerin yazıldığı dönemin sosyal, kültürel, sanatsal, dilsel ve edebi birçok özelliğinin belirlenmesine katkıda bulunacaktır. Proje kapsamında sisteme www.edebiyatvakti.com sitesinde yer alan

[3] S. Kardaş, Ali Nihani'nin Manzum Hacı Bektaş Velayet-namesi, Doktora Tezi, Erzurum 2016, S. 9.

ve 28.12.2016 tarihinde güncellenmiş verilere göre 519 tane eser, 500.000 madde başı, 1.000.000'dan fazla atasözü, deyim vs., 20.000.000'dan fazla kelime 774 araştırmacı tarafından girilmiştir. TEBDİZ projesi kapsamında tarafımızdan hazırlanmış olan "Uzun Firdevsi Velâyet-name Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü" adlı çalışmamız, özellikle 15. yüzyılın sosyal, kültürel, sanatsal, dilsel ve edebi hareketlerine ışık tutmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda Uzun Firdevsi Manzum Velâyet-name Velâyet-name-i Hacı Bektaş-ı Veli Horasani'de yer alan bütün sözcükler, işlevsel olarak anlamlandırılmıştır. Anlamlandırma işleminde şiirin arka planında işlenen anlam katmanının tam olarak ortaya çıkabilmesi için bütün sözcüklerin varsa gönderimleri de belirtilmiştir. Böylece şiirin okuyucuya sunduğu anlamlandırma alanlarına atıflar yapılmıştır. Bağlamlı dizin çalışmaları ilk olarak kutsal metinleri anlamak için uygulanmış çalışmalardır. Bu anlamda yapılan çalışmaların bilinen ilk örneği Alexander Cruden tarafından 1738 yılında2 Londra'da yayımlanan "A Complete Concordance to the Holy Scriptures of the Old and New Testament" adlı çalışmadır.3 Bağlamlı dizin çalışmalarının ilk uygulandığı edebi metinler ise daha çok Shakespeare odaklıdır. Horace Horward Furness tarafından 1875 yılında Philadelphia'da yayımlanan "A concordance to Shakespeare's poems" 4 adlı bu çalışmaların ilki olarak bilinir. 5 Türkiye'de bu konuda yapılan ilk çalışma Furkan Öztürk tarafından 2007'de Doktora Tezi olarak hazırlanan "Bâkî Dîvânı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel 2 Ayrıntılı bilgi için bkz.: Julia Keay, (2017, 6-3). www.historyofinformation.com: http://www.historyofinformation.com/expanded.php?id=3482. 3 Çalışmanın 1988 tarihli baskısı için bkz.: Alexander Cruden, (1988). Cruden's Complete Concordance to the Old and New Testaments. Michigan: Zondervan. 4 Ayrıntılı bilgi için bkz.: (https://archive.org/details/aconcordancetos00furngoog). 5 Çalışmanın 2017 tarihli baskısı için bkz.: Horace Howard Furness, (2017). A Concordance to Shakespeare's Poems: An Index to Every Word Therein Contained (Classic Reprint). London: Forgotten Books.Ayrıca hem kutsal hem de edebi metinlerle ilgili yapılan çalışmalara dair daha ayrıntılı bilgi için bkz.: Özer Şenödeyici, (2015). Nâilî Dîvânı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]. İstanbul: Serüven Kitap; Özer Şenödeyici, (2017, Winter). Üslûp Araştırmaları Açısından Bağlamli Dizin ve İşlevsel Sözlük Çalışmaları: Nâilî Örneği. Journal of Turkish Language and Literature, 3(1), 282-306.4 Sözlük]" adlı çalışmadır (Öztürk, 2007) 6. Söz konusu çalışmada Bâkî Dîvânı'nda yer alan her sözcük metin

içinde kazandığı anlamla değerlendirilmiş ve her maddenin altında söz konusu maddeyle ilgili bütün beyitler gösterilmiştir. Bir sözcüğün kazandığı faklı anlamlar maddeler halinde ayrıca ele alınmış ve tanıklarıyla gösterilmiştir. İkinci çalışma ise Özer Şenödeyici tarafından 2011'de Doktora Tezi olarak hazırlanıp 2015'te yayımlanan "Nâilî Dîvânı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]" adlı çalışmadır (Şenödeyici, 2015). Bu çalışmada da tüm sözcüklerin bağlamdaki anlamı ortaya konmuştur. Ancak tanık göstermede Şenödeyici, tüm tanıkları göstermek yerine her maddede beş tanığı gösterip geri kalanlara atıflarda bulunmuştur. Biz, çalışmada bu iki çalışmadan hem oldukça fazla faydalandık hem de bu iki çalışmayı örnek alarak çalışmayı oluşturduk. Hem Furkan Öztürk (Öztürk, 2008) hem de Özer Şenödeyici'nin (Şenödeyici, 2017) söz konusu tez çalışmalarından hareketle kaleme aldıkları bir de makaleleri mevcuttur. Ayrıca Erdoğan Boz'un X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni'de sunulan ve Eskişehir Valiliği tarafından "X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri" adlı kitapta yayımlanan "Yunus Emre Dîvânı'nın Bağlamsal Sözlüğü ve Dizini Üzerine Bir Deneme" adlı bir bildiri de mevcuttur. Bu çalışmada boz, "saz" kelimesi üzerinden bağlamsal sözlük ve dizin çalışmalarının önemini ve faydalarını vurgulamaya çalışır (Boz, 2011). Böylece, bu tür çalışmaların gerekliliğini ortaya çıkarma çabası gösterir. Nebi Uysal 2012'de "Ağız Araştırmalarında Bağlamsal Sözlük ve Dizin Kullanımı" adıyla bu tarz yaklaşımların önemini vurgulayan bir makale yazmıştır (Uysal, 2012).

Yukarıda değindiğimiz çalışmaların yanı sıra, günümüzde birçok araştırmacı, TEBDİZ projesi kapsamında çeşitli edebiyat ve tarih metinlerini bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük oluşturacak şekilde dijital ortama aktarmaktadır. Bu çalışmalardan tamamlanan ve Yüksek Öğretim Tez Merkezi'nde yer alan çalışmalar şunlardır: Orhan Kılıçarslan, "Hayâlî Bey Dîvânı'nın incelenmesi-bağlamlı dizini ve işlevsel sözlüğü" (Kılıçarslan, 2016); 7 Eda Tuncer, "Sükkeri Dîvânı sözlüğü [Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük]" (Tuncer, 2016); Nebi Çelik, "Edirneli Şevki Dîvânı bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük" (Çelik, 2016); Serper Acar, "Necati Bey Dîvânı sözlüğü (Bağlamlı 6 Bu çalışmanın kitap şeklinde basılmış hali için bkz.: Furkan Öztürk, (2016). Bâkî Dîvânı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]. İstanbul: DBY Yayınları. 7 Bu çalışma doktora tezi olarak diğerleri ise yüksek lisans tezi olarak yayımlanmıştır.5 dizin ve işlevsel sözlük)" (Acar, 2009). Çalışmada adı geçen tüm

eserler incelenerek çalışmanın amacını ortaya koyacak en uygun yöntem belirlenmeye çalışıldı.

2. HACI BEKTÂŞ-I VELİ

2.1. Hacı Bektaş-ı Veli ve Çevresi:

Hacı Bektaş-ı Veli Türbesinden gelen ve Ankara Kütüphanesinde bulunan Giritli Derviş Ali (Resmî Ali Baba) tarafından kopya edilmiş Velâyetnâmede, Hacı Bektaş-ı Veli'nin 669 (1209/1210)'da doğduğu, 63 yıl yaşayarak 669 (1270/1271)'de öldüğü ifade edilmiştir.

Lokman-ı Perende'den ilk eğitimini aldığı ve Ahmet Yesevî'nin öğretilerini takip ettiği ve onun halifesi olduğuna inanılır. Velâyetnâmede İbrahim-i Sâni'nin oğlu olduğu ifade edilmektedir.

Elvan Çelebi, Hacı Bektaş-ı Veli'nin, Baba İlyas'ın halifesi olduğunu, ancak Şeyh Edebâli ile birlikte isyana katılmadığını ifade eder. Ancak Elvan Çelebi'nin "taş üzerinde taş, omuz üzerinde baş konulmadığı" can pazarı yaşanan bir dönemde dedesinin halifelerini ya da halifelerinden birini korumak ve kollamak adına isyana katılmadığını/katılmadıklarını söylemiş olabileceği gözden kaçırılmamalıdır. [4]

Velâyet-nâme'den de anlaşılacağı üzere Hacı Bektaş-ı Veli'nin babası İbrahim- i Sani On İki İmamların yedincisi olan Musa Kazım'ın soyundandır:

DER-BEYĀN-I NESEB-İ ḤAŻRET-İ ḪUNKĀR ḤĀCĪ BEKTAŞ-I VELĪ - ḲADDESE SIRRAHŪ-*

Baḥre'l-ensāb-ı Kebīr'de böyle dir
Ḥācī Bektaş-ı Velī'den ol ḫabīr (139)

Atası Seyyid Muḥammed'dür yaḳīn
Daḫı İbrāhīm dirlerdi beyin (140)

Mūsī-i Kāẓım'uñ oġlıdur ol er
Ceddi Bekdaş-ı Velī'nüñ muʿteber (144)

On İki İmamlar sırasıyla; Hz. Ali, İmam Hasan, İmam Hüseyin, Zeynel Abidin, Muhammed Bakır, Cafer Sadık, Musa-yı Kazım, Ali Rıza, Muhammed Taki, Ali Naki, Hasan Askeri, Muhammed Mehdi'dir. Görüldüğü gibi Hacı Bektaş-ı

[4] Leyla Akgül, Pir Sultan Abdal Sözlüğü, La Kitap Yayınları, Ankara 2014, s. 223

Veli'nin soyağacı ve manevi bağı silsile yoluyla Hz. Ali'ye kadar ulaşır. Bu durum, Hacı Bektaş-ı Veli'nin öğretilerinin ve oluşturmuş olduğu tarikatın bir adının da "Alevilik" olduğunu göstermektedir.

2.2. Tarihî Hacı Bektâş-ı Velî

Hacı Bektâş-ı Velî'nin tarihî şahsiyeti ve Anadolu'ya gelmeden önceki hayatı hakkında *Velâyetnâme*'de yer alan menkıbevî bilgiler dışında kesin bir şey söylemek mümkün değildir. Ancak onun "Horasan erenleri" diye bilinen Kalenderiyye akımına mensup sûfîlerden biri, dolayısıyla Horasan Melâmetiyye mektebinden olduğuna muhakkak nazarıyla bakılabilir. Bu sebeple XIII. yüzyılda Cengiz istilâsı sebebiyle Anadolu'ya vuku bulan derviş göçleri arasında, aynı mektebe mensup Yesevî veya daha kuvvetli bir ihtimalle Haydarî dervişlerinden biri olarak Anadolu'ya gelmiş olmalıdır. Hacı Bektâş-ı Velî, yine *Velâyetnâme*'ye göre Sulucakarahöyük'te bir Türkmen şeyhi olarak bir yandan kendi cemaati içinde mürşidlik görevini sürdürürken bir yandan da bugünkü Ürgüp yöresindeki hıristiyanlarla sıkı ilişkiler geliştirip onların ihtidâsına zemin hazırlamıştır. Ayrıca şamanist Moğollar'ın da Müslümanlığı kabul etmeleri için yoğun faaliyet göstermiş, halifelerini bu amaçla Anadolu'nun dört bir köşesine yollamıştır.

2.3. Menkıbevî Hacı Bektâş-ı Velî

Bektaşîlik'ten başka hiçbir tarikatın pîri bu derece muazzam bir kültün, güçlü bir imanın ve kutsallığın konusu olmamıştır. Hemen hiçbir tarikatın pîri Hacı Bektâş-ı Velî'nin Bektaşîlik'teki yeriyle karşılaştırılamaz. Tarihî Hacı Bektâş-ı Velî'nin menkıbevî, hatta menkıbevîlikten de öte mitolojik Hacı Bektâş-ı Velî'ye dönüşerek böyle bir kutsallık kazanması ve bir iman konusu olması hadisesinin nasıl meydana geldiği ve hangi sürecin ürünü olduğu ve bu sürecin nasıl gerçekleştiği gibi önemli soruların cevabı, Antalya-Elmalı yakınındaki Tekkeköy'de bulunan türbesinde medfun Abdal Mûsâ'da düğümlenmektedir. M. Fuad Köprülü, XIV. yüzyılda Hacı Bektâş-ı Velî'nin Sulucakarahöyük'teki tekkesinden yetişen bu mühim şahsiyetin Hacı Bektâş-ı Velî kültünün yayılmasında nasıl büyük bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Köprülü'nün incelemelerinden ve daha sonraki araştırmalardan çıkan sonuca göre yaşadığı dönemde pek tanınmayan bu mütevazi Türkmen şeyhini, gerek

hayatta iken gerekse ölümünden kendi zamanına kadar geçen süre içinde üretilen menkıbeler aracılığıyla yeni kurulmakta olan Osmanlı Beyliği başta olmak üzere bütün Orta ve Batı Anadolu'da tanıtarak âdeta tekrar hayata kavuşturan Abdal Mûsâ olmuştur. XIV. yüzyılın ilk çeyreğinden sonra Hacı Bektâş-ı Velî Tekkesi'nin şeyhi olan Abdal Mûsâ, beraberindeki bir kısım Haydarî dervişleriyle birlikte yeni kurulmakta olan Osmanlı Beyliği topraklarına gitmiş, orada Orhan Gazi'nin hizmetine girerek fetihlere katılmış ve başarılı olmuştur. Fakat onun gerçekleştirdiği asıl büyük iş, birlikte savaştığı Osmanlı gazilerine Hacı Bektâş-ı Velî'nin menkıbelerini anlatarak onu tanıtması olmuştur. Abdal Mûsâ bunu önce Bursa havalisinde yapmış, daha sonra buradan Bergama ve yakınlarına geçmiş, oradan da Antalya'ya giderek yerleştiği bugün Tekkeköy adını taşıyan yerdeki zâviyesinde sürdürmüştür.

Bu süreç içinde menkıbeleşen tarihî ve efsanevî geleneklerin XV. yüzyılın son yıllarında yazıya geçirilmiş şeklinden ibaret olan *Velâyetnâme* çoğunluğu itibariyle bu mitolojik Hacı Bektâş-ı Velî'yi yansıtır. Ancak bu husus eserin tarihî hiçbir temeli bulunmadığı anlamına gelmez. *Velâyetnâme*'de Hacı Bektâş-ı Velî'nin tarihî şahsiyetini aydınlatmaya yarayacak oldukça değerli ipuçları da vardır. Alevî-Bektaşî toplulukları bugün Hacı Bektâş-ı Velî'yi *Velâyetnâme*'nin takdim ettiği mitolojik çerçevede tanırlar.

Velâyetnâme'deki Hacı Bektâş-ı Velî'nin en belirgin niteliği on iki imam soyuna nisbet edilmesi, yani Peygamber soyuna mensup bir seyyid olmasıdır. Babası İbrâhîm-i Sânî, İmam Mûsâ el-Kâzım neslindendir ve Horasan hükümdarıdır; dolayısıyla Hacı Bektâş-ı Velî bir şehzadedir. Küçükken önce ünlü sûfî Lokmân-ı Perende'nin, ardından onun tavsiyesiyle Ahmed Yesevî'nin yanında eğitilir. Daha o zamanlar birçok keramet göstererek herkesi hayretler içinde bırakır. Ahmed Yesevî'nin "nefes evlâdı" olan Kutbüddin Haydar'ı esir düştüğü Bedahşan ilindeki kâfirlerin elinden kurtarır. Daha sonra onun artık olgunlaştığını gören Ahmed Yesevî, kendisine halifelik sembolleri olan cihâz-ı fakrı (taç, şamdan, seccade, sofra ve alem) teslim eder, beline tahta kılıcını kuşatır ve Diyârırûm'u irşad etmekle görevlendirir. Önce Mekke'ye giderek hac görevini ifa eden Bektaş "hacı" unvanını alır. Dönüşte Necef'i ve Kerbelâ'yı ziyaret edip Anadolu'ya geçer. Buradaki Rum erenleri onun gelişinden haberdar olurlarsa da buna pek sevinmezler. Hacı Bektâş-ı

Velî, Çepni oymağına mensup konar göçer birkaç evin kışlığı durumundaki Sulucakarahöyük'e gelir ve Kadıncık Ana'nın evine misafir olur. Bu arada kerametleriyle dikkat çeker. Geçimini sağlamak için köyün sığırlarını güder. Bir müddet sonra bugünkü dergâhın yerinde ilk inziva mahalli olan Kızılca Halvet'i yapar. Hacı Bektâş-ı Velî artık kendini kabul ettirmiş ve mürid edinmeye başlamıştır. Ünü çabuk yayılır. Çevredeki velîler onu kıskanır ve çeşitli sınavlardan geçirirlerse de hepsini utandırır. Avucundaki yeşil beni göstererek Hz. Ali'nin mazharı olduğunu, yani onun kendi bedeninde zuhur ettiğini ispat eder. Böylece Rum'un en büyük evliyası olduğu anlaşılır. Buraya kadar anlatılanlardan çıkan sonuca göre Hacı Bektâş-ı Velî'nin asıl şöhreti ve etrafında teşekkül eden muazzam kült onun vefatından sonra oluşmuştur. Bu kültün esas kaynağı da o zamanlar çok muhtemel olarak bir Haydarî zâviyesi olan Sulucakarahöyük'teki dergâhıdır.[5]

2.4. Hacı Bektaş-ı Veli'nin Kerametleri ve Don Değiştirme

Hacı Bektaş-ı Veli'nin menkabevi ve efsanevi birçok kerameti vardır. Bu kerametlere Velayet-name'de de uzun uzadıya rastlayabiliyoruz. Nitekim Velayet-name'nin henüz başlarında Hacı Bektaş-ı Veli'nin elini Kutb-ı Haydar'ın başına sürmesiyle saç bitirme hadisesi bunlardan biridir:

Aġzı yarından başına çün sürer
Başı keli gidüben ṣaçı biter (692)

Hacı Bektaş-ı Veli'nin Haydar'ı kurtarmak için şahin kılığına girip kafir memleketine akın etmesi şu şekilde anlatılır:

Ol zamān kim Ḥācī Bektaş Ḫūnkār
Girdi şāhīn şekline şöyle ki var

Didi b'ismillāh açuban bāl ü per
Ol Bedaḫşān mülkine varup geçer

Çünki kāfir ilini Bektaş görür
Ḳalḳuban pervāza çevre göz urur

[5] Ahmet Yaşar Ocak, İslam Ansiklopedisi Hacı Bektaş-ı Veli maddesi

Bildi çün kim Ḳuṭb-ı Dīn'i ḳandadur
Ol maġāra içre ḥabs efgendedür (682-685)

Hacı Bektaş-ı Veli'nin duasından sonra Allah'ın ejderhaya emir vermesi ve kafir memleketindeki bütün su kaynaklarını ejderhanın içmesiyle kıtlığın oluşması hadisesine vurgu yapılmıştır:

Ḥācī Bektaş çoḳ münācāt eyledi
El götürüp bed-duʿā key diledi

Didi yā Rab ḳıl musallaṭ ejdehā
Bulmaya mülḥid ḳaçup rāh-ı reha (951/952)

Hacı Bektaş-ı Veli'nin Allah'a dua etmesiyle yedi başlı ejderhanın kafirlere korku salması ve kafirlerin Hacı Bektaş-ı Veli'nin ermiş olduğunu ileri sürmeleri ve bunun sonucunda da Müslüman olmaları dile getirilir:

Şol kiʿāḳıldı Müsülmān oldılar
Kim vilāyet görüp eri bildiler (884)

Fatma Bacı'nın Anadolu Erenleriyle oturup sohbet ettiği bir vakit Hacı Bektaş-ı Veli güvercin tonunda (kılığında) meclise gelir:

Gökçe gögercin ṭonına girdiler
Süzilüben yir yüzine indiler

Şuluca Ḳarayük'üñ üstine tīz
Ḳondı bir ṭaş üzerine olʿazīz (1216/1217)

Hacı Bektaş-ı Veli, kuru tohumdan kavunları filizlendirip hemen olgunlaştırması kerametine vurgu yapılır:

Bir zamān bostāncı işin işledi
Soñra ṭurubanı barmaḳ dişledi

Dikilürken būstān ḳavun bite
Kim diye keyfiyyetin bunuñ nite

Bu kerāmetler vilāyetden gelür
Evliyā'ullāh olan böyle ḳılur (1405/1406/1407)

Hacı Bektaş-ı Veli, Hırka Dağı'nda itikafa girdiği sırada ardıç ağacı dallarını Hünkar'a doğru gölgelik yapar ve yönünü de Kıble'ye doğru döner:

Pes ol arduç ḳıbleye ḳarşu döner
Ḫūnkār üzre püri budaġı iner

Ḳıldı ol ardıç dibinde iʿtikāf
Erbaʿīn çıḳardı anda bī-ḫilāf (1502/1503)

Yine Hacı Bektaş-ı Veli Hırka Dağı'nda dervişleriyle gezerken dervişlerine çalı çırpı toplayıp getirmelerini söyler ve bir ateş yakılır, Hünkar ateşin etrafında kırk kez dolanır (Sema eder). Ardından hırkasını çıkararak yanıp kaybolan ateşten kalan külleri "düştüğü yerden odun bitsin" diyerek havaya savurmuştur. Bu olaydan sonra Hırka Dağı'nda odun ortaya çıkmıştır ve Velayet-name'de anlatılana göre de bu odunlar kıyamet gününe kadar yanacaktır.

Āteşi ḳırḳ kez ṭolanup ṭurdı hem
Çıḳarup ḫırḳasın ol kān-ı kerem (2146)

Şimdi daḫı ol odundur kim yanar
Tā ḳıyāmet yanısardur yanısar (2153)

Er naẓarı kīmyādur iy ʿazīz
Er naẓarın alup ol ehl-i temiz (2154)

Seyyid Mahmud Hayrani ile Hacı Bektaş-ı Veli'nin Alleler Sırtı'nda buluşması da bir diğer efsanevi anlatılardandır. Seyyid Mahmud Hayrani, Hacı Bektaş-ı Veli'yi görmek için arslana biner ve yılanı da kamçı olarak kullanır. Bunu duyan Hacı Bektaş-ı Veli de "O canlıya binmiş, biz de cansıza binelim" diyerek kaya üzerine binerek bir kuş gibi Alleler Sırtı'na gelerek Seyyid Mahmud Hayrani'yi karşılar:

Aḳşehir'den Sīd Maḥmūd nām ʿazīz
Var-ımış bir evliyā ehl-i temīz

Aṣlana binüp yılandan tāziyān
Üc yüz abdāl-ıla geldi bu zamān

ʿAlleler Ṣırtı'na yaḳın irdiler
Bu ḫaber aṣlını böyle virdiler (2879/2880/2881)

Dir ol er bindi-y-ise cānluya ger
Cānsuza binüp varalum dir ḫaber

Ol Ḳızılca Ḫalvet'üñ ḳurbında dir
Vardı bir ḳızıl ḳaya olġıl ḫabīr

Büyük-idi ol ḳaya dīvār mišāl
Ḳatına irişdi Ḫūnkār bī-melāl (2883/2884/2885)

Hacı Bektaş-ı Veli'yi bu şekilde gören Seyyid Mahmud Hayrani, Hacı Bektaş-ı Veli'nin ermiş olduğunu anlar ve ondan af diler.

Yine bir Hacı Bektaş-ı Veli çilehanede (mağarada) tefekkür ederken Erenlerden bir grup ziyarete gelir. Mağaranın çok karanlık olduğunu, bir pencere olsa daha aydınlık ve havadar olacağını söylemeleri üzerine Hacı Bektaş-ı Veli yumruğuyla mağaranın duvarına vurur ve bir insanın sığacağı büyüklükte bir delik açılır:

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā
Yumruġıyla urdı ol dem ḳayaya

Bir adam ṣıġacaġı miḳdārı yir
Açılur ṭaşdan hemān olġıl ḫabīr

Ḫoş żiyā-y-ıla pür oldı ol mekān
Görüp anlar didiler aḥsent i cān

Pāyine yüz sürüp aldılar duʿā
Didiler taḥsīn eyā merd-i Ḫudā (2277/2278/2279/2280)

Bunu gören Erenler, Hacı Bektaş-ı Veli'nin kerametini görerek ayağına yüz sürdüler ve hayır duasını alarak oradan uzaklaştılar.

Görüldüğü üzere, Velayet-name'de bu türden sayısız anlatılar yer almaktadır:

Hacı Bektaş-ı Veli'nin Kutb-ı Haydar'a gaibden kırk hurma vermesi,

Hacı Bektaş-ı Veli'nin duasıyla kafir memleketinde kırk gün karanlık (gece) olması, yağmurun yağmaması, ısı ve ışık kaynaklarının yok olması, kıtlığın baş göstermesi,

Hacı Bektaş-ı Veli'nin taşı, bıçakla bir hıyar gibi kesmesi,

Hacı Bektaş-ı Veli'nin bir avuç unla kırk gün ekmek pişirmesi,

Hacı Bektaş-ı Veli'nin kış günü kuru ağaçtan elma bitirmesi (elmaları Fatma Ana'nın elinden yiyenlerin şifa bulması)

Harmanından buğday vermeyen köylünün tahıllarının taş olması, altın ve gümüşlerinin de taş olması,

İki adet buğday yutan adamın gebe kalması ve iki erkek çocuğunun olması, (Bkz. Buğday Oğulları)

Akça Koca'nın burçak tarlasında çalışırken Hacı Bektaş-ı Veli'nin tüm burçakları bir araya toplaması kerameti ve Akça Koca'nın emeksiz olduğu gerekçesiyle kabul etmemesinden dolayı Hacı Bektaş-ı Veli'nin burçakları tekrar eski haline dönüştürmesi,

Kavga eden iki çocuktan birinin ölmesi üzerine ölen çocuk Hacı Bektaş-ı Veli'ye getirilmesi ve Hacı Bektaş-ı Veli'nin duasıyla ölen çocuğun dirilmesi,

Hacı Bektaş-ı Veli'nin Karadeniz'de mahsur kalan gemiyi kurtarması vb. gibi birçok efsanevi olaylar Velayet-name'deki kerametlere örnek verilebilir.

Bütün bunlardan da anlaşılıyor ki Hacı Bektaş-ı Veli, Anadolu'nun Türkleşmesinde ve İslamlaşmasında hem yaşayışıyla hem kerametleriyle hem de her hareketinde "insanı" temele almasıyla Anadolu Erenlerinin en önde gelenlerindendir. Onun yaşayışı, hayat felsefesi, kurduğu tarikat ve etrafındaki Anadolu halkı, hepsinin buluştuğu yer "Velayet-name" olmuştur. Velayet-name de döneminin Türkçesi'ni en saf haliyle yansıtmış, Hacı Bektaş-ı Veli merkezinde meydana gelen olayları asırlar sonrasında bile ilk günkü tazeliğiyle bizlere ulaştırmıştır.

Bu sayede Hacı Bektaş-ı Veli'nin ve ona yakın kişilerin don değiştirme, keramet bağlamında yaşadıklarını ilk günkü heyecanı ile okuma ve anlama fırsatı bulmuş oluyoruz. Özellikle şu noktaya vurgu yapmak isteriz ki Hacı Bektaş-ı Veli, karasal iklimin hüküm sürdüğü İç Anadolu (Nevşehir civarları) Bölgesi'nde yaşamasına rağmen, darda kalanlara yardım etmek amacıyla tayyı mekan ederek kimi zaman deniz üzerinde bulunmuş, kimi zaman halifeleri aracılığıyla insanları dine davet etmiş, kimi zaman kuş kılığında gökyüzünde görünmüştür. Bütün bu anlatılar onun Anadolu'nun Türkleşmesi, tarikatların bir sistematiğe kavuşması ve

her şeyden önce insana ve tüm canlılara değer verilmesi bağlamında önem arz etmektedir.

2.5. Hacı Bektaş-ı Veli'nin Halifeleri

Hacı Bektaş-ı Veli'nin öğretilerini aktardığı, İslam ve tasavvuf kurallarını öğreterek kendi yerine seçtiği birçok halifesi vardır. Bunlardır bazıları; Cemal Seydi, Koluaçık Hacım, Sarı İsmail, Baba Resul, Receb Seydi, Sarı Kadı, Ali Baba, Menteşe Baba, Barak Baba, Yahya Paşa, Saru Alemlü, Dost-Hüda, Bahaddin-i Atlas-puş, Hızır Samut, Emir Cem… Hacı Bektaş-ı Veli'nin icazet verdiği bu halifeler, gerek Hacı Bektaş-ı Veli hayattayken gerekse Hacı Bektaş-ı Veli'nin vefatından sonra, Bektaşilik kültürünü, tasavvuf öğretilerini ve İslamiyet'i yayma çabalarına girmişlerdir.

Velayet-name'de Hacı Bektaş-ı Veli'nin Karayük'te otuz altı yıl kaldığından ve bu süreçte otuz altı bin çerağ (çıra) yaktığından bahsedilmiş ve üç yüz atmış halife yetiştirdiğine, onlara icazet verdiğine vurgu yapılmıştır:

Otuz altı yıl içinde iy ʿazīz
Otuz altı biñ çırāḳ uyardı tīz

Üç yüz altmış ḫalīfe der-naẓar
Ḫizmetin eyler onuñ doġrı ḫaber

Hep ʿalem tuġ u icāzet ehli-di
Çār ʿalāmetle inābet ehli-di (4715/4716/4717/4718)

Velayet-name'de zikredilen üç yüz atmış halifeden en ulusunun Cemal Seydi olduğu dile getirilir ve bazılarının adları şöyledir:

Cemal Seydi, Koluaçık Hacım, Sarı İsmail, Baba Resul, Receb Seydi, Sarı Kadı, Ali Baba, Barak Baba, Menteşe Baba, Yahya Başa, Saru Alemlü, Dost-Hüda, Bahaddin-i Atlas-Puş, Hızır Samut, Emir Cem,… :

Bil Cemāl Seydī-y-idi eñ ulusı
Muʿteber maʿrūf u meşhūr bellüsi

Ṣaru İsmāʿīl durur baʿd ez-īn
Evliyā sırdaşıdur ol pāk-dīn

Daḫı andan bil Ḳolaçıḳ Ḥācī’dur
Ol güzīn er evliyā ser-tacıdur

Hem Baba Resūl durur biri daḫı
Gürbüz er durur muḥaḳḳaḳ iy aḫı

Hem Receb Seydī ve Ṣaru Ḳāḍī’dur
Ḥażret-i Ḫūnkār bulardan rāżīdur

ʿAlī Baba Menteşe Baba biri
Er naẓarın almış-ıdı her biri

Hem Baraḳ Baba vü Yaḥyā Başa’dur
Ḫizmeti erüñ bulara pīşedür

Hem Mucur Seydīsi’dür biri de bil
Ṣaru ʿAlemlü’dür adı fehm ḳıl (4726/4727/4728/4729/2730/2731/2732/2733).

3. VELÂYET-NÂME

3.1. Konu

Eserde, Hacı Bektaş-ı Veli'nin seyit bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelişi, Horasan'daki çocukluk ve tahsil devresi, Ahmet Yesevi'ye intisabını, onun yanındaki hayatını, Anadolu'ya gönderilişi anlatılır. Daha sonra Hacca gidişi ve döndüğünde Hacıbektaş'a yerleşerek burada dergahını kurmasını, çevredeki Türkmenler ve gayrimüslimlerin faaliyetlerini, dönemin siyasi otoriteleri ve diğer sufiler, ahiler ve medrese mensupları ile ilişkileri anlatılmaktadır. Eserde, Hacı Bektaş-ı Veli'nin vefatından sonra gerçekleşen mucizeleri anlatıldıktan sonra halifeleri ve halifelerinin gittikleri yerlerde İslam'ı yayma çalışmaları aktarılarak sonlanır.

3.2. Üslup

Eserin dili 13. yüzyıl Eski Anadolu Türkçesidir ve gayet sade, açık ve anlaşılır bir ifadeyle yazılmıştır. Velayet-name, biçim olarak beyitlerle ve aruzun kısa kalıpları (fāʾilâtün/fāʾilâtün/fāʾilün, fāʾilāʾtü/müfteʾilün/fāʾilâtü/müfteʾilün) kullanılarak yazılmış olması bir yandan anlaşılırlığını artırmış; diğer taraftan da Divan edebiyatı geleneğinin oluşmasına katkı sağlamıştır. Eser öz itibariyle halka İslami ve yerel kültür unsurlarının verildiği, halk edebiyatının tasavvuf kolundan beslendiği bir niteliğe de sahiptir. Bu bağlamda eserin dilinin halkın anlayacağı bir üslup ve niteliğe sahip olması da yadsınamaz bir gerçektir. Nitekim eserin müellifi her bölümün giriş kısımlarında ve bazı yerlerde okuyucu/dinleyici kitlesine hitap eder bir biçimde, "nidalar"la dikkatleri esere ve eserde anlatılanlara çekmeyi başarmıştır:

Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi saña Ḥaḳ
ʿĀḳıl olup bu cihāna añla baḳ (1)

Aç gözüñi ʿālemi āfāḳı gör
Zehr içinde görinür tiryāki gör (2)

Diñle imdi bir rivayet key ṣaḥīḥ
Güş idince cūşa gelür her faṣīḥ (26)

Kimi bölüm girişlerinde ise Divan şiirinin kaside girişlerindeki bahar tasvirlerine ve kimi gazelleri andırır bir ifadelerle karşılaşırız:

Nuṭḳa gel iy bülbül-i şīrīn-zebān
Gör ne zībā zeyn olupdur gülsitān

Gülşen içre ġoncalar zībā vü ter
Giyüben her ġonca ḫūb dībā-yı ter

Müşk-i ezfer tütevüz micmer-mišāl
Gösterüp yüz ʿişve-y-ile ber-kemāl

Ravża-i cennet durur ṣan gülşeni
Pür olur şādī-y-ile gören anı

Nev-bahār eyyāmı çün kim ḳıldı cūş
Vaḳtidür cān bülbüli eyle ḫurūş

Ḫūb laṭīf elḥān-ıla ac dilüñi
Mevsim-i gülde ter it ġulġulüñi (127-132)

Eserde genel olarak yabancı sözcükler (Arapça-Farsça) az kullanılmış, Farsça tamlamalar serpiştirilmiş olmakla beraber bunlar eserin anlaşılırlığına gölge düşürmeyecek nitelikte, kısa ve sadedir. Hülasa, eserin dili açık, anlaşılır, hedef kitlenin diline uygun, niteliktedir. Eserin biçim özelliklerine baktığımızda Divan şiiri geleneğinden beslenen ve bu geleneği besleyen nitelikte olup konu içerik ve üslup özelliklerine baktığımızda ise Halk Edebiyatı geleneğinden beslenen, halkın öz kaynaklarının kullanıldığı bir sözcük, ifade ve anlam dünyasına sahiptir. Eserde tasavvuf edebiyatının kavramlarının sıkça kullanıldığı açıkça görülmektedir:

Ḥamdin eyle… (1)
Ḥaḳḳ'a şükr it… (7)
Ẕākir ol… (7)
Vir riyāżet birle nefsüñe edeb (8)
Nefsiñi bil tā ki Rabb'iñ bilesin (20)

3.3. Eserin Nüshaları

1. Hacı Bektaş Tekkesi (Ankara Genel Kitaplık, 898) Nu. 200 nüshası (HB)

221 yaprak tutarındadır. İlk 19 yaprak tek, sonrakiler çift sütunlu, 13 satırlıdır. Sırtı kırmızı sun'i deri, ön ve arka deffeler pembe bez kaplı olup sonradan yapılmış mukavva bir ciltte muhafa edilmektedir. Özellikle ilk sayfaları bantlanarak acemice tamir edilmeye çalışılmış, kahverengi, kalın abadî kâğıda nesih bozması hatlar ve siyah mürekkeple yazılmıştır. İstinsah tarihi ve müstensihi belli değildir.

Başı:

(…) Hakk'a sipâs-ı lâ-nihâye
Senâ'-i minnet-i bî-haddi gâye

Sonu:

Bu Velâyet-nâme dahı oldı tamam
Hâ diyüp er müzdine virgil selâm

Yakın zamana kadar diğer yazmalarla birlikte Hacı Bektaş'taki zaviyenin kütüphanesinde muhafaza edilen Hacıbektaş İlçe Kütüphanesi 200 numarada kayıtlı eserin üzerindeki etikete göre Ankara Genel Kitaplığı 898 numara kaydı görünmektedir. Nüsha, önce diğer yazmalarla birlikte tamir amacıyla Konya'ya götürülmüş, Türkiye Yazmalar Kurumu kurulduktan sonra, yazmaların belli illerde toplanması prensibine göre Konya Bölge Yazmalar Kütüphanesi'ne aktarılmıştır. Bu nüsha, neşrimizde kullandığımız nüshalardan biri ve aynı zamanda bütünüyle olmasa da pek çok yerdeki rivayet (varyant) farklarından müraccah bulduğumuz nüshadır. Bunun temel sebebi, istinsah tarihi kayıtlı olmamakla birlikte gerek fizikî özellikleri ve gerekse dil hususiyetlerine nazaran en geç 16. yüzyıl sonları veya 17. yüzyıl başlarında yazıldığını düşündüğümüz bu nüshanın eldeki nüshaların en eskisi olmasıdır. Yazıldığı dönemin dil özelliklerini en doğru biçimde yansıtan bu nüshanın, baştaki bazı bölümler müstesna tutulursa tam olduğu söylenebilir.

2. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Muallim Cevdet K0005 nüshası (B)

216 yaprak tutarında nüsha kırmızı cedvelle çevrilmiş çift sütunlu, 13 satırlıdır. Sırtı açık kahverengi meşin, deffeleri leylak rengi bez kaplı mıklepli mukavva ciltte, açık kahverengi kâğıda, harekeli ve güzel bir nesihle siyah mürekkeple yazılmıştır. Es-Seyyid eş-Şeyh Hâfız Hüseyin eş-Şemsî Er-Rufâî

tarafından 1285 (1868/69) yılında istinsah edilmiştir. Nüsha şekil bakımından tam görünmekle birlikte muhtevaca baştan eksiktir.

Başı:

Bahr-i Ensâb-ı Kebîr'de böyle dir
Hâcî Bektâş-ı Velî'den ol habîr

Sonu:

Bu Velâyet-nâme dahı oldı tamâm
Hâ diyüp er müzdine virgil selâm

Bu nüsha, HB nüshası ile büyük benzerlikler göstermektedir. Büyük ihtimalle HB'den isitinsah edilmiş olmalıdır. Hiç değilse aynı koldan gelen bilmediğimiz bir nüshadan kopya edilmiştir. Müstensihin dalgınlığı ve dikkatsizliği sonucunda ortaya çıkmış cüz'î farklar dışındaki farklar, B nüshasının müstensihinin HB nüshasındaki bilmediği veya anlayamadığı bazı kelimeleri benzeterek yazması durumunda ortaya çıkan farklardır. İki nüsha arasında –her iki nüshanın baş kısımlarındaki problemler/eksiklikler müstesna- eksik veya fazla beyit yoktur.

3. Milli Kütüphane Yz. A 7544 nüshası (MK)

115 yaprak tutarındaki nüsha, çift sütunlu, 13 satırlıdır. Sırtı kahverengi, bez kaplı, karton kaplı bir cilt içindedir. Açık kahverengi kâğıda harekeli bozuk nesihle, cedveller ve söz başları kırmızı olmak üzere siyah mürekkeple yazılmıştır. Baştan eksiktir. Sondan eksiklik olmamakla birlikte son iki yaprağın sadece küçük bir kısmı dışında boydan boya yırtılmış olduğundan okunması mümkün değildir. Yırtılmış olan son yaprağın kitapta kalan kısmında müstensih olarak "es-Seyyid Hüseyn" (devamı yırtık bölüm), hemen altında istinsah tarihi olarak da "Zilhicce" ve "sene 132" ibareleri görülmektedir. Bir rakamı eksik yazılmış bu tarihin 1132 olduğunu kabul edecek olursak nüsha Ekim-Kasım 1720 tarihinde istinsah edilmiş olmaktadır.

Başı:

Ol kız anın kızı-y-ımış çün bilür
Zeyneb itdi görelim Hak ne kılur

Sonu:

Didi erenler şâhı lutf it kıl kerem
Lutf erenler işidür iy muhterem

4. Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar 6329 nüshası (S)

28 yaprak tutarındaki nüsha bir risaleler mecmuasının 115 a-143a sayfaları arasında yer almaktadır. Çift sütunlu 19 satırlıdır. Siyah bez kaplı, mukavva cilt içindedir. Nüsha 1090 yılı Safer ayı ortalarında (Mart 1979) Pazartesi günü ikindi vaktinde Seyyid Muhammed İbn Seyyid Mustafa Hüseynî tarafından yazılmıştır.

Başı:

Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi saña Ḥaḳ
ʿĀḳıl olup bu cihāna añla baḳ

Sonu:

Bu menâkıb-nâme irdi âhire
Hak te'âlâ itmeye dūş sâhire

1100 civarındaki beyit sayısıyla (1088 beyit) tenkitli metinde kullandığımız nüshaların en hacimsizi olan bu nüsha, diğer nüshalardan oldukça farklıdır. Bu farklılıkları şöyle sıralayabiliriz:

a) İçinde "Firdevsî" mahlası geçen yegâne nüshadır.
b) Klasik mesnevi tertibine uygun başlangıç kısmı diğer nüshalarda yoktur.
c) Mevcut 1100 beyitin yarısından fazlası (yaklaşık 700 beyit), diğer nüshalardan bütünüyle farklıdır. Tenkitli metnimizdeki ilk 126 beyit sadece bu nüshada vardır. İlerleyen bölümlerde de –aparatlarda her biri ayrı ayrı gösterilen- sadece bu nüshada bulunan çok sayıda beyit vardır. Diğerleri sadece ana konu olarak diğer nüshalara benzemekteyse de ifade tarzı ve olayların akışı bakımından tamamen değişiktir. Bu durumdaki beyit sayısı ise 561'dir. Bu 561 beyit hem muhteva (mevzu) hem lafz bakımından diğer nüshalarla nüsha farkı gösterilemeyecek derece farklı olduğu için bunları ana metnin sonuna ayrıca eklemek mecburiyetinde kaldık. S nüshasında diğer nüshalarla müşterek beyit sayısı ise 420 civarındadır.

5. Bedri Noyan Nüshası (BN)

Doç. Dr. Bedri Noyan tarafından 1996 yılında Can Yayınları'ndan çıkan çalışmada kullanılan nüshadır. Noyan'ın (1966: 30-31) verdiği bilgilere göre 184 yapraktan oluşan bu nüsha, çift sütun ve 15 satırlıdır: 1044 yılının Şevval ayında (Mart-Nisan 1635) Perşembe günü öğle vaktinde Muharrem bin Ali eliyle tamamlanmıştır.

6. Teoman Türkoğlu nüshası (TT)

Ankara Beypazarı Köseler Köyü'nden Teoman Türkoğlu'na ait olan bu nüsha an itibariyle bizim elimizdedir. 209x215, 190x125 ölçülerinde, 80 yapraktır. Çift sütunlu, 16 satırlıdır. Açık kahverengi kâğıt kaplı, karton cilt içindedir. Krem rengi kâğıda bozuk nesihle, siyah mürekkeple yazılmıştır. İstinsah tarihi ve müztensih belli değildir.

7. Fahri Bilge Nüshası (FB)

Bu nüshalardan başka, yukarıda bilvesile bahsedilen Fahri Bilge nüshası vardır. Bu nüshadan Abdülbaki Gölpınarlı'nın bildirmesiyle haberdar olabiliyoruz. Gölpınarlı esere dair bütün değerlendirmelerini (1990: XXV-XXVII) bu nüsha üzerinden yapmıştır. Ne var ki, Bedri Noyan nüshası gibi söz konusu nüshanın da bugün nerede olduğu meçhuldür. Önemli bir yazma eser koleksiyoneri olan Fahri Bilge'nin 10 bin civarında el yazması topladığı bilinmektedir. Bu nüsha, Fahri Bilge yazmalarının bir kısmının bulunduğu Milli Kütüphane Fahri Bilge Koleksiyonu yazmaları arasında yer almamaktadır.

3.4. Eserin Dil Özellikleri

Hacı Bektaş-ı Veli Velayet-namesi'nin dil özelliklerini genel olarak şu şekilde sıralayabiliriz:

1) 13. yüzyıl Eski Anadolu Türkçesi özellikleri taşıyan eserde "vermek" fiili "virmek" şeklinde geçer:

   Ḥamdin eyle ʿaḳl **vir**di saña Ḥaḳ
   ʿĀḳıl olup bu cihāna añla baḳ (1)

2) Geniş zaman eki "-ur, -ür" şeklindedir:

Her kime vir**ür**se bir loḳma şeker
Baġrın āḫir ḳan idüp yaş[ın] döker (3)

3) Bildirme eki yuvarlak ünlüdür (-dur/-dür) ve dönemin Türkçesine uygun bir biçimdedir:

Gerçi yoḳ**dur** dünyede ḳaṭʿā devam
Ḥaḳḳ'a minnet var işüñde Ḥaḳ niẓām (4)

4) Emir çekiminde teklik ikinci şahısta -ġıl/-gil ekleri çoğunlukla kullanılmış olmakla beraber, fiillerin yalın halleri de emir kipiyle kullanılmıştır:

Aduñuz nědür bize vir**gil** ḫaber
İşidür sözlĕrini ol ser-te-ser (198)

Gine bir ḫoş menkabātından beyān
Ḫˇāce'nüñ ẕikr ideyin **diñle** i cān (976)

5) Eserde yardımcı fiil olarak "etmek, eylemek, kılmak, olmak,… çoğunlukla bir isimle kullanılmıştır:

Gördiler olmaz girü cemʿ **ol**dılar
Bu iş içün reʾy ü tedbīr **ḳıl**dılar (1265)

6) Zarf-fiil eki olan "-up/-üp" veya "-arak/-erek" ekleri dönemin dil özellikleri doğrultusunda "-uban/-üben, -ubanı/-übeni" biçiminde kullanılmıştır:

Böyle diy**übeni** gör kim n'itdiler
Ṭaġılup evlü evine gitdiler (1258)

7) "etmek" fiili "itmek" biçiminde kullanılmıştır:

Siz erenlere selām **itdi** bu dem
Anuñ aluruz selāmın didi hem (1202)

8) "Ey" nidası (ünlemi) "iy" ya da "i" biçimindedir:

Fāṭma Bacı dir **i** Rūm'uñ pīrleri
İy vilāyet ehlinüñ ser-verleri

9) "şimdi" zarfı kimi yerlerde "imdi" biçiminde kullanılmıştır:

Ḳaldı ol ilde ḳarār idüp i cān
Diñle **imdi** nice oldı dasitan (166)

10) Eserde kullanılan sözcükler genel olarak Türkçe'dir, yabancı sözcük bağlamında yardımcı fiillerle Arapça sözcükler kullanılmış; hususiyetle Farsça tamlama kullanılmıştır:

Cūş-ıla ḫurūşa gel cān bülbüli
Hīç **tevaḳḳuf it**meyüp depret dili (156)

Çün şehīd oldı **imām-ı heftümīn**
Oldı evlādı perākende hemīn (162)

11) Ve bağlacı yerine "ü/u/vü" bağlaçları kullanılmıştır:

Yine yigil şekker **ü** ḳand **ü** nebāt
Yine aḳıt lücce-i āb-ı ḥayāt (155)

12) Bilindiği üzere nazal n (ñ) harfi Türkçe'ye has bir ses olup yazılı ilk eserlerden itibaren karşımıza çıkmış, günümüzde ise yerel dillerde ve Türkçe'nin bazı şivelerinde halen varlığını sürdürmektedir. Eski Anadolu Türkçesinin özelliklerini yansıtan Velayet-name'de de bu harfe sıklıkla rastlayabiliyoruz:

Ol yirü**ñ** ḫalḳı muḥibb oldı a**ñ**a
Bildiler duʿāsını olur reva (4763)

Az ḳaldı de**ñ**izi öte geçe
Göricek gemici ḥāl oldı nice (4772)

Bil mezārı anda durur varasın
İşigine ol erü**ñ** yüz süresin (4780)

Cāna andan iştiyāḳlar el vire
Ol sülūku**ñ** seyrine gö**ñ**ül vire (4782)

13) Eserde "-ısar" gelecek zaman ekini zaman zaman kullanıldığını görebiliyoruz:

İşbu şarda er baña virdi mekān
Merḳadüm bunda ol**ısar** bī-gümān (4851)

Sinüñ anda hem ziyāret ol**ısar**
Ṭopraġuñ daḫı kefāret ol**ısar** (5269)

Ḳızuñ oġluñ ol**ısar** durur ziyād
Oraya neslüñ buluban izdiyād (5318)

14) Eserde, -dır/-dir/-dur/-dür bildirme ekleri "durur" şeklinde ve kendinden önceki sözcükten ayrı bir şekilde kullanılmıştır:

Ḫˇāce bildi er **durur** Bektaş pes
Elin öpüp ḳor öñinde baş pes (36) s. 535

Bu Ḫorāṣān mülkidür ṣanmaʿIrāḳ
Altı aylık yol **durur** Mekke ıraḳ (70) s. 537

Kim ḥisābda altı aylıḳ yol **durur**
Bir nefes menzil alan er ol **durur** (76) s. 538

Ḫˇāce ġāyet utanup oldı ḥacīl
Ḥācīya ḥurmā **durur** zīrā delil (99) s. 539

3.5. Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük

Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları genel anlamıyla metni anlamlandırmaya çalışmak ve metinde geçen kelimelerin anlam derinliklerine inerek o kelimenin çok yönlü anlamlarını da düşünerek o kelimeyi anlamlandırmaktır. Bir metinde geçen kelimeleri o metinde geçen hangi anlama vurgu yapılıyorsa onu göz önünde bulundurarak anlamlandırmak en doğru yöntemlerden biridir. Zira, "Her kelimenin bir manası bir de kullanıldığı yerde kazandığı değer ve değerleri vardır." (Aktaş, 1986: 17-18). Kelime metinde nasıl geçiyorsa onun bağlamıyla ilgilidir. Berke Vardar'a göre bağlam iki çeşittir. Vardar, bunlardan ilkini "Bir dil birimini çevreleyen, ondan önce ya da sonra gelen, birçok durumda söz konusu birimi etkileyen, onun anlamını, değerini belirleyen birim ya da birimler bütünü. (İç bağlam, dil içi bağlam da denir.)" şeklinde, diğerini ise "Duruma, konuşucu ve dinleyicinin dil dışı toplumsal, cinsel, ruhsal nitelikli deneyim ve bilgilerine ilişkin verilerin tümü. (Dış bağlam, dil dışı bağlam da denir." (Vardar, 2002: 31) şeklinde tanımlar. Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları dilin dış ve iç bağlamını göz önünde bulundurarak bağımlı dizinini de göstermek koşuluyla anlamlandırma çalışmalarıdır. Kelimenin söz konusu metindeki bağlantısına göre anlamlandırılması o kelimenin metin içerisindeki işlevini de belirtir.Bu nedenle bu sözlüklere işlevsel

ya da bağlamsal sözlükler diyebiliriz. Boz, bağlamsal sözlük adını verdiği bu sözlükleri "Bir eserin söz varlığını en ince anlam farklılıklarına değin ortaya çıkaran sözlük." (Boz, 2011: 91) şeklinde tanımlar. Kelimenin hem metin içinde almış olduğu anlamın hem de nerede geçtiğinin gösterilmesiyle "Bağlamlı dizin ve İşlevsel Sözlük" çalışmaları ortaya çıkar. Bu çalışmada sözcülerin en ince ayrıntısı ve metindeki bağlamsal anlamları verilmiştir. Bu düşünceden yola çıkarak "Dil İçi Bağlam ile İlgili Örnekler" ve "Dil Dışı Bağlam ile İlgili Örnekler" şeklinde iki ana başlıkları altında açıklanmaya gayret edilmiştir.

3.6. Dil İçi Bağlamla İlgili Örnekler

Dil içi bağlam bir kelimenin diğer ögelerle kazandığı anlamı ve amacı ortaya koyar. Bu sebeple bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmalarında bu konu önem arz etmektedir. Bu çalışmamızda da kelimenin kazanmış olduğu anlam belirlenirken kelimenin ilk akla gelen anlamına ve metindeki diğer unsurlarla birlikte kazanmış oldukları anlamlara da özellikle yer verilmiştir. Özellikle isimleri, birleşik fiilleri, özel isimler, dini isimleri ve yer isimlerini dil içi bağlamda teşekkül ettikleri manaları göstermeye çalıştık.

3.6.1. Eserde Kullanılan Birleşik Fiiller

Velayet-name'de birleşik fiiller; isim soylu bir kelime veya zarf fiillerle etmek, eylemek, itmek, kılmak, olmak, yapmak, almak, gelmek yardımcı fiilleri bir araya gelerek oluşturmuştur:

Hamd eyle-, kabul it-, tehdit it-, selam vir-, secde it-, guş it-, şerh it-, beyan it-, davet it-, yarak kıl-, enver ol-, vecd it-, zikr ol-, sual it-, katil ol-, şehit ol-, nazar it-, malum ol-, cem ol-, emr it-, cevlan ur-, hizmet it-, teslim eyle-, hıfz et-, vefat it-, tazim it-, emanet ol-, intizar ol-, haber vir-, eser kıl-, ayan ol-, beyan kıl-, habir ol-, peyda ol-, reviş kıl-, şad ol-, abad ol-, talim kıl-, tenbih eyle-, razı ol-, hoş eyle-, gayb ol-, inkar eyle-, ilam kıl-, mesrur kıl-, namaz kıl-, niyaz eyle-, karar eyle-, ihtiyaç ol-, reva eyle-, sücut kıl-, revan ol-, makbul kıl-, ad it-, ekl it-, zikr eyle-, kul eyle-, irşad et-, tekbir it-, şa' ol-, arz it-, kaim ol-, ziyade eyle-, irtihal eyle, intikal et-, … :

Dir kemālüm biz **idince intiḳāl**
Ṭurġıl andan Rūm'a **eyle irtiḥāl** (4789)

Çünki ḥażret pīrlerin **ḳıldı vidāʿ**
Gider-idi **iderek** yolda **semāʿ** (4799)

Atdı ʿaṣāyı ʿaṣā **perrān olur**
Maʿnī yüzinden eri **naẓar ḳılur** (4800)

3.6.1.1. Deyimle oluşmuş ve anlamca kaynaşmış birleşik fiiller

Eserde birleşik fiiller çoğunlukla yardımcı fillerle kurulmuş olmasının yanı sıra, deyimle oluşmuş ve anlamca kaynaşmış birleşik fiiller de bulunmaktadır:

Cāna andan iştiyāḳlar **el vire**
Ol sülūkuñ seyrine **göñül vire** (4782)

Ol ḫalīfeler ki ẕikr olmış durur
Adları bir bir **dile gelmiş** durur (4783)

Er **naẓarın** niçe kez **almış**-ıdı
Erlik içre hem **kemāl bulmış**-ıdı (4785)

Dem yum oynada-y-ıdum dir ben daḫı
Ḫūnkār'a maʿlūm olur bil iy aḫı (4788)

Bil mezārı anda durur varasın
İşigine ol erüñ **yüz süresin** (4780)

3.6.2. İsimler

Eserdeki isimleri, esere yön veren ve eserin ana konusu olan isimler üzerinden açıklamaya çalışacağız. (Bunların dışında da eserde sayısız isim varlığı bulunmaktadır.):

3.6.2.1. Özel isimler

1. Ahmed: Hz. Muhammed yerine kullanılmıştır.
2. Kerim: Allah (c.c.) yerine kullanılmıştır:

   Aḥmed'üñ ḫulḳın ṭutuñ ki ol **Kerīm**
   Ḥaḳḳına didi "lefī ḫalḳin ʿaẕīm" (10)

3. Bāyezīd: Sultan Beyazid yerine kullanılmıştır:

   Bāḳī ṭursun Şāh **Sulṭān Bāyezīd**
   Gicesi olsun ḳad(i)r gündüzi ʿīd (24)

4. Al-i Osman: Osmanlı Devleti ve ailesi yerine kullanılmıştır:

   Ẓıll-ı Sübḥān **Āl-i ʿOšmān** nīk-baḫt
   Yaʿnī kim hem Ildırım Ḫan aldı taḫt (22)

5. Süleymān-nāme: Kanuni Sultan Süleyman'ın tahta geçişinin anlatıldığı eser bağlamında kullanılmıştır:
6. Firdevsi: Hacı Bektaş-ı Veli Velayet-namesi'nin yazarı bağlamında kullanılmıştır:

   Sen Süleymān-çün **Süleymān-nāme**'yi
   Söyledi **Firdevsī** ṭutup ḫāmeyi (25/1)

7. Ḥācı Bektaş: Hacı Bektaş-ı Veli bağlamında kullanılmıştır.

   Ḥācı Bektaş tācı aşlın şerḥ idem
   Şemʿ [ü] mıḳrāż ḫırḫa daḫı hem ʿalem (27)

8. Muḥammed Muṣṭafā: Peygamber Efendimiz, Hz. Muhammed Mustafa (S.A.V.) anlamında kullanılmıştır:

   Enbiyā faḫrı **Muḥammed Muṣṭafā**
   Kim ḥabībüm didi aña ol Ḫudā (29)

9. Ḥaḳ: Allah (c.c.) anlamında kullanılmıştır.
10. Burāḳ: Hz. Muhammed'in Miraç gecesi Allah'ın huzuruna çıkarken ona eşlik eden binek anlamında kullanılmıştır:

İẕn-i Ḥaḳ'la götrüdi Ḳuds'i Burāḳ
Didi Aḥmed ḥażretine ḳıl yaraḳ (32)

11. Sidre: Hz. Muhammed'in Miraç gecesinde Cebrail ile birlikte yükseldiği yedinci kat semada bir makam.

12. Cibrīl: Dört büyük melekten biri olan Cebrail anlamında kullanılmıştır:

İrdi anda **Sidre**'ye çünki Resūl
Geçmedi˒andan ḳaldı **Cibrīl** pür-uṣūl

13. Hābil-ile Ḳābil: Hz. Adem'in çocukları anlamında kullanılmıştır:

Hābil-ile Ḳābil'üñ ḳıṣṣasını
İşidüpsin niçe defʿa sen anı (71)

14. Adem ile Havva: Dünyadaki ilk insanlar bağlamında kullanılmıştır:

Hābil'üñ ḳalmış-ıdı çoḳ ḳoyunı
Ḳırḳup **Ādem Ḥavvā** dikerdi anı

15. Şīt: Şit Peygamber anlamında kullanılmıştır:

Şīt ṭoḳuyup ol kelīmi˒Ādem ata
Bürünüp ṭāʿat iderdi hem Ḥaḳ'a (74)

16. Īsā: İsa Peygamber anlamında kullanılmıştır:

Çün nebīden nebīye děger kilīm
Dura ʿ**Īsā**'ya degin añla delim (75)

17. Ḫıżr: Hızır Peygamber anlamında kullanılmıştır:

Emr-i Ḥaḳ'la baʿdehū **Ḫıżr**'a irür
Büremědik ṣaḳlayup daḫı görür (76)

18. Ali, Haydar, Murteza: Dört halifeden biri olan Hz. Ali anlamında kullanılmıştır:

Tāc u ḫırḫa ṣofra hem şemʿadelīl
Şeh ʿ**Alī**'ye vir diye şeh Cebraʾīl (83)
Ḥaydar'ı baġrına başup Muṣṭafā
Didi bendendür ʿ**Aliyy-i Murteżā** (87)

Eserde geçen diğer özel isimlerden bazıları şöyledir:

19. Fatıma, Hasan, Hüseyin, Zeyne'l-Abidin, İbrahim, Musi-i Sani, Hamza, Abbas Kasım, Yezid, Mervan, Harun, Yahya, Tayyar, Cafer, Zeyneb, Cevvad, Hatem, Ahmet Yesevi, Lokman-ı Perende, Şir-i Hüda, Ahi Evran, Akça Koca, Alaeddin, Ali Baba, Can Baba, Cemal Seydi, Çırak, Dede Garkın, Emircem, Fatma Bacı, Fatma Ana, Hacım Sultan, Hızır Samut, Hoy Ata, Kara Abdal, Kara Reis, Karaca Ahmed, Molla, Mucır Seydisi, Otman Bey, Saru Saltuk, Saru Alemlü, Tapduk Emre, Yunus Emre, Türk, Rum Erenleri, …

3.6.2.2. Yer isimleri

1. Diyarbek, Azerbaycan, Acem, Rum:

   Bil **Diyārbek Āzerbaycān** hem ʿ**Acem**
   Rūm'dan ḥükm olunurdı ̧anlara hem (2289)

2. Akşehir:

   ʿAlī Baba'dur ḫalīfenüñ biri
   Aḳşehir'üñ göli ḳurbında yiri (5339)

3. Alleler Sırtı:

   ʿ**Alleler Şırtı**'na çün geldi yaḳīn
   Gelüben bir kimse bildürdi hemīn(2878)

4. Sarhan, Aydın, Hamid, Germiyan, Menteşe, Karesi ve Kocacık:

   Şarhan u **Aydın Ḥamīd** ü **Germiyān**
   Menteşe Ḳarĕsi Ḳocacıḳ i cān (4096)

5. Balıkesir:

   Diñ Ḳarĕsimülkine itsün sefer
   Şehr-i **Balıkesrī**'de ḳılsun maḳar (5478)

6. Balı Şeyh, Dinek Dağı:

   Balı Şeyḫ Diñek Ṭaġı dibindedür
   İster-iseñ var bulasın andadur (2640)

7. Çubuk Ovası, Kalecük:

   Ḳalʿacük yolında oldılar revān
   Çubuḳ Ovası'na irince i cān (4390)

8. Erzingan (Erzincan):

   Gide gide tā irer **Erzingān**'a
   Anda uġrar Cān Baba Külü Ḫan'a (2382)

9. Edirne, Bursa:

   Edrine'yi itmiş-idi taḥtgāh
   Bursa'ya da gĕlür-idi gāh gāh (5669)

10. Gölhisar, Göynük, İznik:

    Gölḥişār Göynük'le **İznīḳ** şehrine
    Aḳdı aḳına döne döne yine (4202)

11. Kara Öyük (Suluca Karahöyük), Kırşehir:

    ʿĀḳıbet **Ḳırşehri**'ne irdim yaḳīn
    Uşluca Kara Öyük'de yā emīn

12. Diğer Yer İsimleri: Aksaray, Altuntaş, Bedehşan, Hırmankaya, Horasan, İciki, Kayseri, Kocaili, Gürci İli, Keligra, Kızılırmak, Malya, Kaya Tekyesi, Kayı, Çerdekin, Çille, Çivril, Develi, Hünkar Evi, …

3.6.2.3. Dini adlar ve ifadeler

1. Besmele: Esere Besmele ile başlanır: BİSMİ'LLĀHİ'R-RAḤMĀNİ'R-RAḤĪM (Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla…)

2. Hamd etmek (Şükretmek):

   Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi saña Ḥaḳ
   ʿĀḳıl olup bu cihāna añla baḳ (1)

3. Ayet: "yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn" "Sabredenleri sever." Al-i İmran Suresi, 146. Ayetten kısmi iktibas.

“lefī ḫalḳin ʿaẓīm” “mutlaka büyük bir ahlak üzeresin” Kalem Suresi, 4. Ayet: (le ala hulukun azim).

“Kabe kavseyn” “iki yay (arası kadar) mesafe. Necm suresi 9. Ayetten kısmi iktibas:

Ṣabrı ʿādet eyle iy sulṭān-ı dīn
Ḥaḳ buyurdı ki **“yuḥibbu’ṣ-ṣābırīn”** (9)

Aḥmed’üñ ḫulḳın ṭutuñ ki ol Kerīm
Ḥaḳḳına didi **“lefī ḫalḳin ʿaẓīm”** (10)

“Ḳābe ḳavseyn” arasında ol Resūl
Ḥażret-i Ḥaḳḳ’a bulur anda vuṣūl (40)

4. Hadis: Hz. Muhammed’in; “Ben ilmin şehriyim, Hz Ali ise kapısıdır.” hadisidir:

   Didi ʿ**ilmüñ şehriyem ben Muṣṭafā**
   Ḳapusıdur şehrüñ ammā Murteżā (90)

5. Allah, Rab, Hak, Hüda: Mutlak Yaratan anlamında kullanılmıştır.

   Hz. Muhammed:
   Enbiyā faḫrı **Muḥammed Muṣṭafā**
   Kim ḥabībüm didi aña ol **Ḫudā** (29)

6. Sidre: Hz. Muhammed’in Miraç gecesinde Cebrail ile birlikte yükseldiği yedinci kat semada bir makam.

7. Cibrīl: Dört büyük melekten biri olan Cebrail anlamında kullanılmıştır (Vahiy meleği).

8. Resul: Peygamber, nebi (Hz. Muhammed Mustafa anlamında kullanılmıştır.):

   İrdi anda **Sidre**’ye çünki **Resūl**
   Geçmedi ̧andan ḳaldı **Cibrīl** pür-uṣūl (38)

9. Refref: Miraç’ta Hz. Muhammed’in üzerine bindiği, onu Allah’ın huzuruna götüren binek:

Refref-ile gitdi andan Muṣṭafā
İrdi ʿarşuñ ayaġına müctebā (39)

10. Ümmet: Hz. Muhammed'e iman eden ve onun getirdiklerine tabi olup onun yolundan gidenler bağlamında kullanılmıştır:

Ümmetin istědi Ḥaḳ'dan hem Resūl
Ḥaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı ḳabūl (43)

11. Heşt behişt: Sekiz Cennet:

Sekiz terk tācı giyüben Ādemī
Heşt behişt içre gezerdi mādemī (50)

12. Baki: Ebedi alem, ahiret.

13. Fani: Geçici alem, dünya:

ʿAhdi ṣıyup itdise Ādem günāh
Bāḳīden fānīye sürdi˛anı İlāh (51)

14. Secde etmek: Allah'a şükretmek ve acizliği dile getirmek için yere kapanarak O'na dua etmek ve O'nu tespih etmek.

15. Şükretmek: Verdiği nimetlerden dolayı Allah'a minneti dile getirmek:

Pes ʿalīl olup Muḥammed vecd ider
Şükr ḳılup Rabb'ine **secde ider**

16. "Lā ilāhe illa'llāhu vaḥdehū lā şerīke lek lehu'l-mulku ve lehu'l-ḥamdu yuḥibbī ve yumītu ve huve ḥayye lā yemūtu bi-yedihi'l-ḫayr ve huve ʿalā kulli şeyʾin ḳadīr" : "Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. O tektir, ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd O'na mahsustur. Diriltir ve öldürür; hayat ve ölüm O'nun eliyledir. Ve O her şeye kadirdir." anlamındadır.

17. Esma'ül-Hüsna: Allah'ın güzel isimleri (Aziz, Settar, Latif, Kerim, Rahim, Rahman, Sabur, Şekur, Mürşid,…):

Baʿdehū ḫırḫa yaḳasında˛ol resūl
Bu duʿā˛anda yazılupdur pür-uṣūl (78)

Yā ʿ**azīz** yā **Settār** yā **Laṭīf** yā **Raḥīm**

Naẓar itdi ḳuşaḳ yirine ḳatı
Bunı gördi ḫırḫa itdi ʿizzeti (79)

Yā **Şabūr** yā **Şekūr** yā **Kerīm** yā **Mürşid**

18. Hz. Ali: Hz. Muhammed'in damadı ve dört halifeden sonuncusu.

    Tāc u ḫırḫa şofra hem şemʿadelīl
    Şeh ʿ**Alī'**ye vir diye şeh Cebraʾīl

19. Haydar, Murteza, Aliyy-i Murteza: Hz. Ali'nin sıfatları:

    Ḥaydar'ı bağrına başup Muṣṭafā
    Didi bendendür ʿ**Aliyy-i Murteżā**

20. "Laḥmike laḥmī": "Etin etimdir." , "Cismike cismī": "Vücudun vücudumdur.": Hz. Muhammed'in Hz. Ali'yi kardeş ilan ederken söylediği ifade edilen sözlerdir:

    "Laḥmike laḥmī" didi Faḫr-ı Cihān
    "Cismike cismī" didi añla hemān (88)

21. Diğer dini isimler: Hasan, Hüseyin, Yezid, Zeyn'el-Abidin, Muhammed Bakır, Cafer-i Sadık, On İki İmamlar, Musa Kazım, Ali Rıza, Ahmet Yesevi, Muhammed Hanefi, Selman-ı Farisi, Hacı Bektaş-ı Veli, Kerbela, namaz, Kur'an-ı Kerim, Kafir, Müslüman, Taha ve Yasin, tekke, itikaf, çile, …

3.6.3. Deyimler

Deyimler konusunda Velayet-name oldukça zengin, dilciler ve bağlamsal sözlük çalışan araştırmacıları için eşsiz bir kaynaktır. Öte yandan Eski Anadolu Türkçesini anlama ve metinleri anlamlandırma açısından bazı güçlükler de yaşanabilmektedir. Bu güçlüklerden biri de anlam olarak günümüzde var olan ama biçim değişikliği yaşayan deyimlerdir. Velayet-name'de çok sayıda deyim yer almakla birlikte bunlardan bazıları günümüzde kullanılmakta olup kimi deyimler de şekil olarak değişmiştir:

Ad virmek (D): Dünyaya gelen bebeğe isim vermek, adını koymak.
Oġlına Mūsā Muḥammed **virdi ad**/Böyledür Baḥr içre ad iy ḫoş-nihād (242)

Ağız açmak (D): Konuşmaya başlamak.

Aġız açup didi Bektaş-ı Velī/Şekk itmeñ kim benem sırr-ı ʿAlī (442)

Aklını başına dirmek (D): Aklını başına toplamak, kafasını kullanmak, gerçekleri görmeye başlamak, sağlıklı düşünmek.

Çün tekūr işidecekler sözini/**Başa ʿaḳlın dirdi** açup gözini (823)

Aklı başına gelmek (D): Aklını başına toplamak, kafasını kullanmak, gerçekleri görmeye başlamak, sağlıklı düşünmek.

Bıraġur elden yire yatdı biraz/Çünki **geldi ʿaḳlı başına** az az (1241)

Aklı başından gitmek (D): Sağlık düşünemez olmak.

Dizi altına alup ḳuvvet ider/ʿ**Aḳlı başından** şoloḳ sāʿat **gider** (1240)

Aman istemek (D): Zor durumdan kurtulmak için birinden yardım istemek.

Ṭuruñ andan **isteyelüm** biz **amān**/Aña **īmān getürelüm** bu zaman (840)

Aman vermemek (D): Rahat bırakmamak, hareket etmesini engellemek, zayıf bırakmak. (588)

Altı biñ ġāzī yigitler **virdi cān**/Ḳırdı kāfir bunları **virmez amān** (588)

And içmek (D): Yemin etmek.

Ḳorḳdı kāfir ejdehādan ḳaçdı hep/Ḫaçların ele alup **and içdi** hep (817)

Arkasın yıpmak (D): Sırtını sıvazlamak//Manevi destek vermek, duada bulunmak.

Arḳasın yıpup ṣıġadı gözini/Böyle dir aña dönüben yüzini (1363)

Ayağına yüz sürmek (D): Saygı duylan bir kimsenin ayağına doğru eğilmek, ayaklarına kapanmak.

Çün işitdi şeyḫ Bektaş sözini/**Sürdi** Bektaş **ayaġına yüzini** (367)

Bağrını kan itmek (D): Yüreğini yaralamak, derinden üzmek.

Her kime virürse bir loḳma şeker/**Baġrın** āḫir **ḳan idüp** yaş[ın] döker (3)

Barmak dişlemek (D): Parmak dişlemek//Olağanüstü bir olay ya da durum karşısında hayretler içerisinde kalmak.

Bir zamān bostāncı işin işledi/Soñra ṭurubanı **barmaḳ dişledi** (1405)

Baş kılmak (D): Önder olarak seçmek.

Kimse yoḳ kim leşkerine **ḳıla baş**/Ḥaḳḳ'a nāliş eyleyüben açdı baş (630)

Bela çekmek (D): Herhangi bir kimseden ya da bir şeyden zarar görmek.

Bezedi kendüyi bu aḫlāḳ-ıla/Ẓulm elinden **çekmedi** kimse **bela** (187)

Bismillah demek (D): Bir işe başlarken söylenen "Allah'ın adıyla" ifadesi.

Didi b'ismillāh açuban bāl ü per/Ol Bedaḫşān mülkine varup geçer (714)

Canını yakmak (D): Üzüntüsü artmak, aşırı derecede üzülmek.

Bunı diyüp **gözlerinden ḳan aḳar**/Görüben anası **cānını yaḳar** (267)

Can vermek (D): Bir şey uğrunda ölmek, canını ortaya koymak.

Altı biñ ġāzī yigitler **virdi cān**/Ḳırdı kāfir bunları **virmez amān** (588)

Cūşa gelmek (D): Coşmak, heyecanlanmak.

Diñle imdi bir rivayet key ṣaḥīḥ/Güş idince **cūşa gelür** her faṣīḥ (26)

Çille çıkarmak (D): Kırk gün boyunca çilehanede yemek yemeden, nefsi ıslah etme.

Gice gündüz yimeyüp ḳırḳ gün ṭaʿām/**Çille çıḳardı** ṭutup ṣavm u ṣıyām (753)

Dem sürmek (D): Vakit geçirmek, yaşamak.

Bir zamān bile olup **dem sürdiler**/Gelmedi hīç oġlı ḳızı gördiler (189)

Demüñi yumuñı oynatmak (D): Ömür sürmek, vakit geçirmek, yaşamak.

Demüñi yumuñı oynat anda sen/Faḳr erkānını eylĕ zinde sen (1105)

Dest-būs eylemek (D): Saygıyla birinin elini öpmek.

Gelübĕni **dest-būs eylediler**/Pes lisān-ı tercümān söylediler (1273)

Destūr almak (D): Gitmek için izin almak.

Destūr aluban olur andan revan/Geldi ʿAntāb'a bilesin sen i cān (1188)

Destur istemek (D): İzin istemek.

El yüze silüben ol ṣāḥib-neseb/**Destur ister** gitmege andan ṭaleb (230)

Dili depretmek (D): Konuşmak.

Cūş-ıla ḫurūşa gel cān bülbüli/Hīç tevaḳḳuf itmeyüp **depret dili** (156)

Dilini açmak (D): Konuşmaya Başlamak.

Ḫūb laṭīf elḥān-ıla **ac dilüñi**/Mevsim-i gülde ter it ġulġulüñi (132)

Dua almak (D): İmanlı bir kimseden manevi destek almak.

Aldılar ṣoñra **duʿā** vü hem naẓar/Ol naẓarda çoḳ naṣīb var çoḳ ešer (1304)

Dumūʿ dökmek (D): Gözyaşı dökmek, akıtmak.

Niyyet-i tekbīr-ile ḳıldı şurūʿ/İki rikʿat namāza **döke dumūʿ** (383)

Edeb virmek (D): Terbiye etmek, yola getirmek.

Vir riyāżet birle nefsüñe **edeb**/Ki ̧itmeyesin kimse ḥaḳḳında ġażab (8)

Eksüklük itmek: Hata yapmak, pot kırmak.

Didiler **eksiklik itdük** iy ʿazīz/Nefesüñüz itmedük tīz zinde biz **(1305)**

El bir itmek (D): El birliği etmek, dayanışma içinde olmak, ortak hareket etmek.

İttifāḳla böyle tedbīr itdiler/Cemʿ olup bir yire **el bir itdiler** (172)

Elini öpmek (D): Saygıyla bir kimsenin elini öpüp alına koymak.

Ḥācī Bektaş er sözin redd itmedi/**Aldı ̧icāzet** aldı **elin öpdi** gör n'itmedi (643)

El götürmek (D): Allah'a dua etmek için elleri yukarıya doğru kaldırmak.

El götürüp Rabb'ine itdi duʿā/Didi yā Rab ḥażretüñdür Ḥaḳ Ḫudā (755)

El virmek (D): Bir durumun gerçekleşmesi için uygun şartların oluşması.

Biz daḫı evlād yüzin görmedük/**Virmedi el** ol murāda irmedük (228)

Gam çekmek (D): Sıkıntı çekmek, üzülmek.

Virdi Aḥmed Yesevī tuġ u ʿalem/Didi oġul düşmene var **çekme ġam** (571)

Gönlünü almak (D): Aşık olmak, gönlünü kaptırmak.

Didi seyran ider-iken nā-gehān/**Göñlüm aldı** bir perī-rū ol zaman (266)

Gönlünü bağlamak (D): Heves etmek, meyletmek.

Gül gibi [gel] dünye içün ağlama/**Göñlüñi** her dikene gel **bağlama** (5)

Gönlünü yakmak (D): Sevgi göstermek, gönülden sevmek, bağlanmak.

Ādemüñ ṭaşını ḳo içine baḳ /Pāk ṭāhir olana **göñlüñi yaḳ** (680)

Göz kamaşdurmak (D): Gözü bir süreliğine göremez hale getirmek./ Görenleri hayran bırakmak.

Yüzleri nūrı **ḳamaşdurur gözi**/Her birinüñ aya beñzerdi yüzi (360)

Gözlerinden kan akmak (D): Aşırı ağlamaktan gözlerden kanlı yaş gelmesi.

Bunı diyüp **gözlerinden ḳan aḳar**/Görüben anası **cānını yaḳar** (267)

Gözünü aç (D): Uyanık olmak, dikkati bir şeye vermek.

Aç gözüñi ʿālemi āfāḳı gör/Zehr içinde görinür tiryāki gör (2)

Gücü yetmek (D): Bir işi yapmaya muktedir olmak, o vasıflara sahip olmak.

Dir **gücümüz yitmez** ol işe bizüm/Bu sözüm rāst söylerem işit gözüm (399)

Gülbāng çekmek (D): Bir toplulukça hep bir ağızdan ezgili biçimde söylenen kalıplaşmış tekbirlere, dualara verilen addır.

Kimi **gülbāng çekdi** kimisi duʿā/Ḳıldı Ḥaḳ luṭfı-y-ıla anı reva (308)

Güş dutmak (D): Kulak tutmak, anlatılanı can kulağıyla, dikkatli bir şekilde dinlemek

Böyle diyüp itdiler tizcek yaraḳ**/Güş dut** gör nice düşdi ittifāḳ (984)

Haber virmek (D): Bir konuda bilgi vermek.

Kim Vilāyet-nāme'sinden **vir ḫaber**/Tā ḳıla ʿuşşāḳına cāndan eser (134)

Hal hatır soruşmak (D): Bir kimsenin nasıl olduğunu sormak, karşılıklı sohbet etmek.

Mülküñ ıssı geldi diyüp görişür/ʿİzzet idüp **ḥāl ḫāṭır ṣorışur** (638)

Han çekmek (D): Okumak

Çekdi Mūsi'š-Šānī dürlü dürlü **ḫ̆ān**/Aġ u ṣaru her ṭāʿāmdan gün-ā-gün (211)

Hasretini çekmek (D): Bir kişiyi aşırı derece özlemek.

Didi baba itmişem bī-ḥad günah/**Ḥasretüm çekdüñ** bilürem sāl ü māh (722)

Havālet almak (D): Gitmek için izin almak.

Çün **ḥavālet aldı** Bektaş iy ḫ̆āce/ʿAzm ḳıldı ṭoġrılubanı ḥaca (1115)

Hayır dua etmek (D): Birisi hakkında iyi dileklerde bulunmak, iyiliğini istemek, onun hakkında Allah'tan güzel şeyler istemek.

Taḥḳīḳ oldur ḳuṭb-ı ʿālem evliya/Tā ölince **iderem ḫay(ı)r duʿā** (741)

Hūn dökmek (D): Mutlu bir olaydan sonra adak adamak, kurban kesmek.

Pādişāh ḳıldı velīme **dökdi ḫ̆ūn**/Eyledi oġlı-y-içün ulu düğün (326)

Irkını kesdürmek (D): Bir kimsenin soyunu kurutmak, öldürmek, geride kimse bırakmamak.

Ejdehāya **kesdürürem ʿırḳuñı**/Hep ḫarāb eyler Bedaḫşān mülkini (870)

İcazet almak (D): Saygın bir kimseden yetkinlik izni almak.

Ḥācī Bektaş er sözin redd itmedi/**Aldı ̧icāzet** aldı **elin öpdi** gör n'itmedi (643)

İhtitam bulmak (D): Sona ermek, tamamlanmak.

Ḳıldılar bir hafta ol emri tamam/Çün bu nevʿe **buldı** ol emr **iḫtitām** (309)

İman getirmek (D): İnanmak, varlığını kabul etmek, kalpten onaylamak.

Yā buña **īmān getür** budur ʿilāc/Yā ḫo çāker oluban virgil ḫarāc (819)

Kadem urmak (D): Ayak basmak, gitmek, ulaşmak.

Bir gün ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem/Ṭaşradan mektebe **urmışdı ḳadem** (353)

Kanlarını dökmek (D): Kanını akıtmak.//Savaşarak düşmanı yenmek, öldürmek, canını almak.

Ḳuṭb-ı Ḥaydar gerçi ̧ider ceng-i cihan/**Dökdi** düşmān **ḳanlarını** aldı cān (582)

Kaşınacak tırnak ko(y)mamak (D): Tüm imkanlarını elinden almak, güçsüz bırakmak.

Ġālib oldı kāfir uş el-ḥaḳ bize/**Ḳaşınacaḳ ḳomadı ṭırnaḳ** bize (615)

Koynuna girmek (D): Kişinin ön (göğüs) kısmında bulunmak.

Gördi ruʾyāsında bir şīr-i jiyān/**Ḳoynına gir**di **degürmedi ziyan** (316)

Kulak dutmak (D): Anlatılan bir şeyi dikkatle dinlemek.

Geldi kendüden on oġul muḥterem/Sen **ḳulaḳ ṭut** tā ki adların diyem (176)

Lerze dutmak (D): Korku ve endişeden dolayı titremek.

Heybetinden ol düşüñ uyandı tīz/**Lerze dutdı** ṣanasın gördi sitiz (317)

Leşker çekmek (D): Savaş hazırlığı için asker toplamak, askerleri bir araya getirmek.

Fārs mülkini be-küllī ṭutdılar/**Çeküben leşker** çü Rūm'a yitdiler (1520)

Mecal bulmak (D): Güç bulmak, bir işi yapabilmek için gereken gücü bulmak.

Çekdiler ol emr içün ḫayli **melal**/**Bulmadılar** hīç bu emre çün **mecal** (190)

Melal çekmek (D): Sıkıntı çekmek, üzülmek.

Çekdiler ol emr içün ḫayli **melal**/**Bulmadılar** hīç bu emre çün **mecal** (190)

Murat almak (D): İstenilen şeylerin olması, mutlu olmak.

Birbirinden **aldılar** çün kim **murād**/Ḫalḳ-ı ʿālem oldı ol şādīye şād (286)

Müddeti irmek (D): Bir olayın meydana gelmesi için gereken zamanın tamamlanması. (239)

Nasibini almak (D): Faydalanmak, nasiplenmek.

İrte yiri aġarup ṭoġınca gün/**Aldı naṣībin** döner ol yüzi gün (1108)

Nikab açmak (D): Peçe, yüz örtüsünü açmak.

Gine **açdım** bir gülistāndan **niḳāb**/Yine itdüm keşf bir fenden ḥicāb (154)

Nutka gel (D): Konuşmaya başlamak, konuşmak için hazır hale gelmek

Nuṭḳa gel iy bülbül-i şīrīn-zebān/Gör ne zībā zeyn olupdur gülsitān (127)

Ömür sürmek (D): Yaşamını devam ettirmek.

Salṭanatla ʿ**ömr sürdi** bir zaman/ʿİzzet ü ḥürmetle ḳaldı şādumān (175)

Örü turmak (D): Hizmet etmek için ayağa kalkmak, hazır hale gelmek.

Emr ider şeyḫi oḳudılar gelür/**Örü ṭurup** ʿizzet ü ikrām ḳılar (349)

Özünü devşirmek (D): Kendine gelmek, toparlanmak.

Dut sözüm divşür özüñ açġıl gözün/Ḥaḳḳ'a ṭapşur girçek irseñ kendözüñ (657)

Pāyine yüz sürmek (D): Saygı duylan bir kimsenin ayağına doğru eğilmek, ayaklarına kapanmak.

Elin açdı anı daḫı gördiler/Cümle gelüp **pāyine yüz sürdiler** (451)

Peymançeye turmak (D): Bektaşilikte tarikat şeyhinin karşısında elleri çapraz şekilde omuzlara koymak ve ayak baş parmaklarını birleştirerek durmak.

Öpdi işigi **ṭurup peymānçeye/**ʿÖẕrin ister yalvarup ol Ḫˇāce'ye (721)

Rıhlet itmek (D): Dünyadan göç etmek, ebedi aleme irtihal etmek, ölmek.

Rıḥlet itdi dünyādan Yund bend dinür/Ḳarayük'de ḳabre evvel ol ḳonur (1569)

Sağ selamet eylemek (D) : Zor durumdan kurtarmak, selamete kavuşturmak.

Ḳurtaruban Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı/**Ṣaġ selāmet eyleyüben** ol eri (787)

Salavat virmek (D): Hz. Muhammed'e ve Onun soyundan gelenlere okunan dua [Allahümme salli âlâ seyyidinâ Muhammedin ve âlâ âli seyyidinâ Muhammed = efendimiz Muhammed'e ve onun soyuna sopuna salât ve selâm olsun].

Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı ki gördiler/Müzdine anuñ **ṣalavāt virdiler** (746)

Salık virmek (D): Haber vermek.

Didi **ṣalıḳ virdügüñüz** gibi er/Oturan mesciddeki gibi meğer (1639)

Savm u sıyam tutmak (D): Oruç tutmak. (753)

Gice gündüz yimeyüp ḳırḳ gün ṭaʿām/Çille çıḳardı **ṭutup ṣavm u ṣıyām**

Selamın almak (D): Birisinin verdiği selama karşılık vermek.

Çün **selāmın aluban** yidi ṭāʿām/Lāzım oldı söyleşe bir ḳaç kelam (700)

Sofra yaymak (D): Sofra kurmak, yemek yemek için hazırlık yapmak.

Öñine **ṣofra yayup** dir buyurun/Ḫāṭırımuz açlı-çün bundan görün (1667)

Söz tutmak (D): Birine verilen sözü yerine getirmek. (657)

Sücud kılmak (D): Bir kimseye saygınlığı ifade etmek için yere doğru eğilmek.

İşiginde **yir öpüp ḳıldı sücūd**/Sözini redd itmedi ol pāk-vücūd (659)

Şevk virmek (D): Aşırı istek vermek, heveslendirmek.

Gördi bir oğlan ṭoġurmışdur özi/**Şevḳ virür** gün gibi zībā yüzi (318)

Şurūʿ kılmak (D): Başlamak.

Yine sözümüze **ḳılalum şurūʿ**/Ẕikr idem saña ne oldıysa vuḳūʿ (1556)

Taḫta geçmek (D): Hükümdar olmak, iktidara geçmek, padişah olmak.

Rāżī hīç olmadı kim sulṭān ola/**Taḫta geçüběni** ulu ḫan ola (477)

Vücuda gelmek (D): Ortaya çıkmak, belirmek, dünyaya gelmek, doğmak.

Müddeti irdi geçüben ay u gün/**Geldi** bir oğlan **vücuda** yüzi gün (239)

Yir öpmek (D): Bir kimseye saygınlığı ifade etmek için yere doğru eğilmek ve yeri öpmek. (659)

Yollarını bağlamak (D): Birilerinin ilerlemesini durudurmak için engel olmak, set çekmek.

Hep vilāyet ḳanadını yayalum/ʿArşa dek **yollarını baġlayalum** (1207)

Yol tutmak (D): Bir yolda yürümek, ilerlemek.

Bir ısızlıḳ yazıya uġrar yolı/Ol **yolı ṭutmışdı** arslān iy velī (1117)

Yüz urmak (D): Yönünü Alla'a çevirip O'ndan bir şeyler istemek.

İşidüp anı götürdi el hemīn/**Yüz urup** Ḥaḳḳ'a duʿā ḳıldı yaḳīn (229)

Yüzüne tükürmek (D): Bir konuda birisini veya bir topluluğu ayıplamak, açıklarını yüzüne vurmak.

Göricek ruhbānlaruñ ʿaczin tekūr/Dir uluñuz **yüzine** varup **tükür** (831)

Zarar ziyan olmamak (D): Herhangi bir zarar gelmemek, eksiklik olmamak.

Niçesi erden naẓarlu cān-ımış/Gözine **żarar ziyān** hīç **ol**mamış (1817)

Ziyan değürmek (D): Zarar vermemek.

Gördi ruʾyāsında bir şīr-i jiyān/**Ḳoynına gir**di **degürmedi ziyan** (316).

3.6.4. Arapça, Farsça ve Türkçe Tamlamalar

Eski Anadolu Türkçesiyle yazılmış metinlerde, Arapça ve Farsça tamlamaların zaman zaman yer alması –aşırı derecede olmasa da- günümüz okuyucusunu zorladığı görülmektedir. Bu unsurlar kimi zaman uzun tamlamalardan dolayı kimi zaman da sözcüğün kullanımının o dönemde pek yaygın olmayışından dolayı okuyucunun metni anlamasını güçleştirebilir. Bu problemi ortadan kaldırmak amacıyla çalışmamızda tamlamalar hususunu da ele almaya çalıştık. Ve ek olarak Türkçe tamlamalara da değindik:

Afet-i zaman (FT): Devrin, zamanın afeti, felaketi.

Kes yiyĕlüm kim bu durur ḳūt-ı cān/Bunı yiyen görmez **āfet-i zaman** (1418)

Aḫlāḳ-ı Ḥasan (FT): Hz. Hasan'ın ahlakı.

Anda daḫı oldı ḳırḳ gün muʿtekif/Oldı **aḫlāḳ-ı Ḥasan'la** muttaṣıf (1139)

Arż-ı Türkistān (FT): Türkistan toprakları.

Arż-ı Türkistān'da vardı bir ulu/Bir vilāyet ıssı bir er baḫtulu (490)

Azīz-i muḥterem (FT): Saygın büyük kimse.

Yirdi andan olʿ **azīz-i muḥterem**/Ġayrı loḳmadan yimezdi iy dedem (520)

Baḥru'l-ensāb (AT): "Büyük Nesepler Denizi" Soy silsilesini anlatan büyük kitap.

Baḥru'l-ensāb'da Muḥammed dir adın/Böyle dir tārīḫde ṣoḥbet bünyādın (245)

Bedr-i münīr (FT): Parlayan ay.

Gördügüm düş bu ki bir **bedr-i münīr**/Etegümden ḳoynum içine girir (1595)

Beyān-ı dil-güşā (FT): Gönül açan açıklama, beyan.

Ḫˇāce'den ẕikr ideyüm bir menḳabāt/Bir **beyān-ı dil-güşā** iy ḫoş-nihād (521)

Beytü'l-maḳdis (AT): Kutsal ev//Kabe.

Geldi **Beytü'l-maḳdis'e** andan daḫı/Anda da çille çıḳardı iy aḫı (1147)

Cānlar cānı (TÜT): İnsanların en çok sevdiği kişi.

Çün Ḫorāsān'uñ erenleri anı/İşidüp didiler iy **cānlar cānı** (455)

Ceng-i girān (FT): Ağır, bunaltıcı bir savaş.

Eyle bī-ḥadd itdiler **ceng-i girān**/Yiri leş baş ṭutdı vü gökleri ḳan (581)

Ceng-i cihan (FT): Dünya savaşı.

Ḳuṭb-ı Ḥaydar gerçi ̧ider **ceng-i cihan**/Dökdi düşmān ḳanlarını aldı cān (582)

Cildü'l-ġazāl (AT): Ceylan derisi.

Dede Ġarḳın tācıdur **cildü'l-ġazāl**/Niye giyersiz diyü itdi suʾāl (1376)

Defʿa-i vāḥid (FT): Tek seferde, birinci kez.

Defʿa-i vāḥidde anı çıḳarur/Ḫorāsān ḳorusına tīz anı ḳor (1000)

Dīn-i ḥaḳmış (FT): Gerçek, hakiki din.//İslamiyet.

Dīn-i ḥaḳmış ol erüñ girçek sözi/Egri baḳandan çıḳarurmış gözi (838)

Ehl-i temiz (FT): Temiz kimse, salih kul.

Anda mesken ṭutmış-ıdı ol ʿazīz/Ol kerāmet menbaʿı **ehl-i temiz** (496)

Emr-i Ḫudā (FT): Allah'ın emri.

Kāfire virme amān eyle ġazā/Kim ġāzā itmek durur **emr-i Ḫudā** (563)

Emvāl-i ḫāṣ (FT): Özel eşyalar, mallar.

Çıḳarur ṣudan ḳılur ġarḳdan ḫalāṣ/At u ḳatır ne ki var **emvāl-i ḫāṣ** (1001)

Faḫru'l-ümem (AT): Yaradılmışların içinde övülmüş olanı.

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem/İy vilāyet maʿdeni **faḫru'l-ümem** (1278)

Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī (FT): Yesevili Hoca Ahmet.

Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'ydi adı/Kim Muḥammed Ḥanefī nesli idi (491)

Ḫalḳ-ı Nişābūr (FT): Nişabur halkı.

Ḫalḳ-ı Nişābūr bilüben ḳarşular/Öpdi şeyḫüñ elini gelüp bular (425)

Ḫalḳ-ı Türkistān (FT): Türkistan halkı.

Ḫalḳ-ı Türkistān'a olsun himmetüñ/Kim muḥibbüñdür giyerler kisvetüñ 619)

Ḫāk-i pāy (FT): Ayak tozu, toprağı./**Ḫāk-i pāyine** anuñ **yüz sürelüm**/Kim durur tek göster anı görelüm (439)

İbrāhīmü'š-Šanī (AT): On İki İmamlardan, İkinci İbrahim manasındadır.

İbrāhīmü'š-Šanī'yi ad itdiler/İsmini ol ad-ıla ẕikr itdiler (244)

İmām-ı heştümīn (FT): On İki İmamların Sekizincisi.

Ol **imām-ı heştümīn** Mūsā Rıża/İrdi andan aña iy ṣāḥib-liḳā (1024)

Kavl-i ʿĪsa (FT): Hz. İsa'nın sözü.

Çalduñuz nāḳūs çelīpā kilsede/Didiñüz ki böyle **ḳavl-i ʿĪsa'da** (833)

Kufl-ı zeban (FT): Söz kilidi// söz hazinesi.

Ḥācī Bektaş-ı Velī ḳuṭb-ı cihan/Dir olara açuban **ḳufl-ı zeban** (1283)

Kūs-ı ḥarbī (FT): Savaş kösü, davulu.

Kūs-ı ḥarbī çaldurup ceng itdiler/Birbirin ḳarşulayup heng itdiler (579)

Ḳuṭb-ı Dīn (FT): Dinin kutbu, merkezi.

Bildi çün kim **Ḳuṭb-ı Dīn**'i ḳandadur/Ol maġāra içre ḥabs efgendedür (685)

Muḥibbü'l-ʿulemā (AT): Alimlerin sevgilisi.

Muḥibbü'l-fuḳarā (AT): Fakirlerin sevgilisi.

Hem **muḥibbü'l-ʿulemādur** ol ʿazīz/Hem **muḥibbü'l-fuḳarā** ehl-i temiz (1550)

Pīrān-ı Ḫorāsān (FT): Horasan'ın ileri gelenleri, pirleri.

İrdi **pīrān-ı Ḫorāsān'a** ḫaber/Geldi Ḫˇāce-i ʿazīz ü muʿteber (1005)

Sabāḥu'l-ʿışḳ (AT): Aşk sabahı.

Girdi dir selām **şabāḥu'l-ʿışḳ** tīz/Pezveri aralayup oturdı tīz (1062)

Sırr-ı ʿAlī (FT): Hz. Ali'nin sırrı.

Anda da çille çıḳardı ol velī/Ol vilāyet maʿdeni **sırr-ı ʿAlī** (1190)

Şehr-i Semerḳand (FT): Semerkant Şehri.

Niçe kez **şehr-i Semerḳand**'da i yār/Cemʿ olur ʿālimleri her ně ki var (498)

Tāc-ı Resūl (FT): Peygamber tacı.

Ṭurdı yirinden hemān **tāc-ı Resūl**/Geldi Bektaş başı üzre pür-uṣūl (1070)

Taʿlīm-i Ḳurʾān (FT): Kuran-ı Kerim'in öğretilmesi, öğrenilmesi.

Taʿlīm-i Ḳurʾān iderler idi/Oḳudup yañlışın iderler idi (356)

Toḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe (TÜT): Doksan dokuz bin halife.

Bir gün ol **ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe**/Dirneşüp bir yire geldi iy ṣafā (1033)

Veliyy-i muʿteber (FT): İtibar edilen Allah dostu.

Kim bunuñ gibi **veliyy-i muʿteber**/Ger bu yirde ider-ise ol maḳar (1080)

Yār-ı ʿazīz (FT): Yüce sevgili.

Ol erenler didiler **yār-ı ʿazīz**/İlerü gel kesbu ḳavunları tīz (1417)

Yeşil evrāḳ (TÜT): Yeşil sayfa, yaprak.

Yeşil evrāḳ üstine aḳ ḫaṭṭ-ıla/Tā ki maḳṣūd-ısa içinde bile (1300)

Yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn (AT): "Allah Sabredenleri sever." Al-i İmran Suresi, 146. Ayetten kısmi iktibas.

Ṣabrı ʿādet eyle iy sulṭān-ı dīn/Ḥaḳ buyurdı ki **"yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn"** (9)

3.6.5. İkilemeler

İkilemeler Türkçenin söz varlığı, anlatım gücünü ve sınırlarını genişleten söz gruplarıdır. Velayet-name'de zaman zaman rastladığımız bazı ikilemeleri aşağıda kısaca belirttik ve bunların günümüz Türkçesinde nasıl kullanıldığını ortaya koyduk:

Arayu arayu (İ): Araya araya…

Köylü ḫalḳından gelenler arayu/**Arayu arayu** yoruldı ḳamu

Az az (İ): Az az…

Bıraġur elden yire yatdı biraz/Çünki geldi ʿaḳlı başına **az az**

Azın azın (İ): Azar azar, yavaş yavaş…

Çünki kāfir görmedi güneş yüzin/ʿĀciz oldı cümlesi **azın azın**

Burcı burcı (İ): Burcu burcu, güzel bir şekilde kokarak…

Burcı burcı ḳoḳar-ıdı ol ḳavun/Şād olur göricegez bostāncı çün (1483)

Çoḳ çoḳ (İ): Çok çok…

Ejderüñ uçduġını çün gördi ḫalḳ/Düşdi ḥażret ayaġına **çoḳ çoḳ** (1048)

Dürlü dürlü(İ): Türlü türlü…

Çekdi Mūsi'š-Šānī **dürlü dürlü** ḫ̆ān/Aġ u ṣaru her ṭāʿāmdan gün-ā-gün (293)

Gice gündüz (İ): Gece gündüz, sürekli, durmadan…

ʿĀbid-idi ḳılur-ıdı ṭāʿati/**Gice gündüz** ṭāʿat-idi ʿādeti (584)

Kel kel (İ): Kel kel, hiç saçı olmayan bir şekilde…

Yidi yıldur çekmişem bend-i girān/Başımuz **kel kel** olup aḳardı ḳan (807)

Kızumuz oġlanumuz (İ): Kızımız oğlumuz…

Didiler ki ḳızlıḳ aldı cānumuz/Ac öliser **ḳızumuz oġlanumuz** (979)

Otlayu şulayu (İ): Otlayarak sulayarak…

Otlayu şulayu ṣıġır çĕkilür/**Yap yap** artlarınca Ḫünkār'a gelür (1946)

Ṣaf ṣaf (İ): Saf saf…

Pes Ḫorāsān'uñ o girçek erleri/**Ṣaf ṣaf** olup cümle geldi ileri (1177)

Taġ ova (İ): Dağ ova…

Ḥaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı reva/Ildırım inüp dutışur **ṭaġ ova** (1009)

Ṭaġa ṭaşa (İ): Dağa taşa…

Dir naẓar ṣaldum tamām Rūm mülkine/**Ṭaġa ṭaşa** berr ü baḥrüñ silkine (1308)

3.6.6. Kalıp İfadeler

Velayet-name'de geçen bazı sözcükler, yalnız kullanıldığı zaman farklı, başka bir sözcük ya da ifadeyle kullanıldıkları zaman farklı anlamlar içermektedirler. Biz de çalışmamızda en doğru anlama ulaşabilmek amacıyla bahsettiğimiz ifadeleri tek bir anlam kalıbı olarak anlamladırdık ve bu ifadelerden deyim, atasözü, ikileme, ayet ve hadis dışındakileri "kalıp ifade" diye adlandırdık:

Baş üstine (Kİ): Bir emri yerine getirmeyi kabul etme.

Her ne dirseñ ṭutaram **baş üstine** /Ḳanda gidem ben ṭurup ṭaş üstine (709)

Güneş yüzin görmesün (Kİ): Güneşin ısısından ve ışığından mahrum kalsın manasında beddua sözü.

Çünki küffār müʾmine itdi özin/**Görmesün** ḳırḳ güne dek **güneş yüzin** (759)

Ṭāḳati ṭaḳ olsun iş işlĕmesün/Gün yüzin görüp işe başlamasun (Kİ): Elden ayaktan düşsün, güçsüz bir duruma gelsin manasında beddua sözü.

Ṭāḳati ṭaḳ olsun iş işlĕmesün/Gün yüzin görüp işe başlamasun (761)

Allah bir Muhammed gerçek Peygamber (Kİ):

Didi Allāh bir Muḥammed ḥaḳ resul/Elli yıldur dīnüñüz itdüm ḳabūl (862)

Neẕrüm olsun (Kİ): Adağım olsun, sözüm olsun manasında.

Neẕrüm olsun mālımuñ nışfı benüm/Ḳurtılursa işbu mühlikden cānum (998)

Kutlu ola (Kİ): Kutlu olsun manasında bir kutlama sözü.

Giydürür ḫırḳayı daḫı pür-uṣūl/Didiler **ḳutlu ola** ehl-i ḳabūl (1089)

Şükrü li'llāh (Kİ): Allah'a şükürler olsun anlamında hamd sözü.

Şükrü li'llāh bize gösterdüñ cemal/Görmek-ile sizi giderdük melal (1130)

Ṣaġ esen olun (Kİ): Sağlıcakla kalın manasında bir esenleme sözü.

Anları esenledi ol luṭfı bol/**Ṣaġ esen oluñ** varuñ olmañ melūl (1131)

Aleykümselam (Kİ): Allah'ın selamının verildiğinde bu selama karşılık verilen bir kalıp ifadedir.

El gögüse ḳoyuban aldı selam/Didi üç kerre ʿ**aleykümü's-selām** (1198)

Merḥabāyıñ (Kİ): Merhaba anlamında bir karşılama/karşılaşma sözü.

Ḳıldı istiḳbāl melāʾik ol eri/**Merḥabāyıñ** didiler iy dīn eri (1214)

Ṣād geldüñ (Kİ): Hoş geldin manasında karşılama sözü.

İy Resūl ẕürriyyeti nesl-i ʿAlī/**Ṣād geldüñ** iy velī ibni velī (1215)

Ḳuvvetüñ olsun (Kİ): Kuvvetli ol manasında bir temenni sözü.

Ḳuvvetüñ olsun didiler cümlesi/Ṣayda getürgil çıḳarmadın sesi (1235)

Yādigār olsun (Kİ): Hediye olsun, hatıra kalsın manasındadır.

Saña bizden ol dīv **olsun yādigār/**Ḫiẕmetüñi eylesün leyl ü nehār (1316)

Ḫayr-maḳdem ḫoş ḳadem getürdüñüz (Kİ): Hoş geldiniz manasında bir karşılama sözü.

Ḫayr-maḳdem ḫoş ḳadem getürdüñüz/Cān u dilden hemmümüz götürdünüz (1414)

Artuban eksilmesün/Ṭaşuban dökilmesün (Kİ): Artsın eksilmesin, taşşın dökülmesin manasında bir dua sözü.

Artuban eksilmesün didi aña/**Ṭaşuban dökilmesün** didi aña (1478)

Olmazuz biz sizsüzin (Kİ): Biz sizsiz olamayız, manasında değer biçme sözü.

Dir Güherdaş aña iy kān-ı kerem/**Olmazuz biz sizsüzin** iy muḥterem (1577)

Sizlere zaḫmet olur (Kİ): Size zahmet olur, rahatsızlık vermeyelim, manasında bir kalıp ifade.

Ol sebebden **sizlere zaḫmet olur**/Rāḥatuñuz gidüben miḫnet olur (1692)

3.6.7. Arkaik Sözcükler

Depretmek (AS): Hareket ettirmek/konuşmak.

Depredüp dil söyleyince bir ṣadā/Bu-y-ıdı gelen kelāmı ibtidā

Keneş: Danışmak/Danışılacak kimse.

Ṣūretā gerçi **kenes** ruhbānı-dı/Līki gizli dīn ṭutar pāk cān-ıdı (782)

Ir-(mak) (AS): Uzaklaştırmak.

Yā ḫo şimdi küllüñüzi ḳıraram/Şerriñüz ḫalḳ üzerinden **ıraram** (798)

Evren (AS): Büyük yılan, ejderha.

Tamu (AS): Cehennem.

Geldi kāfir gördi **evreni** ḳamu/Yidi başlu ejdehā aġzı **ṭamu** (816)

Irak (AS): Uzak.

Ejdehādan bir mil **ıraḳ** ṭurdılar/Yüzlerini cümle yire sürdiler (846)

Yagı (AS): Düşman.

Yaġı kāfir ḳorḫusından her zaman/Dīnümi gizli ṭutaram ben nihan (864)

Kakımak (AS): Öfkelenmek.

Böyle diyüp oldı kāfir nicesi/**Ḳaḳıyup** bicĕrimedi ḫ̆ācesi (887)

Matar (AS): Yağmur.

İlçi-y-ile gönderür aña ḫaber/Didi Ḥaḳ yaġdurmaya gökden **maṭar** (891)

Yarak (AS): Hazırlık/Araç-gereç, silah.

Böyle diyüp itdiler tizcek **yaraḳ**/Güş dut gör nice düşdi ittifāḳ (984)

Dirneşmek (AS): Toplamak, bir araya getirmek.

Bir gün ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe/**Dirneşüp** bir yire geldi iy ṣafā (1033)

Onat (AS): Yerli yerine, uygun bir biçimde, layıkıyla.

Çün duʿā oldı çekildi ṣalavāt/Yirlü yerine oturdılar **oñat** (1039)

Ṭarabul (AS): Bir çeşit halk oyunu.

Meger ol meydānuñ ortasında ḫūb/**Ṭarabul** odı yanar-ıdı ṭurup (1109)

Egsi (AS): Ucu yanmış odun, meşale.

Naḳldür Ḫˇāce Faḳīh Sulṭān ʿayān/Ṭutuban ol **egsiyi** dikdi hemān (1112)

Sıgamak (AS): Sıvazlamak, okşamak.

İkisin daḫı eliyle **ṣıġadı**/İkisine daḫı ṭaş olġıl didi (1120)

Givirmek (AS): Koymak, sokmak, yerleştirmek, dahil etmek.

İmdi **givirmĕmege** dermān gerek/İdebilürseñüz oldur yigirek (1205)

Degürmek (AS): Ulaştırmak, iletmek.

Anlara bizden selāmumuz **degür**/Hem peyāmumuz bizüm anlara vir (1253)

Üleştirmek (AS): Paylaştırmak, bölüştürmek.

Naṣīb **üleşdüren** elden hīç nişan/Bilür-iseñ eylegil anı ʿayān (1332)

Segirtmek (AS): Koşar adım gitmek, hızlıca yürümek.

Elin öpüp ayaġına düşeyin/Tīz **segirdüben** aña irişeyin (1353)

Üzmek (AS): Koparmak.

Üzdi kökinden varup ol ḳavunı/Ḳoltuġına götürüp gitdi anı (1410)

Züvala (AS): Küçük hamur pazısı.

Küçük olsa **zūvalā**ñuz ġam değil/Somunuñuz büyük ola muttaṣıl (1454)

Yokanma (AS): İlişmek, dokunmak.

Dir ḳayınanası yaġ azdur ḳatı/Yaġa **yoḳanma** didi söyler iti (1474)

İltmek (AS): İletmek, götürmek.

Gelin eydür n'ola **iltĕyin** biraz/Küpçegümde ḳaldı-sa n'ola yaġ az (1475)

Egin (AS): Sırt, arka.

Başına ḳızıl zümāytīden giyer/Biz geregi daḫı **egninde** i yār (1609)

Tañlamak (AS): Hayret etmek, şaşırmak.

Gördi İdrīs anı ḳatı **ṭañladı**/Daḫı bundan çoḳ ḫayāller anladı (1638)

Sokranmak (AS): İçten içe kızmak, homurdanmak, şikayet etmek.

Ṣaru gitdi **şoḳranuraḳ** yirine/Ḫatm olup vardı bu söz de yirine (1724)

Ayruk (AS): Ayrı bir şekilde.

Burada **ayruḳ** oturmasun didi/Nereye gider-ise gitsün didi (1741)

Yaykamak (AS): Yıkamak, su ile temizlemek.

Yayḳayup maşrabayı kendü alur/Gĕtürüp Ḫūnkār öñinde ḳodı pür (1762)

Yarıcı (AS): Yardımcı.

Hep ḫalīfelik mübārek didiler/**Yarıcıñ** ol Ḥaḳ tebārek didiler (1096)

3.6.8. Atasözleri

Eserde ata sözlerine çok fazla yer verilmemiş olup tespit edebildğimiz birkaç örnek şu şekildedir:

Kul günah işler, Allah bağışlar.(A):

Kemlik itdüḳ biz kerem sizden şehā

Ḳul günāh işler ḳılur sulṭān reha (1275)

Allah yolunda olan kişi Allah'ın adını söyler.

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir

Kim uġurum Ḥaḳ durur olġıl ḫabīr (1526)

Şahin, yeleksiz olmaz. (A):

Dir **çeleksüz şāhin olmaz** bilesiz

Didüm işbu remzi fikrin ḳılasız (1750)

Şahin tırnaksız olmazç (A):

Dir **şāhin ṭırnaḳsız olmaz** hergizin

Añla bunuñ ne dimek durur yüzin (1752)

3.6.9. Dil Dışı Bağlamla İlgili Örnekler

Eserde kullanılan kelimeler sadece cümlede kullanılan yerine göre anlamlandırılmaz. Kelimeler bulunduğu dönemin kültür değerini ve özelliklerini yansıtır. Bir metnin tam olarak anlaşılabilmesi için dil içi bağlamının yanında dil dışı bağlamının göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Dil dışı bağlam eserin verildiği dönemin dil, kültür, sanat anlayışı, hayata bakış açısı gibi değerlerin tespit edilebildiği bir ortamdır. Dil çok yönlü bir oluşumu ifade etmektedir. Bu da dil dışı bağlamı önemli yapmaktadır. Dilin ifade ettiği bu çok yönlülüğü şu şekilde ifade edebiliriz: "Dil, yaşamın bütün alanlarında, günlük yaşamın en yalın olaylarında, bilimin ana formlarında, görenekler ve törelerde, inançlarda ortaya çıkar; dil her türlü maddesel yaşamın, tekniğin, ekonominin de koşuludur; dinde, hukukta, felsefe ve sanatta yeri vardır." (Akarsu, 79- 80). Dil hayatın her aşamasıyla bağlantılı ve ilgili olduğu için eserin yazıldığı dönemin kültür dünyasına büyük ölçüde ışık tutmaktadır.

Çalışmamızın bu kısmında açıklayacağımız dil dışı bağlamla ilgili kelimelerin kültürel yönünü ortaya koymaya çalışacağız. Eser didaktik manzum bir eserdir. Yazarın açıkladığı konularda kullanmış olduğu dilde dönemin kültürel hayatına yer verilip verilmediği üzerinde durulmuştur. Bağlantılı olduğu düşünülen kelimeleri ve dil dışı bağlamları açıklamaya gayret göstereceğiz.

1. **Gözünü açmak**: Uyanık olmak, gerçekleri görmek anlamında kullanılmıştır. Dünyanın gelip geçiciliğinin farkında olmak, Allah'ı tanımak ve kişinin kendisini tanıması anlamları da vardır.
2. **Lokma şeker vermek:** Dünya nimetlerinden vermek.
3. **Bağrını kan etmek:** İnsanın içini sıkıntıyla doldurmak, yüreğini kanatmak bağlamında kullanılmıştır.
4. **Yaşını dökmek:** Gözyaşı dökmesine, üzülmesine sebep olmak anlamında kullanılmıştır.
5. **Gönlünü dikene bağlamak:** Dünyanın zarar verici, gelip geçici heveslerine kapılmak anlamında kullanılmıştır.
6. **Taca tona bakmamak:** Dünyanın göz alıcı, yanıltıcı güzelliklerine aldanmamak anlamında kullanılmıştır.
7. **Ab-ı hayat:** Ölümsüzlük iksiri içerdiğine inanılan kutsal bir sudur.

8. **Nefsini bilmek:** insanın kendisini tanıması, yaratılış gayesini öğrenmesi ve kendisini yaratan Rabb'ini tanıması anlamlarında kullanılan tasavvufi bir tabirdir.
9. **Zıllı Sübhan:** Allah'ın yeryüzündeki gölgesi olarak İslam'ı da temsil etmek üzere Müslümanların ve Müslüman ülkelerin başında görevli olarak bulunan ve genellikle ülke yöneticiliği yapan kişiler için kullanılan bir tabirdir. Osmanlı Devleti'nde bu görevi padişahlar yürütmekteydi.

4. SONUÇ

Uzun Firdevsi Manzum Velâyet-name Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü adlı çalışmamız, hem Hacı Bektaş-ı Veli'nin hayatı, çevresi, inanç-düşün-yaşam ekseninde yaşam biçimi ve kerametleri ortaya konulmaya çalışılmış hem de Velâyet-name'nin Türkçe açısından ne kadar zengin bir kaynak ve önemli bir eser olduğu örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda Velayet-name'nin döneminin Türkçesini çok iyi bir biçimde ortaya koyduğu hükmüne varılmıştır. 13. Yüzyıl Eski Anadolu Türkçesinin tipik özelliklerinin yansıtıldığı eserde dil yalın ve sadedir. Hacı Bektaş-ı Veli'nin yaşam biçimi, halifeleri, On İki İmamlar ve Hacı Bektaş-ı Veli'nin kerametleri, halkın anlayabileceği bir üslup ve ifadeyle dile getirilmiştir. Türklerin İslamiyet'e geçişiyle birlikte din ve inanç liderleri ortaya çıkmıştır. Bu önderler örnek yaşamlarıyla halka İslamiyet'i anlatmaya çalışmışlardır. Bunu yaparken de örnek yaşamlarının yanı sıra kimi zaman ortaya eser koymuşlar, kimi zaman da örnek yaşamları eserleştirilmiştir. Horasan Erenleri dediğimiz silsileden gelen Hacı Bektaş-ı Veli de yaşamı, öğretileri ve kerametleri Velayet-name ile eserleştirilen önderlerin başında yer alan kişilerdendir.

Çalışmamızla yukarıda tespit edilen konularla ilgili bilgilere ulaşmak üzere izlediğimiz yöntemlerle bağlamsal sözlük araştırma ve çalışması yapan kişiler için yararlı olabilecek çıkarım ve sonuçlara da ulaşılmıştır. Eser 13. Yüzyıl Eski Anadolu Türkçesini ve anlam dünyasını anlayıp kavramak; dönemin yaşam biçimini, kültürel ve inanç dünyasını şiirle anlamak için önem arz etmektedir. Eser aynı şekilde Klâsik şiirin temellerinin anlaşılması, gelişiminin izlenmesi açısından da çok önemli göstergelere sahiptir. Velâyet-name, Klasik edebiyatın yaygın nazım türlerinden biri olan mesnevi biçiminde yazılmıştır. Aruz ölçüsünün kısa kalıplarının kullanılması eserde anlatılanların daha kolay anlaşılması ve akıllarda kalmasını sağlamıştır.

Müşterek bir sözlük hazırlama projesi olan TEBDİZ kapsamında hazırlanan bu çalışma bahsettiğimiz özel amaçların yanında bazı genel amaçlara da katkı sağlamayı amaçlamıştır. Bu hedef doğrultusunda, Velâyet-name'nin kelime kadrosunu ve bu kelimelerin kullanım sıklığını ortaya çıkarmıştır. Bunun yanı sıra, eserde kullanılan kalıp ifadeler, deyim, atasözü, ikilemeler, ayet, hadis ve dini

ifadeler gibi söz varlığına da ulaşılmıştır. Çalışmada, toplam 64.356 sözcük bulunmaktadır. Deyim, hadis, ayet, kalıp ifade, dua ifadeleri gibi tespitler yapılarak Velayet-name'nin anlam dünyası ve kelime kadrosu ortaya çıkarılmıştır. Bununla birlikte çalışma, Velâyet-name üzerine yapılacak bundan sonraki çalışmalar için de yardımcı bir kaynak olabilecektir. Bunun yanında hem 13. Yüzyıl Eski Anadolu Türkçesi, Klasik Türk edebiyatı bilim dalının temellerinin oluşum serüveni hem de diğer disiplinlerde söz konusu eserle ile ilgili yapılacak çalışmalara da kaynak eser olacaktır.

Bu çalışma sadece söz konusu alanda uzman olanlar değil, her seviyeden ve alandan insanın ulaşabilmesi için TEBDİZ projesi kapsamında bir veri alanı oluşturulacak ve Velayet-name araştırmaları bağlamında katkıda bulunacaktır. Günümüz insanları tarafından bu veri alanına ulaşılması, onları 13. yüzyıl Anadolu insanının kültürel, inançsal ve edebiyat dünyasıyla tanıştırmak için de bir fırsat olacaktır. Günümüz Türkçesinde kullanılan bazı sözcük, deyim, kalıp ifade dua ve diğer dini ifadelerin 13. yüzyılın dil dünyasında nasıl tezahür ettiği ortaya konacak, zamanla nasıl değişime uğradığı hakkında bilgi sahibi olunacaktır. Sözcüklerin görünen anlamlarının dışında içerdiği anlamlar ortaya çıkarılacak, böylece anlam zenginliğinin ortaya çıkmasını sağlayacak ve araştırmacılara/okuyucuya bu tespitlerin birbiriyle karşılaştırılması olanağını sunacaktır.

Sonuç olarak genelde TEBDİZ projesi, özelde ise bu çalışma, Türk edebiyatına ve gelecek nesillere başucu kaynak olma gayesine ulaşmayı amaçlamıştır

KAYNAKLAR

Acar, S. (2009). *Necati Bey Dîvânı sözlüğü (Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük).* Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Akgül, L. (2014). *Pir Sultan Abdal Sözlüğü*. Ankara: La Kitap Yayınları, 223.

Boz, E. (2011). *Yunus Emre Dîvânı'nın Bağlamsal Sözlüğü ve Dizini Üzerine Bir Deneme.* X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni (s. 91-97). Eskişehir: Eskişehir Valiliği.

Çelik, N. (2016). *Edirneli Şevki Dîvânı (Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük).* Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Duran, H. (2010). Velayet-name'ye Göre Hacı Bektaş-ı Veli, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş-ı Veli Araştırmaları Dergisi*, 129-137.

Kardaş, S. (2016). *Ali Nihani'nin Manzum Hacı Bektaş Velayet-namesi*, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 9.

Kılıçarslan, O. (2016). *Hayâlî Bey Dîvânı'nın incelenmesi-bağlamlı dizini ve işlevsel sözlüğü.* Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Köksal, M. Fatih (2018). Uzun Firdevsî Manzum Velâyet-nâme Velâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî (Tenkitli Metin). *Alevilik Araştırmaları Dergisi Yayınları*.

Ocak, A. Y. (t.y.) *İslam Ansiklopedisi Hacı Bektaş-ı Veli maddesi.*

Öztürk, F. (2008, Kış). İşlevsel Sözlük ve Osmanlı Şiirinde Bağlam. *Turkish Studies, 3*(1), 326-334.

Şenödeyici, Ö. (2015). *Nâilî Dîvânı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük].* İstanbul: Serüven Kitap.

Şenödeyici, Ö. (2017). Üslûp Araştırmaları Açısından Bağlamli Dizin ve İşlevsel Sözlük Çalışmaları: Nâilî Örneği. *Journal of Turkish Language and Literature, 3*(1), 282-306.

Tuncer, E. (2016). *Sükkeri Dîvânı sözlüğü [Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük].* Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Uysal, N. (2012, Kış). Ağız Araştırmalarında Bağlamsal Sözlük ve Dizin Kullanım. *Diyalektolog Ağız Araştırmaları Dergisi*, 5, 55-62.

EKLER

Ek-1. Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

A

a: *"Ey" anlamında seslenme edatı.*

- Çünki gūş itdi sözini ol ḫūb-liḳā / Ne didi Fāṭıma'ya imdi baḳ **a** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [a,]*
- Ben senüñ-ile bileyem ġam yime / Er virür cömerd durur erden um **a** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [a,]*
- Ulu Abdāl Kiçi Abdāl Ṣaltıḳ'a / Dir nereye gitdi seccāde baḳ **a** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2760). [a,]*
- Avcuña nedür deñeyüp ḳalduñ **a** / Vir ḫaber bize yine ne olduñ **a** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3560). [a,]*
- Avcuña nedür deñeyüp ḳalduñ **a** / Vir ḫaber bize yine ne olduñ **a** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3560). [a,]*
- Gelüp ol ṭon-ıla ḳondı bir yire / Ol ṭon-ıla tā ki görindi yar **a** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [a,]*
- Pes cihān fānī durur añla bak **a** / Ḫalḳ fānī Ḥaḳ durur ḥayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [a,]*
- Didi gözüñ aç **a** Ṣaru İsmaʿīl / Ṣaḥf içinde gör ne dir Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5588). [a,]*

a: *O, ondan.*

- Alıp **andan** başa giye ḥażreti / Siz gerekdür buña taʿẓīm idesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6047). [andan, -n, -dan]*

a: *"O" 3. tekil şahıs zamiri.*

- Virdi Ḥasan'a ʿAlī bu cümlesin / Naḳl ider **andan** Ḥüseyn'e bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1103). [andan, -n, -dan]*
- Anları esenledi ol luṭfı bol / Ṣaġ esen oluñ varuñ olmañ melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1214). [anları, -ı, -nlar]*
- Ol birin biz de görelüm ehl-ile / Didi **anlar** da eyü varuñ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [anlar, -n, -lar]*
- Ehline gönderdi andan birezin / Ṭurdı teslīm itdi **anlara** özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1503). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Pes Selīm Şāh Ḳayṣeri'yi yapdurur / Şimdilik **andan** hemān bir burc durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1618). [andan, -n, -da, -n]*
- Ġāzīlerle evvel **anlar** açdılar / Bu fenādan çünki **anlar** geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1599). [anlar, -n, -lar]*
- Ġāzīlerle evvel **anlar** açdılar / Bu fenādan çünki **anlar** geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1599). [anlar, -n, -lar]*
- Āl-i Selcūḳ bil ki ʿAbbāsīler'üñ / Ṣaġ taraf vezīri durur **anlaruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1609). [anlaruñ, -n, -lar, -un]*
- Ḳomayalar ehlüñi görmeklige / Söz alup **anlara** söz virmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1852). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Anlara beş ṭaşı gösterdi hemān / Dir bulardur şāhidüm bilüñ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1990). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Getürüben dökdiler yabānlara / Güç geldi ḳarşu bu iş **anlara** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2159). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Hem didi **anlara** dönüp ol velī / Görelüm size odın ḳaydın belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [anlara, -n, -lar, -a]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Bizi gelüben ziyāret ḳılmaġa / **Anuñ-ıla** faẕl u teşrīf bulmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2210). [anuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*
- Ḳavşurup el dınmayup ṭurdı hemīn / Didi **aña** dönüben ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2266). [aña, -ñ, -a]*
- Hep anuñ ḥükminde-y-idi bilesiz / Āl-i ʿAbbās'dandı **anlar** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2371). [anlar, -n, -lar]*
- Hoy Ata **anuñ-ıla** ḳıldı ḳarār / Gözler-idi ol putı leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2688). [anuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*
- Tā ki mesrūr olayın işidüben / **Anuñ-ıla** cān u dil ḫoş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2730). [anuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*
- Çañ daḳup çocuġa ṣalıviresiz / **Anlara** böylĕ belā irgüresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3027). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Dir Ḫorasān pīrlerine iricek / **Anlaruñ** görklü cemālin göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3071). [anlaruñ, -n, -lar, -un]*
- Ḳoḳuñuz **andan** alup mesrūr olam / Hemm ü ġamdan siz gelince dūr olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3217). [andan, -n, -dan]*
- Pes ḳul itdi ere **andan** kendözin / İzine ṭoprak eyledi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3243). [andan, -n, -da, -n]*
- Bu varınca çıḳageldi bir keşiş / Görişür şanki **anuñ-ıla** biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3191). [anuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*
- Akça vāfir gösterürler çün görür / Birez ol buġdaydan **anlara** virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3259). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Çün işitdi daḫı söz söylĕmedi / **Anuñ-ıla** hīç nizāʿ eylĕmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3272). [anuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*
- Tīz çeker bendini çalḳardı çeküp / Gözleri yalap yalap **aña** baḳup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3345). [aña, -ñ, -a]*
- Ṣuḥf-ı maʿnādan nebāt aç ḳand yigil / Aç meʿānī defterin **andan** digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3293). [andan, -n, -dan]*
- Ḳanda girür ele siz de görseñüz / Siz de **anuñ** sırrına bir irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [anuñ, -nuñ]*
- Ġıll u ġışdan kibr ü kīnden dir arın / Baʿd ez-ān **andan** yanuma gel görin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3541). [andan, -(n)dan]*
- Mollāları cemʿ itdi ḳatına / Fikrini ẕīkr itdi **anlar** yatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3447). [anlar, -n, -lar]*
- Cümlesi ṭuz siz idüñ ḳoymañ nemek / Lāzım olsun **anlara** bunı dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3385). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Anlaruñ biz añavuz yā adını / Dile alup ẕikr idevüz yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3461). [anlaruñ, -n, -lar, -un]*
- Dir ben eylĕ itmişem Ḫūnkār'umuñ / Erligi neden bilineydi **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3730). [anuñ, -nuñ]*
- Sürüben irdi cemāʿat-ḫāneye / Ḳalḳdı **anlar** itdi ikrām Ana'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3818). [anlar, -n, -lar]*
- İrişürdi Fāṭıma Ana **anlara** / Ḫoş geldüñ dir idi hem bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3804). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Eyle-y-idi ḳavlümüz **anuñ-ıla** / Cumʿa ḳılındı ẕuh u r geçdi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3985). [anuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*
- Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿārifīn / **Anlaruñ** sözin işidicek yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4381). [anlaruñ, -n, -lar, -un]*
- Anlaruñ ola döşek oturalar / Ẕulmi dünyādan tamām götüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4409). [anlaruñ, -n, -lar, -un]*
- Gelübĕni kendüye il oldılar / **Anuñ-ıla** ehl-i tafḍīl oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4346). [anuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*
- Veysīler'üñ ol durur ser-çeşmesi / Yoḳ durur **anlardan** ulu kimsesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4640). [anlardan, -n, -lar, -dan]*
- Ol zamānlarda mezārı **anlaruñ** / Ẓāhir olmış-ıdı ol girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4465). [anlaruñ, -n, -lar, -un]*
- Ḫalḳı kim inandı kim inanmadı / **Anuñ-ıla** degmesi hem ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4470). [anuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Ṭur örügiy pezverüñ sürgil didi / Bir muḥibbüm var **aña** irgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4676). [aña, -ñ, -a]*
- Anı ṣayda gĕtürem diyenlerüñ / Bol altunı gerekdür **anlaruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4750). [anlaruñ, -n, -lar, -un]*
- At ʿaṣāñı ḳanda düşer-ise ol / Yurduñ oldur varubanı **anda** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4876). [anda, -+(n)da]*
- Ṣarı İsmāʿīl durur **andan** biri / Kim odur Ḫūnkār'umuñ ıbrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4870). [andan, -n, -dan]*
- Anlaruñ sözin Zupun çün gūş ider / İşidüben cān u göñli ḫoş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4911). [anlaruñ, -n, -lar, -un]*
- Aña daḳ irdi ḳarañlıḳ şām olur / Vaḳt geçer gün ṭolunup aḫşām olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [aña, -ña]*
- Emr ider Ḫācım **aña** gör n'itdiler / Dervīş idüp **aña** erkān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5259). [aña, -ñ, -a]*
- Ṣoḥbet içre bege dir böyle kelām / Baña yurt vir ṭutayın **anda** maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [anda, -+(n)da]*
- Beg didi ʿUṣṣāḳ tevābiʿinde bir / Kim Ṣusuz nām bir ışuz var **anda** yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [anda, -+(n)da]*
- Bu yaḳında **anda** bir ejder türer / Ḳatline hiç kimse bulmadı ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5009). [anda, -+(n)da]*
- Ṭaş ışırdı gösterüp **anda** nişān / Niteki bu ẕikr oldı bu beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5034). [anda, -+(n)da]*
- İrtesi bayramı **anda** itdiler / Geçürüp üç güni andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5183). [anda, -+(n)da]*
- Germiyān'a geldiler **anda** sürüp / Ṣuṣuz'uñ ḳurbında bir yire irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5184). [anda, -+(n)da]*
- Ḳolaçuḳ Ḫācım'a yol gösterdiler / Kendüler eglĕnüp **anda** ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5189). [anda, -+(n)da]*
- Biñ öküz ḳurbānı **anda** cemʿ olur / Evliyā muḥibleri sürer gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5262). [anda, -+(n)da]*
- İrtesi bayramı anda itdiler / Geçürüp üç güni **andan** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5183). [andan, -n, -dan]*
- İşidüben **anı** Ḫūnkār haẕreti / Ḳaḳıyuban ġażaba geldi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4983). [anı, -n, -ı]*
- Pes everdiler **anı** oġul ṭoġar / Niteki remz itdi-y-idi aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5142). [anı, -n, -ı]*
- Ḫırḳa vü tāc u çırāḳ u ṣofra hem / Virüben gördiler **anı** muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5260). [anı, -n, -ı]*
- Adını virdi Çalab virmiş **anuñ** / Ṣanma kimse mišlini görmiş **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5143). [anuñ, -nuñ]*
- İtmeyüp taṣdīḳ tekẕīb itdiler / Sözine **anuñ** ḳamu reyb itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5432). [anuñ, -nuñ]*
- Ḫācī Bektaş işidüp **anuñ** sözin / Ḳaldurup baş ṭutdı aña dir yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5581). [anuñ, -nuñ]*
- İle dirlik dirleyüpdür ol velī / Raḥmet itdi defʿ **aña** Mevlā belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5618). [aña, -n, -a]*
- Faṭma Bacı geldi erenler anası / Oḳuyup Yāsīn ṭutar **anda** yası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5624). [anda, -+(n)da]*
- Maḥrem **anı** idiyordı māh u sāl / Görse bir meczūb sālik budalā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5919). [anı, -n, -ı]*
- Öpdi elin eyledi secde kerem / Ṣundı **andan** tepsi-le bişi aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5947). [andan, -n, -dan]*
- Ṭurdı ayaġın açdı aġzın gör ne dir / Ṣāhīn olup açmaġ-ıla **anda** per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [anda, -+(n)da]*
- Erlik-ile süresin ʿömri esen / **Anda** ola āḫir mezārıñ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6081). [anda, -+(n)da]*
- Oldı maʿlūm **anda** Ḥaḳḳ'uñ dostuna / Ḫācī Bektaş baḳdı gördi nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6111). [anda, -+(n)da]*

- Ḥācī Bektaş **anda** ḳaldı bir nefes / Ḳaraca Aḥmed geldi erenler içine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6135). [anda, -+(n)da]*
- Ḳurtulur cinnīden itmez hīç żarar / Aldılar **andan** icāzet gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6199). [andan, -n, -dan]*
- Ḫᵛācesi tā ki baḳup **anı** görür / Ḥācī Bektaş'ı bilür çünki baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5981). [anı, -n, -ı]*
- Atası **anıñ** Muḥammed Ḥanefī / Ḳubbe-i elif tācıñ şerḥin daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6130). [anıñ, -nıñ]*
- Bir naẓarda şarḳ u ġarba giçerem / Bu ḳamusı olmaya **anuñ** hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6053). [anuñ, -nuñ]*
- Türbeñe varsa **anuñ** sarʿı gider / İşbu cinnī şāhı itsün ḫiẓmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6189). [anuñ, -nuñ]*
- Ṣulu yaġmur yaġıban örtĕr-idi / Yaġdı yaġmur oldı seyl **anda** ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6241). [anda, -+(n)da]*
- Cevherin bulup çırāḳlar düzdiler / Eyle vāfir bulınur **anda** nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6284). [anda, -+(n)da]*
- Gördi **anda** var şecāʿat nūr u fer / On yidi yaşında henüz nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6343). [anda, -+(n)da]*
- Sürdi **andan** işige yüz merd-i tām / Ṭuruban peymānçeye ḳıldı duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6366). [andan, -n, -dan]*
- Şāha ʿāṣī olana gerek ölüm / Mānīʿ olma ḳuluma ṭutsun **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6309). [anı, -n, -ı]*
- Kāfiriñ ḳılıçla iden başın ḳayı / Kim **anıñ** neslidür Ertuñrul begüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6290). [anıñ, -nıñ]*
- Bilesince gitdi **anıñ** üç biñ er / Yiye içe ḳona göçe gitdi o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [anıñ, -nı, -ñ]*

a: *" O" işaret zamiri.*

- Ḫırḫayı **anda** bulup cevher ṣaçar / Ḳuflın açınca bütün ḫırḫa çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 184). [anda, -n, -da]*
- Evliyā ser-çeşmesi ola āḫir ol / Şeh vilāyet çünki ṣaḳladı **anları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 190). [anları, -n, -lar, -ı]*
- Ṭapşurur **anları** aña ol hümām / Ol daḫı virdi ʿAliyy-i Rıżā'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 199). [anları, -n, -lar, -ı]*
- Rengi südden aġ hem berrāk **anuñ** / Enver olmış nūr-ıla āfāḳ **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 126). [anuñ, -nuñ]*
- Rengi südden aġ hem berrāk **anuñ** / Enver olmış nūr-ıla āfāḳ **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 126). [anuñ, -nuñ]*
- Cümle Türkistān'da dinmiş pīri **anuñ** / Atası **anuñ** Muḥammed Ḥanefī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 201). [anuñ, -nuñ]*
- Faḳr **anuñla** niçün itmeye faḫır / Faḫri idüpdür ḳabūl çünki faḫır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 112). [anuñla, -n, -uñ, -la, -]*
- Ḳıldı İbrāhīm **anda** intiḳāl / Şehr-i Turfan'da anı defn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 265). [anda, -n, -da]*
- Ḥaydar'ı kāfir idince **anda** ḥabs / Çekdi leşker cemʿ oluban ḫār u ḫas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 682). [anda, -n, -da]*
- Cümle dervīşler olup **anda** melūl / Şeyḫe baḳmaz oldılar olup fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 759). [anda, --n, --da]*
- İmdi bāṭıl dīn imiş kāfir ḳamu / Kāfirüñ yiri-y-imiş **anda** ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 919). [anda, -n, -da]*
- Çünki münkir itdi **anda** bir fik i r / Gönderür ol rāhibi şāha tekūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 981). [anda, -n, -da]*
- Demüñi yumuñı oynat **anda** sen / Faḳr erkānını eylĕ zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1188). [anda, -n, -da]*
- Aluban **anda** ḥavālet ṭurdı tīz / ʿAzm idüp gider yolına iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1190). [anda, -n, -da]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Anlara Ḫūnkārīler dirler bu dem / Var durur ol ḳavm daḫı **anda** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [anda, -n, -da]*
- Anda daḫı oldı ḳırḳ gün muʿtekif / Oldı aḫlāḳ-ı Ḥasan'la muttaṣıf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1222). [anda, -n, -da]*
- Bāḳır'uñ seccādesi ḳurbın mekān / Eyleyüp **anda** ḳarār itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1224). [anda, -n, -da]*
- Anda daḫı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat eyledi / Muṣṭafā'yı ḫoş ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1226). [anda, -n, -da]*
- Üç yıl **anda** ḫoş mücāvir oldı er / Pes ʿibādet ṭāʿat ile ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1227). [anda, -n, -da]*
- Anda da bir çille çıḳardı hemān / Geçüben ṣavm u ʿibādetle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1229). [anda, -n, -da]*
- Çekdi **anda** çille-i merdānı ol / Eyle kim ẕikr itdi ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1262). [anda, -n, -da]*
- Çünki ḳırḳ gün iʿtikāf olur tamām / Cemʿ olur **anda** ne var-ısa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1267). [anda, -n, -da]*
- Dek ṭururken tāc **andan** başına / Gelüben anuñla ola āşinā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1135). [andan, -n, -dan]*
- Gidüben **andan** daḫı oldı revān / Kerbelā'ya irişür ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1219). [andan, -n, -dan]*
- Murteżā meşhedine **andan** irer / İşigine gelüben yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1221). [andan, -n, -dan]*
- Ḳalḳup **andan** da gider sūy-ı Ḥicāz / Bir gün irer Kaʿbe'ye ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1223). [andan, -n, -dan]*
- Geldi Beytü'l-maḳdis'e **andan** daḫı / Anda da çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1230). [andan, -n, -dan]*
- Çille çeküp eyleyĕvüz iʿtikāf / Cānumuz **andan** bula tā kim kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1245). [andan, -n, -dan]*
- Ol öküz yahnīsini her gün tamām / Yir-idi küllīsin **anuñ** ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1265). [anuñ, -nuñ]*
- İçmeyüp şu varmaz idi ḫācete / Kimse bilmezdi **anuñ** sırrı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1266). [anuñ, -nuñ]*
- Dek ṭururken tāc andan başına / Gelüben **anuñla** ola āşinā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1135). [anuñla, -nuñ, -la]*
- Bize bir dīv virdi tā ḫiẕmet ide / Ḳanda emr idersevüz **anda** gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1398). [anda, -n, -da]*
- Daḫı **andan** kisvetine Ṭuñrul'uñ / Tekbīr idüp başına ḳodı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1332). [andan, -n, -dan]*
- Ol rumūz kim anda olur bilesiz / Aṣlı oldur **andan** olur iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [andan, -n, -dan]*
- Ehline gönderdi **andan** birezin / Ṭurdı teslīm itdi anlara özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1503). [andan, -n, -dan]*
- İşidüp bostāncı da lebbeyk ider / Girü Ḫūnkār gör kim **anuñla** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1475). [anuñla, -nuñ, -la]*
- Çün birez ṣoḥbet idüp dem sürdiler / Gitmege Ḫūnkār **andan** ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1522). [andan, -n, -dan]*
- Gitdi **andan** çünki ol ṣāh-ı cihān / Sinesün nām köye uġrar ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1529). [andan, -n, -dan]*
- Geçüp Açuḳsarāy'a **andan** irer / Bir gelincüge yolı uġrar meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1550). [andan, -n, -dan]*
- Uġraşurlar key ulu ḳırġun olur / Pes Selim Ṣāh Ḳayṣer'i **anda** alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1616). [anda, -n, -da]*
- Var-ıdı **anda** otuz altı ḫişār / Key ḳatı beklik ḳayadur bil i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [anda, -n, -da]*
- Çünki iki ḳoñşusı **anda** geldiler / Ḳarayük'i mesken idüp ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1651). [anda, -n, -da]*
- Şöyle göçmel Ḳarayük'e geldiler / Yirlenüp yurtlanup **anda** ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1667). [anda, -n, -da]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Ṣuvada çün kim varur ol nāzenīn / Ḥażret-i Ḫūnkār gelür **anda** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1690). [anda, -n, -da]*
- Aḫṣam olıcaḳ cemāʿat geldiler / Aḫṣamın **anda** namāzı ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1713). [anda, -n, -da]*
- Ol işe **anda** ḳoyup gitdük anı / Gel dimĕdüm ere görgil bu beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [anda, -n, -da]*
- Anda da çille çıḳardı erbaʿīn / Erbaʿīn olmaġa çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1762). [anda, -n, -da]*
- Eve gelüp itdiler **anda** ḳarār / Ḳıldı tenhā bir mekānı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1784). [anda, -n, -da]*
- Ḳubbe yapdılar mezārı **andadur** / Mürde ṣanma bil ki anı zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1629). [andadur, -n, -da, -dur]*
- Pes yiñümden girü çıḳmaḳ diledi / Ḳomadum çıḳmaġa **andan** da didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1680). [andan, -n, -dan]*
- Evliyālardan ya bir kimse gele / Saña **andan** ḫoş-naẓar himmet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1687). [andan, -n, -dan]*
- Eyle diyüben olur **andan** revān / Mescid içine varur girü i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1700). [andan, -n, -dan]*
- Çille çıḳardı orada erbaʿīn / Çün tamām oldı ṭurur **andan** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1753). [andan, -n, -dan]*
- Ḳalḳup **andan** geldi Çille-ḫāne'ye / Gördi ki bir ḫoş maġāra bī-żiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1757). [andan, --n, --dan]*
- Ṣunup elini dīvāra ṭur didi / Elini çeküben **andan** gör didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1791). [andan, -n, -dan]*
- Çün Selīm Ṣāh bildi **anlardan** ḫaber / Leşkerin aluban ol yire gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1622). [anlardan, -n, -lar, -dan]*
- Ḳıṣṣa çoḳ āḫir pes **anları** alur / Oġlı Ḳılıç Aṣlan'ı gör nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [anları, -n, -lar, -ı]*
- Girü küffār ġalib oldı geldiler / Rūm'ı **anlaruñ** elinden aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1600). [anlaruñ, -ñ, -lar, -uñ]*
- Gördi bir dervīş **anda** oturur / Çün oñat deñĕyüben anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1821). [anda, -n, -da]*
- Ol gice **anda** yatup ḳıldı ḳarār / Ṣubḥ olmasına ḳılur intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1858). [anda, -n, -da]*
- Ḳılsa bir kişiye ġāyetde ġażab / **Anda** ḳoydururdı anı gör ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1871). [anda, -n, -da]*
- Dir virüñ buña bir uc yirde tīmār / Gelmeye Rūm'a ide **anda** ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [anda, -n, -da]*
- Daḫı **andan** irişĕsin bir yire / Ḳuşlar uçduġın gözüñ çün kim göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [andan, -n, -dan]*
- Yayuban ṭopraġı arpa ṣaçdı gör / Dönüben ṣu-y-ıla **anı** ṣuvarur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1888). [anı, -n, -ı]*
- İmdi ṭurma irte var işüñe git / **Anda** maḳṣūduñ ne-y-ise varup it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [anda, -n, -da]*
- Sürüben öküzini **anda** gelür / Gör aña Ḫunkār ne resme ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1948). [anda, -n, -da]*
- Er naẓarı kīmyādur hem ṭabīb / Var durur **anda** kerāmetler ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2050). [anda, -n, -da]*
- Didi Ḫūnkār ġam degül bir günlige / Bitür ol işüñi var **andan** yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [andan, -n, -dan]*
- Bizi şāhid ṭutuban ışmarladuñ / Dirüz **andan** nite ki sen söyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1996). [andan, -n, -dan]*
- Yiyicek **andan** hemān-dem ṣaġ olur / Yidügi sāʿatde yüzi aġ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2049). [andan, -n, -dan]*
- Bir müsāfir-ḫāne bünyād it gelen / **Anda** ola hem yine ḫiẓmet ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2064). [anda, -n, -da]*
- Olduġınca **anda** olurlar-ıdı / Ḫiẓmetini **anda** ḳılurlar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2066). [anda, -n, -da]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Meger **anda** vardı bir yirli ḳaya / Ḥazret-i Ḫūnkār'a ol er ne diyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [anda, -n, -da]*
- Baʿd ez-ān **andan** tükendi ol ḥamīr / Bir avuc unuñ ḥamīri ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [andan, -n, -dan]*
- Yanı ḳararur daḫı **andan** ölür / Ol ṣoyuñ ölümi hep **andan** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [andan, -n, -dan]*
- Yanı ḳararur daḫı **andan** ölür / Ol ṣoyuñ ölümi hep **andan** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [andan, -n, -dan]*
- Ḳanḳı ʿavretüñ ki ehli olmaya / Hergiz **andan** oġlan u ḳız gelmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2165). [andan, -n, -dan]*
- Öldüginden ṣoñra ḳarnını yaruñ / İki oġlımuz çıḳar **andan** görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2182). [andan, -n, -dan]*
- Evliyāya ḥāli iʿlām itdiler / Ḥālini **anuñ** ḳamu iyitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2180). [anuñ, -nuñ]*
- ʿĀleme şāʿ oldı buldı iştihār / Bildiler ki eyledi **anda** ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2193). [anda, -n, -da]*
- Varuban ben **anda** iderdüm ḳarār / Mesken idüben ḳılurdum iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2220). [anda, -n, -da]*
- Bu nefesi itdi er **andan** dönüp / Geldi menzilgāhına oturdı ḫūb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2233). [andan, -n, -dan]*
- Getürürlerdi kesüben dem-be-dem / Oldı dervīşler **anuñla** muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2235). [anuñla, -n, -uñ, -la, -]*
- Cümle-i erkān-ı faḳr **anda** tamām / Sürilür icrā olurdı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2254). [anda, -n, -da]*
- Sĕvüciler gördiler Ḫūnkār işin / **Anda** gelür oturur yazın ḳışın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2258). [anda, -n, -da]*
- Ḳıldı Ḫūnkār ol gice **anda** ḳarār / Nite ṣu aḳar iken girü ḳarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [anda, -n, -da]*
- Destūr aluban revāne oldılar / Kendüler pes **anda** tenhā ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2364). [anda, -n, -da]*
- Ol ʿaceb işlerden imdi nuṭḳa gel / Tā ola her müşkilimüz **anda** ḥal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2367). [anda, -n, -da]*
- Ṭurdı **andan** ḳonduġı yire varur / Ol giceye muntaẓır olur ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2417). [andan, -n, -dan]*
- Ḳalḳup **andan** Rūm'a daḫı ʿazm ider / Bu ḫaber Rūm mülkine dĕgin gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [andan, -n, -dan]*
- Yoḳsa ḫod ola helāk ḳurtılavuz / Söz yalanıduġın **andan** bilevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2493). [andan, -n, -dan]*
- Hoy Ata'dan çün bunı işitdiler / Dönüp **andan** gine tevbe itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2715). [andan, -n, -dan]*
- Ol ḥicābdan **anları** eyle ḫalāṣ / Zīra bulduñ sen bu emre iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2685). [anları, -n, -lar, -ı]*
- Didi Rūm'da ne var-ısa evliyā / Bir başı var **anlaruñ** dir bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [anlaruñ, -ñ, -lar, -uñ]*
- Bir keşīş ḳoşmışdı aña atası / Her ne iderse **anuñla** dutası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2473). [anuñla, -nuñ, -la]*
- Vardı bir ḳalʿaya daḫı n'eyledi / Ḳorḳusından **anda** ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2814). [anda, -n, -da]*
- Ḫıżr vidāʿ idüben oldı revān / Ṣaltıḳ **anda** oturıḳaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2835). [anda, -n, -da]*
- Ḫıżr'uñ atı başduġı yir oldı iz / Şimdi de **anda** muʿayyen iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [anda, -n, -da]*
- İtdüginden ṣoñra **anda** eyle iş / Ḫoş vilāyetle bu resm-ile reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2854). [anda, -n, -da]*
- Ol nişānı **anda** Ṣaltıḳ eyledi / Bu nişānumuz ola dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2878). [anda, -n, -da]*
- Ol dem içre Ṣaltıḳ'uñ **anda** hemīn / Baġladılar bilini iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2884). [anda, -n, -da]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Gürci ili giydügi **andan** durur / Ẕikr olan hep işbu maʿnīden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2795). [andan, -n, -dan]*
- Kes yidi başını daḫı evrenüñ / Zaḫmetin cehd idüben götür **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2830). [anuñ, -nuñ]*
- Dir varup söyleñ ki buġday mı gerek / Daḫı **andan** erde vardur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [andan, -n, -dan]*
- Varuban hem **anda** oldı ber-ḳarār / Oldı Ḥaḳ emrine **anda** intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2988). [anda, -n, -da]*
- İki **andan** giçerek gör n'eyledi / Öñce gidüp pīş-revlik eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2971). [andan, -n, -dan]*
- Cübbe vü ferāceyi ne var ḳabā / Terk idüben giydi **anda** bir ʿabā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3008). [anda, -n, -da]*
- Gölbıñar nām yirde olmışlar ıdı / Ṣoḥbet-i ḫāṣ **anda** ḳılmışlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3024). [anda, -n, -da]*
- Çün erenlĕrüñ ṣalıġın aldılar / Sürüben ṭosdoġrı **anda** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3025). [anda, -n, -da]*
- Atumuz dir **anda** derlĕdi hemān / Ol çañı üstlerine atdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3029). [anda, -n, -da]*
- Gelicek elma-y-ıla gör n'eyledi / Ḳonubanı **anda** ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3040). [anda, -n, -da]*
- Anda çün yatup uyudı bir zamān / Uyanıcaḳ ne görür gūş it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [anda, -n, -da]*
- Ṣoḥbetümüz **anda** olsun cemʿ ile / Āfitāb olsa ne iş var şemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3095). [anda, -n, -da]*
- Meclis olup **anda** ḫoş oturdılar / Heb ḥicābı aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3100). [anda, -n, -da]*
- Ḳızılırmaġı geçübeni gider / Gitmegĕ Ḫūnkār'ı **andan** ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3039). [andan, -n, -dan]*
- Pes yaraḳ görüben **andan** ṭurdılar / Gelüben tā Ḳarayük'e irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3086). [andan, -n, -dan]*
- Ṣoḥbet olup ẕikr olan erenlerüñ / Ṣoḥbetine virdi işkil **anlaruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3103). [anlaruñ, -ñ, -lar, -uñ]*
- Eyleyüben ḳıldılar anı mücāz / Buldı **anuñla** olardan imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3035). [anuñla, -nuñ, -la]*
- Gelene gidene yidürdi anı / Ṣād oldı yiyenüñ **anda** cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3137). [anda, -n, -da]*
- Pes dönüp meskenine itdi ḳarār / Emr-i Ḥaḳ'la oldı **anda** intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3164). [anda, -n, -da]*
- Zīra görenler virür **andan** nişān / Ẕikre gelse ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3114). [andan, -n, -dan]*
- Ṣovucaḳ bu yimişi ḫora geçür / Seferüñ emrini **andan** didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3149). [andan, -n, -dan]*
- Bir ḳuru aġac paresi de ṭurur / Alur **anı** ol kimesneye virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [anı, -n, -ı]*
- Ol daḫı her dāyim **anda** gĕlicek / Ḥażret-i Ḫūnkār'ı **anda** bulıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3174). [anda, -n, -da]*
- Ol daḫı her dāyim **anda** gĕlicek / Ḥażret-i Ḫūnkār'ı **anda** bulıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3174). [anda, -n, -da]*
- Varmış-ıdı **anda** ḳuṭbu'l-ʿārifīn / Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3178). [anda, -n, -da]*
- Emr ider bir niçe yük gendüm ʿazīz / Yük idüben yükledürler **anda** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3255). [anda, -n, -da]*
- Degdi ruhbān ṭonların çıḳardı heb / Yüridi **andan** ilerü yā edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3280). [andan, -n, -dan]*
- Çünki ṣavdı **anları** ṭurdı örü / Ḳapuyı bekitdi girdi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3274). [anları, -n, -lar, -ı]*
- Dir Ṣuluca Ḳarayük'de ol olur / Ḫırḳa'da var bir yeri **anda** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3323). [anda, -n, -da]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Ġayb olur Ḫūnkār hemān-dem **anda** tīz / Mollālar daḫı bu yaña iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [anda, -n, -da]*
- Yüregüm ṣıḳdı ṭamar üç ṭamla ḳan / Gitdi uṣṣum düşmişem **anda** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3359). [anda, -n, -da]*
- Yidüben seki ucına irişür / Yüregüm ṣıḳmaġa **andan** dürişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3358). [andan, -n, -dan]*
- Var durur **anda** bilüñ ṭuz maʿdeni / Ol depe altı ṭuzuñdur medfeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [anda, -n, -da]*
- Anda bir müddet temekkün itdi çün / Mollā Saʿde'd-dīn-i fāżıl ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3445). [anda, -n, -da]*
- Anda olmaḳlıḳ vilāyet mümteniʿ / Evliyādur didügüñ aña bedīʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3450). [anda, -n, -da]*
- Anda gelmiş imiş işitdüm ḫaber / Gitdi yolına idüp söz muḥtaṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3458). [anda, -n, -da]*
- ʿAlleler Ṣırtı'na irdiler hemīn / Geldi bir şaḫṣ gördiler **anda** yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3527). [anda, -n, -da]*
- Yüzi ḳoyu secdeye indi revān / Yatdı ḳırḳ gün **anda** lā-yaʿḳıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3585). [anda, -n, -da]*
- Ṣavulup yaġmur güneş ḳılmış ṭulūʿ / Gör nicesi emr olur **anda** vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3597). [anda, -n, -da]*
- Ḫūnkār'a ḳarşu ḳoyup gögüsde el / Ṭurdı peymānçeye **anda** bī-cedel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3621). [anda, -n, -da]*
- Emr ider Ḫūnkār üstin örtdiler / Ḳaldı ḳırḳ gün **anda** gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [anda, -n, -da]*
- Ḳıldı **anda** Kaʿbetu'llāh'da Saʿīd / Ḳadrdür aña yā ḫod eyyām-ı ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3681). [anda, -n, -da]*
- Mā-ḥaṣal ḳırḳ gün Saʿīd **anda** ḳalur / Ḳırḳ birinci gün yine Ḫūnkār gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3692). [anda, -n, -da]*
- Ḳırḳ gününñ beş vaḳtini daḫı tamām / **Anda** ḳılurdı görürdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3700). [anda, -n, -da]*
- Er murād-baḫşdur baḫīl olmaz hiç er / Ḳanda cümerd var-ısa **anda** hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3746). [anda, -n, -da]*
- İdeler **andan** çırāḳ ola münīr / Her yañası ola anuñ müstenīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3437). [andan, -n, -dan]*
- Didi şekküm ḳalmadı hergiz tamām / **Andan** ötri itdi ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3517). [andan, -n, -dan]*
- Baḳubanı evreni görmédiler / Hem nişān **andan** biri virmédiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3522). [andan, -n, -dan]*
- Giyinüp **andan** bize gelsün didi / Remzümüz ile ʿamel ḳılsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3547). [andan, -n, -dan]*
- Ol namāz ḳılanlara döndi Saʿīd / Müşkili var **anlara** ṭandı Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3687). [anlara, -n, -lar, -a]*
- İdeler andan çırāḳ ola münīr / Her yañası ola **anuñ** müstenīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3437). [anuñ, -nuñ]*
- Lāzım oldı biz de **anda** varavuz / Anlaruñ görklü cemālin görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3770). [anda, -n, -da]*
- Üç dün ü gün **anda** ṣoḥbet itdiler / Ayrılup yirlü yirine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3774). [anda, -n, -da]*
- Aña vü evlādına virsem gerek / ʿĀlem içre muḥterem görsem gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3811). [aña, --ñ, --a]*
- Çün yinür ḫūn çekilüp **anda** ṭaʿām / Cümle Ḥaḳ'la eylediler iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3801). [anda, -n, -da]*
- İḫtiyār **anda** olar ḫatm oldılar / Nesli ḳalmadı muʿayyen bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3885). [anda, -n, -da]*
- Tā ki pezver ṣofra ola bunlara / Tīz getür ṭaʿām yisünler **anlara** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3791). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Fāṭıma dir **anlara** ḫoş geldüñüz / Luṭf idübeni mürüvvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3819). [anlara, -n, -lar, -a]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Pes **anuñla** baġladı tertîb düzen / Her düzenden eyledi tezyîn ü zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3826). [anuñla, -nuñ, -la]*
- Kim ki Ḫūnkār'uñ göre cemāʿatin / Vara **anlara** segirdüben hemîn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3910). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Tekye Ḳaya'da o dem Ḫūnkār meger / Oturupdı eyleyüp **anda** ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3940). [anda, -n, -da]*
- Ṣuluca Ḳarayük olur meskeni / **Anda** varġıl tā ki göresin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4068). [anda, -n, -da]*
- Çıḳarup kīseyle beş yüz altunı / Naẓarına ḳodı Ḫūnkār'uñ **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4080). [anı, -n, -ı]*
- Bu ḳażiyye aṣlını ẕikr ideyin / Dut ḳulaḳ aṣlını **anuñ** diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4043). [anuñ, -nuñ]*
- İşbu fikri eylediler çünki tīz / **Anda** bir abdāl peydā oldı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4102). [anda, -n, -da]*
- Dökdiler ol buġdayı **anda** ḳamu / Yine abdāl reʾīse dönderdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4115). [anda, -n, -da]*
- İster-iseñ bizi **anda** bulasın / Hem daḫı vardur naṣībüñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4146). [anda, -n, -da]*
- Ḫoş taḥiyyāt eyleyüp virdi selām / Nuṭḳ açup **andan** didi böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4132). [andan, -n, -dan]*
- Çünki abdāl köşküñ içine girür / **Anlara** ḳarşu yüzin yire urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4128). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Ṣuffe ṣadrında iki er oturur / Kim gören **anları** ʿaḳlın yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4126). [anları, -n, -lar, -ı]*
- İki ulu ṣuffe vardur key yüce / Vaṣfını **anuñ** diyemezin nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4124). [anuñ, -nuñ]*
- İrişince tā ki Sulṭānöñi'ne / Ḳış irişdi **anda** ḳışladı gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4197). [anda, -n, -da]*
- Çift sürerdi **anda** Otman rūz u şeb / Atası yirini itmeyüp ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4275). [anda, -n, -da]*
- Dir fülān yirde tevābīʿi-y-ile / **Anda** ḳonuban yaturlar cemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4302). [anda, -n, -da]*
- Gördi çün bu ḥāli Otman Beg hemān / Ol daḫı eyle ḳılur **anda** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [anda, -n, -da]*
- Aluban **andan** başına ide tāc / Görmeye aṣlā ziyāndan inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4364). [andan, -n, -dan]*
- Hem ḳuşatdı ḳılıcın tekbīr-ile / Baʿd ez-ān **andan** daḫı geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4394). [andan, -n, -dan]*
- Kendü öñindeki ṣofrayı daḫı / Ṣundı tekbīr-ile **anı** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4393). [anı, -n, -ı]*
- Baʿd ez-ān her ne olursa müşkili / **Anlara** ṭanardı dimişdi belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4348). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Üçi daḫı **anlaruñ** ḳardaş durur / Üçi de birbirine rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4211). [anlaruñ, -ñ, -lar, -uñ]*
- Yolda giderken bir ara oldı ṭuş / Oldı yoldaş itdi baş **anuñla** ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4222). [anuñla, -nuñ, -la]*
- Eyledi iʿzāz u ikrām bī-ḳıyās / Hem ziyāret itdi ne var **anda** nās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4483). [anda, -n, -da]*
- Bir kemer bir cimcime **anda** ḳodı / Yādigārum sizlere olsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4487). [anda, -n, -da]*
- Bir zümāyit sinde ḳorlar **anda** hem / Gider andan ʿazm ider ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [anda, -n, -da]*
- Bacı iline irinceğez i cān / Bir muḥibbe ṣataşur **anda** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4489). [anda, -n, -da]*
- Ḳalmadı şübhe ki o şāh-ı ġāziyān / Merḳadi **anda** durur lā-şekk i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [anda, -n, -da]*
- Ol ʿazīze gördiler bir ḫoş maḳām / Çille çeke **anda** çil rūz ol müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [anda, -n, -da]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- İʿtikāf idüp ḳılur **anda** ḳuʿūd / Ḥażret-i Ḫūnkār daḫı ol kān-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4552). [anda, -n, -da]*
- Anda bir ḳaç ḫalīfe cemʿ oldılar / Ol neḳāvet menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4568). [anda, -n, -da]*
- Andan ol şaḫṣuñ yirine vardılar / Var-ıdı bir gevher **anda** buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4570). [anda, -n, -da]*
- ʿAṣr vaḳti daḫı hem olmış-ıdı / Ol ʿazīz **anda** sürüp gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4576). [anda, -n, -da]*
- Hem Süleymān adlu **anda** bir ʿazīz / Vardı yolın tanımış ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4615). [anda, -n, -da]*
- Gine iclās içre Bektaş-ı Velī / **Anda** ẕikr oldı Emircem ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4645). [anda, -n, -da]*
- Bir zümāyit sinde ḳorlar anda hem / Gider **andan** ʿazm ider ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [andan, -n, -dan]*
- Ḫalḳını cemʿ eyledi ṭañla ṭurup / **Anlara** gördügini iydivirüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4480). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Saña çaġırdılar **anlara** iriş / Zīra Ḥaḳ'dan saña ḫiẓmetdür bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4595). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Saña çaġırdılar iriş **anlara** / Sebebüñle Ḥaḳ olara yol vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4608). [anlara, -n, -lar, -a]*
- Didi Ḫūnkār birḳaçı yiter bunuñ / Hem ne lāzım cümlesin ḳırmaḳ **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [anuñ, -nuñ]*
- Dir Güvenc süknām benüm Rūm'da olur / Mālya dirler bir diyār **anda** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [anda, -n, -da]*
- Key muḫālif esdi **anda** rūzigār / Ḳaldı az kim ġarḳ olavuz biz i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [anda, -n, -da]*
- Ḳaṣd ider şeyṭānī yola gideler / **Anda** bir bed-fiʿl bed-ḫū ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4760). [anda, -n, -da]*
- Çün uyandı ḳalḳdı oturdı ṭurur / Eşegini ḳurt yimiş **anda** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4845). [anda, -n, -da]*
- Bil mezārı **anda** durur varasın / İşigine ol erüñ yüz süresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4866). [anda, -n, -da]*
- Daḫı **andan** bil Ḳolaçıḳ Ḥācī'dur / Ol güzīn er evliyā ser-tacıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4814). [andan, -n, -dan]*
- Ben sürüp Ṭavas şarına varayın / Yurt ṭutuban **anda** meʾvā göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4895). [anda, -n, -da]*
- Bir ṣaru ṭoġan ṭonını ṭonanur / Ol ṭon-ıla **anda** ḫalḳa görinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4903). [anda, -n, -da]*
- Virdiler ol arayı mesken dutar / Eyledi dün gün ḳarār **anda** ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4941). [anda, -n, -da]*
- Ol yirüñ ḫalḳından **anda** niçe kes / Mürīd olup aḳtarıldı aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4946). [anda, -n, -da]*
- Āḫirete naḳl idincek ol ʿazīz / Defn **anda** eylediler bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4955). [anda, -n, -da]*
- Birbirine sürdiler **anda** ṭarīḳ / Baʿd ez-ān gör n'eylediler iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4957). [anda, -n, -da]*
- Didiler bu baḫš yeşil fermānda hep / Ẕikr olınmışdur tamāmet **anda** hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4958). [anda, -n, -da]*
- Çünki gördiler o yeşil fermānı / Alubanı **anda** geldiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4967). [anda, -n, -da]*
- Dileyüp almaḳ gerek andan **anı** / Pes Ṭavaz'a ṭutdılar andan yöni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4963). [anı, -n, -ı]*
- Ol ṭarīḳ ḥālin **anuñla** gördiler / Nĕ-y-ise maḳṣūdlarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4969). [anuñla, -nuñ, -la]*
- Anda demüñ yumuñ oynat var hem / Geçisersin anda hem iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5003). [anda, -n, -da]*
- Uyanur kendüyi ol yirde bulur / Eglenüp **anda** hemīn mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5279). [anda, -n, -da]*

- Ḳaldı evlādı ḳılur **anda** ḳarār / Beşḳarış nām yirdedür anlar i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5335). [anda,]*
- İmdi Ḥaḳ dīn bil Muḥammed dīnidür / Maḳbūl āyīn bil **anuñ** āyīnidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [anuñ, -nun]*
- Gördügüñ maʿnāyı göster **anda** sen / Ṭut ṭarīḳumuzı eyle zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5352). [anda, -n, -da]*
- Sinüñ **anda** hem ziyāret olısar / Ṭopraġuñ daḫı kefāret olısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5353). [anda, -n, -da]*
- Pīrāb Sulṭān ʿazīz ü muḥterem / Mesken ider **anda** ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5367). [anda, -n, -da]*
- Tā demümüz biz daḫı oynadavuz / Nereye remz ide **anda** gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5399). [anda, -n, -da]*
- Tebrīz'e Bektaş gönderdi anı / Dutmış-ıdı varup **anda** meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5468). [anda, -+(n)da]*
- Hem mezārı tekyesi bil **andadur** / Ere iren ölmedi bil zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5450). [andadur, -n, -da, -dur]*
- Didiler biz görmedük dĕmin seni / Di bize ḳanda-y-ıduñ dĕmin **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5438). [anı, -n, -ı]*
- Bir ḫalīfe bil Receb Seydī durur / Kim göñül evi **anuñ** ṣaydı durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5391). [anuñ, -nuñ]*
- Ḳarayük ḳurbında vardur bir ḳara / İsmi **anuñ** bil Mucur'dur iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [anuñ, -nuñ]*
- Ṭurdı ayaġın **anda** Ṣaru İsmāʿīl / Didi ey nesl-i İmām ḫūn-ı celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5569). [anda, -n, -da]*
- İstedi ki türbesini yapa şāh / Varup **anda** işigini öpe şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5761). [anda, -n, -da]*
- Ṣaḳladı tepsiyi idüp endīşe ol / Üç yıl **anda** çün mücāvir oldı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5951). [anda, --n, --da]*
- Ṭurdı ḳırḳ gün **anda** ḫalvet eyledi / Ḳırḳ birinci gün olıcaḳ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6076). [anda, -n, -da]*
- Ḥaḳḳ'a tekbīr itdi ḳıbleye dönüp / ʿAşḳ-ı Ḥaḳ'la urdı semāʿ **anda** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6087). [anda, -n, -da]*
- Ḳalmadı gönlinde **anuñ** şek nifāḳ / Şāh vilāyet daḫı dizin çekdi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [anuñ, -n, -uñ]*
- Vir ṣalātı söyleyem **anuñ** sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6203). [anuñ, -n, -uñ]*
- İẕn-i Ḥaḳ'la yüri diyüp söyledi / Çün velā birle yürüdi **anda** ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6224). [anda, -n, -da]*

a: *"Orada" işaret sıfatı.*

- Kendüsi ol arada mehyā ḳılur / Ol vilāyet ḫalḳı **anda** cemʿ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5101). [anda, -n, -da]*

ʿabā: *Derviş hırkası.*

- Cübbe vü ferāceyi ne var ḳabā / Terk idüben giydi anda bir ʿ**abā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3008). [ʿabā,]*

ābād: *Bakımlı, bayındır.*

- Fāṭıma işidüben şādān olur / Ḳalbinüñ vīrānı **ābādān** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3852). [ābādān, -an]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ābād it-: *İmar etmek.* || *Yüzünü güldürmek, mesut etmek.*

- Vaḳfını arturuban ābād ider / Ḥācī Bektaş rūḥını şāh şādider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5858). [ābād it-, -er]*

ābād it: *İmar etmek.* || *Yüzünü güldürmek, mesut etmek.*

- İmdi vaḳtidür o ẕikri yād it / Gel göñül vīrānesin **ābād it** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4668). [ābād it,]*

ābād kıl: *Mutlu etmek.*

- Bendeñüz vīrānesin **ābād ḳıl** / Ḫāṭırumuzı riʿāyet ḳıl bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 298). [ābād ḳıl,]*

ābād ol: *Sevinçli ve şen olmak.*

- Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende'den ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6645). [ābād ol, --ur]*

ābād ol: *Bayındır hale gelmek, imar olmak.*

- Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Kim bunuñ gibi ʿıyāl virdi İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6614). [ābād ol, --ur]*

ʿabāşī: *Derviş hırkası.*

- Var sekiz terki anuñ bilür Aḥad / Farḳı yoḳ aşlı **ʿabāşī** yā nemed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 127). [ʿabāşī,]*

ʿabbāsīler: *Abbasiler döneminde.*

- Āl-i Selcūḳ bil ki **ʿAbbāsīler'üñ** / Ṣaġ taraf vezīri durur anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1609). [ʿabbāsīler'üñ, --üñ]*

abd: *Kalender, gezgin derviş, derviş.*

- Otururdı **abdāllar-ıla** bī-riyā / Cemʿ olup devletlüler geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6277). [abdāllar-ıla, -al, -lar, -ıla]*

abdāl-: *Kalender, gezgin derviş, derviş.*

- Gir bu tennūra ne var **abdāllaruñ** / Vaşlalarını çıḳarġıl bunlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5169). [abdāllaruñ,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

abdāl: *Kalender, gezgin derviş, derviş.*

- Heb muḥibb oldılar **abdāl** ne ki var / Bildi odur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 828). [abdāl,]*
- Bile-y-idi bir niçe **abdāl** hem / Ḫırḳa Ṭaġı'na varup çıḳduġı dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2223). [abdāl,]*
- Ḳalḳdılar **abdāllar** eyvallāh diyü / Her biri bir yaña odun arayu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2225). [abdāllar, -lar]*
- Cūş idüp ḳıldı semāʿı ol zamān / Girdi **abdāllar** da bu söze inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2228). [abdāllar, -lat]*
- Didi **abdāllara** bu dem ṭuruñuz / Bir ṭarabul āteşini uruñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2224). [abdāllara, -lara]*
- Ḫoş müvellā üc yüz **abdāl** uydurur / Her iş olmasına vaḳti köydürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2958). [abdāl,]*
- Aşlana binüp yılandan tāziyān / Üc yüz **abdāl** ıla geldi bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2963). [abdāl,]*
- İşbu fikri eylediler çünki tīz / Anda bir **abdāl** peydā oldı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4102). [abdāl,]*
- Gördi reʾīs böyle şiddetde iken / Çıḳdı bir **abdāl** deñizden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4105). [abdāl,]*
- Didi **abdāl** reʾīsüm ġam yimegil / Uġrayavuz bir belāya dimegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4109). [abdāl,]*
- Didi **abdāl** buġdayı cümle tamām / Dökeler bunda bulınca iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4112). [abdāl,]*
- Dökdiler ol buġdayı anda ḳamu / Yine **abdāl** reʾīse dönderdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4115). [abdāl,]*
- Reʾīs ile girdi **abdāl** içerü / Ṣuffada oturur iki māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4122). [abdāl,]*
- Çünki **abdāl** köşküñ içine girür / Anlara ḳarşu yüzin yire urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4128). [abdāl,]*
- Didi **abdāl** emriñüz bitürmişem / Hem reʾīsi uş bilĕ getürmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4129). [abdāl,]*
- Bir ḳapudan içerü **abdāl** girür / Çıḳdı eglenmĕyüben **abdāl** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4137). [abdāl,]*
- Bir ḳapudan içerü **abdāl** girür / Çıḳdı eglenmĕyüben **abdāl** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4137). [abdāl,]*
- Ol reʾīsüñ **abdāl** alur elini / Gemisine çıḳarur der-ḥāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4150). [abdāl,]*
- Ġayb olur **abdāl** gider kārına / Geldük imdi biz reʾīs aḫbārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4151). [abdāl,]*
- Daḫı **abdāla** didi tīz ṭur örü / Buġdayınuñ šemenin al gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4136). [abdāla, -a]*
- Abdāla idüp işāret didi hem / Gemisine ilt bunı didi bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4149). [abdāla, -a]*
- Öpdi elin ayaġın ol **abdāluñ** / Ḥālümüzden dir bizüm āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4107). [abdāluñ, -uñ]*
- Çün işitdi **abdāluñ** sözin reʾīs / Oñdı işi er olur çünki enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4114). [abdāluñ, -uñ]*
- Vir ḫaber **abdāllara** aġlaşmasun / Ḥasret odına ciger ṭaġlaşmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5538). [abdāllara, -lara]*
- Geldi Baġdad şehrine oldı nihān / Ḳanda kim görür idi ol bir **abdāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5918). [abdāl,]*
- Didi oġlum ṭīz şalādan ṭur öri / Ne ḳadar var ise **abdāllar** ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6008). [abdāllar, -lar]*
- Bir ılanı ḳamçı idüp elde ṭutar / Üç yüz evlā **abdāllar** öñe düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6212). [abdāllar, -lar]*

- Ḳapuya baḳup gözedürdi yolı / Didi **abdāllara** eyleñ tiz yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6358). [abdāllara, -lara]*

abdāl u ebrār: *Derviş ve takva sahipleri.*

- Ḫaylice **abdāl u ebrār** cemʿ olur / Er naẓarında Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2199). [abdāl u ebrār,]*

abdālān-ı rūm: *Anadolu abdalları/dervişleri.*

- Di aña ki cümle **Abdālān-ı Rūm** / Rūm içinde evliyādandur ʿumūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2458). [abdālān-ı rūm,]*

abdāl: *Kalender, gezgin derviş, derviş.*

- Ṣaru Ṣaltıḳ ḳırḳ vücūd **abdāl** ıla / ʿİzzet ü taʿẓīm ʿaẓīm ibrām ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2869). [abdāl,]*
- Ḫiẕmete ḥāżır olur **abdāl** hemān / Kesdiler ḳurbān niʿmet bişdi çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6360). [abdāl,]*

āb-dest: *Far. Namazdan evvel ferâiz-i İslâmiyyeden olduğu üzre aza-yı bedeni yıkayıp pak etmek keyfiyeti.*

- Nūre'dīn Ḫᵛāce'ye ḳanı gösterür / Dir dürüst olur mı **āb-dest** bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1841). [āb-dest,]*
- Bunuñ-ıla olmaya **āb-dest** revā / Bilmezem n'itdi buña ol bī-nevā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3562). [āb-dest,]*

āb-dest: *Abdest.*

- Āb-dest aldı ki mescide vara / İrteyĕ dĕgin namāz emrin göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1727). [āb-dest,]*

ābdest al: *Abdest almak.*

- Ṭāʿat itmeklige ḳıldı niyyetin / Aluban ābdest namāza başladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 276). [ābdest al, --uban]*

ābdest al-: *Abdest almak.*

- Aldı ābdest ṭāʿate üzdi yüzi / Ḫācetin maḳbūl idüben Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5990). [ābdest al-, -dı]*

āb-dest al-: *Abdest almak.*

- Ṭur bile dervīş dir āb-dest alalum / Vaḳtidür öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1836). [āb-dest al-, --alum]*

- Dir namāz vaḳtidür āb-dest alalum / Ṭuruban öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3554). [āb-dest al-, --alum]*
- Ibrīġum gětür Saʿīd āb-dest ala / Geçmedin vaḳti namāzını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3568). [āb-dest al-, --a]*

āb-dest almaġa: *Abdest almak.*

- Su getürüñ didi Ḫunkār ḥażreti / Almaġa āb-dest ḳılalum niyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1837). [āb-dest almaġa, --ma, --ga]*

ʿ**abes:** *Boş, anlamsız, gereksiz.*

- Eyledüñ anuñ emeklerin ʿ**abeš** / Yavuz itdüñ geldi senden bu ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2391). [ʿabeš,]*
- Bunca ěmgümi eyledi ʿ**abeš** / Didiler n'idelüm itdi bir ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2397). [ʿabeš,]*

āb-ı ḥayāt: *İçeni ölümsüzlüğe ulaştıran ve nerede olduğu bilinmeyen bir kaynağın suyu.*

- Tāca ṭona baḳma gözet ehli oñat / Ẓulmet içre bulunur **āb-ı ḥayāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 91). [āb-ı ḥayāt,]*

āb-ı ḥayāt: *İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.*

- Kim saña erzānī görmeye ḥayāt / Yire geçsün ger ola **āb-ı ḥayāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5578). [āb-ı ḥayāt,]*

abıcem: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

- Abıcem didükleri Ḫūnkār-ıdı / Ol ad-ıla Ḫūnkār'a işʿār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3934). [abıcem,]*
- Didi şunda bunda varma ṭur örü / **Abıcem'e** var öñinde yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3933). [abıcem'e, --e]*

ʿ**ābid:** *Allah'ın emirlerine titizlikle uyan, ibâdete düşkün, takvâ sâhibi kimse.*

- ʿĀbid idi ḳılur-ıdı ṭāʿati / Gice gündüz ṭāʿat idi ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 584). [ʿābid,]*
- Niçeleri ḳıldı hem anda mürīd / Ḫizmetinde yürür-idi çün ʿ**abīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1217). [ʿabīd,]*

ʿ**abūs ol-:** *Ekşi ve asık yüzlü kimse olmak.*

- Cān Baba ḳalḳuban ider dest-būs / Çıḳuban ṭaşraya olmayup ʿabūs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2464). [ʿabūs ol-, --ma, --y, --up]*

ʿ**āc:** *Fil dişi, som.*

- Bir nemed de arḳasında rengi ʿ**āc** / Ḥācī Bektaş şofra virmiş hem çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [ʿāc,]*

aç-: *Kapalı şeyi açık hâle getirmek.*

- Ḥırḥadan bulmaz ešer ḳaftān-ıla / Murteżā şanduġını çün kim **açar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 183). [açar, -ar]*
- Ol velī kim Ḥaydar-ı Kerrār-ıdı / Avcın **açdı** gördiler hep ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6724). [açdı, -dı]*
- Var-ıdı yılduz didiler iy aḫı / Elin **açdı** anı daḫı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6726). [açdı, -dı]*
- Didi gözüñ yum ki anda varasın / Gözüñ **açup** baba yüzin göresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 820). [açup, -up]*
- Yum gözüñ dir yumuban gözin **açar** / Bu Bedaḫşān'dan Ḫorāsān'a geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 871). [açar, -ar]*
- Çün gözini **açuban** baḳup görür / Tekyede babası öñinde ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 872). [açuban, -uban]*
- Kim yaşıl fermān dinilür adına / **Açdılar** tā gördiler bünyādı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1382). [açdılar, -dı, -lar]*
- İdrīs eydür Fāṭıma'ya ṭur örü / Ḳapuyı **aç** ilk sen gir içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1739). [aç,]*
- Ġāzīlerle evvel anlar **açdılar** / Bu fenādan çünki anlar geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1599). [açdılar, -dı, -lar]*
- Ḳapuyı **açubanı** İdrīs girür / Fāṭıma da anuñ ardınca yürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1742). [açubanı, --ubanı]*
- Çeçlerüñ üstin daḫı hep **açdılar** / Ṭaş olmışdur yabāna şaçdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2160). [açdılar, -dı, -lar]*
- Çeçlerin **açuban** itdiler naẓar / Küllī ol çeçler ṭaş olmış ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2152). [açuban, -uban]*
- Etegin **açubanı** ol kān-ı cūd / Nesne bunlardan tevaḳḳuʿ ḳıldı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2147). [açubanı, --ubanı]*
- Sīm ü zer hem-yānın **açup** gördiler / Ṭaş olmış cümlesi āh urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2158). [açup, -up]*
- Şöyle bir ḫoş sözi taḳrīr eylegil / Bir meʿānī ṣuḥfın **açup** söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2188). [açup, -up]*
- Gördi anı deyr **açar** ruhbān ımış / Bir ʿaceb kimse ʿacāyib cān-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [açar, -ar]*
- Açdı bir kepeng gördi nerdübān / Nerdübāndan aşaġa indi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3276). [açdı, -dı]*
- Bir ḳapu oldı ʿayān **açup** girür / Ḫoş laṭīf miḥrāb-ıla mescid görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3277). [açup, -up]*
- Yumdı gözlĕrini çün kim didi ac / **Açdı** gözlĕrin giderüp inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3676). [açdı, -dı]*
- Aç didi çün kim Saʿīd **açdı** gözin / Gördi Tekye Ḳaya'dadur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3697). [açdı, -dı]*
- Aç meʿānī defterinden bir varaḳ / Bize virgil ol meʿānīden sebaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3784). [aç,]*
- O ki aldı boḫçayı **açup** görür / Müşkü ʿanber ḳoḳusı ḳarşu vurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3815). [açup, -up]*
- Didi Ḫūnkār Fāṭıma'ya gel berü / Etegüñ **açup** bu dem gel ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3821). [açup, -up]*
- El yüze sildügi gibi iy ʿazīz / Kepenegi etegini **açdı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3906). [açdı, -dı]*
- Ḍarbī zindānı **açup** çıḳardılar / Gĕtürüp Ḫūnkār'a anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4010). [açup, -up]*
- İy seḥergāh bülbüli feṭḥ it zebān / **Aç** meʿānī defterin ẕikr it hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4017). [aç,]*

- Çünki yüksek ḳubbeden kāfır uçar / Göñline ilhām irer gözi **açar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5785). [açar, -ar]*
- Didi ıssı var gele vire Çalab / Çün Bedaḫşān mülkin **açdı** Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [açdı, -dı]*
- Ḳılıc ile żabṭ idüpdür mülketüñ / **Açalar** Rūm'uñ ilin cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6371). [açalar, -a, -lar]*

aç-: *(-i / -e) Söylemek, anlatmak, ortaya koymak, izhar etmek.*

- Ḥācī Bektaş-ı Velī ḳuṭb-ı cihān / Dir olara **açuban** ḳufl-ı zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1366). [açuban, -uban]*
- Döndi Bayram Begi'ye remz eyledi / Gör ne resme nuṭḳ **açuban** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5073). [açuban, -uban]*

aç-: *(manevi anlamda rahmet kapılarını) açmak.*

- Pes vilāyet ḳanadını **açdılar** / Melekūtdan ʿarşa degin geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1292). [açdılar, -dılar]*

aç-: *Açmak; gözünü açmak.*

- Yumdı gözlĕrini çün kim didi **ac** / Açdı gözlĕrin giderüp inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3676). [ac,]*
- Aç didi çün kim Saʿīd açdı gözin / Gördi Tekye Ḳaya'dadur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3697). [aç,]*
- Yum didi gözüñi yumduñ bir zamān / **Aç** diyincĕgez gözüñ açduñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [aç,]*

ac: *Örtüsünü veya kapağını kaldırmak.*

- Açuban bir gör ki anuñ ḥāli ne / Ölü mi yā ṣaġ mıdur aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [açuban, -uban]*

ac: *Kapalı şeyi açık hâle getirmek.*

- Aç yine gel bir meʿānī ṣuḥfını / Güş idincĕgez ṭuyasın luṭfını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3762). [aç,]*

ac: *Söylemek, açıklamak.*

- Nuṭḳa gel iy ṭūṭī-i bāġ-ı cinān / Ṣol şeker güftāruñ **aç** depret lisān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3887). [aç,]*

ac: *Açmak.*

- Mü'min itdi kāfiri **açdı** yolı / Ṣāh velāyet erligin ki gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5975). [açdı, -dı]*
- Yüz sürüben baş ḳoyayın ḫizmete / Çoḳ tażarruʿ ḳıldı Mirzā **açmadı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6356). [açmadı, -madı]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ac: *Aç / Tok karşıtı.*

- Didiler ki ḳızlıḳ aldı cānumuz / **Ac** öliser ḳızumuz oġlanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 979). [ac,]*
- Dir aña kim ḳarnumuz **açdur** bizüm / Yiyecĕgüñ var-ısa getür ḳızum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1551). [açdur, -dur]*
- Dir ḫavātīnlere ḳarnum **aç** bu dem / Olanından getürüñ virüñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1693). [aç,]*

ac: *(Ağzı) Açmak.*

- Ṭurdı ayaġın **açdı** aġzın gör ne dir / Şāhīn olup açmaġ-ıla anda per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [açdı, -dı]*

ac: *(Bir şeyi) Kapalı, örtülü durumdan çıkarmak, görünür hale getirmek.*

- Ḳırḳ birinci gün olıncaḳ gör n'ider / **Açdılar** örtüyi Ḫūnkār emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3658). [açdılar, -dı, -lar]*
- Dile gel **açġıl** meʿānī defterin / Ezüp andan ḳand-i Mıṣrī sükkerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4666). [açġıl, -ġıl]*

ac: *Fethetmek.*

- Var Bedaḫşān illerini **açasın** / Kāfirüñ ḳanını ḫāke ṣaçasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 730). [açasın,]*

ac: *(Bir şeyi) Kapalı, örtülü, kilitli veya bağlı durumdan çıkarmak.*

- Açmadı yire ḳodı ol tāc-ı ser / Anı görüp Mūsiyü'š Šānī daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 307). [açmadı, -madı]*

ac: *Açmak; gözünü açmak.*

- Çün gözini **açdı** gördi Cān Baba / Bildi nereye irişdi mertebe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2453). [açdı, -dı]*
- Gözin **açup** gördi kendin nā-gehān / Bir deñiz ḳatında ṭururdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [açup, -up]*
- Yum didi gözüñi yumduñ bir zamān / Aç diyincĕgez gözüñ **açduñ** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [açduñ, -du, -ñ]*

ac: *Açmak, söylemek, söze başlamak.*

- Vaḳtidür cān bülbüli eyle ḫurūş / Ḫūb laṭīf elḥān ıla **ac** dilüñi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 214). [ac,]*

aç gözü-: *"Etrafına basiretle bak, gafletten uyan, uyanık ol" manalarına gelen uyarı sözü.*

- Maʿnāsın ḳanuñ ṣorarsın bu ne söz / Ḫˇāce eydür Ḥācī Bektaş aç gözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5895). [aç gözü-, -n]*

aç gözüñ: *Göz açmak.*

- Aç gözüñ ʿāşıḳ yine cānuñ uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5973). [aç gözüñ,]*

ʿacāyib: *Acayip, garip, tuhaf.*

- Ḫˇāce'de çoḳdur ʿ**acāyib** menḳabāt / Vaṣfı çün şehd ü şeker ḳand-i nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1095). [ʿacāyib,]*
- Didiler nédür bize bu olan iş / Bu ʿ**acāyib** vāḳıʿa ṭurfe reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [ʿacāyib,]*
- Gördi anı deyr açar ruhbān ımış / Bir ʿaceb kimse ʿ**acāyib** cān-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [ʿacāyib,]*
- Dir bu ne evren olacaḳ yir durur / Hele ġāyet bu ʿ**acāyib** sır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [ʿacāyib,]*

ʿacāyib eyle: *Şaşılacak hale getirmek.*

- Varuban Ḫünkār'a dirler iy ʿazīz / Ne ʿacāyib eylemişsiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2162). [ʿacāyib eyle, --miş, --siz-miş, -iz]*

ʿaceb: *Acayip,tuhaf, garip olan.*

- Bu yire düşmiş durur dir bir kişi / Gösterür dürlü ʿ**aceb** dürlü işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3312). [ʿaceb,]*

ʿaceb: *Acayip, şaşılacak şey.*

- İtdi naẓar ʿarş ayaġına Resūl / Bir ʿ**aceb** tāc aşılupdur pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 125). [ʿaceb,]*

ʿaceb: *"Acaba" soru kelimesi.*

- Gelmedi öküzümüz dirler bu şeb / Bilmezüz n'oldı ki aña iy ʿ**aceb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [ʿaceb,]*
- İşbu ḳuşlar iy ʿ**aceb** bizüm yire / Uġradılar mı diyesin iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [ʿaceb,]*
- Dirdi bunlar ki uçup çeker taʿab / Bizüm ile uġradılar mı ʿ**aceb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1904). [ʿaceb,]*
- Geldi Külü Ḫan'a ḫoş bu söz ʿ**aceb** / Söyledügüñ rāst sözdür didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2494). [ʿaceb,]*
- Ṣaḳlayamayan özüni iy ʿ**aceb** / Ṣaḳlaya mı ġayrını iy pür-taʿab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2708). [ʿaceb,]*
- Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ʿ**aceb** / Teftiş idebile misiz didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3000). [ʿaceb,]*
- Kimse mi aldı ki n'oldı ki ʿ**aceb** / Ġayb olmasına n'oldı ki sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [ʿaceb,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Bu ḳuru aġaç yeşĕrüp çün bite / Dime ḥālüm iy ʿ**aceb** n'oldı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [ʿaceb,]*
- Geçdi göñlinden didi Ḫūnkār ʿ**aceb** / Ḥālümüz bilmez mi ki n'oldı sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3252). [ʿaceb,]*
- Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ḳavm ʿ**aceb** / Ṭuzsuz olmaġa ṭaʿām neydi sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3426). [ʿaceb,]*
- İy ʿ**aceb** ne kimsedür bilsem anı / Bilebilsem kimdür ol cānum cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4587). [ʿaceb,]*
- Ben didüm Rūm uzun uzaḳ yir durur / Neẕrüm iletmek ʿ**aceb** tedbīr durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [ʿaceb,]*
- İy ʿ**aceb** dir bir faḳīr üftādeye / Ne yiri bize maḳām u yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [ʿaceb,]*
- İy ʿ**aceb** ben bendesine evliyā / Nereyi bize ʿ**aceb** emr eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5273). [ʿaceb,]*
- Manşıbın öldüriser özin gören / Bu hevā buḫl u ʿ**aceb** üçü daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [ʿaceb,]*
- Līki tekye içre aṣlā kimse yoḳ / Kim gele tekyeye dirken ey ʿ**aceb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [ʿaceb,]*

ʿ**aceb:** *"Acaba, hayret, şaşılacak şey" anlamında zarf.*

- Hīç ʿ**aceb** degil eger böyle ḳıla / Didiler kim sen misin sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [ʿaceb,]*
- Ḳılsa bir kişiye ġāyetde ġażab / Anda ḳoydururdı anı gör ʿ**aceb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1871). [ʿaceb,]*
- Key ʿ**aceb** dürlü kerāmetler ẓuhūr / Olur oldı kendözinden çün umūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2192). [ʿaceb,]*
- Ḫalīfeler otururlar çevre heb / Görüben bunı didi zihī ʿ**aceb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3698). [ʿaceb,]*
- İy niçe dürlü kerāmetler ʿ**aceb** / Olmaġa iẓhār ben olmışam sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3732). [ʿaceb,]*
- Bu ne şardur iy ʿ**aceb** ne memleket / Bileyin ben şorayın bunı oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [ʿaceb,]*
- Göricek bu ḥāli itdi key ʿ**aceb** / İtdi budur burada terk-i edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5163). [ʿaceb,]*
- İy ʿ**aceb** ben bendesine evliyā / Nereyi bize ʿ**aceb** emr eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5273). [ʿaceb,]*

ʿ**aceb:** *"Acaba, hayret, şaşılacak şey" anlamında zarf.*

- Ol ʿ**aceb** işlerden imdi nuṭḳa gel / Tā ola her müşkilimüz anda ḥal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2367). [ʿaceb,]*
- Gördi anı deyr açar ruhbān ımış / Bir ʿ**aceb** kimse ʿacāyib cān-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [ʿaceb,]*

ʿ**aceble:** *Şaşırmak, şaşkınlığa düşmek, tuhaf karşılamak.*

- Görüben bu şehri key ʿ**acebledi** / Kendü kendözine ol böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4685). [ʿacebledi, -di]*

ʿ**acem:** *İran.*

- Bil Diyārbek Āzerbaycān hem ʿ**Acem** / Rūm'dan ḥükm olunurdı anlara hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2372). [ʿacem,]*

ʿ**acem:** *İran ülkesi.*

- Ḳonya'dan ʿ**Acem'e** ḥükm iderdi hep / ʿĀlim ü dānā vü hem ʿālī-neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2375). [ʿacem'e, -e]*

ʿ**acep:** *Acayip, garip, şaşılacak şeyler.*

- Ṭurdı evren ṭonını ṭonandı tiz / Bir ʿ**acāyip** heybet-ile göresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3480). [ʿacāyip,]*

acı-: *Acı, elem, sıkıntı, üzüntü verici.*

- Şu dilĕrüz şanma bizi **ac-ıduḳ** / Ṭatlu aḳar var amā alçaḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [ac-ıduḳ, -duḳ]*

acı: *1. Başkasının durumundan üzüntü duymak, haline kederlenmek. 2. Şarabın acılaşması: Polifenol düzeyi yüksek şaraplarda gliserin ve tartarik asit miktarının azalması, uçar asitlerin çoğalması ile şarabın renginin solması ve tadının yavanlaşması.*

- Çün namāzın er daḫı **acır** ḳılur / Ḳapuya ḳarşu ṭurup biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6164). [acır, -r]*

acı: *Acı.*

- Ṣabr-ıla ṭatlu olur **acı** yimiş / Ṣāhum düşmen sözine sen uymaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6339). [acı,]*

acı: *Acı, elem, sıkıntı, üzüntü verici.*

- Cān **acısı-y-ıla** gör kim ejdehā / Ṣaltıḳ'ı araya aldı bir daha *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2820). [acısı-y-ıla, --sı, --y, --la]*
- Vardur ıraḳda durıñ **acı** ḳuyı / Acı ṣuyı içmek-ile acıduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5986). [acı,]*
- Vardur ıraḳda durıñ acı ḳuyı / Acı ṣuyı içmek-ile **acıduḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5986). [acıduḳ, -duḳ]*

acı ṣuyı: *Tatlı,hoş olmayan su.*

- Vardur ıraḳda durıñ acı ḳuyı / **Acı ṣuyı** içmek-ile acıduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5986). [acı ṣuyı,]*

ʿ**acīb:** *Şaşılacak ve garipsenecek tuhaf şey.*

- Evliyāda çoḳ durur işler ʿ**acīb** / Evliyādan iste maḳṣūduñ edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4088). [ʿacīb,]*

ʿacīb: *Acaba.*

- Bu kişi ne kimsedür didi ʿ**acīb** / Görmişem bundan ḳatı emr-i ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4603). [ʿacīb,]*
- Bir ṣaru ṭoġan ḳonmış key ʿ**acīb** / Kim be-ġāyet ḫūb ṭoġan durur ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [ʿacīb,]*

ʿacīb: *Şaşılacak derecede, acayip.*

- Er naẓarı kīmyādur hem ṭabīb / Var durur anda kerāmetler ʿ**acīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2050). [ʿacīb,]*

ʿacīb: *Ar. Şaşılacak şey ya da kimse.*

- Fāṭma didi düş görüpven key mühīb / Gördügüm düşdür be-ġāyetde ʿ**acīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1676). [ʿacīb,]*
- Hoy Ata ḫan oġlına didi ġarīb / İşiñüz vardur be-ġāyetde ʿ**acīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2704). [ʿacīb,]*

ʿacīb: *Çok acâyip, tuhaf, garip, şaşırtıcı.*

- Göricek anı o vech-ile mühīb / Ḳalbüme heybet oturdı key ʿ**acīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1311). [ʿacīb,]*
- Ol vilāyetde nice dürlü ʿ**acīb** / Gösterür keşf ü kerāmāt iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1452). [ʿacīb,]*
- Ḫoş ye ğel elmaları biter ʿ**acīb** / Dir Ṣaru baḳ gör ki nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [ʿacīb,]*
- İy niçe dürlü kerāmetler ʿ**acīb** / V'iy niçe dürlü vilāyetler ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2057). [ʿacīb,]*
- Ḫoş meʿānīden beyān eyle ġarīb / Dil-güşā ola be-ġāyet ol ʿ**acīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3888). [ʿacīb,]*
- İy niçe dürlü kerāmetler ʿ**acīb** / Ol yirüñ ḫalḳına gösterdi ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4848). [ʿacīb,]*
- Görüben böyle kerāmetler ʿ**acīb** / Ṭābiʿ oldılar sözin maḳbūl ṭutup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5305). [ʿacīb,]*
- İy niçe dürlü vilāyetler ʿ**acīb** / Gösterür ḫalḳa keremden luṭf idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5369). [ʿacīb,]*

açıl: *Kapalı şeyi açık hâle getirmek.*

- Ol ḳapu **açıldı** girdi içerü / Ḳız yataġından yaña vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5243). [açıldı, -dı]*

açıl: *Açık hale gelmek.*

- Açılup döküldi hep bend ü girān / Virdi evvel şāha ʿizzetle selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6365). [açılup, -up]*

açıl: *Yayılmak, serilmek, döşenmek; bkz. TULUM, s. 247.*

- Şofra gelüben **açıla** öñine / Hem ʿalem başı üzre dikile gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1138). [açıla, -a]*

açıl: *(Bir şeyi) Kapalı, örtülü durumdan çıkarmak, görünür hale getirmek.*

- Bir adam ṣığacağı miḳdārı yir / **Açılur** ṭaşdan hemān olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2361). [açılur, -ur]*
- Emr ider **açıldı** çün ev ḳapusı / Gördiler dirilmiş anuñ hepisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4509). [açıldı, -dı]*

açıl-: *Açmak, çiçeklenmek.*

- Çiçegi der-ḥāl **açılmış-ıdı** hem / Şükr idüben Bārī'ye ḳıldı sücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6684). [açılmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

açınca: *(Bir şeyi) Kapalı, örtülü durumdan çıkarmak, görünür hale getirmek.*

- Ḫırḫayı anda bulup cevher ṣaçar / Ḳuflın **açınca** bütün ḫırḫa çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 184). [açınca,]*

acıt: *Incitmek.*

- Nodulı dürtdüñ **acıtduñ** sen beni / Bilesin taḥḳīḳ ile sen işbunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2868). [acıtduñ,]*

ʿāciz: *Güçsüz, zayıf, beceriksiz.*

- Didiler ki iy tekūr u banumuz / ʿ**Ācizüz** bu işde dökme ḳanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 910). [ʿācizüz, -üz]*

ʿāciz: *Aciz, güçsüz, çaresiz, zayıf.*

- Evliyā sırrında ʿ**āciz** ḫalḳ-ı kevn / Evliyāya kimse virmez reng ü levn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3660). [ʿāciz,]*

ʿāciz ḳal-: *Aciz kalmak, yenilmek.*

- Geçemezsiz bir ṣudan ʿāciz ḳalup / Dehşet-ile hem fürū-mānde ḳalup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5057). [ʿāciz ḳal-,]*

ʿāciz ḳal: *Aciz kalmak, yenilmek.*

- Ṣoñra kāfir anlara ġālib olur / Ḳırılur yoldaşları ʿāciz ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 734). [ʿāciz ḳal, --ur]*
- Çün Bedaḫşān kāfiri ʿāciz ḳalur / Ḥāllerin varup tekūra ʿarż ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 852). [ʿāciz ḳal, --ur]*

- Çünki ʿāciz ḳaldı münkirler ḳamu / Ol tekūra geldiler kāfir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 978). [ʿāciz ḳal, --dı]*

ʿāciz ol: *1. âciz kalmak, takati kalmamak.*

- Çünki kāfir görmedi güneş yüzin / ʿĀciz oldı cümlesi azın azın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 851). [ʿāciz ol, --dı]*

ʿāciz ol: *Aciz kalmak.*

- ʿĀciz olup begleriyle hep tekūr / Danışup böyle ḳılur anda fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 853). [ʿāciz ol, --up]*
- Şimdi Türk'üñ geldi-se sulṭānı pes / ʿĀciz oldı ně ki var cümle papas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 917). [ʿāciz ol, --dı]*

açlı: *Açlık.*

- Öñine ṣofra yayup dir buyuruñ / Ḫātırımuz **açlı** çün bundan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1750). [açlı,]*

açmaġ-: *Uyandırmak, kendine getirmek.*

- Ṭurdı ayaġın açdı aġzın gör ne dir / Şāhīn olup **açmaġ-ıla** anda per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [açmaġ-ıla, -ıla]*

açuban: *(Bir şeyi) Kapalı, örtülü durumdan çıkarmak, görünür hale getirmek.*

- İşidür çün bunı Bektaş-ı Velī / **Açuban** dolavı uzatdı eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3880). [açuban,]*

açuḳ: *Açık.*

- Ḳolları olsun **açuḳ** gitsün o ḥāl / Görmesün dir baʿd ez-ān ol infiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [açuḳ,]*

açuḳsarāy: *Gülşehir'e 3 km uzaklıktaki Açıksaray Harabeleri, tüf kayalar içine oyulmuş Roma Dönemi kaya mezarları, IX. ve X. yüzyıla ait kaya kiliseleri ile önemli bir piskoposluk merkezi… Gülşehir'in simgesi olan "mantarkaya" oluşumları da bu bölgede bulunuyor. İlk çağlardan kalma çok katlı yeraltı şehirleri ve mağaralarla birlikte Boğalı Kilise, Manastır, Tavla (At Damı), Küçük Saray (Çok Katlı Yerleşim Alanı), Dört Sütunlu Manastır, Beşik Tonozlu Yapı, On iki Sütunlu Kilise ve Merdivenli Mesken mutlaka görülmesi gereken yerler arasında… Açıksaray Ören Yeri günümüzde daha çok trekking için tercih ediliyor. Ayrıca Çat Vadisi'ni de içine alan 7 km uzunluğundaki parkuru ile kültür ve spor merkezi konumunda.*

- Geçüp **Açuḳsarāy'a** andan irer / Bir gelincüge yolı uġrar meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1550). [açuḳsarāy'a, --a]*

ʿacz: *Acizlik, iktidarsızlık, el yetmeme, zayıf ve kuvvetsiz olma.*

- Göricek ruhbānlaruñ ʿ**aczin** tekūr / Dir uluñuz yüzine varup tükür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 914). [ʿaczin, -i, -n]*

ʿ**acz:** *Acizlik, zayıflık.*

- ʿAcz-ıla ḳalmış fürū-mānde ḳamu / Ḳolaçuḳ Ḥācīm iricek iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5048). [ʿacz-ıla, -ıla]*
- Girū bunda irişürdüm gelüben / ʿ**Acz** niye gösterürsin didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5333). [ʿacz,]*

ʿ**acze var:** *Çaresiz kalmak, elden bir şey gelmemek.*

- Cümle begler ʿacze varınca hemān / Hep Bedaḫşān kāfiri itdi fiġān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 905). [ʿacze var, --ınca]*

ʿ**acze var-:** *Çaresiz kalmak, elden bir şey gelmemek.*

- ʿAcze vardı döndi Ḫūnkār söyledi / Ḥāl aşlın aña tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3409). [ʿacze var-, --dı]*
- Sākin oldı cümle erenler süst ḳavī / Çün Ḫorāşān pīri ʿacze vardı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6062). [ʿacze var-, -dı]*

ad-: *1. Varlıkları birbirinden ayırmaya, tek tek veya cins cins karşılamaya yarayan kelime, isim. 2. Şöhret, nam, şan.*

- Kimüñ oġlısın digil iy māh-rū / **Aduñuz** nédür bize virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 280). [aduñuz, -uñuz]*
- Bildürüñ hem bize nédür **aduñuz** / Daḫı kimdendür digil irşāduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1363). [aduñuz, -uñuz]*
- Size kim dirler **aduñuz** bildürüñ / Nerede isteyelüm ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4141). [aduñuz, -uñuz]*

ad: *1. Varlıkları birbirinden ayırmaya, tek tek veya cins cins karşılamaya yarayan kelime, isim. 2. Şöhret, nam, şan.*

- Bunlaruñ ḳardaşıdur iy muḫterem / Ālleri **adı** Necme'dür ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 229). [adı, -ı]*
- Böyledür Baḥr içre **ad** iy ḫoş-nihād / Ceddi İbrāhīm Mücāb'a şūreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 325). [ad,]*
- İsmini ol **ad-ıla** ẕikr itdiler / Baḥru'l-ensāb'da Muḥammed dir adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 327). [ad-ıla, -ıla]*
- Bir ḳız aldı **adı** Ẕeyneb key temīz / Bir zamān bile olup dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [adı, -ı]*
- Şeyḫ Aḥmed ḳızı bānū-yı cihān / Kim Ḫatem durur **adı** ol duḫterüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 355). [adı, -ı]*
- Ḫalīfesidür ʿazīz-i muʿteber / **Adı** Şeyḫ Loḳmān-ı Perende durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6621). [adı, -ı]*
- İsmini ol ad-ıla ẕikr itdiler / Baḥru'l-ensāb'da Muḥammed dir **adın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 327). [adın, -ın]*
- Adları bunlar durur fehm eyle sen / Öte Türkistān ilinden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 261). [adları, -ları]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Sen ḳulaḳ ṭut tā ki **adların** diyem / Mūsā-yı Šānī vü İsḥāḳ rāvī-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 259). [adların, -lar, -ı, -n]*
- Ḫ̆āce Aḥmed-i Yesevī'ydi **adı** / Kim Muḥammed Ḥanefī nesli idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 574). [adı, -ı]*
- Ḳuṭb-ı Ḥaydar **adlu** vardı oġlanı / Kim nefes oġlıydı virmiş ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 649). [adlu, -lu]*
- Bir nefes oġlı var-ıdı şīr-i ner / **Adı** Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 731). [adı, -ı]*
- Çün **adın** bilmek diler ol nām-dār / Didi adum Ḥācī Bektaş Ḫ̆ūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 787). [adın, -ın]*
- Çün adın bilmek diler ol nām-dār / Didi **adum** Ḥācī Bektaş Ḫ̆ūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 787). [adum, -um]*
- Didi şeyḫüm Ḫ̆āce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş **adum** er itdi sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 814). [adum, -um]*
- Virdiler Aḳtarmac hem **ad** Ḫ̆ūnkār'a / Ol hidāyet yolına olan reh-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1388). [ad,]*
- Ḥācī Ṭuñrul idi **adı** ol erüñ / Ol vilāyet ıssı gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1316). [adı, -ı]*
- Adı Muḥammed Velī dirler laḳab / İbrāhīmü'š-Šānī ḫalḳ dirlerdi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1369). [adı, -ı]*
- Kim yaşıl fermān dinilür **adına** / Açdılar tā gördiler bünyādı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1382). [adına, -ına]*
- Ḥācī Bektaş Ḫ̆ūnkār'dur hem **adum** / Böyle ḳılmışlar erenler bünyādum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1373). [adum, -um]*
- Adı Ṭapduḳ Emre ḳaldı ol erüñ / Ol veliyyullāh-ı kān-ı gevherüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1424). [adı, -ı]*
- Emre dirlerdi **adına** ol erüñ / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1403). [adına, -ına]*
- Dost dīvānında Bektaş **adlu** kes / Görmedük didi vü ḳatʿ itdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1407). [adlu, -lu]*
- Adını çaġırtdı İbrāhīm Ḥācī / Nūr oldı şevḳ-ıla ṭaşı içi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1453). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Ne durur aduñ bize iʿlām ḳıl / Didi İbrāhīm'dür **adum** şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1441). [adum, -um]*
- Ne durur **aduñ** bize iʿlām ḳıl / Didi İbrāhīm'dür adum şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1441). [aduñ, -uñ]*
- Aḳsarāy üstinde bil iy ḫoş-nihād / Bir dere var Selme dirler aña **ad** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [ad,]*
- Def̆aten bir şu çıḳup oldı revān / **Ad-ıla** Zemzem Ṣuyı dirler i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1759). [ad-ıla, -ıla]*
- Laḳabı Keyḫusrev idi **adı** ʿAlī / Pādişāh ıdı vü hem girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [adı, -ı]*
- Yūnus-ı Muḳrī'ydi hem anuñ **adı** / Çepni'nüñ ol ıdı şeyḫi mürşidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1642). [adı, -ı]*
- Ulu oġlınuñ **adı** İdrīs idi / ʿİlme meşġūl idi hem tedrīs idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [adı, -ı]*
- Ol üç evüñ bir ulusı var-ıdı / Kim Güherdaş'dı o kişinüñ **adı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [adı, -ı]*
- Adı hem Fāṭıma-y-ıdı müşṭehir / Baʿżı yirde Fāṭma Bacı da dinir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1673). [adı, -ı]*
- Çille-ḫāne olduġı ṭaġ **adına** / ʿArafāṭ Ṭaġı dinür bil yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1760). [adına, -ına]*
- Bir köye vardı ki **adı** İlicek / Cemʿ olur ḫalḳı ol anda gelicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [adı, -ı]*
- Adına dirler Ḫamīrḳaya anuñ / Göresin şevḳuñ eger varsa senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2119). [adına, -ı, -n, -a]*
- Akça Ḳoca dirler-idi adına / Er **adı-la** ẕikr olurdı yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2290). [adı-la, -ı, --la]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Aḳça Ḳoca dirler-idi **adına** / Er adı-la ẕikr olurdı yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2290). [adına, -ı, -n, -a]*
- Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'dur **adı** / Ululardan ġāyet ehl-i ʿilm-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2384). [adı, -ı]*
- Kim ʿAlā'e'd-dīn dirler **adına** / Daḫı Keyḫusrev de meẕkūr yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2374). [adına, -ına]*
- Ḥācī Bektaş-ı Velī durur **adı** / Ḫorāsān'dan olur aṣlı bünyādı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2612). [adı, -ı]*
- Hoy Ata-y-ıdı **adı** ol ser-verüñ / Adını ẕikr itdügüm girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2681). [adı, -ı]*
- Adına Ḫūnkār'uñ iy şāh-ı cihān / İce dirlerdi adını ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2526). [adına, -ına]*
- Adına Ḫūnkār'uñ iy şāh-ı cihān / İce dirlerdi **adını** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2526). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Hoy Ata-y-ıdı adı ol ser-verüñ / **Adını** ẕikr itdügüm girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2681). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Ben ki Cengiz Ḫan oġlıyam yaḳīn / Kim Külü Ḫan'dur **adum** iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2606). [adum, -um]*
- Bir begi var-ıdı Gürci'nüñ ʿazīz / Güreleş dirlĕr-idi **adına** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2763). [adına, -ına]*
- Ṣaruköyi nām yirde mevlūdi / Yūnus Emre diyü ẕikr olan **adı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2904). [adı, -ı]*
- Seyyid-i Maḥmūd Ḫayrān'dur **adı** / Key ulu ḳuvvetlü gürbüz er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2956). [adı, -ı]*
- Adını dirlĕr-idi anuñ Çırāḳ / Görmege Ḫūnkār'ı ḫoş ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3037). [adını, -ı, -(n)ı]*
- Olıcaḳ yidür gelene gidene / Vir kime olursa dime **adı** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3129). [adı, -ı]*
- Ḥācī Şems dirlerdi **adına** anuñ / Ḥişse al bundan ki şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3165). [adına, -ı, -n, -a]*
- Hem anuñ ḳurbında bir köy var-ıdı / **Adına** Ḳızılaġıl dirlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3171). [adına, -ına]*
- Mollā Saʿde'd-dīn **adı** idi anuñ / Ḫayr-ıla meẕkūrdı yādı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3299). [adı, -ı]*
- Adını bilen adını dir yürür / Ṣuya batmayup geçer bu ḫalḳ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Adını bilen **adını** dir yürür / Ṣuya batmayup geçer bu ḫalḳ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Nice **adın** didiler ẕikr idelüm / Hep ṭalāḳa and içdük n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3516). [adın, -ın]*
- Çaġırıcaḳ dir **adın** āvāz-ıla / İşbu evren ṭılsmı şeksiz bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3519). [adın, -ın]*
- Çaġırur Ḫūnkār **adın** hep ün-ile / Ḫūnkār **adın** çün getürdiler dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3521). [adın, -ı, -n]*
- Çaġırur Ḫūnkār **adın** hep ün-ile / Ḫūnkār **adın** çün getürdiler dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3521). [adın, -ın]*
- Añuban Allāh **adın** el uzadur / Yuġıya irişdi eli gözedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3610). [adın, -ın]*
- Anlaruñ biz añavuz yā **adını** / Dile alup ẕikr idevüz yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3461). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Adını çaġır da elbetde size / Bilüñüz taḥḳīḳ inanuñ bu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3518). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Adum Saʿīd degülken / Cümle müşkil ḥall iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3716). [adum, -um]*
- Ṭalaḳa and içdiler **adumuzı** / Ẕikre getürmeyeler yādumuzı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3477). [adumuzı, -u, -muz, -ı]*
- Ḳāsım'um atasıdur dir ol ḥabīb / **Adı** daḫı hem anuñ olsun Ḫabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [adı, -ı]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- İsmümüzle adayalar **adını** / Üyüsinüñ berk ide bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3843). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Bir **aduñuz** daḫı dervīş bellüdür / Kimse dimez dervīşe kim mālludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3877). [aduñuz, -uñuz]*
- Ḫūnkār **adın** ṣorduġından ol tamām / Mollā Ḫūnkār ṣandı cümle ḫāṣṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4058). [adın, -ın]*
- Çün ferāmūş itdi Bektaş **adını** / Fikri içre ḳıldı Ḫūnkār yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4055). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Dir **adum** Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / Ḫıżr u İlyās bil baña yoldaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4050). [adum, -um]*
- Ně durur **aduñ** didi iy girçek er / Bildürüñ kendüñüzi virüñ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4049). [aduñ, -uñ]*
- Ḳara Reʾīs dirler-idi **adına** / Āferīn dirlĕr-idi üstādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4096). [adına, -ına]*
- Mālya dirler ol yirüñ bir **adına** / İrevüz düşmenlerüñ feryādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4145). [adına, -ına]*
- Dir **adum** Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / Ehl-i ḥāller rāzına rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4143). [adum, -um]*
- Keyḳubād'ıla **adı** meşhūrdur / Bil tevārīḫde bu söz masṭūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4452). [adı, -ı]*
- Adum ıla adana ẕürriyyetüñ / Ṣıdḳ-ıla vargıl yüce ṭut himmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4250). [adum, -um]*
- Aḳsarāy'da var-ıdı bir köy yaḳın / **Adı** durur ol köyüñ Üründügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4614). [adı, -ı]*
- Hem Süleymān **adlu** anda bir ʿazīz / Vardı yolın tanımış ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4615). [adlu, -lu]*
- Dir Güvenc bir evliyā vardur ulu / Ḥācī Bektaş'dur **adı** iy baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4702). [adı, -ı]*
- Dirler-idi **adına** anuñ Güvenc / Faḳr silkinde ḳatı yimişdi renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4670). [adına, -ı, -n, -a]*
- Adını ṣordum adın tebyīn ider / Meskenüm Rūm'da diyü taʿyīn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4717). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Şeyḫ mürīd muḥibb ʿāşıḳ kim durur / Yaʿnī ol **adlara** kim lāyıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [adlara, --lar, --a]*
- Hem Mucur Seydīsi'dür biri de bil / Ṣaru ʿAlemlü'dür **adı** fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4819). [adı, -ı]*
- Ṭoġdı bir oġlı **adı** Aṣıl Ṭoġan / Key ḳatı erliklü er ḳopdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [adı, -ı]*
- Ol ḫalīfeler ki ẕikr olmış durur / **Adları** bir bir dile gelmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4869). [adları, -ları]*
- Zupun **adlu** bir begi vardı ol yirüñ / Kāfir-idi diñleyüp sırra irüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4906). [adlu, -lu]*
- Ṭoġıcaḳ İlyās virdi **adını** / Naḳl iden dir böyle söz bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5137). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Adını virdi Çalab virmiş anuñ / Ṣanma kimse mišlini görmiş anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5143). [adını, -ı, -n, -ı]*
- Ṣuṣuz'uñ Bunaz Ṣuyı'ndan ol yaña / Aḳyoḳuş dirlerdi **adıyla** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5185). [adıyla, -ı, -y, -la]*
- Ol vilāyātuñ ulu erenleri / Şeyḫ **adlu** ṭoġrı yol varanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5020). [adlu, -lu]*
- Ḥasan **adlu** var-ıdı bir oġlı hem / Elin alup aldı geldi bā-niʿam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5178). [adlu, -lu]*
- Beşḳarış dirler o yirüñ **adına** / Bāʿiši böyle imiş bünyādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5280). [adına, -ı, -n, -a]*
- Adına dirlerdi anuñ Beşḳarış / Beş ḳarış idi boyı da gör bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [adına, -ı, -n, -a]*
- Üsti yanlarına bir ṭaġ var-ıdı / **Adına** Ayraḳlı hem dirler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5285). [adına, -ı, -n, -a]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Hem **adum** durur didi Baba Resūl / Evliyā gönderdi geldüm didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5300). [adum, -um]*
- Oldı Kenʿān'uñ ḳatı nesli ziyād / Didiler Kenʿānlu ol boya **ad** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5410). [ad,]*
- Bir ḫalīfe bil ki Baraḳ Baba'dur / Erden aña bil ol **ad** mertebedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [ad,]*
- Bāʿiš oldur öyle **ad** olmasına / İşbu lafż erden aña gelmĕsine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5452). [ad,]*
- Kenʿān **adlu** bir oġul andan gelür / Kübbān **adlu** bir daḫı oġlı olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [adlu, -lu]*
- Kenʿān **adlu** bir oġul andan gelür / Kübbān **adlu** bir daḫı oġlı olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [adlu, -lu]*
- Adı Yanḳo Mādiyān'dur ol erüñ / Şāh buyurdı varuban ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5765). [adı, -ı]*
- Virdi anı ḫˇāceye İbrāhīm İmām / Ḫˇācesinüñ **adı** idi Şems-i Dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5889). [adı, -ı]*
- Diyem elif maʿnāsın ögren işit / Bil ki elif maʿnāsıdur Allāh **adı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [adı, -ı]*
- Bir oġul virdi **adı** ʿOšmān ol Ḫudā / Ol zamānda oldı bahādır pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [adı, -ı]*
- Şāh ʿAlāʿe'd-dīn de ḳıldı himmeti / Oġluñuz kim **adı** Şeh ʿOšmān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6409). [adı, -ı]*
- İşidür begleri sözin ayru dir / Ḳara Emīr **adlu** vardı bir Oġuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6305). [adlu, -lu]*

ad: *1. Varlıkları birbirinden ayırmaya, tek tek veya cins cins karşılamaya yarayan kelime, isim. 2. Şöhret, nam, şan.*

- Ol iki zen Hümeden **adı** meger / Oradan çün yirine ḳıldı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5134). [adı, -ı]*
- İsmi kāfir didi Yanḳo Madiyan / **Adı** Ṣādıḳ Dervīş oldı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5793). [adı, -ı]*
- Birligine şāhdur v'allāh **adı** / Bā Ḥaḳ'uñ ḳapusıdur añla ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5898). [adı, -ı]*

ad eyle-: *İsmi duyulup ün kazanmak, adı her yere yayılmak.*

- Ḥażret-i Ḫūnkār bir ad eyledi / Anı meydānına cellād eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4974). [ad eyle-, -di]*

ad eyle: *İsmi duyulup ün kazanmak, adı her yere yayılmak.*

- Pes Külü Ḫan ʿazm-i Baġdād eyledi / Aldı Baġdād'ı ulu ad eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2437). [ad eyle, --di]*

ad it: *Adlandırmak.*

- Beñzedügi içün endāmı ḳatı / İbrāhīmü'š Šanī'yi ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 326). [ad it, --di, --ler]*
- Ḳıldı maḳbūl ḥācetin yaʿnī Vedūd / Bektaş'a Ḫünkār diyüp ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6685). [ad it, --di, --ler]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ad ur-: *Ad koymak, adlandırmak.*

- Çün o yir ḫalḳı bu ḥāli gördiler / Aña Öküz Söyleden ad urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4954). [ad ur-, --dı, --lar]*

ad vir: *Adlandırmak.*

- Olsun uzun yaş diyü ḫalḳ söyledi / Oġlına Mūsā Muḥammed virdi ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 324). [ad vir, --di]*
- Ṭoġan oġlana Ḳāsım virdiler ad / Bunlar oldı şeyḫ niçe yıllar ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3884). [ad vir, --di, --ler]*

ada: *Her tarafı su ile çevrilmiş kara parçası.*

- Pes Frengistān'a der-deryā kenār / Bir **adaya** düşüben itdi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3182). [adaya, -ya]*

adam: *Adam, er kişi.*

- Gönderüp **adam** gidersin buradan / Nüktesin çekmek bu ḫalḳuñ biz neden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1811). [adam,]*
- Bir **adam** ṣıġacaġı miḳdārı yir / Açılur ṭaşdan hemān olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2361). [adam,]*
- Pes Külü Ḫan oġlına **adam** ṣalar / Maʿlūm ider aña bu resme ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4189). [adam,]*
- Ḥażret-i Ḫūnkār'a ol merd-i ʿazīz / Gönderüp bir **adamı** dir bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5343). [adamı, -ı]*

adamak: *Ayırmak, tahsis etmek.*

- İsmümüzle **adayalar** adını / Üyüsinüñ berk ide bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3843). [adayalar,]*

adan: *Adanmak II.Devam etmek.*

- Adum ıla **adana** z̧ürriyyetüñ / Ṣıdḳ-ıla varġıl yüce ṭut himmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4250). [adana, --a]*

adan-: *Ad almak, ad takınmak.*

- Ol zamānda Mollā Ḫūnkār Ḳonya'da / **Adanurdı** Ḫūnkār adın iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4057). [adanurdı, --ur, --dı]*

ādem: *Adam, er kişi.*

- Ḫoş ṣavābma ʿḳūl sözler söyledüñ / Ṣaldılar **ādem** ḳamu şehre ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 388). [ādem,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Yirüme **ādem** bulınmaz aḳça-la / Bilmezem irte benüm ḥālim n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1936). [ādem,]*
- Ādeme rızḳ olıcaḳ olmış ḥacer / Nicesi fāyideye ayruḳ yarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2163). [ādeme, -e]*
- Daʿveti Ḫūnkār'a çün **ādem** gider / Mollālar bir gözle burada n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3333). [ādem,]*
- Ṭurur-iken ol dem olur **ādemī** / Didiler kim ola bunuñ maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5296). [ādemī, -i]*
- Ḳalbi ṣāfī olmayan **ādem** degül / Kāmil ekmel maʿnīye maḥrem degül *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5703). [ādem,]*

ādem: *1- Hz. Âdem. 2- Adam, insan, kişi.*

- ʿAhdi ṣıyup itdise **Ādem** günāh / Bāḳīden fānīye sürdi anı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 132). [ādem,]*
- Dünyāda **Ādem** görince ẓulmeti / İtdi efġān artdı ġāyet dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 147). [ādem,]*
- C[ā]lib-i Ḥaḳ'dan irer ʿizzet ḫiṭāb / Ṣemʿa ilet çekmeye **Ādem** ıżṭırāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 148). [ādem,]*
- Hābil'üñ ḳalmış ıdı çoḳ ḳoyunı / Ḳırḳup **Ādem** Ḥavvā dikerdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 154). [ādem,]*
- Sekiz terk tācı giyüben **Ādemī** / Heşt behişt içre gezerdi mādemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 131). [ādemī, -i]*
- Evvel **Ādem** āḫir Aḥmed ḥürmeti / Cümle mürsel enbiyānuñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 714). [ādem,]*
- Ḳalmaz **ādem** ṭavaruñuz hep yudar / Bu Bedaḫşān milkini vīrān eder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 954). [ādem,]*
- Çarpacaḳ maḥalle iricek hemīn / **Ādem** oldı şol sāʿat Ḫūnkār yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1322). [ādem,]*
- Ḳılıcınuñ ḳorḳusından **ādemi** / Urmaz-ıdı ol arada hiç demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4262). [ādemi, -i]*
- Reh-ber-i ḫalḳ-ı cihāndur **ādemī** / ʿAḳl birle ṣayd ider her ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5705). [ādemī, -i]*

ādem': *1- Hz. Âdem. 2- Adam, insan, kişi.*

- Kendü ġaybī ḫaznesinden yā aḫı / Ḫalḳ idüben virdi **Ādem'e** daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 130). [ādem'e, -e]*
- Var durur uçmaḳ içinde bir çırāḳ / Rūşen idüp **Ādem'e** ilet ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 149). [ādem'e, -e]*
- Rūşen idüp **Ādem'e** iletdüm hemān / Şükr idüben secde ider şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 150). [ādem'e, -e]*

ʿadem: *1. insan 2. kişi ‖ adam 3. insan ‖ Hz. Âdem 4. yaşam, insan ömrü.*

- Kim vilāyet ḳurbına başa ḳadem / Ṣanma anı kim olur āḫir **ʿadem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5747). [ʿadem,]*

ādem ata: *İlk peygamber, ilk insan.*

- Ṣīt ṭoḳuyup ol kelīmi **Ādem ata** / Bürünüp ṭāʿat iderdi hem Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 155). [ādem ata,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ʿadem it-: *Adam etmeki II. Yola getirmek.*

- Yā ḫo varup ol eri ṭutuñ bu dem / Yā iderem küllīñüzi ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [ʿadem it-, --er, --em]*

ādem ol-: *İnsan olmak.*

- Bir gögercin ṣūretinde çün ḳonar / Silkinüp ādem olup ṭamdan iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5980). [ādem ol-, -up]*

ādem şekline gir: *İnsan şekline bürünmek.*

- Silkinüben girdi ādem şekline / Ḥaydar'uñ vardı yapışdı eline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 774). [ādem şekline gir, --di]*

ādemī: *1- Hz. Âdem. 2- Adam, insan, kişi.*

- Çünki irdüm ḫāzretüñüñ ḳatına / Girdüm andan **ādemī** ṣūretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 816). [ādemī,]*
- Pes Külü Ḫan oġlı ol ḫalḳa hemān / **Ādemīler** ṣaldı yir yir ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2718). [ādemīler, -ler]*
- Ademīsine vü hem ḳullarına / Tācı gibi tāc urdı başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4430). [ademīsine, -sine]*

ādemī: *(Ar.) İnsana, insan oğluna âit, insanla ilgili.*

- Ādemī olmaḳ gerek ki bir beşer / Ḫayra niyyet ide olmaya beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5704). [ādemī,]*
- Devlet-ile ṭutıcaḳ bu ʿālemi / Maʿdiletle żabṭ idicek **ādemi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5853). [ādemi,]*

ādemüñ ṭaşını ḳo içine bak: *İnsanın dışını bırak, içine bak,.*

- Ādemüñ ṭaşını ḳo içine baḳ / Pāk ṭāhir olana göñlüñi yaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 763). [ādemüñ ṭaşını ḳo içine baḳ,]*

ʿādet: *Adet etmek. Alışılmış bir davranış haline getirmek.Huy, tabiat.*

- Ölçer idi ʿ**ādet** olmışdı o kār / Gine ʿ**ādet** üzre köyli her ne var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2141). [ʿādet,]*
- Burhān öñince iderlĕr-idi seyr / ʿ**Ādeti** bu-y-ıdı bil iy ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5019). [ʿādeti, -i]*

ʿādet: *Usul, görenek.*

- Böyle durur ʿ**ādet-i** devrān-ı pīr / Her kişinüñ cismin eyler ḳara yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [ʿādet-i,]*

ʿ**ādet:** *Alışkanlık haline getirilen davranış.*

- Pezver şofra ʿ**ādetini** ibtidā / ʿAsel ü māstdan getürmek iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2067). [ʿādetini,]*
- Pes Naṣārā cinsi kilsāya gelür / Nĕ-y-ise ʿ**ādetleri** eyle ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3273). [ʿādetleri, -leri]*

ʿ**ādet:** *Alışılmış, gelenek.*

- Ẕikr olınan ʿ**ādeti** eylĕr-idi / Gel diyüben çağırup söylĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5326). [ʿādeti, -i]*

ʿ**ādet:** *Adet, gelenek, töre.*

- Bir sögüş olsa ve yā ḫod olsa ṭoy / Fekye olmış-ıdı ʿ**ādet** işbu ḫūy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2672). [ʿādet,]*

ʿ**ādet:** *Âdet edinmek, olağan ve alışılmış bir huy hâline getirmek.*

- ʿĀbid idi ḳılur-ıdı ṭāʿati / Gice gündüz ṭāʿat idi ʿ**ādeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 584). [ʿādeti, -i]*
- Hegbeye ḳoyucaġaz döner gider / ʿ**Ādeti** buydı müdām eyle ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 599). [ʿādeti, -i]*
- ʿĀdeti böyley-idi ol ḳaryenüñ / Ḥāṣılı ne deñlü olur cümlenüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2138). [ʿādeti, -i]*
- Ne ṭutarsa elde gör sen ḥikmeti / Ṣuya bıraḳmaḳdı dāyim ʿ**ādeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2380). [ʿādeti, -i]*
- Hoy Ata'nuñ ʿ**ādeti** her dāyimā / Diyĕyin gūş it saña iy cān-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2691). [ʿādeti, -i]*
- İttifāḳ ol dünle Ḫūnkār ḥażreti / Ṭaşra çıḳmaġ-ıdı dāyim ʿ**ādeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3638). [ʿādeti, -i]*
- Her ne remz iderse Ḫūnkār ḥażreti / Eyle ider eyle-y-idi ʿ**ādeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4349). [ʿādeti, -i]*
- İrtesi bir yeñisin daḫı giyer / ʿ**Ādeti** böyle-y-idi her gün meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5474). [ʿādeti, -i]*

ʿ**ādet eyle:** *Adet edinmek, alışkanlık haline getirmek.*

- Ṣabrı ʿ**ādet eyle** iy sulṭān-ı dīn / Ḥaḳ buyurdı ki yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 88). [ʿādet eyle,]*

ʿ**ādet ol-:** *Alışkanlık haline gelmek, sürekliliğe sahip olmak.*

- Fāṭma Ana'dan ḳalupdur iy ʿazīz / ʿĀdet oldı ḳaldı andan bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2068). [ʿādet ol-, --dı]*
- Ölçer idi ʿādet olmışdı o kār / Gine ʿādet üzre köyli her ne var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2141). [ʿādet ol-, --mış, --dı]*
- Yine dönüp evine gidĕr-idi / ʿĀdet olmışdı müdām idĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3303). [ʿādet ol-, --mış, --dı]*

ʿādeti ol-: *Alışkanlık haline gelmek.*

- ʿIḏ-ı ḥacda mehyā olmaḳ ʿādeti / Cemʿ olup beş on gün itmek ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5027). [ʿādeti ol-,]*

ʿādeti üzre: *Alışmış olduğu şekliyle.*

- İrdi der-ḥāl ʿ**ādeti üzre** girü / Didi Cemāl-i Seydī'ye bu nevʿe o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5327). [ʿādeti üzre, -e]*

ʿādetince: *Âdet olduğu üzere.*

- ʿĀdetince aldı ḫoş buġday unı / Süd-ile yaġ-ıla iletdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4625). [ʿādetince,]*

adı: *Ad, isim.*

- Atam **adıdur** Muḥammedü't-Taḳī / Hem ʿAliyyü'n Naḳī **adıdur** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 283). [adıdur, -dur]*
- Atam **adıdur** Muḥammedü't-Taḳī / Hem ʿAliyyü'n Naḳī **adıdur** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 283). [adıdur, -dur]*
- Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī **adıdur** / Hem vilāyet ehlinüñ bünyādıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1376). [adıdur, -dur]*
- Ḥācī Bektaş **adıdur** ceddi İmām / Ḳaraca Aḥmed cümle erenler ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6207). [adıdur, -dur]*

ad-ıla: *1. Varlıkları birbirinden ayırmaya, tek tek veya cins cins karşılamaya yarayan kelime, isim. 2. Şöhret, nam, şan.*

- Buġdayoġulları dirler **ad-ıla** / Müştehirdür işbu söz isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2185). [ad-ıla,]*
- Abıcem didükleri Ḫūnkār-ıdı / Ol **ad-ıla** Ḫūnkār'a işʿār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3934). [ad-ıla,]*
- Didiler ol dervīşe Ḳuzıḳıran / Ol **ad-ıla** ẕikr iderlerdi gören *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4513). [ad-ıla,]*
- Kim Ḫācım Bıñarı dirler **ad-ıla** / Ol **ad-ıla** getürürler ḫalḳ dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5221). [ad-ıla,]*
- Kim Ḫācım Bıñarı dirler **ad-ıla** / Ol **ad-ıla** getürürler ḫalḳ dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5221). [ad-ıla,]*

adım: *Adım; mesafe.*

- Ḳırḳ **adım** yir gidüben itdi naẓar / Didi kim işbu yiri durup ḳazuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [adım,]*

adın: *Ad, isim.*

- Biri didi **adın** añarsam cānum / Boş olsun didi ʿavretüm benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3463). [adın,]*

- Ol zamānda Mollā Ḫūnkār Ḳonya'da / Adanurdı Ḫūnkār **adın** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4057). [adın,]*
- Adını şordum **adın** tebyīn ider / Meskenüm Rūm'da diyü taʿyīn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4717). [adın,]*

adın çıkar-: *Adını duyurmak.*

- Mesken idüp āsitāne bünyādın / Eyleyüp ʿālemde çıḳardı adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4639). [adın çıḳar-, --dı]*

adın vir: *Adını vermek, isimlendirmek.*

- Ḳara Abdāl virdiler adın anuñ / Ẕikr iderler eyle bil yādın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4166). [adın vir, --di, --ler]*

adına: *... için, anlatmak amacıyla.*

- Ḫuṭbe oḳıdur **adına** sikke ḳazar / Yüridür ḥükmini ider ẓabṭ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4455). [adına,]*

adını vir: *İsmini koymak, adını vermek.*

- Adını Bektaş virdi şāh anuñ / Bildiler çün kim bu emri ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 407). [adını vir, --di]*
- Adını Maḥmūd virdiler anuñ / Üstine geçdi çü birez vaḳt bunuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3855). [adını vir, --di, --ler]*
- Ṭoġdı üçüncisini çün gördiler / Emr ider adını Maḥmūd virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3865). [adını vir, --di, --ler]*

adı-y-ıdı: *Ad, isim.*

- Begi **adı-y-ıdı** Nūre'd-dīn Ḫʷāce / Diyeyin aḥvālini anuñ nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1815). [adı-y-ıdı,]*

ʿ**adl:** *Adalet.*

- Rūşen oldı çün zamāne ʿ**adlı-la** / Luṭf u iḥsān u kemāl ü faẓı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 104). [ʿadlı-la, -ıla/ile]*

ʿ**adl:** *Adalet, doğruluk, hakkaniyet.*

- Emrine oldı muṭīʿ mīr ü sipāh / Oldı ʿ**adl-ile** müzeyyen ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 256). [ʿadl-ile, -ile]*

ʿ**adl:** *(Ar.) Adâlet, hakkāniyet, doğruluk, tarafsızlık.*

- ʿAdli vardur ṣuçumuza itmez żarar / Oġul Allāh oñara işüñ senin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6319). [ʿadli, -i]*

ʿadl it: *Adil olmak, adil davranmak.*

- Ẓulm idi sen ṣanma anı ʿadl iden / Bir Yezīdī toḫm-ı Mervān her zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 242). [ʿadl it, --en]*
- ʿAdl idüp giydürdi ẓulm-ıla sitem / Seyr iderdi eyledi ṣayd u şikâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 337). [ʿadl it, --üp]*

ʿadl ü dād: *Doğruluk ve adalet.*

- Oġlı ki Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn olur / ʿ**Adl ü dād** ıssı vü ṣāḥib-dīn durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1632). [ʿadl ü dād,]*
- Ol zamānda şāh-ıdı Ġāzī Murād / Milk-i Rūm'da ider-idi ʿ**adl ü dād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5751). [ʿadl ü dād,]*

adlı: *Ad, isim.*

- Burhān **adlı** bir muḥibb er ʿāşıḳı / Evliyānuñ cān u dilden ṣādıḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5015). [adlı,]*

ʿadū: *Düşman.*

- Kāfire ḳıla ḥavāle bu eri / Dīn ʿ**adūsına** ḳomaya hīç biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4414). [ʿadūsına, -sı, -n, -a]*
- Ġāzīler başı alup ḳıldı ġazā / Dīn ʿ**adūsına** ḳılurdı çoḳ cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4439). [ʿadūsına, -sı, -n, -a]*

ʿadū: *Ar. Düşman.*

- Ol ʿ**adū** ḳaṣdına pes rezm eyledi / Varuban götürdi düşmenden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 263). [ʿadū,]*

adumuz çağır: *İsmimizi çağırmak, seslenmek.*

- Adumuz çağırmayınca virme yol / Sözini Aḫı daḫı itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3479). [adumuz çağır, --ma, --y, --ınca]*

āfāḳ: *Ar. 1. Ufuk'lar, etraf, dünyanın köşesi bucağı. 2. Göğün etrafı, göze görünen kenarları. 3. Nefs-i nâtıkadan maada mevcudat. Ar. 1. Ufuk'lar, etraf, dünyanın köşesi bucağı. 2. Göğün etrafı, göze görünen kenarları. 3. Nefs-i nâtıkadan maada mevcudat. Temāşā eyle āfāḳı çü açuḳlıḳ zamānıdur Temāşā eyle āfāḳı çü açuḳlıḳ zamānıdur.*

- Aç gözüñi ʿālemi **āfāḳı** gör / Zehr içinde görinür tiryāki gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 81). [āfāḳı, -ı]*

āfāḳ: *Her yer, âlem.*

- Rengi südden aġ hem berrāk anuñ / Enver olmış nūr-ıla **āfāḳ** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 126). [āfāḳ,]*

āferīn: *"Aferin, bravo, tebrikler" anlamlarına gelen takdir ve beğenilme sözü.*

- Didiler olsun mübārek-bād ġazā / **Āferīn** taḥsīn eyā merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2839). [āferīn,]*
- Ḳara Reʾīs dirler-idi adına / **Āferīn** dirlĕr-idi üstādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4096). [āferīn,]*

āfet: *Bela, sıkıntı.*

- Gice ṣovuḳ kār iderdi key ḳatı / Gündüzin gün ıssısınuñ **āfeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 679). [āfeti, -i]*
- Terk ḳıldı ol ṭarīḳ-i şöhreti / Bildi ki şöhretdür erüñ **āfeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4635). [āfeti, -i]*

āfet-i zamān: *Devrin afetleri, kötü olayları.*

- Kes yiyĕlüm kim bu durur ḳūt-ı cān / Bunı yiyen görmez **āfet-i zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1501). [āfet-i zamān,]*

ʿafīf: *Iffetli, namuslu.*

- Key ulu-zāde-y-idi aṣlı şerīf / Pāk mısmıl idi ġāyetde **ʿafīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1672). [ʿafīf,]*

āfitāb: *Güneş; sevgili, padişah.*

- Ḫaḳ duʿāsın ḳılup anuñ müstecāb / Gitdi ẓulmet virdi şuʿle **āfitāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 965). [āfitāb,]*
- Didi bunlar Ḫˇāce'ye kim iy ulu / İy saʿādet **āfitābı** baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1125). [āfitābı, -ı]*
- Ṣoḥbetümüz anda olsun cemʿ ile / **Āfitāb** olsa ne iş var şemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3095). [āfitāb,]*
- Öñine düşüp getürdi Ḫūnkār'a / Ol vilāyet **āfitābı** ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4162). [āfitābı, -ı]*
- Baʿd ez-ān oldı ẓuhūr çün **āfitāb** / Ḳılmadı kimse suʾāl ü ne cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4474). [āfitāb,]*

ʿafv eyle: *Affetmek, bağışlamak.*

- Münkir olup gerçi itdük çoḳ günāh / Luṭf idüp **ʿafv eyle** iy şāh oġlı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 993). [ʿafv eyle,]*

ʿafv it-: *Affetmek.*

- Didiler iy Ḥācī Bektaş ḳıl kerem / ʿAfv iderseñ ṣuçumuzı işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 931). [ʿafv it-, --er, --se, --n]*

- Gerçi itdük biz niçe kez çoḳ günāh / Līki ʿafv it yine luṭf it pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1017). [ʿafv it-,]*
- Yoḫsa zaḥmet itmez idüm dir saña / ʿAfv idüp işbu günāhumı baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2833). [ʿafv it-, --üp]*
- Ṣuçumuz ʿafv it bağışla ḳıl kerem / Kim kerīm işi durur dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3031). [ʿafv it-,]*
- Ḥācım'uñ eyledügi ẕenbi şehā / ʿAfv idesiz bula ol ḥālden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4992). [ʿafv it-, -e, -siz]*
- Ẕerre deñli itmedi gerçi günāh / Olanın da ʿafv ider ammā İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5614). [ʿafv it-, -er]*
- Ḥaḳ saña dir luṭf u iḥsān işledi / Hep günāhuñ ʿafv idüp bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5721). [ʿafv it-, -üp]*
- Ḥācī Bektaş yüzi ṣuyına İlāh / ʿAfv idüp yarlıġaya gide günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5812). [ʿafv it-, -üp]*
- Ġam yime ki ʿafv idiser pādişāh / Ḳara İmīrza çünki irdi ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6331). [ʿafv it-, -i, -ser]*

ʿ**afv it:** *Affetmek.*

- Gerçi vardur şehv-ile bī-ḥad ṣuçum / ʿ**Afv it** aġardı ḳapuñda işbu ṣaçum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5692). [ʿafv it,]*

ʿ**afv ḳıl-:** *Affetmek.*

- ʿAfv ḳıldum ne ki itdüñse günāh / Bil ki benven Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6128). [ʿafv ḳıl-, -du, -m]*

ʿ**afv ḳıl:** *Affetmek.*

- ʿAfv ḳıl geçgil günāhumdan benüm / Umaram luṭf ire şāhumdan benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2029). [ʿafv ḳıl,]*

ʿ**afv ol-:** *Affetmek,bağışlamak.*

- Bir gün inṣāf itdi ol merd-i dilīr / Hep günāhum ʿafv olacaġını dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3118). [ʿafv ol-, --acaġ, --ı, --nı]*
- Dir günāhum ʿafv olasın biledüm / İtdügüm işlēri hep terk ḳıladum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3126). [ʿafv ol-, --a, --sın]*
- Ola ʿafv ḥattā ki senden ol günāh / Çek ṣu içre pāymānçe ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [ʿafv ol-, --a]*

aġ-: *Yükselmek, çıkmak.*

- Bir nehār göge bulut **aġmış** ıdı / Hem birez yaġmur daḫı yaġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [aġmış, -mış]*

āġ: *Ak, aklık, beyaz.*

- Rengi süddden **aġ** hem berrāk anuñ / Enver olmış nūr-ıla āfāḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 126). [aġ,]*

ā̀ġ: *Yükselmek, çıkmak.*

- Buġı çıḳup **aġdı** be-evc-i semā / Dir Ṣaru Ḫūnkār'a ki iy ṣāh-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2525). [aġdı, -dı]*
- Urdı pervāz **aġdı** evc-i esmā / Pes hümā ḳuşı açuban gökde per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6103). [aġdı, -dı]*

āġ: *Ağmak, düşmek.*

- Ḳarayük'e bir gün ol **aġmış-ıdı** / Ṣanki şevḳından güneş ṭoġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1911). [aġmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

aġ ol-: *Ak, beyaz ol(mak).*

- Yiyicek andan hemān-dem ṣaġ olur / Yidügi sāʿatde yüzi aġ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2049). [aġ ol-, --ur]*

aġ u ṣaru: *Beyaz ve sarı.*

- Aġ u ṣaru her ṭāʿāmdan gūn-ā-gūn / Mūsiyü'š Šānī didi kim yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 294). [aġ u ṣaru,]*

aġa: *Beyaz, gözün beyaz kısmı.*

- Dāyimā ol sebze baḳmaḳ yig olur / Bu **aġa** baḳmaḳ gözümüz ceng ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1884). [aġa,]*

aġaç: *Ağaç.*

- Ṣimdi bir ulu **aġaç** bitmişdür ol / Gör inanmazsañ var iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [aġaç,]*
- Ṣaru'ya Ḫūnkār didi ṭurgıl Ṣaru / Ṣol **aġaç** üstine çıḳ ṭur yuḳaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [aġaç,]*
- Başdı ol aġacuñ üstine ḳadem / Ol ḳademden oldı **aġaç** muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2017). [aġaç,]*
- Yir yüzi ḳar yoḳ **aġaçda** bir varaḳ / Nice elma indürem bu söze baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [aġaçda, -da]*
- Çün **aġacdan** indi ol ḳuṭb-ı cihān / Ṣaru Ḫūnkār yanına düşdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2026). [aġacdan, -dan]*
- Başdı ol **aġacuñ** üstine ḳadem / Ol ḳademden oldı aġaç muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2017). [aġacuñ, -uñ]*
- Bir **aġac** ḳılıc ḳuşatdı gör eri / Bir yay-ıla yidi oḳ virdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [aġac,]*
- Didiler **aġaç** kütügidür gelen / Mevc içinde böyle ḫoş ġalṭān olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2766). [aġaç,]*
- Bir ḳuru **aġac** paresi de ṭurur / Alur anı ol kimesneye virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [aġac,]*
- Bu ḳuru **aġaç** yeşĕrüp çün bite / Dime ḥālüm iy ʿaceb n'oldı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [aġaç,]*

- Ol ḳuru **aġac** yeşĕrür mi gine / Aña göre tedbīr ideydi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3139). [aġac,]*
- Ol **aġac** yĕşermedi üc yıl geçer / Ümīdin kesmĕdi Ḥaḳ'dan ol nā-çar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3141). [aġac,]*
- Ḳoz **aġacından** düzüp tābūtumı / Defn idüben tābūta koyuñ beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5534). [aġacından, -ı, -n, -dan]*

aġacı: *Ağaç.*

- Yüriyüp bir dut **aġacı** egsisin / Ṭutuban Rūm'dan yaña atdı yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1193). [aġacı, -ı]*
- Dikdügüñ vaḳt yire ṣoḳ bu **aġacı** / Bunı gözet nice olur ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [aġacı, -ı]*
- Būsitān dikdügi vaḳtin **aġacı** / Dikmiş idi tā göreydi ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3138). [aġacı, -ı]*
- Girü dönüp dir **aġacı** göreyin / Ġavrine tā işbu sırruñ ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3157). [aġacı, -ı]*
- Çün bu niyyetle sürübeni gelür / Yĕşerüp bitmiş ol **aġacı** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3159). [aġacı, -ı]*

āgāh: *Haberi olan, haberdar.*

- Didiler Külü Ḫan'a iy pādişāh / Ṣol ḳazana ḳoyduġuñdan ol **āgāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2538). [āgāh,]*
- Ḥācī Bektaş türbesini daḫı şāh / Örtdi ḳurşun birle anı ol **āgāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5856). [āgāh,]*

āgāh ol: *Haberdar olmak.*

- Çün Bedaḫşān şāhı olur andan āgāh / Cemʿ idüp küffārı virür çoḳ sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 660). [āgāh ol, --ur]*

āgāh ol-: *Haberdar olmak.*

- Ketḫudāsı didi ki yā ḳavm bilüñ / Şübhesüz siz cümleñüz āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3378). [āgāh ol-, --uñ]*
- Arasından dişüñüñ ḫubz-ı siyāh / Çıḳarımadum didi olġıl āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3615). [āgāh ol-, --ġıl]*
- Ola ʿafv ḫattā ki senden ol günāh / Çek ṣu içre pāymānçe ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [āgāh ol-,]*
- Öpdi elin ayaġın ol abdāluñ / Ḫālümüzden dir bizüm āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4107). [āgāh ol-, --uñ]*
- Ḳaḳıdı Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Çünki bu ḫālden tamām oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4297). [āgāh ol-, --dı]*
- Bursa'da oturur-iken pādişāh / Ḥācī Bektaş öldüginden oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5759). [āgāh ol-, -dı]*
- ʿOšmānuñ maʿrifetinden oldı āgāh / Ḥācī Bektaş himmeti ki añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6396). [āgāh ol-, -dı]*

aġar: *Ağarmak, aklaşmak.*

- İrte yiri **aġarup** ṭoġınca gün / Aldı naṣībin döner ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1191). [aġarup, -up]*
- Gerçi vardur şehv-ile bī-ḥad ṣuçum / ʿAfv it **aġardı** ḳapuñda işbu ṣaçum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5692). [aġardı, -dı]*

aġar-: *Rengi solmak, feri gitmek.*

- Gözi anuñ daḫı ġayrılar gibi / **Aġarupdur** ġālibā dir iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1895). [aġarupdur, --up, --dur]*

aġar-: *Ağarmak, aklaşmak.*

- Ḫalḳ ayaḳlayınca sinimde özüm / Var ümīdim **aġara** ḳara yüzüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5811). [aġara, -a]*

aġır: *Ağırlamak.*

- Yaʿnī **aġırlar** ana oġul Bektaş'ı / Līki Bektaş anasına egüp başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5934). [aġırlar, -lar]*

aġır: *Ağır, büyük, fazla.*

- Bir maġāra içre kāfir itdi ḥabs / Yatup **aġır** demür içre her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [aġır,]*
- Almışam zencīrüñi **aġır** ḳatı / Urdum el tenüñ de buldı ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 817). [aġır,]*

aġız: *Ağız, dudak.*

- Aġzı yarından başına çün sürer / Başı keli gidüben ṣaçı biter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 775). [aġzı, -ı]*
- Ḳuşadup ġārı yatur anda bütün / **Aġzı** otlar ṣaçar u burnı tütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [aġzı, -ı]*
- Geldi kāfir gördi evreni ḳamu / Yidi başlu ejdehā **aġzı** ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 899). [aġzı, -ı]*
- Elini uzatdı irdi **aġzuma** / Ṣoḳdı elini derūn-ı maġzuma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3356). [aġzuma, -a, -um]*

aġız: *Sınır, uç, hudut.*

- Bekleyüp ol **aġızı** beglik ider / Bir iki yıl geçicek ol da gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4219). [aġızı, --ı]*

aġız aç-: *Konuşmaya başlamak.*

- Cümle ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er tamām / Aġız açup ḳılmadı biri kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1142). [aġız aç-, --up]*

ağız aç: *Konuşmaya başlamak.*

- Ḳanda buldı yimedin saʿyinde renc / Ağız açup didi Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6717). [ağız aç, --up]*

ağıza al-: *Yiyeceği ağıza doğru götürmek, almak.*

- Çün ṣunup ṭaʿām ağıza aldılar / Ṭuzsuz idügin ṭadanlar bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3425). [ağıza al-, --dı, --lar]*

ağla: *Ağlamak, gözyaşı dökmek.*

- Aḳıdur yaş gözlerinden yırmurur / Gördi ḫatun oğlınuñ **ağladuġın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 346). [ağladuġın, -du, -ġın]*
- Niye **ağlarsın** ḫaberdār it beni / Didi seyran ider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 348). [ağlarsın, -r, -sın]*
- Ağladı gözden döküp yaş iy aḫı / Dir imām siz daḫı **ağlarsız** niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 308). [ağlarsız, -rsız]*
- Yidi yıl ḥabs oldı anda ol hümām / **Ağlar-ıdı** zār u zār anda müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 681). [ağlar-ıdı, -r, -ıdı]*
- Gözyaşı dökübeni **ağlar** ıdum / Rāḥat olmayup demürde aġnar ıdum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 809). [ağlar, -r]*
- Yüz sürüp ayaġına **ağlaşdılar** / Kāfir odına yürek ṭaġlaşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 706). [ağlaşdılar, -ş, -dı, -lar]*
- Çün tekūr ruhbānlara itdi ġażab / Çaġırup **ağlaşdılar** cümlesi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 909). [ağlaşdılar, -ş, -dı, -lar]*
- Gün görinmez ki idevüz Türk'e aḳın / Ḳırḳ gün oldı **ağlaşuruz** uş yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 857). [ağlaşuruz, --ş, --ur, --uz]*
- Öyle diyüp **ağlar-ıdı** zār u zār / Başmadı Rūm'a daḫı ayruḳ i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1905). [ağlar-ıdı, -r, -ıdı]*
- Gündüzin güder gice alur gelür / Yummayup gözlerin **ağlar** yaḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3204). [ağlar, -r]*
- Āh idüp **ağlayuban** yaşlar döker / Ḥāline ġāyet taḥassürler çeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3186). [ağlayuban, --y, --uban]*
- Pīrāb Sulṭān evine girdi tīz / Gördi ʿavret **ağlayup** ider sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5376). [ağlayup, -y, -up]*
- Ḫalvetüñ ḳapusını berkitdi ol / Ḳapu öñinde **ağlayup** yas ṭutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5623). [ağlayup, -y, -up]*
- Böyle diyüp anda Ṣaru İsmāʿīl / **Ağlayup** yaş dökdi gözden hem-çü Nīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5696). [ağlayup, -y, -up]*
- Ḫaḳḳ'a lāyıḳ itmeyince er işi / Aṣṣı ḳılmaz **ağlayup** dökmek yaşı **(***Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5699). [ağlayup, -y, -up]*
- Anasına meme içün **ağlamadı** / Anasından ġayrıdan emmědi süd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5887). [ağlamadı, -madı]*
- Geldi anası ḫażretine yitdi o şāh / Anası Bektaş için **ağlar** iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [ağlar, -r]*
- Hep peşīmān oldı peşşe baġrı baş / Geldi Bektaş ḫażretine **ağlaşdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6257). [ağlaşdılar, -ş, -dı, -lar]*
- Ağlayuban yüzine sürer yüzin / Didi oġul düşmānsuz olmaz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6316). [ağlayuban, --y, --uban]*

ağla-: *Ağlamak, gözyaşı dökmek.*

- Ṣunuban dir bir görüñ ne leẕẕeti / Şerbeti görüp imām çün **aġladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [aġladı, -dı]*
- Aġladı gözden döküp yaş iy aḫı / Dir imām siz daḫı aġlarsız niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 308). [aġladı, -dı]*
- Aġlayuban eyledi key diḳḳati / Çün irişdi āḫire emr-i ʿazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 371). [aġlayuban, -y, -uban]*
- İşidicegez sözini **aġladı** / Yaş yañaġına aḳuban çaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3235). [aġladı, -dı]*
- Böyle diyü **aġlayu** oldı revān / Bir kelīsāya çıḳageldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3190). [aġlayu, -yu]*
- Düşüp ayaġına yüzin ḫāk ider / **Aġlayuban** dīdesin nem-nāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3197). [aġlayuban, -y, -uban]*
- Atasına iledicek ölüsin / **Aġlayuban** dutdı oġlınuñ yasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3919). [aġlayuban, -yuban]*
- Aġlama uşda ḥayāt baġışladı / Bendesin esirgeyüp luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5385). [aġlama, -ma]*
- Ḳıl naṣīḥat anlara **aġlamasun** / Ḥasret odına ciger ṭaġlamasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5560). [aġlamasun, -ma, -sun]*
- Didi efġān zārī ḳılup **aġlama** / Gözlerüñ yaşıyla yolum bağlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5698). [aġlama, -ma]*
- Aġlayuban istiʿānet diledi / Derdine erden kefāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5688). [aġlayuban, -y, -uban]*
- Çoḳ teʾessüf eyleyüp **aġladı** şāh / Ḥasret odına ciger dāġladı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5760). [aġladı, -dı]*

aġlama: *Ağlamak, gözyaşı dökmek.*

- Gül gibi gel dünye içün **aġlama** / Göñlüñi her dikene gel bağlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [aġlama,]*

aġlamaġ: *Ağlamak, gözyaşı dökmek.*

- Aġlamaġuñ aşlı yoḳ didi tekūr / Gün yüzin gösterüñüz oldur fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 862). [aġlamaġuñ, -uñ]*
- Ḳardaşı didi ki n'olduñ söylegil / **Aġlamaġuñ** niye taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3237). [aġlamaġuñ, -uñ]*

aġlaş-: *Ağlamak, gözyaşı dökmek.*

- Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / Cümle papas **aġlaşuban** oldı ḫōr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 861). [aġlaşuban, -uban]*
- Böyle diyüp cümle kāfirler tamām / **Aġlaşuban** nāliş itdi ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 939). [aġlaşuban, -uban]*

aġlaş: *Ağlamak, gözyaşı dökmek.*

- Vir ḫaber abdāllara **aġlaşmasun** / Ḥasret odına ciger ṭaġlaşmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5538). [aġlaşmasun, -masun]*
- Geldi Umudum-ıla Seydī bile / **Aġlaşup** zārī vü efġānlar ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5628). [aġlaşup, -up]*

aġlat: *Ağlamak, gözyaşı dökmek.*

- Gözi yaşı aḳuban cağladuġın / Dir oġul **aġlatmasun** Allāh seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 347). [aġlatmasun, -ma, -sun]*

aġna-: *Yuvarlanmak; yatıp uzanmak.*

- Gözyaşı dökübeni aġlar ıdum / Rāḥat olmayup demürde **aġnar** ıdum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 809). [aġnar, -r]*

aġnak: *Hayvanların yatıp yuvarlandığı yer. II.Yatak,yuva, yer.*

- Şehr altında iki sīl uġraġı / Sīlüñ-idi ikisi de **aġnaġı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4939). [aġnaġı, --ı]*

aġrı: *Ağrımak, sancılanmak.*

- Çün vilāyet ḫīnine irdi ol er / **Aġrısı** vurdı çeker zaḥmet neler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2179). [aġrısı, -sı]*

aġu: *Zehir, zehirli.*

- Hiç ziyān kendüye aṣlā irmedi / Ol **aġu** hergiz mażarrat virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2624). [aġu,]*

aġulu: *Acılı, acı veren.*

- Didi Ḫūnkār **aġulu** cānāvarı / Yurt virdük depeledügüñ yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5002). [aġulu,]*

aġz: *Ağız.*

- Yiyüp içüp ṭaġıluban gitdiler / Emcegin **aġzına** virdi emmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 410). [aġzına, -ına]*
- Ṭatmadı hīç bir ṭaʿāmuñ dadını / Pes şehādet barmaġını **aġzına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 413). [aġzına, -ına]*
- Aġzına ḳoydı o şerbetden o dem / Yutmayup **aġzından** içine döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 306). [aġzından, -ın, -dan]*
- Yaġ-ıla küpecügi ṭolmış görür / **Aġzına** dek sīle sil olmış ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1704). [aġzına, -ına]*
- Uzadur elin irer Saʿde'd-dīn'e / Ṣoḳar elin **aġzına** şol dem yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3344). [aġzına, -ına]*
- Ṭurdı ayaġın açdı **aġzın** gör ne dir / Şāhīn olup açmaġ-ıla anda per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [aġzın, -ı, -n]*

aġz: *Uç, sınır.*

- Kāfirüñ key ulu **aġzıdur** bu yir / Ḳuvvet ıssı bize gerek bir dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [aġzıdur, -ı, -dur]*

ağzın aç-: *Konuşmaya başlamak.*

- Aġzın açıp ol ḥabīše söyledi / Ġāyet-ile bī-ḥayālıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2297). [aġzın aç-, --ıp]*

ağzın aç-: *Konuşmaya başlamak.*

- Gine aġzın açdı herze söz didi / Dürrehātdan yine ol yüzsüz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3180). [aġzın aç-, --dı]*

ağzın kapa: *Susmak.*

- Girüben ḳazana ḫoş ḳıldı ḳuʿūd / Ḳapayup aġzın daḫı ṣıvatdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2502). [aġzın kapa, --y, --up]*

aġzına koy: *Bir şey içmek.*

- Aġzına ḳoydı o şerbetden o dem / Yutmayup aġzından içine döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 306). [aġzına ḳoy, --dı]*

aġzuñı aç-: *Ağzını açık hale getirmek.*

- Biraz açduñ aġzuñı olduñ revān / Tīz sekü ḳatına irişdüñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3352). [aġzuñı aç-, --du, --ñ]*

āh: *"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.*

- Ḳalmadı hīç kimsenüñ şekki daḫı / İtdi taṣdīḳ cümle-i ḫalḳ iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5035). [aḫı, -ı]*
- Sen daḫı dosta gidersin biz daḫı / Dosta giděne yıġuḳ yoḳ iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [aḫı, -ı]*
- Burhān Abdāl-ıla bir dervīş daḫı / Ḫizmetinde vardı hemīn iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5089). [aḫı, -ı]*
- Āh elinden işbu nefsüñ ṣad hezār / Yoḳ ḫalāṣum olmayınca ten mezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [āh,]*
- Tīz helāk ider kişiyi yā **aḫı** / Ben seniñ manṣūbuñı alur-ıdım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6126). [aḫı, -ı]*
- Terk-i fānī idüben gitdi **aḫı** / Ḳala anuñ oġlı daḫı Sulṭān Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6419). [aḫı, -ı]*

āh it-: *İç çekmek, figan etmek.*

- Āh idüp aġlayuban yaşlar döker / Ḫāline ġāyet taḥassürler çeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3186). [āh it-, --üp]*
- Ṣaru İsmāʿīl işidüp itdi āh / Şems-i ʿālem gözlerine oldı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5567). [āh it-, -di]*

āh it-: *İç çekmek, figan etmek.*

- Āh idüp efġān eylerdi ziyād / Çıḳdı der-ḥāl ṭaşraya iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5377). [āh it-, -üp]*

āh u feryād it: *Acı ile iç çekerek haykırmak.*

- Ḥaydar'uñ ṭutulduġın işitdi şeyḫ / Nevḥa ḳılup āh u feryād itdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 686). [āh u feryād it, --di]*

āh u zār: *Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.*

- Böyle diyüp itdi efġān **āh u zār** / Diñle n'eyler Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 796). [āh u zār,]*

āh ur: *Ah etmek, feryat etmek.*

- Sīm ü zer hem-yānın açup gördiler / Ṭaş olmış cümlesi āh urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2158). [āh ur, --dı, --lar]*

ahad: *Bir, bir kimse.*

- Dost dīvānında Bektaş-nām **aḥad** / Görmedük anda dimişsiz hīç ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1413). [aḥad,]*
- Mülke geldüm görmedüm kimse ebed / Er öñine geçe didi bir **aḥad** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [aḥad,]*

aḥad: *Allah'ın isimlerinden (esmâ-i hüsnâ) biri olup, bölünmesi ve sayısının artması mümkün olmayan yegane varlık manasına gelir.*

- Var sekiz terki anuñ bilür **Aḥad** / Farḳı yoḳ aşlı ʿabāṣī yā nemed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 127). [aḥad,]*
- Dīnümüz seyyidisin eyle meded / Ḳıl duʿā kim yārī ḳıla ol **Aḥad** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 699). [aḥad,]*
- Hem senüñ ẕürriyyetüñüñ tā ebed / Arḳasın getürmeye yire **Aḥad** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4403). [aḥad,]*

aḫbāb: *Dostlar, ahbaplar, tanıdık kişiler.*

- Bir yanında girü Ḫūnkār ḥażreti / Bile **aḫbābı-y-ıla** cemʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3979). [aḫbābı-y-ıla, --y, --ıla]*

aḫbār: *Haberler, sözler, söylentiler.*

- Şöyledür naḳli bu **aḫbāruñ** ʿayān / Ḫoş Müsülmān oldı Külü Ḫan i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2667). [aḫbāruñ, -uñ]*
- Ġayb olur abdāl gider kārına / Geldük imdi biz reʾīs **aḫbārına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4151). [aḫbārına, --ı, --n, --a]*

ʿahd: *Yemin, söz.*

- Ol sevincden uşadur ʿ**ahdin** erüñ / Geçdi göñlinden bu resme bir görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [ʿahdin, -i, -n]*

ʿ**ahd:** *Ahd, söz, yemin.*

- Ḳılduġından ṣoñra Ḫūnkār rıḥleti / Çelebiler ʿ**ahd** içinde furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2855). [ʿahd,]*
- İrdi feryādcı Tatar ʿ**ahdi** ṣıdı / Çapdı mülki ġāret eylĕdi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4199). [ʿahdi, -i]*
- Uş Tatar ʿ**ahdi** ṣımış çapmış diyār / Ṣarp ġarīm durur bilürsiz bu Tatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [ʿahdi, -i]*
- Ya ḥaḳından gel yā ḫod ʿ**ahdi** ṣıruz / Biz daḫı bildigümüzi iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4295). [ʿahdi, -i]*

ʿ**ahd:** *Ahd, söz, yemin.*

- Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ki var / Oldı ʿ**ahdinde** mezārı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5029). [ʿahdinde, -in, -de]*

ʿ**ahd it-:** *Söz vermek, yemin etmek.*

- Bursa tekvūrı-y-ıla barışdılar / ʿAhd idüben arada and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4268). [ʿahd it-, --üben]*
- Biz senüñ-ile barışduḳ bilürüz / İtdügüñ ʿahd üzre ḳāʾim oluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4293). [ʿahd it-, --düg, --üñ]*

ʿ**ahdi şıy-:** *Yemini bozmak.*

- ʿAhdi şıyup itdise Ādem günāh / Bāḳīden fānīye sürdi anı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 132). [ʿahdi şıy-, --up]*

aḫı: *Arkadaş, dost, kardeş.*

- Kendü ġaybī ḫaznesinden yā **aḫı** / Ḫalḳ idüben virdi Ādem'e daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 130). [aḫı,]*
- Her birisin ṣaḳlañuz dir yā **aḫı** / Her biri alup naṣībin gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 178). [aḫı,]*
- Aġladı gözden döküp yaş iy **aḫı** / Dir imām siz daḫı aġlarsız niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 308). [aḫı,]*
- Var-ıdı yılduz didiler iy **aḫı** / Elin açdı anı daḫı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6726). [aḫı,]*
- Ḫaḳ teʿālā emri birle iy **aḫı** / Kāfir ile açasın yol sen daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 724). [aḫı,]*
- Ḫācī Bektaş ġār içindeydi daḫı / İncinür münkirlere er iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1032). [aḫı,]*
- Ṣaḳalıyla yüzleri ʿarżı daḫı / Bir zirāʿ-y-ıdı muḥaḳḳaḳ iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1098). [aḫı,]*
- Geldi Beytü'l-maḳdis'e andan daḫı / Anda da çille çıḳardı iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1230). [aḫı,]*
- Gel bile Emre'ye dirler sen daḫı / Ḫācī Bektaş'a varalum iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1405). [aḫı,]*

- İbrāhīm Ḥācī'nuñ evlādı daḫı / Böyle virdiler cevābı iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1460). [aḫı,]*
- Ḫānedānında Yūnus Muḳrī daḫı / İstedürler bulamazlar iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1656). [aḫı,]*
- Mescidüñ öñinde bir yirde daḫı / Oturup çille çıḳardı iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1754). [aḫı,]*
- Gördi bir derede ikisin daḫı / Ḳurt paralayup yimişdür iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1974). [aḫı,]*
- Ol iki ṭaş ḳubbe öñinde daḫı / Şimdi durur var göresin iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [aḫı,]*
- Ḳolaçuḳ Ḥācım idi biri daḫı / Kim ulu ḫalīfe-y-idi iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2244). [aḫı,]*
- Gönderürler bir niçe günden daḫı / Girü gider geldügi yire **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2886). [aḫı,]*
- Size sizden ṣoñra geléne daḫı / Tā ḳıyāmet yite didi iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [aḫı,]*
- Ṭañlayup indi ḳatırdan ol daḫı / Pes muvāfaḳat mürüvvetdür **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3471). [aḫı,]*
- Mollā gördi ḳan olmış ol daḫı / Birine daḫı buyurdı iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3565). [aḫı,]*
- Pādişāha Bursa tekūrı daḫı / İlçi ṣaldı bildürür ḥāl iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4291). [aḫı,]*
- Kendü öñindeki ṣofrayı daḫı / Ṣundı tekbīr-ile anı iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4393). [aḫı,]*
- Çün ṣıdılar gevherin birin daḫı / Ḳılca vardı bir ḥabāšet iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [aḫı,]*
- Bu varınca atdan indi ol daḫı / Dutdı atın varubanı iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4581). [aḫı,]*
- Hem Baba Resūl durur biri daḫı / Gürbüz er durur muḥaḳḳaḳ iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [aḫı,]*
- Menteşe Baba durur biri daḫı / Key ulu ḫalīfedür bil iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5421). [aḫı,]*
- Kim Baraḳ ḳıllu olur hem biz daḫı / Götürürüz ṣaç budur söz iy **aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [aḫı,]*

aḫı: *Ahiliğe, ahilik ocağına mensup olan kimse.*

- Ṭuz Köyi'ne gelüp atdan indiler / **Aḫı** evine gelüben ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3307). [aḫı,]*

aḫı: *Ahi Evran-ı Veli.*

- Adumuz çaġırmayınca virme yol / Sözini **Aḫı** daḫı itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3479). [aḫı,]*

aḫı evran: *Ahiliğin kurucusu sayılan debbağların (dericilerin) piri, 32 çeşit esnaf ve sanatkârın lideri, Türk filozof.*

- Ḳırşarı'nda ol Aḫı Evran-ıla / Oturup ṣoḥbet iderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2991). [aḫı evran, --ıla]*
- Aḫı Evran'a ḳonar ol ḳāḍī hem / Ẕevḳ u ṣevḳ-ıla olurlar muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2996). [aḫı evran, --a]*
- Meger ol dem ḫażret-i Ḫūnkār girü / Ol Aḫı Evran-ıla iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3023). [aḫı evran, --ıla]*

- İşidür Ḫūnkār Aḫı Evran-ıla / Gölbıñar üstinde ṣoḥbetde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3055). [aḫı evran, --ıla]*
- Aḫı Evran-ıla Ḫūnkār ḥażreti / Ṣoḥbeti-le eylemişler ülfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3058). [aḫı evran, --ıla]*
- Aḫı Evran-ıla Şeyḫ Selmān olur / Seyyid-i Ṣālīh daḫı bile gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3092). [aḫı evran, --ıla]*
- Girü ol gün Ḥācī Bektaş ḥażreti / Aḫı Evran'la ḳılurdı ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3475). [aḫı evran, --la]*

ahibbā: *Dostlar, ahbaplar, tanıdık kişiler.*

- Gördiler baʿżī **aḥibbā** bu işi / Bu ġarāyib remzi ṭurfe cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2161). [aḥibbā,]*

aḥibbāsı: *Dostlar, ahbaplar, tanıdık kişiler.*

- Şimdi **aḥibbāsı** anuñ ṣaç götürür / Böyle erenler sözde teʾvīl getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5464). [aḥibbāsı,]*

āḫir: *"Bir sonu olmayan, her şeyden sonra kalacak olan" anlamında Allah'ın isimlerinden.*

- Ḫˇācelerle Mekke'ye **āḫir** yitdi ol / İtdi sulṭān İbrāhīm daḫı vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5910). [āḫir,]*
- Ḥaḳ'dur ammā oñaran **āḫir** işi / Ṣāha ʿāṣī olamayuz yürü var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6317). [āḫir,]*

āhir: *"En son, sonunda, nihayetinde" anlamında zarf.*

- Her kime virürse bir loḳma şeker / Baġrın **āḫir** ḳan idüp yaşın döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 82). [āḫir,]*
- Evliyā ser-çeşmesi ola **āḫir** ol / Şeh vilāyet çünki ṣaḳladı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 190). [āḫir,]*
- Bunları ḥıfẓ it diyü ḫoş söyledi / Şāh velāyet idicek **āḫir** vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 192). [āḫir,]*
- Bildi ki olur Ḥasan **āḫir** şehīd / Şāh Ḥasan gětürüben taʿẓīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 194). [āḫir,]*
- Ḫˇāce'nüñ evlerini aradılar / Tā ki **āḫır** matbaḫına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 621). [āḫır,]*
- Evvel Ādem **āḫir** Aḥmed ḫürmeti / Cümle mürsel enbiyānuñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 714). [āḫir,]*
- Üç biñ ola papas öñce gitdiler / Ol maġāra ḳatına **āḫir** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 889). [āḫir,]*
- Ḳırḳ gün **āḫir** olmış-ıdı pes tamām / Yaġmadı yaġmur u olmadı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [āḫir,]*
- Tā ki ol mahyānuñ emri de tamām / İrişüp **āḫire** buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1093). [āḫire, -e]*
- Otuz altı yıl ḳılur anı ḥışār / Anı daḫı feṭḥ ider **āḫir** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1623). [āḫir,]*
- Ḳışşa çoḳ **āḫir** pes anları alur / Oġlı Ḳılıç Aṣlan'ı gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [āḫir,]*
- Āḫir ejderhāyı eyledi helāk / Ḳılıç Aṣlan bin Selīm Şāh cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1626). [āḫir,]*

- Ölümü **āḫir** bu nevʿ-ile olur / Ṣuyı da böyle olubanı ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2041). [āḫir,]*
- Ḳoldan u buddan düşüp yoruldılar / **Āḫirī** Ḫūnkār'a sürüp geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2087). [āḫirī, -i]*
- Çün semāʿ emrin irürdi **āḫire** / Ṣoḥbeti neye irişdi bir gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [āḫire, -e]*
- Dem yum oynadup o yirlerde ḳalur / **Āḫiri** ol er o yirde fevt olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5264). [āḫiri, -i]*
- Şimdi ʿömrüm güni irdi **āḫire** / Cān çıḳup cismim girür ḳara yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5807). [āḫire, -e]*
- Böyle didi **āḫir-i** ṣaḥḥ-ı kelām / Ṭurdı andan menziline yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5882). [āḫir-i, --i]*
- Ildırım oġlunı sulṭān itdi çarḫ / Ildırım daḫı idüp **āḫir** vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6421). [āḫir,]*

āḫir ir-: *Sona ermek, sonlanmak.*

- Bu menāḳıb-nāme irdi āḫire / Ḥaḳ teʿālā itmeye dūş ṣāḫire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5847). [āḫir ir-, -di]*

āḫir it-: *Sonlandırmak, sonunu getirmek.*

- Ḫiẕmetümi çünki āḫir idiser / Sākin ol atına binüp gidiser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5537). [āḫir it-, -i, -ser]*
- Çün bu sözi āḫir itdi Ḫūnkār / Ṣaru İsmāʿīl idüp efgān u zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5566). [āḫir it-, -di]*
- Dünya sözin āḫir idüp ol velī / Ḥażret'e dutdı yüzin andan velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5609). [āḫir it-, -üp]*
- Ol imām-ı heştümīnüñ ʿaşḳına / Ḳubbeyi āḫir ide baḳ şāh ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5767). [āḫir it-, -e]*
- Çünki bennātürbeyi āḫir itdi bil / Ḳubbeye dikmek diler bir tuc mil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5774). [āḫir it-, -di]*

āḫir ol: *Sona ermek.*

- Ṭuta senden ṣoñra **āḫir ol** yirüñ / Ol imām-ı aʿẓam-ı Kāẓım İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5881). [āḫir ol,]*

āḫir ol-: *Sona ermek.*

- Kim vilāyet ḳurbına başa ḳadem / Ṣanma anı kim olur āḫir ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5747). [āḫir ol-, -ur]*
- Ḥaḳḳ'a minnet āḫir oldı bu kitāb / İşbu sözden var ümīd ola ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5862). [āḫir ol-, -dı]*
- Erlik-ile süresin ʿömri esen / Anda ola āḫir mezārıñ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6081). [āḫir ol-, -a]*
- Yaḳmaz āteş gölgesi olmaz ittifāḳ / Bu velāyet-nāme āḫir oldı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6286). [āḫir ol-, -dı]*
- Ḥan Muḥammed oldı āḫir şīr-i ner / Çün anı da ḫāk ider gūr-ı ḥaṣād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6423). [āḫir ol-, -dı]*

āḫir ol-: *Bitmek, sona ermek.*

- Ḫāke yeksān oldı āḫir ol daḫı / Oġlı Orḫan ḳıldı atası yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6417). [āḫir ol-, -dı]*

āḫire ir-: *Nihayete, sona ermek.*

- Ḳarayük'de ḳaldı Ḫūnkār saʿd-ıla / Āḫire irdi bu söz geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2989). [āḫire ir-, --di]*
- Gelene gidene yedürmiş idi / Ol cihet hep āḫire irmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3794). [āḫire ir-, --miş, --idi]*

āhire ir-: *Son bulmak.*

- Bu vefāt-nāme de irdi āḫire / Vir ṣalavāt ʿaṣḳ-ıla peyġām-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5737). [āḫire ir-, -di]*

āḫire iriş: *Ömrünün sonuna gelmek, ölüme yakın olmak.*

- Aġlayuban eyledi key diḳḳati / Çün irişdi āḫire emr-i ʿazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 371). [āḫire iriş, --di]*

āḫiret: *Ahiret günü, hesap günü, mahşer günü.*

- Küçicek idi atası ölincegez / **Āḫiret** mülkine naḳl olıncaġāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4273). [āḫiret,]*
- Āḫiret ḥatunı-y-ıdı ol nefes / Bir ḥelāli var-ıdı İdrīs Faḳīh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6094). [āḫiret,]*

āhirete: *Ahiret günü, hesap günü, mahşer günü.*

- Āḫirete naḳl idincek ol ʿazīz / Defn anda eylediler bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4955). [āḫirete,]*
- Didi işbu pençşenbih güni ben / **Āḫirete** naḳl iderem añla sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5670). [āḫirete,]*

āhir-i devrān: *Devrin, hayatın sonu.*

- Bil öñüñden hem ṣoñuñ gür olısar / Āḫir-i devrāna neslüñ ḳalısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4404). [āḫir-i devrān, --a]*

āhir-i kār: *İşin sonunda, nihayetinde.*

- Yirümüze geçüp ol ide ḳarār / Demümüzi oynada **āḫir-i kār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5131). [āḫir-i kār,]*

āhirü'l-emr: *(Ar.) İşin sonunda. Akibet, en son.*

- Bunı Otman Beg'e taḳrīr itdiler / **Āḫirü'l-emr** böyle tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4435). [āḫirü'l-emr,]*
- Yola gele **āḫirü'l-emr** ol gidüp / Hep yaramaz fi'lini hem terk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5129). [āḫirü'l-emr,]*

āhirü'l-emr: *"En son, sonunda, nihayetinde" anlamında zarf.*

- Āḫirü'l-emr öyle oldı āşikār / Şöyle ẕikr olmış durur iy nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2899). [āḫirü'l-emr,]*
- Āḫirü'l-emr rıḥlet itdi ol ʿazīz / Meskeni ḳaldı nice yıllar ısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3758). [āḫirü'l-emr,]*
- Āḫirü'l-emr Beşḳarış'da fevt olur / Merḳādi anda durur anda ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5334). [āḫirü'l-emr,]*

ahlāk: *Bir kimsenin iyi niteliklerini veya kişiliğini ifade eden tutum ve davranışlar bütünü, mizaç, tabiat.*

- Ḳıldı faẕl ehlin cemīʿin muḥterem / Bezedi kendüyi bu **aḫlāḳ** ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 269). [aḫlāḳ,]*

ahlāk: *Bir kimsenin iyi niteliklerini veya kişiliğini ifade eden tutum ve davranışlar bütünü, mizaç, tabiat.*

- Nefsüñüñ **aḫlāḳını** tehdīd idüp / Raḥmeti Ḥaḳ'dan bilüñüz ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 99). [aḫlāḳını, -, -n, -ı]*

ahlāk-ı ḥasan: *Hz. Hüseyin'in ahlakı.*

- Anda daḫı oldı ḳırḳ gün muʿtekif / Oldı aḫlāḳ-ı Ḥasan'la muttaṣıf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1222). [aḫlāḳ-ı ḥasan, --la]*

aḥmed: *Çok övülmüş kimse; Hz. Muhammed.*

- Aḥmed'üñ ḫulḳın ṭutuñ ki ol Kerīm / Ḥaḳḳına didi lefī ḫalḳın ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 89). [aḥmed'üñ, -'üñ]*
- İẕn-i Ḥaḳ'la götrüdi Ḳuds'i Burāḳ / Didi **Aḥmed** ḥażretine ḳıl yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 113). [aḥmed,]*
- Giydi ḫulle ṭonların ol kām-kār / Oldı andan ol Burāḳ'a **Aḥmed** süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 116). [aḥmed,]*
- Pes taḥiyyāt oḳudı **Aḥmed** tamām / Ḥaḳ teʿālā Aḥmed'e virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 123). [aḥmed,]*
- Çün bu tācı görür **Aḥmed** nā-gehān / Rūḥ-ı Ḳuds'e ṣorar **Aḥmed** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 128). [aḥmed,]*
- Çün bu tācı görür **Aḥmed** nā-gehān / Rūḥ-ı Ḳuds'e ṣorar **Aḥmed** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 128). [aḥmed,]*
- Çünki **Aḥmed** diñledi Ḳudsī sözin / Ṣāḥibin bilmek içün sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 134). [aḥmed,]*
- Bunları görince **Aḥmed** ber-kemāl / Her birinüñ aşlını itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 144). [aḥmed,]*
- Ol zamān ki **Aḥmed** uçmaḳdan çıḳar / Cumʿa güni idi yire ….. *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 145). [aḥmed,]*
- Çünki tāca itdi **Aḥmed** ḫoş naẕar / Gördi anda yazıludur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 158). [aḥmed,]*

- Cumʿa güni çıḳdı **Aḥmed** minbere / Murtezā'yı daʿvet itdi çün varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 168). [aḥmed,]*
- Emr ider anlara **Ahmed** iy kibār / Didi ně ki alduñuzsa siz naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 180). [ahmed,]*
- Pes taḥiyyāt oḳudı Aḥmed tamām / Ḥaḳ teʿālā **Aḥmed'e** virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 123). [aḥmed'e, -e]*
- Böyle virdi **Aḥmed'e** Ḳudsī cevāb / İşbu tācı bil kim o Rabbu'l-erbāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 129). [aḥmed'e, -e]*
- Cümlesin teslīm iderken **Aḥmed'e** / Böyle didi Ḥaḳ dilinde Sermed'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 142). [aḥmed'e, -e]*
- Evvel Ādem āḫir **Aḥmed** ḫürmeti / Cümle mürsel enbiyānuñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 714). [aḥmed,]*
- Bu vilāyet-nāme de oldı beyān / Vir ṣalāvāt **Aḥmed'e** ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 831). [aḥmed'e, -e]*
- Şeyḫi **Aḥmed** Yesevī **Aḥmed** İmām / Gel naṣīḥat ideyin birlik ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6145). [aḥmed,]*
- Vir ṣalāvāt **Aḥmed'e** bi'llāhi sen / Ḥācī Bektaş Rūm'a başıcaḳ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6149). [aḥmed'e, -e]*

aḥmed: *Karaca Ahmed.*

- Ḥażretüñden bize gerek armaġān / Didi **Aḥmed** saña bir tuḥfe virem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6185). [aḥmed,]*
- Kim şeyāṭīn neslidür şerri irer / Ḥācī Bektaş ider **Aḥmed** yime ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6194). [aḥmed,]*

ahmed yesevī: *Hoca Ahmed Yesevî.*

- Bir gün Aḥmed Yesevī'ye geldi ḫalḳ / Cemʿ oluban didiler sen durma ḳalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 643). [aḥmed yesevī, --y, --e]*
- Virdi **Aḥmed Yesevī** tuġ u ʿalem / Didi oġul düşmene var çekme ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 654). [aḥmed yesevī,]*
- Ol yidi yıl içre **Aḥmed Yesevī** / Ḥaḳḳ'ı ḳoyup itmedi oġlına sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 692). [aḥmed yesevī,]*
- Ne ḳadar varsa Müsülmānlıḳ tamām / Geldi Aḥmed Yesevī'ye ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 696). [aḥmed yesevī, --ye]*
- Varup Aḥmed Yesevī'ye ol hümām / İşigine yüz sürüp virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 719). [aḥmed yesevī, --y, --e]*
- Şan mürīd oldı gider şeyḫ ḫizmete / Ḳapuya varınca **Ahmed Yesevī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6019). [ahmed yesevī,]*

aḥmed yesevī: *Muhammed Hanefi'nin oğlu Ahmed Yesevî.*

- Şeyḫ olur cümleye **Aḥmed Yesevī** / Ḳubbe elfī tācı ol şeyḫ-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 203). [aḥmed yesevī,]*
- Bu kerāmet kendine virildügin / Çün Ḫorāṣān şāhı **Aḥmed Yesevī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6132). [aḥmed yesevī,]*
- Şeyḫi **Aḥmed Yesevī** Aḥmed İmām / Gel naṣīḥat ideyin birlik ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6145). [aḥmed yesevī,]*

ahmedī: *Çok övülmüş kimse; Hz. Muhammed.*

- Aḥmedīlĕr ile tā Bektaşīler / Gün yüzinde baḫš itdiler bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4956). [aḥmedīlĕr, --ler]*

aḥmed-i yesevī: *Hâce Ahmed-i Yesevî Hazretleri.*

- Ol da virdi Aḥmed-i Yesevī'ye / Tābiʿi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ bir anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 200). [aḥmed-i yesevī,]*

āḫret: *Ahiret: ölümden sonraki hayat.*

- Gitmedin dir daḫı **aḫret** dārına / Sen yüri ʿazm eyle Rūm diyārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4832). [aḫret,]*

aḫşam: *Akşam II akşam vakti.*

- Bu yaña Fāṭma işini çün görür / **Aḫşama** yaḳın sürüp eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1705). [aḫşama, -a]*
- Aḫşamın yimekligi çün aş urur / Yaġ almaġa küpecüge varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1703). [aḫşamın, -ın]*
- Aḫşam olıcaḳ cemāʿat geldiler / **Aḫşamın** anda namāzı ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1713). [aḫşamın, -ın]*
- Ṭañlayuban **aḫşamın** sürdi gider / Eve gelicek anı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1922). [aḫşamın, -ın]*
- Oturup ṣoḥbet iderlerken hemīn / **Aḫşamuñ** vaḳti irer iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2094). [aḫşamuñ, -uñ]*
- Ḳara Faḳīh nām imāmı var-ıdı / **Aḫşamuñ** ṭurup ezānın oḳudı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2095). [aḫşamuñ, -uñ]*
- Sür ḳoyunı didi **aḫşamdur** yaḳın / Ancaḳ irer vara eve bir ḳoyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [aḫşamdur, -dur]*
- İricĕgez vaḳt-i şām Ḫūnkār gelür / Mekke'de **aḫşam** namāzını ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3685). [aḫşam,]*
- Aña daḳ irdi ḳarañlıḳ şām olur / Vaḳt geçer gün ṭolunup **aḫşām** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [aḫşām,]*

aḫşām (it): *Akşam olana kadar(değin).*

- Aḫşam olıcaḳ cemāʿat geldiler / Aḫşamın anda namāzı ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1713). [aḫşam,]*

aḫşāma: *Akşam olana kadar(değin).*

- İrte **aḫşāma** yaḳın biz ṭuralum / Yüz sürüp anuñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1765). [aḫşāma,]*
- İrtesi **aḫşāma** yaḳın ṭurdılar / Çillede Ḫūnkār ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1767). [aḫşāma,]*

ahsent: *Aferin, güzel yaptın!.*

- Ḫoş żiyā-y-ıla pür oldı ol mekān / Görüp anlar didiler **aḫsent** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [aḫsent,]*

aḥsente: *Aferin, güzel yaptın!.*

- Şeyḫ dir **aḥsente** yā Ḫünkār sābāş / Gördi Bektaş anda çıḳmış bir bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [aḥsente,]*

āhū: *Ceylan.*

- Ḥażret-i Ḫūnkār **āhū** postına / Çün naẓar ḳıldı o daḫı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1454). [āhū,]*
- Āhū postından aña ururdı tāc / Giyer-idi itmez idi kes lücāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1456). [āhū,]*
- Dede Ġarḳın'uñ oġulları ḳamu / **Āhū** postı çün didiler işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1458). [āhū,]*

aḥvāl: *"hal, durum, vaziyet" kelimelerini karşılayan çokluk bildiren kelime.*

- Bu çerāġuñ aṣlı bu ki idem beyān / Diñle imdi ḫırḫa **aḥvālin** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 151). [aḥvālin, -in]*
- Vech-i ḥikmet ne durur bundan diñüz / Mūsī-i Šānī de **aḥvāli** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 316). [aḥvāli, -i]*
- Görüben anası cānını yaḳar / Ṣordı **aḥvāli** tamam taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 350). [aḥvāli, -i]*
- Bildürür **aḥvāli** ol ṣāḥib-ḳabūl / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende dir eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6662). [aḥvāli, -i]*
- Ulları bir yire cemʿ eyledi / Dir ṭuyar mısız benüm **aḥvālümi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 375). [aḥvālümi, -üm, -i]*
- Şeyḫ ḥikāyet itdi kendü ḥālini / Altı biñ erüñ helāk **aḥvālini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 725). [aḥvālini, -i, -n, -i]*
- Şeyḫ ḥikāyet itdi Ḥaydar ḥālini / Altı biñ erüñ helāk **aḥvālini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 737). [aḥvālini, -ini]*
- Şeyḫ idüben Ḥācī Bektaş ḥālini / Cümle didi evliyā **aḥvālini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 830). [aḥvālini, -ini]*
- Birisi derviş dimez ḥālüñ nedür / Ne kişisin yāḫud **aḥvālüñ** nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1714). [aḥvālüñ, -ün]*
- Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce'nüñ ḥāli ne / Zindān içre ol erüñ **aḥvāli** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1894). [aḥvāli, -i]*
- Begi adı-y-ıdı Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Diyeyin **aḥvālini** anuñ nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1815). [aḥvālini, -ini]*
- Açuban bir gör ki anuñ ḥāli ne / Ölü mi yā ṣaġ mıdur **aḥvāli** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [aḥvāli, -i]*
- Bu yaña geldük Külü Ḫan elini / Yā ḫo meẓkūr Cān Baba **aḥvālini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2535). [aḥvālini, -ini]*
- İcike çün işbu **aḥvāli** bilür / Sürüben öküzlerin eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2871). [aḥvāli, -i]*
- Dir ḫalīfeden birine ḥālini / Ser-güẓeştin nĕ-y-ise **aḥvālini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3702). [aḥvālini, -ini]*
- Şükr idüp duḫtere **aḥvāli** didi / Şeyḫ ḳurbına irdügi ḥāli didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4777). [aḥvāli, -i]*
- Dut ḳulaḳ ẓikr ideyin **aḥvālümi** / Pes ticāret ecli-çün emvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4710). [aḥvālümi, -(ü)m, -i]*
- İtdi taḳrīr olan **aḥvāli** ʿayān / Biñ bir eren varmaġa ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6158). [aḥvāli, -i]*
- Kimse er gördüñ mi **aḥvālüñ** nedür / Ḳaraca Aḥmed bunlara virdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6137). [aḥvālüñ, -ün]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

aḫz it-: *Almak, ele geçirmek.*

- Ḳıṣṣası çoḳ görelüm maḳṣūdumuz / Aḫz idelüm bu beyānda sūdumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4177). [aḫz it-, --elüm]*

ak-: *(sıvı maddeler için) bir yerden başka yere gitmek.*

- Ḳurıdı çaylar ṣuyı **aḳmadı** hīç / Ḳazdılar ḳuyı ṣuyı çıḳmadı hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1014). [aḳmadı, -madı]*
- Aḳmaz oldı ḳan ṭutuldı gördiler / Ḥayret-ile vālih olup ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3423). [aḳmaz, -maz]*
- Ṣu gelüp bu mekteb içre **aḳadı** / Ḥācī Bektaş işidüp işbu sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5989). [aḳadı, -a, -dı]*

ak-: *Akmak, gitmek.*

- Eyle ḳıldı buldı ġāyet iştihār / **Aḳdı** geldi ġāzīler ez-her diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4433). [aḳdı, -dı]*
- Aḳuban çıḳdı emişdi ol ḳoyun / Gör vilāyet nicesi oynar oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4510). [aḳuban, --uban]*

ʿāk: *Beyaz.*

- Bir maġāra var-ıdı anda ʿ**ak** i s / Ḥaydar'ı eylediler anda ḥab i s *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 678). [ʿak,]*

ak: *(sıvı maddeler için) bir yerden başka yere gitmek.*

- Aḳıdup defʿ eyle luṭf-ıla melāl / Ḳıl nisābın evvelā anuñ beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 218). [aḳıdup, --ıd, --up]*
- İşbu mekteb ḫāneye naẓar idĕ / Ṣu çıḳup tā **aḳa** mekteb-ḫāneden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6672). [aḳa, -a]*
- Ḳapuya ṭoġrı revān olup **aḳar** / Hem dibinde bitmiş iki dip susam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6683). [aḳar, -ar]*
- Aḳdı seyl ü ġarḳa vardı şeş cihāt / Diñdi yaġmur bitdi yirden çoḳ nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 996). [aḳdı, -dı]*
- Ḳurıdı kāfir ṣuyı **aḳdı** bıñar / Esdi yiller oldı gāyet rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1020). [aḳdı, -dı]*
- Ṭoldı ḳuyı **aḳdı** çeşme oldı sīl / Ṭaşdı çaylar ġarḳa vardı niçe il *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1026). [aḳdı, -dı]*
- Bir ulu ırmaḳ durur Nehr-i ʿAmū / Sū-yı Kābil'den gelüben **aḳar** o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1070). [aḳar, -ar]*
- Girü yaḳamdan dilĕdi kim **aḳa** / Yaḳamı ṭutdum ḳomadum kim çıḳa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1679). [aḳa, -a]*
- Didi iy ḳoltuḳlarında çıḳacaḳ / Ḳabaruban Ṣaru ṣuyı **aḳacaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2031). [aḳacaḳ, -acaḳ]*
- Gevdesi ḳabar ḳabar olup şişer / Yarılup ṣaru ṣuyı çıḳup **aḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2040). [aḳar, -ar]*
- Bir yeri eliyle ḳāzıdı revān / **Aḳ** bıñarum didi üç kerre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2512). [aḳ,]*
- Ṭaşa ṣaçduḳca ṣudan buġlar çıḳar / Ṣuyı daḫı sanma yabāna **aḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2529). [aḳar, -ar]*

- Ḳudretullāh bā-velā-yı evliyā / Bir bıñar ṣu çıḳdı **aḳdı** bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2513). [aḳdı, -dı]*
- Dönüben Ṣaru'ya dir ol kān-ı cūd / Bu ṣoña geldi vü **aḳdı** bunda zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [aḳdı, -dı]*
- Eli-le dört beş yiri ḳazdı hemān / Çıḳdı bir bıñar **aḳdı** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [aḳdı, -dı]*
- Yūnus'uñ ḳarnı uruldı şevḳ-ıla / Gözleri yaşı **aḳar** ḫoş ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2947). [aḳar, -ar]*
- İşidicegez sözini aġladı / Yaş yañaġına **aḳuban** çaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3235). [aḳuban, -uban]*
- Daḫı didi bu Ḳızılırmaḳ ki **aḳar** / Ṭaşıcaḳ atluyı atından yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3315). [aḳar, -ar]*
- Çün Saʿīd ḳıldan görür ḳan **aḳduġın** / Ḳuru ḳıldan böyle ḳanuñ çıḳduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [aḳduġın, -duġ, -ın]*
- Gördi **aḳar** ṣu çimenler sebze-zār / Bitüben dürlü çiçek ḫoş murg-zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4843). [aḳar, -ar]*
- Ol yire ḳıldı naẓar ḫoş ṣu çıḳar / Ḫoş zülāl gibi revān olup **aḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4944). [aḳar, -ar]*
- Didi iy dīẓār görmiş pāk ṣu / Ṭayyib ü ṭāhir **aḳar** der-ḫāk ṣu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5063). [aḳar, -ar]*
- Yarusı aşaḳaya **aḳdı** gider / Ṣu geçid virdi bular da gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5067). [aḳdı, -dı]*
- Bildi Bektaş ḥażreti ider sefer / Çeşmi yaşı **aḳdı** çün seyle maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5568). [aḳdı, -dı]*
- Ḳıbleye ḳarşu **aḳar** ṣu aldılar / Ḳaynadup ḳazanla ḥāżır ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5642). [aḳar, -ar]*

ak: *Ak, beyaz.*

- Yeşil evrāḳ üstine **aḳ** ḫaṭṭ-ıla / Tā ki maḳṣūd-ısa içinde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1383). [aḳ,]*
- Üç yıla dağın çıḳarmazdı anı / **Aḳ** kirece baḳa baḳa ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1872). [aḳ,]*
- Gördi Ḫunkār'uñ ḫayāsında yaḳın / İki **aḳ** gül bir ḳızıl güldür hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [aḳ,]*
- Yüzi bir bedr aya olmışdur mišāl / **Aḳ** boynına ṭolaşmış zülf ü ḫāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4734). [aḳ,]*

ak: *Akar, dökülür.*

- Ṣu dilĕrüz ṣanma bizi ac-ıduḳ / Ṭatlu **aḳar** var amā alçaḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [aḳar, -ar]*
- Ol muʿallim-ḫāne içinden ṣu çıḳar / Çünki mekteb-ḫānede **aḳdı** ṣu revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5992). [aḳdı, -dı]*

ak: *Ak II İyi.*

- Ṭaşuñuz **aḳ** ḳara ammā içüñüz / Ṣuçuñuz bağışladum ṣu içüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1023). [aḳ,]*

ak: *Akmak, gitmek.*

- Mehyā ider il **aḳar** ol şevḳ-ıla / Diledi ḳuzuyı hep ḳurbān ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4495). [aḳar, -ar]*

ak: *Sözlerin su gibi akması.*

- Emr ider Ḫūnkār legençeden çıḳar / Dürr-i meknūn tek dilinden nuṭḳ **aḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3663). [aḳar, -ar]*

ak: *Ak, beyaz, temiz, saf II İyi, mutlu, sevinçli.*

- Kendü ḳavmi tācı **aḳ** ola tamām / Boyayalar ḳızıla sāyir enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4436). [aḳ,]*

ak: *Akmak II.Bir şeyin bol miktarda olması.*

- Oluban altun oluḳ **aḳduḳ** saña / Yi yidür hergiz dirīġ itme aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3827). [aḳduḳ, --du, --k]*

ak bıñarum: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin yere çukur kazarak "Ak pınarım" demesi.*

- Didi Ḫūnkār **aḳ bıñarum** di baña / Üç keret niçün çaġırtduñ diseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2514). [aḳ bıñarum,]*

ak şakallu: *Ak sakallı ihtiyar olmak II bir konuda çok tecrübeli olmak.*

- Gördi bir ḫoş pīr ʿazīz ü ḫoş-liḳā / **Aḳ şaḳallu** yüzi görklü müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [aḳ şaḳallu,]*

akar: *(sıvı maddeler için) bir yerden başka yere gitmek.*

- Ḳıldı Ḫūnkār ol gice anda ḳarār / Nite şu **aḳar** iken girü ḳarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [aḳar, -(a)r]*

akar: *Akmak, gitmek.*

- Ol mekān ḳurbında bir çay var-ıdı / Ḫoş zülāl olup revān **aḳar-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [aḳar-ıdı, --ıdı]*

akça: *Gümüş para.*

- Yirüme ādem bulınmaz **aḳça-la** / Bilmezem irte benüm ḥālim n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1936). [akça-la, --la]*
- Altunumuz **aḳçamuz** vāfir durur / İşbu dervīş var-ısa sāḥir durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2154). [akçamuz, -muz]*
- Ol ṭaş olan **aḳçayı** hem altunı / Kīsesinde kim ki getürse anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2170). [akçayı, -yı]*

- Bu ḳadar buġday bu deñlü **aḳçaya** / Alubanı ṣalmaduñ mı boḳçaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3271). [aḳçaya, -y, -a]*

aḳça ḳoca: *Develi'de bulunan makam sahibi yüce bir şahsiyet.*

- Aḳça Ḳoca dirler-idi adına / Er adı-la ẕikr olurdı yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2290). [aḳça ḳoca,]*
- Seyr iderken nā-gehān ol kān-ı cūd / Uġradı **Aḳça Ḳoca** evine zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2291). [aḳça ḳoca,]*
- Geldi pīş-rev gördi kim **Aḳça Ḳoca** / Evde degül ʿavretine dir cice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2293). [aḳça ḳoca,]*
- Aḳça Ḳoca'nuñ meger kim ʿavreti / Ġāyet-ile bī-ḥayā idi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2296). [aḳça ḳoca, --nuñ]*
- Aḳça Ḳoca-y-ısa murād görmege / Görübeni ṣoḥbetine irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2300). [aḳça ḳoca, --y, --ısa]*
- Dir yürüñ Aḳça Ḳoca'ya gidelüm / Çün ḳabūl itmedi ʿavret n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2305). [aḳça ḳoca, --y, --a]*
- Pes sürüp Aḳça Ḳoca'ya irdiler / Çün erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2306). [aḳça ḳoca, --y, --a]*
- Yügürüp **Aḳça Ḳoca** geldi ilerü / Ḥācī Bektaş ḳademine yüz sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2307). [aḳça ḳoca,]*
- Didi Ḫūnkār Aḳça Ḳoca'ya ʿazīz / Bu ne zaḥmetdür çekersiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2309). [aḳça ḳoca, --y, --a]*
- Aḳça Ḳoca dir nice iş ḳılalum / Luṭf idüñ buyuruñ anı ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2311). [aḳça ḳoca,]*
- Didi **Aḳça Ḳoca** iy kān-ı kerem / Luṭfuñuzdur kim idersiz böyle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2313). [aḳça ḳoca,]*
- Aḳça Ḳoca didi Ḫūnkār'a ʿazīz / Luṭf idüben eyledüñüz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2318). [aḳça ḳoca,]*
- Baʿd ez-ān **Aḳça Ḳoca** gör n'eyledi / Evine Ḫūnkār'ı daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2324). [aḳça ḳoca,]*
- Hep cemāʿatle çekilüp gitdiler / **Aḳça Ḳoca** menziline yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2332). [aḳça ḳoca,]*
- Aḳça Ḳoca öñce ḫod gitmiş-idi / İşini cümle tamām itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2333). [aḳça ḳoca,]*
- Baʿd ez-ān **Aḳça Ḳoca** sulṭānı gör / Oturur iken yirinden tīz ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2337). [aḳça ḳoca,]*
- Bu ne bizdür didiler iy kām-yāb / Virdi **Aḳça Ḳoca** bu resme cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2340). [aḳça ḳoca,]*

akçayır: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden olna Receb Seydi'nin bulunduğu yer.*

- Akçayır'da olur-ıdı meskeni / Emre Ṭaġı'nuñ yanında bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5394). [akçayır'da, --da]*

akçe: *Gümüş para.*

- Aḳça vāfir gösterürler çün görür / Birez ol buġdaydan anlara virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3259). [aḳça,]*

ʿ**akd it:** *Evlenme muamelesi yapmak, nikah için sözleşmek.*

- Mecmaʿ-ı ḫalḳ oynadılar güldiler / ʿAḳd idüp gëlini ṣad iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 366). [ʿaḳd it, --üp]*

ʿaḳd u nikāḥ u dügün: *Söz, nikah ve düğün.*

- ʿAḳd u nikāḥ u dügün hep itdiler / Gelini idüben alup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3883). [ʿaḳd u nikāḥ u dügün,]*

ʿākıbet: *Ar. Sonunda.*

- Oldı dünyā begleri anda ḳara saḫt / ʿ**Ākıbet** begler ḳamu tedbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5916). [ʿākıbet,]*
- ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne irüp yitdiler / Ḳaraca Aḥmed öñlerince geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6161). [ʿākıbet,]*

ʿāḳıbet: *(Ar.) Bir şeyin sonu, nihayet, netice, sonuç.*

- Kimse görmedüm cihānda ey ʿamū / ʿ**Āḳıbet** Ḳırşehri'ne irdim yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6139). [ʿāḳıbet,]*

akıd-: *Akmak, (gözyaşı) dökmek.*

- Aḳıdur yaş gözlerinden yırmurur / Gördi ḫatun oğlınuñ ağladuġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 346). [aḳıdur, -(u)r]*
- Baġrı başlu **aḳıdur** gözlëri ḳan / Çünki ʿOšmān girdi sulṭān ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6334). [aḳıdur, -ur]*

ʿakıl: *Akıllı.*

- Söz budur kim söyledüm iy merd pes / ʿ**Āḳıl-ısañ** ṭut naṣīḥat her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [ʿāḳıl-ısañ, -ısan]*

ʿaḳıl: *Akıllı kimse.*

- Şol ki ʿ**āḳıldı** Müsülmān oldılar / Kim vilāyet görüp eri bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 967). [ʿāḳıldı, --dı]*

ʿakıl: *Düşünme, anlama ve kavrama gücü, us.*

- Güş u hūşı baña ṭutarsañ ʿaḳ ı l / Diñle nice itdi dünyadan naḳ i l *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5514). [ʿaḳıl,]*

ʿaḳıl: *A. akıl, idrak.*

- ʿAḳlı olur Firdevsī'ye nisbet begüm / Nefs-i emmāre hevāsıyla hevām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 96). [ʿaḳlı, -ı]*

ʿāḳıl ol-: *Akıllı olmak.*

- Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi saña Ḥaḳ / ʿĀḳıl olup bu cihāna añla baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 80). [ʿāḳıl ol-, -up]*

akın: *T. is. Düşman memleketine akın eden süvari.*

- Çekdi ṣancaḳ geldi Sulṭānöñi'ne / Aḳuban **aḳın** ġazā itdi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4429). [aḳın,]*
- İrmeni derbendin itdiler ṣınur / Ġāzīler **aḳına** aḳmaz oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4269). [aḳına, -a]*

aḳın eyle: *Düşman memleketlerine hücum etmek, baskın yapmak.*

- Var Bedaḫşān iline eyle aḳın / Al Ḫorāsān ḫalḳınuñ andan ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 739). [aḳın eyle,]*

aḳın it-: *Saldırmak, savaşmak uğruna bir milletin üzerine gitmek.*

- Gün görinmez ki idevüz Türk'e aḳın / Ḳırḳ gün oldı aġlaşuruz uş yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 857). [aḳın it-, --evüz]*
- Dīn Muḥammed dīni miş bildüm yaḳīn / İtmeyem müʾminlere daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 920). [aḳın it-, --me, --y, --em]*
- Rāżī oldı çünki eylĕ itmege / Aḳın idüben ġazāya gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4286). [aḳın it-, --üben]*
- Sulṭānöñi kāfirine aḳın ider / Bir niçe yıl ki itdi Erṭuñrul ġazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6294). [aḳın it-, -er]*
- Cengde olmazdı muḳābil Ḳahramān / Ḳocaili'ne varıban itdi aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6296). [aḳın it-, -di]*

aḳın kıl: *Düşman topraklarına tedirgin etme, yıldırma, çapul vb. amaçlarla toplu olarak baskın yapmak.*

- Ol Ḫorasān iline ḳılup aḳın / Cebr-ile alurdı müʾminler ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 642). [aḳın ḳıl, --up]*
- Ḳuṭb-ı Ḥaydar bilesince key ṣaḳın / Ġāfil olmañ kāfire ḳılur aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 659). [aḳın ḳıl, --ur]*

aḳın kıl: *Düşman topraklarına tedirgin etme, yıldırma, çapul vb. amaçlarla toplu olarak baskın yapmak.(Metinde Kafirlerin Müslüman topraklarına yaptığı saldırı kasdedilmiştir.).*

- Müʾmine kāfir ḳılup anda aḳın / Aldılar kīnlĕrini ḳomaz ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 683). [aḳın ḳıl, --up]*

aḳın kıl-: *Düşman topraklarına tedirgin etme, yıldırma, çapul vb. amaçlarla toplu olarak baskın yapmak.(Metinde Kafirlerin Müslüman topraklarına yaptığı saldırı kasdedilmiştir.).*

- Ne ekin ekdi biçer ne ḫod ekin / Ḳılmadılar müʾmine daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 850). [aḳın ḳıl-, --ma, --dı, --lar]*

aḳına aḳ-: *Akına gitmek II.Akın yapmak.*

- Gölḥişār Göynük'le İznīḳ şehrine / Aḳdı aḳına döne döne yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4288). [aḳına aḳ-, --dı]*

akıt: *Akıtmak işi, dökmek.*

- Yine **aḳıt** lücce-i āb-ı ḥayāt / Cūş-ıla ḫurūşa gel cān bülbüli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 238). [aḳıt,]*

akıt-: *Akıtmak işi, dökmek.*

- Ṭal çıḳar bir ḫoş güzīn maʿnā-yı ter / Dilden **aḳıt** lücce-i şehd ü şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4462). [aḳıt,]*

ʿ**akl:** *Akıl.*

- Ḥamdin eyle ʿ**aḳl** virdi saña Ḥaḳ / ʿĀḳıl olup bu cihāna añla baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 80). [ʿaḳl,]*

ʿ**akl:** *Akıl.*

- Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿ**Aḳlıñı** başa virüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5711). [ʿaḳlıñı, -ın, -ı]*

ʿ**aḳl:** *Akıl, düşünme, anlama ve kavrama gücü.*

- ʿAḳluñ eger rūḥuñı te'dīb idüp / Nuṣḥını rūḥuñ ḳabūl ide müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 98). [ʿaḳluñ, -uñ]*

ʿ**aḳl:** *Akıl, düşünme, anlama ve kavrama gücü.*

- Bir teneffüs işidüp bu sözi ol / Dir bunı ḳılmaz benüm ʿ**aḳlum** ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [ʿaḳlum, -um]*

ʿ**aḳl:** *Akıl, düşünme gücü.*

- Didi bu sırra ezel iremedüñ / ʿ**Aḳluñı** ilerüden diremedüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2034). [ʿaḳluñı, -u,-ñ,-ı]*
- Gel gine bir ḫūb ṣoḥbet gūş it / Ḥikmet içre ʿ**aḳluñı** medhūş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3112). [ʿaḳluñı, -u,-ñ,-ı]*
- Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿ**Aḳluñı** başa dirüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5708). [ʿaḳluñı, -u,-ñ,-ı]*

ʿ**aḳl:** *Akıl. İnsana özgü düşünme, anlama ve kavrama yetisi.*

- İllā ʿ**aḳlında** birez naḳṣ var-ıdı / Ṣanma ki ʿaḳlı özine yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2377). [ʿaḳlında, -ı, -n, -da]*

ʿaḳl: *(Ar.) Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi.*

- Reh-ber-i ḫalḳ-ı cihāndur ādemī / ʿ**Aḳl** birle ṣayd ider her ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5705). [ʿaḳl,]*

ʿakl: *(Ar.) Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi.*

- İllā ʿaḳlında birez naḳṣ var-ıdı / Ṣanma ki ʿ**aḳlı** özine yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2377). [ʿaḳlı, -ı]*

ʿaḳl u bil: *Akıl ve bilgi.*

- Dirligimüz yoḳ ururlar ilimüz / Gitdi rızḳ u şaşdı ʿaḳl u bilimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 645). [ʿaḳl u bil, --i, --müz]*

ʿaklı başına gel: *Kendine gelmek, şuurun yerine gelmesi.*

- Bıraġur elden yire yatdı biraz / Çünki geldi ʿaḳlı başına az az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1324). [ʿaḳlı başına gel, --di]*
- Yine çünki ʿaḳlı başına gelür / Ḳāḍılıġı teftişi hep terk ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3007). [ʿaḳlı başına gel, --ür]*
- Ṣoluyuraḳ ʿaḳlı geldi başına / Dir baña ṣormañ ki bu teşvīş ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3493). [ʿaḳlı başına gel, --di]*
- Çün Güvenc'üñ ʿaḳlı başına gelür / Duḫter andan ḫāli istisfār ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4765). [ʿaḳlı başına gel, --ür]*
- Zupun'uñ ʿaḳlı çü başına gelür / Ṣehrinüñ ululuların hep cemʿ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4930). [ʿaḳlı başına gel, --ür]*

ʿaklı başına gelicek: *Kendine gelmek, şuurun yerine gelmesi.*

- ʿAḳlı başına gelicek dir Çırāḳ / Vaṣfını ẕikr eyle anuñ bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3081). [ʿaḳlı başına gelicek, --icek]*

ʿaklı başından git-: *Çok korkudan veya çok sevinçten ne yapacağını şaşırmak. II Kafası çok yorulmuş olduğundan iyi düşünememek.*

- Dizi altına alup ḳuvvet ider / ʿAḳlı başından şoloḳ sāʿat gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1323). [ʿaḳlı başından git-, --er]*

ʿaklı git-: *Çok korkudan veya çok sevinçten ne yapacağını şaşırmak.*

- Zupun işitdi vü şād oldı ʿaẓīm / Şādlıḳdan ʿaḳlı gidüp oldı bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4929). [ʿaḳlı git-, --üp]*

ʿaḳlı şaş-: *Aklını kaybedecek kadar hayrete düşmek.*

- Ol kitāblar hegbesi şuya düşer / Bunı görüp Mollā'nuñ ʿaḳlı şaşar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3510). [ʿaḳlı şaş-, --ar]*
- Ayaġı sürçübeni ʿaḳlı şaşar / Ḳubbeden miʿmār uçup yire düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5777). [ʿaḳlı şaş-, -ar]*
- Arslān ılanla gören ʿaḳlı şaşar / Çün ġażabla binüp arslāna gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6213). [ʿaḳlı şaş-, -ar]*

ʿaklın başa: *Aklını başına toplamak.*

- Çün tekūr işidecekler sözini / Başa ʿaḳlın dirdi açup gözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 906). [ʿaḳlın başa,]*

ʿaḳlın dir: *Aklını toplamak, akılsızca davranışlarda bulunmaktan kendini kurtarmak.*

- ʿAḳlın er ilerüden dirmek gerek / Arḳasına baʿd ez-ān varmaḳ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2036). [ʿaḳlın dir, --mek]*

ʿaklın yitür: *Düşünme yeteneğini kaybetmek, aklî dengesini kaybetmek, delirmek.*

- Ṣuffe ṣadrında iki er oturur / Kim gören anları ʿaḳlın yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4126). [ʿaḳlın yitür, --ür]*

ʿaḳlını başına cemʿ it-: *Aklını başına toplamak, gerçeklerin farkına varmak.*

- ʿAḳlını çün cemʿ itdi başına / Oldı pişmān eyledügi işine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3183). [ʿaḳlını başına cemʿ it-, --di]*

ʿaklını dir-: *Aklını başına toplamak || akılsızca davranışlarda bulunmaktan kendini kurtarmak.*

- Er ḳatında ʿaḳlını dirmek gerek / Olmadın iş ilerü görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3750). [ʿaḳlını dir-, --mek]*

ʿaḳlum ʿaḳlum bilüm şaşar: *Aklını kaybetmek, ne yapacağını şaşırmak.*

- Nice gideyin didüm uzaḳ yolum / Yolda kāfir çoḳ şaşar ʿaḳlum bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 819). [ʿaḳlum ʿaḳlum bilüm şaşar, --ar]*

ʿaklum git: *Aklı gitmek, ne yapacağını şaşırmak, doğru düşünemez olmak.*

- Şöyle ṣıḳdı boġazumı ölmişem / Gidüp ʿaḳlum daḫı bī-hūş olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3085). [ʿaḳlum git, --üp]*

ʿaḳlum ir-: *Anladığım şey.*

- Dir ol erüñ remzidür işlědügüm / ʿAḳlum irüp bu işe başladuġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3536). [ʿaḳlum ir-, --üp]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ʿaḳlum yoḳ: *Kıl kadar, azıcık bile aklın olmaması.*

- Bir ḳoyunca yoḳ durur ʿaḳlum benüm / Hele ġāyet sevdi bu eri cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [ʿaḳlum yoḳ,]*

ʿaḳluñ başa cemʿ ḳıl-: *Aklını başına toplamak.*

- Pādişāh emri bu durur bilesin / Başa ʿaḳluñ cümlesin cemʿ ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1864). [ʿaḳluñ başa cemʿ ḳıl-, --a, --sın]*

aḳmaz ol-: *Gitmemek II.Hareketsiz beklemek (Akın yapmamak).*

- İrmeni derbendin itdiler şınur / Ġāzīler aḳına aḳmaz oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4269). [aḳmaz ol-, --dı]*

akşar: *Akşehir, Konya iline bağlı bir ilçe merkezidir.*

- Var-ıdı **Aḳşar'da** bir merd-i ʿazīz / Key vilāyet ehli vü ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2955). [akşar'da, --da]*

aksarāy: *Aksaray şehri.*

- Aḳsarāy üstinde bil iy ḫoş-nihād / Bir dere var Selme dirler aña ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [aḳsarāy,]*
- Aḳsarāy üstinde dirler Ḳaraṭaş / Anda ejderhā bile ḳıldı ṣavaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1625). [aḳsarāy,]*
- Aḳsarāy Ṣuyı'na ḫoş sed bağladı / Yapdurup şehrin işini ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1627). [aḳsarāy,]*
- Aḳsarāy'dan Engürü'den tā Sivaz / Aña irincĕye dek ṭūl u dırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2648). [aḳsarāy'dan, --dan]*
- Aḳsarāy'dan gelür ola diyüben / Ḳarşu vardılar ḳademler ḳoyuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2875). [aḳsarāy'dan, --dan]*
- Aḳsarāy şehrinde vardı bir ulu / Ehl-i ʿilm ü ehl-i faẕl u baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3294). [aḳsarāy,]*
- Aḳsarāy'dan yine bir gün ol ʿazīz / Gine ol ḳaṣd ecli-y içün çıḳdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [aḳsarāy'dan, --dan]*
- Aḳsarāy'dan çıḳup oldılar revān / Cümle dānişmendleri-y-ile i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3306). [aḳsarāy'dan, --dan]*
- Çün yatuban ol gice oldı ṣabāḥ / **Aḳsarāy'a** ḳıldı mollālar revāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3443). [aḳsarāy'a, -a]*
- Aḳsarāy'a gelüp itdiler ḳarār / Meskeninde mesken eylĕdi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3444). [aḳsarāy'a, -a]*
- Aḳsarāy'da var-ıdı bir köy yaḳın / Adı durur ol köyüñ Üründügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4614). [aḳsarāy'da, --da]*

aḳşehir: *Akşehir, Konya iline bağlı bir ilçe merkezidir.*

- Aḳşehir'den Sīd Maḥmūd nām ʿazīz / Var-ımış bir evliyā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2962). [aḳşehir'den, --den]*

- Saña virdük **Aḳşehir'i** nān-bahā / Etmegüñ olsun senüñ sürgil ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2986). [aḳşehir'i, -i]*
- Dest-būs idüp vidāʿ ider gider / Girü **Aḳşehr'e** dönüben ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2987). [aḳşehr'e, --e]*
- ʿAlī Baba'dur ḫalīfenüñ biri / **Aḳşehir'üñ** göli ḳurbında yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5423). [aḳşehir'üñ, -üñ]*

aḳtār: *Her taraf, her yer.*

- Her birisi nice **aḳtār** oldugın / Er naẓarında nicesi ḳalduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4809). [aḳtār,]*

aḳtarıl: *Devredilmek II.Ulaştırılmak.*

- Ol yirüñ ḫalḳından anda niçe kes / Mürīd olup **aḳtarıldı** aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4946). [aḳtarıldı, --dı]*
- Aḳtarıldı ol ilüñ ḫalḳı tamām / Ḳıldılar cān-ıla ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5261). [aḳtarıldı, --dı]*
- Aḳtarılup dervīş oldı iy ʿazīẓ / Ḫiẓmet-ile ululıġa irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5016). [aḳtarılup,]*
- Ḫorasān'da bu yidi er nām-dār / Ḥażret-i Ḫūnkār'a **aḳtarıldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5415). [aḳtarıldılar, --dı, --lar]*

aktarmac: *Dönemeç.*

- Virdiler **Aḳtarmac** hem ad Ḫūnkār'a / Ol hidāyet yolına olan reh-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1388). [aḳtarmac,]*

aḳu: *Akmak, coşmak.*

- Çekdi şancaḳ geldi Sulṭānöñi'ne / **Aḳuban** aḳın ġazā itdi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4429). [aḳuban, -an]*

akuban: *Akmak, (gözyaşı) dökmek.*

- Gözi yaşı **aḳuban** caġladuġın / Dir oġul aġlatmasun Allāh seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 347). [aḳuban,]*

aḳyoḳuş: *Uşak'ın Banaz İlçesi yakınlarında bir yer.*

- Şuşuz'uñ Bunaz Şuyı'ndan ol yaña / **Aḳyoḳuş** dirlerdi adıyla aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5185). [akyoḳuş,]*

āl: *Almak.*

- Sen de ṭāʿatde olup şükr eyleseñ / Küllī naṣībüñ **alurduñ** dir imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6664). [alurduñ, -ur, -duñ]*
- Ṭapşurur görince ol biñ altunı / İşbu neẓrümdür didi **alġıl** bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4725). [alġıl, -ġıl]*

- Biñ daḫı ṣaydı ayırdı anı da / Virdi Güvenc'e dir **alġıl** bunı da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [alġıl, -ġıl]*
- Ḳızdan er olan yigidi **aldılar** / Ḳolaçuḳ Ḥācım ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5258). [aldılar, -dı, -lar]*
- Ḳolaçuḳ Ḥācīm o şāh-ı muḥterem / Döndürür öñine **alıġın** o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5061). [alıġın, -ıġın]*
- İkisin **alduñ** birin baġışlaġıl / Faẕluñ-ıla bize luṭfı işlegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5380). [alduñ, -du, -ñ]*
- Tepsiye ṭolduruban bişi ḳoyar / Şāh ısıcaḳ tepsi-le bişi **alur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5942). [alur,]*
- Yapışup yakasına def ʿī hümām / Armaġānum bu durur **alġıl** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6187). [alġıl, -ġıl]*

<u>āl:</u> *Temin etmek, edinmek.*

- Dir ḳayınanasına yaġ **almaduḳ** / Bu küpecügüñ içine ṣalmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1707). [almaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

<u>āl:</u> *Almak, elde etmek.*

- Ulu Abdāl-ıla Kiçi Abdāl'ı / Yanına **alur** buları ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2787). [alur, -ur]*
- Dir baña şimdi ne ḳoyun ḳayısı / **Al** ḳoyunı gidüben kesgil sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [al,]*
- Birine emr eyledi **al** git didi / Ṣol fülānda fülān ere ilt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [al,]*
- Ḥükm-i şāh-ıla **aldı** ʿOšmān'ı gider / Gice gündüz dimeyüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6352). [aldı, -dı]*

<u>āl:</u> *(Herhangi bir şeyi) Tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak.*

- Ḥaydar'ı **alup** tekūra iltdiler / Ṣoyuban ʿuryān ḳılup bend itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 677). [alup, -up]*
- Aluban Ḫūnkār gör kim n'eyledi / Gör ne resme aña alḳış eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1560). [aluban, -uban]*
- Pes Külü Ḫan sū-yı Baġdād ʿazm ider / Leşkerin **alup** o yire cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2434). [alup, -up]*
- Çünki andan oldı rūz-ı çārumīn / Pes Külü Ḫan beglerin **aldı** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2568). [aldı, -dı]*
- Bir ülüşi ṣunar ıdı bir ere / Ṣunı **alubanı** dir şuña vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [alubanı, -ubanı, -]*
- Alubanı ol putı ṭaşra çıḳar / Ḳapucılar da yügürdiler nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2696). [alubanı, -ubanı, -]*
- Her biri getürdügi tābūtların / **Alubanı** gitdiler birin birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2895). [alubanı, -ubanı, -]*
- Aluban ol hāl eri oldı revān / Gider-iken yolda nā-gāh şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3223). [aluban, -uban]*
- Bu ḳadar buġday bu deñlü aḳçaya / **Alubanı** ṣalmaduñ mı boḳçaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3271). [alubanı, -ubanı, -]*
- Bir ḳulaç yir ḳazmadın maʿden bulur / **Aluban** birez segirdüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3440). [aluban, -uban]*
- Dönüben Ḫūnkār ṣaġına el ṣunar / Bir ṭolu baḫçe **alubanı** döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3809). [alubanı, -ubanı, -]*

- Kendüsi **alubanı** dutdı atı / İrdi ardınca hemān Ḫıżr ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4598). [alubanı, -ubanı, -]*
- Çünki gördiler o yeşil fermānı / **Alubanı** anda geldiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4967). [alubanı, -ubanı, -]*

ā̲l: *Satın almak.*

- Alduġınuñ ḳıymeti her neyse ol / Ḳomamışdur hegbe içre ol fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 597). [alduġınuñ, --duġ, --ı, --nuñ]*

ā̲l: *Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak, kaldırmak.*

- İy kerāmet ısları baḫtulular / Kim ki sizden **ala** seccādesini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6733). [ala, -a]*
- Şundı elinden bendin **aldı** ol hümām / Uyanuban Ḥaydar'a virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 776). [aldı, -dı]*
- Ḫ̆āce dir bunlara şol kimse **alur** / Remzi var ol remzi her kim ki bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [alur, -u, -r]*
- Alup öküzüñi var git bir yaña / Uşda ṭoġrısın didüm sözüñ saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [alup, -up]*
- Sĕvücileri birez tābūt **alur** / Keliġıra Ḳalʿası'na hep gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2893). [alur, -u, -r]*
- Ḳaçar-iken ol çocuġa irişüp / Cehd idüp çañı **alınca** dürüşüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3028). [alınca, -ınca]*
- Gütdi nā-çār **alup** ol ḫınzīrı gör / Menzilinden ġurbet içre dūrı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [alup, -up]*
- Gündüzin güder gice **alur** gelür / Yummayup gözlerin ağlar yaḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3204). [alur, -u, -r]*
- Ol daḫı varubanı şudan **alur** / Ṭoldurup ıbrīġı Mollā'ya gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3564). [alur, -u, -r]*
- ʿAḳd u nikāḥ u dügün hep itdiler / Gelini idüben **alup** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3883). [alup, -up]*
- Alup oġlın evine ol kes gider / Ḫoş ḥużūr-ıla varup rāḥat ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4016). [alup, -up]*
- Bend-ile **alup** anı getürdiler / Emr itdüñ emrüñi bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4318). [alup, -up]*
- Didi destūrdur var **al** gel görelüm / Maḳṣūdı neyse murādın virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4539). [al,]*
- Neleri var-ısa andan **aldılar** / Evden ü şardan çü ṭaşra geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4770). [aldılar, --dı, --lar]*
- Virdiler destūr bir merkeb **alur** / Merkebe binüp sefer ʿarżı ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4841). [alur, -u, -r]*

ā̲l: *Ele almak, tutmak.*

- Yol bilen ol tācı **alıcaḳ** ele / Lāzımı ol tāca bir būse ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4363). [alıcaḳ, -ıcaḳ]*

ā̲l: *"(buyur) al" anlamında kullanılmıştır.*

- Kim niçe buġday bahāsınca idi / **Al** bileñce saña destūrdur didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4139). [al,]*

- Aña daḫı görünüp böyle didi / **Al** yārenlerüñ baña gelgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5481). [al,]*

ā̲l: *(herhangi bir şeyi) tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak.*

- Söyleyince geldüñ **alduñ** bendümi / Diye b'illāh ṣıma kimsin andumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 786). [alduñ, -du, -ñ]*
- Çün ṣudan çıḳdı o ṣāh-ı evliyā / **Aldı** seccādeyi silkdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1572). [aldı, --dı]*
- Birine daḫı didi ki gel berü / Ter ü temiz ṣu getürgil **al** berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [al,]*
- Emr ider Ḫūnkār legençe **aldılar** / Meydān ortasına anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3648). [aldılar, --dı, --lar]*
- Pes ṣivān efġān idüben geldiler / Oradan begi götürüp **aldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4007). [aldılar, --dı, --lar]*
- Daḫı abdāla didi tīz ṭur örü / Buġdayınuñ šemenin **al** gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4136). [al,]*
- Diledi kim Bursa'yı daḫı **ala** / Ehl-i İslām'a anı da yurd ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4188). [ala, -a]*
- Ḳarşulayuban **alalum** gelelüm / Ḫoş naẓar himmet duʿāsın **alalum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4481). [alalum, -a, -lum]*
- Ṣaru İsmāʿīl çıḳup **aldı** gelür / Ḥażret-i Ḫūnkār görüp ʿizzet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4540). [aldı, -dı]*
- Emr ider Ḫūnkār anı **aldılar** / Kesüben der-ḥāl pūḫte ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4652). [aldılar, --dı, --lar]*
- Görişüben **aldılar** iʿzāz-ıla / Aldılar Ḫūnkār'a geldiler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4780). [aldılar, -dı, -lar]*

ā̲l: *Almak (canını almak).*

- Uġraşurlar key ulu ḳırġun olur / Pes Selim Ṣāh Ḳayṣer'i anda **alur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1616). [alur, -+(u)r]*

ā̲l: *Almak, ele geçirmek, fethetmek.*

- Ṣıyuban leşkerini şehri **alur** / Ehl-i İslām'a anı mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4449). [alur, -ur]*

ā̲l: *(Eline) almak.*

- Ḥācī Bektaş er sözin redd itmedi / Aldı icāzet **aldı** elin öpdi gör n'itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 726). [aldı, -dı]*
- Göñli içinden sürübeni kibr ü kīn / Elin **alup** ṭutdı erüñ etegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5839). [alup, -up]*
- Curʿasın ḫatuna ṣundı ol hümām / Çünki ḫatun şerbeti **aldı** cām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5878). [aldı, -dı]*

ā̲l: *Almak || ele geçirmek.*

- Cemʿ idüben yidi yüz biñ er **alur** / Ṭoġrılup Ḳayṣeri üstine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1614). [alur, -ur]*

āl: *Almak.*

- Söyledüp nuṭḳın **alup** bilseñ yaḳīn / Bize ḥālinden ḫaber ḳılsañ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3321). [alup, -up]*

āl: *(bir bedel karşılığında) temin etmek, satın almak.*

- Ḫalḳ bilürlerdi neyise ḳıymetin / **Almaġa** andan kim itse niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 593). [almaġa, -mag, -a]*

āl: *(bir bedel karşılığında) temin etmek, satın almak // kabul etmek.*

- Eli bende boynı bağlu göñli ġam / Yalvarup Mirzā'ya eydür bendüm **al** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [al,]*

āl: *(Eline) almak.*

- Eline maşrabayı kendü **alur** / Tīz yügürübeni çeşmeye gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1844). [alur, -ur]*
- Yayḳayup maşrabayı kendü **alur** / Gětürüp Ḫūnkār öñinde ḳodı pür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1845). [alur, -ur]*
- Ol ülüşi ṭuranuñ biri **alur** / Kimseye virmez anı pinhān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2674). [alur, -ur]*
- Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh yayın **alur** / Ṭoldurup oḳını ilerü gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2818). [alur, -ur]*
- Bir ḳuru aġac paresi de ṭurur / **Alur** anı ol kimesneye virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [alur, -ur]*
- Bir niçe dāne ḳavun ḳarpuz **alur** / Yortuban bu kimseye yaḳın varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3146). [alur, -ur]*
- Dönüben öñine bir hem-yān **alur** / Ṣayuban biñ altunı gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4724). [alur, -ur]*

āl: *Almak ll elde etmek.*

- Bilmedi çün bildi lākin bulmadı / Ḫizmet itměyince anı **almadı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2949). [almadı, -ma, -dı]*
- Ere iltem ben seni bulışasın / Hem bahāsın buġdayuñuñ **alasın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4113). [alasın, -a, -sın]*
- Hem yeşil fermānı **alġıl** bileñe / İsteyü bir gün geliserler saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4877). [alġıl, -gıl]*

āl: *Bir şeyi veya kimseyi bulunduğu yerden ayırmak; sağlamak, elde etmek.*

- Gider olsa ḥażret-i Ḫūnkār'a ol / Ḫoş laṭīf buġday unı **alurdı** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4618). [alurdı, -ur, -dı]*

āl: *(bir bedel karşılığında) temin etmek, satın almak II sağlamak, elde etmek.*

- Aldı kāfirden Müsilmān'uñ ḥaḳın / Çün baḥadır ḳoydı ʿOšmān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6297). [aldı, -dı]*

<u>āl:</u> *1) Almak, sahip olmak 2) Fethetmek.*

- Aldı anı eyledi zīr ü zeber / Nā-gehān irişdi emr-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 264). [aldı, -dı]*
- Rūm'ı daḫı bunlar **aldı** ser-te-ser / Pes ikinci fetḥi budur bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [aldı, -dı]*
- Gine küffār ġālib oldı geldiler / Rūm milkini bulardan **aldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1606). [aldılar, -dılar]*
- Ḳıṣṣa çoḳ āḫir pes anları **alur** / Oġlı Ḳılıç Aṣlan'ı gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [alur, -ur]*
- Hem bir avuc arpa bile **alalar** / Aluban ḫāk-ile bile gěleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1882). [alalar, -a, -lar]*
- Ḳaṣd ider kim sürüben Rūm'a gele / Rūm mülkin daḫı cebr ile **ala** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [ala, -a]*
- Pes Külü Ḫan ʿazm-i Baġdād eyledi / **Aldı** Baġdād'ı ulu ad eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2437). [aldı, -dı]*
- Alıcaḳ hem-yānı gör kim n'eyledi / Her ne didilerse eyle eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3882). [alıcaḳ, -ıcaḳ]*
- Kanda varsañ nuṣret-ile gelesin / Varduġuñ yaġıyı ḍarbī **alasın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4402). [alasın, -asın]*
- Dileyüp **almaḳ** gerek andan anı / Pes Ṭavaz'a ṭutdılar andan yöni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4963). [almaḳ, -maḳ]*
- Alıp andan başa giye ḫażreti / Siz gerekdür buña taʿẓīm idesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6047). [alıp, -ıp]*

<u>āl:</u> *Almak, çekip almak.*

- Şāh vilāyet işidüp ḳıldı sücūd / **Aldı** kāfir ocaġından cümle od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1000). [aldı, -dı]*

<u>āl:</u> *Almak, bastırmak.*

- Dizi altına **alup** ḳuvvet ider / ʿAḳlı başından şoloḳ sāʿat gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1323). [alup, -up]*

<u>āl:</u> *Almak. II Alan.*

- Ṭaġa çıḳdı öküziyle ol ʿazīz / Yükledüp bir yük **alucı** döndi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [alucı, -ucı]*
- Alucı ḫora geçürdiler tamām / Ḥaḳḳına gül-bāng çekerler ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2916). [alucı, -ucı]*

<u>āl:</u> *Almamak, kabul etmemek.*

- İşidüben didi Ḫūnkār ḫażreti / **Almadı** biz itdük-idi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2931). [almadı, -ma, -dı]*
- Almadı eylĕmedi anı ḳabūl / Aldı öküzin dönüben ṭutdı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4650). [almadı, -ma, -dı]*

- Almadı eylĕmedi hergiz ḳabūl / Uş getürdüm size andan didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4655). [almadı, -ma, -dı]*

<u>āl:</u> *Almak II Sarmak, etrafını sarmak anlamında.*

- Ol oduñ çevre yanına geldiler / Çerge ḳuruban ṭolayu **aldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2569). [aldılar, -dı, -lar]*

<u>āl:</u> *(Aklı) Almak.*

- Ṭutmaz ıdı ḳayd u bend ü baġları / Bāyezīd ḫırḳayı **alup** ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6651). [alup, -up]*

<u>āl:</u> *(Almak).*

- Gelüp evden iltivirdüm nān u yaġ / **Alup** elümden didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1709). [alup, -up]*
- Didi bu kül düşdügi yirden odun / Bitsün **alup** yaḳuñ andan dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [alup, -up]*
- Er naẓarı kīmyādur iy ʿazīz / Er naẓarın **alup** ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2237). [alup, -up]*
- Ḳoḳuñuz andan **alup** mesrūr olam / Hemm ü ġamdan siz gelince dūr olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3217). [alup, -up]*
- Baʿd ez-ān muṣḥaf **alup** oḳur laṭīf / Kim anuñ-ıla şeref buldı şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3283). [alup, -up]*
- Mīli **alup** ḳubbeye bennā çıḳar / Ṣaġ ayaġı ṭolaşup ökce ḳaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5775). [alup, -up]*

<u>āl:</u> *(aklı başından) almak.*

- Aldı elinden hemān-dem ol ʿazīz / Ekl ider yārānlarıyla ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6697). [aldı, -dı]*

<u>āl:</u> *Aile, anne.*

- Bunlaruñ ḳardaşıdur iy muḥterem / **Ālleri** adı Necme'dür ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 229). [ālleri, --ler, -i]*

<u>al-:</u> *Almak.*

- Emr ider anlara Ahmed iy kibār / Didi nĕ ki **alduñuzsa** siz naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 180). [alduñuzsa, --duñuz, -sa]*
- Bulışup pāyine yüzler sürdiler / Andan **alubanı** şehre irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1090). [alubanı, -ubanı]*
- Didi Ḫūnkār yarın öylen geleler / Gevdeñüñ başını senüñ **alalar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3969). [alalar, -a, -lar]*
- Tīz helāk ider kişiyi yā aḫı / Ben seniñ manşūbuñı **alur-ıdım** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6126). [alur-ıdım, -ur, -ıdı, -m]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

al-: *Almak, elde etmek.*

- Aluban seccāde geldi ilerü / Ṣaldı seccādeyi sūsen üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6740). [aluban, -uban]*
- İttifāḳ-ıla bir öküz **aldılar** / Gice içre şehr ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 607). [aldılar, -dı, -lar]*
- Etin **almış** derisi ile anı / Bunda ḳoyup anı gitmiş başını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 614). [almış, -mış]*
- Kim ki **aluban** bahāsın nĕ-y-ise / Hegbenüñ içine anı ḳoymasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 595). [aluban, -uban]*
- Bulavuz biz anı kim itmiş durur / Etin **alup** ḳancaru gitmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [alup, -up]*
- Ḫalḳ andan anı **alurlar** ıdı / Çün öküz remzini bilürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 598). [alurlar, -ur, -lar]*
- Göricek ḫüddām gelürlĕr-idi / Hegbeyi üstinden **alurlar** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 601). [alurlar, -ur, -lar]*
- Çıḳarup Bektaş'ı daḫı **aldılar** / Ol ulu iclāsa anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1269). [aldılar, -dı, -lar]*
- Ṭurdı Bektaş-ı Velī ol dem örü / **Aluban** seccāde vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1151). [aluban, -uban]*
- Aḫşamın yimekligi çün aş urur / Yaġ **almaġa** küpecüge varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1703). [almaġa, -ma, -ğ, -a]*
- Gĕtürübĕni ṣunar Ḫūnkār'a tīz / **Aluban** gör kim ne didi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [aluban, -uban]*
- Yoġurup eylĕdiler anı ḫamīr / Tekne-y-ile **aldı** Ḫunkār'a gelir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2082). [aldı, -dı]*
- Köyinüñ ḫalḳın cemīʿi cemʿ ider / **Aldı** menziline geldi gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2338). [aldı, -dı]*
- Kıldı istiḳbāl cemāʿatle eri / **Aluban** menziline geldi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2334). [aluban, -uban]*
- Başa kef virüp tīġı **aldı** ele / Pes ṭırāş itmege başladı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2509). [aldı, -dı]*
- Cān Baba pes āteşe ʿazm idicek / Keşīşi bile **aluban** gidicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2724). [aluban, -uban]*
- Seng ü tīġ **alup** revāne oldılar / Tā ki köyüñ alt ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2506). [alup, -up]*
- Ṣaġ yanına **aldı** Ulu Abdāl'ı / Ṣolına **aldı** kiçisin ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2754). [aldı, -dı]*
- Ṣaġ yanına **aldı** Ulu Abdāl'ı / Ṣolına **aldı** kiçisin ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2754). [aldı, -dı]*
- Kimse mi **aldı** ki n'oldı ki ʿaceb / Ġayb olmasına n'oldı ki sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [aldı, -dı]*
- Aluban yiyüp ḳılurlardı duʿā / Ḫaḳ duʿālarını eylerdi revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3144). [aluban, -uban]*
- Aluban andan olur ṣol dem revān / Ḳızlıġ-ıdı gitdügi yirler ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3257). [aluban, -uban]*
- Namāzı ḳılınca berk ṭutdı eri / Meded eyle baña **al** bile giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3693). [al,]*
- Ol ḳalem tırāşı **aldı** çün ele / Ne-y-ise diler murādını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3403). [aldı, -dı]*
- Bir keser mıḳrāż getürdiler hemān / Mollā anı eline **aldı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3407). [aldı, -dı]*
- Aldı mıḳrāż ele Mollā Saʿde'dīn / Ṭutdı Ḫūnkār'uñ sübüline hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3416). [aldı, -dı]*
- Giyesilerini **almış** ortaya / Yudar irdügini ḳomaz irteyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3488). [almış, -mış]*

- Aluban iʿzāz-ıla gĕtürdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār'a çün yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3549). [aluban, -uban]*
- Tīz segirdüp birisi ṣu getürür / Mollā **alup** dest-namāza oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3558). [alup, -up]*
- O ki **aldı** boḫçayı açup görür / Müşkü ʿanber ḳoḳusı ḳarşu vurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3815). [aldı, -dı]*
- Aldı altunı vü hem pend ü naẓar / Ol naẓardan buldı günde baḫtı fer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3829). [aldı, -dı]*
- Aluban legençeyi tenhā varur / Fikri içre ol bunı cāyiz görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3835). [aluban, -uban]*
- Ol faḳīr oġlı **alup** bir ṭaş-ıla / Atdı ḳuvvetle ḳatı cünbüş ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [alup, -up]*
- Beg daḫı **aldı** naẓar itdi aña / Lerze düşdi gevdesine görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3997). [aldı, -dı]*
- Cidāsı-y-ıla başı **aldı** hemīn / Turvası içre anı ṣaldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4003). [aldı, -dı]*
- Aldı bir at beş yüz altunla bile / Binüben ata o dem düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4054). [aldı, -dı]*
- Bir at alup hem-yānı **aldı** bile / Bindi ata vü revān oldı yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4156). [aldı, -dı]*
- Bir at **alup** hem-yānı aldı bile / Bindi ata vü revān oldı yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4156). [alup, -up]*
- Bu gidicek **aldı** Ḫūnkār eline / Çün naẓar eyledi anuñ ṭūline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4359). [aldı, -dı]*
- Bildi tekvūr **aldı** ne var leşkerin / Ḳarşu geldi oldı ṣavaş yir yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4446). [aldı, -dı]*
- Aluban Otman Beg'i de sürdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār'a tā kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4352). [aluban, -uban]*
- Aluban andan başına ide tāc / Görmeye aşlā ziyāndan inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4364). [aluban, -uban]*
- Ṣordı ḥālden ṣundılar ol defteri / **Aluban** ḳıldı naẓar ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4421). [aluban, -uban]*
- ʿĀdetince **aldı** ḫoş buġday unı / Süd-ile yaġ-ıla iletdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4625). [aldı, -dı]*
- Almadı eylĕmedi anı ḳabūl / **Aldı** öküzin dönüben ṭutdı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4650). [aldı, -dı]*
- Ḥażret-i Ḫūnkār aña gör ne ḳılur / Maḳaṣın **alup** çırāḳ ṣofra virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4484). [alup, -up]*
- Günde bir öküz pişürürler idi / Yahnisin **alup** gĕlürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4554). [alup, -up]*
- Divşürüp dükkānını ḳuflın urur / **Aluban** Güvenc elin eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4705). [aluban, -uban]*
- ʿAlī Baba Menteşe Baba biri / Er naẓarın **almış-ıdı** her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4817). [almış-ıdı, -mış, --ı, -dı]*
- Himmetin kerrāt-ile **almış-ıdı** / Pūstın hem yanına ṣalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4826). [almış-ıdı, -mış, --ı, -dı]*
- Er naẓarın niçe kez **almış-ıdı** / Erlik içre hem kemāl bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4871). [almış-ıdı, -mış, --ı, -dı]*
- Aluban varup bitürdiler işi / Yirine geldi o maḳṣūd cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4968). [aluban, -uban]*
- Ḥasan adlu var-ıdı bir oġlı hem / Elin alup **aldı** geldi bā-niʿam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5178). [aldı, -dı]*
- Aldı oġlancıḳların hem ʿavretin / Pes sefer ʿazmine ṭutdı niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5356). [aldı, -dı]*
- Aldı ʿavret ḳatına girdi hemān / Nuṭḳ açubanı didi ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5383). [aldı, -dı]*
- Anı der-ḥāl nūş itdi cümlesin / **Aldı** andan nĕ ki varsa ḥamlesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5458). [aldı, -dı]*

- Oldı ……. muḥib daḫı mürīd / Ḫˇāce Bektaş'ı **aluban** ḳaldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5905). [aluban, -uban]*
- Aluban ḫay ı r duʿā nesl-i İmām / Pes icāzet alup andan gitdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5927). [aluban, -uban]*
- Gözlerin öpüp yüze yüzin sürer / **Aldı** mekteb-ḫāneye geldi eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5983). [aldı, -dı]*
- Geydi naʿlīn eline **aldı** ʿaṣā / Ḳarşu vardı ʿizzet-ile ḫazrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6018). [aldı, -dı]*
- Altı yüz ḳalʿa ile **aldı** bilād / Şāh Murād'ı ḫāke yeksān itdi çarḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6420). [aldı, -dı]*

al-: *(ele bir şey) almak.*

- Ḫırḫasın **aluñ** götürün yā ḥabīb / Pes varup ṣandıḳların gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 181). [aluñ, -uñ]*
- Maşraba **alup** o ḫiẕmetkār ele / Ṣu getürüben öñine ḳor hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1839). [alup, -(u)p]*
- Üstini örtüben **alup** gitdiler / Köyde olan ʿavreti cemʿ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2085). [alup, -(u)p]*
- Elin **alup** kilse içine girür / Ḳaldurup bir ṭaşı gör kim ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [alup, -(u)p]*
- Merkebüñüz ẕenebine liḥyemi / Baġlañuz **aluñ** gidiñüz dir gemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3626). [aluñ, -uñ]*
- Pes Saʿīd ol ḳılı **alup** destine / Ḳodı ol kesdügi ḳıluñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [alup, -(u)p]*
- Yuġıyı **alup** eliyle yire ḳor / Ḳaldurur başını yuḳaru yuġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3611). [alup, -(u)p]*

al-: *1) Almak, sahip olmak 2) Fethetmek.*

- Alıcaḳ ol ḳalʿayı Şāh-ı Selīm / Fevt oluban ḳalur anda ol ḥalīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1628). [alıcaḳ, --ıcaḳ]*
- Ger Külü Ḫan nām leşker-keş ola / Mülk-i Baġdād'ı ḫalīfeden **ala** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2409). [ala, -a]*

al-: *Almak, alıp götürmek.*

- Bir ḫādim Cān Baba'yı **aldı** gider / Vardı ḫatun ḳatına işit n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2589). [aldı,]*
- ʿİsā-yı Mücerred'i de **aldılar** / Ḥażret-i Ḫūnkār'a karşı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3093). [aldılar, -dılar]*
- Güş idince duḫter ider n'idelüm / Beni **al** senüñle bile gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4768). [al,]*
- Görişüben aldılar iʿzāz-ıla / **Aldılar** Ḫūnkār'a geldiler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4780). [aldılar, -dılar]*
- Ḳıbleye ḳarşu aḳar şu **aldılar** / Ḳaynadup ḳazanla ḫāżır ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5642). [aldılar, -dılar]*
- Ḳurtulur cinnīden itmez hīç żarar / **Aldılar** andan icāzet gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6199). [aldılar, -dılar]*

al-: *1-Ele geçirmek, fethetmek, zaptetmek. 2-Bir bedel karşılığında satın almak, tmein etmek. 3-Almak, elde etmek. 4-Kırımızı (renk).*

- Key ṣaḳın düşmen sözine uyma sen / Ḳara İmīrzā oġlın **alup** gitdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [alup, -up]*

al-: *Almak, elde etmek, kazanmak.|| Fethetmek.*

- Māverā'n-nehr'i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i **alur** hep iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1613). [alur, -ur]*

al-: *(Abdest) almak.*

- Āb-dest **aldı** ki mescide vara / İrteyĕ dĕgin namāz emrin göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1727). [aldı, -dı]*
- Gördi işin dest-namāz **aldı** girü / Geldi oturdı yirine rū-be-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4567). [aldı, -dı]*

al-: *Elle tutarak bulunduğu (saplandığı) yerden çıkarıp almak.*

- Çıplaḳ oluban özi yuvalanur / Gevdesine her ne batarsa **alur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2862). [alur, --ur]*

al-: *Abdest almak.*

- Līki sen **alsañ** dürüstdür dest-namāz / Vaḳti durur ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3556). [alsañ, --sa, --ñ]*

alaca: *1. Üzerinde yer yer başka renkten benek ve lekeler bulunan. 2. Karışık renkli.*

- Dir Süleymān dostı dostdan ayıran / **Alaca** çörek imiş dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4630). [alaca,]*

ʿalae'd-dīn: *Alaeddin Keyhüsrev.*

- İstemĕdi erligini bed-gümān / Şāh ʿ**Ale'd-dīn** ḳulları her ne ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6298). [ʿale'd-dīn,]*

ʿalāʾe'd-dīn: *Alaeddin Keyhüsrev.*

- Pādişāh Sulṭān ʿ**Alāʾe'd-dīn** ile / Buluşuban ḥālini geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4255). [ʿalāʾe'd-dīn,]*

ʿalā'e'd-dīn: *Alaeddin Keyhüsrev.*

- Kim ʿ**Alā'e'd-dīn** dirler adına / Daḫı Keyḫusrev de meẕkūr yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2374). [ʿalā'e'd-dīn,]*

ʿalāmet: *Alamet, belirti, iz, nişan.*

- Ḳāḍılıḳdan dönene erkān tamām / Çār ʿ**alāmetle** ḫilāfet iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3034). [ʿalāmetle, -le]*
- Hep ʿalem tuġ u icāzet ehli-di / Çār ʿ**alāmetle** inābet ehli-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4804). [ʿalāmetle, -le]*
- Gelüben eri ziyāret ḳıldılar / Çār ʿ**alāmetle** icāzet aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5486). [ʿalāmetle, -le]*

ʿ**alāmet:** *Alamet, belirti, iz; kıyamet alametleri.*

- Olısar peydā bu oġlandan çoḳ iş / Bu ʿ**alāmetler** velīlerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6612). [ʿalāmetler, -ler]*

ʿ**alāmet:** *(Ar.) İşâret, belirti, nişan, emâre.*

- Ṣoñra aña çār ʿ**alāmet** virdiler / Buġadic yirine anı gönderdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5463). [ʿalāmet,]*

alan: *Alan kişi.*

- Yĕsi şehrinde durur bunı **alan** / Bize işbu resm-ile işi ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 615). [alan,]*

âlât: *Âlet, araç, makine.*

- Demür **ālātı** bularda her ne var / Divşürüñ diyü buyurdı hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5164). [ālātı, -ı]*

alay alay: *Bölük bölük.*

- Cavḳ cavḳ gürūh gürūh **alay alay** / Gelüp otururlar ıdı güz ü yay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2658). [alay alay,]*

ālāy bağla: *Düşman karşısında harekete geçmek üzre emir ve kumanda beklemek, savaş durumu almak.*

- Kāfir ālāy bağlayuban gelmede / Ḥācī Bektaş Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳılmada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 890). [ālāy bağla, --y, --uban]*
- Begi görüben alay bağladılar / Bu ola beg diyüben çağladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3993). [alay bağla, --dı, --lar]*

ʿ**alāyık:** *İnsanı meşgul eden dünyevi ilgiler.*

- Bu ʿ**alāyıḳdan** ḳılup kāmil güẕer / Ḫalḳı ider terk isteyüp Ḥaḳ'dan naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5707). [ʿalāyıḳdan, -dan]*

alçak: *Alçak, kısa.*

- Şu dilĕrüz şanma bizi ac-ıduḳ / Ṭatlu aḳar var amā **alçaḳ** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [alçaḳ,]*

ald: *Alt, alt kısım.*

- Didi Ḫūnkār bu ḳanı eyle penāh / Ayaḳ **altına** dökilmekdür günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3833). [altına, -ı, -n, -a]*
- Gözlerine ḳarşu ol ṭoġan iner / Ṭurduġı yirüñ çaḳ **altına** ḳonar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4921). [altına, -ı, -n, -a]*

aldı: *Aldı,almak.*

- Ceddi Otman geydügi-çün kisvetin / İtdi inʿām **aldı** şāh da himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5859). [aldı,]*
- Aldı elinden tepsi-le ıscaḳ bişi / Gözlerinden ġāyib oldı nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5949). [aldı,]*

aldılar: *Elde etmek,satın almak.*

- Ḫˇāce emr itdi o mālı **aldılar** / Oradan ʿazm-i Ḫorāsān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1087). [aldılar, -dı, -lar]*
- Ḫarman ıssı ḫarmanın gelüp deñer / Arpa buġday örtüsün ki **aldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6254). [aldılar, -dı, -lar]*

ʿālem: *(fâni) dünyâ.*

- Kisvet urunup ola Ḥaḳḳ'uñ eri / Baʿżī seccāde umar baʿżī **ʿalem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6025). [ʿalem,]*
- Didi Şehr-i Ḳır'a var dik sen **ʿalem** / Virdi icāzet Ḳaraca Aḥmed gitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6134). [ʿalem,]*
- İtdi Erṭuñrul özini iḫtiyār / Nice yoldaş ḳoşdı aña virdi **ʿalem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6292). [ʿalem,]*

ʿālem: *1. İşâret, alâmet, nişan, sembol. 2. Sancak, bayrak.*

- Şofra gelüben açıla öñine / Hem **ʿalem** başı üzre dikile gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1138). [ʿalem,]*
- Hep **ʿalem** tuġ u icāzet ehli-di / Çār ʿalāmetle inābet ehli-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4804). [ʿalem,]*

ʿālem: *Alem, dünya, cihan.*

- ʿĀlemüñ sermāyesidür ol celal / Genc-i ḫanıñ māyesidür ol cemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 102). [ʿālemüñ, -üñ]*
- Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a ol daḫı bula vuṣūl / **ʿĀlemüñ** ḥāli budur olma melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5543). [ʿālemüñ, -üñ]*

ʿālem: *Alâmet, nişan, işaret; sancak, bayrak.*

- ʿAlemi daḫı virür erkān-ıla / Beylece naḳl-i aṣaḥ bürhān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1174). [ʿalemi, -i]*

ʿ**ālem:** *Alem, dünya.*

- Aña vü evlādına virsem gerek / ʿ**Ālem** içre muḥterem görsem gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3811). [ʿālem,]*

ʿ**ālem:** *Âlem, dünya II Herkes.*

- ʿĀleme şāʿ oldı buldı iştihār / Bildiler ki eyledi anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2193). [ʿāleme, -e]*
- Fetvāsı ʿ**ālemde** bulmışdı nüfūẕ / ʿĀlim ü fāẕıl kemāli bī-ḥudūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3296). [ʿālemde, -de]*

ʿ**ālem:** *(İsim tamlamasının ikinci öğesi olarak) Bir şeyin kendi içinde veya aynı özelliği taşıyan şeylerin kendi aralarında meydana getirdiği bütün, kendilerine has bir dünya.*

- Hele geçüben oturdı yirine / Vardı kendü ʿ**āleminüñ** seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1724). [ʿāleminüñ, -i, -n, -üñ]*

ʿ**ālem:** *Alem, sancak.*

- Gelüben başı üzre dikildi ʿ**alem** / K'anuñ ıla oldı ümmet muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1161). [ʿalem,]*

ʿ**ālem:** *Sancak.*

- Engüri'yi mesken idüp ol velī / Ol durur Ṣaru ʿ**alemlü** iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5449). [ʿalemlü, -lu]*

ʿ**ālem:** *A. alem.*

- Yüzüñ arduña senüñ dönsün didi / ʿ**Ālem** içre işbu söz dinsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [ʿālem,]*

ʿ**ālem:** *Dünya.*

- Bayaġı ʿ**ālemlerine** vardılar / Ehl-i maʿnā sır yüzinden gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4530). [ʿālemlerine, -ler, -i, -n, -e]*

ʿ**ālem:** *Ar. Bayrak, sancak. II İşaret.*

- Ḥācı Bektaş tācı aşlın şerḥ idem / Şemʿ ü mıḳrāż ḫırḥa daḫı hem ʿ**alem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 108). [ʿalem,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ʿ**ālem:** *(Ar.) Yerde ve gökte yaratılmış olan şeylerin bütünü, kâinat, evren II. Yeryüzü, dünya.*

- Ṭolsa ger ʿ**ālem** meşaḳḳatle belā / Görmeyĕler hīç olar renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3845). [ʿālem,]*
- Siñmiş aña yidi cennet ḳoḳusı / ʿ**Ālemi** itmiş muʿaṭṭar ḫoş būsı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5647). [ʿālemi, -i]*
- Reh-ber-i ḫalḳ-ı cihāndur ādemī / ʿAḳl birle ṣayd ider her ʿ**ālemi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5705). [ʿālemi, -i]*
- Ṣol elinde mīl ü ṣağında keser / ʿ**Ālemi** ṭūfān ṭutup yiller eser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5776). [ʿālemi, -i]*
- Vir çırāḳ ʿOšmān'a ṣofra hem ʿ**alem** / Kes nemedüñ ṣaġ yeñin gider aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [ʿalem,]*
- Ġāzīlerle dāʾimā eyle ġazā / Ḥażret-i ʿOšmān'a virdi çün ʿ**alem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6404). [ʿalem,]*

ʿ**ālem:** *(Ar.) Yerde ve gökte yaratılmış olan şeylerin bütünü, kâinat, evren.*

- Her fünūnda mütefennindi ḳatı / ʿ**Āleme** ṭolmışdı nām u şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2383). [ʿāleme, -e]*
- Bāṭınında anı Müsülmān ider / ʿ**Āleme** bu ṣoḥbeti destān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4892). [ʿāleme, -e]*
- Ḥükm iderdi ʿ**āleme** anuñdı cāh / Vardı Oġuz nesli ḳatında çoḳ emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6288). [ʿāleme, -e]*

ʿ**ālem:** *(Ar.) Yerde ve gökte yaratılmış olan şeylerin bütünü, kâinat, evren.*

- Tā ki ḫūnkārlıġı Ḫūnkār'uñ yaḳın / Bildi ʿ**ālemde** ne kim var ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3733). [ʿālemde, -de]*
- Ṣoḥbet eylĕdüñ be-ġāyet müntehā / Ol deme olur mı ʿ**ālemde** bahā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3778). [ʿālemde, -de]*
- Mesken idüp āsitāne bünyādın / Eyleyüp ʿ**ālemde** çıḳardı adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4639). [ʿālemde, -de]*
- Diñle imdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Öldüginden ṣoñra ʿ**ālemde** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5739). [ʿālemde, -de]*
- Diñle imdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Öldüginden ṣoñra ʿ**ālemde** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5748). [ʿālemde, -de]*

ʿ**ālem:** *(Ar.) Yerde ve gökte yaratılmış olan şeylerin bütünü, kâinat, evren.*

- Ol demi çün ḫalḳ idüpsin ʿ**ālemi** / Ol güni çünki yaratduñ ʿ**ālemi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 839). [ʿālemi, -i]*
- Ol demi çün ḫalḳ idüpsin ʿ**ālemi** / Ol güni çünki yaratduñ ʿ**ālemi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 839). [ʿālemi, -i]*
- Devlet-ile ṭutıcaḳ bu ʿ**ālemi** / Maʿdiletle żabṭ idicek ādemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5853). [ʿālemi, -i]*

ʿ**ālem:** *(Ar.) Yerde ve gökte yaratılmış olan şeylerin bütünü, kâinat, evren.*

- Ol ezelki ʿ**āleminden** ki olar / Vardı anlarda niçe yatlu ḫūlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2669). [ʿāleminden, -in, -de]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ʿālem: *İşâret, alâmet, nişan, sembol.*

- Tekye saḳfına altun ıla aṣdı temīz / Ṣofra seccāde ʿ**alem** altun çerāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [ʿalem,]*

ʿalem ü seccāde: *Sancak ve seccade.*

- Elifī tāc ḫırḳā vü ṣofra çırāḳ / ʿAlem ü seccāde-y-idi berü baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1100). [ʿalem ü seccāde, --y, --idi]*

ʿāleme gel-: *Dünyaya gelmek, doğmak.*

- Her ki geldi ʿāleme gitse gerek / Her ne ise maḳṣūdı yitse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5545). [ʿāleme gel-, -di]*

ʿālemi: *Kâinat, dünyâ.*

- Aç gözüñi ʿ**ālemi** āfāḳı gör / Zehr içinde görinür tiryāki gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 81). [ʿālemi,]*

ʿālem-i maʿnā: *Mana dünyası.*

- Gör ki Ḫūnkār ululığı bir n'ider / ʿĀlem-i maʿnāya ḫoş naẓar ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1294). [ʿālem-i maʿnā, --y, --a]*

ʿālem-i maʿnī: *Mana alemi.*

- Yine bir gün ol şehin-şāh-ı evliyā / ʿĀlem-i maʿnīde māh-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2124). [ʿālem-i maʿnī, --de]*

ālet: *Âlet, araç, makine.*

- Kim er olmış vardur erlik **āleti** / Kendüden gitmiş dişilik ḫāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5252). [āleti, -i]*

âlet-i: *Âlet, araç, makine.*

- Dişilik gider hemīn erlik gelür / **Ālet-i** erlik hemān peydā olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5245). [ālet-i,]*

ʿaleyk al: *Selam almak.*

- Atdan inüp viricek saña selām / Sen ʿ**aleyk al** idüben ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5531). [ʿaleyk al,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ʿ**aleyke:** *Ar. Üzerine, üzerine olsun. ("aleyke's-selâm, aleyke avnullah" gibi terkibatta kullanılır).*

- Biñ bir er ne dir ʿ**aleyke** idüp kirām / Söyledi andan Ḥācī Bektaş ḥālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [ʿaleyke,]*

ʿ**aleykümü's-selām:** *Allah'ın selamı sizin üzerinize olsun.*

- El gögüse ḳoyuban aldı selām / Didi üç kerre ʿ**aleykümü's-selām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1281). [ʿaleykümü's-selām,]*
- Dir ʿ**aleykümü's-selām** ilüm şarum / İy vilāyet menbaʿı tāc-ı serüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4523). [ʿaleykümü's-selām,]*

âlî: *Yüksek olan, yüce, ulu.*

- Bilmedüm ol evliyā-y-ımış ulu / Ḳadri **ālī** dü cihānda baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3187). [ālī,]*

ʿ**alī:** *Ali bin Ebu Talib (Arapça: □□□□ □□□ □□ □□□; d. 599, Mekke - ö. 661, Kûfe), İslam Devleti'nin 656-661 yılları arasındaki halifesi. İslam peygamberi Muhammed'in hem damadı hem de amcası Ebu Talib'in oğlu olan Ali, Muhammed'in İslam'a davetini kabul eden ilk erkektir. Ebu Talib ve Fatıma bint Esed'in çocukları olan Ali, Kabe'de doğan tek insandır.*

- Ḥażretüñdür enbiyā faḫrı belī / Evliyā ser-çeşmesi ammā ʿ**Alī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 143). [ʿalī,]*

ʿ**alī:** *Hz. Ali. II Hz. Peygamber'in damadı, Hulefâ-yi Râşidîn'in dördüncüsü.*

- Ḫırḫayı dört pāre ider Selmān hemān / Birin ʿ**Alī'ye** virdi üç ṣaḥabeye daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [ʿalī'ye, -y, -e]*

ʿ**alī:** *Dördüncü halife Hz. Ali.*

- Virdi Ḥasan'a ʿ**Alī** bu cümlesin / Naḳl ider andan Ḥüseyn'e bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1103). [ʿalī,]*
- Hem Muḥammed ʿ**Alī** durur meşrebüm / Muṣṭafā şerʿi durur hem meẕhebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1374). [ʿalī,]*

ʿ**alī:** *"Ali" özel isim.*

- Laḳabı Keyḫusrev idi adı ʿ**Alī** / Pādişāh ıdı vü hem girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [ʿalī,]*

ʿ**alī:** *Dört büyük halifenin sonuncusu olan, Hz. Muhammed'in damadı ve aynı zamanda amcası Ebu Talib'in oğlu, Hz. Ali.*

- Yā naşībüñ kimden anı ẕikr ḳıl / Dir Muḥammed ʿ**Alī** durur meşrebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6728). [ʿalī,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ʿalī: *(Ar.) Yüksek olan, yüce, ulu.*

- Dest-būs eylĕdi düşdi pāyine / Gör ne **ʿālī** ḥişşe geldi pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2449). [ʿālī,]*
- Üstine yapdurdı bir **ʿālī** binā / Ḫoş mezārını belürtdi hem yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5030). [ʿālī,]*

āl-i ʿabbās: *Abbas'ın ailesi.*

- Hep anuñ ḥükminde-y-idi bilesiz / Āl-i ʿAbbās'dandı anlar iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2371). [āl-i ʿabbās, --dan, --dı]*

ʿalī baba: *Hâcı Bektaş-ı Velî'nin adı bilinen halifelerinden birisi.*

- ʿAlī Baba Menteşe Baba biri / Er naẓarın almış-ıdı her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4817). [ʿalī baba,]*
- ʿAlī Baba'dur ḫalīfenüñ biri / Akşehir'üñ göli ḳurbında yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5423). [ʿalī baba, -dur]*
- ʿAlī Baba'yı baḳup görmĕdiler / İşbu sözüñ ġavrine irmĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5435). [ʿalī baba, -yı]*
- Gördiler ʿ**Alī Baba** biçer bile / Ṭañlayup bunlar ḳamu geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5437). [ʿalī baba,]*

āl-i evlād-ı resūl: *Hz. Muhammed'in ailesi.*

- Āl-i evlād-ı Resūl'den iy cüvān / Ḫādim anı işidür döner gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 284). [āl-i evlād-ı resūl, --den]*

ʿālī hümām: *Yüce himmetli (Hz. Muhammed s.a.v.).*

- Ḫānedānuñdan ḳopa ʿ**ālī hümām** / Ola ṣāḥib-velāyet hem merd-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 136). [ʿālī hümām,]*

ʿalī mūsā rıżā: *Ali Rıza, on iki imamdan sekizincisi.*

- Ol imām heştüm ʿ**Alī Mūsā Rıżā** / Vardı Beytu'llāh'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 246). [ʿalī mūsā rıżā,]*

āl-i ʿošmān: *Osmanlı hanedanı.*

- Ẓıll-ı Sübḥān **Āl-i** ʿ**Ošmān** nīk-baḫt / Yaʿnī kim hem Ildırım Ḫan aldı taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 101). [āl-i ʿošmān,]*

āl-i resūl: *Yüce Resul.*

- Ḥażret-i Ḫünkār ol ḳuṭb-ı cihān / Şeksüzin seyyid durur **āl-i resūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 235). [āl-i resūl,]*

- Gördüm anda bir velī **āl-i Resūl** / Bir gögercin şekline girüp ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6141). [āl-i resūl,]*

āl-i resūl: *Hz. Muhammet'in (s.a.s.) ailesi.*

- Didi ben āl-i Resūl'üñ aṣlıyam / Hem ʿAliyyü'l-Murteżā'nuñ nesliyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1367). [āl-i resūl, --üñ]*

āl-i selcūk: *Selçuklu Hanedanı.*

- Āl-i Selcūḳ'uñ durur üçünci feṭḥ / Āl-i Selcuḳ'dan diyem bir görklü medḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1608). [āl-i selcūḳ, --uñ]*
- Āl-i Selcūḳ'uñ durur üçünci feṭḥ / Āl-i Selcuḳ'dan diyem bir görklü medḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1608). [āl-i selcuḳ, --dan]*
- Āl-i Selcūḳ bil ki ʿAbbāsīler'üñ / Ṣaġ taraf vezīri durur anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1609). [āl-i selcūḳ,]*
- Āl-i Selcūḳ'dan Selim Şāh nām şāh / Aluban cemʿ eyledi bī-ḥad sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1612). [āl-i selcūḳ, --dan]*
- İsteyenler Āl-i Selcūḳ'dan ḫaber / Ḫoş tevārīḫlere eylĕsün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1638). [āl-i selcūḳ, --dan]*
- Āl-i Selcūḳ'dan hem ol vaḳt pādişāh / Bil ki Keyḫusrev idi ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2373). [āl-i selcūḳ, --dan]*
- Āl-i Selcūḳ'dan Selīm Şāh nām er / Fārs iline şāh oldı ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4174). [āl-i selcūḳ, --dan]*

ʿālī-cenāb: *Haysiyetli, şerefli, yüksek ruhlu, düşmanına bile iyilik edecek yaratılışta olan (kimse) || Allah, Cenabıhak.*

- Ṭonı yĕşil atı boz **ʿālī-cenāb** / Elde yeşil gönderi yüzde niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5634). [ʿālī-cenāb,]*

ʿālī-cenāb: *Haysiyetli, şerefli, yüksek ruhlu, düşmanına bile iyilik edecek yaratılışta olan kimse.*

- Şekli Ḫıż ı r ola ol **ʿālī-cenāb** / Yüzine ṭutmış ola esved niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5674). [ʿālī-cenāb,]*

ʿālī-cenāb: *1. Haysiyetli, şerefli, yüksek ruhlu, düşmanına bile iyilik edecek yaratılışta olan (kimse). 2. Mal ve parasını sakınmayıp ihtiyâcı olanlara veren, iyilik sever, eli açık, cömert.*

- Bir boz atlu geliser **ʿālī-cenāb** / Ṭonı yĕşil yüzine ṭutar niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5529). [ʿālī-cenāb,]*
- Çekdi atı başın ol **ʿālī-cenāb** / El urup giderdi yüzinden niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5681). [ʿālī-cenāb,]*

alıgör: *Alıvermek.*

- Er naẓarın **alıgör** er olasın / İki cihānda saʿādet bulasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2051). [alıgör,]*
- Şimdi bize bir muḥibbimüz gelür / Ḳarşu çıḳup anı bize **alıgör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4072). [alıgör,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ʿalīl ol: *Hastalanmak.*

- Pes ʿalīl olup Muḥammed vecd ider / Şükr ḳılup Rabb'ine secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 140). [ʿalīl ol, --up]*

ʿālim: *İlim sahibi olan, bilgin kimse.*

- Niçe kez şehr-i Semerḳand'da i yār / Cemʿ olur **ʿālimleri** her ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 581). [ʿālimleri, -leri]*

ʿālim: *"İlmi ezeli ve ebedi olan" anlamında Allah'ın en güzel isimlerindendir.*

- Eyleyüp Ḥaḳḳ'a niyāz dir yā Kerīm / Sen bilürsin ḥālimüzi iy **ʿAlīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5379). [ʿalīm,]*

ʿālim: *(Ar.) Çok bilen (kimse), bilici.*

- Var mı bir **ʿālim** diyüben söyledi / Şordı aʿyāna ki tenbīh eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6617). [ʿālim,]*

ʿālim ü dānā: *Âlim ve bilgin.*

- Ḳonya'dan ʿAcem'e ḥükm iderdi hep / **ʿĀlim ü dānā** vü hem ʿālī-neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2375). [ʿālim ü dānā,]*

ʿālim ü fāẕıl: *Alim ve faziletli.*

- Fetvāsı ʿālemde bulmışdı nüfūẕ / **ʿĀlim ü fāẕıl** kemāli bī-ḥudūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3296). [ʿālim ü fāẕıl,]*

alın: *Almak ll elde etmek.*

- Başa çıḳmayup **alınup** ṭururuz / Şanma bu sözi ki dürüst görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2411). [alınup, -up]*

ʿālī-neseb: *Soylu, soyu yüce.*

- Ḳonya'dan ʿAcem'e ḥükm iderdi hep / ʿĀlim ü dānā vü hem ʿ**ālī-neseb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2375). [ʿālī-neseb,]*

ʿalīsi sūrtī baba: *?.*

- Geldi Meydān ʿ**Alīsi Sūrtī Baba** / Ḳolaçuḳ Ḥācım bile ki oldur saḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5627). [ʿalīsi sūrtī baba,]*

alıvir: *Alıvermek.*

- Dīnüm üzre dir ḳor-ısañ sen beni / **Alıvirem** saña İznīḳ şarını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4443). [alıvirem, -e, -m]*

ʿaliyy-i murteżā: *Özel isim (Hz. Ali).*

- Didi bendendür **ʿAliyy-i Murteżā** / "Laḥmike laḥmī" didi Faḫr-ı Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 170). [ʿaliyy-i murteżā,]*

ʿaliyy-i rıżā: *On iki imamın sekizincisi.*

- Ṭapşurur anları aña ol hümām / Ol daḫı virdi ʿAliyy-i Rıżā'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 199). [ʿaliyy-i rıżā,]*

ʿaliyyü'l-murteżā: *Hz. Ali.*

- Didi ben āl-i Resūl'üñ aşlıyam / Hem ʿ**Aliyyü'l-Murteżā'nuñ** nesliyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1367). [ʿaliyyü'l-murteżā'nuñ, --nuñ]*

ʿaliyyü'l-murteżā: *Hz. Ali'nin lakabı.*

- Ol Muḥammed Muṣṭafā envārı çün / Şāh ʿ**Aliyyü'l-Murteżā** Kerrār-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 840). [ʿaliyyü'l-murteżā,]*

ʿaliyyü'n naḳī: *7 Mart 828 tarihinde Medine civarında doğmuştur. Babası Muhamedd el-Cevad, annesi mağripli bir cariye olan Semane'dir. (3 Recep 254) 28 Haziran 868 tarihinde vefat etmiştir.*

- Atam adıdur Muḥammedü't-Taḳī / Hem ʿ**Aliyyü'n Naḳī** adıdur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 283). [ʿaliyyü'n naḳī,]*
- Hemm ü ġamdan şoḥbetüñle dūr ola / Dir ʿ**Aliyyü'n Naḳī** bugün şāyimem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 296). [ʿaliyyü'n naḳī,]*

alkış eyle: *Alkışlamak. II. Hayır duasında bulunmak.*

- Aluban Ḫūnkār gör kim n'eyledi / Gör ne resme aña alḳış eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1560). [alḳış eyle, --di]*

alḳış it: *Dua etmek.*

- Eyledi oğlı içün ulu dügün / Tehniye ḳıluban alḳış itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 409). [alḳış it, --di, --ler]*

alkış it-: *Dua etmek.*

- Böyle diyüp Şaru İsmāʿīl hemān / İtdi alḳış Ḥācī Bektaş'a çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5580). [alḳış it-, -di]*
- İtdi alḳış dil açup ḥażretine / İtdi elif ḳaddini ḳapuda lām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6335). [alḳış it-, -di]*
- Ḥükm oldur öyle idüñ mā-ḥaṣal / Ḳara İmīrza pādişāha alḳış ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6351). [alḳış it-, -er]*

allāh: *Allah (c.c.).*

- Geldi nā-gāh Rūḥ-ı Ḳudsī Cebraʾīl / Didi selām itdi saña **Allāh** celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 139). [allāh,]*
- Buyurupdur bu sözi **Allāh** mucīb / İşbu tācuñ şāḥibi gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 187). [allāh,]*
- Gözi yaşı aḳuban caġladuġın / Dir oġul aġlatmasun **Allāh** seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 347). [allāh,]*
- Didiler ki bir durur **Allāh** Ḫudā / Hem resūlidür Muḥammed Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 961). [allāh,]*
- Ḫˇāce de ṣuda atından ayrılur / Yüz urup **Allāh'a** ol zārī ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1080). [allāh'a, -a]*
- Siz ne bilürsiz ki ḳadri nicedür / ʿİzzeti **Allāh** ḳatında yücedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1806). [allāh,]*
- Pes ḫilāfın işlemek olmaz revā / Bir iş işleñ ki anı **Allāh** sevĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [allāh,]*
- Añuban **Allāh** adın el uzadur / Yuġıya irişdi eli gözedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3610). [allāh,]*
- Didi **Allāh** emri-le ṭur iy oġul / Ḳalḳ yuḳarı uzanuban yatmaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5381). [allāh,]*
- Allāh'uñ ḳudreti-y-ile iy ʿazīz / Dirilüp geldi ayaḳ üstine tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5382). [allāh'uñ, -uñ]*
- Ḫayra cehd it sen de Ṣaru İsmāʿīl / Raḥmet ide tā saña **Allāh** celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5546). [allāh,]*
- Her kim **Allāh** emr-ile dirlik ḳılur / Pīr-perver oluban pīrlik ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5592). [allāh,]*
- Līki **Allāh'ı** severseñ iy ḥaḳ er / Eylegil ḫay ı r duʿā ḳılup naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5717). [allāh'ı, -ı]*
- ʿÖmr ü baḫtın eylesün **Allāh** ziyād / Tā ḳıyāmet devlet-ile bāḳī bād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5861). [allāh,]*
- Diyem elif maʿnāsın ögren işit / Bil ki elif maʿnāsıdur **Allāh** adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [allāh,]*
- Şek degül ki bula Ḥaḳ'dan raḥmeti / Ḫiẓmet it ki bulasın **Allāh'ı** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [allāh'ı, -ı]*
- Ḳapuñuza hū dise añsa **Allāh** pes / Ḳomañuz ki gide maḥrūm eli boş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [allāh,]*
- ʿAdli vardur ṣuçumuza itmez żarar / Oġul **Allāh** oñara işüñ senin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6319). [allāh,]*
- Bir söz-ile itmegil zāʾil begim / Şāha ḫāyin olmadım **Allāh** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6341). [allāh,]*
- Munḳaṭıʿ ola vü ṣoñra aṣluñuz / Bāḳīsin **Allāh** bilür bilmez eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6384). [allāh,]*

allāh bir muḥammed ḥaḳ resūl: *Allah tektir, Hz. Muhammed de Allah'ın gerçek peygamberidir.*

- Didi **Allāh bir Muḥammed ḥaḳ resūl** / Elli yıldur dīnüñüz itdüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 945). [allāh bir muḥammed ḥaḳ resūl,]*

allāh celīl: *Allah (c.c).*

- Didi gözüñ aç a Ṣaru İsmaʿīl / Ṣaḥf içinde gör ne dir **Allāh celīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5588). [allāh celīl,]*

allāh içün: *Allah rızası için.*

- Didiler iy Ḥācī Bektaş-ı Velī / Ṣāhidüz **Allāh içün** açduñ dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1995). [allāh içün,]*

allāh vir-: *Allah versin!.*

- Buġdayın yiyen ḳılan Ḥaḳḳ'a niyāz / Erkek oğlanı ola Allāh vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6266). [allāh vir-, -e]*

allāh'a: *Allah (c.c.).*

- Heb Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Bir zamān **Allāh'a** ṭāʿat ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1011). [allāh'a,]*
- Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / Ṣıdḳ-ıla **Allāh'a** īmān gětürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5781). [allāh'a,]*

ʿ**alleler şırtı:** *Akşehir'e yakın bir mevki.*

- ʿAlleler Ṣırtı'na çün geldi yaḳīn / Gelüben bir kimse bildürdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2961). [ʿalleler ṣırtı, --n, --a]*
- ʿAlleler Ṣırtı'na yaḳın irdiler / Bu ḫaber aṣlını böyle virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2964). [ʿalleler ṣırtı, --n, --a]*
- Sīd-i Maḥmūd ʿAlleler Ṣırtı'na çün / Çıḳdı baḳdı ne görür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2973). [ʿalleler ṣırtı, --n, --a]*
- ʿAlleler Ṣırtı'na irdiler hemīn / Geldi bir ṣaḫṣ gördiler anda yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3527). [ʿalleler ṣırtı, --n, --a]*

alma: *Almak, -elde tutmak-.*

- Anca ġāzī ṣāh sulṭān gelmedi / Kāfir ili var mı ki anı **almadı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5752). [almadı, -dı]*

almaḳlıġa: *Almak için.*

- Ṭulp ṭulp gürūh gürūh gelmeklige / Himmet-ile hem naẓar **almaḳlıġa** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2061). [almaḳlıġa,]*
- Gördi yek-tā başa **almaḳlıġa** süst / Didi olmaz böyle yek-tā bu dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4360). [almaḳlıġa,]*

almazam: *Istememek.*

- Ḳan ıssı dir diyet ḳan **almazam** / Ḳanlaruma mālla rāżī olmazam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3925). [almazam,]*

alnı: *Alın.*

- Gördi mescidde oturan ser-verüñ / **Alnı** nūrıdur o vech-i enverüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1731). [alnı,]*

alp: *Alp, bahadır, kahraman.*

- İki yıl Ayṭoġmış **Alp** beg oldı çün / Ḳılıcından oldı küffār hep zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [alp,]*

alp: *Büyük, kocaman.*

- Alp öküzümüñ varup git işiñe / Bilme benden her ne gelse başıña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1953). [alp,]*

alt: *Alt, alt kısım.*

- Seccāde **altında** kendüsi gele / Bu rumūzlar kimde kim taʿyīn ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1139). [altında, -ın, -da]*
- Dizi **altına** alup ḳuvvet ider / ʿAḳlı başından şoloḳ sāʿat gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1323). [altına, -ına]*
- Oldı seccādeleri ser-cümle ġayb / **Altlarında** otururken ḳılma reyb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1347). [altlarında, -ları, -n, -da]*
- Seng ü tīġ alup revāne oldılar / Tā ki köyüñ **alt** ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2506). [alt,]*
- Altına od yaḳalum ḳaynadalum / Üç gün üç dün işbu nevʿe idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [altına, -ına]*
- Görelüm var mı seki altında ḫūn / Naẓar itdiler seki **altına** çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3360). [altına, -ına]*
- Görelüm var mı seki **altında** ḫūn / Naẓar itdiler seki altına çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3360). [altında, -ı, -n, -da]*
- Var durur anda bilüñ ṭuz maʿdeni / Ol depe **altı** ṭuzuñdur medfeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [altı, -ı]*
- Dir Saʿīd üstindeki misin digil / Yā ḫo **altındaġı** mısın ẕikr ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3741). [altındaġı, -ındaġı]*
- İşbu seccādenüñ **altında** bu zer / Eksik olmaz bilesin didi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3825). [altında, -ı, -n, -da]*
- Şehr **altında** iki sīl uġraġı / Sīlüñ-idi ikisi de aġnaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4939). [altında, -ı, -n, -da]*
- İşigi- **altında** erüñ sinim ḳazuñ / Meyyitim defn idüben üstüm düzüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5809). [altında, -ı, -n, -da]*

altı: *Alt, alt kısım.*

- Birisi Ḳaradeñiz'e yol ide / Ayaġı **altından** deñiz girü gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4835). [altından, -ndan]*

altı: *"Altı" sayı sıfatı.*

- Aluban emĕr idi baḳ remzine / **Altı** aya dek bu işi işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [altı,]*
- Var-ıdı anda otuz **altı** ḥiṣār / Key ḳatı beklik ḳayadur bil i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [altı,]*
- Mülk-i Rūm'a olıcaḳ ol pādiṣāh / Üc ʿimāret yapdı **altı** ḫānḳāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5854). [altı,]*
- Altı ṭal ḫurmā getürdi ol ʿayān / Ḫalḳ görüp müzdine tekbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5971). [altı,]*

altı aylık yol dur-: *Altı aylık mesafededir.*

- Altı aylık yol durur Mekke ıraḳ / Gördi Bektaş anasını ider ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5938). [altı aylık yol dur-, -ur]*
- Mekke'de buluşdı ḫˇāceye ol nefes / Kim ḥisābda altı aylıḳ yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5944). [altı aylıḳ yol dur-, -ur]*

altı biñ: *Altı bin.*

- Kāfire cāsūs idüp virdi ḫaber / **Altı biñ** er geldi dir ider żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 658). [altı biñ,]*
- Altı biñ ġāzī yigitler virdi cān / Ḳırdı kāfir bunları virmez amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 671). [altı biñ,]*
- Altı biñ yigit başın da kesdiler / Ol Bedaḫşān Ḳalʿası'nda aṣdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 676). [altı biñ,]*
- Şeyḫ ḥikāyet itdi kendü ḥālini / **Altı biñ** erüñ helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 725). [altı biñ,]*
- Altı biñ yoldaş ḳoşup ḫayl ü ḫaşem / Ḳuşadup ḳılıc virüp tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 732). [altı biñ,]*
- Şeyḫ ḥikāyet itdi Ḥaydar ḥālini / **Altı biñ** erüñ helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 737). [altı biñ,]*

altı biñ: *Sayı sıfatı olarak kullanılmıştır.*

- Altı biñ er cemʿ oluban ḳatına / Bindi Ḥaydar ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 651). [altı biñ,]*
- Altı biñ yigit gelüben ḳatına / Bindi Ḥaydar ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 655). [altı biñ,]*

altı yıl: *Altı sene.*

- Altı yıl ḫizmet idüp cārū çeker / İşigine yüz sürüp dizin çöker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5794). [altı yıl,]*

altı yıl-: *Altı sene.*

- İʿtiḳādım muḥkem idüp ol ere / Altı yıldur ḫizmet itdim ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5805). [altı yıl-, -dur]*

altı yüz: *"Altı yüz" sayı sıfatı.*

- Altı yüz ḳalʿa ile aldı bilād / Şāh Murād'ı ḫāke yeksān itdi çarḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6420). [altı yüz,]*

altı yüz seksen doḳuz: *Osmanlı Devleti'nin Hicri kuruluş yılı.*

- Altı yüz seksen doḳuzında hemīn / Salṭanat taḫtında oldı cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4457). [altı yüz seksen doḳuz, --ın, --da]*

altın: *Altın madeni; altın para.*

- Serpdi seccādeyi Ḫūnkār çün i yār / Oldı **altından** bir genc āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3822). [altından, -dan]*

altına döşendi: *Ayağının altına döşenmek, serilmek.*

- Geldi seccāde döşendi altına / Fikre vardılar oturanlar gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1162). [altına döşendi, --di]*

altında: *Ağırlığının altında.*

- Sünnī durur Ḥaḳḳ'a yarar her işi / Ḥükmi **altında** durur cinn-i cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6196). [altında,]*

altındaki: *Alt, alt kısım.*

- Ne var **altındağıyam** diseñ n'ola / Bārī viriciden olurduñ helĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3745). [altındağıyam, --y, --am]*

altmış: *Altmış sayısı.*

- Elli **altmış** yıl ola her birimüz / Ḫizmet iderüz cüvān u pīrimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 753). [altmış,]*

altun: *Altın madeni; altın para.*

- Tekye saḳfına **altun** ıla aṣdı temīz / Ṣofra seccāde ʿalem **altun** çerāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [altun,]*
- Tekye saḳfına **altun** ıla aṣdı temīz / Ṣofra seccāde ʿalem **altun** çerāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [altun,]*
- Ol ṭaş olan aḳçayı hem **altunı** / Kīsesinde kim ki getürse anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2170). [altunı, -ı]*
- Altunumuz aḳçamuz vāfir durur / İşbu dervīş var-ısa sāḥir durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2154). [altunumuz, -umuz]*
- Oluban **altun** oluḳ aḳduḳ saña / Yi yidür hergiz dirīġ itme aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3827). [altun,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Bir niçe avuç ol **altundan** hemān / Etegine ḳoydı ol zeyn-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3823). [altundan, -dan]*
- Aldı **altunı** vü hem pend ü naẕar / Ol naẕardan buldı günde baḫtı fer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3829). [altunı, -ı]*
- Beş yüz **altun** eylediler bize neẕr / Geliserdür eylemezler bize ġadr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4038). [altun,]*
- Beş yüz **altun** neẕrüm olsun didi ḫāṣ / Eyleñüz bizi bu ṭarlıḳdan ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4047). [altun,]*
- Olıcaḳ ṣubḥ görgil anuñ oynı ne / Ḳoydı beş yüz **altun** ol dem ḳoynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4062). [altun,]*
- Çıḳarup kīseyle beş yüz **altunı** / Naẕarına ḳodı Ḫūnkār'uñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4080). [altunı, -ı]*
- Aldı bir at beş yüz **altunla** bile / Binüben ata o dem düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4054). [altunla, -ile]*
- Eline almış gelür bir hem-yānı / **Altun-ıla** ṭolu-y-ıdı gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4138). [altun-ıla, --ıla]*
- Güci yiten **altun** üsküf eyledi / Ḳendülere ʿizzi mevṣūf eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4431). [altun,]*
- Mā-ḥaṣal **altuna** ḳıldılar ṭamaʿ / Eyleḍiler niyyet-i terk-i veraʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4757). [altuna,]*
- Üç biñ **altundur** ṣayılmışdur bu zer / Yolına olsun fidā virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4755). [altundur, -dur]*
- Dönüben öñine bir hem-yān alur / Ṣayuban biñ **altunı** gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4724). [altunı, -ı]*
- Ṭapşurur görince ol biñ **altunı** / İşbu neẕrümdür didi alġıl bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4725). [altunı, -ı]*
- Anı ṣayda gětürem diyenlerüñ / Bol **altunı** gerekdür anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4750). [altunı, -ı]*
- Çıḳarur ol üç biñ **altunı** hemān / Cāriyeye gösterüp dir gör inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [altunı, -ı]*
- Cāriye çün üç biñ **altunı** görür / Duḫtere gelüp anı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4756). [altunı, -ı]*
- Ol biñ **altunı** ki virdi ṣayrafī / Hep müheyyā itdiler anı iy ṣafī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [altunı, -ı]*
- İşidicek sözini miskīn Güvenc / N'oldı dir **altunuma** uş māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4752). [altunuma, --um, --a]*
- Gördi bir ṣıġın geyigi ez-ẕeheb / Gevdesi **altun-ıdı** ser-cümle heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5287). [altun-ıdı,]*
- Bir kilīsā daḫı yapmış-ıdı ol / Naḳşına ḫarc eyleyüp **altunı** bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5284). [altunı, -ı]*
- Daʿvet itdi Ḫıżr Lāla ḫażretin / Virdi **altun** aldı erüñ himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5768). [altun,]*
- Virdi **altun** gönderüp miʿmār-ıla / Geldiler tedbīr içün dīnār-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5769). [altun,]*
- Ḫarc idüp **altunı** gördiler yaraḳ / Başladılar ḳubbeye idüp ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5770). [altunı, -ı]*
- Türbesin idüp ziyāret pādişāh / Virdi **altun** itdi inʿām pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5857). [altun,]*
- Bī-ḥisāb **altun** virüp aña fidī / Aldı icāzet pādişāhdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5908). [altun,]*
- Vire bir vaṣla ḳılup er himmeti / Tācı **altun** zencīrle aşmışdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6027). [altun,]*

altun başlu sancak: *Hunlar'dan Osmanlılar'a kadar devam eden bu gelenek,hükümdarlığın simgesidir. Bir yerin idaresi ve hükûmeti için görevlendirilen kişiye "altın başlı kurt sancağı" verilmektedir. Metinde altın başlı olarak geçen kurt başlı sancaktır. "Kurt" metinde geçmemektedir.*

- Daḫı **altun başlu sancaḳ** viribir / Yügürüben muştuladı bir beşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4427). [altun başlu sancaḳ,]*

altunṭaş tevābiʿi: *Atıntaş Tebası.*

- Yaʿnī Altunṭaş tevābiʿindedür / Beşḳarış nām yiri bilüñ andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5281). [altunṭaş tevābiʿi, --n, --de, --dür-dedür]*

aluban: *Alıp, alarak.*

- İşbu esmā yazılu anda tamām / Şeh vilāyet **aluban** itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 163). [aluban,]*
- Aluban eměr idi baḳ remzine / Altı aya dek bu işi işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [aluban,]*
- Çün Selīm Şāh bildi anlardan ḫaber / Leşkerin **aluban** ol yire gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1622). [aluban,]*
- Hem bir avuc arpa bile alalar / **Aluban** ḫāk-ile bile gěleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1882). [aluban,]*
- Bir dene buġday o buġdaydan ele / **Aluban** diliyle cevfine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2167). [aluban,]*
- Aluban sulṭān ḥużūrına gelür / Pādişāh çün kim aña naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4329). [aluban,]*
- Ḳarşulayuban yüz urdı pāyine / Menziline **aluban** geldi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4482). [aluban,]*
- Ḥācım'a çün böyle eyledi niyāz / Ṣafā naẓarın **aluban** döndi bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5182). [aluban,]*
- Aluban dervīşlerin oldı revān / Menteşe iḳlīmine geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5223). [aluban,]*
- Himmet erden **aluban** gitdi yayaḳ / Ḳara İmīrza düşüben önce bayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6387). [aluban,]*

aluc: *Gülgiller (Rosaceae) familyasından, yaprakları basit ya da loplu, meyvesi sarı, kırmızı, mor ya da siyah renkli, doğal dağılış gösteren, yapraklarını döken, çoğunlukla dikenli, ülkemizde 17 tür ile temsil edilen, ağaç ya da çalımsı bitkilere verilen genel ad. Alış, kuş yemişi, yemişen.*

- Her **aluca** virelüm iki nefes / Er didi gelsün buña itsün heves *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2921). [aluca, --a]*

alup: *Alıp.*

- Başını ḳuyruġı üstine **alup** / Şöyle yatur ol aralıġa ṭolup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3489). [alup,]*

alup git: *Alıp beraberinde götürmek.*

- Eyle ḳılubanı alup gitdiler / Ḳarayük'e irdi gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3627). [alup git, --di, --ler]*

alup git-: *Alıp gitmek II yok etmek, ortadan kaldırmak.*

- Ol Ḥaḳ'uñ varlığını alup gider / Ol beḳā mülkinde ḫoş vaṭan ṭutar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5595). [alup git-, -er]*

alur: *Alıp götürmek.*

- Pes nihānī dünle Güvenc'i **alur** / Duḫterüñ ḳatına sürüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4758). [alur,]*

alurdı: *Almak II satın almak.*

- Andan **alurdı** bahāsın neyse tīz / Hegbeye ḳoyardı anı iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 594). [alurdı,]*

ʿām: *Halk, umum.*

- Kimse görmedüm cihānda ey ʿ**amū** / ʿĀḫıbet Ḳırşehri'ne irdim yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6139). [ʿamū, -ū]*
- Yidi baġda tāze ter çün yā ʿ**amū** / Ḳırḳlar üçler cümle erenler yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [ʿamū, -ū]*
- Geldiler ʿOšmān ḳatına yā ʿ**amū** / Gördiler ʿOšmān'ı bir tāze civān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6328). [ʿamū, -ū]*

ʿām: *Alışılagelen.*

- Ḳardaşınuñ şancağın inʿām ider / Çünki ʿ**āmdur** luṭfı gine ʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4258). [ʿāmdur, -dur]*

ʿām it-: *Umumileştirmek, herkese yaymak.*

- Ḳardaşınuñ şancağın inʿām ider / Çünki ʿāmdur luṭfı gine ʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4258). [ʿām it-, --er]*

ama: *"Ama" bağlacı; ama, fakat, lakin, velakin; ancak.*

- Şu dilĕrüz şanma bizi ac-ıduḳ / Ṭatlu aḳar var **amā** alçaḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [amā,]*

aʿmāl: *Ameller, işler. II Yapılan hayırlar.*

- Ḫarc idüp er yolına emvālini / Ḥaḳḳ'a lāyıḳ eyledi **aʿmālini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5796). [aʿmālini, -ini]*

aʿmāl: *Ameller, işler.*

- Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itdigi **aʿmālini** / Ḳuṭb-ı ʿālem olduġın ḳıldı beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6157). [aʿmālini, -i, -n, -i]*

aman: *"Çok beğenme, zevk alma" duygularını ifadede kullanılan ünlem.*

- Ḳaraca Aḥmed gördi kim cānı çıḳar / Ḳaraca Aḥmed yalvarup ister **amān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6116). [amān,]*

amān dile: *Önce direnirken zor karşısında boyun eğip canının bağışlanmasını dilemek.*

- Yalvarup amān diler erden ḳamu / Tevbe idüp didiler ki yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 992). [amān dile, --r]*

amān iste: *Yardım istemek; yalvarmak, bağışlanmak istemek.*

- Ṭuruñ andan isteyelüm biz amān / Aña īmān getürelüm bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 923). [amān iste, --y, --elüm]*
- İtdiler feryād-ıla zārī fiġān / Nāliş idüp istedi anlar amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 930). [amān iste, --di]*

amān umar: *Yardım dilemek.*

- Çünki gördi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Geldi kāfir kendüden **amān umar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 940). [amān umar, --ar]*

amān vir: *Rahat bırakmamak, göz açtırmamak; acımayıp öldürmek.*

- Kāfire virme amān eyle ġazā / Kim ġāzā itmek durur emr-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 646). [amān vir, --me]*

amān vir: *Canını bağışlamak, öldürmemek, merhamet etmek.*

- Altı biñ ġāzī yigitler virdi cān / Ḳırdı kāfir bunları virmez amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 671). [amān vir, --mez]*

amān vir: *Müsamaha göstermek, aman vermek.*

- Pes tekūruñ ḳatına geldi yaḳın / Dir **amān vir** söyleyem sözüñ ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 867). [amān vir,]*

ʿamel it-: *Gerekeni yapmak, gereğince hareket etmek || Dînî emirleri yerine getirmek için yapılan iş, fiil, hareket.*

- Dīn-i Naṣrān'ı ṭutardum ben ezel / İncil'üñ ḥükmiyle iderdüm ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2607). [ʿamel it-, --er, --dü, --m]*
- Remz-ile anı bize maʿlūm ḳılur / Aña göre ben daḫı idem ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6350). [ʿamel it-, -em]*

ʿamel ḳıl-: *İş yapmak.*

- Ḥaḳḳ'a lāyıḳ niṣe ʿamel ḳılasın / Böyle dise Şeyḫ Aḥmed āṣikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6082). [ʿamel ḳıl-, -a, -sın]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ʿamel ḳıl-: *(Gereğince) Hareket etmek.*

- Giyinüp andan bize gelsün didi / Remzümüz ile ʿamel ḳılsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3547). [ʿamel ḳıl-, --sun]*

ʿamel kıl: *İş yapmak.*

- Hem-çü Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḥūnkār / Bir ʿ**amel ḳıl** raḥmet ide Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5735). [ʿamel ḳıl,]*

āmīn: *"Öyle olsun, Allah kabul etsin" anlamlarında, duaların arasında ve sonunda kullanılan bir söz.*

- Ṭarīḳ-i bāṭında çoḳdur ḍallīn / Ṣaḳlaya hem muẓlimīnden **āmīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5848). [āmīn,]*

ämmå: *"Ama" bağlacı; ama, fakat, lakin, velakin; ancak.*

- Ḥażretüñdür enbiyā faḫrı belī / Evliyā ser-çeşmesi **ammā** ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 143). [ammā,]*
- Baş iki **ammā** gevdeyi bir gördiler / Didi ʿilmüñ şehriyem ben Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 172). [ammā,]*
- Göñli içre didi **ammā** ol hümām / Degme göz görmez güni olsa ġumām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 761). [ammā,]*
- Gerçi itdük bir ġāzā tedbīrini / Kim baṣar **ammā** ki Ḥaḳ taḳdīrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 806). [ammā,]*
- Ṣaḥ rivāyet bu durur **ammā** belī / Başlayıncaġaz namāza ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 837). [ammā,]*
- Ṭaşuñuz aḳ ḳara **ammā** içüñüz / Ṣuçuñuz bağışladum ṣu içüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1023). [ammā,]*
- Ḥācī Bektaş ġārdan **ammā** çıḳmadı / Kimsenüñ rızḳına ḳaṭʿā baḳmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1028). [ammā,]*
- Ẕerre deñli itmedi gerçi günāh / Olanın da ʿafv ider **ammā** İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5614). [ammā,]*
- Ḳubbesini varuban berk eyleye / Üstüni **ammā** sekiz terk eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5766). [ammā,]*
- Dünyāda **ammā** oġlı ḳızı yoġ-ıdı / Mūsī-i Kāẓım imām-ı ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5871). [ammā,]*
- Ol zamānda ṣaġdı Emīrü'l-müʾminīn / Pīr-i fertūt-ıdı **ammā** ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5872). [ammā,]*
- Ḳaldı tepsi birle bişi **ammā** ʿayān / Didi bi'smillāh yidi bişiyi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [ammā,]*
- Ḥaḳḳ'a iki rikʿat eger ṭāʿat ḳıla / Çaçdan **ammā** düşmeye hīç bir ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6059). [ammā,]*
- Çoġ-ıdı ġāyetde ḥadsiz bī-riyā / Cümle erenler göz açusı **ammā** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6089). [ammā,]*
- Çāker olsun her muḥible aṣluña / Ḳaraca Aḥmed cinni **ammā** çün görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6191). [ammā,]*
- Bir niçesi gelmedi **ammā** ḥażrete / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6204). [ammā,]*
- Ḥaḳ'dur **ammā** oñaran āḫir işi / Şāha ʿāṣī olamayuz yürü var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6317). [ammā,]*
- Ḳorḳdı şāhdan yaṣaġından geçmedi / Ḥācī Bektaş **ammā** ol girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6357). [ammā,]*

ʿammi zāde: *Amca çocuğu, amcasının oğlu.*

- ʿAmmi zādeñüzdür ol ṣāḥib-ḳabūl / Ḳalḳuban sulṭān aña irişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 289). [ʿammi zāde, --ñüz, -dür]*

ʿammi zāde: *Amca oğlu.*

- Geldi ʿammī zādeñüz zūd türbeye / İşidüp ḫatuna geldi pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 287). [ʿammī zāde, --ñüz]*

ʿamū: *Amca, dost.*

- Ṣol elinde var-ıdı bardaḳla ṣu / Ṣaġ elinde mışrı dutar yā ʿ**amū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [ʿamū,]*
- Gördi bardaġı bütün ṣuyı ṭolu / Mışrısı elinde rāst hem iy ʿ**amū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [ʿamū,]*

ʿamū: *Ceyhun nehri.*

- Çün ʿ**Amū** üstine irişdi bular / Gelüben anda yiter ol yidi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [ʿamū,]*

ʿamū: *Dinleyenler, kardeşler.*

- Hem Bedaḫşān mülki kāfirdi ḳamu / Ḫūnī vü cebbār ıdı hep iy ʿ**amū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 641). [ʿamū,]*
- Daʿvī idersiz dīnüñüzde ḳamu / Daʿviye maʿnī gerekdür iy ʿ**amū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 855). [ʿamū,]*
- Ẕikr olan vaṣlaları Ḫˇāce ḳamu / Ṣaḳlı ṭutardı ḳatında iy ʿ**amū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1110). [ʿamū,]*
- Mülk-i Baġdād Müktefī'nüñdi ḳamu / Taḫt-ı ḥükmindeydi anuñ iy ʿ**amū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2376). [ʿamū,]*
- Naḳldür Tatar cemāʿati ḳamu / ʿAzm idincek yaylamaġa iy ʿ**amū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2652). [ʿamū,]*
- Ḳudret-ile iḫtilām oldı ḳamu / Otuzı daḫı bularuñ iy ʿ**amū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3466). [ʿamū,]*
- ʿAcz-ıla ḳalmış fürū-mānde ḳamu / Ḳolaçuḳ Ḫācīm iricek iy ʿ**amū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5048). [ʿamū,]*

ʿamū: *Dinleyenler, ruhbanlar.*

- Yalvarup amān diler erden ḳamu / Tevbe idüp didiler ki yā ʿ**amū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 992). [ʿamū,]*

ʿamū şuyı: *"Amuderya Batı Asya'da, akarsu. Tacikistan'da Hindikuş Dağlarından doğar. Vahş ve Pyanc ırmaklarının birleşmesiyle meydana gelir. Dağlık alandan aldığı kollarla büyüyerek bölgeyi terk ettikten sonra kuzeybatıya yönelir. Tacikistan Cumhuriyeti ile Afganistan arasındaki sınırın bir bölümünü çizer. Aral gölüne dökülünceye kadar olan uzunluğu 2500 kilometredir. Aral gölüne dökülmeden önce 11.000 kilometrekarelik deltasında kollara ayrılır. Sulama için faydalanıldığından deltaya geldiğinde suyu çok azalır ve ancak sularının beşte biri ulaşabilir." (https://www.turkcebilgi.com/amuderya#bilgi).*

- Çünki ser-ḥadd-i Ḫorāsān'a yaḳın / ʿ**Amū Şuyı** üzre irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1069). [ʿamū şuyı,]*

ʿamū şuyı: *Ceyhun Nehri.*

- Ḫˇāce ʿĀmū Ṣuyı'na ḳıldı naẓar / Gördi bir māldār ḫˇāce muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1077). [ʿāmū şuyı, --n, --a]*

añ: *Hatırlamak, akla getirmek.*

- Çoḳ münācāt itdi **añup** peyġām-beri / Ḫaşm elinden ḳurtara Ḥaḳ Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 688). [añup, -up]*
- Birine Selme Ḥişārı dinilür / Birine Yapraḳ dimekle **añılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1621). [añılur, -ıl, -ur]*
- Her bölük ḳuş uçduġın göricegez / Evliyānuñ remzin **añardı** bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1903). [añardı, -ar, -dı]*
- Biri didi adın **añarsam** cānum / Boş olsun didi ʿavretüm benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3463). [añarsam, -arsam]*
- Anlaruñ biz **añavuz** yā adını / Dile alup ẕikr idevüz yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3461). [añavuz, -avuz]*
- Añuban Allāh adın el uzadur / Yuġıya irişdi eli gözedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3610). [añuban, -uban]*
- Mekke ıraḳdur ḫˇāceyi **añma** sen / Bu Ḫorāṣān mülkidür ṣanma ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5937). [añma, -ma]*
- Ḳapuñuza hū dise **añsa** Allāh pes / Ḳomañuz ki gide maḥrūm eli boş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [añsa, -sa]*

añ: *Zaman, vakit.*

- Bir köye vardı ki adı İlicek / Cemʿ olur ḫalḳı ol **anda** gelicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [anda, -da]*
- İz ider ayaġı ḳanda kim başar / İşbu nevʿ-ile çıḳar bir **ān** ḥişār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [ān,]*
- Eylediler faḳrı **anda** iḫtiyār / Baba Resūl'e hep oldı ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5307). [anda, -da]*

añ-: *Hatırlamak, akla getirmek.*

- Ḳılıcı **añdur** ki evren başını / Kesüben ḳamu bitüre işini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2826). [añdur, -dur]*

ana: *Ana, anne. valide.*

- Dirdi **anadan** ṭoġmadı anuñ ḫażreti / Bu yaḳın dem dünyāya gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 206). [anadan, --dan]*
- Bir **anadan** bir atadan eşidür / Ḥamza vü ʿAbbās Ḳāsım daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 228). [anadan, -dan]*
- Görüben **anası** cānını yaḳar / Ṣordı aḥvāli tamam taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 350). [anası, -sı]*
- Fevt olup ḫatun ḳavuşdı dostına / Sulṭān İbrāhīm **anası** çün ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 370). [anası, -sı]*

- Çün sarāya irdi atından iner / Girüben ḳaṣra çün **anasın** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 345). [anasın, -sı, -n]*
- İdrīs'üñ **anası** ḳarı var-ıdı / Fāṭıma gidicek ol beklĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1702). [anası, -sı]*
- Bir ḳarıcıḳ **anası** hem var-ıdı / Ol daḫı erenlere hem yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4617). [anası, -sı]*
- Atasın u **anasın** uyardı tīz / Bunlara bildürdi ḫālin iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5253). [anasın, -sı, -n]*
- Faṭma Bacı geldi erenler **anası** / Oḳuyup Yāsīn ṭutar anda yası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5624). [anası, -sı]*
- Ṭoġdı **anadan** Ḥācī Bektaş ḥażreti / Yüzi nūrından cihān envār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5885). [anadan, -dan]*
- Geldi **anası** ḥażretine yitdi o şāh / Anası Bektaş içün aġlar iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [anası, -sı]*
- Geldi anası ḥażretine yitdi o şāh / **Anası** Bektaş içün aġlar iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [anası, -sı]*
- Anasına meme içün aġlamadı / Anasından ġayrıdan emmĕdi süd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5887). [anasına, -sı, -n, -a]*
- Anasına meme içün aġlamadı / **Anasından** ġayrıdan emmĕdi süd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5887). [anasından, -sı, -n, -dan]*
- Yaʿnī aġırlar **ana** oġul Bektaş'ı / Līki Bektaş anasına egüp başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5934). [ana,]*
- Didi **ana** tepsiye ḳoy çoḳ bişi / Ḫʿācemiz oldı mücāvir Mekke'de *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5935). [ana,]*
- Didi **ana** ḳaḳıma sevmez Çalab / Ḥażret-i Şāḥ'ı severseñ söze uy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5939). [ana,]*
- Anası bişi bişirürdi ḫ˘āce / Ḥācī Bektaş öñine ḳodı bişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5933). [anası, -sı]*
- Anasına geldi itdi ḫizmeti / Ḥācīlar bayramı olupdur ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5932). [anasına, -sı, -n, -a]*
- Yaʿnī aġırlar ana oġul Bektaş'ı / Līki Bektaş **anasına** egüp başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5934). [anasına, -sı, -n, -a]*
- Ġāyib erler birle Bektaş yilmede / Çünki Bektaş **anasına** irdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5953). [anasına, -sı, -n, -a]*
- Altı aylık yol durur Mekke ırak / Gördi Bektaş **anasını** ider ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5938). [anasını, -sı, -nı]*

ana: *Hacı Bektâş-ı Velî'ye.*

- Yüri köyüñ ṭaşrasını görelüm / Gitmedin ırak biz **aña** irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1566). [aña,]*
- Bī-edeblik itdügüm içün **aña** / Eyledi bu resm-ile zecri baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3188). [aña,]*
- Gelicek göstermeyĕler **aña** yir / İtmeyĕler **aña** ʿizzet ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3339). [aña,]*
- ʿAcze vardı döndi Ḫūnkār söyledi / Ḥāl aşlın **aña** tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3409). [aña,]*
- Anda olmaḳlıḳ vilāyet mümteniʿ / Evliyādur didügüñ **aña** bedīʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3450). [aña,]*

ana: *İşaret zamirinin yönelme hal eki almış biçimi.*

- Gösterüp bir yir **aña** didi i yār / Mesken it bu araya eyle ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5364). [aña,]*
- Mülk-i Şirvān'da-y-ıdı **aña** maḳām / Şamaḳı şehrinde olurdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5475). [aña,]*

ana: *"A-na: o-na".*

- Daḫı buyurdı ki tennūr ḳızduruñ / Yandurup āteş **aña** odın uruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5165). [aña,]*

ana: *" O" işaret adılı (zamir). Üçüncü tekil şahıs zamirinin yönelme eki almış hali.*

- Aḳsarāy üstinde bil iy ḫoş-nihād / Bir dere var Selme dirler **aña** ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [aña,]*
- Gönlegüm Receb diyüpdür **aña** er / Kim ṭarīḳat içre idi üstüvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2250). [aña, --ñ, --a]*
- Bir çocuġı añsuzın ṭutdı biri / Çañ daḳup **aña** şalıvirdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3018). [aña,]*
- Çünki **aña** ḳıldı külliyā naẓar / Vāḳıf oldı **aña** cümle ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4422). [aña,]*
- Virdiler destūr **aña** gitmeklige / Tā sefer ḳaṣdına ʿazm itmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4884). [aña,]*
- Kuşadur bāṭın ḳılıcını **aña** / Bunı virdüm gör ki ně direm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4975). [aña,]*
- Var-ıdı dünyāda bir merkebleri / **Aña** binerdi müdām ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5018). [aña,]*
- Bunca ḳurbān-ıla Seyyid'den yaña / Varuban yüz süriyĕvüz tā **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5051). [aña,]*
- Seyyid'üñ ḳurbında vardı bir maḳām / **Aña** Bulduḳ Çayırı dirdi enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5090). [aña,]*
- Anı görüp Ḳolaçuḳ Ḥācım şehā / El virür bir ḥālet **aña** müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5092). [aña,]*
- Ḳolaçuḳ Sulṭān hemān irdi **aña** / Arḳasını eli-le vurdı **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5127). [aña,]*
- Ḳolaçuḳ Sulṭān hemān irdi **aña** / Arḳasını eli-le vurdı **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5127). [aña,]*
- Ḳolaçuḳ Ḥācım idince rıḥleti / İrdi erden **aña** bir şevḳ ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5140). [aña,]*
- Pes everdiler anı oġul ṭoġar / Niteki remz itdi-y-idi **aña** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5142). [aña,]*
- Ṣuṣuz'uñ Bunaz Ṣuyı'ndan ol yaña / Aḳyoḳuş dirlerdi adıyla **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5185). [aña,]*
- Hele ol devletlüye piş-rev gelür / İrdügin erüñ **aña** iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5226). [aña,]*
- Emr ider Ḥācım **aña** gör n'itdiler / Dervīş idüp **aña** erkān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5259). [aña,]*
- Ḳurugölcük'e yaḳın hem bir maḳām / Kim Ḥiṣārcuḳ dirler **aña** hep enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [aña,]*
- Şeyḫüñ istedügi kimse bilmiş ol / Sensin **aña** var ḳıl sözüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5350). [aña,]*
- Eyledi ḫoş ʿizzet ü ikrām **aña** / Ḫayli çoḳ iḥsān-ıla inʿām **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5362). [aña,]*
- Üç gün anda ḫoş temekkün eyledi / Baʿd ez-ān gör şeyḫi **aña** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5363). [aña, -ña]*
- Her ne vaḳtin semʿine irişse söz / Gel diyü erden **aña** irse rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [aña,]*
- Er naẓar idüp **aña** himmet ider / Ol daḫı erden naṣīb alup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5447). [aña,]*
- Bir ḫalīfe bil ki Baraḳ Baba'dur / Erden **aña** bil ol ad mertebedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [aña,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Bāʿiš oldur öyle ad olmasına / İşbu lafż erden **aña** gelmĕsine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5452). [aña,]*
- Ḳıldı istifrāġ bir gün nā-gehān / Er **aña** dir yüri der-cāy-ı fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5454). [aña,]*
- Andan **aña** geldi ḥālāt-ı ġarīb / Rütbet-i erlik **aña** oldı naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5462). [aña,]*
- Andan **aña** geldi ḥālāt-ı ġarīb / Rütbet-i erlik **aña** oldı naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5462). [aña,]*
- Ṣoñra **aña** çār ʿalāmet virdiler / Buġadic yirine anı gönderdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5463). [aña,]*
- Erden almışdur naṣībini tamām / Er ḳılurdı **aña** ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5467). [aña,]*
- Aña daḫı gözüküp daʿvet ider / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut'ı daḫı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5480). [aña,]*
- Aña daḫı görünüp böyle didi / Al yārenlerüñ baña gelgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5481). [aña,]*
- Gösterür Ḫūnkār **aña** Çerdekīn'i / Ṣurayı var mesken eyle dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5496). [aña,]*
- Seni **aña** yüzlü gösterem didi / Maḳṣūduñ her nĕ-y-ise virem didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5499). [aña,]*
- Aña key taʿẓīm ü ʿizzet eyledi / Hem-celīs olmaġa raġbet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5505). [aña,]*
- Aña key ġāyāt-ıla ikrām ider / Ol yiri vaḳf eyleyüp inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5507). [aña,]*
- Ḫażretine māniʿ olma ḳıl ḫaẕer / Hem **aña** söylemeñ ol virmez ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5536). [aña,]*
- Ḫācī Bektaş işidüp anuñ sözin / Ḳaldurup baş ṭutdı **aña** dir yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5581). [aña,]*
- Siñmiş **aña** yidi cennet ḳoḳusı / ʿĀlemi itmiş muʿaṭṭar ḫoş būsı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5647). [aña,]*
- Türbeye ḫiẕmet iderken el-ʿacel / Vaʿde irüp yitdi **aña** tā ki ecel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5798). [aña,]*
- Ḥaḳk'a ṭāʿat ere taʿẓīm eyledüm / Kendü nefsüm **aña** teslīm eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5806). [aña,]*
- Devlet anuñ irmedin **aña** ecel / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıla idüp ṣāliḥ ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5822). [aña,]*
- Kāfir-iken oldu müʾmin ol saʿīd / Dīn-i İslām **aña** mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5842). [aña,]*
- Ṭurdı ayaġın oġlı sulṭān ḫiẕmete / Didi oġlı olmaduġın **aña** İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5875). [aña,]*
- Bī-ḥisāb altun virüp **aña** fidī / Aldı icāzet pādişāhdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5908). [aña,]*
- Ol belī dirdi dimezdi **aña** lā / Buluşuban Ḫażret-i İlyās'a ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5920). [aña,]*
- Gösterürler neyse **aña** ṭoġrı yolı / Ḳırḳlara ḳatdılar anı yürüdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5921). [aña,]*
- Öpdi elin eyledi secde kerem / Ṣundı andan tepsi-le bişi **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5947). [aña,]*
- Bilmezem ki ḳanda gitdi işbu er / Ṣundı bişi tepsisin ḫ̆āce **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [aña,]*
- Lā dimez cümle didi **aña** belī / Ḫ̆ācesi kim Mekke'den geldi revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5964). [aña,]*
- Dostlarına virdi ḫ̆āce armaġān / Ol ḳadar bī-ḥad gelür iş dost **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5965). [aña,]*
- Ḫurma dükendi virür teşvīş **aña** / Ḫ̆āce ġāyet utanup oldı ḫacīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5966). [aña,]*
- Her ḫalīfe iderdi **aña** ḫaḳ-naẕar / Her ki şeyḫden itdise tācı ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6028). [aña,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Aldı evvel ol selām öri ṭurup / Faṭma Bācī dirler-idi **aña** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6093). [aña,]*
- Yoġ-udı zühd ü veraʿda **aña** şebīh / Çün selāmı alıban ikrām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6095). [aña,]*
- Yā hū dir cevlān urup ṭurmaz döner / Ḳaraca Aḥmed idicek **aña** naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6107). [aña,]*
- Ḥācī Bektaş **aña** urdı ṭıynaġın / Ṣaġ ayaġ birle urup başdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6114). [aña,]*
- Ẕikr idüben Rabb'ini cevlān urur / Yırtıcı ṭoġan olup vardum **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6142). [aña,]*
- Erlik-ile egüñ **aña** siz başı / Her kim ider evliyāya ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6147). [aña,]*
- Ḫiẕmet idüp işige yüz sürevüz / Böyle diyüp **aña** işāret ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6154). [aña,]*
- Baġlayup bil arturuban ḫiẕmetin / Ol çırāġı **aña** virmişdi İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6171). [aña,]*
- Ben tevāżuʿ ḳılayın varam **aña** / Tekye ḳatında var-ıdı iki ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6221). [aña,]*
- Yüz sürüyüp ḳarşı geldi **aña** yayan / Ḥācī Bektaş daḫı daşdan defʿī iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6228). [aña,]*
- Tekye Ḳaya dirler **aña** şimdi i yār / Tekye ḳurbında ziyāretgāh odur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [aña,]*
- Ol da ḫayr duʿā-y-ıla bizi **aña** / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6268). [aña,]*
- İtdi Erṭuñrul özini iḫtiyār / Nice yoldaş ḳoşdı **aña** virdi ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6292). [aña,]*
- Aña bühtān eyleyüp söylediler / Didiler Erṭuñrul oġlı ol cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6300). [aña,]*
- Ḥükm-i şāhı varup **aña** ṣundılar / Ḥükm-i şāhı oḳudı çünki hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6312). [aña,]*
- Ġażab idüp **aña** dil uzatdılar / Didiler ki gerçi itdik çoḳ günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6330). [aña,]*
- Aña göre pes cezā virmek gerek / Göndüreyüm Bektaşuñ üzerine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6348). [aña,]*
- Remz-ile anı bize maʿlūm ḳılur / **Aña** göre ben daḫı idem ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6350). [aña,]*
- Ḥācī Bektaş **aña** baḳdı ... / Didi ʿOšmān niçün efġān ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6369). [aña,]*
- Vir çırāḳ ʿOšmān'a şofra hem ʿalem / Kes nemedüñ ṣaġ yeñin gider **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [aña,]*
- Kisvetüm başda ṭutup beni **aña** / Var kesüñ ʿOšmān uzat iki ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [aña,]*
- Ḥācī Bektaş itdi didiler naẕar / Ḳuṭb-ı ʿālem urdı-sa **aña** kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6408). [aña,]*
- Virdi Ertuñrul **aña** çoḳ sīm ü zer / Ol ṭarafdan şāh ʿOšmān geldi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [aña,]*
- Taḫta geçdi oġlu ol Sulṭān Murād / **Aña** daḫı ḳalmayınca rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6424). [aña,]*

ana: *" O" işaret zamiri(Hz. Muhammed).*

- Cebrāʾīl Muḫtār'a göndermiş idi / Ḥaḳ teʿālā iẕn **aña** virmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1101). [aña,]*

ana: *Fatma Ana.*

- Sürüben irdi cemāʿat-ḫāneye / Ḳalḳdı anlar itdi ikrām **Ana'ya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3818). [ana'ya, --y, --a]*

<u>aña daḳ:</u> *O zamana kadar.*

- Aña daḳ Ḫūnkār namāzı bitürür / Pes taḥiyyāta hemān-dem oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1743). [aña daḳ,]*

<u>aña göre:</u> *Ona göre.*

- Yoḫsa ziyānum ṭoḳunur bilesiz / **Aña göre** iḫtiyāṭı ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2892). [aña göre,]*

<u>anası:</u> *Ana, anne. valide.*

- Bişi vir ki Mekke'ye oġluñ gide / **Anası** eydür öyle dime oġul sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [anası,]*

<u>ʿanber:</u> *1. Ada balığının bağırsaklarından çıkarılan ve misk gibi kokan madde. 2. Güzel koku.*

- O ki aldı boḫçayı açup görür / Müşkü ʿ**anber** ḳoḳusı ḳarşu vurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3815). [ʿanber,]*

<u>anca:</u> *"Lâkin, ama, fakat,yalnız" sözleri gibi bir düşünceye karşıt ikinci bir düşünceyi anlatan bir söz.*

- Anca ġāzī şāh sulṭān gelmedi / Kāfir ili var mı ki anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5752). [anca,]*

<u>anca:</u> *O kadar, onca.*

- Didügüñüzden ziyād ṣad **ancadur** / Bir nihāl-i tāze güldür ġoncadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4336). [ancadur, --dur]*

<u>anca:</u> *Ancak, yalnızca, sadece.*

- Birisi birin key uzun eylemiş / Bir iki **anca** bil efzūn eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4357). [anca,]*

<u>ancaḳ:</u> *"Sadece" anlamında edat.*

- Böyle işi **ancaḳ** ehlullāh ḳılur / Sulṭān İbrāhīm görüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6613). [ancaḳ,]*

<u>ancak:</u> *"Sadece, bir tek" anlamında bağlaç.*

- Gün-ile ṭolundı hemān öteye / Atı naʿlinden görür **ancaḳ** ẓiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4601). [ancaḳ,]*

ancaḳ: *"Fakat" anlamında bağlama edatı.*

- Līki bī-ekl ü bī-şurb u iʿtikāf / **Ancaḳ** anı iderüz biz bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1257). [ancaḳ,]*
- Sür ḳoyunı didi aḫşamdur yaḳın / **Ancaḳ** irer vara eve bir ḳoyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [ancaḳ,]*

ancılayın: *Onun gibi.*

- Ancılayın didi Ḫūnkār ḥażreti / Kim Emircem ululardandur ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4646). [ancılayın,]*

and iç-: *Yemin etmek.*

- Ḳorḳdı kāfir ejdehādan ḳaçdı hep / Ḫaçların ele alup and içdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 900). [and iç-, --di]*
- Ṭalaḳa and içdiler adumuzı / Ẕikre getürmeyeler yādumuzı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3477). [and iç-, --di, --ler]*
- Nice adın didiler ẕikr idelüm / Hep ṭalāḳa and içdük n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3516). [and iç-, --dü, --k]*
- Elin öpüp ayaġına düşdiler / Pes Tatar ol vaḳt hep and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3909). [and iç-, --di, --ler]*
- Bursa tekvūrı-y-ıla barışdılar / ʿAhd idüben arada and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4268). [and iç-, --di, --ler]*

and vir: *Söz vermek.*

- Bunlara and virdi didi işidüñ / Ben didügüm gibi dir siz iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3625). [and vir, --di]*

anda: *T. Orada.*

- "Ḳābe ḳavseyn" arasında ol Resūl / Ḥażret-i Ḥaḳḳ'a bulur **anda** vuṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 121). [anda,]*
- Ġayb oluban **anda** bulunurdı ol / Biticek işi gine gelürdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5427). [anda,]*

anda: *O anda, o sırada.*

- İrdi **anda** Sidre'ye çünki Resūl / Geçmedi andan ḳaldı Cibrīl pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 119). [anda,]*

anda: *Orada.*

- Didiler biz Seyyid'üñ dergāhına / Giderüz yüz sürmege **anda** gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5118). [anda,]*

- Anda da cemʿ eyledi dervīşleri / Kim Ḥaḳ'a lāyıḳdur anlar işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5316). [anda,]*

anda: *Onda, orada.*

- Bir Tatar begi var-ıdı **anda** hem / Muʿteber ulu kişiydi muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5504). [anda,]*
- Hem daḫı bilgil mezārı **andadur** / Dirlik-ile ölmedi bir zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5395). [andadur, -dur]*

anda: *"A-nda: o-nda". Üçüncü teklik şahıs zamirinin bulunma hâl eki almış biçimi.*

- Ḳulaḳ olsun diyü geldi bir nefes / Dutmaz oldı iki eli **anda** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [anda,]*
- Anda demüñ yumuñ oynat var hem / Geçisersin **anda** hem iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5003). [anda,]*
- Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / **Anda** cemʿ olan o dervīşler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5082). [anda,]*
- Ḳorḳusından ejderüñ hem ol eşek / Ḳan ḳaşandı **anda** inan ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5198). [anda,]*
- Böyle diyüp **anda** Ṣaru İsmāʿīl / Aġlayup yaş dökdi gözden hem-çü Nīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5696). [anda,]*
- Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / Ḥācī Bektaş ṣımayup **anda** nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5719). [anda,]*
- Oldı dünyā begleri **anda** ḳara saḫt / ʿĀḳıbet begler ḳamu tedbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5916). [anda,]*
- Tāc bunuñdur ḫırḳa bile bī-gümān / Şeyḫ Aḥmed böyle dise **anda** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6049). [anda,]*
- Biñ bir eren yaḳısar senden çırāḳ / Çoḳ velāyet gösteresin **anda** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6080). [anda,]*
- Ẕī gögercin yiñdi **anda** ṭoġanı / Yapışup boğazına çünki ṣıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6115). [anda,]*
- Gördüm **anda** bir velī āl-i Resūl / Bir gögercin şekline girüp ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6141). [anda,]*
- Umaram ki saña ḳıla himmeti / Ḥaḳḳ'a ışmarlayup **anda** oğlın ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6322). [anda,]*

anda: *Onda.*

- Kendüye maʿlūm olurdı ol ṣadā / Bulınurdı **anda** hemān iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5321). [anda,]*

anda: *Orada.*

- Ḳondururlar bir müşerref menzile / Tā ki ḫalḳ cemʿiyyeti **anda** ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1091). [anda,]*

anda: *Orada; oraya; o zamanda.*

- Dürlü niʿmet bişdi hep ekl itdiler / Baʿd ez-ān gūş eyle **anda** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5102). [anda,]*

anda: *Onda, o işaret zamirinin bulunma eki almış biçimi.*

- Gāh bunda vü gāhī **anda** olur / İki cāyı kendüye mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5314). [anda,]*

anda: *Onda, o anda, orada.*

- Taḫılın biçmĕge bir vaḳt ol ʿazīz / İmeci itdürmiş-idi **anda** nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5428). [anda,]*

anda: *Onda, işaret zamiri.*

- Ne yeri bize mekān virür ki er / Ben daḫı **anda** ṭutam varam maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [anda,]*

anda: *Orada. Sözü edilen yerde.*

- Aḳsarāy üstinde dirler Ḳaraṭaş / **Anda** ejderhā bile ḳıldı ṣavaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1625). [anda,]*

anda: *"Orada" anlamında işaret zamiri.*

- Ḫˇācesinüñ mektebin **anda** görür / Ol muʿallim-ḫāne üstüne iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5979). [anda,]*

anda: *O yerde, orada.*

- Hem Bahāʾe'd-dīn Şamāḳı'ya varur / Mesken idüp **anda** ol yirde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5489). [anda,]*

anda: *"Orada, o anda" işaret zamiri.*

- Ḳıbleye ḳarşu çöküp **anda** dizin / Ṭoprağa sürübeni yüzin gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5610). [anda,]*

anda: *" O" işaret zamiri; orada.*

- Gözedüben Ḥaydar **anda** emr-i Ḥudā / Virdi andan ol ḳāżāya pes rıżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 674). [anda,]*
- Bir maġāra var-ıdı **anda** ʿak i s / Ḥaydar'ı eylediler **anda** ḥab i s *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 678). [anda,]*
- Yidi yıl ḥabs oldı **anda** ol hümām / Aġlar-ıdı zār u zār **anda** müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 681). [anda,]*
- Üç biñ ola **anda** rāhib var-ıdı / Līki biri müʾmin ü muḫtār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 864). [anda,]*
- Bir niçe gün **anda** ṭurup ser-fırāz / Bunlara ögretdi Ḳurʾān hem namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1052). [anda,]*

- Çün ʿAmū üstine irişdi bular / Gelüben **anda** yiter ol yidi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [anda,]*
- Anda hem bir ḫatuna ḳıldı naẕar / Oġlına dir oġlum olsun bu beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1216). [anda,]*
- Niçeleri ḳıldı hem **anda** mürīd / Ḫiẕmetinde yürür-idi çün ʿabīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1217). [anda,]*
- Ol rumūz kim **anda** olur bilesiz / Aṣlı oldur andan olur iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [anda,]*
- Dost dīvānında Bektaş-nām aḥad / Görmedük **anda** dimişsiz hīç ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1413). [anda,]*
- Ḳıldı ol ardıç dibinde iʿtikāf / Erbaʿīn çıḳardı **anda** bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1586). [anda,]*
- Ḳılıç Arslan oldı **anda** pādişāh / Ġāzīler sulṭānı ol zerrīn-külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1630). [anda,]*
- Ḳarayük ḳurbında Ḳay nām bir yire / Gelüben **anda** ḳarār itdi gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [anda,]*
- Geldügi gün **anda** Ḫūnkār ḥażreti / Ne geyerdi gör o ṣāḥib-devleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1691). [anda,]*
- Olduġınca **anda** olurlar-ıdı / Ḫiẕmetini **anda** ḳılurlar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2066). [anda,]*
- Günde bir kez iki kez gelür idi / Bir dem **anda** eglenür ḳalur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2257). [anda,]*
- Dir ṭarīḳ-i ʿām kenārına iriş / Ḫūb bostān eküben **anda** düriş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3128). [anda,]*
- Anda geldi ḳıldı istiḳbāl keşiş / Ṣād olur ṣanki bahāra irdi ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3207). [anda,]*
- On sekiz yıl ḳaldı **anda** çün ol er / Ḫiẕmetinde ol ʿazīz-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [anda,]*
- Üç gün **anda** ḫoş temekkün eyledi / Baʿd ez-ān gör şeyḫi aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5363). [anda,]*
- Bī dimĕdi ne ḳadar ḳıldı güvāh / Ḫˇāce Ṣāh'a idüben **anda** ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5892). [anda,]*

anda: *Üçüncü tekil şahıs zamirinin bulunma hâli eki almış şekli.*

- Yapdı nice köprü vü kārvān-sarāy / Ki oldı rāḥat **anda** yoḫsul-ıla bay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5855). [anda, -n, -da]*

anda: *"Onda, orada" işaret zamiri.*

- Balı Şeyḫ Diñek Ṭaġı dibindedür / İster-iseñ var bulasın **andadur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2723). [andadur, -dur]*
- Ḥācī Bektaş Ḳarayük'e gĕlicek / Mesken idüp **anda** ārām ḳılıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5026). [anda,]*
- Anda Bayram Begi nām bir baḫtulu / Köpri yapupdı Saḳarya'ya ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5069). [anda,]*
- Beşḳarış'dan iki günlük yir ıraḳ / Gelüp **anda** daḫı ṭutdı bir taraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5310). [anda,]*
- Yaʿnī Altunṭaş tevābiʿindedür / Beşḳarış nām yiri bilüñ **andadur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5281). [andadur, -dur]*
- Anda istifrāġ itdüm ört anı / Bil naṣībe irgürüp duram seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5455). [anda,]*

anda: *Orada.*

- Daḫı andan Ḳarayük'e geldiler / Mesken idübeni **anda** ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5418). [anda,]*

anda-: *T. Orada.*

- Anda-y-ıdı ẕikr olan ol ejdehā / Ẕikre gelmişdi bu sözler bārhā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5186). [anda-y-ıdı,]*

anda dur-: *Oradadır.*

- Āḫirü'l-emr Beşḳarış'da fevt olur / Merḳādi anda durur anda ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5334). [anda dur-, -ur]*

anda ḳal-: *Orada kaldı.*

- Āḫirü'l-emr Beşḳarış'da fevt olur / Merḳādi anda durur anda ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5334). [anda ḳal-, -(ur)]*

andaġı: *Oradaki, o yerdeki.*

- Andaġı bostānlıġa dek irdiler / Bir kişi bostān dikerdi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1472). [andaġı,]*

andan: *Ondan.*

- Andan ʿizzet key ḳatı öñden ṣoña / Ḫˇāce görüp ḳaldı ḥayrān Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5948). [andan,]*

andan: *Ondan sonra.*

- Giydi ḥulle ṭonların ol kām-kār / Oldı **andan** ol Burāḳ'a Aḥmed süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 116). [andan,]*
- Refref ile gitdi **andan** Muṣṭafā / İrdi ʿarşuñ ayaġına müctebā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 120). [andan,]*

andan: *Oradan.*

- Aluban erüñ duʿā vü himmetin / Gitmege eylĕdi **andan** niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4090). [andan,]*

andan: *"A-nda: o-nda". Üçüncü teklik şahıs zamirinin bulunma hâl eki almış biçimi.*

- Dile gel açġıl meʿānī defterin / Ezüp **andan** ḳand-i Mıṣrī sükkerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4666). [andan,]*
- Cāna **andan** iştiyāḳlar el vire / Ol sülūkuñ seyrine göñül vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4868). [andan,]*

- Ṣaru İsmāʿīl hemān ṭurur örü / Söyledi **andan** niyāzla yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4882). [andan,]*
- Çünki Ḫūnkār itdi rıḥlet ez-fenā / Sefere ʿazm eyledi **andan** yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5004). [andan,]*
- Sürüben **andan** Ṣuṣuz'a irdiler / Bir niçe gün ṣoḥbet idüp ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5212). [andan,]*
- Öpdi **andan** atı ayaġın ḳodı baş / Dökdi **andan** gözlerinden ḳanlu yaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5667). [andan,]*
- Böyle didi āḫir-i ṣaḥḥ-ı kelām / Ṭurdı **andan** menziline yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5882). [andan,]*
- Didi bi'smillāh ṭurdı ol hümām / Öñlerine düşüp **andan** gitdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6015). [andan,]*
- Öpdi **andan** şeyḫiniñ varup elin / Öpdi şeyḫ Ahmed daḫı iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6021). [andan,]*
- Uzunı ḳışaltdı pāk itdi rīşin / Ṭurdı **andan** Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6070). [andan,]*
- Öpdi **andan** Ḥācī Bektaş'uñ elin / Didi ʿOšmān oġlımuzsın ṣadra otur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6375). [andan,]*
- Andan öte ḳılıç ur kāfiri ṣor / Her ne milki feṭḥ idüp ḳılsañ ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6402). [andan,]*

andan: *Ondan (sonra).*

- Gele **andan** ḫatuna iʿlām ḳıla / Varuban ḫādim kimüdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 353). [andan,]*
- Ḳarayük'e geldi **andan** ol ʿazīz / Sī vü şeş bir taḳrīr itdük anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4800). [andan,]*

andan: *Ondan, oradan.*

- Ṭoġrı evine olur **andan** revān / Çün ḳapudan içerü girdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1494). [andan,]*

andan: *Ondan, oradan.*

- Destur ister gitmege **andan** ṭaleb / Atına binübeni **andan** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 313). [andan,]*

andan: *Oradan.*

- Daḫı **andan** Ḳarayük'e geldiler / Mesken idübeni anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5418). [andan,]*

andan: *O zamirinin hal eki almış şekli.*

- Elli yıl olup müseccel tekyedār / Oġlı Mürsel ḳala **andan** yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5540). [andan,]*
- Oḳudı tevḫīd ol maʿnevī / Naʿt-i Aḥmed oḳur **andan** ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6071). [andan,]*

andan: *Hâcı Bektaş-ı Velî'den.*

- Şuluca Ḳarayük'e idincek maḳar / Cümle yirlerde dinür **andan** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2952). [andan,]*
- Çāre olursa girü **andan** olur / N'idecegin girü saña ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3195). [andan,]*

andan: *Ondan, işaret zamirinin ayrılma eki almış biçimi.*

- Dünya sözin āḫir idüp ol velī / Ḥażret'e dutdı yüzin **andan** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5609). [andan,]*

andan: *Daha sonra.*

- Himmetin ḫay ı r duʿāsın alalum / Dönüp **andan** evümüze gĕlelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1579). [andan,]*
- Didi Ḫūnkār begüñi var gör hele / N'oldı ise bilesin **andan** gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [andan,]*
- Almadı eylĕmedi hergiz ḳabūl / Uş getürdüm size **andan** didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4655). [andan,]*

andan: *"O" işaret zamiri.*

- Ol pıñara şimdi dirler Üçpıñar / Ṣuyı ḥammāmuñ bil **andandur** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [andandur, -dur]*

andan: *Ol kişi zamirinin ayrılma hal eki almış biçimidir.*

- Ol dem ol girü ḳalan şu da dönüp / Yolına oldı revān **andan** inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [andan,]*

andan: *III. tekil şahıs zamiri ayrılma hali, ondan II Ondan dolayı.*

- Şāh Otman geydi Bektaş kisvetin / Ṣemʿi **andan** yaḳup aldı himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5756). [andan,]*
- Ṣolda Ḫunkār Ḥaḳḳ'a tekbīr gĕtürür / Ḳalḳdı **andan** şeyḫ Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6040). [andan,]*

andan: *Ondan sonra.*

- Omuzına uruban **andan** gider / Ṭoġrılup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1573). [andan,]*
- Çekilüp ṣofra olur ekl-i ṭaʿām / Ḳalḳuban eylediler **andan** ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4370). [andan,]*

andan: *"O" 3. teklik şahıs zamirinin ayrılma durum eki almış hali.*

- Gele bir oğlumuz **andan** dir bizüm / Köpricĕgi delük ola bil sözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [andan,]*
- Anı der-ḫāl nūş itdi cümlesin / Aldı **andan** nĕ ki varsa ḥamlesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5458). [andan,]*

andan: *Ondan, o vakitten sonra.*

- Ḥāṣıl itdi pür-kemāl itdi anı / Mūsī-i Šānī pes **andan** baʿd ez-ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 332). [andan,]*

andan: *Daha sonra.*

- Bişirüp ṣofrayı **andan** pür ider / Götürüp ṣofrayı Ḫūnkār'a gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4627). [andan,]*

andan: *"O" üçüncü tekil şahıs zamirinin ayrılma hâli eki almış şekli; "ondan".*

- Dir kemālüm biz idince intiḳāl / Ṭurġıl **andan** Rūm'a eyle irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4875). [andan,]*
- Baş ucına vardı **andan** er hemen / Ḥulle ṭonından görür ḫāżır kefen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5646). [andan,]*
- Öpdi **andan** atı ayaġın ḳodı baş / Dökdi **andan** gözlerinden ḳanlu yaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5667). [andan,]*
- Aluban ḫay ı r duʿā nesl-i İmām / Pes icāzet alup **andan** gitdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5927). [andan,]*
- Ravżaya varup ziyāret ol ider / Vardı **andan** ḫurma biten bağçeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5969). [andan,]*
- Yoḫ durur pervāmuz **andan** olmaz er / Ben de Loḳmān'am Perende uçaram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6052). [andan,]*
- Aldı icāzet gitdi **andan** Ḫūnkār / Çün erenler şāhı yirinden ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6083). [andan,]*
- Biñ bir er ne dir ʿaleyke idüp kirām / Söyledi **andan** Ḫācī Bektaş ḫālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [andan,]*

andan: *"O" üçüncü tekil şahıs zamirinin ayrılma hâli eki almış şekli; "ondan.*

- Ṣuṣaduḳ diyen içer **andan** gelür / Ol vilāyetde o söz meşhūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5220). [andan,]*
- Ṣadra **andan** geçdi oturdı ḫāṣ u ʿām / Geçdi Loḳmān Pernede ṣağ ṣadra pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6037). [andan,]*
- Ṣemʿañ **andan** yaḳayın uyarasın / Ḳuṭb-ı ʿālem şimdi oldur bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6209). [andan,]*

andan: *"Orada" anlamında işaret zamiri.*

- Ḫaydar arḳasına inüp **andan** ṭurur / Hem daḫı Cebrā'īl eydür yā ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 186). [andan,]*

andan: *Ondan sonra, sonrasında.*

- Çün Güvenc'üñ ʿaḳlı başına gelür / Duḫter **andan** ḥāli istisfār ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4765). [andan,]*

andan: *" O" İşaret zamiri.*

- Ṣoḥbet eylĕdi erenler diñledük / Ṣād olup çoḳ nesne **andan** añladuḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3779). [andan,]*
- Arḳasında var-ıdı bir pīrehen / **Andan** artuḳ yoġ-ıdı gūş it zi-men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3795). [andan,]*
- Dökmege **andan** eyü yir bulmadum / Nūş itdüm hiç tereddüd ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3839). [andan,]*
- Gele üc oġlanumuz senden didi / Nesl-i ẕürriyyet ola **andan** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3842). [andan,]*
- Yiyüp içüp oldı çün ḥamd ü šenā / Söz açup nuṭḳ **andan** itdiler yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3874). [andan,]*
- ʿAzm idüben gitdi **andan** yolına / Erüñ erligi ġaraż bu biline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4091). [andan,]*
- Ḳalḳdı **andan** Ḳonya'ya ʿazm eyledi / Ol murād içün ḳatı cezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4221). [andan,]*
- Ol civānı tīz getürüñ göreyin / Nuṭḳuñuz ġavrine **andan** ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4326). [andan,]*
- Ḳalbine ḳılup naẓar çün urdı göz / Gösterür Otman Beg'e **andan** rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4383). [andan,]*
- Neleri var-ısa **andan** aldılar / Evden ü şardan çü ṭaşra geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4770). [andan,]*
- Ḳalḳup **andan** çünki menzil aldılar / Görüben Güvenc'e ḳarşu geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4778). [andan,]*
- Sürüp **andan** tīz Zupun'a geldiler / Oluban mesrūr u şādī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4925). [andan,]*
- Dileyüp almaḳ gerek **andan** anı / Pes Ṭavaz'a ṭutdılar **andan** yöni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4963). [andan,]*
- Maʿnīñüz **andan** temāşa idevüz / Ṭanışıraḳ yola bile gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5347). [andan,]*
- Kenʿān adlu bir oġul **andan** gelür / Kübbān adlu bir daḫı oġlı olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [andan,]*

andan: *"O sebeple, o yüzden, ondan dolayı" anlamında sebep bildirir.*

- İttifāḳ idüben **andan** sürdiler / Ḥācī Bektaş naẓarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1352). [andan,]*
- Geldi **andan** gönderinüñ ḳatına / Çözdi çılbırını bindi atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5660). [andan,]*

andan: *" O" işaret zamiri(Sidre).*

- İrdi anda Sidre'ye çünki Resūl / Geçmedi **andan** ḳaldı Cibrīl pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 119). [andan,]*

andan: *"Oradan" anlamında işaret zamiri.*

- Ḥācī Bektaş ḳalḳuban **andan** gider / Bu yaña yaġmur yaġuban çün diñer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6253). [andan,]*

- Babasına key yakın ki ḳaldı çün / **Andan** itdi cümle begler baş u baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [andan,]*

andan: *Ondan; onun için, ondan dolayı, o yüzden.*

- Ḫoş semāʿ bünyādın **andan** urdılar / Şevḳ u ẕevḳ-ıla semāʿa girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5103). [andan,]*

andan: *Ondan, ondan sonra.*

- Andan aña geldi ḥālāt-ı ġarīb / Rütbet-i erlik aña oldı naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5462). [andan,]*

andan girü: *Ondan sonra.*

- Ṭurubanı bir zamān gülüşdiler / Gidüp **andan girü** yola düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3022). [andan girü,]*
- İʿtiḳādın baʿd ez-ān itdi dürüst / Olmadı ḫizmetde **andan girü** süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3708). [andan girü,]*

andan şoñra: *Ondan sonra.*

- Çünki **andan şoñra** gitdi ol zamān / Ḫᵛāce Aḥmed ḳaldurup başın hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 728). [andan şoñra,]*

anda-y-ıdı: *Orada II.Samsam Höyüğü.*

- Bir Tatar tüşmeli bir ulu kişi / Meskeni **anda-y-ıdı** görgil işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3891). [anda-y-ıdı, --n, --da, --y, --ıdı]*

ʿandelīb-i gülsitān: *Gülbahçesinin bülbülü.*

- Nuṭḳuñ aç iy ʿ**andelīb-i gülsitān** / Oldı zeyn gülşende nesrīn nesterān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3168). [ʿandelīb-i gülsitān,]*

andumı şıma: *Sözü kırmak, hatırını kırmamak.*

- Söyleyince geldüñ alduñ bendümi / Diye b'illāh şıma kimsin andumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 786). [andumı şıma,]*

anı: *O III. TEKİL işaret zamirinin belirtme durumu eki almış biçimi.*

- Ḥācī Bektaş türbesini daḫı şāh / Örtdi ḳurşun birle **anı** ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5856). [anı,]*

anı: *Onu // O, işaret zamiri.*

- Otuz altı yıl ḳılur **anı** ḥişār / Anı daḫı feṯḥ ider āḫir i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1623). [anı,]*

anı: *Ḥācı Bektāş–ı Velī'yi.*

- Göricek **anı** o vech-ile mühīb / Ḳalbüme heybet oturdı key ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1311). [anı,]*

anı: *Hâcı Bektâş-ı Velî'yi.*

- Ḳarayük'i çünki ol mesken ḳılur / Ol güzīn gence **anı** maḫzen ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2191). [anı,]*
- Şerʿ-i İslām'dan gelür gördi nişān / Bildi **anı** ne kişi durur i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [anı,]*
- Mollā Saʿde'd-dīn çöküş itdi **anı** / Nice bunda getürĕvüz dir **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3325). [anı,]*
- Didi bir bizden ü bir sizden gerek / Vara **anı** daʿvet ide tīzrek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [anı,]*
- Didi Saʿde'd-dīn ṭuruñ tiz bir görüñ / Ola ki **anı** bulasız yügürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [anı,]*

anı: *İşaret zamirinin belirtme hâli almış şekli.*

- Anı ṣatup ḫarc iderdi niʿmete / Ḫūb ṭaʿāmlardan virürlerdi ete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5473). [anı,]*

anı: *3. tekil şahıs zamirinin belirtme hali almış şekli.*

- İki baş bellü ḳalanı yıḳılur / Ne ḳadar ki ḫalḳ **anı** maʿmūr ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5079). [anı,]*

anı: *O işaret zamirinin belirtme hal eki almış biçimi.*

- Tebrīz'e Bektaş gönderdi **anı** / Dutmış-ıdı varup anda meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5468). [anı,]*

anı: *Mollâ Sadeddîn'i.*

- Ḫālī ḳıldı yaʿnī Ḫūnkār çün gele / Ol yire **anı** tekellüf eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3374). [anı,]*
- Çün naẓar ṣaldı görür ol evreni / Çıḳduġın evren de görürdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3506). [anı,]*

anı: *"O" işaret zamirinin belirtme durumu eki almış hali.*

- Tañrı ḳażāsına ṣalduḳ biz seni / Leẕẕetinden sen daḫı ṭatġıl **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5175). [anı,]*
- Göricek varup **anı** gör n'eyledi / İşbu resme reʾy ü tedbīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5456). [anı,]*

anı: *" O", üçüncü teklik şahıs zamirinin belirtme durum eki almış hali.*

- Hep mürīd olup **anı** pīr itdiler / Var ḳıyās it Ḥācī Bektaş kim-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5972). [anı, -n, -ı]*
- Bildi Rūm'a taḥḳīḳ oldur gelen er / Çün gögercin ṣūretinde gördi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6108). [anı, -n, -ı]*

anı: *" O" üçüncü teklik şahıs zamirinin belirtme durum eki almış hali.*

- Neẕrimüz var varuban **anı** getür / Ḳo o sözi sen bu ḫiẕmeti bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [anı,]*
- Anı görüp ol vilāyet erleri / Ṣordılar ḥāli ne diyüben giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5093). [anı,]*
- Ḥaḳ teʿālā ṣaḳlayınca **anı** hem / Nesne olmayup başar yire ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5836). [anı,]*
- Hem severdi **anı** Emīrü'l-müʾminīn / Ḫˇāce yazup hīceyi teslīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5890). [anı,]*
- Didiler ki Rūm'a geldi çünki er / Kimdür **anı** varıban görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [anı,]*
- Ḥācī Bektaş aña urdı ṭıynaġın / Ṣaġ ayaġ birle urup başdı **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6114). [anı,]*
- Üf diyüp uyardı **anı** şāh-ı hümām / Çünki şāhuñ şemʿası yandı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6172). [anı,]*
- Ṣaḳlañ **anı** eylemişem ḫoş naẕar / Her kimüñ ki oġlı ḳızı olmasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6264). [anı,]*

anı: *" O" üçüncü teklik şahıs zamirinin belirtme durum eki almış hali.*

- Yirine geçdi vü şeyḫ oldı Ḥabīb / Hep ḫalīfeler **anı** revā görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4881). [anı,]*
- Her ne kim var-ısa ḳurbānlarını / Sürüben geçürdiler cümle **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5068). [anı,]*
- Anı görüp Ḳolaçuḳ Ḥācım şehā / El virür bir ḥālet aña müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5092). [anı,]*
- Ḳarara yaḳdı **anı** kül eyledi / ʿAvreti gördi **anı** gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5177). [anı,]*
- Anı der-ḥāl nūş itdi cümlesin / Aldı andan nĕ ki varsa ḥamlesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5458). [anı,]*
- Ṭāʿat idüp ḳılmayan Ḥaḳḳ'a niyāz / İtmeye maġfūr **anı** ol bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5616). [anı,]*
- Anı gördi Ṣaru İsmāʿīl özi / Ẓāhir oldı er didügi kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5632). [anı,]*
- Ḫıżr-ı ḥāżır ṣandı **anı** ḫalḳ-ı cihān / Ḳarşu vardı cümle eren pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5635). [anı,]*
- Yüzi nūrından münevver bu cihān / Ḫalḳ **anı** görincegiz ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5637). [anı,]*
- Bildi İsmāʿīl **anı** nice er durur / Ḥācī Bektaş ḥażret-i Ḫūnkār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5682). [anı,]*
- Ṭāḳatümüz yoḳdur **anı** itmege / Er gerek taḳvā yolına gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5716). [anı,]*
- Cehd idüp ilden **anı** sürmek gerek / Pes Ḳaraca Aḥmed oldı bir hümā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6102). [anı,]*
- Cerb olıncaḳ tā ki ol biñ bir çırāḳ / Ḳaraca Aḥmed cümle bildirdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6150). [anı,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Saña çāker itmişüzdür **anı** hem / Cinnīler sulṭānıdur işbu kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6195). [anı,]*
- Ġāzī ʿOšmān'a ḳamu ḫaşm oldılar / Pes varup Sulṭān'a **anı** ḳovladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6299). [anı,]*
- Remz-ile **anı** bize maʿlūm ḳılur / Aña göre ben daḫı idem ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6350). [anı,]*
- Ḫan Muḥammed oldı āḫir şīr-i ner / Çün **anı** da ḫāk ider gūr-ı ḥaṣād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6423). [anı,]*

anı: *"O" üçüncü teklik şahıs zamirinin belirtme hâli eki almış şekli.*

- Anca ġāzī şāh sulṭān gelmedi / Kāfir ili var mı ki **anı** almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5752). [anı, -n, -ı]*

anı: *"O" işaret zamirinin belirtme durumu eki almış hali .*

- Ḥażret-i Ḫūnkār o mehyā remzini / Seyyid üzre ola remz itdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5036). [anı,]*
- Ṣuṣuz'a geldi vü dervīş itdiler / **Anı** dervīşlere dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5141). [anı,]*

anı: *"Onu" üçüncü tekil şahıs zamiri.*

- Gösterür Ḫūnkār aña Çerdekīn'i / Şurayı var mesken eyle dir **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5496). [anı,]*
- Ki itdi taḳrīr **anı** ol ḫulḳı ḥasen / Ḳara Öyük'de otururken evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6273). [anı,]*

anı: *O zamirinin belirtme hali almış şekli.*

- Virdi **anı** ḫˇāceye İbrāhīm İmām / Ḫˇācesinüñ adı idi Şems-i Dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5889). [anı,]*

anı: *" O", üçüncü teklik işaret zamirinin belirtme durum eki almış hali, onu.*

- İtdi Loḳmān-ı Perende **anı** ṭıraş / Sünnet üzre yola-dı Loḳmān başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6069). [anı,]*

anı: *" Onu", üçüncü teklik şahıs zamirinin belirtme durum eki almış hali.*

- Anda istifrāġ itdüm ört **anı** / Bil naṣībe irgürüp duram seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5455). [anı,]*

anı: *" O" üçüncü teklik şahıs zamirinin belirtme hali eki almış şekli.*

- Ḳarara yaḳdı **anı** kül eyledi / ʿAvreti gördi **anı** gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5177). [anı,]*
- Bu Ḫıż ı r-şūret velī kim bilmedüm / Burḳası var yüzde **anı** farḳ ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5665). [anı,]*

- Kim vilāyet ḳurbına başa ḳadem / Ṣanma **anı** kim olur āḫir ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5747). [anı,]*
- Tā ki mürşid **anı** Ḥaḳḳ'a irgürür / Ḳaṭre-y-iken kendü ʿummāna varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5840). [anı,]*
- İbrāhīm sulṭāna gelüp bildürür / Çünki sulṭān İbrāhīm işitdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5906). [anı,]*

anı: *" O" III. tekil şahıs zamiri.*

- Ol ne durur eylegil bize beyān / Keşf idüp **anı** bize eyle ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4033). [anı,]*

anı: *O, üçüncü teklik şahıs zamirinin belirtme hâli eki almış şekli.*

- Ḥażret-i Ḫūnkār bir ad eyledi / **Anı** meydānına cellād eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4974). [anı,]*
- Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım bunı / Didügin işitdiler cümle **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5059). [anı,]*

anı: *" O" İşaret zamiri.*

- Ḥattā bir ṭālib getürse ḳurbānı / Öldürürler postı bişince **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1114). [anı,]*
- Döndi Ḫ̇āce didi yā Bektaş işit / Her ne dirsem saña sen **anı** iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [anı,]*
- Naṣīb üleşdüren elden hīç nişān / Bilür-iseñ eylegil **anı** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1415). [anı,]*
- Küpecügüñ yaġ-ıla ṭoldugını / Ḳaynanasına gelüben dir **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1563). [anı,]*
- Otuz altı yıl ḳılur anı ḥiṣār / **Anı** daḫı feṯḥ ider āḫir i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1623). [anı,]*
- Ol işe anda ḳoyup gitdük **anı** / Gel dimědüm ere görgil bu beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [anı,]*
- İşidüp Ḫunkār sözin döner aña / Niçe remz ider pes **anı** görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1849). [anı,]*
- Gördi cāriye inekler yilini / Süd-ile ṭoptolu olmışdı **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1921). [anı,]*
- Döndi Ḫunkār dir Ṣaru yirüñde ṭur / Ben n'iděrem aşaġadan **anı** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [anı,]*
- Silkdi un çuvallarınuñ varını / İtegide de ne buldı-sa **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2081). [anı,]*
- Yoġurup eylědiler **anı** ḫamīr / Tekne-y-ile aldı Ḫunkār'a gelir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2082). [anı,]*
- Burayı yapdurayın bir cāygāh / Ḳıla ḫalvet-ḫāne dir **anı** o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2264). [anı,]*
- Yonduruban ol **anı** ḳıldı tamām / Çünki yonmak işi buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2275). [anı,]*
- Aḳça Ḳoca dir nice iş ḳılalum / Luṭf idüñ buyuruñ **anı** ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2311). [anı,]*
- Her ne dirseñ **anı** eyle idevüz / Dutmayup sözüñi daḫı n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2416). [anı,]*
- Ṣol Tatar şāhı Külü Ḫan'a seni / Gönderürem bilesin fehm it **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2455). [anı,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Didiler varup Külü Ḫan'a bunı / Çün kim işitdi tamāmet ḫan **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2470). [anı,]*
- Dir Külü Ḫan müşkili āsānı ne / Bize bildür bilelüm **anı** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2484). [anı,]*
- Ḳoyalum bunı şölen ḳazanına / Ṭolduralum şu-y-la **anı** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2490). [anı,]*
- Ṭur örü ḫatun ḳatına gidegör / Ol ne dir-ise **anı** sen idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2588). [anı,]*
- Gel virĕyin saña **anı** eyle nūş / Ger ziyān gelmeye bilem **anı** ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [anı,]*
- Şekk itmĕdin Müsülmān olavuz / Her ne kim sen dirseñ **anı** ḳılavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2593). [anı,]*
- Anı çıḳarup atardı yabana / Ḫizmet ider öküze döne döne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2863). [anı,]*
- Ben deminde gözler idüm dir seni / Ṭurur idük bu arada bil **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [anı,]*
- Mollā Saʿde'd-dīn didi nice iş / Söyle **anı** bilelüm ẕikr eyle pīş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3313). [anı,]*
- Şunı dir Dımışkī mıḳrāż kesmeye / Bu kesĕ mi bilür **anı** bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [anı,]*
- Anı diyüp Ṣaru İsmāʿīl gider / Ḳaldı Saʿde'd-dīn bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3533). [anı,]*
- Öñini yıġma ki ṣoñına ḳalan / Ḥişşe-i segdür bil **anı** sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3828). [anı,]*
- Bir ayaḳ degmez yire dök gel bunı / Fāṭıma çün işidür bilür **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [anı,]*
- Fāṭıma'ya didi İsmāʿīl bunı / İşidüp şād oldı Fāṭıma **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3864). [anı,]*
- Çıḳarup ḥabsden aña bağışlayam / Her ne kim dilerse **anı** işleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3964). [anı,]*
- Başı yoḳ gevdeye dir başumdakin / Virmezem **anı** aña bilsün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3967). [anı,]*
- Size beni evliyā gönderdi bil / Sözümi ṭut her ne dirsem **anı** ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4110). [anı,]*
- Didi destūrdur yüri işüñe git / Cünbüşüñ her nĕ-y-ise var **anı** it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4148). [anı,]*
- Diledi kim Bursa'yı daḫı ala / Ehl-i İslām'a **anı** da yurd ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4188). [anı,]*
- Kātib ü muḥżır **anı** defter ide / Cümleyi taḳrīr içün maḫżar ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4342). [anı,]*
- Dir bunuñ ḥaḳḳında ne dir ol ʿazīz / Eyle idelüm ne kim dir **anı** biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [anı,]*
- Sen o sın kim dir ataña ben seni / Vaṣfuñı ẕikr itmişem bir bir **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [anı,]*
- Daḫı yigrek erlik oldur bil **anı** / Kim ziyānlu itmeye kimse seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4501). [anı,]*
- Didi Ḫūnkār aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ḥaḳ ne emr itdiyse **anı** idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4591). [anı,]*
- Yüriyişi eyledür bilgil **anı** / Hem bu ḫizmete ḳomışdur ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4610). [anı,]*
- Ṣofraya ḳoyup getürürdi **anı** / Er naẓarına yitürürdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4622). [anı,]*
- Ṣofraya ḳoyup getürürdi **anı** / Er naẓarına yitürürdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4622). [anı,]*
- Cāriye çün üç biñ altunı görür / Duḫtere gelüp **anı** ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4756). [anı,]*
- Bildürüñ didi bilĕlüm söyleñüz / Biz faḳīre **anı** iʿlām eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4784). [anı,]*

- Ol yire el urdı bir bāġ eyledi / Ehl-i faḳra **anı** ṭuraġ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4945). [anı,]*
- İşidübeni Cemāl Seydī **anı** / Didi bu resm-ile ol cānlar cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5331). [anı,]*

anı: *" O" işaret zamiri(Hz. Muhammed).*

- Daḫı yazdı ol Muḥammed Muṣṭafā / Kim **anı** muḫtār idüpdür ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2605). [anı,]*

anı: *"O" üçüncü teklik şahıs zamirinin belirtme durum eki almış hâli.*

- Niçeler **anı** görüp dervīş olur / Terk idüp ḳabāyı faḳr-endīş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5215). [anı,]*

anı: *Üçüncü teklik şahıs zamirinin belirtme hâl eki almış biçimi.*

- Gösterürler neyse aña ṭoġrı yolı / Ḳırḳlara ḳatdılar **anı** yürüdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5921). [anı,]*

anı gör: *Denileni yapmak, işini görmek.*

- Her ne kim ol virdi ben de vireyin / Daḫı ne dirseñ hep anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [anı gör, --eyin]*

anın: *O, üçüncü tekil şahıs zamirinin ilgi hali eki almış biçimi.*

- Ḥasretine döymez **anıñ** kimse i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5930). [anıñ,]*

añla: *Anlamak, bilmek, kavramak, idrak etmek.*

- Heb Bedaḫşān ḫalḳı görüp ṭañladı / Bilmeyen de bildi erdür **añladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1057). [añladı, -dı]*
- Gördi İdrīs anı ḳatı ṭañladı / Daḫı bundan çoḳ ḫayāller **añladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1721). [añladı, -dı]*
- Ṣoḥbet eylĕdi erenler diñledük / Ṣād olup çoḳ nesne andan **añladuḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3779). [añladuḳ, -du, -ḳ]*
- Didi Ṣaru İsmāʿīl **añla** sözüm / Ḫāṣ ḫalīfemsin benüm kendü özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5521). [añla,]*
- Nice gösterdi vilāyet diñleye / Ṣerḥ idüben ṣaḥ ḥikāyet **añlaya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5749). [añlaya, -y, -a]*
- Bir vilāyet daḫı budur diñleye / Diyeyin nĕdir ḥikāyet **añlaya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5782). [añlaya, -y, -a]*
- Diñle imdi bir ḥikāyet daḫı hem / Ṣerḥ iděyin **añlar-ısañ** bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5849). [añlar-ısañ, -r, --ısañ]*
- Ḥācī Bektaş elifi taʿlīm ider / Çün elif taʿlīm idüp **añladı** Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5891). [añladı, -dı]*
- ʿOšmānuñ maʿrifetinden oldı āgāh / Ḥācī Bektaş himmeti ki **añladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6396). [añladı, -dı]*

<u>añla:</u> *Anla, bil, kavra.*

- Dir şāhin ṭırnaḳsız olmaz hergizin / **Añla** bunuñ ne dimek durur yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [añla,]*
- Didi Ḫūnkār sen suʾāl itdüñ bize / Biz daḫı virdük cevāb **añla** size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4785). [añla,]*

<u>añla:</u> *Anlamak, farkına varmak, idrak etmek.*

- Bir vilāyet-nāme daḫı **añla** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6272). [añla,]*

<u>añla:</u> *Anla, bil, kavra, fark et, bil, idrak et.*

- Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi saña Ḥaḳ / ʿĀḳıl olup bu cihāna **añla** baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 80). [añla,]*
- Çün nebīden nebīye děger kilīm / Dura ʿİsā'ya degin **añla** delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 156). [añla,]*
- "Cismike cismī" didi **añla** hemān / Çünki aṣḥāb anlara itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 171). [añla,]*
- Didiler ki taḥḳīḳ **añla** yā tekūr / Girçek erdür bu kişi sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [añla,]*
- Pes cihān fānī durur **añla** bak a / Ḫalḳ fānī Ḥaḳ durur ḥayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [añla,]*
- Ṣaḥ rivāyet budur **añla** kām-kār / Ṣāh Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5612). [añla,]*
- Didi işbu pençşenbih güni ben / Āḫirete naḳl iderem **añla** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5670). [añla,]*
- Birligine şāhdur v'allāh adı / Bā Ḥaḳ'uñ ḳapusıdur **añla** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5898). [añla,]*
- Kim elifveş ṭoġrılur varur revān / Tā dimek tevbe itmek olur **añla** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [añla,]*

<u>añla:</u> *Onunla, onunla birlikte.*

- Añla Aṭlas-pūş dinmege sebeb / Böyledür taḥḳīḳ bil iy merd-i Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5471). [añla,]*

<u>añla-:</u> *Kavramak, idrak etmek.*

- Añlar-iseñ eyledüm pend-i ṣaḥīḥ / Ṭut naṣīḥat olasın efḍal ṣalīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 93). [añlar-iseñ, -r, -i, -se, -ñ]*

<u>anlaġıl:</u> *"Anla, idrak et!".*

- Ẕikr ideyin düşümi ḫoş diñlegil / ʿİlm ehlisin sözüm key **añlaġıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1677). [añlaġıl,]*
- Gel ḫalīfeler beyānın diñlegil / Bu beyāndan sen de ḥışṣe **añlaġıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2241). [añlaġıl,]*

anlar: *Üçüncü çokluk şahıs zamiri, onlar.*

- Ḫiẕmetine **anlaruñ** yüz sürüdi / Ḥażret-i İlyās irişüp ider naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5922). [anlaruñ, -uñ]*

anlar: *"Onlar" üçüncü çokluk şahıs zamiri.*

- Lāzım oldı biz de anda varavuz / **Anlaruñ** görklü cemālin görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3770). [anlaruñ, -uñ]*

anlar: *İşaret zamiri, onlar.*

- Ol ezelki ʿāleminden ki olar / Vardı **anlarda** niçe yatlu ḫūlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2669). [anlarda, -da]*

anlar: *Onlar ,insanlar.*

- Anda da cemʿ eyledi dervīşleri / Kim Ḥaḳ'a lāyıḳdur **anlar** işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5316). [anlar,]*

anlar: *Onlar, üçüncü çokluk şahıs zamiri.*

- Didi Cengiz bu söze ne iʿtibār / Ceng idüp ṭururuz **anlarla** hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2410). [anlarla, -la]*

anlar: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamiri (kafirler).*

- Çün maġāra ḳarşusına vardılar / Ejdehādan ırag̱ **anlar** ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 991). [anlar,]*

anlar: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamiri (kafirler).*

- Ṣuçını bag̱ışladı **anlaruñ** hümām / Yag̱dı yag̱mur gök yüzin ṭutdı g̱amām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 995). [anlaruñ, -uñ]*

anlar: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamiri.*

- Anlara bizden selāmumuz degür / Hem peyāmumuz bizüm **anlara** vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1336). [anlara, -a]*

anlar: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamir.*

- Ṣaru İsmāʿīl'e cümle söyledi / Yirin **anlaruñ** muʿayyen eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5564). [anlaruñ, -uñ]*

anlar: *"Onlar" üçüncü çoğul kişi zamiri.*

- Pīş-rev ġāfillerüñdür varalar / Tā varup **anlara** ḫaber vireler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5110). [anlara, -a]*
- Ḫiẕmetine cümlesi yüz sürdiler / **Anlara** taʿlīm idüp Ḳur'ān namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5976). [anlara, -a]*

anlar: *"Onlar" 3. çokluk şahıs zamiri.*

- Yüriyüp **anlar** temāşā eyledi / Beşḳarış ḫalḳına dönüp söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5288). [anlar,]*

anlar: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamiri.*

- Ḳarşu varup **anları** indürdiler / Ol müsāfir-ḫāneye ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2070). [anları, -ı]*

anlara: *"Onlar" üçüncü çokluk şahıs zamiri.*

- Ḫoş tesellī itdi **anlara** hemān / Ṣatdı Türkler her birin sīm ü zere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6269). [anlara, -a]*

anlara: *Ol kişi zamirinin yönelme hal ekiyle çekime girmiş hali onlara anlamında kullanılmıştır.*

- Ḳıl naṣīḥat **anlara** aġlamasun / Ḥasret odına ciger ṭaġlamasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5560). [anlara, --n, --lar, --a]*

anlara: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamiri .*

- Çün ṭoḳuz ay geçdise on gün-ile / Ḥaḳ teʿālā **anlara** itdi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5884). [anlara,]*

anları: *Onları.*

- Ṣāh Ḥasan ṣaḳladı **anları** oñat / Ṣāh Ḥasan'a virdi zehri ol Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 193). [anları,]*

añsuz: *Ansızın, birdenbire.*

- Ḳılıca uġradur **añsuzda** özin / Yolı uġradur kişiye geñsüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2037). [añsuzda, -da]*

añsuzın: *Ansızın, birdenbire.*

- Bir çocuġı **añsuzın** ṭutdı biri / Çañ daḳup aña ṣalıvirdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3018). [añsuzın,]*

ʿantāb: *Antep şehri.*

- Destūr aluban olur andan revān / Geldi ʿ**Antāb'a** bilesin sen i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1271). [ʿantāb'a, --a]*

anuñ: *Onun.*

- Ḥükm iderdi ʿāleme **anuñdı** cāh / Vardı Oġuz nesli ḳatında çoḳ emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6288). [anuñdı, -dı]*

anuñ: *Onun.*

- Ol ṭuran ʿavretden oldı bir oġul / Ḥāceti oldı **anuñ** gör ki ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [anuñ,]*
- Devlet **anuñ** irmedin aña ecel / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıla idüp ṣāliḥ ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5822). [anuñ,]*

anuñ: *O, işaret zamirinin ilgi eki almış biçimi.*

- Şimdi aḥibbāsı **anuñ** ṣaç götürür / Böyle erenler sözde teʾvīl getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5464). [anuñ,]*

anuñ: *Üçüncü teklik şahıs zamiri "o"nun ilgi eki almış hali.*

- Dirler-idi adına **anuñ** Güvenc / Faḳr silkinde ḳatı yimişdi renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4670). [anuñ, -nuñ]*
- Her gelen ayaḳlayup yüzin başar / Varmadın işige **anuñ** özin başar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5830). [anuñ, -nuñ]*

anuñ: *Üçüncü teklik şahıs zamirinin ilgi hal eki almış şekli.*

- Meskeni Tebrīz'de olurdı **anuñ** / Vaṣfını ẕikr ideyin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5477). [anuñ,]*

anuñ: *Onun, teklik üçüncü şahıs zamirinin ilgi durumu eki almış biçimi.*

- Anuñ içün yapdı ḫoş mesken laṭīf / Bir niçe yıl ḳıldı süknā ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [anuñ,]*

anuñ: *Hacı Bektâş-ı Velî'nin.*

- Üstine bıraġayın bu yuġuyı / Eylesün yuġı **anuñ** başın ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3607). [anuñ,]*
- Yüzini ben de ol erüñ göreyin / Ḫāk-i pāyine **anuñ** yüz süreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4769). [anuñ,]*

anuñ: *"O" işaret zamirinin tamlayan eki almış hali, onun.*

- Ḳara İbrāhīm ki Seyyid Ġāzī'nüñ / Şeyḫi-y-idi ẕikr olupdur biz **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5162). [anuñ,]*
- Göñli içinde böyle ṭutdı niyyetin / Ṣora kimdür bile **anuñ** ḥażretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5663). [anuñ,]*
- Bilsün işbu er durur **anuñ** ṣāḥibi / Bir vilāyet gösteriser ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6046). [anuñ,]*
- Üç bölükdür bir bölügi **anuñ** hemān / Cinnī şāhı oldı çāker bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6197). [anuñ,]*
- Terk-i fānī idüben gitdi aḫı / Ḳala **anuñ** oġlı daḫı Sulṭān Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6419). [anuñ,]*

anuñ: *Ol kişi zamirinin tamlayan eki almış hâli.*

- Adını virdi Çalab virmiş **anuñ** / Ṣanma kimse mišlini görmiş **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5143). [anuñ, -nuñ]*

anuñ: *3. tekil şahıs zamirinin tamlayan eki almış hali.*

- Ol üç oġlanuñ birisi kendünüñ / İtdi rıḥlet gitdi ṭāʿūndan **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5372). [anuñ, -nuñ]*

anuñ: *O" işaret zamirinin tamlayan eki almış hali, onun.*

- Ayağına uş ṭolaşdı itdügi / Ere maʿlūm durur **anuñ** n'itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5180). [anuñ,]*

anuñ: *" O" işaret zamiri(Allah).*

- Didi münkir bulmaya devlet felāḥ / Kim ḥarām olur ḳatında **anuñ** mübāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1022). [anuñ,]*

anuñ: *" O" işaret zamiri.*

- Var sekiz terki **anuñ** bilür Aḥad / Farḳı yoḳ aṣlı ʿabāṣī yā nemed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 127). [anuñ,]*

anuñ: *" O" işaret zamiri (Hacı Bayram Veli).*

- Ol da virdi Aḥmed-i Yesevī'ye / Tābiʿi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ bir **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 200). [anuñ,]*
- Cümle Türkistān'da dinmiş pīri **anuñ** / Atası **anuñ** Muḥammed Ḥanefī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 201). [anuñ,]*
- Siz erenlere selām itdi bu dem / **Anuñ** aluruz selāmın didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1285). [anuñ,]*

anuñ-çün: *Bu yüzden, Bundan dolayı.*

- Ol Muḥammed dü cihānıñ pertevi / Ḫalḳ **anuñ-çün** oldı ḫalḳ ol bihteri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 111). [anuñ-çün,]*

anuñ-çün: *Bu yüzden, bundan dolayı.*

- Bir ḳızum var gelmedi hergiz oġul / Şād degülem cān **anuñ-çündür** melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [anuñ-çündür, -dür]*

anuñ-içün: *Bu yüzden, bundan dolayı.*

- Anuñ-içün gelüben bunda eser / İşidüp tınmadılar bunlar ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2211). [anuñ-içün,]*
- Ḥażret-i Ḫūnkār anı sevĕr-idi / **Anuñ-içün** rāzına rāzdār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2680). [anuñ-içün,]*

anuñ-içün: *Ondan dolay, bu nedenle.*

- Anuñ-içün çekmeye var tā emek / Ḥācī Bektaş sizleri de idüp ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6280). [anuñ-içün,]*

anuñla: *O, işaret zamiri. Onunla.*

- Ḥürmetüñ arta **anuñla** yime ġam / Cinni şāhın itdi daʿvet ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6186). [anuñla,]*

aña: *" O" işaret adılı (zamir). Üçüncü tekil şahıs zamirinin yönelme eki almış hali.*

- Eyledi ḫoş ʿizzet ü ikrām **aña** / Ḫayli çoḳ iḥsān-ıla inʿām **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5362). [aña,]*

appak: *Bembeyaz.*

- Şöyle **abbaḳ** pür-ziyā bir yol durur / Söylenür efvāhda bu menḳūl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [abbaḳ,]*

ʿār: *Utanç duygusu, utanma, çekinme.*

- Bisleyüp ṭurursın evüñde niye / Yoḳ mıdur ʿ**āruñ** bu ilden bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [ʿāruñ, -uñ]*

ara-: *Aramak, bir şeyi bulmaya çalışmak, araştırmak.*

- Ḫorāsān mülkine irdi gör n'ider / **Arayuraḳ** ṭaġları nā-gāh bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6652). [arayuraḳ, -yu, -rak]*
- İmdi Yĕsī şehrini biz **araruz** / Der-be-der ḫāne-be-ḫāne ṣoraruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 616). [araruz, -r, -uz]*
- Ḫānedānına irerler Ḫˇāce'nüñ / **Araruz** dirler evüñ daḫı senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 619). [araruz, -r, -uz]*
- Ṭāliʿin Necm'in tamām oġlanlaruñ / **Arayup** ʿilm-ile bildüm anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2408). [arayup, -y, -up]*

- Arayup sürdi getürdi ḳatına / ʿArż ider Emircem'üñ ḫāżretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4649). [arayup, -y, -up]*
- Ṭaşra çıḳup **arayup** dervīşleri / Bulmadılar geşt idüben ol yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5255). [arayup, -y, -up]*

ara: *Bulmaya çalışmak.*

- Böyle diyüp aradılar der-be-der / Ḫāne-be-ḫāne **arar-iken** meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 618). [arar-iken, -r, -iken]*

ara: *Aramak, bir şeyi bulmaya çalışmak, araştırmak.*

- Köylü ḫalḳından gelenler arayu / **Arayu** arayu yoruldı ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1587). [arayu, -y, -u]*
- Köylü ḫalḳından gelenler **arayu** / Arayu **arayu** yoruldı ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1587). [arayu, -y, -u]*
- Ḳalḳdılar abdāllar eyvallāh diyü / Her biri bir yaña odun **arayu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2225). [arayu, -y, -u]*
- Çevre çāre **arayuban** bulmasa / Üç gün oruç ṭutuban ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6265). [arayuban, -yuban]*

ara: *Ara, iki şeyin ortası.*

- Ol **araya** baḫça olurdı yaḳın / Bir dıraḫt-ı sībe irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2010). [araya, -ya]*
- Birbirine ʿizz ü ḥürmet itdiler / Kibr ü kīni **aradan** götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6231). [aradan, -dan]*

ara: *Ara, iki şeyin ortası.*

- Didi gözci oluban itdüm naẓar / Şarḳ u ġarbuñ **arasın** gezdüm ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6138). [arasın, -sı , -n]*

ara: *1. İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, mesafe, iki şeyin arası. 2. İki vakit arasında zaman dilimi.*

- Ḥażretüñle rūşen iken bu cihān / **Aradan** olmaḳ dilersin uş nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5574). [aradan, -dan]*

ara: *-da/-de, içinde.*

- Ḫalḳ **arasında** ṭurup Ḫūnkār ıla / Ḳıldılar öyle namāzını bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3679). [arasında, -sı, -n, -da]*
- Kendüsi ol **arada** mehyā ḳılur / Ol vilāyet ḫalḳı anda cemʿ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5101). [arada, -da]*

ara: *(Bir şeyi) bulmaya çalışmak, elde etmeyi istemek, aramak.*

- Böyle diyüp **aradılar** der-be-der / Ḫāne-be-ḫāne arar-iken meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 618). [aradılar, -dı, -lar]*

- Ḫˇāce'nüñ evlerini **aradılar** / Tā ki āḫır matbaḫına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 621). [aradılar, -dı, -lar]*
- Ulu Abdāl Kiçi Abdāl yortdılar / Ol yöreyi **aradılar** ditdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2843). [aradılar, -dı, -lar]*
- Mollālar dört yañaya pes gezdiler / **Aradılar** nereyi ki sizdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3364). [aradılar, -dı, -lar]*

ara: *Aramak.*

- Köylü ḫalḳından gelenler **arayu** / Arayu **arayu** yoruldı ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1587). [arayu, -y, -u]*

ara: *Ara, iki şeyin arası // İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, mesâfe.*

- Gösterüp bir yir aña didi i yār / Mesken it bu **araya** eyle ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5364). [araya, -y, -a]*

ara: *(Söz konusu olan iki şeyde) Orta, beyn, mâbeyn // İki şey arasında bulunan, arada olan.*

- Çünki Ḫūnkār ol yire vardı görür / Çeç olup ḫarman bu **arada** ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2145). [arada, -da]*

ara: *Ara, orta.*

- Ehl-i faḳr ehl-i fütüvvet cemʿdi / Ol iki er **aradan** çün şemʿdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3059). [aradan, -dan]*

ara: *Ara, aralık, mesafe.*

- Sī ṣad u şaṣṭ tā ḫalīfe cemʿ idi / **Ara** yirlerinde Ḫūnkār şemʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [ara,]*

ara: *(Söz konusu olan iki şeyde) Orta, beyn, mâbeyn.*

- "Ḳābe ḳavseyn" **arasında** ol Resūl / Ḥażret-i Ḥaḳḳ'a bulur anda vuṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 121). [arasında, -sı, -n, -da]*
- Ṭaġ **arasında** gezer meslūb ıdı / Budalā vārdı gezerdi ṭaġları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6650). [arasında, -sı, -n, -da]*

ara: *"Ora" işaret zamiri.*

- Bursa tekvūrı-y-ıla barışdılar / ʿAhd idüben **arada** and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4268). [arada, -da]*
- Bu tekellüf **arada** niye gerek / Eyle terk bunı ki oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4631). [arada, -da]*

ara: *Ara, iç, orta.*

- Ḳılur iken ḫalīfeler cemʿ olup / Er **aralarında** hem-çün şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3669). [aralarında, -lar, -ı, -n, -da]*

ara: *Ara, arasında; iç, içinde; orta.*

- Arasından dişüñüñ ḫubz-ı siyāh / Çıḳarımadum didi olġıl āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3615). [arasından, -sı, -n, -dan]*

ara yirden: *Ortadan.*

- Ara yirden didi aña bir ʿazīz / Er bilür eri iy aṣḥab-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3932). [ara yirden,]*

aracık: *Mekan, yer, yurt, mahal, mesken.*

- Tā ki ṭoġru vardı Ḳurugölcük'e / Germiyān'dan ẕikr olan **aracığa** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4842). [aracığa, --a]*

aracuk: *Aralık, yer, mekan, mahal.*

- Ol bacılar söz dutuban vardılar / Her biri bir **aracuḳda** ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5124). [aracuḳda, -da]*

arada: *Orada.*

- Er ṣalup orayı mesken ḳılıcaḳ / Yurd idüben ol **arada** ḳalıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5424). [arada,]*

aradan götür: *Ortadan kaldırmak.*

- Küfri şirki aradan götürdiler / Ere ḳarşu hep īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 960). [aradan götür, --di, --ler]*
- Meclis olup anda ḫoş oturdılar / Heb ḥicābı aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3100). [aradan götür, --di, --ler]*

aradan götür: *Bertaraf etmek; ortadan kaldırmak, gidermek.*

- Himmet it kim bunlar īmān getüre / Küfri şirki aradan hep götüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 948). [aradan götür, --e]*

aradan götürdiler: *Aradan çıkarmak." Bir işi yapıp bitirmek.*

- Bunı diyüp geçüben oturdılar / Ḳīl u ḳāli **aradan götürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1359). [aradan götürdiler, --di, --ler]*

ʿ**arafāt:** *Mekke civarında hacıların arefe günü tevakkuf ettikleri mahal.*

- Dervīş ü miskīn yimeklige üşer / ʿ**Arafāt'da** şeyḫ bunı söyledügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6693). [ʿarafāt'da, --da]*
- Gör anı Bektaş görüp n'itmek diler / ʿ**Arafāt'da** şeyḫe şundı anı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [ʿarafāt'da, --da]*

ʿ**arafāt':** *Mekke civarında hacıların arefe günü tevakkuf ettikleri mahal, Mekke yakınında bir dağ.*

- ʿArafāt'a tā ki ḫüccācla gider / Vaḳfeye ṭurur-iken hem-rāhına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6691). [ʿarafāt'a, -a]*

ʿ**arafāt ṭaġı:** *Hac gereği olarak toplanıp vakfeye durulan Mekke'nin doğusundaki mukaddes dağ,.*

- Çille-ḫāne olduġı ṭaġ adına / ʿ**Arafāṭ Ṭaġı** dinür bil yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1760). [ʿarafāṭ ṭaġı,]*
- ʿArafāt Ṭaġı'ndaki ġār içre ol / Çille çekerdi meger ol pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2353). [ʿarafāt ṭaġı, --n, --da, --ki]*
- ʿArafāt Ṭaġı'nda çoḳ āteş yanar / Çevre alup niçe kimsene çü nār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3765). [ʿarafāt ṭaġı, --n, --da]*

arala: *Açmak, iki şey arasında açıklık oluşturmak.*

- Girdi dir selām ṣabāḥu'l ʿışḳ tīz / Pezveri **aralayup** oturdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1145). [aralayup, -yup]*

arala: *Aralamak II açmak.*

- Pezveri **aralayuban** oturur / Elini şol dem yuḳaru götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3343). [aralayuban, --y, --uban]*

aralık: *Ara, aralık, boşluk.*

- Başını ḳuyruġı üstine alup / Şöyle yatur ol **aralıġa** ṭolup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3489). [aralıġa, --a]*

ārām eyle: *Durup dinlenmek, nefeslenmek.*

- Ol gice evinde ārām eyledi / Çün ṣabāḥ oldı görüñ kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1975). [ārām eyle, --di]*

ārām eyle-: *Durup dinlenmek, nefeslenmek.*

- Vardı bir ḳalʿaya daḫı n'eyledi / Ḳorḳusından anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2814). [ārām eyle-, --di]*
- Gelicek elma-y-ıla gör n'eyledi / Ḳonubanı anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3040). [ārām eyle-, --di]*
- Bir yire ḳonup çü ārām eyledi / Yatuban ol gice gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4061). [ārām eyle-, --di]*
- Bir niçe gün ṭurup ārām eyledi / Er murādın aña inʿām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4089). [ārām eyle-, --di]*

ārām it-: *Durup dinlenmek, nefeslenmek.*

- Gelüben Ḳarayük'e ārām ider / Sevüci muḥiblere inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2350). [ārām it-, --er]*
- Girüben tekyeye ārām itdiler / Ḥażret erenlěri daḫı yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2880). [ārām it-, --di, --ler]*
- Yatuban ol gice ārām itdiler / İrtesi ṭurıncaġaz gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3366). [ārām it-, --di, --ler]*
- İtdiler ārām ol gün ol gice / Oldı ḫoş ṣoḥbet ne diyem kim nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3973). [ārām it-, --di, --ler]*

ārām kıl-: *Durmak, kalmak.*

- Var nišār içre birez ārām ḳıl / Hem olaruñ putların bed-nām ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2684). [ārām ḳıl-,]*
- Çün varur yirine ḫoş ārām ḳılur / Dürlü işler kendüden iẓhār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2887). [ārām ḳıl-, --ur]*
- Ol ḳaya üstine Ḫūnkār ḥażreti / Eyleyüp ārām ḳılurdı rāḥatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3595). [ārām ḳıl-, --ur, --dı]*
- Kendüsi döner gine taḫta gelür / Geçüben taḫtında çün ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4216). [ārām ḳıl-, --ur]*
- Ol gice bir köyde ārām ḳıldılar / Sīl ine irte geçĕvüz didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5044). [ārām ḳıl-, --dı, --lar]*
- Ḥācī Bektaş Ḳarayük'e gĕlicek / Mesken idüp anda ārām ḳılıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5026). [ārām ḳıl-,]*
- Çünki dönüben maḳāma geldiler / Bir niçe gün daḫı ārām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5501). [ārām ḳıl-, -dı, -lar]*

ārām ḳılur: *Durmak, kalmak.*

- Ṭoġrulup Aṣḥāb-ı Kehf'e dek gelür / Niçe gün anda daḫı **ārām ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1272). [ārām ḳılur, --ur]*

araya al-: *Kuşatmak, etrafını sarmak.*

- Cān acısı-y-ıla gör kim ejdehā / Ṣaltıḳ'ı araya aldı bir daha *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2820). [araya al-, --dı]*

ard-: *Arka, peş.*

- Hīç kesilměz idi **ardından** öküz / Ḫalḳ bilürler idi ol kimse henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [ardından, -ı, -(n)dan]*

ard: *Arka, peş.*

- Ben de **arduñdan** senüñ yitişürem / Sĕnüñ-ile ol bege bile varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3947). [arduñdan, -uñdan]*

ard: *Arka, geri.*

- Bir yeşil el perde **ardından** hemīn / Çıḳdı iy yār görmişüz anı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [ardından, -ı, -n, -dan]*
- İki ḳat eylĕdi ortadan büker / İncecik birini **ardından** diker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4361). [ardından, -ı, -n, -dan]*

ard: *Arka taraf, arka II peş.*

- Ṭuruñuz **ardınca** anuñ varalum / Ḳutlu yüzini ol erüñ görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1578). [ardınca, -ınca]*

ard: *"Art"; arka, geri.*

- Geçdi ḳoyın **ardına** tā döndere / Otlamaġa bir yañaya göndere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1431). [ardına, -ı, -(n)a]*
- Piş-revüñ der-ḥāl yüzi **ardına** / Döndi kimse uġramasun derdine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5153). [ardına, -ı, -(n)a]*

ardıç: *"Servigillerden, güzel kokulu yapraklarını kışın da dökmeyen, yuvarlak kara yemişleri ilaç olarak kullanılan bir ağaççık ".*

- Ḳıldı ol **ardıç** dibinde iʿtikāf / Erbaʿīn çıḳardı anda bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1586). [ardıç,]*
- Devecük **ardıç** dibine irişür / Öpüp elini er ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4230). [ardıç,]*

ardıl: *Dolanmak.*

- İki merkeb ḳovar ıdı birbirin / Birisi birine **ardılmış** yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3740). [ardılmış, --mış]*

ardına düş-: *Bir kimseyi tâkip etmek, peşinden veya yolundan gitmek, arkasına düşmek.*

- Süri şöyle düşdi şāhuñ ardına / Gördi çoban dir bularuñ derdi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1429). [ardına düş-, --di]*
- Nite ardına düşer giden erüñ / Bilmezem ne sırrı var bu ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1430). [ardına düş-, --er]*
- Döndi girü ol ḳoyuncuḳlar tamām / Ardına düşdi ḳamusı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1451). [ardına düş-, --di]*

ardınca: *(İyelik ve eşitlik hali eklerinin kalıplaşmasıyla) Arkasından, arkası sıra, peşinden.*

- Gönderür ol meclise irişdi çün / Bes ṭaʿām **ardınca** Mūsā şerbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 301). [ardınca,]*
- Ḳapuyı açubanı İdrīs girür / Fāṭıma da anuñ **ardınca** yürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1742). [ardınca,]*
- Pes tefaḫḫuş eyleyüp **ardınca** olur / Ḳandayıduġını ol putuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2690). [ardınca,]*
- Daḫı **ardınca** olur ol ṭaş revān / Şol ḳanatlı ḳuş gibi gider i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [ardınca,]*

- Götürüp ibrīġı **ardınca** gider / Ṣunuban ibrīġı gör nice ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4564). [ardınca,]*
- Kendüsi alubanı dutdı atı / İrdi **ardınca** hemān Ḫıżr ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4598). [ardınca,]*
- Sürdi bunlar da ḳovup **ardınca** tīz / Tā kilīsāya irişdi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5292). [ardınca,]*

ardınca: *Akabinde, sonrasında, ardından, peşinden.*

- Böyle diyüp öñce ol oldı revān / Çĕkilür **ardınca** ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2331). [ardınca,]*
- Geldi er **ardınca** Ḫūnkār'uñ bular / Buluşuban bile ḳıldılar ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5419). [ardınca,]*

arduc: *Ardıç, kışın yapraklarını dökmeyen ağaç veya ağaççıklar, andız. (juniperus communis).*

- Ḫırḳa Ṭaġı üstine dĕgin sürür / Ṭoġrı bir **arduç** dibine dek irür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1583). [arduç,]*
- Dir i **arduç** pürüñ ile ört beni / Ṣāfiʿ olup ḳurtaram yarın seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [arduç,]*
- Pes ol **arduç** ḳıbleye ḳarşu döner / Ḫūnkār üzre püri budaġı iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [arduç,]*

arduña: *Ardına.*

- Yüzüñ **arduña** senüñ dönsün didi / ʿĀlem içre işbu söz dinsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [arduña,]*

ʿ**arefe:** *Kurban Bayramından bir önceki gün.*

- Şeyḫ dir aña ki ʿ**arefedür** yine / Şimdi didi bizde bişiler bişer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [ʿarefedür, --dür]*

arı: *Saf, temiz, güzel.*

- Ṭolu bir hem-yān ıla **arı** ẕeheb / Gönderür hem-yānı bile anı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [arı,]*

arı: *Arı, saf, katışıksız.*

- Ṣıdılar Ḫūnkār'dan inen gevheri / İçi ṭaşı pāk-idi yavlaḳ **arı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4571). [arı,]*
- Arı ṣuyla cismin anuñ yudılar / Pāk kefen ṣarup yirine ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5827). [arı,]*

arı ol: *Temizlenmek, uzak olmak, kurtulmak.*

- Degme gözler görüben bilmez eri / Er gerek bile eri ola arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 762). [arı ol, --a]*

ʿārifān: *Arifler, aydınlar.*

- Bu ḳaṣīde luṭfuña şamil durur / ʿ**Ārifān** elfāżına ḳāyil durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 106). [ʿārifān,]*

arın: *Arınmak, temizlenmek, kurtulmak.*

- Ġıll u ġışdan kibr ü kīnden dir **arın** / Baʿd ez-ān andan yanuma gel görin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3541). [arın,]*

arḳa: *Sırt, arka.*

- Arḳasın yıpup ṣıġadı gözini / Böyle dir aña dönüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1446). [arḳasın, -sı, -n]*

arka: *Arka.*

- Bir nemed de **arḳasında** rengi ʿāc / Ḥācī Bektaş ṣofra virmiş hem çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [arḳasında, -sı, -n, -da]*

arka: *"ön"ün zıddı, geri.*

- Ḥaydar **arḳasına** inüp andan ṭurur / Hem daḫı Cebrā'īl eydür yā ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 186). [arḳasına, -sı, -n, -a]*

arḳa: *Arka, geri.*

- ʿAḳlın er ilerüden dirmek gerek / **Arḳasına** baʿd ez-ān varmaḳ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2036). [arḳasına, -sı, -n, -a]*
- Arḳasında var-ıdı bir pīrehen / Andan artuḳ yoġ-ıdı gūş it zi-men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3795). [arḳasında, -sı, -n, -da]*

arḳa: *Bir şeyin sırt durumunda olan yüzeyİ II Geri kalan bölüm.*

- Ḳolaçuḳ Sulṭān hemān irdi aña / **Arḳasını** eli-le vurdı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5127). [arḳasını, -sı, -nı, -]*

arḳası: *Sırt, arka tarafı.*

- Arḳası-y-ıla getürürdi odun / Yıġar ıdı bir yire ol dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2692). [arḳası-y-ıla, --y, --ıla]*
- Ṭaşır-ıdı **arḳası-y-ıla** ḫaṭab / Naṣīb almaḳlıġa ḫizmetdür sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2941). [arḳası-y-ıla, --y, --ıla]*

arḳası üzre: *Sırt üstü.*

- Yarılup dīvār hemān bir el çıḳar / Pes Güvenc'i **arḳası üzre** yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4762). [arḳası üzre,]*

arḳasın yıp-: *Sırtını sıvazlamak.*

- Yanına gelüben arḳasın yıpar / Himmet idübeni eylĕdi naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2735). [arḳasın yıp-, --ar]*
- Arḳasın yıpup niçe kez evliyā / Göñlegüm Receb dimiş-idi şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5393). [arḳasın yıp-, --up]*

arḳasın yıp: *Sırtını sıvazlamak.*

- Arḳasın yıpup gözini ṣıġadı / Uṣda bizden naṣībüñ alduñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1506). [arḳasın yıp, --up]*
- İlk gelen Sulṭān Cemāl Seyyid idi / Arḳasın yıpup cemālümdür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2242). [arḳasın yıp, --up]*
- Gözlerin ṣıġayup arḳasın yıpar / Himmet idüp eyledi ṣafā-naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2452). [arḳasın yıp, --ar]*
- Arḳasın yıpdı bilini baġladı / Ḳılıcın ḳuṣatdı işin ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4252). [arḳasın yıp, --dı]*

arḳasın yıpmış-ıdı: *Sırtını sıvazlamak.*

- Niçe kez er **arḳasın yıpmış-ıdı** / Hem Cemāl'üm diyü ṣan itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4828). [arḳasın yıpmış-ıdı, --mış, --ıdı]*

arkasın yire getür: *Arkasını yere getirmek, yenmek.*

- Hem senüñ ẕürriyyetüñüñ tā ebed / Arḳasın getürmeye yire Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4403). [arḳasın yire getür, --me, --y, --e]*

arḳasın yire getür: *Üstün gelmek, yenmek.*

- Kimse senüñ aṣlın arḳasın ebed / Yire getürmeye didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4251). [arḳasın yire getür, --me, --y, --e]*

arkasından: *Arka, art, peş.*

- Ṣalıvir Bĕyāmlu'nuñ deresine / **Arḳasından** melefesini yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3221). [arḳasından, -sı, -n, -dan]*

armaġa: *Armağan, hediye.*

- Yapışup yakasına def`ī hümām / **Armaġānum** bu durur alġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6187). [armaġānum, -+n, -+(u)m]*

armaġan: *Armağan, hediye II lütuf, yardım.*

- Ḥażretüñden bize gerek **armaġān** / Didi Aḥmed saña bir tuḥfe virem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6185). [armaġān,]*

armaġān vir-: *Hediye vermek II (bir yerden) hediye getirmek.*

- Dostlarına virdi ḫˇāce armaġān / Ol ḳadar bī-ḥad gelür iş dost aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5965). [armaġān vir-, -di]*

arpa: *Arpa.*

- Bir avuç **arpa** vü bir turva türāb / Cānuña sebeb ola didi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [arpa,]*

arpa: *Arpa, buğdaygillerden bir bitki.*

- Hem bir avuc **arpa** bile alalar / Aluban ḫāk-ile bile gĕleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1882). [arpa,]*
- Bir avuc **arpa** daḥı gĕtür bile / Ḫāk gelince o daḥı gelsün bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [arpa,]*
- Yayuban ṭoprāġı **arpa** ṣaçdı gör / Dönüben ṣu-y-ıla anı ṣuvarur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1888). [arpa,]*
- Arpa bitüben yeşil reng baġladı / Ḫˇāce Nūre'd-dīn işini ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1889). [arpa,]*
- Buġday **arpa** olmasa virmez ışıḳ / Bilürüz ki bu durur Bektaş'ı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [arpa,]*
- Didiler ki bu yatandur ṭaş pes / **Arpa** buġday ṣanma ki ṭaşdur yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [arpa,]*
- Arpa buġday ḳalmadı oldı ṭaş pes / Cümle ḫarman dānesi oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6252). [arpa,]*
- Ḫarman ıssı ḫarmanın gelüp deñer / **Arpa** buġday örtüsün ki aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6254). [arpa,]*
- Ḫiẕmete baḳup naẓar ki ṣaldılar / **Arpa** buġday mercimek paḳla ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6255). [arpa,]*

arpa: *Arpa.*

- Yayuban ḫāki ṣaçavuz **arpadan** / Ṣuvarıcaḳ sebze-reng olur biten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1883). [arpadan, -dan]*

arpa vü buġday u çavdar mercimek: *Arpa ve buğday ve çavdar, mercimek.*

- Arpa vü buġday u çavdar mercimek / Cemʿ iderler bir yire çeküp emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2139). [arpa vü buġday u çavdar mercimek,]*

ʿ**arş:** *Allah'ın dokuzuncu kat gökte tasavvur edilen kudret ve azamet tahtı.*

- İtdi naẓar ʿ**arş** ayaġına Resūl / Bir ʿaceb tāc aṣılupdur pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 125). [ʿarş,]*
- Hep vilāyet ḳanadını yayalum / ʿ**Arşa** dek yollarını baġlayalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1290). [ʿarşa, -a]*

- Pes vilāyet ḳanadını açdılar / Melekūtdan ʿ**arşa** degin geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1292). [ʿarşa, -a]*

ʿ**arş:** *Gökyüzü; dokuzuncu gök, göğün en yüksek katı.*

- Refref ile gitdi andan Muṣṭafā / İrdi ʿ**arşuñ** ayaġına müctebā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 120). [ʿarşuñ, -uñ]*

ʿ**arş:** *(Ar.) İslâm inancına göre göğün en yüksek katı, âlem tasavvurunda en yüksek nokta.*

- Yuḳaru baḳdı görür tā ʿ**arşa** dek / Aşaġı baḳdı görür tā ferşe dek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [ʿarşa, -a]*

ʿ**arş ayaġı:** *Allah'ın dokuzuncu kat gökte tasavvur edilen kudret ve azamet tahtının ayağı.*

- Ol zamānda yine gördüm işbu tāc / ʿArş ayaġında aşılmış reng-i ʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 133). [ʿarş ayaġı, --n, -da]*

arslan: *Aslan.*

- Arṣlana binüp yılan ḳamçı ider / Ḫażret-i Ḫūnkār'a ʿazm ider gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2959). [arṣlana, -a]*
- Ḥācī Bektaş'dan olınca ol ḫabīr / Burkaġın **arslāna** olup defʿī süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6211). [arslāna, -a]*
- Arslān ılanla gören ʿaḳlı şaşar / Çün ġażabla binüp **arslāna** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6213). [arslāna, -a]*
- Geldi dirler **arslāna** olmış süvār / Ḫoş yaḳın geldi ḳapuya ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6216). [arslāna, -a]*
- Cānlu **arslāna** binmek olmaya hüner / Cānsıza binmek gerekdür evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6218). [arslāna, -a]*

arslan: *Arslan.*

- İki **arşlan** kendüye itdi hücūm / Yimedi ḳayd çekmedi andan hümūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1202). [arşlan,]*

arslan: *Afrika ve Batı Asya'da yaşayan, dört ayaklı, yırtıcı, çok kuvvetli, kedi cinsinden memeli hayvan.*

- Bir ısızlıḳ yazıya uġrar yolı / Ol yolı ṭutmışdı **arslān** iy velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1200). [arslān,]*
- Birbirinüñ ḫāṭırın ṣoruşdılar / Ṭaşı **arslān** birle ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6230). [arslān,]*
- Kim vilāyetle yürütdi ṭaşı ol / İnüp **arslāndan** bıraḳdı elden ılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6227). [arslāndan, -dan]*

arslan: *Afrika ve Batı Asya'da yaşayan, dört ayaklı, yırtıcı, çok kuvvetli, kedi cinsinden memeli hayvan.*

- İkisi daḫı hemān ṭaş oldılar / Ḳalan **arslānlar** çün anı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1204). [arslānlar, -lar]*

arslan: *Afrika ve Batı Asya'da yaşayan, dört ayaklı, yırtıcı, çok kuvvetli, kedi cinsinden memeli hayvan; mec. Cesur ve yiğit kimse.*

- Arslān ılanla gören ʿaḳlı şaşar / Çün ġażabla binüp arslāna gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6213). [arslān,]*

ʿ**arşullāha:** *Allah'ın arşı, makamı.*

- Şöyle ḳuvvet-ile ṣıçradı ol er / İrdi ʿ**arşullāha** eyledi maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1296). [ʿarşullāha,]*

art-: *Fazlalaşmak, çoğalmak.*

- Artuban eksilmesün dir hergizin / Ṭaşuban dökülmesün dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1699). [artuban, -uban]*
- Artuban eksilmesün didi ol er / Ṭaşuban dökülmesün hem dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1710). [artuban, -uban]*
- Artuban eksilmesün didi ol er / Ṭaşuban dökülmesün dir ḫoş ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1719). [artuban, -uban]*

art-: *Art, arka, geri.*

- Düşdiler **artlarına** tā irdiler / İricek ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5256). [artlarına,]*

art-: *Artmak, çoğalmak.*

- Ḥürmetüñ **arta** anuñla yime ġam / Cinni şāhın itdi daʿvet ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6186). [arta, -a]*

art: *Fazlalaşmak, çoğalmak.*

- Ḥaḳ ḳatında **artısardur** rifʿati / Bir gögercin şekline girdük gelüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6119). [artısardur, -ısar, -dur]*

art: *Artmak, fazlalaşmak.*

- Ġam yime ki Rūm'a sulṭān olasın / Varduġınca **arta** seniñ devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6370). [arta, -a]*

art: *Çoğalmak, fazlalaşmak.*

- Ḥaḳḳ'a şükr it **arta** tā ki niʿmetüñ / Ẕākir ol ki **arta** ʿizz ü devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 86). [arta, -a]*

art: *Arka.*

- Öñce İdrīs daḫı Ḫūnkār yüridi / **Artlarınca** yüriyen Fāṭma idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1783). [artlarınca, -lar, -ı, -(n)ca]*
- Otlayu şulayu şıġır çĕkilür / Yap yap **artlarınca** Ḫünkār'a gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1946). [artlarınca, -lar, -ı, -(n)ca]*
- Geldi **artlarınca** ol üç yüz faḳīr / Yüz sürerler pāyine olup ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2980). [artlarınca, -lar, -ı, -(n)ca]*
- Artlarınca irdi Ḫūnkār ḥażreti / Gördi bunlar eylemezler ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3342). [artlarınca, -lar, -ı, -(n)ca]*

art: *Artmak, çoğalmak, fazlalaşmak.*

- Dünyāda Ādem görince ẓulmeti / İtdi efġān **artdı** ġāyet dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 147). [artdı, -dı]*
- Ḫalḳ içinde **artdı** anuñ ʿizzeti / Bī-ḳıyās oldı be-ġāyet ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 633). [artdı, -dı]*
- Bir yañadan **artdı** kāfir leşkeri / Yıḳdı müʾmin ilin aldı ṭavarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 710). [artdı, -dı]*
- Terk olınmaz çünki var durur işüñ / Nöbet ucından hem **artdı** teşvīşüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1938). [artdı, -dı]*

arta: *Artsın.*

- Ḫaḳḳ'a şükr it **arta** tā ki niʿmetüñ / Ẕākir ol ki **arta** ʿizz ü devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 86). [arta,]*

artça: *Arkadan II.Peşi sıra.*

- Elin öpüben ziyāret itdiler / Kimi öñce kimi **artca** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3952). [artca,]*

artık: *"Artık, bundan böyle" anlamında zarf.*

- Ṣaḳınuñ ceng ü cidāl eylĕmeñüz / **Artıḳ** eksik nestene söylĕmeñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2891). [artıḳ,]*

artuban eksilmesün: *Artsın eksilmesin anlamında dua.*

- Artuban eksilmesün didi aña / Ṭaşuban dökilmesün didi aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1561). [artuban eksilmesün,]*

artuk: *Artık, bundan böyle.*

- Ayṭoġmış olupdur eñ ulusı / **Artuḳ** olur cümleden hem bilüsü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4212). [artuḳ,]*

artuḳ: *...den fazla, ... den daha çok.*

- On biñ **artuḳ** ḥāżır-ıdı leşkeri / Ḳarşular yolda gelürken Ḫaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 661). [artuḳ,]*

artuḳ: *Artık, böylece, bundan sonra.*

- Virüben İsmāʿīl'e didi ilet / Bunda ne var daḫı **artuḳ** menzilet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3810). [artuḳ,]*
- Sizden **artuḳ** kimsenem yoḳ yoḳlaya / Ḫalḳ işige başuban ayaḳlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5810). [artuḳ,]*

artuk: *-den başka.*

- Arḳasında var-ıdı bir pīrehen / Andan **artuḳ** yoġ-ıdı gūş it zi-men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3795). [artuḳ,]*

artur: *Artmasını sağlamak, çoğaltmak, yükseltmek.*

- Daḫı **artur** şükr-ile Ḫaḳ ẕikrini / İşidüp daḫı ziyāde eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6763). [artur,]*

artur: *Artırmak, çoğaltmak.*

- Bu ḥicābdan diledi kim ḳurtara / Bunlaruñ ṣıdḳ-ıla şevḳin **artura** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2677). [artura, -a]*

artur: *Artırmak, çoğaltmak; arttırır, çoğaltır.*

- Bāḳī ḳalan cümle īmān gětürür / Müʾmin olup Ḫaḳḳ'a ṭāʿat **arturur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1043). [arturur, -ur]*

artur: *Şiddetlendirmek, daha etkili duruma getirmek.*

- Vaḳfını **arturuban** ābād ider / Ḥācī Bektaş rūḥını şāh şādider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5858). [arturuban, -uban]*
- Baġlayup bil **arturuban** ḫizmetin / Ol çırāġı aña virmişdi İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6171). [arturuban, -uban]*

arż: *Yer, yeryüzü, dünya.*

- Gün ṭoġup ṭolunduġı **arża** tamām / Yandurısarlar çırāġuñı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4405). [arża, -a]*

ʿarż: *Ar. Genişlik.*

- Ṣaḳalıyla yüzleri ʿ**arżı** daḫı / Bir zirāʿ-y-ıdı muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1098). [ʿarżı, -ı]*

ʿarż eyle-: *Sunmak, göstermek.*

- Ġam yime var pādişāhuñ ḳatına / Ḥālüñi ʿarż eylegil ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4241). [ʿarż eyle-, --gil]*
- Didi destūrdur sözüñ ʿarż eylegil / Her ne-y-ise maḳṣūduñı söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4673). [ʿarż eyle-, -gil]*

ʿ**arż eyle:** *Sunmak, göstermek, takdim etmek.*

- Ṣaru gelüběni girdi ḳatına / Ḥālini ʿarż eyledi ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1817). [ʿarż eyle, --di]*

ʿ**arż eyle:** *Sunmak, göstermek.*

- Ḥācetin ʿarż eyledi ḳıldı duʿā / El yüze sürübeni secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6677). [ʿarż eyle, --di]*

ʿ**arż it-:** *Arz etmek, sunmak.*

- İttifāḳan geldiler er ḳatına / Ḥāllerin ʿarż itdiler ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2202). [ʿarż it-, --di, --ler]*
- Gördiler Ḫunkār'umuñ dīdārını / ʿArz ider pes leşkerinüñ varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3087). [ʿarz it-, --er]*
- Gelgil iy ferḫunde-i ferruḫ-liḳā / ʿArż it bir ḫoş meʿānīden ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3783). [ʿarż it-,]*

ʿ**arż it-:** *Sunmak.*

- Yaʿnī kim kendü kemālin itdi ʿarż / İrgüre maḳṣūdına budur ġaraż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2388). [ʿarż it-, --di]*
- Arayup sürdi getürdi ḳatına / ʿArż ider Emircem'üñ ḥāżretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4649). [ʿarż it-, --er]*

ʿ**arż it-:** *Saygı ile anlatma, ifâde etme, bildirme. Lutfedip gösterme.*

- Geldi ol Sulṭān ʿAle'd-dīn ḳatına / ʿArż ider maḳṣūdını ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1662). [ʿarż it-, --er]*

ʿ**arż itdiler:** *Arz etmek, sunmak.*

- Ṭutdılar anuñ ʿazāsın ʿavret er / İtdiler Bektaş'a sulṭānlıġı ʿarż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6751). [ʿarż itdiler, --di, --ler]*

ʿ**arż ḳıl-:** *Bildirmek, söylemek, haberdar etmek.*

- Çün Bedaḫşān kāfiri ʿāciz ḳalur / Ḥāllerin varup tekūra ʿarż ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 852). [ʿarż ḳıl-, --ur]*

ʿ**arża ḳıl-:** *Sunmak, takdim etmek.*

- Yüz urup destūr vir dir ben ḳula / Ḥażretüñe maḳṣūdın ʿarża ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4672). [ʿarża ḳıl-, -a]*

ʿarż-ı ḥācāt eyle-: *İstekleri sunmak.*

- Ṣıdḳ-ıla Ḥaḳḳ'a münācāt eyledi / Nice dürlü ʿarż-ı ḥācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5611). [ʿarż-ı ḥācāt eyle-, -di]*

ʿarżı ḳıl-: *İstemek, arzulamak.*

- Virdiler destūr bir merkeb alur / Merkebe binüp sefer ʿarżı ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4841). [ʿarżı ḳıl-, --ur]*

arż-ı türkistān'da: *Türkistan toprakları.*

- Arż-ı Türkistān'da vardı bir ulu / Bir vilāyet ısı bir er baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 573). [arż-ı türkistān'da, --da]*

ārzū ḳıl-: *İstemek, arzulamak.*

- Kaʿbe'den oldı revān diñle eri / Ārzū ḳıldı Ḥażret-i peyġam-beri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1225). [ārzū ḳıl-, --dı]*

ārzūla: *Bir şeyi candan ve yürekten istemek, arzu etmek.*

- Virüñüz destūr sefer **ārzūlaram** / Luṭf idüp virüñ murādum dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4883). [ārzūlaram, -r, -am]*

aş: *Asmak, bir yere tutturmak.*

- Altı biñ yigit başın da kesdiler / Ol Bedaḫşān Ḳalʿası'nda **aşdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 676). [aşdılar, -dılar]*

aş: *Aşmak, geçmek.*

- İlkbahār eyyāmı şu ṭaşmış ıdı / Ṭaşġunı ḥadden ḳatı **aşmış** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1574). [aşmış, -mış]*

aş: *Aş, yiyecek.*

- Aḫşamın yimekligi çün **aş** urur / Yaġ almaġa küpecüge varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1703). [aş,]*
- Her ne ḳadar māl kim ḳılmışdı derc / **Aş** bişürüp er cānı-çün ḳıldı ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5792). [aş,]*

aş-: *Asmak ll takmak.*

- Tekye saḳfına altun ıla **aşdı** temīz / Ṣofra seccāde ʿalem altun çerāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [aṣdı, -dı]*

aş-: *Asmak, bir yere tutturmak.*

- Vire bir vaṣla ḳılup er himmeti / Tācı altun zencīrle **aşmışdı** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6027). [aşmışdı, -mış, -dı]*

aşa: *Aşağı.*

- Ḫˇāce'nüñ maṭbaḫı bacasında tīz / **Aşa** ḳodılar ol eti iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 609). [aṣa,]*

ʿaşā: *Asa: El değneği.*

- At ʿ**aşāñı** ḳanda düşer-ise ol / Yurduñ oldur varubanı anda ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4876). [ʿaṣāñı, -ñı]*

ʿaşā: *Dervişlerin ellerinde tuttukları değnek.*

- Atdı ʿaṣāyı ʿ**aṣā** perrān olur / Maʿnī yüzinden eri naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4886). [ʿaṣā,]*

ʿaşā: *Değnek, baston.*

- Atdı ʿ**aşāyı** ʿaṣā perrān olur / Maʿnī yüzinden eri naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4886). [ʿaṣāyı, -y, -ı]*

ʿaşā: *Asa, değnek, baston.*

- Depesin delüp ʿ**aṣā** evran olur / Ḳorḳusından ol keşiş bī-cān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4890). [ʿaṣā,]*
- Geydi naʿlīn eline aldı ʿ**aṣā** / Ḳarşu vardı ʿizzet-ile ḥazrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6018). [ʿaṣā,]*

aşaġa: *Alt, aşağı.*

- Yaşarup yapraḳlanup çiçek virür / **Aşaġa** baḳubanı Ṣaru görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2018). [aşaġa,]*
- Açdı bir kepeng gördi nerdübān / Nerdübāndan **aşaġa** indi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3276). [aşaġa,]*

aşaġa: *Aşağı, aşağı taraf.*

- Döndi Ḫunkār dir Ṣaru yirüñde ṭur / Ben n'iderem **aşaġadan** anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [aşaġadan, -dan]*

- Silkdi Ḫūnkār ḥażreti yuḳarudan / Direr idi Ṣaru da **aşaġadan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2025). [aşaġadan, -dan]*

aşaġa vü yuḳaru: *Aşağı yukarı II.Yaklaşık olarak.*

- Bir oḳ atım **aşaġa vü yuḳaru** / Ḳurbaġası oranuñ iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3106). [aşaġa vü yuḳaru,]*

aşaġası: *Aşağı.*

- Ol çayuñ yuḳarısı **aşaġası** / Heb ḳamu ne var-ısa ḳurbaġası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3108). [aşaġası,]*

aşaġı: *Aşağı; alt taraf.*

- Yuḳaru baḳdı görür tā ʿarşa dek / **Aşaġı** baḳdı görür tā ferşe dek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [aşaġı,]*

aşaġı: *Bir şeyin alt bölümü, zir, yukarı karşıtı.*

- Yarusı **aşaḳaya** aḳdı gider / Ṣu geçid virdi bular da gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5067). [aşaḳaya, --y, --a]*

aşaġı geç-: *Aşağı geçmek II.Erimek(Mide için).*

- Bir şīşe ḳattāl zehr virdük içer / Biz didük kim içi aşaġı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [aşaġı geç-, --er]*

āsān: *Kolay.*

- Dir bu erüñ sözine virmeñ cevāb / Hem ḳatı **āsān** müşkil nā-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2483). [āsān,]*

āsānı: *F. kolay.*

- Dir Külü Ḫan müşkili **āsānı** ne / Bize bildür bilelüm anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2484). [āsānı,]*
- Didi **āsānı** budur ol dem keşīş / İmtiḥān itmĕge bulavuz bir iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2485). [āsānı,]*

ʿasel ü māst: *Bal ve yoğurt.*

- Pezver ṣofra ʿādetini ibtidā / ʿAsel ü māstdan getürmek iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2067). [ʿasel ü māst, --dan]*
- ʿAsel ü māst vardur illā nān yoḳ / N'idelüm hīç bilmezem iy gönli ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2076). [ʿasel ü māst,]*

aṣfiyā: *Ar. Yüreği pak, mesleği temiz olanlar.*

- Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Ser-firāz-ı etḳıyā vü **aṣfiyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1329). [aṣfiyā,]*
- Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Pīşvā-yı etḳıyā vü **aṣfiyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4034). [aṣfiyā,]*

aṣfiyā: *Saf ve temiz, hâlis, her türlü kötülükten arınmış kimseler.*

- Ḥāżret-i Ḫūnkār şāh-ı evliyā / Tācdār-ı **aṣfiyā** vü etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5453). [aṣfiyā,]*

aṣḥāb: *Hazret-i Peygamber Aleyhisselâtü ve's-selâm Efendimizi görüp şeref-i sohbetleriyle teşerrüf etmiş olan müminler.*

- "Cismike cismī" didi añla hemān / Çünki **aṣḥāb** anlara itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 171). [aṣḥāb,]*
- Aṣḥāb otururdılar hep ṣaġ u ṣol / Ḥażret-i Aḥmed buyurur Selmān'a pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 174). [aṣḥāb,]*

aṣḥāb: *Hz. Muhammed'in arkadaşları, onun sohbetinde bulunan Müslümanlar.*

- Hep kerāmet ıssı **aṣḥābı** ile / Gelmez-idi anlaruñ vaṣfı dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 576). [aṣḥābı, -ı]*

aṣḥāb-ı kehf'e: *Hristiyanlığın ilk dönemlerinde, Kıtmir adındaki köpekleriyle birlikte, Hristiyanlara baskı yapan hükümdardan kaçarak sığındıkları bir mağarada üç yüz küsur sene uyuduktan sonra hiçbir şeyin farkına varmadan tekrar uyandıkları rivâyet edilen yedi kişi (Yedi Uyurlar) [Hâdise Kur'ân-ı Kerimde de geçmektedir].*

- Ṭoġrulup **Aṣḥāb-ı Kehf'e** dek gelür / Niçe gün anda daḫı ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1272). [aṣḥāb-ı kehf'e, --e]*

aṣḫab-ı temīz: *Temizlik sahibi.*

- Ara yirden didi añа bir ʿazīz / Er bilür eri iy **aṣḫab-ı temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3932). [aṣḫab-ı temīz,]*

aṣhab-ı temīz: *Salih kimselerden.*

- Kim vilāyet ehli durur bu ʿazīz / Ululardandur key **aṣḫāb-ı temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3960). [aṣḫāb-ı temīz,]*

aṣḫābu't-temīz: *Temiz Ashab. II. Hz. Muhammed zamânında yaşamış, onu görmüş ve sohbetinde bulunma şerefine ermiş kimseler, sahâbe.*

- Rūm fetḥi üc kez oldı iy ʿazīz / Böyle ẕikr eylĕdi **aṣḫābu't-temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1595). [aṣḫābu't-temīz,]*

- Hem Resūl Baba birisi de ʿazīz / Ululardan idi **aṣḥābu't-temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2248). [aṣḥābu't-temīz,]*

ʿāṣī: *(Ar.) Başkaldıran, itaatsiz, serkeş, isyankâr; günahkâr.*

- Çün vilāyet pençesin urdı baña / ʿ**Āṣī** olursam gördüm alur cānumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6143). [ʿāṣī,]*
- Şāha ʿ**āṣī** pādişāhdur başına / Çünki Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn-i emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6304). [ʿāṣī,]*

ʿāṣī: *Baş kaldıran, isyan eden.*

- Gerçi ḳılıç eri ḳopdı pehlivān / Līki şāha ʿ**āṣīdür** eller urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6301). [ʿāṣīdür, -dür]*

ʿāṣī ol-: *Asi olmak, baş kaldırmak.*

- Varmış ʿOšmān nām bir oġluñ civān / Baña ʿāṣī oluban urmış ilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6308). [ʿāṣī ol-, -u, -ban]*
- Şāha ʿāṣī olana gerek ölüm / Mānīʿ olma ḳuluma ṭutsun anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6309). [ʿāṣī ol-, -a, -na]*
- Ḥaḳ'dur ammā oñaran āḫir işi / Şāha ʿāṣī olamayuz yürü var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6317). [ʿāṣī ol-, -a, -ma, -yuz]*

ʿāşık: *'âşık: Sevgili'ye gönül bağı ile bağlanmış kimse.*

- Şaru Şaltıḳ didi kim iy ʿ**āşıḳān** / Ḳatı buñaltdı beni ejder ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2841). [ʿāşıḳān, -+ān]*
- Şorı ḥisāb yoġ-ımış / ʿ**Āşıḳlaruñ** cānından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3713). [ʿāşıḳlaruñ, -lar, -uñ]*
- Şeyḫ ne mürīd muḥibb ʿ**āşıḳ** nedür / Burada ẕikr it baña lāyıḳ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [ʿāşıḳ,]*
- Şeyḫ mürīd muḥibb ʿ**āşıḳ** kim durur / Yaʿnī ol adlara kim lāyıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [ʿāşıḳ,]*
- ʿĀşıḳ ol ḳızdur o remzi görüben / Ol sıruñ ġavrine ol dem irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [ʿāşıḳ,]*
- Aç gözüñ ʿ**āşıḳ** yine cānuñ uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5973). [ʿāşıḳ,]*

ʿāşık: *Allah'a/sevgiliye gönül bağı ile bağlanmış kimse.*

- Burhān adlı bir muḥibb er ʿ**āşıḳı** / Evliyānuñ cān u dilden şādıḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5015). [ʿāşıḳı, -ı]*

ʿāşık: *(Ar.) Allah'a, sevgiliye gönül bağı ile bağlanmış kimse.*

- Tañrı ḥāżır er ḥāżır / Diyip ṭuran ʿ**āşıḳlar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3714). [ʿāşıḳlar, -lar]*

ʿāşıḳ: *(Ar.) Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun.*

- Evliyā ʿ**āşıḳları** dīẕārını / Görmege terk itdiler hep varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2060). [ʿāşıḳları, -lar, -ı]*
- Evliyā ʿ**āşıḳları** er ḳulları / Medḥini ẕikr ider idi dilleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2194). [ʿāşıḳları, -lar, -ı]*
- Evliyā ʿ**āşıḳları** işidüben / Cān u dil ol ḥubb ıla cūş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2953). [ʿāşıḳları, -lar, -ı]*

ʿāşıḳ ol: *Âşık olmak: Aşka tutulmak, yoğun sevgiye kapılmak, bağlanmak.*

- Bildi ḫatun ʿāşıḳ olmış gör n'ider / Ṣaldı ḫādim viribir ol araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 351). [ʿāşıḳ ol, --mış]*

āşikār: *(Ar.) Apaçık, belli.*

- Oġlına ḳaldı o giceden hemīn / Müddet ile ḥamli oldı **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 320). [āşikār,]*
- Müddet ile ḥamli oldı **āşikār** / Sulṭān İbrāhīm bilüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 396). [āşikār,]*
- Eyledi irşād ṭarīḳın **āşikār** / Şeyḫ Loḳmān'uñ vilāyetin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6668). [āşikār,]*
- Keşkül ü kepçe vü ḳaşıḳ her ne var / Ḳıymeti olmışdı neyse **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 592). [āşikār,]*
- Dīniñüz ulusın idüñ iḫtiyār / Her ne dirsem aña uyuñ **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 942). [āşikār,]*
- İstediklerince dirdi ıssı var / Olısardur bir gün ıssı **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1111). [āşikār,]*
- İnüben yirinde eylĕdi ḳarār / Gör nice oldı kerāmet **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1156). [āşikār,]*
- Her biri bir yirde eylĕdi ḳarār / Bir daḫı emr oldı bundan **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1593). [āşikār,]*
- Geñlik itmişdük bugün yolda şikār / Ḳaba andan ṭamlamış ḳan **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1843). [āşikār,]*
- Siḥre ḥaml idüp didiler kim ne var / Ṭaş oldı-sa bu çeçler **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2153). [āşikār,]*
- Bir iki gün ḳıldılar anda ḳarār / Ol yir ol mülkde muʿayyen **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2750). [āşikār,]*
- Āḫirü'l-emr öyle oldı **āşikār** / Şöyle ẕikr olmış durur iy nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2899). [āşikār,]*
- Gel bu yaña iy ʿazīz-i baḫt-vār / Gör vilāyet nice oldı **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3474). [āşikār,]*
- Ġāzīler sulṭānı oldı **āşikār** / Feṭḥ ü nuṣret dāʾim oldı aña yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4450). [āşikār,]*
- Örü ṭurdı dört yaña ḳıldı naẓar / Ḳarayük Ḳızılca Ḫalvet **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4775). [āşikār,]*
- Diñle imdi Ḫācī Bektaş Ḫūnkār / Öldüginden şoñra ʿālemde **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5739). [āşikār,]*
- Ṭurdı ḳırḳ gün anda ḫalvet eyledi / Ḳırḳ birinci gün olıcaḳ **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6076). [āşikār,]*
- Ḥaḳḳ'a lāyıḳ nişe ʿamel ḳılasın / Böyle dise Şeyḫ Aḥmed **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6082). [āşikār,]*

āşikār: *Açık, belli.*

- Diñle imdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Öldüginden soñra ʿālemde **āşikār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5748). [āşikār,]*

āşikār eyle: *Meydana çıkarmak, görünür kılmak. II. Birçok yeri gezmek.*

- İtdi bir müddet o yirlerde ḳarār / Eyledi niçe vilāyet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1208). [āşikār eyle, --di]*

āşikār it-: *Ortaya koymak, meydana çıkarmak, belli etmek.*

- İdeler andan çırāḳ ola münīr / Her yañası ola anuñ müstenīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3437). [āşikār it-, --e, --ler]*
- Ol daḫı ḥālini didi her ne var / Maḳṣūdı nĕ-y-ise itdi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3943). [āşikār it-, --di]*

āşikār kıl: *Açıklamak, belli etmek.*

- Dön girü ol geldügüñ meclise var / Ḳıl olara olan işi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1335). [āşikār ḳıl,]*

āşikār ḳıl: *Ortaya çıkarmak, belli etmek.*

- Ḥācī Bekdaş āşikār ḳılmış durur / Ḥācī Bektaş kim durur digil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6713). [āşikār ḳıl, --mış]*

āşikār kıl-: *Açıklamak, belli etmek.*

- Eyleyüp bulmışdı Rūm'da iştihār / Ḳıldı çoḳ dürlü kerāmet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2444). [āşikār ḳıl-, --dı]*

āşikār ḳıl-: *Ortaya çıkarmak, belli etmek.*

- Gine bir gün ol ʿazīz-i baḫt-vār / Gör Saʿīd ne sırrı ḳıldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3709). [āşikār ḳıl-, --dı]*

āşikār ol-: *Ortaya çıkmak.*

- Ehl-i İslām umaruz bunda gele / Sırrumuz ol vaḳt āşikār ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3288). [āşikār ol-, --a]*
- Şola baḳdı tā be-maşrıḳ her ne var / Cümle maḫlūḳāt oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3579). [āşikār ol-, --dı]*
- Serpdi seccādeyi Ḫūnkār çün i yār / Oldı altından bir genc āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3822). [āşikār ol-, --dı]*
- Daḫı öñ maʿlūm degüldi ol mezār / Olmamışdı Rūm içinde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4466). [āşikār ol-, --ma, --mış, --dı]*

- Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ki var / Oldı ʿahdinde mezārı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5029). [āşikār ol-,]*

āşikār ol: *Ortaya çıkmak.*

- Çıḳuban oldı hemān-dem āşikār / Gördi Şeyḫ Loḳmān anı mesrūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6679). [āşikār ol, --dı]*

aşıl: *Asılmak, asılı olmak.*

- İt gibi biri biriyle ḫırlasun / Ol **aşılu** eti çeksün hem yisün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 624). [aşılu, -u]*

asıl-: *Asılmak.*

- Ol zamānda yine gördüm işbu tāc / ʿArş ayaġında **aşılmış** reng-i ʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 133). [aşılmış, -mış]*

asıl ṭoġan: *Seyyid Cemâl Sultan'ın evladının ismi.*

- Ṭoġdı bir oġlı adı **Aşıl Ṭoġan** / Key ḳatı erliklü er ḳopdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [aşıl ṭoġan,]*

aşılu: *Asmak, bir yere tutturmak.*

- Aşıludur anda gördiler eti / Gör nice gösterdi Ḫ̃āce ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 622). [aşıludur, --dur]*

aşılupdur: *Asılı konumda olmak.*

- İtdi naẓar ʿarş ayaġına Resūl / Bir ʿaceb tāc **aşılupdur** pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 125). [aşılupdur,]*

āşinā ola: *Tanıdık olmak, bilinen olmak.*

- Dek ṭururken tāc andan başına / Gelüben anuñla ola āşinā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1135). [āşinā ola, --a]*

āsitāne: *Kapı, eşik.*

- Ḳırşarı'nda ol ḫo Bektaş-ḫānedür / Ḳaya Tekyesi bir **āsitānedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3098). [āsitānedür, -dür]*

āsitāne: *Dergâh.*

- Mesken idüp **āsitāne** bünyādın / Eyleyüp ʿālemde çıḳardı adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4639). [āsitāne,]*
- Yapdı hem bir **āsitāne** key laṭīf / Mesken itdi ehl-i faḳra ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5312). [āsitāne,]*
- Āsitāne yap maḳām it burayı / Bunda olmaḳ saña vü bize eyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5366). [āsitāne,]*
- Āsitāne yapuban ḳıldı maḳām / Konya ḫalḳı ḳıldı ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5368). [āsitāne,]*

āsiyāb: *Değirmen, su değirmeni.*

- Āsiyāba gönderilmişdür taḫīl / Ögünüp gelmedi henüz şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2075). [āsiyāba, -a]*

ʿ**aşk:** *'aşk, candan sevme, gönül verme.*

- Bu vefāt-nāme de irdi āḫire / Vir ṣalavāt ʿ**aşḳ-ıla** peyġām-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5737). [ʿaşḳ-ıla, --ıla]*
- Şāh vilāyet ʿ**aşḳına** eyle himmetüñ / Böyle diyüp itdi ʿOšmān çün niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6368). [ʿaşḳına, -ı, -n, -a]*

ʿ**aşk eyle-:** *Aşık etmek, delicesine savmak.*

- Bunlara ʿaşḳ eyleyüp virdi selām / Ne ṭururšın diyü feṯḥ itdi kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5049). [ʿaşḳ eyle-,]*

ʿ**aşk odı-:** *Aşk ateşi.*

- Şerḥ ideyin ʿaşḳ odına yanasın / Çünki bir gün Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6237). [ʿaşḳ odı-, -na]*

ʿ**asker:** *Asker, ordu.*

- Ḫoş Külü Ḫan'ı Müsülmān eyledi / ʿ**Askeriyle** ehl-i īmān eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4345). [ʿaskeriyle, -i, -y, -le]*

ʿ**asker:** *Ar. Asker.*

- Naḳldür Ḳaradeñiz urmasa mevc / Daḫı ʿ**asker** yürimese fevc fevc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2756). [ʿasker,]*

ʿ**aşḳ-ı ḫaḳ:** *Allah'ın aşkı.*

- Ḫaḳḳ'a tekbīr itdi ḳıbleye dönüp / ʿAşḳ-ı Ḫaḳ'la urdı semāʿ anda tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6087). [ʿaşḳ-ı ḫaḳ, -la]*

ʿ**aşḳına:** *...in sevgisi için.*

- Ol imām-ı heştümīnüñ ʿ**aşḳına** / Ḳubbeyi āḫir ide baḳ şāh ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5767). [ʿaşḳına,]*

aşl: *Asıl, esas, temel.*

- Bu ḳażiyye **aşlını** ẕikr ideyin / Dut ḳulaḳ **aşlını** anuñ diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4043). [aşlını, -ın, -ı]*

aşl: *Asıl, öz.*

- Çāker olsun her muḥible **aşluña** / Ḳaraca Aḥmed cinni ammā çün görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6191). [aşluña, -uñ, -a]*

aşl: *Soy, nesep.*

- Şöyle ḳılam ulu senüñ neslüñi / Tā be-Mehdī ulu ḳılam **aşluñı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4239). [aşluñı,]*

aşl: *Asıl, esas, gerçek.*

- Aşlına girü anı ḳavuşduruñ / Techiz ü tekfīn erkānın görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2344). [aşlına, -ı, -na]*

aşl: *Asıl, kök, temel.*

- Kimse senüñ **aşlın** arḳasın ebed / Yire getürmeye didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4251). [aşlın, -ın]*

aşl: *Kaynak, kök, soy, köken.*

- Didi ben āl-i Resūl'üñ **aşlıyam** / Hem ʿAliyyü'l-Murteżā'nuñ nesliyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1367). [aşlıyam, -ı, -y, -am]*

aşl: *Asıl, esas, temel, kök; mec. Hakikat.*

- Cümlenüñ **aşlını** idelüm beyān / Rāstın eydüp ḳatmayalum hīç yalan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 109). [aşlını, -ı, -n, -ı]*

aşl: *Ar. Bir şeyin kendisi; öz.*

- Aşlı ne yā ḳurı ḳamışda şeker / Seng-i ḥārā içre bulunur güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 92). [aşlı, -ı]*
- Bu çerāġuñ **aşlı** bu ki idem beyān / Diñle imdi ḫırḥa aḥvālin ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 151). [aşlı, -ı]*
- Bu ḳarañlıḳ **aşlı** ol ki söyledüm / Ḥażretüñe küllīsin şerḥ eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 877). [aşlı, -ı]*

- Ol rumūz kim anda olur bilesiz / **Aşlı** oldur andan olur iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [aşlı, -ı]*
- Key ulu-zāde-y-idi **aşlı** şerīf / Pāk mısmıl idi ġāyetde ʿafīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1672). [aşlı, -ı]*
- Bilmezüz dĕlü midür yā ṣarʿı var / İş işler kim ne **aşlı** ferʿi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [aşlı, -ı]*
- Ḥācī Bektaş-ı Velī durur adı / Ḫorāsān'dan olur **aşlı** bünyādı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2612). [aşlı, -ı]*
- Balı Şeyḫ oġlı durur ol keşişüñ / Böyle meẕkūr durur **aşlı** bu işüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [aşlı, -ı]*

aslâ: *"Hiçbir şekilde" anlamında kullanılan durum zarfı.*

- Sen didüñ öküzlerüñ gözlĕmezem / Sözüñi **aṣlā** ḳabūl eylĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1998). [aşlā,]*
- Hiç ziyān kendüye **aşlā** irmedi / Ol aġu hergiz mażarrat virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2624). [aşlā,]*
- Aluban andan başına ide tāc / Görmeye **aşlā** ziyāndan inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4364). [aşlā,]*
- Ṣuçumuz erlik ile bağışlañuz / Ḥācī Bektaş itmedi **aşlā** ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6259). [aşlā,]*
- Līki tekye içre **aşlā** kimse yoḳ / Kim gele tekyeye dirken ey ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [aşlā,]*
- Eylemezdi **aşlā** ʿizzet cāhile / Durduġınca dursun ol şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6428). [aşlā,]*

aşlah: *Ar. Daha, pek iyi, salih.*

- İy fenā ehli işit **aşlaḫ** kelām / Var durur temšīl hem destān be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [aşlaḫ,]*

aslan: *Aslan.*

- Aşlana binüp yılandan tāziyān / Üc yüz abdāl ıla geldi bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2963). [aşlana, -a]*
- İndi **aşlandan** ider miskinligin / Bildi kim Ḫūnkār ulu erdür yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2976). [aşlandan, -dan]*

aşlı: *Soy.*

- Siz ne yirdensiz yā kimüñ **aşlısız** / Atañuz kimdür yā kimüñ neslisüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1362). [aşlısız, --sız]*

aslı: *Arapça. 1. Kaynak, kök, başlangıç noktası, mebde, menşe. 2. Gerçek, hakîkat. 3. Soy, nesep. 4.Bir şeyin bizzat kendisi, zâtı.*

- Var sekiz terki anuñ bilür Aḥad / Farḳı yoḳ **aşlı** ʿabāṣī yā nemed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 127). [aşlı, -ı]*

aslı: *(bir şeyin) aslı, kaynağı, gerçeği.*

- Ḥācı Bektaş tācı **aşlın** şerḥ idem / Şemʿ ü mıḳrāż ḫırḥa daḫı hem ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 108). [aşlın, -n]*
- ʿAcze vardı döndi Ḫūnkār söyledi / Ḥāl **aşlın** aña tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3409). [aşlın, -n]*

aşlı: *Asıl, doğru, gerçek.*

- Fāṭıma'dan çün bu remzi gördiler / **Aşlı** bu remzün ne diyü şordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [aşlı,]*

aşl-ı neseb: *Soyun kaynağı.*

- Her birinüñ aşl-ı nesebin beyān / Nicesi geldi ider-isem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4822). [aşl-ı neseb, --in]*

aşlı yoḳ: *Asılsız.*

- Aġlamaġuñ **aşlı yoḳ** didi tekūr / Gün yüzin gösterüñüz oldur fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 862). [aşlı yoḳ,]*

aşlını: *Asıl, doğru, gerçek.*

- Bunları görince Aḥmed ber-kemāl / Her birinüñ **aşlını** itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 144). [aşlını,]*
- ʿAlleler Şırtı'na yaḳın irdiler / Bu ḫaber **aşlını** böyle virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2964). [aşlını,]*
- Bu ḳażiyye **aşlını** ẕikr ideyin / Dut ḳulaḳ **aşlını** anuñ diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4043). [aşlını,]*

aşlı-y-ılan: *Aslı ile (Temeli, özü ile).*

- Mollā Ḫūnkār'a bu iş maʿlūm olur / **Aşlı-y-ılan** ḥālini küllī bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4065). [aşlı-y-ılan,]*

aşlu-: *Asılı, asılmış.*

- Munḳaṭıʿ ola vü şoñra **aşluñuz** / Bāḳīsin Allāh bilür bilmez eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6384). [aşluñuz, -ñuz]*

aşlü'l-uşūl: *Esasların esası. II Allah'a iman.*

- Ol velīler ḳuṭbı ol **aşlu'l-uşūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 236). [aşlu'l-uşūl,]*

ʿ**aṣr:** *(Ar.) Yüzyıl.*

- ʿAṣr vaḳti-di semāʿ ḳalḳmış-ıdı / Her ne var dervīş cemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5158). [ʿaṣr,]*

ʿaṣr: *İkindi vakti.*

- ʿAṣra dek ol yirde eylĕdi ḳarār / Gördi iñende özi Ḫūnkār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3682). [ʿaṣra, -a]*
- ʿAṣr vaḳti daḫı hem olmış-ıdı / Ol ʿazīz anda sürüp gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4576). [ʿaṣr,]*

ʿaṣrı ḳıl-: *İkindi namazını kılmak.*

- Ḳıluban ʿaṣrı hemāna ġayb ider / Ḳıldı Saʿīd Mekke'de gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3683). [ʿaṣrı ḳıl-, --uban-ı]*

aṣṣı it-: *Fayda vermek, işe yaramak.*

- Gördi tedbīr aṣṣı itmedi aña / Bildi ki taḳdīr imiş öñden ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 673). [aṣṣı it-, --me, --di]*

aṣṣı ḳıl-: *Yarar sağlamamak.*

- Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itmeyince er işi / Aṣṣı ḳılmaz aġlayup dökmek yaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5699). [aṣṣı ḳıl-, -maz]*

at: *Binek, yük ve koşu amacıyla yetiştirilen ve beslenen evcil hayvan.*

- Atumuz dir anda derlĕdi hemān / Ol çañı üstlerine atdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3029). [atumuz, -umuz]*

at: *Atmak.*

- Çıḳarur birin birin ṭaşra **atar** / Tā ki çıḳardı ḳamusın ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5171). [atar, -ar]*

at: *Atmak, fırlatmak.*

- Çünki müʾmin leşkerin ṭaġıtdılar / Ḥaydar'ı kemend **atuban** ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 672). [atuban, -uban]*
- Ol putı **atmış** oda yanmış tamām / Eylemiş kendüsi od içre maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2702). [atmış, -mış]*

at: *At.*

- Ḫıżr'uñ **atı** başduġı yir oldı iz / Şimdi de anda muʿayyen iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [atı, -ı]*

- Çekdi **atı** başın ol ʿālī-cenāb / El urup giderdi yüzinden niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5681). [atı, -ı]*
- Çünki İsmāʿīl işidür er sözin / **Atınuñ** ayağına sürer yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5714). [atınuñ, -ınuñ]*

at: *Atmak II bırakmak.*

- İtmişüz biz didi küstāḫāne kār / **Atdı** elinden yabāna düşdi mār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2975). [atdı, -dı]*
- Atdı ʿaşāyı ʿaşā perrān olur / Maʿnī yüzinden eri naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4886). [atdı, -dı]*

at: *At, binek hayvanı.*

- Gördi bir görklü yigit nūrı ṭamar / İndi atından diler baġlar **atın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 275). [atın, -ın]*
- Gördi bir görklü yigit nūrı ṭamar / İndi **atından** diler baġlar atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 275). [atından, -ı, -n, -dan]*
- Çün sarāya irdi **atından** iner / Girüben ḳaṣra çün anasın görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 345). [atından, -ı, -n, -dan]*
- Bir yañadan kendü fertūt oldı pīr / **Ata** binüp inemezdi dārū-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 711). [ata, -a]*
- Ṭāḳatüm yoḳ yüriyüp gidem yayan / Ne **atum** var binüben olam revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 793). [atum, --um]*
- Böyle diyüp çün tekūr **atdan** iner / Oldı yayan ne ki varsa cümle er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 928). [atdan, -dan]*
- Ḫ̆āce de ṣuda **atından** ayrılur / Yüz urup Allāh'a ol zārī ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1080). [atından, -ı, -n, -dan]*
- Ṭañlacaḳ ṭuruban **ata** atlanur / Öyle vaḳtinde köye irişdi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1830). [ata, -a]*
- İndi **atdan** Güreleş begler ḳamu / Sürdiler ḳademlerine cümle rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2772). [atdan, -dan]*
- Uyḳudan uyanubanı ṭur örü / **Ata** tizcek binübeni gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3053). [ata, -a]*
- Gördi bir gün bir kişi yoldan geçer / Eşdürür **atı** becid ṣan kim ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [atı, -ı]*
- Tīz yitübeni **atından** indürür / Ṣıḳuban cānını tenden göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3156). [atından, -ı, -n, -dan]*
- Ol daḫı becid giderdi ṭurmadın / Ḳomaz ıdı **atını** tā yormadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3148). [atını, -ı, -ñ, -ı]*
- Ṭuz Köyi'ne gelüp **atdan** indiler / Aḫı evine gelüben ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3307). [atdan, -dan]*
- Daḫı didi bu Ḳızılırmaḳ ki aḳar / Ṭaşıcaḳ atluyı **atından** yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3315). [atından, -ı, -n, -dan]*
- Getürüp bunları **atdan** indürür / ʿİzzet-ile ḫoş evine ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3873). [atdan, -dan]*
- Gördi kim **atıyla** bir kimse gelür / Aña ḳarşu varuban ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4074). [atıyla, -ıyla]*
- İndürür **atdan** keser başın revān / Görüben Otman Beg oldı şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4448). [atdan, -dan]*
- Yügüre **atuñ** ḳılıcuñ hem kese / Düşmenüñ hem olısar senden ḳışa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4245). [atuñ, -uñ]*
- Bu varınca **atdan** indi ol daḫı / Dutdı atın varubanı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4581). [atdan, -dan]*
- Ḫulefādan birisi irdi görür / Ṭutadur diyü **atı** aña virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4589). [atı, -ı]*

- Kendüsi alubanı dutdı **atı** / İrdi ardınca hemān Ḫıżr ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4598). [atı, -ı]*
- Gün-ile ṭolundı hemān öteye / **Atı** naʿlinden görür ancaḳ ẓiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4601). [atı, -ı]*
- Ṣıçradur **atını** çün ol merd-i Ḥaḳ / Ḳarayük'üñ üstine başdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4600). [atını, -ı, -ñ, -ı]*
- Ṭonı yĕşil **atı** boz ʿālī-cenāb / Elde yeşil gönderi yüzde niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5634). [atı, -ı]*
- Ḳarşu varup cümle taʿẓīm itdiler / Tekyeye **atı** öñince gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5638). [atı, -ı]*
- Çılbırından göndere baġlar **atı** / Vardı ḫalvet ḳapusuna ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5640). [atı, -ı]*
- Ṣaru İsmāʿīl irüp ṭutdı rikāb / Yüridi **atı** öñince kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5661). [atı, -ı]*
- Öpdi andan **atı** ayaġın ḳodı baş / Dökdi andan gözlerinden ḳanlu yaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5667). [atı, -ı]*
- Çille Ṭaġı'ndan geliser bir süvār / **Atı** boz ṭonı yişil ola i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [atı, -ı]*
- Er görüp İsmāʿīl'üñ gözi yaşın / Bir zamān ṭurup çeker **atı** başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [atı, -ı]*
- İnöñi'nde Erṭuñrul'a yitdiler / **Atları** ḳara ḳoyuban ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6311). [atları, -lar, -ı]*

at: *At, binek hayvanı.*

- Destur ister gitmege andan ṭaleb / **Atına** binübeni andan gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 313). [atına, -ı, -na]*
- Altı biñ er cemʿ oluban ḳatına / Bindi Ḥaydar ṣıçrayuban **atına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 651). [atına, -ı, -na]*
- İşidür Ḫıżr ol sözi ol dem hemān / **Atına** binüp süvār oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2827). [atına, -ı, -na]*
- Bir yük elma yükledür tīz **atına** / Eyledi niyyet gele ḥażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3038). [atına, -ı, -na]*
- Atına binübeni oldı revān / Tā ki Ḳırşehri'ne irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3054). [atına, -ı, -na]*
- Çekdiler **atına** bindi ol zamān / Oldı meydāndan yaña ol dem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3981). [atına, -ı, -na]*
- Geldi andan gönderinüñ ḳatına / Çözdi çılbırını bindi **atına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5660). [atına, -ı, -na]*

at: *Atmak, fırlatmak (taş atmak).*

- Ol faḳīr oġlı alup bir ṭaş-ıla / **Atdı** ḳuvvetle ḳatı cünbüş ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [atdı, -+dı]*

at: *Atmak, bırakmak, terk etmek.*

- At ʿaṣāñı ḳanda düşer-ise ol / Yurduñ oldur varubanı anda ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4876). [at,]*

at: *Atmak, fırlatmak II Ok atmak.*

- Oḳ **atıldı** aña çāre yoḳ durur / Evliyāda ḳorḳacaḳ yir çoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [atıldı, -ıl, -dı]*

at: *At (hayvan).*

- Aldı bir **at** beş yüz altunla bile / Binüben ata o dem düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4054). [at,]*
- Daḫı emvāl ü ḫazāʾin tavla **at** / Gönderür Otman'a tā bula šebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4426). [at,]*
- Elegüm saġmala beñzer bir boz **at** / Üzre olmışdı süvār ol ḫoş-ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4578). [at,]*
- Ṣaru İsmāʿīl rikābın ṭutdı tīz / Geldi **at** üstine ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4599). [at,]*

at: *At.*

- Altı biñ yigit gelüben ḳatına / Bindi Ḥaydar ṣıçrayuban **atına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 655). [atına, -ı, -n, -a]*

at: *At (hayvan).*

- Bir **at** alup hem-yānı aldı bile / Bindi ata vü revān oldı yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4156). [at,]*
- Bindirüp **at** koşdı eren ḫayl ü ḫaşem / Gürz-i ḥarbī-y-ile virdi māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6399). [at,]*

at: *At(hayvan).*

- Yügrük **ata** binüben ḳaçsam eger / Ḳuş oluban gök yüzinde uçsam eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 794). [ata, -a]*
- Aldı bir at beş yüz altunla bile / Binüben **ata** o dem düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4054). [ata, -a]*
- Çün işidür ol sözi dönüp gider / Binüp **ata** Ḳarayük'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4069). [ata, -a]*
- Bir at alup hem-yānı aldı bile / Bindi **ata** vü revān oldı yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4156). [ata, -a]*

at: *At(hayvan).*

- On deve on **at** on biñ sīm ü zer / Vireyin ḳılġıl ṣuçından dir güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3923). [at,]*

at: *At, (binek hayvanı).*

- Bu varınca atdan indi ol daḫı / Dutdı **atın** varubanı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4581). [atın, -ıñ]*

at-: *Atmak, fırlatmak.*

- Yüriyüp bir dut aġacı egsisin / Ṭutuban Rūm'dan yaña **atdı** yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1193). [atdı, -dı]*
- Atumuz dir anda derlĕdi hemān / Ol çañı üstlerine **atdı** revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3029). [atdı, -dı]*

at-: *Atmak (ateşe koyup yanmasını sağlamak).*

- Atdı ol putı hemān od içine / Put yandı dönmedi Hoy ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [atdı, --dı]*

at bin-: *Ata binmek.*

- Binemezdi ata yoḳdı ṭāḳati / Ḳayġırup ʿOšmān o bir iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6315). [at bin-, -e, -mez, -di]*

at çek-: *At getirmek.*

- At çekerler bin diyü binmĕdiler / Gördi binmezler daḫı ṭınmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2776). [at çek-, --er, --ler]*

at dep: *Atı ileri sürmek. II. Hücum etmek, saldırmak.*

- At depüp Miḫāl ilerüye varur / İrüben tekvūra bir ḫoş tīġ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4447). [at dep, --üp]*

at u ḳatır: *At ve katır.*

- Çıḳarur ṣudan ḳılur ġarḳdan ḫalāṣ / **At u ḳatır** ne ki var emvāl-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1084). [at u ḳatır,]*

at u ṭon: *At ve ve elbise.*

- At u ṭon çetr-i hümāyūn gönderür / Ulubat burcında anı ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4425). [at u ṭon,]*

ata: *Baba, cet, dede, büyük baba ve aynı soydan daha önce yaşamış olan kimse.*

- Ḥasret odına ciger ṭaġlar iken / Maḳbul oġuldur **atadan** yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5929). [atadan, -dan]*

ata: *Baba.*

- Dirler-idi eyle er ehl-i temīz / Mūsī-i Šānī **atasıdur** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 224). [atasıdur, -sıdur]*
- Oġlıdur şeksiz o nūr-ı enverüñ / Bes Muḥammed Bāḳır'uñ **atasını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 232). [atasını, -sını]*

- Siz ne yirdensiz yā kimüñ aşlısız / **Atañuz** kimdür yā kimüñ neslisüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1362). [atañuz, -ñuz]*

ata: *Baba, peder; babam.*

- Atam adıdur Muḥammedü't-Taḳī / Hem ʿAliyyü'n Naḳī adıdur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 283). [atam, -m]*

ata: *Baba.*

- Eyle bil tā şād ola cān u tenüñ / Hem anuñ **atası** İbrāhīm'dür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 225). [atası, -sı]*
- Ol İmām Zeyne'l-ʿābā'dur bil anı / Anuñ **atası** Ḥüseyn İbni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 233). [atası, -sı]*
- Ḳayṣeri begine maḥbūs **atası** / Varuban didi aña bu nefesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3922). [atası, -sı]*
- Atası oġlın görüp mesrūr olur / Ḳalbinüñ vīrānesi maʿmūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4013). [atası, -sı]*
- Atası gitdi ticāret seyrine / Ḳurı yire baḳduġuñdan ḫayr ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4748). [atası, -sı]*

ata: *Atalar, dede.*

- Hem **atam** mülk-i Ḫorāsān'uñ yaḳīn / Pādişāhıdur bilüñ ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1368). [atam, -m]*

ata: *Ata, baba.*

- Bir anadan bir **atadan** eşidür / Ḥamza vü ʿAbbās Ḳāsım daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 228). [atadan, -dan]*
- Sürdi Bektaş ayaġına yüzini / Şād olup ṭurur **atasına** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6643). [atasına, -sı, -n, -a]*
- Atasına iledicek ölüsin / Aġlayuban dutdı oġlınuñ yasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3919). [atasına, -sı, -n, -a]*
- Sen o sın kim dir **ataña** ben seni / Vaṣfuñı ẕikr itmişem bir bir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [ataña, -ñ, -a]*
- Ol sebebden itmedük anı ṭaleb / **Atañuñ** ḳullarıyuz biz didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4282). [atañuñ, -nuñ]*
- Atasınuñ ṣancaġın gel buña vir / Kāfir üstine bunı ḳıl şīr-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4321). [atasınuñ, -sı, -nuñ]*
- Maḳbūl oġlı ḳalsa **atanuñ** yirine / Bir niçe yıl şāh olup Orḫan daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [atanuñ, -nuñ]*

ata: *Ata, baba.*

- Hīç bilür misin bizi ki biz kimüz / **Atañ** ıdı ezelīden begümüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [atañ, -ñ]*
- Sen begümüz oğlısın ṣancaḳ senüñ / Oğlan idüñ **atañ** ölince senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4281). [atañ, -ñ]*

ata: *Ata, dede, baba.*

- Oldı dört yaşında dört aylıḳ tamām / **Atası** mektebe virmek diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6616). [atası,]*
- Küçicek idi **atası** ölincegez / Āḫiret mülkine naḳl olıncaġāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4273). [atası,]*
- Umaram ki saña ḳıla himmeti / Ḥaḳḳ'a ışmarlayup anda oġlın **ata** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6322). [ata,]*
- Öpdi **atası** elini hem ḳodı baş / Ṣaġ esen görincegiz oġlın ḳoca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6413). [atası,]*

ata: *Ata, dede, baba.*

- Ḳāsım'um **atasıdur** dir ol ḥabīb / Adı daḫı hem anuñ olsun Ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [atasıdur,]*

ata: *Ata, dede, baba.*

- Yir gibi giñişdi Ḥaḳ Şām u ʿIrāḳ / Tā otuz **ataya** dek saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [ataya, -ya]*
- Virdi devlet cümlesi ola ulu şāh / Çün otuz **ataya** çıḳar neslüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [ataya, -ya]*

ata: *Baba, peder, ata.*

- Atamuz ki Sulṭān İbrāhīm Ḥācī / Ḥācī Bektaş'dan giyüpdür bu tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1461). [atamuz, -muz]*

ata: *Ata, baba, peder.*

- Atasın u anasın uyardı tīz / Bunlara bildürdi ḥālin iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5253). [atasın, -sın]*

ata: *Ata, baba, dede.*

- Ḥācī Bektaş-ı Velī'den ol ḫabīr / **Atası** Seyyid Muḥammed'dür yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 222). [atası, -s, -ı]*
- Yaʿnī Meʾmūn-ı ḫalīfeden işid / **Atası** emriyle ḳılmışdı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 250). [atası, -s, -ı]*
- Olmış-ıdı ol diyāra şehriyār / Çün işitdi **atası** fevt olduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 251). [atası, -s, -ı]*
- Nice olduġın aña ḫaber virür / İşidüp **atası** anı şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6644). [atası, -s, -ı]*
- Atası yirine oldı pādişāh / Geçdi taḫta giydi ḫoş zerrīn külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1634). [atası, -s, -ı]*
- Bir keşīş ḳoşmışdı aña **atası** / Her ne iderse anuñla dutası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2473). [atası, -s, -ı]*
- Çün varur maḥbūs **atası** yirine / Ḫalḳını direr ki tā ṭanu ṭana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3931). [atası, -s, -ı]*

- Çift sürerdi anda Otman rūz u şeb / **Atası** yirini itmeyüp ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4275). [atası, -s, -ı]*
- Belki **atası** yirin virsün buña / Ṣancaġını hem revā görsün buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4312). [atası, -s, -ı]*
- İbrāhīm sulṭān **atası** cedd-i İmām / Milküñ ıssı bu durur taḥḳīḳ bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6044). [atası, -s, -ı]*
- Atası anıñ Muḥammed Ḥanefī / Ḳubbe-i elif tācıñ şerḥin daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6130). [atası, -s, -ı]*
- Geldi **atası** ḳatına yitdi o şāh / Bu yaña Ertuñrul'a irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6407). [atası, -s, -ı]*
- Ḫāke yeksān oldı āḫir ol daḫı / Oġlı Orḫan ḳıldı **atası** yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6417). [atası, -s, -ı]*

ata: *Ata, baba.*

- Çünki bendden ḥażretüñ oldı ḫalāṣ / Ṭur **ataña** var ḳavuş Ḥaḳḳ'a olma ʿāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 790). [ataña, -n, -a]*

ata: *Ata, cet.*

- Çıḳ **atañ** taḫtına ḫan ol imdi ḫan / Ne ḳadar kim söyledi ser-verle ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5913). [atañ, -ñ]*

ata bin-: *Ata binmek.*

- Aldı icāzet gitdi ʿOšmān daḫı hem / Gürz-i ḥarbī çaldurup ata biner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6405). [ata bin-, -er]*

ʿaṭā eyle: *Bağışlamak.*

- Gerçek er dir çıḳdı elümden ḥaṭā / Himmet it ḳurtar beni eyle ʿaṭā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3897). [ʿaṭā eyle,]*

atar: *Atmak, fırlatmak.*

- Girdi tennūr içre der-ḥāl oturur / Çıḳarur göñlegin **atar** götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3798). [atar,]*

atası: *Ata.*

- Cümle Türkistān'da dinmiş pīri anuñ / **Atası** anuñ Muḥammed Ḥanefī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 201). [atası,]*

atasından kal: *Dededen, babadan kalma (Mal mülk bağlamında).*

- Māldār ıdı atasından daḫı / Ḳalmış-ıdı māl u esbāb iy seḫī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3793). [atasından ḳal, --mış, --ıdı]*

atdan in-: *Attan inmek.*

- Defʿī atdan inüben ḳaza ḳoya / Üstüme gire vü yāsīn oḳuya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5530). [atdan in-, -ü, -ben]*
- Atdan inüp viricek saña selām / Sen ʿaleyk al idüben ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5531). [atdan in-, -üp]*
- İndi atdan ḳapu öñinde hemān / Ṣançdı gönderin de yire ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5639). [atdan in-, -di]*

āteş: *Ateş.*

- Didi abdāllara bu dem ṭuruñuz / Bir ṭarabul **āteşini** uruñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2224). [āteşini, -i, -ni]*

āteş: *Alev, od.*

- Od oluban odunu divşürdiler / Yaḳup **āteş** çiglerin bişürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1010). [āteş,]*
- Yanup **āteş** ḳızduġı demde hemān / Ḳalḳdı ayaġ üstine ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2227). [āteş,]*
- Āteşi bıraḳdı fāriġ oldı er / Yandı **āteş** ḳalmadı oddan ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2230). [āteş,]*
- Āteşi ḳırḳ kez ṭolanup ṭurdı hem / Çıḳarup ḫırḳasın ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2229). [āteşi, -i]*
- Āteşi bıraḳdı fāriġ oldı er / Yandı āteş ḳalmadı oddan ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2230). [āteşi, -i]*
- Bu kezin yazıda yaḳsunlar odun / Ulu **āteş** oluban yansun bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2548). [āteş,]*
- Pes Külü Ḫan oġlı işidüp gelür / **Āteş** içre Hoy'a pes naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2701). [āteş,]*
- ʿArafāt Ṭaġı'nda çoḳ **āteş** yanar / Çevre alup niçe kimsene çü nār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3765). [āteş,]*
- Daḫı buyurdı ki tennūr ḳızduruñ / Yandurup **āteş** aña odın uruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5165). [āteş,]*
- Pes o dem bir ulu **āteş** yaḳdılar / Ol demür cinsin içine daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [āteş,]*
- Yaḳmaz **āteş** gölgesi olmaz ittifāḳ / Bu velāyet-nāme āḫir oldı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6286). [āteş,]*

āteş: *Ateş, od, kor.*

- Cān Baba pes **āteşe** ʿazm idicek / Keşīşi bile aluban gidicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2724). [āteşe, -e]*

āteş: *Alev.*

- Ḳızġunından ol demür ḳızdı ʿaẓīm / Yanmış-ıdı zīra kim **āteş** delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5167). [āteş,]*

āteş yak: *Ateş yakmak.*

- Šāniyen bir ulu āteş yaḳdılar / Beglerüm hep çevresine çoḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2619). [āteş yaḳ, --dı, --lar]*

atın: *At,atını.*

- Müddet-ile şāh ḳatına yitdi çün / Baġlayuban şāh ḳapusında **atın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6325). [atın,]*

atına bin-: *Ata binmek.*

- Elli biñ kāfir getürüp ḳatına / Ḥaç ṭakınup bindi tekvūr atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 888). [atına bin-, --di]*
- Ḥizmetümi çünki āḫir idiser / Sākin ol atına binüp gidiser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5537). [atına bin-, -üp]*

atış: *Atışmak; birbirine atmak.*

- Birbirine ḳarışup ḳatışdılar / Tīġ çeküben oḳları **atışdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 663). [atışdılar, -dı, -lar]*

atlan-: *Ata binmek, atlı halde bulunmak.*

- Ṭañlacaḳ ṭuruban ata **atlanur** / Öyle vaḳtinde köye irişdi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1830). [atlanur,]*

atlas: *Atlas.*

- Bir yeñi **aṭlas** geyer her günde ol / Çıḳarurdı irtesi ol ulı ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [aṭlas,]*

aṭlas-pūş: *Atlas giyen.*

- Añla **Aṭlas-pūş** dinmege sebeb / Böyledür taḥḳīḳ bil iy merd-i Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5471). [aṭlas-pūş,]*

atlu: *Ata binen.*

- Biñ bir eren Rūm'da yaḳan hep çırāḳ / Cümle duyup geldi **atlu** hem yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [atlu,]*

atlu: *Askerlikte binek atı kullanan kişi veya sınıf.*

- Ṣuyuñ ortasına irince hemān / Ṣu götürdi bunları **atlu** yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1079). [atlu,]*

atlu: *Ata binmiş olan (kimse), süvari.*

- Nā-gehān yidi mülebbes **atlular** / Yatlu yaraḳlu güzīn heybetlüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1860). [atlular, -lar]*
- Daḫı didi bu Ḳızılırmaḳ ki aḳar / Ṭaşıcaḳ **atluyı** atından yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3315). [atluyı, -yı]*

av avlamak: *Av.*

- İkisi bir yire geldi bī-nifāḳ / Gittiler av avlamaġa ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3915). [av avlamak, --a]*

aʿvā: *Halk.*

- Ḳalbüñi pāk ü ʿimāret eylegil / Nefs **aʿvānuñı** ġāret eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5702). [aʿvānuñı, -nuñı]*

ava çık-: *Avlanmaya gitmek.*

- Gözledi bir gün ki ḫan ava çıḳar / Od urur ol odunı şol dem yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [ava çıḳ-, --ar]*

ʿavām: *Halk, aşağı tabaka.*

- Murteżā'dan erlik istedi **ʿavām** / Ḳanber'e didi getür şofra ṭaʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5548). [ʿavām,]*

ʿavānoğlanları: *Ürgüp civarında bir topluluk.*

- Gĕlüben bunda **ʿAvānoğlanları** / Ġavġā ider işidürsin bunları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1545). [ʿavānoğlanları,]*

āvāz: *Ses, sada.*

- Çañ **avāzından** teziküp ḳaçdılar / Niçe dere niçe depe geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3021). [avāzından, -ı, -n, -dan]*

āvāz: *Feryat, nâra.*

- Naʿra **āvāzın** çün evren işidür / Ġıjġırup ol daḫı bir naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2817). [āvāzın, -ın]*

āvāz: *Feryat, bağırma.*

- Kāfirüñ **āvāzını** işitdi er / Ḥaḳḳ'a yüzin sürüben ḥācet diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 891). [āvāzını, -ı, -n, -ı]*

āvāz: *Yüksek ses, bağırma, feryat.*

- Döndi Ḫūnkār didi kim **āvāz-ıla** / Didi ol ḳurbaġalara nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3104). [āvāz-ıla, -ıla]*
- Çaġırıcaḳ dir adın **āvāz-ıla** / İşbu evren ṭılsmı şeksiz bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3519). [āvāz-ıla, -ıla]*

āvāz: *(Fars.) Ses, seda.*

- Tekye Ḳaya'dan o dem gelür **āvāz** / Keşf itdi ol ḳaya gör nice rāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3941). [āvāz,]*

āvāz gel: *Ses gelmek.*

- Geldi ṣudan bir ġarīb āvāz hemīn / İy erenler şāhı v'iy zuḫr-ı zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2515). [āvāz gel, --di]*

āvāz it-: *Bağırmak, feryat etmek.*

- İlerü ṣuya gelüp āvāz ider / Ol ṣuyı gör kendüye dem-sāz ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5062). [āvāz it-, -er]*

avc: *Avuç, el içi.*

- Çünki Ḫunkār ṣuyı ḳoydı **avcına** / Avcı içinde hemān döndi ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1840). [avcına, -ıñ, -a]*
- Ḳoyıcaḳ **avcına** ol ṣudan hemān / Gök ḳızıl oldı ṣuyuñ rengi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [avcına, -ıñ, -a]*
- Avcına ḳoyduġı dem ṣu gördi ḳan / Deñeyüp fikre batar ṭurdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [avcına, -ıñ, -a]*
- Didi Ḫūnkār dökdügüm **avcuma** ṣu / Şu degül ḳandur görüñüz işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [avcuma, -u, -ma]*

avc: *Avuç, elin iç kısmı.*

- Ol velī kim Ḥaydar-ı Kerrār-ıdı / **Avcın** açdı gördiler hep ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6724). [avcın, --ın]*

avcında: *El ayasıyla parmaklar arasındaki boşluk, avuç.*

- Ol elüñ **avcında** bir beñ var-ıdı / Şevḳ virür çün lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1418). [avcında,]*
- Gördi **avcında** yaşıl beñ var-ıdı / Şevḳ virür ṣan lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1422). [avcında,]*
- Külü Ḫan Cān Baba **avcında** görür / Kim keşiş barmağı ucında ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2571). [avcında,]*

avlar: *Avlama.*

- Avlar iken birbirine düşdiler / Herze vü hezyāna ḥadden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3916). [avlar,]*

ʿ**avret:** *İnsanın, gösterilmesi ayıp olan yeri; kadın; zevce, avrat.*

- Biri didi adın añarsam cānum / Boş olsun didi ʿ**avretüm** benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3463). [ʿavretüm, -üm]*
- Aldı oğlancıḳların hem ʿ**avretin** / Pes sefer ʿazmine ṭutdı niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5356). [ʿavretin, -in]*

ʿ**avret:** *Kadın; zevce, avrat.*

- Girü dönüp ev içine girdiler / ʿ**Avret** ölmiş ḳaçan ısa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2345). [ʿavret,]*
- Aḳça Ḳoca'nuñ meger kim ʿ**avreti** / Ġāyet-ile bī-ḥayā idi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2296). [ʿavreti, -i]*
- Geldi pīş-rev gördi kim Aḳça Ḳoca / Evde degül ʿ**avretine** dir cice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2293). [ʿavretine, -ine]*

ʿ**avret:** *Kadın, zevce.*

- Ol ṭuran ʿ**avretden** oldı bir oġul / Ḥāceti oldı anuñ gör ki ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [ʿavretden, -den]*

ʿ**avret:** *Kadın.*

- Üstini örtüben alup gitdiler / Köyde olan ʿ**avreti** cemʿ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2085). [ʿavreti,]*

ʿ**avret:** *Ayıp, utanç verici şey; kusur, eksiklik.*

- Ḳarara yaḳdı anı kül eyledi / ʿ**Avreti** gördi anı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5177). [ʿavreti, -i]*

ʿ**avret:** *Ar. Kadın.*

- Ḳāsım itdi çün ere yine ḫaber / Münkir oldı didi yaʿnī ʿ**avret** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 999). [ʿavret,]*
- Ḳanḳı ʿ**avretüñ** ki ehli olmaya / Hergiz andan oğlan u ḳız gelmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2165). [ʿavretüñ, -üñ]*
- Dir yürüñ Aḳça Ḳoca'ya gidelüm / Çün ḳabūl itmedi ʿ**avret** n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2305). [ʿavret,]*
- Ḳıldılar ol işe tevbe ser-te-ser / Her ne kim var-ısa cümle ʿ**avret** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2716). [ʿavret,]*
- Ol ḳaçan ʿ**avret** de bir ṭaş ṭoġura / İtdügi şirküñ cezāsını göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [ʿavret,]*
- ʿAvretüñ biri hemān-dem ḳaçdı tīz / Ṭurdı yirinde birisi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5126). [ʿavretüñ, -üñ]*
- Pīrāb Sulṭān evine girdi tīz / Gördi ʿ**avret** aġlayup ider sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5376). [ʿavret,]*
- Aldı ʿ**avret** ḳatına girdi hemān / Nuṭḳ açubanı didi ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5383). [ʿavret,]*

- Böyle diyüp ʿ**avretin** mesrūr ider / Ġuṣṣasından ḳurtaruban dūr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5386). [ʿavretin, -üñ]*

ʿavret ʿazāsın tut: *Erkeklik organını tuttular, II. Sünnet ettiler.*

- *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 0). [ʿavret ʿazāsın tut,]*

avuç: *Avuç.*

- Çünki Ḫunkār ṣuyı ḳoydı avcına / **Avcı** içinde hemān döndi ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1840). [avcı, --ı]*

avuç: *Avuç, elin iç kısmı.*

- Hem bir **avuc** arpa bile alalar / Aluban ḫāk-ile bile gěleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1882). [avuc,]*
- Bir **avuc** arpa daḫı gětür bile / Ḫāk gelince o daḫı gelsün bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [avuc,]*
- Avcuña nedür deñeyüp ḳalduñ a / Vir ḫaber bize yine ne olduñ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3560). [avcuña, --u, --n, --a]*

avuç: *T. is. El ayasıyla parmaklar arasındaki boşluk.*

- Cān Baba dir bize barmaḳlar virür / Ḳaldı **avcumda** benüm tapuñ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2573). [avcumda, --um, --da]*

avuç: *(Sayı sıfatlarıyla) Elin hafifçe kapatılmasıyla meydana gelen çukurluğun alabileceği (miktar).*

- Bir niçe **avuç** ol altundan hemān / Etegine ḳoydı ol zeyn-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3823). [avuç,]*

avuç: *Avuç, elin iç kısmı, bir avuç, az anlamında.*

- Cānuña sebeb ola bir turva ḫāḳ / Bir **avuç** cev ḳılmaya sěni helāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1854). [avuç,]*
- Bir **avuç** arpa vü bir turva türāb / Cānuña sebeb ola didi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [avuç,]*
- Baʿd ez-ān andan tükendi ol ḫamīr / Bir **avuc** unuñ ḫamīri ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [avuc,]*

ay: *Dünyanın uydusu, kamer.*

- Gün ṭolunup irecěgez vaḳt-i şām / Ṭoġmamışdı **ay** ḳaranlıḳdı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 146). [ay,]*

ay: *Ay.*

- Didiler ol şeyḫ sözi girçek olur / **Ay** didügi gibi gör kim dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [ay,]*

ay: *Ay, yaklaşık otuz gün olarak kabul edilen süre.*

- Ṭoġacaḳ **ayda** falān gicede dir / Ay ṭutılur şeksüzin olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2414). [ayda, -da]*
- Dir fülān **ayda** fülān gün içre hem / İrişüp ḳıldı meded ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [ayda, -da]*

ay: *Ay II Kamer.*

- Her birinüñ **aya** beñzerdi yüzi / Saña Ḳurʾān taʿlīm iderlĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6636). [aya, -a]*

ay: *Ay, Dünya'nın uydusu.*

- Enbiyā güneş durur **ay** evliyā / Bildügüm budur diyĕyin bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1684). [ay,]*

ay: *Ay; yılın ayrıldığı on iki bölümden her biri.*

- Oldı dört yaşında dört **aylıḳ** tamām / Atası mektebe virmek diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6616). [aylıḳ, -lıḳ]*

ay: *Yılın on iki bölümünden her biri, mah, meh.*

- Aluban emĕr idi baḳ remzine / Altı **aya** dek bu işi işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [aya, -a]*

ay: *Ay (gibi parlak yüzlü sevgili).*

- Ḥüsn ilinde münteha maḥbūbe ḳız / Ṣūreti bedr **ay** gibi vechi ḳamer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 341). [ay,]*
- Yüzi bir bedr **aya** olmışdur mišāl / Aḳ boynına ṭolaşmış zülf ü ḫāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4734). [aya, -a]*

ay dutul: *Ay tutulması.*

- Şeyḫ murādı bu-y-ıdı kim iy ʿazīz / Ay dutulduġın ḫana bildüre tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2425). [ay dutul, --duġ, --ın]*
- Ay dutulduġını ḫan gördi özi / Girçek oldı didi ol şeyḫüñ sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2429). [ay dutul, --duġ, --ı, --nı]*

ay tutıl: *Ay tutulması.*

- Ṭoġacaḳ ayda falān gicede dir / Ay ṭutılur şeksüzin olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2414). [ay ṭutıl, --ur]*
- Ol gice geldi görüñ ki ḥāl n'olur / İttifāḳ ol gicede ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [ay ṭutıl, --ur]*

ay tutul: *Ay tutulması.*

- Didi ḳapucılara kim tīz ṭuruñ / Ay ṭutulduġın ḫana ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2420). [ay ṭutul, --duġ, --ın]*

ay u gün geç: *Aylar ve günlerin ilerlemesi, geçmesi.*

- Şād olup vaẓʿına oldı intiẓār / Müddeti irdi geçüben ay u gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 321). [ay u gün geç, --üben]*

ayaġ: *Ayak.*

- Ayaġına uş ṭolaşdı itdügi / Ere maʿlūm durur anuñ n'itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5180). [ayaġına, -ına]*

ayaġ: *1. Ayak.*

- Çün gözin açdı görür bir nev-cüvān / Ḳarşuda ṭurur **ayaġın** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 778). [ayaġın, -ın]*
- Ayaġuñ dizüñ aña iz eylesün / Ḫalḳ dilinde tā ḳıyāmet söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2114). [ayaġuñ, -uñ]*
- Birisi Ḳaradeñiz'e yol ide / **Ayaġı** altından deñiz girü gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4835). [ayaġı, -ı]*
- Boġazından baġlu-y-ıdı cılġısı / **Ayaġında** baġlu hem çıñraġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4904). [ayaġında, -ı, -n, -da]*
- Başı **ayaġı** yiri vü ḳuyruġı / Ṭaş üstinde muʿayyen ṭuraġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5202). [ayaġı, -ı]*
- Bu vilāyeti görüben geldiler / Ḥācım'uñ **ayaġına** döküldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5083). [ayaġına, -ı, -n, -a]*
- Elin öpüben **ayaġına** düşer / Didi İbrāhīm eger itdiyse şer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5179). [ayaġına, -ı, -n, -a]*
- Elin öpüp **ayaġına** sürdi yüz / Yoḳuşuñ dibinde dervīşler henüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5208). [ayaġına, -ı, -n, -a]*
- Düşdiler artlarına tā irdiler / İricek **ayaġına** yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5256). [ayaġına, -ı, -n, -a]*
- Öpdi andan atı **ayaġın** ḳodı baş / Dökdi andan gözlerinden ḳanlu yaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5667). [ayaġın, -ın]*
- Çünki İsmāʿīl işidür er sözin / Atınuñ **ayaġına** sürer yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5714). [ayaġına, -ı, -n, -a]*
- Mīli alup ḳubbeye bennā çıḳar / Ṣaġ **ayaġı** ṭolaşup ökce ḳaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5775). [ayaġı, -ı]*
- Ayaġı sürçübeni ʿaḳlı şaşar / Ḳubbeden miʿmār uçup yire düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5777). [ayaġı, -ı]*
- Ḫaḳ diyüp er çağırınca dostına / Başdı kāfir ṣaġ **ayaġı** üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5779). [ayaġı, -ı]*
- Ḥācī Bektaş aña urdı tıynaġın / Ṣaġ **ayaġ** birle urup başdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6114). [ayaġ,]*

- Cümle erenler geldi oturdı yirine / Ḳaraca Aḥmed ṭurdı **ayaġ** üstine pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6182). [ayaġ,]*
- Ṭurdı **ayaġın** itdi pīrāna sevi / Didi ey ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫāṣ eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6041). [ayaġın, -ın]*
- Ṭurdı **ayaġın** açdı aġzın gör ne dir / Ṣāhīn olup açmaġ-ıla anda per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [ayaġın, -ın]*
- Öpdi **ayaġın** dili-le ʿömri zamān / Ḥācī Bektaş iyder iy gözci eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6117). [ayaġın, -ın]*
- Hep ṭurur yirlü yirinde var varı / Ḳalḳdı erenler **ayaġına** sürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6068). [ayaġına, -ı, -n, -a]*

ayaġ: *Ayak.*

- Er-iseñ dir bu ḳaya üstine çıḳ / **Ayaġuñla** dizüñ ile anı ṣıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [ayaġuñla, -un, -la]*

ayaġ: *Ayak, yere basıp durmayı, yürümeyi sağlayan organ, kadem.*

- Ayaġuñ ayaġum üstine ḳoġıl / Yum iki gözüñi sözüm fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3674). [ayaġuñ, -uñ]*

ayaġ: *Yürüme organı, ayak.*

- Başın **ayaġını** ḳoyuñ yirine / Didigüm gibi ḳıluñ dir varına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4504). [ayaġını, -ını]*
- Ayaġında hem daḫı çıñraġısı / Boġazında baġlu durur cılġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4909). [ayaġında, -ı, -n, -da]*

ayaġ: *Ayak(insan uzvu bağlamında).*

- Ol cihetden Ḫorasān mülki tamām / Başsuz **ayaġa** dönüben ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 695). [ayaġa, -ā]*

ayaġ: *Ayak, insan uzvu.*

- İki elin virdi Ḫūnkār destine / Ḳodı **ayaġın** ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3675). [ayaġın, -ın]*

ayaġ: *Ayak, bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü.*

- Ayaġuñ **ayaġum** üstine ḳoġıl / Yum iki gözüñi sözüm fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3674). [ayaġum, -um]*

ayaġ: *Ayak, bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü.*

- İki elin virdi Ḫūnkār destine / Ḳodı ayaġın **ayaġı** üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3675). [ayaġı, -ı]*

ayaġ: *Ayak, bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü.*

- Şol ḫamīre gömülür gibi hemān / **Ayaġı** ṭaş üzre gömüldi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1301). [ayaġı, -ı]*

ayaġ: *Ayak, ayağı.*

- İz ider **ayaġı** ḳanda kim baṣar / İşbu nevʿ-ile çıḳar bir ān ḥışār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [ayaġı, -ı]*

ayaġ üsti: *Ayakta durmak, hazır beklemek.*

- Yanup āteş ḳızdugı demde hemān / Ḳalḳdı ayaġ üstine ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2227). [ayaġ üsti, --n, --e]*

ayaġı: *Vücudun, bacaktan ayak bileğiyle ayrılan ve yere basıp durmayı, yürümeyi sağlayan kısmı, kadem.*

- Ayaġı-la dizi-y-ile gör işi / Dizledi ayaḳladı hem ol ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2117). [ayaġı-la, --la]*
- Şol ḫamīre gömülür tek itdi iz / **Ayaġı-la** dizleri hem iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2118). [ayaġı-la, --la]*

ayaġı izi vü eli izi: *Ayağının ve elinin izi.*

- Ayaġı izi vü eli izi hem / Şimdi daḫı bellüdür iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2810). [ayaġı izi vü eli izi,]*

ayaġı sür-: *Ayağının takılması (düşmek bağlamında).*

- Ol zamān ki ḳubbeye kāfir çıḳar / Ayaġı sürçüp kirĕmidi yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5783). [ayaġı sür-, -çüp]*

ayaġı ucı: *Başucu ve ayakucu: 1. Kişi yattığı zaman başının ve ayağının bulunduğu kısımların hizasına gelen noktalar. 2. Semtü'r-re's olarak da bilen başucu, dünyanın herhangi bir yerinde bulunan gözetleyicinin konumuna göre dünyanın merkezinden geçtiği varsayılan eksenin semada katettiği noktaların ufkun kuzeyinde kalan kısmıdır. Semtü'l-kadem olarak bilinen ayakucu ise bu noktaların ufkun güneyinde kalan kısmı için kullanılan tabirdir.*

- Ayaġı ucına oturdı Güvenc / İre maḳṣūdına çün ḫarc itdi genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4761). [ayaġı ucı, --n, --a]*

ayaġın öp-: *Saygı, hürmet, sevgi göstermek amacıyla bir kimsenin önünde eğilmek, ayaklarından öpmek.*

- Şāhı bilüp öpdi ayaġın sürdi yüz / Didi nedür sırr-ı esrār-ı rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5684). [ayaġın öp-, -di]*

ayaġın ṭur-: *Ayakta durmak, huzurda boy göstermek.*

- Ṭurdı ayaġın oġlı sulṭān ḫiẕmete / Didi oġlı olmaduġın aña İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5875). [ayaġın ṭur-, -dı]*

ayaġına baş ḳo: *Saygısını göstermek için yere eğilmek.*

- Ḫᵛāce'nüñ ayaġına baş ḳodılar / İy şeh-i cūd ḫayr-maḳdem didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1073). [ayaġına baş ḳo, --dı, --lar]*

ayaġına düş: *Yalvarmak.*

- Ejderüñ uçduġını çün gördi ḫalḳ / Düşdi ḫażret ayaġına çoḳ çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1048). [ayaġına düş, --di]*

ayaġına düş-: *Yalvarmak.*

- Elin öpüp ayaġına düşeyin / Tīz segirdüben aña irişeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1436). [ayaġına düş-, --eyin]*
- Elin öpüp ayaġına düşdiler / Pes Tatar ol vaḳt hep and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3909). [ayaġına düş-, --di, --ler]*

ayaġına düş-: *Çok yalvarmak (ADS).*

- Elin öpüp ayaġına düşdiler / Evliyādur bu kişi diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2002). [ayaġına düş-, --di, --ler]*

ayaġına düş-: *Ayağına kapanmak, yalvarmak.*

- Himmetin almaġa şarlı üşdiler / Elin öpüp ayaġına düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4011). [ayaġına düş-, --di, --ler]*

ayaġına düşüp yüzin ḫāk it: *(Saygı ve pişmanlıkla) Ayağına kapanıp yüzünü toprağa değdirmek.*

- Düşüp ayaġına yüzin ḫāk ider / Aġlayuban dīdesin nem-nāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3197). [ayaġına düşüp yüzin ḫāk it,]*

ayaġına ir: *Huzuruna varmak, yanına gitmek, yetişmek.*

- Refref ile gitdi andan Muṣṭafā / İrdi ʿarşuñ ayaġına müctebā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 120). [ayaġına ir, --di]*

ayaġına var: *Alçak gönüllülük ederek veya saygı göstererek birinin yanına varmak.*

- Didiler cāyiz degil biz ṭuravuz / Anuñ ayaġına şimdi varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1340). [ayaġına var, --avuz]*

ayaġına yüz sür: *Sevgi ve saygısını göstermek.*

- Yüz sürüp ayaġına aġlaşdılar / Kāfir odına yürek ṭaġlaşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 706). [ayaġına yüz sür, --üp]*
- Şordı Ḫaydar daḫı babası ḥālin / Sürdi ayaġına yüz öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 803). [ayaġına yüz sür, --di]*
- Öpdi elin ayaġına sürdi yüz / Kisvetin naẓarda ḳodı gör rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1326). [ayaġına yüz sür, --di]*
- Böyle diyüben segirdüben varur / Elin öpüp ayaġına yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1438). [ayaġına yüz sür, --ür]*
- İdrīs ile Fāṭıma pes geldiler / Ḫūnkār'uñ ayaġına yüz sirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1746). [ayaġına yüz sür, --di, --ler]*
- Ḳıldı istiḳbāl tā kim bulışur / Sürüben yüz ayaġına görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4900). [ayaġına yüz sür, --üben]*
- Çünki ol ḥāl-ile anı gördiler / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4924). [ayaġına yüz sür, --di, --ler]*
- Öpdük elin ayaġına yüz sürü / Saña geldük uş didük ḥāli girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4928). [ayaġına yüz sür, --ü]*

ayaġına yüz sür-: *Sevgi ve saygısını göstermek.*

- Çıḳdı oddan Hoy Ata'yı gördiler / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2717). [ayaġına yüz sür-, --di, --ler]*
- Ayaġına yüz sürüp öpdiler el / Ḫūnkār'a maʿlūm olur n'oldısa ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3088). [ayaġına yüz sür-, --üp]*
- Cümlesi sürüp ḳatına irdiler / Ayaġına ol erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5297). [ayaġına yüz sür-, --di, --ler-di, -ler]*

ayaġına yüzin sür-: *Ayaklarına değmek; bir kimse huzurunda saygı ve hürmet amacıyla eğilmek, sevgi gösterisinde bulunmak.*

- Sīd-i Maḥmūd yügürü geldi ilerü / Ayaġına Ḫūnkār'uñ yüzin sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2979). [ayaġına yüzin sür-, --ü]*
- Şaru İsmāʿīl ayaġına yüzin / Sürdi Mollā söyledi yine sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3631). [ayaġına yüzin sür-, --di]*
- Yügürüp gelüp elini öpdi tīz / Ayaġına sürdi yüzin ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4079). [ayaġına yüzin sür-, --di]*

ayaġına yüzin ur: *Saygıyla önünde eğilmek.*

- Çünki bāzirgān anı eyle görür / Ḫˇāce'nüñ ayaġına yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1085). [ayaġına yüzin ur, --ur]*

ayaġına yüzini sürdi: *Ayaġına yüz sürmek, saygı göstermek.*

- Sürdi Bektaş ayaġına yüzini / Şād olup ṭurur atasına varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6643). [ayaġına yüzini sürdi, --di]*

ayak: *Ayak.*

- Gine Ḫunkār balçıġa girdi yayaḳ / Balçığı ḳarar gibi urdı **ayaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2110). [ayaḳ,]*
- Ḥācī Bektaş işigine gelse ḫalḳ / Sinesine başısaranuñ **ayaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5829). [ayaḳ,]*

ayak: *Ayak II Makam, huzur.*

- İtdi naẓar ʿarş **ayağına** Resūl / Bir ʿaceb tāc aşılupdur pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 125). [ayağına, -ı, -n, -a]*

ayak: *Ayak, kadem.*

- Bir **ayaḳ** degmez yire dök gel bunı / Fāṭıma çün işidür bilür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [ayaḳ,]*

ayak: *Ayak, yere basıp durmayı, yürümeyi sağlayan organ, kadem.*

- Didi Ḫūnkār bu ḳanı eyle penāh / **Ayaḳ** altına dökilmekdür günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3833). [ayaḳ,]*

ayak: *1. Adım. 2. Kadeh.*

- Kisvetüm başda ṭutup beni aña / Var kesüñ ʿOšmān uzat iki **ayaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [ayaḳ,]*

ayak baş: *Bir yere varmak.*

- Ṣıçradur atını çün ol merd-i Ḥaḳ / Ḳarayük'üñ üstine başdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4600). [ayaḳ baş, --dı]*

ayaḳ baş-: *Bir yere varmak. Ayaḳ başmaḳ ne lāzım meclis-i ʿuşşāḳa ey ṣofī Ayaḳ başmaḳ ne lāzım meclis-i ʿuşşāḳa ey ṣofī.*

- Çünki başduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / Cerb ögüp Rūm'da o dem biñ bir çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [ayaḳ baş-, -dun]*

ayaḳ baş-: *Ayak basmak.*

- Sizden artuḳ kimsenem yoḳ yoḳlaya / Ḫalḳ işige başuban ayaḳlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5810). [ayaḳ baş-, -u, -ban]*
- Rūm'a er geldi diyüp iʿlām ider / Ḥācī Bektaş başıcaḳ Rūm'a ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6096). [ayaḳ baş-, -ı, -cak]*
- Vir ṣalāvāt Aḥmed'e bi'llāhi sen / Ḥācī Bektaş Rūm'a başıcaḳ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6149). [ayaḳ baş-, -ı, -cak]*

ayak tur-: *Ayağa durmak: ayakta durmak, ayağa kalakmak.*

- Ṭurdı ayaġın anda Ṣaru İsmāʿīl / Didi ey nesl-i İmām ḫūn-ı celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5569). [ayak ṭur-, -dı]*
- Kim oturup kim ayaġın ṭurdılar / Çille Ṭaġı'ndan yaña göz urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5631). [ayak ṭur-, -dı, -lar]*
- Ṭurdı ayaġın ně ki varsa ḫāṣ u ʿām / Ṣaru İsmāʿīl efendim evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6378). [ayak ṭur-, -dı]*

ayaḳ üsti: *Oturmadan, ayakta durarak.*

- Fāṭıma Bacı'ya pes maʿlūm olur / Ayaḳ üstine hemīn ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1280). [ayaḳ üsti, --n, --e]*

ayak üsti-: *Ayağa kalkmak.*

- Allāh'uñ ḳudreti-y-ile iy ʿazīz / Dirilüp geldi ayaḳ üstine tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5382). [ayaḳ üsti-,]*

ayak üstine ṭur-: *(Birinin/Sevgilinin) karşısında emre hazır bir biçimde durmak.*

- Bir ısuz yirde bir ayaḳ üstine / Ṭurdı şöyle pāymānçe ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3619). [ayaḳ üstine ṭur-, --dı]*

ayak üstine ṭur: *(Birinin/Sevgilinin) karşısında emre hazır bir biçimde durmak.*

- Öteden Yūnus ayaḳ üstine ṭurur / Giderem dir görüñ er ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2917). [ayaḳ üstine ṭur, --ur]*

ayak üzre: *Ayak üstü.*

- Ne ṣu içdi ne ḫo istedi ṭaʿām / **Ayaḳ üzre** eyledi ṭurup ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4738). [ayaḳ üzre,]*
- Pes Cemāl Seydī **ayaḳ üzre** ṭurur / Oturan iclāsda her kim var görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4838). [ayaḳ üzre,]*

ayaḳla: *Çiğnemek.*

- Besmele yād ide çıḳdı üstine / Ol ṭaşı **ayaḳlamaḳlıḳ** ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2116). [ayaḳlamaḳlıḳ, --mak, --lık]*
- Ḫalḳ **ayaḳlayınca** sinimde özüm / Var ümīdim aġara ḳara yüzüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5811). [ayaḳlayınca, -yınca]*

ayaḳla: *Ayaklanmak; ayağa kalkmak.*

- Her gelen **ayaḳlayup** yüzin baṣar / Varmadın işige anuñ özin baṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5830). [ayaḳlayup, -yup]*

ayaḳla-: *Çiğnemek.*

- Ayaġı-la dizi-y-ile gör işi / Dizledi **ayaḳladı** hem ol ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2117). [ayaḳladı, -dı]*

ayaḳlamaġ: *Ayaklarıyla çiğnemek.*

- Gördi kim balçıḳ ḳarardı bir kişi / Balçıḳ **ayaḳlamaġ** ıdı işi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [ayaḳlamaġ,]*

ayaḳlu: *Yürüme uzvu, ayak.*

- Bir tīz **ayaḳlusı** segirdüp gider / Varuban ol araya gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3439). [ayaḳlusı, --sı]*

aʿyān: *Bir memleketin ileri gelenleri.*

- Var mı bir ʿālim diyüben söyledi / Ṣordı **aʿyāna** ki tenbīh eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6617). [aʿyāna, -a]*

aʿyān: *Bir yerin ileri gelenleri.*

- Ol diyār **aʿyānlarından** niçe kes / Viribir düñürlige ol emre pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3871). [aʿyānlarından, --lar, --ın, --dan]*

aʿyān: *Apaçık, ayan beyan, belli.*

- Cümle **aʿyān** cemʿ olup gör n'itdiler / Bir saʿādetlü gün içre elini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 335). [aʿyān,]*

ʿayān: *(Ar.) Açık, âşikâr, gözle görülür, belli.*

- Bu çerāġuñ aṣlı bu ki idem beyān / Diñle imdi ḫırḫa aḥvālin **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 151). [ʿayān,]*
- Bunlaruñ ḳardaşıdur iy muḥterem / Ālleri adı Necme'dür **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 229). [ʿayān,]*
- Atam adıdur Muḥammedü't-Taḳī / Hem ʿAliyyü'n Naḳī adıdur **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 283). [ʿayān,]*
- Naḳldür Ḫˇāce Faḳīh Sulṭān **ʿayān** / Ṭutuban ol egsiyi dikdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1195). [ʿayān,]*
- Şol ḫamīre gömülür gibi hemān / Ayaġı ṭaş üzre gömüldi **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1301). [ʿayān,]*
- Dir olara ol şāh-ı ḳuṭb-ı cihān / Var ḳanāʿatüm bu dem bozmam **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1751). [ʿayān,]*
- Anlara beş ṭaşı gösterdi hemān / Dir bulardur şāhidüm bilüñ **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1990). [ʿayān,]*
- Şöyledür naḳli bu aḫbāruñ **ʿayān** / Ḫoş Müsülmān oldı Külü Ḫan i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2667). [ʿayān,]*
- Geçdi ol köz üstine ol dem revān / Ḳuruban baġdaş oturdı hem **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2698). [ʿayān,]*
- Ṣaru Ṣaltıḳ didi kim iy ʿāṣıḳān / Ḳatı buñaltdı beni ejder **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2841). [ʿayān,]*
- Aluban andan olur ṣol dem revān / Ḳızlıġ-ıdı gitdügi yirler **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3257). [ʿayān,]*
- Ol cemāʿatden biri açup zebān / Mollā Saʿde'd-dīn'e dir bilgil **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3311). [ʿayān,]*
- Tınmayubanı oturdı bir zamān / Mollā da Ḫūnkār'ı ḫoş gördi **ʿayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3393). [ʿayān,]*

- Ṣaġa baḳdı tā be-ġarb gördi ʿ**ayān** / Her ne varsa cümlesin bildi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3578). [ʿayān,]*
- Bunuñ üstine geçicek bir zamān / Fāṭıma'nuñ ḥamli oldı gör ʿ**ayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3853). [ʿayān,]*
- Ol kişi de oldı yolına revān / Ḳayṣeri ḳurbına irişdi ʿ**ayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3948). [ʿayān,]*
- Çehresinden görinür erlik ʿ**ayān** / Genc yigit illā ki olur pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4332). [ʿayān,]*
- Kendü bilinden kemer-bendin ʿ**ayān** / Ḳuṣadur der-ḥāl biline hem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4390). [ʿayān,]*
- Şehr içinde bunca olurken revān / Ḳarşudan görindi bir çardaḳ ʿ**ayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4732). [ʿayān,]*
- Naḳldür on yidi kimse virdi cān / Defn itdiler ol meclisde ʿ**ayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5161). [ʿayān,]*
- Altı ṭal ḫurmā getürdi ol ʿ**ayān** / Ḫalḳ görüp müzdine tekbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5971). [ʿayān,]*
- Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er ʿ**ayān** / Cümlesi Pīr-i Ḫorāṣāndur ʿ**ayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6033). [ʿayān,]*
- Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er ʿ**ayān** / Cümlesi Pīr-i Ḫorāṣāndur ʿ**ayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6033). [ʿayān,]*
- İtdi taḳrīr olan aḥvāli ʿ**ayān** / Biñ bir eren varmaġa ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6158). [ʿayān,]*

ʿ**ayān bildüm:** *Farkına varmak, fark etmek.*

- Dönüben sürʿatle ḫatuna gelür / Didi kimdür ṣoruban bildüm ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 354). [ʿayān bildüm, --dü, --m]*

ʿ**ayān eylĕ:** *Açıklamak, ortaya koymak, âşikâr etmek.*

- Didiler çille-i merdān yā zenān / Nĕ durur bildürüp eylĕñüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1249). [ʿayān eylĕ, --ñüz]*

ʿ**ayān eyle-:** *Açıklamak, ortaya koymak, âşikâr etmek.*

- Cūṣa gel cān bülbüli feṭḥ it zebān / Eyle bir kenz-i ḫazāyinden ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3246). [ʿayān eyle-,]*

ʿ**ayān eyle-:** *Açığa çıkartmak, görünür kılmak.*

- Ol ne durur eylegil bize beyān / Keşf idüp anı bize eyle ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4033). [ʿayān eyle-,]*

ʿ**ayān eylegil:** *Açıklamak, ortaya koymak, âşikâr etmek.*

- Naṣīb üleşdüren elden hīç nişān / Bilür-iseñ eylegil anı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1415). [ʿayān eylegil, --gil]*

ʿ**ayān eyleñ:** *Açıklamak, ortaya koymak, âşikâr etmek.*

- Didiler ol ne durur eyleñ ʿayān / Didi Ḫˇāce' işidüñ benden beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1129). [ʿayān eyleñ, --ñ]*

ʿayān gör-: *Açıkça görmek.*

- Gördüginden bunlara itdi beyān / Didi bunlar biz de görmişüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5484). [ʿayān gör-, -miş, -üz]*

ʿayān it-: *Göstermek, açıklamak.*

- Mācerāsın itdi külliyyâ beyān / Ḳardaşına söyleyüp itdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3238). [ʿayān it-, --di]*
- Ḥażret-i Ḫūnkār'a ʿayān itdiler / Bunlaruñ geldügin beyān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4368). [ʿayān it-, --di, --ler]*
- Her birinüñ aṣl-ı nesebin beyān / Nicesi geldi ider-isem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4822). [ʿayān it-, --er, --ise, --m]*
- Gūş it kümmel didi böyle beyān / Dut ḳulaḳ tā kim saña idem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5025). [ʿayān it-, -e, -m]*
- Ṣaḥ ḥikāyet bu kim itdi ol ʿayān / Ol İmām-ı Kāẓım oġlı İbrāhīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5869). [ʿayān it-, -di]*

ʿayān ḳıl-: *Açıklamak, ortaya koymak, âşikâr etmek.*

- Çün vefātın ser-verüñ itdüm beyān / Çoḳ vilāyet naḳl idüp ḳıldum ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5741). [ʿayān ḳıl-, -du, -m]*

ʿayān ol: *Açık ,aşikar, gözle görünür olmak.*

- *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 0). [ʿayān ol,]*
- İftitāḥ-ı nuṭḳuñ olsun ol ʿayān / Šāniyā mevlūdına eyle şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 219). [ʿayān ol, --sun]*
- Oldı bir düşmān o cānibden ʿayān / Divşürüp leşkerini ʿazm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 262). [ʿayān ol, --dı]*
- Ẕikr ideyin bu sözi ola ʿayān / Caʿfer-i Ṣādıḳ ol ḳuṭbu'l-ʿārifīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6647). [ʿayān ol, --a]*
- Lāzım oldı pes tevārīḫden beyān / Ẕikre gele biline ola ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1594). [ʿayān ol, --a]*
- Birligine şāhdur v'allāh adı / Bā Ḥaḳ'uñ ḳapusıdur añla ʿ**ayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5898). [ʿayān,]*
- Ḳaldı tepsi birle bişi ammā ʿ**ayān** / Didi bi'smillāh yidi bişiyi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [ʿayān,]*
- Nefsüñüzi ere teslīm idesiz / Çün vilāyet görmişem bunda ʿ**ayān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6048). [ʿayān,]*

ʿayān ol-: *Açık ,aşikar, gözle görünür olmak.*

- Ḳaldı küffāruñ elinde bir zamān / Geldi şarḳdan çün Oġuz oldı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1601). [ʿayān ol-, --dı]*
- Ol ḫaberden di açup ḳufl-ı zebān / Burḳaʿı refʿ it ola tā sır ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2366). [ʿayān ol-, --a]*

- Zīra görenler virür andan nişān / Ẕikre gelse ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3114). [ʿayān ol-, --ur]*
- Bir ḳapu oldı ʿayān açup girür / Ḫoş laṭīf miḥrāb-ıla mescid görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3277). [ʿayān ol-, --dı]*
- Bildi kim bu remz bir sırdur nihān / Remzi bunuñ ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3782). [ʿayān ol-, --ur]*

ʿayān ola: *Açık ,aşikar, gözle görünür olmak.*

- Şöyledür meẕkūr diyĕyin bil i cān / Tā kim ola saña bu sırlar ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [ʿayān ola, --a]*

ayası: *Avuç içi.*

- Ayası içinde ol girçek erüñ / Bir yeşil beñi didiler var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6723). [ayası,]*
- Bir yeşil beñ **ayası** içre enām / Didiler elinde şāhuñ bir dahı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [ayası,]*

aydın: *Osmanlı Devleti'nde Anadolu Eyaleti'ne bağlı Aydın sancağı.*

- Aydıñ u Sarḫan u Menteşe Ḥamīd / Pādişāh oldı yerinde ber-mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4454). [aydıñ,]*

aydınlıġ: *Aydınlık.*

- İdrīs eydür ḳomaduḳ biz ḫod çırāḳ / Ḳandan oldı işbu **aydınlıġa** baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [aydınlıġa, -a]*

aydıñlık: *Işıklı; karanlık olmayan.*

- Mescide çün kim irür İdrīs yaḳīn / Pencereden gördi **aydınlıḳ** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1728). [aydınlıḳ,]*

āyende revende: *Gelen giden (Kişiler, misafir).*

- Anı **āyende revende** yir-idi / Anı ol maṣrafda ḫarc ider-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 588). [āyende revende,]*

āyet: *Ayet, Kur'ân-ı Kerim'deki sureleri meydana getiren kelime veya cümlelerden her biri.*

- Bir **āyet** oḳumışam / Ḫūnkār'um esrārından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3717). [āyet,]*

aygır: *Aygır.*

- Pes Ḳolaçıḳ Ḥācī şol **aygır** mišāl / Kişneyü kişneyü geldi bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5125). [aygır,]*

āyīn: *Görenek, âdet.*

- İmdi Ḥaḳ dīn bil Muḥammed dīnidür / Maḳbūl āyīn bil anuñ **āyīnidür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [āyīnidür, -i, -dür]*

āyīn: *(Fars.) Dînî merâsim, bir mezhebin veya bir tarîkatın kendine has ibâdet merâsimi.*

- İmdi Ḥaḳ dīn bil Muḥammed dīnidür / Maḳbūl **āyīn** bil anuñ āyīnidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [āyīn,]*

ayın bayın ol-: *Şaşkına dönmek.*

- Ol kelīsā üstine ḳondı hemīn / Görüben bunlar olur ayın bayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5294). [ayın bayın ol-, --ur]*

ayır-: *Ayırmak, ayrı düşürmek.*

- Dir Süleymān dostı dostdan **ayıran** / Alaca çörek imiş dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4630). [ayıran, -an]*

ayır-: *Ayırmak.*

- Biñ daḫı şaydı **ayırdı** anı da / Virdi Güvenc'e dir alġıl bunı da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [ayırdı, -dı]*

ay(ı)r: *Ayrı II İstenilen şeyden uzak olma.*

- İşidür begleri sözin **ayru** dir / Ḳara Emīr adlu vardı bir Oġuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6305). [ayru, -u]*

ʿayn: *Göz.*

- Keşf oldı Mollā ʿ**aynından** ḥicāb / Kaʿbe'ye dek gördi ne var şeyḫ ü şāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3576). [ʿaynından, -ı, -n, -dan]*

ʿaynı ʿayān: *Açık göz.*

- İʿtiḳādın muḥkem itdi ol ere / Şimdi daḫı var durur ol ʿaynı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6270). [ʿaynı ʿayān,]*

ayraklı: *Altuntaş köyünde bir dağ.*

- Üsti yanlarına bir ṭaġ var-ıdı / Adına **Ayraḳlı** hem dirler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5285). [ayraḳlı, --ı]*

ayrıl-: *Ayrı olma, birbirinden uzak düşme durumu, firak.*

- Ḫˇāce de ṣuda atından **ayrılur** / Yüz urup Allāh'a ol zārī ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1080). [ayrılur, -ur]*
- Bir ṭaru andan taḥarrüḳ ḳılmaya / Hīç birinden birisi **ayrılmaya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1134). [ayrılmaya, -ma, -y, -a]*
- Çepni boyu çün Oġuz'dan **ayrılur** / Gelübeni mülk-i Rūm'a ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1592). [ayrılur, -ur]*
- Çünki Çĕpni boyı Oġuz'dan **ayrılur** / Ṭoġruluban Rūm mülkine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1640). [ayrılur, -ur]*

ayrıl-: *Ayrılmak, çıkmak.*

- Naḳldür ol şāh-ı aḳṭāb-ı cihān / **Ayrılup** çobandan oldı çün revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1469). [ayrılup, -up]*
- Ṣayrafīden **ayrılup** şehr içine / Yüridi baḳmayubanı ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4731). [ayrılup, -up]*

ayrıl: *Ayrı olma, birbirinden uzak düşme durumu, fırkat, firak, iftirak, hicran.*

- Ayrılup Ḫūnkār gitdi bir yaña / Ḫıżr-ı nebī de gider hem bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1510). [ayrılup, -up]*
- Ulu Abdāl Kiçi Abdāl gör n'ider / Ṣaru Ṣaltıḳ'dan çün **ayrılup** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2837). [ayrılup, -up]*

ayrıl: *Ayrı olma, birbirinden uzak düşme durumu, fırak.*

- Üç dün ü gün anda şoḥbet itdiler / **Ayrılup** yirlü yirine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3774). [ayrılup, -up]*
- Birbiriyle şoḥbet iderlĕr-idi / **Ayrılup** destūrla giderlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5323). [ayrılup, -up]*

ayrılış: *Birbirinden ayrılmak.*

- Daḥı senden **ayrılışum** yoḳ durur / Ḳoma ġurbetde bilişüm yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3694). [ayrılışum, --um]*

ayru ayru: *Ayrı ayrı.*

- Ḳolaçuḳ Ḫācım didi şöyle varuñ / **Ayru ayru** şol giñiş yirde ṭuruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5123). [ayru ayru,]*

ayruḳ: *Artık, bundan sonra.*

- Ādeme rızḳ olıcaḳ olmış ḥacer / Nicesi fāyideye **ayruḳ** yarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2163). [ayruḳ,]*

- Zīr-i pā düşdüñ hemān gördük seni / Saña çalışurken **ayruḳ** biz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3353). [ayruḳ,]*

ayruḳ: *Artık, bir daha.*

- Öyle diyüp aġlar-ıdı zār u zār / Başmadı Rūm'a daḫı **ayruḳ** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1905). [ayruḳ,]*
- Nuṭḳ açasın bī-ḥayālık idesin / İşde böyle itdi **ayruḳ** n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3194). [ayruḳ,]*

ayruḳ: *Ayrı, uzak.*

- Burada **ayruḳ** oturmasun didi / Nereye gider-ise gitsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1824). [ayruḳ,]*
- Ṭurdı seccāde çün **ayruḳ** gitmedi / Gitmege bir yañaya ʿazm itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2802). [ayruḳ,]*

ayruk: *-dan başka.*

- Dutmadı **ayruḳ** binā geldükçe sīl / Yıḳılur **ayruḳ** binā ṭutmadı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5080). [ayruḳ,]*
- Dutmadı **ayruḳ** binā geldükçe sīl / Yıḳılur **ayruḳ** binā ṭutmadı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5080). [ayruḳ,]*

ayrulık: *Ayrılık.*

- Didi rāḥib iy şeh-i ḳuṭb-ı cihān / **Ayrulıḳdan** zār olur bunda cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3214). [ayrulıḳdan, -dan]*

ayṭoġmış: *Aydoğmuş (Kayı Han'ın oğullarından biri).*

- Ayṭoġmış olupdur eñ ulusı / Artuḳ olur cümleden hem bilüsü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4212). [ayṭoġmış,]*
- İki yıl **Ayṭoġmış** Alp beg oldı çün / Ḳılıcından oldı küffār hep zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [ayṭoġmış,]*
- Virdi **Ayṭoġmış'a** Sulṭānöñi'ni / İtdi sancaḳ begi ol yire anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4215). [ayṭoġmış'a, --a]*

ayuñ ṭutul: *Ay tutulması.*

- Tā ki bu ayuñ ṭutulması gide / İşidüp bu ḫalḳ bir görgil n'ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [ayuñ ṭutul, --ma, --sı]*

ʿayyūka çık: *Göğe ulaşmak, yükselmek.*

- Keliġıra Ḳalʿası'na irdiler / Başı ʿayyūḳa çıḳupdur gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2798). [ʿayyūḳa çıḳ, --up, --dur]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

az: *1. sıfat Nicelik, nitelik, güç, süre, sayı bakımından eksik, çok karşıtı. 2. zarf Alışılmış olandan, umulandan veya gerekenden eksik olarak.*

- Küpçegümde yaġ ḫo ḳalmış durur **az** / Ḳoyayın etmege o yaġdan biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [az,]*
- Gelin eydür n'ola iltĕyin biraz / Küpçegümde ḳaldı sa n'ola yaġ **az** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [az,]*

az: *Az, azıcık, yetersiz, çok kelimesinin karşıtı.*

- Dir ḳayınanası yaġ **azdur** ḳatı / Yaġa yoḳanma didi söyler iti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1557). [azdur, -dur]*

az: *Baştan çıkmak, doğru yoldan sapmak, sapıklığa, dalâlete düşmek II Azıtmak.*

- Azıcaḳ iderdi bunlar yaġılıḳ / Gāh gāh iderdi ʿışyān ṭāġīlıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4193). [azıcaḳ, -ı, -caḳ]*

az: *(Mesâfe ve zaman için) Kısa.*

- Az zamānda baʿżī münkir oldılar / Cāz̧ū diyüp çoḳ taʿaddī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 998). [az,]*

az: *Alışılmış olandan, umulandan veya gerekenden eksik.*

- Mā-ḥaṣal itmĕyelüm sözi dırāz / Ne ḳadar varsa mürīdi öz ü **az** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5563). [az,]*

az az: *Az az, azıcık.*

- Bıraġur elden yire yatdı biraz / Çünki geldi ʿaḳlı başına **az az** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1324). [az az,]*

az az: *Yavaş yavaş.*

- Pes düğün yaraġın itdi **az az** / Ḫoş velīme ḳıldı eylĕdi düğün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 364). [az az,]*

az ḳal: *Çok bulunmamak; kısa bir süre kalmak.*

- Başı kel kel oluban aḳar ḳanı / Kendünüñ de az ḳala çıḳa cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 773). [az ḳal, --a]*
- Key muḫālif esdi anda rūzigār / Ḳaldı az kim ġarḳ olavuz biz i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [az ḳal, --dı]*
- Az ḳaldı deñizi öte geçe / Göricek gemici ḫāl oldı nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4858). [az ḳal, --dı]*

az ḳalıncaġaz: *Az kalınca (Mesafe olarak).*

- Ḳışlayup vaḳt-i sefer olıncaġaz / Yürimĕgĕ öte **az ḳalıncaġaz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4198). [az ḳalıncaġaz,]*

az u çok: *Az ve çok.*

- Gel ne-y-ile gelür-iseñ **az u çoḳ** / Faḳr u müstaġnī durur hem ḳarnı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4632). [az u çoḳ,]*

ʿazāb ol-: *Acı, ızdırap olmak; sıkıntıya, kedere uğramak.*

- Var ševāb işle ki olmaya ʿaẕāb / Cīm olur Ḥaḳḳ'uñ cemāli ḥarfi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [ʿaẕāb ol-, -ma, -ya]*

āzād eyle-: *Kurtarmak.*

- Rūzigār-ı hemden āzād eylegil / Müstemiʿler cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4019). [āzād eyle-, --gil]*
- Eyledi āzād yüri dir dün ü gün / Ḳollanup kimsene ḳalmasun zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4953). [āzād eyle-, --di]*

āzād it: *Kurtarmak.*

- Ḥabsden āzād itmeyince Ḥaydar'ı / Orucumı ṣımayam iy yol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 744). [āzād it, --me, --y, --ince]*

āzād ḳıl-: *Kurtarmak, korumak.*

- Biñ fülori neẕrüm olsun tīz gelüñ / İşbu mehlekden beni āzād ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4714). [āzād ḳıl-, --uñ]*

āzād ol: *Kurtulmuş olmak, uzak olmak.*

- Ġuṣṣa gidüp ḳayġudan āzād olur / Çünki vaż'uñ müddeti oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 397). [āzād ol, --ur]*

aʿẓam: *Büyük, ulu, yüce.*

- Nefsiñi bil tā ki Rabb'iñ bilesin / Dü cihānda olasın **aʿẓam** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 100). [aʿẓam,]*

āzārla: *Sövmek, çıkışmak, paylamak.*

- Daʿvet itdi ně ki var ruhbānları / Ḫışm idüp **āzārladı** hep anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 854). [āzārladı, -dı]*

ʿ**azāsın ṭut:** *Elini ya da kolunu tutmak.*

- Mūsī-i Šānī ölür ḥikmete baḳ / Defn idüp daḥı ʿazāsın ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 334). [ʿazāsın ṭut, --dı, --lar]*

āzerbaycan: *Doğu Avrupa ile Batı Asya'nın kesişim noktasındaki Kafkasya'da yer alan ülke.*

- Bil Diyārbek **Āzerbaycān** hem ʿAcem / Rūm'dan ḥükm olunurdı anlara hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2372). [āzerbaycān,]*

azıġ: *Azık, yiyecek.*

- Gördiler ki ṭaş olup yatur varı / Ḫarman ısı **azıġın** görince ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6256). [azıġın, -ın]*

ʿ**āzim:** *Büyük.*

- Dīn düşmanına tā heybet ola / Görüben anı ʿ**aẓīm** dehşet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4432). [ʿaẓīm,]*

ʿ**āzim:** *(Tesir bakımından) Çok şiddetli.*

- Yise andan yā ża'īf ü yā saḳīm / Yā belāya mübtelā ola ʿ**aẓīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [ʿaẓīm,]*
- Ṣıḳılur Ṣaltıḳ görür zaḥmet ʿ**aẓīm** / Çağırur ḥażreti o dem ez-ḫavf u bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2821). [ʿaẓīm,]*

ʿ**āzim:** *Büyük.*

- Bir ʿ**aẓīm** ʿifrīt bir ner ejdehā / Ḳahramānlar bulmaz elinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3487). [ʿaẓīm,]*

ʿ**āzim:** *Ar. Büyük.*

- Bir ʿ**aẓīm** heybetlü evren ṭaşra var / Gözleri külḫān demi gibi yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3494). [ʿaẓīm,]*
- Ṣanasın günbed durur başı ʿ**aẓīm** / Bir ner ecderhā gören olur saḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [ʿaẓīm,]*
- Bir ʿ**azīm** deryā olur ol bī-kerān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4525). [ʿaẓīm,]*
- Zupun işitdi vü şād oldı ʿ**aẓīm** / Ṣādlıḳdan ʿaḳlı gidüp oldı bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4929). [ʿaẓīm,]*

ʿ**āzim:** *(Ar.) Bir işi yapmaya kesin karar verme, bir şeyi yapmak hususunda büyük bir kararlılıkla gayret gösterme.*

- Ol erenler üstine iy muḳtedā / Bir ʿ**aẓīm** heybet oturdı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1302). [ʿaẓīm,]*

- Şaru Şaltıḳ ḳırḳ vücūd abdāl ıla / ʿİzzet ü taʿẕīm **ʿaẓīm** ibrām ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2869). [ʿaẓīm,]*
- Ḳızġunından ol demür ḳızdı **ʿaẓīm** / Yanmış-ıdı zīra kim āteş delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5167). [ʿaẓīm,]*
- Şulu yaġmur yaġıban örtĕr-idi / Yaġdı yaġmur oldı seyl anda **ʿaẓīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6241). [ʿaẓīm,]*

azın azın: *Azar azar, ağır ağır.*

- Çünki kāfir görmedi güneş yüzin / ʿĀciz oldı cümlesi **azın azın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 851). [azın azın,]*

ʿazīz: *(Ar.) Değerli.*

- İşde bildüñ n'eylemek gerek görüñ / Şeyḫ Aḥmed dirler-idi bir **ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 356). [ʿazīz,]*
- Aldı elinden hemān-dem ol **ʿazīz** / Ekl ider yārānlarıyla ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6697). [ʿazīz,]*
- Aluban anda ḥavālet ṭurdı tīz / ʿAzm idüp gider yolına iy **ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1190). [ʿazīz,]*
- Mülk-i Türkistān ḳurbında **ʿazīz** / Oldı anda didiler ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1206). [ʿazīz,]*
- Didiler kim çille-i merdānı biz / Çekmege yoḳ ṭāḳatümüz iy **ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1256). [ʿazīz,]*
- Didiler Rūm'a gelince ol **ʿazīz** / Oynamaz hergiz demümüz bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1287). [ʿazīz,]*
- Şuluca Ḳarayük'üñ üstine tīz / Ḳondı bir ṭaş üzerine ol **ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1300). [ʿazīz,]*
- Didiler eksiklik itdük iy **ʿazīz** / Nefesüñüz itmedük tīz zinde biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1357). [ʿazīz,]*
- Ol daḫı Mūsī-i Kāẓım'uñ **ʿazīz** / Oġlıdur şöyle bilesiz didi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1372). [ʿazīz,]*
- Boşanan dir tavlalardan ol **ʿazīz** / Gele bizüm tavlamuza ṭura tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1390). [ʿazīz,]*
- Ḳaraca Aḥmed'e didi çünki biz / Ḫˇāce ḳatından gidicek iy **ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1397). [ʿazīz,]*
- Ol rumūz kim anda olur bilesiz / Aṣlı oldur andan olur iy **ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [ʿazīz,]*
- Sürüben Ḫūnkār'a geldi ol **ʿazīz** / Bulışup Ḫūnkār ıla görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1411). [ʿazīz,]*
- Emre eydür dost dīvānında biz / Cemʿ olıcaġaz erenler iy **ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1416). [ʿazīz,]*
- Rıḥlet itdükde fenādan ol **ʿazīz** / Öyle tāc geydi oġulları da tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1457). [ʿazīz,]*
- Çaġırup bostāncıya dir iy **ʿazīz** / Bir ḳavun gĕtür yiyelüm şimdi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [ʿazīz,]*
- Birisin Ḫıżr'uñ öñinde ḳodı tīz / Hem birin Ḫūnkār öñine ḳor **ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [ʿazīz,]*
- Kesdi bostāncı o ḳavunları tīz / Yiyüben şükr itdi ol iki **ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1502). [ʿazīz,]*
- Bulalum teşrīf dīzāruñla biz / Görelüm bir laḫẓa sizi iy **ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1514). [ʿazīz,]*
- Rūm fetḥi üc kez oldı iy **ʿazīz** / Böyle ẕikr eylĕdi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1595). [ʿazīz,]*
- Hem muḥibbü'l-ʿulemādur ol **ʿazīz** / Hem muḥibbü'l-fuḳarā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1633). [ʿazīz,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Çepni boyından meger kim bir ʿ**azīz** / Ehl-i taḳvā vāriʿ u ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1641). [ʿazīz,]*
- Mollā İdrīs'üñ meger kim iy ʿ**azīz** / Var-ıdı bir ḫatunı ġāyet temiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1671). [ʿazīz,]*
- Gĕtürübĕni şunar Ḫūnkār'a tīz / Aluban gör kim ne didi ol ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [ʿazīz,]*
- Ḫaḳ teʿālā iẕni-y-ile iy ʿ**azīz** / Ol ṭaşuñ beşi de nuṭḳa geldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1994). [ʿazīz,]*
- Şaru olmalı olıncaḳ iy ʿ**azīz** / Yumrıcaḳ çıḳardı ḳoltuġında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2039). [ʿazīz,]*
- Fāṭma Ana'dan ḳalupdur iy ʿ**azīz** / ʿĀdet oldı ḳaldı andan bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2068). [ʿazīz,]*
- Didi Ḫūnkār'a ki Fātma iy ʿ**azīz** / Evde hīç un ḳalmayupdur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [ʿazīz,]*
- İşidicek Fāṭma Ana ṭurdı tīz / Evine vardı n'ider gör iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2080). [ʿazīz,]*
- Şol ḫamīre gömülür tek itdi iz / Ayaġı-la dizleri hem iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2118). [ʿazīz,]*
- Varuban Ḫünkār'a dirler iy ʿ**azīz** / Ne ʿacāyib eylemişsiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2162). [ʿazīz,]*
- Er naẕarı kīmyādur iy ʿ**azīz** / Er naẕarın alup ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2237). [ʿazīz,]*
- Hem Resūl Baba birisi de ʿ**azīz** / Ululardan idi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2248). [ʿazīz,]*
- Develi yirinde vardı bir ʿ**azīz** / Bir kerāmet ısısı bir ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2289). [ʿazīz,]*
- Didi Ḫūnkār Aḳça Ḳoca'ya ʿ**azīz** / Bu ne zaḥmetdür çekersiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2309). [ʿazīz,]*
- Aḳça Ḳoca didi Ḫūnkār'a ʿ**azīz** / Luṭf idüben eyledüñüz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2318). [ʿazīz,]*
- Ol zamānda şehr-i Baġdād'da ʿ**azīz** / Müktefī nām bir ḫalīfe vardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2369). [ʿazīz,]*
- Hep anuñ ḥükminde-y-idi bilesiz / Āl-i ʿAbbās'dandı anlar iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2371). [ʿazīz,]*
- Ol zamānda var-ıdı bir ḫoş ʿ**azīz** / Ġāyet ehl-i ʿilm hem ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2382). [ʿazīz,]*
- Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā nām ʿ**azīz** / İşidüp bu resme sözlĕrini tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2399). [ʿazīz,]*
- Şeyḫ murādı bu-y-ıdı kim iy ʿ**azīz** / Ay dutulduġın ḫana bildüre tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2425). [ʿazīz,]*
- Ol olan tārīḫde ol gün ol ʿ**azīz** / Otururken İdrīs'üñ evinde tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [ʿazīz,]*
- Şimdi daḫı uş çaġırdum geldi tīz / Zinde ḳıldı nefesi ṭutdı ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2522). [ʿazīz,]*
- Naḳldür bu iki demde iy ʿ**azīz** / İkişer boynuzlu ḳoçdan ġayrı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [ʿazīz,]*
- Ḫażret-i Ḫūnkār ḳatında bir ʿ**azīz** / Var-ıdı ġāyet velī ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2678). [ʿazīz,]*
- Ḫıżr'uñ atı başdugı yir oldı iz / Şimdi de anda muʿayyen iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [ʿazīz,]*
- Fevt olmalı olınca ol ʿ**azīz** / Ḳıldı vaṣıyyet eḥibbāsına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2888). [ʿazīz,]*
- Ṭaġa çıḳdı öküziyle ol ʿ**azīz** / Yükledüp bir yük alucı döndi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [ʿazīz,]*
- Aḳşehir'den Sīd Maḥmūd nām ʿ**azīz** / Var-ımış bir evliyā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2962). [ʿazīz,]*
- Gördi Ḫūnkār n'itdügini ol ʿ**azīz** / Ṭaşa ṭur diyü işāret itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2977). [ʿazīz,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Ḥażret-i Ḫūnkār didi kim iy ʿ**azīz** / Ne murāḍa geldüñüz bu yire siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2998). [ʿazīz,]*
- Ṣuçlarından geçübeni ol ʿ**azīz** / Emr idüp ḫalīfelere didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3033). [ʿazīz,]*
- Olduġı yirde Çırāḳ'uñ iy ʿ**azīz** / Bir sipāhī var-ıdı key tünd ü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3077). [ʿazīz,]*
- Ḥażret-i Ḫūnkār bir gün iy ʿ**azīz** / Girü Ḳırşehri'ne ʿazm eyledi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3091). [ʿazīz,]*
- Germiyān Deñizlüsi'nde iy ʿ**azīẓ** / Bir ḥarāmī var-ıdı ḳılur sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3116). [ʿazīẓ,]*
- Pes Deñizlü'ye yaḳın yirde ʿ**azīz** / Nesli daḫı vardur anuñ bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3166). [ʿazīz,]*
- Ġażaba geldi hemān-dem ol ʿ**azīz** / Götürüp dest-i vilāyet birle tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3181). [ʿazīz,]*
- Dir yudum kirini oldı tertemīz / Evliyā teberrükin ṭutdum ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3228). [ʿazīz,]*
- Emr ider bir niçe yük gendüm ʿ**azīz** / Yük idüben yükledürler anda tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3255). [ʿazīz,]*
- Ol zamānda Ḳayṣeri şehrinde hem / Bir ʿ**azīz** vardı be-ġāyet muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3300). [ʿazīz,]*
- Aḳsarāy'dan yine bir gün ol ʿ**azīz** / Gine ol ḳaṣd ecli-y içün çıḳdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [ʿazīz,]*
- Bir kemāl ehli sizüñ gibi ʿ**azīz** / Ḥaḳḳı bāṭıldan ider ola temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3319). [ʿazīz,]*
- Mollā Saʿde'd-dīn'e didiler ʿ**azīz** / Sözümüz var diyelüm eyle temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3334). [ʿazīz,]*
- Ġayb olur Ḫūnkār hemān-dem anda tīz / Mollālar daḫı bu yaña iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [ʿazīz,]*
- İllā ki eglenmeyüben döndi tīz / Ṭuz Köyi'ne gine irdi ol ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3368). [ʿazīz,]*
- Mollā Saʿde'd-dīn fāżıldur ʿ**azīz** / ʿİlmi-y-ile eyledi bunı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3498). [ʿazīz,]*
- Sözümüz ṭutarsa ḫoş geldi ʿ**azīz** / Dutmaz ise girü dönsün didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3532). [ʿazīz,]*
- Ẕikre gelen mescidüñ öñinde tīz / Bir büyük ḳara ḳaya vardı ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [ʿazīz,]*
- Āḫirü'l-emr rıḥlet itdi ol ʿ**azīz** / Meskeni ḳaldı nice yıllar ısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3758). [ʿazīz,]*
- Böyle diyüben hemān-dem ḳalḳdı tīz / Ṣaru İsmāʿīl uydurdı ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3771). [ʿazīz,]*
- Ṣaru İsmāʿīl gelür Ḫūnkār'a tīz / Öyle bildürdi gelüben ol ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3808). [ʿazīz,]*
- Nefesi geçkel er oldı ol ʿ**azīz** / Çoḳ yaşamadı vü geçdi girü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [ʿazīz,]*
- El yüze sildügi gibi iy ʿ**azīz** / Kepenegi etegini açdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3906). [ʿazīz,]*
- Ara yirden didi aña bir ʿ**azīz** / Er bilür eri iy aṣḥab-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3932). [ʿazīz,]*
- Şeyḫ bostāncı çelēbinüñ ʿ**azīz** / İrdiler bā-ehl-i faẓl ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3953). [ʿazīz,]*
- Kim vilāyet ehli durur bu ʿ**azīz** / Ululardandur key aṣḥāb-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3960). [ʿazīz,]*
- Baş murāḳabeye çekdi ol ʿ**azīz** / Ol veliyyullāh ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4027). [ʿazīz,]*
- Yetişincek Ḳarayük'e ol ʿ**azīz** / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4070). [ʿazīz,]*
- Yügürüp gelüp elini öpdi tīz / Ayaġına sürdi yüzin ol ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4079). [ʿazīz,]*

- Bu ʿ**azīz** bil Ḫıżr peyġām-ber durur / Muʿcizāt ehli ulu ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4147). [ʿazīz,]*
- Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ iy ʿ**azīz** / Vardı Otman nām bir oġlı tīz nîz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [ʿazīz,]*
- Varuban ber-mūcib-i emr iy ʿ**azīz** / Bir kişi irişdi Otman Beg'e tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4328). [ʿazīz,]*
- Ḫażret-i Seyyid mezārın ol ʿ**azīz** / Ḫoş ziyāret eyleye vü döne tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4464). [ʿazīz,]*
- Buldı teslīm er aña erkān ider / Ol ʿ**azīz** çünki bu elṭāfı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [ʿazīz,]*
- ʿAṣr vaḳti daḫı hem olmış-ıdı / Ol ʿ**azīz** anda sürüp gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4576). [ʿazīz,]*
- Gördi bir ḫoş pīr ʿ**azīz** ü ḫoş-liḳā / Aḳ ṣaḳallu yüzi görklü müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [ʿazīz,]*
- Hem Süleymān adlu anda bir ʿ**azīz** / Vardı yolın tanımış ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4615). [ʿazīz,]*
- Gel bu şöhretden geçegör iy ʿ**azīz** / Ḥaḳ ḳatında tā ola işüñ temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [ʿazīz,]*
- Hem Emircem naẓarında iy ʿ**azīz** / Ẕikre geldi ḥażret-i Ḫūnkār nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4642). [ʿazīz,]*
- Otuz altı yıl içinde iy ʿ**azīz** / Otuz altı biñ çırāḳ uyardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4802). [ʿazīz,]*
- Burhān ejder ḳorḳusından iy ʿ**azīz** / Eşegüñ ḳuyruġına yapışdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5197). [ʿazīz,]*
- Sözlerini işidicek ol ʿ**azīz** / Eşeginden yir üzere indi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5218). [ʿazīz,]*
- Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān-dem döndi tīz / Ḳavuşur cemāʿatine ol ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5246). [ʿazīz,]*
- Taḫılın biçmĕge bir vaḳt ol ʿ**azīz** / İmeci itdürmiş-idi anda nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5428). [ʿazīz,]*
- Kim Bayındur Ḫan oġlıdur ol er / Bil Oġuz'dan ol ʿ**azīz** ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [ʿazīz,]*
- Bir ḫalīfe Cerdekīn şeyḫi ʿ**azīz** / Ḥażret-i Ḫūnkār'-ıla bir gün o tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5490). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Değerli saygın, yüce (kişi).*

- Andan alurdı bahāsın neyse tīz / Hegbeye ḳoyardı anı iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 594). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Saygın ve hürmetli kişi, sevgili.*

- Ol ʿ**azīzi** de varup getürdiler / Olup iclās cümlesi oturdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4559). [ʿazīzi, -i]*
- Ṣaru İsmāʿīl ki ibrīḳdārıdur / Kim bu ḫiẕmet ol ʿ**azīzüñ** kārıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4563). [ʿazīzüñ, -üñ]*

ʿ**azīz:** *Saygın, değerli.*

- Ḫˇāce'nüñ maṭbaḫı bacasında tīz / Aṣa ḳodılar ol eti iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 609). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *1. Yüce, kıymetli, değerli, mukaddes, muazzez. 2. Saygı duyulan, hürmet edilen, sevgili, dost.*

- Daḫı İbrāhīm dirlerdi beyīn / Ceddine beñzedüg içün iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 223). [ʿazīz,]*
- Ẓulm elinden çekmedi kimse belā / Ol diyār ulularından iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 270). [ʿazīz,]*
- Ḫırḳada ṭurduġı yirden ḳalḳdı tīz / Ḥācī Bektaş üstine geldi ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1158). [ʿazīz,]*
- Ḳaldı Ḫūnkār ḫizmetinde o ʿ**azīz** / Ḫizmet idüp eyleye işin temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3590). [ʿazīz,]*
- Evliyā ferrāşı-y-ıdı ol ʿ**azīz** / Er ḳatında-y-ıdı maḳbūl u temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5392). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Yüce, kıymetli, değerli, mukaddes, muazzez.*

- Anda mesken ṭutmış-ıdı ol ʿ**azīz** / Ol kerāmet menbaʿı ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 579). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Aziz; saygın; değerli.*

- Ḳaraca Aḥmed'e didiler iy ʿ**azīz** / Gözcisisin Rūm'uñ anı gör ki tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1304). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Saygın ve hürmetli kişi.*

- Ol ʿ**azīze** gördiler bir ḫoş maḳām / Çille çeke anda çil rūz ol müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [ʿazīze, --e]*

ʿ**azīz:** *Allah ("Benzeri bulunmayan, eşsiz kudret sahibi, mağlup edilmesi mümkün olmayan" manasında Allah'ın en güzel isimlerindendir); ermiş, velî.*

- Didi Ḫūnkār'a ki iy dervīş ʿ**azīz** / Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce Beg bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1823). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Değerli, itibarlı, saygıdeğer (kişi).*

- Sizi görmege gelürdük iy ʿ**azīz** / Bunda bıñar varıduġın görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6710). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Değerli, kıymetli.*

- Bir begi var-ıdı Gürci'nüñ ʿ**azīz** / Güreleş dirlĕr-idi adına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2763). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Değerli, saygın, yüce.*

- Ḳalḳdı andan Şām'a geldi ol ʿ**azīz** / Cāmiʿ-i Ümeyye'ye irişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1231). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Saygı duyulan, hürmet edilen, sevgili, dost.*

- Çıḳaruban sürdürür ol demde tīz / Ḳarayük'e irişicek iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3938). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Ar. Saygın kişi.*

- Tā ki Bektaş'a ʿilim taʿlīm ḳıla / Didiler kim bunda vardur bir ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6619). [ʿazīz,]*
- Otururdı bir ṭaş üzre ol ʿ**azīz** / Var-ıdı bir süri ṭaş yanında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [ʿazīz,]*
- Şaru İsmāʿīl'e didiler ʿ**azīz** / Varmaduñuz girü döndüñüz mi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3776). [ʿazīz,]*
- Dir bunuñ ḥaḳḳında ne dir ol ʿ**azīz** / Eyle idelüm ne kim dir anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [ʿazīz,]*
- Çün duʿā-yı ḫatm ider gör ol ʿ**azīz** / Hem ḳoyun emişmege gelmişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4508). [ʿazīz,]*
- Böyle diyüp girü döndi ol ʿ**azīz** / Ol vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [ʿazīz,]*
- Şaru İsmāʿīl yitişüp geldi tīz / Didi bir meftūl-bend bir ḫoş ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4537). [ʿazīz,]*
- İẕn-i Ḥaḳ'la çille-i merdānı biz / Çekelüm dir inşāʾallāh ol ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4550). [ʿazīz,]*
- Ol ʿ**azīz** de itdi çil rūz iʿtikāf / İçmedi ṣu yimedi hergiz kifāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4557). [ʿazīz,]*
- Gelüben seccādeye ḳıldı ḳuʿūd / Ol ʿ**azīz** daḫı yerinden ḳalḳdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4565). [ʿazīz,]*
- Didi bir şāhīndür Emircem ʿ**azīz** / Ḳonmaz ol şayda ki ola bī-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [ʿazīz,]*
- Ḳarayük'e geldi andan ol ʿ**azīz** / Sī vü şeş bir taḳrīr itdük anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4800). [ʿazīz,]*
- Hem Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş ʿ**azīz** / Key ululardan durur ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4820). [ʿazīz,]*
- Gemici yitüp gemi getürdi tīz / Dir binüñ gemi getürdüm iy ʿ**azīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [ʿazīz,]*
- Āḫirete naḳl idincek ol ʿ**azīz** / Defn anda eylediler bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4955). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz:** *Saygın ve hürmetli kişi (Lokman-ı Perende).*

- Sözin işidüp n'ider gör ol ʿ**azīz** / Şeyḫ Ṭayfūr ḫırḳayı aldı ele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6655). [ʿazīz,]*

ʿ**azīz ḳıl-:** *Yüceltmek.*

- Kīmyādur er naẓarı bilesiz / Kime ṭoḳınsa ḳılur anı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1507). [ʿazīz ḳıl-, --ur]*

ʿ**azīz ü māh-rū:** *Yüce ve ay-yüzlü.*

- Ḫˇāce anı görüben ṭurdı örü / Dir berü gel iy ʿ**azīz ü māh-rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1148). [ʿazīz ü māh-rū,]*

ʿ**azīz ü muḫterem:** *Aziz ve muhterem.*

- Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / İy veliyyullāh ʿ**azīz ü muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1768). [ʿazīz ü muḥterem,]*
- Gelüben ol dört ʿ**azīz ü muḥterem** / Dört vilāyet ıssı dört ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3099). [ʿazīz ü muḥterem,]*
- Didiler Ḫūnkār'a iy kān-ı kerem / İy vilāyetle ʿ**azīz ü muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3900). [ʿazīz ü muḥterem,]*
- Pīrāb Sulṭān ʿ**azīz ü muḥterem** / Mesken ider anda ol ṣāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5367). [ʿazīz ü muḥterem,]*

ʿ**azīz ü muḥterem:** *1-Aziz ve muhterem. 2-Yüce ve ihtiram olunmuş, hürmetli, muazzez.*

- Meger ol gelen ʿ**azīz ü muḥterem** / Ḥācī Bektaş ıdı ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1146). [ʿazīz ü muḥterem,]*
- Ol Cemāl Seydī ʿ**azīz ü muḥterem** / Ḳaragölcük'deydi ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5317). [ʿazīz ü muḥterem,]*

ʿ**azīz ü muʿteber:** *Değerli ve itibarlı.*

- Veysīler'den bir ʿ**azīz ü muʿteber** / Hem kerāmet ṣāḥibi ehl-i hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4638). [ʿazīz ü muʿteber,]*

ʿ**azīz-i baht-vār:** *Bahtı açık yüce (kişi).*

- Gel bu yaña iy ʿ**azīz-i baḫt-vār** / Gör vilāyet nice oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3474). [ʿazīz-i baḫt-vār,]*
- Gine bir gün ol ʿ**azīz-i baḫt-vār** / Gör Saʿīd ne sırrı ḳıldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3709). [ʿazīz-i baḫt-vār,]*

ʿ**azīz-i muḥterem:** *Değerli saygın olan kimse.*

- Yirdi andan ol ʿ**azīz-i muḥterem** / Ġayrı loḳmadan yimezdi iy dedem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 603). [ʿazīz-i muḥterem,]*
- Ol maḳām ıssı ʿ**azīẓ-i muḥterem** / Günde ider bir öküz ḳurbān hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1263). [ʿazīẓ-i muḥterem,]*
- Çün Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol ṣāḥib-kerem / Ol veliyyullāh ʿ**azīz-i muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5011). [ʿazīz-i muḥterem,]*

ʿ**azīz-i muḥterem:** *Saygıdeğer kimse (Hacı Bektaş-ı Veli).*

- Bektaş'a dir iy ʿ**azīz-i muḥterem** / Bardaḳ ıla ṭaşra çıḳ iy ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6670). [ʿazīz-i muḥterem,]*
- Bir gün oturmışdı ol kān-ı kerem / Ol veliyyullāh ʿ**azīz-i muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4021). [ʿazīz-i muḥterem,]*

ʿ**azīz-i muktedā:** *Tabi olunanların yücesi. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

- Ḳāyim olurdı ʿibādetle düni / Şöyledür naḳl iy ʿ**azīz-i muḳtedā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6756). [ʿazīz-i muḳtedā,]*

ʿ**azīz-i müştehir:** *Tanınmış ulu kimse.*

- Mollā Saʿde'd-dīn ʿ**azīz-i müştehir** / Size gönderdi selām oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3328). [ʿazīz-i müştehir,]*

ʿ**azīz-i muʿteber:** *İtibarlı ve saygın kimse.*

- Ḫalīfesidür ʿ**azīz-i muʿteber** / Adı Şeyḫ Loḳmān-ı Perende durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6621). [ʿazīz-i muʿteber,]*
- On sekiz yıl ḳaldı anda çün ol er / Ḫizmetinde ol ʿ**azīz-i muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [ʿazīz-i muʿteber,]*

ʿ**azīzler:** *Aziz: Ermiş, eren; azizler.*

- Bir gün anda ki ʿ**azīzler** ṭurdılar / Ḳademine Bektaş'uñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1243). [ʿazīzler,]*

ʿ**azm:** *Kasıt, niyet, karar; gitme, yönelme.*

- Bil seyāḥat ḳaṣdı ʿ**azmüm** daḫı hem / Daḫı Cevvād oğlıyam iy müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [ʿazmüm, -üm]*

ʿ**azm:** *Azim, gayret.*

- Aldı oğlancıḳların hem ʿavretin / Pes sefer ʿ**azmine** ṭutdı niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5356). [ʿazmine, -in, -e]*

ʿ**azm eyle:** *Gitmek, yönelmek.*

- Oldı bir düşmān o cānibden ʿayān / Divşürüp leşkerini ʿazm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 262). [ʿazm eyle, --di]*
- Gitmedin dir daḫı aḫret dārına / Sen yüri ʿ**azm eyle** Rūm diyārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4832). [ʿazm eyle,]*

ʿ**azm eyle-:** *Gitmek, yönelmek.*

- Deşt-i Ḳıfcaḳ iline ʿazm eyledi / Ol diyār seyrānına rezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2401). [ʿazm eyle-, --di]*
- Gitmege ʿazm eyleyüp ḳılur vidāʿ / Çekdüñüz zaḥmet dir olmasun ṣudāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2784). [ʿazm eyle-, --y, --üp]*
- Ḥażret-i Ḫūnkār bir gün iy ʿazīz / Girü Ḳırşehri'ne ʿazm eyledi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3091). [ʿazm eyle-, --di]*
- Ḳalḳdı andan Ḳonya'ya ʿazm eyledi / Ol murād içün ḳatı cezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4221). [ʿazm eyle-, --di]*
- Çünki Ḫūnkār itdi rıḥlet ez-fenā / Sefere ʿazm eyledi andan yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5004). [ʿazm eyle-, -di]*

ʿ**azm it-:** *Yönelmek, yola çıkmak, niyetlenmek.*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

- Gelmedin anlar bize biz gidelüm / Tiz Ḫorāsān milkine ʿazm idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1066). [ʿazm it-, --elüm]*
- İşbu iş kendülere maʿlūm olur / ʿAzm idüp bir demde ol anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1147). [ʿazm it-, --üp]*
- Aluban anda ḥavālet ṭurdı tīz / ʿAzm idüp gider yolına iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1190). [ʿazm it-, --üp]*
- Ḫażret-i Ḫūnkār veliyy-i etḳıyā / Rūm'a ʿazm itdi çün ol merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1426). [ʿazm it-, --di]*
- Omuzına uruban andan gider / Ṭoġrılup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1573). [ʿazm it-, --er]*
- Çün Ḳızılırmaġı geçüben gider / Ṭoġrulup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1582). [ʿazm it-, --er]*
- ʿAzm iderler bunda bizi görmege / Her biri maḳṣūdlarına irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1774). [ʿazm it-, --er, --ler]*
- Dünle sulṭān işigine ʿazm ider / Varuban ḫan ḳapusında gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2419). [ʿazm it-, --er]*
- Pes Külü Ḫan sū-yı Baġdād ʿazm ider / Leşkerin alup o yire cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2434). [ʿazm it-, --er]*
- Ḳalḳup andan Rūm'a daḫı ʿazm ider / Bu ḫaber Rūm mülkine děgin gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [ʿazm it-, --er]*
- Naḳldür Tatar cemāʿati ḳamu / ʿAzm idincek yaylamaġa iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2652). [ʿazm it-, --incek]*
- Cān Baba pes āteşe ʿazm idicek / Keşīşi bile aluban gidicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2724). [ʿazm it-, --icek]*
- Pes olur seccāde deryāya revān / Rūmili'nden yaña ʿazm itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2789). [ʿazm it-, --di]*
- Üçi bir seccāde üzre gitdiler / Rūmili'nden yañaya ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2790). [ʿazm it-, --di, --ler]*
- Ṭurdı seccāde çün ayruḳ gitmedi / Gitmege bir yañaya ʿazm itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2802). [ʿazm it-, --me, --di]*
- Ulu Abdāl Kiçi Abdāl gitdiler / Ḳapuya ṭolanmaġa ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2806). [ʿazm it-, --di, --ler]*
- Arṣlana binüp yılan ḳamçı ider / Ḫażret-i Ḫūnkār'a ʿazm ider gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2959). [ʿazm it-, --er]*
- Diledi destūr girü gitmekligě / Dönüben meskene ʿazm itmekligě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2984). [ʿazm it-, --mek, --lig/k , --e]*
- Dest-būs idüp vidāʿ ider gider / Girü Aḳşehr'e dönüben ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2987). [ʿazm it-, --er]*
- Ḳızılırmaġı geçübeni gider / Gitmegě Ḫūnkār'ı andan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3039). [ʿazm it-, --er]*
- Kendü daḫı o bıñara ʿazm ider / Cānı ere irmege ḫoş cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3056). [ʿazm it-, --er]*
- Didi Ḫūnkār kim ne vaḳtin gitdiñüz / Beri bizden yañaya ʿazm itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3067). [ʿazm it-, --dü, --ñüz]*
- Ḳayṣeri'ye ʿazm idüben sürdiler / Varuban ol şeyḫ ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3367). [ʿazm it-, --üben]*
- Ol velīnüñ ḳatına dir giderem / Ol eri görmeklige ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3448). [ʿazm it-, --er, --em]*
- Dir bile gidüñ ü gitmeñ giderem / Görmege ben ol eri ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [ʿazm it-, --er, --em]*
- Girmeyüp şehre dönüben gitdiler / Ḳonya'dan yaña girü ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4004). [ʿazm it-, --di, --ler]*
- Çün işidür ol sözi dönüp gider / Binüp ata Ḳarayük'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4069). [ʿazm it-, --er]*
- ʿAzm idüben gitdi andan yolına / Erüñ erligi ġaraż bu biline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4091). [ʿazm it-, --er]*
- Rūzigār virdükde el ʿazm itdiler / Ḳaradeñiz'e girüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4098). [ʿazm it-, --di, --ler]*

- Pes ġazā niyyetine ol pādişāh / ʿAzm itdi divşirüp bunca sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4196). [ʿazm it-, --di]*
- Pādişāhdan ʿazm iden ol ulular / İrdi Ḳarayük'e ol baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4367). [ʿazm it-, --en]*
- Bir zümāyit sinde ḳorlar anda hem / Gider andan ʿazm ider ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [ʿazm it-, --er]*
- ʿAzm ider Rūmili'ne bir vaḳt gide / Baḥri geçüp ol yiri seyrān ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4852). [ʿazm it-, --er]*
- Bu fenādan yüriyiş idüp gider / Ol beḳā dārına bundan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4880). [ʿazm it-, -er]*
- Virdiler destūr aña gitmeklige / Tā sefer ḳaṣdına ʿazm itmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4884). [ʿazm it-, -mek, -lik, -e]*
- Ṭurdı ṭañla o yañaya ʿazm ider / Ere bulışmaġa cānı cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4899). [ʿazm it-, --er]*
- Gördi bir kimseyle iki bacı gider / Yaʿnī Seyyid dergāhına ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5116). [ʿazm it-,]*
- Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Yirlerine ʿazm ider iksi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5213). [ʿazm it-,]*
- Çerdekīn şeyḫi ṭurubanı gider / Destūr alup Çerdekīn'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5502). [ʿazm it-, -er]*
- Fānī cismi bunda ḳoyup giderüz / Rūhumuzla Bāḳī'ye ʿazm iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5525). [ʿazm it-, -er, -üz]*

ʿazm it-: *Çalışmak, uğraşmak.*

- Gine destūr-ıla döndiler hemān / ʿAzm idüp yirlerine oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5487). [ʿazm it-, -üp]*

ʿazm it: *Yönelmek, yola çıkmak, niyetlenmek.*

- Ṭutmaz ıdı ḳayd u bend ü bağları / Bāyezīd ḫırḳayı alup ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6651). [ʿazm it, --er]*

ʿazm kıl-: *Yönelmek.*

- Çün ḥavālet aldı Bektaş iy ḫ̆āce / ʿAzm ḳıldı ṭoġrılubanı ḥaca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1198). [ʿazm ḳıl-, --dı]*
- Çünki Yūnus Muḳrī işitdi sözin / ʿAzm ḳıldı Ḳonya'ya bu gündüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1661). [ʿazm ḳıl-, --dı]*

ʿazm-i baġdād eyle-: *Bağdat'a gitmek üzere yola çıkmak.*

- Pes Külü Ḫan ʿazm-i Baġdād eyledi / Aldı Baġdād'ı ulu ad eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2437). [ʿazm-i baġdād eyle-, --di]*

ʿazm-i ḳıl: *Yönelmek.*

- Ḫ̆āce emr itdi o mālı aldılar / Oradan ʿazm-i Ḫorāsān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1087). [ʿazm-i ḳıl, --dı, --lar]*

ʿ**azm-i maḳām it:** *Makama uymak, makamın gerektirdiğini yapmak. (Hacc farizası bağlamında).*

- Ḳafleye uyup ider ʿazm-i maḳām / İrdi müddetle Ḫorāsān'a yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6699). [ʿazm-i maḳām it, --er]*

ʿ**azm-i rūm ider:** *Anadolu'ya gitmek.*

- Ṭurup andan daḫı ʿ**azm-i Rūm ider** / Ḳayṣeriyye şehrine doġrı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1274). [ʿazm-i rūm ider, --er]*

ʿ**azm-i türkistān it-:** *Türkistan'a doğru gitmek, yol almak.*

- Yidi er ṭurna ṭonına girdiler / ʿAzm-i Türkistān idüben sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1063). [ʿazm-i türkistān it-, --üben]*
- Gine ḳalḳar ʿazm-i Türkistān ider / Evliyā muḥibbine iḥsān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1094). [ʿazm-i türkistān it-, --er]*

B

bā: *"Araç, vasıta" anlamlarına gelen edat, "ile".*

Birligine şāhdur v'allāh adı / **Bā** Ḥaḳ'uñ ḳapusıdur añla ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5898). [bā,]*

bā- sipāh: *Asker ile birlikte.*

Çünki Erzingan'a irdüm **bā-sipāh** / İrdi bir dervīş gelüp ṭonı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2609). [bā-sipāh,]*

baba: *Baba.*

Ḳarşu oturur Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ṭurduġı **baba** yanı varduġı evi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 800). [baba,]*

Didi **baba** itmişem bī-ḥad günāh / Ḥasretüm çekdüñ bilürem sāl ü māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 805). [baba,]*

Didi gözüñ yum ki anda varasın / Gözüñ açup **baba** yüzin göresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 820). [baba,]*

Ṭur yuḳaru **babaña** iltem seni / Ben bahāne yardım iden ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 818). [babaña, -ña]*

Ṣaḥ ḫaberle baña maʿlūm eyleñüz / Çünki Etrāk işidür **baba** sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6245). [baba,]*

Babasına key yakın ki ḳaldı çün / Andan itdi cümle begler baş u baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [babasına, -sı, -na]*

baba: *Hoca Ahmed Yesevî.*

Ṣordı Ḥaydar daḫı **babası** ḫālin / Sürdi ayaġına yüz öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 803). [babası, -sı]*

Çün gözini açuban baḳup görür / Tekyede **babası** öñinde ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 872). [babası, -sı]*

Babasıyla ḳocuşuban görişür / Birbirinden ḫāl ü ḫāṭır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 873). [babasıyla, -sıyla]*

baba: *Baba.*

Ḫˇāce Aḥmed Yesevī **babañ** senüñ / Gönderüpdür beni saña inanuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 788). [babañ, -ñ]*

baba resūl: *Hâcı Bektaş-ı Velî'nin adı bilinen halifelerinden birisi.*

Hem **Baba Resūl** durur biri daḫı / Gürbüz er durur muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [baba resūl,]*

Ṣaru İsmāʿīl Cemāl Seydī ile / Pīrāb **Baba Resūl** ṭurdı bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4988). [baba resūl,]*

Bir ulu ḫālīfe hem **Baba Resūl** / Ol vilāyet ehli ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5270). [baba resūl,]*

Hem adum durur didi **Baba Resūl** / Evliyā gönderdi geldüm didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5300). [baba resūl,]*

Çaġırurdı gel **Baba Resūl** iriş / Yā Ḥişārcuḳ'da ola yā Beşḳarış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5320). [baba resūl,]*

Baba Resūl pīr olıncaḳ iy ʿazīz / Pes Cemāl Seydī ki ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5325). [baba resūl,]*

Eylediler faḳrı anda iḫtiyār / Baba Resūl'e hep oldı ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5307). [baba resūl, --e]*

baca: *Binâlarda, deniz taşıtlarında, soba, kazan ve ocaklarda yanan maddelerden çıkan duman, gaz ve kokuların dışarıya atılmasını sağlayan, ocağın üstünden yukarıya doğru uzanan kısım.*

Ḫˇāce'nüñ maṭbaḫı **bacasında** tīz / Aṣa ḳodılar ol eti iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 609). [bacasında, --sı, --n, --da]*

bacı: *Bacı, kızkardeş.*

Bacı iline irinceğez i cān / Bir muḥibbe ṣataşur anda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4489). [bacı,]*

Gördi bir kimseyle iki **bacı** gider / Yaʿnī Seyyid dergāhına ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5116). [bacı,]*

Kendü elümle ḫˇāceye bişi virem / Böyle diyüp **bacı** oġlına uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5941). [bacı,]*

bacı: *Sevgi ifadesi olarak, kız kardeş.*

Ol **bacılar** söz dutuban vardılar / Her biri bir aracuḳda ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5124). [bacılar, -lar]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-idi yüz ura / Ḳızı **bācī** yufḳa yapardı oturup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6092). [bācī,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

bacını al: *Vergisini almak.*

Başına giyüp vilāyet tācını / Kāfirüñ almaḳ dileyüp bacını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 652). [bacını al, --maḳ]*

bād: *Boş, gereksiz.*

ʿÖmr ü baḫtın eylesün Allāh ziyād / Tā ḳıyāmet devlet-ile bāḳī **bād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5861). [bād,]*

baʿd ez-ān: *Sonrasında, Ardından.*

Ḥāṣıl itdi pür-kemāl itdi anı / Mūsī-i Šānī pes andan **baʿd ez-ān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 332). [baʿd ez-ān,]*

Bu yaña gūş it daḫı ně ḳıldılar / **Baʿd ez-ān** girdi şebistānına şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 394). [baʿd ez-ān,]*

Bektaş'uñ pāyine yüzler sürdiler / **Baʿd ez-ān** Sulṭān Muḥammed görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6749). [baʿd ez-ān,]*

İḫtirāz itdi ḫalāyıḳ **baʿd ez-ān** / Ḳorḳdılar irgürmege aña ziyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 632). [baʿd ez-ān,]*

Ṣofrayı çırāġı daḫı **baʿd ez-ān** / Anları da virdi tekbīrle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1173). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān geçürdiler seccādeye / Bu feżāʾil-nāmeden kim ne diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1176). [baʿd ez-ān,]*

Didi başuñdakin indür öñüme / **Baʿd ez-ān** ṣafā naẓar himmet uma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1443). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-an çün kim irişür evine / İşidür ol meyyitüñ ḥālin yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1658). [baʿd ez-an,]*

Buzaġılar **baʿd ez-ān** emişdiler / İçüben ṭoyunca südden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1929). [baʿd ez-ān,]*

ʿAḳlın er ilerüden dirmek gerek / Arḳasına **baʿd ez-ān** varmaḳ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2036). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān Ṣaru ere oldı muḥib / Ḫizmetinde oldı dün gün iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2038). [baʿd ez-ān,]*

Aldılar ḫay ı r duʿā vü himmetin / **Baʿd ez-ān** ḫayra ḳılurlar niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2053). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān andan tükendi ol ḫamīr / Bir avuc unuñ ḫamīri ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān Ḫırḳa Ṭaġı'nuñ odunı / Gün-be-gün bitüp çoġaldı bil bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2234). [baʿd ez-ān,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca gör n'eyledi / Evine Ḫūnkār'ı daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2324). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca sulṭānı gör / Oturur iken yirinden tīz ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2337). [baʿd ez-ān,]*

Bize hem ḳışla vü hem yayla gerek / **Baʿd ez-ān** yayla vü hem güzlĕ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān bir ṭanacaḳ olsa işi / Ḥācī Bektaş'a ṭanardı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2639). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān girçek Müsülmān oldılar / Ere iḳrār eyleyüben ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2721). [baʿd ez-ān,]*

Ḳırḳ yıl bu resme ḫizmet eyledi / **Baʿd ez-ān** Ṭapduḳ gör aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2943). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān aña ḥavālet virdiler / Girü gelüp yirlerine irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3090). [baʿd ez-ān,]*

Tevbeñi bil ki kabūl itdi İlāh / Fiʿlüñ olsun **baʿd ez-ān** aña güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3133). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān ruhbān hemān ṭurdı örü / Söyledi Ḫūnkār'a ol dem yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3209). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān muṣḥaf alup oḳur laṭīf / Kim anuñ-ıla şeref buldı şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3283). [baʿd ez-ān,]*

Bize çaġırtmaḳ dilerler nāmını / **Baʿd ez-ān** luṭf eyleye inʿāmını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3514). [baʿd ez-ān,]*

Ġıll u ġışdan kibr ü kīnden dir arın / **Baʿd ez-ān** andan yanuma gel görin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3541). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān sen gör ki Mollā Saʿde'dīn / Nice ḳıldı diyeyin ol merd-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3591). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān ḥālāt aña ḫoş el virür / Keşf seyrinden niçe sırlar görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3664). [baʿd ez-ān,]*

İʿtiḳādın **baʿd ez-ān** itdi dürüst / Olmadı ḫizmetde andan girü süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3708). [baʿd ez-ān,]*

İtdiler iḥyā mezārın **baʿd ez-ān** / Şimdi meşhūrdur mezārı bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3761). [baʿd ez-ān,]*

Ulu leşker cemʿ itdi **baʿd ez-ān** / Rūm'a ḳaṣd itdi Selīm Şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4175). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān her ne olursa müşkili / Anlara ṭanardı dimişdi belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4348). [baʿd ez-ān,]*

Hem ḳuşatdı ḳılıcın tekbīr-ile / **Baʿd ez-ān** andan daḫı geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4394). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān oldı ẓuhūr çün āfitāb / Ḳılmadı kimse suʾāl ü ne cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4474). [baʿd ez-ān,]*

Bir daḫı yoldan Ḳarayük'e irer / Ḫoş ḥużūrla **baʿd ez-ān** ḳıldı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4534). [baʿd ez-ān,]*

Baʿd ez-ān çün ḳalḳdı Ḫūnkār ḥazreti / Yaʿnī ḳılaydı ḳażā-yı ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4562). [baʿd ez-ān,]*

Birbirine sürdiler anda ṭarīḳ / **Baʿd ez-ān** gör n'eylediler iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4957). [baʿd ez-ān,]*

Ḳolaçuḳ Ḫācīm'uñ açıldı ḳolı / **Baʿd ez-ān** emr üzre yüridi yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4995). [baʿd ez-ān,]*

Ḳolları olsun açuḳ gitsün o ḥāl / Görmesün dir **baʿd ez-ān** ol infiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [baʿd ez-ān,]*

Dürlü niʿmet bişdi hep ekl itdiler / **Baʿd ez-ān** gūş eyle anda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5102). [baʿd ez-ān,]*

Şol ḳadar urdı semāʿı **baʿd ez-ān** / Kül ider ol yanar odı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [baʿd ez-ān,]*

Üç gün anda ḫoş temekkün eyledi / **Baʿd ez-ān** gör şeyḫi aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5363). [baʿd ez-ān,]*

baʿd ez-īn: *(a. zf.) bundan sonra, bundan böyle.*

Ol diyārı küllī kendünüñ ider / **Baʿd ez-īn** sen diñlegil daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2438). [baʿd ez-īn,]*

Ṣaru İsmāʿīl durur **baʿd ez-īn** / Evliyā sırdaşıdur ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4813). [baʿd ez-īn,]*

baʿde: *Ar. Ondan sonra.*

Ḳırḳ yıl olısar senüñ devrüñ tamām / **Baʿde** ḳırḳ yıl olısar emrüñ tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1186). [baʿde,]*

baʿdehu: *Ar. Ondan sonra.*

Tekyede seccāde üzre oturdılar / Şemʿadan **baʿdehū** yaḳuban çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6232). [baʿdehū,]*

baʿdehu: *"Ondan sonra, daha sonra" anlamlarında zarf.*

Emr-i Ḫaḳ'la **baʿdehū** Ḫıżr'a irür / Büremědik ṣaḳlayup daḫı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 157). [baʿdehū,]*

Lā ilāhe illa'llāhu vaḥdehū lā şerīke lek lehu'l-mulku ve lehu'l-ḥamdu yuḥibbī ve yumītu ve huve ḥayye lā yemūtu bi-yedihi'l-ḫayr ve huve ʿalā kulli şeyʾin ḳadīr* / **Baʿdehū** ḫırḫa yaḳasında ol resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 159). [baʿdehū,]*

badem: *Badem ağacı; bu ağacın yaş veya kuru yenilen yemişi.*

Naḳş idüp **bādem** ṣaçardı çörege / Bişicek beñzerdi gāhī börege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4621). [bādem,]*

İtdürür reng yüzini zaʿferān-ıla / **Bādem** ü naḳş u tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4626). [bādem,]*

bā-ehl-i faż̧l: *Fazilet ehli ile.*

Şeyḫ bostāncı çelẽbinüñ ʿazīz / İrdiler **bā-ehl-i faż̧l** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3953). [bā-ehl-i faż̧l,]*

bā-emr-i ḥaḳ: *Allah'ın emri ile.*

Çıḳdı Bektaş üstine **bā-emr-i Ḥaḳ** / Ḳıldı üstinde iki rikʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6742). [bā-emr-i ḥaḳ,]*

bāġ: *Bağ II bahçe.*

Diledi hem ol araya **bāġ** ide / Didiler bu **bāġ** yiri degül dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4942). [bāġ,]*

Zīra kim **bāġ** ṣulu yirlerde olur / Olmayıncaḳ ṣuyı **bāġ** ḳurur ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [bāġ,]*

Zīra kim **bāġ** ṣulu yirlerde olur / Olmayıncaḳ ṣuyı **bāġ** ḳurur ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [bāġ,]*

bāġ: *Bağ, bahçe.*

Yidi **baġda** tāze ter çün yā ʿamū / Ḳırḳlar üçler cümle erenler yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [baġda, -da]*

bāġ eyle: *Bağ, bahçe yapmak.*

Ol yire el urdı bir bāġ eyledi / Ehl-i faḳra anı ṭuraġ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4945). [bāġ eyle, --di]*

bāġ it-: *Bağ, bahçe etmek.*

Diledi hem ol araya bāġ ide / Didiler bu bāġ yiri degül dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4942). [bāġ it-, --e]*

bāġçe: *Bahçe.*

Özi ḳalḳup Ṣaru'ya dir ṭur örü / **Bāġçeyi** seyr idelüm yüri ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2008). [bāġçeyi, --y, --i]*

Ravżaya varup ziyāret ol ider / Vardı andan ḫurma biten **bağçeye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5969). [bağçeye, -y, -e]*

bağdād: *Bağdat.*

Ol kitābı getürüben **Bağdād'a** / Tuḥfe itdi ḫalīfeye iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2387). [bağdād'a, -'a]*

bağdād: *Bağdat şehri.*

Ḳardaşınuñ zehr içüben öldügin / Ḳalḳdı Ṭūs'dan geldi **Bağdād** mülkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 252). [bağdād,]*

Feṭḥ-i evvel çün Benī ʿAbbāsīler / Oldı **Bağdād'a** ḫalīfe çün olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1597). [bağdād'a, -a]*

Pes Külü Ḫan ʿazm-i Bağdād eyledi / Aldı **Bağdād'ı** ulu ad eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2437). [bağdād'ı, -'ı]*

bağdad şehri-: *Bağdat şehri (İslâm dünyasının önemli tarih, ilim ve kültür merkezlerinden biri. Bugünkü Irak'ın başkenti ve en büyük şehri.).*

Geldi Bağdad şehrine oldı nihān / Ḳanda kim görür idi ol bir abdāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5918). [bağdad şehri-, -ne]*

bağdād u lūr: *Bağdat ve Lur şehirleri.*

Bağdād u Lūr ile Kürdistān ne var / Hem Cezīre mülki Muṣul ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2370). [bağdād u lūr,]*

bağdaş kur-: *Bağdaş vaziyetinde oturmak.*

Cān Baba bağdaş ḳuruban oturur / Ḳızaruban derleyüp olmış çü nūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2542). [bağdaş ḳur-, --uban]*

Geçdi ol köz üstine ol dem revān / Ḳuruban bağdaş oturdı hem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2698). [bağdaş ḳur-, --uban]*

Gördiler şaru şaḳallu bir dilīr / Ḳuruban bağdaş oturmış çün emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4923). [bağdaş ḳur-, --uban]*

Varuban gördük şaruşın bir kişi / Oturur bağdaş ḳuruban gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4927). [bağdaş ḳur-, --uban]*

bağışla: *Bir mal veya hakkı birine karşılıksız vermek, ihsan etmek.*

Bir zamāndan şoñra Ḥaḳ luṭf işledi / Dünyālikden nestene **bağışladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4624). [bağışladı, -dı]*

bağışla: *Bağışlamak, ihsan etmek.*

Ḳardaşuñ yirin saña **bağışlaya** / Vire ṣancaḳ key ulu iş işleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4244). [bağışlaya,]*

bağışla: *Affetmek.*

Ṣuçumuz ʿafv it **bağışla** ḳıl kerem / Kim kerīm işi durur dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3031). [bağışla,]*

bağışla-: *Karşılıksız vermek, hibe etmek.*

Ṣuçumuz erlik ile **bağışlañuz** / Ḥācī Bektaş itmedi aṣlā ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6259). [bağışlañuz, -ñuz]*

bağışla-: *Affetmek.*

Ṭaşuñuz aḳ ḳara ammā içüñüz / Ṣuçuñuz **bağışladum** ṣu içüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1023). [bağışladum, -du, -m]*

bağışla-: *Vermek, ihsan etmek.*

Çoḳ ḫaṭā itdüm temennāsız n'idem / Sehvümi **bağışlayup** eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5690). [bağışlayup, -(yu)p, -]*

bağışla-: *Affetmek, bağışlamak.*

Çünki nāliş itdi münkirler ere / Girü **bağışladı** ṣuçın kāfire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1019). [bağışladı, -dı]*

Aġlama uşda ḫayāt **bağışladı** / Bendesin esirgeyüp luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5385). [bağışladı, -dı]*

Ḥaḳ saña dir luṭf u iḥsān işledi / Hep günāhuñ ʿafv idüp **bağışladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5721). [bağışladı, -dı]*

bağışla-: *Bağışlama, affetme.*

Çıḳarup ḫabsden aña **bağışlayam** / Her ne kim dilerse anı işleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3964). [bağışlayam, -yam]*

bağışlaġıl: *Affet, bağışla.*

İkisin alduñ birin **bağışlaġıl** / Faẓluñ-ıla bize luṭfı işlegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5380). [bağışlaġıl,]*

bağla-: *Bağlamak.*

Ol cemāli görmesine **bağla** bil / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş mā-ḥaṣal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5902). [bağla,]*

Bilimüzi **bağla** idelüm ḫiẕmetüñ / Şemʿümüz söyündürüp itdüñ ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6167). [bağla,]*

bağla-: *Bağlamak, kapatmak.*

Merkebüñüz ẕenebine liḫyemi / **Bağlañuz** aluñ gidiñüz dir gemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3626). [bağlañuz, -ñuz]*

bağla-: *Bağlamak, tutmak; peklik oluşturmak. II (mecaz) Geçici işlere, dünyevi heveslere meyletme, medet umma.*

Gül gibi gel dünye içün ağlama / Göñlüñi her dikene gel **bağlama** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [bağlama, -ma]*

bağla: *Bağlamak.*

Gördi bir görklü yigit nūrı ṭamar / İndi atından diler **bağlar** atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 275). [bağlar, -r]*

Ol dem içre Ṣaltıḳ'uñ anda hemīn / **Bağladılar** bilini iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2884). [bağladılar, -dılar]*

Çılbırından göndere **bağlar** atı / Vardı ḫalvet ḳapusuna ḫażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5640). [bağlar, -r]*

Müddet-ile şāh ḳatına yitdi çün / **Bağlayuban** şāh ḳapusında atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6325). [bağlayuban, -y, -uban]*

bağla: *-i, -e Bir şeyi bir yere veya bir şeye tutturmak.*

Ḳatırı **bağladı** bunlar bir ṭala / Gitdi bunlar ġusl ide ṣuya ṭala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3473). [bağladı, -dı]*

bağla: *Başka bir hâle bürünmek.*

Arpa bitüben yeşil reng **bağladı** / Ḫʿāce Nūre'd-dīn işini ṣağladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1889). [bağladı, -dı]*

bağla: *Bağlamak, raptetmek, dolamak.*

Bağlayup bil arturuban ḫiẕmetin / Ol çırāġı aña virmişdi İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6171). [bağlayup, -yup]*

bağla: *Akan suyun önüne set yapmak.*

Aḳsarāy Ṣuyı'na ḫoş sed **bağladı** / Yapdurup şehrin işini ṣağladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1627). [bağladı, -dı]*

bağla: *Kaplamak, sarmak.*

Murteżā-veş şaldugınca ḫaşma tīġ / Ḳan buḫārı **bağlar** ıdı gökde mīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 668). [bağlar, --r]*

bağlama: *Sınırlama.*

Didi efġān zārī ḳılup ağlama / Gözlerüñ yaşıyla yolum **bağlama** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5698). [bağlama,]*

bağlu: *Bir bağ ile tutturulmuş olan.*

Boġazından **bağlu-y-ıdı** cılġısı / Ayağında bağlu hem çıñrağısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4904). [bağlu-y-ıdı, --y, --ıdı]*

bağlu: *Bağlı, bağlanmış durumda.*

Boġazından bağlu-y-ıdı cılġısı / Ayağında **bağlu** hem çıñrağısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4904). [bağlu,]*

Ayağında hem daḫı çıñrağısı / Boġazında **bağlu** durur cılġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4909). [bağlu,]*

bağlu: *Bağlamak, kapamak.*

Eli bende boynı **bağlu** göñli ġam / Yalvarup Mirzā'ya eydür bendüm al *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [bağlu,]*

bağr: *Bağır ve göğüs.*

Kāfire urup ḳılıç ḳılsun zebūn / Ṭoġrayup küffār **bağrın** ḳıla ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4322). [bağrın, -ın]*

Dünyada eksükligüñ her kim diler / **Bağrı** delinsün olursa dür güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5577). [bağrı, -ı]*

bağrı baş: *Göğüs yarası.*

Hep peşīmān oldı peşşe **bağrı baş** / Geldi Bektaş ḥażretine ağlaşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6257). [bağrı baş,]*

bağrı başlu: *Göğsü, sinesi yaralı olmak. II yüreği yaralı olmak. (Armağan, s.44).*

Bağrı başlu aḳıdur gözlěri ḳan / Çünki ʿOšmān girdi sulṭān ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6334). [bağrı başlu, -lu]*

bağrın kan it-: *Yüreğini kan etmek deyimi, içini dertle doldurmak.*

Her kime virürse bir loḳma şeker / Bağrın āḫir ḳan idüp yaşın döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 82). [bağrın ḳan it-, -üp]*

bağrına baş-: *Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak; birini sevgi ve şefkatle yanına alıp korumak, ilgi göstermek.*

İkisi bir göñlek içine girür / Ḥaydar'ı bağrına başup Muṣṭafã *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 169). [bağrına baş-, --up]*

bağrını baş eyle: *Savaş meydanında baş üstünde baş bırakmamak.*

Gel çeri dir oğluñı baş eylegil / Kāfiri ḳır bağrını baş eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 647). [bağrını baş eyle, --gil]*

bahā: *Diyet, bedel , karşılık.*

Kim niçe buġday **bahāsınca** idi / Al bileñce saña destūrdur didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4139). [bahāsınca, -sınca]*

bahā: *Kıymet, değer, bedel.*

Līki ġāyet key **bahādır** pehlivān / Bildi begler istemez ʿOšmān özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6344). [bahādır, -dır]*

bahā: *Değer, bedel, fiyat.*

Andan alurdı **bahāsın** neyse tīz / Hegbeye ḳoyardı anı iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 594). [bahāsın, -sı, -n]*

Kim ki aluban **bahāsın** nĕ-y-ise / Hegbenüñ içine anı ḳoymasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 595). [bahāsın, -sı, -n]*

Ere iltem ben seni bulışasın / Hem **bahāsın** buġdayuñuñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4113). [bahāsın, -sı, -n]*

bahā ol-: *Değer, paha biçmek.*

Ṣoḥbet eylĕdüñ be-ġāyet müntehā / Ol deme olur mı ʿālemde bahā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3778). [bahā ol-, --ur]*

bahādır: *Usta savaşçı, cengaver, yiğit, kahraman, cesur.*

Bir oğul virdi adı ʿOšmān ol Ḫudā / Ol zamānda oldı **bahādır** pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [bahādır,]*

Aldı kāfirden Müsilmān'uñ ḥaḳın / Çün **baḥadır** ḳoydı ʿOšmān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6297). [baḥadır,]*

bahāʾe'd-dīn: *Bahâeddin Efendi (1831-1906) Nakşibendî-Hâlidî şeyhi, âlim.*

Hem **Bahāʾe'd-dīn** Şamāḳı'ya varur / Mesken idüp anda ol yirde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5489). [bahāʾe'd-dīn,]*

bahāʾe'd-dīn: *Atlas giyen Bahaddin (Bayındır Han'ın oğlu).*

Kendüye gözükdi nite ol gice / Kim **Bahāʾe'd-dīn** daḫı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5479). [bahāʾe'd-dīn,]*

bahāʾe'd-dīn-i aṭlas-pūş: *Atlas giyen Bahaddin (Bayındır Han'ın oğlu).*

Hem **Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş** ʿazīz / Key ululardan durur ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4820). [bahāʾe'd-dīn-i aṭlas-pūş,]*

Bir ḫalīfe daḫı iy yār-ı ʿazīz / Kim **Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş** nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5469). [bahāʾe'd-dīn-i aṭlas-pūş,]*

Pes **Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş** hemān / Ḳalḳdı yaraġın görüp ol paḳ-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5482). [bahāʾe'd-dīn-i aṭlas-pūş,]*

bahāne: *Bahane, vesile, sebep.*

Ṭur yuḳaru babaña iltem seni / Ben **bahāne** yardım iden ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 818). [bahāne,]*

bahāne: *Bahane, sebep.*

Ḳanda varsañ varlıġımuz biledür / Sen **bahāne** ol er işin ḳıla dur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [bahāne,]*

bahār: *Bahar mevsimi.*

Anda geldi ḳıldı istiḳbāl keşiş / Şād olur ṣanki **bahāra** irdi ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3207). [bahāra, -a]*

bahār: *(□□□□) i. (Fars. behār) 1. Kış ile yaz arasında 21 Mart'tan 22 Haziran'a kadar süren mevsim, ilkbahar.*

Meger ol günler **bahār** eyyāmı-dı / Ṣularuñ ṭaşduġı vaḳt hengāmı-dı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5042). [bahār,]*

bahça: *Bahçe.*

Ol araya **baḫça** olurdı yaḳın / Bir dıraḫt-ı sībe irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2010). [baḫça,]*

bahçe: *Bahçe.*

Dönüben Ḫūnkār ṣaġına el ṣunar / Bir ṭolu **baḫçe** alubanı döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3809). [baḫçe,]*

bahīl ol-: *Cimri olmak.*

Er murād-baḫşdur baḫīl olmaz hiç er / Ḳanda cūmerd var-ısa anda hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3746). [baḫīl ol-, --maz]*

baḥr: *Deniz.*

İricek ortasına **baḥrüñ** hemīn / Rūzigār esdi muḫālif hem-çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4099). [baḥrüñ, -uñ]*

ʿAzm ider Rūmili'ne bir vaḳt gide / **Baḥri** geçüp ol yiri seyrān ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4852). [baḥri, -i]*

baḥr: *(Ar.) Deniz.*

Böyledür **Baḥr** içre ad iy ḫoş-nihād / Ceddi İbrāhīm Mücāb'a şūreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 325). [baḥr,]*

baḥr ü ber: *Deniz ve kara ‖ bütün varlık âlemi; kâinat.*

Pes bizüm ser-riştemüz Bektaşi'dür / Baḥr ü berde Ḫıżr'uñ ol yoldaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1462). [baḥr ü ber, --de]*

baḥre'l-ensāb: *"Büyük Nesepler Denizi" Soy silsilesini anlatan büyük kitap.*

Baḥre'l-ensāb'da dimiş böyle beyān / Mūsā-yı Kāẓım imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 230). [baḥre'l-ensāb'da,]*

baḥre'l-ensāb-ı kebīr: *"Büyük Nesepler Denizi" Soy silsilesini anlatan büyük kitap.*

Baḥre'l-ensāb-ı Kebīr'de böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 221). [baḥre'l-ensāb-ı kebīr, --de]*

baḥri: *Bir deniz.*

Ol cevāhir **baḥrinüñ** hem dürridür / Bir nişān destinde vardur Ḥaydar'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6722). [baḥrinüñ, -nün]*

baḥru'l-ensāb: *Soylar denizi.*

İsmini ol ad-ıla ẕikr itdiler / **Baḥru'l-ensāb'da** Muḥammed dir adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 327). [baḥru'l-ensāb'da, --da]*

baḥs: *Ar. konuşulan şey, konu, söz.*

Didiler bu **baḫš** yeşil fermānda hep / Ẕikr olınmışdur tamāmet anda hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4958). [baḫš,]*

baḥs: *Bahis, mevzu, konu.*

Baḥše ḳādir olmadılar hīç biri / Mülzem olup cümle olur çākeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 583). [baḥše, -e]*

baḥš it: *Bir konu üzerinde konuşmak; söz konusu etmek.*

Ḫˇāce ile geldiler baḥš itmege / Anı mülzem ḳılubanı gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 582). [baḥš it, --me, --ge]*

baḥš it-: *Bir konu üzerinde konuşmak; söz konusu etmek.*

Aḥmedīlĕr ile tā Bektaşīler / Gün yüzinde baḥš itdiler bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 48, Beyit 4956). [baḥš it-, --di, --ler]*

baht: *Şans, saadet, kutluluk.*

Tepsiyi ṣaḳladılar iy **baḫtulu** / Şeyḫ ḥacc erkānın itdi çün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6698). [baḫtulu, -ulu]*

İy kerāmet ısları **baḫtululer** / Kim ki sizden ala seccādesini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6733). [baḫtululer, --lu, --ler]*

Arż-ı Türkistān'da vardı bir ulu / Bir vilāyet ıssı bir er **baḫtulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 573). [baḫtulu, -ulu]*

Didi bunlar Ḫˇāce'ye kim iy ulu / İy saʿādet āfītābı **baḫtulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1125). [baḫtulu, -ulu]*

Virdi destūr cümlesine ol ulu / Ol saʿādet ıssı Ḥaḳ'dan **baḫtulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1395). [baḫtulu, -ulu]*

Ṭaşra çıḳdı bile baʿżī ulular / Devlet ıssı her biri **baḫtululer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2394). [baḫtululer, --lu, --ler]*

Er ziyāretine gelen **baḫtulu** / Siz misiz eydüñ baña dir ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [baḫtulu, -ulu]*

Pādişāhdan ʿazm iden ol ulular / İrdi Ḳarayük'e ol **baḫtululer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4367). [baḫtululer, --lu, --ler]*

baht: *Allah tarafından ezelde belirlendiği kabul edilen kısmet ve nasip, uygun tâlih, ikbal, şans.*

ʿÖmr ü **baḫtın** eylesün Allāh ziyād / Tā ḳıyāmet devlet-ile bāḳī bād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5861). [baḫtın, -ın]*

baht: *Baht, talih.*

Aldı altunı vü hem pend ü naẓar / Ol naẓardan buldı günde **baḫtı** fer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3829). [baḫtı, -ı]*

baht it-: *Nasip etmek.*

Yaʿnī bir baḫt idüp olursa nizāʿ / Ol kitāblardan bulalar intifāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3454). [baḫt it-, --üp]*

baḫtiyār: *Bahtlı, talihli, talihi açık, kutlu, mutlu.*

Ṣıçrayup ol ḳayaya oldı süvār / Ol ḳayaya gör n'ider ol **baḫtiyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2969). [baḫtiyār,]*

Ḳılıç Aṣlan göçicek iy **baḫtiyār** / Oldı şāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4180). [baḫtiyār,]*

baḫtulu: *Şanslı, bahtı açık.*

Gördi Ḫūnkār cümlesinde ṭopṭolu / Ḳaldı vālih keşf-ile ol **baḫtulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3581). [baḫtulu,]*

Anda Bayram Begi nām bir **baḫtulu** / Köpri yapupdı Saḳarya'ya ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5069). [baḫtulu,]*

baḫtulu: *Mübarek.*

Bilmedüm ol evliyā-y-ımış ulu / Ḳadri ālī dü cihānda **baḫtulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3187). [baḫtulu,]*

Dir Güvenc bir evliyā vardur ulu / Ḥācī Bektaş'dur adı iy **baḫtulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4702). [baḫtulu,]*

Meger ol beg kendi-çün günbed ulu / Yapdurupdur ḫoş binā ol **baḫtulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [baḫtulu,]*

baʿīd ol-: *Uzak olmak.*

Bayaġı evvelki gibidür Saʿīd / Evliyāya emr-i Ḥaḳḳ olmaz baʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3659). [baʿīd ol-, --maz]*

bāʿis: *Sebep, neden.*

Beşkarış dirler o yirüñ adına / **Bāʿiši** böyle imiş bünyādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5280). [bāʿiši, -i]*

bāʿiš ol-: *Sebep olmak.*

Bāʿiš oldur öyle ad olmasına / İşbu lafẓ erden aña gelmĕsine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5452). [bāʿiš ol-, -dur]*

baḳ: *Bak-: Bakma, bakmak eylemi.*

Gelin ile ḳayınana çıḳdılar / Ol köyüñ çevre yanına **baḳdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1568). [baḳdılar, -dılar]*

Dāyimā ol sebze **baḳmaḳ** yig olur / Bu aġa **baḳmaḳ** gözümüz ceng ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1884). [baḳmaḳ, -maḳ]*

Ḳanḳısın indüreyin baḳ yuḳaru / Yuḳaruya **baḳdı** andan çün Ṣaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2021). [baḳdı, -dı]*

İdrīs evinde girü Ḫūnkār'a ol / Yüzine **baḳıncaḳ** ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2006). [baḳıncaḳ, -ın, -caḳ]*

Yaşarup yapraḳlanup çiçek virür / Aşaġa **baḳubanı** Ṣaru görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2018). [baḳubanı, --ubanı]*

Buradan ḳalʿaya ṭoġru çıḳayın / Vech-i ḥikmet bir ne vardur **baḳayın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2804). [baḳayın, -a, -y, -ın]*

Begleriyle gözleyüben **baḳdılar** / Tā ki ṣudan ḳurı yire çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2770). [baḳdılar, -dılar]*

Sīd-i Maḥmūd ʿAlleler Ṣırtı'na çün / Çıḳdı **baḳdı** ne görür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2973). [baḳdı, -dı]*

Çeküben ṭaşra ciger-bendüm çıḳar / Söyleyümez dil ü gözlerüm **baḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3357). [baḳar, -ar]*

Ḳuyruġı üzre başını ḳoyup **baḳar** / Ġıjġırubanı görenleri yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3482). [baḳar, -ar]*

Yuḳaru **baḳdı** görür tā ʿarşa dek / Aşaġı **baḳdı** görür tā ferşe dek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [baḳdı, -dı]*

Baḳubanı evreni görmédiler / Hem nişān andan biri virmédiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3522). [baḳubanı, --ubanı]*

Iramayup gözlerin pencereden / **Baḳar-ıdı** gitmeyüp ol aradan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4737). [baḳar-ıdı, -ar, --ıdı]*

Atası gitdi ticāret seyrine / Ḳurı yire **baḳduġuñdan** ḫayr ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4748). [baḳduġuñdan, --duġ, --uñ, --dan]*

Ṣayrafīden ayrılup şehr içine / Yüridi **baḳmayubanı** ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4731). [baḳmayubanı, --ma, --y, --ubanı]*

Ol velī **baḳınca** ʿOšmān yüzine / Ger günāhı var-ısa taḥḳīḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6349). [baḳınca, -ın, -ca]*

<u>baḳ:</u> *Korku, havf, çekinme, sakınma.*

Var-ıdı **bāküm** çün eylĕ itdüñüz / Eyledük iẓhār o yola gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1527). [bāküm, -üm]*

<u>baḳ:</u> *Bakışı bir şey üzerine çevirmek, bakmak.*

Gördiler Cān Baba'yı oddan çıḳar / Cismini od yaḳmamış bunlar **baḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2570). [baḳar, -ar]*

Tīz çeker bendini çalḳardı çeküp / Gözleri yalap yalap aña **baḳup** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3345). [baḳup, -up]*

Mollā da ṣudan yar üstine çıḳar / Göreyin diyü ol evrene **baḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [baḳar, -ar]*

baḳ: *1. Gözleri bir şey üzerine çevirmek. 2. Seyretmek. 3. Görüp incelemek, tetkik etmek. 4. Üzerinde durmak, önem vermek, göz önünde bulundurmak, nazarıîtibâra almak. 5. İlgilenmek, meşgul olmak.*

Girüsine **baḳdı** Burhān'ı görür / Ḳorḳusından şöyle dem-beste ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5205). [baḳdı, -dı]*

Yazıya **baḳup** şu gidendür didi / O bize bu remzi idendür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5097). [baḳup, -up]*

Çünki **baḳup** gördi evren bunları / Dem ürüp ġıjġırdı ol evren giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [baḳup, -up]*

ʿAlī Baba'yı **baḳup** görmědiler / İşbu sözüñ ġavrine irmědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5435). [baḳup, -up]*

Ḫ̆ācesi tā ki baḳup anı görür / Ḥācī Bektaş'ı bilür çünki **baḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5981). [baḳar, -ar]*

Rubʿ-ı meskūna ider çevre naẓar / Bir birine ol gicede **baḳdı** çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6104). [baḳdı, -dı]*

Oldı maʿlūm anda Ḥaḳḳ'uñ dostuna / Ḥācī Bektaş **baḳdı** gördi nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6111). [baḳdı, -dı]*

Ḫ̆ācesi tā ki **baḳup** anı görür / Ḥācī Bektaş'ı bilür çünki baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5981). [baḳup, -up]*

Uṣluca Kara Öyük'de yā emīn / Çevre **baḳup** gözedürken ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6140). [baḳup, -up]*

Ṣofraya **baḳup** naẓargāh urdılar / Gördiler ki cümle niʿmet ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6179). [baḳup, -up]*

Ḥācī Bektaş aña **baḳdı** ... / Didi ʿOšmān niçün efġān ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6369). [baḳdı, -dı]*

Ḳapuya **baḳup** gözedürdi yolı / Didi abdāllara eyleñ tiz yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6358). [baḳup, -up]*

baḳ: *Bakmak II nazar etmek.*

Ḳapuyı muḥkem ḳılup ṭaşra çıḳuñ / Çille Ṭaġı cānibine siz **baḳuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5528). [baḳuñ, -uñ]*

baḳ: *Yoklayan, araştıran, kontrol eden kimse.*

Hīç Saʿīd'den görmedi **baḳan** ešer / Ṭaña ḳaldılar görenler ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3653). [baḳan, -an]*

bak̦: *"Bak!, fark et!" anlamında bir ünlem.*

Mūsī-i Šānī ölür ḥikmete **bak̦** / Defn idüp daḫı ʿazāsın ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 334). [bak̦,]*

Aluban eměr idi **bak̦** remzine / Altı aya dek bu işi işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [bak̦,]*

Çıḳdı andan ḳapudan ṭaşra o dem / **Bak̦** gör imdi n'eyler ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [bak̦,]*

Elifī tāc ḫırḳā vü ṣofra çırāḳ / ʿAlem ü seccāde-y-idi berü **bak̦** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1100). [bak̦,]*

Uyarıldı ṭurduġı yirden çırāḳ / Geldi Bektaş'uñ öñinde yandı **bak̦** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1159). [bak̦,]*

bak: *"Bak!, fark et!" anlamında bir ünlem. || Temaşa etmek, hikmeti fark etmek bağlamında.*

Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi saña Ḥaḳ / ʿĀḳıl olup bu cihāna añla **bak̦** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 80). [bak̦,]*

bak: *Bakışı bir şey üzerine çevirmek, nazar etmek. II Seyretmek.*

Ṣaġa **bak̦dı** tā be-ġarb gördi ʿayān / Her ne varsa cümlesin bildi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3578). [bak̦dı, -dı]*

Yuḳaru **bak̦dı** görür tā ʿarşa dek / Aşaġı **bak̦dı** görür tā ferşe dek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [bak̦dı, -dı]*

bak: *İlgilenmek, meşgul olmak.*

Çün bu resme eylediler ittifāḳ / Ḳavli böyle itdiler bu işe **bak̦** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1119). [bak̦,]*

bak: *Aldırış etmek / ciddiye almak / önem vermek / ilgi göstermek.*

Gördiler **bak̦maz** gelür ol kıçına / Ḳarşu varup didiler ḫālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6136). [bak̦maz, -maz]*

bak: *"Bak, gör, fark et" anlamında bir ifade.*

Yir yüzi ḳar yoḳ aġaçda bir varaḳ / Nice elma indürem bu söze **bak̦** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [bak̦,]*

bak: *"Bak işte, gör, fark et" anlamında bir ifade.*

Pes cihān fānī durur añla **bak** a / Ḫalḳ fānī Ḥaḳ durur ḥayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [bak,]*

baḳ: *Aldanmak, kanmak.*

Döndi tīz Ḫūnkār'a irişdi hemān / Yüzine **baḳuban** ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5459). [baḳuban, -uban]*

bak: *"Bak işte, fark et" anlamında bir ifade.*

İdrīs eydür ḳomaduḳ biz ḫod çırāḳ / Ḳandan oldı işbu aydınlıġa **baḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [baḳ,]*

Ḫoş ye ğel elmaları biter ʿacīb / Dir Ṣaru **baḳ** gör ki nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [baḳ,]*

Ḳanḳısın indüreyin **baḳ** yuḳaru / Yuḳaruya baḳdı andan çün Ṣaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2021). [baḳ,]*

Çünki gūş itdi sözini ol ḫūb-liḳā / Ne didi Fāṭıma'ya imdi **baḳ** a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [baḳ,]*

Bir niçe yirlerde daḫı dürtdi **baḳ** / Ḫamīre girür gibi girdi bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2132). [baḳ,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl Ṣaltıḳ'a / Dir nereye gitdi seccāde **baḳ** a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2760). [baḳ,]*

Aldı ol maʿṣūmı Ḫūnkār ḳoynına / Pes vilāyetüñ **baḳ** imdi oynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3904). [baḳ,]*

Ölicek aldı yirin Muḫliṣ Paşa / Ḳalmadı nesli **baḳ** imdi bu işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4453). [baḳ,]*

Līki düşdi işbu resme ittifāḳ / Ḳıl naẓar işbu Ḳaradeñiz'e **baḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4593). [baḳ,]*

Ol imām-ı heştümīnüñ ʿaşḳına / Ḳubbeyi āḫir ide **baḳ** şāh ḳaşdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5767). [baḳ,]*

baḳ-: *Bak-: Bakma, bakmak eylemi.*

Baḳuban bunlara Ḫūnkār ḫażreti / Dir canavarlar ne suç itdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3026). [baḳuban, -uban]*

Pāymānçe yirine geçüp ṭurur / Anı Ḫūnkār çün **baḳup** eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3723). [baḳup, -up]*

Birbirine **baḳıban** ḳapar gözin / Didiler ki bu durur cerrār ışıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6246). [baḳıban, -ıban]*

bak-: *Bakışı bir şey üzerine çevirmek, bakmak.*

Böyle diyüp şehr ucına çıḳdılar / Yazı üzre ol yañaya **baḳdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 612). [baḳdılar, -dı, -lar]*

baḳ-: *Bakışı bir şey üzerine çevirmek.*

Şeyḫ **baḳdı** bunlaruñ yüzlĕrine / Bildi bunlar fikri ne sözlĕri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1123). [baḳdı, -dı]*

Dırnağına **baḳdı** gördi kim uzun / Uzadursın bunı didi ne-y-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1834). [baḳdı, -dı]*

Ṣola **baḳdı** tā be-maşrıḳ her ne var / Cümle maḫlūḳāt oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3579). [baḳdı, -dı]*

bak-: *Bakışı bir şey üzerine çevirmek, seyretmek, nazar etmek.*

Dāyimā ol sebze **baḳmaḳ** yig olur / Bu aġa **baḳmaḳ** gözümüz ceng ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1884). [baḳmaḳ, -mak]*

bak-: *Bakışı bir şey üzerine çevirmek.*

Gice gündüz aña **baḳardı** müdām / Irmayup gözlĕrini her ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1890). [baḳardı, -ardı]*

baka baka: *Bakma.*

Üç yıla dağın çıḳarmazdı anı / Aḳ kirece **baḳa baḳa** ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1872). [baḳa baḳa,]*

baḳamadı: *Bakamamak.*

Baḳamadı yaḳduġınca ittifāḳ / Didiler ki Rūm'a er geldi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6206). [baḳamadı,]*

baḳdur: *Baktırmak.*

İrte öylen bunda görürsem seni / Ocaġa **baḳdururın** bilgil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1848). [baḳdururın, --ur, --ın]*

bāḳī: *16. yy'da yaşamış meşhur Divan Şairi.*

Fānī cismi bunda ḳoyup giderüz / Rūhumuzla **Bāḳī'ye** ʿazm iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5525). [bāḳī'ye, -'ye]*

bākī: *Ebedî, sonsuz.*

Müstemiʿ ol **bāḳīsin** diyem sizĕ / Geçdi üstine çü bīst ü çār sāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 372). [bāḳīsin, -sin]*

Munḳaṭıʿ ola vü ṣoñra aṣluñuz / **Bāḳīsin** Allāh bilür bilmez eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6384). [bāḳīsin, -sin]*

bāḳī: *1. Ebedî, ölümsüz, kalımlı. 2. Varlığını koruyan, devam eden, devamlı, sürekli 3. Geriye kalmak, artakalmak.*

Ṣaru İsmāʿīl özin ḳıġırdı pes / Kaldı ḫalvet **bāḳī** gitdi cümle kes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5520). [bāḳī,]*

Çün saña **bāḳī** degil bu çārdaḳ / Bāḳī milke ḳuragör ḫayme otaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [bāḳī,]*

Çün saña bāḳī degil bu çārdaḳ / **Bāḳī** milke ḳuragör ḫayme otaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [bāḳī,]*

ʿÖmr ü baḫtın eylesün Allāh ziyād / Tā ḳıyāmet devlet-ile **bāḳī** bād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5861). [bāḳī,]*

bākī: *Ebedî, sonsuz alem, ölümsüz, geçici olmayan.*

ʿAhdi ṣıyup itdise Ādem günāh / **Bāḳīden** fānīye sürdi anı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 132). [bāḳīden, --den]*

bākī kal: *Durmak, diri kalmak, yaşamak.*

Bāḳī ḳalan cümle īmān gĕtürür / Müʾmin olup Ḥaḳḳ'a ṭāʿat arturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1043). [bāḳī ḳal, --an]*

bākī mülk-: *Ebedi, sonsuz mülk.*

Geçmeyince fānī ṣūretden bir er / Bāḳī mülke itmeyince ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5600). [bāḳī mülk-, -e]*

bākī ṭur: *Baki, kalıcı, ebedi olmak.*

Bāḳī ṭursun Ṣāh Sulṭān Bāyezīd / Gicesi olsun ḳadir gündüzi ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 103). [bāḳī ṭur, --sun]*

bākır: *On iki imamdan beşincisi, Zeynü'l-ābidin'in oğlu, Hz. Hüseyin'in torunu.*

Bāḳır'uñ seccādesi ḳurbın mekān / Eyleyüp anda ḳarār itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1224). [bāḳır'uñ, --uñ]*

bakla: *İri tâneleri kabuksuz olarak veya fasulye gibi yeşil kabuğu ile pişirilip yenen bir bitki.*

Ḫiẕmete baḳup naẓar ki ṣaldılar / Arpa buġday mercimek **paḳla** ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6255). [paḳla,]*

bakma-: *Aldırış etmemek, ilgilenmemek, dikkate almamak.*

Tāca ṭona **baḳma** gözet ehli oñat / Ẓulmet içre bulunur āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 91). [baḳma,]*

baḳma: *Bakmamak II yönelmemek.*

Ḥācī Bektaş ġārdan ammā çıḳmadı / Kimsenüñ rızḳına ḳaṭʿā **baḳmadı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1028). [baḳmadı,]*

baḳmaz ol: *Artık bakmaz olmak, önemsememek, ilgilenmemek.*

Cümle dervīşler olup anda melūl / Şeyḫe baḳmaz oldılar olup fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 759). [baḳmaz ol, --dı, --lar]*

bakup gör: *Bakıp görmek.*

Çün gözini açuban baḳup görür / Tekyede babası öñinde ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 872). [baḳup gör, --ür]*

bal: *Bal, arının yaptığı tatlı madde.*

Naḳldür bir gün yine Ḫūnkār **balı** / Ḳarayük'den yaña gitdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [balı, -ı]*

bāl ü per: *Kanat.*

Kesmege er vaṣlasını er gerek / Ḳuṣa uçmaḳlıġa **bāl ü per** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3410). [bāl ü per,]*

bāl ü per: *Kol kanat.*

Biz faḳīre eyleñüz himmet-naẓar / Himmet idüben virüñüz **bāl ü per** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1498). [bāl ü per,]*

bāl ü per aç: *Kol kanat açmak II Harekete geçmek.*

Didi b'ismillāh açuban bāl ü per / Ol Bedaḫşān mülkine varup geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 766). [bāl ü per aç,]*

balçıġ: *Balçık, çamur.*

Gine Ḫunkār **balçıġa** girdi yayaḳ / Balçıġı ḳarar gibi urdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2110). [balçıġa, -a]*

balçıḳ: *Balçık, çamur, harç.*

Gördi kim **balçıḳ** ḳarardı bir kişi / Balçıḳ ayaḳlamaġ ıdı işi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [balçıḳ,]*

Gördi kim balçıḳ ḳarardı bir kişi / **Balçıḳ** ayaḳlamaġ ıdı işi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [balçıḳ,]*

balçıḳ: *Balçık, Çamur, Koyu kıvamda, özlü ve yapışkan çamur.*

Gine Ḫunkār balçıġa girdi yayaḳ / **Balçıġı** ḳarar gibi urdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2110). [balçıġı, -ı]*

balı şeyḫ: *Kırıkkale'de bulunan ve Hoy Ata'nın mezarının olduğu yer.*

Hoy Ata'nuñ ḳabri iy yār-ı ʿazīz / **Balı Şeyḫ** köyinde olur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2722). [balı şeyḫ,]*

Balı Şeyḫ Diñek Ṭaġı dibindedür / İster-iseñ var bulasın andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2723). [balı şeyḫ,]*

balı şeyḫ: *Gülü Hân'ın birlikte ateşe girdiği keşişin evladı olup, keşiş öldükten sonra Can Baba'nın evlatlığı olan şahsiyet.*

Balı Şeyḫ oġlı durur ol keşişüñ / Böyle meẕkūr durur aṣlı bu işüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [balı şeyḫ,]*

balıḳ: *Balık.*

Gördiler ṣofrada var yidi **balıḳ** / Yidi daḫı kirde varışmış ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6176). [balıḳ,]*

balk ur: *Parlamak, ışık saçmak.*

Ḳalḳdı ṭurdı gördi bir er oturur / Yüzi nūrı ṣan güneşdür balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [balḳ ur, --ur]*

ban: *Ezan.*

Virdi mescidde mü'eẕẕin ḳıldı **bañ** / Ṭurdı şeyḫi Ḫˇāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6001). [bañ,]*

ban: *Vaktiyle Macaristan cihetlerinde sancak beylerine ve prenslere verilen unvan.*

Hem ulusı ıdı ol ruhbānlaruñ / Ḫˇācesiydi hem tekūrla **banlaruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 866). [banlaruñ, --lar, --uñ]*

ban: *"Bana" kişi zamiri .*

Ṣoḥbet içre bege dir böyle kelām / **Baña** yurt vir ṭutayın anda maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [baña, -a]*

Didi luṭf it **baña** ḳıl ḫay ı r duʿā / Bildiler ki Ḥācī Bektaş'dur velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5963). [baña, -a]*

Varmış ʿOšmān nām bir oġluñ civān / **Baña** ʿāṣī oluban urmış ilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6308). [baña, -a]*

ban: *"Bana" kişi zamiri.*

Yā ḳıyāmet güni siz bunca mürīd / Nice geçersiz ṣırāṭı **baña** id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5058). [baña, -a]*

Mekke'de bişi virüp yir ḫ̃ācesi / Mekke'ye gelüp viren **baña** selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5960). [baña, -a]*

Çün vilāyet pençesin urdı **baña** / ʿĀṣī olursam gördüm alur cānumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6143). [baña, -a]*

Cinnī birle ṭuruban oturmadum / Ḳorḳaram ki **baña** irer bundan żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6193). [baña, -a]*

baña: *"Ben birinci tekil şahıs zamirinin yönelme hali.*

Vardı Ḳolaçuḳ Ḥācım tīz bunlara / Ḳanda gidersiz **baña** diñ ne yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5117). [baña,]*

Merkeb idinüp binĕlüm biz ḥacer / Ol tekebbürlikle geldiyse **baña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6220). [baña,]*

baña: *"Ben" birinci tekil şahıs zamirin yönelme hal eki almış şeklidir.*

Ṣunduġı ḳılıcı erenler **baña** / Ben daḫı ṣınayayın didi buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4980). [baña,]*

baña: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri.*

İrte ṣıġır nöbeti gelür **baña** / Ben daḫı gitmeli oldum bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [baña,]*

Bu yiri er **baña** yurt virmiş durur / Burayı **baña** maḥal görmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [baña,]*

Çoḳ velāyet gösterüpdür **baña** er / Ol cihetden müʾmin oldum muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5802). [baña,]*

baña: *"Ben" birinci teklik kişi zamiri.*

Güş u hūşı **baña** ṭutarsañ ʿaḳ ı l / Diñle nice itdi dünyadan naḳ i l *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5514). [baña,]*

baña: *" Ben" birinci tekil kişi zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Dileyincegez çaġırmaḳlıḳ **baña** / İrdi pīrlik uşda maʿlūmdur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5328). [baña,]*

baña: *Ben birinci tekil şahıs zamirinin yönelme hali.*

Ḥulle ṭonından gele **baña** kefin / Başum ucında buluñ ḥāżır hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5533). [baña,]*

banaz şuyı: *Banaz Nehri.*

Şuşuz'uñ Bunaz Şuyı'ndan ol yaña / Aḳyoḳuş dirlerdi adıyla aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5185). [banaz şuyı,]*

Ol cemāʿat geçicek Bunaz Şuyı'n / Ol yola gitmege ṣunmazlar boyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5188). [banaz şuyı,]*

bā-niʿam: *Nimetiyle.*

Ḥasan adlu var-ıdı bir oġlı hem / Elin alup aldı geldi **bā-niʿam** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5178). [bā-niʿam,]*

bānū-yı cihān: *Dünyanın sultanı, dünyanın güzeli.*

Şeyḫ Aḥmed ḳızı **bānū-yı cihān** / Kim Ḫatem durur adı ol duḫterüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 355). [bānū-yı cihān,]*

baña: *"Ben" birinci tekil şahıs zamiri.*

Ṣaġ ısa gözleri **baña** getürüñ / Tīz bu sāʿat didügümi bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1897). [baña,]*

bar-: *Gitmek.*

Yüz sürüp işige **barmaḳ** götürür / Ṣıdḳ-ıla Allāh'a īmān gětürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5781). [barmaḳ, -mak]*

Yüz sürüp işige **barmaḳ** götürür / Ere inanup Ḥaḳḳ'a īmān getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5791). [barmaḳ, -mak]*

baraḳ: *Hâcı Bektaş-ı Velî'nin adı bilinen halifelerinden birisi.*

Didigümi nūş itdüñ mi didi / Şol **Baraḳ** bigi ögütdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5460). [baraḳ,]*

Kim **Baraḳ** ḳıllu olur hem biz daḫı / Götürürüz ṣaç budur söz iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [baraḳ,]*

Ḫoş **Baraḳ'sın** Baraḳ'umsın Baraḳ'um / Saña ol durur naṣībüm bil benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5461). [baraḳ'sın,]*

Ḫoş Baraḳ'sın Baraḳ'umsın **Baraḳ'um** / Saña ol durur naṣībüm bil benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5461). [baraḳ'um,]*

Ḫoş Baraḳ'sın **Baraḳ'umsın** Baraḳ'um / Saña ol durur naṣībüm bil benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5461). [baraḳ'umsın,]*

barak̦ baba: *Hâcı Bektaş-ı Velî'nin adı bilinen halifelerinden birisi.*

Hem **Barak̦ Baba** vü Yaḥyā Başa'dur / Ḫiẕmeti erüñ bulara pīşedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4818). [barak̦ baba,]*

Bir ḫalīfe bil ki Barak̦ Baba'dur / Erden aña bil ol ad mertebedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [barak̦ baba, -dur]*

bardag̦: *Bardak.*

Gördi **bardag̦ı** bütün ṣuyı ṭolu / Mıṣrısı elinde rāst hem iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [bardag̦ı, -ı]*

bardak̦: *Far. is. Su vesaire içmeye mahsus billûrdan veya madenden mamul kulplu veya kulpsuz kap, maşrapa.*

Ṣol elinde var-ıdı **bardak̦la** ṣu / Ṣag̦ elinde mıṣrı dutar yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [bardak̦la, -la]*

bardak̦: *Su vb. şeyleri içmek için kullanılan, genellikle camdan yapılan kap, bardak.*

Bektaş'a dir iy ʿazīz-i muḥterem / **Bardak̦** ıla ṭaşra çık̦ iy ser-fırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6670). [bardak̦,]*

barha: *Gittikçe.*

Anda-y-ıdı ẕikr olan ol ejdehā / Ẕikre gelmişdi bu sözler **bārhā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5186). [bārhā,]*

bārī: *Varlıklara biçim verip şekillendiren ve onları mükemmel bir surette yaratan Allah (c.c.).*

Çiçegi der-ḥāl açılmış-ıdı hem / Şükr idüben **Bārī'ye** ḳıldı sücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6684). [bārī'ye, -ye]*

bārī: *"Hiç olmazsa, en azından" anlamlarında bağlaç.*

Yā odun olaydı **bārī** bunlara / Çıplak̦ u dervīş fak̦īr olanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2216). [bārī,]*

bārī: *"Her şeyi takdir ettiği şekle uygun olarak yaratıp varlığa çıkaran" anlamında Allah'ın güzel isimlerinden.*

Ne var altındag̦ıyam diseñ n'ola / **Bārī** viriciden olurduñ helĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3745). [bārī,]*

barış: *Barışmak, anlaşmak, uzlaşmak.*

Biz senüñ-ile **barışduk̦** bilürüz / İtdügüñ ʿahd üzre ḳāʾim oluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4293). [barışduk̦, -duk̦]*

barış-: *Barışmak, anlaşmak, uzlaşmak.*

Bursa tekvūrı-y-ıla **barışdılar** / ʿAhd idüben arada and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4268). [barışdılar, -dı, -lar]*

barmaġ: *İnsanda ve bazı hayvanlarda el veya ayağın ucunda bulunan boğumlu uzunca bölüm.*

Külü Ḫan Cān Baba avcında görür / Kim keşiş **barmağı** ucında ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2571). [barmağı, -ı]*

Dir Külü Ḫan n'oldı rāhib söylegil / **Barmağı** ḳalmış bunı bize digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2572). [barmağı, -ı]*

barmaġ: *Parmak.*

İşbu remzden ġayrı iy yār-ı ʿazīz / **Barmağıyla** bir işāret ḳıldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1346). [barmağıyla, -ıyla]*

barmağın götür: *Şehadet için parmağını kaldırmak.*

Böyle diyüp barmağın götürdi hep / Ḥażretine cümle īmān getürdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1018). [barmağın götür, --di]*

barmak: *İnsanda ve bazı hayvanlarda el veya ayağın ucunda bulunan boğumlu uzunca bölüm. II Şehadet parmağı.*

Böyle diyüp **barmağın** götürdiler / İkileyin Ḥaḳḳ'a īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 994). [barmağın, -ı, -n]*

barmak: *İnsanda ve bazı hayvanlarda el veya ayağın ucunda bulunan boğumlu uzunca bölüm.*

Ol maġāraya yaḳın yirde ṭurup / **Barmağını** baturur yire urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1758). [barmağını, -ı, -n, -ı]*

barmak: *Parmak; insanda ve bazı hayvanlarda ellerin ve ayakların son bölümünü oluşturan, boğumlu, oynak, uzunca organların her biri.*

Cān Baba dir bize **barmaḳlar** virür / Ḳaldı avcumda benüm tapuñ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2573). [barmaḳlar, -lar]*

barmak dişle: *Pek çok şaşmak, hayret etmek, hayretler içinde kalmak.*

Bir zamān bostāncı işin işledi / Soñra ṭurubanı barmaḳ dişledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1488). [barmaḳ dişle, --di]*

baş-: *Baş (kafaya giyilen kep veya fes benzeri nesne kastedilmiştir.).*

Ḳara tāc üstine ḫoş mīzer siyāh / Ṣaruban **başına** giymişdi zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2447). [başına, -ı, -(n)a]*

baş-: *Ayak ile bir şeye basmak.*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Bendeñüz menziline **başsañ** ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1747). [başsañ, -sa, -ñ]*

baş-: *(Ayak) basmak.*

Ḫıżr'uñ atı **başdugı** yir oldı iz / Şimdi de anda muʿayyen iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [başdugı, -dug, -ı]*

baş-: *Basmak.*

Her gelen ayaḳlayup yüzin **başar** / Varmadın işige anuñ özin **başar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5830). [başar, -ar]*

baş: *Vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser.*

Didi **başuñdakin** indür öñüme / Baʿd ez-ān ṣafā naẓar himmet uma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1443). [başuñdakin, -undakin]*

Başı yoḳ gevdeye dir **başumdakin** / Virmezem anı aña bilsün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3967). [başumdakin, --um, --da, --kin]*

baş: *Yere basmak.*

Öyle diyüp aġlar-ıdı zār u zār / **Başmadı** Rūm'a daḫı ayruḳ i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1905). [başmadı, -ma, -dı]*

baş: *Kafa, ser.*

Baş iki ammā gevdeyi bir gördiler / Didi ʿilmüñ şehriyem ben Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 172). [baş,]*

Başlarında Ḫˇāce'nüñ tācı tamām / Bir zirāʿ-y-ıdı ṭūlı gūş it hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1096). [başlarında, -ları, -n, -da]*

baş: *Baş, kafa.*

Başını andan yuḳaru götürür / Didi ṣoraram baña virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6634). [başını, -ı, -n, -ı]*

Etin almış derisi ile anı / Bunda ḳoyup anı gitmiş **başını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 614). [başını, -ı, -n, -ı]*

Eyle bī-ḥadd itdiler ceng-i girān / Yiri leş **baş** ṭutdı vü gökleri ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 664). [baş,]*

Ḥaydar'uñ cānına kār itmiş-idi / **Başı** ısa kel oldı ṣaç gitmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 680). [başı, -ı]*

Altı biñ yigit **başın** da kesdiler / Ol Bedaḫṣān Ḳalʿası'nda aṣdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 676). [başın, -ın]*

Başı kel kel oluban aḳar ḳanı / Kendünüñ de az ḳala çıḳa cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 773). [başı, -ı]*

Aġzı yarından başına çün sürer / **Başı** keli gidüben ṣaçı biter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 775). [başı, -ı]*

Yidi yıldur çekmişem bend-i girān / **Başımuz** kel kel olup aḳardı ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 807). [başımuz, -ımuz]*

Aġzı yarından **başına** çün sürer / Başı keli gidüben ṣaçı biter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 775). [başına, -ı, -na]*

Keliġıra Ḳalʿası'na irdiler / **Başı** ʿayyūḳa çıḳupdur gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2798). [başı, -ı]*

Ṣanasın günbed durur **başı** ʿaẕīm / Bir ner ecderhā gören olur saḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [başı, -ı]*

Başı yoḳ gevdeye dir başumdakin / Virmezem anı aña bilsün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3967). [başı, -ı]*

Ḳayṣeri begi işidicek bunı / Yoḳ mıdur dir gevdemüñ **başı** ḳanı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3968). [başı, -ı]*

Eyle diyüben ḳılıc çekdi revān / Çaldı boynunı düşer **başı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4002). [başı, -ı]*

Cidāsı-y-ıla **başı** aldı hemīn / Turvası içre anı ṣaldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4003). [başı, -ı]*

Ol ṣoran kişi **başından** bir berāt / Ḥükm-i şāhīdür naẓar eyle oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3996). [başından, -ın, -dan]*

Didi Ḫūnkār yarın öylen geleler / Gevdeñüñ **başını** senüñ alalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3969). [başını, -ı, -n, -ı]*

Emr ider **başını** ḳıldılar tırāş / Fāriġ oldı çün tırāşdan ser-tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4029). [başını, -ı, -n, -ı]*

Gördi yek-tā **başa** almaḳlıġa süst / Didi olmaz böyle yek-tā bu dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4360). [başa,]*

Bu deme ḳaldı iki **başı** hemān / ʿİlmüñ irsün şübhesüz iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [başı, -ı]*

Kāfir olsun sözine yalan ḳatan / Çünki Türkler eyle didi **baş** baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [baş,]*

Kāfir olsun sözine yalan ḳatan / Çünki Türkler eyle didi **baş** baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [baş,]*

baş: *Baş.*

Başı ayaġı yiri vü ḳuyruġı / Ṭaş üstinde muʿayyen ṭuraġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5202). [başı, -ı]*

baş: *Basmak, Bir şeyin üzerine ayak koymak.*

Dünle Ḫūnkār çıḳa **başa** üstüñe / Kim durur diyü ṣorısardur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3635). [başa, -a]*

baş: *Baş, kafa.*

Aluban andan **başına** ide tāc / Görmeye aṣlā ziyāndan inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4364). [başına, -ı, -n, -a]*

baş: *Baş.*

Geldi ʿOšmān daḫı **başda** kisveti / Bir nemed yegne giyer başında ṭāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [başda, -da]*

baş: *Baş kişi II. Başkan.*

Ṣāha ʿāṣī pādişāhdur **başına** / Çünki Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn-i emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6304). [başına, -ı, -n, -a]*

baş: *Baş, kafa, ser.*

Tīġa ṣav virüp tırāş it **başumuz** / Görecek var didi daḫı işimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2508). [başumuz, -umuz]*

baş: *Baş, kafa.*

Kisvetüm **başda** ṭutup beni añа / Var kesüñ ʿOšmān uzat iki ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [başda, -da]*

baş: *Baş.*

Tekbīr ider daḫı **başına** urur / Pes Ḫorāsān iḳlīmine bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6747). [başına, -ın, -a]*

Şeyḫ ṭutup tekbīr-ile tehlīl-ile / Ḥācī Bektaş **başına** urdı kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6073). [başına, -ın, -a]*

baş: *Baş.*

İki **baş** bellü ḳalanı yıḳılur / Ne ḳadar ki ḫalḳ anı maʿmūr ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5079). [baş,]*

Ḥācī Bektaş girdi içerü idüp sevi / Ḳodı evvel işige **baş** u elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6020). [baş,]*

baş: *Baş, başlangıç, evvel.*

Dir selām olsun saña ṣoyum **başı** / Ġāzīler sulṭānı devletlü kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4521). [başı, -ı]*

baş: *Baş.*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẕharısın aç gözüñ / ʿAḳluñı **başa** dirüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5708). [başa, -a]*

Alıp andan **başa** giye ḥażreti / Siz gerekdür buña taʿẓīm idesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6047). [başa, -a]*

baş: *Baş II Üst, tepe.*

Ṣofra gelüben açıla öñine / Hem ʿalem **başı** üzre dikile gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1138). [başı, -ı]*

Daḫı ol ḳubbe elif tāc-ı güzīn / Urdı Bektaş **başına** anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1171). [başına, -ı, -n, -a]*

Ṣaru'ya dir Ṣaru mūyum uzadı / Çıḳalum ṭaşra **başum** ḳazı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2505). [başum, -(u)m]*

Ademīsine vü hem ḳullarına / Tācı gibi tāc urdı **başına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4430). [başına, -ı, -n, -a]*

Gördi Otman Beg **başında** bī-lecāc / Giyer-idi bir ulu heybetlü tāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4420). [başında, -ında]*

baş: *Baş, kafa, tepe, üst.*

Daḫı andan kisvetine Ṭuñrul'uñ / Tekbīr idüp **başına** ḳodı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1332). [başına, -ı, -n, -a]*

baş: *Baş, kafa; önder, temsilci.*

Bildi müfsid **başıdur** ġammāzdur / Hem fesād ıla ḳatı dem-sāzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3154). [başıdur, -ı, -dur]*

baş: *Bir topluluğu yöneten kimse, başkan, reis.*

Eyle itmeklige iy görklü **başa** / Didi Bekdaş ger idersem ben anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6737). [başa, -a]*

baş: *Baş, kafa, ser.*

Başına giyüp vilāyet tācını / Kāfirüñ almaḳ dileyüp bacını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 652). [başına, -ı, -na]*

baş: *İnsan vücudunun göz, kulak, ağız, burun gibi duyu organlarının ve beynin bulunduğu en üst, hayvan vücudunun en ön kısmı, kafa, ser.*

Elden ayaḳdan götürmiş bendin ol / **Başınuñ** kelleri gitmiş ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 779). [başınuñ, -ı, -n, -uñ]*

Başınuñ nışfın tırāş idincegez / Ser-tırāşa bes didi dönüp bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4025). [başınuñ, -ı, -n, -uñ]*

Başınuñ nışfı tırāş olmış-ıdı / Yarı mūyı başınuñ ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4084). [başınuñ, -ı, -n, -uñ]*

Başınuñ nışfı tırāş olmış-ıdı / Yarı mūyı **başınuñ** ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4084). [başınuñ, -ı, -n, -uñ]*

baş: *(Ayak) basmak.*

Baṣdı ol aġacuñ üstine ḳadem / Ol ḳademden oldı aġaç muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2017). [başdı, -+dı]*

İz ider ayaġı ḳanda kim **başar** / İşbu nevʿ-ile çıḳar bir ān ḥişār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [başar, -ar]*

Ṭaşra çıḳduġında **başar** yüzine / Diyüben şordı bu kimdür özi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3639). [başar, -ar]*

Öpdi andan atı ayaġın ḳodı **baş** / Dökdi andan gözlerinden ḳanlu yaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5667). [baş,]*

Hep ṭurur yirlü yirinde var varı / Ḳalḳdı erenler ayaġına sürdi **baş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6068). [baş,]*

baş: *(Ayak) basmak II üzerine basmak.*

Ḥaḳ diyüp er çaġırınca dostına / **Başdı** kāfir ṣaġ ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5779). [başdı, -+dı]*

Ḥācī Bektaş aña urdı ṭıynaġın / Ṣaġ ayaġ birle urup **başdı** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6114). [başdı, -+dı]*

baş: *Baş, beden.*

Ḳorḳudan **başdan** ṣaçı örü durur / Didi şāhā bu şek ü llü görmedüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6192). [başdan, -dan]*

baş: *Baş tarafı, baş kısmı.*

Tekbir idüben giyürdi **başına** / Ḫoş naẓar ḳıldı içine ṭaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1445). [başına, -ına]*

baş: *Baş, bir topluluğu yöneten kimse.*

Didi Rūm'da ne var-ısa evliyā / Bir **başı** var anlaruñ dir bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [başı, -ı]*

Ḫuṭbe oḳundı vü ḳazdı sikkeyi / Düşmenüñ **başına** eyledi ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4458). [başına, -ı, -na]*

baş: *Baş kısmı.*

Naḳldür çoban **başında** ki o dem / Var-ıdı giyik derisi tāc hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1444). [başında, -ı, -n, -da]*

Geldi ʿOšmān daḫı başda kisveti / Bir nemed yegne giyer **başında** ṭāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [başında, -ı, -n, -da]*

baş: *Baş ,kafa.*

Mülk-i Rūm için temāşā eyledi / Ḳaldurup **başın** bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1307). [başın, -ı, -n]*

Ṭolanup ḳalʿa içine girdiler / Evrenüñ **başın** kesilmiş gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2838). [başın, -ı, -n]*

Üstine bıraġayın bu yuġuyı / Eylesün yuġı anuñ **başın** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3607). [başın, -ı, -n]*

Ḳaldurıcaḳ **başın** ol kān-ı kerem / Ol veliyyullāh vücūd-ı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4028). [başın, -ı, -n]*

baş: *Baş, kafa || Üzeri.*

Heybet-ile kendülerden varalar / Çünki **başuñdaki** tācı göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4399). [başuñdaki, -uñ, -da, -ki]*

baş: *Baş, lider, önder.*

Kāfiri ḳır müʾmini tālān ḳılur / Bir ḥarāmī **başıdur** ki ḳan içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6302). [başıdur, -ı, -dur]*

baş: *Adam, kişi, fert.*

Babasına key yakın ki ḳaldı çün / Andan itdi cümle begler **baş** u **baş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [baş,]*

Babasına key yakın ki ḳaldı çün / Andan itdi cümle begler **baş** u **baş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [baş,]*

baş: *Baş, kafa, kelle, yukarı üst.*

Tekbīr ile urur-ıdı **başına** / Kisve idinüp giderdi işine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1115). [başına, -ı, -(n)a]*

baş: *Ayak basmak, gelmek.*

Kim vilāyet ḳurbına **başa** ḳadem / Ṣanma anı kim olur āḫir ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5747). [başa, -a]*

baş: *1. Kafa. II 2. İnsanın kendisi.*

Dek ṭururken tāc andan **başına** / Gelüben anuñla ola āşinā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1135). [başına, -ı, -(n)a]*

Başına ḳızıl zümāytīden giyĕr / Biz geregi daḫı egninde i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1692). [başına, -ı, -(n)a]*

baş: *Baş II Kişinin kendisi.*

Tekbīr idübeni urdı **başına** / Gör ne ulu devlet irdi **başına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4389). [başına, -ı, -n, -a]*

baş: *Akıl, fikir, zihin.*

İtdi Loḳmān-ı Perende anı ṭırāş / Sünnet üzre yola-dı Loḳmān **başın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6069). [başın, -ı, -n]*

baş: *1-isim, anatomi İnsan ve hayvanlarda beyin, göz, kulak, burun, ağız vb. organları kapsayan, vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser. 2-isim Bir topluluğu yöneten kimse. 3-isim Temel, esas. 4- isim Başlangıç. 5- isim Bir şeyin genellikle toparlakça ucu.*

Başını ṣıġayuban ḳıldı duʿā / Ol duʿāyı Ḥaḳ Çalab ḳıldı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5244). [başını, -ı, -n, -ı]*

baş: *Bai, kafa, ser.*

Baş murāḳabeye çekdi ol ʿazīz / Ol veliyyullāh ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4027). [baş,]*

baş: *Baş.*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳlıñı **başa** virüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5711). [başa, -a]*

baş: *1) başın 2) kafa 3) başlangıcın 4) kelle.*

Başın ayaġını ḳoyuñ yirine / Didigüm gibi ḳıluñ dir varına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4504). [başın, -ıñ]*

Çekdi atı **başın** ol ʿālī-cenāb / El urup giderdi yüzinden niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5681). [başın, -ıñ]*

Er görüp İsmāʿīl'üñ gözi yaşın / Bir zamān ṭurup çeker atı **başın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [başın, -ıñ]*

Kāfiriñ ḳılıçla iden **başın** ḳayı / Kim anıñ neslidür Ertuñrul begüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6290). [başın, -ıñ]*

baş: *Baş, kafa.*

Başlarına urdı tekbīrle gine / Şeyḫ Loḳmān daḫı kisvet indürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6746). [başlarına, -lar, -ın, -a]*

Tekbīr ile **başlarına** giydürür / Emrine münḳād idüben uydurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2783). [başlarına, -lar, -ın, -a]*

Başlarına pes Ḥüseynī-veş nemed / Geyüben terk itmediler bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2793). [başlarına, -lar, -ın, -a]*

Gine meşġūl oldılar işlĕrine / Gör ne ḥālet yörenür **başlarına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5436). [başlarına, -lar, -ın, -a]*

baş: *Baş, başlangıç.*

Erlik-ile egüñ aña siz **başı** / Her kim ider evliyāya ḫizmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6147). [başı, -ı]*

baş: *Baş, ilk, öncü.*

Oldı ol yirde ḥarāmīler **başı** / Urmaḳ u dutmaḳ idi dāyim işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [başı, -ı]*

baş aç: *Çok perişan bir kılıkta.*

Kimse yoḳ kim leşkerine ḳıla baş / Ḥaḳḳ'a nāliş eyleyüben açdı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 713). [baş aç, --dı]*

baş aşaġa şal-: *Başını eğmek.*

Baş aşaġa ṣaluban oturdılar / Bir kişi nā-gāh ḳapudan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1144). [baş aşaġa şal-, --uban]*

baş baş-: *Başını koymak.*

Tā çü taḫta başımı başamazam / Böyle diyüp istemedi tāc u taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5915). [baş baş-, -a, -maz, -am]*

baş eg-: *Saygı göstemek.*

Yaʿnī ağırlar ana oġul Bektaş'ı / Līki Bektaş anasına egüp başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5934). [baş eg-, -üp]*

baş er: *Lider, reis, baş.*

Pādişāhuñ hep bular begleri idi / Her biri leşker başı baş er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4183). [baş er, --idi]*

baş eyle: *Komutan yapmak.*

Gel çeri dir oġluñı baş eylegil / Kāfiri ḳır baġrını baş eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 647). [baş eyle, --gil]*

baş getür: *Secdedeyken başını kaldırmak, secdeden doğrulmak.*

Böyle dir o yigite şeh iy ḫūb-naẓar / Çünki Bektaş secdeden getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [baş getür, --di]*

baş in-: *Baş eğmek.*

Bir vilāyet göstere bunda naẓar / Biz Ḫorāṣān pirleri indüre baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6054). [baş in-, -dür, -e]*

baş it-: *Reis yapmak, komutan tayin etmek.*

Yolda giderken bir ara oldı ṭuş / Oldı yoldaş itdi baş anuñla ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4222). [baş it-, --di]*

baş kal-: *Başını bir yerden kaldırmak.*

Diyüp işlĕrine meşġūl oldılar / Ḳaldurup baş çün tefaḫḫuş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5434). [baş ḳal-, --up]*

baş kaldur: *Başını bir yerden kaldırmak.*

Ḳaldurup baş didi ʿizzetle reʾīs / İy kerāmet ısları ḳurba enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4140). [baş kaldur, --up]*

baş kıl: *Komutan yapmak.*

Kimse yoḳ kim leşkerine ḳıla baş / Ḥaḳḳ'a nāliş eyleyüben açdı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 713). [baş ḳıl, --a]*

baş kıl-: *Yönetici konumuna getirmek.*

Eylediler evvelā anı tırāş / Ehl-i faḳra ḳılmaġ içün anı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1169). [baş ḳıl-, --maġ]*

baş ḳıl-: *Birçok konuda önder yapmak, özellikle manevi olarak lider yapmak.*

Rūm erenlĕrine baş ḳılduḳ seni / Var iriş ṭālibleri eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1183). [baş ḳıl-, --du, --k]*

baş ko-: *Başlamak, bir yola girmek.*

Öpdi atası elini hem ḳodı baş / Ṣaġ esen görincegiz oġlın ḳoca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6413). [baş ḳo-, -dı]*

baş ko-: *Bir kimse veya değer uğruna ölümü göze almak, canını feda etmek.*

Böyle didiler lisān-ı tercümān / Naẕara baş ḳodılar ol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3032). [baş ḳo-, --dı, --lar]*

baş kor: *Başını koymak, yaslamak.*

Elin öpüp ḳor öñinde baş pes / Ḫˇācesiyle nĕ ki var sūḫte muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5904). [baş ḳor,]*

baş koy-: *Bir amaca yönelmek, bütün varlığıyla kendini vermek.*

Baş ḳoyup vardı sücūda dir belī / Çün ziyāfet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6181). [baş ḳoy-, -up]*

Yüz sürüben baş ḳoyayın ḫiẕmete / Çoḳ taẕarruʿ ḳıldı Mirzā açmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6356). [baş ḳoy-, -a, -yın]*

Ṭurdı peymānçeye uruban yüzin / Baş ḳoyuban işige sürdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6374). [baş ḳoy-, -uban]*

baş ṭut-: *Kafa tutmak, karşı gelmek.*

Ḥācī Bektaş işidüp anuñ sözin / Ḳaldurup baş ṭutdı aña dir yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5581). [baş ṭut-, -dı]*

baş ucı-: *Baş ucu. Yatılan bir yerin baş konulan yönü veya yakını.*

Baş ucına vardı andan er hemen / Ḥulle ṭonından görür ḥāżır kefen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5646). [baş ucı-, -na]*

baş üstine: *Emrin olur. Buyurduğunu yaparım.*

Her ne dirseñ ṭutaram **baş üstine** / Ḳanda gidem ben ṭurup ṭaş üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 792). [baş üstine,]*

başa: *Baş kısma.*

Başa kef virüp tīġı aldı ele / Pes ṭırāş itmege başladı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2509). [başa,]*

başa çık: *Başarmak, üstesinden gelmek, aşmak.*

Başa çıḳmayup alınup ṭururuz / Ṣanma bu sözi ki dürüst görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2411). [başa çık, --ma, --y, --up]*

bā-ṣad: *Mutlulukla.*

Sen bizi ṣınaduñ-ısa od-ıla / Biz ṣınayalum seni **bā-ṣad** belā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5174). [bā-ṣad,]*

başar: *1.görme. 2.görme yetisi.*

Her gelen ayaḳlayup yüzin **başar** / Varmadın işige anuñ özin **başar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5830). [başar,]*

başar: *Her şeyi gören Allâh.*

Gerçi itdük bir ġāzā tedbīrini / Kim **başar** ammā ki Ḥaḳ taḳdīrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 806). [başar,]*

başdan başa: *Baştan başa.*

Bir yanın kesdi tamām **başdan başa** / Ḥayrete ḳaldı o kişi bu işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2131). [başdan başa,]*

basġun it-: *Baskın yapmak.*

İşidüben Gündüz Alp şeb-ḫūn ider / Getürür ele anı basġun ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4303). [basġun it-, --er]*

başı al-: *Öldürmek.*

Ġāzīler başı alup ḳıldı ġazā / Dīn ʿadūsına ḳılurdı çoḳ cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4439). [başı al-, --up]*

başı indür: *İtaat etmek, emrine uymak.*

Ḳatı gürbüz er durur işbu kişi / Buña indürmek gerekdür biz başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 904). [başı indür, --mek]*

Key ḳatı gürbüz durur ol er kişi / Cümle erenler indürür aña başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [başı indür, --ür]*

başı üzre: *Başı üstüne, başı üzerine.*

Başı üzre yıḳılup medhūş olur / Bir zamān yatubanı bī-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3080). [başı üzre,]*

başı üzre: *Başının üzerinde.*

Ṭurdı yirinden hemān tāc-ı Resūl / Geldi Bektaş **başı üzre** pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1157). [başı üzre,]*

Gelüben **başı üzre** dikildi ʿalem / K'anuñ ıla oldı ümmet muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1161). [başı üzre,]*

başın kaldur-: *Başını kaldırmak II Eğik olan başı yukarı doğrultmak.*

Gördi ġārı ḳuşadup bir ezdehā / Ḳaldurup başın yatur diküp göge *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 937). [başın ḳaldur-, --up]*

başın kaldur: *Kafasını kaldırıp yukarı doğru bakmak.*

Çünki andan ṣoñra gitdi ol zamān / Ḫˇāce Aḥmed ḳaldurup başın hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 728). [başın ḳaldur, --up]*

başın kes: *Başını kesmek, öldürmek.*

İndürür atdan keser başın revān / Görüben Otman Beg oldı şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4448). [başın kes, --er]*

başına gel-: *Bir olay veya bir duruma uğramış olmak.*

Başına gelüp Ḥācım el sürdügin / El duʿāya götürüp hem ṭurdugın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5250). [başına gel-, -üp]*

başıña gel: *Başına isabet etmek II başına (...) gelmek. Kötü bir durumla karşı karşıya kalmak.*

Alp öküzümüñ varup git işiñe / Bilme benden her ne gelse başıña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1953). [başıña gel, --se]*

başına gelen: *Başına isabet etmek II başına (...) gelmek. Kötü bir durumla karşı karşıya kalmak.*

Çünki Nūre'd-dīn Ḫˇāce bu işleri / Gördi **başına gelen** teşvīşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1875). [başına gelen, --en]*

başına ur: *Başına koymak, giymek.*

Ortada ḥāżır ne olsa anı tīz / Başına ururdı ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1113). [başına ur, --ur, --dı]*

başına ur-: *Başına giydirmek.*

Tekbīr idübeni urdı başına / Gör ne ulu devlet irdi başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4389). [başına ur-, --dı]*

başında ol-: *Başının üzerinde bulunmak.*

Evliyā ser-çeşmesi ̧ola ḥażreti / İşbu tāc ola başında kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 137). [başında ol-, --a]*

başını: *Baş tarafını.*

Ḳılıcı añdur ki evren **başını** / Kesüben ḳamu bitüre işini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2826). [başını,]*

Ḳuyruġı üzre **başını** ḳoyup baḳar / Ġıjġırubanı görenleri yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3482). [başını,]*

Başını ḳuyruġı üstine alup / Şöyle yatur ol aralıġa ṭolup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3489). [başını,]*

Yuġıyı alup eliyle yire ḳor / Ḳaldurur **başını** yuḳaru yuġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3611). [başını,]*

başını kaldur: *Başını kaldırmak.*

Başını ḳaldurdı Bektaş-ı Velī / Çaġırup bostāncıya açdı dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1474). [başını ḳaldur, --dı]*

Ḳaldurup başını ḫurūş eyledi / Ġıjġurup üzerine cūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3507). [başını ḳaldur, --up]*

bā-ṣıyām ol-: *Oruçlu olmak.*

Üc gün oruc ṭuta ola bā-ṣıyām / Olıcaḳ ol üc günüñ ṣavmı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2166). [bā-ṣıyām ol-, --a]*

başka: *"Başka" anlamında belgisiz sıfat.*

Şimdi bil ki **başḳa** ol sulṭān durur / Müzdeci virincegiz böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6410). [başḳa,]*

başla-: *Başlamak.*

Ḫarc idüp altunı gördiler yaraḳ / **Başladılar** ḳubbeye idüp ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5770). [başladılar, -dı, -lar]*

başla-: *(Bir şey, bir davranış) Olur, yürür ve işler duruma gelmek.*

Ṭāʿat itmeklige ḳıldı niyyetin / Aluban ābdest namāza **başladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 276). [başladı, -dı]*

Nuṭḳ açup bir gün bu ḳavle **başladı** / Depredüp dil söyleyince bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [başladı, -dı]*

Başa kef virüp tīġı aldı ele / Pes ṭırāş itmege **başladı** hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2509). [başladı, -dı]*

başla: *Bir işi yapmak üzere harekete geçmek, bir işe girişmek, şürû etmek.*

Ṭāḳati ṭaḳ olsun iş işlĕmesün / Gün yüzin görüp işe **başlamasun** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 844). [başlamasun, -masun]*

Gün görüp **başlamayıncaġaz** işi / Umaram müʾmin ola irkek dişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 845). [başlamayıncaġaz, --ma, --yınca, --ğız]*

başla: *Bir işi yapmak üzere harekete geçmek.*

Ṣaḥ rivāyet bu durur ammā belī / **Başlayıncaġaz** namāza ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 837). [başlayıncaġaz, --y, --ın, --cağaz]*

başla: *(Bir şey, bir davranış) Olur, yürür ve işler duruma gelmek.*

Nice ben dir-isem eyle işleyĕ / Yapmaġa ben diyicegez **başlaya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2271). [başlaya, -ya]*

başla--: *Bir işi yapmak üzere harekete geçmek, bir işe girişmek.*

Dir ol erüñ remzidür işlĕdügüm / ʿAḳlum irüp bu işe **başladuġum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3536). [başladuġum, --duġ, --um]*

başlu başına: *Başlı başına , baştan sona.*

Ol sebetden yidişer elma virür / **Başlu başına** dönüben buyırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3070). [başlu başına,]*

başmaġ: *Ayakkabı.*

Başmaġını ileyine ḳodılar / Öñine düşüp buyuruñ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1782). [başmaġını,]*

başsuz: *Bedeninde başı olmayan.*

Ol cihetden Ḫorasān mülki tamām / **Başsuz** ayaġa dönüben ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 695). [başsuz,]*

başum ucı-: *Baş ucu.*

Ḥulle ṭonından gele baña kefin / Başum ucında buluñ ḥāżır hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5533). [başum ucı-, -n, -da]*

başuña teşvişi getür: *Başına kötü bir iş getirmek.*

Dir ḥayāñ yoḳ saña eyledüñ işi / Başuña kendüñ getürdüñ teşvişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3192). [başuña teşvişi getür, --dü, --ñ]*

başuñı al-: *Birisinin başını almak, kafasını gövdesinden ayırmak. II.Canını almak.*

Didi buyruḳ bu seni çün bulavuz / Başuñı senüñ o demde alavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4001). [başuñı al-, --avuz]*

bat: *Gömülmek, içe doğru gitmek.*

Adını bilen adını dir yürür / Ṣuya **batmayup** geçer bu ḫalḳ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [batmayup, --ma, --y, --up]*

bat: *Batmak II Düşünceler içerisinde bulunma durumu.*

Avcına ḳoyduġı dem ṣu gördi ḳan / Deñeyüp fikre **batar** ṭurdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [batar, -ar]*

bat: *Batmak.*

Ne dikilmiş ne sökülmiş yoḳ yuyı / Kevšer'e **batmış** velī nemgīn ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5648). [batmış, -mış]*

bat-: *(Sivri bir şey) Bir yere saplanmak, girmek.*

Çıplaḳ oluban özi yuvalanur / Gevdesine her ne **batarsa** alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2862). [batarsa, -ar, -sa]*

bāṭıl: *Boş, esassız, doğru ve sahih olmayan, gerçekle ilgisi bulunmayan, hak ve hakikat olmayan şey.*

Ḥaḳ yola gelüñ ki Ḥaḳ ḳuvvetlüdür / Terk idüñ **bāṭılı** bāṭıl yatludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5304). [bāṭılı, -ı]*

bātıl: *Boş, esassız, doğru ve sahih olmayan, gerçekle ilgisi bulunmayan, hak ve hakikat olmayan şey.*

Bir kemāl ehli sizüñ gibi ʿazīz / Ḥaḳḳı **bāṭıldan** ider ola temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3319). [bāṭıldan, -dan]*

bātıl: *Boş, esassız, çürük, temelsiz (şey); doğru ve sahih olmayan, gerçekle ilgisi bulunmayan (şey).*

İmdi **bāṭıl** dīn imiş kāfir ḳamu / Kāfirüñ yiri-y-imiş anda ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 919). [bāṭıl,]*

bātıl: *(Ar.) Doğru ve sahih olmayan, gerçekle ilgisi bulunmayan (şey).*

Ḥaḳ yola gelüñ ki Ḥaḳ ḳuvvetlüdür / Terk idüñ bāṭılı **bāṭıl** yatludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5304). [bāṭıl,]*

bātıl: *Boş inanış, boş, yalan.*

Maḳṣūdına irer-idi ḳaçmasa / **Bāṭıl** efkār ḫāṭırından geçmese *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5133). [bāṭıl,]*

Cismini maḥv itmeyen bulmaz Ḥaḳ'ı / Nefse uyan seçmeye **bāṭıl** ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5727). [bāṭıl,]*

bāṭıl kıl-: *Boşa çıkarmak, hakikatsiz olmak.*

Siḥrini bāṭıl ḳıluñ ṭoġa güneş / Ẓulmeti götür görelüm göz ü baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 880). [bāṭıl ḳıl-, --uñ]*

bāṭın: *İç yüz, dâhil, derûn.*

Bāṭınında anı Müsülmān ider / ʿĀleme bu ṣoḥbeti destān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4892). [bāṭınında, -ı, -n, -da]*

bāṭın: *Ar. İç, gizli, derun.*

Seyyid'üñ **bāṭını** gör ne işledi / Bunları ḫūb şekl-ile ḳarşuladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5091). [bāṭını, -ı]*

bāṭın: *Görülmeyen, gizli olan.*

Şimdi **bāṭın** yüzden oldur görinen / Böyle diyüp itdi çünki himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6385). [bāṭın,]*

bāṭın: *Görülmeyen, gizli olan.*

Ṭarīḳ-i **bāṭında** çoḳdur ḍallīn / Ṣaḳlaya hem muẓlimīnden āmīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5848). [bāṭında, -da]*

bāṭın ḳılıcı-: *Tüm zorlukları yok etme özelliğine sahip olan fakat bunun nasıl olduğunun bilinmediği kılıç.*

Kuşadur bāṭın ḳılıcını aña / Bunı virdüm gör ki nĕ direm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4975). [bāṭın ḳılıcı-, -nı]*

bāṭın ḳılıcı: *Tüm zorlukları yok etme özelliğine sahip olan fakat bunun nasıl olduğunun bilinmediği kılıç.*

Er aña şunmışdı bāṭın ḳılıcın / Er bilür erüñ ne ḳadardur gücin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2245). [bāṭın ḳılıcı,]*

bāṭını: *Görülmeyen, gizli olan, insanın içi.*

Bātını dir Seyyid'i ḳarşuladı / Bizi ol sulṭān ḳatı luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5094). [bātını,]*

batur-: *Batırmak.*

Ol maġāraya yaḳın yirde ṭurup / Barmaġını **baturur** yire urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1758). [baturur, -ur]*

bā-velā-yı evliyā: *Evliyaların yakınlığı ile.*

Ḳudretullāh **bā-velā-yı evliyā** / Bir bıñar şu çıḳdı aḳdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2513). [bā-velā-yı evliyā,]*

bay: *Zengin / varlıklı.*

Ehl-i evlād u ʿıyāl ıssı-y-ıdı / Şanma anı **bay** māl ıssı-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2907). [bay,]*

bay: *1. "Bey ve efendi" anlamında erkek isimlerinin önüne getirilen unvan sözü. 2. Zengin, paralı, mal mülk sâhibi, varlıklı kimse.*

Yapdı nice köprü vü kārvān-sarāy / Ki oldı rāḥat anda yoḫsul-ıla **bay** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5855). [bay,]*

bayaġ: *Epey.*

Çün öyüge çıḳdı gördi buzaġı / İnek ile bile otlar **bayaġı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1918). [bayaġı, -ı]*

bayaġ: *Eskisi gibi, eski vaziyette.*

Bayaġı evvelki gibidür Saʿīd / Evliyāya emr-i Ḥaḳḳ olmaz baʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3659). [bayaġı, -ı]*

bayağı: *Çok önceki.*

Bayaġı ʿālemlerine vardılar / Ehl-i maʿnā sır yüzinden gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4530). [bayaġı,]*

bayağı: *Basit, adi, amiyane, banal.*

Bu didi **bayaġı** meclisdür hemīn / Key taʿaccüb eyledi görüp çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3701). [bayaġı,]*

bayak: *Birdenbire, aniden, ansızın.*

Himmet erden aluban gitdi yayaḳ / Ḳara İmīrza düşüben önce **bayaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6387). [bayaḳ,]*

baydaḳ: *Piyon.*

Sürerek **baydaḳ** ol şāh itdi māt / Küllī begler cemʿ oluban geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5911). [baydaḳ,]*

bāyezīd: *Bâyezid-î Bistâmî.*

Ṭutmaz ıdı ḳayd u bend ü bağları / **Bāyezīd** ḫırḳayı alup ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6651). [bāyezīd,]*

bāyezīd: *Fatih Sultan Mehmed'in oğlu olup 1481-1512 yılları arasında saltanatta kalmıştır. Adli mahlasıyla da şiirler yazmıştır.*

Bu ḥaseddür fi'l-mešel iḳlīm-i Rūm / Rūḥ olur Ḫan **Bāyezīd** olsa hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 95). [bāyezīd,]*

bāyezīd: *1. Sultan Bayezid Han, II. Bayezid. 2. Osmanlı'da önce Van sonra Erzurum vilayetine bağlı sancak merkezi.*

Milke sulṭān oldı çün kim **Bāyezīd** / Ḫan Muḥammed taḫtı kim oldı mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5852). [bāyezīd,]*

bāyezīd: *Adı Tayfur bin İsa, künyesi, Ebû Yezîd, nisbesi el-Bistâmî. Hicrî 160 (m. 776) veya 188 (m. 803) yılında İran'ın Horasan eyaletine bağlı Bestâm kasabasında dünyaya gelmiştir. "Sultânu'l-Ârifîn" lakabıyla meşhurdur.*

Ḫırḳasını aña gönderdi yaḳīn / Virdi **Bāyezīd'e** dir ilet bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6648). [bāyezīd'e, -e]*

bāyezīd-i bisṭām: *Bāyezid-i Bistāmi: Meşhur islam âlimi ve filozof.*

Bāyezīd-i Bisṭām'uñ ol girçek er / Ḫalīfesi idi ġāyet muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1315). [bāyezīd-i bisṭām, --uñ]*

bāyık: *Açık, belli.*

Ṭurdı erenler içre ṣofra çekdi bil / Çünki er içre tekbīr ü tehlīl **bayıḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [bayık,]*

bayındur: *Oğuz soyundan gelen ulu bir kişi (Bahaddin-i Atlas-puş'un babası).*

Çün Oğuz cemʿiyyeti tefrīḳ olur / Pes Ḳazan Ḫan'a **Bayındur** ḫan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4173). [bayındur,]*

bayındur han: *Oğuz soyundan gelen ulu bir kişi (Bahaddin-i Atlas-puş'un babası).*

Kim **Bayındur Ḫan** oġlıdur ol er / Bil Oġuz'dan ol ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [bayındur ḫan,]*

bayram: *Bayram ll Çok mutlu olunan gün ve zaman.*

Anasına geldi itdi ḫizmeti / Ḥācīlar **bayramı** olupdur ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5932). [bayramı, -ı]*

bayram: *Bayram.*

Didi Ḥācī ben degülem bī-gümān / Ḥācī Bektaş dir ki **bayram** gicesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5959). [bayram,]*

bayram it-: *Bayram kutlamak II çok sevinmek.*

İrtesi bayramı anda itdiler / Geçürüp üç güni andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5183). [bayram it-,]*

bāz: *1. Doğan. Yırtıcı kuş. Av kuşu. 2. Açık. 3. Ayırma. Temyiz etme. 4. İniş.*

Ḥācım'a çün böyle eyledi niyāz / Ṣafā naẓarın aluban döndi **bāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5182). [bāz,]*

bāz: *Far. tekrar, yeniden; geri.*

Eyledi anı tamāmet döndi **bāz** / Yine bir rikʿata idince şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6660). [bāz,]*

Olubanı döndi Ḫorāsān'a **bāz** / Geldi Nişābūr'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6667). [bāz,]*

baʿż: *Bir şeyin küçük kısmı, parçası, cüz'ü.*

Tābiʿi nefsüñ durur buḫl u ġażab / Kibr ü şehvet **baʿż-ıla** olur ḥarām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 97). [baʿż-ıla, -ıla/ile]*

bāzār: *Alış-veriş yeri. Pazar.*

Hegbeye ḳoyup ol öküze vurur / Ol öküz de ṭoġrı **bāzāra** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [bāzāra, -a]*

Tā ki **bāzāra** irişdi giderek / Göz urup dört yañaya seyr iderek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4694). [bāzāra, -a]*

baʿżī: *Bazı, bir kısım.*

Didiler **baʿżīsı** bu resme kelām / Rāyumuz bu işde hep olsun tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1289). [baʿżīsı, --sı]*

Tā ki er şevḳine cemʿ olan faḳīr / **Baʿzīsı** cıblaḳdur anlaruñ ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2215). [baʿzīsı, --sı]*

Pādişāha **baʿżīsı** segritdiler / Ḥāli varup küllī taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2700). [baʿżīsı, --sı]*

baʿżī: *Birtakım, kimi; biraz.*

Az zamānda **baʿżī** münkir oldılar / Cāẕū diyüp çoḳ taʿaddī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 998). [baʿżī,]*

Gördiler **baʿżī** aḥibbā bu işi / Bu ġarāyib remzi ṭurfe cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2161). [baʿżī,]*

Ṭaşra çıḳdı bile **baʿżī** ulular / Devlet ısısı her biri baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2394). [baʿżī,]*

Kisvet urunup ola Ḥaḳḳ'uñ eri / **Baʿżī** seccāde umar baʿżī ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6025). [baʿżī,]*

Kisvet urunup ola Ḥaḳḳ'uñ eri / Baʿżī seccāde umar **baʿżī** ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6025). [baʿżī,]*

baʿżī: *"Birtakımı, kimi, kimisi" anlamlarında belgisiz zamir.*

Bir zamāndan yine inkār itdiler / Münkir olan **baʿżı** tekrār itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1012). [baʿżı,]*

Adı hem Fāṭıma-y-ıdı müştehir / **Baʿżı** yirde Fāṭma Bacı da dinir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1673). [baʿżı,]*

baʿżī: *Ar. Bazı, kimi.*

Baʿżılar oldı münāfıḳ yine pes / Sāḥir imiş ol diyüp eyledi ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1031). [baʿżılar, -lar]*

bāzirgān: *Alışveriş işi yapan kimse, tüccar, esnaf.*

Çünki **bāzirgān** anı eyle görür / Ḫʷāce'nüñ ayaġına yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1085). [bāzirgān,]*

baʿzısı: *"Birtakımı, kimi, kimisi" anlamlarında belgisiz zamir.*

Baʿżısı şofra diler şemʿ-ile hem / Her ḫalīfe şeyḫe iderdi ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6026). [baʿżısı,]*

bebr ü peleng: *Aslan ve kaplan. (Korkusuzluk bağlamında).*

Ġurrişi bebr ü pelengdendür ziyād / Ursa el şīri ḳılaydı inḳıyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4331). [bebr ü peleng, --den, --dür]*

becid: *Çabuk, acele, derhal.*

Gördi bir gün bir kişi yoldan geçer / Eşdürür atı **becid** şan kim ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [becid,]*

Ol daḫı **becid** giderdi ṭurmadın / Ḳomaz ıdı atını tā yormadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3148). [becid,]*

Dir kişi işüm durur **becid** ḳatı / Ṭurımazam zīra buldum furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3150). [becid,]*

Nice furṣatdur didi di bulduġuñ / Niyedür böyle **becid** yol alduġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3151). [becid,]*

Bege bildürmege anı giderem / İş **becid** durur yimişi n'iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3153). [becid,]*

Ḳurusun toḫmuñ didi Saʿīd senüñ / Daʿviñ istikbār durur **becid** senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3743). [becid,]*

Ne ḳadar var-ısa muḥible mürīd / Daʿvet idüp ḳapuña getür **becid** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5559). [becid,]*

bed: *Far. Fena, kötü, çirkin.*

Ṣaru'yı **bed** fikr-ile geldügini / Bildi külliyyen tamāmet hep anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2007). [bed,]*

bedāḫṣān: *Afganistan'da bir şehir.*

Leşkerin çekdi vü Ḥaydar gitdi çün- / Ol **Bedaḫṣān** mülkine irişdi ün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 657). [bedaḫṣān,]*

Altı biñ yigit başın da kesdiler / Ol **Bedaḫṣān** Ḳalʿası'nda aṣdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 676). [bedaḫṣān,]*

Ol **Bedaḫṣān** kāfirine vardı çün / Ceng idüben kāfiri ḳıldı zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 733). [bedaḫṣān,]*

Var **Bedaḫṣān** iline eyle aḳın / Al Ḫorāsān ḫalḳınuñ andan ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 739). [bedaḫṣān,]*

Didi etmek yimeyem ṣu içmeyem / Tā **Bedaḫṣān** mülkine ben geçmeyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 743). [bedaḫṣān,]*

Ḥaḳ baña yārī ḳılursa bu zamān / Ol **Bedaḫṣān** mülkine varup hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 745). [bedaḫṣān,]*

Didi b'ismillāh açuban bāl ü per / Ol **Bedaḫṣān** mülkine varup geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 766). [bedaḫṣān,]*

Per açup oldı **Bedaḫṣān'a** revān / Silkinüben oldı bir şāhīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 749). [bedaḫṣān'a, --a]*

Çün **Bedaḫṣān** kāfiri ʿāciz ḳalur / Ḥāllerin varup tekūra ʿarż ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 852). [bedaḫṣān,]*

Cümle begler ʿacze varınca hemān / Hep **Bedaḫşān** kāfiri itdi fiġān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 905). [bedaḫşān,]*

Ejdehāya kesdürürem ʿırḳuñı / Hep ḫarāb eyler **Bedaḫşān** mülkini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 953). [bedaḫşān,]*

Ḳalmaz ādem ṭavaruñuz hep yudar / Bu **Bedaḫşān** milkini vīrān eder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 954). [bedaḫşān,]*

Heb **Bedaḫşān** ḫalḳı müʾmin oldılar / Bir zamān Allāh'a ṭāʿat ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1011). [bedaḫşān,]*

Hep **Bedaḫşān** ḫalḳı müʾmin oldılar / Ḥażret-i şāh er idügin bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1027). [bedaḫşān,]*

Ol **Bedaḫşān** ḫalḳınuñ hep ekšeri / Müʾmin olup şeyḫ idindi ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1030). [bedaḫşān,]*

Çün **Bedaḫşān** ḫalḳı müʾmin oldılar / Kendülere anı sulṭān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1050). [bedaḫşān,]*

Heb **Bedaḫşān** ḫalḳı görüp ṭañladı / Bilmeyen de bildi erdür añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1057). [bedaḫşān,]*

Yum gözüñ dir yumuban gözin açar / Bu **Bedaḫşān'dan** Ḫorāsān'a geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 871). [bedaḫşān'dan,]*

Didi ıssı var gele vire Çalab / Çün **Bedaḫşān** mülkin açdı Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [bedaḫşān,]*

bedāḫşān: *Bedahşan. || Bugün bir kısmı Afganistan, bir kısmı da Rusya sınırları içinde yer alan yukarı Sind ve Horasan bölgesinde, Kâbil ile Yarkent arasında dağlık bir memlekettir. Çok eski zamanlardan beri burada "bedahş" denilen yakut madeni çıkarılır. Edebiyatta daima, kırmızı bir cins yakut olan "la'l" ile birlikte anılır.*

Hem **Bedaḫşān** mülki kāfirdi ḳamu / Ḫūnī vü cebbār ıdı hep iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 641). [bedaḫşān,]*

Bu **Bedaḫşān** milkidür kāfir ḳamu / Leşkeri kāfir durur cābir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 644). [bedaḫşān,]*

Çün **Bedaḫşān** şāhı olur andan āgāh / Cemʿ idüp küffārı virür çoḳ sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 660). [bedaḫşān,]*

Var **Bedaḫşān** illerini açasın / Kāfirüñ ḳanını ḫāke ṣaçasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 730). [bedaḫşān,]*

be-ḍarbī: *Zorla.*

Zīra çün kim Ḥācī Bektaş-ı Velī / Çün vilāyetle **be-ḍarbī** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4344). [be-ḍarbī,]*

bed-duʿā: *Birinin kötü duruma düşmesini gönülden isteme, ilenme, ilenç, kargış.*

Ḥācī Bektaş çoḳ münācāt eyledi / El götürüp **bed-duʿā** key diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1033). [bed-duʿā,]*

bed-duʿā it-: *Bir kimsenin kötülüğü için aleyhinde dua etmek, ilenmek.*

Yoḫsa anlara iderem bed-duʿā / Yürür üstüñüze yatan ejdehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 952). [bed-duʿā it-, --er, --em]*

bed-efʿāl: *Kötü ameller.*

Köyliden bir niçe **bed-efʿāl** ile / Böyle sūʾ-i ẓanna iderler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1799). [bed-efʿāl,]*

bed-endīş: *Kötülük düşünen.*

Ṣaru bir gün şöyle **bed-endīş** ile / Bir çürük fikr ü yavuz teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [bed-endīş,]*

bedestān: *Dokuma ürünleri, silah, mücevher vb. değerli eşyaların alınıp satıldığı kapalı çarşı.*

Bir **bedestāna** varuban irdi ol / Oturur bir ṣayrafīyi gördi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4695). [bedestāna, --a]*

bed-fiʿāl: *Kötü işler işleyen kimse.*

Key peşīmān oldı itdügi işe / Ol bedīhī **bed-fiʿāl** ü cünbüşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3618). [bed-fiʿāl,]*

bed-fiʿl: *Kötü amelli, kötülük eden.*

Ḳaṣd ider şeyṭānī yola gideler / Anda bir **bed-fiʿl** bed-ḫū ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4760). [bed-fiʿl,]*

bed-gümān: *Şüphe eden, şüpheci. II Düşman.*

İstemědi erligini **bed-gümān** / Şāh ʿAle'd-dīn ḳulları her ne ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6298). [bed-gümān,]*

bed-hū: *Kötü huy.*

Ḳaṣd ider şeyṭānī yola gideler / Anda bir bed-fiʿl **bed-ḫū** ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4760). [bed-ḫū,]*

bedīʿ: *Benzeri bulunmayan.*

Anda olmaḳlıḳ vilāyet mümteniʿ / Evliyādur didügüñ aña **bedīʿ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3450). [bedīʿ,]*

bedīhī: *Açıkça, belli bir şekilde.*

Key peşīmān oldı itdügi işe / Ol **bedīhī** bed-fiʿāl ü cünbüşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3618). [bedīhī,]*

bed-nām: *Far. Kötü şöhretli.*

Ḳomaġıl nīk nāmumuz **bed-nām** ola / Bende-ḫāneye ḳādem baṣsañ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1770). [bed-nām,]*

bed-nām it-: *Adını kötüye çıkarmak, dile düşürmek.*

Ḥālini Ḫūnkār'a hep iʿlām ider / Fiʿli kendüyi nice bed-nām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3125). [bed-nām it-, --er]*

bed-nām kıl-: *Adını kötüye çıkarmak, dile düşürmek.*

Var nišār içre birez ārām ḳıl / Hem olaruñ putların bed-nām ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2684). [bed-nām ḳıl-,]*

bedr: *Ayın on dördü, dolunay II aydınlık, parlaklık.*

Ḥüsn ilinde münteha maḥbūbe ḳız / Ṣūreti **bedr** ay gibi vechi ḳamer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 341). [bedr,]*

bedr: *Ayın on dördü, dolunay II sevgilinin yüzü.*

Yüzi bir **bedr** aya olmışdur mišāl / Aḳ boynına ṭolaşmış zülf ü ḫāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4734). [bedr,]*

bedr-i münīr: *Parlak ay.*

Gördügüm düş bu ki bir **bedr-i münīr** / Etegümden ḳoynum içine girir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1678). [bedr-i münīr,]*

Bir gün otururken ol **bedr-i münīr** / Ol vilāyet kānı şems-i müstenir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2445). [bedr-i münīr,]*

be-evc-i semā: *Göğün en tepesi.*

Buġı çıḳup aġdı **be-evc-i semā** / Dir Ṣaru Ḫūnkār'a ki iy şāh-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2525). [be-evc-i semā,]*

beftere: *Avcılar tarafından kullanılan ve hususi olarak alıştırılmış kuş.*

Pes ikisi iki yirden geldiler / **Beftere** ṣalup rumūzın ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4920). [beftere,]*

beg: *Bey, efendi.*

Ḥācī Bektaş ḳılmadı manṣıb ḳabūl / **Begligin** ṣoñra tekūra virdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1051). [begligin, -ligin]*

İşidicek **beg** bu resm-ile ḫaber / Mühlet olsun yarın öyleyin eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3970). [beg,]*

Beg de meydān ḳapusına irişür / Ḳırḳ mülebbes **beg** yigit geldi görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [beg,]*

Ben de arduñdan senüñ yitişürem / Sĕnüñ-ile ol **bege** bile varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3947). [bege, -e]*

Pes eḥibbādan niçe ehl-i kerem / **Bege** vardılar bile ḳılup kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3957). [bege, -e]*

Sarāya gelüben iʿlām eyledi / **Bege** ne ḥāl uġraduġın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4006). [bege, -e]*

Pes şivān efġān idüben geldiler / Oradan **begi** götürüp aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4007). [begi, -i]*

Ḳul didi şimdi ḳatından gelürem / **Begümüñ** buyruġın elbet ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3989). [begümüñ, --üm, --üñ]*

Didi Ḫūnkār **begüñi** var gör hele / N'oldı ise bilesin andan gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [begüñi, --üñ, --i]*

Muʿteber **begler** ulularla bilĕ / Kātib ü muḥżır daḫı hem-rāh ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4339). [begler, -ler]*

Döndi ol **beglere** Ḫūnkār söyledi / Ḥāli ḫoş remz-ile tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4411). [beglere, -ler, -e]*

Hīç bilür misin bizi ki biz kimüz / Atañ ıdı ezelīden **begümüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [begümüz, -ümüz]*

Sen **begümüz** oġlısın ṣancaḳ senüñ / Oġlan idüñ atañ ölince senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4281). [begümüz, -ümüz]*

Beg didi ʿUṣṣāḳ tevābiʿinde bir / Kim Ṣusuz nām bir ışuz var anda yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [beg,]*

Ṣu kenārında görür **Begce** Ḥabīb / Ḫayli dervīşi faḳīri cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5047). [begce, -ce]*

Ṣoḥbet içre **bege** dir böyle kelām / Baña yurt vir ṭutayın anda maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [bege, -e]*

Döndi Bayram **Begi'ye** remz eyledi / Gör ne resme nuṭḳ açuban söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5073). [begi'ye, -'ye]*

Meger ol **beg** kendi-çün günbed ulu / Yapdurupdur ḫoş binā ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [beg,]*

Çerdekīn Şeyḫ ḳubbe üzre defn olur / Ol **begüñ** maḳberesi ṭaşra ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5511). [begüñ, -üñ]*

Beglerini ḫalḳa ḳılup ser-firāz / Bu ṭarafdan Ḫācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5977). [beglerini, -ler, -ini]*

Taḫtına sulṭān geçüben oturur / Geçdi **begler** yirlerine ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6389). [begler, -ler]*

Babasına key yakın ki ḳaldı çün / Andan itdi cümle **begler** baş u baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [begler, -ler]*

İşidür **begleri** sözin ayru dir / Ḳara Emīr adlu vardı bir Oġuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6305). [begleri, -leri]*

beg: *Bir beyliğin, küçük bir devletin başında bulunan kimse, emir.*

Pādişāhuñ hep bular **begleri** idi / Her biri leşker başı baş er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4183). [begleri, -ler, -i]*

beg: *Komutan, efendi.*

Cemʿ olup **begler** ḳamu ṭurdı örü / Yüz sürüp cümle tekūra sürdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 883). [begler, -ler]*

beg: *Bey.*

Oldı dünyā **begleri** anda ḳara saḫt / ʿĀḳıbet begler ḳamu tedbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5916). [begleri, -ler, -i]*

beg: *Bey ifadesi yüce anlamı kazandırmak amacıyla kullanılmıştır.*

Semʿüñe ḫāsid sözüni ḳoymaġıl / Bir yigit ḳırḳ yılda olur ḫāṣıl **begim** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6340). [begim, -im]*

Bir söz-ile itmegil zāʾil **begim** / Şāha ḫāyin olmadım Allāh bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6341). [begim, -im]*

Līki ġāyet key bahādır pehlivān / Bildi **begler** istemez ʿOšmān özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6344). [begler, -ler]*

beg: *Bey, yönetici.*

Pes Külü Ḫan daḫı didi **begleri** / Sözüñi itdük ḳabūl iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2556). [begleri, -ler, -i]*

Güreleş **Beg** gör ki gine n'eyledi / Evine bunları daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2774). [beg,]*

beg: *Hükümdar, bir yerin başı.*

Dir bir cāsūs hemān Otman Beg'e / Ḳandayidügin bilüp didi **bege** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4301). [bege, --e]*

beg: *Buyruğu yürüyen, sözü geçen kimse, bey.*

ʿĀciz olup **begleriyle** hep tekūr / Danışup böyle ḳılur anda fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 853). [begleriyle, -ler, -i, -(y), -le]*

Çün ʿAlāʾe'd-dīn Sulṭān iy yarā / **Beglerin** cemʿ eyledi hep bir yirĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2641). [beglerin, -ler, -in]*

Šāniyen bir ulu āteş yaḳdılar / **Beglerüm** hep çevresine çoḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2619). [beglerüm, -ler, -üm]*

Begleriyle gözleyüben baḳdılar / Tā ki ṣudan ḳurı yire çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2770). [begleriyle, -ler, -i, -(y), -le]*

Bege bildürmege anı giderem / İş becid durur yimişi n'iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3153). [bege, -e]*

Ḥażret-i Ḫūnkār buluşdı **beg-ile** / Ḥālini taḳrīr idüp geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3958). [beg-ile, --ile]*

Hep vezīrin **beglerin** cemʿ eyledi / Ṭanışup bunlara ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4201). [beglerin, -ler, -in]*

Germiyān begi ḳatına çün gelür / Ol **beg-ile** bir zamān ṣoḥbet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5006). [beg-ile, --ile]*

beg: *Bey, hükümdar.*

Cümle **begler** ʿacze varınca hemān / Hep Bedaḫşān kāfiri itdi fiġān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 905). [begler, -ler]*

Boġazına **begleri** ṭaḳup kefen / Geldi erüñ ḳatına tümen tümen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1044). [begleri, -leri]*

Ṣancaġı **begi** idi Ḳırşehri'nüñ / Pādişāhdan ṣancaġı-y-ıdı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1816). [begi, -i]*

Beglerine dir tehī degil bular / Evliyādur üçi daḫı girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2769). [beglerine, -ler, -i, -n, -e]*

Yiyecek yirdür çü **beg** anı görür / İşbu resme bunlara ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3928). [beg,]*

Tīz sürüp Ḳayṣeri **begine** varur / Her ne ḥāl oldı-y-ısa ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3920). [begine, -ne, -i]*

Ḳayṣeri **begine** maḥbūs atası / Varuban didi aña bu nefesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3922). [begine, -ne, -i]*

Didi geldük bir işe bitürelüm / Ṭuruban şehrüñ **begine** varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3956). [begine, -ne, -i]*

İrdi meydān ḳapusına çünki ḳul / **Begine** ne ḥāl gelmiş gördi ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [begine, -ne, -i]*

beg: *Bey.*

Pes Külü Ḫan **beglerin** cemʿ eyledi / Meşveret idüp bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2598). [beglerin, -ler, -i, -n]*

beg: *Bey, efendi.*

Ol yire varur **begini** çün görür / Ḥażret-i Ḫūnkār selāmın děgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5503). [begini, -i, -ni]*

beg: *Bey olmak, varlıklı ve sözü geçen kişi olmak.*

Bī-günāh itmek diler düşmān özin / **Beglerine** didi sulṭān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6345). [beglerine, -lerine]*

beg: *Bey, efendi.*

Anda bir evren türedi heft-ser / Ḳorḳdı ol **beg** ire kendüye żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2812). [beg, -e]*

Fevt olıcaḳ **beg** buyurur ḳubbede / Defn itdiler ol eri iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5509). [beg, -e]*

Ḳubbe gölgesinde dir ben defn olam / **Beg** bu durur didi ben buña ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [beg, -e]*

beg: *Bey, efendi (bir makamın başı).*

Beg didi ger şol zümāyīti baña / Virür ise ben daḫı anı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [beg,]*

Beg daḫı şarḳī ḳapusından hemīn / Cāmiʿe girdi işit iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3978). [beg,]*

Bir yanında **beg** daḫı namāz ḳılur / Ḳılıcaḳ **beg** namāzı ṭaşra gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3980). [beg,]*

beg: *Bey, efendi, yönetici, buyruğu yürüyen, sözü geçen kimse, hükümdar.*

Cemʿ olup bir yire **begler** didiler / Sözini ṭutmazsavuz anuñ eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 957). [begler, -ler]*

Gicelerde yanmadı şemʿ ü delīl / Ḳarañuda ḳaldı **begler** key ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1003). [begler, -ler]*

Oturan **begler** anı eyle görüp / Didiler ẕī ḫayf el ele urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2390). [begler, -ler]*

Ḳurdılar çetr-i hümāyūn u otaḳ / Cemʿ olur **begler** ḳıluban ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2472). [begler, -ler]*

Çün Külü Ḫan **begler** anı gördiler / Cān Baba'nuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2596). [begler, -ler]*

İndi atdan Güreleş **begler** ḳamu / Sürdiler ḳademlerine cümle rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2772). [begler, -ler]*

İki yıl Ayṭoġmış Alp **beg** oldı çün / Ḳılıcından oldı küffār hep zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [beg,]*

beg: *Anadolu Şelçuklu Devleti döneminde Kırşehir'de görevli bir Bey.*

Didi Ḫūnkār'a ki iy dervīş ʿazīz / Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce **Beg** bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1823). [beg,]*

beg: *Bey, efendi II Kayseri Beyi.*

Bir yanında **beg** daḫı namāz ḳılur / Ḳılıcaḳ **beg** namāzı ṭaşra gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3980). [beg,]*

Beg de meydān ḳapusına irişür / Ḳırḳ mülebbes beg yigit geldi görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [beg,]*

Begi görüben alay baġladılar / Bu ola **beg** diyüben çaġladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3993). [beg,]*

Beg didi benem murāduñ söylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3995). [beg,]*

Beg daḫı aldı naẓar itdi aña / Lerze düşdi gevdesine görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3997). [beg,]*

Ol biti ṣunan didi iy **beg** kişi / Oḳıduñ ḥükmi vü bildüñ dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [beg,]*

Beg didi bir lafẓ ıla ṭābiʿvenin / Ṣanma şāh emrine ben mānīʿvenin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [beg,]*

beg ol-: *Buyruğu yürüyen, sözü geçen kimse, bey olmak.*

Her biri feṭḥ itdügi yirde ṭurup / Beg olup oturdı esbābın görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4185). [beg ol-, --up]*

Yirine Erṭuñrul Alp ṭālib olur / Sancaġa beg olmaġa rāġıb olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4220). [beg ol-, --ma, --g, --a]*

be-ġarb: *Batının hepsini.*

Ṣaġa baḳdı tā **be-ġarb** gördi ʿayān / Her ne varsa cümlesin bildi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3578). [be-ġarb,]*

be-ġāyet: *Son derecede, pek ziyade.*

Fāṭma didi düş görüpven key mühīb / Gördügüm düşdür **be-ġāyetde** ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1676). [be-ġāyetde, -de]*

Hoy Ata ḫan oġlına didi ġarīb / İşiñüz vardur **be-ġāyetde** ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2704). [be-ġāyetde, -de]*

be-ġāyet: *Aşırı fazla, son derece.*

Bir ṣaru ṭoġan ḳonmış key ʿacīb / Kim **be-ġāyet** ḫūb ṭoġan durur ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [be-ġāyet,]*

be-ġāyet: *"Son derecede, pek ziyade, oldukça" anlamında zarf.*

Ḫalḳ içinde artdı anuñ ʿizzeti / Bī-ḳıyās oldı **be-ġāyet** ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 633). [be-ġāyet,]*

Ol zamānda Ḳayṣeri şehrinde hem / Bir ʿazīz vardı **be-ġāyet** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3300). [be-ġāyet,]*

Ḥaḳḳına işbu yirüñ mollāları / Çoḳı iydürler **be-ġāyet** serserī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3318). [be-ġāyet,]*

Ṣoḥbet eylĕdüñ **be-ġāyet** müntehā / Ol deme olur mı ʿālemde bahā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3778). [be-ġāyet,]*

Ḫoş meʿānīden beyān eyle ġarīb / Dil-güşā ola **be-ġāyet** ol ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3888). [be-ġāyet,]*

Didi ki sizden teberrük isterüz / Curʿa-i ʿaşḳdan **be-ġayet** mestlerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4486). [be-ġayet,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e Ḫūnkār ḥażreti / Eylemiş-idi **be-ġāyet** raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4959). [be-ġāyet,]*

beğen: *Beğenmek, hoşuna gitmek.*

Gerçi bennāgeldi ġāyet key cihān / Hīç **begenmedi** birin şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5763). [begenmedi, -medi]*

beğen: *Beğenmek,kabul etmek.*

Begenürseñ dir Zupun her nereyi / Saña mesken yapalum ol arayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4938). [begenürseñ, --ür, --se, --ñ]*

beğen: *Beğenmek, hoşuna gitmek.*

Ol diyārda müştehir bir kimsenüñ / Görüben **begendiler** ḳızın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3870). [begendiler, -di, -ler]*

begi: *Bey II Hükümdar.*

Begi adı-y-ıdı Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Diyeyin aḥvālini anuñ nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1815). [begi,]*

Didiler şehrüñ **begi** sizler misiz / Didi Nūre'd-dīn Ḫoca belī bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1862). [begi,]*

Yüz biñ ordu yoḳ durur bir eksigi / Ben Külü Ḫan'am cemīʿinüñ **begi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2631). [begi,]*

Bir **begi** var-ıdı Gürci'nüñ ʿazīz / Güreleş dirlĕr-idi adına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2763). [begi,]*

Ḳayṣeri **begi** işidicek bunı / Yoḳ mıdur dir gevdemüñ başı ḳanı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3968). [begi,]*

Ḳul daḫı girü dönüp çıḳdı gider / Gel işitgil Ḳayṣeri **begi** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [begi,]*

Begi görüben alay baġladılar / Bu ola beg diyüben çaġladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3993). [begi,]*

Birisi geldi ilerü didi tīz / İşbu şehrüñ **begi** eydüñ siz misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [begi,]*

Virdi Ayṭoġmış'a Sulṭānöñi'ni / İtdi sancaḳ **begi** ol yire anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4215). [begi,]*

Çünki Sulṭānöñi'ne geldi girü / Ol yire ṣancaḳ **begi** oldı girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4260). [begi,]*

Oluban ṣancaḳ **begi** itdi ḳarār / Bunuñ üzre geçdi bir müddet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4266). [begi,]*

Zupun adlu bir **begi** vardı ol yirüñ / Kāfir-idi diñleyüp sırra irüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4906). [begi,]*

Germiyān **begi** ḳatına çün gelür / Ol beg-ile bir zamān ṣoḥbet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5006). [begi,]*

Germiyān **Begi** emri-le oldı revān / Ol Ṣusuz nām menzile geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5012). [begi,]*

Anda Bayram **Begi** nām bir baḫtulu / Köpri yapupdı Saḳarya'ya ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5069). [begi,]*

Bir Tatar **begi** var-ıdı anda hem / Muʿteber ulu kişiydi muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5504). [begi,]*

begice sulṭān: *Behice Sultan.*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Anda cemʿ olan o dervīşler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5082). [begice sulṭān,]*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Yirlerine ʿazm ider iksi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5213). [begice sulṭān,]*

begler: *Komutan, efendi.*

Ulu **beglerden** utandı yoḳ diye / Kim olur od-ıla kendüye ḳıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2563). [beglerden, -den]*

begler: *Bey.*

Sürerek baydaḳ ol şāh itdi māt / Küllī **begler** cemʿ oluban geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5911). [begler,]*

Oldı dünyā begleri anda ḳara saḫt / ʿĀḳıbet **begler** ḳamu tedbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5916). [begler,]*

begler begi: *Beyler beyi.*

Ṣol köpriceginüñ vardı delügi / Nite ki remz itdi ol **begler begi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5144). [begler begi,]*

beglerin: *Devlet yönetiminde söz sahibi olan, sözü geçen kimse, bey.*

Çünki andan oldı rūz-ı çārumīn / Pes Külü Ḫan **beglerin** aldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2568). [beglerin,]*

beglik it-: *Beylik etmek, hüküm sürmek.*

Bekleyüp ol aġızı beglik ider / Bir iki yıl geçicek ol da gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4219). [beglik it-, --er]*

begüm: *"efendim, ağam-paşam" manasında dır. Rumeli şairleri arasında yaygın kullanılan bir hitaptır. (RŞŞD).*

Kāfiriñ ḳılıçla iden başın ḳayı / Kim anıñ neslidür Ertuñrul **begüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6290). [begüm,]*

begüm: *"efendim, ağam-paşam" manasında dır. Rumeli şairleri arasında yaygın kullanılan bir hitaptır.*

ʿAḳlı olur Firdevsī'ye nisbet **begüm** / Nefs-i emmāre hevāsıyla hevām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 96). [begüm,]*

Ḳuşları şāhīn-ile ṭuñrul **begüm** / Ol ʿAlā'e'd-dīn Sulṭān şehriyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6291). [begüm,]*

behice: *Behice Sultan.*

Begice vü hem Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / İttifāḳ eylediler gelüp dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5021). [begice,]*

Ol erenler **Begice'yle** hem Ḥabīb / Ḫayli ḳurbān çevre ḫalḳdan cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5038). [begice'yle,]*

bekā: *Ar. 1. Bakilik, fani olmayış.*

Nefsin evvel öldüre kendü ölmedin / Ol **beḳāyı** bula fānī olmadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5823). [beḳāyı, -yı]*

beḳā: *(Ar.) Ölmezlik, ölümsüzlük, ebediyet, ebedîlik, bâkîlik.*

Fānīden vardı **beḳāya** ol nefes / Taḫta geçdi şāha Sulṭān Bāyezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6426). [beḳāya, -y, -a]*

beḳā: *(Ar.) Ölmezlik, ölümsüzlük, ebediyet, ebedîlik, bâkîlik.*

Bu fenādan yüriyiş idüp gider / Ol **beḳā** dārına bundan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4880). [beḳā,]*

Gerçi ölmez bil ḥaḳīḳat evliyā / Degşürür şūret ḳabūl ider **beḳā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5599). [beḳā,]*

Terk idüp dāru'l-fenāyı ister **beḳā** / Ol **beḳā** milkinde irüp ḳurb-ı Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5746). [beḳā,]*

Çünki miʿmār itdi dünyādan sefer / Ol **beḳā** milkine idince güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5825). [beḳā,]*

beḳā milki: *[tas.] Kulun Hakk'ın sıfatlarıyla sıfatlandığı bekâbillah mertebesi.*

Terk idüp dāru'l-fenāyı ister beḳā / Ol beḳā milkinde irüp ḳurb-ı Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5746). [beḳā milki, -n, -de]*

beḳā mülki-: *Ebedilik ülkesi; ahiret.*

Ol Ḥaḳ'uñ varlığını alup gider / Ol beḳā mülkinde ḫoş vaṭan ṭutar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5595). [beḳā mülki-, -n, -de]*

bekçi: *Bir şeyi veya bir yeri bekleyip korumakla görevli kimse.*

Bu gelen kāfirleri sen çāker it / **Bekcimi** hem yidi başlu ejder it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 894). [bekcimi, -mi]*

Kim evüñ **bekcisi** gör kim n'eylemiş / İşbu resme bī-ḥayālıḳ eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2341). [bekcisi, -si]*

bekdaş: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Hem senüñçün şeyḫ ṭutmak yigirek / Didi **Bekdaş** anlara iy ulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6732). [bekdaş,]*

Eyle itmeklige iy görklü başa / Didi **Bekdaş** ger idersem ben anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6737). [bekdaş,]*

bekdaş hünkār: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Şehre girüp tā ki eve girdiler / Şeyḫ Bekdaş Ḫünkār'uñ öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6702). [bekdaş ḫünkār, --uñ]*

bekdaş-ı velī: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ceddi Bekdaş-ı Velī'nüñ muʿteber / Ol imām-ı Hāşim'üñ ḳardaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 227). [bekdaş-ı velī, --nüñ]*

Kim i **Bekdaş-ı Velī** merd-i Ḫudā / Ṭāʿatüñ oldı ḳabūl ḳıl şükrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6762). [bekdaş-ı velī,]*

bekit: *Sıkıca bağlamak, çevirmek.*

Çünki ṣavdı anları ṭurdı örü / Ḳapuyı **bekitdi** girdi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3274). [bekitdi, -di]*

bekle-: *(Bir kimsenin gelmesini veya bir işin olmasını) Gözler vaziyette olmak, durup kollamak, intizar etmek.*

Ḫaḳḳ'a irmek ister-iseñ iy hümām / Güft ü gūyı terk idüp **bekle** maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5725). [bekle,]*

bekle: *Beklemek, durmak.*

Çün ṭutarsız gizlü yirde ṣaḳlayu / Ṣaḳınursız siz ḫaṭardan **bekleyü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2706). [bekleyü, --y, --ü]*

bekle: *(Bir kimsenin gelmesini veya bir işin olmasını) Gözler vaziyette olmak, durup kollamak.*

Siz ṭaparsız kim o sizi ṣaḳlaya / Her belā vü her ḳażādan **bekleyĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [bekleyĕ, -y, -e]*

Bekleyüp ol aġızı beglik ider / Bir iki yıl geçicek ol da gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4219). [bekleyüp, -(y), -üp]*

Ḫalvetine girdi erle İsmāʿīl / **Bekledi** biñ bir eren ḳapuyı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5643). [bekledi, -di]*

bekle: *(Bir kimsenin gelmesini veya bir işin olmasını) gözler vaziyette olmak, durup kollamak, intizar etmek II istemek, ummak, ümit etmek.*

Ḳorḳġıl erden ʿizzetin **bekle** erüñ / Menzil-iʿ ulyā ola tā ki yirüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2043). [bekle,]*

beklĕr: *Beklemek.*

İdrīs'üñ anası ḳarı var-ıdı / Fāṭıma gidicek ol **beklĕr-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1702). [beklĕr-idi, --idi]*

beklik: *Sağlamlık.*

Var-ıdı anda otuz altı ḥışār / Key ḳatı **beklik** ḳayadur bil i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [beklik,]*

bektaş: *Hacı Bektaş-ı Velî.*

İsmi ola **Bektaş** hem Ḫuvendigār / Ne ki var Pīr-i Ḫorāṣān ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 208). [bektaş,]*

Adını **Bektaş** virdi şāh anuñ / Bildiler çün kim bu emri ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 407). [bektaş,]*

Bektaş ıla otururlar diz-be-diz / Biri ṣağında vü ṣolında biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6630). [bektaş,]*

Kimler idi ḳanca vardı n'oldılar / Didi **Bektaş** diyeyin kimler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6638). [bektaş,]*

Key ṣaḳın sözüme inkār eyleme / Çün işitdi şeyḫ **Bektaş** sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6642). [bektaş,]*

Sürdi **Bektaş** ayaġına yüzini / Ṣād olup ṭurur atasına varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6643). [bektaş,]*

Ṣu getürgil ḳılalum biz dest-namāz / **Bektaş** eydür şeyḫe kim iy muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6671). [bektaş,]*

İḥtiyāc olmaya ṭaşraġı ṣudan / Şeyḫ işitdi çünki **Bektaş** sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6673). [bektaş,]*

Bu sözüm rāst söylerem işit gözüm / Ol sāʿat **Bektaş** götürdi el Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6675). [bektaş,]*

Böyle dir o yigite şeh iy ḫūb-naẓar / Çünki **Bektaş** secdeden getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [bektaş,]*

Şeyḫ dir aḥsente yā Ḫünkār sābāş / Gördi **Bektaş** anda çıḳmış bir bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [bektaş,]*

Bildi Nişābūr'da anı **Bektaş** yaḳīn / Tīz dir ev ḫalḳına ne virem görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [bektaş,]*

Gör anı **Bektaş** görüp n'itmek diler / ʿArafāt'da şeyḫe ṣundı anı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [bektaş,]*

Çıḳdı **Bektaş** üstine bā-emr-i Ḥaḳ / Ḳıldı üstinde iki rikʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6742). [bektaş,]*

Tā ki **Bektaş'a** ʿilim taʿlīm ḳıla / Didiler kim bunda vardur bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6619). [bektaş'a, --a]*

Rāżī olup emre dil ḫoş eyledi / Şeyḫ **Bektaş'a** ḳılur taʿlīm-i ʿilm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6627). [bektaş'a, --a]*

Bektaş'a dir iy ʿazīz-i muḥterem / Bardaḳ ıla ṭaşra çıḳ iy ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6670). [bektaş'a, --a]*

Ḳıldı maḳbūl ḥācetin yaʿnī Vedūd / **Bektaş'a** Ḫünkār diyüp ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6685). [bektaş'a, --a]*

Ṭutdılar anuñ ʿazāsın ʿavret er / İtdiler **Bektaş'a** sulṭānlıġı ʿarż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6751). [bektaş'a, --a]*

Meskeni hem işbu yaḳında durur / **Bektaş'ı** anlara virseñüz revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6622). [bektaş'ı, --ı]*

Öpdi şeyḫüñ elini gelüp bular / **Bektaş'ı** şeyḫ şordı evde didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6701). [bektaş'ı, --ı]*

Bektaş'uñ pāyine yüzler sürdiler / Baʿd ez-ān Sulṭān Muḥammed görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6749). [bektaş'uñ, --uñ]*

Çünki kāfir ilini **Bektaş** görür / Ḳalḳuban pervāza çevre göz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 767). [bektaş,]*

İsmi Ḳāsım idi ol dīndār pīr / Gönderür **Bektaş'a** anı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [bektaş'a, --a]*

Geldi Ḳāsım virdi **Bektaş'a** selām / Söyledi andan ney ise pes kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 984). [bektaş'a, --a]*

Ṭurdı yirinden hemān tāc-ı Resūl / Geldi **Bektaş** başı üzre pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1157). [bektaş,]*

Ṭurdı yirinden o dem **Bektaş** hemān / İndürür ol vaṣlaları ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1166). [bektaş,]*

Daḫı ol ḳubbe elif tāc-ı güzīn / Urdı **Bektaş** başına anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1171). [bektaş,]*

Döndi Ḫˇāce didi yā **Bektaş** işit / Her ne dirsem saña sen anı iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [bektaş,]*

Daḫı yā **Bektaş** işit diñle sözüm / Ḳuṭb-ı ʿālem ben idüm bilgil özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [bektaş,]*

Çün ḥavālet aldı **Bektaş** iy ḫˇāce / ʿAzm ḳıldı ṭoġrılubanı ḥaca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1198). [bektaş,]*

Aldılar ḫayır duʿāsın himmetin / Gitmege ṭoġrultdı **Bektaş** niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1270). [bektaş,]*

Çıḳarup **Bektaş'ı** daḫı aldılar / Ol ulu iclāsa anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1269). [bektaş'ı, --ı]*

Uyarıldı ṭurduġı yirden çırāḳ / Geldi **Bektaş'uñ** öñinde yandı baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1159). [bektaş'uñ, --uñ]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Bir gün anda ki ʿazīzler ṭurdılar / Ḳademine **Bektaş'uñ** yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1243). [bektaş'uñ, --uñ]*

Dost dīvānında **Bektaş** adlu kes / Görmedük didi vü ḳatʿ itdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1407). [bektaş,]*

Çavdar etmĕgin götürüp bir gelin / Uġradur **Bektaş'a** nā-gāh ol yolın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1531). [bektaş'a, --a]*

Tā ki **Bektaş'uñ** ḳatına irdiler / Ṣaru gelürdi ıraḳdan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1947). [bektaş'uñ, --uñ]*

Biz de **Bektaş'uñ** didi dervīşiyüz / Faḳr-reviş ki ne-y-ise dir bilmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3285). [bektaş'uñ, --uñ]*

Bektaş'a gelüp bildürdiler / Her ne kim didiyse diyü virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3879). [bektaş'a, --a]*

Çün ferāmūş itdi **Bektaş** adını / Fikri içre ḳıldı Ḫūnkār yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4055). [bektaş,]*

Tebrīz'e **Bektaş** gönderdi anı / Dutmış-ıdı varup anda meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5468). [bektaş,]*

Şāh Otman geydi **Bektaş** kisvetin / Şemʿi andan yaḳup aldı himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5756). [bektaş,]*

Ḳubbeden inĕr-iken miʿmār yire / Ṭut yā **Bektaş** dir çağırup ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [bektaş,]*

Saña bir oġlan vire ki Ẕu'l-minen / İsmini **Bektaş** urasın ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [bektaş,]*

Virdi maʿnāsın ḥurūfuñ bī-bedel / Ḫˇāce bildi er durur **Bektaş** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5903). [bektaş,]*

Geldi anası ḥażretine yitdi o şāh / Anası **Bektaş** içün aġlar iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [bektaş,]*

Oldı ……. muḥib daḫı mürīd / Ḫˇāce **Bektaş'ı** aluban ḳaldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5905). [bektaş'ı, --ı]*

Ṭutmaġa **Bektaş'ı** hep el bir ider / Ḥācī Bektaş işidüp ḳaçdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5917). [bektaş'ı, --ı]*

Yaʿnī aġırlar ana oġul Bektaş'ı / Līki **Bektaş** anasına egüp başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5934). [bektaş,]*

Altı aylık yol durur Mekke ırāḳ / Gördi **Bektaş** anasını ider ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5938). [bektaş,]*

Ġāyib erler birle **Bektaş** yilmede / Çünki **Bektaş** anasına irdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5953). [bektaş,]*

Ġāyib erler birle **Bektaş** yilmede / Çünki **Bektaş** anasına irdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5953). [bektaş,]*

Geldi **Bektaş** ḫ̆ācesi didi bir er / Ḳavm ḳardaş ḳarşu çıḳdı ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5956). [bektaş,]*

Ḥācī **Bektaş** daḫı bil nesl-i İmām / Vardı **Bektaş** daḫı virdi hem selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5957). [bektaş,]*

Ġayb oluban irdi ḥurmā ṭalına / Çün Medīne şehrine **Bektaş** yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5968). [bektaş,]*

Yaʿnī aġırlar ana oġul **Bektaş'ı** / Līki Bektaş anasına egüp başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5934). [bektaş'ı, --ı]*

Andan ʿizzet key ḳatı öñden şoña / Ḫ̆āce görüp ḳaldı ḥayrān **Bektaş'ı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5948). [bektaş'ı, --ı]*

Öpdi elin eyledi bī-ḥad kelām / Ḫ̆ācesi **Bektaş'ı** görüp ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5958). [bektaş'ı, --ı]*

Cümle eren **Bektaş'a** ider ġāyet sevi / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar ile ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6011). [bektaş'a, --a]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān çün görür / Bildi gürbüz er durur **Bektaş'ı** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6226). [bektaş'ı, --ı]*

Didi olsun eyle kim cümlesi ṭaş / Çün dilek böyle diler **Bektaş** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6251). [bektaş,]*

Buġday arpa olmasa virmez ışıḳ / Bilürüz ki bu durur **Bektaş'ı** biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [bektaş'ı, --ı]*

Pādişāhuñ daḫı görüp himmetin / Didi **Bektaş** çünki tmiş himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6415). [bektaş,]*

Aña göre pes cezā virmek gerek / Göndüreyüm **Bektaşuñ** üzerine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6348). [bektaşuñ, -uñ]*

bektaş ḥażreti-: *Mübarek Hâcı Bektaş.*

Çünki Bektaş ḥażretidür nesl-i İmām / Sĕvene raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5865). [bektaş ḥażreti-, -dür]*

Diñle o Bektaş ḥażretin iy luṭf-ı Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5930). [bektaş ḥażreti-, -n]*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 0). [bektaş ḥażreti-,]

bektaş ḥażreti: *Mübarek Hâcı Bektaş.*

Bildi **Bektaş ḥażreti** ider sefer / Çeşmi yaşı aḳdı çün seyle maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5568). [bektaş ḥażreti,]*

Çün münācāt itdi **Bektaş ḥażreti** / Ḥaḳ ḳatında oldı maḳbūl ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5617). [bektaş ḥażreti,]*

Evliyādur çünki **Bektaş ḥażreti** / İsterüz ki ḥāżır ola himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5864). [bektaş ḥażreti,]*

Ḥācī Bektaş dindügine ne sebeb / Bir gün ol Sulṭān **Bektaş ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5931). [bektaş ḥażreti,]*

bektaş hünkār: *Hâcı Beltâş-ı Velî'nin saygın ve benzersiz anlamlarına gelen unvânları.*

Bir gün ol Sulṭān **Bektaş Ḫünkār** / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5517). [bektaş ḫünkār,]*

bektaş-hāne: *Hacı Bektaş evi.*

Ḳırşarı'nda ol ḫo **Bektaş-ḫānedür** / Ḳaya Tekyesi bir āsitānedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3098). [bektaş-ḫānedür, --dür]*

bektaşi: *Bektaşilik tarikatına mensup kimse.*

Didiler **Bektaşiler** tācı şerīf / Elifī-le hem Ḥüseynīdür laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1463). [bektaşiler,]*

Pes bizüm ser-riştemüz **Bektaşi'dür** / Baḥr ü berde Ḫıżr'uñ ol yoldaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1462). [bektaşi'dür, --dür]*

Aḥmedīlĕr ile tā **Bektaşīler** / Gün yüzinde baḫš itdiler bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4956). [bektaşīler,]*

Yaḳdılar **Bektaşī** şemʿinden çırāḳ / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6201). [bektaşī,]*

bektaş-ı velī: *1209'da Nişabur'da doğan ve daha sonra Anadolu'ya gelip Suluca Karaöyük'te Bektaşîliğin temellerini atan tasavvufî şahsiyet.*

Ḳanda buldı yimedin saʿyinde renc / Aġız açup didi **Bektaş-ı Velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6717). [bektaş-ı velī,]*

bektaş-ı velī: *Hacı Bektaş-ı Velī.*

Ṭurdı **Bektaş-ı Velī** ol dem örü / Aluban seccāde vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1151). [bektaş-ı velī,]*

Döndi **Bektaş-ı Velī** gör n'eyledi / Yönelüp anlara gör ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1258). [bektaş-ı velī,]*

Başını ḳaldurdı **Bektaş-ı Velī** / Çağırup bostāncıya açdı dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1474). [bektaş-ı velī,]*

Gördi kim Ḫıżr-ıla **Bektaş-ı Velī** / Otururlar ev içinde iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1495). [bektaş-ı velī,]*

Pes icābet itdi **Bektaş-ı Velī** / Anlaruñ süknāsı oldı menzili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1515). [bektaş-ı velī,]*

Nuṭḳ ešnāsında didiler ere / Yaʿnī **Bektaş-ı Velī** ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2206). [bektaş-ı velī,]*

İşidür çün bunı **Bektaş-ı Velī** / Açuban dolavı uzatdı eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3880). [bektaş-ı velī,]*

Gine iclās içre **Bektaş-ı Velī** / Anda ẕikr oldı Emircem ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4645). [bektaş-ı velī,]*

bektaş-ı velī-i nīk-nām: *Güzel isimli Hacı Bektaş-ı Veli.*

Fiʿli olmış idi ḳavline güvāh / Çünki **Bektaş-ı Velī-i nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6615). [bektaş-ı velī-i nīk-nām,]*

bektaş-nām: *Bektaş isimli (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Dost dīvānında **Bektaş-nām** aḥad / Görmedük anda dimişsiz hīç ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1413). [bektaş-nām,]*

be-küllī: *Tamamen, bütünüyle.*

Fārs mülkini **be-küllī** ṭutdılar / Çeküben leşker çü Rūm'a yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1603). [be-küllī,]*

Ḥālini külliyyā taḳrīr eyledi / Ser-güẕeştini **be-küllī** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4378). [be-küllī,]*

belā: *1. İnsana büyük bir sıkıntı veren, içinden çıkılması güç durum, bâdire, dert, gam, keder. 2. Büyük sıkıntıya ve zarara sebep olan olay, âfet, musîbet, felâket. 3. Başa dert olan, insanı çok üzen kimse veya şey.*

Yise andan yā ża'īf ü yā saḳīm / Yā **belāya** mübtelā ola ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [belāya, -y, -a]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ **belāyı** defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5388). [belāyı, -y, -ı]*

belā: *Afet, musibet, çok zor iş.*

Siz ṭaparsız kim o sizi ṣaḳlaya / Her **belā** vü her ḳażādan bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [belā,]*

Ṭolsa ger ʿālem meşaḳḳatle **belā** / Görmeyĕler hīç olar renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3845). [belā,]*

Dir eḥibbā var nefes eyle ḳabūl / Yoḫsa uġrarsın **belāya** bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3990). [belāya, -y, -a]*

belā: *Afet, musibet, dert, gam, keder.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ **belāyı** defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2240). [belāyı, -y, -ı]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ **belāyı** defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2950). [belāyı, -y, -ı]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ **belāyı** defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4665). [belāyı, -y, -ı]*

belā: *Afet, musibet, dert, gam, keder.*

Ḳurtılavuz bu **belādan** şübhesüz / Bunlara çün böyle didi Mollā söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3515). [belādan, -dan]*

belā: *"Evet, şahidiz" meâlli âyetten bir bölüm.*

Sen bizi ṣınaduñ-ısa od-ıla / Biz ṣınayalum seni bā-ṣad **belā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5174). [belā,]*

belā çek-: *Sıkıntı ve zorluk yaşamak.*

İki bükülüp çekersiz çoḳ belā / Böyle idince buña bir iş ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2310). [belā çek-, --er, --siz]*

belā çekme: *Sıkıntı ve zorluk yaşamak.*

Ẓulm elinden çekmedi kimse belā / Ol diyār ulularından iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 270). [belā çekme, --me, di]*

belā ir-: *Bela gelmek.*

Sözümüz dutmaz iseñ irer belā / Saña didük ḳavmüñe daḫı bilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2480). [belā ir-, --er]*

belā irgür: *Bela vermek.*

Çañ daḳup çocuġa ṣalıviresiz / Anlara böylĕ belā irgüresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3027). [belā irgür, --esiz]*

belāya uġra: *Sıkıcı, üzücü bir durumla karşılaşmak.*

Didi abdāl reʾīsüm ġam yimegil / Uġrayavuz bir belāya dimegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4109). [belāya uġra, --y, --avuz]*

belī: *Evet.*

Er naẓarına gelen dir siz misiz / Ol da didi **belī** ol bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [belī,]*

belī: *(Tasdik manasında) Öyle değil mi!.*

Ṣaḥ rivāyet bu durur ammā **belī** / Başlayıncaġaz namāza ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 837). [belī,]*

Dir Saʿīd'üm yirine ḳoġıl ḳılı / Ol ḳanuñ ṭutulması oldur **belī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3421). [belī,]*

belī: *Elbette.*

Baʿd ez-ān her ne olursa müşkili / Anlara ṭanardı dimişdi **belī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4348). [belī,]*

belī: *"Ben sizin Rabbiniz değil miyim" demiş ve buna kendilerini şahit tutmuştu. Onlar da: "Evet şahidiz" demişlerdi (7/Araf 172).*

Virdi ḳırḳ ḫurmā ġay ı bdan ol velī / Yidi Ḥaydar ḳarnı ṭoydı dir **belī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [belī,]*

Baş ḳoyup vardı sücūda dir **belī** / Çün ẓiyāfet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6181). [belī,]*

belī: *"Öyle değil mi!" anlamına gelen tasdik etme manasında bir söz, evet.*

Ḥażretüñdür enbiyā faḫrı **belī** / Evliyā ser-çeşmesi ammā ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 143). [belī,]*

Ḥaḳ teʿālā emri birle yā velī / Kāfir ilen açasın sin sen **belī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 736). [belī,]*

Gitdi Ḥaydar ḳaldı ġār içre velī / Ḳıldı ṭāʿat Ḥaḳḳ'a diyüp ol **belī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [belī,]*

Hem didi anlara dönüp ol velī / Görelüm size odın ḳaydın **belī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [belī,]*

Şol bizüm Saʿīdʿmi didi ol velī / Şaru İsmāʿīl didi oldur **belī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [belī,]*

İle dirlik dirleyüpdür ol velī / Raḥmet itdi defʿ aña Mevlā **belī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5618). [belī,]*

Küfr ü şirkden el çeküp miʿmār **belī** / Kāfir-iken oldı müʾmin hem velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5795). [belī,]*

Hem bilür ki Ḥācī Bektaş-ı Velī / Girçek erdür lā dimez iydür **belī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5838). [belī,]*

Ol **belī** dirdi dimezdi aña lā / Buluşuban Ḥażret-i İlyās'a ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5920). [belī,]*

Lā dimez cümle didi aña **belī** / Ḫ̃ācesi kim Mekke'den geldi revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5964). [belī,]*

Didiler ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er **belī** / Gördiler ki düşmemiş çaçdan ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6067). [belī,]*

Ol ḳalupdur yalıñuz dimez **belī** / Görmiş-idi Ḥācī Bektaş'uñ yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6202). [belī,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān'dur **belī** / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6217). [belī,]*

Aldı icāzet tekyeden çıḳdı yayaḳ / Erligine diyüben erüñ **belī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6233). [belī,]*

belī: *(Fars.) Evet, hay hay, peki.*

Didiler şehrüñ begi sizler misiz / Didi Nūre'd-dīn Ḫoca **belī** bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1862). [belī,]*

Elli ḳul virdi **belī** maḥbūb-ı genc / Üç ḳaṭār ḳāṭır virür yüki yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [belī,]*

belīġ: *Belâgati olan, yerinde, güzel ve etkili söz söyleyen, belâgatli.*

Ḳış güni vir daḫı hem ḳarı didi / Gör bu remzi ne **belīġ** esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [belīġ,]*

ʿİlm-ile meşhūr olmışdı **belīġ** / Faẕl-ıla dillerde meẕkūrdur **belīġ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3295). [belīġ,]*

ʿİlm-ile meşhūr olmışdı **belīġ** / Faẕl-ıla dillerde meẕkūrdur **belīġ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3295). [belīġ,]*

beliñle: *Korku ile birden sıçramak, irkilmek.*

Bir gice yatur-iken **beliñledi** / Ṭurı geldi oturup iñiledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1674). [beliñledi, -di]*

belki: *"Bir ihtimal" anlamında kullanılan zarf.*

İre-y-idi dir erüñ naẕarına / **Belki** şimdi ḳalmayuban yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3042). [belki,]*

Belki atası yirin virsün buña / Ṣancaġını hem revā görsün buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4312). [belki,]*

Kāfire **belki** ḥavāle eylesün / Ḳoma diyü buña ṭatlu söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4313). [belki,]*

belli: *Belli, açık.*

Feṭḥ itdi ol diyāruñ küllīsin / Dutıcaḳ öldürdi küffār **bellisin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4441). [bellisin, --sin]*

bellü: *Belli, açık, aşikâr.*

Ol da İbrāhīm Mücāb'uñ oġlıdur / Müştehirdür ḫalḳ içinde **bellüdür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1371). [bellüdür, -dür]*

Ayaġı izi vü eli izi hem / Şimdi daḫı **bellüdür** iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2810). [bellüdür, -dür]*

Bir aduñuz daḫı dervīş **bellüdür** / Kimse dimez dervīşe kim mālludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3877). [bellüdür, -dür]*

bellü: *Belli, aşikar, apaçık.*

Bu söze rāżī olur mısın digil / Ḳavl idelüm senüñ-ile **bellü** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2496). [bellü,]*

bellü: *Bilinen, tanınan kimse.*

Bil Cemāl Seydī-y-idi eñ ulusı / Muʿteber maʿrūf u meşhūr **bellüsi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4812). [bellüsi, -si]*

bellü: *Açıkça.*

Yanığı ucında pes **bellü** durur / İsteyenler Ḳonya'da varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1197). [bellü,]*

Rūm'a girmek diler-iseñ eyle ḳıl / Yoḳsa girme dön girüye **bellü** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [bellü,]*

Çehresinden **bellü** durur erligi / Erlig-ile hem daḫı pāk dirligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4309). [bellü,]*

İki baş **bellü** ḳalanı yıḳılur / Ne ḳadar ki ḫalḳ anı maʿmūr ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5079). [bellü,]*

Ḳıymaġıl oġlancuġuma luṭf ḳıl / Bir yalıñuzca oġuldur **bellü** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5181). [bellü,]*

bellü: *Âşikâr, mâlûm, anlaşılır.*

Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev odur / Müştehirdür işbu sözler **bellüdür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4181). [bellüdür, -dür]*

bellü eyle: *Belli etmek.*

Bu mezārumdur benüm iẓhār it / **Bellü eyle** olmasun yok var it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4468). [bellü eyle,]*

bellü ol-: *Belli, aşikar olmak.*

Dört oġlı var-ıdı kim her biri / Ḳanda varsa bellü olmışdı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1644). [bellü ol-, --mış, --dı]*

belür-: *1. Belirmek. 2. Ortaya çıkmak.*

Gördiler ġaybdan **belürdi** bir ṭomar / Gelüben Ḫūnkār'uñ öñine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1381). [belürdi, -di]*

Ol ṣalūsı didi oda yaḳalum / Kiẕbi **belürdi** ḥaḳından çıḳalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3984). [belürdi, -di]*

belür: *Belirmek II ortaya çıkmak.*

Ḥamli **belürdi** ol erüñ çün zenān / Gün-be-gün ḳarnı gebe oldı inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2178). [belürdi, -di]*

belürt: *Ortaya çıkarmak, açık hâle getirmek.*

Yapdı ḳubbe ḫūb maʿmūr eyledi / Ḫoş **belürtdi** mülkde meşhūr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4469). [belürtdi, -di]*

Üstine yapdurdı bir ʿālī binā / Ḫoş mezārını **belürtdi** hem yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5030). [belürtdi, -di]*

belūt: *Pelit, meşe.*

Göñli ḳarardı bularuñ çün **belūṭ** / Cemʿ oluban bir yire düşmen ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6327). [belūṭ,]*

be-maşrık: *Doğunun tamamı.*

Ṣola baḳdı tā **be-maşrıḳ** her ne var / Cümle maḫlūḳāt oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3579). [be-maşrıḳ,]*

be-mehdī: *Mehdi ile.*

Şöyle ḳılam ulu senüñ neslüñi / Tā **be-Mehdī** ulu ḳılam aṣluñı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4239). [be-mehdī,]*

ben-: *Birinci teklik şahıs zamiri.*

Yirüme ādem bulınmaz aḳça-la / Bilmezem irte **benüm** ḥālim n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1936). [benüm, -üm]*

ben: *Birinci teklik şahıs zamiri.*

Didi iy ḫayf bilmedüm **ben** ol eri / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [ben,]*

Ḳoz aġacından düzüp tābūtumı / Defn idüben tābūta koyuñ **beni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5534). [beni, -i]*

ben: *T. is. Yüzde ve vücutta bulunan tabiî ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.*

Ol elüñ avcında bir **beñ** var-ıdı / Şevḳ virür çün lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1418). [beñ,]*

Gördi avcında yaşıl **beñ** var-ıdı / Şevḳ virür ṣan lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1422). [beñ,]*

ben: *Yüzde ve vücutta bulunan tabiî ufak ve siyah noktalar.*

Bir yeşil **beñ** ayası içre enām / Didiler elinde şāhuñ bir daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [beñ,]*

ben: *Yüzde ve vücutta bulunan tabiî ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.*

Ayası içinde ol girçek erüñ / Bir yeşil **beñi** didiler var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6723). [beñi, -i]*

ben: *Birinci tekil şahıs zamiri.*

Eyle itmeklige iy görklü başa / Didi Bekdaş ger idersem **ben** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6737). [ben,]*

ben: *Birinci tekil şahıs.*

İy niçe dervīşlere ḳurbān çırāḳ / Virüp oğlan istedüm **ben** bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5230). [ben,]*

ben: *Birinci tekil şahıs, ben.*

Ḫāṭırından geçdi yā Rab **ben** ḳula / Gönderür **ben** ḳulı ḳanḳı menzile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5398). [ben,]*

ben: *Ben, birinci tekil kişi şahıs zamiri.*

ʿAfv ḳıldum ne ki itdüñse günāh / Bil ki **benven** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6128). [benven, -ven]*

ben: *Birinci teklik şahıs zamirinin ilgi hali.*

Dir didüm sözüm **benüm** işitmedi / Didügümüz emr üzre gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4984). [benüm, -üm]*

ben: *Birinci tekil kişi zamiri.*

Baña taʿlīm-i kelāmullāh ḳılur / Sen gelincek ġayb olurlar dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6641). [baña, -a]*

ben: *Yunus Emre.*

Didi Yūnus nefesi **ben** n'eylerem / Buġdaya geldüm ü buġday dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2923). [ben,]*

ben: *"Ben" birinci tekil şahıs zamiri.*

Kisvetüm başda ṭutup **beni** aña / Var kesüñ ʿOšmān uzat iki ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [beni, -i]*

ben: *"Ben" birinci tekil şahıs zamiri .*

Dir çaġırdı-y-ıdı Ḫūnkār ḥażreti / Varup itdüm **ben** birez dem ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5439). [ben,]*

ben: *"Ben" birinci tekil şahıs zamiri ilgi hâl eki almıştır.*

Ḫoş Baraḳ'sın Baraḳ'umsın Baraḳ'um / Saña ol durur naṣībüm bil **benüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5461). [benüm, -üm]*

ben: *Birinci tekil şahsı üzerine hâl eki almış şekli.*

Ḥaḳḳ'a çün er ṭatlu cān ışmarladı / Ṭutdı **bende** ně ki ḫan ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5621). [bende, -de]*

Nice bī-cān iderem varup seni / **Bende** zencīr götürüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6310). [bende, -de]*

ben: *"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.*

Şekk itmeñ kim **benem** sırr-ı ʿAlī / Murteżā'nuñ kim ki ol sırrı ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6718). [benem, -em]*

Eyledür **benem** bilüñ dir ol velī / Didiler şāhuñ nişānı var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [benem, -em]*

Didiler ol ne durur eyleñ ʿayān / Didi Ḫˇāce' işidüñ **benden** beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1129). [benden, -den]*

Ṣanma **benden** uş saña ḫüccet ḳodum / Siz bilüñ tekrār aña bunı didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [benden, -den]*

Bilesin **benden** degül durur ol iş / Saña ḫüccet ḳoyuban didüm reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1981). [benden, -den]*

Bir faḳīrü'l-ḥāl kesem ehl-i ʿıyāl / Bulmaġa ḳūt yoḳ durur **bende** mecāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2912). [bende, -de]*

Beg didi **benem** murāduñ söylegil / Maḳṣūduñ ně-y-ise iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3995). [benem, -em]*

Didi **benem** ol ḥaḳīr ü derdmend / Kim erüñ sevgüsidür boynuma bend *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4076). [benem, -em]*

Neẕrümüz var var getür didügi er / Ṣayrafī **benem** muḥaḳḳaḳ bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [benem, -em]*

Çekme elem ṣanma **beni** sinde olam / Çaġırursañ her ḳaçan ḥāżır olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5598). [beni, --i]*

ben: *"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.*

Didi yoḳ sulṭānlıġa **bende** ġaraz / Rāżī hīç olmadı kim sulṭān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6752). [bende, -de]*

Alp öküzümüñ varup git işiñe / Bilme **benden** her ne gelse başıña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1953). [benden, -den]*

Varsun andan istesün ol andadur / Aña virdüm ṣanmasun kim **bendedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2933). [bendedür, -de, -dür]*

Didi ṭuruñ pes **benümle** ṣaġ u ṣol / Didi b'ismillāh andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6281). [benümle, -(ü)m, -le]*

ben: *""Ben" birinci tekil şahıs zamiri.*

Bu yiri er **baña** yurt virmiş durur / Burayı **baña** maḥal görmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [baña, --a, -]*

Aña daḫı görünüp böyle didi / Al yārenlerüñ **baña** gelgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5481). [baña, --a, -]*

ben: *" Ben" Birinci teklik şahıs zamiri.*

Didi ol er běni gönderdi saña / Var Külü Ḫan'a digil didi **baña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [baña, --a, -]*

ben: *Ben, birinci teklik şahıs zamiri.*

Her mürīd kim giyse **benden** kisveti / Ḫoş ṭutup mihmānı itsün ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5549). [benden, -den]*

ben: *"Ben" birinci teklik zamiri.*

Baña uyup şeyḫ ṭutar mısız **beni** / Didiler ger sen iděsin eyle kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6738). [beni, --i, -]*

ben: *" Ben" birinci teklik kişi zamiri .*

Virdi ġāyıb loḳmasın yidüm **baña** / Kimsin it ismüñi didüm hem aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 812). [baña, -a]*

Ol eve gidervenin tınmañ **baña** / Varmayınca olmazın öñden ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5237). [baña, -a]*

ben: *" Ben" birinci teklik şahıs zamir.*

ʿAfv ḳıl geçgil günāhumdan **benüm** / Umaram luṭf ire şāhumdan **benüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2029). [benüm, -üm]*

ben: *" Ben" birinci teklik şahıs zamiri .*

Didi şeyḫ ḫana ki iy devletlü ḫan / Girçegem sözümde sen **baña** inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [baña, -a]*

Şeyḫ ne mürīd muḥibb ʿāşıḳ nedür / Burada ẕikr it **baña** lāyıḳ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [baña, -a]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri.*

Ululları bir yire cemʿ eyledi / Dir ṭuyar mısız **benüm** aḥvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 375). [benüm, -üm]*

Şol **benüm** yanumda namāz ḳılanı / Hīç bilür misiz diñüz bize anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3688). [benüm, -üm]*

Gel **benüm** ḳanlumı tek eyle ḳışāṣ / Boġazından gözüme ḳarşu dir aṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3927). [benüm, -üm]*

ben: *" Ben" birinci teklik şahıs zamir.*

Ne yeri bize mekān virür ki er / **Ben** daḫı anda ṭutam varam maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [ben,]*

Penççenbih güni kim bugün durur / **Ben** ölürem ṭutma yas dügün durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5522). [ben,]*

ben: *"Ben" birinci tekil kişi şahıs zamiri.*

Sen bularuñ key ulusısın gel e / **Benüm-ile** işbu gün olġıl bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [benüm-ile, -üm, -ile]*

Rāżī oldı imdi dir öñüme düş / Ol hālüñde tek **benüm-ile** dürüş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4444). [benüm-ile, -üm, -ile]*

ben: *" Ben" birinci tekil kişi zamiri .*

Namāzı ḳılınca berk ṭutdı eri / Meded eyle **baña** al bile giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3693). [baña, -a]*

ben: *" Ben" birinci tekil kişi zamiri.*

Güş-ı hūşı **baña** ṭut ki söyleyem / Bir Vilāyet-nāme taḳrīr eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 635). [baña, -a]*

Uşda geldi **baña** itdügi nefes / Yitişür erüñ nefesi pīş ü pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1879). [baña, -a]*

İşbu şarda er **baña** virdi mekān / Merḳadüm bunda olısar bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4937). [baña, -a]*

ben: *"Ben" birinci tekil şahıs zamiri(Hz. Muhammed).*

Didi **bendendür** ʿAliyy-i Murteżā / "Laḥmike laḥmī" didi Faḫr-ı Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 170). [bendendür, -dendür]*

ben: *" Ben" birinci teklik şahıs zamiri .*

Himmet it ki **ben** de bulam mertebe / Şeh vilāyet mišli irem manṣıba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri .*

Didi erenler şāhı luṭf it ḳıl kerem / Aç niḳābuñ tā cemālüñ **ben** görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5668). [ben,]*

Ben saña kāfirlıġumca gelmişem / Girçek ersin līki taḥḳīḳ bilmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5787). [ben,]*

Bī dimege tā heves **ben** de ḳılam / Hīce ebced oḳımadın sen henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci teklik şahıs zamiri.*

Didi ol er **běni** gönderdi saña / Var Külü Ḫan'a digil didi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [běni, -i]*

ben: *"Ben" birinci tekil şahıs zamiri .*

Baña didi nuṭḳ açup iy ser-firāz / Rūm mülkinde olur bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2611). [baña, -a]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri.*

Her ne dirseñ ṭutaram baş üstine / Ḳanda gidem **ben** ṭurup ṭaş üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 792). [ben,]*

Öküzüñ gözlemeyince **ben** eger / Ḳurt yise yā aña gelse bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1950). [ben,]*

Ṣaru tekrār düşdi Ḫūnkār pāyine / **Ben** ḳuluña eyle dime dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2033). [ben,]*

Ḳanḳuñuz tābūtı içinde olam / Ben bilürem anı eyle **ben** ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2890). [ben,]*

Döndi dir **ben** bir mükemmel kāmilem / Müştehir faẕl ıssı **ben** bir fāẕılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [ben,]*

Ere iltem **ben** seni bulışasın / Hem bahāsın buġdayuñuñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4113). [ben,]*

Sen o sın kim dir ataña **ben** seni / Vaṣfuñı ẕikr itmişem bir bir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [ben,]*

Yüzini **ben** de ol erüñ göreyin / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz süreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4769). [ben,]*

Ben sürüp Ṭavas şarına varayın / Yurt ṭutuban anda meʾvā göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4895). [ben,]*

Şaru İsmāʿīl didi ol bunda sen / **Ben** Ṭavas'da ṭutısarıvan vaṭan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4902). [ben,]*

Ger bu dertden ḳurtarursañ ṣaġ esen / Saña īmān getürem v'allāhi **ben** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [ben,]*

Didi Ḥācī **ben** degülem bī-gümān / Ḥācī Bektaş dir ki bayram gicesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5959). [ben,]*

Remz-ile anı bize maʿlūm ḳılur / Aña göre **ben** daḫı idem ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6350). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri.*

Bu faḳīr geldi **beni** ḳul eyledi / Her ne oldıysa baña ol eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3605). [beni, -i]*

Ne yire ṣalar ki yā Rab dir **beni** / Ne yiri virür ki bize meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [beni, -i]*

ben: *"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.*

Ṭurdı bĕni ḳucaġına aldı er / Gözümi yumup idince **ben** naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 821). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil kişi zamir.*

Ya **baña** siz gösterüñ güneş yüzin / Ya çıḳaram cümlesinüñ hep gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 860). [baña, -a]*

Böyle diyüp **bāna** nāliş itdiler / Ḳorḳusından ḫayli teşvīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 913). [bāna, -a]*

Ṣaru getürdi öküzlĕrin **baña** / Dir öküzlĕrümi benüm güdseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1965). [baña, -a]*

Didi dervīş dün keşik gütdüñ idi / Hiç bilür misin **baña** n'itdüñ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [baña, -a]*

Yutdı iki dānesin çün laġ-ıla / Göreyin dir işbu **baña** ne ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [baña, -a]*

Didi Ḫūnkār aḳ bıñarum di **baña** / Üç keret niçün çaġırtduñ diseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2514). [baña, -a]*

Çıḳar ısam ger mażarrat görmedin / Od yaḳup **baña** żarar irgürmedin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2554). [baña, -a]*

Dir ḫatun var **baña** gönder ol eri / Ben daḫı ṣınayayın ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [baña, -a]*

Yoḫsa zaḫmet itmez idüm dir saña / ʿAfv idüp işbu günāhumı **baña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2833). [baña, -a]*

Ṣu buluban **baña** virüñ bir içim / Yoḫsa ejder cengi key yaḳdı içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [baña, -a]*

İcike ben yigid iken ḫiẕmeti / **Baña** idüben ḳılurduñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2866). [baña, -a]*

Dir ere irdüm naṣīb virdi **baña** / Er sözini ṭutamaduñ ḫayf saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2926). [baña, -a]*

Dir ki **baña** mürşid-i kāmil gerek / Ḥüsn-i ḫulḳı ẕātına şāmil gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3120). [baña, -a]*

Bī-edeblik itdügüm içün aña / Eyledi bu resm-ile zecri **baña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3188). [baña, -a]*

Bañā himmet it vaṭanuma varam / Ehl-i evlādum yüzini hem görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3198). [bañā, -a]*

Dir **baña** şimdi ne ḳoyun ḳayısı / Al ḳoyunı gidüben kesgil sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [baña, -a]*

Ṣoluyuraḳ ʿaḳlı geldi başına / Dir **baña** ṣormañ ki bu teşvīş ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3493). [baña, -a]*

Bu faḳīr geldi beni ḳul eyledi / Her ne oldıysa **baña** ol eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3605). [baña, -a]*

Oġlum öldürdi bunı öldürürem / **Baña** n'itdügin buña bildürürem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3901). [baña, -a]*

Beg didi ger şol zümāyīti **baña** / Virür ise ben daḫı anı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [baña, -a]*

Ger żarar gelmĕz ise didi **baña** / İş idem saña gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3971). [baña, -a]*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / Ḫıżr u İlyās bil **baña** yoldaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4050). [baña, -a]*

Er ziyāretine gelen baḫtulu / Siz misiz eydüñ **baña** dir ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [baña, -a]*

Geldi gird-ābdan gemim ḳıldı ḫalāṣ / Luṭf irürdi **baña** ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4085). [baña, -a]*

Ḳardaşuñ oġlın dutup gönder **baña** / Yoḫsa yavuz iş iderem ben saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4299). [baña, -a]*

Ṣoḥbetüñe iştiyāḳum var-ıdı / **Baña** şevḳuñ mūnis ü dildār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4592). [baña, -a]*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / Sen ne yirdensin **baña** gel eydivir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [baña, -a]*

Ṣayrafī dir ḫizmet idersin kime / Vir ḫaber söyle **baña** didi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4701). [baña, -a]*

Ortasında var-ıdı bir yüce yir / İstedi o yiri eydür **baña** vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4940). [baña, -a]*

Ḥācī Bektaş ḫalīfelerin saña / Ẕikr ideyin ṭut ḳulaḳ imdi **baña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5390). [baña, -a]*

Didi bilüñ irdi **baña** çünki mevt / Dirligümüñ furṣatını itdi fevt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5801). [baña, -a]*

Ṣaḥ ḫaberle **baña** maʿlūm eyleñüz / Çünki Etrāk işidür baba sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6245). [baña, -a]*

ben: *" Ben" birinci tekil kişi zamiri.*

Yā ḫo varup ol eri ṭutuñ bu dem / Yā iderem küllīñüzi **ben** ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [ben,]*

Yaġı kāfir ḳorḫusından her zamān / Dīnümi gizli ṭutaram **ben** nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 947). [ben,]*

Ben iderem diyüp iḳdām itmedi / Bu nefes üzre biri söz itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1143). [ben,]*

Dir Ṣaru öküzüñi **ben** gütmezin / Gözlemek ḳaṣdını daḫı itmezin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1949). [ben,]*

Köylinüñ işde birisi daḫı **ben** / Niye söylersin bu sözi didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [ben,]*

Öküzüñ **ben** gütmeyicĕgez eger / Ḳurt yise yā gelse aña bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1980). [ben,]*

Ol kişi Ḫunkār'a eydür iy kişi / **Ben** de işlĕrin görürsin bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [ben,]*

Nice **ben** dir-isem eyle işleyĕ / Yapmaġa **ben** diyicegez başlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2271). [ben,]*

Nice **ben** dir-isem eyle işleyĕ / Yapmaġa **ben** diyicegez başlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2271). [ben,]*

Ben helāk ger olmadın çıḳar ısam / Sözümi ṭutar mısız ne dir-isem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2498). [ben,]*

Üc gün od urup o ḳazan ḳaynadı / **Ben** didüm cānı bedenden oynadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2617). [ben,]*

Ḳanḳuñuz tābūtı içinde olam / **Ben** bilürem anı eyle ben ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2890). [ben,]*

Ṣaġ-iken ḳalʿa ıssı hem dimiş-idi / Seni **ben** neden bilem dimiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2897). [ben,]*

Ben deminde gözler idüm dir seni / Ṭurur idük bu arada bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [ben,]*

Bunlara and virdi didi işidüñ / **Ben** didügüm gibi dir siz iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3625). [ben,]*

Dir **ben** eylĕ itmişem Ḫūnkār'umuñ / Erligi neden bilineydi anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3730). [ben,]*

Ben gidicek oturacaḳ yirüme / Ol durur evlādı-y-ılan dir heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3850). [ben,]*

Her ne kim ol virdi **ben** de vireyin / Daḫı ne dirseñ hep anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [ben,]*

Ben de arduñdan senüñ yitişürem / Sĕnüñ-ile ol bege bile varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3947). [ben,]*

Beg didi ger şol zümāyīti baña / Virür ise **ben** daḫı anı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [ben,]*

Beg didi bir lafż ıla ṭābiʿvenin / Ṣanma şāh emrine **ben** mānīʿvenin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [ben,]*

İstedügüñ eylügüm **ben** degülem / Söyleyem yalan diyem mi **ben** olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4066). [ben,]*

İstedügüñ eylügüm **ben** degülem / Söyleyem yalan diyem mi **ben** olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4066). [ben,]*

Didi maʿlūmdur size kim bunda **ben** / Bursa'yı feṯḥ itmege geldim hemen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4202). [ben,]*

Dutmaz ısam **ben** eger didi hemīn / Çapmaduḳ Tatar ḳomaz hergiz zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [ben,]*

Ben senüñ evlāduñuñ ervāḥların / İḫtiyār idübeni ḳıldum güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4236). [ben,]*

Ḳardaşuñ oġlın dutup gönder baña / Yoḫsa yavuz iş iderem **ben** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4299). [ben,]*

Didi Otman'um işit gör nĕ direm / Ġam yimegil **ben** senüñ ḳayduñ yirem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [ben,]*

Ben senüñ evlāduñuñ ervāḥların / Ṣaḳlamışvanın vilāyetde yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4408). [ben,]*

Didi bu gelen key erdür muʿteber / Görmedüm **ben** buncılayın iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4585). [ben,]*

Ḳurbānı ol getüren Ḫūnkār'a dir / **Ben** bunı iletdüm Emircem'e bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4654). [ben,]*

Bu ne ṣardur iy ʿaceb ne memleket / Bileyin **ben** ṣorayın bunı oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [ben,]*

Ben didüm Rūm uzun uzaḳ yir durur / Nezrüm iletmek ʿaceb tedbīr durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [ben,]*

Geçdi peymānçeye ider meskeni / Ḳalduruñ ṭopraḳdan bu **ben** miskini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4839). [ben,]*

Dem yum oynada-y-ıdum dir **ben** daḫı / Ḫūnkār'a maʿlūm olur bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4874). [ben,]*

Ḳubbe gölgesinde dir **ben** defn olam / Beg bu durur didi **ben** buña ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [ben,]*

Didi işbu pençşenbih güni **ben** / Āḫirete naḳl iderem añla sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5670). [ben,]*

Eyleyüp dāru'l-fenādan hem sefer / Ḳıluram dāru'l-beḳāya **ben** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5671). [ben,]*

Yoḫ durur pervāmuz andan olmaz er / **Ben** de Loḳmān'am Perende uçaram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6052). [ben,]*

Tīz helāk ider kişiyi yā aḫı / **Ben** seniñ manṣūbuñı alur-ıdım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6126). [ben,]*

Ben tevāżuʿ ḳılayın varam aña / Tekye ḳatında var-ıdı iki ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6221). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri (İbrahim-i Sani'nin annesi).*

Niye ağlarsın ḫaberdār it **beni** / Didi seyran ider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 348). [beni, --i]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri (Ululardan biri).*

İşbu tedbīrümle **benüm** iş idüñ / Bu vilāyetde ne var-ısa faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 381). [benüm, --üm]*

ben: *Birinci tekil şahıs II Lokman-ı Perende.*

Başını andan yuḳaru götürür / Didi ṣoraram **baña** virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6634). [baña, --a]*

ben: *Ben, birinci tekil şahıs zamiri II Hacı Bektaş-ı Veli.*

Baña Ḳurʾān taʿlīm iderler idi / Oturan ṣaġumdakiydi Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6639). [baña, --a]*

Görmeyince sen **baña** inanmaduñ / Görüben beş ṭaş remzin ḳanmaduñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2032). [baña, --a]*

ben: *" Ben" birinci tekil kişi zamiri.*

Neẕrüm olsun mālımuñ nışfı **benüm** / Ḳurtılursa işbu mühlikden cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1081). [benüm, -üm]*

Bir ḳoyunca yoḳ durur ʿaḳlum **benüm** / Hele ġāyet sevdi bu eri cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [benüm, -üm]*

Ṣaru getürdi öküzlĕrin baña / Dir öküzlĕrümi **benüm** güdseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1965). [benüm, -üm]*

ʿAfv ḳıl geçgil günāhumdan **benüm** / Umaram luṭf ire şāhumdan **benüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2029). [benüm, -üm]*

Bir teneffüs işidüp bu sözi ol / Dir bunı ḳılmaz **benüm** ʿaḳlum ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [benüm, -üm]*

Cān Baba dir bize barmaḳlar virür / Ḳaldı avcumda **benüm** tapuñ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2573). [benüm, -üm]*

Görürem hem gözlerem sen ġam yime / Nice ola ḥālüm **benüm** daḫı dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2742). [benüm, -üm]*

Biri didi adın añarsam cānum / Boş olsun didi ʿavretüm **benüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3463). [benüm, -üm]*

Ger **benüm** sebĕbüm ile bunca iş / İtdi iẕhār gördi anı yad biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [benüm, -üm]*

Bu mezārumdur **benüm** iẕhār it / Bellü eyle olmasun yok var it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4468). [benüm, -üm]*

Dir Güvenc süknām **benüm** Rūm'da olur / Mālya dirler bir diyār anda olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [benüm, -üm]*

Didi şeyḫümdür **benüm** ol er kişi / Hep kerāmetdür bu resme cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4766). [benüm, -üm]*

İtdügüme ḳalma **benüm** ḳıl kerem / Himmet it başam velāyete ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5693). [benüm, -üm]*

ben: *" Ben" birinci tekil kişi zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Baña uyup şeyḫ ṭutar mısız beni / Didiler ger sen iděsin eyle kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6738). [baña, --a]*

Ḥaḳ **baña** yārī ḳılursa bu zamān / Ol Bedaḫşān mülkine varup hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 745). [baña, --a]*

Gine Ḫunkār gönderür İsmāʿil'i / Di **baña** öyle buyurdı ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3805). [baña, --a]*

ben: *Birinci teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Didi etmek yimeyem şu içmeyem / Tā Bedaḫşān mülkine **ben** geçmeyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 743). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri.*

Ḫ̆āce Aḥmed Yesevī babañ senüñ / Gönderüpdür **beni** saña inanuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 788). [beni, -i]*

Ṭurdı **běni** ḳucaġına aldı er / Gözümi yumup idince ben naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 821). [běni, -i]*

Ol Muḥammed ḥürmeti-çün yā İlāh / Ṣaḳla kāfirden **beni** olġıl penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 893). [beni, -i]*

Kendü icāzet alubanı gitdi pes / Didi **běni** isteyenler her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1053). [běni, -i]*

Dir i arduç pürüñ ile ört **beni** / Ṣāfiʿ olup ḳurtaram yarın seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [beni, -i]*

Ol işe anda ḳoyup gitdük anı / Gel dimědüm ere görgil bu **beni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [beni, -i]*

Ḥażret-i Ḫūnkār geliyorur size / **Beni** pīş-rev gönderüp durur size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2294). [beni, -i]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār dirler aña / **Beni** ol gönderdi didi bil saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2578). [beni, -i]*

Maʿlūm oldı gönderür **beni** size / Bildürüñ varuñ olara dir bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2711). [beni, -i]*

Ṣaru Ṣaltıḳ didi kim iy ʿāṣıḳān / Ḳatı buñaltdı **beni** ejder ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2841). [beni, -i]*

Nodulı dürtdüñ acıtduñ sen **beni** / Bilesin taḥḳīḳ ile sen işbunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2868). [beni, -i]*

Beni ḳurbān eyleyeler aña bil / Olacaḳ ḥāli didüm dir saña bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2870). [beni, -i]*

Ol maḳāmda ki **beni** siz bulduñuz / Gelmege buraya daʿvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3433). [beni, -i]*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿde'd-dīn'e / Gönderür **běni** erenler dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3545). [běni, -i]*

Girçek er dir çıḳdı elümden ḫaṭā / Himmet it ḳurtar **beni** eyle ʿaṭā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3897). [beni, -i]*

Çöküben Ḫūnkār yanında oturur / **Beni** öldürmek dilerler didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3898). [beni, -i]*

Size **beni** evliyā gönderdi bil / Sözümi ṭut her ne dirsem anı ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4110). [beni, -i]*

Dīnüm üzre dir ḳor-ısañ sen **beni** / Alıvirem saña İznīḳ şarını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4443). [beni, -i]*

Biñ fülori nez̲rüm olsun tīz gelüñ / İşbu mehlekden **beni** āzād ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4714). [beni, -i]*

Gemi getürüñ geçürüñ dir **beni** / Çün gemiciler işitdiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4854). [beni, -i]*

Beni bu kerre boġazlamaḳ diler / Luṭf idüp ḳurtar beni iy girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4951). [beni, -i]*

Ḫalīfelere hemān-dem urdı yüz / Luṭf idüñ dir **beni** erden dileñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4987). [beni, -i]*

Dir Resūl'üm ġam yiměgil ben seni / Ḳondururam yurduña diñle **beni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5276). [beni, -i]*

ben: *"Ben" birinci tekil kişi zamiri.*

Sendeki ḳuvvet olaydı **bende** ger / Dünyāyı geşt eyler-idüm ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5332). [bende, -de]*

ben: *"Ben" birinci tekil şahıs zamiri (Kutb-ı Haydar).*

Bendüm alup itdi **baña** himmeti / Ol zamānda buldı cismüm ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 811). [baña, --a]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ṭur yuḳaru babaña iltem seni / **Ben** bahāne yardım iden ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 818). [ben,]*

Döndi Ḫunkār dir Ṣaru yirüñde ṭur / **Ben** n'iděrem aşaġadan anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [ben,]*

Varuban **ben** anda iderdüm ḳarār / Mesken idüben ḳılurdum iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2220). [ben,]*

Bileyem senüñle bile giderem / Gözlerem **ben** saña yardım iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2463). [ben,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ'a dönüp Ḫūnkār dir / Bileyem **ben** senüñ-ile ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2741). [ben,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār sözin itdi ḳabūl / Şimdi dir **ben** dutmazam ol yaña yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3211). [ben,]*

ben: *Hoca Ahmet Yesevi.*

Uşta ol rütbeti biz virdük saña / Gitmegĕ ʿuḳbāya vaḳt irdi **baña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1185). [baña, --a]*

Daḫı yā Bektaş işit diñle sözüm / Ḳuṭb-ı ʿālem **ben** idüm bilgil özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [ben,]*

ben: *"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.*

Göç öñine varuban didi ṭuruñ / Ne direm **ben** hep işidüben görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [ben,]*

Dir bile gidüñ ü gitmeñ giderem / Görmege **ben** ol eri ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [ben,]*

Ben daḫı didi çıḳayın göreyin / İşbu sırruñ ġavrine dir ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3504). [ben,]*

Döndi dir **ben** bir mükemmel kāmilem / Müştehir faẕl ıssı **ben** bir fāẕılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [ben,]*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿaceb / Olmaġa iẓhār **ben** olmışam sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3732). [ben,]*

Yüz urup destūr vir dir **ben** ḳula / Ḥażretüñe maḳṣūdın ʿarża ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4672). [ben,]*

Ṣunduġı ḳılıcı erenler baña / **Ben** daḫı ṣınayayın didi buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4980). [ben,]*

Ben sizi ol dīne daʿvet iderem / Yolum oldur **ben** o yola giderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [ben,]*

Ḳubbe gölgesinde dir **ben** defn olam / Beg bu durur didi **ben** buña ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [ben,]*

Ben vaṣiyyet ne kim itsem ṭutagör / Dü cihānuñ varlığını ütegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5526). [ben,]*

Ṣaḳladum edebde **ben** īmānımı / İsmi durur Ḫācī Bektaş-ı be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6144). [ben,]*

ben: *"Ben" birinci teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Didi **ben** āl-i Resūl'üñ aşlıyam / Hem ʿAliyyü'l-Murteżā'nuñ nesliyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1367). [ben,]*

İrte neyse ḫiẕmetüñ **ben** ideyin / Nevbetüñ yirine varup güdeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1940). [ben,]*

Ben senüñ-ile bileyem ġam yime / Er virür cömerd durur erden um a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [ben,]*

Düpdürüst yitmiş kere dir **ben** seni / Yumışam raḥmet ṣuyı-la bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [ben,]*

Dir Resūl'üm ġam yiměgil **ben** seni / Ḳondururam yurduña diñle beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5276). [ben,]*

Ben sizi ol dīne daʿvet iderem / Yolum oldur ben o yola giderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci teklik şahıs zamiri.(Pir Ubeyd).*

Naẓarına ḳodı Ḫūnkār'uñ anı / Yaʿnī neye ḳādirem görgil **beni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1519). [beni, --i]*

ben: *" Ben" birinci tekil kişi zamir (adam).*

İy ʿaceb **ben** bendesine evliyā / Nereyi bize ʿaceb emr eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5273). [ben,]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'uñ dir **ben** żaʿīf / Ḫalīfesiyem bilüñ dir ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5299). [ben,]*

ben: *Ben, birinci tekil şahıs zamiri (Molla İdris).*

İrte ṣıġır nöbeti gelür baña / **Ben** daḫı gitmeli oldum bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [ben,]*

ben: *Ben, birinci tekil şahıs zamiri (Molla İdris).*

Varmasam olmaz mühim işdür ḳatı / Ṣıġıruñ da **baña** geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1935). [baña, --a]*

ben: *" Ben" birinci teklik şahıs zamiri.(Can Baba).*

Beni gönderdi ki dīne gelesiz / Sünnet olup hep Müsülmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2478). [beni, --i]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri (Keşiş).*

Cān Baba'ya gider-iken dir keşiş / **Ben** bilürem nice olısar bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2564). [ben,]*

Er gelincek dilek idem **ben** seni / Evüñe varup ṣaġ iltesin cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3201). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri (Külü Han'ın eşi).*

Dir ḫatun var baña gönder ol eri / **Ben** daḫı ṣınayayın ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri (Külü Han).*

Ben ki Cengiz Ḫan oġlıyam yaḳīn / Kim Külü Ḫan'dur adum iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2606). [ben,]*

Dīn-i Naṣrān'ı ṭutardum **ben** ezel / İncil'üñ ḥükmiyle iderdüm ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2607). [ben,]*

Uçuban dördünci gün gördüm esen / Anı görüp ḳalmışam ḥayretde **ben** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2618). [ben,]*

Yüz biñ ordu yoḳ durur bir eksigi / **Ben** Külü Ḫan'am cemīʿinüñ begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2631). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri(Sarı Saltuk).*

Ben buradan çıḳayın dir ḳalʿaya / Ḥāl göreyin ki yine beñzer neye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil kişi zamiri.(öküz).*

İcike **ben** yigid iken ḫizmeti / Baña idüben ḳılurduñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2866). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil şahıs zamiri (Molla Sadettin).*

Ben ḳoyuban ḳolayıma gideyin / Yigrek oldur didi eylĕ ideyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3608). [ben,]*

Ḳırḳ gün oldı Mekke'de **ben** ḳalmışam / Kaʿbetu'llāh'da müşeref olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3699). [ben,]*

ben: *" Ben" birinci tekil kişi zamiri.*

Yine dönüp didi diñle bir **beni** / Ḳılıcaḳ ḳurbān ḳaçan kim siz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4502). [beni, -i]*

Didi ḳanda Rūm ḳanda Hind ili / Kim **beni** bunda yitürdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [beni, -i]*

Ger **beni** irgüresin maḳṣūduma / Bu fidādur yoluña hiç söz dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4754). [beni, -i]*

Gūş idince duḫter ider n'idelüm / **Beni** al senüñle bile gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4768). [beni, -i]*

Bu araya dir **beni** ol pāk-dīn / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿālemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4893). [beni, -i]*

Beni bu kerre boġazlamaḳ diler / Luṭf idüp ḳurtar **beni** iy girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4951). [beni, -i]*

ben kula: *Kul olan, değersiz ben.*

Ḫāṭırından geçdi yā Rab **ben ḳula** / Gönderür ben ḳulı ḳanḳı menzile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5398). [ben ḳula, -a]*

be-nām: *Far. Namlı, şan ve şöhret sahibi: fuzalâ-yı benâm.*

Çünki ḳubbe yapusı oldı tamām / Līki ġāyet yüksek-idi key **be-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5772). [be-nām,]*

be-nām: *Namlı.*

Ẕikr ider düvāzdeh imāmı **be-nām** / Ḳubbe-i elif tācı zencīri-le *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6072). [be-nām,]*

be-nām: *Tanınmış, meşhur.*

İy fenā ehli işit aṣlaḥ kelām / Var durur temšīl hem destān **be-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [be-nām,]*

be-nām-ı kirdigār: *Şan ve şöhret sahibi (Allah).*

Yazdı evvel kim **be-nām-ı Kirdigār** / Ol ilāhe'l-ʿālemīn Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2604). [be-nām-ı kirdigār,]*

bend: *Bağ.*

Tīz çeker **bendini** çalḳardı çeküp / Gözleri yalap yalap aña baḳup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3345). [bendini, -i, -n, -i]*

Kim ki semʿiñ ṭutsa nāṣıḥ pendine / Düşmeyiser nefs-i şehvet **bendine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5731). [bendine, -i, -n, -e]*

bend: *Bağ, engel.*

Söyleyince geldüñ alduñ **bendümi** / Diye b'illāh şıma kimsin andumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 786). [bendümi,]*

bend: *Bağ, düğüm.*

Çünki **bendden** ḥażretüñ oldı ḥalāṣ / Ṭur ataña var ḳavuş Ḥaḳḳ'a olma ʿāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 790). [bendden, -den]*

Ṣundı elinden **bendin** aldı ol hümām / Uyanuban Ḥaydar'a virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 776). [bendin, -in]*

Elden ayaḳdan götürmiş **bendin** ol / Başınuñ kelleri gitmiş ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 779). [bendin, -in]*

Bend-ile alup anı getürdiler / Emr itdüñ emrüñi bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4318). [bend-ile, --ile]*

Eli bende boynı baġlu göñli ġam / Yalvarup Mirzā'ya eydür **bendüm** al *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [bendüm, -üm]*

bend: *Bağ, engel, zincir.*

Ṣāh Sulṭān-ı ʿAlā'e'd-dīn'üñ ol / Yund **bendi** idi iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1647). [bendi, -i]*

bend: *1. Bağ. 2. Boğum, halka.*

Rıḥlet itdi dünyādan Yund **bend** dinür / Ḳarayük'de ḳabre evvel ol ḳonur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1652). [bend,]*

bend: *(Fars.) Bağlama, bağlanma.*

Didi benem ol ḥaḳīr ü derdmend / Kim erüñ sevgüsidür boynuma **bend** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4076). [bend,]*

Bunlara gelüp didiler bu işi / **Bend** ile getürdiler uş bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [bend,]*

bend it: *Bağlamak ‖ zincirlemek.*

Ḥaydar'ı alup tekūra iltdiler / Ṣoyuban ʿuryān ḳılup bend itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 677). [bend it, --di, --ler]*

bend it-: *Bağlamak, zincirlemek, tutsak etmek.*

Bend idüben pādişāha gönderür / Çünki Otman Beg'i Ḳonya'ya varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4304). [bend it-, --üben]*

bend ü girān: *Zorluklara katlanmak, zahmet çekmek.*

Açılup döküldi hep **bend ü girān** / Virdi evvel ṣāha ʿizzetle selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6365). [bend ü girān,]*

bend ü zencīr: *Pranga ve zincir.*

Ḥācī Bektaş ḥażretine yitdiler / **Bend ü zencīr** içre-di ʿOsmān o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6353). [bend ü zencīr,]*

bende: *Kul, köle.*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / **Bendeñüz** menziline baṣsañ ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1747). [bendeñüz, -ñüz]*

bende: *Bende.*

Eli **bende** boynı bağlu göñli ġam / Yalvarup Mirzā'ya eydür bendüm al *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [bende,]*

bende: *Kul, köle.*

Sizüñ içün ḳayd olupdur bu ṭaʿām / Buyuruñ bu **bende** tā mesrūr ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 295). [bende,]*

bende: *Kül, köle || Aşık.*

İşbu remzden bir işāret var durur / **Bendelere** ḫoş beşāret var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [bendelere, -lere]*

bende: *Kul, köle, hizmetkâr.*

Er naẓarına gelen dir siz misiz / Ol da didi belī ol **bende** bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [bende,]*

bende: *Kul, köle, hizmetkâr.*

İy ʿaceb ben **bendesine** evliyā / Nereyi bize ʿaceb emr eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5273). [bendesine, -si, -n, -e]*

bende: *Kul, köle, hizmetkar II esir, tutsak, bağlı kimse.*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿīd ḳuluñ / **Bendeñüz** Mollā Saʿde'dīn'dür bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3640). [bendeñüz, -ñüz]*

bende: *(Fars.) Kul, köle.*

Aġlama uşda ḥayāt bağışladı / **Bendesin** esirgeyüp luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5385). [bendesin, -sin]*

bende çek-: *Bağlamak, esir etmek.*

Bende çeküp Kuṭbe'dīn-i Ḥaydar'ı / Sürdiler yayan o gice ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 675). [bende çek-, --üp]*

bende eyle-: *Kul, köle eylemek.*

Didi Ḫūnkār nefesi zinde eylegil / Evliyāya hem özüñ bende eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2739). [bende eyle-, --gil]*

bende-hāne: *Bendenizin evi, evimiz.*

Ḳomaġıl nīk nāmumuz bed-nām ola / **Bende-ḫāneye** ḳādem baṣsañ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1770). [bende-ḫāneye, -y, -e]*

bende-hāne: *(Nazik ve mütevazı konuşmada) Bir kimsenin kendi evinden bahsederken kullandığı "ben kölenizin evi" anlamında bir söz.*

Mūsiyü'š Šānī dir aña pāk-dīn / **Bende-ḫāneye** ḳadem-rencīde ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 291). [bende-ḫāneye, -y, -e]*

benden dutma: *Benden bilme.*

Dutma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Ṭoġrı söz budur ki uş saña didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [benden dutma,]*

benden tut: *Benden bilme.*

Ṭutma benden diyüben ḥüccet ḳoduñ / Ṣāhidüz aña ki bu resme didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2000). [benden tut, --ma]*

bendeñüz: *(İyelik ekinin kalıplaşmasıyle) Kulunuz, köleniz [Nâzik ve mütevâzi konuşmada ben zamiri yerine kullanılır].*

Bendeñüz vīrānesin ābād ḳıl / Ḫāṭırumuzı riʿāyet ḳıl bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 298). [bendeñüz,]*

bendi: *Bağ, engel, zincir.*

Çepni boyından üç ev daḫı gelür / Yunt **bendiyle** Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1649). [bendiyle, -yle]*

bend-i girān çek-: *Kement yükü çekmek, el ve ayak bağı zincirinin verdiği sıkıntı ve eziyeti çekmek.*

Yidi yıldur çekmişem bend-i girān / Başımuz kel kel olup aḳardı ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 807). [bend-i girān çek-, --miş, --em]*

bendin aç-: *Hazır hale getirmek.*

Naẓarında açdı bendin ṣofranuñ / Yüzine ḳıldı naẓar Ḫūnkār anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4629). [bendin aç-, --dı]*

bendüm al: *Esaret bağlarından kurtarmak.*

Bendüm alup itdi baña himmeti / Ol zamānda buldı cismüm ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 811). [bendüm al, --up]*

bendüñ al: *Hapisteki kişinin bağlandığı nesneleri çözmek.*

Ḥaḳ ʿināyet itdi bunda gelmişem / Hem vilāyet birle bendüñ almışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 789). [bendüñ al, --mış, --am]*

beni: *"Ben" birinci tekil şahıs zamiri.*

Gelüben Fāṭıma'ya didi anı / Didi Fāṭıma görürsin uş **beni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3807). [beni,]*

benī ʿabbāsīler: *Abbasi oğulları.*

Feṭḥ-i evvel çün **Benī ʿAbbāsīler** / Oldı Baġdād'a ḫalīfe çün olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1597). [benī ʿabbāsīler,]*

beniz: *(İki kimse veya şey arasında) Birbirine uygun ve ortak taraflar bulunmak.*

Görmedük dirler aña **beñzer** ṭoġan / Key ḳatı maḥbūb durur bize inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [beñzer, -er]*

bennā: *Mimar.*

Mīli alup ḳubbeye **bennā** çıḳar / Ṣaġ ayaġı ṭolaşup ökce ḳaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5775). [bennā,]*

Gerçi **bennāgeldi** ġāyet key cihān / Hīç begenmedi birin şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5763). [bennāgeldi, -geldi]*

Çünki **bennātürbeyi** āḫir itdi bil / Ḳubbeye dikmek diler bir tuc mil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5774). [bennātürbeyi, -tü, -ber, -yi]*

bennā: *Binâ yapan kimse, mîmar, usta.*

Yitecek bir eve ṭaşıtsun ṭaşı / Yondurup **bennāya** işletsün ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2270). [bennāya, -ya]*

bennā-: *Mimar.*

Dünyāda **bennā-y-iken** üstād ol / Ḫāke ururken muḥkem bünyād ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5818). [bennā-y-iken, -y, -iken]*

benüm: *Benim, birinci tekil şahıs iyelik zamiri.*

Didi Ṣaru İsmāʿīl işit sözüm / Ḫāṣ ḫalīfemsin **benüm** iki gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5582). [benüm,]*

benüm: *"Ben" birinci teklik şahıs zamirinin ilgi hal eki almış şeklidir.*

Didi Ṣaru İsmāʿīl añla sözüm / Ḫāṣ ḫalīfemsin **benüm** kendü özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5521). [benüm,]*

beñz: *Benzemek.*

Beñzedügi içün endāmı ḳatı / İbrāhīmü'š Šanī'yi ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 326). [beñzedügi, -e, -düg, -i]*

beñze: *İki nesne veya kişi arasında ortak yönler bulunmak.*

Daḫı İbrāhīm dirlerdi beyīn / Ceddine **beñzedüg** içün iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 223). [beñzedüg, -düg]*

beñze-: *(Bir kimse veya şeyin başka bir kimse veya şeyle) Arasında uygun ve benzer taraflar bulmak.*

Her birinüñ aya **beñzerdi** yüzi / Saña Ḳurʾān taʿlīm iderlĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6636). [beñzerdi, -r, -di]*

Ben buradan çıḳayın dir ḳalʿaya / Ḥāl göreyin ki yine **beñzer** neye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [beñzer, -r]*

Naḳş idüp bādem ṣaçardı çörege / Bişicek **beñzerdi** gāhī börege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4621). [beñzerdi, -r, -di]*

beñze-: *(Bir kimse veya şeyin başka bir kimse veya şeyle) Arasında uygun ve benzer taraflar bulmak, gibi olmak.*

Ol yirüñ ḫallācı **beñzer** bir aña / Her birisi dikdi bir tāc görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [beñzer, -r]*

beñze-: *(Bir kimse veya şeyin başka bir kimse veya şeyle) Arasında uygun ve benzer taraflar bulmak, gibi olmak; .. gibi görünmek, andırmak, benzemek.*

Elegüm saġmala **beñzer** bir boz at / Üzre olmışdı süvār ol ḫoş-ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4578). [beñzer, -r]*

berāt: *Ar. Bir kimseye herhangi bir imtiyaz verildiğini gösteren belge; ayrıcalık fermanı.*

Ol ṣoran kişi başından bir **berāt** / Ḥükm-i şāhīdür naẓar eyle oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3996). [berāt,]*

berāt vir: *Müsade, izin.*

Ḳarayük'i yurt virüp virdi berāt / Gelür-iken düşmedi yolda oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1664). [berāt vir, --di]*

berekāt vire: *Allah nimetleri bollaştırsın anlamında bir dua sözü.*

Ḥaḳ **berekāt vire** dir iltüñ bunı / Bişürüñ cehd eyleñüz düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2084). [berekāt vire, --e]*

beren: *1. kuvvetli , kudretli.*

Bereni yirine ol gelmiş-idi / Ḫoş tahıl eyleyüben ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2906). [bereni, --i]*

beri: *Arınmış, temizlenmiş.*

Göñli oğlanuñ ḳatı terdür laṭīf / Ġıll u ġışdan hem **berīdür** iy şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3540). [berīdür, -dür]*

beri: *"-den bu yana" anlamında edat.*

Dĕmür ise daḫı üç günden **beri** / Ḥall oldı ḳalmadı et ü deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2539). [beri,]*

Saʿīd'e getürüben virgil **beri** / Aña siñmişdür erenler tekbīri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3413). [beri,]*

Bir niçe günden **beri** daḫı gider / Anı da ṭopraġa ḳoyup defn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5373). [beri,]*

beri: *'-dAn beri, -dAn bu yana' anlamlarında kullanılan bir edattır.*

Didi Ḫūnkār kim ne vaḳtin gitdiñüz / **Beri** bizden yañaya ʿazm itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3067). [beri,]*

berk: *Kuvvetli bir şekilde.*

Böyle diyüben anı **berk** ṭutdılar / Ḳuru güne ḳoyup esīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1868). [berk,]*

berk: *Güçlü.*

Urdılar bünyādı muḥkem ḳatı **berk** / İtdiler üstüni sekiz yerde terk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5771). [berk,]*

berk eyle-: *İyice sıkmak, sağlamlaştırmak, muhkem hâle getirmek.*

Ḳubbesini varuban berk eyleye / Üstüni ammā sekiz terk eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5766). [berk eyle-, -ye]*

berk it-: *Sağlamlaştırmak.*

Dīnine girmek gerek dīn terk idüp / Didügin itmek gerek dil berk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2487). [berk it-, --üp]*

İsmümüzle adayalar adını / Üyüsinüñ berk ide bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3843). [berk it-, --e]*

Ḫizmetinde cān u baş terk itdiler / Ṣıdḳ-ıla göñülleri berk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5308). [berk it-, --di, --ler]*

İy cihānuñ varlıġını terk iden / Er muḥabbetin göñülde berk iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5512). [berk it-, -en]*

İşbu fānī ṣūreti terk itmeyen / Ḥaḳ ḳuşaġın biline berk itmeyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5605). [berk it-, -me , -yen]*

berk ṭut: *Sağlam tutmak. II Sıkıca sarılmak, sahip çıkmak.*

Namāzı ḳılınca berk ṭutdı eri / Meded eyle baña al bile giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3693). [berk ṭut, --dı]*

ber-ḳarār ol-: *Devamlı aynı olmamak, aynı kararda devam etmemek.*

Varuban hem anda oldı ber-ḳarār / Oldı Ḥaḳ emrine anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2988). [ber-ḳarār ol-, --dı]*

ber-kemāl: *Mükemmel, kemale ermiş (güzellik).*

ʿİlm-i zāhir ʿilm-i bāṭın ně ki var / Cümlesinde **ber-kemāl-idi** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 580). [ber-kemāl-idi, --idi]*

ber-kemāl: *Kemal üzere olan, kemale ermiş; mükemmel.*

Bunları görince Aḥmed **ber-kemāl** / Her birinüñ aṣlını itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 144). [ber-kemāl,]*

Gösterüp yüz ʿişve yile **ber-kemāl** / Ravża-i cennet durur ṣan gülşeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 212). [ber-kemāl,]*

Ḳanda girür ele bir buña mišāl / Ḳuvvet ehli bir cüvān-baḫt **ber-kemāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4314). [ber-kemāl,]*

berkit-: *Sağlamlaştırmak.*

Böyle diyüp **berkidürler** emr ider / Yirlü yirine bular daḫı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3930). [berkidürler, -ür, -ler]*

berkit-: *Sağlamlaştırmak, tahkim etmek.*

Ḫalvetüñ ḳapusını **berkitdi** ol / Ḳapu öñinde aġlayup yas ṭutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5623). [berkitdi, -di]*

berkit: *Sağlamlaştırmak.*

Ṣandıġa muḥkem ḳoyup **berkitdiler** / Üç gün üstine geçince rüzigâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 179). [berkitdiler, -di, -ler]*

bermek: *Abbasî halifesi Harun Reşid'in önde gelen devlet adamlarından Cafer el-Bermekî (Ö.187/803), üstün bir alim, zarif bir edib ve pek cömert bir zengin olarak tanınıp sevilmişti.*

Bermekīler'üñ idi hem ṣol ṭaraf / Çoġ-ıdı Selcūḳ'da **Bermek'den** şeref *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1610). [bermek'den, --den]*

bermekīler: *Abbasi Devletinin meşhur vezirlerinin mensub olduğu bir aile.*

Bermekīler'üñ idi hem ṣol ṭaraf / Çoġ-ıdı Selcūḳ'da Bermek'den şeref *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1610). [bermekīler'üñ, --üñ]*

ber-mezīd: *Çoğalsın, ziyade olsun.*

Aydıñ u Sarḫan u Menteşe Ḥamīd / Pādişāh oldı yerinde **ber-mezīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4454). [ber-mezīd,]*

ber-mūcib-i emr: *Emir üzere (Gereğince).*

Varuban **ber-mūcib-i emr** iy ʿazīz / Bir kişi irişdi Otman Beg'e tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4328). [ber-mūcib-i emr,]*

berr ü baḥr: *Kara ve deniz.*

Dir naẓar ṣaldum tamām Rūm mülkine / Ṭaġa ṭaşa berr ü baḥrüñ silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1308). [berr ü baḥr, --üñ]*

berr ü baḥre: *Kara ve deniz.*

Çün Sikender **berr ü baḥre** urdı kilīd / Ulu sulṭān oldı ġāyet cāh-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6427). [berr ü baḥre,]*

berrāk: *Aydınlık, açık; saf, temiz.*

Rengi südden aġ hem **berrāk** anuñ / Enver olmış nūr-ıla āfāḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 126). [berrāk,]*

ber-ṭāraf ol: *Yok olmak.*

Ber-ṭāraf oldı çün Oġuz şevketi / Sürdi geçdi bunlaruñ da müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1611). [ber-ṭāraf ol, --dı]*

berü: *-den bu yana.*

Birine daḫı didi ki gel **berü** / Ter ü temiz şu getürgil al **berü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [berü,]*

berü: *Beri, bu tarafa, bu yana.*

Elifī tāc ḫırḳā vü ṣofra çırāḳ / ʿAlem ü seccāde-y-idi **berü** baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1100). [berü,]*

Birine daḫı didi ki gel **berü** / Ter ü temiz ṣu getürgil al **berü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [berü,]*

berü: *"-den bu yana" anlamında edat.*

Söyledi Ḫūnkār yidi günden **berü** / Niçe bir bu resme ṭurursın örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3583). [berü,]*

berü: *"...den beri"; bu yana.*

Cān Baba'yı oḳıdılar ilerü / Didi dervīş söyle sözüñ gel **berü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2475). [berü,]*

berü gel: *Yaklaş!, beriye gel!, bu tarafa gel!.*

Ḫˇāce anı görüben ṭurdı örü / Dir **berü gel** iy ʿazīz ü māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1148). [berü gel,]*

Uyḳudan uyanubanı ṭur örü / Ata tizcek binübeni gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3053). [berü gel,]*

Elmayı getürdük senden ilerü / Eyü geldüñ ḫoş geldüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3062). [berü gel,]*

Çagırup dir aña iy yār-ı ʿazīz / **Berü gel** luṭf eyle iñen gitme tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3147). [berü gel,]*

Didi Ḫūnkār Fāṭıma'ya gel berü / Etegüñ açup bu dem gel ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3821). [berü gel,]*

Daḫı abdāla didi tīz ṭur örü / Buġdayınuñ šemenin al gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4136). [berü gel,]*

ber-varaḳ: *Yaprak üzerinde.*

Yalvaru ide niyāzı dostına / Durdı seccāde muʿallaḳ **ber-varaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6741). [ber-varaḳ,]*

ber-zemīn: *Yeryüzüne, zemin üzerine.*

Etegümden diledi çıḳa hemīn / Oturu düşdüm hemān-dem **ber-zemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1681). [ber-zemīn,]*

Çün delüp kilsāyı indi **ber-zemīn** / Rāst keşīşüñ üstine indi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4889). [ber-zemīn,]*

ber-zemīn: *Far. Yerde, yer yüzünde.*

Düşdi üç māhī yiñinden **ber-zemīn** / Ol kerāmet maʿdeni ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4042). [ber-zemīn,]*

Ḳarşudan göricegez bildi hemīn / Sürdi yüzin ḳarşusında **ber-zemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4078). [ber-zemīn,]*

Girü gider olıcaḳ Ḫūnkār hemīn / Ḳodı ser Ḫūnkār öñinde **ber-zemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4485). [ber-zemīn,]*

Oluban dü pāre düşdi **ber-zemīn** / Girdi Ḫūnkār'a gören didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4982). [ber-zemīn,]*

bes: *Çok; yeter.*

Başınuñ nışfın tırāş idincegez / Ser-tırāşa **bes** didi dönüp bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4025). [bes,]*

bes: *"-den bu yana" anlamında edat.*

Oġlıdur şeksiz o nūr-ı enverüñ / **Bes** Muḥammed Bāḳır'uñ atasını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 232). [bes,]*

Böyle dir şeksiz bilesin iy velī / **Bes** bu vech-ile muḥaḳḳaḳ bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 234). [bes,]*

bes: *Artık, şimdi, bundan sonra.*

Gönderür ol meclise irişdi çün / **Bes** ṭaʿām ardınca Mūsā şerbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 301). [bes,]*

bes: *"Beş" sayı sıfatı.*

Eli-le dört **beş** yiri ḳazdı hemān / Çıḳdı bir bıñar aḳdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [beş,]*

ʿİd-ı ḥacda mehyā olmaḳ ʿādeti / Cemʿ olup **beş** on gün itmek ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5027). [beş,]*

Adına dirlerdi anuñ Beşḳarış / **Beş** ḳarış idi boyı da gör bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [beş,]*

beş karış: *Altun Taş köyünde olan bir bölgenin adı.*

Beşḳarış dirler o yirüñ adına / Bāʿiši böyle imiş bünyādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5280). [beşḳarış,]*

Yaʿnī Altunṭaş tevābiʿindedür / **Beşḳarış** nām yiri bilüñ andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5281). [beşḳarış,]*

Beşḳarış dinmege ol yire sebeb / Bir kāfir begi var-ıdı bu'l-ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5282). [beşḳarış,]*

Adına dirlerdi anuñ **Beşḳarış** / Beş ḳarış idi boyı da gör bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [beşḳarış,]*

Yüriyüp anlar temāşā eyledi / **Beşḳarış** ḫalḳına dönüp söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5288). [beşḳarış,]*

Ürkdi bunlardan geyik oldı revān / **Beşḳarış** köyine dek iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5291). [beşḳarış,]*

Çaġırurdı gel Baba Resūl iriş / Yā Ḥişārcuḳ'da ola yā **Beşḳarış** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5320). [beşḳarış,]*

Ḳaldı evlādı ḳılur anda ḳarār / **Beşḳarış** nām yirdedür anlar i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5335). [beşḳarış,]*

Beşḳarış'da yapdı hem bir ḫoş binā / Hem teʾeḫḫül eyledi bulup ġınā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5313). [beşḳarış'da, -'da]*

Āḫirü'l-emr **Beşḳarış'da** fevt olur / Merḳādi anda durur anda ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5334). [beşḳarış'da, -'da]*

Beşḳarış'dan iki günlük yir ıraḳ / Gelüp anda daḫı ṭutdı bir taraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5310). [beşḳarış'dan, -'dan]*

beş ṭaş: *Hacı Bektaş'ın kendine tanıklık etmeleri için konuşturduğu taşlar.*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy **beş ṭaş** / Çün bu emre olduñuz bu dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [beş ṭaş, --a]*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy **beş ṭaş** / Çün bu emre olduñuz bu dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [beş ṭaş,]*

İlerü geldi o **beş ṭaş** yanına / Nuṭḳa gelüñ didi iy **beş ṭaş** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1992). [beş ṭaş,]*

İlerü geldi o **beş ṭaş** yanına / Nuṭḳa gelüñ didi iy **beş ṭaş** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1992). [beş ṭaş,]*

Görmeyince sen baña inanmaduñ / Görüben **beş ṭaş** remzin ḳanmaduñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2032). [beş ṭaş,]*

beş ṭaşı: *Hacı Bektaş'ın kendine tanıklık etmeleri için konuşturduğu taşlar.*

Anlara **beş ṭaşı** gösterdi hemān / Dir bulardur şāhidüm bilüñ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1990). [beş ṭaşı, --ı]*

beş vaḳti: *Beş vakit namaz kılmak.*

Ḳırḳ günüñ beş vaḳtini daḫı tamām / Anda ḳılurdı görürdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3700). [beş vaḳti, --n, --i]*

beş yüz: *Beş yüz.*

Beş yüz altun eylediler bize nezr / Geliserdür eylemezler bize ġadr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4038). [beş yüz,]*

Beş yüz altun nezrüm olsun didi ḫāṣ / Eyleñüz bizi bu ṭarlıḳdan ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4047). [beş yüz,]*

Aldı bir at **beş yüz** altunla bile / Binüben ata o dem düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4054). [beş yüz,]*

Olıcaḳ ṣubḥ görgil anuñ oynı ne / Ḳoydı **beş yüz** altun ol dem ḳoynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4062). [beş yüz,]*

Çıḳarup kīseyle **beş yüz** altunı / Naẓarına ḳodı Ḫūnkār'uñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4080). [beş yüz,]*

beşāret: *İyi haber, müjde, muştu.*

İşbu remzden bir işāret var durur / Bendelere ḫoş **beşāret** var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [beşāret,]*

beşāret eyle-: *Müjde vermek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işāret eyledi / Ol işāret ḫoş beşāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2915). [beşāret eyle-, --di]*

Evliyāyı tā ziyāret eyleye / Buluban teşrīf beşāret eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2960). [beşāret eyle-, --y, --e]*

beşāret idelüm: *Müjde vermek, bir kimseye sevindirici, mutlu bir haberi ulaştırmak.*

Ḥażretüñe varup ziyāret idelüm / Cānumuza ḫoş **beşāret idelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 935). [beşāret idelüm, --elüm]*

beşāret it-: *Müjde vermek, bir kimseye sevindirici, mutlu bir haberi ulaştırmak.*

Ḥācī Bektaş'ı işāret itdiler / Ol işāretden beşāret itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3123). [beşāret it-, --di, --ler]*

beşer: *Ar. İnsan cinsi, insan.*

Anda hem bir ḫatuna ḳıldı naẓar / Oġlına dir oġlum olsun bu **beşer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1216). [beşer,]*

Oġlı Külü Ḫan'a ḫan keşiş ḳoşar / Dīnleri emrin bularuñ dir **beşer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2433). [beşer,]*

Ādemī olmaḳ gerek ki bir **beşer** / Ḫayra niyyet ide olmaya **beşer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5704). [beşer,]*

be-ser: *Kafada; baş üstünde.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol günde meger / Giyer-idi bir zümāyiti **be-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3962). [be-ser,]*

beşer ol-: *İnsan olmak.*

Ādemī olmaḳ gerek ki bir beşer / Ḫayra niyyet ide olmaya beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5704). [beşer ol-, -ma, -ya]*

beşerlik: *İnsanlık.*

Nefs ümīẕin maḥv ḳıl it maḥv-ı ẕāt / Ḳalmaya sende **beşerlikden** ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5726). [beşerlikden, -den]*

beşi: *Beş tanesi.*

Ḥaḳ teʿālā iẕni-y-ile iy ʿazīz / Ol ṭaşuñ **beşi** de nuṭḳa geldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1994). [beşi,]*

beşīr: *Müjdeci, müjde verici.*

Daḫı altun başlu sancaḳ viribir / Yügürüben muştuladı bir **beşīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4427). [beşīr,]*

beslĕ: *Büyütmek, yetiştirmek, yedirip içirmek.*

Böyle dir tārīḫde ṣoḥbet bünyādın / Dāyeler **beslĕdiler** iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 328). [beslĕdiler, --di, --ler, -]*

Yardılar ḳarnın iki oġlan çıḳar / **Beslediler** ölmedi gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2184). [beslediler, -diler]*

besmele: *"Esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adı ile" anlamına gelen ve bir işe başlarken söylenilen bismillahirrahmanirrahim sözü, bismillah.*

Besmele yād eyleyüben ol velī / İlerü geldi hemān-dem ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2016). [besmele,]*

Besmele yād ide çıḳdı üstine / Ol ṭaşı ayaḳlamaḳlıḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2116). [besmele,]*

Besmele yād eyleyüp Burhān girür / Ḳızmış ol vaṣlaları burhān görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5170). [besmele,]*

besmele: *"Esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla" anlamına gelen "Bismillahirrahmanirrahim" ifadesi.*

Yuyaṭururken yapışdı ḳolına / **Besmele** yād eyleyüben diline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5378). [besmele,]*

beştaş: *Hacı Bektaş'ın kendine tanıklık etmeleri için konuşturduğu taşlar.*

Ol cemāʿat ḳalḳuban çĕkildiler / Tā ki **Beşṭaş'uñ** ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1988). [beşṭaş'uñ, --uñ]*

betüm beñzüm gitdi: *Rengim soldu, canlılığım kalmadı.*

Şimdi ḳocaldum u gitdi ḳuvvetüm / Gitdi gücüm ḳalmadı beñzüm betüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2867). [betüm beñzüm gitdi,]*

bey: *Bey, efendi.*

Uşda Bayram **Begi'nüñ** ḫayrı tamām / Yirine geldi vü buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5071). [begi'nüñ, -nüñ]*

beyāmlu: *Sulucakaraöyük'ün yakınlarında olan bir derenin adı.*

Ḳarayük ḳurbında iy yār-ı ʿazīz / Kim **Beyāmlu** nām vādī var-ıdı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3170). [beyāmlu,]*

Ol **Beyāmlu** nām vādīye müdām / Seyr ide varurdı ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3173). [beyāmlu,]*

Kendözini gördi **Bĕyâmlu'da** o / Yayılup ḳoyını da otlar ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3232). [bĕyâmlu'da, --da]*

Ṣalıvir **Bĕyāmlu'nuñ** deresine / Arḳasından melefesini yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3221). [bĕyāmlu'nuñ, --nuñ]*

Ol kişi ol eri götürür revān / Getürüp **Bĕyâmlu'ya** ṣaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3231). [bĕyâmlu'ya, --y, --a]*

beyān: *Anlatma, açık ve güzel söyleme, ifade.*

Meşrebüñüz daḫı kimden söylegil / Ol **beyānda** bize taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1365). [beyānda, -da]*

Ḳıṣṣası çoḳ görelüm maḳṣūdumuz / Aḫz idelüm bu **beyānda** sūdumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4177). [beyānda, -da]*

Ẕikrini kümmel bu resme söyledi / Bu meʿānīnüñ **beyānını** eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4172). [beyānını, -ını]*

beyān: *Açıkça göstermek, beyan etmek.*

Didiler ol ne durur eyleñ ʿayān / Didi Ḫˇāce' işidüñ benden **beyān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1129). [beyān,]*

Lāzım oldı pes tevārīḫden **beyān** / Ẕikre gele biline olaʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1594). [beyān,]*

Naḳldür kümmel didi böyle **beyān** / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2900). [beyān,]*

Çün didi bu resme nuṭḳ açup **beyān** / Didi Ḫūnkār ḥażreti ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3735). [beyān,]*

Şöyledür naḳli şehā gūş it **beyān** / Bir gün oturmışken ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3763). [beyān,]*

Dir **beyān** kümmel bu resme dil-güşā / Ḫoş beyāndur dut ḳulaḳ key müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4094). [beyān,]*

Her birinüñ aṣl-ı nesebin **beyān** / Nicesi geldi ider-isem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4822). [beyān,]*

Gūş it kümmel didi böyle **beyān** / Dut ḳulaḳ tā kim saña idem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5025). [beyān,]*

beyān: *Açıklama, izah, anlatma, bildirme.*

Bu yaña bir söz daḫı ẕikr ideyin / Ḫoş **beyāndur** anı daḫı diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [beyāndur, -dur]*

Dir beyān kümmel bu resme dil-güşā / Ḫoş **beyāndur** dut ḳulaḳ key müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4094). [beyāndur, -dur]*

beyān: *Açıklama, anlatma, söyleme.*

Gel ḫalīfeler beyānın diñlegil / Bu **beyāndan** sen de ḥiṣṣe añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2241). [beyāndan, --dan]*

Bir **beyāndan** gine ẕikr it hem-çünān / Cān ola gūş itmesinden şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4613). [beyāndan, --dan]*

Gine ẕikr it bir **beyāndan** ter ḫaber / Māʿnī-i zība vü mergūb muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5267). [beyāndan, --dan]*

Bir **beyāndan** gel gine yād eylegil / Gūş idenler cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5337). [beyāndan, --dan]*

beyān: *Açıklama, anlatma, izah etme.*

Gine bir ḫoş menkabātından **beyān** / Ḫˇāce'nüñ ẕikr ideyin diñle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1059). [beyān,]*

beyān: *Açıkça anlatma.*

Baḥre'l-ensāb'da dimiş böyle **beyān** / Mūsā-yı Kāẓım imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 230). [beyān,]*

Dut ḳulaḳ diyĕyin iy ṣāḥib-naẓar / Dir Menāḳıb'da mükemmel ḫoş **beyān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6646). [beyān,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān / Emre'den işitdi çün böyle **beyān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1420). [beyān,]*

Ḳaldı bir müddet bu Rūm ol vech-ile / Bir tevārīḫden **beyān** geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1607). [beyān,]*

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Ẕikr idem diñle saña bir ḫoş **beyān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [beyān,]*

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Nice oldı diyeyin gūş it **beyān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1688). [beyān,]*

Ẕikr itdi bize kümmel ḫoş **beyān** / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3785). [beyān,]*

Bunlaruñ meşhūrını ẕikr idelüm / Her birinden bir **beyān** ẕikr idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4811). [beyān,]*

Ṭaş ışırdı gösterüp anda nişān / Niteki bu ẕikr oldı bu **beyān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5034). [beyān,]*

beyān: *Açıklama, anlatma, söyleme.*

Gel ḫalīfeler **beyānın** diñlegil / Bu beyāndan sen de ḥışṣe añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2241). [beyānın, --ın]*

Ol iki erüñ birisi söyledi / İşbu lafẓ ıla **beyānın** eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4134). [beyānın, --ın]*

Naḳldür kümmel rivāyet eyledi / İşbu nevʿ-ile **beyānın** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5412). [beyānın, --ın]*

beyān eyle-: *Açıklamak.*

Döndi Ḫūnkār'a gelür ol dem hemān / Ḥālini külliyyā eyledi beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3161). [beyān eyle-, --di]*

Ḫoş meʿānīden beyān eyle ġarīb / Dil-güşā ola be-ġāyet ol ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3888). [beyān eyle-,]*

Ol ne durur eylegil bize beyān / Keşf idüp anı bize eyle ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4033). [beyān eyle-, --gil]*

beyān it-: *Açıklamak.*

Gördi bir nev-ḫaṭṭ maḥbūb nev-cüvān / Heybeti vaṣfın beyān itmez zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4330). [beyān it-, --mez]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ʿayān itdiler / Bunlaruñ geldügin beyān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4368). [beyān it-, --di, --ler]*

Gördüginden bunlara itdi beyān / Didi bunlar biz de görmişüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5484). [beyān it-, -di]*

Çün vefātın ser-verüñ itdüm beyān / Çoḳ vilāyet naḳl idüp ḳıldum ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5741). [beyān it-, -dü, -m]*

beyān it-: *Anlatmak, açıklamak, bildirmek,.*

Mācerāsın itdi külliyyâ beyān / Ḳardaşına söyleyüp itdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3238). [beyān it-, --di]*

Her ne oldı-y-ısa Mīrza itdi beyān / Söyledi ʿOšmān'a olan himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6391). [beyān it-, -di]*

beyān it: *Açıklamak.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 0). [beyān it,]

beyān it: *Anlatmak, açıklamak, bildirmek,.*

Cümlenüñ aşlını idelüm beyān / Rāstın eydüp ḳatmayalum hīç yalan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 109). [beyān it, --elüm]*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 0). [beyān it,]

Ḫˇāce cemʿ eyledi ḫalḳı ol zamān / Dir ki her kim bunı itdiyse beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 623). [beyān it, --di, -(-y)se]*

beyān ḳıl: *Açıklamak, izah etmek, anlatmak.*

Aḳıdup defʿ eyle luṭf-ıla melāl / Ḳıl nisābın evvelā anuñ beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 218). [beyān ḳıl,]*

beyān ḳıl-: *İfade etmek, anlatmak.*

Bu Vilāyet-nāme'yi ḳılur beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5868). [beyān ḳıl-, -ur]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itdigi aʿmālini / Ḳuṭb-ı ʿālem olduġın ḳıldı beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6157). [beyān ḳıl-, -dı]*

beyān ol: *Açıklanmak, ifade edilmek.*

Bu vilāyet-nāme de oldı beyān / Vir ṣalāvāt Aḥmed'e ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 831). [beyān ol, --dı]*

beyān-ı dil-güşā: *Gönül açıcı, gönüllere ferahlık veren beyan, açıklama.*

Ḫˇāce'den ẕikr ideyüm bir menḳabāt / Bir **beyān-ı dil-güşā** iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 604). [beyān-ı dil-güşā,]*

Şöyle dir kümmel **beyān-ı dil-güşā** / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ferruḫ-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4020). [beyān-ı dil-güşā,]*

beyān-ı muʿteber: *İtibar edilecek, güven duyulacak açıklama.*

Ḳıl gine gel bir **beyān-ı muʿteber** / Lezzeti şevḳı vire cāna ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4867). [beyān-ı muʿteber,]*

beyānın: *Açıklama, izah, anlatma, bildirme.*

Bunı ol Emircem'e naḳl eyledi / Tafṣīli-y-ile **beyānın** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4659). [beyānın,]*

beyʿat: *Mürşitten el alma, sözünün yolunda olma II bağlanma, bağlılık.*

Šāniyen virdiler aña **beyʿati** / Tā ki yücĕle maḳām-ı rifʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1170). [beyʿati, -i]*

beyʿat eyle: *Uyma, biat.*

Eyledi beyʿat tırāş erkānını / Hem icāzetle tamām itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1505). [beyʿat eyle, --di]*

beyīn: *Arada, arada bir, ara sıra.*

Daḫı İbrāhīm dirlerdi **beyīn** / Ceddine beñzedüg içün iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 223). [beyīn,]*

beyle: *Böyle, bu şekilde.*

ʿAlemi daḫı virür erkān-ıla / **Beylece** naḳl-i aṣaḥ bürhān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1174). [beylece, --ce]*

beyn: *Beyin.*

Beynisi ḳılur teḥarrük ez-ḫuşūʿ / Ḳalḳıcaḳ girü varurdı yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6759). [beynisi, -i, -si]*

beytu'llāh: *Kabe-i Muazzama.*

Ol imām heştüm ʿAlī Mūsā Rıżā / Vardı **Beytu'llāh'a** eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 246). [beytu'llāh'a, --a]*

Çün sefer ḳıldı Ḫorasān'dan özi / Ḳıldı **Beytu'llāh'a** sefer kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5417). [beytu'llāh'a, --a]*

beytullāh: *Ka'be.*

Ṭoġrı **Beytullāh'a** yöneldi revān / Yolda tenhā gider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1199). [beytullāh'a,]*

beytü'l-makdis: *Beyt-i Makdis, Mescid-i Aksa'nın Kuran-ı Kerim'deki adıdır. Kudüs'te bulunan bir mescit olup eskiden peygamberlerin inşa ettikleri kudsi bir mabettir.*

Geldi **Beytü'l-maḳdis'e** andan daḥı / Anda da çille çıḳardı iy aḥı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1230). [beytü'l-maḳdis'e, -e]*

beze: *Donatmak, süslemek.*

Ḳıldı faẕl ehlin cemīʿin muḥterem / **Bezedi** kendüyi bu aḫlāḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 269). [bezedi, -di]*

bezirgān: *Tüccar.*

Bir **bezirgān** deştden yār-ı ʿazīz / Gemiye girdi Ṣınāb'a giçe tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4044). [bezirgān,]*

İrişür Ḫūnkār gemiyi ḳurtarur / Çün **bezirgān** gözi-le anı görü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4048). [bezirgān,]*

Diyüben böyle hemān-dem ġayb olur / İşidüp ismini **bĕzirgān** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4051). [bĕzirgān,]*

Göricĕgez ol **bezirgān** bu işi / Giderür cān u gönülden teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4052). [bezirgān,]*

bi: *"Bir" belgisiz sıfatı.*

Bī dimĕdi ne ḳadar ḳıldı güvāh / Ḫˇāce Şāh'a idüben anda ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5892). [bī,]*

Bī dimege tā heves ben de ḳılam / Hīce ebced oḳımadın sen henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [bī,]*

bi: *"Bir" Belgisiz sıfat.*

Dir sen elif **bī** dimezsin ne sebeb / Didi elif maʿnāsın söylĕ bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [bī,]*

bī-add: *Sayısız.*

Zīra kim Tatar daḥı bī-ḥadd eri / Hem disem dürüst durur **bī-add** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [bī-add,]*

bī-ʿaded: *Hesapsız; sayılamayacak kadar çok olan; sayısız.*

Bunda esrār göriniser **bī-ʿaded** / Sāyir oğlanlar gibi ḳılmaz reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6611). [bī-ʿaded,]*

biʿat it-: *Bir kimsenin hâkimiyetini tanıyıp ona uymak.*

Ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe ol zamān / Ḥācī Bektaş'a biʿat itdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1178). [biʿat it-, --di]*

bī-bedel: *Bedelsiz; karşılıksız.*

Virdi maʿnāsın ḥurūfuñ **bī-bedel** / Ḫˇāce bildi er durur Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5903). [bī-bedel,]*

biç: *Tahmin etmek, kestirmek, bir konu hakkında düşünerek karar vermek ‖ mıkraz, kabâ, derzi kelimeleriyle tenasüp oluşturduğunda "dikilecek kumaşı belli bir ölçüye ve modele uygun olarak makasla kesmek." anlamını da barındırmaktadır.*

Taḫılın ḫalḳ-ıla **biçerken** bile / Çağırup lebbeyk diyü geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5429). [biçerken, -er, -ken]*

biç: *(ekin) biçmek.*

Çille-ḫāne'den çıḳar ṭutar yolı / Hem **biçin** vaḳti olupdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6238). [biçin, -in]*

biç: *Biçmek, ekini kesmek.*

Gördiler ʿAlī Baba **biçer** bile / Ṭañlayup bunlar ḳamu geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5437). [biçer, -er]*

Toḫmını vaḳtinde eken ḫāṣıl **biçer** / Ekmeyen ġaflet-ile ʿömri geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5845). [biçer, -er]*

bıçaġ: *Bıçak.*

Er-iseñ kessün **bıçaġuñ** bu ṭaşı / Ḳılalum iḳrār göricek bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2129). [bıçaġuñ, -uñ]*

bıçaġ: *Bıçak.*

Bıçaġıyla bir ḫıyar ṣoyar ıdı / Ol ḫıyarı kesübeni yir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2126). [bıçaġıyla, -ı, -y, -la]*

bıçak: *Bıçak.*

Bu bizüm **bıçaḳlarumuz** da ḫıyar / Bilesin ki şübhesüz anı ṣoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2128). [bıçaḳlarumuz, --lar, --umuz]*

bıçak: . *Bir sap ve çelik bölümden oluşan,çeşitli kesme işlerinde kullanılan keskin ağızlı araç.*

Çün özini işidüp ol kān-ı cūd / **Bıçaġını** urdı ol ṭaş üzre zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2130). [bıçaġını, -ı, -nı]*

Bir niçe yirlerde daḫı dürtdi baḳ / Ḫamīre girür gibi girdi **bıçaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2132). [bıçaḳ,]*

bıçak çal-: *Kesmek maksadıyla bıçağı vurmak.*

Ḳılup ol devletlü böyle ittifāḳ / Bir sürü ḳuzuya hep çaldı bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4498). [bıçaḳ çal-, --dı]*

bī-cān: *(Fa.) Cansız.*

Nice **bī-cān** iderem varup seni / Bende zencīr götürüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6310). [bī-cān,]*

bī-cān ol-: *Cansız hâlde olmak ǁ perişan durumda bulunmak.*

Depesin delüp ʿaṣā evran olur / Ḳorḳusından ol keşiş bī-cān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4890). [bī-cān ol-, --ur]*

bī-çāre ḳıl: *Çaresiz bırakmak, zavallı hale getirmek.*

Kāfire leşker çeküben çāre ḳıl / Dimezüz ki müʾmini **bī-çāre ḳıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 703). [bī-çāre ḳıl,]*

bī-cedel: *Tartışmasız.*

Ḫūnkār'a ḳarşu ḳoyup gögüsde el / Ṭurdı peymānçeye anda **bī-cedel** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3621). [bī-cedel,]*

bicĕr: *Becerme, kabiliyeti olma ?.*

Böyle diyüp oldı kāfir niçesi / Ḳaḳıyup **bicĕrimedi** ḫ̆ācesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 970). [bicĕrimedi, --i, --me, --di]*

bicĕr: *Becermek, yapabilmek, nail olmak.*

Çekme zaḥmet kesmedi kesmez bular / **Bicerimezsin** velī göñlüñ diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3411). [bicerimezsin, --imez, --sin]*

biçmeg: *Ekin, ot vb.ni orakla, tırpanla, makine ile kesmek.*

Taḫılın **biçmĕge** bir vaḳt ol ʿazīz / İmeci itdürmiş-idi anda nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5428). [biçmĕge, -e]*

biçmek: *Biçmek; ortadan kaldırmak.*

Māl içün mü'minleri iki **biçer** / İrmeden daḫı yigirmi yaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6303). [biçer, -er]*

bidʿat: *(Ar.) Peygamberden sonra dinden çıkan yenilik. Sonradan meydana çıkan şey.*

Dir cemāʿat cemʿi hem raḥmet durur / Hem cudālıḳ cemʿden **bidʿat** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [bidʿat,]*

bidʿat: *Dinin aslından olmayıp sonradan ilave edilen ya da eksiltilen şeyler.*

Dir cudālıḳ cemʿden **bidʿat** midür / Yā cemāʿat cemʿi hem raḥmet midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [bidʿat,]*

bī-dīn: *Dinsiz.*

Şol ki **bī-dīn** cāhil ü münkir olur / Döndi dīninden yine kāfir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 968). [bī-dīn,]*

bī-dīn ol-: *Dinsiz olmak.*

Kibr ü kīn ṭutup ölen mülḥid ḥasūd / Kāfir ü bī-dīn olur hem-çün Yahūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [bī-dīn ol-, -ur]*

bī-edeblik it-: *Edebsizlik etmek.*

Bī-edeblik itdügüm içün aña / Eyledi bu resm-ile zecri baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3188). [bī-edeblik it-, --düg, --üm]*

bī-ekl ü bī-şurb: *Akılsız ve içeceksiz.*

Līki **bī-ekl ü bī-şurb** u iʿtikāf / Ancaḳ anı iderüz biz bī-ḥilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1257). [bī-ekl ü bī-şurb,]*

bî-esâs: *Esassız.*

Līki vardı ḳurbaġası bī-ḳıyās / Öter idi gice gündüz **bī-esās** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3102). [bī-esās,]*

biġadiç: *Çanakkale'nin bir ilçesi.*

Şoñra aña çār ʿalāmet virdiler / **Buġadic** yirine anı gönderdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5463). [buġadic,]*

bigi: *Gibi, benzer.*

Didigümi nūş itdüñ mi didi / Şol Baraḳ **bigi** ögütdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5460). [bigi,]*

bī-gümān: *Şüphesiz, kuşkusuz.*

Şemʿañ andan yaḳayın uyarasın / Ḳuṭb-ı ʿālem şimdi oldur **bī-gümān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6209). [bī-gümān,]*

bī-gümān: *(Fars.) Şüphesiz.*

Böyle dir şeksiz bilesin iy velī / Bes bu vech-ile muḥaḳḳaḳ **bī-gümān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 234). [bī-gümān,]*

Hem Ḫudā'dandur naṣībüm **bī-gümān** / Şöyledür bī-şübhe dir ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1377). [bī-gümān,]*

Çille Ṭaġı cānibinden bir cüvān / Ẓāhir oldı gün gibi ol **bī-gümān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5633). [bī-gümān,]*

bī-gümān: *(Far.) Şüphesiz.*

Sen çalıncaḳ çalduġuñ kese hemān / Çalmaya kesdükleri dir **bī-gümān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4400). [bī-gümān,]*

Dir Süleymān dostı dostdan ayıran / Alaca çörek imiş dir **bī-gümān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4630). [bī-gümān,]*

İşbu şarda er baña virdi mekān / Merḳadüm bunda olısar **bī-gümān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4937). [bī-gümān,]*

Dünyā çünki mezraʿadur **bī-gümān** / Toḫmın eken götürür ḥāṣıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5844). [bī-gümān,]*

Türbe ḳurşunını örten **bī-gümān** / Şāh Sulṭān Bāyezīd'dur sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5860). [bī-gümān,]*

Didi Ḥācī ben degülem **bī-gümān** / Ḥācī Bektaş dir ki bayram gicesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5959). [bī-gümān,]*

Tāc bunuñdur ḫırḳa bile **bī-gümān** / Şeyḫ Aḥmed böyle dise anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6049). [bī-gümān,]*

Ḫᵛāce Aḥmed ḥażretiydi **bī-gümān** / Ḳuṭb-ı ʿālem idi ol dem ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6090). [bī-gümān,]*

bī-günāh: *Far. Suçsuz, pâk, masum.*

Bī-günāh itmek diler düşmān özin / Beglerine didi sulṭān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6345). [bī-günāh,]*

Bī-günāh öldürmek olmaz cerʿ-ile / Her kişinüñ ṣuçını görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6347). [bī-günāh,]*

Key taʿaccüb eyleyüben ṭañladı / Bildi ʿOšmān ḥażretidir **bī-günāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6397). [bī-günāh,]*

bī-günāh: *Günahsız, masum.*

Bī-günāham şāh daḫı va'llāh bilür / Çünki sulṭān itdi ʿOšmān'a naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6342). [bī-günāham, -(a)m]*

bī-had: *Hadsiz hesapsız.*

Didi baba itmişem **bī-ḥad** günāh / Ḥasretüm çekdüñ bilürem sāl ü māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 805). [bī-ḥad,]*

Āl-i Selcūḳ'dan Selim Şāh nām şāh / Aluban cemʿ eyledi **bī-ḥad** sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1612). [bī-ḥad,]*

bī-had: *1.Sayısız , pek çok 2.Hadsiz/küstah.*

Ḫiẕmetüñde itmişem **bī-ḥad** günāh / Ḥażretüñde olmışamdur rū-siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5691). [bī-ḥad,]*

Gerçi vardur şehv-ile **bī-ḥad** ṣuçum / ʿAfv it aġardı ḳapuñda işbu ṣaçum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5692). [bī-ḥad,]*

Gětürüp ḳurbān-ıla **bī-ḥad** ṭaʿām / Pes ḫalāyıḳ işigine sürdi yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6278). [bī-ḥad,]*

bī-had: *Sayısız, sınırsız, hesapsız, pek çok.*

Dostlarına virdi ḫˇāce armaġān / Ol ḳadar **bī-ḥad** gelür iş dost aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5965). [bī-ḥad,]*

bī-had: *Hadsiz, hadsiz hudutsuz, pek çok.*

Ṭarḥ oldı ġuṣṣa vü ḳayġu teraḥ / Viribir **bī-ḥad** māl ü ceyz ü cihāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 363). [bī-ḥad,]*

bī-had: *Hadsiz hudutsuz, pek çok.*

Ṣuṣuz'a geldi dönüp itdi ḳarār / Vaṣfı **bī-ḥaddür** ḥisābı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5263). [bī-ḥaddür, -dür]*

bī-ḥad eyle-: *(Olumsuz manada) bir şeyi çok fazla yapmak.*

Öpdi elin eyledi bī-ḥad kelām / Ḫˇācesi Bektaş'ı görüp ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5958). [bī-ḥad eyle-, -di]*

bī-hadd: *Hadsiz hesapsız.*

Eyle **bī-ḥadd** itdiler ceng-i girān / Yiri leş baş ṭutdı vü gökleri ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 664). [bī-ḥadd,]*

Zīra kim Tatar daḫı **bī-ḥadd** eri / Hem disem dürüst durur bī-add eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [bī-ḥadd,]*

bī-ḥayā: *Utanmaz, edepsiz (kimse).*

Aḳça Ḳoca'nuñ meger kim ʿavreti / Ġāyet-ile **bī-ḥayā** idi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2296). [bī-ḥayā,]*

bī-ḥayālık: *Utanmazlık.*

Aġzın açıp ol ḥabīše söyledi / Ġāyet-ile **bī-ḥayālıḳ** eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2297). [bī-ḥayālıḳ,]*

bī-ḥayālık eyle-: *Utanmazlık etmek.*

Kim evüñ bekcisi gör kim n'eylemiş / İşbu resme bī-ḥayālıḳ eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2341). [bī-ḥayālıḳ eyle-, --miş]*

bī-ḥayālık it-: *Terbiyesizlik yapmak.*

Nuṭḳ açasın bī-ḥayālık idesin / İşde böyle itdi ayruḳ n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3194). [bī-ḥayālık it-, --esin]*

bī-hilāf: *Şüphesiz.*

Çille çıḳardı vü ḳıldı iʿtikāf / Zekeriyyā'nuñ yanında **bī-ḫilāf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1233). [bī-ḫilāf,]*

Çille-i merdān oldur **bī-ḫilāf** / Çeke ḳırḳ gün bir maḳāmda iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1252). [bī-ḫilāf,]*

Līki bī-ekl ü bī-şurb u iʿtikāf / Ancaḳ anı iderüz biz **bī-ḫilāf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1257). [bī-ḫilāf,]*

Ḳıldı ol ardıç dibinde iʿtikāf / Erbaʿīn çıḳardı anda **bī-ḫilāf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1586). [bī-ḫilāf,]*

Ol veliyyullāh bir gün **bī-ḫilāf** / Çille-ḫāne'de idüpdi iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2732). [bī-ḫilāf,]*

bī-ḥisāb: *Far. Hesaba gelmez, sayısız.*

Bī-ḥisāb altun virüp aña fidī / Aldı icāzet pādişāhdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5908). [bī-ḥisāb,]*

bī-hoş ol-: *Sarhoşluk durumu olmak.*

Başı üzre yıḳılup medhūş olur / Bir zamān yatubanı bī-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3080). [bī-ḫoş ol-, --ur]*

bihter: *Daha iyi, pek iyi.*

Ol Muḥammed dü cihānıñ pertevi / Ḫalḳ anuñ-çün oldı ḫalḳ ol **bihteri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 111). [bihteri, -i]*

bīhūde: *Beyhude, boş yere, boşuna.*

Didi senden gele İlyās nām oġul / Bir zamān **bīhūde** yola gide ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [bīhūde,]*

bīhūde yire: *Yok yere, boşu boşuna.*

Gidecek yirini şormadı Güvenc / Tā ki **bīhūde yire** çekměye renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4680). [bīhūde yire,]*

bī-ḥudūd: *Sınırsız, hudutsuz.*

Fetvāsı ʿālemde bulmışdı nüfūẕ / ʿĀlim ü fāẕıl kemāli **bī-ḥudūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3296). [bī-ḥudūd,]*

bī-hūş bī-ḳarār ol: *Kötü ve kararsız durumda olmak, aşık olmak.*

Kim görüpdür servüñ üstinde ḳamer / Çünki gördi oldı bī-hūş bī-ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 343). [bī-hūş bī-ḳarār ol, --dı]*

bī-hūş ol-: *Kendinden geçmek, kendini kaybetmek.*

Şöyle şıḳdı boġazumı ölmişem / Gidüp ʿaḳlum daḫı bī-hūş olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3085). [bī-hūş ol-, --mış, --am]*

bī-ḥużūr ol-: *Huzursuz olmak.*

Şovuġından hem yilinden ol yirüñ / Bī-ḥużūr olmış-ıdı bunlar görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2201). [bī-ḥużūr ol-, --mış, --ıdı]*

Didi siz ṭāyifeden gel bizi gör / İncinüp ḳatı vü oldı bī-ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2298). [bī-ḥużūr ol-, --dı]*

bī-kerān: *Sınırsız, çok.*

Bir ʿazīm deryā olur ol **bī-kerān** / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4525). [bī-kerān,]*

bī-kıyās: *Emsalsiz.*

Līki vardı ḳurbaġası **bī-ḳıyās** / Öter idi gice gündüz bī-esās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3102). [bī-ḳıyās,]*

Eyledi iʿzāz u ikrām **bī-ḳıyās** / Hem ziyāret itdi ne var anda nās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4483). [bī-ḳıyās,]*

Bir ulu iclās olup dirledi nās / Cemʿ oldı ḫalḳ-ı ʿālem **bī-ḳıyās** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4795). [bī-ḳıyās,]*

bī-kıyās ol: *Kıyaslanamayacak kadar yüce olmak, emsalsiz, çok, ziyadesiyle ulu.*

Ḫalḳ içinde artdı anuñ ʿizzeti / Bī-ḳıyās oldı be-ġāyet ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 633). [bī-ḳıyās ol, --dı]*

bī-kuṣur: *Eksiksiz, tam.*

Göricek erden vilāyet ḫalḳ tekūr / Muʿteḳıd oldı tamāmet **bī-ḳuṣūr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 966). [bī-ḳuṣūr,]*

bil-: *Bilgi sahibi olmak, öğrenmek.*

Issı oldur bu cihāzuñ **biliñüz** / Aña göre fikr ü tedbīr ḳılıñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1140). [biliñüz, -iñüz]*

Didiler Rūm'a gelince ol ʿazīz / Oynamaz hergiz demümüz **bilesiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1287). [bilesiz, -e, -siz]*

Ol rumūz kim anda olur **bilesiz** / Aṣlı oldur andan olur iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [bilesiz, -e, -siz]*

Kīmyādur er naẓarı **bilesiz** / Kime ṭoḳınsa ḳılur anı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1507). [bilesiz, -e, -siz]*

Dir çeleksüz şāhin olmaz **bilesiz** / Didüm işbu remzi fikrin ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1833). [bilesiz, -e, -siz]*

Fāṭma Ana'dan ḳalupdur iy ʿazīz / ʿĀdet oldı ḳaldı andan **bilesiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2068). [bilesiz, -e, -siz]*

Didi Ḫūnkār'a ki Fātma iy ʿazīz / Evde hīç un ḳalmayupdur **bilesiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [bilesiz, -e, -siz]*

Hep anuñ ḥükminde-y-idi **bilesiz** / Āl-i ʿAbbās'dandı anlar iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2371). [bilesiz, -e, -siz]*

Sünnet olmayınca bundan böyleyĕ / Yoḳ durur geçmek **bilesiz** eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2468). [bilesiz, -e, -siz]*

Bu yüz-ile size bildürdüm bunı / **Bilesiz** ḥaḳ dīn durur İslām dīni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2712). [bilesiz, -e, -siz]*

Hoy Ata'nuñ ḳabri iy yār-ı ʿazīz / Balı Şeyḫ köyinde olur **bilesiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2722). [bilesiz, -e, -siz]*

Pes Deñizlü'ye yaḳın yirde ʿazīz / Nesli daḫı vardur anuñ **bilesiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3166). [bilesiz, -e, -siz]*

Āḫirete naḳl idincek ol ʿazīz / Defn anda eylediler **bilesiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4955). [bilesiz, -e, -siz]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ol merd-i ʿazīz / Gönderüp bir adamı dir **bilesiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5343). [bilesiz, -e, -siz]*

bil-: *1. Bir şey hakkında bilgisi, mâlûmâtı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak. 2. Bir işin ehli olmak, o işi yapmaya alışmış bulunmak. 3. Bir şeye yeteneği olmak, başarmak, muktedir olmak.*

Yaʿnī Altunṭaş tevābiʿindedür / Beşḳarış nām yiri **bilüñ** andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5281). [bilüñ, -üñ]*

Görüben bunlar anı taṣdīḳ ider / **Bildiler** erdür n'ider taḥḳīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5442). [bildiler, -di, -ler]*

Bu Ḫıż ı r-ṣūret velī kim **bilmedüm** / Burḳası var yüzde anı farḳ ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5665). [bilmedüm, -me, -dü, -m]*

Didi ḥayfā çıḳdı elden **bilmedüm** / Erligüñe göre ḫiẕmet ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5689). [bilmedüm, -me, -dü, -m]*

Ḳurtarursañ bu ḥaṭardan dimiş ol / Ḥaḳḳ'ı bir **bilem** nebīyi Ḥaḳ resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5835). [bilem, -em]*

Didi **bilüñ** irdi baña çünki mevt / Dirligümüñ furṣatını itdi fevt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5801). [bilüñ, -üñ]*

Dir sen elif bī dimezsin ne sebeb / Didi elif maʿnāsın söylĕ **bilem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [bilem, -em]*

Didi luṭf it baña ḳıl ḫay ı r duʿā / **Bildiler** ki Ḥācī Bektaş'dur velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5963). [bildiler, -di, -ler]*

Bildiler ol tāc olısar kisveti / Pes erenler içine düşdi güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6031). [bildiler, -di, -ler]*

Bildiler Rūm mülkine geldi bir er / Ne ḳadar ki itdilerse ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6098). [bildiler, -di, -ler]*

bil-: *Bir şey hakkında bilgisi, mâlûmâtı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.*

Ol daḫı Mūsī-i Kāẓım'uñ ʿazīz / Oġlıdur şöyle **bilesiz** didi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1372). [bilesiz, -e, -siz]*

bil-: *Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.*

Ḳoca ḳoca birbiriyle görişür / Ṣoruşuban **bildiler** biri birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 290). [bildiler, -di, -ler]*

Bildiler ki evliyādur ol hümām / Sulṭān İbrāhīm'üñ oġlı ced imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 827). [bildiler, -di, -ler]*

Şol ki ʿāḳıldı Müsülmān oldılar / Kim vilāyet görüp eri **bildiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 967). [bildiler, -di, -ler]*

Bildük erdür Ḥācī Bektaş ḥāżretin / Şek degül ger görsevüz mürüvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 925). [bildük, -dü, -k]*

Nite ardına düşer giden erüñ / **Bilmezem** ne sırrı var bu ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1430). [bilmezem, -mez, -em]*

Ṭāliʿin Necm'in tamām oġlanlaruñ / Arayup ʿilm-ile **bildüm** anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2408). [bildüm, -dü, -m]*

Hoy Ata gösterdügi işi tamām / Bildürür ol ḫalḳa **bildiler** enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2719). [bildiler, -di, -ler]*

Biz de **bildük** dīn-i İslām ḥaḳḳ-ımış / Bize vācib olan aña ṣıdḳ ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2625). [bildük, -dü, -k]*

Didi Ḫūnḳār Cān Baba işit sözüm / Mertebeñ **bildüñ** naṣīb alduñ gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2454). [bildüñ, -dü, -n]*

Didi ḫatun Cān Baba'ya iy faḳīr / Niye gĕtürdüm seni **bildüñ** mi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [bildüñ, -dü, -n]*

Bilmedüm ol evliyā-y-ımış ulu / Ḳadri ālī dü cihānda baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3187). [bilmedüm, -me, -dü, -m]*

Ol cemāʿatden biri açup zebān / Mollā Saʿde'd-dīn'e dir **bilgil** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3311). [bilgil, -gil]*

Çün ṣunup ṭaʿām aġıza aldılar / Ṭuzsuz idügin ṭadanlar **bildiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3425). [bildiler, -di, -ler]*

Bu işe medḥūş u ḥayrān ḳaldılar / Kimidügin Ḫūnkār'uñ hep **bildiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4573). [bildiler, -di, -ler]*

bil-: *Anlamak, kavramak, idrak etmek.*

Nefesine uġradum **bilimedüm** / ʿİzzet ü ikrām aña ḳılamadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1878). [bilimedüm, -me, -dü, -m]*

Bildürüñ didi **bilĕlüm** söyleñüz / Biz faḳīre anı iʿlām eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4784). [bilĕlüm, -elüm]*

bil-: *Anlamak, fark etmek.*

Dīn Muḥammed dīni miş **bildüm** yaḳīn / İtmeyem müʾminlere daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 920). [bildüm, -dü, -m]*

bil-: *(öyle) farz etmek, saymak, kabul etmek. (Öyle kabul etmem, kesinlikle!) manasında olumsuz anlam taşımaktadır.*

Ḫażret-i Ḫıżr'ı görince **bilürem** / Kim muṣāḥib olmışam farḳ ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5664). [bilürem, -(ü)r, -(e)m]*

bil-: *Anlamak, farkına varmak, kavramak.*

Müddet ile ḥamli oldı āşikār / Sulṭān İbrāhīm **bilüben** şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 396). [bilüben, -üben]*

Muştucı gönderdi şehre ol emīn / Ḫalḳ-ı Nişābūr **bilüben** ḳarşular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6700). [bilüben, -üben]*

Ḫasta olup Ḫaydar unıtmış özin / Ḥabs içinde **bilmez-idi** kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 777). [bilmez-idi, -mez, -i, -di]*

bil-: *Anlamak, idrak etmek.*

Gel virĕyin saña anı eyle nūş / Ger ziyān gelmeye **bilem** anı ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [bilem, -em]*

bil-: *Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkında olmak.*

Bilelüm göster didiler ol cānı / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6714). [bilelüm, -e, -lüm]*

Rāḥatumuz gitdi tışlıḳ bulmazuz / N'idecegümüzi daḫı **bilmezüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2299). [bilmezüz, -mez, -üz]*

Dir Külü Ḫan müşkili āsānı ne / Bize bildür **bilelüm** anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2484). [bilelüm, -e, -lüm]*

Bilelüm ḳanḳımuzuñ dīni ḳavī / Hiç ḳayıḳmaġıl girü ḳılma revī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2562). [bilelüm, -e, -lüm]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi nice iş / Söyle anı **bilelüm** ẕikr eyle pīş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3313). [bilelüm, -e, -lüm]*

bil-: *Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkında olmak.*

Örü ṭurup didi erenler **bilüñ** / Ṣayda gĕtürem didi himmet ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1317). [bilüñ, -üñ]*

Ṣanma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Siz **bilüñ** tekrār aña bunı didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [bilüñ, -üñ]*

Anlara beş ṭaşı gösterdi hemān / Dir bulardur şāhidüm **bilüñ** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1990). [bilüñ, -üñ]*

Var durur anda **bilüñ** ṭuz maʿdeni / Ol depe altı ṭuzuñdur medfeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [bilüñ, -üñ]*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿīd ḳuluñ / Bendeñüz Mollā Saʿde'dīn'dür **bilüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3640). [bilüñ, -üñ]*

bil-: *Bilmek, bir şeyi anlamış, öğrenmiş olmak.*

Līki **bilesiz** bize maḳṣūd budur / Kedd-i yemīnden yimek bize ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2319). [bilesiz, -e, -siz]*

Yoḫsa ziyānum ṭoḳunur **bilesiz** / Aña göre iḫtiyāṭı ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2892). [bilesiz, -e, -siz]*

bil-: *Anlamak, idrak etmek, kavramak.*

İşde **bildüñ** n'eylemek gerek görüñ / Şeyḫ Aḥmed dirler-idi bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 356). [bildüñ, -dü, -ñ]*

Daḫı yā Bektaş işit diñle sözüm / Ḳuṭb-ı ʿālem ben idüm **bilgil** özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [bilgil, -gil]*

İrte öylen bunda görürsem seni / Ocaġa baḳdurırın **bilgil** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1848). [bilgil, -gil]*

Yüriyişi eyledür **bilgil** anı / Hem bu ḫizmete ḳomışdur ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4610). [bilgil, -gil]*

bil-: *Anlamak, idrak etmek, kavramak.*

Bildi ḫatun ʿāşıḳ olmış gör n'ider / Ṣaldı ḫādim viribir ol araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 351). [bildi, -di]*

bil-: *1. Bir şey hakkında bilgisi, mâlûmâtı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak. 2. Bir işin ehli olmak, o işi yapmaya alışmış bulunmak. 3. Bir şeye yeteneği olmak, başarmak, muktedir olmak.*

Enbiyā güneş durur ay evliyā / **Bildügüm** budur diyĕyin bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1684). [bildügüm, -düğ-üm]*

bil-: *Anlamak, bilmek.*

Böyle dir şeksiz **bilesin** iy velī / Bes bu vech-ile muḥaḳḳaḳ bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 234). [bilesin, -esin]*

Pādişāh emri bu durur **bilesin** / Başa ʿaḳluñ cümlesin cemʿ ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1864). [bilesin, -esin]*

Bilesin benden degül durur ol iş / Saña ḫüccet ḳoyuban didüm reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1981). [bilesin, -esin]*

Etmek-ile nūş iderdi cümlesin / Ḳomaz ıdı nesne andan **bilesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4555). [bilesin, -esin]*

Hep yaraġum neyse ḫāżır ḳılasın / Bu gice perde dutaram **bilesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5523). [bilesin, -esin]*

Erlik-ile süresin ʿömri esen / Anda ola āḫir mezārıñ **bilesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6081). [bilesin, -esin]*

bil-: *Bilmek, bilgi sahibi olmak.*

Ḳılıcaḳ vaḳti hemīn gördük gider / **Bilmezüz** ḳandan gelür ḳanda gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3691). [bilmezüz, -mez, -üz]*

bil-: *Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.*

Ġayb olur hīç **bilmezem** ḳanca varur / Oldı maʿlūm ere gör nĕ buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3673). [bilmezem, -mez, -em]*

bil-: *Anlama / kavrama / idrak etme.*

Mollā didi gördüñüz mi n'oldı ḥāl / **Bildüm** ol erden durur işbu fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [bildüm, -dü, -m]*

Her yañadan eri göregeldiler / Erligini çünki erüñ **bildiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3788). [bildiler, -di, -ler]*

İḫtiyār anda olar ḥatm oldılar / Nesli ḳalmadı muʿayyen **bildiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3885). [bildiler, -di, -ler]*

Ol biti ṣunan didi iy beg kişi / Oḳıduñ ḥükmi vü **bildüñ** dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [bildüñ, -dü, -ñ]*

Getürüp Ḫūnkār'a umdılar duʿā / **Bildiler** kim ol duʿā olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4356). [bildiler, -di, -ler]*

bil-: *Bilmek, tanımak.*

Didi ol kimsene kim ḫoş geldüñüz / Kimidügümüz bizüm ḫod **bildüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3876). [bildüñüz, -düñüz]*

bil-: *Anlamak, farketmek.*

Şerʿ-i İslām'dan gelür gördi nişān / **Bildi** anı ne kişi durur i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [bildi, -di]*

bil-: *Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.*

Bu bizüm bıçaḳlarumuz da ḫıyar / **Bilesin** ki şübhesüz anı ṣoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2128). [bilesin, -e, -sin]*

Ger inanmazsañ diyĕyin bir kelām / **Bilesin** bundan sözüñ ṣıdḳın tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2413). [bilesin, -e, -sin]*

Nodulı dürtdüñ acıtduñ sen beni / **Bilesin** taḥḳīḳ ile sen işbunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2868). [bilesin, -e, -sin]*

Ḳanda kim kendüñi ḳalḳup bulasın / Yurduñ ol durur muḥaḳḳaḳ **bilesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5277). [bilesin, -e, -sin]*

bil-: *Anlamak, bilgisi olmak.*

Adını **bilen** adını dir yürür / Ṣuya batmayup geçer bu ḫalḳ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [bilen, -en]*

bil-: *"Bilmek"; bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak.*

Eyleyüp Ḥaḳḳ'a niyāz dir yā Kerīm / Sen **bilürsin** ḥālimüzi iy ʿAlīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5379). [bilürsin, -ür, -sin]*

bil-: *Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.*

Diyüben böyle hemān-dem ġayb olur / İşidüp ismini bězirgān **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4051). [bilür, -ür]*

bil-: *(Sonucu) bilememek, tahmin edememek; kararsız kalmak.*

Bilmezem ki ḳanda gitdi işbu er / Ṣundı bişi tepsisin ḫ̆āce aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [bilmezem, -mez, -e, -m]*

bil: *İdrak etmek, kavramak.*

Dir günāhum ʿafv olasın **biledüm** / İtdügüm işlěri hep terk ḳıladum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3126). [biledüm, --e, --dü, --m]*

Bilesidüm tevbe ider itměz idüm / Ḥaḳḳı ḳoyup bāṭıla gitměz-idüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3119). [bilesidüm, --esi, --dü, --m]*

Görmedük hiç n'olduġın **bilěmezüz** / Ḥālüñi nedür fik i r ḳılamazuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3354). [bilěmezüz, -emez, -üz]*

Urdı İsmāʿāil efendim kisveti / **Bilde** ḳılıç ele alup şofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6386). [bilde, -de]*

bil: *Vücudun orta yeri, bel.*

İşbu fānī ṣūreti terk itmeyen / Ḥaḳ ḳuşaġın **biline** berk itmeyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5605). [biline, -i, -n, -e]*

bil: *Bilgi sahibi olmak, öğrenmek.*

Bilmedük dir evliyā ımış ol er / Ḫoş duʿādandur olan işbu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [bilmedük, -me, -dük]*

Bilmedük dervīş midür yā nice kes / Çün işitdi Ṣaru İsmāʿīl pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3766). [bilmedük, -me, -dük]*

bil: *1. Bir şey hakkında bilgisi, mâlûmâtı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak. 2. Bir işin ehli olmak, o işi yapmaya alışmış bulunmak. 3. Bir şeye yeteneği olmak, başarmak, muktedir olmak.*

Bildi ki olur Ḥasan āḫir şehīd / Ṣāh Ḥasan gětürüben taʿẓīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 194). [bildi, -di]*

Çünki Aḥmed diñledi Ḳudsī sözin / Ṣāḥibin **bilmek** içün sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 134). [bilmek, -mek]*

Ol nişān her kimseye kim yār durur / **Bilürüz** ol Murteżā'nuñ sırrıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6721). [bilürüz, -ür, -iz]*

Ol yiri mesken idüp ḳıldı maḳām / Ḳıldı süknā **bildi** ne varsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5013). [bildi, -di]*

Bu nişānımuz bizüm olsun didi / Bu kerāmeti bu ḫalḳ **bilsün** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [bilsün, -sün]*

Bildi İsmāʿīl anı nice er durur / Ḥācī Bektaş ḥażret-i Ḫūnkār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5682). [bildi, -di]*

Virdi maʿnāsın ḥurūfuñ bī-bedel / Ḫˇāce **bildi** er durur Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5903). [bildi, -di]*

Bildi erdür Ḥācī Bektaş oġlanı / Şād olup ḫˇāceyi ḫilʿatladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5907). [bildi, -di]*

Ḳıldı ʿizzet **bildi** odur ḥaḳ evliyā / Gördi çünki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5995). [bildi, -di]*

Bildi Rūm'a taḥḳīḳ oldur gelen er / Çün gögercin ṣūretinde gördi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6108). [bildi, -di]*

Ḫışm-ıla üstüne geldi bir ṭoġan / **Bildi** Rūm'uñ gözcisidür bu gelen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6112). [bildi, -di]*

Bilsün işbu er durur anuñ ṣāḥibi / Bir vilāyet gösteriser ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6046). [bilsün, -sün]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān çün görür / **Bildi** gürbüz er durur Bektaş'ı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6226). [bildi, -di]*

Buġday arpa olmasa virmez ışıḳ / **Bilürüz** ki bu durur Bektaş'ı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [bilürüz, -ür, -iz]*

Gözlerinden yaş yirine dökdi ḳan / **Bildi** düşmān birikip ḳılmış nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6313). [bildi, -di]*

Līki ġāyet key bahādır pehlivān / **Bildi** begler istemez ʿOšmān özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6344). [bildi, -di]*

Key taʿaccüb eyleyüben ṭañladı / **Bildi** ʿOšmān ḥażretidir bī-günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6397). [bildi, -di]*

Bir söz-ile itmegil zāʾil begim / Şāha ḫāyin olmadım Allāh **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6341). [bilür, -ür]*

Munḳaṭıʿ ola vü ṣoñra aṣluñuz / Bāḳīsin Allāh **bilür** bilmez eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6384). [bilür, -ür]*

bil: *Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.*

Didi baba itmişem bī-ḥad günāh / Ḥasretüm çekdüñ **bilürem** sāl ü māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 805). [bilürem, -ür, -em]*

Virdi Ḥasan'a ʿAlī bu cümlesin / Naḳl ider andan Ḥüseyn'e **bilesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1103). [bilesin, -e, -sin]*

Destūr aluban olur andan revān / Geldi ʿAntāb'a **bilesin** sen i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1271). [bilesin, -e, -sin]*

Şol Tatar şāhı Külü Ḫan'a seni / Gönderürem **bilesin** fehm it anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2455). [bilesin, -e, -sin]*

Cān Baba'ya gider-iken dir keşiş / Ben **bilürem** nice olısar bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2564). [bilürem, -ür, -em]*

Ḳanḳuñuz tābūtı içinde olam / Ben **bilürem** anı eyle ben ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2890). [bilürem, -ür, -em]*

Didi Ḫūnkār begüñi var gör hele / N'oldı ise **bilesin** andan gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [bilesin, -e, -sin]*

İy ʿaceb ne kimsedür **bilsem** anı / Bilebilsem kimdür ol cānum cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4587). [bilsem, -se, -m]*

bil: *Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.*

Himmeti ṭarḥ idüben mesrūr olur / Çünki ḫatun **bildi** anı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 358). [bildi, -di]*

bil: *Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.*

Ḫalḳ **bilürlerdi** neyise ḳıymetin / Almaġa andan kim itse niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 593). [bilürlerdi, -ürlerdi]*

bil: *Bel.*

Ol dem içre Ṣaltıḳ'uñ anda hemīn / Baġladılar **bilini** iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2884). [bilini, -i, -n, -i]*

bil: *Farkında, bilincinde olmak.*

Bile-y-idi bir niçe abdāl hem / Ḫırḳa Ṭaġı'na varup çıḳduġı dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2223). [bile-y-idi, -e, -y, -i, -di]*

bil: *Anlamak, kavramak, idrak etmek.*

Nefsüñüñ aḥlāḳını tehdīd idüp / Raḥmeti Ḫaḳ'dan **bilüñüz** ṣubḥ u ṣām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 99). [bilüñüz, -üñ, -üz]*

Ẕikr ü fikrüm ne durur çün **bildüñüz** / Eyleñüz bu emre bir rāy-ı ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 378). [bildüñüz, -dü, -ñüz]*

Bilicek bu ḥāli cümle ṭurdılar / Yüzlerini ayaġına sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1385). [bilicek, -icek]*

Rūm'a girmek diler-ise **bileler** / Cümlesi gelüp Müsülmān olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2579). [bileler, -e, -ler]*

Anı gizlĕr-idi dāyim birisi / Heb **bilürlerdi** uşağı irisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2671). [bilürlerdi, -ür, -ler, -di]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi gūş eyleñüz / Nicesi oldı diyĕyin **bilüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3355). [bilüñüz, -üñ, -üz]*

Adını çağır da elbetde size / **Bilüñüz** taḥḳīḳ inanuñ bu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3518). [bilüñüz, -üñ, -üz]*

bil: *... olarak görmek, farz etmek.*

Ṣadra geçürdi hemān ol ser-veri / Ḫˇāce ider **bilür** mi ki erdür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [bilür, -ür]*

bil: *Anlamak, idrak etmek, akıl erdirmek.*

Ḥācī Bektaş'a muḥibdi ol emīr / Kim **bilürdi** ceddine virdi serīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5755). [bilürdi, -ür, -di]*

bil: *Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.*

Şimdi daḫı görücĕgez ol eli / **Bilürüz** didi muḥaḳḳaḳ ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1419). [bilürüz, -ür, -üz]*

Bir şīşe ḳāttāl zehrüm var durur / Nūş iden anı **bilürüz** er durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [bilürüz, -ür, -üz]*

Līk içinde dīn ṭutar bir ḥāl eri / Ḥażret-i Ḫūnkār **bilürdi** o eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3250). [bilürdi, -ür, -di]*

Ere gizlü nesne yoḳdur **bilürüz** / Bu temennāyı biz erden ḳıluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3388). [bilürüz, -ür, -üz]*

bil: *İdrak etsin ! II bilsin.*

Dir Müsülmān olmayınca ol kişi / Girmeyiser Rūm'a **bilsün** bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2614). [bilsün, -sün]*

bil: *Anlamak, fark etmek.*

Adını Bektaş virdi şāh anuñ / **Bildiler** çün kim bu emri ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 407). [bildiler, -di, -ler]*

Bildiler kendüler itmiş bu işi / Ḫˇāce'ye tā kim vireler teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 630). [bildiler, -di, -ler]*

Hep Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Ḥażret-i şāh er idügin **bildiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1027). [bildiler, -di, -ler]*

Ḫˇāce'nüñ çün **bildiler** geldügini / İtdiler ol demde istiḳbāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1089). [bildiler, -di, -ler]*

Gelübĕni anı çevre aldılar / Nūre'dīn Ḫˇāce idügin **bildiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1861). [bildiler, -di, -ler]*

ʿĀleme şāʿ oldı buldı iştihār / **Bildiler** ki eyledi anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2193). [bildiler, -di, -ler]*

Bildiler ol iş vilāyet işidür / Ḥācī Bektaş-ı Velī er kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2286). [bildiler, -di, -ler]*

Ṭābaḳa'n-naʿl geldi ol tārīḫe rāst / Er durur ol **bildiler** merd-i Ḫudāst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4087). [bildiler, -di, -ler]*

Ol yirüñ ḫalḳı muḥibb oldı aña / **Bildiler** duʿāsını olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4849). [bildiler, -di, -ler]*

bil: *Anlamak, fark etmek.*

Bilmedi şeyḫ buları ki n'oldılar / Çünki geçüben yerine oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6633). [bilmedi, -me, -di]*

bil: *Anlamak, bilmek.*

Bildi gelendür imām ibni imām / Ṣaldı ḫādim gene Mūsā Šānī'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 286). [bildi, -di]*

Şeyḫ Aḥmed **bildi** dilerler kime / Virdi ḳızın aldılar iḳrārını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 361). [bildi, -di]*

Ḫatuna bildürdiler gelüp anı / **Bildi** ḫatun şād olup ḳıldı feraḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 362). [bildi, -di]*

Bildi Nişābūr'da anı Bektaş yaḳīn / Tīz dir ev ḫalḳına ne virem görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [bildi, -di]*

Gördi tedbīr aṣṣı itmedi aña / **Bildi** ki taḳdīr imiş öñden şoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 673). [bildi, -di]*

Heb muḥibb oldılar abdāl ne ki var / **Bildi** odur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 828). [bildi, -di]*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı görüp ṭañladı / Bilmeyen de **bildi** erdür añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1057). [bildi, -di]*

Yaġ viricek nicesi ḳıldı duʿā / Diyicegez **bildi** çün kim ḳaynana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1564). [bildi, -di]*

Bildi er ḫışmına uġrayup durur / Olacaġın er aña diyüp durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1876). [bildi, -di]*

Çün gözini açdı gördi Cān Baba / **Bildi** nereye irişdi mertebe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2453). [bildi, -di]*

Bilmedi çün **bildi** lākin bulmadı / Ḫizmet itmĕyince anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2949). [bildi, -di]*

Çün işitdi bu sözi **bildi** keşiş / Bildürür remz-ile aña ḫoş reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [bildi, -di]*

Bildi remzini ferāġat eyledi / **Bildi** Ḫūnkār kendü-y-ile n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3707). [bildi, -di]*

bil: *... olarak görmek, kabul etmek, farz etmek.*

Eyledür benem **bilüñ** dir ol velī / Didiler şāhuñ nişānı var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [bilüñ, -üñ]*

Hem atam mülk-i Ḫorāsān'uñ yaḳīn / Pādişāhıdur **bilüñ** ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1368). [bilüñ, -üñ]*

Biz senüñ-ile barışduḳ **bilürüz** / İtdügüñ ʿahd üzre ḳāʾim oluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4293). [bilürüz, -ür, -üz]*

Daḫı ol köpri binā dutmaz **bilüñ** / Şübhesüz öyle durur idrāk ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5076). [bilüñ, -üñ]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'uñ dir ben żaʿīf / Ḫalīfesiyem **bilüñ** dir ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5299). [bilüñ, -üñ]*

İbrāhīm sulṭān atası cedd-i İmām / Milküñ ıssı bu durur taḫḳīḳ **bilüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6044). [bilüñ, -üñ]*

bil: *1. Malumatı bulunmak. 2. Haberdar bulunmak. 3. Anlamak, fark etmek. 4. Doğru cevap vermek.*

Ḫ̆ācesi tā ki baḳup anı görür / Ḥācī Bektaş'ı **bilür** çünki baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5981). [bilür, -ür]*

bil: *Anlamak, bilmek.*

Gördi bir er ḳayaya binmiş gelür / Kimidügin göricek anuñ **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2974). [bilür, -ür]*

Bu żamīr Ḫūnkār'a hep maʿlūm olur / Mollā nice ẕikr itdiyse **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3399). [bilür, -ür]*

Bir ayaḳ degmez yire dök gel bunı / Fāṭıma çün işidür **bilür** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [bilür, -ür]*

Mollā Ḫūnkār'a bu iş maʿlūm olur / Aṣlı-y-ılan ḥālini küllī **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4065). [bilür, -ür]*

bil: *Anlamak, farkına varmak, kavramak.*

Nefsiñi bil tā ki Rabb'iñ **bilesin** / Dü cihānda olasın aʿẓam imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 100). [bilesin, -e, -sin]*

Şeh ʿAlī'ye vir diye şeh Cebraʾīl / Ṣaḥābeler cümlesi çün **bildiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 166). [bildiler, -di, -ler]*

Naṣīb üleşdüren elden hīç nişān / **Bilür-iseñ** eylegil anı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1415). [bilür-iseñ, -ür, --ise, -ñ]*

Ṣaġ-iken ḳalʿa ıssı hem dimiş-idi / Seni ben neden **bilem** dimiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2897). [bilem, -em]*

İşbu seccādenüñ altında bu zer / Eksik olmaz **bilesin** didi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3825). [bilesin, -e, -sin]*

bil: *Bilmek, anlamak, kavramak.*

Ben saña kāfirlıġumca gelmişem / Girçek ersin līki taḥḳīḳ **bilmişem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5787). [bilmişem, -miş, -(e)m]*

bil: *Anlamak, farkında olmak.*

Geçdi göñlinden didi Ḫūnkār ʿaceb / Ḥālümüz **bilmez** mi ki n'oldı sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3252). [bilmez, -mez]*

bil: *Bilmek, öğrenmek.*

Yoḳsa ḫod ola helāk ḳurtılavuz / Söz yalanıduġın andan **bilevüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2493). [bilevüz, -evüz]*

bil: *Anlamak, idrak etmek, akıl erdirmek.*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı görüp ṭañladı / **Bilmeyen** de bildi erdür añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1057). [bilmeyen, -me, -yen]*

bil: *Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkına varmak.*

Bu varınca çıḳageldi bir keşiş / Görişür şanki anuñ-ıla **biliş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3191). [biliş, -i, -ş]*

Bu ne şardur iy ʿaceb ne memleket / **Bileyin** ben şorayın bunı oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [bileyin, -eyin]*

Hem yeşil fermānı alġıl **bileñe** / İsteyü bir gün geliserler saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4877). [bileñe, -en, -e]*

bil: *Anlamak, idrak etmek, farkında olmak.*

Lā-tekellüf geçdi imāmet yirine / Birini **bilmez** keşīşler yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2096). [bilmez, -me, -z]*

bil: *Bilmek, öğrenmek, idrak etmek.*

Didi Ḫūnkār'a ki iy dervīş ʿazīz / Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce Beg **bilesiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1823). [bilesiz, -e, -siz]*

Ṣoḥbet ešnāsında şeyḫ bir söz didi / ʿİlm ehliyem **bilĕsiz** biz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [bilĕsiz, -e, -siz]*

bil: *Anlamak, farkına varmak.*

Nite ki meşhūr **bilürler** cümle nās / Zaḥmet ü aġrı elem hīç görmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 403). [bilürler, -ür, -ler]*

Hīç kesilmĕz idi ardından öküz / Ḫalḳ **bilürler** idi ol kimse henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [bilürler, -ür, -ler]*

Ḫalḳ andan anı alurlar ıdı / Çün öküz remzini **bilürler** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 598). [bilürler, -ür, -ler]*

bil: *Bel.*

Kendü bilinden kemer-bendin ʿayān / Ḳuşadur der-ḥāl **biline** hem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4390). [biline, -i, -n, -e]*

bil: *Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkında olmak.*

İçmeyüp ṣu varmaz idi ḥācete / Kimse **bilmezdi** anuñ sırrı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1266). [bilmezdi, -mez, -di]*

Kim Kötey Ṣuyı kenārında olur / Müştehir maʿlūm muʿayyen ḫalḳ **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2905). [bilür, -ür]*

bil: *"Anla, kavra, idrak et" anlamında bir söz.*

Hābil oldı dünyede evvel şehīd / Ḳātil olan Ḳābil olur **bil** pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 153). [bil,]*

Eyle **bil** tā şād ola cān u tenüñ / Hem anuñ atası İbrāhīm'dür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 225). [bil,]*

Ol İmām Zeyne'l-ʿābā'dur **bil** anı / Anuñ atası Ḥüseyn İbni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 233). [bil,]*

Geçürüp şāh eylediler **bil** anı / Çünki geçdi taḫta ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 268). [bil,]*

Bil seyāḥat ḳaṣdı ʿazmüm daḫı hem / Daḫı Cevvād oġlıyam iy müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [bil,]*

Şāh ʿAlī Mūsā Rıżā'dan **bil** yaḳīn / Olmış-ıdı hem mücāz ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 577). [bil,]*

Şöyledür meẕkūr diyĕyin **bil** i cān / Tā kim ola saña bu sırlar ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [bil,]*

Pes Ḥüseyn'den ḳalmış-ıdı **bil** bular / Ol imām Zeyne'l-ʿabā'ya hem i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [bil,]*

Andan irdi Mūsā-yı Kāẕım'a **bil** / Şöyledür naḳli tamām taṣdīḳ ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1106). [bil,]*

Dirler üç gün yā yidi gün yā çihil / Cümlesinüñ cerb olur çırāġı **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [bil,]*

Didiler bu ḳavle bürhān u delīl / İsterüz senden didiler şöyle **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1379). [bil,]*

Ne durur aduñ bize iʿlām ḳıl / Didi İbrāhīm'dür adum şöyle **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1441). [bil,]*

Rūm'ı daḫı bunlar aldı ser-te-ser / Pes ikinci fetḥi budur **bil** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [bil,]*

Āl-i Selcūḳ **bil** ki ʿAbbāsīler'üñ / Ṣaġ taraf vezīri durur anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1609). [bil,]*

Aḳsarāy üstinde **bil** iy ḫoş-nihād / Bir dere var Selme dirler aña ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [bil,]*

Var-ıdı anda otuz altı ḥiṣār / Key ḳatı beklik ḳayadur **bil** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [bil,]*

Ḳubbe yapdılar mezārı andadur / Mürde ṣanma **bil** ki anı zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1629). [bil,]*

Ḳarayük'üñ çevre yanında ol zamān / **Bil** ki Yūnus Muḳrī'den ġayrī hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1653). [bil,]*

Fāṭma Ana'dan o vaḳte dek veled / Gelmemişdi hergiz andan **bil** ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1686). [bil,]*

Çille-ḫāne olduġı ṭaġ adına / ʿArafāṭ Ṭaġı dinür **bil** yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1760). [bil,]*

Gördügüñ er **bil** vilāyet ehlidür / Hem velī keşf ü kerāmet ehlidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1805). [bil,]*

Ol pıñara şimdi dirler Üçpıñar / Ṣuyı ḥammāmuñ **bil** andandur i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [bil,]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ öte yanı / Ol zamānda nice-y-idi **bil** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1909). [bil,]*

Āsiyāba gönderilmişdür taḫīl / Ögünüp gelmedi henūz şöyle **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2075). [bil,]*

Baʿd ez-ān Ḫırḳa Ṭaġı'nuñ odunı / Gün-be-gün bitüp çoġaldı **bil** bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2234). [bil,]*

Er naẕarında ḳılan ḫiẕmet müdām / Bī-naṣīb olmadı **bil** iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2238). [bil,]*

Evliyānuñ pīş-revine gör zeni / İtmedi iʿzāz ikrām **bil** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2302). [bil,]*

Bil Diyārbek Āzerbaycān hem ʿAcem / Rūm'dan ḥükm olunurdı anlara hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2372). [bil,]*

Āl-i Selcūḳ'dan hem ol vaḳt pādişāh / **Bil** ki Keyḫusrev idi ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2373). [bil,]*

Didi Ḫūnkār aña ki çīst nām-ı tū / Cān Baba'dur didi **bil** iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [bil,]*

Rūm'a girmek diler-iseñ eyle ḳıl / Yoḳsa girme dön girüye bellü **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [bil,]*

Bu söze rāżī olur mısın digil / Ḳavl idelüm senüñ-ile bellü **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2496). [bil,]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār dirler aña / Beni ol gönderdi didi **bil** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2578). [bil,]*

Gelmedi **bil** aña hergiz bir żarar / Pes ne ġam aña ki yardım ide er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [bil,]*

Tatar'uz göçgünci ḳavmüz bizi **bil** / Tedbīrümüz didügümüz gibi ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2630). [bil,]*

Yūnus'a varup didiler bu sözi / Böyle didi didiler **bil** er özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [bil,]*

Ben deminde gözler idüm dir seni / Ṭurur idük bu arada **bil** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [bil,]*

Her nefes ki ḳala senden yādigār / Anı oġluñ yirine **bil** didi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [bil,]*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / Ḫıżr u İlyās **bil** baña yoldaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4050). [bil,]*

Bu ʿazīz **bil** Ḫıżr peyġām-ber durur / Muʿcizāt ehli ulu ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4147). [bil,]*

Bil öñüñden hem şoñuñ gür olısar / Āḫir-i devrāna neslüñ ḳalısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4404). [bil,]*

Keyḳubād'ıla adı meşhūrdur / **Bil** tevārīḫde bu söz masṭūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4452). [bil,]*

Neẕrümüz var var getür didügi er / Ṣayrafī benem muḥaḳḳaḳ **bil** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [bil,]*

Bil ki sulṭān Ḥācī Bektaş-ı Velī / Gitdi Türkistān'dan aluban yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4799). [bil,]*

Bil Cemāl Seydī-y-idi eñ ulusı / Muʿteber maʿrūf u meşhūr bellüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4812). [bil,]*

Daḫı andan **bil** Ḳolaçıḳ Ḥācī'dur / Ol güzīn er evliyā ser-tacıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4814). [bil,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Hem Mucur Seydīsi'dür biri de **bil** / Ṣaru ʿAlemlü'dür adı fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4819). [bil,]*

Dem yum oynada-y-ıdum dir ben daḫı / Ḫūnkār'a maʿlūm olur **bil** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4874). [bil,]*

Burhān öñince iderlĕr-idi seyr / ʿĀdeti bu-y-ıdı **bil** iy ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5019). [bil,]*

Dutmadı ayruḳ binā geldükçe sīl / Yıḳılur ayruḳ binā ṭutmadı **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5080). [bil,]*

Gele bir oġlumuz andan dir bizüm / Köpricĕgi delük ola **bil** sözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [bil,]*

Ḳıymaġıl oġlancuġuma luṭf ḳıl / Bir yalıñuzca oġuldur bellü **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5181). [bil,]*

İmdi Ḫaḳ dīn **bil** Muḥammed dīnidür / Maḳbūl āyīn **bil** anuñ āyīnidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [bil,]*

Bil ki Ḫūnkār'a çırāḳçıydı ol er / Ẕikr-i evṣāf-ı cemīl ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5339). [bil,]*

Ḳonya'yı **bil** biz saña yurt virmişüz / Ḳılmaġa süknā revā biz görmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5351). [bil,]*

Bir ḫalīfe **bil** Receb Seydī durur / Kim göñül evi anuñ ṣaydı durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5391). [bil,]*

Aḳçayır'da olur-ıdı meskeni / Emre Ṭaġı'nuñ yanında **bil** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5394). [bil,]*

Ṣaru Ḳāḍī'dur birisi daḫı hem / **Bil** ulu ḫalīfedür ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5396). [bil,]*

Bu yidi er bile Ḫorasānīdür / Key ulu **bil** bunlaruñ nişānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5420). [bil,]*

Menteşe Baba durur biri daḫı / Key ulu ḫalīfedür **bil** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5421). [bil,]*

Hümā Ṭaġı'nuñ dibinde meskeni / Ṣandukılu'dan yaña durur **bil** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5422). [bil,]*

Bil biri de hem Mucur Seydīsi'dür / Ol kerem kānı erenler ḫāṣıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5443). [bil,]*

Ḳarayük ḳurbında vardur bir ḳara / İsmi anuñ **bil** Mucur'dur iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [bil,]*

Hem mezārı tekyesi **bil** andadur / Ere iren ölmedi **bil** zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5450). [bil,]*

Hem mezārı tekyesi **bil** andadur / Ere iren ölmedi **bil** zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5450). [bil,]*

Bir ḫalīfe **bil** ki Baraḳ Baba'dur / Erden aña **bil** ol ad mertebedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [bil,]*

Bir ḫalīfe **bil** ki Baraḳ Baba'dur / Erden aña **bil** ol ad mertebedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [bil,]*

Anda istifrāġ itdüm ört anı / **Bil** naṣībe irgürüp duram seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5455). [bil,]*

Ḫoş Baraḳ'sın Baraḳ'umsın Baraḳ'um / Saña ol durur naṣībüm **bil** benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5461). [bil,]*

Kim Bayındur Ḫan oġlıdur ol er / **Bil** Oġuz'dan ol ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [bil,]*

Añla Aṭlas-pūş dinmege sebeb / Böyledür taḥḳīḳ **bil** iy merd-i Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5471). [bil,]*

Gerçi ölmez **bil** ḥaḳīḳat evliyā / Degşürür ṣūret ḳabūl ider beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5599). [bil,]*

Ḫalvetine girdi erle İsmāʿīl / Bekledi biñ bir eren ḳapuyı **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5643). [bil,]*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳluñı başa dirüp **bil** kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5708). [bil,]*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳlıñı başa virüp **bil** kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5711). [bil,]*

Çünki bennātürbeyi āḫir itdi **bil** / Ḳubbeye dikmek diler bir tuc mil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5774). [bil,]*

Diyem elif maʿnāsın ögren işit / **Bil** ki elif maʿnāsıdur Allāh adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [bil,]*

Var ševāb işle ki olmaya ʿaẕāb / Cīm olur Ḥaḳḳ'uñ cemāli ḥarfi **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [bil,]*

Ol cemāli görmesine baġla **bil** / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş mā-ḥaṣal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5902). [bil,]*

Tepsi ḳanı diyüběni ṣordı ol / Didi ḫōcam tepsiyi ṣaḳladı **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5954). [bil,]*

Ḳıldı iki rikʿat namāz itdi niyāz / Çün vilāyet gösterürdi **bil** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6066). [bil,]*

ʿAfv ḳıldum ne ki itdüñse günāh / **Bil** ki benven Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6128). [bil,]*

Baġlayup **bil** arturuban ḫizmetin / Ol çırāġı aña virmişdi İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6171). [bil,]*

Ḳalmadı göñlinde anuñ şek nifāḳ / Şāh vilāyet daḫı dizin çekdi **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [bil,]*

Ṭurdı erenler içre ṣofra çekdi **bil** / Çünki er içre tekbīr ü tehlīl bayıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [bil,]*

Şimdi **bil** ki başḳa ol sulṭān durur / Müzdeci virincegiz böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6410). [bil,]*

bil: *Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkına varmak.*

Gelmedi öküzümüz dirler bu şeb / **Bilmezüz** n'oldı ki aña iy ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [bilmezüz, -mez, -üz]*

Lāzım oldı pes tevārīḫden beyān / Ẕikre gele **biline** olaʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1594). [biline, -i, -n, -e]*

Bilmezüz dĕlü midür yā ṣarʿı var / İş işler kim ne aṣlı ferʿi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [bilmezüz, -mez, -üz]*

Dir Külü Ḫan müşkili āsānı ne / Bize **bildür** bilelüm anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2484). [bildür, --dür]*

Evliyā diyübeni düşüp gider / **Bilmezüz** varubanı anda n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3462). [bilmezüz, -mez, -üz]*

bil: *Anlamak, fark etmek.*

Bildi çün kim Ḳuṭb-ı Dīn'i ḳandadur / Ol maġāra içre ḥabs efgendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 768). [bildi, -di]*

Bildi bu gelen kişiyi er durur / Hem vilāyet ıssı bir ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [bildi, -di]*

Ḥācī Bektaş işidüp ruhbān sözin / **Bildi** müʾmindür ḥaḳīḳ anuñ özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 950). [bildi, -di]*

Ḥācī Bektaş **bildi** kāfir ḫūyını / Gizledi kāfirlerüñ hep ṣuyını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1013). [bildi, -di]*

Şeyḫ baḳdı bunlaruñ yüzlĕrine / **Bildi** bunlar fikri ne sözlĕri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1123). [bildi, -di]*

Kim durur bunları ḥayfā **bilmedüm** / Ḫoş duʿā himmetlerini almadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1491). [bilmedüm, -me, -dü, -m]*

Didi iy ḫayf **bilmedüm** ben ol eri / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [bilmedüm, -me, -dü, -m]*

Ṣaru'yı bed fikr-ile geldügini / **Bildi** külliyyen tamāmet hep anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2007). [bildi, -di]*

Didiler bunda görünüpdür bugün / Ṣād olur bunda yidügin **bildi** çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3370). [bildi, -di]*

Ḳarşudan göricegez **bildi** hemīn / Sürdi yüzin ḳarşusında ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4078). [bildi, -di]*

Terk ḳıldı ol ṭarīḳ-i şöhreti / **Bildi** ki şöhretdür erüñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4635). [bildi, -di]*

bil: *"Bilmek"; bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak.*

Ḫatuna **bildürdiler** gelüp anı / Bildi ḫatun şād olup ḳıldı feraḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 362). [bildürdiler, -dür, -di, -ler]*

Siz ne **bilürsiz** ki ḳadri nicedür / ʿİzzeti Allāh ḳatında yücedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1806). [bilürsiz, --ür, --siz]*

Dir bir cāsūs hemān Otman Beg'e / Ḳandayidügin **bilüp** didi bege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4301). [bilüp, -üp]*

Uş Tatar ʿahdi şımış çapmış diyār / Ṣarp ġarīm durur **bilürsiz** bu Tatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [bilürsiz, --ür, --siz]*

Şāhı **bilüp** öpdi ayaġın sürdi yüz / Didi nedür sırr-ı esrār-ı rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5684). [bilüp, -üp]*

Uluñuz Loḳmān Perende Ḫakḳ'a iren / Cümleñüz **bilürsiz** Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6042). [bilürsiz, --ür, --siz]*

bil: *Bilmek, idrak etmek, kavramak, anlamak.*

Biz de Bektaş'uñ didi dervīşiyüz / Faḳr-reviş ki ne-y-ise dir **bilmişüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3285). [bilmişüz, -miş, -üz]*

bil: *Anlamak, idrak etmek, kavramak.*

Bilenedür her suʾāl ü her cevāb / **Bilmeyene** olısar durur ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3662). [bilmeyene, -me, -y, -en, -e]*

bil: *Anlatmak, ifade etmek.*

Mülküñ ısı gibi söylersin sözüñ / Öyle misin ṭoġrısın **bildür** özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1826). [bildür, -dur]*

bil: *(Sonucu) bilememek, tahmin edememek; kararsız kalmak.*

Gözüm açdum tekyede gördüm özüm / Bunda nice geldi **bilmem** kendözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 822). [bilmem, -me, -m]*

bil: *Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.*

ʿAzm idüben gitdi andan yolına / Erüñ erligi ġaraż bu **biline** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4091). [biline, -i, -n, -e]*

bil: *Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.*

Çün Selīm Şāh **bildi** anlardan ḫaber / Leşkerin aluban ol yire gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1622). [bildi, -di]*

bil: *Anlamak, bilmek, farkında olmak; bilir, anlar, farkında olur.*

Ḫˇāce dir bunlara şol kimse alur / Remzi var ol remzi her kim ki **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [bilür, -ür]*

Naḳl idince ḥażretüm ol kes gelür / Māniʿ olmaz n'eyler ise ol **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5675). [bilür, -ür]*

bil: *Bilmek, bilgi sahibi olmak, haberdar olmak.*

Şol benüm yanumda namāz ḳılanı / Hīç **bilür** misiz diñüz bize anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3688). [bilür, -ür]*

bil: *Anlama / idrak etme.*

Söyledüp nuṭḳın alup **bilseñ** yaḳīn / Bize ḥālinden ḫaber ḳılsañ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3321). [bilseñ, -se, -ñ]*

bil: *Anlama / kavrama / idrak etme.*

Ṣaġa baḳdı tā be-ġarb gördi ʿayān / Her ne varsa cümlesin **bildi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3578). [bildi, -di]*

Ezelīdendür naṣībin **bildi** çün / Niye ḳılurdı cidāl ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3727). [bildi, -di]*

Tā ki ḫūnkārlıġı Ḫūnkār'uñ yaḳın / **Bildi** ʿālemde ne kim var ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3733). [bildi, -di]*

Ger benüm sebĕbüm ile bunca iş / İtdi iẓhār gördi anı yad **biliş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [biliş, -i, -ş]*

Didiler Mollā'ya ḫoş olduñ ḳabūl / Didi bizüm saña Ḫūnkār **bilmiş** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3642). [bilmiş, -miş]*

Her libāsda evliyā gizlü durur / Göricek **bilür** şu kim gözlü durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [bilür, -ür]*

Bildi kim bu remz bir sırdur nihān / Remzi bunuñ ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3782). [bildi, -di]*

Çoḳ dilerüz mālı hem **bilsün** didi / Rāżī-y-ise ilerü gelsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3878). [bilsün, -sün]*

Başı yoḳ gevdeye dir başumdakin / Virmezem anı aña **bilsün** yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3967). [bilsün, -sün]*

Ḳarayük'e çün yaḳın irişdi ol / Geldügini **bildi** ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4157). [bildi, -di]*

Bildi tekvūr aldı ne var leşkerin / Ḳarşu geldi oldı ṣavaş yir yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4446). [bildi, -di]*

Ḳalbine muḥabbeti ilḳā olur / Kimidügini firāsetle **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4334). [bilür, -ür]*

Ḫāṭırından çün Cemāl'üñ bu ḫaber / Geçdügin Ḫūnkār **bildi** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4831). [bildi, -di]*

Didiler geç vaḳt oldı key degül / İşbu vaḳt varmaḳ ol eve **bilmiş** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [bilmiş, -miş]*

Bī-günāham şāh daḫı va'llāh **bilür** / Çünki sulṭān itdi ʿOšmān'a naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6342). [bilür, -ür]*

bil: *(Kıymetini) bilmek / anlamak / idrak etmek.*

Gele andan ḫatuna iʿlām ḳıla / Varuban ḫādim kimüdügin **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 353). [bilür, -ür]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḫaḳ uġurum Ḫaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḫaḳ durur **bilür** Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [bilür, -ür]*

bil: *(Kıymetini) bilmek / anlamak / idrak etmek.*

Degme gözler görüben **bilmez** eri / Er gerek bile eri ola arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 762). [bilmez, -mez]*

bil: *Anlamak / farkına varmak.*

Yirüme ādem bulınmaz aḳça-la / **Bilmezem** irte benüm ḥālim n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1936). [bilmezem, -mez, -em]*

Bunuñ-ıla olmaya āb-dest revā / **Bilmezem** n'itdi buña ol bī-nevā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3562). [bilmezem, -mez, -em]*

bil: *"Anla, kavra, idrak et.".*

Böyle virdi Aḥmed'e Ḳudsī cevāb / İşbu tācı **bil** kim o Rabbu'l-erbāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 129). [bil,]*

Andan irdi **bil** Muḥammed Bāḳır'a / Andan irdi pes İmām-ı Caʿfer'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1105). [bil,]*

Beni ḳurbān eyleyeler aña **bil** / Olacaḳ ḥāli didüm dir saña **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2870). [bil,]*

Beni ḳurbān eyleyeler aña **bil** / Olacaḳ ḥāli didüm dir saña **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2870). [bil,]*

Tevbeñi **bil** ki kabūl itdi İlāh / Fiʿlüñ olsun baʿd ez-ān aña güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3133). [bil,]*

Düpdürüst yitmiş kere dir ben seni / Yumışam raḥmet ṣuyı-la **bil** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [bil,]*

Öñini yıġma ki ṣoñına ḳalan / Ḥiṣṣe-i segdür **bil** anı sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3828). [bil,]*

Size beni evliyā gönderdi **bil** / Sözümi ṭut her ne dirsem anı ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4110). [bil,]*

Ḳara Abdāl virdiler adın anuñ / Ẕikr iderler eyle **bil** yādın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4166). [bil,]*

Pes Selīm Ṣāh geçicek yirine hem / Ḳılıç Arslan geçdi **bil** iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4179). [bil,]*

Maʿnī yüzinden didi gūş it rumūz / **Bil** muḥaḳḳaḳ gizlü degüldür bu söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [bil,]*

Nesl-i Selcūḳ'dan bu ḥükm-i salṭanat / Yidi yıldur götrüleli **bil** bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4233). [bil,]*

Baġlanup uçlar ġazā olmadı **bil** / Geçdi bunuñ üstine bir niçe yıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4270). [bil,]*

Birisi birin key uzun eylemiş / Bir iki anca **bil** efzūn eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4357). [bil,]*

Daḫı yigrek erlik oldur **bil** anı / Kim ziyānlu itmeye kimse seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4501). [bil,]*

Gider olsa ḥażret-i Ḫūnkār'a ol / Ḫoş laṭīf buġday unı alurdı **bil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4618). [bil,]*

Ol kişi bu resm-ile virdi cevāb / Hind milkidür didi **bil** iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4689). [bil,]*

Bil mezārı anda durur varasın / İşigine ol erüñ yüz süresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4866). [bil,]*

İmdi Ḥaḳ dīn **bil** Muḥammed dīnidür / Maḳbūl āyīn **bil** anuñ āyīnidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [bil,]*

Ḥācī Bektaş daḫı **bil** nesl-i İmām / Vardı Bektaş daḫı virdi hem selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5957). [bil,]*

bil: *"Bilmek", bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak.*

Munḳaṭıʿ ola vü ṣoñra aṣluñuz / Bāḳīsin Allāh bilür **bilmez** eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6384). [bilmez, -mez]*

bil: *(Kıymetini) Anlamak, idrak etmek.*

Er aña ṣunmışdı bāṭın ḳılıcın / Er **bilür** erüñ ne ḳadardur gücin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2245). [bilür, -ür]*

Yūnus Emre daḫı bunı işidür / Ḥācī Bektaş'ı **bilür** ne kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2903). [bilür, -ür]*

Gel söze gel söz **bilür** söz ehlini / İdelüm gūş eyle taḳrīr sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3115). [bilür, -ür]*

Ara yirden didi aña bir ʿazīz / Er **bilür** eri iy aṣḥab-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3932). [bilür, -ür]*

Didi ey ḳuṭb-ı cihān merd-i evliyā / Uġradum bühtāna **bilür** ḥażretüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6367). [bilür, -ür]*

bil: *Yapabilmek, sonuca ulaştırmaya elverişli olmak.*

Şunı dir Dımışkī mıḳrāż kesmeye / Bu kesĕ mi **bilür** anı bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [bilür, --ür]*

bil: *...olduğunu anlamak, idrak etmek.*

Göricek reʾīs Ḫūnkār'ı **bilür** / Tīz segirdüm ile hemān-dem gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4163). [bilür, -ür]*

Hem **bilür** ki Ḥācī Bektaş-ı Velī / Girçek erdür lā dimez iydür belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5838). [bilür, -ür]*

bil ki: *Bil ki, anla ki.*

Bil ki taḥḳīḳ erdür olur ser-firāz / Böyle dise Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6061). [bil ki,]*

bilād: *Şehirler.*

Altı yüz ḳalʿa ile aldı **bilād** / Şāh Murād'ı ḫāke yeksān itdi çarḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6420). [bilād,]*

bildi: *Anladı.*

Er durur **bildi** görincek birbirin / Birbiriyle ḫoş görişdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1512). [bildi,]*

Bildi remzini ferāġat eyledi / **Bildi** Ḫūnkār kendü-y-ile n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3707). [bildi,]*

Bildi Bektaş ḥażreti ider sefer / Çeşmi yaşı aḳdı çün seyle maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5568). [bildi,]*

bildi: *Anladı ki.*

Bildi Ṣaru didügi dervīş budur / Ṣaru'ya ol mı didi didi budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [bildi,]*

Bildi kim Ḫunkār erdür evliyā / Hep kerāmet durur işi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2024). [bildi,]*

Bildi bunlar evliyādur er durur / Her biri bir ḥāl eri ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [bildi,]*

İndi aşlandan ider miskinligin / **Bildi** kim Ḫūnkār ulu erdür yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2976). [bildi,]*

Bildi müfsid başıdur ġammāzdur / Hem fesād ıla ḳatı dem-sāzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3154). [bildi,]*

Bildi rāhib melefe yunmış durur / Naẓarına gelüben ḳonmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3226). [bildi,]*

Oturup yanında ḥālinden ṣorar / **Bildi** himmet var durur yitişdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4106). [bildi,]*

Ol naẓar kim pādişāh ḳıldı nigāh / **Bildi** ki mīrdür emīrān-ı sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4333). [bildi,]*

İşidüp ḳılur Süleymān miskīnligi / **Bildi** kim eyle eylemek durur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4634). [bildi,]*

Bildi budur hem yataḳ didügi er / Ġayrı yire gitmedi girçek ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [bildi,]*

bildigümüzi it-: *Bildiğini yapmak II.Sonucu kötü olabilecek işler yapmak.*

Ya ḥaḳından gel yā ḫod ʿahdi ṣıruz / Biz daḫı bildigümüzi iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4295). [bildigümüzi it-, --er, --üz]*

bildir-: *Açıklamak, bildirmek, söylemek.*

Cerb olıncaḳ tā ki ol biñ bir çırāḳ / Ḳaraca Aḥmed cümle **bildirdi** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6150). [bildirdi, -di]*

bildügüm: *Bildiğim, sandığım.*

Ġālibā eylĕ dimekdür **bildügüm** / Kendü idrākümde taʿyīn ḳılduġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3542). [bildügüm,]*

bildügüñ: *Bildiğin(şey)i.*

İrte öyleye çıḳarsañ sen eger / **Bildügüñi** idesin dir aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1850). [bildügüñi, -i]*

bildür: *Bildirmek, göstermek.*

Bu yüz-ile size **bildürdüm** bunı / Bilesiz ḥaḳ dīn durur İslām dīni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2712). [bildürdüm, -düm]*

Oġlum öldürdi bunı öldürürem / Baña n'itdügin buña **bildürürem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3901). [bildürürem, -ür, -em]*

bildür: *Anlatmak, ifade etmek.*

Bildürür aḥvāli ol ṣāḥib-ḳabūl / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende dir eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6662). [bildürür, -ü, -r]*

Didiler çille-i merdān yā zenān / Nĕ durur **bildürüp** eylĕñüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1249). [bildürüp, -üp]*

Ṣaru Fāṭma'ya çü ḥāli **bildürür** / Fāṭıma'yı ṣād idüben güldürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2045). [bildürür, -ü, -r]*

Şeyḫ murādı bu-y-ıdı kim iy ʿazīz / Ay dutulduġın ḫana **bildüre** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2425). [bildüre, -e]*

Pes Külü Ḫan sürer evine gelür / Ḫatunına cümle ḥāli **bildürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2575). [bildürür, -ü, -r]*

Hoy Ata gösterdügi işi tamām / **Bildürür** ol ḫalḳa bildiler enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2719). [bildürür, -ü, -r]*

ʿAlleler Ṣırtı'na çün geldi yaḳīn / Gelüben bir kimse **bildürdi** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2961). [bildürdi, -di]*

Bege **bildürmege** anı giderem / İş becid durur yimişi n'iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3153). [bildürmege, -mege]*

Çün işitdi bu sözi bildi keşiş / **Bildürür** remz-ile aña ḫoş reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [bildürür, -ü, -r]*

Ṣaru İsmāʿīl gelür Ḫūnkār'a tīz / Öyle **bildürdi** gelüben ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3808). [bildürdi, -di]*

Bektaş'a gelüp **bildürdiler** / Her ne kim didiyse diyü virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3879). [bildürdiler, -diler]*

Pādişāha Bursa tekūrı daḫı / İlçi ṣaldı **bildürür** ḥāl iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4291). [bildürür, -ü, -r]*

Ṣaru İsmāʿīl özini anlara / **Bildürüp** iʿlām ider hep bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4934). [bildürüp, -üp]*

Atasın u anasın uyardı tīz / Bunlara **bildürdi** ḥālin iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5253). [bildürdi, -di]*

İbrāhīm sulṭāna gelüp **bildürür** / Çünki sulṭān İbrāhīm işitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5906). [bildürür, -ü, -r]*

bildür: *Belirtmek, ifade etmek.*

Gelecegi remzin aña **bildürür** / Daḫı gelecegi ḳanḳı yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4897). [bildürür, -ür]*

bildür: *Bildirmek, habardar etmek.*

Girüben **bildürdiler** Ḫūnkār'a çün / Dir öküzin yükledüñ buġday u un *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2924). [bildürdiler, -di, -ler]*

bildür: *Anlatmak, ifade etmek.*

Ḳaramānoġlanlarınuñ birine / Kendüyi **bildürdi** girüp seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3760). [bildürdi, -di]*

bildür-: *Herhangi bir şey haber vermek.*

Bildürüñ hem bize nědür aduñuz / Daḫı kimdendür digil irşāduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1363). [bildürüñ, -üñ]*

bildür-: *Anlatmak, ifade etmek.*

Seni ol vaḳtin ere **bildürelüm** / Ne buyurur er ḥaḳuñda görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3636). [bildürelüm, -elüm]*

bildür-: *Bildirmek, anlatmak.*

Öpüben hep elini baş ḳodılar / Bize **bildür** ne kişisin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5298). [bildür,]*

bildür-: *Göstermek, haberdar etmek.*

Şükr kim gördük yüzüñi didiler / Bize **bildürgil** özüñi didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4933). [bildürgil, -gil]*

bildür-: *Bildirmek, haber vermek.*

Maʿlūm oldı gönderür beni size / **Bildürüñ** varuñ olara dir bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2711). [bildürüñ, -üñ]*

Ně durur aduñ didi iy girçek er / **Bildürüñ** kendüñüzi virüñ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4049). [bildürüñ, -üñ]*

Size kim dirler aduñuz **bildürüñ** / Nerede isteyelüm ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4141). [bildürüñ, -üñ]*

Bildürüñ didi bilĕlüm söyleñüz / Biz faḳīre anı iʿlām eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4784). [bildürüñ, -üñ]*

bile: *Birlikte, beraber.*

Ben senüñ-ile **bileyem** ġam yime / Er virür cömerd durur erden um a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [bileyem, --y, --em]*

Bileyem senüñle bile giderem / Gözlerem ben saña yardım iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2463). [bileyem, --y, --em]*

Ṣaru Ṣaltıḳ'a dönüp Ḥūnkār dir / **Bileyem** ben senüñ-ile ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2741). [bileyem, --y, --em]*

Bilesince gitdi anıñ üç biñ er / Yiye içe ḳona göçe gitdi o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [bilesince, -si, -nce]*

bile: *Birlikte, beraber, yanında.*

Ḳanda varsañ varlıġımuz **biledür** / Sen bahāne ol er işin ḳıla dur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [biledür, -dür]*

bile: *"Anla, kavra, idrak et" anlamında bir söz.*

Degme gözler görüben bilmez eri / Er gerek **bile** eri ola arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 762). [bile,]*

bile: *Birlikte, beraber.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar **bilesince** key ṣaḳın / Ġāfil olmañ kāfire ḳılur aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 659). [bilesince, -si, -nce]*

bile: *"Birlikte, beraber, yanında" anlamında edat.*

Hem bir avuc arpa **bile** alalar / Aluban ḫāk-ile **bile** gĕleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1882). [bile,]*

Ṭolu bir hem-yān ıla arı ẕeheb / Gönderür hem-yānı **bile** anı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [bile,]*

bile: *"-dA, dahi" anlamlarındaki bağlaç.*

Bir ḳız aldı adı Ẕeyneb key temīz / Bir zamān **bile** olup dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [bile,]*

Ḳıldılar ṣubḥuñ namāzın ṣeyḫ-ile / Oḳıdılar ẕikri evrādı **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1121). [bile,]*

Ḥācī Bektaş'ı görüp ṣād oldılar / Bir niçe gün **bile** ṣoḥbet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1242). [bile,]*

Yeşil evrāḳ üstine aḳ ḫaṭṭ-ıla / Tā ki maḳṣūd-ısa içinde **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1383). [bile,]*

Gel **bile** Emre'ye dirler sen daḫı / Ḥācī Bektaş'a varalum iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1405). [bile,]*

Bile birez itdi bunlar seyrānın / Ṣayḳalan'dan yaña dutdı yönlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1471). [bile,]*

Aḳsarāy üstinde dirler Ḳaraṭaş / Anda ejderhā **bile** ḳıldı ṣavaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1625). [bile,]*

Köyliden bir niçe bed-efʿāl ile / Böyle sūʾ-i ẓanna iderler **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1799). [bile,]*

Ṭur **bile** dervīş dir āb-dest alalum / Vaḳtidür öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1836). [bile,]*

Bir avuc arpa daḫı gĕtür **bile** / Ḫāk gelince o daḫı gelsün **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [bile,]*

Bir avuc arpa daḫı gĕtür **bile** / Ḫāk gelince o daḫı gelsün **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [bile,]*

Ṣaru eydür köyli ṣıġırlar ıla / **Bile** güdülmek gerek elbet bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1960). [bile,]*

Ṣaru eydür köyli ṣıġırlar ıla / Bile güdülmek gerek elbet **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1960). [bile,]*

Buña ḥüccet ḳoduġuma biş **bile** / Ṭanuġum var görüñüz siz de hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1984). [bile,]*

Ḫalḳ aña eylediler iḳtidā / Ḥażret-i Ḫūnkār'da **bile** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2098). [bile,]*

Ṭaşra çıḳdı **bile** baʿżī ulular / Devlet ıssı her biri baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2394). [bile,]*

Sözümüz dutmaz ısa gide girü / Yoḫsa ḳażāmuz doḳınur **bile** o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2461). [bile,]*

Bileyem senüñle **bile** giderem / Gözlerem ben saña yardım iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2463). [bile,]*

Sözümüz dutmaz iseñ irer belā / Saña didük ḳavmüñe daḫı **bilĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2480). [bilĕ,]*

Şehr-i Nişābūr'da bizümle **bile** / Olduġımuz yirde olurdı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2520). [bile,]*

Sen bularuñ key ulusısın gel e / Benüm-ile işbu gün olġıl **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [bile,]*

Cān Baba pes āteşe ʿazm idicek / Keşīşi **bile** aluban gidicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2724). [bile,]*

Virdi seccāde vü ḳoşdı iki er / Nereye varsa **bile** vara bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [bile,]*

Ḫoş Ḳızılca Ḫalvet içre Ḫıżr-ıla / Ṣoḥbet iderlerdi ikisi **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2823). [bile,]*

Ḳalʿadan çıḳup üçi **bile** gider / Çıḳuban meydāna gör bunlar n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2840). [bile,]*

Ḫalḳ arasında ṭurup Ḫūnkār ıla / Ḳıldılar öyle namāzını **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3679). [bile,]*

Ben de arduñdan senüñ yitişürem / Sĕnüñ-ile ol bege **bile** varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3947). [bile,]*

Pes eḥibbādan niçe ehl-i kerem / Bege vardılar **bile** ḳılup kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3957). [bile,]*

Bir yanında girü Ḫūnkār ḥażreti / **Bile** aḥbābı-y-ıla cemʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3979). [bile,]*

Aldı bir at beş yüz altunla **bile** / Binüben ata o dem düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4054). [bile,]*

Yükledür bir vaḳt gemi buġday ile / Öte geçeye giderlerdi **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4097). [bile,]*

Didi abdāl emriñüz bitürmişem / Hem reʾīsi uş **bilĕ** getürmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4129). [bilĕ,]*

Bir at alup hem-yānı aldı **bile** / Bindi ata vü revān oldı yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4156). [bile,]*

Muʿteber begler ululârla **bilĕ** / Kātib ü muḫżır daḫı hem-rāh ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4339). [bilĕ,]*

Gūş idince duḫter ider n'idelüm / Beni al senüñle **bile** gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4768). [bile,]*

Görişüben aldılar iʿzāz-ıla / Aldılar Ḫūnkār'a geldiler **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4780). [bile,]*

Seyyid'üñ mehyāsına gitdi **bile** / İki bir diměyüben düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5088). [bile,]*

Maʿnīñüz andan temāşa idevüz / Ṭanışıraḳ yola **bile** gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5347). [bile,]*

Geldi er ardınca Ḫūnkār'uñ bular / Buluşuban **bile** ḳıldılar ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5419). [bile,]*

Bu yidi er **bile** Ḫorasānīdür / Key ulu bil bunlaruñ nişānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5420). [bile,]*

Taḫılın ḫalḳ-ıla biçerken **bile** / Çaġırup lebbeyk diyü geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5429). [bile,]*

İttifāḳ itdi üçi daḫı **bile** / Ḳalḳuban üçi daḫı girdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5485). [bile,]*

Geldi Meydān ʿAlīsi Sūrtī Baba / Ḳolaçuḳ Ḫācım **bile** ki oldur saḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5627). [bile,]*

Göñli içinde böyle ṭutdı niyyetin / Ṣora kimdür **bile** anuñ ḥażretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5663). [bile,]*

Tāc bunuñdur ḫırḳa **bile** bī-gümān / Şeyḫ Aḥmed böyle dise anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6049). [bile,]*

Ḳara İmīrza nice **bile** mīr-ile / Ḳapudan ʿOšmān girince hem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6364). [bile,]*

Ḳırḳ yigit yoldaşı **bile** şāẕmān / Çün seḥer vaḳti olup dīvān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6388). [bile,]*

bile: *"da/de, hem, dahi" anlamında bir bağlaç.*

Ṭurdı yirinden **bile** oldı revān / İricek mescid ileyine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1736). [bile,]*

bile: *"-da/-de, dahi" anlamında bir bağlaç.*

Varuban ṣora vü **bile** araya / Kim durur kimüñ ḳızı durur **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 352). [bile,]*

Bu deme dek bu dīvār ol ḥāl-ile / Daḫı yıḳılmadı ḳaldı kim **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [bile,]*

Hem bir avuc arpa **bile** alalar / Aluban ḫāk-ile **bile** gĕleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1882). [bile,]*

Ḳırşarı'nda ol Aḫı Evran-ıla / Oturup ṣoḥbet iderlerdi **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2991). [bile,]*

İşidür Ḫūnkār Aḫı Evran-ıla / Gölbıñar üstinde ṣoḥbetde **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3055). [bile,]*

Aḫı Evran-ıla Şeyḫ Selmān olur / Seyyid-i Ṣālīh daḫı **bile** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3092). [bile,]*

Dir **bile** gidüñ ü gitmeñ giderem / Görmege ben ol eri ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [bile,]*

Fikr iderdi ki girü Ḫūnkār gele / Yapışa ĕtĕgine gide **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3684). [bile,]*

Namāzı ḳılınca berk ṭutdı eri / Meded eyle baña al **bile** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3693). [bile,]*

Söylene ẕikre gele ol menḳabāt / Ḫalḳ **bile** anı ne ẕātdur ne ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [bile,]*

Ṣaru İsmāʿīl **bile** Ḫūnkār ıla / Ḳarayük'e geldi ikisi **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3775). [bile,]*

Ṣaru İsmāʿīl **bile** Ḫūnkār ıla / Ḳarayük'e geldi ikisi **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3775). [bile,]*

Ol olan maḥbūsı dilek eyledi / Ol muḥibler daḫı **bile** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3959). [bile,]*

İlteyin diyüp elin aldı ele / Gitdi deryāya ikisi de **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4117). [bile,]*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Anda cemʿ olan o dervīşler **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5082). [bile,]*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Yirlerine ʿazm ider iksi **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5213). [bile,]*

Ṣayda çıḳmış-ıdı bir gün ehli-le / Ḫalḳı daḫı kendü-y-ile hep **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5286). [bile,]*

Gördiler ʿAlī Baba biçer **bile** / Ṭañlayup bunlar ḳamu geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5437). [bile,]*

Geldi Umudum-ıla Seydī **bile** / Aġlaşup zārī vü efġānlar ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5628). [bile,]*

Ḳara İmīrza geldi **bile** yidi ḫūn / Çünki niʿmet yiyüben oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6377). [bile,]*

bile: *"Birlikte, beraber" anlamında edat.*

Çün öyüge çıḳdı gördi buzaġı / İnek ile **bile** otlar bayaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1918). [bile,]*

bile: *"Bir arada, beraberce, hep beraber" anşamında zarf.*

Ṣaru İsmāʿīl Cemāl Seydī ile / Pīrāb Baba Resūl ṭurdı **bile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4988). [bile,]*

bilebil: *Anlamak, bilmek.*

İy ʿaceb ne kimsedür bilsem anı / **Bilebilsem** kimdür ol cānum cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4587). [bilebilsem, --se, --m]*

bī-lecāc: *İhtilafsız, inat etmeden.*

Gördi Otman Beg başında **bī-lecāc** / Giyer-idi bir ulu heybetlü tāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4420). [bī-lecāc,]*

bilecik: *Güney Marmara'da Bursa'ya yakın olan bir şehir.*

Göl ü Göynük-ile İznīḳ Yārḥiṣār / **Bilecik** İrmeni-y-ile Yeñişar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4440). [bilecik,]*

bilecük: *Bilecik şehri.*

Bilecük ü Yārḥiṣār İznīḳ hemīn / Bursa ḳaldı feṯḥ olunmaduḳ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4186). [bilecük,]*

bileñce: *Beraberinde, yanında.*

Kim niçe buġday bahāsınca idi / Al **bileñce** saña destūrdur didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4139). [bileñce,]*

bilene: *Bilmek, idrak etmek, kavramak, anlamak.*

Bilenedür her suʾāl ü her cevāb / Bilmeyene olısar durur ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3662). [bilenedür, --dür]*

bī-lezzet ol: *Lezzetsiz, tatsız olmak.*

Ẕikr idersem ḳamusını ser-te-ser / Uzanur bī-leẕẕet olur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1239). [bī-leẕẕet ol, --ur]*

bilgilü: *Bilgili, bilgisi olan, malumatlı.*

İşidüp ḳardaşı iydür sen delü / Seni bir kimse şanurdum **bilgilü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3239). [bilgilü,]*

bilim: *Ilim; bilim.*

Bilimüzi baġla idelüm ḫiẓmetüñ / Şemʿümüz söyündürüp itdüñ ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6167). [bilimüzi, -üzi]*

bilimez: *Bilememek.*

Yum didi yumdı Saʿīd çün dīdesin / Şādīlıḳdan hīç **bilimez** n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3696). [bilimez,]*

bilin: *Anlaşılmak, gerçeğine erişilmek, idrak edilmek.*

Dir ben eylĕ itmişem Ḫūnkār'umuñ / Erligi neden **bilineydi** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3730). [bilineydi, -ey, -di]*

bilin: *Anlaşılmak, bilinmek.*

Kendü ḫalḳından çü **bilinmedi** yād / Ġāzīler cemʿ oldı buldı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4434). [bilinmedi, -me, -di]*

bilin: *Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkında olmak.*

Şimdi aña Ḳaya Tekyesi dinür / Müştehirdür Ḳırşarı'nda **bilinür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3097). [bilinür, -ür]*

bilinden: *Bel.*

Kendü **bilinden** kemer-bendin ʿayān / Ḳuşadur der-ḥāl biline hem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4390). [bilinden,]*

biline dutun: *Beline dolamak, sarmak.*

Fūtayı dutundı ol dem biline / Didiler kim Mollā'ya bu ḥāl ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3535). [biline dutun, --dı]*

bilini bağla: *Belini bağlamak II.Giydirip kuşandırmak.*

Arḳasın yıpdı bilini bağladı / Ḳılıcın ḳuşatdı işin şağladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4252). [bilini bağla, --dı]*

biliş: *Tanışmak, anlaşmak.*

Çıḳuban bunlar daḫı buluşdılar / Ḳocuşuban görişüp **bilişdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2881). [bilişdiler, -diler]*

biliş: *Bildik, tanıdık, dost, aşina.*

Daḫı senden ayrılışum yoḳ durur / Ḳoma ġurbetde **bilişüm** yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3694). [bilişüm, -üm]*

biliş ol-: *Bilmek, idrak etmek, anlamak.*

Çünki ḫ˘ābından uyandı ol keşiş / Gördi İslām dīni-le olmış biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4898). [biliş ol-, --mış]*

b'illah: *"Allah için, Allah hakkı için" anlamında bir yemin sözü.*

Söyleyince geldüñ alduñ bendümi / Diye **b'illāh** şıma kimsin andumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 786). [b'illāh,]*

Ḫiẓmet itdüñ pīrüme ḳılduñ kerem / Diye **b'illāh** kimsin aç yüzüñ görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5679). [b'illāh,]*

bi'llâhi: *"Allah için, Allah hakkı için" anlamında bir yemin sözü.*

Vir ṣalāvāt Aḥmed'e **bi'llāhi** sen / Ḥācī Bektaş Rūm'a başıcaḳ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6149). [bi'llāhi,]*

bilme: *Bilme, zannetme.*

Alp öküzümüñ varup git işiñe / **Bilme** benden her ne gelse başıña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1953). [bilme,]*

bilme: *Bilmemek, nasıl olacağına akıl erdirememek.*

ʿAsel ü māst vardur illā nān yoḳ / N'idelüm hīç **bilmezem** iy göñli ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2076). [bilmezem, -zem]*

bilmedi: *Anlamadı, farkına varmadı, bilemedi.*

Bilmedi çün bildi lākin bulmadı / Ḫizmet itmĕyince anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2949). [bilmedi,]*

bilmek: *1. Bir şey hakkında bilgisi, mâlûmâtı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak. 2. Bir işin ehli olmak, o işi yapmaya alışmış bulunmak. 3. Bir şeye yeteneği olmak, başarmak, muktedir olmak.*

Hem daḫı **bilgil** mezārı andadur / Dirlik-ile ölmedi bir zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5395). [bilgil, -gil]*

bilmek dile-: *Bilmeyi istemek, bilmek istemek.*

Çün adın bilmek diler ol nām-dār / Didi adum Ḫācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 787). [bilmek dile-, --r]*

bilmez: *1. Bir şey hakkında bilgisi, mâlûmâtı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak. 2. Bir işin ehli olmak, o işi yapmaya alışmış bulunmak. 3. Bir şeye yeteneği olmak, başarmak, muktedir olmak.*

Gine ol ṭaşa siñişüp maḥv olur / **Bilmezüz** bu ṣaçduġuñ ṣuyı n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2530). [bilmezüz, -üz]*

bilmiş ol: *Haberin olsun!, iyi bil!.*

Dir eḥibbā var nefes eyle ḳabūl / Yoḫsa uġrarsın belāya **bilmiş ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3990). [bilmiş ol,]*

Şeyḫüñ istedügi kimse **bilmiş ol** / Sensin aña var ḳıl sözüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5350). [bilmiş ol,]*

bilü: *1. Bilgi, ilim irfan, idrak, malumat. 2. Zihin, fikir. (TDK Tarama Sözlüğü).*

Olalu giñiş didi Erṭuñrul'um / Seni eyledi ḳabūl ʿilmüm **bilüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4249). [bilüm, -m]*

bilü: *Bilgi, ilim irfan, idrak, malumat.*

Ayṭoġmış olupdur eñ ulusı / Artuḳ olur cümleden hem **bilüsü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4212). [bilüsü, --s, --ü]*

bilü: *Bilgi.*

Sen ne dirsin iy dīnimüz ulusı / Sence degüldür birimüz **bilüsi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2545). [bilüsi, -si]*

bilüñ: *Bilin, bilesiniz.*

Ketḫudāsı didi ki yā ḳavm **bilüñ** / Şübhesüz siz cümleñüz āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3378). [bilüñ,]*

bilüñüz: *Anlamak, bilmek.*

Didi Ḫūnkār nereden gelişiñüz / Ḫorasān'dandur didiler **bilüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3065). [bilüñüz,]*

bilür: *Anlamak, bilmek, farkında olmak.*

Var-ıdı bir muttaḳī ehl-i temīz / Ol ḳız anuñ ḳızı-y-ımış çün **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 357). [bilür,]*

Gitdi hemm ü ġuṣṣa vü ġam irmedi / Muştularlar pādişāha çün **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 404). [bilür,]*

Bu ḫo meşhūrdur cihān ḫalḳı **bilür** / Er nefesi çavdarı buġday ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [bilür,]*

Didi dervīş dün keşik gütdüñ idi / Hiç **bilür** misin baña n'itdüñ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [bilür,]*

Pes tefaḫḫuṣ eyleyüp ardınca olur / Ḳandayıdugını ol putuñ **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2690). [bilür,]*

Gelesi vaḳt ḥażreti nice olur / Çelebiler geldügin nice **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2857). [bilür,]*

İcike çün işbu aḥvāli **bilür** / Sürüben öküzlerin eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2871). [bilür,]*

Çāre olursa girü andan olur / N'idecegin girü saña ol **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3195). [bilür,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm olur / Öyle göñlinden geçürdügin **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3254). [bilür,]*

Hīç **bilür** misin bizi ki biz kimüz / Atañ ıdı ezelīden begümüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [bilür,]*

bilür: *Allah teâlâ bağlamında "(en doğrusunu) bilmek, (en doğrusuna) vâkıf olmak.".*

Var sekiz terki anuñ **bilür** Aḥad / Farḳı yoḳ aṣlı ʿabāṣī yā nemed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 127). [bilür,]*

Daḫı ne vaḳte degin ol ṭurısar / Ḥaḳ **bilür** kim ne zamāna iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [bilür,]*

Līki ol namāzını tenhā ḳılur / Köy cemāʿatine uymaz Ḥaḳ **bilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3317). [bilür,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur **bilür** Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [bilür,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur **bilür** Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [bilür,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur **bilür** ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [bilür,]*

bilürem: *Anlamak, bilmek, farkında olmak.*

Cān Baba dir ne didüñüz **bilürem** / Didügüñüz ḳavle rāżī oluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2497). [bilürem,]*

bilürler: *Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.*

Çün dānişmendler **bilürler** bu işi / Gitmege rāżī olur otuz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3452). [bilürler,]*

bīm ol-: *Korkmak.*

Zupun işitdi vü şād oldı ʿaẕīm / Şādlıḳdan ʿaḳlı gidüp oldı bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4929). [bīm ol-, --dı]*

bī-mekān: *1. Mekânı olmayan. 2. Mekândan münezzeh olup maddi hayatın belli hudutlarıyla sınırlandırılamayan Allah.*

Gördi Ḥaḳḳ'ı ol Resūl-i ḥāfıḳīn / Bī-zamān u **bī-mekān** u keyf ü īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [bī-mekān,]*

bī-melāl: *Bıkmadan, usanmadan, yorulmadan.*

Büyük idi ol ḳaya dīvār mišāl / Ḳatına irişdi Ḫūnkār **bī-melāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2968). [bī-melāl,]*

Pes Ḳolaçıḳ Ḥācī şol aygır mišāl / Kişneyü kişneyü geldi **bī-melāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5125). [bī-melāl,]*

bin: *(Bir şeyin veya bir hayvanın üzerine çıkıp) Ayakları sarkıtarak oturmak.*

Destur ister gitmege andan ṭaleb / Atına **binübeni** andan gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 313). [binübeni, --üben, -i]*

Uyḳudan uyanubanı ṭur örü / Ata tizcek **binübeni** gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3053). [binübeni, --üben, -i]*

Atına **binübeni** oldı revān / Tā ki Ḳırşehri'ne irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3054). [binübeni, --üben, -i]*

Bindi mollā ḳatıra oldı revān / Mollālar öñince gitdiler yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3455). [bindi, -di]*

Bindürüp mollāyı oldılar revān / İrdiler tā Ḳızılırmaġa i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3468). [bindürüp, -dür, -üp]*

Virdiler destūr bir merkeb alur / Merkebe **binüp** sefer ʿarżı ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4841). [binüp, -üp, -]*

Bindi ṭaşuñ Ḥācī Bektaş üstüne / Didi b'ismillāh işāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6223). [bindi, -di]*

bin: *Binmek.*

Var-ıdı dünyāda bir merkebleri / Aña **binerdi** müdām ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5018). [binerdi, -er , -di]*

Menziline ṭoġrı gitdi ol velī / Ol ṭaşa ki **binmiş-idi** Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6234). [binmiş-idi, -miş, --idi]*

Bindirüp at koşdı eren ḫayl ü ḫaşem / Gürz-i ḫarbī-y-ile virdi māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6399). [bindirüp, -dirüp]*

bin: *(Bir şeyin veya bir hayvanın üzerine çıkıp) Ayakları sarkıtarak oturmak.*

Arşlana **binüp** yılan ḳamçı ider / Ḥażret-i Ḫūnkār'a ʿazm ider gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2959). [binüp, -üp, -]*

Aşlana **binüp** yılandan tāziyān / Üc yüz abdāl ıla geldi bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2963). [binüp, -üp, -]*

Kendüye bu ḥāl ḳamu maʿlūm olur / **Binüp** eşegine Burhān'la gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5046). [binüp, -üp, -]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım **binüp** eşĕgine / Burhān Abdāl öñine düşdi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5193). [binüp, -üp, -]*

Arslān ılanla gören ʿaḳlı şaşar / Çün ġażabla **binüp** arslāna gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6213). [binüp, -üp, -]*

bin: *Bir şeyin üzerine çıkmak.*

Gemici yitüp gemi getürdi tīz / Dir **binüñ** gemi getürdüm iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [binüñ, -üñ]*

bin: *Yüksek bir şeyin veya bir hayvanın üstüne çıkıp ayaklarını sallandırarak oturmak.*

At çekerler **bin** diyü binmĕdiler / Gördi binmezler daḫı ṭınmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2776). [bin,]*

bin: *"Bin" sayı sıfatı.*

Biñ öküz ḳurbānı anda cemʿ olur / Evliyā muḥibleri sürer gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5262). [biñ,]*

bin: *" Pek çok, çok fazla" anlamında sayı sıfatı.*

Yūnus'ı Ṭapduḳ ḳodı ḥizmet ide / Ḥizmetinde **biñ** daḫı ʿizzet ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2938). [biñ,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / **Biñ** belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2950). [biñ,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / **Biñ** belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4665). [biñ,]*

Çünki baṣduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / Cerb ögüp Rūm'da o dem **biñ** bir çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [biñ,]*

Söyünür Rum'da yanan **biñ** bir çırāḳ / Evliyādan ně ki varsa mā-ḥażar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6097). [biñ,]*

Cerb olıncaḳ tā ki ol **biñ** bir çırāḳ / Ḳaraca Aḥmed cümle bildirdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6150). [biñ,]*

bin: *"Bin", sayı sıfatı.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / **Biñ** belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2240). [biñ,]*

bin: *"Bin " sayı sıfatı.*

Biñ fülori neẕrüm olsun tīz gelüñ / İşbu mehlekden beni āzād ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4714). [biñ,]*

Dönüben öñine bir hem-yān alur / Ṣayuban **biñ** altunı gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4724). [biñ,]*

Ṭapşurur görince ol **biñ** altunı / İşbu neẕrümdür didi alġıl bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4725). [biñ,]*

Biñ daḫı ṣaydı ayırdı anı da / Virdi Güvenc'e dir alġıl bunı da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [biñ,]*

Çıḳarur ol üç **biñ** altunı hemān / Cāriyeye gösterüp dir gör inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [biñ,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / **Biñ** belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5388). [biñ,]*

Biñ ḳoyunla yüz ṣıġır ḳurbān ḳıl / Cümle ḫalḳı daʿvet it mihmān ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5556). [biñ,]*

bin: *"Bin " sayı sıfatı. (Altın).*

Biñ daḫı ṣaydı Güvenc'e virdi hem / Didi sen ḫarcañ bunı iy muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [biñ,]*

Kīseye ḳoydı Güvenc üç **biñ** zeri / Vidāʿ idüben hemān döndi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4730). [biñ,]*

Göricek tenhā Güvenc ol duḫteri / Çıḳup öñine ḳodı üç **biñ** zeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [biñ,]*

Ol **biñ** altunı ki virdi ṣayrafī / Hep müheyyā itdiler anı iy ṣafī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [biñ,]*

bin-: *(Bir şeyin veya bir hayvanın üzerine çıkıp) Ayakları sarkıtarak oturmak.*

At çekerler bin diyü **binmědiler** / Gördi binmezler daḫı ṭınmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2776). [binmědiler, --me, --di, --ler]*

At çekerler bin diyü binmědiler / Gördi **binmezler** daḫı ṭınmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2776). [binmezler, --mez, --ler]*

Dir ol er **bindi-y-ise** cānluya ger / Cānsuza binüp varalum dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [bindi-y-ise, --di, --y, --se]*

Gördi bir er ḳayaya **binmiş** gelür / Kimidügin göricek anuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2974). [binmiş, -miş]*

Dutdılar ḳatırını Mollā **biner** / Mollālar öñce yüridi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3526). [biner, -er]*

Merkeb idinüp **binělüm** biz ḥacer / Ol tekebbürlikle geldiyse baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6220). [binělüm, -e, -lüm]*

Cānlu arslāna **binmek** olmaya hüner / Cānsıza **binmek** gerekdür evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6218). [binmek, -mek]*

Cānlu arslāna **binmek** olmaya hüner / Cānsıza **binmek** gerekdür evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6218). [binmek, -mek]*

bin-: *Binmek.*

Yaʿnī incindiklerinden gemiye / **Binmez-idi** gider-idi bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4860). [binmez-idi, --mez, --idi]*

bin-: *(ata) binmek.*

Altı biñ er cemʿ oluban ḳatına / **Bindi** Ḥaydar ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 651). [bindi, -di]*

Altı biñ yigit gelüben ḳatına / **Bindi** Ḥaydar ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 655). [bindi, -di]*

Bir yañadan kendü fertūt oldı pīr / Ata **binüp** inemezdi dārū-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 711). [binüp, -üp]*

İşidür Ḫıżr ol sözi ol dem hemān / Atına **binüp** süvār oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2827). [binüp, -üp]*

Çün işidür ol sözi dönüp gider / **Binüp** ata Ḳarayük'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4069). [binüp, -üp]*

Bir at alup hem-yānı aldı bile / **Bindi** ata vü revān oldı yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4156). [bindi, -di]*

Geldi andan gönderinüñ ḳatına / Çözdi çılbırını **bindi** atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5660). [bindi, -di]*

bin-: *(Bir şeyin veya bir hayvanın üzerine çıkıp) Ayakları sarkıtarak oturmak.*

Ṭāḳatüm yoḳ yüriyüp gidem yayan / Ne atum var **binüben** olam revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 793). [binüben, -üben]*

Yügrük ata **binüben** ḳaçsam eger / Ḳuş oluban gök yüzinde uçsam eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 794). [binüben, -üben]*

Aldı bir at beş yüz altunla bile / **Binüben** ata o dem düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4054). [binüben, -üben]*

bin-: *Binek veya ulaşım aracı üzerinde hareket etmek üzere yerini almak.*

Dir ol er bindi-y-ise cānluya ger / Cānsuza **binüp** varalum dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [binüp, -üp]*

biñ bir: *Binlerce, çok.*

Biñ bir erüñ ulusı ḫākim idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5973). [biñ bir,]*

Ḳocuşup sürür yüzine şeyḫ yüzin / Şeyḫ ḳatında var-ıdı **biñ bir** eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6022). [biñ bir,]*

biñ bir: *Bin bir sayı sıfatı.*

Biñ bir eren Rūm'da yaḳan hep çırāḳ / Cümle duyup geldi atlu hem yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [biñ bir,]*

Ḫalvetine girdi erle İsmāʿīl / Bekledi **biñ bir** eren ḳapuyı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5643). [biñ bir,]*

Biñ bir eren hem seni ṣoruşdurur / Ḥācī Bektaş daʿvetin ḳılmaz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6152). [biñ bir,]*

Biñ bir er ne dir ʿaleyke idüp kirām / Söyledi andan Ḥācī Bektaş ḫālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [biñ bir,]*

İtdi taḳrīr olan aḥvāli ʿayān / **Biñ bir** eren varmaġa ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6158). [biñ bir,]*

Cerb olan şemʿileri uyaralar / **Biñ bir** eren cemʿ oluban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6160). [biñ bir,]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār / **Biñ bir** eren geldügi maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6163). [biñ bir,]*

Çün namāzın er daḫı acır ḳılur / Ḳapuya ḳarşu ṭurup **biñ bir** eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6164). [biñ bir,]*

biñ bir: *Bin bir.*

Biñ bir eren yaḳısar senden çırāḳ / Çoḳ velāyet gösteresin anda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6080). [biñ bir,]*

biñ bir: *Pek çok, çok sayıda.*

Mülk-i Rūm'uñ mesnedi olsa gerek / **Biñ bir** eren giyse gerek kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 188). [biñ bir,]*

biñ cān-ıla: *Bin can II candan.*

Sevdi **biñ cān-ıla** dutmayup ḳarār / Terk idüp seyrānını şehre döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 344). [biñ cān-ıla,]*

binā: *Ar. Yapı, inşâ.*

Ḳabri medresesi yanında durur / Defni öz kendü **bināsında** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1907). [bināsında, -sı , -n, -da]*

binā: *(Ar.) Yapı, inşâ.*

Üstine yapdurdı bir ʿālī **binā** / Ḫoş mezārını belürtdi hem yině *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5030). [binā,]*

Daḫı ol köpri **binā** dutmaz bilüñ / Şübhesüz öyle durur idrāk ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5076). [binā,]*

Dutmadı ayruḳ **binā** geldükçe sīl / Yıḳılur ayruḳ **binā** ṭutmadı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5080). [binā,]*

Dutmadı ayruḳ **binā** geldükçe sīl / Yıḳılur ayruḳ **binā** ṭutmadı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5080). [binā,]*

Beşḳarış'da yapdı hem bir ḫoş **binā** / Hem teʾeḫḫül eyledi bulup ġınā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5313). [binā,]*

Meger ol beg kendi-çün günbed ulu / Yapdurupdur ḫoş **binā** ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [binā,]*

bıñar: *Pınar.*

Bir yeri eliyle ḳāzıdı revān / Aḳ **bıñarum** didi üç kerre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2512). [bıñarum, -um]*

Kendü daḫı o **bıñara** ʿazm ider / Cānı ere irmege ḫoş cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3056). [bıñara, -a]*

Kim Ḥācım **Bıñarı** dirler ad-ıla / Ol ad-ıla getürürler ḫalḳ dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5221). [bıñarı, -ı]*

bıñar: *Pınar, çeşme, kaynak.*

Şeyḫ dir aḥsente yā Ḫünkār sābāş / Gördi Bektaş anda çıḳmış bir **bıñar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [bıñar,]*

Sizi görmege gelürdük iy ʿazīz / Bunda **bıñar** varıduġın görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6710). [bıñar,]*

Ḳurıdı kāfir ṣuyı aḳdı **bıñar** / Esdi yiller oldı gāyet rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1020). [bıñar,]*

Ḳudretullāh bā-velā-yı evliyā / Bir **bıñar** ṣu çıḳdı aḳdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2513). [bıñar,]*

Eli-le dört beş yiri ḳazdı hemān / Çıḳdı bir **bıñar** aḳdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [bıñar,]*

bī-naṣīb: *Nasipsiz, talihsiz.*

Er naẕarında ḳılan ḫiẕmet müdām / **Bī-naṣīb** olmadı bil iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2238). [bī-naṣīb,]*

bindi: *(Ata) binmek.*

Çekdiler atına **bindi** ol zamān / Oldı meydāndan yaña ol dem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3981). [bindi,]*

bindi-: *Binmek.*

Kim yürüdür cānsuzı merd-i Ḫudā / **Bindi-se** Maḥmūd Ḥayrān ṣīr-i ner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6219). [bindi-se, -se]*

bī-nevā: *Çaresiz, nasipsiz, zavallı.*

Bunuñ-ıla olmaya āb-dest revā / Bilmezem n'itdi buña ol **bī-nevā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3562). [bī-nevā,]*

bī-nifāḳ: *Şüphesiz, gerçekten.*

Ṣaḳlu ṣanduḳda ṭururdı **bī-nifāḳ** / Şeyḫe dise kim giyer bu kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 205). [bī-nifāḳ,]*

ʿAḳlı başına gelicek dir Çırāḳ / Vaṣfını ẕikr eyle anuñ **bī-nifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3081). [bī-nifāḳ,]*

İkisi bir yire geldi **bī-nifāḳ** / Gittiler av avlamaġa ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3915). [bī-nifāḳ,]*

İy niçe dervīşlere ḳurbān çırāḳ / Virüp oġlan istedüm ben **bī-nifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5230). [bī-nifāḳ,]*

Hep muḥibb oldı erenler **bī-nifāḳ** / Ḥācī Bektaş şeyḫe ḫiẕmet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6075). [bī-nifāḳ,]*

Pes muḥibb olduḳ ṭapuña **bī-nifāḳ** / Ṣāhumuzsın çün bizim ṣāḥib-zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6184). [bī-nifāḳ,]*

Ḳuṭb-ı ʿālem himmet itmiş **bī-nifāḳ** / Çünki ʿOšmān işige başdı ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6394). [bī-nifāḳ,]*

bī-nihāye: *Nihayetsiz, sonsuz.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ evṣāfın ol er / Vaṣfın itdi **bī-nihāye** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4223). [bī-nihāye,]*

bī-niyāz: *Far. Niyazsız, ihtiyaçsız, müstağni.*

Ḥācī Bektaş eyledi Ḥaḳḳ'a niyāz / Ejdehāyı defʿ ider ol **bī-niyāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1046). [bī-niyāz,]*

Ṭāʿat idüp ḳılmayan Ḥaḳḳ'a niyāz / İtmeye maġfūr anı ol **bī-niyāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5616). [bī-niyāz,]*

bī-nizāʿ: *Çekişmesiz, kavgasız.*

Öñlerince bunlaruñ Sulṭān Şücāʿ / Ḳuṭb-ı ʿālem ol velīdür **bī-nizāʿ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5629). [bī-nizāʿ,]*

Üç bölükdür bir bölügi anuñ hemān / Cinnī şāhı oldı çāker **bī-nizāʿ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6197). [bī-nizāʿ,]*

bir: *Bir kez.*

Gör ki Ḫūnkār ululıġı **bir** n'ider / ʿĀlem-i maʿnāya ḫoş naẓar ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1294). [bir,]*

bir: *Herhangi bir.*

Bisleyüp ṭurursın evüñde niye / Yoḳ mıdur ʿāruñ bu ilden **bir** diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [bir,]*

bir: *Sadece.*

Ḳanda girür ele **bir** buña mišāl / Ḳuvvet ehli **bir** cüvān-baḫt ber-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4314). [bir,]*

bir: *Bir sayısı.*

Ṣaḳalıyla yüzleri ʿarżı daḫı / **Bir** zirāʿ-y-ıdı muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1098). [bir,]*

bir: *Bir kez, hele bir.*

Şunı dir Dımışḳī mıḳrāż kesmeye / Bu kesĕ mi bilür anı **bir** diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [bir,]*

Yine dönüp didi diñle **bir** beni / Ḳılıcaḳ ḳurbān ḳaçan kim siz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4502). [bir,]*

bir: *BİR, sayı sıfatı; diğer, öteki.*

Mālya dirler ol yirüñ **bir** adına / İrevüz düşmenlerüñ feryādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4145). [bir,]*

bir: *Bir kez, bir defa.*

Ḳanda girür ele siz de görseñüz / Siz de anuñ sırrına **bir** irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [bir,]*

bir: *Bir, bir tane, tek.*

Baş iki ammā gevdeyi **bir** gördiler / Didi ʿilmüñ şehriyem ben Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 172). [bir,]*

bir: *Bir, bir kez.*

Ḳalḳubanı şehre ṭoġrı gitdiler / Dut ḳulaḳ **bir** gör ki daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1487). [bir,]*

Ḳurbānı ol getüren Ḫūnkār'a dir / Ben bunı iletdüm Emircem'e **bir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4654). [bir,]*

bir: *Bir (belgisiz zamir).*

Bir yeşil beñ ayası içre enām / Didiler elinde şāhuñ **bir** daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [bir,]*

bir: *"Bir" belgisiz zamiri.*

Üç biñ ola anda rāhib var-ıdı / Līki **biri** müʾmin ü muḫtār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 864). [biri, -i]*

bir: *Bir kere.*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / Ḥālümi ẕikr ideyin gūş eyle **bir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4708). [bir,]*

bir: *"Tek bir" anlamında sayı sıfatı.*

Ṣuluca Ḳarayük üstinde görür / **Bir** yaluñuzca gögercin oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1320). [bir,]*

bir: *Bir; sayı sıfatı.*

Bir avuc arpa daḫı gĕtür bile / Ḫāk gelince o daḫı gelsün bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [bir,]*

Köyliden **bir** kimse dir merd-i Ḫudā / Sen bu işden ġayrı **bir** daḫı id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [bir,]*

bir: *" Bir" belgisiz sıfat.*

Bir gicede bu evi tā yapdura / **Bir** gicede bu kemāle ṭapdura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [bir,]*

bir: *"Bir" sayı sıfatı II Bir tek, bir tane.*

İkisi **bir** göñlek içine girür / Ḥaydar'ı baġrına başup Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 169). [bir,]*

bir: *Bir, bir kere.*

Bunuñ oġlı-y-ıla **bir** yoḫsul erüñ / Oynar-iken oġlı **bir** n'itdi görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3892). [bir,]*

bir: *Bir (kez).*

Ḳarayük'e geldi andan ol ʿazīz / Sī vü şeş **bir** taḳrīr itdük anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4800). [bir,]*

bir: *"Bir" sayı sıfatı.*

İki rikʿat namāza döke dumūʿ / On iki yıl içre **bir** rekʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6659). [bir,]*

bir: *" Bir" sayı sıfatı.*

Ḫ̆āce'nüñ vardı meger **bir** öküzi / Yonduġın her nice ise kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 590). [bir,]*

Ṣaḳalı-y-ıla yüzinüñ ṭūlı hem / **Bir** zirāʿ-y-ıdı o daḫı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1097). [bir,]*

Bir ṭaru andan taḥarrük ḳılmaya / Hīç birinden birisi ayrılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1134). [bir,]*

Ol direk üstine **bir** tava ḳodı / İndürevüz gine biz bunı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [bir,]*

Günde yiyĕ **bir** öküz yahnīsini / Ḳurṣaġında siñire küllīsini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1253). [bir,]*

Ger maḳām ıssı bize ṣuna boyun / **Bir** öküz günde bize ḳıla oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1259). [bir,]*

Rāżī oldı ol maḳām ıssı gele / Günde **bir** öküz etin yahnī ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1261). [bir,]*

Ol maḳām ıssı ʿazīẕ-i muḥterem / Günde ider **bir** öküz ḳurbān hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1263). [bir,]*

Yirümüzde buġday ekilse eger / **Bir** yıluñ içinde çavdara döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1533). [bir,]*

İmdi buña çāre oldur cān-ı pāk / Diyevüz getüreler **bir** turva ḫāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1881). [bir,]*

Didi Ḫūnkār ġam degül **bir** günlige / Bitür ol işüñi var andan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [bir,]*

Baʿd ez-ān andan tükendi ol ḫamīr / **Bir** avuc unuñ ḫamīri ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [bir,]*

Bir teneffüs işidüp bu sözi ol / Dir bunı ḳılmaz benüm ʿaḳlum ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [bir,]*

Bir gicede bu evi tā yapdura / **Bir** gicede bu kemāle ṭapdura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [bir,]*

Bir adam ṣıġacaġı miḳdārı yir / Açılur ṭaşdan hemān olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2361). [bir,]*

Bir şīşe ḳattāl zehr virdük içer / Biz didük kim içi aşaġı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [bir,]*

Pes Külü Ḫan oġlı ḳatında nite / Ḳaldı çün **bir** yıl tamāmet Hoy Ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [bir,]*

Bir aġac ḳılıc ḳuşatdı gör eri / **Bir** yay-ıla yidi oḳ virdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [bir,]*

Nā-gehān **bir** yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / Ekini bitmez furū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2909). [bir,]*

Köyliden **bir** mollādan **bir** gitdiler / Varuban Ḫūnkār'ı daʿvet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3327). [bir,]*

Ne ḳadar iḳdām ider Mollā aña / Kesmedi **bir** ḳılını ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3408). [bir,]*

Tīz getürsün **bir** yük odun her kişi / Döküben meydāna bitürsün işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3983). [bir,]*

Yol bilen ol tācı alıcaḳ ele / Lāzımı ol tāca **bir** būse ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4363). [bir,]*

Günde **bir** öküz pişürürler idi / Yahnisin alup gĕlürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4554). [bir,]*

bir: *"Bir" belgisiz zamir.*

Oldı evlādı perākende hemīn / Ṭaġılup her **biri** gitdi bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 245). [biri, -i]*

bir: *" Bir " belgisiz sıfat.*

Didi Ḫūnkār ol ḥamīrüñ varını / Üc bölüp sac üzre ḳoñ her **birini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [birini, -i, -n, -i]*

Lā-tekellüf geçdi imāmet yirine / **Birini** bilmez keşīşler yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2096). [birini, -i, -n, -i]*

İki ḳat eylĕdi ortadan büker / İncecik **birini** ardından diker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4361). [birini, -i, -n, -i]*

bir: *"Azıcık" anlamında belgisiz zarf.*

Açuban **bir** gör ki anuñ ḥāli ne / Ölü mi yā ṣaġ mıdur aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [bir,]*

bir: *" Bir" belgisiz zamir.*

Hem didügi gibi ol kimse ölür / Öldüginden ṣoñra **bir** gör kim n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2183). [bir,]*

bir: *" Bir " işaret sıfatı.*

Hem **bir** avuc arpa bile alalar / Aluban ḫāk-ile bile gĕleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1882). [bir,]*

bir: *"bir " sayı sıfat.*

Bir ḳulaç yir ḳazmadın maʿden bulur / Aluban birez segirdüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3440). [bir,]*

Nā-gehān **bir** yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / Faḳr-ıla şöyle fürū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4623). [bir,]*

bir: *Zarf.*

Ṣunuban dir **bir** görüñ ne leẕẕeti / Şerbeti görüp imām çün aġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [bir,]*

bir: *Birinci, ilk olarak, evvela, öncelikle.*

Buradan ḳalʿaya ṭoġru çıḳayın / Vech-i ḥikmet **bir** ne vardur baḳayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2804). [bir,]*

bir: *Bir kere, hele bir, bir defa.*

Anı diyüp Ṣaru İsmāʿīl gider / Ḳaldı Saʿde'd-dīn **bir** gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3533). [bir,]*

bir: *Bir tanesi, bir diğeri.*

Bir aduñuz daḫı dervīş bellüdür / Kimse dimez dervīşe kim mālludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3877). [bir,]*

bir: *" Bir" belgisiz sıfatı.*

Didiler bunlar **birer** cāmid ḥacer / Nice nuṭḳa gelüben söyler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1991). [birer, -er]*

bir: *Yalnızca bir kere de olsa, azıcık.*

Ṣu buluban baña virüñ **bir** içim / Yoḫsa ejder cengi key yaḳdı içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [bir,]*

bir: *"bir"sayı sıfatı.*

Bir ṭaru hergiz taḥarrük itmedi / Hīç yerinden ṭaġıluban gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1155). [bir,]*

bir: *" Bir " belgisiz sıfat.*

Diñle imdi **bir** rivayet key ṣaḥīḥ / Güş idince cūşa gelür her faṣīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 107). [bir,]*

İtdi naẕar ʿarş ayaġına Resūl / **Bir** ʿaceb tāc aṣılupdur pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 125). [bir,]*

Var durur uçmaḳ içinde **bir** çırāḳ / Rūşen idüp Ādem'e ilet ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 149). [bir,]*

İltdi evine ṣaḳladı zevci'l-Betūl / **Bir** rivāyet daḫı var diñle hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 164). [bir,]*

Gine açdım **bir** gülistāndan niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 236). [bir,]*

Yine itdüm keşf **bir** fenden ḥicāb / Yine yigil şekker ü ḳand ü nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 237). [bir,]*

Ẓulm idi sen şanma anı ʿadl iden / **Bir** Yezīdī toḫm-ı Mervān her zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 242). [bir,]*

Oldı evlādı perākende hemīn / Ṭaġılup her biri gitdi **bir** yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 245). [bir,]*

Cemʿ olup **bir** yire el **bir** itdiler / Ḳıldılar İbrāhīm'i ol mülke şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 255). [bir,]*

Ḳıldı ḫoş şehr-i Nişābūr'da ḳarār / Salṭanatla ʿömr sürdi **bir** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 257). [bir,]*

Oldı **bir** düşmān o cānibden ʿayān / Divşürüp leşkerini ʿazm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 262). [bir,]*

Bir ḳız aldı adı Ẕeyneb key temīz / **Bir** zamān bile olup dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [bir,]*

Bir ḳız aldı adı Ẕeyneb key temīz / **Bir** zamān bile olup dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [bir,]*

Bulmadılar hīç bu emre çün mecāl / **Bir** gün oturmış-ıdı Ḫatun Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 273). [bir,]*

Gördi **bir** görklü yigit nūrı ṭamar / İndi atından diler baġlar atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 275). [bir,]*

Gördi ḫatun anı gör ne işledi / Ṣaldı **bir** ḫādim ki ol yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [bir,]*

Geldi **bir** oğlan vücuda yüzi gün / Mūsī-i Šānī görüp ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 322). [bir,]*

Kim kemāldür erde zīnetle cemāl / **Bir** zamān ʿilm ü kemāl taḥṣīlini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 331). [bir,]*

Cümle aʿyān cemʿ olup gör n'itdiler / **Bir** saʿādetlü gün içre elini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 335). [bir,]*

Ṣayd iderken nā-gehān ol gül-ʿiẕār / Teşne iken gördi kim **bir** çeşme-sār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 338). [bir,]*

Çün naẕar ḳıldı görür ol ẕū-fünūn / İçlerinde gördi **bir** maḥbūbe ḳız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 340). [bir,]*

Göñlüm aldı **bir** perī-rū ol zamān / Bunı diyüp gözlerinden ḳan aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 349). [bir,]*

İşde bildüñ n'eylemek gerek görüñ / Şeyḫ Aḥmed dirler-idi **bir** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 356). [bir,]*

Var-ıdı **bir** muttaḳī ehl-i temīz / Ol ḳız anuñ ḳızı-y-ımış çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 357). [bir,]*

Ḫalḳ-ı ʿālem oldı ol ṣādīye ṣād / Geçdi **bir** müddet çü bunuñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 369). [bir,]*

Ululları **bir** yire cemʿ eyledi / Dir ṭuyar mısız benüm aḥvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 375). [bir,]*

Ẕikr ü fikrüm ne durur çün bildüñüz / Eyleñüz bu emre **bir** rāy-ı ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 378). [bir,]*

Bir maḳām-ı ʿālīye cemʿ oldılar / Kimi gülbāng çekdi kimisi duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 390). [bir,]*

Bir gice yatur-iken ol nāzenīn / Gördi ruʾyāsında bir ṣīr-i jiyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 398). [bir,]*

Bir gice yatur-iken ol nāzenīn / Gördi ruʾyāsında **bir** ṣīr-i jiyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 398). [bir,]*

Lerze dutdı ṣanasın gördi sitīz / Gördi **bir** oġlan ṭoġurmışdur özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 400). [bir,]*

Nuṭḳ açup **bir** gün bu ḳavle başladı / Depredüp dil söyleyince **bir** ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [bir,]*

Nuṭḳ açup **bir** gün bu ḳavle başladı / Depredüp dil söyleyince **bir** ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [bir,]*

Var mı **bir** ʿālim diyüben söyledi / Ṣordı aʿyāna ki tenbīh eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6617). [bir,]*

Ḳanda var **bir** ʿilm ehli ṣoylañuz / Her kemāl içinde ol kāmil ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6618). [bir,]*

Tā ki Bektaş'a ʿilim taʿlīm ḳıla / Didiler kim bunda vardur **bir** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6619). [bir,]*

Eyleye taʿlīm-i ʿilm ol ḫūb-liḳā / Yapdılar taʿlīm içün **bir** ḫoş maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6623). [bir,]*

Ne var erkān u edeble cūd u ḥilm / **Bir** gün ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6628). [bir,]*

Ẕikr idersem söz olur taṭvīl kelām / Otururken **bir** gün ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6669). [bir,]*

Secdedeyken gör ki emr-i Ḥaḳ n'ider / Mektebüñ çaḳ ortasından **bir** buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6678). [bir,]*

Şeyḫ dir aḥsente yā Ḫünkār sābāş / Gördi Bektaş anda çıḳmış **bir** bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [bir,]*

Pādişāh bundan sürūr-ı tām ider / Geçdi bunuñ üstine çün **bir** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6687). [bir,]*

Girdi yidi yaşına ol pāk-cān / **Bir** gün ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6688). [bir,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Mektebüñ içine girüp ṭoldılar / Gördiler mektebde çıḳmış **bir** buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6708). [bir,]*

Ẕikrini itdügümüz cān ol durur / Didiler bu ḫod henuz **bir** ṭıfl genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [bir,]*

Ol cevāhir baḥrinüñ hem dürridür / **Bir** nişān destinde vardur Ḥaydar'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6722). [bir,]*

Ayası içinde ol girçek erüñ / **Bir** yeşil beñi didiler var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6723). [bir,]*

Bir yeşil beñ ayası içre enām / Didiler elinde şāhuñ bir daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [bir,]*

İşidüp didiler iy cānlar cānı / Saña irşād itmege **bir** şeyḫ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6731). [bir,]*

Taḫta geçüběni ulu ḫan ola / Ḳıldı mesken **bir** maḳām-ı ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6753). [bir,]*

Ẕevḳ u şevḳ ile ider-iken niyāz / Semʿine hātifden irdi **bir** ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6761). [bir,]*

Arż-ı Türkistān'da vardı **bir** ulu / Bir vilāyet ıssı **bir** er baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 573). [bir,]*

Arż-ı Türkistān'da vardı bir ulu / **Bir** vilāyet ıssı bir er baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 573). [bir,]*

Arż-ı Türkistān'da vardı **bir** ulu / Bir vilāyet ıssı **bir** er baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 573). [bir,]*

Vardı Türkistān'da **bir** şehr-i ʿacīb / Şehr-i Yěsī dirler-idi iy ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 578). [bir,]*

Ḫˇāce'den ẕikr ideyüm **bir** menḳabāt / Bir beyān-ı dil-güşā iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 604). [bir,]*

Ḫˇāce'den ẕikr ideyüm bir menḳabāt / **Bir** beyān-ı dil-güşā iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 604). [bir,]*

Yěsi şehrinde münāfiḳlar meger / Ḫˇāce'ye ḳaṣd itdiler tā **bir** żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 605). [bir,]*

İttifāḳ-ıla **bir** öküz aldılar / Gice içre şehr ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 607). [bir,]*

İy süḫan-dān u süḫan-gū pür-hüner / **Bir** vilāyet-nāme diyin muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 634). [bir,]*

Gūş-ı hūşı baña ṭut ki söyleyem / **Bir** Vilāyet-nāme taḳrīr eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 635). [bir,]*

Bir gün Aḥmed Yesevī'ye geldi ḫalḳ / Cemʿ oluban didiler sen durma ḳalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 643). [bir,]*

Bir maġāra var-ıdı anda ʿak i s / Ḥaydar'ı eylediler anda ḥab i s *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 678). [bir,]*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī itdi çoḳ niyāz / **Bir** velī vir yā Kerīm ü Bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 689). [bir,]*

Milki ısuz ḳoma bu dem yā İlāh / Gönder aña żabṭ ide **bir** pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [bir,]*

Per açup oldı Bedaḫşān'a revān / Silkinüben oldı **bir** şāhīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 749). [bir,]*

Geldi **bir** cıblaġ abdāl ḫōr u zār / Mülküñ ıssı didi budur Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 752). [bir,]*

Yine **bir** söz evveline gĕlelüm / Ḥācī Bektaş erligin söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 764). [bir,]*

Çün gözin açdı görür **bir** nev-cüvān / Ḳarşuda ṭurur ayaġın ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 778). [bir,]*

Bildi bu gelen kişiyi er durur / Hem vilāyet ıssı **bir** ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [bir,]*

Gerçi itdük **bir** ġāzā tedbīrini / Kim baṣar ammā ki Ḥaḳ taḳdīrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 806). [bir,]*

Bir maġāra içre kāfir itdi ḥabs / Yatup aġır demür içre her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [bir,]*

Yidi yıl dutsaḳ olınca bu zamān / Geldi tā ki **bir** Ḫıż ı r yüzlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [bir,]*

Bir ġazāvāt-nāme itdi bize şerḥ / Şek getürme cümlesidür çünki ṣaḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 833). [bir,]*

Yidi yıl ḥabs olmış-iken ol cüvān / Geldi Türk'den **bir** velī olup ṭoġan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 869). [bir,]*

Bir kişi nĕdür ki ol sāḥir ola / Siḥri bozıla anuñ tīzcek ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [bir,]*

Gördi ġārı ḳuşadup **bir** ezdehā / Ḳaldurup başın yatur diküp göge *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 937). [bir,]*

Cemʿ olup **bir** yire begler didiler / Sözini ṭutmazsavuz anuñ eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 957). [bir,]*

Çünki münkir itdi anda **bir** fik i r / Gönderür ol rāhibi şāha tekūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 981). [bir,]*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / **Bir** zamān Allāh'a ṭāʿat ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1011). [bir,]*

Bir zamāndan yine inkār itdiler / Münkir olan baʿżı tekrār itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1012). [bir,]*

Böyle diyüp silkinüben anda er / **Bir** gögercin olubanı açdı per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1055). [bir,]*

Gine **bir** ḫoş menkabātından beyān / Ḫᵛāce'nüñ ẕikr ideyin diñle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1059). [bir,]*

Bir ulu ırmaḳ durur Nehr-i ʿAmū / Sū-yı Kābil'den gelüben aḳar o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1070). [bir,]*

Ḫᵛāce ʿĀmū Ṣuyı'na ḳıldı naẓar / Gördi **bir** māldār ḫᵛāce muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1077). [bir,]*

Ḳondururlar **bir** müşerref menzile / Tā ki ḫalḳ cemʿiyyeti anda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1091). [bir,]*

İstediklerince dirdi ıssı var / Olısardur **bir** gün ıssı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1111). [bir,]*

Naḳldür **bir** ṭālib irse ḳatına / Yüz uruban Ḫᵛāce'nüñ ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1112). [bir,]*

Ḥattā **bir** ṭālib getürse ḳurbānı / Öldürürler postı bişince anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1114). [bir,]*

Bir muḥib virmiş-idi birez ṭaru / Anı ḫüddām dökmiş-idi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1130). [bir,]*

Baş aşaġa ṣaluban oturdılar / **Bir** kişi nā-gāh ḳapudan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1144). [bir,]*

Yüriyüp **bir** dut aġacı egsisin / Ṭutuban Rūm'dan yaña atdı yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1193). [bir,]*

Şimdi **bir** ulu aġaç bitmişdür ol / Gör inanmazsañ var iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [bir,]*

Bir ısızlıḳ yazıya uġrar yolı / Ol yolı ṭutmışdı arslān iy velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1200). [bir,]*

İtdi **bir** müddet o yirlerde ḳarār / Eyledi niçe vilāyet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1208). [bir,]*

Bir cemāʿatle giderken bir yire / **Bir** ulu ırmaġa uġrarlar gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1209). [bir,]*

Bir cemāʿatle giderken **bir** yire / Bir ulu ırmaġa uġrarlar gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1209). [bir,]*

Bir cemāʿatle giderken bir yire / **Bir** ulu ırmaġa uġrarlar gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1209). [bir,]*

Anda hem **bir** ḫatuna ḳıldı naẓar / Oġlına dir oġlum olsun bu beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1216). [bir,]*

Anda da **bir** çille çıḳardı hemān / Geçüben ṣavm u ʿibādetle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1229). [bir,]*

Cāmiʿinde Ḥaleb'üñ var **bir** direk / Mesken idindi anı ol cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1235). [bir,]*

Bir gün anda ki ʿazīzler ṭurdılar / Ḳademine Bektaş'uñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1243). [bir,]*

Çille-i merdān oldur bī-ḫilāf / Çeke ḳırḳ gün **bir** maḳāmda iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1252). [bir,]*

Oturup ṣoḥbet iderdi ser-te-ser / Ol selāmı ṭuymadı andan **bir** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1279). [bir,]*

Rūm mülkine geliyorur **bir** er / Key ḳatı ḳuvvetlü erdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1284). [bir,]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstine tīz / Ḳondı **bir** ṭaş üzerine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1300). [bir,]*

Ol erenler üstine iy muḳtedā / **Bir** ʿaẓīm heybet oturdı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1302). [bir,]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstinde dir / **Bir** gögercincik otururdı dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1310). [bir,]*

Didiler aña **bir** er ola-y-ıdı / Ṭoġan olup anı ṣayd ḳıla-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1313). [bir,]*

Var-ıdı **bir** er orada ittifāḳ / Gelmiş-idi Rūm'a ez-sū-yı ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1314). [bir,]*

Ḳalḳdı ṭurdı gördi **bir** er oturur / Yüzi nūrı ṣan güneşdür balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [bir,]*

İşbu remzden ġayrı iy yār-ı ʿazīz / Barmaġıyla **bir** işāret ḳıldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1346). [bir,]*

Gördiler ġaybdan belürdi **bir** ṭomar / Gelüben Ḫūnkār'uñ öñine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1381). [bir,]*

Bize **bir** dīv virdi tā ḫiẕmet ide / Ḳanda emr idersevüz anda gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1398). [bir,]*

Naḳldür Rūm içre var-ıdı **bir** er / Ḳatı ḳuvvetlü er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1402). [bir,]*

Ol ulu dīvānda cümle evliyā / **Bir** yire cemʿ olıcaġaz bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1414). [bir,]*

Bir yeşil el perde ardından hemīn / Çıḳdı iy yār görmişüz anı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [bir,]*

Ol elüñ avcında **bir** beñ var-ıdı / Şevḳ virür çün lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1418). [bir,]*

Dulḳadirli'den ü Bozoḳ'dan girür / Nā-gehān yol üzre **bir** çoban görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1427). [bir,]*

Güder idi **bir** bölük ḳoyunları / Otladup hem ṣuvarurdı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1428). [bir,]*

Geçdi ḳoyın ardına tā döndere / Otlamaġa **bir** yañaya göndere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1431). [bir,]*

Bir ḳoyunca yoḳ durur ʿaḳlum benüm / Hele ġāyet sevdi bu eri cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [bir,]*

Andaġı bostānlıġa dek irdiler / **Bir** kişi bostān dikerdi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1472). [bir,]*

Ol kişi bostānlıġınuñ ḳurbına / Oturur ikisi **bir** ṭaş dibine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1473). [bir,]*

Çaġırup bostāncıya dir iy ʿazīz / **Bir** ḳavun gĕtür yiyelüm şimdi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [bir,]*

Gördi **bir** ucında bitmiş **bir** köken / Uzanuban ṭal ṣalmışdı iñen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1481). [bir,]*

Gördi **bir** ucında bitmiş **bir** köken / Uzanuban ṭal ṣalmışdı iñen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1481). [bir,]*

Bir zamān bostāncı işin işledi / Soñra ṭurubanı barmaḳ dişledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1488). [bir,]*

Pīr ʿUbeyd dirlerdi **bir** er var-ıdı / Nā-gehān Ḫūnkār'a yolı uġradı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1511). [bir,]*

Bulalum teşrīf dīzāruñla biz / Görelüm **bir** laḥẓa sizi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1514). [bir,]*

Oturup **bir** laḥẓa ṣoḥbet itdiler / Sırr-ı aḫbārın diyüp işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1516). [bir,]*

Çıḳarup gĕtürdi ḳoynından hemān / **Bir** nefīs ṣalḳım yaş üzüm iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1518). [bir,]*

Eteginden düşdi **bir** sebz hindi ḳoz / Görüp ol arada böyle göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1523). [bir,]*

Çavdar etmĕgin götürüp **bir** gelin / Uġradur Bektaş'a nā-gāh ol yolın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1531). [bir,]*

Uçaṣar nām irişür **bir** ḳaryeye / Diledi kim ḳona-y-ıdı ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1542). [bir,]*

Ġavġā üni geldi semʿine hemān / **Bir** kişiye didi kim iy yār-ı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1543). [bir,]*

Çıḳdı tiz er nefesinden **bir** kelām / Olmasunlar ḫālī ġavġādan müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1547). [bir,]*

Geçüp Açuḳsarāy'a andan irer / **Bir** gelincüge yolı uġrar meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1550). [bir,]*

Ḳaynanasına didi kim **bir** faḳīr / Yimege **bir** nestene dilĕdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1555). [bir,]*

Ḳaynanasına didi kim **bir** faḳīr / Yimege **bir** nestene dilĕdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1555). [bir,]*

Ḳarye ḫalḳı çün anı işitdiler / **Bir** yire gelüp ḳamusı itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1577). [bir,]*

Ḫırḳa Ṭaġı üstine dĕgin sürür / Ṭoġrı **bir** arduç dibine dek irür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1583). [bir,]*

Gine **bir** sözden diyem zībā-maḳāl / Gūş idende ḳomaya ẕerre melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1589). [bir,]*

Her biri **bir** yirde eylĕdi ḳarār / Bir daḫı emr oldı bundan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1593). [bir,]*

Ḳaldı bir müddet bu Rūm ol vech-ile / **Bir** tevārīḫden beyān geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1607). [bir,]*

Āl-i Selcūḳ'uñ durur üçünci feṭḥ / Āl-i Selcuḳ'dan diyem **bir** görklü medḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1608). [bir,]*

Pes Selīm Şāh Ḳayṣeri'yi yapdurur / Şimdilik andan hemān **bir** burc durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1618). [bir,]*

Aḳsarāy üstinde bil iy ḫoş-nihād / **Bir** dere var Selme dirler aña ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [bir,]*

Çepni boyından meger kim **bir** ʿazīz / Ehl-i taḳvā vāriʿ u ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1641). [bir,]*

Ḳarayük ḳurbında Ḳay nām **bir** yire / Gelüben anda ḳarār itdi gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [bir,]*

Yoġ-ıdı **bir** ehl-i ʿilm tā kim gelĕ / Ölicek ölülerin temyīz ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1654). [bir,]*

Ḳarayük'de ol Güherdaş'uñ meger / **Bir** gün ölür birisi ey pür-hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1655). [bir,]*

Çün bunuñ üstine geçdi **bir** zamān / Ẕikr idem diñle saña **bir** ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [bir,]*

Çün bunuñ üstine geçdi **bir** zamān / Ẕikr idem diñle saña **bir** ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [bir,]*

Mollā İdrīs'üñ meger kim iy ʿazīz / Var-ıdı **bir** ḫatunı ġāyet temiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1671). [bir,]*

Bir gice yatur-iken beliñledi / Ṭurı geldi oturup iñiledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1674). [bir,]*

Gördügüm düş bu ki **bir** bedr-i münīr / Etegümden ḳoynum içine girir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1678). [bir,]*

Gele senden **bir** veled kim ola ol / Evliyālardan ola ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1685). [bir,]*

Evliyālardan ya **bir** kimse gele / Saña andan ḫoş-naẓar himmet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1687). [bir,]*

Çün bunuñ üstine geçdi **bir** zamān / Nice oldı diyeyin gūş it beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1688). [bir,]*

Bu yaña **bir** söz daḫı ẕikr ideyin / Ḫoş beyāndur anı daḫı diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [bir,]*

Ṣuvada gelmişdi **bir** pīr-i faḳīr / Yimeye bizden ṭaʿām istedi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1708). [bir,]*

İşbu gün gördüm ṣuvada **bir** faḳīr / Yimegĕ nesne ṭaleb eyledi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1717). [bir,]*

Nĕ ḳadar yalvardılar hīç dönmedi / Çĕkilür kendüye **bir** söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1752). [bir,]*

Mescidüñ öñinde **bir** yirde daḫı / Oturup çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1754). [bir,]*

Ḳalḳup andan geldi Çille-ḫāne'ye / Gördi ki **bir** ḫoş maġāra bī-żiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1757). [bir,]*

Defʿaten **bir** ṣu çıḳup oldı revān / Ad-ıla Zemzem Ṣuyı dirler i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1759). [bir,]*

İşidüp bunı iki **bir** dimedi / Ḳalḳdı örü daḫı **bir** söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1781). [bir,]*

Eve gelüp itdiler anda ḳarār / Ḳıldı tenhā **bir** mekānı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1784). [bir,]*

Bir gün ol sulṭān ṣāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār o nūr-ı etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1787). [bir,]*

İdrīs'üñ **bir** ḳardaşı var Ṣaru nām / Çünki Ḫūnkār itdi orayı maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1798). [bir,]*

Dir Ṣaru İdrīs'e **bir** gün ey kişi / Yolına ḳosañna gide o kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [bir,]*

Ṣaru **bir** gün eyledi **bir** fikr-i bed / Yaʿnī Ḫūnkār'a ide **bir** mekr-i bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1808). [bir,]*

Ṣaru **bir** gün eyledi **bir** fikr-i bed / Yaʿnī Ḫūnkār'a ide **bir** mekr-i bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1808). [bir,]*

Ṣaru **bir** gün eyledi **bir** fikr-i bed / Yaʿnī Ḫūnkār'a ide **bir** mekr-i bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1808). [bir,]*

Gördi **bir** dervīş anda oturur / Çün oñat deñĕyüben anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1821). [bir,]*

Üçpıñar'a ol daḫı çün irişür / Gördi **bir** dervīş varuban görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1831). [bir,]*

Nūre'd-dīn **bir** ḳulına emr eyledi / Ṣu getür şol çeşmeden vargıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1838). [bir,]*

İlteler **bir** yire sĕni ḳoyalar / Yaʿnī kim ḳayduñı senüñ yiyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1853). [bir,]*

Cānuña sebeb ola **bir** turva ḫāḳ / Bir avuç cev ḳılmaya sĕni helāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1854). [bir,]*

Cānuña sebeb ola bir turva ḫāḳ / **Bir** avuç cev ḳılmaya sĕni helāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1854). [bir,]*

Daḫı andan irişĕsin **bir** yire / Ḳuşlar uçduġın gözüñ çün kim göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [bir,]*

Ḳırşarı'nda **bir** ulu çay var idi / İndi ṣuya ḳalbi yüz efkār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [bir,]*

Pādişāhuñ var-ıdı **bir** zindānı / Ṣuvadup dururdı kireçle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1870). [bir,]*

Ḳılsa **bir** kişiye ġāyetde ġażab / Anda ḳoydururdı anı görʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1871). [bir,]*

Bir avuç arpa vü bir turva türāb / Cānuña sebeb ola didi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [bir,]*

Bir avuç arpa vü **bir** turva türāb / Cānuña sebeb ola didi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [bir,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn meger / **Bir** gün oturur iken nā-gāh eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1893). [bir,]*

Ṭuruban **bir** kimse zindāna varur / Nūre'dīn'üñ gözlerini ṣaġ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1898). [bir,]*

Dir virüñ buña **bir** uc yirde tīmār / Gelmeye Rūm'a ide anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [bir,]*

Virdiler tīmār **bir** uc yirde aña / Gelmedi Rūm'a ölince görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1902). [bir,]*

Naḳldür **bir** gün yine Ḫūnkār balı / Ḳarayük'den yaña gitdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [bir,]*

Ḳarayük'e **bir** gün ol aġmış-ıdı / Ṣanki şevḳından güneş ṭoġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1911). [bir,]*

Cāriyeye daḫı eve varmalı / **Bir** mühim iş düşmiş-idi görmeli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1914). [bir,]*

Gördi Ḫünkār oturur **bir** depede / Dir kerem ḳıl luṭf işle iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [bir,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Nöbet İdrīs'e irür **bir** gün meger / Fāṭıma'ya dir işit ḥālden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [bir,]*

İrte ṣıġır nöbeti gelür baña / Ben daḫı gitmeli oldum **bir** yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [bir,]*

Öküzüñ gözlemeyince ben eger / Ḳurt yise yā aña gelse **bir** żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1950). [bir,]*

Alup öküzüñi var git **bir** yaña / Uşda ṭoġrısın didüm sözüñ saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [bir,]*

Pes ṣıġır bunda keşige güdilür / Ṣıġıruñ cümlesi **bir** yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1955). [bir,]*

Ḳurt yiyüp yā **bir** żarar gelse didüm / Yā düşüp yardan eger ölse didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [bir,]*

Gördi **bir** derede ikisin daḫı / Ḳurt paralayup yimişdür iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1974). [bir,]*

Öküzüñ ben gütmeyicĕgez eger / Ḳurt yise yā gelse aña **bir** żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1980). [bir,]*

Ṣaru **bir** gün şöyle bed-endīş ile / Bir çürük fikr ü yavuz teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [bir,]*

Ṣaru bir gün şöyle bed-endīş ile / **Bir** çürük fikr ü yavuz teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [bir,]*

Ol araya baḫça olurdı yaḳın / **Bir** dıraḫt-ı sībe irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2010). [bir,]*

Yir yüzi ḳar yoḳ aġaçda **bir** varaḳ / Nice elma indürem bu söze baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [bir,]*

Gördi Ḫunkār'uñ ḥayāsında yaḳın / İki aḳ gül **bir** ḳızıl güldür hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [bir,]*

Bir daḫı bu kim hemān biri ḳalur / Ḳalanı gider biri diri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [bir,]*

Bir müsāfir-ḫāne bünyād it gelen / Anda ola hem yine ḫiẕmet ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2064). [bir,]*

Vardı İdrīs yapdı **bir** ḫoş cāygāh / Evliyāyı göre gelenler zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2065). [bir,]*

Bir ulu ṭulp geldi bir gün ehl-i faḳr / Kim o faḳr-ıla ider Muḫtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [bir,]*

Bir ulu ṭulp geldi **bir** gün ehl-i faḳr / Kim o faḳr-ıla ider Muḫtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [bir,]*

Bir köye vardı ki adı İlicek / Cemʿ olur ḫalḳı ol anda gelicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [bir,]*

Bir celāl rengiyle sulṭān ḥażreti / Didi bu nevʿ-ile ḳaḳıyup ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2102). [bir,]*

Mülke geldüm görmedüm **bir** er gele / Er öñine geçüp imāmet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2104). [bir,]*

Gördi kim balçıḳ ḳarardı **bir** kişi / Balçıḳ ayaḳlamaġ ıdı işi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [bir,]*

Meger anda vardı **bir** yirli ḳaya / Ḥazret-i Ḫūnkār'a ol er ne diyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [bir,]*

Yine **bir** gün ol şehin-şāh-ı evliyā / ʿĀlem-i maʿnīde māh-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2124). [bir,]*

Otururdı **bir** ṭaş üzre ol ʿazīz / Var-ıdı **bir** süri ṭaş yanında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [bir,]*

Bıçaġıyla **bir** ḫıyar ṣoyar ıdı / Ol ḫıyarı kesübeni yir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2126). [bir,]*

Köyliden **bir** kimse dir merd-i Ḫudā / Sen bu işden ġayrı **bir** daḫı id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [bir,]*

Bir yanın kesdi tamām başdan başa / Ḥayrete ḳaldı o kişi bu işĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2131). [bir,]*

Bir gün ol ser-defter-i cūd u seḫā / Ḥazret-i Ḫünkār ḳuṭb-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2136). [bir,]*

Arpa vü buġday u çavdar mercimek / Cemʿ iderler **bir** yire çeküp emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2139). [bir,]*

Taḫıluñ vaḳti daḫı irmiş-idi / Ḥāṣılın hep **bir** yire dirmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2142). [bir,]*

Ṣavrulup çeç olmış-ıdı cümlesi / **Bir** çisenekli olupdı ḥamlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2143). [bir,]*

Ṣaman-ıla üstin örtmişler-idi / Her biri **bir** yaña gitmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2144). [bir,]*

Ḳudreti gör nice işler işledi / Geçdi çün **bir** niçe gün ṣaġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [bir,]*

Gine gel **bir** ḫoş ḫaberden ac zebān / Gūş iden süre ṣafā şād ide cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2187). [bir,]*

Şöyle **bir** ḫoş sözi taḳrīr eylegil / Bir meʿānī ṣuḥfın açup söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2188). [bir,]*

Şöyle bir ḫoş sözi taḳrīr eylegil / **Bir** meʿānī ṣuḥfın açup söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2188). [bir,]*

Bir seh i l yirde vara ṭuta ḳarār / Işıcaḳ sāḥil yir ola ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [bir,]*

Cemʿ oluban gine **bir** gün geldiler / Ḫūnkār'a ṭurup şikāyet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2212). [bir,]*

Mürvetinden n'ola ger er luṭf ide / **Bir** ışıcaḳ yire varuban gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2214). [bir,]*

Naḳldür **bir** gün o şāh-ı evliyā / Seyre çıḳdı Ḫırḳa Ṭaġı'ndan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2222). [bir,]*

Bile-y-idi **bir** niçe abdāl hem / Ḫırḳa Ṭaġı'na varup çıḳduġı dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2223). [bir,]*

Didi abdāllara bu dem ṭuruñuz / **Bir** ṭarabul āteşini uruñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2224). [bir,]*

Çalu çırpı buluban getürdiler / **Bir** yire cemʿ eyleyüp od urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2226). [bir,]*

Evliyānuñ **bir** muḥibbi var-ıdı / Ḫācī Bektaş'ı ḳatı sever-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2260). [bir,]*

Burayı yapdurayın **bir** cāygāh / Ḳıla ḫalvet-ḫāne dir anı o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2264). [bir,]*

Yitecek **bir** eve ṭaşıtsun ṭaşı / Yondurup bennāya işletsün ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2270). [bir,]*

Develi yirinde vardı **bir** ʿazīz / Bir kerāmet ıssı **bir** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2289). [bir,]*

Develi yirinde vardı bir ʿazīz / **Bir** kerāmet ıssı bir ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2289). [bir,]*

Develi yirinde vardı **bir** ʿazīz / Bir kerāmet ıssı **bir** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2289). [bir,]*

İki bükülüp çekersiz çoḳ belā / Böyle idince buña **bir** iş ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2310). [bir,]*

Bir gicelik cevre ḳatlanmaz mısız / Varuban ol menzile ḳanmaz mısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2329). [bir,]*

Ṣaru İsmāʿīl Sulṭān'dur **biri** / Ol-ıdı Ḫunkār'umuñ ibrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2246). [biri, -i]*

Hem Receb Seydī-y-idi **biri** de gör / Ehl-i ḥāl idi vü hem ehl-i ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2249). [biri, -i]*

Ṣaru Ṣaltıḳ Baba daḫı Menteşe / ʿAlī Baba'dur **biri** de hem pīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2252). [biri, -i]*

Ẕikr ideyin yine **bir** ḫoş ṣoḥbeti / Güş iden bula neşāṭ u selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2351). [bir,]*

Naḳldür **bir** vaḳt ol kān-ı kerem / Ḫācī Bektaş-ı Velī ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2352). [bir,]*

Bir niçe gürbüz vilāyet erleri / Rūm mülkinüñ muʿayyen pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2354). [bir,]*

Ger ola-y-ıdı buña **bir** revzene / Giceden farḳ olur-ıdı rūzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2358). [bir,]*

Aç yine **bir** ḫoş meʿānīden sözin / İllā ḫoş maʿnī ola ġāyet güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [bir,]*

Naḳldür iy maʿden-i cūd u seḫā / Naḳl ideyin **bir** ḫaber sen diñle hā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2368). [bir,]*

Ol zamānda şehr-i Baġdād'da ʿazīz / Müktefī nām **bir** ḫalīfe vardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2369). [bir,]*

Ol zamānda var-ıdı **bir** ḫoş ʿazīz / Ġāyet ehl-i ʿilm hem ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2382). [bir,]*

Bunca eměgümi eyledi ʿabeš / Didiler n'idelüm itdi **bir** ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2397). [bir,]*

Tataristān'dur tamāmet ol diyār / Ol diyārda var-ıdı **bir** şehr-yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2402). [bir,]*

Ṣoḥbet ešnāsında şeyḫ **bir** söz didi / ʿİlm ehliyem bilěsiz biz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [bir,]*

Ger inanmazsañ diyěyin **bir** kelām / Bilesin bundan sözüñ ṣıdḳın tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2413). [bir,]*

Bir gün otururken ol bedr-i münīr / Ol vilāyet kānı şems-i müstenir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2445). [bir,]*

Bir ġarīb kimse irişür ḳatına / Yüz sürür çün kim irer ḫiẕmetine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2446). [bir,]*

Bir keşīş ḳoşmışdı aña atası / Her ne iderse anuñla dutası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2473). [bir,]*

Anı daḫı oḳudı keşīş gelür / **Bir** ulu cemʿiyyeti meclis olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2474). [bir,]*

Didi āsānı budur ol dem keşīş / İmtiḥān itměge bulavuz **bir** iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2485). [bir,]*

Bir ulu şölen ḳazanı buldılar / Ṭoldurub ṣu içine gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2500). [bir,]*

Öyük'üñ ḳarşusına **bir** ḫoş yire / Oturup Ṣaru'ya iydür tīz dura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2507). [bir,]*

Bir yeri eliyle ḳāzıdı revān / Aḳ bıñarum didi üç kerre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2512). [bir,]*

Ḳudretullāh bā-velā-yı evliyā / **Bir** bıñar ṣu çıḳdı aḳdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2513). [bir,]*

Geldi ṣudan **bir** ġarīb āvāz hemīn / İy erenler şāhı v'iy zuḫr-ı zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2515). [bir,]*

Çıḳdı ḳazandan oturur **bir** yire / Gör Külü Ḫan'ı keşīşe ne dir e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [bir,]*

Cān Baba dir rāżīyam līkin velī / İtdüñüz **bir** imtiḥān siz evveli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2552). [bir,]*

Didi **bir** dervīş geldi ḳatuma / Girüben yol buluban ser vaḳtüme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2576). [bir,]*

Didi Rūm'da ne var-ısa evliyā / **Bir** başı var anlaruñ dir bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [bir,]*

Bir ḫādim Cān Baba'yı aldı gider / Vardı ḫatun ḳatına işit n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2589). [bir,]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba merd-i ʿazīz / Dimedi **bir** söz daḫı nūş itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2594). [bir,]*

Gelmedi bil aña hergiz **bir** żarar / Pes ne ġam aña ki yardım ide er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [bir,]*

Emr ider **bir** yazıcı geldi ilerü / Yazdı her ne kim didiyse mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2603). [bir,]*

Çünki Erzingan'a irdüm bā-sipāh / İrdi **bir** dervīş gelüp ṭonı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2609). [bir,]*

Baña didi nuṭḳ açup iy ser-firāz / Rūm mülkinde olur **bir** şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2611). [bir,]*

Šāniyen **bir** ulu āteş yaḳdılar / Beglerüm hep çevresine çoḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2619). [bir,]*

Giriben dervīş oda urdı semāʿ / Ol oduñ kim ḳalıñıydı **bir** zirāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2620). [bir,]*

Baʿd ez-ān **bir** ṭanacaḳ olsa işi / Ḥācī Bektaş'a ṭanardı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2639). [bir,]*

Çün ʿAlāʾe'd-dīn Sulṭān iy yarā / Beglerin cemʿ eyledi hep **bir** yirĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2641). [bir,]*

Cümlesin icrā ḳılurlardı velī / Līki **bir** yirde var-ıdı işkili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2668). [bir,]*

Bir söğüş olsa ve yā ḫod olsa ṭoy / Fekye olmış-ıdı ʿādet işbu ḫūy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2672). [bir,]*

Bir ülüşi ṣunar ıdı bir ere / Şunı alubanı dir şuña vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [bir,]*

Bir ülüşi ṣunar ıdı **bir** ere / Şunı alubanı dir şuña vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [bir,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatında **bir** ʿazīz / Var-ıdı ġāyet velī ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2678). [bir,]*

Hoy Ata'ya didi iy merd-i dilīr / Gönderürem **bir** yire olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2683). [bir,]*

Arḳası-y-ıla getürürdi odun / Yıġar ıdı **bir** yire ol dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2692). [bir,]*

Gözledi **bir** gün ki ḫan ava çıḳar / Od urur ol odunı şol dem yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [bir,]*

Pes ḫilāfın işlemek olmaz revā / **Bir** iş işleñ ki anı Allāh sevĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [bir,]*

Ol ülüşi ṭuranuñ **biri** alur / Kimseye virmez anı pinhān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2674). [biri, -i]*

Gine gel yād eyle **bir** ḫoş menḳabāt / İy mükerrem muḥterem ẕāt-ı ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2728). [bir,]*

Ol veliyyullāh **bir** gün bī-ḫilāf / Çille-ḫāne'de idüpdi iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2732). [bir,]*

Bir aġac ḳılıc ḳuşatdı gör eri / **Bir** yay-ıla yidi oḳ virdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [bir,]*

Tā Ṣınāb mülkinde Ḫırmanḳaya nām / **Bir** yire irişdiler iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2749). [bir,]*

Şöyle abbaḳ pür-ziyā **bir** yol durur / Söylenür efvāhda bu menḳūl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [bir,]*

Bir begi var-ıdı Gürci'nüñ ʿazīz / Güreleş dirlĕr-idi adına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2763). [bir,]*

Bir ḳaraltu gördi deryādan gelür / Ḳavmine gösterdi bir gör ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [bir,]*

Çün yaḳın geldi görürler üc kişi / Otururlar **bir** bisāṭda gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2767). [bir,]*

Bildi bunlar evliyādur er durur / Her biri **bir** ḥāl eri ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [bir,]*

İz ider ayaġı ḳanda kim baṣar / İşbu nevʿ-ile çıḳar **bir** ān ḥiṣār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [bir,]*

Vardı **bir** ḳalʿaya daḫı n'eyledi / Ḳorḳusından anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2814). [bir,]*

Naʿra āvāzın çün evren işidür / Ġıjġırup ol daḫı **bir** naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2817). [bir,]*

Eli-le dört beş yiri ḳazdı hemān / Çıḳdı **bir** bıñar aḳdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [bir,]*

Dört yaña ṭolanuban çegzindiler / **Bir** ḳoyun güder çobanı buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2847). [bir,]*

Ḳalʿa ıssına varuban vir ḫaber / Ejderi öldürdi di geldi **bir** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2848). [bir,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāhdan **bir** ḫaber / Diyeyin gūş eyle iy ehl-i naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2853). [bir,]*

İcikim dirlerdi vardı **bir** kişi / Çift sürmekdi müdām anuñ işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2858). [bir,]*

Rāh-ı Çivril'den gelincek **bir** öyük / Yıġılup durur ufaḳ ṭaşdan büyük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2877). [bir,]*

Gĕtürüñüz her birüñüz **bir** tābūt / Gĕtürüñ ḳoyup gidüñ ḳıluñ sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2889). [bir,]*

Ṭaġa çıḳdı öküziyle olʿazīz / Yükledüp **bir** yük alucı döndi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [bir,]*

Bir faḳīrü'l-ḥāl kesem ehl-iʿıyāl / Bulmaġa ḳūt yoḳ durur bende mecāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2912). [bir,]*

Bir kifāf-ı ehl olacaḳ umaram / Kim kerem ehli işi olur kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2913). [bir,]*

Ṭapduḳ'a **bir** gün ki ḥālāt el virür / Ṣevḳ-ıla bulur çü ḥālātı ḥuzūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2944). [bir,]*

Var-ıdı Aḳşar'da **bir** merd-iʿazīz / Key vilāyet ehli vü ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2955). [bir,]*

Aḳşehir'den Sīd Maḥmūd nām ʿazīz / Var-ımış **bir** evliyā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2962). [bir,]*

Ol Ḳızılca Ḫalvet'üñ ḳurbında dir / Vardı **bir** ḳızıl ḳaya olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2967). [bir,]*

Gördi **bir** er ḳayaya binmiş gelür / Kimidügin göricek anuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2974). [bir,]*

Bir ḳażiyye olmış ımış bir zamān / Pādişāhdan teftiş itmege i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2994). [bir,]*

Bir ḳażiyye olmış ımış **bir** zamān / Pādişāhdan teftiş itmege i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2994). [bir,]*

Olmış ımış didi **bir** iş ol işe / Pādişāh emriyle geldük teftişe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [bir,]*

Cübbe vü ferāceyi ne var ḳabā / Terk idüben giydi anda **bir** ʿabā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3008). [bir,]*

Bir çocuġı añsuzın ṭutdı biri / Çañ daḳup aña ṣalıvirdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3018). [bir,]*

Ḳalʿacuḳ yirinde vardı **bir** kişi / Evliyā ḥubbı idi her dem işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3036). [bir,]*

Bir yük elma yükledür tīz atına / Eyledi niyyet gele ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3038). [bir,]*

N'ola-y-ıdı zedelenmedin bu sīb / Geçdi göñ ü linden **bir** fikr-i ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3041). [bir,]*

Olduġı yirde Çırāḳ'uñ iy ʿazīz / **Bir** sipāhī var-ıdı key tünd ü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3077). [bir,]*

Ḳırşarı'nda ol ḫo Bektaş-ḫānedür / Ḳaya Tekyesi **bir** āsitānedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3098). [bir,]*

Ol mekān ḳurbında **bir** çay var-ıdı / Ḫoş zülāl olup revān aḳar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [bir,]*

Gel gine **bir** ḫūb ṣoḥbet gūş it / Ḥikmet içre ʿaḳluñı medhūş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3112). [bir,]*

Evliyānuñ ẕikri **bir** eṣvāḳ olur / İşbu ḥāl ḥāl ehline ilḥāḳ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3113). [bir,]*

Germiyān Deñizlüsi'nde iy ʿazīẓ / **Bir** ḥarāmī var-ıdı ḳılur sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3116). [bir,]*

Bir gün inṣāf itdi ol merd-i dilīr / Hep günāhum ʿafv olacaġını dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3118). [bir,]*

Bir ḳuru aġac paresi de ṭurur / Alur anı ol kimesneye virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [bir,]*

Çün irüp menziline ḳıldı ḳarār / **Bir** ulu yol üstine ṭurdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3135). [bir,]*

Gördi **bir** gün **bir** kişi yoldan geçer / Eşdürür atı becid ṣan kim ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [bir,]*

Gördi **bir** gün **bir** kişi yoldan geçer / Eşdürür atı becid ṣan kim ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [bir,]*

Her ṣecer **bir** sāyebāndur sebzeden / Sebzeye ider nišār dürr-i ʿAden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3169). [bir,]*

Hem anuñ ḳurbında **bir** köy var-ıdı / Adına Ḳızılağıl dirlěr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3171). [bir,]*

Ere münkir anda vardı **bir** kişi / Ḳoyun eri vü çobanlıḳdı işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3172). [bir,]*

Gözin açup gördi kendin nā-gehān / **Bir** deñiz ḳatında ṭururdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [bir,]*

Böyle diyü aġlayu oldı revān / **Bir** kelīsāya çıḳageldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3190). [bir,]*

Bu varınca çıḳageldi **bir** keşiş / Görişür şanki anuñ-ıla biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3191). [bir,]*

Bir sürü ḫınzīr virür dir bunı güt / **Bir** yıla daḳ ḫizmet eyle ḳıl sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3202). [bir,]*

Ḥāl erinden **bir** kişiyi ündedi / Var fülān yirden şunı getür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3220). [bir,]*

Yoḳsa **bir** maḳṣūd içün degül durur / İşbu teklifden murād ḫod ol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [bir,]*

Sür ḳoyunı didi aḫşamdur yaḳın / Ancaḳ irer vara eve **bir** ḳoyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [bir,]*

İşidüp ḳardaşı iydür sen delü / Seni **bir** kimse şanurdum bilgilü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3239). [bir,]*

Gördi **bir** remz oldı erden kendüye / Bir yolaḳ yolandı sırdan kendüye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3242). [bir,]*

Gördi bir remz oldı erden kendüye / **Bir** yolaḳ yolandı sırdan kendüye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3242). [bir,]*

Cūşa gel cān bülbüli feṯḥ it zebān / Eyle **bir** kenz-i ḫazāyinden ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3246). [bir,]*

Şöyle dir kümmel bunuñ ẕikrin laṭīf / Dut ḳulaġuñ ẕikrin itsün **bir** naḫīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3247). [bir,]*

Bir keşiş var-ıdı ḥubbu'l-evliyā / Dīn ṭutardı gizlüden ol bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3248). [bir,]*

Bir kelisĕye daḫı rāhib idi / Ẓāhirā yollarına zāhib idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3249). [bir,]*

Līk içinde dīn ṭutar **bir** ḥāl eri / Ḥażret-i Ḫūnkār bilürdi o eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3250). [bir,]*

Bir diyārda ḫayli ibrām itdiler / Ṣat bize diyüben iḳdām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3258). [bir,]*

Gördi anı deyr açar ruhbān ımış / **Bir** ʿaceb kimse ʿacāyib cān-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [bir,]*

Elin alup kilse içine girür / Ḳaldurup **bir** ṭaşı gör kim ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [bir,]*

Açdı **bir** kepeng gördi nerdübān / Nerdübāndan aşaġa indi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3276). [bir,]*

Bir ḳapu oldı ʿayān açup girür / Ḫoş laṭīf miḥrāb-ıla mescid görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3277). [bir,]*

İşbu resme gĕçürürüz rūzigār / **Bir** geçinmedür geçer leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3287). [bir,]*

Ḳıl bize **bir** maʿnī-i zībāyı yād / Ġuṣṣadan ḳurtıla cānlar ola şād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3291). [bir,]*

Aḳsarāy şehrinde vardı **bir** ulu / Ehl-i ʿilm ü ehl-i faẕl u baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3294). [bir,]*

Ol zamānda Ḳayṣeri şehrinde hem / **Bir** ʿazīz vardı be-ġāyet muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3300). [bir,]*

Aḳsarāy'dan yine **bir** gün ol ʿazīz / Gine ol ḳaṣd ecli-y içün çıḳdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [bir,]*

Bir kemāl ehli sizüñ gibi ʿazīz / Ḥaḳḳı bāṭıldan ider ola temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3319). [bir,]*

Dir Ṣuluca Ḳarayük'de ol olur / Ḫırḳa'da var **bir** yeri anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3323). [bir,]*

Gāh bu köy ḳurbında **bir** yir var durur / Hem o yir ol kimseye maḥżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [bir,]*

Daʿveti Ḫūnkār'a çün ādem gider / Mollālar **bir** gözle burada n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3333). [bir,]*

Göstere luṭf ide **bir** ṭuz maʿdenin / Eyle idüñ diyelüm biz de çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [bir,]*

Dir ẓamīrinden bu resm-ile żamīr / **Bir** kimesne olsa dise buña dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [bir,]*

Bir nefīs ḳalem tırāş getürdiler / Mollā öñine gelüp yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3402). [bir,]*

Dutdı **bir** dırnaġa zūr itdi ḳatı / Kesmedi ne deñlü keskindür yiti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3404). [bir,]*

Bir keser mıḳrāż getürdiler hemān / Mollā anı eline aldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3407). [bir,]*

Bize **bir** ṭuz maʿdeni gösterseñüz / Var-ısa yaḳında ṣalıvirseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3430). [bir,]*

Bizi sevenlĕre ola yādigār / **Bir** ġarāyib ṭuzı çıḳa āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3436). [bir,]*

Bir tīz ayaḳlusı segirdüp gider / Varuban ol araya gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3439). [bir,]*

Yaʿnī **bir** baḫt idüp olursa nizāʿ / Ol kitāblardan bulalar intifāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3454). [bir,]*

Gider-iken **bir** kişiye irdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār ḫaberin ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3456). [bir,]*

Didi Ḳırşehri'nde **bir** er var durur / Ol anuñ ıla muṣāḥib yār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [bir,]*

Ḳatırı baġladı bunlar **bir** ṭala / Gitdi bunlar ġusl ide şuya ṭala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3473). [bir,]*

Ṭurdı evren ṭonını ṭonandı tiz / **Bir** ʿacāyip heybet-ile göresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3480). [bir,]*

Bir ʿaẕīm ʿifrīt bir ner ejdehā / Ḳahramānlar bulmaz elinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3487). [bir,]*

Bir ʿaẕīm ʿifrīt **bir** ner ejdehā / Ḳahramānlar bulmaz elinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3487). [bir,]*

Bir ʿaẕīm heybetlü evren ṭaşra var / Gözleri külḫān demi gibi yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3494). [bir,]*

Ṣanasın günbed durur başı ʿaẕīm / **Bir** ner ecderhā gören olur saḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [bir,]*

Bir ısuzlıḳda gerek evren ola / İl içinde buraya evren gelĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3500). [bir,]*

Çevre yaña köy ü il iḳlīm durur / Bu bize **bir** remz **bir** tefhīm durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [bir,]*

Çevre yaña köy ü il iḳlīm durur / Bu bize **bir** remz **bir** tefhīm durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [bir,]*

Varalum didügüm evren remzdür / Ḥāl iʿlāmı gibi **bir** ġamzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3513). [bir,]*

ʿAlleler Ṣırtı'na irdiler hemīn / Geldi **bir** şaḫṣ gördiler anda yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3527). [bir,]*

Bir fūta istedi tīz getürdiler / Tīz ṣoyundı her ne varsa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3534). [bir,]*

Mülke geldüm görmedüm kimse ebed / Er öñine geçe didi **bir** aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [bir,]*

Bir rükūʿa da Saʿīd'üm in didi / Uşda gördüñ ḥāl nedür yaḳīn didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [bir,]*

Var-ıdı Ḳarayük'üñ **bir** mescidi / Böyledür kümmel bize böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3593). [bir,]*

Ẕikre gelen mescidüñ öñinde tīz / **Bir** büyük ḳara ḳaya vardı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [bir,]*

Bir nehār göge bulut aġmış ıdı / Hem birez yaġmur daḫı yaġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [bir,]*

Döndi dir ben **bir** mükemmel kāmilem / Müştehir faẕl ıssı ben **bir** fāẕılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [bir,]*

Döndi dir ben **bir** mükemmel kāmilem / Müştehir faẕl ıssı ben **bir** fāẕılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [bir,]*

Bir ısuz yirde bir ayaḳ üstine / Ṭurdı şöyle pāymānçe ḳaşdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3619). [bir,]*

Bir ısuz yirde **bir** ayaḳ üstine / Ṭurdı şöyle pāymānçe ḳaşdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3619). [bir,]*

Bir mürüvvet eyle luṭf eyle şehā / İşbu ṭarlıḳdan bizi ḳılġıl rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3632). [bir,]*

Dir Saʿīd'üm Ṣuṣadı'da **bir** çile / Pāymānçede çıḳarduñ dir hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3645). [bir,]*

Gine **bir** gün daḫı Ḫūnkār ḥażreti / Tekye Ḳaya'nuñ ḳatında ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3668). [bir,]*

Yum didi gözüñi yumduñ **bir** zamān / Aç diyincĕgez gözüñ açduñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [bir,]*

Gine **bir** gün olʿazīz-i baḫt-vār / Gör Saʿīd ne sırrı ḳıldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3709). [bir,]*

Gine **bir** ün işitdüm / Ḫudāyīler üninden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3712). [bir,]*

Bir āyet oḳumışam / Ḫūnkār'um esrārından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3717). [bir,]*

Gine **bir** gün ol veliyy-i Kirdigār / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3738). [bir,]*

Bir gün oturur iken Mollā Saʿīd / Didi Ḫūnkār Saʿīd'üm sözüm işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3753). [bir,]*

Aç yine gel **bir** meʿānī ṣuḥfını / Gūş idincĕgez ṭuyasın luṭfını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3762). [bir,]*

Şöyledür naḳli şehā gūş it beyān / **Bir** gün oturmışken ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3763). [bir,]*

Bildi kim bu remz **bir** sırdur nihān / Remzi bunuñ ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3782). [bir,]*

Gelgil iy ferḫunde-i ferruḫ-liḳā / ʿArż it **bir** ḫoş meʿānīden ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3783). [bir,]*

Aç meʿānī defterinden **bir** varaḳ / Bize virgil ol meʿānīden sebaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3784). [bir,]*

Bir cemāʿat çoḳ ḳalender geldiler / Evliyānuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3789). [bir,]*

Arḳasında var-ıdı **bir** pīrehen / Andan artuḳ yoġ-ıdı gūş it zi-men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3795). [bir,]*

Dönüben Ḫūnkār ṣaġına el ṣunar / **Bir** ṭolu baḫçe alubanı döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3809). [bir,]*

Serpdi seccādeyi Ḫūnkār çün i yār / Oldı altından **bir** genc āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3822). [bir,]*

Bir legençe içre Ḫūnkār dest-namāz / İder-iken burnı ṭamardı biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3832). [bir,]*

Bir ayaḳ degmez yire dök gel bunı / Fāṭıma çün işidür bilür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [bir,]*

Bir veled vaż‘ itdi ḫūb u nāzenīn / Didiler İsmā‘īl’e anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3857). [bir,]*

Bir ulu yirden buluñ ḳız varalum / Ḥabīb’i eglĕmeyüp evĕrelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3869). [bir,]*

Ol diyārda müştehir **bir** kimsenüñ / Görüben begendiler ḳızın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3870). [bir,]*

Ṭolu **bir** hem-yān ıla arı ẕeheb / Gönderür hem-yānı bile anı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [bir,]*

Bir Tatar tüşmeli bir ulu kişi / Meskeni anda-y-ıdı görgil işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3891). [bir,]*

Bir Tatar tüşmeli **bir** ulu kişi / Meskeni anda-y-ıdı görgil işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3891). [bir,]*

Bunuñ oġlı-y-ıla **bir** yoḫsul erüñ / Oynar-iken oġlı **bir** n’itdi görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3892). [bir,]*

Ol faḳīr oġlı alup **bir** ṭaş-ıla / Atdı ḳuvvetle ḳatı cünbüş ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [bir,]*

Ara yirden didi aña **bir** ‘azīz / Er bilür eri iy aṣḥab-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3932). [bir,]*

Didi geldük **bir** işe bitürelüm / Ṭuruban şehrüñ begine varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3956). [bir,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol günde meger / Giyer-idi **bir** zümāyiti be-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3962). [bir,]*

Bir yanında girü Ḫūnkār ḥażreti / Bile aḥbābı-y-ıla cem‘iyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3979). [bir,]*

Bir münādī gönderür şehr içine / Dir ḳıġır şehr içre varuban yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [bir,]*

Gönderür **bir** ḳulını Ḫūnkār’a ir / Meydāna ol ṣālusı dutup getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3986). [bir,]*

Ol ṣoran kişi başından **bir** berāt / Ḥükm-i ṣāhīdür naẓar eyle oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3996). [bir,]*

Beg didi **bir** lafż ıla ṭābi‘venin / Ṣanma şāh emrine ben māni‘venin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [bir,]*

İşbu remzden **bir** işāret var durur / Bendelere ḫoş beşāret var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [bir,]*

Ḳaradeñiz içre didi **bir** gemi / Düşdi ḫavfa ḫalḳı anun derhemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4035). [bir,]*

Bir bezirgān deştden yār-ı ʿazīz / Gemiye girdi Ṣınāb'a giçe tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4044). [bir,]*

Çıḳıcaḳ raḫtın ḳamu ışmurladı / **Bir** inanduġı yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4053). [bir,]*

Aldı **bir** at beş yüz altunla bile / Binüben ata o dem düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4054). [bir,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didi örü ṭur / Geldi **bir** muḥibbümüz var anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4071). [bir,]*

Şimdi bize **bir** muḥibbimüz gelür / Ḳarşu çıḳup anı bize alıgör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4072). [bir,]*

Gördi kim atıyla **bir** kimse gelür / Aña ḳarşu varuban ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4074). [bir,]*

Bir reʾīs var-ıdı işledür gemi / Deñiz idi gice gündüz hem-demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4095). [bir,]*

İşbu fikri eylediler çünki tīz / Anda **bir** abdāl peydā oldı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4102). [bir,]*

Gördi reʾīs böyle şiddetde iken / Çıḳdı **bir** abdāl deñizden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4105). [bir,]*

Didi abdāl reʾīsüm ġam yimegil / Uġrayavuz **bir** belāya dimegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4109). [bir,]*

Çünki deryānuñ dibine irdiler / **Bir** müzeyyen yapulu köşk gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4118). [bir,]*

Bir yüce köşkdür müretteb yapusı / Hem iki ḳanatlu yüce ḳapusı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4119). [bir,]*

Bir ḳapudan içerü abdāl girür / Çıḳdı eglenmĕyüben abdāl görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4137). [bir,]*

Eline almış gelür **bir** hem-yānı / Altun-ıla ṭolu-y-ıdı gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4138). [bir,]*

Her nesi var-ısa hep ışmurladı / **Bir** inanduġı yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4155). [bir,]*

Bir at alup hem-yānı aldı bile / Bindi ata vü revān oldı yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4156). [bir,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e ol dem buyurur / **Bir** muḥibb irdi diyüben duyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4158). [bir,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḳayṣeri'de ḳayṣer ile ḫoş ṭurış / Eylediler **bir** ulu ceng ü urış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4176). [bir,]*

Kāfirüñ key ulu aġzıdur bu yir / Ḳuvvet ıssı bize gerek **bir** dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [bir,]*

Didiler iy pādişāh-ı kām-yāb / Destūruñla söyleyĕlüm **bir** cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4208). [bir,]*

Ḳayı Beg oġlanlarından üç dilīr / Ceng içinde her biri **bir** nerre şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4210). [bir,]*

Ḳaldı seccāde ısuz gör n'itdiler / Her biri **bir** reʾy ü tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4234). [bir,]*

Her biri **bir** kimsene ḳıldı iḫtiyār / Geçe seccādede eyl̆eye ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4235). [bir,]*

Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ iy ʿazīz / Vardı Otman nām **bir** oġlı tīz nîz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [bir,]*

Var-ıdı Ertuñrul'uñ çiftlikleri / İḫtiyār idüp o daḫı **bir** yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4274). [bir,]*

Ḳayı'nuñ yigitleri **bir** gün meger / Cemʿ oldı ḳatına hep ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4278). [bir,]*

Bir eri ḳılduñ musallaṭ üstüme / Memleketüm ġāret itmek ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4294). [bir,]*

Dir **bir** cāsūs hemān Otman Beg'e / Ḳandayidügin bilüp didi bege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4301). [bir,]*

Bunlara gelüp didiler bu işi / Bend ile getürdiler uş **bir** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [bir,]*

Gördiler **bir** ḫūb nev-ḫaṭ nev-cüvān / Yāl ü bāl ıssı vü maḥbūb görklü cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [bir,]*

Bir ḥabīš melʿūn kāfir sözi-le / Ḥayfdur bunuñ düzeni bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4311). [bir,]*

Ḳanda girür ele **bir** buña mišāl / Ḳuvvet ehli **bir** cüvān-baḫt ber-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4314). [bir,]*

Anı gördük **bir** ġarāʾib görklü cān / Ḳuvvet ıssı **bir** ṣalābetlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [bir,]*

Anı gördük **bir** ġarāʾib görklü cān / Ḳuvvet ıssı **bir** ṣalābetlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [bir,]*

Ḫayfdur **bir** kāfirüñ sözi ile / Kim bu resme yigide ölüm gele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4320). [bir,]*

Ḳanda girür ele **bir** böyle yigit / İʿtibār itme tekūra **bir** pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4323). [bir,]*

Ḳanda girür ele **bir** böyle yigit / İʿtibār itme tekūra **bir** pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4323). [bir,]*

Varuban ber-mūcib-i emr iy ʿazīz / **Bir** kişi irişdi Otman Beg'e tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4328). [bir,]*

Gördi **bir** nev-ḫaṭṭ maḥbūb nev-cüvān / Heybeti vaṣfın beyān itmez zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4330). [bir,]*

Didügüñüzden ziyād ṣad ancadur / **Bir** nihāl-i tāze güldür ġoncadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4336). [bir,]*

Ol yirüñ ḫallācı beñzer **bir** aña / Her birisi dikdi **bir** tāc görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [bir,]*

Ol yirüñ ḫallācı beñzer **bir** aña / Her birisi dikdi **bir** tāc görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [bir,]*

Emr ider ḳondurdılar **bir** ḫoş yire / İnüben çün oldılar rāḥat yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4369). [bir,]*

Daḫı didi Rūm erenleri ne var / Geçmege seccādeye **bir** iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4406). [bir,]*

Bu yigide **bir** ulu manṣıb vire / İtmege taʿẓīm anı lāyıḳ göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4413). [bir,]*

Gördi Otman Beg başında bī-lecāc / Giyer-idi **bir** ulu heybetlü tāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4420). [bir,]*

Daḫı altun başlu sancaḳ viribir / Yügürüben muştuladı **bir** beşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4427). [bir,]*

At depüp Miḫāl ilerüye varur / İrüben tekvūra **bir** ḫoş tīġ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4447). [bir,]*

Ṭal çıḳar **bir** ḫoş güzīn maʿnā-yı ter / Dilden aḳıt lücce-i şehd ü şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4462). [bir,]*

Vardı **bir** ḫatun ġāyet pārsā / Ḫoş vilāyet ehli ġāyet er nisā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [bir,]*

Bir kemer bir cimcime anda ḳodı / Yādigārum sizlere olsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4487). [bir,]*

Bir kemer **bir** cimcime anda ḳodı / Yādigārum sizlere olsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4487). [bir,]*

Bir zümāyit sinde ḳorlar anda hem / Gider andan ʿazm ider ol muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [bir,]*

Bacı iline irincĕgez i cān / **Bir** muḥibbe ṣataşur anda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4489). [bir,]*

Bir ʿazīm deryā olur ol bī-kerān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4525). [bir,]*

Bir gemi mišillü yüzdi yüridi / **Bir** meʿānī sırr içinde sırr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [bir,]*

Bir gemi mišillü yüzdi yüridi / **Bir** meʿānī sırr içinde sırr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [bir,]*

Gördi Ḫūnkār oldı **bir** deryā-mišāl / Pür olup ṭutar cihānı māl-ā-māl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4527). [bir,]*

Bir ḳayıḳ mišāli oldı ol mezār / Yüzdi yüridi bulamayup kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4528). [bir,]*

Gine **bir** gün ol imām-ı muḳtedā / Otururken Ḥażret-i Ḫūnkār şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4536). [bir,]*

Ṣaru İsmāʿīl yitişüp geldi tīz / Didi **bir** meftūl-bend **bir** ḫoş ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4537). [bir,]*

Ṣaru İsmāʿīl yitişüp geldi tīz / Didi **bir** meftūl-bend **bir** ḫoş ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4537). [bir,]*

Maḳṣūdum budur dir ol merd-i ʿazīz / Çekevüz **bir** çille naẓaruñda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4545). [bir,]*

Ol ʿazīze gördiler **bir** ḫoş maḳām / Çille çeke anda çil rūz ol müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [bir,]*

Vardı ol daḫı ḳażā-yı ḥācete / Tā ki irdi **bir** maḳām-ı ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4566). [bir,]*

Buldılar Ḫūnkār yerinde **bir** güher / Bir münīr ü müstenir **bir** ḫūb u ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [bir,]*

Buldılar Ḫūnkār yerinde bir güher / **Bir** münīr ü müstenir bir ḫūb u ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [bir,]*

Buldılar Ḫūnkār yerinde **bir** güher / Bir münīr ü müstenir **bir** ḫūb u ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [bir,]*

Andan ol şaḫṣuñ yirine vardılar / Var-ıdı **bir** gevher anda buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4570). [bir,]*

Çün ṣıdılar gevherin birin daḫı / Ḳılca vardı **bir** ḥabāšet iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [bir,]*

Naḳldür **bir** gün eyā merd-i ʿazīz / Ṣaru İsmāʿīl ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4574). [bir,]*

Gördi **bir** ḫoş pīr ʿazīz ü ḫoş-liḳā / Aḳ ṣaḳallu yüzi görklü müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [bir,]*

Elegüm saġmala beñzer **bir** boz at / Üzre olmışdı süvār ol ḫoş-ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4578). [bir,]*

Bir yeşil ḳamçı ṭutar destinde hem / Yitişüp geldi hemīn ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [bir,]*

Bir gemi gird-āba düşdi zār olur / Cānlarından ehli hep bīzār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4594). [bir,]*

Bir gemi Ḳaradeñiz'de key ḳatı / Düşdi gird-āba çeker meşaḳḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4607). [bir,]*

Bir beyāndan gine ẕikr it hem-çünān / Cān ola güş itmesinden şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4613). [bir,]*

Aḳsarāy'da var-ıdı **bir** köy yaḳın / Adı durur ol köyüñ Üründügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4614). [bir,]*

Hem Süleymān adlu anda **bir** ʿazīz / Vardı yolın tanımış ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4615). [bir,]*

Bir ḳarıcıḳ anası hem var-ıdı / Ol daḫı erenlere hem yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4617). [bir,]*

Ḳarayük'üñ dir şimāli ṣavbına / Kim Emircem nām güzīn **bir** erine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4637). [bir,]*

Veysīler'den **bir** ʿazīz ü muʿteber / Hem kerāmet ṣāḥibi ehl-i hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4638). [bir,]*

Tā ki **bir** gün **bir** öküz ḳurbānını / Bir kişi Emircem'e ḳurbān anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [bir,]*

Tā ki **bir** gün **bir** öküz ḳurbānını / Bir kişi Emircem'e ḳurbān anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [bir,]*

Tā ki bir gün bir öküz ḳurbānını / **Bir** kişi Emircem'e ḳurbān anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [bir,]*

Didi **bir** şāhīndür Emircem ʿazīz / Ḳonmaz ol ṣayda ki ola bī-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [bir,]*

Ḥācī Bektaş ḫizmetinde **bir** faḳīr / Derd-i kūşiş çekmiş-idi lā-naẕīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4669). [bir,]*

Bir gün ol Güvenc nām merd-i ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4671). [bir,]*

Ṭur örügiy pezverüñ sürgil didi / **Bir** muḥibbüm var aña irgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4676). [bir,]*

Dest-būs idübeni oldı revān / Ṭuşına **bir** yañaya gitdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4679). [bir,]*

Gözi ṭoġrusına üc gün gitdi ol / **Bir** muʿaẓẓam şehre nā-gāh yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [bir,]*

Bir ulu şehr ü muʿaẓẓam ḳalʿadur / Şol ḳarınca gibi ḳaynar ḫalḳı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4684). [bir,]*

Bir kişiye uġrayup ṣordı ḫaber / Bu ne ṣardur bu ne milkdür ne diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [bir,]*

Bir bedestāna varuban irdi ol / Oturur bir ṣayrafīyi gördi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4695). [bir,]*

Bir bedestāna varuban irdi ol / Oturur **bir** ṣayrafīyi gördi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4695). [bir,]*

Dir Güvenc süknām benüm Rūm'da olur / Mālya dirler **bir** diyār anda olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [bir,]*

Dir Güvenc **bir** evliyā vardur ulu / Ḥācī Bektaş'dur adı iy baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4702). [bir,]*

Bunı diyübeni çün itdüm niyāz / Yitişüp geldi hemīn **bir** şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4715). [bir,]*

Dönüben öñine **bir** hem-yān alur / Ṣayuban biñ altunı gör nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4724). [bir,]*

Şehr içinde bunca olurken revān / Ḳarşudan görindi **bir** çardaḳ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4732). [bir,]*

Penceresinden görür **bir** dil-beri / Didi kim ismi bu Raʿnā yā Perī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [bir,]*

Yüzi **bir** bedr aya olmışdur mišāl / Aḳ boynına ṭolaşmış zülf ü ḫāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4734). [bir,]*

Var-ıdı hem-rāzı **bir** cāriyesi / Bunı dimekdür dir aña çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4741). [bir,]*

Bir ulu ḫˇācenüñ oldur duḫteri / Ravżadan çıḳmış ṣanasın bir ḥūrī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4747). [bir,]*

Bir ulu ḫˇācenüñ oldur duḫteri / Ravżadan çıḳmış ṣanasın **bir** ḥūrī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4747). [bir,]*

Ḳaṣd ider şeyṭānī yola gideler / Anda **bir** bed-fiʿl bed-ḫū ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4760). [bir,]*

Yarılup dīvār hemān **bir** el çıḳar / Pes Güvenc'i arḳası üzre yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4762). [bir,]*

Gördiler yanınca var **bir** māh-rū / Bir cemīle duḫter ü pākīze-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4779). [bir,]*

Gördiler yanınca var bir māh-rū / **Bir** cemīle duḫter ü pākīze-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4779). [bir,]*

Hem muḥibligi de itdi ṣayrafī / **Bir** ḥāl irmiş-idi aña muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4789). [bir,]*

Bir ulu iclās olup dirledi nās / Cemʿ oldı ḫalḳ-ı ʿālem bī-ḳıyās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4795). [bir,]*

Bunlaruñ meşhūrını ẕikr idelüm / Her birinden **bir** beyān ẕikr idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4811). [bir,]*

Dost-Ḫudā'dur biri de merd-i kibār / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut daḫı **bir** iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4821). [bir,]*

Gel Cemāl Seydī'den eydem **bir** ḫaber / Gör nice zībā ḫaberdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4824). [bir,]*

Virdiler destūr **bir** merkeb alur / Merkebe binüp sefer ʿarżı ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4841). [bir,]*

Ḳıl gine gel **bir** beyān-ı muʿteber / Leẕẕeti şevḳı vire cāna ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4867). [bir,]*

Bunuñ üzre çünki geçdi **bir** zamān / Tā ki Ḫūnkār ḥażreti ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4879). [bir,]*

Menteşe'de Ṭavaz'uñ ḳurbında **bir** / Var-ıdı ulu kilīsā ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4887). [bir,]*

Bir şaru ṭoġan ṭonını ṭonanur / Ol ṭon-ıla anda ḫalḳa görinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4903). [bir,]*

Zupun adlu **bir** begi vardı ol yirüñ / Kāfir-idi diñleyüp sırra irüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4906). [bir,]*

Bir şaru ṭoġan ḳonmış key ʿacīb / Kim be-ġāyet ḫūb ṭoġan durur ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [bir,]*

Bir ulu sulṭān elinden ol ṭoġan / Uçuban ḳaçmış durur olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4912). [bir,]*

Gördiler şaru şaḳallu **bir** dilīr / Ḳuruban baġdaş oturmış çün emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4923). [bir,]*

Varuban gördük şaruşın **bir** kişi / Oturur baġdaş ḳuruban gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4927). [bir,]*

Ortasında var-ıdı **bir** yüce yir / İstedi o yiri eydür baña vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4940). [bir,]*

Ol yire el urdı **bir** bāġ eyledi / Ehl-i faḳra anı ṭuraġ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4945). [bir,]*

Gezer-iken ol yiri seyrān-ıla / Geldi **bir** çiftci öküzi ḫoş dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4947). [bir,]*

Çıḳdı **bir** el türbeden şundı anı / Ẕikr olan yaʿnī ki yĕşil fermānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4965). [bir,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ iy kān-ı kerem / **Bir** ulu ḫalīfesi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4970). [bir,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **bir** ad eyledi / Anı meydānına cellād eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4974). [bir,]*

Ol sevincden uşadur ʿahdin erüñ / Geçdi göñlinden bu resme **bir** görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [bir,]*

Ḳulaḳ olsun diyü geldi **bir** nefes / Dutmaz oldı iki eli anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [bir,]*

İy ʿaceb dir **bir** faḳīr üftādeye / Ne yiri bize maḳām u yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [bir,]*

Biz daḫı tā dem ü yum oynatsavuz / Sürüben vaḥdeti **bir** dem itsevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5000). [bir,]*

Germiyān begi ḳatına çün gelür / Ol beg-ile **bir** zamān ṣoḥbet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5006). [bir,]*

Beg didi ʿUṣṣāḳ tevābiʿinde **bir** / Kim Ṣusuz nām **bir** ışuz var anda yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [bir,]*

Beg didi ʿUṣṣāḳ tevābiʿinde **bir** / Kim Ṣusuz nām **bir** ışuz var anda yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [bir,]*

Bu yaḳında anda **bir** ejder türer / Ḳatline hiç kimse bulmadı ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5009). [bir,]*

Burhān adlı **bir** muḥibb er ʿāşıḳı / Evliyānuñ cān u dilden ṣādıḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5015). [bir,]*

Var-ıdı dünyāda **bir** merkebleri / Aña binerdi müdām ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5018). [bir,]*

Üstine yapdurdı **bir** ʿālī binā / Ḫoş mezārını belürtdi hem yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5030). [bir,]*

Böyle niyyet eylediler hem o gün / Geçüreler varuban **bir** köyde dün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5043). [bir,]*

Ol gice **bir** köyde ārām ḳıldılar / Sīl ine irte geçĕvüz didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5044). [bir,]*

Geçemezsiz **bir** ṣudan ʿāciz ḳalup / Dehşet-ile hem fürū-mānde ḳalup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5057). [bir,]*

Anda Bayram Begi nām **bir** baḫtulu / Köpri yapupdı Saḳarya'ya ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5069). [bir,]*

Ḳolaçuḳ Ḥāc im o ṣuya döndi **bir** / İşbu nevʿ-ile dönüp ol ṣuya dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [bir,]*

Burhān Abdāl-ıla **bir** dervīş daḫı / Ḫizmetinde vardı hemīn iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5089). [bir,]*

Seyyid'üñ ḳurbında vardı **bir** maḳām / Aña Bulduḳ Çayırı dirdi enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5090). [bir,]*

Anı görüp Ḳolaçuḳ Ḥācım şehā / El virür **bir** ḥālet aña müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5092). [bir,]*

Gördiler ol yazıda ṣan **bir** üyük / Gider idi **bir** büyük ṣığın geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [bir,]*

Gördiler ol yazıda şan **bir** üyük / Gider idi **bir** büyük ṣığın geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [bir,]*

Oradan **bir** dervīşe emr eyledi / Var ulu dergāha piş-rev ol didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5100). [bir,]*

Seyyid'üñ dergāḥına şeyḫ-i ʿazīz / İbrāhīm nām **bir** kişiydi ḫulḳı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5107). [bir,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a piş-rev döndi tīz / Dut ḳulaḳ **bir** söze geldük yine biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5113). [bir,]*

Çün semāʿ emrin irürdi āḫire / Ṣoḥbeti neye irişdi **bir** gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [bir,]*

Bundan öte Seyyid'e gider misiz / **Bir** daḫı tedbīr-i kār ider misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5121). [bir,]*

Ol ḳaçan ʿavret de **bir** ṭaş ṭoġura / İtdügi şirküñ cezāsını göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [bir,]*

Ol ḳaçan **bir** ṭaş ṭoġurdı hemīn / Ḳıluban nāle vü efġān u enīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5135). [bir,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idince rıḥleti / İrdi erden aña **bir** şevḳ ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5140). [bir,]*

Oturur-iken o Ḳara İbrāhīm / Ṣol dem indi üstine **bir** yıldırım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5176). [bir,]*

Ḥasan adlu var-ıdı **bir** oġlı hem / Elin alup aldı geldi bā-niʿam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5178). [bir,]*

Ḳıymaġıl oġlancuġuma luṭf ḳıl / **Bir** yalıñuzca oġuldur bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5181). [bir,]*

Nefesinden çıḳdı **bir** od ol zamān / Ṭoḳınuban ejderi yaḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5200). [bir,]*

Sürüben andan Şuşuz'a irdiler / **Bir** niçe gün ṣoḥbet idüp ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5212). [bir,]*

Bir yiri eliyle ḳazıdı revān / Çıḳdı **bir** cüllāb gibi **bir** ṣu hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [bir,]*

Bir yiri eliyle ḳazıdı revān / Çıḳdı **bir** cüllāb gibi **bir** ṣu hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [bir,]*

Gic vaḳtin **bir** köye irişdiler / Gic oldı n'idelüm diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5224). [bir,]*

Yükledüp ṭavarlarını ḳaçdılar / Dünle-y-ile **bir** diyāra geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5248). [bir,]*

ʿAvretüñ **biri** hemān-dem ḳaçdı tīz / Ṭurdı yirinde birisi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5126). [biri, -i]*

Gine ẕikr it **bir** beyāndan ter ḫaber / Māʿnī-i zība vü mergūb muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5267). [bir,]*

Bir ulu ḫālīfe hem Baba Resūl / Ol vilāyet ehli ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5270). [bir,]*

Biz de varup anda dem ḳaynatsavuz / Ḫiẕmet idüp **bir** ocaḳ ḳaynatsavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5274). [bir,]*

Beşḳarış dinmege ol yire sebeb / **Bir** kāfir begi var-ıdı bu'l-ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5282). [bir,]*

Bir kilīsā daḫı yapmış-ıdı ol / Naḳşına ḫarc eyleyüp altunı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5284). [bir,]*

Üsti yanlarına **bir** ṭaġ var-ıdı / Adına Ayraḳlı hem dirler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5285). [bir,]*

Ṣayda çıḳmış-ıdı **bir** gün ehli-le / Ḫalḳı daḫı kendü-y-ile hep bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5286). [bir,]*

Gördi **bir** ṣıġın geyigi ez-ẕeheb / Gevdesi altun-ıdı ser-cümle heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5287). [bir,]*

Bir uġurdan hep Müsülmān oldılar / Dīne girüp ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5306). [bir,]*

Ḳurugölcük'e yaḳın hem **bir** maḳām / Kim Ḫiṣārcuḳ dirler aña hep enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [bir,]*

Beşḳarış'dan iki günlük yir ıraḳ / Gelüp anda daḫı ṭutdı **bir** taraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5310). [bir,]*

Kendüye ḫalḳı muḥibb oldı ḳatı / Yapdı hem **bir** tekye bulup şevketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5311). [bir,]*

Yapdı hem **bir** āsitāne key laṭīf / Mesken itdi ehl-i faḳra ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5312). [bir,]*

Beşḳarış'da yapdı hem **bir** ḫoş binā / Hem teʾeḫḫül eyledi bulup ġınā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5313). [bir,]*

Ḳaldılar bu nevʿe bunlar **bir** zamān / Ṣoḥbet ü ẕevḳ u neşāṭ-ıla hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5324). [bir,]*

Bir beyāndan gel gine yād eylegil / Güş idenler cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5337). [bir,]*

Bir ulu ḫalīfe daḫı ol-ıdı / Ḫūnkār'uñ ḳatında key maḳbūl-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5340). [bir,]*

Ḫażret-i Ḫūnkār'a ol merd-i ʿazīz / Gönderüp **bir** adamı dir bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5343). [bir,]*

Dilerüz sizden sülūk ehli **bir** er / Menzil almış **bir** ḫalīfe muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5346). [bir,]*

Dilerüz sizden sülūk ehli **bir** er / Menzil almış **bir** ḫalīfe muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5346). [bir,]*

Bize **bir** mesken buluñuz varalum / Ḫizmetüñüze müdām yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5360). [bir,]*

Gösterüp **bir** yir aña didi i yār / Mesken it bu araya eyle ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5364). [bir,]*

Ḳoḳulaşup şeyḫe hem-ṣoḥbet olur / **Bir** zamān bu ḥāl üzerine ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5370). [bir,]*

Ḳonya'ya **bir** kerre geldi **bir** öled / Gitdi ṭāʿūndan nice ez-nīk ü bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5371). [bir,]*

Bir niçe günden beri daḫı gider / Anı da ṭopraġa ḳoyup defn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5373). [bir,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider **bir** ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5388). [bir,]*

Gel yine gir **bir** meʿānī seyrine / Ol meʿānī sırrı nedür seyri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [bir,]*

Bir ḫalīfe bil Receb Seydī durur / Kim göñül evi anuñ ṣaydı durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5391). [bir,]*

Hem daḫı bilgil mezārı andadur / Dirlik-ile ölmedi **bir** zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5395). [bir,]*

Bir gün otururdı ol merd-i ʿazīz / Ol vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5397). [bir,]*

Kenʿān adlu **bir** oġul andan gelür / Kübbān adlu **bir** daḫı oġlı olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [bir,]*

Kenʿān adlu **bir** oġul andan gelür / Kübbān adlu **bir** daḫı oġlı olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [bir,]*

Yirine Küpaşlu dirler bu zamān / **Bir** boy oldı nesli de anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [bir,]*

Taḫılın biçmĕge **bir** vaḳt ol ʿazīz / İmeci itdürmiş-idi anda nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5428). [bir,]*

Ḳarayük ḳurbında vardur **bir** ḳara / İsmi anuñ bil Mucur'dur iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [bir,]*

Bir ḫalīfe bil ki Baraḳ Baba'dur / Erden aña bil ol ad mertebedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [bir,]*

Ḳıldı istifrāġ **bir** gün nā-gehān / Er aña dir yüri der-cāy-ı fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5454). [bir,]*

Bir ḫalīfe hem Ḫıż ı r Ṣāmut durur / Ḫāżıʿ u ḫāşiʿ Ḥaḳ'a ḳanat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5466). [bir,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Bir ḫalīfe daḫı iy yār-ı ʿazīz / Kim Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5469). [bir,]*

Bir yeñi aṭlas geyer her günde ol / Çıḳarurdı irtesi ol ulı ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [bir,]*

İrtesi **bir** yeñisin daḫı giyer / ʿĀdeti böyle-y-idi her gün meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5474). [bir,]*

Bir ḫalīfe daḫı hem dost-ı Ḫudā / Kim Ḳazan Ḫan oġlıdur iy ketḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5476). [bir,]*

Bir ḫalīfe Cerdekīn şeyḫi ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'-ıla bir gün o tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5490). [bir,]*

Bir ḫalīfe Cerdekīn şeyḫi ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'-ıla **bir** gün o tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5490). [bir,]*

Ḫalīfelerine ol ḳuṭb-ı cihān / Her birine virdi **bir** yeri mekān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5493). [bir,]*

Çünki dönüben maḳāma geldiler / **Bir** niçe gün daḫı ārām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5501). [bir,]*

Bir Tatar begi var-ıdı anda hem / Muʿteber ulu kişiydi muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5504). [bir,]*

Anuñ içün yapdı ḫoş mesken laṭīf / **Bir** niçe yıl ḳıldı süknā ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [bir,]*

Menteşe Baba durur **biri** daḫı / Key ulu ḫalīfedür bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5421). [biri, -i]*

Bil **biri** de hem Mucur Seydīsi'dür / Ol kerem kānı erenler ḫāṣıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5443). [biri, -i]*

Bir gün ol Sulṭān Bektaş Ḫūnkār / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5517). [bir,]*

Bir boz atlu geliser ʿālī-cenāb / Ṭonı yĕşil yüzine ṭutar niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5529). [bir,]*

Bir vaṣiyyet daḫı iderem saña / Ṭut naṣīḥat ki ide raḥmet Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5554). [bir,]*

Bir ḫalīfem de Umud'umdur yaḳīn / Girçek erdür ol daḫı ʿilme'l-yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5561). [bir,]*

Çünki başduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / Cerb ögüp Rūm'da o dem biñ **bir** çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [bir,]*

Geçmeyince fānī ṣūretden **bir** er / Bāḳī mülke itmeyince ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5600). [bir,]*

Çille Ṭaġı cānibinden **bir** cüvān / Ẓāhir oldı gün gibi ol bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5633). [bir,]*

Gitdi **bir** fersaḥ öñince ol ser-verüñ / Virmege yaʿnī tesellīsin erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5662). [bir,]*

Niyyetin böyle ṭutup göñlinde ol / Gitdi öñce aldı **bir** ferseng yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5666). [bir,]*

Er görüp İsmāʿīl'üñ gözi yaşın / **Bir** zamān ṭurup çeker atı başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [bir,]*

Er gerek **bir** dirlik ide dünyada / Kendü kendüsin yuyup ol pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5700). [bir,]*

Ādemī olmaḳ gerek ki **bir** beşer / Ḫayra niyyet ide olmaya beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5704). [bir,]*

Hem-çü Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / **Bir** ʿamel ḳıl raḥmet ide Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5735). [bir,]*

Çünki bennātürbeyi āḫir itdi bil / Ḳubbeye dikmek diler **bir** tuc mil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5774). [bir,]*

Bir vilāyet daḫı budur diñleye / Diyeyin nědir ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5782). [bir,]*

Bir münāfıḳ kāfir iken evveli / Oldı Ṣādıḳ Dervīş ü müʾmin velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5797). [bir,]*

Ḳurtarursañ bu ḫaṭardan dimiş ol / Ḥaḳḳ'ı **bir** bilem nebīyi Ḥaḳ resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5835). [bir,]*

Diñle imdi **bir** ḥikāyet daḫı hem / Şerḥ iděyin añlar-ısañ bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5849). [bir,]*

Geldi **bir** gün oġlı evine ol hümām / Çün żiyāfet itdi imāmı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [bir,]*

Saña **bir** oġlan vire ki Ẕu'l-minen / İsmini Bektaş urasın ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [bir,]*

Ṭutmaġa Bektaş'ı hep el **bir** ider / Ḥācī Bektaş işidüp ḳaçdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5917). [bir,]*

Geldi Baġdad şehrine oldı nihān / Ḳanda kim görür idi ol **bir** abdāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5918). [bir,]*

Maḥrem anı idiyordı māh u sāl / Görse **bir** meczūb sālik budalā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5919). [bir,]*

Yidilerden üçlere iltüp ḳatdı pes / Üçler ile yürüyince **bir** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5924). [bir,]*

Ṭuruban **bir** tepsiye **bir** bişi ḳoy / İşbu sāʿat Mekke'ye defʿī varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [bir,]*

Bir nefes menzil alan er ol durur / Çün Ḫorāṣan'dan varur Mekke'ye er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [bir,]*

Mekke'den gelse virür ṭuymasın il / **Bir** zamān gĕçincegiz irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5955). [bir,]*

Ṣundı **bir** tepsi bişi yidim ṭaʿām / Gözlerimden ġāib oldı ol naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5961). [bir,]*

Bir gögercin ṣūretinde çün ḳonar / Silkinüp ādem olup ṭamdan iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5980). [bir,]*

Düzdi yinĕ **bir** laṭīf ṣādırevān / Ḥācī Bektaş'uñ ṭuyup ḫˇāce erligin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5993). [bir,]*

Vaḳt-i ṣāmdı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıldı pes / Ṣubḥa dek **bir** gice ḳıldı er namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5999). [bir,]*

Vire **bir** vaṣla ḳılup er himmeti / Tācı altun zencīrle aṣmışdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6027). [bir,]*

Bilsün işbu er durur anuñ ṣāḥibi / **Bir** vilāyet gösteriser ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6046). [bir,]*

Bir naẓarda ṣarḳ u ġarba giçerem / Bu ḳamusı olmaya anuñ hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6053). [bir,]*

Bir vilāyet göstere bunda naẓar / Biz Ḫorāṣān pirleri indüre baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6054). [bir,]*

Didi döküñ ortaya yarma darı / Dökdiler ṭaruyı daldı **bir** nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6057). [bir,]*

Bir yeşil ḳuş şekline ḍefʿī girür / Didi bism'illāh ḳanadını açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6084). [bir,]*

Pāsbāndı gözler-idi milketi / Cümle erenler cemʿ olupdı **bir** yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6091). [bir,]*

Āḫiret ḥatunı-y-ıdı ol nefes / **Bir** ḥelāli var-ıdı İdrīs Faḳīh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6094). [bir,]*

Söyünür Rum'da yanan biñ **bir** çırāḳ / Evliyādan nĕ ki varsa mā-ḥażar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6097). [bir,]*

Bildiler Rūm mülkine geldi **bir** er / Ne ḳadar ki itdilerse ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6098). [bir,]*

Cehd idüp ilden anı sürmek gerek / Pes Ḳaraca Aḥmed oldı **bir** hümā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6102). [bir,]*

Gördi erden **bir** ešer hīç yerde yoḳ / Ḳara Öyük'de **bir** gögercincik ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [bir,]*

Gördi erden **bir** ešer hīç yerde yoḳ / Ḳara Öyük'de **bir** gögercincik ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [bir,]*

Ḫışm-ıla üstüne geldi **bir** ṭoġan / Bildi Rūm'uñ gözcisidür bu gelen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6112). [bir,]*

Yırtıcı şeklinde olmış **bir** ṭoġan / Çün yaḳīn geldi ki ura cıynaġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [bir,]*

Ḥaḳ ḳatında artısardur rifʿati / **Bir** gögercin şekline girdük gelüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6119). [bir,]*

Ḥācī Bektaş anda ḳaldı **bir** nefes / Ḳaraca Aḥmed geldi erenler içine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6135). [bir,]*

Gördüm anda **bir** velī āl-i Resūl / Bir gögercin şekline girüp ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6141). [bir,]*

Gördüm anda bir velī āl-i Resūl / **Bir** gögercin şekline girüp ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6141). [bir,]*

Cerb olıncaḳ tā ki ol biñ **bir** çırāḳ / Ḳaraca Aḥmed cümle bildirdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6150). [bir,]*

Medḥ idüp ögdi velīyi **bir** nefes / Didi yaḳduḳ ḥażretüñden biz çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6183). [bir,]*

Ḥażretüñden bize gerek armaġān / Didi Aḥmed saña **bir** tuḥfe virem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6185). [bir,]*

Üç bölükdür **bir** bölügi anuñ hemān / Cinnī şāhı oldı çāker bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6197). [bir,]*

Bir niçesi gelmedi ammā ḥażrete / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6204). [bir,]*

Bir ılanı ḳamçı idüp elde ṭutar / Üç yüz evlā abdāllar öñe düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6212). [bir,]*

Cümle erenler gördi pīre ḳodı baş / **Bir** mil evlā ? yürüyüp gitdi ol ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [bir,]*

Diñle imdi **bir** vilāyet-nāmesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6236). [bir,]*

Şerḥ ideyin ʿaşḳ odına yanasın / Çünki **bir** gün Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6237). [bir,]*

Bir vilāyet-nāme daḫı añla sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6272). [bir,]*

Sulṭānöñi kāfirine aḳın ider / **Bir** niçe yıl ki itdi Erṭuñrul ġazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6294). [bir,]*

Bir oġul virdi adı ʿOšmān ol Ḫudā / Ol zamānda oldı bahādır pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [bir,]*

Kāfiri ḳır müʾmini tālān ḳılur / **Bir** ḥarāmī başıdur ki ḳan içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6302). [bir,]*

İşidür begleri sözin ayru dir / Ḳara Emīr adlu vardı **bir** Oġuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6305). [bir,]*

Varmış ʿOšmān nām **bir** oġluñ civān / Baña ʿāṣī oluban urmış ilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6308). [bir,]*

Binemezdi ata yoḳdı ṭāḳati / Ḳayġırup ʿOšmān o **bir** iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6315). [bir,]*

Geldiler ʿOšmān ḳatına yā ʿamū / Gördiler ʿOšmān'ı **bir** tāze civān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6328). [bir,]*

Ḳılıcından ḳan ṭamar **bir** pehlivān / Ḥavf idüp ʿOšmān'a pes ṭaʿn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6329). [bir,]*

Bir söz-ile itmegil zāʾil begim / Ṣāha ḫāyin olmadım Allāh bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6341). [bir,]*

İşbu ʿOšmān'dur henūz **bir** nev-cüvān / Bunı teftīş itmeyince şerʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6346). [bir,]*

Geldi ʿOšmān daḫı başda kisveti / **Bir** nemed yegne giyer başında ṭāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [bir,]*

Bir nemed de arḳasında rengi ʿāc / Ḥācī Bektaş ṣofra virmiş hem çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [bir,]*

Şek degil ki ṭuta neslüñ milketi / **Bir** niçe yıl ṣāh olup ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [bir,]*

Maḳbūl oġlı ḳalsa atanuñ yirine / **Bir** niçe yıl ṣāh olup Orḫan daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [bir,]*

bir: *" Bir " sayı sıfatı.*

Eyledi anı tamāmet döndi bāz / Yine **bir** rikʿata idince ṣurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6660). [bir,]*

Bir Güherdaş iki daḫı ḳoñşısı / Yidi ev oldı bularuñ cümlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1668). [bir,]*

Bir gün ol ser-ḫayl-i Abdālān-ı Rūm / Ḥācī Bektaş-i Velī kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2092). [bir,]*

Ḫāṭırına gelmedi **bir** ḥarf kelām / Pes cemāʿat gördi ḥaṣr oldı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2100). [bir,]*

Bir dene buġday o buġdaydan ele / Aluban diliyle cevfine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2167). [bir,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider **bir** ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2240). [bir,]*

Olmadı ol iş ve līkin **bir** nefes / Bitürür ol işi şöyle didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [bir,]*

Bir şīşe ḳāttāl zehrüm var durur / Nūş iden anı bilürüz er durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [bir,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider **bir** ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2950). [bir,]*

Ḳıldılar **bir** hafta ḫoş ṣoḥbet tamām / Oldılar mesrūr vaṣla ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2983). [bir,]*

Didi **bir** bizden ü **bir** sizden gerek / Vara anı daʿvet ide tīzrek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [bir,]*

Didi **bir** bizden ü **bir** sizden gerek / Vara anı daʿvet ide tīzrek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [bir,]*

Cehd iděrek **bir** ḳılın kesdi hemān / Lüʾle tek ḳan çıḳuban oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3418). [bir,]*

Her birinüñ var-ıdı **bir** oġlanı / Muḥterem görürdi her biri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3914). [bir,]*

Semʿüñe ḫāsid sözüni ḳoymaġıl / **Bir** yigit ḳırḳ yılda olur ḫāṣıl begim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6340). [bir,]*

bir: *Bir, tek.*

Üç yüz altmış běş içinde **bir-idi** / Virdiler şeyḫ ḥażretine anlar selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6036). [bir-idi, --idi]*

bir: *" Bir " sayı sıfatı.*

Her kime virürse **bir** loḳma şeker / Baġrın āḫir ḳan idüp yaşın döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 82). [bir,]*

Ḥaḳḳ'a **bir** yıl çünki ṭāʿat eyledi / Müʾmin olanlar ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1029). [bir,]*

Başlarında Ḫˇāce'nüñ tācı tamām / **Bir** zirāʿ-y-ıdı ṭūlı gūş it hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1096). [bir,]*

Ol üç evüñ **bir** ulusı var-ıdı / Kim Güherdaş'dı o kişinüñ adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [bir,]*

Yüz biñ ordu yoḳ durur **bir** eksigi / Ben Külü Ḫan'am cemīʿinüñ begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2631). [bir,]*

Köyliden **bir** mollādan **bir** gitdiler / Varuban Ḫūnkār'ı daʿvet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3327). [bir,]*

Ṭoġdı **bir** oġlı adı Aṣıl Ṭoġan / Key ḳatı erliklü er ḳopdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [bir,]*

Bunlaruñ öñinde giyik silkinür / Şol sāʿat **bir** gökçe gögercin olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5293). [bir,]*

bir: *"Bir defa, bir kez" anlamında zarf.*

Tā ki bu ayuñ ṭutulması gide / İşidüp bu ḫalḳ **bir** görgil n'ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [bir,]*

bir: *"Bir" sayı sıfatı.*

Didi zindāncıya virübĕni zer / Bize **bir** turva türāb getür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [bir,]*

Ol ṭuran ʿavretden oldı **bir** oġul / Ḥāceti oldı anuñ gör ki ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [bir,]*

Bir ḳızum var gelmedi hergiz oġul / Şād degülem cān anuñ-çündür melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [bir,]*

Ṭuruban **bir** tepsiye **bir** bişi ḳoy / İşbu sāʿat Mekke'ye defʿī varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [bir,]*

bir: *"bir" sayı sıfatı.*

Gördi **bir** kimseyle iki bacı gider / Yaʿnī Seyyid dergāhına ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5116). [bir,]*

Ol bacılar söz dutuban vardılar / Her biri **bir** aracuḳda ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5124). [bir,]*

Gele **bir** oġlumuz andan dir bizüm / Köpricĕgi delük ola bil sözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [bir,]*

Pes o dem **bir** ulu āteş yaḳdılar / Ol demür cinsin içine daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [bir,]*

bir: *"Bir kez, bir defa" anlamında zarf.*

Gör ki anı Rūm'a **bir** girmiş midür / Gelüben bu mülke ol irmiş midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [bir,]*

bir: *"Birinci". "Birinci, ilk" sıra sayısı. Sayı sıfatı. (defa, kez).*

Ḳırḳ **birinci** günde Ḫūnkār gör n'ider / Ḳaldururlar örtüsini emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3652). [birinci, -inçi]*

bir: *Beraber, birlikte.*

Üçi **bir** seccāde üzre gitdiler / Rūmili'nden yañaya ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2790). [bir,]*

bir: *" Bir " belgisiz sıfat. aynı anlamında.*

Bir anadan bir atadan eşidür / Ḥamza vü ʿAbbās Ḳāsım daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 228). [bir,]*

bir: *" Bir " belgisiz sıfat. aynı anlamında.*

Bir anadan **bir** atadan eşidür / Ḥamza vü ʿAbbās Ḳāsım daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 228). [bir,]*

bir: *" Bir " belgisiz sıfat. (Öğretmen, ilim adamı).*

Bir kemāl ehline şāh buyruḳ ḳılur / Oġluma dir eyle taʿlīm-i kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 330). [bir,]*

bir: *Bir, tek olan (Allah).*

Didiler ki **bir** durur Allāh Ḫudā / Hem resūlidür Muḥammed Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 961). [bir,]*

bir: *"Azıcık" anlamında zarf.*

Bir ḳaraltu gördi deryādan gelür / Ḳavmine gösterdi **bir** gör ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [bir,]*

Pes ṭavāf idübeni döndi gider / Ḳarayük'e irdi **bir** gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3219). [bir,]*

bir: *"Bir" sayı sıfatı.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider **bir** ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4665). [bir,]*

bir: *Bir kez.*

Didi Saʿde'd-dīn ṭuruñ tiz **bir** görüñ / Ola ki anı bulasız yügürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [bir,]*

Yaġırı üzre düşüp uṣṣı gider / Gördi duḫter anı **bir** gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [bir,]*

bir: *Bir sayı sıfatı.*

Seyyid'üñ mehyāsına gitdi bile / İki **bir** diměyüben düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5088). [bir,]*

bir: *" Bir " belgisiz sıfat (yılan).*

Anda **bir** evren türedi heft-ser / Ḳorḳdı ol beg ire kendüye żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2812). [bir,]*

bir: *" Bir " belgisiz sıfat (ada).*

Pes Frengistān'a der-deryā kenār / **Bir** adaya düşüben itdi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3182). [bir,]*

bir: *" Bir " belgisiz sıfat (asker).*

Çille Ṭaġı'ndan geliser **bir** süvār / Atı boz ṭonı yişil ola i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [bir,]*

bir aḥad: *Bir kimse, hiç kimse.*

Başlarına pes Ḥüseynī-veş nemed / Geyüben terk itmediler **bir aḥad** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2793). [bir aḥad,]*

Kimse senüñ aşlın arḳasın ebed / Yire getürmeye didi **bir aḥad** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4251). [bir aḥad,]*

bir ara: *Bir an, beklenmedik bir zaman.*

Yolda giderken **bir ara** oldı ṭuş / Oldı yoldaş itdi baş anuñla ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4222). [bir ara,]*

bir arada: *Beraber.*

Ol dün ü ol gün yol aluban gitdiler / İricek şeb **bir arada** yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [bir arada,]*

bir araya gel-: *Toplanmak.*

Dünyā terk idüp göñül Ḥaḳḳ'a vire / Cemʿ olup bir araya gelsün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6009). [bir araya gel-, -sün]*

bir bir: *Bir bir.*

Sen o sın kim dir ataña ben seni / Vaṣfuñı ẕikr itmişem **bir bir** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [bir bir,]*

bir bir: *Tek tek, Birer birer.*

Ḫalḳ-ı ʿālem söylediler **bir bir** / Erliginden oldılar maḫlūḳ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2902). [bir bir,]*

Ṣūret ü şeklinden it bizi ḫabīr / Pes Çırāḳ dir vaṣfın aña **bir bir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3082). [bir bir,]*

Ol ḫalīfeler ki ẕikr olmış durur / Adları **bir bir** dile gelmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4869). [bir bir,]*

bir bir beyān ideyin: *Tek tek anlatmak, olayları sırasıyla açıklamak, malumat vermek.*

Nice oldı ideyin bir bir beyān / Ol Ḫorasān iḳlīminüñ erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6706). [bir bir beyān ideyin, --eyin]*

bir birine: *Birbirine.*

Kim Külü Ḫan Rūm'a uş geliyorur / **Bir birine** ḫalḳ bunı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2441). [bir birine,]*

Bu rumūzlar olıcaḳ gör n'eyledi / **Bir birine** sırrın iẓhār eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4529). [bir birine,]*

Rubʿ-ı meskūna ider çevre naẓar / **Bir birine** ol gicede baḳdı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6104). [bir birine,]*

bir daha: *Yeniden.*

Cān acısı-y-ıla gör kim ejdehā / Ṣaltıḳ'ı araya aldı **bir daha** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2820). [bir daha,]*

bir dahı: *Bir daha, artık, bundan sonra.*

Her biri bir yirde eylĕdi ḳarār / **Bir dahı** emr oldı bundan āṣikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1593). [bir daḫı,]*

Bir daḫı didüm ulu od yaḳdılar / Ḫalḳ temāṣā itmek içün çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2582). [bir daḫı,]*

Bir daḫı hem yayladan inincegez / Güzle yurdına gelüp ḳonıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2653). [bir daḫı,]*

bir dahı: *Bir daha, yeniden, tekrar.*

Bir daḫı itmek dilersiz imtiḥān / İdicek ol imtiḥānı siz ḳaçan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2553). [bir daḫı,]*

Gine gūş it **bir daḫı** Ḫūnkār'dan / Ol vilāyet menbaʿı serdārdan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3912). [bir daḫı,]*

Bir daḫı yoldan Ḳarayük'e irer / Ḫoş ḫużūrla baʿd ez-ān ḳıldı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4534). [bir daḫı,]*

bir dahı: *Bir daha, başka.*

Bir daḫı yoḳ oġlı kim cenge vara / Kılıc urup kāfirüñ ḫalḳın ḳıra *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 712). [bir daḫı,]*

Bir daḫı erkān var-ıdı ol zamān / Gelse bu resm-ile zevvārdan kesān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3803). [bir daḫı,]*

bir dem: *Bir nefeslik zaman, bir an.*

İşbu iş kendülere maʿlūm olur / ʿAzm idüp bir demde ol anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1147). [bir dem, --de-de]*

Çift sürerken **bir dem** iy merd-i ʿazīz / Nodulı dürtdi ḳatı vü deldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2864). [bir dem,]*

bir dem: *Bir zaman.*

Günde bir kez iki kez gelür idi / **Bir dem** anda eglenür ḳalur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2257). [bir dem,]*

bir dürlü: *Bir çeşit.*

Her birine virdi **bir dürlü** naṣīb / Erligi üstine erlik iy edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1396). [bir dürlü,]*

bir gün: *Sonra, ilerde, eninde sonunda, mutlaka.*

Ḥācī Bektaş dindügine ne sebeb / **Bir gün** ol Sulṭān Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5931). [bir gün,]*

bir gün: *Bir gün, bir zaman.*

Bir gün ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḥalīfe / Dirneşüp bir yire geldi iy ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1116). [bir gün,]*

Ḳalḳup andan da gider sūy-ı Ḥicāz / **Bir gün** irer Kaʿbe'ye ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1223). [bir gün,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **bir gün** iy ʿazīz / Girü Ḳırşehri'ne ʿazm eyledi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3091). [bir gün,]*

Gine **bir gün** Ḥācī Bektaş-ı Velī / Ṣamṣam Öyügü'ne geldi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3889). [bir gün,]*

Bir gün oturmışdı ol kān-ı kerem / Ol veliyyullāh ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4021). [bir gün,]*

Bir gün ol Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4187). [bir gün,]*

Oturur-iken ḳatında Ḫūnkār'uñ / Geçdi **bir gün** ḫāṭırından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4872). [bir gün,]*

Hem yeşil fermānı alġıl bileñe / İsteyü **bir gün** geliserler saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4877). [bir gün,]*

Yidiler bölügine şāhı ḳatar / Ḫıżr yine **bir gün** varuban yitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5923). [bir gün,]*

bir gün: *Bir zaman, bir gün.*

Bir gün oturur-iken Ḫūnkār-ıla / Geçdi fikrinden getürmĕdin dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4829). [bir gün,]*

bir gūn-: *Bir gün, bir zaman.*

Ḥāl ne oldı diyü itdiler suʾāl / Didi ki bir güne oldı ġayrı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5247). [bir gūn-,]*

bir hafta: *Yedi gün.*

Ḳıldı Ḥaḳ luṭfı-y-ıla anı revā / Ḳıldılar **bir hafta** ol emri tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 391). [bir hafta,]*

bir iki: *Birkaç.*

Bekleyüp ol aġızı beglik ider / **Bir iki** yıl geçicek ol da gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4219). [bir iki,]*

Birisi birin key uzun eylemiş / **Bir iki** anca bil efzūn eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4357). [bir iki,]*

bir iki gün: *Kısa bir zaman dilimini ifade etmek için kullanılır.*

Bir iki gün ḳıldılar anda ḳarār / Ol yir ol mülkde muʿayyen āṣikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2750). [bir iki gün,]*

Bir iki gün mest oldı gitdi hūş / Ceẕbe-y-ile mest olup ḳıldı ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3006). [bir iki gün,]*

bir iki kez: *Birkaç defa.*

Bir iki kez yılda gelürdi ere / Evliyānuñ yaʿnī dīẕārın göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4616). [bir iki kez,]*

bir ḳaç: *Biraz, birkaç.*

Tepsiye **bir ḳaç** bişi ḳoyup virüñ / Tepsiye bişi ḳoyuban virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6695). [bir ḳaç,]*

Çün selāmın aluban yidi ṭāʿām / Lāzım oldı söyleşe **bir ḳaç** kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 783). [bir ḳaç,]*

Anda **bir ḳaç** ḫalīfe cemʿ oldılar / Ol neḳāvet menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4568). [bir ḳaç,]*

bir ḳaç gün: *Birkaç gün.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl ḫoş refīḳ / Aluban yol gitdi **bir ḳaç gün** ṭarīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2748). [bir ḳaç gün,]*

bir kerre: *Bir defacık.*

Ḳonya'ya **bir kerre** geldi bir öled / Gitdi ṭāʿūndan nice ez-nīk ü bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5371). [bir kerre,]*

bir kerre: *Bir defa.*

Oḳudu **bir kerre** ol ḳuṭb-ı cihān / Cerb olur çırāḳları ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1343). [bir kerre,]*

bir kez: *Bir kez.*

Yılda **bir kez** görmege gelür anı / Bir niçe gün ṣoḥbet iderler ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3302). [bir kez,]*

bir kimse: *Herhangi biri.*

Varıcaḳ **bir kimse** gönderem gele / Anı dir maḳṣūdına vāṣıl ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3213). [bir kimse,]*

bir kimse: *Bir kimse.*

Nā-gehān ikindi vaḳti çün olur / Ṣaru İsmāʿīl'e **bir kimse** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3764). [bir kimse,]*

bir kimse: *Herhangi bir kimse.*

ʿAlleler Ṣırtı'na çün geldi yaḳīn / Gelüben **bir kimse** bildürdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2961). [bir kimse,]*

bir kimse: *Bir kişi.*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳdı ṭaşraya / Gördi **bir kimse** gelürdi ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4160). [bir kimse,]*

bir kişi: *Bir kişi, birisi.*

Bu yire düşmiş durur dir **bir kişi** / Gösterür dürlü ʿaceb dürlü işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3312). [bir kişi,]*

bir laḥza: *Çok kısa bir an.*

Oturup **bir laḥza** ṣoḥbet itdiler / Ḫoş muvānesetle ülfet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3208). [bir laḥza,]*

bir mil: *Bir mil miktarı.*

Ejdehādan **bir mil** ırak̟ ṭurdılar / Yüzlerini cümle yire sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 929). [bir mil,]*

bir müddet: *Bir süre, bir süreliğine.*

Ḳaldı **bir müddet** bu Rūm ol vech-ile / Bir tevārīḫden beyān geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1607). [bir müddet,]*

Anda **bir müddet** temekkün itdi çün / Mollā Saʿde'd-dīn-i fāżıl ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3445). [bir müddet,]*

bir müddet: *Bir süre, bir süreliğine, biraz.*

Geçdi **bir müddet** çün bunuñ üstine / Ḳıldı Ertuñrul da rıḥlet dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4263). [bir müddet,]*

bir müddet: *Bir süre.*

Oluban ṣancaḳ begi itdi ḳarār / Bunuñ üzre geçdi **bir müddet** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4266). [bir müddet,]*

Pes bu remzden ṣoñra **bir müddet** geçer / Tā ki Ḫūnkār daḫı dünyādan göçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4836). [bir müddet,]*

bir nefes: *Bir an.*

Bir nefes geldi sözini gördiler / Maḫlaşınuñ ġavrine çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3710). [bir nefes,]*

Mollā Saʿīd ẕikr itdi **bir nefes** / Maḫlaşında didi bu nevʿ-ile pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3726). [bir nefes,]*

bir nefes: *Bir an, bir zaman; tek bir kez, bir tane.*

Bir nefes oġlı var-ıdı şīr-i ner / Adı Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 731). [bir nefes,]*

bir niçe: *Birtakım.*

Bir niçe ulları tīz cemʿ ider / Gönderür ḳız dilemeğe gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 359). [bir niçe,]*

Köyliden **bir niçe** bed-efʿāl ile / Böyle sūʾ-i ẓanna iderler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1799). [bir niçe,]*

Görüñ ol muḥibb işidüben n'ider / **Bir niçe** yapucıları cemʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2273). [bir niçe,]*

bir niçe: *Bir kaç, bir çok, pek çok.*

Bir niçe dervīş ile ḫūn yidiler / Eyleyüp tekbīr şükrin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 727). [bir niçe,]*

bir niçe: *Bir hayli, birçok.*

Emr ider **bir niçe** yük gendüm ʿazīz / Yük idüben yükledürler anda tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3255). [bir niçe,]*

Bir niçe avuç ol altundan hemān / Etegine ḳoydı ol zeyn-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3823). [bir niçe,]*

Baġlanup uçlar ġazā olmadı bil / Geçdi bunuñ üstine **bir niçe** yıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4270). [bir niçe,]*

Bir niçe defʿāt-ıla itdi ġazā / Kāfirüñ cānına eylědi cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4287). [bir niçe,]*

bir niçe: *Bir kaç, bir çok, pek çok.*

Ḫoş kenarı sebzezār u murġzār / **Bir niçe** ḫatun kişi yurlardı ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 339). [bir niçe,]*

bir niçe: *Bir hayli, birçok.*

Bir niçe yirlerde daḫı dürtdi baḳ / Ḫamīre girür gibi girdi bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2132). [bir niçe,]*

bir niçe dāne: *Birkaç tane.*

Bir niçe dāne ḳavun ḳarpuz alur / Yortuban bu kimseye yaḳın varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3146). [bir niçe dāne,]*

bir niçe gün: *Bir süre, birkaç gün.*

Bir niçe gün anda ṭurup ser-firāz / Bunlara ögretdi Ḳurʾān hem namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1052). [bir niçe gün,]*

Ḥācī Bektaş'ı görüp şād oldılar / **Bir niçe gün** bile ṣoḥbet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1242). [bir niçe gün,]*

Gönderürler bir niçe günden daḫı / Girü gider geldügi yire aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2886). [bir niçe gün, --den]*

Bir niçe günde bu buġday tükenür / Ol naṣībden oluram maḥrūm u dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2927). [bir niçe gün, --de]*

Yılda bir kez görmege gelür anı / **Bir niçe gün** ṣoḥbet iderler ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3302). [bir niçe gün,]*

Bir niçe gün ṭurup ārām eyledi / Er murādın aña inʿām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4089). [bir niçe gün,]*

bir niçe kimse: *Birçok kişi.*

Evliyā z̲ikrin o yirde söyledi / Bir niçe kimseyi muḥibb eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3015). [bir niçe kimse, --y, --i]*

bir ok atım: *Bir okun gidebileceği yer.*

Bir oḳ atım aşaġa vü yuḳaru / Ḳurbaġası oranuñ iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3106). [bir oḳ atım,]*

bir ol: *I birlikte olmak, birleşmek II denk olmak.*

Ḳırḳ gün oldı gözümüz görmedi gün / İlimizde bir olupdur dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 858). [bir ol, --up, --dur]*

bir ol: *Denk olmak, eşit olmak.*

Hem daḫı olmışdı şeyḫ ḥażreti pīr / Pīr olmaz nev-cüvān ıla çü bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 694). [bir ol, --maz]*

bir ol: *Eşiyle birlikte olmak, aynı yatağa baş koymak, halvet olmak.*

Ehli-y-ile bir olur ol yüzi māh / Oġlına ḳaldı hemān-dem ol nigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 395). [bir ol, --ur]*

bir süri: *Bir sürü, pek çok.*

Otururdı bir ṭaş üzre ol ʿazīz / Var-ıdı **bir süri** ṭaş yanında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [bir süri,]*

Uydurup ol yire gelürken şehā / **Bir süri** ḫınzīr çocuḳlu zişt-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3016). [bir süri,]*

bir sürü: *Bir sürü, birçok, çok sayıda.*

Bir sürü ḳoyunı var-ıdı ziyād / Ḳuzusı hem bir sürü iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4494). [bir sürü,]*

Bir sürü ḳoyunı var-ıdı ziyād / Ḳuzusı hem **bir sürü** iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4494). [bir sürü,]*

Ḳılup ol devletlü böyle ittifāḳ / **Bir sürü** ḳuzuya hep çaldı bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4498). [bir sürü,]*

Bir sürü ḳuzuyı hep ḳurbān ider / Gör seḫāyı ol ne ḫoş erkān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4499). [bir sürü,]*

bir ṭarafdan: *Bir yandan.*

Bir yañadan kāfir içre oġlı ḥabs / **Bir ṭarafdan** ḫalḳ ider kendüyi tebs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 709). [bir ṭarafdan,]*

bir uġurdan: *Birden, hep birden, birden bire, derhal.*

Bir uġurdan hep Müsülmān oldılar / Ordusıyla ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2597). [bir uġurdan,]*

bir vaḳt: *Bir an.*

Ḥācī Bektaş-ı Velī ḳuṭb-ı cihān / Eyledi **bir vaḳt** ḳaṣd-ı kāmurān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4463). [bir vaḳt,]*

bir vaḳt: *Herhangi bir zamanda.*

Cemʿ olup **bir vaḳt** Ḫorāsān erleri / Ol vilāyet ol kerāmet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1060). [bir vaḳt,]*

Yükledür **bir vaḳt** gemi buġday ile / Öte geçeye giderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4097). [bir vaḳt,]*

bir vaḳt: *Bir zaman.*

Bunuñ-ıla olısar ulu nesīb / Geçti **bir vaḳt** bunuñ üzre iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4366). [bir vaḳt,]*

ʿAzm ider Rūmili'ne **bir vaḳt** gide / Baḥri geçüp ol yiri seyrān ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4852). [bir vaḳt,]*

bir yañа: *Bir tarafta.*

Ḳalḳdılar abdāllar eyvallāh diyü / Her biri **bir yañа** odun arayu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2225). [bir yañа,]*

bir yañа: *Bir yana,tarafa.*

Ayrılup Ḫūnkār gitdi **bir yañа** / Ḫıżr-ı nebī de gider hem **bir yañа** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1510). [bir yañа,]*

Ayrılup Ḫūnkār gitdi **bir yañа** / Ḫıżr-ı nebī de gider hem **bir yañа** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1510). [bir yañа,]*

Yaʿnī incindiklerinden gemiye / Binmez-idi gider-idi **bir yañа** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4860). [bir yañа,]*

bir yañadan: *Bir yandan, bir taraftan.*

Bir yañadan kāfir içre oġlı ḥabs / Bir ṭarafdan ḫalḳ ider kendüyi tebs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 709). [bir yañadan,]*

Bir yañadan artdı kāfir leşkeri / Yıḳdı müʾmin ilin aldı ṭavarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 710). [bir yañadan,]*

Bir yañadan kendü fertūt oldı pīr / Ata binüp inemezdi dārū-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 711). [bir yañadan,]*

bir yañaya: *Bir yana,tarafa.*

Ṭurdı seccāde çün ayruḳ gitmedi / Gitmege **bir yañaya** ʿazm itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2802). [bir yañaya, --y, --a]*

bir yanı: *Bir yanı.*

Bir yanında beg daḫı namāz ḳılur / Ḳılıcaḳ beg namāzı ṭaşra gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3980). [bir yanı, --n, --da]*

bir yıl: *Bir yıl kadar süre, zaman.*

Bir yıl oldı gelmedi ol Ḫūnkār / Böyle diyüp dileyince ḥācet er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6004). [bir yıl,]*

bir yıla daḳ: *Bir yıla kadar.*

Bir sürü ḫınzīr virür dir bunı güt / **Bir yıla daḳ** ḫizmet eyle ḳıl sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3202). [bir yıla daḳ,]*

bir yir-: *Bir yer.*

Dilerüz bir yirde yatavuz gice / Tā ki bu ṭaşġun işbu sīl geçe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5053). [bir yir-,]*

bir yire: *Bir araya gelmek.*

Ḳalḳup ol burçaḳ yirinden dirilür / Tarlanuñ burçaġı **bir yire** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2317). [bir yire,]*

İkisi **bir yire** geldi bī-nifāḳ / Gittiler av avlamaġa ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3915). [bir yire,]*

bir yire: *Bir yere.*

Ṭuz Köyi ḳavmi ne var-ısa tamām / **Bir yire** cemʿ oldı mecmūʿ-ı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3377). [bir yire,]*

Ṣoyunubanı fūta ṭutundılar / **Bir yire** ḳorlar ṭonını kendiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3472). [bir yire,]*

Bir yire ḳonup çü ārām eyledi / Yatuban ol gice gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4061). [bir yire,]*

Gelüp ol ṭon-ıla ḳondı **bir yire** / Ol ṭon-ıla tā ki görindi yar a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [bir yire,]*

Germiyān'a geldiler anda sürüp / Ṣuṣuz'uñ ḳurbında **bir yire** irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5184). [bir yire,]*

bir yire: *Bir yere, herhangi bir yer.*

Her birini **bir yire** ṣalmış-ıdı / Ol yiri mesken idüp ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4808). [bir yire,]*

bir yire cemʿ ol: *Aynı yerde bulunmak, bir yere toplanmak.*

Olmadı oġlum ḳızum dir ol hümām / Cümleñüz çün bir yire cemʿ olduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 377). [bir yire cemʿ ol, --du, --ñuz]*

Bir yire cümlesi cemʿ olmış-ıdı / Ol ulu iclāsa hep gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1278). [bir yire cemʿ ol, --mış, --ıdı]*

bir yire cemʿ ol-: *Bir araya gelmek II toplanmak.*

Göñli ḳarardı bularuñ çün belūṭ / Cemʿ oluban bir yire düşmen ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6327). [bir yire cemʿ ol-, -e-uban]*

bir yire cemʿ ola: *Bir araya gelmek II toplanmak.*

Niyyet itdiler ki māhyā ḳılalar / Ol erenler bir yire cemʿ olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1061). [bir yire cemʿ ola, --a, --lar]*

bir yire geldi: *Bir araya toplanmak.*

Bir gün ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe / Dirneşüp **bir yire geldi** iy ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1116). [bir yire geldi, --di]*

bir yiri: *Bir yeri.*

Bir yiri eliyle ḳazıdı revān / Çıḳdı bir cüllāb gibi bir ṣu hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [bir yiri,]*

bir zamān: *Bir zaman.*

Yanına aldı pes anı **bir zamān** / Bir zamāndan ṣoñra irdi emr-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 333). [bir zamān, --dan]*

Bunuñ üstine çü geçdi **bir zamān** / Diyeyin nice oldı gūş eyle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3667). [bir zamān,]*

Bunuñ üstine geçicek **bir zamān** / Fāṭıma'nuñ ḥamli oldı görʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3853). [bir zamān,]*

Bir zamāndan ṣoñra Ḥaḳ luṭf işledi / Dünyālikden nestene bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4624). [bir zamān, --dan]*

Didi senden gele İlyās nām oġul / **Bir zamān** bīhūde yola gide ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [bir zamān,]*

bir zamān: *Bir süreliğine.*

Yanına aldı pes anı **bir zamān** / Bir zamāndan ṣoñra irdi emr-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 333). [bir zamān,]*

Ḳaldı küffāruñ elinde **bir zamān** / Geldi şarḳdan çün Oġuz oldı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1601). [bir zamān,]*

Ṭurubanı **bir zamān** gülüşdiler / Gidüp andan girü yola düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3022). [bir zamān,]*

Anda çün yatup uyudı **bir zamān** / Uyanıcaḳ ne görür gūş it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [bir zamān,]*

Başı üzre yıḳılup medhūş olur / **Bir zamān** yatubanı bī-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3080). [bir zamān,]*

Böyle olsun diyü itdiler ḳasem / Yüridiler **bir zamān** bu deʾbi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3911). [bir zamān,]*

Gemiye ḳoydum giderdüm **bir zamān** / Deñiz ortasına irincek hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4711). [bir zamān,]*

bir zamān: *Bir süreliğine.*

Bir zamān içre yiri ḳızlıḳ olur / Ḳıllet-ile key ḳatı şiddet bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3251). [bir zamān,]*

Tınmayubanı oturdı **bir zamān** / Mollā da Ḫūnkār'ı ḫoş gördi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3393). [bir zamān,]*

bıraġ-: *Bırakmak, koymak.*

Yuġuyı Ḫūnkār üzre **bıraġur** / Yuġı üstine irer Ḫūnkār gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3609). [bıraġur, -(u)r]*

bıraġ: *Bırakmak, koymak.*

Girdi evinden birez biz çıḳarur / **Bıraġur** ortaya ḫalḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2339). [bıraġur, -ur]*

bıraġ: *Bırakmak, salıvermek.*

Bıraġur elden yire yatdı biraz / Çünki geldi ʿaḳlı başına az az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1324). [bıraġur, -ur]*

bırak: *Bırakmak, vazgeçmek, elinden çıkarmak.*

Ḥācī Bektaş'dan olınca ol ḫabīr / **Burkağın** arslāna olup defʿī süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6211). [burkağın, -agın]*

bırak: *Salmak.*

Ne ṭutarsa elde gör sen ḥikmeti / Ṣuya **bıraḳmaḳdı** dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2380). [bıraḳmaḳdı, --maḳ, --dı]*

bırak: *Atmak, koymak.*

Āteşi **bıraḳdı** fāriġ oldı er / Yandı āteş ḳalmadı oddan ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2230). [bıraḳdı, -dı]*

bırak: *... Durumda bulunmasına, ... durumda kalmasına, ... hâle gelmesine sebep olmak.*

Bu yañadan irdi Ḫūnkār ḥażreti / Mollāyı vehme **bıraḳdı** heybeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3390). [bıraḳdı, -dı]*

bırak: *Bırakmak, koymak.*

Ḳalbine şeyṭānı **bıraḳdı** ḫayāl / Ol ḫayālden aña irişdi melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3602). [bıraḳdı, -dı]*

bırak: *(Bir yere) Bırakmak, atmak, fırlatmak.*

Ṭutar iken ol kitābı nā-gehān / Pencereden şuya **bıraḳdı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2389). [bıraḳdı, -dı]*

Kim vilāyetle yürütdi ṭaşı ol / İnüp arslāndan **bıraḳdı** elden ılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6227). [bıraḳdı, -dı]*

bırak: *Bırakmak, koymak.*

Üstine **bıraġayın** bu yuġuyı / Eylesün yuġı anuñ başın ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3607). [bıraġayın, --ayın]*

biraz: *"Az miktarda" anlamında bir zarf.*

Bıraġur elden yire yatdı **biraz** / Çünki geldi ʿaḳlı başına az az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1324). [biraz,]*

Küpçegümde yaġ ḫo ḳalmış durur az / Ḳoyayın etmege o yaġdan **biraz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [biraz,]*

Gelin eydür n'ola iltĕyin **biraz** / Küpçegümde ḳaldı sa n'ola yaġ az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [biraz,]*

İdrīs evinde ḳılur iken namāz / Ol dīvār yıḳılmaġa geldi **biraz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1788). [biraz,]*

Biraz açduñ aġzuñı olduñ revān / Tīz sekü ḳatına irişdüñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3352). [biraz,]*

Bir legençe içre Ḫūnkār dest-namāz / İder-iken burnı ṭamardı **biraz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3832). [biraz,]*

Girüben Ḫūnkār'a eglendi **biraz** / Ṣaru İsmāʿīl görüp ol pāk-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4584). [biraz,]*

birbiri: *Birbiri.*

Ṣoḥbet iderlerdi **birbiri-y-ile** / Kim olaruñ vaṣfı hiç gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5318). [birbiri-y-ile, --y-ile]*

Birbiriyle ṣoḥbet iderlĕr-idi / Ayrılup destūrla giderlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5323). [birbiriyle, -y, -le]*

Birbirinüñ ḫāṭırın ṣoruṣdılar / Ṭaşı arslān birle ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6230). [birbirinüñ, -n, -üñ]*

birbiri: *İki veya daha fazla şey yâhut kimsenin yerini tutar, biri öteki, yekdiğer.*

Yırtubanı **birbirin** murd itdiler / Pāreleyüp **birbirin** ḫurd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 628). [birbirin, -n]*

birbiri: *Birbiri ile, karşılıklı olarak.*

Ol erenler görişürken şevḳ-ıla / **Birbiri** ile kemāhī ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1076). [birbiri,]*

Birbirine baḳıban ḳapar gözin / Didiler ki bu durur cerrār ışıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6246). [birbirine, -n, -e]*

birbiri: *Karşılıklı olarak bir diğeri.*

Yırtubanı **birbirin** murd itdiler / Pāreleyüp **birbirin** ḫurd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 628). [birbirin, -n]*

Kūs-ı ḥarbī çaldurup ceng itdiler / **Birbirin** ḳarşulayup heng itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 662). [birbirin, -n]*

birbiri: *Birbiri ile, karşılıklı olarak.*

Ḳıldılar ṣādī sürūr ilen neṣāṭ / **Birbirinden** aldılar çün kim murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 368). [birbirinden, -nden]*

Babasıyla ḳocuşuban görişür / **Birbirinden** ḥāl ü ḫāṭır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 873). [birbirinden, -nden]*

birbiri: *Birbiri ile / karşılıklı olarak.*

Yiyüběni ol eti düketdiler / **Birbirine** dönüben ḳaṣd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 627). [birbirine, -n, -e]*

Birbirine ḳarışup ḳatışdılar / Tīġ çeküben oḳları atışdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 663). [birbirine, -n, -e]*

Buluşubanı görişdiler nefīs / **Birbirine** oturup oldı enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3773). [birbirine, -n, -e]*

Varıcaḳ bunlar olar ḳarşu gelür / **Birbirine** ʿizzet ü ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3872). [birbirine, -n, -e]*

Avlar iken **birbirine** düşdiler / Herze vü hezyāna ḥadden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3916). [birbirine, -n, -e]*

Üçi daḫı anlaruñ ḳardaş durur / Üçi de **birbirine** rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4211). [birbirine, -n, -e]*

Sĕvişürlĕr idi Ḫūnkār'la ḳatı / **Birbirine** ider-idi ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4641). [birbirine, -n, -e]*

Ḳılur-ıdı işbu resme iḥtirām / **Birbirine** ol iki zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4664). [birbirine, -n, -e]*

Birbirine sürdiler anda ṭarīḳ / Baʿd ez-ān gör n'eylediler iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4957). [birbirine, -n, -e]*

Birbirine ḳarşu varup iki er / Merḥabā diyüp bular görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6229). [birbirine, -n, -e]*

Birbirine ʿizz ü ḥürmet itdiler / Kibr ü kīni aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6231). [birbirine, -n, -e]*

birbirin: *Birbirini.*

Er durur bildi görincek **birbirin** / Birbiriyle ḫoş görişdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1512). [birbirin,]*

İki merkeb ḳovar ıdı **birbirin** / Birisi birine ardılmış yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3740). [birbirin,]*

birbiriyle: *Birbiri ile, karşılıklı olarak.*

Ḳoca ḳoca **birbiriyle** görişür / Şoruşuban bildiler biri birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 290). [birbiriyle,]*

Er durur bildi görincek birbirin / **Birbiriyle** ḫoş görişdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1512). [birbiriyle,]*

birer: *Bir sayısının "her birine bir veya her defasında bir tâne" anlamına gelen üleştirme sayı sıfatı şekli.*

Evrenüñ yidi başına **birer** oḳ / Urdı ol dem evren oldı cānı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2819). [birer,]*

birez: *Biraz.*

Oturuşuban **birez** ṣoḥbet ḳılur / Çekdi Mūsi'š Šānī dürlü dürlü ḫ̆ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 293). [birez,]*

Bir muḥib virmiş-idi **birez** ṭaru / Anı ḫüddām dökmiş-idi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1130). [birez,]*

Ehline gönderdi andan **birezin** / Ṭurdı teslīm itdi anlara özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1503). [birezin, -i, -n]*

Ṭurdı Ḫūnkār ol arada eglenür / Hem **birez** yol zaḥmetinden diñlenür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1553). [birez,]*

Ḳoydı **birez** yaġ etmek içine / İltüben ḫoş ṣundı Ḫūnkār'a yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1559). [birez,]*

Yügürüm ile eve geldi i yār / Etmek içine **birez** yaġdan ḳoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [birez,]*

Didiler kim dünyelikden var **birez** / Ḫarc idelüm anı tükĕnicegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1778). [birez,]*

Girdi evinden **birez** biz çıḳarur / Bıraġur ortaya ḫalḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2339). [birez,]*

İllā ʿaḳlında **birez** naḳṣ var-ıdı / Ṣanma ki ʿaḳlı özine yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2377). [birez,]*

Sĕvücileri **birez** tābūt alur / Keliġıra Ḳalʿası'na hep gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2893). [birez,]*

Didiler dün ṭañlacaḳ gitmiş idük / **Birez** eglenmĕsevüz yitmiş idük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3068). [birez,]*

Bir ḳulaç yir ḳazmadın maʿden bulur / Aluban **birez** segirdüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3440). [birez,]*

Bir nehār göge bulut aġmış ıdı / Hem **birez** yaġmur daḫı yaġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [birez,]*

Ṣalıvirdi merkebin otlamaġa / Kendüsi ḳaṣd itdi **birez** yatmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4844). [birez,]*

birez: *Birazcık.*

Aḳça vāfir gösterürler çün görür / **Birez** ol buġdaydan anlara virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3259). [birez,]*

birez: *Bir süre sonra.*

Bile **birez** itdi bunlar seyrānın / Ṣayḳalan'dan yaña dutdı yönlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1471). [birez,]*

Çün **birez** ṣoḥbet idüp dem sürdiler / Gitmege Ḫūnkār andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1522). [birez,]*

Var nišār içre **birez** ārām ḳıl / Hem olaruñ putların bed-nām ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2684). [birez,]*

Yüklediler öküzin sürer gider / Çün **birez** gitdi görüñ ne fikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2925). [birez,]*

Adını Maḥmūd virdiler anuñ / Üstine geçdi çü **birez** vaḳt bunuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3855). [birez,]*

Dir çaġırdı-y-ıdı Ḫūnkār ḥażreti / Varup itdüm ben **birez** dem ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5439). [birez,]*

biri: *Bir tanesi.*

Birisin Ḫıżr'uñ öñinde ḳodı tīz / Hem birin Ḫūnkār öñine ḳor ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [birisin, -sin]*

biri: *Bir kimse, herhangi bir şahıs (belirsizlik zamiri).*

İtmeyüben **birimüze** iʿtibār / Şimdi gelen cıblaġa dir Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 754). [birimüze, -müze]*

Cümle ol vaṣlaları isteyelüm / Luṭf ḳıl **birimüze** vir diyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1118). [birimüze, -müze]*

biri: *Biri, kimi; kimisi.*

Sen ne dirsin iy dīnimüz ulusı / Sence degüldür **birimüz** bilüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2545). [birimüz, -müz]*

biri: *"Bir tanesi, herhangi biri" anlamında belgisiz zamir.*

Ḳalmadı **biri** diri çün irdiler / Anları bu ḥāl içinde gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 629). [biri,]*

Birine emr eyledi al git didi / Şol fülānda fülān ere ilt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [birine, -ne]*

Dir ḫalīfeden **birine** ḥālini / Ser-güẕeştin nĕ-y-ise aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3702). [birine, -ne]*

İki merkeb ḳovar ıdı birbirin / Birisi **birine** ardılmış yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3740). [birine, -ne]*

Ḳaramānoġlanlarınuñ **birine** / Kendüyi bildürdi girüp seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3760). [birine, -ne]*

Birisi **birin** key uzun eylemiş / Bir iki anca bil efzūn eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4357). [birin, -n]*

Çün ṣıdılar gevherin **birin** daḫı / Ḳılca vardı bir ḥabāšet iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [birin, -n]*

biri: *"Bir diğeri" anlamında belgisiz zamir.*

Birine Selme Ḥiṣārı dinilür / **Birine** Yapraḳ dimekle añılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1621). [birine, -n, -e]*

Birine Selme Ḥiṣārı dinilür / **Birine** Yapraḳ dimekle añılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1621). [birine, -n, -e]*

Nāyibinden **birine** emr eyledi / Var ne dirse bu anı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1818). [birine, -n, -e]*

Birisi **birine** eydür yā fülān / Mollānuñ tiz gönlegin getür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3484). [birine, -n, -e]*

Mollā didi mollālaruñ **birine** / Ṣu getürüñ ıbrīġ-ıla dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3557). [birine, -n, -e]*

Birine daḫı didi ki gel berü / Ter ü temiz ṣu getürgil al berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [birine, -n, -e]*

Mollā gördi ḳan olmış ol daḫı / **Birine** daḫı buyurdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3565). [birine, -n, -e]*

İki er düzetdi der-ḥāl ol Zubun / **Birine** küffār gibi giyürdi ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [birine, -n, -e]*

Birine giyürdi Müsülmān ṭonın / Dir sürüñ ol ṭoġana varuñ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4916). [birine, -n, -e]*

biri: *"Bir diğeri, bir tanesi" anlamlarında kullanılan belgisiz zamir.*

Ḫırḫayı dört pāre ider Selmān hemān / **Birin** ʿAlī'ye virdi üç ṣaḥabeye daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [birin, -n]*

Bektaş ıla otururlar diz-be-diz / **Biri** ṣaġında vü ṣolında biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6630). [biri,]*

Her **birinde** ol şerīf mevżiʿlerüñ / Niçe vilāyetleri var ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1238). [birinde, -n, -de]*

Bir ṭaru andan taḥarrüḳ ḳılmaya / Hīç birinden **birisi** ayrılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1134). [birisi, -si]*

Birisin Ḫıżr'uñ öñinde ḳodı tīz / Hem **birin** Ḫūnkār öñine ḳor ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [birin, -n]*

Birisi derviş dimez ḥālüñ nedür / Ne kişisin yāḫud aḥvālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1714). [birisi, -si]*

Bir daḫı bu kim hemān **biri** ḳalur / Ḳalanı gider **biri** diri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [biri,]*

Köylinüñ işde **birisi** daḫı ben / Niye söylersin bu sözi didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [birisi, -si]*

Ṣaman-ıla üstin örtmişler-idi / Her **biri** bir yaña gitmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2144). [biri,]*

Hem Resūl Baba **birisi** de ʿazīz / Ululardan idi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2248). [birisi, -si]*

Birisi Külü Ḫan-ıdı anlaruñ / Yüzi ṣuyı-y-ıdı ol oġlanlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2404). [birisi, -si]*

Anı gizlĕr-idi dāyim **birisi** / Heb bilürlerdi uṣaġı irisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2671). [birisi, -si]*

Ol o gürbenüñ olurdı ḥiṣṣesi / **Birisi** boynınadur her ġuṣṣası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2675). [birisi, -si]*

Biri didi adın añarsam cānum / Boş olsun didi ʿavretüm benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3463). [biri,]*

Ḳodı Ḫūnkār öñine **birin** hemīn / Mollā Saʿīd öñine ḳodı **birin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3722). [birin, -n]*

Ḳodı Ḫūnkār öñine **birin** hemīn / Mollā Saʿīd öñine ḳodı **birin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3722). [birin, -n]*

Birisi hem eyle didi biri de / Öyle didi cümlesi hep rāvīde *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [birisi, -si]*

Birisi birine eydür yā fülān / Mollānuñ tiz göñlegin getür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3484). [birisi, -si]*

Tīz segirdüp **birisi** ṣu getürür / Mollā alup dest-namāza oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3558). [birisi, -si]*

İki merkeb ḳovar ıdı birbirin / **Birisi** birine ardılmış yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3740). [birisi, -si]*

Birisi geldi ilerü didi tīz / İşbu şehrüñ begi eydüñ siz misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [birisi, -si]*

Ol iki erüñ **birisi** söyledi / İşbu lafẓ ıla beyānın eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4134). [birisi, -si]*

Birisi birin key uzun eylemiş / Bir iki anca bil efzūn eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4357). [birisi, -si]*

Ḫulefādan **birisi** irdi görür / Ṭutadur diyü atı aña virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4589). [birisi, -si]*

Birisi Ḳaradeñiz'e yol ide / Ayaġı altından deñiz girü gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4835). [birisi, -si]*

Ṣarı İsmāʿīl durur andan **biri** / Kim odur Ḫūnkār'umuñ ıbrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4870). [biri,]*

Çıḳarur **birin** birin ṭaşra atar / Tā ki çıḳardı ḳamusın ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5171). [birin, -n]*

Çıḳarur **birin** birin ṭaşra atar / Tā ki çıḳardı ḳamusın ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5171). [birin, -n]*

Müstecāb olmadı **birinden** duʿā / Yoḳ kimesne ola duʿāsı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5231). [birinden, -n, -den]*

ʿAvretüñ biri hemān-dem ḳaçdı tīz / Ṭurdı yirinde **birisi** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5126). [birisi, -si]*

İkisin alduñ **birin** baġışlaġıl / Faẕluñ-ıla bize luṭfı işlegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5380). [birin, -n]*

Ol üç oġlanuñ **birisi** kendünüñ / İtdi rıḥlet gitdi ṭāʿūndan anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5372). [birisi, -si]*

Birin ikin seferinde fevt ola / İrmeyüp evine yabanda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5407). [birin, -n]*

Gerçi bennāgeldi ġāyet key cihān / Hīç begenmedi **birin** şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5763). [birin, -n]*

Cümle erenler şemʿası uyandı tamām / Her **biri** ögündi ki yandı çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [biri,]*

biri: *"Bir diğeri" anlamına belgisiz zamir.*

Bektaş ıla otururlar diz-be-diz / Biri ṣağında vü ṣolında **biri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6630). [biri,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idi **biri** daḫı / Kim ulu ḫalīfe-y-idi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2244). [biri,]*

Birisi hem eyle didi **biri** de / Öyle didi cümlesi hep rāvīde *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [biri,]*

Baḳubanı evreni görmédiler / Hem nişān andan **biri** virmédiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3522). [biri,]*

Ol iki erden **biri** nuṭḳa gelür / Ṣorduġından çünki ol vāḳıf olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4142). [biri,]*

Hem Baba Resūl durur **biri** daḫı / Gürbüz er durur muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [biri,]*

ʿAlī Baba Menteşe Baba **biri** / Er naẓarın almış-ıdı her **biri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4817). [biri,]*

Hem Mucur Seydīsi'dür **biri** de bil / Ṣaru ʿAlemlü'dür adı fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4819). [biri,]*

Dost-Ḫudā'dur **biri** de merd-i kibār / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut daḫı bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4821). [biri,]*

Ortada yatırdı **biri** key mebāş / İtdi tekbīr geldi çün ṭaş üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6222). [biri,]*

biri: *"Biri"; içlerinden biri; bir tanesi;belgisiz zamir.*

Bir daḫı bu kim hemān **biri** ḳalur / Ḳalanı gider **biri** diri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [biri,]*

biri: *"Bir tanesi" anlamına gelen belgisiz zamir.*

Eylediler dürlü dürlü tedbīri / Ol ululardan **biri** dir işidüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 380). [biri,]*

Cümle ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er tamām / Aġız açup ḳılmadı **biri** kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1142). [biri,]*

Ben iderem diyüp iḳdām itmedi / Bu nefes üzre **biri** söz itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1143). [biri,]*

biri: *"Herhangi bir kimse" anlamında belgisiz zamir.*

Ol cemāʿatden **biri** açup zebān / Mollā Saʿde'd-dīn'e dir bilgil ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3311). [biri,]*

biri: *"Bir tanesi" anlamında zamir.*

Bir çocuġı añsuzın ṭutdı **biri** / Çañ daḳup aña ṣalıvirdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3018). [biri,]*

biri: *"Bir tanesi, diğeri" anlamında kullanılan zamir.*

Ṣaru Ḳāḍī'dur **birisi** daḫı hem / Bil ulu ḫalīfedür ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5396). [birisi, -si]*

biri: *"Bir tanesi" anlamında belgisiz zamir II bir tanesi de, diğeri de.*

ʿAlī Baba'dur ḫalīfenüñ **biri** / Aḳşehir'üñ göli ḳurbında yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5423). [biri,]*

biri biri: *Birbiri, karşılıklı olarak bir diğeri.*

İt gibi biri biriyle ḫırlasun / Ol aşılu eti çeksün hem yisün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 624). [biri biri, --y, --le]*

biri birin: *Birbirini.*

Ḳoca ḳoca birbiriyle görişür / Ṣoruşuban bildiler **biri birin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 290). [biri birin,]*

Doġru ṣuyuñ üstine çün irdiler / Ol erenler **biri birin** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1072). [biri birin,]*

Pes sürüp Aḳça Ḳoca'ya irdiler / Çün erenler **biri birin** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2306). [biri birin,]*

Çekdi ḳılıc **biri birin** öldürür / Pes yolaḳ yolandı bu da yoldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3917). [biri birin,]*

biribiri: *Birbiri, karşılıklı olarak bir diğeri.*

Dügün idüp **biribirine** virdiler / Ol ikisi ḫoş murāda irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4793). [biribirine, -n, -e]*

birik: *Birikmek.*

Gözlerinden yaş yirine dökdi ḳan / Bildi düşmān **birikip** ḳılmış nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6313). [birikip, -ip]*

birin birin: *Birbirine, arka arka.*

Her biri getürdügi tābūtların / Alubanı gitdiler **birin birin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2895). [birin birin,]*

birin birin: *Birer birer.*

Ḳamusı indürdiler kisvetlerin / Geçüben peymānçeye **birin birin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1386). [birin birin,]*

birisi: *"Bir tanesi" anlamında belgisiz zamir.*

Ḳarayük'de ol Güherdaş'uñ meger / Bir gün ölür **birisi** ey pür-hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1655). [birisi,]*

bī-riyā: *Dürüstlük, samimiyet.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Güş idincĕgez sözini **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3965). [bī-riyā,]*

Didi iy dervīş zūd īncā biyā / Çün sözin Güvenc işitdi **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [bī-riyā,]*

bī-riyā: *(Ar.) Yalansız, dürüst, samimi.*

Ṣıdḳ ile idince ḳul Ḥaḳḳ'a duʿā / Ḥaḳ ḳabūl ider duʿāsın **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 717). [bī-riyā,]*

Böyle diyüp ġāra girdi evliyā / Rabbine itdi münācāt **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 976). [bī-riyā,]*

Ol ulu dīvānda cümle evliyā / Bir yire cemʿ olıcaġaz **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1414). [bī-riyā,]*

Çün ṣudan çıḳdı o şāh-ı evliyā / Aldı seccādeyi silkdi **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1572). [bī-riyā,]*

Enbiyā güneş durur ay evliyā / Bildügüm budur diyĕyin **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1684). [bī-riyā,]*

Bildi kim Ḫunkār erdür evliyā / Hep kerāmet durur işi **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2024). [bī-riyā,]*

Fāṭma Ana'dan virürdi ṣayruya / Yise ṣayru ṣaġ olurdı **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2047). [bī-riyā,]*

Ḳudretullāh bā-velā-yı evliyā / Bir bıñar ṣu çıḳdı aḳdı **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2513). [bī-riyā,]*

Didi Rūm'da ne var-ısa evliyā / Bir başı var anlaruñ dir **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [bī-riyā,]*

Her gelen ḳurbān ḳoyunuñ **bī-riyā** / Güder idi dāyimā Ṣaltıḳ Baba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2734). [bī-riyā,]*

Bir keşiş var-ıdı ḥubbu'l-evliyā / Dīn ṭutardı gizlüden ol **bī-riyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3248). [bī-riyā,]*

Çoġ-ıdı ġāyetde ḥadsiz **bī-riyā** / Cümle erenler göz açusı ammā ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6089). [bī-riyā,]*

Otururdı abdāllar-ıla **bī-riyā** / Cemʿ olup devletlüler geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6277). [bī-riyā,]*

bī-riyā ol-: *Riyasız olmak.*

Ḥācī Bektaş gibi ḳuṭb-ı evliyā / Ḳıblemüzden yaña ola bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4644). [bī-riyā ol-, --a]*

birkaç: *Birkaç, az sayıda.*

Didi Ḫūnkār **birḳaçı** yiter bunuñ / Hem ne lāzım cümlesin ḳırmaḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [birḳaçı, -ı]*

birkaç: *"Bir iki, az sayıda" anlamlarında belgisiz sıfat.*

Develi yirinde **birḳaç** cān-ıla / Seyr ide vardı tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2288). [birḳaç,]*

birle: *"İle" edatı.*

İtdi ʿizzet **birle** semʿine ḫiṭāb / Ümmetüñden ḳuṭb ola hem kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 135). [birle,]*

Cinnī **birle** ṭuruban oturmadum / Ḳorḳaram ki baña irer bundan żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6193). [birle,]*

birle: *"birlikte, beraber" anlamında bir edat.*

Vir riyāżet **birle** nefsüñe edeb / Ki itmeyesin kimse ḥaḳḳında ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 87). [birle,]*

Ḥaḳ teʿālā emri **birle** iy aḫı / Kāfir ile açasın yol sen daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 724). [birle,]*

Ġażaba geldi hemān-dem olʿazīz / Götürüp dest-i vilāyet **birle** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3181). [birle,]*

Reh-ber-i ḫalḳ-ı cihāndur ādemī / ʿAḳl **birle** ṣayd ider her ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5705). [birle,]*

Ṭañ namāzın ḳıldı idüp Ḥaḳḳ'a sevi / Çün cemāʿat **birle** ḳıldı ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6002). [birle,]*

İẕn-i Ḥaḳ'la yüri diyüp söyledi / Çün velā **birle** yürüdi anda ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6224). [birle,]*

Devletine ẓulm iden taḳṣīr ide / Ḳıl te'ennī itme taʿcīl **birle** iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6338). [birle,]*

birle: *"birlikte, beraber, ile" anlamında bir edat.*

Ḥaḳ teʿālā emri **birle** yā velī / Kāfir ilen açasın sin sen belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 736). [birle,]*

Ḥaḳ ʿināyet itdi bunda gelmişem / Hem vilāyet **birle** bendüñ almışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 789). [birle,]*

Vir riyāżet **birle** nefse gūş-māl / Tā melek-ḫū olasın ṣāḥib-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5728). [birle,]*

Ḥācī Bektaş türbesini daḫı şāh / Örtdi ḳurşun **birle** anı ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5856). [birle,]*

Ḥācī Bektaş aña urdı ṭıynaġın / Ṣaġ ayaġ **birle** urup başdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6114). [birle,]*

Meskenetle irişür Ḥaḳḳ'a iren / Kim tevāzuʿ **birle** itse ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6118). [birle,]*

birle: *"Birlikte, beraber, ile" anlamında edat.*

Ġāyib erler **birle** Bektaş yilmede / Çünki Bektaş anasına irdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5953). [birle,]*

Kim tevażżuʿ **birle** irür Ḥaḳḳ'a iren / Ḥācī Bektaş gördi eren oldı mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6169). [birle,]*

Birbirinüñ ḫāṭırın şoruşdılar / Ṭaşı arslān **birle** ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6230). [birle,]*

Virdi ʿizzet **birle** şāha ḫoş selām / Didi şāhā durduġınca nüh felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6336). [birle,]*

birle: *"Birlikte, beraber" anlamında edat.*

Ḳaldı tepsi **birle** bişi ammā ʿayān / Didi bi'smillāh yidi bişiyi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [birle,]*

birlig: *Allah'ın birliği.*

Şāh vilāyet mišli eyle dirligi / Tā bulasın Ḥaḳ erenler **birligi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5736). [birligi, -i]*

Birligine şāhdur v'allāh adı / Bā Ḥaḳ'uñ ḳapusıdur añla ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5898). [birligine, -i, -n, -e]*

birlik it-: *Bir işi yapmak için anlaşmak, birlik olmak.*

Dīn-i İslām içre birlik idelüm / Çün geçer bu dünyā dirlik idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2632). [birlik it-, --elüm]*

birlik ḳıl-: *İnsanları birleştirmek, onların bir arada olmalarını sağlamak.*

Şeyḫi Aḥmed Yesevī Aḥmed İmām / Gel naṣīḥat ideyin birlik ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6145). [birlik ḳıl-,]*

biş: *Beş.*

Bişüñüz de buña ṭanuḳ ṭutaram / İḫtiyāc vaḳtinde sizden isterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1968). [bişüñüz, --üñüz]*

biş: *(Yiyecekler) Isı etkisiyle çiğliği ve hamlığı giderek yenilebilir duruma gelmek.*

Bişdi dürlü dürlü niʿmet gūn-a-gūn / Yiyüp içüp şādılıḳlar ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 365). [bişdi, -di]*

Şeyḫ dir aña ki ʿarefedür yine / Şimdi didi bizde bişiler **bişer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [bişer, -er]*

Nĕ ki gelürse ḥasenātdan tamām / Maṭbaḫında ol **bişerdi** iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 587). [bişerdi, -er, -di]*

Gizledi çün odunı kāfirlerüñ / **Bişmez** oldı çigleri münkirlerüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1001). [bişmez, -mez]*

Nāliş idüp ḳıldılar ere sücūd / Çigimüz **bişsin** didiler virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1006). [bişsin, --sin]*

Dürlü niʿmet **bişdi** hep ekl itdiler / Baʿd ez-ān gūş eyle anda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5102). [bişdi, -di]*

biş: *Pişirmek.*

Ḥattā bir ṭālib getürse ḳurbānı / Öldürürler postı **bişince** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1114). [bişince, -ince]*

biş: *Pişmek.*

Naḳş idüp bādem ṣaçardı çörege / **Bişicek** beñzerdi gāhī börege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4621). [bişicek, -icek]*

biş: *Ateşte, fırında, kaynar suda veya yağda ısı etkisiyle yenilebilir duruma gelmek.*

Ḳırḳ gün oldı çıḳmadı çaḳmaḳdan od / **Bişmedi** çig yanmaz od çıḳmadı dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [bişmedi, -me, -di]*

biş: *"Beş" sayı sıfatı.*

Buña ḥüccet ḳoduġuma **biş** bile / Ṭanuġum var görüñüz siz de hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1984). [biş,]*

biş-: *Pişmek, olgunlaşmak.*

Ḫizmete ḥāżır olur abdāl hemān / Kesdiler ḳurbān niʿmet **bişdi** çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6360). [bişdi, --di]*

bīş ü kem: *Az veya çok.*

Ṣanma İsmāʿīl ölürüz biz de hem / Kisvetümüz degşürürüz **bīş ü kem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5597). [bīş ü kem,]*

Seyyid-i Maḥmūd-ı Ḥayrān geldi hem / Ḳaraca Aḥmed hep erenler **bīş ü kem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5626). [bīş ü kem,]*

Diñle imdi bir ḥikāyet daḫı hem / Şerḥ iděyin añlar-ısañ **bīş ü kem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5849). [bīş ü kem,]*

Tevbe iden raḥmet bulısar **bīş ü kem** / Šā dimek Ḥaḳ'dan dilěmekdür ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5900). [bīş ü kem,]*

bisāṭ: *Döşeme, kilim, halı.*

Çün yaḳın geldi görürler üc kişi / Otururlar bir **bisāṭda** gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2767). [bisāṭda, --da]*

bisāṭ: *Halı, kilim, keçe, minder gibi yere yayılan şey, yaygı.*

Ol **bisāṭ** ṣu üzre ḳuş gibi gelür / Çün Güreleş bunı temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [bisāṭ,]*

bişer: *Pişmek, olgunlaşmak.*

Bişer-iken yā ḳotarılur-iken / Çün çağırursın çağırġıl ir iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5329). [bişer-iken, --iken]*

bişi: *Hamurla yapılan bir tür yemek.*

Tepsiye bir ḳaç **bişi** ḳoyup virüñ / Tepsiye **bişi** ḳoyuban virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6695). [bişi,]*

Tepsiye bir ḳaç **bişi** ḳoyup virüñ / Tepsiye **bişi** ḳoyuban virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6695). [bişi,]*

Şeyḫ dir aña ki ʿarefedür yine / Şimdi didi bizde **bişiler** bişer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [bişiler, --ler]*

Anası **bişi** bişirürdi ḫ̆āce / Ḥācī Bektaş öñine ḳodı **bişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5933). [bişi,]*

Anası **bişi** bişirürdi ḫ̆āce / Ḥācī Bektaş öñine ḳodı **bişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5933). [bişi,]*

Didi ana tepsiye ḳoy çoḳ **bişi** / Ḥʿācemiz oldı mücāvir Mekke'de *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5935). [bişi,]*

Bişi vir ki Mekke'ye oġluñ gide / Anası eydür öyle dime oġul sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [bişi,]*

Ṭuruban bir tepsiye bir **bişi** ḳoy / İşbu sāʿat Mekke'ye defʿī varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [bişi,]*

Kendü elümle ḫ̆āceye **bişi** virem / Böyle diyüp bacı oġlına uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5941). [bişi,]*

Tepsiye ṭolduruban **bişi** ḳoyar / Şāh ısıcaḳ tepsi-le **bişi** alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5942). [bişi,]*

Tepsiye ṭolduruban **bişi** ḳoyar / Şāh ısıcaḳ tepsi-le **bişi** alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5942). [bişi,]*

Öpdi elin eyledi secde kerem / Ṣundı andan tepsi-le **bişi** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5947). [bişi,]*

Aldı elinden tepsi-le ısıcaḳ **bişi** / Gözlerinden ġāyib oldı nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5949). [bişi,]*

Ḳaldı tepsi birle **bişi** ammā ʿayān / Didi bi'smillāh yidi bişiyi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [bişi,]*

Mekke'de **bişi** virüp yir ḫ̆ācesi / Mekke'ye gelüp viren baña selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5960). [bişi,]*

Şundı bir tepsi **bişi** yidim ṭaʿām / Gözlerimden ġāib oldı ol naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5961). [bişi,]*

Bilmezem ki ḳanda gitdi işbu er / Şundı **bişi** tepsisin ḫ̆āce aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [bişi,]*

Ḳaldı tepsi birle bişi ammā ʿayān / Didi bi'smillāh yidi **bişiyi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [bişiyi, -yi]*

bişik: *Beşik.*

Ḥüsnine göre Güneş Ülker idi / Hīç **bişikde** çıġınup caġlamadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5886). [bişikde, -de]*

bişir: *Yemeği ateşte hazırlamak.*

Bişirüp ṣofrayı andan pür ider / Götürüp ṣofrayı Ḫūnkār'a gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4627). [bişirüp, -üp]*

Anası bişi **bişirürdi** ḫ̆āce / Ḥācī Bektaş öñine ḳodı bişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5933). [bişirürdi, -ür, -di]*

bisle: *Yedirip içirmek, karnını doyurmak // Yetiştirmek.*

Bisleyüp ṭurursın evüñde niye / Yoḳ mıdur ʿāruñ bu ilden bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [bisleyüp, -yüp]*

bi'smillāh: *(a.) Allah'ın adıyla.*

Ḳaldı tepsi birle bişi ammā ʿayān / Didi **bi'smillāh** yidi bişiyi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [bi'smillāh,]*

bi'smillāh: *Allah'ın adıyla.*

Didi **bi'smillāh** ṭurdı ol hümām / Öñlerine düşüp andan gitdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6015). [bi'smillāh,]*

bism'illāh: *Bismillâhirrahmânirrahim sözünün kısaltılmış şekli.*

Bir yeşil ḳuş şekline ḍefʿī girür / Didi **bism'illāh** ḳanadını açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6084). [bism'illāh,]*

bismi'llāh: *(a.) Allah'ın adıyla.*

Ḳaraöyük üstüne ṭurup ḳonar / Didi **bismi'llāh** Öyük üzre inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6086). [bismi'llāh,]*

b'ismillāh: *Bismillâhirrahmânirrahim sözünün kısaltılmış şekli.*

Didi **b'ismillāh** açuban bāl ü per / Ol Bedaḫşān mülkine varup geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 766). [b'ismillāh,]*

Ḳıldı seccādeyi **b'ismillāh** diyüp / Ol dārı üstine yā Allāh diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1152). [b'ismillāh,]*

Ḳapuya el urdı **b'ismillāh** diyü / Nālişiyle Ḥaḳḳ'a yā Allāh diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5242). [b'ismillāh,]*

Bindi ṭaşuñ Ḥācī Bektaş üstüne / Didi **b'ismillāh** işāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6223). [b'ismillāh,]*

Didi ṭuruñ pes benümle ṣaġ u ṣol / Didi **b'ismillāh** andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6281). [b'ismillāh,]*

bismillāh: *"Allah'ın adıyla" manasında "Bismillâhirrahmânirrahim" sözünün kısaltılmış şekli.*

Didi **bismillāh** ṭurdı ol öri / Ḳucaġa aldı hemān-dem Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 797). [bismillāh,]*

b'ismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm: *Rahman ve rahim olan Allah'ın adıyla.*

Didi **b'ismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm** / Elini üstine ḳodı ol selīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2083). [b'ismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm,]*

bīst ü çār sāl: *Yirmi dört yıl.*

Müstemiʿ ol bāḳīsin diyem sizĕ / Geçdi üstine çü **bīst ü çār sāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 372). [bīst ü çār sāl,]*

bī-şübhe: *Kesin, şüphesiz, tereddütsüz.*

Hem Ḫudā'dandur naṣībüm bī-gümān / Şöyledür **bī-şübhe** dir ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1377). [bī-şübhe,]*

bī-şumār: *Far. Sayısız, hesaba gelmez.*

Çün bu nevʿe buldı ol emr iḫtitām / Sulṭān İbrāhīm bulara **bī-şumār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 392). [bī-şumār,]*

Çoḳ şük ü rler ol Ḫudā'ya **bī-şümār** / Ḳurtarupdur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 823). [bī-şümār,]*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ṣu dilĕyüp ḳıldı ṭāʿat **bī-şumār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1024). [bī-şumār,]*

Ṣuṣuz'a geldi dönüp itdi ḳarār / Vaṣfı bī-ḥaddür ḥisābı **bī-şumār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5263). [bī-şumār,]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ṣıdḳ-ıla ider **bī-şumār** / Müzdeci şeyḫe virince ṣaḥ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6006). [bī-şumār,]*

Gösterür bunca vilāyet **bī-şumār** / Çün gelüp şeyḫine itdi ḫıẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6030). [bī-şumār,]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken **bī-şumār** / Biñ bir eren geldügi maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6163). [bī-şumār,]*

bī-şumār: *Sayısız, hesaba gelmez.*

Bir gün ol Sulṭān Bektaş Ḫūnkār / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken **bī-şumār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5517). [bī-şumār,]*

bī-şumār ol: *Sınırsız sayıda olmak, çok fazla olmak.*

Er yigitler kāfiri gerçi ḳırar / Varduġınca kāfir oldı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 670). [bī-şumār ol, --dı]*

bişür: *Pişirmek.*

Ḥaḳ berekāt vire dir iltüñ bunı / **Bişürüñ** cehd eyleñüz düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2084). [bişürüñ, --üñ]*

bişür: *Bir besin maddesini gerektiği kadar ısıda tutarak yenebilecek bir duruma getirmek, pişirmek.*

Bişürüp yahnī idüben getürür / Ḥācī Bektaş'uñ öñine yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1264). [bişürüp, -üp]*

Her ne ḳadar māl kim ḳılmışdı derc / Aş **bişürüp** er cānı-çün ḳıldı ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5792). [bişürüp, -üp]*

bişür-: *Pişirmek.*

Yidime ḥalvā **bişür** hem kırḳuma / Ḫarcı eksilmez erüñ sen ḳorḳma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5558). [bişür,]*

bişür-: *Bir besin maddesini gerektiği kadar ısıda tutarak yenebilecek bir duruma getirmek, pişirmek.*

Od oluban odunu divşürdiler / Yaḳup āteş çiglerin **bişürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1010). [bişürdiler, -di, -ler]*

bişüre: *Pişirmek, bir besin maddesini gerektiği kadar ısıda tutarak yenebilecek veya içilebilecek bir duruma getirmek.*

Çün Cemāl Seydī **bişüreydi** ṭaʿām / Ṣofra yayılup u cemʿ olsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5319). [bişüreydi,]*

bī-sütūn: *Sütunsuz, direksiz.*

Ṭurdı seccāde muʿallaḳ **bī-sütūn** / Çıḳdı üstine hemān ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1153). [bī-sütūn,]*

bit: *Ortaya çıkmak, yetişmek.*

Arpa **bitüben** yeşil reng baġladı / Ḫˇāce Nūre'd-dīn işini ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1889). [bitüben, -üben]*

Gördi aḳar ṣu çimenler sebze-zār / **Bitüben** dürlü çiçek ḫoş murg-zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4843). [bitüben, -üben]*

bit: *Sona ermek, bitmek.*

Geldi el öpdi vü ḫilʿat giydi cüst / Çün işi **bitdi** tamām oldı dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [bitdi, -di]*

bit: *Sona ermek, tamamlanmak.*

Ġayb oluban anda bulunurdı ol / **Biticek** işi gine gelürdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5427). [biticek, -icek]*

bit: *(Tohum için) Filizlenip topraktan dışarıya çıkmak, yeşermek, yetişmek, büyümek.*

Anda yol üstine bostān eyledi / Çün **biter** bostān gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3136). [biter, -er]*

Yılda bostān ekübeni çün **biter** / Oluban ḳavunı ḳarpuzı yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3142). [biter, -er]*

bit: *Büyümek, yetişmek, ortaya çıkmak.*

Didi bostāncı gelesin **biticek** / İrüben bostān kemāle yiticek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1477). [biticek, -icek]*

Üç büyük ḳavun daḫı **bitmiş-idi** / Hem kemāline tamām yitmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1482). [bitmiş-idi, -miş, --i, -di]*

Baʿd ez-ān Ḫırḳa Ṭaġı'nuñ odunı / Gün-be-gün **bitüp** çoġaldı bil bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2234). [bitüp, -üp]*

Ḳalḳup ol burçaḳ ḳamu ṭaġıldılar / Her biri **bitdügi** yire geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2323). [bitdügi, -dük, -i]*

bit: *(Tohum için) Filizlenip topraktan dışarıya çıkmak, yeşermek, yetişmek, büyümek.*

Ḳapuya ṭoġrı revān olup aḳar / Hem dibinde **bitmiş** iki dip susam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6683). [bitmiş, -miş]*

Gördi bir ucında **bitmiş** bir köken / Uzanuban ṭal ṣalmışdı iñen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1481). [bitmiş, -miş]*

Çün bu niyyetle sürübeni gelür / Yĕşerüp **bitmiş** ol aġacı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3159). [bitmiş, -miş]*

Ravżaya varup ziyāret ol ider / Vardı andan ḫurma **biten** bağçeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5969). [biten, -en]*

bit: *Büyümek, ortaya çıkmak, yetişmek.*

Çiçegi dökülüben elma **biter** / Şol sāʿat içre kemāle ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2019). [biter, -er]*

bit: *Bitki, tüy, saç vb. şeyler çıkıp yetişmek; beklenmedik zamanda ortaya çıkmak.*

Aġzı yarından başına çün sürer / Başı keli gidüben ṣaçı **biter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 775). [biter, -er]*

bit: *(Tohum için) Filizlenip topraktan dışarıya çıkmak, yeşermek, yetişmek, büyümek.*

Yaġmaya yaġmur ekinler **bitmeye** / Ḳızlıġ ola dāne buġday yitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 975). [bitmeye, -ye, -me]*

bit: *Bitirmek; yetiştirmek, büyütmek.*

Yayuban ḫāki ṣaçavuz arpadan / Ṣuvarıcaḳ sebze-reng olur **biten** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1883). [biten, -en]*

bit: *Bitmek, tükenmek, sona ermek.*

Yoḳdur iş ki bu cihānda **bitmedi** / Ṣād var mı aña ġuṣṣa yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [bitmedi, -me, -di]*

bit-: *Sona ermek, tamamlanmak.*

Ḳış u yaz **bitmiş** durur nāzük çemen / Size zār olmış durur merġūb semen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2751). [bitmiş, -miş]*

İşleri çün **bitdi** destūr aldılar / Yola çıḳuban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4417). [bitdi, -di]*

bit-: *Büyümek, yetişmek, ortaya çıkmak.*

Şimdi bir ulu aġaç **bitmişdür** ol / Gör inanmazsañ var iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [bitmişdür, -miş, -dür]*

Didi bu kül düşdügi yirden odun / **Bitsün** alup yaḳuñ andan dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [bitsün, -sün]*

bit-: *Bitmek, sona ermek.*

Dutulur aña girü bu iş **biter** / Varsun aña bu iki kişi yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [biter, -er]*

bit-: *(Tohum için) Filizlenip topraktan dışarıya çıkmak, yeşermek, yetişmek, büyümek.*

Aḳdı seyl ü ġarḳa vardı şeş cihāt / Diñdi yaġmur **bitdi** yirden çoḳ nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 996). [bitdi, -di]*

Ḫoş ye ğël elmaları biter ʿacīb / Dir Ṣaru baḳ gör ki nice **bitdi** sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [bitdi, -di]*

bit-: *(Tohum için) Filizlenip topraktan dışarıya çıkmak, yeşermek, yetişmek, büyümek.*

Dikilürken būstān ḳavun **bite** / Kim diye keyfiyyetin bunuñ nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1489). [bite, -e]*

Bu ḳuru aġaç yeşĕrüp çün **bite** / Dime ḥālüm iy ʿaceb n'oldı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [bite, -e]*

bit-: *Bitmek, yetişmek, ortaya çıkmak.*

Nā-gehān bir yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / Ekini **bitmez** furū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2909). [bitmez, -mez]*

bī-temiz: *Kirli, pis.*

Didi bir şāhīndür Emircem ʿazīz / Ḳonmaz ol ṣayda ki ola **bī-temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [bī-temīz,]*

biter: *Bitmek, yetişmek, olmak.*

Ḫoş ye ğël elmaları **biter** ʿacīb / Dir Ṣaru baḳ gör ki nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [biter,]*

biti: *Mektup, yazı.*

Ol **biti** ṣunan didi iy beg ḳişi / Oḳıduñ ḥükmi vü bildüñ dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [biti,]*

bitir: *Bitmesini sağlamak, sona erdirmek, tüketmek, tamamlamak, sonuçlandırmak.*

Varuban çün cāriye gördi işin / **Bitirüben** döndi tīzcek yumuşın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1917). [bitirüben, --üben]*

bitür: *Ortaya çıkarmak, oluşturmak, hasıl etmek.*

Pādişāh çün ḳıldı ḥāline naẓar / Ḥācetin **bitürdi** anuñ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1663). [bitürdi, -di]*

bitür: *Bitirmek, sona erdirmek.*

Gelüben erkānca anı götürür / Lāzım olan ḫizmetini **bitürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1659). [bitürür, -ür]*

Ṣaġ ısa gözleri baña getürüñ / Tīz bu sāʿat didügümi **bitürüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1897). [bitürüñ, --üñ]*

Didi Ḫūnkār ġam degül bir günlige / **Bitür** ol işüñi var andan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [bitür,]*

Yoġurup varın ḳatuma getürüñ / Didügüm gibi idüp iş **bitürüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2079). [bitürüñ, --üñ]*

Al naẓara didi getür varuban / Tīz dut işbu emri **bitür** irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4159). [bitür,]*

Neẕrimüz var varuban anı getür / Ḳo o sözi sen bu ḫizmeti **bitür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [bitür,]*

Aluban varup **bitürdiler** işi / Yirine geldi o maḳṣūd cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4968). [bitürdiler, -di, -ler]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım işi **bitürdi** çün / Zaḥmetini ejderüñ götürdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5204). [bitürdi,]*

İşlerini çünki hep **bitürdiler** / Sürüben ḳurbānı yola girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5040). [bitürdiler, -di, -ler]*

bitür: *Bitirmek, sona erdirmek.*

Tīz getürsün bir yük odun her kişi / Döküben meydāna **bitürsün** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3983). [bitürsün, -sün]*

bitür: *Sona ermek, tamamlamak.*

Didi geldük bir işe **bitürelüm** / Ṭuruban şehrüñ begine varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3956). [bitürelüm, --elüm]*

bitür: *Tamamlamak, sonuçlandırmak.*

Didi abdāl emriñüz **bitürmişem** / Hem reʾīsi uş bilĕ getürmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4129). [bitürmişem, --miş, --em]*

bitür: *Sona erdirmek, tamamlamak.*

Aña daḳ Ḫūnkār namāzı **bitürür** / Pes taḥiyyāta hemān-dem oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1743). [bitürür, -ür]*

Olmadı ol iş ve līkin bir nefes / **Bitürür** ol işi şöyle didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [bitürür, -ür]*

bitür-: *Bitmesini sağlamak, sona erdirmek, tüketmek, tamamlamak, sonuçlandırmak.*

Muʿteber niçe kitāb götürdiler / Yol yaraġın ne-y-ise **bitürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3453). [bitürdiler, -di, -ler]*

Bend-ile alup anı getürdiler / Emr itdüñ emrüñi **bitürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4318). [bitürdiler, -di, -ler]*

bitür-: *Bitirmek, Yetiştirmek, büyütmek.*

Münkir olan tāze īmān getüre / Yaġa yaġmur ekinini **bitüre** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 11, Beyit 986). [bitüre, -e]*

biyā: *Gel!.*

Didi iy dervīş zūd īncā **biyā** / Çün sözin Güvenc işitdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [biyā,]*

bıyıḳ: *T. is. Erkeğin üst dudağı üzerinde biten kıllar. bıyık altından gülmek istihza etmek.*

Gördi kim **bıyıḳlarını** uzamış / Kesseñüz ne bunı dir bu nice iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [bıyıḳlarını, -lar, -ı, -n, -ı]*

bıyık: *Üst dudağı üzerinde biten kıllar.*

Uzamış dırnaḳları gördi erüñ / Hem daḫı **bıyıḳları** ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3394). [bıyıḳları, -ları]*

biz: *Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.*

Tā ki **bize** eyleye er himmeti / Üstümüzden defʿ ide bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 924). [bize, --e]*

Luṭf idüben eyle **bize** himmeti / Üstümüzden tek götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 933). [bize, -e]*

biz: *Birinci çoğul şahıs zamiri.*

Biz daḫı tā dem ü yum oynatsavuz / Sürüben vaḥdeti bir dem itsevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5000). [biz,]*

biz: *Bez.*

Bu **bizi** kĕsüñ aña olsun kefen / Rāstī söz işbudur ki güft-i men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [bizi, -i]*

biz: *Biz; birinci çokluk şahıs zamiri.*

Medḥ idüp ögdi velīyi bir nefes / Didi yaḳduḳ ḥażretüñden **biz** çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6183). [biz,]*

biz: *Birinci çoğul şahıs zamiri, biz.*

Geldi kim **bizüm-ile** ṣoḥbet ḳıla / Ḳoyluşup **bizüm-ile** ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4605). [bizüm-ile, -üm, --ile]*

Geldi kim **bizüm-ile** ṣoḥbet ḳıla / Ḳoyluşup **bizüm-ile** ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4605). [bizüm-ile, -üm, --ile]*

Gele bir oğlumuz andan dir **bizüm** / Köpricĕgi delük ola bil sözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [bizüm, -üm]*

Luṭf idüñ **bizüm-ile** yoldaş oluñ / Gidelüm mehyāya luṭf idüñ gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5086). [bizüm-ile, -üm, --ile]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamiri.*

Didiler kim çille-i merdānı **biz** / Çekmege yoḳ ṭāḳatümüz iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1256). [biz,]*

Çekelüm ol çille-i merdānı **biz** / Çille çeküñ dilegüñüz gibi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1260). [biz,]*

biz: *Mollâ Sadeddîn ile birlikte Hacı Bektaş'a giden fakat Hacı Bektaş'ın adını anarsam karımdan boşanayım diyen danişmenlerin hepsi.*

Mollā giysün **biz** daḫı giyinevüz / Eyi yunduḳ yine daḫı yunavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3485). [biz,]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamiri.*

Yĕsi şehrinde durur bunı alan / **Bize** işbu resm-ile işi ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 615). [bize, -e]*

biz: *Birinci çoğul şahıs zamiri.*

Ḳara İbrāhīm ki Seyyid Ġāzī'nüñ / Şeyḫi-y-idi ẕikr olupdur **biz** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5162). [biz,]*

biz: *"Biz" birinci çokluk şahıs zamiri.*

Pīrlik irdi ʿömrümüz oldı tamām / **Biz** daḫı evlād yüzin görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 310). [biz,]*

Çevresi yaşıl çemen ḫoş murġzār / Didiler yā şeyḫ dāyim bunda **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [biz,]*

İşbu sırruñ ġavrine **biz** irmedük / Şeyḫ eydür iy vilāyet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6711). [biz,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Şeyḫ dir aña ki ʿarefedür yine / Şimdi didi **bizde** bişiler bişer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [bizde, -de]*

Kendümüzi aña ḳul eyléyevüz / Didiler yoḳ **bizde** ḳuvvet ol işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6736). [bizde, -de]*

Kimüñ oġlısın digil iy māh-rū / Aduñuz nédür **bize** virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 280). [bize, --e]*

Böyle dir dönderüp aña yüzini / Dir gücümüz yitmez ol işe **bizüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6674). [bizüm, -üm]*

İmdi Yĕsī şehrini **biz** araruz / Der-be-der ḫāne-be-ḫāne ṣoraruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 616). [biz,]*

Bulavuz **biz** anı kim itmiş durur / Etin alup ḳancaru gitmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [biz,]*

Didiler ki iy **bizüm** sulṭānumuz / Aldı kāfir ḫānumān u cānumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 697). [bizüm, -üm]*

Bunca vaḳtdür iderüz er ḫiẕmetin / Görmedük itmedi **bize** himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 751). [bize, --e]*

Ḳatı gürbüz er durur işbu kişi / Buña indürmek gerekdür **biz** başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 904). [biz,]*

Biz aña bulımazuz hergiz ẓafer / Ḳuṭb-ı ʿālemdür aña kim kār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 912). [biz,]*

Bir ġazāvāt-nāme itdi **bize** şerḥ / Şek getürme cümlesidür çünki ṣaḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 833). [bize, --e]*

Gelmedin anlar bize **biz** gidelüm / Tiz Ḫorāsān milkine ʿazm idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1066). [biz,]*

Gelmedin anlar **bize** biz gidelüm / Tiz Ḫorāsān milkine ʿazm idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1066). [bize, --e]*

Ol direk üstine bir tava ḳodı / İndürevüz gine **biz** bunı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [biz,]*

Şükrü li'llāh **bize** gösterdüñ cemāl / Görmek ile sizi giderdük melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1213). [bize, --e]*

Ḳanḳı çilleyi çekersiz söyleñüz / Ḳaṣduñuz ne **bize** maʿlūm eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1247). [bize, --e]*

Didiler **biz** ġālib iş bitürmedük / Yolını ṭutup **biz** anı ırmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1303). [biz,]*

Didiler cāyiz degil **biz** ṭuravuz / Anuñ ayaġına şimdi varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1340). [biz,]*

Didiler eksiklik itdük iy ʿazīz / Nefesüñüz itmedük tīz zinde **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1357). [biz,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Kemlik itdüḳ **biz** kerem sizden şehā / Ḳul günāh işler ḳılur sulṭān rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1358). [biz,]*

Ḳaraca Aḥmed'e didi çünki **biz** / Ḥ̆āce ḳatından gidicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1397). [biz,]*

Didi kem **bizden** erenlerden kerem / Kim erenler işidür dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1328). [bizden, -den]*

Ḥācī Ṭuñrul didi ey kān-ı kerem / Ne ḳadar **bizden** gelürse dişi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1333). [bizden, -den]*

Anlara **bizden** selāmumuz degür / Hem peyāmumuz bizüm anlara vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1336). [bizden, -den]*

Saña **bizden** ol dīv olsun yādigār / Ḥiẕmetüñi eylesün leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1399). [bizden, -den]*

Bildürüñ hem **bize** nédür aduñuz / Daḥı kimdendür digil irşāduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1363). [bize, --e]*

Hem naṣībüñüz **bize** kimden digil / Nuṭḳ açup şīrīn ü ter sükker yigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1364). [bize, --e]*

Anlara bizden selāmumuz degür / Hem peyāmumuz **bizüm** anlara vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1336). [bizüm, -üm]*

Boşanan dir tavlalardan ol ʿazīz / Gele **bizüm** tavlamuza ṭura tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1390). [bizüm, -üm]*

Kim ki **bizüm** tavlamuzdan boşana / Bulmaya yir geze kendü ṭuşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1391). [bizüm, -üm]*

Bizden alduñ uş naṣībüñ didi var / Etmegüñ olsun senüñ işbu diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1447). [bizden, -den]*

Dir **bize** eyle naẕar luṭf eylegil / Erligüñ ḫūnıyla bizi ṭoylaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1439). [bize, --e]*

Ne durur aduñ **bize** iʿlām ḳıl / Didi İbrāhīm'dür adum şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1441). [bize, --e]*

Pes **bizüm** ser-riştemüz Bektaşi'dür / Baḥr ü berde Ḫıżr'uñ ol yoldaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1462). [bizüm, -üm]*

Ol birin **biz** de görelüm ehl-ile / Didi anlar da eyü varuñ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [biz,]*

Arḳasın yıpup gözini ṣıġadı / Uşda **bizden** naṣībüñ alduñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1506). [bizden, -den]*

Bulalum teşrīf dīzāruñla **biz** / Görelüm bir laḥẓa sizi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1514). [biz,]*

Gĕmi bulup geçdiler ötĕsine / Bu yaña Ḫūnkār'a geldük **biz** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1581). [biz,]*

Dir aña kim ḳarnumuz açdur **bizüm** / Yiyecĕgüñ var-ısa getür ḳızum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1551). [bizüm, -üm]*

Dir Güherdaş aña iy kān-ı kerem / Olmazuz **biz** sizsüzin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1660). [biz,]*

İdelüm daʿvet **biz** ola kim gelĕ / Bizi dīdārıyla müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1766). [biz,]*

Elin öpüben düşerler pāyine / Yüz süriyü uşda **biz** geldük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1769). [biz,]*

Şuvada gelmişdi bir pīr-i faḳīr / Yimeye **bizden** ṭaʿām istedi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1708). [bizden, -den]*

Gönderüp adam gidersin buradan / Nüktesin çekmek bu ḫalḳuñ **biz** neden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1811). [biz,]*

Didi zindāncıya virübĕni zer / **Bize** bir turva türāb getür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [bize, --e]*

İşbu ḳuşlar iy ʿaceb **bizüm** yire / Uġradılar mı diyesin iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [bizüm, -üm]*

Dirdi bunlar ki uçup çeker taʿab / **Bizüm** ile uġradılar mı ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1904). [bizüm, -üm]*

Didiler şehrüñ begi sizler misiz / Didi Nūre'd-dīn Ḫoca belī **bizüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1862). [bizüz, -üz]*

İşidüñ uşda bunı direm size / Ṭanıḳ oluñ siz **bizüm** üstümüze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1963). [bizüm, -üm]*

Bu **bizüm** bıçaḳlarumuz da ḫıyar / Bilesin ki şübhesüz anı ṣoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2128). [bizüm, -üm]*

Didi destūr iste var erden **bize** / Ṭoġrulup ol ecl içün geldüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [bize, --e]*

Līki bilesiz **bize** maḳṣūd budur / Kedd-i yemīnden yimek **bize** ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2319). [bize, --e]*

Līki bilesiz **bize** maḳṣūd budur / Kedd-i yemīnden yimek **bize** ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2319). [bize, --e]*

Ḫāṭırumuz çün **bizüm** luṭf idesiz / Pes ḳadem-rencīde ḳılup gidesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2330). [bizüm, -üm]*

Gircek ise gelmeyĕ hergiz żarar / **Biz** de idevüz sözine iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2492). [biz,]*

Rāhib eydür **biz** bu ḳadar nesneye / Dīnümüzden dir dönevüz **biz** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [biz,]*

Dönevüz **biz** iʿtiḳād u ṣıdḳ-ıla / Her nice dilerse ol eyle ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2550). [biz,]*

Gel bize ögret digil kim n'idelüm / Varalum **biz** daḫı öyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [biz,]*

Dir Naṣārā'dan idük evvelde **biz** / Diler idük ḳılavuz Rūm'da sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2599). [biz,]*

Bir ṣīṣe ḳattāl zehr virdük içer / **Biz** didük kim içi aşaġı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [biz,]*

Biz de bildük dīn-i İslām ḥaḳḳ-ımış / Bize vācib olan aña ṣıdḳ ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2625). [biz,]*

Girmesün olmazsa Rūm mülkine ol er / Yoḫsa **bizden** aña ṭoḳunur żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2580). [bizden, -den]*

Dir Külü Ḫan müşkili āsānı ne / **Bize** bildür bilelüm anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2484). [bize, --e]*

Dir Külü Ḫan n'oldı rāhib söylegil / Barmaġı ḳalmış bunı **bize** digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2572). [bize, --e]*

Cān Baba dir **bize** barmaḳlar virür / Ḳaldı avcumda benüm tapuñ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2573). [bize, --e]*

Gördük idi çıḳa geldi ṣaġ esen / Dir **bize** imdi Müsülmān ol sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2584). [bize, --e]*

Biz de bildük dīn-i İslām ḥaḳḳ-ımış / **Bize** vācib olan aña ṣıdḳ ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2625). [bize, --e]*

Bize hem ḳışla vü hem yayla gerek / Baʿd ez-ān yayla vü hem güzlĕ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [bize, --e]*

Maʿlūm oldı gönderür beni size / Bildürüñ varuñ olara dir **bize** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2711). [bize, --e]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Ṣaru Ṣaltıḳ didi / Rūmili'ne **biz** seni ṣalduḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2736). [biz,]*

İşidüben didi Ḫūnkār ḥażreti / Almadı **biz** itdük-idi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2931). [biz,]*

Didi Ḫūnkār kim ne vaḳtin gitdiñüz / Beri **bizden** yañaya ʿazm itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3067). [bizden, -den]*

Sīd-i Ṣālīh didi luṭf idüñ **bize** / Varalum mürvet idüñ direm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3094). [bize, --e]*

Yā ḫo siz söyleñ **bize** diñleyelüm / Yā ḫo diñleñ biz de söz söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [bize, --e]*

Sen misin dir **bizi** inkār eyleyen / Ḥaḳḳumuzda herze heẕyān söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3084). [bizi, --i]*

Dĕgürüñ **bizüm** selāmumuz revān / Yādigār idüñ buları dir i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3072). [bizüm, -üm]*

Çıḳarup didi bunı ruhbāna ilt / Yādigārımuz **bizüm** merdāna ilt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3222). [bizüm, -üm]*

Biz de Bektaş'uñ didi dervīşiyüz / Faḳr-reviş ki ne-y-ise dir bilmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3285). [biz,]*

Ḥālümüzi hiç bizüm tükenlemez / **Bize** gendüm gönderüp luṭf eylemez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3253). [bize, --e]*

Bir diyārda ḫayli ibrām itdiler / Ṣat **bize** diyüben iḳdām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3258). [bize, --e]*

Ḥālümüzi hiç **bizüm** tükenlemez / Bize gendüm gönderüp luṭf eylemez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3253). [bizüm, -üm]*

Didi bir **bizden** ü bir sizden gerek / Vara anı daʿvet ide tīzrek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [bizden, -den]*

Ḳıl **bize** bir maʿnī-i zībāyı yād / Ġuṣṣadan ḳurtıla cānlar ola şād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3291). [bize, --e]*

Söyledüp nuṭḳın alup bilseñ yaḳīn / **Bize** ḥālinden ḫaber ḳılsañ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3321). [bize, --e]*

Yürüñ uşda biz de anda varuruz / **Bizi** daʿvetden murādın görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3332). [bizi, --i]*

Ere gizlü nesne yoḳdur bilürüz / Bu temennāyı **biz** erden ḳıluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3388). [biz,]*

Göstere luṭf ide bir ṭuz maʿdenin / Eyle idüñ diyelüm **biz** de çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [biz,]*

Anlaruñ **biz** añavuz yā adını / Dile alup ẕikr idevüz yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3461). [biz,]*

İtmek istersin imāmet mi Saʿīd / İḳtidā eyleyelüm **biz** eyle id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3570). [biz,]*

Didiler **biz** Ḳarayük'e giderüz / Yol şaḳınmazuz giderseñ n'iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3624). [biz,]*

Ol dānişmendler didi **bizden** yaña / Yüridiler ḳaṣd ḳılup görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3476). [bizden, -den]*

Çevre yaña köy ü il iḳlīm durur / Bu **bize** bir remz bir tefhīm durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [bize, --e]*

Bize çaġırtmaḳ dilerler nāmını / Baʿd ez-ān luṭf eyleye inʿāmını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3514). [bize, --e]*

Ger **bize** gelmek dilerse bu zamān / Sözümüz ṭutubanı gelsün hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3530). [bize, --e]*

Giyinüp andan **bize** gelsün didi / Remzümüz ile ʿamel ḳılsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3547). [bize, --e]*

Avcuña nedür deñeyüp ḳalduñ a / Vir ḫaber **bize** yine ne olduñ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3560). [bize, --e]*

Var-ıdı Ḳarayük'üñ bir mescidi / Böyledür kümmel **bize** böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3593). [bize, --e]*

Ol **bizüm** heybetlü erenler ṭonın / Giyüben ol ṭon-ıla gözük çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3478). [bizüm, -üm]*

Didi Ḫūnkār Mollā'ya merd-i dilīr / Dest-namāzumuz **bizüm** ṣınmadı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3555). [bizüm, -üm]*

Şol **bizüm** Saʿīd mi didi ol velī / Ṣaru İsmāʿīl didi oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [bizüm, -üm]*

Didiler Mollā'ya ḫoş olduñ ḳabūl / Didi **bizüm** saña Ḫūnkār bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3642). [bizüm, -üm]*

Lāzım oldı **biz** de anda varavuz / Anlaruñ görklü cemālin görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3770). [biz,]*

Ol murād kim **bizden** iderdüñ ṭaleb / Vaḳt irişdi saña virdük bu sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3841). [bizden, -den]*

Aç meʿānī defterinden bir varaḳ / **Bize** virgil ol meʿānīden sebaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3784). [bize, --e]*

Didi ol kimsene kim ḫoş geldüñüz / Kimidügümüz **bizüm** ḫod bildüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3876). [bizüm, -üm]*

Ol ne durur eylegil **bize** beyān / Keşf idüp anı **bize** eyle ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4033). [bize, --e]*

Rūm erenleri diyü çaġırdılar / İr meded **bize** diyü ḳıġırdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4036). [bize, --e]*

Beş yüz altun eylediler **bize** nez̲r / Geliserdür eylemezler **bize** ġadr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4038). [bize, --e]*

Beş yüz altun eylediler **bize** nez̲r / Geliserdür eylemezler **bize** ġadr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4038). [bize, --e]*

Didiler virgil nişān andan **bize** / Ḳalmaya tā şübhemüz işbu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4040). [bize, --e]*

Şimdi **bize** bir muḥibbimüz gelür / Ḳarşu çıḳup anı **bize** alıgör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4072). [bize, --e]*

Şimdi **bize** bir muḥibbimüz gelür / Ḳarşu çıḳup anı **bize** alıgör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4072). [bize, --e]*

Öpdi elin ayaġın ol abdāluñ / Ḫālümüzden dir **bizüm** āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4107). [bizüm, -üm]*

Sözüñ evveline geldük **biz** yine / Geldi Otman Beg'e irdi söz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4271). [biz,]*

Biz senüñ-ile barışduḳ bilürüz / İtdügüñ ʿahd üzre ḳāʾim oluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4293). [biz,]*

Ya ḥaḳından gel yā ḫod ʿahdi ṣıruz / **Biz** daḫı bildigümüzi iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4295). [biz,]*

Biz faḳīrlěri gönderdi size / Size ḫod maʿlūm durur geldük söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4375). [biz,]*

Dir bunuñ ḥaḳḳında ne dir ol ʿazīz / Eyle idelüm ne kim dir anı **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [biz,]*

İrgüreler ol ere **bizden** selām / Ẕikr ideler bu yigit ḥālin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4340). [bizden, -den]*

Kāfirüñ key ulu aġzıdur bu yir / Ḳuvvet ıssı **bize** gerek bir dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [bize, --e]*

Geldi işbu resme nuṭḳından kelām / Derdümüz yoḳdur didi **bizüm** müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4643). [bizüm, -üm]*

Key muḫālif esdi anda rūzigār / Ḳaldı az kim ġarḳ olavuz **biz** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [biz,]*

Didi Ḫūnkār sen suʾāl itdüñ bize / **Biz** daḫı virdük cevāb añla size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4785). [biz,]*

Sūʾ-i ẓann ide gören her nā-sezā / Ġaybet ola ḫalḳ içinde hem **bizě** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4746). [bizě, --e]*

Ḳarayük'e geldi andan ol ʿazīz / Sī vü şeş bir taḳrīr itdük anı **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4800). [biz,]*

Dem yum oynatmaġa Ḫūnkār ḥażreti / Ne yiri ider ki **bize** himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4830). [bize, --e]*

Dir kemālüm **biz** idince intiḳāl / Ṭurġıl andan Rūm'a eyle irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4875). [biz,]*

Ne yire ṣalar ki yā Rab dir beni / Ne yiri virür ki **bize** meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [bize, --e]*

Görmedük dirler aña beñzer ṭoġan / Key ḳatı maḥbūb durur **bize** inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [bize, --e]*

Şükr kim gördük yüzüñi didiler / **Bize** bildürgil özüñi didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4933). [bize, --e]*

Vaḳt gele senden bunı istěyeler / **Bize** virgil gerek oldı diyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4961). [bize, --e]*

Sen daḫı dosta gidersin **biz** daḫı / Dosta giděne yıġuḳ yoḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [biz,]*

Didiler ol ḥāli hiç **biz** görmedük / Ġavrine yā ḫod bu sırruñ irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [biz,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a piş-rev döndi tīz / Dut ḳulaḳ bir söze geldük yine **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5113). [biz,]*

Mātem-i Ḥüseyn'de mehyā remzi dir / **Bizde** ola cemʿ ola ne var faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5037). [bizde, -de]*

İy ʿaceb dir bir faḳīr üftādeye / Ne yiri **bize** maḳām u yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [bize, --e]*

Yazıya baḳup şu gidendür didi / O **bize** bu remzi idendür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5097). [bize, --e]*

Bātını dir Seyyid'i ḳarşuladı / **Bizi** ol sulṭān ḳatı luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5094). [bizi, --i]*

Bu nişānımuz **bizüm** olsun didi / Bu kerāmeti bu ḫalḳ bilsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [bizüm, -üm]*

İy ʿaceb ben bendesine evliyā / Nereyi **bize** ʿaceb emr eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5273). [bize, --e]*

Öpüben hep elini baş ḳodılar / **Bize** bildür ne kişisin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5298). [bize, --e]*

Ḳonya'yı bil **biz** saña yurt virmişüz / Ḳılmaġa süknā revā **biz** görmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5351). [biz,]*

Ḳarşumuzda hem yaḳınumuzda dur / Gitme ıraḳ olma **bizden** didi dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5365). [bizden, -den]*

Bize bir mesken buluñuz varalum / Ḫiẕmetüñüze müdām yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5360). [bize, --e]*

Āsitāne yap maḳām it burayı / Bunda olmaḳ saña vü **bize** eyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5366). [bize, --e]*

Kim Baraḳ ḳıllu olur hem **biz** daḫı / Götürürüz ṣaç budur söz iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [biz,]*

Gördüginden bunlara itdi beyān / Didi bunlar **biz** de görmişüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5484). [biz,]*

Ol yirüñ ulusına **bizden** selām / İltübeni eyle teblīġ-i peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5497). [bizden, -den]*

Zī muḫāl bu **bize** sālūslıḳ ṣatar / Yaʿnī görüñ bu **bize** erlik ṣatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [bize, --e]*

Zī muḫāl bu **bize** sālūslıḳ ṣatar / Yaʿnī görüñ bu **bize** erlik ṣatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [bize, --e]*

Didiler biz görmedük dĕmin seni / Di **bize** ḳanda-y-ıduñ dĕmin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5438). [bize, --e]*

Biz ḳuluñuz sen bizim sulṭānumuz / Şeyḫümüzsin cismimizde cānımuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5571). [biz,]*

Ey **bizim** sulṭānımız eyle kerem / İtme terk ki yüzüñi dāʾim görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5575). [bizim, -im]*

Niçün olduñ sen ṭoġan u yırtıcı / Yırtıcı şeklinde geldüñ sen **bize** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [bize, --e]*

Ḥażretüñden **bize** gerek armaġān / Didi Aḥmed saña bir tuḥfe virem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6185). [bize, --e]*

Ṣu dilĕrüz ṣanma **bizi** ac-ıduḳ / Ṭatlu aḳar var amā alçaḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [bizi, --i]*

Ol da ḫayr duʿā-y-ıla **bizi** aña / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6268). [bizi, --i]*

Remz-ile anı **bize** maʿlūm ḳılur / Aña göre ben daḫı idem ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6350). [bize, --e]*

biz: *"Biz" birinci çokluk şahıs zamiri.*

Ne yeri **bize** mekān virür ki er / Ben daḫı anda ṭutam varam maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [bize, -e]*

Ṣaḥ rivāyet budur imdi yā emīr / Naḳli **bize** böyle itdi çāşgīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5516). [bize, -e]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamiri.*

İrte aḫşāma yaḳın **biz** ṭuralum / Yüz sürüp anuñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1765). [biz,]*

Didiler gel pādişāha varalum / Söyle sözüñ ḫan ne dir **biz** görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [biz,]*

Biz raʿiyyet olalum sen şāhumuz / Emrüñe ḳılmaḳ iṭāʿat rāhumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2633). [biz,]*

Zīr-i pā düşdüñ hemān gördük seni / Saña çalışurken ayruḳ **biz** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3353). [biz,]*

Ol sebebden itmedük anı ṭaleb / Atañuñ ḳullarıyuz **biz** didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4282). [biz,]*

Biz daḫı irdük bu resme öñce git / Varavuz uş üstüñe yaraġuñ it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [biz,]*

Ṣanma İsmāʿīl ölürüz **biz** de hem / Kisvetümüz degşürürüz bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5597). [biz,]*

Bir vilāyet göstere bunda naẓar / **Biz** Ḫorāṣān pirleri indüre baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6054). [biz,]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamiri (müşrikler).*

Gel **bize** erden yine dilek dile / Etmegümüz kesmeye mürvet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 980). [bize, -e]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamiri .*

Didiler nědür **bize** bu olan iş / Bu ʿacāyib vāḳıʿa ṭurfe reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [bize, -e]*

İkisin alduñ birin bağışlağıl / Faẕluñ-ıla **bize** luṭfı işlegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5380). [bize, -e]*

biz: *"Biz" birinci çokluk şahıs eki.*

Şu getürgil ḳılalum **biz** dest-namāz / Bektaş eydür şeyḫe kim iy muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6671). [biz,]*

Merkeb idinüp binělüm **biz** ḥacer / Ol tekebbürlikle geldiyse baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6220). [biz,]*

biz: *"Biz" birinci çokluk şahıs zamiri.*

Şehr-i Nişābūr'da **bizümle** bile / Olduġumuz yirde olurdı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2520). [bizümle, -üm, -le]*

biz: *"Biz" birinci çokluk şahıs zamiri(kafirler).*

Gerçi itdük **biz** niçe kez çoḳ günāh / Līki ʿafv it yine luṭf it pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1017). [biz,]*

biz: *Birinci çoğul kişi zamiri.*

Didiler bunlar eyā merd-i ʿazīz / Çoḳ cemāʿat cemʿ itdük didi **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5050). [biz,]*

Tā demümüz **biz** daḫı oynadavuz / Nereye remz ide anda gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5399). [biz,]*

biz: *"Bir" birinci çokluk şahıs zamiri.*

Daʿvet itmĕgĕ giderdük biz sizi / Ere ne maʿlūm degil uş siz **bizi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [bizi, -i]*

Dir bize eyle naẓar luṭf eylegil / Erligüñ ḫūnıyla **bizi** ṭoylağıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1439). [bizi, -i]*

Çĕkicek çilleyi şāyed ki gide / Ṣoḥbetinden ol **bizi** maḥrūm ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1764). [bizi, -i]*

İdelüm daʿvet biz ola kim gelĕ / **Bizi** dīdārıyla müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1766). [bizi, -i]*

Rūm'da **bizi** seviciler çoḳ durur / Sevicinüñ ḥaddi ḥaṣrı yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1773). [bizi, -i]*

ʿAzm iderler bunda **bizi** görmege / Her biri maḳṣūdlarına irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1774). [bizi, -i]*

Bizi dervīş eyle vü ṣun zenbili / Ṣadaḳa divşürelüm gezüp ili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1779). [bizi, -i]*

Bizi şāhid ṭutuban ışmarladuñ / Dirüz andan nite ki sen söyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1996). [bizi, -i]*

Bizi gelüben ziyāret ḳılmaġa / Anuñ-ıla faẕl u teşrīf bulmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2210). [bizi, -i]*

Didi siz ṭāyifeden gel **bizi** gör / İncinüp ḳatı vü oldı bī-ḥuẕūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2298). [bizi, -i]*

Yūnus Emre'ye didi kim söylegil / Ṣoḥbetüñle **bizi** mesrūr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2945). [bizi, -i]*

Ṣūret ü şeklinden it **bizi** ḫabīr / Pes Çırāḳ dir vaṣfın aña bir bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3082). [bizi, -i]*

Gördi er ḫoş **bizi** işbu ḥāl-ile / Fiʿlümüzde gördügüñ efʿāl ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3286). [bizi, -i]*

Mürvet idüp luṭf idübeni gele / Lutfı-y-ıla **bizi** müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3329). [bizi, -i]*

Bizi sevenlĕre ola yādigār / Bir ġarāyib ṭuzı çıḳa āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3436). [bizi, -i]*

Didi girçeksin erenlerdür olar / Gelüben bunda **bizi** görmek diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3768). [bizi, -i]*

Ol erenler çün ḳadem-renc ḳıldılar / **Bizi** görmeklige bunda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3769). [bizi, -i]*

Beş yüz altun neẕrüm olsun didi ḫāṣ / Eyleñüz **bizi** bu ṭarlıḳdan ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4047). [bizi, -i]*

İşbu şiddetden **bizi** eyle ḫalāṣ / İy velīler yādigārı merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4108). [bizi, -i]*

İster-iseñ **bizi** anda bulasın / Hem daḫı vardur naṣībüñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4146). [bizi, -i]*

Hīç bilür misin **bizi** ki biz kimüz / Atañ ıdı ezelīden begümüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [bizi, -i]*

Sen ṭoyum ol **bizi** de eyle ṭoyum / Böyle dir Otman Beg'e çün ol ḳav i m *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [bizi, -i]*

Yitişübeni gemim itdi ḫalāṣ / **Bizi** ġamdan ḳurtarur ol merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4716). [bizi, -i]*

Sen **bizi** ṣınaduñ-ısa od-ıla / Biz ṣınayalum seni bā-ṣad belā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5174). [bizi, -i]*

Ḫizmetüñüze **bizi** gönderdi dir / Gönderüp bize ḥavālet virdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5359). [bizi, -i]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamir.*

ʿİzzet ile ḳalmış-iken **biz** ẕelīl / Sözini ḳılur ḳabūl ṭurur gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 292). [biz,]*

Daʿvet itmĕgĕ giderdük **biz** sizi / Ere ne maʿlūm degil uş siz bizi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [biz,]*

Uşta ol rütbeti **biz** virdük saña / Gitmegĕ ʿuḳbāya vaḳt irdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1185). [biz,]*

Çağırup bostāncıya dir iy ʿazīz / Bir ḳavun gĕtür yiyelüm şimdi **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [biz,]*

Hīç bilür misin bizi ki **biz** kimüz / Atañ ıdı ezelīden begümüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [biz,]*

Sen bizi ṣınaduñ-ısa od-ıla / **Biz** ṣınayalum seni bā-ṣad belā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5174). [biz,]*

Ḳonya'yı bil **biz** saña yurt virmişüz / Ḳılmaġa süknā revā **biz** görmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5351). [biz,]*

Buġdayı içün diyelüm ṭaşı **biz** / Böyle diyüp göz göre Etrāk pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [biz,]*

biz: *"Biz" birinci çokluk şahıs zamiri.*

Didiler **biz** Seyyid'üñ dergāhına / Giderüz yüz sürmege anda gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5118). [biz,]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamiri.*

Pes muḥibb olduḳ ṭapuña bī-nifāḳ / Ṣāhumuzsın çün **bizim** ṣāḥib-zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6184). [bizim, -im]*

biz: *"Ben" anlamında birinci çokluk şahıs zamiri.*

Didiler **biz** ġālib iş bitürmedük / Yolını ṭutup **biz** anı ırmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1303). [biz,]*

Emre eydür dost dīvānında **biz** / Cemʿ olıcaġaz erenler iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1416). [biz,]*

Post-ı āhū tācı Dede Ġarḳın'uñ / Sizden išbātın dilerüz **biz** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1464). [biz,]*

Biz faḳīre eyleñüz himmet-naẓar / Himmet idüben virüñüz bāl ü per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1498). [biz,]*

Yüri köyüñ ṭaşrasını görelüm / Gitmedin ıraḳ **biz** aña irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1566). [biz,]*

Pes Yūnus Muḳrī'nüñ oġullarınuñ / Ulu oġlı ki dimişdük **biz** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1670). [biz,]*

Başına ḳızıl zümāytīden giyĕr / **Biz** geregi daḫı egninde i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1692). [biz,]*

Olanından varayın getüreyin / **Biz** de faḳruz bulınandan göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1696). [biz,]*

İdrīs eydür ḳomaduḳ **biz** ḫod çırāḳ / Ḳandan oldı işbu aydınlıġa baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [biz,]*

Dir o ḳancıġuñ ki ḳırḳ yıldur tamām / Çekerüz cevrini **biz** iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [biz,]*

Ṣoḥbet ešnāsında şeyḫ bir söz didi / ʿİlm ehliyem bilĕsiz **biz** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [biz,]*

Uş ṣuyın üleşdürürüz **biz** didi / Ṣaru'ya Ḫūnkār bu resme söz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [biz,]*

Rāhib eydür **biz** bu ḳadar nesneye / Dīnümüzden dir dönevüz **biz** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [biz,]*

Daʿvī idersiz Müsülmān'uz diyü / **Biz** de bugün ehl-i īmānuz diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2705). [biz,]*

Siz ḳapuya ṭolanuñ **biz** görelüm / İşbu sırruñ ġavrine dir irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2805). [biz,]*

İtmişüz **biz** didi küstāḫāne kār / Atdı elinden yabāna düşdi mār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2975). [biz,]*

Bunca vaḳtdür iderüz teftīş **biz** / İdeměyüp ḳalmışuz dil-rīş **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3003). [biz,]*

Bunca vaḳtdür iderüz teftīş **biz** / İdeměyüp ḳalmışuz dil-rīş **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3003). [biz,]*

Yā ḫo siz söyleñ bize diñleyelüm / Yā ḫo diñleñ **biz** de söz söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [biz,]*

Yürüñ uşda **biz** de anda varuruz / Bizi daʿvetden murādın görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3332). [biz,]*

Ġayb olur abdāl gider kārına / Geldük imdi **biz** reʾīs aḫbārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4151). [biz,]*

Maḳṣūdum budur dir ol merd-i ʿazīz / Çekevüz bir çille naẓaruñda **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4545). [biz,]*

Biz de çekmeklige ṭāḳat yoḳ durur / **Biz** de aña hīç liyāḳat yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [biz,]*

Biz de çekmeklige ṭāḳat yoḳ durur / **Biz** de aña hīç liyāḳat yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [biz,]*

İẕn-i Ḥaḳ'la çille-i merdānı **biz** / Çekelüm dir inşāʾallāh ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4550). [biz,]*

Bildürüñ didi bilĕlüm söyleñüz / **Biz** faḳīre anı iʿlām eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4784). [biz,]*

Kim taʿallül itmeyüp olduñ revān / Şeyḫlıġı **biz** eyledük fehm it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4788). [biz,]*

Biz de varup anda dem ḳaynatsavuz / Ḫiẕmet idüp bir ocaḳ ḳaynatsavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5274). [biz,]*

Didiler **biz** görmedük dĕmin seni / Di bize ḳanda-y-ıduñ dĕmin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5438). [biz,]*

Pes cezā itsek revādur **biz** size / Līki meyve isder evliyā eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6124). [biz,]*

Pes muṭīʿüz emrüñe olduḳ **biz** ġulām / Ḥażretüñe olduḳ mürīd ur kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6166). [biz,]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamiri.*

Naḳldür kümmel ḫaber virdi **bize** / Semʿüñi ṭut tā ḫaber virem size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 572). [bize, -e]*

Ġālib oldı kāfir uş el-ḥaḳ **bize** / Ḳaşınacaḳ ḳomadı ṭırnaḳ **bize** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 698). [bize, -e]*

Ġālib oldı kāfir uş el-ḥaḳ **bize** / Ḳaşınacaḳ ḳomadı ṭırnaḳ **bize** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 698). [bize, -e]*

Didi bu sāḥir durur Türk'üñ eri / Siḥr-ile gösterdi **bize** ejderi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 969). [bize, -e]*

Ger maḳām ısı **bize** ṣuna boyun / Bir öküz günde **bize** ḳıla oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1259). [bize, -e]*

Ger maḳām ısı **bize** ṣuna boyun / Bir öküz günde **bize** ḳıla oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1259). [bize, -e]*

Meşrebüñüz daḫı kimden söylegil / Ol beyānda **bize** taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1365). [bize, -e]*

Bize bir dīv virdi tā ḫiẕmet ide / Ḳanda emr idersevüz anda gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1398). [bize, -e]*

Gel **bize** ögret digil kim n'idelüm / Varalum biz daḫı öyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [bize, -e]*

Bize bir ṭuz maʿdeni gösterseñüz / Var-ısa yaḳında ṣalıvirseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3430). [bize, -e]*

Ẕikr itdi **bize** kümmel ḫoş beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3785). [bize, -e]*

Ol ne durur eylegil **bize** beyān / Keşf idüp anı **bize** eyle ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4033). [bize, -e]*

Didi Ḫūnkār sen suʾāl itdüñ **bize** / Biz daḫı virdük cevāb añla size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4785). [bize, -e]*

Pīş-rev didi didüklerin dürüst / Dimedüñ **bize** eyā nā-dān u süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5151). [bize, -e]*

Ḫiẕmetüñüze bizi gönderdi dir / Gönderüp **bize** ḥavālet virdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5359). [bize, -e]*

Didiler lebbeyk kimedür söylegil / Bu ne remzdür **bize** tebyīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5430). [bize, -e]*

Ṭoḳsan biñ velīleriñ ser-çeşmesi / Ṭuşurupdur **bize** emāneti cümle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6133). [bize, -e]*

Ḥażretinden istediler vire ṭuz / Didiler ki himmet it **bize** nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6279). [bize, -e]*

biz: *Birinci çoğul şahıs zamiri (Saygılı bir biçimde bana manasında).*

Bu bükānuñ maʿnisin **bize** diye / Mūsiyü'š Šānī dir aña yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 309). [bize, --e]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamiri (Zeynep Hanım ve Musa-yı Sani).*

İç umaram el vire maḳṣūd **bize** / İşidüb ḫatun anı çün nūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 318). [bize, --e]*

biz: *Birinci çokluk şahıs zamiri, biz. (Kafirler.).*

Ṭuruñ andan isteyelüm **biz** amān / Aña īmān getürelüm bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 923). [biz,]*

biz: *Birinci çokluk şahıs zamiri, biz. II Erenler.*

Līki bī-ekl ü bī-şurb u iʿtikāf / Ancaḳ anı iderüz **biz** bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1257). [biz,]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamiri.*

Buġday arpa olmasa virmez ışıḳ / Bilürüz ki bu durur Bektaş'ı **biz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [biz,]*

biz: *Birinci çoğul şahıs zamiri; şair.*

Himmet idüp er **bize** vire oġul / Bu durur maḳṣūd duʿā ola ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5119). [bize, -e]*

biz: *Bez.*

Girdi evinden birez **biz** çıḳarur / Bıraġur ortaya ḫalḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2339). [biz,]*

Bu ne **bizdür** didiler iy kām-yāb / Virdi Aḳça Ḳoca bu resme cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2340). [bizdür, --dür]*

biz: *"Biz" birinci çokluk şahıs zamiri.*

Biz ḳuluñuz sen **bizim** sulṭānumuz / Şeyḫümüzsin cismimizde cānımuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5571). [bizim, -im]*

biz: *Birinci çokluk şahıs zamiri (Ben anlamında).*

Rūm erenleri ḫaberini size / Söyleyüben siz ḳulaḳ dutuñ **bize** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2467). [bize, --e]*

biz: *Birinci çokluk şahıs zamiri, biz. (Tatarlar).*

Tatar'uz göçgünci ḳavmüz **bizi** bil / Tedbīrümüz didügümüz gibi ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2630). [bizi, --i]*

biz: *"Biz" birinci çoğul şahıs zamiri.*

Tañrı ḳażāsına ṣalduḳ **biz** seni / Lezzetinden sen daḫı ṭatġıl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5175). [biz,]*

biz: *"Ben" anlamında birinci çoğul şahıs zamiri II Molla Sadettin.*

Bir mürüvvet eyle luṭf eyle şehā / İşbu ṭarlıḳdan **bizi** ḳılġıl rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3632). [bizi, --i]*

biz: *"Ben" anlamında birinci çoğul şahıs zamiri II Molla Sadettin.*

Şol benüm yanumda namāz ḳılanı / Hīç bilür misiz diñüz **bize** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3688). [bize, --e]*

biz: *Birinci çoğul şahıs zamiri, biz; teklik birinci kişi zamiri "ben" yerine kullanılmış bir söz.*

Er naẕarına gelen dir siz misiz / Ol da didi belī ol bende **bizüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [bizüz, --üz]*

bī-zamān: *Zamansız. II Belirli bir ana sığmayan, tüm zamanların hükümranı olan Allah.*

Gördi Ḥaḳḳ'ı ol Resūl-i ḥāfıḳīn / **Bī-zamān** u bī-mekān u keyf ü īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [bī-zamān,]*

bīzār ol-: *Bıkmış; usanmış.*

Bir gemi gird-āba düşdi zār olur / Cānlarından ehli hep bīzār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4594). [bīzār ol-, --ur]*

bī-żiyā: *Işıksız.*

Ḳalḳup andan geldi Çille-ḫāne'ye / Gördi ki bir ḫoş maġāra **bī-żiyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1757). [bī-żiyā,]*

bi'z-żarūrī: *Zaruret sebebiyle, mecburiyet yönüyle.*

Tāc içün Ġarḳınī ṣoñra oldılar / **Bi'ż-żarūrī** işbu resme ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1468). [bi'ż-żarūrī,]*

bī-ḳarār: *Devamlı olmama, süreklilik göstermeme.*

Bulışup ḳırġun iderler **bī-ḳarār** / Ḫalīfe ṣınup olurlar tārumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2436). [bī-ḳarār,]*

boġ-: *(Bir canlıyı ağzını, burnunu tıkamak, boğazını sıkmak veya suya batırmak sûretiyle) Nefes almasına engel olarak öldürmek.*

Dir sipāhī didügüñ şek i lde er / Gelüben boġazumı didi **boġar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3083). [boġar, -ar]*

boġaz: *Ağzın nihayetindeki dar yer.*

Boġazına begleri ṭaḳup kefen / Geldi erüñ ḳatına tümen tümen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1044). [boġazına, -ı, -n, -a]*

boġaz: *Boynun ön bölümü ve bu bölümü oluşturan organlar, imik, kursak; şişe, güğüm vb. kaplarda ağza yakın dar bölüm.*

Ayaġında hem daḫı çıñraġısı / **Boġazında** bağlu durur cılġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4909). [boġazında, -ı, -n, -da]*

boġaz: *Vücutta boyun bölgesinde bulunan organ.*

Dir sipāhī didügüñ şek i lde er / Gelüben **boġazumı** didi boġar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3083). [boġazumı, -um, -ı]*

boġaz: *Ağız boşluğundan sonra yiyeceklerin geçtiği, ağızla gırtlak arasındaki dar kısım.*

Boġazından baġlu-y-ıdı cılġısı / Ayaġında baġlu hem çıñraġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4904). [boġazından, -ın, -dan]*

boġazına yapış-: *Boğazına yapışmak, boğazını sıkmak için el atmak.*

Ẕī gögercin yiñdi anda ṭoġanı / Yapışup boġazına çünki ṣıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6115). [boġazına yapış-, -up]*

boġazından aş-: *Boğazından asmak.*

Gel benüm ḳanlumı tek eyle ḳışāş / Boġazından gözüme ḳarşu dir aş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3927). [boġazından aş-,]*

boġazla: *Boğazlamak, boğazını keserek öldürmek.*

Beni bu kerre **boġazlamaḳ** diler / Luṭf idüp ḳurtar beni iy girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4951). [boġazlamaḳ, -maḳ]*

boġazlan-: *Boğazın kesilmesi.*

Didiler bunda **boġazlanmış** öküz / Uġrı durur bunı iden göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 613). [boġazlanmış,]*

boġazumı ṣık: *Eller yardımıyla boğazı sıkmak, nefes alamaz hale getirmek.*

Şöyle ṣıḳdı boġazumı ölmişem / Gidüp ʿaḳlum daḫı bī-hūş olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3085). [boġazumı ṣıḳ, --dı]*

bohça: *Dört köşesi bir yere gelip bağlanmak üzere eşya sarmaya yarayan dört köşeli kumaş, bohça.*

Götürüp **boḫçayı** İsmāʿīl gider / Boḫçayı ḳoyup sözin iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3813). [boḫçayı, --y, --ı]*

Götürüp boḫçayı İsmāʿīl gider / **Boḫçayı** ḳoyup sözin iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3813). [boḫçayı, --y, --ı]*

O ki aldı **boḫçayı** açup görür / Müşkü ʿanber ḳoḳusı ḳarşu vurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3815). [boḫçayı, --y, --ı]*

bokça: *İçine çamaşır, elbise vb. koyup sarılan dört köşe kumaş.*

Bu ḳadar buġday bu deñlü aḳçaya / Alubanı ṣalmaduñ mı **boḳçaya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3271). [boḳçaya, --y, --a]*

bol: *Bölmek.*

Ol ḳılıcı ḳatıra ḳarşu çalar / Ortaradan ḳatırı iki **böler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4981). [böler, -er]*

bol: *1.Bölmek.*

Didi Ḫūnkār ol ḫamīrüñ varını / Üc **bölüp** sac üzre ḳoñ her birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [bölüp, -üp]*

bol: *Bol, çok.*

Anları esenledi ol luṭfı **bol** / Ṣaġ esen oluñ varuñ olmañ melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1214). [bol,]*

Didiler bu yüce yirdür key fużūl / Yaġmurı ḳarı ṣovuġı ḳatı **bol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [bol,]*

Çeküben deyre anı itdi ḳabūl / Yidürür ḫiẕmetler ider aña **bol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3263). [bol,]*

Anı ṣayda gĕtürem diyenlerüñ / **Bol** altunı gerekdür anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4750). [bol,]*

Bir kilīsā daḫı yapmış-ıdı ol / Naḳşına ḫarc eyleyüp altunı **bol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5284). [bol,]*

bölük: *Bir kısım.*

Güder idi bir **bölük** ḳoyunları / Otladup hem ṣuvarurdı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1428). [bölük,]*

bölük: *Bir bütünden ayrılmış olan parça, kısım.*

Her **bölük** ḳuş uçduġın göricegez / Evliyānuñ remzin añardı bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1903). [bölük,]*

Üç bölükdür bir **bölügi** anuñ hemān / Cinnī şāhı oldı çāker bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6197). [bölügi, -i]*

bölük: *Grup.*

Yidiler **bölügine** şāhı ḳatar / Ḫıżr yine bir gün varuban yitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5923). [bölügine, -i, -n, -e]*

bölük: *Bölük, kısım.*

Üç **bölükdür** bir bölügi anuñ hemān / Cinnī şāhı oldı çāker bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6197). [bölükdür, -dür]*

börek: *T. is. "Burmak"tan. Hamurdan veya yufkadan yapılıp içine kıyma veya peynir konan maruf yemek.*

Naḳş idüp bādem ṣaçardı çörege / Bişicek beñzerdi gāhī **börege** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4621). [börege, --e]*

borev: *Menteşe Bölgesinde önde gelen kişiler için söylenen tabir.*

Ol köyüñ devletlüsine pīş-rev / Gönderür piş-revlige didi **borev** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5225). [borev,]*

boş olsun: *Herhangi bir yemin üzerine o yeminin yapılmaması durumunda evli olan erkeklerin eşleriyle birlikte olmaması demektir.*

Biri didi adın añarsam cānum / **Boş olsun** didi ʿavretüm benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3463). [boş olsun,]*

boşan: *Boşalmak, bitmek.*

Kim ki bizüm tavlamuzdan **boşana** / Bulmaya yir geze kendü ṭuşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1391). [boşana, -a]*

boşan: *Akmak.*

Boşanan dir tavlalardan ol ʿazīz / Gele bizüm tavlamuza ṭura tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1390). [boşanan, -an]*

boşla: *Ehemmiyet vermemek.*

Etmegim yidüñ ola saña ḥelāl / Eli **boşla** gireyin tā ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6355). [boşla,]*

bostān: *Bostan, bahçe.*

Didi bostāncı gelesin biticek / İrüben **bostān** kemāle yiticek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1477). [bostān,]*

Dir ṭarīḳ-i ʿām kenārına iriş / Ḫūb **bostān** eküben anda düriş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3128). [bostān,]*

Anda yol üstine **bostān** eyledi / Çün biter **bostān** gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3136). [bostān,]*

Yılda **bostān** ekübeni çün biter / Oluban ḳavunı ḳarpuzı yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3142). [bostān,]*

bostān: *Far. Sebze bahçesi, bağ.*

Ekdügi **bostānı** yidürdi o yıl / Ḫoş ḥuzūr itdi geçen ebnā sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3140). [bostānı, -ı]*

bostān dik-: *Kavun, karpuz ekmek.*

Andağı bostānlıġa dek irdiler / Bir kişi bostān dikerdi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1472). [bostān dik-, --er, --di-er, -di]*

bostān eyle-: *Bostan ekmek, bahçe ekmek.*

Anda yol üstine bostān eyledi / Çün biter bostān gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3136). [bostān eyle-, --di]*

bostāncı: *Bostanda sebze yetiştiren kimse.*

İşidüp **bostāncı** da lebbeyk ider / Girü Ḫūnkār gör kim anuñla n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1475). [bostāncı,]*

Didi **bostāncı** gelesin biticek / İrüben bostān kemāle yiticek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1477). [bostāncı,]*

Viricek bu resme **bostāncı** cevāb / Ḫıżr bostāncıya iydür iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1478). [bostāncı,]*

Burcı burcı ḳoḳar-ıdı ol ḳavun / Şād olur göricegez **bostāncı** çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1483). [bostāncı,]*

Bir zamān **bostāncı** işin işledi / Soñra ṭurubanı barmaḳ dişledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1488). [bostāncı,]*

Kesdi **bostāncı** o ḳavunları tīz / Yiyüben şükr itdi ol iki ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1502). [bostāncı,]*

Başını ḳaldurdı Bektaş-ı Velī / Çaġırup **bostāncıya** açdı dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1474). [bostāncıya, --y, --a]*

Çaġırup **bostāncıya** dir iy ʿazīz / Bir ḳavun gĕtür yiyelüm şimdi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [bostāncıya, --y, --a]*

Viricek bu resme bostāncı cevāb / Ḫıżr **bostāncıya** iydür iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1478). [bostāncıya, --y, --a]*

Şeyḫ **bostāncı** çelĕbi ḫāṣ u ʿām / Ḳarşu geldi Ḳayṣeri ḫalḳı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3951). [bostāncı,]*

Şeyḫ **bostāncı** çelĕbinüñ ʿazīz / İrdiler bā-ehl-i faẓl ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3953). [bostāncı,]*

bostāncı: *Bostanda sebze yetiştiren kimse.*

Ḳalḳdı Ḫūnkār oradan oldı revān / İrdi **bostāncı** maḳāmına hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3972). [bostāncı,]*

bostānı: *Bahçe. || Yer.*

Sözi Ḫıżr'uñ eyledi teʾšīr aña / **Bostānı** çigzindi dördi dört yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1480). [bostānı,]*

bostānlık: *Sebze bahçesi, bağ. II. Kavun, karpuz ekilen yer.*

Andaġı **bostānlıġa** dek irdiler / Bir kişi bostān dikerdi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1472). [bostānlıġa, --a]*

bostānlık: *Sebze bahçesi, bağ. II. Kavun, karpuz ekilen yer.*

Ol kişi **bostānlıġınuñ** ḳurbına / Oturur ikisi bir ṭaş dibine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1473). [bostānlıġınuñ, --ınuñ]*

boy: *Bir aşiretin kollarından her biri.*

Çepni **boyından** meger kim bir ʿazīz / Ehl-i taḳvā vāriʿ u ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1641). [boyından, --ın, --dan]*

Çepni **boyından** üç ev daḥı gelür / Yunt bendiyle Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1649). [boyından, --ın, --dan]*

Çepni **boyu** çün Oġuz'dan ayrılur / Gelübeni mülk-i Rūm'a ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1592). [boyu, --u]*

Yirine Küpaşlu dirler bu zamān / Bir **boy** oldı nesli de anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [boy,]*

Oldı Kenʿān'uñ ḳatı nesli ziyād / Didiler Kenʿānlu ol **boya** ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5410). [boya, -a]*

boy: *Boy, kabile.*

Çünki Çĕpni **boyı** Oġuz'dan ayrılur / Ṭoġruluban Rūm mülkine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1640). [boyı, -ı]*

boy: *Beden, endam.*

Adına dirlerdi anuñ Beşḳarış / Beş ḳarış idi **boyı** da gör bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [boyı, -ı]*

boy boy: *Boy boy (Sülale sülale).*

Nez̲r ile ḳurbān ıla çırāḳ ıla / **Boy boy** gürūh gürūh u cavḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2655). [boy boy,]*

boya-: *Boyalı hale getirmek.*

Kendü ḳavmi tācı aḳ ola tamām / **Boyayalar** ḳızıla sāyir enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4436). [boyayalar, --y, --a, --lar]*

boyın: *Başı bedene bağlayan bölge.*

Ol cemāʿat geçicek Bunaz Ṣuyı'n / Ol yola gitmege ṣunmazlar **boyın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5188). [boyın,]*

böyle-: *Böyle, bu şekilde.*

İrtesi bir yeñisin daḫı giyer / ʿĀdeti **böyle-y-idi** her gün meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5474). [böyle-y-idi, -y, -idi]*

böyle: *Aynıyla, bu şekilde.*

ʿĀdeti **böyley-idi** ol ḳaryenüñ / Ḥāṣılı ne deñlü olur cümlenüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2138). [böyley-idi, --y, --idi]*

böyle: *"böyle, bu şekilde" anlamlarına gelen durum zarfı.*

Böyledür Baḥr içre ad iy ḫoş-nihād / Ceddi İbrāhīm Mücāb'a ṣūreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 325). [böyledür, -dür]*

Keselüm dırnaḳlaruñı söz işit / Ṣerʿ emri **böyledür** sen böyle it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3398). [böyledür, -dür]*

Añla Aṭlas-pūş dinmege sebeb / **Böyledür** taḥḳīḳ bil iy merd-i Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5471). [böyledür, -dür]*

böyle: *"Böyle, bu şekilde, buna benzer" anlamına gelen bir durum zarfı.*

Var-ıdı Ḳarayük'üñ bir mescidi / **Böyledür** kümmel bize böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3593). [böyledür, -dür]*

böyle: *"Böyle, bu şekilde" anlamına gelen bir durum zarfı.*

Böyle virdi Aḥmed'e Ḳudsī cevāb / İṣbu tācı bil kim o Rabbu'l-erbāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 129). [böyle,]*

Cümlesin teslīm iderken Aḥmed'e / **Böyle** didi Ḥaḳ dilinde Sermed'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 142). [böyle,]*

Baḥre'l-ensāb-ı Kebīr'de **böyle** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 221). [böyle,]*

Baḥre'l-ensāb'da dimiş **böyle** beyān / Mūsā-yı Kāẓım imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 230). [böyle,]*

Böyle dir şeksiz bilesin iy velī / Bes bu vech-ile muḥaḳḳaḳ bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 234). [böyle,]*

Mülklerine pādişāh ḳıldı ṭaleb / İttifāḳla **böyle** tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 254). [böyle,]*

Böyle dir tārīḫde ṣoḥbet bünyādın / Dāyeler beslĕdiler iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 328). [böyle,]*

Böyle işi ancaḳ ehlullāh ḳılur / Sulṭān İbrāhīm görüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6613). [böyle,]*

Gördi Ṭayfūr **böyle** emr oldı vuḳūʿ / Geldi dönüp Caʿfer-i Ṣādıḳ'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6661). [böyle,]*

Böyle dir dönderüp aña yüzini / Dir gücümüz yitmez ol işe bizüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6674). [böyle,]*

Böyle dir o yigite şeh iy ḫūb-naẓar / Çünki Bektaş secdeden getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [böyle,]*

Hīç ʿaceb degil eger **böyle** ḳıla / Didiler kim sen misin sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [böyle,]*

Böyle ẕikr eyledi ol ehl-i kerem / Çün Ḫorāsān'uñ erenleri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6730). [böyle,]*

Böyle diyüp şehr ucına çıḳdılar / Yazı üzre ol yañaya baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 612). [böyle,]*

Böyle diyüp aradılar der-be-der / Ḫāne-be-ḫāne arar-iken meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 618). [böyle,]*

Böyle diyüp ḫalḳ-ı Türkistān tamām / Dökdiler gözler yaşın hem-çün ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 704). [böyle,]*

Böyle diyüp itdi ʿizzet şeyḫ aña / Ṣaġ sedirde gösterüp yir müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 722). [böyle,]*

Böyle dise Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş itdi ol ere sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 741). [böyle,]*

Böyle diyüp ṭurdı yirinden hemān / Öpdi şeyḫüñ elini oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 747). [böyle,]*

Bunamışdur Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Kim ider cıblaġa er **böyle** sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 755). [böyle,]*

Böyle diyüp incinür dervīşleri / Ḫiẓmet itmez ḳaldı tekye işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 757). [böyle,]*

Böyle dise Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ṭurdı Ḥaydar şāha itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 791). [böyle,]*

Böyle diyüp itdi efġān āh u zār / Diñle n'eyler Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 796). [böyle,]*

Böyle dise Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar tamām / Ḫˇāce Aḥmed müzdine virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 825). [böyle,]*

Ḥācī Bektaş itdi çün **böyle** niyāz / Ḥācetin maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 846). [böyle,]*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / Cümle papas aġlaşuban oldı ḫōr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 861). [böyle,]*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / Cümle ruhbān ḳorḳuban ḳıldı fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 882). [böyle,]*

Böyle dise Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ḥācetin maḳbūl ider Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 895). [böyle,]*

Yoḫsa buña ḳarşu ṭurmaz kāfirīn / Ne ḫo **böyle** siḥr idiser sāḥirīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 903). [böyle,]*

Böyle diyüp bāna nāliş itdiler / Ḳorḳusından ḫayli teşvīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 913). [böyle,]*

Çalduñuz nāḳūs çelīpā kilsede / Didiñüz ki **böyle** ḳavl-i ʿĮsa'da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 916). [böyle,]*

Böyle diyüp çün tekūr atdan iner / Oldı yayan ne ki varsa cümle er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 928). [böyle,]*

Böyle diyüp cümle kāfirler tamām / Aġlaşuban nāliş itdi ḫāş u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 939). [böyle,]*

Böyle dise Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Dīn ṭutan ruhbānı iderler iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 943). [böyle,]*

Böyle diyüp hep Müsülmān oldılar / Şāha ḳarşu cümle ṭapu ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 963). [böyle,]*

Böyle diyüp oldı kāfir niçesi / Ḳaḳıyup bicĕrimedi ḫ̆ācesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 970). [böyle,]*

Böyle diyüp ġāra girdi evliyā / Rabbine itdi münācāt bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 976). [böyle,]*

Böyle diyüp şāh vilāyet ḥażreti / Gönderür ruhbānı gider key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 987). [böyle,]*

Böyle diyüp barmaġın götürdiler / İkileyin Ḥaḳḳ'a īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 994). [böyle,]*

Böyle diyüp barmaġın götürdi hep / Ḥażretine cümle īmān getürdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1018). [böyle,]*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Şu dilĕyüp ḳıldı ṭāʿat bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1024). [böyle,]*

Çün duʿāyı **böyle** ḳıldı kām-yāb / Ḥaḳ duʿāsın ḳıldı ol dem müstecāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1039). [böyle,]*

Böyle diyüp silkinüben anda er / Bir gögercin olubanı açdı per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1055). [böyle,]*

Böyle diyüp itdiler tizcek yaraḳ / Gūş dut gör nice düşdi ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1067). [böyle,]*

Çün bu resme eylediler ittifāḳ / Ḳavli **böyle** itdiler bu işe baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1119). [böyle,]*

Girmesün Rūm'a vü bulmasun ṭarīḳ / İttifāḳī **böyle** itdiler ḥaḳīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1291). [böyle,]*

Geçüben peymānçeye ṭurdu örü / Didi **böyle** tercümān ol dem girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1327). [böyle,]*

Eylügüm er ere **böyle** mi gelür / Ṭonanup ẓālim ṭonın **böyle** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [böyle,]*

Eylügüm er ere **böyle** mi gelür / Ṭonanup ẓālim ṭonın **böyle** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [böyle,]*

Böyle diyübeni gör kim n'itdiler / Ṭaġılup evlü evine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1341). [böyle,]*

Naḳldür ol şāh Sulṭān-ı Taḳī / **Böyle** buyurdı nefes ol muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1389). [böyle,]*

Emre işitdi çün anlaruñ sözin / **Böyle** dir anlara dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1406). [böyle,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān / Emre'den işitdi çün **böyle** beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1420). [böyle,]*

Bu ḳoyunuñ **böyle** eyledügi iş / Hīç tehī degül durur işbu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [böyle,]*

Var-ısa işbu gidendür evliyā / Bu ḳoyuncuḳlar ḳılur **böyle** niyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1434). [böyle,]*

Böyle diyüben segirdüben varur / Elin öpüp ayaġına yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1438). [böyle,]*

Arḳasın yıpup şıġadı gözini / **Böyle** dir aña dönüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1446). [böyle,]*

İbrāhīm Ḥācī'nuñ evlādı daḫı / **Böyle** virdiler cevābı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1460). [böyle,]*

Yoḫsa virüñ tācımuzı giymeñüz / Çün işitdiler olardan **böyle** söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1465). [böyle,]*

Bu kerāmetler vilāyetden gelür / Evliyā'ullāh olan **böyle** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1490). [böyle,]*

Böyle diyüben segirtdi dört yaña / Bulmadı kaldı bu işlere ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1492). [böyle,]*

Böyle iş itmek olur mı hiç revā / Şekk derdine gerek böyle devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1521). [böyle,]*

Böyle iş itmek olur mı hiç revā / Şekk derdine gerek **böyle** devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1521). [böyle,]*

Eteginden düşdi bir sebz hindi ḳoz / Görüp ol arada **böyle** göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1523). [böyle,]*

Alalum ḫay ı r duʿā vü himmetin / Çünki gördük **böyle** anuñ mürvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1567). [böyle,]*

Böyle diyüben ḳamusı ṭurdılar / Ḳızılırmaġuñ ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1580). [böyle,]*

Rūm feṭḥi üc kez oldı iy ʿazīz / **Böyle** ẕikr eylĕdi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1595). [böyle,]*

Didi İdrīs Fāṭıma'ya n'olduñuz / Ḳalduġuñ yoġ-ıdı **böyle** ḳalduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1675). [böyle,]*

Dir ḳayınanası Fāṭma'ya digil / **Böyle** çoḳluḳ yaġ ḳandan söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1706). [böyle,]*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Dir ne ibrām itdüñüz **böyle** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1772). [böyle,]*

Köyliden bir niçe bed-efʿāl ile / **Böyle** sūʾ-i ẓanna iderler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1799). [böyle,]*

Böyle fikr eyleyüben oldı revān / Sürüben Ḳırşehri'ne geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1812). [böyle,]*

Böyle diyüben anı berk ṭutdılar / Ḳuru güne ḳoyup esīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1868). [böyle,]*

Böyle söyleşüp yaturlar ol gice / Çün ṣabāḥ oldı iderler gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [böyle,]*

Ölümü āḫir bu nevʿ-ile olur / Ṣuyı da **böyle** olubanı ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2041). [böyle,]*

Böyle diyüben girü döndi gider / Gör ki bu çeç ıssılar daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [böyle,]*

Varuban Ḫünkār'a dirler iy ʿazīz / Ne ʿacāyib eylemişsiz **böyle** siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2162). [böyle,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e dir **böyle** ḫaber / Ol da Ḫünkār'a varup i'lām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2279). [böyle,]*

Didi Ḫūnkār Aḳça Ḳoca'ya ʿazīz / Bu ne zaḫmetdür çekersiz **böyle** siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2309). [böyle,]*

İki bükülüp çekersiz çoḳ belā / **Böyle** idince buña bir iş ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2310). [böyle,]*

Didi Aḳça Ḳoca iy kān-ı kerem / Luṭfuñuzdur kim idersiz **böyle** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2313). [böyle,]*

Aḳça Ḳoca didi Ḫūnkār'a ʿazīz / Luṭf idüben eyledüñüz **böyle** siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2318). [böyle,]*

Böyle diyüp öñce ol oldı revān / Çĕkilür ardınca ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2331). [böyle,]*

Keşiş eydür imtiḥān **böyle** gerek / Hem bu nevʿe itmesidür yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2489). [böyle,]*

Pes Külü Ḫan oġlı eydür n'eyledüñ / Ně-y-içün bu işi **böyle** eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2703). [böyle,]*

Balı Şeyḫ oġlı durur ol keşişüñ / **Böyle** meẕkūr durur aṣlı bu işüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [böyle,]*

Didiler aġaç kütügidür gelen / Mevc içinde **böyle** ḫoş ġalṭān olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2766). [böyle,]*

Yūnus'a varup didiler bu sözi / **Böyle** didi didiler bil er özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [böyle,]*

ʿAlleler Ṣırtı'na yaḳın irdiler / Bu ḫaber aṣlını **böyle** virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2964). [böyle,]*

Ḳāḍılıḳdan dönüben dervīş olan / Didi itme **böyle** işi yā fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3019). [böyle,]*

Çañ daḳup çocuġa ṣalıviresiz / Anlara **böylĕ** belā irgüresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3027). [böylĕ,]*

Böyle didiler lisān-ı tercümān / Naẕara baş ḳodılar ol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3032). [böyle,]*

Daḫı pīrān-ı Ḫorasān'dan selām / Getürürüz didiler **böyle** kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3066). [böyle,]*

Nice furṣatdur didi di bulduġuñ / Niyedür **böyle** becid yol alduġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3151). [böyle,]*

Böyle diyü aġlayu oldı revān / Bir kelīsāya çıḳageldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3190). [böyle,]*

Nuṭḳ açasın bī-ḫayālık idesin / İşde **böyle** itdi ayruḳ n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3194). [böyle,]*

İttifāḳ idüp ḳamu oturdılar / Pes żamīrden **böyle** iş bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3340). [böyle,]*

Keselüm dırnaḳlaruñı söz işit / Şerʿ emri böyledür sen **böyle** it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3398). [böyle,]*

Çün Saʿīd ḳıldan görür ḳan aḳduġın / Ḳuru ḳıldan **böyle** ḳanuñ çıḳduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [böyle,]*

Mollālar bunı görüp n'olduñ didi / Niye **böyle** ḳorḳuban öldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3492). [böyle,]*

Ḳurtılavuz bu belādan şübhesüz / Bunlara çün **böyle** didi Mollā söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3515). [böyle,]*

Didi Ḫūnkār eyledi size selām / Daḫı hem gönderdiler **böyle** peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3529). [böyle,]*

Mollālar Mollā'yı **böyle** göricek / İşbu sırruñ ġavrine dir iricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3588). [böyle,]*

Var-ıdı Ḳarayük'üñ bir mescidi / Böyledür kümmel bize **böyle** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3593). [böyle,]*

Geçdi göñlinden Saʿīd'üñ **böyle** söz / Her namāz vaḳtinde dir Ḫūnkār'umuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3672). [böyle,]*

Maḫlaşında **böyle** ẕikr olmış-ıdı / Gör nicesi maḫlaşın ḳılmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3711). [böyle,]*

Pāymençeye geçüp yüzin sürer / Nuṭḳ açubanı didi **böyle** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3729). [böyle,]*

Böyle diyüben hemān-dem ḳalḳdı tīz / Ṣaru İsmāʿīl uydurdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3771). [böyle,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī ol nīk-nām / Kendü kendüye didi **böyle** kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3862). [böyle,]*

Böyle diyüp berkidürler emr ider / Yirlü yirine bular daḫı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3930). [böyle,]*

Aluban ḫay ı r duʿā vü himmetin / Gördiler erüñ çü **böyle** heybetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4012). [böyle,]*

Diyüben **böyle** hemān-dem ġayb olur / İşidüp ismini bĕzirgān bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4051). [böyle,]*

Ġarḳ olmaġa ḳamu oldı ḳarīb / **Böyle** diyüp fikr ider cümle ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4100). [böyle,]*

Gördi reʾīs **böyle** şiddetde iken / Çıḳdı bir abdāl deñizden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4105). [böyle,]*

Ḫoş taḥiyyāt eyleyüp virdi selām / Nuṭḳ açup andan didi **böyle** kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4132). [böyle,]*

Ḳuvvet ıssı ḫoş yigit olduñ bugün / Ne oturursın daḫı **böyle** zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4283). [böyle,]*

Sen ṭoyum ol bizi de eyle ṭoyum / **Böyle** dir Otman Beg'e çün ol ḳav i m *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [böyle,]*

Ḳanda girür ele bir **böyle** yigit / İʿtibār itme tekūra bir pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4323). [böyle,]*

Ol ululara didi **böyle** cevāb / Rāst buyurmışsız dir reʾyüñüz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4335). [böyle,]*

Gördi yek-tā başa almaḳlıġa süst / Didi olmaz **böyle** yek-tā bu dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4360). [böyle,]*

Böyle maḥbūb tāc idüp ḳor der-mekān / Issı geliser didi anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [böyle,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḫoş geldüñüz ḳadem getürdüñüz / Dir ne-y-içün **böyle** zaḥmet gördüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4373). [böyle,]*

Pādişāha varıcaḳ iydüñ selām / Naḳl idüñ şāha didi **böyle** peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4412). [böyle,]*

Bunı Otman Beg'e taḳrīr itdiler / Āḫirü'l-emr **böyle** tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4435). [böyle,]*

Naḳl-i Otman tārīḫi oldı tamām / **Böyle** meẕkūr oldı ẕikri ve's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4459). [böyle,]*

Ḳılup ol devletlü **böyle** ittifāḳ / Bir sürü ḳuzuya hep çaldı bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4498). [böyle,]*

Elin öpüp sürdiler pāyine yüz / Göze göz çün gördiler **böyle** rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4512). [böyle,]*

Aldı Seyyid gördiler **böyle** selām / Nuṭḳ açup dir işbu nevʿ-ile kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4522). [böyle,]*

Böyle diyüp girü döndi olʿazīz / Ol vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [böyle,]*

Ṣaru İsmāʿīl idince **böyle** gūş / Eyledi şād-ıla cān u göñli ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4611). [böyle,]*

Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i Ẕu'l-celāl / İşidincek ẕikr ider **böyle** maḳāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4657). [böyle,]*

İşidincegez Emircem **böyle** söz / Geldi nuṭḳından bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4661). [böyle,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Güvenc'e **böyle** söz / Güş idincek döndürür Güvenc'e yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4675). [böyle,]*

Güş idincĕgez Güvenc **böyle** kelām / Pezverin geydi vü eylĕdi ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4678). [böyle,]*

Görüben bu şehri key ʿacebledi / Kendü kendözine ol **böyle** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4685). [böyle,]*

Güş idincĕgez Güvenc **böyle** kelām / Key taʿaccüb idüp oldı şād-kām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4691). [böyle,]*

Viresin ol vaḳt gelicek bunlara / **Böyle** ışmarladı Ḫūnkār ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4962). [böyle,]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli iş **böyle** durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4966). [böyle,]*

Otururken naẕarında Ḫūnkār'uñ / Ḫāṭırından geçdi **böyle** ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4998). [böyle,]*

Ṣoḥbet içre bege dir **böyle** kelām / Baña yurt vir ṭutayın anda maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [böyle,]*

Güş it kümmel didi **böyle** beyān / Dut ḳulaḳ tā kim saña idem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5025). [böyle,]*

Böyle niyyet eylediler hem o gün / Geçüreler varuban bir köyde dün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5043). [böyle,]*

Göndereler piş-revi **böyle** yire / Bu ṭarīḳatda degül durur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5109). [böyle,]*

Bu ne piş-rev bu ne gelmek didiler / Ne revādur **böyle** ḳalmaḳ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [böyle,]*

Ṭoġıcaḳ İlyās virdi adını / Naḳl iden dir **böyle** söz bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5137). [böyle,]*

Līki didi didiler **böyle** ḫaber / Ṣafā geldi vü ḳadem getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5150). [böyle,]*

Ḥācım'a çün **böyle** eyledi niyāz / Ṣafā naẓarın aluban döndi bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5182). [böyle,]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli bu resm-ile rāvī **böyle** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [böyle,]*

Ol ev ıssı nāmdār devletlü er / Pīş-revden işidüp **böyle** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5227). [böyle,]*

Beşḳarış dirler o yirüñ adına / Bāʿiši **böyle** imiş bünyādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5280). [böyle,]*

Görüben **böyle** kerāmetler ʿacīb / Ṭābiʿ oldılar sözin maḳbūl ṭutup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5305). [böyle,]*

Böyle diyüp ʿavretin mesrūr ider / Ġuṣṣasından ḳurtaruban dūr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5386). [böyle,]*

Pīrāb Sulṭān'uñ iy şāh-ı kerem / Çoḳ durur **böyle** işi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5387). [böyle,]*

Ḫūnkār'a maʿlūm oldı bu żamīr / Ṣaru Ḳāḍī'ya dönüben **böyle** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5400). [böyle,]*

Bu sözi naḳl eyleyen **böyle** didi / Sükkerī ḥalvā mišāllü ḳand yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5426). [böyle,]*

Şimdi aḥibbāsı anuñ şaç götürür / **Böyle** erenler sözde teʾvīl getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5464). [böyle,]*

Aña daḫı görünüp **böyle** didi / Al yārenlerüñ baña gelgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5481). [böyle,]*

Çün żamīrinden geçer **böyle** ḫayāl / Ḥażret-i Ḫūnkār ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5495). [böyle,]*

Ṣaḥ rivāyet budur imdi yā emīr / Naḳli bize **böyle** itdi çāşgīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5516). [böyle,]*

Böyle diyüp Ṣaru İsmāʿīl hemān / İtdi alḳış Ḥācī Bektaş'a çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5580). [böyle,]*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ḥażreti / İsmāʿīl'e eyledi vaṣiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5608). [böyle,]*

Göñli içinde **böyle** ṭutdı niyyetin / Ṣora kimdür bile anuñ ḥażretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5663). [böyle,]*

Niyyetin **böyle** ṭutup göñlinde ol / Gitdi öñce aldı bir ferseng yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5666). [böyle,]*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / Ṭutdı sözüñ ṣımadı ol er nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5680). [böyle,]*

Böyle diyüp çoḳ temalluḳ eyledi / Çoḳ tevāżuʿ nāliş-i ḫalḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5687). [böyle,]*

Böyle diyüp anda Ṣaru İsmāʿīl / Aġlayup yaş dökdi gözden hem-çü Nīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5696). [böyle,]*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ṣaru İsmāʿīl'e ider vaṣiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5713). [böyle,]*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / Ḥācī Bektaş ṣımayup anda nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5719). [böyle,]*

Böyle diyüp ġāʾib oldı ol imām / Gör ne erdür Ḥācī Bektaş iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [böyle,]*

Böyle diyüp itdi ere iḳrār hem / Ṣaġ selāmet başdı yire ol ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5789). [böyle,]*

Pes vaṣiyyet **böyle** ḳıldı ol ere / Yalvarup nāliş ḳılup ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5800). [böyle,]*

Böyle diyüp çoḳ vaṣiyyet eyledi / Ḥaḳḳ'a ṭutup yüz münācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5813). [böyle,]*

Böyle durur ʿādet-i devrān-ı pīr / Her kişinüñ cismin eyler ḳara yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [böyle,]*

Böyle didi āḫir-i ṣaḥḥ-ı kelām / Ṭurdı andan menziline yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5882). [böyle,]*

Ol cemāli görmesine baġla bil / **Böyle** diyüp Ḥācī Bektaş mā-ḥaṣal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5902). [böyle,]*

Tā çü taḫta başımı başamazam / **Böyle** diyüp istemedi tāc u taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5915). [böyle,]*

Kendü elümle ḫ̆āceye bişi virem / **Böyle** diyüp bacı oğlına uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5941). [böyle,]*

Bir yıl oldı gelmedi ol Ḫūnkār / **Böyle** diyüp dileyince ḥācet er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6004). [böyle,]*

Ḳarşu çıksun ġāzīye her ṣubḥ u şām / **Böyle** didi Ḫᵛāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6010). [böyle,]*

Şeyḫüñ olan Ḫᵛāce Ahmed Yesevī / **Böyle** diyüp idicek ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6014). [böyle,]*

Tāc bunuñdur ḫırḳa bile bī-gümān / Şeyḫ Aḥmed **böyle** dise anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6049). [böyle,]*

Bil ki taḥḳīḳ erdür olur ser-firāz / **Böyle** dise Ḫᵛāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6061). [böyle,]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ nişe ʿamel ḳılasın / **Böyle** dise Şeyḫ Aḥmed āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6082). [böyle,]*

Ḫiẕmet idüp işige yüz sürevüz / **Böyle** diyüp aña işāret ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6154). [böyle,]*

Yaḳ çerāġımuz ola rūşen delīl / **Böyle** diyüp Ḥaḳ tażarruʿ itdi eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6168). [böyle,]*

Ṣofrada bütün ṭurur hep üstüvār / Çün vilāyet **böyle** gördi her velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [böyle,]*

Buġdayı içün diyelüm ṭaşı biz / **Böyle** diyüp göz göre Etrāk pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [böyle,]*

Didi olsun eyle kim cümlesi ṭaş / Çün dilek **böyle** diler Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6251). [böyle,]*

Ol da ḫayr duʿā-y-ıla bizi aña / **Böyle** diyüp Ḫācī Bektaş ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6268). [böyle,]*

Ḫızr'ıla İlyās ola eşüñ seniñ / **Böyle** diyüp itdi Ertuñrul duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6320). [böyle,]*

Ġāzī ʿOšmān geliserdür ittifāḳ / Ḳuṭb-ı ʿālem **böyle** dise ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6359). [böyle,]*

Şāh vilāyet ʿaşḳına eyle himmetüñ / **Böyle** diyüp itdi ʿOšmān çün niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6368). [böyle,]*

Şimdi bāṭın yüzden oldur görinen / **Böyle** diyüp itdi çünki himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6385). [böyle,]*

Şimdi bil ki başḳa ol sulṭān durur / Müzdeci virincegiz **böyle** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6410). [böyle,]*

<u>böyle:</u> *"Böyle, bu şekilde" anlamına gelen bir zarf.*

Ḫācī Bektaş Ḫūnkār'dur hem adum / **Böyle** ḳılmışlar erenler bünyādum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1373). [böyle,]*

Naḳldür kümmel didi **böyle** beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2900). [böyle,]*

Böyle olsun diyü itdiler ḳasem / Yüridiler bir zamān bu deʾbi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3911). [böyle,]*

Ḫāṭırından çün geçer **böyle** ḥuṭūr / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5275). [böyle,]*

böyle kıl-: *Böyle yapmak.*

ʿĀciz olup begleriyle hep tekūr / Danışup böyle ḳılur anda fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 853). [böyle ḳıl-, --ur]*

böyle ol: *Böyle, bu şekilde, buna benzer olmak.*

Böyle olmışdur muḥaḳḳaḳ ittifāḳ / Mūsā-yı Kāẓım u Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 240). [böyle ol,]*

boyn: *Gövdenin baş ile omuz arasında kalan bölgesi.*

Ol o gürbenüñ olurdı ḥiṣṣesi / Birisi **boynınadur** her ġuṣṣası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2675). [boynınadur, -ı, -n, -a, -dur]*

boyn: *Başı bedene bağlayan bölge.*

Yüzi bir bedr aya olmışdur mišāl / Aḳ **boynına** ṭolaşmış zülf ü ḫāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4734). [boynına, -ı, -n, -a]*

Uralar kāfirleriñ **boynuna** ṣam / Çekme ʿOšmān imdi ġam gel yi ṭāʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [boynuna, -uña]*

boyn: *Başı bedene bağlayan uzuv.*

Eli bende **boynı** bağlu göñli ġam / Yalvarup Mirzā'ya eydür bendüm al *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [boynı, -ı]*

boyn: *(Âşığın) boynu.*

Didi benem ol ḥaḳīr ü derdmend / Kim erüñ sevgüsidür **boynuma** bend *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4076). [boynuma, -(u)m, -a]*

boynunı çal-: *Boynunu vurmak II.Başını kılıçla gövdesinden ayırmak.*

Eyle diyüben ḳılıc çekdi revān / Çaldı boynunı düşer başı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4002). [boynunı çal-, --dı]*

boynuz: *T. is. Bazı hayvanların başında bulunan iki uzun ve büyük tırnak gibi bir madde.*

Boynuzı dörder ü dört yüz ḳoç tamām / Gelür-idi gün-be-gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2664). [boynuzı, -ı]*

Naḳldür bu iki demde iy ʿazīz / İkişer **boynuzlu** ḳoçdan ġayrı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [boynuzlu, -lu]*

İşidüp Ḳoniye'ye oldı revān / Dört yüz ḳoç **boynuzı** durur hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3937). [boynuzı, -ı]*

boyun şun: *Boyun eğmek.*

Ger maḳām ısı bize ṣuna boyun / Bir öküz günde bize ḳıla oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1259). [boyun ṣun, --a]*

boz: *1. beyaz; açık kurşunî; kır; ak boz.*

Elegüm saġmala beñzer bir **boz** at / Üzre olmışdı süvār ol ḫoş-ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4578). [boz,]*

Ṭonı yĕşil atı **boz** ʿālī-cenāb / Elde yeşil gönderi yüzde niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5634). [boz,]*

Çille Ṭaġı'ndan geliser bir süvār / Atı **boz** ṭonı yişil ola i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [boz,]*

boz: *Yapılan büyüyü etkisiz hâle getirmek.*

Yā ḫo sāḥir siḥrini siz **bozuñuz** / Kendüñüzden yā ümīdi üzüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 879). [bozuñuz, -uñuz]*

boz: *Niyet ettiği, başladığı orucu bozmak, yarıda bırakmak.*

Bozmazam niyyetüm üzre ḳāyimem / Mūsiyü'š Šānī dir aña şād ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 297). [bozmazam, --maz, -am]*

boz atlu: *Hâcı Bektaş-ı Velî vefat ettikten sonra onun dergahına gelecek olan şahsiyet.*

Bir **boz atlu** geliser ʿālī-cenāb / Ṭonı yĕşil yüzine ṭutar niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5529). [boz atlu,]*

Ṣuyumı sen ḳoyasın idrāk ide / Ol **boz atlu** yuyubanı pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5532). [boz atlu,]*

Ol **boz atlu** idiserdür ḫizmetüm / Ḳoyısardur ḥaḳḳına ol meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5535). [boz atlu,]*

Ol **boz atlu** ṭutuban yüze niḳāb / Oldı imām ḳıldı namāz buldı ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5654). [boz atlu,]*

bozar: *Boz renge girmek.*

Gözleri **bozaruban** olurdı kör / Çıḳaruban ṣalıvirürler buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1873). [bozaruban, --uban]*

bozıl: *Olumsuz şekilde değişmek.*

Bir ḥabīš melʿūn kāfir sözi-le / Ḫayfdur bunuñ düzeni **bozıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4311). [bozıla, -a]*

bozıl: *Bozulmak, işlemez, işe yaramaz duruma gelmek.*

Bir kişi nédür ki ol sāḥir ola / Siḥri **bozıla** anuñ tīzcek ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [bozıla, -a]*

bozıl: *Büyünün veya tılsımın bozulması.*

Çağırıcaḳ dir adın āvāz-ıla / İşbu evren ṭılsmı şeksiz **bozıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3519). [bozıla, --a]*

bozm: *Tahrip etmemek II zarar vermemek.*

Dir olara ol şāh-ı ḳuṭb-ı cihān / Var ḳanāʿatüm bu dem **bozmam** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1751). [bozmam,]*

bozoḳ: *Bozok beldesi II. Yozgat.*

Bozoḳ Üçoḳ hep saña olsun mürīd / Naṣībüñ günden güne olsun mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1448). [bozoḳ,]*

bu: *Bu, işaret zamiri.*

Nĕ ki ḫulefāsı var cemʿ eyledi / Ẕikr idüp ḥāli **bulara** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1065). [bulara, -lar, -a]*

Vaḳt gele senden **bunı** istĕyeler / Bize virgil gerek oldı diyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4961). [bunı, -nı]*

bu: *Işaret zamiri.*

Didi Ḫūnkār dökdügüm avcuma ṣu / Ṣu degül ḳandur görüñüz işde **bu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [bu,]*

bu: *Bu, işaret zamiri.*

Kim durur **bunları** ḥayfā bilmedüm / Ḫoş duʿā himmetlerini almadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1491). [bunları, -n, -lar, -ı]*

Gönderüp **bunları** Ḫūnkār ḥażreti / Ṭurdı ol yirden o dem gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3376). [bunları, -n, -lar, -ı]*

bu: *Bu, işaret zamiri.*

Hegbeye ḳoyucaġaz döner gider / ʿĀdeti **buydı** müdām eyle ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 599). [buydı, -idi]*

bu: *Bu, işaret zamiri.*

Bir daḫı **bu** kim hemān biri ḳalur / Ḳalanı gider biri diri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [bu,]*

bu: *"Bu" işaret zamiri.*

Bu-y-ıdı maḳṣūd diyüp dil ḫoş ider / Ol gice ḫatuna çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 319). [bu-y-ıdı, --y, --ıdı]*

Öpdi şeyḫüñ elini gelüp **bular** / Bektaş'ı şeyḫ şordı evde didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6701). [bular, -lar]*

Bilmedi şeyḫ **buları** ki n'oldılar / Çünki geçüben yerine oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6633). [buları, -lar, -ı]*

Altı biñ ġāzī yigitler virdi cān / Ḳırdı kāfir **bunları** virmez amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 671). [bunları, -n, -lar, -ı]*

Ṣuyuñ ortasına irince hemān / Ṣu götürdi **bunları** atlu yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1079). [bunları, -n, -lar, -ı]*

Çıḳdı Çille-ḫāne'den anlar daḫı / Cemʿ oluban geldiler **bunlar** daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1268). [bunlar, -n, -lar]*

Mülk-i Rūm için temāşā eyledi / Ḳaldurup başın **bulara** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1307). [bulara, -lar, -a]*

Süri şöyle düşdi şāhuñ ardına / Gördi çoban dir **bularuñ** derdi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1429). [bularuñ, -lar, -uñ]*

Gĕlüben bunda ʿAvānoġlanları / Ġavġā ider işidürsin **bunları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1545). [bunları, -n, -lar, -ı]*

Ḳarayük'de evveli itdi ḳarār / Pādişāhuñ ılḳısın gördi **bular** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1648). [bular, -lar]*

Tīz selām virüp **bulara** ṭutdı yüz / Dir bu vaḳtin bunda niye geldüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1744). [bulara, -lar, -a]*

Bir Güherdaş iki daḫı ḳoñşısı / Yidi ev oldı **bularuñ** cümlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1668). [bularuñ, -lar, -uñ]*

Cāriyeye şordı ki buzaġılar / Emmedügine sebeb nedür **bular** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1925). [bular, -lar]*

Didiler dervīş **bular** nesne degül / Olmayıncaḳ nesne ne istersin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2148). [bular, -lar]*

Çünki Ḫünkār irişicek ḫırmana / Geldi **bunlar** daḫı ḫırman yanına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2146). [bunlar, -n, -lar]*

Kīsesinden sīm ü zer olmaya kem / Fāyide degül mi **bunlar** didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2171). [bunlar, -n, -lar]*

Nesne degül-ise nesne olmasun / Kimse **bunlardan** ifāde bulmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2150). [bunlardan, -n, -lar, -dan]*

Rāḥat ola-y-ıdı didiler **bular** / Sözlerin gūş itdi çün ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2217). [bular, -lar]*

Ṣovuġından hem yilinden ol yirüñ / Bī-ḥużūr olmış-ıdı **bunlar** görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2201). [bunlar, -n, -lar]*

Şeyḫ murādı **bu-y-ıdı** kim iy ʿazīz / Ay dutulduġın ḫana bildüre tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2425). [bu-y-ıdı, --y, --ıdı]*

Oġlı Külü Ḫan'a ḫan keşiş ḳoşar / Dīnleri emrin **bularuñ** dir beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2433). [bularuñ, -lar, -uñ]*

Pes Külü Ḫan beglerin cemʿ eyledi / Meşveret idüp **bulara** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2598). [bulara, -lar, -a]*

Sen **bularuñ** key ulusısın gel e / Benüm-ile işbu gün olġıl bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [bularuñ, -lar, -uñ]*

Virdi seccāde vü ḳoşdı iki er / Nereye varsa bile vara **bular** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [bular, -lar]*

Beglerine dir tehī degil **bular** / Evliyādur üçi daḫı girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2769). [bular, -lar]*

Çıḳuban **bunlar** daḫı buluşdılar / Ḳocuşuban görişüp bilişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2881). [bunlar, -n, -lar]*

Děgürüñ bizüm selāmumuz revān / Yādigār idüñ **buları** dir i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3072). [buları, -lar, -ı]*

Děgürür Ḫūnkār selāmın tīz aña / **Bunları** gönderdi er didi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3262). [bunları, -n, -lar, -ı]*

Çekme zaḥmet kesmedi kesmez **bular** / Bicerimezsin velī göñlüñ diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3411). [bular, -lar]*

Mollā gördi külli olmış iḫtilām / Yunmalı olmış **bular** cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3470). [bular, -lar]*

Çünki maḳṣūd **bu-y-ıdı** oldı tamām / Buldı bu ṣoḥbet de bunda iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4797). [bu-y-ıdı, --y, --ıdı]*

Burhān öñince iderlĕr-idi seyr / ʿĀdeti **bu-y-ıdı** bil iy ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5019). [bu-y-ıdı, --y, --ıdı]*

Bunlaruñ öñinde giyik silkinür / Şol sāʿat bir gökçe gögercin olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5293). [bunlaruñ, -nlaruñ]*

bu: *"Bu" işaret zamiri.*

Ḫ̆āce dir **bunlara** şol kimse alur / Remzi var ol remzi her kim ki bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Yā odun olaydı bārī **bunlara** / Çıplaḳ u dervīş faḳīr olanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2216). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Örü ṭurup Cān Baba söz söyledi / **Bunlara** gör nėyi taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2476). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Zedelenmedin bu sīb irse didüñ / **Bundan** er luṭf eyleyüp görse didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3052). [bundan, -(n)dan]*

Baḳuban **bunlara** Ḫ̆ūnkār ḥażreti / Dir canavarlar ne suç itdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3026). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Çün işidür bunlaruñ Ḫ̆ūnkār sözin / Dönderüben didi **bunlara** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3330). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Ḳurtılavuz bu belādan şübhesüz / **Bunlara** çün böyle didi Mollā söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3515). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Sürüben irişdi şol dem **bunlara** / Ṣordı ḳancaru gidersiz anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3623). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Bunlara and virdi didi işidüñ / Ben didügüm gibi dir siz iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3625). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Tā ki pezver şofra ola **bunlara** / Tīz getür ṭaʿām yisünler anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3791). [bunlara, -n, -lar, -a]*

bu: *Bu;bunu.*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḫ̆ācım **bunı** / Didügin işitdiler cümle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5059). [bunı, -+(n)ı]*

bu: *"Bu" işaret zamiri.*

Bu varınca atdan indi ol daḫ̆ı / Dutdı atın varubanı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4581). [bu,]*

bu: *"Bu" işaret sıfatı.*

Bu-y-ıdı gelen kelāmı ibtidā / Eşhedü enlā ilāhe illallāh ve eşhedü enne Muḥammeden ʿabduhū ve resūluhū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 416). [bu-y-ıdı, -y, -ı, -dı]*

Bunlaruñ maḳṣūdı **bu-y-ıdı** ki tā / Varuban ilerü evrana yitĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5191). [bu-y-ıdı, -y, -ı, -dı]*

bu: *Bu; bunlar.*

Pes zamān-ıla o Ḳırşehri'ne gider / Çünki tekye ḥaddine irdi **bular** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6214). [bular, -lar]*

bu: *"Bu" işaret sıfatı.*

Alıp andan başa giye ḥażreti / Siz gerekdür **buña** taʿẕīm idesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6047). [buña, -n, -a]*

bu: *Bu; işaret zamiri.*

Bu ne şardur iy ʿaceb ne memleket / Bileyin ben ṣorayın bunı oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [bu,]*

bu: *"Bu" işaret zamiri || ayrılık hali.*

Didi maḳṣūdumuz olursa revā / Derdümüze olıcaḳ **bunda** devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5122). [bunda, -n, -da]*

bu: *"Bu" işaret zamiri.*

Vech-i ḥikmet ne durur **bundan** diñüz / Mūsī-i Šānī de aḥvāli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 316). [bundan, -n, -dan]*

Pādişāh **bundan** sürūr-ı tām ider / Geçdi bunuñ üstine çün bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6687). [bundan, -n, -dan]*

Ol erenler çün **bunu** işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1248). [bunu, -nu]*

Bunu ḫalvet-ḫāne mi ḳılmaḳ diler / Neyiki erüñ murādı didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2259). [bunu, -nu]*

Her ki **bundan** yayḳanup içe ṣuyın / Terk ide ne var-ısa yatlu ḫūyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2523). [bundan, -n, -dan]*

Ḫācī Şems dirlerdi adına anuñ / Ḥiṣse al **bundan** ki ṣād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3165). [bundan, -n, -dan]*

Gitmeye **bundan** öte seven eri / Yüz sürüp bu aradan döne geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4532). [bundan, -n, -dan]*

bu: *"Bunlar" işaret zamiri.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm idi / Kim **bular** içre bu iş mektūm idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [bular, -lar]*

Birbirine ḳarşu varup iki er / Merḥabā diyüp **bular** görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6229). [bular, -lar]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı .*

Ṭaş ısırdı gösterüp anda nişān / Niteki **bu** ẕikr oldı **bu** beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5034). [bu,]*

Ṭaş ışırdı gösterüp anda nişān / Niteki **bu** ẕikr oldı **bu** beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5034). [bu,]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı.*

Gözüm açdum tekyede gördüm özüm / **Bunda** nice geldi bilmem kendözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 822). [bunda, -n, -da]*

Tīz selām virüp bulara ṭutdı yüz / Dir bu vaḳtin **bunda** niye geldüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1744). [bunda, -n, -da]*

Didi kim **bunda** ḫużūrum var bu dem / Kimsenüñ evine urmazam ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1748). [bunda, -n, -da]*

ʿAzm iderler **bunda** bizi görmege / Her biri maḳṣūdlarına irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1774). [bunda, -n, -da]*

İşbu dervīş niceye dek oturur / Oturuban **bunda** ne iş bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1800). [bunda, -n, -da]*

Her biri bir yirde eylědi ḳarār / Bir daḫı emr oldı **bundan** āṣikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1593). [bundan, -n, -dan]*

Gördi İdrīs anı ḳatı ṭañladı / Daḫı **bundan** çoḳ ḫayāller añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1721). [bundan, -n, -dan]*

Öñine ṣofra yayup dir buyuruñ / Ḫāṭırımuz açlı çün **bundan** görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1750). [bundan, -n, -dan]*

Fāṭma'ya dir bu dīvār yıḳılmaya / Hem yıḳılmaḳ daḫı **bundan** gelmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1792). [bundan, -n, -dan]*

Dir şāhin ṭırnaḳsız olmaz hergizin / Añla **bunuñ** ne dimek durur yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [bunuñ, -n, -un]*

Ger inanmazsañ diyĕyin bir kelām / Bilesin **bundan** sözüñ ṣıdḳın tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2413). [bundan, -n, -dan]*

Ol gelince eyle ḫiẕmet **bunda** sen / Ḫalḳdan olduñ uşda ʿuzlet **bunda** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [bunda, -n, -da]*

Didi rāḥib iy şeh-i ḳuṭb-ı cihān / Ayrulıḳdan zār olur **bunda** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3214). [bunda, -n, -da]*

Sözini ṣımaḳ bunuñ olmaz revā / Zīre **bunda** var durur geçkil duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3961). [bunda, -n, -da]*

Ger beni irgüresin maḳṣūduma / **Bu** fidādur yoluña hiç söz dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4754). [bu,]*

Didiler **bu** baḫš yeşil fermānda hep / Ẕikr olınmışdur tamāmet anda hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4958). [bu,]*

Bu fenādan yüriyiş idüp gider / Ol beḳā dārına **bundan** ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4880). [bundan, -n, -dan]*

Bunuñ üzre çünki geçdi bir zamān / Tā ki Ḫūnkār ḥażreti ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4879). [bunuñ, -n, -un]*

Bu tereddüdde ṭurur iken bular / Ḳolaçıḳ Ḥācīm ol ḳuvvetlü er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5045). [bu,]*

Līki **bunda** ḥiẕmetimüz var durur / Ḥālimüzden kendü ḫaberdār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5345). [bunda, -n, -da]*

Nefsüñüzi ere teslīm idesiz / Çün vilāyet görmişem **bunda** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6048). [bunda, -n, -da]*

bu: *"Bu" işaret sıfatı.*

Didiler **bunda** görünüpdür bugün / Şād olur **bunda** yidügin bildi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3370). [bunda, -n, -da]*

bu: *"Bu" işaret zamiri.*

Göñlüm aldı bir perī-rū ol zamān / **Bunı** diyüp gözlerinden ḳan aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 349). [bunı, -n, -ı]*

Ḫırḳasını aña gönderdi yaḳīn / Virdi Bāyezīd'e dir ilet **bunı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6648). [bunı, -n, -ı]*

Ol direk üstine bir tava ḳodı / İndürevüz gine biz **bunı** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [bunı, -n, -ı]*

Dirdüñüz itmek **bunı** cāyiz degil / Nite siz iylĕdüñüz nĕdür delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1524). [bunı, -n, -ı]*

Ol kişi çün **bunı** gördi yügürür / Köyliye gelübeni ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2121). [bunı, -n, -ı]*

Bir teneffüs işidüp bu sözi ol / Dir **bunı** ḳılmaz benüm ʿaḳlum ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [bunı, -n, -ı]*

Bu yüz-ile size bildürdüm **bunı** / Bilesiz ḥaḳ dīn durur İslām dīni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2712). [bunı, -n, -ı]*

Ol bisāṭ şu üzre ḳuş gibi gelür / Çün Güreleş **bunı** temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [bunı, -n, -ı]*

Çelebiler de **bunı** virür ḫaber / Her ne kim öküz didiyse ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2872). [bunı, -n, -ı]*

Dir **bunı** da tün-be-tün öldüreyin / Nicesi olur ṣoñında göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3155). [bunı, -n, -ı]*

Ol kitāblar hegbesi şuya düşer / **Bunı** görüp Mollā'nuñ ʿaḳlı şaşar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3510). [bunı, -n, -ı]*

Çün **bunı** duḫter bu ḥāl-ile görür / Kendüye bundan da dehşet el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [bunı, -n, -ı]*

bu: *"Bu" işaret zamiri(kafirler).*

Himmet it kim **bunlar** īmān getüre / Küfri şirki aradan hep götüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 948). [bunlar,]*

bu: *" Bu" işaret zamiri.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a **bu** maʿlūm idi / Kim bular içre **bu** iş mektūm idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [bu,]*

Ḥācī Bektaş'a **bu** sizüñ işüñüz / Bu yaramaz fiʿl ü **bu** cünbüşüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2710). [bu,]*

Şöyle abbaḳ pür-ziyā bir yol durur / Söylenür efvāhda **bu** menḳūl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [bu,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ Ulı Abdāl hem Kiçi / Çıḳdı ṣudan gördiler kim **bu** üçi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2771). [bu,]*

Çevre yaña köy ü il iḳlīm durur / **Bu** bize bir remz bir tefhīm durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [bu,]*

Ḳatırı dir yutmamış ḳatır durur / İtdügi fikre **bu** da ḳuvvet virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3503). [bu,]*

Ṭaşra çıḳdugında başar yüzine / Diyüben ṣordı **bu** kimdür özi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3639). [bu,]*

Bu didi bayaġı meclisdür hemīn / Key taʿaccüb eyledi görüp çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3701). [bu,]*

Didi buyruḳ **bu** seni çün bulavuz / Başuñı senüñ o demde alavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4001). [bu,]*

bu: *" Bu" işaret adılı (zamir).*

Bu ḥaseddür fi'l-mešel iḳlīm-i Rūm / Rūḥ olur Ḫan Bāyezīd olsa hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 95). [bu,]*

Bu çerāġuñ aṣlı **bu** ki idem beyān / Diñle imdi ḫırḥa aḥvālin ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 151). [bu,]*

Dede Ġarḳın'uñ oġulları ḳamu / Āhū postı çün didiler işde **bu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1458). [bu,]*

Kes yiyĕlüm kim **bu** durur ḳūt-ı cān / Bunı yiyen görmez āfet-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1501). [bu,]*

Bunda buġday nānı olmaz illā **bu** / Çavdar etmegi durur iy nīk-ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [bu,]*

Gördügüm düş **bu** ki bir bedr-i münīr / Etegümden ḳoynum içine girir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1678). [bu,]*

Gördügüm düş **bu** durur kim söyledüm / Ẕikr idüben küllī taḳrīr eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1682). [bu,]*

Didi Ḫūnkār Akça Ḳoca'ya ʿazīz / **Bu** ne zaḥmetdür çekersiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2309). [bu,]*

Bu ne bizdür didiler iy kām-yāb / Virdi Akça Ḳoca bu resme cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2340). [bu,]*

Rāhib eydür biz **bu** ḳadar nesneye / Dīnümüzden dir dönevüz biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [bu,]*

Bu varınca çıḳageldi bir keşiş / Görişür ṣanki anuñ-ıla biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3191). [bu,]*

Bu yiyincĕgez Ḥabīb gör n'eyledi / Ḥażret-i Ḫūnkār hemān emr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3868). [bu,]*

Bugüne dek ḳaldı **bu** maʿlūmdur / Müşṭehirdür ṣanma kim mektūmdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4864). [bu,]*

bu: *"Bu" işaret zamiri.*

İmdi **buña** çāre oldur cān-ı pāk / Diyevüz getüreler bir turva ḫāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1881). [buña, -na]*

Buña ḥüccet ḳoduġuma biş bile / Ṭanuġum var görüñüz siz de hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1984). [buña, -na]*

İki bükülüp çekersiz çoḳ belā / Böyle idince **buña** bir iş ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2310). [buña, -na]*

Ḫarc itmek dilerüz **buña** emek / El ĕmĕginden ola loḳma yimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2320). [buña, -na]*

Sen cevāb **buña** ne virürsin digil / Gine bu müşkili sen ḥall eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2546). [buña, -na]*

Her aluca virelüm iki nefes / Er didi gelsün **buña** itsün heves *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2921). [buña, -na]*

Atasınuñ ṣancaġın gel **buña** vir / Kāfır üstine bunı ḳıl şīr-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4321). [buña, -na]*

bu: *" Bu" işaret zamiri.*

Naẓar itdi ḳuşaḳ yirine ḳatı / **Bunı** gördi ḫırḫa itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 161). [bunı, -(n)ı]*

Çünki miʿrācdan dönüp geldi gine / Geçdi üç yıl **bunuñ** üstine yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 138). [bunuñ, -nuñ]*

Bunda esrār göriniser bī-ʿaded / Sāyir oğlanlar gibi ḳılmaz reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6611). [bunda, -(n)da]*

Tā ki Bektaş'a ʿilim taʿlīm ḳıla / Didiler kim **bunda** vardur bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6619). [bunda, -(n)da]*

Çevresi yaşıl çemen ḫoş murġzār / Didiler yā şeyḫ dāyim **bunda** biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [bunda, -(n)da]*

Sizi görmege gelürdük iy ʿazīz / **Bunda** bıñar varıduġın görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6710). [bunda, -(n)da]*

Ehl-i beytine daḫı n'eylĕdiler / **Bunı** diyübĕni ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 305). [bunı, -(n)ı]*

Dervīş ü miskīn yimeklige üşer / ʿArafāt'da şeyḫ **bunı** söyledügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6693). [bunı, -(n)ı]*

Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Kim **bunuñ** gibi ʿıyāl virdi İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6614). [bunuñ, -nuñ]*

Pādişāh bundan sürūr-ı tām ider / Geçdi **bunuñ** üstine çün bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6687). [bunuñ, -nuñ]*

İsmi ẕikrinde şekerler yidiler / Geçdi **bunuñ** üstine niçe zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6705). [bunuñ, -nuñ]*

Didiler **bunda** boġazlanmış öküz / Uġrı durur bunı iden göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 613). [bunda, -(n)da]*

Etin almış derisi ile anı / **Bunda** ḳoyup anı gitmiş başını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 614). [bunda, -(n)da]*

Yĕsi şehrinde durur **bunı** alan / Bize işbu resm-ile işi ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 615). [bunı, -(n)ı]*

Ḫ̆āce cemʿ eyledi ḫalḳı ol zamān / Dir ki her kim **bunı** itdiyse beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 623). [bunı, -(n)ı]*

Geldi bir cıblaġ abdāl ḫōr u zār / Mülküñ ıssı didi **budur** Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 752). [budur, -dur]*

Ḫācetüm senden **budur** ki yā İlāh / Kāfirüñ rūşen günin eyle siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 841). [budur, -dur]*

Yā buña īmān getür **budur** ʿilāc / Yā ḫo çāker oluban virgil ḫarāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 902). [budur, -dur]*

Ol erenler çün **bunı** işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1255). [bunı, -(n)ı]*

Çün Ḳaraca Aḥmed işitdi **bunı** / Çekilür murāḳabeye gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1306). [bunı, -(n)ı]*

Bunı diyüp geçüben oturdılar / Ḳīl u ḳāli aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1359). [bunı, -(n)ı]*

Kes yiyĕlüm kim bu durur ḳūt-ı cān / **Bunı** yiyen görmez āfet-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1501). [bunı, -(n)ı]*

Dikilürken būstān ḳavun bite / Kim diye keyfiyyetin **bunuñ** nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1489). [bunuñ, -nuñ]*

Enbiyā güneş durur ay evliyā / Bildügüm **budur** diyĕyin bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1684). [budur, -dur]*

İşidüp **bunı** iki bir dimedi / Ḳalḳdı örü daḫı bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1781). [bunı, -(n)ı]*

Çün **bunuñ** üstine geçdi bir zamān / Ẕikr idem diñle saña bir ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [bunuñ, -nuñ]*

Çün **bunuñ** üstine geçdi bir zamān / Nice oldı diyeyin gūş it beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1688). [bunuñ, -nuñ]*

İşidüben **bunı** Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Ḳaḳıyuban hele yatdı ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1829). [bunı, -(n)ı]*

Nūre'dīn Ḫˇāce'ye ḳanı gösterür / Dir dürüst olur mı āb-dest **bunı** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1841). [bunı, -(n)ı]*

İşidüñ uşda **bunı** direm size / Ṭanıḳ oluñ siz bizüm üstümüze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1963). [bunı, -(n)ı]*

Yutdı ol buġdaydan iki dānesin / **Bunı** yutmaḳdan n'olur inanasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2175). [bunı, -(n)ı]*

Līki bilesiz bize maḳṣūd **budur** / Kedd-i yemīnden yimek bize ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2319). [budur, -dur]*

Yaʿnī kim kendü kemālin itdi ʿarż / İrgüre maḳṣūdına **budur** ġaraż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2388). [budur, -dur]*

Kim Külü Ḫan Rūm'a uş geliyorur / Bir birine ḫalḳ **bunı** ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2441). [bunı, -(n)ı]*

Didi āsānı **budur** ol dem keşīş / İmtiḥān itmĕge bulavuz bir iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2485). [budur, -dur]*

Müşkili **budur** idincek imtiḥān / İder ise didügümüzi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2486). [budur, -dur]*

Pes üçüncisi **budur** kim irmişem / Ḥamdu li'llāh Ḥaḳ cemālin görmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2518). [budur, -dur]*

Ḳavlümüz **budur** Müsülmān olasız / Ehl-i tevḥīd ehl-i īmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2555). [budur, -dur]*

Ḳoyalum **bunı** şölen ḳazanına / Ṭolduralum şu-y-la anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2490). [bunı, -(n)ı]*

Dir Külü Ḫan n'oldı rāhib söylegil / Barmaġı ḳalmış **bunı** bize digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2572). [bunı, -(n)ı]*

Maʿlūm oldı er didügi yir **budur** / Evliyānuñ itdügi tedbīr **budur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2803). [budur, -dur]*

Maʿlūm oldı er didügi yir **budur** / Evliyānuñ itdügi tedbīr **budur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2803). [budur, -dur]*

Yūnus Emre daḫı **bunı** işidür / Ḥācī Bektaş'ı bilür ne kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2903). [bunı, -(n)ı]*

Kim gele yoldan geçe iltür aña / Dir ki kes yi **bunı** getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [bunı, -(n)ı]*

Raḥl ile muṣḥaf daḫı ḳonmış ıdı / **Bunı** görüp şād oluban ışıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3278). [bunı, -(n)ı]*

Şöyle dir kümmel **bunuñ** ẕikrin laṭīf / Dut ḳulaġuñ ẕikrin itsün bir naḫīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3247). [bunuñ, -nuñ]*

Dir ẓamīrinden ne ḫoş kişi olur / Nice ruhbānlıḳ **bunuñ** işi olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [bunuñ, -nuñ]*

Ẓann-ı ġālibüm **budur** ki işbu iş / İşbu evren işbu ṭarlıḳ bu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [budur, -dur]*

Daḫı bunda gördügünüz var mıdur / Saʿīd'e döndi **bular** ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3689). [bular, -lar]*

Çün işitdi **bunı** ol ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3431). [bunı, -(n)ı]*

Çün dānişmendler **bunı** işitdiler / Diñle Mollā'ya ne sözler itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3449). [bunı, -(n)ı]*

Mollālar **bunı** görüp n'olduñ didi / Niye böyle ḳorḳuban öldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3492). [bunı, -(n)ı]*

Mollālar çün kim **bunı** işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3497). [bunı, -(n)ı]*

Mollā Saʿde'd-dīn fāżıldur ʿazīz / ʿİlmi-y-ile eyledi **bunı** temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3498). [bunı, -(n)ı]*

Bunı diyübeni olurlar revān / İrdiler Tekye Ḳaya'ya ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3543). [bunı, -(n)ı]*

Fāṭıma'ya dir **bunı** ḫarc it hele / Tükedincegez **bunı** girü gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3824). [bunı, -(n)ı]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala ile ol Ḥabīb / Yurd oġlı **bunlar** oldı gör naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [bunlar, -n, -lar]*

Varıcaḳ **bunlar** olar ḳarşu gelür / Birbirine ʿizzet ü ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3872). [bunlar, -n, -lar]*

Ṭoġan oġlana Ḳāsım virdiler ad / **Bunlar** oldı şeyḫ niçe yıllar ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3884). [bunlar, -n, -lar]*

İrişürdi Fāṭıma Ana anlara / Ḫoş geldüñ dir idi hem **bunlara** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3804). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Gelüben **bunlara** ikrām eylesün / Ḫoş geldüñüz diyüben söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3806). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Getürüp **bunları** atdan indürür / ʿİzzet-ile ḫoş evine ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3873). [bunları, -n, -lar, -ı]*

Yiyecek yirdür çü beg anı görür / İşbu resme **bunlara** ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3928). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Azıcaḳ iderdi **bunlar** yaġılıḳ / Gāh gāh iderdi ʿışyān ṭāġīlıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4193). [bunlar, -n, -lar]*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile hem vezīr / Pādişāha **bunlar** olmışdur müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4305). [bunlar, -n, -lar]*

Didiler **bunlar** daḫı iy yüzi māh / Oġluñuz Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4374). [bunlar, -n, -lar]*

Hep vezīrin beglerin cemʿ eyledi / Ṭanışup **bunlara** ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4201). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Bunlara gelüp didiler bu işi / Bend ile getürdiler uş bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Kendüye sözlĕri teʾšīr eyledi / Dönüben **bunlara** gör ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4325). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Muʿteber ulu kişiler buldılar / **Bunları** Ḫūnkār'a ṭoġrı ṣaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4351). [bunları, -n, -lar, -ı]*

İtdi sulṭān **bunlaruñ** sözin ḳabūl / Ulu itdi ululuların anuñ ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4214). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ʿayān itdiler / **Bunlaruñ** geldügin beyān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4368). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

Maḳṣūdum **budur** dir ol merd-i ʿazīz / Çekevüz bir çille naẓaruñda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4545). [budur, -dur]*

Didi Ḫūnkār birḳaçı yiter **bunuñ** / Hem ne lāzım cümlesin ḳırmaḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [bunuñ, -nuñ]*

Bildi **budur** hem yataḳ didügi er / Ġayrı yire gitmedi girçek ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [budur, -dur]*

Bunlaruñ meşhūrını ẕikr idelüm / Her birinden bir beyān ẕikr idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4811). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

Ṣaru İsmāʿīl özini anlara / Bildürüp iʿlām ider hep **bunlara** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4934). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Ḳavmi-y-ile oldı Müsülmān Zupun / **Bunlara** dönüp didi ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4936). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Viresin ol vaḳt gelicek **bunlara** / Böyle ışmarladı Ḫūnkār ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4962). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Bunları İslām dīnine oḳıdı / Tīz Müsülmān oluñuz gelüp didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4935). [bunları, -n, -lar, -ı]*

Bunlara taḳrīr idüp virdi ḫaber / İşidüp şād oldı **bunlar** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5254). [bunlar, -n, -lar]*

Bunlara taḳrīr idüp virdi ḫaber / İşidüp şād oldı bunlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5254). [bunlara, -n, -lar, -a]*

Çünki baḳup gördi evren **bunları** / Dem ürüp ġıjġırdı ol evren giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [bunları, -n, -lar, -ı]*

Er naṣīb didügi var-ısa **budur** / Nūş itgil kim saña lāzım **budur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5457). [budur, -dur]*

Gördiler ʿAlī Baba biçer bile / Ṭañlayup **bunlar** ḳamu geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5437). [bunlar, -n, -lar]*

bu: *"Böyledir" anlamına gelen "bu" işaret sıfatının / zamirinin bildirme hal eki almış hali.*

Ṣaḥ rivāyet **budur** añla kām-kār / Ṣāh Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5612). [budur, -dur]*

El götürüp Rabb'ine itdi niyāz / Ḥācetim senden **budur** Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6003). [budur, -dur]*

Ḥācī Bektaş'a ḳılup cāndan sevi / Didi ḳuṭbuñ ḥükmi **budur** ṭurasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6078). [budur, -dur]*

bu: *"Burada" işaret zamiri (Dünya).*

Girü **bunda** irişürdüm gelüben / ʿAcz niye gösterürsin didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5333). [bunda, -n, -da]*

bu: *"Bu" işaret zamiri.*

Bunuñ-ıla olmaya āb-dest revā / Bilmezem n'itdi buña ol bī-nevā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3562). [bunuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*

Bunuñ-ıla olısar ulu nesīb / Geçti bir vaḳt bunuñ üzre iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4366). [bunuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*

bu: *"Bu" işaret zamiri(kişiler).*

Ṣaru İbrāhīm Süleymān üçi de / Anuñ oġlı (y)ıdı **bunlar** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1646). [bunlar, -nlar]*

Mescid içinden çıḳardı şevḳ-i nūr / Ol nūrı **bunlar** çü bu resme görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [bunlar, -nlar]*

bu: *"Bu" işaret zamiri.*

Bu kelāmuñ şevḳı teʾšīr eyledi / Ḳalbine sırrı **bunuñ** yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3004). [bunuñ, -n, -uñ]*

bu: *"Bunlar" işaret zamiri.*

Geldi Tebrīz'de olara bulışur / **Bunlaruñla** ḥāl diliyle dilleşür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5483). [bunlaruñla, -n, -lar, -uñ, -la]*

Ḳuṭb'a cāndan itdi şāh da ḫizmeti / Sürdi ʿömri **bunlaruñla** üç yıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5926). [bunlaruñla, -n, -lar, -uñ, -la]*

bu: *" Bu" işaret adılı (zamir).*

Pādişāh emri **bu** durur bilesin / Başa ʿaḳluñ cümlesin cemʿ ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1864). [bu,]*

Didi Necme'd-dīn ne işdür itdi **bu** / Delü midür ne yavuz var bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [bu,]*

Şunı dir Dımışkī mıḳrāż kesmeye / **Bu** kesĕ mi bilür anı bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [bu,]*

Bunuñ-ıla olmaya āb-dest revā / Bilmezem n'itdi **buña** ol bī-nevā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3562). [buña, -na]*

Daḫı **bunda** gördügünüz var mıdur / Saʿīd'e döndi bular ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3689). [bunda, -(n)da]*

Didiler her vaḳt bu er **bunda** gelür / Vaḳt olıncaġaz yitişüben ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3690). [bunda, -(n)da]*

Ḫalīfeler otururlar çevre heb / Görüben **bunı** didi zihī ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3698). [bunı, -(n)ı]*

Didi girçeksin erenlerdür olar / Gelüben **bunda** bizi görmek diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3768). [bunda, -(n)da]*

Ol erenler çün ḳadem-renc ḳıldılar / Bizi görmeklige **bunda** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3769). [bunda, -(n)da]*

Virüben İsmāʿīl'e didi ilet / **Bunda** ne var daḫı artuḳ menzilet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3810). [bunda, -(n)da]*

Fāṭıma'ya dir **bunı** ḫarc it hele / Tükedincegez **bunı** girü gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3824). [bunı, -(n)ı]*

Bir ayaḳ degmez yire dök gel **bunı** / Fāṭıma çün işidür bilür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [bunı, -(n)ı]*

Aluban legençeyi tenhā varur / Fikri içre ol **bunı** cāyiz görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3835). [bunı, -(n)ı]*

Kim o ḳanı da hemīn nūş eyleye / Nūş iděyin dir **bunı** da n'eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [bunı, -(n)ı]*

Fāṭıma'ya didi İsmāʿīl **bunı** / İşidüp şād oldı Fāṭıma anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3864). [bunı, -(n)ı]*

İşidür çün **bunı** Bektaş-ı Velī / Açuban dolavı uzatdı eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3880). [bunı, -(n)ı]*

Adını Maḥmūd virdiler anuñ / Üstine geçdi çü birez vaḳt **bunuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3855). [bunuñ, -nuñ]*

Oġlum öldürdi bunı öldürürem / Baña n'itdügin **buña** bildürürem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3901). [buña, -na]*

Oġlum öldürdi **bunı** öldürürem / Baña n'itdügin buña bildürürem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3901). [bunı, -(n)ı]*

Bunuñ oġlı-y-ıla bir yoḫsul erüñ / Oynar-iken oġlı bir n'itdi görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3892). [bunuñ, -nuñ]*

Böyle diyüp berkidürler emr ider / Yirlü yirine **bular** daḫı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3930). [bular, -lar]*

Ḳayṣeri begi işidicek **bunı** / Yoḳ mıdur dir gevdemüñ başı ḳanı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3968). [bunı, -(n)ı]*

Didi abdāl buġdayı cümle tamām / Dökeler **bunda** bulınca iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4112). [bunda, -(n)da]*

Pādişāhuñ hep **bular** begleri idi / Her biri leşker başı baş er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4183). [bular, -lar]*

Belki atası yirin virsün **buña** / Ṣancaġını hem revā görsün **buña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4312). [buña, -na]*

Belki atası yirin virsün **buña** / Ṣancaġını hem revā görsün **buña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4312). [buña, -na]*

Kāfire belki ḥavāle eylesün / Ḳoma diyü **buña** ṭatlu söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4313). [buña, -na]*

Didi maʿlūmdur size kim **bunda** ben / Bursa'yı feṯḥ itmege geldim hemen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4202). [bunda, -(n)da]*

Atasınuñ ṣancaġın gel buña vir / Kāfir üstine **bunı** ḳıl ṣīr-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4321). [bunı, -(n)ı]*

Oġluñuz Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Ḥażretüñe **bunı** irsāl itdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4379). [bunı, -(n)ı]*

Bunı diyüben didi Otman Beg'e / Var oturġıl naṣībüñ degdi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4410). [bunı, -(n)ı]*

Bunı Otman Beg'e taḳrīr itdiler / Āḫirü'l-emr böyle tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4435). [bunı, -(n)ı]*

Geçdi bir müddet çün **bunuñ** üstine / Ḳıldı Ertuñrul da rıḥlet dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4263). [bunuñ, -nuñ]*

Baġlanup uçlar ġazā olmadı bil / Geçdi **bunuñ** üstine bir niçe yıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4270). [bunuñ, -nuñ]*

Bir ḥabīš melʿūn kāfir sözi-le / Ḥayfdur **bunuñ** düzeni bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4311). [bunuñ, -nuñ]*

Dir **bunuñ** ḥaḳḳında ne dir olʿazīz / Eyle idelüm ne kim dir anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [bunuñ, -nuñ]*

Bu kişi ne kimsedür didiʿacīb / Görmişem **bundan** ḳatı emr-i ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4603). [bundan, -n, -dan]*

Bu tekellüf arada niye gerek / Eyle terk **bunı** ki oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4631). [bunı, -(n)ı]*

Ḳurbānı ol getüren Ḫūnkār'a dir / Ben **bunı** iletdüm Emircem'e bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4654). [bunı, -(n)ı]*

Bunı ol Emircem'e naḳl eyledi / Tafṣīli-y-ile beyānın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4659). [bunı, -(n)ı]*

Ṣayrafī daḫı **buña** ḳıldı naẓar / Ṭuş gelincĕgez gözi elin ṣalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4696). [buña, -na]*

Çünki maḳṣūd bu-y-ıdı oldı tamām / Buldı bu ṣoḥbet de **bunda** iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4797). [bunda, -(n)da]*

Çün bunı duḫter bu ḥāl-ile görür / Kendüye **bundan** da dehşet el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [bundan, -n, -dan]*

Bu ne şardur iyʿaceb ne memleket / Bileyin ben ṣorayın **bunı** oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [bunı, -(n)ı]*

Bunı diyüp şehre girdi içerü / Şehr içine yüriyüvirdi girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4693). [bunı, -(n)ı]*

Bunı diyübeni çün itdüm niyāz / Yitişüp geldi hemīn bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4715). [bunı, -(n)ı]*

Olmasun yād kimse dir **bunı** göre / Ḥaḳḳımuzda sūʾ-i ẓann ide vara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4740). [bunı, -(n)ı]*

Var-ıdı hem-rāzı bir cāriyesi / **Bunı** dimekdür dir aña çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4741). [bunı, -(n)ı]*

Hem Baraḳ Baba vü Yaḥyā Başa'dur / Ḫiẓmeti erüñ **bulara** pīşedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4818). [bulara, -lar, -a]*

Gelibolı Boġazı'na iricek / Gemici **bunı** bu anı göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4853). [bunı, -(n)ı]*

Aḥmedīlĕr ile tā Bektaşīler / Gün yüzinde baḫş itdiler **bular** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4956). [bular, -lar]*

Ṣaru İsmāʿīl didi ol **bunda** sen / Ben Ṭavas'da ṭutısarıvan vaṭan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4902). [bunda, -(n)da]*

Yā ḫo kāfir pādişāhından ḳaçar / Ḳondı **bunda** yorılup oldı nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4913). [bunda, -(n)da]*

İşbu şarda er baña virdi mekān / Merḳadüm **bunda** olısar bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4937). [bunda, -(n)da]*

Yurt virdi idi serven meskeni / Tekye idüp eyle süknā sen **bunı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4894). [bunı, -(n)ı]*

Bu tereddüdde ṭurur iken **bular** / Ḳolaçıḳ Ḥācīm ol ḳuvvetlü er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5045). [bular, -lar]*

Gāh **bunda** vü gāhī anda olur / İki cāyı kendüye mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5314). [bunda, -(n)da]*

Ṭurur-iken ol dem olur ādemī / Didiler kim ola **bunuñ** maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5296). [bunuñ, -nuñ]*

bu: *"Böyledir, bu şekildedir, böyle olmalıdır" anlamlarına gelen "bu" işaret zamirinin bildirme eki almış şekli.*

Ṣaḥ rivāyet **budur** imdi yā emīr / Naḳli bize böyle itdi çāşgīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5516). [budur, -dur]*

bu: *"Bu" işaret zamiri. II Burada / hayatta / dünyada.*

Bunda kāfir ḳorḫusından her zamān / Ḳuş uçup ḳolan yürimez iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [bunda, -n, -da]*

Bunda ḳaçmaḳda bular geldük ḳıza / Dut ḳulaḳ tā kim ḫaber virdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5249). [bunda, -n, -da]*

bu: *"Böyledir, bu şekildedir" anlamlarına gelen "bu" işaret sıfatının bildirme eki almış şekli.*

Er naṣīb didügi var-ısa **budur** / Nūş itgil kim saña lāzım **budur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5457). [budur, -dur]*

Bir vilāyet daḫı **budur** diñleye / Diyeyin nědir ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5782). [budur, -dur]*

İy Ḫıż ı r Lāla **budur** senden dilek / Ṣıma sözüm yimişüz nān u nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5808). [budur, -dur]*

Söz **budur** kim söyledüm iy merd pes / ʿĀḳıl-ısañ ṭut naṣīḥat her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [budur, -dur]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı.*

Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi saña Ḥaḳ / ʿĀḳıl olup **bu** cihāna añla baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 80). [bu,]*

Yoḳdur iş ki **bu** cihānda bitmedi / Şād var mı aña ġuṣṣa yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [bu,]*

Bu ḳaṣīde luṭfuña şamil durur / ʿĀrifān elfāżına ḳāyil durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 106). [bu,]*

Yirde gökde ne ki var cümle melek / İtdi iḥāṭa **bu** zemīnden tā felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 117). [bu,]*

Çün **bu** tācı görür Aḥmed nā-gehān / Rūḥ-ı Ḳuds'e şorar Aḥmed ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 128). [bu,]*

Bu çerāġuñ aṣlı bu ki idem beyān / Diñle imdi ḫırḫa aḥvālin ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 151). [bu,]*

Çünki tāca itdi Aḥmed ḫoş naẓar / Gördi anda yazıludur **bu** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 158). [bu,]*

Bu duʿā anda yazılupdur pür-uṣūl / Yā ʿazīz yā Settār yā Laṭīf yā Raḥīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 160). [bu,]*

Ḥaydar'a **bu** ʿizzete anlar güniler / Ḥālleri maʿlūm olup peyġam-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 167). [bu,]*

Buyurupdur **bu** sözi Allāh mucīb / İşbu tācuñ ṣāḥibi gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 187). [bu,]*

Oġlı oldı ismi Zeyne'l-ʿĀbidīn / **Bu** emānet olanı cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 196). [bu,]*

Ṣaḳlu ṣanduḳda ṭururdı bī-nifāḳ / Ṣeyḫe dise kim giyer **bu** kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 205). [bu,]*

Dirdi anadan ṭoġmadı anuñ ḥażreti / **Bu** yaḳın dem dünyāya gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 206). [bu,]*

Hīç tevaḳḳuf itmeyüp depret dili / Naḳldür **bu** söze gel dutġıl ḳulaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 239). [bu,]*

Uzanur **bu** vaḳt dırāz olur kelām / Çün şehīd oldı imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 244). [bu,]*

Ḳıldı faẓl ehlin cemīʿin muḥterem / Bezedi kendüyi **bu** aḫlāḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 269). [bu,]*

Bulmadılar hīç **bu** emre çün mecāl / Bir gün oturmış-ıdı Ḫatun Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 273). [bu,]*

Sizüñ içün ḳayd olupdur **bu** ṭaʿām / Buyuruñ **bu** bende tā mesrūr ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 295). [bu,]*

Sizüñ içün ḳayd olupdur **bu** ṭaʿām / Buyuruñ **bu** bende tā mesrūr ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 295). [bu,]*

Bendeñüz vīrānesin ābād ḳıl / Ḫāṭırumuzı riʿāyet ḳıl **bu** dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 298). [bu,]*

Bu bükānuñ maʿnisin bize diye / Mūsiyü'š Šānī dir aña yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 309). [bu,]*

İḫtişām u iḫtirām u nāz-ıla / **Bu** yidi taʿlīme çün ḳābīl olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 329). [bu,]*

Ẕikr ü fikrüm ne durur çün bildüñüz / Eyleñüz **bu** emre bir rāy-ı ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 378). [bu,]*

İşbu tedbīrümle benüm iş idüñ / **Bu** vilāyetde ne var-ısa faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 381). [bu,]*

Çün **bu** nevʿe buldı ol emr iḫtitām / Sulṭān İbrāhīm bulara bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 392). [bu,]*

Adını Bektaş virdi şāh anuñ / Bildiler çün kim **bu** emri ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 407). [bu,]*

Aluban eměr idi baḳ remzine / Altı aya dek **bu** işi işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [bu,]*

Nuṭḳ açup bir gün **bu** ḳavle başladı / Depredüp dil söyleyince bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [bu,]*

Olısar peydā **bu** oġlandan çoḳ iş / Bu ʿalāmetler velīlerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6612). [bu,]*

Olısar peydā bu oġlandan çoḳ iş / **Bu** ʿalāmetler velīlerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6612). [bu,]*

Ẕikr ideyin **bu** sözi ola ʿayān / Caʿfer-i Ṣādıḳ ol ḳuṭbu'l-ʿārifīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6647). [bu,]*

Müsteḥaḳdur teslīm eyle **bu** ṭonı / Ceẕbe ile evvel ol mecẕūb ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6649). [bu,]*

Bu sözüm rāst söylerem işit gözüm / Ol sāʿat Bektaş götürdi el Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6675). [bu,]*

İy kerāmet ehlinüñ ser-verleri / **Bu** vilāyetden ẓuhūr olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6712). [bu,]*

Ẕikrini itdügümüz cān ol durur / Didiler **bu** ḫod henuz bir ṭıfl genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [bu,]*

Tekbīr ider daḫı başına urur / Pes Ḫorāsān iḳlīmine **bu** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6747). [bu,]*

Çekdi ḫalḳdan kendün itdi ʿuzleti / Ḳırḳ sene **bu** resme geçürdi günin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6754). [bu,]*

Gör **bu** emrüñ sırrı nedür yiri ne / Künc-i ḫalvetde ḳılurken ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6760). [bu,]*

Gelmedi öküzümüz dirler **bu** şeb / Bilmezüz n'oldı ki aña iy ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [bu,]*

Ḳalmadı biri diri çün irdiler / Anları **bu** ḥāl içinde gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 629). [bu,]*

Bildiler kendüler itmiş **bu** işi / Ḫˇāce'ye tā kim vireler teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 630). [bu,]*

Bu Bedaḫşān milkidür kāfir ḳamu / Leşkeri kāfir durur cābir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 644). [bu,]*

Milki ısuz ḳoma **bu** dem yā İlāh / Gönder aña żabṭ ide bir pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [bu,]*

Ḥaḳ baña yārī ḳılursa **bu** zamān / Ol Bedaḫşān mülkine varup hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 745). [bu,]*

Bu ḥased müşkil durur iy nīk-rāy / Vay ḥasūduñ cānına ḫayfā vü vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [bu,]*

Bildi **bu** gelen kişiyi er durur / Hem vilāyet ısı bir ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [bu,]*

Yidi yıl dutsaḳ olınca **bu** zamān / Geldi tā ki bir Ḫız ı r yüzlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [bu,]*

Bu vilāyet-nāme de oldı beyān / Vir ṣalāvāt Aḥmed'e ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 831). [bu,]*

Bu vilāyet-nāmeyi taʿbīr iden / Şāh vilāyet ḥālini taḳrīr iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 832). [bu,]*

Çünki dīnüñ ulusısız **bu** zamān / Hem muṭīʿ size ḳamu pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 856). [bu,]*

Yum gözüñ dir yumuban gözin açar / **Bu** Bedaḫşān'dan Ḫorāsān'a geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 871). [bu,]*

Bu ḳarañlıḳ aṣlı ol ki söyledüm / Ḫażretüñe küllīsin şerḥ eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 877). [bu,]*

Bu gelen kāfirleri sen çāker it / Bekcimi hem yidi başlu ejder it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 894). [bu,]*

Didiler ki taḥḳīḳ añla yā tekūr / Girçek erdür **bu** kişi sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [bu,]*

Yā ḫo varup ol eri ṭutuñ **bu** dem / Yā iderem küllīñüzi ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [bu,]*

Didiler ki iy tekūr u banumuz / ʿĀcizüz **bu** işde dökme ḳanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 910). [bu,]*

Ṭuruñ andan isteyelüm biz amān / Aña īmān getürelüm **bu** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 923). [bu,]*

Tā ki bize eyleye er himmeti / Üstümüzden defʿ ide **bu** ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 924). [bu,]*

Saña īmān gĕtürelüm **bu** zamān / Cümle müʾmin olalum pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 932). [bu,]*

Luṭf idüben eyle bize himmeti / Üstümüzden tek götür **bu** ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 933). [bu,]*

Çaġrışup dir cümle kāfir el-amān / Gitse ẓulmet Müslim'üz hep **bu** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 938). [bu,]*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñ ḳıl himmeti / Üstlerinden gel götür **bu** ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 949). [bu,]*

Ḳalmaz ādem ṭavaruñuz hep yudar / **Bu** Bedaḫşān milkini vīrān eder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 954). [bu,]*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī'nüñ ḥürmeti / **Bu** żaʿīfe ḳıl ʿināyet şefḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1037). [bu,]*

Bu vilāyet-nāme de oldı tamām / Ḥācī Bektaş rūḥına olsun selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1058). [bu,]*

Çāresi **budur** ki fermān olavuz / Küfri ḳoyup hep Müsülmān olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 959). [budur, -dur]*

Ḫ̆āce'ye **bu** iş tamām maʿlūm olur / Ṣanma nesne anlara mektūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1064). [bu,]*

Şöyledür meẕkūr diyĕyin bil i cān / Tā kim ola saña **bu** sırlar ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [bu,]*

Virdi Ḥasan'a ʿAlī **bu** cümlesin / Naḳl ider andan Ḥüseyn'e bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1103). [bu,]*

Hem imām heştümden olmışdı mücāz / **Bu** şerefle bulmış-ıdı imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1109). [bu,]*

Çün **bu** resme eylediler ittifāḳ / Ḳavli böyle itdiler **bu** işe baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1119). [bu,]*

Ḥaḳḳıdur ol vaṣlalar olur anuñ / Gūş it **bu** remzi şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1128). [bu,]*

Seccāde altında kendüsi gele / **Bu** rumūzlar kimde kim taʿyīn ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1139). [bu,]*

Issı oldur **bu** cihāzuñ biliñüz / Aña göre fikr ü tedbīr ḳılıñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1140). [bu,]*

Issı vardur işde şimdi geliser / **Bu** didügüm remzi cümle ḳılısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1141). [bu,]*

Ben iderem diyüp iḳdām itmedi / **Bu** nefes üzre biri söz itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1143). [bu,]*

Ḫ̆āce taḳrīr itdi ḥāli ser-te-ser / Dir senüñdür **bu** naṣīb iy gürbüz er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [bu,]*

Kim bunuñ gibi veliyy-i muʿteber / Ger **bu** yirde ider ise ol maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1163). [bu,]*

Ḳodı Ḫˇāce naẓarında anları / N'eyler imdi diñlegil **bu** cānları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1167). [bu,]*

Baʿd ez-ān geçürdiler seccādeye / **Bu** feżāʾil-nāmeden kim ne diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1176). [bu,]*

Rūm erenlĕrine maʿlūm ola dir / Olalar cümlesi **bu** işden ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1194). [bu,]*

Anda hem bir ḫatuna ḳıldı naẓar / Oġlına dir oġlum olsun **bu** beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1216). [bu,]*

Ẕikr idersem ḳamusını ser-te-ser / Uzanur bī-leẕẕet olur **bu** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1239). [bu,]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / **Bu** nebī üstinde sizüñ-ile hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1244). [bu,]*

Fāṭıma'dan çün **bu** remzi gördiler / Aṣlı **bu** remzün ne diyü ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [bu,]*

Fāṭıma'dan çün **bu** remzi gördiler / Aṣlı **bu** remzün ne diyü ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [bu,]*

Didiler baʿżısı **bu** resme kelām / Rāyumuz **bu** işde hep olsun tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1289). [bu,]*

Didiler baʿżısı **bu** resme kelām / Rāyumuz **bu** işde hep olsun tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1289). [bu,]*

Gör ki anı Rūm'a bir girmiş midür / Gelüben **bu** mülke ol irmiş midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [bu,]*

Var-ısa oldur didügüñüz kişi / Çün işitdi ol erenler **bu** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1312). [bu,]*

Gördiler olmaz girü cemʿ oldılar / **Bu** iş içün reʾy ü tedbīr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1348). [bu,]*

Didiler nĕdür bize **bu** olan iş / Bu ʿacāyib vāḳıʿa ṭurfe reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [bu,]*

Didiler nĕdür bize bu olan iş / **Bu** ʿacāyib vāḳıʿa ṭurfe reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [bu,]*

Ol erüñ oyunıdur işbu olan / Gine ol erdür **bu** işleri ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [bu,]*

Didiler **bu** ḳavle bürhān u delīl / İsterüz senden didiler şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1379). [bu,]*

Bilicek **bu** ḥāli cümle ṭurdılar / Yüzlerini ayaġına sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1385). [bu,]*

Pes **bu** esnāda ḳamu ol cemʿ olan / Ol ulu cemʿiyyete cümle gelĕn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [bu,]*

Ol erenler çün **bunı** işitdiler / Nice itmĕsini tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1286). [bunı, -n, -ı]*

Ol erenler çün **bunı** işitdiler / Girü dönüp gör neyi ẕikr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1378). [bunı, -n, -ı]*

Çünki geldiler erenler ḳatına / **Bu** sözi naḳl itdiler ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1409). [bu,]*

Nite ardına düşer giden erüñ / Bilmezem ne sırrı var **bu** ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1430). [bu,]*

Bu ḳoyunuñ böyle eyledügi iş / Hīç tehī degül durur işbu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [bu,]*

Var-ısa işbu gidendür evliyā / **Bu** ḳoyuncuḳlar ḳılur böyle niyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1434). [bu,]*

Atamuz ki Sulṭān İbrāhīm Ḥācī / Ḥācī Bektaş'dan giyüpdür **bu** tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1461). [bu,]*

Giydügi çün anı İbrāhīm Ḥācī / Post-ı āhūdan **bu** resm-ile tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1466). [bu,]*

Viricek **bu** resme bostāncı cevāb / Ḫıżr bostāncıya iydür iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1478). [bu,]*

Bu kerāmetler vilāyetden gelür / Evliyā'ullāh olan böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1490). [bu,]*

Böyle diyüben segirtdi dört yaña / Bulmadı kaldı **bu** işlere ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1492). [bu,]*

Didi Ḫūnkār aña **bu** resme cevāb / Evliyānuñ her cevābı pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1525). [bu,]*

Zımmī idi ehli hep ol ḳaryenüñ / Key işit **bu** ṣoḥbeti varsa cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [bu,]*

Bu ḫo meşhūrdur cihān ḫalḳı bilür / Er nefesi çavdarı buġday ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [bu,]*

Ḳonuḳ alur var mı ola bunda kesī / Dir ol er işitmĕ misin **bu** sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [bu,]*

Gĕmi bulup geçdiler ötĕsine / **Bu** yaña Ḫūnkār'a geldük biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1581). [bu,]*

Ẕikr idĕyin imdi sen dutġıl ḳulaḳ / Naḳldür **bu** nevʿe oldı ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1596). [bu,]*

Ġāzīlerle evvel anlar açdılar / **Bu** fenādan çünki anlar geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1599). [bu,]*

Ḳaldı bir müddet **bu** Rūm ol vech-ile / Bir tevārīḫden beyān geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1607). [bu,]*

Çünki Yūnus Muḳrī işitdi sözin / ʿAzm ḳıldı Ḳonya'ya **bu** gündüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1661). [bu,]*

Dir ḫavātīnlere ḳarnum aç **bu** dem / Olanından getürüñ virüñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1693). [bu,]*

Bu yaña bir söz daḫı ẕikr ideyin / Ḫoş beyāndur anı daḫı diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [bu,]*

Bu yaña Fāṭma işini çün görür / Aḫşama yaḳın sürüp eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1705). [bu,]*

Dir ḳayınanasına yaġ almaduḳ / **Bu** küpecügüñ içine ṣalmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1707). [bu,]*

Var-ısa anuñ duʿāsından durur / **Bu** vilāyetler nefẽsinden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1711). [bu,]*

Bu yaña Sulṭān Bektaş-ı Velī / Mescid içre ḳalmış-ıdı ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1712). [bu,]*

Mescid içinden çıḳardı şevḳ-i nūr / Ol nūrı bunlar çü **bu** resme görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [bu,]*

Tīz selām virüp bulara ṭutdı yüz / Dir **bu** vaḳtin bunda niye geldüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1744). [bu,]*

Didi kim bunda ḫużūrum var **bu** dem / Kimsenüñ evine urmazam ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1748). [bu,]*

Dir olara ol şāh-ı ḳuṭb-ı cihān / Var ḳanāʿatüm **bu** dem bozmam ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1751). [bu,]*

İdrīs ile Fāṭıma çün **bu** sözi / İşidüben yire urdılar yüzi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1776). [bu,]*

Çün namāzı ḳıldı Ḫünkār ḫażreti / Fāṭma Ana didi **bu** dīvār ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1789). [bu,]*

Fāṭma'ya dir **bu** dīvār yıḳılmaya / Hem yıḳılmaḳ daḫı bundan gelmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1792). [bu,]*

Bu deme dek bu dīvār ol ḫāl-ile / Daḫı yıḳılmadı ḳaldı kim bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [bu,]*

Bu deme dek **bu** dīvār ol ḫāl-ile / Daḫı yıḳılmadı ḳaldı kim bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [bu,]*

Ol evüñ ḳalan dīvārı niçe kez / Yıḳılup yapıldı ḳac kerre **bu** kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [bu,]*

Bu deme dek şöylece egri ṭurur / İsteyenler görmege varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1796). [bu,]*

Bisleyüp ṭurursın evüñde niye / Yoḳ mıdur ʿāruñ **bu** ilden bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [bu,]*

Didi İdrīs var **bu** sözden fāriġ ol / Ol ululardan durur ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1804). [bu,]*

Ṣaru gitdi ṣoḳranuraḳ yirine / Ḥatm olup vardı **bu** söz de yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1807). [bu,]*

Rūm'ı daḫı bunlar aldı ser-te-ser / Pes ikinci fetḥi **budur** bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [budur, -dur]*

Var-ısa Fāṭıma'yı sevmiş durur / Varuban yolına gitmez **bunı** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1801). [bunı, -n, -ı]*

Gönderüp adam gidersin buradan / Nüktesin çekmek **bu** ḫalḳuñ biz neden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1811). [bu,]*

Nāyibinden birine emr eyledi / Var ne dirse **bu** anı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1818). [bu,]*

Bu sözi nāyib işidüben döner / Girü Ḳırşehri'ne varuban iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1827). [bu,]*

Çünki Nūre'd-dīn **bu** remzi gūş ider / Ḥayret el virür özin medhūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1857). [bu,]*

Didiler olmaz **bu** iş sen idesin / Ḳoyavuz seni evüñe gidesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1867). [bu,]*

Çünki Nūre'd-dīn Ḫˇāce **bu** işleri / Gördi başına gelen teşvīşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1875). [bu,]*

Dāyimā ol sebze baḳmaḳ yig olur / **Bu** aġa baḳmaḳ gözümüz ceng ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1884). [bu,]*

Ṣaġ ısa gözleri baña getürüñ / Tīz **bu** sāʿat didügümi bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1897). [bu,]*

Her bölük ḳuş uçduġın göricegez / Evliyānuñ remzin añardı **bu** kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1903). [bu,]*

Bildi Ṣaru didügi dervīş **budur** / Ṣaru'ya ol mı didi didi **budur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [budur, -dur]*

Bildi Ṣaru didügi dervīş **budur** / Ṣaru'ya ol mı didi didi **budur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [budur, -dur]*

Çün işitdi **bunı** Ḫūnkār ḥażreti / Ne ulu salduñ didi ġāyet ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [bunı, -n, -ı]*

Gördi kim bıyıḳlarını uzamış / Kesseñüz ne **bunı** dir bu nice iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [bunı, -n, -ı]*

Dırnaġına baḳdı gördi kim uzun / Uzadursın **bunı** didi ne-y-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1834). [bunı, -n, -ı]*

İdrīs eydür zaḥmet olur sizlere / Hem revālı iş midür **bu** iş gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [bu,]*

Ṣaru eydür söyledügüñ nice söz / Hiç **bu** sözden ẕerre çıḳmaz yaġ öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [bu,]*

Köylinüñ işde birisi daḫı ben / Niye söylersin **bu** sözi didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [bu,]*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy beş ṭaş / Çün **bu** emre olduñuz **bu** dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [bu,]*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy beş ṭaş / Çün **bu** emre olduñuz **bu** dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [bu,]*

Ṣaru işidüp **bu** sözi ṭınmadı / Bu ḳadar güftāra hergiz ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1969). [bu,]*

Ṣaru işidüp bu sözi ṭınmadı / **Bu** ḳadar güftāra hergiz ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1969). [bu,]*

Ḳodı öküzlěri gitdi işine / Gör **bu** yaña Ḥācī Bektaş işi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1970). [bu,]*

Ṭutma benden diyüben ḥüccet ḳoduñ / Ṣāhidüz aña ki **bu** resme didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2000). [bu,]*

Çün **bu** resm-ile şehādet virdiler / Ṭaş söylědügin anlar gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2001). [bu,]*

Elin öpüp ayaġına düşdiler / Evliyādur **bu** kişi diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2002). [bu,]*

Ḳış güni vir daḫı hem ḳarı didi / Gör **bu** remzi ne belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [bu,]*

Yir yüzi ḳar yoḳ aġaçda bir varaḳ / Nice elma indürem **bu** söze baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [bu,]*

Çün sözin işitdi Ḫünkār ḥażreti / Virdi düşnām aña **bu** resme ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2030). [bu,]*

Didi **bu** sırra ezel iremedüñ / ʿAḳluñı ilerüden diremedüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2034). [bu,]*

Ölümü āḫir **bu** nevʿ-ile olur / Ṣuyı da böyle olubanı ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2041). [bu,]*

Dutma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Ṭoġrı söz **budur** ki uş saña didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [budur, -dur]*

Bişüñüz de **buña** ṭanuḳ ṭutaram / İḥtiyāc vaḳtinde sizden isterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1968). [buña, -n, -a]*

Ṣanma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Siz bilüñ tekrār aña **bunı** didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [bunı, -n, -ı]*

Gösterür dürlü ġarāyib işleri / Deng olur kim görse **bu** cünbüşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2058). [bu,]*

Çün şurūʿ idüp namāza ṭurdılar / Ol imām ḥaşr oldı **bu** ḫalḳ gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2099). [bu,]*

Bir celāl rengiyle sulṭān ḥażreti / Didi **bu** nevʿ-ile ḳaḳıyup ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2102). [bu,]*

Yanı ḳararup daḫı öldi hemān / Ṣoyı daḫı yine hem çün **bu** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [bu,]*

Ol kişi Ḫunkār'a eydür iy kişi / Ben de işlĕrin görürsin **bu** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [bu,]*

Er-iseñ dir **bu** ḳaya üstine çıḳ / Ayaġuñla dizüñ ile anı ṣıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [bu,]*

Köyliden bir kimse dir merd-i Ḫudā / Sen **bu** işden ġayrı bir daḫı id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [bu,]*

Bu bizüm bıçaḳlarumuz da ḫıyar / Bilesin ki şübhesüz anı ṣoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2128). [bu,]*

Er-iseñ kessün bıçaġuñ **bu** ṭaşı / Ḳılalum iḳrār göricek **bu** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2129). [bu,]*

Er-iseñ kessün bıçaġuñ **bu** ṭaşı / Ḳılalum iḳrār göricek **bu** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2129). [bu,]*

Bir yanın kesdi tamām başdan başa / Ḥayrete ḳaldı o kişi **bu** işĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2131). [bu,]*

Ol kişi çün kim **bu** resm-ile görür / İrişüben pāyine yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2133). [bu,]*

Çünki Ḫūnkār ol yire vardı görür / Çeç olup ḫarman **bu** arada ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2145). [bu,]*

Çün işitdi sözlerin ol girçek er / Didi anlara **bu** nevʿ-ile ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2149). [bu,]*

Böyle diyüben girü döndi gider / Gör ki **bu** çeç ıssılar daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [bu,]*

Siḥre ḫaml idüp didiler kim ne var / Ṭaş oldı-sa **bu** çeçler āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2153). [bu,]*

Getürüben dökdiler yabānlara / Güç geldi ḳarşu **bu** iş anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2159). [bu,]*

Gördiler baʿżī aḥibbā **bu** işi / Bu ġarāyib remzi ṭurfe cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2161). [bu,]*

Gördiler baʿżī aḥibbā bu işi / **Bu** ġarāyib remzi ṭurfe cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2161). [bu,]*

Münteşir oldı **bu** söz ilden ile / Söylediler cümle ḫalḳ dilden dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2172). [bu,]*

Bir teneffüs işidüp **bu** sözi ol / Dir bunı ḳılmaz benüm ʿaḳlum ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [bu,]*

Bu ṭaşı yutmaġ-ıla ne olısar / Ṭaş olandan ne kerāmet geliser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2174). [bu,]*

Gelüben yüz sürer-idi pāyine / Oñmaz ıdı kim **bu** yoldan ṭayına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2196). [bu,]*

Bu ṣovuḳ yirdür sovuḳ yiller eser / Ṭoḳınıcaḳ dervīş iligin keser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2207). [bu,]*

Didiler **bu** yüce yirdür key fużūl / Yaġmurı ḳarı ṣovuġı ḳatı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [bu,]*

Ger **bu** yirden daḫı yüksek yir fużūl / Bulsa-y-ıdum didi ol fiʿl-i uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [bu,]*

Didi abdāllara **bu** dem ṭuruñuz / Bir ṭarabul āteşini uruñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2224). [bu,]*

Cūş idüp ḳıldı semāʿı ol zamān / Girdi abdāllar da **bu** söze inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2228). [bu,]*

Didi **bu** kül düşdügi yirden odun / Bitsün alup yaḳuñ andan dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [bu,]*

Bu nefesi itdi er andan dönüp / Geldi menzilgāhına oturdı ḫūb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2233). [bu,]*

İtme ṣaḳın **bu** ḫuṣūsda daḫı söz / Çoḳ gelür erden **bu** vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [bu,]*

İtme ṣaḳın **bu** ḫuṣūsda daḫı söz / Çoḳ gelür erden **bu** vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [bu,]*

Baʿd ez-ān Ḫırḳa Ṭaġı'nuñ odunı / Gün-be-gün bitüp çoġaldı bil **bunı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2234). [bunı, -n, -ı]*

Gel ḫalīfeler beyānın diñlegil / **Bu** beyāndan sen de ḥiṣṣe añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2241). [bu,]*

Sĕvücilerden **bu** sözi işidür / Ṣād olup gelübeni diş ışıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2261). [bu,]*

Didi ne kimsenedür ol kim gele / Ḫayrum üstine **bu** resm-ile ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [bu,]*

Didi Ḫünkār ol muḥibbe söylegil / **Bu** gice gelmedi kimsene digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2280). [bu,]*

Bir gicede **bu** evi tā yapdura / Bir gicede **bu** kemāle ṭapdura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [bu,]*

Bir gicede **bu** evi tā yapdura / Bir gicede **bu** kemāle ṭapdura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [bu,]*

Var digil **bu** gice mihmān olalum / Er dīẕārıyla teşrīf bulalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2295). [bu,]*

Gine sizüñdür **bu** söz siz söyleñüz / Ḫoş mürüvvetdür ki dir siz eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [bu,]*

Söyledi Ḫūnkār ḳaçan **bu** resme söz / Nice olur gūş itgil **bu** rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2316). [bu,]*

Söyledi Ḫūnkār ḳaçan **bu** resme söz / Nice olur gūş itgil **bu** rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2316). [bu,]*

Bu ne bizdür didiler iy kām-yāb / Virdi Aḳça Ḳoca **bu** resme cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2340). [bu,]*

Çün **bu** resme yitdi emrüñ ġāyeti / Vaʿdesi yitdi vü geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2342). [bu,]*

Bu bizi kĕsüñ aña olsun kefen / Rāstī söz işbudur ki güft-i men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [bu,]*

Didiler Ḫūnkār kim iy nīk-nām / Ne ḳatı ḳarañulıḳdur **bu** maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2357). [bu,]*

Eyledüñ anuñ emeklerin ʿabeš / Yavuz itdüñ geldi senden **bu** ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2391). [bu,]*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā nām ʿazīz / İşidüp **bu** resme sözlĕrini tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2399). [bu,]*

Didi Cengiz **bu** söze ne iʿtibār / Ceng idüp ṭururuz anlarla hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2410). [bu,]*

Başa çıḳmayup alınup ṭururuz / Ṣanma **bu** sözi ki dürüst görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2411). [bu,]*

Didiler ḫana **bu** dem varımazuz / Dünle sarāy içine girimezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2421). [bu,]*

Tā ki **bu** ayuñ ṭutulması gide / İşidüp **bu** ḫalḳ bir görgil n'ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [bu,]*

Tā ki **bu** ayuñ ṭutulması gide / İşidüp **bu** ḫalḳ bir görgil n'ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [bu,]*

Virüben şeyḫe ḳoşuban gönderür / Rāvisi **bu** nevʿ-ile ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2431). [bu,]*

Ḳalḳup andan Rūm'a daḫı ʿazm ider / **Bu** ḫaber Rūm mülkine dĕgin gider **(***Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [bu,]*

Dir **bu** erüñ sözine virmeñ cevāb / Hem ḳatı āsān müşkil nā-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2483). [bu,]*

Dir Külü Ḫan keşişe **bu** imtiḫān / Nicesi itmek gerek digil hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2488). [bu,]*

Keşiş eydür imtiḥān böyle gerek / Hem **bu** nevʿe itmesidür yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2489). [bu,]*

Geldi Külü Ḫan'a ḫoş **bu** söz ʿaceb / Söyledügüñ rāst sözdür didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2494). [bu,]*

Bu söze rāżī olur mısın digil / Ḳavl idelüm senüñ-ile bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2496). [bu,]*

Naḳldür **bu** yaña ol ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2503). [bu,]*

Dönüben Ṣaru'ya dir ol kān-ı cūd / **Bu** ṣoña geldi vü aḳdı bunda zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [bu,]*

Gine ol ṭaşa siñişüp maḥv olur / Bilmezüz **bu** ṣaçduġuñ ṣuyı n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2530). [bu,]*

Uş ṣuyın üleşdürürüz biz didi / Ṣaru'ya Ḫūnkār **bu** resme söz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [bu,]*

Bu yaña geldük Külü Ḫan elini / Yā ḫo meẕkūr Cān Baba aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2535). [bu,]*

Sen cevāb buña ne virürsin digil / Gine **bu** müşkili sen ḥall eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2546). [bu,]*

Bu kezin yazıda yaḳsunlar odun / Ulu āteş oluban yansun bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2548). [bu,]*

Cān Baba'ya gider-iken dir keşiş / Ben bilürem nice olısar **bu** iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2564). [bu,]*

Üc dün ü gün ḳaldılar od içre çün / Evliyānuñdur **bu** cünbiş **bu** oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [bu,]*

Üc dün ü gün ḳaldılar od içre çün / Evliyānuñdur **bu** cünbiş **bu** oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [bu,]*

Dir Müsülmān olmayınca ol kişi / Girmeyiser Rūm'a bilsün **bu** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2614). [bu,]*

Virmezüz yol girmege Rūm mülkine / İşidüp didüm ne sözdür **bu** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2615). [bu,]*

Bu ḳadar işiyle daḫı ḳanmaduḳ / Ol faḳīrüñ sözine inanmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2622). [bu,]*

Bu kişinüñ dilegi dostlıḳ durur / Ṣanma yavuzlıġ ıla cūstlıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2643). [bu,]*

Tā ḳılalar varuban anda ḫużūr / Pādişāh çün kim **bu** nevʿe buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2647). [bu,]*

Naḳldür **bu** iki demde iy ʿazīz / İkişer boynuzlu ḳoçdan ġayrı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [bu,]*

Pes **bu** nevʿe oldı cemʿiyyet ḳatı / Ḳaldı ḫoş vaḥdetle Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2666). [bu,]*

Şöyledür naḳli **bu** aḫbāruñ ʿayān / Ḫoş Müsülmān oldı Külü Ḫan i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2667). [bu,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a **bu** maʿlūm idi / Kim bular içre **bu** iş mektūm idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [bu,]*

Bu ḥicābdan diledi kim ḳurtara / Bunlaruñ ṣıdḳ-ıla şevḳin artura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2677). [bu,]*

Ol ḥicābdan anları eyle ḫalāṣ / Zīra bulduñ sen **bu** emre iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2685). [bu,]*

Pes Külü Ḫan oġlı eydür n'eyledüñ / Ně-y-içün **bu** işi böyle eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2703). [bu,]*

Ḥācī Bektaş'a bu sizüñ işüñüz / **Bu** yaramaz fiʿl ü bu cünbüşüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2710). [bu,]*

Ḥācī Bektaş'a **bu** sizüñ işüñüz / Bu yaramaz fiʿl ü **bu** cünbüşüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2710). [bu,]*

Bu yüz-ile size bildürdüm bunı / Bilesiz ḥaḳ dīn durur İslām dīni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2712). [bu,]*

Balı Şeyḫ oġlı durur ol keşişüñ / Böyle meẕkūr durur aṣlı **bu** işüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [bu,]*

Didiler varup Külü Ḫan'a **bunı** / Çün kim işitdi tamāmet ḫan anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2470). [bunı, -n, -ı]*

Didi Ḫūnḳār Ṣaltıḳ'a imdi **bu** dem / Yüri ṭurma çekme ġam senüñleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2746). [bu,]*

Ḳalʿadan **bu** ḫalḳ çıḳuban ḳaçdılar / Evi barḳı cümle göçmel göçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2813). [bu,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ işidüp **bu** sözleri / Çök oturdı yire ol dem özleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2845). [bu,]*

İtdüginden ṣoñra anda eyle iş / Ḫoş vilāyetle **bu** resm-ile reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2854). [bu,]*

Bu yañadan Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh / Ḳırşarı'ndan sürübeni geldi rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2876). [bu,]*

Ol nişānı anda Ṣaltıḳ eyledi / **Bu** nişānumuz ola dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2878). [bu,]*

Saña tābūtdan elüm ṣunam didi / **Bu** işüñ ḳaydını bu resme yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [bu,]*

Saña tābūtdan elüm ṣunam didi / Bu işüñ ḳaydını **bu** resme yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [bu,]*

Ḫalīfeler işidüben gitdiler / **Bu** maḳāli ere iʿlām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2914). [bu,]*

Yūnus'a varup didiler **bu** sözi / Böyle didi didiler bil er özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [bu,]*

Bir niçe günde **bu** buġday tükenür / Ol naṣībden oluram maḥrūm u dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2927). [bu,]*

Yüküni çözdi vü indürdi yire / Umusı **bu** er gine naṣīb vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [bu,]*

İşidüben **bu** sözi oldı revān / Ṭapduḳ Emre ḳatına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2934). [bu,]*

Ṣıdḳ u iḫlāṣuñ **bu** yolda görelüm / İricek vaḳti naṣībüñ virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2937). [bu,]*

Aṣlana binüp yılandan tāziyān / Üc yüz abdāl ıla geldi **bu** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2963). [bu,]*

ʿAlleler Ṣırtı'na yaḳın irdiler / **Bu** ḫaber aṣlını böyle virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2964). [bu,]*

Ḳarayük'de ḳaldı Ḫūnkār saʿd-ıla / Āḫire irdi **bu** söz geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2989). [bu,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi kim iy ʿazīz / Ne murāḍa geldüñüz **bu** yire siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2998). [bu,]*

Bu kelāmuñ şevḳı teʾšīr eyledi / Ḳalbine sırrı bunuñ yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3004). [bu,]*

N'ola-y-ıdı zedelenmedin **bu** sīb / Geçdi göñ ü linden bir fikr-i ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3041). [bu,]*

İdüben **bu** fikri yatdı uyudı / Gündüz uyumaḳ çün aña ḫūy ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3043). [bu,]*

Uyḳusın yiñemedi yatdı yine / Yatayın **bu** leyki uyḳum dir ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3049). [bu,]*

Dir Çırāḳ'um geçdi göñlüñden **bu** fikr / Fikrüñ içre eyledi **bu** resme ẕikr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3051). [bu,]*

Dir Çırāḳ'um geçdi göñlüñden **bu** fikr / Fikrüñ içre eyledi **bu** resme ẕikr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3051). [bu,]*

Zedelenmedin **bu** sīb irse didüñ / Bundan er luṭf eyleyüp görse didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3052). [bu,]*

Bu dem imiş pes naṣīb irdük şük ü r / Görmege müştāḳ ıduḳ gördük şük ü r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [bu,]*

Ötmedi ötmez daḫı **bu** deme dek / Er nefesidür sen aña ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [bu,]*

Dikdügüñ vaḳt yire ṣoḳ **bu** aġacı / Bunı gözet nice olur ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [bu,]*

Bir niçe dāne ḳavun ḳarpuz alur / Yortuban **bu** kimseye yaḳın varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3146). [bu,]*

Ṣovucaḳ **bu** yimişi ḫora geçür / Seferüñ emrini andan didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3149). [bu,]*

Çün **bu** niyyetle sürübeni gelür / Yĕşerüp bitmiş ol aġacı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3159). [bu,]*

Bī-edeblik itdügüm içün aña / Eyledi **bu** resm-ile zecri baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3188). [bu,]*

Bu ne iḳlīm bu ne ildür ne diyār / Yoḳ durur bu ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [bu,]*

Bu ne iḳlīm **bu** ne ildür ne diyār / Yoḳ durur **bu** ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [bu,]*

Bu ne iḳlīm **bu** ne ildür ne diyār / Yoḳ durur **bu** ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [bu,]*

Çün işitdi **bu** sözi bildi keşiş / Bildürür remz-ile aña ḫoş reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [bu,]*

Ṣubḥ olıncaġāz gine sürer gider / Yıl on iki ay **bu** resme ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3205). [bu,]*

Sen bugün evden gidüp sürdüñ ḳoyun / Ḳandan oldı saña **bu** resme oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [bu,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a **bu** maʿlūm olur / Öyle göñlinden geçürdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3254). [bu,]*

Bu ḳadar buġday bu deñlü aḳçaya / Alubanı ṣalmaduñ mı boḳçaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3271). [bu,]*

Bu ḳadar buġday **bu** deñlü aḳçaya / Alubanı ṣalmaduñ mı boḳçaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3271). [bu,]*

Gel ġanīmet gör **bu** zībā mevsimi / Çünki ʿömrüñ hem-demidür maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3292). [bu,]*

Daḫı didi **bu** Ḳızılırmaḳ ki aḳar / Ṭaşıcaḳ atluyı atından yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3315). [bu,]*

Gāh **bu** köy ḳurbında bir yir var durur / Hem o yir ol kimseye maḫżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [bu,]*

Ġayb olur Ḫūnkār hemān-dem anda tīz / Mollālar daḫı **bu** yaña iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [bu,]*

Ḳanı dervīş diyü eylĕdi suʾāl / Sen n'idersin dervīşi **bu** ne melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3351). [bu,]*

Key taʿaccüb eylediler **bu** işe / Şād olur kim kimi düşer teşvīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3362). [bu,]*

Şol geçende geldüginde gördüñüz / N'itdi Mollā'ya **bu** sırra irdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3380). [bu,]*

Şimdi bu kerre nemek bulınmamış / **Bu** pişen niʿmete nemek ḳonmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3387). [bu,]*

Ere gizlü nesne yoḳdur bilürüz / **Bu** temennāyı biz erden ḳıluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3388). [bu,]*

Bu yañadan irdi Ḫūnkār ḥażreti / Mollāyı vehme bıraḳdı heybeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3390). [bu,]*

Dir ẓamīrinden **bu** resm-ile żamīr / Bir kimesne olsa dise buña dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [bu,]*

Bu żamīr Ḫūnkār'a hep maʿlūm olur / Mollā nice ẕikr itdiyse bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3399). [bu,]*

Çün dānişmendler bilürler **bu** işi / Gitmege rāżī olur otuz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3452). [bu,]*

Mollā'dan uġurlayın **bu** mollālar / Gör nicesi ittifāḳ itdi olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3459). [bu,]*

İttifāḳ idüp **bu** resme gitdiler / Çün mesā irdi o yirde yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3465). [bu,]*

Ṣoluyuraḳ ʿaḳlı geldi başına / Dir baña ṣormañ ki **bu** teşvīş ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3493). [bu,]*

Ẓann-ı ġālibüm budur ki işbu iş / İşbu evren işbu ṭarlıḳ **bu** reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [bu,]*

Ḳurtılavuz **bu** belādan şübhesüz / Bunlara çün böyle didi Mollā söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3515). [bu,]*

Adını çaġır da elbetde size / Bilüñüz taḥḳīḳ inanuñ **bu** söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3518). [bu,]*

Ger bize gelmek dilerse **bu** zamān / Sözümüz ṭutubanı gelsün hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3530). [bu,]*

Fūtayı dutundı ol dem biline / Didiler kim Mollā'ya **bu** ḥāl ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3535). [bu,]*

Dir ol erüñ remzidür işlĕdügüm / ʿAḳlum irüp **bu** işe başladuġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3536). [bu,]*

O daḫı gĕtürdigi ṣu ḳan olur / **Bu** işe Mollā ḳatı ḥayrān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3566). [bu,]*

Bu faḳīr geldi beni ḳul eyledi / Her ne oldıysa baña ol eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3605). [bu,]*

Üstine bıraġayın **bu** yuġuyı / Eylesün yuġı anuñ başın ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3607). [bu,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp gör ne dir / Dut sözümi ol **bu** işden sen ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3633). [bu,]*

Ṣoyunup girdi Saʿīd legençeye / Gör **bu** sırrı inceden ne inceye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3650). [bu,]*

Didiler her vaḳt **bu** er bunda gelür / Vaḳt olıncaġaz yitişüben ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3690). [bu,]*

İşidüp didi düşünde mi **bu** iş / Ḥāṣıl oldı saña **bu** resme reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3703). [bu,]*

İtdiler iḥyā mezārın baʿd ez-ān / Şimdi meşhūrdur mezārı **bu** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3761). [bu,]*

Bildi kim **bu** remz bir sırdur nihān / Remzi bunuñ ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3782). [bu,]*

Bu gelen dervīşlere çekgil sümāṭ / Yiyüben tā ki bulalar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3797). [bu,]*

Bunı giyüben ḳuşanuban gele / **Bu** gelen dervīşlere ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3812). [bu,]*

İşbu seccādenüñ altında **bu** zer / Eksik olmaz bilesin didi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3825). [bu,]*

Didi Ḫūnkār **bu** ḳanı eyle penāh / Ayaḳ altına dökilmekdür günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3833). [bu,]*

Ḫız ı r didi bunda-y-ıdı / **Bu** ḫaberi ol daḫı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3861). [bu,]*

Bunı giyüben ḳuşanuban gele / Bu gelen dervīşlere ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3812). [bunı, -n, -ı]*

Bu yaña ḳan ısları yügürdiler / Zārī vü feryād iderek irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3899). [bu,]*

Görüşüben oynamaġa gitdiler / **Bu** ḳalan ḫalḳ gördi daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3908). [bu,]*

Böyle olsun diyü itdiler ḳasem / Yüridiler bir zamān **bu** deʾbi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3911). [bu,]*

Ḳayṣeri begine maḥbūs atası / Varuban didi aña **bu** nefesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3922). [bu,]*

Kim vilāyet ehli durur **bu** ʿazīz / Ululardandur key aṣḥāb-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3960). [bu,]*

Sen muṭīʿ misin **bu** emre vir ḫaber / Degül-iseñ emre ṭābiʿ di eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [bu,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Şehr ḫalḳı gördiler **bu** ḥāleti / Ḳorḳup erden eylediler dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4008). [bu,]*

Başınuñ nışfın tırāş idincegez / Ser-tırāşa bes didi dönüp **bu** kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4025). [bu,]*

Bu ḳażiyye aṣlını ẕikr ideyin / Dut ḳulaḳ aṣlını anuñ diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4043). [bu,]*

Beş yüz altun neẕrüm olsun didi ḫāṣ / Eyleñüz bizi **bu** ṭarlıḳdan ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4047). [bu,]*

Göricĕgez ol bezirgān **bu** işi / Giderür cān u göñülden teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4052). [bu,]*

Anı ṣalıḳ virdi **bu** ḫalḳ Ḳonya'da / Var-ısa oldur didiler dünyāda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4059). [bu,]*

Mollā Ḫūnkār'a **bu** iş maʿlūm olur / Aṣlı-y-ılan ḥālini küllī bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4065). [bu,]*

Bu faḳīre himmeti yoldaş idüñ / Hem ḫay ı r duʿāyı daḫı iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4133). [bu,]*

Bu ʿazīz bil Ḫıżr peyġām-ber durur / Muʿcizāt ehli ulu ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4147). [bu,]*

Abdāla idüp işāret didi hem / Gemisine ilt **bunı** didi bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4149). [bunı, -n, -ı]*

Ẕikrini kümmel bu resme söyledi / **Bu** meʿānīnüñ beyānını eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4172). [bu,]*

Ḳıṣṣası çoḳ görelüm maḳṣūdumuz / Aḫẕ idelüm **bu** beyānda sūdumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4177). [bu,]*

Bu ḫaberi işidicek pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4200). [bu,]*

Uş Tatar ʿahdi şımış çapmış diyār / Şarp ġarīm durur bilürsiz **bu** Tatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [bu,]*

Kāfirüñ key ulu aġzıdur **bu** yir / Ḳuvvet ıssı bize gerek bir dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [bu,]*

Tā ki **bu** sancaġı aña virevüz / Kāfire ol ḳarşu ṭura görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4206). [bu,]*

Çünki Erṭuñrul **bu** sözi işidür / Evliyā ḥubbı kim anuñ işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4224). [bu,]*

Maʿnī yüzinden didi gūş it rumūz / Bil muḥaḳḳaḳ gizlü degüldür **bu** söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [bu,]*

Nesl-i Selcūḳ'dan **bu** ḥükm-i salṭanat / Yidi yıldur götrüleli bil **bu** vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4233). [bu,]*

Diyicek **bu** nefesi ol kān-ı cūd / Ol mükerrem muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4247). [bu,]*

Pes **bu** ešnāda ḫaberden ol ḫabīr / Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4267). [bu,]*

Ḳaḳıdı Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Çünki **bu** ḫālden tamām oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4297). [bu,]*

Gündüz Alp'e çün **bu** ḥükm irincegez / İşbu resm-ile cevāb virincegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4300). [bu,]*

Bunlara gelüp didiler **bu** işi / Bend ile getürdiler uş bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [bu,]*

Ḳayı oġlıdur didiler **bu** yigit / Pādişāha ḳovladuġı ol pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4310). [bu,]*

İrgüreler ol ere bizden selām / Ẕikr ideler **bu** yigit ḫālin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4340). [bu,]*

Bu yaña Ḫūnkār rumūzın eyle gūş / Ḳarayük'de ṭurur-iken şöyle ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4353). [bu,]*

Ḳubbe elif tāc ururdı ṭālibā / Müştehir oldı **bu** sözler ġālibā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4354). [bu,]*

Gördi yek-tā başa almaḳlıġa süst / Didi olmaz böyle yek-tā **bu** dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4360). [bu,]*

Gösterüp Otman Beg'i dirler **bu** er / Ḳayı oġlıdur muʿazzez muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4377). [bu,]*

Döndi Otman yüzine ḳıldı naẓar / Ol naẓardandur görinen **bu** ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4382). [bu,]*

Her biri **bu** kimseyi ḳıldı güzīn / Tā ola seccādeye ol cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4407). [bu,]*

Bu yigide bir ulu manşıb vire / İtmege taʿẓīm anı lāyıḳ göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4413). [bu,]*

Kāfire ḳıla ḫavāle **bu** eri / Dīn ʿadūsına ḳomaya hīç biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4414). [bu,]*

Ḫoş ġazā ḳılsun tīġ ursun kāfire / Kendü de ḳılsun naẓar dir **bu** ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4415). [bu,]*

Farḳ ola hem kendü ḳavmi yādı-la / Müştehirdür **bu** ḫaber isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4437). [bu,]*

Keyḳubād'ıla adı meşhūrdur / Bil tevārīḫde **bu** söz masṭūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4452). [bu,]*

Ölicek aldı yirin Muḫliş Paşa / Ḳalmadı nesli baḳ imdi **bu** işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4453). [bu,]*

Gördi çün **bu** ḥāli Otman Beg hemān / Ol daḫı eyle ḳılur anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [bu,]*

Ḳanda girür ele bir **buña** mišāl / Ḳuvvet ehli bir cüvān-baḫt ber-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4314). [buña, -n, -a]*

Buldı teslīm er aña erkān ider / Ol ʿazīz çünki **bu** elṭāfı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [bu,]*

Cemʿ olan ḫalḳ gördiler çün **bu** işi / Nice gösterdi görüñ **bu** cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [bu,]*

Cemʿ olan ḫalḳ gördiler çün **bu** işi / Nice gösterdi görüñ **bu** cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [bu,]*

Getürüp Ḫūnkār'a ḳurbāndur didi / Elde **bu** yoḳsa fidādur cān didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4651). [bu,]*

Penceresinden görür bir dil-beri / Didi kim ismi **bu** Raʿnā yā Perī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [bu,]*

Olmaz-ıdı Hind yirinde kekik / Olmasun zinhār didi **bu** ḥāl degik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4774). [bu,]*

Çünki maḳṣūd bu-y-ıdı oldı tamām / Buldı **bu** ṣoḥbet de bunda iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4797). [bu,]*

Ḫātırından çün Cemāl'üñ **bu** ḫaber / Geçdügin Ḫūnkār bildi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4831). [bu,]*

Bu fenādan yüriyiş idüp gider / Ol beḳā dārına bundan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4880). [bu,]*

Dir yigirmi yıl durur **bu** kişinüñ / Sürerem ḫizmet idüp çiftin anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4949). [bu,]*

Bu yaḳında anda bir ejder türer / Ḳatline hiç kimse bulmadı ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5009). [bu,]*

Kendüye **bu** ḫāl ḳamu maʿlūm olur / Binüp eşegine Burhān'la gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5046). [bu,]*

Irmaġı geçüp yolumuza revān / Olavuz **budur** murād dirler hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5054). [budur, -dur]*

Göricek bu ḥāli itdi key ʿaceb / İtdi **budur** burada terk-i edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5163). [budur, -dur]*

Var-ısa erden naṣībüñ dut ḳulaḳ / Niçesi oldı vuḳūʿ **bu** ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5269). [bu,]*

Naẓarında otururken Ḫūnkār'uñ / Geçdi fikrinden **bu** resme ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5272). [bu,]*

İdicek rıḥlet **bu** Ḫūnkār ḥażreti / Yatduġı yirden gider gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5278). [bu,]*

Adına dirlerdi anuñ Beşḳarış / Beş ḳarış idi boyı da gör **bu** iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [bu,]*

Bu yiri er baña yurt virmiş durur / Burayı baña maḥal görmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [bu,]*

Ḳaldılar **bu** nevʿe bunlar bir zamān / Ṣoḥbet ü ẕevḳ u neşāṭ-ıla hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5324). [bu,]*

İrdi der-ḥāl ʿādeti üzre girü / Didi Cemāl-i Seydī'ye **bu** nevʿe o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5327). [bu,]*

İşidübeni Cemāl Seydī anı / Didi **bu** resm-ile ol cānlar cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5331). [bu,]*

Çün gelen **bu** maʿniyi tefsīr ider / Ẕikr olan gibi tamām taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5348). [bu,]*

Gösterüp bir yir aña didi i yār / Mesken it **bu** araya eyle ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5364). [bu,]*

Ḳoḳulaşup şeyḫe hem-ṣoḥbet olur / Bir zamān **bu** ḥāl üzerine ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5370). [bu,]*

Ḫūnkār'a maʿlūm oldı **bu** żamīr / Ṣaru Ḳāḍī'ya dönüben böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5400). [bu,]*

Yirine Küpaşlu dirler **bu** zamān / Bir boy oldı nesli de anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [bu,]*

Ḫorasān'da **bu** yidi er nām-dār / Ḥażret-i Ḫūnkār'a aḳtarıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5415). [bu,]*

Bu yidi er bile Ḫorasānīdür / Key ulu bil bunlaruñ nişānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5420). [bu,]*

Bu sözi naḳl eyleyen böyle didi / Sükkerī ḥalvā mišāllü ḳand yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5426). [bu,]*

Didiler lebbeyk kimedür söylegil / **Bu** ne remzdür bize tebyīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5430). [bu,]*

Zī muḥāl **bu** bize sālūslıḳ ṣatar / Yaʿnī görüñ **bu** bize erlik ṣatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [bu,]*

Zī muḥāl **bu** bize sālūslıḳ ṣatar / Yaʿnī görüñ **bu** bize erlik ṣatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [bu,]*

Oturuban seyr iderken dört yanın / Geçdi fikrinden **bu** vech-ile hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5492). [bu,]*

Ḳubbe gölgesinde dir ben defn olam / Beg **bu** durur didi ben buña ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [bu,]*

Kim Baraḳ ḳıllu olur hem biz daḫı / Götürürüz ṣaç **budur** söz iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [budur, -dur]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Hep yaraġum neyse ḥāżır ḳılasın / **Bu** gice perde dutaram bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5523). [bu,]*

Çün **bu** sözi āḫir itdi Ḫūnkār / Ṣaru İsmāʿīl idüp efġān u zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5566). [bu,]*

Ḥażretüñle rūşen iken **bu** cihān / Aradan olmaḳ dilersin uş nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5574). [bu,]*

Bu cihān köpri durur gelen geçer / Yā kebūter-ḫānedür ḳonan uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5583). [bu,]*

Çün **bu** sözi işidirse ḥażreti / El idüp gögsin geçürdi key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5587). [bu,]*

Ten ḳafesdür **bu** ḳafesde murġ-ı cān / Çün ḳafes ṣınsa uçar murġı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [bu,]*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a bulmayısar dest-res / Zīra vaṣla lāyıḳ olmaz **bu** nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5601). [bu,]*

Ölmedin ölmek gerek girçek eren / Kim **bu** ṣūretle irmedi Ḥaḳḳ'a iren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5603). [bu,]*

Yüzi nūrından münevver **bu** cihān / Ḫalḳ anı görincegiz ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5637). [bu,]*

Bu Ḫıż ı r-ṣūret velī kim bilmedüm / Burḳası var yüzde anı farḳ ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5665). [bu,]*

Bu ne ḳuvvet ne vilāyet nice sır / Ki muḥibbüñ idemez ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [bu,]*

Bu ʿalāyıḳdan ḳılup kāmil güẕer / Ḫalḳı ider terk isteyüp Ḥaḳ'dan naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5707). [bu,]*

Çün saña bāḳī degil **bu** çārdaḳ / Bāḳī milke ḳuragör ḫayme otaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [bu,]*

Bu vefāt-nāme de irdi āḫire / Vir ṣalavāt ʿaşḳ-ıla peyġām-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5737). [bu,]*

Çünki Sulṭān dünyadan itdi güẕer / Dünya ḫalḳına irişdi **bu** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5750). [bu,]*

Ger **bu** dertden ḳurtarursañ ṣaġ esen / Saña īmān getürem v'allāhi ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [bu,]*

Didiler ki kāfir-iken **bu** kişi / Türbe yapdı sevdi Ḥācī Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5833). [bu,]*

Ḳurtarursañ **bu** ḫaṭardan dimiş ol / Ḥaḳḳ'ı bir bilem nebīyi Ḥaḳ resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5835). [bu,]*

Bu menāḳıb-nāme irdi āḫire / Ḥaḳ teʿālā itmeye dūş ṣāḥire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5847). [bu,]*

Devlet-ile ṭutıcaḳ **bu** ʿālemi / Maʿdiletle żabṭ idicek ādemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5853). [bu,]*

Ḥaḳḳ'a minnet āḫir oldı **bu** kitāb / İşbu sözden var ümīd ola ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5862). [bu,]*

Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām / Hū diyüp er müzdine virgil selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5866). [bu,]*

Bu Vilāyet-nāme'yi ḳılur beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5868). [bu,]*

Ṣaḥ ḥikāyet **bu** kim itdi ol ʿayān / Ol İmām-ı Kāẓım oġlı İbrāhīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5869). [bu,]*

Ḥācī Bektaş'a tevażżuʿ ḳıldılar / Didiler ḫan oġlı ḫansın **bu** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5912). [bu,]*

Mekke ıraḳdur ḫ̌āceyi añma sen / **Bu** Ḫorāṣān mülkidür ṣanma ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5937). [bu,]*

Beglerini ḫalḳa ḳılup ser-firāz / **Bu** ṭarafdan Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5977). [bu,]*

Ṣu gelüp **bu** mekteb içre aḳadı / Ḥācī Bektaş işidüp işbu sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5989). [bu,]*

Buldı kāfirlere feṭḥ-i nuṣreti / Çün vilāyet gösterüpdür **bu** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6043). [bu,]*

İbrāhīm sulṭān atası cedd-i İmām / Milküñ ıssı **bu** durur taḥḳīḳ bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6044). [bu,]*

Bir naẓarda şarḳ u ġarba giçerem / **Bu** ḳamusı olmaya anuñ hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6053). [bu,]*

Ḫışm-ıla üstüne geldi bir ṭoġan / Bildi Rūm'uñ gözcisidür **bu** gelen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6112). [bu,]*

Luṭf u kerem-ile virdük ḫoş selām / Sen ki Rūm'uñ gözcisisin **bu** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6121). [bu,]*

Manṣıbın öldüriser özin gören / **Bu** hevā buḫl u ʿaceb üçü daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [bu,]*

Bu kerāmet kendine virildügin / Çün Ḫorāṣān şāhı Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6132). [bu,]*

Kisvetin giyüp diler yaḳa çırāḳ / Ḳaṣdları **bu** ḥażretine varalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6159). [bu,]*

Ḥācī Bektaş tekyesini gördiler / **Bu** ṭarafdan Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6162). [bu,]*

Yapışup yakasına defʿī hümām / Armaġānum **bu** durur alġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6187). [bu,]*

Ḳorḳudan başdan ṣaçı örü durur / Didi şāhā **bu** şek ü llü görmedüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6192). [bu,]*

Buġday arpa olmasa virmez ışıḳ / Bilürüz ki **bu** durur Bektaş'ı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [bu,]*

Didiler ki **bu** yatandur ṭaş pes / Arpa buġday ṣanma ki ṭaşdur yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [bu,]*

Ḥācī Bektaş ḳalḳuban andan gider / **Bu** yaña yaġmur yaġuban çün diñer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6253). [bu,]*

Didi Türkler ḥad-bīn olur bu'l-fużūl / Çün peşīmān olduñuz **bu** işe siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6260). [bu,]*

Bu vilayete inan ṭutma gümān / **Bu** vilāyet-nāme daḫı oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6271). [bu,]*

Bu vılayete inan ṭutma gümān / **Bu** vilāyet-nāme daḫı oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6271). [bu,]*

Yaḳmaz āteş gölgesi olmaz ittifāḳ / **Bu** velāyet-nāme āḫir oldı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6286). [bu,]*

bu: *"Bu" işaret zamiri.*

Her birisi **bunlaruñ** it oldılar / Ol etüñ çevre yanına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 626). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

Bunlaruñ üstine düşür ẓulmeti / Düni günden seçmesün ne sāʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 843). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

Bunlaruñ sözin işitdi çün tekūr / Didi yaḫşı itdüñüz ġāyet fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 887). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

Şeyḫ baḳdı **bunlaruñ** yüzlĕrine / Bildi bunlar fikri ne sözlĕri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1123). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

Ber-ṭāraf oldı çün Oġuz şevketi / Sürdi geçdi **bunlaruñ** da müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1611). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

Bu ḥicābdan diledi kim ḳurtara / **Bunlaruñ** ṣıdḳ-ıla şevḳin artura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2677). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

Çün işidür **bunlaruñ** Ḫūnkār sözin / Dönderüben didi bunlara yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3330). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

Bu yidi er bile Ḫorasānīdür / Key ulu bil **bunlaruñ** nişānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5420). [bunlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

bu: *" Bu" işaret zamiri.*

Hīç demümüz **bunda** hergiz oynamaz / Şevḳ u ẕevḳ-ıla muḥabbet ḳaynamaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1164). [bunda, -n, -da]*

Anlara digil ḳamu cemʿ olalar / Ne ḳadar zaḥmetse **bunda** geleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1337). [bunda, -n, -da]*

Ġayret idüben Ḫorāsān erleri / Gĕtürüben **bunda** ḳomışlar geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1528). [bunda, -n, -da]*

Bunda buġday nānı olmaz illā bu / Çavdar etmegi durur iy nīk-ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [bunda, -n, -da]*

Ḳonuḳ alur var mı ola **bunda** kesī / Dir ol er işitmĕ misin bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [bunda, -n, -da]*

Gĕlüben **bunda** ʿAvānoġlanları / Ġavġā ider işidürsin bunları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1545). [bunda, -n, -da]*

İrte öylen **bunda** görürsem seni / Ocaġa baḳdurırın bilgil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1848). [bunda, -n, -da]*

Didiler kim **bunda** yoḳdur hīç kes / Yā şehādet kim viriser **bunda** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [bunda, -n, -da]*

Yaʿnī kiyilden ü ṣovuḳdan ḳatı / **Bunda** ġāyetde çekerler zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2208). [bunda, -n, -da]*

İşidüp sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / Yillerüñ esdügi dir **bunda** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2209). [bunda, -n, -da]*

Anuñ-içün gelüben **bunda** eser / İşidüp tınmadılar bunlar ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2211). [bunda, -n, -da]*

Didi Necme'd-dīn ne işdür itdi bu / Delü midür ne yavuz var **bunda** ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [bunda, -n, -da]*

Dönüben Ṣaru'ya dir ol kān-ı cūd / Bu ṣoña geldi vü aḳdı **bunda** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [bunda, -n, -da]*

Çıḳdı ol vech-ile tā kim ḳalʿaya / Diñle rāvī **bunda** ne sözler diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [bunda, -n, -da]*

Didi yılda bir gelür **bunda** ol er / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3199). [bunda, -n, -da]*

Ol gelince eyle ḫizmet **bunda** sen / Ḫalḳdan olduñ uşda ʿuzlet **bunda** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [bunda, -n, -da]*

Ehl-i İslām umaruz **bunda** gele / Sırrumuz ol vaḳt āşikār ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3288). [bunda, -n, -da]*

Üc çile de **bunda** çıḳarmaḳ gerek / Ḳabūliyyet-ḫāneye irmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3646). [bunda, -n, -da]*

Didi ḳanda Rūm ḳanda Hind ili / Kim beni **bunda** yitürdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [bunda, -n, -da]*

bu: *" Bu" işaret zamiri. (durum).*

Ḫalḳ-ı ʿālem oldı ol şādīye şād / Geçdi bir müddet çü **bunuñ** üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 369). [bunuñ, -nun]*

Bildi kim bu remz bir sırdur nihān / Remzi **bunuñ** ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3782). [bunuñ, -nun]*

bu: *" Bu" işaret zamiri. (durum).*

Didiler kim **bunda** yoḳdur hīç kes / Yā şehādet kim viriser **bunda** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [bunda, -n, -da]*

bu: *Miraç gecesinde olan olaylar.*

Bunları görince Aḥmed ber-kemāl / Her birinüñ aṣlını itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 144). [bunları, --n, -lar, -ı]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (Hamza ve Abbas, Kasım.).*

Bunlaruñ ḳardaşıdur iy muḥterem / Ālleri adı Necme'dür ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 229). [bunlaruñ, --n, -lar, -uñ]*

bu: *İşaret zamiri, bu kişiler II. Dua edenler.*

Çün bu nevʿe buldı ol emr iḫtitām / Sulṭān İbrāhīm **bulara** bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 392). [bulara, --lar , --a]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı. (Kelime-i Şehadet).*

Çün **bu** nuṭḳını anuñ işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6609). [bu,]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḫalḳ-ı Nişābūr taʿaccüb itdiler / Didiler tehī degüldür **bu** veled *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6610). [bu,]*

Didi **bu** sāḥir durur Türk'üñ eri / Siḥr-ile gösterdi bize ejderi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 969). [bu,]*

Bir ḳoyunca yoḳ durur ʿaḳlum benüm / Hele ġāyet sevdi **bu** eri cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [bu,]*

bu: *"Bu" işaret zamirinin çoğulu. (Hz. Muhamme ve Hz. Ali).*

Hem şolumda oturan Şīr-i Ḫudā / Sen gidicek dāyimā **bunlar** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6640). [bunlar, --n, --lar]*

bu: *" Bu" işaret işaret zamiri.*

Ṣaḥ rivāyet **bu** durur ammā belī / Başlayıncaġaz namāza ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 837). [bu,]*

Gördi kim bıyıḳlarını uzamış / Kesseñüz ne bunı dir **bu** nice iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [bu,]*

Ḳapucıları ḳıġıruban ṣorar / **Bu** ne ġavġādur ṣar içre vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2427). [bu,]*

Nola-y-ıdı **bu** Müsülmān oladı / Gelüben İslām içinde oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3265). [bu,]*

Dir **bu** ne evren olacaḳ yir durur / Hele ġāyet **bu** ʿacāyib sır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [bu,]*

Dir **bu** ne evren olacaḳ yir durur / Hele ġāyet **bu** ʿacāyib sır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [bu,]*

Farḳ itmez yimesün hem giymesün / **Bu** denī ṭondur yā fāḫir dimesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3538). [bu,]*

Oḳ atıldı didi Ḫūnkār çāre yoḳ / Emre ṭābiʿ ol dime **bu** vara yoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [bu,]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala'nuñ nesli bu dem / **Bu** muʿayyendür degüldür müktetem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3886). [bu,]*

Çekdi ḳılıc biri birin öldürür / Pes yolaḳ yolandı **bu** da yoldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3917). [bu,]*

ʿAzm idüben gitdi andan yolına / Erüñ erligi ġaraż **bu** biline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4091). [bu,]*

Bu gidicek aldı Ḫūnkār eline / Çün naẓar eyledi anuñ ṭūline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4359). [bu,]*

bu: *"Bu" işaret zamiri. II Bu şekilde, bu sayede.*

Ḥaḳ ʿināyet itdi **bunda** gelmişem / Hem vilāyet birle bendüñ almışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 789). [bunda, --n, --da]*

bu: *Bu, işaret zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Yā **buña** īmān getür budur ʿilāc / Yā ḥo çāker oluban virgil ḫarāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 902). [buña, --ñ, --a]*

Dir ẓamīrinden bu resm-ile żamīr / Bir kimesne olsa dise **buña** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [buña, --ñ, --a]*

bu: *Bu işaret zamiri çoğulu. (Bedehşan halkına, yeni Müslüman olanlara).*

Bir niçe gün anda ṭurup ser-firāz / **Bunlara** ögretdi Ḳurʾān hem namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1052). [bunlara, --n, --lar, --a]*

bu: *"Bunlar" işaret zamiri. (Erenler).*

Çün ʿAmū üstine irişdi **bular** / Gelüben anda yiter ol yidi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [bular, --lar]*

bu: *Bu, işaret zamiri (Kutsal emanetler).*

Pes Ḥüseyn'den ḳalmış-ıdı bil **bular** / Ol imām Zeyne'l-ʿabā'ya hem i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [bular, --lar]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Kim **bunuñ** gibi veliyy-i muʿteber / Ger bu yirde ider ise ol maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1163). [bunuñ, --nuñ]*

Sözini ṣımaḳ **bunuñ** olmaz revā / Zīre bunda var durur geçkil duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3961). [bunuñ, --nuñ]*

bu: *"Bu" işaret sıfatı (sözü).*

Hoy Ata'dan çün **bunı** işitdiler / Dönüp andan gine tevbe itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2715). [bunı, -n, -ı]*

bu: *"Bu" işaret zamiri(Hızr peygamber ve Hacı Bektaş-ı Veli).*

Bile birez itdi **bunlar** seyrānın / Ṣayḳalan'dan yaña dutdı yönlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1471). [bunlar, --n, --lar]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı (kavun).*

Ol erenler didiler yār-ı ʿazīz / İlerü gel kes **bu** ḳavunları tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1500). [bu,]*

bu: *Bu, işaret zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli ile Hızr Peygamber).*

Ḳalḳdı çün Ḫūnkār ıla Ḫıż ı r nebī / Çıḳdı evden gitdi **bunlar** iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1509). [bunlar, --n, --lar]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (gelin ve kaynana).*

Gördiler giderdi ırmaḳdan yaña / Anı görüp ḳaldılar **bunlar** ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1569). [bunlar, --n, --lar]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (Oğuzlar).*

Rūm'ı daḫı **bunlar** aldı ser-te-ser / Pes ikinci feṭḥi budur bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [bunlar, --n, --lar]*

Çünki tebdīl oldı Oġuz şevketi / Sürdi devrān geçdi **bunlar** müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1605). [bunlar, --n, --lar]*

bu: *" Bu" işaret zamiri. (iş).*

Pes vidāʿ idüp ol üçler gitdiler / Diñle Ḫūnkār'ı ki **bunda** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3073). [bunda, -n, -da]*

bu: *"Bu" işaret sıfatı.*

Neẕrimüz var varuban anı getür / Ḳo o sözi sen **bu** ḫiẕmeti bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [bu,]*

Ol sevincden uşadur ʿahdin erüñ / Geçdi göñlinden **bu** resme bir görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [bu,]*

Kimisi tekẕīb idüp dir **bu** degül / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5032). [bu,]*

Dilerüz bir yirde yatavuz gice / Tā ki **bu** ṭaşġun işbu sīl geçe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5053). [bu,]*

Bunlara güç gelüben incindiler / **Bu** ışıḳ ne dir diyüben döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5060). [bu,]*

Bu nişānımuz bizüm olsun didi / **Bu** kerāmeti bu ḫalḳ bilsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [bu,]*

Bu nişānımuz bizüm olsun didi / **Bu** kerāmeti bu ḫalḳ bilsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [bu,]*

Bu nişānımuz bizüm olsun didi / Bu kerāmeti **bu** ḫalḳ bilsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [bu,]*

Bu deme ḳaldı iki başı hemān / ʿİlmüñ irsün şübhesüz iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [bu,]*

Bu vilāyeti görüben geldiler / Ḥācım'uñ ayaġına döküldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5083). [bu,]*

Didiler ol ḥāli hiç biz görmedük / Ġavrine yā ḫod **bu** sırruñ irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [bu,]*

Yazıya baḳup şu gidendür didi / O bize **bu** remzi idendür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5097). [bu,]*

Göndereler piş-revi böyle yire / **Bu** ṭarīḳatda degül durur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5109). [bu,]*

Bu ne piş-rev bu ne gelmek didiler / Ne revādur böyle ḳalmaḳ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [bu,]*

Bu ne piş-rev **bu** ne gelmek didiler / Ne revādur böyle ḳalmaḳ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [bu,]*

Himmet idüp er bize vire oġul / **Bu** durur maḳṣūd duʿā ola ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5119). [bu,]*

Göricek **bu** ḥāli itdi key ʿaceb / İtdi budur burada terk-i edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5163). [bu,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o genc-i maʿrifet / Didi Burhān Abdāl'a ṭurġıl **bu** vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5168). [bu,]*

Gir **bu** tennūra ne var abdāllaruñ / Vaṣlalarını çıḳarġıl bunlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5169). [bu,]*

Anda-y-ıdı ẕikr olan ol ejdehā / Ẕikre gelmişdi **bu** sözler bārhā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5186). [bu,]*

Biz daḫı irdük **bu** resme öñce git / Varavuz uş üstüñe yaraġuñ it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [bu,]*

Oda yaḳuban hemān-dem kül olur / **Bu** deme dek ḳabḳara yiri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5201). [bu,]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli **bu** resm-ile rāvī böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [bu,]*

Olmışam münkir size taḥḳīḳ didi / **Bu** sözümü eylegil taṣdīḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5232). [bu,]*

Birbirine baḳıban ḳapar gözin / Didiler ki **bu** durur cerrār ışıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6246). [bu,]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı (dünya).*

Dīn-i İslām içre birlik idelüm / Çün geçer **bu** dünyā dirlik idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2632). [bu,]*

bu: *" Bu" işaret zamiri (davranış).*

Ol işe anda ḳoyup gitdük anı / Gel dimědüm ere görgil **bu** beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [bu,]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (İdris ile Fatıma).*

Girüben **bunlar** daḫı virdi selām / Aldı bunlaruñ selāmın ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1745). [bunlar, --n, --lar]*

bu: *Bu, işaret zamiri (Hoca Nurettin).*

Dir virüñ **buña** bir uc yirde tīmār / Gelmeye Rūm'a ide anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [buña, --ña]*

bu: *"Bu" işaret zamiri(kuşlar).*

Dirdi **bunlar** ki uçup çeker taʿab / Bizüm ile uġradılar mı ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1904). [bunlar, --n, --lar]*

bu: *"Bu" işaret zamir. (Hamur).*

Ḥaḳ berekāt vire dir iltüñ **bunı** / Bişürüñ cehd eyleñüz düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2084). [bunı, --n, --ı]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (mağara).*

Ger ola-y-ıdı **buña** bir revzene / Giceden farḳ olur-ıdı rūzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 26, Beyit 2358). [buña, --ñ, --a]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (Külü Han ve askerleri).*

Gördiler Cān Baba'yı oddan çıḳar / Cismini od yaḳmamış **bunlar** baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2570). [bunlar, --n, --lar]*

bu: *Külü Han ve ordusuna (Tatarlara).*

Bunlara virmek gerekdür ḫayli yir / Varuban dirliklerin eyleye dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2644). [bunlara, --n, --lar, --a]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (Put).*

Bunuñ elinden geleydi iş eger / Oda yanmazdı vü görmezdi żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2709). [bunuñ, --nuñ]*

bu: *"Bu" işaret zamiri. (İslamiyet).*

Dīn-i İslām'ı ḳabūl çün itdüñüz / Ḥaḳ **budur** çün ḥaḳ yolına gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2713). [budur, --dur]*

bu: *Sarı Saltuk ve Yoldaşları.*

Bildi **bunlar** evliyādur er durur / Her biri bir ḥāl eri ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [bunlar, --n, --lar]*

Çünki seccāde gelür ol araya / Gitmedi **bunlar** da çıḳdı ḳaraya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2799). [bunlar, --n, --lar]*

Ḳalʿadan çıḳup üçi bile gider / Çıḳuban meydāna gör **bunlar** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2840). [bunlar, --n, --lar]*

bu: *Sarı Saltuk, Ulu Abdal ve Kiçi Abdal.*

Güreleş Beg gör ki gine n'eyledi / Evine **bunları** daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2774). [bunları, --n, --lar , --ı]*

Ḳondururlar **bunları** iʿzāz-ıla / Ḫoş ziyāfet eylediler nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2778). [bunları, --n, --lar , --ı]*

bu: *Güreleş halkı.*

Gördi Ṣaltıḳ **bunları** kāfir durur / Dīn ʿilminden bular ḳāṣır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2779). [bunları, --n, --lar, --ı]*

bu: *Güreleş halkı.*

Gördi Ṣaltıḳ bunları kāfir durur / Dīn ʿilminden **bular** ḳāṣır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2779). [bular, --lar]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (ağaç).*

Dikdügüñ vaḳt yire ṣoḳ bu aġacı / **Bunı** gözet nice olur ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [bunı, --n, --ı]*

bu: *" Bu" işaret sıfat (ağaç).*

Bu ḳuru aġaç yeşĕrüp çün bite / Dime ḫālüm iy ʿaceb n'oldı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [bu,]*

bu: *"Bu" işaret zamiri(Domuz sürüsü).*

Bir sürü ḫınzīr virür dir **bunı** güt / Bir yıla daḳ ḫiẓmet eyle ḳıl sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3202). [bunı, --n, --ı]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (Hırka).*

Çıḳarup didi **bunı** ruhbāna ilt / Yādigārımuz bizüm merdāna ilt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3222). [bunı, --n, --ı]*

Gördi göñlek kir **bunı** dir yuyayın / Pāk idüben tertemīzce ḳoyayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3224). [bunı, --n, --ı]*

Dir erenler virdügi gibi **bunı** / Ṣöyle ne-y-içün getürmĕdüñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3227). [bunı, --n, --ı]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı (halk).*

Adını bilen adını dir yürür / Ṣuya batmayup geçer **bu** ḫalḳ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [bu,]*

bu: *"Bu" işaret zamiri (Tuz).*

Cümlesi ṭuz siz idüñ ḳoymañ nemek / Lāzım olsun anlara **bunı** dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3385). [bunı, --n, --ı]*

bu: *"Bu" işaret zamiri(Mollalar).*

Ḳatırı baġladı **bunlar** bir ṭala / Gitdi **bunlar** ġusl ide ṣuya ṭala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3473). [bunlar, --n, --lar]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı. (Gömlek).*

İsmāʿīl'üm ṣat **bunı** vir niʿmete / Ḥaḳ berekāt vire ṣ'allāh ki yite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3799). [bunı, --n, --ı]*

bu: *" Bu " işaret sıfatı.*

Hem iki yirde ışırdı iki ṭaş / Oldı **bu** esrār cihān içinde fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [bu,]*

Maʿnī yüzinden temāşā eyleyen / Ol erenlerdür **bu** sözi söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4517). [bu,]*

Bu rumūzlar olıcaḳ gör n'eyledi / Bir birine sırrın iẓhār eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4529). [bu,]*

İşidüp Ḫūnkār sözin ol kişi / Çille-i merdān dinilen **bu** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4547). [bu,]*

Ṣaru İsmāʿīl ki ibrīḳdārıdur / Kim **bu** ḫiẕmet ol ʿazīzüñ kārıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4563). [bu,]*

Bu işe medḥūş u ḥayrān ḳaldılar / Kimidügin Ḫūnkār'uñ hep bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4573). [bu,]*

Didi **bu** gelen key erdür muʿteber / Görmedüm ben buncılayın iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4585). [bu,]*

Saña çaġırdılar anlara iriş / Zīra Ḥaḳ'dan saña ḫiẕmetdür **bu** iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4595). [bu,]*

Bu kişi ne kimsedür didi ʿacīb / Görmişem bundan ḳatı emr-i ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4603). [bu,]*

Yüriyişi eyledür bilgil anı / Hem **bu** ḫiẕmete ḳomışdur ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4610). [bu,]*

Bu tekellüf arada niye gerek / Eyle terk bunı ki oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4631). [bu,]*

Gel **bu** şöhretden geçegör iy ʿazīz / Ḥaḳ ḳatında tā ola işüñ temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [bu,]*

Siz ḳabūl idüp ḫora geçürdüñüz / Ne-y-içündür dir **bu** ḥikmet görüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4656). [bu,]*

Görüben **bu** şehri key ʿacebledi / Kendü kendözine ol böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4685). [bu,]*

Şehr-i Dili dirler **bu** şehr-i ʿaẕīm / Pādişāhı hem içinde olur muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4690). [bu,]*

Çün bunı duḫter **bu** ḥāl-ile görür / Kendüye bundan da dehşet el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [bu,]*

Cāriye indi görince dir kişi / Yoluña git var terk it **bu** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [bu,]*

Üç biñ altundur ṣayılmışdur **bu** zer / Yolına olsun fidā virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4755). [bu,]*

Geçdi peymānçeye ider meskeni / Ḳalduruñ ṭopraḳdan **bu** ben miskini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4839). [bu,]*

Yalvarup ere iderdi nālişi / Gemiciden gördi çün ol **bu** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4862). [bu,]*

Bāṭınında anı Müsülmān ider / ʿĀleme **bu** ṣoḥbeti destān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4892). [bu,]*

Dutulur aña girü **bu** iş biter / Varsun aña **bu** iki kişi yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [bu,]*

Çün o yir ḫalḳı **bu** ḥāli gördiler / Aña Öküz Söyleden ad urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4954). [bu,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'a geldi çün **bu** ḫāl / Ḳulaḳ oldı geldi özine melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4986). [bu,]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı (mezar).*

Bu mezārumdur benüm iẓhār it / Bellü eyle olmasun yok var it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4468). [bu,]*

bu: *" Bu " işaret sıfatı (remz).*

Pes **bu** remzden ṣoñra bir müddet geçer / Tā ki Ḫūnkār daḫı dünyādan göçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4836). [bu,]*

bu: *" Bu " işaret zamiri.*

Bir kişiye uġrayup ṣordı ḫaber / **Bu** ne şardur bu ne milkdür ne diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [bu,]*

Bir kişiye uġrayup ṣordı ḫaber / Bu ne şardur **bu** ne milkdür ne diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [bu,]*

Diledi hem ol araya bāġ ide / Didiler **bu** bāġ yiri degül dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4942). [bu,]*

bu: *" Bu" işaret sıfatı (sohbet).*

Kendüsi irdi Ḳızılca Ḫalvet'e / Güş ṭutdı irüben **bu** ṣoḥbete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4590). [bu,]*

bu: *" Bu " işaret sıfatı (iş).*

Yād kişiler göre şāyed **bu** işi / Sūʾ-i ẓann ide gören her bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4743). [bu,]*

Dutulur aña girü **bu** iş biter / Varsun aña **bu** iki kişi yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [bu,]*

bu: *" Bu" işaret zamiri. (Altın).*

Ṭapşurur görince ol biñ altunı / İşbu neẕrümdür didi alġıl **bunı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4725). [bunı, --n, --ı]*

Neẕrümüzdür ere virgil varıcaḳ / **Bunı** teslīm eyle ere varıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4726). [bunı, --n, --ı]*

Biñ daḫı ṣaydı ayırdı anı da / Virdi Güvenc'e dir alġıl **bunı** da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [bunı, --n, --ı]*

Biñ daḫı ṣaydı Güvenc'e virdi hem / Didi sen ḫarcañ **bunı** iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [bunı, --n, --ı]*

bu: *" Bu" işaret adılı (Asıl Toğan).*

Gelibolı Boġazı'na iricek / Gemici bunı **bu** anı göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4853). [bu,]*

bu arada: *Bu sırada, bu esnada.*

Ben deminde gözler idüm dir seni / Ṭurur idük **bu arada** bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [bu arada,]*

bu aradan: *Buradan.*

Gitmeye bundan öte seven eri / Yüz sürüp **bu aradan** döne geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4532). [bu aradan,]*

bu araya: *Buraya.*

Bu araya dir beni ol pāk-dīn / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿālemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4893). [bu araya,]*

bu dem: *Bu zaman.*

Anlara Ḫūnkārīler dirler **bu dem** / Var durur ol ḳavm daḫı anda hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [bu dem,]*

Didi Ḫūnkār Fāṭıma'ya gel berü / Etegüñ açup **bu dem** gel ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3821). [bu dem,]*

Ḳaldı Ḥıż ı r Lala'nuñ nesli **bu dem** / Bu muʿayyendür degüldür müktetem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3886). [bu dem,]*

Abdāla idüp işāret didi hem / Gemisine ilt bunı didi **bu dem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4149). [bu dem,]*

İşbu tāc kim saña giydürdük **bu dem** / Göricek küffār anı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [bu dem,]*

bu dem: *Şimdi.*

Siz erenlere selām itdi **bu dem** / Anuñ aluruz selāmın didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1285). [bu dem,]*

Ḥācī Bektaş-ı Veliyy ü muḥterem / Gönderüñ varup gide aña **bu dem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4338). [bu dem,]*

bu ḳadar: *Bu kadar, -çok fazla anlamında-.*

Bu ḳadar muḥib mürīd ile tamām / Ḥażret-i Ḫūnkār ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3976). [bu ḳadar,]*

bu kerre: *Bu sefer, bu defa.*

Şimdi **bu kerre** nemek bulınmamış / Bu pişen niʿmete nemek ḳonmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3387). [bu kerre,]*

Beni **bu kerre** boġazlamaḳ diler / Luṭf idüp ḳurtar beni iy girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4951). [bu kerre,]*

bu ne: *Bu nasıl?.*

Maʿnāsın ḳanuñ şorarsın **bu ne** söz / Ḫˇāce eydür Ḥācī Bektaş aç gözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5895). [bu ne,]*

bu nevʿ-ile: *Bu şekilde.*

Nuṭḳ açup didi **bu nevʿ-ile** kelām / Sözüm işbudur didi ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3725). [bu nevʿ-ile,]*

Mollā Saʿīd ẕikr itdi bir nefes / Maḫlaşında didi **bu nevʿ-ile** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3726). [bu nevʿ-ile,]*

Çün **bu nevʿ-ile** rumūz oldı tamām / İki yirde ṭaş ışırdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4531). [bu nevʿ-ile,]*

Çün **bu nevʿ-ile** temāşā eyledi / Kendüyi şūrīde şeydā eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4735). [bu nevʿ-ile,]*

bu ola: *Budur.*

Begi görüben alay bağladılar / **Bu ola** beg diyüben çağladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3993). [bu ola,]*

bu resm: *Bu şekilde, böylece.*

Bir daḫı erkān var-ıdı ol zamān / Gelse bu resm-ile zevvārdan kesān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3803). [bu resm, --ile]*

bu resme: *Bu şekilde, böylece.*

Çün **bu resme** eylediler ittifāḳ / Ḳavli böyle itdiler bu işe baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1119). [bu resme, --e]*

Ḳırḳ yıl **bu resme** ḫizmet eyledi / Baʿd ez-ān Ṭapduḳ gör aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2943). [bu resme,]*

Söyledi Ḫūnkār yidi günden berü / Niçe bir **bu resme** ṭurursın örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3583). [bu resme,]*

İşidüp didi düşüñde mi bu iş / Ḥāṣıl oldı saña **bu resme** reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3703). [bu resme,]*

Çün didi **bu resme** nuṭḳ açup beyān / Didi Ḫūnkār ḥażreti ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3735). [bu resme,]*

Diyicek **bu resme** Ḫūnkār ḥażreti / Ṣādī-y-ile eylediler selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4039). [bu resme,]*

Dir beyān kümmel **bu resme** dil-güşā / Ḫoş beyāndur dut ḳulaḳ key müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4094). [bu resme,]*

Çün reʾīs gördi **bu resme** ḥāleti / Görüben dehşete vardı key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4130). [bu resme,]*

Ẕikrini kümmel **bu resme** söyledi / Bu meʿānīnüñ beyānını eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4172). [bu resme,]*

Pes Külü Ḫan oġlına adam ṣalar / Maʿlūm ider aña **bu resme** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4189). [bu resme,]*

Ḫayfdur bir kāfirüñ sözi ile / Kim **bu resme** yigide ölüm gele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4320). [bu resme,]*

Ṭurur-iken işbu fikri eyleyüp / Kendü kendüye **bu resme** söyleyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4588). [bu resme,]*

Maḥv olur o lüccede olur nā-be-dīd / Ẕikr idüp **bu resme** dir ol güni ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4663). [bu resme,]*

Yā fülān kimsede durur nezrümüz / Dimedi nuṭḳ açuban **bu resme** söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4682). [bu resme,]*

Rūm milkinde **bu resme** ulu şar / Görmedüm işitmedüm didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4686). [bu resme,]*

Didi şeyḫümdür benüm ol er kişi / Hep kerāmetdür **bu resme** cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4766). [bu resme,]*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım hemīn / Geldi luṭfından **bu resme** söz yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5065). [bu resme,]*

bu resm-ile: *Bu şekilde.*

Eyledük varup o şiddetden ḫalāṣ / Didi **bu resm-ile** ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4037). [bu resm-ile,]*

Ol gemi buġdayı çeç olmış durur / Ṭañladı çün kim **bu resm-ile** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4121). [bu resm-ile,]*

Ol kişi **bu resm-ile** virdi cevāb / Hind milkidür didi bil iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4689). [bu resm-ile,]*

bu resm-ile: *Bu şekilde, bu tarzda.*

İşidicek beg **bu resm-ile** ḫaber / Mühlet olsun yarın öyleyin eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3970). [bu resm-ile,]*

bu sebeb: *Bu nedenle, bundan dolayı.*

Ol murād kim bizden iderdüñ ṭaleb / Vaḳt irişdi saña virdük **bu sebeb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3841). [bu sebeb,]*

bu vakt: *Bu zaman.*

Nesl-i Selcūḳ'dan bu ḥükm-i salṭanat / Yidi yıldur götrüleli bil **bu vaḳt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4233). [bu vaḳt,]*

bu vech-ile: *Bu sebeple.*

Böyle dir şeksiz bilesin iy velī / Bes **bu vech-ile** muḥaḳḳaḳ bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 234). [bu vech-ile,]*

İşidincegez Emircem böyle söz / Geldi nuṭḳından **bu vech-ile** rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4661). [bu vech-ile,]*

bu yañ: *Bu taraf.*

Bu yaña gūş it daḫı nĕ ḳıldılar / Baʿd ez-ān girdi şebistānına şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 394). [bu yañ, --a]*

bu yaña: *Bu taraftan.*

Geldi atası ḳatına yitdi o şāh / **Bu yaña** Ertuñrul'a irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6407). [bu yaña,]*

bu yaña: *Bu tarafa.*

Gel **bu yaña** iy ʿazīz-i baḫt-vār / Gör vilāyet nice oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3474). [bu yaña,]*

Mollālar **bu yaña** ṣuya girdiler / Ġusl idüp ṣudan murādın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3483). [bu yaña,]*

Bu yaña piş-rev çü dergāha irer / Şeyḫ öñine varuban yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5104). [bu yaña,]*

bu yire: *Buraya.*

Bu yire düşmiş durur dir bir kişi / Gösterür dürlü ʿaceb dürlü işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3312). [bu yire,]*

bu zamān: *Bu vakit.*

Daḫı cevlān uruban göge uçar / Gök yüzinde **bu zamān** cevlān urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 185). [bu zamān,]*

budağ: *Ağacın dal olacak sürgünü.*

Pes ol arduç ḳıbleye ḳarşu döner / Ḫūnkār üzre püri **budağı** iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [budağı, -ı]*

budaḳ: *Dal, budak.*

Orayı saña yataḳ virdük didi / Hem saña iki **budaḳ** virdük didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [budaḳ,]*

budalā: *Saf gönüllü.*

Ṭaġ arasında gezer meslūb ıdı / **Budalā** vārdı gezerdi ṭaġları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6650). [budalā,]*

Maḥrem anı idiyordı māh u sāl / Görse bir meczūb sālik **budalā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5919). [budalā,]*

budur: *Böyledir.*

Ṣaḥ vilāyet diñle ki va'llāh **budur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6236). [budur,]*

budur: *Böyledir, bu şekildedir, böyle olmalıdır" anlamlarına gelen "bu" işaret zamirinin bildirme eki almış şekli.*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a ol daḫı bula vuṣūl / ʿĀlemüñ ḥāli **budur** olma melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5543). [budur,]*

buġday: *Buğday, hububat.*

Yaġmaya yaġmur ekinler bitmeye / Ḳızlıġ ola dāne **buġday** yitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 975). [buġday,]*

Çavdar eker ol köyüñ zımmīleri / Çavdar eker götürür **buġday** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1538). [buġday,]*

Bir dene **buġday** o buġdaydan ele / Aluban diliyle cevfine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2167). [buġday,]*

Didi Yūnus nefesi ben n'eylerem / Buġdaya geldüm ü **buġday** dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2923). [buġday,]*

Bir niçe günde bu **buġday** tükenür / Ol naṣībden oluram maḥrūm u dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2927). [buġday,]*

Didi Yūnus nefesi ben n'eylerem / **Buġdaya** geldüm ü buġday dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2923). [buġdaya, -a]*

Daḫı abdāla didi tīz ṭur örü / **Buġdayınuñ** šemenin al gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4136). [buġdayınuñ, --ın, --uñ]*

Ere iltem ben seni bulışasın / Hem bahāsın **buġdayuñuñ** alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4113). [buġdayuñuñ, --uñ, --uñ]*

buġday: *Buğday.*

Yirümüzde **buġday** ekilse eger / Bir yıluñ içinde çavdara döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1533). [buġday,]*

Bunda **buġday** nānı olmaz illā bu / Çavdar etmegi durur iy nīk-ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [buġday,]*

Çavdar eküñ götürüñ **buġday** müdām / Oña hem ekinüñüz dāyim tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1536). [buġday,]*

Bu ḫo meşhūrdur cihān ḫalkı bilür / Er nefesi çavdarı **buġday** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [buġday,]*

Dir varup söyleñ ki **buġday** mı gerek / Daḫı andan erde vardur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [buġday,]*

Bu ḳadar **buġday** bu deñlü aḳçaya / Alubanı ṣalmaduñ mı boḳçaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3271). [buġday,]*

Yükledür bir vaḳt gemi **buġday** ile / Öte geçeye giderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4097). [buġday,]*

Ṭaşrasında ḫavlısı var key ulu / Ḥavlı içre olmış ol **buġday** ṭolu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [buġday,]*

Kim niçe **buġday** bahāsınca idi / Al bileñce saña destūrdur didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4139). [buġday,]*

Dökeler deñize **buġdayı** ne var / Yiyniyicek gemi yüriye i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4101). [buġdayı, -ı]*

Didi abdāl **buġdayı** cümle tamām / Dökeler bunda bulınca iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4112). [buġdayı, -ı]*

Dökdiler ol **buġdayı** anda ḳamu / Yine abdāl reʾīse dönderdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4115). [buġdayı, -ı]*

Ol gemi **buġdayı** çeç olmış durur / Ṭañladı çün kim bu resm-ile görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4121). [buġdayı, -ı]*

Gider olsa ḥażret-i Ḫūnkār'a ol / Ḫoş laṭīf **buġday** unı alurdı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4618). [buġday,]*

ʿĀdetince aldı ḫoş **buġday** unı / Süd-ile yaġ-ıla iletdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4625). [buġday,]*

Buġday arpa olmasa virmez ışıḳ / Bilürüz ki bu durur Bektaş'ı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [buġday,]*

Didiler ki bu yatandur ṭaş pes / Arpa **buġday** ṣanma ki ṭaşdur yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [buġday,]*

Arpa **buġday** ḳalmadı oldı ṭaş pes / Cümle ḫarman dānesi oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6252). [buġday,]*

Ḫarman ısı ḫarmanın gelüp deñer / Arpa **buġday** örtüsün ki aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6254). [buġday,]*

Ḫizmete baḳup naẓar ki ṣaldılar / Arpa **buġday** mercimek paḳla ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6255). [buġday,]*

Buġdayı içün diyelüm ṭaşı biz / Böyle diyüp göz göre Etrāk pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [buġdayı, -ı]*

buġday: *Buğday.*

Bir dene buġday o **buġdaydan** ele / Aluban diliyle cevfine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2167). [buġdaydan, -dan]*

Yutdı ol **buġdaydan** iki dānesin / Bunı yutmaḳdan n'olur inanasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2175). [buġdaydan, -dan]*

Aḳça vāfir gösterürler çün görür / Birez ol **buġdaydan** anlara virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3259). [buġdaydan, -dan]*

buġday: *Buğday, hububat.*

Buġdayın yiyen ḳılan Ḫaḳḳ'a niyāz / Erkek oğlanı ola Allāh vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6266). [buġdayın, -ın]*

buġday oġulları: *Gebe kalan erkeğin nesline verilen ad.*

Buġdayoġulları dirler ad-ıla / Müştehirdür işbu söz isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2185). [buġdayoġulları,]*

buġday u un: *Buğday ve un.*

Girüben bildürdiler Ḫūnkār'a çün / Dir öküzin yükledüñ **buġday u un** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2924). [buġday u un,]*

buġı: *Buhar, duman.*

Buġı çıḳup aġdı be-evc-i semā / Dir Ṣaru Ḫūnkār'a ki iy şāh-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2525). [buġı,]*

buġu: *Buğu, buhar.*

Didi Ḫūnkār'a Ṣaru ki iy ice / Su ṣovuḳ ṭaşdan çıḳar **buġlar** nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [buġlar, --lar]*

Ṭaşa ṣaçduḳca ṣudan **buġlar** çıḳar / Ṣuyı daḫı sanma yabāna aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2529). [buġlar, --lar]*

bugün: *Bugün.*

Bugüne dek ḳaldı bu maʿlūmdur / Müştehirdür şanma kim mektūmdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4864). [bugüne, -e]*

bugün: *Bugün II Şimdi, içinde bulunulan zaman.*

Geñlik itmişdük **bugün** yolda şikār / Ḳaba andan ṭamlamış ḳan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1843). [bugün,]*

bugün: *Bugün \|\| Şimdi, içinde bulunulan zaman.*

Pes görenler didiler ol Zupun'a / Kim fülān yirde **bugün** gördük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [bugün,]*

bugün: *1. İçinde bulunulan gün. 2. İçinde bulunulan zaman.*

Hemm ü ġamdan ṣoḥbetüñle dūr ola / Dir ʿAliyyü'n Naḳī **bugün** ṣāyimem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 296). [bugün,]*

Daʿvī idersiz Müsülmān'uz diyü / Biz de **bugün** ehl-i īmānuz diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2705). [bugün,]*

Sen **bugün** evden gidüp sürdüñ ḳoyun / Ḳandan oldı saña bu resme oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [bugün,]*

Didiler bunda görünüpdür **bugün** / Şād olur bunda yidügin bildi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3370). [bugün,]*

Pençşenbih güni kim **bugün** durur / Ben ölürem ṭutma yas dügün durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5522). [bugün,]*

bugün: *"Bu devirde, bu zamanda, bugün" anlamında zarf.*

Ḳuvvet ıssı ḫoş yigit olduñ **bugün** / Ne oturursın daḫı böyle zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4283). [bugün,]*

buġūr: *Bu zaman, bu sırada; bu defa, bundan sonra.*

Gözleri bozaruban olurdı kör / Çıḳaruban ṣalıvirürler **buġur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1873). [buġur,]*

buġūr: *Bu defa, bu kez.*

Dirdi Ḫūnkār itme eyle yüri dur / Yoḫsa şerrüm ṭoḳunur saña **buġur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [buġur,]*

buḫār: *(Ar.) Buhar, buğu.*

Murteżā-veş ṣalduġınca ḫaşma tīġ / Ḳan **buḫārı** bağlar ıdı gökde mīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 668). [buḫārı, -ı]*

buhl: *Hasislik, cimrilik.*

Kibr ü kīn ṭutmaya itmĕye ʿināḍ / Ḫırş u **buḫlı** terk ide itmeye fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5824). [buḫlı, -ı]*

Manṣıbın öldüriser özin gören / Bu hevā **buḫl** u ʿaceb üçü daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [buḫl,]*

buhl u ġażab: *Hasislik, pintilik ve öfke, kızgınlık.*

Tābiʿi nefsüñ durur **buḫl u ġażab** / Kibr ü şehvet baʿż-ıla olur ḫarām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 97). [buḫl u ġażab,]*

bühtān: *Birine yalandan bir şey isnat etmek, iftira.*

Didi ey ḳuṭb-ı cihān merd-i evliyā / Uġradum **bühtāna** bilür ḫażretüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6367). [bühtāna, -a]*

bühtān eyle-: *İftira atmak, asılsız sözler söylemek.*

Aña bühtān eyleyüp söylediler / Didiler Erṭuñrul oġlı ol cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6300). [bühtān eyle-, -yüp]*

bühtān it: *İftira atmak, kara çalmak, asılsız ve kasıtlı olarak birisine suç yüklemek.*

İrgürüp bühtān ideler dikḳati / Ḫalḳ ḳatında eksileydi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 606). [bühtān it, --e, --ler]*

bük: *Eğilmek, bükülmek.*

İki ḳat eylĕdi ortadan **büker** / İncecik birini ardından diker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4361). [büker, -er]*

bükā: *Ağlama, girye, nale.*

Bu **bükānuñ** maʿnisin bize diye / Mūsiyü'š Šānī dir aña yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 309). [bükānuñ, --nuñ]*

bul-: *Elde etmek, ulaşmak.*

Hem imām heştümden olmışdı mücāz / Bu şerefle **bulmış-ıdı** imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1109). [bulmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

Er naẓarın niçe kez almış-ıdı / Erlik içre hem kemāl **bulmış-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4871). [bulmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

bul-: *(Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.*

Çün gelin dönüben evine gelür / Küpecügi ṭolu yaġ-ıla **bulur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1562). [bulur, -(u)r]*

İsteyü varan kişi gitmiş **bulur** / Evlerinde üç gün ol öli ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [bulur, -(u)r]*

Bir ḳulaç yir ḳazmadın maʿden **bulur** / Aluban birez segirdüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3440). [bulur, -(u)r]*

bul-: *Aradığını elde etmek, aradığına rastlamak.*

Bulmadılar hīç bu emre çün mecāl / Bir gün oturmış-ıdı Ḫatun Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 273). [bulmadılar, -ma, -dı, -lar]*

Bulavuz biz anı kim itmiş durur / Etin alup ḳancaru gitmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [bulavuz, -a, -vuz]*

Bulmadılar dönüběni gitdiler / Girü varup evlerine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1588). [bulmadılar, -ma, -dı, -lar]*

Ṭaşra çıḳup arayup dervīşleri / **Bulmadılar** geşt idüben ol yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5255). [bulmadılar, -ma, -dı, -lar]*

Cismini maḥv itmeyen **bulmaz** Ḥaḳ'ı / Nefse uyan seçmeye bāṭıl ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5727). [bulmaz, -maz]*

bul-: *Arayarak temin etmek, ermek, ulaşmak.*

Çevre çāre arayuban **bulmasa** / Üç gün oruç ṭutuban ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6265). [bulmasa,]*

bul-: *Arayarak veya aramadan bir şeyle, bir kimse ile karşılaşmak; bir şeyi elde etmek; ortaya çıkarmak.*

Bunda ḳaçmaḳda **bular** geldük ḳıza / Dut ḳulaḳ tā kim ḫaber virdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5249). [bular,]*

bul-: *(Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak, bulmak II ermek, elde etmek, ulaşmak.*

Ḫˇāce Aḥmed Tekyesi'nden **bula** dir / Her ne ḥācet dise ḥāṣıl ola dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1054). [bula, -a]*

Didi āsānı budur ol dem keşīş / İmtiḥān itmĕge **bulavuz** bir iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2485). [bulavuz, -a, -vuz]*

Didi buyruḳ bu seni çün **bulavuz** / Başuñı senüñ o demde alavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4001). [bulavuz, -a, -vuz]*

Ḥācım'uñ eyledügi ẕenbi şehā / ʿAfv idesiz **bula** ol ḥālden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4992). [bula, -a]*

Elin öpübeni ḳıldılar neşāṭ / Ṣādī-y-ile ḫoş **bulurlar** inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5211). [bulurlar, -ur, -lar]*

Nefsin evvel öldüre kendü ölmedin / Ol beḳāyı **bula** fānī olmadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5823). [bula, -a]*

Şek degül ki **bula** Ḥaḳ'dan raḥmeti / Ḫiẓmet it ki bulasın Allāh'ı sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [bula, -a]*

bul-: *Bulmak, ulaşmak.*

Ol maḳāmda ki beni siz **bulduñuz** / Gelmege buraya daʿvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3433). [bulduñuz,]*

bul-: *Arayarak bulmak, temin etmek.*

Bir ulu yirden **buluñ** ḳız varalum / Ḥabīb'i eglĕmeyüp evĕrelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3869). [buluñ, -uñ]*

bul: *T. Elde etmek, meydana gelmek.*

Yüriyüvirdi **bular** bunda ḳalur / Gör varup Sulṭān Ḥācımı nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5240). [bular, -ar]*

Geldi er ardınca Ḫūnkār'uñ **bular** / Buluşuban bile ḳıldılar ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5419). [bular, -ar]*

bul: *Ermek, ulaşmak.*

Bulamayup mollālar dönüp gelür / **Bulamaduḳ** diyüben iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3365). [bulamaduḳ, -amaduḳ]*

bul: *Elde etmek, ulaşmak.*

Ger gögercinden daḫı maẓlūm ṭonı / **Bulsa-y-ıduḳ** hem ṭonanurduḳ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1331). [bulsa-y-ıduḳ, --sa, --y, --ı, --du, --k]*

Buluban tekrār geldi ḥażrete / Pes mücāz olmaḳlıġa ol niyyete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2856). [buluban, -uban]*

Saḳarya ırmağı ṭaşmış sīl gelüp / Ḳıpḳızıl **bulanuban** ṭaşġun olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5052). [bulanuban, -anuban]*

bul: *Arayarak temin etmek.*

Şu **bulumayup** dönüben geldiler / Şaltıḳ'a ol ḥāli iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2844). [bulumayup, --uma, --y, --up]*

Tā **bulasız** cevherini siz ṭuzuñ / Ḳazma urup çünki yiri ḳazdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6283). [bulasız, -asız]*

bul: *(Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak, bulmak.*

Nice furṣatdur didi di **bulduġuñ** / Niyedür böyle becid yol alduġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3151). [bulduġuñ, -du, -, -ġun]*

Tā **bulam** vüsʿat ḥużūr-ıla gelem / İvmek-ile gelmeye cisme elem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5330). [bulam, -a, -m]*

bul: *Bulmak.*

Ḫānedānında Yūnus Muḳrī daḫı / İstedürler **bulamazlar** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1656). [bulamazlar, -a, -maz , -lar]*

Bulamayup mollālar dönüp gelür / Bulamaduḳ diyüben iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3365). [bulamayup, -a, -ma, -y, -up]*

Bir ḳayıḳ mišāli oldı ol mezār / Yüzdi yüridi **bulamayup** kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4528). [bulamayup, -a, -ma, -y, -up]*

Cümle eren oldı ḥacīl ü key ẕelīl / Yüz Ḳaraca Aḥmed'e ṭutdı **bular** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6100). [bular, -ar]*

bul: *Bulmak II erişmek II ulaşmak.*

Didi bir dervīş geldi ḳatuma / Girüben yol **buluban** ser vaḳtüme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2576). [buluban, -uban]*

bul: *Bulamamak.*

Girmesün Rūm'a vü **bulmasun** ṭarīḳ / İttifāḳī böyle itdiler ḥaḳīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1291). [bulmasun, -ma, -sun]*

bul: *Aramak, bulmak.*

Kim ki bizüm tavlamuzdan boşana / **Bulmaya** yir geze kendü ṭuşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1391). [bulmaya, -ma, -ya]*

bul: *(Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.*

Ḳanda **buldı** yimedin saʿyinde renc / Aġız açup didi Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6717). [buldı, -dı]*

Dökmege andan eyü yir **bulmadum** / Nūş itdüm hiç tereddüd ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3839). [bulmadum, -ma, -du, -m]*

Buldı teslīm er aña erkān ider / Ol ʿazīz çünki bu elṭāfı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [buldı, -dı]*

Yindi keşkek mehyā oldı uş tamām / Mehyā oldı **buldı** ol emr iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [buldı, -dı]*

Dāsitān oldı ol ilde işbu kār / Ol diyārda **buldı** ġayet iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [buldı, -dı]*

Buldı kāfirlere feṭḥ-i nuṣreti / Çün vilāyet gösterüpdür bu hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6043). [buldı, -dı]*

bul: *(Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.*

Balı Şeyḫ Diñek Ṭaġı dibindedür / İster-iseñ var **bulasın** andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2723). [bulasın, -a, -sın]*

İster-iseñ bizi anda **bulasın** / Hem daḫı vardur naṣībüñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4146). [bulasın, -a, -sın]*

Ḥācī Bektaş didi deryā-yı ʿazīm / Hīç **bulınmaz** ně ki düşerse delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4662). [bulınmaz, -ı, -n, -maz]*

Seyyid'üñ ḳurbında vardı bir maḳām / Aña **Bulduḳ** Çayırı dirdi enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5090). [bulduḳ, -du, -ḳ]*

Bu yaḳında anda bir ejder türer / Ḳatline hiç kimse **bulmadı** ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5009). [bulmadı, -ma, -dı]*

Sen de terk it işbu fānī ṣūreti / Tā **bulasın** Ḥaḳḳ'a sen ḳurbiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [bulasın, -a, -sın]*

Māʾ u menden geç **bulasın** ḳurb-ı Ḥaḳ / Yoḳsa ḳalduñ māʿ u gilde hem-çü ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [bulasın, -a, -sın]*

Şāh vilāyet mišli eyle dirligi / Tā **bulasın** Ḥaḳ erenler birligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5736). [bulasın, -a, -sın]*

Şek degül ki bula Ḥaḳ'dan raḥmeti / Ḥiẕmet it ki **bulasın** Allāh'ı sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [bulasın, -a, -sın]*

bul: *Arayarak temin etmek, elde etmek.*

Çille çĕküp eyleyĕvüz iʿtikāf / Cānumuz andan **bula** tā kim kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1245). [bula, -a]*

Ḳaşınacaḳ tā ki ṭırnaḳ **bulmaya** / Ḥiẕmetümüz iḫtiyār kim ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1392). [bulmaya, -ma, -ya]*

Muʿteber ulu kişiler **buldılar** / Bunları Ḫūnkār'a ṭoġrı ṣaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4351). [buldılar, -dı, -lar]*

bul: *Bulmak; ele geçirmek, tutmak.*

Ger bu yirden daḫı yüksek yir fużūl / **Bulsa-y-ıdum** didi ol fiʿl-i uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [bulsa-y-ıdum, -sa, --y, --ı, -du, -m]*

bul: *(Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.*

İtdi Türkistān'ı kāfir pes ḫarāb / Er **bulınmaz** kāfire vire cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 684). [bulınmaz, -ın, -maz]*

Beşḳarış'da yapdı hem bir ḫoş binā / Hem teʾeḫḫül eyledi **bulup** ġınā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5313). [bulup, -up]*

bul: *Bulmak, erişmek, ulaşmak.*

Didi yā Rab ḳıl musallaṭ ejdehā / **Bulmaya** mülḥid ḳaçup rāh-ı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1034). [bulmaya, -ma, -y, -a]*

bul: *(Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak, bulmak II ermek, elde etmek, ulaşmak.*

Ḫırḫayı anda **bulup** cevher ṣaçar / Ḳuflın açınca bütün ḫırḫa çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 184). [bulup, -up]*

Ḫorāsān mülkine irdi gör n'ider / Arayuraḳ ṭaġları nā-gāh **bulur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6652). [bulur, -ur]*

Ḥaḳḳ'a nāliş ḳılup iden iʿtiḳād / **Bulısar** Ḥaḳ'dan ne-y-ise ol murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 896). [bulısar, -ısar]*

Böyle diyüben segirtdi dört yaña / **Bulmadı** kaldı bu işlere ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1492). [bulmadı, -ma, -dı]*

Gĕmi **bulup** geçdiler ötĕsine / Bu yaña Ḫūnkār'a geldük biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1581). [bulup, -up]*

Yirüme ādem **bulınmaz** aḳça-la / Bilmezem irte benüm ḥālim n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1936). [bulınmaz, -ı, -n, -maz]*

Bir ulu şölen ḳazanı **buldılar** / Ṭoldurub ṣu içine gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2500). [buldılar, -dı, -lar]*

Dört yaña ṭolanuban çegzindiler / Bir ḳoyun güder çobanı **buldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2847). [buldılar, -dı, -lar]*

Bilmedi çün bildi lākin **bulmadı** / Ḫizmet itměyince anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2949). [bulmadı, -ma, -dı]*

Buldılar Ḫūnkār yerinde bir güher / Bir münīr ü müstenir bir ḫūb u ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [buldılar, -dı, -lar]*

Andan ol şaḫṣuñ yirine vardılar / Var-ıdı bir gevher anda **buldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4570). [buldılar, -dı, -lar]*

Ḳanda kim kendüñi ḳalḳup **bulasın** / Yurduñ ol durur muḥaḳḳaḳ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5277). [bulasın, -a, -sın]*

Kendüye ḫalḳı muḥibb oldı ḳatı / Yapdı hem bir tekye **bulup** şevketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5311). [bulup, -up]*

Himmet it ki ben de **bulam** mertebe / Şeh vilāyet mišli irem manṣıba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [bulam, -a, -m]*

Dilegince devr iderdi māh ü sāl / Devleti şemsi **bulupdur** ḫoş kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5754). [bulupdur, -up, -dur]*

Cevherin bulup çırāḳlar düzdiler / Eyle vāfir **bulınur** anda nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6284). [bulınur, -ı, -n, -ur]*

Cevherin **bulup** çırāḳlar düzdiler / Eyle vāfir bulınur anda nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6284). [bulup, -up]*

bul: *(Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak, bulmak.*

Ol daḫı her dāyim anda gělicek / Ḥażret-i Ḫūnkār'ı anda **bulıcaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3174). [bulıcaḳ, -ıcaḳ]*

bul: *(Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak, bulmak II Ermek, ulaşmak.*

Sěni ḳanda **bulur** ısaḳ dutavuz / Ḳurı güne ḳoyup esīr iltevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1865). [bulur, -ur]*

bul: *(Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak, bulmak. II Ermek, elde etmek, ulaşmak.*

Er naẓarın alıgör er olasın / İki cihānda saʿādet **bulasın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2051). [bulasın, -a, -sın]*

bul: *Bulmak, elde etmek, ulaşmak.*

Ere iltem ben seni **bulışasın** / Hem bahāsın buġdayuñuñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4113). [bulışasın, -ı, -ş, -a, -sın]*

bul: *Bulmak, erişmek, ulaşmak,.*

Didi Saʿde'd-dīn ṭuruñ tiz bir görüñ / Ola ki anı **bulasız** yügürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [bulasız, -a, -sız]*

bul: *Bir yere, bir noktaya erişmek, ulaşmak.*

Uyanur kendüyi ol yirde **bulur** / Eglenüp anda hemīn mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5279). [bulur, -ur]*

bü'l-ʿaceb: *Çok şaşırtıcı, çok garip.*

Beşkarış dinmege ol yire sebeb / Bir kāfir begi var-ıdı **bu'l-ʿaceb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5282). [bu'l-ʿaceb,]*

bulama-: *Aranan bir şeyin elde edilmemesi durumu.*

Bulamaz ḫalḳ ısın zīrā eger ḫalḳ / Pes olup ḫalḳıñ gözinden ol nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [bulamaz, -z]*

bular: *"Bunlar" işaret zamiri.*

Göñli ḳarardı **bularuñ** çün belūṭ / Cemʿ oluban bir yire düşmen ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6327). [bularuñ,]*

bular: *"Bunlar", işaret zamiri.*

Hem Receb Seydī ve Ṣaru Ḳāḍī'dur / Ḥażret-i Ḫūnkār **bulardan** rāżīdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4816). [bulardan, -dan]*

bular: *"Bu" işaret zamirinin çokluk hali.*

Yarusı aşaḳaya aḳdı gider / Ṣu geçid virdi **bular** da gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5067). [bular,]*

bular: *Bu, işaret zamirinin çoğulu.*

Demür ālātı **bularda** her ne var / Divşürüñ diyü buyurdı hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5164). [bularda, -da]*

bular: *"Bunlar" işaret zamiri.*

Şükr idüp Ḥaḳk'a šenālar eyledi / Ḫoş niyāz idüp **bulara** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1496). [bulara, -a]*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Dir **bulara** gör o kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2155). [bulara, -a]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm işidür sözlerin / Dönderüp didi **bulara** yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5055). [bulara, -a]*

İtdi ṣusuzlıḳ **bulara** key ešer / Didiler Ḥācīm'a ki iy tāc-ı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5216). [bulara, -a]*

bular: *Bunlar, işaret zamiri.(Beştaş).*

Anlara beş ṭaşı gösterdi hemān / Dir **bulardur** şāhidüm bilüñ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1990). [bulardur, --dur]*

bulardan: *Bu, işaret zamiri. (Türkler).*

Gine küffār ġālib oldı geldiler / Rūm milkini **bulardan** aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1606). [bulardan,]*

buları: *Ulu Abdal ve Kiçi Abdal.*

Ulu Abdāl-ıla Kiçi Abdāl'ı / Yanına alur **buları** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2787). [buları,]*

bularuñ: *Mollâ Sadeddîn ile birlikte Hacı Bektaş'ın yanına giden danişmentler.*

Ḳudret-ile iḫtilām oldı ḳamu / Otuzı daḫı **bularuñ** iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3466). [bularuñ, --uñ]*

bülbül: *Bülbül II âşık.*

Rūşenālıḳ vire maḥzūn dillere / Şevḳ vire gülşendeki **bülbüllere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1590). [bülbüllere, -ler, -e]*

bülbül: *1. Güzel sesli kuş, 2.Aşık.*

İy seḥergāh **bülbüli** feṭḥ it zebān / Aç meʿānī defterin ẕikr it hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4017). [bülbüli, -i]*

Şādī-y-ile söyle iy cān **bülbüli** / Ḳıl neşāṭ-ı naġme-y-ile ġulguli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4798). [bülbüli, -i]*

bülbül: *Bülbül. II Âşık, şair.*

Cūşa gel cān **bülbüli** feṭḥ it zebān / Eyle bir kenz-i ḥazāyinden ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3246). [bülbüli, -i]*

bülbül-i şīrīn-zebān: *Tatlı dilli, kandırıcı konuşan bülbül.*

Nuṭḳa gel iy **bülbül-i şīrīn-zebān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 209). [bülbül-i şīrīn-zebān,]*

bülbül-i ter-dāsitān: *Taze hikayenin bülbülü.*

Ẕikre gel iy **bülbül-i ter-dāsitān** / Meclise eyle nefesden dür nişān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4169). [bülbül-i ter-dāsitān,]*

buldı: *Elde etmek, ulaşmak.*

Silkdi un çuvallarınuñ varını / İtegide de ne **buldı-sa** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2081). [buldı-sa, --sa]*

bulduḳ çayır: *Battal Gazi'nin mezarına yakın bir bölgede bulunan meşhur bir yer.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol girçek velī / Çünki Bulduḳ Çayırı'nda ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5114). [bulduḳ çayır,]*

bu'l-fużūl: *Boş boğaz, haddini bilmez, dangalak.*

Didi Türkler ḥad-bīn olur **bu'l-fużūl** / Çün peşīmān olduñuz bu işe siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6260). [bu'l-fużūl,]*

bulımaz: *Bulamamak II elde edememek.*

Biz aña **bulımazuz** hergiz ẓafer / Ḳuṭb-ı ʿālemdür aña kim kār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 912). [bulımazuz, -uz]*

bulın: *Sağlanmak, tedarik ve temin edilmek.*

Olanından varayın getüreyin / Biz de faḳruz **bulınandan** göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1696). [bulınandan, -andan]*

bulın-: *(Aranılarak veya tesadüfen) Elde edilmek, ele geçirilmek.*

İşbu defʿa ḫalḳda ṭuz **bulınmadı** / Kimse ṭuza varubanı gelmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3428). [bulınmadı, -ma, -dı]*

bulınma: *Bulunmamak II ele geçmemek.*

Şimdi bu kerre nemek **bulınmamış** / Bu pişen niʿmete nemek ḳonmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3387). [bulınmamış, -mış]*

bulınurdı: *Bulınmak, durmak, beklemek.*

Kendüye maʿlūm olurdı ol ṣadā / **Bulınurdı** anda hemān iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5321). [bulınurdı, -ur, -dı]*

bulış: *Bir araya gelmek.*

Bulışup pāyine yüzler sürdiler / Andan alubanı şehre irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1090). [bulışup, -up]*

Sürüben Ḫūnkār'a geldi ol ʿazīz / **Bulışup** Ḫūnkār ıla görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1411). [bulışup, -up]*

Bulışup ḳırġun iderler bī-ḳarār / Ḫalīfe şınup olurlar tārumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2436). [bulışup, -up]*

bulış: *Buluşmak, bir araya gelmek.*

Ḳayṣeriyye şehrine çün irişür / Ḫıżr peyġām-bere anda **bulışur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1470). [bulışur, -ur]*

Ḳıldı istiḳbāl tā kim **bulışur** / Sürüben yüz ayaġına görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4900). [bulışur, -ur]*

Geldi Tebrīz'de olara **bulışur** / Bunlaruñla ḥāl diliyle dilleşür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5483). [bulışur, -ur]*

bulış: *Buluşmak, bir araya gelmek.*

Ṭurdı ṭañla o yañaya ʿazm ider / Ere **bulışmaġa** cānı cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4899). [bulışmaġa, --maġa]*

bulışa: *Bulmak, karşılığını görmek.*

Sefer üstinde meger kim **bulışa** / Seferinde ġayrı yirden ulaşa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5406). [bulışa,]*

bü'l-kerem: *Kerem sahibi, ikramda bulunan.*

Niyyet itdi ḥacc ide o **bü'l-kerem** / Eksügin görüp gider sū-yı Ḥicāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6689). [bü'l-kerem,]*

bulmaġ: *Bir şeye ermek, varmak, ulaşmak, kavuşmak.*

Maḳṣūdı **bulmaġ** ısa anuñ ševāb / Ḥāṣıl oldı bilsün aña ol meʾāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2283). [bulmaġ,]*

buluban: *Arayarak temin etmek, ermek, ulaşmak.*

Çalu çırpı **buluban** getürdiler / Bir yire cemʿ eyleyüp od urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2226). [buluban,]*

Ṣu **buluban** baña virüñ bir içim / Yoḫsa ejder cengi key yaḳdı içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [buluban,]*

Ol temerrüdlik ideni ser-te-ser / **Buluban** cümlesini anuñ ḳırar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4217). [buluban,]*

bulun-: *(İçerisinde) var olmak.*

Tāca ṭona baḳma gözet ehli oñat / Ẓulmet içre **bulunur** āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 91). [bulunur, -(u)r]*

Aṣlı ne yā ḳurı ḳamışda şeker / Seng-i ḥārā içre **bulunur** güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 92). [bulunur, -(u)r]*

bulun: *Var olmak, mevcut olmak.*

Ġayb oluban anda **bulunurdı** ol / Biticek işi gine gelürdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5427). [bulunurdı, -ur, -dı]*

buluş-: *Buluşmak, bir araya gelmek, kavuşmak.*

Tā o şeyḫe **buluşup** ṣoḥbet ḳıla / Ṣoḥbeti-y-ile nefīs ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3305). [buluşup, -up]*

Sĕnüñ-ile didi ḳoñşı olalum / **Buluşup** ṣoḥbet senüñle ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4896). [buluşup, -up]*

buluş-: *Belli bir yerde bir araya gelmek, birbirini bulmak.*

Girü buluşdura Ḥaḳ **buluşavuz** / Ṣoḥbetüñ ile müşerref olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4596). [buluşavuz, -avuz]*

buluş: *Bir araya gelmek.*

Çıḳuban bunlar daḫı **buluşdılar** / Ḳocuşuban görişüp bilişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2881). [buluşdılar, -dı, -lar]*

buluş: *Buluşmak, bir araya gelmek, kavuşmak.*

Çünki Cengiz şehrine irişdi şeyḫ / **Buluşuban** cān-ıla görişdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2405). [buluşuban, -uban]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **buluşdı** beg-ile / Ḥālini taḳrīr idüp geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3958). [buluşdı, -dı]*

Geldi er ardınca Ḫūnkār'uñ bular / **Buluşuban** bile ḳıldılar ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5419). [buluşuban, -uban]*

Ol belī dirdi dimezdi aña lā / **Buluşuban** Ḥażret-i İlyās'a ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5920). [buluşuban, -uban]*

Mekke'de **buluşdı** ḫ̆āceye ol nefes / Kim ḥisābda altı aylıḳ yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5944). [buluşdı, -dı]*

buluş: *Buluşmak, karşılaşmak.*

Buluşubanı görişdiler nefîs / Birbirine oturup oldı enîs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3773). [buluşubanı, --ubanı]*

buluşdur-: *Kavuşturmak.*

Girü **buluşdura** Ḥaḳ buluşavuz / Ṣoḥbetüñ ile müşerref olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4596). [buluşdura, -dura]*

buluşuban: *Buluşunca.*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ile / **Buluşuban** ḥālini geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4255). [buluşuban,]*

bulut: *Atmosferdeki su damlacıkları ve buz taneciklerinin görülebilir yoğunluk kazanmasıyla oluşan, biçimleri, yükseklikleri ve yol açtıkları hava olaylarıyla birbirinden ayrılan yığın.*

Bir nehār göge **bulut** aġmış ıdı / Hem birez yaġmur daḫı yaġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [bulut,]*

bulut: *Gökyüzünün yüksekçe katlarındaki görülebilir duruma gelmiş su buharı kütlesi.*

Gögi **buluṭ** bürimiş yaġmur yaġar / Ḫalḳ çalışup ḫarmānın örter-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6240). [buluṭ,]*

bulut: *Bulut, Gökyüzünün yüksekçe katlarındaki görülebilir duruma gelmiş su buharı kütlesi.*

Ṣu diléyüp çünki ḳıldı ṭāʿati / Ḳopdı **bulut** yaġdı yaġmur key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1025). [bulut,]*

buna: *Hâcı Bektâş-ı Velî'ye.*

Yoḫsa **buña** ḳarşu ṭurmaz kāfirīn / Ne ḫo böyle siḥr idiser sāḥirīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 903). [buña,]*

Ḳatı gürbüz er durur işbu kişi / **Buña** indürmek gerekdür biz başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 904). [buña,]*

buna: *Aklını kaybetmek, delirmek.*

Bunamışdur Ḫʿāce Aḥmed Yesevī / Kim ider cıblaġa er böyle sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 755). [bunamışdur, -mışdur]*

buna: *Bu işaret zamirinin yönelme eki almış biçimi.*

Ṣunduġı ḳılıcı erenler baña / Ben daḫı ṣınayayın didi **buña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4980). [buña,]*

buna: *Bu zamirinin yönelme eki almış biçimi.*

Ḳubbe gölgesinde dir ben defn olam / Beg bu durur didi ben **buña** ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [buña,]*

buñalt-: *Sıkıntılı bir halde bulunmak.*

Didi Ḫıżr'um Ṣaltıḳ'ı gör ejdehā / Ḳatı **buñaltdı** vü bulmadı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2824). [buñaltdı,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ didi kim iy ʿāṣıḳān / Ḳatı **buñaltdı** beni ejder ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2841). [buñaltdı,]*

buñar: *Pınar.*

Secdedeyken gör ki emr-i Ḥaḳ n'ider / Mektebüñ çaḳ ortasından bir **buñar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6678). [buñar,]*

Mektebüñ içine girüp ṭoldılar / Gördiler mektebde çıḳmış bir **buñar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6708). [buñar,]*

Her biri seccādesine geçdiler / Lücce-i nuṭḳuñ **buñarın** içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1360). [buñarın, --ın]*

bunca: *"Bu kadar, böylesi, çok" anlamında zarf.*

Bunca vaḳtdür iderüz er ḫizmetin / Görmedük itmedi bize himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 751). [bunca,]*

Ḫˇāce emr eyledi erkān itdiler / **Bunca** erler cümle seyrān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1168). [bunca,]*

bunca: *"Bu kadar, böylesi" anlamında işaret sıfatı (bunca dem).*

Bunca vaḳtdür dīn ulusı olduñuz / Girçek erüz diyü daʿvī ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 915). [bunca,]*

bunca: *"Bu kadar çok, pek çok" , belgisiz sıfat.*

Bunca emĕgümi eyledi ʿabeš / Didiler n'idelüm itdi bir ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2397). [bunca,]*

Bunca vaḳtdür iderüz teftīş biz / İdeměyüp ḳalmışuz dil-rīş biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3003). [bunca,]*

Ger benüm sebĕbüm ile **bunca** iş / İtdi iẓhār gördi anı yad biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [bunca,]*

Pes ġazā niyyetine ol pādişāh / ʿAzm itdi divşirüp **bunca** sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4196). [bunca,]*

Şehr içinde **bunca** olurken revān / Ḳarşudan görindi bir çardaḳ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4732). [bunca,]*

Bunca ḳurbān-ıla Seyyid'den yaña / Varuban yüz süriyĕvüz tā aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5051). [bunca,]*

Yā ḳıyāmet güni siz **bunca** mürīd / Nice geçersiz ṣırāṭı baña id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5058). [bunca,]*

Gösterür **bunca** vilāyet bī-şumār / Çün gelüp şeyḫine itdi ḫıẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6030). [bunca,]*

buncılayın: *Bunun gibi, böyle.*

Didi bu gelen key erdür muʿteber / Görmedüm ben **buncılayın** iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4585). [buncılayın,]*

bunda: *Burada.*

Ḫıż ı r didi **bunda-y-ıdı** / Bu ḫaberi ol daḫı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3861). [bunda-y-ıdı, --y, --ıdı]*

bunda: *Bunda, bu durumda.*

Fānī cismi **bunda** ḳoyup giderüz / Rūhumuzla Bāḳī'ye ʿazm iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5525). [bunda,]*

bunda: *"Bu" işaret zamiri.*

Pes ṣıġır **bunda** keşige güdilür / Ṣıġıruñ cümlesi bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1955). [bunda,]*

Mollā Saʿde'd-dīn çöküş itdi anı / Nice **bunda** getürĕvüz dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3325). [bunda,]*

Didiler **bunda** görünüpdür bugün / Şād olur **bunda** yidügin bildi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3370). [bunda,]*

Āsitāne yap maḳām it burayı / **Bunda** olmaḳ saña vü bize eyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5366). [bunda,]*

bunda: *"Burada" işaret zamiri.*

Bir vilāyet göstere **bunda** naẓar / Biz Ḫorāṣān pirleri indüre baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6054). [bunda,]*

Bunda ḳonduḳ mülk-i Rūm'a göz ṣalup / Rūm erenlerine idüp ʿizzet-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6120). [bunda,]*

bunda: *"Burada" anlamında işaret zamiri.*

Yüriyüvirdi bular **bunda** ḳalur / Gör varup Sulṭān Ḥācımı nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5240). [bunda,]*

bunda itmesi: *Bu şekilde yapmasının sebebi.*

Dırnaḳ uzatmaḳ sübül uzatması / İtmez idi līki **bunda itmesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3395). [bunda itmesi,]*

bundan: *(Ayrılma hal eki kalıplaşmasıyla) Bu mesele, durum ve vaziyetten.*

Cinnī birle ṭuruban oturmadum / Ḳorḳaram ki baña irer **bundan** żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6193). [bundan,]*

bundan böyleyĕ: *Bundan sonra, bundan böyle.*

Sünnet olmayınca **bundan böyleyĕ** / Yoḳ durur geçmek bilesiz eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2468). [bundan böyleyĕ, --y, --e]*

bundan öte: *Bundan gayrı, bundan sonra.*

Bundan öte Seyyid'e gider misiz / Bir daḫı tedbīr-i kār ider misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5121). [bundan öte,]*

bunı: *"Bu" işaret zamirinin belirtme hal eki almış biçimi, bunu.*

Kuşadur bāṭın ḳılıcını aña / **Bunı** virdüm gör ki nĕ direm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4975). [bunı,]*

Daʿvet itmeklik dilerler hem **bunı** / Ḳaraca Aḥmed varıban daʿvet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6151). [bunı,]*

İşbu ʿOšmān'dur henūz bir nev-cüvān / **Bunı** teftīş itmeyince şerʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6346). [bunı,]*

bunı it: *Bunu yapan. (Hırsızlık bağlamında).*

Didiler bunda boġazlanmış öküz / Uġrı durur bunı iden göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 613). [bunı it, --en]*

bunlar: *Bunlar.*

Adları **bunlar** durur fehm eyle sen / Öte Türkistān ilinden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 261). [bunlar,]*

Ṭurdı Faṭma Ana ḫatunlar ile / Ṭon yumaḳlıġa gider **bunlar-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1689). [bunlar-ıla, -ıla]*

bunlar: *Bunlar, işaret zamiri.*

Kendü piş-rev idügin iʿlām ider / Güş idüp **bunlar** daḫı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5106). [bunlar,]*

bunlar: *Bunlar, bu kişiler, işaret zamiri.*

Şordılar ḥāli ḳamu taḳrīr ider / İşidüp **bunlar** daḫı gör ki n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1339). [bunlar,]*

bunlar: *Bunlar, bu kişiler, işaret zamiri.*

Vardı Ḳolaçuḳ Ḥācım tīz **bunlara** / Ḳanda gidersiz baña diñ ne yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5117). [bunlara, -a]*

bunlar: *Bunlar, bu işaret zamirinin çoğulu.*

Didiler **bunlar** eyā merd-i ʿazīz / Çoḳ cemāʿat cemʿ itdük didi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5050). [bunlar,]*

bunlar: *Kâfirler.*

Yine **bunlar** hep Müsülmān oldılar / Ere gelüp cümle nāliş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1021). [bunlar,]*

bunlar: *Bu işaret zamirinin çokluk şekli.*

Gördüginden bunlara itdi beyān / Didi **bunlar** biz de görmişüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5484). [bunlar,]*

bunlar: *Gürleş ve kavmi.*

Pes keçe getürdi Ṣaltıḳ **bunlara** / Ḫoş Ḥüseynī dindi çün kim **bunlara** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2782). [bunlara, -a]*

Pes keçe getürdi Ṣaltıḳ **bunlara** / Ḫoş Ḥüseynī dindi çün kim **bunlara** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2782). [bunlara, -a]*

Dīne daʿvet itdi Ṣaltıḳ **bunları** / Güreleş oldı Müsülmān dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2780). [bunları, -ı]*

bunlar: *Bu işaret zamirinin çokluk biçimi.*

Atasın u anasın uyardı tīz / **Bunlara** bildürdi ḥālin iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5253). [bunlara, -a]*

Ol zamān Ḫūnkār ṭuzın etmegin / Çıḳaruban **bunlara** virdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5441). [bunlara, -a]*

bunlar: *"Bunlar" işaret zamiri.*

Bunları ḥıfẓ it diyü ḫoş söyledi / Şāh velāyet idicek āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 192). [bunları, -ı]*

Seyyid'üñ bāṭını gör ne işledi / **Bunları** ḫūb şekl-ile ḳarşuladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5091). [bunları, -ı]*

bunlar: *"Bu" işaret zamirinin çokluk eki almış biçimidir.*

Gir bu tennūra ne var abdāllaruñ / Vaṣlalarını çıḳarġıl **bunlaruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5169). [bunlaruñ, -uñ]*

Bunlaruñ maḳṣūdı bu-y-ıdı ki tā / Varuban ilerü evrana yitĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5191). [bunlaruñ, -uñ]*

Öñlerince **bunlaruñ** Sulṭān Şücāʿ / Ḳuṭb-ı ʿālem ol velīdür bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5629). [bunlaruñ, -uñ]*

bunlar: *"Bunlar" işaret zamiri.*

Anuñ-içün gelüben bunda eser / İşidüp tınmadılar **bunlar** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2211). [bunlar,]*

Tā Saḳarya Şuyı'nuñ kenārına / İrdi **bunlar** göyübeni yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5041). [bunlar,]*

bunlar: *"Bu" işaret zamirinin çoğulu.*

Ḳaldılar bu nevʿe **bunlar** bir zamān / Ṣoḥbet ü ẕevḳ u neşāṭ-ıla hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5324). [bunlar,]*

bunlar: *""Bu" işaret zamiri (ileri gelenler).*

Şeyḫ baḳdı bunlaruñ yüzlĕrine / Bildi **bunlar** fikri ne sözlĕri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1123). [bunlar,]*

Didi **bunlar** Ḫˇāce'ye kim iy ulu / İy saʿādet āfitābı baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1125). [bunlar,]*

Niçe fikr itdi-y-ise **bunlar** tamām / Ḫˇāce'ye maʿlūm olur iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1165). [bunlar,]*

bunlar: *"Bunlar" işaret zamiri.*

Didi Fāṭıma'ya ol ḳuṭb-ı cihān / **Bunlara** ṣofra ilet māst ıla nān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2073). [bunlara, -a]*

Bunlara ʿaşḳ eyleyüp virdi selām / Ne ṭurursın diyü feṭḥ itdi kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5049). [bunlara, -a]*

Bunlara güç gelüben incindiler / Bu ışıḳ ne dir diyüben döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5060). [bunlara, -a]*

Gördüginden **bunlara** itdi beyān / Didi bunlar biz de görmişüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5484). [bunlara, -a]*

bunlar: *Bunlar.II Anadolu Erenleri.*

Bunlar işi Ḫūnkār'a maʿlūm olur / Ṭutmayup sözini bunlar ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1342). [bunlar,]*

bunlar: *Bunlar.II Anadolu Erenleri.*

Bunlar işi Ḫūnkār'a maʿlūm olur / Ṭutmayup sözini **bunlar** ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1342). [bunlar,]*

bunlar: *"Bu" işaret zamirinin çokluk eki almış şeklidir.*

Göricek **bunlar** hemān ġayb oldı tīz / Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5099). [bunlar,]*

Şarṭ-ı ḫizmet yirine geldiyse dir / Ḫalḳ gidüben girdi **bunlar** ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5874). [bunlar,]*

bunlar: *"Bu" işaret zamiri (İdris ile Fatıma).*

Girüben bunlar daḫı virdi selām / Aldı **bunlaruñ** selāmın ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1745). [bunlaruñ, --uñ]*

bunlar: *"Bu" adılının çoğul durumu.*

Şu ḳatına çünki **bunlar** irdiler / Şoyunuban defʿī şuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3469). [bunlar,]*

Ḳatırı baġladı **bunlar** bir ṭala / Gitdi **bunlar** ġusl ide şuya ṭala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3473). [bunlar,]*

Sürdi **bunlar** da ḳovup ardınca tīz / Tā kilīsāya irişdi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5292). [bunlar,]*

Ol kelīsā üstine ḳondı hemīn / Görüben **bunlar** olur ayın bayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5294). [bunlar,]*

Görüben **bunlar** anı taṣdīḳ ider / Bildiler erdür n'ider taḥḳīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5442). [bunlar,]*

bunlar: *Hacı Bektaş-ı Veli ve Seyyid Mahmut Hayrani.*

Ṭurdı ol ṭaş indi üstinden revān / Yüz süriyü irdi **bunlar** da i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [bunlar,]*

bunlar: *Bu, işaret zamiri. (Mola Sadettin ve yanındakiler).*

Artlarınca irdi Ḫūnkār ḫażreti / Gördi **bunlar** eylemezler ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3342). [bunlar,]*

bunlara: *Bunlara.*

Kimse er gördüñ mi aḥvālüñ nedür / Ḳaraca Aḥmed **bunlara** virdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6137). [bunlara,]*

bunlarbunlar, işaret zamiri.: *Bunlar, işaret zamiri.(Beştaş).*

Didiler **bunlar** birer cāmid ḥacer / Nice nuṭḳa gelüben söyler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1991). [bunlar,]*

bunlardan: *"Bu" işaret zamiri.*

Etegin açubanı ol kān-ı cūd / Nesne **bunlardan** tevaḳḳuʿ ḳıldı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2147). [bunlardan,]*

Ürkdi **bunlardan** geyik oldı revān / Beşḳarış köyine dek iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5291). [bunlardan,]*

bunları: *Bunlar, işaret zamiri.*

Bunları Ḫūnkār görüp dönderdi yüz / Fikrüñüzde olanını söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4991). [bunları,]*

bunuñ: *Bunun.*

Tāc **bunuñdur** ḫırḳa bile bī-gümān / Şeyḫ Aḥmed böyle dise anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6049). [bunuñdur, -dur]*

bunuñ: *"Bu" işaret zamirinin ilgi hâli eki almış şeklidir, "bunun.".*

Didi **bunuñ** mišli dirlik iy ʿazīz / Kimse itmez līki erenler daḫı siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [bunuñ,]*

bunuñ üstine: *Bunun üstüne, bundan sonra.*

Bunuñ üstine çü geçdi bir zamān / Diyeyin nice oldı gūş eyle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3667). [bunuñ üstine,]*

Bunuñ üstine geçicek bir zamān / Fāṭıma'nuñ ḥamli oldı gör ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3853). [bunuñ üstine,]*

bunuñ üzre: *Bunun üzerine.*

Oluban şancaḳ begi itdi ḳarār / **Bunuñ üzre** geçdi bir müddet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4266). [bunuñ üzre,]*

Bunuñ-ıla olısar ulu nesīb / Geçti bir vaḳt **bunuñ üzre** iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4366). [bunuñ üzre,]*

bunuñla: *Bununla, bununla birlikte.*

Dīn de **bunuñla** olur olġıl didi / Her kimi cinnī ṭutup itse zarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6188). [bunuñla,]*

bünyād: *Esas, temel.*

Böyle dir tārīḫde ṣoḥbet **bünyādın** / Dāyeler beslĕdiler iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 328). [bünyādın, -ın]*

Ḫoş semāʿ **bünyādın** andan urdılar / Şevḳ u ẕevḳ-ıla semāʿa girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5103). [bünyādın, -ın]*

Beşḳarış dirler o yirüñ adına / Bāʿiši böyle imiş **bünyādına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5280). [bünyādına, -ı, -n, -a]*

Cismi **bünyādın** ḳırup mevt-i külüng / Gömdi tābūt-ıla cismin hem-çü küng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5819). [bünyādın, -ın]*

bünyād: *Yapı, bina, temel; vücut, beden.*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'dur hem adum / Böyle ḳılmışlar erenler **bünyādum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1373). [bünyādum, -um]*

bünyād: *Asıl, esas, temel.*

Kim yaşıl fermān dinilür adına / Açdılar tā gördiler **bünyādı** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1382). [bünyādı, -ı]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī durur adı / Ḫorāsān'dan olur aşlı **bünyādı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2612). [bünyādı, -ı]*

Dünyāda bennā-y-iken üstād ol / Ḫāke ururken muḥkem **bünyād** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5818). [bünyād,]*

bünyād: *Esas, temel II yapı, binâ.*

Mesken idüp āsitāne **bünyādın** / Eyleyüp ʿālemde çıḳardı adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4639). [bünyādın, -ı, -n]*

bünyād: *Asıl, esas, temel, binâ.*

Ḫʿāce Aḥmed-i Yesevī adıdur / Hem vilāyet ehlinüñ **bünyādıdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1376). [bünyādıdur, -ı, -dur]*

İsmümüzle adayalar adını / Üyüsinüñ berk ide **bünyādını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3843). [bünyādını, -ı, -n, -ı]*

Ṭoġıcaḳ İlyās virdi adını / Naḳl iden dir böyle söz **bünyādını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5137). [bünyādını, -ı, -n, -ı]*

Urdılar **bünyādı** muḥkem ḳatı berk / İtdiler üstüni sekiz yerde terk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5771). [bünyādı, -ı]*

bünyād it: *Bina etmek, kurmak.*

Bir müsāfir-ḫāne **bünyād it** gelen / Anda ola hem yine ḫizmet ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2064). [bünyād it,]*

bünyān: *Ar. is. Yapı, bina.*

Ṣandı ol muḥib ki ġayrı kimsene / Yapdurup çekdürdi ṭaşı **bünyāna** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2277). [bünyāna,]*

bura: *Bu yer; bu makam.*

Burayı yapdurayın bir cāygāh / Ḳıla ḫalvet-ḫāne dir anı o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2264). [burayı, -y, -ı]*

bura: *Bu yer, burası.*

Bu yiri er baña yurt virmiş durur / **Burayı** baña maḥal görmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [burayı, -y, -ı]*

Āsitāne yap maḳām it **burayı** / Bunda olmaḳ saña vü bize eyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5366). [burayı, -y, -ı]*

bura: *Bu yer, burası.*

Şeyḫ ne mürīd muḥibb ʿāşıḳ nedür / **Burada** ẕikr it baña lāyıḳ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [burada, -da]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi maḳṣūduñuz / **Burada** ḥāṣıl olursa yine siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5120). [burada, -da]*

bura: *"Bu" işaret zamiri.*

Dir ḫavātīnler **burada** niçesi / Var durur saña virevüz yiyesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1694). [burada, -da]*

Fāṭma Ana işidür Ḫūnkār sözin / Ṭura ṭuruñ **burada** dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1695). [burada, -da]*

Burada ayruḳ oturmasun didi / Nereye gider-ise gitsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1824). [burada, -da]*

Daʿveti Ḫūnkār'a çün ādem gider / Mollālar bir gözle **burada** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3333). [burada, -da]*

bura: *Bu işaret zamiri.*

Bir ısuzlıḳda gerek evren ola / İl içinde **buraya** evren gelĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3500). [buraya, --y, --a]*

Himmet erden sen o vaḳt alduñ didi / Yitişüben **buraya** geldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4135). [buraya, --y, --a]*

bura: *Bu işaret zamiri II Bura, bu yer.*

Gönderüp adam gidersin **buradan** / Nüktesin çekmek bu ḫalḳuñ biz neden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1811). [buradan, -dan]*

Ben **buradan** çıḳayın dir ḳalʿaya / Ḥāl göreyin ki yine beñzer neye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [buradan, -dan]*

Buradan ḳalʿaya ṭoġru çıḳayın / Vech-i ḥikmet bir ne vardur baḳayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2804). [buradan, -dan]*

bura: *Bu yer.*

Ol maḳāmda ki beni siz bulduñuz / Gelmege **buraya** daʿvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3433). [buraya, -y, -a]*

burada: *Burada.*

Göricek bu ḥāli itdi key ʿaceb / İtdi budur **burada** terk-i edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5163). [burada,]*

burāḳ: *Hz. Muhammed'in Mî-raç'ta bindiği binek.*

İẕn-i Ḥaḳ'la götrüdi Ḳuds'i **Burāḳ** / Didi Aḥmed ḥażretine ḳıl yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 113). [burāḳ,]*

Giydi ḥulle ṭonların ol kām-kār / Oldı andan ol **Burāḳ'a** Aḥmed süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 116). [burāḳ'a, -'a]*

burç: *Kale duvarlarından daha yüksek, yuvarlak, dört köşe veya çok köşeli kale çıkıntısı.*

Pes Selīm Şāh Ḳayṣeri'yi yapdurur / Şimdilik andan hemān bir **burc** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1618). [burc,]*

burç: *Muayyen bir şekil ve sûrete benzeyen sâbit yıldız kümesi.*

İy meʿānī **burcınuñ** seyyāresi / V'iy devāʾ-i dāʾ-i diller çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4460). [burcınuñ, -ı, -n, -uñ]*

burc u bārū: *Savunma kulesi ve kale duvarı, sur.*

On sekiz biñ dirler evi var-ıdı / **Burc u bārū** çevresi ḥiṣār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1814). [burc u bārū,]*

burça: *1. Baklagillerden, taneleri hayvan yemi olarak kullanılan yıllık bir yem bitkisi (Vicia ervilia). 2. Bu bitkinin mercimeğe benzeyen ve genellikle hayvan yemi olarak kullanılan tanesi.*

Didi Ḫünkār **burçacuḳlar** dirilüñ / Çıḳuban yirlü yirüñüzden gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2315). [burçacuḳlar, -cuḳlar]*

Didi kim iy **burçacuḳlar** iriñüz / Varuban yirlü yirüñe giriñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2322). [burçacuḳlar, -cuḳlar]*

burçak: *1. Baklagillerden, taneleri hayvan yemi olarak kullanılan yıllık bir yem bitkisi (Vicia ervilia). 2. Bu bitkinin mercimeğe benzeyen ve genellikle hayvan yemi olarak kullanılan tanesi.*

Didi Ḫünkār niye çekersiz taʿab / Gel diril di **burçaġa** dirile heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2312). [burçaġa, --a]*

İşidüp Ḫünkār gör kim n'eyledi / Döndi ol **burçaġa** girü söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2321). [burçaġa, --a]*

Ḳalḳup ol burçaḳ yirinden dirilür / Tarlanuñ **burçaġı** bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2317). [burçaġı, --ı]*

Gördi Ḫünkār ol eri **burçaḳ** yolar / Aña raḥm idübeni rāḥat diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2308). [burçaḳ,]*

Ḳalḳup ol **burçaḳ** yirinden dirilür / Tarlanuñ burçaġı bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2317). [burçaḳ,]*

Ḳalḳup ol **burçaḳ** ḳamu ṭaġıldılar / Her biri bitdügi yire geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2323). [burçaḳ,]*

burçaḳ: *Baklagillerden, yuvarlak ve mercimeğe benzeyen, tâneleri hayvan yemi olarak kullanılan bir bitki.*

Yoluñuz üstindedür **burçaḳ** yolar / Görüñüz varup çü göñlüñüz diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2301). [burçaḳ,]*

burcı burcı: *Güzel bir biçimde kokmak.*

Burcı burcı ḳoḳar-ıdı ol ḳavun / Şād olur göricegez bostāncı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1483). [burcı burcı,]*

büre-: *Örtmek, setretmek, sarmak, sarınmak.*

Emr-i Ḥaḳ'la baʿdehū Ḫıżr'a irür / **Büremědik** ṣaḳlayup daḫı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 157). [büremědik, --me, -dük]*

bürhān: *Delil, ispat.*

ʿAlemi daḫı virür erkān-ıla / Beylece naḳl-i aṣaḥ **bürhān-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1174). [bürhān-ıla, --ıla]*

Besmele yād eyleyüp Burhān girür / Ḳızmış ol vaṣlaları **burhān** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5170). [burhān,]*

bürhān: *Susuz'da Hâcım Sultan'ın yanına gelerek onun dervişi olan kimse.*

Burhān adlı bir muḥibb er ʿāṣıḳı / Evliyānuñ cān u dilden ṣādıḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5015). [burhān,]*

Burhān öñince iderlĕr-idi seyr / ʿĀdeti bu-y-ıdı bil iy ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5019). [burhān,]*

Besmele yād eyleyüp **Burhān** girür / Ḳızmış ol vaṣlaları burhān görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5170). [burhān,]*

Burhān ejder ḳorḳusından iy ʿazīz / Eşegüñ ḳuyruġına yapışdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5197). [burhān,]*

Geldi **Burhān** gördügi ol ejdehā / Ḳarara yanmış kül olmış müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5207). [burhān,]*

Girüsine baḳdı **Burhān'ı** görür / Ḳorḳusından şöyle dem-beste ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5205). [burhān'ı,]*

Kendüye bu ḥāl ḳamu maʿlūm olur / Binüp eşegine **Burhān'la** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5046). [burhān'la, -la]*

burhān abdāl: *Hâcim Sultan'ın yardımcısı.*

Burhān Abdāl-ıla bir dervīş daḫı / Ḫizmetinde vardı hemīn iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5089). [burhān abdāl,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o genc-i maʿrifet / Didi Burhān Abdāl'a ṭurġıl bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5168). [burhān abdāl,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım binüp eşĕgine / **Burhān Abdāl** öñine düşdi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5193). [burhān abdāl,]*

Ḳan ḳaşanmışdur eşek de gördi hem / **Burhān'a** remz eyledi ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5206). [burhān'a,]*

bürhān u delīl: *Kanıt ve delil.*

Didiler bu ḳavle **bürhān u delīl** / İsterüz senden didiler şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1379). [bürhān u delīl,]*

büri: *Sarmak, kaplamak, örtmek.*

Gögi buluṭ **bürimiş** yaġmur yaġar / Ḫalḳ çalışup ḫarmānın örter-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6240). [bürimiş, -miş]*

burḳa-: *Peçe, yaşmak.*

Bu Ḫıż ı r-ṣūret velī kim bilmedüm / **Burḳası** var yüzde anı farḳ ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5665). [burḳası, -sı]*

burkaʿ: *Örtü, yüz örtüsü.*

Ol ḫaberden di açup ḳufl-ı zebān / **Burḳaʿı** refʿ it ola tā sır ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2366). [burḳaʿı, -ı]*

burnı ṭamar-: *Burnu kanamak.*

Bir legençe içre Ḫūnkār dest-namāz / İder-iken burnı ṭamardı biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3832). [burnı ṭamar-, --dı]*

bursa: *Bursa şehri.*

Bilecük ü Yārḥiṣār İznīḳ hemīn / **Bursa** ḳaldı feṯḥ olunmaduḳ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4186). [bursa,]*

Bursa tekvūrı-y-ıla barışdılar / ʿAhd idüben arada and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4268). [bursa,]*

Bursa tekvūrına feryādcı varur / N'itdügin Otman Beg'üñ ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4290). [bursa,]*

Pādişāha **Bursa** tekūrı daḫı / İlçi ṣaldı bildürür ḥāl iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4291). [bursa,]*

Bursa tekvūrı şikāyet itdügi / İlçi ṣaluban ḥikāyet itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4317). [bursa,]*

bursa: *Bursa şehri.*

Diledi kim **Bursa'yı** daḫı ala / Ehl-i İslām'a anı da yurd ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4188). [bursa'yı, --y, --ı]*

Bursa'yı feṯḥ itmege dir giderin / Uş ġazā emrine dir ḳaṣd iderin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4190). [bursa'yı, --y, --ı]*

Didi maʿlūmdur size kim bunda ben / **Bursa'yı** feṯḥ itmege geldim hemen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4202). [bursa'yı, --y, --ı]*

Bursa'da oturur-iken pādişāh / Ḥācī Bektaş öldüginden oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5759). [bursa'da, -da]*

bursa: *Bursa şehri.*

Edrine'yi itmiş-idi taḫtgāh / **Bursa'ya** da gĕlür-idi gāh gāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5753). [bursa'ya, -ya]*

bur(u)n: *Alınla üst dudak arasında bulunan, çıkıntılı, iki delikli koklama ve solunum organı.*

Ḳuşadup ġārı yatur anda bütün / Aġzı otlar ṣaçar u **burnı** tütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [burnı, -ı]*

bürün-: *Giyinmek, bir kumaş parçasıyla sarınmak, örtünmek; Allah'ın verdiği nimetlerden giyinip örtünerek O'na şükretmek, ibadet etmek.*

Ṣīt ṭoḳuyup ol kelīmi Ādem ata / **Bürünüp** ṭāʿat iderdi hem Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 155). [bürünüp, --üp]*

būse ḳıl-: *Öpme, bir kere öpme.*

Yol bilen ol tācı alıcaḳ ele / Lāzımı ol tāca bir būse ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4363). [būse ḳıl-, --a]*

buşı: *Hiddetli, sinirli.*

Siñmiş aña yidi cennet ḳoḳusı / ʿĀlemi itmiş muʿaṭṭar ḫoş **būsı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5647). [būsı,]*

būsitān: *Bağ, bahçe.*

Būsitān dikdügi vaḳtin aġacı / Dikmiş idi tā göreydi ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3138). [būsitān,]*

būstān: *Bağ / bahçe.*

Dikilürken **būstān** ḳavun bite / Kim diye keyfiyyetin bunuñ nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1489). [būstān,]*

bütün: *Bütün, tamamıyla.*

Ḳuşadup ġārı yatur anda **bütün** / Aġzı otlar ṣaçar u burnı tütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [bütün,]*

bütün: *Bütün, belgisiz sıfat.*

Ḫırḫayı anda bulup cevher ṣaçar / Ḳuflın açınca **bütün** ḫırḫa çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 184). [bütün,]*

bütün: *Bütün, tam, eksiksiz.*

Bu kezin yazıda yaḳsunlar odun / Ulu āteş oluban yansun **bütün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2548). [bütün,]*

bütün: *"Bütün, tüm" anlamında belgisiz sıfat.*

Fāṭma'ya İdrīs didi kim ḫatun / İrte işde erbaʿīn olur **bütün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1763). [bütün,]*

Gördi bardağı **bütün** şuyı ṭolu / Mışrısı elinde rāst hem iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [bütün,]*

Şofrada **bütün** ṭurur hep üstüvār / Çün vilāyet böyle gördi her velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [bütün,]*

būy: *Far. Koku.*

Vaḳt olur kim iştiyāḳ ġālib olur / **Būyuñuz** ʿıṭrına cān ṭālib olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3215). [būyuñuz, --uñuz]*

buyruġ: *Buyruk, emir, hüküm.*

Şaru İsmāʿīl'i aña gönderür / **Buyruġın** erüñ varup ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1410). [buyruġın, -ı, -n]*

Ḳul didi şimdi ḳatından gelürem / Begümüñ **buyruġın** elbet ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3989). [buyruġın, -ı, -n]*

Geçürüp seccādeye şeyḫ itdiler / Dutup emrin **buyruġına** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5146). [buyruġına, --ı, --n, --a]*

buyruġın ṭut: *Emirlerini yerine getirmek.*

Tā ki diye tevbem oldugın ḳabūl / Buyruġın ṭutup olavan aña ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3121). [buyruġın ṭut, --up]*

buyruk: *Buyruk, emir.*

Didi iy seccāde şu üzre yüri / Ṭurma **buyruḳ** üzre git imden giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [buyruḳ,]*

Didi **buyruḳ** bu seni çün bulavuz / Başuñı senüñ o demde alavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4001). [buyruḳ,]*

buyruḳ it-: *Emretmek.*

Ere didi ol imāmet eyleye / Buyruḳ itmědin yā ḫod söz söyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3573). [buyruḳ it-, --mědin]*

buyruk kıl-: *Emir vermek.*

Ḥayret el virüp ḳamu deng oldılar / Cān Baba'ya daḫı buyruḳ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2543). [buyruḳ ḳıl-, --dı, --lar]*

Emr ider Ḫūnkār Saʿīd ṭurdı gelür / Gözle buyruḳ aña Ḫūnkār ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3644). [buyruḳ ḳıl-, --ur]*

buyruk kıl: *Emir vermek.*

Bir kemāl ehline şāh buyruḳ ḳılur / Oġluma dir eyle taʿlīm-i kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 330). [buyruḳ ḳıl, --ur]*

büyü-: *Daha büyük duruma gelmek, irileşmek, genişlemek, bollaşmak.*

Büyüyübeni kemāle iricek / O nişān-ıla eḥibbā göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5145). [büyüyübeni,]*

büyük: *Boyutları benzerlerinden fazla olan, azametli, haşmetli, yüce.*

Üç **büyük** ḳavun daḫı bitmiş-idi / Hem kemāline tamām yitmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1482). [büyük,]*

Küçük olsa zūvalāñuz ġam degil / Somunuñuz **büyük** ola muttaṣıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1537). [büyük,]*

Rāh-ı Çivril'den gelincek bir öyük / Yıġılup durur ufaḳ ṭaşdan **büyük** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2877). [büyük,]*

Büyük idi ol ḳaya dīvār mišāl / Ḳatına irişdi Ḫūnkār bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2968). [büyük,]*

Ẕikre gelen mescidüñ öñinde tīz / Bir **büyük** ḳara ḳaya vardı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [büyük,]*

Gördiler ol yazıda ṣan bir üyük / Gider idi bir **büyük** ṣıġın geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [büyük,]*

büyük büyük: *Çok büyük.*

Ne ḳadar küçük zuvālā dutalar / Ḫoş **büyük büyük** ṣomunları çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1539). [büyük büyük,]*

buyur: *Söylemek, demek.*

Ol ululara didi böyle cevāb / Rāst **buyurmışsız** dir reʾyüñüz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4335). [buyurmışsız, --mış, --sız]*

buyur: *Emretmek, söylemek.*

Ol sebetden yidişer elma virür / Başlu başına dönüben **buyırur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3070). [buyırur, --ur]*

Dir reʾīs imdi sözüñi söylegil / Er ne **buyurdıysa** iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4111). [buyurdıysa, -dıysa]*

buyur: *Bir şeyin yapılmasını kesin olarak bildirmek, emretmek.*

Ṣabrı ʿādet eyle iy sulṭān-ı dīn / Ḥaḳ **buyurdı** ki yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 88). [buyurdı, -dı]*

Buyurupdur bu sözi Allāh mucīb / İşbu tācuñ ṣāḥibi gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 187). [buyurupdur, -up, -dur]*

Mollā gördi ḳan olmış ol daḫı / Birine daḫı **buyurdı** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3565). [buyurdı, -dı]*

Demür ālātı bularda her ne var / Divşürüñ diyü **buyurdı** hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5164). [buyurdı, -dı]*

Daḫı **buyurdı** ki tennūr ḳızduruñ / Yandurup āteş aña odın uruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5165). [buyurdı, -dı]*

Ḥaḳ teʿālā **buyurupdur** ey ulum / Evliyāya yoḳ durur ḫavf-ı ölüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5586). [buyurupdur, -up, -dur]*

Adı Yanḳo Mādiyān'dur ol erüñ / Şāh **buyurdı** varuban ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5765). [buyurdı, -dı]*

buyur: *Buyurmak, söylemek.*

Göricek ol defteri eyle idem / Her ne yola **buyurur** aña gidem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4343). [buyurur, -ur]*

buyur: *Buyurmak, söylemek.*

Didi Ṣaltıḳ emriñüzi **buyuruñ** / İş sizüñdür emriñüzi ḳayıruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2740). [buyuruñ, -uñ]*

buyur: *Bildirmek / emretmek.*

Kesmedi ḳalem tırāş çünki görür / Getürüñ mıḳrāż diyüben **buyurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3406). [buyurur, -ur]*

Gördi Mollā'yı ol arada ṭurur / Emr ider aña işit ne **buyurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3599). [buyurur, -ur]*

Seni ol vaḳtin ere bildürelüm / Ne **buyurur** er ḥaḳuñda görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3636). [buyurur, -ur]*

Ġayb olur hīç bilmezem ḳanca varur / Oldı maʿlūm ere gör ně **buyurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3673). [buyurur, -ur]*

Fevt olıcaḳ beg **buyurur** ḳubbede / Defn itdiler ol eri iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5509). [buyurur, -ur]*

buyur: *Bildirmek, söylemek.*

Öteden Yūnus ayaḳ üstine ṭurur / Giderem dir görüñ er ne **buyurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2917). [buyurur, -ur]*

buyur-: *"buyurun" diyerek konuğu davet etmek.*

Sizüñ içün ḳayd olupdur bu ṭaʿām / **Buyuruñ** bu bende tā mesrūr ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 295). [buyuruñ, -un]*

Öñine ṣofra yayup dir **buyuruñ** / Ḫāṭırımuz açlı çün bundan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1750). [buyuruñ, -un]*

Başmaġını ileyine ḳodılar / Öñine düşüp **buyuruñ** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1782). [buyuruñ, -un]*

buyur-: *Bir şeyin yapılmasını kesin olarak bildirmek, emretmek.*

Aṣḥāb otururdılar hep ṣaġ u ṣol / Ḫażret-i Aḥmed **buyurur** Selmān'a pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 174). [buyurur, -ur]*

Tā ḳılalar varuban anda ḥużūr / Pādişāh çün kim bu nevʿe **buyurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2647). [buyurur, -ur]*

Ṣaru İsmāʿīl'e ol dem **buyurur** / Bir muḥibb irdi diyüben duyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4158). [buyurur, -ur]*

buyur-: *Buyurmak, emretmek.*

Pes Külü Ḫan ṭurur otaġa varur / Cān Baba'ya emr idüben **buyurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2587). [buyurur,]*

buyurdı: *Buyurmak, emretmek.*

Naḳldür ol şāh Sulṭān-ı Taḳī / Böyle **buyurdı** nefes ol muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1389). [buyurdı,]*

İricek Fāṭıma'ya didi hemīn / Ḫażret-i Ḫūnkār **buyurdı** çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3796). [buyurdı,]*

Gine Ḫunkār gönderür İsmāʿil'i / Di baña öyle **buyurdı** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3805). [buyurdı,]*

buyurun: *Bir işin yapılması veya tamamlanması için söylenen teşvik sözü.*

Aḳça Ḳoca dir nice iş ḳılalum / Luṭf idüñ **buyuruñ** anı ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2311). [buyuruñ,]*

buzaġı: *Buzağı.*

Gözle **buzaġıları** emişmesün / Ḥācī Bektaş da didi emişmesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1916). [buzaġıları, --lar, --ı]*

Çünki ṣaġdılar inekleri heme / Ṣaldı **buzaġıları** vara eme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1923). [buzaġıları, --lar, --ı]*

buzaġı: *Sütten kesilmemiş inek yavrusu.*

Çıñ ṣabāh inek ki ṣalmışlar ıdı / **Buzaġı** yanına gelmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1913). [buzaġı,]*

Çün öyüge çıḳdı gördi **buzaġı** / İnek ile bile otlar bayaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1918). [buzaġı,]*

Ṣandı kim emişdi **buzaġı** didi / N'oladı **buzaġı** emişměyedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1919). [buzaġı,]*

Ṣandı kim emişdi **buzaġı** didi / N'oladı **buzaġı** emişměyedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1919). [buzaġı,]*

Gördi Fāṭma Ana'nuñ cāriyesi / **Buzaġılar** sürüben geldi sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1912). [buzaġılar, --lar]*

Didi Ḫünkār **buzaġılar** emmedi / İşide gör varup inegi emdi mi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1920). [buzaġılar, --lar]*

Emmedi **buzaġılar** üç güne dek / Fāṭma Ana dir degüldür işbu tek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1924). [buzaġılar, --lar]*

Cāriyeye ṣordı ki **buzaġılar** / Emmedügine sebeb nedür bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1925). [buzaġılar, --lar]*

Fāṭma Ana Ḫūnkār'a ḫaber virür / **Buzaġılar** emmedügi ḥāli dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1927). [buzaġılar, --lar]*

Buzaġılar baʿd ez-ān emişdiler / İçüben ṭoyunca südden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1929). [buzaġılar, --lar]*

C

<u>cäbir:</u> *Cebir; cebretmek; cebretme: Zorlama.*

Bu Bedaḫşān milkidür kāfir ḳamu / Leşkeri kāfir durur **cābir** ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 644). [cābir,]*

<u>cāde:</u> *Cadde.*

Şu yüzinde Ṣaltuġ'uñ seccādesi / Yüridügi yir muʿayyen **cādesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2757). [cādesi, --si]*

<u>caʿfer-i ṣādıḳ:</u> *On iki imamdan altıncısı.*

Caʿfer-i Ṣādıḳ'uñ oġlıdur yaḳīn / **Caʿfer-i Ṣādıḳ** Muḥammed Bākır'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 231). [caʿfer-i ṣādıḳ, --uñ]*

Caʿfer-i Ṣādıḳ'uñ oġlıdur yaḳīn / **Caʿfer-i Ṣādıḳ** Muḥammed Bākır'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 231). [caʿfer-i ṣādıḳ,]*

caʿfer-i ṣādıḳ: *Cafer-i Sādık, on iki imamdan altıncısı.*

Ẕikr ideyin bu sözi ola ʿayān / **Caʿfer-i Ṣādıḳ** ol ḳuṭbu'l-ʿārifīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6647). [caʿfer-i ṣādıḳ,]*

Gördi Ṭayfūr böyle emr oldı vuḳūʿ / Geldi dönüp Caʿfer-i Ṣādıḳ'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6661). [caʿfer-i ṣādıḳ, --a]*

cāh: *(Ar.) Yüksek mevki, makam, rütbe.*

Ḥükm iderdi ʿāleme anuñdı **cāh** / Vardı Oġuz nesli ḳatında çoḳ emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6288). [cāh,]*

cāhil: *(Ar.) Okuyarak bilgisini ilerletmemiş, tahsil görmemiş, bilgisiz (kimse).*

Eylemezdi aṣlā ʿizzet **cāhile** / Durduġınca dursun ol şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6428). [cāhile, -e]*

cāhil ü münkir ol: *Cahil ve inkar eden olmak.*

Şol ki bī-dīn cāhil ü münkir olur / Döndi dīninden yine kāfir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 968). [cāhil ü münkir ol, --ur]*

cāh-ile: *Bilgisiz, cahil.*

Çün Sikender berr ü baḥre urdı kilīd / Ulu sulṭān oldı ġāyet **cāh-ile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6427). [cāh-ile,]*

c[ā]lib-i ḥaḳ: *Allah'ın celp edici çekiciliği.*

C[ā]lib-i Ḥaḳ'dan irer ʿizzet ḫiṭāb / Şemʿa ilet çekmeye Ādem ıżṭırāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 148). [c[ā]lib-i ḥaḳ, --dan]*

cām: *Kadeh.*

Curʿasın ḫatuna şundı ol hümām / Çünki ḫatun şerbeti aldı **cām-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5878). [cām-ıla, -ıla]*

cāmiʿ: *Ar. Câmi, müslümanların ibadet ettikleri yer.*

Beg daḫı şarḳī ḳapusından hemīn / **Cāmiʿe** girdi işit iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3978). [cāmiʿe, -e]*

cāmiʿ: *Müslümanların içinde ibadet ettikleri mekan.II. Halep Camii.*

Cāmiʿinde Ḥaleb'üñ var bir direk / Mesken idindi anı ol cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1235). [cāmiʿinde, --in, --de]*

cāmid: *Ruhsuz, sert, katı madde. Cansız.*

Didiler bunlar birer **cāmid** ḥacer / Nice nuṭḳa gelüben söyler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1991). [cāmid,]*

cāmiʿ-i ümeyye: *Emevi Camii (Arapça: □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ Ğām' Banī 'Umayya al-Kabīr), Şam Ulu Cami olarak da bilinen yapı, Şam'ın eski şehir kısmında yer alır ve dünyanın en büyük ve en eski camilerinden birdir. 634 yılında, Şam'ın Araplar tarafından alınmasından sonra, Roma İmparatoru I. Konstantin zamanından beri Vaftizci Yahya'ya adanmış Hristiyan bazilika, Ebu Ubeyde bin Cerrah'ın gözetimi altında 635 yılında yapıya eklemelerle camiye çevrilmiştir. Yetmiş yıl boyunca aynı yapı hem kilise hem de cami olarak iki dinin ibadethanesi olmuş; Müslüman nüfusun zaman içinde artması sonucu tamamı camiye çevrilmiştir.*

Ḳalḳdı andan Şām'a geldi ol ʿazīz / Cāmiʿ-i Ümeyye'ye irişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1231). [cāmiʿ-i ümeyye, --y, --e]*

cān-: *Can, hayat.*

Didi erseñ Ḥācī Bektaş ḫażreti / Ḳuşca **cānum** ḳurtar eyle himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5786). [cānum, -(u)m]*

cān: *Can, ruh, gönül.*

Tā ḳıla ʿuşşāḳına **cāndan** eser / Teşne-dil ʿuşşāḳına cūy-ı zülāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 217). [cāndan, -dan]*

Niçesi erden naẓarlu **cān-ımış** / Gözine żarar ziyān hīç olmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1900). [cān-ımış, -ımış]*

Meskeni Tebrīz'de olurdı anuñ / Vaṣfını ẕikr ideyin şād it **cānuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5477). [cānuñ, -uñ]*

cān: *Kişi, kimse, fert.*

Gördi anı deyr açar ruhbān ımış / Bir ʿaceb kimse ʿacāyib **cān-ımış** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [cān-ımış, --ımış]*

cān: *Beden, ruh, insanın maddi ve manevi varlığı.*

Ẕikrini itdügümüz **cān** ol durur / Didiler bu ḫod henuz bir ṭıfl genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [cān,]*

İşidüp didiler iy **cānlar** cānı / Saña irşād itmege bir şeyḫ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6731). [cānlar, -lar]*

Didiler ṣaddaḳ saña **cānlar** cānı / Öpdiler elin ayaġın gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6744). [cānlar, -lar]*

Bu ḫased müşkil durur iy nīk-rāy / Vay ḫasūduñ **cānına** ḫayfā vü vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [cānına, -ı, -n, -a]*

Ḥażretüñe varup ziyāret idelüm / **Cānumuza** ḫoş beşāret idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 935). [cānumuza, -umuz, -a]*

Çille çěküp eyleyěvüz iʿtikāf / **Cānumuz** andan bula tā kim kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1245). [cānumuz, -u, -muz]*

Cānuña sebeb ola bir turva ḫāḳ / Bir avuç cev ḳılmaya sěni helāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1854). [cānuña, -u, -ñ, -a]*

Bir avuç arpa vü bir turva türāb / **Cānuña** sebeb ola didi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [cānuña, -u, -ñ, -a]*

Ḥācī Şems dirlerdi adına anuñ / Ḥiṣṣe al bundan ki şād ola **cānuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3165). [cānuñ, -uñ]*

Ṣorı ḥisāb yoġ-ımış / ʿĀṣıḳlaruñ **cānından** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3713). [cānından, -ı, -n, -dan]*

Ol ḫalīfe çün erüñ yārānıdur / Evliyā ıssı olaruñ **cānıdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4030). [cānıdur, -ı, -dur]*

cān: *(f.i.) : 1. can, ruh.*

Şevḳ u ẕevḳ ıla ḳılur mesrūr **cānı** / Ḳalḳdı ol şevḳ-ıla ḳılmaġa namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6657). [cānı, -ı]*

Evrenüñ yidi başına birer oḳ / Urdı ol dem evren oldı **cānı** ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2819). [cānı, -ı]*

Gelene gidene yidürdi anı / Şād oldı yiyenüñ anda **cānı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3137). [cānı, -ı]*

Er gelincek dilek idem ben seni / Evüñe varup ṣaġ iltesin **cānı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3201). [cānı, -ı]*

cān: *Asıl varlık II can.*

Bilelüm göster didiler ol **cānı** / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6714). [cānı, -ı]*

Didiler ṣaddaḳ saña cānlar **cānı** / Öpdiler elin ayaġın gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6744). [cānı, -ı]*

cān: *Beden II gönül II can.*

Bir niçe defʿāt-ıla itdi ġazā / Kāfirüñ **cānına** eylědi cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4287). [cānına, -ına]*

cān: *(can kadar çok sevilen) sevgili.*

İşidüp didiler iy cānlar **cānı** / Saña irşād itmege bir şeyḫ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6731). [cānı, -ı]*

cān: *Can II varlık.*

Biz ḳuluñuz sen bizim sulṭānumuz / Şeyḫümüzsin cismimizde **cānımuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5571). [cānımuz, -ımuz]*

cān: *(Aşığın) canı, ruhu.*

Ḳoḳuñuz siñmiş viṣalüñden şehā / Gönderüñ ġamdan bula **cānum** rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3216). [cānum, -um]*

Ḥaḳḳ'a ere çünki taʿẓīm eyledi / Ḥaḳḳ'a ṣoñra **cānı** teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5816). [cānı, -ı]*

cān: *Can, gönül.*

Bir gemi gird-āba düşdi zār olur / **Cānlarından** ehli hep bīzār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4594). [cānlarından,]*

cān: *Can, ruh || Gönül.*

Dönderüp ḳondurdı ḫānedānına / Şādī vü selvet girüben **cānına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5257). [cānına, --ı, --n, --a]*

cān: *Beden, ruh, insanın maddi ve manevi varlığı; gönül, yürek.*

Bir beyāndan gel gine yād eylegil / Gūş idenler **cānını** şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5337). [cānını, -ı, -n, -ı]*

cān: *Aşık, seven, tutkun; can, kişinin maddi ve manevi varlığı.*

Ḳıl bize bir maʿnī-i zībāyı yād / Ġuṣṣadan ḳurtıla **cānlar** ola şād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3291). [cānlar, -lar]*

cān: *Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.*

Ur ḳılıc küffāra eylegil ġazā / Kāfirüñ **cānına** eyle hem cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 44, Beyit 4397). [cānına, -ın, -a]*

Er gerek kim cismi nefsi ide terk / Nefsi öle **cānına** irmeye merg *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [cānına, -ın, -a]*

cān: *(Far.) Can, hayat, gönül.*

Bir ḳoyunca yoḳ durur ʿaḳlum benüm / Hele ġāyet sevdi bu eri **cānum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [cānum, -um]*

cān: *Beden, cisim, gövde, vücut.*

Nez̲rüm olsun mālımuñ nışfı benüm / Ḳurtılursa işbu mühlikden **cānum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1081). [cānum, -(u)m]*

cān: *Beden, cisim, gövde, vücut. II Gönül.*

Kendü daḫı o bıñara ʿazm ider / **Cānı** ere irmege ḫoş cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3056). [cānı, -ı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḫoş ḳıldı naẓar / Ol naẓar **cānına** eylĕdi ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3005). [cānına, -ı, -n, -a]*

Er müşāhedesine oluban ġanī / Cümlesi ḫoş-ḥāl şād idüp **cānı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3670). [cānı, -ı]*

cān: *Maneviyat, ruh.*

Ṣūretā gerçi kenes ruhbānı dı / Līki gizli dīn ṭutar pāk **cān-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [cān-ıdı, -ıdı]*

cān: *Can, gönül.*

Cānuña dürlü cefā ḳılur-ıdım / Līk mürüvvet itdi ceddüme o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6127). [cānuña, -uñ, -a]*

cān: *Beden, ruh, insanın maddi ve manevi varlığı. II Gönül, yürek.*

Develi yirinde birḳaç **cān-ıla** / Seyr ide vardı tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2288). [cān-ıla, -ıla]*

cān: *Kişi, kimse, insan.*

Anı gördük bir ġarāʾib görklü **cān** / Ḳuvvet ıssı bir ṣalābetlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [cān,]*

cān: *Âşığın canı, kendi varlığı.*

Bir beyāndan gine z̲ikr it hem-çünān / **Cān** ola gūş itmesinden şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4613). [cān,]*

cān: *"Cān" kelimesi. II Âşığın canı, kendi varlığı.*

Şādī-y-ile söyle iy **cān** bülbüli / Ḳıl neşāṭ-ı naġme-y-ile ġulguli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4798). [cān,]*

cān: *Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.*

Nefs-i ḥāsid **cānuma** ki ider ḥased / Terk itmez olmayınca tā cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5733). [cānuma, -um, -a]*

cān: *Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.*

Çünki Cengiz şehrine irişdi şeyḫ / Buluşuban **cān-ıla** görişdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2405). [cān-ıla, --ıla]*

Aḳtarıldı ol ilüñ ḫalḳı tamām / Ḳıldılar **cān-ıla** ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5261). [cān-ıla, --ıla]*

cān: *(Âşığın) gönlü, ruhu.*

Lebleri şīrīn ü şehd andan ṭamar / Servi ḳaddi sayesinden **cān** yağar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 342). [cān,]*

cān: *"Arkadaş, dost" anlamlarında seslenme sözü.*

Şehr-i Nişābūr'da ol mesken ṭutar / Ḳaldı ol ilde ḳarār idüp i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 248). [cān,]*

Gine bir ḫoş menkabātından beyān / Ḫˇāce'nüñ ẕikr ideyin diñle i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1059). [cān,]*

Şöyledür meẕkūr diyĕyin bil i **cān** / Tā kim ola saña bu sırlar ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [cān,]*

Ṣofrayı çırāġı daḫı baʿd ez-ān / Anları da virdi tekbīrle i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1173). [cān,]*

Bāḳır'uñ seccādesi ḳurbın mekān / Eyleyüp anda ḳarār itdi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1224). [cān,]*

Pes Ḥaleb'den ḳalḳuban oldı revān / Ravża-i Dāvūd'a irişdi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1240). [cān,]*

Destūr aluban olur andan revān / Geldi ʿAntāb'a bilesin sen i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1271). [cān,]*

Ḥācī Ṭuñrul ḳalḳuban oldı revān / Geldi ol iclāsa şoloḳ dem i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1338). [cān,]*

Kökeninden ikisin üzdi revān / Götürüp ḳatlarına geldi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1484). [cān,]*

Ṭoġrı evine olur andan revān / Çün ḳapudan içerü girdi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1494). [cān,]*

Oldı seccāde ṣu yüzinden revān / Geçdi ṣudan öteye şol dem i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [cān,]*

Defʿaten bir ṣu çıḳup oldı revān / Ad-ıla Zemzem Ṣuyı dirler i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1759). [cān,]*

Ḳoyıcaḳ avcına ol ṣudan hemān / Gök ḳızıl oldı ṣuyuñ rengi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [cān,]*

Gine gel bir ḫoş ḫaberden ac zebān / Güş iden süre ṣafā şād ide **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2187). [cān,]*

Ḫoş żiyā-y-ıla pür oldı ol mekān / Görüp anlar didiler aḥsent i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [cān,]*

Oġlı Külü Ḫan'a Cengiz Ḫan i **cān** / Ṣad hezār göçmel Tatar evin hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2430). [cān,]*

Himmet ü ḫay ı r duʿā alup i **cān** / Güzlelĕrine olurlardı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2665). [cān,]*

Şöyledür naḳli bu aḫbāruñ ʿayān / Ḫoş Müsülmān oldı Külü Ḫan i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2667). [cān,]*

Hoy Ata pes oradan oldı revān / Tatar'uñ sulṭānına geldi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2686). [cān,]*

Pes olur seccāde deryāya revān / Rūmili'nden yaña ʿazm itdi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2789). [cān,]*

İşidüben bu sözi oldı revān / Ṭapduḳ Emre ḳatına geldi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2934). [cān,]*

Daḫı ardınca olur ol ṭaş revān / Şol ḳanatlı ḳuş gibi gider i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [cān,]*

Ṭurdı ol ṭaş indi üstinden revān / Yüz süriyü irdi bunlar da i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [cān,]*

Bir ḳażiyye olmış ımış bir zamān / Pādişāhdan teftiş itmege i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2994). [cān,]*

Böyle didiler lisān-ı tercümān / Naẓara baş ḳodılar ol dem i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3032). [cān,]*

Anda çün yatup uyudı bir zamān / Uyanıcaḳ ne görür güş it i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [cān,]*

Atına binübeni oldı revān / Tā ki Ḳırşehri'ne irişdi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3054). [cān,]*

Dĕgürüñ bizüm selāmumuz revān / Yādigār idüñ buları dir i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3072). [cān,]*

Ḳalḳuban Deñizli'den oldı revān / Tā ki Ḳarayük'e irişdi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3124). [cān,]*

Didi rāḥib iy şeh-i ḳuṭb-ı cihān / Ayrulıḳdan zār olur bunda **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3214). [cān,]*

Şerʿ-i İslām'dan gelür gördi nişān / Bildi anı ne kişi durur i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [cān,]*

Aḳsarāy'dan çıḳup oldılar revān / Cümle dānişmendleri-y-ile i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3306). [cān,]*

Yüregüm ṣıḳdı ṭamar üç ṭamla ḳan / Gitdi uṣṣum düşmişem anda i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3359). [cān,]*

Bindürüp mollāyı oldılar revān / İrdiler tā Ḳızılırmaġa i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3468). [cān,]*

Çıḳdı mollā mescid üstine revān / Yuġılaya yaʿnī mescidi i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3601). [cān,]*

Bunuñ üstine çü geçdi bir zamān / Diyeyin nice oldı gūş eyle i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3667). [cān,]*

Ṣarhan u Aydın Ḥamīd ü Germiyān / Menteşe Ḳarĕsi Ḳocacıḳ i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4182). [cān,]*

Destūr alup yolına oldı revān / Tā ki Ḳonya'ya irişdi ol i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4254). [cān,]*

Gördiler bir ḫūb nev-ḫaṭ nev-cüvān / Yāl ü bāl ıssı vü maḥbūb görklü **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [cān,]*

Böyle maḥbūb tāc idüp ḳor der-mekān / Issı geliser didi anuñ i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [cān,]*

Kendü bilinden kemer-bendin ʿayān / Ḳuşadur der-ḥāl biline hem i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4390). [cān,]*

Gördi çün bu ḥāli Otman Beg hemān / Ol daḫı eyle ḳılur anda i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [cān,]*

Ḳalʿacük yolında oldılar revān / Çubuḳ Ovası'na irince i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4476). [cān,]*

Ḳalmadı şübhe ki o şāh-ı ġāziyān / Merḳadi anda durur lā-şekk i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [cān,]*

Getürüp Ḫūnkār'a ḳurbāndur didi / Elde bu yoḳsa fidādur **cān** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4651). [cān,]*

Kim taʿallül itmeyüp olduñ revān / Şeyḫlıġı biz eyledük fehm it i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4788). [cān,]*

Ṭoġdı bir oġlı adı Aṣıl Ṭoġan / Key ḳatı erliklü er ḳopdı i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [cān,]*

Bir ḳızum var gelmedi hergiz oġul / Şād degülem **cān** anuñ-çündür melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [cān,]*

cān: *(Âşığın) canı, gönlü.*

Ḥaḳḳıdur ol vaṣlalar olur anuñ / Güş it bu remzi şād ola **cānuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1128). [cānuñ, -(u)ñ]*

Zımmī idi ehli hep ol ḳaryenüñ / Key işit bu ṣoḥbeti varsa **cānuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [cānuñ, -(u)ñ]*

Çün işitdi sözini İdrīs anuñ / Dir diyĕyin taʿbīrin şād it **cānuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1683). [cānuñ, -(u)ñ]*

Vaḳt olur kim iştiyāḳ ġālib olur / Būyuñuz ʿıṭrına **cān** ṭālib olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3215). [cān,]*

Cūşa gel **cān** bülbüli fetḥ it zebān / Eyle bir kenz-i ḥazāyinden ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3246). [cān,]*

Rūzigār-ı hemden āzād eylegil / Müstemiʿler **cānını** şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4019). [cānını, -ın, -ı]*

cān: *İçinden sarkan tokmağının kenarlara vurmasıyla ses çıkaran madenden araç, kampana.*

Çañ avāzından teziküp ḳaçdılar / Niçe dere niçe depe geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3021). [çañ,]*

cān: *"Arkadaş, dost" anlamlarında.*

Anda da bir çille çıḳardı hemān / Geçüben ṣavm u ʿibādetle i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1229). [cān,]*

Eyle diyüben olur andan revān / Mescid içine varur girü i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1700). [cān,]*

Gözin açup gördi kendin nā-gehān / Bir deñiz ḳatında ṭururdı i **cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [cān,]*

Bacı iline irinceğez i **cān** / Bir muḥibbe ṣataşur anda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4489). [cān,]*

Kendü oḳuyup kendüye Yāsīn pes / Ḥaḳḳ'a **cān** ışmarladı gitdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5620). [cān,]*

cān: *(Fars.) İnsan ve hayvanların yaşamasını sağlayan ve ölümle bedenden ayrılan madde dışı varlık, ruh.*

Cān acısı-y-ıla gör kim ejdehā / Ṣaltıḳ'ı araya aldı bir daha *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2820). [cān,]*

cān: *(Âşığın) gönlü.*

Aç gözüñ ʿāşıḳ yine **cānuñ** uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5973). [cānuñ, -(u)ñ]*

cān: *1. İnsan ve hayvanların yaşamasını sağlayan ve ölümle bedenden ayrılan madde dışı varlık, ruh. 2. İnsanın duygularını taşıyan iç âlemi, gönül, iç, yürek.*

Rūm mülkine ister-ise yol bula / Gelüben **cān-ıla** Müslümān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2460). [cān-ıla, -ıla]*

cān: *1. İnsan ve hayvanların yaşamasını sağlayan ve ölümle bedenden ayrılan madde dışı varlık, ruh. 2. İnsanın duygularını taşıyan iç âlemi, gönül, iç, yürek.*

Cāna andan iştiyāḳlar el vire / Ol sülūkuñ seyrine göñül vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4868). [cāna, -a]*

cān: *Ruh ve gönül.II.İnsanın kendisi (Hoca Ahmet Yesevi ve müridleri).*

Ḳodı Ḫˇāce naẓarında anları / N'eyler imdi diñlegil bu **cānları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1167). [cānları, --lar, --ı]*

cān: *İçinden sarkan bir tokmağın kenarlarına vurması veya dışarıdan üstüne çekiçle vurulmak sûretiyle ses çıkaran, tunç ve pirinç gibi mâdenlerden yapılmış, ters bir saksı biçimindeki âlet, kampana.*

Ḳaçar-iken ol çocuġa irişüp / Cehd idüp **çañı** alınca dürüşüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3028). [çañı, --ı]*

cān: *İçinden sarkan bir tokmağın kenarlarına vurması veya dışarıdan üstüne çekiçle vurulmak sûretiyle ses çıkaran, tunç ve pirinç gibi mâdenlerden yapılmış, ters bir saksı biçimindeki âlet, kampana:.*

Atumuz dir anda derlĕdi hemān / Ol **çañı** üstlerine atdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3029). [çañı, --ı]*

cān al: *Öldürmek.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar gerçi ider ceng-i cihān / Dökdi düşmān ḳanlarını aldı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 665). [cān al, --dı]*

cān al-: *Öldürmek.*

Çün vilāyet pençesin urdı baña / ʿĀṣī olursam gördüm alur cānumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6143). [cān al-, -ur]*

cān baba: *Velâyetnâmeye göre, Hâcı Bektaş'ı ziyaret edip, ondan yardım diledikten sonra Hacı Bektaş tarafından Moğol hükümdarı Gülü Han'ın Rum'a girmesini engellemek için gönderdiği şahsiyet.*

Didi Ḫūnkār aña ki çīst nām-ı tū / Cān Baba'dur didi bil iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [cān baba, --dur]*

Çün gözini açdı gördi **Cān Baba** / Bildi nereye irişdi mertebe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2453). [cān baba,]*

Didi Ḫūnḳār **Cān Baba** işit sözüm / Mertebeñ bildüñ naṣīb alduñ gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2454). [cān baba,]*

Cān Baba ḳalḳuban ider dest-būs / Çıḳuban ṭaşraya olmayup ʿabūs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2464). [cān baba,]*

Gide gide tā irer Erzingān'a / Anda uġrar **Cān Baba** Külü Ḫan'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2465). [cān baba,]*

Cān Baba'yı oḳıdılar ilerü / Didi dervīş söyle sözüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2475). [cān baba, --y, --ı]*

Örü ṭurup **Cān Baba** söz söyledi / Bunlara gör nĕyi taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2476). [cān baba,]*

Cān Baba'ya didi Külü Ḫan faḳīr / Gūş itdüñ mi keşīşümüz ne dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2495). [cān baba, --y, --a]*

Cān Baba dir ne didüñüz bilürem / Didügüñüz ḳavle rāżī oluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2497). [cān baba,]*

Cān Baba hergiz iki bir dimedi / Ḥāl n'ola diyübeni ġam yimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2501). [cān baba,]*

Cān Baba'yı gör Külü Ḫan n'eyledi / Çün didügüm sözi varup söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2532). [cān baba, --y, --ı]*

Bu yaña geldük Külü Ḫan elini / Yā ḫo meẕkūr **Cān Baba** aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2535). [cān baba,]*

Cān Baba baġdaş ḳuruban oturur / Ḳızaruban derleyüp olmış çü nūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2542). [cān baba,]*

Ḫayret el virüp ḳamu deng oldılar / Cān Baba'ya daḫı buyruḳ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2543). [cān baba, --y, --a]*

Dir Külü Ḫan Cān Baba'ya iy faḳīr / Rāżī mısın işbu ḳavle daḫı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [cān baba, --y, --a]*

Cān Baba dir rāżīyam līkin velī / İtdüñüz bir imtiḥān siz evveli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2552). [cān baba,]*

Emr ider ol leşker odun cemʿ ider / **Cān Baba** emrini yaʿnī ḳamʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2557). [cān baba,]*

Ol odun çün yanubanı ḳor olur / **Cān Baba** ol demde ḫurūşa gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2558). [cān baba,]*

Cān Baba'ya gider-iken dir keşiş / Ben bilürem nice olısar bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2564). [cān baba, --y, --a]*

Cān Baba rāḥib el ele aldılar / Ol deñiz gibi od içre ṭaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2566). [cān baba,]*

Gördiler Cān Baba'yı oddan çıḳar / Cismini od yaḳmamış bunlar baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2570). [cān baba, --y, --ı]*

Külü Ḫan **Cān Baba** avcında görür / Kim keşiş barmaġı ucında ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2571). [cān baba,]*

Cān Baba dir bize barmaḳlar virür / Ḳaldı avcumda benüm tapuñ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2573). [cān baba,]*

Pes Külü Ḫan ṭurur otaġa varur / Cān Baba'ya emr idüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2587). [cān baba, --y, --a]*

Bir ḫādim Cān Baba'yı aldı gider / Vardı ḫatun ḳatına işit n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2589). [cān baba, --y, --ı]*

Didi ḫatun Cān Baba'ya iy faḳīr / Niye gĕtürdüm seni bildüñ mi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [cān baba, --y, --a]*

Çün Külü Ḫan begler anı gördiler / Cān Baba'nuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2596). [cān baba, --nuñ]*

Cān Baba pes āteşe ʿazm idicek / Keşīşi bile aluban gidicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2724). [cān baba,]*

Keşiş oġlın **Cān Baba** itdi oġul / Anı oġulluġa eyledi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2726). [cān baba,]*

cān bülbüli: *Gönül bülbülü; aşık, seven.*

Yine akıt lücce-i āb-ı ḥayāt / Cūş-ıla ḫurūşa gel **cān bülbüli** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 238). [cān bülbüli, --i]*

cān bülbüli: *Gönül bülbülü; aşık, seven kişi.*

Vaḳtidür **cān bülbüli** eyle ḫurūş / Ḫūb laṭīf elḥān ıla ac dilüñi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 214). [cān bülbüli,]*

cān çık-: *Ölmek, ruhunu teslim etmek.*

Şimdi ʿömrüm güni irdi āḫire / Cān çıḳup cismim girür ḳara yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5807). [cān çıḳ-, -up]*

cān ışmarla-: *Can vermek, teslim-i ruh etmek, ölmek.*

Ḥaḳḳ'a cān ışmarlayınca ḥażretüm / Ḫalvetümde örtübeni meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5527). [cān ışmarla-, -yın, -ca]*

cān u baş: *Gönül ve baş.*

Ḫizmetinde **cān u baş** terk itdiler / Ṣıdḳ-ıla göñülleri berk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5308). [cān u baş,]*

cān u ciger yak: *Oğul hasretinden canının ve kalbinin acıması.*

Ḥasret odına yaḳup cān u ciger / Yidi yıl olınca gözi yaş döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 691). [cān u ciger yaḳ, --up]*

cān u dil: *Can ve gönül.*

Cān u dil şādīyle ḳılur inbisāṭ / Göricek sulṭān yüzini oġlınuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 406). [cān u dil,]*

Ṣuçların dileyü tevbe ḳıldılar / Cān u dilden ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1045). [cān u dil, --den]*

Ḫayr-maḳdem ḫoş ḳadem getürdüñüz / Cān u dilden hemmümüz götürdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1497). [cān u dil, --den]*

Tā ki mesrūr olayın işidüben / Anuñ-ıla **cān u dil** ḫoş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2730). [cān u dil,]*

Evliyā ʿāṣıḳları işidüben / **Cān u dil** ol ḥubb ıla cūş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2953). [cān u dil,]*

Levni taġyīr oluban medhūş olur / Vehme varur **cān u dil** nā-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3420). [cān u dil,]*

Evliyāʾu'llāha nāliş eyledüm / Riḳḳat idüp cān u dilden söyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4713). [cān u dil, --den]*

Cān u dilden itmeyen Ḥaḳ ṭāʿatin / İtmeyen tebdīl fānī ṣūretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5606). [cān u dil, -den]*

cān u dil-: *Can ve gönül.*

Burhān adlı bir muḥibb er ʿāṣıḳı / Evliyānuñ cān u dilden ṣādıḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5015). [cān u dil-, -den]*

cān u göñül: *Can ve gönül.*

Göricĕgez ol bezirgān bu işi / Giderür cān u göñülden teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4052). [cān u göñül, --den]*

Ṣaru İsmāʿīl idince böyle gūş / Eyledi şād-ıla cān u göñli ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4611). [cān u göñül, --i]*

cān u göñül: *Candan-yürekten, büyük bir arzuyla.*

Cān u göñülden ere muḥibb olur / Ḫizmetinde tā ki ölince ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3244). [cān u göñül,]*

cān u göñül: *Can ve gönül; ruh ve gönül.*

Anlaruñ sözin Zupun çün gūş ider / İşidüben cān u göñli ḫoş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4911). [cān u göñül, --i]*

cān u göñülden: *Candan-yürekten, büyük bir arzuyla.*

Cān u göñülden ere iḳrār ider / Getürüp īmān özine yār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2851). [cān u göñülden,]*

cān u tenüñ: *Ruh ve beden.*

Eyle bil tā şād ola **cān u tenüñ** / Hem anuñ atası İbrāhīm'dür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 225). [cān u tenüñ, --üñ]*

cān vir-: *Ölmek, ruhunu teslim etmek.*

Ḳıl gine gel bir beyān-ı muʿteber / Leẕẕeti şevḳı vire cāna ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4867). [cān vir-, -e]*

Naḳldür on yidi kimse virdi cān / Defn itdiler ol meclisde ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5161). [cān vir-,]*

cān vir: *Ölmek, ruhunu teslim etmek.*

Altı biñ ġāzī yigitler virdi cān / Ḳırdı kāfir bunları virmez amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 671). [cān vir, --di]*

Ṭaş ṭoḳundı oġlana düşdi revān / Şol sāʿat içinde oġlan virdi cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3895). [cān vir, --di]*

cānavar: *Canavar, varlık, vahşi baycan, yaratık.*

Baḳuban bunlara Ḫūnkār ḥażreti / Dir **canavarlar** ne suç itdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3026). [canavarlar, -lar]*

Didi Ḫūnkār aġulu **cānāvarı** / Yurt virdük depeledügüñ yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5002). [cānāvarı, -ı]*

cānavar: *Canavar, vahşi hayvan.*

Ol ṣuda olan **cānāvar** her ne var / Cümlesi ṣudan çıḳarlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1210). [cānāvar,]*

cāndan: *"İçtenlikle, istekle, ilgiyle" anlamında zarf.*

Ḳuṭb'a **cāndan** itdi şāh da ḫizmeti / Sürdi ʿömri bunlaruñla üç yıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5926). [cāndan,]*

Ḫācī Bektaş'a ḳılup **cāndan** sevi / Didi ḳuṭbuñ ḥükmi budur ṭurasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6078). [cāndan,]*

cānı-: *Can, ruh.*

Her ne ḳadar māl kim ḳılmışdı derc / Aş bişürüp er **cānı-çün** ḳıldı ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5792). [cānı-çün, -çün]*

cānı: *(Âşığın) canı, gönlü.*

Şādī ḳıl **cānı** oladur inziʿāc / Kim Vilāyet-nāme'sinden vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 216). [cānı, -ı]*

Ṭurdı ṭañla o yañaya ʿazm ider / Ere bulışmaġa **cānı** cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4899). [cānı, -ı]*

cānı bedenden oyna: *1.Can bedenden çıkmak 2.Ölmek.*

Üc gün od urup o ḳazan ḳaynadı / Ben didüm cānı bedenden oynadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2617). [cānı bedenden oyna, --dı-den]*

cānı çıḳ-: *Ölmek.*

Ḳaraca Aḥmed gördi kim cānı çıḳar / Ḳaraca Aḥmed yalvarup ister amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6116). [cānı çıḳ-, -ar]*

cānı çıḳ: *Ölmek, son nefesini vermek.*

Başı kel kel oluban aḳar ḳanı / Kendünüñ de az ḳala çıḳa cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 773). [cānı çıḳ, --a]*

cān-ı mā: *Bizim canımız.*

Hoy Ata'nuñ ʿādeti her dāyimā / Diyĕyin gūş it saña iy **cān-ı mā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2691). [cān-ı mā,]*

cān-ı men: *Benim canım.*

Ḳılıç Arṣlan oġlı Keyḫusrev ḳaçan / İlçi varuban irer iy **cān-ı men** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2636). [cān-ı men,]*

cān-ı pāk: *Temiz can.*

Cāmiʿinde Ḥaleb'üñ var bir direk / Mesken idindi anı ol **cān-ı pāk** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1235). [cān-ı pāk,]*

Āḫir ejderhāyı eyledi helāk / Ḳılıç Aṣlan bin Selīm Şāh **cān-ı pāk** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1626). [cān-ı pāk,]*

İmdi buña çāre oldur **cān-ı pāk** / Diyevüz getüreler bir turva ḫāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1881). [cān-ı pāk,]*

cānib: *Ar. Taraf, cihet, yan.*

Oldı bir düşmān o **cānibden** ʿayān / Divşürüp leşkerini ʿazm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 262). [cānibden, -den]*

Tā Semerḳand **cānibinden** irdiler / Geçmegĕ ırmaġa şuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1078). [cānibinden, -i, -n, -den]*

Ḳapuyı muḥkem ḳılup ṭaşra çıḳuñ / Çille Ṭaġı **cānibine** siz baḳuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5528). [cānibine, -i, -n, -e]*

Çille Ṭaġı **cānibinden** bir cüvān / Ẓāhir oldı gün gibi ol bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5633). [cānibinden, -i, -n, -den]*

cānına kār it-: *Canına işlemek, bir durumun insanı çok fazla etkilemesi, dayanamayacak duruma getirmesi.*

Ḥaydar'uñ cānına kār itmiş-idi / Başı ısa kel oldı ṣaç gitmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 680). [cānına kār it-, --miş, --idi]*

cānını ṣık-: *Sözlerle veya davranışlarla kişinin neşesini kaçırmak.*

Tīz yitübeni atından indürür / Ṣıḳuban cānını tenden göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3156). [cānını ṣık-, --uban]*

cānını yaḳ: *Birine can acısı veya üzüntü vermek.*

Görüben anası cānını yaḳar / Ṣordı aḥvāli tamam taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 350). [cānını yaḳ, --ar]*

cā-nişīn ol-: *Vekil olmak.*

Olmaġa seccādeye ol cā-nişīn / Neslüñi lāyıḳ görüben dir yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4238). [cā-nişīn ol-, --ma, --y, --a]*

Her biri bu kimseyi ḳıldı güzīn / Tā ola seccādeye ol cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4407). [cā-nişīn ol-, --a]*

Altı yüz seksen doḳuzında hemīn / Salṭanat taḫtında oldı cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4457). [cā-nişīn ol-, --dı]*

cānlar cān-ı: *Canlar canı, candan da kıymetli olan.*

İşidübeni Cemāl Seydī anı / Didi bu resm-ile ol cānlar cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5331). [cānlar cān-ı,]*

canlu: *Hayvan || Aslan.*

Dir ol er bindi-y-ise **cānluya** ger / Cānsuza binüp varalum dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [cānluya, -ya]*

canlu: *Canı olan, diri, yaşayan.*

Cānlu arslāna binmek olmaya hüner / Cānsıza binmek gerekdür evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6218). [cānlu,]*

cānsız-: *Cansız.*

Cānlu arslāna binmek olmaya hüner / **Cānsıza** binmek gerekdür evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6218). [cānsıza, -a]*

cansuz: *Cansız, hareketsiz, durgun // Canı olmayan, ölü.*

Dir ol er bindi-y-ise cānluya ger / **Cānsuza** binüp varalum dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [cānsuza, -a]*

cānsuz-: *Cansız, hareketsiz, durgun, güçsüz.*

Kim yürüdür **cānsuzı** merd-i Ḫudā / Bindi-se Maḥmūd Ḥayrān şīr-i ner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6219). [cānsuzı, -ı]*

cānum: *"Canım benim" anlamında bir sözdür.*

Biri didi adın añarsam **cānum** / Boş olsun didi ʿavretüm benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3463). [cānum,]*

Ṣuluca Ḳarayük olur meskenüm / Ḳırşarı mülkindedür gūş it **cānum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4144). [cānum,]*

cānum cānı: *"Canım kadar çok sevdiğim" anlamında sevgi sözü.*

İy ʿaceb ne kimsedür bilsem anı / Bilebilsem kimdür ol **cānum cānı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4587). [cānum cānı,]*

cānum vir-: *Can vermek; ölmek.*

Ol muḥib dir ne durur ḳuzı ṭavar / Virürem cānum olursa ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [cānum vir-, --ürem]*

cānumuz al-: *Canını almak, zayıf bırakmak, öldürmek.*

Didiler ki ḳızlıḳ aldı cānumuz / Ac öliser ḳızumuz oġlanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 979). [cānumuz al-, --dı]*

cāriye: *Ar. is. Halâyık, para ile satılıp alınan hizmetçi kız veya kadın.*

Gördi **cāriye** inekler yilini / Süd-ile ṭopṭolu olmışdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1921). [cāriye,]*

Cāriye de küllī taḳrīr eyledi / Ḥācī Bektaş'a didügin söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1926). [cāriye,]*

Cāriye indi görince dir kişi / Yoluña git var terk it bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [cāriye,]*

Cāriye çün üç biñ altunı görür / Duḫtere gelüp anı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4756). [cāriye,]*

cāriye: *Her konuda efendisinin isteklerine bağlı bulunan genç kadın, halayık.*

Gördi Fāṭma Ana'nuñ **cāriyesi** / Buzağılar sürüben geldi sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1912). [cāriyesi, -si]*

Cāriyeye daḫı eve varmalı / Bir mühim iş düşmiş-idi görmeli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1914). [cāriyeye, -ye]*

Cāriyeye şordı ki buzaġılar / Emmedügine sebeb nedür bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1925). [cāriyeye, -ye]*

Var-ıdı hem-rāzı bir **cāriyesi** / Bunı dimekdür dir aña çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4741). [cāriyesi, -si]*

cāriye: *Para ile satılıp alınan hizmetçi kadın.*

Çıḳarur ol üç biñ altunı hemān / **Cāriyeye** gösterüp dir gör inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [cāriyeye, -y, -e]*

cāriye: *Her konuda efendisinin isteklerine bağlı bulunan genç kadın.*

Varuban çün **cāriye** gördi işin / Bitirüben döndi tīzcek yumuşın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1917). [cāriye,]*

cārū çek-: *Süpürge çekmek ‖ süpürmek, Sevgili'nin geçeceği yola yüzüstü kapanmak(müje bağlamında).*

Altı yıl ḫizmet idüp cārū çeker / İşigine yüz sürüp dizin çöker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5794). [cārū çek-, -er]*

cāsūs: *Başkalarına âit sırları belli bir maksatla ve başkası hesâbına araştırıp öğrenen ve haber veren kimse.*

Dir bir **cāsūs** hemān Otman Beg'e / Ḳandayidügin bilüp didi bege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4301). [cāsūs,]*

cāsūs it: *Casus olmak.*

Kāfire cāsūs idüp virdi ḫaber / Altı biñ er geldi dir ider żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 658). [cāsūs it, --üp]*

cavḳ: *Küme, takım, bölük.*

Neẕr ile ḳurbān ıla çırāḳ ıla / Boy boy gürūh gürūh u **cavḳ** ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2655). [cavḳ,]*

cavḳ cavḳ: *Bölük bölük, kısım kısım.*

Cavḳ cavḳ gürūh gürūh alay alay / Gelüp otururlar ıdı güz ü yay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2658). [cavḳ cavḳ,]*

cāygāh: *Yer, mevki.*

Burayı yapdurayın bir **cāygāh** / Ḳıla ḫalvet-ḫāne dir anı o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2264). [cāygāh,]*

cāygāh: *Far. Yer, mevki.*

Vardı İdrīs yapdı bir ḫoş **cāygāh** / Evliyāyı göre gelenler zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2065). [cāygāh,]*

Ḫoş mezārı var müşerref **cāygāh** / Yüz süre varur-ısañ eyle nigāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5265). [cāygāh,]*

cāyı: *Er, mahal, mevki.*

Gāh bunda vü gāhī anda olur / İki **cāyı** kendüye mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5314). [cāyı,]*

cā-yı imām: *İmam yeri, mihrap.*

Dest-namāz alup vużūʾ ḳıldı tamām / Lā-tekellüf geçdi der **cā-yı imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3569). [cā-yı imām,]*

cāyiz: *Olabilir, yapılması uygun.*

Didiler **cāyiz** degil biz ṭuravuz / Anuñ ayaġına şimdi varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1340). [cāyiz,]*

Dirdüñüz itmek bunı **cāyiz** degil / Nite siz iylĕdüñüz nĕdür delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1524). [cāyiz,]*

cāyiz gör: *Uygun görmek, uygun bulmak.*

Aluban legençeyi tenhā varur / Fikri içre ol bunı cāyiz görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3835). [cāyiz gör, --ür]*

câzu: *Sihirbaz, büyücü.*

Az zamānda baʿżī münkir oldılar / **Cāẕū** diyüp çoḳ taʿaddī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 998). [cāẕū,]*

cebīn: *Alın, yüz.*

Oturan erüñ **cebīninden** żiyā / Çıḳuban mescidi ḳılur rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1738). [cebīninden, -in, -den]*

cebr: *Zorlama, zor kullanma, zor.*

Ol Ḫorasān iline ḳılup aḳın / **Cebr-ile** alurdı müʾminler ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 642). [cebr-ile, --ile]*

cebr: *Zorlama, zor kullanma II kaba, incitici davranış.*

Ḳaṣd ider kim sürüben Rūm'a gele / Rūm mülkin daḫı **cebr** ile ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [cebr,]*

cebrā'il: *Cebrail, vahiy meleği.*

Ḥaydar arḳasına inüp andan ṭurur / Hem daḫı **Cebrā'īl** eydür yā ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 186). [cebrāʾīl,]*

cebraʾil: *Cebrail. (Allah tarafından peygamberlere vahiy götürmekle görevlendirilmiş melek olup, meleklerin de en üstünüdür. Her kılığa girebilen Cebra'il Hz. Muhammed'e değişik şekillerde görünmüştür.*

Geldi nā-gāh Rūḥ-ı Ḳudsī **Cebraʾīl** / Didi selām itdi saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 139). [cebraʾīl,]*

Ḳubbe-i elif tācı virüp **Cebraʾīl** / Ḥırḥa vü seccāde ṣofra hem delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 141). [cebraʾīl,]*

Cebrāʾīl Muḫtār'a göndermiş idi / Ḥaḳ teʿālā iẕn aña virmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1101). [cebrāʾīl,]*

cebraʾil: *Cebrail, vahiy meleği.*

Şeh ʿAlī'ye vir diye şeh **Cebraʾīl** / Ṣaḥābeler cümlesi çün bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 166). [cebraʾīl,]*

ced: *Dede, ata.*

Bildiler ki evliyādur ol hümām / Sulṭān İbrāhīm'üñ oġlı **ced** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 827). [ced,]*

cedd: *Soy, sop, ata.*

Daḫı İbrāhīm dirlerdi beyīn / **Ceddine** beñzedüg içün iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 223). [ceddine, -in, -e]*

Böyledür Baḥr içre ad iy ḫoş-nihād / **Ceddi** İbrāhīm Mücāb'a ṣūreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 325). [ceddi, -i]*

Yaş inüp yüzi üzere çaġladı / Didi **ceddümüz** Ḥüseyn ibni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 303). [ceddümüz, -ümüz]*

Ḥācī Bektaş'a muḥibdi ol emīr / Kim bilürdi **ceddine** virdi serīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5755). [ceddine, -in, -e]*

Cānuña dürlü cefā ḳılur-ıdım / Līk mürüvvet itdi **ceddüme** o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6127). [ceddüme, -üm, -e]*

cedd: *Ar. Ata.*

Ceddi Bekdaş-ı Velī'nüñ muʿteber / Ol imām-ı Hāşim'üñ ḳardaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 227). [ceddi, -i]*

Ceddi Otman geydügi-çün kisvetin / İtdi inʿām aldı şāh da himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5859). [ceddi, -i]*

cedd: *Ata, soy.*

Ḥācī Bektaş adıdur **ceddi** İmām / Ḳaraca Aḥmed cümle erenler ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6207). [ceddi, -i]*

ceddi: *Ata, cet.*

Ceddimüzdür şāḥ-ı şāḥib-Ẕu'l-fiḳār / Şeyḫimüzdür Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6129). [ceddimüzdür, -müz, -dür]*

cedd-i imām: *Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in soyu.*

İbrāhīm sulṭān atası **cedd-i İmām** / Milküñ ıssı bu durur taḥḳīḳ bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6044). [cedd-i imām,]*

cefā ḳıl-: *Eziyet etmek, azap vermek.*

Cānuña dürlü cefā ḳılur-ıdım / Līk mürüvvet itdi ceddüme o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6127). [cefā ḳıl-, -ur, -ıdı, -m]*

cehd eyle: *Çalışıp çabalamak, uğraşmak.*

Ḥaḳ berekāt vire dir iltüñ bunı / Bişürüñ cehd eyleñüz düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2084). [cehd eyle, --ñüz]*

cehd it: *Çalışıp çabalamak.*

Ne ḳadar cehd itdilerse yanmadı / Od-ıla ney ile hīç uyanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1345). [cehd it, --di, --ler, --se]*

Ḫayra **cehd it** sen de Ṣaru İsmāʿīl / Raḥmet ide tā saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5546). [cehd it,]*

cehd it-: *Çalışıp çabalamak.*

Nite kim cehd itdi dönderemedi / Dönüben kendüye kendözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1432). [cehd it-, --di]*

Kes yidi başını daḫı evrenüñ / Zaḥmetin cehd idüben götür anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2830). [cehd it-, --üben]*

Ḳaçar-iken ol çocuġa irişüp / Cehd idüp çañı alınca dürüşüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3028). [cehd it-, --üp]*

Cehd iděrek bir ḳılın kesdi hemān / Lüʾle tek ḳan çıḳuban oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3418). [cehd it-, --ěrek]*

Cehd idüp ilden anı sürmek gerek / Pes Ḳaraca Aḥmed oldı bir hümā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6102). [cehd it-, -üp]*

Cehd idüñ ki ola dervīş göñli ḫoş / Ḫarmanuñuz dānesi ki oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6263). [cehd it-, -üñ]*

cehd ḳıl: *Gayret etmek, çaba göstermek, çalışıp çabalamak.*

Cehd ḳıl kim irişěsin ʿulvīye / Meyl hergiz eyleme gel süflīye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5712). [cehd ḳıl,]*

celāl: *Azamet, ululuk.*

ʿĀlemüñ sermāyesidür ol **celal** / Genc-i ḫanıñ māyesidür ol cemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 102). [celal,]*

celāl: *Kızgınlık, öfke, hışım.*

Bir **celāl** rengiyle sulṭān ḥażreti / Didi bu nevʿ-ile ḳaḳıyup ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2102). [celāl,]*

celīl: *Allah, Büyük, ulu (Allah).*

Geldi nā-gāh Rūḥ-ı Ḳudsī Cebraʾīl / Didi selām itdi saña Allāh **celīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 139). [celīl,]*

Ḫayra cehd it sen de Ṣaru İsmāʿīl / Raḥmet ide tā saña Allāh **celīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5546). [celīl,]*

cellād-: *İdam cezasına çarptırılan hükümlülerin katliyle görevli kimse; sevgilinin merhametsiz gözü.*

Ḫūnī **cellād-ıdı** key ḳatı yavuz / Ḥükm ider ʿOṣmān'ı ṭutup gětüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6306). [cellād-ıdı, -ıdı]*

cellād eyle-: *Cellat etmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār bir ad eyledi / Anı meydānına cellād eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4974). [cellād eyle-, -di]*

cemʿ: *Cemaat, topluluk.*

Ol ṭaʿāmı yirler-idi cemʿ olup / Ol iki sulṭān o **cemʿe** şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5322). [cemʿe, -e]*

cemʿ: *Topluluk, cemiyet.*

Dir fülān yirde tevābīʿi-y-ile / Anda ḳonuban yaturlar **cemʿ-ile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4302). [cemʿ-ile, --ile]*

cemʿ: *Toplantı, toplanmak, topluluk.*

Dir cudālıḳ **cemʿden** bidʿat midür / Yā cemāʿat cemʿi hem raḥmet midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [cemʿden, --den]*

Dir cemāʿat cemʿi hem raḥmet durur / Hem cudālıḳ **cemʿden** bidʿat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [cemʿden, --den]*

cemʿ: *Bir arada, beraber.*

Sī ṣad u şaṣṭ tā ḫalīfe **cemʿ** idi / Ara yirlerinde Ḫūnkār şemʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [cemʿ,]*

Ṣoḥbetümüz anda olsun **cemʿ** ile / Āfitāb olsa ne iş var şemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3095). [cemʿ,]*

cemʿ: *Toplanmak.*

Ehl-i faḳr ehl-i fütüvvet **cemʿdi** / Ol iki er aradan çün şemʿdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3059). [cemʿdi, --di]*

cemʿ: *(Ar.) Toplama, toplanma, bir araya gelme, getirilme.*

Dir cudālıḳ cemʿden bidʿat midür / Yā cemāʿat **cemʿi** hem raḥmet midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [cemʿi, -i]*

Dir cemāʿat **cemʿi** hem raḥmet durur / Hem cudālıḳ cemʿden bidʿat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [cemʿi, -i]*

cemʿ eyle: *Toplanmak.*

Ululları bir yire cemʿ eyledi / Dir ṭuyar mısız benüm aḥvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 375). [cemʿ eyle, --di]*

Āl-i Selcūḳ'dan Selim Şāh nām şāh / Aluban cemʿ eyledi bī-ḥad sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1612). [cemʿ eyle, --di]*

cemʿ eyle: *Toplamak.*

İtegiyi hem unuñ çuvalların / Silküben cemʿ eyleñüz unuñ varın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2078). [cemʿ eyle, --ñüz]*

Çalu çırpı buluban getürdiler / Bir yire cemʿ eyleyüp od urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2226). [cemʿ eyle, --y, --üp]*

cemʿ eyle: *Toplamak, bir araya getirmek II kaynaştırmak, bağdaştırmak.*

Nĕ ki ḫulefāsı var cemʿ eyledi / Ẕikr idüp ḥāli bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1065). [cemʿ eyle, --di]*

cemʿ eyle: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Ḫ̆āce cemʿ eyledi ḫalḳı ol zamān / Dir ki her kim bunı itdiyse beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 623). [cemʿ eyle, --di]*

cemʿ eyle-: *Toplanmak.*

Çün ʿAlāʾe'd-dīn Sulṭān iy yarā / Beglerin cemʿ eyledi hep bir yirĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2641). [cemʿ eyle-, --di]*

Hep vezīrin beglerin cemʿ eyledi / Ṭanışup bunlara ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4201). [cemʿ eyle-, --di]*

Anda da cemʿ eyledi dervīşleri / Kim Ḫaḳ'a lāyıḳdur anlar işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5316). [cemʿ eyle-, --di]*

cemʿ eyle-: *Toplamak.*

Tā ki ḫaylī çoḳ odun cemʿ eyledi / Daḫı gör kim ṣoñ ucı ol n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [cemʿ eyle-, --di]*

Ḫalḳını cemʿ eyledi ṭañla ṭurup / Anlara gördügini iydivirüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4480). [cemʿ eyle-, --di]*

cemʿ eyle-: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Pes Külü Ḫan beglerin cemʿ eyledi / Meşveret idüp bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2598). [cemʿ eyle-, --di]*

cemʿ ider: *Toplamak.*

Bir niçe ululları tīz **cemʿ ider** / Gönderür ḳız dilemeğe gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 359). [cemʿ ider, --er]*

cemʿ it-: *Toplamak.*

Cemʿ idüben yidi yüz biñ er alur / Ṭoġrılup Ḳayṣeri üstine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1614). [cemʿ it-, --üben]*

Arpa vü buġday u çavdar mercimek / Cemʿ iderler bir yire çeküp emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2139). [cemʿ it-, --er, --ler]*

Görüñ ol muḥibb işidüben n'ider / Bir niçe yapucıları cemʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2273). [cemʿ it-, --er]*

Emr ider ol leşker odun cemʿ ider / Cān Baba emrini yaʿnī ḳamʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2557). [cemʿ it-, --er]*

Mollāları cemʿ itdi ḳatına / Fikrini ẕīkr itdi anlar yatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3447). [cemʿ it-, --di]*

Ulu leşker cemʿ itdi baʿd ez-ān / Rūm'a ḳaṣd itdi Selīm Şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4175). [cemʿ it-, --di]*

İşbu niyyetle ol iki iḫtiyār / Cemʿ ider dervīşlerini ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5023). [cemʿ it-, -er]*

Yüriyüp ḳurbān gedāylıḳ itdiler / Ḫayli ḳurbān cemʿ idüp gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5024). [cemʿ it-, -üp]*

Ol erenler Begice'yle hem Ḥabīb / Ḫayli ḳurbān çevre ḫalḳdan cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5038). [cemʿ it-, -ip]*

Ṣu kenārında görür Begce Ḥabīb / Ḫayli dervīşi faḳīri cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5047). [cemʿ it-, --ip]*

Didiler bunlar eyā merd-i ʿazīz / Çoḳ cemāʿat cemʿ itdük didi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5050). [cemʿ it-, -dük]*

Cemʿ ider kendü daḫı ḫayl ü ḥaşem / Şāh ḳatından ṭuruban çünki gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6293). [cemʿ it-, -er]*

cemʿ it-: *Bir araya getirmek.*

Üstini örtüben alup gitdiler / Köyde olan ʿavreti cemʿ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2085). [cemʿ it-, --di, --ler]*

Köyinüñ ḫalḳın cemīʿi cemʿ ider / Aldı menziline geldi gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2338). [cemʿ it-, --er]*

cemʿ it-: *Bir araya getirmek.*

Baġlamışlar didi kendü yolını / Cemʿ idüben kendü kendü hālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1295). [cemʿ it-, --üben]*

cemʿ it: *Toplamak.*

Çün Bedaḫşān şāhı olur andan āgāh / Cemʿ idüp küffārı virür çoḳ sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 660). [cemʿ it, --üp]*

cemʿ ḳıl-: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Zupun'uñ ʿaḳlı çü başına gelür / Şehrinüñ uluların hep cemʿ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4930). [cemʿ ḳıl-, --ur]*

cemʿ ol: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Cemʿ olur her ne ki vardur pīrleri / Şeyḫe ḥac ḳutlulamaġa geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6707). [cemʿ ol, --ur]*

Ḥaydar'ı kāfir idince anda ḥabs / Çekdi leşker cemʿ oluban ḫār u ḫas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 682). [cemʿ ol, --uban]*

Gel çeri çek cemʿ oluban varalum / Ḳılıc urup kāfiri hep ḳıralum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 700). [cemʿ ol, --uban]*

Cemʿ olup begler ḳamu ṭurdı örü / Yüz sürüp cümle tekūra sürdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 883). [cemʿ ol, --up]*

Cemʿ olup bir yire begler didiler / Sözini ṭutmazsavuz anuñ eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 957). [cemʿ ol, --up]*

Cemʿ olup hep cümle ḳavli itdiler / Dīn ulusın uyaruban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 990). [cemʿ ol, --up]*

Cemʿ olup bir vaḳt Ḫorāsān erleri / Ol vilāyet ol kerāmet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1060). [cemʿ ol, --up]*

Çıḳdı Çille-ḫāne'den anlar daḫı / Cemʿ oluban geldiler bunlar daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1268). [cemʿ ol, --uban]*

Anlara digil ḳamu cemʿ olalar / Ne ḳadar zaḥmetse bunda geleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1337). [cemʿ ol, --a, --lar]*

Gördiler olmaz girü cemʿ oldılar / Bu iş içün reʾy ü tedbīr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1348). [cemʿ ol, --dı, --lar]*

Ol ulu dīvānda cümle evliyā / Bir yire cemʿ olıcaġaz bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1414). [cemʿ ol, --ıcaġaz]*

cemʿ ol: *Biraraya gelmek.*

Cemʿ olup bir yire el bir itdiler / Ḳıldılar İbrāhīm'i ol mülke şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 255). [cemʿ ol, --up]*

Cümle aʿyān cemʿ olup gör n'itdiler / Bir saʿādetlü gün içre elini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 335). [cemʿ ol, --up]*

Niçe kez şehr-i Semerḳand'da i yār / Cemʿ olur ʿālimleri her nĕ ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 581). [cemʿ ol, --ur]*

Altı biñ er cemʿ oluban ḳatına / Bindi Ḥaydar ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 651). [cemʿ ol, --uban]*

cemʿ ol: *Toplanmak, bir araya gelmek.*

Ulular cemʿ oluban danışdılar / Elin alup taḫta Mūsiyyü'š- Šānī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 267). [cemʿ ol, --uban]*

Bir gün Aḥmed Yesevī'ye geldi ḫalḳ / Cemʿ oluban didiler sen durma ḳalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 643). [cemʿ ol, --uban]*

cemʿ ol-: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Pes bu esnāda ḳamu ol cemʿ olan / Ol ulu cemʿiyyete cümle gelĕn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [cemʿ ol-, --an]*

Cümlesi cemʿ olubanı geldiler / Pāyine Ḫūnkār'umuñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2052). [cemʿ ol-, --ubanı]*

Bir köye vardı ki adı İlicek / Cemʿ olur ḫalḳı ol anda gelicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [cemʿ ol-, --ur]*

Ḫaylice abdāl u ebrār cemʿ olur / Er naẓarında Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2199). [cemʿ ol-, --ur]*

İttifāḳ idübeni cemʿ oldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2205). [cemʿ ol-, --dı, --lar]*

Cemʿ oluban gine bir gün geldiler / Ḫūnkār'a ṭurup şikāyet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2212). [cemʿ ol-, --uban]*

Tā ki er şevḳine cemʿ olan faḳīr / Baʿzīsı cıblaḳdur anlaruñ ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2215). [cemʿ ol-, --an]*

Ḳurdılar çetr-i hümāyūn u otaḳ / Cemʿ olur begler ḳıluban ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2472). [cemʿ ol-, --ur]*

Ṣoḥbet olur şehr ḫalḳı cemʿ olur / Ulu kiçi cümle ol yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2993). [cemʿ ol-, --ur]*

Köyli de hep ḳatına cemʿ oldılar / ʿİlm-i teşrīf ile çün şemʿ oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3309). [cemʿ ol-, --dı, --lar]*

Ṭuz Köyi ḳavmi ne var-ısa tamām / Bir yire cemʿ oldı mecmūʿ-ı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3377). [cemʿ ol-, --dı]*

Cemʿ olmışdı ḳatında Ḫūnkār'uñ / Ḫiẕmetini iḫtiyār itmiş erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3719). [cemʿ ol-, --mış, --dı]*

Ḳayı'nuñ yigitleri bir gün meger / Cemʿ oldı ḳatına hep ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4278). [cemʿ ol-, --dı]*

Kendü ḫalḳından çü bilinmedi yād / Ġāzīler cemʿ oldı buldı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4434). [cemʿ ol-, --dı]*

Cemʿ olan ḫalḳ gördiler çün bu işi / Nice gösterdi görüñ bu cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [cemʿ ol-, --an]*

Ḫalvet öñinde ḳamu cemʿ oldılar / Çıḳdı Ḫūnkār seccādeye geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4558). [cemʿ ol-, --dı, --lar]*

Anda bir ḳaç ḫalīfe cemʿ oldılar / Ol neḳāvet menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4568). [cemʿ ol-, --dı, --lar]*

Bir ulu iclās olup dirledi nās / Cemʿ oldı ḫalḳ-ı ʿālem bī-ḳıyās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4795). [cemʿ ol-, --dı]*

Ḫalīfeler cemʿ oluban ṭurdılar / Ḥażret-i Ḫūnkār üzre girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4989). [cemʿ ol-, -u, -ban]*

ʿİd-ı ḥacda mehyā olmaḳ ʿādeti / Cemʿ olup beş on gün itmek ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5027). [cemʿ ol-,]*

Ḫūnkār işiginde ol olur-ıdı / Ehl-i faḳr hep cemʿ olup gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5028). [cemʿ ol-, -up]*

Mātem-i Ḥüseyn'de mehyā remzi dir / Bizde ola cemʿ ola ne var faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5037). [cemʿ ol-,]*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Anda cemʿ olan o dervīşler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5082). [cemʿ ol-,]*

Kendüsi ol arada mehyā ḳılur / Ol vilāyet ḫalḳı anda cemʿ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5101). [cemʿ ol-,]*

ʿAṣr vaḳti-di semāʿ ḳalḳmış-ıdı / Her ne var dervīş cemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5158). [cemʿ ol-,]*

Biñ öküz ḳurbānı anda cemʿ olur / Evliyā muḥibleri sürer gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5262). [cemʿ ol-,]*

Çün Cemāl Seydī bişüreydi ṭaʿām / Ṣofra yayılup u cemʿ olsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5319). [cemʿ ol-, -sa]*

Ol ṭaʿāmı yirler-idi cemʿ olup / Ol iki sulṭān o cemʿe şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5322). [cemʿ ol-, --(up)]*

Sürerek baydaḳ ol şāh itdi māt / Küllī begler cemʿ oluban geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5911). [cemʿ ol-, -u, -ban]*

Dünyā terk idüp göñül Ḥaḳḳ'a vire / Cemʿ olup bir araya gelsün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6009). [cemʿ ol-, -up]*

Cemʿ olup Şāh ḥażretine vardılar / Tīz yirinden ṭuruban görüşdi Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6012). [cemʿ ol-, -up]*

Pāsbāndı gözler-idi milketi / Cümle erenler cemʿ olupdı bir yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6091). [cemʿ ol-, -up, -dı]*

Ḥācī Bektaş er durur bildi tamām / Ḫalḳ-ı ʿālem cemʿ olup çekdi emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6275). [cemʿ ol-, -up]*

Otururdı abdāllar-ıla bī-riyā / Cemʿ olup devletlüler geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6277). [cemʿ ol-, -up]*

cemʿ ol-: *Biraraya gelmek.*

Cerb olan şemʿileri uyaralar / Biñ bir eren cemʿ oluban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6160). [cemʿ ol-, -u, -ban]*

cemʿ ol-: *Toplanmak, bir araya gelmek.*

Ol Tatar ululları cemʿ oldılar / Cümle Külü Ḫan ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2537). [cemʿ ol-, --dı, --lar]*

Ḳılur iken ḫalīfeler cemʿ olup / Er aralarında hem-çün şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3669). [cemʿ ol-, --up]*

Ḫulefālar cümle cemʿ olmış-ıdı / Şevḳ virür Ḫūnkār çü şemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4022). [cemʿ ol-, --mış, --ıdı]*

cemʿ oldı: *Derlenip toplanmak.*

Bir maḳām-ı ʿālīye cemʿ oldılar / Kimi gülbāng çekdi kimisi duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 390). [cemʿ oldı, --lar]*

cemʿ oldılar: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Ṣubḥ vaḳtinde ḳamu **cemʿ oldılar** / Ḫˇāce'nüñ hep menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1120). [cemʿ oldılar, --dı, --lar]*

cemʿ olıcaġaz: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Emre eydür dost dīvānında biz / **Cemʿ olıcaġaz** erenler iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1416). [cemʿ olıcaġaz, --ıcaġaz]*

cemʿ olup: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Didiler ṣubḥ olıcaġaz ṭuralum / **Cemʿ olup** Ḫˇāce ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1117). [cemʿ olup, --up]*

cemʿ olur: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Çünki ḳırḳ gün iʿtikāf olur tamām / **Cemʿ olur** anda ne var-ısa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1267). [cemʿ olur, --ur]*

cemāʿat: *1. Bir yere toplanmış insan kalabalığı. 2. Bir imama uyup namaz kılan müslümanların bütünü. 3. Aynı dinden veya aynı soydan olanların meydana getirdiği topluluk.*

Didi Ḫūnkār iy **cemāʿat** işidüñ / İşidüp sözüm ile ḫoş iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [cemāʿat,]*

Didi Ḫūnkār iy **cemāʿat** ṭuralum / Ol ṭanuḳlaruñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1986). [cemāʿat,]*

Ol **cemāʿat** ḳalḳuban çĕkildiler / Tā ki Beşṭaş'uñ ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1988). [cemāʿat,]*

Didiler bunlar eyā merd-i ʿazīz / Çoḳ **cemāʿat** cemʿ itdük didi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5050). [cemāʿat,]*

Ol **cemāʿat** geçicek Bunaz Ṣuyı'n / Ol yola gitmege ṣunmazlar boyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5188). [cemāʿat,]*

Ḳolaçuḳ Ḫācım hemān-dem döndi tīz / Ḳavuşur **cemāʿatine** ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5246). [cemāʿatine, -i, -ne]*

Çün erenlerle namāzı ḳıldı ol / Pes **cemāʿatle** mezāra geldi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5655). [cemāʿatle, -le]*

Ṭañ namāzın ḳıldı idüp Ḥaḳḳ'a sevi / Çün **cemāʿat** birle ḳıldı ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6002). [cemāʿat,]*

cemāʿat: *Bir imama uyup namaz kılan kişiler.*

Aḫşam olıcaḳ **cemāʿat** geldiler / Aḫşamın anda namāzı ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1713). [cemāʿat,]*

Geldi mescide **cemāʿat** ḳatına / Söyledi Ḫūnkār'umuñ ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1976). [cemāʿat,]*

Ḫāṭırına gelmedi bir ḥarf kelām / Pes **cemāʿat** gördi ḥaṣr oldı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2100). [cemāʿat,]*

Kıldı istiḳbāl **cemāʿatle** eri / Aluban menziline geldi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2334). [cemāʿatle, -le]*

cemāʿat: *Bir yere toplanmış insan kalabalığı.*

Bir **cemāʿat** çoḳ ḳalender geldiler / Evliyānuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3789). [cemāʿat,]*

cemāʿat: *Topluluk, bölük, grup.*

Līki ol namāzını tenhā ḳılur / Köy **cemāʿatine** uymaz Ḫaḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3317). [cemāʿatine, -ine]*

cemāʿat: *Bir yere toplanmış insan kalabalığı || Bir imama uyup namaz kılan müslümanların bütünü.*

Bir **cemāʿatle** giderken bir yire / Bir ulu ırmaġa uġrarlar gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1209). [cemāʿatle, -le]*

Hep **cemāʿatle** çekilüp gitdiler / Aḳça Ḳoca menziline yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2332). [cemāʿatle, -le]*

cemāʿat: *Bir yere toplanmış insan kalabalığı; aynı dinden veya aynı soydan olanların meydana getirdiği topluluk.*

Dir **cemāʿat** cemʿi hem raḥmet durur / Hem cudālıḳ cemʿden bidʿat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [cemāʿat,]*

cemāʿat: *Ar. Topluluk.*

Naḳldür Tatar **cemāʿati** ḳamu / ʿAzm idincek yaylamaġa iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2652). [cemāʿati, -i]*

Dir cudālıḳ cemʿden bidʿat midür / Yā **cemāʿat** cemʿi hem raḥmet midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [cemāʿat,]*

Ol **cemāʿatden** biri açup zebān / Mollā Saʿde'd-dīn'e dir bilgil ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3311). [cemāʿatden, -den]*

Kim ki Ḫūnkār'uñ göre **cemāʿatin** / Vara anlara segirdüben hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3910). [cemāʿatin, -üñ]*

Ol **cemāʿatden** etegi her kime / Degdi-y-ise düşüben öldi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5160). [cemāʿatden, -den]*

cemāʿat-hāne: *Topluluk evi II.Cemaatin bulunduğu yer.*

Sürüben irdi **cemāʿat-ḫāneye** / Ḳalḳdı anlar itdi ikrām Ana'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3818). [cemāʿat-ḫāneye, --y, --e]*

cemâl: *Güzel yüz.*

Lāzım oldı biz de anda varavuz / Anlaruñ görklü **cemālin** görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3770). [cemālin, -in]*

cemâl: *Güzel yüz.*

Kim kemāldür erde zīnetle **cemāl** / Bir zamān ʿilm ü kemāl taḥṣīlini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 331). [cemāl,]*

Şükrü li'llāh bize gösterdüñ **cemāl** / Görmek ile sizi giderdük melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1213). [cemāl,]*

cemâl: *A. yüz güzelliği, yüz.*

Var ševāb işle ki olmaya ʿaẕāb / Cīm olur Ḫaḳḳ'uñ **cemāli** ḥarfi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [cemāli, -+i]*

Ol **cemāli** görmesine bağla bil / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş mā-ḥaṣal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5902). [cemāli, -+i]*

cemâl: *Güzellik II yüz güzelliği, güzel yüz II Allah'ın lutfedici sıfatlarının bütünü ve bu sıfatlarının gereği olarak güzellik ve rahmetle tecellîsi.*

ʿĀlemüñ sermāyesidür ol celal / Genc-i ḫanıñ māyesidür ol **cemāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 102). [cemāl,]*

cemâl: *(Ar.) Güzellik II. Yüz güzelliği, güzel yüz.*

Pes üçüncisi budur kim irmişem / Ḥamdu li'llāh Ḥaḳ **cemālin** görmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2518). [cemālin, -iñ]*

Dir Ḫorasān pīrlerine iricek / Anlaruñ görklü **cemālin** göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3071). [cemālin, -iñ]*

cemâl: *1. Güzellik. 2. Yüz güzelliği, güzel yüz.*

Didi erenler şāhı luṭf it ḳıl kerem / Aç niḳābuñ tā **cemālüñ** ben görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5668). [cemālüñ, -üñ]*

cemâl: *Cemal Seydi.*

Niçe kez er arḳasın yıpmış-ıdı / Hem **Cemāl'üm** diyü ṣan itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4828). [cemāl'üm, --üm]*

cemâl: *Cemal Seydi.*

Ḫāṭırından çün **Cemāl'üñ** bu ḫaber / Geçdügin Ḫūnkār bildi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4831). [cemāl'üñ, --üñ]*

cemāl seydī: *Cemal Seyyid, Hâcî Bektâş Velî"nin halifelerinden.*

Bil Cemāl Seydī-y-idi eñ ulusı / Muʿteber maʿrūf u meşhūr bellüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4812). [cemāl seydī, --y, --idi]*

Gel Cemāl Seydī'den eydem bir ḫaber / Gör nice zībā ḫaberdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4824). [cemāl seydī, --den]*

Pes **Cemāl Seydī** ayaḳ üzre ṭurur / Oturan iclāsda her kim var görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4838). [cemāl seydī,]*

Çün **Cemāl Seydī** ḳılıncaḳ intiḳāl / Ḳara Gölcük'de ḳılurlar irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4865). [cemāl seydī,]*

Ṣaru İsmāʿīl **Cemāl Seydī** ile / Pīrāb Baba Resūl ṭurdı bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4988). [cemāl seydī,]*

Baba Resūl pīr olıncaḳ iy ʿazīz / Pes **Cemāl Seydī** ki ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5325). [cemāl seydī,]*

Çün **Cemāl Seydī** bişüreydi ṭaʿām / Ṣofra yayılup u cemʿ olsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5319). [cemāl seydī,]*

Ol **Cemāl Seydī** ʿazīz ü muḥterem / Ḳaragölcük'deydi ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5317). [cemāl seydī,]*

İşidübeni **Cemāl Seydī** anı / Didi bu resm-ile ol cānlar cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5331). [cemāl seydī,]*

cemāl-i seydī'ye: *Cemal Seyyid, Hâcî Bektâş Velî"nin halifelerinden.*

İrdi der-ḥāl ʿādeti üzre girü / Didi **Cemāl-i Seydī'ye** bu nevʿe o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5327). [cemāl-i seydī'ye, -'ye]*

cemālüm: *Hâcı Bektaş'ın halifelerinden olan Seyyid Cemâl Sultan'ı Hâcı Bektaş-ı Velî'nin sevme biçimi.*

İlk gelen Sulṭān Cemāl Seyyid idi / Arḳasın yıpup **cemālümdür** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2242). [cemālümdür, -dür]*

cemīʿ: *Bütün, toplam olarak, tamamen.*

Ḳıldı faẕl ehlin **cemīʿin** muḥterem / Bezedi kendüyi bu aḫlāḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 269). [cemīʿin, -i, -n]*

cemīʿ: *Bütün, tüm, cümle.*

Yayılup şāʿ oldı ḫalḳa ser-te-ser / Ḫalḳ-ı Nīşābūr **cemīʿi** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6748). [cemīʿi, -i]*

Köyinüñ ḫalḳın **cemīʿi** cemʿ ider / Aldı menziline geldi gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2338). [cemīʿi, -i]*

cemīʿ: *(Ar.) Bütün, hep, cümle.*

Ṣordılar ḥālini hep ẕikr eyledi / Ser-güzeştini **cemīʿi** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4082). [cemīʿi, -i]*

cemʿi: *Cemiyet, topluluk.*

Cemʿinüñ tā kim ṣalāsın virdiler / Dest-namāz idüp yaraġın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3975). [cemʿinüñ, -(n)üñ]*

cemīʿi: *Tamamı,bütünü.*

Yüz biñ ordu yoḳ durur bir eksigi / Ben Külü Ḫan'am **cemīʿinüñ** begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2631). [cemīʿinüñ,]*

cemīl: *Ar. Güzel.*

Gördiler yanınca var bir māh-rū / Bir **cemīle** duḫter ü pākīze-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4779). [cemīle, -e]*

cemʿiyyet: *Tamamı, topluluk anlamında.*

Ḫˇāce emriyle o mālı n'itdiler / Cümle ol **cemʿiyyete** ḫarc itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1092). [cemʿiyyete, -e]*

Pes bu esnāda ḳamu ol cemʿ olan / Ol ulu **cemʿiyyete** cümle gelĕn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [cemʿiyyete, -e]*

cemʿiyyet: *Cemaat, topluluk.*

Elin aluban geçürdi yanına / Ṣordı **cemʿiyyet** neden oldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1149). [cemʿiyyet,]*

Pes bu nevʿe oldı **cemʿiyyet** ḳatı / Ḳaldı ḫoş vaḥdetle Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2666). [cemʿiyyet,]*

cemʿiyyet: *Birlik, bir aradalık, birliktelik.*

Ḳondururlar bir müşerref menzile / Tā ki ḫalḳ **cemʿiyyeti** anda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1091). [cemʿiyyeti, -i]*

Anı daḫı oḳudı keşīş gelür / Bir ulu **cemʿiyyeti** meclis olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2474). [cemʿiyyeti, -i]*

cemʿiyyet: *Meclis, topluluk.*

Bir yanında girü Ḫūnkār ḫażreti / Bile aḥbābı-y-ıla **cemʿiyyeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3979). [cemʿiyyeti, -i]*

cemʿiyyet: *Topluluk, insanlar.*

Çün Oġuz **cemʿiyyeti** tefrīḳ olur / Pes Ḳazan Ḫan'a Bayındur ḫan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4173). [cemʿiyyeti, -i]*

cemʿiyyet: *Cemaat, topluluk, cemiyet.*

Pes ulu **cemʿiyyet** oldı üstine / Himmet ü ḫay ı r duʿāsı ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2198). [cemʿiyyet,]*

ceng: *1. Savaş, muharebe.*

Bir daḫı yoḳ oġlı kim **cenge** vara / Kılıc urup kāfirüñ ḫalḳın ḳıra *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 712). [cenge, -e]*

Ṣu buluban baña virüñ bir içim / Yoḫsa ejder **cengi** key yaḳdı içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [cengi, -i]*

Ḳayı Beg oġlanlarından üç dilīr / **Ceng** içinde her biri bir nerre şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4210). [ceng,]*

Cengde olmazdı muḳābil Ḳahramān / Ḳocaili'ne varıban itdi aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6296). [cengde, -de]*

ceng it: *Savaşmak, çekişmek.*

Kūs-ı ḥarbī çaldurup ceng itdiler / Birbirin ḳarşulayup heng itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 662). [ceng it, --di, --ler]*

ceng it: *Savaşmak.*

Tīġ Ḥaydar çeküben ki itdi ceng / Ḳandan oldı yir yüzi hep lāle-reng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 667). [ceng it, --di]*

ceng it-: *Savaşmak, çekişmek.*

Didi Cengiz bu söze ne iʿtibār / Ceng idüp ṭururuz anlarla hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2410). [ceng it-, --üp]*

Vech degül Rūm'a varup ceng idevüz / Girü daḫı dönmek olmaz n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2601). [ceng it-, --evüz]*

ceng it-: *Savaşmak.*

Ol Bedaḫşān kāfirine vardı çün / Ceng idüben kāfiri ḳıldı zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 733). [ceng it-, --üben]*

ceng kıl-: *Savaşmak.*

Dāyimā ol sebze baḳmaḳ yig olur / Bu aġa baḳmaḳ gözümüz ceng ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1884). [ceng ḳıl-, --ur]*

ceng ol-: *Savaş olmak.*

Dir köyümüzde olup durur fesād / Ceng olup mefsedeler oldı ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3152). [ceng ol-, --up]*

ceng ü cidāl eylĕ-: *Mücadele etmek, çekişmek.*

Ṣaḳınuñ ceng ü cidāl eylĕmeñüz / Artıḳ eksik nestene söylĕmeñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2891). [ceng ü cidāl eylĕ-, --me, --ñüz]*

ceng ü urış eyle-: *Savaşmak.*

Ḳayṣeri'de ḳayṣer ile ḫoş ṭurış / Eylediler bir ulu ceng ü urış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4176). [ceng ü urış eyle-, --di, --ler]*

ceng-i cihān it-: *Dünya savaşı yapmak.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar gerçi ider ceng-i cihān / Dökdi düşmān ḳanlarını aldı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 665). [ceng-i cihān it-, --er]*

ceng-i girān it-: *Ağır, bunaltıcı bir savaş yapmak.*

Eyle bī-ḥadd itdiler ceng-i girān / Yiri leş baş ṭutdı vü gökleri ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 664). [ceng-i girān it-, --di, --ler]*

cengiz: *Cengiz Han, Moğol komutan, hükümdar ve Moğol İmparatorluğu'nun kurucusudur.*

Çünki **Cengiz** şehrine irişdi şeyḫ / Buluşuban cān-ıla görişdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2405). [cengiz,]*

Didi **Cengiz** bu söze ne iʿtibār / Ceng idüp ṭururuz anlarla hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2410). [cengiz,]*

cengiz ḫan: *Cengiz Han, Moğol İmparatorluğunun kurucusu ve ilk hükümdarı.*

Kim aña **Cengiz Ḫan** dirlĕr-idi / On kemāle yitmiş oġlı var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2403). [cengiz ḫan,]*

Oġlı Külü Ḫan'a **Cengiz Ḫan** i cān / Ṣad hezār göçmel Tatar evin hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2430). [cengiz ḫan,]*

Ben ki **Cengiz Ḫan** oġlıyam yaḳīn / Kim Külü Ḫan'dur adum iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2606). [cengiz ḫan,]*

cennet: *1. Îmanlı ve iyi kimselerin ölümden sonra Allah tarafından mükâfat olarak konulacakları ve içinde ebediyen yaşayacakları, her türlü tasavvurun üstünde güzellik ve nîmetlerle dolu yer 2. mec. Çok güzel, iç açıcı, huzur verici yer.*

Siñmiş aña yidi **cennet** ḳoḳusı / ʿĀlemi itmiş muʿaṭṭar ḫoş būsı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5647). [cennet,]*

cerʿ-: *Kendine doğru çekme, celbetme.*

Bī-günāh öldürmek olmaz **cerʿ-ile** / Her kişinüñ ṣuçını görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6347). [cerʿ-ile, -ile]*

cerb ol: *Yumuşak, uygun olmak.*

Oḳudu bir kerre ol ḳuṭb-ı cihān / Cerb olur çırāḳları ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1343). [cerb ol, --ur]*

Dirler üç gün yā yidi gün yā çihil / Cümlesinüñ cerb olur çırāġı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [cerb ol, --ur]*

cerb ol-: *Yumuşak, uygun olmak.*

Cerb olıncaḳ tā ki ol biñ bir çırāḳ / Ḳaraca Aḥmed cümle bildirdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6150). [cerb ol-, -ın, -cak]*

Cerb olan şemʿileri uyaralar / Biñ bir eren cemʿ oluban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6160). [cerb ol-, -an]*

Otururken tekyesinde ṣubḥgāh / Cerb olup söyündi öñinde çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6205). [cerb ol-, -up]*

cerrār: *Çokça toplayan II Dilenci.*

Birbirine baḳıban ḳapar gözin / Didiler ki bu durur **cerrār** ışıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6246). [cerrār,]*

cesed: *Cansız, ölü vücut, naaş.*

Kibr-ile kimseye itmĕsün ḥased / Kim ḥased gitmez ten olmasa **cesed** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5551). [cesed,]*

Rūh-ı insān ölmez ü ölür **cesed** / Nite ölür rūḥ k'ol durur nūr-ı Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [cesed,]*

cesed ol-: *Ölmek.*

Nefs-i ḥāsid cānuma ki ider ḥased / Terk itmez olmayınca tā cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5733). [cesed ol-, -ma, -y, -ınca]*

cev kıl-: *Parça parça etmek.*

Cānuña sebeb ola bir turva ḫāḳ / Bir avuç cev ḳılmaya sĕni helāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1854). [cev ḳıl-, --ma, --y, --a]*

cevāb: *Ar. Suale karşılık mukabele..*

Didi Ḫūnkār aña bu resme cevāb / Evliyānuñ her **cevābı** pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1525). [cevābı, -ı]*

cevāb: *(Ar.) Bir soruya, bir söz veya yazıya, bir durum ve ihtiyaca söz, yazı veya başka bir ifade yoluyla verilen karşılık, yanıt.*

Bir avuç arpa vü bir turva türāb / Cānuña sebeb ola didi **cevāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [cevāb,]*

Didiler iy pādişāh-ı kām-yāb / Destūruñla söyleyĕlüm bir **cevāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4208). [cevāb,]*

Ol ulula̓ra didi böyle **cevāb** / Rāst buyurmışsız dir reʾyüñüz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4335). [cevāb,]*

Baʿd ez-ān oldı ẓuhūr çün āfītāb / Ḳılmadı kimse suʾāl ü ne **cevāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4474). [cevāb,]*

cevāb al-: *Sorusuna karşılık almak.*

Çünki ruhbān aldı erden ṣaḥ cevāb / Geldi söyledi tekūra söz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 955). [cevāb al-, --dı]*

cevāb vir-: *Karşılık vermek, İcabet etmek.*

Böyle virdi Aḥmed'e Ḳudsī cevāb / İşbu tācı bil kim o Rabbu'l-erbāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 129). [cevāb vir-, --di]*

Viricek bu resme bostāncı cevāb / Ḫıżr bostāncıya iydür iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1478). [cevāb vir-, --icek]*

Bu ne bizdür didiler iy kām-yāb / Virdi Aḳça Ḳoca bu resme cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2340). [cevāb vir-, --di]*

Dînümüz ulusısın fikr eylegil / Ne cevāb virmek gerekdür söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2482). [cevāb vir-, --mek]*

Dir bu erüñ sözine virmeñ cevāb / Hem ḳatı āsān müşkil nā-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2483). [cevāb vir-, --me, --ñ]*

Dir ne dirsiz ne durur rāy-ı ṣavāb / Nice idelüm ne virelüm cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2642). [cevāb vir-, --elüm]*

Didi üstindekiyem virdi cevāb / İşidüp Ḫūnkār sözin ḳıldı ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3742). [cevāb vir-, --di]*

Didi Ḫūnkār sen suʾāl itdüñ bize / Biz daḫı virdük cevāb añla size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4785). [cevāb vir-, --dü, --k]*

cevāb vir-: *(Savaş meydanında) birçok düşmanı mağlup etmek, düşmana karşılık vermek.*

İtdi Türkistān'ı kāfir pes ḫarāb / Er bulınmaz kāfire vire cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 684). [cevāb vir-, --e]*

cevāb vir: *Karşılık vermek, İcabet etmek.*

Öküzüm ḳurda yidürdüñ o degil / Sözüme cevāb ne virürsin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1978). [cevāb vir, --ür, --sin]*

Didi Ḫunkār'dan saña virdüm cevāb / Öküzüñi gütmezem didüm ḫitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1979). [cevāb vir, --dü, --m]*

Ḫaḳ teʿālā iẕni-le virüñ cevāb / Ḫaḳ ṭanuḳluġın virüñ olsun ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1993). [cevāb vir, --üñ]*

Sen cevāb buña ne virürsin digil / Gine bu müşkili sen ḥall eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2546). [cevāb vir, --ür, --sün]*

Gündüz Alp'e çün bu ḥükm irincegez / İşbu resm-ile cevāb virincegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4300). [cevāb vir, --incegez]*

cevāb vir: *Karşılık vermek, icabet etmek.*

Ol kişi bu resm-ile virdi cevāb / Hind milkidür didi bil iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4689). [cevāb vir, --di]*

cevāb vir: *Karşılık vermek, mukabelede bulunmak.*

Ṣaçdılar mollā yüzine tīz gül-āb / Ḳalḳuban gör nicesi virdi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3350). [cevāb vir, --di]*

cevābı vir: *Yanıtlamak.*

İbrāhīm Ḫācī'nuñ evlādı daḫı / Böyle virdiler cevābı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1460). [cevābı vir, --di, --ler]*

cevāhir: *Cevherler II kıymetli varlık.*

Ol **cevāhir** baḥrinüñ hem dürridür / Bir nişān destinde vardur Ḥaydar'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6722). [cevāhir,]*

cevāhir: *Ar. Değerli taşlar.*

Çıḳaruban ḫūb **cevāhir** ḳıl nišār / Pes demidür eyleme daḫı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4171). [cevāhir,]*

cevāb: *Açıklama.*

Ne su'āl itdiler-ise hep **cevāb** / Yazılu-y-ıdı içinde pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1384). [cevāb,]*

Didi Ḫūnkār aña bu resme **cevāb** / Evliyānuñ her cevābı pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1525). [cevāb,]*

cevf: *İç, içteki boşluk.*

Bir dene buġday o buġdaydan ele / Aluban diliyle **cevfine** ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2167). [cevfine, -in, -e]*

cevher: *(Ar.) Cevher, elmas.*

Ḫırḫayı anda bulup **cevher** ṣaçar / Ḳuflın açınca bütün ḫırḫa çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 184). [cevher,]*

cevher: *Cevher, elmas.*

Cevherin bulup çırāḳlar düzdiler / Eyle vāfir bulınur anda nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6284). [cevherin, -in]*

Ṭuz içün çekmédiler anlar emek / Didi ṭuzuñ **cevherin** düzüñ çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6285). [cevherin, -in]*

cevher: *Elmas ve benzeri kıymetli taş. II Var olan bir şeyin özü, esası, varlığındaki maya.*

Çeşmi **cevherine** irmedi żarar / Ne ḳadar zindānda itdiyse maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1892). [cevherine, -i, -ne]*

cevheriñi: *Cevher. Kıymetli taş.*

Tā bulasız **cevherini** siz ṭuzuñ / Ḳazma urup çünki yiri ḳazdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6283). [cevherini, -i, -ni]*

cevlân: *Dolaşma, gezinme.*

Ẕikr idüben Rabb'ini **cevlān** urur / Yırtıcı ṭoġan olup vardum aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6142). [cevlān,]*

cevlân: *Ar. Dolanma, gezinme, gezinti.*

Yā hū yā hū diyüben **cevlān** urur / Gözleri gevher gibi per per yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6106). [cevlān,]*

Yā hū dir **cevlān** urup ṭurmaz döner / Ḳaraca Aḥmed idicek aña naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6107). [cevlān,]*

cevlān ur: *Gezmek, dolaşmak.*

Daḫı cevlān uruban göge uçar / Gök yüzinde bu zamān cevlān urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 185). [cevlān ur, --uban]*

Daḫı cevlān uruban göge uçar / Gök yüzinde bu zamān cevlān urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 185). [cevlān ur, --ur]*

cevr: *Ar. Eza, sitem.*

Ol erenler Begice'yle hem Ḥabīb / Ḫayli ḳurbān **çevre** ḫalḳdan cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5038). [çevre, -e]*

cevr: *(Ar.) Haksızlık edip incitme, eziyet, cefâ, gadr, zulüm.*

Bir gicelik **cevre** ḳatlanmaz mısız / Varuban ol menzile ḳanmaz mısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2329). [cevre, -e]*

cevrini çek-: *Sıkıntı çekmek.*

Dir o ḳancıġuñ ki ḳırḳ yıldur tamām / Çekerüz cevrini biz iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [cevrini çek-, --er, --üz]*

cevvād: *Muhammed el-Cevad, Muhammed Taki diye de bilinir. On iki İmamın dokuzuncusudur.*

Bil seyāḥat ḳaṣdı ʿazmüm daḫı hem / Daḫı **Cevvād** oġlıyam iy müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [cevvād,]*

cezā: *Ceza, kötü karşılık, mükâfat.*

Ol ḳaçan ʿavret de bir ṭaş ṭoġura / İtdügi şirküñ **cezāsını** göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [cezāsını, -sı, -nı]*

cezā eylĕ: *Ceza vermek.*

Bir niçe defʿāt-ıla itdi ġazā / Kāfirüñ cānına eylĕdi cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4287). [cezā eylĕ, --di]*

Ur ḳılıc küffāra eylegil ġazā / Kāfirüñ cānına eyle hem cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4397). [cezā eyle,]*

cezā it-: *Zarar vermek, eziyet etmek.*

Pes cezā itsek revādur biz size / Līki meyve isder evliyā eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6124). [cezā it-, -sek]*

cezā ḳıl-: *Ceza vermek, cezalandırmak.*

Ḳılıc ursun kāfire ursun ġazā / Dīn düşmanlarına ḳılsun cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4424). [cezā ḳıl-, --sun]*

Ġāzīler başı alup ḳıldı ġazā / Dīn ʿadūsına ḳılurdı çoḳ cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4439). [cezā ḳıl-, --ur, --dı]*

cezā vir-: *Ceza vermek, cezalandırmak.*

Aña göre pes cezā virmek gerek / Göndüreyüm Bektaşuñ üzerine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6348). [cezā vir-, -mek]*

cezālar it-: *Ceza vermek.*

Düş öñümüze ġazālar idelüm / Kāfire dürlü cezālar idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4284). [cezālar it-, --elüm]*

cezāsın bul: *Cezasını çekmek, kötülüklerin karşılığını bulmak.*

Didi Ḫūnkār çāre yoḳdur ölür ol / İtdügi inkār cezāsın bulur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2181). [cezāsın bul, --ur]*

cezb it-: *Kendine doğru çekmek, çekiciliğinin etkisi altına almak II kendinden geçirmek, aklını başından almak.*

Keşişüñ yanına vardı gör n'ider / Yapışup eline muḥkem ceẕb ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2560). [ceẕb it-, --er]*

ceẕbe: *Heyecana gelme, kendinden geçmek.*

Bir iki gün mest oldı gitdi hūş / **Ceẕbe-y-ile** mest olup ḳıldı ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3006). [ceẕbe-y-ile, --y, --ile]*

cezbe: *Bir yöne çekilme, heyecan coşku. Kendinden geçme hali.*

Müsteḥaḳdur teslīm eyle bu ṭonı / **Ceẕbe** ile evvel ol meczūb ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6649). [ceẕbe,]*

cezīre: *Dicle ile Fırat nehirleri arasında kalan bölge, Mezopotamya.*

Baġdād u Lūr ile Kürdistān ne var / Hem **Cezīre** mülki Muṣul ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2370). [cezīre,]*

cezm eyle-: *Katî bir şekilde istemek, niyet etmek, kararlaştırmak.*

Ḳalḳdı andan Ḳonya'ya ʿazm eyledi / Ol murād içün ḳatı cezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4221). [cezm eyle-, --di]*

cezm it-: *Kesin karar vermek, niyetlenmek.*

Pes Külü Ḫan sū-yı Baġdād ʿazm ider / Leşkerin alup o yire cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2434). [cezm it-, --er]*

Kendü daḥı o bıñara ʿazm ider / Cānı ere irmege ḫoş cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3056). [cezm it-, --er]*

Ṭurdı ṭañla o yañaya ʿazm ider / Ere bulışmaġa cānı cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4899). [cezm it-, --er]*

cīb: *Cep.*

Nā-gehān Pīr-i ʿUbeyd ol gürbüz er / Murāḳabe **cībine** ṣarḳıtdı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1517). [cībine, -i, -n, -e]*

cıblaġ: *Çıplak abdal, derviş.*

İtmeyüben birimüze iʿtibār / Şimdi gelen **cıblaġa** dir Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 754). [cıblaġa, --a]*

Bunamışdur Ḫᵛāce Aḥmed Yesevī / Kim ider **cıblaġa** er böyle sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 755). [cıblaġa, --a]*

cıblaġ abdāl: *Çıplak abdal, derviş.*

Geldi bir **cıblaġ abdāl** ḫōr u zār / Mülküñ ıssı didi budur Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 752). [cıblaġ abdāl,]*

cıblaḳ: *Çıplak II eski püskü kıyafet içinde.*

Tā ki er şevḳine cemʿ olan faḳīr / Baʿzīsı **cıblaḳdur** anlaruñ ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2215). [cıblaḳdur, --dur]*

cibrīl: *Allah'ın vahyini peygamberlere ulaştırmakla görevli olan melek.*

İrdi anda Sidre'ye çünki Resūl / Geçmedi andan ḳaldı **Cibrīl** pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 119). [cibrīl,]*

cidā: *Mızrak.*

Cidāsı-y-ıla başı aldı hemīn / Turvası içre anı şaldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4003). [cidāsı-y-ıla, --sı, --y, --ıla]*

cidāl kıl-: *Kavga etmek.*

Ezelīdendür naṣībin bildi çün / Niye ḳılurdı cidāl ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3727). [cidāl ḳıl-, --ur, --dı]*

ciger dāġla-: *Yüreği dağlamak, yaralamak, üzmek.*

Çoḳ teʾessüf eyleyüp aġladı şāh / Ḥasret odına ciger dāġladı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5760). [ciger dāġla-, -dı]*

ciger ṭaġ-: *Çokça üzülmek.*

Ḥasret odına ciger ṭaġlar iken / Maḳbul oġuldur atadan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5929). [ciger ṭaġ-, -lar]*

ciger ṭaġla-: *Çokça üzülmek.*

Ḳıl naṣīḥat anlara aġlamasun / Ḥasret odına ciger ṭaġlamasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5560). [ciger ṭaġla-, -ma, -sun]*

ciger ṭaġlaş-: *Çokça üzülmek.*

Vir ḫaber abdāllara aġlaşmasun / Ḥasret odına ciger ṭaġlaşmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5538). [ciger ṭaġlaş-, -ma, -sun-masun]*

ciger-bend: *Yüreğin kökü.*

Çeküben ṭaşra **ciger-bendüm** çıḳar / Söyleyümez dil ü gözlerüm baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3357). [ciger-bendüm, --üm]*

cihān: *1. Yaratılmış olan şeylerin bütünü, evren, kâinat 2. Dünya, yeryüzü.*

Bu **cihān** köpri durur gelen geçer / Yā kebūter-ḫānedür ḳonan uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5583). [cihān,]*

cihān: *Alem, dünya, dünya halkı.*

Bu ḫo meşhūrdur **cihān** ḫalḳı bilür / Er nefesi çavdarı buġday ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [cihān,]*

cihān: *Âlem, dünya, yeryüzü.*

Reh-ber-i ḫalḳ-ı **cihāndur** ādemī / ʿAḳl birle ṣayd ider her ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5705). [cihāndur, -dur]*

cihān: *Alem, dünya.*

Bilmedüm ol evliyā-y-ımış ulu / Ḳadri ālī dü **cihānda** baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3187). [cihānda, -da]*

Kim kerīm işi keremdür dāyimā / Dü **cihānda** muḫteremdür dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3747). [cihānda, -da]*

cihān: *(Fars.) Yaratılmış olan şeylerin bütünü, evren, kâinat II. Dünya, yeryüzü.*

Gördi Ḫūnkār oldı bir deryā-mišāl / Pür olup ṭutar **cihānı** māl-ā-māl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4527). [cihānı, -+i]*

Yüzi nūrından münevver bu **cihān** / Ḫalḳ anı görincegiz ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5637). [cihān,]*

Gerçi bennāgeldi ġāyet key **cihān** / Hīç begenmedi birin şāh-ı **cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5763). [cihān,]*

cihān: *(Fars.) Yaratılmış olan şeylerin bütünü, evren, kâinat, kosmos II. Dünya, yeryüzü.*

Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi saña Ḥaḳ / ʿĀḳıl olup bu **cihāna** añla baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 80). [cihāna, -a]*

cihān: *(Fars.) Yaratılmış olan şeylerin bütünü, evren, kâinat II. Dünya, yeryüzü.*

Kimse görmedüm **cihānda** ey ʿamū / ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne irdim yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6139). [cihānda, -da]*

cihān: *(Fars.) Yaratılmış olan şeylerin bütünü, evren, kâinat. II. Dünya, yeryüzü.*

Hem iki yirde ışırdı iki ṭaş / Oldı bu esrār **cihān** içinde fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [cihān,]*

Pes **cihān** fānī durur añla bak a / Ḫalḳ fānī Ḥaḳ durur ḥayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [cihān,]*

Ṭoġdı anadan Ḥācī Bektaş ḥażreti / Yüzi nūrından **cihān** envār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5885). [cihān,]*

cihān: *(Fars.) Yaratılmış olan şeylerin bütünü, evren, kâinat. II Dünya, yeryüzü.*

Ḥażretüñle rūşen iken bu **cihān** / Aradan olmaḳ dilersin uş nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5574). [cihān,]*

Sünnī durur Ḥaḳḳ'a yarar her işi / Ḥükmi altında durur cinn-i **cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6196). [cihān,]*

cihānda: *Far. 1. Dünya, âlem, cihân.*

Yoḳdur iş ki bu **cihānda** bitmedi / Şād var mı aña ġuṣṣa yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [cihānda,]*

cihānuñ: *1-Yaratılmış olan şeylerin bütünü, evren, kâinat, âlem. 2-Dünya, yeryüzü.*

İy **cihānuñ** varlıġını terk iden / Er muḥabbetin göñülde berk iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5512). [cihānuñ, -uñ]*

Ben vaṣiyyet ne kim itsem ṭutagör / Dü **cihānuñ** varlıġını ütegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5526). [cihānuñ, -uñ]*

cihāz: *Tarîkatlarda kullanılan taç, hırka, kemer gibi eşyâ.*

Issı oldur bu **cihāzuñ** biliñüz / Aña göre fikr ü tedbīr ḳılıñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1140). [cihāzuñ, --uñ]*

cihāz-ı faḳr: *Fakirlik eşyaları. (Kutsal emanetler).*

Ol cihāz-ı faḳrı senden isterüz / Ḥaḳ ḳatında lāyıġı ne dilerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1126). [cihāz-ı faḳr, --ı]*

cihet: *1. Taraf: cihet-i şimâl. 2. Sebep:.*

Didiler iy şāh-ı ser-tācu'r-ricāl / Ol **cihetden** gelmesün size melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1777). [cihetden, -den]*

cihet: *Durum, koşul, şart.*

Çoḳ velāyet gösterüpdür baña er / Ol **cihetden** müʾmin oldum muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5802). [cihetden, -den]*

cihet: *Vazife, hizmet.*

Gelene gidene yedürmiş idi / Ol **cihet** hep āḫire irmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3794). [cihet,]*

cihetden: *Yön, taraf, yan.*

Ol **cihetden** Ḫorasān mülki tamām / Başsuz ayaġa dönüben ḫāş u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 695). [cihetden, -den]*

cildü'l-ġazāl: *Ceylanların derisi.*

Dede Ġarḳın tācıdur **cildü'l-ġazāl** / Niye giyersiz diyü itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1459). [cildü'l-ġazāl,]*

cılġı: *Çakı veya bıçakların ucunda bulunup zincir takmakta kullanılan halka, cılgı.*

Boġazından baġlu-y-ıdı **cılġısı** / Ayaġında baġlu hem çıñraġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4904). [cılġısı, --s, --ı]*

Ayaġında hem daḥı çıñraġısı / Boġazında baġlu durur **cılġısı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4909). [cılġısı, --s, --ı]*

cīm: *Arap alfabesinde (c) sesini veren harf, (□) (Harfin içindeki nokta kastedilerek).*

Var ševāb işle ki olmaya ʿaẕāb / **Cīm** olur Ḥaḳḳ'uñ cemāli ḥarfi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [cīm,]*

cimcime: *Isim, mecaz Küçük ve sevimli çocuk, kadın.*

Bir kemer bir **cimcime** anda ḳodı / Yādigārum sizlere olsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4487). [cimcime,]*

cin: *Cin.*

Ḳaraca Aḥmed zāviyesinde şehā / Şol uçuḳlu kim bulur **cinden** rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1400). [cinden, -den]*

cin: *Dağın en yüksek tepesi, zirvesi.*

Çıñ ṣabāh inek ki ṣalmışlar ıdı / Buzaġı yanına gelmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1913). [çıñ,]*

cinn: *(Ar.) İnsanlar tarafından görülmeyip çeşitli biçimlere girerek ancak kendileriyle ilgi kuranlara veya istedikleri kimselere göründüklerine ve olağanüstü sayılan bazı işleri yapacak güce sâhip bulunduklarına inanılan gizli yaratıklara verilen isim.*

Ḥürmetüñ arta anuñla yime ġam / **Cinni** şāhın itdi daʿvet ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6186). [cinni, -i]*

Dīn de bunuñla olur olġıl didi / Her kimi **cinnī** ṭutup itse zarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6188). [cinnī, -i]*

Türbeñe varsa anuñ sarʿı gider / İşbu **cinnī** şāhı itsün ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6189). [cinnī, -i]*

Çāker olsun her muḥible aṣluña / Ḳaraca Aḥmed **cinni** ammā çün görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6191). [cinni, -i]*

Cinnī birle ṭuruban oturmadum / Ḳorḳaram ki baña irer bundan żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6193). [cinnī, -i]*

Üç bölükdür bir bölügi anuñ hemān / **Cinnī** şāhı oldı çāker bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6197). [cinnī, -i]*

Her kimi ṭutarsa **cinnī** yā ṣudāʿ / Ḳaraca Aḥmed tekyesine gelse eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6198). [cinnī, -i]*

cinni: *Ar. is. Beşerin gayri olarak ecsâm-ı latîfeden ibaret bir cins mahlûkat.*

Sünnī durur Ḥaḳḳ'a yarar her işi / Ḥükmi altında durur **cinn-i** cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6196). [cinn-i,]*

cinni: *Cin taifesinden olan, cin.*

Ḳurtulur **cinnīden** itmez hīç żarar / Aldılar andan icāzet gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6199). [cinnīden, -den]*

cinni: *Ar. Cin taifesinden her biri.*

Saña çāker itmişüzdür anı hem / **Cinnīler** sulṭānıdur işbu kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6195). [cinnīler, -ler]*

cins: *Aynı tür, türdeş.*

Pes o dem bir ulu āteş yaḳdılar / Ol demür **cinsin** içine daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [cinsin, -i, -n]*

cins: *Aralarında ortak özellikler bulunan nesne ya da varlıklar topluluğu, tür.*

Her ne **cinsden** var-ısa vaḥş u ṭuyūr / Yuvasında çifti ile oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1309). [cinsden, -den]*

cins: *Tür, çeşit.*

Pes Naṣārā **cinsi** kilsāya gelür / Nĕ-y-ise ʿādetleri eyle ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3273). [cinsi, -i]*

cism: *(Ar.) Cisim, gövde.*

Er gerek kim **cismi** nefsi ide terk / Nefsi öle cānına irmeye merg *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [cismi, -i]*

cism: *Beden, vücut.*

Cismi bünyādın ḳırup mevt-i külüng / Gömdi tābūt-ıla **cismin** hem-çü küng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5819). [cismin, -in]*

cism: *Beden, gövde.*

Ṣaru İsmāʿīl ḳoyup ṣuyın tamām / Yudı ḥāżret **cismini** hem ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5645). [cismini, -i, -(n)i]*

Cismi bünyādın ḳırup mevt-i külüng / Gömdi tābūt-ıla cismin hem-çü küng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5819). [cismi, -i]*

cism: *Beden, gövde, vücut.*

Gördiler Cān Baba'yı oddan çıḳar / **Cismini** od yaḳmamış bunlar baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2570). [cismini, -i, -n, -i]*

Tā bulam vüsʿat ḥużūr-ıla gelem / İvmek-ile gelmeye **cisme** elem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5330). [cisme, -e]*

Cismini maḥv itmeyen bulmaz Ḥaḳ'ı / Nefse uyan seçmeye bāṭıl ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5727). [cismini, -i, -n, -i]*

Böyle durur ʿādet-i devrān-ı pīr / Her kişinüñ **cismin** eyler ḳara yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [cismin, -in]*

cism: *Beden, gövde, vücut.*

Fānī **cismi** bunda ḳoyup giderüz / Rūhumuzla Bāḳī'ye ʿazm iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5525). [cismi, -i]*

cism: *"Cisim" Beden, vücut, fizikî görünüş.*

Şimdi ʿömrüm güni irdi āḫire / Cān çıḳup **cismim** girür ḳara yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5807). [cismim, -(i)m]*

cism: *Beden, gövde, vücut.*

Arı ṣuyla **cismin** anuñ yudılar / Pāk kefen ṣarup yirine ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5827). [cismin, -(i)n]*

cism: *(Âşığın) bedeni, cismi, vücudu.*

Bendüm alup itdi baña himmeti / Ol zamānda buldı **cismüm** ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 811). [cismüm, -(ü)m]*

cismi: *Cisim, beden. II Varlık.*

Biz ḳuluñuz sen bizim sulṭānumuz / Şeyḫümüzsin **cismimizde** cānımuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5571). [cismimizde, -miz, -de]*

cismike cismī: *Bedeni benim bedenimdir. (Hz. Muhammed, Hz. Ali'yi kasdederek).*

"Cismike cismī" didi añla hemān / Çünki aṣḥāb anlara itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 171). [cismike cismī,]*

civān: *Genç delikanlı.*

Varmış ʿOšmān nām bir oġluñ **civān** / Baña ʿāṣī oluban urmış ilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6308). [civān,]*

civān: *Genç, taze delikanlı.*

Ol **civānı** tīz getürüñ göreyin / Nuṭḳuñuz ġavrine andan ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4326). [civānı, -ı]*

cıyna: *Toplamak, yığın haline getirmek.*

Yırtıcı şeklinde olmış bir ṭoġan / Çün yaḳīn geldi ki ura **cıynaġın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [cıynaġın, -gın]*

cömerd: *Cömert, eli açık.*

Ben senüñ-ile bileyem ġam yime / Er virür **cömerd** durur erden um a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [cömerd,]*

cübbe vü ferāce: *Cüppe ve biniş.*

Cübbe vü ferāceyi ne var ḳabā / Terk idüben giydi anda bir ʿabā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3008). [cübbe vü ferāce, --y, --i]*

Çün ifāḳat buluban örü ṭurur / Cübbe vü ferācenüñ terkin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3586). [cübbe vü ferāce, --nüñ-nün]*

cūd eyle: *Cömertlik yapmak, cömertçe davranmak.*

Ṣoñ peşīmānlıḳdan itmez kimse sūd / Nefesüñ oġlanlaruñdur eyle cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3751). [cūd eyle,]*

cūd u ḥilm: *Cömertlik ve güzel huylar (sabır).*

Ne var erkān u edeble **cūd u ḥilm** / Bir gün ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6628). [cūd u ḥilm,]*

cüdālıḳ: *Ayrı düşme, ayrılık, fırak.*

Dir **cudālıḳ** cemʿden bidʿat midür / Yā cemāʿat cemʿi hem raḥmet midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [cudālıḳ,]*

Dir cemāʿat cemʿi hem raḥmet durur / Hem **cudālıḳ** cemʿden bidʿat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [cudālıḳ,]*

cüllāb: *Gül şerbeti.*

Bir yiri eliyle ḳazıdı revān / Çıḳdı bir **cüllāb** gibi bir ṣu hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [cüllāb,]*

cülūs it-: *Oturmak. II Yerini almak.*

Yüz yire ḳoyubanı gitdi Saʿīd / Postına varup cülūs itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3737). [cülūs it-, --di]*

cumʿa: *Cuma namazı.*

Eyle-y-idi ḳavlümüz anuñ-ıla / **Cumʿa** ḳılındı ẓuh u r geçdi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3985). [cumʿa,]*

Dönüben ḳul daḫı **cumʿaya** gelür / Ṭur diyü Ḫūnkār'a key ibrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3987). [cumʿaya, --y, --a]*

cumʿa: *Ar. Cuma günü.*

Ol zamān ki Aḥmed uçmaḳdan çıḳar / **Cumʿa** güni idi yire ….. *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 145). [cumʿa,]*

cumʿa güni: *Cuma günü.*

Cumʿa güni çıḳdı Aḥmed minbere / Murtezā'yı daʿvet itdi çün varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 168). [cumʿa güni,]*

cumʿa namāzı: *"cuma günü öğle vakti camide cemâatle kılınan namaz".*

Girdiler ġarbī ḳapudan mescide / İdeler tā cumʿa namāzın edā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3977). [cumʿa namāzı, --n]*

cümerd: *Para ve malını esirgemeden veren, eli açık.*

Er murād-baḫşdur baḫīl olmaz hiç er / Ḳanda **cümerd** var-ısa anda hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3746). [cümerd,]*

cümle: *Ar. Bütün, hep, müstesnası olmayarak.*

Cümlenüñ aṣlını idelüm beyān / Rāstın eydüp ḳatmayalum hīç yalan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 109). [cümlenüñ, -nüñ]*

Şeh ʿAlī'ye vir diye şeh Cebraʾīl / Ṣaḥābeler **cümlesi** çün bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 166). [cümlesi, -si]*

Cümlesin teslīm iderken Aḥmed'e / Böyle didi Ḥaḳ dilinde Sermed'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 142). [cümlesin, -sin]*

Şāh Ḥüseyn'e **cümlesin** teslīm ider / Ḥıfẓ iderken ol emīrü'l-müʾminīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 195). [cümlesin, -sin]*

Şeyḫ olur **cümleye** Aḥmed Yesevī / Ḳubbe elfī tācı ol şeyḫ-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 203). [cümleye, -y, -e]*

Cümlesi hep aña taḥsīn itdiler / Didiler ḫoş rāy u tedbīr eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 387). [cümlesi, -si]*

Hep tevażżuʿda niyāzlar ḳıldılar / **Cümlesi** kisvet ḳodılar öñine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6745). [cümlesi, -si]*

Vardı ṭoḳsan biñ ḫalīfe çākeri / **Cümlenüñ** ser-çeşmesi vü ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 638). [cümlenüñ, -nüñ]*

Didiler ki pehlivānuz tīġ-zen / **Cümlemüz** ḳalʿa-güşā vü ṣaf-şiken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 884). [cümlemüz, -müz]*

Didi varup ol tekūra söylegil / **Cümlesin** īmāna telḳīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 951). [cümlesin, -sin]*

Ya baña siz gösterüñ güneş yüzin / Ya çıḳaram **cümlesinüñ** hep gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 860). [cümlesinüñ, -si, -nüñ]*

Virdi Ḥasan'a ʿAlī bu **cümlesin** / Naḳl ider andan Ḥüseyn'e bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1103). [cümlesin, -sin]*

Anları daḫı imām heştüm tamām / **Cümlesin** Ḫˇāce'ye virmişdi imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1108). [cümlesin, -sin]*

Virdi destūr **cümlesine** ol ulu / Ol saʿādet ıssı Ḥaḳ'dan baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1395). [cümlesine, -si, -n, -e]*

Dirler üç gün yā yidi gün yā çihil / **Cümlesinüñ** cerb olur çırāġı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [cümlesinüñ, -si, -nüñ]*

Ḳarye ḫalḳına olan ḫāli ḳamu / Ẕikr iderler **cümlesini** mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1576). [cümlesini, -sini]*

Pādişāh emri bu durur bilesin / Başa ʿaḳluñ **cümlesin** cemʿ ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1864). [cümlesin, -sin]*

ʿĀdeti böyley-idi ol ḳaryenüñ / Ḫāṣılı ne deñlü olur **cümlenüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2138). [cümlenüñ, -nüñ]*

Cümlesini ẕikr iderler ser-te-ser / Çün işitdi sözlerin ol nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2327). [cümlesini, -sini]*

Cümlesin icrā ḳılurlardı velī / Līki bir yirde var-ıdı işkili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2668). [cümlesin, -sin]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / Ne didiyse **cümlesini** itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2918). [cümlesini, -sini]*

Gördi Ḫūnkār **cümlesinde** ṭoptolu / Ḳaldı vālih keşf-ile ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3581). [cümlesinde, -si , -n, -de]*

Ol temerrüdlik ideni ser-te-ser / Buluban **cümlesini** anuñ ḳırar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4217). [cümlesini, -sini]*

Cümlesinden otururdı yuḳaru / Ol-ıdı var iḫtiyārlara ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4827). [cümlesinden, -si, -n, -den]*

cümle: *Bütün.*

Uluñuz Loḳmān Perende Ḥaḳḳ'a iren / **Cümleñüz** bilürsiz Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6042). [cümleñüz, -ñüz]*

cümle: *Ar. zf. Hep, bütün.*

ʿİlm-i zāhir ʿilm-i bāṭın ně ki var / **Cümlesinde** ber-kemāl-idi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 580). [cümlesinde, -si, -(n)de]*

cümle: *Bütün, hep, tüm.*

Olmadı oġlum ḳızum dir ol hümām / **Cümleñüz** çün bir yire cemʿ olduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 377). [cümleñüz, -+ñüz]*

Ketḫudāsı didi ki yā ḳavm bilüñ / Şübhesüz siz **cümleñüz** āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3378). [cümleñüz, -+ñüz]*

Kātib ü muḥżır anı defter ide / **Cümleyi** taḳrīr içün maḥżar ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4342). [cümleyi, -y, -i]*

cümle: *1. (Sıfat) Bütün, hep, 2. (Zamir) Herkes.*

Cümle aʿyān cemʿ olup gör n'itdiler / Bir saʿādetlü gün içre elini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 335). [cümle,]*

Cümlesin ḫatuna hep iʿlām ḳılur / Çünki ḫatun işidür anı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 285). [cümlesin, -sin]*

Gördiler ruhbān ıla papas kenes / **Cümlesin** ḳırar tekūr virmez nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 863). [cümlesin, -sin]*

cümle: *Bütün / baştan sona.*

Ṣaru İsmāʿīl'e **cümle** söyledi / Yirin anlaruñ muʿayyen eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5564). [cümle,]*

cümle: *"Bütün, her bir" anlamında belgisiz sıfat.*

Yirde gökde ne ki var **cümle** melek / İtdi iḥāṭa bu zemīnden tā felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 117). [cümle,]*

cümle: *"Bütün, her bir" anlamında belgisiz sıfat (hali).*

Oġlı oldı ismi Zeyne'l-ʿĀbidīn / Bu emānet olanı **cümle** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 196). [cümle,]*

Cümle Türkistān'da dinmiş pīri anuñ / Atası anuñ Muḥammed Ḥanefī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 201). [cümle,]*

Ḥāfıẓ u zühhād u ʿubbād u imām / **Cümle** zühhād ıla ʿubbād n'ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 383). [cümle,]*

Ṭuruban Ḥaḳḳ'a ʿibādet ideler / Ne var-ısa **cümle** dervīş ü faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 384). [cümle,]*

Nite ki meşhūr bilürler **cümle** nās / Zaḥmet ü aġrı elem hīç görmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 403). [cümle,]*

cümle: *Bütün, hep, tüm, hepsi anlamında belgisiz zamir.*

Fāṭıma'dan ṭoġıcaḳ oġlanları / Şāh Ḥasan'a **cümle** teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 191). [cümle,]*

cümle: *"Bütün, hepsi" anlamında belgisiz zamir.*

Cümle gelüp pāyine yüz sürdiler / Didiler kim meşrebüñ ḳandan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6727). [cümle,]*

Baḥše ḳādir olmadılar hīç biri / Mülzem olup **cümle** olur çākeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 583). [cümle,]*

Evvel Ādem āḫir Aḥmed ḥürmeti / **Cümle** mürsel enbiyānuñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 714). [cümle,]*

Kāfirin **cümle** Müsülmān eyleyem / Ol tekūrın ehl-i īmān eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 746). [cümle,]*

Cümle dervīşler olup anda melūl / Şeyḫe baḳmaz oldılar olup fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 759). [cümle,]*

Şeyḫ idüben Ḥācī Bektaş ḥālini / **Cümle** didi evliyā aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 830). [cümle,]*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / **Cümle** papas aġlaşuban oldı ḫōr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 861). [cümle,]*

Çünki ruhbān sözin işitdi tekūr / Didi var ṭut **cümle** gez anı getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [cümle,]*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / **Cümle** ruhbān ḳorḳuban ḳıldı fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 882). [cümle,]*

Cemʿ olup begler ḳamu ṭurdı örü / Yüz sürüp **cümle** tekūra sürdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 883). [cümle,]*

Cümle begler ʿacze varınca hemān / Hep Bedaḫşān kāfiri itdi fiġān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 905). [cümle,]*

Key ḳatı gürbüz durur ol er kişi / **Cümle** erenler indürür aña başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [cümle,]*

Şimdi Türk'üñ geldi-se sulṭānı pes / ʿĀciz oldı nĕ ki var **cümle** papas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 917). [cümle,]*

Böyle diyüp çün tekūr atdan iner / Oldı yayan ne ki varsa **cümle** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 928). [cümle,]*

Ejdehādan bir mil ırak̲ ṭurdılar / Yüzlerini **cümle** yire sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 929). [cümle,]*

Saña īmān gĕtürelüm bu zamān / **Cümle** müʾmin olalum pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 932). [cümle,]*

Çaġrışup dir **cümle** kāfir el-amān / Gitse ẓulmet Müslim'üz hep bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 938). [cümle,]*

Böyle diyüp **cümle** kāfirler tamām / Aġlaşuban nāliş itdi ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 939). [cümle,]*

Böyle diyüp hep Müsülmān oldılar / Ṣāha k̲arşu **cümle** ṭapu k̲ıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 963). [cümle,]*

Cemʿ olup hep **cümle** k̲avli itdiler / Dīn ulusın uyaruban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 990). [cümle,]*

Ṣāh vilāyet işidüp k̲ıldı sücūd / Aldı kāfir ocaġından **cümle** od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1000). [cümle,]*

Tevbe k̲ılup vardılar ol ḫażrete / Yüz sürüben **cümle** ṭurdı ḫiẕmete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1005). [cümle,]*

Ḫācī Bektaş gördi müʾmin oldılar / Tevbe istiġfār **cümle** k̲ıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1007). [cümle,]*

Böyle diyüp barmaġın götürdi hep / Ḫażretine **cümle** īmān getürdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1018). [cümle,]*

Yine bunlar hep Müsülmān oldılar / Ere gelüp **cümle** nāliş k̲ıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1021). [cümle,]*

Ḫalk̲-ı münkir k̲omadı itdi helāk / Yir yüzin kāfirden itdi **cümle** pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1042). [cümle,]*

Bāk̲ī k̲alan **cümle** īmān gĕtürür / Müʾmin olup Ḫak̲k̲'a ṭāʿat arturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1043). [cümle,]*

Cümle gelüp ol eri k̲ıldı ṭavāf / Ṣuçlarını er daḫı itdi muʿāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1049). [cümle,]*

Ḫ̆āce emriyle o mālı n'itdiler / **Cümle** ol cemʿiyyete ḫarc itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1092). [cümle,]*

Cümle ol vaṣlaları isteyelüm / Luṭf k̲ıl birimüze vir diyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1118). [cümle,]*

Issı vardur işde şimdi geliser / Bu didügüm remzi **cümle** k̲ılısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1141). [cümle,]*

Cümle ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er tamām / Aġız açup k̲ılmadı biri kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1142). [cümle,]*

Ḫ̆āce emr eyledi erkān itdiler / Bunca erler **cümle** seyrān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1168). [cümle,]*

Pes Ḫorāsān'uñ o girçek erleri / Ṣaf ṣaf olup **cümle** geldi ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1177). [cümle,]*

cümle: *"Bütün, hepsi" anlamında belgisiz zamir.*

Çünki kāfir görmedi güneş yüzin / ʿĀciz oldı **cümlesi** azın azın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 851). [cümlesi, -s, -i]*

Çün tekūr ruhbānlara itdi ġażab / Çaġırup aġlaşdılar **cümlesi** heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 909). [cümlesi, -s, -i]*

Ḥācī Bektaş'a tekūr gönderdi māl / Didi var git **cümlesi** olsun ḥelāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 971). [cümlesi, -s, -i]*

Rūm erenlĕrine maʿlūm ola dir / Olalar **cümlesi** bu işden ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1194). [cümlesi, -s, -i]*

Ol ṣuda olan cānāvar her ne var / **Cümlesi** ṣudan çıḳarlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1210). [cümlesi, -s, -i]*

Bir yire **cümlesi** cemʿ olmış-ıdı / Ol ulu iclāsa hep gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1278). [cümlesi, -s, -i]*

Ḳuvvetüñ olsun didiler **cümlesi** / Ṣayda getürgil çıḳarmadın sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1318). [cümlesi, -s, -i]*

Bir Güherdaş iki daḫı ḳoñşısı / Yidi ev oldı bularuñ **cümlesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1668). [cümlesi, -s, -i]*

Pes ṣıġır bunda keşige güdilür / Ṣıġıruñ **cümlesi** bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1955). [cümlesi, -s, -i]*

Cümlesi cemʿ olubanı geldiler / Pāyine Ḫūnkār'umuñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2052). [cümlesi, -s, -i]*

Gitdiler hem dönüben ol menzile / Oldı iclās **cümlesi** ol maḫfile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2072). [cümlesi, -s, -i]*

Ṣavrulup çeç olmış-ıdı **cümlesi** / Bir çisenekli olupdı ḫamlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2143). [cümlesi, -s, -i]*

İʿtimād itdügüñüz ol sīm ü zer / Eyle olsun **cümlesi** dir ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2156). [cümlesi, -s, -i]*

Sīm ü zer hem-yānın açup gördiler / Ṭaş olmış **cümlesi** āh urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2158). [cümlesi, -s, -i]*

Ḳamusından otururdı yuḳaru / Gelicek **cümlesi** ṭururdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2243). [cümlesi, -s, -i]*

Rūm'a girmek diler-ise bileler / **Cümlesi** gelüp Müsülmān olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2579). [cümlesi, -s, -i]*

Cümlesi pes ittifāḳ eylediler / Evliyāya gör nifāḳ eylediler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3338). [cümlesi, -s, -i]*

Cümlesi ṭuz siz idüñ ḳoymañ nemek / Lāzım olsun anlara bunı dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3385). [cümlesi, -s, -i]*

Birisi hem eyle didi biri de / Öyle didi **cümlesi** hep rāvīde *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [cümlesi, -s, -i]*

Giyünüben **cümlesi** ḳuşandılar / Geçdiler ṣuyı da öte kendüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3525). [cümlesi, -s, -i]*

Er müşāhedesine oluban ġanī / **Cümlesi** ḫoş-ḥāl şād idüp cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3670). [cümlesi, -s, -i]*

Ṣaġa baḳdı tā be-ġarb gördi ʿayān / Her ne varsa **cümlesin** bildi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3578). [cümlesin, -sin]*

Ol ʿazīzi de varup getürdiler / Olup iclās **cümlesi** oturdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4559). [cümlesi, -s, -i]*

Didi Ḫūnkār birḳaçı yiter bunuñ / Hem ne lāzım **cümlesin** ḳırmaḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [cümlesin, -sin]*

Etmek-ile nūş iderdi **cümlesin** / Ḳomaz ıdı nesne andan bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4555). [cümlesin, -sin]*

Cümlesi sürüp ḳatına irdiler / Ayaġına ol erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5297). [cümlesi, -s, -i]*

Anı der-ḥāl nūş itdi **cümlesin** / Aldı andan nĕ ki varsa ḥamlesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5458). [cümlesin, -sin]*

Ḫizmetine **cümlesi** yüz sürdiler / Anlara taʿlīm idüp Ḳur'ān namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5976). [cümlesi, -s, -i]*

Çekdi ġayret **cümlesi** düni güni / Pes Ḫorāṣān milki içinde ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6032). [cümlesi, -s, -i]*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er ʿayān / **Cümlesi** Pīr-i Ḫorāṣāndur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6033). [cümlesi, -s, -i]*

Geldiler şeyḫ ḥażretine ol zamān / **Cümlesi** ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6034). [cümlesi, -s, -i]*

Diz çöküp ḳudret ṭaʿāmı didiler / **Cümlesi** ki ṭoyunuban durdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6178). [cümlesi, -s, -i]*

Didi olsun eyle kim **cümlesi** ṭaş / Çün dilek böyle diler Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6251). [cümlesi, -s, -i]*

Virdi devlet **cümlesi** ola ulu şāh / Çün otuz ataya çıḳar neslüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [cümlesi, -s, -i]*

cümle: *"Bütün, hep, tüm" anlamında belgisiz sıfat.*

Bilicek bu ḥāli **cümle** ṭurdılar / Yüzlerini ayaġına sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1385). [cümle,]*

Ḫulefālar **cümle** cemʿ olmış-ıdı / Şevḳ virür Ḫūnkār çü şemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4022). [cümle,]*

Didi abdāl buġdayı **cümle** tamām / Dökeler bunda bulınca iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4112). [cümle,]*

cümle: *"Bütün" anlamında sıfat.*

Pes bu esnāda ḳamu ol cemʿ olan / Ol ulu cemʿiyyete **cümle** gelĕn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [cümle,]*

Ol ulu dīvānda **cümle** evliyā / Bir yire cemʿ olıcaġaz bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1414). [cümle,]*

Çıḳarumayup żarūrī oluban / Anlara ṭapşurdı **cümle** gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1467). [cümle,]*

Menḳabātı **cümle** evṣāfı tamām / Söylenildi her vilāyet her maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2059). [cümle,]*

Münteşir oldı bu söz ilden ile / Söylediler **cümle** ḫalḳ dilden dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2172). [cümle,]*

Aḳça Ḳoca öñce ḫod gitmiş-idi / İşini **cümle** tamām itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2333). [cümle,]*

Di aña ki **cümle** Abdālān-ı Rūm / Rūm içinde evliyādandur ʿumūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2458). [cümle,]*

Ol Tatar ululları cemʿ oldılar / **Cümle** Külü Ḫan ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2537). [cümle,]*

Pes Külü Ḫan sürer evine gelür / Ḫatunına **cümle** ḥāli bildürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2575). [cümle,]*

Ḳıldılar ol işe tevbe ser-te-ser / Her ne kim var-ısa **cümle** ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2716). [cümle,]*

İndi atdan Güreleş begler ḳamu / Sürdiler ḳademlerine **cümle** rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2772). [cümle,]*

Ḳalʿadan bu ḫalḳ çıḳuban ḳaçdılar / Evi barḳı **cümle** göçmel göçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2813). [cümle,]*

Ṣofra vü çırāḳ icāzet virdiler / **Cümle** erkānı aña irürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2885). [cümle,]*

Ṣuluca Ḳarayük'e idincek maḳar / **Cümle** yirlerde dinür andan ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2952). [cümle,]*

Ṣoḫbet olur şehr ḫalḳı cemʿ olur / Ulu kiçi **cümle** ol yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2993). [cümle,]*

Aḳsarāy'dan çıḳup oldılar revān / **Cümle** dānişmendleri-y-ile i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3306). [cümle,]*

Mollā gördi külli olmış iḫtilām / Yunmalı olmış bular **cümle** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3470). [cümle,]*

Ṣola baḳdı tā be-maṣrıḳ her ne var / **Cümle** maḫlūḳāt oldı āṣikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3579). [cümle,]*

Adum Saʿīd degülken / **Cümle** müşkil ḥall iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3716). [cümle,]*

Çün yinür ḫūn çekilüp anda ṭaʿām / **Cümle** Ḥaḳ'la eylediler iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3801). [cümle,]*

Ḫūnkār adın ṣorduġından ol tamām / Mollā Ḫūnkār ṣandı **cümle** ḫāṣṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4058). [cümle,]*

Ġarḳ olmaġa ḳamu oldı ḳarīb / Böyle diyüp fikr ider **cümle** ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4100). [cümle,]*

Pādişāha varuban ẕikr itdiler / Ẕikr olan sözleri **cümle** itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4315). [cümle,]*

Çünki aña ḳıldı külliyā naẓar / Vāḳıf oldı aña **cümle** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4422). [cümle,]*

Mehyā iḥyā oldı vü geldi niʿam / Oldılar şevḳ-ıla **cümle** muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4560). [cümle,]*

İşbu resme didi kimse göresin / Nezrümüzi **cümle** aña viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4721). [cümle,]*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım bunı / Didügin işitdiler **cümle** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5059). [cümle,]*

Her ne kim var-ısa ḳurbānlarını / Sürüben geçürdiler **cümle** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5068). [cümle,]*

Ṣaru İsmāʿīl özin ḳıġırdı pes / Kaldı ḫalvet bāḳī gitdi **cümle** kes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5520). [cümle,]*

Biñ ḳoyunla yüz ṣıġır ḳurbān ḳıl / **Cümle** ḫalḳı daʿvet it mihmān ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5556). [cümle,]*

Biñ bir eren Rūm'da yaḳan hep çırāḳ / **Cümle** duyup geldi atlu hem yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [cümle,]*

Çün ḫalīfeler muḥibler geldiler / **Cümle** mātem ṭutup efġān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5630). [cümle,]*

Ḫıżr-ı ḫāżır ṣandı anı ḫalḳ-ı cihān / Ḳarşu vardı **cümle** eren pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5635). [cümle,]*

Ḳarşu varup **cümle** taʿẓīm itdiler / Tekyeye atı öñince gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5638). [cümle,]*

Tā ki miʿmārlıḳla itdüm mālı derc / Ḥacī Bektaş yoluna itdüm **cümle** ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5804). [cümle,]*

Lā dimez **cümle** didi aña belī / Ḫ̄ācesi kim Mekke'den geldi revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5964). [cümle,]*

Kendi ḫalḳa ṭuyıban **cümle** uyar / Kendözinden istedi redd ola ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5996). [cümle,]*

Cümle eren Bektaş'a ider ġāyet sevi / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar ile ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6011). [cümle,]*

Geldi ṣofra yidi niʿmet **cümle** kes / Çünki ṣāfdan ṣofrayı götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6038). [cümle,]*

Sākin oldı **cümle** erenler süst ḳavī / Çün Ḫorāṣān pīri ʿacze vardı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6062). [cümle,]*

Çoġ-ıdı ġāyetde ḥadsiz bī-riyā / **Cümle** erenler göz açusı ammā ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6089). [cümle,]*

Pāsbāndı gözler-idi milketi / **Cümle** erenler cemʿ olupdı bir yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6091). [cümle,]*

Cümle eren oldı ḥacīl ü key ẕelīl / Yüz Ḳaraca Aḥmed'e ṭutdı bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6100). [cümle,]*

Ṭoḳsan biñ velīleriñ ser-çeşmesi / Ṭuşurupdur bize emāneti **cümle** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6133). [cümle,]*

Cerb olıncaḳ tā ki ol biñ bir çırāḳ / Ḳaraca Aḥmed **cümle** bildirdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6150). [cümle,]*

Cümle erenler şemʿası uyandı tamām / Her biri ögündi ki yandı çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [cümle,]*

Yidi baġda tāze ter çün yā ʿamū / Ḳırḳlar üçler **cümle** erenler yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [cümle,]*

Ṣofraya baḳup naẓargāh urdılar / Gördiler ki **cümle** niʿmet ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6179). [cümle,]*

Cümle erenler geldi oturdı yirine / Ḳaraca Aḥmed ṭurdı ayaġ üstine pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6182). [cümle,]*

Cümle erenler geldi çünki ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6203). [cümle,]*

Ḥācī Bektaş adıdur ceddi İmām / Ḳaraca Aḥmed **cümle** erenler ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6207). [cümle,]*

Şemʿasından yaḳdılar **cümle** çırāḳ / Saña daḫı lāzım oldı varasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6208). [cümle,]*

Cümle erenler gördi pīre ḳodı baş / Bir mil evlā ? yürüyüp gitdi ol ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [cümle,]*

Arpa buġday ḳalmadı oldı ṭaş pes / **Cümle** ḫarman dānesi oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6252). [cümle,]*

Çoḳ vilāyet idicĕgiz lā-riyā / Mülk-i Rūm'uñ ḫalḳı **cümle** ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6274). [cümle,]*

Ḳılıc ile żabṭ idüpdür mülketüñ / Açalar Rūm'uñ ilin **cümle** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6371). [cümle,]*

Babasına key yakın ki ḳaldı çün / Andan itdi **cümle** begler baş u baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [cümle,]*

cümle: *(Ar.) Bütün, hep, tüm.*

Ayṭoġmış olupdur eñ ulusı / Artuḳ olur **cümleden** hem bilüsü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4212). [cümleden, -den]*

cümle-i erkān-ı faḳr: *Fakirlik esaslarının hepsi.*

Cümle-i erkān-ı faḳr anda tamām / Sürilür icrā olurdı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2254). [cümle-i erkān-ı faḳr,]*

cümle-i ḫalḳ: *Yaratılmışların hepsi.*

Ḳalmadı hīç kimsenüñ şekki daḫı / İtdi taṣdīḳ **cümle-i ḫalḳ** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5035). [cümle-i ḫalḳ,]*

cümle-i maḳṣūt: *Amaçların tümü.*

Cümle-i maḳṣūdına irişdi ol / Ḥaḳ ḳatında oldı min ehli'l-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1449). [cümle-i maḳṣūt, --ı, --n, --a]*

cümlesi: *Bütün, hep, her şey, herkes, bütünüyle.*

Bir ġazāvāt-nāme itdi bize şerḥ / Şek getürme **cümlesidür** çünki ṣaḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 833). [cümlesidür, -dür]*

cünbiş: *Hareketlilik, canlılık, ahenk.*

Üc dün ü gün ḳaldılar od içre çün / Evliyānuñdur bu **cünbiş** bu oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [cünbiş,]*

cünbüş: *Far. is. Kımıldanma, hareket. Zevk, eğlence.*

Māl ṭavar ısı-y-ıdı hem ol kişi / Hem seḫāvet itmek-idi **cünbüşi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4493). [cünbüşi,]*

Yoḫsa olmaz var yoluña gidegör / **Cünbüşüñ** her ne-y-ise var idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4751). [cünbüşüñ, -ün]*

cünbüş: *Zevk, eğlence.*

Key peşīmān oldı itdügi işe / Ol bedīhī bed-fiʿāl ü **cünbüşe** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3618). [cünbüşe, -e]*

cünbüş: *Kımıldanma, hareket. Zevk, eğlence.*

Ṣıġırı ḳor gider İdrīs işine / Gör ki Ḫūnkār'uñ gine **cünbüşi** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [cünbüşi, -i]*

Didi destūrdur yüri işüñe git / **Cünbüşüñ** her ně-y-ise var anı it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4148). [cünbüşüñ, -ün]*

Didi şeyḫümdür benüm ol er kişi / Hep kerāmetdür bu resme **cünbüşi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4766). [cünbüşi, -i]*

cünbüş: *Kımıldanma, hareket.*

Ḥācī Bektaş'a bu sizüñ işüñüz / Bu yaramaz fiʿl ü bu **cünbüşüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2710). [cünbüşüñüz, --üñüz]*

Ol faḳīr oġlı alup bir ṭaş-ıla / Atdı ḳuvvetle ḳatı **cünbüş** ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [cünbüş,]*

Çıḳ ögüt vir vara gide işine / Meşġūl ola varup öz **cünbüşine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4744). [cünbüşine, -i, -(n), -e]*

cünbüş: *Hareket, kımıldama.*

Gösterür dürlü ġarāyib işleri / Deng olur kim görse bu **cünbüşleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2058). [cünbüşleri, --ler, --i]*

cünbüş: *Yönelme, hareket.*

Gördiler baʿżī aḥibbā bu işi / Bu ġarāyib remzi ṭurfe **cünbüşi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2161). [cünbüşi, -i]*

Çift ucın dutardı ḫarrātlıḳ işi / O ṭarīḳ-ıla ḳılurdı **cünbüşi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2908). [cünbüşi, -i]*

Cemʿ olan ḫalḳ gördiler çün bu işi / Nice gösterdi görüñ bu **cünbüşi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [cünbüşi, -i]*

Aluban varup bitürdiler işi / Yirine geldi o maḳṣūd **cünbüşi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4968). [cünbüşi, -i]*

cünbüşidür: *Şevk, neşe ve coşkunluk dolu hareket, kaynaşma.*

Ṣaltıḳ iydür ġam yimeñ er işidür / Yüriden seccādeyi **cünbüşidür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2761). [cünbüşidür,]*

cürʿa: *Ar. damla, yudum.*

Curʿasın ḫatuna ṣundı ol hümām / Çünki ḫatun şerbeti aldı cām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5878). [curʿasın, -sın]*

curʿa-i ʿaşk: *Bir yudum aşk.*

Didi ki sizden teberrük isterüz / Curʿa-i ʿaşḳdan be-ġayet mestlerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4486). [curʿa-i ʿaşḳ, --dan]*

cūş: *Coşkuyla.*

Yine aḳıt lücce-i āb-ı ḥayāt / **Cūş-ıla** ḫurūşa gel cān bülbüli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 238). [cūş-ıla, -ıla]*

cūş eyle: *Çoşup taşmak.*

Söylegil alġıl naṣībüñ eyle cūş / Şevḳ-ıla ḫoş-ḥāl olup ḳılġıl ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2946). [cūş eyle,]*

cūş eyle-: *Çoşup taşmak.*

Ḳaldurup başını ḫurūş eyledi / Ġıjġurup üzerine cūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3507). [cūş eyle-, --di]*

Evliyā şevḳı-y-ıla cūş eyledi / Ḳonya'yı ol dem ferāmūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4225). [cūş eyle-, --di]*

cūş it-: *Coşmak, birdenbire hızlı bir şekilde akmak.*

Cūş idüp ḳıldı semāʿı ol zamān / Girdi abdāllar da bu söze inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2228). [cūş it-, --üp]*

cūş it-: *Coşmak, taşmak, galeyan etmek.*

Evliyā ʿāşıḳları işidüben / Cān u dil ol ḫubb ıla cūş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2953). [cūş it-, --üben]*

cūş ḳıl: *Coşmak, taşmak, kaynamak, kendinden geçecek duruma gelmek.*

Pür olur şādī-y-ile gören anı / Nev-bahār eyyāmı çün kim ḳıldı cūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 213). [cūş ḳıl, --dı]*

cūşa gel: *Coşmak, galeyana gelmek.*

Diñle imdi bir rivayet key ṣaḥīḥ / Gūş idince cūşa gelür her faṣīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 107). [cūşa gel, --ür]*

Cūşa gel cān bülbüli feṭḥ it zebān / Eyle bir kenz-i ḥazāyinden ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3246). [cūşa gel,]*

Çāk idüben sen girībān **cūşa gel** / Ṭal meʿānī baḥrine ḫurūşa gel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4170). [cūşa gel,]*

cüsse: *Gövde, beden.*

Ḳocalup ḳalmadı tende ḳuvvetüm / Ḫōr oldı **cüššede** hem heybetüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4950). [cüššede, -de]*

cūst: *Arama, araştırma, söyleme.*

Bu kişinüñ dilegi dostlıḳ durur / Ṣanma yavuzlıġ ıla **cūstlıḳ** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2643). [cūstlıḳ, --lık]*

cūst: *Çabuk davranan, hızlı, çevik.*

Geldi el öpdi vü ḫilʿat giydi **cüst** / Çün işi bitdi tamām oldı dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [cüst,]*

cüst it-: *Aramak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidüp gör n'ider / Örü ṭuruban miyānın cüst ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2965). [cüst it-, --er]*

cüst ṭur-: *Dik durmak, boyun eğmemek.*

Ṣaru İsmāʿīl yirinden cüst ṭurur / Ḥażret-i Ḫūnkār naẓarına varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2265). [cüst ṭur-, --ur]*

cuvān: *Genç, delikanlı.*

Āl-i evlād-ı Resūl'den iy **cüvān** / Ḫādim anı işidür döner gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 284). [cüvān,]*

Yidi yıl ḥabs olmış-iken ol **cüvān** / Geldi Türk'den bir velī olup ṭoġan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 869). [cüvān,]*

Çıḳarup gětürdi ḳoynından hemān / Bir nefīs ṣalḳım yaş üzüm iy **cüvān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1518). [cüvān,]*

cuvān: *Baht bağlamında açık, yâver giden.*

Çille Ṭaġı cānibinden bir **cüvān** / Ẓāhir oldı gün gibi ol bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5633). [cüvān,]*

cuvān: *Far. Genç.*

On iki yaşında dı henüz **cüvān** / Līki ḳuvvetlü idi key pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 650). [cüvān,]*

Bunda kāfir ḳorḫusından her zamān / Ḳuş uçup ḳolan yürimez iy **cüvān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [cüvān,]*

Anı gördük bir ġarāʾib görklü cān / Ḳuvvet ıssı bir ṣalābetlü **cüvān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [cüvān,]*

Aña bühtān eyleyüp söylediler / Didiler Erṭuñrul oġlı ol **cüvān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6300). [cüvān,]*

cuvān: *Genç kişi / delikanlı.*

Yidi yıl dutsaḳ olınca bu zamān / Geldi tā ki bir Ḫıż ı r yüzlü **cüvān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [cüvān,]*

cuvān: *Far. Genç. II Derviş, sâlik.*

Faṭma Ana oġlı Ḫıż ı r Lāla **cüvān** / Tekyedār olsun işikdebir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5539). [cüvān,]*

cüvān u pīr: *Genç ve yaşlı.*

Elli altmış yıl ola her birimüz / Ḫizmet iderüz cüvān u pīrimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 753). [cüvān u pīr, --imüz]*

cüvān-baht: *Şansı açık olan, talihli.*

Ḳanda girür ele bir buña mišāl / Ḳuvvet ehli bir **cüvān-baḫt** ber-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4314). [cüvān-baḫt,]*

cūy-ı zülāl: *"Saf, soğuk ve güzel su ırmağı".*

Tā ḳıla ʿuşşāḳına cāndan eser / Teşne-dil ʿuşşāḳına **cūy-ı zülāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 217). [cūy-ı zülāl,]*

Ç

<u>çaç:</u> *Sürmek, saçmak, dağıtmak.*

Ḥaḳḳ'a iki rikʿat eger ṭāʿat ḳıla / **Çaçdan** ammā düşmeye hīç bir ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6059). [çaçdan, -dan]*

Didiler ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er belī / Gördiler ki düşmemiş **çaçdan** ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6067). [çaçdan, -dan]*

<u>çağ:</u> *Zaman.*

Öter illā ötmez ol aralıġuñ / Ötecek vaḳti gelincek ol **çağuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3109). [çağuñ, -uñ]*

<u>çağır:</u> *Çağırmak, seslenmek.*

Şimdi daḫı uş **çağırdum** geldi tīz / Zinde ḳıldı nefesi ṭutdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2522). [çağırdum, -dum]*

Saña **çağırdılar** iriş anlara / Sebebüñle Ḥaḳ olara yol vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4608). [çağırdılar, -+dı, -+lar]*

Çağırurdı gel Baba Resūl iriş / Yā Ḥişārcuḳ'da ola yā Beşḳarış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5320). [çağırurdı, -ur, -dı]*

Bişer-iken yā ḳotarılur-iken / Çün **çağırursın** çağırġıl ir iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5329). [çağırursın, -ur, -sın]*

<u>çağır:</u> *Çağırmak, haykırmak, yüksek sesle seslenmek; yalvarmak.*

Çün tekūr ruhbānlara itdi ġażab / **Çağırup** ağlaşdılar cümlesi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 909). [çağırup, -(u)p]*

çağır: *Herhangi birinin bir yere gelmesini istemek, davet etmek.*

Şıḳılur Şaltıḳ görür zaḥmet ʿaẕīm / **Çağırur** ḥażreti o dem ez-ḫavf u bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2821). [çağırur, -ur]*

çağır: *Bağırmak, seslenmek.*

Dir **çağırduġum** erüñ ḥaḳḳı-y-içün / Ḳılıcı unutmışam iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2832). [çağırduġum, -duġum]*

Çağırıcaḳ dir adın āvāz-ıla / İşbu evren ṭılsmı şeksiz bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3519). [çağırıcaḳ, -ıcak]*

Çağırur Ḫūnkār adın hep ün-ile / Ḫūnkār adın çün getürdiler dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3521). [çağırur, -ur]*

İşbu mehleki gözi-y-ile görüp / **Çağırur** Rūm erlerine yüz urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4046). [çağırur, -ur]*

Çekme elem şanma beni sinde olam / **Çağırursañ** her ḳaçan ḥāżır olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5598). [çağırursañ, -ursan]*

Ḫaḳ diyüp er **çağırınca** dostına / Başdı kāfir şaġ ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5779). [çağırınca, -ınca]*

Şād oluban Rabb'ine şük ü r ider / **Çağıruban** Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6007). [çağıruban, -uban]*

Didi yā hū **çağıruban** dostuna / Ṭurdı seccāde muʿallaḳ ṭarıda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6064). [çağıruban, -uban]*

çağır: *Yüksek sesle seslenme.*

Bişer-iken yā ḳotarılur-iken / Çün çağırursın **çağırġıl** ir iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5329). [çağırġıl,]*

Dir **çağırdı-y-ıdı** Ḫūnkār ḥażreti / Varup itdüm ben birez dem ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5439). [çağırdı-y-ıdı, -dıy, -dı]*

çağır: *Çağırmak, bağırmak.*

Ẕikr olınan ʿādeti eylĕr-idi / Gel diyüben **çağırup** söylĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5326). [çağırup, -up]*

çağır: *Bir kimseye gelmesi için seslenmek.*

Adını **çağırtdı** İbrāhīm Ḥācī / Nūr oldı şevḳ-ıla ṭaşı içi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1453). [çağırtdı, -dı, -t]*

çağır: *Söylemek.*

Adını **çağır** da elbetde size / Bilüñüz taḥḳīḳ inanuñ bu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3518). [çağır,]*

çağır-: *Bağırmak, yüksek sesle okumak.*

Çağıruban Ḥācī Bektaş dostına / Süzilüp iner maġāra üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 769). [çağıruban, -uban]*

çağır-: *Bağırmak, seslenmek.*

Başını ḳaldurdı Bektaş-ı Velī / **Çağırup** bostāncıya açdı dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1474). [çağırup, -(u)p]*

Çağırup bostāncıya dir iy ʿazīz / Bir ḳavun gětür yiyelüm şimdi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [çağırup, -(u)p]*

Rūm erenleri diyü **çağırdılar** / İr meded bize diyü ḳıġırdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4036). [çağırdılar, -dılar]*

Saña **çağırdılar** anlara iriş / Zīra Ḥaḳ'dan saña ḫizmetdür bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4595). [çağırdılar, -dılar]*

Taḫılın ḫalḳ-ıla biçerken bile / **Çağırup** lebbeyk diyü geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5429). [çağırup, -(u)p]*

Ḳubbeden inĕr-iken miʿmār yire / Ṭut yā Bektaş dir **çağırup** ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [çağırup, -(u)p]*

Yā hū diyüp **çağırurken** dostuna / Gördi ḫarman örtülü çece ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6243). [çağırurken, -ur, -ken]*

çağır-: *Çağırmak, haykırmak, yüksek sesle seslenmek.*

Didi şeyḫüm Ḥācī Bektaş **çağırur** / İrmegĕ gel diyübeni ḳıġırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5431). [çağırur, -ur]*

çağır-: *Bağırmak, haykırmak.*

Ḳılıcı unutdı **çağırdı** saña / Vaḳtidür meded irişigör aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2825). [çağırdı, -dı]*

çağır-: *(Biriyle veya herhangi bir araçla) Bir kimseye gelmesinin istendiğini bildirmek, davet etmek.*

Çagırup dir aña iy yār-ı ʿazīz / Berü gel luṭf eyle iñen gitme tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3147). [çagırup, -up]*

Ḳubbe üstinde uçınca nā-gehān / **Çağırup** Ḫūnkār'a ider imtiḥān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5834). [çağırup, -up]*

çağırmak: *Bağırmak, seslenmek.*

Dileyincegez **çağırmaḳlıḳ** baña / İrdi pīrlik uşda maʿlūmdur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5328). [çağırmaḳlıḳ, -lıḳ]*

çağırt-: *Çağırma işini yaptırmak.*

Bize **çağırtmaḳ** dilerler nāmını / Baʿd ez-ān luṭf eyleye inʿāmını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3514). [çağırtmaḳ, -mak]*

çağırt: *Çağırma işini yaptırmak.*

Didi Ḫūnkār aḳ bıñarum di baña / Üç keret niçün **çağırtduñ** diseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2514). [çağırtduñ, --du, --ñ]*

çağla: *Coşmak, heyecanlanmak.*

Begi görüben alay bağladılar / Bu ola beg diyüben **çağladılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3993). [çağladılar, -dı, -lar]*

çağla: *(Su için) Akarken coşkun sesler çıkararak taşıp dökülmek, köpürmek, çağıldamak (göz yaşı dökmek).*

Yaş inüp yüzi üzere **çağladı** / Didi ceddümüz Ḥüseyn ibni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 303). [çağladı, -dı]*

İşidicegez sözini ağladı / Yaş yañağına aḳuban **çağladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3235). [çağladı, -dı]*

çağla: *Çağlayan, coşkulu bir şekilde akan su. II Âşığın gözyaşları.*

Gözi yaşı aḳuban **cağladuġın** / Dir oġul ağlatmasun Allāh seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 347). [cağladuġın, --duġ, , --ın]*

çağrış: *Hep bir ağızdan bağırarak.*

Çağrışup dir cümle kāfir el-amān / Gitse ẓulmet Müslim'üz hep bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 938). [çağrışup, -+(u)p, -]*

çak: *Ta, tam. (TS).*

Gözlerine ḳarşu ol ṭoġan iner / Ṭurduġı yirüñ **çaḳ** altına ḳonar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4921). [çaḳ,]*

çak: *Eşsiz, benzersiz. II Saf, halis.*

Pes ṣudan çıḳubanı ṣaf durdılar / Evrenüñ **çaḳ** ḳarşusına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3520). [çaḳ,]*

Pādişāh gördi ki ṣofra vü çırāḳ / Götürüben elde girüp geldi **çaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4419). [çaḳ,]*

çak: *Ta, tam, tam da.*

Secdedeyken gör ki emr-i Ḥaḳ n'ider / Mektebüñ **çaḳ** ortasından bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6678). [çaḳ,]*

çak: *"-e kadar, -e değin, -e dek" anlamında edat.*

Çaḳ Ḳızılca Ḫalvet öñinde tamām / Tekye Ḳaya'ya varınca iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2657). [çaḳ,]*

çāk it-: *Açmak, göstermek.*

Çāk idüben sen girībān cūṣa gel / Ṭal meʿānī baḥrine ḫurūṣa gel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4170). [çāk it-, --üben]*

çāker: *Kul, köle, bende.*

Vardı ṭoḳsan biñ ḫalīfe **çākeri** / Cümlenüñ ser-çeşmesi vü ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 638). [çākeri, -i]*

Çāker olsun her muḥible aṣluña / Ḳaraca Aḥmed cinni ammā çün görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6191). [çāker,]*

çāker it-: *Kul köle hâline getirmek.*

Bu gelen kāfirleri sen çāker it / Bekcimi hem yidi başlu ejder it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 894). [çāker it-,]*

Saña çāker itmişüzdür anı hem / Cinnīler sulṭānıdur işbu kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6195). [çāker it-, -miş, -üz, -dür]*

çāker ol: *Kul olmak.*

Yā buña īmān getür budur ʿilāc / Yā ḫo çāker oluban virgil ḫarāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 902). [çāker ol, --uban]*

çāker ol-: *Kul köle olmak.*

Üç bölükdür bir bölügi anuñ hemān / Cinnī şāhı oldı çāker bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6197). [çāker ol-, -dı]*

İns ü cin çāker olan dāʿī felek / Şāh gerek ṣoñra ṣanup tedbīr ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6337). [çāker ol-, -an]*

çākeri ol: *Köle olmak.*

Baḥše ḳādir olmadılar hīç biri / Mülzem olup cümle olur çākeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 583). [çākeri ol, --ur]*

çakmak: *Çakacak alet. çakmak taşı demirle veya birbirine şiddetle vurulduğu zaman kıvılcım çıkaran nîm-şeffâf ve gayet sert taş.*

Ḳırḳ gün oldı çıḳmadı **çaḳmaḳdan** od / Bişmedi çig yanmaz od çıḳmadı dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [çaḳmaḳdan, --dan]*

Çakmaġı ṭaşa çalar gibi tamām / Od çıḳardı dırnaġından iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3405). [çakmaġı, --ı]*

çal: *Vurarak veya sürterek ses çıkartmak.*

Dönüben şar ḳavmine eydürbilüñ / Legen ü tepsi vü sīnīler **çaluñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2422). [çaluñ, --uñ]*

çal: *Vurmak, kılıç sallamak II çalmak.*

Sen çalıncaḳ **çalduġuñ** kese hemān / Çalmaya kesdükleri dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4400). [çalduġuñ, --duġ, --uñ]*

çal: *Almak, ele geçirmek, sahip olmak, talan etmek, ne kadar gerekiyorsa almak.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān emr eyledi / Ḳudūmı **çaluñ** diyüben söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5154). [çaluñ, -uñ]*

çal: *Vurmak.*

Sen **çalıncaḳ** çalduġuñ kese hemān / Çalmaya kesdükleri dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4400). [çalıncaḳ, -ı, -n, -caḳ]*

çal: *1. Kesmek üzere sürmek, kesmek. 2. Vurmak, çarpmak, atmak (TARAMA)..*

Ol ḳılıcı ḳatıra ḳarşu **çalar** / Ortaradan ḳatırı iki böler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4981). [çalar, -ar]*

çal-: *Keskin bir aleti vurmak.*

Tepsi vü legençe sīnī **çaldılar** / Hāy u hūy u zemzemeler ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2424). [çaldılar, -dı, -lar]*

çalab: *1. t. İlâh. Mâbud. Cenâb-ı Hak.*

Adını virdi **Çalab** virmiş anuñ / Şanma kimse mišlini görmiş anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5143). [çalab,]*

çalab: *Allah.*

Didi ana ḳaḳıma sevmez **Çalab** / Ḥażret-i Şāḥ'ı severseñ söze uy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5939). [çalab,]*

Didi ıssı var gele vire **Çalab** / Çün Bedaḫşān mülkin açdı Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [çalab,]*

çaldılar: *Atmak, çarpmak.*

Pes ḳudūmı ḳalduruban **çaldılar** / Yola düşüben revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5155). [çaldılar, -dı, -lar]*

çaldur: *Musiki aletlerini, ses çıkarmaya yarayan veya ses çıkarabilecek şeyleri başkasına vurdurmak, üfletmek veya gerekeni yaptırmak suretiyle seslendirmek.*

Çünki Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar ol emīr / Kerre-nāy **çaldurup** ötdürdi nefīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 656). [çaldurup, -(u)p]*

Kūs-ı ḥarbī **çaldurup** ceng itdiler / Birbirin ḳarşulayup heng itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 662). [çaldurup, -(u)p]*

Aldı icāzet gitdi ʿOšmān daḫı hem / Gürz-i ḥarbī **çaldurup** ata biner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6405). [çaldurup, -(u)p]*

çalış: *Meşgul olmak, uğraşmak.*

Zīr-i pā düşdüñ hemān gördük seni / Saña **çalışurken** ayruḳ biz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3353). [çalışurken, -urken]*

çalış: *Gayret etmek, çabalamak; savaşmak, mücadele etmek.*

Gögi buluṭ bürimiş yaġmur yaġar / Ḫalḳ **çalışup** ḫarmānın örter-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6240). [çalışup, -up]*

çalka: *Sallamak, sarsmak, oynatmak.*

Tīz çeker bendini **çalḳardı** çeküp / Gözleri yalap yalap aña baḳup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3345). [çalḳardı, --r, --dı]*

çalmaya: *Bıçak çalmak, kesici bir alet ile vurmak.*

Sen çalıncaḳ çalduġuñ kese hemān / **Çalmaya** kesdükleri dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4400). [çalmaya,]*

çalu çırpı: *Çalı çırpı, II.Yakacak odun.*

Çalu çırpı buluban getürdiler / Bir yire cemʿ eyleyüp od urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2226). [çalu çırpı,]*

çamır kıldı: *Çamur haline getirmek.*

Ḥaḳ'dan oldı ejdere ol dem em i r / Ḳalḳdı içdi çayları ḳıldı çamır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1040). [çamır ḳıldı, --dı]*

çañ daḳ-: *Çan takmak.*

Çañ daḳup çocuġa ṣalıviresiz / Anlara böylĕ belā irgüresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3027). [çañ daḳ-, --up]*

çañ taḳ-: *Çan takmak.*

Bir çocuġı añsuzın ṭutdı biri / Çañ daḳup aña ṣalıvirdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3018). [çañ taḳ-, --up]*

çap: *Akın etmek, soymak, yağmalamak.*

İrdi feryādcı Tatar ʿahdi ṣıdı / **Çapdı** mülki ġāret eylĕdi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4199). [çapdı, -dı]*

çap-: *Saldırmak, hücum etmek.*

Dutmaz ısam ben eger didi hemīn / **Çapmaduḳ** Tatar ḳomaz hergiz zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [çapmaduḳ, --maduḳ]*

Uş Tatar ʿahdi ṣımış **çapmış** diyār / Ṣarp ġarīm durur bilürsiz bu Tatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [çapmış, --mış]*

çār: *Dört. Cihâr.*

Hep ʿalem tuġ u icāzet ehli-di / **Çār** ʿalāmetle inābet ehli-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4804). [çār,]*

çār: *"Dört" sayı sıfatı.*

Ḳāḍılıḳdan dönene erkān tamām / **Çār** ʿalāmetle ḫilāfet iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3034). [çār,]*

Ḫizmetinde **çār** ṣad tā müstaʿīd / Her biri ṭaşrada mānend-i muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3297). [çār,]*

Ṣoñra aña **çār** ʿalāmet virdiler / Buġadic yirine anı gönderdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5463). [çār,]*

Gelüben eri ziyāret ḳıldılar / **Çār** ʿalāmetle icāzet aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5486). [çār,]*

çār unṣur-: *Dört unsur.(Hava, su, ateş, toprak).*

Çār unṣurdan olan terkībi ḳor / Māʾ ü menden düzilen tertībi ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5594). [çār unṣur-, -dan]*

çardaḳ: *Binâların önünde kuru ağaç dallarından yapılmış gölgelik, sayvan.*

Şehr içinde bunca olurken revān / Ḳarşudan görindi bir **çardaḳ** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4732). [çardaḳ,]*

Çün saña bāḳī degil bu **çārdaḳ** / Bāḳī milke ḳuragör ḫayme otaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [çārdaḳ,]*

çāre: *Bir sonuca varmak, ortadaki engelleri kaldırmak için tutulması gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.*

Oḳ atıldı didi Ḫūnkār **çāre** yoḳ / Emre ṭābiʿ ol dime bu vara yoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [çāre,]*

çāre: *Bir sonuca varmak, ortadaki engelleri kaldırmak için tutulması gereken yol,.*

Çāresi budur ki fermān olavuz / Küfri ḳoyup hep Müsülmān olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 959). [çāresi, -s, -i]*

Var-ıdı hem-rāzı bir cāriyesi / Bunı dimekdür dir aña **çāresi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4741). [çāresi, -s, -i]*

çāre: *Çare, çıkar yol; deva, ilaç.*

İmdi buña **çāre** oldur cān-ı pāk / Diyevüz getüreler bir turva ḫāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1881). [çāre,]*

İy meʿānī burcınuñ seyyāresi / V'iy devāʾ-i dāʾ-i diller **çāresi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4460). [çāresi, -si]*

Çevre **çāre** arayuban bulmasa / Üç gün oruç ṭutuban ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6265). [çāre,]*

çāre: *(Fars.) İstenen noktaya varmak, bir engeli aşmak için tutulması gereken yol, çıkar yol.*

Oḳ atıldı aña **çāre** yoḳ durur / Evliyāda ḳorḳacaḳ yir çoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [çāre,]*

çāre ḳıl: *Bir meseleyi halletmeye çalışmak, sorunu çözmeye çalışmak.*

Kāfire leşker çeküben **çāre ḳıl** / Dimezüz ki müʾmini bī-çāre ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 703). [çāre ḳıl,]*

Dīnümüzüñ ulusısız çünki siz / Çāre ḳıluñ gün yüzin göstĕresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 859). [çāre ḳıl, --uñ]*

çāre ol-: *Bir meseleyi halletmek, çözüm yolu bulmak.*

Çāre olursa girü andan olur / N'idecegin girü saña ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3195). [çāre ol-, --ur, --sa]*

çāre yoḳ: *Çözümün, yolunun olmaması.*

Didi Ḫūnkār çāre yoḳdur ölür ol / İtdügi inkār cezāsın bulur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2181). [çāre yoḳ, --dur]*

çarḫ it-: *Dönmek.*

Altı yüz ḳalʿa ile aldı bilād / Şāh Murād'ı ḫāke yeksān itdi çarḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6420). [çarḫ it-, -di]*

Ildırım oġlunı sulṭān itdi çarḫ / Ildırım daḫı idüp āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6421). [çarḫ it-, -di]*

çarp: *Şiddetle vurmak.*

Çarpacaḳ maḥalle iricek hemīn / Ādem oldı şol sāʿat Ḫūnkār yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1322). [çarpacaḳ, --acaḳ]*

çārṭāḳ: *Binâların önünde kuru ağaç dallarından yapılmış gölgelik, sayvan.*

Daʿvet itdi çıḳdı **çārṭāḳ** üstine / Didi şol dīvānenüñ gör ḳaṣdı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4742). [çārṭāḳ,]*

çāşgīr it-: *?.*

Ṣaḥ rivāyet budur imdi yā emīr / Naḳli bize böyle itdi çāşgīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5516). [çāşgīr it-, -di]*

çavdar: *Buğdaygiller (Gramineae, Poaceae) familyasından, çiçeklenmesi başak şeklinde, tohumları ve otsu kısımları hayvan yemi olarak kullanılan, ülkemizde kültürü yapılan bir tür.*

Çavdar etměgin götürüp bir gelin / Uġradur Bektaş'a nā-gāh ol yolın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1531). [çavdar,]*

Bunda buġday nānı olmaz illā bu / **Çavdar** etmegi durur iy nīk-ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [çavdar,]*

Çavdar ekün götürüñ buġday müdām / Oña hem ekinüñüz dāyim tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1536). [çavdar,]*

Çavdar eker ol köyüñ zımmīleri / **Çavdar** eker götürür buġday giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1538). [çavdar,]*

Çavdar eker ol köyüñ zımmīleri / **Çavdar** eker götürür buġday giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1538). [çavdar,]*

Yirümüzde buġday ekilse eger / Bir yıluñ içinde **çavdara** döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1533). [çavdara, --a]*

Bu ḫo meşhūrdur cihān ḫalḳı bilür / Er nefesi **çavdarı** buġday ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [çavdarı, --ı]*

çay: *Yer, mahal, makam.*

Ṣadr **cāyında** oturdı Saʿde'dīn / Mollālar oturdı aña hep yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3308). [cāyında, -ı, -n, -da]*

çay: *Genellikle ırmaktan küçük, dereden büyük akarsu.*

Ḳurıdı **çaylar** ṣuyı aḳmadı hīç / Ḳazdılar ḳuyı ṣuyı çıḳmadı hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1014). [çaylar, -lar]*

Ṭoldı ḳuyı aḳdı çeşme oldı sīl / Ṭaşdı **çaylar** ġarḳa vardı niçe il *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1026). [çaylar, -lar]*

Ḥaḳ'dan oldı ejdere ol dem em i r / Ḳalḳdı içdi **çayları** ḳıldı çamır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1040). [çayları, -ları]*

Ol **çayuñ** yuḳarısı aşaġası / Heb ḳamu ne var-ısa ḳurbaġası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3108). [çayuñ, --uñ]*

çay: *Irmaktan küçük, dereden büyük akar su.*

Ḳırşarı'nda bir ulu **çay** var idi / İndi ṣuya ḳalbi yüz efkār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [çay,]*

çay: *Denize ulaşmayıp bir nehre veya bir ırmağa dökülen küçük akarsu.*

Ol mekān ḳurbında bir **çay** var-ıdı / Ḫoş zülāl olup revān aḳar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [çay,]*

çayır: *Ot biten yer, çimen.*

Seyyid'üñ ḳurbında vardı bir maḳām / Aña Bulduḳ **Çayırı** dirdi enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5090). [çayırı, -ı]*

çeç: *Tahıl yığını.*

Her ki şol **çeç** ṭaru üstine gelĕ / Seccādesin anuñ üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1132). [çeç,]*

Böyle diyüben girü döndi gider / Gör ki bu **çeç** ısıslar daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [çeç,]*

Çeçlerin açuban itdiler naẓar / Küllī ol **çeçler** ṭaş olmış ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2152). [çeçler, --ler]*

Siḥre ḥaml idüp didiler kim ne var / Ṭaş oldı-sa bu **çeçler** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2153). [çeçler, --ler]*

Çeçlerin açuban itdiler naẓar / Küllī ol çeçler ṭaş olmış ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2152). [çeçlerin, --ler, --in]*

Çeçlerüñ üstin daḫı hep açdılar / Ṭaş olmışdur yabāna şaçdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2160). [çeçlerüñ, --ler, --üñ]*

çeç: *Çözmek, düğümlü, bağlı veya sarılı bir şeyi açmak.*

Yā hū diyüp çaġırurken dostuna / Gördi ḫarman örtülü **çece** ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6243). [çece, -e]*

çeç it-: *Biriktirmek, toplamak.*

Çeç iderlerdi dögüben şavurup / Ḳırşarı'ndan şahne gelürdi irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2140). [çeç it-, --er, --ler, --di]*

çeç ol-: *Tahılları bir yere biriktirmek.*

Şavrulup çeç olmış-ıdı cümlesi / Bir çisenekli olupdı ḥamlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2143). [çeç ol-, --mış, --ıdı]*

Çünki Ḫūnkār ol yire vardı görür / Çeç olup ḫarman bu arada ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2145). [çeç ol-, --up]*

Ol gemi buġdayı çeç olmış durur / Ṭañladı çün kim bu resm-ile görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4121). [çeç ol-, --mış]*

çeç ol: *Tahılları bir yere biriktirmek.*

Çeç olup ṭururdı meydān içre ol / Dir dönüp anlara ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1131). [çeç ol, --up]*

çece: *Çiçek.*

Kim **çeceye** örtdi kiçe kim kilīm / Ḥācī Bektaş geldi ḫarmān üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6242). [çeceye, --y, --e]*

çegzin: *Etrafında dönmek.*

Pes semāʿ urdı semāʿı ururaḳ / Ṭolayu **çegzinürek** ṭolanuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2559). [çegzinürek, --ürek]*

Dört yaña ṭolanuban **çegzindiler** / Bir ḳoyun güder çobanı buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2847). [çegzindiler, --di, --ler]*

çehre: *Üzeri, yüz, surat, sima.*

Çehresinden bellü durur erligi / Erlig-ile hem daḫı pāk dirligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4309). [çehresinden, -sin, -den]*

Çehresinden görinür erlik ʿayān / Genc yigit illā ki olur pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4332). [çehresinden, -sin, -den]*

çek-: *Kendine çekmek, yaklaştırmak.*

Çeküben deyre anı itdi ḳabūl / Yidürür ḫizmetler ider aña bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3263). [çeküben, -üben]*

çek-: *Çekmek, çıkarmak.*

Dir **çeküben** dest-būs itdi yine / Ḳodı hem ser ol mübārek pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4387). [çeküben, -üben]*

Her kişi ḫarman dögüp **çeker** ṣaman / Ḥażreti seyrāna çıḳmışdı meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6239). [çeker, -er]*

çek-: *Çekmek.*

Ṣunup elini dīvāra ṭur didi / Elini **çeküben** andan gör didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1791). [çeküben, -üben]*

Çeküben ṭaşra ciger-bendüm çıḳar / Söyleyümez dil ü gözlerüm baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3357). [çeküben, -üben]*

çek: *(Bir şeyi bulunduğu yerden) Kendine doğru getirmek, kendine yaklaştırmak.*

Tīz **çeker** bendini çalḳardı çeküp / Gözleri yalap yalap aña baḳup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3345). [çeker, -er]*

Çekdi atı başın ol ʿālī-cenāb / El urup giderdi yüzinden niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5681). [çekdi, -di]*

çek: *(Sıkıntı ve üzüntü duyarak) yaşamak, ıztırap içinde olmak.*

Çekelüm ol çille-i merdānı biz / Çille çeküñ dilegüñüz gibi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1260). [çekelüm, -elüm]*

çek: *(Sürme) çekmek, sürmek.*

Ola ʿafv ḫattā ki senden ol günāh / **Çek** ṣu içre pāymānçe ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [çek,]*

çek: *(bir şeyi bulunduğu yerden) kendine doğru getirmek, kendine yaklaştırmak II mec. mânen etkisi altına alıp sürüklemek, alıp götürmek, alıp getirmek.*

Er görüp İsmāʿīl'üñ gözi yaşın / Bir zamān ṭurup **çeker** atı başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [çeker, -er]*

çek: *Bir şeyi bulunduğu yerden almak, çıkarmak.*

İt gibi biri biriyle ḫırlasun / Ol aşılu eti **çeksün** hem yisün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 624). [çeksün, -sün]*

çek: *(Bir kenara) çekmek.*

Në ḳadar yalvardılar hīç dönmedi / **Çĕkilür** kendüye bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1752). [çĕkilür, -il, -ür]*

çek: *(Ah) Çekmek.*

Tīz çeker bendini çalḳardı **çeküp** / Gözleri yalap yalap aña baḳup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3345). [çeküp, -üp]*

çek: *Bir şeyi veya bir kimseyi hareket ettirerek bulunduğu yerden başka bir yere doğru götürmek.*

Uralar kāfirleriñ boynuna ṣam / **Çekme** ʿOšmān imdi ġam gel yi ṭāʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [çekme, -me]*

çek: *(Bir yerden) Uzaklaşmak.*

Baş murāḳabeye **çekdi** ol ʿazīz / Ol veliyyullāh ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4027). [çekdi, -di]*

Ḳalmadı göñlinde anuñ şek nifāḳ / Şāh vilāyet daḫı dizin **çekdi** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [çekdi, -di]*

Ṭurdı erenler içre ṣofra **çekdi** bil / Çünki er içre tekbīr ü tehlīl bayıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [çekdi, -di]*

çek: *Çekilmek; katlanmak, tahammül etmek.*

Ḳanḳı çilleyi **çekersiz** söyleñüz / Ḳaṣduñuz ne bize maʿlūm eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1247). [çekersiz, -er, -siz]*

Didi Ḫūnkār Aḳça Ḳoca'ya ʿazīz / Bu ne zaḥmetdür **çekersiz** böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2309). [çekersiz, -er, -siz]*

çek: *(Bir şeyi bulunduğu yerden) Kendine doğru getirmek, kendine yaklaştırmak.*

Çekdiler atına bindi ol zamān / Oldı meydāndan yaña ol dem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3981). [çekdiler, -di, -ler]*

çek: *(Bıçak, kılıç, tabanca gibi silahları) Kullanmak üzere çıkarıp eline almak, kullanmaya davranmak.*

Çekdi ḳılıc biri birin öldürür / Pes yolaḳ yolandı bu da yoldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3917). [çekdi, -di]*

çek: *(Bayrak, sancak vb.) Asmak.*

Çekdi ṣancaḳ geldi Sulṭānöñi'ne / Aḳuban akın ġazā itdi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4429). [çekdi, -di]*

çekdi: *(Sıkıntı,dert) çekmek.*

Çekdi anda çille-i merdānı ol / Eyle kim zikr itdi ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1262). [çekdi,]*

çekdür: *Bir şeyi başka bir yöne doğru sürükletmek, götürtmek.*

Ṣandı ol muḥib ki ġayrı kimsene / Yapdurup **çekdürdi** ṭaşı bünyāna *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2277). [çekdürdi, -di]*

çekicek: *Çekince.*

Çĕkicek çilleyi şāyed ki gide / Ṣoḥbetinden ol bizi maḥrūm ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1764). [çĕkicek,]*

çekil: *Bir yerde toplanmak.*

Tā ṣıġır döninceyĕ dek gözledi / Çün ṣıġır **çekildi** evi özledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1971). [çekildi, -di]*

çekil: *(bir yere) gitmek, girmek, dönmek.*

Böyle diyüp öñce ol oldı revān / **Çĕkilür** ardınca ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2331). [çĕkilür, -ü, -r]*

çekil: *(Bir kenara) çekilmek.*

Otlayu ṣulayu ṣıġır **çĕkilür** / Yap yap artlarınca Ḫünkār'a gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1946). [çĕkilür, -ür]*

Hep cemāʿatle **çekilüp** gitdiler / Aḳça Ḳoca menziline yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2332). [çekilüp, -üp]*

çekil: *Suyun, denizin çekilmesi.*

Ṣu **çekilüp** ḳurı yir ḳalur-ıdı / Yir ṣusız ḳurı yazı olur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4857). [çekilüp, --üp]*

çekil-: *Çekilmek.*

Ol cemāʿat ḳalḳuban **çĕkildiler** / Tā ki Beştaş'uñ ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1988). [çĕkildiler, -di, -ler]*

çekiş: *Çekişmek, tartışmak.*

Nā-gehānī ikisi **çĕkişdiler** / Yumruḳ ıla ṭuruban dögüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3893). [çĕkişdiler, -di, -ler]*

çekmege: *Çekilmek; katlanmak, tahammül etmek.*

Didiler kim çille-i merdānı biz / **Çekmege** yoḳ ṭāḳatümüz iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1256). [çekmege,]*

çekmek: *Sıkıntı çekmek II sıkıntıya katlanmak.*

Biz de **çekmeklige** ṭāḳat yoḳ durur / Biz de aña hīç liyāḳat yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [çekmeklige, -lik, -e]*

çekmeyen: *Bir durumu, zorluğu, cefayı yaşamayan, görmeyen kimse.*

Ḳahr evidür şeksüzin dāru'l-fenā / **Çekmeyen** kim dünyada renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5544). [çekmeyen,]*

çekmiş-: *Çekmek, indirmek.*

Ḥācī Bektaş ḫizmetinde bir faḳīr / Derd-i kūşiş **çekmiş-idi** lā-naẓīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4669). [çekmiş-idi, -idi]*

çelebi: *Efendi, bey, kibar kimse.*

Şeyḫ bostāncı **çelĕbi** ḫāṣ u ʿām / Ḳarşu geldi Ḳayṣeri ḫalḳı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3951). [çelĕbi,]*

Şeyḫ bostāncı **çelĕbinüñ** ʿazīz / İrdiler bā-ehl-i faẓl ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3953). [çelĕbinüñ, --nüñ]*

çelebiler: *Bektaşilikte Hacı Bektaşi Veli soyundan geldikleri ve Pir'i temsil ettikleri savında olan dervişlerin oluşturduğu tarikat kolu, Çelebiyan (ABTS, 79).*

Ḳılduġından şoñra Ḫūnkār rıḥleti / **Çelebiler** ʿahd içinde furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2855). [çelebiler,]*

Gelesi vaḳt ḥażreti nice olur / **Çelebiler** geldügin nice bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2857). [çelebiler,]*

Çelebiler de bunı virür ḫaber / Her ne kim öküz didiyse ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2872). [çelebiler,]*

İrtesi ne varsa ḥażretde tamām / **Çelebiler** ḫalīfeler ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2874). [çelebiler,]*

çelek: *Çiçek, dal ve yapraklarla yapılmış halka.*

Dir **çeleksüz** şāhin olmaz bilesiz / Didüm işbu remzi fikrin ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1833). [çeleksüz, --süz]*

çelīpā nākūs çal-: *Hac şeklindeki çanı çalmak.*

Çalduñuz nāḳūs çelīpā kilsede / Didiñüz ki böyle ḳavl-i ʿİsa'da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 916). [çelīpā nāḳūs çal-, --du, --ñuz]*

çemen: *Ağaç ve çiçeği olan çayır, yeşillik.*

Çevresi yaşıl **çemen** ḫoş murġzār / Didiler yā şeyḫ dāyim bunda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [çemen,]*

Ḳış u yaz bitmiş durur nāzük **çemen** / Size zār olmış durur merġūb semen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2751). [çemen,]*

çepnī: *Oğuz boylarından biri.*

Çepni boyu çün Oġuz'dan ayrılur / Gelübeni mülk-i Rūm'a ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1592). [çepni,]*

Çünki **Çĕpni** boyı Oġuz'dan ayrılur / Ṭoġruluban Rūm mülkine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1640). [çĕpni,]*

Çepni boyından meger kim bir ʿazīz / Ehl-i taḳvā vāriʿ u ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1641). [çepni,]*

Çepni boyından üç ev daḫı gelür / Yunt bendiyle Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1649). [çepni,]*

Yūnus-ı Muḳrī'ydi hem anuñ adı / **Çepni'nüñ** ol ıdı şeyḫi mürşidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1642). [çepni'nüñ, --nüñ]*

çerāġ: *Mum, kandil. || Şiir.*

Yaḳ **çerāġımuz** ola rūşen delīl / Böyle diyüp Ḥaḳ tażarruʿ itdi eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6168). [çerāġımuz, -ımuz]*

çerāġ-: *Mum, kandil.*

Bu **çerāġuñ** aṣlı bu ki idem beyān / Diñle imdi ḫırḫa aḥvālin ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 151). [çerāġuñ, --un]*

çerāk: *Geleneksel Alevi-Bektaşi inanışına göre Hak-Muhammed-Ali'yi temsil eden manevi mum, ışık, iman nuru.*

Tekye saḳfına altun ıla aṣdı temīz / Ṣofra seccāde ʿalem altun **çerāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [çerāḳ,]*

çerb: *Yağlı. II Hoşa gidecek özellikteki besinler.*

Çünki baṣduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / **Cerb** ögüp Rūm'da o dem biñ bir çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [cerb,]*

çerdeğin: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerine yurt olarak verdiği bir mekan.*

Bir ḫalīfe **Cerdekīn** şeyḫi ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'-ıla bir gün o tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5490). [cerdekīn,]*

Çerdekīn şeyḫi ṭurubanı gider / Destūr alup Çerdekīn'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5502). [çerdekīn,]*

Çerdekīn Şeyḫ ḳubbe üzre defn olur / Ol begüñ maḳberesi ṭaşra ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5511). [çerdekīn,]*

çerdekīn: *?.*

Gösterür Ḫūnkār aña **Çerdekīn'i** / Şurayı var mesken eyle dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5496). [çerdekīn'i,]*

çerdekīn: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerine yurt olarak verdiği bir mekan.*

Çerdekīn şeyḫi ṭurubanı gider / Destūr alup **Çerdekīn'e** ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5502). [çerdekīn'e, --e]*

çerge: *Katar, alay, bölük.*

Ol oduñ çevre yanına geldiler / **Çerge** ḳuruban ṭolayu aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2569). [çerge,]*

çeri: *Asker, savaşçı.*

Her birine ḳoşdı sulṭān çoḳ **çeri** / Her biri feṭḥ itdi varduġı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4184). [çeri,]*

çeri: *Asker, ordu.*

Gel **çeri** dir oġluñı baş eylegil / Kāfiri ḳır bağrını baş eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 647). [çeri,]*

çeri çek: *Ordu göndermek.*

Gel **çeri çek** cemʿ oluban varalum / Ḳılıc urup kāfiri hep ḳıralum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 700). [çeri çek,]*

çeşm: *Görme organı, ayn, dîde, çeşm.*

Çeşmi cevherine irmedi żarar / Ne ḳadar zindānda itdiyse maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1892). [çeşmi, -i]*

çeşme: *Çeşme.*

Eline maşrabayı kendü alur / Tīz yügürübeni **çeşmeye** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1844). [çeşmeye, -y, -e]*

çeşme: *Çeşme.*

Nūre'd-dīn bir ḳulına emr eyledi / Ṣu getür ṣol **çeşmeden** vargıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1838). [çeşmeden, -den]*

çeşme: *Çeşme; pınar; su kaynağı.*

Ṭoldı ḳuyı aḳdı **çeşme** oldı sīl / Ṭaşdı çaylar ġarḳa vardı niçe il *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1026). [çeşme,]*

çeşme-sār: *Çeşmesi çok olan yer.*

Ṣayd iderken nā-gehān ol gül-ʿiẕār / Teşne iken gördi kim bir **çeşme-sār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 338). [çeşme-sār,]*

çeşmi yaşı: *Gözyaşı.*

Bildi Bektaş ḥażreti ider sefer / **Çeşmi yaşı** aḳdı çün seyle maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5568). [çeşmi yaşı,]*

çetr-i hümāyūn: *Humayun çadırı.*

At u ṭon **çetr-i hümāyūn** gönderür / Ulubat burcında anı ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4425). [çetr-i hümāyūn,]*

çetr-i hümāyūn: *Devlet çadırı, devlet otağı.*

Ḳurdılar **çetr-i hümāyūn** u otaḳ / Cemʿ olur begler ḳıluban ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2472). [çetr-i hümāyūn,]*

çevre: *Bir şeyin yakını, dolayı, etraf, periferi.*

Her birisi bunlaruñ it oldılar / Ol etüñ **çevre** yanına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 626). [çevre,]*

On sekiz biñ dirler evi var-ıdı / Burc u bārū **çevresi** ḥiṣār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1814). [çevresi, -si]*

Šāniyen bir ulu āteş yaḳdılar / Beglerüm hep **çevresine** çoḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2619). [çevresine, -sine]*

Ol diyāruñ **çevresin** feṭḥ eyledi / Kāfiri ḳırubanı ḳadḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4438). [çevresin, -s, -in]*

çevre: *Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.*

Çevre yaña köy ü il iḳlīm durur / Bu bize bir remz bir tefhīm durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [çevre,]*

Rubʿ-ı meskūna ider **çevre** naẓar / Bir birine ol gicede baḳdı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6104). [çevre,]*

Uṣluca Kara Öyük'de yā emīn / **Çevre** baḳup gözedürken ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6140). [çevre,]*

çevre: *Çepeçevre, tamamen.*

Çevre çāre arayuban bulmasa / Üç gün oruç ṭutuban ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6265). [çevre,]*

çevre: *Bir şeyin yakını, civarı, muhiti.*

Çünki kāfir ilini Bektaş görür / Ḳalḳuban pervāza **çevre** göz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 767). [çevre,]*

Daḫı eli-y-ile ol şāh-ı kerem / **Çevre** ṣu ṣaçar-ıdı ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2524). [çevre,]*

Ḳazanuñ **çevre** yanına ṭurdılar / Emr ider ḫan ḳapaġın ḳaldurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2541). [çevre,]*

Ol oduñ **çevre** yanına geldiler / Çerge ḳuruban ṭolayu aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2569). [çevre,]*

Ḫalīfeler otururlar **çevre** heb / Görüben bunı didi zihī ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3698). [çevre,]*

Duta-y-ıduḳ ola mı **çevre** ilüñ / Çevre alup dört yañasından gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5289). [çevre,]*

çevre al-: *Kuşatmak, sarmak.*

ʿArafāt Ṭaġı'nda çoḳ āteş yanar / Çevre alup niçe kimsene çü nār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3765). [çevre al-, --up]*

çevre al-: *Çevrelemek, etrafına toplanmak.*

Gelüběni anı çevre aldılar / Nūre'dīn Ḫˇāce idügin bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1861). [çevre al-, --dı, --lar]*

Ġusl iderken mollālar irdi hemīn / Çevre aldı giyesilerin kemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3481). [çevre al-, --dı]*

Duta-y-ıduḳ ola mı çevre ilüñ / Çevre alup dört yañasından gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5289). [çevre al-, --up]*

Çevre aldılar anı dutmaḳlıġa / Ḳaṣd itdiler kemend atmaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5290). [çevre al-, --dı, --lar]*

çevre yañ: *Çevresine, etrafına.*

Yirlerinden ṭañlacaḳ çün ṭurdılar / Çevre yaña yilüben yügürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 610). [çevre yañ, --a]*

çevre yanı: *Çevre yanı, her tarafı.*

Gördiler seccādeleri her ne var / Çevre yanında döşenmişdür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1353). [çevre yanı, --n, --da]*

Gelin ile ḳayınana çıḳdılar / Ol köyüñ çevre yanına baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1568). [çevre yanı, --n, --a]*

Ḳarayük'üñ çevre yanında ol zamān / Bil ki Yūnus Muḳrī'den ġayrī hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1653). [çevre yanı, --n, --da]*

çevresi: *Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.*

Çevresi yaşıl çemen ḫoş murġzār / Didiler yā şeyḫ dāyim bunda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [çevresi, -si]*

çiçe: *Yeter, kafi.*

Geldi pīş-rev gördi kim Aḳça Ḳoca / Evde degül ʿavretine dir **cice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2293). [cice,]*

çiçeg: *Çiçek.*

Çiçegi der-ḥāl açılmış-ıdı hem / Şükr idüben Bārī'ye ḳıldı sücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6684). [çiçegi, -i]*

Çiçegi dökülüben elma biter / Şol sāʿat içre kemāle ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2019). [çiçegi, -i]*

çiçek: *Bir bitkinin, üreme kısımlarını taşıyan çoğu güzel kokulu olan renkli bölümü.*

Gördi aḳar ṣu çimenler sebze-zār / Bitüben dürlü **çiçek** ḫoş murg-zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4843). [çiçek,]*

çiçek vir: *Çiçek vermek. II. Ağacın çiçek açması.*

Yaşarup yapraḳlanup çiçek virür / Aşaġa baḳubanı Ṣaru görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2018). [çiçek vir, --ür]*

çift: *Iki tane, ikili.*

Cifti ile ol gice ola yaḳın / Oġlana ḳala ola oġlı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2168). [cifti, -i]*

çift: *Tarlayı (iki öküz takımı ile veya sabanla) sürme işi, zirâat.*

Çift ucın dutardı ḫarrātlıḳ işi / O ṭarīḳ-ıla ḳılurdı cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2908). [çift,]*

çift: *Eş, benzer.*

Her ne cinsden var-ısa vaḥş u ṭuyūr / Yuvasında **çifti** ile oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1309). [çifti, -i]*

çift sür: *Toprağı işleyip ekilebilir duruma getirmek.*

Çift sürecek vardı iki öküzi / Anlara ḫiẕmet ider-idi özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2860). [çift sür, --ecek]*

Çift sürerken bir dem iy merd-i ʿazīz / Nodulı dürtdi ḳatı vü deldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2864). [çift sür, --er, --ken]*

Çift sürerdi anda Otman rūz u şeb / Atası yirini itmeyüp ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4275). [çift sür, --er, --di]*

çift sürmek: *Toprağı işleyip ekilebilir duruma getirmek.*

İcikim dirlerdi vardı bir kişi / Çift sürmekdi müdām anuñ işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2858). [çift sürmek, --mek, --di]*

çiftçi: *Çiftçi.*

Gezer-iken ol yiri seyrān-ıla / Geldi bir **çiftci** öküzi ḫoş dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4947). [çiftci,]*

çiftçi: *Geçimini toprağı işleyip ekerek sağlayan kimse, ekinci, rençber, çifçi.*

Ḫūnkār evi **çiftçilerinden** ol er / Key naẓar almış er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2859). [çiftçilerinden, --ler, --in, --den]*

çiftin sür: *Çift sürmek II.Toprağı işlemek suretiyle verimini artırmak.*

Dir yigirmi yıl durur bu kişinüñ / Sürerem ḫiẕmet idüp çiftin anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4949). [çiftin sür, --er, --em]*

çiftlik: *Bir çift öküzle bir yılda sürülen toprak.*

Var-ıdı Ertuñrul'uñ **çiftlikleri** / İḫtiyār idüp o daḫı bir yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4274). [çiftlikleri, -leri]*

çig: *Çiğ, pişmemiş.*

Ḳırḳ gün oldı çıḳmadı çaḳmaḳdan od / Bişmedi **çig** yanmaz od çıḳmadı dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [çig,]*

Nāliş idüp ḳıldılar ere sücūd / **Çigimüz** bişsin didiler virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1006). [çigimüz, -imüz]*

Gizledi çün odunı kāfirlerüñ / Bişmez oldı **çigleri** münkirlerüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1001). [çigleri, -leri]*

Od oluban odunu divşürdiler / Yaḳup āteş **çiglerin** bişürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1010). [çiglerin, -lerin]*

çığınup cağla-: *Çırpınıp ağlamak.*

Ḥüsnine göre Güneş Ülker idi / Hīç bişikde çığınup cağlamadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5886). [çığınup cağla-, -ma, -dı]*

çigzin: *Dönmek, dolaşmak.*

Sözi Ḫıżr'uñ eyledi teʾšīr aña / Bostānı **çigzindi** dördi dört yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1480). [çigzindi, --di]*

çihil: *Kırk (sayı).*

Dirler üç gün yā yidi gün yā **çihil** / Cümlesinüñ cerb olur çırāġı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [çihil,]*

çık-: *Yükselmek.*

Ṣuyı getürseñ viren ol Ḥaḳ durur / Ḥaḳḳ'a yalvarsañ yoḳuşa **çıḳadı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5988). [çıḳadı, -a, -dı]*

çık-: *(Bir yerden) Uzaklaşmak, ayrılmak, (bir yeri) terketmek.*

Ṭaşra **çıḳduġında** başar yüzine / Diyüben şordı bu kimdür özi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3639). [çıḳduġında, -dug, -ın, -da]*

Çıḳ ögüt vir vara gide işine / Meşġūl ola varup öz cünbüşine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4744). [çıḳ,]*

çık-: *Ayrılmak.*

Çün Medīne'den **çıḳuban** ṭutdı yol / Geldi İbrāhīm Ḫalīlullāh'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1228). [çıḳuban, -uban]*

çık-: *(at üzerine) çıkmak, binmek.*

Bir yiri eliyle ḳazıdı revān / **Çıḳdı** bir cüllāb gibi bir şu hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [çıḳdı, -dı]*

çık-: *Bir şeyin yukarısına doğru yürümek.*

Çıḳdı ol vech-ile tā kim ḳalʿaya / Diñle rāvī bunda ne sözler diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [çıḳdı, -dı]*

Sīd-i Maḥmūd ʿAlleler Şırtı'na çün / **Çıḳdı** baḳdı ne görür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2973). [çıḳdı, -dı]*

çık-: *Belli olmak, anlaşılmak.*

Emr ider Ḫūnkār legençeden **çıḳar** / Dürr-i meknūn tek dilinden nuṭḳ aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3663). [çıḳar, -ar]*

çık-: *(Bulunduğu yerden) Dışarıya varmak, içeriden dışarıya doğru gitmek.*

Çıḳuban oldı hemān-dem āşikār / Gördi Şeyḫ Loḳmān anı mesrūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6679). [çıḳuban, -uban]*

Oturan erüñ cebīninden żiyā / **Çıḳuban** mescidi ḳılur rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1738). [çıḳuban, -uban]*

Çıḳuban ṭaşraya Ḫunkār oturur / Divşürür İdrīs ṣığırı getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1944). [çıḳuban, -uban]*

Didi Ḫūnkār burçacuḳlar dirilüñ / **Çıḳuban** yirlü yirüñüzden gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2315). [çıḳuban, -uban]*

Cān Baba ḳalḳuban ider dest-būs / **Çıḳuban** ṭaşraya olmayup ʿabūs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2464). [çıḳuban, -uban]*

Ḳalʿadan bu ḫalḳ **çıḳuban** ḳaçdılar / Evi barḳı cümle göçmel göçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2813). [çıḳuban, -uban]*

Ḳalʿadan çıḳup üçi bile gider / **Çıḳuban** meydāna gör bunlar n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2840). [çıḳuban, -uban]*

Çıḳuban bunlar daḫı buluşdılar / Ḳocuşuban görişüp bilişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2881). [çıḳuban, -uban]*

Cehd iderek bir ḳılın kesdi hemān / Lüʾle tek ḳan **çıḳuban** oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3418). [çıḳuban, -uban]*

Çıḳuban Öyük'de tenhā oturur / Ḳudreti gör kim ne ḥikmet yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3890). [çıḳuban, -uban]*

çık-: *Yola çıkmak.*

Leşker alup Deşt ilinden **çıḳmışam** / Uġraduġum milki yaḳup yıḳmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2608). [çıḳmışam,]*

çık-: *(Bulunduğu yerden) Dışarıya varmak.*

Girü yaḳamdan dilĕdi kim aḳa / Yaḳamı ṭutdum ḳomadum kim **çıḳa** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1679). [çıḳa, -a]*

Etegümden diledi **çıḳa** hemīn / Oturu düşdüm hemān-dem ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1681). [çıḳa, -a]*

Bizi sevenlĕre ola yādigār / Bir ġarāyib ṭuzı **çıḳa** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3436). [çıḳa, -a]*

Ṣaru İsmāʿīl **çıḳup** aldı gelür / Ḥażret-i Ḫūnkār görüp ʿizzet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4540). [çıḳup, -up]*

Ṭaşra **çıḳup** arayup dervīşleri / Bulmadılar geşt idüben ol yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5255). [çıḳup, -up]*

çık-: *(Bulunduğu yerden) Dışarıya varmak, içeriden dışarıya doğru gitmek.*

Ḥācī Bektaş ġārdan ammā **çıḳmadı** / Kimsenüñ rızḳına ḳaṭʿā baḳmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1028). [çıḳmadı, -ma, -dı]*

çık-: *Bir şeyin üzerine çıkmak.*

Ṭurdı seccāde muʿallaḳ bī-sütūn / **Çıḳdı** üstine hemān ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1153). [çıḳdı, -dı]*

Çıḳdı mollā mescid üstine revān / Yuġılaya yaʿnī mescidi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3601). [çıḳdı, -dı]*

çık-: *Bir yerden daha yüksek bir yere çıkmak.*

Ṭaġa **çıḳdı** öküziyle ol ʿazīz / Yükledüp bir yük alucı döndi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [çıḳdı, -dı]*

çık-: *(bulunduğu yerden) dışarı çıkmak.*

Ḥācī Bektaş işidüp kāfir ünin / **Çıḳdı** ġārdan ḳıbleye dönüp yönin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 936). [çıḳdı, -dı]*

Bir yeşil el perde ardından hemīn / **Çıḳdı** iy yār görmişüz anı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [çıḳdı, -dı]*

Çün ṣudan **çıḳdı** o şāh-ı evliyā / Aldı seccādeyi silkdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1572). [çıḳdı, -dı]*

Ḳanı **çıḳdı** ol öküz döndi revān / Söyledi İciki'ye ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2865). [çıḳdı, -dı]*

Ol söz-ile **çıḳdı** mollā der-kenār / Görür iki göz ṣanur külḫān yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [çıḳdı, -dı]*

Çıḳdı bir el türbeden ṣundı anı / Ẕikr olan yaʿnī ki yĕşil fermānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4965). [çıḳdı, -dı]*

çık-: *(Bir yerden) Uzaklaşmak, ayrılmak.*

Ben helāk ger olmadın **çıḳar** ısam / Sözümi ṭutar mısız ne dir-isem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2498). [çıḳar, -ar]*

Çıḳar ısam ger mażarrat görmedin / Od yaḳup baña żarar irgürmedin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2554). [çıḳar, -ar]*

Gördiler Cān Baba'yı oddan **çıḳar** / Cismini od yaḳmamış bunlar baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2570). [çıḳar, -ar]*

Gelüben dördünci gün oddan **çıḳar** / ʿIṭr-ı ʿanber müşk-i ezferdür ḳoḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2621). [çıḳar, -ar]*

Alubanı ol putı ṭaşra **çıḳar** / Ḳapucılar da yügürdiler nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2696). [çıḳar, -ar]*

Çille-ḫāne'den **çıḳar** ṭutar yolı / Hem biçin vaḳti olupdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6238). [çıḳar, -ar]*

Virdi devlet cümlesi ola ulu şāh / Çün otuz ataya **çıḳar** neslüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [çıḳar, -ar]*

çık-: *İçinden dışarıya gitmek, çıkmak.*

Didi iy ḳoltuḳlarında **çıḳacaḳ** / Ḳabaruban Ṣaru ṣuyı aḳacaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2031). [çıḳacaḳ, -acak]*

çık: *Yukarı doğru gitmek, yüksekteki bir yere erişmek, tırmanmak.*

Bile-y-idi bir niçe abdāl hem / Ḫırḳa Ṭaġı'na varup **çıḳduġı** dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2223). [çıḳduġı, -duġı]*

Didi **çıḳġıl** işbu mescid üstine / Yuġılaġıl ṭamlamamaḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3600). [çıḳġıl, -ġıl]*

çık: *(Bulunduğu yerden) Dışarıya varmak.*

Öldüginden ṣoñra ḳarnını yaruñ / İki oġlımuz **çıḳar** andan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2182). [çıḳar, -ar]*

Ṭaşa ṣaçdukca ṣudan buġlar **çıḳar** / Ṣuyı daḫı sanma yabāna aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2529). [çıḳar, -ar]*

Yarılup dīvār hemān bir el **çıḳar** / Pes Güvenc'i arḳası üzre yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4762). [çıḳar, -ar]*

çık: *(Bir yerden) Uzaklaşmak, ayrılmak, (bir yeri) terketmek.*

Çıḳdı andan ḳapudan ṭaşra o dem / Baḳ gör imdi n'eyler ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [çıḳdı, -dı]*

Çıḳdı Çille-ḫāne'den anlar daḫı / Cemʿ oluban geldiler bunlar daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1268). [çıḳdı, -dı]*

Ḳalḳdı çün Ḫūnkār ıla Ḫıż ı r nebī / **Çıḳdı** evden gitdi bunlar iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1509). [çıḳdı, -dı]*

Pes yiñümden girü çıḳmaḳ diledi / Ḳomadum **çıḳmaġa** andan da didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1680). [çıḳmaġa, -maġ, -a]*

Pes yiñümden girü **çıḳmaḳ** diledi / Ḳomadum çıḳmaġa andan da didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1680). [çıḳmaḳ, -maḳ]*

Çıḳdı ḳazandan oturur bir yire / Gör Külü Ḫan'ı keşīşe ne dir e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [çıḳdı, -dı]*

Çıḳdı oddan Hoy Ata'yı gördiler / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2717). [çıḳdı, -dı]*

Ṣaru Ṣaltıḳ Ulı Abdāl hem Kiçi / **Çıḳdı** ṣudan gördiler kim bu üçi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2771). [çıḳdı, -dı]*

Ḳalʿadan **çıḳup** üçi bile gider / Çıḳuban meydāna gör bunlar n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2840). [çıḳup, -up]*

Aḳsarāy'dan yine bir gün olʿazīz / Gine ol ḳaṣd ecli-y içün **çıḳdı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [çıḳdı, -dı]*

Aḳsarāy'dan **çıḳup** oldılar revān / Cümle dānişmendleri-y-ile i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3306). [çıḳup, -up]*

Ḳul daḫı girü dönüp **çıḳdı** gider / Gel işitgil Ḳayṣeri begi n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [çıḳdı, -dı]*

Bir ḳapudan içerü abdāl girür / **Çıḳdı** eglenmĕyüben abdāl görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4137). [çıḳdı, -dı]*

Aḳuban **çıḳdı** emişdi ol ḳoyun / Gör vilāyet nicesi oynar oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4510). [çıḳdı, -dı]*

Ḫalvet öñinde ḳamu cemʿ oldılar / **Çıḳdı** Ḫūnkār seccādeye geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4558). [çıḳdı, -dı]*

Ṣu gidüben olur-ıdı ḳurı yir / Gemici **çıḳdı** gemiden öpdi yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4861). [çıḳdı, -dı]*

Āh idüp efġān eylerdi ziyād / **Çıḳdı** der-ḥāl ṭaşraya iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5377). [çıḳdı, -dı]*

Ḫalvetinden **çıḳdı** Bektaş Ḫūnkār / Geldi şeyḫi Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6077). [çıḳdı, -dı]*

Aldı icāzet tekyeden **çıḳdı** yayaḳ / Erligine diyüben erüñ belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6233). [çıḳdı, -dı]*

Çıḳdı tekye ḳapusundan ṭaşra i yār / Gördi ʿOšmān ḥażretin zencīr-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6363). [çıḳdı, -dı]*

çık: *Erişmek.*

İrte öyleye **çıḳarsañ** sen eger / Bildügüñi idesin dir aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1850). [çıḳarsañ, -ar, -san]*

çık: *(-de) Peyda olmak, meydana gelmek.*

İşbu mekteb ḫāneye naẓar idĕ / Şu **çıḳup** tā aḳa mekteb-ḫāneden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6672). [çıḳup, -up]*

Def῾aten bir şu **çıḳup** oldı revān / Ad-ıla Zemzem Şuyı dirler i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1759). [çıḳup, -up]*

Gevdesi ḳabar ḳabar olup şişer / Yarılup şaru şuyı **çıḳup** aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2040). [çıḳup, -up]*

Buġı **çıḳup** aġdı be-evc-i semā / Dir Şaru Ḫūnkār'a ki iy şāh-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2525). [çıḳup, -up]*

Şaru İsmā῾īl **çıḳup** duta varaḳ / Üzüben getürdi gör iy merd-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3721). [çıḳup, -up]*

Ḳonya'dan yaña **çıḳup** oldı revān / İrişince Ḳonya'ya ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5357). [çıḳup, -up]*

çık: *Ulaşmak.*

Bir yeñi aṭlas geyer her günde ol / **Çıḳarurdı** irtesi ol ulı ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [çıḳarurdı, -ar, -ır, -idi]*

çık: *Dışarıya varmak, gitmek.*

Ol şuda olan cānāvar her ne var / Cümlesi şudan **çıḳarlar** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1210). [çıḳarlar, -ar, -lar]*

Begleriyle gözleyüben baḳdılar / Tā ki şudan ḳurı yire **çıḳdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2770). [çıḳdılar, -dılar]*

çık: *Bir şeyin içerisinden dışarıya varmak, çıkmak.*

Bektaş'a dir iy ῾azīz-i muḥterem / Bardaḳ ıla ṭaşra **çıḳ** iy ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6670). [çıḳ,]*

Bir ulu ḫᵛācenüñ oldur duḥteri / Ravżadan **çıḳmış** şanasın bir ḥūrī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4747). [çıḳmış, -mış]*

çık: *Bir şeyin üst kısmına çıkmak II yukarı doğru gitmek.*

Çıḳup anuñ üstine ḳıla namāz / Oḳıya tesbīḥ ü eyleyĕ niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1133). [çıḳup, -up]*

çık: *Çıkmak, görünmek, ortaya çıkmak.*

Şeyḫ dir aḥsente yā Ḫünkār sābāş / Gördi Bektaş anda **çıḳmış** bir bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [çıḳmış, -mış]*

Mektebüñ içine girüp ṭoldılar / Gördiler mektebde **çıḳmış** bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6708). [çıḳmış, -mış]*

çık: *Çıkmak.*

Çün naẓar ṣaldı görür ol evreni / **Çıḳduġın** evren de görürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3506). [çıḳduġın, -duġ, -ı, -n]*

çık: *Bir yerden başka bir yere çıkma, yer değiştirme.*

Ben buradan **çıḳayın** dir ḳalʿaya / Ḥāl göreyin ki yine beñzer neye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [çıḳayın, -+ayın]*

Buradan ḳalʿaya ṭoġru **çıḳayın** / Vech-i ḥikmet bir ne vardur baḳayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2804). [çıḳayın, -+ayın]*

Ben daḫı didi **çıḳayın** göreyin / İşbu sırruñ ġavrine dir ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3504). [çıḳayın, -+ayın]*

çık: *Doğmak,meydana çıkmak, türemek.*

Çün Saʿīd ḳıldan görür ḳan aḳduġın / Ḳuru ḳıldan böyle ḳanuñ **çıḳduġın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [çıḳduġın, -du, -ġı, -n]*

çık: *Görünmek, ortaya çıkmak.*

Ḳırḳ gün oldı **çıḳmadı** çaḳmaḳdan od / Bişmedi çig yanmaz od **çıḳmadı** dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [çıḳmadı, -ma, -dı]*

çık: *1.(dışarıya yahut yukarıya hareketi ifade eden fiildir) içeriden dışarıya varmak; arkadan öne doğru hareket etmek; yerinden oynayıp görünecek bir duruma gelmek; yukarıya tırmanmak, yükselmek, yayılmak (ses hakkında).*

Ṣaru'ya Ḫūnkār didi ṭurgıl Ṣaru / Ṣol aġaç üstine **çıḳ** ṭur yuḳaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [çıḳ,]*

çık: *Belirmek ortaya çıkmak.*

Gircek er dir **çıḳdı** elümden ḫaṭā / Himmet it ḳurtar beni eyle ʿaṭā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3897). [çıḳdı, -dı]*

çık: *(taş üzerine) çıkmak.*

Besmele yād ide **çıḳdı** üstine / Ol ṭaşı ayaḳlamaḳlıḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2116). [çıḳdı, -dı]*

Çıḳdı Ḫūnkār ol ḳaya üstine zūd / Niyyet itdi ki ḳıla anda ruḳūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3598). [çıḳdı, -dı]*

çık: *(Bir şeyin içinden) Bir miktârı ayırmak, bir miktârı eksiltmek.*

Çıḳıcaḳ ṭaşra vezīrler n'itdiler / Şāh ne emr itdiyse eyle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4350). [çıḳıcaḳ, -ıcaḳ]*

çık: *(Bulunduğu yerden) Dışarıya varmak, içeriden dışarıya doğru gitmek.*

Ol zamān ki Aḥmed uçmaḳdan **çıḳar** / Cumʿa güni idi yire ….. *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 145). [çıḳar, -ar]*

çık: *(Bulunduğu yerden) Dışarıya varmak.*

Daʿvet itdi **çıḳdı** çārṭāḳ üstine / Didi şol dīvānenüñ gör ḳaşdı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4742). [çıḳdı, -dı]*

çık: *Çıkmak, yükselmek.*

Ṭaruya **çıḳmaġa** itmez kimse ses / Ṣaluban seccāde ṭaru üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6063). [çıḳmaġa, -maġ, -a]*

çık: *Açığa çıkmak, görünmek.*

Göricek tenhā Güvenc ol duḫteri / **Çıḳup** öñine ḳodı üç biñ zeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [çıḳup, -up]*

çık: *Çıkmak; bir şeyin üzerinde olmak.*

Er-iseñ dir bu ḳaya üstine **çıḳ** / Ayaġuñla dizüñ ile anı ṣıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [çıḳ,]*

çık: *(Bir yerden) Uzaklaşmak, ayrılmak, (bir yeri) terketmek.*

Gelin ile ḳayınana **çıḳdılar** / Ol köyüñ çevre yanına baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 18, Beyit 1568). [çıḳdılar, -dı, -lar]*

çık: *(Elbiseyi) çıkarmak.*

Degdi ruhbān ṭonların **çıḳardı** heb / Yüridi andan ilerü yā edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3280). [çıḳardı, -ar, -dı]*

çık: *(Bulunduğu yerden) Dışarıya varmak, içeriden dışarıya doğru gitmek.*

Böyle diyüp şehr ucına **çıḳdılar** / Yazı üzre ol yañaya baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 612). [çıḳdılar, -dı, -lar]*

Bir daḫı didüm ulu od yaḳdılar / Ḫalḳ temāşā itmek içün **çıḳdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2582). [çıḳdılar, -dı, -lar]*

çık: *Açığa çıkmak, görünmek.*

Ṣaru olmalı olıncaḳ iy ʿazīz / Yumrıcaḳ **çıḳardı** ḳoltuġında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2039). [çıḳardı, -ar, -dı]*

çık: *(Ortaya) çıkmak.*

Ṣaru eydür söyledügüñ nice söz / Hiç bu sözden ẕerre **çıḳmaz** yaġ öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [çıḳmaz, -ma, -z]*

çık: *Bir yerden başka bir yere çıkma, yer değiştirme.*

Pes ṣudan **çıḳubanı** ṣaf durdılar / Evrenüñ çaḳ ḳarşusına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3520). [çıḳubanı, --ubanı]*

çık: *Bulunduğu yerden dışarıya doğru çıkmak.*

Yardılar ḳarnın iki oġlan **çıḳar** / Beslediler ölmedi gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2184). [çıḳar, -ar]*

çık: *Ayrılmak, terk etmek, uzaklaşmak.*

Ol ṣalūsı didi oda yaḳalum / Kiẕbi belürdi ḥaḳından **çıḳalum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3984). [çıḳalum, -alum]*

çık: *1-Bir yerden uzaklaşmak, ayrılmak, terk etmek. 2-Peyda olmak, meydana gelmek. 3-Ağızdan çıkmak, demek, söylemek.*

Ol daḫı itdi erüñ nuṭḳın ḳabūl / Daḫı ṭurubanı ṭaşra **çıḳdı** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4977). [çıḳdı, -dı]*

Nefesinden **çıḳdı** bir od ol zamān / Ṭoḳınuban ejderi yaḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5200). [çıḳdı, -dı]*

çık: *(bir şeyin) üzerine çıkmak.*

İz ider ayaġı ḳanda kim baṣar / İşbu nevʿ-ile **çıḳar** bir ān ḥiṣār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [çıḳar, --ar]*

Mollā da ṣudan yar üstine **çıḳar** / Göreyin diyü ol evrene baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [çıḳar, --ar]*

çık: *Bulunduğu yerden (toprağın altından) dışarı doğru akmak. (Su).*

Ḳurıdı çaylar ṣuyı aḳmadı hīç / Ḳazdılar ḳuyı ṣuyı **çıḳmadı** hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1014). [çıḳmadı, --ma, --dı]*

çık: *(bulunduğu yerden) dışarı çıkmak, akmak.*

Ḳudretullāh bā-velā-yı evliyā / Bir bıñar ṣu **çıḳdı** aḳdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2513). [çıḳdı, --dı]*

Çıḳdı Zemzem Ṣuyı'na irişdi çün / Gördi Ṣaltuḳ Baba'yı güder ḳoyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2733). [çıḳdı, --dı]*

Eli-le dört beş yiri ḳazdı hemān / **Çıḳdı** bir bıñar aḳdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [çıḳdı, --dı]*

Söyleyüben işine gider hemān / Fāṭıma **çıḳdı** tenūrdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3814). [çıḳdı, --dı]*

Gördi reʾīs böyle şiddetde iken / **Çıḳdı** bir abdāl deñizden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4105). [çıḳdı, --dı]*

Ṣaru İsmāʿīl **çıḳdı** ṭaşraya / Gördi bir kimse gelürdi ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4160). [çıḳdı, --dı]*

Hīç ırılmaz dānesinüñ varı da / **Çıḳdı** seccāde üstüne ol ser-fırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6065). [çıḳdı, --dı]*

çıka: *Çıkmak.*

Dünle Ḫūnkār **çıḳa** başa üstüñe / Kim durur diyü ṣorısardur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3635). [çıḳa,]*

çıka gel: *Beklenmedik bir zamanda gelmek.*

Gördük idi çıḳa geldi ṣaġ esen / Dir bize imdi Müsülmān ol sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2584). [çıḳa gel, --di]*

çıkagel: *Beklenmeyen anda gelmek.*

Bu varınca **çıḳageldi** bir keşiş / Görişür ṣanki anuñ-ıla biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3191). [çıḳageldi, -di]*

çıkagel: *Beklenmeyen bir anda gelmek.*

Böyle diyü aġlayu oldı revān / Bir kelīsāya **çıḳageldi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3190). [çıḳageldi, -di]*

çıkar-: *Birinin veya bir şeyin çıkmasını sağlamak, çıkmasına sebep olmak.*

Arasından dişüñüñ ḫubz-ı siyāh / **Çıḳarımadum** didi olġıl āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3615). [çıḳarımadum, --ıma, --du, --m]*

çıkar-: *(Bulunduğu yerden) Dışarıya varmak.*

Çıḳarup Bektaş'ı daḫı aldılar / Ol ulu iclāsa anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1269). [çıḳarup, -up]*

Çıḳarup kīseyle beş yüz altunı / Naẕarına ḳodı Ḫūnkār'uñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4080). [çıḳarup, -up]*

çıkar-: *Çıkarmak.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım görincek ejderi / **Çıḳarup** naʿra ururdı dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5199). [çıḳarup, -up]*

çıkar-: *Açığa çıkarmak.*

Girdi evinden birez biz **çıḳarur** / Bıraġur ortaya ḫalḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2339). [çıḳarur, -ur]*

Çıḳarur ol üç biñ altunı hemān / Cāriyeye gösterüp dir gör inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [çıḳarur, -ur]*

çıkar-: *Çıkartmak.*

Gözleri bozaruban olurdı kör / **Çıḳaruban** ṣalıvirürler buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1873). [çıḳaruban, -uban]*

Çıḳaruban sürdürür ol demde tīz / Ḳarayük'e irişicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3938). [çıḳaruban, -uban]*

Çıḳaruban ḫūb cevāhir ḳıl nišār / Pes demidür eyleme daḫı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4171). [çıḳaruban, -uban]*

Ḳodı dil-bendin **çıḳaruban** hemīn / Geldi Ḫūnkār öñine şol dem yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4386). [çıḳaruban, -uban]*

Ol zamān Ḫūnkār ṭuzın etmegin / **Çıḳaruban** bunlara virdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5441). [çıḳaruban, -uban]*

çıkar-: *(Bulunduğu yerden) Dışarı çıkmasını sağlamak.*

Mescid içinden **çıḳardı** şevḳ-i nūr / Ol nūrı bunlar çü bu resme görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [çıḳardı, -dı]*

çıkar-: *Bir nesneyi bulunduğu yerden dışarıya çıkarmak, götürmek.*

Gir bu tennūra ne var abdāllaruñ / Vaṣlalarını **çıḳarġıl** bunlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5169). [çıḳarġıl, --ġıl]*

çıkar: *Ortaya koymak.*

Tĕneşür taḫtasına **çıḳardılar** / Yumaġ-içün yaraġını gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5375). [çıḳardılar, -dılar]*

çıḳar: *Birinin veya bir şeyin çıkmasını sağlamak, çıkmasına sebep olmak.*

Üç yıla dağın **çıḳarmazdı** anı / Aḳ kirece baḳa baḳa ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1872). [çıḳarmazdı, -maz, -dı]*

çıkar: *(Giyilen veya takılan şeyleri) Vücuttan ayırmak.*

Āteşi ḳırḳ kez ṭolanup ṭurdı hem / **Çıḳarup** ḫırḳasın ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2229). [çıḳarup, -up]*

Çıḳarup didi bunı ruhbāna ilt / Yādigārımuz bizüm merdāna ilt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3222). [çıḳarup, -up]*

Girdi tennūr içre der-ḥāl oturur / **Çıḳarur** gönlegin atar götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3798). [çıḳarur, -ur]*

çıkar: *Giysi, ayakkabı ve benzerini vücuttan ayırmak, soymak.*

Çıḳarumayup żarūrī oluban / Anlara ṭapşurdı cümle gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1467). [çıḳarumayup, --u, --ma, --yup]*

çıkar: *Ortaya çıkmasını, görünmesini, elde edilmesini sağlamak.*

Çıḳarurlar hegbeden ol maʿnayı / Ḫᵛāce ne kim dise iderler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 602). [çıḳarurlar, -(u)r, -lar]*

çıkar: *(gizli, kapalı veya örtülü olarak durduğu yerden) dışarı çıkmasını sağlamak.*

Çıḳarup gětürdi ḳoynından hemān / Bir nefīs ṣalḳım yaş üzüm iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1518). [çıḳarup, -up]*

Çıḳarup ḥabsden aña bağışlayam / Her ne kim dilerse anı işleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3964). [çıḳarup, -up]*

çıkar: *(bir şeyi) yüksek bir yere taşımak, yukarı iletmek.*

Defʿa-i vāḥidde anı **çıḳarur** / Ḫorāsān ḳorusına tīz anı ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1083). [çıḳarur, -u, -r]*

Çıḳarur ṣudan ḳılur ġarḳdan ḫalāṣ / At u ḳatır ne ki var emvāl-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1084). [çıḳarur, -u, -r]*

Ol reʾīsüñ abdāl alur elini / Gemisine **çıḳarur** der-ḥāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4150). [çıḳarur, -u, -r]*

Çıḳarur birin birin ṭaşra atar / Tā ki çıḳardı ḳamusın ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5171). [çıḳarur, -u, -r]*

çıkar: *Bir şeyi bulunduğu yerden dışarı çıkarmak.*

Çıḳarur birin birin ṭaşra atar / Tā ki **çıḳardı** ḳamusın ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5171). [çıḳardı, -dı]*

çıkar: *(bir şeyi) ortaya çıkarmak.*

Çeküben ṭaşra ciger-bendüm **çıḳar** / Söyleyümez dil ü gözlerüm baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3357). [çıḳar,]*

Mīli alup ḳubbeye bennā **çıḳar** / Ṣaġ ayaġı ṭolaşup ökce ḳaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5775). [çıḳar,]*

Ol zamān ki ḳubbeye kāfir **çıḳar** / Ayaġı sürçüp kirēmidi yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5783). [çıḳar,]*

çıḳar: *(BUlunduğu yerden) dışarı doğru gitmek.*

Didi Ḫūnkār'a Ṣaru ki iy ice / Su ṣovuḳ ṭaşdan **çıḳar** buġlar nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [çıḳar,]*

Ol yire ḳıldı naẓar ḫoş ṣu **çıḳar** / Ḫoş zülāl gibi revān olup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4944). [çıḳar,]*

çıkar: *(Bulunduğu yerden) Dışarı çıkmasını sağlamak.*

Ṭal **çıḳar** bir ḫoş güzīn maʿnā-yı ter / Dilden aḳıt lücce-i şehd ü şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4462). [çıḳar,]*

Ol muʿallim-ḫāne içinden ṣu **çıḳar** / Çünki mekteb-ḫānede aḳdı ṣu revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5992). [çıḳar,]*

çıkar: *(Bulunduğu yerden) Dışarı çıkmasını sağlamak.*

Ḫırḫayı anda bulup cevher ṣaçar / Ḳuflın açınca bütün ḫırḫa **çıḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 184). [çıḳar,]*

Ḫıżr Ṣaltıḳ'a didi iy girçek er / Tīz **çıḳar** ḳılıcuñı iy nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [çıḳar,]*

çıkar: *(Bulunduğu yerden) Dışarı çıkmasını sağlamak.*

Ḍarbī zindānı açup **çıḳardılar** / Gētürüp Ḫūnkār'a anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4010). [çıḳardılar, -dılar]*

çıkar: *Meydana gelmek,oluşmak.*

Ne ḳadar küçük zuvālā dutalar / Ḫoş büyük büyük ṣomunları **çıḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1539). [çıḳar, -ar]*

çıkar: *(Ateş) çıkarmak.*

Çakmaġı ṭaşa çalar gibi tamām / Od **çıḳardı** dırnaġından iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3405). [çıḳardı, -dı]*

çıkaruñ: *Göndermek, uzaklaştırmak.*

Niçe yatur **çıḳaruñ** ṣalıvirüñ / Gözleri kör oldı mı daḫı görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1896). [çıḳaruñ, -uñ]*

çıḳarup at-: *Elle tutarak bulunduğu (saplandığı) yerden çıkarıp almak, atmak.*

Anı çıḳarup atardı yabana / Ḫizmet ider öküze döne döne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2863). [çıḳarup at-, --ar, --dı]*

çıḳdı: *Bir şeyin üzerine çıkmak.*

Çıḳdı Bektaş üstine bā-emr-i Ḥaḳ / Ḳıldı üstinde iki rikʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6742). [çıḳdı,]*

Çün öyüge **çıḳdı** gördi buzaġı / İnek ile bile otlar bayaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1918). [çıḳdı,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh ol pāk-dīn / Ḳalʿanūn üstine çün **çıḳdı** emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2815). [çıḳdı,]*

çıkıcak: *Çıkacakları zaman.*

Çıḳıcaḳ raḫtın ḳamu ışmurladı / Bir inanduġı yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4053). [çıḳıcaḳ,]*

çıkmadı: *Çıkmak, görünmek, var olmak.*

Ḳırḳ gün oldı **çıḳmadı** çaḳmaḳdan od / Bişmedi çig yanmaz od **çıḳmadı** dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [çıḳmadı, -ma, -dı]*

çıkmak: *Çıkmak.*

Kendü dik yuḳarı ṭırmandı hemīn / Ḳalʿaya **çıḳmaḳlıġa** ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2807). [çıḳmaḳlıġa, -lıga]*

çıkmak: *(Bulunduğu yerden) Dışarıya varmak, içeriden dışarıya doğru gitmek.*

İttifāḳ ol dünle Ḫūnkār ḥażreti / Ṭaşra **çıḳmaġ-ıdı** dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3638). [çıḳmaġ-ıdı, --ıdı]*

çıkmış: *Ayrılmak, uzaklaşmak.*

Çıḳmış-ıdı ṭaşra köyden seyr ide / Ḫarmana uġradı yolı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2137). [çıḳmış-ıdı, --ıdı]*

çıḳar: *Belli olmak, ortaya çıkmak.*

Ḳuvvetüñ olsun didiler cümlesi / Ṣayda getürgil **çıḳarmadın** sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1318). [çıḳarmadın, -madın]*

çil: *Kırk.*

Ol ʿazīze gördiler bir ḫoş maḳām / Çille çeke anda **çil** rūz ol müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [çil,]*

çil rūz: *Kırk gün.*

Ol ʿazīz de itdi **çil rūz** iʿtikāf / İçmedi ṣu yimedi hergiz kifāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4557). [çil rūz,]*

çılbır: *Yular, dizgin.*

Çılbırından göndere baġlar atı / Vardı ḫalvet ḳapusuna ḫażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5640). [çılbırından, -ından]*

çılbır: *Yular.*

Geldi andan gönderinüñ ḳatına / Çözdi **çılbırını** bindi atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5660). [çılbırını, -ını]*

çile çıkar: *Allah Teâlâ'nın rızâsını ve yakınlığını kazanmak maksadı ile maddî ve dünyevî kaygıları bir kenara koyup, mânevî ve dînî hayâtı yoğun bir şekilde yaşayarak rûhen arınmak için sâlikin kapalı, dar ve karanlık bir mekânda/hücrede kırk gün süreyle kendisini ibâdete vermesine Erbain/çile çıkarmak (çille–hişesten) veya halvete girmek denir. (TTS).*

Dir Saʿīd'üm Ṣuṣadı'da bir çile / Pāymānçede çıḳarduñ dir hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3645). [çile çıḳar, --du, --ñ]*

çile çıkarmak: *Allah Teâlâ'nın rızâsını ve yakınlığını kazanmak maksadı ile maddî ve dünyevî kaygıları bir kenara koyup, mânevî ve dînî hayâtı yoğun bir şekilde yaşayarak rûhen arınmak için sâlikin kapalı, dar ve karanlık bir mekânda/hücrede kırk gün süreyle kendisini ibâdete vermesine Erbain/çile çıkarmak (çille–hişesten) veya halvete girmek denir. (TTS).*

Üc çile de bunda çıḳarmaḳ gerek / Ḳabūliyyet-ḫāneye irmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3646). [çile çıḳarmaḳ,]*

çille: *Eziyet, sıkıntı; dervişlerin kırk gün süre ile kendilerine uyguladıkları zahmetli ve perhizli dönem II kırk gün, kırk kere.*

Ḳanḳı **çilleyi** çekersiz söyleñüz / Ḳaṣduñuz ne bize maʿlūm eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1247). [çilleyi, --y, --i]*

Çĕkicek **çilleyi** şāyed ki gide / Ṣoḥbetinden ol bizi maḥrūm ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1764). [çilleyi, --y, --i]*

çille: *Dervişlerin kırk gün süre ile kendilerine uyguladıkları zahmetli ve perhizli dönem.*

İrtesi aḫşāma yaḳın ṭurdılar / **Çillede** Ḫūnkār ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1767). [çillede,]*

çille çĕk: *Çile çekmek. Tarikat ehlinin, kırk gün hücreye kapanması ve nefsini terbiye etmesi; büyük sıkıntı ve üzüntü içinde yaşamak.*

Çille çĕküp eyleyĕvüz iʿtikāf / Cānumuz andan bula tā kim kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1245). [çille çĕk, --üp]*

çille çek-: *Çile çekmek. Tarikat ehlinin, kırk gün hücreye kapanması ve nefsini terbiye etmesi; büyük sıkıntı ve üzüntü içinde yaşamak; İplik, yün vb.lerini sarıp çile hâline koymak II maddi kazanç sağlamak.*

Ol ʿazīze gördiler bir ḫoş maḳām / Çille çeke anda çil rūz ol müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [çille çek-, --e]*

çille çek-: *Çile çekmek. Tarikat ehlinin, kırk gün hücreye kapanması ve nefsini terbiye etmesi; büyük sıkıntı ve üzüntü içinde yaşamak.*

ʿArafāt Ṭaġı'ndaki ġār içre ol / Çille çekerdi meger ol pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2353). [çille çek-, --er, --di]*

Maḳṣūdum budur dir ol merd-i ʿazīz / Çekevüz bir çille naẓaruñda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4545). [çille çek-, --evüz]*

çille çeküñ: *Çile çekmek. Tarikat ehlinin, kırk gün hücreye kapanması ve nefsini terbiye etmesi; büyük sıkıntı ve üzüntü içinde yaşamak.*

Çekelüm ol çille-i merdānı biz / **Çille çeküñ** dilegüñüz gibi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1260). [çille çeküñ, --üñ]*

çille çıkar: *Kırk gün boyunca çilehanede yemek yemeden, nefsi ıslah etme.*

Gice gündüz yimeyüp ḳırḳ gün ṭaʿām / Çille çıḳardı ṭutup ṣavm u ṣıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 836). [çille çıḳar, --dı]*

Geldi Beytü'l-maḳdis'e andan daḫı / Anda da çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1230). [çille çıḳar, --dı]*

Çille çıḳardı vü ḳıldı iʿtikāf / Zekeriyyā'nuñ yanında bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1233). [çille çıḳar, --dı]*

Anda da çille çıḳardı ol velī / Ol vilāyet maʿdeni sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1273). [çille çıḳar, --dı]*

Çille çıḳardı orada erbaʿīn / Çün tamām oldı ṭurur andan hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1753). [çille çıḳar, --dı]*

Mescidüñ öñinde bir yirde daḫı / Oturup çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1754). [çille çıḳar, --dı]*

Anda da çille çıḳardı erbaʿīn / Erbaʿīn olmaġa çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1762). [çille çıḳar, --dı]*

çille çıkardı: *Kırk gün boyunca çilehanede yemek yemeden, nefsi ıslah etme.*

Ḳalḳdı andan Ḥaleb'e geldi yaḳīn / Anda da **çille çıḳardı** ol emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1234). [çille çıḳardı, --dı]*

Anda da bir **çille çıḳardı** hemān / Geçüben ṣavm u ʿibādetle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1229). [çille çıḳardı, --dı]*

çille ṭaġı: *Sulucakaraöyük'te bulunan Çile Dağı.*

Ḳapuyı muḥkem ḳılup ṭaşra çıḳuñ / **Çille Ṭaġı** cānibine siz baḳuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5528). [çille ṭaġı,]*

Kim oturup kim ayaġın ṭurdılar / Çille Ṭaġı'ndan yaña göz urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5631). [çille ṭaġı,]*

Çille Ṭaġı cānibinden bir cüvān / Ẓāhir oldı gün gibi ol bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5633). [çille ṭaġı,]*

Çille Ṭaġı'ndan geliser bir süvār / Atı boz ṭonı yişil ola i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [çille ṭaġı, --n, --dan]*

çille-hāne: *Dervişlerin çilelerini doldurmak üzere kapandıkları yer.*

Çıḳdı **Çille-ḫāne'den** anlar daḫı / Cemʿ oluban geldiler bunlar daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1268). [çille-ḫāne'den, --den]*

Çille-ḫāne olduġı ṭaġ adına / ʿArafāṭ Ṭaġı dinür bil yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1760). [çille-ḫāne,]*

Gāh **Çille-ḫāne'de** olur-ıdı / Gāh İdrīs evine gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1786). [çille-ḫāne'de, --de]*

Ḳalḳup andan geldi **Çille-ḫāne'ye** / Gördi ki bir ḫoş maġāra bī-żiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1757). [çille-ḫāne'ye, --y, --e]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'ı göre geldiler / **Çille-ḫāne'ye** irüp yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2355). [çille-ḫāne'ye, --y, --e]*

Ol veliyyullāh bir gün bī-ḫilāf / **Çille-ḫāne'de** idüpdi iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2732). [çille-ḫāne'de, --de]*

Çille-ḫāne'den çıḳar ṭutar yolı / Hem biçin vaḳti olupdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6238). [çille-ḫāne'den, --den]*

çille-i merdān: *Yiğit, cesur kimselerin çilesi, sıkıntısı.*

İşidür sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / **Çille-i merdān** mı dirsiz yā zenān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1246). [çille-i merdān,]*

çille-i merdān: *Yiğitlerin çilesini çıkarmak. Kırk gün boyunca çilehanede yemek yemeden, nefsi ıslah etmek.*

Didiler **çille-i merdān** yā zenān / Nĕ durur bildürüp eylĕñüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1249). [çille-i merdān,]*

Çille-i merdān oldur bī-ḫilāf / Çeke ḳırḳ gün bir maḳāmda iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1252). [çille-i merdān,]*

Çekelüm ol çille-i merdānı biz / Çille çeküñ dilegüñüz gibi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1260). [çille-i merdān, --ı]*

Çekdi anda çille-i merdānı ol / Eyle kim ẕikr itdi ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1262). [çille-i merdān, --ı]*

çille-i merdān: *Erkek çilesi çekmek. Çille-i merdân, erkeklerin çilesi anlamında bir tamlama olup bir Mevlevî tabiridir. En yorucu hizmetlere, "çile-i merdân" denirdi.*

İşidüp Ḫūnkār sözin ol kişi / **Çille-i merdān** dinilen bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4547). [çille-i merdān,]*

çille-i merdān çek-: *Erkek çilesi çekmek. Çille-i merdân, erkeklerin çilesi anlamında bir tamlama olup bir Mevlevî tabiridir. En yorucu hizmetlere, "çile-i merdân" denirdi.*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña dir söyle sen / Çille-i merdān çekersin yā ḫo zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4546). [çille-i merdān çek-, --er, --sin]*

çille-i merdānı: *Yiğit, cesur kimselerin çilesi, sıkıntısı.*

Didiler kim **çille-i merdānı** biz / Çekmege yoḳ ṭāḳatümüz iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1256). [çille-i merdānı, --ı]*

çille-i merdānı çek-: *Erkek çilesi çekmek. Çille-i merdân, erkeklerin çilesi anlamında bir tamlama olup bir Mevlevî tabiridir. En yorucu hizmetlere, "çile-i merdân" denirdi.*

İẕn-i Ḥaḳ'la çille-i merdānı biz / Çekelüm dir inşāʾallāh ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4550). [çille-i merdānı çek-, --elüm]*

çimen: *Yeşillik, bahçe.*

Gördi aḳar ṣu **çimenler** sebze-zār / Bitüben dürlü çiçek ḫoş murg-zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4843). [çimenler, --ler]*

çıñraġ: *Çıngırak; küçük çan.*

Boġazından baġlu-y-ıdı cılġısı / Ayaġında baġlu hem **çıñraġısı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4904). [çıñraġısı, -ısı]*

Ayaġında hem daḫı **çıñraġısı** / Boġazında baġlu durur cılġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4909). [çıñraġısı, -ısı]*

çıplaḳ ol-: *Çıplak olmak.*

Çıplaḳ oluban özi yuvalanur / Gevdesine her ne batarsa alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2862). [çıplaḳ ol-, --uban]*

çıplak u dervīş: *Yoksul ve dilenci.*

Yā odun olaydı bārī bunlara / **Çıplaḳ u dervīş** faḳīr olanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2216). [çıplaḳ u dervīş,]*

çırāġ: *Fitil, mum, kandil.*

Hem öñinde yanaṭuran **çırāġı** / Çırāġuñ ḳutusı-la ṭolu yaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4391). [çırāġı, -ı]*

çırāġ: *Kandil, çerağ.*

Virdi ḫilʿat ṣancaġına gönderür / İşi Ḥaḳ'dur Ḥaḳ **çırāġın** yandurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4259). [çırāġın, -ın]*

çırāġ: *Yağ kandili ve genellikle mum, meş'ale gibi ışık veren şey.*

Hem öñinde yanaṭuran çırāġı / **Çırāġuñ** ḳutusı-la ṭolu yaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4391). [çırāġuñ, -uñ]*

çırāḳ: *Meşale.*

Ṭuz içün çekmědiler anlar emek / Didi ṭuzuñ cevherin düzüñ **çırāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6285). [çırāḳ,]*

Cevherin bulup **çırāḳlar** düzdiler / Eyle vāfir bulınur anda nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6284). [çırāḳlar, -lar]*

çırāḳ: *Şırak = çerağ: Mum, kandil, lamba vb. ışık veren araç,.*

Bil ki Ḫūnkār'a **çırāḳçıydı** ol er / Ẕikr-i evṣāf-ı cemīl ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5339). [çırāḳçıydı, --çı, --y, --dı]*

çırāḳ: *Çıra.*

Ṣofrayı **çırāġı** daḫı baʿd ez-ān / Anları da virdi tekbīrle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1173). [çırāġı, -ı]*

Uyarıldı ṭurduġı yirden **çırāḳ** / Geldi Bektaş'uñ öñinde yandı baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1159). [çırāḳ,]*

Dirler üç gün yā yidi gün yā çihil / Cümlesinüñ cerb olur **çırāġı** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [çırāġı, -ı]*

Oḳudu bir kerre ol ḳuṭb-ı cihān / Cerb olur **çırāḳları** ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1343). [çırāḳları, --lar, --ı]*

Otuz altı yıl içinde iy ʿazīz / Otuz altı biñ **çırāḳ** uyardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4802). [çırāḳ,]*

İy niçe dervīşlere ḳurbān **çırāḳ** / Virüp oğlan istedüm ben bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5230). [çırāḳ,]*

Biñ bir eren Rūm'da yaḳan hep **çırāḳ** / Cümle duyup geldi atlu hem yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [çırāḳ,]*

Bağlayup bil arturuban ḫizmetin / Ol **çırāġı** aña virmişdi İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6171). [çırāġı, -ı]*

Cerb olıncaḳ tā ki ol biñ bir **çırāḳ** / Ḳaraca Aḥmed cümle bildirdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6150). [çırāḳ,]*

Kisvetin giyüp diler yaḳa **çırāḳ** / Ḳaṣdları bu ḫażretine varalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6159). [çırāḳ,]*

Cümle erenler şemʿası uyandı tamām / Her biri ögündi ki yandı **çırāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [çırāḳ,]*

Medḥ idüp ögdi velīyi bir nefes / Didi yaḳduḳ ḫażretüñden biz **çırāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6183). [çırāḳ,]*

Yaḳdılar Bektaşī şemʿinden **çırāḳ** / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6201). [çırāḳ,]*

Şemʿasından yaḳdılar cümle **çırāḳ** / Saña daḫı lāzım oldı varasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6208). [çırāḳ,]*

Tekyede seccāde üzre oturdılar / Şemʿadan baʿdehū yaḳuban **çırāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6232). [çırāḳ,]*

Vir **çırāḳ** ʿOšmān'a şofra hem ʿalem / Kes nemedüñ ṣaġ yeñin gider aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [çırāḳ,]*

Urdı İsmāʿāil efendim kisveti / Bilde ḳılıç ele alup şofra **çırāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6386). [çırāḳ,]*

Bir nemed de arḳasında rengi ʿāc / Ḥācī Bektaş şofra virmiş hem **çırāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [çırāḳ,]*

<u>çırāk:</u> *Mum, kandil, lamba vb. ışık veren araç,.*

Hem **çırāḳ** ṭurduġı yirinden revān / Rūşen olup gele öñine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1137). [çırāḳ,]*

İdrīs eydür ḳomaduḳ biz ḫod **çırāḳ** / Ḳandan oldı işbu aydınlıġa baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [çırāḳ,]*

Neẕr ile ḳurbān ıla **çırāḳ** ıla / Boy boy gürūh gürūh u cavḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2655). [çırāḳ,]*

İdeler andan **çırāḳ** ola münīr / Her yañası ola anuñ müstenīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3437). [çırāḳ,]*

Gün ṭoġup ṭolunduġı arża tamām / Yandurısarlar **çırāġuñı** enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4405). [çırāġuñı, --u, --ñ, --ı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña gör ne ḳılur / Maḳaşın alup **çırāḳ** şofra virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4484). [çırāḳ,]*

çırāk: *Zanaat öğrenmek için bir ustanın yanında çalışan kimse.*

Otururken tekyesinde ṣubḥgāh / Cerb olup söyündi öñinde **çırāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6205). [çırāḳ,]*

çırāḳ: *Gaz lambası.*

Döndi dir İsmāʿīl'üm getür anı / Sende-y-ise ol **çırāḳ** mıḳrāżını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3412). [çırāḳ,]*

Çünki baṣduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / Cerb ögüp Rūm'da o dem biñ bir **çırāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [çırāḳ,]*

çırāḳ: *1.Çıra, ışık, aydınlık. 2. Kurtuluş, rahatlık. selamet, mutluluk.*

Var durur uçmaḳ içinde bir **çırāḳ** / Rūşen idüp Ādem'e ilet ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 149). [çırāḳ,]*

Ḫırḳa vü tāc u **çırāḳ** u şofra hem / Virüben gördiler anı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5260). [çırāḳ,]*

İtdiler erkān-ıla erenler ḫiẕmeti / Virdiler seccāde vü şofra **çırāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6074). [çırāḳ,]*

Biñ bir eren yaḳısar senden **çırāḳ** / Çoḳ velāyet gösteresin anda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6080). [çırāḳ,]*

Söyünür Rum'da yanan biñ bir **çırāḳ** / Evliyādan ně ki varsa mā-ḥażar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6097). [çırāḳ,]*

Öñlerinde yanmada hergiz **çırāḳ** / Yanmayınca şemʿada rūşen delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6099). [çırāḳ,]*

çırāk: *Kal'acuk civarında, Çırak adlı bir adam vardı. Hünkar'ı ziyaret edip himmetini almayı kurdu. Bir yük elma alıp yola düştü. Kızılırmak'ın öte yanında, Armutlu denen bir yere geldi. orada yükünü indirip atını otlamıya saldı. O sıralarda şu elmaları taze taze, o gerçek ere ulaştrabilseydim diye düşünceye kaldı. derken uyku bastırdı, yatıp biraz uyudu. Uyanınca baktı ki elmalar, yüküyle kaybolmuş. Acaba dedi, ben uyurken bu elmaları kim aldı? dertlendi, elemlendi. bu sırada gene uykusu geldi, dönüp gideyim derken uyuyakaldı. Düşünde Hünkar'ı gördü. Hünkar, Çırak'ım dedi, zahmet olmasın diye elmaları biz aldık. Hadi sen de kalk, ziyaretimize gel. (...).*

Çırağı emr itdi dervīş itdiler / Şol faḳīrler ile dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3074). [çırağı, --ı]*

Adını dirlĕr-idi anuñ **Çırāḳ** / Görmege Ḫūnkār'ı ḫoş ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3037). [çırāḳ,]*

Gölbıñar'a çün kim irişdi **Çırāḳ** / Gördi erenler dirilmiş ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3057). [çırāḳ,]*

Elma da sepetleri-y-ile ṭurur / Degmemişler hīç **Çırāḳ** anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3060). [çırāḳ,]*

Pes **Çırāḳ** ṭurup ilĕyine gelür / Gördüginden ol ere iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3078). [çırāḳ,]*

ʿAḳlı başına gelicek dir **Çırāḳ** / Vaṣfını ẕikr eyle anuñ bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3081). [çırāḳ,]*

Ṣūret ü şeklinden it bizi ḫabīr / Pes **Çırāḳ** dir vaṣfın aña bir bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3082). [çırāḳ,]*

Dir **Çırāḳ'um** geçdi göñlüñden bu fikr / Fikrüñ içre eyledi bu resme ẕikr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3051). [çırāḳ'um, --um]*

Göricek Ḫūnkār **Çırāḳ'um** dir aña / Olmasun zaḥmet didük idi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3061). [çırāḳ'um, --um]*

<u>çırāḳ:</u> *Işık, mum, lamba.*

Gün ṭoġısından batısına tamām / Yana **çırāḳuñ** didi ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4240). [çırāḳuñ, --uñ]*

<u>çīst:</u> *Onur,şeref.*

Didi Ḫūnkār aña ki **çīst** nām-ı tū / Cān Baba'dur didi bil iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [çīst,]*

<u>çoban:</u> *Hayvanları gezdirip otlatan adam.*

Dulḳadirli'den ü Bozoḳ'dan girür / Nā-gehān yol üzre bir **çoban** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1427). [çoban,]*

Süri şöyle düşdi şāhuñ ardına / Gördi **çoban** dir bularuñ derdi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1429). [çoban,]*

Naḳldür **çoban** başında ki o dem / Var-ıdı giyik derisi tāc hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1444). [çoban,]*

Naḳldür ol şāh-ı aḳṭāb-ı cihān / Ayrılup **çobandan** oldı çün revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1469). [çobandan, -dan]*

Dört yaña ṭolanuban çegzindiler / Bir ḳoyun güder **çobanı** buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2847). [çobanı, -ı]*

<u>çoban:</u> *Adaya düşen çoban.*

Ol keşīş diledi **çoban** ḳurtıla / Yirine irüp girü rāḥat ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3210). [çoban,]*

çoban: *Hayvanları gezdirip otlatan kişi.*

Ḳalḳdı Ḫūnkār yolına oldı revān / İbrāhīm-nām ẕikr olınan ol **çoban** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1450). [çoban,]*

çoban: *Çoban.*

Ḳalʿa ıssına o **çoban** çün varur / Ejder öldügin aña ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2849). [çoban,]*

çobanlıḳ: *Çoban olma durumu.*

Ere münkir anda vardı bir kişi / Ḳoyun eri vü **çobanlıḳdı** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3172). [çobanlıḳdı, --dı]*

çocuġ: *Çocuk.*

Çañ daḳup **çocuġa** ṣalıviresiz / Anlara böylĕ belā irgüresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3027). [çocuġa, -a]*

Ḳaçar-iken ol **çocuġa** irişüp / Cehd idüp çañı alınca dürüşüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3028). [çocuġa, -a]*

Bir **çocuġı** añsuzın ṭutdı biri / Çañ daḳup aña ṣalıvirdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3018). [çocuġı, -ı]*

Eslemeyüp **çocuġı** ṣalıvirür / Ol ṭoñuzlar çün anı eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3020). [çocuġı, -ı]*

çocuklu: *Çocuklu, yavruya sahip.*

Uydurup ol yire gelürken şehā / Bir süri ḫınzīr **çocuḳlu** zişt-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3016). [çocuḳlu,]*

çoġ: *Çok.*

Ḫoraṣān'ıñ şāh-ıdı luṭfı delīm / Mülki mālı gerçi ġāyet **çoġ-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5870). [çoġ-ıdı, -ı, -dı]*

Çoġ-ıdı ġāyetde ḥadsiz bī-riyā / Cümle erenler göz açusı ammā ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6089). [çoġ-ıdı, -ı, -dı]*

çoġ: *Çok olan şey, çok şey, fazla.*

Bermekīler'üñ idi hem ṣol ṭaraf / **Çoġ-ıdı** Selcūḳ'da Bermek'den şeref *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1610). [çoġ-ıdı, --ıdı]*

çoġal-: *Artmak, çoğalmak; daha etkili ve şiddetli bir hale gelmek.*

Baʿd ez-ān Ḫırḳa Ṭaġı'nuñ odunı / Gün-be-gün bitüp **çoġaldı** bil bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2234). [çoġaldı, -dı]*

çoġal: *Çok olmak, artmak.*

Didi Rūm evinde ṭāʿūn çoḳ olur / Nicesi dürr-i yetīm dir **çoġalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5403). [çoġalur, -ur]*

çoġı: *Çoğu, ekseri.*

Dirliginde her şāhuñ var ḳuvveti / Ölicek gider **çoġınuñ** furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5743). [çoġınuñ, -nuñ]*

çoġı: *"Çoğu, niceleri" anlamında belgisiz zamir.*

Yine ḫalḳuñ **çoġı** münkir oldılar / Dīnüñi terk itdi kāfir oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 972). [çoġı,]*

çök-: *T. f. İnmek, konmak, yatmak,.*

Çöküben Ḫūnkār yanında oturur / Beni öldürmek dilerler didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3898). [çöküben, -üben]*

çok: *Miktarı ziyade olan.*

Šāniyen bir ulu āteş yaḳdılar / Beglerüm hep çevresine **çoḳdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2619). [çoḳdılar, --dı, --lar]*

çok: *Fazla.*

Nefesi geçkel er oldı ol ʿazīz / **Çoḳ** yaşamadı vü geçdi girü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [çoḳ,]*

çok: *1. Miktârı, derecesi ve niteliği belli bir ölçünün üstünde bulunan, az olmayan, fazla, ziyâde. 2. Belli bir ölçünün üstünde.*

Dir ḳayınanası Fāṭma'ya digil / Böyle **çoḳluḳ** yaġ ḳandan söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1706). [çoḳluḳ, -luk]*

çok: *Çökmek.*

Diz **çöküp** ḳudret ṭaʿāmı didiler / Cümlesi ki ṭoyunuban durdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6178). [çöküp,]*

çok: *"Birçok, bir hayli" anlamlarında kullanılan sıfat.*

Ḫˇāce'de **çoḳdur** ʿacāyib menḳabāt / Vaṣfı çün şehd ü şeker ḳand-i nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1095). [çoḳdur, -dur]*

Ṭarīḳ-i bāṭında **çoḳdur** ḍallīn / Ṣaḳlaya hem muẓlimīnden āmīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5848). [çoḳdur, -dur]*

çok: *"Birçok, bir hayli" anlamlarında kullanılan zarf.*

Olısar peydā bu oğlandan **çoḳ** iş / Bu ʿalāmetler velīlerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6612). [çoḳ,]*

Çoḳ şük ü rler ol Ḫudā'ya bī-şümār / Ḳurtarupdur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 823). [çoḳ,]*

çoḳ: *"Birçok, bir hayli" anlamındaki belgisiz sıfat.*

Çün Bedaḫşān şāhı olur andan āgāh / Cemʿ idüp küffārı virür **çoḳ** sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 660). [çoḳ,]*

Çoḳ münācāt itdi añup peyġām-beri / Ḫaṣm elinden ḳurtara Ḥaḳ Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 688). [çoḳ,]*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī itdi **çoḳ** niyāz / Bir velī vir yā Kerīm ü Bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 689). [çoḳ,]*

Nice gideyin didüm uzaḳ yolum / Yolda kāfir **çoḳ** şaşar ʿaḳlum bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 819). [çoḳ,]*

Münkir olup gerçi itdük **çoḳ** günāh / Luṭf idüp ʿafv eyle iy şāh oğlı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 993). [çoḳ,]*

Aḳdı seyl ü ġarḳa vardı şeş cihāt / Diñdi yaġmur bitdi yirden **çoḳ** nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 996). [çoḳ,]*

Az zamānda baʿżī münkir oldılar / Cāẕū diyüp **çoḳ** taʿaddī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 998). [çoḳ,]*

Gerçi itdük biz niçe kez **çoḳ** günāh / Līki ʿafv it yine luṭf it pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1017). [çoḳ,]*

Ḥācī Bektaş **çoḳ** münācāt eyledi / El götürüp bed-duʿā key diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1033). [çoḳ,]*

çok: *"Birçok, bir hayli" anlamındaki belgisiz sıfat (çoḳ cevahir).*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażreti olsa gerek / **Çoḳ** velāyet göstere ol ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 207). [çoḳ,]*

çok: *"Çok, birçok, bir hayli" anlamlarında kullanılan miktar zarfı.*

Hābil'üñ ḳalmış ıdı **çoḳ** ḳoyunı / Ḳırḳup Ādem Ḥavvā dikerdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 154). [çoḳ,]*

çoḳ: *"Birçok, bir hayli" anlamında belgisiz sıfat.*

Aldılar ṣoñra duʿā vü hem naẕar / Ol naẕarda **çoḳ** naṣīb var **çoḳ** ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [çoḳ,]*

Aldılar ṣoñra duʿā vü hem naẕar / Ol naẕarda **çoḳ** naṣīb var **çoḳ** ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [çoḳ,]*

Ḳıṣṣa **çoḳ** āḫir pes anları alur / Oġlı Ḳılıç Aṣlan'ı gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [çoḳ,]*

Gördi İdrīs anı ḳatı ṭañladı / Daḫı bundan **çoḳ** ḫayāller añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1721). [çoḳ,]*

Rūm'da bizi seviciler **çoḳ** durur / Sevicinüñ ḥaddi ḥaṣrı yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1773). [çoḳ,]*

İtme ṣaḳın bu ḫuṣūsda daḫı söz / **Çoḳ** gelür erden bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [çoḳ,]*

Eyleyüp bulmışdı Rūm'da iştihār / Ḳıldı **çoḳ** dürlü kerāmet āṣikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2444). [çoḳ,]*

Tā ki ḫaylī **çoḳ** odun cemʿ eyledi / Daḫı gör kim ṣoñ ucı ol n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [çoḳ,]*

Ṣoḥbet eylědi erenler diñledük / Ṣād olup **çoḳ** nesne andan añladuḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3779). [çoḳ,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp ṭañladı / İşbu işden **çoḳ** meʿānī añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3781). [çoḳ,]*

Bir cemāʿat **çoḳ** ḳalender geldiler / Evliyānuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3789). [çoḳ,]*

Ḳıṣṣası **çoḳ** görelüm maḳṣūdumuz / Aḫz idelüm bu beyānda sūdumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4177). [çoḳ,]*

Her birine ḳoşdı sulṭān **çoḳ** çeri / Her biri feṭḥ itdi varduġı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4184). [çoḳ,]*

Ḥażretüñ çün **çoḳ** vaṣiyyet itdi ṣeyḫ / Gelecekdür dir naṣīḥat itdi ṣeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5669). [çoḳ,]*

Geçdi tārīḫ üstine **çoḳ** sāliyān / Döndi devrān Ḫan Muḥammed oldı ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5851). [çoḳ,]*

Didi ana tepsiye ḳoy **çoḳ** bişi / Ḫʿācemiz oldı mücāvir Mekke'de *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5935). [çoḳ,]*

çok: *"Aşırı bir biçimde" anlamında zarf.*

Oḳ atıldı aña çāre yoḳ durur / Evliyāda ḳorḳacaḳ yir **çoḳ** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [çoḳ,]*

İki bükülüp çekersiz **çoḳ** belā / Böyle idince buña bir iş ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2310). [çoḳ,]*

Rūzigār geçürdi yiyüp **çoḳ** emek / Şöyle ki mümkin degül durur dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2386). [çoḳ,]*

Kendüden ġayrı daḫı hiç kimse yoḳ / Key teʾessüf itdi ġam-nāk oldı **çoḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3185). [çoḳ,]*

Diyelüm ṭuzumuz ırāḳdur ḳatı / Gētürince çekerüz **çoḳ** zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3386). [çoḳ,]*

ʿArafāt Ṭaġı'nda **çoḳ** āteş yanar / Çevre alup niçe kimsene çü nār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3765). [çoḳ,]*

Çoḳ dilerüz mālı hem bilsün didi / Rāżī-y-ise ilerü gelsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3878). [çoḳ,]*

Evliyāda **çoḳ** durur işler ʿacīb / Evliyādan iste maḳṣūduñ edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4088). [çoḳ,]*

Ġāzīler başı alup ḳıldı ġazā / Dīn ʿadūsına ḳılurdı **çoḳ** cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4439). [çoḳ,]*

Didiler bunlar eyā merd-i ʿazīz / **Çoḳ** cemāʿat cemʿ itdük didi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5050). [çoḳ,]*

Eyledi ḫoş ʿizzet ü ikrām aña / Ḫayli **çoḳ** iḥsān-ıla inʿām aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5362). [çoḳ,]*

Pīrāb Sulṭān'uñ iy şāh-ı kerem / **Çoḳ** durur böyle işi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5387). [çoḳ,]*

Didi Rūm evinde ṭāʿūn **çoḳ** olur / Nicesi dürr-i yetīm dir çoġalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5403). [çoḳ,]*

Böyle diyüp **çoḳ** temalluḳ eyledi / Çoḳ tevāżuʿ nāliş-i ḫalḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5687). [çoḳ,]*

Böyle diyüp çoḳ temalluḳ eyledi / **Çoḳ** tevāżuʿ nāliş-i ḫalḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5687). [çoḳ,]*

Çoḳ ḫaṭā itdüm temennāsız n'idem / Sehvümi bağışlayup eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5690). [çoḳ,]*

Kim ḳabūldür Ḥaḳ ḳatında ḥācetüñ / Ḳıl şefāʿat itmişem **çoḳ** ḫizmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5718). [çoḳ,]*

Çün vefātın ser-verüñ itdüm beyān / **Çoḳ** vilāyet naḳl idüp ḳıldum ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5741). [çoḳ,]*

Çoḳ vilāyet gösterür devrinde er / Öldüginden şoñra gösterse hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5742). [çoḳ,]*

Çoḳ teʾessüf eyleyüp aġladı şāh / Ḥasret odına ciger dāġladı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5760). [çoḳ,]*

Çoḳ velāyet gösterüpdür baña er / Ol cihetden müʾmin oldum muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5802). [çoḳ,]*

Böyle diyüp **çoḳ** vaṣiyyet eyledi / Ḥaḳḳ'a ṭutup yüz münācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5813). [çoḳ,]*

Biñ bir eren yaḳısar senden çırāḳ / **Çoḳ** velāyet gösteresin anda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6080). [çoḳ,]*

Rubʿ-ı meskūna ider çevre naẓar / Bir birine ol gicede baḳdı **çoḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6104). [çoḳ,]*

Çoḳ vilāyet idicĕgiz lā-riyā / Mülk-i Rūm'uñ ḫalḳı cümle ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6274). [çoḳ,]*

Ḥükm iderdi ʿāleme anuñdı cāh / Vardı Oġuz nesli ḳatında **çoḳ** emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6288). [çoḳ,]*

Ġażab idüp aña dil uzatdılar / Didiler ki gerçi itdik **çoḳ** günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6330). [çoḳ,]*

Yüz sürüben baş ḳoyayın ḫiẓmete / **Çoḳ** taẓarruʿ ḳıldı Mirzā açmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6356). [çoḳ,]*

Ḫiẓmete ḥāżır olur abdāl hemān / Kesdiler ḳurbān niʿmet bişdi **çoḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6360). [çoḳ,]*

Virdi Ertuñrul aña **çoḳ** sīm ü zer / Ol ṭarafdan şāh ʿOšmān geldi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [çoḳ,]*

çok çok: *Fazla fazla.*

Ejderüñ uçduġını çün gördi ḫalḳ / Düşdi ḥażret ayaġına **çoḳ çoḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1048). [çoḳ çoḳ,]*

çök otur: *Çökerek yere oturmak.*

Ṣaru Ṣaltıḳ işidüp bu sözleri / Çök oturdı yire ol dem özleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2845). [çök otur, --dı]*

çok u az: *Çok ve az.*

Ḳılmaya yapraḳ taharrük **çok u az** / Şeyḫlıġa anı ḳabūl eyleyevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6735). [çok u az,]*

çokı: *Çoğu.*

Ḥaḳḳına işbu yirüñ mollāları / **Çoḳı** iydürler be-ġāyet serserī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3318). [çoḳı,]*

çöküş it-: *Toplanmak.*

Mollā Saʿde'd-dīn çöküş itdi anı / Nice bunda getürĕvüz dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3325). [çöküş it-, --di-di]*

çörek: *Değirmi ve yumuşak ve yağlı küçük ekmek.*

Naḳş idüp bādem ṣaçardı **çörege** / Bişicek beñzerdi gāhī börege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4621). [çörege, -e]*

çörek: *Az yağlı, bazen şekerli ve yumurtalı, gevrekçe bir hamur işi.*

Dir Süleymān dostı dostdan ayıran / Alaca **çörek** imiş dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4630). [çörek,]*

çöz: *(Bir şeyi) Bağlı, düğümlü, sarılı veya ilikli… durumdan çıkarmak, açmak.*

Yüküni **çözdi** vü indürdi yire / Umusı bu er gine naṣīb vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [çözdi, -di]*

Geldi andan gönderinüñ ḳatına / **Çözdi** çılbırını bindi atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5660). [çözdi, -di]*

çü: *"Çünkü" bağlacı.*

Hem daḫı olmışdı şeyḫ ḥażreti pīr / Pīr olmaz nev-cüvān ıla **çü** bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 694). [çü,]*

çü: *"Böyle olunca, bu vesileyle" anlamındadır.*

Yoluñuz üstindedür burçaḳ yolar / Görüñüz varup **çü** göñlüñüz diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2301). [çü,]*

çü: *"-dığı zaman, -dığında" anlamı katan bağlaç.*

Ḫalḳ-ı ʿālem oldı ol şādīye şād / Geçdi bir müddet **çü** bunuñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 369). [çü,]*

Müstemiʿ ol bāḳīsin diyem sizĕ / Geçdi üstine **çü** bīst ü çār sāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 372). [çü,]*

Oġluma taʿlīm ʿulūmdan eyle dir / Pādişāh emrin **çü** şeyḫ gūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6626). [çü,]*

Elleri irmez **çü** gitdi kendüler / Ol aradan girü köye döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1575). [çü,]*

Fārs mülkini be-küllī ṭutdılar / Çeküben leşker **çü** Rūm'a yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1603). [çü,]*

Ṣaru Fāṭma'ya **çü** ḫāli bildürür / Fāṭıma'yı şād idüben güldürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2045). [çü,]*

Cān Baba baġdaş ḳuruban oturur / Ḳızaruban derleyüp olmış **çü** nūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2542). [çü,]*

Bunuñ üstine **çü** geçdi bir zamān / Diyeyin nice oldı gūş eyle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3667). [çü,]*

Adını Maḥmūd virdiler anuñ / Üstine geçdi **çü** birez vaḳt bunuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3855). [çü,]*

Aluban ḫay ı r duʿā vü himmetin / Gördiler erüñ **çü** böyle heybetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4012). [çü,]*

Neleri var-ısa andan aldılar / Evden ü şardan **çü** ṭaşra geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4770). [çü,]*

Tā **çü** taḫta başımı başamazam / Böyle diyüp istemedi tāc u taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5915). [çü,]*

çü: *"-dığında, -dığı zaman, -dığı için" anlamında bağlaç.*

Zupun'uñ ʿaḳlı **çü** başına gelür / Şehrinüñ uluların hep cemʿ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4930). [çü,]*

çü: *"-dığı için" anlamına gelen bağlaç.*

Mescid içinden çıḳardı şevḳ-i nūr / Ol nūrı bunlar **çü** bu resme görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [çü,]*

Ṭapduḳ'a bir gün ki ḫālāt el virür / Şevḳ-ıla bulur **çü** ḫālātı ḥuzūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2944). [çü,]*

Elüñi virdüñ **çü** Ḫūnkār eline / Pāyi üstine ḳoduñ pāyüñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3704). [çü,]*

ʿArafāt Ṭaġı'nda çoḳ āteş yanar / Çevre alup niçe kimsene **çü** nār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3765). [çü,]*

Yiyecek yirdür **çü** beg anı görür / İşbu resme bunlara ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3928). [çü,]*

Ḫulefālar cümle cemʿ olmış-ıdı / Şevḳ virür Ḫūnkār **çü** şemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4022). [çü,]*

Bir yire ḳonup **çü** ārām eyledi / Yatuban ol gice gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4061). [çü,]*

Kendü ḫalḳından **çü** bilinmedi yād / Ġāzīler cemʿ oldı buldı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4434). [çü,]*

Bu yaña piş-rev **çü** dergāha irer / Şeyḫ öñine varuban yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5104). [çü,]*

çubuḳ ovası: *Ankara'nın bir ilçesi.*

Ḳalʿacük yolında oldılar revān / Çubuḳ Ovası'na irince i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4476). [çubuḳ ovası, --n, --a]*

çul: *Hayvanların üzerine konan kıl, kenevir veya yünden yapılmış örtü.*

Mücevher **çul** ğeyüp uçarsa ḥumār / Tāze esbe olamaz hem-vār var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 90). [çul,]*

çün: *"Çünkü" anlamındadır.*

Ġayb oluban irdi ḥurmā ṭalına / **Çün** Medīne şehrine Bektaş yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5968). [çün,]*

çün: *"Bu nedenle, bu yüzden" anlamı vardır.*

Şeh ʿAlī'ye vir diye şeh Cebraʾīl / Ṣaḥābeler cümlesi **çün** bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 166). [çün,]*

Çün Cemāl Seydī bişüreydi ṭaʿām / Ṣofra yayılup u cemʿ olsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5319). [çün,]*

Sākin oldı cümle erenler süst ḳavī / **Çün** Ḫorāṣān pīri ʿacze vardı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6062). [çün,]*

çün: *"İçin" anlamındadır, sebep ilgisi kurmuştur.*

Ḫātırumuz **çün** bizüm luṭf idesiz / Pes ḳadem-rencīde ḳılup gidesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2330). [çün,]*

çün: *"Çünkü, bu nedenle, bu yüzden" anlamlarında edat.*

Çün nebīden nebīye değer kilīm / Dura ʿIsā'ya degin añla delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 156). [çün,]*

çün: *"-dığında", "-dığı zaman"* .

Pādişāh bundan sürūr-ı tām ider / Geçdi bunuñ üstine **çün** bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6687). [çün,]*

çün: *"-dığı zaman, -dığında" anlamı katan bağlaç.*

Çün gözin açdı görür bir nev-cüvān / Ḳarşuda ṭurur ayaġın ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 778). [çün,]*

Ḳudreti gör nice işler işledi / Geçdi **çün** bir niçe gün ṣaġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [çün,]*

İttifāḳ idüp bu resme gitdiler / **Çün** mesā irdi o yirde yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3465). [çün,]*

Çağırur Ḫūnkār adın hep ün-ile / Ḫūnkār adın **çün** getürdiler dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3521). [çün,]*

Üc yay-ıdı gün ṭurdı der-ḳıyām / **Çün** yidi gün geçdi vü oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [çün,]*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳılındı namāz / İtdiler erkān duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3643). [çün,]*

Ḳayṣeri şehrine **çün** irdi ḫaber / Ḥācī Bektaşu'l-Ḫorasānī irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3950). [çün,]*

Çün işitdi abdāluñ sözin reʾīs / Oñdı işi er olur çünki enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4114). [çün,]*

çün: *"Çünkü" bağlac, bu yüzden anlamında.*

Çün ifāḳat buluban örü ṭurur / Cübbe vü ferācenüñ terkin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3586). [çün,]*

çün: *"Çünkü" anlamında edat.*

Bulmadılar hīç bu emre **çün** mecāl / Bir gün oturmış-ıdı Ḫatun Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 273). [çün,]*

çün: *"-dığı zaman, -dığında" anlamı katan edat.*

Aluban iʿzāz-ıla gětürdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār'a **çün** yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3549). [çün,]*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳıldılar namāz / Eylediler ḫoş duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3974). [çün,]*

Baʿd ez-ān **çün** ḳalḳdı Ḫūnkār ḥazreti / Yaʿnī ḳılaydı ḳażā-yı ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4562). [çün,]*

Çün uyandı ḳalḳdı oturdı ṭurur / Eşegini ḳurt yimiş anda görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4845). [çün,]*

Yoġ-udı zühd ü veraʿda aña şebīh / **Çün** selāmı alıban ikrām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6095). [çün,]*

çün: *"-dığı için" anlamına gelen bağlaç.*

Rūşen oldı **çün** zamāne ʿadlı-la / Luṭf u iḥsān u kemāl ü faẓı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 104). [çün,]*

Sen Süleymān **çün** Süleymān nāme'yi / Söyledi Firdevsī ṭutup ḫāmeyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 105). [çün,]*

Çün bu tācı görür Aḥmed nā-gehān / Rūḥ-ı Ḳuds'e ṣorar Aḥmed ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 128). [çün,]*

Çün Muḥammed ḥażreti faḫr-ı cihān / Tāc u ḫırḫa ṣofra hem şemʿa delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 165). [çün,]*

Cumʿa güni çıḳdı Aḥmed minbere / Murtezā'yı daʿvet itdi **çün** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 168). [çün,]*

Durdı daḫı ḥażrete yitürdiler / Enbiyā **çün** kim görür yārān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 182). [çün,]*

Ḫırḫadan bulmaz ešer ḳaftān-ıla / Murteżā ṣanduġını **çün** kim açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 183). [çün,]*

Pür olur ṣādī-y-ile gören anı / Nev-bahār eyyāmı **çün** kim ḳıldı cūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 213). [çün,]*

Çün şehīd itdürdi gūş it / Sindi İbn Ṣāh'uñ idi ḳatl iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 241). [çün,]*

Uzanur bu vaḳt dırāz olur kelām / **Çün** şehīd oldı imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 244). [çün,]*

Olmış-ıdı ol diyāra şehriyār / **Çün** işitdi atası fevt olduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 251). [çün,]*

Ol diyāra oldı ḫalīfe yine / **Çün** Ḫorāsān ḫālī ḳaldı ḫalḳı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 253). [çün,]*

Leşkeri andan dönüben gitdiler / **Çün** Nişābūr'a girü irişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 266). [çün,]*

Gönderür ol meclise irişdi **çün** / Bes ṭaʿām ardınca Mūsā şerbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 301). [çün,]*

Ṣunuban dir bir görüñ ne leẕẕeti / Şerbeti görüp imām **çün** aġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [çün,]*

İç umaram el vire maḳṣūd bize / İşidüb ḫatun anı **çün** nūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 318). [çün,]*

Bu-y-ıdı maḳṣūd diyüp dil ḫoş ider / Ol gice ḫatuna **çün** oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 319). [çün,]*

İḥtişām u iḥtirām u nāz-ıla / Bu yidi taʿlīme **çün** ḳābīl olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 329). [çün,]*

Çün naẕar ḳıldı görür ol ẕū-fünūn / İçlerinde gördi bir maḥbūbe ḳız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 340). [çün,]*

Çün sarāya irdi atından iner / Girüben ḳaṣra çün anasın görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 345). [çün,]*

Çün sarāya irdi atından iner / Girüben ḳaṣra **çün** anasın görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 345). [çün,]*

Var-ıdı bir muttaḳī ehl-i temīz / Ol ḳız anuñ ḳızı-y-ımış **çün** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 357). [çün,]*

Fevt olup ḫatun ḳavuşdı dostına / Sulṭān İbrāhīm anası **çün** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 370). [çün,]*

Aġlayuban eyledi key diḳḳati / **Çün** irişdi āḫire emr-i ʿazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 371). [çün,]*

Olmadı oġlum ḳızum dir ol hümām / Cümleñüz **çün** bir yire cemʿ olduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 377). [çün,]*

Ẕikr ü fikrüm ne durur **çün** bildüñüz / Eyleñüz bu emre bir rāy-ı ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 378). [çün,]*

Pādişāha Ḥaḳ vire görklü oġul / Ol ulular **çün** sözin işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 386). [çün,]*

Çün bu nevʿe buldı ol emr iḫtitām / Sulṭān İbrāhīm bulara bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 392). [çün,]*

Gitdi hemm ü ġuṣṣa vü ġam irmedi / Muştularlar pādişāha **çün** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 404). [çün,]*

Çün bu nuṭḳını anuñ işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6609). [çün,]*

Bildi **çün** kim Ḳuṭb-ı Dīn'i ḳandadur / Ol maġāra içre ḥabs efgendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 768). [çün,]*

Aġzı yarından başına **çün** sürer / Başı keli gidüben ṣaçı biter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 775). [çün,]*

Ol erenler **çün** bunu işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1248). [çün,]*

Emre işitdi **çün** anlaruñ sözin / Böyle dir anlara dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1406). [çün,]*

Bir ġarīb kimse irişür ḳatına / Yüz sürür **çün** kim irer ḫiẕmetine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2446). [çün,]*

Çün Saʿīd ḳıldan görür ḳan aḳduġın / Ḳuru ḳıldan böyle ḳanuñ çıḳduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [çün,]*

Bir nefes geldi sözini gördiler / Maḫlaşınuñ ġavrine **çün** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3710). [çün,]*

Emr ider başını ḳıldılar tıraş / Fāriġ oldı **çün** tıraşdan ser-tıraş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4029). [çün,]*

Çün bu sözi āḫir itdi Ḫūnkār / Ṣaru İsmāʿīl idüp efġān u zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5566). [çün,]*

Ṣofrada bütün ṭurur hep üstüvār / **Çün** vilāyet böyle gördi her velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [çün,]*

çün: *"-dığında", "-dığı zaman"; "-dığı için" anlamında kullanılan bağlaç.*

Çün Güvenc'üñ ʿaḳlı başına gelür / Duḫter andan ḥāli istisfār ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4765). [çün,]*

<u>çün:</u> *"-den dolayı, -den ötürü" anlamında edat.*

Key şaḳın sözüme inkār eyleme / **Çün** işitdi şeyḫ Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6642). [çün,]*

Tepsiyi ṣaḳladılar iy baḫtulu / Şeyḫ ḥacc erkānın itdi **çün** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6698). [çün,]*

Böyle ẕikr eyledi ol ehl-i kerem / **Çün** Ḫorāsān'uñ erenleri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6730). [çün,]*

Ḫalḳ andan anı alurlar ıdı / **Çün** öküz remzini bilürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 598). [çün,]*

Yirlerinden ṭañlacaḳ **çün** ṭurdılar / Çevre yaña yilüben yügürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 610). [çün,]*

Ḳalmadı biri diri **çün** irdiler / Anları bu ḥāl içinde gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 629). [çün,]*

Çün Müsülmānlıḳ şikāyet itdiler / Kāfirüñ ẓulmin ḥikāyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 648). [çün,]*

Çün Bedaḫşān şāhı olur andan āgāh / Cemʿ idüp küffārı virür çoḳ sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 660). [çün,]*

Çün Ḫorāsān ḫalḳı anda geldi pes / Şeyḫe nāliş itdiler feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 705). [çün,]*

Ol Bedaḫşān kāfirine vardı **çün** / Ceng idüben kāfiri ḳıldı zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 733). [çün,]*

Çün selāmın aluban yidi ṭāʿām / Lāzım oldı söyleşe bir ḳaç kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 783). [çün,]*

Çün adın bilmek diler ol nām-dār / Didi adum Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 787). [çün,]*

Ol demi **çün** ḫalḳ idüpsin ʿālemi / Ol güni çünki yaratduñ ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 839). [çün,]*

Ol Muḥammed Muṣṭafā envārı **çün** / Şāh ʿAliyyü'l-Murteżā Kerrār-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 840). [çün,]*

Ḥācī Bektaş itdi **çün** böyle niyāz / Ḥācetin maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 846). [çün,]*

Çün Bedaḫşān kāfiri ʿāciz ḳalur / Ḥāllerin varup tekūra ʿarż ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 852). [çün,]*

Çün gözini açuban baḳup görür / Tekyede babası öñinde ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 872). [çün,]*

Bunlaruñ sözin işitdi **çün** tekūr / Didi yaḫşı itdüñüz ġāyet fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 887). [çün,]*

Çün tekūr işidecekler sözini / Başa ʿaḳlın dirdi açup gözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 906). [çün,]*

Çün tekūr ruhbānlara itdi ġażab / Çaġırup aġlaşdılar cümlesi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 909). [çün,]*

Böyle diyüp **çün** tekūr atdan iner / Oldı yayan ne ki varsa cümle er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 928). [çün,]*

Çün maġāra ḳarşusına vardılar / Ejdehādan ıraġ anlar ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 991). [çün,]*

Ḳāsım itdi **çün** ere yine ḫaber / Münkir oldı didi yaʿnī ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 999). [çün,]*

Gizledi **çün** odunı kāfirlerüñ / Bişmez oldı çigleri münkirlerüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1001). [çün,]*

Ṣusuzın ḫalḳ ḳırılur **çün** gördiler / Kāfir olan yine şāha vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1015). [çün,]*

Çün duʿāyı böyle ḳıldı kām-yāb / Ḥaḳ duʿāsın ḳıldı ol dem müstecāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1039). [çün,]*

Ejderüñ uçduġını **çün** gördi ḫalḳ / Düşdi ḫażret ayaġına çoḳ çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1048). [çün,]*

Çün Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Kendülere anı sulṭān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1050). [çün,]*

Çün ʿAmū üstine irişdi bular / Gelüben anda yiter ol yidi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [çün,]*

Doġru ṣuyuñ üstine **çün** irdiler / Ol erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1072). [çün,]*

Ḫ̆āce'nüñ **çün** bildiler geldügini / İtdiler ol demde istiḳbāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1089). [çün,]*

Ḫ̆āce'de çoḳdur ʿacāyib menḳabāt / Vaṣfı **çün** şehd ü şeker ḳand-i nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1095). [çün,]*

Çün bu resme eylediler ittifāḳ / Ḳavli böyle itdiler bu işe baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1119). [çün,]*

Çün duʿā oldı çekildi ṣalavāt / Yirlü yerine oturdılar oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1122). [çün,]*

Çün ḫavālet aldı Bektaş iy ḫ̆āce / ʿAzm ḳıldı ṭoġrılubanı ḫaca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1198). [çün,]*

İkisi daḫı hemān ṭaş oldılar / Ḳalan arslānlar **çün** anı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1204). [çün,]*

Niçeleri ḳıldı hem anda mürīd / Ḥizmetinde yürür-idi **çün** ʿabīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1217). [çün,]*

Çün Medīne'den çıḳuban ṭutdı yol / Geldi İbrāhīm Ḫalīlullāh'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1228). [çün,]*

Ḥācī Bektaş **çün** işitdi sözlerin / Didi anlara dönüben yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1250). [çün,]*

İçmeyĕ ṣuyı tebevvül itmeye / Hem ḳażā-yı ḥācete **çün** gitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1254). [çün,]*

Ol erenler **çün** bunı işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1255). [çün,]*

Naḳldür **çün** kim o ser-tācu'r-ricāl / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1275). [çün,]*

Fāṭıma'dan **çün** bu remzi gördiler / Aṣlı bu remzün ne diyü ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [çün,]*

Ol erenler **çün** bunı işitdiler / Nice itmĕsini tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1286). [çün,]*

Çün Ḳaraca Aḥmed işitdi bunı / Çekilür murāḳabeye gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1306). [çün,]*

Var-ısa oldur didügüñüz kişi / **Çün** işitdi ol erenler bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1312). [çün,]*

Ol erenler **çün** bunı işitdiler / Girü dönüp gör neyi ẕikr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1378). [çün,]*

Ol elüñ avcında bir beñ var-ıdı / Şevḳ virür **çün** lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1418). [çün,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān / Emre'den işitdi **çün** böyle beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1420). [çün,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i etḳıyā / Rūm'a ʿazm itdi **çün** ol merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1426). [çün,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār āhū postına / **Çün** naẓar ḳıldı o daḫı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1454). [çün,]*

Dede Ġarḳın'uñ oġulları ḳamu / Āhū postı **çün** didiler işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1458). [çün,]*

Yoḫsa virüñ tācımuzı giymeñüz / **Çün** işitdiler olardan böyle söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1465). [çün,]*

Giydügi **çün** anı İbrāhīm Ḥācī / Post-ı āhūdan bu resm-ile tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1466). [çün,]*

Naḳldür ol şāh-ı aḳṭāb-ı cihān / Ayrılup çobandan oldı **çün** revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1469). [çün,]*

Ḳayṣeriyye şehrine **çün** irişür / Ḫıżr peyġām-bere anda bulışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1470). [çün,]*

Burcı burcı ḳoḳar-ıdı ol ḳavun / Şād olur göricegez bostāncı **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1483). [çün,]*

Ṭoġrı evine olur andan revān / **Çün** ḳapudan içerü girdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1494). [çün,]*

Ḳalḳdı **çün** Ḫūnkār ıla Ḫıż ı r nebī / Çıḳdı evden gitdi bunlar iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1509). [çün,]*

Çün birez ṣoḥbet idüp dem sürdiler / Gitmege Ḫūnkār andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1522). [çün,]*

Var-ıdı bāküm **çün** eylĕ itdüñüz / Eyledük iẓhār o yola gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1527). [çün,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi **çün** sözin / Oluban ḫoş-ḥāl aña döndi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1535). [çün,]*

Çün gelin dönüben evine gelür / Küpecügi ṭolu yaġ-ıla bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1562). [çün,]*

Çün Kızılırmaġa irmişdi yaḳın / Ṣaldı seccādeyi ṣu üzre hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1570). [çün,]*

Çün ṣudan çıḳdı o şāh-ı evliyā / Aldı seccādeyi silkdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1572). [çün,]*

Ḳarye ḫalḳı **çün** anı işitdiler / Bir yire gelüp ḳamusı itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1577). [çün,]*

Çün Kızılırmaġı geçüben gider / Ṭoġrulup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1582). [çün,]*

Çepni boyu **çün** Oġuz'dan ayrılur / Gelübeni mülk-i Rūm'a ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1592). [çün,]*

Feṭḥ-i evvel **çün** Benī ʿAbbāsīler / Oldı Baġdād'a ḫalīfe **çün** olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1597). [çün,]*

Feṭḥ-i evvel **çün** Benī ʿAbbāsīler / Oldı Baġdād'a ḫalīfe **çün** olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1597). [çün,]*

Ḳaldı küffāruñ elinde bir zamān / Geldi şarḳdan **çün** Oġuz oldı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1601). [çün,]*

Ber-ṭāraf oldı **çün** Oġuz şevketi / Sürdi geçdi bunlaruñ da müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1611). [çün,]*

Ḳayṣer'i **çün** ṣıyuban ḳatl eyledi / Ḳayṣeri şehrin daḫı feṭḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1617). [çün,]*

Çün Selīm Şāh bildi anlardan ḫaber / Leşkerin aluban ol yire gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1622). [çün,]*

Anda da çille çıḳardı erbaʿīn / Erbaʿīn olmaġa **çün** oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1762). [çün,]*

Gördi bir dervīş anda oturur / **Çün** oñat deñëyüben anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1821). [çün,]*

Ol gice evinde ārām eyledi / **Çün** ṣabāḥ oldı görüñ kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1975). [çün,]*

Ol kişi **çün** bunı gördi yügürür / Köyliye gelübeni ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2121). [çün,]*

Ḫamli belürdi ol erüñ **çün** zenān / Gün-be-gün ḳarnı gebe oldı inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2178). [çün,]*

Çün ʿAlāʾe'd-dīn Sulṭān iy yarā / Beglerin cemʿ eyledi hep bir yirĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2641). [çün,]*

Hoy Ata'dan **çün** bunı işitdiler / Dönüp andan gine tevbe itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2715). [çün,]*

Çün irüp menziline ḳıldı ḳarār / Bir ulu yol üstine ṭurdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3135). [çün,]*

Yılda bostān ekübeni **çün** biter / Oluban ḳavunı ḳarpuzı yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3142). [çün,]*

Köyli de hep ḳatına cemʿ oldılar / ʿİlm-i teşrīf ile **çün** şemʿ oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3309). [çün,]*

Çün dānişmendler bilürler bu işi / Gitmege rāżī olur otuz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3452). [çün,]*

Çün duʿā oluban ṣofra götrülür / Her ne kim erkān var-ısa hep olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3802). [çün,]*

İşidür **çün** bunı Bektaş-ı Velī / Açuban dolavı uzatdı eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3880). [çün,]*

İrişür Ḫūnkār gemiyi ḳurtarur / **Çün** bezirgān gözi-le anı görü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4048). [çün,]*

İşbu sırruñ ġavrine **çün** irdiler / Pes ḥisāb eyleyübeni gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4086). [çün,]*

Ḥüsni vü ḫulḳı kelāmı ser-te-ser / Ḫoş gelür sulṭāna **çün** ḳıldı naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4257). [çün,]*

Pādişāha ilçi **çün** varıncaġaz / İşbu resme ḫaberi virincĕgez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4296). [çün,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn **çün** / Gūş idincek sözlerin ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4324). [çün,]*

İşleri **çün** bitdi destūr aldılar / Yola çıḳuban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4417). [çün,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **çün** ḳaṣd eyledi / Seyyid'i itmek ziyāret diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4475). [çün,]*

Emr ider açıldı **çün** ev ḳapusı / Gördiler dirilmiş anuñ hepisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4509). [çün,]*

Cemʿ olan ḫalḳ gördiler **çün** bu işi / Nice gösterdi görüñ bu cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [çün,]*

Bunı diyübeni **çün** itdüm niyāz / Yitişüp geldi hemīn bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4715). [çün,]*

Çün bunı duḫter bu ḥāl-ile görür / Kendüye bundan da dehşet el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [çün,]*

Çün murādlarını ol gün göresin / Hem yeşil fermānı olara viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4878). [çün,]*

Ol yire varur begini **çün** görür / Ḥażret-i Ḫūnkār selāmın děgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5503). [çün,]*

Oḳuyup Ḳurʾān'ı tekbīr itdiler / **Çün** muṣallāya irüben yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5651). [çün,]*

Ḥaḳḳına Dervīş Ṣādıḳ ḳondı **çün** / Ḫalḳ idüp ḫay ı r duʿālar döndi **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5831). [çün,]*

Bildi Rūm'a taḫḳīḳ oldur gelen er / **Çün** gögercin ṣūretinde gördi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6108). [çün,]*

Baş ḳoyup vardı sücūda dir belī / **Çün** ẓiyāfet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6181). [çün,]*

Ḥācī Bektaş ḳalḳuban andan gider / Bu yaña yaġmur yaġuban **çün** diñer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6253). [çün,]*

Didi Türkler ḥad-bīn olur bu'l-fużūl / **Çün** peşīmān olduñuz bu işe siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6260). [çün,]*

çün: *"-dığı zaman, -dığında" anlamında bağlaç.*

Ṭañlacaḳ **çün** ṣubḥ oldı ṭurdılar / Destūr aluban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2349). [çün,]*

Çün üçünci oġlı rıḥlet eyledi / Ḫoş işit Pīrāb Sulṭān n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5374). [çün,]*

Çün gögercin oluban ḳanat açar / Gökyüzinde ṭuruban pervāz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5978). [çün,]*

çün: *"-den dolayı, -den ötürü" anlamında bağlaç.*

Baʿd ez-an **çün** kim irişür evine / İşidür ol meyyitüñ ḥālin yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1658). [çün,]*

Pādişāh **çün** ḳıldı ḥāline naẓar / Ḥācetin bitürdi anuñ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1663). [çün,]*

Ḳayı'da **çün** kim anı defn itdiler / Ḳalḳup oġulları andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1666). [çün,]*

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Ẕikr idem diñle saña bir ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [çün,]*

Çün işitdi sözini İdrīs anuñ / Dir diyĕyin taʿbīrin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1683). [çün,]*

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Nice oldı diyeyin gūş it beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1688). [çün,]*

Aḫşamın yimekligi **çün** aş urur / Yaġ almaġa küpecüge varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1703). [çün,]*

Bu yaña Fāṭma işini **çün** görür / Aḫşama yaḳın sürüp eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1705). [çün,]*

Çün gelüp İdrīs virür öyle ḫaber / Şevḳ odı ḫoş virdi kendüye ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [çün,]*

Öñine ṣofra yayup dir buyuruñ / Ḫāṭırımuz açlı **çün** bundan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1750). [çün,]*

Çille çıḳardı orada erbaʿīn / **Çün** tamām oldı ṭurur andan hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1753). [çün,]*

İdrīs ile Fāṭıma **çün** bu sözi / İşidüben yire urdılar yüzi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1776). [çün,]*

Çün namāzı ḳıldı Ḫünkār ḥażreti / Fāṭma Ana didi bu dīvār ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1789). [çün,]*

Ḫāne-i İdrīs'de Ḫūnkār ḥazreti / **Çün** ḳarār itdi çeküben ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1797). [çün,]*

Gitdi nāyib Ḳarayük'e **çün** irer / Üçpıñar yanına ḳıldı **çün** naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1819). [çün,]*

Gitdi nāyib Ḳarayük'e **çün** irer / Üçpıñar yanına ḳıldı **çün** naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1819). [çün,]*

Çün işitdi bunı Ḫūnkār ḥażreti / Ne ulu salduñ didi ġāyet ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [çün,]*

Üçpıñar'a ol daḫı **çün** irişür / Gördi bir dervīş varuban görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1831). [çün,]*

Daḫı andan irişĕsin bir yire / Ḳuşlar uçduġın gözüñ **çün** kim göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [çün,]*

Ṭavara vuruban anı sürdiler / Pādişāhuñ ḳatına **çün** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1869). [çün,]*

Varuban **çün** cāriye gördi işin / Bitirüben döndi tīzcek yumuşın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1917). [çün,]*

Çün öyüge çıḳdı gördi buzaġı / İnek ile bile otlar bayaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1918). [çün,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidür **çün** sözin / İdrīs'e söylĕdi dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1937). [çün,]*

Böyle söyleşüp yaturlar ol gice / **Çün** ṣabāḥ oldı iderler gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [çün,]*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy beş ṭaş / **Çün** bu emre olduñuz bu dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [çün,]*

Tā ṣığır dönince yĕ dek gözledi / **Çün** ṣığır çekildi evi özledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1971). [çün,]*

Çün bu resm-ile şehādet virdiler / Ṭaş söylĕdügin anlar gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2001). [çün,]*

Ḳanḳısın indüreyin baḳ yuḳaru / Yuḳaruya baḳdı andan **çün** Ṣaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2021). [çün,]*

Çün aġacdan indi ol ḳuṭb-ı cihān / Ṣaru Ḫūnkār yanına düşdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2026). [çün,]*

Çün sözin işitdi Ḫünkār ḥażreti / Virdi düşnām aña bu resme ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2030). [çün,]*

Çün ḫaber şāʿ oldı eḥibbā gelür / Himmetin ḫay ı r duʿāsını alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2062). [çün,]*

Çün işitdi Fāṭıma olan işi / İdrīs'e eydür işitgil iy kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2063). [çün,]*

Çün ṣurūʿ idüp namāza ṭurdılar / Ol imām ḥaṣr oldı bu ḫalḳ gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2099). [çün,]*

Yanı ḳararup daḫı öldi hemān / Ṣoyı daḫı yine hem **çün** bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [çün,]*

Yutdı iki dānesin **çün** laġ-ıla / Göreyin dir işbu baña ne ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [çün,]*

Çün vilāyet ḫīnine irdi ol er / Aġrısı vurdı çeker zaḫmet neler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2179). [çün,]*

Key ʿaceb dürlü kerāmetler ẓuhūr / Olur oldı kendözinden **çün** umūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2192). [çün,]*

Rāḥat ola-y-ıdı didiler bular / Sözlerin gūş itdi **çün** ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2217). [çün,]*

Oturuşup oldı kül **çün** ol velī / Ḳalḳdı tekrār hep ṣavurdı ol küli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [çün,]*

Dir yürüñ Aḳça Ḳoca'ya gidelüm / **Çün** ḳabūl itmedi ʿavret n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2305). [çün,]*

Pes sürüp Aḳça Ḳoca'ya irdiler / **Çün** erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2306). [çün,]*

Çün sözin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Ḳıldı işāret dirler olan ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2325). [çün,]*

Cümlesini ẕikr iderler ser-te-ser / **Çün** işitdi sözlerin ol nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2327). [çün,]*

Çün bu resme yitdi emrüñ ġāyeti / Vaʿdesi yitdi vü geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2342). [çün,]*

Dir ṭurunbu'l-māʾi ḳad aʿcebenī / Şeyḫ Necme'd-dīn **çün** görür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2392). [çün,]*

Zemzeme şehr içre **çün** oldı ziyād / Uyanur köşkinde ḫan iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2426). [çün,]*

Çün gözini açdı gördi Cān Baba / Bildi nereye irişdi mertebe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2453). [çün,]*

Didiler varup Külü Ḫan'a bunı / **Çün** kim işitdi tamāmet ḫan anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2470). [çün,]*

Çün tırāş yarusına dek eyledi / Pes diyü Ḫūnkār Ṣaru'ya söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2510). [çün,]*

Cān Baba'yı gör Külü Ḫan n'eyledi / **Çün** didügüm sözi varup söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2532). [çün,]*

Ol odun **çün** yanubanı ḳor olur / Cān Baba ol demde ḫurūşa gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2558). [çün,]*

Üc dün ü gün ḳaldılar od içre **çün** / Evliyānuñdur bu cünbiş bu oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [çün,]*

Çün Külü Ḫan begler anı gördiler / Cān Baba'nuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2596). [çün,]*

Dīn-i İslām içre birlik idelüm / **Çün** geçer bu dünyā dirlik idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2632). [çün,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn **çün** / Güş itdi ser-te-ser iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2637). [çün,]*

Tā ḳılalar varuban anda ḥużūr / Pādişāh **çün** kim bu nevʿe buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2647). [çün,]*

Pes Külü Ḫan oġlı ḳatında nite / Ḳaldı **çün** bir yıl tamāmet Hoy Ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [çün,]*

Çün ṭutarsız gizlü yirde ṣaḳlayu / Ṣaḳınursız siz ḫaṭardan bekleyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2706). [çün,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Dīn-i İslām'ı ḳabūl **çün** itdüñüz / Ḥaḳ budur **çün** ḥaḳ yolına gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2713). [çün,]*

Dīn-i İslām'ı ḳabūl **çün** itdüñüz / Ḥaḳ budur **çün** ḥaḳ yolına gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2713). [çün,]*

Çıḳdı Zemzem Ṣuyı'na irişdi **çün** / Gördi Ṣaltuḳ Baba'yı güder ḳoyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2733). [çün,]*

Sürüben seccāde gitdi dün ü gün / Sāḥil-i deryā kenār irişdi **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2762). [çün,]*

Çün yaḳın geldi görürler üc kişi / Otururlar bir bisāṭda gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2767). [çün,]*

Ol bisāṭ ṣu üzre ḳuş gibi gelür / **Çün** Güreleş bunı temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [çün,]*

Güreleş gönderdi děñize degin / **Çün** deñiz ḳatına geldiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2785). [çün,]*

Ṭurdı seccāde **çün** ayruḳ gitmedi / Gitmege bir yañaya ʿazm itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2802). [çün,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh ol pāk-dīn / Ḳalʿanūn üstine **çün** çıḳdı emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2815). [çün,]*

Naʿra āvāzın **çün** evren işidür / Ġıjġırup ol daḫı bir naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2817). [çün,]*

Düşdi ḳılıç Ṣaltıḳ'uñ **çün** öñine / Döndi Ḫıżr'a didi iy Ḫıżr'um gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [çün,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl gör n'ider / Ṣaru Ṣaltıḳ'dan **çün** ayrılup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2837). [çün,]*

Ḳalʿa ıssına o çoban **çün** varur / Ejder öldügin aña ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2849). [çün,]*

İcike **çün** işbu aḥvāli bilür / Sürüben öküzlerin eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2871). [çün,]*

Çün varur yirine ḫoş ārām ḳılur / Dürlü işler kendüden iẓhār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2887). [çün,]*

Yirlerine her biri **çün** irdiler / Her biri tābūtı içre gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2896). [çün,]*

Ḳarayük'e **çün** gelüp ḳıldı ḳarār / Günde buldı ġāyet-ile iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2901). [çün,]*

Girüben bildürdiler Ḫūnkār'a **çün** / Dir öküzin yükledüñ buġday u un *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2924). [çün,]*

Yüklediler öküzin sürer gider / **Çün** birez gitdi görüñ ne fikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2925). [çün,]*

Çün ḫalīfeler içerü girdiler / Yūnus'uñ ḥālini diyüvirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2930). [çün,]*

Dīdesinden keşf oldı **çün** ḥicāb / Gördüginden söyledi ol kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2948). [çün,]*

Bilmedi **çün** bildi lākin bulmadı / Ḫiẕmet itměyince anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2949). [çün,]*

ʿAlleler Ṣırtı'na **çün** geldi yaḳīn / Gelüben bir kimse bildürdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2961). [çün,]*

Sīd-i Maḥmūd ʿAlleler Ṣırtı'na **çün** / Çıḳdı baḳdı ne görür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2973). [çün,]*

Eslemeyüp çocuġı ṣalıvirür / Ol ṭoñuzlar **çün** anı eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3020). [çün,]*

Çün erenlěrüñ ṣalıġın aldılar / Sürüben ṭosdoġrı anda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3025). [çün,]*

İdüben bu fikri yatdı uyudı / Gündüz uyumaḳ **çün** aña ḫūy ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3043). [çün,]*

Anda **çün** yatup uyudı bir zamān / Uyanıcaḳ ne görür gūş it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [çün,]*

Ehl-i faḳr ehl-i fütüvvet cemʿdi / Ol iki er aradan **çün** şemʿdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3059). [çün,]*

Bu ḳuru aġaç yeşěrüp **çün** bite / Dime ḥālüm iy ʿaceb n'oldı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [çün,]*

Anda yol üstine bostān eyledi / **Çün** biter bostān gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3136). [çün,]*

Çün bu niyyetle sürübeni gelür / Yěşerüp bitmiş ol aġacı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3159). [çün,]*

ʿAḳlını **çün** cemʿ itdi başına / Oldı pişmān eyledügi işine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3183). [çün,]*

Çün işitdi bu sözi bildi keşiş / Bildürür remz-ile aña ḫoş reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [çün,]*

Aḳça vāfir gösterürler **çün** görür / Birez ol buġdaydan anlara virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3259). [çün,]*

Çün işitdi daḫı söz söylěmedi / Anuñ-ıla hīç nizāʿ eylěmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3272). [çün,]*

Zühd ü taḳvā ehli **çün** ṣūfī-reviş / Aña Saʿde'd-dīn muḥibb olmış-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3301). [çün,]*

Çün işidür bunlaruñ Ḫūnkār sözin / Dönderüben didi bunlara yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3330). [çün,]*

Daʿveti Ḫūnkār'a **çün** ādem gider / Mollālar bir gözle burada n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3333). [çün,]*

Görelüm var mı seki altında ḫūn / Naẕar itdiler seki altına **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3360). [çün,]*

Didiler bunda görünüpdür bugün / Ṣād olur bunda yidügin bildi **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3370). [çün,]*

Ḫālī ḳıldı yaʿnī Ḫūnkār **çün** gele / Ol yire anı tekellüf eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3374). [çün,]*

Çün gidenler itdiler daʿvet varup / Mollā Saʿde'd-dīn selāmını virüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3375). [çün,]*

Ol ḳalem tırāşı aldı **çün** ele / Ne-y-ise diler murādını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3403). [çün,]*

Çün ṣunup ṭaʿām aġıza aldılar / Ṭuzsuz idügin ṭadanlar bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3425). [çün,]*

Anda bir müddet temekkün itdi **çün** / Mollā Saʿde'd-dīn-i fāżıl ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3445). [çün,]*

Çün dānişmendler bunı işitdiler / Diñle Mollā'ya ne sözler itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3449). [çün,]*

Çün naẕar ṣaldı görür ol evreni / Çıḳduġın evren de görürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3506). [çün,]*

Ḳurtılavuz bu belādan şübhesüz / Bunlara **çün** böyle didi Mollā söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3515). [çün,]*

On sekiz yıl ḳaldı anda **çün** ol er / Ḫiẕmetinde ol ʿazīz-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [çün,]*

Çün tamām oldı namāz Ḫūnkār hemīn / Oldı ġayb ol arada ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3680). [çün,]*

Yum didi yumdı Saʿīd **çün** dīdesin / Ṣādīlıḳdan hīç bilimez n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3696). [çün,]*

Pāymānçe yirine geçüp ṭurur / Anı Ḫūnkār **çün** baḳup eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3723). [çün,]*

Ezelīdendür naṣībin bildi **çün** / Niye ḳılurdı cidāl ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3727). [çün,]*

Çün didi bu resme nuṭḳ açup beyān / Didi Ḫūnkār ḥażreti ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3735). [çün,]*

Nā-gehān ikindi vaḳti **çün** olur / Ṣaru İsmāʿīl'e bir kimse gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3764). [çün,]*

Bilmedük dervīş midür yā nice kes / **Çün** işitdi Ṣaru İsmāʿīl pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3766). [çün,]*

Ol erenler **çün** ḳadem-renc ḳıldılar / Bizi görmeklige bunda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3769). [çün,]*

Çün yinür ḫūn çekilüp anda ṭaʿām / Cümle Ḥaḳ'la eylediler iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3801). [çün,]*

Serpdi seccādeyi Ḫūnkār **çün** i yār / Oldı altından bir genc āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3822). [çün,]*

Bir ayaḳ degmez yire dök gel bunı / Fāṭıma **çün** işidür bilür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [çün,]*

Ṭoġdı üçüncisini **çün** gördiler / Emr ider adını Maḥmūd virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3865). [çün,]*

Yiyüp içüp oldı **çün** ḥamd ü šenā / Söz açup nuṭḳ andan itdiler yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3874). [çün,]*

Çün varur maḥbūs atası yirine / Ḫalḳını direr ki tā ṭanu ṭana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3931). [çün,]*

Didi buyruḳ bu seni **çün** bulavuz / Başuñı senüñ o demde alavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4001). [çün,]*

Ol ḫalīfe **çün** erüñ yārānıdur / Evliyā ıssı olaruñ cānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4030). [çün,]*

Çün ferāmūş itdi Bektaş adını / Fikri içre ḳıldı Ḫūnkār yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4055). [çün,]*

Çün işidür ol sözi dönüp gider / Binüp ata Ḳarayük'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4069). [çün,]*

Çün reʾīs gördi bu resme ḫāleti / Görüben dehşete vardı key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4130). [çün,]*

Çün gemide gördi reʾīs kendözin / Şükr idüben yire sürerdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4152). [çün,]*

Çün gemi Rūm'dan yaña oldı revān / Ḳudret-ile Ṣamsun'a irdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4154). [çün,]*

Ḳarayük'e **çün** yaḳın irişdi ol / Geldügini bildi ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4157). [çün,]*

Çün Oġuz cemʿiyyeti tefrīḳ olur / Pes Ḳazan Ḫan'a Bayındur ḫan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4173). [çün,]*

Kendüsi döner gine taḫta gelür / Geçüben taḫtında **çün** ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4216). [çün,]*

İki yıl Ayṭoġmış Alp beg oldı **çün** / Ḳılıcından oldı küffār hep zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [çün,]*

Geçdi bir müddet **çün** bunuñ üstine / Ḳıldı Ertuñrul da rıḥlet dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4263). [çün,]*

İdicek Ertuñrul Alp **çün** rıḥleti / Ṣancaġın Sulṭān ʿAle'd-dīn ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4264). [çün,]*

Sen ṭoyum ol bizi de eyle ṭoyum / Böyle dir Otman Beg'e **çün** ol ḳav i m *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [çün,]*

Gündüz Alp'e **çün** bu ḥükm irincegez / İşbu resm-ile cevāb virincegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4300). [çün,]*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile ṭurdılar / Görmege Otman Beg'i **çün** vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4307). [çün,]*

Zīra çün kim Ḥācī Bektaş-ı Velī / **Çün** vilāyetle be-ḍarbī ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4344). [çün,]*

Bu gidicek aldı Ḫūnkār eline / **Çün** naẓar eyledi anuñ ṭūline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4359). [çün,]*

Emr ider ḳondurdılar bir ḫoş yire / İnüben **çün** oldılar rāḥat yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4369). [çün,]*

Ḳalbine ḳılup naẓar **çün** urdı göz / Gösterür Otman Beg'e andan rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4383). [çün,]*

Geldi el öpdi vü ḫilʿat giydi cüst / **Çün** işi bitdi tamām oldı dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [çün,]*

Gördi **çün** bu ḥāli Otman Beg hemān / Ol daḫı eyle ḳılur anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [çün,]*

Çün ziyāret itdi Ḫūnkār ḥażreti / İḥtirām u ʿizzet-ile raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4472). [çün,]*

Baʿd ez-ān oldı ẓuhūr **çün** āfitāb / Ḳılmadı kimse suʾāl ü ne cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4474). [çün,]*

Çün duʿā-yı ḫatm ider gör ol ʿazīz / Hem ḳoyun emişmege gelmişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4508). [çün,]*

Elin öpüp sürdiler pāyine yüz / Göze göz **çün** gördiler böyle rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4512). [çün,]*

Çün yaḳın irişdi Ḫūnkār ḥażreti / Seyyid ile nice itdi ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4516). [çün,]*

Çün bu nevʿ-ile rumūz oldı tamām / İki yirde ṭaş ışırdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4531). [çün,]*

Çün ṣıdılar gevherin birin daḫı / Ḳılca vardı bir ḥabāšet iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [çün,]*

Ṣıçradur atını **çün** ol merd-i Ḫaḳ / Ḳarayük'üñ üstine başdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4600). [çün,]*

Didi iy dervīş zūd īncā biyā / **Çün** sözin Güvenc işitdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [çün,]*

Çün bu nevʿ-ile temāşā eyledi / Kendüyi şūrīde şeydā eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4735). [çün,]*

Cāriye **çün** üç biñ altunı görür / Duḫtere gelüp anı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4756). [çün,]*

Ayaġı ucına oturdı Güvenc / İre maḳṣūdına **çün** ḫarc itdi genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4761). [çün,]*

Ḫātırından **çün** Cemāl'üñ bu ḫaber / Geçdügin Ḫūnkār bildi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4831). [çün,]*

Gemi getürüñ geçürüñ dir beni / **Çün** gemiciler işitdiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4854). [çün,]*

Yalvarup ere iderdi nālişi / Gemiciden gördi **çün** ol bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4862). [çün,]*

Çün Cemāl Seydī ḳılıncaḳ intiḳāl / Ḳara Gölcük'de ḳılurlar irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4865). [çün,]*

Çün delüp kilsāyı indi ber-zemīn / Rāst keşīşüñ üstine indi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4889). [çün,]*

Anlaruñ sözin Zupun **çün** gūş ider / İşidüben cān u göñli ḫoş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4911). [çün,]*

Sürüben **çün** ol ṭoġana irdiler / Diñle imdi kim ne resme gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4922). [çün,]*

Gördiler ṣaru ṣaḳallu bir dilīr / Ḳuruban baġdaş oturmış **çün** emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4923). [çün,]*

Çün o yir ḫalḳı bu ḥāli gördiler / Aña Öküz Söyleden ad urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4954). [çün,]*

Çün Ṣaru'nuñ türbesine geldiler / Pes yeşil fermānı ṭaleb ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4964). [çün,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'a geldi **çün** bu ḥāl / Ḳulaḳ oldı geldi özine melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4986). [çün,]*

Germiyān begi ḳatına **çün** gelür / Ol beg-ile bir zamān ṣoḥbet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5006). [çün,]*

Çün Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol ṣāḥib-kerem / Ol veliyyullāh ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5011). [çün,]*

Çün semāʿ emrin irürdi āḫire / Ṣoḥbeti neye irişdi bir gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [çün,]*

Ol iki zen Hümeden adı meger / Oradan **çün** yirine ḳıldı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5134). [çün,]*

Ḥācım'a **çün** böyle eyledi niyāz / Ṣafā naẕarın aluban döndi bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5182). [çün,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım işi bitürdi **çün** / Zaḥmetini ejderüñ götürdi **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5204). [çün,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım işi bitürdi **çün** / Zaḥmetini ejderüñ götürdi **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5204). [çün,]*

Ol kişinüñ ḳapusı öñine **çün** / Yitüben ol dem gelür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [çün,]*

Ḫātırından **çün** geçer böyle ḥuṭūr / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5275). [çün,]*

Bişer-iken yā ḳotarılur-iken / **Çün** çaġırursın çaġırġıl ir iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5329). [çün,]*

Çün sözin işitdi Ḫūnkār ḥāżreti / Ḳıldı aña ḫoş naẓarla himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5404). [çün,]*

Çün sefer ḳıldı Ḫorasān'dan özi / Ḳıldı Beytu'llāh'a sefer kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5417). [çün,]*

Diyüp işlĕrine meşġūl oldılar / Ḳaldurup baş **çün** tefaḫḫuş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5434). [çün,]*

Ḫalḳı daḫı ol köyüñ kim ser-te-ser / Gördi **çün** Ḫūnkār'dan erlik meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [çün,]*

Çün żamīrinden geçer böyle ḫayāl / Ḥażret-i Ḫūnkār ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5495). [çün,]*

Çün duʿāyı oḳuyup itdi tamām / Ṭurdı girdi ḫalvetine ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5519). [çün,]*

Didi çünki Ḥācī Bektaş ḥażreti / İtdi İsmāʿīl'e **çün** vażʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5565). [çün,]*

Bildi Bektaş ḥażreti ider sefer / Çeşmi yaşı aḳdı **çün** seyle maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5568). [çün,]*

İy Ḫorāṣān şāhı sulṭān pāk-dīn / Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñdür **çün** yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5570). [çün,]*

Çün bu sözi işidirse ḥażreti / El idüp gögsin geçürdi key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5587). [çün,]*

Ten ḳafesdür bu ḳafesde murġ-ı cān / **Çün** ḳafes ṣınsa uçar murġı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [çün,]*

Çün münācāt itdi Bektaş ḥażreti / Ḥaḳ ḳatında oldı maḳbūl ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5617). [çün,]*

Ḥaḳḳ'a **çün** er ṭatlu cān ışmarladı / Ṭutdı bende nĕ ki ḫan ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5621). [çün,]*

Çün ḫalīfeler muḥibler geldiler / Cümle mātem ṭutup efġān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5630). [çün,]*

Çün erenlerle namāzı ḳıldı ol / Pes cemāʿatle mezāra geldi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5655). [çün,]*

Çün tamām eyledi neyse ḫizmetin / Ḳodı laḥdine erüñ ol meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5658). [çün,]*

Ḥażretüñ **çün** çoḳ vaṣiyyet itdi şeyḫ / Gelecekdür dir naṣīḥat itdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5669). [çün,]*

Çün muḥibb oldum giyüben kisvetüñ / Otuz üç yıl ḳılmışamdur ḫizmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5694). [çün,]*

Çün saña bāḳī degil bu çārdaḳ / Bāḳī milke ḳuragör ḫayme otaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [çün,]*

Çün melek-ḫū idesin nefsüñ tamām / Meskeniñ sen idesin dāru's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5729). [çün,]*

Çün vefātın ser-verüñ itdüm beyān / Çoḳ vilāyet naḳl idüp ḳıldum ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5741). [çün,]*

Ḥaḳḳına Dervīş Ṣādıḳ ḳondı **çün** / Ḫalḳ idüp ḫay ı r duʿālar döndi **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5831). [çün,]*

Milke sulṭān oldı **çün** kim Bāyezīd / Ḫan Muḥammed taḫtı kim oldı mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5852). [çün,]*

Çün erenler sözidür işbu kelām / Var ümīd raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5863). [çün,]*

Geldi bir gün oġlı evine ol hümām / **Çün** żiyāfet itdi imāmı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [çün,]*

Çün ṭoḳuz ay geçdise on gün-ile / Ḥaḳ teʿālā anlara itdi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5884). [çün,]*

Raḥm içinde Ḥaḳḳ'a ḳılurdı sücūd / Girdi **çün** kim dört yaşına ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5888). [çün,]*

Ḥācī Bektaş elifi taʿlīm ider / **Çün** elif taʿlīm idüp añladı Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5891). [çün,]*

Bir nefes menzil alan er ol durur / **Çün** Ḫorāṣan'dan varur Mekke'ye er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [çün,]*

Ṣaḳladı tepsiyi idüp endīşe ol / Üç yıl anda **çün** mücāvir oldı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5951). [çün,]*

Bir gögercin ṣūretinde **çün** ḳonar / Silkinüp ādem olup ṭamdan iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5980). [çün,]*

İtdi ḫayr-ıla duʿā ḳıldı niyāz / **Çün** seḥer vaḳti irüben atdı ṭañ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6000). [çün,]*

Ṭañ namāzın ḳıldı idüp Ḥaḳḳ'a sevi / **Çün** cemāʿat birle ḳıldı ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6002). [çün,]*

Didi ıssı var gele vire Çalab / **Çün** Bedaḫşān mülkin açdı Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [çün,]*

Gösterür bunca vilāyet bī-şumār / **Çün** gelüp şeyḫine itdi ḫıẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6030). [çün,]*

Buldı kāfirlere feṯḥ-i nuṣreti / **Çün** vilāyet gösterüpdür bu hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6043). [çün,]*

Nefsüñüzi ere teslīm idesiz / **Çün** vilāyet görmişem bunda ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6048). [çün,]*

Ḳıldı iki rikʿat namāz itdi niyāz / **Çün** vilāyet gösterürdi bil velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6066). [çün,]*

Aldı icāzet gitdi andan Ḫūnkār / **Çün** erenler şāhı yirinden ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6083). [çün,]*

Çün gögercin gök yüzine ol uçar / Mülk-i Rūm'uñ ḥaddine uçup iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6085). [çün,]*

Yırtıcı şeklinde olmış bir ṭoġan / **Çün** yaḳīn geldi ki ura cıynaġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [çün,]*

Ḳaraca Aḥmed'sin özüñdür pāsbān / **Çün** ṭarīḳatde er durur güç ṭartıcı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6122). [çün,]*

Bu kerāmet kendine virildügin / **Çün** Ḫorāṣān şāhı Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6132). [çün,]*

Çün vilāyet pençesin urdı baña / ʿĀṣī olursam gördüm alur cānumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6143). [çün,]*

Çün namāzın er daḫı acır ḳılur / Ḳapuya ḳarşu ṭurup biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6164). [çün,]*

Yidi baġda tāze ter **çün** yā ʿamū / Ḳırḳlar üçler cümle erenler yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [çün,]*

Pes muḥibb olduḳ ṭapuña bī-nifāḳ / Şāhumuzsın **çün** bizim şāḥib-zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6184). [çün,]*

Çāker olsun her muḥible aşluña / Ḳaraca Aḥmed cinni ammā **çün** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6191). [çün,]*

Arslān ılanla gören ʿaḳlı şaşar / **Çün** ġażabla binüp arslāna gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6213). [çün,]*

Ortada yaturdı biri key mebāş / İtdi tekbīr geldi **çün** ṭaş üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6222). [çün,]*

İẕn-i Ḫaḳ'la yüri diyüp söyledi / **Çün** velā birle yürüdi anda ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6224). [çün,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḫayrān **çün** görür / Bildi gürbüz er durur Bektaş'ı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6226). [çün,]*

Didi olsun eyle kim cümlesi ṭaş / **Çün** dilek böyle diler Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6251). [çün,]*

Aldı kāfirden Müsilmān'uñ ḥaḳın / **Çün** baḥadır ḳoydı ʿOšmān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6297). [çün,]*

Çün ṣuçuñ yoḳ yardım ide Kirdigār / Ṣāhımuzdur evliyā ṣāḥib-naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6318). [çün,]*

Key ṣaḳın düşmen sözine uyma sen / Ḳara İmīrzā oġlın alup gitdi **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [çün,]*

Müddet-ile ṣāh ḳatına yitdi **çün** / Baġlayuban ṣāh ḳapusında atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6325). [çün,]*

Göñli ḳarardı bularuñ **çün** belūṭ / Cemʿ oluban bir yire düşmen ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6327). [çün,]*

Ṣāh vilāyet ʿaṣḳına eyle himmetüñ / Böyle diyüp itdi ʿOšmān **çün** niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6368). [çün,]*

Dir naḳībe ṣofra öñine getür / Ṣofra ʿOšmān'ıñ öñine ḳondı **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6376). [çün,]*

Virdi devlet cümlesi ola ulu ṣāh / **Çün** otuz ataya çıḳar neslüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [çün,]*

Ḳırḳ yigit yoldaşı bile ṣāẓmān / **Çün** seḥer vaḳti olup dīvān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6388). [çün,]*

Ġāzīlerle dāʾimā eyle ġazā / Ḥażret-i ʿOšmān'a virdi **çün** ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6404). [çün,]*

Virdi Ertuñrul aña çoḳ sīm ü zer / Ol ṭarafdan ṣāh ʿOšmān geldi **çün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [çün,]*

Babasına key yakın ki ḳaldı **çün** / Andan itdi cümle begler baş u baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [çün,]*

Ḫan Muḥammed oldı āḫir şīr-i ner / **Çün** anı da ḫāk ider gūr-ı ḥaṣād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6423). [çün,]*

Çün Sikender berr ü baḥre urdı kilīd / Ulu sulṭān oldı ġāyet cāh-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6427). [çün,]*

çün: *"Böylece, bu şekilde" anlamında kullanılmıştır.*

Çün yatuban ol gice oldı ṣabāḥ / Aḳsarāy'a ḳıldı mollālar revāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3443). [çün,]*

çün: *"-dığı için, -den dolayı, -den ötürü" anlamında bağlaç.*

Çün işitdi bunı ol ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3431). [çün,]*

İy seḥer gūyendesi şīrīn-ḫaber / **Çün** dem-i ʿĮsā virür nuṭḳuñ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4092). [çün,]*

çün: *"...den dolayı, ötürü, için" anlamında edat.*

Çün gelen bu maʿniyi tefsīr ider / Ẕikr olan gibi tamām taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5348). [çün,]*

çün-: *Olduğunda.*

Leşkerin çekdi vü Ḥaydar gitdi **çün-** / Ol Bedaḫşān mülkine irişdi ün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 657). [çün-,]*

çün kim: *Çünkü, nedeniyle.*

Ḳıldılar şādī sürūr ilen neşāṭ / Birbirinden aldılar **çün kim** murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 368). [çün kim,]*

Adını Bektaş virdi şāh anuñ / Bildiler **çün kim** bu emri ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 407). [çün kim,]*

Yaġ viricek nicesi ḳıldı duʿā / Diyicegez bildi **çün kim** ḳaynana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1564). [çün kim,]*

Ṣuvada **çün kim** varur ol nāzenīn / Ḥażret-i Ḫūnkār gelür anda hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1690). [çün kim,]*

Mescide **çün kim** irür İdrīs yaḳīn / Pencereden gördi aydınlıḳ hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1728). [çün kim,]*

Vaḳt-i ḥācetde şehādet viresiz / İḫtiyāc vaḳtine **çün kim** iresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1964). [çün kim,]*

Ol muḥib sözini ẕikr itdi tamām / İşidür **çün kim** sözin ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2268). [çün kim,]*

Pes keçe getürdi Ṣaltıḳ bunlara / Ḫoş Ḥüseynī dindi **çün kim** bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2782). [çün kim,]*

Gelüben ḥażrete **çün kim** irdiler / Ḳalmamış gitmiş kimesne gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2879). [çün kim,]*

Gölbıñar'a **çün kim** irişdi Çırāḳ / Gördi erenler dirilmiş ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3057). [çün kim,]*

Mollālar **çün kim** bunı işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3497). [çün kim,]*

Yumdı gözlĕrini **çün kim** didi ac / Açdı gözlĕrin giděrüp inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3676). [çün kim,]*

Aç didi **çün kim** Saʿīd açdı gözin / Gördi Tekye Ḳaya'dadur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3697). [çün kim,]*

Mollā Ḫūnkār üstine **çün kim** girür / İstedügi kes degül anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4063). [çün kim,]*

Ol gemi buġdayı çeç olmış durur / Ṭañladı **çün kim** bu resm-ile görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4121). [çün kim,]*

Gördi ol erenleri **çün kim** reʾīs / Ol maḳām zībā şerīf ü key nefīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [çün kim,]*

Aluban sulṭān ḥużūrına gelür / Pādişāh **çün kim** aña naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4329). [çün kim,]*

Zīra **çün kim** Ḥācī Bektaş-ı Velī / Çün vilāyetle be-ḍarbī ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4344). [çün kim,]*

Pes Miḫāl Otman Beg öñine düşer / Ḳaṣd-ı İznīḳ ḳıluban **çün kim** eşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4445). [çün kim,]*

çün kim: *Çünkü, nedeniyle.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'ı **çün kim** gördiler / Ḳarşulayup ḫiẕmet idüp vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3391). [çün kim,]*

çün kim: *Çünkü.*

Tesbīḥ ü tehlīl ile itdi niyāz / Girü indi gördiler **çün kim** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6743). [çün kim,]*

Ol ḳadar ṣaman-ıla tuzdan ḳatar / Ẕikr olan kimseye **çün kim** yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3260). [çün kim,]*

çün kim: *Çünkü.*

Ẕikr idüp dir içmedi **çün kim** imām / İçmeyüp pür anı getürdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 317). [çün kim,]*

çünān: *Onun gibi.*

Böyle diyüp Ṣaru İsmāʿīl hemān / İtdi alkış Ḥācī Bektaş'a **çünān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5580). [çünān,]*

çünīn: *Böyle, bunun gibi.*

Göstere luṭf ide bir ṭuz maʿdenin / Eyle idüñ diyelüm biz de **çünīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [çünīn,]*

Ol bizüm heybetlü erenler ṭonın / Giyüben ol ṭon-ıla gözük **çünīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3478). [çünīn,]*

Bu didi bayaġı meclisdür hemīn / Key taʿaccüb eyledi görüp **çünīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3701). [çünīn,]*

İricek Fāṭıma'ya didi hemīn / Ḥażret-i Ḫūnkār buyurdı **çünīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3796). [çünīn,]*

çünki: *"Çünkü, şundan dolayı, şu sebeple, zira" anlamlarında edat.*

Çünki Sulṭān dünyadan itdi güẕer / Dünya ḥalḳına irişdi bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5750). [çünki,]*

çünki: *"Çünkü" bağlacı.*

Çünki bennātürbeyi āḫir itdi bil / Ḳubbeye dikmek diler bir tuc mil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5774). [çünki,]*

Çünki yüksek ḳubbeden kāfir uçar / Göñline ilhām irer gözi açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5785). [çünki,]*

Çünki eriñ ḥaḳḳın idrāk eyledüm / Küfr ü şirkden ḳalbümi pāk eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5803). [çünki,]*

Çünki Ṣādıḳ ṣıdḳ-ıla itdi niyāz / Ḳıbleye dönüp yatup ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5814). [çünki,]*

Ḥaḳḳ'a ere **çünki** taʿẕīm eyledi / Ḥaḳḳ'a ṣoñra cānı teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5816). [çünki,]*

Çünki miʿmār itdi dünyādan sefer / Ol beḳā milkine idince güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5825). [çünki,]*

Ġāyib erler birle Bektaş yilmede / **Çünki** Bektaş anasına irdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5953). [çünki,]*

çünki: *"Çünkü" Bundan dolayı, bu yüzden anlamlarında bağlaç.*

Çünki ser-ḥadd-i Ḫorāsān'a yaḳın / ʿAmū Ṣuyı üzre irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1069). [çünki,]*

Çünki ḳırḳ gün iʿtikāf olur tamām / Cemʿ olur anda ne var-ısa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1267). [çünki,]*

Çünki Cengiz şehrine irişdi şeyḫ / Buluşuban cān-ıla görişdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2405). [çünki,]*

Ṣu ḳatına **çünki** bunlar irdiler / Ṣoyunuban defʿī ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3469). [çünki,]*

Çünki Yanḳo Madiyan miʿmār pes / Gördi-se erden vilāyet ol nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5780). [çünki,]*

Şāha ʿāṣī pādişāhdur başına / **Çünki** Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn-i emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6304). [çünki,]*

çünki: *"Çünkü"; bundan dolayı, bu yüzden anlamlarında bağlaç.*

Çünki ḳubbe yapusı oldı tamām / Līki ġāyet yüksek-idi key be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5772). [çünki,]*

Evliyādur **çünki** Bektaş ḥażreti / İsterüz ki ḥāżır ola himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5864). [çünki,]*

çünki: *"Çünkü", zira, zaten bağlamında.*

Yine **çünki** ʿaḳlı başına gelür / Ḳāḍılıġı teftişi hep terk ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3007). [çünki,]*

Gel ġanīmet gör bu zībā mevsimi / **Çünki** ʿömrüñ hem-demidür maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3292). [çünki,]*

çünki: *"Bundan dolayı, bu yüzden" anlamında "çünkü" bağlacı.*

Faḳr anuñla niçün itmeye faḫır / Faḫri idüpdür ḳabūl **çünki** faḫır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 112). [çünki,]*

İrdi anda Sidre'ye **çünki** Resūl / Geçmedi andan ḳaldı Cibrīl pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 119). [çünki,]*

Çünki Aḥmed diñledi Ḳudsī sözin / Ṣāḥibin bilmek içün sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 134). [çünki,]*

Çünki miʿrācdan dönüp geldi gine / Geçdi üç yıl bunuñ üstine yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 138). [çünki,]*

Çünki tāca itdi Aḥmed ḫoş naẓar / Gördi anda yazıludur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 158). [çünki,]*

"Cismike cismī" didi añla hemān / **Çünki** aṣḥāb anlara itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 171). [çünki,]*

Ḳapusıdur şehrüñ ammā Murteżā / **Çünki** geldi ḫalvetine ḥaḳ Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 173). [çünki,]*

Evliyā ser-çeşmesi ola āḫir ol / Şeh vilāyet **çünki** ṣaḳladı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 190). [çünki,]*

Geçürüp şāh eylediler bil anı / **Çünki** geçdi taḫta ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 268). [çünki,]*

Cümlesin ḫatuna hep iʿlām ḳılur / **Çünki** ḫatun işidür anı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 285). [çünki,]*

Kim görüpdür servüñ üstinde ḳamer / **Çünki** gördi oldı bī-hūş bī-ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 343). [çünki,]*

Himmeti ṭarḥ idüben mesrūr olur / **Çünki** ḫatun bildi anı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 358). [çünki,]*

Çünki Şeyḫ Aḥmed ḳatına yitdiler / Ḳızını dilēdiler İbrāhīm'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 360). [çünki,]*

Ġuṣṣa gidüp ḳayġudan āzād olur / **Çünki** vaż'uñ müddeti oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 397). [çünki,]*

Fi'li olmış idi ḳavline güvāh / **Çünki** Bektaş-ı Velī-i nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6615). [çünki,]*

Oḳudup yañlışın iderler idi / **Çünki** girdi içerü ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6632). [çünki,]*

Bilmedi şeyḫ buları ki n'oldılar / **Çünki** geçüben yerine oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6633). [çünki,]*

Şöyledür naḳli kemāliyle tamām / **Çünki** geldi dā'ire-i 'aḳla ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6665). [çünki,]*

İḫtiyāc olmaya ṭaşraġı ṣudan / Şeyḫ işitdi **çünki** Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6673). [çünki,]*

Böyle dir o yigite şeh iy ḫūb-naẓar / **Çünki** Bektaş secdeden getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [çünki,]*

Çünki Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar ol emīr / Kerre-nāy çaldurup ötdürdi nefīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 656). [çünki,]*

Çünki mü'min leşkerin ṭaġıtdılar / Ḥaydar'ı kemend atuban ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 672). [çünki,]*

Çünki ḫalḳuñ sözini şeyḫ diñledi / Ġayretinden zārī ḳılup iñledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 708). [çünki,]*

Çünki andan ṣoñra gitdi ol zamān / Ḫˇāce Aḥmed ḳaldurup başın hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 728). [çünki,]*

Ḥaḳ ḳatında ḫażretüñdür **çünki** ḫāṣ / Luṭf idüp var oġlumı eyle ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 738). [çünki,]*

Çünki kāfir ilini Bektaş görür / Ḳalḳuban pervāza çevre göz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 767). [çünki,]*

Çünki Ḫünkār irdi Ḥaydar ḳatına / Baḳdı anuñ er naẓarla ẕātına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 771). [çünki,]*

Çünki bendden ḫażretüñ oldı ḫalāṣ / Ṭur ataña var ḳavuş Ḥaḳḳ'a olma 'āṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 790). [çünki,]*

Çünki yumdı Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar gözin / Tekye içinde gördi ṭurur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 799). [çünki,]*

Çünki irdüm ḫāzretüñüñ ḳatına / Girdüm andan ādemī ṣūretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 816). [çünki,]*

Bir ġazāvāt-nāme itdi bize şerḥ / Şek getürme cümlesidür **çünki** ṣaḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 833). [çünki,]*

Ol demi çün ḫalḳ idüpsin 'ālemi / Ol güni **çünki** yaratduñ 'ālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 839). [çünki,]*

Çünki küffār müʾmine itdi özin / Görmesün ḳırḳ güne dek güneş yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 842). [çünki,]*

Çünki kāfir görmedi güneş yüzin / ʿĀciz oldı cümlesi azın azın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 851). [çünki,]*

Çünki dīnüñ ulusısız bu zamān / Hem muṭīʿ size ḳamu pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 856). [çünki,]*

Dīnümüzüñ ulusısız **çünki** siz / Çāre ḳıluñ gün yüzin göstĕresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 859). [çünki,]*

Çünki ruhbān sözin işitdi tekūr / Didi var ṭut cümle gez anı getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [çünki,]*

Çünki Türk'e bulamaz kāfir ẓafer / Girçek erdür maʿlūm oldı pes ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 922). [çünki,]*

Çünki gördi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Geldi kāfir kendüden amān umar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 940). [çünki,]*

Çünki ruhbān aldı erden ṣaḥ cevāb / Geldi söyledi tekūra söz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 955). [çünki,]*

Çünki ʿāciz ḳaldı münkirler ḳamu / Ol tekūra geldiler kāfir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 978). [çünki,]*

Çünki münkir itdi anda bir fik i r / Gönderür ol rāhibi şāha tekūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 981). [çünki,]*

Çünki nāliş itdi münkirler ere / Girü bağışladı şuçın kāfire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1019). [çünki,]*

Şu dilĕyüp **çünki** ḳıldı ṭāʿati / Ḳopdı bulut yaġdı yaġmur key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1025). [çünki,]*

Ḥaḳḳ'a bir yıl **çünki** ṭāʿat eyledi / Müʾmin olanlar ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1029). [çünki,]*

Çünki bāzirgān anı eyle görür / Ḫˇāce'nüñ ayaġına yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1085). [çünki,]*

Ḥācī Bektaş **çünki** işitdi sözin / Yire sürdi Ḫˇāce öñinde yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1189). [çünki,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān / **Çünki** geçdi oradan olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1201). [çünki,]*

Bıraġur elden yire yatdı biraz / **Çünki** geldi ʿaḳlı başına az az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1324). [çünki,]*

Ḳaraca Aḥmed'e didi **çünki** biz / Ḫˇāce ḳatından gidicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1397). [çünki,]*

Çünki ḳaṣd eylĕdi Rūm erenleri / Varalar Ḫūnkār naẓarına giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1404). [çünki,]*

Çünki geldiler erenler ḳatına / Bu sözi naḳl itdiler ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1409). [çünki,]*

Çünki Çĕpni boyı Oġuz'dan ayrılur / Ṭoġruluban Rūm mülkine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1640). [çünki,]*

Çünki iki ḳoñşusı anda geldiler / Ḳarayük'i mesken idüp ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1651). [çünki,]*

Mollā İdrīs **çünki** gelür evine / Ḳarşu gelür Fāṭıma dir sĕvine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1716). [çünki,]*

İdrīs'üñ bir ḳardaşı var Ṣaru nām / **Çünki** Ḫūnkār itdi orayı maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1798). [çünki,]*

Çünki ṣaġdılar inekleri heme / Ṣaldı buzaġıları vara eme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1923). [çünki,]*

Çünki gūş itdi sözini ol ḫūb-liḳā / Ne didi Fāṭıma'ya imdi baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [çünki,]*

Ḳarayük'i **çünki** ol mesken ḳılur / Ol güzīn gence anı maḥzen ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2191). [çünki,]*

Didi Ṣaru ol muḥibbe di ki var / **Çünki** ḫayr itmĕgi ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2269). [çünki,]*

Her yañadan eri göregeldiler / Erligini **çünki** erüñ bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3788). [çünki,]*

İrdi meydān ḳapusına **çünki** ḳul / Begine ne ḥāl gelmiş gördi ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [çünki,]*

İşbu fikri eylediler **çünki** tīz / Anda bir abdāl peydā oldı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4102). [çünki,]*

Çün işitdi abdāluñ sözin reʾīs / Oñdı işi er olur **çünki** enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4114). [çünki,]*

Çünki abdāl köşküñ içine girür / Anlara ḳarşu yüzin yire urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4128). [çünki,]*

Ol iki erden biri nuṭḳa gelür / Ṣorduġından **çünki** ol vāḳıf olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4142). [çünki,]*

Çünki Erṭuñrul bu sözi işidür / Evliyā ḥubbı kim anuñ işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4224). [çünki,]*

Ḳardaşınuñ şancaġın inʿām ider / **Çünki** ʿāmdur luṭfı gine ʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4258). [çünki,]*

Çünki Sulṭānöñi'ne geldi girü / Ol yire şancaḳ begi oldı girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4260). [çünki,]*

Ḳaḳıdı Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / **Çünki** bu ḥālden tamām oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4297). [çünki,]*

Heybet-ile kendülerden varalar / **Çünki** başuñdaki tācı göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4399). [çünki,]*

Çünki aña ḳıldı külliyā naẓar / Vāḳıf oldı aña cümle ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4422). [çünki,]*

Çünki Ḫūnkār'uñ yüzin gördi Güvenc / Naẓarında ḳodı ne var māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4781). [çünki,]*

Çünki ḥażret pīrlerin ḳıldı vidāʿ / Gider-idi iderek yolda semāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4885). [çünki,]*

Çünki ḫ̆ābından uyandı ol keşiş / Gördi İslām dīni-le olmış biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4898). [çünki,]*

Çünki ol ḥāl-ile anı gördiler / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4924). [çünki,]*

Çünki gördiler o yeşil fermānı / Alubanı anda geldiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4967). [çünki,]*

Seyyid'üñ **çünki** mezārına varur / Ḫoş ziyāret eyleyüben yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5033). [çünki,]*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım hemīn / Geldi luṭfından bu resme söz yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5065). [çünki,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol girçek velī / **Çünki** Bulduḳ Çayırı'nda ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5114). [çünki,]*

Çünki dönüben maḳāma geldiler / Bir niçe gün daḫı ārām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5501). [çünki,]*

Ḫizmetümi **çünki** āḫir idiser / Sākin ol atına binüp gidiser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5537). [çünki,]*

Çünki ḳubbe yapılup oldı tamām / Gitdi miʿmār dünyādan da iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5850). [çünki,]*

Çünki Bektaş ḥażretidür nesl-i İmām / Sĕvene raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5865). [çünki,]*

Curʿasın ḫatuna ṣundı ol hümām / **Çünki** ḫatun şerbeti aldı cām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5878). [çünki,]*

Ol muʿallim-ḫāne içinden ṣu çıḳar / **Çünki** mekteb-ḫānede aḳdı ṣu revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5992). [çünki,]*

Şerḥ ideyin ʿaşḳ odına yanasın / **Çünki** bir gün Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6237). [çünki,]*

çünki: *"Bundan dolayı, bu yüzden" anlamında kullanılan bağlaç.*

Çünki ṣavdı anları ṭurdı örü / Ḳapuyı bekitdi girdi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3274). [çünki,]*

Çünki maḳṣūd bu-y-ıdı oldı tamām / Buldı bu ṣoḥbet de bunda iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4797). [çünki,]*

Didi bilüñ irdi baña **çünki** mevt / Dirligümüñ furṣatını itdi fevt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5801). [çünki,]*

çünki: *"-dığında, -dığı zaman" anlamında kullanılan zarf.*

Gitdi andan **çünki** ol şāh-ı cihān / Sinesün nām köye uġrar ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1529). [çünki,]*

Alalum ḫay ı r duʿā vü himmetin / **Çünki** gördük böyle anuñ mürvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1567). [çünki,]*

Çünki Ḳayṣer Rūm'a iken pādişāh / Ḥażret-i Baṭṭāl Ġāzī yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1598). [çünki,]*

Ġāzīlerle evvel anlar açdılar / Bu fenādan **çünki** anlar geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1599). [çünki,]*

Çünki tebdīl oldı Oġuz şevketi / Sürdi devrān geçdi bunlar müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1605). [çünki,]*

Dutdı Yūnān mülkini hep ser-te-ser / **Çünki** ḳıldı ol da dünyādan güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1631). [çünki,]*

Çünki Yūnus Muḳrī işitdi sözin / ʿAzm ḳıldı Ḳonya'ya bu gündüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1661). [çünki,]*

Çünki Ḫunkār ṣuyı ḳoydı avcına / Avcı içinde hemān döndi ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1840). [çünki,]*

Çünki Nūre'd-dīn bu remzi gūş ider / Ḥayret el virür özin medhūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1857). [çünki,]*

Çünki Nūre'd-dīn Ḫˇāce bu işleri / Gördi başına gelen teşvīşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1875). [çünki,]*

Terk olınmaz **çünki** var durur işüñ / Nöbet ucından hem artdı teşvīşüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1938). [çünki,]*

Hey yanı ḳararuban ölsün didi / Ol kişiye **çünki** ecel irsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [çünki,]*

Çünki Ḫūnkār işidür ṭurur örü / Ol ṭaşuñ ḳatına vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2115). [çünki,]*

Yonduruban ol anı ḳıldı tamām / **Çünki** yonmak işi buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2275). [çünki,]*

Çünki andan oldı rūz-ı çārumīn / Pes Külü Ḫan beglerin aldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2568). [çünki,]*

Çünki Erzingan'a irdüm bā-sipāh / İrdi bir dervīş gelüp ṭonı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2609). [çünki,]*

Çünki seccāde gelür ol araya / Gitmedi bunlar da çıḳdı ḳaraya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2799). [çünki,]*

Kesmedi ḳalem tırāş **çünki** görür / Getürüñ mıḳrāż diyüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3406). [çünki,]*

Çünki deryānuñ dibine irdiler / Bir müzeyyen yapulu köşk gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4118). [çünki,]*

Rāżī oldı **çünki** eylĕ itmege / Aḳın idüben ġazāya gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4286). [çünki,]*

Bend idüben pādişāha gönderür / **Çünki** Otman Beg'i Ḳonya'ya varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4304). [çünki,]*

Buldı teslīm er aña erkān ider / Ol ʿazīz **çünki** bu elṭāfı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [çünki,]*

Çünki Ḫūnkār ḥażretine ol varur / Pāyine Ḫūnkār'umuñ yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4628). [çünki,]*

Ḳalḳup andan **çünki** menzil aldılar / Görüben Güvenc'e ḳarşu geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4778). [çünki,]*

Bunuñ üzre **çünki** geçdi bir zamān / Tā ki Ḫūnkār ḥażreti ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4879). [çünki,]*

Çünki Ḫūnkār itdi rıḥlet ez-fenā / Sefere ʿazm eyledi andan yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5004). [çünki,]*

İşlerini **çünki** hep bitürdiler / Sürüben ḳurbānı yola girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5040). [çünki,]*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım bunı / Didügin işitdiler cümle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5059). [çünki,]*

Çünki gönderdükleri piş-rev gelür / Her ne-y-ise ere ḫod maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5148). [çünki,]*

Çünki baḳup gördi evren bunları / Dem ürüp ġıjġırdı ol evren giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [çünki,]*

Didi **çünki** Ḥācī Bektaş ḥażreti / İtdi İsmāʿīl'e çün vażʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5565). [çünki,]*

Çünki başduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / Cerb ögüp Rūm'da o dem biñ bir çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [çünki,]*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳluñı başa dirüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5708). [çünki,]*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳlıñı başa virüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5711). [çünki,]*

Çünki İsmāʿīl işidür er sözin / Atınuñ ayaġına sürer yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5714). [çünki,]*

Dünyā **çünki** mezraʿadur bī-gümān / Toḫmın eken götürür ḥāṣıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5844). [çünki,]*

İbrāhīm sulṭāna gelüp bildürür / **Çünki** sulṭān İbrāhīm işitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5906). [çünki,]*

Ḫˇācesi tā ki baḳup anı görür / Ḥācī Bektaş'ı bilür **çünki** baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5981). [çünki,]*

Ḳıldı ʿizzet bildi odur ḥaḳ evliyā / Gördi **çünki** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5995). [çünki,]*

Geldi ṣofra yidi niʿmet cümle kes / **Çünki** ṣāfdan ṣofrayı götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6038). [çünki,]*

Ol vilāyet ṣāḥibine ide sipās / **Çünki** Loḳmān-ı Perende eyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6055). [çünki,]*

Didiler ki Rūm'a geldi **çünki** er / Kimdür anı varıban görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [çünki,]*

Ẕī gögercin yiñdi anda ṭoġanı / Yapışup boġazına **çünki** ṣıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6115). [çünki,]*

Şeyḫden icāzet alup dirlik ḳıluñ / **Çünki** sizden üstün oldı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6146). [çünki,]*

Üf diyüp uyardı anı şāh-ı hümām / **Çünki** şāhuñ şemʿası yandı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6172). [çünki,]*

Ṭurdı erenler içre ṣofra çekdi bil / **Çünki** er içre tekbīr ü tehlīl bayıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [çünki,]*

Cümle erenler geldi **çünki** ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6203). [çünki,]*

Pes zamān-ıla o Ḳırşehri'ne gider / **Çünki** tekye ḥaddine irdi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6214). [çünki,]*

Ṣaḥ ḫaberle baña maʿlūm eyleñüz / **Çünki** Etrāk işidür baba sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6245). [çünki,]*

Kāfir olsun sözine yalan ḳatan / **Çünki** Türkler eyle didi baş baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [çünki,]*

Tā bulasız cevherini siz ṭuzuñ / Ḳazma urup **çünki** yiri ḳazdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6283). [çünki,]*

Cemʿ ider kendü daḫı ḫayl ü ḥaşem / Şāh ḳatından ṭuruban **çünki** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6293). [çünki,]*

Ḥükm-i şāhı varup aña şundılar / Ḥükm-i şāhı oḳudı **çünki** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6312). [çünki,]*

Girdi dergāha göre şāh ḥażretin / **Çünki** ʿOšmān ḥazretin gördi ḥaṣūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6326). [çünki,]*

Ġam yime ki ʿafv idiser pādişāh / Ḳara İmīrza **çünki** irdi ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6331). [çünki,]*

Pāy-ı taḫtı öpdi durdı ḥiẕmete / **Çünki** ḥiẕmet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6332). [çünki,]*

Baġrı başlu aḳıdur gözlěri ḳan / **Çünki** ʿOšmān girdi sulṭān ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6334). [çünki,]*

Bī-günāham şāh daḫı va'llāh bilür / **Çünki** sulṭān itdi ʿOšmān'a naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6342). [çünki,]*

Yarıcuñ olsun seniñ Rabbu'l-enām / **Çünki** ʿOšmān işidür erüñ sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6373). [çünki,]*

Ḳara İmīrza geldi bile yidi ḫūn / **Çünki** niʿmet yiyüben oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6377). [çünki,]*

Şimdi bāṭın yüzden oldur görinen / Böyle diyüp itdi **çünki** himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6385). [çünki,]*

Ḳuṭb-ı ʿālem himmet itmiş bī-nifāḳ / **Çünki** ʿOšmān işige başdı ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6394). [çünki,]*

Ḫoş selām virüp duʿā ḳıldı o dem / **Çünki** ol Sulṭān ʿAlā'ed'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6395). [çünki,]*

Pādişāhuñ daḫı görüp himmetin / Didi Bektaş **çünki** tmiş himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6415). [çünki,]*

Oldı Sulṭān Ḫan Muḥammed şehriyār / **Çünki** Sulṭān Ḫan Muḥammed Ġāzī pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6425). [çünki,]*

<u>çürü:</u> *Aslı bozulmak; eski şeklini kaybetmek || Eski değerini ve güzelliğini yitirmek; sona ermek.*

Zīra er ölmez ḳalur dāyim diri / Degişür ṣūret **çürür** etle deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [çürür, -r]*

<u>çürük:</u> *Çürümüş, sağlamlığını kaybetmiş, boş.*

Ṣaru bir gün şöyle bed-endīş ile / Bir **çürük** fikr ü yavuz teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [çürük,]*

<u>çuval:</u> *T. is. Hububat ve arpa vaz'ına mahsus büyük kese.*

Silkdi un **çuvallarınuñ** varını / İtegide de ne buldı-sa anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2081). [çuvallarınuñ, --lar , --ı, --nuñ]*

<u>çuval:</u> *Çuval.*

İtegiyi hem unuñ **çuvalların** / Silküben cemʿ eyleñüz unuñ varın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2078). [çuvalların, -lar, -ın]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

D

da: *"Dahi" anlamındaki bağlaç.*

Biñ daḫı ṣaydı ayırdı anı **da** / Virdi Güvenc'e dir alġıl bunı **da** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [da,]*

da: *"-ArAk" anlamı katan bağlaç.*

Virdi Zeyne'l-ʿĀbidīne ol imām / Ol **da** virdi oġlı Muḥammed Bāḳır'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 197). [da,]*

da: *"-da/-de" anlamlarına gelen bağlaç.*

İtdi teslīm ol **da** Ṣādıḳ Caʿfer'e / Oġlı vardı Mūsī-i Kāẓım imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 198). [da,]*

Ol **da** virdi Aḥmed-i Yesevī'ye / Tābiʿi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ bir anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 200). [da,]*

Gösterüp ḫatun **da** dir ṣol yüzi māh / Oturan yigitdür evlād-ı Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 288). [da,]*

Ḳalḳup andan **da** gider sūy-ı Ḥicāz / Bir gün irer Kaʿbe'ye ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1223). [da,]*

da: *"-da,-de" bağlacı.*

Altı biñ yigit başın **da** kesdiler / Ol Bedaḫṣān Ḳalʿası'nda aṣdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 676). [da,]*

Ber-ṭāraf oldı çün Oġuz şevketi / Sürdi geçdi bunlaruñ **da** müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1611). [da,]*

Varmasam olmaz mühim işdür ḳatı / Ṣıġıruñ **da** baña geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1935). [da,]*

Bir rükūʿa **da** Saʿīd'üm in didi / Uṣda gördüñ ḫāl nedür yaḳīn didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [da,]*

Ḥācī Bektaş'a ḫālin iʿlām ider / Ḥācī Bektaş **da** işidüp gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4231). [da,]*

Edrine'yi itmiş-idi taḫtgāh / Bursa'ya **da** gĕlür-idi gāh gāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5753). [da,]*

Hīç ırılmaz dānesinüñ varı **da** / Çıḳdı seccāde üstüne ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6065). [da,]*

da: *"-da,-de, dahi" bağlacı.*

Ṣofrayı çırāġı daḫı baʿd ez-ān / Anları **da** virdi tekbīrle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1173). [da,]*

Ḳalḳdı andan Ḥaleb'e geldi yaḳīn / Anda **da** çille çıḳardı ol emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1234). [da,]*

Rıḥlet itdükde fenādan olʿazīz / Öyle tāc geydi oġulları **da** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1457). [da,]*

Anda **da** çille çıḳardı erbaʿīn / Erbaʿīn olmaġa çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1762). [da,]*

Yayla **da** virmek gerek yaylayalar / Hem ḳışın ḳışla gerek ḳışlayalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2645). [da,]*

Diyetin ḳan ıssınuñ **da** vireyin / Ḳapu baca ḫizmetini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3924). [da,]*

Ḳırḳ sekiz yıl ol **da** ḳılup ḫizmeti / Oġlı Yūsuf Bālī'ye ire nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5541). [da,]*

Ceddi Otman geydügi-çün kisvetin / İtdi inʿām aldı şāh **da** himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5859). [da,]*

da: *"-da, -de" bağlacı.*

Anda **da** bir çille çıḳardı hemān / Geçüben ṣavm u ʿibādetle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1229). [da,]*

Geldi Beytü'l-maḳdis'e andan daḫı / Anda **da** çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1230). [da,]*

Anda **da** çille çıḳardı ol velī / Ol vilāyet maʿdeni sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1273). [da,]*

Ol **da** İbrāhīm Mücāb'uñ oġlıdur / Müştehirdür ḫalḳ içinde bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1371). [da,]*

İşidüp bostāncı **da** lebbeyk ider / Girü Ḫūnkār gör kim anuñla n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1475). [da,]*

Ol birin biz de görelüm ehl-ile / Didi anlar **da** eyü varuñ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [da,]*

Dutdı Yūnān mülkini hep ser-te-ser / Çünki ḳıldı ol **da** dünyādan güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1631). [da,]*

Adı hem Fāṭıma-y-ıdı müştehir / Baʿżı yirde Fāṭma Bacı **da** dinir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1673). [da,]*

Ḳapuyı açubanı İdrīs girür / Fāṭıma **da** anuñ ardınca yürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1742). [da,]*

Gözle buzaġıları emişmesün / Ḥācī Bektaş **da** didi emişmesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1916). [da,]*

Silkdi Ḫūnkār ḥażreti yuḳarudan / Direr idi Ṣaru **da** aşaġadan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2025). [da,]*

Ölümü āḫir bu nevʿ-ile olur / Ṣuyı **da** böyle olubanı ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2041). [da,]*

Bu bizüm bıçaḳlarumuz **da** ḫıyar / Bilesin ki şübhesüz anı ṣoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2128). [da,]*

Cūş idüp ḳıldı semāʿı ol zamān / Girdi abdāllar **da** bu söze inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2228). [da,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e dir böyle ḫaber / Ol **da** Ḫünkār'a varup i'lām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2279). [da,]*

Alubanı ol putı ṭaşra çıḳar / Ḳapucılar **da** yügürdiler nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2696). [da,]*

Çünki seccāde gelür ol araya / Gitmedi bunlar **da** çıḳdı ḳaraya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2799). [da,]*

Ṭurdı ol ṭaş indi üstinden revān / Yüz süriyü irdi bunlar **da** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [da,]*

Emr ider anı **da** erkān itdiler / Dervīş ü miskīne yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3089). [da,]*

Dir bunı **da** tün-be-tün öldüreyin / Nicesi olur ṣoñında göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3155). [da,]*

Kendözini gördi Bĕyâmlu'da o / Yayılup ḳoyını **da** otlar ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3232). [da,]*

Tınmayubanı oturdı bir zamān / Mollā **da** Ḫūnkār'ı ḫoş gördi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3393). [da,]*

Giyünüben cümlesi ḳuşandılar / Geçdiler ṣuyı **da** öte kendüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3525). [da,]*

Giyinüp Mollā oradan **da** yürür / Ḫalīfeye mollāya ḳarşu varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3548). [da,]*

Dutubanı yuġıyı **da** indürür / Nuṭḳ-ı pākini kelāmı gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3612). [da,]*

Kim o ḳanı **da** hemīn nūş eyleye / Nūş idĕyin dir bunı **da** n'eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [da,]*

Nūş ḳıldı geldi Ḫūnkār ḳatına / Maʿlūm oldı işbu **da** ḫażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3837). [da,]*

Er naẕarına gelen dir siz misiz / Ol **da** didi belī ol bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [da,]*

Diledi kim Bursa'yı daḫı ala / Ehl-i İslām'a anı **da** yurd ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4188). [da,]*

Pes Külü Ḫan oġlına irince ḫaber / Pādişāha viribidi ol **da** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4194). [da,]*

Bekleyüp ol aġızı beglik ider / Bir iki yıl geçicek ol **da** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4219). [da,]*

Biñ daḫı ṣaydı ayırdı anı **da** / Virdi Güvenc'e dir alġıl bunı **da** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [da,]*

Çün bunı duḫter bu ḥāl-ile görür / Kendüye bundan **da** dehşet el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [da,]*

Yarusı aşaḳaya aḳdı gider / Ṣu geçid virdi bular **da** gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5067). [da,]*

Gec gine yoluña git olġıl revān / Yolına oldı revān ṣu **da** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5072). [da,]*

Ol dem ol girü ḳalan ṣu **da** dönüp / Yolına oldı revān andan inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [da,]*

Adına dirlerdi anuñ Beşḳarış / Beş ḳarış idi boyı **da** gör bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [da,]*

Sürdi bunlar **da** ḳovup ardınca tīz / Tā kilīsāya irişdi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5292). [da,]*

Anda **da** cemʿ eyledi dervīşleri / Kim Ḫaḳ'a lāyıḳdur anlar işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5316). [da,]*

Destūr alubanı erden tīz ṭurur / Sürübeni anı **da** eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5355). [da,]*

Bir niçe günden beri daḫı gider / Anı **da** ṭopraġa ḳoyup defn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5373). [da,]*

Ol **da** otuz sene ḫizmet eyleye / Ḫaḳḳ'a ṭāʿat ere ʿizzet eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5542). [da,]*

Ẕerre deñli itmedi gerçi günāh / Olanın **da** ʿafv ider ammā İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5614). [da,]*

Çünki ḳubbe yapılup oldı tamām / Gitdi miʿmār dünyādan **da** iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5850). [da,]*

Ḳuṭb'a cāndan itdi şāh **da** ḫizmeti / Sürdi ʿömri bunlaruñla üç yıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5926). [da,]*

Ol **da** ḫayr duʿā-y-ıla bizi aña / Böyle diyüp Ḫācī Bektaş ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6268). [da,]*

Ḫan Muḥammed oldı āḫir şīr-i ner / Çün anı **da** ḫāk ider gūr-ı ḥaṣād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6423). [da,]*

da: *"-da/-de, dahi" bağlacı.*

Ḳatırı dir yutmamış ḳatır durur / İtdügi fikre bu **da** ḳuvvet virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3503). [da,]*

Çekdi ḳılıc biri birin öldürür / Pes yolaḳ yolandı bu **da** yoldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3917). [da,]*

Geçdi bir müddet çün bunuñ üstine / Ḳıldı Ertuñrul **da** rıḥlet dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4263). [da,]*

da: *"-da,-de, bile" bağlacı.*

Pes yiñümden girü çıḳmaḳ diledi / Ḳomadum çıḳmaġa andan **da** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1680). [da,]*

Elma **da** sepetleri-y-ile ṭurur / Degmemişler hīç Çırāḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3060). [da,]*

Mollā **da** ṣudan yar üstine çıḳar / Göreyin diyü ol evrene baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [da,]*

Adını çaġır **da** elbetde size / Bilüñüz taḥḳīḳ inanuñ bu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3518). [da,]*

Kim o ḳanı **da** hemīn nūş eyleye / Nūş iděyin dir bunı **da** n'eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [da,]*

İltdügüñ ḳanı **da** içdüñ mi didi / O ḥicābdan daḫı geçdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [da,]*

Elin öpüp sürdi yüzin pāyine / Ḳodı hem-yānı **da** naẓarda yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4164). [da,]*

dad: *Tat, lezzet.*

Ṭatmadı hīç bir ṭaʿāmuñ **dadını** / Pes şehādet barmaġını aġzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 413). [dadını, -ını]*

dad: *Tat, lezzet.*

Tā dimāġ-ı cān ola ḫoş tāze ter / Leẕẕetin **dadın** gözetměye şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4667). [dadın, -ı, -n]*

dād u feryād: *Yardım istemek ve dertlerden dolayı inlemek.*

Hep Müselmānlıḳ şikāyet itdiler / **Dād u feryād** isteyüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 707). [dād u feryād,]*

dağın: *Değin, dek, kadar.*

Üç yıla **dağın** çıḳarmazdı anı / Aḳ kirece baḳa baḳa ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1872). [dağın,]*

dahı: *Daha başka, bundan başka.*

Tīġa şav virüp tırāş it başumuz / Görecek var didi **daḫı** işimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2508). [daḫı,]*

dahı: *Ayrıca, bundan başka.*

Biñ **daḫı** şaydı Güvenc'e virdi hem / Didi sen ḫarcañ bunı iy muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [daḫı,]*

dahı: *Bundan başka, daha.*

Biñ **daḫı** şaydı ayırdı anı da / Virdi Güvenc'e dir alġıl bunı da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [daḫı,]*

dahı: *"Bile" anlamında bağlaç.*

Ḫācı Bektaş tācı aşlın şerḥ idem / Şemʿ ü mıḳrāż ḫırḥa **daḫı** hem ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 108). [daḫı,]*

Kendü ġaybī ḫaznesinden yā aḫı / Ḫalḳ idüben virdi Ādem'e **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 130). [daḫı,]*

Emr-i Ḫaḳ'la baʿdehū Ḫıżr'a irür / Büremědik şaḳlayup **daḫı** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 157). [daḫı,]*

İltdi evine şaḳladı zevci'l-Betūl / Bir rivāyet **daḫı** var diñle hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 164). [daḫı,]*

Ḫırḥayı dört pāre ider Selmān hemān / Birin ʿAlī'ye virdi üç ṣaḥabeye **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [daḫı,]*

Durdı **daḫı** ḥażrete yitürdiler / Enbiyā çün kim görür yārān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 182). [daḫı,]*

Daḫı cevlān uruban göge uçar / Gök yüzinde bu zamān cevlān urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 185). [daḫı,]*

Ḫaydar arḳasına inüp andan ṭurur / Hem **daḫı** Cebrā'īl eydür yā ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 186). [daḫı,]*

Ṭapşurur anları aña ol hümām / Ol **daḫı** virdi ʿAliyy-i Rıżā'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 199). [daḫı,]*

Nicesi ol emr olup durur vuḳūʿ / **Daḫı** açasın kerāmetden kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 220). [daḫı,]*

Daḫı İbrāhīm dirlerdi beyīn / Ceddine beñzedüg içün iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 223). [daḫı,]*

Bir anadan bir atadan eşidür / Ḥamza vü ʿAbbās Ḳāsım **daḫı** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 228). [daḫı,]*

Bil seyāḥat ḳaṣdı ʿazmüm **daḫı** hem / Daḫı Cevvād oġlıyam iy müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [daḫı,]*

Bil seyāḥat ḳaṣdı ʿazmüm daḫı hem / **Daḫı** Cevvād oġlıyam iy müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [daḫı,]*

Ehl-i beytine **daḫı** n'eylĕdiler / Bunı diyübĕni ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 305). [daḫı,]*

Açmadı yire ḳodı ol tāc-ı ser / Anı görüp Mūsiyü'š Šānī **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 307). [daḫı,]*

Aġladı gözden döküp yaş iy aḫı / Dir imām siz **daḫı** aġlarsız niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 308). [daḫı,]*

Pīrlik irdi ʿömrümüz oldı tamām / Biz **daḫı** evlād yüzin görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 310). [daḫı,]*

Mūsī-i Šānī ölür ḥikmete baḳ / Defn idüp **daḫı** ʿazāsın ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 334). [daḫı,]*

Dervīş ü miskīn ü üftāde ḥaḳīr / **Daḫı** ne var-ısa ʿilm ehli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 382). [daḫı,]*

Bu yaña gūş it **daḫı** nĕ ḳıldılar / Baʿd ez-ān girdi şebistānına şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 394). [daḫı,]*

Emmege hem meyl **daḫı** ḳılmadı / Dāyeler geldi anı emzüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 411). [daḫı,]*

Muttaḳīdür hem **daḫı** ehl-i temīz / Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'nüñ ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6620). [daḫı,]*

Bir yeşil beñ ayası içre enām / Didiler elinde şāhuñ bir **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [daḫı,]*

Var-ıdı yılduz didiler iy aḫı / Elin açdı anı **daḫı** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6726). [daḫı,]*

Yolum anuñ yolıdur hem meẕhebüm / Ḥaḳ teʿālādan naṣībüm **daḫı** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6729). [daḫı,]*

Başlarına urdı tekbīrle gine / Şeyḫ Loḳmān **daḫı** kisvet indürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6746). [daḫı,]*

Tekbīr ider **daḫı** başına urur / Pes Ḫorāsān iḳlīmine bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6747). [daḫı,]*

Daḫı artur şükr-ile Ḥaḳ ẕikrini / İşidüp daḫı ziyāde eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6763). [daḫı,]*

Daḫı artur şükr-ile Ḥaḳ ẕikrini / İşidüp **daḫı** ziyāde eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6763). [daḫı,]*

Ḫānedānına irerler Ḫˇāce'nüñ / Araruz dirler evüñ **daḫı** senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 619). [daḫı,]*

Hem **daḫı** olmışdı şeyḫ ḥażreti pīr / Pīr olmaz nev-cüvān ıla çü bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 694). [daḫı,]*

Ḥaḳ teʿālā emri birle iy aḫı / Kāfir ile açasın yol sen **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 724). [daḫı,]*

Ṣordı Ḥaydar **daḫı** babası ḫālin / Sürdi ayaġına yüz öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 803). [daḫı,]*

Ne ekin ekdi biçer ne ḫod ekin / Ḳılmadılar müʾmine **daḫı** aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 850). [daḫı,]*

Dīn Muḥammed dīni miş bildüm yaḳīn / İtmeyem müʾminlere **daḫı** aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 920). [daḫı,]*

Ḥācī Bektaş ġār içindeydi **daḫı** / İncinür münkirlere er iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1032). [daḫı,]*

Cümle gelüp ol eri ḳıldı ṭavāf / Ṣuçlarını er **daḫı** itdi muʿāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1049). [daḫı,]*

Ṣaḳalı-y-ıla yüzinüñ ṭūlı hem / Bir zirāʿ-y-ıdı o **daḫı** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1097). [daḫı,]*

Ṣaḳalıyla yüzleri ʿarżı **daḫı** / Bir zirāʿ-y-ıdı muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1098). [daḫı,]*

Anları **daḫı** imām heştüm tamām / Cümlesin Ḫˇāce'ye virmişdi imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1108). [daḫı,]*

Daḫı ḫırḳa ṭurduġı yirden gele / Kendözin ol şaḫṣuñ üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1136). [daḫı,]*

Ṣofra **daḫı** ṭurduġı yirden gelür / Ḥācī Bektaş'uñ öñine yayılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1160). [daḫı,]*

Daḫı ol ḳubbe elif tāc-ı güzīn / Urdı Bektaş başına anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1171). [daḫı,]*

Giydürür ḫırḳayı **daḫı** pür-uṣūl / Didiler ḳutlu ola ehl-i ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1172). [daḫı,]*

Ṣofrayı çırāġı **daḫı** baʿd ez-ān / Anları da virdi tekbīrle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1173). [daḫı,]*

ʿAlemi **daḫı** virür erkān-ıla / Beylece naḳl-i aṣaḥ bürhān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1174). [daḫı,]*

Daḫı yā Bektaş işit diñle sözüm / Ḳuṭb-ı ʿālem ben idüm bilgil özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [daḫı,]*

İkisin **daḫı** eliyle ṣıġadı / İkisine **daḫı** ṭaş olġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1203). [daḫı,]*

İkisin **daḫı** eliyle ṣıġadı / İkisine **daḫı** ṭaş olġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1203). [daḫı,]*

İkisi **daḫı** hemān ṭaş oldılar / Ḳalan arslānlar çün anı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1204). [daḫı,]*

Anlara Ḥūnkārīler dirler bu dem / Var durur ol ḳavm **daḫı** anda hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [daḫı,]*

Gidüben andan **daḫı** oldı revān / Kerbelā'ya irişür ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1219). [daḫı,]*

Ḳıldı Ḥüseyn'i ziyāret hem ṭavāf / **Daḫı** ḳıldı anda ḳırḳ gün iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1220). [daḫı,]*

Anda **daḫı** oldı ḳırḳ gün muʿtekif / Oldı aḫlāḳ-ı Ḥasan'la muttaṣıf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1222). [daḫı,]*

Anda **daḫı** Ḥaḳḳ'a ṭāʿat eyledi / Muṣṭafā'yı ḫoş ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1226). [daḫı,]*

Geldi Beytü'l-maḳdis'e andan **daḫı** / Anda da çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1230). [daḫı,]*

Ol direk üstinde ṭurur **daḫı** ṭās / Şimdiye dek varuban görür enās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1237). [daḫı,]*

Çıḳdı Çille-ḫāne'den anlar **daḫı** / Cemʿ oluban geldiler bunlar **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1268). [daḫı,]*

Çıḳdı Çille-ḫāne'den anlar **daḫı** / Cemʿ oluban geldiler bunlar **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1268). [daḫı,]*

Çıḳarup Bektaş'ı **daḫı** aldılar / Ol ulu iclāsa anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1269). [daḫı,]*

Ṭoġrulup Aṣḥāb-ı Kehf'e dek gelür / Niçe gün anda **daḫı** ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1272). [daḫı,]*

Ṭurup andan **daḫı** ʿazm-i Rūm ider / Ḳayṣeriyye şehrine doġrı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1274). [daḫı,]*

Ger gögercinden **daḫı** maẓlūm ṭonı / Bulsa-y-ıduḳ hem ṭonanurduḳ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1331). [daḫı,]*

Daḫı andan kisvetine Ṭuñrul'uñ / Tekbīr idüp başına ḳodı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1332). [daḫı,]*

Ṣordılar ḥāli ḳamu taḳrīr ider / İşidüp bunlar **daḫı** gör ki n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1339). [daḫı,]*

Bildürüñ hem bize nedür aduñuz / **Daḫı** kimdendür digil irşāduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1363). [daḫı,]*

Meşrebüñüz **daḫı** kimden söylegil / Ol beyānda bize taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1365). [daḫı,]*

Ol **daḫı** Mūsī-i Kāẓım'uñ ʿazīz / Oġlıdur şöyle bilesiz didi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1372). [daḫı,]*

Gel bile Emre'ye dirler sen **daḫı** / Ḥācī Bektaş'a varalum iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1405). [daḫı,]*

Şimdi **daḫı** görücĕgez ol eli / Bilürüz didi muḥaḳḳaḳ ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1419). [daḫı,]*

İbrāhīm Ḥācī'nuñ evlādı **daḫı** / Böyle virdiler cevābı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1460). [daḫı,]*

Üç büyük ḳavun **daḫı** bitmiş-idi / Hem kemāline tamām yitmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1482). [daḫı,]*

Ḳalḳubanı şehre ṭoġrı gitdiler / Dut ḳulaḳ bir gör ki **daḫı** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1487). [daḫı,]*

Dutdılar mülk-i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i **daḫı** iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1602). [daḫı,]*

Rūm'ı **daḫı** bunlar aldı ser-te-ser / Pes ikinci feṭḥi budur bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [daḫı,]*

İşidüp Ḳayṣer **daḫı** leşker direr / Gelüben Ḳayṣer'üñ üstine irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1615). [daḫı,]*

Ḳayṣer'i çün ṣıyuban ḳatl eyledi / Ḳayṣeri şehrin **daḫı** feṭḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1617). [daḫı,]*

Otuz altı yıl ḳılur anı ḥiṣār / Anı **daḫı** feṭḥ ider āḫir i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1623). [daḫı,]*

Çepni boyından üç ev **daḫı** gelür / Yunt bendiyle Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1649). [daḫı,]*

Ḫānedānında Yūnus Muḳrī **daḫı** / İstedürler bulamazlar iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1656). [daḫı,]*

Başına ḳızıl zümāytīden giyĕr / Biz geregi **daḫı** egninde i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1692). [daḫı,]*

Bu yaña bir söz **daḫı** ẕikr ideyin / Ḫoş beyāndur anı **daḫı** diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [daḫı,]*

Yatsuyı **daḫı** ḳılup ṭaġıldılar / Ḫażret-i Ḫūnkār tenhā ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1715). [daḫı,]*

Nefesinden oldı küp yaġ-ıla pür / Sen **daḫı** gör küpecügi işbudur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1720). [daḫı,]*

Gördi İdrīs anı ḳatı ṭañladı / **Daḫı** bundan çoḳ ḫayāller añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1721). [daḫı,]*

Sen de göresin diyü geldüm saña / Tīz ṭurup sen **daḫı** gelüp görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [daḫı,]*

Mescidüñ öñinde bir yirde **daḫı** / Oturup çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1754). [daḫı,]*

Fāṭma'ya dir bu dīvār yıḳılmaya / Hem yıḳılmaḳ **daḫı** bundan gelmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1792). [daḫı,]*

Bu deme dek bu dīvār ol ḥāl-ile / **Daḫı** yıḳılmadı ḳaldı kim bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [daḫı,]*

Daḫı ne vaḳte degin ol ṭurısar / Ḥaḳ bilür kim ne zamāna iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [daḫı,]*

Üçpıñar'a ol **daḫı** çün irişür / Gördi bir dervīş varuban görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1831). [daḫı,]*

Daḫı andan irişĕsin bir yire / Ḳuşlar uçduġın gözüñ çün kim göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [daḫı,]*

Bir avuc arpa **daḫı** gĕtür bile / Ḫāk gelince o **daḫı** gelsün bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [daḫı,]*

Niçe yatur çıḳaruñ ṣalıvirüñ / Gözleri kör oldı mı **daḫı** görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1896). [daḫı,]*

Öyle diyüp aġlar-ıdı zār u zār / Başmadı Rūm'a **daḫı** ayruḳ i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1905). [daḫı,]*

Cāriyeye **daḫı** eve varmalı / Bir mühim iş düşmiş-idi görmeli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1914). [daḫı,]*

İrte ṣıġır nöbeti gelür baña / Ben **daḫı** gitmeli oldum bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [daḫı,]*

Dir Ṣaru öküzüñi ben gütmezin / Gözlemek ḳaṣdını **daḫı** itmezin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1949). [daḫı,]*

Köylinüñ işde birisi **daḫı** ben / Niye söylersin bu sözi didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [daḫı,]*

Gördi bir derede ikisin **daḫı** / Ḳurt paralayup yimişdür iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1974). [daḫı,]*

Ḳış güni vir **daḫı** hem ḳarı didi / Gör bu remzi ne belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [daḫı,]*

Daḫı ḫayāsı yirinde nesne ġayr / Yoġ-ıdı nesne görüñ ol ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2023). [daḫı,]*

Yanı ḳararup **daḫı** öldi hemān / Ṣoyı **daḫı** yine hem çün bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [daḫı,]*

Yanı ḳararup **daḫı** öldi hemān / Ṣoyı **daḫı** yine hem çün bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [daḫı,]*

Yanı ḳararur **daḫı** andan ölür / Ol ṣoyuñ ölümi hep andan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [daḫı,]*

Şimdi **daḫı** ol ḳaya meşhūrdur / Ẕikri işbu nevʿ-ile meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2120). [daḫı,]*

Taḫıluñ vaḳti **daḫı** irmiş-idi / Ḥāṣılın hep bir yire dirmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2142). [daḫı,]*

Merciměginden yiyenüñ dişi ola / Ol **daḫı** ṣol didügüm gibi ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2169). [daḫı,]*

Ger bu yirden **daḫı** yüksek yir fużūl / Bulsa-y-ıdum didi ol fiʿl-i uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [daḫı,]*

Şimdi **daḫı** ol odundur kim yanar / Tā ḳıyāmet yanısardur yanısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2236). [daḫı,]*

İtme ṣaḳın bu ḫuṣūsda **daḫı** söz / Çoḳ gelür erden bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [daḫı,]*

Ṣaru Ḳāḍīoġlı Kenʿān **daḫı** hem / Daḫı Mucır Seydisi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2251). [daḫı,]*

Ṣaru Ḳāḍīoġlı Kenʿān daḫı hem / **Daḫı** Mucır Seydisi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2251). [daḫı,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ Baba **daḫı** Menteşe / ʿAlī Baba'dur biri de hem pīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2252). [daḫı,]*

Geldi pezver ṣofra **daḫı** yendi hem / Ṣofra duʿāsı **daḫı** olundı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [daḫı,]*

Geldi pezver ṣofra **daḫı** yendi hem / Ṣofra duʿāsı **daḫı** olundı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [daḫı,]*

Yuyuban techīz ü tekfīn itdiler / Defn idüp anı **daḫı** gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2346). [daḫı,]*

Kim ʿAlā'e'd-dīn dirler adına / **Daḫı** Keyḫusrev de meẕkūr yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2374). [daḫı,]*

Kīn idüp ḫalīfeye ṭurur gider / Dut ḳulaḳ tā ẕikr idem **daḫı** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2400). [daḫı,]*

Her ne dirseñ anı eyle idevüz / Dutmayup sözüñi **daḫı** n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2416). [daḫı,]*

İşidür leşker ḫalīfe geldügin / Ol **daḫı** leşker dirüp sürer yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2435). [daḫı,]*

Ḳaṣd ider kim sürüben Rūm'a gele / Rūm mülkin **daḫı** cebr ile ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [daḫı,]*

Ḳalḳup andan Rūm'a **daḫı** ʿazm ider / Bu ḫaber Rūm mülkine děgin gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [daḫı,]*

Anı **daḫı** oḳudı keşīş gelür / Bir ulu cemʿiyyeti meclis olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2474). [daḫı,]*

Sözümüz dutmaz iseñ irer belā / Saña didük ḳavmüñe **daḫı** bilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2480). [daḫı,]*

Pes Ṣaru **daḫı** tırāṣdan çekdi el / Ḥażret-i Ḫūnkār ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2511). [daḫı,]*

Şimdi **daḫı** uş çaġırdum geldi tīz / Zinde ḳıldı nefesi ṭutdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2522). [daḫı,]*

Ṭaşa ṣaçduḳca ṣudan buġlar çıḳar / Ṣuyı **daḫı** sanma yabāna aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2529). [daḫı,]*

Ḳazana ḳoyuban anı ḳaynadur / Nisbeti henūz **daḫı** dīninedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2533). [daḫı,]*

Dĕmür ise **daḫı** üç günden beri / Ḥall oldı ḳalmadı et ü deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2539). [daḫı,]*

Ḥayret el virüp ḳamu deng oldılar / Cān Baba'ya **daḫı** buyruḳ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2543). [daḫı,]*

Pes Külü Ḫan **daḫı** didi begleri / Sözüñi itdük ḳabūl iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2556). [daḫı,]*

Gel bize ögret digil kim n'idelüm / Varalum biz **daḫı** öyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [daḫı,]*

Dir ḫatun var baña gönder ol eri / Ben **daḫı** ṣınayayın ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [daḫı,]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba merd-i ʿazīz / Dimedi bir söz **daḫı** nūṣ itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2594). [daḫı,]*

Vech degül Rūm'a varup ceng idevüz / Girü **daḫı** dönmek olmaz n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2601). [daḫı,]*

Daḫı yazdı ol Muḥammed Muṣṭafā / Kim anı muḫtār idüpdür ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2605). [daḫı,]*

Bu ḳadar işiyle **daḫı** ḳanmaduḳ / Ol faḳīrüñ sözine inanmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2622). [daḫı,]*

Mesken idübĕni anda ḳaldılar / Sen işidesin **daḫı** ne ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2650). [daḫı,]*

Daḫı giderlerdi andan yaylaya / Yayladan girü inincek güzleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2661). [daḫı,]*

Tā ki ḫaylī çoḳ odun cemʿ eyledi / **Daḫı** gör kim ṣoñ ucı ol n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [daḫı,]*

Görürem hem gözlerem sen ġam yime / Nice ola ḫālüm benüm **daḫı** dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2742). [daḫı,]*

Beglerine dir tehī degil bular / Evliyādur üçi **daḫı** girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2769). [daḫı,]*

At çekerler bin diyü binmědiler / Gördi binmezler **daḫı** ṭınmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2776). [daḫı,]*

Ayaġı izi vü eli izi hem / Şimdi **daḫı** bellüdür iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2810). [daḫı,]*

Vardı bir ḳalʿaya **daḫı** n'eyledi / Ḳorḳusından anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2814). [daḫı,]*

Kes yidi başını **daḫı** evrenüñ / Zaḥmetin cehd idüben götür anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2830). [daḫı,]*

Yirini şöyle temīz eylĕr-idi / **Daḫı** ṣoñra gör anı n'eylĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2861). [daḫı,]*

Girüben tekyeye ārām itdiler / Ḥażret erenlĕri **daḫı** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2880). [daḫı,]*

Çıḳuban bunlar **daḫı** buluşdılar / Ḳocuşuban görişüp bilişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2881). [daḫı,]*

Gönderürler bir niçe günden **daḫı** / Girü gider geldügi yire aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2886). [daḫı,]*

Yūnus Emre **daḫı** bunı işidür / Ḥācī Bektaş'ı bilür ne kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2903). [daḫı,]*

Dir varup söyleñ ki buġday mı gerek / **Daḫı** andan erde vardur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [daḫı,]*

Yūnus'ı Ṭapduḳ ḳodı ḫiẓmet ide / Ḫiẓmetinde biñ **daḫı** ʿizzet ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2938). [daḫı,]*

Daḫı ardınca olur ol ṭaş revān / Şol ḳanatlı ḳuş gibi gider i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [daḫı,]*

Ol **daḫı** gitmeklige destūr diler / Pes ḥavālet ile destūr virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3013). [daḫı,]*

Kendü **daḫı** o bıñara ʿazm ider / Cānı ere irmege ḫoş cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3056). [daḫı,]*

Daḫı pīrān-ı Ḫorasān'dan selām / Getürürüz didiler böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3066). [daḫı,]*

Şöyle şıḳdı boġazumı ölmişem / Gidüp ʿaḳlum **daḫı** bī-hūş olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3085). [daḫı,]*

Aḫı Evran-ıla Şeyḫ Selmān olur / Seyyid-i Ṣālīh **daḫı** bile gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3092). [daḫı,]*

Ötmedi ötmez **daḫı** bu deme dek / Er nefesidür sen aña ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [daḫı,]*

Ḳırşarı'nda işbu iş meşhūrdur / Sen **daḫı** var göresin meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3110). [daḫı,]*

Ol **daḫı** becid giderdi ṭurmadın / Ḳomaz ıdı atını tā yormadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3148). [daḫı,]*

Pes Deñizlü'ye yaḳın yirde ʿazīz / Nesli **daḫı** vardur anuñ bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3166). [daḫı,]*

Ol **daḫı** her dāyim anda gĕlicek / Ḥażret-i Ḫūnkār'ı anda bulıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3174). [daḫı,]*

Kendüden ġayrı **daḫı** hiç kimse yoḳ / Key teʾessüf itdi ġam-nāk oldı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3185). [daḫı,]*

Bir kelisĕye **daḫı** rāhib idi / Ẓāhirā yollarına zāhib idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3249). [daḫı,]*

Raḫl ile muṣḥaf **daḫı** ḳonmış ıdı / Bunı görüp şād oluban ışıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3278). [daḫı,]*

Daḫı didi bu Ḳızılırmaḳ ki aḳar / Ṭaşıcaḳ atluyı atından yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3315). [daḫı,]*

Ġayb olur Ḫūnkār hemān-dem anda tīz / Mollālar **daḫı** bu yaña iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [daḫı,]*

Geldi varan ol **daḫı** şimdi gelür / Ol gelicek key ulu iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [daḫı,]*

Uzamış dırnaḳları gördi erüñ / Hem **daḫı** bıyıḳları ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3394). [daḫı,]*

Size sizden ṣoñra geléne **daḫı** / Tā ḳıyāmet yite didi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [daḫı,]*

Ḳudret-ile iḫtilām oldı ḳamu / Otuzı **daḫı** bularuñ iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3466). [daḫı,]*

Ṭañlayup indi ḳatırdan ol **daḫı** / Pes muvāfaḳat mürüvvetdür aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3471). [daḫı,]*

Adumuz çaġırmayınca virme yol / Sözini Aḫı **daḫı** itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3479). [daḫı,]*

Mollā giysün biz **daḫı** giyinevüz / Eyi yunduḳ yine **daḫı** yunavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3485). [daḫı,]*

Mollā giysün biz **daḫı** giyinevüz / Eyi yunduḳ yine **daḫı** yunavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3485). [daḫı,]*

Ben **daḫı** didi çıḳayın göreyin / İşbu sırruñ ġavrine dir ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3504). [daḫı,]*

Didi Ḫūnkār eyledi size selām / **Daḫı** hem gönderdiler böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3529). [daḫı,]*

Birine **daḫı** didi ki gel berü / Ter ü temiz şu getürgil al berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [daḫı,]*

Ol **daḫı** varubanı şudan alur / Ṭoldurup ıbrīġı Mollā'ya gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3564). [daḫı,]*

Mollā gördi ḳan olmış ol **daḫı** / Birine **daḫı** buyurdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3565). [daḫı,]*

Mollā gördi ḳan olmış ol **daḫı** / Birine **daḫı** buyurdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3565). [daḫı,]*

O **daḫı** gětürdigi şu ḳan olur / Bu işe Mollā ḳatı ḫayrān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3566). [daḫı,]*

Bir nehār göge bulut aġmış ıdı / Hem birez yaġmur **daḫı** yaġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [daḫı,]*

Dir senüñ sinüñ ziyāret olmasun / Ṭopraġuñ **daḫı** kefāret olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3613). [daḫı,]*

Gine bir gün **daḫı** Ḫūnkār ḫażreti / Tekye Ḳaya'nuñ ḳatında ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3668). [daḫı,]*

Daḫı bunda gördügünüz var mıdur / Saʿīd'e döndi bular ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3689). [daḫı,]*

Daḫı senden ayrılışum yoḳ durur / Ḳoma ġurbetde bilişüm yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3694). [daḫı,]*

Ḳırḳ günüñ beş vaḳtini **daḫı** tamām / Anda ḳılurdı görürdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3700). [daḫı,]*

Otururdı Mollā Saʿde'd-dīn **daḫı** / Ḳavşurup el ṭurur-ıdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3739). [daḫı,]*

Māldār ıdı atasından **daḫı** / Ḳalmış-ıdı māl u esbāb iy seḫī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3793). [daḫı,]*

Virüben İsmāʿīl'e didi ilet / Bunda ne var **daḫı** artuḳ menzilet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3810). [daḫı,]*

Ḳāsım'um atasıdur dir ol ḥabīb / Adı **daḫı** hem anuñ olsun Ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [daḫı,]*

Ḫıż ı r didi bunda-y-ıdı / Bu ḫaberi ol **daḫı** eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3861). [daḫı,]*

Bir aduñuz **daḫı** dervīş bellüdür / Kimse dimez dervīşe kim mālludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3877). [daḫı,]*

Görüşüben oynamaġa gitdiler / Bu ḳalan ḫalḳ gördi **daḫı** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3908). [daḫı,]*

Mālya'da iki ġanī kes var-ıdı / İkisi **daḫı** ḳatı māldār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3913). [daḫı,]*

Böyle diyüp berkidürler emr ider / Yirlü yirine bular **daḫı** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3930). [daḫı,]*

Ol **daḫı** ḥālini didi her ne var / Maḳṣūdı nĕ-y-ise itdi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3943). [daḫı,]*

Daḫı hiç kimsene maḳṣūd isteyüp / Redd itmiş degülem var git diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3945). [daḫı,]*

Ol olan maḥbūsı dilek eyledi / Ol muḥibler **daḫı** bile söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3959). [daḫı,]*

Beg didi ger şol zümāyīti baña / Virür ise ben **daḫı** anı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [daḫı,]*

Beg **daḫı** şarḳī ḳapusından hemīn / Cāmiʿe girdi işit iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3978). [daḫı,]*

Bir yanında beg **daḫı** namāz ḳılur / Ḳılıcaḳ beg namāzı ṭaşra gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3980). [daḫı,]*

Dönüben ḳul **daḫı** cumʿaya gelür / Ṭur diyü Ḫūnkār'a key ibrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3987). [daḫı,]*

Ḳul **daḫı** girü dönüp çıḳdı gider / Gel işitgil Ḳayṣeri begi n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [daḫı,]*

Beg **daḫı** aldı naẓar itdi aña / Lerze düşdi gevdesine görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3997). [daḫı,]*

Ser-tırāş **daḫı** tırāşdan çekdi el / N'eyledi gör ol veliyy-i ḫoş-fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4026). [daḫı,]*

Nuṭḳa gel ḳılma taḥammül işbu dem / Lāzım ol durur saña **daḫı** ehem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4093). [daḫı,]*

Bu faḳīre himmeti yoldaş idüñ / Hem ḫay ı r duʿāyı **daḫı** iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4133). [daḫı,]*

Daḫı abdāla didi tīz ṭur örü / Buġdayınuñ šemenin al gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4136). [daḫı,]*

İster-iseñ bizi anda bulasın / Hem **daḫı** vardur naṣībüñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4146). [daḫı,]*

Çıḳaruban ḫūb cevāhir ḳıl nišār / Pes demidür eyleme **daḫı** ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4171). [daḫı,]*

Diledi kim Bursa'yı **daḫı** ala / Ehl-i İslām'a anı da yurd ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4188). [daḫı,]*

Zīra kim Tatar **daḫı** bī-ḥadd eri / Hem disem dürüst durur bī-add eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [daḫı,]*

Üçi **daḫı** anlaruñ ḳardaş durur / Üçi de birbirine rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4211). [daḫı,]*

Daḫı ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4253). [daḫı,]*

Var-ıdı Ertuñrul'uñ çiftlikleri / İḫtiyār idüp o **daḫı** bir yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4274). [daḫı,]*

Ḳuvvet ıssı ḫoş yigit olduñ bugün / Ne otursın **daḫı** böyle zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4283). [daḫı,]*

Pādişāha Bursa tekūrı **daḫı** / İlçi ṣaldı bildürür ḫāl iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4291). [daḫı,]*

Ya ḥaḳından gel yā ḫod ʿahdi ṣıruz / Biz **daḫı** bildigümüzi iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4295). [daḫı,]*

Çehresinden bellü durur erligi / Erlig-ile hem **daḫı** pāk dirligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4309). [daḫı,]*

Muʿteber begler ululerla bilĕ / Kātib ü muḥżır **daḫı** hem-rāh ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4339). [daḫı,]*

Didiler bunlar **daḫı** iy yüzi māh / Oġluñuz Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ṣāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4374). [daḫı,]*

Kendü öñindeki ṣofrayı **daḫı** / Ṣundı tekbīr-ile anı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4393). [daḫı,]*

Hem ḳuṣatdı ḳılıcın tekbīr-ile / Baʿd ez-ān andan **daḫı** geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4394). [daḫı,]*

Daḫı didi Rūm erenleri ne var / Geçmege seccādeye bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4406). [daḫı,]*

Daḫı emvāl ü ḫazāʾin tavla at / Gönderür Otman'a tā bula šebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4426). [daḫı,]*

Daḫı altun başlu sancaḳ viribir / Yügürüben muştuladı bir beşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4427). [daḫı,]*

Gördi çün bu ḥāli Otman Beg hemān / Ol **daḫı** eyle ḳılur anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [daḫı,]*

Daḫı yigrek erlik oldur bil anı / Kim ziyānlu itmeye kimse seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4501). [daḫı,]*

Daḫı şimdi nesli anuñ var durur / Ḥācī Bektaş'a ḫalīfeler durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4514). [daḫı,]*

Daḫı gördiler mezārı Seyyid'üñ / Nicesi olur rumūzı gūş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4524). [daḫı,]*

İʿtikāf idüp ḳılur anda ḳuʿūd / Ḥażret-i Ḫūnkār **daḫı** ol kān-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4552). [daḫı,]*

İçmedi ḳırḳ gün **daḫı** ṣudan tamām / Tā ki ḳırḳ gün geçdi bulup iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4556). [daḫı,]*

Gelüben seccādeye ḳıldı ḳuʿūd / Ol ʿazīz **daḫı** yerinden ḳalḳdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4565). [daḫı,]*

Vardı ol **daḫı** ḳażā-yı ḥācete / Tā ki irdi bir maḳām-ı ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4566). [daḫı,]*

Çün ṣıdılar gevherin birin **daḫı** / Ḳılca vardı bir ḥabāšet iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [daḫı,]*

ʿAṣr vaḳti **daḫı** hem olmış-ıdı / Ol ʿazīz anda sürüp gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4576). [daḫı,]*

Bu varınca atdan indi ol **daḫı** / Dutdı atın varubanı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4581). [daḫı,]*

Daḫı sürdi ṭurmayup oldı revān / Dutaḳaldı Ṣaru İsmāʿīl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4582). [daḫı,]*

Daḫı andan görmedi hergiz ešer / Dönüben Ḫūnkār'a geldi ol key er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [daḫı,]*

Bir ḳarıcıḳ anası hem var-ıdı / Ol **daḫı** erenlere hem yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4617). [daḫı,]*

Ṣayrafī **daḫı** buña ḳıldı naẓar / Ṭuş gelincĕgez gözi elin ṣalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4696). [daḫı,]*

Didi Ḫūnkār sen suʾāl itdüñ bize / Biz **daḫı** virdük cevāb añla size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4785). [daḫı,]*

Daḫı andan bil Ḳolaçıḳ Ḥācī'dur / Ol güzīn er evliyā ser-tacıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4814). [daḫı,]*

Hem Baba Resūl durur biri **daḫı** / Gürbüz er durur muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [daḫı,]*

Dost-Ḫudā'dur biri de merd-i kibār / Hem Ḫız ı r Ṣāmut **daḫı** bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4821). [daḫı,]*

Pes bu remzden ṣoñra bir müddet geçer / Tā ki Ḫūnkār **daḫı** dünyādan göçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4836). [daḫı,]*

Dem yum oynada-y-ıdum dir ben **daḫı** / Ḫūnkār'a maʿlūm olur bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4874). [daḫı,]*

Gelecegi remzin aña bildürür / **Daḫı** gelecegi ḳanḳı yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4897). [daḫı,]*

Ayaġında hem **daḫı** çıñraġısı / Boġazında bağlu durur cılġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4909). [daḫı,]*

Anı emānet virüpdür ol ere / Hem **daḫı** ışmarladı ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4960). [daḫı,]*

Ol daḫı itdi erüñ nuṭḳın ḳabūl / **Daḫı** ṭurubanı ṭaşra çıḳdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4977). [daḫı,]*

Daḫı anda her ne varsa dervīşān / Didiler olmaz revā hergiz inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5108). [daḫı,]*

Bir kilīsā **daḫı** yapmış-ıdı ol / Naḳşına ḫarc eyleyüp altunı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5284). [daḫı,]*

Beşḳarış'dan iki günlük yir ıraḳ / Gelüp anda **daḫı** ṭutdı bir taraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5310). [daḫı,]*

Sinüñ anda hem ziyāret olısar / Ṭopraġuñ **daḫı** kefāret olısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5353). [daḫı,]*

İşidincek ṣol sāʿat ṭurdı öri / Üç **daḫı** var-ıdı oġlancıḳları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5354). [daḫı,]*

Bir niçe günden beri **daḫı** gider / Anı da ṭopraġa ḳoyup defn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5373). [daḫı,]*

Ṣaru Ḳāḍī'dur birisi **daḫı** hem / Bil ulu ḫalīfedür ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5396). [daḫı,]*

Tā demümüz biz **daḫı** oynadavuz / Nereye remz ide anda gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5399). [daḫı,]*

Yidisine **daḫı** Ḫūnkār ḫażreti / İtdi erkān ḳıldı naẓar himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5416). [daḫı,]*

Ḫalḳı **daḫı** ol köyüñ kim ser-te-ser / Gördi çün Ḫūnkār'dan erlik meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [daḫı,]*

Gelüp īmāna Müsülmān oldı tīz / **Daḫı** dervīşlik naṣīb eylědi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5446). [daḫı,]*

Er naẓar idüp aña himmet ider / Ol **daḫı** erden naṣīb alup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5447). [daḫı,]*

Kim Baraḳ ḳıllu olur hem biz **daḫı** / Götürürüz ṣaç budur söz iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [daḫı,]*

Bir ḫalīfe **daḫı** hem dost-ı Ḫudā / Kim Ḳazan Ḫan oġlıdur iy ketḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5476). [daḫı,]*

Aña **daḫı** gözüküp daʿvet ider / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut'ı **daḫı** gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5480). [daḫı,]*

Aña **daḫı** gözüküp daʿvet ider / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut'ı **daḫı** gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5480). [daḫı,]*

İttifāḳ itdi üçi **daḫı** bile / Ḳalḳuban üçi **daḫı** girdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5485). [daḫı,]*

Diñle imdi Ḫācī Bektaş **daḫı** pes / Nice pervāz urdı terk itdi ḳafes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5515). [daḫı,]*

Bir vaṣiyyet **daḫı** iderem saña / Ṭut naṣīḥat ki ide raḥmet Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5554). [daḫı,]*

Kim seni lāyıḳ göre gire yire / Gökde gün olsa **daḫı** gire yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [daḫı,]*

Bir vilāyet **daḫı** budur diñleye / Diyeyin nědir ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5782). [daḫı,]*

Ḥācī Bektaş **daḫı** bil nesl-i İmām / Vardı Bektaş **daḫı** virdi hem selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5957). [daḫı,]*

Ḥācī Bektaş **daḫı** bil nesl-i İmām / Vardı Bektaş **daḫı** virdi hem selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5957). [daḫı,]*

Gördiler şofrada var yidi balıḳ / Yidi **daḫı** kirde varışmış ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6176). [daḫı,]*

İʿtiḳādın muḥkem itdi ol ere / Şimdi **daḫı** var durur ol ʿaynı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6270). [daḫı,]*

Māl içün mü'minleri iki biçer / İrmeden **daḫı** yigirmi yaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6303). [daḫı,]*

dahı: *"Bile" bağlacı.*

Dir Külü Ḫan Cān Baba'ya iy faḳīr / Rāżī mısın işbu ḳavle **daḫı** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [daḫı,]*

dahı: *Hatta, bile.*

Daḫı öñ maʿlūm degüldi ol mezār / Olmamışdı Rūm içinde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4466). [daḫı,]*

dahı: *Artık, bir daha, bundan sonra.*

Bir **daḫı** bu kim hemān biri ḳalur / Ḳalanı gider biri diri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [daḫı,]*

dahı: *Bir daha, bundan sonra.*

Köyliden bir kimse dir merd-i Ḫudā / Sen bu işden ġayrı bir **daḫı** id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [daḫı,]*

dahı: *Artık, sonrasında, bundan sonra.*

Çün işitdi **daḫı** söz söylĕmedi / Anuñ-ıla hīç nizāʿ eylĕmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3272). [daḫı,]*

dahı: *"Bundan başka, bundan sonra , artık" anlamına gelen edat.*

Girüben ḳazana ḫoş ḳıldı ḳuʿūd / Ḳapayup aġzın **daḫı** şıvatdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2502). [daḫı,]*

Daḫı eli-y-ile ol şāh-ı kerem / Çevre şu şaçar-ıdı ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2524). [daḫı,]*

Her ne kim ol virdi ben de vireyin / **Daḫı** ne dirseñ hep anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [daḫı,]*

dahı: *Ayrıca, aynı zamanda, ilaveten anlamlarına gelen bağlaç.*

Ol diyārı küllī kendünüñ ider / Baʿd ez-īn sen diñlegil **daḫı** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2438). [daḫı,]*

dahı: *"-da/-de" bağlacı.*

Ḥażret-i Ḫūnkār āhū postına / Çün naẓar ḳıldı o **daḫı** üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1454). [daḫı,]*

Bir Güherdaş iki **daḫı** ḳoñşısı / Yidi ev oldı bularuñ cümlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1668). [daḫı,]*

Bu yaña bir söz **daḫı** ẕikr ideyin / Ḫoş beyāndur anı **daḫı** diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [daḫı,]*

Girüben bunlar **daḫı** virdi selām / Aldı bunlaruñ selāmın ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1745). [daḫı,]*

İşidüp bunı iki bir dimedi / Ḳalḳdı örü **daḫı** bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1781). [daḫı,]*

Öñce İdrīs **daḫı** Ḫūnkār yüridi / Artlarınca yüriyen Fāṭma idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1783). [daḫı,]*

Bir avuc arpa **daḫı** gětür bile / Ḫāk gelince o **daḫı** gelsün bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [daḫı,]*

Gözi anuñ **daḫı** ġayrılar gibi / Aġarupdur ġālibā dir iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1895). [daḫı,]*

Köyli **daḫı** işidüben geldiler / Ol vilāyet remzini seyr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2122). [daḫı,]*

Böyle diyüben girü döndi gider / Gör ki bu çeç ıssılar **daḫı** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [daḫı,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idi biri **daḫı** / Kim ulu ḫalīfe-y-idi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2244). [daḫı,]*

Rāḥatumuz gitdi tışlıḳ bulmazuz / N'idecegümüzi **daḫı** bilmezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2299). [daḫı,]*

Naḳldür Ḳaradeñiz urmasa mevc / **Daḫı** ʿasker yürimese fevc fevc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2756). [daḫı,]*

Naʿra āvāzın çün evren işidür / Ġıjġırup ol **daḫı** bir naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2817). [daḫı,]*

Kimisi dervīşlik itdi iḫtiyār / Kimisi **daḫı** varur gider i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3589). [daḫı,]*

Ol **daḫı** itdi erüñ nuṭḳın ḳabūl / Daḫı ṭurubanı ṭaşra çıḳdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4977). [daḫı,]*

Ṣunduġı ḳılıcı erenler baña / Ben **daḫı** ṣınayayın didi buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4980). [daḫı,]*

Ol naṣīb ṭurdı elinde gitmedi / Hīç muḫālif işi **daḫı** itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4996). [daḫı,]*

Biz **daḫı** tā dem ü yum oynatsavuz / Sürüben vaḥdeti bir dem itsevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5000). [daḫı,]*

Ḳalmadı hīç kimsenüñ şekki **daḫı** / İtdi taṣdīḳ cümle-i ḫalḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5035). [daḫı,]*

Sen **daḫı** dosta gidersin biz **daḫı** / Dosta giděne yıġuḳ yoḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [daḫı,]*

Sen **daḫı** dosta gidersin biz **daḫı** / Dosta giděne yıġuḳ yoḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [daḫı,]*

Daḫı ol köpri binā dutmaz bilüñ / Şübhesüz öyle durur idrāk ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5076). [daḫı,]*

Burhān Abdāl-ıla bir dervīş **daḫı** / Ḫizmetinde vardı hemīn iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5089). [daḫı,]*

Kendü piş-rev idügin iʿlām ider / Güş idüp bunlar **daḫı** gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5106). [daḫı,]*

Bundan öte Seyyid'e gider misiz / Bir **daḫı** tedbīr-i kār ider misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5121). [daḫı,]*

Er nefesi **daḫı** geçdi yirine / Evliyāya dönmeyenler yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5147). [daḫı,]*

Ḳolaçuḳ Ḫācım **daḫı** ol şevḳ-ıla / Semāʿa girdi sürür-ı zevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5159). [daḫı,]*

Daḫı buyurdı ki tennūr ḳızduruñ / Yandurup āteş aña odın uruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5165). [daḫı,]*

Tañrı ḳażāsına ṣalduḳ biz seni / Lezzetinden sen **daḫı** ṭatġıl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5175). [daḫı,]*

Biz **daḫı** irdük bu resme öñce git / Varavuz uş üstüñe yaraġuñ it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [daḫı,]*

Ṣayda çıḳmış-ıdı bir gün ehli-le / Ḫalḳı **daḫı** kendü-y-ile hep bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5286). [daḫı,]*

Bir ulu ḫalīfe **daḫı** ol-ıdı / Ḫūnkār'uñ ḳatında key maḳbūl-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5340). [daḫı,]*

Hem **daḫı** bilgil mezārı andadur / Dirlik-ile ölmedi bir zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5395). [daḫı,]*

Kenʿān adlu bir oġul andan gelür / Kübbān adlu bir **daḫı** oġlı olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [daḫı,]*

Daḫı andan Ḳarayük'e geldiler / Mesken idübeni anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5418). [daḫı,]*

Menteşe Baba durur biri **daḫı** / Key ulu ḫalīfedür bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5421). [daḫı,]*

Bir ḫalīfe **daḫı** iy yār-ı ʿazīz / Kim Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5469). [daḫı,]*

İrtesi bir yeñisin **daḫı** giyer / ʿĀdeti böyle-y-idi her gün meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5474). [daḫı,]*

Kendüye gözükdi nite ol gice / Kim Bahāʾe'd-dīn **daḫı** gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5479). [daḫı,]*

Aña **daḫı** görünüp böyle didi / Al yārenlerüñ baña gelgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5481). [daḫı,]*

İttifāḳ itdi üçi **daḫı** bile / Ḳalḳuban üçi **daḫı** girdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5485). [daḫı,]*

Ne yeri bize mekān virür ki er / Ben **daḫı** anda ṭutam varam maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [daḫı,]*

Çünki dönüben maḳāma geldiler / Bir niçe gün **daḫı** ārām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5501). [daḫı,]*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a ol **daḫı** bula vuṣūl / ʿĀlemüñ ḫāli budur olma melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5543). [daḫı,]*

Kibr idüp **daḫı** ḥasedkār olmasun / Hem göñül yıḳup dil-āzār olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5552). [daḫı,]*

Bir ḫalīfem de Umud'umdur yaḳīn / Girçek erdür ol **daḫı** ʿilme'l-yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5561). [daḫı,]*

Didi bunuñ mišli dirlik iy ʿazīz / Kimse itmez līki erenler **daḫı** siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [daḫı,]*

Diñle imdi bir ḥikāyet **daḫı** hem / Şerḥ iděyin añlar-ısañ bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5849). [daḫı,]*

Ḥācī Bektaş türbesini **daḫı** şāh / Örtdi ḳurşun birle anı ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5856). [daḫı,]*

Bu vilāyet-nāme **daḫı** oldı tamām / Hū diyüp er müzdine virgil selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5866). [daḫı,]*

Oldı ……. muḥib **daḫı** mürīd / Ḫˇāce Bektaş'ı aluban ḳaldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5905). [daḫı,]*

Ḫ̆ācelerle Mekke'ye āḫir yitdi ol / İtdi sulṭān İbrāhīm **daḫı** vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5910). [daḫı,]*

Öpdi andan şeyḫiniñ varup elin / Öpdi şeyḫ Ahmed **daḫı** iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6021). [daḫı,]*

Manṣıbın öldüriser özin gören / Bu hevā buḫl u ʿaceb üçü **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [daḫı,]*

Atası anıñ Muḥammed Ḫanefī / Ḳubbe-i elif tācıñ şerḥin **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6130). [daḫı,]*

Çün namāzın er **daḫı** acır ḳılur / Ḳapuya ḳarşu ṭurup biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6164). [daḫı,]*

Ḳalmadı göñlinde anuñ şek nifāḳ / Şāh vilāyet **daḫı** dizin çekdi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [daḫı,]*

Şemʿasından yaḳdılar cümle çırāḳ / Saña **daḫı** lāzım oldı varasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6208). [daḫı,]*

Yüz sürüyüp ḳarşı geldi aña yayan / Ḥācī Bektaş **daḫı** daşdan defʿī iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6228). [daḫı,]*

Bu vilayete inan ṭutma gümān / Bu vilāyet-nāme **daḫı** oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6271). [daḫı,]*

Bir vilāyet-nāme **daḫı** añla sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6272). [daḫı,]*

Cemʿ ider kendü **daḫı** ḫayl ü ḥaşem / Şāh ḳatından ṭuruban çünki gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6293). [daḫı,]*

Bī-günāham şāh **daḫı** va'llāh bilür / Çünki sulṭān itdi ʿOšmān'a naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6342). [daḫı,]*

Remz-ile anı bize maʿlūm ḳılur / Aña göre ben **daḫı** idem ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6350). [daḫı,]*

Geldi ʿOšmān **daḫı** başda kisveti / Bir nemed yegne giyer başında ṭāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [daḫı,]*

Aldı icāzet gitdi ʿOšmān **daḫı** hem / Gürz-i ḥarbī çaldurup ata biner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6405). [daḫı,]*

Pādişāhuñ **daḫı** görüp himmetin / Didi Bektaş çünki tmiş himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6415). [daḫı,]*

Şek degil ki ṭuta neslüñ milketi / Bir niçe yıl şāh olup ʿOšmān **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [daḫı,]*

Ḫāke yeksān oldı āḫir ol **daḫı** / Oġlı Orḫan ḳıldı atası yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6417). [daḫı,]*

Maḳbūl oġlı ḳalsa atanuñ yirine / Bir niçe yıl şāh olup Orḫan **daḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [daḫı,]*

Terk-i fānī idüben gitdi aḫı / Ḳala anuñ oġlı **daḫı** Sulṭān Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6419). [daḫı,]*

Ildırım oġlunı sulṭān itdi çarḫ / Ildırım **daḫı** idüp āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6421). [daḫı,]*

Mīr Süleymān oġlı ḳıldı pāk-zāt / Ol **daḫı** idince dünyādan sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6422). [daḫı,]*

Taḫta geçdi oġlu ol Sulṭān Murād / Aña **daḫı** ḳalmayınca rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6424). [daḫı,]*

dahı: *"Bile" anlamındaki sözcük.*

İltdügüñ ḳanı da içdüñ mi didi / O ḥicābdan **daḫı** geçdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [daḫı,]*

Gitmedin dir **daḫı** aḫret dārına / Sen yüri ʿazm eyle Rūm diyārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4832). [daḫı,]*

dāʿī: *Insanları hak yola davet eden.*

İns ü cin çāker olan **dāʿī** felek / Şāh gerek ṣoñra ṣanup tedbīr ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6337). [dāʿī,]*

dāʾim: *(Ar.) Daima, devamlı, her zaman, sürekli.*

Ey bizim sulṭānımız eyle kerem / İtme terk ki yüzüñi **dāʾim** görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5575). [dāʾim,]*

dāʾim ol-: *Sürekli olmak, devam etmek.*

Ġāzīler sulṭānı oldı āṣikār / Fetḥ ü nuṣret dāʾim oldı aña yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4450). [dāʾim ol-, --dı]*

dāʾima: *Ar. Sürekli.*

Ġāzīlerle **dāʾimā** eyle ġazā / Ḥażret-i ʿOšmān'a virdi çün ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6404). [dāʾimā,]*

dāʾima: *(Ar.) Her vakit, her zaman, devamlı olarak, sürekli.*

Saña virdüm senüñ olsun mā-ḥażar / Devletüme **dāʾimā** iden duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6403). [dāʾimā,]*

dāʾire-i ʿakla gel: *Aklın sınırlarına gelmek. II. Hatırlamak.*

Şöyledür naḳli kemāliyle tamām / Çünki geldi dāʾire-i ʿaḳla ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6665). [dāʾire-i ʿaḳla gel, --di]*

daḳ: *Takmak.*

Pes o dem bir ulu āteş yaḳdılar / Ol demür cinsin içine **daḳdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [daḳdılar, -lar, -dı]*

daḳ: *Bir işin, bir durumun sona erdiği zaman veya yer, kadar, değin, dek.*

Aña **daḳ** irdi ḳarañlıḳ şām olur / Vaḳt geçer gün ṭolunup aḫşām olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [daḳ,]*

dal: *Başka bir şeyle ilgilenmeyecek şekilde kendini bir şeye vermek.*

Didi döküñ ortaya yarma darı / Dökdiler ṭaruyı **daldı** bir nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6057). [daldı, -dı]*

dāllīn: *Sapkınlar. Müslümanlıktan ayrılanlar. Kur'an hakikatlerinden ayrılıp sapanlar.*

Ṭarīḳ-i bāṭında çoḳdur **ḍallīn** / Ṣaḳlaya hem muẕlimīnden āmīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5848). [ḍallīn,]*

dāne: *Arpa, buğday gibi ürünleri oluşturan ufacık meyve.*

Yaġmaya yaġmur ekinler bitmeye / Ḳızlıġ ola **dāne** buġday yitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 975). [dāne,]*

dāne: *Tane II yem.*

Hīç ırılmaz **dānesinüñ** varı da / Çıḳdı seccāde üstüne ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6065). [dānesinüñ, -si, -nüñ]*

dāne: *Adet, tane.*

Ol ḳadar **dāne** bişür vāfir ṭaʿām / Kim pilava etle ṭoya ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5557). [dāne,]*

dāne: *Arpa, buğday gibi hububatın her çeşidine verilen isim.*

Yutdı ol buġdaydan iki **dānesin** / Bunı yutmaḳdan n'olur inanasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2175). [dānesin, -sin]*

Yutdı iki **dānesin** çün laġ-ıla / Göreyin dir işbu baña ne ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [dānesin, -sin]*

dāne: *(Fars.) Tohum, habbe.*

Arpa buġday ḳalmadı oldı ṭaş pes / Cümle ḫarman **dānesi** oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6252). [dānesi, -si]*

Cehd idüñ ki ola dervīş göñli ḫoş / Ḫarmanuñuz **dānesi** ki oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6263). [dānesi, -si]*

danış: *Bir konu hakkında birine fikir sormak, baş vurup görüşünü almak, tavsiyesini öğrenmek, istişâre etmek.*

Ulular cemʿ oluban **danışdılar** / Elin alup taḫta Mūsiyyü'š- Šānī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 267). [danışdılar, -dılar]*

danış-: *Bir konu hakkında fikir sormak.*

ʿĀciz olup begleriyle hep tekūr / **Danışup** böyle ḳılur anda fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 853). [danışup,]*

dānişmend: *Bilgin, âlim, ilim sahibi.*

Aḳsarāy'dan çıḳup oldılar revān / Cümle **dānişmendleri-y-ile** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3306). [dānişmendleri-y-ile, --ler, --i, --y, --ile]*

Ol **dānişmende** dönüp itdi suʾāl / Ḳatırı yutmış mı evren di ne ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [dānişmende, -e]*

Çün **dānişmendler** bunı işitdiler / Diñle Mollā'ya ne sözler itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3449). [dānişmendler, -ler]*

Çün **dānişmendler** bilürler bu işi / Gitmege rāżī olur otuz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3452). [dānişmendler, -ler]*

Ol **dānişmendler** didi bizden yaña / Yüridiler ḳaṣd ḳılup görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3476). [dānişmendler, -ler]*

dār: *1. Yer, mahal, mekân. 2. Îdâma mahkûm olanların asıldığı darağacı.*

Bu fenādan yüriyiş idüp gider / Ol beḳā **dārına** bundan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4880). [dārına, -ı, -n, -a]*

dār: *Ev, yurt, hane.*

Gitmedin dir daḫı aḫret **dārına** / Sen yüri ʿazm eyle Rūm diyārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4832). [dārına, -ı, -n, -a]*

ḍ'arbī: *Vurma, vuruş.*

Ḍarbī zindānı açup çıḳardılar / Gĕtürüp Ḫūnkār'a anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4010). [ḍarbī,]*

Kanda varsañ nuṣret-ile gelesin / Varduġuñ yaġıyı **ḍarbī** alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4402). [ḍarbī,]*

darı: *Arpaya benzeyen taneli bir bitki.*

Ḳıldı seccādeyi b'ismillāh diyüp / Ol **dārı** üstine yā Allāh diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1152). [dārı,]*

dārū-gīr: *İlaç esiri, ilaca bağlı.*

Bir yañadan kendü fertūt oldı pīr / Ata binüp inemezdi **dārū-gīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 711). [dārū-gīr,]*

dāru'l-beḳā: *Sonsuzluk alemi.*

İdicek dāru'l-fenādan ol güẕer / Ḳılıcaḳ **dāru'l-beḳāya** ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5593). [dāru'l-beḳāya, -y, -a]*

Eyleyüp dāru'l-fenādan hem sefer / Ḳıluram **dāru'l-beḳāya** ben gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5671). [dāru'l-beḳāya, -y, -a]*

dārü'l-fenā: *Fena evi: dünya.*

Ḳahr evidür şeksüzin **dāru'l-fenā** / Çekmeyen kim dünyada renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5544). [dāru'l-fenā,]*

Gidicek **dāru'l-fenādan** ḥażretüm / Tekye içre ḥaḳḳına ḳo meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5555). [dāru'l-fenādan, -dan]*

İdicek **dāru'l-fenādan** ol güẕer / Ḳılıcaḳ dāru'l-beḳāya ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5593). [dāru'l-fenādan, -dan]*

Eyleyüp **dāru'l-fenādan** hem sefer / Ḳıluram dāru'l-beḳāya ben gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5671). [dāru'l-fenādan, -dan]*

Fānī dünyādan çevürüp ol yüzin / Ṭutdı pes **dāru'l-fenāya** ol yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5817). [dāru'l-fenāya, -ya]*

Terk idüp **dāru'l-fenāyı** ister beḳā / Ol beḳā milkinde irüp ḳurb-ı Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5746). [dāru'l-fenāyı, -yı]*

dārü's-selām: *Maddî ve mânevî âfetlerden korunmuş esenlik yurdu anlamına gelen ve Kur'ân-ı Kerîm'de cennetin isimlerinden biri olarak geçen tabir.*

Çün melek-ḫū idesin nefsüñ tamām / Meskeniñ sen idesin **dāru's-selām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5729). [dāru's-selām,]*

daş: *Taş.*

Yüz sürüyüp ḳarşı geldi añа yayan / Ḥācī Bektaş daḫı **daşdan** defʿī iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6228). [daşdan, -dan]*

dāsitān: *Destan, hikaye.*

Dāsitān oldı ol ilde işbu kār / Ol diyārda buldı ġayet iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [dāsitān,]*

dāsitān: *Hikâye, kıssa, II. Destan.*

Diñle imdi nice oldı **dāsitān** / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [dāsitān,]*

daʿvā: *Ar. Çözülmesi gereken mesele.*

Ḳurı **daʿvā** itmegil düstūr özüñ / Ḥācī Bektaş eydür iy ḫᵛāce işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5896). [daʿvā,]*

daʿvet: *1. Davet etmek, çağırmak.*

Daʿveti Ḫūnkār'a çün ādem gider / Mollālar bir gözle burada n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3333). [daʿveti, -r]*

Didi **daʿvet** vaḳti degil fārig̈ ol / Vaḳti gelse inşāallāh varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6153). [daʿvet,]*

daʿvet: *Çağırma.*

Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'a uġrum Ḥaḳ durur / Yoḳ didügüm **daʿvete** hiç yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [daʿvete, -e]*

İki kimse gönderürler **daʿvete** / Ḳaldılar işidüp anı heybete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3371). [daʿvete, -e]*

Biñ bir eren hem seni ṣoruşdurur / Ḥācī Bektaş **daʿvetin** ḳılmaz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6152). [daʿvetin, -in]*

daʿvet: *Davet etmek, çağırmak.*

Yürüñ uşda biz de anda varuruz / Bizi **daʿvetden** murādın görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3332). [daʿvetden, --den]*

daʿvet eyle-: *Davet etmek, çağırmak; birinin bir şeye uymasını istemek.*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca gör n'eyledi / Evine Ḫūnkār'ı daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2324). [daʿvet eyle-, --di]*

daʿvet eyle-: *Çağırmak, davet etmek.*

Güreleş Beg gör ki gine n'eyledi / Evine bunları daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2774). [daʿvet eyle-, --di]*

daʿvet it-: *1. Davet etmek, çağırmak.*

Cumʿa güni çıḳdı Aḥmed minbere / Murtezā'yı daʿvet itdi çün varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 168). [daʿvet it-, --di]*

Daʿvet itdi ně ki var ruhbānları / Ḫışm idüp āzārladı hep anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 854). [daʿvet it-, --di]*

Ḫ̆āce'yi de daʿvet iděler gele / Gelüben meclislerin rūşen ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1062). [daʿvet it-, --ěler]*

Daʿvet itmĕgĕ giderdük biz sizi / Ere ne maʿlūm degil uş siz bizi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [daʿvet it-, --mĕ, --gĕ]*

İdelüm daʿvet biz ola kim gelĕ / Bizi dīdārıyla müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1766). [daʿvet it-, --elüm]*

Daʿvet itdi ḳatına geldi ilerü / Er iléyinde yüzin yire uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2682). [daʿvet it-, --di]*

Dīne daʿvet itdi Ṣaltıḳ bunları / Güreleş oldı Müsülmān dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2780). [daʿvet it-, --di]*

Didi bir bizden ü bir sizden gerek / Vara anı daʿvet ide tīzrek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [daʿvet it-, --e]*

Köyliden bir mollādan bir gitdiler / Varuban Ḫ̆ūnkār'ı daʿvet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3327). [daʿvet it-, --di, --ler]*

Çün gidenler itdiler daʿvet varup / Mollā Saʿde'd-dīn selāmını virüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3375). [daʿvet it-, --di, --ler]*

Şimdi de Mollā ne itdi gör işi / Daʿvet itmege viribidi kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3381). [daʿvet it-, --me, --ge]*

Daʿvet itdi çıḳdı çārṭāḳ üstine / Didi şol dīvānenüñ gör ḳaṣdı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4742). [daʿvet it-, --di]*

Ben sizi ol dīne daʿvet iderem / Yolum oldur ben o yola giderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [daʿvet it-, --er, --em]*

Aña daḫı gözüküp daʿvet ider / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut'ı daḫı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5480). [daʿvet it-, -er]*

Ne ḳadar var-ısa muḥible mürīd / Daʿvet idüp ḳapuña getür becid *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5559). [daʿvet it-, -üp]*

Daʿvet itdi Ḫ̆ıżr Lāla ḥażretin / Virdi altun aldı erüñ himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5768). [daʿvet it-, -di]*

Daʿvet itmeklik dilerler hem bunı / Ḳaraca Aḥmed varıban daʿvet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6151). [daʿvet it-, -mek, -lik]*

Ḫ̆ürmetüñ arta anuñla yime ġam / Cinni şāhın itdi daʿvet ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6186). [daʿvet it-, -di]*

daʿvet it: *1. Davet etmek, çağırmak.*

Ḥaḳ teʿālā ḥażretüñe ider selām / Daʿvet ider ḫizmete göster ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 114). [daʿvet it, --er]*

daʿvet it: *Davet etmek, çağırmak.*

Biñ ḳoyunla yüz ṣıġır ḳurbān ḳıl / Cümle ḥalḳı **daʿvet it** mihmān ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5556). [daʿvet it,]*

daʿvet kıl: *Çağırmak.*

Ẕikr olan ḳavmi varup daʿvet ḳıla / Daʿvet olup ẕikr olan ḳavm geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 389). [daʿvet ḳıl, --a]*

daʿvet kıl-: *Çağırmak.*

Daʿvet itmeklik dilerler hem bunı / Ḳaraca Aḥmed varıban daʿvet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6151). [daʿvet ḳıl-, -ur]*

daʿvet kıl-: *Çağırmak, gelmesini istemek, çağrı yapmak.*

Ol maḳāmda ki beni siz bulduñuz / Gelmege buraya daʿvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3433). [daʿvet ḳıl-, --dı, --ñuz]*

daʿvet kıl-: *Davet etmek.*

Ne ḳadar kim ḫˇānçe ile geldiler / Ne ḳadar Ḫūnkār'ı daʿvet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1755). [daʿvet ḳıl-, --dı, --lar]*

daʿvet ol: *Davet edilmek, çağrılmak.*

Ẕikr olan ḳavmi varup daʿvet ḳıla / Daʿvet olup ẕikr olan ḳavm geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 389). [daʿvet ol, --up]*

daʿvetin kıl-: *Davet etmek.*

Gördi ruʾyāsında Ḫūnkār ḥażretin / Kendüye gelmege ḳıldı daʿvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5478). [daʿvetin ḳıl-, --dı-i, -n]*

Ḥāzır olsun ḳılduġuñca daʿvetiñ / Tā ḳıyāmet ḥizmet itsün neslüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6190). [daʿvetiñ ḳıl-, -duk, -unca]*

daʿvī: *Hakkını arama.*

Daʿvī idersiz dīnüñüzde ḳamu / **Daʿviye** maʿnī gerekdür iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 855). [daʿviye, -ye]*

daʿvī: *Mücadele, tartışma.*

Ḳurusun toḫmuñ didi Saʿīd senüñ / **Daʿviñ** istikbār durur becid senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3743). [daʿviñ, -ñ]*

daʿvī it-: *İddiada bulunmak, bir konuda üstün olduğunu iddia etmek.*

Daʿvī idersiz dīnüñüzde ḳamu / Daʿviye maʿnī gerekdür iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 855). [daʿvī it-, --er, --siz]*

Daʿvī idersiz Müsülmān'uz diyü / Biz de bugün ehl-i īmānuz diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2705). [daʿvī it-, --er, --siz]*

daʿvī ḳıl-: *İddia etmek.*

Bunca vaḳtdür dīn ulusı olduñuz / Girçek erüz diyü daʿvī ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 915). [daʿvī ḳıl-, --dı, --ñuz]*

dāye: *Bir çocuğa süt veren ve bakan cariye, dadı.*

Böyle dir tārīḫde şoḥbet bünyādın / **Dāyeler** beslĕdiler iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 328). [dāyeler, -ler]*

Emmege hem meyl daḫı ḳılmadı / **Dāyeler** geldi anı emzüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 411). [dāyeler, -ler]*

dāyim: *Daima, her zaman.*

Oldı ol yirde ḥarāmīler başı / Urmaḳ u dutmaḳ idi **dāyim** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [dāyim,]*

Zīra er ölmez ḳalur **dāyim** diri / Degişür ṣūret çürür etle deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [dāyim,]*

dāyim: *Ar. daim, sürekli.*

Çevresi yaşıl çemen ḫoş murġzār / Didiler yā şeyḫ **dāyim** bunda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [dāyim,]*

Mülk-i Ḫorāsān'da ol şāh-ı emīn / Ṣavm-ıla geçer idi **dāyim** güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6755). [dāyim,]*

Didi kem bizden erenlerden kerem / Kim erenler işidür **dāyim** kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1328). [dāyim,]*

Çavdar eküñ götürüñ buġday müdām / Oña hem ekinüñüz **dāyim** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1536). [dāyim,]*

Ol sehel olduġı-y-içün köyleri / Keşike gütmekdi **dāyim** ḫuyları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1932). [dāyim,]*

Ne ṭutarsa elde gör sen ḥikmeti / Ṣuya bıraḳmaḳdı **dāyim** ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2380). [dāyim,]*

Anı gizlĕr-idi **dāyim** birisi / Heb bilürlerdi uşaġı irisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2671). [dāyim,]*

Ṣuçumuz ʿafv it bağışla ḳıl kerem / Kim kerīm işi durur **dāyim** kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3031). [dāyim,]*

Ṣūret-i eṯfāl ġālib işbudur / Oġlana işbu umūr **dāyim** ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3539). [dāyim,]*

İttifāḳ ol dünle Ḫūnkār ḥażreti / Ṭaşra çıḳmaġ-ıdı **dāyim** ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3638). [dāyim,]*

dāyimā: *Daima, her zaman.*

Hem ṣolumda oturan Ṣīr-i Ḫudā / Sen gidicek **dāyimā** bunlar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6640). [dāyimā,]*

Baña taʿlīm-i kelāmullāh ḳılur / Sen gelincek ġayb olurlar **dāyimā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6641). [dāyimā,]*

Dāyimā ġavġā çeker ol ḳaryeli / Eyle nuṭḳ itdügi içün ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1549). [dāyimā,]*

dāyimā: *Daima, her zaman, sürekli.*

Dāyimā ol sebze baḳmaḳ yig olur / Bu aġa baḳmaḳ gözümüz ceng ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1884). [dāyimā,]*

Her gelen ḳurbān ḳoyunuñ bī-riyā / Güder idi **dāyimā** Ṣaltıḳ Baba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2734). [dāyimā,]*

Kim kerīm işi keremdür **dāyimā** / Dü cihānda muḥteremdür **dāyimā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3747). [dāyimā,]*

Kim kerīm işi keremdür **dāyimā** / Dü cihānda muḥteremdür **dāyimā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3747). [dāyimā,]*

de: *" de" eki.*

Cāriye **de** küllī taḳrīr eyledi / Ḥācī Bektaş'a didügin söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1926). [de,]*

Ben **de** arduñdan senüñ yitişürem / Sĕnüñ-ile ol bege bile varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3947). [de,]*

Sen ṭoyum ol bizi **de** eyle ṭoyum / Böyle dir Otman Beg'e çün ol ḳav i m *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [de,]*

Biz **de** çekmeklige ṭāḳat yoḳ durur / Biz **de** aña hīç liyāḳat yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [de,]*

Biz **de** çekmeklige ṭāḳat yoḳ durur / Biz **de** aña hīç liyāḳat yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [de,]*

Ol ʿazīzi **de** varup getürdiler / Olup iclās cümlesi oturdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4559). [de,]*

İndi atdan ḳapu öñinde hemān / Ṣançdı gönderin **de** yire ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5639). [de,]*

Himmet it ki ben **de** bulam mertebe / Şeh vilāyet mišli irem manṣıba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [de,]*

Bu vefāt-nāme **de** irdi āḫire / Vir ṣalavāt ʿaṣḳ-ıla peyġām-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5737). [de,]*

Yoḫ durur pervāmuz andan olmaz er / Ben **de** Loḳmān'am Perende uçaram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6052). [de,]*

Dīn **de** bunuñla olur olġıl didi / Her kimi cinnī ṭutup itse zarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6188). [de,]*

Bir nemed **de** arḳasında rengi ʿāc / Ḥācī Bektaş ṣofra virmiş hem çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [de,]*

de: *Söyle!.*

Kim ʿAlā'e'd-dīn dirler adına / Daḫı Keyḫusrev **de** meẕkūr yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2374). [de,]*

de: *" dahi, de (bağlaç)".*

Vech-i ḥikmet ne durur bundan diñüz / Mūsī-i Šānī **de** aḥvāli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 316). [de,]*

Sen **de** ṭāʿatde olup şükr eyleseñ / Küllī naṣībüñ alurduñ dir imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6664). [de,]*

Hegbeye ḳoyup ol öküze vurur / Ol öküz **de** ṭoġrı bāzāra varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [de,]*

Başı kel kel oluban aḳar ḳanı / Kendünüñ **de** az ḳala çıḳa cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 773). [de,]*

Almışam zencīrüñi aġır ḳatı / Urdum el tenüñ **de** buldı ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 817). [de,]*

Bu vilāyet-nāme **de** oldı beyān / Vir ṣalāvāt Aḥmed'e ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 831). [de,]*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı görüp ṭañladı / Bilmeyen **de** bildi erdür añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1057). [de,]*

Bu vilāyet-nāme **de** oldı tamām / Ḥācī Bektaş rūḥına olsun selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1058). [de,]*

Ḫ̆āce'yi **de** daʿvet iděler gele / Gelüben meclislerin rūşen ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1062). [de,]*

Ḫ̆āce **de** ṣuda atından ayrılur / Yüz urup Allāh'a ol zārī ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1080). [de,]*

Tā ki ol mahyānuñ emri **de** tamām / İrişüp āḫire buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1093). [de,]*

Ol birin biz **de** görelüm ehl-ile / Didi anlar da eyü varuñ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [de,]*

Ayrılup Ḫūnkār gitdi bir yaña / Ḫıżr-ı nebī **de** gider hem bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1510). [de,]*

Ṣaru İbrāhīm Süleymān üçi **de** / Anuñ oġlı (y)ıdı bunlar iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1646). [de,]*

Olanından varayın getüreyin / Biz **de** faḳruz bulınandan göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1696). [de,]*

Sen **de** göresin diyü geldüm saña / Tīz ṭurup sen daḫı gelüp görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [de,]*

Ṣaru gitdi ṣoḳranuraḳ yirine / Ḫatm olup vardı bu söz **de** yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1807). [de,]*

Bişüñüz **de** buña ṭanuḳ ṭutaram / İḫtiyāc vaḳtinde sizden isterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1968). [de,]*

Buña ḥüccet ḳoduġuma biş bile / Ṭanuġum var görüñüz siz **de** hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1984). [de,]*

Siz **de** işidüñ ṭanuḳlarumı dir / Ṣuç kimüñdür siz **de** oluñuz ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1987). [de,]*

Siz **de** işidüñ ṭanuḳlarumı dir / Ṣuç kimüñdür siz **de** oluñuz ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1987). [de,]*

Ḫaḳ teʿālā iẕni-y-ile iy ʿazīz / Ol ṭaşuñ beşi **de** nuṭḳa geldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1994). [de,]*

Ol kişi Ḫunkār'a eydür iy kişi / Ben **de** işlěrin görürsin bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [de,]*

Gel ḫalīfeler beyānın diñlegil / Bu beyāndan sen **de** ḥiṣṣe añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2241). [de,]*

Hem Resūl Baba birisi **de** ʿazīz / Ululardan idi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2248). [de,]*

Hem Receb Seydī-y-idi biri **de** gör / Ehl-i ḥāl idi vü hem ehl-i ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2249). [de,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ Baba daḫı Menteşe / ʿAlī Baba'dur biri **de** hem pīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2252). [de,]*

Girçek ise gelmeyě hergiz żarar / Biz **de** idevüz sözine iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2492). [de,]*

Biz **de** bildük dīn-i İslām ḥaḳḳ-ımış / Bize vācib olan aña ṣıdḳ ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2625). [de,]*

Daʿvī idersiz Müsülmān'uz diyü / Biz **de** bugün ehl-i īmānuz diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2705). [de,]*

Ḫıżr'uñ atı başdugı yir oldı iz / Şimdi **de** anda muʿayyen iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [de,]*

Çelebiler **de** bunı virür ḫaber / Her ne kim öküz didiyse ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2872). [de,]*

ʿİsā-yı Mücerred'i **de** aldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār'a karşı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3093). [de,]*

Yā ḫo siz söyleñ bize diñleyelüm / Yā ḫo diñleñ biz **de** söz söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [de,]*

Bir ḳuru aġac paresi **de** ṭurur / Alur anı ol kimesneye virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [de,]*

Biz **de** Bektaş'uñ didi dervīşiyüz / Faḳr-reviş ki ne-y-ise dir bilmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3285). [de,]*

Köyli **de** hep ḳatına cemʿ oldılar / ʿİlm-i teşrīf ile çün şemʿ oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3309). [de,]*

Ḳanda girür ele siz **de** görseñüz / Siz **de** anuñ sırrına bir irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [de,]*

Ḳanda girür ele siz **de** görseñüz / Siz **de** anuñ sırrına bir irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [de,]*

Yürüñ uşda biz **de** anda varuruz / Bizi daʿvetden murādın görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3332). [de,]*

Şimdi **de** Mollā ne itdi gör işi / Daʿvet itmege viribidi kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3381). [de,]*

Göstere luṭf ide bir ṭuz maʿdenin / Eyle idüñ diyelüm biz **de** çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [de,]*

Birisi hem eyle didi biri **de** / Öyle didi cümlesi hep rāvīde *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [de,]*

Didi oġlan dünyāya ʿuryān gelür / Neşvi **de** ekšer anuñ ʿuryān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [de,]*

Üc çile **de** bunda çıḳarmaḳ gerek / Ḳabūliyyet-ḫāneye irmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3646). [de,]*

Lāzım oldı biz **de** anda varavuz / Anlaruñ görklü cemālin görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3770). [de,]*

Ol kişi **de** oldı yolına revān / Ḳayşeri ḳurbına irişdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3948). [de,]*

Beg **de** meydān ḳapusına irişür / Ḳırḳ mülebbes beg yigit geldi görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [de,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Şehre **de** ider nefes er didiler / Virmez-isěvüz ger anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4009). [de,]*

İlteyin diyüp elin aldı ele / Gitdi deryāya ikisi **de** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4117). [de,]*

Üçi daḫı anlaruñ ḳardaş durur / Üçi **de** birbirine rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4211). [de,]*

Aluban Otman Beg'i **de** sürdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār'a tā kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4352). [de,]*

Ḫoş ġazā ḳılsun tīġ ursun kāfire / Kendü **de** ḳılsun naẓar dir bu ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4415). [de,]*

Ol ʿazīz **de** itdi çil rūz iʿtikāf / İçmedi ṣu yimedi hergiz kifāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4557). [de,]*

Yüzini ben **de** ol erüñ göreyin / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz süreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4769). [de,]*

Hem muḥibligi **de** itdi ṣayrafī / Bir ḥāl irmiş-idi aña muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4789). [de,]*

Çünki maḳṣūd bu-y-ıdı oldı tamām / Buldı bu ṣoḥbet **de** bunda iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4797). [de,]*

Hem Mucur Seydīsi'dür biri **de** bil / Ṣaru ʿAlemlü'dür adı fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4819). [de,]*

Dost-Ḫudā'dur biri **de** merd-i kibār / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut daḫı bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4821). [de,]*

Şehr altında iki sīl uġraġı / Sīlüñ-idi ikisi **de** aġnaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4939). [de,]*

Şimdi **de** maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli iş böyle durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4966). [de,]*

Ol ḳaçan ʿavret **de** bir ṭaş ṭoġura / İtdügi şirküñ cezāsını göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [de,]*

Şimdi **de** maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli bu resm-ile rāvī böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [de,]*

Ḳan ḳaşanmışdur eşek **de** gördi hem / Burhān'a remz eyledi ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5206). [de,]*

Biz **de** varup anda dem ḳaynatsavuz / Ḫiẕmet idüp bir ocaḳ ḳaynatsavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5274). [de,]*

Yirine Küpaşlu dirler bu zamān / Bir boy oldı nesli **de** anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [de,]*

Bil biri **de** hem Mucur Seydīsi'dür / Ol kerem kānı erenler ḫāṣıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5443). [de,]*

Gördüginden bunlara itdi beyān / Didi bunlar biz **de** görmişüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5484). [de,]*

Ṣanma İsmāʿīl ölürüz biz **de** hem / Kisvetümüz degşürürüz bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5597). [de,]*

Sen **de** terk it işbu fānī ṣūreti / Tā bulasın Ḥaḳḳ'a sen ḳurbiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [de,]*

Sen **de** erseñ ere idip iʿtimād / Şek getürme eyleyüp kevn-i fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5846). [de,]*

Bī dimege tā heves ben **de** ḳılam / Hīce ebced oḳımadın sen henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [de,]*

Anuñ-içün çekmeye var tā emek / Ḥācī Bektaş sizleri **de** idüp ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6280). [de,]*

Şāh ʿAlāʿe'd-dīn **de** ḳıldı himmeti / Oġluñuz kim adı Şeh ʿOšmān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6409). [de,]*

de: *"-da, -de" bağlacı.*

Silkdi un çuvallarınuñ varını / İtegide **de** ne buldı-sa anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2081). [de,]*

Ḫayra cehd it sen **de** Ṣaru İsmāʿīl / Raḥmet ide tā saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5546). [de,]*

Bir ḫalīfem **de** Umud'umdur yaḳīn / Girçek erdür ol daḫı ʿilme'l-yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5561). [de,]*

de: *"Ayrıca, zaten" anlamlarında bağlaç.*

Çün naẓar ṣaldı görür ol evreni / Çıḳduġın evren **de** görürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3506). [de,]*

de: *"-da,-de, dahi" bağlacı.*

Her ne kim ol virdi ben **de** vireyin / Daḫı ne dirseñ hep anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [de,]*

de-: *(...) şeklinde hitap etmek.*

Oda yaḳuban hemān-dem kül olur / Bu **deme** dek ḳabḳara yiri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5201). [deme, -me]*

deʾbi: *Usûl, tarz, âdet, gelenek.*

Böyle olsun diyü itdiler ḳasem / Yüridiler bir zamān bu **deʾbi** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3911). [deʾbi,]*

dede: *Derviş.*

Gördi Ḫünkār oturur bir depede / Dir kerem ḳıl luṭf işle iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [dede,]*

Ḫalḳ aña eylediler iḳtidā / Ḥażret-i Ḫünkār'da bile iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2098). [dede,]*

Kendüye maʿlūm olurdı ol ṣadā / Bulınurdı anda hemān iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5321). [dede,]*

Şeyḫ Ṣadre'd-dīn Ḳonevī Ḳonya'da / Maʿrūf u meşhūr er idi iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5342). [dede,]*

Fevt olıcaḳ beg buyurur ḳubbede / Defn itdiler ol eri iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5509). [dede,]*

dede: *Hitap kelimesi.*

Yirdi andan ol ʿazīz-i muḥterem / Ġayrı loḳmadan yimezdi iy **dedem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 603). [dedem, -m]*

Ol erenler üstine iy muḳtedā / Bir ʿaẕīm heybet oturdı iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1302). [dede,]*

Ṣaru İbrāhīm Süleymān üçi de / Anuñ oġlı (y)ıdı bunlar iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1646). [dede,]*

Pezver ṣofra ʿādetini ibtidā / ʿAsel ü māstdan getürmek iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2067). [dede,]*

Çıḳmış-ıdı ṭaşra köyden seyr ide / Ḫarmana uġradı yolı iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2137). [dede,]*

Ol kitābı getürüben Baġdād'a / Tuḥfe itdi ḫalīfeye iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2387). [dede,]*

Ol zamānda Mollā Ḫünkār Ḳonya'da / Adanurdı Ḫünkār adın iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4057). [dede,]*

Diledi hem ol araya bāġ ide / Didiler bu bāġ yiri degül **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4942). [dede,]*

dede: *Hitap kelimesi. II Derviş.*

Ḳavşurup el ṭurdılar peymānçeye / Yüz yire urdı ḳamusı iy **dede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4990). [dede,]*

dede ġarkın: *"Dede Garkın, Ortaçağ Anadolusu'ndaki pek çok benzeri gibi hem aşiret reisi hem de bir dinî lider hüviyetindedir. Sonraki dönemde yazılan seyyidlik şecerelerindeki (siyâdetnâme) ifadelerden asıl adının Nûman olduğu kaydedilmektedir (Ocak, Ortaçağ Anadolu'sunda, s. 45-47). Vefâiyye'nin Anadolu'nun bilhassa kırsal kesimlerinde yayılmasında büyük katkısı bulunan Dede Garkın, göçebe Türkmen dervişlerine karşı yakınlığıyla bilinen Sultan Alâeddin Keykubad'ın takdirini kazandı, sultan onu bizzat ziyaret etti ve kendisine on yedi köy*

vakfetti (Elvan Çelebi, s. 8-9). Dede Garkın, Çelebi Sultan Mehmed devrine ait 821 (1418) tarihli bir belgede yer alan silsilenâmede Vefâiyye'nin Garkıniyye kolunun kurucusu diye gösterilmektedir. Bu belgedeki şahsiyetlerin Garkınî nisbesini taşımaları ve bu durumun Dede Garkın ocağına mensup dedelerin elindeki siyâdetnâmelerde de tekrarlanması böyle bir tarikatın varlığını ortaya koymaktadır (Ocak, Ortaçağ Anadolu'sunda, s. 55). Dede Garkın, Anadolu'nun güneydoğusunda büyük bir nüfuz kazandı. Göksun, Hısnımansûr, Malatya ve Mardin'de kendisine nisbet edilen zâviyeler mevcuttur. Birkaç yerde ona nisbet edilen kabirler bulunmakla birlikte Mardin Dedeköy'deki türbenin asıl mezarı olması kuvvetle muhtemeldir. Osmanlı döneminde şeyhin adını taşıyan çok sayıda zâviyenin varlığı bu zâviyelerin bazılarının XV. yüzyılda halen faal olması tarikatın kırsal kesimdeki etkisini göstermektedir. Ayrıca günümüzde Dede Garkın'a bağlı bir Alevî ocağının bulunduğu bilinmektedir. Vefâiyye, Anadolu'da daha ziyade Dede Garkın'ın halifeleri vasıtasıyla yayılmıştır.".

Dede Ġarḳın'uñ oġulları ḳamu / Āhū postı çün didiler işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1458). [dede ġarḳın, --uñ]*

Dede Ġarḳın tācıdur cildü'l-ġazāl / Niye giyersiz diyü itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1459). [dede ġarḳın,]*

Post-ı āhū tācı Dede Ġarḳın'uñ / Sizden išbātın dilerüz biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1464). [dede ġarḳın, --uñ]*

defʿ: *Ortadan kaldırma, etkisini yok etme.*

Bir yeşil ḳuş şekline **ḍefʿī** girür / Didi bism'illāh ḳanadını açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6084). [ḍefʿī, -i]*

defʿ: *Def etme, başından kovma, savma.*

İle dirlik dirleyüpdür ol velī / Raḥmet itdi **defʿ** aña Mevlā belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5618). [defʿ,]*

defʿ: *Def etme, savma, ortadan kaldırma.*

Şu ḳatına çünki bunlar irdiler / Ṣoyunuban **defʿī** ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3469). [defʿī, -i]*

defʿ eyle: *Uzaklaştırmak, kovmak. II humâr bağlamında "sersemliği dağıtmak.".*

Aḳıdup **defʿ eyle** luṭf-ıla melāl / Ḳıl nisābın evvelā anuñ beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 218). [defʿ eyle,]*

defʿ it-: *Başından savmak.*

Tā ki bize eyleye er himmeti / Üstümüzden defʿ ide bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 924). [defʿ it-, --e]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2950). [defʿ it-, --er]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4665). [defʿ it-, --er]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5388). [defʿ it-, -er]*

defʿ it-: *Uzaklaştırmak, kovmak; yok etmek, gidermek.*

Ḥācī Bektaş eyledi Ḥaḳḳ'a niyāz / Ejdehāyı defʿ ider ol bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1046). [defʿ it-, --er]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2240). [defʿ it-, --er]*

defʿ ol: *Yok olmak, ortadan kalkmak; uzak durmak, uzaklaşmak.*

Ekl idüñ şād ola dil defʿ ola ġam / İşidüp andan imām ekl eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 299). [defʿ ol, --a]*

def ol-: *Yok olmak, ortadan kalkmak; uzak durmak, uzaklaşmak.*

Ḥācī Bektaş'dan olınca ol ḫabīr / Burkaġın arslāna olup defʿī süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6211). [def ol-, -up]*

defʿa: *Kere, kez, defa.*

İşbu **defʿa** ḫalḳda ṭuz bulınmadı / Kimse ṭuza varubanı gelmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3428). [defʿa,]*

defʿa: *Ar. Kere.*

Hābil ile Ḳābil'üñ ḳıṣṣasını / İşidüpsin niçe **defʿa** sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 152). [defʿa,]*

Öküzin döndürüben **defʿa** gelür / Ḫalīfelere ḫālin iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2928). [defʿa,]*

defʿa-i vāḥid: *Bir defada, ilk seferde.*

Defʿa-i vāḥidde anı çıḳarur / Ḫorāsān ḳorusına tīz anı ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 12, Beyit 1083). [defʿa-i vāḥid, --de]*

defʿāt: *Birçok kez.*

Bir niçe **defʿāt-ıla** itdi ġazā / Kāfirüñ cānına eylĕdi cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4287). [defʿāt-ıla, --ıla]*

defʿaten: *Anında, hemen.*

Defʿaten bir ṣu çıḳup oldı revān / Ad-ıla Zemzem Ṣuyı dirler i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1759). [defʿaten,]*

defʿī: *Ansızın, ani.*

Defʿī atdan inüben ḳaza ḳoya / Üstüme gire vü yāsīn oḳuya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5530). [defʿī,]*

Küfr ü şirki terk idüp dilden hemān / Ḥaḳḳ'a īmān getürür **defʿī** revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5837). [defʿī,]*

Ḫʿāce gitdi Mekke'ye **defʿī** revān / Elli sūḫte ile Ḥicāz'a gitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [defʿī,]*

Defʿī ṭurup ḳapudan ṭaşra çıḳar / Ḳoca ḳoca görişüp ḥālin şorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5982). [defʿī,]*

Yapışup yakasına **defʿī** hümām / Armaġānum bu durur alġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6187). [defʿī,]*

defʿī: *Birden, aniden derhal, hemen, o anda.*

Ḫānedānına didi **defʿī** nefes / Ol hidāyet ḫırḫasını götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 175). [defʿī,]*

Ṭuruban bir tepsiye bir bişi ḳoy / İşbu sāʿat Mekke'ye **defʿī** varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [defʿī,]*

Yüz sürüyüp ḳarşı geldi aña yayan / Ḥācī Bektaş daḫı daşdan **defʿī** iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6228). [defʿī,]*

defʿ-i ġumūm: *Gamları giderme, uzaklaştırma.*

K'istimāʿından ola **defʿ-i ġumūm** / Münderic ola vilāyetden ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5268). [defʿ-i ġumūm,]*

defʿ-i ġumūm ola: *Gamları giderme, uzaklaştırma.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 0). [defʿ-i ġumūm ola,]

defn: *Yere gömmek, gömülmek, yere mezara koymak, konulmak.*

Ḳabri medresesi yanında durur / **Defni** öz kendü bināsında durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1907). [defni, -i]*

defn eyle: *Ölüyü gömmek, toprağa vermek.*

Āḫirete naḳl idincek ol ʿazīz / Defn anda eylediler bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4955). [defn eyle, --di, --ler]*

defn it-: *Gömmek.*

Yuyuban techīz ü tekfīn itdiler / Defn idüp anı daḫı gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2346). [defn it-, --üp]*

Naḳldür on yidi kimse virdi cān / Defn itdiler ol meclisde ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5161). [defn it-,]*

Bir niçe günden beri daḫı gider / Anı da ṭopraġa ḳoyup defn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5373). [defn it-, -er]*

Fevt olıcaḳ beg buyurur ḳubbede / Defn itdiler ol eri iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5509). [defn it-, -di, -ler]*

Ḳoz aġacından düzüp tābūtumı / Defn idüben tābūta koyuñ beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5534). [defn it-, -ü, -ben]*

Kendü eliyle ol erenler ser-veri / Defn idüp ḥaḳḳına ḳodı ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5656). [defn it-, -üp]*

İşigi- altında erüñ sinim ḳazuñ / Meyyitim defn idüben üstüm düzüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5809). [defn it-, -ü, -ben]*

defn it-: *Gömmek, yere(mezara) koymak.*

Ḳayı'da çün kim anı defn itdiler / Ḳalḳup oġulları andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1666). [defn it-, --di, --ler]*

defn it: *Gömmek.*

Mūsī-i Šānī ölür ḥikmete baḳ / Defn idüp daḫı ʿazāsın ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 334). [defn it, --üp]*

defn it: *Gömmek, yere(mezara) koymak.*

Ḳıldı İbrāhīm anda intiḳāl / Şehr-i Turfan'da anı defn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 265). [defn it, --di, -ler]*

defn ol-: *Gömülmek.*

Ḳubbe gölgesinde dir ben defn olam / Beg bu durur didi ben buña ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [defn ol-, -am]*

Çerdekīn Şeyḫ ḳubbe üzre defn olur / Ol begüñ maḳberesi ṭaşra ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5511). [defn ol-, -ur]*

defter: *Genellikle hafif bir kapak içerisinde, yazı yazmak için bir araya tutturulmuş kâğıt yaprakları.*

Ṣordı ḥālden ṣundılar ol **defteri** / Aluban ḳıldı naẓar ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4421). [defteri, -i]*

defter: *Defter.*

Göricek ol **defteri** eyle idem / Her ne yola buyurur aña gidem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4343). [defteri, -i]*

Dile gel açġıl meʿānī **defterin** / Ezüp andan ḳand-i Mıṣrī sükkerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4666). [defterin, -in]*

defter: *Şiir yazılan mecmua veya divan.*

İy seḥergāh bülbüli feṭḥ it zebān / Aç meʿānī **defterin** ẕikr it hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4017). [defterin, -iñ]*

defter: *Defter.II Kitap.*

Aç meʿānī **defterinden** bir varaḳ / Bize virgil ol meʿānīden sebaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3784). [defterinden, -i, -n, -den]*

defter it-: *Toplamak, bir araya getirmek; kaydetmek.*

Kātib ü muḥżır anı defter ide / Cümleyi taḳrīr içün maḥżar ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4342). [defter it-, --e]*

deg-: *Değmek.*

Degdi ruhbān ṭonların çıḳardı heb / Yüridi andan ilerü yā edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3280). [degdi, -di]*

deg: *Ulaşmak, erişmek.*

Bunı diyüben didi Otman Beg'e / Var oturġıl naṣībüñ **degdi** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4410). [degdi, -di]*

deg: *Dokunmak, el sürmek.*

Elma da sepetleri-y-ile ṭurur / **Degmemişler** hīç Çırāḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3060). [degmemişler, -memişler]*

deg: *Ulaşmak, erişmek.*

Çün nebīden nebīye **děger** kilīm / Dura ʿIsā'ya degin añla delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 156). [děger, -er]*

degdi-y-ise: *Değmek,dokunmak // Hisse olarak düşmek.*

Ol cemāʿatden etegi her kime / **Degdi-y-ise** düşüben öldi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5160). [degdi-y-ise,]*

degik ol-: *?.*

Olmaz-ıdı Hind yirinde kekik / Olmasun zinhār didi bu ḥāl degik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4774). [degik ol-, --masun]*

degil: *Değil.*

Çün saña bāḳī **degil** bu çārdaḳ / Bāḳī milke ḳuragör ḫayme otaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [degil,]*

degil: *"Değil" ek fiilin olumsuzu.*

Hīç ʿaceb **degil** eger böyle ḳıla / Didiler kim sen misin sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [degil,]*

Daʿvet itmĕgĕ giderdük biz sizi / Ere ne maʿlūm **degil** uş siz bizi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [degil,]*

Didiler cāyiz **degil** biz ṭuravuz / Anuñ ayaġına şimdi varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1340). [degil,]*

Dirdüñüz itmek bunı cāyiz **degil** / Nite siz iylĕdüñüz nĕdür delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1524). [degil,]*

Küçük olsa zūvalāñuz ġam **degil** / Somunuñuz büyük ola muttaṣıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1537). [degil,]*

Öküzüm ḳurda yidürdüñ o **degil** / Sözüme cevāb ne virürsin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1978). [degil,]*

Beglerine dir tehī **degil** bular / Evliyādur üçi daḫı girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2769). [degil,]*

Didi daʿvet vaḳti **degil** fāriġ ol / Vaḳti gelse inşāallāh varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6153). [degil,]*

Şek **degil** ki ṭuta neslüñ milketi / Bir niçe yıl şāh olup ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [degil,]*

degin: *"-e kadar, -e dek" anlamında edat.*

Çün nebīden nebīye dĕger kilīm / Dura ʿĮsā'ya **degin** añla delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 156). [degin,]*

Ol iki rekʿat namāzı ser-te-ser / Hep ḳılıncaya **degin** ṣabr eyleseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6663). [degin,]*

Pes vilāyet ḳanadını açdılar / Melekūtdan ʿarşa **degin** geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1292). [degin,]*

Ḫırḳa Ṭaġı üstine **dĕgin** sürür / Ṭoġrı bir arduç dibine dek irür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 18, Beyit 1583). [dĕgin,]*

Āb-dest aldı ki mescide vara / İrteyĕ **dĕgin** namāz emrin göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1727). [dĕgin,]*

Daḫı ne vaḳte **degin** ol ṭurısar / Ḥaḳ bilür kim ne zamāna iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [degin,]*

Ḳalḳup andan Rūm'a daḫı ʿazm ider / Bu ḫaber Rūm mülkine **dĕgin** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [dĕgin,]*

Güreleş gönderdi dĕñize **degin** / Çün deñiz ḳatına geldiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2785). [degin,]*

Ḳalʿacük'de evinĕ **dĕgin** gider / Varıcaġaz ol yire gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3014). [dĕgin,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp yügürür / Tekye Ḳaya ḳatına **degin** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3629). [degin,]*

Gine emr eyledi Ḫūnkār örtdiler / Ḳırḳ güne **degin** ḳatından gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3657). [degin,]*

degiş: *Başka bir biçim veya duruma girmek.*

Evliyā ölmez **degişür** ṣūretin / Öldi ṣanmañuz görüp er meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5585). [degişür, -ür]*

Zīra er ölmez ḳalur dāyim diri / **Degişür** ṣūret çürür etle deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [degişür, -ür]*

degişdür: *Değiştirmek, belli bir şey yerine bir başka şey koymak.*

Key ṣaḳın öldügüme itme fiġān / Ki ölmez er ṣūret **degişdürür** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5524). [degişdürür, -ür]*

degme: *Her, her bir, her hangi bir.*

Ḫalḳı kim inandı kim inanmadı / Anuñ-ıla **degmesi** hem ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4470). [degmesi, -si]*

degme göz: *Körleşmiş, bilinçsiz insan.*

Degme gözler görüben bilmez eri / Er gerek bile eri ola arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 762). [degme göz, --ler]*

degme göz görmez güni olsa ġumām: *Körleşmiş göz, gün aydınlık olsa dahi göremez || Kalpleri kötüleşmiş kişiler, iyi işleri anlayamaz.*

Göñli içre didi ammā ol hümām / **Degme göz görmez güni olsa ġumām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 761). [degme göz görmez güni olsa ġumām,]*

degmez: *Değmek, ulaşmak.*

Bir ayaḳ **degmez** yire dök gel bunı / Fāṭıma çün işidür bilür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [degmez,]*

degşür: *Değiştirmek, dönüştürmek.*

Gerçi ölmez bil ḥaḳīḳat evliyā / **Degşürür** ṣūret ḳabūl ider beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5599). [degşürür, -ür]*

Ṣanma İsmāʿīl ölürüz biz de hem / Kisvetümüz **degşürürüz** bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5597). [degşürürüz, --ürüz]*

degül: *"Değil", bulunduğu cümledeki bir husûsu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.*

Daḫı hiç kimsene maḳṣūd isteyüp / Redd itmiş **degülem** var git diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3945). [degülem, -em]*

degül: *Değil, olumsuzluk edatı.*

Nesne **degül-ise** nesne olmasun / Kimse bunlardan ifāde bulmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2150). [degül-ise, --ise, -]*

Sen muṭīʿ misin bu emre vir ḫaber / **Degül-iseñ** emre ṭābiʿ di eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [degül-iseñ, --ise, -ñ]*

degül: *"Değil" edatı (bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır).*

Bir ḳızum var gelmedi hergiz oġul / Ṣād **degülem** cān anuñ-çündür melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [degülem, -em]*

Didi Ḥācī ben **degülem** bī-gümān / Ḥācī Bektaş dir ki bayram gicesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5959). [degülem, -em]*

degül: *"Değil" edatı (bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanır).*

Mollā Ḥūnkār üstine çün kim girür / İstedügi kes **degül** anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4063). [degül,]*

degül: *"Değil" anlamına gelen soru eki.*

Kīsesinden sīm ü zer olmaya kem / Fāyide **degül** mi bunlar didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2171). [degül,]*

degül: *"Değil" edatı, bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanır.*

Didiler dervīş bular nesne **degül** / Olmayıncaḳ nesne ne istersin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2148). [degül,]*

degül: *"Değil" edatı (bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanılır).*

Evliyā kim ṣıdḳ-ıla ide duʿā / Şek **degül** maḳbūl ider anı Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 847). [degül,]*

Bu ḳoyunuñ böyle eyledügi iş / Hīç tehī **degül** durur işbu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [degül,]*

Emmedi buzaġılar üç güne dek / Fāṭma Ana dir **degüldür** işbu tek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1924). [degüldür, -dür]*

Göñlümüz elma diler-idi dimiş / Ṣaru eydür yaz **degül** eyyām-ı ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2012). [degül,]*

Vech **degül** Rūm'a varup ceng idevüz / Girü daḫı dönmek olmaz n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2601). [degül,]*

Sen ne dirsin iy dīnimüz ulusı / Sence **degüldür** birimüz bilüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2545). [degüldür, -dür]*

Ḳaldı Ḫız ı r Lala'nuñ nesli bu dem / Bu muʿayyendür **degüldür** müktetem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3886). [degüldür, -dür]*

Maʿnī yüzinden didi gūş it rumūz / Bil muḥaḳḳaḳ gizlü **degüldür** bu söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [degüldür, -dür]*

Ḳalbi ṣāfī olmayan ādem **degül** / Kāmil ekmel maʿnīye maḥrem **degül** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5703). [degül,]*

degül: *"Değil" edatı, bulunduğu cümledeki bir hususu olumsuzlamak için kullanılır.*

Bildük erdür Ḫācī Bektaş ḥāżretin / Şek **degül** ger görsevüz mürüvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 925). [degül,]*

Dir dürüst **degül** durur illā meger / Maşrabaya ḳan geñlikden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1842). [degül,]*

Didi Ḫūnkār ġam **degül** bir günlige / Bitür ol işüñi var andan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [degül,]*

Rūzigār geçürdi yiyüp çoḳ emek / Şöyle ki mümkin **degül** durur dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2386). [degül,]*

İstedügüñ eylügüm ben **degülem** / Söyleyem yalan diyem mi ben olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4066). [degülem, -em]*

Diledi hem ol araya bāġ ide / Didiler bu bāġ yiri **degül** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4942). [degül,]*

degül: *"Değil" edatı, bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanılır.*

Geldi pīş-rev gördi kim Aḳça Ḳoca / Evde **degül** ʿavretine dir cice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2293). [degül,]*

degül: *"Değil" ek fiilin olumsuzu. II Olmaz.*

Şöyle ki şerḥ itmege mümkin **degül** / Oldı gürbüz er ü hem ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4851). [degül,]*

degül: *"Değil edatı. II Kaynaklanmaz.*

Bilesin benden **degül** durur ol iş / Saña ḥüccet ḳoyuban didüm reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1981). [degül,]*

Yoḳsa bir maḳṣūd içün **degül** durur / İşbu teklifden murād ḫod ol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [degül,]*

Kimisi tekẕīb idüp dir bu **degül** / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5032). [degül,]*

Göndereler piş-revi böyle yire / Bu ṭarīḳatda **degül** durur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5109). [degül,]*

Didiler geç vaḳt oldı key **degül** / İşbu vaḳt varmaḳ ol eve bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [degül,]*

Ḳalbi ṣāfī olmayan ādem **degül** / Kāmil ekmel maʿnīye maḥrem **degül** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5703). [degül,]*

Şek **degül** ki bula Ḥaḳ'dan raḥmeti / Ḫiẕmet it ki bulasın Allāh'ı sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [degül,]*

degül: *"Değil" ek fiilin olumsuzu.*

Didi Ḫūnkār dökdügüm avcuma ṣu / Ṣu **degül** ḳandur görüñüz işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [degül,]*

degülken: *Cümle içinde yüklemin olumsuz çekimini sağlayan kelime.*

Adum Saʿīd **degülken** / Cümle müşkil ḥall iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3716). [degülken,]*

degür: *Ulaşmak, göndermek.*

Děgürür Ḫūnkār selāmın tīz aña / Bunları gönderdi er didi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3262). [děgürür, -ür]*

degür: *Göndermek.*

Ṭoġru Ṣadre'd-dīn naẓarına varur / Ḥācī Bektaş'uñ selāmın **děgürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5358). [děgürür, -ür]*

Ol yire varur begini çün görür / Ḥażret-i Ḫūnkār selāmın **děgürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5503). [děgürür, -ür]*

degür: *Değdirmek, temas etmek.*

Ḳoynına girdi **degürmedi** ziyān / Heybetinden ol düşüñ uyandı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 399). [degürmedi, --me, --di]*

degür-: *Ulaşmak, göndermek.*

Děgürüñ bizüm selāmumuz revān / Yādigār idüñ buları dir i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3072). [děgürüñ, --üñ]*

dehşet: *Ar. is. Korkunç bir şey veya tehlike önünde şaşıp kalma. Ürkme, korkma, korkunç şey.*

Dünyāda Ādem görince ẓulmeti / İtdi efġān artdı ġāyet **dehşeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 147). [dehşeti, -i]*

Şehr ḫalḳı gördiler bu ḥāleti / Ḳorḳup erden eylediler **dehşeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4008). [dehşeti, -i]*

dehşet: *Korku, telaş.*

Geçemezsiz bir ṣudan ʿāciz ḳalup / **Dehşet-ile** hem fürū-mānde ḳalup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5057). [dehşet-ile, -ile]*

dehşet: *Ar. Ürküntü; şaşkınlık.*

Çün bunı duḫter bu ḥāl-ile görür / Kendüye bundan da **dehşet** el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [dehşet,]*

dehşet al-: *Korkunç veya tehlikeli bir olay karşısında aşırı korkmak ve telaşlanmak.*

Oturur ḳalḳubanı dehşet alup / İşbu işe vālih ü ḥayrān olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4764). [dehşet al-, --up]*

dehşet ol-: *Korkuya kapılmak.*

Dīn düşmanına tā heybet ola / Görüben anı ʿaẓīm dehşet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4432). [dehşet ol-, --a]*

dehşete var-: *Dehşete kapılmak, aşırı derecede şaşırmak.*

Çün reʾīs gördi bu resme ḥāleti / Görüben dehşete vardı key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4130). [dehşete var-, --dı]*

dek: *"–e kadar, –e değin" anlamına gelen edat.*

Bu deme **dek** bu dīvār ol ḥāl-ile / Daḫı yıḳılmadı ḳaldı kim bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [dek,]*

İllā kim oġlı ḳızı olmaz-ıdı / Aña **dek** hīç oġl u ḳız gelměz idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3830). [dek,]*

dek: *"-e kadar, -e değin" anlamına gelen edat.*

Aluban emĕr idi baḳ remzine / Altı aya **dek** bu işi işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [dek,]*

Ol maġāra delüġinden geçdi er / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'a **dek** uçdı er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 770). [dek,]*

Çünki küffār müʾmine itdi özin / Görmesün ḳırḳ güne **dek** güneş yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 842). [dek,]*

Ṭoġrulup Aṣḥāb-ı Kehf'e **dek** gelür / Niçe gün anda daḫı ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1272). [dek,]*

Hep vilāyet ḳanadını yayalum / ʿArşa **dek** yollarını baġlayalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1290). [dek,]*

Andaġı bostānlıġa **dek** irdiler / Bir kişi bostān dikerdi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1472). [dek,]*

Ḫırḳa Ṭaġı üstine děgin sürür / Ṭoġrı bir arduç dibine **dek** irür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1583). [dek,]*

Fāṭma Ana'dan o vaḳte **dek** veled / Gelmemişdi hergiz andan bil ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1686). [dek,]*

Yaġ-ıla küpecügi ṭolmış görür / Aġzına **dek** sīle sil olmış ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1704). [dek,]*

Bu deme **dek** şöylece egri ṭurur / İsteyenler görmege varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1796). [dek,]*

İşbu dervīş niceye **dek** oturur / Oturuban bunda ne iş bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1800). [dek,]*

Emmedi buzaġılar üç güne **dek** / Fāṭma Ana dir degüldür işbu tek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1924). [dek,]*

Tā ṣıġır döninceyĕ **dek** gözledi / Çün ṣıġır çekildi evi özledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1971). [dek,]*

Çün tırāş yarusına **dek** eyledi / Pes diyü Ḫūnkār Ṣaru'ya söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2510). [dek,]*

Aḳsarāy'dan Engürü'den tā Sivaz / Aña irincĕye **dek** ṭūl u dırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2648). [dek,]*

Yil sürüp seccādeyi gör kim n'ider / Ṣol yaña Gürci iline **dek** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [dek,]*

Ötmedi ötmez daḫı bu deme **dek** / Er nefesidür sen aña ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [dek,]*

Keşf oldı Mollā ʿaynından ḥicāb / Kaʿbe'ye **dek** gördi ne var şeyḫ ü şāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3576). [dek,]*

Yuḳaru baḳdı görür tā ʿarşa **dek** / Aşaġı baḳdı görür tā ferşe **dek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [dek,]*

Yuḳaru baḳdı görür tā ʿarşa **dek** / Aşaġı baḳdı görür tā ferşe **dek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [dek,]*

ʿAşra **dek** ol yirde eylĕdi ḳarār / Gördi iñende özi Ḫūnkār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3682). [dek,]*

Bugüne **dek** ḳaldı bu maʿlūmdur / Müştehirdür ṣanma kim mektūmdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4864). [dek,]*

Oda yaḳuban hemān-dem kül olur / Bu deme **dek** ḳabḳara yiri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5201). [dek,]*

Ürkdi bunlardan geyik oldı revān / Beşḳarış köyine **dek** iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5291). [dek,]*

Vaḳt-i ṣāmdı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıldı pes / Ṣubḥa **dek** bir gice ḳıldı er namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5999). [dek,]*

Yir gibi giñişdi Ḥaḳ Ṣām u ʿIrāḳ / Tā otuz ataya **dek** saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [dek,]*

dek ṭur: *Uslu, sessiz, sakin durmak; susmak.*

Dek ṭururken tāc andan başına / Gelüben anuñla ola āşinā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1135). [dek ṭur, --ur, --ken]*

del-: *Delik açmak, delik duruma getirmek.*

Çün **delüp** kilsāyı indi ber-zemīn / Rāst keşīşüñ üstine indi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4889). [delüp, -üp]*

Depesin **delüp** ʿaşā evran olur / Ḳorḳusından ol keşiş bī-cān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4890). [delüp, -üp]*

del: *Delik açmak, yaralamak.*

Çift sürerken bir dem iy merd-i ʿazīz / Nodulı dürtdi ḳatı vü **deldi** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2864). [deldi, -di]*

deli: *Akıl veya şuuru yerinde olmayan, çılgın, meczup, mecnun.*

Didi Necme'd-dīn ne işdür itdi bu / **Delü** midür ne yavuz var bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [delü,]*

Bilmezüz **dĕlü** midür yā ṣarʿı var / İş işler kim ne aṣlı ferʿi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [dĕlü,]*

İşidüp ḳardaşı iydür sen **delü** / Seni bir kimse ṣanurdum bilgilü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3239). [delü,]*

delīl: *Ar. is. Kılavuz, rehber, yol gösterici. Bir dava ve meseleyi ispata yarayan şey, burhan. Nişan, alâmet.*

Ḳubbe-i elif tācı virüp Cebraʾīl / Ḥırḥa vü seccāde ṣofra hem **delīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 141). [delīl,]*

delīl: *Bir dava ve meseleyi ispata yarayan şey, burhan. Nişan, alâmet.*

Dirdüñüz itmek bunı cāyiz degil / Nite siz iylědüñüz nědür **delīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1524). [delīl,]*

delīl: *Bir dava ve meseleyi ispata yarayan şey, burhan. Nişan, alâmet.*

Yaḳ çerāġımuz ola rūşen **delīl** / Böyle diyüp Ḥaḳ taẕarruʿ itdi eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6168). [delīl,]*

delīl: *Bir davayı ispata yarayan şey, kanıt.*

Ḥācīya ḥurmā durur zīrā **delīl** / Ḥācī Bektaş vāḳıf oldı ḥāline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5967). [delīl,]*

delīl: *İpucu, iz, işaret, nişan, alamet. || Bir şeyin varlığını, aslını, ne olduğunu ispatlamaya yarayan şey, burhan, kanıt.*

Çün Muḥammed ḥażreti faḫr-ı cihān / Tāc u ḫırḥa ṣofra hem şemʿa **delīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 165). [delīl,]*

delīl: *Bir şeyin varlığını, aslını, ne olduğunu ispatlamaya yarayan şey, burhan, kanıt, beyyine.*

Önlerinde yanmada hergiz çırāḳ / Yanmayınca şemʿada rūşen **delīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6099). [delīl,]*

delīl: *(Ar.) Yol gösteren, kılavuz, rehber.*

Şemʿ söyünüp her velī oldı ẕelīl / Ḥażretüñden yaḳdı şemʿ-ile **delīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5573). [delīl,]*

delīm: *Her zaman.*

Ḫoraṣān'ıñ şāh-ıdı luṭfı **delīm** / Mülki mālı gerçi ġāyet çoġ-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5870). [delīm,]*

delīm: *Çok, fazla.*

Çün nebīden nebīye děger kilīm / Dura ʿİsā'ya degin añla **delīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 156). [delīm,]*

Ḥācī Bektaş didi deryā-yı ʿaẕīm / Hīç bulınmaz ně ki düşerse **delīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4662). [delīm,]*

Ḳızġunından ol demür ḳızdı ʿaẕīm / Yanmış-ıdı zīra kim āteş **delīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5167). [delīm,]*

Ḫūnkār'a ḫiẕmet **delīm** ḳılmış-ıdı / Erlik içre naṣībin almış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5271). [delīm,]*

delin: *Delinmek, parçalanmak.*

Dünyada eksükligüñ her kim diler / Baġrı **delinsün** olursa dür güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5577). [delinsün, -sün]*

delü ol-: *Delirmek.*

Gelüben uşda oturduñ yirüñe / Delü olmış dir ne söyler görüñ e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3706). [delü ol-, --mış]*

delüg: *Delik, küçük oyuk.*

Ol maġāra **delüġinden** geçdi er / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'a dek uçdı er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 770). [delüġinden, -inden]*

delüg: *Delik, küçük oyuk.*

Ṣol köpriceginüñ vardı **delügi** / Nite ki remz itdi ol begler begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5144). [delügi,]*

delük: *Delik.*

Gele bir oğlumuz andan dir bizüm / Köpricĕgi **delük** ola bil sözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [delük,]*

dem: *An, vakit, zaman.*

Bu **deme** dek bu dīvār ol ḥāl-ile / Daḫı yıḳılmadı ḳaldı kim bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [deme, -e]*

Bu **deme** ḳaldı iki başı hemān / ʿİlmüñ irsün şübhesüz iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [deme, -e]*

dem: *Zaman, an.*

Yirümüze geçüp ol ide ḳarār / **Demümüzi** oynada āḫir-i kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5131). [demümüzi,]*

dem: *Zaman, an; nefes.*

Hīç **demümüz** bunda hergiz oynamaz / Ṣevḳ u ẕevḳ-ıla muḥabbet ḳaynamaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1164). [demümüz, --ümüz]*

Didiler Rūm'a gelince ol ʿazīz / Oynamaz hergiz **demümüz** bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1287). [demümüz, --ümüz]*

Tā **demümüz** biz daḫı oynadavuz / Nereye remz ide anda gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5399). [demümüz, --ümüz]*

dem: *An, lahza.*

Oldı seccāde ṣu yüzinden revān / Geçdi ṣudan öteye şol **dem** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [dem,]*

dem: *"Bir" belirsizlik sıfatıyla birlikte bir an, çok kısa bir süre anlamında kullanılır.*

Didiler ḫana bu **dem** varımazuz / Dünle sarāy içine girimezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2421). [dem,]*

dem: *An, lahza; vakit, zaman.*

Ben **deminde** gözler idüm dir seni / Ṭurur idük bu arada bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [deminde, -i, -n, -de]*

dem: *An, lahza; vakit, zaman.*

Bu **deme** dek şöylece egri ṭurur / İsteyenler görmege varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1796). [deme, -e]*

Ötmedi ötmez daḫı bu **deme** dek / Er nefesidür sen aña ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [deme, -e]*

dem: *An / vakit.*

Bendeñüz vīrānesin ābād ḳıl / Ḫāṭırumuzı riʿāyet ḳıl bu **dem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 298). [dem,]*

Girçek-iseñ didiler göster nişān / Elin ol **dem** ḳoynına ṣoḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5440). [dem,]*

dem: *An / zaman.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o şāh-ı muḥterem / Döndürür öñine alığın o **dem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5061). [dem,]*

Ol **dem** ol girü ḳalan ṣu da dönüp / Yolına oldı revān andan inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [dem,]*

dem: *"Bir" belirsizlik sıfatıyla birlikte bir an, çok kısa bir süre anlamında kullanılır.*

Geçüben peymānçe yirine hemān / İtdi miskīnlik ol **demde** revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1499). [demde, -de]*

dem: *(Fars.) An, vakit, zaman.*

Ol **demi** çün ḫalḳ idüpsin ʿālemi / Ol güni çünki yaratduñ ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 839). [demi, -i]*

dem: *(Fars.) Nefes, soluk.*

Didi abdāllara bu **dem** ṭuruñuz / Bir ṭarabul āteşini uruñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2224). [dem,]*

dem: *(Fars.) An, vakit, zaman.*

Ḫ̆āce'nüñ çün bildiler geldügini / İtdiler ol **demde** istiḳbāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1089). [demde, -de]*

Geçüben peymānçeye ṭurdu örü / Didi böyle tercümān ol **dem** girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1327). [dem,]*

Yanup āteş ḳızduġı **demde** hemān / Ḳalḳdı ayaġ üstine ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2227). [demde, -de]*

Naḳldür bu iki **demde** iy ʿazīz / İkişer boynuzlu ḳoçdan ġayrı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [demde, -de]*

Didi Ḫ̆ūnḳār Ṣaltıḳ'a imdi bu **dem** / Yüri ṭurma çekme ġam senüñleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2746). [dem,]*

Ṣıḳılur Ṣaltıḳ görür zaḥmet ʿaẕīm / Çaġırur ḫażreti o **dem** ez-ḫavf u bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2821). [dem,]*

Yatduġı **dem** gördi Ḫ̆ūnkār ḫażretin / Eyledi iʿlām o remzüñ ḥikmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3050). [dem,]*

Bu **dem** imiş pes naṣīb irdük şük ü r / Görmege müştāḳ ıduḳ gördük şük ü r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [dem,]*

Didügi **dem** didi Ḫ̆ūnkār ḫażreti / Gör nice eylĕdi girçek himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3127). [dem,]*

Avcına ḳoyduġı **dem** ṣu gördi ḳan / Deñeyüp fikre batar ṭurdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [dem,]*

El götürübeni eyledi duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ **demde** revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3905). [demde, -de]*

Evliyādan aldı ḫoş ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ **demde** revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4081). [demde, -de]*

Nuṭḳa gel ḳılma taḥammül işbu **dem** / Lāzım ol durur saña daḫı ehem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4093). [dem,]*

Daḫı ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ **demde** revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4253). [demde, -de]*

Çıḳaruban ḫūb cevāhir ḳıl nišār / Pes **demidür** eyleme daḫı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4171). [demidür, -i, -dür]*

Dem yum oynada-y-ıdum dir ben daḫı / Ḫūnkār'a maʿlūm olur bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4874). [dem,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm sulṭān-ı ʿazīz / Sözlerin itdi ḳabūl ol **demde** nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5087). [demde, -de]*

El götürüp eyledi ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ **demde** revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5720). [demde, -de]*

Ḫ̆āce Aḥmed ḥażretiydi bī-gümān / Ḳuṭb-ı ʿālem idi ol **dem** ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6090). [dem,]*

Ḳovlamışlar şāha ḳılup ittifāḳ / Pīr idi Erṭuñrul'a ol **dem** key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6314). [dem,]*

Ḥācī Bektaş ḥażretine yitdiler / Bend ü zencīr içre-di ʿOšmān o **dem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6353). [dem,]*

dem: *(Fars.) Zaman, an.*

İşidür sözlĕrini ol ser-te-ser / Dir Medīne'den gelürem işbu **dem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 281). [dem,]*

Aġzına ḳoydı o şerbetden o **dem** / Yutmayup aġzından içine döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 306). [dem,]*

Çıḳdı andan ḳapudan ṭaşra o **dem** / Baḳ gör imdi n'eyler ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [dem,]*

Yā ḫo varup ol eri ṭutuñ bu **dem** / Yā iderem küllīñüzi ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [dem,]*

Didiler iy Ḥācī Bektaş ḳıl kerem / ʿAfv iderseñ ṣuçumuzı işbu **dem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 931). [dem,]*

Çün duʿāyı böyle ḳıldı kām-yāb / Ḥaḳ duʿāsın ḳıldı ol **dem** müstecāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1039). [dem,]*

Ḥaḳ'dan oldı ejdere ol **dem** em i r / Ḳalḳdı içdi çayları ḳıldı çamır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1040). [dem,]*

Dir ḫavātīnlere ḳarnum aç bu **dem** / Olanından getürüñ virüñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1693). [dem,]*

Didi kim bunda ḥużūrum var bu **dem** / Kimsenüñ evine urmazam ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1748). [dem,]*

Dir olara ol şāh-ı ḳuṭb-ı cihān / Var ḳanāʿatüm bu **dem** bozmam ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1751). [dem,]*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy beş ṭaş / Çün bu emre olduñuz bu **dem** dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [dem,]*

Bile-y-idi bir niçe abdāl hem / Ḫırḳa Ṭaġı'na varup çıḳduġı **dem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2223). [dem,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Yumruġıyla urdı ol **dem** ḳayaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2360). [dem,]*

Ḳodı dil-bendin çıḳaruban hemīn / Geldi Ḫūnkār öñine şol **dem** yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4386). [dem,]*

Gördi saḳḳā ḳatıra müşkin urup / Ṣu getürmiş maṭbaḫa ol **dem** irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [dem,]*

Kim varalar Seyyid'üñ mehyāsına / Olalar sebeb o **dem** iḥyāsına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5022). [dem,]*

Pes o **dem** bir ulu āteş yaḳdılar / Ol demür cinsin içine daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [dem,]*

Oturur-iken o Ḳara İbrāhīm / Şol **dem** indi üstine bir yıldırım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5176). [dem,]*

Çünki baḳup gördi evren bunları / **Dem** ürüp ġıjġırdı ol evren giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [dem,]*

Ol kişinüñ ḳapusı öñine çün / Yitüben ol **dem** gelür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [dem,]*

Ṭurur-iken ol **dem** olur ādemī / Didiler kim ola bunuñ maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5296). [dem,]*

Dir çaġırdı-y-ıdı Ḫūnkār ḥażreti / Varup itdüm ben birez **dem** ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5439). [dem,]*

Çünki başduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / Cerb ögüp Rūm'da o **dem** biñ bir çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [dem,]*

Nūş idüben oldı ol **dem** ḥāmile / Didi oġlum ġuṣṣa çekme imdi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5879). [dem,]*

Ḳıldı tekbīr eyledi ḫayır duʿā / Ḫācī Bektaş didi İsmāʿīl o **dem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6379). [dem,]*

Ḫoş selām virüp duʿā ḳıldı o **dem** / Çünki ol Sulṭān ʿAlā'ed'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6395). [dem,]*

dem: *An, vakit, zaman, dönem.*

Milki ısuz ḳoma bu **dem** yā İlāh / Gönder aña żabṭ ide bir pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [dem,]*

dem kaynat-: *Zaman geçirmek.*

Biz de varup anda dem ḳaynatsavuz / Ḫizmet idüp bir ocaḳ ḳaynatsavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5274). [dem ḳaynat-, -savuz]*

dem sür: *Keyifli, mutluluk içinde zaman geçirmek.*

Çün birez ṣoḥbet idüp dem sürdiler / Gitmege Ḫūnkār andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1522). [dem sür, --di, --ler]*

dem sür: *Güzel günler yaşamak.*

Bir ḳız aldı adı Ẕeyneb key temīz / Bir zamān bile olup dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [dem sür, --di, -ler]*

Biz daḫı tā dem ü yum oynatsavuz / Sürüben vaḥdeti bir dem itsevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5000). [dem sür,]*

dem ü yum oynat: *Ömür sürmek, yaşamak.*

Biz daḫı tā dem ü yum oynatsavuz / Sürüben vaḥdeti bir dem itsevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5000). [dem ü yum oynat, --savuz]*

dem yum it-: *Ömür sürmek, yaşamak.*

Ḳalḳuban destūr dilerler gitmegĕ / Varubanı girü dem yum itmegĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1394). [dem yum it-, --me, --y, --e]*

dem yum oynat: *Ömür sürmek, yaşamak.*

Virdük etmek didi saña İçil'i / **Dem yum oynat** var aña dir ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [dem yum oynat,]*

Dem yum oynadup temekkün eyledi / Yol içinde ḳaddini nūn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3757). [dem yum oynat, --up]*

Dem yum oynatmaġa Ḫūnkār ḥażreti / Ne yiri ider ki bize himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4830). [dem yum oynat, --maġa]*

Anda demüñ yumuñ oynat var hem / Geçisersin anda hem iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5003). [dem yum oynat,]*

Dem yum oynadup o yirlerde ḳalur / Āḫiri ol er o yirde fevt olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5264). [dem yum oynat,]*

dem-be-dem: *An be an, her zaman.*

Getürürlerdi kesüben **dem-be-dem** / Oldı dervīşler anuñla muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2235). [dem-be-dem,]*

dem-beste: *1- Suskun olma durumu, 2- Dili tutulma.*

Girüsine baḳdı Burhān'ı görür / Ḳorḳusından şöyle **dem-beste** ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5205). [dem-beste,]*

dem-i ʿīsā: *Hz. İsa' nın nefesi.*

İy seḥer gūyendesi şīrīn-ḫaber / Çün **dem-i ʿĮsā** virür nuṭḳuñ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4092). [dem-i ʿişā,]*

dem-i ʿizzet: *Güç zamanı.*

Ulu dīvānda olan ḥürmet ḥaḳı / Aña ṣunulan **dem-i ʿizzet** ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5678). [dem-i ʿizzet,]*

dem-i ʿizzet: *Adalet zamanı.*

Ulu dīvānda olan ḥürmet ḥaḳı / Aña ṣunulan **dem-i ʿizzet** ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5678). [dem-i ʿizzet,]*

demi ur-*: *Dem ur-: Bahsetmek, konuşmak.*

Ḳılıcınuñ ḳorḳusından ādemi / Urmaz-ıdı ol arada hiç demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4262). [demi ur-*, --maz, --ı, --dı]*

demin: *Biraz evvel.*

Didiler biz görmedük **dĕmin** seni / Di bize ḳanda-y-ıduñ **dĕmin** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5438). [dĕmin,]*

Didiler biz görmedük **dĕmin** seni / Di bize ḳanda-y-ıduñ **dĕmin** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5438). [dĕmin,]*

dem-sāz: *Dost, sırdaş, uygun arkadaş.*

Bildi müfsid başıdur ġammāzdur / Hem fesād ıla ḳatı **dem-sāzdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3154). [dem-sāzdur, -dur]*

dem-sāz it-: *Dostluk, arkadaşlık etmek.*

İlerü ṣuya gelüp āvāz ider / Ol ṣuyı gör kendüye dem-sāz ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5062). [dem-sāz it-, -er]*

demüñi yumuñı oyna: *Yaşam sürmek, hayatını devam ettirmek.*

Demüñi yumuñı oynat anda sen / Faḳr erkānını eylĕ zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1188). [demüñi yumuñı oyna, --t--u, --ñ, --ı]*

demür: *Demir.*

Dĕmür ise daḫı üç günden beri / Ḥall oldı ḳalmadı et ü deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2539). [dĕmür,]*

Demür ālātı bularda her ne var / Divşürüñ diyü buyurdı hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5164). [demür,]*

Pes o dem bir ulu āteş yaḳdılar / Ol **demür** cinsin içine daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [demür,]*

Ḳızġınından ol **demür** ḳızdı ʿazīm / Yanmış-ıdı zīra kim āteş delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5167). [demür,]*

demür: *Demir halka.*

Bir maġāra içre kāfir itdi ḥabs / Yatup aġır **demür** içre her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [demür,]*

Gözyaşı dökübeni aġlar ıdum / Rāḥat olmayup **demürde** aġnar ıdum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 809). [demürde, --de]*

deñĕ: *Söylenmek.*

Gördi bir dervīş anda oturur / Çün oñat **deñĕyüben** anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1821). [deñĕyüben, --y, --üben]*

deñĕ: *Tane, tahıl tohumu.*

Bir **dene** buġday o buġdaydan ele / Aluban diliyle cevfine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2167). [dene,]*

deñĕ: *Tecrübe etmek.*

Avcına ḳoyduġı dem ṣu gördi ḳan / **Deñeyüp** fikre batar ṭurdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [deñeyüp, --y, --üp]*

Avcuña nedür **deñeyüp** ḳalduñ a / Vir ḫaber bize yine ne olduñ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3560). [deñeyüp, --y, --üp]*

deñĕ: *Sınamak, tecrübe etmek.*

Ḫarman ısı ḫarmanın gelüp **deñer** / Arpa buġday örtüsün ki aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6254). [deñer, -r]*

deng ol-: *Benzer olmak, eş olmak.*

Ḫayret-ile deng olubanı ṭurur / Ḳardaşı irişdi ḳarşudan görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3233). [deng ol-, --ubanı]*

deng ol-: *Şaşırmak, sersemleşmek.*

Gösterür dürlü ġarāyib işleri / Deng olur kim görse bu cünbüşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2058). [deng ol-, --ur]*

Ḥayret el virüp ḳamu deng oldılar / Cān Baba'ya daḫı buyruḳ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2543). [deng ol-, --dı, --lar]*

Mollā görübeni anı deng olur / Kendüyi ṣuya atubanı ṣolur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3490). [deng ol-, --ur]*

denī: *Alçak, değersiz.*

Farḳ itmez yimesün hem giymesün / Bu **denī** ṭondur yā fāḫir dimesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3538). [denī,]*

deñiz: *Deniz.*

Děñiz ortasına irincek i yār / Key muḫālif esdi ol dem rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4045). [děñiz,]*

Gemiye girdi sözin itdi ḳabūl / Ḳaldı **deñizüñ** orası ḳurı yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4863). [deñizüñ, -ün]*

deñiz: *Deniz, bahr.*

Cān Baba rāḫib el ele aldılar / Ol **deñiz** gibi od içre ṭaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2566). [deñiz,]*

Ṣaldı seccāde **deñiz** üzre hemān / Geçüben üstine oturdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2753). [deñiz,]*

Güreleş gönderdi děñize degin / Çün **deñiz** ḳatına geldiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2785). [deñiz,]*

Gözin açup gördi kendin nā-gehān / Bir **deñiz** ḳatında ṭururdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [deñiz,]*

Bir reʾīs var-ıdı işledür gemi / **Deñiz** idi gice gündüz hem-demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4095). [deñiz,]*

Gemiye ḳoydum giderdüm bir zamān / **Deñiz** ortasına irincek hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4711). [deñiz,]*

Birisi Ḳaradeñiz'e yol ide / Ayaġı altından **deñiz** girü gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4835). [deñiz,]*

deñiz: *Deniz tarafından, deniz içinden.*

Gördi reʾīs böyle şiddetde iken / Çıḳdı bir abdāl **deñizden** nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4105). [deñizden, -den]*

Pes **deñizden** yaña yöneldi hemīn / Ṣuya başduḳda ḳadem ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4856). [deñizden, -den]*

deñize: *Deniz.*

Güreleş gönderdi **děñize** degin / Çün deñiz ḳatına geldiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2785). [děñize,]*

Dökeler **deñize** buġdayı ne var / Yiyniyicek gemi yüriye i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4101). [deñize,]*

deñizi: *Deniz, bahr.*

Az ḳaldı **deñizi** öte geçe / Göricek gemici ḥāl oldı nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4858). [deñizi,]*

deñizli: *Denizli ili.*

Ḳalḳuban **Deñizli'den** oldı revān / Tā ki Ḳarayük'e irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3124). [deñizli'den, --den]*

deñizlü: *Ege Bölgesi'nde bulunan Denizli şehri.*

Germiyān **Deñizlüsi'nde** iy ʿazīẓ / Bir ḥarāmī var-ıdı ḳılur sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3116). [deñizlüsi'nde, --si, --n, --de]*

Pes **Deñizlü'ye** yaḳın yirde ʿazīz / Nesli daḫı vardur anuñ bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3166). [deñizlü'ye, --y, --e]*

deñli: *Kadar, değin.*

Ẕerre **deñli** itmedi gerçi günāh / Olanın da ʿafv ider ammā İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5614). [deñli,]*

deñlü: *"kadar" anlamında üstünlük derecesini belirten bir söz.*

Bu ḳadar buġday bu **deñlü** aḳçaya / Alubanı şalmaduñ mı boḳçaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3271). [deñlü,]*

Dutdı bir dırnaġa zūr itdi ḳatı / Kesmedi ne **deñlü** keskindür yiti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3404). [deñlü,]*

deñlü: *"Ölçüsünde, derecesinde" anlamlarına gelen "kadar" edatı.*

ʿĀdeti böyley-idi ol ḳaryenüñ / Ḥāşılı ne **deñlü** olur cümlenüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2138). [deñlü,]*

depe: *Tepe.*

Var durur anda bilüñ ṭuz maʿdeni / Ol **depe** altı ṭuzuñdur medfeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [depe,]*

Pes Keşişlik Depesi'ne irdiler / Seyr iderek **depe** üzre vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5491). [depe,]*

depe: *Tepe.*

Gördi Ḫünkār oturur bir **depede** / Dir kerem ḳıl luṭf işle iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [depede, -de]*

depe: *Tepe, baş.*

Depesin delüp ʿaṣā evran olur / Ḳorḳusından ol keşiş bī-cān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4890). [depesin, -si, -n]*

depe: *Tepe, doruk, zirve.*

Çañ avāzından teziküp ḳaçdılar / Niçe dere niçe **depe** geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3021). [depe,]*

depele-: *Tepelemek, çiğnemek, ezmek, öldürmek.*

Didi Ḫünkār aġulu cānāvarı / Yurt virdük **depeledügüñ** yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5002). [depeledügüñ, -dük, -üñ]*

depred: *Kımıldatmak, hareket ettirmek.*

Nuṭḳ açup bir gün bu ḳavle başladı / **Depredüp** dil söyleyince bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [depredüp, -üp]*

depret: *Kımıldatmak II Konuşmak.*

Nuṭḳa gel iy ṭūṭī-i bāġ-ı cinān / Ṣol şeker güftāruñ aç **depret** lisān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3887). [depret,]*

der: *"da, de" anlamında Farsça ön ek.*

Dest-namāz alup vużūʾ ḳıldı tamām / Lā-tekellüf geçdi **der** cā-yı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3569). [der,]*

der-be-der: *(Fa.) Kapı kapı dolaşan serseri.*

İmdi Yĕsī şehrini biz araruz / **Der-be-der** ḫāne-be-ḫāne ṣoraruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 616). [der-be-der,]*

Böyle diyüp aradılar **der-be-der** / Ḫāne-be-ḫāne arar-iken meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 618). [der-be-der,]*

derbend: *Geçit, dar boğaz.*

İrmeni **derbendin** itdiler şınur / Ġāzīler aḳına aḳmaz oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4269). [derbendin, --in]*

derc eyle-: *Toplamak, kaydetmek.*

Rūzigār ıla hüner ḫarc eyledüm / Var kemālüm içine derc eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2396). [derc eyle-, --dü, --m]*

Yazdı kātib olanın derc eyledi / Ḫoş feṣāḥatler söze ḫarc eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4416). [derc eyle-, --di]*

derc it-: *(Gazete, dergi vb. şeylere veya bir metne) Koymak, yazmak, kaydetmek.*

Raṣad ʿilminden kitāb te'līf ider / Ḫoş meʿānī derc idüp taṣnīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2385). [derc it-, --üp]*

derc it-: *Yazmak, kaydetmek.*

Tā ki miʿmārlıḳla itdüm mālı derc / Ḥacī Bektaş yoluna itdüm cümle ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5804). [derc it-, -dü, -m]*

derc ḳıl-: *Kitaba koymak, kaydetmek.*

Her ne ḳadar māl kim ḳılmışdı derc / Aş bişürüp er cānı-çün ḳıldı ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5792). [derc ḳıl-, -mış, -dı]*

der-cāy-ı fülān: *Falanca yerde.*

Ḳıldı istifrāġ bir gün nā-gehān / Er aña dir yüri **der-cāy-ı fülān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5454). [der-cāy-ı fülān,]*

derd: *Dert, gam.*

Kimse ḳalmaz dünyāda gĕlen geçer / **Derd-i** mevtüñ ol şarābını içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5821). [derd-i,]*

derd: *1. dert, gam 2. yas 3. illet, hastalık.*

Didi maḳṣūdumuz olursa revā / **Derdümüze** olıcaḳ bunda devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5122). [derdümüze, -ümüze]*

derd: *1. İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü 2. Devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.*

Aġlayuban istiʿānet diledi / **Derdine** erden kefāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5688). [derdine, -i, -ne]*

derd: *(□□□) i. (Fars. derd) 1. İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.*

Süri şöyle düşdi şāhuñ ardına / Gördi çoban dir bularuñ **derdi** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1429). [derdi, -i]*

derd: *Dert, keder, sıkıntı.*

Geldi işbu resme nuṭḳından kelām / **Derdümüz** yoḳdur didi bizüm müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4643). [derdümüz, -ümüz]*

Kim şimālimüzde eyle er ola / **Derdümüz** yoḳdur diyü geldi dilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4647). [derdümüz, -ümüz]*

derd: *(Fars.) İnsana ıstırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.*

Böyle iş itmek olur mı hiç revā / Şekk **derdine** gerek böyle devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1521). [derdine, -i, -ñe]*

Piş-revüñ der-ḥāl yüzi ardına / Döndi kimse uġramasun **derdine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5153). [derdine, -i, -ñe]*

der-deryā: *Deniz içinde.*

Pes Frengistān'a **der-deryā** kenār / Bir adaya düşüben itdi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3182). [der-deryā,]*

derd-i kūşiş: *Çalışma derdi.*

Ḥācī Bektaş ḥizmetinde bir faḳīr / **Derd-i kūşiş** çekmiş-idi lā-naẓīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4669). [derd-i kūşiş,]*

dere: *Dere, küçük akarsu.*

Gördi bir **derede** ikisin daḫı / Ḳurt paralayup yimişdür iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1974). [derede, -de]*

Şalıvir Bĕyāmlu'nuñ **deresine** / Arḳasından melefesini yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3221). [deresine, -si, -ne]*

dere: *Dere, ırmak, nehir.*

Aḳsarāy üstinde bil iy ḫoş-nihād / Bir **dere** var Selme dirler aña ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [dere,]*

Çañ avāzından teziküp ḳaçdılar / Niçe **dere** niçe depe geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3021). [dere,]*

derer: *Derlemek, toplamak, devşirmek.*

İşidüp Ḳayṣer daḫı leşker **direr** / Gelüben Ḳayṣer'üñ üstine irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1615). [direr,]*

Çün varur maḫbūs atası yirine / Ḫalḳını **direr** ki tā ṭanu ṭana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3931). [direr,]*

dergāh: *1. Tarîkatlarda dervişlerin zikir ve ibâdet ettikleri ve içinde tarîkatın gerektirdiği biçimde yaşadıkları yer, tekke. 2. Bir büyüğün, büyük bir yerin herkes için başvurma yeri olan kapısı, huzûru, eşiği.*

Ḥaḳ teʿālā **dergāhında** ḳudreti / Postlar döşendi gör sen ʿibreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1355). [dergāhında, -ında]*

Oradan bir dervīşe emr eyledi / Var ulu **dergāha** piş-rev ol didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5100). [dergāha, -a]*

Bu yaña piş-rev çü **dergāha** irer / Şeyḫ öñine varuban yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5104). [dergāha, -a]*

Girdi **dergāha** göre şāh ḥażretin / Çünki ʿOšmān ḥazretin gördi ḥaṣūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6326). [dergāha, -a]*

dergāh: *(Fars.)Tarîkatlarda dervişlerin zikir ve ibâdet ettikleri ve içinde tarîkatın gerektirdiği biçimde yaşadıkları yer, tekke.*

Seyyid'üñ **dergāḥına** şeyḫ-i ʿazīz / İbrāhīm nām bir kişiydi ḫulḳı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5107). [dergāḥına, -ı, -n, -a]*

dergāhına: *(Der-geh) f. Cenab-ı Hakk'a ibadet edilen yer. Büyük bir huzura girilecek kapı. Kapı. Padişahların kapısı. Şeyhlerin tekkesi.*

Gördi bir kimseyle iki bacı gider / Yaʿnī Seyyid **dergāhına** ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5116). [dergāhına, -ın, -a]*

Didiler biz Seyyid'üñ **dergāhına** / Giderüz yüz sürmege anda gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5118). [dergāhına, -ın, -a]*

der-hāk: *Toprağa.*

Didi iy dīẕār görmiş pāk şu / Ṭayyib ü ṭāhir aḳar **der-ḥāk** şu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5063). [der-ḥāk,]*

der-ḥāl: *Hemen, çabucak, der-hâl.*

Çiçegi **der-ḥāl** açılmış-ıdı hem / Şükr idüben Bārī'ye ḳıldı sücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6684). [der-ḥāl,]*

Ḳalḳuban **der-ḥāl** imāmet eyledi / Niyyet idüběni tekbīr söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2097). [der-ḥāl,]*

Ṭuruban Ḫūnkār'a ol **der-ḥāl** gelür / Gūş itdügi sözi iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3767). [der-ḥāl,]*

Girdi tennūr içre **der-ḥāl** oturur / Çıḳarur göñlegin atar götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3798). [der-ḥāl,]*

Ol reʾīsüñ abdāl alur elini / Gemisine çıḳarur **der-ḥāl** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4150). [der-ḥāl,]*

İrdi **der-ḥāl** ʿādeti üzre girü / Didi Cemāl-i Seydī'ye bu nevʿe o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5327). [der-ḥāl,]*

Āh idüp efġān eylerdi ziyād / Çıḳdı **der-ḥāl** ṭaşraya iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5377). [der-ḥāl,]*

Anı **der-ḥāl** nūş itdi cümlesin / Aldı andan nĕ ki varsa ḥamlesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5458). [der-ḥāl,]*

der-ḥāl: *Derhâl, hemen.*

Kendü bilinden kemer-bendin ʿayān / Ḳuşadur **der-ḥāl** biline hem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4390). [der-ḥāl,]*

Emr ider Ḫūnkār anı aldılar / Kesüben **der-ḥāl** pūḫte ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4652). [der-ḥāl,]*

İki er düzetdi **der-ḥāl** ol Zubun / Birine küffār gibi giyürdi ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [der-ḥāl,]*

Uġrayup ol köpriyi ḳıldı ḫarāb / Yıḳdı ol köpriyi **der-ḥāl** iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5078). [der-ḥāl,]*

Piş-revüñ **der-ḥāl** yüzi ardına / Döndi kimse uġramasun derdine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5153). [der-ḥāl,]*

derhem: *Sıkıntı, keder.*

Ḳaradeñiz içre didi bir gemi / Düşdi ḫavfa ḫalḳı anun **derhemī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4035). [derhemī, -i]*

deri: *İnsan ve hayvan vücûdunu bir örtü gibi saran koruyucu tabaka, ten, cilt.*

Etin almış **derisi** ile anı / Bunda ḳoyup anı gitmiş başını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 614). [derisi, -si]*

deri: *İnsan ve hayvanın etini örten ve bütün bedenini saran kabuk.*

Naḳldür çoban başında ki o dem / Var-ıdı giyik **derisi** tāc hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1444). [derisi, -si]*

deri: *Deri, ten, cilt.*

Zīra er ölmez ḳalur dāyim diri / Degişür şūret çürür etle **deri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [deri,]*

derin: *Dibi yüzeyinden veya ağzından uzak olan, derin.*

Nūre'dīn Ḫʿāce'yi yola iltdiler / Ol **deriñ** zindāna ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1874). [deriñ,]*

der-kenār: *Kenarda.*

Ol söz-ile çıḳdı mollā **der-kenār** / Görür iki göz ṣanur külḫān yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [der-kenār,]*

der-kenār it-: *Kenara yazma, not etme.*

Yine ol ḳuṭb-ı veliyy-i Kirdigār / Çıḳmış-ıdı seyr ide der-kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2108). [der-kenār it-, --e]*

der-ḳıyām: *Ayakta (Kıyam etmek) beklemek, durmak.*

Üc yay-ıdı gün ṭurdı **der-ḳıyām** / Çün yidi gün geçdi vü oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [der-ḳıyām,]*

derle-: *Terlemek.*

Cān Baba baġdaş ḳuruban oturur / Ḳızaruban **derleyüp** olmış çü nūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2542). [derleyüp, --y, --üp]*

derle: *Terlemek.*

Atumuz dir anda **derlĕdi** hemān / Ol çañı üstlerine atdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3029). [derlĕdi, -di]*

dermān: *1. İlâç, çare, 2. Kuvvet, takat.*

İmdi givirmĕmege **dermān** gerek / İdebilürseñüz oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1288). [dermān,]*

der-mekān: *Mekan içine.*

Böyle maḥbūb tāc idüp ḳor **der-mekān** / Issı geliser didi anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [der-mekān,]*

der-naẕar: *Göz önünde.*

Üç yüz altmış ḫalīfe **der-naẕar** / Ḫizmetin eyler onuñ doġrı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4803). [der-naẕar,]*

ders: *Bilgi, öğüt.*

Ere irenler murāda irişür / Sır yüzünden maʿnī **dersin** pişürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3167). [dersin, -i, -n]*

ders al-: *Bilgi edinmek, tecrübe kazanmak.*

Ders aluban ḫizmet iderler-idi / Ululayup ʿizzet iderlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3298). [ders al-, --uban]*

dert: *Sıkıntı, bunalma, keder.*

Ger bu **dertden** ḳurtarursañ ṣaġ esen / Saña īmān getürem v'allāhi ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [dertden, -den]*

derūn-ı maġzuma: *Beynin içi.*

Elini uzatdı irdi aġzuma / Ṣoḳdı elini **derūn-ı maġzuma** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3356). [derūn-ı maġzuma, --um, --a]*

dervīş: *Tarikatlardan birinin şeyhine intisap ederek hankahta hizmet, çile ve riyazetle uğraşan ve dünyevi hayata itibar etmeyen kimse; tarikat mensupları nefislerini kırmak için ellerindekilerden vazgeçip fakir bir görünüm sergilerlerdi.*

İşbu niyyetle ol iki iḫtiyār / Cemʿ ider **dervīşlerini** nĕ ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5023). [dervīşlerini, -ler, -ini]*

dervīş: *Allah için alçakgönüllülüğü ve fıkarâlığı kabul eden veya bir tarîkata bağlı bulunan kimse; fakir ve ihtiyaçlı kimse.*

Münkiri **dervişlerüñ** iḳrār ider / Ḥācī Bektaş medḥini tekrār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 826). [dervişlerüñ, -ler, -üñ]*

Getürürlerdi kesüben dem-be-dem / Oldı **dervīşler** anuñla muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2235). [dervīşler, -ler]*

Ḳanı **dervīş** diyü eylĕdi suʾāl / Sen n'idersin dervīşi bu ne melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3351). [dervīş,]*

Ṭaşra çıḳup arayup **dervīşleri** / Bulmadılar geşt idüben ol yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5255). [dervīşleri, -ler, -i]*

Anda da cemʿ eyledi **dervīşleri** / Kim Ḥaḳ'a lāyıḳdur anlar işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5316). [dervīşleri, -ler, -i]*

dervīş: *Tarîkata girip bir şeyhe bağlanan, tarikat müntesibi.*

Böyle diyüp incinür **dervīşleri** / Ḫizmet itmez ḳaldı tekye işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 757). [dervīşleri, -leri]*

Gelüp īmāna Müsülmān oldı tīz / Daḫı **dervīşlik** naṣīb eylĕdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5446). [dervīşlik, -lik]*

dervīş: *Allah için alçakgönüllülüğü ve fıkarâlığı kabul eden veya bir tarîkata bağlı bulunan kimse.*

Bir niçe **dervīş** ile ḫūn yidiler / Eyleyüp tekbīr şükrin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 727). [dervīş,]*

İşbu **dervīş** niceye dek oturur / Oturuban bunda ne iş bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1800). [dervīş,]*

Altunumuz aḳçamuz vāfir durur / İşbu **dervīş** var-ısa sāḥir durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2154). [dervīş,]*

Ḳanı dervīş diyü eylĕdi suʾāl / Sen n'idersin **dervīşi** bu ne melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3351). [dervīşi, -i]*

Bilmedük **dervīş** midür yā nice kes / Çün işitdi Ṣaru İsmāʿīl pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3766). [dervīş,]*

Bu gelen **dervīşlere** çekgil sümāṭ / Yiyüben tā ki bulalar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3797). [dervīşlere, -ler, -e]*

Bunı giyüben ḳuşanuban gele / Bu gelen **dervīşlere** ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3812). [dervīşlere, -ler, -e]*

Oldı teslīm itdiler dervīş anı / İtdiler **dervīşlere** dil-rīş anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4165). [dervīşlere, -ler, -e]*

ʿAṣr vaḳti-di semāʿ ḳalḳmış-ıdı / Her ne var **dervīş** cemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5158). [dervīş,]*

Ṣu kenārında görür Begce Ḥabīb / Ḫayli **dervīşi** faḳīri cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5047). [dervīşi, -i]*

Ṣuṣuz'a geldi vü dervīş itdiler / Anı **dervīşlere** dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5141). [dervīşlere, -ler, -e]*

İy niçe **dervīşlere** ḳurbān çırāḳ / Virüp oğlan istedüm ben bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5230). [dervīşlere, -ler, -e]*

Dervīş oldur yirde yüzin ḫāk ide / Ölicek kendüyi yuyup pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5591). [dervīş,]*

dervīş: *Alçak gönüllü ve her şeyi hoş gören kimse.*

Gördi bir **dervīş** anda oturur / Çün oñat deñĕyüben anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1821). [dervīş,]*

Bildi Ṣaru didügi **dervīş** budur / Ṣaru'ya ol mı didi didi budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [dervīş,]*

Üçpıñar'a ol daḫı çün irişür / Gördi bir **dervīş** varuban görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1831). [dervīş,]*

Aḳtarılup **dervīş** oldı iy ʿazīz / Ḫizmet-ile ululığa irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5016). [dervīş,]*

dervīş: *1. Tarikata girip bir şeyhe bağlanan, onun izinden Hak yolunda yürüyüp nefsini ıslah eden, varlık iddiasından geçip Allah'ın birliğini bütün kâinatta görerek kendini Hakk'a ve onun yarattıklarına adayan kimse, tarikat müntesibi. 2. Hakikat yolcusunun niteliklerini taşıyan, kanaatkâr, saf, alçak gönüllü, her şeyi hoş gören kimse.*

Birisi **derviş** dimez ḥālüñ nedür / Ne kişisin yāḫud aḥvālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1714). [derviş,]*

Siḥre ḥaml idüp didi **dervīş** işit / Ḳolayuñ ḳanda-y-ısa var anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1847). [dervīş,]*

Ḳardaşım dir il sözinden ġam yimez / Yoluña var git o **dervīşe** dimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [dervīşe, -e]*

Didiler **dervīş** bular nesne degül / Olmayıncaḳ nesne ne istersin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2148). [dervīş,]*

Bu ṣovuḳ yirdür sovuḳ yiller eser / Ṭoḳınıcaḳ **dervīş** iligin keser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2207). [dervīş,]*

Didi bir **dervīş** geldi ḳatuma / Girüben yol buluban ser vaḳtüme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2576). [dervīş,]*

Nā-gāh üç **dervīş** geldi irişür / Yüz urup erenler ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3064). [dervīş,]*

Bir aduñuz daḫı **dervīş** bellüdür / Kimse dimez dervīşe kim mālludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3877). [dervīş,]*

Bir aduñuz daḫı dervīş bellüdür / Kimse dimez **dervīşe** kim mālludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3877). [dervīşe, -e]*

Burhān Abdāl-ıla bir **dervīş** daḫı / Ḫizmetinde vardı hemīn iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5089). [dervīş,]*

Niçeler anı görüp **dervīş** olur / Terk idüp ḳabāyı faḳr-endīş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5215). [dervīş,]*

Oradan bir **dervīşe** emr eyledi / Var ulu dergāha piş-rev ol didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5100). [dervīşe, -e]*

Göziñüzi hem virüñ dervīşe siz / Her ne **dervīş** itse şey' li'llāh pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [dervīş,]*

Cehd idüñ ki ola **dervīş** göñli ḫoş / Ḫarmanuñuz dānesi ki oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6263). [dervīş,]*

Göziñüzi hem virüñ **dervīşe** siz / Her ne dervīş itse şey' li'llāh pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [dervīşe, -e]*

dervīş: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

İşbu **dervīş** şekk itmeñ er durur / Ḥaḳ yolına mürşid ü reh-ber durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3379). [dervīş,]*

dervīş: *Cân Baba.*

Pes Külü Ḫan dönderür keşīşe yüz / Dir işitdüñ mi ne dir **dervīş** söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [dervīş,]*

Giriben **dervīş** oda urdı semāʿ / Ol oduñ kim ḳalıñıydı bir zirāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2620). [dervīş,]*

dervīş: *Allah için alçakgönüllülüğü ve fıkarâlığı kabul eden veya bir tarîkata bağlı bulunan kimse.*

Didi Ḫūnkār'a ki iy **dervīş** ʿazīz / Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce Beg bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1823). [dervīş,]*

Ṭur bile **dervīş** dir āb-dest alalum / Vaḳtidür öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1836). [dervīş,]*

Didi **dervīş** dün keşik gütdüñ idi / Hiç bilür misin baña n'itdüñ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [dervīş,]*

Çünki Erzingan'a irdüm bā-sipāh / İrdi bir **dervīş** gelüp ṭonı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2609). [dervīş,]*

Tā ki **dervīşler** anı nūş eyledi / Pür olup göñüllerin ḫoş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4653). [dervīşler, -ler]*

Didi iy **dervīş** zūd īncā biyā / Çün sözin Güvenc işitdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [dervīş,]*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Anda cemʿ olan o **dervīşler** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5082). [dervīşler, -ler]*

Elin öpüp ayaġına sürdi yüz / Yoḳuşuñ dibinde **dervīşler** henüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5208). [dervīşler, -ler]*

dervīş: *Allah için alçakgönüllülüğü ve fukarâlığı kabul eden veya bir tarîkata bağlı bulunan kimse.*

Cümle **dervīşler** olup anda melūl / Şeyḫe baḳmaz oldılar olup fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 759). [dervīşler, -ler]*

Cān Baba'yı oḳıdılar ilerü / Didi **dervīş** söyle sözüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2475). [dervīş,]*

dervīş: *Derviş, tarikata girip bir şeyhe bağlanan, tarikat müntesibi.*

Didiler ol **dervīşe** Ḳuzıḳıran / Ol ad-ıla zikr iderlerdi gören *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4513). [dervīşe, -e]*

dervīş: *Tarîkata girip bir şeyhe bağlanan, tarikat müntesibi.*

Biz de Bektaş'uñ didi **dervīşiyüz** / Faḳr-reviş ki ne-y-ise dir bilmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3285). [dervīşiyüz, -i, -y, -üz]*

dervīş eyle: *Derviş etmek.*

Bizi **dervīş eyle** vü ṣun zenbili / Ṣadaḳa divşürelüm gezüp ili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1779). [dervīş eyle,]*

dervīş irür: *Derviş yapmak.*

Ne ki faḳr erkānı var-ısa tamām / İrürürler dervīş olur ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3075). [dervīş irür, --ür, --ler]*

dervīş it-: *Derviş etmek, tasavvuf yoluna sokmak.*

Çırağı emr itdi dervīş itdiler / Şol faḳīrler ile dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3074). [dervīş it-, --di, --ler]*

Emr ider Ḫūnkār dervīş itdiler / Ehl-i faḳra anı dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3162). [dervīş it-, --di, --ler]*

Emr ider Ḫūnkār erkān itdiler / Dervīş idüp ehl-i faḳra ḳatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3587). [dervīş it-, --üp-üp]*

Oldı teslīm itdiler dervīş anı / İtdiler dervīşlere dil-rīş anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4165). [dervīş it-, --di, --ler]*

Şuşuz'a geldi vü dervīş itdiler / Anı dervīşlere dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5141). [dervīş it-,]*

Emr ider Ḥācım aña gör n'itdiler / Dervīş idüp aña erkān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5259). [dervīş it-,]*

dervīş ol-: *Dervişlik yoluna giren kimse.*

Ḳāḍılıḳdan gelüben dervīş olan / Ol faḳīr miskinlere dil-rīş olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3012). [dervīş ol-, --an]*

Ḳāḍılıḳdan dönüben dervīş olan / Didi itme böyle işi yā fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3019). [dervīş ol-, --an]*

dervīş ü faḳīr: *Tarikat ehli ve fakir.*

Ṭuruban Ḥaḳḳ'a ʿibādet ideler / Ne var-ısa cümle **dervīş ü faḳīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 384). [dervīş ü faḳīr,]*

dervīş ü miskīn: *Tarikat ehli ve tembel ve düşkün, hor görülen.*

Dervīş ü miskīn yimeklige üşer / ʿArafāt'da şeyḫ bunı söyledügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6693). [dervīş ü miskīn,]*

Emr ider anı da erkān itdiler / Dervīş ü miskīne yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3089). [dervīş ü miskīn, --e]*

dervīş ü miskīn ü üftāde ḥaḳīr: *Tarikat ehli ve tembel ve düşkün, hor görülen.*

Dervīş ü miskīn ü üftāde ḥaḳīr / Daḫı ne var-ısa ʿilm ehli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 382). [dervīş ü miskīn ü üftāde ḥaḳīr,]*

dervīşān: *Dervişler.*

Daḫı anda her ne varsa **dervīşān** / Didiler olmaz revā hergiz inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5108). [dervīşān,]*

dervişlerin: *Bir tarikata girmiş, onun kurallarına ve törelerine bağlı kimse, alperen.*

Aluban **dervīşlerin** oldı revān / Menteşe iḳlīmine geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5223). [dervīşlerin, -ler, -in]*

dervīşlik: *Bir şeyhe bağlanarak çeşitli riyazet yöntemleriyle manevi ilerleme yolunu tutma işi.*

Kimisi **dervīşlik** itdi iḫtiyār / Kimisi daḫı varur gider i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3589). [dervīşlik,]*

deryā: *Bahr, deniz.*

Bir ḳaraltu gördi **deryādan** gelür / Ḳavmine gösterdi bir gör ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [deryādan, -dan]*

deryā: *(Far.) Deniz.*

Ṣayda çıḳmış ıdı taḫtından ol er / Ṣayd ide gelür-idi **deryā** kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2764). [deryā,]*

Pes olur seccāde **deryāya** revān / Rūmili'nden yaña ʿazm itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2789). [deryāya, -ya]*

Çünki **deryānuñ** dibine irdiler / Bir müzeyyen yapulu köşk gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4118). [deryānuñ, -nuñ]*

İlteyin diyüp elin aldı ele / Gitdi **deryāya** ikisi de bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4117). [deryāya, -ya]*

Bir ʿazīm **deryā** olur ol bī-kerān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4525). [deryā,]*

deryā-misāl: *Deniz gibi, deniz misali.*

Gördi Ḫūnkār oldı bir **deryā-mišāl** / Pür olup ṭutar cihānı māl-ā-māl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4527). [deryā-mišāl,]*

deryā-yı ʿaẕīm: *Büyük deniz.*

Ḥācī Bektaş didi **deryā-yı ʿaẕīm** / Hīç bulınmaz ně ki düşerse delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4662). [deryā-yı ʿaẕīm,]*

der-zīr-i dest eyle: *Ellerini bağlamak.*

Kim Tatar ʿIṣāyī-y-idi put-perest / Eyledi ne var-ısa der-zīr-i dest *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2432). [der-zīr-i dest eyle, --di]*

dest: *Bozkır, ova, sahra, çöl.*

Bir bezirgān **deştden** yār-ı ʿazīz / Gemiye girdi Ṣınāb'a giçe tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4044). [deştden, -den]*

dest: *El, avuç.*

Süzülüp rāst indi anuñ üstine / Pençe urup getüreydi **destine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1321). [destine, -i, -ne]*

dest: *Bilekten başlayarak parmak uçlarına kadar uzanan, iş yapmaya ve tutmaya yarayan organ, el.*

Ol cevāhir baḥrinüñ hem dürridür / Bir nişān **destinde** vardur Ḥaydar'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6722). [destinde, -i, -n, -de]*

Bir yeşil ḳamçı ṭutar **destinde** hem / Yitişüp geldi hemīn ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [destinde, -i, -n, -de]*

dest: *El II. Organ adı.*

Dir elüñ vir virdi elin **destine** / Pāyini hem ḳodı pāyi üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [destine, -i, -n, -e]*

dest: *El, organ adı.*

İki elin virdi Ḫūnkār **destine** / Ḳodı ayaġın ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3675). [destine, -i, -n, -e]*

dest: *(Fars.) El.*

Pes Saʿīd ol ḳılı alup **destine** / Ḳodı ol kesdügi ḳıluñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [destine, -i, -n, -e]*

dest: *(Fars.) Bozkır, ova, sahrâ, çöl.*

Leşker alup **Deşt** ilinden çıḳmışam / Uġraduġum milki yaḳup yıḳmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2608). [deşt,]*

destān: *Destan, uzun hikaye.*

İy fenā ehli işit aşlaḥ kelām / Var durur temšīl hem **destān** be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [destān,]*

destān it-: *Destanlaştırmak. II Ebedi kılmak.*

Bāṭınında anı Müsülmān ider / ʿĀleme bu ṣoḥbeti destān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4892). [destān it-, --er]*

dest-būs: *El öpme.*

Dest-būs eylĕdi düşdi pāyine / Gör ne ʿālī ḥişşe geldi pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2449). [dest-būs,]*

Dest-būs idübeni oldı revān / Ṭuşına bir yañaya gitdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4679). [dest-būs,]*

dest-būs eylĕ: *El öpme.*

Gelübĕni dest-būs eylĕdiler / Pes lisān-ı tercümān söylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1356). [dest-būs eylĕ, --di, --ler]*

dest-būs it-: *El öpmek.*

Cān Baba ḳalḳuban ider dest-būs / Çıḳuban ṭaşraya olmayup ʿabūs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2464). [dest-būs it-, --er]*

Dest-būs idüp vidāʿ ider gider / Girü Aḳşehr'e dönüben ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2987). [dest-būs it-, --üp]*

Dır çeküben dest-būs itdi yine / Ḳodı hem ser ol mübārek pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4387). [dest-būs it-, --di]*

deşt-i kıfcak: *Türk boylarından bir kavmin yaşadığı çöl.*

Deşt-i Ḳıfcaḳ iline ʿazm eyledi / Ol diyār seyrānına rezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2401). [deşt-i ḳıfcaḳ,]*

dest-i vilāyet: *Velilik, keramet eli.*

Ġażaba geldi hemān-dem ol ʿazīz / Götürüp **dest-i vilāyet** birle tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3181). [dest-i vilāyet,]*

destini uzat: *Birisine yardım etmek amacıyla ellerini uzatmak.*

Ḫ̆āce uzadur hemān-dem destini / Anı ḳurtarmaġa ḳılur ḳaṣdını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1082). [destini uzat, --ur-ini]*

dest-namāz: *Abdest almak, (namaz kılmak gayesiyle).*

Līki sen alsañ dürüstdür **dest-namāz** / Vaḳti durur ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3556). [dest-namāz,]*

Tīz segirdüp birisi ṣu getürür / Mollā alup **dest-namāza** oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3558). [dest-namāza, --a]*

Didi Ḫūnkār Mollā'ya merd-i dilīr / **Dest-namāzumuz** bizüm ṣınmadı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3555). [dest-namāzumuz, --umuz]*

Bir legençe içre Ḫūnkār **dest-namāz** / İder-iken burnı ṭamardı biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3832). [dest-namāz,]*

Cemʿinüñ tā kim ṣalāsın virdiler / **Dest-namāz** idüp yaraġın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3975). [dest-namāz,]*

Gördi işin **dest-namāz** aldı girü / Geldi oturdı yirine rū-be-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4567). [dest-namāz,]*

dest-namāz al-: *Abdest almak, (namaz kılmak gayesiyle).*

Ṣu yoġ-ıdı dest-namāz almadılar / Ṭañ namāzın ṭañlacaḳ ḳılmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3467). [dest-namāz al-, --ma, --dı, --lar]*

Dest-namāz alup vużūʾ ḳıldı tamām / Lā-tekellüf geçdi der cā-yı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3569). [dest-namāz al-, --up]*

dest-namāz ḳıl: *Abdest almak.*

Ṣu getürgil ḳılalum biz dest-namāz / Bektaş eydür şeyḫ kim iy muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6671). [dest-namāz ḳıl, --alum]*

dest-res bul-: *Nail olmak, isteğine kavuşmak.*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a bulmayısar dest-res / Zīra vaṣla lāyıḳ olmaz bu nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5601). [dest-res bul-, -ma, -yı, -sar]*

destūr: *İzin, müsaade.*

Didi Ḥayrān'um yüri **destūrdur** / Kim içüñ ṭaşuñ senüñ pür-nūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2985). [destūrdur, -dur]*

Kim niçe buġday bahāsınca idi / Al bileñce saña **destūrdur** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4139). [destūrdur, -dur]*

Didi **destūrdur** yüri işüñe git / Cünbüşüñ her nĕ-y-ise var anı it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4148). [destūrdur, -dur]*

Pādişāh **destūrdur** dir söyleñüz / Nĕ-y-ise ehli maḥalli eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4209). [destūrdur, -dur]*

Didiler iy pādişāh-ı kām-yāb / **Destūruñla** söyleyĕlüm bir cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4208). [destūruñla, -uñla]*

Didi **destūrdur** var al gel görelüm / Maḳṣūdı neyse murādın virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4539). [destūrdur, -dur]*

Didi **destūrdur** sözüñ ʿarż eylegil / Her ne-y-ise maḳṣūduñı söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4673). [destūrdur, -dur]*

İntiḳālinden ilerü ser-te-ser / Her biri **destūrla** ḳılmışdı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4807). [destūrla, -la]*

Birbiriyle ṣoḥbet iderlĕr-idi / Ayrılup **destūrla** giderlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5323). [destūrla, -la]*

destūr: *Far. Müsaade, izin.*

Müddet-ile Ḳonya'ya irişdiler / **Destūr** oldı şāh-ıla görişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4418). [destūr,]*

Ṣoḥbet ešnāsında dir Ḫūnkār'a ol / Dilerem **destūr** iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4542). [destūr,]*

destūr-: *İzin, müsaade.*

Gine **destūr-ıla** döndiler hemān / ʿAzm idüp yirlerine oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5487). [destūr-ıla, -ıla]*

destūr al-: *İzin/ müsaade istemek.*

Ṭañlacaḳ çün ṣubḥ oldı ṭurdılar / Destūr aluban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2349). [destūr al-, --uban]*

Destūr aluban revāne oldılar / Kendüler pes anda tenhā ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2364). [destūr al-, --uban]*

Destūr alup yolına oldı revān / Tā ki Ḳonya'ya irişdi ol i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4254). [destūr al-, --up]*

İşleri çün bitdi destūr aldılar / Yola çıḳuban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4417). [destūr al-, --dı, --lar]*

Destūr alubanı erden tīz ṭurur / Sürübeni anı da eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5355). [destūr al-, -u, -ba, -nı]*

Çerdekīn şeyḫi ṭurubanı gider / Destūr alup Çerdekīn'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5502). [destūr al-, -up]*

destūr aluban: *İzin/ müsaade istemek.*

Destūr aluban olur andan revān / Geldi ʿAntāb'a bilesin sen i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1271). [destūr aluban, --uban]*

destūr dile-: *İzin istemek.*

Diledi destūr girü gitmekligĕ / Dönüben meskene ʿazm itmekligĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2984). [destūr dile-, --di]*

Ol daḫı gitmeklige destūr diler / Pes ḥavālet ile destūr virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3013). [destūr dile-, --r]*

destūr dilerler: *İzin istemek.*

Ḳalḳuban **destūr dilerler** gitmegĕ / Varubanı girü dem yum itmegĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1394). [destūr dilerler, --r, --ler]*

destur iste: *İzin istemek.*

Destur ister gitmege andan ṭaleb / Atına binübeni andan gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 313). [destur iste, --r]*

Didi **destūr iste** var erden bize / Ṭoġrulup ol ecl içün geldüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [destūr iste,]*

Destūr ister ḥażretüñe gelmege / Görüben sizi ziyāret ḳılmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4538). [destūr iste, --r]*

destūr vir-: *Izin ver.*

Virüñüz destūr sefer ārzūlaram / Luṭf idüp virüñ murādum dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4883). [destūr vir-, -ü, -nüz]*

Virdiler destūr aña gitmeklige / Tā sefer ḳaṣdına ʿazm itmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4884). [destūr vir-, -di, -ler]*

destūr vir: *Izin ver.*

Ḫ̆āce destūr virdi eydür ki varuñ / Maḳṣūduñuz nice ise dirgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 620). [destūr vir, --di]*

Virdi destūr cümlesine ol ulu / Ol saʿādet ıssı Ḥaḳ'dan baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1395). [destūr vir, --di]*

Ol daḫı gitmeklige destūr diler / Pes ḥavālet ile destūr virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3013). [destūr vir, --di, --ler]*

Virdi destūr aña Ḫūnkār ḥażreti / İşidüp ḳıldı sürūrı selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4544). [destūr vir, --di]*

Yüz urup **destūr vir** dir ben ḳula / Ḫażretüñe maḳṣūdın ʿarża ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4672). [destūr vir,]*

Kim göñül seyrān diler destūr virüñ / Maḳṣūdum oldur murāda irgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4840). [destūr vir, --üñ]*

Virdiler destūr bir merkeb alur / Merkebe binüp sefer ʿarżı ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4841). [destūr vir, --di, --ler]*

devā: *(Ar.) İlâç, derman, şifâ.*

Böyle iş itmek olur mı hiç revā / Şekk derdine gerek böyle **devā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1521). [devā,]*

devā ol-: *Çare, ilaç olmak.*

Didi maḳṣūdumuz olursa revā / Derdümüze olıcaḳ bunda devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5122). [devā ol-,]*

devāʾ-i dāʾ-i dil: *Gönül sıkıntılarının ilacı.*

İy meʿānī burcınuñ seyyāresi / V'iy devāʾ-i dāʾ-i diller çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4460). [devāʾ-i dāʾ-i dil, --ler]*

devām: *Bir durum üzere sürüp gitme, sürme, kesilmeme.*

Gerçi yoḳdur dünyede ḳaṭʿā **devam** / Ḥaḳḳ'a minnet var işüñde Ḥaḳ niẓām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [devam,]*

deve: *Geviş getiren memelilerden, boynu uzun, sırtında bir veya iki hörgücü olan, yük taşımakta kullanılan hayvan.*

On **deve** on at on biñ sīm ü zer / Vireyin ḳılġıl ṣuçından dir güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3923). [deve,]*

deve: *Deve.*

Üç ḳaṭār **deve** yüki ḫayme otaḳ / Didi hem Sulṭānöñi olsun ṣınur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [deve,]*

devecük: *Nevşehir'de bir yer.*

Devecük ardıç dibine irişür / Öpüp elini er ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4230). [devecük,]*

develi: *Kayseri'de bulunan bir yer adı; Develi.*

Develi yirinde birḳaç cān-ıla / Seyr ide vardı tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2288). [develi,]*

Develi yirinde vardı bir ʿazīz / Bir kerāmet ıssı bir ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2289). [develi,]*

devlet: *Mutluluk, talih ǁ makam, haşmet, şan.*

Saña virdüm senüñ olsun mā-ḥażar / **Devletüme** dāʾimā iden duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6403). [devletüme, -üm, -e]*

devlet: *Baht, talih, büyük saadet, kut, büyük mutluluk.*

Ol ev ıssı nāmdār **devletlü** er / Pīş-revden işidüp böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5227). [devletlü, -lü]*

devlet: *1. Belli bir toprakta bir hükûmet idâresi altında teşkîlâtlanmış bulunan bağımsız siyâsî topluluk, milletin hukūkî şahsiyet kazanmış şekli 2. Ululuk, büyüklük, büyük rütbe, büyük mevki ve makam 3. Mutluluk, saâdet, tâlih, baht.*

Dilegince devr iderdi māh ü sāl / **Devleti** şemsi bulupdur ḫoş kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5754). [devleti, -i]*

Virdi **devlet** cümlesi ola ulu şāh / Çün otuz ataya çıḳar neslüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [devlet,]*

devlet: *Baht, talih, büyük saadet, kut, büyük mutluluk.*

Devlet-ile ṭutıcaḳ bu ʿālemi / Maʿdiletle żabṭ idicek ādemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5853). [devlet-ile, -ile]*

devlet: *Bağımsız idare olunan hükümet ve ülke; yüksek mevki, makam.*

Ġam yime ki Rūm'a sulṭān olasın / Varduġınca arta seniñ **devletüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6370). [devletüñ, -üñ]*

devlet: *Bağımsız idare olunan hükümet ve ülke; yüksek mevki, makam; mutluluk, talih.*

Ḳılup ol **devletlü** böyle ittifāḳ / Bir sürü ḳuzuya hep çaldı bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4498). [devletlü, -lü]*

Dir selām olsun saña ṣoyum başı / Ġāzīler sulṭānı **devletlü** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4521). [devletlü, -lü]*

devlet: *Büyük rütbe, büyük makam.*

Devletine ẓulm iden taḳṣīr ide / Ḳıl te'ennī itme taʿcīl birle iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6338). [devletine,]*

devlet: *Devlet, makam, hükmedilen ülke.*

Tā ki ḳavmüm bula ol yirde ḥużūr / **Devletüñde** ḳılavuz şādī sürūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2635). [devletüñde, -üñ, -de]*

devlet: *Baht, talih, büyük saadet, erişilmez mutluluk.*

Didi münkir bulmaya **devlet** felāḥ / Kim ḥarām olur ḳatında anuñ mübāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1022). [devlet,]*

devlet: *Ar. Devlet; saltanat.*

Devleti düşmiş iken Ḥaḳ oñara / Mercimegin yiyenüñ ḳızı ṭoġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6267). [devleti, -i]*

devlet: *(Ar.) Belli bir toprakta bir hükûmet idâresi altında teşkîlâtlanmış bulunan bağımsız siyâsî topluluk, milletin hukūkî şahsiyet kazanmış şekli II. Ululuk, büyüklük, büyük rütbe, büyük mevki ve makam.*

Līki yārī ḳılmadı **devlet** aña / Ḥaḳ teʿālā virmedi nuṣret aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 666). [devlet,]*

Ṭaşra çıḳdı bile baʿżī ulular / **Devlet** ıssı her biri baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2394). [devlet,]*

Tekbīr idübeni urdı başına / Gör ne ulu **devlet** irdi başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4389). [devlet,]*

Devlet anuñ irmedin aña ecel / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıla idüp ṣāliḥ ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5822). [devlet,]*

devlet-ile: *Devlet ile.*

ʿÖmr ü baḫtın eylesün Allāh ziyād / Tā ḳıyāmet **devlet-ile** bāḳī bād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5861). [devlet-ile,]*

devletlü: *Kutlu, talihli, bahtı iyi.*

Otururdı abdāllar-ıla bī-riyā / Cemʿ olup **devletlüler** geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6277). [devletlüler, -ler]*

devletlü: *Bahtlı, talihli, saadetli.*

Hele ol **devletlüye** piş-rev gelür / İrdügin erüñ aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5226). [devletlüye, -y, -e]*

devletlü-: *Kutlu.*

Ol köyüñ **devletlüsine** pīş-rev / Gönderür piş-revlige didi borev *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5225). [devletlüsine,]*

devletlü han: *Kutlu ve ikbal sahibi hükümdar.*

Didi şeyḫ ḫana ki iy **devletlü ḫan** / Girçegem sözümde sen baña inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [devletlü ḫan,]*

devr: *Devir, çağ, zaman.*

Ḳırḳ yıl olısar senüñ **devrüñ** tamām / Baʿde ḳırḳ yıl olısar emrüñ tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1186). [devrüñ, -üñ]*

devr: *Ar. Zaman, dönem.*

Çoḳ vilāyet gösterür **devrinde** er / Öldüginden soñra gösterse hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5742). [devrinde, -i, -n, -de]*

devr it-: *Dönüp dolaşmak, (kendi etrafında) hareket etmek.*

Dilegince devr iderdi māh ü sāl / Devleti şemsi bulupdur ḫoş kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5754). [devr it-, -er, -di]*

devrān dön-: *Devrin geçmesi, dünyanın dönmesi.*

Geçdi tārīḫ üstine çoḳ sāliyān / Döndi devrān Ḫan Muḥammed oldı ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5851). [devrān dön-, -di]*

devrān sür: *Hüküm sürmek.*

Çünki tebdīl oldı Oġuz şevketi / Sürdi devrān geçdi bunlar müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1605). [devrān sür, --di]*

devrân-ı: *(Ar.) Devir, çağ, dünya.*

Böyle durur ʿādet-i **devrān-ı** pīr / Her kişinüñ cismin eyler ḳara yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [devrān-ı,]*

devşür: *Toplamak, derlemek, bir araya getirmek.*

Kesmez idi yaşı-y-ıla egriyi / **Devşürürdi** ḳurı-y-ıla ṭoġruyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2942). [devşürürdi, --ür, --di]*

deyr: *Ar. Kilise.*

Gördi anı **deyr** açar ruhbān ımış / Bir ʿaceb kimse ʿacāyib cān-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [deyr,]*

Çeküben **deyre** anı itdi ḳabūl / Yidürür ḫizmetler ider aña bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3263). [deyre, -e]*

di-: *Söylemek.*

Yaġ viricek nicesi ḳıldı duʿā / **Diyicegez** bildi çün kim ḳaynana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1564). [diyicegez, --y, --cegez]*

Nice ben dir-isem eyle işleyĕ / Yapmaġa ben **diyicegez** başlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2271). [diyicegez, --y, --cegez]*

Bir ulu iclās olup **dirledi** nās / Cemʿ oldı ḫalḳ-ı ʿālem bī-ḳıyās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4795). [dirledi, --r, --ler, --di]*

di-: *1. Demek, söylemek.*

Pādişāha didi ṣalalum kişi / Her ne **dirse** eyle idelüm işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3929). [dirse, -rse]*

Ger beni irgüresin maḳṣūduma / Bu fidādur yoluña hiç söz **dime** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4754). [dime, -me]*

Ol belī dirdi **dimezdi** aña lā / Buluşuban Ḥażret-i İlyās'a ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5920). [dimezdi, -mez, -di]*

di-: *Demek, söylemek.*

İy süḫan-dān u süḫan-gū pür-hüner / Bir vilāyet-nāme **diyin** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 634). [diyin, -yin]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba **dirlĕr-imiş** / Ḫoş vilāyet ehli gürbüz er-imiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2610). [dirlĕr-imiş, -rler-imiş]*

Tañrı ḥāżır er ḥāżır / **Diyip** ṭuran ʿāşıḳlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3714). [diyip, -yip]*

İllā kim ire diyü erden naṣīb / Ümīdin kesmĕz idi eyle **diyip** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3831). [diyip, -yip]*

Gelüben bunlara ikrām eylesün / Ḫoş geldüñüz **diyüben** söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3806). [diyüben, -y, -üben]*

Didi abdāl reʾīsüm ġam yimegil / Uġrayavuz bir belāya **dimegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4109). [dimegil, -megil]*

di-: *Demek, söylemek, hitap etmek.*

İcikim **dirlerdi** vardı bir kişi / Çift sürmekdi müdām anuñ işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2858). [dirlerdi,]*

di-: *Demek, söylemek.*

İşidür sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / Çille-i merdān mı **dirsiz** yā zenān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1246). [dirsiz, -r, -siz]*

Dir ne **dirsiz** ne durur rāy-ı ṣavāb / Nice idelüm ne virelüm cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2642). [dirsiz, -r, -siz]*

di-: *Demek, söylemek.*

Pes Yūnus Muḳrī'nüñ oġullarınuñ / Ulu oġlı ki **dimişdük** biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1670). [dimişdük, -miş, -dük]*

di-: *Demek, söylemek.*

Alup istihzāya incidür idi / Herze vü hezyān sözler **dir-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3175). [dir-idi, -r, -idi]*

di-: *Demek, söylemek.*

İmdi buña çāre oldur cān-ı pāk / **Diyevüz** getüreler bir turva ḫāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1881). [diyevüz, -(y)e, -vüz]*

Yum didi gözüñi yumduñ bir zamān / Aç **diyincĕgez** gözüñ açduñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [diyincĕgez, -(y)incegez]*

di-: *Demek, dile getirmek, söylemek.*

Kim yaşıl fermān **dinilür** adına / Açdılar tā gördiler bünyādı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1382). [dinilür, -nil, -ür]*

Birine Selme Ḥişārı **dinilür** / Birine Yapraḳ dimekle añılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1621). [dinilür, -nil, -ür]*

Ḥaḳ müyesser ḳıla görevüz girü / **Dimişem** didi aña ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4609). [dimişem, -miş, -(e)m]*

di-: *"Demek, söylemek" Hz. Muhammed'in sözleri; hadisişerif.*

Mübtediʿe **didi** ʿizzet var mıdur / Ḳılmaġa muḫtār ruḫṣat var mıdır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3337). [didi, -di]*

İşidicek ḥażret-i Ḫūnkār sözin / **Didi** Fāṭıma'ya dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3840). [didi, -di]*

di-: *Anlatmak, söylemek, ifade etmek.*

Enbiyā faḫrı Muḥammed Muṣṭafā / Kim ḥabībüm **didi** aña ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 110). [didi, --di, -]*

di-: *Anlatmak, söylemek, ifade etmek.*

Oġlı Külü Ḫan'a ḫan keşiş ḳoşar / Dīnleri emrin bularuñ **dir** beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2433). [dir, --r, -]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Ṣaḳlu ṣanduḳda ṭururdı bī-nifāḳ / Ṣeyḫe **dise** kim giyer bu kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 205). [dise, -se]*

Cümlesi hep aña taḥsīn itdiler / **Didiler** ḫoş rāy u tedbīr eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 387). [didiler, --di, --ler]*

Ḫalḳ-ı Nişābūr taʿaccüb itdiler / **Didiler** tehī degüldür bu veled *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6610). [didiler, --di, --ler]*

Tā ki Bektaş'a ʿilim taʿlīm ḳıla / **Didiler** kim bunda vardur bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6619). [didiler, --di, --ler]*

Öpdi şeyḫüñ elini gelüp bular / Bektaş'ı şeyḫ ṣordı evde **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6701). [didiler, --di, --ler]*

Ravża-i Ḳuds'üñ riyāż-ı gülşeni / Ḥācī Bektaş Ḫünkār andan **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6704). [didiler, --di, --ler]*

Çevresi yaşıl çemen ḫoş murġzār / **Didiler** yā şeyḫ dāyim bunda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [didiler, --di, --ler]*

Bilelüm göster **didiler** ol cānı / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6714). [didiler, --di, --ler]*

Ayası içinde ol girçek erüñ / Bir yeşil beñi **didiler** var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6723). [didiler, --di, --ler]*

Bir yeşil beñ ayası içre enām / **Didiler** elinde şāhuñ bir daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [didiler, --di, --ler]*

Var-ıdı yılduz **didiler** iy aḫı / Elin açdı anı daḫı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6726). [didiler, --di, --ler]*

Cümle gelüp pāyine yüz sürdiler / **Didiler** kim meşrebüñ ḳandan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6727). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ṣaddaḳ saña cānlar cānı / Öpdiler elin ayaġın gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6744). [didiler, --di, --ler]*

Vech-i ḥikmet ne durur bundan **diñüz** / Mūsī-i Šānī de aḥvāli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 316). [diñüz, -ñ, -(ü)z]*

Didiler bunda boġazlanmış öküz / Uġrı durur bunı iden göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 613). [didiler, --di, --ler]*

Çıḳarurlar hegbeden ol maʿnayı / Ḫˇāce ne kim **dise** iderler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 602). [dise, -se]*

Bir gün Aḥmed Yesevī'ye geldi ḫalḳ / Cemʿ oluban **didiler** sen durma ḳalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 643). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ki iy bizüm sulṭānumuz / Aldı kāfir ḫānumān u cānumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 697). [didiler, --di, --ler]*

Böyle **dise** Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ṭurdı Ḥaydar şāha itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 791). [dise, -se]*

Böyle **dise** Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar tamām / Ḫˇāce Aḥmed müzdine virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 825). [dise, -se]*

Didiler ki pehlivānuz tīġ-zen / Cümlemüz ḳalʿa-güşā vü ṣaf-şiken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 884). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ki taḥḳīḳ añla yā tekūr / Girçek erdür bu kişi sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ki iy tekūr u banumuz / ʿĀcizüz bu işde dökme ḳanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 910). [didiler, --di, --ler]*

Didiler iy Ḥācī Bektaş ḳıl kerem / ʿAfv iderseñ ṣuçumuzı işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 931). [didiler, --di, --ler]*

Cemʿ olup bir yire begler **didiler** / Sözini ṭutmazsavuz anuñ eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 957). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ki bir durur Allāh Ḫudā / Hem resūlidür Muḥammed Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 961). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ki ḳızlıḳ aldı cānumuz / Ac öliser ḳızumuz oġlanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 979). [didiler, --di, --ler]*

Yalvarup amān diler erden ḳamu / Tevbe idüp **didiler** ki yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 992). [didiler, --di, --ler]*

Nāliş idüp ḳıldılar ere sücūd / Çigimüz bişsin **didiler** virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1006). [didiler, --di, --ler]*

Didiler kibri ortadan götürelüm / Tevbe ḳıluban īmān getürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1016). [didiler, --di, --ler]*

Böyle **dise** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ḥācetin maḳbūl ider Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 895). [dise, -se]*

Böyle **dise** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Dīn ṭutan ruhbānı iderler iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 943). [dise, -se]*

Ḫᵛāce Aḥmed Tekyesi'nden bula dir / Her ne ḥācet **dise** ḥāṣıl ola dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1054). [dise, -se]*

Ḫᵛāce'nüñ ayaġına baş ḳodılar / İy ṣeh-i cūd ḫayr-maḳdem **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1073). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ṣubḥ olıcaġaz ṭuralum / Cemʿ olup Ḫᵛāce ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1117). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ol ne durur eyleñ ʿayān / Didi Ḫᵛāce' işidüñ benden beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1129). [didiler, --di, --ler]*

Giydürür ḫırḳayı daḫı pür-uṣūl / **Didiler** ḳutlu ola ehl-i ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1172). [didiler, --di, --ler]*

Hep ḫalīfelik mübārek **didiler** / Yarıcıñ ol Ḥaḳ tebārek **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1179). [didiler, --di, --ler]*

Hep ḫalīfelik mübārek **didiler** / Yarıcıñ ol Ḥaḳ tebārek **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1179). [didiler, --di, --ler]*

Mülk-i Türkistān ḳurbında ʿazīz / Oldı anda **didiler** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1206). [didiler, --di, --ler]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Bu nebī üstinde sizüñ-ile hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1244). [didiler, --di, --ler]*

Didiler çille-i merdān yā zenān / Nĕ durur bildürüp eylĕñüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1249). [didiler, --di, --ler]*

Didiler kim çille-i merdānı biz / Çekmege yoḳ ṭāḳatümüz iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1256). [didiler, --di, --ler]*

Didiler Rūm'a gelince ol ʿazīz / Oynamaz hergiz demümüz bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1287). [didiler, --di, --ler]*

Ḳıldı istiḳbāl melāʾik ol eri / Merḥabāyıñ **didiler** iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1297). [didiler, --di, --ler]*

Didiler biz ġālib iş bitürmedük / Yolını ṭutup biz anı ırmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1303). [didiler, --di, --ler]*

Ḳaraca Aḥmed'e **didiler** iy ʿazīz / Gözcisisin Rūm'uñ anı gör ki tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1304). [didiler, --di, --ler]*

Didiler aña bir er ola-y-ıdı / Ṭoġan olup anı ṣayd ḳıla-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1313). [didiler, --di, --ler]*

Didiler cāyiz degil biz ṭuravuz / Anuñ ayaġına şimdi varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1340). [didiler, --di, --ler]*

Didiler nédür bize bu olan iş / Bu ʿacāyib vāḳıʿa ṭurfe reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [didiler, --di, --ler]*

Didiler eksiklik itdük iy ʿazīz / Nefesüñüz itmedük tīz zinde biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1357). [didiler, --di, --ler]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / İy vilāyet maʿdeni faḫru'l-ümem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1361). [didiler, --di, --ler]*

Didiler bu ḳavle bürhān u delīl / İsterüz senden didiler şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1379). [didiler, --di, --ler]*

Didiler bu ḳavle bürhān u delīl / İsterüz senden **didiler** şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1379). [didiler, --di, --ler]*

Dede Ġarḳın'uñ oġulları ḳamu / Āhū postı çün **didiler** işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1458). [didiler, --di, --ler]*

Didiler Bektaşiler tācı şerīf / Elifī-le hem Ḥüseynīdür laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1463). [didiler, --di, --ler]*

Ol erenler **didiler** yār-ı ʿazīz / İlerü gel kes bu ḳavunları tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1500). [didiler, --di, --ler]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Bendeñüz menziline başsañ ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1747). [didiler, --di, --ler]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / İy veliyyullāh ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1768). [didiler, --di, --ler]*

Didiler iy şāh-ı ser-tācu'r-ricāl / Ol cihetden gelmesün size melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1777). [didiler, --di, --ler]*

Başmaġını ileyine ḳodılar / Öñine düşüp buyuruñ **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1782). [didiler, --di, --ler]*

Rıḥlet itdi dünyādan Yund bend **dinür** / Ḳarayük'de ḳabre evvel ol ḳonur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1652). [dinür, -n, -ür]*

Çille-ḫāne olduġı ṭaġ adına / ʿArafāṭ Ṭaġı **dinür** bil yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1760). [dinür, -n, -ür]*

Didiler şehrüñ begi sizler misiz / Didi Nūre'd-dīn Ḫoca belī bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1862). [didiler, --di, --ler]*

Didiler muṭīʿ misiz şāh emrine / Didi muṭīʿem **diñüz** şāh emrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1863). [diñüz, -ñ, -(ü)z]*

Didiler kim bunda yoḳdur hīç kes / Yā şehādet kim viriser bunda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [didiler, --di, --ler]*

Didiler bunlar birer cāmid ḥacer / Nice nuṭḳa gelüben söyler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1991). [didiler, --di, --ler]*

Didiler iy Ḥācī Bektaş-ı Velī / Şāhidüz Allāh içün açduñ dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1995). [didiler, --di, --ler]*

Ṣaru'ya laʿnet idüben ḳodılar / Kör misin görmezsin eri **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2003). [didiler, --di, --ler]*

Didiler dervīş bular nesne degül / Olmayıncaḳ nesne ne istersin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2148). [didiler, --di, --ler]*

Siḥre ḥaml idüp **didiler** kim ne var / Ṭaş oldı-sa bu çeçler āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2153). [didiler, --di, --ler]*

Nuṭḳ ešnāsında **didiler** ere / Yaʿnī Bektaş-ı Velī ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2206). [didiler, --di, --ler]*

Didiler bu yüce yirdür key fużūl / Yaġmurı ḳarı ṣovuġı ḳatı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [didiler, --di, --ler]*

Rāḥat ola-y-ıdı **didiler** bular / Sözlerin gūş itdi çün ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2217). [didiler, --di, --ler]*

Bunu ḫalvet-ḫāne mi ḳılmaḳ diler / Neyiki erüñ murādı **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2259). [didiler, --di, --ler]*

Bu ne bizdür **didiler** iy kām-yāb / Virdi Aḳça Ḳoca bu resme cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2340). [didiler, --di, --ler]*

Didiler Ḫūnkār kim iy nīk-nām / Ne ḳatı ḳarañulıḳdur bu maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2357). [didiler, --di, --ler]*

Ḫoş żiyā-y-ıla pür oldı ol mekān / Görüp anlar **didiler** aḥsent i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [didiler, --di, --ler]*

Pāyine yüz sürüp aldılar duʿā / **Didiler** taḥsīn eyā merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2363). [didiler, --di, --ler]*

Oturan begler anı eyle görüp / **Didiler** ẕī ḫayf el ele urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2390). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ḫana bu dem varımazuz / Dünle sarāy içine girimezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2421). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ol şeyḫ sözi girçek olur / Ay didügi gibi gör kim dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [didiler, --di, --ler]*

Didiler varup Külü Ḫan'a bunı / Çün kim işitdi tamāmet ḫan anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2470). [didiler, --di, --ler]*

Bir ulu şölen ḳazanı buldılar / Ṭoldurub şu içine gir **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2500). [didiler, --di, --ler]*

Didiler Külü Ḫan'a iy pādişāh / Şol ḳazana ḳoyduġuñdan ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2538). [didiler, --di, --ler]*

Ṭur örü ḫatun ḳatına gidegör / Ol ne **dir-ise** anı sen idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2588). [dir-ise, -r-ise]*

Dir Külü Ḫan ne **dir-iseñ** ḳılalum / Küfri terk idüp īmāna gelelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2499). [dir-iseñ, -r, -i, -se, -ñ]*

Didiler aġaç kütügidür gelen / Mevc içinde böyle ḫoş ġalṭān olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2766). [didiler, --di, --ler]*

Didiler olsun mübārek-bād ġazā / Āferīn taḥsīn eyā merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2839). [didiler, --di, --ler]*

Yūnus'a varup **didiler** bu sözi / Böyle didi **didiler** bil er özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [didiler, --di, --ler]*

Yūnus'a varup **didiler** bu sözi / Böyle didi **didiler** bil er özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [didiler, --di, --ler]*

Böyle **didiler** lisān-ı tercümān / Naẓara baş ḳodılar ol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3032). [didiler, --di, --ler]*

Daḫı pīrān-ı Ḫorasān'dan selām / Getürürüz **didiler** böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3066). [didiler, --di, --ler]*

Şimdi aña Ḳaya Tekyesi **dinür** / Müştehirdür Ḳırşarı'nda bilinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3097). [dinür, -n, -ür]*

Mollā Saʿde'd-dīn'e **didiler** ʿazīz / Sözümüz var diyelüm eyle temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3334). [didiler, --di, --ler]*

Didiler bunda görünüpdür bugün / Şād olur bunda yidügin bildi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3370). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ol mübtediʿler kim durur / Söylemez mollāya şan ebkem durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3460). [didiler, --di, --ler]*

Fūtayı dutundı ol dem biline / **Didiler** kim Mollā'ya bu ḥāl ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3535). [didiler, --di, --ler]*

Didiler Mollā'ya ḫoş olduñ ḳabūl / Didi bizüm saña Ḫūnkār bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3642). [didiler, --di, --ler]*

Şu ḳoyup legençeye ir **didiler** / Şu şu içre şoyunup gir **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [didiler, --di, --ler]*

Ṣu ḳoyup legençeye ir **didiler** / Ṣu ṣu içre ṣoyunup gir **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [didiler, --di, --ler]*

Ṣaru İsmāʿīl'e **didiler** ʿazīz / Varmaduñuz girü döndüñüz mi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3776). [didiler, --di, --ler]*

Gelüben Fāṭıma'ya söylědiler / Nicesi söylědi Ḫūnkār **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3851). [didiler, --di, --ler]*

Bir veled vaẓʿ itdi ḫūb u nāzenīn / **Didiler** İsmāʿīl'e anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3857). [didiler, --di, --ler]*

Alıcaḳ hem-yānı gör kim n'eyledi / Her ne **didilerse** eyle eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3882). [didilerse, -di, -ler, -se]*

Didiler Ḫūnkār'a iy kān-ı kerem / İy vilāyetle ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3900). [didiler, --di, --ler]*

Şehre de ider nefes er **didiler** / Virmez-isěvüz ger anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4009). [didiler, --di, --ler]*

Didiler Ḫūnkār'a kim iy kān-ı cūd / İy muʿazzez muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4031). [didiler, --di, --ler]*

Didiler virgil nişān andan bize / Ḳalmaya tā şübhemüz işbu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4040). [didiler, --di, --ler]*

Anı ṣalıḳ virdi bu ḫalḳ Ḳonya'da / Var-ısa oldur **didiler** dünyāda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4059). [didiler, --di, --ler]*

Didiler iy pādişāh-ı kām-yāb / Destūruñla söyleyělüm bir cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4208). [didiler, --di, --ler]*

Evliyāyı ṣordı **didiler** ol er / Ḫırḳa Ṭaġı'na ḳılup durur güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4228). [didiler, --di, --ler]*

Didiler Otman Beg'e nuṭḳ açuban / Meclise dürr ü cevāḥir ṣaçuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4279). [didiler, --di, --ler]*

Bunlara gelüp **didiler** bu işi / Bend ile getürdiler uş bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [didiler, --di, --ler]*

Ḳayı oġlıdur **didiler** bu yigit / Pādişāha ḳovladuġı ol pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4310). [didiler, --di, --ler]*

Didiler bunlar daḫı iy yüzi māh / Oġluñuz Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4374). [didiler, --di, --ler]*

Hem selām itdi ṭapuña ḳıl ḳabūl / **Didiler** hem ḥāl size maʿlūmdur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4376). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ol dervīşe Ḳuzıḳıran / Ol ad-ıla ẕikr iderlerdi gören *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4513). [didiler, --di, --ler]*

Pes görenler **didiler** ol Zupun'a / Kim fülān yirde bugün gördük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ki gördügümüz ol ṭoġan / ʿİsā kendüsi-y-imiş ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4926). [didiler, --di, --ler]*

Şād geldüñ **didiler** baṣduñ ḳadem / İy vücūdı pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4932). [didiler, --di, --ler]*

Şükr kim gördük yüzüñi **didiler** / Bize bildürgil özüñi **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4933). [didiler, --di, --ler]*

Şükr kim gördük yüzüñi **didiler** / Bize bildürgil özüñi **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4933). [didiler, --di, --ler]*

Didiler bu baḫš yeşil fermānda hep / Ẕikr olınmışdur tamāmet anda hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4958). [didiler, --di, --ler]*

Ol gice bir köyde ārām ḳıldılar / Sīl ine irte geçĕvüz **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5044). [didiler, --di, --ler]*

Didiler bunlar eyā merd-i ʿazīz / Çoḳ cemāʿat cemʿ itdük didi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5050). [didiler, --di, --ler]*

Dönüben **didiler** iy kān-ı kerem / İy vücūdı pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5085). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ol ḥāli hiç biz görmedük / Ġavrine yā ḫod bu sırruñ irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [didiler, --di, --ler]*

Daḫı anda her ne varsa dervīşān / **Didiler** olmaz revā hergiz inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5108). [didiler, --di, --ler]*

Bu ne piş-rev bu ne gelmek **didiler** / Ne revādur böyle ḳalmaḳ **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [didiler, --di, --ler]*

Bu ne piş-rev bu ne gelmek **didiler** / Ne revādur böyle ḳalmaḳ **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [didiler, --di, --ler]*

Didiler biz Seyyid'üñ dergāhına / Giderüz yüz sürmege anda gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5118). [didiler, --di, --ler]*

Līki didi **didiler** böyle ḫaber / Ṣafā geldi vü ḳadem getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5150). [didiler, --di, --ler]*

İtdi ṣusuzlıḳ bulara key ešer / **Didiler** Ḥācīm'a ki iy tāc-ı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5216). [didiler, --di, --ler]*

Ḳalḳdı yirinden Ḥācım ṭurdı örü / **Didiler** ḳanda gider ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5236). [didiler, --di, --ler]*

Didiler geç vaḳt oldı key degül / İşbu vaḳt varmaḳ ol eve bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [didiler, --di, --ler]*

Ṣuṣaduḳ **diyen** içer andan gelür / Ol vilāyetde o söz meşhūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5220). [diyen, -(y)en]*

Ṭurur-iken ol dem olur ādemī / **Didiler** kim ola bunuñ maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5296). [didiler, --di, --ler]*

Öpüben hep elini baş ḳodılar / Bize bildür ne kişisin **didiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5298). [didiler, --di, --ler]*

Oldı Kenʿān'uñ ḳatı nesli ziyād / **Didiler** Kenʿānlu ol boya ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5410). [didiler, --di, --ler]*

Didiler lebbeyk kimedür söylegil / Bu ne remzdür bize tebyīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5430). [didiler, --di, --ler]*

Didiler biz görmedük dĕmin seni / Di bize ḳanda-y-ıduñ dĕmin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5438). [didiler, --di, --ler]*

Girçek-iseñ **didiler** göster nişān / Elin ol dem ḳoynına ṣoḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5440). [didiler, --di, --ler]*

Böyle **dise** Ṣaru İsmāʿīl pes / Ṭutdı sözüñ ṣımadı ol er nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5680). [dise, -se]*

Böyle **dise** Ṣaru İsmāʿīl pes / Ḥācī Bektaş ṣımayup anda nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5719). [dise, -se]*

Didiler ki kāfir-iken bu kişi / Türbe yapdı sevdi Ḥācī Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5833). [didiler, --di, --ler]*

Ḥācī Bektaş'a tevażżuʿ ḳıldılar / **Didiler** ḫan oġlı ḫansın bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5912). [didiler, --di, --ler]*

Uşda geldi ḳapuya **didiler** er / Ṭuruban seccādeden hem evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6017). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er belī / Gördiler ki düşmemiş çaḳdan ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6067). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ki Rūm'a geldi çünki er / Kimdür anı varıban görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [didiler, --di, --ler]*

Gördiler baḳmaz gelür ol ḳıçına / Ḳarşu varup **didiler** ḫālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6136). [didiler, --di, --ler]*

Diz çöküp ḳudret ṭaʿāmı **didiler** / Cümlesi ki ṭoyunuban durdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6178). [didiler, --di, --ler]*

Tāc bunuñdur ḫırḳa bile bī-gümān / Şeyḫ Aḥmed böyle **dise** anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6049). [dise, -se]*

Bil ki taḥḳīḳ erdür olur ser-firāz / Böyle **dise** Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6061). [dise, -se]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ nişe ʿamel ḳılasın / Böyle **dise** Şeyḫ Aḥmed āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6082). [dise, -se]*

Baḳamadı yaḳduġınca ittifāḳ / **Didiler** ki Rūm'a er geldi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6206). [didiler, --di, --ler]*

Birbirine baḳıban ḳapar gözin / **Didiler** ki bu durur cerrār ışıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6246). [didiler, --di, --ler]*

Didiler ki bu yatandur ṭaş pes / Arpa buġday şanma ki ṭaşdur yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [didiler, --di, --ler]*

odına hep yürek ṭaġlaşdılar / **Didiler** ki luṭf u iḥsān işleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6258). [didiler, --di, --ler]*

Ḳapuñuza hū **dise** añsa Allāh pes / Ḳomañuz ki gide maḥrūm eli boş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [dise, -se]*

Ḥażretinden istediler vire ṭuz / **Didiler** ki himmet it bize nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6279). [didiler, --di, --ler]*

Aña bühtān eyleyüp söylediler / **Didiler** Erṭuñrul oġlı ol cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6300). [didiler, --di, --ler]*

Ġażab idüp aña dil uzatdılar / **Didiler** ki gerçi itdik çoḳ günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6330). [didiler, --di, --ler]*

Ḥācī Bektaş itdi **didiler** naẓar / Ḳuṭb-ı ʿālem urdı-sa aña kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6408). [didiler, --di, --ler]*

Ġāzī ʿOšmān geliserdür ittifāḳ / Ḳuṭb-ı ʿālem böyle **dise** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6359). [dise, -se]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Virdi ġāyıb loḳmasın yidüm baña / Kimsin it ismüñi **didüm** hem aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 812). [didüm, --dü, --m]*

Yolda kāfirden nice geçdüñ **didüm** / Sen meger ḳuş oluban uçduñ **didüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 813). [didüm, --dü, --m]*

Yolda kāfirden nice geçdüñ **didüm** / Sen meger ḳuş oluban uçduñ **didüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 813). [didüm, --dü, --m]*

Nice gideyin **didüm** uzaḳ yolum / Yolda kāfir çoḳ şaşar ʿaḳlum bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 819). [didüm, --dü, --m]*

Dutma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Ṭoġrı söz budur ki uş saña **didüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [didüm, --dü, --m]*

Alup öküzüñi var git bir yaña / Uşda ṭoġrısın **didüm** sözüñ saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [didüm, --dü, --m]*

Didi Ḫünkār uş saña ḥüccet ḳodum / Ḥüccet içün saña üç kerre **didüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [didüm, --dü, --m]*

Ḳurt yiyüp yā bir żarar gelse **didüm** / Yā düşüp yardan eger ölse **didüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [didüm, --dü, --m]*

Şanma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Siz bilüñ tekrār aña bunı **didüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [didüm, --dü, --m]*

Bilesin benden degül durur ol iş / Saña ḥüccet ḳoyuban **didüm** reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1981). [didüm, --dü, --m]*

Bir daḫı **didüm** ulu od yaḳdılar / Ḫalḳ temāşā itmek içün çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2582). [didüm, --dü, --m]*

Virmezüz yol girmege Rūm mülkine / İşidüp **didüm** ne sözdür bu yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2615). [didüm, --dü, --m]*

Üc gün od urup o ḳazan ḳaynadı / Ben **didüm** cānı bedenden oynadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2617). [didüm, --dü, --m]*

Beni ḳurbān eyleyeler aña bil / Olacaḳ ḥāli **didüm** dir saña bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2870). [didüm, --dü, --m]*

Didüm eyle aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ne-y-ise Ḫaḳ emri eyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4606). [didüm, --dü, --m]*

Ben **didüm** Rūm uzun uzaḳ yir durur / Nez̲rüm iletmek ʿaceb tedbīr durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [didüm, --dü, --m]*

Dir **didüm** sözüm benüm işitmedi / Didügümüz emr üzre gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4984). [didüm, --dü, --m]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Aḥmed'üñ ḫulḳın ṭutuñ ki ol Kerīm / Ḥaḳḳına **didi** lefī ḫalḳın ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 89). [didi, --di, -]*

İẕn-i Ḫaḳ'la götrüdi Ḳuds'i Burāḳ / **Didi** Aḥmed ḥażretine ḳıl yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 113). [didi, --di, -]*

Aġ u ṣaru her ṭāʿāmdan gūn-ā-gūn / Mūsiyü'š Šānī **didi** kim yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 294). [didi, --di, -]*

Yaş inüp yüzi üzere çaġladı / **Didi** ceddümüz Ḥüseyn ibni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 303). [didi, --di, -]*

Dönüben sürʿatle ḫatuna gelür / **Didi** kimdür ṣoruban bildüm ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 354). [didi, --di, -]*

Örü ṭurup ʿizzet ü ikrām ḳılar / **Didi** sulṭān aña yā şeyḫ-i kebīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6625). [didi, --di, -]*

Başını andan yuḳaru götürür / **Didi** ṣoraram baña virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6634). [didi, --di, -]*

Kimler idi ḳanca vardı n'oldılar / **Didi** Bektaş diyeyin kimler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6638). [didi, --di, -]*

Didi iy Ḳayyūm u iy Ḥayy u Beḳā / Maḳṣūdum maʿlūm saña eyle revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6676). [didi, --di, -]*

Şeyḫ dir aña ki ʿarefedür yine / Şimdi **didi** bizde bişiler bişer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [didi, --di, -]*

Ḳanda buldı yimedin saʿyinde renc / Aġız açup **didi** Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6717). [didi, --di, -]*

Hem senüñçün şeyḫ ṭutmak yigirek / **Didi** Bekdaş anlara iy ulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6732). [didi, --di, -]*

Ḫ̆āce Aḥmed ḳuşadur aña ḳılıç / **Didi** var küffāra ḳarşu ṭurma hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 653). [didi, --di, -]*

Virdi Aḥmed Yesevī tuġ u ʿalem / **Didi** oġul düşmene var çekme ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 654). [didi, --di, -]*

Zīra oġul ḳız düşmenüñdür **didi** Ḥaḳ / Pes muḥabbet itmez aña ehl-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 693). [didi, --di, -]*

Murteżā'nuñ ḥaḳḳı oldur lā fetā / Hem **didi** ḥaḳḳında Sübḥān hel etā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 715). [didi, --di, -]*

Didi kim yā Ḥācī Bektaş Ḫ̆ūnkār / Milke vālī ḳıldı seni Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 729). [didi, --di, -]*

Didi etmek yimeyem şu içmeyem / Tā Bedaḫşān mülkine ben geçmeyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 743). [didi, --di, -]*

Geldi bir cıblaġ abdāl ḫ̆ōr u zār / Mülküñ ıssı **didi** budur Ḫ̆ūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 752). [didi, --di, -]*

Göñli içre **didi** ammā ol hümām / Degme göz görmez güni olsa ġumām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 761). [didi, --di, -]*

Didi b'ismillāh açuban bāl ü per / Ol Bedaḫşān mülkine varup geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 766). [didi, --di, -]*

Didi İlyās mıdur özüñ yā Ḫ̆ıż ı r / Kim ḳatuma gelüben olduñ ḥażır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 784). [didi, --di, -]*

Didi bismillāh ṭurdı ol öri / Ḳucaġa aldı hemān-dem Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 797). [didi, --di, -]*

Ḳıbleye ḳarşu ṭutup yüzini er / **Didi** Ḥaydar yum gözüñ itme naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 798). [didi, --di, -]*

Didi baba itmişem bī-ḥad günāh / Ḥasretüm çekdüñ bilürem sāl ü māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 805). [didi, --di, -]*

Didi gözüñ yum ki anda varasın / Gözüñ açup baba yüzin göresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 820). [didi, --di, -]*

Şeyḫ idüben Ḥācī Bektaş ḥālini / Cümle **didi** evliyā aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 830). [didi, --di, -]*

El götürüp Rabb'ine itdi duʿā / **Didi** yā Rab ḥażretüñdür Ḥaḳ Ḫ̆udā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 838). [didi, --di, -]*

Aġlamaġuñ aşlı yoḳ **didi** tekūr / Gün yüzin gösterüñüz oldur fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 862). [didi, --di, -]*

El götürüp Ḥaḳḳ'a eyledi duʿā / **Didi** eyle kāfirüñ günin ḳara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 875). [didi, --di, -]*

Çünki ruhbān sözin işitdi tekūr / **Didi** var ṭut cümle gez anı getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [didi, --di, -]*

Bunlaruñ sözin işitdi çün tekūr / **Didi** yaḫşı itdüñüz ġāyet fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 887). [didi, --di, -]*

Didi saña ṣığınuram yā İlāh / Zīra ḫalḳa ḫażretüñ olur penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 892). [didi, --di, -]*

Ḳaḳıdı ruhbānlara ġāyet tekūr / **Didi** iy dīnsüz olanlar gözi kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 907). [didi, --di, -]*

Pes yüzin gösterüben onlara er / **Didi** maʿlūmdur işiñüz ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 941). [didi, --di, -]*

Didi Allāh bir Muḥammed ḥaḳ resūl / Elli yıldur dīnüñüz itdüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 945). [didi, --di, -]*

Didi varup ol tekūra söylegil / Cümlesin īmāna telḳīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 951). [didi, --di, -]*

Ḥācī Bektaş sözini taḳrīr ider / Ḫayr u şerden ne **didi** taʿbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 956). [didi, --di, -]*

Didi bu sāḥir durur Türk'üñ eri / Siḥr-ile gösterdi bize ejderi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 969). [didi, --di, -]*

Ḥācī Bektaş'a tekūr gönderdi māl / **Didi** var git cümlesi olsun ḥelāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 971). [didi, --di, -]*

İlçi ile gönderür aña ḫaber / **Didi** Ḥaḳ yaġdurmaya gökden maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 974). [didi, --di, -]*

Ḥācī Bektaş **didi** rızḳ isteyen er / İsteyen ucuzlıḳ u bārān maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 985). [didi, --di, -]*

Geldi irdi tekūra virdi ḫaber / **Didi** ne kim söylediyise ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 988). [didi, --di, -]*

Ḳāsım itdi çün ere yine ḫaber / Münkir oldı **didi** yaʿnī ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 999). [didi, --di, -]*

Didi münkir bulmaya devlet felāḥ / Kim ḫarām olur ḳatında anuñ mübāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1022). [didi, --di, -]*

Didi yā Rab ḳıl musallaṭ ejdehā / Bulmaya mülḥid ḳaçup rāh-ı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1034). [didi, --di, -]*

Kendü icāzet alubanı gitdi pes / **Didi** běni isteyenler her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1053). [didi, --di, -]*

Didi göñlüñüzdekin ẕikr eyleñüz / Her ne kim vardur ẓamīrde söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1124). [didi, --di, -]*

Döndi Ḫˇāce **didi** yā Bektaş işit / Her ne dirsem saña sen anı iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [didi, --di, -]*

İkisin daḫı eliyle ṣıġadı / İkisine daḫı ṭaş olġıl **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1203). [didi, --di, -]*

Ol direk üstine bir tava ḳodı / İndürevüz gine biz bunı **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [didi, --di, -]*

Ḥācī Bektaş çün işitdi sözlerin / **Didi** anlara dönüben yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1250). [didi, --di, -]*

Didi ḳırḳ gün eyleyĕsiz iʿtikāf / İçmeyüben yimeyĕsiz hīç kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1251). [didi, --di, -]*

Siz erenlere selām itdi bu dem / Anuñ aluruz selāmın **didi** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1285). [didi, --di, -]*

Baġlamışlar **didi** kendü yolını / Cemʿ idüben kendü kendü hālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1295). [didi, --di, -]*

Örü ṭurup **didi** erenler bilüñ / Ṣayda gĕtürem **didi** himmet ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1317). [didi, --di, -]*

Örü ṭurup **didi** erenler bilüñ / Ṣayda gĕtürem **didi** himmet ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1317). [didi, --di, -]*

Geçüben peymānçeye ṭurdu örü / **Didi** böyle tercümān ol dem girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1327). [didi, --di, -]*

Didi kem bizden erenlerden kerem / Kim erenler işidür dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1328). [didi, --di, -]*

Ḥācī Ṭuñrul **didi** ey kān-ı kerem / Ne ḳadar bizden gelürse dişi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1333). [didi, --di, -]*

Didi ben āl-i Resūl'üñ aṣlıyam / Hem ʿAliyyü'l-Murteżā'nuñ nesliyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1367). [didi, --di, -]*

Ol daḫı Mūsī-i Kāẓım'uñ ʿazīz / Oġlıdur şöyle bilesiz **didi** siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1372). [didi, --di, -]*

Ḳaraca Aḥmed'e **didi** çünki biz / Ḫˇāce ḳatından gidicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1397). [didi, --di, -]*

Dost dīvānında Bektaş adlu kes / Görmedük **didi** vü ḳatʿ itdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1407). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār aña kim iy girçek er / Şöyle naḳl eylĕdiler sizden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [didi, --di, -]*

Nite kim cehd itdi dönderemedi / Dönüben kendüye kendözi **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1432). [didi, --di, -]*

Didi başuñdakin indür öñüme / Baʿd ez-ān ṣafā naẓar himmet uma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1443). [didi, --di, -]*

Bizden alduñ uş naṣībüñ **didi** var / Etmegüñ olsun senüñ işbu diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1447). [didi, --di, -]*

Ol birin biz de görelüm ehl-ile / **Didi** anlar da eyü varuñ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [didi, --di, -]*

Arḳasın yıpup gözini ṣıġadı / Uṣda bizden naṣībüñ alduñ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1506). [didi, --di, -]*

Tekneyi indürüp öñinde ḳodı / İşbu nāndan luṭf idüp yiyüñ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1532). [didi, --di, -]*

Ġavġā üni geldi semʿine hemān / Bir kişiye **didi** kim iy yār-ı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1543). [didi, --di, -]*

Ḳaynanasına **didi** kim bir faḳīr / Yimege bir nestene dilĕdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1555). [didi, --di, -]*

Artuban eksilmesün **didi** aña / Ṭaşuban dökilmesün **didi** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1561). [didi, --di, -]*

Artuban eksilmesün **didi** aña / Ṭaşuban dökilmesün **didi** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1561). [didi, --di, -]*

Didi İdrīs Fāṭıma'ya n'olduñuz / Ḳalduġuñ yoġ-ıdı böyle ḳalduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1675). [didi, --di, -]*

Fāṭma **didi** düş görüpven key mühīb / Gördügüm düşdür be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1676). [didi, --di, -]*

Pes yiñümden girü çıḳmaḳ diledi / Ḳomadum çıḳmaġa andan da **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1680). [didi, --di, -]*

Gĕtürübĕni ṣunar Ḫūnkār'a tīz / Aluban gör kim ne **didi** ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [didi, --di, -]*

Gelüp evden iltivirdüm nān u yaġ / Alup elümden **didi** kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1709). [didi, --di, -]*

Artuban eksilmesün **didi** ol er / Ṭaşuban dökülmesün hem dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1710). [didi, --di, -]*

Geldüm eve iltdüm ekmekle yaġ / Ṣunu viricek **didi** kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1718). [didi, --di, -]*

Artuban eksilmesün **didi** ol er / Ṭaşuban dökülmesün dir ḫoş ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1719). [didi, --di, -]*

Didi ṣalıḳ virdügüñüz gibi er / Oturan mesciddeki gibi meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1722). [didi, --di, -]*

Didi kim ol didügüñ erdür tamām / Düş görüpsin eyledüm taʿbīr-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1733). [didi, --di, -]*

Fāṭma'ya İdrīs **didi** kim ḫatun / İrte işde erbaʿīn olur bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1763). [didi, --di, -]*

Çün namāzı ḳıldı Ḫünkār ḫażreti / Fāṭma Ana **didi** bu dīvār ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1789). [didi, --di, -]*

Ṣunup elini dīvāra ṭur **didi** / Elini çeküben andan gör **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1791). [didi, --di, -]*

Ṣunup elini dīvāra ṭur **didi** / Elini çeküben andan gör **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1791). [didi, --di, -]*

Nāyibinden birine emr eyledi / Var ne dirse bu anı eyle **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1818). [didi, --di, -]*

Bildi Ṣaru didügi dervīş budur / Ṣaru'ya ol mı **didi** didi budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār'a ki iy dervīş ʿazīz / **Didi** Nūre'd-dīn Ḫˇāce Beg bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1823). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār'a ki iy dervīş ʿazīz / **Didi** Nūre'd-dīn Ḫˇāce Beg bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1823). [didi, --di, -]*

Burada ayruḳ oturmasun **didi** / Nereye gider-ise gitsün **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1824). [didi, --di, -]*

Burada ayruḳ oturmasun **didi** / Nereye gider-ise gitsün **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1824). [didi, --di, -]*

Çün işitdi bunı Ḫūnkār ḥażreti / Ne ulu salduñ **didi** ġāyet ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [didi, --di, -]*

Su getürüñ **didi** Ḫunkār ḥażreti / Almaġa āb-dest ḳılalum niyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1837). [didi, --di, -]*

Nūre'd-dīn bir ḳulına emr eyledi / Ṣu getür şol çeşmeden varġıl **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1838). [didi, --di, -]*

Siḥre ḥaml idüp **didi** dervīş işit / Ḳolayuñ ḳanda-y-ısa var anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1847). [didi, --di, -]*

Didi iy ḫayf bilmedüm ben ol eri / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [didi, --di, -]*

Bir avuç arpa vü bir turva türāb / Cānuña sebeb ola **didi** cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [didi, --di, -]*

Didi zindāncıya virübĕni zer / Bize bir turva türāb getür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [didi, --di, -]*

Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce'nüñ ḥāli ne / Zindān içre ol erüñ aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1894). [didi, --di, -]*

Gözle buzaġıları emişmesün / Ḥācī Bektaş da **didi** emişmesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1916). [didi, --di, -]*

Ṣandı kim emişdi buzaġı **didi** / N'oladı buzaġı emişměyedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1919). [didi, --di, -]*

Didi Ḫünkār buzaġılar emmedi / İşide gör varup inegi emdi mi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1920). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār ġam degül bir günlige / Bitür ol işüñi var andan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār sözi gerçek söylerem / Olacaġın saña maʿlūm eylerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1958). [didi, --di, -]*

Didi Ḫünkār uş saña ḥüccet ḳodum / Ḥüccet içün saña üç kerre didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [didi, --di, -]*

Didi dervīş dün keşik gütdüñ idi / Hiç bilür misin baña n'itdüñ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat işidüñ / İşidüp sözüm ile ḫoş iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [didi, --di, -]*

Dir Ṣaru hergelede kim var-ıdı / Gördüñüz söyledügi sözi **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1985). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat ṭuralum / Ol ṭanuḳlaruñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1986). [didi, --di, -]*

İlerü geldi o beş ṭaş yanına / Nuṭḳa gelüñ **didi** iy beş ṭaş yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1992). [didi, --di, -]*

Ḳış güni vir daḫı hem ḳarı **didi** / Gör bu remzi ne belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [didi, --di, -]*

Ṣaru'ya Ḫūnkār **didi** ṭurgıl Ṣaru / Ṣol aġaç üstine çıḳ ṭur yuḳaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [didi, --di, -]*

Didi ḳatuñda eyledüm eksükligi / Geç suçumdan şānuña oldur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2027). [didi, --di, -]*

Didi iy ḳoltuḳlarında çıḳacaḳ / Ḳabaruban Ṣaru ṣuyı aḳacaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2031). [didi, --di, -]*

Didi Fāṭıma'ya ol ḳuṭb-ı cihān / Bunlara ṣofra ilet māst ıla nān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2073). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār'a ki Fātma iy ʿazīz / Evde hīç un ḳalmayupdur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [didi, --di, -]*

Çünki gūş itdi sözini ol ḫūb-liḳā / Ne **didi** Fāṭıma'ya imdi baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [didi, --di, -]*

Didi b'ismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm / Elini üstine ḳodı ol selīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2083). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār ol ḫamīrüñ varını / Üc bölüp sac üzre ḳoñ her birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [didi, --di, -]*

Bir celāl rengiyle sulṭān ḥażreti / **Didi** bu nevʿ-ile ḳaḳıyup ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2102). [didi, --di, -]*

Hey yanı ḳararuban ölsün **didi** / Ol kişiye çünki ecel irsün **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [didi, --di, -]*

Hey yanı ḳararuban ölsün **didi** / Ol kişiye çünki ecel irsün **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [didi, --di, -]*

Kīsesinden sīm ü zer olmaya kem / Fāyide degül mi bunlar **didi** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2171). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār çāre yoḳdur ölür ol / İtdügi inkār cezāsın bulur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2181). [didi, --di, -]*

Hem **didi** anlara dönüp ol velī / Görelüm size odın ḳaydın belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [didi, --di, -]*

Didi abdāllara bu dem ṭuruñuz / Bir ṭarabul āteşini uruñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2224). [didi, --di, -]*

Didi bu kül düşdügi yirden odun / Bitsün alup yaḳuñ andan dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [didi, --di, -]*

İlk gelen Sulṭān Cemāl Seyyid idi / Arḳasın yıpup cemālümdür **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2242). [didi, --di, -]*

Didi destūr iste var erden bize / Ṭoġrulup ol ecl içün geldüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [didi, --di, -]*

Ḳavşurup el dınmayup ṭurdı hemīn / **Didi** aña dönüben ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2266). [didi, --di, -]*

Didi Ṣaru ol muḥibbe di ki var / Çünki ḫayr itmĕgi ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2269). [didi, --di, -]*

Didi ne kimsenedür ol kim gele / Ḫayrum üstine bu resm-ile ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [didi, --di, -]*

Didi Ḫünkār ol muḥibbe söylegil / Bu gice gelmedi kimsene digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2280). [didi, --di, -]*

Olmadı ol iş ve līkin bir nefes / Bitürür ol işi şöyle **didi** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [didi, --di, -]*

Didi siz ṭāyifeden gel bizi gör / İncinüp ḳatı vü oldı bī-ḥuẓūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2298). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār Aḳça Ḳoca'ya ʿazīz / Bu ne zaḥmetdür çekersiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2309). [didi, --di, -]*

Didi Aḳça Ḳoca iy kān-ı kerem / Luṭfuñuzdur kim idersiz böyle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2313). [didi, --di, -]*

Aḳça Ḳoca **didi** Ḫūnkār'a ʿazīz / Luṭf idüben eyledüñüz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2318). [didi, --di, -]*

Didi kim iy burçacuḳlar iriñüz / Varuban yirlü yirüñe giriñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2322). [didi, --di, -]*

Didi Necme'd-dīn ne işdür itdi bu / Delü midür ne yavuz var bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [didi, --di, -]*

Ṣoḥbet ešnāsında şeyḫ bir söz **didi** / ʿİlm ehliyem bilĕsiz biz **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [didi, --di, -]*

Ṣoḥbet ešnāsında şeyḫ bir söz **didi** / ʿİlm ehliyem bilĕsiz biz **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [didi, --di, -]*

Didi Cengiz bu söze ne iʿtibār / Ceng idüp ṭururuz anlarla hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2410). [didi, --di, -]*

Didi şeyḫ ḫana ki iy devletlü ḫan / Girçegem sözümde sen baña inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [didi, --di, -]*

Didi ḫan ger didügüñ vāḳıʿ ola / Rāyuña ṣanma kişi māniʿ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2415). [didi, --di, -]*

Didi ḳapucılara kim tīz ṭuruñ / Ay ṭutulduġın ḫana ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2420). [didi, --di, -]*

Ay dutulduġını ḫan gördi özi / Girçek oldı **didi** ol şeyḫüñ sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2429). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār aña ki çīst nām-ı tū / Cān Baba'dur didi bil iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār aña ki çīst nām-ı tū / Cān Baba'dur **didi** bil iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnḳār Cān Baba işit sözüm / Mertebeñ bildüñ naşīb alduñ gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2454). [didi, --di, -]*

Göç öñine varuban **didi** ṭuruñ / Ne direm ben hep işidüben görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [didi, --di, -]*

Cān Baba'yı oḳıdılar ilerü / **Didi** dervīş söyle sözüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2475). [didi, --di, -]*

Didi āsānı budur ol dem keşīş / İmtiḥān itmĕge bulavuz bir iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2485). [didi, --di, -]*

Geldi Külü Ḫan'a ḫoş bu söz ʿaceb / Söyledügüñ rāst sözdür **didi** heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2494). [didi, --di, -]*

Cān Baba'ya **didi** Külü Ḫan faḳīr / Güş itdüñ mi keşīşümüz ne dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2495). [didi, --di, -]*

Ṣaru'ya dir Ṣaru mūyum uzadı / Çıḳalum ṭaşra başum ḳazı **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2505). [didi, --di, -]*

Bir yeri eliyle ḳāzıdı revān / Aḳ bıñarum **didi** üç kerre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2512). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār aḳ bıñarum di baña / Üç keret niçün çaġırtduñ diseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2514). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār'a Ṣaru ki iy ice / Su ṣovuḳ ṭaşdan çıḳar buġlar nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [didi, --di, -]*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i ẕu'l-celāl / **Didi** Ṣaru ṭuy nicesi oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2531). [didi, --di, -]*

Uş şuyın üleşdürürüz biz **didi** / Ṣaru'ya Ḫūnkār bu resme söz **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [didi, --di, -]*

Uş şuyın üleşdürürüz biz **didi** / Ṣaru'ya Ḫūnkār bu resme söz **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [didi, --di, -]*

Pes Külü Ḫan daḫı **didi** begleri / Sözüñi itdük ḳabūl iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2556). [didi, --di, -]*

Didi bir dervīş geldi ḳatuma / Girüben yol buluban ser vaḳtüme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2576). [didi, --di, -]*

Didi Rūm'da ne var-ısa evliyā / Bir başı var anlaruñ dir bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [didi, --di, -]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār dirler aña / Beni ol gönderdi **didi** bil saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2578). [didi, --di, -]*

Didi ḫatun Cān Baba'ya iy faḳīr / Niye gĕtürdüm seni bildüñ mi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [didi, --di, -]*

Baña **didi** nuṭḳ açup iy ser-firāz / Rūm mülkinde olur bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2611). [didi, --di, -]*

Didi ol er bĕni gönderdi saña / Var Külü Ḫan'a digil **didi** baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [didi, --di, -]*

Hoy Ata'ya **didi** iy merd-i dilīr / Gönderürem bir yire olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2683). [didi, --di, -]*

Hoy Ata ḫan oġlına **didi** ġarīb / İşiñüz vardur be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2704). [didi, --di, -]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Ṣaru Ṣaltıḳ **didi** / Rūmili'ne biz seni şalduḳ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2736). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār nefesi zinde eylegil / Evliyāya hem özüñ bende eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2739). [didi, --di, -]*

Didi Ṣaltıḳ emriñüzi buyuruñ / İş sizüñdür emriñüzi ḳayıruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2740). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnḳār Ṣaltıḳ'a imdi bu dem / Yüri ṭurma çekme ġam senüñleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2746). [didi, --di, -]*

Didi iy seccāde şu üzre yüri / Ṭurma buyruḳ üzre git imden giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [didi, --di, -]*

Didi seccādeye gitgil ilerü / Ḳanda şaldı-y-ısa er gitgil yürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2788). [didi, --di, -]*

Pes Güreleş **didi** olduḳca müdām / Şerʿ-i Muḫtār üzre yüridi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2791). [didi, --di, -]*

Didi Ḫıżr'um Ṣaltıḳ'ı gör ejdehā / Ḳatı buñaltdı vü bulmadı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2824). [didi, --di, -]*

Ḫıżr Ṣaltıḳ'a **didi** iy girçek er / Tīz çıḳar ḳılıcuñı iy nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [didi, --di, -]*

Düşdi ḳılıç Ṣaltıḳ'uñ çün öñine / Döndi Ḫıżr'a **didi** iy Ḫıżr'um gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [didi, --di, -]*

Ṣaru Ṣaltıḳ **didi** kim iy ʿāṣıḳān / Ḳatı buñaltdı beni ejder ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2841). [didi, --di, -]*

Saña tābūtdan elüm ṣunam **didi** / Bu işüñ ḳaydını bu resme yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [didi, --di, -]*

Naḳldür kümmel **didi** böyle beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2900). [didi, --di, -]*

Her aluca virelüm iki nefes / Er **didi** gelsün buña itsün heves *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2921). [didi, --di, -]*

Yūnus'a varup didiler bu sözi / Böyle **didi** didiler bil er özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [didi, --di, -]*

İşidüben **didi** Ḫūnkār ḥażreti / Almadı biz itdük-idi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2931). [didi, --di, -]*

İşidüp Ṭapduḳ **didi** geldüñ ṣafā / Ḳullıḳ ile görelüm senden vefā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2936). [didi, --di, -]*

Yūnus Emre'ye **didi** kim söylegil / Ṣoḥbetüñle bizi mesrūr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2945). [didi, --di, -]*

İtmişüz biz **didi** küstāḫāne kār / Atdı elinden yabāna düşdi mār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2975). [didi, --di, -]*

Didi Ḫayrān'um yüri destūrdur / Kim içüñ ṭaşuñ senüñ pür-nūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2985). [didi, --di, -]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **didi** kim iy ʿazīz / Ne murāḍa geldüñüz bu yire siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2998). [didi, --di, -]*

Olmış ımış **didi** bir iş ol işe / Pādişāh emriyle geldük teftişe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [didi, --di, -]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **didi** iy ʿaceb / Teftiş idebile misiz **didi** heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3000). [didi, --di, -]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **didi** iy ʿaceb / Teftiş idebile misiz **didi** heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3000). [didi, --di, -]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **didi** iy kān-ı cūd / İdebilürseñ eyüdür **didi** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3002). [didi, --di, -]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **didi** iy kān-ı cūd / İdebilürseñ eyüdür **didi** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3002). [didi, --di, -]*

Ḳāḍılıḳdan dönüben dervīş olan / **Didi** itme böyle işi yā fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3019). [didi, --di, -]*

Ṣuçlarından geçübeni ol ʿazīz / Emr idüp ḫalīfelere **didi** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3033). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār nereden gelişiñüz / Ḫorasān'dandur didiler bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3065). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār kim ne vaḳtin gitdiñüz / Beri bizden yañaya ʿazm itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3067). [didi, --di, -]*

Dir sipāhī didügüñ şek i lde er / Gelüben boġazumı **didi** boġar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3083). [didi, --di, -]*

Sīd-i Ṣālīh **didi** luṭf idüñ bize / Varalum mürvet idüñ direm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3094). [didi, --di, -]*

Döndi Ḫūnkār **didi** kim āvāz-ıla / Didi ol ḳurbaġalara nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3104). [didi, --di, -]*

Döndi Ḫūnkār didi kim āvāz-ıla / **Didi** ol ḳurbaġalara nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3104). [didi, --di, -]*

Ṣovucaḳ bu yimişi ḫora geçür / Seferüñ emrini andan **didi** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3149). [didi, --di, -]*

Nice furṣatdur **didi** di bulduġuñ / Niyedür böyle becid yol alduġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3151). [didi, --di, -]*

Gine aġzın açdı herze söz **didi** / Dürrehātdan yine ol yüzsüz **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3180). [didi, --di, -]*

Gine aġzın açdı herze söz **didi** / Dürrehātdan yine ol yüzsüz **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3180). [didi, --di, -]*

Didi yılda bir gelür bunda ol er / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3199). [didi, --di, -]*

Didi rāḥib iy şeh-i ḳuṭb-ı cihān / Ayrulıḳdan zār olur bunda cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3214). [didi, --di, -]*

Ḥāl erinden bir kişiyi ündedi / Var fülān yirden şunı getür **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3220). [didi, --di, -]*

Çıḳarup **didi** bunı ruhbāna ilt / Yādigārımuz bizüm merdāna ilt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3222). [didi, --di, -]*

Sür ḳoyunı **didi** aḫşamdur yaḳın / Ancaḳ irer vara eve bir ḳoyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [didi, --di, -]*

Ḳardaşı **didi** ki n'olduñ söylegil / Aġlamaġuñ niye taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3237). [didi, --di, -]*

Geçdi göñlinden **didi** Ḫūnkār ʿaceb / Ḥālümüz bilmez mi ki n'oldı sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3252). [didi, --di, -]*

Birine emr eyledi al git **didi** / Şol fülānda fülān ere ilt **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [didi, --di, -]*

Birine emr eyledi al git **didi** / Şol fülānda fülān ere ilt **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [didi, --di, -]*

Děgürür Ḫūnkār selāmın tīz aña / Bunları gönderdi er **didi** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3262). [didi, --di, -]*

Biz de Bektaş'uñ **didi** dervīşiyüz / Faḳr-reviş ki ne-y-ise dir bilmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3285). [didi, --di, -]*

Daḫı **didi** bu Ḳızılırmaḳ ki aḳar / Ṭaşıcaḳ atluyı atından yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3315). [didi, --di, -]*

Mollā Saʿde'd-dīn **didi** didügüñ er / Ḳanda olur dir maḳāmı vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3322). [didi, --di, -]*

Didi bir bizden ü bir sizden gerek / Vara anı daʿvet ide tīzrek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [didi, --di, -]*

Çün işidür bunlaruñ Ḫūnkār sözin / Dönderüben **didi** bunlara yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3330). [didi, --di, -]*

Mollā Saʿde'd-dīn **didi** gūş eyleñüz / Nicesi oldı diyĕyin bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3355). [didi, --di, -]*

Didi Saʿde'd-dīn ṭuruñ tiz bir görüñ / Ola ki anı bulasız yügürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [didi, --di, -]*

Ketḫudāsı **didi** ki yā ḳavm bilüñ / Şübhesüz siz cümleñüz āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3378). [didi, --di, -]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **didi** iy ḳavm ʿaceb / Ṭuzsuz olmaġa ṭaʿām neydi sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3426). [didi, --di, -]*

Size sizden ṣoñra geleñe daḫı / Tā ḳıyāmet yite **didi** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [didi, --di, -]*

Didi Ḳırşehri'nde bir er var durur / Ol anuñ ıla muṣāḥib yār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [didi, --di, -]*

Biri **didi** adın añarsam cānum / Boş olsun **didi** ʿavretüm benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3463). [didi, --di, -]*

Biri **didi** adın añarsam cānum / Boş olsun **didi** ʿavretüm benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3463). [didi, --di, -]*

Birisi hem eyle **didi** biri de / Öyle **didi** cümlesi hep rāvīde *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [didi, --di, -]*

Birisi hem eyle **didi** biri de / Öyle **didi** cümlesi hep rāvīde *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [didi, --di, -]*

Ol dānişmendler **didi** bizden yaña / Yüridiler ḳaṣd ḳılup görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3476). [didi, --di, -]*

Mollālar bunı görüp n'olduñ **didi** / Niye böyle ḳorḳuban öldüñ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3492). [didi, --di, -]*

Mollālar bunı görüp n'olduñ **didi** / Niye böyle ḳorḳuban öldüñ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3492). [didi, --di, -]*

Ben daḫı **didi** çıḳayın göreyin / İşbu sırruñ ġavrine dir ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3504). [didi, --di, -]*

Geçdi ṣudan öteye sürʿatle tīz / **Didi** mollālara Mollā-yı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3511). [didi, --di, -]*

Ḳurtılavuz bu belādan şübhesüz / Bunlara çün böyle **didi** Mollā söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3515). [didi, --di, -]*

Mollā **didi** gördüñüz mi n'oldı ḥāl / Bildüm ol erden durur işbu fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār eyledi size selām / Daḫı hem gönderdiler böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3529). [didi, --di, -]*

Sözümüz ṭutarsa ḫoş geldi ʿazīz / Dutmaz ise girü dönsün **didi** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3532). [didi, --di, -]*

Didi oġlan dünyāya ʿuryān gelür / Neşvi de ekšer anuñ ʿuryān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [didi, --di, -]*

Ṣaru İsmāʿīl **didi** Saʿde'd-dīn'e / Gönderür běni erenler dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3545). [didi, --di, -]*

Giyinüp andan bize gelsün **didi** / Remzümüz ile ʿamel ḳılsun **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3547). [didi, --di, -]*

Giyinüp andan bize gelsün **didi** / Remzümüz ile ʿamel ḳılsun **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3547). [didi, --di, -]*

Mollā **didi** mollālaruñ birine / Ṣu getürüñ ıbrīġ-ıla dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3557). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār dökdügüm avcuma ṣu / Ṣu degül ḳandur görüñüz işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [didi, --di, -]*

Birine daḫı **didi** ki gel berü / Ter ü temiz ṣu getürgil al berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [didi, --di, -]*

Ṣaru İsmāʿīl'e Ḫūnkār ḥażreti / **Didi** idüben Saʿīd'e himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3567). [didi, --di, -]*

Mülke geldüm görmedüm kimse ebed / Er öñine geçe **didi** bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [didi, --di, -]*

Ere **didi** ol imāmet eyleye / Buyruḳ itmědin yā ḫod söz söyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3573). [didi, --di, -]*

Bir rükūʿa da Saʿīd'üm in **didi** / Uşda gördüñ ḥāl nedür yaḳīn **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [didi, --di, -]*

Bir rükūʿa da Saʿīd'üm in **didi** / Uşda gördüñ ḥāl nedür yaḳīn **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [didi, --di, -]*

Var-ıdı Ḳarayük'üñ bir mescidi / Böyledür kümmel bize böyle **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3593). [didi, --di, -]*

Didi çıḳġıl işbu mescid üstine / Yuġılaġıl ṭamlamamaḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3600). [didi, --di, -]*

Ben ḳoyuban ḳolayıma gideyin / Yigrek oldur **didi** eylĕ ideyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3608). [didi, --di, -]*

Arasından dişüñüñ ḫubz-ı siyāh / Çıḳarımadum **didi** olġıl āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3615). [didi, --di, -]*

Var murāduñ üzre ol gitgil **didi** / Maḳṣūduñ her ne-y-ise itgil **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3616). [didi, --di, -]*

Var murāduñ üzre ol gitgil **didi** / Maḳṣūduñ her ne-y-ise itgil **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3616). [didi, --di, -]*

Ṣaru İsmāʿīl **didi** Saʿīd ḳuluñ / Bendeñüz Mollā Saʿde'dīn'dür bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3640). [didi, --di, -]*

Şol bizüm Saʿīd mi **didi** ol velī / Ṣaru İsmāʿīl **didi** oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [didi, --di, -]*

Şol bizüm Saʿīd mi **didi** ol velī / Ṣaru İsmāʿīl **didi** oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [didi, --di, -]*

Didiler Mollā'ya ḫoş olduñ ḳabūl / **Didi** bizüm saña Ḫūnkār bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3642). [didi, --di, -]*

Emr itdi yine Ḫūnkār örtüsin / Perdedāra **didi** Ḫūnkār örtesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3654). [didi, --di, -]*

Yumdı gözlĕrini çün kim **didi** ac / Açdı gözlĕrin gidĕrüp inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3676). [didi, --di, -]*

Yum **didi** yumdı Saʿīd çün dīdesin / Ṣādīlıḳdan hīç bilimez n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3696). [didi, --di, -]*

Aç **didi** çün kim Saʿīd açdı gözin / Gördi Tekye Ḳaya'dadur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3697). [didi, --di, -]*

Ḫalīfeler otururlar çevre heb / Görüben bunı **didi** zihī ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3698). [didi, --di, -]*

Bu **didi** bayaġı meclisdür hemīn / Key taʿaccüb eyledi görüp çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3701). [didi, --di, -]*

İşidüp **didi** düşüñde mi bu iş / Ḥāṣıl oldı saña bu resme reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3703). [didi, --di, -]*

Yum **didi** gözüñi yumduñ bir zamān / Aç diyincĕgez gözüñ açduñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [didi, --di, -]*

İsmāʿīl'üm **didi** Ḫūnkār söylegil / Dile gel gönlindekin ẕikr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3724). [didi, --di, -]*

Nuṭḳ açup **didi** bu nevʿ-ile kelām / Sözüm işbudur **didi** ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3725). [didi, --di, -]*

Nuṭḳ açup **didi** bu nevʿ-ile kelām / Sözüm işbudur **didi** ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3725). [didi, --di, -]*

Mollā Saʿīd ẕikr itdi bir nefes / Maḫlaşında **didi** bu nevʿ-ile pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3726). [didi, --di, -]*

Pāymençeye geçüp yüzin sürer / Nuṭḳ açubanı **didi** böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3729). [didi, --di, -]*

Çün **didi** bu resme nuṭḳ açup beyān / Didi Ḫūnkār ḥażreti ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3735). [didi, --di, -]*

Çün didi bu resme nuṭḳ açup beyān / **Didi** Ḫūnkār ḥażreti ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3735). [didi, --di, -]*

Dir Saʿīd ḫoş ẕikr taḳrīr eyledi / Ḫoş müvecceh **didi** ne kim söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3736). [didi, --di, -]*

Ḳurusun toḫmuñ **didi** Saʿīd senüñ / Daʿviñ istikbār durur becid senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3743). [didi, --di, -]*

Oḳ atıldı **didi** Ḫūnkār çāre yoḳ / Emre ṭābiʿ ol dime bu vara yoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [didi, --di, -]*

Her nefes ki ḳala senden yādigār / Anı oġluñ yirine bil **didi** var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [didi, --di, -]*

Bir gün oturur iken Mollā Saʿīd / **Didi** Ḫūnkār Saʿīd'üm sözüm işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3753). [didi, --di, -]*

Virdük etmek **didi** saña İçil'i / Dem yum oynat var aña dir ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [didi, --di, -]*

Didi girçeksin erenlerdür olar / Gelüben bunda bizi görmek diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3768). [didi, --di, -]*

Emr ider Ḫūnkār Şaru İsmāʿīl'e / Fāṭıma'ya var **didi** yemek dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3790). [didi, --di, -]*

İricek Fāṭıma'ya **didi** hemīn / Ḥażret-i Ḫūnkār buyurdı çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3796). [didi, --di, -]*

Gelüben Fāṭıma'ya **didi** anı / Didi Fāṭıma görürsin uş beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3807). [didi, --di, -]*

Gelüben Fāṭıma'ya didi anı / **Didi** Fāṭıma görürsin uş beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3807). [didi, --di, -]*

Virüben İsmāʿīl'e **didi** ilet / Bunda ne var daḫı artuḳ menzilet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3810). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār Fāṭıma'ya gel berü / Etegüñ açup bu dem gel ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3821). [didi, --di, -]*

İşbu seccādenüñ altında bu zer / Eksik olmaz bilesin **didi** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3825). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār bu ḳanı eyle penāh / Ayaḳ altına dökilmekdür günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3833). [didi, --di, -]*

İltdügüñ ḳanı da içdüñ mi **didi** / O ḥicābdan daḫı geçdüñ mi **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [didi, --di, -]*

İltdügüñ ḳanı da içdüñ mi **didi** / O ḥicābdan daḫı geçdüñ mi **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [didi, --di, -]*

Gele üc oġlanumuz senden **didi** / Nesl-i z̲ürriyyet ola andan **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3842). [didi, --di, -]*

Gele üc oġlanumuz senden **didi** / Nesl-i z̲ürriyyet ola andan **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3842). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār İsmāʿīl'üm söylegil / Dildekin gel dile taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3859). [didi, --di, -]*

Ḫız ı r **didi** bunda-y-ıdı / Bu ḫaberi ol daḫı eyle **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3861). [didi, --di, -]*

Ḫız ı r **didi** bunda-y-ıdı / Bu ḫaberi ol daḫı eyle **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3861). [didi, --di, -]*

Ḫācī Bektaş-ı Velī ol nīk-nām / Kendü kendüye **didi** böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3862). [didi, --di, -]*

Didi kim Ḫız ı r Lala'm gelmiş durur / Yurdum oġlı hem didi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [didi, --di, -]*

Didi kim Ḫız ı r Lala'm gelmiş durur / Yurdum oġlı hem **didi** olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [didi, --di, -]*

Fāṭıma'ya **didi** İsmāʿīl bunı / İşidüp şād oldı Fāṭıma anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3864). [didi, --di, -]*

Didi ol kimsene kim ḫoş geldüñüz / Kimidügümüz bizüm ḫod bildüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3876). [didi, --di, -]*

Çoḳ dilerüz mālı hem bilsün **didi** / Rāżī-y-ise ilerü gelsün **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3878). [didi, --di, -]*

Çoḳ dilerüz mālı hem bilsün **didi** / Rāżī-y-ise ilerü gelsün **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3878). [didi, --di, -]*

Çöküben Ḫūnkār yanında oturur / Beni öldürmek dilerler **didi** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3898). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār ol ölen maʿṣūm ḳanı / Yüri varuñ getürüñ didi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār ol ölen maʿṣūm ḳanı / Yüri varuñ getürüñ **didi** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [didi, --di, -]*

Ḳayṣeri begine maḥbūs atası / Varuban **didi** aña bu nefesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3922). [didi, --di, -]*

Pādiṣāha **didi** ṣalalum kişi / Her ne dirse eyle idelüm işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3929). [didi, --di, -]*

Ara yirden **didi** aña bir ʿazīz / Er bilür eri iy aṣḥab-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3932). [didi, --di, -]*

Didi ṣunda bunda varma ṭur örü / Abıcem'e var öñinde yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3933). [didi, --di, -]*

Ol daḫı ḥālini **didi** her ne var / Maḳṣūdı nĕ-y-ise itdi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3943). [didi, --di, -]*

Yüri şehre ṭoġrı sen gitgil **didi** / Şar ḳatına varuban yitgil **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [didi, --di, -]*

Yüri şehre ṭoġrı sen gitgil **didi** / Şar ḳatına varuban yitgil **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [didi, --di, -]*

Gördi Ḫūnkār oturur yol yanına / Ne ḳatı eglendüñüz **didi** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3949). [didi, --di, -]*

Didi geldük bir işe bitürelüm / Ṭuruban şehrüñ begine varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3956). [didi, --di, -]*

Beg **didi** ger şol zümāyīti baña / Virür ise ben daḫı anı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār yarın öylen geleler / Gevdeñüñ başını senüñ alalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3969). [didi, --di, -]*

Ger żarar gelmĕz ise **didi** baña / İş idem saña gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3971). [didi, --di, -]*

Ol ṣalūsı **didi** oda yaḳalum / Kiẕbi belürdi ḥaḳından çıḳalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3984). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār begüñi var gör hele / N'oldı ise bilesin andan gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [didi, --di, -]*

Birisi geldi ilerü **didi** tīz / İşbu şehrüñ begi eydüñ siz misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [didi, --di, -]*

Ol biti ṣunan **didi** iy beg kişi / Oḳıduñ ḥükmi vü bildüñ dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [didi, --di, -]*

Başınuñ nışfın tırāş idincegez / Ser-tırāşa bes **didi** dönüp bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4025). [didi, --di, -]*

Ḳaradeñiz içre **didi** bir gemi / Düşdi ḫavfa ḫalḳı anun derhemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4035). [didi, --di, -]*

Eyledük varup o şiddetden ḫalāṣ / **Didi** bu resm-ile ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4037). [didi, --di, -]*

Beş yüz altun nezrüm olsun **didi** ḫāṣ / Eyleñüz bizi bu ṭarlıḳdan ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4047). [didi, --di, -]*

Ně durur aduñ **didi** iy girçek er / Bildürüñ kendüñüzi virüñ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4049). [didi, --di, -]*

Ṣaru İsmāʿīl'e **didi** örü ṭur / Geldi bir muḥibbümüz var anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4071). [didi, --di, -]*

Didi fikrüñ ně durur ẕikr eylegil / Nicesi tedbīr idersin söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4104). [didi, --di, -]*

Didi abdāl reʾīsüm ġam yimegil / Uġrayavuz bir belāya dimegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4109). [didi, --di, -]*

Didi abdāl buġdayı cümle tamām / Dökeler bunda bulınca iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4112). [didi, --di, -]*

Didi abdāl emriñüz bitürmişem / Hem reʾīsi uş bilě getürmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4129). [didi, --di, -]*

Ḫoş taḥiyyāt eyleyüp virdi selām / Nuṭḳ açup andan **didi** böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4132). [didi, --di, -]*

Himmet erden sen o vaḳt alduñ **didi** / Yitişüben buraya geldüñ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4135). [didi, --di, -]*

Himmet erden sen o vaḳt alduñ **didi** / Yitişüben buraya geldüñ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4135). [didi, --di, -]*

Daḫı abdāla **didi** tīz ṭur örü / Buġdayınuñ šemenin al gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4136). [didi, --di, -]*

Kim niçe buġday bahāsınca idi / Al bileñce saña destūrdur **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4139). [didi, --di, -]*

Ḳaldurup baş **didi** ʿizzetle reʾīs / İy kerāmet ısları ḳurba enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4140). [didi, --di, -]*

Didi destūrdur yüri işüñe git / Cünbüşüñ her ně-y-ise var anı it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4148). [didi, --di, -]*

Abdāla idüp işāret **didi** hem / Gemisine ilt bunı **didi** bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4149). [didi, --di, -]*

Abdāla idüp işāret **didi** hem / Gemisine ilt bunı **didi** bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4149). [didi, --di, -]*

Al naẓara **didi** getür varuban / Tīz dut işbu emri bitür irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4159). [didi, --di, -]*

Er naẓarına gelen dir siz misiz / Ol da **didi** belī ol bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [didi, --di, -]*

Ḥāşe li'llāh **didi** şāhuñ milkine / Yatlulıḳ idem ü gitsün silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4195). [didi, --di, -]*

İrdi feryādcı Tatar ʿahdi şıdı / Çapdı mülki ġāret eylĕdi **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4199). [didi, --di, -]*

Didi maʿlūmdur size kim bunda ben / Bursa'yı feṯḥ itmege geldim hemen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4202). [didi, --di, -]*

Dutmaz ısam ben eger **didi** hemīn / Çapmaduḳ Tatar ḳomaz hergiz zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [didi, --di, -]*

Maʿnī yüzinden **didi** gūş it rumūz / Bil muḥaḳḳaḳ gizlü degüldür bu söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [didi, --di, -]*

Gün ṭoġısından batısına tamām / Yana çırāḳuñ **didi** ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4240). [didi, --di, -]*

Seni aña **didi** yüzlü gösterem / Er murād-baḫşdur olur ehl-i kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4243). [didi, --di, -]*

Olalu giñiş **didi** Erṭuñrul'um / Seni eyledi ḳabūl ʿilmüm bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4249). [didi, --di, -]*

Kimse senüñ aṣlın arḳasın ebed / Yire getürmeye **didi** bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4251). [didi, --di, -]*

Ol sebebden itmedük anı ṭaleb / Atañuñ ḳullarıyuz biz **didi** heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4282). [didi, --di, -]*

İtdi Otman'dan şikāyet şāha ol / Hīç olur mı **didi** ol işler ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4292). [didi, --di, -]*

Dir bir cāsūs hemān Otman Beg'e / Ḳandayidügin bilüp **didi** bege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4301). [didi, --di, -]*

Ol ululara **didi** böyle cevāb / Rāst buyurmışsız dir reʾyüñüz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4335). [didi, --di, -]*

Gördi yek-tā başa almaḳlıġa süst / **Didi** olmaz böyle yek-tā bu dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4360). [didi, --di, -]*

Böyle maḥbūb tāc idüp ḳor der-mekān / Issı geliser **didi** anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [didi, --di, -]*

Giderüp dil-bend mücāveze-y-ile / İlerü gel naẓara **didi** hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4385). [didi, --di, -]*

Didi Otman'um işit gör nĕ direm / Ġam yimegil ben senüñ ḳayduñ yirem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [didi, --di, -]*

Daḫı **didi** Rūm erenleri ne var / Geçmege seccādeye bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4406). [didi, --di, -]*

Bunı diyüben **didi** Otman Beg'e / Var oturġıl naṣībüñ degdi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4410). [didi, --di, -]*

Pādişāha varıcaḳ iydüñ selām / Naḳl idüñ şāha **didi** böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4412). [didi, --di, -]*

Didi ki sizden teberrük isterüz / Curʿa-i ʿaşḳdan be-ġayet mestlerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4486). [didi, --di, -]*

Bir kemer bir cimcime anda ḳodı / Yādigārum sizlere olsun **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4487). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār birḳaçı yiter bunuñ / Hem ne lāzım cümlesin ḳırmaḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [didi, --di, -]*

Yine dönüp **didi** diñle bir beni / Ḳılıcaḳ ḳurbān ḳaçan kim siz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4502). [didi, --di, -]*

Pūḫte ḳılup kūşişin yiyüñ **didi** / Üstüḫ̌ānın postına koyuñ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4503). [didi, --di, -]*

Pūḫte ḳılup kūşişin yiyüñ **didi** / Üstüḫ̌ānın postına koyuñ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4503). [didi, --di, -]*

Ṣaru İsmāʿīl yitişüp geldi tīz / **Didi** bir meftūl-bend bir ḫoş ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4537). [didi, --di, -]*

Didi bu gelen key erdür muʿteber / Görmedüm ben buncılayın iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4585). [didi, --di, -]*

Didi Ḫūnkār aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ḥaḳ ne emr itdiyse anı idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4591). [didi, --di, -]*

Bu kişi ne kimsedür **didi** ʿacīb / Görmişem bundan ḳatı emr-i ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4603). [didi, --di, -]*

Ḥaḳ müyesser ḳıla görevüz girü / Dimişem **didi** aña ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4609). [didi, --di, -]*

Geldi işbu resme nuṭḳından kelām / Derdümüz yoḳdur **didi** bizüm müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4643). [didi, --di, -]*

Ancılayın **didi** Ḫūnkār ḥażreti / Kim Emircem ululardandur ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4646). [didi, --di, -]*

Getürüp Ḫūnkār'a ḳurbāndur **didi** / Elde bu yoḳsa fidādur cān **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4651). [didi, --di, -]*

Getürüp Ḫūnkār'a ḳurbāndur **didi** / Elde bu yoḳsa fidādur cān **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4651). [didi, --di, -]*

Almadı eylĕmedi hergiz ḳabūl / Uş getürdüm size andan **didi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4655). [didi, --di, -]*

Didi bir şāhīndür Emircem ʿazīz / Ḳonmaz ol şayda ki ola bī-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [didi, --di, -]*

Ḥācī Bektaş **didi** deryā-yı ʿaẕīm / Hīç bulınmaz ně ki düşerse delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4662). [didi, --di, -]*

Didi destūrdur sözüñ ʿarż eylegil / Her ne-y-ise maḳṣūduñı söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4673). [didi, --di, -]*

Ṭur örügiy pezverüñ sürgil **didi** / Bir muḥibbüm var aña irgil **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4676). [didi, --di, -]*

Ṭur örügiy pezverüñ sürgil **didi** / Bir muḥibbüm var aña irgil **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4676). [didi, --di, -]*

Ḫod ne Ḫūnkār ḥażreti **didi** yüri / Şol fülān memlekete gitgil giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4681). [didi, --di, -]*

Görüben bu şehri key ʿacebledi / Kendü kendözine ol böyle **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4685). [didi, --di, -]*

Rūm milkinde bu resme ulu şar / Görmedüm işitmedüm **didi** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4686). [didi, --di, -]*

Ol kişi bu resm-ile virdi cevāb / Hind milkidür **didi** bil iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4689). [didi, --di, -]*

Didi ḳanda Rūm ḳanda Hind ili / Kim beni bunda yitürdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [didi, --di, -]*

Didi iy dervīş zūd īncā biyā / Çün sözin Güvenc işitdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [didi, --di, -]*

Ṣayrafī Güvenc'e **didi** iy faḳīr / Sen ne yirdensin baña gel eydivir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [didi, --di, -]*

Ṣayrafī dir ḫiẕmet idersin kime / Vir ḫaber söyle baña **didi** heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4701). [didi, --di, -]*

Ṣayrafī Güvenc'e **didi** iy faḳīr / Ḫālümi ẕikr ideyin gūş eyle bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4708). [didi, --di, -]*

İşbu resme **didi** kimse göresin / Neẕrümüzi cümle aña viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4721). [didi, --di, -]*

Ṭapşurur görince ol biñ altunı / İşbu neẕrümdür **didi** alġıl bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4725). [didi, --di, -]*

Biñ daḫı ṣaydı Güvenc'e virdi hem / **Didi** sen ḫarcañ bunı iy muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [didi, --di, -]*

Penceresinden görür bir dil-beri / **Didi** kim ismi bu Raʿnā yā Perī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [didi, --di, -]*

Daʿvet itdi çıḳdı çārṭāḳ üstine / **Didi** şol dīvānenüñ gör ḳaṣdı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4742). [didi, --di, -]*

Didi şeyḫümdür benüm ol er kişi / Hep kerāmetdür bu resme cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4766). [didi, --di, -]*

Olmaz-ıdı Hind yirinde kekik / Olmasun zinhār **didi** bu ḥāl degik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4774). [didi, --di, -]*

Şükr idüp duḫtere aḥvāli **didi** / Şeyḫ ḳurbına irdügi ḥāli **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4777). [didi, --di, -]*

Şükr idüp duḫtere aḥvāli **didi** / Şeyḫ ḳurbına irdügi ḥāli **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4777). [didi, --di, -]*

Bildürüñ **didi** bilĕlüm söyleñüz / Biz faḳīre anı iʿlām eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4784). [didi, --di, -]*

Orayı saña yataḳ virdük **didi** / Hem saña iki budaḳ virdük **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [didi, --di, -]*

Orayı saña yataḳ virdük **didi** / Hem saña iki budaḳ virdük **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [didi, --di, -]*

Sĕnüñ-ile **didi** ḳoñşı olalum / Buluşup ṣoḥbet senüñle ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4896). [didi, --di, -]*

Şaru İsmāʿīl **didi** ol bunda sen / Ben Ṭavas'da ṭutısarıvan vaṭan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4902). [didi, --di, -]*

Bunları İslām dīnine oḳıdı / Tīz Müsülmān oluñuz gelüp **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4935). [didi, --di, -]*

Ḳavmi-y-ile oldı Müsülmān Zupun / Bunlara dönüp **didi** ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4936). [didi, --di, -]*

Ṣunduġı ḳılıcı erenler baña / Ben daḫı ṣınayayın **didi** buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4980). [didi, --di, -]*

Oluban dü pāre düşdi ber-zemīn / Girdi Ḫūnkār'a gören **didi** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4982). [didi, --di, -]*

Sözlerin gūş idicek ol pāk-dīn / Öyle olsun varuñuz **didi** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4993). [didi, --di, -]*

Beg **didi** ʿUşşāḳ tevābiʿinde bir / Kim Ṣusuz nām bir ışuz var anda yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [didi, --di, -]*

Güş it kümmel **didi** böyle beyān / Dut ḳulaḳ tā kim saña idem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5025). [didi, --di, -]*

Didiler bunlar eyā merd-i ʿazīz / Çoḳ cemāʿat cemʿ itdük **didi** biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5050). [didi, --di, -]*

Ḳolaçuḳ Ḫācīm işidür sözlerin / Dönderüp **didi** bulara yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5055). [didi, --di, -]*

Didi iy dīẕār görmiş pāk ṣu / Ṭayyib ü ṭāhir aḳar der-ḫāk ṣu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5063). [didi, --di, -]*

Didi maḳṣūduñ-ıdı senüñ şevāb / Oldı müyesser saña ḳılma şitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5074). [didi, --di, -]*

Bu nişānımuz bizüm olsun **didi** / Bu kerāmeti bu ḫalḳ bilsün **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [didi, --di, -]*

Bu nişānımuz bizüm olsun **didi** / Bu kerāmeti bu ḫalḳ bilsün **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [didi, --di, -]*

Yazıya baḳup şu gidendür **didi** / O bize bu remzi idendür **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5097). [didi, --di, -]*

Yazıya baḳup şu gidendür **didi** / O bize bu remzi idendür **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5097). [didi, --di, -]*

Oradan bir dervīşe emr eyledi / Var ulu dergāha piş-rev ol **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5100). [didi, --di, -]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım **didi** maḳṣūduñuz / Burada ḥāṣıl olursa yine siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5120). [didi, --di, -]*

Didi maḳṣūdumuz olursa revā / Derdümüze olıcaḳ bunda devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5122). [didi, --di, -]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım **didi** şöyle varuñ / Ayru ayru şol giñiş yirde ṭuruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5123). [didi, --di, -]*

Didi senden gele İlyās nām oġul / Bir zamān bīhūde yola gide ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [didi, --di, -]*

Līki **didi** didiler böyle ḫaber / Ṣafā geldi vü ḳadem getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5150). [didi, --di, -]*

Pīş-rev **didi** didüklerin dürüst / Dimedüñ bize eyā nā-dān u süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5151). [didi, --di, -]*

Yüzüñ arduña senüñ dönsün **didi** / ʿĀlem içre işbu söz dinsün **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [didi, --di, -]*

Yüzüñ arduña senüñ dönsün **didi** / ʿĀlem içre işbu söz dinsün **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [didi, --di, -]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o genc-i maʿrifet / **Didi** Burhān Abdāl'a ṭurġıl bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5168). [didi, --di, -]*

Didi İbrāḥīm'e Ḳolaçıḳ Ḥācım / Ġayret odı-y-ıla göyündi içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5173). [didi, --di, -]*

Elin öpüben ayaġına düşer / **Didi** İbrāhīm eger itdiyse şer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5179). [didi, --di, -]*

Ol köyüñ devletlüsine pīş-rev / Gönderür piş-revlige **didi** borev *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5225). [didi, --di, -]*

Olmışam münkir size taḥḳīḳ **didi** / Bu sözümü eylegil taṣdīḳ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5232). [didi, --di, -]*

Olmışam münkir size taḥḳīḳ **didi** / Bu sözümü eylegil taṣdīḳ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5232). [didi, --di, -]*

Ḥāl ne oldı diyü itdiler suʾāl / **Didi** ki bir güne oldı ġayrı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5247). [didi, --di, -]*

Hem adum durur **didi** Baba Resūl / Evliyā gönderdi geldüm **didi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5300). [didi, --di, -]*

Hem adum durur **didi** Baba Resūl / Evliyā gönderdi geldüm **didi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5300). [didi, --di, -]*

İrdi der-ḥāl ʿādeti üzre girü / **Didi** Cemāl-i Seydī'ye bu nevʿe o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5327). [didi, --di, -]*

İşidübeni Cemāl Seydī anı / **Didi** bu resm-ile ol cānlar cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5331). [didi, --di, -]*

Girü bunda irişürdüm gelüben / ʿAcz niye gösterürsin **didi** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5333). [didi, --di, -]*

Gösterüp bir yir aña **didi** i yār / Mesken it bu araya eyle ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5364). [didi, --di, -]*

Ḳarşumuzda hem yaḳınumuzda dur / Gitme ıraḳ olma bizden **didi** dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5365). [didi, --di, -]*

Didi Allāh emri-le ṭur iy oġul / Ḳalḳ yuḳarı uzanuban yatmaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5381). [didi, --di, -]*

Aldı ʿavret ḳatına girdi hemān / Nuṭḳ açubanı **didi** ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5383). [didi, --di, -]*

Didi Rūm evinde ṭāʿūn çoḳ olur / Nicesi dürr-i yetīm dir çoġalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5403). [didi, --di, -]*

Didi ṭāʿūndan nes i lüñ ölmeye / Neslüñe ṭāʿūn teʾšīr ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5405). [didi, --di, -]*

Bu sözi naḳl eyleyen böyle **didi** / Sükkerī ḥalvā mišāllü ḳand yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5426). [didi, --di, -]*

Didi şeyḫüm Ḥācī Bektaş çaġırur / İrmegĕ gel diyübeni ḳıġırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5431). [didi, --di, -]*

Didigümi nūş itdüñ mi **didi** / Şol Baraḳ bigi ögütdüñ mi **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5460). [didi, --di, -]*

Didigümi nūş itdüñ mi **didi** / Şol Baraḳ bigi ögütdüñ mi **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5460). [didi, --di, -]*

Aña daḫı görünüp böyle **didi** / Al yārenlerüñ baña gelgil **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5481). [didi, --di, -]*

Aña daḫı görünüp böyle **didi** / Al yārenlerüñ baña gelgil **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5481). [didi, --di, -]*

Gördüginden bunlara itdi beyān / **Didi** bunlar biz de görmişüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5484). [didi, --di, -]*

Oturup göñlüñde eylĕyem ḳarār / Hem dilüñde söyleyem **didi** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5498). [didi, --di, -]*

Seni aña yüzlü gösterem **didi** / Maḳṣūduñ her nĕ-y-ise virem **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5499). [didi, --di, -]*

Seni aña yüzlü gösterem **didi** / Maḳṣūduñ her nĕ-y-ise virem **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5499). [didi, --di, -]*

Ḳubbe gölgesinde dir ben defn olam / Beg bu durur **didi** ben buña ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [didi, --di, -]*

Didi Ṣaru İsmāʿīl añla sözüm / Ḫāṣ ḫalīfemsin benüm kendü özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5521). [didi, --di, -]*

Murteżā'dan erlik istedi ʿavām / Ḳanber'e **didi** getür ṣofra ṭaʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5548). [didi, --di, -]*

Didi çünki Ḥācī Bektaş ḥażreti / İtdi İsmāʿīl'e çün vażʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5565). [didi, --di, -]*

Ṭurdı ayaġın anda Ṣaru İsmāʿīl / **Didi** ey nesl-i İmām ḫūn-ı celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5569). [didi, --di, -]*

Didi Ṣaru İsmāʿīl işit sözüm / Ḫāṣ ḫalīfemsin benüm iki gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5582). [didi, --di, -]*

Didi gözüñ aç a Ṣaru İsmaʿīl / Ṣaḥf içinde gör ne dir Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5588). [didi, --di, -]*

Küllü nefsin ẕāʾiḳatü'l-mevt **didi** / Nefs ölür furṣatuñ itme fevt **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5589). [didi, --di, -]*

Küllü nefsin ẕāʾiḳatü'l-mevt **didi** / Nefs ölür furṣatuñ itme fevt **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5589). [didi, --di, -]*

Didi erenler şāhı luṭf it ḳıl kerem / Aç niḳābuñ tā cemālüñ ben görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5668). [didi, --di, -]*

Didi işbu pençşenbih güni ben / Āḫirete naḳl iderem añla sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5670). [didi, --di, -]*

Şāhı bilüp öpdi ayaġın sürdi yüz / **Didi** nedür sırr-ı esrār-ı rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5684). [didi, --di, -]*

Didi ḫayfā çıḳdı elden bilmedüm / Erligüñe göre ḫiẕmet ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5689). [didi, --di, -]*

Didi efġān zārī ḳılup aġlama / Gözlerüñ yaşıyla yolum baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5698). [didi, --di, -]*

Didi bunuñ mişli dirlik iy ʿazīz / Kimse itmez līki erenler daḫı siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [didi, --di, -]*

Didi erseñ Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ḳuşca cānum ḳurtar eyle himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5786). [didi, --di, -]*

İsmi kāfir **didi** Yanḳo Madiyan / Adı Ṣādıḳ Dervīş oldı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5793). [didi, --di, -]*

Didi bilüñ irdi baña çünki mevt / Dirligümüñ furṣatını itdi fevt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5801). [didi, --di, -]*

Ṭurdı ayaġın oġlı sulṭān ḥizmete / **Didi** oġlı olmaduġın aña İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5875). [didi, --di, -]*

Didi maḥrūm ḳomaya Rabbu'l-enām / Ṣu dilĕdi maṣrabayla ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5876). [didi, --di, -]*

Nūş idüben oldı ol dem ḥāmile / **Didi** oġlum ġuṣṣa çekme imdi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5879). [didi, --di, -]*

Böyle **didi** āḫir-i ṣaḥḥ-ı kelām / Ṭurdı andan menziline yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5882). [didi, --di, -]*

Dir sen elif bī dimezsin ne sebeb / **Didi** elif maʿnāsın söylĕ bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [didi, --di, -]*

Taḫtı o sulṭān itmedi ḳaṭʿā ḳabūl / **Didi** dünyā şāhlıġın istĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5914). [didi, --di, -]*

Didi ana tepsiye ḳoy çoḳ bişi / Ḫʿācemiz oldı mücāvir Mekke'de *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5935). [didi, --di, -]*

Didi ana ḳaḳıma sevmez Çalab / Ḥażret-i Şāḫ'ı severseñ söze uy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5939). [didi, --di, -]*

Ḳaldı tepsi birle bişi ammā ʿayān / **Didi** bi'smillāh yidi bişiyi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [didi, --di, -]*

Tepsi ḳanı diyübĕni ṣordı ol / **Didi** ḫōcam tepsiyi ṣaḳladı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5954). [didi, --di, -]*

Geldi Bektaş ḫ̆ācesi **didi** bir er / Ḳavm ḳardaş ḳarşu çıḳdı ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5956). [didi, --di, -]*

Didi Ḥācī ben degülem bī-gümān / Ḥācī Bektaş dir ki bayram gicesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5959). [didi, --di, -]*

Didi luṭf it baña ḳıl ḫay ı r duʿā / Bildiler ki Ḥācī Bektaş'dur velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5963). [didi, --di, -]*

Lā dimez cümle **didi** aña belī / Ḫ̆ācesi kim Mekke'den geldi revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5964). [didi, --di, -]*

Şeyḫe irüp müzdeci virdi ḫaber / **Didi** gördüm Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6005). [didi, --di, -]*

Didi oġlum ṭīz ṣalādan ṭur öri / Ne ḳadar var ise abdāllar ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6008). [didi, --di, -]*

Ḳarşu çıksun ġāzīye her ṣubḥ u ṣām / Böyle **didi** Ḫ̆āce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6010). [didi, --di, -]*

Didi bi'smillāh ṭurdı ol hümām / Öñlerine düşüp andan gitdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6015). [didi, --di, -]*

Didi ıssı var gele vire Çalab / Çün Bedaḫşān mülkin açdı Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [didi, --di, -]*

Ṭurdı ayaġın itdi pīrāna sevi / **Didi** ey ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫāṣ eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6041). [didi, --di, -]*

Didi döküñ ortaya yarma darı / Dökdiler ṭaruyı daldı bir nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6057). [didi, --di, -]*

Didi şeyḫ kim üstüne her kim gice / Ṭarunuñ üstüne seccāde ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6058). [didi, --di, -]*

Didi yā hū çaġıruban dostuna / Ṭurdı seccāde muʿallaḳ ṭarıda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6064). [didi, --di, -]*

Ḥācī Bektaş'a ḳılup cāndan sevi / **Didi** ḳuṭbuñ ḥükmi budur ṭurasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6078). [didi, --di, -]*

Bir yeşil ḳuş şekline ḍefʿī girür / **Didi** bism'illāh ḳanadını açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6084). [didi, --di, -]*

Ḳaraöyük üstüne ṭurup ḳonar / **Didi** bismi'llāh Öyük üzre inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6086). [didi, --di, -]*

Didi Şehr-i Ḳır'a var dik sen ʿalem / Virdi icāzet Ḳaraca Aḥmed gitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6134). [didi, --di, -]*

Didi gözci oluban itdüm naẓar / Şarḳ u ġarbuñ arasın gezdüm ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6138). [didi, --di, -]*

Didi daʿvet vaḳti degil fāriġ ol / Vaḳti gelse inşāallāh varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6153). [didi, --di, -]*

İşige yüz sürdi her Ḥaḳḳ'a iren / Her birisi **didi** sensin nesl-i İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6165). [didi, --di, -]*

Medḥ idüp ögdi velīyi bir nefes / **Didi** yaḳduḳ ḥażretüñden biz çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6183). [didi, --di, -]*

Ḥażretüñden bize gerek armaġān / **Didi** Aḥmed saña bir tuḥfe virem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6185). [didi, --di, -]*

Yapışup yakasına ḍefʿī hümām / Armaġānum bu durur alġıl **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6187). [didi, --di, -]*

Dīn de bunuñla olur olġıl **didi** / Her kimi cinnī ṭutup itse zarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6188). [didi, --di, -]*

Ḳorḳudan başdan ṣaçı örü durur / **Didi** şāhā bu şek ü llü görmedüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6192). [didi, --di, -]*

Bindi ṭaşuñ Ḥācī Bektaş üstüne / **Didi** b'ismillāh işāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6223). [didi, --di, -]*

Ḫarman üstüne ṭurup ḳarşu varur / **Didi** nědür örtdügüñüz söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6244). [didi, --di, -]*

Kāfir olsun sözine yalan ḳatan / Çünki Türkler eyle **didi** baş baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [didi, --di, -]*

Didi olsun eyle kim cümlesi ṭaş / Çün dilek böyle diler Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6251). [didi, --di, -]*

Didi Türkler ḥad-bīn olur bu'l-fużūl / Çün peşīmān olduñuz bu işe siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6260). [didi, --di, -]*

Didi ṭuruñ pes benümle ṣaġ u ṣol / **Didi** b'ismillāh andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6281). [didi, --di, -]*

Didi ṭuruñ pes benümle ṣaġ u ṣol / **Didi** b'ismillāh andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6281). [didi, --di, -]*

Ḳırḳ adım yir gidüben itdi naẓar / **Didi** kim işbu yiri durup ḳazuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [didi, --di, -]*

Ṭuz içün çekmědiler anlar emek / **Didi** ṭuzuñ cevherin düzüñ çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6285). [didi, --di, -]*

Aġlayuban yüzine sürer yüzin / **Didi** oġul düşmānsuz olmaz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6316). [didi, --di, -]*

Her ḫaṭardan ṣaḳlasun **didi** Ḫudā / Ḳuṭb-ı ʿālem Ḥācī Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6321). [didi, --di, -]*

Virdi ʿizzet birle şāha ḫoş selām / **Didi** şāhā durduġınca nüh felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6336). [didi, --di, -]*

Bī-günāh itmek diler düşmān özin / Beglerine **didi** sulṭān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6345). [didi, --di, -]*

Ḳapuya baḳup gözedürdi yolı / **Didi** abdāllara eyleñ tiz yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6358). [didi, --di, -]*

Didi ey ḳuṭb-ı cihān merd-i evliyā / Uġradum bühtāna bilür ḥażretüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6367). [didi, --di, -]*

Ḥācī Bektaş aña baḳdı ... / **Didi** ʿOšmān niçün efġān ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6369). [didi, --di, -]*

Öpdi andan Ḥācī Bektaş'uñ elin / **Didi** ʿOšmān oġlımuzsın ṣadra otur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6375). [didi, --di, -]*

Ḳıldı tekbīr eyledi ḫayır duʿā / Ḥācī Bektaş **didi** İsmāʿīl o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6379). [didi, --di, -]*

Üç ḳaṭār deve yüki ḫayme otaḳ / **Didi** hem Sulṭānöñi olsun şınur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [didi, --di, -]*

Pādişāhuñ daḫı görüp himmetin / **Didi** Bektaş çünki tmiş himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6415). [didi, --di, -]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Bunlara ʿaşḳ eyleyüp virdi selām / Ne ṭurursın **diyü** feṯḥ itdi kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5049). [diyü, --(y)ü, -]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Didi Ṣaru ol muḥibbe **di** ki var / Çünki ḫayr itmĕgi ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2269). [di,]*

Ol ḫaberden **di** açup ḳufl-ı zebān / Burḳaʿı refʿ it ola tā sır ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2366). [di,]*

Di aña ki cümle Abdālān-ı Rūm / Rūm içinde evliyādandur ʿumūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2458). [di,]*

Didi Ḫūnkār aḳ bıñarum **di** baña / Üç keret niçün çaġırtduñ diseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2514). [di,]*

Ḳalʿa ıssına varuban vir ḫaber / Ejderi öldürdi **di** geldi bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2848). [di,]*

Dir ḫıyānetlıḳ neden ḳıldum digil / Gerçek-iseñ **di** nişānın söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3269). [di,]*

Gine Ḫunkār gönderür İsmāʿil'i / **Di** baña öyle buyurdı ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3805). [di,]*

Didiler biz görmedük dĕmin seni / **Di** bize ḳanda-y-ıduñ dĕmin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5438). [di,]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Şehr-i Dili **dirler** bu şehr-i ʿaẓīm / Pādişāhı hem içinde olur muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4690). [dirler, --r, --ler]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Vaḳt gele senden bunı istĕyeler / Bize virgil gerek oldı **diyeler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4961). [diyeler, --(y)e, --ler]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Her ne **dirseñ** anı eyle idevüz / Dutmayup sözüñi daḫı n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2416). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*

Her ne kim ol virdi ben de vireyin / Daḫı ne **dirseñ** hep anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Nāyibinden birine emr eyledi / Var ne **dirse** bu anı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1818). [dirse, -r, -se]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Birisi derviş **dimez** ḥālüñ nedür / Ne kişisin yāḫud aḥvālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1714). [dimez, -mez]*

Ḳardaşım dir il sözinden ġam yimez / Yoluña var git o dervīşe **dimez** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [dimez, -mez]*

Ṭurdı ḳırḳ gün orada peymānçeye / Kimse **dimez** aña ṭurursın niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3620). [dimez, -mez]*

Bir aduñuz daḫı dervīş bellüdür / Kimse **dimez** dervīşe kim mālludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3877). [dimez, -mez]*

Hem bilür ki Ḥācī Bektaş-ı Velī / Girçek erdür lā **dimez** iydür belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5838). [dimez, -mez]*

Lā **dimez** cümle didi aña belī / Ḫ̆ācesi kim Mekke'den geldi revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5964). [dimez, -mez]*

Ol ḳalupdur yalıñuz **dimez** belī / Görmiş-idi Ḥācī Bektaş'uñ yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6202). [dimez, -mez]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Her birisin ṣaḳlañuz **dir** yā aḫı / Her biri alup naṣībin gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 178). [dir, -r]*

Baḥre'l-ensāb-ı Kebīr'de böyle **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 221). [dir, -r]*

İşidür sözlẽrini ol ser-te-ser / **Dir** Medīne'den gelürem işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 281). [dir, -r]*

Gösterüp ḫatun da **dir** ṣol yüzi māh / Oturan yigitdür evlād-ı Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 288). [dir, -r]*

Mūsiyü'š Šānī **dir** aña pāk-dīn / Bende-ḫāneye ḳadem-rencīde ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 291). [dir, -r]*

Hemm ü ġamdan ṣoḥbetüñle dūr ola / **Dir** ʿAliyyü'n Naḳī bugün ṣāyimem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 296). [dir, -r]*

Bozmazam niyyetüm üzre ḳāyimem / Mūsiyü'š Šānī **dir** aña ṣād ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 297). [dir, -r]*

Ṣunuban **dir** bir görüñ ne leẕẕeti / Şerbeti görüp imām çün aġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [dir, -r]*

Aġladı gözden döküp yaş iy aḫı / **Dir** imām siz daḫı aġlarsız niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 308). [dir, -r]*

Bu bükānuñ maʿnisin bize diye / Mūsiyü'š Šānī **dir** aña yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 309). [dir, -r]*

Ẕikr idüp **dir** içmedi çün kim imām / İçmeyüp pür anı getürdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 317). [dir, -r]*

Bir kemāl ehline şāh buyruḳ ḳılur / Oġluma **dir** eyle taʿlīm-i kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 330). [dir, -r]*

Gözi yaşı aḳuban caġladuġın / **Dir** oġul aġlatmasun Allāh seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 347). [dir, -r]*

Ululları bir yire cemʿ eyledi / **Dir** ṭuyar mısız benüm aḥvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 375). [dir, -r]*

Olmadı oġlum ḳızum **dir** ol hümām / Cümleñüz çün bir yire cemʿ olduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 377). [dir, -r]*

Eylediler dürlü dürlü tedbīri / Ol ulullardan biri **dir** işidüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 380). [dir, -r]*

Ḥaḳḳ'a yalvarup duʿā eyleye **dir** / Ola kim ola duʿāları ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 385). [dir, -r]*

Oġluma taʿlīm ʿulūmdan eyle **dir** / Pādişāh emrin çü şeyḫ gūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6626). [dir, -r]*

Dut ḳulaḳ diyĕyin iy ṣāḥib-naẓar / **Dir** Menāḳıb'da mükemmel ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6646). [dir, -r]*

Ḫırḳasını aña gönderdi yaḳīn / Virdi Bāyezīd'e **dir** ilet bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6648). [dir, -r]*

Ḥāl nicĕyidügini iʿlām ḳılur / Ḫırḳasın gönderdi **dir** size imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6653). [dir, -r]*

Bildürür aḥvāli ol ṣāḥib-ḳabūl / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende **dir** eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6662). [dir, -r]*

Sen de ṭāʿatde olup şükr eyleseñ / Küllī naṣībüñ alurduñ **dir** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6664). [dir, -r]*

Bektaş'a **dir** iy ʿazīz-i muḥterem / Bardaḳ ıla ṭaşra çıḳ iy ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6670). [dir, -r]*

Böyle **dir** dönderüp aña yüzini / Dir gücümüz yitmez ol işe bizüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6674). [dir, -r]*

Böyle dir dönderüp aña yüzini / **Dir** gücümüz yitmez ol işe bizüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6674). [dir, -r]*

İçi ṭaşı şād ile pür-nūr olur / **Dir** sevinc ile aña Ḫünkār ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [dir, -r]*

Böyle **dir** o yigite şeh iy ḫūb-naẓar / Çünki Bektaş secdeden getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [dir, -r]*

Şeyḫ **dir** aḥsente yā Ḫünkār sābāş / Gördi Bektaş anda çıḳmış bir bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [dir, -r]*

Şeyḫ **dir** aña ki ʿarefedür yine / Şimdi didi bizde bişiler bişer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [dir, -r]*

Bildi Nişābūr'da anı Bektaş yaḳīn / Tīz **dir** ev ḫalḳına ne virem görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [dir, -r]*

Kim durur tek göster anı görelüm / Gösterüp **dir** Ḥācī Bektaş şol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [dir, -r]*

Eyledür benem bilüñ **dir** ol velī / Didiler şāhuñ nişānı var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [dir, -r]*

Yā naṣībüñ kimden anı ẕikr ḳıl / **Dir** Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6728). [dir, -r]*

Ḫˇāce cemʿ eyledi ḫalḳı ol zamān / **Dir** ki her kim bunı itdiyse beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 623). [dir, -r]*

Gel çeri **dir** oġluñı baş eylegil / Kāfiri ḳır baġrını baş eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 647). [dir, -r]*

Kāfire cāsūs idüp virdi ḫaber / Altı biñ er geldi **dir** ider żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 658). [dir, -r]*

Tekye ḫalḳı gözleyüp görmez eri / Ḳanda gitdi ola **dir** ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [dir, -r]*

İtmeyüben birimüze iʿtibār / Şimdi gelen cıblaġa **dir** Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 754). [dir, -r]*

Virdi ḳırḳ ḫurmā ġay ı bdan ol velī / Yidi Ḥaydar ḳarnı ṭoydı **dir** belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [dir, -r]*

Pes tekūruñ ḳatına geldi yaḳın / **Dir** amān vir söyleyem sözüñ ḫaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 867). [dir, -r]*

Yum gözüñ **dir** yumuban gözin açar / Bu Bedaḫşān'dan Ḫorāsān'a geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 871). [dir, -r]*

Göricek ruhbānlaruñ ʿaczin tekūr / **Dir** uluñuz yüzine varup tükür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 914). [dir, -r]*

Secde-i şükr eyleyüp **dir** yā Vedūd / Ḳullaruña yā İlāhī virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1008). [dir, -r]*

Ḫˇāce Aḥmed Tekyesi'nden bula **dir** / Her ne ḥācet dise ḥāṣıl ola **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1054). [dir, -r]*

Ḫˇāce Aḥmed Tekyesi'nden bula **dir** / Her ne ḥācet dise ḥāṣıl ola **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1054). [dir, -r]*

Ḫˇāce **dir** bunlara şol kimse alur / Remzi var ol remzi her kim ki bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [dir, -r]*

Çeç olup ṭururdı meydān içre ol / **Dir** dönüp anlara ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1131). [dir, -r]*

Girdi **dir** selām ṣabāḥu'l ʿışḳ tīz / Pezveri aralayup oturdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1145). [dir, -r]*

Ḫˇāce anı görüben ṭurdı örü / **Dir** berü gel iy ʿazīz ü māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1148). [dir, -r]*

Ḫˇāce taḳrīr itdi ḥāli ser-te-ser / **Dir** senüñdür bu naṣīb iy gürbüz er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [dir, -r]*

Rūm erenlĕrine maʿlūm ola **dir** / Olalar cümlesi bu işden ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1194). [dir, -r]*

Fāṭma Bacı **dir** i Rūm'uñ pīrleri / İy vilāyet ehlinüñ ser-verleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1283). [dir, -r]*

Dir naẓar ṣaldum tamām Rūm mülkine / Ṭaġa ṭaşa berr ü baḥrüñ silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1308). [dir, -r]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstinde **dir** / Bir gögercincik otururdı dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1310). [dir, -r]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī ḳuṭb-ı cihān / **Dir** olara açuban ḳufl-ı zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1366). [dir, -r]*

Hem Ḫudā'dandur naṣībüm bī-gümān / Şöyledür bī-şübhe **dir** ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1377). [dir, -r]*

Boşanan **dir** tavlalardan ol ʿazīz / Gele bizüm tavlamuza ṭura tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1390). [dir, -r]*

Emre işitdi çün anlaruñ sözin / Böyle **dir** anlara dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1406). [dir, -r]*

Emre tapduḳ Ḫūnkār'um **dir** üç kezin / Ḫāk-i pāyine hemān sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1423). [dir, -r]*

Süri şöyle düşdi şāhuñ ardına / Gördi çoban **dir** bularuñ derdi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1429). [dir, -r]*

Dir bize eyle naẓar luṭf eylegil / Erligüñ ḫūnıyla bizi ṭoylaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1439). [dir, -r]*

Arḳasın yıpup ṣıġadı gözini / Böyle **dir** aña dönüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1446). [dir, -r]*

Çaġırup bostāncıya **dir** iy ʿazīz / Bir ḳavun gĕtür yiyelüm şimdi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [dir, -r]*

Pīr ʿUbeyd Ḫalvāyī **dir** şāh-ı kerem / Odamuz uşda yaḳın başġıl ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1513). [dir, -r]*

Ḫaḳḳ'a giden Ḫaḳ uġurum Ḫaḳḳ'ı **dir** / Kim uġurum Ḫaḳ durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [dir, -r]*

Ḳonuḳ alur var mı ola bunda kesī / **Dir** ol er işitmĕ misin bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [dir, -r]*

Dir aña kim ḳarnumuz açdur bizüm / Yiyecĕgüñ var-ısa getür ḳızum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1551). [dir, -r]*

Ḳaynanasına didi kim bir faḳīr / Yimege bir nestene dilĕdi **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1555). [dir, -r]*

Küpecügüñ yaġ-ıla ṭolduġını / Ḳaynanasına gelüben **dir** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1563). [dir, -r]*

Bilmedük **dir** evliyā ımış ol er / Ḫoş duʿādandur olan işbu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [dir, -r]*

Dir i arduç pürüñ ile ört beni / Ṣāfiʿ olup ḳurtaram yarın seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [dir, -r]*

Ol işe anda ḳoyup gitdük anı / Gel **dimĕdüm** ere görgil bu beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [dimĕdüm, -me, -dü, -m]*

Dir Güherdaş aña iy kān-ı kerem / Olmazuz biz sizsüzin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1660). [dir, -r]*

Çün işitdi sözini İdrīs anuñ / **Dir** diyĕyin taʿbīrin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1683). [dir, -r]*

Dir ḫavātīnlere ḳarnum aç bu dem / Olanından getürüñ virüñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1693). [dir, -r]*

Dir ḫavātīnler burada niçesi / Var durur saña virevüz yiyesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1694). [dir, -r]*

Fāṭma Ana işidür Ḫūnkār sözin / Ṭura ṭuruñ burada **dir** ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1695). [dir, -r]*

Artuban eksilmesün **dir** hergizin / Ṭaşuban dökülmesün **dir** ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1699). [dir, -r]*

Artuban eksilmesün **dir** hergizin / Ṭaşuban dökülmesün **dir** ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1699). [dir, -r]*

Dir ḳayınanası Fāṭma'ya digil / Böyle çoḳluḳ yaġ ḳandan söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1706). [dir, -r]*

Dir ḳayınanasına yaġ almaduḳ / Bu küpecügüñ içine ṣalmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1707). [dir, -r]*

Ṣuvada gelmişdi bir pīr-i faḳīr / Yimeye bizden ṭaʿām istedi **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1708). [dir, -r]*

Artuban eksilmesün didi ol er / Ṭaşuban dökülmesün hem **dir** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1710). [dir, -r]*

Mollā İdrīs çünki gelür evine / Ḳarşu gelür Fāṭıma **dir** sĕvine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1716). [dir, -r]*

İşbu gün gördüm ṣuvada bir faḳīr / Yimegĕ nesne ṭaleb eyledi **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1717). [dir, -r]*

Artuban eksilmesün didi ol er / Ṭaşuban dökülmesün **dir** ḫoş ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1719). [dir, -r]*

Fāṭıma **dir** yol senüñdür ilk yüri / Zīra erkeksin yürigil ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1741). [dir, -r]*

Tīz selām virüp bulara ṭutdı yüz / **Dir** bu vaḳtin bunda niye geldüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1744). [dir, -r]*

Öñine ṣofra yayup **dir** buyuruñ / Ḫāṭırımuz açlı çün bundan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1750). [dir, -r]*

Dir olara ol şāh-ı ḳuṭb-ı cihān / Var ḳanāʿatüm bu dem bozmam ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1751). [dir, -r]*

Sözlerin işitdi Ḫünkār ḥażreti / **Dir** ne ibrām itdüñüz böyle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1772). [dir, -r]*

Fāṭma'ya **dir** bu dīvār yıḳılmaya / Hem yıḳılmaḳ daḫı bundan gelmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1792). [dir, -r]*

Dir Ṣaru İdrīs'e bir gün ey kişi / Yolına ḳosañna gide o kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [dir, -r]*

Ḳardaşım **dir** il sözinden ġam yimez / Yoluña var git o dervīşe dimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [dir, -r]*

Gördi kim bıyıḳlarını uzamış / Kesseñüz ne bunı **dir** bu nice iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [dir, -r]*

Dir çeleksüz şāhin olmaz bilesiz / Didüm işbu remzi fikrin ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1833). [dir, -r]*

Ṭur bile dervīş **dir** āb-dest alalum / Vaḳtidür öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1836). [dir, -r]*

Nūre'dīn Ḫˇāce'ye ḳanı gösterür / **Dir** dürüst olur mı āb-dest bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1841). [dir, -r]*

Gözi anuñ daḫı ġayrılar gibi / Aġarupdur ġālibā **dir** iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1895). [dir, -r]*

Dir virüñ buña bir uc yirde tīmār / Gelmeye Rūm'a ide anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [dir, -r]*

Gördi Ḫünkār oturur bir depede / **Dir** kerem ḳıl luṭf işle iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [dir, -r]*

Emmedi buzaġılar üç güne dek / Fāṭma Ana **dir** degüldür işbu tek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1924). [dir, -r]*

Fāṭma Ana Ḫünkār'a ḫaber virür / Buzaġılar emmedügi ḫāli **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1927). [dir, -r]*

Dir emişsünler hemān-dem ol velī / Ol şeh-i aḳṭāb-ı mülk sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1928). [dir, -r]*

Nöbet İdrīs'e irür bir gün meger / Fāṭıma'ya **dir** işit ḥālden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [dir, -r]*

Dir Ṣaru öküzüñi ben gütmezin / Gözlemek ḳaṣdını daḫı itmezin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1949). [dir, -r]*

Döndi ol beş ṭaşa **dir** iy beş ṭaş / Çün bu emre olduñuz bu dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [dir, -r]*

Ṣaru getürdi öküzlĕrin baña / **Dir** öküzlĕrümi benüm güdseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1965). [dir, -r]*

Dir Ṣaru hergelede kim var-ıdı / Gördüñüz söyledügi sözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1985). [dir, -r]*

Siz de işidüñ ṭanuḳlarumı **dir** / Ṣuç kimüñdür siz de oluñuz ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1987). [dir, -r]*

Anlara beş ṭaşı gösterdi hemān / **Dir** bulardur şāhidüm bilüñ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1990). [dir, -r]*

Özi ḳalḳup Ṣaru'ya **dir** ṭur örü / Bāġçeyi seyr idelüm yüri ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2008). [dir, -r]*

Döndi Ḫunkār **dir** Ṣaru yirüñde ṭur / Ben n'iderem aşaġadan anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [dir, -r]*

Ḫoş ye gĕl elmaları biter ʿacīb / **Dir** Ṣaru baḳ gör ki nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [dir, -r]*

Ṣaru tekrār düşdi Ḫūnkār pāyine / Ben ḳuluña eyle dime **dir** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2033). [dir, -r]*

Ḫaḳ berekāt vire **dir** iltüñ bunı / Bişürüñ cehd eyleñüz düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2084). [dir, -r]*

Tā ki tükene tamāmet ol ḫamīr / İtdiler ol resme Ḫunkār nite **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [dir, -r]*

Ḫaḳḳ'a giden Ḫaḳ uġurum Ḫaḳḳ'ı **dir** / Kim uġurum Ḫaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [dir, -r]*

Er-iseñ **dir** bu ḳaya üstine çıḳ / Ayaġuñla dizüñ ile anı ṣıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [dir, -r]*

Köyliden bir kimse **dir** merd-i Ḫudā / Sen bu işden ġayrı bir daḫı id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [dir, -r]*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḫażreti / **Dir** bulara gör o kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2155). [dir, -r]*

İʿtimād itdügüñüz ol sīm ü zer / Eyle olsun cümlesi **dir** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2156). [dir, -r]*

Bir teneffüs işidüp bu sözi ol / **Dir** bunı ḳılmaz benüm ʿaḳlum ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [dir, -r]*

Burayı yapdurayın bir cāygāh / Ḳıla ḫalvet-ḫāne **dir** anı o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2264). [dir, -r]*

Ṣaru İsmāʿīl'e **dir** böyle ḫaber / Ol da Ḫünkār'a varup i'lām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2279). [dir, -r]*

Geldi pīş-rev gördi kim Aḳça Ḳoca / Evde degül ʿavretine **dir** cice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2293). [dir, -r]*

Dir yürüñ Aḳça Ḳoca'ya gidelüm / Çün ḳabūl itmedi ʿavret n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2305). [dir, -r]*

Aḳça Ḳoca **dir** nice iş ḳılalum / Luṭf idüñ buyuruñ anı ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2311). [dir, -r]*

Gine sizüñdür bu söz siz söyleñüz / Ḫoş mürüvvetdür ki **dir** siz eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [dir, -r]*

Dir o ḳancıġuñ ki ḳırḳ yıldur tamām / Çekerüz cevrini biz iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [dir, -r]*

Aʿcebeynī **dir** ṭurunbu'l-māʾi ol / İşidüp sözin ulular dı melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2381). [dir, -r]*

Dir ṭurunbu'l-māʾi ḳad aʿcebenī / Şeyḫ Necme'd-dīn çün görür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2392). [dir, -r]*

Ṭoġacaḳ ayda falān gicede **dir** / Ay ṭutılur şeksüzin olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2414). [dir, -r]*

Dir kerem kānı mürüvvet maʿdeni / Himmet eyle ḳıl naẓar eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2450). [dir, -r]*

Didiler gel pādişāha varalum / Söyle sözüñ ḫan ne **dir** biz görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [dir, -r]*

Pes Külü Ḫan dönderür keşīşe yüz / **Dir** işitdüñ mi ne dir dervīş söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [dir, -r]*

Pes Külü Ḫan dönderür keşīşe yüz / Dir işitdüñ mi ne **dir** dervīş söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [dir, -r]*

Dir bu erüñ sözine virmeñ cevāb / Hem ḳatı āsān müşkil nā-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2483). [dir, -r]*

Dir Külü Ḫan müşkili āsānı ne / Bize bildür bilelüm anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2484). [dir, -r]*

Dir Külü Ḫan keşişe bu imtiḥān / Nicesi itmek gerek digil hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2488). [dir, -r]*

Cān Baba'ya didi Külü Ḫan faḳīr / Güş itdüñ mi keşīşümüz ne **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2495). [dir, -r]*

Cān Baba **dir** ne didüñüz bilürem / Didügüñüz ḳavle rāżī oluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2497). [dir, -r]*

Dir Külü Ḫan ne dir-iseñ ḳılalum / Küfri terk idüp īmāna gelelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2499). [dir, -r]*

Ṣaru'ya **dir** Ṣaru mūyum uzadı / Çıḳalum ṭaşra başum ḳazı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2505). [dir, -r]*

Dönüben Ṣaru'ya **dir** ol kān-ı cūd / Bu ṣoña geldi vü aḳdı bunda zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [dir, -r]*

Buġı çıḳup aġdı be-evc-i semā / **Dir** Ṣaru Ḫūnkār'a ki iy şāh-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2525). [dir, -r]*

Çıḳdı ḳazandan oturur bir yire / Gör Külü Ḫan'ı keşīşe ne **dir** e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [dir, -r]*

Rāhib eydür biz bu ḳadar nesneye / Dīnümüzden **dir** dönevüz biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [dir, -r]*

Dir Külü Ḫan Cān Baba'ya iy faḳīr / Rāżī mısın işbu ḳavle daḫı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [dir, -r]*

Dir Külü Ḫan Cān Baba'ya iy faḳīr / Rāżī mısın işbu ḳavle daḫı **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [dir, -r]*

Cān Baba **dir** rāżīyam līkin velī / İtdüñüz bir imtiḥān siz evveli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2552). [dir, -r]*

Cān Baba'ya gider-iken **dir** keşiş / Ben bilürem nice olısar bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2564). [dir, -r]*

Dir Külü Ḫan n'oldı rāhib söylegil / Barmaġı ḳalmış bunı bize digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2572). [dir, -r]*

Cān Baba **dir** bize barmaḳlar virür / Ḳaldı avcumda benüm tapuñ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2573). [dir, -r]*

Didi Rūm'da ne var-ısa evliyā / Bir başı var anlaruñ **dir** bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [dir, -r]*

Gördük idi çıḳa geldi ṣaġ esen / **Dir** bize imdi Müsülmān ol sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2584). [dir, -r]*

Dir ḫatun var baña gönder ol eri / Ben daḫı ṣınayayın ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [dir, -r]*

Didi ḫatun Cān Baba'ya iy faḳīr / Niye gĕtürdüm seni bildüñ mi **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [dir, -r]*

Dir Naṣārā'dan idük evvelde biz / Diler idük ḳılavuz Rūm'da sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2599). [dir, -r]*

Dir Müsülmān olmayınca ol kişi / Girmeyiser Rūm'a bilsün bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2614). [dir, -r]*

Dir ne dirsiz ne durur rāy-ı ṣavāb / Nice idelüm ne virelüm cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2642). [dir, -r]*

Bir ülüşi ṣunar ıdı bir ere / Ṣunı alubanı **dir** ṣuña vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [dir, -r]*

Maʿlūm oldı gönderür beni size / Bildürüñ varuñ olara **dir** bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2711). [dir, -r]*

Ṣaru Ṣaltıḳ'a dönüp Ḫūnkār **dir** / Bileyem ben senüñ-ile ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2741). [dir, -r]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl Ṣaltıḳ'a / **Dir** nereye gitdi seccāde baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2760). [dir, -r]*

Beglerine **dir** tehī degil bular / Evliyādur üçi daḫı girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2769). [dir, -r]*

Ulu Abdāl'a Kiçi Abdāl'a **dir** / Siz ḳapuya ṭolanuñ eyleñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2800). [dir, -r]*

Ben buradan çıḳayın **dir** ḳalʿaya / Ḥāl göreyin ki yine beñzer neye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [dir, -r]*

Siz ḳapuya ṭolanuñ biz görelüm / İşbu sırruñ ġavrine **dir** irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2805). [dir, -r]*

Dir çaġırduġum erüñ ḥaḳḳı-y-içün / Ḳılıcı unutmışam iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2832). [dir, -r]*

Yoḫsa zaḥmet itmez idüm **dir** saña / ʿAfv idüp işbu günāhumı baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2833). [dir, -r]*

Beni ḳurbān eyleyeler aña bil / Olacaḳ ḥāli didüm **dir** saña bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2870). [dir, -r]*

Öteden Yūnus ayaḳ üstine ṭurur / Giderem **dir** görüñ er ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2917). [dir, -r]*

Dir varup söyleñ ki buġday mı gerek / Daḫı andan erde vardur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [dir, -r]*

Girüben bildürdiler Ḫūnkār'a çün / **Dir** öküzin yükledüñ buġday u un *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2924). [dir, -r]*

Dir ere irdüm naṣīb virdi baña / Er sözini ṭutamaduñ ḫayf saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2926). [dir, -r]*

Dir ol er bindi-y-ise cānluya ger / Cānsuza binüp varalum dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [dir, -r]*

Dir ol er bindi-y-ise cānluya ger / Cānsuza binüp varalum **dir** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [dir, -r]*

Ol Ḳızılca Ḫalvet'üñ ḳurbında **dir** / Vardı bir ḳızıl ḳaya olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2967). [dir, -r]*

Teftiş idebilmesem **dir** ḳāḍī ger / Pādişāh göndermez idi **dir** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3001). [dir, -r]*

Baḳuban bunlara Ḫūnkār ḥażreti / **Dir** canavarlar ne suç itdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3026). [dir, -r]*

Atumuz **dir** anda derlĕdi hemān / Ol çañı üstlerine atdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3029). [dir, -r]*

İre-y-idi **dir** erüñ naẓarına / Belki şimdi ḳalmayuban yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3042). [dir, -r]*

Uyḳusın yiñemedi yatdı yine / Yatayın bu leyki uyḳum **dir** ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3049). [dir, -r]*

Dir Çırāḳ'um geçdi göñlüñden bu fikr / Fikrüñ içre eyledi bu resme ẕikr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3051). [dir, -r]*

Göricek Ḫūnkār Çırāḳ'um **dir** aña / Olmasun zaḥmet didük idi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3061). [dir, -r]*

Dir Ḫorasān pīrlerine iricek / Anlaruñ görklü cemālin göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3071). [dir, -r]*

Dĕgürüñ bizüm selāmumuz revān / Yādigār idüñ buları **dir** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3072). [dir, -r]*

ʿAḳlı başına gelicek **dir** Çırāḳ / Vaṣfını ẕikr eyle anuñ bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3081). [dir, -r]*

Ṣūret ü şeklinden it bizi ḫabīr / Pes Çırāḳ **dir** vaṣfın aña bir bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3082). [dir, -r]*

Dir sipāhī didügüñ şek i lde er / Gelüben boġazumı didi boġar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3083). [dir, -r]*

Sen misin **dir** bizi inkār eyleyen / Ḥaḳḳumuzda herze heẕyān söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3084). [dir, -r]*

Bir gün inṣāf itdi ol merd-i dilīr / Hep günāhum ʿafv olacaġını **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3118). [dir, -r]*

Dir ki baña mürşid-i kāmil gerek / Ḥüsn-i ḫulḳı ẕātına şāmil gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3120). [dir, -r]*

Dir günāhum ʿafv olasın biledüm / İtdügüm işlĕri hep terk ḳıladum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3126). [dir, -r]*

Kim gele yoldan geçe iltür aña / **Dir** ki kes yi bunı getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [dir, -r]*

Çagırup **dir** aña iy yār-ı ʿazīz / Berü gel luṭf eyle iñen gitme tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3147). [dir, -r]*

Dir kişi işüm durur becid ḳatı / Ṭurımazam zīra buldum furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3150). [dir, -r]*

Dir bunı da tün-be-tün öldüreyin / Nicesi olur ṣoñında göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3155). [dir, -r]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Girü dönüp **dir** aġacı göreyin / Ġavrine tā işbu sırruñ ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3157). [dir, -r]*

Dir ḫayāñ yoḳ saña eyledüñ işi / Başuña kendüñ getürdüñ teşvişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3192). [dir, -r]*

Bir sürü ḫınzīr virür **dir** bunı güt / Bir yıla daḳ ḫiẓmet eyle ḳıl sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3202). [dir, -r]*

Ḥażret-i Ḫūnkār sözin itdi ḳabūl / Şimdi **dir** ben dutmazam ol yaña yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3211). [dir, -r]*

Varıcaḳ bir kimse gönderem gele / Anı **dir** maḳṣūdına vāṣıl ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3213). [dir, -r]*

Gördi göñlek kir bunı **dir** yuyayın / Pāk idüben tertemīzce ḳoyayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3224). [dir, -r]*

Dir erenler virdügi gibi bunı / Şöyle ne-y-içün getürmědüñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3227). [dir, -r]*

Dir yudum kirini oldı tertemīz / Evliyā teberrükin ṭutdum ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3228). [dir, -r]*

Dir vilāyet ḳoḳusı-y-ıdı murād / İder idük aña şevḳ-ı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3229). [dir, -r]*

Dir baña şimdi ne ḳoyun ḳayısı / Al ḳoyunı gidüben kesgil sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [dir, -r]*

Ben deminde gözler idüm **dir** seni / Ṭurur idük bu arada bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [dir, -r]*

Şöyle **dir** kümmel bunuñ ẕikrin laṭīf / Dut ḳulaġuñ ẕikrin itsün bir naḫīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3247). [dir, -r]*

Dir ẕamīrinden ne ḫoş kişi olur / Nice ruhbānlıḳ bunuñ işi olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [dir, -r]*

Dir ki müştāḳam Müsülmān olmaġa / Ḫoş muvaḥḥid ehl-i īmān olmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3267). [dir, -r]*

Dir ḫıyānetlıḳ neden ḳıldum digil / Gerçek-iseñ di nişānın söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3269). [dir, -r]*

Dir fülāna şol fülān yirde saña / Ṣat diyicek ṣatmaduñ mı sen aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [dir, -r]*

Ḫatm idüp ḳıldı duʿāsını tamām / Dönüben **dir** aña gūş it iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3284). [dir, -r]*

Biz de Bektaş'uñ didi dervīşiyüz / Faḳr-reviş ki ne-y-ise **dir** bilmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3285). [dir, -r]*

Ol cemāʿatden biri açup zebān / Mollā Saʿde'd-dīn'e **dir** bilgil ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3311). [dir, -r]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Bu yire düşmiş durur **dir** bir kişi / Gösterür dürlü ʿaceb dürlü işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3312). [dir, -r]*

Adını bilen adını **dir** yürür / Ṣuya batmayup geçer bu ḫalḳ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [dir, -r]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi didügüñ er / Ḳanda olur **dir** maḳāmı vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3322). [dir, -r]*

Mollā Saʿde'd-dīn çöküş itdi anı / Nice bunda getürĕvüz **dir** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3325). [dir, -r]*

Dir cudālıḳ cemʿden bidʿat midür / Yā cemāʿat cemʿi hem raḥmet midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [dir, -r]*

Dir cemāʿat cemʿi hem raḥmet durur / Hem cudālıḳ cemʿden bidʿat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [dir, -r]*

Dir ẓamīrinden bu resm-ile żamīr / Bir kimesne olsa dise buña dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [dir, -r]*

Dir ẓamīrinden bu resm-ile żamīr / Bir kimesne olsa dise buña **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [dir, -r]*

Mollā Saʿde'd-dīn işāret eyledi / Getürüñ ḳalem tırāş **dir** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3401). [dir, -r]*

Döndi **dir** İsmāʿīl'üm getür anı / Sende-y-ise ol çırāḳ mıḳrāżını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3412). [dir, -r]*

Şunı **dir** Dımışkī mıḳrāż kesmeye / Bu kesĕ mi bilür anı bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [dir, -r]*

Dir Saʿīd'üm yirine ḳoġıl ḳılı / Ol ḳanuñ ṭutulması oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3421). [dir, -r]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı **dir** / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [dir, -r]*

Ol velīnüñ ḳatına **dir** giderem / Ol eri görmeklige ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3448). [dir, -r]*

Dir bile gidüñ ü gitmeñ giderem / Görmege ben ol eri ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [dir, -r]*

Ṣoluyuraḳ ʿaḳlı geldi başına / **Dir** baña ṣormañ ki bu teşvīş ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3493). [dir, -r]*

Dir bu ne evren olacaḳ yir durur / Hele ġāyet bu ʿacāyib sır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [dir, -r]*

Ḳatırı **dir** yutmamış ḳatır durur / İtdügi fikre bu da ḳuvvet virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3503). [dir, -r]*

Ben daḫı didi çıḳayın göreyin / İşbu sırruñ ġavrine **dir** ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3504). [dir, -r]*

Çaġırıcaḳ **dir** adın āvāz-ıla / İşbu evren ṭılsmı şeksiz bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3519). [dir, -r]*

Ġıll u ġışdan kibr ü kīnden **dir** arın / Baʿd ez-ān andan yanuma gel görin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3541). [dir, -r]*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿde'd-dīn'e / Gönderür běni erenler **dir** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3545). [dir, -r]*

Dir namāz vaḳtidür āb-dest alalum / Ṭuruban öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3554). [dir, -r]*

Didi Ḫūnkār Mollā'ya merd-i dilīr / Dest-namāzumuz bizüm ṣınmadı **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3555). [dir, -r]*

Mollā didi mollālaruñ birine / Ṣu getürüñ ıbrīġ-ıla **dir** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3557). [dir, -r]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı **dir** / Uġurum Ḥaḳ'dur ḥaḳīḳat ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3571). [dir, -r]*

N'ola **dir** it ger idebilür iseñ / Ḳıl imāmet ger ḳılabilür iseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3574). [dir, -r]*

Mollālar Mollā'yı böyle göricek / İşbu sırruñ ġavrine **dir** iricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3588). [dir, -r]*

Döndi **dir** ben bir mükemmel kāmilem / Müştehir faẕl ısı ben bir fāẕılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [dir, -r]*

Dir senüñ sinüñ ziyāret olmasun / Ṭopraġuñ daḫı kefāret olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3613). [dir, -r]*

Düpdürüst yitmiş kere **dir** ben seni / Yumışam raḥmet şuyı-la bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [dir, -r]*

Bunlara and virdi didi işidüñ / Ben didügüm gibi **dir** siz iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3625). [dir, -r]*

Merkebüñüz ẕenebine liḥyemi / Baġlañuz aluñ gidiñüz **dir** gemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3626). [dir, -r]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp gör ne **dir** / Dut sözümi ol bu işden sen ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3633). [dir, -r]*

Dir Saʿīd'üm Ṣuṣadı'da bir çile / Pāymānçede çıḳarduñ dir hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3645). [dir, -r]*

Dir Saʿīd'üm Ṣuṣadı'da bir çile / Pāymānçede çıḳarduñ **dir** hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3645). [dir, -r]*

Geçdi göñlinden Saʿīd'üñ böyle söz / Her namāz vaḳtinde **dir** Ḫūnkār'umuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3672). [dir, -r]*

Dir elüñ vir virdi elin destine / Pāyini hem ḳodı pāyi üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [dir, -r]*

Dir ḫalīfeden birine ḥālini / Ser-güẕeştin nĕ-y-ise aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3702). [dir, -r]*

Gelüben uşda oturduñ yirüñe / Delü olmış **dir** ne söyler görüñ e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3706). [dir, -r]*

Dir ben eylĕ itmişem Ḫūnkār'umuñ / Erligi neden bilineydi anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3730). [dir, -r]*

Dir Saʿīd ḫoş ẕikr taḳrīr eyledi / Ḫoş müvecceh didi ne kim söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3736). [dir, -r]*

Dir Saʿīd üstindeki misin digil / Yā ḫo altındaġı mısın ẕikr ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3741). [dir, -r]*

Virdük etmek didi saña İçil'i / Dem yum oynat var aña **dir** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [dir, -r]*

İrişürdi Fāṭıma Ana anlara / Ḫoş geldüñ **dir** idi hem bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3804). [dir, -r]*

Fāṭıma **dir** anlara ḫoş geldüñüz / Luṭf idübeni mürüvvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3819). [dir, -r]*

Fāṭıma'ya **dir** bunı ḫarc it hele / Tükedincegez bunı girü gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3824). [dir, -r]*

Kim o ḳanı da hemīn nūş eyleye / Nūş idĕyin **dir** bunı da n'eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [dir, -r]*

Ḳāsım'um atasıdur **dir** ol ḥabīb / Adı daḫı hem anuñ olsun Ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [dir, -r]*

Ben gidicek oturacaḳ yirüme / Ol durur evlādı-y-ılan **dir** heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3850). [dir, -r]*

Girçek er **dir** çıḳdı elümden ḫaṭā / Himmet it ḳurtar beni eyle ʿaṭā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3897). [dir, -r]*

On deve on at on biñ sīm ü zer / Vireyin ḳılġıl ṣuçından **dir** güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3923). [dir, -r]*

Ḳan ısı **dir** diyet ḳan almazam / Ḳanlaruma mālla rāżī olmazam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3925). [dir, -r]*

Gel benüm ḳanlumı tek eyle ḳışāş / Boġazından gözüme ḳarşu **dir** aş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3927). [dir, -r]*

İy kişi **dir** ḥālüñi ʿarż eylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise ere söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3942). [dir, -r]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı **dir** / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [dir, -r]*

Pençşenbih güni-y-idi ol meger / Ẕuhr vaḳti hem irüpdi **dir** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3955). [dir, -r]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı **dir** / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [dir, -r]*

Başı yoḳ gevdeye **dir** başumdakin / Virmezem anı aña bilsün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3967). [dir, -r]*

Ḳayṣeri begi işidicek bunı / Yoḳ mıdur **dir** gevdemüñ başı ḳanı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3968). [dir, -r]*

Bir münādī gönderür şehr içine / **Dir** ḳıġır şehr içre varuban yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [dir, -r]*

Dir eḥibbā var nefes eyle ḳabūl / Yoḫsa uġrarsın belāya bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3990). [dir, -r]*

Ol biti ṣunan didi iy beg kişi / Oḳıduñ ḥükmi vü bildüñ **dir** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [dir, -r]*

Şöyle **dir** kümmel beyān-ı dil-güşā / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ferruḫ-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4020). [dir, -r]*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / Ḫıżr u İlyās bil baña yoldaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4050). [dir, -r]*

Er ziyāretine gelen baḫtulu / Siz misiz eydüñ baña **dir** ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [dir, -r]*

Dir fülān ayda fülān gün içre hem / İrişüp ḳıldı meded ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [dir, -r]*

Dir beyān kümmel bu resme dil-güşā / Ḫoş beyāndur dut ḳulaḳ key müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4094). [dir, -r]*

Öpdi elin ayaġın ol abdāluñ / Ḫālümüzden **dir** bizüm āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4107). [dir, -r]*

Dir reʾīsüm gel seni erenlere / Ḥaḳ yolına ṭoġrulup varanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4116). [dir, -r]*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / Ehl-i ḥāller rāzına rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4143). [dir, -r]*

Er naẓarına gelen **dir** siz misiz / Ol da didi belī ol bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [dir, -r]*

Bursa'yı feṯḥ itmege **dir** giderin / Uş ġazā emrine **dir** ḳaṣd iderin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4190). [dir, -r]*

Bursa'yı feṯḥ itmege **dir** giderin / Uş ġazā emrine **dir** ḳaṣd iderin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4190). [dir, -r]*

Pādişāh destūrdur **dir** söyleñüz / Nĕ-y-ise ehli maḥalli eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4209). [dir, -r]*

Dir varayın evvel ol girçek ere / Yüz sürĕyin ol güzīde ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4226). [dir, -r]*

Olmaġa seccādeye ol cā-nişīn / Neslüñi lāyıḳ görüben **dir** yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4238). [dir, -r]*

Sen ṭoyum ol bizi de eyle ṭoyum / Böyle **dir** Otman Beg'e çün ol ḳav i m *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [dir, -r]*

Gündüz Alp'e gönderür ḥükm-i şerīf / İricegez **dir** saña ḥükm-i münīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4298). [dir, -r]*

Dir bir cāsūs hemān Otman Beg'e / Ḳandayidügin bilüp didi bege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4301). [dir, -r]*

Dir fülān yirde tevābīʿi-y-ile / Anda ḳonuban yaturlar cemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4302). [dir, -r]*

Ol ululara didi böyle cevāb / Rāst buyurmışsız **dir** reʾyüñüz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4335). [dir, -r]*

Ḫoş geldüñüz ḳadem getürdüñüz / **Dir** ne-y-içün böyle zaḥmet gördüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4373). [dir, -r]*

Dir bunuñ ḥaḳḳında ne dir ol ʿazīz / Eyle idelüm ne kim dir anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [dir, -r]*

Dir bunuñ ḥaḳḳında ne **dir** ol ʿazīz / Eyle idelüm ne kim **dir** anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [dir, -r]*

Dir bunuñ ḥaḳḳında ne **dir** ol ʿazīz / Eyle idelüm ne kim **dir** anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [dir, -r]*

Sen o sın kim **dir** ataña ben seni / Vaṣfuñı ẕikr itmişem bir bir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [dir, -r]*

Dir çeküben dest-būs itdi yine / Ḳodı hem ser ol mübārek pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4387). [dir, -r]*

Sen çalıncaḳ çalduġuñ kese hemān / Çalmaya kesdükleri **dir** bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4400). [dir, -r]*

Ḫoş ġazā ḳılsun tīġ ursun kāfire / Kendü de ḳılsun naẓar **dir** bu ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4415). [dir, -r]*

Şeyḫümüzdür Ḥācī Bektaş-ı Velī / Ne didiyse eyle idelüm **dir** ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4423). [dir, -r]*

Dīnüm üzre **dir** ḳor-ısañ sen beni / Alıvirem saña İznīḳ şarını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4443). [dir, -r]*

Ol muḥib **dir** ne durur ḳuzı ṭavar / Virürem cānum olursa ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [dir, -r]*

Görüben **dir** anı Ḫūnkār ḥażreti / Erlik itdüñ ḫoş seḫāvetle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4500). [dir, -r]*

Başın ayaġını ḳoyuñ yirine / Didigüm gibi ḳıluñ **dir** varına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4504). [dir, -r]*

Dir selām olsun saña ṣoyum başı / Ġāzīler sulṭānı devletlü kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4521). [dir, -r]*

Aldı Seyyid gördiler böyle selām / Nuṭḳ açup **dir** işbu nevʿ-ile kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4522). [dir, -r]*

Ṣoḥbet ešnāsında **dir** Ḫūnkār'a ol / Dilerem destūr iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4542). [dir, -r]*

Maḳṣūdum budur **dir** ol merd-i ʿazīz / Çekevüz bir çille naẓaruñda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4545). [dir, -r]*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña **dir** söyle sen / Çille-i merdān çekersin yā ḫo zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4546). [dir, -r]*

İẕn-i Ḥaḳ'la çille-i merdānı biz / Çekelüm **dir** inşāʾallāh ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4550). [dir, -r]*

İşidüp Ḫūnkār **dir** İsmāʿīl'üm / Ḫıżr peyġam-berdür ol kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4604). [dir, -r]*

Dir Süleymān dostı dostdan ayıran / Alaca çörek imiş dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4630). [dir, -r]*

Dir Süleymān dostı dostdan ayıran / Alaca çörek imiş **dir** bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4630). [dir, -r]*

Ḳarayük'üñ **dir** şimāli ṣavbına / Kim Emircem nām güzīn bir erine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4637). [dir, -r]*

Ḳurbānı ol getüren Ḫūnkār'a **dir** / Ben bunı iletdüm Emircem'e bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4654). [dir, -r]*

Siz ḳabūl idüp ḫora geçürdüñüz / Ne-y-içündür **dir** bu ḥikmet görüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4656). [dir, -r]*

Siz ḳabūl itmědügüñüz ḳurbānı / Ḳabūl itdi Ḥācī Bektaş **dir** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4660). [dir, -r]*

Maḥv olur o lüccede olur nā-be-dīd / Ẕikr idüp bu resme **dir** ol güni ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4663). [dir, -r]*

Yüz urup destūr vir **dir** ben ḳula / Ḥażretüñe maḳṣūdın ʿarża ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4672). [dir, -r]*

Dir Güvenc süknām benüm Rūm'da olur / Mālya dirler bir diyār anda olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [dir, -r]*

Ṣayrafī **dir** ḫiẕmet idersin kime / Vir ḫaber söyle baña didi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4701). [dir, -r]*

Dir Güvenc bir evliyā vardur ulu / Ḥācī Bektaş'dur adı iy baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4702). [dir, -r]*

Biñ daḫı ṣaydı ayırdı anı da / Virdi Güvenc'e **dir** alġıl bunı da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [dir, -r]*

Olmasun yād kimse **dir** bunı göre / Ḥaḳḳımuzda sūʾ-i ẓann ide vara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4740). [dir, -r]*

Var-ıdı hem-rāzı bir cāriyesi / Bunı dimekdür **dir** aña çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4741). [dir, -r]*

Cāriye indi görince **dir** kişi / Yoluña git var terk it bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [dir, -r]*

İşidicek sözini miskīn Güvenc / N'oldı **dir** altunuma uş māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4752). [dir, -r]*

Çıḳarur ol üç biñ altunı hemān / Cāriyeye gösterüp **dir** gör inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [dir, -r]*

Yatduġı kekikli yavşanlu o yir / Ḥayret el virüp özine özi **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4773). [dir, -r]*

Ḥażret-i Ḫūnkār görince **dir** maḳāl / Fehm itdüñ mi nicesi oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4783). [dir, -r]*

Gitmedin **dir** daḫı aḫret dārına / Sen yüri ʿazm eyle Rūm diyārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4832). [dir, -r]*

Gemi getürüñ geçürüñ **dir** beni / Çün gemiciler işitdiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4854). [dir, -r]*

Gemici yitüp gemi getürdi tīz / **Dir** binüñ gemi getürdüm iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [dir, -r]*

Ne yire ṣalar ki yā Rab **dir** beni / Ne yiri virür ki bize meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [dir, -r]*

Dem yum oynada-y-ıdum **dir** ben daḫı / Ḫūnkār'a maʿlūm olur bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4874). [dir, -r]*

Dir kemālüm biz idince intiḳāl / Ṭurġıl andan Rūm'a eyle irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4875). [dir, -r]*

Bu araya **dir** beni ol pāk-dīn / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿālemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4893). [dir, -r]*

Birine giyürdi Müsülmān ṭonın / **Dir** sürüñ ol ṭoġana varuñ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4916). [dir, -r]*

Begenürseñ **dir** Zupun her nereyi / Saña mesken yapalum ol arayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4938). [dir, -r]*

Dir yigirmi yıl durur bu kişinüñ / Sürerem ḫiẕmet idüp çiftin anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4949). [dir, -r]*

Eyledi āzād yüri **dir** dün ü gün / Ḳollanup kimsene ḳalmasun zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4953). [dir, -r]*

Dir didüm sözüm benüm işitmedi / Didügümüz emr üzre gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4984). [dir, -r]*

Ḫalīfelere hemān-dem urdı yüz / Luṭf idüñ **dir** beni erden dileñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4987). [dir, -r]*

Ḳolları olsun açuḳ gitsün o ḥāl / Görmesün **dir** baʿd ez-ān ol infiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [dir, -r]*

İyʿaceb **dir** bir faḳīr üftādeye / Ne yiri bize maḳām u yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [dir, -r]*

Ṣoḥbet içre bege **dir** böyle kelām / Baña yurt vir ṭutayın anda maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [dir, -r]*

Kimisi tekẕīb idüp **dir** bu degül / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5032). [dir, -r]*

Mātem-i Ḥüseyn'de mehyā remzi **dir** / Bizde ola cemʿ ola ne var faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5037). [dir, -r]*

Bunlara güç gelüben incindiler / Bu ışıḳ ne **dir** diyüben döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5060). [dir, -r]*

Ḳolaçuḳ Ḥāc im o ṣuya döndi bir / İşbu nevʿ-ile dönüp ol ṣuya **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [dir, -r]*

Bātını **dir** Seyyid'i ḳarşuladı / Bizi ol sulṭān ḳatı luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5094). [dir, -r]*

Gele bir oğlumuz andan **dir** bizüm / Köpricĕgi delük ola bil sözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [dir, -r]*

Ṭoġıcaḳ İlyās virdi adını / Naḳl iden **dir** böyle söz bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5137). [dir, -r]*

Dir zamānlardur ki ʿömrümden geçer / Görmedüm oğlan yüzin ḳaldum nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5228). [dir, -r]*

Dir Resūl'üm ġam yimĕgil ben seni / Ḳondururam yurduña diñle beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5276). [dir, -r]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'uñ **dir** ben żaʿīf / Ḫalīfesiyem bilüñ **dir** ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5299). [dir, -r]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'uñ **dir** ben żaʿīf / Ḫalīfesiyem bilüñ **dir** ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5299). [dir, -r]*

Ḫiẕmetüñüze bizi gönderdi **dir** / Gönderüp bize ḥavālet virdi **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5359). [dir, -r]*

Eyleyüp Ḥaḳḳ'a niyāz **dir** yā Kerīm / Sen bilürsin ḥālimüzi iy ʿAlīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5379). [dir, -r]*

Ḫūnkār'a maʿlūm oldı bu żamīr / Ṣaru Ḳāḍī'ya dönüben böyle **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5400). [dir, -r]*

Dir çaġırdı-y-ıdı Ḫūnkār ḥażreti / Varup itdüm ben birez dem ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5439). [dir, -r]*

Ḳıldı istifrāġ bir gün nā-gehān / Er aña **dir** yüri der-cāy-ı fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5454). [dir, -r]*

Gösterür Ḥūnkār aña Çerdekīn'i / Şurayı var mesken eyle **dir** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5496). [dir, -r]*

Dir o güni görmeyem kim ḥażretüñ / Gide dünyadan yuyavuz meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5576). [dir, -r]*

Ḥācī Bektaş işidüp anuñ sözin / Ḳaldurup baş ṭutdı aña **dir** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5581). [dir, -r]*

Ḥaḳ saña **dir** luṭf u iḥsān işledi / Hep günāhuñ ʿafv idüp bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5721). [dir, -r]*

Şarṭ-ı ḫiẕmet yirine geldiyse **dir** / Ḫalḳ gidüben girdi bunlar ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5874). [dir, -r]*

Dir sen elif bī dimezsin ne sebeb / Didi elif maʿnāsın söylĕ bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [dir, -r]*

Didi Ḥācī ben degülem bī-gümān / Ḥācī Bektaş **dir** ki bayram gicesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5959). [dir, -r]*

Ṭurdı ayaġın açdı aġzın gör ne **dir** / Şāhīn olup açmaġ-ıla anda per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [dir, -r]*

Yā hū **dir** cevlān urup ṭurmaz döner / Ḳaraca Aḥmed idicek aña naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6107). [dir, -r]*

Biñ bir er ne **dir** ʿaleyke idüp kirām / Söyledi andan Ḥācī Bektaş ḥālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [dir, -r]*

Baş ḳoyup vardı sücūda **dir** belī / Çün ẓiyāfet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6181). [dir, -r]*

Dir naḳībe şofra öñine getür / Şofra ʿOšmān'ıñ öñine ḳondı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6376). [dir, -r]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Her nereye gel **disem** gelür-idi / Her ne resme ḳıl **disem** ḳılur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [disem, -se, -m]*

Her nereye gel **disem** gelür-idi / Her ne resme ḳıl **disem** ḳılur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [disem, -se, -m]*

Zīra kim Tatar daḫı bī-ḥadd eri / Hem **disem** dürüst durur bī-add eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [disem, -se, -m]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Ehl-i beytine daḫı n'eylĕdiler / Bunı **diyübĕni** ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 305). [diyübĕni, -üben]*

Böyle **diyübeni** gör kim n'itdiler / Ṭaġılup evlü evine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1341). [diyübeni, -üben]*

Cān Baba hergiz iki bir dimedi / Ḥāl n'ola **diyübeni** ġam yimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2501). [diyübeni, -üben]*

Didi şeyḫüm Ḥācī Bektaş çaġırur / İrmegĕ gel **diyübeni** ḳıġırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5431). [diyübeni, -üben]*

Tepsi ḳanı **diyübĕni** ṣordı ol / Didi ḫōcam tepsiyi ṣaḳladı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5954). [diyübĕni, -üben]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Sen **didüñ** öküzlerüñ gözlĕmezem / Sözüñi aṣlā ḳabūl eylĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1998). [didüñ, -dü, -ñ]*

Gözleměyincek gelür-ise żarar / Yā ḫo ḳurt yirse **didüñ** aña ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1999). [didüñ, -dü, -ñ]*

Ṭutma benden diyüben ḫüccet ḳoduñ / Şāhidüz aña ki bu resme **didüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2000). [didüñ, -dü, -ñ]*

Zedelenmedin bu sīb irse **didüñ** / Bundan er luṭf eyleyüp görse **didüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3052). [didüñ, -dü, -ñ]*

Zedelenmedin bu sīb irse **didüñ** / Bundan er luṭf eyleyüp görse **didüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3052). [didüñ, -dü, -ñ]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Baḥre'l-ensāb'da **dimiş** böyle beyān / Mūsā-yı Kāẓım imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 230). [dimiş, -miş]*

Göñlümüz elma diler-idi **dimiş** / Ṣaru eydür yaz degül eyyām-ı ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2012). [dimiş, -miş]*

Ḳurtarursañ bu ḫaṭardan **dimiş** ol / Ḥaḳḳ'ı bir bilem nebīyi Ḥaḳ resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5835). [dimiş, -miş]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Kim elifveş ṭoġrılur varur revān / Tā **dimek** tevbe itmek olur añla hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [dimek, -mek]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Ṣaru tekrār düşdi Ḫūnkār pāyine / Ben ḳuluña eyle **dime** dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2033). [dime, -me]*

Görürem hem gözlerem sen ġam yime / Nice ola ḫālüm benüm daḫı **dime** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2742). [dime, -me]*

Bişi vir ki Mekke'ye oġluñ gide / Anası eydür öyle **dime** oġul sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [dime, -me]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Var mı bir ʿālim **diyüben** söyledi / Ṣordı aʿyāna ki tenbīh eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6617). [diyüben, -(y)üben]*

Böyle **diyüben** segirdüben varur / Elin öpüp ayaġına yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1438). [diyüben, -(y)üben]*

Böyle **diyüben** segirtdi dört yaña / Bulmadı kaldı bu işlere ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1492). [diyüben, -(y)üben]*

Böyle **diyüben** ḳamusı ṭurdılar / Ḳızılırmaġuñ ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1580). [diyüben, -(y)üben]*

Eyle **diyüben** olur andan revān / Mescid içine varur girü i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1700). [diyüben, -(y)üben]*

Böyle **diyüben** anı berk ṭutdılar / Ḳuru güne ḳoyup esīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1868). [diyüben, -(y)üben]*

Öyle **diyüben** o şāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār o nūr-ı aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2015). [diyüben, -(y)üben]*

Böyle **diyüben** girü döndi gider / Gör ki bu çeç ıssılar daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [diyüben, -(y)üben]*

Ṭaşra çıḳduġında başar yüzine / **Diyüben** ṣordı bu kimdür özi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3639). [diyüben, -(y)üben]*

Ser-tıraşa ḫoş işāret eyledi / Müyumuz indür **diyüben** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4023). [diyüben, -(y)üben]*

Diyüben böyle hemān-dem ġayb olur / İşidüp ismini bĕzirgān bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4051). [diyüben, -(y)üben]*

Göricek ol gün seni sizdüm hemān / Ol ola **diyüben** iletdüm gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4722). [diyüben, -(y)üben]*

Bunlara güç gelüben incindiler / Bu ışıḳ ne dir **diyüben** döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5060). [diyüben, -(y)üben]*

Anı görüp ol vilāyet erleri / Ṣordılar ḥāli ne **diyüben** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5093). [diyüben, -(y)üben]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān emr eyledi / Ḳudūmı çaluñ **diyüben** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5154). [diyüben, -(y)üben]*

Ẕikr olınan ʿādeti eylĕr-idi / Gel **diyüben** çaġırup söylĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5326). [diyüben, -(y)üben]*

Yā hū yā hū **diyüben** cevlān urur / Gözleri gevher gibi per per yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6106). [diyüben, -(y)üben]*

Aldı icāzet tekyeden çıḳdı yayaḳ / Erligine **diyüben** erüñ belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6233). [diyüben, -(y)üben]*

Ḳara İmīrza geldi tā ki gördiler / Ḳanı ʿOšmān **diyüben** ṣorınca ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6390). [diyüben, -(y)üben]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

İşidüñ uşda bunı **direm** size / Ṭanıḳ oluñ siz bizüm üstümüze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1963). [direm, -r, -em]*

Göç öñine varuban didi ṭuruñ / Ne **direm** ben hep işidüben görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [direm, -r, -em]*

Sīd-i Ṣālīh didi luṭf idüñ bize / Varalum mürvet idüñ **direm** size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3094). [direm, -r, -em]*

Didi Otman'um işit gör nĕ **direm** / Ġam yimegil ben senüñ ḳayduñ yirem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [direm, -r, -em]*

Kuşadur bāṭın ḳılıcını aña / Bunı virdüm gör ki nĕ **direm** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4975). [direm, -r, -em]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Nĕ ḳadar yalvardılar hīç dönmedi / Çĕkilür kendüye bir söz **dimedi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1752). [dimedi, -me, -di]*

İşidüp bunı iki bir **dimedi** / Ḳalḳdı örü daḫı bir söz **dimedi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1781). [dimedi, -me, -di]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba merd-i ʿazīz / **Dimedi** bir söz daḫı nūş itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2594). [dimedi, -me, -di]*

Yā fülān kimsede durur nezrümüz / **Dimedi** nuṭḳ açuban bu resme söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4682). [dimedi, -me, -di]*

Gelicek piş-rev ere iy kām-yāb / **Dimedi** didüklerin itdi ḥicāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5149). [dimedi, -me, -di]*

Bī **dimĕdi** ne ḳadar ḳıldı güvāh / Ḫˇāce Ṣāh'a idüben anda ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5892). [dimĕdi, -me, -di]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Oḳumaḳ vācib durur laʿnet inan / Nice ḳatl itdüklerin **dirsem** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 243). [dirsem, -r, -se, -m]*

Dīniñüz ulusın idüñ iḫtiyār / Her ne **dirsem** aña uyuñ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 942). [dirsem, -r, -se, -m]*

Size beni evliyā gönderdi bil / Sözümi ṭut her ne **dirsem** anı ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4110). [dirsem, -r, -se, -m]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Līki tekye içre aṣlā kimse yoḳ / Kim gele tekyeye **dirken** ey ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [dirken, -r, -ken]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Cümle ol vaṣlaları isteyelüm / Luṭf ḳıl birimüze vir **diyelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1118). [diyelüm, -(y)elüm]*

Mollā Saʿde'd-dīn'e didiler ʿazīz / Sözümüz var **diyelüm** eyle temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3334). [diyelüm, -(y)elüm]*

Diyelüm ṭuzumuz ırāḳdur ḳatı / Gĕtürince çekerüz çoḳ zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3386). [diyelüm, -(y)elüm]*

Göstere luṭf ide bir ṭuz maʿdenin / Eyle idüñ **diyelüm** biz de çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [diyelüm, -(y)elüm]*

Ger severseñ Ḥācī Bektaş'ı iy mürīd / Hū **diyelüm** şāha kör ola Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5738). [diyelüm, -(y)elüm]*

Buġdayı içün **diyelüm** ṭaşı biz / Böyle diyüp göz göre Etrāk pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [diyelüm, -(y)elüm]*

di-: *"Demek, söylemek" Hz. Muhammed'in sözleri; hadis-i şerif.*

Ḥażret-i Ḫūnkār Ṣaru Ṣaltıḳ **didi** / Rūmili'ne biz seni ṣalduḳ **didi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2736). [didi, --di, -]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Gelmedi öküzümüz **dirler** bu şeb / Bilmezüz n'oldı ki aña iy ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [dirler, -r, -ler]*

Ḫānedānına irerler Ḫˇāce'nüñ / Araruz **dirler** evüñ daḫı senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 619). [dirler, -r, -ler]*

Dirler üç gün yā yidi gün yā çihil / Cümlesinüñ cerb olur çırāġı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [dirler, -r, -ler]*

Adı Muḥammed Velī **dirler** laḳab / İbrāhīmü'š-Šānī ḫalḳ dirlerdi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1369). [dirler, -r, -ler]*

Gel bile Emre'ye **dirler** sen daḫı / Ḥācī Bektaş'a varalum iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1405). [dirler, -r, -ler]*

Aḳsarāy üstinde bil iy ḫoş-nihād / Bir dere var Selme **dirler** aña ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [dirler, -r, -ler]*

Aḳsarāy üstinde **dirler** Ḳaraṭaş / Anda ejderhā bile ḳıldı ṣavaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1625). [dirler, -r, -ler]*

Defʿaten bir şu çıḳup oldı revān / Ad-ıla Zemzem Ṣuyı **dirler** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1759). [dirler, -r, -ler]*

On sekiz biñ **dirler** evi var-ıdı / Burc u bārū çevresi ḥiṣār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1814). [dirler, -r, -ler]*

Ol pıñara şimdi **dirler** Üçpıñar / Ṣuyı ḥammāmuñ bil andandur i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [dirler, -r, -ler]*

Adına **dirler** Ḫamīrḳaya anuñ / Göresin şevḳuñ eger varsa senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2119). [dirler, -r, -ler]*

Varuban Ḫünkār'a **dirler** iy ʿazīz / Ne ʿacāyib eylemişsiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2162). [dirler, -r, -ler]*

Çün sözin işitdi Ḫünkār ḥażreti / Ḳıldı işāret **dirler** olan ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2325). [dirler, -r, -ler]*

Kim ʿAlā'e'd-dīn **dirler** adına / Daḫı Keyḫusrev de meẕkūr yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2374). [dirler, -r, -ler]*

Ṣaru İsmāʿīl'e gör neler irer / Mollā nice geldügin **dirler** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3628). [dirler, -r, -ler]*

Size kim **dirler** aduñuz bildürüñ / Nerede isteyelüm ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4141). [dirler, -r, -ler]*

Mālya **dirler** ol yirüñ bir adına / İrevüz düşmenlerüñ feryādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4145). [dirler, -r, -ler]*

Gösterüp Otman Beg'i **dirler** bu er / Ḳayı oġlıdur muʿazzez muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4377). [dirler, -r, -ler]*

Dir Güvenc süknām benüm Rūm'da olur / Mālya **dirler** bir diyār anda olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [dirler, -r, -ler]*

Görmedük **dirler** aña beñzer ṭoġan / Key ḳatı maḥbūb durur bize inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [dirler, -r, -ler]*

Irmaġı geçüp yolumuza revān / Olavuz budur murād **dirler** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5054). [dirler, -r, -ler]*

Kim Ḫācım Bıñarı **dirler** ad-ıla / Ol ad-ıla getürürler ḫalḳ dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5221). [dirler, -r, -ler]*

Beşḳarış **dirler** o yirüñ adına / Bāʿiši böyle imiş bünyādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5280). [dirler, -r, -ler]*

Ḳurugölcük'e yaḳın hem bir maḳām / Kim Ḥişārcuḳ **dirler** aña hep enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [dirler, -r, -ler]*

Yirine Küpaşlu **dirler** bu zamān / Bir boy oldı nesli de anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [dirler, -r, -ler]*

Geldi **dirler** arslāna olmış süvār / Ḫoş yaḳın geldi ḳapuya ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6216). [dirler, -r, -ler]*

Tekye Ḳaya **dirler** aña şimdi i yār / Tekye ḳurbında ziyāretgāh odur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [dirler, -r, -ler]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Bu-y-ıdı maḳṣūd **diyüp** dil ḫoş ider / Ol gice ḫatuna çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 319). [diyüp, -(y)üp]*

Göñlüm aldı bir perī-rū ol zamān / Bunı **diyüp** gözlerinden ḳan aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 349). [diyüp, -(y)üp]*

Ḳıldı maḳbūl ḥācetin yaʿnī Vedūd / Bektaş'a Ḫünkār **diyüp** ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6685). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** şehr ucına çıḳdılar / Yazı üzre ol yañaya baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 612). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** aradılar der-be-der / Ḫāne-be-ḫāne arar-iken meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 618). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** ḫalḳ-ı Türkistān tamām / Dökdiler gözler yaşın hem-çün ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 704). [diyüp, -(y)üp]*

Mülküñ ıssı geldi **diyüp** görişür / ʿİzzet idüp ḥāl ḫāṭır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 721). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** itdi ʿizzet şeyḫ aña / Ṣaġ sedirde gösterüp yir müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 722). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** ṭurdı yirinden hemān / Öpdi şeyḫüñ elini oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 747). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** incinür dervīşleri / Ḫiẕmet itmez ḳaldı tekye işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 757). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** ḫışm idince ol tekūr / Cümle papas aġlaşuban oldı ḫōr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 861). [diyüp, -(y)üp]*

Gitdi Ḫaydar ḳaldı ġār içre velī / Ḳıldı ṭāʿat Ḫaḳḳ'a **diyüp** ol belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** ḫışm idince ol tekūr / Cümle ruhbān ḳorḳuban ḳıldı fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 882). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** bāna nāliş itdiler / Ḳorḳusından ḫayli teşvīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 913). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** çün tekūr atdan iner / Oldı yayan ne ki varsa cümle er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 928). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** cümle kāfirler tamām / Aġlaşuban nāliş itdi ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 939). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** hep Müsülmān oldılar / Ṣāha ḳarşu cümle ṭapu ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 963). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** oldı kāfir niçesi / Ḳaḳıyup bicĕrimedi ḫ̆ācesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 970). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** ġāra girdi evliyā / Rabbine itdi münācāt bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 976). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** şāh vilāyet ḥażreti / Gönderür ruhbānı gider key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 987). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** barmaġın götürdiler / İkileyin Ḥaḳḳ'a īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 994). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** barmaġın götürdi hep / Ḥażretine cümle īmān getürdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1018). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Şu dilĕyüp ḳıldı ṭāʿat bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1024). [diyüp, -(y)üp]*

Baʿżılar oldı münāfıḳ yine pes / Sāḥir imiş ol **diyüp** eyledi ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1031). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** silkinüben anda er / Bir gögercin olubanı açdı per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1055). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** itdiler tizcek yaraḳ / Güş dut gör nice düşdi ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1067). [diyüp, -(y)üp]*

Ben iderem **diyüp** iḳdām itmedi / Bu nefes üzre biri söz itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1143). [diyüp, -(y)üp]*

Ḳıldı seccādeyi b'ismillāh **diyüp** / Ol dārı üstine yā Allāh **diyüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1152). [diyüp, -(y)üp]*

Bunı **diyüp** geçüben oturdılar / Ḳīl u ḳāli aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1359). [diyüp, -(y)üp]*

Oturup bir laḥẓa ṣoḥbet itdiler / Sırr-ı aḫbārın **diyüp** işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1516). [diyüp, -(y)üp]*

Bildi er ḫışmına uġrayup durur / Olacaġın er aña **diyüp** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1876). [diyüp, -(y)üp]*

Öyle **diyüp** aġlar-ıdı zār u zār / Başmadı Rūm'a daḫı ayruḳ i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1905). [diyüp, -(y)üp]*

İlteyin **diyüp** elin aldı ele / Gitdi deryāya ikisi de bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4117). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** ʿavretin mesrūr ider / Ġuṣṣasından ḳurtaruban dūr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5386). [diyüp, -(y)üp]*

Diyüp işlĕrine meşġūl oldılar / Ḳaldurup baş çün tefaḫḫuş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5434). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** Ṣaru İsmāʿīl hemān / İtdi alḳış Ḥācī Bektaş'a çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5580). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** Ḥācī Bektaş ḥażreti / İsmāʿīl'e eyledi vaṣiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5608). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** çoḳ temalluḳ eyledi / Çoḳ tevāżuʿ nāliş-i ḥalḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5687). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** anda Ṣaru İsmāʿīl / Aġlayup yaş dökdi gözden hem-çü Nīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5696). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ṣaru İsmāʿīl'e ider vaṣiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5713). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** ġāʾib oldı ol imām / Gör ne erdür Ḥācī Bektaş iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [diyüp, -(y)üp]*

Ḥaḳ **diyüp** er çağırınca dostına / Başdı kāfir ṣaġ ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5779). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** itdi ere iḳrār hem / Ṣaġ selāmet başdı yire ol ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5789). [diyüp, -(y)üp]*

Böyle **diyüp** çoḳ vaṣiyyet eyledi / Ḥaḳḳ'a ṭutup yüz münācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5813). [diyüp, -(y)üp]*

Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām / Hū **diyüp** er müzdine virgil selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5866). [diyüp, -(y)üp]*

Ol cemāli görmesine baġla bil / Böyle **diyüp** Ḥācī Bektaş mā-ḥaṣal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5902). [diyüp, -(y)üp]*

Tā çü taḫta başımı başamazam / Böyle **diyüp** istemedi tāc u taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5915). [diyüp, -(y)üp]*

Kendü elümle ḫ̆āceye bişi virem / Böyle **diyüp** bacı oġlına uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5941). [diyüp, -(y)üp]*

Bir yıl oldı gelmedi ol Ḫūnkār / Böyle **diyüp** dileyince ḥācet er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6004). [diyüp, -(y)üp]*

Şeyḫüñ olan Ḫ̆āce Ahmed Yesevī / Böyle **diyüp** idicek ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6014). [diyüp, -(y)üp]*

Rūm'a er geldi **diyüp** iʿlām ider / Ḥācī Bektaş başıcaḳ Rūm'a ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6096). [diyüp, -(y)üp]*

Ḫizmet idüp işige yüz sürevüz / Böyle **diyüp** aña işāret ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6154). [diyüp, -(y)üp]*

Yaḳ çerāġımuz ola rūşen delīl / Böyle **diyüp** Ḥaḳ tażarruʿ itdi eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6168). [diyüp, -(y)üp]*

Üf **diyüp** uyardı anı şāh-ı hümām / Çünki şāhuñ şemʿası yandı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6172). [diyüp, -(y)üp]*

İẕn-i Ḥaḳ'la yüri **diyüp** söyledi / Çün velā birle yürüdi anda ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6224). [diyüp, -(y)üp]*

Birbirine ḳarşu varup iki er / Merḥabā **diyüp** bular görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6229). [diyüp, -(y)üp]*

Yā hū **diyüp** çaġırurken dostuna / Gördi ḫarman örtülü çece ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6243). [diyüp, -(y)üp]*

Buġdayı içün diyelüm ṭaşı biz / Böyle **diyüp** göz göre Etrāk pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [diyüp, -(y)üp]*

Ol da ḫayr duʿā-y-ıla bizi aña / Böyle **diyüp** Ḥācī Bektaş ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6268). [diyüp, -(y)üp]*

Ḫızr'ıla İlyās ola eşüñ seniñ / Böyle **diyüp** itdi Ertuñrul duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6320). [diyüp, -(y)üp]*

Şāh vilāyet ʿaşḳına eyle himmetüñ / Böyle **diyüp** itdi ʿOšmān çün niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6368). [diyüp, -(y)üp]*

Şimdi bāṭın yüzden oldur görinen / Böyle **diyüp** itdi çünki himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6385). [diyüp, -(y)üp]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Emr ider bir yazıcı geldi ilerü / Yazdı her ne kim **didiyse** mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2603). [didiyse, -di, -(y)se]*

Çelebiler de bunı virür ḫaber / Her ne kim öküz **didiyse** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2872). [didiyse, -di, -(y)se]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / Ne **didiyse** cümlesini itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2918). [didiyse, -di, -(y)se]*

Bektaş'a gelüp bildürdiler / Her ne kim **didiyse** diyü virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3879). [didiyse, -di, -(y)se]*

Şeyḫümüzdür Ḥācī Bektaş-ı Velī / Ne **didiyse** eyle idelüm dir ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4423). [didiyse, -di, -(y)se]*

di-: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Vardı Ḳolaçuḳ Ḥācım tīz bunlara / Ḳanda gidersiz baña **diñ** ne yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5117). [diñ, -ñ]*

di-: *Demek, söylemek.*

Dir fülāna şol fülān yirde saña / Ṣat **diyicek** ṣatmaduñ mı sen aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [diyicek, -(y)icek]*

di: *Söylemek.*

Dost dīvānında Bektaş-nām aḥad / Görmedük anda **dimişsiz** hīç ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1413). [dimişsiz, --miş, --siz]*

Çün ḫalīfeler içerü girdiler / Yūnus'uñ ḫālini **diyüvirdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2930). [diyüvirdiler, --y, --üvir, --di, --ler]*

İki ulu ṣuffe vardur key yüce / Vaṣfını anuñ **diyĕmezin** nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4124). [diyĕmezin, -yemezin]*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım bunı / **Didügin** işitdiler cümle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5059). [didügin, -dügin]*

Gelicek piş-rev ere iy kām-yāb / Dimedi **didüklerin** itdi ḥicāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5149). [didüklerin, -dük, -ler, -i, -n]*

Pīş-rev didi **didüklerin** dürüst / Dimedüñ bize eyā nā-dān u süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5151). [didüklerin, -dük, -ler, -i, -n]*

Seyyid'üñ mehyāsına gitdi bile / İki bir **diměyüben** düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5088). [diměyüben, -me, -yü, -ben]*

Ḥükm-i şāh-ıla aldı ʿOšmān'ı gider / Gice gündüz **dimeyüben** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6352). [dimeyüben, -me, -yü, -ben]*

di: *1. Demek, söylemek.*

Dirdi anadan ṭoġmadı anuñ ḫażreti / Bu yaḳın dem dünyāya gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 206). [dirdi, -r, -di]*

Kimüñ oġlısın **digil** iy māh-rū / Aduñuz nĕdür bize virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 280). [digil, -gil]*

Ḥācī Bekdaş āşikār ḳılmış durur / Ḥācī Bektaş kim durur **digil** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6713). [digil, -gil]*

Cümle gelüp pāyine yüz sürdiler / Didiler kim meşrebüñ ḳandan **digil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6727). [digil, -gil]*

İbrāhīmü'š-Šānī **dirlerdi** aña / İtdi rıḥlet ḳıldı fānīden güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6750). [dirlerdi, -r, -ler, -di]*

Dut ḳulaḳ **diyĕyin** iy ṣāḥib-naẓar / Dir Menāḳıb'da mükemmel ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6646). [diyĕyin, --y, --e -yin]*

Böyle **dise** Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş itdi ol ere sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 741). [dise, -se]*

Böyle **diyüp** itdi efġān āh u zār / Diñle n'eyler Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 796). [diyüp, -y, -üp]*

Çalduñuz nāḳūs çelīpā kilsede / **Didiñüz** ki böyle ḳavl-i ʿĮsa'da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 916). [didiñüz, -di, -ñüz]*

Ol maġāra üstine ṭur varalum / Papasuñ **didügi** kimdür görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 885). [didügi, -dü, -gi]*

Çün tekūr işidecekler sözini / Başa ʿaḳlın **dirdi** açup gözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 906). [dirdi, -r, -di]*

Anda hem bir ḫatuna ḳıldı naẕar / Oġlına **dir** oġlum olsun bu beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1216). [dir, -r]*

İstediklerince **dirdi** ıssı var / Olısardur bir gün ıssı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1111). [dirdi, -r, -di]*

Bildürüñ hem bize nědür aduñuz / Daḫı kimdendür **digil** irşāduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1363). [digil, -gil]*

Hem naṣībüñüz bize kimden **digil** / Nuṭḳ açup şīrīn ü ter sükker yigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1364). [digil, -gil]*

Didi kim bunda ḥużūrum var bu dem / Kimsenüñ evine urmazam ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1748). [didi, -di]*

Dir ḳayınanası Fāṭma'ya **digil** / Böyle çoḳluḳ yaġ ḳandan söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1706). [digil, -gil]*

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Nice oldı **diyeyin** gūş it beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1688). [diyeyin, --y, --e -yin]*

Bu yaña bir söz daḫı ẕikr ideyin / Ḫoş beyāndur anı daḫı **diyeyin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [diyeyin, --y, --e -yin]*

Dirdi bunlar ki uçup çeker taʿab / Bizüm ile uġradılar mı ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1904). [dirdi, -r, -di]*

İşbu ḳuşlar iy ʿaceb bizüm yire / Uġradılar mı **diyesin** iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [diyesin, -ye, -sin]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī esrārını / Menkabātından **diyĕyin** varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2189). [diyĕyin, --y, --e -yin]*

Didi Ḫūnkār niye çekersiz taʿab / Gel diril **di** burçaġa dirile heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2312). [di,]*

Didiler ol şeyḫ sözi girçek olur / Ay **didügi** gibi gör kim dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [didügi, -dü, -gi]*

Ger inanmazsañ **diyĕyin** bir kelām / Bilesin bundan sözüñ ṣıdḳın tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2413). [diyĕyin, --y, --e -yin]*

Tīġa ṣav virüp tırāş it başumuz / Görecek var **didi** daḫı işimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2508). [didi, -di]*

Sözümüz dutmaz iseñ irer belā / Saña **didük** ḳavmüñe daḫı bilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2480). [didük, -dü, -k]*

Bir şīşe ḳattāl zehr virdük içer / Biz **didük** kim içi aşaġı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [didük, -dü, -k]*

Cān Baba dir ne **didüñüz** bilürem / Didügüñüz ḳavle rāżī oluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2497). [didüñüz, -dü, -nüz]*

Hoy Ata'nuñ ʿādeti her dāyimā / **Diyĕyin** gūş it saña iy cān-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2691). [diyĕyin, --y, --e -yin]*

Pes keçe getürdi Ṣaltıḳ bunlara / Ḫoş Ḥüseynī **dindi** çün kim bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2782). [dindi, -n, -di]*

Ol nişānı anda Ṣaltıḳ eyledi / Bu nişānumuz ola **dir** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2878). [dir, -r]*

Göricek Ḫūnkār Çırāḳ'um dir aña / Olmasun zaḥmet **didük** idi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3061). [didük, -dü, -k]*

Dirdi Ḫūnkār itme eyle yüri dur / Yoḫsa şerrüm ṭoḳunur saña buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [dirdi, -r, -di]*

Dir ḫıyānetlıḳ neden ḳıldum **digil** / Gerçek-iseñ di nişānın söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3269). [digil, -gil]*

Baʿd ez-ān sen gör ki Mollā Saʿde'dīn / Nice ḳıldı **diyeyin** ol merd-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3591). [diyeyin, --y, --e -yin]*

Sen muṭīʿ misin bu emre vir ḫaber / Degül-iseñ emre ṭābiʿ **di** eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [di,]*

Bu ḳażiyye aṣlını ẕikr ideyin / Dut ḳulaḳ aṣlını anuñ **diyeyin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4043). [diyeyin, --y, --e -yin]*

Bir vilāyet daḫı budur diñleye / **Diyeyin** nědir ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5782). [diyeyin, --y, --e -yin]*

di: *Demek, söylemek.*

Dirler-idi eyle er ehl-i temīz / Mūsī-i Šānī atasıdur anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 224). [dirler-idi, -r, -ler, --i, -di]*

İşde bildüñ n'eylemek gerek görüñ / Şeyḫ Aḥmed **dirler-idi** bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 356). [dirler-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Oḳur idüñ yañlışuñ **dirlĕr-idi** / Gördügüm sāʿat hemān ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6637). [dirlĕr-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Vardı Türkistān'da bir şehr-i ʿacīb / Şehr-i Yĕsī **dirler-idi** iy ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 578). [dirler-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Didi kim ol **didügüñ** erdür tamām / Düş görüpsin eyledüm taʿbīr-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1733). [didügüñ, -dü, -g, -üñ]*

Aḳça Ḳoca **dirler-idi** adına / Er adı-la ẕikr olurdı yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2290). [dirler-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Kim aña Cengiz Ḫan **dirlĕr-idi** / On kemāle yitmiş oġlı var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2403). [dirlĕr-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Müşkili budur idincek imtiḥān / İder ise **didügümüzi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2486). [didügümüzi, --düg, --ümüz, --i]*

Didi Ḫūnkār aḳ bıñarum di baña / Üç keret niçün çaġırtduñ **diseñĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2514). [diseñĕ, -señe]*

Ṣaġ-iken ḳalʿa ıssı hem **dimiş-idi** / Seni ben neden bilem **dimiş-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2897). [dimiş-idi, -miş, --idi]*

Ṣaġ-iken ḳalʿa ıssı hem **dimiş-idi** / Seni ben neden bilem **dimiş-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2897). [dimiş-idi, -miş, --idi]*

Bir begi var-ıdı Gürci'nüñ ʿazīz / Güreleş **dirlĕr-idi** adına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2763). [dirlĕr-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Adını **dirlĕr-idi** anuñ Çırāḳ / Görmege Ḫūnkār'ı ḫoş ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3037). [dirlĕr-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Hem anuñ ḳurbında bir köy var-ıdı / Adına Ḳızılaġıl **dirlĕr-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3171). [dirlĕr-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Ḳara Reʾīs **dirler-idi** adına / Āferīn dirlĕr-idi üstādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4096). [dirler-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Ḳara Reʾīs dirler-idi adına / Āferīn **dirlĕr-idi** üstādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4096). [dirlĕr-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Var-ıdı hem-rāzı bir cāriyesi / Bunı **dimekdür** dir aña çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4741). [dimekdür, -mek, -dür]*

Dirler-idi adına anuñ Güvenc / Faḳr silkinde ḳatı yimişdi renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4670). [dirler-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Üsti yanlarına bir ṭaġ var-ıdı / Adına Ayraḳlı hem **dirler-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5285). [dirler-idi, -r, -ler, --i, -di]*

Arḳasın yıpup niçe kez evliyā / Gönlegüm Receb **dimiş-idi** şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5393). [dimiş-idi, -miş, --idi]*

Aldı evvel ol selām öri ṭurup / Faṭma Bācī **dirler-idi** aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6093). [dirler-idi, -r, -ler, --i, -di]*

di: .

Didi Ḫūnkār aġulu cānāvarı / Yurt virdük depeledügüñ yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5002). [didi, -di]*

di: *Demek, dile getirmek, söylemek.*

Evvel ol Ṣaru irince ḳatuña / Öküzüm güt **diyicek** ḥażretüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1997). [diyicek, -y, -icek]*

Diyicek bu resme Ḫūnkār ḥażreti / Ṣādī-y-ile eylediler selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4039). [diyicek, -y, -icek]*

di: *Demek, söylemek.*

Ḳıldı seccādeyi b'ismillāh **diyüp** / Ol dārı üstine yā Allāh **diyüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1152). [diyüp, -(y)üp]*

Cāriye de küllī taḳrīr eyledi / Ḥācī Bektaş'a **didügin** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1926). [didügin, -düg, -i, -n]*

Ḥālini külliyyā iʿlām eyledi / Ḥācī Bektaş ne **didügin** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2935). [didügin, -düg, -i, -n]*

di: *Demek, adlandırmak.*

Dir didüm sözüm benüm işitmedi / **Didügümüz** emr üzre gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4984). [didügümüz, -düg, -ümüz]*

di: *Söyleme!.*

Düşdi pāyine işidincek Saʿīd / Mürvet eyle **dime** iy ḳadri saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3748). [dime, -me]*

Oḳ atıldı didi Ḫūnkār çāre yoḳ / Emre ṭābiʿ ol **dime** bu vara yoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [dime, -me]*

di: *... diye adlandırmak, ... diye vasıflandırmak.*

Birine Selme Ḥişārı dinilür / Birine Yapraḳ **dimekle** añılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1621). [dimekle, -mek, -le]*

Buġdayoġulları **dirler** ad-ıla / Müştehirdür işbu söz isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2185). [dirler, -r, -ler]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār **dirler** aña / Beni ol gönderdi didi bil saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2578). [dirler, -r, -ler]*

Abıcem **didükleri** Ḫūnkār-ıdı / Ol ad-ıla Ḫūnkār'a işʿār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3934). [didükleri, -dük, -ler, -i]*

di: *Demek, söylemek ‖ (Cebrail bağlamında) vahyi tebliğ etmek.*

Cümlesin teslīm iderken Aḥmed'e / Böyle **didi** Ḥaḳ dilinde Sermed'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 142). [didi, -di]*

di: *(cevaben) demek, söylemek.*

Niye ağlarsın ḫaberdār it beni / **Didi** seyran ider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 348). [didi, -di]*

Eyle itmeklige iy görklü başa / **Didi** Bekdaş ger idersem ben anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6737). [didi, -di]*

Didi yoḳ sulṭānlıġa bende ġaraz / Rāżī hīç olmadı kim sulṭān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6752). [didi, -di]*

Çün adın bilmek diler ol nām-dār / **Didi** adum Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 787). [didi, -di]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Didi bunlar Ḫˇāce'ye kim iy ulu / İy saʿādet āfītābı baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1125). [didi, -di]*

Neẕrümüz olsun size şimden girü / **Didi** Ṭuġrul'a dönüp ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1334). [didi, -di]*

Şimdi daḫı görücěgez ol eli / Bilürüz **didi** muḥaḳḳaḳ ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1419). [didi, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi sözini / **Didi** aña dönderüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1440). [didi, -di]*

Ne durur aduñ bize iʿlām ḳıl / **Didi** İbrāhīm'dür adum şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1441). [didi, -di]*

Didi bostāncı gelesin biticek / İrüben bostān kemāle yiticek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1477). [didi, -di]*

Didi Ḫūnkār aña bu resme cevāb / Evliyānuñ her cevābı pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1525). [didi, -di]*

Dir ḳayınanası yaġ azdur ḳatı / Yaġa yoḳanma **didi** söyler iti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1557). [didi, -di]*

Didi İdrīs var bu sözden fāriġ ol / Ol ululardan durur ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1804). [didi, -di]*

Bildi Ṣaru didügi dervīş budur / Ṣaru'ya ol mı **didi** didi budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [didi, -di]*

Didiler şehrüñ begi sizler misiz / **Didi** Nūre'd-dīn Ḫoca belī bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1862). [didi, -di]*

Didiler muṭīʿ misiz şāh emrine / **Didi** muṭīʿem diñüz şāh emrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1863). [didi, -di]*

Didi mühlet virüñüz kim varayın / Ehl ü ʿıyālüm yüzini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1866). [didi, -di]*

Dir çeleksüz şāhin olmaz bilesiz / **Didüm** işbu remzi fikrin ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1833). [didüm, -dü, -m]*

Didi Ṣaru uşda yalan söyledüñ / Hergelede nice ḥüccet eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1982). [didi, -di]*

Didi bu sırra ezel iremedüñ / ʿAḳluñı ilerüden diremedüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2034). [didi, -di]*

Ḳurt yiyüp yā bir żarar gelse **didüm** / Yā düşüp yardan eger ölse **didüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [didüm, -dü, -m]*

Didi Ḫunkār'dan saña virdüm cevāb / Öküzüñi gütmezem **didüm** ḫitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1979). [didüm, -dü, -m]*

Çün işitdi sözlerin ol gircek er / **Didi** anlara bu nevʿ-ile ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2149). [didi, -di]*

Didi Ḫūnkār pes ne-y-içün yaramaz / Yaramaz oldur ki var durur yimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [didi, -di]*

Ger bu yirden daḫı yüksek yir fużūl / Bulsa-y-ıdum **didi** ol fiʿl-i uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [didi, -di]*

Didi Ḫūnkār burçacuḳlar dirilüñ / Çıḳuban yirlü yirüñüzden gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2315). [didi, -di]*

Didügi dem **didi** Ḫūnkār ḥażreti / Gör nice eylĕdi girçek himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3127). [didi, -di]*

Mollā Saʿde'd-dīn **didi** nice iş / Söyle anı bilelüm ẕikr eyle pīş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3313). [didi, -di]*

Didi Ḫūnkār Mollā'ya merd-i dilīr / Dest-namāzumuz bizüm ṣınmadı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3555). [didi, -di]*

Bunlara and virdi **didi** işidüñ / Ben didügüm gibi dir siz iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3625). [didi, -di]*

Didi üstindekiyem virdi cevāb / İşidüp Ḫūnkār sözin ḳıldı ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3742). [didi, -di]*

Ḳul **didi** şimdi ḳatından gelürem / Begümüñ buyruġın elbet ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3989). [didi, -di]*

Beg **didi** bir lafż ıla ṭābiʿvenin / Ṣanma şāh emrine ben mānīʿvenin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [didi, -di]*

Didi buyruḳ bu seni çün bulavuz / Başuñı senüñ o demde alavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4001). [didi, -di]*

Didi benem ol ḥaḳīr ü derdmend / Kim erüñ sevgüsidür boynuma bend *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4076). [didi, -di]*

Didi destūrdur var al gel görelüm / Maḳṣūdı neyse murādın virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4539). [didi, -di]*

İşidüben sözlerin ol kān-ı cūd / Maḳṣūduñ üzre **didi** varmadı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4549). [didi, -di]*

Didi Ḫūnkār sen suʾāl itdüñ bize / Biz daḫı virdük cevāb añla size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4785). [didi, -di]*

di: *Söyler (demek, söylemek).*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı **dir** / Kim uġurum Ḥaḳ durur oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [dir, -r]*

di: *Demek, söylemek II istemek.*

Şekk itmĕdin Müsülmān olavuz / Her ne kim sen **dirseñ** anı ḳılavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2593). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*

di: *Demek, söylemek II … diye adlandırmak, … diye vasıflandırmak.*

Ḥācī Şems **dirlerdi** adına anuñ / Ḥişse al bundan ki şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3165). [dirlerdi, -r, -ler, -di]*

Tevbe iden raḥmet bulısar bīş ü kem / Šā **dimek** Ḥaḳ'dan dilĕmekdür ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5900). [dimek, -mek]*

di: *Demek, söylemek II saymak, kabul etmek.*

Az zamānda baʿżī münkir oldılar / Cāẕū **diyüp** çoḳ taʿaddī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 998). [diyüp, -y, -üp]*

di: *(cevaben) demek, söylemek.*

Ẕikrini itdügümüz cān ol durur / **Didiler** bu ḫod henuz bir ṭıfl genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [didiler, -di, -ler]*

Hīç ʿaceb degil eger böyle ḳıla / **Didiler** kim sen misin sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [didiler, -di, -ler]*

Eyledür benem bilüñ dir ol velī / **Didiler** şāhuñ nişānı var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [didiler, -di, -ler]*

İşidüp **didiler** iy cānlar cānı / Saña irşād itmege bir şeyḫ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6731). [didiler, -di, -ler]*

Kendümüzi aña ḳul eyĕyevüz / **Didiler** yoḳ bizde ḳuvvet ol işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6736). [didiler, -di, -ler]*

Baña uyup şeyḫ ṭutar mısız beni / **Didiler** ger sen idĕsin eyle kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6738). [didiler, -di, -ler]*

Didiler baʿżīsı bu resme kelām / Rāyumuz bu işde hep olsun tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1289). [didiler, -di, -ler]*

Ḳuvvetüñ olsun **didiler** cümlesi / Ṣayda getürgil çıḳarmadın sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1318). [didiler, -di, -ler]*

Didiler kim dünyelikden var birez / Ḫarc idelüm anı tükĕnicegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1778). [didiler, -di, -ler]*

Didiler muṭīʿ misiz şāh emrine / Didi muṭīʿem diñüz şāh emrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1863). [didiler, -di, -ler]*

Didiler olmaz bu iş sen idesin / Ḳoyavuz seni evüñe gidesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1867). [didiler, -di, -ler]*

Didiler gel pādişāha varalum / Söyle sözüñ ḫan ne dir biz görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [didiler, -di, -ler]*

Didi Ḫūnkār nereden gelişiñüz / Ḫorasān'dandur **didiler** bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3065). [didiler, -di, -ler]*

Didiler dün ṭañlacaḳ gitmiş idük / Birez eglenmĕsevüz yitmiş idük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3068). [didiler, -di, -ler]*

Didiler ṭuzımuz ırakdan gelür / Ṭuz getürmek ḫayli key zaḫmet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3427). [didiler, -di, -ler]*

Nice adın **didiler** ẕikr idelüm / Hep ṭalāḳa and içdük n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3516). [didiler, -di, -ler]*

Didiler biz Ḳarayük'e giderüz / Yol ṣaḳınmazuz giderseñ n'iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3624). [didiler, -di, -ler]*

Didiler her vaḳt bu er bunda gelür / Vaḳt olıncaġaz yitişüben ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3690). [didiler, -di, -ler]*

Diledi hem ol araya bāġ ide / **Didiler** bu bāġ yiri degül dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4942). [didiler, -di, -ler]*

di: *Demek, söylemek.*

Yapışayın **dir-iken** Ḫūnkār girü / Ġaybet ider oradan ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3686). [dir-iken, -r, --iken]*

di: *De, söyle.*

Didiler dervīş bular nesne degül / Olmayıncaḳ nesne ne istersin **digil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2148). [digil, -gil]*

Didügüm sözi Külü Ḫan'a **digil** / Her ne dilĕr-ise ḳorḳma eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2462). [digil, -gil]*

Bu söze rāżī olur mısın **digil** / Ḳavl idelüm senüñ-ile bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2496). [digil, -gil]*

Dir Saʿīd üstindeki misin **digil** / Yā ḫo altındaġı mısın ẕikr ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3741). [digil, -gil]*

di: *... diye adlandırmak, ... diye vasıflandırmak.*

Anlara Ḫūnkārīler **dirler** bu dem / Var durur ol ḳavm daḫı anda hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [dirler, -r, -ler]*

di: *De, söyle.*

Nice furṣatdur didi **di** bulduġuñ / Niyedür böyle becid yol alduġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3151). [di,]*

Ol dānişmende dönüp itdi suʾāl / Ḳatırı yutmış mı evren **di** ne ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [di,]*

di: *(Cevaben) demek, söylemek.*

Didi şeyḫüm Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş adum er itdi sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 814). [didi, -di]*

Didiler ol ne durur eyleñ ʿayān / **Didi** Ḫˇāce' işidüñ benden beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1129). [didi, -di]*

El gögüse ḳoyuban aldı selām / **Didi** üç kerre ʿaleykümü's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1281). [didi, -di]*

Didi Ḫūnkār aña iy merd-i ʿazīz / Şekkimüz yoḳ kim vilāyet ehlisiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1520). [didi, -di]*

Ol gelen **dir** ṭuru duruñ varayın / Olanından varuban gětüreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1552). [dir, -r]*

Dir ḳayınanası yaġ azdur ḳatı / Yaġa yoḳanma didi söyler iti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1557). [dir, -r]*

Dir şāhin ṭırnaḳsız olmaz hergizin / Añla bunuñ ne dimek durur yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [dir, -r]*

Dir dürüst degül durur illā meger / Maṣrabaya ḳan geñlikden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1842). [dir, -r]*

İrte öyleye çıḳarsañ sen eger / Bildügüñi idesin **dir** aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1850). [dir, -r]*

Köylinüñ işde birisi daḫı ben / Niye söylersin bu sözi **didi** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [didi, -di]*

Didi Ḫunkār'dan saña virdüm cevāb / Öküzüñi gütmezem didüm ḫitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1979). [didi, -di]*

İşidüp sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / Yillerüñ esdügi **dir** bunda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2209). [dir, -r]*

Didi Ḫūnkār niye çekersiz taʿab / Gel diril di burçaġa dirile heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2312). [didi, -di]*

Bunca ĕmĕgümi eyledi ʿabeš / **Didiler** n'idelüm itdi bir ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2397). [didiler, -di, -ler]*

Didi ol er bĕni gönderdi saña / Var Külü Ḫan'a digil didi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [didi, -di]*

Didi Yūnus nefesi ben n'eylerem / Buġdaya geldüm ü buġday dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2923). [didi, -di]*

Dir ṭarīḳ-i ʿām kenārına iriş / Ḫūb bostān eküben anda düriş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3128). [dir, -r]*

Dir köyümüzde olup durur fesād / Ceng olup mefsedeler oldı ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3152). [dir, -r]*

Dir Ṣuluca Ḳarayük'de ol olur / Ḫırḳa'da var bir yeri anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3323). [dir, -r]*

Dir ol erüñ remzidür işlědügüm / ʿAḳlum irüp bu işe başladuġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3536). [dir, -r]*

Nicesi dönmek **didi** hem ol hümām / Üc gün oldı ol erenlerle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [didi, -di]*

Didi İsmāʿīl ḥālin n'olduġın / Fāṭıma'dan gine oğlan geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3860). [didi, -di]*

Beg **didi** benem murāduñ söylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3995). [didi, -di]*

Dir reʾīs imdi sözüñi söylegil / Er ne buyurdıysa iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4111). [dir, -r]*

Ġarḳ olmaġa ḳamu oldı ḳarīb / Böyle **diyüp** fikr ider cümle ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4100). [diyüp, -y, -üp]*

Rāżī oldı imdi **dir** öñüme düş / Ol hālüñde tek benüm-ile dürüş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4444). [dir, -r]*

Dir ʿaleykümü's-selām ilüm şarum / İy vilāyet menbaʿı tāc-ı serüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4523). [dir, -r]*

di: *Sormak.*

Dir ẓamīrinden bu resm-ile żamīr / Bir kimesne olsa **dise** buña dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [dise, -se]*

di: *Demek, dile getirmek, söylemek.*

Kimler idi ḳanca vardı n'oldılar / Didi Bektaş **diyeyin** kimler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6638). [diyeyin, -ye, -yin, -]*

Kāfire leşker çeküben çāre ḳıl / **Dimezüz** ki müʾmini bī-çāre ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 703). [dimezüz, -mez, -üz]*

Enbiyā güneş durur ay evliyā / Bildügüm budur **diyĕyin** bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1684). [diyĕyin, -ye, -yin, -]*

Begi adı-y-ıdı Nūre'd-dīn Ḫˇāce / **Diyeyin** aḥvālini anuñ nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1815). [diyeyin, -ye, -yin, -]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāhdan bir ḫaber / **Diyeyin** güş eyle iy ehl-i naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2853). [diyeyin, -ye, -yin, -]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi güş eyleñüz / Nicesi oldı **diyĕyin** bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3355). [diyĕyin, -ye, -yin, -]*

Bunuñ üstine çü geçdi bir zamān / **Diyeyin** nice oldı güş eyle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3667). [diyeyin, -ye, -yin, -]*

Anı **diyüp** Ṣaru İsmāʿīl gider / Ḳaldı Saʿde'd-dīn bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3533). [diyüp, -yüp]*

di: *Demek. II Diyerek, deyip.*

Ṭutma benden **diyüben** ḥüccet ḳoduñ / Ṣāhidüz aña ki bu resme didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2000). [diyüben, -y, -üben]*

Bir diyārda ḫayli ibrām itdiler / Ṣat bize **diyüben** iḳdām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3258). [diyüben, -y, -üben]*

Bulamayup mollālar dönüp gelür / Bulamaduḳ **diyüben** iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3365). [diyüben, -y, -üben]*

Diyüben ḳalḳınca ol Ḫıżr-ı nebī / Ṣaru İsmāʿīl döndi ey ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4597). [diyüben, -y, -üben]*

di: *Demek, söylemek.*

İşidüp zindāncı tiz ṭurdı örü / Ne **didi-y-ise** getürdi ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1887). [didi-y-ise, -di, -y, -ise, -]*

Ol muḥibbe Ṣaru İsmāʿīl varur / Er ne **didi-y-ise** hep ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2272). [didi-y-ise, -di, -y, -ise, -]*

Her ne kim **didi-y-ise** ol kān-ı cūd / Eyle ḳıldılar ḳamusın eyle zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4505). [didi-y-ise, -di, -y, -ise, -]*

di: *Demek, söylemek; açıklamak, izah etmek; saymak, kabul etmek.*

Ne var altındağıyam **diseñ** n'ola / Bārī viriciden olurduñ helĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3745). [diseñ, -se, -ñ]*

di: *Demek, söylemek || Arzu etmek, istemek.*

Her ne **dirseñ** ṭutaram baş üstine / Ḳanda gidem ben ṭurup ṭaş üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 792). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*

di: *"Demek", söylemek, ifade etmek.*

Dir şāhin ṭırnaḳsız olmaz hergizin / Añla bunuñ ne **dimek** durur yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [dimek, -mek]*

Rūzigār geçürdi yiyüp çoḳ emek / Şöyle ki mümkin degül durur **dimek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2386). [dimek, -mek]*

Evliyā **dimek** durur ice **dimek** / ʿİzzet idi ere eyle söz **dimek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [dimek, -mek]*

Evliyā **dimek** durur ice **dimek** / ʿİzzet idi ere eyle söz **dimek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [dimek, -mek]*

Evliyā **dimek** durur ice **dimek** / ʿİzzet idi ere eyle söz **dimek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [dimek, -mek]*

Cümlesi ṭuz siz idüñ ḳoymañ nemek / Lāzım olsun anlara bunı **dimek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3385). [dimek, -mek]*

di: *Demek, söylemek, açıklamak, izah etmek.*

Başın ayaġını ḳoyuñ yirine / **Didigüm** gibi ḳıluñ dir varına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4504). [didigüm, -dig, -üm]*

di: *Demek , söylemek.*

Pādişāha **didiler** iy kān-ı cūd / İy mürüvvet maʿdeni kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4316). [didiler, -di, -ler]*

Diyicek bu nefesi ol kān-ı cūd / Ol mükerrem muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4247). [diyicek, -y, -icek]*

Dir sen elif bī **dimezsin** ne sebeb / Didi elif maʿnāsın söylĕ bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [dimezsin, -mez, -sin]*

di: *Demek, söylemek.*

Anı ṣayda gĕtürem **diyenlerüñ** / Bol altunı gerekdür anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4750). [diyenlerüñ, -y, -en, -ler, -üñ]*

di: *"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*

Daḫı İbrāhīm **dirlerdi** beyīn / Ceddine beñzedüg içün iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 223). [dirlerdi, -rlerdi]*

Bu bükānuñ maʿnisin bize **diye** / Mūsiyü'š Šānī dir aña yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 309). [diye, -ye]*

Sen ḳulaḳ ṭut tā ki adların **diyem** / Mūsā-yı Šānī vü İsḥāḳ rāvī-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 259). [diyem, -ye, -m]*

Müstemiʿ ol bāḳīsin **diyem** sizĕ / Geçdi üstine çü bīst ü çār sāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 372). [diyem, -ye, -m]*

Söyleyince geldüñ alduñ bendümi / **Diye** b'illāh ṣıma kimsin andumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 786). [diye, -ye]*

Issı vardur işde şimdi geliser / Bu **didügüm** remzi cümle ḳılısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1141). [didügüm, -düg, -üm]*

Baʿd ez-ān geçürdiler seccādeye / Bu feżāʾil-nāmeden kim ne **diye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1176). [diye, -ye]*

Adı Muḥammed Velī dirler laḳab / İbrāhīmü'š-Šānī ḫalḳ **dirlerdi** heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1369). [dirlerdi, -rlerdi]*

Emre **dirlerdi** adına ol erüñ / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1403). [dirlerdi, -rlerdi]*

Dikilürken būstān ḳavun bite / Kim **diye** keyfiyyetin bunuñ nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1489). [diye, -ye]*

Pīr ʿUbeyd **dirlerdi** bir er var-ıdı / Nā-gehān Ḫūnkār'a yolı uġradı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1511). [dirlerdi, -rlerdi]*

Gine bir sözden **diyem** zībā-maḳāl / Gūş idende ḳomaya ẕerre melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1589). [diyem, -ye, -m]*

Āl-i Selcūḳ'uñ durur üçünci feṭḥ / Āl-i Selcuḳ'dan **diyem** bir görklü medḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1608). [diyem, -ye, -m]*

İşleri nĕ-y-ise görüp yatdılar / Dut ḳulaġuñı **diyem** ki n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1725). [diyem, -ye, -m]*

Yoġurup varın ḳatuma getürüñ / **Didügüm** gibi idüp iş bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2079). [didügüm, -düg, -üm]*

Meger anda vardı bir yirli ḳaya / Ḥazret-i Ḫūnkār'a ol er ne **diyĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [diyĕ, -ye]*

Merciměginden yiyenüñ dişi ola / Ol daḫı şol **didügüm** gibi ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2169). [didügüm, -düg, -üm]*

Nice ben **dir-isem** eyle işleyĕ / Yapmaġa ben diyicegez başlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2271). [dir-isem, -r, -i, -se, -m]*

Didügüm sözi Külü Ḫan'a digil / Her ne dilĕr-ise ḳorḳma eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2462). [didügüm, -düg, -üm]*

Cān Baba'yı gör Külü Ḫan n'eyledi / Çün **didügüm** sözi varup söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2532). [didügüm, -düg, -üm]*

Keşiş ışmarlamış ıdı oġlını / Ḫizmetüñden ḳoma **dimişdi** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2725). [dimişdi, -miş, -di]*

Ben helāk ger olmadın çıḳar ısam / Sözümi ṭutar mısız ne **dir-isem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2498). [dir-isem, -r, -i, -se, -m]*

Adına Ḫūnkār'uñ iy şāh-ı cihān / İce **dirlerdi** adını ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2526). [dirlerdi, -rlerdi]*

Sen ne **dirsin** iy dīnimüz ulusı / Sence degüldür birimüz bilüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2545). [dirsin, -rsin]*

Çıḳdı ol vech-ile tā kim ḳalʿaya / Diñle rāvī bunda ne sözler **diye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [diye, -ye]*

Tā ki **diye** tevbem olduġın ḳabūl / Buyruġın ṭutup olavan aña ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3121). [diye, -ye]*

Ḫaḳ uġurum Ḫaḳḳ'a uġrum Ḫaḳ durur / Yoḳ **didügüm** daʿvete hiç yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [didügüm, -düg, -üm]*

Varalum **didügüm** evren remzdür / Ḫāl iʿlāmı gibi bir ġamzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3513). [didügüm, -düg, -üm]*

Bunlara and virdi didi işidüñ / Ben **didügüm** gibi dir siz iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3625). [didügüm, -düg, -üm]*

Farḳ itmez yimesün hem giymesün / Bu denī ṭondur yā fāḫir **dimesün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3538). [dimesün, -mesün]*

İtdiler ārām ol gün ol gice / Oldı ḫoş ṣoḥbet ne **diyem** kim nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3973). [diyem, -ye, -m]*

İstedügüñ eylügüm ben degülem / Söyleyem yalan **diyem** mi ben olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4066). [diyem, -ye, -m]*

Baʿd ez-ān her ne olursa müşkili / Anlara ṭanardı **dimişdi** belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4348). [dimişdi, -miş, -di]*

Oturup göñlüñde dilüñde **diyem** / Maʿnī yüzinden senüñ ḳayduñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4242). [diyem, -ye, -m]*

Nezrümüz var var getür **didügi** er / Ṣayrafī benem muḥaḳḳaḳ bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [didügi, -dü, -gi]*

Bildi budur hem yataḳ **didügi** er / Ġayrı yire gitmedi girçek ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [didügi, -dü, -gi]*

Uzun olur ḳulaḳ urmazsın aña / Dut ḳulaḳ icmāl-ile **diyem** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4823). [diyem, -ye, -m]*

Öpdük elin ayaġına yüz sürü / Saña geldük uş **didük** ḥāli girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4928). [didük, -dü, -k]*

Pīş-rev didi didüklerin dürüst / **Dimedüñ** bize eyā nā-dān u süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5151). [dimedüñ,]*

Seyyid'üñ ḳurbında vardı bir maḳām / Aña Bulduḳ Çayırı **dirdi** enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5090). [dirdi, -r, -di]*

Ṣuṣuz'uñ Bunaz Ṣuyı'ndan ol yaña / Aḳyoḳuş **dirlerdi** adıyla aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5185). [dirlerdi, -rlerdi]*

Adına **dirlerdi** anuñ Beşḳarış / Beş ḳarış idi boyı da gör bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [dirlerdi, -rlerdi]*

Er naṣīb **didügi** var-ısa budur / Nūş itgil kim saña lāzım budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5457). [didügi, -dü, -gi]*

Anı gördi Ṣaru İsmāʿīl özi / Ẓāhir oldı er **didügi** kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5632). [didügi, -dü, -gi]*

Bī **dimege** tā heves ben de ḳılam / Hīce ebced oḳımadın sen henüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [dimege, -meg, -e]*

Ol belī **dirdi** dimezdi aña lā / Buluşuban Ḥażret-i İlyās'a ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5920). [dirdi, -r, -di]*

Diyem elif maʿnāsın ögren işit / Bil ki elif maʿnāsıdur Allāh adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [diyem, -ye, -m]*

di: *"Haydi, haydi yap" anlamlarına gelen teşvik ve emir sözü.*

Pīrāb Sulṭān'a Ḫūnkār ḥażreti / Luṭf idüp **di** eyle imdi mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5349). [di,]*

di: *Demek, söylemek, anlatmak.*

Tatar'uz göçgünci ḳavmüz bizi bil / Tedbīrümüz **didügümüz** gibi ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2630). [didügümüz, -düg, -ü, -müz]*

di: *Demek, söylemek, dile getirmek, ifade etmek.*

Şöyledür meẕkūr **diyĕyin** bil i cān / Tā kim ola saña bu sırlar ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [diyĕyin, -y, -eyin]*

Çün işitdi sözini İdrīs anuñ / Dir **diyĕyin** taʿbīrin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1683). [diyĕyin, -y, -eyin]*

di: *Demek, söylemek, dile getirmek, ifade etmek.*

Aḳsarāy'dan gelür ola **diyüben** / Ḳarşu vardılar ḳademler ḳoyuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2875). [diyüben, -y, -üben]*

di: *Demek, açıklamak, izah etmek.*

Bizi şāhid ṭutuban ışmarladuñ / **Dirüz** andan nite ki sen söyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1996). [dirüz, -r, -üz]*

di: *Demek, söylemek.*

Er ḳatına girü gelürlĕr-idi / **Didügimüz** gibi ḳılurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2662). [didügimüz, -dük, -i, -miz]*

di: *"Demek, söylemek" Hz. Muhammed'in sözleri; hadis-i şerif.*

Didi bendendür ʿAliyy-i Murteżā / "Laḥmike laḥmī" didi Faḫr-ı Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 170). [didi, -di]*

Didi bendendür ʿAliyy-i Murteżā / "Laḥmike laḥmī" **didi** Faḫr-ı Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 170). [didi, -di]*

"Cismike cismī" **didi** añla hemān / Çünki aṣḥāb anlara itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 171). [didi, -di]*

Baş iki ammā gevdeyi bir gördiler / **Didi** ʿilmüñ şehriyem ben Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 172). [didi, -di]*

Ḫānedānına **didi** defʿī nefes / Ol hidāyet ḫırḫasını götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 175). [didi, -di]*

Emr ider anlara Ahmed iy kibār / **Didi** nĕ ki alduñuzsa siz naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 180). [didi, -di]*

Dırnaġına baḳdı gördi kim uzun / Uzadursın bunı **didi** ne-y-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1834). [didi, -di]*

di: *(i)-di anlamında : ek fiilin görülen geçmiş zaman çekimi.*

On iki yaşında **dı** henüz cüvān / Līki ḳuvvetlü idi key pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 650). [dı,]*

Ṣūretā gerçi kenes ruhbānı **dı** / Līki gizli dīn ṭutar pāk cān-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [dı,]*

di: *Demek, sözünü etmek.*

Var-ısa oldur **didügüñüz** kişi / Çün işitdi ol erenler bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1312). [didügüñüz, -düg, -ü, -ñüz]*

Cān Baba dir ne didüñüz bilürem / **Didügüñüz** ḳavle rāżī oluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2497). [didügüñüz, -düg, -ü, -ñüz]*

dib: *Dağın eteği.*

Balı Şeyḫ Diñek Ṭaġı **dibindedür** / İster-iseñ var bulasın andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2723). [dibindedür, -in, -de, -dür]*

dib: *Bir şeyin alt kısmı.*

Ḳapuya ṭoġrı revān olup aḳar / Hem **dibinde** bitmiş iki dip susam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6683). [dibinde, -i, -n, -de]*

Ol kişi bostānlıġınuñ ḳurbına / Oturur ikisi bir ṭaş **dibine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1473). [dibine, -i, -n, -e]*

Ḳıldı ol ardıç **dibinde** iʿtikāf / Erbaʿīn çıḳardı anda bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1586). [dibinde, -i, -n, -de]*

Ḫırḳa Ṭaġı üstine děgin sürür / Ṭoġrı bir arduç **dibine** dek irür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1583). [dibine, -i, -n, -e]*

Ol ḳaya **dibinde** iclās itdiler / Ṣādī-y-ile ṣoḥbet-i ḫāṣ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2981). [dibinde, -i, -n, -de]*

Devecük ardıç **dibine** irişür / Öpüp elini er ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4230). [dibine, -i, -n, -e]*

Elin öpüp ayaġına sürdi yüz / Yoḳuşuñ **dibinde** dervīşler henüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5208). [dibinde, -i, -n, -de]*

dib: *Bir şeyin alt kısmı, dibi.*

Çünki deryānuñ **dibine** irdiler / Bir müzeyyen yapulu köşk gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4118). [dibine, -i, -n, -e]*

dībā-yı ter: *Taze, yeni elbise.*

Giyüben her ġonca ḫūb **dībā-yı ter** / Müşk-i ezfer tütevüz micmer mišāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 211). [dībā-yı ter,]*

dibinde: *Bir şeyin alt kısmı, dibi.*

Hümā Ṭaġı'nuñ **dibinde** meskeni / Ṣanduḳılu'dan yaña durur bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5422). [dibinde,]*

Meşhedin işik **dibinde** ḳazdılar / Ḥaḳḳına ḳoyup mezārın düzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5828). [dibinde,]*

dīdār: *Güzel yüz.*

İdelüm daʿvet biz ola kim gelĕ / Bizi **dīdārıyla** müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1766). [dīdārıyla, -ı, -y, -la]*

dīdār: *1. Yüz, güzel yüz, çehre. 2. Görünüş, tecellî. 3. tasavvuf. Cenâbıhakk'ın müminlere vâdettiği görünüşü, tecellîsi.*

Görmege **dīdāruñuz** müştāḳıyuz / Şerbet-i eşvāḳuña hem sāḳī yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5344). [dīdāruñuz, -uñuz]*

dīdār: *Yüz, çehre.*

Līki mānīʿ olmaġın kevn ü fesād / Görmedi er **dīdārın** Ġāzī Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5758). [dīdārın, -ın]*

dīdār: *(Fars.) Yüz, güzel yüz.*

Gördiler Ḫunkār'umuñ **dīdārını** / ʿArz ider pes leşkerinüñ varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3087). [dīdārını, -ı, -nı]*

dīde: *Göz.*

Dīdesinden keşf oldı çün ḥicāb / Gördüginden söyledi ol kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2948). [dīdesinden, -si, -n, -den]*

dīde: *Göz, görme organı.*

Yum didi yumdı Saʿīd çün **dīdesin** / Şādīlıḳdan hīç bilimez n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3696). [dīdesin, -si, -n]*

dīdesin nem-nāk it-: *Gözlerini yaş etmek, (ağlamak).*

Düşüp ayaġına yüzin ḫāk ider / Aġlayuban dīdesin nem-nāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3197). [dīdesin nem-nāk it-, --er]*

didi: *Didi: De-, demek, söylemek.*

Ḳılmadı kimse ziyāretgāh anı / Geldi nice **didi-se** ol şāh anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3759). [didi-se, --se]*

Didigümi nūş itdüñ mi didi / Şol Baraḳ bigi ögütdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5460). [didigümi, -gü, -mi]*

didi: *Demek, söylemek ‖ (Cebrail bağlamında) vahyi tebliğ etmek.*

Geldi nā-gāh Rūḥ-ı Ḳudsī Cebraʾīl / **Didi** selām itdi saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 139). [didi,]*

didi: *(cevaben) söylemek.*

Didi şekküm ḳalmadı hergiz tamām / Andan ötri itdi ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3517). [didi,]*

didügi: *Dediği, söylediği.*

Hem **didügi** gibi ol kimse ölür / Öldüginden ṣoñra bir gör kim n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2183). [didügi,]*

Maʿlūm oldı er **didügi** yir budur / Evliyānuñ itdügi tedbīr budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2803). [didügi,]*

Didügi dem didi Ḫūnkār ḥażreti / Gör nice eylĕdi girçek himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3127). [didügi,]*

didügi: *Dediği, söylediği.*

Bildi Ṣaru **didügi** dervīş budur / Ṣaru'ya ol mı didi didi budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [didügi,]*

didügin it-: *Söylediğini yapmak.*

Dīnine girmek gerek dīn terk idüp / Didügin itmek gerek dil berk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2487). [didügin it-, --mek]*

didügüm: *Dediğimi, söylediğimi.*

Ṣaġ ısa gözleri baña getürüñ / Tīz bu sāʿat **didügümi** bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1897). [didügümi, -i]*

didügüñ: *Dediğin, söylediğin.*

Didi ḫan ger **didügüñ** vāḳıʿ ola / Rāyuña ṣanma kişi māniʿ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2415). [didügüñ,]*

Dir sipāhī **didügüñ** şek i lde er / Gelüben boġazumı didi boġar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3083). [didügüñ,]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi **didügüñ** er / Ḳanda olur dir maḳāmı vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3322). [didügüñ,]*

Anda olmaḳlıḳ vilāyet mümteniʿ / Evliyādur **didügüñ** aña bedīʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3450). [didügüñ,]*

didügüñüz: *Söylediğiniz...*

Didügüñüzden ziyād ṣad ancadur / Bir nihāl-i tāze güldür ġoncadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4336). [didügüñüzden, --den]*

didüñ: *Demek, söylemek.*

Keşik işbu günde İdrīs'üñ idi / Güderin **didüñdi** sen işde ḳodı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1956). [didüñdi, --di]*

digil: *De! Söyle!.*

Anlara **digil** ḳamu cemʿ olalar / Ne ḳadar zaḥmetse bunda geleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1337). [digil,]*

Öküzüm ḳurda yidürdüñ o degil / Sözüme cevāb ne virürsin **digil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1978). [digil,]*

Didi Ḫünkār ol muḥibbe söylegil / Bu gice gelmedi kimsene **digil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2280). [digil,]*

Var **digil** bu gice mihmān olalum / Er dīẕārıyla teşrīf bulalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2295). [digil,]*

Dir Külü Ḫan keşişe bu imtiḥān / Nicesi itmek gerek **digil** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2488). [digil,]*

Sen cevāb buña ne virürsin **digil** / Gine bu müşkili sen ḥall eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2546). [digil,]*

Dir Külü Ḫan n'oldı rāhib söylegil / Barmağı ḳalmış bunı bize **digil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2572). [digil,]*

Gel bize ögret **digil** kim n'idelüm / Varalum biz daḫı öyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [digil,]*

Didi ol er běni gönderdi saña / Var Külü Ḫan'a **digil** didi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [digil,]*

Ṣuḥf-ı maʿnādan nebāt aç ḳand yigil / Aç meʿānī defterin andan **digil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3293). [digil,]*

dik: *Gibi.*

Didi Şehr-i Ḳır'a var **dik** sen ʿalem / Virdi icāzet Ḳaraca Aḥmed gitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6134). [dik,]*

dik: *Yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek.*

Dikilürken būstān ḳavun bite / Kim diye keyfiyyetin bunuñ nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1489). [dikilürken, -ilürken]*

Dikdügüñ vaḳt yire ṣoḳ bu aġacı / Bunı gözet nice olur ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [dikdügüñ, -dügün]*

dik: *İnşa etme.*

Çünki bennātürbeyi āḫir itdi bil / Ḳubbeye **dikmek** diler bir tuc mil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5774). [dikmek, -mek]*

dik: *(Elbise) dikmek.*

Ne **dikilmiş** ne sökülmiş yoḳ yuyı / Kevšer'e batmış velī nemgīn ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5648). [dikilmiş, -il, -miş]*

dik: *-i Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb.ni iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.*

Ol dikişi kendü Ḫūnkār ḥażreti / Eli-y-ile **dikdi** ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4362). [dikdi, -di]*

dik: *(Bir bitkiyi) Kök salıp yetişmesi için toprağa yerleştirmek.*

Naḳldür Ḫˇāce Faḳīh Sulṭān ʿayān / Ṭutuban ol egsiyi **dikdi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1195). [dikdi, -di]*

dik: *(Bir şeyi) Dikine duracak şekilde yere koyup yerleştirmek.*

Ol yirüñ ḥallācı beñzer bir aña / Her birisi **dikdi** bir tāc görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [dikdi, -di]*

dik: *(Biçilmiş kumaş veya deri parçalarını) İğne iplikle birbirine tutturmak sûretiyle giyilecek veya kullanılacak bir şey meydana getirmek.*

İki ḳat eylědi ortadan büker / İncecik birini ardından **diker** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4361). [diker, -er]*

dik yukarı: *Yukarıya doğru... II.Yokuş yukarı.*

Kendü **dik yuḳarı** ṭırmandı hemīn / Ḳalʿaya çıḳmaḳlığa ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2807). [dik yuḳarı,]*

dik yuḳaru: *Yokuş yukarı II.Yukarıya doğru.*

Öldüren oğlan ḳaçar **dik yuḳaru** / Varuban Ḫūnkār'a vurdı yire rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3896). [dik yuḳaru,]*

dikdüği: *Dikmek, bir bitkiyi toprağa vermek.*

Būsitān **dikdügi** vaḳtin aġacı / Dikmiş idi tā göreydi ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3138). [dikdügi,]*

diken: *Bazı nebatatta bulunan sivri ve batan iğne.*

Gül gibi gel dünye içün ağlama / Göñlüñi her **dikene** gel baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [dikene, -e]*

dikerdi: *Hayvan yünlerinden iplik elde ederek, bu ipliklerden giysi dikmek.*

Hābil'üñ ḳalmış ıdı çoḳ ḳoyunı / Ḳırḳup Ādem Ḥavvā **dikerdi** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 154). [dikerdi,]*

dikil: *Ayakta durmak veya durdurulmak.*

Ṣofra gelüben açıla öñine / Hem ʿalem başı üzre **dikile** gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1138). [dikile, -e]*

dikil-: *(Bir şey) Dik olarak bir yere konup yerleştirilmek.*

Gelüben başı üzre **dikildi** ʿalem / K'anuñ ıla oldı ümmet muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1161). [dikildi, -di]*

dikiş: *I. İğne iplikle dikmek işi II. Dikilen yer.*

Ol **dikişi** kendü Ḫūnkār ḥażreti / Eli-y-ile dikdi ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4362). [dikişi, --i]*

dikkat: *(a.i.) dakiklik , incelik, doğrulukehemmiyet verme , ince eleme , ince arama.*

İrgürüp bühtān ideler **diḳḳati** / Ḫalḳ ḳatında eksileydi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 606). [diḳḳati, -i]*

dikkat: *Duygularla düşünceyi bir şey üzerinde toplama.*

Aġlayuban eyledi key **diḳḳati** / Çün irişdi āḫire emr-i ʿazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 371). [diḳḳati, -i]*

dikmiş: *Yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek:.*

Būsitān dikdügi vaḳtin aġacı / **Dikmiş** idi tā göreydi ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3138). [dikmiş,]*

dil: *Gönül.*

Didi Ḫūnkār İsmāʿīl'üm söylegil / **Dildekin** gel dile taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3859). [dildekin, --de, --ki, --n]*

dil: *Dil, lisan. Konuşma dili.*

Vaḳtidür cān bülbüli eyle ḫurūş / Ḫūb laṭīf elḥān ıla ac **dilüñi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 214). [dilüñi, -üñ, -i]*

Geldi Tebrīz'de olara bulışur / Bunlaruñla ḥāl **diliyle** dilleşür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5483). [diliyle, -i, -y, -le]*

dil: *Dil (organ).*

Bir dene buġday o buġdaydan ele / Aluban **diliyle** cevfine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2167). [diliyle, -i, -yle]*

dil: *Dil, lisan.*

Cümlesin teslīm iderken Aḥmed'e / Böyle didi Ḥaḳ **dilinde** Sermed'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 142). [dilinde, -in, -de]*

dil: *1. söz, ifade etme, söyleme 2. gönül.*

Ṭal çıḳar bir ḫoş güzīn maʿnā-yı ter / **Dilden** aḳıt lücce-i şehd ü şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4462). [dilden, -den]*

dil: *Ağız boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan tat alma organı; gönül.*

Oturup göñlüñde eylĕyem ḳarār / Hem **dilüñde** söyleyem didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5498). [dilüñde, -üñ, -de]*

dil: *Dil II Gönül.*

Oturup göñlüñde **dilüñde** diyem / Maʿnī yüzinden senüñ ḳayduñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4242). [dilüñde, -üñ, -de]*

dil: *Ağız boşluğunda yer alan, tat duymaya, besinleri ağız içinde evirip çevirmeye, yutmaya ve sesleri çıkarmaya yarayan etli, uzun ve hareketli organ; konuşma dili, lisan.*

Dīnine girmek gerek dīn terk idüp / Didügin itmek gerek **dil** berk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2487). [dil,]*

dil: *Ağız, dudak; gönül, kalp, yürek.*

Rūşenālıḳ vire maḥzūn **dillere** / Şevḳ vire gülşendeki bülbüllere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1590). [dillere, -ler, -e]*

dil: *Dil || Söz söyleme, ifade etme.*

Sürdi Ḫūnkār'uñ hemīn öpdi elin / Ter nefīs nuṭḳıyla pür itdi **dilin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3820). [dilin, -in]*

dil: *Ağız boşluğunda yer alan, tat duymaya, besinleri ağız içinde evirip çevirmeye, yutmaya ve sesleri çıkarmaya yarayan etli, uzun ve hareketli organ II Lisan.*

Nuṭḳ açup bir gün bu ḳavle başladı / Depredüp **dil** söyleyince bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [dil,]*

dil: *Gönül, kalp, yürek; dil, lisan.*

Emr ider Ḫūnkār legençeden çıḳar / Dürr-i meknūn tek **dilinden** nuṭḳ aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3663). [dilinden, -in, -den]*

dil: *Aşk ve sevginin kaynağı, gönül, yürek, kalp.*

Kim Ḥācım Bıñarı dirler ad-ıla / Ol ad-ıla getürürler ḫalḳ **dile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5221). [dile, -e]*

dil: *Konuşmaya yarayan organ, dil.*

Öpdi ayaġın **dili-le** ʿömri zamān / Ḥācī Bektaş iyder iy gözci eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6117). [dili-le, -ile, -]*

dil: *Ağız (bir konu insanların ağzında dolaşmak).*

Ayaġuñ dizüñ aña iz eylesün / Ḫalḳ **dilinde** tā ḳıyāmet söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2114). [dilinde, -in,-de]*

dil: *1-Gönül, yürek. 2-Konuşma organı, dil.*

Didi Ḫūnkār İsmāʿīl'üm söylegil / Dildekin gel **dile** taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3859). [dile, -e]*

dil: *Aşk ve sevginin kaynağı, gönül, yürek, kalp .*

Küfr ü şirki terk idüp **dilden** hemān / Ḥaḳḳ'a īmān getürür defʿī revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5837). [dilden, -den]*

dil: *(Fars.) Gönül, yürek.*

Ekl idüñ şād ola **dil** defʿ ola ġam / İşidüp andan imām ekl eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 299). [dil,]*

Bu-y-ıdı maḳṣūd diyüp **dil** ḫoş ider / Ol gice ḫatuna çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 319). [dil,]*

dil: *(Fars. dil) Gönül, yürek.*

Dile gel açġıl meʿānī defterin / Ezüp andan ḳand-i Mıṣrī sükkerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4666). [dile, -e]*

dil: *(Fars.) Gönül, yürek.*

Yuyaṭururken yapışdı ḳolına / Besmele yād eyleyüben **diline** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5378). [diline, -i, -n, -e]*

dil: *Dil, lisan, konuşma dili.*

ʿİlm-ile meşhūr olmışdı belīġ / Fażl-ıla **dillerde** meẕkūrdur belīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3295). [dillerde, -ler, -de]*

dil: *(□□) i. (Fars. dil) Gönül, yürek. II Dil, lisan.*

Evliyā ʿāṣıḳları er ḳulları / Medḥini ẕikr ider idi **dilleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2194). [dilleri, -ler, -i]*

dil: *(Fars. i.) Gönül, yürek.*

Ṣaldı seccādeyi geçer oturur / Ġuṣṣayı ḳayġuyu **dilden** götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2786). [dilden, -den]*

dil aç-: *Gönül açmak, rahatlatmak, ferahlatmak.*

İtdi alḳış dil açup ḫażretine / İtdi elif ḳaddini ḳapuda lām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6335). [dil aç-, -up]*

dil hoş eyle: *İstediğini yaparak memnun etmek.*

Rāżī olup emre dil ḫoş eyledi / Şeyḫ Bektaş'a ḳılur taʿlīm-i ʿilm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6627). [dil ḫoş eyle, --di]*

dil ü göz: *Gönül ve göz.*

Çeküben ṭaşra ciger-bendüm çıḳar / Söyleyümez dil ü gözlerüm baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3357). [dil ü göz, --ler, --üm]*

dil uzat-: *Kötü söz söylemek, kötülemek.*

Ġażab idüp aña dil uzatdılar / Didiler ki gerçi itdik çoḳ günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6330). [dil uzat-, -dı, -lar]*

dil-āver: *Yürekli, cesur, yiğit.*

Tā ki Otman oldı ġāyet nev-cüvān / Ḳuvvet ıssı key **dil-āver** pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4276). [dil-āver,]*

dil-āzār: *Gönül inciten.*

Kibr idüp daḫı ḥasedkār olmasun / Hem göñül yıḳup **dil-āzār** olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5552). [dil-āzār,]*

dil-bend: *Gönül bağlayan, seven.*

Ḳodı **dil-bendin** çıḳaruban hemīn / Geldi Ḫūnkār öñine şol dem yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4386). [dil-bendin, --in]*

dil-bend: *Gönül bağlayan.*

Giderüp **dil-bend** mücāveze-y-ile / İlerü gel naẓara didi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4385). [dil-bend,]*

dil-berī: *(Fa.) Bir güzel.*

Penceresinden görür bir **dil-beri** / Didi kim ismi bu Raʿnā yā Perī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [dil-beri,]*

dilden dile: *Dilden dile.*

Münteşir oldı bu söz ilden ile / Söylediler cümle ḫalḳ **dilden dile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2172). [dilden dile,]*

dile: *İstemek, aramak.*

Bir yıl oldı gelmedi ol Ḫūnkār / Böyle diyüp **dileyince** ḥācet er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6004). [dileyince, -y, -ince]*

dile: *Istemek, arzulamak.*

Başına giyüp vilāyet tācını / Kāfirüñ almaḳ **dileyüp** bacını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 652). [dileyüp, -y, -üp]*

dile: *Dilemek, istemek, arzulamak.*

Göñlümüz elma **diler-idi** dimiş / Şaru eydür yaz degül eyyām-ı ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2012). [diler-idi, -r, -idi]*

dile: *Dilemek, istemek, arzulamak.*

Çünki Şeyḫ Aḥmed ḳatına yitdiler / Ḳızını **dilĕdiler** İbrāhīm'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 360). [dilĕdiler, -di, -ler]*

Ne **diler-ise** vilāyetden aña / Ḳorḳma göster kim gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2456). [diler-ise, -r, -i, -se]*

Didügüm sözi Külü Ḫan'a digil / Her ne **dilĕr-ise** ḳorḳma eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2462). [dilĕr-ise, -r, -i, -se]*

Rūm'a girmek **diler-ise** bileler / Cümlesi gelüp Müsülmān olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2579). [diler-ise, -r, -i, -se]*

dile: *Arzu etmek, istemek, talep etmek.*

Şeyḫ Aḥmed bildi **dilerler** kime / Virdi ḳızın aldılar iḳrārını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 361). [dilerler, -r, -ler]*

Dönevüz biz iʿtiḳād u ṣıdḳ-ıla / Her nice **dilerse** ol eyle ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2550). [dilerse, -r, -se]*

Dilese gelmege Rūm mülkine ol / Sünnet olmayınca itmĕzüz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2459). [dilese, -(s)e]*

Mekke'ye varmaḳlıġa ḳaṣd eyledüm / Kaʿbetu'llāh'uñ ṭavāfın **diledüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3212). [diledüm, -dü, -m]*

Bize çaġırtmaḳ **dilerler** nāmını / Baʿd ez-ān luṭf eyleye inʿāmını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3514). [dilerler, -r, -ler]*

dile: *İstemek, arzu etmek, talep etmek.*

Dile gel göñlüñdekini söylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2267). [dile,]*

dile: *1. Dilemek, istemek. 2. Parçalara ayırmak, dilmek.*

Çünki bennātürbeyi āḫir itdi bil / Ḳubbeye dikmek **diler** bir tuc mil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5774). [diler, -r]*

dile: *Arzu etmek, istemek, talep etmek.*

Gör anı Bektaş görüp n'itmek **diler** / ʿArafāt'da şeyḫe ṣundı anı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [diler, -r]*

Yoluñuz üstindedür burçaḳ yolar / Görüñüz varup çü göñlüñüz **diler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2301). [diler, -r]*

Didi girçeksin erenlerdür olar / Gelüben bunda bizi görmek **diler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3768). [diler, -r]*

Çöküben Ḫūnkār yanında oturur / Beni öldürmek **dilerler** didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3898). [dilerler, -r, -ler]*

Beni bu kerre boġazlamaḳ **diler** / Luṭf idüp ḳurtar beni iy girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4951). [diler, -r]*

Dünyada eksükligüñ her kim **diler** / Baġrı delinsün olursa dür güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5577). [diler, -r]*

Ḥażretüñle rūşen iken bu cihān / Aradan olmaḳ **dilersin** uş nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5574). [dilersin, -r, -sin]*

Daʿvet itmeklik **dilerler** hem bunı / Ḳaraca Aḥmed varıban daʿvet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6151). [dilerler, -r, -ler]*

dile: *Arzu etmek, istemek, talep etmek, plânlamak, düşünmek.*

Virüñüz destūr sefer ārzūlaram / Luṭf idüp virüñ murādum **dilerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4883). [dilerem, -rem]*

dile: *Arzu etme / isteme.*

Erlik ü mürvet **dilerseñ** ṣofra çek / Şeyḫ ide himmet **dilerseñ** ṣofra çek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5547). [dilerseñ, -r, -se, -ñ]*

Erlik ü mürvet **dilerseñ** ṣofra çek / Şeyḫ ide himmet **dilerseñ** ṣofra çek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5547). [dilerseñ, -r, -se, -ñ]*

dile: *Arzu etmek / istemek. II Çabalamak / gayret sarfetmek.*

Ger bize gelmek **dilerse** bu zamān / Sözümüz ṭutubanı gelsün hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3530). [dilerse, -r, -se]*

dile: *Dilemek, istemek.*

Ḫalīfelere hemān-dem urdı yüz / Luṭf idüñ dir beni erden **dileñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4987). [dileñüz, -ñüz]*

dile: *Arzu etmek, erişmeyi istemek.*

Çıḳarup ḥabsden aña bağışlayam / Her ne kim **dilerse** anı işleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3964). [dilerse, -r, -se]*

dile-: *İstemek, aramak.*

Didi Yūnus nefesi ben n'eylerem / Buġdaya geldüm ü buġday dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2923). [dile-, --r, --em]*

dile-: *Istemek, arzulamak.*

Tevbe iden raḥmet bulısar bīş ü kem / Šā dimek Ḥaḳ'dan **dilĕmekdür** ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5900). [dilĕmekdür, -mekdür]*

dile-: *Dilemek, istemek, arzulamak.*

Bir daḫı itmek **dilersiz** imtiḥān / İdicek ol imtiḥānı siz ḳaçan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2553). [dilersiz, -rsiz]*

dile-: *Bir şeyin gerçekleşmesini veya olmasını istemek, ummak, temennî etmek, niyaz etmek.*

Ṣuçların **dileyü** tevbe ḳıldılar / Cān u dilden ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1045). [dileyü, -y, -ü]*

dile-: *Arzu etmek, istemek, talep etmek.*

Oldı dört yaşında dört aylıḳ tamām / Atası mektebe virmek **diledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6616). [diledi, -di]*

Ḥācī Bektaş çoḳ münācāt eyledi / El götürüp bed-duʿā key **diledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1033). [diledi, -di]*

Uçaṣar nām irişür bir ḳaryeye / **Diledi** kim ḳona-y-ıdı ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1542). [diledi, -di]*

Ḳaynanasına didi kim bir faḳīr / Yimege bir nestene **dilĕdi** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1555). [dilĕdi, -di]*

Girü yaḳamdan **dilĕdi** kim aḳa / Yaḳamı ṭutdum ḳomadum kim çıḳa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1679). [dilĕdi, -di]*

Pes yiñümden girü çıḳmaḳ **diledi** / Ḳomadum çıḳmaġa andan da didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1680). [diledi, -di]*

Etegümden **diledi** çıḳa hemīn / Oturu düşdüm hemān-dem ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1681). [diledi, -di]*

Bu ḥicābdan **diledi** kim ḳurtara / Bunlaruñ ṣıdḳ-ıla şevḳin artura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2677). [diledi, -di]*

Ol keşīş **diledi** çoban ḳurtıla / Yirine irüp girü rāḥat ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3210). [diledi, -di]*

Diledi kim Bursa'yı daḫı ala / Ehl-i İslām'a anı da yurd ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4188). [diledi, -di]*

Ṣoḥbet ešnāsında dir Ḫūnkār'a ol / **Dilerem** destūr iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4542). [dilerem, -r, -em]*

dile-: *Bir şeyin gerçekleşmesini veya olmasını istemek, ummak, temenni etmek, niyaz etmek.*

İḫtiyār hīç eylemezsin meskenet / **Dilemezsin** olasın miskin-ṣıfat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3744). [dilemezsin, -mez, -sin, -]*

dile-: *Dilemek, istemek, arzu etmek.*

Dileyincegez çaġırmaḳlıḳ baña / İrdi pīrlik uşda maʿlūmdur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5328). [dileyincegez, -yin, -ce, -gez]*

dile-: *Arzu etmek, istemek, talep etmek.*

Emr ider Ḫūnkār Ṣaru İsmāʿīl'e / Fāṭıma'ya var didi yemek **dile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3790). [dile,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār çün ḳaṣd eyledi / Seyyid'i itmek ziyāret **diledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4475). [diledi, -di]*

Mehyā ider il aḳar ol ṣevḳ-ıla / **Diledi** ḳuzuyı hep ḳurbān ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4495). [diledi, -di]*

Diledi hem ol araya bāġ ide / Didiler bu bāġ yiri degül dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4942). [diledi, -di]*

Aġlayuban istiʿānet **diledi** / Derdine erden kefāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5688). [diledi, -di]*

Didi maḥrūm ḳomaya Rabbu'l-enām / Ṣu **dilĕdi** maṣrabayla ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5876). [dilĕdi, -di]*

dile-: *Arzu etmek, istemek, talep etmek.*

Ol cihāz-ı faḳrı senden isterüz / Ḥaḳ ḳatında lāyıġı ne **dilerüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1126). [dilerüz, -r, -üz]*

Post-ı āhū tācı Dede Ġarḳın'uñ / Sizden išbātın **dilerüz** biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1464). [dilerüz, -r, -üz]*

Ḫarc itmek **dilerüz** buña emek / El ĕmĕginden ola loḳma yimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2320). [dilerüz, -r, -üz]*

Çoḳ **dilerüz** mālı hem bilsün didi / Rāżī-y-ise ilerü gelsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3878). [dilerüz, -r, -üz]*

Dilerüz bir yirde yatavuz gice / Tā ki bu ṭaşġun işbu sīl geçe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5053). [dilerüz, -r, -üz]*

Dilerüz sizden sülūk ehli bir er / Menzil almış bir ḫalīfe muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5346). [dilerüz, -r, -üz]*

Ṣu **dilĕrüz** ṣanma bizi ac-ıduḳ / Ṭatlu aḳar var amā alçaḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [dilĕrüz, -r, -üz]*

dile al: *Zikr etmek.*

Tekbīr ü tehlīl aluban dile / Ṣaldı Ṣeyḫ Loḳmān üstine anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6656). [dile al, --uban]*

dile al-: *Sözünü etmek.*

Anlaruñ biz añavuz yā adını / Dile alup ẕikr idevüz yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3461). [dile al-, --up]*

dile gel-: *Önce söylemezken söylemeye başlamak.*

Ol ḫalīfeler ki ẕikr olmış durur / Adları bir bir dile gelmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4869). [dile gel-,]*

dile gel-: *Dile gelmek, konuşmaya başlamak; gönle gelmek, hissedilmek.*

Taḫılın ḫalḳ-ıla biçerken bile / Çaġırup lebbeyk diyü geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5429). [dile gel-, -di]*

Gördiler ʿAlī Baba biçer bile / Ṭañlayup bunlar ḳamu geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5437). [dile gel-, -di]*

dile gel-: *Konuşmamak, hakkında söz söyleyecek bir şey bulamamak.*

Ṣoḥbet iderlerdi birbiri-y-ile / Kim olaruñ vaṣfı hiç gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5318). [dile gel-, -mez]*

dile gel: *Önce söylemezken söylemeye başlamak.*

Ḳaldı bir müddet bu Rūm ol vech-ile / Bir tevārīḫden beyān geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1607). [dile gel, --di]*

Ḳarayük'de ḳaldı Ḫūnkār saʿd-ıla / Āḫire irdi bu söz geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2989). [dile gel, --di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār buluşdı beg-ile / Ḥālini taḳrīr idüp geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3958). [dile gel, --di]*

Hem ḳuşatdı ḳılıcın tekbīr-ile / Baʿd ez-ān andan daḫı geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4394). [dile gel, --di]*

Kim şimālimüzde eyle er ola / Derdümüz yoḳdur diyü geldi dilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4647). [dilĕ gel, --di]*

Gezer-iken ol yiri seyrān-ıla / Geldi bir çiftci öküzi ḫoş dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4947). [dile gel, --di]*

dile gel: *Dile gelmek, konuşmaya başlamak; gönle gelmek, hissedilmek.*

İsmāʿīl'üm didi Ḫūnkār söylegil / **Dile gel** göñlindekin ẕikr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3724). [dile gel,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ile / Buluşuban ḫālini geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4255). [dile gel, --di]*

dile gel: *Konuşmak, konuşmaya başlamak.*

Begice vü hem Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / İttifāḳ eylediler gelüp dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5021). [dile gel, --üp]*

dile gel: *Söz ile ifade edilmek.*

Hep kerāmet ıssı aṣḥābı ile / Gelmez-idi anlaruñ vaṣfı dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 576). [dile gel, --mez, --idi]*

dile gelmez: *Söz ile ifade edilememek.*

Her birisi irmiş-idi menzile / Vaṣfını ẕikr eylesem gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4805). [dile gelmez,]*

dile getür: *Anlatmak, söylemek.*

Çaġırur Ḫūnkār adın hep ün-ile / Ḫūnkār adın çün getürdiler dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3521). [dile getür, --di, --ler]*

Bir gün oturur-iken Ḫūnkār-ıla / Geçdi fikrinden getürmědin dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4829). [dile getür, --mědin]*

diledügüm nesne: *İstediğim şey II.Yapmak istediğim davranış/Ulaşmak istediğim hedef.*

Ḳurtulup ḳolayıma gidemezem / Diledügüm nesneyi iděmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3606). [diledügüm nesne, --y, --i]*

dileg: *Dilek; istek.*

Çekelüm ol çille-i merdānı biz / Çille çeküñ **dilegüñüz** gibi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1260). [dilegüñüz, -üñüz]*

dilegince: *Dilediği gibi, istediği şekilde.*

Dilegince devr iderdi māh ü sāl / Devleti şemsi bulupdur ḫoş kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5754). [dilegince,]*

dilek: *Arzu, istek, rica.*

Bu kişinüñ **dilegi** dostlıḳ durur / Ṣanma yavuzlıġ ıla cūstlıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2643). [dilegi, -i]*

dilek: *Arzu, istek.*

İy Ḫıż ı r Lāla budur senden **dilek** / Ṣıma sözüm yimişüz nān u nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5808). [dilek,]*

dilek dile: *İstekte bulunmak.*

Gel bize erden yine **dilek dile** / Etmegümüz kesmeye mürvet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 980). [dilek dile,]*

dilek dile-: *İstekte bulunmak.*

Didi olsun eyle kim cümlesi ṭaş / Çün dilek böyle diler Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6251). [dilek dile-, -r]*

dilek eyle: *Birinin arzusunu yerine getirmek için başka birinden medet ummak.*

Ol olan maḥbūsı dilek eyledi / Ol muḥibler daḫı bile söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3959). [dilek eyle, --di]*

dilek it-: *Dilemek, istemek.*

Er gelincek dilek idem ben seni / Evüñe varup ṣaġ iltesin cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3201). [dilek it-, --em]*

diler: *"Dilemek" fiilinin geniş zaman eki almış biçimi.*

Gördi bir görklü yigit nūrı ṭamar / İndi atından **diler** baġlar atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 275). [diler,]*

Gördi Ḫūnkār ol eri burçaḳ yolar / Aña raḥm idübeni rāḥat **diler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2308). [diler,]*

Dir Naṣārā'dan idük evvelde biz / **Diler** idük ḳılavuz Rūm'da sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2599). [diler,]*

Ol ḳalem tırāşı aldı çün ele / Ne-y-ise **diler** murādını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3403). [diler,]*

Çekme zaḥmet kesmedi kesmez bular / Bicerimezsin velī göñlüñ **diler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3411). [diler,]*

Baʿžısı ṣofra **diler** ṣemʿ-ile hem / Her ḫalīfe ṣeyḫe iderdi ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6026). [diler,]*

Kisvetin giyüp **diler** yaḳa çırāḳ / Ḳaṣdları bu ḫażretine varalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6159). [diler,]*

Bī-günāh itmek **diler** düşmān özin / Beglerine didi sulṭān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6345). [diler,]*

diler-iseñ: *Arzu etmek, istemek, talep etmek.*

Rūm'a girmek **diler-iseñ** eyle ḳıl / Yoḳsa girme dön girüye bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [diler-iseñ,]*

dileyüp: *Dilemek, istemek, arzulamak.*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Şu **dilĕyüp** ḳıldı ṭāʿat bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1024). [dilĕyüp,]*

Şu **dilĕyüp** çünki ḳıldı ṭāʿati / Ḳopdı bulut yaġdı yaġmur key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1025). [dilĕyüp,]*

Dileyüp almaḳ gerek andan anı / Pes Ṭavaz'a ṭutdılar andan yöni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4963). [dileyüp,]*

dil-güşā: *Far. gönül açan, iç açan.*

Ḫoş meʿānīden beyān eyle ġarīb / **Dil-güşā** ola be-ġāyet ol ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3888). [dil-güşā,]*

Dir beyān kümmel bu resme **dil-güşā** / Ḫoş beyāndur dut ḳulaḳ key müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4094). [dil-güşā,]*

dil-güşād ol-: *Gönül açan olmak.*

Ṣoḥbetine Ḫıżr'uñ ırdügine şād / Oluban mesrūr olur ḫoş dil-güşād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4612). [dil-güşād ol-, --ur]*

dili: *Yiğit, cesur, cesurane.*

Gördiler şaru şaḳallu bir **dilīr** / Ḳuruban baġdaş oturmış çün emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4923). [dilīr,]*

Olalıcaḳ ḳopdı ġāyetde **dilīr** / Key şecāʿat ehli ġāyetde **dilīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5138). [dilīr,]*

Olalıcaḳ ḳopdı ġāyetde **dilīr** / Key şecāʿat ehli ġāyetde **dilīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5138). [dilīr,]*

dili: *Dili şehri.*

Ḳızılöz Şırtı-y-ımış yatdıḳları / **Dili'den** ol gün idi gitdikleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4776). [dili'den, --den]*

dili aç-: *Evvelce susmakta ve konuşmamakta iken birden konuşmaya başlamak.*

Başını ḳaldurdı Bektaş-ı Velī / Çaġırup bostāncıya açdı dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1474). [dili aç-, --dı]*

Didiler iy Ḥācī Bektaş-ı Velī / Şāhidüz Allāh içün açduñ dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1995). [dili aç-, --du, --ñ]*

dili depret: *Dili kımıldatmak, söz söylemek.*

Hīç tevaḳḳuf itmeyüp depret dili / Naḳldür bu söze gel dutġıl ḳulaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 239). [dili depret,]*

dilīr: *Yürekli, cesur, yiğit.*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstinde dir / Bir gögercincik otururdı **dilīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1310). [dilīr,]*

dilīr: *(Fars.) Yürekli, cesur, yiğit (kimse).*

Kāfirüñ key ulu aġzıdur bu yir / Ḳuvvet ıssı bize gerek bir **dilīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [dilīr,]*

Ḳayı Beg oġlanlarından üç **dilīr** / Ceng içinde her biri bir nerre şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4210). [dilīr,]*

dillĕrine düş-: *Dillere düşmek II.Herkes tarafından hakkında konuşulmak.*

Öldüren ḳaçdı gider illĕrine / Düşdi ḥalḳuñ işbu söz dillĕrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3918). [dillĕrine düş-, --di]*

dilleş: *Karşılıklı tatlı tatlı söyleşmek.*

Geldi Tebrīz'de olara bulışur / Bunlaruñla ḥāl diliyle **dilleşür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5483). [dilleşür, -ür]*

dil-rīş it-: *Yüreğini yaralamak.*

Çıraġı emr itdi dervīş itdiler / Şol faḳīrler ile dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3074). [dil-rīş it-, --di, --ler]*

Emr ider Ḫūnkār dervīş itdiler / Ehl-i faḳra anı dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3162). [dil-rīş it-, --di, --ler]*

Girü Ḫūnkār'ı ṣorup teftīş ider / Kendözini şevḳ-ıla dil-rīş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3369). [dil-rīş it-, --er]*

Oldı teslīm itdiler dervīş anı / İtdiler dervīşlere dil-rīş anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4165). [dil-rīş it-, --di, --ler]*

Ṣuṣuz'a geldi vü dervīş itdiler / Anı dervīşlere dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5141). [dil-rīş it-,]*

dil-rīş ḳal: *Hüzünlü ve kederli kalmak.*

Bunca vaḳtdür iderüz teftīş biz / İdeměyüp ḳalmışuz dil-rīş biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3003). [dil-rīş ḳal, --mış, --uz]*

dil-rīş ol-: *Gönlü yaralı, kederli olmak.*

Ḳāḍılıḳdan gelüben dervīş olan / Ol faḳīr miskinlere dil-rīş olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3012). [dil-rīş ol-, --an]*

dimāġ-ı cān: *Insanın şuuru, zihni.*

Tā **dimāġ-ı cān** ola ḫoş tāze ter / Lezzetin dadın gözetmĕye şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4667). [dimāġ-ı cān,]*

dime: *Deme.*

Olıcaḳ yidür gelene gidene / Vir kime olursa **dime** adı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3129). [dime,]*

Bu ḳuru aġaç yeşĕrüp çün bite / **Dime** ḫālüm iy ʿaceb n'oldı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [dime,]*

dimek: *Anlamına gelmek.*

Ġālibā eylĕ **dimekdür** bildügüm / Kendü idrākümde taʿyīn ḳılduġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3542). [dimekdür, -dür]*

dımışḳī: *Demir, çelik veya bakır üzerinde kazılan oyuklara tel hâlinde altın, gümüş vb. mâdenlerle dolgu yapılmak sûretiyle süslenmiş eşyâ, gömme telkârî, Şam kakması.*

Şunı dir **Dımışḳī** mıḳrāż kesmeye / Bu kesĕ mi bilür anı bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [dımışḳī,]*

dīn-: *Söylenmek, ifade edilmek.*

Beşḳarış **dinmege** ol yire sebeb / Bir kāfir begi var-ıdı bu'l-ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5282). [dinmege, --me, --ge]*

dīn-: *İnsanların yaratıcı olarak kabul ettikleri üstün güce olan îmanlarını, ona yapacakları ibâdetlerin bütününü ve bu îmâna göre davranışlarının nasıl olması gerektiğini düzenleyen inanış yolu.*

Dīnümüzüñ ulusısız çünki siz / Çāre ḳıluñ gün yüzin göstĕresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 859). [dīnümüzüñ, --ümüz, --üñ]*

din: *Ar. Bir milletin itikatça umumen tuttuğu yol.*

Ḳaḳıdı ruhbānlara ġāyet tekūr / Didi iy **dīnsüz** olanlar gözi kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 907). [dīnsüz, -süz]*

din: *Söylenmek, ifade edilmek.*

Adı hem Fāṭıma-y-ıdı müştehir / Baʿżı yirde Fāṭma Bacı da **dinir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1673). [dinir, --ir]*

Yüzüñ arduña senüñ dönsün didi / ʿĀlem içre işbu söz **dinsün** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [dinsün, -sün]*

Ḥācī Bektaş **dindügine** ne sebeb / Bir gün ol Sulṭān Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5931). [dindügine, -dük, -ine]*

din: *Bir milletin itikatça umumen tuttuğu yol, dîn-i İslâm.*

Dīnümüz seyyidisin eyle meded / Ḳıl duʿā kim yārī ḳıla ol Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 699). [dīnümüz, -ümüz]*

Yaġı kāfir ḳorḫusından her zamān / **Dīnümi** gizli ṭutaram ben nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 947). [dīnümi, -üm, -i]*

Yine ḫalḳuñ çoġı münkir oldılar / **Dīnüñi** terk itdi kāfir oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 972). [dīnüñi, -üñ, -i]*

din: *İnanç, inanma.*

Dīniñüz ulusın idüñ iḫtiyār / Her ne dirsem aña uyuñ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 942). [dīniñüz, -iñ, -üz]*

Daʿvī idersiz **dīnüñüzde** ḳamu / Daʿviye maʿnī gerekdür iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 855). [dīnüñüzde, -+de, -+üñüz]*

Ḳazana ḳoyuban anı ḳaynadur / Nisbeti henūz daḫı **dīninedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2533). [dīninedür, --i, --n, --e, --dür]*

din: *İnsanların yaratıcı olarak kabul ettikleri üstün güce olan îmanlarını, ona yapacakları ibâdetlerin bütününü ve bu îmâna göre davranışlarının nasıl olması gerektiğini düzenleyen inanış yolu.*

Didi Allāh bir Muḥammed ḥaḳ resūl / Elli yıldur **dīnüñüz** itdüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 945). [dīnüñüz, -üñüz]*

din: *Din.*

İmdi Ḥaḳ dīn bil Muḥammed **dīnidür** / Maḳbūl āyīn bil anuñ āyīnidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [dīnidür, -idür]*

din: *Ar. Bir milletin itikatça umumen tuttuğu yol: dîn-i İslâm. dîn-i Hakk. dînî: Dine müteallik.*

Bunları İslām **dīnine** oḳıdı / Tīz Müsülmān oluñuz gelüp didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4935). [dīnine, -ine]*

din: *Sona ermek, bitmek, durmak.*

Añla Aṭlas-pūş **dinmege** sebeb / Böyledür taḫḳīḳ bil iy merd-i Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5471). [dinmege, -meġ, -e]*

din: *Sona ermek, kesilmek, durmak, devam etmemek.*

Aḳdı seyl ü ġarḳa vardı şeş cihāt / **Diñdi** yaġmur bitdi yirden çoḳ nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 996). [diñdi, -di]*

din: *Din, inanç, inanma.*

Dīnümüz ulusısın fikr eylegil / Ne cevāb virmek gerekdür söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2482). [dīnümüz,]*

din: *Bir milletin itikatça umumen tuttuğu yol, İslam dini.*

Alup ortaya anı ey **dīn** eri / Taʿlīm-i Ḳurʾān iderler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6631). [dīn,]*

din: *Denilmek, söylenmek, II adı verilmek, ... diye isimlendirilmek, ... sayılmak.*

Cümle Türkistān'da **dinmiş** pīri anuñ / Atası anuñ Muḥammed Ḥanefī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 201). [dinmiş, -miş]*

din: *1. Tanrı'ya, doğaüstü güçlere, çeşitli kutsal varlıklara inanmayı ve tapınmayı sistemleştiren toplumsal bir kurum, diyanet; 2. İnançları kurallar, kurumlar, töreler ve semboller biçiminde toplayan, sağlayan düzen; 3. İnanılıp çok bağlanılan düşünce, inanç veya ülkü, kült.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım görincek ejderi / Çıḳarup naʿra ururdı **dīn** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5199). [dīn,]*

din: *Allah'a ibadet ve maneviyata itikat hususunda her milletin tuttuğu yol.*

Cemʿ olup hep cümle ḳavli itdiler / **Dīn** ulusın uyaruban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 990). [dīn,]*

Dīn Muḥammed **dīni** miş bildüm yaḳīn / İtmeyem müʾminlere daḥı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 920). [dīni, -i]*

Dīnine girmek gerek **dīn** terk idüp / Didügin itmek gerek dil berk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2487). [dīn,]*

Bilelüm ḳanḳımuzuñ **dīni** ḳavī / Hiç ḳayıḳmaġıl girü ḳılma revī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2562). [dīni, -i]*

Kāfire ḳıla ḥavāle bu eri / **Dīn** ʿadūsına ḳomaya hīç biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4414). [dīn,]*

Ṣordı ḥālden ṣundılar ol defteri / Aluban ḳıldı naẓar ol **dīn** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4421). [dīn,]*

Dīn düşmanına tā heybet ola / Görüben anı ʿaẓīm dehşet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4432). [dīn,]*

Ġāzīler başı alup ḳıldı ġazā / **Dīn** ʿadūsına ḳılurdı çoḳ cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4439). [dīn,]*

Diñ Ḳarĕsimülkine itsün sefer / Şehr-i Balıkesrī'de ḳılsun maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5562). [diñ,]*

din: *Allah'a ibadet ve maneviyata itikat hususunda her milletin tuttuğu yol.*

Ḳıldı istiḳbāl melāʾik ol eri / Merḥabāyıñ didiler iy **dīn** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1297). [dīn,]*

din: *Allah'a ibadet ve maneviyata itikat hususunda her milletin tuttuğu yol.*

Çünki **dīnüñ** ulusısız bu zamān / Hem muṭīʿ size ḳamu pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 856). [dīnüñ, -üñ]*

din: *Allah'a ibadet ve maneviyata itikat hususunda her milletin tuttuğu yol. İslam.*

Bu yüz-ile size bildürdüm bunı / Bilesiz ḥaḳ **dīn** durur İslām dīni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2712). [dīn,]*

din: *Durmak, devam etmemek.*

Ḥācī Bektaş ḳalḳuban andan gider / Bu yaña yaġmur yaġuban çün **diñer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6253). [diñer, -er]*

din: *Îman, inanç.*

Rāhib eydür biz bu ḳadar nesneye / **Dīnümüzden** dir dönevüz biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [dīnümüzden, --ümüz, --den]*

din: *Ar. Tanrı'ya, doğaüstü güçlere, çeşitli kutsal varlıklara inanmayı ve tapınmayı sistemleştiren toplumsal kurum.*

Oġlı Külü Ḫan'a ḫan keşiş ḳoşar / **Dīnleri** emrin bularuñ dir beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2433). [dīnleri, -leri]*

din: *(Ar.) İnsanların yaratıcı olarak kabul ettikleri üstün güce olan îmanlarını, ona yapacakları ibâdetlerin bütününü ve bu îmâna göre davranışlarının nasıl olması gerektiğini düzenleyen inanış yolu.*

Ṣūretā gerçi kenes ruhbānı dı / Līki gizli **dīn** ṭutar pāk cān-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [dīn,]*

Bunca vaḳtdür **dīn** ulusı olduñuz / Girçek erüz diyü daʿvī ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 915). [dīn,]*

İmdi bāṭıl **dīn** imiş kāfir ḳamu / Kāfirüñ yiri-y-imiş anda ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 919). [dīn,]*

Dīn Muḥammed dīni miş bildüm yaḳīn / İtmeyem müʾminlere daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 920). [dīn,]*

Pes Külü Ḫan daḫı didi begleri / Sözüñi itdük ḳabūl iy **dīn** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2556). [dīn,]*

Gördi Ṣaltıḳ bunları kāfir durur / **Dīn** ʿilminden bular ḳāṣır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2779). [dīn,]*

Ḳılıc ursun kāfire ursun ġazā / **Dīn** düşmanlarına ḳılsun cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4424). [dīn,]*

Var-ıdı dünyāda bir merkebleri / Aña binerdi müdām ol **dīn** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5018). [dīn,]*

İmdi Ḥaḳ **dīn** bil Muḥammed dīnidür / Maḳbūl āyīn bil anuñ āyīnidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [dīn,]*

Dīn de bunuñla olur olġıl didi / Her kimi cinnī ṭutup itse zarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6188). [dīn,]*

din: *(Ar.) İnsanların yaratıcı olarak kabul ettikleri üstün güce olan îmanlarını, ona yapacakları ibâdetlerin bütününü ve bu îmâna göre davranışlarının nasıl olması gerektiğini düzenleyen inanış yolu.*

Dīne daʿvet itdi Ṣaltıḳ bunları / Güreleş oldı Müsülmān dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2780). [dīne, -e]*

Ben sizi ol **dīne** daʿvet iderem / Yolum oldur ben o yola giderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [dīne, -e]*

Bir uġurdan hep Müsülmān oldılar / **Dīne** girüp ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5306). [dīne, -e]*

dīn eri: *Dindar.*

Tekye ḫalḳı gözleyüp görmez eri / Ḳanda gitdi ola dir ol **dīn eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [dīn eri,]*

dīn eri: *Mü'min kimse, Allah'a kalben iman eden ve bu imanını dillede tasdik eden kimseye denir.*

Dīne daʿvet itdi Ṣaltıḳ bunları / Güreleş oldı Müsülmān **dīn eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2780). [dīn eri,]*

dīn ṭut: *Bir dine inanmak.*

Böyle dise Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Dīn ṭutan ruhbānı iderler iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 943). [dīn ṭut, --an]*

Bir keşiş var-ıdı ḥubbu'l-evliyā / Dīn ṭutardı gizlüden ol bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3248). [dīn ṭut, --ar, --dı]*

Līk içinde dīn ṭutar bir ḥāl eri / Ḥażret-i Ḫūnkār bilürdi o eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3250). [dīn ṭut, --ar]*

dīn ü īmān u şerīʿat bul: *Din, iman ve Hak yolunu bulmak.*

Şimdi ḫod müʾmin muvaḥḥid olmışuz / Dīn ü īmān u şerīʿat bulmışuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2600). [dīn ü īmān u şerīʿat bul, --mış, --uz]*

dīnār-: *Eski bir nevi altın sikke.*

Virdi altun gönderüp miʿmār-ıla / Geldiler tedbīr içün **dīnār-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5769). [dīnār-ıla, -ıla]*

dīndār: *Din inancı güçlü, din kurallarına bağlı kimse.*

İsmi Ḳāsım idi ol **dīndār** pīr / Gönderür Bektaş'a anı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [dīndār,]*

dīne gel-: *Dine girmeyi kabul etme.*

Beni gönderdi ki dīne gelesiz / Sünnet olup hep Müsülmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2478). [dīne gel-, --e, --siz]*

diñek ṭaġı: *Kırıkkale'de bir dağ.*

Balı Şeyḫ **Diñek Ṭaġı** dibindedür / İster-iseñ var bulasın andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2723). [diñek ṭaġı,]*

dīn-i ḥaḳ: *Hak din, İslamiyet.*

Dīn-i ḥaḳmış ol erüñ girçek sözi / Egri baḳandan çıḳarurmış gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 921). [dīn-i ḥaḳ, --mış]*

dīn-i islām: *İslam dini.*

Biz de bildük **dīn-i İslām** ḥaḳḳ-ımış / Bize vācib olan aña ṣıdḳ ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2625). [dīn-i islām,]*

Dīn-i İslām içre senüñle tamām / Ḳardaş olmışuz muḥaḳḳaḳ iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2627). [dīn-i islām,]*

Dīn-i İslām içre birlik idelüm / Çün geçer bu dünyā dirlik idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2632). [dīn-i islām,]*

Dīn-i İslām'ı ḳabūl çün itdüñüz / Ḥaḳ budur çün ḥaḳ yolına gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2713). [dīn-i islām, --ı]*

Ṣoñra oġlanları gör kim n'itdiler / Dīn-i İslām'ı girü terk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2792). [dīn-i islām, --ı]*

Kāfir-iken oldu müʾmin ol saʿīd / **Dīn-i İslām** aña mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5842). [dīn-i islām,]*

dīn-i naṣrān: *Hristiyanlık.*

Dīn-i Naṣrān'ı ṭutardum ben ezel / İncil'üñ ḥükmiyle iderdüm ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2607). [dīn-i naṣrān, --ı]*

dinilen: *Denilen, söylenilen.*

İşidüp Ḫūnkār sözin ol kişi / Çille-i merdān **dinilen** bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4547). [dinilen,]*

dīnimüz: *İnancımızın, diyanetimizin.*

Sen ne dirsin iy **dīnimüz** ulusı / Sence degüldür birimüz bilüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2545). [dīnimüz,]*

dīninden dön: *Inandığı dinden vazgeçmek.*

Şol ki bī-dīn cāhil ü münkir olur / Döndi dīninden yine kāfir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 968). [dīninden dön, --di]*

dīnine girmek: *Dinini kabul etmek (Müslümanlık).*

Dīnine girmek gerek dīn terk idüp / Didügin itmek gerek dil berk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2487). [dīnine girmek, --mek]*

diñle: *Kulak vermek, dinlemek.*

Ṣoḥbet eylĕdi erenler **diñledük** / Ṣād olup çoḳ nesne andan añladuḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3779). [diñledük, -dük]*

diñle: *Kulak vermek, dinlemek.*

Çünki ḫalḳuñ sözini şeyḫ **diñledi** / Ġayretinden zārī ḳılup iñledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 708). [diñledi, -di]*

diñle: *Dinlemek.*

Oḳuyanı **diñleyeni** yazanı / Raḥmetüñle yarlıġaġıl yā Ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5867). [diñleyeni, -y, -en, -i]*

diñle: *Dinle.*

Pes vidāʿ idüp ol üçler gitdiler / **Diñle** Ḫūnkār'ı ki bunda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3073). [diñle,]*

diñle: *Dinlemek, işitmek.*

Zupun adlu bir begi vardı ol yirüñ / Kāfir-idi **diñleyüp** sırra irüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4906). [diñleyüp, -y, -üp]*

diñle: *Dinle! Kulak ver!.*

Diñle imdi bir rivayet key ṣaḥīḥ / Gūş idince cūşa gelür her faṣīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 107). [diñle,]*

İy muḥibb olup ḳılan ere sevi / **Diñle** n'itdi Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 636). [diñle,]*

Böyle diyüp itdi efġān āh u zār / **Diñle** n'eyler Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 796). [diñle,]*

Gine bir ḫoş menkabātından beyān / Ḫˇāce'nüñ ẕikr ideyin **diñle** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1059). [diñle,]*

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Ẕikr idem **diñle** saña bir ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [diñle,]*

Çün dānişmendler bunı işitdiler / **Diñle** Mollā'ya ne sözler itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3449). [diñle,]*

Sürüben çün ol ṭoġana irdiler / **Diñle** imdi kim ne resme gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4922). [diñle,]*

diñle: *Dinlemek, duymak, işitmek, kulak vermek.*

Yā ḫo siz söyleñ bize **diñleyelüm** / Yā ḫo diñleñ biz de söz söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [diñleyelüm, -y, -elüm]*

diñle: *Dinlemek, duymak, işitmek, kulak vermek.*

Yā ḫo siz söyleñ bize diñleyelüm / Yā ḫo **diñleñ** biz de söz söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [diñleñ, -ñ]*

diñle-: *Dinlemek, kulak vermek.*

Nice gösterdi vilāyet **diñleye** / Şerḥ idüben ṣaḥ ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5749). [diñleye, -(y)e]*

diñle-: *Birinin sözünü, öğüdünü kabul edip gereğince davranmak.*

Bu çerāġuñ aṣlı bu ki idem beyān / **Diñle** imdi ḫırḫa aḥvālin ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 151). [diñle,]*

İltdi evine ṣaḳladı zevci'l-Betūl / Bir rivāyet daḫı var **diñle** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 164). [diñle,]*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [diñle,]*

Daḫı yā Bektaş işit **diñle** sözüm / Ḳuṭb-ı ʿālem ben idüm bilgil özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [diñle,]*

Kaʿbe'den oldı revān **diñle** eri / Ārzū ḳıldı Ḫażret-i peyġam-beri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1225). [diñle,]*

Naḳldür iy maʿden-i cūd u seḫā / Naḳl ideyin bir ḫaber sen **diñle** hā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2368). [diñle,]*

Çıḳdı ol vech-ile tā kim ḳalʿaya / **Diñle** rāvī bunda ne sözler diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [diñle,]*

Yine dönüp didi **diñle** bir beni / Ḳılıcaḳ ḳurbān ḳaçan kim siz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4502). [diñle,]*

Dir Resūl'üm ġam yiměgil ben seni / Ḳondururam yurduña **diñle** beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5276). [diñle,]*

Gūş u hūşı baña ṭutarsañ ʿaḳ ı l / **Diñle** nice itdi dünyadan naḳ i l *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5514). [diñle,]*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş daḥı pes / Nice pervāz urdı terk itdi ḳafes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5515). [diñle,]*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Öldüginden ṣoñra ʿālemde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5739). [diñle,]*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Öldüginden ṣoñra ʿālemde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5748). [diñle,]*

Diñle er nice vilāyet gösterür / Şerḥ ideyin ne kerāmet gösterür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5773). [diñle,]*

Diñle imdi bir ḥikāyet daḥı hem / Şerḥ iděyin añlar-ısañ bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5849). [diñle,]*

Diñle o Bektaş ḥażretin iy luṭf-ı Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5930). [diñle,]*

Diñle n'itdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ol zamān ki Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5974). [diñle,]*

Ṣaḥ vilāyet **diñle** ki va'llāh budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6236). [diñle,]*

Diñle imdi bir vilāyet-nāmesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6236). [diñle,]*

diñle-: *Dinle, kulak ver!.*

Ẕikr ideyin düşümi ḫoş **diñlegil** / ʿİlm ehlisin sözüm key añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1677). [diñlegil, -gil]*

Gel ḫalīfeler beyānın **diñlegil** / Bu beyāndan sen de ḥişşe añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2241). [diñlegil, -gil]*

Ol diyārı küllī kendünüñ ider / Baʿd ez-īn sen **diñlegil** daḥı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2438). [diñlegil, -gil]*

dinlegil: *Dinle, kulak ver.*

Ḳodı Ḫˇāce naẓarında anları / N'eyler imdi **diñlegil** bu cānları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1167). [diñlegil,]*

diñlen: *Dinlenmek, soluklanmak.*

Ṭurdı Ḫūnkār ol arada eglenür / Hem birez yol zaḥmetinden **diñlenür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1553). [diñlenür, -ür]*

diñleye: *Dinle.*

Bir vilāyet daḫı budur **diñleye** / Diyeyin nědir ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5782). [diñleye,]*

dinmek: *Denilmek, anılmak.*

İsmine **dinmek** Mücāb taʿẕīmdür / Mūsī-i Kāẓım'uñ oġlıdur ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 226). [dinmek,]*

dīnüm üzre ḳo: *İnandığı dinde serbest bırakmak.*

Dīnüm üzre dir ḳor-ısañ sen beni / Alıvirem saña İznīḳ şarını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4443). [dīnüm üzre ḳo, --r, --ısañ]*

diñüz: *Söyleyin.*

Şol benüm yanumda namāz ḳılanı / Hīç bilür misiz **diñüz** bize anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3688). [diñüz,]*

dip: *Parça.*

Ḳapuya ṭoġrı revān olup aḳar / Hem dibinde bitmiş iki **dip** susam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6683). [dip,]*

dir: *De-, der, söyler.*

Dirdüñüz itmek bunı cāyiz degil / Nite siz iylědüñüz nědür delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1524). [dirdüñüz, --dü, --ñüz]*

dir: *Toplamak.*

Didi bu sırra ezel iremedüñ / ʿAḳluñı ilerüden **diremedüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2034). [diremedüñ, --eme, --dü, --ñ]*

Taḫıluñ vaḳti daḫı irmiş-idi / Ḫāṣılın hep bir yire **dirmiş-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2142). [dirmiş-idi, -miş, --i, -di]*

dir: *"-dIr" bildirme eki.*

Böyle **dir** şeksiz bilesin iy velī / Bes bu vech-ile muḥaḳḳaḳ bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 234). [dir,]*

İsmini ol ad-ıla ẕikr itdiler / Baḥru'l-ensāb'da Muḥammed **dir** adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 327). [dir,]*

Böyle **dir** tārīḫde ṣoḥbet bünyādın / Dāyeler beslědiler iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 328). [dir,]*

Yutdı iki dānesin çün laġ-ıla / Göreyin **dir** işbu baña ne ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [dir,]*

Bunlara virmek gerekdür ḫayli yir / Varuban dirliklerin eyleye **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2644). [dir,]*

Gitmege ʿazm eyleyüp ḳılur vidāʿ / Çekdüñüz zaḥmet **dir** olmasun ṣudāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2784). [dir,]*

Pes bu ešnāda ḫaberden ol ḫabīr / Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4267). [dir,]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli bu resm-ile rāvī böyle **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [dir,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ol merd-i ʿazīz / Gönderüp bir adamı **dir** bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5343). [dir,]*

Ḫizmetüñüze bizi gönderdi **dir** / Gönderüp bize ḫavālet virdi **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5359). [dir,]*

Didi Rūm evinde ṭāʿūn çoḳ olur / Nicesi dürr-i yetīm **dir** çoġalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5403). [dir,]*

Ḳubbe gölgesinde **dir** ben defn olam / Beg bu durur didi ben buña ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [dir,]*

Ḥażretüñ çün çoḳ vaṣiyyet itdi şeyḫ / Gelecekdür **dir** naṣīḥat itdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5669). [dir,]*

Ḳubbeden inĕr-iken miʿmār yire / Ṭut yā Bektaş **dir** çağırup ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [dir,]*

Ol vilāyet ṣāḥibine ide sipās / Çünki Loḳmān-ı Perende eyle **dir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6055). [dir,]*

İşidür begleri sözin ayru **dir** / Ḳara Emīr adlu vardı bir Oġuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6305). [dir,]*

dir-: *Dermek, toplamak.*

Silkdi Ḫūnkār ḥażreti yuḳarudan / **Direr** idi Ṣaru da aşaġadan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2025). [direr, -er]*

dir-: *Dermek, toplamak.*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳluñı başa **dirüp** bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5708). [dirüp, -üp]*

dıraht-ı sībe: *Elma ağacı.*

Ol araya baḫça olurdı yaḳın / Bir **dıraḫt-ı sībe** irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2010). [dıraḫt-ı sībe,]*

dırāz it-: *Uzatmak.*

Mā-ḥaṣal itmĕyelüm sözi dırāz / Ne ḳadar varsa mürīdi öz ü az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5563). [dırāz it-, -me , -ye, -lüm]*

dırāz ol: *Uzamak.*

Uzanur bu vaḳt dırāz olur kelām / Çün şehīd oldı imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 244). [dırāz ol, --ur]*

direk: *Ağaçtan veya demirden yapılan uzun ve kalın destek.*

Cāmiʿinde Ḥaleb'üñ var bir **direk** / Mesken idindi anı ol cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1235). [direk,]*

Ol **direk** üstine bir tava ḳodı / İndürevüz gine biz bunı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [direk,]*

Ol **direk** üstinde ṭurur daḫı ṭās / Şimdiye dek varuban görür enās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1237). [direk,]*

dirgür: *Diriltmek, canlandırmak, can katmak.*

Ḫ̆āce destūr virdi eydür ki varuñ / Maḳṣūduñuz nice ise **dirgürüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 620). [dirgürüñ, --üñ]*

diri: *Canlı.*

Ḳalmadı biri **diri** çün irdiler / Anları bu ḥāl içinde gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 629). [diri,]*

Üstümüze şalar işbu ejderi / Yuda ḫalḳı ḳomaya kimse **diri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 958). [diri,]*

Zīra er ölmez ḳalur dāyim **diri** / Degişür ṣūret çürür etle deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [diri,]*

diri: *Canlı, sağ.*

Fāṭma Ana ṣaḳladı elmaları / Nite kim dünyāda olduḳca **diri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2046). [diri, -, -]*

diri ḳal: *Yaşamak, canlı olmak, ölmemek.*

Bir daḫı bu kim hemān biri ḳalur / Ḳalanı gider biri diri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [diri ḳal, --ur]*

dirīġ it-: *Esirgemek, sakınmak.*

Oluban altun oluḳ aḳduḳ saña / Yi yidür hergiz dirīġ itme aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3827). [dirīġ it-, --me]*

diril: *Canlanmak, hayat bulmak.*

Didi Ḫūnkār niye çekersiz taʿab / Gel diril di burçaġa **dirile** heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2312). [dirile, -e]*

Didi Ḫūnkār burçacuḳlar **dirilüñ** / Çıḳuban yirlü yirüñüzden gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2315). [dirilüñ, -üñ]*

Emr ider açıldı çün ev ḳapusı / Gördiler **dirilmiş** anuñ hepisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4509). [dirilmiş, -miş]*

diril: *Toplanmak, bir araya gelmek.*

Şehr ḫalḳı **dirilüp** ekl itdiler / Ṭaġılup yirlü yirine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3011). [dirilüp, -üp]*

diril: *Derilmek, toplanmak.*

Gölbıñar'a çün kim irişdi Çırāḳ / Gördi erenler **dirilmiş** ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3057). [dirilmiş, -miş]*

diril-: *Canlanmak, hayat bulmak.*

Didi Ḫūnkār niye çekersiz taʿab / Gel **diril** di burçaġa dirile heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2312). [diril,]*

Allāh'uñ ḳudreti-y-ile iy ʿazīz / **Dirilüp** geldi ayaḳ üstine tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5382). [dirilüp, -üp]*

diril-: *Canlanmak, hayat bulmak.*

Ḳalḳup ol burçaḳ yirinden **dirilür** / Tarlanuñ burçaġı bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2317). [dirilür, -(ü)r]*

dirle: *Demek, söylemek.*

İle dirlik **dirleyüpdür** ol velī / Raḥmet itdi defʿ aña Mevlā belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5618). [dirleyüpdür, -y, -üp, -dür]*

dirlig-: *Hayat, sağlık, düzen.*

Çehresinden bellü durur erligi / Erlig-ile hem daḫı pāk **dirligi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4309). [dirligi, -i]*

dirlig: *Dirlik; düzen.*

Dirligimüz yoḳ ururlar ilimüz / Gitdi rızḳ u şaşdı ʿaḳl u bilimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 645). [dirligimüz, -imüz]*

Didi bilüñ irdi baña çünki mevt / **Dirligümüñ** furṣatını itdi fevt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5801). [dirligümüñ, -ümüñ]*

dirlig: *Hayat, sağlık, düzen.*

Şükr ḳılup **dirligüñ** eyle temīz / İşidüp döndi ilinden yaña tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3134). [dirligüñ, -üñ]*

dirlik: *T. is. Hayat, yaşayış, nafaka, maaş. Geçinme, muaşeret.*

Hem daḫı bilgil mezārı andadur / **Dirlik-ile** ölmedi bir zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5395). [dirlik-ile, --ile]*

dirlik: *Hayat, yaşam.*

Dirliginde her şāhuñ var ḳuvveti / Ölicek gider çoġınuñ furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5743). [dirliginde, -in, -de]*

dirlik: *Bir tedirginliği, üzüntü ve sıkıntısı olmama durumu, huzur, rahat.*

İle **dirlik** dirleyüpdür ol velī / Raḥmet itdi defʿ aña Mevlā belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5618). [dirlik,]*

Didi bunuñ mišli **dirlik** iy ʿazīz / Kimse itmez līki erenler daḫı siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [dirlik,]*

dirlik: *Yaşam. II Tımar, ulufe.*

Bunlara virmek gerekdür ḫayli yir / Varuban **dirliklerin** eyleye dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2644). [dirliklerin, --ler, --in]*

dirlik eyle: *İyi geçinmek, uyum içinde yaşamak.*

Şāh vilāyet mišli eyle dirligi / Tā bulasın Ḥaḳ erenler birligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5736). [dirlik eyle,]*

dirlik it-: *Varlık, servet edinmek.*

Er gerek bir dirlik ide dünyada / Kendü kendüsin yuyup ol pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5700). [dirlik it-, -e]*

dirlik it-: *Bir işe girişmek, işe başlamak.*

Dīn-i İslām içre birlik idelüm / Çün geçer bu dünyā dirlik idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2632). [dirlik it-, --elüm]*

dirlik ḳıl-: *Yaşamak.*

Her kim Allāh emr-ile dirlik ḳılur / Pīr-perver oluban pīrlik ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5592). [dirlik ḳıl-, -ur]*

Şeyḫden icāzet alup dirlik ḳıluñ / Çünki sizden üstün oldı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6146). [dirlik ḳıl-,]*

dırnaġ: *Tırnak.*

Dutdı bir **dırnaġa** zūr itdi ḳatı / Kesmedi ne deñlü keskindür yiti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3404). [dırnaġa, -a]*

dırnak: *Tırnak.*

Dırnaġına baḳdı gördi kim uzun / Uzadursın bunı didi ne-y-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1834). [dırnaġına,]*

Çakmaġı ṭaşa çalar gibi tamām / Od çıḳardı **dırnaġından** iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3405). [dırnaġından, --ın, --dan]*

dırnak: *İnsanda ve birçok omurgalı hayvanda parmak uçlarının dış bölümünü örten boynuzsu tabaka.*

Dırnaḳ uzatmaḳ sübül uzatması / İtmez idi līki bunda itmesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3395). [dırnaḳ,]*

Uzamış **dırnaḳları** gördi erüñ / Hem daḫı bıyıḳları ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3394). [dırnaḳları, -ları]*

Keselüm **dırnaḳlaruñı** söz işit / Şerʿ emri böyledür sen böyle it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3398). [dırnaḳlaruñı, --lar, --u, --ñı]*

dirneş: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Bir gün ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe / **Dirneşüp** bir yire geldi iy ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1116). [dirneşüp, --üp]*

diş: *Diş.*

Arasından **dişüñüñ** ḫubz-ı siyāh / Çıḳarımadum didi olġıl āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3615). [dişüñüñ, -ü, -ñ, -üñ]*

diş ışıt-: *Diş parlatmak II.Gülümsemek,mutlu olmak.*

Sĕvücilerden bu sözi işidür / Şād olup gelübeni diş ışıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2261). [diş ışıt-, --ur]*

dişi: *Dişi, kadın.*

Dişilik gider hemīn erlik gelür / Ālet-i erlik hemān peydā olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5245). [dişilik,]*

Kim er olmış vardur erlik āleti / Kendüden gitmiş **dişilik** ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5252). [dişilik,]*

dişi: *Bayan / hanım / kadın.*

Ḥācī Ṭuñrul didi ey kān-ı kerem / Ne ḳadar bizden gelürse **dişi** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1333). [dişi,]*

dişi: *Bayan, hanım, kadın.*

Merciměginden yiyenüñ **dişi** ola / Ol daḫı şol didügüm gibi ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2169). [dişi,]*

dit: *Büyük bir gayret sarfederek, çırpınarak durmadan çalışmak, çabalamak, uğraşmak.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl yortdılar / Ol yöreyi aradılar **ditdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2843). [ditdiler, --di, --ler]*

ditre: *(Vücut veya bir organ) hızlı ve küçük hareketlerle sarsılmak; birinden veya bir şeyden korkmak.*

Rengi uçmış gevdesi yapraḳ mišāl / **Ditrer** idi uġramışdı ṭurfe ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3491). [ditrer, -r]*

ditre-: *Titremek // birinden veya bir şeyden korkmak, korkuya kapılmak.*

Ḳorḳusından **ditreşüp** ṭurur ḳamu / Her ne ḥāl olup ve ne ḳılduġını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5209). [ditreşüp,]*

dīv: *Dev, dev gibi heybetli, korkunç kimse.*

Bize bir **dīv** virdi tā ḫiẕmet ide / Ḳanda emr idersevüz anda gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1398). [dīv,]*

Saña bizden ol **dīv** olsun yādigār / Ḫiẕmetüñi eylesün leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1399). [dīv,]*

dīvān: *Büyük meclis.*

Ol ulu **dīvānda** cümle evliyā / Bir yire cemʿ olıcaġaz bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1414). [dīvānda, -da]*

dīvān: *Allah'ın huzuru.*

Emre eydür dost **dīvānında** biz / Cemʿ olıcaġaz erenler iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1416). [dīvānında, -ı, -n, -da]*

dīvān: *Büyük meclis, yüksek meclis; huzur, kat, makam.*

Dost **dīvānında** Bektaş adlu kes / Görmedük didi vü ḳatʿ itdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1407). [dīvānında, -ı, -n, -da]*

Dost **dīvānında** Bektaş-nām aḥad / Görmedük anda dimişsiz hīç ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1413). [dīvānında, -ı, -n, -da]*

dīvān: *(Fars.) Büyük meclis, yüksek meclis.*

Ḳırḳ yigit yoldaşı bile şāẕmān / Çün seḥer vaḳti olup **dīvān** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6388). [dīvān,]*

dīvān: *Far. Şiir mecmuası.*

Söyledi zībā nefes **dīvān** olur / Ẕikr ider nereyi ki seyrān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3665). [dīvān,]*

dīvāne: *'aşk ile kendinden geçmiş (kimse), 'aşk delisi.*

Daʿvet itdi çıḳdı çārṭāḳ üstine / Didi şol **dīvānenüñ** gör ḳaṣdı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4742). [dīvānenüñ, -nüñ]*

dīvār: *Bir binanın bedenini meydana getirmek, bir yeri çevrelemek, bölmek, bir ağırlığa dayanak sağlamak, toprak veya suyu tutmak gibi amaçlarla taş, tuğla, kerpiç, ahşap vb. malzemeden gereken kalınlıkta örülen ve diklemesine yükselen yapı.*

İdrīs evinde ḳılur iken namāz / Ol **dīvār** yıḳılmaġa geldi biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1788). [dīvār,]*

Çün namāzı ḳıldı Ḫünkār ḥażreti / Fāṭma Ana didi bu **dīvār** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1789). [dīvār,]*

Bu deme dek bu **dīvār** ol ḥāl-ile / Daḫı yıḳılmadı ḳaldı kim bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [dīvār,]*

Ṣunup elini **dīvāra** ṭur didi / Elini çeküben andan gör didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1791). [dīvāra, -a]*

Ol evüñ ḳalan **dīvārı** niçe kez / Yıḳılup yapıldı ḳac kerre bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [dīvārı, -ı]*

Büyük idi ol ḳaya **dīvār** mišāl / Ḳatına irişdi Ḫūnkār bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2968). [dīvār,]*

dīvār: *Duvar.*

Fāṭma'ya dir bu **dīvār** yıḳılmaya / Hem yıḳılmaḳ daḫı bundan gelmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1792). [dīvār,]*

Yarılup **dīvār** hemān bir el çıḳar / Pes Güvenc'i arḳası üzre yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4762). [dīvār,]*

divşir-: *Toplamak, devşirmek.*

Pes ġazā niyyetine ol pādişāh / ʿAzm itdi **divşirüp** bunca sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4196). [divşirüp, -üp]*

divşür: *Devşirmek, toplamak, derlemek.*

Oldı bir düşmān o cānibden ʿayān / **Divşürüp** leşkerini ʿazm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 262). [divşürüp, -üp]*

Divşürüp dükkānını ḳuflın urur / Aluban Güvenc elin eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4705). [divşürüp, -üp]*

Demür ālātı bularda her ne var / **Divşürüñ** diyü buyurdı hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5164). [divşürüñ,]*

divşür: *Toplamak, bir araya getirmek.*

Çıḳuban ṭaşraya Ḫunkār oturur / **Divşürür** İdrīs ṣıġırı getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1944). [divşürür, -ür]*

diyār: *Ar. memleket, ülke.*

Ẓulm elinden çekmedi kimse belā / Ol **diyār** ulularından iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 270). [diyār,]*

Olmış-ıdı ol **diyāra** şehriyār / Çün işitdi atası fevt olduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 251). [diyāra, -a]*

Baġdād u Lūr ile Kürdistān ne var / Hem Cezīre mülki Muṣul ol **diyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2370). [diyār,]*

Deşt-i Ḳıfcaḳ iline ʿazm eyledi / Ol **diyār** seyrānına rezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2401). [diyār,]*

Tataristān'dur tamāmet ol **diyār** / Ol diyārda var-ıdı bir şehr-yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2402). [diyār,]*

Ol **diyārı** küllī kendünüñ ider / Baʿd ez-īn sen diñlegil daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2438). [diyārı, -ı]*

Bir **diyārda** ḫayli ibrām itdiler / Ṣat bize diyüben iḳdām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3258). [diyārda, -da]*

Ol **diyār** aʿyānlarından niçe kes / Viribir düñürlige ol emre pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3871). [diyār,]*

Ol **diyārda** müştehir bir kimsenüñ / Görüben begendiler ḳızın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3870). [diyārda, -da]*

Uş Tatar ʿahdi şımış çapmış **diyār** / Ṣarp ġarīm durur bilürsiz bu Tatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [diyār,]*

Eyle ḳıldı buldı ġāyet iştihār / Aḳdı geldi ġāzīler ez-her **diyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4433). [diyār,]*

Ol **diyāruñ** çevresin feṭḥ eyledi / Kāfiri ḳırubanı ḳadḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4438). [diyāruñ, -uñ]*

Feṭḥ itdi ol **diyāruñ** küllīsin / Dutıcaḳ öldürdi küffār bellisin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4441). [diyāruñ, -uñ]*

Ol **diyārda** erligi meşhūr-ıdı / Ḫayr-ıla nāmı anuñ meẕkūr ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4478). [diyārda, -da]*

Bir kişiye uġrayup ṣordı ḫaber / Bu ne ṣardur bu ne milkdür ne **diyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [diyār,]*

Dir Güvenc süknām benüm Rūm'da olur / Mālya dirler bir **diyār** anda olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [diyār,]*

Gitmedin dir daḫı aḫret dārına / Sen yüri ʿazm eyle Rūm **diyārına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4832). [diyārına, -ı, -n, -a]*

Yükledüp ṭavarlarını ḳaçdılar / Dünle-y-ile bir **diyāra** geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5248). [diyāra, -a]*

Dāsitān oldı ol ilde işbu kār / Ol **diyārda** buldı ġayet iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [diyārda, -da]*

diyār: *Memleket, ülke, belde, yaşanılan yer.*

Emrine oldı muṭīʿ mīr ü sipāh / Oldı ʿadl-ile müzeyyen ol **diyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 256). [diyār,]*

diyār: *Belde.*

Bir seh i l yirde vara ṭuta ḳarār / Işıcaḳ sāḥil yir ola ol **diyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [diyār,]*

diyār: *Ar. Ülke, memleket.*

Bizden alduñ uş naṣībüñ didi var / Etmegüñ olsun senüñ işbu **diyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1447). [diyār,]*

Tataristān'dur tamāmet ol diyār / Ol **diyārda** var-ıdı bir şehr-yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2402). [diyārda, -da]*

Bu ne iḳlīm bu ne ildür ne **diyār** / Yoḳ durur bu ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [diyār,]*

diyār: *Memleket, şehir, belde,.*

Ol **diyāra** oldı ḫalīfe yine / Çün Ḫorāsān ḫālī ḳaldı ḫalḳı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 253). [diyāra, --a]*

diyār: *Diyar, ülke, memleket.*

Müştehirdür ol **diyārda** işbu iş / Ġavġādan bulmaz ḫalāṣ hiç yaz ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1548). [diyārda, -da]*

diyārbek: *Diyarbakır, Güneydoğu Anadolu bölgesinde şehir.*

Bil **Diyārbek** Āzerbaycān hem ʿAcem / Rūm'dan ḫükm olunurdı anlara hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2372). [diyārbek,]*

diye: *Amacıyla, sebepten dolayı.*

İy ʿaceb dir bir faḳīr üftādeye / Ne yiri bize maḳām u yurt **diye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [diye,]*

diye: *"Diye, diyerek" anlamında zarf.*

Şeh ʿAlī'ye vir **diye** şeh Cebraʾīl / Ṣaḥābeler cümlesi çün bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 166). [diye,]*

Bisleyüp ṭurursın evüñde niye / Yoḳ mıdur ʿāruñ bu ilden bir **diye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [diye,]*

Ulu beglerden utandı yoḳ **diye** / Kim olur od-ıla kendüye ḳıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2563). [diye,]*

diye: *"Diyerek" anlamında zarf.*

Ḫiẓmet itdüñ pīrüme ḳılduñ kerem / **Diye** b'illāh kimsin aç yüzüñ görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5679). [diye,]*

diye: *Desin.*

Şunı dir Dımışḳī mıḳrāż kesmeye / Bu kesĕ mi bilür anı bir **diye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [diye,]*

diyet: *İslam hukukuna göre, öldürme ve yaralamalarda suçlunun ödemek zorunda olduğu para veya mal, kan pahası, kan parası.*

Ḳan ıssı dir **diyet** ḳan almazam / Ḳanlaruma mālla rāżī olmazam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3925). [diyet,]*

Diyetin ḳan ıssınuñ da vireyin / Ḳapu baca ḥizmetini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3924). [diyetin, --in]*

diyiş: *Söyleşmek.*

Elin öpüp ayaġına düşdiler / Evliyādur bu kişi **diyişdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2002). [diyişdiler, -di, -ler]*

diýiş-: *Demek, söylemek.*

Gic vaḳtin bir köye irişdiler / Gic oldı n'idelüm **diyişdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5224). [diyişdiler, -diler]*

diyü: *(diyü, deyi, diyi): Diye.*

Öyle olsun **diyüben** ḳalḳdı hemīn / Şol dem irdi Mekke'ye ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3218). [diyüben, -ben]*

diyü: *"Diye" zarf.*

Gine dönsem mi ki **diyü** fikr ider / İşbu resme göñli içre ẕikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3048). [diyü,]*

Ḥāl ne oldı **diyü** itdiler suʾāl / Didi ki bir gūne oldı ġayrı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5247). [diyü,]*

diyü: *"Diye" zarf, diyerek.*

Bunları ḥıfẓ it **diyü** ḫoş söyledi / Şāh velāyet idicek āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 192). [diyü,]*

Olsun uzun yaş **diyü** ḫalḳ söyledi / Oġlına Mūsā Muḥammed virdi ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 324). [diyü,]*

Bunca vaḳtdür dīn ulusı olduñuz / Girçek erüz **diyü** daʿvī ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 915). [diyü,]*

Girçek erdür **diyü** iḳrār itdüñüz / Ḫaçı ḳoyup putı inkār itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 918). [diyü,]*

Fāṭıma'dan çün bu remzi gördiler / Aṣlı bu remzün ne **diyü** ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [diyü,]*

Dede Ġarḳın tācıdur cildü'l-ġazāl / Niye giyersiz **diyü** itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1459). [diyü,]*

Sen de göresin **diyü** geldüm saña / Tīz ṭurup sen daḫı gelüp görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [diyü,]*

Ḳalḳdılar abdāllar eyvallāh **diyü** / Her biri bir yaña odun arayu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2225). [diyü,]*

Çün tırāş yarusına dek eyledi / Pes **diyü** Ḫūnkār Ṣaru'ya söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2510). [diyü,]*

Daʿvī idersiz Müsülmān'uz **diyü** / Biz de bugün ehl-i īmānuz **diyü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2705). [diyü,]*

Daʿvī idersiz Müsülmān'uz **diyü** / Biz de bugün ehl-i īmānuz **diyü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2705). [diyü,]*

At çekerler bin **diyü** binmědiler / Gördi binmezler daḫı ṭınmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2776). [diyü,]*

Ṣaruköyi nām yirde mevlūdi / Yūnus Emre **diyü** ẕikr olan adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2904). [diyü,]*

Gördi Ḫūnkār n'itdügini ol ʿazīz / Ṭaşa ṭur **diyü** işāret itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2977). [diyü,]*

Gördi sepetlerle sīb gitmiş ḳamu / Ġuṣṣaya batdı vü n'oldı ki **diyü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3045). [diyü,]*

Nāz u niyāzı geçer kāmil-vücūd / Ṣordı kimdür **diyü** ḫalḳdan anı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3122). [diyü,]*

Böyle **diyü** aġlayu oldı revān / Bir kelīsāya çıḳageldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3190). [diyü,]*

Gördiler varan kişiler geldiler / Geliyorur **diyü** iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3341). [diyü,]*

Ḳanı dervīş **diyü** eylědi suʾāl / Sen n'idersin dervīşi bu ne melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3351). [diyü,]*

Mollā da ṣudan yar üstine çıḳar / Göreyin **diyü** ol evrene baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [diyü,]*

Dünle Ḫūnkār çıḳa başa üstüñe / Kim durur **diyü** ṣorısardur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3635). [diyü,]*

İllā kim ire **diyü** erden naṣīb / Ümīdin kesměz idi eyle diyip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3831). [diyü,]*

Böyle olsun **diyü** itdiler ḳasem / Yüridiler bir zamān bu deʾbi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3911). [diyü,]*

Dönüben ḳul daḫı cumʿaya gelür / Ṭur **diyü** Ḫūnkār'a key ibrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3987). [diyü,]*

Rūm erenleri **diyü** çaġırdılar / İr meded bize **diyü** ḳıġırdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4036). [diyü,]*

Rūm erenleri **diyü** çaġırdılar / İr meded bize **diyü** ḳıġırdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4036). [diyü,]*

Kāfire belki ḥavāle eylesün / Ḳoma **diyü** buña ṭatlu söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4313). [diyü,]*

Ḫulefādan birisi irdi görür / Ṭutadur **diyü** atı aña virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4589). [diyü,]*

Kim şimālimüzde eyle er ola / Derdümüz yoḳdur **diyü** geldi dilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4647). [diyü,]*

Adını şordum adın tebyīn ider / Meskenüm Rūm'da **diyü** taʿyīn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4717). [diyü,]*

Niçe kez er arḳasın yıpmış-ıdı / Hem Cemāl'üm **diyü** ṣan itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4828). [diyü,]*

Ḳulaḳ olsun **diyü** geldi bir nefes / Dutmaz oldı iki eli anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [diyü,]*

Demür ālātı bularda her ne var / Divşürüñ **diyü** buyurdı hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5164). [diyü,]*

Ḳapuya el urdı b'ismillāh **diyü** / Nālişiyle Ḥaḳḳ'a yā Allāh **diyü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5242). [diyü,]*

Ḳapuya el urdı b'ismillāh **diyü** / Nālişiyle Ḥaḳḳ'a yā Allāh **diyü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5242). [diyü,]*

Her ne vaḳtin semʿine irişse söz / Gel **diyü** erden aña irse rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [diyü,]*

Taḥılın ḫalḳ-ıla biçerken bile / Çağırup lebbeyk **diyü** geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5429). [diyü,]*

diyü vir: *Deyivermek, söylemek.*

Bektaş'a gelüp bildürdiler / Her ne kim didiyse diyü virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3879). [diyü vir, --di, --ler]*

diyüben: *Diyerek.*

Evliyā **diyübeni** düşüp gider / Bilmezüz varubanı anda n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3462). [diyübeni, -i]*

Bunı **diyübeni** olurlar revān / İrdiler Tekye Ḳaya'ya ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3543). [diyübeni, -i]*

Yürüdügi yirde kime kim irer / Kim durur Ḫūnkār **diyübeni** şorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4056). [diyübeni, -i]*

Bunı **diyübeni** çün itdüm niyāz / Yitişüp geldi hemīn bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4715). [diyübeni, -i]*

diyüben: *Deyip, diyerek.*

Kesmedi ḳalem tırāş çünki görür / Getürüñ mıḳrāż **diyüben** buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3406). [diyüben,]*

Böyle **diyüben** hemān-dem ḳalḳdı tīz / Ṣaru İsmāʿīl uydurdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3771). [diyüben,]*

Begi görüben alay bağladılar / Bu ola beg **diyüben** çağladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3993). [diyüben,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e ol dem buyurur / Bir muḥibb irdi **diyüben** duyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4158). [diyüben,]*

Bunı **diyüben** didi Otman Beg'e / Var oturġıl naṣībüñ degdi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4410). [diyüben,]*

diyüben: *Diye, diyerek.*

Eyle **diyüben** ḳılıc çekdi revān / Çaldı boynunı düşer başı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4002). [diyüben,]*

diyüp: *Deyip, demiştir.*

Göñlegüm Receb **diyüpdür** aña er / Kim ṭarīḳat içre idi üstüvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2250). [diyüpdür, -dür]*

diyüp: *Deyip, diyerek.*

Böyle **diyüp** berkidürler emr ider / Yirlü yirine bular daḫı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3930). [diyüp,]*

Daḫı hiç kimsene maḳṣūd isteyüp / Redd itmiş degülem var git **diyüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3945). [diyüp,]*

Böyle **diyüp** girü döndi ol ʿazīz / Ol vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [diyüp,]*

Bunı **diyüp** şehre girdi içerü / Şehr içine yüriyüvirdi girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4693). [diyüp,]*

diyüp: *Diyerek.*

Böyle **diyüp** öñce ol oldı revān / Çĕkilür ardınca ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2331). [diyüp,]*

diz: *Diz.*

Er-iseñ dir bu ḳaya üstine çıḳ / Ayaġuñla **dizüñ** ile anı ṣıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [dizüñ, -üñ]*

Ayaġuñ **dizüñ** aña iz eylesün / Ḫalḳ dilinde tā ḳıyāmet söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2114). [dizüñ, -üñ]*

diz: *Bacağın kasıktan diz kapağına kadar olan kısmı.*

Şol ḫamīre gömülür tek itdi iz / Ayaġı-la **dizleri** hem iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2118). [dizleri, -ler, -i]*

Diz çöküp ḳudret ṭaʿāmı didiler / Cümlesi ki ṭoyunuban durdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6178). [diz,]*

diz: *Bacakta uylukla baldırın birleştiği oynak kısım.*

Dizi altına alup ḳuvvet ider / ʿAḳlı başından şoloḳ sāʿat gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1323). [dizi, -i]*

diz çök-: *Diz çökmek, eğilmek.*

Ḳıbleye ḳarşu çöküp anda dizin / Ṭoprağa sürübeni yüzin gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5610). [diz çök-, -üp]*

dīzār: *Didar, yüz.*

Didi iy **dīẕār** görmiş pāk ṣu / Ṭayyib ü ṭāhir aḳar der-ḫāk ṣu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5063). [dīẕār,]*

dīzār: *Yüz, cemal.*

Bulalum teşrīf **dīzāruñla** biz / Görelüm bir laḥẓa sizi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1514). [dīzāruñla, --uñ, --la]*

Evliyā ʿāşıḳları **dīẕārını** / Görmege terk itdiler hep varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2060). [dīẕārını, -ı, -n, -ı]*

Var digil bu gice mihmān olalum / Er **dīẕārıyla** teşrīf bulalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2295). [dīẕārıyla, --ı, --y, --la]*

dīzār-be-dīzār: *Yüz yüze.*

İtdiler ol öküzi ḳurbān o dem / Oldılar **dīẕār-be-dīẕār** muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2883). [dīẕār-be-dīẕār,]*

dīzārın gör: *Yüzünü görmek II.Ziyaret etmek.*

Bir iki kez yılda gelürdi ere / Evliyānuñ yaʿnī dīẕārın göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4616). [dīẕārın gör, --e]*

diz-be-diz: *Diz dize.*

Bektaş ıla otururlar **diz-be-diz** / Biri ṣağında vü ṣolında biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6630). [diz-be-diz,]*

dizi: *Bacakta uylukla baldırın birleştiği oynak kısım.*

Ayaġı-la **dizi-y-ile** gör işi / Dizledi ayaḳladı hem ol ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2117). [dizi-y-ile, --y, --ile]*

diziñ: *T. is. Bacak ile baldır kemiklerinin iltisak ettiği yer.*

Ḳalmadı gönlinde anuñ şek nifāḳ / Şāh vilāyet daḫı **dizin** çekdi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [dizin,]*

dizin çök-: *Diz çökmek. Dizlerini yere koyarak oturmak; yenilip teslim olmak.*

Altı yıl ḫizmet idüp cārū çeker / İşigine yüz sürüp dizin çöker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5794). [dizin çök-, -er]*

dizle: *Dizlerinin yardımıyla taşı ezmek.*

Ayaġı-la dizi-y-ile gör işi / **Dizledi** ayaḳladı hem ol ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2117). [dizledi, -di]*

dög: *Dövmek.*

Her kişi ḫarman **dögüp** çeker şaman / Ḥażreti seyrāna çıḳmışdı meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6239). [dögüp, -üp]*

dög: *Dövmek.*

Çeç iderlerdi **dögüben** şavurup / Ḳırşarı'ndan şahne gelürdi irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2140). [dögüben, -üben]*

Ḳulı ḳotanı görüp şāyed seni / **Dögüben** incideler var iy tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4749). [dögüben, -üben]*

doġrı: *Doğru, dürüst; Hakiki.*

Üç yüz altmış ḫalīfe der-naẓar / Ḫizmetin eyler onuñ **doġrı** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4803). [doġrı,]*

doġrı: *"-e doğru" edatı.*

Ṭurup andan daḫı ʿazm-i Rūm ider / Ḳayṣeriyye şehrine **doġrı** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1274). [doġrı,]*

doġru: *"-e doğru" anlamında edat.*

Doġru ṣuyuñ üstine çün irdiler / Ol erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1072). [doġru,]*

dögüş: *Dövüşmek, kavga etmek.*

Nā-gehānī ikisi çĕkişdiler / Yumruḳ ıla ṭuruban **dögüşdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3893). [dögüşdiler, -üş, -di, -ler]*

dök-: *Dökmek, boşaltmak.*

Didi **döküñ** ortaya yarma darı / Dökdiler ṭaruyı daldı bir nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6057). [döküñ, -üñ]*

dök: *Akıtmak, dökmek.*

Artuban eksilmesün dir hergizin / Ṭaşuban **dökülmesün** dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1699). [dökülmesün, -ül, -me, -sün]*

Artuban eksilmesün didi ol er / Ṭaşuban **dökülmesün** hem dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1710). [dökülmesün, -ül, -me, -sün]*

Artuban eksilmesün didi ol er / Ṭaşuban **dökülmesün** dir ḫoş ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1719). [dökülmesün, -ül, -me, -sün]*

Lūt u niʿmet ü şölenler çĕkilür / Dürlü dürlü reng ḫūnlar **dökilür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2659). [dökilür, -il, -ü, -r]*

Didi Ḫūnkār **dökdügüm** avcuma ṣu / Ṣu degül ḳandur görüñüz işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [dökdügüm, -dük, -üm]*

Bir ayaḳ degmez yire **dök** gel bunı / Fāṭıma çün işidür bilür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [dök,]*

Didi Ḫūnkār bu ḳanı eyle penāh / Ayaḳ altına **dökilmekdür** günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3833). [dökilmekdür, --ül, --mek, --dür]*

Dökmege andan eyü yir bulmadum / Nūş itdüm hiç tereddüd ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3839). [dökmege, -meg, -e]*

Tīz getürsün bir yük odun her kişi / **Döküben** meydāna bitürsün işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3983). [döküben, -üben]*

Dökeler deñize buġdayı ne var / Yiyniyicek gemi yüriye i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4101). [dökeler, -eler]*

Didi abdāl buġdayı cümle tamām / **Dökeler** bunda bulınca iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4112). [dökeler, -eler]*

Girdi ṭoġan şekline **döke** ḳanı / Ḳınığın ? sırṭın idüp açdı ḳanad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6109). [döke, -e]*

dök: *(Göz yaşı, kan, ter vb.) Akıtmak.*

Ol ḳadar ḳanlar **döker** yirde sipāh / Māhī gibi ḳanda yüzdi gökde māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [döker, -e, -r]*

dök: *Boşaltmak II dökmek.*

Aġzına ḳoydı o şerbetden o dem / Yutmayup aġzından içine **döker** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 306). [döker, -er]*

dök: *Akıtmak, dökmek, saçmak, serpmek.*

Getürüben **dökdiler** yabānlara / Güç geldi ḳarşu bu iş anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2159). [dökdiler, -di, -ler]*

Dökdiler ol buġdayı anda ḳamu / Yine abdāl reʾīse dönderdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4115). [dökdiler, -di, -ler]*

Didi döküñ ortaya yarma darı / **Dökdiler** ṭaruyı daldı bir nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6057). [dökdiler, -di, -ler]*

dök: *(Sıvı veya tane hâlindeki şeyleri) Bulundukları yerden başka bir kaba veya yere boşaltmak.*

Döküp andan ete tīz ṭuz ekdiler / Yiyüben ṣofra duʿāsın itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3441). [döküp, -üp]*

dökmiş: *Saçmak, ortaya çıkarmak.*

Bir muḥib virmiş-idi birez ṭaru / Anı ḫüddām **dökmiş-idi** içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1130). [dökmiş-idi, --i, -di]*

dökül: *Dökülmek.*

Bu vilāyeti görüben geldiler / Ḥācım'uñ ayaġına **döküldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5083). [döküldiler, -di, -ler]*

dökül: *Dökülmek II düşmek.*

Çiçegi **dökülüben** elma biter / Şol sāʿat içre kemāle ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2019). [dökülüben, --üben]*

dökül-: *Akmak, dökülmek.*

Açılup **döküldi** hep bend ü girān / Virdi evvel şāha ʿizzetle selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6365). [döküldi, -di]*

dokun-: *Değmek, dokunmak.*

Gördi rāst gelüp **doḳundı** kelsāya / Ol kelīsā ḳubbesinde gör saya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4888). [doḳundı, -dı]*

dolav: *Dolab ?.*

İşidür çün bunı Bektaş-ı Velī / Açuban **dolavı** uzatdı eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3880). [dolavı, --ı]*

dön: *Vazgeçmek, caymak.*

Rūm'a girmek diler-iseñ eyle ḳıl / Yoḳsa girme **dön** girüye bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [dön,]*

Ḳāḍılıḳdan **dönüben** dervīş olan / Didi itme böyle işi yā fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3019). [dönüben, --üben]*

dön: *Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.*

Ol cihetden Ḫorasān mülki tamām / Başsuz ayaġa **dönüben** ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 695). [dönüben, --üben]*

dön: *Geri gelmek, geri dönmek.*

Tā ṣıġır **döninceyĕ** dek gözledi / Çün ṣıġır çekildi evi özledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1971). [döninceyĕ, --ince, --y, --e]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didiler ʿazīz / Varmaduñuz girü **döndüñüz** mi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3776). [döndüñüz, --dü, --üz]*

dön: *...gibi olmak, benzemek.*

Yirümüzde buġday ekilse eger / Bir yıluñ içinde çavdara **döner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1533). [döner, -er]*

dön: *(bir şeyi) bir istikamete döndürmek, dönmek, dönmesini sağlamak.*

Olubanı **döndi** Ḫorāsān'a bāz / Geldi Nişābūr'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6667). [döndi, -di]*

Döndi Bektaş-ı Velī gör n'eyledi / Yönelüp anlara gör ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1258). [döndi, -di]*

Döndi girü ol ḳoyuncuḳlar tamām / Ardına düşdi ḳamusı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1451). [döndi, -di]*

Fāṭıma tīz **döndi** girü evine / Ḫūnçe düzĕdübeni gelür yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1749). [döndi, -di]*

Çünki Ḫunkār ṣuyı ḳoydı avcına / Avcı içinde hemān **döndi** ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1840). [döndi, -di]*

Varuban çün cāriye gördi işin / Bitirüben **döndi** tīzcek yumuşın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1917). [döndi, -di]*

Döndi Ḫunkār dir Ṣaru yirüñde ṭur / Ben n'iděrem aşaġadan anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [döndi, -di]*

İşidüp Ḫūnkār gör kim n'eyledi / **Döndi** ol burçaġa girü söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2321). [döndi, -di]*

Düşdi ḳılıç Ṣaltıḳ'uñ çün öñine / **Döndi** Ḫıżr'a didi iy Ḫıżr'um gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [döndi, -di]*

Ḳanı çıḳdı ol öküz **döndi** revān / Söyledi İciki'ye ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2865). [döndi, -di]*

Ṭaġa çıḳdı öküziyle ol ʿazīz / Yükledüp bir yük alucı **döndi** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [döndi, -di]*

Döndi Ḫūnkār didi kim āvāz-ıla / Didi ol ḳurbaġalara nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3104). [döndi, -di]*

Döndi Ḫūnkār'a gelür ol dem hemān / Ḥālini külliyyā eyledi beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3161). [döndi, -di]*

İllā ki eglenmeyüben **döndi** tīz / Ṭuz Köyi'ne gine irdi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3368). [döndi, -di]*

ʿAcze vardı **döndi** Ḫūnkār söyledi / Ḥāl aṣlın aña tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3409). [döndi, -di]*

Döndi dir İsmāʿīl'üm getür anı / Sende-y-ise ol çırāḳ mıḳrāżını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3412). [döndi, -di]*

Döndi dir ben bir mükemmel kāmilem / Müştehir faẓl ıssı ben bir fāżılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [döndi, -di]*

Gĕtürüp Ḫūnkār'a vü umdı duʿā / Ḫoş murādın buluban **döndi** yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4358). [döndi, -di]*

Döndi Otman yüzine ḳıldı naẓar / Ol naẓardandur görinen bu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4382). [döndi, -di]*

Böyle diyüp girü **döndi** ol ʿazīz / Ol vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [döndi, -di]*

Ḳolaçuḳ Ḥāc im o ṣuya **döndi** bir / İşbu nevʿ-ile dönüp ol ṣuya dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [döndi, -di]*

Döndi Bayram Begi'ye remz eyledi / Gör ne resme nuṭḳ açuban söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5073). [döndi, -di]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a piş-rev **döndi** tīz / Dut ḳulaḳ bir söze geldük yine biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5113). [döndi, -di]*

Piş-revüñ der-ḥāl yüzi ardına / **Döndi** kimse uġramasun derdine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5153). [döndi, -di]*

Ḥācım'a çün böyle eyledi niyāz / Ṣafā naẓarın aluban **döndi** bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5182). [döndi, -di]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān-dem **döndi** tīz / Ḳavuşur cemāʿatine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5246). [döndi, -di]*

Ḳolaçuḳ Ḥāc im o ṣuya döndi bir / İşbu nevʿ-ile **dönüp** ol ṣuya dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [dönüp, -üp]*

Ol dem ol girü ḳalan ṣu da **dönüp** / Yolına oldı revān andan inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [dönüp, -üp]*

Ḥaḳḳ'a tekbīr itdi ḳıbleye **dönüp** / ʿAṣḳ-ı Ḥaḳ'la urdı semāʿ anda tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6087). [dönüp, -üp]*

dön: *Benzemek II dönüşmek.*

Yüzüñ arduña senüñ **dönsün** didi / ʿĀlem içre işbu söz dinsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [dönsün, -sün]*

dön: *Yönünü çevirmek, bakmak.*

İşidüp Ḫunkār sözin **döner** aña / Niçe remz ider pes anı görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1849). [döner, -er]*

dön: *Dönmek.*

Ḳavşurup el dınmayup ṭurdı hemīn / Didi aña **dönüben** ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2266). [dönüben, -üben]*

dön: *(Bir iş veya konuyu) Yeniden ele almak // (Bir yere) Geri gitmek veya geri gelmek, avdet etmek.*

Çeç olup ṭururdı meydān içre ol / Dir **dönüp** anlara ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1131). [dönüp, -üp]*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Girü **dönüp** gör neyi ẕikr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1378). [dönüp, -üp]*

Himmetin ḫay ı r duʿāsın alalum / **Dönüp** andan evümüze gĕlelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1579). [dönüp, -üp]*

Tiz yine **dönüp** segirdüm eyledi / Gelüben Fāṭma'ya ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1732). [dönüp, -üp]*

Girü **dönüp** ol maġāraya varur / Ḳapusından sürtüp içerü girür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 19, Beyit 1761). [dönüp, -üp]*

Hem didi anlara **dönüp** ol velī / Görelüm size odın ḳaydın belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [dönüp, -üp]*

Girü **dönüp** ev içine girdiler / ʿAvret ölmiş ḳaçan ısa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2345). [dönüp, -üp]*

Hoy Ata'dan çün bunı işitdiler / **Dönüp** andan gine tevbe itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2715). [dönüp, -üp]*

Girü **dönüp** dir aġacı göreyin / Ġavrine tā işbu sırruñ ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3157). [dönüp, -üp]*

Pes **dönüp** meskenine itdi ḳarār / Emr-i Ḥaḳ'la oldı anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3164). [dönüp, -üp]*

Yine **dönüp** evine giděr-idi / ʿĀdet olmışdı müdām iděr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3303). [dönüp, -üp]*

Bulamayup mollālar **dönüp** gelür / Bulamaduḳ diyüben iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3365). [dönüp, -üp]*

Ol dānişmende **dönüp** itdi suʾāl / Ḳatırı yutmış mı evren di ne ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [dönüp, -üp]*

Ḳul daḫı girü **dönüp** çıḳdı gider / Gel işitgil Ḳayşeri begi n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [dönüp, -üp]*

Çün işidür ol sözi **dönüp** gider / Binüp ata Ḳarayük'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4069). [dönüp, -üp]*

Yine **dönüp** didi diñle bir beni / Ḳılıcaḳ ḳurbān ḳaçan kim siz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4502). [dönüp, -üp]*

Ṣuṣuz'a geldi **dönüp** itdi ḳarār / Vaṣfı bī-ḥaddür ḥisābı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5263). [dönüp, -üp]*

dön: *(Yüzünü) dostlarına doğru çevirmek.*

Döndi Ḫˇāce didi yā Bektaş işit / Her ne dirsem saña sen anı iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [döndi, -+di]*

Döndi ol beglere Ḫūnkār söyledi / Ḥāli ḫoş remz-ile tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4411). [döndi, -+di]*

dön: *(bir iş veya konuyu) yeniden ele almak II (bir yere) geri gitmek veya geri gelmek, avdet etmek.*

Bu sözi nāyib işidüben **döner** / Girü Ḳırşehri'ne varuban iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1827). [döner, -er]*

Pes ḥavālet aluban girü **döner** / Gelüben menziline girü iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3076). [döner, -er]*

Başınuñ nışfın tırāş idincegez / Ser-tırāşa bes didi **dönüp** bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4025). [dönüp, -üp]*

Kendüsi **döner** gine taḫta gelür / Geçüben taḫtında çün ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4216). [döner, -er]*

Ḳavmi-y-ile oldı Müsülmān Zupun / Bunlara **dönüp** didi ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4936). [dönüp, -üp]*

Yā hū dir cevlān urup ṭurmaz **döner** / Ḳaraca Aḥmed idicek aña naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6107). [döner, -er]*

dön: *(Belli bir yerde) Dolaşmak, gidip gelmek.*

Sevdi biñ cān-ıla dutmayup ḳarār / Terk idüp seyrānını şehre **döner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 344). [döner, -er]*

Dönüben Ḫūnkār ṣaġına el ṣunar / Bir ṭolu baḫçe alubanı **döner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3809). [döner, -er]*

dön: *(Bir şeyi) bir istikamete döndürmek, dönmek, dönmesini sağlamak.*

Yüz uruban **döndiler** yirlĕrine / Sen naẓar ḳıl evliyā sırlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1215). [döndiler, -di, -ler]*

Elleri irmez çü gitdi kendüler / Ol aradan girü köye **döndiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1575). [döndiler, -di, -ler]*

Pes ol arduç ḳıbleye ḳarşu **döner** / Ḫūnkār üzre püri budaġı iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [döner, -er]*

Bunlara güç gelüben incindiler / Bu ışık ne dir diyüben **döndiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5060). [döndiler, -di, -ler]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o şāh-ı muḥterem / **Döndürür** öñine alığın o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5061). [döndürür, -dür, -ür]*

Gine destūr-ıla **döndiler** hemān / ʿAzm idüp yirlerine oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5487). [döndiler, -di, -ler]*

dön: *(Yüzünü) İnsanlara doğru çevirmek.*

Ṣaru Ṣaltıḳ'a **dönüp** Ḫūnkār dir / Bileyem ben senüñ-ile ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2741). [dönüp, -üp]*

Yüriyüp anlar temāşā eyledi / Beşḳarış ḫalḳına **dönüp** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5288). [dönüp, -üp]*

dön: *(Bir yere) Geri gitmek veya geri gelmek, avdet etmek.*

Ḥażret-i Seyyid mezārın ol ʿazīz / Ḫoş ziyāret eyleye vü **döne** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4464). [döne, -e]*

Gitmeye bundan öte seven eri / Yüz sürüp bu aradan **döne** geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4532). [döne, -e]*

dön: *Dönmek, geri gitmek.*

Sözümüz ṭutarsa ḫoş geldi ʿazīz / Dutmaz ise girü **dönsün** didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3532). [dönsün, -sün]*

dön: *Değiştirmek, vazgeçmek, bırakmak.*

Nĕ ḳadar yalvardılar hīç **dönmedi** / Çĕkilür kendüye bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1752). [dönmedi, -me, -di]*

dön: *(Bir yere) Geri gitmek veya geri gelmek, avdet etmek.*

Atdı ol putı hemān od içine / Put yandı **dönmedi** Hoy ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [dönmedi, -me, -di]*

dön: *(Bir yere) Geri gitmek veya geri gelmek, avdet etmek.*

Vech degül Rūm'a varup ceng idevüz / Girü daḫı **dönmek** olmaz n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2601). [dönmek, -mek]*

dön-: *Vazgeçmek, caymak.*

Ḳāḍılıḳdan **dönene** erkān tamām / Çār ʿalāmetle ḫilāfet iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3034). [dönene, --en, --e]*

Er nefesi daḫı geçdi yirine / Evliyāya **dönmeyenler** yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5147). [dönmeyenler,]*

dön-: *(geriye) dönmek ll bakmak.*

Neẕrümüz olsun size şimden girü / Didi Ṭuġrul'a **dönüp** ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1334). [dönüp, -(ü)p]*

Ḳara İmīrzā'ya **dönüp** eydür fetā / Key ṣaḳın oġluma yolda ḳıyma sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6323). [dönüp, -(ü)p]*

dön-: *(Bir yere) Geri gitmek veya geri gelmek, avdet etmek.*

Çünki miʿrācdan **dönüp** geldi gine / Geçdi üç yıl bunuñ üstine yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 138). [dönüp, -üp]*

Eyledi anı tamāmet **döndi** bāz / Yine bir rikʿata idince şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6660). [döndi, -di]*

Leşkeri andan **dönüben** gitdiler / Çün Nişābūr'a girü irişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 266). [dönüben, -üben]*

Dönüben sürʿatle ḫatuna gelür / Didi kimdür ṣoruban bildüm ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 354). [dönüben, -üben]*

Gördi Ṭayfūr böyle emr oldı vuḳūʿ / Geldi **dönüp** Caʿfer-i Ṣādıḳ'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6661). [dönüp, -üp]*

Yiyüběni ol eti düketdiler / Birbirine **dönüben** ḳaṣd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 627). [dönüben, -üben]*

Nite kim cehd itdi dönderemedi / **Dönüben** kendüye kendözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1432). [dönüben, -üben]*

Çün gelin **dönüben** evine gelür / Küpecügi ṭolu yaġ-ıla bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1562). [dönüben, -üben]*

Yayuban ṭoprağı arpa ṣaçdı gör / **Dönüben** ṣu-y-ıla anı ṣuvarur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1888). [dönüben, -üben]*

Gitdiler hem **dönüben** ol menzile / Oldı iclās cümlesi ol maḥfile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2072). [dönüben, -üben]*

Bu nefesi itdi er andan **dönüp** / Geldi menzilgāhına oturdı ḫūb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2233). [dönüp, -üp]*

Dönüben şar ḳavmine eydürbilüñ / Legen ü tepsi vü sīnīler çaluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2422). [dönüben, -üben]*

Dönüben Ṣaru'ya dir ol kān-ı cūd / Bu ṣoña geldi vü aḳdı bunda zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [dönüben, -üben]*

Ṣu bulumayup **dönüben** geldiler / Ṣaltıḳ'a ol ḥāli iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2844). [dönüben, -üben]*

Diledi destūr girü gitmekligĕ / **Dönüben** meskene ʿazm itmekligĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2984). [dönüben, -üben]*

Dest-būs idüp vidāʿ ider gider / Girü Aḳşehr'e **dönüben** ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2987). [dönüben, -üben]*

Ol sebetden yidişer elma virür / Başlu başına **dönüben** buyırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3070). [dönüben, -üben]*

Ḫatm idüp ḳıldı duʿāsını tamām / **Dönüben** dir aña gūş it iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3284). [dönüben, -üben]*

Dönüben Ḫūnkār ṣaġına el ṣunar / Bir ṭolu baḫçe alubanı döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3809). [dönüben, -üben]*

Dönüben ḳul daḫı cumʿaya gelür / Ṭur diyü Ḫūnkār'a key ibrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3987). [dönüben, -üben]*

Girmeyüp şehre **dönüben** gitdiler / Ḳonya'dan yaña girü ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4004). [dönüben, -üben]*

Daḫı andan görmedi hergiz ešer / **Dönüben** Ḫūnkār'a geldi ol key er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [dönüben, -üben]*

Almadı eylĕmedi anı ḳabūl / Aldı öküzin **dönüben** ṭutdı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4650). [dönüben, -üben]*

Dönüben öñine bir hem-yān alur / Ṣayuban biñ altunı gör nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4724). [dönüben, -üben]*

Dönüben didiler iy kān-ı kerem / İy vücūdı pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5085). [dönüben, -üben]*

Dönüben piş-rev ḥāli iʿlām ider / Şerḥi-y-ile sözlerin itmām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5233). [dönüben, -üben]*

dön-: *Geri gelmek, geri gitmek.*

Rāhib eydür biz bu ḳadar nesneye / Dīnümüzden dir **dönevüz** biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [dönevüz, -e, -vüz]*

Dönevüz biz iʿtiḳād u ṣıdḳ-ıla / Her nice dilerse ol eyle ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2550). [dönevüz, -e, -vüz]*

dön-: *Bedenini bir yöne çevirmek.*

Ḥācī Bektaş işidüp kāfir ünin / Çıḳdı ġārdan ḳıbleye **dönüp** yönin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 936). [dönüp, -(ü)p]*

dön-: *(Yüzünü) insanlara doğru çevirmek.*

Ol namāz ḳılanlara **döndi** Saʿīd / Müşkili var anlara ṭandı Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3687). [döndi,]*

Daḫı bunda gördügünüz var mıdur / Saʿīd'e **döndi** bular ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3689). [döndi,]*

dön-: *(Yüzünü) ... doğru çevirmek. II -e yönelmek.*

Ḥācī Bektaş çün işitdi sözlerin / Didi anlara **dönüben** yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1250). [dönüben, -üben]*

Arḳasın yıpup ṣıġadı gözini / Böyle dir aña **dönüben** yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1446). [dönüben, -üben]*

Kendüye sözlĕri teʾšīr eyledi / **Dönüben** bunlara gör ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4325). [dönüben, -üben]*

Diyüben ḳalḳınca ol Ḫıżr-ı nebī / Ṣaru İsmāʿīl **döndi** ey ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4597). [döndi,]*

Ḫūnkār'a maʿlūm oldı bu żamīr / Ṣaru Ḳāḍī'ya **dönüben** böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5400). [dönüben, -üben]*

dön-: *Geri gelmek, geri dönmek.*

Gine **dönsem** mi ki diyü fikr ider / İşbu resme göñli içre ẕikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3048). [dönsem, -se, -m]*

dön-: *(Bir yere) Geri gitmek veya geri gelmek, avdet etmek.*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy beş ṭaş / Çün bu emre olduñuz bu dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [döndi, -di]*

Böyle diyüben girü **döndi** gider / Gör ki bu çeç ıssılar daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [döndi, -di]*

Şükr ḳılup dirligüñ eyle temīz / İşidüp **döndi** ilinden yaña tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3134). [döndi, -di]*

Pes ṭavāf idübeni **döndi** gider / Ḳarayük'e irdi bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3219). [döndi, -di]*

Kīseye ḳoydı Güvenc üç biñ zeri / Vidāʿ idüben hemān **döndi** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4730). [döndi, -di]*

Döndi tīz Ḫūnkār'a irişdi hemān / Yüzine baḳuban ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5459). [döndi, -di]*

Ḥaḳḳına Dervīş Ṣādıḳ ḳondı çün / Ḫalḳ idüp ḫay ı r duʿālar **döndi** çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5831). [döndi, -di]*

dönder-: *Döndürmek, çevirmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi sözini / Didi aña **dönderüben** yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1440). [dönderüben, -üben]*

Çün işidür bunlaruñ Ḫūnkār sözin / **Dönderüben** didi bunlara yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3330). [dönderüben, -üben]*

dönder-: *Döndürme, yüzünü çevirme.*

Pes Külü Ḫan **dönderür** keşīşe yüz / Dir işitdüñ mi ne dir dervīş söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [dönderür, -ür]*

Dümeni Rūm'dan yañaya **dönderür** / Yelken açup sū-yı Rūm'a gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4153). [dönderür, -ür]*

dönder-: *Döndürmek, geri çevirmek.*

Geçdi ḳoyın ardına tā **döndere** / Otlamaġa bir yañaya göndere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1431). [döndere, -e]*

dönder-: *Başka bir tarafa yöneltmek, çevirmek.*

Emr ider tīz ol göçi **dönderdiler** / Ol arada orduyı ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2471). [dönderdiler, -diler]*

dönder: *Döndürmek II dönüştürmek.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm işidür sözlerin / **Dönderüp** didi bulara yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5055). [dönderüp, -üp]*

Dönderüp ḳondurdı ḫānedānına / Ṣādī vü selvet girüben cānına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5257). [dönderüp, -üp]*

dönder: *Döndürmek, çevirmek II Dönmesini sağlamak.*

Emre işitdi çün anlaruñ sözin / Böyle dir anlara **dönderüp** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1406). [dönderüp, -üp]*

Nite kim cehd itdi **dönderemedi** / Dönüben kendüye kendözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1432). [dönderemedi, --eme, --di]*

dönder: *Döndürmek, çevirmek.*

Böyle dir **dönderüp** aña yüzini / Dir gücümüz yitmez ol işe bizüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6674). [dönderüp, -üp]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidür çün sözin / İdrīs'e söylĕdi **dönderüp** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1937). [dönderüp, -üp]*

İşidicek ḥażret-i Ḫūnkār sözin / Didi Fāṭıma'ya **dönderüp** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3840). [dönderüp, -üp]*

döndür-: *Dönmesini sağlamak; yöneltmek.*

Nicesi pīş-rev eve gönderdiler / Ehl-i beyti pīş-revi **döndürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2326). [döndürdiler, -diler]*

döndür: *Ters çevirmek.*

Sözini **döndürmegil** erenlerüñ / Ḳıl ḳabūl döndürme sözin anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1479). [döndürmegil, -me, -gil]*

döndür: *Geri göndermek, geriye çevirmek.*

Sözini döndürmegil erenlerüñ / Ḳıl ḳabūl **döndürme** sözin anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1479). [döndürme, -me]*

döndürüben: *Döndürerek II çevirerek.*

Öküzin **döndürüben** defʿa gelür / Ḫalīfelere ḥālin iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2928). [döndürüben,]*

döne döne: *Dönerek.*

Anı çıḳarup atardı yabana / Ḫizmet ider öküze **döne döne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2863). [döne döne,]*

Gölḥiṣār Göynük'le İznīḳ şehrine / Aḳdı aḳına **döne döne** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4288). [döne döne,]*

döner: *(bir yere) geri gitmek veya geri gelmek, avdet etmek.*

Āl-i evlād-ı Resūl'den iy cüvān / Ḫādim anı işidür **döner** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 284). [döner,]*

İrte yiri aġarup ṭoġınca gün / Aldı naṣībin **döner** ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1191). [döner,]*

Pes **döner** pīş-rev varur girçek ere / Ḥāli iʿlām eyledi ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2304). [döner,]*

döner git: *Arkasını dönüp gitmek.*

Hegbeye ḳoyucaġaz döner gider / ʿĀdeti buydı müdām eyle ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 599). [döner git, --er]*

Biticek işi döner gider revān / Ḫʿāce'nüñ ḳatına gelürdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 600). [döner git, --er]*

dönmek: *Dönmek; geri gelmek.*

Nicesi **dönmek** didi hem ol hümām / Üc gün oldı ol erenlerle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [dönmek,]*

dönüben: *Dönüp.*

Çünki **dönüben** maḳāma geldiler / Bir niçe gün daḫı ārām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5501). [dönüben,]*

dönübeni: *Dönüp.*

Bulmadılar **dönübĕni** gitdiler / Girü varup evlerine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1588). [dönübĕni,]*

Ḳayṣeri'den **dönübeni** gitdiler / Ḳarayük'e girü gelüp yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4014). [dönübeni,]*

dönüp gider: *Geldiği yere geri gitmek.*

Gelmedi menziline **dönüp gider** / Sen işitgil Rūm erenleri n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1408). [dönüp gider, --er]*

dörd: *Dört.*

Sözi Ḫıżr'uñ eyledi teʾšīr aña / Bostānı çigzindi **dördi** dört yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1480). [dördi, -i]*

dörder: *Dört sayısının üleştirme sayı sıfatı.*

Boynuzı **dörder** ü dört yüz ḳoç tamām / Gelür-idi gün-be-gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2664). [dörder,]*

dördünci: *Dördüncü.*

Üc dün ü gün ḳaldı od içre hemīn / Olıcaḳ **dördünci** gün varduḳ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [dördünci,]*

Uçuban **dördünci** gün gördüm esen / Anı görüp ḳalmışam ḥayretde ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2618). [dördünci,]*

Gelüben **dördünci** gün oddan çıḳar / ʿIṭr-ı ʿanber müşk-i ezferdür ḳoḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2621). [dördünci,]*

Ḫoş müsāferet ider üç gün tamām / Olıcaḳ **dördünci** gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4707). [dördünci,]*

dört: *"Dört" sayı sıfatı.*

Ḫırḥayı **dört** pāre ider Selmān hemān / Birin ʿAlī'ye virdi üç ṣaḥabeye daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [dört,]*

Oldı **dört** yaşında **dört** aylıḳ tamām / Atası mektebe virmek diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6616). [dört,]*

Oldı **dört** yaşında **dört** aylıḳ tamām / Atası mektebe virmek diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6616). [dört,]*

Sözi Ḫıżr'uñ eyledi teʾšīr aña / Bostānı çigzindi dördi **dört** yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1480). [dört,]*

Dört oġlı var-ıdı kim her biri / Ḳanda varsa bellü olmışdı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1644). [dört,]*

Eli-le **dört** beş yiri ḳazdı hemān / Çıḳdı bir bıñar aḳdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [dört,]*

Dört yaña ṭolanuban çegzindiler / Bir ḳoyun güder çobanı buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2847). [dört,]*

Gelüben ol **dört** ʿazīz ü muḥterem / Dört vilāyet ıssı **dört** ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3099). [dört,]*

Gelüben ol dört ʿazīz ü muḥterem / **Dört** vilāyet ıssı dört ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3099). [dört,]*

Gelüben ol **dört** ʿazīz ü muḥterem / Dört vilāyet ıssı **dört** ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3099). [dört,]*

Mollālar **dört** yañaya pes gezdiler / Aradılar nereyi ki sizdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3364). [dört,]*

Tā ki bāzāra irişdi giderek / Göz urup **dört** yañaya seyr iderek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4694). [dört,]*

Duta-y-ıduḳ ola mı çevre ilüñ / Çevre alup **dört** yañasından gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5289). [dört,]*

Oturuban seyr iderken **dört** yanın / Geçdi fikrinden bu vech-ile hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5492). [dört,]*

dört sāʿat: *Dört saatlik zaman dilimi.*

Kesdi ḫurmā ṭal getürdi ḫ̆āceye / **Dört sāʿat** geçmiş-idi ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5970). [dört sāʿat,]*

dört yañ: *Etraf, her yan.*

Böyle diyüben segirtdi dört yaña / Bulmadı kaldı bu işlere ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1492). [dört yañ, --a]*

dört yaña: *Dört tarafa, dört yöne.*

Örü ṭurdı **dört yaña** ḳıldı naẓar / Ḳarayük Ḳızılca Ḫalvet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4775). [dört yaña,]*

dört yanı: *Her taraf, her yön.*

İşidüben anı Ṣaru İsmāʿīl / Gözleyüp dört yanına ṭutdı sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4073). [dört yanı, --n, --a]*

dört yanını: *Dört tarafı; her yer.*

Uyanıcaḳ gör Güvenc'i n'eyledi / Gözledi **dört yanını** seyr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4772). [dört yanını,]*

dört yaşı-: *Dört yaş.*

Raḥm içinde Ḥaḳḳ'a ḳılurdı sücūd / Girdi çün kim dört yaşına ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5888). [dört yaşı-, -na]*

dört yüz: *Dört yüz.*

Boynuzı dörder ü **dört yüz** ḳoç tamām / Gelür-idi gün-be-gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2664). [dört yüz,]*

İşidüp Ḳoniye'ye oldı revān / **Dört yüz** ḳoç boynuzı durur hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3937). [dört yüz,]*

dosdoġrı: *Dosdoğru, direk.*

Çün erenlĕrüñ ṣalıġın aldılar / Sürüben **ṭosdoġrı** anda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3025). [ṭosdoġrı,]*

döşĕ: *Açmak, sermek, yaymak.*

Ḳāliçe ṣalup **döşĕmedi** döşek / İtmedi iḳrār ere gösterdi şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2303). [döşĕmedi, --me, --di]*

döşek: *Döşek.*

Ḳāliçe ṣalup döşĕmedi **döşek** / İtmedi iḳrār ere gösterdi şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2303). [döşek,]*

döşek: *Kilim, halı, II yatak vb.*

Anlaruñ ola **döşek** oturalar / Ẓulmi dünyādan tamām götüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4409). [döşek,]*

döşen: *Açıp yaymak, kumaş, halı gibi şeyleri bir yeri örtecek biçimde sermek;serilmek, yayılmak.*

Ḥaḳ teʿālā dergāhında ḳudreti / Postlar **döşendi** gör sen ʿibreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1355). [döşendi, -di]*

Gördiler seccādeleri her ne var / Çevre yanında **döşenmişdür** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1353). [döşenmişdür, -miş, -dür]*

döşen: *Döşenmek, serilmek.*

Döşenüpdür vaṣfda rengīn-bisāṭ / Kim gören bulur neşāṭ u inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4125). [döşenüpdür, -üp, -dür]*

dōst: *Arkadaş,dost.*

Bu kişinüñ dilegi **dostlıḳ** durur / Ṣanma yavuzlıġ ıla cūstlıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2643). [dostlıḳ, -lıḳ]*

Didi yā hū çaġıruban **dostuna** / Ṭurdı seccāde muʿallaḳ ṭarıda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6064). [dostuna, -u, -na]*

Yā hū diyüp çaġırurken **dostuna** / Gördi ḫarman örtülü çece ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6243). [dostuna, -u, -na]*

dōst: *Birini riyâsız ve samîmî duygularla seven, her bakımdan kendisine güvenilir kimse, enis.*

Dostlarına virdi ḫˇāce armaġān / Ol ḳadar bī-ḥad gelür iş **dost** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5965). [dost,]*

dōst: *Dost.*

Ḥaḳ diyüp er çaġırınca **dostına** / Başdı kāfir ṣaġ ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5779). [dostına, -ı, -n, -a]*

dōst: *Arkadaş, dost.*

Yalvaru ide niyāzı **dostına** / Durdı seccāde muʿallaḳ ber-varaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6741). [dostına, -ı, -n, -a]*

Çaġıruban Ḥācī Bektaş **dostına** / Süzilüp iner maġāra üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 769). [dostına, -ı, -n, -a]*

Aldı icāzet geldi ġāruñ üstine / Virdi evvel ol selāmı **dostına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 944). [dostına, -ı, -n, -a]*

Dir Süleymān dostı **dostdan** ayıran / Alaca çörek imiş dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4630). [dostdan, -dan]*

Sen daḫı **dosta** gidersin biz daḫı / Dosta giděne yıġuḳ yoḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [dosta, -a]*

Sen daḫı dosta gidersin biz daḫı / **Dosta** giděne yıġuḳ yoḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [dosta, -a]*

dōst: *Allah, yar, sevgili.*

Fevt olup ḫatun ḳavuşdı **dostına** / Sulṭān İbrāhīm anası çün ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 370). [dostına, -ına]*

Dost dīvānında Bektaş adlu kes / Görmedük didi vü ḳatʿ itdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1407). [dost,]*

Dost dīvānında Bektaş-nām aḥad / Görmedük anda dimişsiz hīç ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1413). [dost,]*

Geçdi bir müddet çün bunuñ üstine / Ḳıldı Ertuñrul da rıḥlet **dostına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4263). [dostına, -ına]*

dōst: *Arkadaş,dost.*

Oldı maʿlūm anda Ḥaḳḳ'uñ **dostuna** / Ḥācī Bektaş baḳdı gördi nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6111). [dostuna, -u, -n, -a]*

dōst: *Allah, (Allah yoluna götüren kimse olarak) mürşit.*

Emre eydür **dost** dīvānında biz / Cemʿ olıcaġaz erenler iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1416). [dost,]*

Ḳıldı ol ikisi Tebrīz'de ḳarār / **Dost** Ḫudā'yla Ḫıż ı r Ṣāmet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5488). [dost,]*

dōst: *Arkadaş, dost.*

Dir Süleymān **dostı** dostdan ayıran / Alaca çörek imiş dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4630). [dostı, -ı]*

dost-hudā: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biri.*

Dost-Ḫudā'dur biri de merd-i kibār / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut daḫı bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4821). [dost-ḫudā'dur, --dur]*

dost-ı hudā: *Allah Dostu.*

Bir ḫalīfe daḫı hem **dost-ı Ḫudā** / Kim Ḳazan Ḫan oğlıdur iy ketḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5476). [dost-ı ḫudā,]*

dostlar: *Arkadaş, dost.*

Dostlarına virdi ḫˇāce armaġān / Ol ḳadar bī-ḥad gelür iş dost aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5965). [dostlarına,]*

döymez: *Dayanamamak II katlanamamak.*

Ḥasretine **döymez** anıñ kimse i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5930). [döymez,]*

dü: *İki.*

Oluban **dü** pāre düşdi ber-zemīn / Girdi Ḫūnkār'a gören didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4982). [dü,]*

dü: *"İki" sayı sıfatı.*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy beş ṭaş / Çün bu emre olduñuz bu dem **dü** ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [dü,]*

Ben vaṣiyyet ne kim itsem ṭutagör / **Dü** cihānuñ varlıġını ütegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5526). [dü,]*

dü: *"İki" sayı sıfatı (dü alem).*

Bilmedüm ol evliyā-y-ımış ulu / Ḳadri ālī **dü** cihānda baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3187). [dü,]*

Kim kerīm işi keremdür dāyimā / **Dü** cihānda muḫteremdür dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3747). [dü,]*

dü cihān: *İki dünya II dünya ve ahiret.*

Nefsiñi bil tā ki Rabb'iñ bilesin / Dü cihānda olasın aʿẓam imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 100). [dü cihān, --da]*

dü cihān: *Iki cihan, iki dünya II dünya ve ahiret.*

Ol Muḥammed dü cihānıñ pertevi / Ḫalḳ anuñ-çün oldı ḫalḳ ol bihteri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 111). [dü cihān,]*

duʿā: *Du'â: Niyaz, yalvarış, tazarru.*

Bilmedük dir evliyā ımış ol er / Ḫoş **duʿādandur** olan işbu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [duʿādandur, -dan, -dur]*

duʿā: *Allah'a yalvarma; niyaz.*

Ere ḳulluḳ eyle alasın naṣīb / Er **duʿāsını** ḳabūl eyler Mucīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1508). [duʿāsını, -sı, -n, -ı]*

Aluban yiyüp ḳılurlardı duʿā / Ḥaḳ **duʿālarını** eylerdi revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3144). [duʿālarını, -ları, -n, -ı]*

Ḫatm idüp ḳıldı **duʿāsını** tamām / Dönüben dir aña gūş it iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3284). [duʿāsını, -sı, -n, -ı]*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳılındı namāz / İtdiler erkān **duʿā-y-ıla** niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3643). [duʿā-y-ıla, --y, --ıla]*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳıldılar namāz / Eylediler ḫoş **duʿā-y-ıla** niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3974). [duʿā-y-ıla, --y, --ıla]*

duʿā: *Allah'a yalvarma, niyaz.*

Ol yirüñ ḫalḳı muḥibb oldı aña / Bildiler **duʿāsını** olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4849). [duʿāsını, -sı, -n, -ı]*

duʿā: *Allah'a yalvarma, bir şeyin olmasını veya olmamasını isteme, yakarış, niyaz.*

Var-ısa anuñ **duʿāsından** durur / Bu vilāyetler nefĕsinden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1711). [duʿāsından, -sı, -n, -dan]*

duʿā: *Allah'a yalvarma, dua.*

El götürüp eyledi ḫay ı r **duʿā** / Ol **duʿā** oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5720). [duʿā,]*

Eyleyüp pīrān **duʿā** oturdılar / Ṣaġda hem Loḳmān Perende oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6039). [duʿā,]*

duʿā: *Allah' a yalvarma, niyâz.*

Bu **duʿā** anda yazılupdur pür-uṣūl / Yā ʿazīz yā Settār yā Laṭīf yā Raḥīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 160). [duʿā,]*

Ṣıdḳ ile idince ḳul Ḥaḳḳ'a duʿā / Ḥaḳ ḳabūl ider **duʿāsın** bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 717). [duʿāsın, -sı, -n]*

Ḥaḳ **duʿāsın** ḳılup anuñ müstecāb / Gitdi ẓulmet virdi şuʿle āfitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 965). [duʿāsın, -sı, -n]*

Çün duʿāyı böyle ḳıldı kām-yāb / Ḥaḳ **duʿāsın** ḳıldı ol dem müstecāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1039). [duʿāsın, -sı, -n]*

Ḫˇāce ḳıldı ḫaḳḳına ḫay ı r **duʿā** / Ol **duʿā** oldı hemīn ol dem revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1181). [duʿā,]*

Geldi pezver ṣofra daḫı yendi hem / Ṣofra **duʿāsı** daḫı olundı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [duʿāsı, -sı]*

Daḫı ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r **duʿā** / Ol **duʿā** oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4253). [duʿā,]*

duʿā: *(Ar.) Güçsüzlük ve ihtiyâcını ortaya koyarak Allah'a yalvarma, bir şeyin olmasını veya olmamasını isteme, yakarış, niyaz.*

Bir maḳām-ı ʿālīye cemʿ oldılar / Kimi gülbāng çekdi kimisi **duʿā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 390). [duʿā,]*

El götürübeni eyledi **duʿā** / Ol **duʿā** oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3905). [duʿā,]*

Evliyādan aldı ḫoş ḫay ı r **duʿā** / Ol **duʿā** oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4081). [duʿā,]*

Getürüp Ḫūnkār'a umdılar **duʿā** / Bildiler kim ol **duʿā** olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4356). [duʿā,]*

Himmet idüp er bize vire oġul / Bu durur maḳṣūd **duʿā** ola ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5119). [duʿā,]*

Müstecāb olmadı birinden **duʿā** / Yoḳ kimesne ola duʿāsı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5231). [duʿā,]*

Müstecāb olmadı birinden duʿā / Yoḳ kimesne ola **duʿāsı** revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5231). [duʿāsı, -sı]*

Başına gelüp Ḫācım el sürdügin / El **duʿāya** götürüp hem ṭurduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5250). [duʿāya, -(y)a]*

Başını ṣıġayuban ḳıldı duʿā / Ol **duʿāyı** Ḫaḳ Çalab ḳıldı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5244). [duʿāyı, -(y)ı]*

Çün **duʿāyı** oḳuyup itdi tamām / Ṭurdı girdi ḫalvetine ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5519). [duʿāyı, -(y)ı]*

duʿā al-: *Dua almak.*

Pāyine yüz sürüp aldılar duʿā / Didiler taḥsīn eyā merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2363). [duʿā al-, --dı, --lar]*

duʿā al-: *Kendisi için iyi dilekte bulunulmak.*

Kim durur bunları ḫayfā bilmedüm / Ḫoş duʿā himmetlerini almadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1491). [duʿā al-, --ma, --du, --m]*

duʿā aldılar: *Kendisi için iyi dilekte bulunulmak.*

Aldılar ṣoñra duʿā vü hem naẓar / Ol naẓarda çoḳ naṣīb var çoḳ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [duʿā aldılar, --dı, --lar]*

duʿā eyle: *Tazarru, dua etmek.*

Ḥaḳḳ'a yalvarup duʿā eyleye dir / Ola kim ola duʿāları ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 385). [duʿā eyle, --(y), --e]*

duʿā eyle: *Allah'a yalvarmak, niyaz etmek.*

El götürüp Ḥaḳḳ'a eyledi duʿā / Didi eyle kāfirüñ günin ḳara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 875). [duʿā eyle, --di]*

El götürübeni eyledi duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3905). [duʿā eyle, --di]*

duʿā it-: *Allah'a yalvarmak II duacı olmak, birinin iyiliği, sağlığı, geleceği için Allah'a niyazda bulunmak.*

Evliyā kim ṣıdḳ-ıla ide duʿā / Şek degül maḳbūl ider anı Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 847). [duʿā it-, --e]*

duʿā it-: *Allah'a yalvarmak.*

El götürüp Rabb'ine itdi duʿā / Didi yā Rab ḥażretüñdür Ḥaḳ Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 838). [duʿā it-, --di]*

Ḫızr'ıla İlyās ola eşüñ seniñ / Böyle diyüp itdi Ertuñrul duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6320). [duʿā it-, -di]*

Saña virdüm senüñ olsun mā-ḥażar / Devletüme dāʾimā iden duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6403). [duʿā it-, -en]*

duʿā it: *Allah'a yalvarmak.*

Ṣıdḳ ile idince ḳul Ḥaḳḳ'a duʿā / Ḥaḳ ḳabūl ider duʿāsın bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 717). [duʿā it, --ince]*

duʿā ḳıl: *Ar. is. Allah'a yalvarma, niyaz.*

Yüz urup Ḥaḳḳ'a duʿā ḳıldı yaḳīn / El yüze silüben ol ṣāḥib neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 312). [duʿā ḳıl, --dı]*

Ḥācetin ʿarż eyledi ḳıldı duʿā / El yüze sürübeni secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6677). [duʿā ḳıl, --dı]*

Dīnümüz seyyidisin eyle meded / Ḳıl duʿā kim yārī ḳıla ol Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 699). [duʿā ḳıl,]*

duʿā ḳıl-: *Ar. is. Allah'a yalvarma, niyaz.*

Ḥācī Bektaş görüben şādān olur / El götürüp ḥażretē duʿā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 964). [duʿā ḳıl-, --ur]*

Yaġ viricek nicesi ḳıldı duʿā / Diyicegez bildi çün kim ḳaynana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1564). [duʿā ḳıl-, --dı]*

Aluban yiyüp ḳılurlardı duʿā / Ḥaḳ duʿālarını eylerdi revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3144). [duʿā ḳıl-, --ur, --lar, --dı]*

Oḳuyup sebʿa'l-mešānī iḫlāṣ-ıla / Rūḥına ḳıldı duʿā iḫlāṣ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5657). [duʿā ḳıl-, -dı]*

Sürdi andan işige yüz merd-i tām / Ṭuruban peymānçeye ḳıldı duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6366). [duʿā ḳıl-, -dı]*

Ḫoş selām virüp duʿā ḳıldı o dem / Çünki ol Sulṭān ʿAlā'ed'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6395). [duʿā ḳıl-, -dı]*

duʿā ḳıl-: *Dua etmek.*

Başını ṣıġayuban ḳıldı duʿā / Ol duʿāyı Ḥaḳ Çalab ḳıldı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5244). [duʿā ḳıl-,]*

duʿā niyāz it-: *-Allah'a yalvarmak II duacı olmak, birinin iyiliği, sağlığı, geleceği için Allah'a niyazda bulunmak.*

Gine geçdi ḳapuya ol pāk-bāz / Ṣafā naẓarla duʿā itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1180). [duʿā niyāz it-, --di]*

duʿā ol-: *Dua etmek.*

Çün duʿā oluban ṣofra götrülür / Her ne kim erkān var-ısa hep olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3802). [duʿā ol-, --uban]*

Yinilüp içildi vü oldı duʿā / Eylediler Ḥaḳḳ'a ḥamd-ile šenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4561). [duʿā ol-, --dı]*

duʿā ol: *Dua etmek.*

Çün duʿā oldı çekildi ṣalavāt / Yirlü yerine oturdılar oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1122). [duʿā ol, --dı]*

duʿā um-: *Dua beklemek.*

Getürüp Ḫūnkār'a umdılar duʿā / Bildiler kim ol duʿā olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4356). [duʿā um-, --dı, --lar]*

Gĕtürüp Ḫūnkār'a vü umdı duʿā / Ḫoş murādın buluban döndi yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4358). [duʿā um-, --dı]*

duʿā vü himmeti al-: *Dua ve manevi destek almak.*

Yiyüp içüben ḳılurlar ṣoḥbeti / Aluban erden duʿā vü himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2660). [duʿā vü himmeti al-, --uban]*

duʿā vü himmetin al-: *Hayır duasını ve yardımını almak.*

Aluban erüñ duʿā vü himmetin / Gitmege eylĕdi andan niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4090). [duʿā vü himmetin al-, --uban]*

duʿā vü himmetini al-: *Hayır duasını ve manevi yardımını almak.*

İtmege eri ziyāret geldiler / Ḫoş duʿā vü himmetini aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2954). [duʿā vü himmetini al-, --dı, --lar]*

duʿāları kabūl ol: *Dilekleri yerine gelmek, Allah'tan istenilen güzel isteklerin gerçekleşmesi.*

Ḥaḳḳ'a yalvarup duʿā eyleye dir / Ola kim ola duʿāları ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 385). [duʿāları ḳabūl ol, --a]*

duʿāsın himmet al-: *Manevi birisinin duasını ve yardımını almak.*

Ḳarşulayuban alalum gelelüm / Ḫoş naẓar himmet duʿāsın alalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4481). [duʿāsın himmet al-, --alum]*

duʿāya: *Allah'a yalvarma, niyaz, dua.*

Oḳuyup evrādını ḳılup namāz / El **duʿāya** getürüp itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5518). [duʿāya,]*

duʿā-yı ḫatm it-: *Hatim duası etmek.*

Çün duʿā-yı ḫatm ider gör ol ʿazīz / Hem ḳoyun emişmege gelmişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4508). [duʿā-yı ḫatm it-, --er]*

duʿāyı kıl-: *Dua etmek.*

Çün duʿāyı böyle ḳıldı kām-yāb / Ḥaḳ duʿāsın ḳıldı ol dem müstecāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1039). [duʿāyı ḳıl-, --dı]*

dūd: *(kara) duman.*

Ḳırḳ gün oldı çıḳmadı çaḳmaḳdan od / Bişmedi çig yanmaz od çıḳmadı **dūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [dūd,]*

düg-: *Düğümlemek, düğüm yapmak.*

Heybetinden evrenüñ ürkdi ḳatır / Atdı şuya kendüyi **dügdi** ḳatır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3509). [dügdi,]*

dügün: *Düğün, eğlence.*

Pes **dügün** yaraġın itdi az az / Ḫoş velīme ḳıldı eylĕdi **dügün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 364). [dügün,]*

Ṭutmış-ıdı gidicek öz özüni / Tīz **dügünlĕdi** görür kendözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5251). [dügünlĕdi,]*

dügün: *Düğün, eğlence, şenlik.*

Pençşenbih güni kim bugün durur / Ben ölürem ṭutma yas **dügün** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5522). [dügün,]*

dügün eylĕ: *Düğün etmek, yapmak.*

Pes dügün yaraġın itdi az az / Ḫoş velīme ḳıldı eylĕdi dügün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 364). [dügün eylĕ, --di]*

dügün eylĕ: *Düğün yapmak, II. Toy eylemek, mutlu gününü kutlamak.*

Eyledi oġlı içün ulu dügün / Tehniye ḳıluban alḳış itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 409). [dügün eyle, --di]*

dügün it-: *Düğün yapmak.*

Dügün idüp biribirine virdiler / Ol ikisi ḫoş murāda irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4793). [dügün it-, --üp]*

duhter: *Kız.*

Cāriye çün üç biñ altunı görür / **Duḫtere** gelüp anı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4756). [duḫtere, -e]*

Şükr idüp **duḫtere** aḥvāli didi / Şeyḫ ḳurbına irdügi ḥāli didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4777). [duḫtere, -e]*

duhter: *Kız.*

Yaġırı üzre düşüp uşşı gider / Gördi **duḫter** anı bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [duḫter,]*

Çün Güvenc'üñ ʿaḳlı başına gelür / **Duḫter** andan ḥāli istisfār ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4765). [duḫter,]*

Gūş idince **duḫter** ider n'idelüm / Beni al senüñle bile gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4768). [duḫter,]*

Gördiler yanınca var bir māh-rū / Bir cemīle **duḫter** ü pākīze-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4779). [duḫter,]*

Emr ider **duḫteri** Güvenc'e nikāḥ / Eyleyüp Güvenc işi buldı felāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4792). [duḫteri, -i]*

duḫter: *Kız, kız çocuğu.*

Şeyḫ Aḥmed ḳızı bānū-yı cihān / Kim Ḥatem durur adı ol **duḫterüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 355). [duḫterüñ, --üñ]*

Pes nihānī dünle Güvenc'i alur / **Duḫterüñ** ḳatına sürüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4758). [duḫterüñ, --üñ]*

duhter: *Kız çocuk, kız.*

Çün bunı **duḫter** bu ḥāl-ile görür / Kendüye bundan da dehşet el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [duḫter,]*

duḫter: *Far. Kız.*

Bir ulu ḫ̆ācenüñ oldur **duḫteri** / Ravżadan çıḳmış ṣanasın bir ḥūrī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4747). [duḫteri, -i]*

Göricek tenhā Güvenc ol **duḫteri** / Çıḳup öñine ḳodı üç biñ zeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [duḫteri, -i]*

düken-: *Sona ermek, tükenmek.*

Ḥurma **dükendi** virür teşvīş aña / Ḫ̆āce ġāyet utanup oldı ḥacīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5966). [dükendi, -di]*

düket: *Tüketmek, bitirmek.*

Yiyüběni ol eti **düketdiler** / Birbirine dönüben ḳaṣd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 627). [düketdiler, -diler]*

dükkān: *Dükkan.*

Divşürüp **dükkānını** ḳuflın urur / Aluban Güvenc elin eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4705). [dükkānını, -ın, -ı]*

dulḳadirli'den ü bozoḳ: *Maraş ve Yozgat (Bugünkü).*

Dulḳadirli'den ü Bozoḳ'dan girür / Nā-gehān yol üzre bir çoban görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1427). [dulḳadirli'den ü bozoḳ, --dan]*

dümen: *Deniz ve hava taşıtlarında, taşıtı gitmesi istenen yöne çevirmeye ve istenen doğrultuda götürmeye yarayan hareketli parça.*

Dümeni Rūm'dan yañaya dönderür / Yelken açup sū-yı Rūm'a gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4153). [dümeni, -i]*

dumūʿ dök: *Gözyaşı dökmek.*

İki rikʿat namāza döke dumūʿ / On iki yıl içre bir rekʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6659). [dumūʿ dök, --e]*

dün: *Dün, önceki gün.*

Dünle sulṭān işigine ʿazm ider / Varuban ḫan ḳapusında gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2419). [dünle, -le]*

Dünle sen Ḳılzılca Ḫalvet öñine / Yat yüzüñ yuḳarı olayın yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3634). [dünle, -le]*

Dünle Ḫūnkār çıḳa başa üstüñe / Kim durur diyü ṣorısardur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3635). [dünle, -le]*

dün: *Gece.*

Altına od yaḳalum ḳaynadalum / Üç gün üç **dün** işbu nevʿe idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [dün,]*

Ol **dün** ü ol gün yol aluban gitdiler / İricek şeb bir arada yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [dün,]*

Pes nihānī **dünle** Güvenc'i alur / Duḫterüñ ḳatına sürüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4758). [dünle, -le]*

dün: *Bugünden bir önceki gün, dün.*

Didiler **dün** ṭañlacaḳ gitmiş idük / Birez eglenmĕsevüz yitmiş idük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3068). [dün,]*

dün: *Dün, önceki gün II gece.*

Ḳāyim olurdı ʿibādetle **düni** / Şöyledür naḳl iy ʿazīz-i muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6756). [düni, -i]*

Bunlaruñ üstine düşür ẓulmeti / **Düni** günden seçmesün ne sāʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 843). [düni, -i]*

dün: *Bugünden bir önceki gün, dün, geçmiş.*

Böyle niyyet eylediler hem o gün / Geçüreler varuban bir köyde **dün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5043). [dün,]*

dün: *Bugünden bir önceki gün.*

Didi dervīş **dün** keşik gütdüñ idi / Hiç bilür misin baña n'itdüñ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [dün,]*

dün gün: *Gece gündüz.*

Baʿd ez-ān Ṣaru ere oldı muḥib / Ḫizmetinde oldı **dün gün** iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2038). [dün gün,]*

Ḳurt yiyince eşegüñ **dün gün** yüri / Şol eşegüñ ḳurt yidügi yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4833). [dün gün,]*

Virdiler ol arayı mesken dutar / Eyledi **dün gün** ḳarār anda ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4941). [dün gün,]*

dün ü gün: *Dün ve bugün.*

Arḳası-y-ıla getürürdi odun / Yıġar ıdı bir yire ol **dün ü gün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2692). [dün ü gün,]*

Ḥażret erenlĕrine vidâʿ idüp / Germiyān'a irdi **dün ü gün** gidüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5005). [dün ü gün,]*

dün ü gün: *Gece ve gündüz, sürekli.*

Ḳırḳ gün oldı gözümüz görmedi gün / İlimizde bir olupdur **dün ü gün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 858). [dün ü gün,]*

Didi bu kül düşdügi yirden odun / Bitsün alup yaḳuñ andan **dün ü gün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [dün ü gün,]*

Üç **dün ü gün** od yaḳup ḳaynatdılar / Yaʿnī kim ḳatı meşaḳḳat itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2536). [dün ü gün,]*

Üc **dün ü gün** ḳaldılar od içre çün / Evliyānuñdur bu cünbiş bu oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [dün ü gün,]*

Üc **dün ü gün** ḳaldı od içre hemīn / Olıcaḳ dördünci gün varduḳ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [dün ü gün,]*

Sürüben seccāde gitdi **dün ü gün** / Sāḥil-i deryā kenār irişdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2762). [dün ü gün,]*

Üç **dün ü gün** anda ṣoḥbet itdiler / Ayrılup yirlü yirine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3774). [dün ü gün,]*

Eyledi āzād yüri dir **dün ü gün** / Ḳollanup kimsene ḳalmasun zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4953). [dün ü gün,]*

düni gün-: *Gece gündüz.*

Çekdi ġayret cümlesi düni güni / Pes Ḫorāṣān milki içinde ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6032). [düni gün-, -i]*

düni güni: *Gece gündüz.*

Ḥaḳ berekāt vire dir iltüñ bunı / Bişürüñ cehd eyleñüz **düni güni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2084). [düni güni,]*

Düpdürüst ḳırḳ gün tamāmet ol unı / Yufḳa yapdılar tamām **düni güni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2086). [düni güni,]*

dünle: *Geceleyin.*

Yatur-iken **dünle** İdrīs düş görür / Ol düşüñ heybeti ile uyanur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1726). [dünle,]*

Didiler ḫana bu dem varımazuz / **Dünle** sarāy içine girimezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2421). [dünle,]*

İttifāḳ ol **dünle** Ḫūnkār ḥażreti / Ṭaşra çıḳmaġ-ıdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3638). [dünle,]*

dünle-: *Geceleyin.*

Yükledüp ṭavarlarını ḳaçdılar / **Dünle-y-ile** bir diyāra geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5248). [dünle-y-ile,]*

düñürlig: *Evlenme sonucu oluşan yakınlık, hısımlık, sıhriyet.*

Ol diyār aʿyānlarından niçe kes / Viribir **düñürlige** ol emre pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3871). [düñürlige, -e]*

dünya: *(fani, geçici olan) dünya.*

Didi oġlan **dünyāya** ʿuryān gelür / Neşvi de ekšer anuñ ʿuryān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [dünyāya, -ya]*

Çünki Sulṭān **dünyadan** itdi güẕer / Dünya ḫalḳına irişdi bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5750). [dünyadan, -dan]*

Çünki miʿmār itdi **dünyādan** sefer / Ol beḳā milkine idince güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5825). [dünyādan, -dan]*

dünya: *(fani ve güven olmaz) dünya.*

Dünyāda Ādem görince ẓulmeti / İtdi efġān artdı ġāyet dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 147). [dünyāda, -da]*

Dutdı Yūnān mülkini hep ser-te-ser / Çünki ḳıldı ol da **dünyādan** güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1631). [dünyādan, -dan]*

Rıḥlet itdi **dünyādan** Yund bend dinür / Ḳarayük'de ḳabre evvel ol ḳonur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1652). [dünyādan, -dan]*

Fāṭma Ana ṣaḳladı elmaları / Nite kim **dünyāda** olduḳca diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2046). [dünyāda, -da]*

Anlaruñ ola döşek oturalar / Ẓulmi **dünyādan** tamām götüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4409). [dünyādan, -dan]*

Dünyada eksükligüñ her kim diler / Baġrı delinsün olursa dür güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5577). [dünyada, -da]*

Güş u hūşı baña ṭutarsañ ʿaḳ ı l / Diñle nice itdi **dünyadan** naḳ i l *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5514). [dünyadan, -dan]*

Er gerek bir dirlik ide **dünyada** / Kendü kendüsin yuyup ol pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5700). [dünyada, -da]*

Kimse ḳalmaz **dünyāda** gělen geçer / Derd-i mevtüñ ol şarābını içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5821). [dünyāda, -da]*

Dünyāda ammā oġlı ḳızı yoġ-ıdı / Mūsī-i Kāẓım imām-ı ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5871). [dünyāda, -da]*

Mīr Süleymān oġlı ḳıldı pāk-zāt / Ol daḫı idince **dünyādan** sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6422). [dünyādan, -dan]*

dünya: *(Fani, geçici olan) dünya II dünya hayatı.*

Sendeki ḳuvvet olaydı bende ger / **Dünyāyı** geşt eyler-idüm ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5332). [dünyāyı, -yı]*

dünya: *(Ar.) İçinde yaşamakta olduğumuz yeryüzü, yer küresi, arz, cihan.*

Anı şalıḳ virdi bu ḫalḳ Ḳonya'da / Var-ısa oldur didiler **dünyāda** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4059). [dünyāda, -da]*

Var-ıdı **dünyāda** bir merkebleri / Aña binerdi müdām ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5018). [dünyāda, -da]*

Dünya sözin āḫir idüp ol velī / Ḥażret'e dutdı yüzin andan velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5609). [dünya,]*

Ḳahr evidür şeksüzin dāru'l-fenā / Çekmeyen kim **dünyada** renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5544). [dünyada, -da]*

Çünki Sulṭān dünyadan itdi güẕer / **Dünya** ḫalḳına irişdi bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5750). [dünya,]*

Dünyāda bennā-y-iken üstād ol / Ḫāke ururken muḥkem bünyād ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5818). [dünyāda, -da]*

dünyā geçer: *Zamanın geçmesi, ömrün sona ermesi.*

Dīn-i İslām içre birlik idelüm / Çün geçer bu dünyā dirlik idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2632). [dünyā geçer,]*

dünyadan git-: *Ölümün gerçekleşmesi ve ahiret inancına göre yaşanılan dünyadan ahirete göçüş.*

Dir o güni görmeyem kim ḫażretüñ / Gide dünyadan yuyavuz meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5576). [dünyadan git-, -e]*

Çünki ḳubbe yapılup oldı tamām / Gitdi miʿmār dünyādan da iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5850). [dünyādan git-, -di]*

dünyādan git: *Ölümün gerçekleşmesi ve ahiret inancına göre yaşanılan dünyadan ahirete göçüş.*

Pes Külü Ḫan dünyādan gitmiş-idi / Yirine oġlını ṣāḥ itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2687). [dünyādan git, --miş, --idi]*

dünyādan göç-: *Dünyadan göçmek, ölmek.*

Pes bu remzden ṣoñra bir müddet geçer / Tā ki Ḫūnkār daḫı dünyādan göçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4836). [dünyādan göç-, --er]*

dünyālik: *Mal, mülk, servet, para.*

Zāhid idi ṣöyle kim terk ehli ol / İtmemişdi **dünyālikden** hīç ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 585). [dünyālikden, --den]*

Bir zamāndan ṣoñra Ḥaḳ luṭf işledi / **Dünyālikden** nestene baġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4624). [dünyālikden, --den]*

dünyāya gel: *Dünyaya gelmek, doğmak, yaşamaya başlamak.*

Dirdi anadan ṭoġmadı anuñ ḥażreti / Bu yaḳın dem dünyāya gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 206). [dünyāya gel, --se]*

dünyā-yı dūn: *Alçak/aşağılık dünya.*

Evliyā esrārınuñ it ẕikrini / Eyle terk dünyā-yı dūnuñ fikrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2729). [dünyā-yı dūn, --uñ]*

dünyā: *(fani ve güven olmaz) dünya.*

Dünyā çünki mezraʿadur bī-gümān / Toḫmın eken götürür ḥāṣıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5844). [dünyā,]*

Taḫtı o sulṭān itmedi ḳaṭʿā ḳabūl / Didi **dünyā** şāhlıġın istĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5914). [dünyā,]*

Oldı **dünyā** begleri anda ḳara saḫt / ʿĀḳıbet begler ḳamu tedbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5916). [dünyā,]*

Dünyā terk idüp göñül Ḥaḳḳ'a vire / Cemʿ olup bir araya gelsün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6009). [dünyā,]*

dünye: *(fani ve güven olmaz) dünya.*

Hābil oldı **dünyede** evvel şehīd / Ḳātil olan Ḳābil olur bil pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 153). [dünyede, -de]*

dünye: *Ahirete nispetle şimdi yaşadığımız âlem || Fâni dünya.*

Gül gibi gel **dünye** içün ağlama / Göñlüñi her dikene gel baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [dünye,]*

Gerçi yoḳdur **dünyede** ḳaṭʿā devam / Ḥaḳḳ'a minnet var işüñde Ḥaḳ niẓām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [dünyede, -de]*

dünyelik: *Dünyada geçimi sağlayan para, mal mülk gibi şeyler.*

Didiler kim **dünyelikden** var birez / Ḫarc idelüm anı tükĕnicegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1778). [dünyelikden, -den]*

düpdürüst: *Düzgün bir şekilde.*

Düpdürüst ḳırḳ gün tamāmet ol unı / Yufḳa yapdılar tamām düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2086). [düpdürüst,]*

İki ḳul olup otururlar hemīn / **Düpdürüst** yidi gün ol iki güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2982). [düpdürüst,]*

Düpdürüst yitmiş kere dir ben seni / Yumışam raḥmet ṣuyı-la bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [düpdürüst,]*

dur-: *Bulunmak, durmak.*

Ol iki ṭaş ḳubbe öñinde daḫı / Şimdi **durur** var göresin iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [durur, -ur]*

dur-: *Beklemek, sabretmek.*

Eylemezdi aṣlā ʿizzet cāhile / Durduġınca **dursun** ol şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6428). [dursun, -sun]*

dur-: *Beklemek, kalmak.*

Ḳatırı dir yutmamış ḳatır **durur** / İtdügi fikre bu da ḳuvvet virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3503). [durur, -ur]*

Ḳanda kim kendüñi ḳalḳup bulasın / Yurduñ ol **durur** muḥaḳḳaḳ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5277). [durur, -ur]*

dur: *Uzak.*

Gütdi nā-çār alup ol ḫınzīrı gör / Menzilinden ġurbet içre **dūrı** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [dūrı, -ı]*

dur: *Kalmak, beklemek.*

Vardur ıraḳda **durıñ** acı ḳuyı / Acı ṣuyı içmek-ile acıduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5986). [durıñ, -ıñ]*

dur: *-dır, -dir, -dur, -dür bildirme eki.*

Ḳanda varsañ varlıġımuz biledür / Sen bahāne ol er işin ḳıla **dur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [dur,]*

dur: *Durmak, bulunmak, kalmak.*

Anda istifrāġ itdüm ört anı / Bil naṣîbe irgürüp **duram** seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5455). [duram, -a, -m]*

Virdi ʿizzet birle şāha ḫoş selām / Didi şāhā **durduġınca** nüh felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6336). [durduġınca, --duġ, --ınca]*

Eylemezdi aṣlā ʿizzet cāhile / **Durduġınca** dursun ol şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6428). [durduġınca, --duġ, --ınca]*

dur: *"Artık yeter" anlamında bir ikaz.*

Dirdi Ḫūnkār itme eyle yüri **dur** / Yoḫsa şerrüm ṭoḳunur saña buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [dur,]*

dur: *Beklemek, bir an durmak.*

Durdı daḫı ḥażrete yitürdiler / Enbiyā çün kim görür yārān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 182). [durdı, -dı]*

Pāy-ı taḫtı öpdi **durdı** ḫiẕmete / Çünki ḫiẕmet şarṭı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6332). [durdı, -dı]*

dur: *"-dır" bildirme eki.*

Ḳarşumuzda hem yaḳınumuzda **dur** / Gitme ıraḳ olma bizden didi dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5365). [dur,]*

Ḳarşumuzda hem yaḳınumuzda dur / Gitme ıraḳ olma bizden didi **dūr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5365). [dūr,]*

dur: *Durmak, beklemek, kalmak.*

Çün nebīden nebīye děger kilīm / **Dura** ʿĮsā'ya degin añla delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 156). [dura, -a]*

Ḳırḳ adım yir gidüben itdi naẓar / Didi kim işbu yiri **durup** ḳazuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [durup, -up]*

dur: *Bir yerde olmak, bir yerde bulunmak.*

Kelīsā üzre **dururken** nā-gehān / Uçuban yir üstine ḳondı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5295). [dururken, -ur, -ken]*

dur: *Ayağa kalkmak, beklemek, durmak.*

Öyük'üñ ḳarşusına bir ḫoş yire / Oturup Ṣaru'ya iydür tīz **dura** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2507). [dura, -a]*

dur: *(Ar. dürr): İnci, inci tanesi.*

Ẕikre gel iy bülbül-i ter-dāsitān / Meclise eyle nefesden **dür** nişān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4169). [dür,]*

Dünyada eksükligüñ her kim diler / Baġrı delinsün olursa **dür** güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5577). [dür,]*

dur: *Bir durumun beklemesi, bir işin yapılmak üzere beklemesi.*

Rūzigār geçürdi yiyüp çoḳ emek / Ṣöyle ki mümkin degül **durur** dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2386). [durur, -ur]*

dur: *Bir durumun gerçekleşmesi.*

Ol Ṣaṭ Irmaġı kenārında yüce / Köşk yapdurup **dururdı** gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2378). [dururdı, -urdı]*

dur: *-dır, -dir II devam edip durmak.*

Pādişāhuñ var-ıdı bir zindānı / Ṣuvadup **dururdı** kireçle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1870). [dururdı, -ur, -dı]*

dur: *"Durma, haydi yap" anlamlarında bir emir ifadesi. (Metinde istek anlamında kullanılmıştır.).*

Bir gün Aḥmed Yesevī'ye geldi ḫalḳ / Cemʿ oluban didiler sen **durma** ḳalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 643). [durma, --ma]*

dur: *Far. Uzak.*

Bir niçe günde bu buġday tükenür / Ol naṣībden oluram maḥrūm u **dūr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2927). [dūr,]*

dūr it-: *Uzaklaştırmak.*

Böyle diyüp ʿavretin mesrūr ider / Ġuṣṣasından ḳurtaruban dūr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5386). [dūr it-, --er]*

dūr ol-: *Uzaklaşmak, uzak durmak.*

Ḳoḳuñuz andan alup mesrūr olam / Hemm ü ġamdan siz gelince dūr olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3217). [dūr ol-, --am]*

dūr ol: *Uzaklaşmak, uzak olmak.*

Hemm ü ġamdan ṣoḥbetüñle dūr ola / Dir ʿAliyyü'n Naḳī bugün ṣāyimem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 296). [dūr ol, --a]*

durdılar: *Durdular.*

Diz çöküp ḳudret ṭaʿāmı didiler / Cümlesi ki ṭoyunuban **durdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6178). [durdılar,]*

düriş: *Çalışmak, çabalamak.*

Yidüben seki ucına irişür / Yüregüm ṣıḳmaġa andan **dürişür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3358). [dürişür, -ür]*

düriş: *Çalışmak, çaba göstermek, gayret etmek.*

Dir ṭarīḳ-i ʿām kenārına iriş / Ḫūb bostān eküben anda **düriş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3128). [düriş,]*

dürlü: *"Türlü", çeşit çeşit, farklı.*

Dutuban taḫta geçürdiler anı / Ṣāh oluban gösterür **dürlü** kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 336). [dürlü,]*

Ol vilāyetde nice **dürlü** ʿacīb / Gösterür keşf ü kerāmāt iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1452). [dürlü,]*

İy niçe **dürlü** kerāmetler ʿacīb / V'iy niçe **dürlü** vilāyetler ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2057). [dürlü,]*

İy niçe **dürlü** kerāmetler ʿacīb / V'iy niçe **dürlü** vilāyetler ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2057). [dürlü,]*

Gösterür **dürlü** ġarāyib işleri / Deng olur kim görse bu cünbüşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2058). [dürlü,]*

Key ʿaceb **dürlü** kerāmetler ẓuhūr / Olur oldı kendözinden çün umūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2192). [dürlü,]*

Ḫunkār'uñ sırrına ol sırdār idi / **Dürlü** ḥikmetler ol erde var idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [dürlü,]*

Eyleyüp bulmışdı Rūm'da iştihār / Ḳıldı çoḳ **dürlü** kerāmet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2444). [dürlü,]*

Çün varur yirine ḫoş ārām ḳılur / **Dürlü** işler kendüden iẓhār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2887). [dürlü,]*

Yollar aluban başardı kārvān / İtmiş-idi niçe niçe **dürlü** ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3117). [dürlü,]*

Bu yire düşmiş durur dir bir kişi / Gösterür **dürlü** ʿaceb **dürlü** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3312). [dürlü,]*

Bu yire düşmiş durur dir bir kişi / Gösterür **dürlü** ʿaceb **dürlü** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3312). [dürlü,]*

Niçe **dürlü** erligin görmiş iken / Niçe **dürlü** ḥālete irmiş iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3603). [dürlü,]*

Dürlü ṭonlar ḫoş giyĕsiler nefīs / Kimseye olmış degül ol ṭon enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3816). [dürlü,]*

Düş öñümüze ġazālar idelüm / Kāfire **dürlü** cezālar idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4284). [dürlü,]*

Gördi aḳar ṣu çimenler sebze-zār / Bitüben **dürlü** çiçek ḫoş murg-zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4843). [dürlü,]*

İy niçe **dürlü** kerāmetler ʿacīb / Ol yirüñ ḫalḳına gösterdi ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4848). [dürlü,]*

Dürlü niʿmet bişdi hep ekl itdiler / Baʿd ez-ān gūş eyle anda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5102). [dürlü,]*

Ṣıdḳ-ıla Ḥaḳḳ'a münācāt eyledi / Nice **dürlü** ʿarż-ı ḥācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5611). [dürlü,]*

Cānuña **dürlü** cefā ḳılur-ıdım / Līk mürüvvet itdi ceddüme o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6127). [dürlü,]*

dürlü dürlü: *Çeşit çeşit.*

Oturuşuban birez ṣoḥbet ḳılur / Çekdi Mūsi'š Šānī **dürlü dürlü** ḫ̆ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 293). [dürlü dürlü,]*

Bişdi **dürlü dürlü** niʿmet gūn-a-gūn / Yiyüp içüp şādılıḳlar ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 365). [dürlü dürlü,]*

Eylediler **dürlü dürlü** tedbīri / Ol ulularдan biri dir işidüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 380). [dürlü dürlü,]*

Lūt u niʿmet ü şölenler çĕkilür / **Dürlü dürlü** reng ḫūnlar dökilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2659). [dürlü dürlü,]*

dürr: *İnci.*

Ol cevāhir baḥrinüñ hem **dürridür** / Bir nişān destinde vardur Ḥaydar'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6722). [dürridür, -i, -dür]*

dürr ü cevāḫir: *İnci ve cevher.*

Didiler Otman Beg'e nuṭḳ açuban / Meclise **dürr ü cevāḥir** ṣaçuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4279). [dürr ü cevāḥir,]*

dürr-i ʿaden: *Aden'den çıkartılan inci II sevgilinin dişleri.*

Her şecer bir sāyebāndur sebzeden / Sebzeye ider nišār **dürr-i ʿAden** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3169). [dürr-i ʿaden,]*

dürr-i meknūn: *Dizilmiş inci.*

Emr ider Ḫūnkār legençeden çıḳar / **Dürr-i meknūn** tek dilinden nuṭḳ aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3663). [dürr-i meknūn,]*

dürr-i yetīm: *Bir sedefte tek başına meydana gelen büyük ve iri, çok makbul inci.*

Didi Rūm evinde ṭāʿūn çoḳ olur / Nicesi **dürr-i yetīm** dir çoġalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5403). [dürr-i yetīm,]*

dürt-: *Sürmek.*

Bir niçe yirlerde daḫı **dürtdi** baḳ / Ḫamīre girür gibi girdi bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2132). [dürtdi, -di]*

dürt: *Dokundurma, iteleme.*

Çift sürerken bir dem iy merd-i ʿazīz / Nodulı **dürtdi** ḳatı vü deldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2864). [dürtdi, -di]*

Nodulı **dürtdüñ** acıtduñ sen beni / Bilesin taḥḳīḳ ile sen işbunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2868). [dürtdüñ, --dü, --ñ]*

durur: *-dır, -dir, -dur, -dür bildirme eki.*

Tābiʿi nefsüñ **durur** buḫl u ġażab / Kibr ü şehvet baʿż-ıla olur ḥarām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 97). [durur,]*

Nicesi ol emr olup **durur** vuḳūʿ / Daḫı açasın kerāmetden kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 220). [durur,]*

durur: *-dır bildirme eki.*

Didiler bunda boġazlanmış öküz / Uġrı **durur** bunı iden göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 613). [durur,]*

Dir ḫavātīnler burada niçesi / Var **durur** saña virevüz yiyesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1694). [durur,]*

durur: *"-dır" bildirme eki.*

Oḳumaḳ vācib **durur** laʿnet inan / Nice ḳatl itdüklerin dirsem tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 243). [durur,]*

Bu Bedaḫşān milkidür kāfir ḳamu / Leşkeri kāfir **durur** cābir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 644). [durur,]*

Kāfire virme amān eyle ġazā / Kim ġāzā itmek **durur** emr-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 646). [durur,]*

Evliyāda çoḳ **durur** işler ʿacīb / Evliyādan iste maḳṣūduñ edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4088). [durur,]*

durur: *"dır" bildirme eki.*

Bu ḳaṣīde luṭfuña şamil **durur** / ʿĀrifān elfāżına ḳāyil **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 106). [durur,]*

Bu ḳaṣīde luṭfuña şamil **durur** / ʿĀrifān elfāżına ḳāyil **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 106). [durur,]*

Var **durur** uçmaḳ içinde bir çırāḳ / Rūşen idüp Ādem'e ilet ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 149). [durur,]*

Gösterüp yüz ʿişve yile ber-kemāl / Ravża-i cennet **durur** ṣan gülşeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 212). [durur,]*

Ḥażret-i Ḫünkār ol ḳuṭb-ı cihān / Şeksüzin seyyid **durur** āl-i resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 235). [durur,]*

Adları bunlar **durur** fehm eyle sen / Öte Türkistān ilinden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 261). [durur,]*

Vech-i ḥikmet ne **durur** bundan diñüz / Mūsī-i Šānī de aḥvāli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 316). [durur,]*

Varuban ṣora vü bile araya / Kim **durur** kimüñ ḳızı **durur** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 352). [durur,]*

Varuban ṣora vü bile araya / Kim **durur** kimüñ ḳızı **durur** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 352). [durur,]*

Şeyḫ Aḥmed ḳızı bānū-yı cihān / Kim Ḫatem **durur** adı ol duḫterüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 355). [durur,]*

Ẕikr ü fikrüm ne **durur** çün bildüñüz / Eyleñüz bu emre bir rāy-ı ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 378). [durur,]*

Ḫalīfesidür ʿazīz-i muʿteber / Adı Şeyḫ Loḳmān-ı Perende **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6621). [durur,]*

Meskeni hem işbu yaḳında **durur** / Bektaş'ı anlara virseñüz revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6622). [durur,]*

İy kerāmet ehlinüñ ser-verleri / Bu vilāyetden ẓuhūr olmış **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6712). [durur,]*

Ḥācī Bekdaş āşikār ḳılmış **durur** / Ḥācī Bektaş kim **durur** digil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6713). [durur,]*

Ḥācī Bekdaş āşikār ḳılmış **durur** / Ḥācī Bektaş kim **durur** digil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6713). [durur,]*

Kim **durur** tek göster anı görelüm / Gösterüp dir Ḥācī Bektaş şol **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [durur,]*

Kim **durur** tek göster anı görelüm / Gösterüp dir Ḥācī Bektaş şol **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [durur,]*

Ẕikrini itdügümüz cān ol **durur** / Didiler bu ḫod henuz bir ṭıfl genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [durur,]*

Eyledür benem bilüñ dir ol velī / Didiler şāhuñ nişānı var **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [durur,]*

Ol nişān her kimseye kim yār **durur** / Bilürüz ol Murteżā'nuñ sırrıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6721). [durur,]*

Yā naṣībüñ kimden anı ẕikr ḳıl / Dir Muḥammed ʿAlī **durur** meşrebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6728). [durur,]*

Yĕsi şehrinde **durur** bunı alan / Bize işbu resm-ile işi ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 615). [durur,]*

Bulavuz biz anı kim itmiş **durur** / Etin alup ḳancaru gitmiş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [durur,]*

Bulavuz biz anı kim itmiş **durur** / Etin alup ḳancaru gitmiş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [durur,]*

Bu ḫased müşkil **durur** iy nīk-rāy / Vay ḫasūduñ cānına ḫayfā vü vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [durur,]*

Bildi bu gelen kişiyi er **durur** / Hem vilāyet ıssı bir ser-ver **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [durur,]*

Bildi bu gelen kişiyi er **durur** / Hem vilāyet ıssı bir ser-ver **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [durur,]*

Ṣaḥ rivāyet bu **durur** ammā belī / Başlayıncaġaz namāza ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 837). [durur,]*

Ḳatı gürbüz er **durur** işbu kişi / Buña indürmek gerekdür biz başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 904). [durur,]*

Key ḳatı gürbüz **durur** ol er kişi / Cümle erenler indürür aña başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [durur,]*

Didiler ki bir **durur** Allāh Ḫudā / Hem resūlidür Muḥammed Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 961). [durur,]*

Didi bu sāḥir **durur** Türk'üñ eri / Siḥr-ile gösterdi bize ejderi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 969). [durur,]*

Bir ulu ırmaḳ **durur** Nehr-i ʿAmū / Sū-yı Kābil'den gelüben aḳar o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1070). [durur,]*

Didiler ol ne **durur** eyleñ ʿayān / Didi Ḫˇāce' işidüñ benden beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1129). [durur,]*

Anlara Ḫūnkārīler dirler bu dem / Var **durur** ol ḳavm daḫı anda hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [durur,]*

Bunda buġday nānı olmaz illā bu / Çavdar etmegi **durur** iy nīk-ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [durur,]*

Birbirine baḳıban ḳapar gözin / Didiler ki bu **durur** cerrār ışıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6246). [durur,]*

durur: *-dır, -dir, -dur, -dür bildirme eki (Ek-eylem).*

İy fenā ehli işit aṣlaḥ kelām / Var **durur** temšīl hem destān be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [durur,]*

durur: *"dır / dir" bildirme kipi.*

Yanığı ucında pes bellü **durur** / İsteyenler Ḳonya'da varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1197). [durur,]*

Didiler çille-i merdān yā zenān / Nĕ **durur** bildürüp eylĕñüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1249). [durur,]*

Hem Muḥammed ʿAlī **durur** meşrebüm / Muṣṭafā şerʿi **durur** hem meẕhebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1374). [durur,]*

Hem Muḥammed ʿAlī **durur** meşrebüm / Muṣṭafā şerʿi **durur** hem meẕhebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1374). [durur,]*

Bu ḳoyunuñ böyle eyledügi iş / Hīç tehī degül **durur** işbu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [durur,]*

Bir ḳoyunca yoḳ **durur** ʿaḳlum benüm / Hele ġāyet sevdi bu eri cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [durur,]*

Ne **durur** aduñ bize iʿlām ḳıl / Didi İbrāhīm'dür adum şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1441). [durur,]*

Kim **durur** bunları ḥayfā bilmedüm / Ḫoş duʿā himmetlerini almadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1491). [durur,]*

Kes yiyĕlüm kim bu **durur** ḳūt-ı cān / Bunı yiyen görmez āfet-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1501). [durur,]*

Er **durur** bildi görincek birbirin / Birbiriyle ḫoş görişdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1512). [durur,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ **durur** olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [durur,]*

Ḫalḳa ne ḳonuḳ ḳayusı var **durur** / İşleri efġān-ıla hem zār **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [durur,]*

Ḫalḳa ne ḳonuḳ ḳayusı var **durur** / İşleri efġān-ıla hem zār **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [durur,]*

Küpçegümde yaġ ḫo ḳalmış **durur** az / Ḳoyayın etmege o yaġdan biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [durur,]*

Āl-i Selcūḳ'uñ **durur** üçünci feṯḥ / Āl-i Selcuḳ'dan diyem bir görklü medḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1608). [durur,]*

Āl-i Selcūḳ bil ki ʿAbbāsīler'üñ / Ṣaġ taraf vezīri **durur** anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1609). [durur,]*

Rūm'da bizi seviciler çoḳ **durur** / Sevicinüñ ḥaddi ḥaṣrı yoḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1773). [durur,]*

Līki bunda ḫizmetimüz var **durur** / Ḥālimüzden kendü ḫaberdār **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5345). [durur,]*

Ḳızuñ oġluñ olısar **durur** ziyād / Oraya neslüñ buluban izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5402). [durur,]*

Ṣuyı getürseñ viren ol Ḥaḳ **durur** / Ḥaḳḳ'a yalvarsañ yoḳuşa çıḳadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5988). [durur,]*

durur: *"-dır" bildirme eki.*

Pes Selīm Şāh Ḳayṣeri'yi yapdurur / Şimdilik andan hemān bir burc **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1618). [durur,]*

Oġlı ki Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn olur / ʿAdl ü dād ıssı vü ṣāḥib-dīn **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1632). [durur,]*

Gördügüm düş bu **durur** kim söyledüm / Ẕikr idüben küllī taḳrīr eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1682). [durur,]*

Enbiyā güneş **durur** ay evliyā / Bildügüm budur diyĕyin bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1684). [durur,]*

Var-ısa anuñ duʿāsından **durur** / Bu vilāyetler nefĕsinden **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1711). [durur,]*

Var-ısa anuñ duʿāsından **durur** / Bu vilāyetler nefĕsinden **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1711). [durur,]*

Rūm'da bizi seviciler çoḳ **durur** / Sevicinüñ ḥaddi ḥaṣrı yoḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1773). [durur,]*

Var-ısa Fāṭıma'yı sevmiş **durur** / Varuban yolına gitmez bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1801). [durur,]*

Didi İdrīs var bu sözden fāriġ ol / Ol ululardan **durur** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1804). [durur,]*

Dir şāhin ṭırnaḳsız olmaz hergizin / Añla bunuñ ne dimek **durur** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [durur,]*

Dir dürüst degül **durur** illā meger / Maşrabaya ḳan geñlikden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1842). [durur,]*

Pādişāh emri bu **durur** bilesin / Başa ʿaḳluñ cümlesin cemʿ ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1864). [durur,]*

Bildi er ḫışmına uġrayup **durur** / Olacaġın er aña diyüp **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1876). [durur,]*

Bildi er ḫışmına uġrayup **durur** / Olacaġın er aña diyüp **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1876). [durur,]*

Ḳabri medresesi yanında **durur** / Defni öz kendü bināsında **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1907). [durur,]*

Ḳabri medresesi yanında **durur** / Defni öz kendü bināsında **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1907). [durur,]*

Terk olınmaz çünki var **durur** işüñ / Nöbet ucından hem artdı teşvīşüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1938). [durur,]*

Bilesin benden degül **durur** ol iş / Saña ḥüccet ḳoyuban didüm reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1981). [durur,]*

Bildi kim Ḫunkār erdür evliyā / Hep kerāmet **durur** işi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2024). [durur,]*

Oḳ atıldı aña çāre yoḳ **durur** / Evliyāda ḳorḳacaḳ yir çoḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [durur,]*

Oḳ atıldı aña çāre yoḳ **durur** / Evliyāda ḳorḳacaḳ yir çoḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [durur,]*

Er naẓarı kīmyādur hem ṭabīb / Var **durur** anda kerāmetler ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2050). [durur,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ **durur** bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [durur,]*

Altunumuz aḳçamuz vāfir **durur** / İşbu dervīş var-ısa sāḥir **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2154). [durur,]*

Altunumuz aḳçamuz vāfir **durur** / İşbu dervīş var-ısa sāḥir **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2154). [durur,]*

Didi Ḫūnkār pes ne-y-içün yaramaz / Yaramaz oldur ki var **durur** yimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [durur,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ **durur** oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [durur,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār geliyorur size / Beni pīş-rev gönderüp **durur** size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2294). [durur,]*

Ben senüñ-ile bileyem ġam yime / Er virür cömerd **durur** erden um a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [durur,]*

Sünnet olmayınca bundan böyleyĕ / Yoḳ **durur** geçmek bilesiz eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2468). [durur,]*

Evliyā dimek **durur** ice dimek / ʿİzzet idi ere eyle söz dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [durur,]*

Bir şīşe ḳāttāl zehrüm var **durur** / Nūş iden anı bilürüz er **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [durur,]*

Bir şīşe ḳāttāl zehrüm var **durur** / Nūş iden anı bilürüz er **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [durur,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī **durur** adı / Ḫorāsān'dan olur aṣlı bünyādı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2612). [durur,]*

Yüz biñ ordu yoḳ **durur** bir eksigi / Ben Külü Ḫan'am cemīʿinüñ begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2631). [durur,]*

Dir ne dirsiz ne **durur** rāy-ı ṣavāb / Nice idelüm ne virelüm cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2642). [durur,]*

Bu kişinüñ dilegi dostlıḳ **durur** / Ṣanma yavuzlıġ ıla cūstlıḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2643). [durur,]*

Bu kişinüñ dilegi dostlıḳ **durur** / Ṣanma yavuzlıġ ıla cūstlıḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2643). [durur,]*

Bu yüz-ile size bildürdüm bunı / Bilesiz ḥaḳ dīn **durur** İslām dīni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2712). [durur,]*

Balı Şeyḫ oġlı **durur** ol keşişüñ / Böyle meẕkūr **durur** aṣlı bu işüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [durur,]*

Balı Şeyḫ oġlı **durur** ol keşişüñ / Böyle meẕkūr **durur** aṣlı bu işüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [durur,]*

Ulu Abdāl ü Kiçi Abdāl **durur** / Er yolını varmış ehl-i ḥāl **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2745). [durur,]*

Ulu Abdāl ü Kiçi Abdāl **durur** / Er yolını varmış ehl-i ḥāl **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2745). [durur,]*

Ḳış u yaz bitmiş **durur** nāzük çemen / Size zār olmış **durur** merġūb semen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2751). [durur,]*

Ḳış u yaz bitmiş **durur** nāzük çemen / Size zār olmış **durur** merġūb semen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2751). [durur,]*

Şöyle abbaḳ pür-ziyā bir yol **durur** / Söylenür efvāhda bu menḳūl **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [durur,]*

Şöyle abbaḳ pür-ziyā bir yol **durur** / Söylenür efvāhda bu menḳūl **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [durur,]*

Bildi bunlar evliyādur er **durur** / Her biri bir ḥāl eri ser-ver **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [durur,]*

Bildi bunlar evliyādur er **durur** / Her biri bir ḥāl eri ser-ver **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [durur,]*

Gördi Ṣaltıḳ bunları kāfir **durur** / Dīn ʿilminden bular ḳāṣır **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2779). [durur,]*

Gördi Ṣaltıḳ bunları kāfir **durur** / Dīn ʿilminden bular ḳāṣır **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2779). [durur,]*

Gürci ili giydügi andan **durur** / Ẕikr olan hep işbu maʿnīden **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2795). [durur,]*

Gürci ili giydügi andan **durur** / Ẕikr olan hep işbu maʿnīden **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2795). [durur,]*

Rāh-ı Çivril'den gelincek bir öyük / Yıġılup **durur** ufaḳ ṭaşdan büyük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2877). [durur,]*

Eylediler ne kim erkān var-ısa / Ḫoş **durur** yār yārına ġam-ḫˇār ısa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2882). [durur,]*

Āḫirü'l-emr öyle oldı āşikār / Şöyle ẕikr olmış **durur** iy nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2899). [durur,]*

Bir faḳīrü'l-ḥāl kesem ehl-i ʿıyāl / Bulmaġa ḳūt yoḳ **durur** bende mecāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2912). [durur,]*

Ṣuçumuz ʿafv it bağışla ḳıl kerem / Kim kerīm işi **durur** dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3031). [durur,]*

Dir kişi işüm **durur** becid ḳatı / Ṭurımazam zīra buldum furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3150). [durur,]*

Dir köyümüzde olup **durur** fesād / Ceng olup mefsedeler oldı ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3152). [durur,]*

Bege bildürmege anı giderem / İş becid **durur** yimişi n'iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3153). [durur,]*

Bu ne iḳlīm bu ne ildür ne diyār / Yoḳ **durur** bu ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [durur,]*

Bildi rāhib melefe yunmış **durur** / Naẓarına gelüben ḳonmış **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3226). [durur,]*

Bildi rāhib melefe yunmış **durur** / Naẓarına gelüben ḳonmış **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3226). [durur,]*

Yoḳsa bir maḳṣūd içün degül **durur** / İşbu teklifden murād ḫod ol **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [durur,]*

Yoḳsa bir maḳṣūd içün degül **durur** / İşbu teklifden murād ḫod ol **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [durur,]*

Şerʿ-i İslām'dan gelür gördi nişān / Bildi anı ne kişi **durur** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [durur,]*

Bu yire düşmiş **durur** dir bir kişi / Gösterür dürlü ʿaceb dürlü işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3312). [durur,]*

Gāh bu köy ḳurbında bir yir var **durur** / Hem o yir ol kimseye maḥżar **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [durur,]*

Gāh bu köy ḳurbında bir yir var **durur** / Hem o yir ol kimseye maḥżar **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [durur,]*

Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'a uġrum Ḥaḳ **durur** / Yoḳ didügüm daʿvete hiç yoḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [durur,]*

Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'a uġrum Ḥaḳ **durur** / Yoḳ didügüm daʿvete hiç yoḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [durur,]*

Dir cemāʿat cemʿi hem raḥmet **durur** / Hem cudālıḳ cemʿden bidʿat **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [durur,]*

Dir cemāʿat cemʿi hem raḥmet **durur** / Hem cudālıḳ cemʿden bidʿat **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [durur,]*

İşbu dervīş şekk itmeñ er **durur** / Ḥaḳ yolına mürşid ü reh-ber **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3379). [durur,]*

İşbu dervīş şekk itmeñ er **durur** / Ḥaḳ yolına mürşid ü reh-ber **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3379). [durur,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ **durur** bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [durur,]*

Var **durur** anda bilüñ ṭuz maʿdeni / Ol depe altı ṭuzuñdur medfeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [durur,]*

Didi Ḳırşehri'nde bir er var **durur** / Ol anuñ ıla muṣāḥib yār **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [durur,]*

Didi Ḳırşehri'nde bir er var **durur** / Ol anuñ ıla muṣāḥib yār **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [durur,]*

Didiler ol mübtediʿler kim **durur** / Söylemez mollāya ṣan ebkem **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3460). [durur,]*

Didiler ol mübtediʿler kim **durur** / Söylemez mollāya ṣan ebkem **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3460). [durur,]*

Ṣanasın günbed **durur** başı ʿaẓīm / Bir ner ecderhā gören olur saḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [durur,]*

Giyesümüz ortaya alup **durur** / Kim görür-ise anı ḳūtı ḳurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3496). [durur,]*

Dir bu ne evren olacaḳ yir **durur** / Hele ġāyet bu ʿacāyib sır **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [durur,]*

Dir bu ne evren olacaḳ yir **durur** / Hele ġāyet bu ʿacāyib sır **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [durur,]*

Çevre yaña köy ü il iḳlīm **durur** / Bu bize bir remz bir tefhīm **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [durur,]*

Çevre yaña köy ü il iḳlīm **durur** / Bu bize bir remz bir tefhīm **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [durur,]*

Mollā didi gördüñüz mi n'oldı ḥāl / Bildüm ol erden **durur** işbu fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [durur,]*

Līki sen alsañ dürüstdür dest-namāz / Vaḳti **durur** ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3556). [durur,]*

Gördi Ḫūnkār ḳarşuda ṭolu **durur** / Rütbet-i faẕlı ḳatı ulu **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3577). [durur,]*

Gördi Ḫūnkār ḳarşuda ṭolu **durur** / Rütbet-i faẕlı ḳatı ulu **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3577). [durur,]*

Dünle Ḫūnkār çıḳa başa üstüñe / Kim **durur** diyü ṣorısardur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3635). [durur,]*

Her libāsda evliyā gizlü **durur** / Göricek bilür şu kim gözlü **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [durur,]*

Her libāsda evliyā gizlü **durur** / Göricek bilür şu kim gözlü **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [durur,]*

Bilenedür her suʾāl ü her cevāb / Bilmeyene olısar **durur** ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3662). [durur,]*

Daḫı senden ayrılışum yoḳ **durur** / Ḳoma ġurbetde bilişüm yoḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3694). [durur,]*

Daḫı senden ayrılışum yoḳ **durur** / Ḳoma ġurbetde bilişüm yoḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3694). [durur,]*

Ḳurusun toḫmuñ didi Saʿīd senüñ / Daʿviñ istikbār **durur** becid senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3743). [durur,]*

Ben gidicek oturacaḳ yirüme / Ol **durur** evlādı-y-ılan dir heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3850). [durur,]*

Geldi İsmāʿīl elini ḳavşurur / Ḫunkār'uñ ḳarşusına ṭınmaz **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3858). [durur,]*

Didi kim Ḫıż ı r Lala'm gelmiş **durur** / Yurdum oġlı hem didi olmış **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [durur,]*

Didi kim Ḫıż ı r Lala'm gelmiş **durur** / Yurdum oġlı hem didi olmış **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [durur,]*

İşidüp Ḳoniye'ye oldı revān / Dört yüz ḳoç boynuzı **durur** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3937). [durur,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ **durur** bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [durur,]*

Kim vilāyet ehli **durur** bu ʿazīz / Ululardandur key aṣḥāb-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3960). [durur,]*

Sözini ṣımaḳ bunuñ olmaz revā / Zīre bunda var **durur** geçkil duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3961). [durur,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ **durur** bilür ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [durur,]*

İşbu remzden bir işāret var **durur** / Bendelere ḫoş beşāret var **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [durur,]*

İşbu remzden bir işāret var **durur** / Bendelere ḫoş beşāret var **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [durur,]*

Ol ne **durur** eylegil bize beyān / Keşf idüp anı bize eyle ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4033). [durur,]*

Ně **durur** aduñ didi iy girçek er / Bildürüñ kendüñüzi virüñ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4049). [durur,]*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş **durur** / Ḫıżr u İlyās bil baña yoldaş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4050). [durur,]*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş **durur** / Ḫıżr u İlyās bil baña yoldaş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4050). [durur,]*

Yürüdügi yirde kime kim irer / Kim **durur** Ḫūnkār diyübeni ṣorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4056). [durur,]*

Ṭābaḳa'n-naʿl geldi ol tārīḫe rāst / Er **durur** ol bildiler merd-i Ḫudāst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4087). [durur,]*

Nuṭḳa gel ḳılma taḥammül işbu dem / Lāzım ol **durur** saña daḫı ehem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4093). [durur,]*

Didi fikrüñ ně **durur** ẕikr eylegil / Nicesi tedbīr idersin söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4104). [durur,]*

Oturup yanında ḫālinden ṣorar / Bildi himmet var **durur** yitişdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4106). [durur,]*

Ol gemi buġdayı çeç olmış **durur** / Ṭañladı çün kim bu resm-ile görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4121). [durur,]*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş **durur** / Ehl-i ḫāller rāzına rāzdaş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4143). [durur,]*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş **durur** / Ehl-i ḫāller rāzına rāzdaş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4143). [durur,]*

Bu ʿazīz bil Ḫıżr peyġām-ber **durur** / Muʿcizāt ehli ulu ser-ver **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4147). [durur,]*

Bu ʿazīz bil Ḫıżr peyġām-ber **durur** / Muʿcizāt ehli ulu ser-ver **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4147). [durur,]*

Şimdi meşhūr Ḳara Abdāl ol **durur** / Ḫoş vilāyet ehli ṣāḥib-ḥāl **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4168). [durur,]*

Şimdi meşhūr Ḳara Abdāl ol **durur** / Ḫoş vilāyet ehli ṣāḥib-ḥāl **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4168). [durur,]*

Zīra kim Tatar daḫı bī-ḥadd eri / Hem disem dürüst **durur** bī-add eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [durur,]*

Uş Tatar ʿahdi şımış çapmış diyār / Ṣarp ġarīm **durur** bilürsiz bu Tatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [durur,]*

Üçi daḫı anlaruñ ḳardaş **durur** / Üçi de birbirine rāzdaş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4211). [durur,]*

Üçi daḫı anlaruñ ḳardaş **durur** / Üçi de birbirine rāzdaş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4211). [durur,]*

Evliyāyı ṣordı didiler ol er / Ḫırḳa Ṭaġı'na ḳılup **durur** güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4228). [durur,]*

Çehresinden bellü **durur** erligi / Erlig-ile hem daḫı pāk dirligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4309). [durur,]*

Biz faḳīrlëri gönderdi size / Size ḫod maʿlūm **durur** geldük söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4375). [durur,]*

Ol muḥib dir ne **durur** ḳuzı ṭavar / Virürem cānum olursa ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [durur,]*

Daḫı şimdi nesli anuñ var **durur** / Ḥācī Bektaş'a ḫalīfeler **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4514). [durur,]*

Daḫı şimdi nesli anuñ var **durur** / Ḥācī Bektaş'a ḫalīfeler **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4514). [durur,]*

Ḳalmadı şübhe ki o şāh-ı ġāziyān / Merḳadi anda **durur** lā-şekk i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [durur,]*

Biz de çekmeklige ṭāḳat yoḳ **durur** / Biz de aña hīç liyāḳat yoḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [durur,]*

Biz de çekmeklige ṭāḳat yoḳ **durur** / Biz de aña hīç liyāḳat yoḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [durur,]*

Aḳsarāy'da var-ıdı bir köy yaḳın / Adı **durur** ol köyüñ Üründügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4614). [durur,]*

Gel ne-y-ile gelür-iseñ az u çoḳ / Faḳr u müstaġnī **durur** hem ḳarnı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4632). [durur,]*

İşidüp ḳılur Süleymān miskīnligi / Bildi kim eyle eylemek **durur** yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4634). [durur,]*

Veysīler'üñ ol **durur** ser-çeşmesi / Yoḳ **durur** anlardan ulu kimsesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4640). [durur,]*

Veysīler'üñ ol **durur** ser-çeşmesi / Yoḳ **durur** anlardan ulu kimsesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4640). [durur,]*

Yā fülān kimsede **durur** neẕrümüz / Dimedi nuṭḳ açuban bu resme söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4682). [durur,]*

Ben didüm Rūm uzun uzaḳ yir **durur** / Neẕrüm iletmek ʿaceb tedbīr **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [durur,]*

Ben didüm Rūm uzun uzaḳ yir **durur** / Neẕrüm iletmek ʿaceb tedbīr **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [durur,]*

Şeyḫ mürīd muḥibb ʿāşıḳ kim **durur** / Yaʿnī ol adlara kim lāyıḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [durur,]*

Şeyḫ mürīd muḥibb ʿāşıḳ kim **durur** / Yaʿnī ol adlara kim lāyıḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [durur,]*

Ṣaru İsmāʿīl **durur** baʿd ez-īn / Evliyā sırdaşıdur ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4813). [durur,]*

Hem Baba Resūl **durur** biri daḫı / Gürbüz er **durur** muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [durur,]*

Hem Baba Resūl **durur** biri daḫı / Gürbüz er **durur** muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [durur,]*

Hem Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş ʿazīz / Key ululardan **durur** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4820). [durur,]*

Bil mezārı anda **durur** varasın / İşigine ol erüñ yüz süresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4866). [durur,]*

Ol ḫalīfeler ki ẕikr olmış **durur** / Adları bir bir dile gelmiş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4869). [durur,]*

Ol ḫalīfeler ki ẕikr olmış **durur** / Adları bir bir dile gelmiş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4869). [durur,]*

Ṣarı İsmāʿīl **durur** andan biri / Kim odur Ḫūnkār'umuñ ıbrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4870). [durur,]*

Gelecegi remzin aña bildürür / Daḫı gelecegi ḳanḳı yol **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4897). [durur,]*

Bir ṣaru ṭoġan ḳonmış key ʿacīb / Kim be-ġāyet ḫūb ṭoġan **durur** ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [durur,]*

Ayaġında hem daḫı çıñraġısı / Boġazında baġlu **durur** cılġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4909). [durur,]*

Görmedük dirler aña beñzer ṭoġan / Key ḳatı maḥbūb **durur** bize inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [durur,]*

Bir ulu sulṭān elinden ol ṭoġan / Uçuban ḳaçmış **durur** olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4912). [durur,]*

Yā Müsülmān'dan ḳaçup gelmiş **durur** / Ol ikiden birisi olmış **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4914). [durur,]*

Yā Müsülmān'dan ḳaçup gelmiş **durur** / Ol ikiden birisi olmış **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4914). [durur,]*

Dir yigirmi yıl **durur** bu kişinüñ / Sürerem ḫiẕmet idüp çiftin anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4949). [durur,]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli iş böyle **durur** olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4966). [durur,]*

Daḫı ol köpri binā dutmaz bilüñ / Şübhesüz öyle **durur** idrāk ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5076). [durur,]*

Göndereler piş-revi böyle yire / Bu ṭarīḳatda degül **durur** revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5109). [durur,]*

Himmet idüp er bize vire oġul / Bu **durur** maḳṣūd duʿā ola ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5119). [durur,]*

Ayaġına uş ṭolaşdı itdügi / Ere maʿlūm **durur** anuñ n'itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5180). [durur,]*

Hem adum **durur** didi Baba Resūl / Evliyā gönderdi geldüm didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5300). [durur,]*

Bu yiri er baña yurt virmiş **durur** / Burayı baña maḥal görmiş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [durur,]*

Bu yiri er baña yurt virmiş **durur** / Burayı baña maḥal görmiş **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [durur,]*

Līki bunda ḫiẕmetimüz var **durur** / Ḥālimüzden kendü ḫaberdār **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5345). [durur,]*

Pīrāb Sulṭān'uñ iy şāh-ı kerem / Çoḳ **durur** böyle işi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5387). [durur,]*

Bir ḫalīfe bil Receb Seydī **durur** / Kim göñül evi anuñ ṣaydı **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5391). [durur,]*

Bir ḫalīfe bil Receb Seydī **durur** / Kim göñül evi anuñ ṣaydı **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5391). [durur,]*

Menteşe Baba **durur** biri daḫı / Key ulu ḫalīfedür bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5421). [durur,]*

Hümā Ṭaġı'nuñ dibinde meskeni / Ṣanduḳılu'dan yaña **durur** bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5422). [durur,]*

Engüri'yi mesken idüp ol velī / Ol **durur** Ṣaru ʿalemlü iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5449). [durur,]*

Ḫoş Baraḳ'sın Baraḳ'umsın Baraḳ'um / Saña ol **durur** naṣîbüm bil benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5461). [durur,]*

Bir ḫalîfe hem Ḫız ı r Ṣāmut **durur** / Ḫāżıʿ u ḫāṣiʿ Ḥaḳ'a ḳanat **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5466). [durur,]*

Bir ḫalîfe hem Ḫız ı r Ṣāmut **durur** / Ḫāżıʿ u ḫāṣiʿ Ḥaḳ'a ḳanat **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5466). [durur,]*

Ḳubbe gölgesinde dir ben defn olam / Beg bu **durur** didi ben buña ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [durur,]*

Pençşenbih güni kim bugün **durur** / Ben ölürem ṭutma yas dügün **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5522). [durur,]*

Pençşenbih güni kim bugün **durur** / Ben ölürem ṭutma yas dügün **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5522). [durur,]*

Bu cihān köpri **durur** gelen geçer / Yā kebūter-ḫānedür ḳonan uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5583). [durur,]*

Pes cihān fānī **durur** añla bak a / Ḫalḳ fānī Ḥaḳ **durur** ḥayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [durur,]*

Pes cihān fānī **durur** añla bak a / Ḫalḳ fānī Ḥaḳ **durur** ḥayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [durur,]*

Ḥaḳ teʿālā buyurupdur ey ulum / Evliyāya yoḳ **durur** ḫavf-ı ölüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5586). [durur,]*

Rūh-ı insān ölmez ü ölür cesed / Nite ölür rūḥ k'ol **durur** nūr-ı Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [durur,]*

Bildi İsmāʿīl anı nice er **durur** / Ḫācī Bektaş ḥażret-i Ḫūnkār **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5682). [durur,]*

Bildi İsmāʿīl anı nice er **durur** / Ḫācī Bektaş ḥażret-i Ḫūnkār **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5682). [durur,]*

Ölmedin ölmek gerek müʾmin olan / Ki ölmedin ölen **durur** raḥmet bulan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5734). [durur,]*

Böyle **durur** ʿādet-i devrān-ı pīr / Her kişinüñ cismin eyler ḳara yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [durur,]*

Virdi maʿnāsın ḥurūfuñ bī-bedel / Ḫˇāce bildi er **durur** Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5903). [durur,]*

Bir nefes menzil alan er ol **durur** / Çün Ḫorāṣan'dan varur Mekke'ye er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [durur,]*

Ḫācīya ḥurmā **durur** zīrā delīl / Ḫācī Bektaş vāḳıf oldı ḥāline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5967). [durur,]*

Ṣu dilĕrüz ṣanma bizi ac-ıduḳ / Ṭatlu aḳar var amā alçaḳ **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [durur,]*

İbrāhīm sulṭān atası cedd-i İmām / Milküñ ısı bu **durur** taḥḳīḳ bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6044). [durur,]*

Bilsün işbu er **durur** anuñ ṣāḥibi / Bir vilāyet gösteriser ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6046). [durur,]*

Yoḫ **durur** pervāmuz andan olmaz er / Ben de Loḳmān'am Perende uçaram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6052). [durur,]*

Ḳaraca Aḥmed'sin özüñdür pāsbān / Çün ṭarīḳatde er **durur** güç ṭartıcı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6122). [durur,]*

Ṣaḳladum edebde ben īmānımı / İsmi **durur** Ḥācī Bektaş-ı be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6144). [durur,]*

Yapışup yakasına defʿī hümām / Armaġānum bu **durur** alġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6187). [durur,]*

Sünnī **durur** Ḥaḳḳ'a yarar her işi / Ḥükmi altında **durur** cinn-i cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6196). [durur,]*

Sünnī **durur** Ḥaḳḳ'a yarar her işi / Ḥükmi altında **durur** cinn-i cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6196). [durur,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān çün görür / Bildi gürbüz er **durur** Bektaş'ı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6226). [durur,]*

Buġday arpa olmasa virmez ışık / Bilürüz ki bu **durur** Bektaş'ı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [durur,]*

İʿtiḳādın muḥkem itdi ol ere / Şimdi daḫı var **durur** ol ʿaynı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6270). [durur,]*

Ḥācī Bektaş er **durur** bildi tamām / Ḫalḳ-ı ʿālem cemʿ olup çekdi emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6275). [durur,]*

Ḳırḳ yigit yoldaşı bile şāẕmān / Çün seḥer vaḳti olup dīvān **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6388). [durur,]*

Şāh ʿAlāʿe'd-dīn de ḳıldı himmeti / Oġluñuz kim adı Şeh ʿOšmān **durur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6409). [durur,]*

Şimdi bil ki başḳa ol sulṭān **durur** / Müzdeci virincegiz böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6410). [durur,]*

dürüş: *Çalışmak, çabalamak.*

Ḳaçar-iken ol çocuġa irişüp / Cehd idüp çañı alınca **dürüşüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3028). [dürüşüp, -üp]*

Rāżī oldı imdi dir öñüme düş / Ol hālüñde tek benüm-ile **dürüş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4444). [dürüş,]*

dürüst: *Doğru, düzgün açıkça, sağlam.*

Līki sen alsañ **dürüstdür** dest-namāz / Vaḳti durur ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3556). [dürüstdür, -dür]*

dürüst: *Doğru, düzgün, sağlam.*

Başa çıḳmayup alınup ṭururuz / Ṣanma bu sözi ki **dürüst** görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2411). [dürüst,]*

dürüst: *(f.s.) kaba, sert, katı, kalın.*

Pīş-rev didi didüklerin **dürüst** / Dimedüñ bize eyā nā-dān u süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5151). [dürüst,]*

dürüst: *Bütün.*

Geldi el öpdi vü ḫilʿat giydi cüst / Çün işi bitdi tamām oldı **dürüst** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [dürüst,]*

dürüst: *Doğru, dürüst (kişilik bağlamında).*

Zīra kim Tatar dahı bī-ḥadd eri / Hem disem **dürüst** durur bī-add eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [dürüst,]*

dürüst: *Tamı tamına, tamamen, noksansız.*

Dir **dürüst** degül durur illā meger / Maşrabaya ḳan geñlikden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1842). [dürüst,]*

dürüst it-: *Doğru, sahih, sağlam etti.*

İʿtiḳādın baʿd ez-ān itdi dürüst / Olmadı ḫizmetde andan girü süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3708). [dürüst it-, --di]*

dürüst ol-: *Sağlam olmak.*

Gördi yek-tā başa almaḳlıġa süst / Didi olmaz böyle yek-tā bu dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4360). [dürüst ol-, --maz]*

dürüst ol-: *Kabul olmak, geçerli ve eksiksiz olmak.*

Nūre'dīn Ḫˇāce'ye ḳanı gösterür / Dir dürüst olur mı āb-dest bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1841). [dürüst ol-, --ur]*

düş-: *Yukarıdan aşağıya birdenbire ve bilâ-ihtiyâr inmek, sukut etmek, yukarıdan inmek.*

At ʿaṣāñı ḳanda **düşer-ise** ol / Yurduñ oldur varubanı anda ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4876). [düşer-ise, -er, -i, -se]*

düş-: *Düşmek, sendelemek.*

Kim ki semʿiñ ṭutsa nāṣıḥ pendine / **Düşmeyiser** nefs-i şehvet bendine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5731). [düşmeyiser, -me, -yi, -ser]*

düş-: *Olumsuz bir duruma girmek.*

Beg daḫı aldı naẓar itdi aña / Lerze **düşdi** gevdesine görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3997). [düşdi, -di]*

düş-: *Bulunduğu yerden ayrılıp aşağı doğru inmek, düşmek.*

Yaġırı üzre **düşüp** uṣṣı gider / Gördi duḫter anı bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [düşüp, -üp]*

düş-: *(Bir şey veya kimse) Dengesini kaybederek yıkılmak, dik durumda iken devrilip yatık duruma gelmek.*

Çün aġacdan indi ol ḳuṭb-ı cihān / Ṣaru Ḫūnkār yanına **düşdi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2026). [düşdi, -di]*

düş-: *Düşmek, yere devrilmek.*

Ṭaş ṭoḳundı oġlana **düşdi** revān / Ṣol sāʿat içinde oġlan virdi cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3895). [düşdi, -di]*

düş-: *Düşmek, yukarıdan aşağı düşmek.*

Ol kitāblar hegbesi ṣuya **düşer** / Bunı görüp Mollā'nuñ ʿaḳlı şaşar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3510). [düşer, -er]*

düş-: *(Kendi ağırlığının etkisiyle) Bulunduğu yerden ayrılıp yukarıdan aşağıya doğru inmek, sukut etmek. II (Bir şey veya kimse) Dengesini kaybederek yıkılmak, dik durumda iken devrilip yatık duruma gelmek.*

Ḳurt yiyüp yā bir żarar gelse didüm / Yā **düşüp** yardan eger ölse didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [düşüp, --üp]*

düş-: *(Izdırap) duymak, çekmek.*

Ḳaradeñiz içre didi bir gemi / **Düşdi** ḫavfa ḫalḳı anun derhemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4035). [düşdi, -di]*

düş-: *(Girdaba) Düşmek.*

Bir gemi Ḳaradeñiz'de key ḳatı / **Düşdi** gird-āba çeker meşaḳḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4607). [düşdi, --di]*

düş: *Düşmek, sendelemek.*

Zīr-i pā **düşdüñ** hemān gördük seni / Saña çalışurken ayruḳ biz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3353). [düşdüñ, -düñ]*

Yüregüm ṣıḳdı ṭamar üç ṭamla ḳan / Gitdi uṣṣum **düşmişem** anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3359). [düşmişem, -mişem]*

düş: *Bir bölüşme sonunda payına ayrılmak.*

Ḥācī Bektaş didi deryā-yı ʿaẓīm / Hīç bulınmaz ně ki **düşerse** delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4662). [düşerse, -e, -r, -se]*

düş: *Payına, hissesine düşmek.*

Yügirü gelüp sürer yüz pāyine / Şükr ider **düşdi** mülāḳāt pāyına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3550). [düşdi, -di]*

düş: *Düşmek.*

Ḥaḳḳ'a iki rikʿat eger ṭāʿat ḳıla / Çaçdan ammā **düşmeye** hīç bir ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6059). [düşmeye, -meye]*

düş: *Hayal, rüya.*

Ḳoynına girdi degürmedi ziyān / Heybetinden ol **düşüñ** uyandı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 399). [düşüñ, -üñ]*

düş: *Hayal, rüya.*

Ẕikr ideyin **düşümi** ḫoş diñlegil / ʿİlm ehlisin sözüm key añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1677). [düşümi, --üm, --i]*

düş: *Düşmek.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım binüp eşğine / Burhān Abdāl öñine **düşdi** gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5193). [düşdi, -di]*

düş: *Düşmek.*

Elin öpüben ayaġına **düşer** / Didi İbrāhīm eger itdiyse şer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5179). [düşer, -er]*

düş: *Yere düşmek.*

Eyle diyüben ḳılıc çekdi revān / Çaldı boynunı **düşer** başı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4002). [düşer, -er]*

düş: *Düş, rüya.*

Gördügüm **düş** bu ki bir bedr-i münīr / Etegümden ḳoynum içine girir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1678). [düş,]*

Yatur-iken dünle İdrīs **düş** görür / Ol düşüñ heybeti ile uyanur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1726). [düş,]*

düş: *Rüya, düş.*

Yatur-iken dünle İdrīs düş görür / Ol **düşüñ** heybeti ile uyanur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1726). [düşüñ, -üñ]*

İşidüp didi **düşüñde** mi bu iş / Ḥāṣıl oldı saña bu resme reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3703). [düşüñde, -ü, -n, -de]*

düş: *Düş, hayal.*

Māder-i Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh / Gördi **düşinde** anı ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4467). [düşinde, -i, -n, -de]*

düş: *(yere) düşmek.*

Eteginden **düşdi** bir sebz hindi ḳoz / Görüp ol arada böyle göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1523). [düşdi, -di]*

Düşdi ḳılıç Ṣaltıḳ'uñ çün öñine / Döndi Ḫıżr'a didi iy Ḫıżr'um gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [düşdi, -di]*

Ṭamdı yürekden yire üç ṭamla ḳan / Uṣṣı gitdi **düşdi** Saʿde'd-dīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3348). [düşdi, -di]*

düş: *(deyim anlamı) bozuşmak, arası açılmak, kavga etmek.*

Avlar iken birbirine **düşdiler** / Herze vü heẕyāna ḥadden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3916). [düşdiler, -diler]*

düş: *(yol bağlamında) girmek, koyulmak, yürümek, katetmek.*

Düş öñümüze ġazālar idelüm / Kāfire dürlü cezālar idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4284). [düş,]*

düş: *İsabet etme, denk gelme.*

Didiler ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er belī / Gördiler ki **düşmemiş** çaçdan ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6067). [düşmemiş, -me, -miş]*

düş: *(Durumunda) bulunmak, kalmak.*

Düşdiler artlarına tā irdiler / İricek ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5256). [düşdiler, -di, -ler]*

düş: *Bulunduğu yerden ayrılıp yukarıdan aşağıya doğru inmek, sukut etmek, yukarıdan inmek.*

Pes Frengistān'a der-deryā kenār / Bir adaya **düşüben** itdi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3182). [düşüben, -üben]*

Ol cemāʿatden etegi her kime / Degdi-y-ise **düşüben** öldi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5160). [düşüben, -üben]*

Himmet erden aluban gitdi yayaḳ / Ḳara İmīrza **düşüben** önce bayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6387). [düşüben, -üben]*

düş: *Zuhur etmek, görünmek.*

Bu yire **düşmiş** durur dir bir kişi / Gösterür dürlü ʿaceb dürlü işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3312). [düşmiş, -miş]*

düş: *Düşmek.*

Didi bu kül **düşdügi** yirden odun / Bitsün alup yaḳuñ andan dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [düşdügi, -dügi]*

düş: *(Kötü bir durum yüzünden) İstenmeyecek bir yerde bulunmaya mecbur olmak.*

Bir gemi gird-āba **düşdi** zār olur / Cānlarından ehli hep bīzār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4594). [düşdi, -di]*

düş: *Yere devrilmek, yere serilmek.*

Devleti **düşmiş** iken Ḥaḳ oñara / Mercimegin yiyenüñ ḳızı ṭoġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6267). [düşmiş, -miş]*

düş: *Düş, rüya.*

Gördügüm **düş** bu durur kim söyledüm / Ẕikr idüben küllī taḳrīr eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1682). [düş,]*

düş: *Yukarıdan yere, toprağa düşmek, çakılmak.*

İtmişüz biz didi küstāḫāne kār / Atdı elinden yabāna **düşdi** mār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2975). [düşdi, -di]*

düş: *Hayal / rüya.*

Fāṭma didi düş görüpven key mühīb / Gördügüm **düşdür** be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1676). [düşdür, -dür]*

düş: *(Bir şey bir yerde) Görülmek, belirmek, ortaya çıkmak.*

Böyle diyüp itdiler tizcek yaraḳ / Güş dut gör nice **düşdi** ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1067). [düşdi, -di]*

Düşdi üç māhī yiñinden ber-zemīn / Ol kerāmet maʿdeni ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4042). [düşdi, -di]*

düş gör: *Rüya görmek.*

Fāṭma didi düş görüpven key mühīb / Gördügüm düşdür be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1676). [düş gör, --üp, --ven]*

düş görüp: *Rüya görmek.*

Didi kim ol didügüñ erdür tamām / Düş görüpsin eyledüm taʿbīr-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1733). [düş görüp, --üp, --sin]*

dūş it-: *Düşürmek, uğratmak, düçar etmek.*

Bu menāḳıb-nāme irdi āḫire / Ḥaḳ teʿālā itmeye dūş ṣāḥire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5847). [dūş it-, -me , -ye]*

düşde gör: *Uykusunda bir hayaller dizisi görmek.*

Düşde evvel sen görüpsin yürigil / Gir içerü ol ere yüz sürigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1740). [düşde gör, --üp, --sin]*

düşdi: *(Bir şeye karşı) Büyük düşkünlük, aşırı ilgi veya sevgi duymak, müptela olmak.*
Sözlerin itdi ḳabūl **düşdi** müfīd / Her birine giydirüp şāh kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6170). [düşdi,]*

düşdi: *Bir bölüşme sonunda payına ayrılmak (Hissesine, payına düşmek bağlamında).*

Oluban dü pāre **düşdi** ber-zemīn / Girdi Ḫūnkār'a gören didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4982). [düşdi, --di]*

düşine gir: *Rüyasına girmek.*

Gice rüʾyāsında Ṣaru Pādişāh / Girdi keşiş düşine ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4891). [düşine gir, --di]*

düşmān: *Düşman.*

Dīn **düşmanına** tā heybet ola / Görüben anı ʿaẓīm dehşet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4432). [düşmanına, -ı, -n, -a]*

düşmān: *Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan kimse, yağı, hasım, antagonist, dost karşıtı.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar gerçi ider ceng-i cihān / Dökdi **düşmān** ḳanlarını aldı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 665). [düşmān,]*

düşmān: *Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan kimse, yağı, hasım, antagonist, dost karşıtı. II rakip.*

Ḳılıc ursun kāfire ursun ġazā / Dīn **düşmanlarına** ḳılsun cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4424). [düşmanlarına, -lar, -ı, -n, -a]*

düşmān: *(Birine karşı) İyi duygular beslemeyen, kötülük etmek için fırsat kollayan kimse, yağı, hasım.*

Gözlerinden yaş yirine dökdi ḳan / Bildi **düşmān** birikip ḳılmış nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6313). [düşmān,]*

Bī-günāh itmek diler **düşmān** özin / Beglerine didi sulṭān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6345). [düşmān,]*

düşmān: *Düşman.*

Aġlayuban yüzine sürer yüzin / Didi oġul **düşmānsuz** olmaz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6316). [düşmānsuz, -suz]*

düşmān: *(Birine karşı) İyi duygular beslemeyen, kötülük etmek için fırsat kollayan kimse, yağı, hasım, adu || Arzu edilmeyen, istenmeyen nesne veya kimse.*

Oldı bir **düşmān** o cānibden ʿayān / Divşürüp leşkerini ʿazm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 262). [düşmān,]*

düşmedi: *Denk gelmek, rast gelmek, gerçekleşmek.*

Ḳarayük'i yurt virüp virdi berāt / Gelür-iken **düşmedi** yolda oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1664). [düşmedi,]*

düşmen: *Far. sf. Dost olmayan, hasım, düşman.*

Zīra oġul ḳız **düşmenüñdür** didi Ḥaḳ / Pes muḥabbet itmez aña ehl-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 693). [düşmenüñdür, -üñ, -dür]*

düşmen: *Birbirleriyle savaşan devletler ve bu devletlerin asker, sivil bütün uyrukları.*

Göñli ḳarardı bularuñ çün belūṭ / Cemʿ oluban bir yire **düşmen** ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6327). [düşmen,]*

Ṣabr-ıla ṭatlu olur acı yimiş / Şāhum **düşmen** sözine sen uymaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6339). [düşmen,]*

düşmen: *Birinin kötülüğünü isteyen, ona zarar vermeye çalışan kimse; rakip.*

Mālya dirler ol yirüñ bir adına / İrevüz **düşmenlerüñ** feryādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4145). [düşmenlerüñ, -ler, -üñ]*

Yügüre atuñ ḳılıcuñ hem kese / **Düşmenüñ** hem olısar senden ḳışa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4245). [düşmenüñ, -üñ]*

Ḫuṭbe oḳundı vü ḳazdı sikkeyi / **Düşmenüñ** başına eyledi ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4458). [düşmenüñ, -üñ]*

düşmen: *Dost olmayan, hasım, rakip, düşman.*

Virdi Aḥmed Yesevī tuġ u ʿalem / Didi oġul **düşmene** var çekme ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 654). [düşmene, -e]*

düşmen: *Birinin kötülüğünü isteyen, ona karşı iyi duygular beslemeyen, hasım.*

Key ṣaḳın **düşmen** sözine uyma sen / Ḳara İmīrzā oġlın alup gitdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [düşmen,]*

düşmenden: *(Birine karşı) İyi duygular beslemeyen, kötülük etmek için fırsat kollayan kimse, yağı, hasım, adû.*

Ol ʿadū ḳaṣdına pes rezm eyledi / Varuban götürdi **düşmenden** ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 263). [düşmenden,]*

düşmiş-idi: *Düşmek, bir durumun içinde bulunmak.*

Cāriyeye daḫı eve varmalı / Bir mühim iş **düşmiş-idi** görmeli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1914). [düşmiş-idi,]*

düşnām vir: *Sövüp sayma, kötü hitapla, azarlamak.*

Çün sözin işitdi Ḫünkār ḥażreti / Virdi düşnām aña bu resme ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2030). [düşnām vir, --di]*

düstūr: *Aynı konudaki hüküm ve kurallara ölçü teşkil edecek sağlamlık ve genişlikteki ana kural, temel kaide.*

Ḳurı daʿvā itmegil **düstūr** özüñ / Ḥācī Bektaş eydür iy ḫ̆āce işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5896). [düstūr,]*

düşüp git: *Peşine düşüp gitmek anlamında bir söz grubu.*

Evliyā diyübeni düşüp gider / Bilmezüz varubanı anda n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3462). [düşüp git, --er]*

dut: *Tutmak, zapdetmek.*

Bir keşīş ḳoşmışdı aña atası / Her ne iderse anuñla **dutası** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2473). [dutası, -ası]*

dut: *Elinde bulundurmak.*

Dutdılar mülk-i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i daḫı iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1602). [dutdılar, -dı, -lar]*

dut: *Ele geçirmek, yakalamak.*

İrte öylĕn seni gelüp **dutalar** / Ḳurı güne ḳoyup esīr ilteler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1851). [dutalar, -alar]*

dut: *Tutmak.*

Oldı ol yirde ḥarāmīler başı / Urmaḳ u **dutmaḳ** idi dāyim işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [dutmaḳ, -maḳ]*

dut: *Tutmak, yakalamak, zapdetmek.*

Bu varınca atdan indi ol daḫı / **Dutdı** atın varubanı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4581). [dutdı, -dı]*

dut: *Yakalamak, engellemek, ele geçirmek.*

Sĕni ḳanda bulur ısaḳ **dutavuz** / Ḳurı güne ḳoyup esīr iltevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1865). [dutavuz, --avuz]*

dut: *Doldurmak.*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup **duta** varaḳ / Üzüben getürdi gör iy merd-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3721). [duta, -a]*

dut: *Tutmak, zapdetmek, yakalamak, bağlamak, alıkoymak.*

Dutmaz ısam ben eger didi hemīn / Çapmaduḳ Tatar ḳomaz hergiz zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [dutmaz, -maz]*

dut: *Bir yerde kalmaya karar vermek; bir kararda durmak.*

Dutmadı ayruḳ binā geldükçe sīl / Yıḳılur ayruḳ binā ṭutmadı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5080). [dutmadı, -ma, -dı]*

dut: *Tutmak, yerine getirmek, dinlemek, benimsemek, dikkate almak.*

Sözümüz ṭutarsa ḫoş geldi ʿazīz / **Dutmaz** ise girü dönsün didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3532). [dutmaz, -maz]*

dut: *Yakalamak, tutmak.*

Fetḥ itdi ol diyāruñ küllīsin / **Dutıcaḳ** öldürdi küffār bellisin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4441). [dutıcaḳ, -ıcaḳ]*

dut: *1. Elinde bulundurmak 2. Sunmak.*

Ṣol elinde var-ıdı bardaḳla ṣu / Ṣaġ elinde mıṣrı **dutar** yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [dutar, -ar]*

dut: *Başlamak, etkisi altına almak.*

Geçürüp seccādeye şeyḫ itdiler / **Dutup** emrin buyruġına gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5146). [dutup, -up]*

dut: *Dut ağacı.*

Yüriyüp bir **dut** aġacı egsisin / Ṭutuban Rūm'dan yaña atdı yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1193). [dut,]*

dut-: *Elinde bulundurmak.*

Dutdı bir dırnaġa zūr itdi ḳatı / Kesmedi ne deñlü keskindür yiti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3404). [dutdı, -dı]*

Dutubanı yuġıyı da indürür / Nuṭḳ-ı pākini kelāmı gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3612). [dutubanı, --ubanı]*

Daḫı sürdi ṭurmayup oldı revān / **Dutaḳaldı** Ṣaru İsmāʿīl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4582). [dutaḳaldı, --akal, --dı]*

dut-: *Elde bulundurmak, eline almak.*

Kendüsi alubanı **dutdı** atı / İrdi ardınca hemān Ḫıżr ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4598). [dutdı, -dı]*

dut-: *Uymak, itaat etmek.*

Emrimüzsüz kimseye ḳaṣd itmegil / **Dut** sözümüz ġayrı yola gitmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4976). [dut,]*

dut-: *Ele geçirmek, yakalamak, tutmak.*

Ḳayaya el urduġınca gör ḥāli / Dutamaḳ olur ḳaya **dutar** eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2808). [dutar,]*

Çift ucın **dutardı** ḫarrātlıḳ işi / O ṭarīḳ-ıla ḳılurdı cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2908). [dutardı, -ardı]*

Gönderür bir ḳulını Ḫūnkār'a ir / Meydāna ol ṣālusı **dutup** getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3986). [dutup, -up]*

Ḳardaşuñ oġlın **dutup** gönder baña / Yoḫsa yavuz iş iderem ben saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4299). [dutup, -up]*

Çevre aldılar anı **dutmaḳlıġa** / Ḳaṣd itdiler kemend atmaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5290). [dutmaḳlıġa, -mak, -lıg, -a]*

dut-: *Tutmak, durdurmak.*

Dutdılar ḳatırını Mollā biner / Mollālar öñce yüridi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3526). [dutdılar,]*

dut-: *Tutmak, iş görecek durumda olmak.*

Ḳulaḳ olsun diyü geldi bir nefes / **Dutmaz** oldı iki eli anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [dutmaz, -maz]*

Daḫı ol köpri binā **dutmaz** bilüñ / Şübhesüz öyle durur idrāk ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5076). [dutmaz, -maz]*

duta: *Tutmak, zapdetmek.*

Ne ḳadar küçük zuvālā **dutalar** / Ḫoş büyük büyük ṣomunları çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1539). [dutalar, -lar]*

dutamak ol-: *Tutunacak yer hâline gelmek.*

Ḳayaya el urduġınca gör ḥāli / Dutamaḳ olur ḳaya dutar eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2808). [dutamaḳ ol-, --ur]*

duta-y: *Tutmak, yakalamak, zapdetmek.*

Duta-y-ıduḳ ola mı çevre ilüñ / Çevre alup dört yañasından gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5289). [duta-y-ıduḳ, --ıduḳ]*

dutıl: *Ay tutulması.*

Didiler ol şeyḫ sözi girçek olur / Ay didügi gibi gör kim **dutılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [dutılur, -ur]*

dutış: *Tutuşmak, alev almak.*

Ḥaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı revā / Ildırım inüp **dutışur** ṭaġ ova *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1009). [dutışur, -ur]*

dutsak ol: *Esir olmak.*

Yidi yıl dutsaḳ olınca bu zamān / Geldi tā ki bir Ḫıż ı r yüzlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [dutsaḳ ol, --ınca]*

dutuban: *Tutarak, kavrayarak.*

Dutuban taḫta geçürdiler anı / Şāh oluban gösterür dürlü kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 336). [dutuban,]*

dutul: *Tutulmak.*

Dutulur aña girü bu iş biter / Varsun aña bu iki kişi yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [dutulur, -ur]*

duvāzdeh: *Far. On iki.*

Ẕikr ider **düvāzdeh** imāmı be-nām / Ḳubbe-i elif tācı zencīri-le *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6072). [düvāzdeh,]*

duý-: *Duymak, hissetmek.*

Biñ bir eren Rūm'da yaḳan hep çırāḳ / Cümle **duyup** geldi atlu hem yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [duyup, -(u)p]*

duyur: *Duymayı sağlamak, duyurmak.*

Ṣaru İsmāʿīl'e ol dem buyurur / Bir muḥibb irdi diyüben **duyurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4158). [duyurur, -ur]*

duz: *Yapmak, tertip etmek, düzenlemek.*

Ṭuz içün çekmědiler anlar emek / Didi ṭuzuñ cevherin **düzüñ** çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6285). [düzüñ, -üñ]*

duz: *Tuz.*

İşigi- altında erüñ sinim ḳazuñ / Meyyitim defn idüben üstüm **düzüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5809). [düzüñ, -uñ]*

düz-: *Bir şeyi, onun için gerekli hususları hazırlayarak meydana getirmek, bir bütün halinde hazırlamak, tertip etmek.*

Ḳoz aġacından **düzüp** tābūtumı / Defn idüben tābūta koyuñ beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5534). [düzüp, -üp]*

Geldi tābūtını neccār **düzdi** hem / Ṭurdı ḥaccār ṭaşa tārīḫ yazdı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [düzdi, -di]*

Düzdi yině bir laṭīf şādırevān / Ḥācī Bektaş'uñ ṭuyup ḫˇāce erligin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5993). [düzdi, -di]*

düz-: *Dizmek, hazırlamak.*

Meşhedin işik dibinde ḳazdılar / Ḥaḳḳına ḳoyup mezārın **düzdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5828). [düzdiler, -diler]*

Cevherin bulup çırāḳlar **düzdiler** / Eyle vāfir bulınur anda nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6284). [düzdiler, -diler]*

düzdür: *Hazırlatmak.*

Düzdürüp tābūtumı ḥāżır ḳıluñ / Ṣuyum ılıt yaraġım vāfir ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5672). [düzdürüp, -üp]*

düzen: *Derli toplu olma, tertip, intizam, disiplin.*

Pes anuñla baġladı tertīb düzen / Her **düzenden** eyledi tezyīn ü zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3826). [düzenden, --den]*

düzen: *Düzen, nizam.*

Bir ḥabīš melʿūn kāfir sözi-le / Ḥayfdur bunuñ **düzeni** bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4311). [düzeni, -i]*

düzĕt: *Düzenlemek.*

İki er **düzetdi** der-ḥāl ol Zubun / Birine küffār gibi giyürdi ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [düzetdi, -di]*

düzĕt: *Düzenlemek.*

Fāṭıma tīz döndi girü evine / Ḫūnçe **düzĕdübeni** gelür yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1749). [düzĕdübeni, --übeni]*

düzil: *Düzene sokmak. Tertip ve tanzim etmek.*

Çār unṣurdan olan terkībi ḳor / Māʾ ü menden **düzilen** tertībi ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5594). [düzilen, -en]*

E

e: *"Ey" seslenme ünlemi.*

İdrīs eydür zaḥmet olur sizlere / Hem revālı iş midür bu iş gör **e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [e,]*

Köyliden bir kimse dir merd-i Ḫudā / Sen bu işden ġayrı bir daḫı id **e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [e,]*

Çıḳdı ḳazandan oturur bir yire / Gör Külü Ḫan'ı keşīşe ne dir **e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [e,]*

Sen bularuñ key ulusısın gel **e** / Benüm-ile işbu gün olġıl bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [e,]*

Mollāya maḳṣūdı erlik göstere / Eyle görmek zīra mollā ister **e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3396). [e,]*

Fāṭıma'ya dir bunı ḫarc it hele / Tükedincegez bunı girü gel **e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3824). [e,]*

Didi Ḫūnkār begüñi var gör hele / N'oldı ise bilesin andan gel **e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [e,]*

e: *"E" seslenme ünlemi.*

Ḳarayük ḳurbında Ḳay nām bir yire / Gelüben anda ḳarār itdi gör **e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [e,]*

Gelüben uşda oturduñ yirüñe / Delü olmış dir ne söyler görüñ **e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3706). [e,]*

e: *'Öyle ise, öyle olunca, mademki öyle' anlamlarında bir söz.*

Çün semāʿ emrin irürdi āḫire / Ṣoḥbeti neye irişdi bir gör **e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [e,]*

eb: *Baba, peder, valid.*

Ḳalḳdı çün Ḫūnkār ıla Ḫıż ı r nebī / Çıḳdı evden gitdi bunlar iy **ebī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1509). [ebī, -i]*

Gözi anuñ daḫı ġayrılar gibi / Aġarupdur ġālibā dir iy **ebī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1895). [ebī, -i]*

Diyüben ḳalḳınca ol Ḫıżr-ı nebī / Ṣaru İsmāʿīl döndi ey **ebī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4597). [ebī, -i]*

ebced: *Her harfi bir sayıyı karşılayan Arap harfleri ile yazılı sekiz kelimeden meydana gelen bir hesap sistemi.*

Bī dimege tā heves ben de ḳılam / Hīce **ebced** oḳımadın sen henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [ebced,]*

ebed: *Ar. Sonsuza kadar, hiçbir vakit, kat'a.*

Kimse senüñ aşlın arḳasın **ebed** / Yire getürmeye didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4251). [ebed,]*

ebed: *Asla, hiçbir zaman, katiyen.*

Dost dīvānında Bektaş-nām aḥad / Görmedük anda dimişsiz hīç **ebed** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1413). [ebed,]*

ebed: *Devamlı, sürekli. II Sonsuza kadar.*

Mülke geldüm görmedüm kimse **ebed** / Er öñine geçe didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [ebed,]*

ebed: *(Ar.) Sonu olmayan gelecek zaman.*

Fāṭma Ana'dan o vaḳte dek veled / Gelmemişdi hergiz andan bil **ebed** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1686). [ebed,]*

Hem senüñ ẕürriyyetüñüñ tā **ebed** / Arḳasın getürmeye yire Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4403). [ebed,]*

ebkem: *Ar. s. Dilsiz. ebkemiyet dilsizlik.*

Didiler ol mübtediʿler kim durur / Söylemez mollāya ṣan **ebkem** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3460). [ebkem,]*

ebnā: *Oğullar, çocuklar, evlatlar.*

Ekdügi bostānı yidürdi o yıl / Ḫoş ḥuzūr itdi geçen **ebnā** sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3140). [ebnā,]*

ecderhā: *Ejderha, büyük yılan.*

Ṣanasın günbed durur başı ʿaẕīm / Bir ner **ecderhā** gören olur saḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [ecderhā,]*

ecel: *Can verme, ölüm.*

Türbeye ḫiẕmet iderken el-ʿacel / Vaʿde irüp yitdi aña tā ki **ecel** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5798). [ecel,]*

ecel: *Ar. Ölüm.*

Ḳayı'ya girü gelince fevt olur / **Ecel** irüp Yūnus-ı Muḳrī ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1665). [ecel,]*

Hey yanı ḳararuban ölsün didi / Ol kişiye çünki **ecel** irsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [ecel,]*

Devlet anuñ irmedin aña **ecel** / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıla idüp ṣāliḥ ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5822). [ecel,]*

ecil: *Sebep.*

Didi destūr iste var erden bize / Ṭoġrulup ol **ecl** içün geldüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [ecl,]*

ecli: *Sebebi için.*

Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin aḥvālümi / Pes ticāret **ecli-çün** emvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4710). [ecli-çün, --çün]*

ecli: *Sebep, neden.*

Aḳsarāy'dan yine bir gün ol ʿazīz / Gine ol ḳaṣd ecli-y içün çıḳdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [ecli, --y içün]*

edā it-: *Bir borç gibi üstüne düşen şeyi yerine getirmek.*

Girdiler ġarbī ḳapudan mescide / İdeler tā cumʿa namāzın edā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3977). [edā it-, --e, --ler]*

edeb: *İnsanın hatâya düşüp utanılacak şeyler yapmasını önleyen, yerinde ve ölçülü davranmasını sağlayan meleke, söz ve davranışlardaki ölçülülük, her hususta haddini bilip sınırı aşmama, terbiye, nezâket, zarâfet.*

Vir riyāżet birle nefsüñe **edeb** / Ki itmeyesin kimse ḥaḳḳında ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 87). [edeb,]*

edeb: *Güzel ahlâk ve uygun davranış.*

Degdi ruhbān ṭonların çıḳardı heb / Yüridi andan ilerü yā **edeb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3280). [edeb,]*

edeb: *Ar. Nezaket, iyi ahlak; yere ve zamana uygun davranma.*

Ṣaḳladum **edebde** ben īmānımı / İsmi durur Ḥācī Bektaş-ı be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6144). [edebde, -de]*

edīb: *Edebî yazılar yazan kimse, edebî nesir yazarı. Terbiyeli, edepli ve zarif kimse.*

Gözlerin ṣıġayuban virdi naṣīb / Ol naẓar teʾšīri-le oldı **edīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2737). [edīb,]*

Evliyāda çoḳ durur işler ʿacīb / Evliyādan iste maḳṣūduñ **edīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4088). [edīb,]*

edīb: *Edepli, terbiyeli (kimse).*

Her birine virdi bir dürlü naṣīb / Erligi üstine erlik iy **edīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1396). [edīb,]*

edrine: *Edirne.*

Edrine'yi itmiş-idi taḥtgāh / Bursa'ya da gĕlür-idi gāh gāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5753). [edrine'yi, -yi]*

efʿāl: *Fiiller, eylemler, yapılan işler.*

Gördi er ḫoş bizi işbu ḥāl-ile / Fiʿlümüzde gördügüñ **efʿāl** ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3286). [efʿāl,]*

efʿāl: *Işler, ameller.*

Ẕikr idem gūş eyleñüz **efʿālümi** / Uş yigirmi dört yıl olmışdur tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 376). [efʿālümi, -üm, -i]*

efḍal: *Çok (daha, en, pek) fazîletli, çok üstün.*

Añlar-iseñ eyledüm pend-i ṣaḥīḥ / Ṭut naṣīḥat olasın **efḍal** ṣalīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 93). [efḍal,]*

efendi: *Bey, efendi.*

Ḳopdı ġavġā ḳapu öñinde bī-sebeb / Ṣaru İsmāʿīl **efendim** iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6362). [efendim, -m]*

Ṭurdı ayaġın nĕ ki varsa ḫāṣ u ʿām / Ṣaru İsmāʿīl **efendim** evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6378). [efendim, -m]*

Urdı İsmāʿāil **efendim** kisveti / Bilde ḳılıç ele alup ṣofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6386). [efendim, -m]*

efġān: *Acı ile bağırıp çağırma, inleme, feryat.*

Didi **efġān** zārī ḳılup aġlama / Gözlerüñ yaşıyla yolum bağlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5698). [efġān,]*

Geldi Umudum-ıla Seydī bile / Aġlaşup zārī vü **efġānlar** ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5628). [efġānlar, -lar]*

efġān: *Iztırapla bağırma, haykırma, feryat.*

Ḫalḳa ne ḳonuḳ ḳayusı var durur / İşleri **efġān-ıla** hem zār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [efġān-ıla, -ı, -la]*

efġān eyle-: *Feryat etmek, haykırmak.*

Āh idüp efġān eylerdi ziyād / Çıḳdı der-ḥāl ṭaşraya iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5377). [efġān eyle-, -yü, -ben]*

efġān it-: *Feryat etmek, inlemek, sızlanmak.*

Böyle diyüp itdi efġān āh u zār / Diñle n'eyler Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 796). [efġān it-, --di]*

Çün bu sözi āḫir itdi Ḫūnkār / Ṣaru İsmāʿīl idüp efġān u zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5566). [efġān it-, -üp]*

efġān it-: *Feryat etmek, sıkıntıya düşmek, hayal kırıklığına uğramak.*

Dünyāda Ādem görince ẓulmeti / İtdi efġān artdı ġāyet dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 147). [efġān it-, --di]*

efġān ḳıl-: *Bağırıp çağırmak, feryat etmek.*

Çün ḫalīfeler muḥibler geldiler / Cümle mātem ṭutup efġān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5630). [efġān ḳıl-, -dı, -lar]*

Ḥācī Bektaş aña baḳdı ... / Didi ʿOšmān niçün efġān ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6369). [efġān ḳıl-, -a, -sın]*

efgende: *Bîçare, zavallı, düşkün.*

Bildi çün kim Ḳuṭb-ı Dīn'i ḳandadur / Ol maġāra içre ḫabs **efgendedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 768). [efgendedür, --dür]*

efkār: *Endişe, tasa, kaygı, üzüntü, keder.*

Ḳırşarı'nda bir ulu çay var idi / İndi ṣuya ḳalbi yüz **efkār** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [efkār,]*

efkār: *Allah'tan gayrı her şeyin düşüncesi.*

Maḳṣūdına irer-idi ḳaçmasa / Bāṭıl **efkār** ḫāṭırından geçmese *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5133). [efkār,]*

efsāne: *Asılsız rivayet, gerçekliği kanıtlanmamış şey, söylenti; hurafe.*

Ḥaḳḳ'a şükr olsun ḫaṭā itmĕmişem / Hem ḫilāf **efsāneye** gitmĕmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4723). [efsāneye, -y, -e]*

efvāh: *Ağızlar.*

Şöyle abbaḳ pür-ziyā bir yol durur / Söylenür **efvāhda** bu menḳūl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [efvāhda, -da]*

efzūn eyle: *Çoğaltmak, artırmak.*

Birisi birin key uzun eylemiş / Bir iki anca bil efzūn eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4357). [efzūn eyle, --miş]*

eger: *"Eğer" edatı.*

ʿAḳluñ **eger** rūḥuñı te'dīb idüp / Nuṣḥını rūḥuñ ḳabūl ide müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 98). [eger,]*

Hīç ʿaceb degil **eger** böyle ḳıla / Didiler kim sen misin sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [eger,]*

Yügrük ata binüben ḳaçsam **eger** / Ḳuş oluban gök yüzinde uçsam **eger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 794). [eger,]*

Yügrük ata binüben ḳaçsam **eger** / Ḳuş oluban gök yüzinde uçsam **eger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 794). [eger,]*

Yirümüzde buġday ekilse **eger** / Bir yıluñ içinde çavdara döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1533). [eger,]*

İrte öyleye çıḳarsañ sen **eger** / Bildügüñi idesin dir aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1850). [eger,]*

Öküzüñ gözlemeyince ben **eger** / Ḳurt yise yā aña gelse bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1950). [eger,]*

Ḳurt yiyüp yā bir żarar gelse didüm / Yā düşüp yardan **eger** ölse didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [eger,]*

Öküzüñ ben gütmeyicěgez **eger** / Ḳurt yise yā gelse aña bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1980). [eger,]*

Adına dirler Ḫamīrḳaya anuñ / Göresin şevḳuñ **eger** varsa senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2119). [eger,]*

Girsün ol oda **eger** kim yanmaya / Giricek hīç ol oda göyünmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [eger,]*

Bunuñ elinden geleydi iş **eger** / Oda yanmazdı vü görmezdi żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2709). [eger,]*

İşidicek beg bu resm-ile ḫaber / Mühlet olsun yarın öyleyin **eger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3970). [eger,]*

Sen muṭīʿ misin bu emre vir ḫaber / Degül-iseñ emre ṭābiʿ di **eger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [eger,]*

Dutmaz ısam ben **eger** didi hemīn / Çapmaduḳ Tatar ḳomaz hergiz zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [eger,]*

Ḳaçdı-y-ısa kāfir elinden **eger** / Oḳu sen işitse ider iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4918). [eger,]*

Elin öpüben ayaġına düşer / Didi İbrāhīm **eger** itdiyse şer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5179). [eger,]*

Bulamaz ḫalḳ ısın zīrā **eger** ḫalḳ / Pes olup ḫalḳıñ gözinden ol nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [eger,]*

Her kimi ṭutarsa cinnī yā ṣudāʿ / Ḳaraca Aḥmed tekyesine gelse **eger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6198). [eger,]*

eger: *"Eğer" şart edatı.*

Pādişāh Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn meger / Bir gün oturur iken nā-gāh **eger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1893). [eger,]*

Ḫaḳḳ'a iki rikʿat **eger** ṭāʿat ḳıla / Çaçdan ammā düşmeye hīç bir ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6059). [eger,]*

eger: *"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edatı.*

Bildürür aḥvāli ol ṣāḥib-ḳabūl / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende dir **eger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6662). [eger,]*

Cemʿ olup bir yire begler didiler / Sözini ṭutmazsavuz anuñ **eger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 957). [eger,]*

egil: *Eğilmek, bükülmek.*

Egilüpdür yıḳıla gibi tamām / Gitseñüz siz oradan ey nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1790). [egilüpdür, --üp, --dür]*

egin: *Boyundan bele kadar olan vücut bölümü, sırt, arka (bkz. eyin).*

Başına ḳızıl zümāytīden giyĕr / Biz geregi daḫı **egninde** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1692). [egninde, -i, -n, -de]*

eglĕ: *Geciktirmek, vakit geçirtmek.*

Bir ulu yirden buluñ ḳız varalum / Ḥabīb'i **eglĕmeyüp** evĕrelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3869). [eglĕmeyüp, --me, --y, --üp]*

eglen: *Eğlenmek, hoşça vakit geçirmek.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a yol gösterdiler / Kendüler **eglĕnüp** anda ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5189). [eglĕnüp, -üp]*

eglen: *Oyalanmak, vakit geçirmek.*

Didiler dün ṭañlacaḳ gitmiş idük / Birez **eglenmĕsevüz** yitmiş idük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3068). [eglenmĕsevüz, --mĕ, --se, --vüz]*

Uyanur kendüyi ol yirde bulur / **Eglenüp** anda hemīn mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5279). [eglenüp, -üp]*

eglen: *Oyalanmak, vakit geçirmek.*

Gördi Ḫūnkār oturur yol yanına / Ne ḳatı **eglendüñüz** didi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3949). [eglendüñüz, --dü, --ñüz]*

eglen: *Beklemek, durmak.*

Girüben Ḫūnkār'a **eglendi** biraz / Ṣaru İsmāʿīl görüp ol pāk-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4584). [eglendi, -di]*

eglen-: *Avunmak, oyalanmak, hoşça vakit geçirmek.*

Ṭurdı Ḫūnkār ol arada **eglenür** / Hem birez yol zaḥmetinden diñlenür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1553). [eglenür, -ür]*

Günde bir kez iki kez gelür idi / Bir dem anda **eglenür** ḳalur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2257). [eglenür, -ür]*

eglenme: *Vakit geçirmemek II oyalanmamak.*

İllā ki **eglenmeyüben** döndi tīz / Ṭuz Köyi'ne gine irdi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3368). [eglenmeyüben,]*

Bir ḳapudan içerü abdāl girür / Çıḳdı **eglenmĕyüben** abdāl görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4137). [eglenmĕyüben,]*

egri: *Doğru veya düz olmayan, bir noktasında yön değiştiren, bir yana eğilmiş şekilde bulunan.*

Kesmez idi yaşı-y-ıla **egriyi** / Devşürürdi ḳurı-y-ıla ṭoġruyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2942). [egriyi, -y, -i]*

egri: *Bozuk, kusurlu, hatalı.*

Bu deme dek şöylece **egri** ṭurur / İsteyenler görmege varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1796). [egri,]*

egri bak-: *Kötü düşünce ile bakmak.*

Dīn-i ḥaḳmış ol erüñ girçek sözi / Egri baḳandan çıḳarurmış gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 921). [egri baḳ-, --an, --dan]*

egsi: *Ucu yanmış odun.*

Yüriyüp bir dut aġacı **egsisin** / Ṭutuban Rūm'dan yaña atdı yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1193). [egsisin, --sin]*

Naḳldür Ḫˇāce Faḳīh Sulṭān ʿayān / Ṭutuban ol **egsiyi** dikdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1195). [egsiyi, -yi]*

ehem: *Çok önemli, en mühim.*

Nuṭḳa gel ḳılma taḥammül işbu dem / Lāzım ol durur saña daḫı **ehem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4093). [ehem,]*

ehibbā: *Dostlar, ahbaplar, tanıdıklar.*

Çün ḫaber şāʿ oldı **eḥibbā** gelür / Himmetin ḫay ı r duʿāsını alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2062). [eḥibbā,]*

Fevt olmalı olınca ol ʿazīz / Ḳıldı vaṣıyyet **eḥibbāsına** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2888). [eḥibbāsına, -sı, -n, -a]*

Dir **eḥibbā** var nefes eyle ḳabūl / Yoḫsa uġrarsın belāya bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3990). [eḥibbā,]*

Büyüyübeni kemāle iricek / O nişān-ıla **eḥibbā** göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5145). [eḥibbā,]*

ehibbā: *(Ar.) Dostlar, ahbaplar, tanıdıklar.*

Pes **eḥibbādan** niçe ehl-i kerem / Bege vardılar bile ḳılup kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3957). [eḥibbādan, -dan]*

ehl: *Bir yerin, bir topluluğun halkından olanlar, oraya mensup bulunanlar, cemâat.*

Ḳomayalar **ehlüñi** görmeklige / Söz alup anlara söz virmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1852). [ehlüñi, --ü, --ñi]*

ehl: *(Ar.) Ehil, bir işten anlayan.*

İy fenā **ehli** işit aṣlaḥ kelām / Var durur temšīl hem destān be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [ehli, -i]*

Ḳıldı faẓl **ehlin** cemīʿin muḥterem / Bezedi kendüyi bu aḫlāḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 269). [ehlin, -in]*

Mürşidüm hem Pīr-i Türkistān'dur / Kim vilāyet **ehline** sulṭāndur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1375). [ehline, -i, -n, -e]*

Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī adıdur / Hem vilāyet **ehlinüñ** bünyādıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1376). [ehlinüñ, -inüñ]*

Ol birin biz de görelüm **ehl-ile** / Didi anlar da eyü varuñ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [ehl-ile, --ile]*

Ehline gönderdi andan birezin / Ṭurdı teslīm itdi anlara özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1503). [ehline, -i, -n, -e]*

Gördügüñ er bil vilāyet **ehlidür** / Hem velī keşf ü kerāmet **ehlidür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1805). [ehlidür, -i, -dür]*

Gördügüñ er bil vilāyet **ehlidür** / Hem velī keşf ü kerāmet **ehlidür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1805). [ehlidür, -i, -dür]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba dirlĕr-imiş / Ḫoş vilāyet **ehli** gürbüz er-imiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2610). [ehli, -i]*

Bir kifāf-ı ehl olacaḳ umaram / Kim kerem **ehli** işi olur kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2913). [ehli, -i]*

Zühd ü taḳvā **ehli** çün ṣūfī-reviş / Aña Saʿde'd-dīn muḥibb olmış-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3301). [ehli, -i]*

Bir kemāl **ehli** sizüñ gibi ʿazīz / Ḥaḳḳı bāṭıldan ider ola temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3319). [ehli, -i]*

Kim vilāyet **ehli** durur bu ʿazīz / Ululardandur key aṣḥāb-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3960). [ehli, -i]*

Bu ʿazīz bil Ḫıżr peyġām-ber durur / Muʿcizāt **ehli** ulu ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4147). [ehli, -i]*

Şimdi meşhūr Ḳara Abdāl ol durur / Ḫoş vilāyet **ehli** ṣāḥib-ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4168). [ehli, -i]*

Pādişāh destūrdur dir söyleñüz / Nĕ-y-ise **ehli** maḥalli eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4209). [ehli, -i]*

Ḳanda girür ele bir buña mišāl / Ḳuvvet **ehli** bir cüvān-baḫt ber-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4314). [ehli, -i]*

Vardı bir ḫatun ġāyet pārsā / Ḫoş vilāyet **ehli** ġāyet er nisā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [ehli, -i]*

Bir gemi gird-āba düşdi zār olur / Cānlarından **ehli** hep bīzār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4594). [ehli, -i]*

Ḳapusını ḳapadılar emr ider / Ol vilāyet **ehlini** gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4506). [ehlini, -i, -n, -i]*

Kim vilāyet **ehli** gürbüz er-idi / Rāzına Ḫūnkār'umuñ rāzdār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4973). [ehli, -i]*

Olalıcaḳ ḳopdı ġāyetde dilīr / Key şecāʿat **ehli** ġāyetde dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5138). [ehli, -i]*

Bir ulu ḫālīfe hem Baba Resūl / Ol vilāyet **ehli** ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5270). [ehli, -i]*

ehl: *Bir işin ustası, o işte becerikli, maharetli, ehliyetli, muktedir, yeterli kimse.*

Tāca ṭona baḳma gözet **ehli** oñat / Ẕulmet içre bulunur āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 91). [ehli, -i]*

Emre dirlerdi adına ol erüñ / Ol vilāyet **ehli** gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1403). [ehli, -i]*

Ṣoḥbet ešnāsında şeyḫ bir söz didi / ʿİlm **ehliyem** bilĕsiz biz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [ehliyem, -i, -y, -em]*

ehl: *Bir mecliste bulunanlar.*

Zımmī idi **ehli** hep ol ḳaryenüñ / Key işit bu ṣoḥbeti varsa cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [ehli, -i]*

ehl: *Bir işin ustası, o işte becerikli kimse, ehil.*

Didi iy ḫayf bilmedüm ben ol eri / Ol vilāyet **ehli** gürbüz ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [ehli, -i]*

Var-ıdı Aḳşar'da bir merd-i ʿazīz / Key vilāyet **ehli** vü ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2955). [ehli, -i]*

ehl: *Bir yerin, bir topluluğun halkından olanlar, oraya mensup bulunanlar, cemâat II bir işin ustası, o işte becerikli, mahâretli, ehliyetli, muktedir, yeterli kimse.*

Ẕikr ideyin düşümi ḫoş diñlegil / ʿİlm **ehlisin** sözüm key añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1677). [ehlisin, -i, -sin]*

ehl: *(Ar.) Sâhip, mâlik.*

Evliyānuñ ẕikri bir eşvāḳ olur / İşbu ḥāl ḥāl **ehline** ilḥāḳ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3113). [ehline, -i, -n, -e]*

Zīra görenler virür andan nişān / Ẕikre gelse **ehline** olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3114). [ehline, -i, -n, -e]*

ehl ü ʿıyāl: *Eş ve çocuklar.*

Didi mühlet virüñüz kim varayın / Ehl ü ʿıyālüm yüzini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1866). [ehl ü ʿıyāl, --üm]*

ehli: *Sahip, malik; bir vasfı taşıyan / taşıyanlar.*

Didi Ḫūnkār aña iy merd-i ʿazīz / Şekkimüz yoḳ kim vilāyet **ehlisiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1520). [ehlisiz, --siz]*

Hep ʿalem tuġ u icāzet **ehli-di** / Çār ʿalāmetle inābet **ehli-di** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4804). [ehli-di, --di]*

Hep ʿalem tuġ u icāzet **ehli-di** / Çār ʿalāmetle inābet **ehli-di** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4804). [ehli-di, --di]*

ehli: *Bir işin ustası, o işte becerikli, maharetli, ehliyetli, muktedir, yeterli kimse.*

Fāṭma Bacı dir i Rūm'uñ pīrleri / İy vilāyet **ehlinüñ** ser-verleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1283). [ehlinüñ, -nüñ]*

ehl-i beyt: *Hz. Peygamberin (A.S.M.) evine mensub olanlar. Hazret-i Muhammed'in ailesi.*

Ehl-i beytine daḫı n'eylĕdiler / Bunı diyübĕni ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 305). [ehl-i beyt, --i, -ne]*

ehl-i beyti: *Ev halkı, aile.*

Nicesi pīş-rev eve gönderdiler / **Ehl-i beyti** pīş-revi döndürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2326). [ehl-i beyti,]*

ehl-i dīn: *Dini emirlere göre yaşayanlar.*

Tā ki ḫūnkārlıġı Ḫūnkār'uñ yaḳın / Bildi ʿālemde ne kim var **ehl-i dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3733). [ehl-i dīn,]*

ehl-i evlād u ʿıyāl ıssı: *Çoluk çocuk sahibi.*

Ehl-i evlād u ʿıyāl ıssı-y-ıdı / Ṣanma anı bay māl ıssı-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2907). [ehl-i evlād u ʿıyāl ıssı, --y, --ıdı]*

ehl-i evlādum: *Çocuklarım ve ailem.*

Bañā himmet it vaṭanuma varam / **Ehl-i evlādum** yüzini hem görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3198). [ehl-i evlādum,]*

ehl-i faḳr: *Yokluk, yoksulluk ehli.*

Eylediler evvelā anı tıraş / Ehl-i faḳra ḳılmaġ içün anı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1169). [ehl-i faḳr, --a]*

Bir ulu ṭulp geldi bir gün **ehl-i faḳr** / Kim o faḳr-ıla ider Muḫtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [ehl-i faḳr,]*

Emr ider Ḫūnkār dervīş itdiler / Ehl-i faḳra anı dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3162). [ehl-i faḳr, --a]*

Ḫūnkār işiginde ol olur-ıdı / **Ehl-i faḳr** hep cemʿ olup gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5028). [ehl-i faḳr,]*

Yıḳdı kilīsāyı yapdı zāviye / Kim pür oldı ehl-i faḳrla zāviye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5315). [ehl-i faḳr, --la]*

ehl-i fakr: *Derviş, kendisini daima Allah'a muhtaç bilen kimseler.*

Ehl-i faḳr ehl-i fütüvvet cemʿdi / Ol iki er aradan çün şemʿdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3059). [ehl-i faḳr,]*

Emr ider Ḫūnkār erkān itdiler / Dervīş idüp ehl-i faḳra ḳatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3587). [ehl-i faḳr, --a]*

ehl-i fakra: *Yokluk, yoksulluk ehli.*

Ol yire el urdı bir bāġ eyledi / **Ehl-i faḳra** anı ṭuraġ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4945). [ehl-i faḳra, --a]*

ehl-i fakra: *Derviş, kendisini daima Allah'a muhtaç bilen kimseler.*

Yapdı hem bir āsitāne key laṭīf / Mesken itdi **ehl-i faḳra** ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5312). [ehl-i faḳra,]*

ehl-i fütüvvet: *Cömertlik sahipleri.*

Ehl-i faḳr **ehl-i fütüvvet** cemʿdi / Ol iki er aradan çün şemʿdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3059). [ehl-i fütüvvet,]*

ehl-i ḥaḳ: *Allah dostları.*

Zīra oġul ḳız düşmenüñdür didi Ḥaḳ / Pes muḥabbet itmez aña ehl-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 693). [ehl-i ḥaḳ,]*

ehl-i ḥāl: *Derviş yaratılışlı.*

Hem Receb Seydī-y-idi biri de gör / **Ehl-i ḥāl** idi vü hem ehl-i ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2249). [ehl-i ḥāl,]*

ehl-i ḥāl: *Hakikat ehli.*

Ulu Abdāl ü Kiçi Abdāl durur / Er yolını varmış **ehl-i ḥāl** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2745). [ehl-i ḥāl,]*

ehl-i ḥāll: *Derviş yaratılışlı.*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / Ehl-i ḥāller rāzına rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4143). [ehl-i ḥāll, --ler]*

ehl-i ḫayr: *Hayır sahibi.*

Daḫı ḫayāsı yirinde nesne ġayr / Yoġ-ıdı nesne görüñ ol **ehl-i ḫayr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2023). [ehl-i ḫayr,]*

Burhān öñince iderlĕr-idi seyr / ʿĀdeti bu-y-ıdı bil iy **ehl-i ḫayr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5019). [ehl-i ḫayr,]*

ehl-i hüner: *Hünerli, yetenekli olan.*

Veysîler'den bir ʿazīz ü muʿteber / Hem kerāmet ṣāḥibi **ehl-i hüner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4638). [ehl-i hüner,]*

ehl-i ḥużūr: *Kendisini her an Allah'ın huzurunda hissedenler.*

Hem Receb Seydī-y-idi biri de gör / Ehl-i ḥāl idi vü hem **ehl-i ḥużūr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2249). [ehl-i ḥużūr,]*

ehl-i ʿilm: *Âlimler.*

Yoġ-ıdı bir **ehl-i ʿilm** tā kim gelĕ / Ölicek ölülerin temyīz ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1654). [ehl-i ʿilm,]*

Ol zamānda var-ıdı bir ḫoş ʿazīz / Ġāyet **ehl-i ʿilm** hem ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2382). [ehl-i ʿilm,]*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'dur adı / Ululardan ġāyet ehl-i ʿilm-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2384). [ehl-i ʿilm, --i, --di]*

ehli ʿilm: *Âlimler.*

Ḳanda var bir ʿilm ehli ṣoylañuz / Her kemāl içinde ol kāmil ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6618). [ehli ʿilm,]*

ehl-i ʿilm ü ehl-i faẓl u bahtulu: *İlim, fazilet ehli ve mübarek (İnsan).*

Aḳsarāy şehrinde vardı bir ulu / **Ehl-i ʿilm ü ehl-i faẓl u baḫtulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3294). [ehl-i ʿilm ü ehl-i faẓl u baḫtulu,]*

ehl-i īmān: *İman edenler.*

Ḳavlümüz budur Müsülmān olasız / Ehl-i tevḥīd **ehl-i īmān** olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2555). [ehl-i īmān,]*

ehl-i īmān eyle: *İmân sahibi yapmak.*

Kāfirin cümle Müsülmān eyleyem / Ol tekūrın ehl-i īmān eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 746). [ehl-i īmān eyle, --y, --em]*

Ḫoş Külü Ḫan'ı Müsülmān eyledi / ʿAskeriyle ehl-i īmān eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4345). [ehl-i īmān eyle, --di]*

ehl-i īmān ol: *Iman ehli, iman sahibi olmak.*

Yine münkirler peşīmān oldılar / Mürted iken ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1004). [ehl-i īmān ol, --dı, --lar]*

Ṣuçların dileyü tevbe ḳıldılar / Cān u dilden ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1045). [ehl-i īmān ol, --dı, --lar]*

ehl-i īmān ol-: *Iman ehli, iman sahibi olmak.*

Bir uġurdan hep Müsülmān oldılar / Ordusıyla ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2597). [ehl-i īmān ol-, --dı, --lar]*

Şimdiki ḥālde Müsülmān olmışuz / Leşkerümle ehl-i īmān olmışuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2626). [ehl-i īmān ol-, --mış, --uz]*

Ḳavmi-y-ile hep Müsülmān oldılar / Müʾmin olup ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2781). [ehl-i īmān ol-, --dı, --lar]*

Dir ki müştāḳam Müsülmān olmaġa / Ḫoş muvaḥḥid ehl-i īmān olmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3267). [ehl-i īmān ol-, --ma, --ġa]*

ehl-i īmān ol-: *İman ehli, iman sahibi olmak.*

Bir uġurdan hep Müsülmān oldılar / Dīne girüp ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5306). [ehl-i īmān ol-, --dı, --lar]*

ehl-i īmānuz: *İman edenler.*

Daʿvī idersiz Müsülmān'uz diyü / Biz de bugün **ehl-i īmānuz** diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2705). [ehl-i īmānuz, --uz]*

ehl-i islām: *İslam ehli.*

Ehl-i İslām umaruz bunda gele / Sırrumuz ol vaḳt āşikār ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3288). [ehl-i islām,]*

Diledi kim Bursa'yı daḫı ala / Ehl-i İslām'a anı da yurd ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4188). [ehl-i islām, --a]*

Ṣıyuban leşkerini şehri alur / Ehl-i İslām'a anı mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4449). [ehl-i islām, --a]*

ehl-i ʿıyāl: *Aile sahibi.*

Bir faḳīrü'l-ḥāl kesem **ehl-i ʿıyāl** / Bulmaġa ḳūt yoḳ durur bende mecāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2912). [ehl-i ʿıyāl,]*

ehl-i ḳabūl: *Kabul edenler.*

Giydürür ḫırḳayı daḫı pür-uṣūl / Didiler ḳutlu ola **ehl-i ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1172). [ehl-i ḳabūl,]*

ehl-i kerāmetler: *Keramet ehli.*

Ehl-i keşf ehl-i kerāmetler-idi / Ḥażret-i Ḫūnkār'a hep rāzdār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4806). [ehl-i kerāmetler, --ler, --idi]*

ehl-i kerem: *Cömertlik ve iyilik sahibi.*

Böyle ẕikr eyledi ol **ehl-i kerem** / Çün Ḫorāsān'uñ erenleri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6730). [ehl-i kerem,]*

Pes eḥibbādan niçe **ehl-i kerem** / Bege vardılar bile ḳılup kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3957). [ehl-i kerem,]*

ehl-i kerem ol-: *Cömertlik sahibi olmak.*

Seni aña didi yüzlü gösterem / Er murād-baḫşdur olur ehl-i kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4243). [ehl-i kerem ol-, --ur]*

ehl-i keşf: *İlahi bilgileri kalp gözüyle bilen, keşfeden kimse.*

Ehl-i keşf ehl-i kerāmetler-idi / Ḥażret-i Ḫūnkār'a hep rāzdār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4806). [ehl-i keşf,]*

ehl-i maʿnā: *Mana ehli, işin iç yüzünü bilenler.*

Bayaġı ʿālemlerine vardılar / **Ehl-i maʿnā** sır yüzinden gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4530). [ehl-i maʿnā,]*

ehl-i naẓar: *Bakış ehli.*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāhdan bir ḫaber / Diyeyin gūş eyle iy **ehl-i naẓar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2853). [ehl-i naẓar,]*

ehli ol-: *Sahibi olmak.*

Ḳanḳı ʿavretüñ ki ehli olmaya / Hergiz andan oġlan u ḳız gelmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2165). [ehli ol-, --ma, --y, --a]*

ehl-i tafḍīl ol-: *Ariflerden olmak.*

Gelüběni kendüye il oldılar / Anuñ-ıla ehl-i tafḍīl oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4346). [ehl-i tafḍīl ol-, --dı, --lar]*

ehl-i taḳvā: *Takva ehli, takva içinde olanlar..*

Çepni boyından meger kim bir ʿazīz / **Ehl-i taḳvā** vāriʿ u ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1641). [ehl-i taḳvā,]*

ehl-i temīz: *Temizlik ehli.*

Hem muḥibbü'l-ʿulemādur ol ʿazīz / Hem muḥibbü'l-fuḳarā **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1633). [ehl-i temīz,]*

Çepni boyından meger kim bir ʿazīz / Ehl-i taḳvā vāriʿ u **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1641). [ehl-i temīz,]*

Er naẓarı kīmyādur iy ʿazīz / Er naẓarın alup ol **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2237). [ehl-i temīz,]*

Ol zamānda var-ıdı bir ḫoş ʿazīz / Ġāyet ehl-i ʿilm hem **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2382). [ehl-i temīz,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'dur ol merd-i ʿazīz / Ol veliyyullāh ol **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4971). [ehl-i temīz,]*

ehl-i temīz: *Salihlerden olan.*

Dirler-idi eyle er **ehl-i temīz** / Mūsī-i Šānī atasıdur anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 224). [ehl-i temīz,]*

Ol mükemmel muḳtedā **ehl-i temīz** / Ḳılduġınca ol namāz içre rükūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6758). [ehl-i temīz,]*

Anda mesken ṭutmış-ıdı ol ʿazīz / Ol kerāmet menbaʿı **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 579). [ehl-i temīz,]*

Var-ıdı Aḳşar'da bir merd-i ʿazīz / Key vilāyet ehli vü **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2955). [ehl-i temīz,]*

Aḳşehir'den Sīd Maḥmūd nām ʿazīz / Var-ımış bir evliyā **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2962). [ehl-i temīz,]*

Şeyḫ bostāncı çelěbinüñ ʿazīz / İrdiler bā-ehl-i faẓl **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3953). [ehl-i temīz,]*

Hem Süleymān adlu anda bir ʿazīz / Vardı yolın tanımış **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4615). [ehl-i temīz,]*

Hem Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş ʿazīz / Key ululardan durur **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4820). [ehl-i temīz,]*

ehl-i temīz: *Salih kimselerden olan kişi.*

Var-ıdı bir muttaḳī **ehl-i temīz** / Ol ḳız anuñ ḳızı-y-ımış çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 357). [ehl-i temīz,]*

Muttaḳīdür hem daḫı **ehl-i temīz** / Ḫʷāce Aḥmed-i Yesevī'nüñ ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6620). [ehl-i temīz,]*

Mülk-i Türkistān ḳurbında ʿazīz / Oldı anda didiler **ehl-i temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1206). [ehl-i temīz,]*

ehl-i tevḥīd: *Allah'ın birliğine inananlar.*

Ḳavlümüz budur Müsülmān olasız / **Ehl-i tevḥīd** ehl-i īmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2555). [ehl-i tevḥīd,]*

ehli-le: *Ehil, erbap. II Aşık.*

Şayda çıḳmış-ıdı bir gün **ehli-le** / Ḫalḳı daḫı kendü-y-ile hep bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5286). [ehli-le, -i, -le]*

ehli'l-ḳabūl: *Kabul ehli II. Duası kabul olan kul.*

Cümle-i maḳṣūdına irişdi ol / Ḥaḳ ḳatında oldı min **ehli'l-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1449). [ehli'l-ḳabūl,]*

ehli-y-ile: *Eşiyle (Hatem Sultan).*

Ehli-y-ile bir olur ol yüzi māh / Oġlına ḳaldı hemān-dem ol nigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 395). [ehli-y-ile,]*

ehlullah: *Yalnız Allah'a rabt-ı kalb eden, edenler, veli evliyâ.*

Gördi **ehlullāhdan** anda niçe kes / Otururlar Ravża-i Dāvūd'da pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1241). [ehlullāhdan, -dan]*

ehlullah: *Ermişler, Hak dostları.*

Böyle işi ancaḳ **ehlullāh** ḳılur / Sulṭān İbrāhīm görüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6613). [ehlullāh,]*

ejdehā: *Bir ejderha, büyük bir yılan.*

Ḳorḳdı kāfir **ejdehādan** ḳaçdı hep / Ḫaçların ele alup and içdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 900). [ejdehādan, -dan]*

Ejdehādan bir mil ıraḳ ṭurdılar / Yüzlerini cümle yire sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 929). [ejdehādan, -dan]*

Çün maġāra ḳarşusına vardılar / **Ejdehādan** ırag anlar ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 991). [ejdehādan, -dan]*

ejdehā: *Bin tane başı olan efsanevî, korkunç ve pek büyük bir hayvan, büyük yılan.*

Yoḫsa anlara iderem bed-duʿā / Yürür üstüñüze yatan **ejdehā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 952). [ejdehā,]*

Didi yā Rab ḳıl musallaṭ **ejdehā** / Bulmaya mülḥid ḳaçup rāh-ı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1034). [ejdehā,]*

Ejdehāya kesdürürem ʿırḳuñı / Hep ḫarāb eyler Bedaḫşān mülkini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 953). [ejdehāya, -ya]*

Cān acısı-y-ıla gör kim **ejdehā** / Ṣaltıḳ'ı araya aldı bir daha *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2820). [ejdehā,]*

Didi Ḫıżr'um Ṣaltıḳ'ı gör **ejdehā** / Ḳatı buñaltdı vü bulmadı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2824). [ejdehā,]*

Bir ʿaẕīm ʿifrīt bir ner **ejdehā** / Ḳahramānlar bulmaz elinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3487). [ejdehā,]*

Anda-y-ıdı ẕikr olan ol **ejdehā** / Ẕikre gelmişdi bu sözler bārhā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5186). [ejdehā,]*

Geldi Burhān gördügi ol **ejdehā** / Ḳarara yanmış kül olmış müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5207). [ejdehā,]*

ejdehā: *Ejderha, büyük yılan.*

Ḳorḳusından **ejdehānuñ** ol ṭarīḳ / Ḳaṭʿ olup kesilmiş-idi iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5187). [ejdehānuñ, -nuñ]*

ejdehā: *Büyük canavar büyük yılan. İfade hikayenin kadın kahramanı Gülruh'un dayesi için kullanılmıştır.*

Ḥācī Bektaş eyledi Ḥaḳḳ'a niyāz / **Ejdehāyı** defʿ ider ol bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1046). [ejdehāyı, -(y)ı]*

ejder: *Az çok yılana benzeyen efsanevi, korkunç, pek büyük hayvan.*

Ḥaḳ'dan oldı **ejdere** ol dem em i r / Ḳalḳdı içdi çayları ḳıldı çamır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1040). [ejdere, -e]*

Üstümüze ṣalar işbu **ejderi** / Yuda ḫalḳı ḳomaya kimse diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 958). [ejderi, -i]*

Didi bu sāḥir durur Türk'üñ eri / Siḥr-ile gösterdi bize **ejderi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 969). [ejderi, -i]*

Ejderüñ uçduġını çün gördi ḫalḳ / Düşdi ḫażret ayaġına çoḳ çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1048). [ejderüñ, -üñ]*

Ṣaru Ṣaltıḳ didi kim iy ʿāṣıḳān / Ḳatı buñaltdı beni **ejder** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2841). [ejder,]*

Ṣu buluban baña virüñ bir içim / Yoḫsa **ejder** cengi key yaḳdı içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [ejder,]*

Ḳalʿa ıssına varuban vir ḫaber / **Ejderi** öldürdi di geldi bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2848). [ejderi, -i]*

Bu yaḳında anda bir **ejder** türer / Ḳatline hiç kimse bulmadı ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5009). [ejder,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım görincek **ejderi** / Çıḳarup naʿra ururdı dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5199). [ejderi, -i]*

Nefesinden çıḳdı bir od ol zamān / Ṭoḳınuban **ejderi** yaḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5200). [ejderi, -i]*

Ḳorḳusından **ejderüñ** hem ol eşek / Ḳan ḳaşandı anda inan ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5198). [ejderüñ, -üñ]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım işi bitürdi çün / Zaḥmetini **ejderüñ** götürdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5204). [ejderüñ, -üñ]*

ejder: *1. Milletlerin hayal gücüne göre değişik şekillerde tasarlanan, genellikle kanatlı, gövdesi aslana, kuyruğu yılana benzeyen, ağzından ateş püsküren korkunç masal canavarı 2. Büyük yılan.*

Eylesün münkiri **ejder** hep helāk / Küfr ü şirkden eyle yir yüzini pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1038). [ejder,]*

Ḳalʿa ıssına o çoban çün varur / **Ejder** öldügin aña ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2849). [ejder,]*

Burhān **ejder** ḳorḳusından iy ʿazīz / Eşegüñ ḳuyruġına yapışdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5197). [ejder,]*

ejderhā: *Far. is. Az çok yılana müşabih efsanevî korkunç pek büyük bir hayvan.*

İrdi **ejderhānuñ** üstine görür / Çeküben gül-bāng ḳatı naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2816). [ejderhānuñ, -nun]*

ejderhā: *Bin tane başı olan efsanevî, korkunç ve pek büyük bir hayvan, büyük yılan.*

Aḳsarāy üstinde dirler Ḳaraṭaş / Anda **ejderhā** bile ḳıldı ṣavaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1625). [ejderhā,]*

Āḫir **ejderhāyı** eyledi helāk / Ḳılıç Aṣlan bin Selīm Ṣāh cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1626). [ejderhāyı, -y, -ı]*

ek: *Toprağa tohum atmak veya gömmek.*

Çavdar **eküñ** götürüñ buġday müdām / Oña hem ekinüñüz dāyim tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1536). [eküñ, -ün]*

Ekdügi bostānı yidürdi o yıl / Ḫoş ḥuzūr itdi geçen ebnā sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3140). [ekdügi, -dügi]*

Dir ṭarīḳ-i ʿām kenārına iriş / Ḫūb bostān **eküben** anda düriş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3128). [eküben, -üben]*

Toḫmını vaḳtinde eken ḥāṣıl biçer / **Ekmeyen** ġaflet-ile ʿömri geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5845). [ekmeyen, -me, -y, -eñ]*

ek-: *Toprağa tohum atmak veya gömmek.*

Yılda bostān **ekübeni** çün biter / Oluban ḳavunı ḳarpuzı yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3142). [ekübeni, --übeni]*

ek-: *Dökmek, saçmak.*

Döküp andan ete tīz ṭuz **ekdiler** / Yiyüben ṣofra duʿāsın itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3441). [ekdiler, --di, --ler]*

ek-: *1. (Ürün elde etmek için) Toprağa tohum atmak veya gömmek. 2. (Bir şeyi) Belli bir maksatla serpmek.*

Çavdar **eker** ol köyüñ zımmīleri / Çavdar **eker** götürür buġday giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1538). [eker, -er]*

Çavdar **eker** ol köyüñ zımmīleri / Çavdar **eker** götürür buġday giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1538). [eker, -er]*

eken: *Ekme işini yapan.*

Dünyā çünki mezraʿadur bī-gümān / Toḫmın **eken** götürür ḥāṣıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5844). [eken,]*

Toḫmını vaḳtinde **eken** ḥāṣıl biçer / Ekmeyen ġaflet-ile ʿömri geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5845). [eken,]*

ekil: *Ekilmek, tohum olarak toprağa gömülmek.*

Yirümüzde buġday **ekilse** eger / Bir yıluñ içinde çavdara döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1533). [ekilse, -se]*

ekin: *Buğday, arpa vb. tahılların, tohumlarının tarlada filizlenmesinden harmana kadarki durumlarına verilen isim.*

Münkir olan tāze īmān getüre / Yaġa yaġmur **ekinini** bitüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 986). [ekinini, -i, -ni]*

Yaġmaya yaġmur **ekinler** bitmeye / Ḳızlıġ ola dāne buġday yitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 975). [ekinler, -ler]*

Çavdar ekūñ götürüñ buġday müdām / Oña hem **ekinüñüz** dāyim tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1536). [ekinüñüz, --üñüz]*

Nā-gehān bir yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / **Ekini** bitmez furū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2909). [ekini, -i]*

ekin biç-: *Ekin biçmek.*

Ne ekin ekdi biçer ne ḫod ekin / Ḳılmadılar müʾmine daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 850). [ekin biç-, --er]*

ekin bit-: *Tarımsal ürün yetişmesi.*

Yaġmadı yaġmur bitmědi ekin / Ḳızlıḳ oldı virmedi ḥaḳḳın yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 977). [ekin bit-, --me, --di]*

ekin ek-: *Ekin ekmek.*

Ne ekin ekdi biçer ne ḫod ekin / Ḳılmadılar müʾmine daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 850). [ekin ek-, --di]*

ekl eyle: *(Bir şeyi) yemek.*

Ekl idüñ şād ola dil defʿ ola ġam / İşidüp andan imām ekl eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 299). [ekl eyle, --di]*

ekl it-: *Yemek haline getirmek, yemek.*

Şehr ḫalḳı dirilüp ekl itdiler / Ṭaġılup yirlü yirine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3011). [ekl it-, --di, --ler]*

Dürlü niʿmet bişdi hep ekl itdiler / Baʿd ez-ān gūş eyle anda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5102). [ekl it-,]*

ekl it: *Yemek.*

Ekl idüñ şād ola dil defʿ ola ġam / İşidüp andan imām ekl eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 299). [ekl it, --üñ]*

Aldı elinden hemān-dem olʿazīz / Ekl ider yārānlarıyla ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6697). [ekl it, --er]*

ekl-i ṭaʿām ol-: *Yemek yemek.*

Çekilüp şofra olur ekl-i ṭaʿām / Ḳalḳuban eylediler andan ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4370). [ekl-i ṭaʿām ol-, --ur]*

ekmek: *Buğday, çavdar, mısır gibi hububatlardan yapılan temel gıda.*

Geldüm eve iltdüm **ekmekle** yaġ / Ṣunu viricek didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1718). [ekmekle, -le]*

ekmel: *(İnsan için) hiç kusursuz; en mükemmel; en uygun.*

Ḳalbi ṣāfī olmayan ādem degül / Kāmil **ekmel** maʿnīye maḥrem degül *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5703). [ekmel,]*

ekseri: *Büyük bir kısmı, çoğu.*

Şeyḫ himmet ide maḳṣūd buladı / Ḳubbeyi elif tācı umar **ekšeri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6024). [ekšeri,]*

eksik: *Tam olmayan, noksan.*

Yüz biñ ordu yoḳ durur bir **eksigi** / Ben Külü Ḫan'am cemīʿinüñ begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2631). [eksigi, -i]*

eksik: *Ayıp, kusur, noksanlık.*

Ṣaḳınuñ ceng ü cidāl eylĕmeñüz / Artıḳ **eksik** nestene söylĕmeñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2891). [eksik,]*

eksik olmaz: *Her zaman var olmak, hep bulunmak.*

İşbu seccādenüñ altında bu zer / **Eksik olmaz** bilesin didi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3825). [eksik olmaz,]*

eksiklik it-: *Hata yapmak.*

Didiler eksiklik itdük iy ʿazīz / Nefesüñüz itmedük tīz zinde biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1357). [eksiklik it-, --dü, --k]*

eksil: *Azalmak.*

Yidime ḥalvā bişür hem kırḳuma / Ḫarcı **eksilmez** erüñ sen ḳorḳma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5558). [eksilmez, -mez]*

eksil: *Eskisinden az duruma gelmek, azalmak, tenâkus etmek.*

İrgürüp bühtān ideler diḳḳati / Ḫalḳ ḳatında **eksileydi** ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 606). [eksileydi, -e, -y, -di]*

eksil: *Eksilmek, azalmak.*

Artuban **eksilmesün** dir hergizin / Ṭaşuban dökülmesün dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1699). [eksilmesün, -me, -sün]*

Artuban **eksilmesün** didi ol er / Ṭaşuban dökülmesün hem dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1710). [eksilmesün, -me, -sün]*

Artuban **eksilmesün** didi ol er / Ṭaşuban dökülmesün dir ḫoş ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1719). [eksilmesün, -me, -sün]*

eksüg: *Kusur, özür, eksiklik, noksan.*

Er işi olur murād-baḫş lik müdām / Luṭfuñ-ıla **eksügümüz** ḳıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1771). [eksügümüz, --ü, --müz]*

eksüg: *Eksik, noksan.*

Niyyet itdi ḥacc ide o bü'l-kerem / **Eksügin** görüp gider sū-yı Ḥicāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6689). [eksügin, -in]*

eksüklig: *Eksik olma durumu, ayıp, noksan, kusur.*

Dünyada **eksükligüñ** her kim diler / Baġrı delinsün olursa dür güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5577). [eksükligüñ, -üñ]*

eksükligi eyle: *Hata yapmak, yanlış yapmak.*

Didi ḳatuñda eyledüm eksükligi / Geç suçumdan şānuña oldur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2027). [eksükligi eyle, --dü, --m]*

ekser: *(Ar. ekseriyyā'nın kısaltılmış şekli ekseri / ekser) Çok defa, çok zaman, çoğunlukla, genellikle, ekseriya.*

Didi oġlan dünyāya ʿuryān gelür / Neşvi de **ekšer** anuñ ʿuryān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [ekšer,]*

ekserī: *(Ar. ekseriyyā'nın kısaltılmış şekli ekseri) Çok defa, çok zaman, çoğunlukla, genellikle, ekseriya.*

Ol Bedaḫşān ḫalḳınuñ hep **ekšeri** / Müʾmin olup şeyḫ idindi ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1030). [ekšeri,]*

el: *El.*

Eli-le dört beş yiri ḳazdı hemān / Çıḳdı bir bıñar aḳdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [eli-le, -i, -le]*

Ḳolaçuḳ Sulṭān hemān irdi aña / Arḳasını **eli-le** vurdı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5127). [eli-le, -i, -le]*

el: *El (organ).*

Başa kef virüp tīġı aldı **ele** / Pes ṭırāş itmege başladı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2509). [ele, -e]*

Ol ḳalem tırāşı aldı çün **ele** / Ne-y-ise diler murādını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3403). [ele, -e]*

el: *İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.*

Ḫarc itmek dilerüz buña emek / **El** eměginden ola loḳma yimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2320). [el,]*

el: *Bedenin bir uzvu.*

Bir yeşil **el** perde ardından hemīn / Çıḳdı iy yār görmişüz anı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [el,]*

Maşraba alup o ḫiẕmetkār **ele** / Şu getürüben öñine ḳor hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1839). [ele, -e]*

Elin alup kilse içine girür / Ḳaldurup bir ṭaşı gör kim ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [elin, -i, -n]*

Yarılup dīvār hemān bir **el** çıḳar / Pes Güvenc'i arḳası üzre yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4762). [el,]*

el: *Başkaları, ağyar.*

Etmegim yidüñ ola saña ḥelāl / **Eli** boşla gireyin tā ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6355). [eli, -i]*

el: *Başkaları, yabancılar.*

Girçek-iseñ didiler göster nişān / **Elin** ol dem ḳoynına ṣoḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5440). [elin, -(i)n]*

el: *Bedenin bir uzvu, el.*

Var-ıdı yılduz didiler iy aḫı / **Elin** açdı anı daḫı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6726). [elin, -i, -n]*

Bir yeşil beñ ayası içre enām / Didiler **elinde** ṣāhuñ bir daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [elinde, -i, -n, -de]*

Cümle aʿyān cemʿ olup gör n'itdiler / Bir saʿādetlü gün içre **elini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 335). [elini, -i, -n, -i]*

Şimdi daḫı görücĕgez ol **eli** / Bilürüz didi muḥaḳḳaḳ ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1419). [eli, -i]*

Uzadup **elini** gösterdi aña / Göricek Emre anı ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1421). [elini, -i, -n, -i]*

Elin öpüben düşerler pāyine / Yüz süriyü uşda biz geldük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1769). [elin, -i, -n]*

Ṣunup elini dīvāra ṭur didi / **Elini** çeküben andan gör didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1791). [elini, -i, -n, -i]*

Gelüp evden iltivirdüm nān u yaġ / Alup **elümden** didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1709). [elümden, -üm, -den]*

El ṣalıvirüp namāzı bozdılar / Ol imāmdan pes ümīdi üzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2101). [el,]*

Didi b'ismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm / **Elini** üstine ḳodı ol selīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2083). [elini, -i, -n, -i]*

Daḫı **eli-y-ile** ol ṣāh-ı kerem / Çevre ṣu ṣaçar-ıdı ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2524). [eli-y-ile, -i, -y, -ile]*

Bu yaña geldük Külü Ḫan **elini** / Yā ḫo meẕkūr Cān Baba aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2535). [elini, -i, -n, -i]*

Uzadur **elin** irer Saʿde'd-dīn'e / Ṣoḳar **elin** aġzına şol dem yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3344). [elin, -i, -n]*

Pezveri aralayuban oturur / **Elini** şol dem yuḳaru götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3343). [elini, -i, -n, -i]*

Elini uzatdı irdi aġzuma / Ṣoḳdı elini derūn-ı maġzuma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3356). [elini, -i, -n, -i]*

Elini uzatdı irdi aġzuma / Ṣoḳdı **elini** derūn-ı maġzuma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3356). [elini, -i, -n, -i]*

İki **elin** virdi Ḫūnkār destine / Ḳodı ayaġın ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3675). [elin, -i, -n]*

Dir elüñ vir virdi **elin** destine / Pāyini hem ḳodı pāyi üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [elin, -i, -n]*

Elini uzatdı Mollā öñine / Pes Saʿīd'üm kesebilirseñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3400). [elini, -i, -n, -i]*

İşidür çün bunı Bektaş-ı Velī / Açuban dolavı uzatdı **eli** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3880). [eli, -i]*

El yüze sildügi gibi iy ʿazīz / Kepenegi etegini açdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3906). [el,]*

Girçek er dir çıḳdı **elümden** ḫaṭā / Himmet it ḳurtar beni eyle ʿaṭā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3897). [elümden, -üm, -den]*

Öpmedi **elinde** varup ilerü / Endikiyüp ḳarşusına ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4064). [elinde, -i, -n, -de]*

Pādişāh gördi ki ṣofra vü çırāḳ / Götürüben **elde** girüp geldi çaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4419). [elde, -de]*

Ol dikişi kendü Ḫūnkār ḥażreti / **Eli-y-ile** dikdi ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4362). [eli-y-ile, -i, -y, -ile]*

Devecük ardıç dibine irişür / Öpüp **elini** er ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4230). [elini, -i, -n, -i]*

Çıḳdı bir **el** türbeden ṣundı anı / Ẕikr olan yaʿnī ki yĕşil fermānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4965). [el,]*

Şöyle nice gürbüz ermiş ḥażretüñ / Kendü **elüñle** eyledüñ pāk meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5685). [elüñle, -üñ, -le]*

Ḫācī Bektaş girdi içerü idüp sevi / Ḳodı evvel işige baş u **elin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6020). [elin, -i, -n]*

Ṭurdı peymānçeye uruban yüzin / Baş ḳoyuban işige sürdi **elin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6374). [elin, -i, -n]*

el: *İnsanın bir uzvu, el.*

Ol **elüñ** avcında bir beñ var-ıdı / Şevḳ virür çün lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1418). [elüñ, -üñ]*

el: *(Mec.) kendi.*

Bir ʿaẕīm ʿifrīt bir ner ejdehā / Ḳahramānlar bulmaz **elinden** rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3487). [elinden, -inden]*

el: *"Sahiplik, mülkiyet" anlamındadır.*

Getürüp Ḫūnkār'a ḳurbāndur didi / **Elde** bu yoḳsa fidādur cān didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4651). [elde, -de]*

Ol naṣīb ṭurdı **elinde** gitmedi / Hīç muḫālif işi daḫı itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4996). [elinde, -i, -(n)de]*

el: *An, lahza.*

Virmedi **el** ol murāda irmedük / İşidüp anı götürdi **el** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 311). [el,]*

el: *Bedenin bir uzvu, el.*

Ṣundı **elinden** bendin aldı ol hümām / Uyanuban Ḥaydar'a virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 776). [elinden, -in, -den]*

İkisin daḫı **eliyle** ṣıġadı / İkisine daḫı ṭaş olġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1203). [eliyle, -i, -y, -le]*

Eline maşrabayı kendü alur / Tīz yügürübeni çeşmeye gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1844). [eline, -ine]*

Keşişüñ yanına vardı gör n'ider / Yapışup **eline** muḥkem ceẕb ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2560). [eline, -ine]*

Bir yeri **eliyle** ḳāzıdı revān / Aḳ bıñarum didi üç kerre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2512). [eliyle, -i, -y, -le]*

Bir keser mıḳrāż getürdiler hemān / Mollā anı **eline** aldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3407). [eline, -ine]*

Elüñi virdüñ çü Ḫūnkār **eline** / Pāyi üstine ḳoduñ pāyüñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3704). [eline, -ine]*

Yuġıyı alup **eliyle** yire ḳor / Ḳaldurur başını yuḳaru yuġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3611). [eliyle, -i, -y, -le]*

Dir **elüñ** vir virdi elin destine / Pāyini hem ḳodı pāyi üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [elüñ, -üñ]*

Bir ulu sulṭān **elinden** ol ṭoġan / Uçuban ḳaçmış durur olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4912). [elinden, -in, -den]*

Bir yiri **eliyle** ḳazıdı revān / Çıḳdı bir cüllāb gibi bir ṣu hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [eliyle, -i, -y, -le]*

Kendü **eliyle** ol erenler ser-veri / Defn idüp ḥaḳḳına ḳodı ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5656). [eliyle, -i, -y, -le]*

Geydi naʿlīn **eline** aldı ʿaṣā / Ḳarşu vardı ʿizzet-ile ḥazrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6018). [eline, -ine]*

el: *Bedenin bir uzvu, el.*

Saña tābūtdan **elüm** ṣunam didi / Bu işüñ ḳaydını bu resme yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [elüm, -üm]*

el: *El (uzuv).*

Yüz urup Ḥaḳḳ'a duʿā ḳıldı yaḳīn / **El** yüze silüben ol ṣāḥib neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 312). [el,]*

el: *Bedenin bir uzvu, el.*

Bıraġur **elden** yire yatdı biraz / Çünki geldi ʿaḳlı başına az az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1324). [elden, -den]*

Elleri irmez çü gitdi kendüler / Ol aradan girü köye döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1575). [elleri, -ler, -i]*

Aldı mıḳrāż **ele** Mollā Saʿde'dīn / Ṭutdı Ḫūnkār'uñ sübüline hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3416). [ele, -e]*

Yol bilen ol tācı alıcaḳ **ele** / Lāzımı ol tāca bir būse ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4363). [ele, -e]*

el: *Bedenin bir uzvu; el, yed.*

Ḳayaya **el** urduġınca gör ḥāli / Dutamaḳ olur ḳaya dutar eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2808). [el,]*

Añuban Allāh adın **el** uzadur / Yuġıya irişdi eli gözedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3610). [el,]*

el: *Bedenin bir uzvu; el, yed.*

İtmişüz biz didi küstāḫāne kār / Atdı **elinden** yabāna düşdi mār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2975). [elinden, -(i)n, -den]*

Şol **elinde** var-ıdı bardaḳla ṣu / Ṣaġ **elinde** mışrı dutar yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [elinde, -in, -de]*

Gördi bardaġı bütün ṣuyı ṭolu / Mışrısı **elinde** rāst hem iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [elinde, -in, -de]*

el: *El, bedenin bir uzvu.*

Naṣīb üleşdüren **elden** hīç nişān / Bilür-iseñ eylegil anı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1415). [elden, -den]*

el: *"-den dolayı, yüzünden, sebebiyle" gibi anlamlara gelen ifade.*

Āh **elinden** işbu nefsüñ ṣad hezār / Yoḳ ḫalāṣum olmayınca ten mezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [elinden, -i, -n, -den]*

el: *Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü.*

Aldı **elinden** hemān-dem ol ʿazīz / Ekl ider yārānlarıyla ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6697). [elinden, -i, -n, -den]*

el: *Beden uzvu olan el.*

Ḳavşurup **el** ṭurdılar peymānçeye / Yüz yire urdı ḳamusı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4990). [el,]*

el: *Beden uzvu olan diğer el.*

Ḳayaya el urduġınca gör ḥāli / Dutamaḳ olur ḳaya dutar **eli** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2808). [eli, -i]*

el: *Bedenin bir uzvu olan el, yed.*

Añuban Allāh adın el uzadur / Yuġıya irişdi **eli** gözedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3610). [eli, -i]*

Geldi İsmāʿīl **elini** ḳavşurur / Ḫunkār'uñ ḳarşusına ṭınmaz durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3858). [elini, -i, -n, -i]*

Yügürüp gelüp **elini** öpdi tīz / Ayaġına sürdi yüzin ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4079). [elini, -i, -n, -i]*

Bu gidicek aldı Ḫūnkār **eline** / Çün naẓar eyledi anuñ ṭūline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4359). [eline, -ine]*

Divşürüp dükkānını ḳuflın urur / Aluban Güvenc **elin** eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4705). [elin, -i, -n]*

Ḳaçdı-y-ısa kāfir **elinden** eger / Oḳu sen işitse ider iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4918). [elinden, -in, -den]*

Başına gelüp Ḫācım el sürdügin / **El** duʿāya götürüp hem ṭurduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5250). [el,]*

Ḳulaḳ olsun diyü geldi bir nefes / Dutmaz oldı iki **eli** anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [eli, -i]*

Göñli içinden sürübeni kibr ü kīn / **Elin** alup ṭutdı erüñ etegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5839). [elin, -i, -n]*

Şol **elinde** mīl ü şaġında keser / ʿĀlemi ṭūfān ṭutup yiller eser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5776). [elinde, -i, -n, -de]*

Eli bende boynı baġlu göñli ġam / Yalvarup Mirzā'ya eydür bendüm al *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [eli, -i]*

el: *(Mec.) Elden bırakmamak.*

Kim vilāyetle yürütdi ṭaşı ol / İnüp arslāndan bıraḳdı **elden** ılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6227). [elden, -den]*

el bir it: *El birliği yapmak, birlikte hareket etmek, dayanışmada bulunmak.*

Cemʿ olup bir yire el bir itdiler / Ḳıldılar İbrāhīm'i ol mülke şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 255). [el bir it, --di, -ler]*

el çek-: *Ilgisini kesmek, dünyadan el etek çekmek.*

Küfr ü şirkden el çeküp miʿmār belī / Kāfir-iken oldı müʾmin hem velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5795). [el çek-, -üp]*

el çek-: *Vazgeçmek.*

Pes Şaru daḫı tırāşdan çekdi el / Ḥażret-i Ḫūnkār ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2511). [el çek-, --di]*

Ser-tırāş daḫı tırāşdan çekdi el / N'eyledi gör ol veliyy-i ḫoş-fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4026). [el çek-, --di]*

el ele al-: *Elleriyle tutuşmak.*

Cān Baba rāḥib el ele aldılar / Ol deñiz gibi od içre ṭaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2566). [el ele al-, --dı, --lar]*

el ele ur-: *Alkış tutmak.*

Oturan begler anı eyle görüp / Didiler ẕī ḫayf el ele urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2390). [el ele ur-, --up]*

el ele vir: *El tutuşmak.* || *Birlikte davranmak, bir konuda birleşmek.*

Gĕtürürler gerdegine nāz-ıla / El ele virdiler oldı inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 367). [el ele vir, --di, --ler]*

el getür-: *Dua etmek için elleri kaldırmak.*

Oḳuyup evrādını ḳılup namāz / El duʿāya getürüp itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5518). [el getür-, -üp]*

el gögüsde koy-: *Saygıyla beklemek.*

Ḫūnkār'a ḳarşu ḳoyup gögüsde el / Ṭurdı peymānçeye anda bī-cedel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3621). [el gögüsde ḳoy-, --up]*

el gögüse koy: *Selam alacak şekilde sağ eli göğüse doğru koymak.*

El gögüse ḳoyuban aldı selām / Didi üç kerre ʿaleykümü's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1281). [el gögüse ḳoy, --uban]*

el götür: *Dua için ellerini, açmak.*

Bu sözüm rāst söylerem işit gözüm / Ol sāʿat Bektaş götürdi el Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6675). [el götür, --di]*

El götürüp Rabb'ine itdi duʿā / Didi yā Rab ḥażretüñdür Ḥaḳ Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 838). [el götür, --üp]*

El götürüp Ḥaḳḳ'a eyledi duʿā / Didi eyle kāfirüñ günin ḳara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 875). [el götür, --üp]*

Ḥācī Bektaş görüben şādān olur / El götürüp ḥażretē duʿā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 964). [el götür, --üp]*

Ḥācī Bektaş çoḳ münācāt eyledi / El götürüp bed-duʿā key diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1033). [el götür, --üp]*

El götürdi ḫoş taẓarruʿ eyledi / Olmasın iḥyā tavaḳḳuʿ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4507). [el götür, --di]*

el götür-: *Dua için ellerini, açmak.*

El götürüp eyledi ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5720). [el götür-, -üp]*

El götürüp Rabb'ine itdi niyāz / Ḥācetim senden budur Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6003). [el götür-, -üp]*

el götürübeni: *Elleri yukarı kaldırarak.*

El götürübeni eyledi duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3905). [el götürübeni,]*

el it-: *El sallamak.*

Çün bu sözi işidirse ḥażreti / El idüp gögsin geçürdi key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5587). [el it-, -üp]*

Ṭutmaġa Bektaş'ı hep el bir ider / Ḥācī Bektaş işidüp ḳaçdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5917). [el it-, -er]*

el kavşur: *Ellerini bağlayıp saygıyla beklemek, el pençe divan durmak.*

Ḳavşurup el dınmayup ṭurdı hemīn / Didi aña dönüben ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2266). [el ḳavşur, --up]*

el ḳavşurup: *(hizmet etmek için) ellerini kavuşturmak; birleştirmek; elpençe divan durmak.*

Otururdı Mollā Saʿde'd-dīn daḫı / Ḳavşurup el ṭurur-ıdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3739). [el ḳavşurup,]*

el öp-: *Saygı ifadesi olarak bir kimsenin elini öpüp alnına koymak. II Sevgilinin elini öpmek.*

Elin öpüp ayaġına sürdi yüz / Yoḳuşuñ dibinde dervīşler henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5208). [el öp-,]*

Elin öpübeni ḳıldılar neşāṭ / Ṣādī-y-ile ḫoş bulurlar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5211). [el öp-,]*

Öpdi andan şeyḫiniñ varup elin / Öpdi şeyḫ Ahmed daḫı iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6021). [el öp-, -di]*

Öpdi andan Ḥācī Bektaş'uñ elin / Didi ʿOšmān oġlımuzsın ṣadra otur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6375). [el öp-, -di]*

Öpdi atası elini hem ḳodı baş / Ṣaġ esen görincegiz oġlın ḳoca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6413). [el öp-, -di]*

el öp-: *Saygı ifadesi olarak bir kimsenin elini öpüp alnına koymak. II Sevgilinin elini öpmek.*

Elin öpüben ayaġına düşer / Didi İbrāhīm eger itdiyse şer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5179). [el öp-,]*

el öp-: *Saygı ifadesi olarak bir kimsenin elini öpüp alnına koymak.*

Öpdi elin eyledi secde kerem / Ṣundı andan tepsi-le bişi aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5947). [el öp-, -di-in]*

el öp: *Saygı ifadesi olarak bir kimsenin elini öpüp alnına koymak.*

Ayaġına yüz sürüp öpdiler el / Ḫūnkār'a maʿlūm olur n'oldısa ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3088). [el öp, --di, --ler]*

el öp: *Saygı ifadesi olarak bir kimsenin elini öpüp alnına koymak.*

Geldi el öpdi vü ḫilʿat giydi cüst / Çün işi bitdi tamām oldı dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [el öp, --di]*

el şun: *El sunmak.*

Dönüben Ḫūnkār ṣaġına el ṣunar / Bir ṭolu baḫçe alubanı döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3809). [el ṣun, --ar]*

el sür-: *Dokunmamak, değmemek; bir işi yapmamak.*

Başına gelüp Ḥācım el sürdügin / El duʿāya götürüp hem ṭurduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5250). [el sür-,]*

el ur: *Dokunmak; ele almak.*

Ḳalḳuban hīç evlerine varmadı / Ṣofralarına ṣunup el urmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1756). [el ur, --ma, --dı]*

el ur: *El vurmak; dokunmak.*

Almışam zencīrüñi aġır ḳatı / Urdum el tenüñ de buldı ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 817). [el ur,]*

el ur-: *Bir işi yapmak, girişmek.*

Çekdi atı başın ol ʿālī-cenāb / El urup giderdi yüzinden niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5681). [el ur-, -up]*

El urup ʿOšmān şāh zencīrine / Girdi içēri eli bağlı nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6333). [el ur-, -up]*

el ur-: *Dokunmak; ele almak.*

Ġurrişi bebr ü pelengdendür ziyād / Ursa el şīri ḳılaydı inḳıyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4331). [el ur-, --sa]*

Ḥażret-i Ḫūnkār gör ki ne ḳılur / El uruban tācı eline alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4388). [el ur-, --uban]*

el ur-: *El vurmak, değmek II bir işi yapmaya yanaşmak, girişmek.*

Ḳapuya el urdı b'ismillāh diyü / Nālişiyle Ḥaḳḳ'a yā Allāh diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5242). [el ur-,]*

el ur-: *Bir işi yapmaya girişmek.*

Ol yire el urdı bir bāġ eyledi / Ehl-i faḳra anı ṭuraġ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4945). [el ur-, --dı]*

Gerçi ḳılıç eri ḳopdı pehlivān / Līki şāha ʿāṣīdür eller urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6301). [el ur-, -ur]*

el vir-: *İzin vermek.*

Ḥayret el virüp ḳamu deng oldılar / Cān Baba'ya daḥı buyruḳ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2543). [el vir-, --üp]*

Cāna andan iştiyāḳlar el vire / Ol sülūkuñ seyrine göñül vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4868). [el vir-, -e]*

Anı görüp Ḳolaçuḳ Ḥācım şehā / El virür bir ḥālet aña müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5092). [el vir-,]*

el vir: *İzin vermek.*

Çünki Nūre'd-dīn bu remzi güş ider / Ḥayret el virür özin medhūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1857). [el vir, --ür]*

Rūzigār virdükde el ʿazm itdiler / Ḳaradeñiz'e girüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4098). [el vir, --dük, --de]*

Çün bunı duḫter bu ḥāl-ile görür / Kendüye bundan da dehşet el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [el vir, --ür]*

el vir: *Yardım etmek, fırsat vermek.*

İç umaram el vire maḳṣūd bize / İşidüb ḫatun anı çün nūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 318). [el vir, --e]*

Baʿd ez-ān ḥālāt aña ḫoş el virür / Keşf seyrinden niçe sırlar görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3664). [el vir, --ür]*

el virme: *Ulaşmak, nasip olmak.*

Virmedi el ol murāda irmedük / İşidüp anı götürdi el hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 311). [el virme, --di]*

el yüze sür: *Elini yüzüne sürmek, şükretmek.*

Ḥācetin ʿarż eyledi ḳıldı duʿā / El yüze sürübeni secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6677). [el yüze sür, --übeni]*

el-ʿacel: *Acele, hemen, çabucak.*

Türbeye ḫizmet iderken **el-ʿacel** / Vaʿde irüp yitdi aña tā ki ecel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5798). [el-ʿacel,]*

el-amān dir: *El-aman demek, af dilemek, aman dilemek.*

Çağrışup dir cümle kāfir el-amān / Gitse ẓulmet Müslim'üz hep bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 938). [el-amān dir, --r]*

elbet: *Elbet, mutlaka.*

Ṣaru eydür köyli ṣıġırlar ıla / Bile güdülmek gerek **elbet** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1960). [elbet,]*

Adını çaġır da **elbetde** size / Bilüñüz taḥḳīḳ inanuñ bu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3518). [elbetde, -de]*

Ḳul didi şimdi ḳatından gelürem / Begümüñ buyruġın **elbet** ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3989). [elbet,]*

elde: *Bedenin bir uzvu, el, elinde.*

Ṭonı yĕşil atı boz ʿālī-cenāb / **Elde** yeşil gönderi yüzde niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5634). [elde,]*

elde ṭut: *Elinde tutmak, bulundurmak.*

Ne ṭutarsa elde gör sen ḥikmeti / Ṣuya bıraḳmaḳdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2380). [elde ṭut, --ar, --sa]*

elde ṭut-: *Elinde tutmak, bulundurmak.*

Bir ılanı ḳamçı idüp elde ṭutar / Üç yüz evlā abdāllar öñe düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6212). [elde ṭut-, -ar]*

elden ayaḳdan götür: *Elden ayaktan düşürmek II. Güçsüz kuvvetsiz, düşkün bir duruma getirmek.*

Elden ayaḳdan götürmiş bendin ol / Başınuñ kelleri gitmiş ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 779). [elden ayaḳdan götür, --miş]*

elden çık-: *Yok olmak, tükenmek.*

Didi ḥayfā çıḳdı elden bilmedüm / Erligüñe göre ḫizmet ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5689). [elden çıḳ-, -dı]*

elden ele: *Elden ele.*

Ṣofra vü seccāde vü şemʿ ey aḫı / İbtidādan **elden ele** geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6131). [elden ele,]*

ele: *Elemek.*

İnce elekden **elerdi** hem anı / Süd ile yaġ-ıla yoġurur anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4619). [elerdi, -r, -di]*

ele: *Anlamı güçlendirmek için kullanılır.*

Ḳanda girür **ele** siz de görseñüz / Siz de anuñ sırrına bir irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [ele,]*

ele-: *Bir maddeyi, eleğe koyup sallamak sûretiyle içindeki yabancı öğelerden temizlemek, irisini ufağından ayırmak, elekten geçirmek.*

Bir dene buġday o buġdaydan **ele** / Aluban diliyle cevfine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2167). [ele,]*

ele al-: *Elinde tutmak, eline almak.*

Urdı İsmāʿāil efendim kisveti / Bilde ḳılıç ele alup ṣofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6386). [ele al-, -up]*

ele al: *Elinde tutmak, eline almak.*

Sözin işidüp n'ider gör ol ʿazīz / Şeyḫ Ṭayfūr ḫırḳayı aldı ele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6655). [ele al, --dı]*

Ḳorḳdı kāfir ejdehādan ḳaçdı hep / Ḫaçların ele alup and içdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 900). [ele al, --up]*

ele al: *Eline almak, tutmak; bir konuda konuşmaya, işlem yapmaya başlamak.*

Ḫātırın aldı ele ṣordı ḥālin / Ḥācī sensin iy vilāyet maʿdeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6703). [ele al, --dı]*

ele getür: *Ele geçirmek, yakalamak.*

İşidüben Gündüz Alp şeb-ḫūn ider / Getürür ele anı basġun ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4303). [ele getür, --ür]*

ele gir: *Ele geçmek.*

Ḳanda girür ele bir buña mišāl / Ḳuvvet ehli bir cüvān-baḫt ber-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4314). [ele gir, --ür]*

Ḳanda girür ele bir böyle yigit / İʿtibār itme tekūra bir pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4323). [ele gir, --ür]*

elegüm saġmala: *?.*

Elegüm saġmala beñzer bir boz at / Üzre olmışdı süvār ol ḫoş-ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4578). [elegüm saġmala,]*

elek: *Taneli veya un gibi toz durumunda olan şeyleri yabancı maddelerden ayıklamak veya incesini kabasından ayırmak için kullanılan, tahta bir kasnak ve tek tarafa gerilmiş, gözenekli tel, kıl, bez vb.nden oluşan araç II elbise.*

İnce **elekden** elerdi hem anı / Süd ile yaġ-ıla yoġurur anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4619). [elekden, -den]*

elem: *Acı, ıztırap.*

Nite ki meşhūr bilürler cümle nās / Zaḥmet ü aġrı **elem** hīç görmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 403). [elem,]*

Tā bulam vüsʿat ḥużūr-ıla gelem / İvmek-ile gelmeye cisme **elem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5330). [elem,]*

elem çek-: *Üzülmek, tasalanmak.*

Çekme elem şanma beni sinde olam / Çaġırursañ her ḳaçan ḥāżır olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5598). [elem çek-, -me]*

elfâz: *Kelimeler, sözler.*

Bu ḳaṣīde luṭfuña şamil durur / ʿĀrifān **elfāżına** ḳāyil durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 106). [elfāżına, -ı, -n, -a]*

el-hak: *Allah için, gerçekten, doğrusu.*

Ġālib oldı kāfir uş **el-ḥaḳ** bize / Ḳaşınacaḳ ḳomadı ṭırnaḳ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 698). [el-ḥaḳ,]*

elḥān: *Nağmeler, ezgiler, melodiler.*

Vaḳtidür cān bülbüli eyle ḫurūş / Ḫūb laṭīf **elḥān** ıla ac dilüñi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 214). [elḥān,]*

eli bağlı: *Bir iş yapamaz durumda olan. Çaresiz.*

El urup ʿOšmān şāh zencīrine / Girdi içĕri **eli bağlı** nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6333). [eli bağlı,]*

eli boş: *Eli boş olmak; kıymetli bir şeye sahip olmamak.*

Ḳapuñuza hū dise añsa Allāh pes / Ḳomañuz ki gide maḥrūm **eli boş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [eli boş,]*

elif: *Arap alfabesinin ilk harfi .*

Diyem **elif** maʿnāsın ögren işit / Bil ki **elif** maʿnāsıdur Allāh adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [elif,]*

elif: *Arap alfabesinde bulunan "elif (□)" harfi.*

Ḥācī Bektaş elifi taʿlīm ider / Çün **elif** taʿlīm idüp añladı Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5891). [elif,]*

Dir sen **elif** bī dimezsin ne sebeb / Didi **elif** maʿnāsın söylĕ bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [elif,]*

Dir sen **elif** bī dimezsin ne sebeb / Didi **elif** maʿnāsın söylĕ bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [elif,]*

Diyem **elif** maʿnāsın ögren işit / Bil ki **elif** maʿnāsıdur Allāh adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [elif,]*

Şeyḫ himmet ide maḳṣūd buladı / Ḳubbeyi **elif** tācı umar ekšeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6024). [elif,]*

İtdi alḳış dil açup ḥażretine / İtdi **elif** ḳaddini ḳapuda lām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6335). [elif,]*

elif tāc: *Seçilmiş elif şeklinde olan tac. (Hükümdarlık alâmeti ve tarikat sembolü bir tür başlık.).*

Ḳubbe **elif tāc** ururdı ṭālibā / Müştehir oldı bu sözler ġālibā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4354). [elif tāc,]*

elif tāc-ı güzīn: *Seçilmiş elif şeklinde olan tac. (Hükümdarlık alâmeti ve tarikat sembolü bir tür başlık.).*

Daḫı ol ḳubbe **elif tāc-ı güzīn** / Urdı Bektaş başına anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1171). [elif tāc-ı güzīn,]*

elifī: *Doğru, düzgün, eğri olmayan.*

Didiler Bektaşiler tācı şerīf / **Elifī-le** hem Ḥüseynīdür laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1463). [elifī-le, ---le]*

elifī: *Arap alfabesinin ilk harfi.*

Ḥācī Bektaş **elifi** taʿlīm ider / Çün elif taʿlīm idüp añladı Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5891). [elifi,]*

elifī tāc: *Alevi-Bektaşi Tarikatlarında giyilen dört dilimli başlık.*

Elifī tāc ḫırḳā vü ṣofra çırāḳ / ʿAlem ü seccāde-y-idi berü baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1100). [elifī tāc,]*

elifveş: *Elif gibi dimdik, dosdoğru.*

Kim **elifveş** ṭoġrılur varur revān / Tā dimek tevbe itmek olur añla hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [elifveş,]*

elin: *El.*

Aldı **elinden** tepsi-le ıscaḳ bişi / Gözlerinden ġāyib oldı nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5949). [elinden, -den]*

elin aç-: *Elini açmak, elini açıp yukarı kaldırmak.*

Er işāret idüben elin açar / Gök yüzine ḳalḳuban evren uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1047). [elin aç-, --ar]*

elin al: *Bir işi veya bir yerin denetimini kendi üzerine almak, doğrudan ilgilenmek.*

Ulular cemʿ oluban danışdılar / Elin alup taḫta Mūsiyyü'š- Šānī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 267). [elin al, --up]*

elin al-: *Elinden tutmak.*

Elin aluban geçürdi yanına / Ṣordı cemʿiyyet neden oldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1149). [elin al-, --uban]*

elin al-: *Yardım et, ona destek ol;yardımını, desteğini esirgeme.*

Ḥasan adlu var-ıdı bir oġlı hem / Elin alup aldı geldi bā-niʿam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5178). [elin al-,]*

elin ayaġın öp-: *İtibar göstermek, saygılı davranmak.*

Öpdi elin ayaġın ol abdāluñ / Ḥālümüzden dir bizüm āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4107). [elin ayaġın öp-, --di]*

elin ayaġın öp: *İtibar göstermek, saygılı davranmak.*

Didiler ṣaddaḳ saña cānlar cānı / Öpdiler elin ayaġın gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6744). [elin ayaġın öp, --di, --ler]*

elin ele al-: *Birisinin elini kendi elinin üzerine koymak.*

İlteyin diyüp elin aldı ele / Gitdi deryāya ikisi de bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4117). [elin ele al-, --dı]*

elin öp-: *Saygı ifadesi olarak bir kimsenin elini öpüp alnına koymak.*

Elin öpüp sürdi yüzin pāyine / Ḳodı hem-yānı da naẓarda yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4164). [elin öp-, --üp]*

Elin öpüp sürdiler pāyine yüz / Göze göz çün gördiler böyle rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4512). [elin öp-, --üp]*

Elin öpüp ḳor öñinde baş pes / Ḫˇācesiyle nĕ ki var sūḫte muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5904). [elin öp-, -üp]*

Öpdi elin eyledi bī-ḥad kelām / Ḫˇācesi Bektaş'ı görüp ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5958). [elin öp-, -di]*

elin öp: *Saygı ifadesi olarak bir kimsenin elini öpüp alnına koymak.*

Şehre girüp tā ki eve girdiler / Şeyḫ Bekdaş Ḫünkār'uñ öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6702). [elin öp, --di]*

Ḫācī Bektaş er sözin redd itmedi / Aldı icāzet aldı elin öpdi gör n'itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 726). [elin öp, --di]*

Şordı Ḥaydar daḫı babası ḥālin / Sürdi ayaġına yüz öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 803). [elin öp, --di]*

Öpdi elin ayaġına sürdi yüz / Kisvetin naẓarda ḳodı gör rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1326). [elin öp, --di]*

Elin öpüp ayaġına düşeyin / Tīz segirdüben aña irişeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1436). [elin öp, --üp]*

Böyle diyüben segirdüben varur / Elin öpüp ayaġına yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1438). [elin öp, --üp]*

Elin öpüp ayaġına düşdiler / Evliyādur bu kişi diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2002). [elin öp, --üp]*

Sürdi Ḫünkār'uñ hemīn öpdi elin / Ter nefīs nuṭḳıyla pür itdi dilin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3820). [elin öp, --di]*

Elin öpüp ayaġına düşdiler / Pes Tatar ol vaḳt hep and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3909). [elin öp, --üp]*

Elin öpüben ziyāret itdiler / Kimi öñce kimi artca gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3952). [elin öp, --üben]*

Himmetin almaġa şarlı üşdiler / Elin öpüp ayaġına düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4011). [elin öp, --üp]*

Öpdük elin ayaġına yüz sürü / Saña geldük uş didük ḥāli girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4928). [elin öp, --dü, --k]*

elin şal-: *Elini sallamak,elini uzatmak.*

Şayrafī daḫı buña ḳıldı naẓar / Ṭuş gelincĕgez gözi elin şalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4696). [elin şal-, --ar]*

elin uzat-: *Elini uzatmak.*

Uzadur elin irer Saʿde'd-dīn'e / Ṣoḳar elin aġzına şol dem yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3344). [elin uzat-, --dur]*

elinde: *El (organ).*

Ṣol **elinde** var-ıdı bardaḳla ṣu / Ṣaġ **elinde** mışrı dutar yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [elinde,]*

elinde kal: *Birinin bakımında, yönetiminde olmak.*

Ḳaldı küffāruñ elinde bir zamān / Geldi şarḳdan çün Oġuz oldı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1601). [elinde ḳal, --dı]*

elinden al-: *Mahrum etmek, sahip olduğu şeyi ele geçirmek.*

Girü küffār ġalib oldı geldiler / Rūm'ı anlaruñ elinden aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1600). [elinden al-, --dı, --lar]*

elinden iş gel: *Elinden iş gelmek, muktedir olmak.*

Bunuñ elinden geleydi iş eger / Oda yanmazdı vü görmezdi żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2709). [elinden iş gel, --e, --y, --di]*

elinden ḳurtar: *Birinden kaçırmayı başarmak.II.Esaretten kurtarmak, özgürlüğüne kavuşturmak.*

Çoḳ münācāt itdi añup peyġām-beri / Ḥaṣm elinden ḳurtara Ḥaḳ Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 688). [elinden ḳurtar, --a]*

eline al-: *Tutmak, elle bir nesneyi kavramak.*

Eline almış gelür bir hem-yānı / Altun-ıla ṭolu-y-ıdı gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4138). [eline al-, --mış]*

eline al-: *Tutmak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār gör ki ne ḳılur / El uruban tācı eline alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4388). [eline al-, --ur]*

eline yapış: *Elinden sıkıca tutmak.*

Silkinüben girdi ādem şekline / Ḥaydar'uñ vardı yapışdı eline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 774). [eline yapış, --dı]*

elini al-: *Elini tutma, yardımda bulunma.*

Ol reʾīsüñ abdāl alur elini / Gemisine çıḳarur der-ḥāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4150). [elini al-, --ur]*

elini öp: *Saygı ifadesi olarak bir kimsenin elini öpüp alnına koymak.*

Öpdi şeyḫüñ elini gelüp bular / Bektaş'ı şeyḫ şordı evde didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6701). [elini öp, --di]*

Böyle diyüp ṭurdı yirinden hemān / Öpdi şeyḫüñ elini oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 747). [elini öp, --di]*

Geldi Ḫūnkār'uñ elini öpdi ol / Geçüben ḳarşusuna ḳavşurdı ḳol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3939). [elini öp, --di]*

elini öpüben baş ko-: *(Saygıyla) Elini öperek başına koymak.*

Öpüben hep elini baş ḳodılar / Bize bildür ne kişisin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5298). [elini öpüben baş ḳo-, --dı, --lar-dılar-i, -n, -i]*

elini şun: *Bir şeyi almak maksadıyla elini uzatmak.*

Ṣunup elini dīvāra ṭur didi / Elini çeküben andan gör didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1791). [elini ṣun, --up]*

elli: *"Elli" sayı sıfatı.*

Elli altmış yıl ola her birimüz / Ḫiẕmet iderüz cüvān u pīrimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 753). [elli,]*

Didi Allāh bir Muḥammed ḥaḳ resūl / **Elli** yıldur dīnüñüz itdüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 945). [elli,]*

Ḫ̆āce gitdi Mekke'ye def̔ī revān / **Elli** sūḫte ile Ḥicāz'a gitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [elli,]*

Elli ḳul virdi belī maḥbūb-ı genc / Üç ḳaṭār ḳāṭır virür yüki yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [elli,]*

elli biñ: *Elli bin.*

Elli biñ kāfir getürüp ḳatına / Ḫaç ṭakınup bindi tekvūr atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 888). [elli biñ,]*

elli yidi biñ: *57000 sayısı.*

Naḳldür ol vaḳt o Rūm'uñ pīrleri / **Elli yidi biñ** tamām Rūm erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1277). [elli yidi biñ,]*

elli yıl: *Elli sene.*

Elli yıl olup müseccel tekyedār / Oġlı Mürsel ḳala andan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5540). [elli yıl,]*

elma: *Elma, meyve.*

Göñlümüz **elma** diler-idi dimiş / Ṣaru eydür yaz degül eyyām-ı ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2012). [elma,]*

Bir yük **elma** yükledür tīz atına / Eyledi niyyet gele ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3038). [elma,]*

Elma da sepetleri-y-ile ṭurur / Degmemişler hīç Çırāḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3060). [elma,]*

Ol sebetden yidişer **elma** virür / Başlu başına dönüben buyırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3070). [elma,]*

elma: *Elma.*

Yir yüzi ḳar yoḳ aġaçda bir varaḳ / Nice **elma** indürem bu söze baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [elma,]*

Çiçegi dökülüben **elma** biter / Şol sāʿat içre kemāle ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2019). [elma,]*

Götürüp **elmayı** Ṣaru gitdiler / Sürüben İdrīs evine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2044). [elmayı, -y, -ı]*

Gelicek **elma-y-ıla** gör n'eyledi / Ḳonubanı anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3040). [elma-y-ıla, --y, --ıla]*

Elmayı getürdük senden ilerü / Eyü geldüñ ḫoş geldüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3062). [elmayı, -y, -ı]*

elma: *Rengi kırmızı ile açık yeşil arasında değişen, sert ve parlak kabuklu, hoş kokulu, ufak çekirdekli, ekşi, mayhoş veya tatlı, vücûda yararlı birçok hassalar taşıyan gevrek meyve.*

Ḫoş ye ğěl **elmaları** biter ʿacīb / Dir Ṣaru baḳ gör ki nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [elmaları, --lar,-ı]*

Fāṭma Ana ṣaḳladı **elmaları** / Nite kim dünyāda olduḳca diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2046). [elmaları, --lar,-ı]*

elṭāf: *İyilikler, güzel muameleler.*

Buldı teslīm er aña erkān ider / Ol ʿazīz çünki bu **elṭāfı** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [elṭāfı, -ı]*

elümle: *Elimle.*

Kendü **elümle** ḫ̆āceye bişi virem / Böyle diyüp bacı oğlına uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5941). [elümle,]*

elüñi vir: *Elini uzatmak, birisine elini vermek.*

Elüñi virdüñ çü Ḫūnkār eline / Pāyi üstine ḳoduñ pāyüñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3704). [elüñi vir, --dü, --ñ]*

em: *Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.*

Aluban **emĕr** idi baḳ remzine / Altı aya dek bu işi işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [emĕr, -er]*

em: *Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek. Öpmek.*

Emmege hem meyl daḫı ḳılmadı / Dāyeler geldi anı emzüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 411). [emmege, -meg, -e]*

em-: *Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.*

Yiyüp içüp ṭaġıluban gitdiler / Emcegin aġzına virdi **emmedi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 410). [emmedi, -medi]*

Hem ġıdā içün aña süd vireler / **Emmedi** hīç birisinüñ südini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 412). [emmedi, -medi]*

Didi Ḫünkār buzaġılar emmedi / İşide gör varup inegi **emdi** mi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1920). [emdi, -di]*

Didi Ḫünkār buzaġılar **emmedi** / İşide gör varup inegi emdi mi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1920). [emmedi, -medi]*

Emmedi buzaġılar üç güne dek / Fāṭma Ana dir degüldür işbu tek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1924). [emmedi, -medi]*

em-: *Emmek.*

Çünki ṣaġdılar inekleri heme / Ṣaldı buzaġıları vara **eme** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1923). [eme,]*

em i r ol: *Allah'tan emir gelmesi.*

Ḥaḳ'dan oldı ejdere ol dem em i r / Ḳalḳdı içdi çayları ḳıldı çamır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1040). [em i r ol, --dı]*

emānet: *Güvenilir bir kimseye saklaması veya birine teslim etmesi için bırakılan şey veya kimse.*

Ṭoḳsan biñ velīleriñ ser-çeşmesi / Ṭuşurupdur bize **emāneti** cümle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6133). [emāneti, -i]*

emānet ol: *Emanet olan.*

Oġlı oldı ismi Zeyne'l-ʿĀbidīn / Bu emānet olanı cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 196). [emānet ol, --an, --ı]*

emānet vir: *Bir şeyi veya bir kimseyi birine veya bir yere bir süreliğine bırakmak.*

Anı emānet virüpdür ol ere / Hem daḫı ışmarladı ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4960). [emānet vir, --üp, --dür]*

emceg: *Meme.*

Yiyüp içüp ṭağıluban gitdiler / **Emcegin** aġzına virdi emmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 410). [emcegin, -in]*

emeg: *Beden ve kafa gücü harcanarak yapılan uzun ve zahmetli çalışma, mesâî, sa'y, ceht.*

Bunca **emĕgümi** eyledi ʿabeš / Didiler n'idelüm itdi bir ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2397). [emĕgümi, -üm, -i]*

emĕgi: *Beden ve kafa gücü harcanarak yapılan uzun ve zahmetli çalışma, mesâî, sa'y, ceht.*

Ḫarc itmek dilerüz buña emek / El **emĕginden** ola loḳma yimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2320). [emĕginden, --n, --den]*

emek: *Bir iş uğruna gayret ve çaba sarf etmek..*

Eyledüñ anuñ **emeklerin** ʿabeš / Yavuz itdüñ geldi senden bu ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2391). [emeklerin, -lerin]*

emek: *Bir iş uğruna gayret ve çaba sarf etmek.*

Ḫarc itmek dilerüz buña **emek** / El ĕmĕginden ola loḳma yimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2320). [emek,]*

Rūzigār geçürdi yiyüp çoḳ **emek** / Şöyle ki mümkin degül durur dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2386). [emek,]*

emek çek-: *Bir işte çok çalışarak yorulmak; zahmet çekmek.*

Arpa vü buġday u çavdar mercimek / Cemʿ iderler bir yire çeküp emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2139). [emek çek-, --üp]*

Ḫācī Bektaş er durur bildi tamām / Ḫalḳ-ı ʿālem cemʿ olup çekdi emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6275). [emek çek-, -di]*

Anuñ-içün çekmeye var tā emek / Ḫācī Bektaş sizleri de idüp ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6280). [emek çek-, -me, -ye]*

Ṭuz içün çekmĕdiler anlar emek / Didi ṭuzuñ cevherin düzüñ çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6285). [emek çek-, -me , -di, -ler]*

emīn: *Ar. Güvenilir. II Güvenli.*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh ol pāk-dīn / Ḳalʿanūn üstine çün çıḳdı **emīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2815). [emīn,]*

emīn: *(Ar.) Güvenilir, inanılır, îtimat edilir (kimse).*

Muştucı gönderdi şehre ol **emīn** / Ḫalḳ-ı Nişābūr bilüben ḳarşular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6700). [emīn,]*

Ḳalḳdı andan Ḥaleb'e geldi yaḳīn / Anda da çille çıḳardı ol **emīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1234). [emīn,]*

Uṣluca Kara Öyük'de yā **emīn** / Çevre baḳup gözedürken ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6140). [emīn,]*

emir: *Bey ve padişah.*

Ḥācī Bektaş'a muḥibdi ol **emīr** / Kim bilürdi ceddine virdi serīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5755). [emīr,]*

Didi maḥrūm ḳomaya Rabbu'l-enām / Ṣu dilĕdi maşrabayla ol **emīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5876). [emīr,]*

Hep muḥibdür nĕ ki var ins-ile cān / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān ol **emīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6210). [emīr,]*

emir: *Bedehşan mülkünün yöneticisi.*

İsmi Ḳāsım idi ol dīndār pīr / Gönderür Bektaş'a anı ol **emīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [emīr,]*

emir: *Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.*

Bend-ile alup anı getürdiler / Emr itdüñ **emrüñi** bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4318). [emrüñi, -üñ, -i]*

emir: *Ar. Buyruk.*

Gördiler ṣaru ṣaḳallu bir dilīr / Ḳuruban baġdaş oturmış çün **emīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4923). [emīr,]*

Ṣaḥ rivāyet budur imdi yā **emīr** / Naḳli bize böyle itdi çāşgīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5516). [emīr,]*

Ḥükm iderdi ʿāleme anuñdı cāh / Vardı Oġuz nesli ḳatında çoḳ **emīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6288). [emīr,]*

Şāha ʿāṣī pādişāhdur başına / Çünki Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn-i **emīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6304). [emīr,]*

emir cem: *Sulucakaraöyük yakınlarında bir asitanesi olan, Hacı Bektaş'a sevgisi bulunan bir şahsiyettir.*

Ḥabīb **Emürce** geçer seccādeye / Hep maḥal gördi o Ḫūnkār-zādeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4837). [emürce,]*

emīr it-: *Emretmek.*

Geldi bir gün oğlı evine ol hümām / Çün żiyāfet itdi imāmı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [emīr it-, -di]*

emīrān-ı sipāh: *Askerlerin komutanı.*

Ol naẓar kim pādişāh ḳıldı nigāh / Bildi ki mīrdür **emīrān-ı sipāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4333). [emīrān-ı sipāh,]*

emircem: *Karayük'te Veysilerden bir er.*

Ḳarayük'üñ dir şimāli ṣavbına / Kim **Emircem** nām güzīn bir erine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4637). [emircem,]*

Hem **Emircem** naẓarında iy ʿazīz / Ẕikre geldi ḥażret-i Ḫūnkār nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4642). [emircem,]*

Gine iclās içre Bektaş-ı Velī / Anda ẕikr oldı **Emircem** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4645). [emircem,]*

Ancılayın didi Ḫūnkār ḥażreti / Kim **Emircem** ululardandur ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4646). [emircem,]*

Didi bir şāhīndür **Emircem** ʿazīz / Ḳonmaz ol ṣayda ki ola bī-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [emircem,]*

İşidincegez **Emircem** böyle söz / Geldi nuṭḳından bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4661). [emircem,]*

Tā ki bir gün bir öküz ḳurbānını / Bir kişi **Emircem'e** ḳurbān anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [emircem'e, --e]*

Ḳurbānı ol getüren Ḫūnkār'a dir / Ben bunı iletdüm **Emircem'e** bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4654). [emircem'e, --e]*

Bunı ol **Emircem'e** naḳl eyledi / Tafṣīli-y-ile beyānın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4659). [emircem'e, --e]*

Arayup sürdi getürdi ḳatına / ʿArż ider **Emircem'üñ** ḥāżretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4649). [emircem'üñ, --üñ]*

emīrü'l-müʾminīn: *Halife, müminlerin emiri.*

Ol zamānda ṣaġdı **Emīrü'l-müʾminīn** / Pīr-i fertūt-ıdı ammā ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5872). [emīrü'l-müʾminīn,]*

Hem severdi anı **Emīrü'l-müʾminīn** / Ḫˇāce yazup hīceyi teslīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5890). [emīrü'l-müʾminīn,]*

emīrü'l-müʾminīn: *Hz. Hüseyin.*

Şāh Ḥüseyn'e cümlesin teslīm ider / Ḥıfẓ iderken ol **emīrü'l-müʾminīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 195). [emīrü'l-müʾminīn,]*

emiş: *Buzağıların annelerinden süt emmesi.*

Buzağılar baʿd ez-ān **emişdiler** / İçüben ṭoyunca südden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1929). [emişdiler, -diler]*

Gözle buzağıları **emişmesün** / Ḥācī Bektaş da didi **emişmesün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1916). [emişmesün, --me, --sün]*

Gözle buzağıları **emişmesün** / Ḥācī Bektaş da didi **emişmesün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1916). [emişmesün, --me, --sün]*

Dir **emişsünler** hemān-dem ol velī / Ol şeh-i aḳṭāb-ı mülk sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1928). [emişsünler, -sünler]*

emiş: *Emmek.*

Ṣandı kim **emişdi** buzaġı didi / N'oladı buzaġı emişměyedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1919). [emişdi, -di]*

Aḳuban çıḳdı **emişdi** ol ḳoyun / Gör vilāyet nicesi oynar oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4510). [emişdi, -di]*

emiş-: *Buzağıların annelerinden süt emmesi.*

Ṣandı kim emişdi buzaġı didi / N'oladı buzaġı **emişměyedi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1919). [emişměyedi, --me, --y, --e, --i(-di)]*

emişme: *Emmek.*

Çün duʿā-yı ḫatm ider gör ol ʿazīz / Hem ḳoyun **emişmege** gelmişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4508). [emişmege, --g, --e]*

emīr: *Bir şeyin yapılması veya yapılmaması husûsunda bildirilen kesin hüküm,.*

Çünki Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar ol **emīr** / Kerre-nāy çaldurup ötdürdi nefīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 656). [emīr,]*

emme: *Emmek.*

Fāṭma Ana Ḫūnkār'a ḫaber virür / Buzaġılar **emmedügi** ḥāli dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1927). [emmedügi, --düg, --i]*

Cāriyeye ṣordı ki buzaġılar / **Emmedügine** sebeb nedür bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1925). [emmedügine, --düg, --i, --ne]*

emr: *Buyruk.*

Nicesi ol **emr** olup durur vuḳūʿ / Daḫı açasın kerāmetden kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 220). [emr,]*

Rāżī olup **emre** dil ḫoş eyledi / Şeyḫ Bektaş'a ḳılur taʿlīm-i ʿilm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6627). [emre, -e]*

Çün bu resme yitdi **emrüñ** ġāyeti / Vaʿdesi yitdi vü geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2342). [emrüñ, -üñ]*

Ol diyār aʿyānlarından niçe kes / Viribir düñürlige ol **emre** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3871). [emre, -e]*

Germiyān Begi **emri-le** oldı revān / Ol Ṣusuz nām menzile geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5012). [emri-le,]*

emr: *Buyruk, buyrulan şey.*

Ẕikr ü fikrüm ne durur çün bildüñüz / Eyleñüz bu **emre** bir rāy-ı ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 378). [emre, -e]*

Ṣovucaḳ bu yimişi ḫora geçür / Seferüñ **emrini** andan didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3149). [emrini, -iñi]*

Oḳ atıldı didi Ḫūnkār çāre yoḳ / **Emre** ṭābiʿ ol dime bu vara yoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [emre, -e]*

Didi abdāl **emriñüz** bitürmişem / Hem reʾīsi uş bilĕ getürmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4129). [emriñüz, --iñüz]*

emr: *Boyun eğdirmek, itaat ettirmek.*

Pes muṭīʿüz **emrüñe** olduḳ biz ġulām / Ḥażretüñe olduḳ mürīd ur kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6166). [emrüñe, -üñe]*

emr: *Emir, buyruk.*

Her kim Allāh **emr-ile** dirlik ḳılur / Pīr-perver oluban pīrlik ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5592). [emr-ile, --ile]*

emr: *Ar. emir, buyruk.*

Didiler muṭīʿ misiz şāh **emrine** / Didi muṭīʿem diñüz şāh **emrine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1863). [emrine, -i, -ñe]*

Didiler muṭīʿ misiz şāh **emrine** / Didi muṭīʿem diñüz şāh **emrine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1863). [emrine, -i, -ñe]*

Bursa'yı feṭḥ itmege dir giderin / Uş ġazā **emrine** dir ḳaṣd iderin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4190). [emrine, -i, -ñe]*

emr: *Ar. emir, buyruk.*

Ḳıldı Ḥaḳ luṭfı-y-ıla anı revā / Ḳıldılar bir hafta ol **emri** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 391). [emri, -i]*

Adını Bektaş virdi şāh anuñ / Bildiler çün kim bu **emri** ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 407). [emri, -i]*

Tā ki ol mahyānuñ **emri** de tamām / İrişüp āḫire buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1093). [emri, -i]*

Pādişāh **emri** bu durur bilesin / Başa ʿaḳluñ cümlesin cemʿ ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1864). [emri, -i]*

emr: *Emir, buyruk.*

Bulmadılar hīç bu **emre** çün mecāl / Bir gün oturmış-ıdı Ḫatun Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 273). [emre, -e]*

emr: *Allah'ın emri.*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy beş ṭaş / Çün bu **emre** olduñuz bu dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [emre, -e]*

emr: *Bir şeyin yapılması veya yapılmaması husûsunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.*

Emr ider ol leşker odun cemʿ ider / Cān Baba **emrini** yaʿnī ḳamʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2557). [emrini, -ini]*

emr: *Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.*

Çün bu nevʿe buldı ol **emr** iḫtitām / Sulṭān İbrāhīm bulara bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 392). [emr,]*

Dir didüm sözüm benüm işitmedi / Didügümüz **emr** üzre gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4984). [emr,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm'uñ açıldı ḳolı / Baʿd ez-ān **emr** üzre yüridi yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4995). [emr,]*

emr: *Emir, buyruk II iş; durum, hâl.*

Gelmedi hīç oġlı ḳızı gördiler / Çekdiler ol **emr** içün ḫayli melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 272). [emr,]*

emr: *Allah'ın buyruğu.*

Ḥaḳ teʿālā **emri** birle iy aḫı / Kāfir ile açasın yol sen daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 724). [emri, -i]*

Ḥaḳ teʿālā **emri** birle yā velī / Kāfir ilen açasın sin sen belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 736). [emri, -i]*

Keselüm dırnaḳlaruñı söz işit / Şerʿ **emri** böyledür sen böyle it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3398). [emri, -i]*

Didüm eyle aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ne-y-ise Ḥaḳ **emri** eyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4606). [emri, -i]*

emr: *"Emir", buyruk || Cenabıhakk'ın emir ve yasakları.*

Emrine oldı muṭīʿ mīr ü sipāh / Oldı ʿadl-ile müzeyyen ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 256). [emrine, -i, -(n)e]*

Varuban hem anda oldı ber-ḳarār / Oldı Ḥaḳ **emrine** anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2988). [emrine, -i, -(n)e]*

Didi Allāh **emri-le** ṭur iy oġul / Ḳalḳ yuḳarı uzanuban yatmaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5381). [emri-le, -i, -le]*

emr: *Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm, buyruk.*

Olmış ımış didi bir iş ol işe / Pādişāh **emriyle** geldük teftişe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [emriyle, -i, -(y), -le]*

emr: *Emir; buyruk, ferman.*

Sen muṭīʿ misin bu **emre** vir ḫaber / Degül-iseñ **emre** ṭābiʿ di eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [emre, -e]*

Sen muṭīʿ misin bu **emre** vir ḫaber / Degül-iseñ **emre** ṭābiʿ di eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [emre, -e]*

emr: *Ar. Buyruk.*

Yaʿnī Meʾmūn-ı ḫalīfeden işid / Atası **emriyle** ḳılmışdı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 250). [emriyle, -i, -y, -ile]*

Ḫˇāce **emriyle** o mālı n'itdiler / Cümle ol cemʿiyyete ḫarc itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1092). [emriyle, -i, -y, -ile]*

emr: *Ar. Buyruk. II İş.*

Oġluma taʿlīm ʿulūmdan eyle dir / Pādişāh **emrin** çü şeyḫ güş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6626). [emrin, -üñ]*

emr: *(Ar.) Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.*

Tekbīr ile başlarına giydürür / **Emrine** münḳād idüben uydurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2783). [emrine, -i, -ñ, -e]*

emr: *Emir, buyruk, ferman.*

Beg didi bir lafż ıla ṭābiʿvenin / Ṣanma şāh **emrine** ben māniʿvenin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [emrine, -i, -n, -e]*

emr: *(Ar.) Bir şeyin yapılması veya yapılmaması husûsunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen söz, buyruk.*

Oġlı Külü Ḫan'a ḫan keşiş ḳoşar / Dīnleri **emrin** bularuñ dir beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2433). [emrin, -in]*

Çün semāʿ **emrin** irürdi āḫire / Ṣoḥbeti neye irişdi bir gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [emrin, -in]*

Geçürüp seccādeye şeyḫ itdiler / Dutup **emrin** buyruġına gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5146). [emrin, -in]*

emr: *Emir, buyruk, talimat, hüküm.*

Yindi keşkek mehyā oldı uş tamām / Mehyā oldı buldı ol **emr** iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [emr,]*

emr-: *Emir, buyruk.*

Emrimüzsüz kimseye ḳaṣd itmegil / Dut sözümüz ġayrı yola gitmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4976). [emrimüzsüz, -i, -müz, -süz]*

emr eyle-: *Emretmek.*

Gine emr eyledi Ḫūnkār örtdiler / Ḳırḳ güne degin ḳatından gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3657). [emr eyle-, --di]*

Oradan bir dervīşe emr eyledi / Var ulu dergāha piş-rev ol didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5100). [emr eyle-,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān emr eyledi / Ḳudūmı çaluñ diyüben söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5154). [emr eyle-,]*

İy ʿaceb ben bendesine evliyā / Nereyi bize ʿaceb emr eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5273). [emr eyle-, --y, --e]*

emr eyle-: *(Yapılması istenen şeyi) Kesin olarak bildirmek, buyurmak.*

Birine emr eyledi al git didi / Şol fülānda fülān ere ilt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [emr eyle-, --di]*

emr eyle-: *Emir etmek, buyurmak.*

Bu yiyincĕgez Ḥabīb gör n'eyledi / Ḥażret-i Ḫūnkār hemān emr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3868). [emr eyle-, --di]*

emr eyle: *Emretmek.*

Nāyibinden birine emr eyledi / Var ne dirse bu anı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1818). [emr eyle, --di]*

Nūre'd-dīn bir ḳulına emr eyledi / Ṣu getür şol çeşmeden varġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1838). [emr eyle, --di]*

emr eyledi: *Emretmek.*

Ḫ ʿāce **emr eyledi** erkān itdiler / Bunca erler cümle seyrān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1168). [emr eyledi, --di]*

emr ider: *(Yapılması istenen şeyi) Kesin olarak bildirmek, buyurmak.*

Emr ider Ḫūnkār üstin örtdiler / Ḳaldı ḳırḳ gün anda gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [emr ider,]*

emr idersevüz: *Emir etmek, buyurmak.*

Bize bir dīv virdi tā ḫizmet ide / Ḳanda **emr idersevüz** anda gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1398). [emr idersevüz, --er, --sevüz, -]*

emr it-: *Emir etmek, buyurmak.*

Emr ider tīz ol göçi dönderdiler / Ol arada orduyı ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2471). [emr it-, --er]*

Ḳazanuñ çevre yanına ṭurdılar / Emr ider ḫan ḳapaġın ḳaldurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2541). [emr it-, --er]*

Emr ider ol leşker odun cemʿ ider / Cān Baba emrini yaʿnī ḳamʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2557). [emr it-, --er]*

Emr ider bir yazıcı geldi ilerü / Yazdı her ne kim didiyse mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2603). [emr it-, --er]*

Ṣuçlarından geçübeni ol ʿazīz / Emr idüp ḫalīfelere didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3033). [emr it-, --üp]*

Çırağı emr itdi dervīş itdiler / Şol faḳīrler ile dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3074). [emr it-, --di]*

Emr ider anı da erkān itdiler / Dervīş ü miskīne yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3089). [emr it-, --er]*

Emr ider Ḫūnkār dervīş itdiler / Ehl-i faḳra anı dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3162). [emr it-, --er]*

Emr ider bir niçe yük gendüm ʿazīz / Yük idüben yükledürler anda tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3255). [emr it-, --er]*

Emr ider Ḫūnkār erkān itdiler / Dervīş idüp ehl-i faḳra ḳatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3587). [emr it-, --er]*

Emr ider Ḫūnkār Saʿīd ṭurdı gelür / Gözle buyruḳ aña Ḫūnkār ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3644). [emr it-, --er]*

Emr ider Ḫūnkār legençe aldılar / Meydān ortasına anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3648). [emr it-, --er]*

Ḳırḳ birinci günde Ḫūnkār gör n'ider / Ḳaldururlar örtüsini emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3652). [emr it-,]*

Emr itdi yine Ḫūnkār örtüsin / Perdedāra didi Ḫūnkār örtesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3654). [emr it-, --di]*

Örtüsin örtdi geçer ḳırḳ gün tamām / Ḳırḳ birinci gün ider emr ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3655). [emr it-, --er]*

Ḳırḳ birinci gün olıncaḳ gör n'ider / Açdılar örtüyi Ḫūnkār emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3658). [emr it-, --er]*

Emr ider Ḫūnkār legençeden çıḳar / Dürr-i meknūn tek dilinden nuṭḳ aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3663). [emr it-, --er]*

Emr ider Ḫūnkār Ṣaru İsmāʿīl'e / Fāṭıma'ya var didi yemek dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3790). [emr it-, --er]*

Ṭoġdı üçüncisini çün gördiler / Emr ider adını Maḥmūd virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3865). [emr it-, --er]*

Böyle diyüp berkidürler emr ider / Yirlü yirine bular daḫı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3930). [emr it-, --er]*

Emr ider başını ḳıldılar tırāş / Fāriġ oldı çün tırāşdan ser-tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4029). [emr it-, --er]*

Bend-ile alup anı getürdiler / Emr itdüñ emrüñi bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4318). [emr it-, --dü, --ñ]*

Çıḳıcaḳ ṭaşra vezīrler n'itdiler / Ṣāh ne emr itdiyse eyle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4350). [emr it-, --di, --y, --se]*

Emr ider ḳondurdılar bir ḫoş yire / İnüben çün oldılar rāḥat yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4369). [emr it-, --er]*

Didi Ḫūnkār aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ḥaḳ ne emr itdiyse anı idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4591). [emr it-, --di, --y, --se]*

Emr ider Ḫūnkār anı aldılar / Kesüben der-ḫāl pūḫte ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4652). [emr it-, --er]*

Pes mürīdligi sen eylĕdüñ yaḳīn / Ḫiẕmete emr idicek seni hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4787). [emr it-, --icek]*

Emr ider duḫteri Güvenc'e nikāḥ / Eyleyüp Güvenc işi buldı felāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4792). [emr it-, --er]*

Emr ider Ḫācım aña gör n'itdiler / Dervīş idüp aña erkān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5259). [emr it-,]*

emr it-: *Emir etmek, buyurmak.*

Pes Külü Ḫan ṭurur otaġa varur / Cān Baba'ya emr idüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2587). [emr it-, --üben]*

Gördi Mollā'yı ol arada ṭurur / Emr ider añа işit ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3599). [emr it-, --er]*

Ḳapusını ḳapadılar emr ider / Ol vilāyet ehlini gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4506). [emr it-, --er]*

Emr ider açıldı çün ev ḳapusı / Gördiler dirilmiş anuñ hepisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4509). [emr it-, --er]*

emr it: *Emir etmek, buyurmak.*

Faḫr-ı ʿĀlem ḥażretine gětürür / Ḥażret-i Aḥmed emr idüben ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 176). [emr it, --üben]*

Emr ider anlara Ahmed iy kibār / Didi ně ki alduñuzsa siz naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 180). [emr it, --er]*

Tā ki yapıldı vü hem oldı tamām / Emr ider şeyḫi oḳudılar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6624). [emr it, --er]*

Ḫ̆āce emr itdi o mālı aldılar / Oradan ʿazm-i Ḫorāsān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1087). [emr it, --di]*

emr ol-: *Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm.*

Ṣavulup yaġmur güneş ḳılmış ṭulūʿ / Gör nicesi emr olur anda vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3597). [emr ol-, --ur]*

Emr olur Ḥaḳ'dan yürür ol ṣoruvan / Yir içinden yoksa ḳarşu çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5991). [emr ol-, -ur]*

emr ol: *Hükmetmek, emir vermek.*

Gördi Ṭayfūr böyle emr oldı vuḳūʿ / Geldi dönüp Caʿfer-i Ṣādıḳ'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6661). [emr ol, --dı]*

Her biri bir yirde eylědi ḳarār / Bir daḫı emr oldı bundan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1593). [emr ol, --dı]*

emr ol: *Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm.*

İşidüp Loḳmān olupdur şādumān / Nice emr oldıysa idüñ eyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6654). [emr ol, --du, --y, --sa]*

emre: *Bir şeyin yapılması veya yapılmaması husûsunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.*

Ol ḥicābdan anları eyle ḫalāṣ / Zīra bulduñ sen bu **emre** iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2685). [emre,]*

emre: *Tapduk Emre. (Horasan erenlerinden bir Türkmen ve Alevi-Bektaşi dervişi ,Yunus Emre'nin mürşidi.).*

Emre dirlerdi adına ol erüñ / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1403). [emre,]*

Emre işitdi çün anlaruñ sözin / Böyle dir anlara dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1406). [emre,]*

Emre eydür dost dīvānında biz / Cemʿ olıcaġaz erenler iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1416). [emre,]*

Uzadup elini gösterdi aña / Göricek **Emre** anı ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1421). [emre,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān / **Emre'den** işitdi çün böyle beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1420). [emre'den, --den]*

Gel bile **Emre'ye** dirler sen daḫı / Ḥācī Bektaş'a varalum iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1405). [emre'ye, --y, --e]*

emre ṭaġı-: *Akçayır'da bir dağ.*

Aḳçayır'da olur-ıdı meskeni / Emre Ṭaġı'nuñ yanında bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5394). [emre ṭaġı-, -nuñ]*

emr-i ʿazā: *Matem emri, taziye emri.*

Aġlayuban eyledi key diḳḳati / Çün irişdi āḫire **emr-i ʿazā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 371). [emr-i ʿazā,]*

emri dut-: *Emri yerine getirmek.*

Al naẓara didi getür varuban / Tīz dut işbu emri bitür irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4159). [emri dut-,]*

emr-i ġarīb: *Garip, tuhaf buyruk.*

Bu kişi ne kimsedür didi ʿacīb / Görmişem bundan ḳatı **emr-i ġarīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4603). [emr-i ġarīb,]*

emr-i ḥaḳ: *Allah'ın emri.*

Emr-i Ḥaḳ'la baʿdehū Ḫıżr'a irür / Büremědik ṣaḳlayup daḫı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 157). [emr-i ḥaḳ, --la]*

Yanına aldı pes anı bir zamān / Bir zamāndan ṣoñra irdi **emr-i Ḥaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 333). [emr-i ḥaḳ,]*

Secdedeyken gör ki **emr-i Ḥaḳ** n'ider / Mektebüñ çaḳ ortasından bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6678). [emr-i ḥaḳ,]*

Pes dönüp meskenine itdi ḳarār / Emr-i Ḥaḳ'la oldı anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3164). [emr-i ḥaḳ, --la]*

emr-i ḥakk: *Allah'ın emri, buyruğu.*

Emr-i Ḥaḳḳ'ı işidüben Muṣṭafā / İtdi ṭāʿat ṭutuban emr-i Ḥudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 115). [emr-i ḥaḳḳ, --ı]*

Bayaġı evvelki gibidür Saʿīd / Evliyāya **emr-i Ḥaḳḳ** olmaz baʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3659). [emr-i ḥaḳḳ,]*

Eyledi mesken ṭutup anda ḳarār / **Emr-i Ḥaḳḳ** irince ḳıldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3756). [emr-i ḥaḳḳ,]*

emr-i hudā: *Allah'ın emri.*

Kāfire virme amān eyle ġazā / Kim ġāzā itmek durur **emr-i Ḫudā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 646). [emr-i ḫudā,]*

Gözedüben Ḥaydar anda **emr-i Ḫudā** / Virdi andan ol ḳāżāya pes rıżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 674). [emr-i ḫudā,]*

emr-i zu'l-celāl: *Allah'ın emri.*

Aldı anı eyledi zīr ü zeber / Nā-gehān irişdi **emr-i Ẕu'l-celāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 264). [emr-i ẕu'l-celāl,]*

emrin gör: *Bir emri yerine getirmek (Namaz kılmak).*

Āb-dest aldı ki mescide vara / İrteyĕ dĕgin namāz emrin göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1727). [emrin gör, --e]*

emrin gör: *Emri yerine getirmek.*

Er naẓarında ḫora geçüreler / Eyleyüp iclās emrin göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4728). [emrin gör, --eler]*

emriñüzi: *Emir.*

Didi Şaltıḳ **emriñüzi** buyuruñ / İş sizüñdür **emriñüzi** ḳayıruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2740). [emriñüzi, --iñüzi]*

Didi Şaltıḳ **emriñüzi** buyuruñ / İş sizüñdür **emriñüzi** ḳayıruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2740). [emriñüzi, --iñüzi]*

emrüñ: *Ar. 1. Buyurmak, buyurma. 2. Buyruk, buyrulan şey.*

Gör bu **emrüñ** sırrı nedür yiri ne / Künc-i ḫalvetde ḳılurken ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6760). [emrüñ, -üñ]*

Ḳırḳ yıl olısar senüñ devrüñ tamām / Baʿde ḳırḳ yıl olısar **emrüñ** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1186). [emrüñ, -üñ]*

emrüñe iṭāʿat ḳıl-: *Emrine itaat etmek.*

Biz raʿiyyet olalum sen şāhumuz / Emrüñe ḳılmaḳ iṭāʿat rāhumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2633). [emrüñe iṭāʿat ḳıl-, --maḳ]*

emrüñe ṭābiʿ ü teslīm ol-: *Emrine uymak ve teslim olmak.*

Saña hem il ü hem iḳlīm olalum / Emrüñe ṭābiʿ ü teslīm olalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2629). [emrüñe ṭābiʿ ü teslīm ol-, --alum]*

emvāl: *Mal, mülk.*

Ḫarc idüp er yolına **emvālini** / Ḥaḳḳ'a lāyıḳ eyledi aʿmālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5796). [emvālini, -i, -ni]*

emvāl: *Mal mülk.*

Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin aḥvālümi / Pes ticāret ecli-çün **emvālümi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4710). [emvālümi, --üm, --i]*

emvāl ü hazāʾin: *Mallar ve hazineler.*

Daḫı **emvāl ü ḫazāʾin** tavla at / Gönderür Otman'a tā bula šebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4426). [emvāl ü ḫazāʾin,]*

emvāl-i ḫāṣ: *Özel eşyalar, mallar.*

Çıḳarur ṣudan ḳılur ġarḳdan ḫalāṣ / At u ḳatır ne ki var **emvāl-i ḫāṣ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1084). [emvāl-i ḫāṣ,]*

emzür: *Yavrusunu memesindeki sütü emdirmek suretiyle beslemek, meme vermek.*

Emmege hem meyl daḫı ḳılmadı / Dāyeler geldi anı **emzüreler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 411). [emzüreler, -eler]*

en: *"En" üstünlük zarfı.*

Ayṭoġmış olupdur **eñ** ulusı / Artuḳ olur cümleden hem bilüsü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4212). [eñ,]*

Bil Cemāl Seydī-y-idi **eñ** ulusı / Muʿteber maʿrūf u meşhūr bellüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4812). [eñ,]*

enām: *İnsanlar, halk.*

Bir yeşil beñ ayası içre **enām** / Didiler elinde şāhuñ bir daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [enām,]*

Çünki ḳırḳ gün iʿtikāf olur tamām / Cemʿ olur anda ne var-ısa **enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1267). [enām,]*

Hoy Ata gösterdügi işi tamām / Bildürür ol ḫalḳa bildiler **enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2719). [enām,]*

Gün ṭoġup ṭolunduġı arża tamām / Yandurısarlar çırāġuñı **enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4405). [enām,]*

Kendü ḳavmi tācı aḳ ola tamām / Boyayalar ḳızıla sāyir **enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4436). [enām,]*

Ḳurugölcük'e yaḳın hem bir maḳām / Kim Ḥişārcuḳ dirler aña hep **enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [enām,]*

enām: *(Ar.) Yaratılmış olan bütün mahlûkat, halk.*

Ol yiri mesken idüp ḳıldı maḳām / Ḳıldı süknā bildi ne varsa **enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5013). [enām,]*

Seyyid'üñ ḳurbında vardı bir maḳām / Aña Bulduḳ Çayırı dirdi **enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5090). [enām,]*

Çün Cemāl Seydī bişüreydi ṭaʿām / Ṣofra yayılup u cemʿ olsa **enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5319). [enām,]*

enās: *Insanlar.*

Ol direk üstinde ṭurur daḫı ṭās / Şimdiye dek varuban görür **enās** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1237). [enās,]*

enbiyā: *Ar. Nebi'ler, peygamberler.*

Durdı daḫı ḥażrete yitürdiler / **Enbiyā** çün kim görür yārān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 182). [enbiyā,]*

Evvel Ādem āḫir Aḥmed ḥürmeti / Cümle mürsel **enbiyānuñ** ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 714). [enbiyānuñ, -nuñ]*

Enbiyā güneş durur ay evliyā / Bildügüm budur diyĕyin bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1684). [enbiyā,]*

enbiyā fahrı: *Peygamberlerin Övgüsü, övünç kaynağı.*

Enbiyā faḫrı Muḥammed Muṣṭafā / Kim ḥabībüm didi aña ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 110). [enbiyā faḫrı,]*

Ḥażretüñdür **enbiyā faḫrı** belī / Evliyā ser-çeşmesi ammā ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 143). [enbiyā faḫrı,]*

endām: *Beden, vücut.*

Beñzedügi içün **endāmı** ḳatı / İbrāhīmü'š Šanī'yi ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 326). [endāmı, -ı]*

endiki: *Şaşırmak.*

Öpmedi elinde varup ilerü / **Endikiyüp** ḳarşusına ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4064). [endikiyüp, --y, --üp]*

endīşe it-: *Tasalanmak, kaygılanmak.*

Ṣaḳladı tepsiyi idüp endīşe ol / Üç yıl anda çün mücāvir oldı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5951). [endīşe it-, -üp]*

engüri: *Ankara.*

Engüri'nüñ Ḳaracaṭaġ'ında ol / Mesken idüp varup ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5408). [engüri'nüñ,]*

Virüben tuġ u ʿalem ḳıldı mücāz / Viribir **Engüri'ye** ol ṣāḥbāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5448). [engüri'ye, -'ye]*

Engüri'yi mesken idüp ol velī / Ol durur Ṣaru ʿalemlü iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5449). [engüri'yi, -yi]*

engürü: *Ankara.*

Aḳsarāy'dan **Engürü'den** tā Sivaz / Aña irincĕye dek ṭūl u dırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2648). [engürü'den, --den]*

enîn: *İnilti, inleme.*

Ol ḳaçan bir ṭaş ṭoġurdı hemīn / Ḳıluban nāle vü efġān u **enīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5135). [enīn,]*

enīs: *Ar. Dost, arkadaş.*

Dürlü ṭonlar ḫoş giyĕsiler nefīs / Kimseye olmış degül ol ṭon **enīs** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3816). [enīs,]*

Ḳaldurup baş didi ʿizzetle reʾīs / İy kerāmet ısları ḳurba **enīs** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4140). [enīs,]*

enīs ol-: *Arkadaş olmak.*

Buluşubanı görişdiler nefīs / Birbirine oturup oldı enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3773). [enīs ol-, --dı]*

enīs ol-: *Dost, arkadaş olmak II yakın olmak; ilgili olmak.*

Çün işitdi abdāluñ sözin reʾīs / Oñdı işi er olur çünki enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4114). [enīs ol-, --ur]*

envāʿ-ı kerāmet: *Çeşitli mucizeleri ilan etme, açıklama.*

Niçe **envāʿ-ı kerāmet** ki eyledi / Mollā Saʿde'd-dīn küllī söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3314). [envāʿ-ı kerāmet,]*

envār: *Nurlar, aydınlıklar, ışıklar.*

Ol Muḥammed Muṣṭafā **envārı** çün / Ṣāḥ ʿAliyyü'l-Murteżā Kerrār-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 840). [envārı, -ı]*

envār: *Güneş'in aydınlığını saçması.*

Ṭoġdı anadan Ḥācī Bektaş ḥażreti / Yüzi nūrından cihān **envār** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5885). [envār,]*

enver ol: *Aydınlanmak.*

Rengi südden aġ hem berrāk anuñ / Enver olmış nūr-ıla āfāḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 126). [enver ol,]*

er: *Yiğit, erkek.*

Ol erüñ oyunıdur işbu olan / Gine ol **erdür** bu işleri ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [erdür, -dür]*

Naḳldür Rūm içre var-ıdı bir er / Ḳatı ḳuvvetlü **er-idi** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1402). [er-idi, -i, -di]*

Ḫūnkār evi çiftçilerinden ol er / Key naẓar almış **er-idi** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2859). [er-idi, -i, -di]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḫayrān'dur adı / Key ulu ḳuvvetlü gürbüz **er-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2956). [er-idi, -i, -di]*

er: *Ermek, ulaşmak.*

Ḥaḳḳ'a **ere** itdügince iʿtimād / Müʾmin itdi ḥazret-i Rabbu'l-ʿibād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5843). [ere, -e]*

Didi **erseñ** Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ḳuşca cānum ḳurtar eyle himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5786). [erseñ, -se, -ñ]*

Sen de **erseñ** ere idip iʿtimād / Şek getürme eyleyüp kevn-i fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5846). [erseñ, -se, -ñ]*

er: *Velî, ermiş, Allah'a mânen yakın olan, Allah katında şefâati kabul edilen kimse.*

Gircek **erdür** diyü iḳrār itdüñüz / Ḫaçı ḳoyup putı inkār itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 918). [erdür, -dür]*

Çünki Türk'e bulamaz kāfir ẓafer / Girçek **erdür** maʿlūm oldı pes ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 922). [erdür, -dür]*

Bildük **erdür** Ḫācī Bektaş ḫāżretin / Şek degül ger görsevüz mürüvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 925). [erdür, -dür]*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı görüp ṭañladı / Bilmeyen de bildi **erdür** añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1057). [erdür, -dür]*

Dīn-i ḥaḳmış ol **erüñ** girçek sözi / Egri baḳandan çıḳarurmış gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 921). [erüñ, -üñ]*

Boġazına begleri ṭaḳup kefen / Geldi **erüñ** ḳatına tümen tümen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1044). [erüñ, -üñ]*

Daʿvet itmĕgĕ giderdük biz sizi / **Ere** ne maʿlūm degil uş siz bizi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [ere, -e]*

Her birinde ol şerīf mevżiʿlerüñ / Niçe vilāyetleri var ol **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1238). [erüñ, -üñ]*

Ḳıldı istiḳbāl melāʾik ol **eri** / Merḥabāyıñ didiler iy dīn **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1297). [eri, -i]*

Ḫācī Ṭuñrul idi adı ol **erüñ** / Ol vilāyet ıssı gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1316). [erüñ, -üñ]*

Ol **erüñ** oyunıdur işbu olan / Gine ol erdür bu işleri ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [erüñ, -üñ]*

Nite ardına düşer giden **erüñ** / Bilmezem ne sırrı var bu ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1430). [erüñ, -üñ]*

Ṭuruñuz ardınca anuñ varalum / Ḳutlu yüzini ol **erüñ** görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1578). [erüñ, -üñ]*

Didi kim ol didügüñ **erdür** tamām / Düş görüpsin eyledüm taʿbīr-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1733). [erdür, -dür]*

Oturan **erüñ** cebīninden żiyā / Çıḳuban mescidi ḳılur rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1738). [erüñ, -üñ]*

Uşda geldi baña itdügi nefes / Yitişür **erüñ** nefesi pīş ü pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1879). [erüñ, -üñ]*

Bildi kim Ḫunkār **erdür** evliyā / Hep kerāmet durur işi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2024). [erdür, -dür]*

Ḳorḳġıl erden ʿizzetin bekle **erüñ** / Menzil-iʿ ulyā ola tā ki yirüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2043). [erüñ, -üñ]*

Bunu ḫalvet-ḫāne mi ḳılmaḳ diler / Neyiki **erüñ** murādı didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2259). [erüñ, -üñ]*

Ḥācī Bektaş'a muḥibb oldı ḳatı / Ḳalbine ṭoldı **erüñ** muḥabbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2638). [erüñ, -üñ]*

Her ne remz itse erenler eyle ider / Remz alup **erüñ** işāretin güder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2640). [erüñ, -üñ]*

Hoy Ata-y-ıdı adı ol ser-verüñ / Adını ẕikr itdügüm gerçek **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2681). [erüñ, -üñ]*

Cān u göñülden **ere** iḳrār ider / Getürüp īmān özine yār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2851). [ere, -e]*

Bildi bunlar evliyādur er durur / Her biri bir ḥāl **eri** ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [eri, -i]*

Dir çaġırduġum **erüñ** ḥaḳḳı-y-içün / Ḳılıcı unutmışam iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2832). [erüñ, -üñ]*

Ḫalḳ-ı ʿālem söylediler bir bir / **Erliginden** oldılar maḫlūḳ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2902). [erliginden, --lik, --in, --den]*

İndi aṣlandan ider miskinligin / Bildi kim Ḫūnkār ulu **erdür** yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2976). [erdür, -dür]*

İşbu dervīş şekk itmeñ **er** durur / Ḥaḳ yolına mürşid ü reh-ber durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3379). [er,]*

Kesmege **er** vaṣlasını **er** gerek / Ḳuṣa uçmaḳlıġa bāl ü per gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3410). [er,]*

Er murād-baḫṣdur baḫīl olmaz hiç **er** / Ḳanda cūmerd var-ısa anda hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3746). [er,]*

Giyinüñ imdi gidelüm ol **ere** / Yüz süriyü varalum ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3524). [ere, -e]*

Dir bile gidüñ ü gitmeñ giderem / Görmege ben ol **eri** ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [eri, -i]*

Ara yirden didi aña bir ʿazīz / **Er** bilür eri iy aṣḥab-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3932). [er,]*

Ara yirden didi aña bir ʿazīz / Er bilür **eri** iy aṣḥab-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3932). [eri, -i]*

Didi benem ol ḥaḳīr ü derdmend / Kim **erüñ** sevgüsidür boynuma bend *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4076). [erüñ, -üñ]*

Ol iki **erüñ** birisi söyledi / İşbu lafẓ ıla beyānın eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4134). [erüñ, -üñ]*

Didi bu gelen key **erdür** muʿteber / Görmedüm ben buncılayın iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4585). [erdür, -dür]*

Ol zamānlarda mezārı anlaruñ / Ẓāhir olmış-ıdı ol girçek **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4465). [erüñ, -üñ]*

Neẕrümüz var var getür didügi **er** / Ṣayrafī benem muḥaḳḳaḳ bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [er,]*

Yüzini ben de ol **erüñ** göreyin / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz süreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4769). [erüñ, -üñ]*

Bil mezārı anda durur varasın / İşigine ol **erüñ** yüz süresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4866). [erüñ, -üñ]*

Anı emānet virüpdür ol **ere** / Hem daḫı ışmarladı ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4960). [ere, -e]*

Viresin ol vaḳt gelicek bunlara / Böyle ışmarladı Ḫūnkār ol **ere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4962). [ere, -e]*

Atdı ʿaṣāyı ʿaṣā perrān olur / Maʿnī yüzinden **eri** naẕar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4886). [eri, -i]*

Oturur-iken ḳatında Ḫūnkār'uñ / Geçdi bir gün ḫāṭırından ol **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4872). [erüñ, -üñ]*

Burhān adlı bir muḥibb **er** ʿāṣıḳı / Evliyānuñ cān u dilden ṣādıḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5015). [er,]*

Himmet idüp **er** bize vire oġul / Bu durur maḳṣūd duʿā ola ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5119). [er,]*

Ḫiẕmet-ile ululıġa er yiter / **Ere** ḫiẕmet itdüñ-ise ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5017). [ere, -e]*

Çünki gönderdükleri piş-rev gelür / Her ne-y-ise **ere** ḫod maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5148). [ere, -e]*

Gelicek piş-rev **ere** iy kām-yāb / Dimedi didüklerin itdi ḥicāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5149). [ere, -e]*

Ayaġına uş ṭolaşdı itdügi / **Ere** maʿlūm durur anuñ n'itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5180). [ere, -e]*

Var-ıdı dünyāda bir merkebleri / Aña binerdi müdām ol dīn **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5018). [eri, -i]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım görincek ejderi / Çıḳarup naʿra ururdı dīn **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5199). [eri, -i]*

Nazarın himmetin almışdı **erüñ** / Ol velī ḫalīfesi hem Ḫūnkār'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4972). [erüñ, -üñ]*

Ol daḫı itdi **erüñ** nuṭḳın ḳabūl / Daḫı ṭurubanı ṭaşra çıḳdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4977). [erüñ, -üñ]*

Ol sevincden uşadur ʿahdin **erüñ** / Geçdi göñlinden bu resme bir görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [erüñ, -üñ]*

Otururken naẓarında Ḫūnkār'uñ / Ḫāṭırından geçdi böyle ol **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4998). [erüñ, -üñ]*

Hele ol devletlüye piş-rev gelür / İrdügin **erüñ** aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5226). [erüñ, -üñ]*

Ḫorasān'da bu yidi **er** nām-dār / Ḥażret-i Ḫūnkār'a aḳtarıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5415). [er,]*

Görüben bunlar anı taṣdīḳ ider / Bildiler **erdür** n'ider taḥḳīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5442). [erdür, -dür]*

Hem mezārı tekyesi bil andadur / **Ere** iren ölmedi bil zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5450). [ere, -e]*

Gelüben **eri** ziyāret ḳıldılar / Çār ʿalāmetle icāzet aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5486). [eri, -i]*

İy sevenler Ḫācī Bektaş ḥażretin / V'iy giyenler ṣıdḳ-la o **er** kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5513). [er,]*

Bir ḥalīfem de Umud'umdur yaḳīn / Girçek **erdür** ol daḫı ʿilme'l-yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5561). [erdür, -dür]*

Ol da otuz sene ḫizmet eyleye / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat **ere** ʿizzet eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5542). [ere, -e]*

Yidime ḥalvā bişür hem kırḳuma / Ḫarcı eksilmez **erüñ** sen ḳorḳma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5558). [erüñ, -üñ]*

Ṭāḳatümüz yoḳdur anı itmege / **Er** gerek taḳvā yolına gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5716). [er,]*

Böyle diyüp ġāʾib oldı ol imām / Gör ne **erdür** Ḫācī Bektaş iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [erdür, -dür]*

Kendü eliyle ol erenler ser-veri / Defn idüp ḥaḳḳına ḳodı ol **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5656). [eri, -i]*

Ḫalvetine girdi **erle** İsmāʿīl / Bekledi biñ bir eren ḳapuyı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5643). [erle, -le]*

Yumdı Ṣaru İsmaʿīl **erüñ** gözin / Örtdi **erüñ** ḫırḳasıyla hem yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5622). [erüñ, -üñ]*

Yumdı Ṣaru İsmaʿīl **erüñ** gözin / Örtdi **erüñ** ḫırḳasıyla hem yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5622). [erüñ, -üñ]*

Çün tamām eyledi neyse ḫizmetin / Ḳodı laḥdine **erüñ** ol meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5658). [erüñ, -üñ]*

Gitdi bir fersaḫ öñince ol ser-verüñ / Virmege yaʿnī tesellīsin **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5662). [erüñ, -üñ]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Çoḳ vilāyet gösterür devrinde **er** / Öldüginden ṣoñra gösterse hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5742). [er,]*

Zīra **er** ölmez ḳalur dāyim diri / Degişür ṣūret çürür etle deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [er,]*

Līki māniʿ olmaġın kevn ü fesād / Görmedi **er** dīdārın Ġāzī Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5758). [er,]*

Hem bilür ki Ḥācī Bektaş-ı Velī / Girçek **erdür** lā dimez iydür belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5838). [erdür, -dür]*

Ravżasın yapmaġa kim istedi şāh / **Ere** miʿmār olmaġa istedi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5762). [ere, -e]*

Ḳubbeden inĕr-iken miʿmār yire / Ṭut yā Bektaş dir çaġırup ol **ere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [ere, -e]*

Böyle diyüp itdi **ere** iḳrār hem / Ṣaġ selāmet başdı yire ol ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5789). [ere, -e]*

Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / **Ere** inanup Ḥaḳḳ'a īmān getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5791). [ere, -e]*

Pes vaṣiyyet böyle ḳıldı ol **ere** / Yalvarup nāliş ḳılup ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5800). [ere, -e]*

İʿtiḳādım muḥkem idüp ol **ere** / Altı yıldur ḫizmet itdim ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5805). [ere, -e]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat **ere** taʿẓīm eyledüm / Kendü nefsüm aña teslīm eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5806). [ere, -e]*

Ḥaḳḳ'a **ere** çünki taʿẓīm eyledi / Ḥaḳḳ'a ṣoñra cānı teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5816). [ere, -e]*

Sen de erseñ **ere** idip iʿtimād / Şek getürme eyleyüp kevn-i fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5846). [ere, -e]*

Çünki **eriñ** ḥaḳḳın idrāk eyledüm / Küfr ü şirkden ḳalbümi pāk eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5803). [eriñ, -iñ]*

Adı Yanḳo Mādiyān'dur ol **erüñ** / Şāh buyurdı varuban ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5765). [erüñ, -üñ]*

Daʿvet itdi Ḫıżr Lāla ḥażretin / Virdi altun aldı **erüñ** himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5768). [erüñ, -üñ]*

İşigi- altında **erüñ** sinim ḳazuñ / Meyyitim defn idüben üstüm düzüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5809). [erüñ, -üñ]*

Göñli içinden sürübeni kibr ü kīn / Elin alup ṭutdı **erüñ** etegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5839). [erüñ, -üñ]*

Bildi **erdür** Ḥācī Bektaş oġlanı / Şād olup ḫᵛāceyi ḫilʿatladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5907). [erdür, -dür]*

Saña bir oġlan vire ki Ẕu'l-minen / İsmini Bektaş urasın ol **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [erüñ, -üñ]*

Bir nefes menzil alan **er** ol durur / Çün Ḫorāṣan'dan varur Mekke'ye **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [er,]*

Biñ bir **erüñ** ulusı ḥākim idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5973). [erüñ, -üñ]*

Didiler ṭoḳsan ṭoḳuz biñ **er** belī / Gördiler ki düşmemiş çaçdan ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6067). [er,]*

Rūm'a **er** geldi diyüp iʿlām ider / Ḥācī Bektaş başıcaḳ Rūm'a ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6096). [er,]*

Bildi Rūm'a taḥḳīḳ oldur gelen **er** / Çün gögercin ṣūretinde gördi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6108). [er,]*

Ḳaraca Aḥmed'sin özüñdür pāsbān / Çün ṭarīḳatde **er** durur güç ṭartıcı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6122). [er,]*

Biñ bir **er** ne dir ʿaleyke idüp kirām / Söyledi andan Ḥācī Bektaş ḥālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [er,]*

Ṣadra geçürdi hemān ol ser-veri / Ḫᵛāce ider bilür mi ki **erdür** özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [erdür, -dür]*

Bil ki taḥḳīḳ **erdür** olur ser-firāz / Böyle dise Ḫᵛāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6061). [erdür, -dür]*

Didi oġlum ṭīz ṣalādan ṭur öri / Ne ḳadar var ise abdāllar **ere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6008). [ere, -e]*

Gözlerin öpüp yüze yüzin sürer / Aldı mekteb-ḫāneye geldi **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5983). [eri, -i]*

Kisvet urunup ola Ḥaḳḳ'uñ **eri** / Baʿżī seccāde umar baʿżī ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6025). [eri, -i]*

Aldı icāzet Ḳaraca Aḥmed pes gider / Geldi gözci **erlere** ḳıldı selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6155). [erlere, -lere]*

Yiñmege gögercini itdi iʿtiḳād / Ḫışm-ıla irince **erüñ** üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6110). [erüñ, -üñ]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān çün görür / Bildi gürbüz **er** durur Bektaş'ı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6226). [er,]*

Birbirine ḳarşu varup iki **er** / Merḥabā diyüp bular görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6229). [er,]*

Aldı icāzet tekyeden çıḳdı yayaḳ / Erligine diyüben **erüñ** belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6233). [erüñ, -üñ]*

İʿtiḳādın muḥkem itdi ol **ere** / Şimdi daḫı var durur ol ʿaynı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6270). [ere, -e]*

Ḥācī Bektaş **er** durur bildi tamām / Ḫalḳ-ı ʿālem cemʿ olup çekdi emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6275). [er,]*

Gerçi ḳılıç **eri** ḳopdı pehlivān / Līki şāha ʿāṣīdür eller urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6301). [eri, -i]*

Yarıcuñ olsun seniñ Rabbu'l-enām / Çünki ʿOšmān işidür **erüñ** sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6373). [erüñ, -üñ]*

er: *Erken.*

ʿAḳlın **er** ilerüden dirmek gerek / Arḳasına baʿd ez-ān varmaḳ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2036). [er,]*

er: *Yiğit, erkek kişi II özü sözü doğru kimse, söz eri.*

Bunca vaḳtdür dīn ulusı olduñuz / Girçek **erüz** diyü daʿvī ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 915). [erüz, -üz]*

er: *Er; erkek.*

Ere münkir anda vardı bir kişi / Ḳoyun eri vü çobanlıḳdı işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3172). [ere, -e]*

er: *Velî, ermiş, Allah'a mânen yakın olan,.*

Ḫˇāce emr eyledi erkān itdiler / Bunca **erler** cümle seyrān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1168). [erler, -ler]*

er: *Er II derviş.*

Er-iseñ dir bu ḳaya üstine çıḳ / Ayaġuñla dizüñ ile anı şıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [er-iseñ, --iseñ]*

Er-iseñ kessün bıçaġuñ bu ṭaşı / Ḳılalum iḳrār göricek bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2129). [er-iseñ, --iseñ]*

er: *Erkek, yiğit.*

İçi ṭaşı şād ile pür-nūr olur / Dir sevinc ile aña Ḫünkār ol **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [er,]*

Ol **erüñ** himmeti ile oldum ṭoġan / Uçup oldum ḫalḳ gözinden hem nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 815). [erüñ, -üñ]*

Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce'nüñ ḥāli ne / Zindān içre ol **erüñ** aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1894). [erüñ, -üñ]*

Ḥāl **erinden** bir kişiyi ündedi / Var fülān yirden şunı getür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3220). [erinden, -i, -n, -den]*

er: *Adam.*

Dirler-idi eyle **er** ehl-i temīz / Mūsī-i Šānī atasıdur anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 224). [er,]*

Bildi **er** ḫışmına uġrayup durur / Olacaġın **er** aña diyüp durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1876). [er,]*

Çün vilāyet ḫīnine irdi ol **er** / Aġrısı vurdı çeker zaḥmet neler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2179). [er,]*

Ḳızaġılı'nda olan ol münkir **er** / Sürüben ḳoyunını anda yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3179). [er,]*

er: *Yiğit, erkek.*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba dirlĕr-imiş / Ḫoş vilāyet ehli gürbüz **er-imiş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2610). [er-imiş, --imiş]*

er: *Erbap.*

Ṣordı ḥālden ṣundılar ol defteri / Aluban ḳıldı naẓar ol dīn **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4421). [eri, -i]*

er: *Asker, ordu.*

Kāfire cāsūs idüp virdi ḫaber / Altı biñ **er** geldi dir ider żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 658). [er,]*

Cemʿ idüben yidi yüz biñ **er** alur / Ṭoġrılup Ḳayṣeri üstine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1614). [er,]*

er: *Kişi, insan.*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ muʿteber / Ol **erüñ** ḫalīfesi gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 575). [erüñ, -üñ]*

er: *Hoca Ahmed Yesevî.*

Bunamışdur Ḫʿāce Aḥmed Yesevī / Kim ider cıblaġa **er** böyle sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 755). [er,]*

er: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Ol maġāra delüğinden geçdi **er** / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'a dek uçdı **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 770). [er,]*

Ol maġāra delüğinden geçdi **er** / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'a dek uçdı **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 770). [er,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Bildi bu gelen kişiyi **er** durur / Hem vilāyet ısı bir ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [er,]*

Ḳıbleye ḳarşu ṭutup yüzini **er** / Didi Ḥaydar yum gözüñ itme naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 798). [er,]*

Ṭurdı běni ḳucaġına aldı **er** / Gözümi yumup idince ben naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 821). [er,]*

Kāfirüñ āvāzını işitdi **er** / Ḥaḳḳ'a yüzin sürüben ḥācet diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 891). [er,]*

Ḳatı gürbüz **er** durur işbu kişi / Buña indürmek gerekdür biz başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 904). [er,]*

Key ḳatı gürbüz durur ol **er** kişi / Cümle erenler indürür aña başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [er,]*

Çünki Türk'e bulamaz kāfir ẓafer / Girçek erdür maʿlūm oldı pes ol **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 922). [er,]*

Tā ki bize eyleye **er** himmeti / Üstümüzden defʿ ide bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 924). [er,]*

Er yavuzlıḳ idene iḥsān ider / Eylüge eylügi ḫod ḥayvān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 926). [er,]*

Pes yüzin gösterüben onlara **er** / Didi maʿlūmdur işiñüz ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 941). [er,]*

Geldi irdi tekūra virdi ḫaber / Didi ne kim söylediyise ol **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 988). [er,]*

Ḥācī Bektaş ġār içindeydi daḫı / İncinür münkirlere **er** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1032). [er,]*

Er işāret idüben elin açar / Gök yüzine ḳalḳuban evren uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1047). [er,]*

Cümle gelüp ol eri ḳıldı ṭavāf / Ṣuçlarını **er** daḫı itdi muʿāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1049). [er,]*

Böyle diyüp silkinüben anda **er** / Bir gögercin olubanı açdı per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1055). [er,]*

Çünki ruhbān aldı **erden** ṣaḥ cevāb / Geldi söyledi tekūra söz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 955). [erden, -den]*

Göricek **erden** vilāyet ḫalḳ tekūr / Muʿteḳıd oldı tamāmet bī-ḳuṣūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 966). [erden, -den]*

Yalvarup amān diler **erden** ḳamu / Tevbe idüp didiler ki yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 992). [erden, -den]*

Küfri şirki aradan götürdiler / **Ere** ḳarşu hep īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 960). [ere, -e]*

Rāżī oldı ne ki var kāfir ḳamu / İtdiler iḳrār **ere** münkir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 989). [ere, -e]*

Ḳāsım itdi çün **ere** yine ḫaber / Münkir oldı didi yaʿnī ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 999). [ere, -e]*

Nāliş idüp ḳıldılar **ere** sücūd / Çigimüz bişsin didiler virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1006). [ere, -e]*

Çünki nāliş itdi münkirler **ere** / Girü bağışladı ṣuçın kāfire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1019). [ere, -e]*

Yine bunlar hep Müsülmān oldılar / **Ere** gelüp cümle nāliş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1021). [ere, -e]*

Yā ḫo varup ol **eri** ṭutuñ bu dem / Yā iderem küllīñüzi ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [eri, -i]*

Ol Bedaḫşān ḫalḳınuñ hep ekšeri / Müʾmin olup şeyḫ idindi ol **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1030). [eri, -i]*

Cümle gelüp ol **eri** ḳıldı ṭavāf / Ṣuçlarını er daḫı itdi muʿāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1049). [eri, -i]*

Ḫʿāce taḳrīr itdi ḥāli ser-te-ser / Dir senüñdür bu naṣīb iy gürbüz **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [er,]*

Üç yıl anda ḫoş mücāvir oldı **er** / Pes ʿibādet ṭāʿat ile ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1227). [er,]*

Rūm mülkine geliyorur bir **er** / Key ḳatı ḳuvvetlü erdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1284). [er,]*

Şöyle ḳuvvet-ile ṣıçradı ol **er** / İrdi ʿarşullāha eyledi maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1296). [er,]*

Didiler aña bir **er** ola-y-ıdı / Ṭoġan olup anı ṣayd ḳıla-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1313). [er,]*

Ḳıldı istiḳbāl melāʾik ol **eri** / Merḥabāyıñ didiler iy dīn **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1297). [eri, -i]*

Bir ḳoyunca yoḳ durur ʿaḳlum benüm / Hele ġāyet sevdi bu **eri** cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [eri, -i]*

Ere ḳulluḳ eyle alasın naṣīb / **Er** duʿāsını ḳabūl eyler Mucīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1508). [er,]*

Ere ḳulluḳ eyle alasın naṣīb / Er duʿāsını ḳabūl eyler Mucīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1508). [ere, -e]*

Çıḳdı tiz **er** nefesinden bir kelām / Olmasunlar ḫālī ġavġādan müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1547). [er,]*

Bilmedük dir evliyā ımış ol **er** / Ḫoş duʿādandur olan işbu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [er,]*

Artuban eksilmesün didi ol **er** / Ṭaşuban dökülmesün hem dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1710). [er,]*

Artuban eksilmesün didi ol **er** / Ṭaşuban dökülmesün dir ḫoş ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1719). [er,]*

Er işi olur murād-baḫş lik müdām / Luṭfuñ-ıla eksügümüz ḳıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1771). [er,]*

Ol işe anda ḳoyup gitdük anı / Gel dimĕdüm **ere** görgil bu beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [ere, -e]*

Düşde evvel sen görüpsin yürigil / Gir içerü ol **ere** yüz sürigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1740). [ere, -e]*

Bildi **er** ḫışmına uġrayup durur / Olacaġın **er** aña diyüp durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1876). [er,]*

Er nefesi ile Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Uġramadı göz ucından hiç güce *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1891). [er,]*

Niçesi **erden** naẓarlu cān-ımış / Gözine żarar ziyān hīç olmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1900). [erden, -den]*

Didi iy ḫayf bilmedüm ben ol **eri** / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [eri, -i]*

Er naẓarı kīmyādur hem ṭabīb / Var durur anda kerāmetler ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2050). [er,]*

Er naẓarın alıgör er olasın / İki cihānda saʿādet bulasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2051). [er,]*

Ḳorḳġıl **erden** ʿizzetin bekle erüñ / Menzil-iʿ ulyā ola tā ki yirüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2043). [erden, -den]*

Baʿd ez-ān Ṣaru **ere** oldı muḥib / Ḫizmetinde oldı dün gün iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2038). [ere, -e]*

Ṣaru'ya laʿnet idüben ḳodılar / Kör misin görmezsin **eri** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2003). [eri, -i]*

Mülke geldüm görmedüm bir er gele / **Er** öñine geçüp imāmet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2104). [er,]*

Ḫaylice abdāl u ebrār cemʿ olur / **Er** naẓarında Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2199). [er,]*

İttifāḳan geldiler **er** ḳatına / Ḫāllerin ʿarż itdiler ḫażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2202). [er,]*

Mürvetinden n'ola ger **er** luṭf ide / Bir ışıcaḳ yire varuban gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2214). [er,]*

Tā ki **er** şevḳine cemʿ olan faḳīr / Baʿzısı cıblaḳdur anlaruñ ḫaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2215). [er,]*

Āteşi bıraḳdı fāriġ oldı **er** / Yandı āteş ḳalmadı oddan ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2230). [er,]*

Bu nefesi itdi **er** andan dönüp / Geldi menzilgāhına oturdı ḫūb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2233). [er,]*

Er naẓarı kīmyādur iy ʿazīz / **Er** naẓarın alup ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2237). [er,]*

Er naẓarı kīmyādur iy ʿazīz / **Er** naẓarın alup ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2237). [er,]*

Er naẓarında ḳılan ḫiẓmet müdām / Bī-naṣīb olmadı bil iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2238). [er,]*

İtme ṣaḳın bu ḫuṣūsda daḫı söz / Çoḳ gelür **erden** bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [erden, -den]*

Nuṭḳ ešnāsında didiler **ere** / Yaʿnī Bektaş-ı Velī ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2206). [ere, -e]*

Er aña ṣunmışdı bāṭın ḳılıcın / **Er** bilür erüñ ne ḳadardur gücin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2245). [er,]*

Göñlegüm Receb diyüpdür aña **er** / Kim ṭarīḳat içre idi üstüvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2250). [er,]*

Ol muḥibbe Ṣaru İsmāʿīl varur / **Er** ne didi-y-ise hep ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2272). [er,]*

Didi destūr iste var **erden** bize / Ṭoġrulup ol ecl içün geldüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [erden, -den]*

Ḳāliçe ṣalup döşĕmedi döşek / İtmedi iḳrār **ere** gösterdi şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2303). [ere, -e]*

Pes döner pīş-rev varur girçek **ere** / Ḥāli iʿlām eyledi ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2304). [ere, -e]*

Ben senüñ-ile bileyem ġam yime / **Er** virür cömerd durur erden um a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [er,]*

Gelmedi bil aña hergiz bir żarar / Pes ne ġam aña ki yardım ide **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [er,]*

Didi ol **er** bĕni gönderdi saña / Var Külü Ḫan'a digil didi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [er,]*

Er ḳatına girü gelürlĕr-idi / Didügimüz gibi ḳılurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2662). [er,]*

İrmiş-idi rütbet-i erlige ol / **Er** ḳatında olmışdı ḫiẓmeti ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2679). [er,]*

Daʿvet itdi ḳatına geldi ilerü / **Er** iléyinde yüzin yire uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2682). [er,]*

Ben senüñ-ile bileyem ġam yime / Er virür cömerd durur **erden** um a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [erden, -den]*

Yiyüp içüben ḳılurlar ṣoḥbeti / Aluban **erden** duʿā vü himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2660). [erden, -den]*

Evliyā dimek durur ice dimek / ʿİzzet idi **ere** eyle söz dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [ere, -e]*

Dir ḫatun var baña gönder ol **eri** / Ben daḫı ṣınayayın ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [eri, -i]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a gelürlĕr-idi / Ḫoş ziyāret **eri** ḳılurlar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2656). [eri, -i]*

Ḳanda varsañ varlıġımuz biledür / Sen bahāne ol **er** işin ḳıla dur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [er,]*

Ṣaltıḳ iydür ġam yimeñ **er** işidür / Yüriden seccādeyi cünbüşidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2761). [er,]*

Didi seccādeye gitgil ilerü / Ḳanda ṣaldı-y-ısa **er** gitgil yürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2788). [er,]*

Maʿlūm oldı **er** didügi yir budur / Evliyānuñ itdügi tedbīr budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2803). [er,]*

Ere Ḥaḳḳ'a ṣığınuban gitdiler / Ṭobrıca iḳlīmine pes yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2797). [ere, -e]*

Öteden Yūnus ayaḳ üstine ṭurur / Giderem dir görüñ **er** ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2917). [er,]*

Her aluca virelüm iki nefes / **Er** didi gelsün buña itsün heves *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2921). [er,]*

Yūnus'a varup didiler bu sözi / Böyle didi didiler bil **er** özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [er,]*

Dir ere irdüm naṣīb virdi baña / **Er** sözini ṭutamaduñ ḫayf saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2926). [er,]*

Yüküni çözdi vü indürdi yire / Umusı bu **er** gine naṣīb vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [er,]*

Dir varup söyleñ ki buġday mı gerek / Daḫı andan **erde** vardur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [erde, --de]*

Ḫalīfeler işidüben gitdiler / Bu maḳāli **ere** iʿlām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2914). [ere, -e]*

Dir **ere** irdüm naṣīb virdi baña / Er sözini ṭutamaduñ ḫayf saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2926). [ere, -e]*

İtmege **eri** ziyāret geldiler / Ḫoş duʿā vü himmetini aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2954). [eri, --i]*

Zedelenmedin bu sīb irse didüñ / Bundan **er** luṭf eyleyüp görse didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3052). [er,]*

Ötmedi ötmez daḫı bu deme dek / **Er** nefesidür sen aña ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [er,]*

Pes tehī-dest **ere** nice varayın / Naẓarına ne yüz-ile ereyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3047). [ere, -e]*

Kendü daḫı o bıñara ʿazm ider / Cānı **ere** irmege ḫoş cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3056). [ere, -e]*

İre-y-idi dir **erüñ** naẓarına / Belki şimdi ḳalmayuban yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3042). [erüñ, --üñ]*

Ere irenler murāda irişür / Sır yüzünden maʿnī dersin pişürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3167). [ere, -e]*

Didi yılda bir gelür bunda ol **er** / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3199). [er,]*

Er gelincek dilek idem ben seni / Evüñe varup ṣaġ iltesin cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3201). [er,]*

Gördi bir remz oldı **erden** kendüye / Bir yolaḳ yolandı sırdan kendüye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3242). [erden, -den]*

Pes ḳul itdi **ere** andan kendözin / İzine ṭoprak eyledi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3243). [ere, -e]*

Cān u göñülden **ere** muḥibb olur / Ḫizmetinde tā ki ölince ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3244). [ere, -e]*

Děgürür Ḫūnkār selāmın tīz aña / Bunları gönderdi **er** didi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3262). [er,]*

Gördi **er** ḫoş bizi işbu ḥāl-ile / Fiʿlümüzde gördügüñ efʿāl ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3286). [er,]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi didügüñ **er** / Ḳanda olur dir maḳāmı vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3322). [er,]*

Kesmege **er** vaṣlasını **er** gerek / Ḳuşa uçmaḳlıġa bāl ü per gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3410). [er,]*

Mülke geldüm görmedüm kimse ebed / **Er** öñine geçe didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [er,]*

Seni ol vaḳtin ere bildürelüm / Ne buyurur **er** ḥaḳuñda görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3636). [er,]*

Ḳılur iken ḫalīfeler cemʿ olup / **Er** aralarında hem-çün şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3669). [er,]*

Er müşāhedesine oluban ġanī / Cümlesi ḫoş-ḥāl şād idüp cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3670). [er,]*

Er ḳatında ʿaḳlını dirmek gerek / Olmadın iş ilerü görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3750). [er,]*

Ere gizlü nesne yoḳdur bilürüz / Bu temennāyı biz **erden** ḳıluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3388). [erden, -den]*

Ere gizlü nesne yoḳdur bilürüz / Bu temennāyı biz erden ḳıluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3388). [ere, -e]*

Ṭuz ucından çekerüz zaḥmet ḳatı / **Ere** yoḳdur gizli ḳılsa mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3429). [ere, -e]*

Ere didi ol imāmet eyleye / Buyruḳ itmĕdin yā ḫod söz söyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3573). [ere, -e]*

Seni ol vaḳtin **ere** bildürelüm / Ne buyurur er ḥaḳuñda görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3636). [ere, -e]*

Ġayb olur hīç bilmezem ḳanca varur / Oldı maʿlūm **ere** gör nĕ buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3673). [ere, -e]*

Ol velīnüñ ḳatına dir giderem / Ol **eri** görmeklige ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3448). [eri, -i]*

Namāzı ḳılınca berk ṭutdı **eri** / Meded eyle baña al bile giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3693). [eri, -i]*

Uzamış dırnaḳları gördi **erüñ** / Hem daḫı bıyıḳları ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3394). [erüñ, --üñ]*

Dir ol **erüñ** remzidür işlĕdügüm / ʿAḳlum irüp bu işe başladuġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3536). [erüñ, --üñ]*

Cemʿ olmışdı ḳatında Ḫūnkār'uñ / Ḫizmetini iḫtiyār itmiş **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3719). [erüñ, --üñ]*

İllā kim ire diyü **erden** naṣīb / Ümīdin kesmĕz idi eyle diyip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3831). [erden, -den]*

Her yañadan **eri** göregeldiler / Erligini çünki erüñ bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3788). [eri, -i]*

Her yañadan eri göregeldiler / Erligini çünki **erüñ** bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3788). [erüñ, --üñ]*

Gircek **er** dir çıḳdı elümden ḫaṭā / Himmet it ḳurtar beni eyle ʿaṭā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3897). [er,]*

Şehre de ider nefes **er** didiler / Virmez-isĕvüz ger anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4009). [er,]*

Şehr ḫalḳı gördiler bu ḥāleti / Ḳorḳup **erden** eylediler dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4008). [erden, -den]*

İy kişi dir ḥālüñi ʿarż eylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise **ere** söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3942). [ere, -e]*

Aluban ḫay ı r duʿā vü himmetin / Gördiler **erüñ** çü böyle heybetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4012). [erüñ, --üñ]*

Er ziyāretine gelen baḫtulu / Siz misiz eydüñ baña dir ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [er,]*

Bir niçe gün ṭurup ārām eyledi / **Er** murādın aña inʿām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4089). [er,]*

Ol ḫalīfe çün **erüñ** yārānıdur / Evliyā ıssı olaruñ cānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4030). [erüñ, --üñ]*

Aluban **erüñ** duʿā vü himmetin / Gitmege eylĕdi andan niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4090). [erüñ, --üñ]*

ʿAzm idüben gitdi andan yolına / **Erüñ** erligi ġaraż bu biline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4091). [erüñ, --üñ]*

Dir reʾīs imdi sözüñi söylegil / **Er** ne buyurdıysa iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4111). [er,]*

Çün işitdi abdāluñ sözin reʾīs / Oñdı işi **er** olur çünki enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4114). [er,]*

Er naẓarına gelen dir siz misiz / Ol da didi belī ol bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [er,]*

Himmet **erden** sen o vaḳt alduñ didi / Yitişüben buraya geldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4135). [erden, -den]*

Ere iltem ben seni bulışasın / Hem bahāsın buġdayuñuñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4113). [ere, -e]*

Evliyāyı şordı didiler ol **er** / Ḫırḳa Ṭaġı'na ḳılup durur güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4228). [er,]*

Devecük ardıç dibine irişür / Öpüp elini **er** ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4230). [er,]*

Seni aña didi yüzlü gösterem / **Er** murād-baḫşdur olur ehl-i kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4243). [er,]*

Dir varayın evvel ol girçek **ere** / Yüz sürĕyin ol güzīde ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4226). [ere, -e]*

Ḳarayük'den gidüben Erṭuñrul Alp / İrdi **ere** aluban menzili hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4229). [ere, -e]*

İrgüreler ol **ere** bizden selām / Ẕikr ideler bu yigit ḫālin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4340). [ere, -e]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına girdiler / Kademine ḫoş **erüñ** yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4371). [erüñ, --üñ]*

Buldı teslīm **er** aña erkān ider / Ol ʿazīz çünki bu elṭāfı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [er,]*

Lā-tekellüf girdi Ḫūnkār üstine / Girmez-idi eyle kes **er** üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4586). [er,]*

Ṣofraya ḳoyup getürürdi anı / **Er** naẓarına yitürürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4622). [er,]*

Bir iki kez yılda gelürdi **ere** / Evliyānuñ yaʿnī dīẕārın göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4616). [ere, -e]*

Gitmeye bundan öte seven **eri** / Yüz sürüp bu aradan döne geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4532). [eri, -i]*

Tā Ḳızılca Ḫalvet'ine Ḫūnkār'uñ / Lā-tekellüf üstine girdi **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4583). [erüñ, --üñ]*

Er naẓarında ḫora geçüreler / Eyleyüp iclās emrin göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4728). [er,]*

Didi şeyḫümdür benüm ol **er** kişi / Hep kerāmetdür bu resme cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4766). [er,]*

Neẕrümüzdür **ere** virgil varıcaḳ / Bunı teslīm eyle **ere** varıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4726). [ere, -e]*

Neẕrümüzdür **ere** virgil varıcaḳ / Bunı teslīm eyle **ere** varıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4726). [ere, -e]*

Ḫizmetinde olur-ıdum ol **erüñ** / Ol hidāyet ıssı gerçek ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4703). [erüñ, --üñ]*

Her birisi nice aḳtār olduġın / **Er** naẓarında nicesi ḳalduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4809). [er,]*

ʿAlī Baba Menteşe Baba biri / **Er** naẓarın almış-ıdı her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4817). [er,]*

Niçe kez **er** arḳasın yıpmış-ıdı / Hem Cemāl'üm diyü ṣan itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4828). [er,]*

Bildi budur hem yataḳ didügi **er** / Ġayrı yire gitmedi gerçek ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [er,]*

Hem Baraḳ Baba vü Yaḥyā Başa'dur / Ḫizmeti **erüñ** bulara pīşedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4818). [erüñ, --üñ]*

İşbu şarda **er** baña virdi mekān / Merḳadüm bunda olısar bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4937). [er,]*

Bu yiri **er** baña yurt virmiş durur / Burayı baña maḥal görmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [er,]*

Var-ısa **erden** naṣībüñ dut ḳulaḳ / Niçesi oldı vuḳūʿ bu ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5269). [erden, -den]*

Naẓarında otururken Ḫūnkār'uñ / Geçdi fikrinden bu resme ol **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5272). [erüñ, --üñ]*

Cümlesi sürüp ḳatına irdiler / Ayaġına ol **erüñ** yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5297). [erüñ, --üñ]*

Dilerüz sizden sülūk ehli bir **er** / Menzil almış bir ḫalīfe muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5346). [er,]*

Naṣībin **erden** tamām almış-ıdı / Raġbet-i tekmīle yol bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5341). [erden, -den]*

Destūr alubanı **erden** tīz ṭurur / Sürübeni anı da eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5355). [erden, -den]*

Ḳıldı istifrāġ bir gün nā-gehān / **Er** aña dir yüri der-cāy-ı fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5454). [er,]*

Fevt olıcaḳ beg buyurur ḳubbede / Defn itdiler ol **eri** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5509). [eri, -i]*

Ol namāzın ḳılduġuñ ser-ver ḥaḳı / Ol niyāzuñ itdügüñ ḥaḳ **er** ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [er,]*

Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām / Hū diyüp **er** müzdine virgil selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5866). [er,]*

er: *Allah'ın gizli sırlarını bilen sevgililerinden olmak, evliyâ olmak.*

Şöyle nice gürbüz **ermiş** ḥażretüñ / Kendü elüñle eyledüñ pāk meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5685). [ermiş, -miş]*

er: *Asker, yiğit, erkek.*

Pes Külü Ḫan oġlına irince ḫaber / Pādişāha viribidi ol da **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4194). [er,]*

Daḫı andan görmedi hergiz ešer / Dönüben Ḫūnkār'a geldi ol key **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [er,]*

er: *Asker, yiğit, erkek.*

Ayası içinde ol girçek **erüñ** / Bir yeşil beñi didiler var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 7, Beyit 6723). [erüñ, -üñ]*

Şeyḫ ḥikāyet itdi kendü ḥālini / Altı biñ **erüñ** helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 725). [erüñ, -üñ]*

Şeyḫ ḥikāyet itdi Ḥaydar ḥālini / Altı biñ **erüñ** helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 737). [erüñ, -üñ]*

Gördi güneş ıssısından Ḥaydar'uñ / Gice esen yil şovuġından ol **erüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 772). [erüñ, -üñ]*

Emre dirlerdi adına ol **erüñ** / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1403). [erüñ, -üñ]*

Ṣaru İsmāʿīl'i aña gönderür / Buyruġın **erüñ** varup ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1410). [erüñ, -üñ]*

Adı Ṭapduḳ Emre ḳaldı ol **erüñ** / Ol veliyyullāh-ı kān-ı gevherüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1424). [erüñ, -üñ]*

Ḥamli belürdi ol **erüñ** çün zenān / Gün-be-gün ḳarnı gebe oldı inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2178). [erüñ, -üñ]*

Er aña ṣunmışdı bāṭın ḳılıcın / Er bilür **erüñ** ne ḳadardur gücin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2245). [erüñ, -üñ]*

Bir ülüşi ṣunar ıdı bir **ere** / Ṣunı alubanı dir ṣuña vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [ere, -e]*

Dir bu **erüñ** sözine virmeñ cevāb / Hem ḳatı āsān müşkil nā-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2483). [erüñ, -üñ]*

Pes Çırāḳ ṭurup ilĕyine gelür / Gördüginden ol **ere** iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3078). [ere, -e]*

Mollā didi gördüñüz mi n'oldı ḥāl / Bildüm ol **erden** durur işbu fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [erden, -den]*

er: *Velî, ermiş.*

Hep Bedaḫṣān ḫalḳı müʾmin oldılar / Ḥażret-i şāh **er** idügin bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1027). [er,]*

Er durur bildi görincek birbirin / Birbiriyle ḫoş görişdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1512). [er,]*

Bu ḫo meşhūrdur cihān ḫalḳı bilür / **Er** nefesi çavdarı buġday ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [er,]*

Ḳonuḳ alur var mı ola bunda kesī / Dir ol **er** işitmĕ misin bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [er,]*

Ulu Abdāl ü Kiçi Abdāl durur / **Er** yolını varmış ehl-i ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2745). [er,]*

Ṣuffe ṣadrında iki **er** oturur / Kim gören anları ʿaḳlın yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4126). [er,]*

Er naẓarın niçe kez almış-ıdı / Erlik içre hem kemāl bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4871). [er,]*

Bu tereddüdde ṭurur iken bular / Ḳolaçıḳ Ḥācīm ol ḳuvvetlü **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5045). [er,]*

Pes everdiler anı oġul ṭoġar / Niteki remz itdi-y-idi aña **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5142). [er,]*

Er nefesi daḫı geçdi yirine / Evliyāya dönmeyenler yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5147). [er,]*

Ol ev ıssı nāmdār devletlü **er** / Pīş-revden işidüp böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5227). [er,]*

Bil ki Ḫūnkār'a çırāḳçıydı ol **er** / Ẕikr-i evṣāf-ı cemīl ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5339). [er,]*

Evliyā ferrāşı-y-ıdı ol ʿazīz / **Er** ḳatında-y-ıdı maḳbūl u temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5392). [er,]*

Geldi **er** ardınca Ḫūnkār'uñ bular / Buluşuban bile ḳıldılar ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5419). [er,]*

Bu yidi **er** bile Ḫorasānīdür / Key ulu bil bunlaruñ nişānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5420). [er,]*

Er ṣalup orayı mesken ḳılıcaḳ / Yurd idüben ol arada ḳalıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5424). [er,]*

Er naẓar idüp aña himmet ider / Ol daḫı erden naṣīb alup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5447). [er,]*

Ne yeri bize mekān virür ki **er** / Ben daḫı anda ṭutam varam maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [er,]*

N'ola Yaḥyā mišli maʿṣūm olsa **er** / Rabb'ine lā-büd münācātın ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5615). [er,]*

Ḥaḳḳ'a çün **er** ṭatlu cān ışmarladı / Ṭutdı bende nĕ ki ḫan ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5621). [er,]*

Anı gördi Ṣaru İsmāʿīl özi / Ẓāhir oldı **er** didügi kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5632). [er,]*

Baş ucına vardı andan **er** hemen / Ḥulle ṭonından görür ḥāżır kefen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5646). [er,]*

Ḳıbleye ḳarşu ḳoyup ol meyyiti / Geçdi imāmlıḳ itdi ol **er** ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [er,]*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / Ṭutdı sözüñ şımadı ol **er** nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5680). [er,]*

Bildi İsmāʿīl anı nice **er** durur / Ḥācī Bektaş ḥażret-i Ḫūnkār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5682). [er,]*

Er görüp İsmāʿīl'üñ gözi yaşın / Bir zamān ṭurup çeker atı başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [er,]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itmeyince **er** işi / Aṣṣı ḳılmaz aġlayup dökmek yaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5699). [er,]*

Er gerek bir dirlik ide dünyada / Kendü kendüsin yuyup ol pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5700). [er,]*

Līki Allāh'ı severseñ iy ḫaḳ **er** / Eylegil ḫay ı r duʿā ḳılup naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5717). [er,]*

Ḥaḳ diyüp **er** çağırınca dostına / Başdı kāfır ṣaġ ayağı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5779). [er,]*

Geldi Bektaş ḫˇācesi didi bir **er** / Ḳavm ḳardaş ḳarşu çıḳdı ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5956). [er,]*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ **er** ʿayān / Cümlesi Pīr-i Ḫorāṣāndur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6033). [er,]*

Yoḫ durur pervāmuz andan olmaz **er** / Ben de Loḳmān'am Perende uçaram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6052). [er,]*

Bildiler Rūm mülkine geldi bir **er** / Ne ḳadar ki itdilerse ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6098). [er,]*

Didiler ki Rūm'a geldi çünki **er** / Kimdür anı varıban görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [er,]*

Çün namāzın **er** daḫı acır ḳılur / Ḳapuya ḳarşu ṭurup biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6164). [er,]*

Ṭurdı erenler içre ṣofra çekdi bil / Çünki **er** içre tekbīr ü tehlīl bayıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [er,]*

Bilesince gitdi anıñ üç biñ **er** / Yiye içe ḳona göçe gitdi o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [er,]*

er: *Velî, ermiş, Allah'a mânen yakın olan, Allah katında şefâati kabul edilen kimse.*

Er naẓarın alıgör **er** olasın / İki cihānda saʿādet bulasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2051). [er,]*

Çün işitdi sözlerin ol gerçek **er** / Didi anlara bu nevʿ-ile ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2149). [er,]*

Rāḥat ola-y-ıdı didiler bular / Sözlerin gūş itdi çün ol gerçek **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2217). [er,]*

Bildiler ol iş vilāyet işidür / Ḥācī Bektaş-ı Velī **er** kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2286). [er,]*

Bir şīşe ḳāttāl zehrüm var durur / Nūş iden anı bilürüz **er** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [er,]*

Beglerine dir tehī degil bular / Evliyādur üçi daḫı gerçek **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2769). [er,]*

Ḫıżr Ṣaltıḳ'a didi iy gerçek **er** / Tīz çıḳar ḳılıcuñı iy nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [er,]*

Dir ol **er** bindi-y-ise cānluya ger / Cānsuza binüp varalum dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [er,]*

Er murād-baḫşdur baḫīl olmaz hiç er / Ḳanda cūmerd var-ısa anda hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3746). [er,]*

Ṭābaḳa'n-naʿl geldi ol tārīḫe rāst / **Er** durur ol bildiler merd-i Ḫudāst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4087). [er,]*

Vardı bir ḫatun ġāyet pārsā / Ḫoş vilāyet ehli ġāyet **er** nisā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [er,]*

Virdiler ol arayı mesken dutar / Eyledi dün gün ḳarār anda ol **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4941). [er,]*

Beni bu kerre boġazlamaḳ diler / Luṭf idüp ḳurtar beni iy girçek **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4951). [er,]*

Ḫiẕmet-ile ululıġa **er** yiter / Ere ḫiẕmet itdüñ-ise ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5017). [er,]*

Kim **er** olmış vardur erlik āleti / Kendüden gitmiş dişilik ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5252). [er,]*

Ḳızdan **er** olan yigidi aldılar / Ḳolaçuḳ Ḫācım ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5258). [er,]*

Dem yum oynadup o yirlerde ḳalur / Āḫiri ol **er** o yirde fevt olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5264). [er,]*

Şeyḫ Ṣadre'd-dīn Ḳonevī Ḳonya'da / Maʿrūf u meşhūr **er** idi iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5342). [er,]*

Er naṣīb didügi var-ısa budur / Nūş itgil kim saña lāzım budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5457). [er,]*

Erden almışdur naṣībini tamām / **Er** ḳılurdı aña ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5467). [er,]*

Kim Bayındur Ḫan oġlıdur ol **er** / Bil Oġuz'dan ol ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [er,]*

İy cihānuñ varlıġını terk iden / **Er** muḥabbetin göñülde berk iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5512). [er,]*

Key ṣaḳın öldügüme itme fiġān / Ki ölmez **er** ṣūret degişdürür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5524). [er,]*

Evliyā ölmez degişür ṣūretin / Öldi ṣanmañuz görüp **er** meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5585). [er,]*

Geçmeyince fānī ṣūretden bir **er** / Bāḳī mülke itmeyince ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5600). [er,]*

Er gerek kim cismi nefsi ide terk / Nefsi öle cānına irmeye merg *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [er,]*

Çünki İsmāʿīl işidür **er** sözin / Atınuñ ayaġına sürer yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5714). [er,]*

Er gerek ṣāḥib-vilāyet ola ol / Tā ḥaş ı r ṣāḥib-kerāmet ola ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5744). [er,]*

Diñle **er** nice vilāyet gösterür / Şerḥ ideyin ne kerāmet gösterür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5773). [er,]*

Her ne ḳadar māl kim ḳılmışdı derc / Aş bişürüp **er** cānı-çün ḳıldı ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5792). [er,]*

Ḫarc idüp **er** yolına emvālini / Ḥaḳḳ'a lāyıḳ eyledi aʿmālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5796). [er,]*

Çoḳ velāyet gösterüpdür baña **er** / Ol cihetden müʾmin oldum muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5802). [er,]*

Virdi maʿnāsın ḥurūfuñ bī-bedel / Ḫˇāce bildi **er** durur Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5903). [er,]*

Bir nefes menzil alan **er** ol durur / Çün Ḫorāṣan'dan varur Mekke'ye **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [er,]*

Bilmezem ki ḳanda gitdi işbu **er** / Ṣundı bişi tepsisin ḫˇāce aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [er,]*

Vaḳt-i şāmdı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıldı pes / Ṣubḥa dek bir gice ḳıldı **er** namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5999). [er,]*

Bir yıl oldı gelmedi ol Ḫūnkār / Böyle diyüp dileyince ḥācet **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6004). [er,]*

Didi bi'smillāh ṭurdı ol hümām / Öñlerine düşüp andan gitdi **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6015). [er,]*

Geldi tekye ḳapusuna yitdi **er** / Ḫˇāce Ahmed Yesevī'ye oldı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6016). [er,]*

Uşda geldi ḳapuya didiler **er** / Ṭuruban seccādeden hem evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6017). [er,]*

Vire bir vaṣla ḳılup **er** himmeti / Tācı altun zencīrle aşmışdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6027). [er,]*

Bilsün işbu **er** durur anuñ ṣāḥibi / Bir vilāyet gösteriser ḫażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6046). [er,]*

Kimse **er** gördüñ mi aḥvālüñ nedür / Ḳaraca Aḥmed bunlara virdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6137). [er,]*

Baḳamadı yaḳduġınca ittifāḳ / Didiler ki Rūm'a **er** geldi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6206). [er,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḫayrān'dur belī / Seyyid-i Maḥmūd Ḫayrān girçek **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6217). [er,]*

er: *Yiğit, mert kişi.*

Ḳarayük'üñ dir şimāli ṣavbına / Kim Emircem nām güzīn bir **erine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4637). [erine, -i, -n, -e]*

er: *Ulaşmak, erişmek.*

Nefsüñüzi **ere** teslīm idesiz / Çün vilāyet görmişem bunda ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6048). [ere, -e]*

er: *Velî, ermiş, aşık.*

Ġāyib **erler** birle Bektaş yilmede / Çünki Bektaş anasına irdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5953). [erler, -ler]*

er: *Asker, erkek, yiğit, veli. (tas. Allah dostları, Allah'ı sevenler ve Allah'ın sevdikleri; ermiş kimseler.).*

Gel bize **erden** yine dilek dile / Etmegümüz kesmeye mürvet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 980). [erden, -den]*

er: *Adam, erkek.*

Arż-ı Türkistān'da vardı bir ulu / Bir vilāyet ısı bir **er** baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 573). [er,]*

Oturup ṣoḥbet iderdi ser-te-ser / Ol selāmı ṭuymadı andan bir **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1279). [er,]*

Meger anda vardı bir yirli ḳaya / Ḥazret-i Ḫūnkār'a ol **er** ne diyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [er,]*

Er aña ṣunmışdı bāṭın ḳılıcın / **Er** bilür erüñ ne ḳadardur gücin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2245). [er,]*

Var digil bu gice mihmān olalum / **Er** dīẕārıyla teşrīf bulalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2295). [er,]*

Ḳıldılar ol işe tevbe ser-te-ser / Her ne kim var-ısa cümle ʿavret **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2716). [er,]*

Didiler her vaḳt bu **er** bunda gelür / Vaḳt olıncaġaz yitişüben ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3690). [er,]*

Tañrı ḥāżır **er** ḥāżır / Diyip ṭuran ʿāşıḳlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3714). [er,]*

Daḫı andan bil Ḳolaçıḳ Ḥācī'dur / Ol güzīn **er** evliyā ser-tacıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4814). [er,]*

İki **er** düzetdi der-ḥāl ol Zubun / Birine küffār gibi giyürdi ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [er,]*

er: *Adam, erkek, yiğit.*

İsmine dinmek Mücāb taʿẕīmdür / Mūsī-i Kāẓım'uñ oġlıdur ol **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 226). [er,]*

Ṭutdılar anuñ ʿazāsın ʿavret **er** / İtdiler Bektaş'a sulṭānlığı ʿarż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6751). [er,]*

Kim kemāldür **erde** zīnetle cemāl / Bir zamān ʿilm ü kemāl taḥṣīlini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 331). [erde, -de]*

Alup ortaya anı ey dīn **eri** / Taʿlīm-i Ḳurʾān iderler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6631). [eri, -i]*

Altı biñ **er** cemʿ oluban ḳatına / Bindi Ḥaydar ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 651). [er,]*

Er yigitler kāfiri gerçi ḳırar / Varduġınca kāfir oldı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 670). [er,]*

İtdi Türkistān'ı kāfir pes ḫarāb / **Er** bulınmaz kāfire vire cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 684). [er,]*

İy muḥibb olup ḳılan **ere** sevi / Diñle n'itdi Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 636). [ere, -e]*

Bende çeküp Ḳuṭbe'dīn-i Ḥaydar'ı / Sürdiler yayan o gice ol **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 675). [eri, -i]*

Bunca vaḳtdür iderüz **er** ḫizmetin / Görmedük itmedi bize himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 751). [er,]*

Degme gözler görüben bilmez eri / **Er** gerek bile eri ola arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 762). [er,]*

Çünki Ḫünkār irdi Ḥaydar ḳatına / Baḳdı anuñ **er** naẓarla ẕātına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 771). [er,]*

Böyle dise Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş itdi ol **ere** sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 741). [ere, -e]*

Ṭutdı kāfir Ḳuṭb-ı dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıldur ḥabs iderler ol **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 735). [eri, -i]*

Tekye ḫalḳı gözleyüp görmez **eri** / Ḳanda gitdi ola dir ol dīn **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [eri, -i]*

Degme gözler görüben bilmez **eri** / Er gerek bile **eri** ola arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 762). [eri, -i]*

Degme gözler görüben bilmez **eri** / Er gerek bile **eri** ola arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 762). [eri, -i]*

Er gerek yavuzlıġa eylük ḳıla / Erlige göre işi lāyıḳ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 927). [er,]*

Böyle diyüp çün tekūr atdan iner / Oldı yayan ne ki varsa cümle **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 928). [er,]*

Ḥācī Bektaş didi rızḳ isteyen **er** / İsteyen ucuzlıḳ u bārān maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 985). [er,]*

Ḳāsım itdi çün ere yine ḫaber / Münkir oldı didi yaʿnī ʿavret **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 999). [er,]*

Didiler ki taḥḳīḳ añla yā tekūr / Girçek **erdür** bu kişi sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [erdür, -dür]*

Ḳurtaruban Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Ṣaġ selāmet eyleyüben ol **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 870). [eri, -i]*

Didi bu sāḥir durur Türk'üñ **eri** / Siḥr-ile gösterdi bize ejderi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 969). [eri, -i]*

Kaʿbe'den oldı revān diñle **eri** / Ārzū ḳıldı Ḥażret-i peyġam-beri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1225). [eri, -i]*

Ḳalḳdı ṭurdı gördi bir **er** oturur / Yüzi nūrı ṣan güneşdür balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [er,]*

Eylügüm **er** ere böyle mi gelür / Ṭonanup ẓālim ṭonın böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [er,]*

Mūsīyü'š-Šānī'nüñ oġlıdur ol **er** / Ḫorāsān mülkinde meşhūr muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1370). [er,]*

Eylügüm er **ere** böyle mi gelür / Ṭonanup ẓālim ṭonın böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [ere, -e]*

Naḳldür Rūm içre var-ıdı bir **er** / Ḳatı ḳuvvetlü er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1402). [er,]*

Didi Ḫūnkār aña kim iy girçek **er** / Şöyle naḳl eylědiler sizden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [er,]*

Pīr ʿUbeyd dirlerdi bir **er** var-ıdı / Nā-gehān Ḫūnkār'a yolı uġradı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1511). [er,]*

Nā-gehān Pīr-i ʿUbeyd ol gürbüz **er** / Murāḳabe cībine ṣarḳıtdı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1517). [er,]*

Mülke geldüm görmedüm bir **er** gele / Er öñine geçüp imāmet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2104). [er,]*

Yitecekce ol eve ṭaş ṭaşıdur / Ere eylik eylemek **er** işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2274). [er,]*

Aḳça Ḳoca dirler-idi adına / **Er** adı-la ẕikr olurdı yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2290). [er,]*

Ḫunkār'uñ sırrına ol sırdār idi / Dürlü ḥikmetler ol **erde** var idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [erde, -de]*

Yitecekce ol eve ṭaş ṭaşıdur / **Ere** eylik eylemek er işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2274). [ere, -e]*

Gördi Ḫūnkār ol **eri** burçaḳ yolar / Aña raḥm idübeni rāḥat diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2308). [eri, -i]*

Girmesün olmazsa Rūm mülkine ol **er** / Yoḫsa bizden aña ṭoḳunur żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2580). [er,]*

Pes Külü Ḫan daḫı didi begleri / Sözüñi itdük ḳabūl iy dīn **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2556). [eri, -i]*

Virdi seccāde vü ḳoşdı iki **er** / Nereye varsa bile vara bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [er,]*

Ḫūnkār evi çiftçilerinden ol **er** / Key naẓar almış er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2859). [er,]*

Gördi bir **er** ḳayaya binmiş gelür / Kimidügin göricek anuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2974). [er,]*

Dir sipāhī didügüñ şek i lde **er** / Gelüben boġazumı didi boġar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3083). [er,]*

Ol kişi ol **eri** götürür revān / Getürüp Běyâmlu'ya ṣaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3231). [eri, -i]*

Birine emr eyledi al git didi / Şol fülānda fülān **ere** ilt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [ere, -e]*

Līk içinde dīn ṭutar bir ḥāl **eri** / Ḥażret-i Ḫūnkār bilürdi o **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3250). [eri, -i]*

Oturup yanında ḥālinden ṣorar / Bildi himmet var durur yitişdi **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4106). [er,]*

Āl-i Selcūḳ'dan Selīm Şāh nām **er** / Fārs iline şāh oldı ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4174). [er,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ evṣāfın ol **er** / Vaṣfın itdi bī-nihāye ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4223). [er,]*

Ḫoş ġazā ḳılsun tīġ ursun kāfire / Kendü de ḳılsun naẓar dir bu **ere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4415). [ere, -e]*

Zīra kim Tatar daḫı bī-ḥadd **eri** / Hem disem dürüst durur bī-add **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [eri, -i]*

Zīra kim Tatar daḫı bī-ḥadd **eri** / Hem disem dürüst durur bī-add **eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [eri, -i]*

Bir **eri** ḳılduñ musallaṭ üstüme / Memleketüm ġāret itmek ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4294). [eri, -i]*

Kāfire ḳıla ḥavāle bu **eri** / Dīn ʿadūsına ḳomaya hīç biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4414). [eri, -i]*

Ṭoġdı bir oġlı adı Aṣıl Ṭoġan / Key ḳatı erliklü **er** ḳopdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [er,]*

Eslemeyüp gemici teʾḫir ider / Gördi itdüklerini **er** gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4855). [er,]*

er: *Adam, kişi.*

Gördügüñ **er** bil vilāyet ehlidür / Hem velī keşf ü kerāmet ehlidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1805). [er,]*

Evliyā ʿāşıḳları **er** ḳulları / Medḥini ẕikr ider idi dilleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2194). [er,]*

Nefesi geçkel **er** oldı ol ʿazīz / Çoḳ yaşamadı vü geçdi girü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [er,]*

er: *Adam, kişi.*

On sekiz yıl ḳaldı anda çün ol **er** / Ḫiẕmetinde ol ʿazīz-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [er,]*

er: *Erkek, yiğit, mert.*

Ḳalʿa ıssına varuban vir ḫaber / Ejderi öldürdi di geldi bir **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2848). [er,]*

er: *Velî, ermiş, Allah'a mânen yakın olan, Allah katında şefâati kabul edilen kimse.*

Ol iki **erden** biri nuṭḳa gelür / Ṣorduġından çünki ol vāḳıf olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4142). [erden, -den]*

Ḫalīfelere hemān-dem urdı yüz / Luṭf idüñ dir beni **erden** dileñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4987). [erden, -den]*

Ḳolaçuḳ Ḫācım idince rıḥleti / İrdi **erden** aña bir şevḳ ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5140). [erden, -den]*

Her ne vaḳtin semʿine irişse söz / Gel diyü **erden** aña irse rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [erden, -den]*

Er naẓar idüp aña himmet ider / Ol daḫı **erden** naṣīb alup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5447). [erden, -den]*

Bir ḫalīfe bil ki Baraḳ Baba'dur / **Erden** aña bil ol ad mertebedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [erden, -den]*

Bāʿiš oldur öyle ad olmasına / İşbu lafẓ **erden** aña gelmĕsine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5452). [erden, -den]*

Erden almışdur naṣībini tamām / Er ḳılurdı aña ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5467). [erden, -den]*

Aġlayuban istiʿānet diledi / Derdine **erden** kefāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5688). [erden, -den]*

Çünki Yanḳo Madiyan miʿmār pes / Gördi-se **erden** vilāyet ol nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5780). [erden, -den]*

Gördi **erden** bir ešer hīç yerde yoḳ / Ḳara Öyük'de bir gögercincik ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [erden, -den]*

Himmet **erden** aluban gitdi yayaḳ / Ḳara İmīrza düşüben önce bayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6387). [erden, -den]*

er: *Velî, ermiş, Allah'a mânen yakın olan, Allah katında şefâati kabul edilen kimse II Erkek; yiğit, kahraman kimse.*

Bildi bunlar evliyādur **er** durur / Her biri bir ḥāl eri ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [er,]*

er: *Kişi. II Veli, ermiş, Allah'a manen yakın olan.*

Yalvarup **ere** iderdi nālişi / Gemiciden gördi çün ol bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4862). [ere, -e]*

Ṭurdı ṭañla o yañaya ʿazm ider / **Ere** bulışmaġa cānı cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4899). [ere, -e]*

er: *Erkek. II Yiğit, cesur, mert.*

Rūm mülkine geliyorur bir er / Key ḳatı ḳuvvetlü **erdür** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1284). [erdür, -dür]*

er: *Adam, kişi, insan. II İhtiyar.*

Ḥācī Bektaş **er** sözin redd itmedi / Aldı icāzet aldı elin öpdi gör n'itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 726). [er,]*

er: *Erkek; yiğit; veli, ermiş.(AYVERDİ 2008: 878).*

Yidi **er** ṭurna ṭonına girdiler / ʿAzm-i Türkistān idüben sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1063). [er,]*

er: *Er, asker, yiğit, erkek.*

Nice oldı ideyin bir bir beyān / Ol Ḫorasān iḳlīminüñ **erleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6706). [erleri, -ler, -i]*

Cemʿ olup bir vaḳt Ḫorāsān **erleri** / Ol vilāyet ol kerāmet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1060). [erleri, -ler, -i]*

er: *Erkek, yiğit. ll Veli, ermiş.*

Didi şeyḫüm Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş adum **er** itdi sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 814). [er,]*

Çün ʿAmū üstine irişdi bular / Gelüben anda yiter ol yidi **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [er,]*

Var-ıdı bir **er** orada ittifāḳ / Gelmiş-idi Rūm'a ez-sū-yı ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1314). [er,]*

Bāyezīd-i Bisṭām'uñ ol girçek **er** / Ḫalīfesi idi ġāyet muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1315). [er,]*

İrte öyleye çıḳarsañ sen eger / Bildügüñi idesin dir aña **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1850). [er,]*

Ně durur aduñ didi iy girçek **er** / Bildürüñ kendüñüzi virüñ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4049). [er,]*

er: *Adam, erkek, yiğit.*

Bunuñ oġlı-y-ıla bir yoḫsul **erüñ** / Oynar-iken oġlı bir n'itdi görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3892). [erüñ, -üñ]*

Terk ḳıldı ol ṭarīḳ-i şöhreti / Bildi ki şöhretdür **erüñ** āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4635). [erüñ, -üñ]*

er: *Er, yiğit.*

Her birine virdi bir dürlü naṣīb / Erligi üstine **erlik** iy edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1396). [erlik, -lik]*

er: *Kişi, insan. (Hz. Muhammed ve Hz. Ali).*

Kimdi yanuñda oturan iki **er** / Yüzleri nūrı ḳamaşdurur gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6635). [er,]*

er: *Er, erkek. II Yiğit, cesur kişi. II Bayramiyye tarikatının kurucusu Hacı Bayram Velî (öl. 1430).*

Ola kim himmet idüp ḳıla naẓar / Evliyādur şübhesüz ol girçek **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1437). [er,]*

Kīmyādur **er** naẓarı bilesiz / Kime ṭoḳınsa ḳılur anı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1507). [er,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol zeyne'l-beşer / Ḫ̌āce naẓarına varıncaḳ ol **er** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5413). [er,]*

er: *Yiğit, erkek, asker.*

Hep Müsülmānlıḳ aña uyar ıdı / Yüz biñ **erce** ḳuvveti anuñ var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 640). [erce, --ce]*

er: *Velî, ermiş, Allah'a mânen yakın olan, Allah katında şefâati kabul edilen kimse. (Doksan dokuz bin eren).*

Pes Ḫorāsān'uñ o girçek **erleri** / Ṣaf ṣaf olup cümle geldi ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1177). [erleri, --ler, --i]*

Ġayret idüben Ḫorāsān **erleri** / Gětürüben bunda ḳomışlar geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1528). [erleri, --ler, --i]*

Bir niçe gürbüz vilāyet **erleri** / Rūm mülkinüñ muʿayyen pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2354). [erleri, --ler, --i]*

İşidüp şād oldı ḥażret **erleri** / Ḫalīfesi ululları pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2873). [erleri, --ler, --i]*

Ḥażret-i Seyyid o yirüñ **erleri** / Evliyāyı ḳıldı istiḳbāl varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4518). [erleri, --ler, --i]*

Germiyān'uñ sizsiz ulu pīrleri / Kāmil ü vārıʿ vilāyet **erleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5056). [erleri, --ler, --i]*

Anı görüp ol vilāyet **erleri** / Ṣordılar ḥāli ne diyüben giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5093). [erleri, --ler, --i]*

er: *Er, erkek, yiğit.*

Hem Baba Resūl durur biri daḫı / Gürbüz **er** durur muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [er,]*

er: *Erkek, adam.*

Didi ṣalıḳ virdügüñüz gibi **er** / Oturan mesciddeki gibi meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1722). [er,]*

er: *Erkek, kişi, adam.*

Didi Ḳırşehri'nde bir **er** var durur / Ol anuñ ıla muṣāḥib yār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [er,]*

er: *Hoy Ata.*

Baʿd ez-ān girçek Müsülmān oldılar / **Ere** iḳrār eyleyüben ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2721). [ere, --e]*

er: *Sarı Saltuk.*

Bir aġac ḳılıc ḳuṣatdı gör **eri** / Bir yay-ıla yidi oḳ virdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [eri, --i]*

er: *Gürcü Hükümdarı.*

Ṣayda çıḳmış ıdı taḫtından ol **er** / Ṣayd ide gelür-idi deryā kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2764). [er,]*

er: *Erkek, delikanlı (Osman Bey).*

Gösterüp Otman Beg'i dirler bu **er** / Ḳayı oğlıdur muʿazzez muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4377). [er,]*

er-: *Velî, ermiş, Allah'a mânen yakın olan, Allah katında şefâati kabul edilen kimse.*

Kim vilāyet ehli gürbüz **er-idi** / Rāzına Ḫūnkār'umuñ rāzdār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4973). [er-idi, -idi]*

Otuz üç yıl ḫizmet itdügi **er-imiş** / Ḥācī Bektaş-ı Velī Ḫūnkār-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5683). [er-imiş, -imiş]*

Geldiler şeyḫ ḥażretine ol zamān / Cümlesi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ **er-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6034). [er-idi, -idi]*

Erlik-ile süresin ʿömri esen / Anda ola āḫir mezārıñ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6081). [erlik-ile, -lik, -ile]*

Erlik-ile egüñ añа siz başı / Her kim ider evliyāya ḫizmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6147). [erlik-ile, -lik, -ile]*

Aldı icāzet tekyeden çıḳdı yayaḳ / **Erligine** diyüben erüñ belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6233). [erligine, -lik, -i, -ne]*

er-: *Velî, ermiş, Allah'a mânen yakın olan,.*

Didi ḥayfā çıḳdı elden bilmedüm / **Erligüñe** göre ḫizmet ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5689). [erligüñe, -lik, -ü, -ñe]*

er-: *I. Asker, yiğit. II. Tasavvuf eri.*

Ḫˇāce Aḥmed Yesevī eren **eri** / Gördi tā ki Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 801). [eri, --i]*

Kıldı istiḳbāl cemāʿatle **eri** / Aluban menziline geldi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2334). [eri, --i]*

er ḥażreti: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Ol dikişi kendü Ḫūnkār ḥażreti / Eli-y-ile dikdi ol **er ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4362). [er ḥażreti,]*

er ol-: *Veli olmak.*

Kim şimālimüzde eyle er ola / Derdümüz yoḳdur diyü geldi dilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4647). [er ol-, --a]*

erbāʿīn: *Esma yoluyla süluku kabul eden tarikatlarda dervişlerin nefislerini terbiye etmek için bir yere kapanarak dış dünya ile ilişkilerini kestikleri, çok az yiyecekle yetinip kendilerini ibadete verdikleri 40 günlük döneme verilen isim, çile.*

Çille çıḳardı orada **erbaʿīn** / Çün tamām oldı ṭurur andan hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1753). [erbaʿīn,]*

Anda da çille çıḳardı **erbaʿīn** / Erbaʿīn olmaġa çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1762). [erbaʿīn,]*

Anda da çille çıḳardı erbaʿīn / **Erbaʿīn** olmaġa çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1762). [erbaʿīn,]*

Fāṭma'ya İdrīs didi kim ḫatun / İrte işde **erbaʿīn** olur bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1763). [erbaʿīn,]*

erbaʿīn çıkar: *Kırk çıkarmak; tasavvuf ve tarikat ehlinin, nefsini temizlemek ve dünya işlerinden arınmak için kırk gün bir hücreye kapanarak kendini ibadete vermesi; kırk gün dayanmak.*

Ḳıldı ol ardıç dibinde iʿtikāf / Erbaʿīn çıḳardı anda bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1586). [erbaʿīn çıḳar, --dı]*

ercīs: *Erciş Dağı.*

Pes ikincisinde **Ercīs'i** tamām / Yidi kez itdüm ṭavāf iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2517). [ercīs'i, -'i]*

ercīs: *Van iline bağlı ilçelerden biri.*

Ol nidāñuzda Nişābūr'dan hemān / Yüriyüp **Ercīs'e** irişdüm inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2516). [ercīs'e, --e]*

eren: *Ermiş, veli.*

Mülk-i Rūm'uñ mesnedi olsa gerek / Biñ bir **eren** giyse gerek kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 188). [eren,]*

Ḫˇāce Aḥmed Yesevī **eren** eri / Gördi tā ki Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 801). [eren,]*

Çünki ḳaṣd eylědi Rūm **erenleri** / Varalar Ḫūnkār naẓarına giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1404). [erenleri, -leri]*

Gine ḳaṣd itdi Ḳarayük'e gele / Ṣoḥbet-i ülfet **erenlerle** ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3446). [erenlerle, -lerle]*

Nicesi dönmek didi hem ol hümām / Üc gün oldı ol **erenlerle** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [erenlerle, -lerle]*

Ölmedin ölmek gerek girçek **eren** / Kim bu ṣūretle irmedi Ḥaḳḳ'a iren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5603). [eren,]*

Biñ bir **eren** Rūm'da yaḳan hep çırāḳ / Cümle duyup geldi atlu hem yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [eren,]*

Ḫıżr-ı ḫāżır ṣandı anı ḫalḳ-ı cihān / Ḳarşu vardı cümle **eren** pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5635). [eren,]*

Ḫalvetine girdi erle İsmāʿīl / Bekledi biñ bir **eren** ḳapuyı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5643). [eren,]*

Çıḳdı ḫalvetden öpüp işik hümām / Virdi oturan **erenlere** selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5659). [erenlere, -lere]*

Çün **erenlerle** namāzı ḳıldı ol / Pes cemāʿatle mezāra geldi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5655). [erenlerle, -lerle]*

Cümle **eren** Bektaş'a ider ġāyet sevi / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar ile ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6011). [eren,]*

Ḳocuşup sürür yüzine şeyḫ yüzin / Şeyḫ ḳatında var-ıdı biñ bir **eren** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6022). [eren,]*

Ṭurdı ayaġın itdi pīrāna sevi / Didi ey ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫāṣ **eren** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6041). [eren,]*

Hep sükūt itdi **eren** ḳalmadı ses / Līki Loḳmān-ı Perende merd-i şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6050). [eren,]*

Biñ bir **eren** yaḳısar senden çırāḳ / Çoḳ velāyet gösteresin anda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6080). [eren,]*

Cümle **eren** oldı ḥacīl ü key ẕelīl / Yüz Ḳaraca Aḥmed'e ṭutdı bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6100). [eren,]*

Öpdi ayaġın dili-le ʿömri zamān / Ḥācī Bektaş iyder iy gözci **eren** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6117). [eren,]*

Pes cezā itsek revādur biz size / Līki meyve isder evliyā **eren** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6124). [eren,]*

Biñ bir **eren** hem seni ṣoruşdurur / Ḥācī Bektaş daʿvetin ḳılmaz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6152). [eren,]*

İtdi taḳrīr olan aḥvāli ʿayān / Biñ bir **eren** varmaġa ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6158). [eren,]*

Cerb olan şemʿileri uyaralar / Biñ bir **eren** cemʿ oluban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6160). [eren,]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār / Biñ bir **eren** geldügi maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6163). [eren,]*

Çün namāzın er daḫı acır ḳılur / Ḳapuya ḳarşu ṭurup biñ bir **eren** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6164). [eren,]*

Yaḳ çerāġımuz ola rūşen delīl / Böyle diyüp Ḥaḳ taẕarruʿ itdi **eren** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6168). [eren,]*

Kim teväżżuʿ birle irür Ḥaḳḳ'a iren / Ḥācī Bektaş gördi **eren** oldı mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6169). [eren,]*

Munḳaṭıʿ ola vü ṣoñra aṣluñuz / Bāḳīsin Allāh bilür bilmez **eren** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6384). [eren,]*

eren: *Eren, ermiş.*

Doġru ṣuyuñ üstine çün irdiler / Ol **erenler** biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1072). [erenler, -ler]*

Pes ḳabūl idüp **erenler** gitdiler / Sīd-i Ṣālīh ḫalvetine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3096). [erenler, -ler]*

Evliyālar ḳuṭbıdur ol şehriyār / Ol **erenler** şāhı ol ṣadr-ı kibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3193). [erenler, -ler]*

Didi girçeksin **erenlerdür** olar / Gelüben bunda bizi görmek diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3768). [erenlerdür, -lerdür]*

Feṭḥ ü nuṣret hem saña yoldaş ola / Ḳanda varursañ **erenler** iş ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4401). [erenler, -ler]*

Maʿnī yüzinden temāşā eyleyen / Ol **erenlerdür** bu sözi söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4517). [erenlerdür, -lerdür]*

Çün **erenler** sözidür işbu kelām / Var ümīd raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5863). [erenler, -ler]*

Ḥācī Bektaş adıdur ceddi İmām / Ḳaraca Aḥmed cümle **erenler** ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6207). [erenler, -ler]*

eren: *Dinî konularda öncü olan şahsiyet.*

Key ḳatı gürbüz durur ol er kişi / Cümle **erenler** indürür aña başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [erenler, -ler]*

Rūm **erenlĕrine** baş ḳılduḳ seni / Var iriş ṭālibleri eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1183). [erenlĕrine, -lerine]*

Rūm **erenlĕrine** maʿlūm ola dir / Olalar cümlesi bu işden ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1194). [erenlĕrine, -lerine]*

Siz **erenlere** selām itdi bu dem / Anuñ aluruz selāmın didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1285). [erenlere, -ler, -e]*

Ḥażret **erenlĕrine** vidāʿ idüp / Germiyān'a irdi dün ü gün gidüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5005). [erenlĕrine, -lerine]*

Virdi Rūm **erenlerine** hep selām / Ol zamān Rūm mülki içinde evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6088). [erenlerine, -lerine]*

Bunda ḳonduḳ mülk-i Rūm'a göz ṣalup / Rūm **erenlerine** idüp ʿizzet-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6120). [erenlerine, -lerine]*

eren: *Ermiş, velî, evliyâ.*

Ol **erenler** görişürken şevḳ-ıla / Birbiri ile kemāhī ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1076). [erenler, -ler]*

Didi kem bizden **erenlerden** kerem / Kim erenler işidür dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1328). [erenlerden, -ler, -den]*

Sözini döndürmegil **erenlerüñ** / Ḳıl ḳabūl döndürme sözin anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1479). [erenlerüñ, -ler, -üñ]*

Sevicek **erenlere** ḫarc idelüm / Luṭf ḳıl eyle müşerref gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1780). [erenlere, -lere]*

Çün **erenlĕrüñ** ṣalığın aldılar / Sürüben ṭosdoğrı anda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3025). [erenlĕrüñ, -ler, -üñ]*

Ṣoḥbet olup ẕikr olan **erenlerüñ** / Ṣoḥbetine virdi işkil anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3103). [erenlerüñ, -ler, -üñ]*

Yola düşübeni oldılar revān / Ol **erenlere** yitişdiler hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3772). [erenlere, -lere]*

Dir reʾīsüm gel seni **erenlere** / Ḥaḳ yolına ṭoğrulup varanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4116). [erenlere, -lere]*

Bir ḳarıcıḳ anası hem var-ıdı / Ol daḫı **erenlere** hem yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4617). [erenlere, -lere]*

Bil biri de hem Mucur Seydīsi'dür / Ol kerem kānı **erenler** ḫāṣıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5443). [erenler, -ler]*

Şimdi aḥibbāsı anuñ ṣaç götürür / Böyle **erenler** sözde teʾvīl getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5464). [erenler, -ler]*

Tekye ḳapusına irüp ol hümām / Virdi işāretle **erenlere** selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5636). [erenlere, -lere]*

Cümle **erenler** gördi pīre ḳodı baş / Bir mil evlā ? yürüyüp gitdi ol ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [erenler, -ler]*

eren: *Ermiş, velî, evliyâ.*

Germiyān **erenlerinüñ** geldügin / Ziyāret itmeklige yol olduğın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5105). [erenlerinüñ, -ler, -i, -n, -ü, -ñ]*

eren: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Dir **erenler** virdügi gibi bunı / Şöyle ne-y-içün getürmĕdüñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3227). [erenler, --ler]*

eren: *Ermiş, velî, evliyâ.*

Girüben tekyeye ārām itdiler / Ḥażret **erenlĕri** daḫı yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2880). [erenlĕri, -leri]*

Rūm **erenleri** diyü çaġırdılar / İr meded bize diyü ḳıġırdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4036). [erenleri, -leri]*

Gördi ol **erenleri** çün kim reʾīs / Ol maḳām zībā şerīf ü key nefīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [erenleri, -leri]*

Daḫı didi Rūm **erenleri** ne var / Geçmege seccādeye bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4406). [erenleri, -leri]*

Pes vidāʿ eyleyüp ol **erenleri** / Seydi Ġāzī'ye revān oldı geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4515). [erenleri, -leri]*

Ol vilāyātuñ ulu **erenleri** / Şeyḫ adlu ṭoġrı yol varanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5020). [erenleri, -leri]*

eren: *Allah'a kavuşmuş âşık, velî.*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'dur hem adum / Böyle ḳılmışlar **erenler** bünyādum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1373). [erenler, -ler]*

Ol **erenler** çün ḳadem-renc ḳıldılar / Bizi görmeklige bunda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3769). [erenler, -ler]*

Ṣunduġı ḳılıcı **erenler** baña / Ben daḫı ṣınayayın didi buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4980). [erenler, -ler]*

Ol **erenler** Begice'yle hem Ḥabīb / Ḫayli ḳurbān çevre ḫalḳdan cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5038). [erenler, -ler]*

Faṭma Bacı geldi **erenler** anası / Oḳuyup Yāsīn ṭutar anda yası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5624). [erenler, -ler]*

Seyyid-i Maḥmūd-ı Ḥayrān geldi hem / Ḳaraca Aḥmed hep **erenler** bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5626). [erenler, -ler]*

Ṭurdı yitmiş ḳat **erenler** ṣāf ṣāf / Geldiler ġaybu'r-ricālden ḳalb-i ṣāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5653). [erenler, -ler]*

Kendü eliyle ol **erenler** ser-veri / Defn idüp ḥaḳḳına ḳodı ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5656). [erenler, -ler]*

Didi **erenler** şāhı luṭf it ḳıl kerem / Aç niḳābuñ tā cemālüñ ben görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5668). [erenler, -ler]*

Didi bunuñ mišli dirlik iy ʿazīz / Kimse itmez līki **erenler** daḫı siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [erenler, -ler]*

Şāh vilāyet mišli eyle dirligi / Tā bulasın Ḥaḳ **erenler** birligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5736). [erenler, -ler]*

Bildiler ol tāc olısar kisveti / Pes **erenler** içine düşdi güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6031). [erenler, -ler]*

Sākin oldı cümle **erenler** süst ḳavī / Çün Ḫorāṣān pīri ʿacze vardı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6062). [erenler, -ler]*

Hep ṭurur yirlü yirinde var varı / Ḳalḳdı **erenler** ayaġına sürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6068). [erenler, -ler]*

İtdiler erkān-ıla **erenler** ḫizmeti / Virdiler seccāde vü ṣofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6074). [erenler, -ler]*

Hep muḥibb oldı **erenler** bī-nifāḳ / Ḥācī Bektaş şeyḫe ḫizmet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6075). [erenler, -ler]*

Aldı icāzet gitdi andan Ḫūnkār / Çün **erenler** şāhı yirinden ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6083). [erenler, -ler]*

Çoġ-ıdı ġāyetde ḥadsiz bī-riyā / Cümle **erenler** göz açusı ammā ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6089). [erenler, -ler]*

Pāsbāndı gözler-idi milketi / Cümle **erenler** cemʿ olupdı bir yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6091). [erenler, -ler]*

Ḫācī Bektaş anda ḳaldı bir nefes / Ḳaraca Aḥmed geldi **erenler** içine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6135). [erenler, -ler]*

Cümle **erenler** şemʿası uyandı tamām / Her biri ögündi ki yandı çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [erenler, -ler]*

Ṭurdı **erenler** içre ṣofra çekdi bil / Çünki er içre tekbīr ü tehlīl bayıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [erenler, -ler]*

Yidi baġda tāze ter çün yā ʿamū / Ḳırḳlar üçler cümle **erenler** yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [erenler, -ler]*

Cümle **erenler** geldi oturdı yirine / Ḳaraca Aḥmed ṭurdı ayaġ üstine pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6182). [erenler, -ler]*

eren: *Erkek, insan, insanlar.*

Böyle ẕikr eyledi ol ehl-i kerem / Çün Ḫorāsān'uñ **erenleri** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6730). [erenleri, -leri]*

eren: *Dinî konularda öncü olan şahsiyet, velî.*

Ol **erenler** çün bunu işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1248). [erenler, -ler]*

Ol **erenler** çün bunı işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1255). [erenler, -ler]*

Ol **erenler** şāhı ḥaḳḳı iy hümām / Yuyuban ḳılduñ namāz olduñ imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5676). [erenler, -ler]*

eren: *Horasan erenleri.*

Niyyet itdiler ki māhyā ḳılalar / Ol **erenler** bir yire cemʿ olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1061). [erenler, --ler]*

eren: *Ermiş velî, evliyâ.*

Pes Ḥācım Sulṭān ol merd-i taḳī / Ol **erenler** ṣāh-bāzı müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5156). [erenler, -ler]*

Cümle **erenler** geldi çünki ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6203). [erenler, -ler]*

eren: *Ermiş velî, yatır, evliyâ.*

Ol gele ṭuran **erenlerden** yaña / Ol revān uş söyledüm sözüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [erenlerden, -ler, -den]*

eren: *Ermiş velî, yatır, evliyâ.*

Bindirüp at koşdı **eren** ḫayl ü ḫaşem / Gürz-i ḥarbī-y-ile virdi māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6399). [eren,]*

erenler: *Anadolu erenleri.*

Ol **erenler** çün bunı işitdiler / Nice itmĕsini tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1286). [erenler,]*

Ol **erenler** üstine iy muḳtedā / Bir ʿaẕīm heybet oturdı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1302). [erenler,]*

Var-ısa oldur didügüñüz kişi / Çün işitdi ol **erenler** bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1312). [erenler,]*

Örü ṭurup didi **erenler** bilüñ / Ṣayda gĕtürem didi himmet ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1317). [erenler,]*

Didi kem bizden erenlerden kerem / Kim **erenler** işidür dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1328). [erenler,]*

Ol **erenler** çün bunı işitdiler / Girü dönüp gör neyi ẕikr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1378). [erenler,]*

Çünki geldiler **erenler** ḳatına / Bu sözi naḳl itdiler ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1409). [erenler,]*

Emre eydür dost dīvānında biz / Cemʿ olıcaġaz **erenler** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1416). [erenler,]*

Ol **erenler** didiler yār-ı ʿazīz / İlerü gel kes bu ḳavunları tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1500). [erenler,]*

Pes sürüp Aḳça Ḳoca'ya irdiler / Çün **erenler** biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2306). [erenler,]*

Her ne remz itse **erenler** eyle ider / Remz alup erüñ işāretin güder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2640). [erenler,]*

Gölbıñar'a çün kim irişdi Çırāḳ / Gördi **erenler** dirilmiş ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3057). [erenler,]*

Nā-gāh üç dervīş geldi irişür / Yüz urup **erenler** ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3064). [erenler,]*

Saʿīd'e getürüben virgil beri / Aña siñmişdür **erenler** tekbīri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3413). [erenler,]*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿde'd-dīn'e / Gönderür běni **erenler** dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3545). [erenler,]*

Ṣoḥbet eylědi **erenler** diñledük / Ṣād olup çoḳ nesne andan añladuḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3779). [erenler,]*

erenler: *Dervişler arasında hitap ve selam sözü olarak kullanılır.*

Ol bizüm heybetlü **erenler** ṭonın / Giyüben ol ṭon-ıla gözük çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3478). [erenler,]*

erenler şāhı: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Geldi ṣudan bir ġarīb āvāz hemīn / İy **erenler şāhı** v'iy zuḫr-ı zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2515). [erenler şāhı,]*

erkān: *Ar. 1. Rükn'ler, başlıca taraflar. 2. Bir heyetin başlıca azası. 2. Adap, rüsûm.*

Ḳalḳdı Ḫūnkār Ḥācī Bektaş-ı Velī / İtdi **erkānı** tamāmet ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1504). [erkānı, -ı]*

erkān: *Yöneticiler.*

Eyledi beyʿat tırāş **erkānını** / Hem icāzetle tamām itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1505). [erkānını, -ı, -n, -ı]*

erkān: *Adap, rüsûm.*

Gelüben **erkānca** anı götürür / Lāzım olan ḫiẓmetini bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1659). [erkānca, -ca]*

erkān: *Yol, yöntem, usul, adap.*

ʿAlemi daḫı virür **erkān-ıla** / Beylece naḳl-i aṣaḥ bürhān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1174). [erkān-ıla, --ıla]*

Develi yirinde birḳaç cān-ıla / Seyr ide vardı tamām **erkān-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2288). [erkān-ıla, --ıla]*

Ḫamīri gelicegez **erkān-ıla** / Reng iderdi yüzini żaʿfrān ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4620). [erkān-ıla, --ıla]*

İtdürür reng yüzini zaʿferān-ıla / Bādem ü naḳş u tamām **erkān-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4626). [erkān-ıla, --ıla]*

İtdiler **erkān-ıla** erenler ḫizmeti / Virdiler seccāde vü ṣofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6074). [erkān-ıla, --ıla]*

erkān: *Âdet, yol yöntem, usul, âdap.*

İrişür Kaʿbe'ye vü ḳılur namāz / Ḥacc **erkānın** ne var-ısa ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6690). [erkānın, -ı, -n]*

Tepsiyi ṣaḳladılar iy baḫtulu / Şeyḫ ḥacc **erkānın** itdi çün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6698). [erkānın, -ı, -n]*

Aṣlına girü anı ḳavuşduruñ / Techiz ü tekfīn **erkānın** görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2344). [erkānın, -ı, -n]*

erkān: *Âdet, usul; yol, yöntem.*

Pes ṭurup Ḫūnkār ḳatına geldiler / Ne ki **erkān** var-ısa hep ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2071). [erkān,]*

erkān: *Bir topluluğun başlıca kimseleri, ileri gelenler, devletin, ordunun sayılı kimseleri, üstler.*

Ḫ̆āce emr eyledi **erkān** itdiler / Bunca erler cümle seyrān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1168). [erkān,]*

erkān: *1. Dinin esasları, vecibeleri. II 2. Din sarayının sütunları.*

Olıcaḳ **erkān** Ḫ̆āce'den tamām / Ḫorasān'a gelicegez ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5414). [erkān,]*

erkān: *(Ar.) Bir topluluğun başlıca kimseleri, ileri gelenler, devletin, ordunun sayılı kimseleri, üstleri.*

Ne ki faḳr **erkānı** var-ısa tamām / İrürürler dervīş olur ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3075). [erkānı, -ı]*

erkān: *(Ar.) Bir şeyde temel durumunda olan taraflar, çok kuvvetli ve güçlü olan yönler, esaslar, direkler II. Âdet, yol yöntem, usûl, âdap.*

Ḳāḍılıḳdan dönene **erkān** tamām / Çār ʿalāmetle ḫilāfet iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3034). [erkān,]*

Çün duʿā oluban ṣofra götrülür / Her ne kim **erkān** var-ısa hep olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3802). [erkān,]*

Bir daḫı **erkān** var-ıdı ol zamān / Gelse bu resm-ile zevvārdan kesān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3803). [erkān,]*

Meskenine ḳonuban oturdılar / Nĕ ki **erkān** var-ısa yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3954). [erkān,]*

erkān: *(Ar.) Bir topluluğun başlıca kimseleri, ileri gelenler, devletin, ordunun sayılı kimseleri, üstler.*

Demüñi yumuñı oynat anda sen / Faḳr **erkānını** eylĕ zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1188). [erkānını, -ı, -n, -ı]*

erkān: *Adap, usul, yol, yöntem.*

Ṣofra vü çırāḳ icāzet virdiler / Cümle **erkānı** aña irürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2885). [erkānı, -ı]*

Ne-y-ise **erkānı** gösterdi tamām / ʿİzzet idüp gösterür yir ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4541). [erkānı, -ı]*

erkān eyle-: *Yol, yordam, kaide öğretmek.*

Eylediler ne kim erkān var-ısa / Ḫoş durur yār yārına ġam-ḫˇār ısa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2882). [erkān eyle-, --di, --ler]*

erkān it-: *Namazın kıyam, rüku ve sücut gibi rükünlerini acele etmeksizin adap ve usulüne göre yerine getirmek.*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳılındı namāz / İtdiler erkān duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3643). [erkān it-, --di, --ler]*

erkān it-: *Bir şeyde temel durumunda olan taraflar, çok kuvvetli ve güçlü olan yönler, esaslar, direkler.*

Ḫalīfeler ḳalḳup erkān itdiler / Ne ki lāzım idi yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3009). [erkān it-, --di, --ler]*

Emr ider anı da erkān itdiler / Dervīş ü miskīne yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3089). [erkān it-, --di, --ler]*

Tāc u ḫırḳa girüp erkān itdiler / Himmet idüp eyle iḥsān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3163). [erkān it-, --di, --ler]*

Emr ider Ḫūnkār erkān itdiler / Dervīş idüp ehl-i faḳra ḳatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3587). [erkān it-, --di, --ler-di, -ler]*

Buldı teslīm er aña erkān ider / Ol ʿazīz çünki bu elṭāfı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [erkān it-, -er]*

Bir sürü ḳuzuyı hep ḳurbān ider / Gör seḫāyı ol ne ḫoş erkān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4499). [erkān it-, --er]*

Emr ider Ḫācım aña gör n'itdiler / Dervīş idüp aña erkān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5259). [erkān it-,]*

Yidisine daḫı Ḫūnkār ḥażreti / İtdi erkān ḳıldı naẓar himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5416). [erkān it-, --di]*

erkān u edeb: *Kurallar bütünü ve terbiye.*

Ne var erkān u edeble cūd u ḥilm / Bir gün ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6628). [erkān u edeb,]*

erkek: *Er, yiğit.*

Fāṭıma dir yol senüñdür ilk yüri / Zīra **erkeksin** yürigil ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1741). [erkeksin, -sin]*

erkek: *Dişinin karşıt cinsi.*

Buġdayın yiyen ḳılan Ḥaḳḳ'a niyāz / **Erkek** oġlanı ola Allāh vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6266). [erkek,]*

erlig: *Erlik, yiğitlik.*

Yine bir söz evveline gĕlelüm / Ḥācī Bektaş **erligin** söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 764). [erligin, -in]*

Er gerek yavuzlıġa eylük ḳıla / **Erlige** göre işi lāyıḳ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 927). [erlige, -e]*

Her birine virdi bir dürlü naṣīb / **Erligi** üstine erlik iy edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1396). [erligi, -i]*

Çehresinden bellü durur **erligi** / Erlig-ile hem daḫı pāk dirligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4309). [erligi, -i]*

erlig: *Mertlik, yiğitlik.*

Çehresinden bellü durur erligi / **Erlig-ile** hem daḫı pāk dirligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4309). [erlig-ile, --ile]*

erlik: *Mertlik, yiğitlik.*

Dir bize eyle naẓar luṭf eylegil / **Erligüñ** ḫūnıyla bizi ṭoylaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1439). [erligüñ, -üñ]*

Nereye vardıysa nuṣretle gelür / **Erlik-ile** key ḳatı şöhret bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4261). [erlik-ile,]*

Ṭoġdı bir oġlı adı Aṣıl Ṭoġan / Key ḳatı **erliklü** er ḳopdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [erliklü, --lü]*

erlik: *Erkeklik. II Yiğitlik, mertlik.*

Çehresinden görinür **erlik** ʿayān / Genc yigit illā ki olur pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4332). [erlik,]*

erlik: *Evliyalık.*

Dir ben eylĕ itmişem Ḫūnkār'umuñ / **Erligi** neden bilineydi anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3730). [erligi, --i]*

Niçe dürlü **erligin** görmiş iken / Niçe dürlü ḥālete irmiş iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3603). [erligin, --in]*

Her yañadan eri göregeldiler / **Erligini** çünki erüñ bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3788). [erligini, --i, --n, --i]*

ʿAzm idüben gitdi andan yolına / Erüñ **erligi** ġaraż bu biline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4091). [erligi, --i]*

Ol diyārda **erligi** meşhūr-ıdı / Ḫayr-ıla nāmı anuñ meẕkūr ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4478). [erligi, --i]*

Gördi rüʾyāsında Ḫūnkār ḥażretin / Geldügini **erligini** ḳuvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4479). [erligini, --i, --n, --i]*

Daḫı yigrek **erlik** oldur bil anı / Kim ziyānlu itmeye kimse seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4501). [erlik,]*

Er naẕarın niçe kez almış-ıdı / **Erlik** içre hem kemāl bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4871). [erlik,]*

Dişilik gider hemīn **erlik** gelür / Ālet-i **erlik** hemān peydā olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5245). [erlik,]*

Dişilik gider hemīn **erlik** gelür / Ālet-i **erlik** hemān peydā olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5245). [erlik,]*

Kim er olmış vardur **erlik** āleti / Kendüden gitmiş dişilik ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5252). [erlik,]*

Ḫūnkār'a ḫiẕmet delīm ḳılmış-ıdı / **Erlik** içre naṣībin almış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5271). [erlik,]*

Zī muḥāl bu bize sālūslıḳ ṣatar / Yaʿnī görüñ bu bize **erlik** ṣatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [erlik,]*

Ḫalḳı daḫı ol köyüñ kim ser-te-ser / Gördi çün Ḫūnkār'dan **erlik** meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [erlik,]*

Erlik ü mürvet dilerseñ ṣofra çek / Şeyḫ ide himmet dilerseñ ṣofra çek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5547). [erlik,]*

Murteżā'dan **erlik** istedi ʿavām / Ḳanber'e didi getür ṣofra ṭaʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5548). [erlik,]*

Mü'min itdi kāfiri açdı yolı / Şāh velāyet **erligin** ki gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5975). [erligin, --in]*

Düzdi yinĕ bir laṭīf şādırevān / Ḫācī Bektaş'uñ ṭuyup ḫˇāce **erligin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5993). [erligin, --in]*

Ṣuçumuz **erlik** ile bağışlañuz / Ḫācī Bektaş itmedi aṣlā ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6259). [erlik,]*

İstemĕdi **erligini** bed-gümān / Şāh ʿAle'd-dīn ḳulları her ne ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6298). [erligini, --i, --n, --i]*

erlik göster: *Erkeklik göstermek. II. Yiğitlik, mertlik öğretmek.*

Mollāya maḳṣūdı erlik göstere / Eyle görmek zīra mollā ister e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3396). [erlik göster, --e]*

erlik it-: *Yiğitlik, erkeklik göstermek.*

Görüben dir anı Ḫūnkār ḥażreti / Erlik itdüñ ḫoş seḫāvetle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4500). [erlik it-, --dü, --ñ]*

ersin: *Erişmek, ulaşmak.*

Ben saña kāfirlığumca gelmişem / Girçek **ersin** līki taḥḳīḳ bilmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5787). [ersin, -sin]*

ertuñrul: *Ertuğrul (Ertuğrul Gazi).*

Erṭuñrul olupdur ortancası / Gündüz olupdur olaruñ kiçisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4213). [erṭuñrul,]*

Çünki **Erṭuñrul** bu sözi işidür / Evliyā ḥubbı kim anuñ işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4224). [erṭuñrul,]*

Geçdi bir müddet çün bunuñ üstine / Ḳıldı **Ertuñrul** da rıḥlet dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4263). [ertuñrul,]*

Olalu giñiş didi **Erṭuñrul'um** / Seni eyledi ḳabūl ʿilmüm bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4249). [erṭuñrul'um, --um]*

Var-ıdı **Ertuñrul'uñ** çiftlikleri / İḫtiyār idüp o daḫı bir yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4274). [ertuñrul'uñ, --uñ]*

Kāfiriñ ḳılıçla iden başın ḳayı / Kim anıñ neslidür **Ertuñrul** begüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6290). [ertuñrul,]*

İtdi **Erṭuñrul** özini iḫtiyār / Nice yoldaş ḳoşdı aña virdi ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6292). [erṭuñrul,]*

Sulṭānöñi kāfirine aḳın ider / Bir niçe yıl ki itdi **Erṭuñrul** ġazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6294). [erṭuñrul,]*

Aña bühtān eyleyüp söylediler / Didiler **Erṭuñrul** oġlı ol cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6300). [erṭuñrul,]*

Ḫızr'ıla İlyās ola eşüñ seniñ / Böyle diyüp itdi **Ertuñrul** duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6320). [ertuñrul,]*

Virdi **Ertuñrul** aña çoḳ sīm ü zer / Ol ṭarafdan şāh ʿOšmān geldi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [ertuñrul,]*

Ḳırḳ yigitle ḳapusına yitüre / Gönderür **Erṭuñrul'a** ḥükm-i sinān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6307). [erṭuñrul'a, -a]*

İnöñi'nde **Erṭuñrul'a** yitdiler / Atları ḳara ḳoyuban ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6311). [erṭuñrul'a, -a]*

Ḳovlamışlar şāha ḳılup ittifāḳ / Pīr idi **Erṭuñrul'a** ol dem key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6314). [erṭuñrul'a, -a]*

Geldi atası ḳatına yitdi o şāh / Bu yaña **Ertuñrul'a** irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6407). [ertuñrul'a, -a]*

erṭuñrul alp: *Ertuğrul Alp (Ertuğrul Gazi).*

Yirine **Erṭuñrul Alp** ṭālib olur / Sancaġa beg olmaġa rāġıb olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4220). [erṭuñrul alp,]*

Ḳarayük'den gidüben **Erṭuñrul Alp** / İrdi ere aluban menzili hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4229). [erṭuñrul alp,]*

İdicek **Ertuñrul Alp** çün rıḥleti / Ṣancaġın Sulṭān ʿAle'd-dīn ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4264). [ertuñrul alp,]*

Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ iy ʿazīz / Vardı Otman nām bir oġlı tīz nîz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [ertuñrul alp, --uñ]*

ervāḥ: *Ruhlar, canlar.*

Ben senüñ evlāduñuñ **ervāḥların** / İḫtiyār idübeni ḳıldum güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4236). [ervāḥların, -lar, -ın]*

Ben senüñ evlāduñuñ **ervāḥların** / Ṣaḳlamışvanın vilāyetde yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4408). [ervāḥların, -lar, -ın]*

erzānī: *Bahşiş.*

Kim saña **erzānī** görmeye ḥayāt / Yire geçsün ger ola āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5578). [erzānī,]*

erzingān: *Erzincan.*

Gide gide tā irer **Erzingān'a** / Anda uġrar Cān Baba Külü Ḫan'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2465). [erzingān'a, --a]*

Çünki **Erzingan'a** irdüm bā-sipāh / İrdi bir dervīş gelüp ṭonı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2609). [erzingan'a, --a]*

eş: *Yâr, dost, arkadaş, hemhal.*

Ḫızr'ıla İlyās ola **eşüñ** seniñ / Böyle diyüp itdi Ertuñrul duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6320). [eşüñ, -üñ]*

eş: *(hava için) bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek.*

Gördi güneş ısısından Ḥaydar'uñ / Gice **esen** yil ṣovuġından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 772). [esen, -en]*

Ḳurıdı kāfir ṣuyı aḳdı bıñar / **Esdi** yiller oldı gāyet rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1020). [esdi, -di]*

Děñiz ortasına irincek i yār / Key muḫālif **esdi** ol dem rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4045). [esdi, -di]*

İricek ortasına baḥrüñ hemīn / Rūzigār **esdi** muḫālif hem-çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4099). [esdi, -di]*

Key muḫālif **esdi** anda rūzigār / Ḳaldı az kim ġarḳ olavuz biz i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [esdi, -di]*

eş: *(Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek, esmek.*

Ger bu dertden ḳurtarursañ ṣaġ **esen** / Saña īmān getürem v'allāhi ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [esen, -en]*

eş: *Birbirinin aynı olan şeylerden her biri, denk, emsal, kardeş.*

Bir anadan bir atadan **eşidür** / Ḥamza vü ʿAbbās Ḳāsım daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 228). [eşidür, --i, -dür]*

eş: *(Hava) Bir yönden bir yöne hareket etmek.*

Öpdi atası elini hem ḳodı baş / Ṣaġ **esen** görincegiz oġlın ḳoca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6413). [esen, -en]*

es-: *Esmek.*

İşidüp sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / Yillerüñ **esdügi** dir bunda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2209). [esdügi, --düg, --i]*

es-: *(Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek, esmek.*

Anuñ-içün gelüben bunda **eser** / İşidüp tınmadılar bunlar ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2211). [eser, -er]*

es-: *Eşmek, kazmak.*

Gördi bir gün bir kişi yoldan geçer / **Eşdürür** atı becid ṣan kim ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [eşdürür, --dür, --ür]*

esb: *At, beygir.*

Mücevher çul gĕyüp uçarsa ḫumār / Tāze **esbe** olamaz hem-vār var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 90). [esbe, -e]*

esbābın gör: *Elbiselerini giyip kuşanmak.*

Her biri feṯḥ itdügi yirde ṭurup / Beg olup oturdı esbābın görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4185). [esbābın gör, --üp]*

eşeg: *Eşek.*

Ḳurt yiyince **eşegüñ** dün gün yüri / Şol **eşegüñ** ḳurt yidügi yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4833). [eşegüñ, -üñ]*

Ḳurt yiyince **eşegüñ** dün gün yüri / Şol **eşegüñ** ḳurt yidügi yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4833). [eşegüñ, -üñ]*

Burhān ejder ḳorḳusından iy ʿazīz / **Eşegüñ** ḳuyruġına yapışdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5197). [eşegüñ, -üñ]*

eşeg: *Eşek.*

Kendüye bu ḥāl ḳamu maʿlūm olur / Binüp **eşegine** Burhān'la gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5046). [eşegine, -ine]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım binüp **eşĕgine** / Burhān Abdāl öñine düşdi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5193). [eşĕgine, -ine]*

eşek: *Tek parmaklılardan, uzun kulaklı, attan küçük binek ve yük hayvanı, merkep.*

Ḳırḳ birinci gün görür niçe kişi / Sürüp **eşeklerini** gitmek işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3622). [eşeklerini, --ler, --i, --n, --i]*

eşek: *Eşek, merkep.*

Sözlerini işidicek ol ʿazīz / **Eşeginden** yir üzere indi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5218). [eşeginden,]*

Ḳan ḳaşanmışdur **eşek** de gördi hem / Burhān'a remz eyledi ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5206). [eşek,]*

İndi **eşekden** hemīn Sulṭān Ḥācım / Ol kerāmet kānı ol ʿummān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5196). [eşekden, -den]*

eşek: *Atgillerden, uzun kulaklı binek ve hizmet hayvanı, merkep, karakaçan.*

Ḳorḳusından ejderüñ hem ol **eşek** / Ḳan ḳaşandı anda inan ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5198). [eşek,]*

eşek: *Eşek, merkep.*

Çün uyandı ḳalḳdı oturdı ṭurur / **Eşegini** ḳurt yimiş anda görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4845). [eşegini, -i, -ni]*

esen: *Esen, sağ salim.*

Gördük idi çıḳa geldi ṣaġ **esen** / Dir bize imdi Müsülmān ol sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2584). [esen,]*

Uçuban dördünci gün gördüm **esen** / Anı görüp ḳalmışam ḥayretde ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2618). [esen,]*

Erlik-ile süresin ʿömri **esen** / Anda ola āḫir mezārıñ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6081). [esen,]*

esenle-: *Veda etmek, esenlik dilemek.*

Anları **esenledi** ol luṭfı bol / Ṣaġ esen oluñ varuñ olmañ melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1214). [esenledi, -di]*

eser: *Eşmek.*

Pes Miḫāl Otman Beg öñine düşer / Ḳaṣd-ı İznīḳ ḳıluban çün kim **eşer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4445). [eşer,]*

eser: *(Bir şeyin varlığını gösteren) Belirti, alâmet, işaret, iz.*

Döndi Otman yüzine ḳıldı naẓar / Ol naẓardandur görinen bu **ešer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4382). [ešer,]*

eser: *(Ar.) Sarf edilen bir emek, yapılan bir iş sonucunda meydana gelen, yetenek, gayret veya emek ürünü şey, yapıt.*

Bilmedük dir evliyā ımış ol er / Ḫoş duʿādandur olan işbu **ešer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [ešer,]*

Çün gelüp İdrīs virür öyle ḫaber / Şevḳ odı ḫoş virdi kendüye **ešer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [ešer,]*

Hīç Saʿīd'den görmedi baḳan **ešer** / Ṭaña ḳaldılar görenler ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3653). [ešer,]*

Gördi erden bir **ešer** hīç yerde yoḳ / Ḳara Öyük'de bir gögercincik ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [ešer,]*

eser: *Belirti, iz, alamet.*

Aldılar ṣoñra duʿā vü hem naẓar / Ol naẓarda çoḳ naṣīb var çoḳ **ešer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [ešer,]*

eser: *(Ar.) Sarf edilen bir emek, yapılan bir iş sonucunda meydana gelen, yetenek, gayret veya emek ürünü şey, yapıt II Mefâtîhu'l-Gayb.*

Ḳıl gine gel bir beyān-ı muʿteber / Lezzeti şevḳı vire cāna **ešer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4867). [ešer,]*

İtdi ṣusuzlıḳ bulara key **ešer** / Didiler Ḥācīm'a ki iy tāc-ı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5216). [ešer,]*

eser: *Belirti, iz, nişan.*

Daḫı andan görmedi hergiz **ešer** / Dönüben Ḫūnkār'a geldi ol key er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [ešer,]*

eser: *(Rüzgar için) bir yerden bir yere hareket etmek, esmek.*

Bu ṣovuḳ yirdür sovuḳ yiller **eser** / Ṭoḳınıcaḳ dervīş iligin keser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2207). [eser, -(e)r]*

Ṣol elinde mīl ü ṣaġında keser / ʿĀlemi ṭūfān ṭutup yiller **eser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5776). [eser, -(e)r]*

ešer bul-: *Belirti, iz bulmak.*

Ḫırḥadan bulmaz ešer ḳaftān-ıla / Murteżā ṣanduġını çün kim açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 183). [ešer bul-, --maz]*

ešer eylĕ-: *Iz bırakmak, tesir etmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḫoş ḳıldı naẓar / Ol naẓar cānına eylědi ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3005). [ešer eylĕ-, --di]*

ešer kal: *Hiçbir belirti, iz olmamak.*

Āteşi bıraḳdı fāriġ oldı er / Yandı āteş ḳalmadı oddan ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2230). [ešer ḳal, --ma, --dı]*

eser kıl: *Iz bırakmak; tesir etmek, etkilemek.*

Tā ḳıla ʿuşşāḳına cāndan eser / Teşne-dil ʿuşşāḳına cūy-ı zülāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 217). [eser ḳıl, --a]*

ešer vir: *İpucu vermek, iz vermek.*

İy seḥer gūyendesi ṣīrīn-ḫaber / Çün dem-i ʿĪsā virür nuṭḳuñ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4092). [ešer vir, --ür]*

eşhedü enlā ilāhe illallāh ve eşhedü enne muḥammeden ʿabduhū ve resūluhū: *Kelime-i Şehadet.*

Bu-y-ıdı gelen kelāmı ibtidā / **Eşhedü enlā ilāhe illallāh ve eşhedü enne Muḥammeden ʿabduhū ve resūluhū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 416). [eşhedü enlā ilāhe illallāh ve eşhedü enne muḥammeden ʿabduhū ve resūluhū,]*

éşig: *Eşik.*

Oradan urdı semāʿ tā irdiler / **Eşigine** Seyyid'üñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5157). [eşigine, -ine]*

eşik öp-: *Bir sorununa çözüm bulması yada bir dileğini yerine getirmesi için sözü geçer, yetkili bir kimseye yalvarmaya gitmek.*

Ḳaṣd iderdi ḥażretine varadı / Eşigin öpüp yüzini süredi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5757). [eşik öp-, -üp]*

esīr ilt-: *Esir göndermek.*

İrte öylĕn seni gelüp dutalar / Ḳurı güne ḳoyup esīr ilteler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1851). [esīr ilt-, --e, --ler]*

Sĕni ḳanda bulur ısaḳ dutavuz / Ḳurı güne ḳoyup esīr iltevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1865). [esīr ilt-, --evüz]*

esīr it-: *Esir etmek. Köle yapmak.*

Böyle diyüben anı berk ṭutdılar / Ḳuru güne ḳoyup esīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1868). [esīr it-, --di, --ler]*

esirge: *Acımak, merhamet etmek.*

Aġlama uşda ḥayāt bağışladı / Bendesin **esirgeyüp** luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5385). [esirgeyüp, -y, -üp]*

esle: *Dinlemek, dikkate almak.*

Eslemeyüp ider-idi eyle iş / Ḥāliyā gör nicesi oldı reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3177). [eslemeyüp, -meyüp]*

Sözlerin **eslĕmeyüp** Sultān Ḥācım / Ol vilāyet mülkine ḫaḳan Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5239). [eslĕmeyüp, -meyüp]*

esle: *Dinlememek, aldırış etmemek, kulak asmamak.*

Eslemeyüp çocuġı ṣalıvirür / Ol ṭoñuzlar çün anı eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3020). [eslemeyüp, -me, -y, -üp]*

Eslemeyüp gemici teʾḫir ider / Gördi itdüklerini er gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4855). [eslemeyüp, -me, -y, -üp]*

esmā: *Ar. İsim'ler, adlar, namlar.*

Urdı pervāz aġdı evc-i **esmā** / Pes hümā ḳuşı açuban gökde per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6103). [esmā,]*

esmā: *(Ar.) İsimler, adlar II. Allah'ın en güzel isimleri.*

İşbu **esmā** yazılu anda tamām / Şeh vilāyet aluban itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 163). [esmā,]*

esnā: *Ar. Vakit, zaman arası.*

Pes bu **esnāda** ḳamu ol cemʿ olan / Ol ulu cemʿiyyete cümle gelĕn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [esnāda, -da]*

Oturuban ḫaylī ṣoḥbet itdiler / Ṣoḥbet **ešnāsında** gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2356). [ešnāsında,]*

Ṣoḥbet **ešnāsında** şeyḫ bir söz didi / ʿİlm ehliyem bilĕsiz biz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [ešnāsında,]*

Ṣoḥbet oldı ṣoḥbet **ešnāsında** söz / Nice dürlü gösterür ol söze yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3310). [ešnāsında,]*

İşbu **ešnāda** ṭāʿām geldi ilerü / Hep ṭaʿāma ṭoldı ser cümlesi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3424). [ešnāda, -da]*

Pes bu **ešnāda** ḫaberden ol ḫabīr / Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4267). [ešnāda, -da]*

esnā: *Bir işin yapıldığı veya olduğu zaman, sıra, an.*

Nuṭḳ **ešnāsında** dideler ere / Yaʿnī Bektaş-ı Velī ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2206). [ešnāsında, --sı, --(n)da]*

Ṣoḥbet **ešnāsında** dir Ḫūnkār'a ol / Dilerem destūr iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4542). [ešnāsında, --sı, --(n)da]*

esrār: *Sırlar, gizler.*

Bir āyet oḳumışam / Ḫūnkār'um **esrārından** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3717). [esrārından, -ından]*

esrār: *(Ar.) Sırlar, gizler.*

Bunda **esrār** göriniser bī-ʿaded / Sāyir oğlanlar gibi ḳılmaz reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6611). [esrār,]*

Ḳış güni vir daḫı hem ḳarı didi / Gör bu remzi ne belīğ **esrār** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [esrār,]*

Hem iki yirde ışırdı iki ṭaş / Oldı bu **esrār** cihān içinde fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [esrār,]*

esrār: *(Ar.) Gizli olan, herkesçe bilinmeyen şeyler, herkese açık olmayan gizlilikler, sırlar.*

Ḥācī Bektaş-ı Velī **esrārını** / Menkabātından diyĕyin varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2189). [esrārını, -ı, -n, -ı]*

esrār: *Gizli olan, herkesçe bilinmeyen şeyler, herkese açık olmayan gizlilikler, sırlar.*

Evliyā **esrārınuñ** it ẕikrini / Eyle terk dünyā-yı dūnuñ fikrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2729). [esrārınuñ, -ı, -nuñ]*

esrār-ı rumūz: *Manası gizli olan işaretlerin sırları.*

Şāhı bilüp öpdi ayaġın sürdi yüz / Didi nedür sırr-ı **esrār-ı rumūz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5684). [esrār-ı rumūz,]*

eşvāk: *Şevkler || Allah'a kavuşma arzusu; iştiyâkı.*

Evliyānuñ ẕikri bir **eşvāḳ** olur / İşbu ḥāl ḥāl ehline ilḥāḳ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3113). [eşvāḳ,]*

esved: *Kara, siyah.*

Şekli Ḫıż ı r ola ol ʿālī-cenāb / Yüzine ṭutmış ola **esved** niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5674). [esved,]*

et: *Et.*

Her birisi bunlaruñ it oldılar / Ol **etüñ** çevre yanına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 626). [etüñ, -ün]*

et: *Kasaplık hayvanlardan sağlanan kaslardan oluşmuş besin maddesi.*

Ḫˇāce'nüñ maṭbaḫı bacasında tīz / Aṣa ḳodılar ol **eti** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 609). [eti, -i]*

Aṣıludur anda gördiler **eti** / Gör nice gösterdi Ḫˇāce ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 622). [eti, -i]*

İt gibi biri biriyle ḫırlasun / Ol aşılu **eti** çeksün hem yisün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 624). [eti, -i]*

et: *Bedeni oluşturan ve kemikleri kaplayan yapı.*

Zīra er ölmez ḳalur dāyim diri / Degişür ṣūret çürür **etle** deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [etle, -le]*

et: *Et, temel besin.*

Bulavuz biz anı kim itmiş durur / **Etin** alup ḳancaru gitmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [etin, -in]*

Döküp andan **ete** tīz ṭuz ekdiler / Yiyüben ṣofra duʿāsın itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3441). [ete, -e]*

Anı ṣatup ḫarc iderdi niʿmete / Ḫūb ṭaʿāmlardan virürlerdi **ete** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5473). [ete, -e]*

Ol ḳadar dāne bişür vāfir ṭaʿām / Kim pilava **etle** ṭoya ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5557). [etle, -le]*

et: *Et, besin maddesi.*

Rāżī oldı ol maḳām ıssı gele / Günde bir öküz **etin** yahnī ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1261). [etin,]*

et: *Et, deri ile kemik arasındaki kas ve yağdan oluşan tabaka.*

Etin almış derisi ile anı / Bunda ḳoyup anı gitmiş başını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 614). [etin, -iñ]*

et eyle: *Et haline getirmek, hayvanı kestikten sonra etlerini yenilebilir hale getirmek.*

Ẕebḥ idüp yüzüben et eylediler / Götürüp işit anı n'eylědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 608). [et eyle, --di, --ler]*

et ü deri: *Et ve deri.*

Dĕmür ise daḫı üç günden beri / Ḫall oldı ḳalmadı **et ü deri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2539). [et ü deri,]*

eteg: *1. Elbisenin belden aşağı kısmı: 2. Vücûdun belden aşağısına giyilen giyecek, eteklik, jüp: 3. Bir elbise veya etekliğin alt kenarı:.*

Ol cemāʿatden **etegi** her kime / Degdi-y-ise düşüben öldi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5160). [etegi, -i]*

eteg: *Vücûdun belden aşağısına giyilen giyecek, eteklik.*

Gördügüm düş bu ki bir bedr-i münīr / **Etegümden** ḳoynum içine girir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1678). [etegümden, -ümden]*

Etegümden diledi çıḳa hemīn / Oturu düşdüm hemān-dem ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1681). [etegümden, -ümden]*

eteg: *Peşi, arkası; yan, civar, çevre.*

Göñli içinden sürübeni kibr ü kīn / Elin alup ṭutdı erüñ **etegin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5839). [etegin, -i, -n]*

eteg: *Bedenin belden aşağısına giyilen, değişik biçimlerde, genellikle kadın giysisi, eteklik.*

Didi Ḫūnkār Fāṭıma'ya gel berü / **Etegüñ** açup bu dem gel ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3821). [etegüñ, -(ü)ñ]*

ětěgine yapış: *(Birinin) Himayesine sığınmak, himayesini istemek.*

Fikr iderdi ki girü Ḫūnkār gele / Yapışa ětěgine gide bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3684). [ětěgine yapış, --a]*

etek: *Etek.*

Eteginden düşdi bir sebz hindi ḳoz / Görüp ol arada böyle göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1523). [eteginden, -i, -n, -den]*

etek: *Bedenin belden aşağısına giyilen, genellikle bir kadın giysisi, eteklik; giysinin belden aşağı kalan bölümü ya da alt kenarı.*

Etegin açubanı ol kān-ı cūd / Nesne bunlardan tevaḳḳuʿ ḳıldı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2147). [etegin, -i, -n]*

Bir niçe avuç ol altundan hemān / **Etegine** ḳoydı ol zeyn-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3823). [etegine, -i, -n, -e]*

etek: *Etek, bir şeyin uç kısmı, kenar.*

El yüze sildügi gibi iy ʿazīz / Kepenegi **etegini** açdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3906). [etegini, --i,, --ni,]*

eti: *Et.*

Yiyüběni ol **eti** düketdiler / Birbirine dönüben ḳaṣd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 627). [eti,]*

etkıyā: *Allah korkusuyla günah işlemekten çekinen, müttaki olan kimseler; takva sahipleri.*

İmdi şeyḫümüz veliyyü'l-evliyā / Tācdār-ı āsfiyā vü **etḳıyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4337). [etḳıyā,]*

Ḥāżret-i Ḫūnkār şāh-ı evliyā / Tācdār-ı aṣfiyā vü **etḳıyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5453). [etḳıyā,]*

etme: *Ekmek.*

Çavdar **etmĕgin** götürüp bir gelin / Uġradur Bektaş'a nā-gāh ol yolın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1531). [etmĕgin, -gin]*

Ol zamān Ḫūnkār ṭuzın **etmegin** / Çıḳaruban bunlara virdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5441). [etmegin, -gin]*

etmeg: *Ekmek.*

Küpçegümde yaġ ḫo ḳalmış durur az / Ḳoyayın **etmege** o yaġdan biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [etmege, -e]*

Saña virdük Aḳşehir'i nān-bahā / **Etmegüñ** olsun senüñ sürgil ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2986). [etmegüñ, -üñ]*

etmegi: *Ekmek.*

Bunda buġday nānı olmaz illā bu / Çavdar **etmegi** durur iy nīk-ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [etmegi,]*

etmegümüz kes: *Ekmeğini kesmek, II.Rızkını kesmek, bitirmek.*

Gel bize erden yine dilek dile / Etmegümüz kesmeye mürvet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 980). [etmegümüz kes, --me, --y, --e]*

etmegüñ ol: *Geçim kaynağı hâline gelmek.*

Bizden alduñ uş naṣībüñ didi var / Etmegüñ olsun senüñ işbu diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1447). [etmegüñ ol, --sun]*

etmek-: *Ekmek.*

Etmek-ile nūş iderdi cümlesin / Ḳomaz ıdı nesne andan bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4555). [etmek-ile, -ile]*

etmek: *Ekmek.*

Didi **etmek** yimeyem ṣu içmeyem / Tā Bedaḫṣān mülkine ben geçmeyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 743). [etmek,]*

Ḳoydı birez yaġ **etmek** içine / İltüben ḫoş ṣundı Ḫūnkār'a yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1559). [etmek,]*

Yügürüm ile eve geldi i yār / **Etmek** içine birez yaġdan ḳoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [etmek,]*

etmek: *Ekmek, besin.*

Virdük **etmek** didi saña İçil'i / Dem yum oynat var aña dir ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [etmek,]*

etrāk: *Türkler.*

Ṣaḥ ḫaberle baña maʿlūm eyleñüz / Çünki **Etrāk** işidür baba sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6245). [etrāk,]*

Buġdayı içün diyelüm ṭaşı biz / Böyle diyüp göz göre **Etrāk** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [etrāk,]*

ev: *Ev,konut, hane.*

Kim **evüñ** bekcisi gör kim n'eylemiş / İşbu resme bī-ḥayālıḳ eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2341). [evüñ, -üñ]*

ev: *Barınma yeri, dünya.*

Gördi kim Ḫıżr-ıla Bektaş-ı Velī / Otururlar **ev** içinde iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1495). [ev,]*

Ḳalḳdı çün Ḫūnkār ıla Ḫıż ı r nebī / Çıḳdı **evden** gitdi bunlar iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1509). [evden, -den]*

Ol aradan ol gelin oldı revān / Sürʿat-ile **evine** geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1554). [evine, -i, -n, -e]*

Çün gelin dönüben **evine** gelür / Küpecügi ṭolu yaġ-ıla bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1562). [evine, -i, -n, -e]*

Bir Güherdaş iki daḫı ḳoñşısı / Yidi **ev** oldı bularuñ cümlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1668). [ev,]*

Gelüp **evden** iltivirdüm nān u yaġ / Alup elümden didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1709). [evden, -den]*

İdrīs **evinde** ḳılur iken namāz / Ol dīvār yıḳılmaġa geldi biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1788). [evinde, -in, -de]*

Baʿd ez-an çün kim irişür **evine** / İşidür ol meyyitüñ ḥālin yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1658). [evine, -i, -n, -e]*

Fāṭıma tīz döndi girü **evine** / Ḫūnçe düzĕdübeni gelür yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1749). [evine, -i, -n, -e]*

Gāh Çille-ḫāne'de olur-ıdı / Gāh İdrīs **evine** gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1786). [evine, -i, -n, -e]*

Ol üç **evüñ** bir ulusı var-ıdı / Kim Güherdaş'dı o kişinüñ adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [evüñ, -üñ]*

Ol **evüñ** ḳalan dīvārı niçe kez / Yıḳılup yapıldı ḳac kerre bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [evüñ, -üñ]*

On sekiz biñ dirler **evi** var-ıdı / Burc u bārū çevresi ḥişār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1814). [evi, -i]*

İdrīs **evinde** girü Ḫūnkār'a ol / Yüzine baḳıncaḳ ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2006). [evinde, -in, -de]*

Götürüp elmayı Ṣaru gitdiler / Sürüben İdrīs **evine** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2044). [evine, -i, -n, -e]*

Girü dönüp **ev** içine girdiler / ʿAvret ölmiş ḳaçan ısa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2345). [ev,]*

Girdi **evinden** birez biz çıḳarur / Bıraġur ortaya ḫalḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2339). [evinden, -i, -n, -den]*

Seyr iderken nā-gehān ol kān-ı cūd / Uġradı Aḳça Ḳoca **evine** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2291). [evine, -i, -n, -e]*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca gör n'eyledi / **Evine** Ḫūnkār'ı daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2324). [evine, -i, -n, -e]*

Oġlı Külü Ḫan'a Cengiz Ḫan i cān / Ṣad hezār göçmel Tatar **evin** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2430). [evin, -in]*

Ol olan tārīḫde ol gün olʿazīz / Otururken İdrīs'üñ **evinde** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [evinde, -in, -de]*

Ḫūnkār **evi** çiftçilerinden ol er / Key naẓar almış er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2859). [evi, -i]*

Güreleş Beg gör ki gine n'eyledi / **Evine** bunları daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2774). [evine, -i, -n, -e]*

Evini göçürübeni getürür / Gelübĕni ḳalʿasında oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2852). [evini, -i, -n, -i]*

Ḳalʿacük'de **evinĕ** děgin gider / Varıcaġaz ol yire gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3014). [evinĕ, -i, -n, -e]*

Ṭuz Köyi'ne gelüp atdan indiler / Aḫı **evine** gelüben ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3307). [evine, -i, -n, -e]*

İdicek Fāṭıma **evinde** ḳarār / Buldı mülk içinde nāmı iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3786). [evinde, -in, -de]*

Getürüp bunları atdan indürür / ʿİzzet-ile ḫoş **evine** ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3873). [evine, -i, -n, -e]*

Alup oġlın **evine** ol kes gider / Ḫoş ḥużūr-ıla varup rāḥat ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4016). [evine, -i, -n, -e]*

Emr ider açıldı çün **ev** ḳapusı / Gördiler dirilmiş anuñ hepisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4509). [ev,]*

ev: *Konut, hane.*

Ḫ̆āce'nüñ **evlerini** aradılar / Tā ki āḫır matbaḫına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 621). [evlerini, -ler, -i, -n, -i]*

Himmetin ḫay ı r duʿāsın alalum / Dönüp andan **evümüze** gĕlelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1579). [evümüze, -ümüz, -e]*

ev: *Barınma yeri, ahiret.*

Geldi pīş-rev gördi kim Aḳça Ḳoca / **Evde** degül ʿavretine dir cice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2293). [evde, -de]*

ev: *Ev, hane.*

Didiler olmaz bu iş sen idesin / Ḳoyavuz seni **evüñe** gidesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1867). [evüñe, -ü, -ñe]*

Er gelincek dilek idem ben seni / **Evüñe** varup ṣaġ iltesin cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3201). [evüñe, -ü, -ñe]*

Neleri var-ısa andan aldılar / **Evden** ü şardan çü ṭaşra geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4770). [evden, -den]*

Mekke'den gidüp müsāfir oldı ol / Ḥācīlarla ḫ̆āce **eve** gelmede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5952). [eve, -e]*

ev: *Bir âilenin oturması için yapılmış yapı, içinde yaşanılan, ikāmet edilen yer, konut, mesken, hâne, ikāmetgâh.*

Öpdi şeyḫüñ elini gelüp bular / Bektaş'ı şeyḫ ṣordı **evde** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6701). [evde, -de]*

Şehre girüp tā ki **eve** girdiler / Şeyḫ Bekdaş Ḫünkār'uñ öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6702). [eve, -e]*

Bulmadılar dönüběni gitdiler / Girü varup **evlerine** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1588). [evlerine, -leri, -n, -e]*

Çepni boyından üç **ev** daḫı gelür / Yunt bendiyle Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1649). [ev,]*

Yügürüm ile **eve** geldi i yār / Etmek içine birez yaġdan ḳoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [eve, -e]*

Bu yaña Fāṭma işini çün görür / Aḫşama yaḳın sürüp **eve** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1705). [eve, -e]*

Geldüm **eve** iltdüm ekmekle yaġ / Ṣunu viricek didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1718). [eve, -e]*

Eve gelüp itdiler anda ḳarār / Ḳıldı tenhā bir mekānı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1784). [eve, -e]*

Mollā İdrīs çünki gelür **evine** / Ḳarşu gelür Fāṭıma dir sĕvine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1716). [evine, -i, -n, -e]*

İsteyü varan kişi gitmiş bulur / **Evlerinde** üç gün ol öli ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [evlerinde, -ler, -i, -n, -de]*

Ḳalḳuban hīç **evlerine** varmadı / Ṣofralarına ṣunup el urmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1756). [evlerine, -leri, -n, -e]*

Cāriyeye daḫı **eve** varmalı / Bir mühim iş düşmiş-idi görmeli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1914). [eve, -e]*

Ṭañlayuban aḫşamın sürdi gider / **Eve** gelicek anı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1922). [eve, -e]*

Köylinüñ ṣıġırı hep geldi **eve** / Ṣaru'nuñ öküzleri gelmez hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1972). [eve, -e]*

Gezdi ṣaḥrāyı öküzin görmege / Ḳomayup yabānda **eve** sürmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1973). [eve, -e]*

Didi Ḫūnkār'a ki Fātma iy ʿazīz / **Evde** hīç un ḳalmayupdur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [evde, -de]*

İşidüp **evlĕrine** sĕgirtdiler / Varıcaḳ oları gör ne itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2157). [evlĕrine, -leri, -n, -e]*

Ol **ev** ıssı nāmdār devletlü er / Pīş-revden işidüp böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5227). [ev,]*

ev: *Bir ailenin oturması için yapılmış yapı, içinde yaşanılan, ikamet edilen yer, konut, mesken.*

Sen bugün **evden** gidüp sürdüñ ḳoyun / Ḳandan oldı saña bu resme oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [evden, -den]*

ev: *Ev, hane.*

İcike çün işbu aḥvāli bilür / Sürüben öküzlerin **eve** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2871). [eve, -+e]*

ev: *Ev, beyt.*

Ḫānedānına irerler Ḫˇāce'nüñ / Araruz dirler **evüñ** daḫı senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 619). [evüñ, -üñ]*

ev: *Barınma yeri; hane.*

İltdi **evine** ṣaḳladı zevci'l-Betūl / Bir rivāyet daḫı var diñle hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 164). [evine, -i, -n, -e]*

Sen işit kim Mūsiyü'š Šānī n'ider / Şerbeti götürüp **evine** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 314). [evine, -i, -n, -e]*

Ṭoġrı **evine** olur andan revān / Çün ḳapudan içerü girdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1494). [evine, -i, -n, -e]*

Didi kim bunda ḥużūrum var bu dem / Kimsenüñ **evine** urmazam ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1748). [evine, -i, -n, -e]*

İşidicek Fāṭma Ana ṭurdı tīz / **Evine** vardı n'ider gör iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2080). [evine, -i, -n, -e]*

Pes Külü Ḫan sürer **evine** gelür / Ḫatunına cümle ḥāli bildürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2575). [evine, -i, -n, -e]*

Yine dönüp **evine** giděr-idi / ʿĀdet olmışdı müdām iděr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3303). [evine, -i, -n, -e]*

Pīrāb Sulṭān **evine** girdi tīz / Gördi ʿavret aġlayup ider sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5376). [evine, -i, -n, -e]*

Birin ikin seferinde fevt ola / İrmeyüp **evine** yabanda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5407). [evine, -i, -n, -e]*

Geldi bir gün oġlı **evine** ol hümām / Çün żiyāfet itdi imāmı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [evine, -i, -n, -e]*

ev: *Barınma yeri; hane.*

Bisleyüp ṭurursın **evüñde** niye / Yoḳ mıdur ʿāruñ bu ilden bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [evüñde, -ü, -ñ, -de]*

ev: *Bina, yapı, Kâbe.*

Ol **eve** gidervenin tınmañ baña / Varmayınca olmazın öñden ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5237). [eve, -e]*

Didiler geç vaḳt oldı key degül / İşbu vaḳt varmaḳ ol **eve** bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [eve, -e]*

ev: *Bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı yer, konut, hane.*

Yitecekce ol **eve** ṭaş ṭaşıdur / Ere eylik eylemek er işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2274). [eve, -e]*

ev: *Bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı yer, konut, hane.*

Ḳarşu oturur Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ṭurdıġı baba yanı vardıġı **evi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 800). [evi, -i]*

Tā ṣıġır döninceyĕ dek gözledi / Çün ṣıġır çekildi **evi** özledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1971). [evi, -i]*

Bir gicede bu **evi** tā yapdura / Bir gicede bu kemāle ṭapdura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [evi, -i]*

ev: *Bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı yer.*

Ol gice **evinde** ārām eyledi / Çün ṣabāḥ oldı görüñ kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1975). [evinde, -i, -n, -de]*

Didi Rūm **evinde** ṭāʿūn çoḳ olur / Nicesi dürr-i yetīm dir çoġalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5403). [evinde, -i, -n, -de]*

ev: *Bir ailenin oturması için yapılmış yapı, içinde yaşanılan, ikamet edilen yer, konut, mesken, hane, ikametgâh.*

Yitecek bir **eve** ṭaşıtsun ṭaşı / Yondurup bennāya işletsün ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2270). [eve, -e]*

Nicesi pīş-rev **eve** gönderdiler / Ehl-i beyti pīş-revi döndürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2326). [eve, -e]*

Dutıcaḳ ḳuvvet yanıcaḳ pes tamām / Ol **eve** vardı yügürüp ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2695). [eve, -e]*

Sür ḳoyunı didi aḫşamdur yaḳın / Ancaḳ irer vara **eve** bir ḳoyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [eve, -e]*

Divşürüp dükkānını ḳuflın urur / Aluban Güvenc elin **eve** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4705). [eve, -e]*

ev halḳı: *Bir evde beraber yaşayanlar, çoluk çocuk, evlad ü iyal.*

Bildi Nişābūr'da anı Bektaş yaḳīn / Tīz dir ev ḫalḳına ne virem görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [ev ḫalḳı, --n, --a]*

evc: *Gök ǁ gökyüzünün en yüksek noktası, doruk, yüce.*

Urdı pervāz aġdı **evc-i** esmā / Pes hümā ḳuşı açuban gökde per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6103). [evc-i, --i]*

eve var-: *Eve varmak.*

Destūr alubanı erden tīz ṭurur / Sürübeni anı da eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5355). [eve var-, -ur]*

evĕr: *Evlendirmek.*

Bir ulu yirden buluñ ḳız varalum / Ḥabīb'i eglĕmeyüp **evĕrelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3869). [evĕrelüm, --elüm]*

ever-: *Evlendirmek.*

Pes **everdiler** anı oġul ṭoġar / Niteki remz itdi-y-idi aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5142). [everdiler,]*

evi: *Ev, hane.*

Ḳahr **evidür** şeksüzin dāru'l-fenā / Çekmeyen kim dünyada renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5544). [evidür, -dür]*

evi barkı: *İnsaların sahip oldukları her şeyle.*

Ḳalʿadan bu ḫalḳ çıḳuban ḳaçdılar / **Evi barḳı** cümle göçmel göçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2813). [evi barḳı,]*

evlā: *Daha iyi.*

Cümle erenler gördi pīre ḳodı baş / Bir mil **evlā** ? yürüyüp gitdi ol ḫacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [evlā,]*

evlā: *Üstün.*

Bir ılanı ḳamçı idüp elde ṭutar / Üç yüz **evlā** abdāllar öñe düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6212). [evlā,]*

evlād: *Birinin soyundan gelen kimseler, soysop, sülâle, zürriyet.*

Ben senüñ **evlāduñuñ** ervāḥların / İḫtiyār idübeni ḳıldum güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4236). [evlāduñuñ, -u, -nuñ]*

Ben senüñ **evlāduñuñ** ervāḥların / Ṣaḳlamışvanın vilāyetde yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4408). [evlāduñuñ, -u, -nuñ]*

evlād: *Ar. Çocuk.*

İbrāhīm Ḥācī'nuñ **evlādı** daḫı / Böyle virdiler cevābı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1460). [evlādı, -ı]*

Ḳaldı **evlādı** ḳılur anda ḳarār / Beşḳarış nām yirdedür anlar i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5335). [evlādı, -ı]*

evlād: *(Ar.) Bir anne baba için kendi oğulları veya kızları.*

Oldı **evlādı** perākende hemīn / Ṭaġılup her biri gitdi bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 245). [evlādı, -ı]*

evlād: *(Ar.) Bir anne baba için kendi oğulları veya kızları.*

Aña vü **evlādına** virsem gerek / ʿĀlem içre muḫterem görsem gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3811). [evlādına, -ı, -n, -a]*

evlād yüzin görme: *Evlat sahibi olamama, çocuğu dünyaya gelmeme.*

Pīrlik irdi ʿömrümüz oldı tamām / Biz daḫı evlād yüzin görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 310). [evlād yüzin görme, --dük]*

evlād-ı resūl: *Peygamberlerin çocukları.*

Gösterüp ḫatun da dir şol yüzi māh / Oturan yigitdür **evlād-ı Resūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 288). [evlād-ı resūl,]*

evlāt: *Çocuklar, çocuk.*

Ben gidicek oturacaḳ yirüme / Ol durur **evlādı-y-ılan** dir heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3850). [evlādı-y-ılan, --ı, --y, --ılan]*

evliyā: *"Veli"nin cem'idir. 1. Allah dostları, ta'ât ve riyâzât-ı mütevâliye erbabı, keşf ve keramet sahibi: Kerâmet-i evliyâyı inkâra mecal yoktur. 2. Sahipler: evliyâ-yı umûr, evliyâ-yı etfâl.*

Evliyā ser-çeşmesi ̮ola ḥażreti / İşbu tāc ola başında kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 137). [evliyā,]*

Gine ḳalḳar ʿazm-i Türkistān ider / **Evliyā** muḥibbine iḥsān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1094). [evliyā, -en]*

Enbiyā güneş durur ay **evliyā** / Bildügüm budur diyĕyin bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1684). [evliyā, -en]*

Bildi kim Ḫunkār erdür **evliyā** / Hep kerāmet durur işi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2024). [evliyā, -en]*

Evliyā ʿāşıḳları er ḳulları / Medḥini ẕikr ider idi dilleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2194). [evliyā, -en]*

Maʿlūm oldı er didügi yir budur / **Evliyānuñ** itdügi tedbīr budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2803). [evliyānuñ, -nuñ]*

Evliyānuñ ẕikri bir eşvāḳ olur / İşbu ḥāl ḥāl ehline ilḥāḳ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3113). [evliyānuñ, -nuñ]*

Biñ öküz ḳurbānı anda cemʿ olur / **Evliyā** muḥibleri sürer gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5262). [evliyā, -en]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm geçürdügi żamīr / **Evliyāya** oldı maʿlūm hep o sır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5001). [evliyāya, -ya]*

evliyā: *Allah dostları.*

Gele senden bir veled kim ola ol / **Evliyālardan** ola ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1685). [evliyālardan, -lar, -dan]*

Evliyālardan ya bir kimse gele / Saña andan ḫoş-naẕar himmet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1687). [evliyālardan, -lar, -dan]*

Di aña ki cümle Abdālān-ı Rūm / Rūm içinde **evliyādandur** ʿumūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2458). [evliyādandur, --dan, --dur]*

Üc dün ü gün ḳaldılar od içre çün / **Evliyānuñdur** bu cünbiş bu oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [evliyānuñdur, --nuñ, --dur]*

evliyā: *Veliler.*

Gerçi ölmez bil ḥaḳīḳat **evliyā** / Degşürür ṣūret ḳabūl ider beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5599). [evliyā,]*

Cānlu arslāna binmek olmaya hüner / Cānsıza binmek gerekdür **evliyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6218). [evliyā,]*

evliyā: *Allah dostları, veliler.*

Oḳ atıldı aña çāre yoḳ durur / **Evliyāda** ḳorḳacaḳ yir çoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [evliyāda, -da]*

Vardı İdrīs yapdı bir ḫoş cāygāh / **Evliyāyı** göre gelenler zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2065). [evliyāyı, -y, -ı]*

Evliyāyı tā ziyāret eyleye / Buluban teşrīf beşāret eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2960). [evliyāyı, -y, -ı]*

Bilmedüm ol **evliyā-y-ımış** ulu / Ḳadri ālī dü cihānda baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3187). [evliyā-y-ımış, --y, --ımış]*

Evliyāda çoḳ durur işler ʿacīb / Evliyādan iste maḳṣūduñ edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4088). [evliyāda, -da]*

Evliyāyı şordı didiler ol er / Ḫırḳa Ṭağı'na ḳılup durur güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4228). [evliyāyı, -y, -ı]*

Ḥażret-i Seyyid o yirüñ erleri / **Evliyāyı** ḳıldı istiḳbāl varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4518). [evliyāyı, -y, -ı]*

Nuṭḳ açuban gör ol öküz söyledi / **Evliyāya** ḥālin iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4948). [evliyāya, -y, -a]*

Ḥaḳ teʿālā buyurupdur ey ulum / **Evliyāya** yoḳ durur ḫavf-ı ölüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5586). [evliyāya, -y, -a]*

evliyā: *Veliler, erenler.*

Evliyānuñ bir muḥibbi var-ıdı / Ḥācī Bektaş'ı ḳatı sever-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2260). [evliyānuñ, -+(n)uñ]*

Evliyānuñ pīş-revine gör zeni / İtmedi iʿzāz ikrām bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2302). [evliyānuñ, -+(n)uñ]*

Bir cemāʿat çoḳ ḳalender geldiler / **Evliyānuñ** pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3789). [evliyānuñ, -+(n)uñ]*

evliyā: *Allah dostları, veliler.*

Didi Ḫūnkār aña bu resme cevāb / **Evliyānuñ** her cevābı pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1525). [evliyānuñ, -nuñ]*

Her bölük ḳuş uçduġın göricegez / **Evliyānuñ** remzin añardı bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1903). [evliyānuñ, -nuñ]*

Elin öpüp ayaġına düşdiler / **Evliyādur** bu kişi diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2002). [evliyādur, -dur]*

Bildi bunlar **evliyādur** er durur / Her biri bir ḥāl eri ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [evliyādur, -dur]*

Anda olmaḳlıḳ vilāyet mümteniʿ / **Evliyādur** didügüñ aña bedīʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3450). [evliyādur, -dur]*

Ol ḫalīfe çün erüñ yārānıdur / **Evliyā** ıssı olaruñ cānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4030). [evliyā,]*

Burhān adlı bir muḥibb er ʿāşıḳı / **Evliyānuñ** cān u dilden şādıḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5015). [evliyānuñ, -nuñ]*

Evliyādur çünki Bektaş ḥażreti / İsterüz ki ḥāżır ola himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5864). [evliyādur, -dur]*

evliyā: *Allah dostları, veliler, erenler.*

Evliyādan aldı ḫoş ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4081). [evliyādan, -dan]*

Evliyāda çoḳ durur işler ʿacīb / **Evliyādan** iste maḳṣūduñ edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4088). [evliyādan, -dan]*

Söyünür Rum'da yanan biñ bir çırāḳ / **Evliyādan** ně ki varsa mā-ḥażar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6097). [evliyādan, -dan]*

evliyā: *Hâcı Bektaş-ı VelÎ.*

Böyle diyüp ġāra girdi **evliyā** / Rabbine itdi münācāt bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 976). [evliyā,]*

Ḳademine sürdiler yüzlěrini / **Evliyāya** ḳul idüp özlěrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2123). [evliyāya, --y, --a]*

Evliyāya ḥāli iʿlām itdiler / Ḥālini anuñ ḳamu iyitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2180). [evliyāya, --y, --a]*

Size beni **evliyā** gönderdi bil / Sözümi ṭut her ne dirsem anı ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4110). [evliyā,]*

İy ʿaceb ben bendesine **evliyā** / Nereyi bize ʿaceb emr eyleyě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5273). [evliyā,]*

Hem adum durur didi Baba Resūl / **Evliyā** gönderdi geldüm didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5300). [evliyā,]*

Arḳasın yıpup niçe kez **evliyā** / Göñlegüm Receb dimiş-idi şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5393). [evliyā,]*

evliyā: *Allah dostları, veliler, erenler.*

Bildiler ki **evliyādur** ol hümām / Sulṭān İbrāhīm'üñ oġlı ced imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 827). [evliyādur, -dur]*

Ola kim himmet idüp ḳıla naẓar / **Evliyādur** şübhesüz ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1437). [evliyādur, -dur]*

Bilmedük dir **evliyā** ımış ol er / Ḫoş duʿādandur olan işbu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [evliyā,]*

Evliyā ʿāşıḳları dīẕārını / Görmege terk itdiler hep varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2060). [evliyā,]*

Beglerine dir tehī degil bular / **Evliyādur** üçi daḫı girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2769). [evliyādur, -dur]*

Evliyā ölmez degişür ṣūretin / Öldi ṣanmañuz görüp er meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5585). [evliyā,]*

Ki itdi taḳrīr anı ol ḫulḳı ḥasen / Ḳara Öyük'de otururken **evliyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6273). [evliyā,]*

Ḥażretinden istediler hep nemek / Ol Kızınca ırmaḳ kenārında **evliyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6276). [evliyā,]*

Didi ey ḳuṭb-ı cihān merd-i **evliyā** / Uġradum bühtāna bilür ḥażretüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6367). [evliyā,]*

evliyā: *Allah dostları, veliler, erenler.*

Didi Ḫūnkār nefesi zinde eylegil / **Evliyāya** hem özüñ bende eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2739). [evliyāya, -ya]*

Cümlesi pes ittifāḳ eylediler / **Evliyāya** gör nifāḳ eylediler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3338). [evliyāya, -ya]*

Bayaġı evvelki gibidür Saʿīd / **Evliyāya** emr-i Ḥaḳḳ olmaz baʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3659). [evliyāya, -ya]*

Evliyā sırrında ʿāciz ḫalḳ-ı kevn / **Evliyāya** kimse virmez reng ü levn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3660). [evliyāya, -ya]*

Er nefesi daḫı geçdi yirine / **Evliyāya** dönmeyenler yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5147). [evliyāya, -ya]*

Erlik-ile egüñ aña siz başı / Her kim ider **evliyāya** ḫizmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6147). [evliyāya, -ya]*

evliyā: *Allah dostları veliler.*

Ḥażretüñdür enbiyā faḫrı belī / **Evliyā** ser-çeşmesi ammā ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 143). [evliyā,]*

Evliyā ser-çeşmesi ola āḫir ol / Şeh vilāyet çünki ṣaḳladı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 190). [evliyā,]*

Taḥḳīḳ oldur ḳuṭb-ı ʿālem **evliyā** / Tā ölince iderem ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 824). [evliyā,]*

Şeyḫ idüben Ḥācī Bektaş ḥālini / Cümle didi **evliyā** aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 830). [evliyā,]*

Evliyā kim ṣıdḳ-ıla ide duʿā / Şek degül maḳbūl ider anı Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 847). [evliyā,]*

Yüz uruban döndiler yirlĕrine / Sen naẓar ḳıl **evliyā** sırlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1215). [evliyā,]*

Ol ulu dīvānda cümle **evliyā** / Bir yire cemʿ olıcaġaz bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1414). [evliyā,]*

Var-ısa işbu gidendür **evliyā** / Bu ḳoyuncuḳlar ḳılur böyle niyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1434). [evliyā,]*

Didi Rūm'da ne var-ısa **evliyā** / Bir başı var anlaruñ dir bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [evliyā,]*

Evliyā ẕikrin o yirde söyledi / Bir niçe kimseyi muḥibb eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3015). [evliyā,]*

Ḳalʿacuḳ yirinde vardı bir kişi / **Evliyā** ḥubbı idi her dem işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3036). [evliyā,]*

Evliyā diyübeni düşüp gider / Bilmezüz varubanı anda n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3462). [evliyā,]*

Her libāsda **evliyā** gizlü durur / Göricek bilür şu kim gözlü durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [evliyā,]*

Evliyā şevḳı-y-ıla cūş eyledi / Ḳonya'yı ol dem ferāmūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4225). [evliyā,]*

Dir Güvenc bir **evliyā** vardur ulu / Ḥācī Bektaş'dur adı iy baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4702). [evliyā,]*

Ṣaru İsmāʿīl durur baʿd ez-īn / **Evliyā** sırdaşıdur ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4813). [evliyā,]*

Daḫı andan bil Ḳolaçıḳ Ḥācī'dur / Ol güzīn er **evliyā** ser-tacıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4814). [evliyā,]*

Evliyā ferrāşı-y-ıdı ol ʿazīz / Er ḳatında-y-ıdı maḳbūl u temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5392). [evliyā,]*

Ḳıldı ʿizzet bildi odur ḥaḳ **evliyā** / Gördi çünki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5995). [evliyā,]*

Uşda geldi ḳapuya didiler er / Ṭuruban seccādeden hem **evliyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6017). [evliyā,]*

Virdi Rūm erenlerine hep selām / Ol zamān Rūm mülki içinde **evliyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6088). [evliyā,]*

Pes cezā itsek revādur biz size / Līki meyve isder **evliyā** eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6124). [evliyā,]*

Çün şuçuñ yoḳ yardım ide Kirdigār / Ṣāhımuzdur **evliyā** ṣāḥib-naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6318). [evliyā,]*

Ṭurdı ayaġın nĕ ki varsa ḫāṣ u ʿām / Ṣaru İsmāʿīl efendim **evliyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6378). [evliyā,]*

evliyā: *Ermiş, Allah dostları.*

Bir iki kez yılda gelürdi ere / **Evliyānuñ** yaʿnī dīẕārın göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4616). [evliyānuñ, -nuñ]*

evliyā: *(Ar.) Allah'ın sevgilisi olan, hâli, davranışları, çok üstün vasıfları ve gösterdiği kerâmetler sebebiyle bu husus halk tarafından da kabul edilmiş bulunan seçkin ve has kul (kullar), ermiş, ermişler, velîler.*

Evliyā dimek durur ice dimek / ʿİzzet idi ere eyle söz dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [evliyā,]*

Evliyā esrārınuñ it ẕikrini / Eyle terk dünyā-yı dūnuñ fikrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2729). [evliyā,]*

Evliyā ʿāşıḳları işidüben / Cān u dil ol ḥubb ıla cūş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2953). [evliyā,]*

Aḳşehir'den Sīd Maḥmūd nām ʿazīz / Var-ımış bir **evliyā** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2962). [evliyā,]*

Evliyā sırrında ʿāciz ḫalḳ-ı kevn / Evliyāya kimse virmez reng ü levn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3660). [evliyā,]*

Evliyā muḥibleri gūş idüben / Kendülere sevgüsin iş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3787). [evliyā,]*

Çünki Erṭuñrul bu sözi işidür / **Evliyā** ḥubbı kim anuñ işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4224). [evliyā,]*

evliyā: *Ar. Veliler; Tanrı dostları.*

Dir yudum kirini oldı tertemīz / **Evliyā** teberrükin ṭutdum ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3228). [evliyā,]*

evliyālar kuṭbı: *Evliyaların merkezi.*

Evliyālar ḳuṭbıdur ol şehriyār / Ol erenler şāhı ol ṣadr-ı kibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3193). [evliyālar ḳuṭbı, --dur]*

evliyāʾu'llāh: *Allah'ın veli kulları.*

Evliyāʾu'llāha nāliş eyledüm / Riḳḳat idüp cān u dilden söyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4713). [evliyāʾu'llāha, -a]*

evliyā'ullāh: *Allah'ın veli kulları.*

Bu kerāmetler vilāyetden gelür / **Evliyā'ullāh** olan böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1490). [evliyā'ullāh,]*

evlü evine git: *Herkesin evine, işine gitmesi, dağılması.*

Böyle diyübeni gör kim n'itdiler / Ṭaġılup evlü evine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1341). [evlü evine git, --di, --ler]*

evrād: *Evrat; okunması âdet edinilmiş olan belli âyet, sûre ve duâlar.*

Ḳıldılar ṣubḥuñ namāzın ṣeyḫ-ile / Oḳıdılar ẕikri **evrādı** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1121). [evrādı, -ı]*

evrād: *1. Okunması âdet edinilmiş olan belli âyet, sûre ve duâlar. 2. Her zaman söylenen, tekrarlanan sözler. 3. tasavvuf. Bir pir veya şeyh tarafından düzenlenmiş olan, tarîkat mensuplarının her gün veya belirli zamanlarda okudukları, âyetler, salavat ve esmâdan ibâret duâlar.*

Oḳuyup **evrādını** ḳılup namāz / El duʿāya getürüp itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5518). [evrādını, -ı, -n, -ı]*

evrāk: *Kağıt.*

Yeşil **evrāḳ** üstine aḳ ḫaṭṭ-ıla / Tā ki maḳṣūd-ısa içinde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1383). [evrāḳ,]*

evrān: *Büyük yılan.*

Depesin delüp ʿaṣā **evran** olur / Ḳorḳusından ol keşiş bī-cān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4890). [evran,]*

Bunlaruñ maḳṣūdı bu-y-ıdı ki tā / Varuban ilerü **evrana** yitĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5191). [evrana, -a]*

evran-: *Büyük yılan.*

Göreler **evran-ıla** n'eyler n'ider / Evreni ne resm-ile helāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5192). [evran-ıla,]*

evren: *Kainat,alem,felek.*

Geldi kāfir gördi **evreni** ḳamu / Yidi başlu ejdehā aġzı ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 899). [evreni, -i]*

Göreler evran-ıla n'eyler n'ider / **Evreni** ne resm-ile helāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5192). [evreni, -i]*

evren: *Ejderha.*

Er işāret idüben elin açar / Gök yüzine ḳalḳuban **evren** uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1047). [evren,]*

Evrenüñ yidi başına birer oḳ / Urdı ol dem evren oldı cānı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2819). [evrenüñ, --üñ]*

Kes yidi başını daḫı **evrenüñ** / Zaḫmetin cehd idüben götür anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2830). [evrenüñ, --üñ]*

Çeküben ḳılıcı geldi ilerü / Kesdi yidi başın **evrenüñ** girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2834). [evrenüñ, --üñ]*

Ṭolanup ḳalʿa içine girdiler / **Evrenüñ** başın kesilmiş gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2838). [evrenüñ, --üñ]*

Mollā da ṣudan yar üstine çıḳar / Göreyin diyü ol **evrene** baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [evrene, --e]*

Gördi Mollā **evrenüñ** gıjġurduġın / Kendüyi atdı ṣuya götrüp hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3508). [evrenüñ, --üñ]*

Heybetinden **evrenüñ** ürkdi ḳatır / Atdı ṣuya kendüyi dügdi ḳatır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3509). [evrenüñ, --üñ]*

Pes ṣudan çıḳubanı ṣaf durdılar / **Evrenüñ** çaḳ ḳarşusına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3520). [evrenüñ, --üñ]*

evren: *Ejderha, büyük yılan.*

Anda bir **evren** türedi heft-ser / Ḳorḳdı ol beg ire kendüye żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2812). [evren,]*

Naʿra āvāzın çün **evren** işidür / Ġıjġırup ol daḫı bir naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2817). [evren,]*

Evrenüñ yidi başına birer oḳ / Urdı ol dem **evren** oldı cānı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2819). [evren,]*

Ḳılıcı añdur ki **evren** başını / Kesüben ḳamu bitüre işini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2826). [evren,]*

Ṭurdı **evren** ṭonını ṭonandı tiz / Bir ʿacāyip heybet-ile göresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3480). [evren,]*

Bir ʿaẓīm heybetlü **evren** ṭaşra var / Gözleri külḫān demi gibi yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3494). [evren,]*

Dir bu ne **evren** olacaḳ yir durur / Hele ġāyet bu ʿacāyib sır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [evren,]*

Bir ısuzlıḳda gerek **evren** ola / İl içinde buraya **evren** gelĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3500). [evren,]*

Bir ısuzlıḳda gerek **evren** ola / İl içinde buraya **evren** gelĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3500). [evren,]*

Ol dānişmende dönüp itdi suʾāl / Ḳatırı yutmış mı **evren** di ne ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [evren,]*

Çün naẓar ṣaldı görür ol evreni / Çıḳduġın **evren** de görürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3506). [evren,]*

Ẓann-ı ġālibüm budur ki işbu iş / İşbu **evren** işbu ṭarlıḳ bu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [evren,]*

Varalum didügüm **evren** remzdür / Ḥāl iʿlāmı gibi bir ġamzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3513). [evren,]*

Çaġırıcaḳ dir adın āvāz-ıla / İşbu **evren** ṭılsmı şeksiz bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3519). [evren,]*

Yüriyüben yollarına gitdiler / Nā-gehān **evren** üzere yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5194). [evren,]*

Çünki baḳup gördi **evren** bunları / Dem ürüp ġıjġırdı ol **evren** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [evren,]*

Çünki baḳup gördi **evren** bunları / Dem ürüp ġıjġırdı ol **evren** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [evren,]*

evṣāf: *Ar. Vasıf'lar, sıfatlar, tarifler.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **evṣāfın** tamām / İşidüben ṣabr itmez ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2957). [evṣāfın, -ın]*

evṣāf: *Ar. Nitelikler; nitelemeler.*

Menḳabātı cümle **evṣāfı** tamām / Söylenildi her vilāyet her maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2059). [evṣāfı, -ı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ **evṣāfın** ol er / Vaṣfın itdi bī-nihāye ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4223). [evṣāfın, -ı , -ı]*

evvel: *Ar. Birinci derecede, birinci olarak, öncelikle.*

Ḳarayük'de **evveli** itdi ḳarār / Pādişāhuñ ılḳısın gördi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1648). [evveli, -i]*

evvel: *Başlangıç, birinci, ilk.*

Hābil oldı dünyede **evvel** şehīd / Ḳātil olan Ḳābil olur bil pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 153). [evvel,]*

Dir Naṣārā'dan idük **evvelde** biz / Diler idük ḳılavuz Rūm'da sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2599). [evvelde, -de]*

Cān Baba dir rāżīyam līkin velī / İtdüñüz bir imtiḥān siz **evveli** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2552). [evveli, -i]*

Bir münāfıḳ kāfir iken **evveli** / Oldı Ṣādıḳ Dervīş ü müʾmin velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5797). [evveli, -i]*

evvel: *Evvel, başlangıç, önce, ilk, ilk olarak.*

Sözüñ **evveline** geldük biz yine / Geldi Otman Beg'e irdi söz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4271). [evveline, -in, -e]*

evvel: *Başlangıç, birinci, ilk.*

Ẓuhr vaḳti hem yaḳın gelmiş-idi / Vaḳtüñ **evveli** henüz olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3671). [evveli, -i]*

evvel: *"Bütün mevcûdâta nispetle her şeyden önce var olan" anlamında Allah'ın isimlerinden.*

Aldı **evvel** ol selām öri ṭurup / Faṭma Bācī dirler-idi aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6093). [evvel,]*

evvel: *(Ar.) Başlangıçta, evvelâ, ilk önce, ilk olarak.*

Aldı icāzet geldi ġāruñ üstine / Virdi **evvel** ol selāmı dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 944). [evvel,]*

Bayaġı **evvelki** gibidür Saʿīd / Evliyāya emr-i Ḥaḳḳ olmaz baʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3659). [evvelki, -ki]*

Dir varayın **evvel** ol girçek ere / Yüz sürĕyin ol güzīde ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4226). [evvel,]*

Nefsin **evvel** öldüre kendü ölmedin / Ol beḳāyı bula fānī olmadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5823). [evvel,]*

evvel: *"Önce" anlamında kullanılan zarf.*

Müsteḥaḳdur teslīm eyle bu ṭonı / Ceẕbe ile **evvel** ol mecẕūb ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6649). [evvel,]*

Evvel Ādem āḫir Aḥmed ḥürmeti / Cümle mürsel enbiyānuñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 714). [evvel,]*

Ġāzīlerle **evvel** anlar açdılar / Bu fenādan çünki anlar geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1599). [evvel,]*

Rıḥlet itdi dünyādan Yund bend dinür / Ḳarayük'de ḳabre **evvel** ol ḳonur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1652). [evvel,]*

Düşde **evvel** sen görüpsin yürigil / Gir içerü ol ere yüz sürigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1740). [evvel,]*

Evvel ol Ṣaru irince ḳatuña / Öküzüm güt diyicek ḥażretüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1997). [evvel,]*

Yazdı **evvel** kim be-nām-ı Kirdigār / Ol ilāhe'l-ʿālemīn Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2604). [evvel,]*

Fātıma Ana ki **evvel** ẕikr olur / Oldı maʿlūm nice kez ẕikre gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3792). [evvel,]*

Kaʿbe'de ḫ̆ācesine ider naẓar / Virdi **evvel** ḥażretine ol Şāh selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5946). [evvel,]*

Ḥācī Bektaş girdi içerü idüp sevi / Ḳodı **evvel** işige baş u elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6020). [evvel,]*

Açılup döküldi hep bend ü girān / Virdi **evvel** şāha ʿizzetle selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6365). [evvel,]*

evvela: *"İlk önce, ilk olarak" anlamlarında zarf.*

Aḳıdup defʿ eyle luṭf-ıla melāl / Ḳıl nisābın **evvelā** anuñ beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 218). [evvelā,]*

Eylediler **evvelā** anı tırāş / Ehl-i faḳra ḳılmaġ içün anı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1169). [evvelā,]*

evveli: *Başlangıcı, öncesi.*

Yine bir söz **evveline** gĕlelüm / Ḥācī Bektaş erligin söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 764). [evveline, -n, -e]*

ey: *"Ey" ünlem edatı.*

Alup ortaya anı **ey** dīn eri / Taʿlīm-i Ḳurʾān iderler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6631). [ey,]*

ey: *" Bir varlığa seslenme ünlemi".*

Ḥācī Ṭuñrul didi **ey** kān-ı kerem / Ne ḳadar bizden gelürse dişi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1333). [ey,]*

Ḳarayük'de ol Güherdaş'uñ meger / Bir gün ölür birisi **ey** pür-hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1655). [ey,]*

Egilüpdür yıḳıla gibi tamām / Gitseñüz siz oradan **ey** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1790). [ey,]*

Dir Ṣaru İdrīs'e bir gün **ey** kişi / Yolına ḳosañna gide o kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [ey,]*

Diyüben ḳalḳınca ol Ḫıżr-ı nebī / Ṣaru İsmāʿīl döndi **ey** ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4597). [ey,]*

Ṭurdı ayaġın anda Ṣaru İsmāʿīl / Didi **ey** nesl-i İmām ḫūn-ı celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5569). [ey,]*

Ey bizim sulṭānımız eyle kerem / İtme terk ki yüzüñi dāʾim görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5575). [ey,]*

Ḥaḳ teʿālā buyurupdur **ey** ulum / Evliyāya yoḳ durur ḫavf-ı ölüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5586). [ey,]*

Ṭurdı ayaġın itdi pīrāna sevi / Didi **ey** ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫāṣ eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6041). [ey,]*

Kimse görmedüm cihānda **ey** ʿamū / ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne irdim yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6139). [ey,]*

Līki tekye içre aṣlā kimse yoḳ / Kim gele tekyeye dirken **ey** ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [ey,]*

Didi **ey** ḳuṭb-ı cihān merd-i evliyā / Uġradum bühtāna bilür ḥażretüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6367). [ey,]*

ey ahı: *Ey arkadaş.*

Ṣofra vü seccāde vü şemʿ **ey aḫı** / İbtidādan elden ele geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6131). [ey aḫı,]*

eyā: *"Ey!" seslenme edatı.*

Pāyine yüz sürüp aldılar duʿā / Didiler taḥsīn **eyā** merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2363). [eyā,]*

Didiler olsun mübārek-bād ġazā / Āferīn taḥsīn **eyā** merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2839). [eyā,]*

Naḳldür bir gün **eyā** merd-i ʿazīz / Ṣaru İsmāʿīl ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4574). [eyā,]*

Didiler bunlar **eyā** merd-i ʿazīz / Çoḳ cemāʿat cemʿ itdük didi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5050). [eyā,]*

Pīş-rev didi didüklerin dürüst / Dimedüñ bize **eyā** nā-dān u süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5151). [eyā,]*

eyd-: *Der, söyler.*

Ḫˇāce destūr virdi **eydür** ki varuñ / Maḳṣūduñuz nice ise dirgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 620). [eydür, -ür]*

eyd-: *Demek, söylemek, açıklamak, izah etmek.*

Birisi geldi ilerü didi tīz / İşbu şehrüñ begi **eydüñ** siz misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [eydüñ, --üñ, -]*

Er ziyāretine gelen baḫtulu / Siz misiz **eydüñ** baña dir ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [eydüñ, --üñ, -]*

eyd-: *Anlatmak, söylemek.*

Vażʿ idincĕgez Faṭma gördiler / Gelüben Ḫūnkār'a **eydivirdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3854). [eydivirdiler, -ivirdiler]*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / Sen ne yirdensin baña gel **eydivir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [eydivir,]*

eyd: *Söylemek.*

Cümlenüñ aşlını idelüm beyān / Rāstın **eydüp** ḳatmayalum hīç yalan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 109). [eydüp,]*

eyd: *Anlatmak, söylemek.*

Gel Cemāl Seydī'den **eydem** bir ḫaber / Gör nice zībā ḫaberdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4824). [eydem, -em]*

eydür: *Söylemek, der ki.*

Dönüben şar ḳavmine **eydürbilüñ** / Legen ü tepsi vü sīnīler çaluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2422). [eydürbilüñ, --bil, --üñ]*

eydür: *"Der" anlamında bir kimsenin sözüne yer verirken kullanılan ifade.*

Ḥaydar arḳasına inüp andan ṭurur / Hem daḫı Cebrā'īl **eydür** yā ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 186). [eydür,]*

Ṣu getürgil ḳılalum biz dest-namāz / Bektaş **eydür** şeyḫe kim iy muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6671). [eydür,]*

İşbu sırruñ ġavrine biz irmedük / Şeyḫ **eydür** iy vilāyet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6711). [eydür,]*

Emre **eydür** dost dīvānında biz / Cemʿ olıcaġaz erenler iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1416). [eydür,]*

Gelin **eydür** n'ola iltĕyin biraz / Küpçegümde ḳaldı sa n'ola yaġ az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [eydür,]*

İdrīs **eydür** ḳomaduḳ biz ḫod çırāḳ / Ḳandan oldı işbu aydınlıġa baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [eydür,]*

İdrīs **eydür** Fāṭıma'ya ṭur örü / Ḳapuyı aç ilk sen gir içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1739). [eydür,]*

Pādişāh ḳatına getürdi anı / Pādişāh **eydür** görüñ Nūre'd-dīn'i *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1899). [eydür,]*

eydür: *Iyidir (kıyaslama yaparken bir şeyden daha iyi olma bağlamında).*

Ḳara İmīrzā'ya dönüp **eydür** fetā / Key şaḳın oġluma yolda ḳıyma sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6323). [eydür,]*

eydür: *"Der ki" anlamında bir kimsenin sözüne yer verirken kullanılan ifade.*

İdrīs **eydür** zaḫmet olur sizlere / Hem revālı iş midür bu iş gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [eydür,]*

Ṣaru **eydür** söyledügüñ nice söz / Hiç bu sözden ẕerre çıḳmaz yaġ öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [eydür,]*

Ṣaru **eydür** köyli ṣıġırlar ıla / Bile güdülmek gerek elbet bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1960). [eydür,]*

Göñlümüz elma diler-idi dimiş / Ṣaru **eydür** yaz degül eyyām-ı ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2012). [eydür,]*

Çün işitdi Fāṭıma olan işi / İdrīs'e **eydür** işitgil iy kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2063). [eydür,]*

Ol kişi Ḫunkār'a **eydür** iy kişi / Ben de işlĕrin görürsin bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [eydür,]*

Keşiş **eydür** imtiḥān böyle gerek / Hem bu nevʿe itmesidür yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2489). [eydür,]*

Rāhib **eydür** biz bu ḳadar nesneye / Dīnümüzden dir dönevüz biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [eydür,]*

Pes Külü Ḫan oġlı **eydür** n'eyledüñ / Nĕ-y-içün bu işi böyle eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2703). [eydür,]*

Birisi birine **eydür** yā fülān / Mollānuñ tiz göñlegin getür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3484). [eydür,]*

Ortasında var-ıdı bir yüce yir / İstedi o yiri **eydür** baña vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4940). [eydür,]*

Maʿnāsın ḳanuñ ṣorarsın bu ne söz / Ḫˇāce **eydür** Ḥācī Bektaş aç gözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5895). [eydür,]*

Ḳurı daʿvā itmegil düstūr özüñ / Ḥācī Bektaş **eydür** iy ḫˇāce işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5896). [eydür,]*

Bişi vir ki Mekke'ye oġluñ gide / Anası **eydür** öyle dime oġul sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [eydür,]*

Eli bende boynı baġlu göñli ġam / Yalvarup Mirzā'ya **eydür** bendüm al *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [eydür,]*

eyi: *İyi.*

Mollā giysün biz daḫı giyinevüz / **Eyi** yunduḳ yine daḫı yunavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3485). [eyi,]*

Āsitāne yap maḳām it burayı / Bunda olmaḳ saña vü bize **eyi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5366). [eyi,]*

eyle: *Etmek, yapmak.*

Çille çĕküp **eyleyĕvüz** iʿtikāf / Cānumuz andan bula tā kim kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1245). [eyleyĕvüz, -y, -evüz]*

Aḳça Ḳoca didi Ḫūnkār'a ʿazīz / Luṭf idüben **eyledüñüz** böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2318). [eyledüñüz, --dü, --ñüz]*

Ẕikr olınan ʿādeti **eylĕr-idi** / Gel diyüben çaġırup söylĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5326). [eylĕr-idi, -r-idi]*

eyle: *Eylemek, yapmak.*

İşbu fikri **eylediler** çünki tīz / Anda bir abdāl peydā oldı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4102). [eylediler, -di, -ler]*

eyle: *Etmek, yapmak.*

Bu ḳoyunuñ böyle **eyledügi** iş / Hīç tehī degül durur işbu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [eyledügi, -dü, -gi]*

eyle: *Yapmak, etmek.*

Bu faḳīr geldi beni ḳul **eyledi** / Her ne oldıysa baña ol **eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3605). [eyledi, -di]*

eyle: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Kim taʿallül itmeyüp olduñ revān / Şeyḫlıġı biz **eyledük** fehm it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4788). [eyledük, -dük]*

eyle: *Öyle, o şekilde, o biçimde.*

Dāyimā ġavġā çeker ol ḳaryeli / **Eyle** nuṭḳ itdügi içün ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1549). [eyle,]*

Oturan begler anı **eyle** görüp / Didiler ẕī ḫayf el ele urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2390). [eyle,]*

Her ne dirseñ anı **eyle** idevüz / Dutmayup sözüñi daḫı n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2416). [eyle,]*

Ḳanḳuñuz tābūtı içinde olam / Ben bilürem anı **eyle** ben ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2890). [eyle,]*

Tāc u ḫırḳa girüp erkān itdiler / Himmet idüp **eyle** iḥsān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3163). [eyle,]*

eyle: *Öyle, bu şekilde.*

İtdüginden ṣoñra anda **eyle** iş / Ḫoş vilāyetle bu resm-ile reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2854). [eyle,]*

Kim şimālimüzde **eyle** er ola / Derdümüz yoḳdur diyü geldi dilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4647). [eyle,]*

eyle: *Etmek, eylemek, döndürmek.*

Pādişāh destūrdur dir söyleñüz / Nĕ-y-ise ehli maḥalli **eyleñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4209). [eyleñüz, -ñüz]*

eyle: *... hâline getirmek.*

Bunca ĕmĕgümi **eyledi** ʿabeš / Didiler n'idelüm itdi bir ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2397). [eyledi, -di]*

eyle: *... hâline getirmek.*

Eyledüñ anuñ emeklerin ʿabeš / Yavuz itdüñ geldi senden bu ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2391). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

eyle: *Öyle, bu şekilde, böyle.*

Eyle bil tā şād ola cān u tenüñ / Hem anuñ atası İbrāhīm'dür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 225). [eyle,]*

Evliyā dimek durur ice dimek / ʿİzzet idi ere **eyle** söz dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [eyle,]*

Göricek ol defteri **eyle** idem / Her ne yola buyurur aña gidem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4343). [eyle,]*

Her ne remz iderse Ḫūnkār ḥażreti / **Eyle** ider eyle-y-idi ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4349). [eyle,]*

eyle: *Böyle, bu şekilde.*

Dirler-idi **eyle** er ehl-i temīz / Mūsī-i Šānī atasıdur anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 224). [eyle,]*

Eyle bī-ḥadd itdiler ceng-i girān / Yiri leş baş ṭutdı vü gökleri ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 664). [eyle,]*

Eyle diyüben olur andan revān / Mescid içine varur girü i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1700). [eyle,]*

Her ne remz itse erenler **eyle** ider / Remz alup erüñ işāretin güder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2640). [eyle,]*

Lā-tekellüf girdi Ḫūnkār üstine / Girmez-idi **eyle** kes er üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4586). [eyle,]*

İşidüp ḳılur Süleymān miskīnligi / Bildi kim **eyle** eylemek durur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4634). [eyle,]*

eyle: *Böyle, bu şekilde.*

Ṣaru tekrār düşdi Ḫūnkār pāyine / Ben ḳuluña **eyle** dime dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2033). [eyle,]*

Pes Naṣārā cinsi kilsāya gelür / Nĕ-y-ise ʿādetleri **eyle** ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3273). [eyle,]*

Mollāya maḳṣūdı erlik göstere / **Eyle** görmek zīra mollā ister e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3396). [eyle,]*

Ḫıż ı r didi bunda-y-ıdı / Bu ḫaberi ol daḫı **eyle** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3861). [eyle,]*

Rāżī oldı çünki **eylĕ** itmege / Aḳın idüben ġazāya gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4286). [eylĕ,]*

eyle: *Öyle, o şekilde.*

Dönevüz biz iʿtiḳād u ṣıdḳ-ıla / Her nice dilerse ol **eyle** ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2550). [eyle,]*

Pāymānçe yirine geçüp ṭurur / Anı Ḫūnkār çün baḳup **eyle** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3723). [eyle,]*

Eyle diyüben ḳılıc çekdi revān / Çaldı boynunı düşer başı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4002). [eyle,]*

eyle: *Böyle, bu şekilde.*

Eyledür benem bilüñ dir ol velī / Didiler şāhuñ nişānı var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [eyledür, -dür]*

Yüriyişi **eyledür** bilgil anı / Hem bu ḫizmete ḳomışdur ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4610). [eyledür, -dür]*

eyle: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamlarında kullanılan yardımcı fiil.*

ʿAḳlını çün cemʿ itdi başına / Oldı pişmān **eyledügi** işine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3183). [eyledügi, -dü, -gi]*

Ḫācım'uñ **eyledügi** ẕenbi şehā / ʿAfv idesiz bula ol ḫālden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4992). [eyledügi, -dü, -gi]*

eyle: *Öyle , o şekilde.*

İşidüp Loḳmān olupdur şādumān / Nice emr oldıysa idüñ **eyle** siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6654). [eyle,]*

Çünki bāzirgān anı **eyle** görür / Ḫʿāce'nüñ ayaġına yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1085). [eyle,]*

Ol ṭarīḳ üzre ki oturıncaġaz / **Eyle** otururlar ıdı niçe kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1354). [eyle,]*

İʿtimād itdügüñüz ol sīm ü zer / **Eyle** olsun cümlesi dir ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2156). [eyle,]*

Nice ben dir-isem **eyle** işleyĕ / Yapmaġa ben diyicegez başlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2271). [eyle,]*

Rūm'a girmek diler-iseñ **eyle** ḳıl / Yoḳsa girme dön girüye bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [eyle,]*

Pes Ḥüseynī-veş geyerlerdi külāh / **Eyle** geyer idi hep mīr ü sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2794). [eyle,]*

Eslemeyüp çocuġı ṣalıvirür / Ol ṭoñuzlar çün anı **eyle** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3020). [eyle,]*

Eslemeyüp ider-idi **eyle** iş / Ḥāliyā gör nicesi oldı reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3177). [eyle,]*

Mollā Saʿde'd-dīn'e dідiler ʿazīz / Sözümüz var diyelüm **eyle** temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3334). [eyle,]*

Göstere luṭf ide bir ṭuz maʿdenin / **Eyle** idüñ diyelüm biz de çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [eyle,]*

Birisi hem **eyle** didi biri de / Öyle didi cümlesi hep rāvīde *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [eyle,]*

Ġālibā **eylĕ** dimekdür bildügüm / Kendü idrākümde taʿyīn ḳılduġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3542). [eylĕ,]*

İtmek istersin imāmet mi Saʿīd / İḳtidā eyleyelüm biz **eyle** id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3570). [eyle,]*

Ben ḳoyuban ḳolayıma gideyin / Yigrek oldur didi **eylĕ** ideyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3608). [eylĕ,]*

İllā kim ire diyü erden naṣīb / Ümīdin kesmĕz idi **eyle** diyip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3831). [eyle,]*

Ḳara Abdāl virdiler adın anuñ / Ẕikr iderler **eyle** bil yādın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4166). [eyle,]*

Çıḳıcaḳ ṭaşra vezīrler n'itdiler / Ṣāh ne emr itdiyse **eyle** itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4350). [eyle,]*

Dir bunuñ ḥaḳḳında ne dir ol ʿazīz / **Eyle** idelüm ne kim dir anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [eyle,]*

Her ne kim didi-y-ise ol kān-ı cūd / Eyle ḳıldılar ḳamusın **eyle** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4505). [eyle,]*

eyle: *(Yardımcı fiil) Eylemek, etmek.*

Diyicek bu resme Ḫūnkār ḥażreti / Ṣādī-y-ile **eylediler** selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4039). [eylediler, -di, -ler]*

Eylediler faḳrı anda iḫtiyār / Baba Resūl'e hep oldı ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5307). [eylediler, -di, -ler]*

eyle: *Öyle, bu şekilde, böyle.*

Dirdi Ḫūnkār itme **eyle** yüri dur / Yoḫsa şerrüm ṭoḳunur saña buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [eyle,]*

eyle-: *Öyle, bu şekilde.*

Eyle-y-idi ḳavlümüz anuñ-ıla / Cumʿa ḳılındı ẕuh u r geçdi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3985). [eyle-y-idi, -y, --i, -di]*

Her ne remz iderse Ḫūnkār ḥażreti / Eyle ider **eyle-y-idi** ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4349). [eyle-y-idi, -y, --i, -di]*

eyle-: *"Etmek, eylemek, yapmak, kılmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

Didügüm sözi Külü Ḫan'a digil / Her ne dilĕr-ise ḳorḳma **eylegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2462). [eylegil, --gil, -]*

Naġme-i ʿuşşāḳda ḫoş sāz **eylegil** / Şevḳ u ẕevḳ-ıla ser-āġāz **eylegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4018). [eylegil, --gil, -]*

Birisi birin key uzun **eylemiş** / Bir iki anca bil efzūn **eylemiş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4357). [eylemiş, -miş]*

eyle-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

Aġzın açıp ol ḥabīše söyledi / Ġāyet-ile bī-ḥayālıḳ **eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2297). [eyledi, --di, -]*

Dest-būs **eylĕdi** düşdi pāyine / Gör ne ʿālī ḥişşe geldi pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2449). [eylĕdi, --di, -]*

Çün tırāş yarusına dek **eyledi** / Pes diyü Ḫūnkār Ṣaru'ya söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2510). [eyledi, --di, -]*

Ḳazana ḳoyup ṣuyı pür **eyledüm** / Ḳapaġın ḳapayuban gör n'eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2616). [eyledüm, -dü, -m]*

Ol nişānı anda Ṣaltıḳ **eyledi** / Bu nişānumuz ola dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2878). [eyledi, --di, -]*

İki andan giçerek gör n'eyledi / Öñce gidüp pīş-revlik **eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2971). [eyledi, --di, -]*

Didügi dem didi Ḫūnkār ḥażreti / Gör nice **eylĕdi** girçek himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3127). [eylĕdi, --di, -]*

Niçe envāʿ-ı kerāmet ki **eyledi** / Mollā Saʿde'd-dīn küllī söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3314). [eyledi, --di, -]*

Ṣaru İsmāʿīl'i gör kim n'eyledi / Anı ki lāzım idi hep **eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3800). [eyledi, --di, -]*

Ḥācī Bektaş ḳardaşumdur ol kişi / **Eyledi** saña o resm-ile işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4067). [eyledi, --di, -]*

Ol iki erüñ birisi söyledi / İşbu lafẓ ıla beyānın **eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4134). [eyledi, --di, -]*

Ẕikrini kümmel bu resme söyledi / Bu meʿānīnüñ beyānını **eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4172). [eyledi, --di, -]*

İki ḳat **eylĕdi** ortadan büker / İncecik birini ardından diker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4361). [eylĕdi, --di, -]*

Güci yiten altun üsküf **eyledi** / Kendülere ʿizzi mevṣūf **eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4431). [eyledi, --di, -]*

Ḫuṭbe oḳundı vü ḳazdı sikkeyi / Düşmenüñ başına **eyledi** ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4458). [eyledi, --di, -]*

Göricek varup anı gör n'eyledi / İşbu resme reʾy ü tedbīr **eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5456). [eyledi, --di, -]*

Böyle diyüp çoḳ temalluḳ **eyledi** / Çoḳ tevāżuʿ nāliş-i ḫalḳ **eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5687). [eyledi, --di, -]*

Böyle diyüp çoḳ temalluḳ **eyledi** / Çoḳ tevāżuʿ nāliş-i ḫalḳ **eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5687). [eyledi, --di, -]*

Līki Allāh'ı severseñ iy ḫaḳ er / **Eylegil** ḫay ı r duʿā ḳılup naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5717). [eylegil, -gil]*

Ol vilāyetle görüp ser-verligin / İtdi ḫiẕmet **eyledi** ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5994). [eyledi, --di, -]*

eyle-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

Nāyibinden birine emr eyledi / Var ne dirse bu anı **eyle** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1818). [eyle,]*

Didüm **eyle** aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ne-y-ise Ḫaḳ emri **eyle** idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4606). [eyle,]*

Mesken idüp āsitāne bünyādın / **Eyleyüp** ʿālemde çıḳardı adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4639). [eyleyüp, -(y)üp]*

Sen de erseñ ere idip iʿtimād / Şek getürme **eyleyüp** kevn-i fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5846). [eyleyüp, -(y)üp]*

Eyleyüp pīrān duʿā oturdılar / Ṣaġda hem Loḳmān Perende oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6039). [eyleyüp, -(y)üp]*

eyle-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

Pes Külü Ḫan oğlı eydür n'eyledüñ / Ně-y-içün bu işi böyle **eyledüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2703). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

Dir ḥayāñ yoḳ saña **eyledüñ** işi / Başuña kendüñ getürdüñ teşvişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3192). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

Şöyle nice gürbüz ermiş ḥażretüñ / Kendü elüñle **eyledüñ** pāk meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5685). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

eyle-: *"Etmek, eylemek" anlamından kullanılan yardımcı fiildir.*

Böyle durur ʿādet-i devrān-ı pīr / Her kişinüñ cismin **eyler** ḳara yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [eyler, -r]*

eyle-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

Bereni yirine ol gelmiş-idi / Ḫoş tahıl **eyleyüben** ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2906). [eyleyüben, -(y)üben]*

Eyleyüben ḳıldılar anı mücāz / Buldı anuñla olardan imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3035). [eyleyüben, -(y)üben]*

eyle-: *"Etmek, eylemek, yapmak" yardımcı fiil.*

Ṣaḳalın merkeb ẕenebinden ḫalāṣ / **Eyledi** luṭf eyleyüp ol merd-ī ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3630). [eyledi, -di]*

eyle-: *"Etmek, eylemek" yardımcı fiili.*

Bunlara virmek gerekdür ḫayli yir / Varuban dirliklerin **eyleye** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2644). [eyleye, -y, -e]*

eyle-: *"Etmek" anlamında yardımcı fiil.*

Pīrāb Sulṭān'a Ḫūnkār ḥażreti / Luṭf idüp di **eyle** imdi mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5349). [eyle,]*

Ol yirüñ ulusına bizden selām / İltübeni **eyle** teblīġ-i peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5497). [eyle,]*

Ol vilāyet ṣāḥibine ide sipās / Çünki Loḳmān-ı Perende **eyle** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6055). [eyle,]*

Kāfir olsun sözine yalan ḳatan / Çünki Türkler **eyle** didi baş baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [eyle,]*

eyle-: *Zannetmek, sanmak.*

Şehr ḫalḳı gördiler bu ḥāleti / Ḳorḳup erden **eylediler** dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4008). [eylediler, --di, --ler]*

eyle anl: *Anlamak, bilmek.*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp ṭañladı / İşbu işden çoḳ meʿānī **añladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3781). [añladı,]*

eyle eyle-: *O şekilde yapmak.*

Alıcaḳ hem-yānı gör kim n'eyledi / Her ne didilerse eyle eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3882). [eyle eyle-, --di]*

eyle it: *Öyle yapmak, o şekilde etmek.*

Eyle itmeklige iy görklü başa / Didi Bekdaş ger idersem ben anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6737). [eyle it, --mek, --lig, --e]*

eylĕ it-: *Öyle yapmak, o şekilde etmek.*

Var-ıdı bāküm çün eylĕ itdüñüz / Eyledük iẓhār o yola gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1527). [eylĕ it-, --dü, --ñüz]*

Dir ben eylĕ itmişem Ḫūnkār'umuñ / Erligi neden bilineydi anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3730). [eylĕ it-, --miş, --em]*

Pādişāha didi ṣalalum kişi / Her ne dirse eyle idelüm işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3929). [eyle it-, --elüm]*

Şeyḫümüzdür Ḥācī Bektaş-ı Velī / Ne didiyse eyle idelüm dir ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4423). [eyle it-, --elüm]*

Didüm eyle aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ne-y-ise Ḥaḳ emri eyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4606). [eyle it-, --elüm]*

eyle kıl-: *O şekilde davranmak, yapmak.*

Eyle ḳılubanı alup gitdiler / Ḳarayük'e irdi gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3627). [eyle ḳıl-, --ubanı]*

Eyle ḳıldı Mollā Saʿde'd-dīn hemān / Eyledi nite işāret hem-çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3637). [eyle ḳıl-, --dı]*

Eyle ḳıldı buldı ġāyet iştihār / Aḳdı geldi ġāzīler ez-her diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4433). [eyle ḳıl-, --dı]*

Gördi çün bu ḥāli Otman Beg hemān / Ol daḫı eyle ḳılur anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [eyle ḳıl-, --ur]*

Her ne kim didi-y-ise ol kān-ı cūd / Eyle ḳıldılar ḳamusın eyle zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4505). [eyle ḳıl-, --dı, --lar]*

eyle kim: *Öyle ki.*

Çekdi anda çille-i merdānı ol / **Eyle kim** ẕikr itdi ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1262). [eyle kim,]*

eylemek: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

İşidüp ḳılur Süleymān miskīnligi / Bildi kim eyle **eylemek** durur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4634). [eylemek,]*

eyleñüz: *Eylemek, etmek.*

Gine sizüñdür bu söz siz söyleñüz / Ḫoş mürüvvetdür ki dir siz **eyleñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [eyleñüz,]*

eyleyĕ: *Öyle, o şekilde.*

Sünnet olmayınca bundan böyleyĕ / Yoḳ durur geçmek bilesiz **eyleyĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2468). [eyleyĕ,]*

eylik eylemek: *İyilik yapmak. Menfaat gözetmeden bir yardımda bulunmak, başkası için iyi bir hareket yapmak.*

Yitecekce ol eve ṭaş ṭaşıdur / Ere **eylik eylemek** er işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2274). [eylik eylemek, --mek]*

eylügüm: *Hâcı Bektaş-ı Velî'nin seslenme ifadesi. Kardeşim, iyilik gösterdiğim anlamlarına gelmektedir.*

Eylügüm er ere böyle mi gelür / Ṭonanup ẓālim ṭonın böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [eylügüm,]*

İstedügüñ **eylügüm** ben degülem / Söyleyem yalan diyem mi ben olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4066). [eylügüm,]*

eylük: *İyilik, maddi bir karşılık beklemeden insani duygularla yapılan yardım, lutuf ve ihsan.*

Er yavuzlıḳ idene iḥsān ider / Eylüge **eylügi** ḫod ḥayvān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 926). [eylügi, -i]*

eylük ḳıl-: *İyilik etmek.*

Er gerek yavuzlıġa eylük ḳıla / Erlige göre işi lāyıḳ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 927). [eylük ḳıl-, --a]*

eyü: *Beğenilecek, makbûle geçecek nitelikleri olan, kendisinde bulunması gereken vasıfları taşıyan (insan).*

Elmayı getürdük senden ilerü / **Eyü** geldüñ ḫoş geldüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3062). [eyü,]*

eyü: *Beğenilen, iyi, hoşa giden.*

Ol birin biz de görelüm ehl-ile / Didi anlar da **eyü** varuñ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [eyü,]*

eyü: *İyi, güzel.*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy kān-ı cūd / İdebilürseñ **eyüdür** didi zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3002). [eyüdür, -dür]*

eyü: *İstenilen, beğenilen, yerinde, yararlı, uygun bir biçimde.*

Dökmege andan **eyü** yir bulmadum / Nūş itdüm hiç tereddüd ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3839). [eyü,]*

eyü: *İyi, güzel, faydalı, yaralı, doğru, olumlu.*

Er yavuzlıḳ idene iḥsān ider / **Eylüge** eylügi ḫod ḥayvān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 926). [eylüge, -lük, -e]*

eyvallāh: *"Kabul ediyorum, razıyım" anlamında kullanılan bir söz.*

Ḳalḳdılar abdāllar **eyvallāh** diyü / Her biri bir yaña odun arayu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2225). [eyvallāh,]*

eyyām: *Günler, devir, zaman.*

Pür olur ṣādī-y-ile gören anı / Nev-bahār **eyyāmı** çün kim ḳıldı cūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 213). [eyyāmı, -ı]*

eyyām: *Zaman, günler, mevsim. (İlkbahar).*

İlkbahār **eyyāmı** ṣu ṭaşmış ıdı / Ṭaşġunı ḥadden ḳatı aşmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1574). [eyyāmı, --ı]*

eyyāmı-: *Günler.*

Meger ol günler bahār **eyyāmı-dı** / Ṣularuñ ṭaşdugı vaḳt hengāmı-dı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5042). [eyyāmı-dı, -dı]*

eyyām-ı ʿīd: *Bayram günü.*

Ḳıldı anda Kaʿbetu'llāh'da Saʿīd / Ḳadrdür aña yā ḫod **eyyām-ı ʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3681). [eyyām-ı ʿīd,]*

eyyām-ı kış: *Kış günleri. II.Kış mevsimi.*

Göñlümüz elma diler-idi dimiş / Ṣaru eydür yaz degül **eyyām-ı ḳış** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2012). [eyyām-ı ḳış,]*

ez: *Ezmek.*

Dile gel açġıl meʿānī defterin / **Ezüp** andan ḳand-i Mıṣrī sükkerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4666). [ezüp, -üp]*

ezānın oḳu: *Ezan okumak. II.Namaza davet etmek.*

Ḳara Faḳīh nām imāmı var-ıdı / Aḫşamuñ ṭurup eẕānın oḳudı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2095). [eẕānın oḳu, --dı]*

ezdehā: *Ejderha.*

Gördi ġārı ḳuşadup bir **ezdehā** / Ḳaldurup başın yatur diküp göge *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 937). [ezdehā,]*

ezel: *Çok eskiden beri.*

Ol **ezelki** ʿāleminden ki olar / Vardı anlarda niçe yatlu ḫūlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2669). [ezelki, -ki]*

ezel: *Çok eskiden beri.*

Dīn-i Naṣrān'ı ṭutardum ben **ezel** / İncil'üñ ḥükmiyle iderdüm ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2607). [ezel,]*

ezel: *Çok eskiden beri, başından beri.*

Didi bu sırra **ezel** iremedüñ / ʿAḳluñı ilerüden diremedüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2034). [ezel,]*

ezelī: *Çok eskiden beri, öteden beri.*

Ezelīdendür naṣībin bildi çün / Niye ḳılurdı cidāl ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3727). [ezelīdendür, --den, --dür]*

Hīç bilür misin bizi ki biz kimüz / Atañ ıdı **ezelīden** begümüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [ezelīden, -den]*

ez-ḫavf u bīm: *Korku içinde.*

Ṣıḳılur Ṣaltıḳ görür zaḫmet ʿaẓīm / Çaġırur ḥażreti o dem **ez-ḫavf u bīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2821). [ez-ḫavf u bīm,]*

ez-her: *Beyaz, parlak.*

Eyle ḳıldı buldı ġāyet iştihār / Aḳdı geldi ġāzīler **ez-her** diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4433). [ez-her,]*

ez-ḫuşūʿ: *Huşu ile, huşu içinde.*

Beynisi ḳılur teḥarrük **ez-ḫuşūʿ** / Ḳalḳıcaḳ girü varurdı yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6759). [ez-ḫuşūʿ,]*

ez-īn: *Bundan sonra.*

Ṣanʿatı var-ıdı ez-kedd-i yemīn / Yimez idi ġayrıdan illā **ez-īn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 586). [ez-īn,]*

ez-kedd-i yemīn: *El emeği olan.*

Ṣanʿatı var-ıdı **ez-kedd-i yemīn** / Yimez idi ġayrıdan illā ez-īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 586). [ez-kedd-i yemīn,]*

ez-nīk ü bed: *Güzel ve çirkin.*

Ḳonya'ya bir kerre geldi bir öled / Gitdi ṭāʿūndan nice **ez-nīk ü bed** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5371). [ez-nīk ü bed,]*

ez-sū-yı ʿirāḳ: *Uzak taraftan.*

Var-ıdı bir er orada ittifāḳ / Gelmiş-idi Rūm'a **ez-sū-yı ʿIrāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1314). [ez-sū-yı ʿirāḳ,]*

ėvren: *Ejderha, büyük yılan.*

Çün naẓar ṣaldı görür ol **evreni** / Çıḳduġın evren de görürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3506). [evreni, -i]*

Baḳubanı **evreni** görmédiler / Hem nişān andan biri virmédiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3522). [evreni, -i]*

F

fahır: *Gösterişli, kıymetli, şık.*

Farḳ itmez yimesün hem giymesün / Bu denī ṭondur yā **fāḫir** dimesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3538). [fāḫir,]*

faḫır: *Övünülecek, iftihar edilecek şey.*

Faḳr anuñla niçün itmeye **faḫır** / Faḫri idüpdür ḳabūl çünki **faḫır** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 112). [faḫır,]*

faḫır it: *Övünmek, iftihar etmek.*

Faḳr anuñla niçün itmeye faḫır / Faḫri idüpdür ḳabūl çünki faḫır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 112). [faḫır it, --me, (-y)e]*

fahr it-: *Övünmek.*

Bir ulu ṭulp geldi bir gün ehl-i faḳr / Kim o faḳr-ıla ider Muḫtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [faḫr it-, --di]*

fahr-ı ʿālem: *Âlemin, kainatın övüncü; Hazreti Muhammed.*

Faḫr-ı ʿĀlem ḥażretine gětürür / Ḥażret-i Aḥmed emr idüben ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 176). [faḫr-ı ʿālem,]*

fahr-ı cihān: *Dünyanın övüncüsü(Hz. Muhammed).*

Didi bendendür ʿAliyy-i Murteżā / "Laḥmike laḥmī" didi **Faḫr-ı Cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 170). [faḫr-ı cihān,]*

fahr-ı cihān: *Dünyanın övüncü (Hz. Muhammed).*

Çün Muḥammed ḥażreti **faḫr-ı cihān** / Tāc u ḫırḫa şofra hem şemʿa delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 165). [faḫr-ı cihān,]*

fahri it: *Övünmek.*

Faḳr anuñla niçün itmeye faḫır / Faḫri idüpdür ḳabūl çünki faḫır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 112). [faḫri it, --üp, -dür]*

fahrü'l-ümem: *Yaradılmışların içinde övülmüş olanı.*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / İy vilāyet maʿdeni **faḫru'l-ümem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1361). [faḫru'l-ümem,]*

fāʿilāt: *Aruz vezninin bir tefilesi.*

Fāʿilātün fāʿilātün **fāʿilāt** / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2054). [fāʿilāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün **fāʿilāt** / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2135). [fāʿilāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün **fāʿilāt** / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2186). [fāʿilāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün **fāʿilāt** / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2240). [fāʿilāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün **fāʿilāt** / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2442). [fāʿilāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün **fāʿilāt** / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2950). [fāʿilāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün **fāʿilāt** / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3111). [fāʿilāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün **fāʿilāt** / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3245). [fāʿilāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün **fāʿilāt** / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4665). [fāʿilāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün **fāʿilāt** / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5266). [fāʿilāt,]*

fāʿilātün: *Aruz vezninin bir tefilesi.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2054). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün **fāʿilātün** fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2054). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2135). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün **fāʿilātün** fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2135). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2186). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün **fāʿilātün** fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2186). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2240). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün **fāʿilātün** fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2240). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2442). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün **fāʿilātün** fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2442). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2950). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün **fāʿilātün** fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2950). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3111). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün **fāʿilātün** fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3111). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3245). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün **fāʿilātün** fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3245). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4665). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün **fāʿilātün** fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4665). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5266). [fāʿilātün,]*

Fāʿilātün **fāʿilātün** fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5266). [fāʿilātün,]*

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt: *Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5388). [fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt,]*

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt: *Aruz kalıplarından biri.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5336). [fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt,]*

fakīr: *'ben', 'bendeniz' anlamında.*

İy ʿaceb dir bir **faḳīr** üftādeye / Ne yiri bize maḳām u yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [faḳīr,]*

İy ḥakīḳatden ḥabīr olan **faḳīr** / Ḥācī Bektaş'uñ muḥibbi merd-i pīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5740). [faḳīr,]*

fakīr: *Ben, bendeniz, kişinin kendisi anlamı katar.*

Mātem-i Ḥüseyn'de mehyā remzi dir / Bizde ola cemʿ ola ne var **faḳīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5037). [faḳīr,]*

fakīr: *Bîçare, aciz, perişan.*

Bu ḳadar işiyle daḥı ḳanmaduḳ / Ol **faḳīrüñ** sözine inanmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2622). [faḳīrüñ, -üñ]*

Ṣu kenārında görür Begce Ḥabīb / Ḫayli dervīşi **faḳīri** cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5047). [faḳīri, -i]*

faḳīr: *Aciz, çaresiz.*

Tā ki er şevḳine cemʿ olan **faḳīr** / Baʿzīsı cıblaḳdur anlaruñ ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2215). [faḳīr,]*

Yā odun olaydı bārī bunlara / Çıplaḳ u dervīş **faḳīr** olanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2216). [faḳīr,]*

Dir Külü Ḫan Cān Baba'ya iy **faḳīr** / Rāżī mısın işbu ḳavle daḫı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [faḳīr,]*

Didi ḫatun Cān Baba'ya iy **faḳīr** / Niye gĕtürdüm seni bildüñ mi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [faḳīr,]*

Ḥācī Bektaş ḫizmetinde bir **faḳīr** / Derd-i kūşiş çekmiş-idi lā-naẓīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4669). [faḳīr,]*

faḳīr: *Aciz, çaresiz.*

Geldi artlarınca ol üç yüz **faḳīr** / Yüz sürerler pāyine olup ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2980). [faḳīr,]*

Ol **faḳīr** oġlı alup bir ṭaş-ıla / Atdı ḳuvvetle ḳatı cünbüş ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [faḳīr,]*

faḳīr: *Fakir, yoksul.*

Biz **faḳīrlĕri** gönderdi size / Size ḫod maʿlūm durur geldük söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4375). [faḳīrlĕri, -ler, -i]*

faḳīr: *Aciz, çaresiz, kimsesiz.*

İşbu tedbīrümle benüm iş idüñ / Bu vilāyetde ne var-ısa **faḳīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 381). [faḳīr,]*

Ḳaynanasına didi kim bir **faḳīr** / Yimege bir nestene dilĕdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1555). [faḳīr,]*

İşbu gün gördüm ṣuvada bir **faḳīr** / Yimegĕ nesne ṭaleb eyledi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1717). [faḳīr,]*

Cān Baba'ya didi Külü Ḫan **faḳīr** / Gūş itdüñ mi keşīşümüz ne dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2495). [faḳīr,]*

Ḳāḍılıḳdan gelüben dervīş olan / Ol **faḳīr** miskinlere dil-rīş olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3012). [faḳīr,]*

Bu **faḳīr** geldi beni ḳul eyledi / Her ne oldıysa baña ol eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3605). [faḳīr,]*

Ṣayrafî Güvenc'e didi iy **faḳīr** / Sen ne yirdensin baña gel eydivir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [faḳīr,]*

Ṣayrafî Güvenc'e didi iy **faḳīr** / Ḥālümi ẕikr ideyin gūş eyle bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4708). [faḳīr,]*

faḳīr: *Alçak gönüllülük göstermek için "ben" manasında kullanılır.*

Biz **faḳīre** eyleñüz himmet-naẓar / Himmet idüben virüñüz bāl ü per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1498). [faḳīre, -e]*

Bu **faḳīre** himmeti yoldaş idüñ / Hem ḫay ı r duʿāyı daḫı iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4133). [faḳīre, -e]*

Bildürüñ didi bilĕlüm söyleñüz / Biz **faḳīre** anı iʿlām eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4784). [faḳīre, -e]*

fakīr: *Gariban, yoksul, muhtaç, zavallı, düşkün.*

Çıraġı emr itdi dervīş itdiler / Şol **faḳīrler** ile dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3074). [faḳīrler, -ler]*

faḳīrāne: *Derviş gibi.*

Ḫoş **faḳīrāne** giyüp ḫırḳa vü tāc / Ṭabʿ-ı nāzük hem faḳīrāne-mizāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3281). [faḳīrāne,]*

faḳīrāne-mizāc: *Fakir yaratılışlı.*

Ḫoş faḳīrāne giyüp ḫırḳa vü tāc / Ṭabʿ-ı nāzük hem **faḳīrāne-mizāc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3281). [faḳīrāne-mizāc,]*

faḳīrü'l-ḥāl: *Yoksul, muhtaç.*

Bir **faḳīrü'l-ḥāl** kesem ehl-i ʿıyāl / Bulmaġa ḳūt yoḳ durur bende mecāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2912). [faḳīrü'l-ḥāl,]*

faḳr: *Ar. Yoksulluk, ihtiyaç.*

Demüñi yumuñı oynat anda sen / **Faḳr** erkānını eylĕ zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1188). [faḳr,]*

Olanından varayın getüreyin / Biz de **faḳruz** bulınandan göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1696). [faḳruz, --uz]*

Bir ulu ṭulp geldi bir gün ehl-i faḳr / Kim o **faḳr-ıla** ider Muḫtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [faḳr-ıla, --ıla]*

Ne ki **faḳr** erkānı var-ısa tamām / İrürürler dervīş olur ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3075). [faḳr,]*

Nā-gehān bir yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / **Faḳr-ıla** şöyle fürū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4623). [faḳr-ıla, --ıla]*

fakr: *1. Fakirlik, yoksulluk. 2. Eksiklik. 3. tasavvuf. Kendinde varlık görmeyip her bakımdan Allah'a muhtaç olduğunu bilme, mevhum varlığından kurtulup ef'al, sıfat ve zâtını Allah'ın sıfat ve zâtında fânî kılma, fenâfillâha erişme hâli, mânevî yokluk.*

Dirler-idi adına anuñ Güvenc / **Faḳr** silkinde ḳatı yimişdi renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4670). [faḳr,]*

Eylediler **faḳrı** anda iḫtiyār / Baba Resūl'e hep oldı ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5307). [faḳrı, -ı]*

fakr: *Fakirlik, yoksulluk, eksiklik.*

Niçeler anı görüp dervīş olur / Terk idüp ḳabāyı **faḳr-endīş** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5215). [faḳr-endīş,]*

fakr: *Fakirlik, yoksulluk, halk.*

Faḳr anuñla niçün itmeye faḫır / Faḫri idüpdür ḳabūl çünki faḫır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 112). [faḳr,]*

faḳr u müstaġnī: *Yoksul ve zengin.*

Gel ne-y-ile gelür-iseñ az u çoḳ / **Faḳr u müstaġnī** durur hem ḳarnı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4632). [faḳr u müstaġnī,]*

faḳr-reviş: *Fakirlik.*

Biz de Bektaş'uñ didi dervīşiyüz / **Faḳr-reviş** ki ne-y-ise dir bilmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3285). [faḳr-reviş,]*

falan: *Belirsiz, herhangi.*

Ṭoġacaḳ ayda **falān** gicede dir / Ay ṭutılur şeksüzin olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2414). [falān,]*

fānī: *Bekası olmayan, fena bulan, devamsız.*

Fānīden vardı beḳāya ol nefes / Taḫta geçdi şāha Sulṭān Bāyezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6426). [fānīden, -den]*

fānī: *Gelip geçici / sonlu. II [tas.] Dünya.*

İbrāhīmü'š-Šānī dirlerdi aña / İtdi rıḥlet ḳıldı **fānīden** güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6750). [fānīden, -den]*

fānī: *Ar. Ölümlü, geçici.*

Geçmeyince **fānī** ṣūretden bir er / Bāḳī mülke itmeyince ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5600). [fānī,]*

fānī: *(Ar.) Ölümlü, geçici.*

Fānī cismi bunda ḳoyup giderüz / Rūhumuzla Bāḳī'ye ʿazm iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5525). [fānī,]*

Pes cihān **fānī** durur añla bak a / Ḫalḳ **fānī** Ḥaḳ durur ḥayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [fānī,]*

Pes cihān **fānī** durur añla bak a / Ḫalḳ **fānī** Ḥaḳ durur ḥayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [fānī,]*

Sen de terk it işbu **fānī** ṣūreti / Tā bulasın Ḥaḳḳ'a sen ḳurbiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [fānī,]*

İşbu **fānī** ṣūreti terk itmeyen / Ḥaḳ ḳuşaġın biline berk itmeyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5605). [fānī,]*

Cān u dilden itmeyen Ḥaḳ ṭāʿatin / İtmeyen tebdīl **fānī** ṣūretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5606). [fānī,]*

fānī dünyā-: *Fäni düniye = Fani dünya: Ölümlü, kalımsız dünya.*

Fānī dünyādan çevürüp ol yüzin / Ṭutdı pes dāru'l-fenāya ol yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5817). [fānī dünyā-, -dan]*

fānī ol-: *Ölmek, canını feda etmek; yok olmak, kendi benliğinden vazgeçmek.*

Nefsin evvel öldüre kendü ölmedin / Ol beḳāyı bula fānī olmadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5823). [fānī ol-, -ma, -dı, -n]*

fānīye sür-: *Gelip geçici olan dünyaya göndermek.*

ʿAhdi ṣıyup itdise Ādem günāh / Bāḳīden fānīye sürdi anı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 132). [fānīye sür-, --di]*

fâriġ: *Dünyadan elini ayağını kesme işi.*

Didi daʿvet vaḳti degil **fāriġ** ol / Vaḳti gelse inşāallāh varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6153). [fāriġ,]*

fāriġ ol-: *Feragat etmek, geri durmak, uzak kalmak.*

Āteşi bıraḳdı fāriġ oldı er / Yandı āteş ḳalmadı oddan ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2230). [fāriġ ol-, --dı]*

Emr ider başını ḳıldılar tırāş / Fāriġ oldı çün tırāşdan ser-tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4029). [fāriġ ol-, --dı]*

fāriġ ol: *Feragat etmek, geri durmak, uzak kalmak.*

Didi İdrīs var bu sözden **fāriġ ol** / Ol ululardan durur ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1804). [fāriġ ol,]*

fark it-: *Birini diğerinden farklı tutmak.*

Farḳ itmez yimesün hem giymesün / Bu denī ṭondur yā fāḫir dimesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3538). [farḳ it-, --mez]*

farḳ ḳıl-: *Ayırt etmek.*

Bu Ḫıż ı r-ṣūret velī kim bilmedüm / Burḳası var yüzde anı farḳ ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5665). [farḳ ḳıl-, -ma, -du, -m]*

farḳ ḳıl-: *Ayırt etmek, seçmek.*

Ḥażret-i Ḫıżr'ı görince bilürem / Kim muṣāḥib olmışam farḳ ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5664). [farḳ ḳıl-, -ur, -a, -m]*

fark ol-: *Fark edilmek.*

Ger ola-y-ıdı buña bir revzene / Giceden farḳ olur-ıdı rūzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2358). [farḳ ol-, --ur, --ı, --dı]*

fark ola: *Ayırmak.*

Farḳ ola hem kendü ḳavmi yādı-la / Müştehirdür bu ḫaber isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4437). [farḳ ola,]*

farkı yoḳ: *Farksız.*

Var sekiz terki anuñ bilür Aḥad / **Farḳı yoḳ** aṣlı ʿabāṣī yā nemed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 127). [farḳı yoḳ,]*

fārs: *Fars.*

Fārs mülkini be-küllī ṭutdılar / Çeküben leşker çü Rūm'a yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1603). [fārs,]*

Āl-i Selcūḳ'dan Selīm Şāh nām er / **Fārs** iline şāh oldı ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4174). [fārs,]*

farż u sünnet: *Farz ve sünnet.*

Farż u sünnet ḥükmi üzre yudılar / Ḥulle ṭonından kefîne ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5649). [farż u sünnet,]*

fāş ol-: *Meydana çıkmak, açığa vurmak.*

Hem iki yirde ışırdı iki ṭaş / Oldı bu esrār cihān içinde fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [fāş ol-, --dı]*

fasīh: *Güzel, âhenkli, açık ve anlaşılır şekilde düzgün ve yanlışsız söylenen, fesahatle söylenen söz.*

Diñle imdi bir rivayet key ṣaḥīḥ / Güş idince cūşa gelür her **faṣīḥ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 107). [faṣīḥ,]*

fāṭıma: *Özel isim.*

Fāṭıma dir yol senüñdür ilk yüri / Zīra erkeksin yürigil ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1741). [fāṭıma,]*

fāṭıma: *Sivrihisar şehrinde bulunan Seyyid Nureddin'in kızıdır. Erenlerin yemeklerini hazırlama görevi vardır.*

Fāṭıma'dan çün bu remzi gördiler / Aṣlı bu remzün ne diyü ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [fāṭıma'dan, --dan]*

İdicek **Fāṭıma** evinde ḳarār / Buldı mülk içinde nāmı iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3786). [fāṭıma,]*

Gelüben Fāṭıma'ya didi anı / Didi **Fāṭıma** görürsin uş beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3807). [fāṭıma,]*

Söyleyüben işine gider hemān / **Fāṭıma** çıḳdı tenūrdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3814). [fāṭıma,]*

Fāṭıma pes giydi ol ḫūb ṭonları / Ol ġarīb merġūb u maḥbūb ṭonları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3817). [fāṭıma,]*

Fāṭıma dir anlara ḫoş geldüñüz / Luṭf idübeni mürüvvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3819). [fāṭıma,]*

Bir ayaḳ degmez yire dök gel bunı / **Fāṭıma** çün işidür bilür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [fāṭıma,]*

Fāṭıma işidüben şādān olur / Ḳalbinüñ vīrānı ābādān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3852). [fāṭıma,]*

Gine gör **Fāṭıma** oldı ḥāmile / Müddet irdi hafta vü eyyām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3856). [fāṭıma,]*

Fāṭıma'ya didi İsmāʿīl bunı / İşidüp şād oldı **Fāṭıma** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3864). [fāṭıma,]*

Didi İsmāʿīl ḥālin n'olduġın / **Fāṭıma'dan** gine oġlan geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3860). [fāṭıma'dan, --dan]*

Pes olur **Fāṭıma'nuñ** ḥamli ẓuhūr / Müddet ile vaż‘ itdi ḥamli gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3847). [fāṭıma'nuñ, --nuñ]*

Bunuñ üstine geçicek bir zamān / **Fāṭıma'nuñ** ḥamli oldı gör ‘ayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3853). [fāṭıma'nuñ, --nuñ]*

Emr ider Ḫūnkār Ṣaru İsmā‘īl'e / **Fāṭıma'ya** var didi yemek dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3790). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

İricek **Fāṭıma'ya** didi hemīn / Ḥażret-i Ḫūnkār buyurdı çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3796). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

Gelüben **Fāṭıma'ya** didi anı / Didi Fāṭıma görürsin uş beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3807). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

Didi Ḫūnkār **Fāṭıma'ya** gel berü / Etegüñ açup bu dem gel ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3821). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

Fāṭıma'ya dir bunı ḫarc it hele / Tükedincegez bunı girü gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3824). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

İşidicek ḥażret-i Ḫūnkār sözin / Didi **Fāṭıma'ya** dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3840). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

Gelüben **Fāṭıma'ya** söylědiler / Nicesi söylědi Ḫūnkār didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3851). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

Fāṭıma'ya didi İsmā‘īl bunı / İşidüp şād oldı Fāṭıma anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3864). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

Vaż‘ idincěgez **Faṭma** gördiler / Gelüben Ḫūnkār'a eydivirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3854). [faṭma,]*

fāṭıma: *Molla İdris'in hanımı.*

İdrīs'üñ anası ḳarı var-ıdı / **Fāṭıma** gidicek ol beklĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1702). [fāṭıma,]*

Mollā İdrīs çünki gelür evine / Ḳarşu gelür **Fāṭıma** dir sĕvine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1716). [fāṭıma,]*

Ḳapuyı açubanı İdrīs girür / **Fāṭıma** da anuñ ardınca yürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1742). [fāṭıma,]*

İdrīs ile **Fāṭıma** pes geldiler / Ḫūnkār'uñ ayağına yüz sirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1746). [fāṭıma,]*

Fāṭıma tīz döndi girü evine / Ḫūnçe düzědübeni gelür yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1749). [fāṭıma,]*

İdrīs ile **Fāṭıma** çün bu sözi / İşidüben yire urdılar yüzi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1776). [fāṭıma,]*

Adı hem **Fāṭıma-y-ıdı** müştehir / Ba‘żı yirde Fāṭma Bacı da dinir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1673). [fāṭıma-y-ıdı, --y, --ıdı]*

Didi İdrīs **Fāṭıma'ya** n'olduñuz / Ḳalduġuñ yoġ-ıdı böyle ḳalduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1675). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

İdrīs eydür **Fāṭıma'ya** ṭur örü / Ḳapuyı aç ilk sen gir içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1739). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

Var-ısa **Fāṭıma'yı** sevmiş durur / Varuban yolına gitmez bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1801). [fāṭıma'yı, --y, --ı]*

Nöbet İdrīs'e irür bir gün meger / **Fāṭıma'ya** dir işit ḥālden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

Ṣaru Fāṭma'ya çü ḥāli bildürür / **Fāṭıma'yı** şād idüben güldürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2045). [fāṭıma'yı, --y, --ı]*

Çün işitdi **Fāṭıma** olan işi / İdrīs'e eydür işitgil iy kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2063). [fāṭıma,]*

Didi **Fāṭıma'ya** ol ḳuṭb-ı cihān / Bunlara ṣofra ilet māst ıla nān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2073). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

Çünki gūş itdi sözini ol ḫūb-liḳā / Ne didi **Fāṭıma'ya** imdi baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [fāṭıma'ya, --y, --a]*

fāṭıma': *Hz. Peygamber'in ilk zevceleri Hz. Hadîce'den dünyāya gelen, dört kızının en küçüğüdür. Hz. Ali'nin eşi.*

Fāṭıma'dan ṭoġıcaḳ oġlanları / Şāh Ḥasan'a cümle teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 191). [fāṭıma'dan, --dan]*

fāṭıma ana: *Sivrihisar şehrinde bulunan Seyyid Nureddin'in kızıdır. Erenlerin yemeklerini hazırlama görevi vardır.*

Fāṭıma Ana ki evvel ẕikr olur / Oldı maʿlūm nice kez ẕikre gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3792). [fāṭıma ana,]*

İrişürdi **Fāṭıma Ana** anlara / Ḫoş geldüñ dir idi hem bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3804). [fāṭıma ana,]*

fāṭıma bacı: *Sivrihisar şehrinde bulunan Seyyid Nureddin'in kızıdır. Erenlerin yemeklerini hazırlama görevi vardır.*

Fāṭıma Bacı'ya pes maʿlūm olur / Ayaḳ üstine hemīn ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1280). [fāṭıma bacı, --y, --a]*

fāṭma: *Molla İdris'in hanımı.*

Fāṭma didi düş görüpven key mühīb / Gördügüm düşdür be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1676). [fāṭma,]*

Bu yaña **Fāṭma** işini çün görür / Aḫşama yaḳın sürüp eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1705). [fāṭma,]*

Öñce İdrīs daḫı Ḫūnkār yüridi / Artlarınca yüriyen **Fāṭma** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1783). [fāṭma,]*

Dir ḳayınanası **Fāṭma'ya** digil / Böyle çoḳluḳ yaġ ḳandan söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1706). [fāṭma'ya, --ya]*

Tiz yine dönüp segirdüm eyledi / Gelüben **Fāṭma'ya** ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1732). [fāṭma'ya, --ya]*

Fāṭma'ya İdrīs didi kim ḫatun / İrte işde erbaʿīn olur bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1763). [fāṭma'ya, --ya]*

Fāṭma'ya dir bu dīvār yıḳılmaya / Hem yıḳılmaḳ daḫı bundan gelmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1792). [fāṭma'ya, --ya]*

Ṣaru **Fāṭma'ya** çü ḫāli bildürür / Fāṭıma'yı şād idüben güldürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2045). [fāṭma'ya, --ya]*

Didi Ḫūnkār'a ki **Fātma** iy ʿazīz / Evde hīç un ḳalmayupdur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [fātma,]*

fāṭma ana: *Molla İdris'in hanımı.*

Fāṭma Ana'dan o vaḳte dek veled / Gelmemişdi hergiz andan bil ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1686). [fāṭma ana, --dan]*

Ṭurdı **Faṭma Ana** ḫatunlar ile / Ṭon yumaḳlıġa gider bunlar-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1689). [faṭma ana,]*

Fāṭma Ana işidür Ḫūnkār sözin / Ṭura ṭuruñ burada dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1695). [fāṭma ana,]*

Çün namāzı ḳıldı Ḫünkār ḫażreti / **Fāṭma Ana** didi bu dīvār ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1789). [fāṭma ana,]*

Gördi Fāṭma Ana'nuñ cāriyesi / Buzaġılar sürüben geldi sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1912). [fāṭma ana, --nuñ]*

Emmedi buzaġılar üç güne dek / **Fāṭma Ana** dir degüldür işbu tek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1924). [fāṭma ana,]*

Fāṭma Ana Ḫūnkār'a ḫaber virür / Buzaġılar emmedügi ḫāli dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1927). [fāṭma ana,]*

Fāṭma Ana ṣaḳladı elmaları / Nite kim dünyāda olduḳca diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2046). [fāṭma ana,]*

Fāṭma Ana'dan virürdi ṣayruya / Yise ṣayru ṣaġ olurdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2047). [fāṭma ana, --dan]*

Fāṭma Ana'dan ḳalupdur iy ʿazīz / ʿĀdet oldı ḳaldı andan bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2068). [fāṭma ana, --dan]*

İşidicek **Fāṭma Ana** ṭurdı tīz / Evine vardı n'ider gör iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2080). [fāṭma ana,]*

Faṭma Ana oġlı Ḫıż ı r Lāla cüvān / Tekyedār olsun işikdebir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5539). [faṭma ana,]*

fāṭma bacı: *Sivrihisar şehrinde bulunan Seyyid Nureddin'in kızıdır. Erenlerin yemeklerini hazırlama görevi vardır.*

Fāṭma Bacı dir i Rūm'uñ pīrleri / İy vilāyet ehlinüñ ser-verleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1283). [fāṭma bacı,]*

Faṭma Bacı geldi erenler anası / Oḳuyup Yāsīn ṭutar anda yası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5624). [faṭma bacı,]*

fāṭma bacı: *Molla İdris'in hanımı.*

Adı hem Fāṭıma-y-ıdı müşṭehir / Baʿżı yirde **Fāṭma Bacı** da dinir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1673). [fāṭma bacı,]*

Aldı evvel ol selām öri ṭurup / **Faṭma Bācī** dirler-idi aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6093). [faṭma bācī,]*

fāyide: *(Ar.) Fayda, kazanç.*

Kīsesinden sīm ü zer olmaya kem / **Fāyide** degül mi bunlar didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2171). [fāyide,]*

Ādeme rızḳ olıcaḳ olmış ḥacer / Nicesi **fāyideye** ayruḳ yarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2163). [fāyideye, --y, --e]*

fāżıl: *Faziletli, fazilet sahibi, erdemli, üstün.*

Döndi dir ben bir mükemmel kāmilem / Müşṭehir faż ıssı ben bir **fāżılam** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [fāżılam, --am]*

Mollā Saʿde'd-dīn **fāżıldur** ʿazīz / ʿİlmi-y-ile eyledi bunı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3498). [fāżıldur, --dur]*

faż: *Âlîcenaplık ve cömertlik, iyilik, lutuf, kerem.*

ʿİlm-ile meşhūr olmışdı belīġ / **Faż-ıla** dillerde meẕkūrdur belīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3295). [faż-ıla,]*

faż: *Âlîcenaplık ve cömertlik, iyilik, lutuf, kerem.*

Döndi dir ben bir mükemmel kāmilem / Müşṭehir **faż** ıssı ben bir fāżılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [faż,]*

faż ḳıl: *Cömertlik ve iyilik yapmak.*

Ḳıldı faż ehlin cemīʿin muḥterem / Bezedi kendüyi bu aḫlāḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 269). [faż ḳıl,]*

fażl u teşrīf bul: *Fazilet ve şeref bulmak.*

Bizi gelüben ziyāret ḳılmaġa / Anuñ-ıla fażl u teşrīf bulmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2210). [fażl u teşrīf bul, --maġ, --a]*

fażluñ: *[tas.] İlahî lütuf, yardım.*

İkisin alduñ birin bağışlaġıl / **Fażluñ-ıla** bize luṭfı işlegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5380). [fażluñ-ıla, -ıla]*

fehm eyle: *Anlamak.*

Adları bunlar durur **fehm eyle** sen / Öte Türkistān ilinden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 261). [fehm eyle,]*

fehm it-: *Anlamak.*

Kim taʿallül itmeyüp olduñ revān / Şeyḫlıġı biz eyledük fehm it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4788). [fehm it-,]*

fehm it-: *İdrak etmek, düşünmek.*

Şol Tatar şāhı Ḳülü Ḫan'a seni / Gönderürem bilesin fehm it anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2455). [fehm it-,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār görince dir maḳāl / Fehm itdüñ mi nicesi oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4783). [fehm it-, --dü, --ñ]*

fehm ḳıl-: *Anlamak, zihnen kavramak, idrak etmek.*

Ayaġuñ ayaġum üstine ḳoġıl / Yum iki gözüñi sözüm fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3674). [fehm ḳıl-,]*

Hem Mucur Seydīsi'dür biri de bil / Ṣaru ʿAlemlü'dür adı fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4819). [fehm ḳıl-,]*

fekye ol-: *Adet olmak, alışkanlık.*

Bir söğüş olsa ve yā ḫod olsa ṭoy / Fekye olmış-ıdı ʿādet işbu ḫūy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2672). [fekye ol-, --mış, --ıdı-muş, -ıdı]*

felāḥ bul: *Rahat yüzü görmemek.*

Didi münkir bulmaya devlet felāḥ / Kim ḥarām olur ḳatında anuñ mübāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1022). [felāḥ bul, --ma, --y, --a]*

felāḥ bul: *Kurtuluşa ermek.*

Emr ider duḫteri Güvenc'e nikāḥ / Eyleyüp Güvenc işi buldı felāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4792). [felāḥ bul, --dı]*

felek: *1. Gökyüzü, semâ. 2. Dünya, âlem, devran. 3. Gök katlarında yer alan yıldızların insan kaderi üzerinde yaptığı kabul edilen etki, kadere hâkim olduğuna inanılan güç, tâlih, baht.*

İns ü cin çāker olan dāʿī **felek** / Şāh gerek ṣoñra ṣanup tedbīr ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6337). [felek,]*

fen: *Fen, ilim.*

Yine itdüm keşf bir **fenden** ḥicāb / Yine yigil şekker ü ḳand ü nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 237). [fenden, -den]*

fenā: *Dünya.*

Rıḥlet itdükde **fenādan** ol ʿazīz / Öyle tāc geydi oġulları da tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1457). [fenādan, -dan]*

Ġāzīlerle evvel anlar açdılar / Bu **fenādan** çünki anlar geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1599). [fenādan, -dan]*

fenā: *Yok olma, fanilik. ll Maddî varlıktan sıyrılıp hakka ulaşma.*

İy **fenā** ehli işit aṣlaḥ kelām / Var durur temšīl hem destān be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [fenā,]*

fenā: *Fani / geçici / sonlu. II Dünya.*

Bu **fenādan** yüriyiş idüp gider / Ol beḳā dārına bundan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4880). [fenādan, -dan]*

fenā dünya: *Geçici dünya.*

Çünki Ḫūnkār itdi rıḥlet **ez-fenā** / Sefere ʿazm eyledi andan yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5004). [ez-fenā,]*

ferʿ: *Ayrıntı, ikinci dereceden olan, asıl karşıtı.*

Bilmezüz dĕlü midür yā ṣarʿı var / İş işler kim ne aṣlı **ferʿi** var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [ferʿi, -i]*

fer bul: *Aydınlanmak, süslenmek, bezenmek.*

Aldı altunı vü hem pend ü naẓar / Ol naẓardan buldı günde baḫtı fer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3829). [fer bul, --dı]*

ferāġat eyle-: *Vazgeçmek, el çekmek.*

Bildi remzini ferāġat eyledi / Bildi Ḫūnkār kendü-y-ile n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3707). [ferāġat eyle-, --di]*

ferah kıl: *Sevindirmek.Huzurlu hale getirmek.*

Ḫatuna bildürdiler gelüp anı / Bildi ḫatun şād olup ḳıldı feraḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 362). [feraḥ ḳıl, --dı]*

ferāmūş eyle: *Unutmak.*

Evliyā şevḳı-y-ıla cūş eyledi / Ḳonya'yı ol dem ferāmūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4225). [ferāmūş eyle, --di]*

ferāmūş it-: *Unutmak.*

Çün ferāmūş itdi Bektaş adını / Fikri içre ḳıldı Ḫūnkār yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4055). [ferāmūş it-, --di]*

ferḫunde-i ferruḫ-liḳā: *Kutlu yüzlü mübarek.*

Gelgil iy **ferḫunde-i ferruḫ-liḳā** / ʿArż it bir ḫoş meʿānīden ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3783). [ferḫunde-i ferruḫ-liḳā,]*

fermān: *Buyruk / emir.*

Kim yaşıl **fermān** dinilür adına / Açdılar tā gördiler bünyādı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1382). [fermān,]*

fermān ol: *Birisinin emrine itaat etmek, tabi olmak.*

Yidi başlu ejdere fermān olur / Ol maġāra ḳatına uçup gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 897). [fermān ol, --ur]*

Çāresi budur ki fermān olavuz / Küfri ḳoyup hep Müsülmān olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 959). [fermān ol, --avuz]*

ferrāşı-: *Hizmetçi.*

Evliyā **ferrāşı-y-ıdı** ol ʿazīz / Er ḳatında-y-ıdı maḳbūl u temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5392). [ferrāşı-y-ıdı, -y, --ıdı]*

ferruḫ-liḳā: *Kutlu yüzlü.*

Şöyle dir kümmel beyān-ı dil-güşā / Ḥażret-i Ḫūnkār ol **ferruḫ-liḳā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4020). [ferruḫ-liḳā,]*

ferş: *Zemin, yer yüzü.*

Yuḳaru baḳdı görür tā ʿarşa dek / Aşaġı baḳdı görür tā **ferşe** dek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [ferşe, -e]*

fersah: *12000 adıma veya 4 saatlik yola denk geldiği kabul edilen eski ölçü birimidir.*

Gitdi bir **fersaḫ** öñince ol ser-verüñ / Virmege yaʿnī tesellīsin erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5662). [fersaḫ,]*

ferseng: *Beş bin metre veya üç mile eşit bir uzunluk ölçüsü, fersah.*

Niyyetin böyle ṭutup göñlinde ol / Gitdi öñce aldı bir **ferseng** yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5666). [ferseng,]*

fertūt ol: *Yaşlı, ihtiyar olmak.*

Bir yañadan kendü fertūt oldı pīr / Ata binüp inemezdi dārū-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 711). [fertūt ol, --dı]*

feryād-: *Far. İmdada yetişen, imdatçı.*

Niçe günden ṣoñra irer ol nefes / İrdi ḥayyiz-i ḳabūl **feryād-res** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3846). [feryād-res,]*

feryād: *Bağırıp çağırma. Yüksek sesle yardım istemek.*

İtdiler **feryād-ıla** zārī fiġān / Nāliş idüp istedi anlar amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 930). [feryād-ıla, --ıla]*

feryād: *Bağırıp çağırma, yüksek sesle yardım istemek.*

Mālya dirler ol yirüñ bir adına / İrevüz düşmenlerüñ **feryādına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4145). [feryādına, -ı, -n, -a]*

feryādcı: *Kuşatılmış bir askerî kuvvetten yardım istemek için gelen haberci.*

İrdi **feryādcı** Tatar ʿahdi ṣıdı / Çapdı mülki ġāret eylĕdi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4199). [feryādcı,]*

Bursa tekvūrına **feryādcı** varur / N'itdügin Otman Beg'üñ ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4290). [feryādcı,]*

feryād-res: *Far. İmdada yetişen, imdatçı.*

Çün Ḫorāsān ḫalḳı anda geldi pes / Şeyḫe nāliş itdiler **feryād-res** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 705). [feryād-res,]*

fesād: *Fenalık, kötülük, karışıklık; arabozanlık, anlaşmazlık.*

Bildi müfsid başıdur ġammāzdur / Hem **fesād** ıla ḳatı dem-sāzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3154). [fesād,]*

fesād it-: *Fitne, karışıklık çıkarmak.*

Kibr ü kīn ṭutmaya itmĕye ʿināđ / Ḫırş u buḫlı terk ide itmeye fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5824). [fesād it-, -me , -ye]*

fesād ol-: *Fenalık ve düzensizlik olması.*

Dir köyümüzde olup durur fesād / Ceng olup mefsedeler oldı ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3152). [fesād ol-, --up]*

feṣāḥat: *Sözün kusursuz ve açık olması.*

Yazdı kātib olanın derc eyledi / Ḫoş **feṣāḥatler** söze ḫarc eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4416). [feṣāḥatler, --ler]*

fetā: *Delikanlılık, yiğitlik.*

Ḳara İmīrzā'ya dönüp eydür **fetā** / Key ṣaḳın oġluma yolda ḳıyma sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6323). [fetā,]*

feth: *Açmak, ele geçirmek.*

Rūm **fetḥi** üc kez oldı iy ʿazīz / Böyle ẕikr eylĕdi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1595). [fetḥi, -i]*

feth: *Açmak, açılmak, ele geçirmek.*

Rūm'ı daḫı bunlar aldı ser-te-ser / Pes ikinci **fetḥi** budur bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [fetḥi, -i]*

feth: *1. fetih, ele geçirme, zafer.*

Buldı kāfirlere **fetḥ-i** nuṣreti / Çün vilāyet gösterüpdür bu hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6043). [fetḥ-i,]*

feth: *Açma, açılma. || Bir memleket, şehir veya mevkii savaşla düşman elinden alma, ele geçirme, zaptetme.*

Āl-i Selcūḳ'uñ durur üçünci **fetḥ** / Āl-i Selcuḳ'dan diyem bir görklü medḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1608). [fetḥ,]*

feth eyle: *Açma, açılma.*

Ol diyāruñ çevresin fetḥ eyledi / Kāfiri ḳırubanı ḳadḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4438). [fetḥ eyle, --di]*

fetḥ eyle: *Fethetmek, ele geçirmek.*

Ḳayṣer'i çün ṣıyuban ḳatl eyledi / Ḳayṣeri şehrin daḫı fetḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1617). [fetḥ eyle, --di]*

feth eyle-: *Fethetmek, ele geçirmek.*

Ḳayṣeri ṣıyup ṣarı fetḥ eyledi / Oġlı Ḳılıç Arslan'ı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4178). [fetḥ eyle-, --di]*

feth it-: *Açmak, ele geçirmek.*

Otuz altı yıl ḳılur anı ḥiṣār / Anı daḫı fetḥ ider āḫir i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1623). [fetḥ it-, --er]*

Cūşa gel cān bülbüli fetḥ it zebān / Eyle bir kenz-i ḥazāyinden ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3246). [fetḥ it-,]*

Her birine ḳoşdı sulṭān çoḳ çeri / Her biri fetḥ itdi varduġı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4184). [fetḥ it-, --di]*

Her biri fetḥ itdügi yirde ṭurup / Beg olup oturdı esbābın görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4185). [fetḥ it-, --düğ, --i]*

Didi maʿlūmdur size kim bunda ben / Bursa'yı fetḥ itmege geldim hemen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4202). [fetḥ it-, --me, --y, --e]*

feth it-: *Düşman elinden alma, ele geçirme, zapt etme.*

Andan öte ḳılıç ur kāfiri ṣor / Her ne milki fetḥ idüp ḳılsañ ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6402). [fetḥ it-, -üp]*

feth it-: *Fethetmek, ele geçirmek.*

İy seḥergāh bülbüli fetḥ it zebān / Aç meʿānī defterin ẕikr it hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4017). [fetḥ it-,]*

Bursa'yı fetḥ itmege dir giderin / Uş ġazā emrine dir ḳaṣd iderin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4190). [fetḥ it-, --me, --y/-g, --e]*

Fetḥ itdi ol diyāruñ küllīsin / Dutıcaḳ öldürdi küffār bellisin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4441). [fetḥ it-, --di]*

Bunlara ʿaşḳ eyleyüp virdi selām / Ne ṭurursın diyü fetḥ itdi kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5049). [fetḥ it-, -di]*

feth ol-: *Ele geçirilmek, zaptedilmek.*

Bilecük ü Yārḥiṣār İznīḳ hemīn / Bursa ḳaldı fetḥ olunmaduḳ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4186). [fetḥ ol-, --un, --maduk]*

fetḥ ü nuṣret: *Fetih ve yardım.*

Fetḥ ü nuṣret hem saña yoldaş ola / Ḳanda varursañ erenler iş ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4401). [fetḥ ü nuṣret,]*

Ġāzīler sulṭānı oldı āşikār / **Fetḥ ü nuṣret** dāʾim oldı aña yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4450). [fetḥ ü nuṣret,]*

fetḥ-i evvel: *Önceki fetih.*

Fetḥ-i evvel çün Benī ʿAbbāsīler / Oldı Baġdād'a ḫalīfe çün olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1597). [fetḥ-i evvel,]*

fetvā: *Bir mesele hakkında şerîatın hükmünü anlamak için sorulan soruya müftü tarafından muhâtap zikredilmeden verilen cevap, sorunun şer'î cevâbı.*

Fetvāsı ʿālemde bulmışdı nüfūẕ / ʿĀlim ü fāẕıl kemāli bī-ḥudūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3296). [fetvāsı, -sı]*

fevc fevc: *Bölük bölük, takım takım.*

Naḳldür Ḳaradeñiz urmasa mevc / Daḫı ʿasker yürimese **fevc fevc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2756). [fevc fevc,]*

fevt it-: *Geçirmek, kaçırmak.*

Küllü nefsin ẕāʾiḳatü'l-mevt didi / Nefs ölür furṣatuñ itme fevt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5589). [fevt it-, -me]*

Didi bilüñ irdi baña çünki mevt / Dirligümüñ furṣatını itdi fevt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5801). [fevt it-, -di]*

fevt it-: *Kaçırmak, kaybetmek, yitirmek.*

Fevt itme vaḳti refʿeyle hümūm / İy güzīn ġavvāṣ-ı deryā-yı ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4461). [fevt it-, --me]*

fevt ol-: *Ölmek; solmak.*

Her biri tābūtı ḳoyup gitdiler / Fevt olıncaġaz gelüben yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2894). [fevt ol-, --ıncaġaz]*

Dem yum oynadup o yirlerde ḳalur / Āḫiri ol er o yirde fevt olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5264). [fevt ol-,]*

Birin ikin seferinde fevt ola / İrmeyüp evine yabanda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5407). [fevt ol-, -a]*

Fevt olıcaḳ beg buyurur ḳubbede / Defn itdiler ol eri iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5509). [fevt ol-, -ı, -cak]*

fevt ol-: *Ölmek.*

Alıcaḳ ol ḳalʿayı Şāh-ı Selīm / Fevt oluban ḳalur anda ol ḥalīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1628). [fevt ol-, --uban]*

fevt ol-: *Ölmek, dünya hayatı sona ermek.*

Fevt olmalı olınca ol ʿazīz / Ḳıldı vaṣıyyet eḥibbāsına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2888). [fevt ol-, --malı]*

Āḫirü'l-emr Beşḳarış'da fevt olur / Merḳādi anda durur anda ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5334). [fevt ol-, -ur]*

fevt ol: *Elden çıkarmak, yitirmek, elden kaçırmak.*

Ḳayı'ya girü gelince fevt olur / Ecel irüp Yūnus-ı Muḳrī ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1665). [fevt ol, --ur]*

fevt ol: *Ölmek; solmak.*

Fevt olup ḫatun ḳavuşdı dostına / Sulṭān İbrāhīm anası çün ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 370). [fevt ol,]*

fevt ol: *Ölmek, dünya hayatı sona ermek.*

Olmış-ıdı ol diyāra şehriyār / Çün işitdi atası fevt olduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 251). [fevt ol, --duġ, -ın]*

feżāʾil-nāme: *Faziletli kitap (Hacı Bektaş Velayetname'si).*

Baʿd ez-ān geçürdiler seccādeye / Bu **feżāʾil-nāmeden** kim ne diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1176). [feżāʾil-nāmeden, --den]*

fiʿāl: *İşler, ameller.*

Mollā didi gördüñüz mi n'oldı ḥāl / Bildüm ol erden durur işbu **fiʿāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [fiʿāl,]*

fidā: *Feda, kurban.*

Getürüp Ḫūnkār'a ḳurbāndur didi / Elde bu yoḳsa **fidādur** cān didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4651). [fidādur, -dur]*

Ger beni irgüresin maḳṣūduma / Bu **fidādur** yoluña hiç söz dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4754). [fidādur, -dur]*

fidā olsun: *Feda olmak.*

Üç biñ altundur ṣayılmışdur bu zer / Yolına olsun fidā virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4755). [fidā olsun,]*

fidī: *Bin can feda etmek. Bin can kurban etmek.*

Bī-ḥisāb altun virüp aña **fidī** / Aldı icāzet pādişāhdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5908). [fidī,]*

fiġān it-: *Acı ile bağırıp çağırmak, inlemek.*

Cümle begler ʿacze varınca hemān / Hep Bedaḫşān kāfiri itdi fiġān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 905). [fiġān it-, --di]*

Key ṣaḳın öldügüme itme fiġān / Ki ölmez er ṣūret degişdürür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5524). [fiġān it-, -me]*

fik i r: *Fikir, düşünme.*

ʿĀciz olup begleriyle hep tekūr / Danışup böyle ḳılur anda **fik i r** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 853). [fik i r,]*

fik i r: *Düşünce, zihinde tasarlanan şey, düşün.*

Aġlamaġuñ aṣlı yoḳ didi tekūr / Gün yüzin gösterüñüz oldur **fik i r** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 862). [fik i r,]*

Bunlaruñ sözin işitdi çün tekūr / Didi yaḫşı itdüñüz ġāyet **fik i r** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 887). [fik i r,]*

fik i r it-: *Aklına getirmek, düşünmek.*

Çünki münkir itdi anda bir fik i r / Gönderür ol rāhibi şāha tekūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 981). [fik i r it-, --di]*

fik i r ḳıl-: *Düşüncelere dalmak. II. Korkmak.*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / Cümle ruhbān ḳorḳuban ḳıldı fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 882). [fik i r ḳıl-, --dı]*

fik i r ḳıl-: *Düşünmek, idrak etmek.*

Görmedük hiç n'olduġın bilĕmezüz / Ḥālüñi nedür fik i r ḳılamazuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3354). [fik i r ḳıl-, --amaz, --uz]*

fikir: *Düşünce, hayal dünyası.*

Bu ne ḳuvvet ne vilāyet nice sır / Ki muḥibbüñ idemez ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [fikir,]*

fikr: *Bir kimsenin herhangi bir hususta kendine göre vardığı hüküm, görüş, kanâat.*

Didi **fikrüñ** ně durur ẕikr eylegil / Nicesi tedbīr idersin söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4104). [fikrüñ, -üñ]*

Ḫalḳ-ı ʿālem itdi taḥsīn **fikrine** / Ḫayr-ıla meşġūl olurlar ẕikrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5832). [fikrine, -ine]*

fikr: *(Ar.) Düşünce.*

Şeyḫ baḳdı bunlaruñ yüzlěrine / Bildi bunlar **fikri** ne sözlěri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1123). [fikri, -i]*

Evliyā esrārınuñ it ẕikrini / Eyle terk dünyā-yı dūnuñ **fikrini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2729). [fikrini, -i, -n, -i]*

Dir Çırāḳ'um geçdi gönlüñden bu fikr / **Fikrüñ** içre eyledi bu resme ẕikr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3051). [fikrüñ, -üñ]*

Mollāları cemʿ itdi ḳatına / **Fikrini** ẕīkr itdi anlar yatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3447). [fikrini, -i, -n, -i]*

Aluban legençeyi tenhā varur / **Fikri** içre ol bunı cāyiz görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3835). [fikri, -i]*

Çün ferāmūş itdi Bektaş adını / **Fikri** içre ḳıldı Ḫūnkār yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4055). [fikri, -i]*

İşbu **fikri** eylediler çünki tīz / Anda bir abdāl peydā oldı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4102). [fikri, -i]*

fikr: *Düşünce, fikir.*

Şaru'yı bed **fikr-ile** geldügini / Bildi külliyyen tamāmet hep anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2007). [fikr-ile, --ile]*

fikr: *Düşünce, fikir.*

Naẓarında otururken Ḫūnkār'uñ / Geçdi **fikrinden** bu resme ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5272). [fikrinden, -in, -den]*

Oturuban seyr iderken dört yanın / Geçdi **fikrinden** bu vech-ile hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5492). [fikrinden, -in, -den]*

fikr: *Ar. DÜşünme, düşünce.*

Şaru bir gün şöyle bed-endīş ile / Bir çürük **fikr** ü yavuz teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [fikr,]*

Dir Çırāḳ'um geçdi gönlüñden bu **fikr** / Fikrüñ içre eyledi bu resme ẕikr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3051). [fikr,]*

fikr: *(Ar.) Düşünce, zihinde tasarlanan şey, düşün.*

Ḳatırı dir yutmamış ḳatır durur / İtdügi **fikre** bu da ḳuvvet virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3503). [fikre, -e]*

Avcına ḳoyduġı dem şu gördi ḳan / Deñeyüp **fikre** batar ṭurdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [fikre, -e]*

fikr eyle-: *Düşünmek; teşebbüs etmek.*

Dīnümüz ulusısın fikr eylegil / Ne cevāb virmek gerekdür söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2482). [fikr eyle-, --gil]*

fikr eyle: *Düşün, tefekkür et.*

Sözümi işidicek fikr eyledi / Seni gönderecegin ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4719). [fikr eyle, --di]*

fikr eyle: *Düşünmek, tefekkür etmek.*

Böyle fikr eyleyüben oldı revān / Sürüben Ḳırşehri'ne geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1812). [fikr eyle, --y, --üben]*

fikr it-: *Düşünmek.*

Yüklediler öküzin sürer gider / Çün birez gitdi görüñ ne fikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2925). [fikr it-, --er]*

Gine dönsem mi ki diyü fikr ider / İşbu resme göñli içre ẕikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3048). [fikr it-, --er]*

Fikr iderdi ki girü Ḫūnkār gele / Yapışa ětěgine gide bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3684). [fikr it-, --er, --di]*

Ġarḳ olmaġa ḳamu oldı ḳarīb / Böyle diyüp fikr ider cümle ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4100). [fikr it-, --er]*

fikr it-: *Düşünmek, idrak etmek.*

Niçe fikr itdi-y-ise bunlar tamām / Ḫˇāce'ye maʿlūm olur iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1165). [fikr it-, --di, --y, --ise]*

fikr ü tedbīr ḳıl-: *Düşünmek ve tedbir almak.*

Issı oldur bu cihāzuñ biliñüz / Aña göre fikr ü tedbīr ḳılıñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1140). [fikr ü tedbīr ḳıl-, --ıñuz]*

fikre var: *Bir görüşe veya karara varmak, bir inanca ulaşmak.*

Geldi seccāde döşendi altına / Fikre vardılar oturanlar gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1162). [fikre var, --dı, --lar]*

fikr-i ʿacīb: *Acayip bir fikir.*

N'ola-y-ıdı zedelenmedin bu sīb / Geçdi göñ ü linden bir **fikr-i ʿacīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3041). [fikr-i ʿacīb,]*

fikr-i bed eyle: *Kötü düşünmek.*

Ṣaru bir gün eyledi bir fikr-i bed / Yaʿnī Ḫūnkār'a ide bir mekr-i bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1808). [fikr-i bed eyle, --di]*

fikri eyle: *Düşünmek.*

Ṭurur-iken işbu fikri eyleyüp / Kendü kendüye bu resme söyleyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4588). [fikri eyle, --y, --üp]*

fikri it-: *Fikretmek, düşünmek.*

İdüben bu fıkri yatdı uyudı / Gündüz uyumaḳ çün aña ḫūy ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3043). [fikri it-, --üben]*

fikrin kıl-: *Fikrini beyan etmek.*

Dir çeleksüz şāhin olmaz bilesiz / Didüm işbu remzi fikrin ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1833). [fikrin ḳıl-, --a, --sız]*

fikrinden geç-: *Aklından geçmek, düşünmek.*

Bir gün oturur-iken Ḫūnkār-ıla / Geçdi fikrinden getürmĕdin dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4829). [fikrinden geç-, --di]*

fikrü-: *Fikir, düşünce, hayal.*

Bunları Ḫūnkār görüp dönderdi yüz / **Fikrüñüzde** olanını söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4991). [fikrüñüzde, -ñüz, -de]*

fiʿl: *İş, eylem, amel.*

Gördi er ḫoş bizi işbu ḥāl-ile / **Fiʿlümüzde** gördügüñ efʿāl ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3286). [fiʿlümüzde, --ümüz, --de]*

fiʿl: *Davranış, eylem.*

Ḥācī Bektaş'a bu sizüñ işüñüz / Bu yaramaz **fiʿl** ü bu cünbüşüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2710). [fiʿl,]*

fiʿl: *Davranış, eylem, fiil.*

Fiʿli olmış idi ḳavline güvāh / Çünki Bektaş-ı Velī-i nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6615). [fiʿli, -i]*

fiʿl: *Fiil, iş, karar.*

Ger bu yirden daḫı yüksek yir fużūl / Bulsa-y-ıdum didi ol **fiʿl-i** uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [fiʿl-i,]*

fiʿl: *Amel.*

Ḥālini Ḫūnkār'a hep iʿlām ider / **Fiʿli** kendüyi nice bed-nām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3125). [fiʿli, -i]*

fiʿl: *İş, davranış.*

Tevbeñi bil ki kabūl itdi İlāh / **Fiʿlüñ** olsun baʿd ez-ān aña güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3133). [fiʿlüñ, -üñ]*

fi'li: *Ar. 1. İş, amel, kâr. 2. Zamana taallûk ve manaya delâlet eden kelime: fi'l-i mâzî, fi'l-i lâzım. 3. Amelde olan, kuvveden çıkan iş. fi'len: Fiil cihetiyle, kavlen değil.*

Yola gele āḫirü'l-emr ol gidüp / Hep yaramaz **fi'lini** hem terk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5129). [fi'lini,]*

fi'l-mesel: *Diyelim ki, farz edelim ki, mesela.*

Bu ḫaseddür **fi'l-mešel** iḳlīm-i Rūm / Rūḥ olur Ḫan Bāyezīd olsa hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 95). [fi'l-mešel,]*

firāset: *Anlayış.*

Ḳalbine muḥabbeti ilḳā olur / Kimidügini **firāsetle** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4334). [firāsetle, -le]*

firdevsi-: *Cennetin tamamı veya bir bölümü için kullanılan isimlerden biri. II Firdevs Kur'an'da biri "cennâtü'l-firdevs" (el-Kehf 18/107), diğeri sadece "firdevs" (el-Mü'minûn 23/11) şeklinde olmak üzere iki yerde geçer. Bu âyetlerde iman edip iyi davranışlarda bulunanların firdevs cennetlerine girecekleri, namazlarında huşu gösterip boş şeylerden yüz çeviren, zekâtlarını veren, iffetlerini koruyan, emanete ve verdikleri söze riayet edenlerle namazlarını sürekli kılanların burayı hak edecekleri bildirilmiştir.*

Semʿiñi ṭut pendine Firdevsī'niñ / Ki iresin ḫuldına Ḥaḳ **firdevsiniñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5730). [firdevsiniñ, -niñ]*

firdevsi: *Şehname'nin yazarı; Firdevsi.*

ʿAḳlı olur **Firdevsī'ye** nisbet begüm / Nefs-i emmāre hevāsıyla hevām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 96). [firdevsī'ye, -ye]*

Semʿiñi ṭut pendine **Firdevsī'niñ** / Ki iresin ḫuldına Ḥaḳ firdevsiniñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5730). [firdevsī'niñ, -niñ]*

firdevsi: *(ö. 411/1020 [?]) İran'ın millî destanı Şâhnâme'nin yazarı.*

Sen Süleymān çün Süleymān nāme'yi / Söyledi **Firdevsī** ṭutup ḫāmeyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 105). [firdevsī,]*

frengistān: *Batı memleketi, Avrupa.*

Pes **Frengistān'a** der-deryā kenār / Bir adaya düşüben itdi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3182). [frengistān'a, -a]*

fuḳarā: *Fakirler.*

Ḫulefādan **fuḳarādan** her ne kim / Ḳarayük'de olmış-ıdı ol muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2200). [fuḳarādan, -dan]*

fülān: *(Ar.) Filan, herhangi biri.*

Birisi birine eydür yā **fülān** / Mollānuñ tiz gönlegin getür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3484). [fülān,]*

Dir **fülān** ayda **fülān** gün içre hem / İrişüp ḳıldı meded ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [fülān,]*

Dir **fülān** ayda **fülān** gün içre hem / İrişüp ḳıldı meded ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [fülān,]*

fülān: *Filan (filan yer).*

Dir **fülān** yirde tevābīʿi-y-ile / Anda ḳonuban yaturlar cemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4302). [fülān,]*

Ḫod ne Ḫūnkār ḥażreti didi yüri / Şol **fülān** memlekete gitgil giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4681). [fülān,]*

Pes görenler didiler ol Zupun'a / Kim **fülān** yirde bugün gördük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [fülān,]*

fülān: *A. fülan: Falan kişi.*

Ḳāḍılıḳdan dönüben dervīş olan / Didi itme böyle işi yā **fülān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3019). [fülān,]*

Birine emr eyledi al git didi / Şol fülānda **fülān** ere ilt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [fülān,]*

Dir fülāna şol **fülān** yirde saña / Ṣat diyicek ṣatmaduñ mı sen aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [fülān,]*

Dir **fülāna** şol fülān yirde saña / Ṣat diyicek ṣatmaduñ mı sen aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [fülāna, -a]*

Yā **fülān** kimsede durur neẕrümüz / Dimedi nuṭḳ açuban bu resme söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4682). [fülān,]*

fülān yir: *Falanca yer.*

Ḥāl erinden bir kişiyi ündedi / Var fülān yirden şunı getür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3220). [fülān yir, --den]*

fülānda: *Şu kişi, herhangi biri.*

Birine emr eyledi al git didi / Şol **fülānda** fülān ere ilt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [fülānda,]*

fülori: *Altın para birimi.*

Biñ **fülori** neẕrüm olsun tīz gelüñ / İşbu mehlekden beni āzād ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4714). [fülori,]*

fünūn: *Ar. Bilimler. II Konular.*

Her **fünūnda** mütefennindi ḳatı / ʿĀleme ṭolmışdı nām u şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2383). [fünūnda, -da]*

furṣat: *Aralık; bir işim gerçekleşebilmesi için müsait olan vakit, durum.*

Didi bilüñ irdi baña çünki mevt / Dirligümüñ **furṣatını** itdi fevt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5801). [furṣatını, -ını]*

furṣat: *(Ar.) Fırsat, uygun zaman.*

Ḳılduġından şoñra Ḫūnkār rıḥleti / Çelebiler ʿahd içinde **furṣatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2855). [furṣatı, -ı]*

Küllü nefsin ẕāʾiḳatü'l-mevt didi / Nefs ölür **furṣatuñ** itme fevt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5589). [furṣatuñ, -uñ]*

Dirliginde her şāhuñ var ḳuvveti / Ölicek gider çoġınuñ **furṣatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5743). [furṣatı, -ı]*

furṣat: *Fırsat, uygun zaman.*

Nice **furṣatdur** didi di bulduġuñ / Niyedür böyle becid yol alduġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3151). [furṣatdur, -dur]*

furṣatı bul: *Uygun, elverişli zaman bulmak.*

Dir kişi işüm durur becid ḳatı / Ṭurımazam zīra buldum furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3150). [furṣatı bul, --du, --m]*

fürū-mānde: *Yorgun, bitkin.*

ʿAcz-ıla ḳalmış **fürū-mānde** ḳamu / Ḳolaçuḳ Ḥācīm iricek iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5048). [fürū-mānde,]*

Geçemezsiz bir ṣudan ʿāciz ḳalup / Dehşet-ile hem **fürū-mānde** ḳalup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5057). [fürū-mānde,]*

furū-mānde ḳal-: *Güç yetiştirememek.*

Nā-gehān bir yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / Ekini bitmez furū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2909). [furū-mānde ḳal-, --ur]*

furū-mānde ḳal-: *Güçsüz kalmak.*

Nā-gehān bir yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / Faḳr-ıla şöyle fürū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4623). [fürū-mānde ḳal-, --ur]*

fuṣūṣ: *Fasslar, yüzük taşları.*

Köşk içi şöyle maḳāmı key şerīf / Ḥoş **fuṣūṣ** kārı münaḳḳaşdur laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [fuṣūṣ,]*

fūta: *Ar. Fota, önlük, önlük peştemal.*

Fūtayı dutundı ol dem biline / Didiler kim Mollā'ya bu ḥāl ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3535). [fūtayı, -yı]*

fūta: *Fota, önlük, peştemal.*

Ṣoyunubanı **fūta** ṭutundılar / Bir yire ḳorlar ṭonını kendiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3472). [fūta,]*

Bir **fūta** istedi tīz getürdiler / Tīz ṣoyundı her ne varsa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3534). [fūta,]*

fużūl: *Fazlalıklar, lüzumsuz şeyler.*

Alduġınuñ ḳıymeti her neyse ol / Ḳomamışdur hegbe içre ol **fużūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 597). [fużūl,]*

Didiler bu yüce yirdür key **fużūl** / Yaġmurı ḳarı ṣovuġı ḳatı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [fużūl,]*

Ger bu yirden daḫı yüksek yir **fużūl** / Bulsa-y-ıdum didi ol fiʿl-i uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [fużūl,]*

fużūl ol: *Gereksiz olmak, fazlalık olmak.*

Cümle dervīşler olup anda melūl / Şeyḫe baḳmaz oldılar olup fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 759). [fużūl ol, --up]*

G

ġadīr-i hum'da: *Su testisi.*

Virdi Muḫtār Murteżā'ya anları / Hep **Ġadīr-i Ḫum'da** ẕikr olanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1102). [ġadīr-i ḫum'da, --da-da]*

ġadr eyle-: *Zulmetmek, kötü muamelede bulunmak.*

Beş yüz altun eylediler bize nezr / Geliserdür eylemezler bize ġadr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4038). [ġadr eyle-, --mez, --ler]*

ġāfil-: *Yapacağını ve bundan dolayı başına geleceğini önceden düşünmeyip ihmal eden, gaflette bulunan.*

Pīş-rev **ġāfillerüñdür** varalar / Tā varup anlara ḫaber vireler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5110). [ġāfillerüñdür, -lerüñdür]*

ġāfil ol: *Gafil avlanmak, boş bulunmak.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar bilesince key ṣaḳın / Ġāfil olmañ kāfire ḳılur aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 659). [ġāfil ol, --ma, --ñ]*

ġaflet: *(Ar.) Gafillik,bîhaberlik, dalgınlık, boş bulunmak, sehv.*

Toḫmını vaḳtinde eken ḥāṣıl biçer / Ekmeyen **ġaflet-ile** ʿömri geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5845). [ġaflet-ile,]*

gāh: *"Gâh ... gâh ..." bazen, ara sıra anlamında bağlaç.*

Edrine'yi itmiş-idi taḥtgāh / Bursa'ya da gĕlür-idi **gāh** gāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5753). [gāh,]*

Edrine'yi itmiş-idi taḥtgāh / Bursa'ya da gĕlür-idi **gāh** gāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5753). [gāh,]*

gāh: *"Bazen de, kimi zaman da" anlamı veren "geh/gâh... geh/gâh ..." bağlacı.*

Gāh Çille-ḫāne'de olur-ıdı / **Gāh** İdrīs evine gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1786). [gāh,]*

Gāh Çille-ḫāne'de olur-ıdı / **Gāh** İdrīs evine gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1786). [gāh,]*

Gāh bu köy ḳurbında bir yir var durur / Hem o yir ol kimseye maḥżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [gāh,]*

Gāh bunda vü gāhī anda olur / İki cāyı kendüye mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5314). [gāh,]*

gāh gāh: *Ara ara.*

Azıcaḳ iderdi bunlar yaġılıḳ / **Gāh gāh** iderdi ʿışyān ṭāġīlıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4193). [gāh gāh,]*

gāhī: *Kimi zaman, bazen.*

Naḳş idüp bādem ṣaçardı çörege / Bişicek beñzerdi **gāhī** börege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4621). [gāhī,]*

gāhī: *"Bazen de, kimi zaman da" anlamı veren "geh/gâh... geh/gâh ..." bağlacı.*

Gāh bunda vü **gāhī** anda olur / İki cāyı kendüye mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5314). [gāhī,]*

ġāib ol-: *Kaybolmak, yok olmak.*

Ṣundı bir tepsi bişi yidim ṭaʿām / Gözlerimden ġāib oldı ol naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5961). [ġāib ol-, -dı]*

ġāʾib ol-: *Kaybolmak, yok olmak.*

Böyle diyüp ġāʾib oldı ol imām / Gör ne erdür Ḥācī Bektaş iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [ġāʾib ol-, -dı]*

Ṭurduġı yirden hemān ġāʾib olur / Ol gice ol sāʿatüñ içinde pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5943). [ġāʾib ol-, -ur]*

ġālib: *Ar. Üstün gelen, baskın çıkan.*

Didiler biz **ġālib** iş bitürmedük / Yolını ṭutup biz anı ırmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1303). [ġālib,]*

Ṣūret-i eṭfāl **ġālib** işbudur / Oġlana işbu umūr dāyim ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3539). [ġālib,]*

ġalib ol-: *Üstün gelmek.*

Girü küffār ġalib oldı geldiler / Rūm'ı anlaruñ elinden aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1600). [ġalib ol-, --dı]*

Vaḳt olur kim iştiyāḳ ġālib olur / Būyuñuz ʿıṭrına cān ṭālib olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3215). [ġālib ol-, --ur]*

ġālib ol: *Üstün gelmek.*

Ġālib oldı kāfir uş el-ḥaḳ bize / Ḳaşınacaḳ ḳomadı ṭırnaḳ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 698). [ġālib ol, --dı]*

Ṣoñra kāfir anlara ġālib olur / Ḳırılur yoldaşları ʿāciz ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 734). [ġālib ol, --ur]*

Gine küffār ġālib oldı geldiler / Rūm milkini bulardan aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1606). [ġālib ol, --dı]*

ġālibā: *Galiba; görünüşe bakılırsa, öyle görünüyor ki.*

Ġālibā eylĕ dimekdür bildügüm / Kendü idrākümde taʿyīn ḳılduġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3542). [ġālibā,]*

ġālibā: *Galiba, öyle görünüyor ki.*

Gözi anuñ daḫı ġayrılar gibi / Aġarupdur **ġālibā** dir iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1895). [ġālibā,]*

Ḳubbe elif tāc ururdı ṭālibā / Müştehir oldı bu sözler **ġālibā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4354). [ġālibā,]*

ġalṭān ol-: *Yuvarlanmak.*

Didiler aġaç kütügidür gelen / Mevc içinde böyle ḫoş ġalṭān olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2766). [ġalṭān ol-, --an]*

ġam: *Acı, dert, keder, üzüntü.*

Ḥürmetüñ arta anuñla yime **ġam** / Cinni şāhın itdi daʿvet ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6186). [ġam,]*

ġam: *(Ar.) Acı, keder, üzüntü.*

Ekl idüñ şād ola dil defʿ ola **ġam** / İşidüp andan imām ekl eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 299). [ġam,]*

Küçük olsa zūvalāñuz **ġam** degil / Somunuñuz büyük ola muttaṣıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1537). [ġam,]*

Didi Ḫūnkār **ġam** degül bir günlige / Bitür ol işüñi var andan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [ġam,]*

Eli bende boynı baġlu gönli **ġam** / Yalvarup Mirzā'ya eydür bendüm al *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [ġam,]*

ġam: *(Ar.) Acı, dert, keder, üzüntü.*

Ḳoḳuñuz siñmiş vişalüñden şehā / Gönderüñ **ġamdan** bula cānum rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3216). [ġamdan, -dan]*

Yitişübeni gemim itdi ḫalāṣ / Bizi **ġamdan** ḳurtarur ol merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4716). [ġamdan, -dan]*

Kim şeyāṭīn neslidür şerri irer / Ḥācī Bektaş ider Aḥmed yime **ġam** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6194). [ġam,]*

Ġam yime ki ʿafv idiser pādişāh / Ḳara İmīrza çünki irdi ḫażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6331). [ġam,]*

Ġam yime ki Rūm'a sulṭān olasın / Varduġınca arta seniñ devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6370). [ġam,]*

Uralar kāfirleriñ boynuna şam / Çekme ʿOšmān imdi **ġam** gel yi ṭāʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [ġam,]*

ġam çek-: *Tasalanmak, üzülmek.*

Didi Ḫūnḳār Ṣaltıḳ'a imdi bu dem / Yüri ṭurma çekme ġam senüñleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2746). [ġam çek-, --me]*

ġam çek-: *Üzülmek, kaygılanmak, tasalanmak.*

Virdi Aḥmed Yesevī tuġ u ʿalem / Didi oġul düşmene var çekme ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 654). [ġam çek-,]*

ġam ye: *Gam yememek, üzülmemek.*

Cān Baba hergiz iki bir dimedi / Ḥāl n'ola diyübeni ġam yimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2501). [ġam ye, --me, --di]*

ġam yi: *Dertlenmek, Kederlenmek.*

Ḳardaşım dir il sözinden ġam yimez / Yoluña var git o dervīşe dimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [ġam yi, --mez]*

Görürem hem gözlerem sen ġam yime / Nice ola ḥālüm benüm daḫı dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2742). [ġam yi, --me]*

ġam yi-: *Dertlenmek, Kederlenmek.*

Ṣaltıḳ iydür ġam yimeñ er işidür / Yüriden seccādeyi cünbüşidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2761). [ġam yi-, --me, --ñ]*

ġam yime: *Üzülmemek.*

Ben senüñ-ile bileyem **ġam yime** / Er virür cömerd durur erden um a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [ġam yime,]*

Didi abdāl reʾīsüm ġam yimegil / Uġrayavuz bir belāya dimegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4109). [ġam yime, --gil]*

Ġam yime var pādişāhuñ ḳatına / Ḥālüñi ʿarż eylegil ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4241). [ġam yime,]*

Didi Otman'um işit gör ně direm / Ġam yimegil ben senüñ ḳayduñ yirem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [ġam yime, --gil]*

ġam yiměgil: *Tasalanmak.*

Dir Resūl'üm **ġam yiměgil** ben seni / Ḳondururam yurduña diñle beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5276). [ġam yiměgil, -me, -gil]*

ġamām: *Bulut.*

Böyle diyüp ḫalḳ-ı Türkistān tamām / Dökdiler gözler yaşın hem-çün **ġamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 704). [ġamām,]*

Ḳırḳ gün āḫir olmış-ıdı pes tamām / Yaġmadı yaġmur u olmadı **ġamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [ġamām,]*

ġamām ṭut: *Bulutlar kaplamak.*

Ṣuçını bağışladı anlaruñ hümām / Yaġdı yaġmur gök yüzin ṭutdı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 995). [ġamām ṭut, --dı]*

ġam-güsār: *(Ar. Fa.) Üzüntüyü dağıtan.*

Bu ne iḳlīm bu ne ildür ne diyār / Yoḳ durur bu ġuṣṣaya hīç **ġam-güsār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [ġam-güsār,]*

ġam-güsār ol-: *Dert ortağı olmak.*

Eylediler faḫrı anda iḫtiyār / Baba Resūl'e hep oldı ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5307). [ġam-güsār ol-, --dı, --lar]*

ġam-ḫ̆ār: *Dert ortağı.*

Eylediler ne kim erkān var-ısa / Ḫoş durur yār yārına **ġam-ḫ̆ār** ısa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2882). [ġam-ḫ̆ār,]*

ġammāz: *Gamzedici, koğulayıcı.*

Bildi müfsid başıdur **ġammāzdur** / Hem fesād ıla ḳatı dem-sāzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3154). [ġammāzdur, -dur]*

ġam-nāk ol-: *Gamlı, kederli olmak.*

Kendüden ġayrı daḫı hiç kimse yoḳ / Key teʾessüf itdi ġam-nāk oldı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3185). [ġam-nāk ol-, --dı]*

ġamz: *Gözle, kaşla işâret etme, göz kırpma.*

Varalum didügüm evren remzdür / Ḥāl iʿlāmı gibi bir **ġamzdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3513). [ġamzdur, --dur]*

ganī: *Bol, çok fazla.*

Yılda bir kez görmege gelür anı / Bir niçe gün ṣoḥbet iderler **ġanī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3302). [ġanī,]*

ganī: *(Ar.) Zengin.*

Mālya'da iki **ġanī** kes var-ıdı / İkisi daḫı ḳatı māldār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3913). [ġanī,]*

ganī: *Ar. Zengin. II Zenginlik sahibi Tanrı.*

Yüriyişi eyledür bilgil anı / Hem bu ḫizmete ḳomışdur ol **ġanī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4610). [ġanī,]*

ganī: *Hiçbir şeye muhtaç olmayan mutlak zengin Allah.*

Oḳuyanı diñleyeni yazanı / Raḥmetüñle yarlıġaġıl yā **Ġanī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5867). [ġanī,]*

ġanī eyle: *Zenginleştirmek.*

Rūm erenlĕrine baş ḳılduḳ seni / Var iriş ṭālibleri eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1183). [ġanī eyle,]*

ġanī ḳıl-: *Zengin kılmak II Gönül zenginliği.*

Dir kerem kānı mürüvvet maʿdeni / Himmet eyle ḳıl naẓar eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2450). [ġanī ḳıl-,]*

ġanī ol-: *Zengin olmak. II. gönül zenginliğine eirşmek, manevi yönden doymak.*

Er müşāhedesine oluban ġanī / Cümlesi ḫoş-ḥāl şād idüp cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3670). [ġanī ol-, --uban]*

ġanīmet gör: *Fırsat olarak görmek, kazanç saymak.*

Gel **ġanīmet gör** bu zībā mevsimi / Çünki ʿömrüñ hem-demidür maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3292). [ġanīmet gör,]*

ġār: *Mağara, in.*

Aldı icāzet geldi **ġāruñ** üstine / Virdi evvel ol selāmı dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 944). [ġāruñ, -uñ]*

ġār: *Mağara.*

Ḳuşadup **ġārı** yatur anda bütün / Aġzı otlar ṣaçar u burnı tütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [ġārı, -ı]*

Gördi **ġārı** ḳuşadup bir ezdehā / Ḳaldurup başın yatur diküp göge *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 937). [ġārı, -ı]*

ġār: *Ar. Mağara.*

Gitdi Ḥaydar ḳaldı **ġār** içre velī / Ḳıldı ṭāʿat Ḥaḳḳ'a diyüp ol belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [ġār,]*

Ḥācī Bektaş **ġār** içindeydi daḫı / İncinür münkirlere er iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1032). [ġār,]*

Böyle diyüp **ġāra** girdi evliyā / Rabbine itdi münācāt bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 976). [ġāra, -a]*

Ḥācī Bektaş itmedi mālı ḳabūl / Ṭurdı **ġārda** gönderüp aña resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 973). [ġārda, -da]*

Ḥācī Bektaş işidüp kāfir ünin / Çıḳdı **ġārdan** ḳıbleye dönüp yönin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 936). [ġārdan, -dan]*

Gerçi münkir oldı müʾmin ně ki var / Līki **ġārdan** gitmedi ol Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 997). [ġārdan, -dan]*

Ḥācī Bektaş **ġārdan** ammā çıḳmadı / Kimsenüñ rızḳına ḳaṭʿā baḳmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1028). [ġārdan, -dan]*

ʿArafāt Ṭaġı'ndaki **ġār** içre ol / Çille çekerdi meger ol pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2353). [ġār,]*

ġarāʾib: *Tuhaf, şaşılacak şeyler.*

Anı gördük bir **ġarāʾib** görklü cān / Ḳuvvet ıssı bir ṣalābetlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [ġarāʾib,]*

ġarāyib: *Ar. Garip, şaşılacak şeyler.*

Gösterür dürlü **ġarāyib** işleri / Deng olur kim görse bu cünbüşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2058). [ġarāyib,]*

Gördiler baʿżī aḥibbā bu işi / Bu **ġarāyib** remzi ṭurfe cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2161). [ġarāyib,]*

Bizi sevenlĕre ola yādigār / Bir **ġarāyib** ṭuzı çıḳa āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3436). [ġarāyib,]*

ġaraż: *Amaç, arzu, maksat, niyet, düşünce.*

Yaʿnī kim kendü kemālin itdi ʿarż / İrgüre maḳṣūdına budur **ġaraż** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2388). [ġaraż,]*

ʿAzm idüben gitdi andan yolına / Erüñ erligi **ġaraż** bu biline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4091). [ġaraż,]*

ġaraz yoḳ: *(□□□) i. (Ar. ġaraż) 1. Gāye, maksat, istek, arzu.*

Didi yoḳ sulṭānlıġa bende ġaraz / Rāżī hīç olmadı kim sulṭān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6752). [ġaraz yoḳ,]*

garbī: *Batı tarafında.*

Girdiler **ġarbī** ḳapudan mescide / İdeler tā cumʿa namāzın edā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3977). [ġarbī,]*

ġāret eylĕ-: *Yağma etmek, yağmalamak.*

İrdi feryādcı Tatar ʿahdi ṣıdı / Çapdı mülki ġāret eylĕdi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4199). [ġāret eylĕ-, --di]*

Ḳalbüñi pāk ü ʿimāret eylegil / Nefs aʿvānuñı ġāret eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5702). [ġāret eyle-, -gil]*

ġāret eyle: *Yağma etmek, yağmalamak.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 0). [ġāret eyle,]

ġāret it-: *Yağmalamak.*

Bir eri ḳılduñ musallaṭ üstüme / Memleketüm ġāret itmek ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4294). [ġāret it-, --mek]*

ġarīb: *Acayip, garip.*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿacīb / V'iy niçe dürlü vilāyetler **ġarīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2057). [ġarīb,]*

Geldi ṣudan bir **ġarīb** āvāz hemīn / İy erenler ṣāhı v'iy zuḫr-ı zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2515). [ġarīb,]*

Hoy Ata ḫan oġlına didi **ġarīb** / İşiñüz vardur be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2704). [ġarīb,]*

Fāṭıma pes giydi ol ḫūb ṭonları / Ol **ġarīb** merġūb u maḥbūb ṭonları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3817). [ġarīb,]*

Ḫoş meʿānīden beyān eyle **ġarīb** / Dil-güşā ola be-ġāyet ol ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3888). [ġarīb,]*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿacīb / Ol yirüñ ḫalḳına gösterdi **ġarīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4848). [ġarīb,]*

Bir ṣaru ṭoġan ḳonmış key ʿacīb / Kim be-ġāyet ḫūb ṭoġan durur **ġarīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [ġarīb,]*

ġarīb: *Acayip.*

Bir **ġarīb** kimse irişür ḳatına / Yüz sürür çün kim irer ḫizmetine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2446). [ġarīb,]*

ġarīb ol-: *Kimsesiz,zavallı,çaresiz olmak.*

Key ḳatı maḥbūb olur-ıdı ġarīb / Ḫoş maġāra ḫoş-maḳām-ı dil-firīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2359). [ġarīb ol-, --ur, --ı, --dı]*

ġarīm: *Ar. rakip, hasım.*

Uş Tatar ʿahdi ṣımış çapmış diyār / Ṣarp **ġarīm** durur bilürsiz bu Tatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [ġarīm,]*

ġarḳ: *Suya batma, boğulma.*

Çıḳarur ṣudan ḳılur **ġarḳdan** ḫalāṣ / At u ḳatır ne ki var emvāl-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1084). [ġarḳdan,]*

ġark it-: *(Birine bir şeyi) Bol bol vermek, … ile doldurmak, -e boğmak.*

Tā ki ṭoyum eyledi leşkerini / Māla ġarḳ itdi tamāmet varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4289). [ġarḳ it-, --di]*

ġark ol-: *Boğulmak, batmak.*

Ġarḳ olmaġa ḳamu oldı ḳarīb / Böyle diyüp fikr ider cümle ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4100). [ġarḳ ol-, --ma, --ġ/-y, --a]*

Key muḥālif esdi anda rūzigār / Ḳaldı az kim ġarḳ olavuz biz i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [ġarḳ ol-, --avuz]*

ġarḳa var-: *Batmak, boğulmak.II. Suyla dolup taşmak.*

Ṭoldı ḳuyı aḳdı çeşme oldı sīl / Ṭaşdı çaylar ġarḳa vardı niçe il *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1026). [ġarḳa var-, --dı]*

ġarkın: *"Dede Garkın, Ortaçağ Anadolusu'ndaki pek çok benzeri gibi hem aşiret reisi hem de bir dinî lider hüviyetindedir. Sonraki dönemde yazılan seyyidlik şecerelerindeki (siyâdetnâme) ifadelerden asıl adının Nûman olduğu kaydedilmektedir (Ocak, Ortaçağ Anadolu'sunda, s. 45-47). Vefâiyye'nin Anadolu'nun bilhassa kırsal kesimlerinde yayılmasında büyük katkısı bulunan Dede Garkın, göçebe Türkmen dervişlerine karşı yakınlığıyla bilinen Sultan Alâeddin Keykubad'ın takdirini kazandı, sultan onu bizzat ziyaret etti ve kendisine on yedi köy vakfetti (Elvan Çelebi, s. 8-9). Dede Garkın, Çelebi Sultan Mehmed devrine ait 821 (1418) tarihli bir belgede yer alan silsilenâmede Vefâiyye'nin Garkıniyye kolunun kurucusu diye gösterilmektedir. Bu belgedeki şahsiyetlerin Garkınî nisbesini taşımaları ve bu durumun Dede Garkın ocağına mensup dedelerin elindeki siyâdetnâmelerde de tekrarlanması böyle bir tarikatın varlığını ortaya koymaktadır (Ocak, Ortaçağ Anadolu'sunda, s. 55). Dede Garkın, Anadolu'nun güneydoğusunda büyük bir nüfuz kazandı. Göksun, Hısnımansûr, Malatya ve Mardin'de kendisine nisbet edilen zâviyeler mevcuttur. Birkaç yerde ona nisbet edilen kabirler bulunmakla birlikte Mardin Dedeköy'deki türbenin asıl mezarı olması kuvvetle muhtemeldir. Osmanlı döneminde şeyhin adını taşıyan çok sayıda zâviyenin varlığı bu zâviyelerin bazılarının XV. yüzyılda halen faal olması tarikatın kırsal kesimdeki etkisini göstermektedir. Ayrıca günümüzde Dede Garkın'a bağlı bir Alevî ocağının bulunduğu bilinmektedir. Vefâiyye, Anadolu'da daha ziyade Dede Garkın'ın halifeleri vasıtasıyla yayılmıştır." http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=420601.*

Tāc içün **Ġarḳınī** ṣoñra oldılar / Bi'ż-żarūrī işbu resme ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1468). [ġarḳınī, --i]*

ġavgā: *Döğüşme, gürültü.*

Çıḳdı tiz er nefesinden bir kelām / Olmasunlar ḫālī **ġavġādan** müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1547). [ġavġādan, -dan]*

Müştehirdür ol diyārda işbu iş / **Ġavġādan** bulmaz ḫalāṣ hiç yaz ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1548). [ġavġādan, -dan]*

ġavgā: *Dövüş, gürültü, kavga, çekişme, mücadele.*

Ḳapucıları ḳıġıruban şorar / Bu ne **ġavġādur** şar içre vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2427). [ġavġādur, -dur]*

ġavgā: *1. Şiddetli tartışma veya dövüş, mücâdele. 2. Savaş, cenk.*

Ġavġā üni geldi semʿine hemān / Bir kişiye didi kim iy yār-ı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1543). [ġavġā,]*

ġavġā çek: *Kavga etmek, sürekli kavga içinde olmak.*

Dāyimā ġavġā çeker ol ḳaryeli / Eyle nuṭḳ itdügi içün ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1549). [ġavġā çek, --er]*

ġavġā it-: *Kavgaya başlamak, tutuşmak; mücadele etmek.*

Gĕlüben bunda ʿAvānoġlanları / Ġavġā ider işidürsin bunları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1545). [ġavġā it-, --er]*

ġavġā ḳop-: *Dövüş başlamak.*

Ḳopdı ġavġā ḳapu öñinde bī-sebeb / Ṣaru İsmāʿīl efendim iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6362). [ġavġā ḳop-, -dı]*

ġavr: *Dip, esas, hakikat.*

Siz ḳapuya ṭolanuñ biz görelüm / İşbu sırruñ **ġavrine** dir irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2805). [ġavrine,]*

Mollālar Mollā'yı böyle göricek / İşbu sırruñ **ġavrine** dir iricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3588). [ġavrine,]*

İşbu sırruñ **ġavrine** çün irdiler / Pes ḥisāb eyleyübeni gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4086). [ġavrine,]*

Didiler ol ḥāli hiç biz görmedük / **Ġavrine** yā ḫod bu sırruñ irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [ġavrine,]*

ġavr: *Ar. En dipteki yer, dip. II Asıl, esas.*

İşbu sırruñ **ġavrine** biz irmedük / Şeyḫ eydür iy vilāyet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6711). [ġavrine, -i, -n, -e]*

ʿĀşıḳ ol ḳızdur o remzi görüben / Ol sıruñ **ġavrine** ol dem irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [ġavrine, -i, -n, -e]*

ġavrine ir-: *Esasına ulaşmak, temeline inmek.*

Girü dönüp dir aġacı göreyin / Ġavrine tā işbu sırruñ ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3157). [ġavrine ir-, --eyin-eyin]*

Ben daḫı didi çıḳayın göreyin / İşbu sırruñ ġavrine dir ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3504). [ġavrine ir-, --eyin]*

Bir nefes geldi sözini gördiler / Maḫlaṣınuñ ġavrine çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3710). [ġavrine ir-, --di, --ler]*

Ol civānı tīz getürüñ göreyin / Nuṭḳuñuz ġavrine andan ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4326). [ġavrine ir-, --eyin]*

ʿAlī Baba'yı baḳup görmědiler / İşbu sözüñ ġavrine irmědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5435). [ġavrine ir-, -me , -di, -ler]*

ġavvāṣ-ı deryā-yı ʿulūm: *İlimler denizinin dalgıcı.*

Fevt itme vaḳti refʿeyle hümūm / İy güzīn **ġavvāṣ-ı deryā-yı ʿulūm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4461). [ġavvāṣ-ı deryā-yı ʿulūm,]*

ġay ı bdan: *Göz önünde olmayan, gözle görülemeyen, gizli olan şey, hal ve keyfiyet.*

Virdi ḳırḳ ḫurmā **ġay ı bdan** ol velī / Yidi Ḥaydar ḳarnı ṭoydı dir belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [ġay ı bdan, --dan]*

ġāyāt-: *Gāyeler, maksatlar, hedefler.*

Aña key **ġāyāt-ıla** ikrām ider / Ol yiri vaḳf eyleyüp inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5507). [ġāyāt-ıla, -ıla]*

ġayb: *Akıl ve duyular yoluyla hakkında bilgi edinilemeyen varlık alanı.*

Gördiler **ġaybdan** belürdi bir ṭomar / Gelüben Ḫūnkār'uñ öñine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1381). [ġaybdan, -dan]*

ġayb eren: *İlahı sırları bilenler.*

On iki maʿṣūm imāmuñ ḫürmeti / Ġayb erenleri hümāmuñ ḫürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1036). [ġayb eren, --ler, --i]*

ġayb it-: *Görünmez hale getirmek, kaybetmek.*

Ḳıluban ʿaṣrı hemāna ġayb ider / Ḳıldı Saʿīd Mekke'de gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3683). [ġayb it-, --er]*

ġayb ol: *Kaybolmak, görünmez olmak.*

Oḳudup yañlışın iderler idi / Çünki girdi içerü ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6632). [ġayb ol, --dı, --lar]*

Oḳur idüñ yañlışuñ dirlĕr-idi / Gördügüm sāʿat hemān ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6637). [ġayb ol, --dı, --lar]*

ġayb ol-: *Kaybolmak, görünmez olmak.*

Ġayb olur Ḫūnkār hemān-dem anda tīz / Mollālar daḫı bu yaña iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [ġayb ol-, --ur]*

Ġayb olur hīç bilmezem ḳanca varur / Oldı maʿlūm ere gör nĕ buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3673). [ġayb ol-, --ur]*

Çün tamām oldı namāz Ḫūnkār hemīn / Oldı ġayb ol arada ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3680). [ġayb ol-, --dı]*

ġayb ol-: *Gizli olan, görünmeyen.*

Oldı seccādeleri ser-cümle ġayb / Altlarında otururken ḳılma reyb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1347). [ġayb ol-, --dı]*

Otururken ḥażret-i Ḫūnkār hemīn / Ġayb oldı göremedi Saʿde'dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3442). [ġayb ol-, --dı]*

Diyüben böyle hemān-dem ġayb olur / İşidüp ismini bĕzirgān bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4051). [ġayb ol-, --ur]*

Ġayb olur abdāl gider kārına / Geldük imdi biz reʾīs aḫbārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4151). [ġayb ol-, --ur]*

Göricek bunlar hemān ġayb oldı tīz / Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5099). [ġayb ol-,]*

Ġayb oluban anda bulunurdı ol / Biticek işi gine gelürdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5427). [ġayb ol-, -u, -ban]*

Ġayb oluban irdi ḥurmā ṭalına / Çün Medīne şehrine Bektaş yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5968). [ġayb ol-, -uban]*

ġayb ol-: *Kaybolmak, görünmez hâle gelmek.*

Kimse mi aldı ki n'oldı ki ʿaceb / Ġayb olmasına n'oldı ki sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [ġayb ol-, --ma, --sı, --n, --a]*

ġayb olurlar: *Gizli olan, görünmeyen.*

Baña taʿlīm-i kelāmullāh ḳılur / Sen gelincek **ġayb olurlar** dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6641). [ġayb olurlar, --ur, --lar]*

ġaybet it-: *Dedikodu etmek.*

Yapışayın dir-iken Ḫūnkār girü / Ġaybet ider oradan ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3686). [ġaybet it-, --er]*

ġaybet ol-: *Gıybet olmak, gayp olmak.*

Sūʾ-i ẓann ide gören her nā-sezā / Ġaybet ola ḫalḳ içinde hem bizĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4746). [ġaybet ol-, --a]*

ġaybi: *1. Göz önünde olmayan, gözle görülemeyen, gizli olan şey, hal ve keyfiyet. 2. Gözle görülmeyen mânevî âlem, gayp âlemi.*

Kendü **ġaybī** ḫaznesinden yā aḫı / Ḫalḳ idüben virdi Ādem'e daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 130). [ġaybī,]*

ġaybu'r-ricālden: *?.*

Ṭurdı yitmiş ḳat erenler ṣāf ṣāf / Geldiler **ġaybu'r-ricālden** ḳalb-i ṣāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5653). [ġaybu'r-ricālden,]*

gayet: *Ar. 1. Uç, son, son derece.*

Aḳça Ḳoca'nuñ meger kim ʿavreti / **Ġāyet-ile** bī-ḥayā idi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2296). [ġāyet-ile, -ile]*

Aġzın açıp ol ḥabīše söyledi / **Ġāyet-ile** bī-ḥayālıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2297). [ġāyet-ile, -ile]*

gayet: *Çok, pek, pek çok, son derece.*

Ḳarayük'e çün gelüp ḳıldı ḳarār / Günde buldı **ġāyet-ile** iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2901). [ġāyet-ile, --ile]*

gayet: *"Çok, oldukça, pek, son derece" anlamında miktar zarfı.*

Dünyāda Ādem görince ẓulmeti / İtdi efġān artdı **ġāyet** dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 147). [ġāyet,]*

Yonar ıdı kepçe vü keşkül ḳaşıḳ / Şöyle yonar idi **ġāyet** yaraşıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 589). [ġāyet,]*

Göricek şeyḫ Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş'a ḳılur **ġāyet** sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 720). [ġāyet,]*

Bunlaruñ sözin işitdi çün tekūr / Didi yaḫşı itdüñüz **ġāyet** fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 887). [ġāyet,]*

Ḳaḳıdı ruhbānlara **ġāyet** tekūr / Didi iy dīnsüz olanlar gözi kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 907). [ġāyet,]*

Ḳurıdı kāfir ṣuyı aḳdı bıñar / Esdi yiller oldı **gāyet** rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1020). [gāyet,]*

Bāyezīd-i Bisṭām'uñ ol girçek er / Ḫalīfesi idi **ġāyet** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1315). [ġāyet,]*

Bir ḳoyunca yoḳ durur ʿaḳlum benüm / Hele **ġāyet** sevdi bu eri cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [ġāyet,]*

Ol zamānda geldi Ḫūnkār ḥażreti / Rūm'a girdi dutdı **ġāyet** şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1637). [ġāyet,]*

Mollā İdrīs'üñ meger kim iy ʿazīz / Var-ıdı bir ḫatunı **ġāyet** temiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1671). [ġāyet,]*

Key ulu-zāde-y-idi aṣlı şerīf / Pāk mısmıl idi **ġāyetde** ʿafīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1672). [ġāyetde, -de]*

Çün işitdi bunı Ḫūnkār ḥażreti / Ne ulu salduñ didi **ġāyet** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [ġāyet,]*

Ḳılsa bir kişiye **ġāyetde** ġażab / Anda ḳoydururdı anı görʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1871). [ġāyetde, -de]*

Yaʿnī kiyilden ü ṣovuḳdan ḳatı / Bunda **ġāyetde** çekerler zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2208). [ġāyetde, -de]*

Aç yine bir ḫoş meʿānīden sözin / İllā ḫoş maʿnī ola **ġāyet** güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [ġāyet,]*

Ol zamānda var-ıdı bir ḫoş ʿazīz / **Ġāyet** ehl-i ʿilm hem ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2382). [ġāyet,]*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'dur adı / Ululardan **ġāyet** ehl-i ʿilm-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2384). [ġāyet,]*

Saḫt olup **ġāyet** perīşān-dil olur / Oturur iken hemān ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2393). [ġāyet,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatında bir ʿazīz / Var-ıdı **ġāyet** velī ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2678). [ġāyet,]*

Āh idüp aġlayuban yaşlar döker / Ḥāline **ġāyet** taḥassürler çeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3186). [ġāyet,]*

Dir bu ne evren olacaḳ yir durur / Hele **ġāyet** bu ʿacāyib sır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [ġāyet,]*

Tā ki Otman oldı **ġāyet** nev-cüvān / Ḳuvvet ıssı key dil-āver pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4276). [ġāyet,]*

Ḳadd ü ḳāmet yāl ü bāl ıssı ḥarīf / Ḥüsn ü ḫulḳı ḫūb u hem **ġāyet** ẓarīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4277). [ġāyet,]*

Eyle ḳıldı buldı **ġāyet** iştihār / Aḳdı geldi ġāzīler ez-her diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4433). [ġāyet,]*

Vardı bir ḫatun **ġāyet** pārsā / Ḫoş vilāyet ehli **ġāyet** er nisā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [ġāyet,]*

Vardı bir ḫatun **ġāyet** pārsā / Ḫoş vilāyet ehli **ġāyet** er nisā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [ġāyet,]*

Dāsitān oldı ol ilde işbu kār / Ol diyārda buldı **ġayet** iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [ġayet,]*

Ṣuṣaduḳ **ġāyet** ṣusuzdur işbu yir / Ḥalimüz oldı mükedder ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5217). [ġāyet,]*

Olalıcaḳ ḳopdı **ġāyetde** dilīr / Key ṣecāʿat ehli **ġāyetde** dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5138). [ġāyetde, -de]*

Olalıcaḳ ḳopdı **ġāyetde** dilīr / Key ṣecāʿat ehli **ġāyetde** dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5138). [ġāyetde, -de]*

Gerçi bennāgeldi **ġāyet** key cihān / Hīç begenmedi birin ṣāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5763). [ġāyet,]*

Çünki ḳubbe yapusı oldı tamām / Līki **ġāyet** yüksek-idi key be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5772). [ġāyet,]*

Ḫoraṣān'ıñ ṣāh-ıdı luṭfı delīm / Mülki mālı gerçi **ġāyet** çoġ-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5870). [ġāyet,]*

Ḫurma dükendi virür teṣvīṣ aña / Ḫ̆āce **ġāyet** utanup oldı ḥacīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5966). [ġāyet,]*

Çoġ-ıdı **ġāyetde** ḥadsiz bī-riyā / Cümle erenler göz açusı ammā ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6089). [ġāyetde, -de]*

Līki **ġāyet** key bahādır pehlivān / Bildi begler istemez ʿOšmān özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6344). [ġāyet,]*

gayet: *Amaç, gaye, maksat.*

Çün bu resme yitdi emrüñ **ġāyeti** / Vaʿdesi yitdi vü geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2342). [ġāyeti, -i]*

gayet: *Amaç, maksat, gaye.*

Cümle eren Bektaş'a ider **ġāyet** sevi / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar ile ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6011). [ġāyet,]*

ġāyet ol-: *Son olmak II sonuç olmak.*

Çün Sikender berr ü baḥre urdı kilīd / Ulu sulṭān oldı ġāyet cāh-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6427). [ġāyet ol-, -dı]*

ġayıb: *Görünmeyen, hazır olmayan.*

Virdi **ġāyıb** loḳmasın yidüm baña / Kimsin it ismüñi didüm hem aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 812). [ġāyıb,]*

ġayıb: *Bir yerde bulunmayan, hâzır olmayan.*

Ġāyib erler birle Bektaş yilmede / Çünki Bektaş anasına irdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5953). [ġāyib,]*

ġāyib ol-: *Kaybolmak.*

Aldı elinden tepsi-le ıscaḳ bişi / Gözlerinden ġāyib oldı nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5949). [ġāyib ol-, -dı]*

ġayr: *Allah'tan başka her şey.*

Anasına meme içün aġlamadı / Anasından **ġayrıdan** emmědi süd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5887). [ġayrıdan, -ı, -dan]*

ġayr: *Ayrı, başka , özge.*

Ṣandı ol muḥib ki **ġayrı** kimsene / Yapdurup çekdürdi ṭaşı bünyāna *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2277). [ġayrı, -ı]*

ġayr: *Başka, ayrı, özge, artık, diğer.*

Ṣaḳlayamayan özüni iy ʿaceb / Ṣaḳlaya mı **ġayrını** iy pür-taʿab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2708). [ġayrını, -ın, -ı]*

ġayr: *Ayrı, başka , özge.*

Daḫı ḥayāsı yirinde nesne **ġayr** / Yoġ-ıdı nesne görüñ ol ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2023). [ġayr,]*

ġayr: *(Allah'tan) Başkası / diğeri.*

Emrimüzsüz kimseye ḳaṣd itmegil / Dut sözümüz **ġayrı** yola gitmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4976). [ġayrı, -ı]*

ġayr: *(Ar.) Başka bir kimse, başkası.*

Ḳarayük'üñ çevre yanında ol zamān / Bil ki Yūnus Muḳrī'den **ġayrī** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1653). [ġayrī, -i]*

ġayret: *(Bir kimsenin) Tarafını tutma, kayırma duygusu.*

Çünki ḫalḳuñ sözini şeyḫ diñledi / **Ġayretinden** zārī ḳılup iñledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 708). [ġayretinden, -inden]*

ġayret: *Ar. Çabalama.*

Didi İbrāḫīm'e Ḳolaçıḳ Ḥācım / **Ġayret** odı-y-ıla göyündi içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5173). [ġayret,]*

ġayret çek-: *Çaba harcamak, başarmak için çalışmak; bir şeyin sürekliliğini sağlamak.*

Çekdi ġayret cümlesi düni güni / Pes Ḫorāṣān milki içinde ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6032). [ġayret çek-, -di]*

ġayret it-: *Gayret etmek , çaba sarf etmek.*

Ġayret idüben Ḫorāsān erleri / Gĕtürüben bunda ḳomışlar geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1528). [ġayret it-, --üben]*

ġayrı: *Artık, bundan başka.*

Ṣanʿatı var-ıdı ez-kedd-i yemīn / Yimez idi **ġayrıdan** illā ez-īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 586). [ġayrıdan, -dan]*

ġayrı: *-den başka.*

Köyliden bir kimse dir merd-i Ḫudā / Sen bu işden **ġayrı** bir daḫı id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [ġayrı,]*

Naḳldür bu iki demde iy ʿazīz / İkişer boynuzlu ḳoçdan **ġayrı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [ġayrı,]*

ġayrı: *Ayrı, başka , özge, diğer.*

Bildi budur hem yataḳ didügi er / **Ġayrı** yire gitmedi girçek ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [ġayrı,]*

Sefer üstinde meger kim bulışa / Seferinde **ġayrı** yirden ulaşa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5406). [ġayrı,]*

ġayrı: *-dan başka.*

İşbu remzden **ġayrı** iy yār-ı ʿazīz / Barmaġıyla bir işāret ḳıldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1346). [ġayrı,]*

Giymez idi **ġayrı** illā anı giyer / Ṣıdḳ-ıla her kim ki kendüye uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1455). [ġayrı,]*

Kendüden **ġayrı** daḫı hiç kimse yoḳ / Key teʾessüf itdi ġam-nāk oldı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3185). [ġayrı,]*

Ḥāl ne oldı diyü itdiler suʾāl / Didi ki bir gūne oldı **ġayrı** ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5247). [ġayrı,]*

İkisinden **ġayrı** kimse girmedi / Ḳaraca Aḥmed kimseye yol virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5644). [ġayrı,]*

ġayrı: *Ar. Diğer.*

Yirdi andan ol ʿazīz-i muḥterem / **Ġayrı** loḳmadan yimezdi iy dedem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 603). [ġayrı,]*

ġayrılar: *Yabancı, başka.*

Gözi anuñ daḫı **ġayrılar** gibi / Aġarupdur ġālibā dir iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1895). [ġayrılar,]*

ġazā: *Cenk, savaş.*

Gerçi itdük bir **ġāzā** tedbīrini / Kim baṣar ammā ki Ḥaḳ taḳdīrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 806). [ġāzā,]*

Bursa'yı feṯḥ itmege dir giderin / Uş **ġazā** emrine dir ḳaṣd iderin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4190). [ġazā,]*

Baġlanup uçlar **ġazā** olmadı bil / Geçdi bunuñ üstine bir niçe yıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4270). [ġazā,]*

ġazā: *Din uğruna yapılan savaş.*

Rāżī oldı çünki eylĕ itmege / Aḳın idüben **ġazāya** gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4286). [ġazāya, -y, -a]*

ġazā: *Ar. Tanrı uğruna yapılan savaş.*

Pes **ġazā** niyyetine ol pādişāh / ʿAzm itdi divşirüp bunca sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4196). [ġazā,]*

ġazā eyle: *İslâm dîni uğruna yapılan savaş, cihat.*

Kāfire virme amān eyle ġazā / Kim ġāzā itmek durur emr-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 646). [ġazā eyle,]*

ġazā eyle: *Savaş yapmak II zafer kazanmak.*

Ur ḳılıc küffāra eylegil ġazā / Kāfirüñ cānına eyle hem cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4397). [ġazā eyle, --gil]*

Ġāzīlerle dāʾimā eyle ġazā / Ḫażret-i ʿOšmān'a virdi çün ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6404). [ġazā eyle,]*

ġāzā it: *İslam dinini korumak veya yaymak amacıyla kafirlere karşı savaşmak, kutsal savaş yapmak; aşk gibi kutsal bir değer uğruna kafir rakiple mücadeleye girmek.*

Kāfire virme amān eyle ġazā / Kim ġāzā itmek durur emr-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 646). [ġāzā it, --mek]*

ġazā it-: *İslam dinini korumak veya yaymak amacıyla kafirlere karşı savaşmak, kutsal savaş yapmak; aşk gibi kutsal bir değer uğruna kafir rakiple mücadeleye girmek.*

Bir niçe defʿāt-ıla itdi ġazā / Kāfirüñ cānına eylĕdi cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4287). [ġazā it-, --di]*

Çekdi şancaḳ geldi Sulṭānöñi'ne / Aḳuban aḳın ġazā itdi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4429). [ġazā it-, --di]*

Sulṭānöñi kāfirine aḳın ider / Bir niçe yıl ki itdi Erṭuñrul ġazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6294). [ġazā it-, -di]*

ġazā ḳıl-: *Savaşmak; gazâ etmek.*

Ḫoş ġazā ḳılsun tīġ ursun kāfire / Kendü de ḳılsun naẓar dir bu ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4415). [ġazā ḳıl-, --sun]*

Ġāzīler başı alup ḳıldı ġazā / Dīn ʿadūsına ḳılurdı çoḳ cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4439). [ġazā ḳıl-, --dı]*

ġazā mübārek-bād olsun: *Gazamız mübarek olsun.*

Didiler olsun mübārek-bād ġazā / Āferīn taḥsīn eyā merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2839). [ġazā mübārek-bād olsun,]*

ġazā ur-: *Gaza yapmak, din uğruna kafirlerle savaşmak.*

Ḳılıc ursun kāfire ursun ġazā / Dīn düşmanlarına ḳılsun cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4424). [ġazā ur-, --sun]*

ġażab: *Gazap, kızgınlık, kızma, öfke, hiddet.*

Arslān ılanla gören ʿaḳlı şaşar / Çün **ġażabla** binüp arslāna gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6213). [ġażabla, -la]*

ġażab gel-: *Kızmak, öfkelenmek.*

İşidüben anı Ḫūnkār ḥażreti / Ḳaḳıyuban ġażaba geldi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4983). [ġażab gel-, -di]*

ġażab it-: *Öfkelenmek.*

Bī dimĕdi ne ḳadar ḳıldı güvāh / Ḫˇāce Şāh'a idüben anda ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5892). [ġażab it-, -ü, -ben]*

Altı aylık yol durur Mekke ırāḳ / Gördi Bektaş anasını ider ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5938). [ġażab it-, -er]*

Ġażab idüp aña dil uzatdılar / Didiler ki gerçi itdik çoḳ günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6330). [ġażab it-, -üp]*

ġażab it-: *Öfkelenmek, hiddetlenmek, kızmak.*

Vir riyāżet birle nefsüñe edeb / Ki itmeyesin kimse ḥaḳḳında ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 87). [ġażab it-,]*

Çün tekūr ruhbānlara itdi ġażab / Çağırup ağlaşdılar cümlesi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 909). [ġażab it-, --di]*

ġażab kıl-: *Öfkelenmek.*

Ḳılsa bir kişiye ġāyetde ġażab / Anda ḳoydururdı anı gör ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1871). [ġażab kıl-, --sa]*

ġażaba gel: *Öfkelenmek, kızmak.*

Ġażaba geldi hemān-dem ol ʿazīz / Götürüp dest-i vilāyet birle tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3181). [ġażaba gel, --di]*

ġazālar it-: *Din uğruna kafirlerle mücadele etmek, savaşmak.*

Düş öñümüze ġazālar idelüm / Kāfire dürlü cezālar idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4284). [ġazālar it-, --elüm]*

ġazāvāt-nāme: *Gazavatname; büyük bir kumandanın kahramanlıklarını ve savaslarını anlatan mensur eser.*

Bir **ġazāvāt-nāme** itdi bize şerḥ / Şek getürme cümlesidür çünki ṣaḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 833). [ġazāvāt-nāme,]*

ġāzī-: *Gaza edici, eden.*

Ġāzīlerdi kāfır ilde açdı yir / Ḳalıñ Oġuz pehlivānı ol Ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6289). [ġāzīlerdi, -ler, -di]*

ġāzī: *Din uğrunda harbeden, cihadda yaralanmış veya harbetmiş olan kimse.*

Ḳılıç Arslan oldı anda pādişāh / **Ġāzīler** sulṭānı ol zerrīn-külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1630). [ġāzīler, -ler]*

ġāzī: *Din uğrunda harbeden, cihadda yaralanmış veya harbetmiş.*

Ġāzīlerle evvel anlar açdılar / Bu fenādan çünki anlar geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1599). [ġāzīlerle, -lerle]*

Ḳarşu çıksun **ġāzīye** her ṣubḥ u şām / Böyle didi Ḫˇāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6010). [ġāzīye, -ye]*

Ġāzīlerle dāʾimā eyle ġazā / Ḥażret-i ʿOšmān'a virdi çün ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6404). [ġāzīlerle, -lerle]*

ġāzī: *Ar. Müslümanlıkta düşmanla savaşan veya savaş yapmış kimse.*

Altı biñ **ġāzī** yigitler virdi cān / Ḳırdı kāfir bunları virmez amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 671). [ġāzī,]*

İrmeni derbendin itdiler ṣınur / **Ġāzīler** aḳına aḳmaz oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4269). [ġāzīler, -ler]*

Eyle ḳıldı buldı ġāyet iştihār / Aḳdı geldi **ġāzīler** ez-her diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4433). [ġāzīler, -ler]*

Kendü ḫalḳından çü bilinmedi yād / **Ġāzīler** cemʿ oldı buldı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4434). [ġāzīler, -ler]*

Ġāzīler başı alup ḳıldı ġazā / Dīn ʿadūsına ḳılurdı çoḳ cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4439). [ġāzīler, -ler]*

Ġāzīler sulṭānı oldı āşikār / Feṯḥ ü nuṣret dāʾim oldı aña yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4450). [ġāzīler, -ler]*

Dir selām olsun saña ṣoyum başı / **Ġāzīler** sulṭānı devletlü kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4521). [ġāzīler, -ler]*

ġāzī murād: *"I.MURAT DÖNEMİ (1362-1389) Balkanlar'daki hakimiyeti pekiştirme, Bizans'ın Balkanlarla bağlantısını kesme ve Anadolu'nun siyasi birliğini kurmaya yönelik bir politika izledi. Rumeli'ye geçilerek Çorlu, Lüleburgaz, Malkara, İpsala, Dedeağaç ve Dimetoka alındı. Sazlıdere Savaşı kazanılarak Edirne alındı (1362). Bizans'ın Balkanlar'la bağlantısı kesildi. Balkanlar'ın fetih yolu açıldı. Gümülcine ve Filibe alındı. Edirne'nin fethinden sonra, Balkanlar'daki Türk ilerleyişini durdurmak üzere kurulan haçlı ittifakı Sırp Sındığı Savaşı'nda yenilgiye uğratıldı (1364). Haçlılara karşı ilk zafer kazanıldı. Saldırılara anında karşılık vermek üzere başkent Edirne'ye taşındı. Kısa sürede Doğu Trakya'nın fethi tamamlandı. Sırp kuvvetleri Çirmen Savaşı'nda yenilgiye uğratıldı (1371). Makedonya'nın fetih yolu açıldı. Drama, Kavala, Serez, Vardar ve Yenice fethedildi. Bizans'ın Trakya'daki varlığı sona erdi. Siyasi birliği kurma faaliyeti sürdürüldü. Hamit oğullarından Isparta ve çevresi satın alındı. Germiyanoğullarından Kütahya ve çevresi çeyiz olarak alındı. Karamanoğulları üzerine sefere çıkıldı.".*

Ol zamānda şāh-ıdı **Ġāzī Murād** / Milk-i Rūm'da ider-idi ʿadl ü dād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5751). [ġāzī murād,]*

Līki mānīʿ olmaġın kevn ü fesād / Görmedi er dīdārın **Ġāzī Murād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5758). [ġāzī murād,]*

ġāzī ʿošmān: *Ertogdı Alp'in oğlu || Osmanlı Devleti'nin kurucusu.*

Ġāzī ʿOšmān geliserdür ittifāḳ / Ḳuṭb-ı ʿālem böyle dise ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6359). [ġāzī ʿošmān,]*

ġāzī şāh: *Gazi Murat.*

Anca **ġāzī şāh** sulṭān gelmedi / Kāfir ili var mı ki anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5752). [ġāzī şāh,]*

gebe ol-: *Hamile olmak.*

Ḥamli belürdi ol erüñ çün zenān / Gün-be-gün ḳarnı gebe oldı inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2178). [gebe ol-, --dı]*

geç: *Vazgeçmek.*

ʿAfv ḳıl **geçgil** günāhumdan benüm / Umaram luṭf ire şāhumdan benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2029). [geçgil, -gil]*

geç: *Gitmek, uzaklaşmak.*

İltdügüñ ḳanı da içdüñ mi didi / O ḥicābdan daḫı **geçdüñ** mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [geçdüñ, -dü, -ñ]*

geç: *Ardalanmak, ilerlemek.*

Çün ṭoḳuz ay **geçdise** on gün-ile / Ḥaḳ teʿālā anlara itdi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5884). [geçdise, -di, -se]*

geç: *Vaktin ilerlemesi.*

Bunuñ-ıla olısar ulu nesīb / **Geçti** bir vaḳt bunuñ üzre iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4366). [geçti, -ti]*

geç: *(Bir yerden) geçmek, (bir yere) uğramak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān / Çünki **geçdi** oradan olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1201). [geçdi, -di]*

Ṭalcanmadın **geçdiler** / Siyāset meydānından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3715). [geçdiler, -di, -ler]*

Bunuñ üzre çünki **geçdi** bir zamān / Tā ki Ḫūnkār ḥażreti ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4879). [geçdi, -di]*

Yükledüp ṭavarlarını ḳaçdılar / Dünle-y-ile bir diyāra **geçdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5248). [geçdiler, -di, -ler]*

Geçemezsiz bir şudan ʿāciz ḳalup / Dehşet-ile hem fürū-mānde ḳalup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5057). [geçemezsiz, -emezsiz]*

Ṣadra andan geçdi oturdı ḫāṣ u ʿām / **Geçdi** Loḳmān Pernede ṣaġ ṣadra pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6037). [geçdi, -di]*

Taḫtına sulṭān geçüben oturur / **Geçdi** begler yirlerine ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6389). [geçdi, -di]*

geç: *Bir yere kurulmak.*

Geçdi ol köz üstine ol dem revān / Ḳuruban baġdaş oturdı hem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2698). [geçdi, -di]*

geç: *(bir şeyden) vazgeçmek, (bir şeye) yüz çevirmek.*

Gec gine yoluña git olġıl revān / Yolına oldı revān ṣu da hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5072). [gec,]*

geç: *Geçmek.*

Yā ḳıyāmet güni siz bunca mürīd / Nice **geçersiz** ṣırāṭı baña id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5058). [geçersiz, -er, -siz]*

geç: *(zaman) geride bırakmak, aşmak.*

Ḳudreti gör nice işler işledi / **Geçdi** çün bir niçe gün ṣaġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [geçdi, -di]*

Bunuñ üstine çü **geçdi** bir zamān / Diyeyin nice oldı gūş eyle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3667). [geçdi, -di]*

geç: *Gönlü geçen II gelip geçmek.*

Çün żamīrinden **geçer** böyle ḫayāl / Ḥażret-i Ḫūnkār ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5495). [geçer, -er]*

geç: *Bir yerden başka bir yere gitmek.*

Pes vilāyet ḳanadını açdılar / Melekūtdan ʿarşa degin **geçdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1292). [geçdiler, -di, -ler]*

geç: *Bir yerin yakınından veya içinden gitmek.*

Daḫı didi Rūm erenleri ne var / **Geçmege** seccādeye bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4406). [geçmege, -meg, -e]*

geç: *Aşmak, geçmek.*

Ṣadra andan **geçdi** oturdı ḫāṣ u ʿām / Geçdi Loḳmān Pernede ṣaġ ṣadra pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6037). [geçdi, -di]*

geç: *Olmak, bulunmak.*

Mülke geldüm görmedüm kimse ebed / Er öñine **geçe** didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [geçe, -e]*

geç: *Vazgeçmek, terk etmek, uzaklaşmak.*

Ol gice bir köyde ārām ḳıldılar / Sīl ine irte **geçĕvüz** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5044). [geçĕvüz, -e, -vüz]*

geç: *Aşıp ilerisine gitmek, geçmek.*

Az ḳaldı deñizi öte **geçe** / Göricek gemici ḥāl oldı nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4858). [geçe, -e]*

geç: *(Bir yeri) İçinden veya üstünden yol almak sûretiyle aşıp geride bırakmak, boydan boya katetmek.*

Yum gözüñ dir yumuban gözin açar / Bu Bedaḫşān'dan Ḫorāsān'a **geçer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 871). [geçer, -er]*

geç: *(Bir şey) Bir nesnenin bir tarafından girip öbür tarafından çıkmak.*

Didi b'ismillāh açuban bāl ü per / Ol Bedaḫşān mülkine varup **geçer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 766). [geçer, -er]*

Geçüben peymānçeye ṭurdu örü / Didi böyle tercümān ol dem girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1327). [geçüben, -üben]*

Geçüben peymānçe yirine hemān / İtdi miskīnlik ol demde revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1499). [geçüben, -üben]*

Çün Ḳızılırmaġı **geçüben** gider / Ṭoġrulup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1582). [geçüben, -üben]*

Hele **geçüben** oturdı yirine / Vardı kendü ʿāleminüñ seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1724). [geçüben, -üben]*

Ṣaldı seccāde deñiz üzre hemān / **Geçüben** üstine oturdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2753). [geçüben, -üben]*

geç: *Belli bir zaman içinde var olmak, görünüp kaybolmak, gelip geçmek, ölmek.*

Ol sevincden uşadur ʿahdin erüñ / **Geçdi** göñlinden bu resme bir görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [geçdi, -di]*

geç: *Bir yer veya makāmın gerektirdiği işi üstüne almak, tahta geçmek.*

Pes Selīm Şāh geçicek yirine hem / Ḳılıç Arslan **geçdi** bil iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4179). [geçdi, -di]*

geç: *Bir işi devralmak.*

Yirine **geçdi** vü şeyḫ oldı Ḥabīb / Hep ḫalīfeler anı revā görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4881). [geçdi, -di]*

geç: *Aşmak, geçmek.*

Ṭurna ṭonına girüben uçdılar / Mülk-i Türkistān'ı tā kim **geçdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1068). [geçdiler, -di, -ler]*

Gĕmi bulup **geçdiler** ötĕsine / Bu yaña Ḫūnkār'a geldük biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1581). [geçdiler, -di, -ler]*

Çañ avāzından teziküp ḳaçdılar / Niçe dere niçe depe **geçdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3021). [geçdiler, -di, -ler]*

Giyünüben cümlesi ḳuşandılar / **Geçdiler** ṣuyı da öte kendüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3525). [geçdiler, -di, -ler]*

geç: *" -dır, -dir, -dur, -dür".*

Ḥaḳḳ'a **gĕçer** nālişiyle her sözüñ / İşbu mekteb-ḫāneniñ yoḳdur ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5985). [gĕçer, -er]*

geç: *Yürüyüp gitmek.*

Gördi bir gün bir kişi yoldan **geçer** / Eşdürür atı becid ṣan kim ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [geçer, -(e)r]*

geç: *Geçmek, bulunmak.*

Mülke geldüm görmedüm bir er gele / Er öñine **geçüp** imāmet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2104). [geçüp, -üp]*

geç: *Aşmak, geçmek.*

ʿAzm ider Rūmili'ne bir vaḳt gide / Baḥri **geçüp** ol yiri seyrān ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4852). [geçüp, -üp]*

geç: *(Bir şey) Bir nesnenin bir tarafından girip öbür tarafından çıkmak.*

Adını bilen adını dir yürür / Ṣuya batmayup **geçer** bu ḫalḳ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [geçer, -er]*

geç: *(Bir yeri) İçinden veya üstünden yol almak sûretiyle aşıp geride bırakmak, boydan boya katetmek.*

Bu cihān köpri durur gelen **geçer** / Yā kebūter-ḫānedür ḳonan uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5583). [geçer, -er]*

geç: *Bir yere gidip oturmak, yerleşmek, yönelmek.*

Bilmedi şeyḫ buları ki n'oldılar / Çünki **geçüben** yerine oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6633). [geçüben, -üben]*

Bunı diyüp **geçüben** oturdılar / Ḳīl u ḳāli aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1359). [geçüben, -üben]*

Geldi Ḫūnkār'uñ elini öpdi ol / **Geçüben** ḳarşusuna ḳavşurdı ḳol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3939). [geçüben, -üben]*

Taḫtına sulṭān **geçüben** oturur / Geçdi begler yirlerine ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6389). [geçüben, -üben]*

geç: *Bir yerden başka bir yere gitmek. II Ölmek.*

Ġāzīlerle evvel anlar açdılar / Bu fenādan çünki anlar **geçdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1599). [geçdiler, -di, -ler]*

geç: *Gecikmek, geç kalmak.*

Māʾ u menden **geç** bulasın ḳurb-ı Ḥaḳ / Yoḳsa ḳalduñ māʿ u gilde hem-çü ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [geç,]*

geç: *Zamanın geçmesi.*

Bunuñ üstine **geçicek** bir zamān / Fāṭıma'nuñ ḥamli oldı görʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3853). [geçicek, --icek]*

geç: *1--e Bir yerden başka bir yere gitmek. 2--den Bir duruma uğramak, konu olmak. 3--den Bırakmak, vazgeçmek. 4--den Bir şeyi bundan böyle yapma durumunda olmamak. 5--i Zamanı aşmak, geride bırakmak.*

Ḳıbleye ḳarşu ḳoyup ol meyyiti / **Geçdi** imāmlıḳ itdi ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [geçdi, -di]*

geç: *(Zaman için) Akmak, gitmek, geçmek.*

İşbu resme ğeççürürüz rūzigār / Bir geçinmedür **geçer** leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3287). [geçer, -er]*

Dir zamānlardur kiʿömrümden **geçer** / Görmedüm oğlan yüzin ḳaldum nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5228). [geçer, -er]*

geç: *(zaman) geçmek, geride kalmak.*

Üc yay-ıdı gün ṭurdı der-ḳıyām / Çün yidi gün **geçdi** vü oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [geçdi, -di]*

Eyle-y-idi ḳavlümüz anuñ-ıla / Cumʿa ḳılındı ẓuh u r **geçdi** hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3985). [geçdi, -di]*

Geçdi bir müddet çün bunuñ üstine / Ḳıldı Ertuñrul da rıḥlet dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4263). [geçdi, -di]*

Oluban ṣancaḳ begi itdi ḳarār / Bunuñ üzre **geçdi** bir müddet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4266). [geçdi, -di]*

Bağlanup uçlar ġazā olmadı bil / **Geçdi** bunuñ üstine bir niçe yıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4270). [geçdi, -di]*

İçmedi ḳırḳ gün daḫı ṣudan tamām / Tā ki ḳırḳ gün **geçdi** bulup iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4556). [geçdi, -di]*

geç: *Aşıp ilerisine gitmek.*

Sünneti ḳılup iḳāmet itdiler / **Geçdi** Mollā öñe niyyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3575). [geçdi, -di]*

geç: *(Zaman) geçmek, geride kalmak.*

Çünki miʿrācdan dönüp geldi gine / **Geçdi** üç yıl bunuñ üstine yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 138). [geçdi, -di]*

geç: *"Bırak" anlamında kullanılan söz.*

Didi ḳatuñda eyledüm eksükligi / **Geç** suçumdan şānuña oldur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2027). [geç,]*

geç: *Belli bir yerde yer almak. II Bir yer veya makamın gerektirdiği işi üstüne almak.*

Dest-namāz alup vużūʾ ḳıldı tamām / Lā-tekellüf **geçdi** der cā-yı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3569). [geçdi, -di]*

geç: *(Zaman için) Akmak, gitmek.*

Aña daḳ irdi ḳarañlıḳ şām olur / Vaḳt **geçer** gün ṭolunup aḫşām olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [geçer, -er]*

geç: *Belirli zamandan sonra olan.*

Didiler **geç** vaḳt oldı key degül / İşbu vaḳt varmaḳ ol eve bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [geç,]*

geç: *Geçmek, esmek. II Zamanın geçmesi.*

Geçdi tārīḫ üstine çoḳ sāliyān / Döndi devrān Ḫan Muḥammed oldı ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5851). [geçdi, -di]*

geç: *Belli bir yerde yer almak.*

Ṣaldı seccādeyi **geçer** oturur / Ġuṣṣayı ḳayġuyu dilden götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2786). [geçer, -er]*

geç-: *Vazgeçmek.*

Ṣuçlarından **geçübeni** ol ʿazīz / Emr idüp ḫalīfelere didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3033). [geçübeni, --übeni]*

geç-: *Gitmek, uzaklaşmak.*

Gĕçübĕni andan ol kān-ı kerem / Ürgüb iline varur ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1541). [gĕçübĕni, --übĕn, --i]*

Ḳızılırmaġı **geçübeni** gider / Gitmegĕ Ḫūnkār'ı andan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3039). [geçübeni, --übĕn, --i]*

geç-: *Vaktin ilerlemesi.*

Ṣandıġa muḥkem ḳoyup berkitdiler / Üç gün üstine **geçince** rüzigâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 179). [geçince, -ince]*

geç-: *(Bir yerden) geçmek, (bir yere) uğramak.*

Tā Semerḳand cānibinden irdiler / **Geçmegĕ** ırmaġa ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1078). [geçmegĕ, -meg, -e]*

Geçüp andan irdi Lūristān'a ol / Ol veliyyullāh ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1207). [geçüp, -üp]*

Geçüp Açuḳsarāy'a andan irer / Bir gelincüge yolı uġrar meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1550). [geçüp, -üp]*

Kim gele yoldan **geçe** iltür aña / Dir ki kes yi bunı getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [geçe, -e]*

Pāymānçe yirine **geçüp** ṭurur / Anı Ḫūnkār çün baḳup eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3723). [geçüp, -üp]*

Her biri bir kimsene ḳıldı iḫtiyār / **Geçe** seccādede eyĕye ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4235). [geçe, -e]*

Dilerüz bir yirde yatavuz gice / Tā ki bu ṭaşġun işbu sīl **geçe** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5053). [geçe, -e]*

Irmaġı **geçüp** yolumuza revān / Olavuz budur murād dirler hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5054). [geçüp, -üp]*

Yirümüze **geçüp** ol ide ḳarār / Demümüzi oynada āḫir-i kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5131). [geçüp, -üp]*

geç-: *Aşmak.*

Yolda kāfirden nice **geçdüñ** didüm / Sen meger ḳuş oluban uçduñ didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 813). [geçdüñ, -dü, -ñ]*

geç-: *Bir yere kurulmak.*

Her biri seccādesine **geçdiler** / Lücce-i nuṭḳuñ buñarın içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1360). [geçdiler, --di, --ler, -]*

geç-: *Zaman bağlamında aşmak, geride bırakmak, harcamak.*

Anda da bir çille çıḳardı hemān / **Geçüben** ṣavm u ʿibādetle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1229). [geçüben, --üben]*

geç-: *Bir yerden başka bir yere gitmek.*

Didi etmek yimeyem ṣu içmeyem / Tā Bedaḫṣān mülkine ben **geçmeyem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 743). [geçmeyem, --me, --y, --em]*

geç-: *Geçmemek; vakit ilerlemeden.*

Ibrīġum gĕtür Saʿīd āb-dest ala / **Geçmedin** vaḳti namāzını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3568). [geçmedin, -me, -din]*

geç-: *(Bir miktarı, bir sınır veya haddi) Aşıp ilerisine gitmek.*

Ḫalḳ-ı ʿālem oldı ol ṣādīye ṣād / **Geçdi** bir müddet çü bunuñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 369). [geçdi, -di]*

Müstemiʿ ol bāḳīsin diyem sizĕ / **Geçdi** üstine çü bīst ü çār sāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 372). [geçdi, -di]*

Pādişāh bundan sürūr-ı tām ider / **Geçdi** bunuñ üstine çün bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6687). [geçdi, -di]*

İsmi zikrinde şekerler yidiler / **Geçdi** bunuñ üstine niçe zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6705). [geçdi, -di]*

Ol maġāra delüġinden **geçdi** er / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'a dek uçdı er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 770). [geçdi, -di]*

Gine **geçdi** ḳapuya ol pāk-bāz / Ṣafā naẓarla duʿā itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1180). [geçdi, -di]*

Geçdi ḳoyın ardına tā döndere / Otlamaġa bir yañaya göndere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1431). [geçdi, -di]*

Oldı seccāde ṣu yüzinden revān / **Geçdi** ṣudan öteye şol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [geçdi, -di]*

Çünki tebdīl oldı Oġuz şevketi / Sürdi devrān **geçdi** bunlar müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1605). [geçdi, -di]*

Çün bunuñ üstine **geçdi** bir zamān / Ẕikr idem diñle saña bir ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [geçdi, -di]*

Çün bunuñ üstine **geçdi** bir zamān / Nice oldı diyeyin gūş it beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1688). [geçdi, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Bektaş-ı Velī / **Geçdi** oturdı sedirde ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2335). [geçdi, -di]*

Geçdi ṣudan öteye sürʿatle tīz / Didi mollālara Mollā-yı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3511). [geçdi, -di]*

geç-: *Bir engeli aşıp ötesine varmak.*

İrdi anda Sidre'ye çünki Resūl / **Geçmedi** andan ḳaldı Cibrīl pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 119). [geçmedi, -me, -di]*

Ḳorḳdı şāhdan yaṣaġından **geçmedi** / Ḥācī Bektaş ammā ol girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6357). [geçmedi, -me, -di]*

geç-: *Aklından geçmek.*

Naẓarında otururken Ḫūnkār'uñ / **Geçdi** fikrinden bu resme ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5272). [geçdi, -di]*

Oturuban seyr iderken dört yanın / **Geçdi** fikrinden bu vech-ile hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5492). [geçdi, -di]*

geç-: *(Zaman için) Harcamak, geçirmek.*

Oturur-iken ḳatında Ḫūnkār'uñ / **Geçdi** bir gün ḫāṭırından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4872). [geçdi, -di]*

geç-: *(Zaman için) ilerlemek, geçmek.*

Mülk-i Ḫorāsān'da ol şāh-ı emīn / Ṣavm-ıla **geçer** idi dāyim güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6755). [geçer, -er]*

Ol aġac yĕşermedi üc yıl **geçer** / Ümīdin kesmĕdi Ḫaḳ'dan ol nā-çar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3141). [geçer, -er]*

Örtüsin örtdi **geçer** ḳırḳ gün tamām / Ḳırḳ birinci gün ider emr ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3655). [geçer, -er]*

Pes bu remzden ṣoñra bir müddet **geçer** / Tā ki Ḫūnkār daḫı dünyādan göçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4836). [geçer, -er]*

geç-: *(Zaman, ömür için) Bahar mevsimi gibi geçmek, aşmak, gelip geçmek.*

Ekdügi bostānı yidürdi o yıl / Ḫoş ḥuzūr itdi **geçen** ebnā sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3140). [geçen, -en]*

geç-: *(Zaman, ömür için) gelip geçmek.*

Nefesi geçkel er oldı ol ʿazīz / Çoḳ yaşamadı vü **geçdi** girü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [geçdi, -di]*

geç-: *İmamlık makamına geçmek.*

Lā-tekellüf **geçdi** imāmet yirine / Birini bilmez keşīşler yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2096). [geçdi, --di]*

gêce: *Gece.*

Yükledür bir vaḳt gemi buġday ile / Öte **geçeye** giderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4097). [geçeye, --y, --e]*

geçegör: *Bir merhaleyi yukarı yönlü aşmaya çalışmak.*

Gel bu şöhretden **geçegör** iy ʿazīz / Ḥaḳ ḳatında tā ola işüñ temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [geçegör,]*

geçen: *Geçmek, aşmak, gelip geçmek.*

Ol zamān Ḳırşehri ulu şehr-idi / Orta yirinden **geçen** hem nehr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [geçen,]*

geçende: *Yakında, yakın bir geçmişte.*

Şol **geçende** geldüginde gördüñüz / N'itdi Mollā'ya bu sırra irdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3380). [geçende, -en, -de]*

geçer: *Vazgeçmek, ilgilenmemek.*

Nāz u niyāzı **geçer** kāmil-vücūd / Ṣordı kimdür diyü ḫalḳdan anı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3122). [geçer,]*

geçicek: *Geçince.*

Pes Selīm Şāh **geçicek** yirine hem / Ḳılıç Arslan geçdi bil iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4179). [geçicek, -icek]*

Bekleyüp ol aġızı beglik ider / Bir iki yıl **geçicek** ol da gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4219). [geçicek, -icek]*

Ol cemāʿat **geçicek** Bunaz Ṣuyı'n / Ol yola gitmege ṣunmazlar boyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5188). [geçicek, -icek]*

geçid vir-: *Yol vermek.*

Yarusı aşaḳaya aḳdı gider / Ṣu geçid virdi bular da gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5067). [geçid vir-,]*

geçin: *Yaşamak, hayatını devam ettirmek.*

İşbu resme ğeçürürüz rūzigār / Bir **geçinmedür** geçer leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3287). [geçinmedür, --me, --dür]*

ğeçince-: *Geçmek.*

Mekke'den gelse virür ṭuymasın il / Bir zamān **gĕçincegiz** irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5955). [gĕçincegiz, -giz]*

geçiser: *Geçip gitmek.*

Anda demüñ yumuñ oynat var hem / **Geçisersin** anda hem iy muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5003). [geçisersin, -sin]*

geçkel: *Geçici II.Zayıf.*

Nefesi **geçkel** er oldı ol ʿazīz / Çoḳ yaşamadı vü geçdi girü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [geçkel,]*

geçkil duʿā: *Etkili bir dua.*

Sözini şımaḳ bunuñ olmaz revā / Zīre bunda var durur **geçkil duʿā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3961). [geçkil duʿā,]*

geçme: *Vazgeçmek, terk etmek, uzaklaşmak.*

Geçmeyince fānī şūretden bir er / Bāḳī mülke itmeyince ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5600). [geçmeyince, -yince]*

geçmek: *(Bir yerden) geçmek.*

Sünnet olmayınca bundan böyleyĕ / Yoḳ durur **geçmek** bilesiz eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2468). [geçmek,]*

geçmiş-: *Zamanın ilerlemesi; zamanı aşmak, geride bırakmak.*

Kesdi ḫurmā ṭal getürdi ḫ̆āceye / Dört sāʿat **geçmiş-idi** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5970). [geçmiş-idi, -idi]*

geçür-: *Bir işi belirlenen zamanda yapamamak.*

İrtesi bayramı anda itdiler / **Geçürüp** üç güni andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5183). [geçürüp, -üp]*

geçür: *Bir şeyi kendisine ayrılmış olan yere yerleştirmek, koymak.*

Geçürüp ṣadra anı ʿizzet ider / Yidürüp niʿmet aña ḫizmet ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4706). [geçürüp, -üp]*

geçür: *Geçirmek.*

Her ne kim var-ısa ḳurbānlarını / Sürüben **geçürdiler** cümle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5068). [geçürdiler, -di, -ler]*

Böyle niyyet eylediler hem o gün / **Geçüreler** varuban bir köyde dün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5043). [geçüreler, -e, -ler]*

geçür: *Geçmesini sağlamak.*

Baʿd ez-ān **geçürdiler** seccādeye / Bu feżāʾil-nāmeden kim ne diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1176). [geçürdiler, -di, -ler]*

geçür: *Geçirmek; bir engeli aşıp ötesine varmasını sağlamak, atlatmak.*

Gemi getürüñ **geçürüñ** dir beni / Çün gemiciler işitdiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4854). [geçürüñ, --üñ]*

geçür: *Bir makama gelmesine sebep olmak.*

Elin aluban **geçürdi** yanına / Ṣordı cemʿiyyet neden oldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1149). [geçürdi, -di]*

Ṣadra **geçürdi** hemān ol ser-veri / Ḫʷāce ider bilür mi ki erdür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [geçürdi, -di]*

geçürüp: *Geçirip.*

Geçürüp seccādeye şeyḫ itdiler / Dutup emrin buyruġına gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5146). [geçürüp,]*

gedā: *İlahi tecellilere muhtaç olan salik.*

Yüriyüp ḳurbān **gedāylıḳ** itdiler / Ḫayli ḳurbān cemʿ idüp gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5024). [gedāylıḳ, -y, -lıḳ]*

gel: *Gelmek.*

Göricek ḫüddām **gelürlĕr-idi** / Hegbeyi üstinden alurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 601). [gelürlĕr-idi, -ür, -ler, -idi]*

Gāh Çille-ḫāne'de olur-ıdı / Gāh İdrīs evine **gelür-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1786). [gelür-idi, -ür, --idi]*

Gelemedi kimse oddan ileri / Ṭaşra oddan ṭurdılar ol ḫalḳ geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2699). [gelemedi, --(e)me, --di]*

Her nereye gel disem **gelür-idi** / Her ne resme ḳıl disem ḳılur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [gelür-idi, -ür, --idi]*

Ḫażret-i Ḫūnkār'a **gelürlĕr-idi** / Ḫoş ziyāret eri ḳılurlar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2656). [gelürlĕr-idi, -ür, -ler, -idi]*

Er ḳatına girü **gelürlĕr-idi** / Didügimüz gibi ḳılurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2662). [gelürlĕr-idi, -ür, -ler, -idi]*

Gelesi vaḳt ḥażreti nice olur / Çelebiler geldügin nice bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2857). [gelesi, -esi]*

Ṣayda çıḳmış ıdı taḥtından ol er / Ṣayd ide **gelür-idi** deryā kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2764). [gelür-idi, -ür, --idi]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi kim iy ʿazīz / Ne murāḍa **geldüñüz** bu yire siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2998). [geldüñüz, -düñüz]*

Gel ne-y-ile **gelür-iseñ** az u çoḳ / Faḳr u müstaġnī durur hem ḳarnı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4632). [gelür-iseñ, -ür, --iseñ]*

Ḫūnkār işiginde ol olur-ıdı / Ehl-i faḳr hep cemʿ olup **gelür-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5028). [gelür-idi, -ür, --idi]*

Edrine'yi itmiş-idi taḥtgāh / Bursa'ya da **gĕlür-idi** gāh gāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5753). [gĕlür-idi, -ür, --idi]*

gel: *Uğramak.*

Ṣol geçende **geldüginde** gördüñüz / N'itdi Mollā'ya bu sırra irdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3380). [geldüginde, --düg, --in, --de]*

gel: *Gelmek, ortaya çıkmak.*

Bildi **gelendür** imām ibni imām / Ṣaldı ḫādim gene Mūsā Šānī'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 286). [gelendür, -en, -dür]*

Ḫoş muʿaṭṭar rāyiḥa gülden gelür / Hīç özinden **gelmemiş** ḫūn u nifās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 402). [gelmemiş, -memiş]*

Şimdi Türk'üñ **geldi-se** sulṭānı pes / ʿĀciz oldı nĕ ki var cümle papas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 917). [geldi-se, --di, --se]*

Çün duʿā-yı ḫatm ider gör ol ʿazīz / Hem ḳoyun emişmege **gelmişdi** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4508). [gelmişdi, -miş, -di]*

Merkeb idinüp binĕlüm biz ḥacer / Ol tekebbürlikle **geldiyse** baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6220). [geldiyse, -di, -y, -se]*

Ġāzī ʿOšmān **geliserdür** ittifāḳ / Ḳuṭb-ı ʿālem böyle dise ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6359). [geliserdür, -iserdür]*

gel: *Gelmek, buyurmak, şereflendirmek.*

Ḥācī Bektaş **gelmesine** oldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 209). [gelmesine, -mesine]*

Ḫˇāce'nüñ çün bildiler **geldügini** / İtdiler ol demde istiḳbāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1089). [geldügini, -dügini]*

Rūm mülkine **geliyorur** bir er / Key ḳatı ḳuvvetlü erdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1284). [geliyorur, -i, -yor, -ur]*

Gördiler varan kişiler geldiler / **Geliyorur** diyü iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3341). [geliyorur, -i, -yor, -ur]*

Bāʿiš oldur öyle ad olmasına / İşbu lafż erden aña **gelmĕsine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5452). [gelmĕsine, -mesine]*

gel: *Gelmek.*

Hem yeşil fermānı alġıl bileñe / İsteyü bir gün **geliserler** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4877). [geliserler, -iser, -ler]*

gel: *Gelmek.*

Ḳılıcaḳ vaḳti hemīn gördük gider / Bilmezüz ḳandan **gelür** ḳanda gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3691). [gelür, -ür]*

gel: *Gelmek ‖ buyurmak, şereflendirmek.*

Aña daḫı görünüp böyle didi / Al yārenlerüñ baña **gelgil** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5481). [gelgil, -gil]*

gel: *Beri gelmek, yaklaşmak.*

Boynuzı dörder ü dört yüz ḳoç tamām / **Gelür-idi** gün-be-gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2664). [gelür-idi, -ür, --i, -di]*

Ḳalḳuban Ḳaradeñiz'e irdiler / Mevc ü ṭalġa **gelür-idi** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2752). [gelür-idi, -ür, --i, -di]*

gel: *Gelmek, ulaşmak, varmak.*

Hem bir avuc arpa bile alalar / Aluban ḫāk-ile bile **gĕleler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1882). [gĕleler, -e, -ler]*

Ṣaru'yı bed fikr-ile **geldügini** / Bildi külliyyen tamāmet hep anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2007). [geldügini, -düg, -i, -ni]*

Ḳarayük'e çün yaḳın irişdi ol / **Geldügini** bildi ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4157). [geldügini, -düg, -i, -ni]*

Gördi rüʾyāsında Ḫūnkār ḥażretin / **Geldügini** erligini ḳuvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4479). [geldügini, -düg, -i, -ni]*

Ġayb oluban anda bulunurdı ol / Biticek işi gine **gelürdi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5427). [gelürdi, -(ü)r, -di]*

Ḥażretüñ çün çoḳ vaṣiyyet itdi ṣeyḫ / **Gelecekdür** dir naṣīḥat itdi ṣeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5669). [gelecekdür, -ecek, -dür]*

gel: *(Bir kimse veya yer üzerinde) Belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.*

Hem ṣolumda oturan Ṣīr-i Ḫudā / Sen gidicek dāyimā bunlar **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6640). [gelür, -ür]*

Ṣuvada çün kim varur ol nāzenīn / Ḥażret-i Ḫūnkār **gelür** anda hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1690). [gelür, -ür]*

gel: *Belli bir zamana ulaşmak.*

Var-ıdı bir er orada ittifāḳ / **Gelmiş-idi** Rūm'a ez-sū-yı ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1314). [gelmiş-idi, -miş, -i, -di]*

gel: *Belirmek, görünmek.*

Cümle erenler **geldi** çünki ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6203). [geldi, -di]*

gel: *Belirmek, ortaya çıkmak.*

Hem çırāḳ ṭurduġı yirinden revān / Rūşen olup **gele** öñine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1137). [gele, -e]*

Seccāde altında kendüsi **gele** / Bu rumūzlar kimde kim taʿyīn ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1139). [gele, -e]*

Issı vardur işde şimdi **geliser** / Bu didügüm remzi cümle ḳılısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1141). [geliser, -iser]*

Ṣuvada **gelmişdi** bir pīr-i faḳīr / Yimeye bizden ṭaʿām istedi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1708). [gelmişdi, -miş, -di]*

Virdiler tīmār bir uc yirde aña / **Gelmedi** Rūm'a ölince görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1902). [gelmedi, -me, -di]*

Bu ṭaşı yutmaġ-ıla ne olısar / Ṭaş olandan ne kerāmet **geliser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2174). [geliser, -iser]*

Gör **gele** ṣoñuñ öñüñden key ḳatı / Ser-te-ser mülki ṭutısar ḥaşmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4246). [gele, -e]*

Böyle maḥbūb tāc idüp ḳor der-mekān / Issı **geliser** didi anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [geliser, -iser]*

Anda-y-ıdı ẕikr olan ol ejdehā / Ẕikre **gelmişdi** bu sözler bārhā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5186). [gelmişdi, -miş, -di]*

Çille Ṭaġı'ndan **geliser** bir süvār / Atı boz ṭonı yişil ola i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [geliser, -iser]*

gel: *Benzemek, gibi olmak.*

Ḫoş muʿaṭṭar rāyiḥa gülden **gelür** / Hīç özinden gelmemiş ḫūn u nifās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 402). [gelür, -ür]*

gel: *Bir yerden dönüş yapmak.*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup aldı **gelür** / Ḥażret-i Ḫūnkār görüp ʿizzet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4540). [gelür, -ür]*

gel: *Gelmek, ortaya çıkmak, belirmek.*

İmdi vaḳtidür o ẕikri yād it / **Gel** göñül vīrānesin ābād it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4668). [gel,]*

gel: *Bulaşmasın, dokunmasın.*

Didiler iy şāh-ı ser-tācu'r-ricāl / Ol cihetden **gelmesün** size melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1777). [gelmesün, -me, -sün]*

gel: *Gelmek, ulaşmak.*

Ně ki **gelürse** ḥasenātdan tamām / Maṭbaḫında ol bişerdi iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 587). [gelürse, -ür, -se]*

gel: *(Sofraya) getirilmek, konulmak.*

Geldi ṣofra yidi niʿmet cümle kes / Çünki ṣāfdan ṣofrayı götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6038). [geldi, -di]*

gel: *Doğmak, yaşamak, dünyaya gelmek.*

Ḳanḳı ʿavretüñ ki ehli olmaya / Hergiz andan oġlan u ḳız **gelmeye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2165). [gelmeye, -me, -y, -e]*

gel: *Dönmek.*

Ḳarşulayuban alalum **gelelüm** / Ḫoş naẓar himmet duʿāsın alalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4481). [gelelüm, -elüm]*

gel: *Duyulmak, işitilmek.*

Tekye Ḳaya'dan o dem **gelür** āvāz / Keşf itdi ol ḳaya gör nice rāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3941). [gelür, -ür]*

gel: *Gelmek, uğramak.*

Gözleměyincek **gelür-ise** żarar / Yā ḫo ḳurt yirse didüñ aña ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1999). [gelür-ise, -ür, --ise]*

gel: *Buyurmak, teşrif etmek.*

Her aluca virelüm iki nefes / Er didi **gelsün** buña itsün heves *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2921). [gelsün, -sün]*

gel: *Bir yerden bir yere ulaşmak, varmak.*

On biñ artuḳ ḥāżır-ıdı leşkeri / Ḳarşular yolda **gelürken** Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 661). [gelürken, -ür, -ken]*

gel: *(dünyaya) gelmek.*

İllā kim oġlı ḳızı olmaz-ıdı / Aña dek hīç oġl u ḳız **gelměz** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3830). [gelměz, -mez]*

gel: *(bir maksatla) bir yere uğramak, ziyaret etmek.*

Ḥācī Bektaş işigine **gelse** ḥalḳ / Sinesine başısaranuñ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5829). [gelse, -se]*

gel: *Gelmek, ortaya çıkmak, görünmek.*

Geldi seccāde döşendi altına / Fikre vardılar oturanlar gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1162). [geldi, -di]*

gel: *(Bir hâl bir kimseye) hâkim olmak; belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.*

Geldi ḳapu yarığından içerü / Pes naẓar ṣalduḳda varup ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1730). [geldi, -di]*

İdrīs evinde ḳılur iken namāz / Ol dīvār yıḳılmaġa **geldi** biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1788). [geldi, -di]*

Geldi pezver ṣofra daḫı yendi hem / Ṣofra duʿāsı daḫı olundı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [geldi, -di]*

Köyinüñ ḫalḳın cemīʿi cemʿ ider / Aldı menziline **geldi** gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2338). [geldi, -di]*

Çün bu resme yitdi emrüñ ġāyeti / Vaʿdesi yitdi vü **geldi** nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2342). [geldi, -di]*

Eyledüñ anuñ emeklerin ʿabeš / Yavuz itdüñ **geldi** senden bu ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2391). [geldi, -di]*

Ol gice **geldi** görüñ ki ḥāl n'olur / İttifāḳ ol gicede ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [geldi, -di]*

Geldi artlarınca ol üç yüz faḳīr / Yüz sürerler pāyine olup ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2980). [geldi, -di]*

Bir nefes **geldi** sözini gördiler / Maḫlaşınuñ ġavrine çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3710). [geldi, -di]*

Ẕikre **gelen** mescidüñ öñinde tīz / Bir büyük ḳara ḳaya vardı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [gelen, -en]*

Bu **gelen** dervīşlere çekgil sümāṭ / Yiyüben tā ki bulalar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3797). [gelen, -en]*

Bunı giyüben ḳuşanuban gele / Bu **gelen** dervīşlere ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3812). [gelen, -en]*

İrdi meydān ḳapusına çünki ḳul / Begine ne ḥāl **gelmiş** gördi ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [gelmiş, -miş]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'a **geldi** çün bu ḥāl / Ḳulaḳ oldı **geldi** özine melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4986). [geldi, -di]*

gel: *(bir maksatla) bir yere uğramak, ziyaret etmek.*

Günde bir öküz pişürürler idi / Yahnisin alup **gĕlürler** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4554). [gĕlürler, -ü, -r, -ler]*

gel: *Erişmek, ulaşmak.*

Bir yük elma yükledür tīz atına / Eyledi niyyet **gele** ḥażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3038). [gele, -e]*

gel: *Doğmak, dünyaya gelmek.*

Gele senden bir veled kim ola ol / Evliyālardan ola ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1685). [gele, -e]*

Evliyālardan ya bir kimse **gele** / Saña andan ḫoş-naẓar himmet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1687). [gele, -e]*

Gele üc oğlanumuz senden didi / Nesl-i ẕürriyyet ola andan didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3842). [gele, -e]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyaret etmek.*

İşidür leşker ḫalīfe **geldügin** / Ol daḫı leşker dirüp sürer yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2435). [geldügin, -düg, -in]*

Gelesi vaḳt ḫażreti nice olur / Çelebiler **geldügin** nice bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2857). [geldügin, -düg, -in]*

Ṣaru İsmāʿīl'e gör neler irer / Mollā nice **geldügin** dirler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3628). [geldügin, -düg, -in]*

Ḫażret-i Ḫūnkār'a ʿayān itdiler / Bunlaruñ **geldügin** beyān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4368). [geldügin, -düg, -in]*

Germiyān erenlerinüñ **geldügin** / Ziyāret itmeklige yol olduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5105). [geldügin, -düg, -in]*

Ṣofra vü seccāde vü şemʿ ey aḫı / İbtidādan elden ele **geldügin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6131). [geldügin, -düg, -in]*

gel: *Doğmak.*

Fāṭma Ana'dan o vaḳte dek veled / **Gelmemişdi** hergiz andan bil ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1686). [gelmemişdi, -memişdi]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak,gelmek, ziyâret etmek.*

Gördi Ṭayfūr böyle emr oldı vuḳūʿ / **Geldi** dönüp Caʿfer-i Ṣādıḳ'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6661). [geldi, -+di]*

Dönüben sürʿatle ḫatuna **gelür** / Didi kimdür şoruban bildüm ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 354). [gelür, -ür]*

Geldi irdi tekūra virdi ḫaber / Didi ne kim söylediyise ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 988). [geldi, -+di]*

Meger ol **gelen** ʿazīz ü muḥterem / Ḥācī Bektaş ıdı ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1146). [gelen, -en]*

Pes Külü Ḫan sürer evine **gelür** / Ḫatunına cümle ḫāli bildürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2575). [gelür, -ür]*

Pes Ḳolaçıḳ Ḥācī şol aygır mišāl / Kişneyü kişneyü **geldi** bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5125). [geldi, -+di]*

Tā bulam vüsʿat ḫużūr-ıla **gelem** / İvmek-ile gelmeye cisme elem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5330). [gelem, -e, -m]*

Bu cihān köpri durur **gelen** geçer / Yā kebūter-ḫānedür ḳonan uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5583). [gelen, -en]*

Her **gelen** ayaḳlayup yüzin başar / Varmadın işige anuñ özin başar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5830). [gelen, -en]*

gel: *Bulunduğu yerden ayrılıp geri dönmek,gelmek.*

Kanda varsañ nuṣret-ile **gelesin** / Varduġuñ yaġıyı ḍarbī alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4402). [gelesin, -+e, -+sin]*

gel: *Gelmek II Temin edilmek.*

Didiler ṭuzımuz ıraḳdan **gelür** / Ṭuz getürmek ḫayli key zaḥmet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3427). [gelür, -ür]*

gel: *Gelmek, erişmek.*

Uydurup ol yire **gelürken** şehā / Bir süri ḫınzīr çocuḳlu zişt-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3016). [gelürken, -ür, -ken]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere gelmek.*

Aḳsarāy'a **gelüp** itdiler ḳarār / Meskeninde mesken eylĕdi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3444). [gelüp, -üp]*

Saḳarya ırmaġı ṭaşmış sīl **gelüp** / Ḳıpḳızıl bulanuban ṭaşġun olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5052). [gelüp, -üp]*

İlerü şuya **gelüp** āvāz ider / Ol şuyı gör kendüye dem-sāz ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5062). [gelüp, -üp]*

gel: *Ayrıldığı yere tekrar dönmek.*

Çünki miʿrācdan dönüp **geldi** gine / Geçdi üç yıl bunuñ üstine yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 138). [geldi, -+di]*

gel: *Başka bir konunun anlatılmasına başlamak.*

Sözüñ evveline **geldük** biz yine / Geldi Otman Beg'e irdi söz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4271). [geldük, -dük]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyâret etmek.*

Görmege oġlı yüzin sürer **gelür** / Şād ıla mesrūr olup ḳılur neṣāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 405). [gelür, -ür]*

Tā ki yapıldı vü hem oldı tamām / Emr ider şeyḫi oḳudılar **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6624). [gelür, -ür]*

Altı biñ yigit **gelüben** ḳatına / Bindi Ḥaydar ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 655). [gelüben, -üben]*

Bildi bu **gelen** kişiyi er durur / Hem vilāyet ıssı bir ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [gelen, -en]*

Didi İlyās mıdur özüñ yā Ḫıż ı r / Kim ḳatuma **gelüben** olduñ ḥażır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 784). [gelüben, -üben]*

Pes tekūruñ ḳatına **geldi** yakın / Dir amān vir söyleyem sözüñ ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 867). [geldi, -+di]*

Bu **gelen** kāfirleri sen çāker it / Bekcimi hem yidi başlu ejder it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 894). [gelen, -en]*

Ḫ̆āce'yi de daʿvet iděler **gele** / Gelüben meclislerin rūşen ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1062). [gele, -e]*

Ḫ̆āce'yi de daʿvet iděler gele / **Gelüben** meclislerin rūşen ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1062). [gelüben, -üben]*

Çün ʿAmū üstine irişdi bular / **Gelüben** anda yiter ol yidi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [gelüben, -üben]*

Dek ṭururken tāc andan başına / **Gelüben** anuñla ola āşinā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1135). [gelüben, -üben]*

Murteżā meşhedine andan irer / İşigine **gelüben** yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1221). [gelüben, -üben]*

Ṭoġrulup Aṣḥāb-ı Kehf'e dek **gelür** / Niçe gün anda daḫı ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1272). [gelür, -ür]*

Gör ki anı Rūm'a bir girmiş midür / **Gelüben** bu mülke ol irmiş midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [gelüben, -üben]*

Eylügüm er ere böyle mi **gelür** / Ṭonanup ẓālim ṭonın böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [gelür, -ür]*

Çıḳarumayup żarūrī oluban / Anlara ṭapşurdı cümle **gelüben** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1467). [gelüben, -üben]*

Gĕlüben bunda ʿAvānoġlanları / Ġavġā ider işidürsin bunları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1545). [gĕlüben, -üben]*

Küpecügüñ yaġ-ıla ṭolduġını / Ḳaynanasına **gelüben** dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1563). [gelüben, -üben]*

Ol zamānda **geldi** Ḫūnkār ḥażreti / Rūm'a girdi dutdı ġāyet şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1637). [geldi, -+di]*

Geldügi gün anda Ḫūnkār ḥażreti / Ne geyerdi gör o ṣāḥib-devleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1691). [geldügi, -dü, -gi]*

Yoġ-ıdı bir ehl-i ʿilm tā kim **gelĕ** / Ölicek ölülerin temyīz ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1654). [gelĕ, -e]*

İdelüm daʿvet biz ola kim **gelĕ** / Bizi dīdārıyla müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1766). [gelĕ, -e]*

İşidüp Ḳayṣer daḫı leşker direr / **Gelüben** Ḳayṣer'üñ üstine irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1615). [gelüben, -üben]*

Ḳarayük ḳurbında Ḳay nām bir yire / **Gelüben** anda ḳarār itdi gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [gelüben, -üben]*

Gelüben erkānca anı götürür / Lāzım olan ḫizmetini bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1659). [gelüben, -üben]*

Tiz yine dönüp segirdüm eyledi / **Gelüben** Fāṭma'ya ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1732). [gelüben, -üben]*

Çepni boyından üç ev daḫı **gelür** / Yunt bendiyle Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1649). [gelür, -ür]*

Bir avuc arpa daḫı gĕtür bile / Ḫāk gelince o daḫı **gelsün** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [gelsün, -sün]*

Bir müsāfir-ḫāne bünyād it **gelen** / Anda ola hem yine ḫizmet ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2064). [gelen, -en]*

Gelüben yüz sürer-idi pāyine / Oñmaz ıdı kim bu yoldan ṭayına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2196). [gelüben, -üben]*

Bizi **gelüben** ziyāret ḳılmaġa / Anuñ-ıla faẕl u teşrīf bulmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2210). [gelüben, -üben]*

Anuñ-içün **gelüben** bunda eser / İşidüp tınmadılar bunlar ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2211). [gelüben, -üben]*

Geldi pīş-rev gördi kim Aḳça Ḳoca / Evde degül ʿavretine dir cice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2293). [geldi, -+di]*

Gelüben Ḳarayük'e ārām ider / Sevüci muḥiblere inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2350). [gelüben, -üben]*

Ṣaru İsmāʿīl ṭurdı ol **gelür** / Ḥālini küllī aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2262). [gelür, -ür]*

Rūm mülkine ister-ise yol bula / **Gelüben** cān-ıla Müslümān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2460). [gelüben, -üben]*

Çıḳdı oddan Hoy Ata'yı gördiler / **Gelüben** ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2717). [gelüben, -üben]*

Yanına **gelüben** arḳasın yıpar / Himmet idübeni eylĕdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2735). [gelüben, -üben]*

Gelüben ḫażrete çün kim irdiler / Ḳalmamış gitmiş kimesne gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2879). [gelüben, -üben]*

Her biri tābūtı ḳoyup gitdiler / Fevt olıncaġaz **gelüben** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2894). [gelüben, -üben]*

ʿAlleler Ṣırtı'na çün geldi yaḳīn / **Gelüben** bir kimse bildürdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2961). [gelüben, -üben]*

Gösterürler yir **gelüben** oturur / Ḳudret işin gör ki neye yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3063). [gelüben, -üben]*

Dir sipāhī didügüñ şek i lde er / **Gelüben** boġazumı didi boġar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3083). [gelüben, -üben]*

Pes yaraḳ görüben andan ṭurdılar / **Gelüben** tā Ḳarayük'e irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3086). [gelüben, -üben]*

Gelüben ol dört ʿazīz ü muḥterem / Dört vilāyet ıssı dört ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3099). [gelüben, -üben]*

Ṭuz Köyi'ne gelüp atdan indiler / Aḫı evine **gelüben** ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3307). [gelüben, -üben]*

Gelüben uşda oturduñ yirüñe / Delü olmış dir ne söyler görüñ e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3706). [gelüben, -üben]*

Mā-ḥaṣal ḳırḳ gün Saʿīd anda ḳalur / Ḳırḳ birinci gün yine Ḫūnkār **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3692). [gelür, -ür]*

Didi gerçeksin erenlerdür olar / **Gelüben** bunda bizi görmek diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3768). [gelüben, -üben]*

Geldi İsmāʿīl elini ḳavşurur / Ḫunkār'uñ ḳarşusına ṭınmaz durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3858). [geldi, -+di]*

Gelüben Fāṭıma'ya didi anı / Didi Fāṭıma görürsin uş beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3807). [gelüben, -üben]*

Ṣaru İsmāʿīl gelür Ḫūnkār'a tīz / Öyle bildürdi **gelüben** ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3808). [gelüben, -üben]*

Gelüben Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / İşidüp Ḫūnkār gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3848). [gelüben, -üben]*

Gelüben Fāṭıma'ya söylědiler / Nicesi söylědi Ḫūnkār didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3851). [gelüben, -üben]*

Vażʿ idincěgez Faṭma gördiler / **Gelüben** Ḫūnkār'a eydivirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3854). [gelüben, -üben]*

Sarāya **gelüben** iʿlām eyledi / Bege ne ḥāl uġraduġın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4006). [gelüben, -üben]*

Sürüben Ḳonya'ya **geldi** gör işi / Anı ṣalıḳ virdi zīrā her kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4060). [geldi, -+di]*

Göricek reʾīs Ḫūnkār'ı bilür / Tīz segirdüm ile hemān-dem **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4163). [gelür, -ür]*

Biz faḳīrlěri gönderdi size / Size ḫod maʿlūm durur **geldük** söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4375). [geldük, -dü, -k]*

Gice gündüz gitdi yolı aluban / Tā ki Ḳarayük'e irdi **gelüben** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4227). [gelüben, -üben]*

Gelüben seccādeye ḳıldı ḳuʿūd / Ol ʿazīz daḫı yerinden ḳalḳdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4565). [gelüben, -üben]*

Çünki ol ḥāl-ile anı gördiler / **Gelüben** ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4924). [gelüben, -üben]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'a **geldi** çün bu ḥāl / Ḳulaḳ oldı **geldi** özine melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4986). [geldi, -+di]*

Yola **gele** āḫirü'l-emr ol gidüp / Hep yaramaz fi'lini hem terk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5129). [gele, -e]*

Bunlara güç **gelüben** incindiler / Bu ışıḳ ne dir diyüben döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5060). [gelüben, -üben]*

Ol kişinüñ ḳapusı öñine çün / Yitüben ol dem **gelür** ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [gelür, -ür]*

Girü bunda irişürdüm **gelüben** / ʿAcz niye gösterürsin didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5333). [gelüben, -üben]*

Gelüben eri ziyāret ḳıldılar / Çār ʿalāmetle icāzet aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5486). [gelüben, -üben]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār / Biñ bir eren **geldügi** maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6163). [geldügi, -dü, -gi]*

gel: *(Bir şey veya kimse) Konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesâfe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.*

Ol bisāṭ ṣu üzre ḳuş gibi **gelür** / Çün Güreleş bunı temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [gelür, -ür]*

gel: *Varmak, ulaşmak, erişmek, vâsıl olmak.*

Geldi gird-ābdan gemim ḳıldı ḫalāṣ / Luṭf irürdi baña ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4085). [geldi, -di]*

gel: *(Bir şey veya kimse) Konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesâfe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.*

Didiler ṣaddaḳ saña cānlar cānı / Öpdiler elin ayaġın **gelüben** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6744). [gelüben, -+üben]*

Gördiler ġaybdan belürdi bir ṭomar / **Gelüben** Ḫūnkār'uñ öñine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1381). [gelüben, -+üben]*

gel: *... zamanı gelmek.*

Vaḳt **gele** senden bunı istĕyeler / Bize virgil gerek oldı diyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4961). [gele, -e]*

gel: *Gel, buyur.*

Ġıll u ġışdan kibr ü kīnden dir arın / Baʿd ez-ān andan yanuma **gel** görin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3541). [gel,]*

gel: *Bulunulan yere başka bir yerden ulaşmak, varmak.*

Dön girü ol **geldügüñ** meclise var / Ḳıl olara olan işi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1335). [geldügüñ, -düg, -üñ]*

gel: *Belirmek, ortaya çıkmak.*

Olısar peydā bu oğlandan çoḳ iş / Bu ʿalāmetler velīlerden **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6612). [gelür, -ür]*

Bir ḳaraltu gördi deryādan **gelür** / Ḳavmine gösterdi bir gör ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [gelür, -ür]*

Didi İsmāʿīl ḥālin n'olduġın / Fāṭıma'dan gine oġlan **geldügin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3860). [geldügin, -düg, -i, -n]*

gel: *(bir maksatla) bir yere gelmek.*

Cümle **gelüp** ol eri ḳıldı ṭavāf / Ṣuçlarını er daḫı itdi muʿāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1049). [gelüp, -üp]*

Eve **gelüp** itdiler anda ḳarār / Ḳıldı tenhā bir mekānı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1784). [gelüp, -üp]*

Çünki Erzingan'a irdüm bā-sipāh / İrdi bir dervīş **gelüp** ṭonı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2609). [gelüp, -üp]*

Ḳarayük'e çün **gelüp** ḳıldı ḳarār / Günde buldı ġāyet-ile iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2901). [gelüp, -üp]*

Bunlara **gelüp** didiler bu işi / Bend ile getürdiler uş bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [gelüp, -üp]*

Ṣu **gelüp** bu mekteb içre aḳadı / Ḥācī Bektaş işidüp işbu sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5989). [gelüp, -üp]*

Ḫarman ıssı ḫarmanın **gelüp** deñer / Arpa buġday örtüsün ki aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6254). [gelüp, -üp]*

gel: *Belirmek, görünmek, ortaya çıkmak.*

Bu-y-ıdı **gelen** kelāmı ibtidā / Eşhedü enlā ilāhe illallāh ve eşhedü enne Muḥammeden ʿabduhū ve resūluhū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 416). [gelen, -en]*

Gelmedi menziline dönüp gider / Sen işitgil Rūm erenleri n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1408). [gelmedi, -me, -di]*

Didi Ḫünkār ol muḥibbe söylegil / Bu gice **gelmedi** kimsene digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2280). [gelmedi, -me, -di]*

Dest-būs eylĕdi düşdi pāyine / Gör ne ʿālī ḥişşe **geldi** pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2449). [geldi, -di]*

Çoḳ dilerüz mālı hem bilsün didi / Rāżī-y-ise ilerü **gelsün** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3878). [gelsün, -sün]*

Bir yanında beg daḫı namāz ḳılur / Ḳılıcaḳ beg namāzı ṭaşra **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3980). [gelür, -ür]*

Naḳl idince ḥażretüm ol kes **gelür** / Māniʿ olmaz n'eyler ise ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5675). [gelür, -ür]*

Niçün olduñ sen ṭoġan u yırtıcı / Yırtıcı şeklinde **geldüñ** sen bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [geldüñ, -dü, -ñ]*

gel: *(O zamana) erişmek, ulaşmak.*

Sözüñ evveline geldük biz yine / **Geldi** Otman Beg'e irdi söz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4271). [geldi, -di]*

Her birinüñ aṣl-ı nesebin beyān / Nicesi **geldi** ider-isem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4822). [geldi, -di]*

gel: *Gelmek. II Ortaya çıkmak.*

Gelüběni dest-būs eylědiler / Pes lisān-ı tercümān söylědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1356). [gelüběni, -übeni]*

gel: *Gelmek II Ulaşmak, erişmek.*

Bir yire cümlesi cemʿ olmış-ıdı / Ol ulu iclāsa hep **gelmiş-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1278). [gelmiş-idi, -miş, -idi]*

Hem ḳara ḳaftān giyerdi üstine / **Gelmiş-idi** ḫoş ziyāret ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2448). [gelmiş-idi, -miş, -idi]*

Bereni yirine ol **gelmiş-idi** / Ḫoş tahıl eyleyüben ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2906). [gelmiş-idi, -miş, -idi]*

ʿAṣr vaḳti daḫı hem olmış-ıdı / Ol ʿazīz anda sürüp **gelmiş-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4576). [gelmiş-idi, -miş, -idi]*

gel: *(Bir kimse veya yer üzerinde) Belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.*

Uşda **geldi** baña itdügi nefes / Yitişür erüñ nefesi pīş ü pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1879). [geldi, -di]*

Tā ki Bektaş'uñ ḳatına irdiler / Ṣaru **gelürdi** ıraḳdan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1947). [gelürdi, -ür, -di]*

Bu yañadan Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh / Ḳırṣarı'ndan sürübeni **geldi** rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2876). [geldi, -di]*

Ḳulaḳ olsun diyü **geldi** bir nefes / Dutmaz oldı iki eli anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [geldi, -di]*

Uşda Bayram Begi'nüñ ḫayrı tamām / Yirine **geldi** vü buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5071). [geldi, -di]*

Ḫalvetinden çıḳdı Bektaş Ḫūnkār / **Geldi** şeyḫi Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6077). [geldi, -di]*

Ḫışm-ıla üstüne **geldi** bir ṭoġan / Bildi Rūm'uñ gözcisidür bu gelen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6112). [geldi, -di]*

gel: *"-e gelmek" Eylemin gerçekleşmesindeki sürekliliği ifade eder.*

Ḳolaçuḳ Ḫācım'a piş-rev döndi tīz / Dut ḳulaḳ bir söze **geldük** yine biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5113). [geldük, -dü, -k]*

Bunda ḳaçmaḳda bular **geldük** ḳıza / Dut ḳulaḳ tā kim ḫaber virdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5249). [geldük, -dü, -k]*

gel: *(Bir hal bir kimseye) Hâkim olmak, etkisini göstermek.*

İtme ṣaḳın bu ḫuṣūsda daḫı söz / Çoḳ **gelür** erden bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [gelür, -ür]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyâret etmek.*

Er naẓarına **gelen** dir siz misiz / Ol da didi belī ol bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [gelen, -en]*

gel: *(bir maksatla bir yere) gitmek.*

Ḳıl gine **gel** bir beyān-ı muʿteber / Leẕẕeti şevḳı vire cāna ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4867). [gel,]*

Uralar kāfirleriñ boynuna ṣam / Çekme ʿOšmān imdi ġam **gel** yi ṭāʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [gel,]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyaret etmek,gelmek.*

Ḳayṣeri'den dönübeni gitdiler / Ḳarayük'e girü **gelüp** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4014). [gelüp, -üp]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere gelmek.*

Geldi ʿammī zādeñüz zūd türbeye / İşidüp ḫatuna geldi pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 287). [geldi, -di]*

Ne ḳadar varsa Müsülmānlıḳ tamām / **Geldi** Aḥmed Yesevī'ye ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 696). [geldi, -di]*

Mülküñ ısı **geldi** diyüp görişür / ʿİzzet idüp ḫāl ḫāṭır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 721). [geldi, -di]*

Geldi kāfir gördi evreni ḳamu / Yidi başlu ejdehā aġzı ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 899). [geldi, -di]*

Geldi ol Sulṭān ʿAle'd-dīn ḳatına / ʿArż ider maḳṣūdını ḫażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1662). [geldi, -di]*

Yügürüm ile eve **geldi** i yār / Etmek içine birez yaġdan ḳoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [geldi, -di]*

Köylinüñ ṣıġırı hep **geldi** eve / Ṣaru'nuñ öküzleri gelmez hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1972). [geldi, -di]*

İlerü **geldi** o beş ṭaş yanına / Nuṭḳa gelüñ didi iy beş ṭaş yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1992). [geldi, -di]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Besmele yād eyleyüben ol velī / İlerü **geldi** hemān-dem ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2016). [geldi, -di]*

Bir ulu ṭulp **geldi** bir gün ehl-i faḳr / Kim o faḳr-ıla ider Muḥtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [geldi, -di]*

Çünki Ḫünkār irişicek ḫırmana / **Geldi** bunlar daḫı ḫırman yanına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2146). [geldi, -di]*

Şimdi daḫı uş çaġırdum **geldi** tīz / Zinde ḳıldı nefesi ṭutdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2522). [geldi, -di]*

Emr ider bir yazıcı **geldi** ilerü / Yazdı her ne kim didiyse mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2603). [geldi, -di]*

İşidüben bu sözi oldı revān / Ṭapduḳ Emre ḳatına **geldi** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2934). [geldi, -di]*

ʿAlleler Ṣırtı'na çün **geldi** yaḳīn / Gelüben bir kimse bildürdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2961). [geldi, -di]*

Geldi varan ol daḫı şimdi gelür / Ol gelicek key ulu iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [geldi, -di]*

ʿAlleler Ṣırtı'na irdiler hemīn / **Geldi** bir şaḫṣ gördiler anda yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3527). [geldi, -di]*

Bu faḳīr **geldi** beni ḳul eyledi / Her ne oldıysa baña ol eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3605). [geldi, -di]*

Nūş ḳıldı **geldi** Ḫūnkār ḳatına / Maʿlūm oldı işbu da ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3837). [geldi, -di]*

Çekdi şancaḳ **geldi** Sulṭānöñi'ne / Aḳuban aḳın ġazā itdi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4429). [geldi, -di]*

Bir yeşil ḳamçı ṭutar destinde hem / Yitişüp **geldi** hemīn ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [geldi, -di]*

Daḫı andan görmedi hergiz ešer / Dönüben Ḫūnkār'a **geldi** ol key er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [geldi, -di]*

Bunı diyübeni çün itdüm niyāz / Yitişüp **geldi** hemīn bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4715). [geldi, -di]*

Germiyān Begi emri-le oldı revān / Ol Ṣusuz nām menzile **geldi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5012). [geldi, -di]*

Ḥasan adlu var-ıdı bir oġlı hem / Elin alup aldı **geldi** bā-niʿam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5178). [geldi, -di]*

Ḳonya'ya bir kerre **geldi** bir öled / Gitdi ṭāʿūndan nice ez-nīk ü bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5371). [geldi, -di]*

Seyyid-i Maḥmūd-ı Ḥayrān **geldi** hem / Ḳaraca Aḥmed hep erenler bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5626). [geldi, -di]*

Geldi bir gün oğlı evine ol hümām / Çün żiyāfet itdi imāmı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [geldi, -di]*

Uşda **geldi** ḳapuya didiler er / Ṭuruban seccādeden hem evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6017). [geldi, -di]*

Bildiler Rūm mülkine **geldi** bir er / Ne ḳadar ki itdilerse ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6098). [geldi, -di]*

Didiler ki Rūm'a **geldi** çünki er / Kimdür anı varıban görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [geldi, -di]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyaret etmek,gelmek.*

Biticek işi döner gider revān / Ḫˇāce'nüñ ḳatına **gelürdi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 600). [gelürdi, --ür, --di]*

Çeç iderlerdi dögüben ṣavurup / Ḳırṣarı'ndan ṣahne **gelürdi** irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2140). [gelürdi, --ür, --di]*

Öküzin döndürüben defʿa **gelür** / Ḫalīfelere ḥālin iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2928). [gelür,]*

Çün bu niyyetle sürübeni **gelür** / Yĕşerüp bitmiş ol aġacı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3159). [gelür,]*

Didiler her vaḳt bu er bunda **gelür** / Vaḳt olıncaġaz yitişüben ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3690). [gelür,]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳdı ṭaşraya / Gördi bir kimse **gelürdi** ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4160). [gelürdi, --ür, --di]*

Bir iki kez yılda **gelürdi** ere / Evliyānuñ yaʿnī dīẕārın göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4616). [gelürdi, --ür, --di]*

gel: *"Buyur, haydi gel!" anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.*

Buyurupdur bu sözi Allāh mucīb / İşbu tācuñ ṣāḥibi **gelse** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 187). [gelse, -se]*

Gel çeri çek cemʿ oluban varalum / Ḳılıc urup kāfiri hep ḳıralum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 700). [gel,]*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñ ḳıl himmeti / Üstlerinden **gel** götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 949). [gel,]*

Ḫoş ye **gĕl** elmaları biter ʿacīb / Dir Ṣaru baḳ gör ki nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [gĕl,]*

Gel yine iy ṭūṭī-i bāġ-ı İrem / Ṣol şeker-rīz nuṭḳuñ aç eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3290). [gel,]*

gel: *(bir maksatla) bir yere uğramak, gelmek, ziyaret etmek.*

Ḥācī Bektaş Ḳarayük'e **gĕlicek** / Mesken idüp anda ārām ḳılıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5026). [gĕlicek, -icek]*

Gelicek piş-rev ere iy kām-yāb / Dimedi didüklerin itdi ḥicāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5149). [gelicek, -icek]*

gel: *Ulaşmak, varmak, gelmek.*

Baña taʿlīm-i kelāmullāh ḳılur / Sen **gelincek** ġayb olurlar dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6641). [gelincek, -i, -n, -cek]*

Rāh-ı Çivril'den **gelincek** bir öyük / Yıġılup durur ufaḳ ṭaşdan büyük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2877). [gelincek, -i, -n, -cek]*

Öter illā ötmez ol aralıġuñ / Ötecek vaḳti **gelincek** ol çaġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3109). [gelincek, -i, -n, -cek]*

Er **gelincek** dilek idem ben seni / Evüñe varup ṣaġ iltesin cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3201). [gelincek, -i, -n, -cek]*

gel: *(meydana) gelmek, ortaya çıkmak.*

İşbu ešnāda ṭāʿām **geldi** ilerü / Hep ṭaʿāma ṭoldı ser cümlesi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3424). [geldi, -di]*

Beg de meydān ḳapusına irişür / Ḳırḳ mülebbes beg yigit **geldi** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [geldi, -di]*

Mehyā iḥyā oldı vü **geldi** niʿam / Oldılar şevḳ-ıla cümle muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4560). [geldi, -di]*

gel: *"Gel, hadi" anlamında temenni veya emir bildiren söz.*

Dile **gel** açġıl meʿānī defterin / Ezüp andan ḳand-i Mışrī sükkerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4666). [gel,]*

Duta-y-ıduḳ ola mı çevre ilüñ / Çevre alup dört yañasından **gelüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5289). [gelüñ, -üñ]*

Geldi er ardınca Ḫūnkār'uñ bular / Buluşuban bile ḳıldılar ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5419). [geldi, -di]*

Geldi Tebrīz'de olara bulışur / Bunlaruñla ḥāl diliyle dilleşür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5483). [geldi, -di]*

Kenʿān adlu bir oġul andan **gelür** / Kübbān adlu bir daḫı oġlı olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [gelür, -ür]*

Geldi Baġdad şehrine oldı nihān / Ḳanda kim görür idi ol bir abdāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5918). [geldi, -di]*

gel: *Bir maksat için bir yere gitmek, varmak.*

Germiyān begi ḳatına çün **gelür** / Ol beg-ile bir zamān ṣoḥbet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5006). [gelür, -ür]*

gel: *(zamanın) gelmesi.*

Varmasam olmaz mühim işdür ḳatı / Ṣıġıruñ da baña **geldi** nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1935). [geldi, -di]*

gel: *Belirmek, ortaya çıkmak.*

Daḫı ḫırḳa ṭurduġı yirden **gele** / Kendözin ol ṣaḫṣuñ üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1136). [gele, -e]*

gel: *(Bir şey veya kimse) Konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak.*

Ḳardaşınuñ zehr içüben öldügin / Ḳalḳdı Ṭūs'dan **geldi** Baġdād mülkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 252). [geldi, -di]*

Emmege hem meyl daḫı ḳılmadı / Dāyeler **geldi** anı emzüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 411). [geldi, -di]*

Aluban seccāde **geldi** ilerü / Ṣaldı seccādeyi sūsen üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6740). [geldi, -di]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, gitmek.*

Geldüm eve iltdüm ekmekle yaġ / Ṣunu viricek didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1718). [geldüm, -dü, -m]*

Sen de göresin diyü **geldüm** saña / Tīz ṭurup sen daḫı gelüp görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [geldüm, -dü, -m]*

Mülke **geldüm** görmedüm bir er gele / Er öñine geçüp imāmet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2104). [geldüm, -dü, -m]*

Didi destūr iste var erden bize / Ṭoġrulup ol ecl içün **geldüm** size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [geldüm, -dü, -m]*

Didi Yūnus nefesi ben n'eylerem / Buġdaya **geldüm** ü buġday dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2923). [geldüm, -dü, -m]*

Hem adum durur didi Baba Resūl / Evliyā gönderdi **geldüm** didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5300). [geldüm, -dü, -m]*

gel: *Bir yerden bir yere ulaşmak, varmak.*

Bildi rāhib melefe yunmış durur / Naẓarına **gelüben** ḳonmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3226). [gelüben, -üben]*

gel: *(Bir şey veya kimse) Konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak.*

Yügürüp **gelüp** elini öpdi tīz / Ayaġına sürdi yüzin olʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4079). [gelüp, -üp]*

gel: *Dönmek, avdet etmek.*

Gördiler varan kişiler **geldiler** / Geliyorur diyü iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3341). [geldiler, -di, -ler]*

gel: *(Bir maksatla bir yere) Uğramak, varmak, ulaşmak.*

Elmayı getürdük senden ilerü / Eyü **geldüñ** ḫoş **geldüñ** gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3062). [geldüñ, -dü, -ñ]*

Ger bize **gelmek** dilerse bu zamān / Sözümüz ṭutubanı gelsün hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3530). [gelmek, -mek]*

Himmet erden sen o vaḳt alduñ didi / Yitişüben buraya **geldüñ** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4135). [geldüñ, -dü, -ñ]*

Bu ne piş-rev bu ne **gelmek** didiler / Ne revādur böyle ḳalmaḳ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [gelmek, -mek]*

gel: *Belirmek, duyulmak, işitilmek.*

Gördi Fāṭma Ana'nuñ cāriyesi / Buzaġılar sürüben **geldi** sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1912). [geldi, -di]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere gelmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ḳarşu **geldiler** / Nuṭḳa gelüben tażarruʿ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1211). [geldiler, -di, -ler]*

Çıḳdı Çille-ḫāne'den anlar daḫı / Cemʿ oluban **geldiler** bunlar daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1268). [geldiler, -di, -ler]*

Cümlesi cemʿ olubanı **geldiler** / Pāyine Ḫūnkār'umuñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2052). [geldiler, -di, -ler]*

Güreleş gönderdi děñize degin / Çün deñiz ḳatına **geldiler** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2785). [geldiler, -di, -ler]*

Neleri var-ısa andan aldılar / Evden ü şardan çü ṭaşra **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4770). [geldiler, -di, -ler]*

Çünki gördiler o yeşil fermānı / Alubanı anda **geldiler** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4967). [geldiler, -di, -ler]*

Daḫı andan Ḳarayük'e **geldiler** / Mesken idübeni anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5418). [geldiler, -di, -ler]*

gel: *Belli bir zamana ulaşmak. II Doğmak.*

Mülke **geldüm** görmedüm kimse ebed / Er öñine geçe didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [geldüm, -dü, -m]*

gel: *"Buyur, haydi gel" anlamlarında bir davet sözü.*

Gel ḫalīfeler beyānın diñlegil / Bu beyāndan sen de ḥışşe añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2241). [gel,]*

gel: *Beklenilen bir şeyin gelmesi.*

Bir avuc arpa daḫı gĕtür bile / Ḫāk **gelince** o daḫı gelsün bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [gelince, --ince]*

gel: *(Bir hal bir kimseye) Hâkim olmak.*

Mollā İdrīs çünki **gelür** evine / Ḳarşu **gelür** Fāṭıma dir sĕvine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1716). [gelür, -ür]*

gel: *Ortaya çıkmak, meydana gelmek, belirmek.*

Birisi **geldi** ilerü didi tīz / İşbu şehrüñ begi eydüñ siz misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [geldi, -di]*

gel: *Çıkmak, sâdır olmak, sudur etmek.*

Her ki şol çeç ṭaru üstine **gelĕ** / Seccādesin anuñ üstine şala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1132). [gelĕ, -e]*

gel: *Gelmek, ulaşmak, dönmek.*

Himmetin ḫay ı r duʿāsın alalum / Dönüp andan evümüze **gĕlelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1579). [gĕlelüm, -e, -lüm]*

gel: *"Bırak, dön" anlamında bir söz.*

Hīç tevaḳḳuf itmeyüp depret dili / Naḳldür bu söze **gel** dutġıl ḳulaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 239). [gel,]*

Gel bile Emre'ye dirler sen daḫı / Ḥācī Bektaş'a varalum iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1405). [gel,]*

Didi Ḫūnkār niye çekersiz taʿab / **Gel** diril di burçaġa dirile heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2312). [gel,]*

Sen bularuñ key ulusısın **gel** e / Benüm-ile işbu gün olġıl bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [gel,]*

Gel gine bir ḫūb ṣoḥbet gūş it / Ḥikmet içre ʿaḳluñı medhūş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3112). [gel,]*

Gel söze gel söz bilür söz ehlini / İdelüm gūş eyle taḳrīr sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3115). [gel,]*

Gel söze **gel** söz bilür söz ehlini / İdelüm gūş eyle taḳrīr sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3115). [gel,]*

Gel bu yaña iy ʿazīz-i baḫt-vār / Gör vilāyet nice oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3474). [gel,]*

Birine daḫı didi ki **gel** berü / Ter ü temiz şu getürgil al berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [gel,]*

Aç yine **gel** bir meʿānī şuḥfını / Gūş idincegez ṭuyasın luṭfını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3762). [gel,]*

Didi Ḫūnkār İsmāʿīl'üm söylegil / Dildekin **gel** dile taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3859). [gel,]*

Ḳul daḫı girü dönüp çıḳdı gider / **Gel** işitgil Ḳayşeri begi n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [gel,]*

Dir reʾīsüm **gel** seni erenlere / Ḥaḳ yolına ṭoġrulup varanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4116). [gel,]*

Atasınuñ şancaġın **gel** buña vir / Kāfir üstine bunı ḳıl şīr-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4321). [gel,]*

Gel ne-y-ile gelür-iseñ az u çoḳ / Faḳr u müstaġnī durur hem ḳarnı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4632). [gel,]*

Gel bu şöhretden geçegör iy ʿazīz / Ḥaḳ ḳatında tā ola işüñ temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [gel,]*

Gel Cemāl Seydī'den eydem bir ḫaber / Gör nice zībā ḫaberdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4824). [gel,]*

Bir beyāndan **gel** gine yād eylegil / Gūş idenler cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5337). [gel,]*

Gel yine gir bir meʿānī seyrine / Ol meʿānī sırrı nedür seyri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [gel,]*

Her ne vaḳtin semʿine irişse söz / **Gel** diyü erden aña irse rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [gel,]*

Didi şeyḫüm Ḥācī Bektaş çaġırur / İrmegē **gel** diyübeni ḳıġırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5431). [gel,]*

gel: *(Bir maksatla bir yere) Uğramak, varmak, ulaşmak.*

Ḫatuna bildürdiler **gelüp** anı / Bildi ḫatun şād olup ḳıldı feraḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 362). [gelüp, -üp]*

Öpdi şeyḫüñ elini **gelüp** bular / Bektaş'ı şeyḫ şordı evde didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6701). [gelüp, -üp]*

Cümle **gelüp** pāyine yüz sürdiler / Didiler kim meşrebüñ ḳandan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6727). [gelüp, -üp]*

Yine bunlar hep Müsülmān oldılar / Ere **gelüp** cümle nāliş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1021). [gelüp, -üp]*

Ḳarye ḫalḳı çün anı işitdiler / Bir yire **gelüp** ḳamusı itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1577). [gelüp, -üp]*

Gelüp evden iltivirdüm nān u yaġ / Alup elümden didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1709). [gelüp, -üp]*

Sen de göresin diyü geldüm saña / Tīz ṭurup sen daḫı **gelüp** görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [gelüp, -üp]*

Çün **gelüp** İdrīs virür öyle ḫaber / Şevḳ odı ḫoş virdi kendüye ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [gelüp, -üp]*

İrte öylĕn seni **gelüp** dutalar / Ḳurı güne ḳoyup esīr ilteler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1851). [gelüp, -üp]*

Rūm'a girmek diler-ise bileler / Cümlesi **gelüp** Müsülmān olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2579). [gelüp, -üp]*

Bir daḫı hem yayladan inincegez / Güzle yurdına **gelüp** ḳonıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2653). [gelüp, -üp]*

Cavḳ cavḳ gürūh gürūh alay alay / **Gelüp** otururlar ıdı güz ü yay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2658). [gelüp, -üp]*

Ḳalʿacük ḳāḍīsın irsāl eyledi / Şehre **gelüp** gör o ḳāḍī n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2995). [gelüp, -üp]*

Baʿd ez-ān aña ḫavālet virdiler / Girü **gelüp** yirlerine irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3090). [gelüp, -üp]*

Yügirü **gelüp** sürer yüz pāyine / Şükr ider düşdi mülāḳāt pāyına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3550). [gelüp, -üp]*

Cāriye çün üç biñ altunı görür / Duḫtere **gelüp** anı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4756). [gelüp, -üp]*

Gelüp ol ṭon-ıla ḳondı bir yire / Ol ṭon-ıla tā ki görindi yar a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [gelüp, -üp]*

Beşḳarış'dan iki günlük yir ıraḳ / **Gelüp** anda daḫı ṭutdı bir taraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5310). [gelüp, -üp]*

Mekke'de bişi virüp yir ḫ̆ācesi / Mekke'ye **gelüp** viren baña selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5960). [gelüp, -üp]*

Ḥaḳ ḳatında artısardur rifʿati / Bir gögercin şekline girdük **gelüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6119). [gelüp, -üp]*

gel: *"Gel, haydi" anlamında çağrı / davet sözü.*

Didi Ḫūnkār burçacuḳlar dirilüñ / Çıḳuban yirlü yirüñüzden **gelüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2315). [gelüñ, -üñ]*

gel: *"Gel, hadi, hadi gel artık" anlamında temenni veya emir bildiren söz.*

Luṭf idüñ bizüm-ile yoldaş oluñ / Gidelüm mehyāya luṭf idüñ **gelüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5086). [gelüñ, -üñ]*

gel: *(Ömür) Gelip geçmek.*

Bir nefīs ḳalem tırāş getürdiler / Mollā öñine **gelüp** yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3402). [gelüp, -üp]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyâret etmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **geliyorur** size / Beni pīş-rev gönderüp durur size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2294). [geliyorur, -i, -yor, -ur]*

Kim Külü Ḫan Rūm'a uş **geliyorur** / Bir birine ḫalḳ bunı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2441). [geliyorur, -i, -yor, -ur]*

gel: *"Buyur / haydi".*

Gel bize erden yine dilek dile / Etmegümüz kesmeye mürvet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 980). [gel,]*

Ol erenler didiler yār-ı ʿazīz / İlerü **gel** kes bu ḳavunları tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1500). [gel,]*

Ol işe anda ḳoyup gitdük anı / **Gel** dimĕdüm ere görgil bu beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [gel,]*

Gine **gel** bir ḫoş ḫaberden ac zebān / Güş iden süre ṣafā şād ide cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2187). [gel,]*

Dile **gel** gönlüñdekini söylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2267). [gel,]*

Didi siz ṭāyifeden **gel** bizi gör / İncinüp ḳatı vü oldı bī-ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2298). [gel,]*

Cān Baba'yı oḳıdılar ilerü / Didi dervīş söyle sözüñ **gel** berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2475). [gel,]*

Gel bize ögret digil kim n'idelüm / Varalum biz daḫı öyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [gel,]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, gelmek, ziyaret etmek.*

Ḥaḳ ʿināyet itdi bunda **gelmişem** / Hem vilāyet birle bendüñ almışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 789). [gelmişem, -miş, -em]*

Ḳalʿa ıssına varuban vir ḫaber / Ejderi öldürdi di **geldi** bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2848). [geldi, -+di]*

Anda **gelmiş** imiş işitdüm ḫaber / Gitdi yolına idüp söz muḫtaṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3458). [gelmiş, -miş]*

Pādişāh gördi ki ṣofra vü çırāḳ / Götürüben elde girüp **geldi** çaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4419). [geldi, -di]*

Eyle ḳıldı buldı ġāyet iştihār / Aḳdı **geldi** ġāzīler ez-her diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4433). [geldi, -di]*

Ḳarşulayuban yüz urdı pāyine / Menziline aluban **geldi** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4482). [geldi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl rikābın ṭutdı tīz / **Geldi** at üstine ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4599). [geldi, -di]*

Yā Müsülmān'dan ḳaçup **gelmiş** durur / Ol ikiden birisi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4914). [gelmiş, -miş]*

Geldi Burhān gördügi ol ejdehā / Ḳarara yanmış kül olmış müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5207). [geldi, -di]*

Ben saña kāfirlıġumca **gelmişem** / Girçek ersin līki taḥḳīḳ bilmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5787). [gelmişem, -miş, -em]*

Kim çeceye örtdi kiçe kim kilīm / Ḥācī Bektaş **geldi** ḫarmān üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6242). [geldi, -di]*

Hep peşīmān oldı peşşe baġrı baş / **Geldi** Bektaş ḫażretine aġlaşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6257). [geldi, -di]*

gel: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyâret etmek, gelmek.*

Geldi nā-gāh Rūḥ-ı Ḳudsī Cebraʾīl / Didi selām itdi saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 139). [geldi, -di]*

Geldi ʿammī zādeñüz zūd türbeye / İşidüp ḫatuna **geldi** pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 287). [geldi, -di]*

Gördi işin dest-namāz aldı girü / **Geldi** oturdı yirine rū-be-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4567). [geldi, -di]*

Ṣuṣuz'a **geldi** vü dervīş itdiler / Anı dervīşlere dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5141). [geldi, -di]*

Aluban dervīşlerin oldı revān / Menteşe iḳlīmine **geldi** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5223). [geldi, -di]*

Ortada yaturdı biri key mebāş / İtdi tekbīr **geldi** çün ṭaş üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6222). [geldi, -di]*

gel: *(Olumsuz bir amaç için) Yaklaşmak.*

Fāṭma'ya dir bu dīvār yıḳılmaya / Hem yıḳılmaḳ daḥı bundan **gelmeyĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1792). [gelmeyĕ, -(me), -y, -e]*

gel: *"Buyur, haydi gel" anlamlarında kullanılan bir davet, çağırma sözü.*

Biñ fülori neẕrüm olsun tīz **gelüñ** / İşbu mehlekden beni āzād ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4714). [gelüñ, -üñ]*

gel: *"Buyur, haydi!"*.

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / Sen ne yirdensin baña **gel** eydivir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [gel,]*

gel: *Dönüş yapmak, yönelmek.*

Didi destūrdur var al **gel** görelüm / Maḳṣūdı neyse murādın virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4539). [gel,]*

gel: *"Buyur, haydi!"*.

Ḥaḳ yola **gelüñ** ki Ḥaḳ ḳuvvetlüdür / Terk idüñ bāṭılı bāṭıl yatludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5304). [gelüñ, -üñ]*

gel: *"Buyur, haydi gel!"*.

Didiler **gel** pādişāha varalum / Söyle sözüñ ḫan ne dir biz görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [gel,]*

Her nereye **gel** disem gelür-idi / Her ne resme ḳıl disem ḳılur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [gel,]*

Gel virĕyin saña anı eyle nūş / Ger ziyān gelmeye bilem anı ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [gel,]*

Gine **gel** yād eyle bir ḫoş menḳabāt / İy mükerrem muḥterem ẕāt-ı ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2728). [gel,]*

Gel ġanīmet gör bu zībā mevsimi / Çünki ʿömrüñ hem-demidür maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3292). [gel,]*

Didi Ḫūnkār Fāṭıma'ya **gel** berü / Etegüñ açup bu dem **gel** ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3821). [gel,]*

Nuṭḳa **gel** iy ṭūṭī-i bāġ-ı cinān / Şol şeker güftāruñ aç depret lisān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3887). [gel,]*

Gel benüm ḳanlumı tek eyle ḳışāş / Boġazından gözüme ḳarşu dir aş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3927). [gel,]*

Giderüp dil-bend mücāveze-y-ile / İlerü **gel** naẕara didi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4385). [gel,]*

Çağırurdı **gel** Baba Resūl iriş / Yā Ḥişārcuḳ'da ola yā Beşḳarış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5320). [gel,]*

Ẕikr olınan ʿādeti eylĕr-idi / **Gel** diyüben çağırup söylĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5326). [gel,]*

Şeyḫi Aḥmed Yesevī Aḥmed İmām / **Gel** naṣīḥat ideyin birlik ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6145). [gel,]*

gel: *Gelmek, toplanmak.*

Ḳalḳup ol burçaḳ yirinden dirilür / Tarlanuñ burçaġı bir yire **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2317). [gelür, --ür]*

gel: *Bir yerden başka bir yere varmak.*

Mekke'den gidüp müsāfir oldı ol / Ḥācīlarla ḫ̆āce eve **gelmede** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5952). [gelmede, -mede]*

gel-: *Gelmek.*

İşidür sözlĕrini ol ser-te-ser / Dir Medīne'den **gelürem** işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 281). [gelürem, -ür, -em]*

Niye **geldüklerin** iʿlām itdiler / Nĕ-y-ise maḳṣūdı peyġām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3875). [geldüklerin, -dük, -leri, -n]*

Ḳul didi şimdi ḳatından **gelürem** / Begümüñ buyruġın elbet ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3989). [gelürem, -ür, -em]*

gel-: *Gelmek, ortaya çıkmak.*

Ḳarayük'i yurt virüp virdi berāt / **Gelür-iken** düşmedi yolda oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1664). [gelür-iken, -ür, -i, -ken]*

gel-: *Gelmek.*

Kim **gele** yoldan geçe iltür aña / Dir ki kes yi bunı getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [gele, -e]*

gel-: *Yaklaşmak.*

Kāfir ālāy baġlayuban **gelmede** / Ḥācī Bektaş Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳılmada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 890). [gelmede, -me, -de]*

Dönüben Ṣaru'ya dir ol kān-ı cūd / Bu ṣoña **geldi** vü aḳdı bunda zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [geldi, -di]*

gel-: *Gelmek, ulaşmak.*

İşbu def`a ḫalḳda ṭuz bulınmadı / Kimse ṭuza varubanı **gelmedi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3428). [gelmedi, -me, -di]*

gel-: *Belirmek, ortaya çıkmak.*

Şofra **gelüben** açıla öñine / Hem ʿalem başı üzre dikile gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1138). [gelüben, -üben]*

Gelüben başı üzre dikildi ʿalem / K'anuñ ıla oldı ümmet muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1161). [gelüben, -üben]*

gel-: *Doğmak.*

Didi oġlan dünyāya ʿuryān **gelür** / Neşvi de ekšer anuñ ʿuryān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [gelür, -ür]*

gel-: *Gelmek, ulaşmak.*

Çıñ ṣabāh inek ki ṣalmışlar ıdı / Buzaġı yanına **gelmişler-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1913). [gelmişler-idi, -miş, -ler, -i, -di]*

gel-: *Bir kimseden bir davranışını, alışkanlığını terk etmesini istemek. (Burada eski inancı bırakıp yenisine yönelmek.).*

Çepni boyu çün Oġuz'dan ayrılur / **Gelübeni** mülk-i Rūm'a ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1592). [gelübeni, -übeni]*

gel-: *Bir yerden bir yere varmak, ulaşmak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işigine **gelür** / Ḫulefāya ḥālini iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2911). [gelür, -ür]*

gel-: *Ulaşmak, varmak.*

Didi Ḫūnkār yarın öylen **geleler** / Gevdeñüñ başını senüñ alalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3969). [geleler, -e, -ler]*

gel-: *Dönmek.*

Allāh'uñ ḳudreti-y-ile iy ʿazīz / Dirilüp **geldi** ayaḳ üstine tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5382). [geldi, -di]*

gel-: *Ortaya çıkmak, belirmek.*

Şarṭ-ı ḫiẕmet yirine **geldiyse** dir / Ḫalḳ gidüben girdi bunlar ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5874). [geldiyse, -di, -y, -se]*

gel-: *Bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.*

Ḳodı dil-bendin çıḳaruban hemīn / **Geldi** Ḫūnkār öñine şol dem yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4386). [geldi, -di]*

gel-: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak.*

Baḳamadı yaḳduġınca ittifāḳ / Didiler ki Rūm'a er **geldi** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6206). [geldi, -di]*

gel-: *Bulunduğu yerden ayrılıp geri dönmek, avdet etmek.*

Anlara digil ḳamu cemʿ olalar / Ne ḳadar zaḥmetse bunda **geleler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1337). [geleler, -e, -ler]*

gel-: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyaret etmek.*

Rūm ḳurbına **gelince** ol hümām / Rūm erenlĕrine virdi ḫoş selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1276). [gelince, -ince]*

Didiler Rūm'a **gelince** ol ʿazīz / Oynamaz hergiz demümüz bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1287). [gelince, -ince]*

Ḳayı'ya girü **gelince** fevt olur / Ecel irüp Yūnus-ı Muḳrī ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1665). [gelince, -ince]*

Pes Naṣārā cinsi kilsāya **gelür** / Ně-y-ise ʿādetleri eyle ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3273). [gelür, -ür]*

gel-: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyaret etmek.*

Gelmedin anlar bize biz gidelüm / Tiz Ḫorāsān milkine ʿazm idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1066). [gelmedin, -me, -din]*

Didi bostāncı **gelesin** biticek / İrüben bostān kemāle yiticek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1477). [gelesin, -e, -sin]*

Gine ḳaṣd itdi Ḳarayük'e **gele** / Ṣoḥbet-i ülfet erenlerle ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3446). [gele, -e]*

Bir daḫı erkān var-ıdı ol zamān / **Gelse** bu resm-ile zevvārdan kesān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3803). [gelse, -se]*

Dutmadı ayruḳ binā **geldükçe** sīl / Yıḳılur ayruḳ binā ṭutmadı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5080). [geldükçe, -dükçe]*

Olıcaḳ erkān Ḫʿāce'den tamām / Ḫorasān'a **gelicegez** ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5414). [gelicegez, -icegez]*

gel-: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak.*

İşbu iş kendülere maʿlūm olur / ʿAzm idüp bir demde ol anda **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1147). [gelür, -ür]*

Didi yılda bir **gelür** bunda ol er / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3199). [gelür, -ür]*

Ṣaru İsmāʿīl **gelür** Ḫūnkār'a tīz / Öyle bildürdi gelüben ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3808). [gelür, -ür]*

Kendüsi döner gine taḫta **gelür** / Geçüben taḫtında çün ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4216). [gelür, -ür]*

gel-: *Bir yere girmek, ulaşmak, varmak.*

Didi bu **gelen** key erdür muʿteber / Görmedüm ben buncılayın iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4585). [gelen, -en]*

gel-: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyâret etmek.*

Söyleyince **geldüñ** alduñ bendümi / Diye b'illāh şıma kimsin andumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 786). [geldüñ, -dü, -ñ]*

İy Resūl ẕürriyyeti nesl-i ʿAlī / Ṣād **geldüñ** iy velī ibni velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1298). [geldüñ, -dü, -ñ]*

gel-: *Başlamak.*

Yine bir söz evveline **gĕlelüm** / Ḥācī Bektaş erligin söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 764). [gĕlelüm, --e, --lüm]*

gel-: *Bulunulan yere başka bir yerden ulaşmak, varmak.*

Ṣofra daḫı ṭurduġı yirden **gelür** / Ḥācī Bektaş'uñ öñine yayılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1160). [gelür, -ür]*

gel-: *Bir şeyin bir yere ulaşması.*

Uyarıldı ṭurduġı yirden çırāḳ / **Geldi** Bektaş'uñ öñinde yandı baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1159). [geldi, -di]*

gel-: *Bir kimsenin yanına gitmek.*

Ḫırḳada ṭurduġı yirden ḳalḳdı tīz / Ḥācī Bektaş üstine **geldi** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1158). [geldi, -di]*

gel-: *Belirmek, görünmek, ortaya çıkmak.*

Gel virĕyin saña anı eyle nūş / Ger ziyān **gelmeye** bilem anı ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [gelmeye, -me, -y, -e]*

gel-: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyaret etmek,gelmek.*

Yidi yıl ḥabs olmış-iken ol cüvān / **Geldi** Türk'den bir velī olup ṭoġan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 869). [geldi, -di]*

Didi bir dervīş **geldi** ḳatuma / Girüben yol buluban ser vaḳtüme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2576). [geldi, -di]*

Geldi el öpdi vü ḫilʿat giydi cüst / Çün işi bitdi tamām oldı dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [geldi, -di]*

Rūm'a er **geldi** diyüp iʿlām ider / Ḫācī Bektaş başıcaḳ Rūm'a ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6096). [geldi, -di]*

gel-: *Bir kimse veya yer üzerinde belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak..*

Şevḳ virür gün gibi zībā yüzi / Müşk ü ʿanber şanki micmerden **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 401). [gelür, --ür]*

gel-: *Belirmek, ortaya çıkmak.*

Bir ḳızum var **gelmedi** hergiz oġul / Şād degülem cān anuñ-çündür melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [gelmedi,]*

gel-: *(Bir maksatla) Bir yerde bulunmak; geri dönmek, tekrar yaşamak.*

Mekke'den **gelse** virür ṭuymasın il / Bir zamān gēçincegiz irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5955). [gelse, -se]*

gel-: *Bulunduğu yerden ayrılıp geri dönmek, avdet etmek.*

Gelmedi öküzümüz dirler bu şeb / Bilmezüz n'oldı ki aña iy ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [gelmedi, --me, --di]*

Anca ġāzī şāh sulṭān **gelmedi** / Kāfir ili var mı ki anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5752). [gelmedi, --me, --di]*

gel-: *(Bir maksatla) Bir yere gelmek.*

Gĕmi bulup geçdiler ötĕsine / Bu yaña Ḫūnkār'a **geldük** biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1581). [geldük,]*

Elin öpüben düşerler pāyine / Yüz süriyü uşda biz **geldük** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1769). [geldük,]*

Bu yaña **geldük** Külü Ḫan elini / Yā ḫo meẕkūr Cān Baba aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2535). [geldük,]*

Olmış ımış didi bir iş ol işe / Pādişāh emriyle **geldük** teftişe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [geldük,]*

Didi **geldük** bir işe bitürelüm / Ṭuruban şehrüñ begine varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3956). [geldük,]*

Öpdük elin ayağına yüz sürü / Saña **geldük** uş didük ḥāli girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4928). [geldük,]*

gel-: *(Bir maksatla bir yere) Uğramak, varmak, ulaşmak.*

Geldi Türkistān'a ol ṣāḥib-ḳabūl / Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī'den mücāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6666). [geldi, -di]*

Olubanı döndi Ḫorāsān'a bāz / **Geldi** Nişābūr'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6667). [geldi, -di]*

Ẕikr olan ḳavmi varup daʿvet ḳıla / Daʿvet olup ẕikr olan ḳavm **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 389). [geldiler, -di, -ler]*

Cemʿ olur her ne ki vardur pīrleri / Şeyḫe ḥac ḳutlulamaġa **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6707). [geldiler, -di, -ler]*

Gele andan ḫatuna iʿlām ḳıla / Varuban ḫādim kimüdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 353). [gele, -e]*

Āl-i evlād-ı Resūl'den iy cüvān / Ḫādim anı işidür döner **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 284). [gelür, -ür]*

Ḫᵛāce ile **geldiler** baḫş itmege / Anı mülzem ḳılubanı gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 582). [geldiler, -di, -ler]*

İttifāḳ-ıla bir öküz aldılar / Gice içre şehr ucına **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 607). [geldiler, -di, -ler]*

Her birisi bunlaruñ it oldılar / Ol etüñ çevre yanına **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 626). [geldiler, -di, -ler]*

Bir gün Aḥmed Yesevī'ye **geldi** ḫalḳ / Cemʿ oluban didiler sen durma ḳalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 643). [geldi, -di]*

Kāfire cāsūs idüp virdi ḫaber / Altı biñ er **geldi** dir ider żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 658). [geldi, -di]*

Çün Ḫorāsān ḫalḳı anda **geldi** pes / Şeyḫe nāliş itdiler feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 705). [geldi, -di]*

Geldi bir cıblaġ abdāl ḫōr u zār / Mülküñ ıssı didi budur Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 752). [geldi, -di]*

Yidi yıl dutsaḳ olınca bu zamān / **Geldi** tā ki bir Ḫıż ı r yüzlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [geldi, -di]*

Gözüm açdum tekyede gördüm özüm / Bunda nice **geldi** bilmem kendözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 822). [geldi, -di]*

İtmeyüben birimüze iʿtibār / Şimdi **gelen** cıblaġa dir Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 754). [gelen,]*

Çünki gördi Ḫācī Bektaş Ḫūnkār / **Geldi** kāfir kendüden amān umar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 940). [geldi, -di]*

Aldı icāzet **geldi** ġāruñ üstine / Virdi evvel ol selāmı dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 944). [geldi, -di]*

Çünki ruhbān aldı erden ṣaḥ cevāb / **Geldi** söyledi tekūra söz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 955). [geldi, -di]*

Geldi Ḳāsım virdi Bektaş'a selām / Söyledi andan ney ise pes kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 984). [geldi, -di]*

Çünki ʿāciz ḳaldı münkirler ḳamu / Ol tekūra **geldiler** kāfir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 978). [geldiler, -di, -ler]*

İrdi pīrān-ı Ḫorāsān'a ḫaber / **Geldi** Ḫˇāce-i ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1088). [geldi, -di]*

Ṭurdı yirinden hemān tāc-ı Resūl / **Geldi** Bektaş başı üzre pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1157). [geldi, -di]*

Pes Ḫorāsān'uñ o girçek erleri / Ṣaf ṣaf olup cümle **geldi** ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1177). [geldi, -di]*

Çün Medīne'den çıḳuban ṭutdı yol / **Geldi** İbrāhīm Ḫalīlullāh'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1228). [geldi, -di]*

Geldi Beytü'l-maḳdis'e andan daḫı / Anda da çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1230). [geldi, -di]*

Ḳalḳdı andan Ṣām'a **geldi** ol ʿazīz / Cāmiʿ-i Ümeyye'ye irişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1231). [geldi, -di]*

Ḳalḳdı andan Ḥaleb'e **geldi** yaḳīn / Anda da çille çıḳardı ol emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1234). [geldi, -di]*

Destūr aluban olur andan revān / **Geldi** ʿAntāb'a bilesin sen i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1271). [geldi, -di]*

Ṣubḥ vaḳtinde ḳamu cemʿ oldılar / Ḫˇāce'nüñ hep menziline **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1120). [geldiler, -di, -ler]*

Çıḳarup Bektaş'ı daḫı aldılar / Ol ulu iclāsa anı **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1269). [geldiler, -di, -ler]*

Rāżī oldı ol maḳām ısı **gele** / Günde bir öküz etin yahnī ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1261). [gele, -e]*

Ḥācī Ṭuñrul ḳalḳuban oldı revān / **Geldi** ol iclāsa şoloḳ dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1338). [geldi, -di]*

Boşanan dir tavlalardan ol ʿazīz / **Gele** bizüm tavlamuza ṭura tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1390). [gele, -e]*

Pes bu esnāda ḳamu ol cemʿ olan / Ol ulu cemʿiyyete cümle **gelĕn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [gelĕn,]*

Sürüben Ḫūnkār'a **geldi** ol ʿazīz / Bulışup Ḫūnkār ıla görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1411). [geldi, -di]*

Çünki **geldiler** erenler ḳatına / Bu sözi naḳl itdiler ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1409). [geldiler, -di, -ler]*

Kökeninden ikisin üzdi revān / Götürüp ḳatlarına **geldi** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1484). [geldi, -di]*

Ol aradan ol gelin oldı revān / Sürʿat-ile evine **geldi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1554). [geldi, -di]*

Köylü ḫalḳından **gelenler** arayu / Arayu arayu yoruldı ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1587). [gelenler, -en, -ler]*

Çün gelin dönüben evine **gelür** / Küpecügi ṭolu yaġ-ıla bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 18, Beyit 1562). [gelür, -ür]*

Ḳaldı küffāruñ elinde bir zamān / **Geldi** şarḳdan çün Oġuz oldı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1601). [geldi, -di]*

Girü küffār ġalib oldı **geldiler** / Rūm'ı anlaruñ elinden aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1600). [geldiler, -di, -ler]*

Gine küffār ġālib oldı **geldiler** / Rūm milkini bulardan aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1606). [geldiler, -di, -ler]*

Çünki iki ḳoñşusı anda **geldiler** / Ḳarayük'i mesken idüp ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1651). [geldiler, -di, -ler]*

Şöyle göçmel Ḳarayük'e **geldiler** / Yirlenüp yurtlanup anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1667). [geldiler, -di, -ler]*

Aḫşam olıcaḳ cemāʿat **geldiler** / Aḫşamın anda namāzı ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1713). [geldiler, -di, -ler]*

İdrīs ile Fāṭıma pes **geldiler** / Ḫūnkār'uñ ayaġına yüz sirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1746). [geldiler, -di, -ler]*

Ne ḳadar kim ḫ̌ānçe ile **geldiler** / Ne ḳadar Ḫūnkār'ı daʿvet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1755). [geldiler, -di, -ler]*

Cemʿ idüben yidi yüz biñ er alur / Ṭoġrılup Ḳayṣeri üstine **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1614). [gelür, -ür]*

Fāṭıma tīz döndi girü evine / Ḫūnçe düzĕdübeni **gelür** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1749). [gelür, -ür]*

Böyle fikr eyleyüben oldı revān / Sürüben Ḳırşehri'ne **geldi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1812). [geldi, -di]*

Eline maşrabayı kendü alur / Tīz yügürübeni çeşmeye **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1844). [gelür, -ür]*

Geldi mescide cemāʿat ḳatına / Söyledi Ḫūnkār'umuñ ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1976). [geldi, -di]*

Ol cemāʿat ḳalḳuban çĕkildiler / Tā ki Beştaş'uñ ḳatına **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1988). [geldiler, -di, -ler]*

Köylinüñ ṣıġırı hep geldi eve / Ṣaru'nuñ öküzleri **gelmez** hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1972). [gelmez, -mez]*

Otlayu ṣulayu ṣıġır çĕkilür / Yap yap artlarınca Ḫünkār'a **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1946). [gelür, -ür]*

Pes ṭurup Ḫūnkār ḳatına **geldiler** / Ne ki erkān var-ısa hep ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2071). [geldiler, -di, -ler]*

Ḳoldan u buddan düşüp yoruldılar / Āḫirī Ḫūnkār'a sürüp **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2087). [geldiler, -di, -ler]*

Köyli daḫı işidüben **geldiler** / Ol vilāyet remzini seyr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2122). [geldiler, -di, -ler]*

Yoġurup eylĕdiler anı ḥamīr / Tekne-y-ile aldı Ḫunkār'a **gelir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2082). [gelir, -(i)r]*

Bu nefesi itdi er andan dönüp / **Geldi** menzilgāhına oturdı ḫūb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2233). [geldi, -di]*

İttifāḳan **geldiler** er ḳatına / Ḫāllerin ʿarż itdiler ḥażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2202). [geldiler, -di, -ler]*

İttifāḳ idübeni cemʿ oldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2205). [geldiler, -di, -ler]*

Cemʿ oluban gine bir gün **geldiler** / Ḫūnkār'a ṭurup şikāyet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2212). [geldiler, -di, -ler]*

Yügürüp Aḳça Ḳoca **geldi** ilerü / Ḥācī Bektaş ḳademine yüz sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2307). [geldi, -di]*

Ḳalḳup ol burçaḳ ḳamu ṭağıldılar / Her biri bitdügi yire **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2323). [geldiler, -di, -ler]*

İlk **gelen** Sulṭān Cemāl Seyyid idi / Arḳasın yıpup cemālümdür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2242). [gelen,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'ı göre **geldiler** / Çille-ḫāne'ye irüp yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2355). [geldiler, -di, -ler]*

Daʿvet itdi ḳatına **geldi** ilerü / Er ilĕyinde yüzin yire uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2682). [geldi, -di]*

Hoy Ata pes oradan oldı revān / Tatar'uñ sulṭānına **geldi** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2686). [geldi, -di]*

Seng ü tīġ alup revāne oldılar / Tā ki köyüñ alt ucına **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2506). [geldiler, -di, -ler]*

Ol Tatar ululları cemʿ oldılar / Cümle Külü Ḫan ḳatına **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2537). [geldiler, -di, -ler]*

Ol oduñ çevre yanına **geldiler** / Çerge ḳuruban ṭolayu aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2569). [geldiler, -di, -ler]*

Dilese **gelmege** Rūm mülkine ol / Sünnet olmayınca itmězüz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2459). [gelmege, -mek, -e]*

Anı daḫı oḳudı keşīş **gelür** / Bir ulu cemʿiyyeti meclis olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2474). [gelür, -ür]*

Buluban tekrār **geldi** ḥażrete / Pes mücāz olmaḳlıġa ol niyyete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2856). [geldi, -di]*

Ṣu bulumayup dönüben **geldiler** / Ṣaltıḳ'a ol ḥāli iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2844). [geldiler, -di, -ler]*

Sĕvücileri birez tābūt alur / Keliġıra Ḳalʿası'na hep **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2893). [gelür, -ür]*

Aṣlana binüp yılandan tāziyān / Üc yüz abdāl ıla **geldi** bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2963). [geldi, -di]*

Sīd-i Maḥmūd yügürü **geldi** ilerü / Ayaġına Ḫūnkār'uñ yüzin sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2979). [geldi, -di]*

İtmege eri ziyāret **geldiler** / Ḫoş duʿā vü himmetini aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2954). [geldiler, -di, -ler]*

Ol **gele** ṭuran erenlerden yaña / Ol revān uş söyledüm sözüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [gele, -e]*

Nā-gāh üç dervīş **geldi** irişür / Yüz urup erenler ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3064). [geldi, -di]*

Çün erenlĕrüñ ṣalığın aldılar / Sürüben ṭosdoġrı anda **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3025). [geldiler, -di, -ler]*

ʿİsā-yı Mücerred'i de aldılar / Ḫażret-i Ḫūnkār'a karşı **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3093). [geldiler, -di, -ler]*

Döndi Ḫūnkār'a **gelür** ol dem hemān / Ḥālini külliyyā eyledi beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3161). [gelür, -ür]*

Anda **geldi** ḳıldı istiḳbāl keşiş / Ṣād olur ṣanki bahāra irdi ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3207). [geldi, -di]*

Gündüzin güder gice alur **gelür** / Yummayup gözlerin aġlar yaḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3204). [gelür, -ür]*

Dir Ṣuluca Ḳarayük'de ol olur / Ḫırḳa'da var bir yeri anda **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3323). [gelür, -ür]*

Emr ider Ḫūnkār legençe aldılar / Meydān ortasına anı **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3648). [geldiler, -di, -ler]*

Ol maḳāmda ki beni siz bulduñuz / **Gelmege** buraya daʿvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3433). [gelmege, -mek, -e]*

Ol daḫı varubanı ṣudan alur / Ṭoldurup ıbrīġı Mollā'ya **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3564). [gelür, -ür]*

Emr ider Ḫūnkār Saʿīd ṭurdı **gelür** / Gözle buyruḳ aña Ḫūnkār ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3644). [gelür, -ür]*

Ṣaru İsmāʿīl bile Ḫūnkār ıla / Ḳarayük'e **geldi** ikisi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3775). [geldi, -di]*

Ol erenler çün ḳadem-renc ḳıldılar / Bizi görmeklige bunda **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3769). [geldiler, -di, -ler]*

Nā-gehān ikindi vaḳti çün olur / Ṣaru İsmāʿīl'e bir kimse **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3764). [gelür, -ür]*

Bir cemāʿat çoḳ ḳalender **geldiler** / Evliyānuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3789). [geldiler, -di, -ler]*

Gine bir gün Ḥācī Bektaş-ı Velī / Ṣamṣam Öyügü'ne **geldi** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3889). [geldi, -di]*

İkisi bir yire **geldi** bī-nifāḳ / Gittiler av avlamaġa ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3915). [geldi, -di]*

Geldi Ḫūnkār'uñ elini öpdi ol / Geçüben ḳarşusuna ḳavşurdı ḳol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3939). [geldi, -di]*

Pes şivān efġān idüben **geldiler** / Oradan begi götürüp aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4007). [geldiler, -di, -ler]*

Er ziyāretine **gelen** baḫtulu / Siz misiz eydüñ baña dir ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [gelen,]*

Çünki Sulṭānöñi'ne **geldi** girü / Ol yire ṣancaḳ begi oldı girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4260). [geldi, -di]*

Göl begi Miḫāl-idi ol dem meger / **Geldi** Otman Beg öñinde ḳodı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4442). [geldi, -di]*

Didi maʿlūmdur size kim bunda ben / Bursa'yı feṭḥ itmege **geldim** hemen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4202). [geldim, -di, -m]*

Ṣaru İsmāʿīl yitişüp **geldi** tīz / Didi bir meftūl-bend bir ḫoş ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4537). [geldi, -di]*

Geldi kim bizüm-ile ṣoḥbet ḳıla / Ḳoyluşup bizüm-ile ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4605). [geldi, -di]*

Ḫalvet öñinde ḳamu cemʿ oldılar / Çıḳdı Ḫūnkār seccādeye **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4558). [geldiler, -di, -ler]*

Anda bir ḳaç ḫalīfe cemʿ oldılar / Ol neḳāvet menziline **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4568). [geldiler, -di, -ler]*

Destūr ister ḥażretüñe **gelmege** / Görüben sizi ziyāret ḳılmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4538). [gelmege, -mek, -e]*

Görişüben aldılar iʿzāz-ıla / Aldılar Ḫūnkār'a **geldiler** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4780). [geldiler, -di, -ler]*

Pes nihānī dünle Güvenc'i alur / Duẖterüñ ḳatına sürüben **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4758). [gelür, -ür]*

Ḳarayük'e **geldi** andan ol ʿazīz / Sī vü şeş bir taḳrīr itdük anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4800). [geldi, -di]*

Pes ikisi iki yirden **geldiler** / Beftere ṣalup rumūzın ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4920). [geldiler, -di, -ler]*

Sürüp andan tīz Zupun'a **geldiler** / Oluban mesrūr u şādī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4925). [geldiler, -di, -ler]*

Ṣaru İsmāʿīl'e **geldiler** irüp / Ṣād olurlar ḳademine yüz sürüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4931). [geldiler, -di, -ler]*

Çün Ṣaru'nuñ türbesine **geldiler** / Pes yeşil fermānı ṭaleb ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4964). [geldiler, -di, -ler]*

Ṣuṣuz'a **geldi** dönüp itdi ḳarār / Vaṣfı bī-ḥaddür ḥisābı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5263). [geldi, -di]*

Bu vilāyeti görüben **geldiler** / Ḥācım'uñ ayaġına döküldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5083). [geldiler, -di, -ler]*

Germiyān'a **geldiler** anda sürüp / Ṣuṣuz'uñ ḳurbında bir yire irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5184). [geldiler, -di, -ler]*

İşidüp segirdişüben **geldiler** / Görüben ol ḥāli ṭaña ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5210). [geldiler, -di, -ler]*

Ḳızdan er olan yigidi aldılar / Ḳolaçuḳ Ḥācım ḳatına **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5258). [geldiler, -di, -ler]*

Didi senden **gele** İlyās nām oġul / Bir zamān bīhūde yola gide ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [gele, -e]*

Gele bir oġlumuz andan dir bizüm / Köpricĕgi delük ola bil sözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [gele, -e]*

Kendüye bu ḥāl ḳamu maʿlūm olur / Binüp eşegine Burhān'la **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5046). [gelür, -ür]*

Ṣuṣaduḳ diyen içer andan **gelür** / Ol vilāyetde o söz meşhūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5220). [gelür, -ür]*

Çünki dönüben maḳāma **geldiler** / Bir niçe gün daḫı ārām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5501). [geldiler, -di, -ler]*

Faṭma Bacı **geldi** erenler anası / Oḳuyup Yāsīn ṭutar anda yası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5624). [geldi, -di]*

Biñ bir eren Rūm'da yaḳan hep çırāḳ / Cümle duyup **geldi** atlu hem yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [geldi, -di]*

Geldi Meydān ʿAlīsi Sürtī Baba / Ḳolaçuḳ Ḥācım bile ki oldur saḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5627). [geldi, -di]*

Geldi Umudum-ıla Seydī bile / Aġlaşup zārī vü efġānlar ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5628). [geldi, -di]*

Geldi tābūtını neccār düzdi hem / Ṭurdı ḥaccār ṭaşa tārīḫ yazdı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [geldi, -di]*

Çün erenlerle namāzı ḳıldı ol / Pes cemāʿatle mezāra **geldi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5655). [geldi, -di]*

Geldi andan gönderinüñ ḳatına / Çözdi çılbırını bindi atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5660). [geldi, -di]*

Çün ḫalīfeler muḥibler **geldiler** / Cümle mātem ṭutup efġān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5630). [geldiler, -di, -ler]*

Ṭurdı yitmiş ḳat erenler ṣāf ṣāf / **Geldiler** ġaybu'r-ricālden ḳalb-i ṣāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5653). [geldiler, -di, -ler]*

Virdi altun gönderüp miʿmār-ıla / **Geldiler** tedbīr içün dīnār-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5769). [geldiler, -di, -ler]*

Geldi anası ḫażretine yitdi o şāh / Anası Bektaş içün aġlar iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [geldi, -di]*

Sürerek baydaḳ ol şāh itdi māt / Küllī begler cemʿ oluban **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5911). [geldiler, -di, -ler]*

Anasına **geldi** itdi ḫizmeti / Ḥācīlar bayramı olupdur ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5932). [geldi, -di]*

Geldi Bektaş ḫˇācesi didi bir er / Ḳavm ḳardaş ḳarşu çıḳdı ḫāş u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5956). [geldi, -di]*

Gözlerin öpüp yüze yüzin sürer / Aldı mekteb-ḫāneye **geldi** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5983). [geldi, -di]*

Ḫˇāce Ahmed Yĕsevī'ye irdi hemān / Ḫˇāce Ahmed Yesevī'ye **geldi** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5998). [geldi, -di]*

Yırtıcı şeklinde olmış bir ṭoġan / Çün yaḳīn **geldi** ki ura cınaġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [geldi, -di]*

Ḥācī Bektaş anda ḳaldı bir nefes / Ḳaraca Aḥmed **geldi** erenler içine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6135). [geldi, -di]*

Aldı icāzet Ḳaraca Aḥmed pes gider / **Geldi** gözci erlere ḳıldı selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6155). [geldi, -di]*

Cümle erenler **geldi** oturdı yirine / Ḳaraca Aḥmed ṭurdı ayaġ üstine pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6182). [geldi, -di]*

Geldiler şeyḫ ḫażretine ol zamān / Cümlesi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6034). [geldiler, -di, -ler]*

ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne irüp yitdiler / Ḳaraca Aḥmed öñlerince **geldiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6161). [geldiler, -di, -ler]*

Didi ıssı var **gele** vire Çalab / Çün Bedaḫşān mülkin açdı Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [gele, -e]*

Bildi Rūm'a taḥḳīḳ oldur **gelen** er / Çün gögercin ṣūretinde gördi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6108). [gelen,]*

Ḫışm-ıla üstüne geldi bir ṭoġan / Bildi Rūm'uñ gözcisidür bu **gelen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6112). [gelen,]*

Her kimi ṭutarsa cinnī yā ṣudāʿ / Ḳaraca Aḥmed tekyesine **gelse** eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6198). [gelse, -se]*

Geldi dirler arslāna olmış süvār / Ḫoş yaḳın geldi ḳapuya ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6216). [geldi, -di]*

Otururdı abdāllar-ıla bī-riyā / Cemʿ olup devletlüler **geldi** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6277). [geldi, -di]*

Ḳara İmīrza **geldi** bile yidi ḫūn / Çünki niʿmet yiyüben oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6377). [geldi, -di]*

Ḳara İmīrza **geldi** tā ki gördiler / Ḳanı ʿOšmān diyüben ṣorınca ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6390). [geldi, -di]*

Geldi ʿOšmān daḫı başda kisveti / Bir nemed yegne giyer başında ṭāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [geldi, -di]*

Geldi atası ḳatına yitdi o ṣāh / Bu yaña Ertuñrul'a irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6407). [geldi, -di]*

Virdi Ertuñrul aña çoḳ sīm ü zer / Ol ṭarafdan ṣāh ʿOšmān **geldi** çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [geldi, -di]*

Geldiler ʿOšmān ḳatına yā ʿamū / Gördiler ʿOšmān'ı bir tāze civān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6328). [geldiler, -di, -ler]*

gel-: *"Buyur, haydi gel!" anlamlarında bir temenni, davet ve çağırma sözü.*

Ḫulle ṭonından **gele** baña kefīn / Başum ucında buluñ ḥāżır hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5533). [gele, --]*

gel-: *Gelmek, çıkagelmek.*

Tīz selām virüp bulara ṭutdı yüz / Dir bu vaḳtin bunda niye **geldüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1744). [geldüñüz, -düñüz]*

gel-: *Ortaya çıkmak, hissedilmek.*

Beş yüz altun eylediler bize neẕr / **Geliserdür** eylemezler bize ġadr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4038). [geliserdür, -iser, -dür]*

gel-: *Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.*

Ṣaru İsmāʿīl'e didi örü ṭur / **Geldi** bir muḥibbümüz var anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4071). [geldi, -di]*

gel-: *"Buyur, haydi gel!" anlamlarında bir temenni, davet ve çağırma sözü.*

Bunları İslām dīnine oḳıdı / Tīz Müsülmān oluñuz **gelüp** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4935). [gelüp, --(ü)p]*

İbrāhīm sulṭāna **gelüp** bildürür / Çünki sulṭān İbrāhīm işitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5906). [gelüp, --(ü)p]*

Gösterür bunca vilāyet bī-şumār / Çün **gelüp** şeyḫine itdi ḫıẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6030). [gelüp, --(ü)p]*

gel-: *"Gel" çağırma sözü.*

Fāṭıma'ya dir bunı ḫarc it hele / Tükedincegez bunı girü **gel** e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3824). [gel,]*

gel-: *(Bir kimse üzerinde) belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.*

Bu kerāmetler vilāyetden **gelür** / Evliyā'ullāh olan böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1490). [gelür, -ür]*

Bu yaña Fāṭma işini çün görür / Aḫşama yaḳın sürüp eve **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1705). [gelür, -ür]*

İrte ṣıġır nöbeti **gelür** baña / Ben daḫı gitmeli oldum bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [gelür, -ür]*

Sürüben öküzini anda **gelür** / Gör aña Ḫunkār ne resme ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1948). [gelür, -ür]*

gel-: *(Bir kimse üzerinde) belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.*

Kıldı istiḳbāl cemāʿatle eri / Aluban menziline **geldi** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2334). [geldi, -di]*

Geldi tekye ḳapusuna yitdi er / Ḫˇāce Ahmed Yesevī'ye oldı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6016). [geldi, -di]*

gel-: *(Bir maksatla bir yere) Varmak, ulaşmak.*

Bir ayaḳ degmez yire dök **gel** bunı / Fāṭıma çün işidür bilür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [gel,]*

Cehd ḳıl kim irişĕsin ʿulvīye / Meyl hergiz eyleme **gel** süflīye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5712). [gel,]*

gel-: *"Buyur, haydi gel" anlamlarında kullanılan bir davet, çağırma sözü.*

Gel çeri dir oġluñı baş eylegil / Kāfiri ḳır baġrını baş eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 647). [gel,]*

gel-: *Yakınına gelip oturmak.*

Ḳapusıdur şehrüñ ammā Murteżā / Çünki **geldi** ḥalvetine ḥaḳ Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 173). [geldi, --di]*

gel-: *Gelmek II Dönmek.*

Bulamayup mollālar dönüp **gelür** / Bulamaduḳ diyüben iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3365). [gelür, -ür]*

Nereye vardıysa nuṣretle **gelür** / Erlik-ile key ḳatı şöhret bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4261). [gelür, -ür]*

gel-: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, gelmek, ziyaret etmek.*

Ḳaṣd ider kim sürüben Rūm'a **gele** / Rūm mülkin daḫı cebr ile ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [gele, -e]*

gel-: *Belirmek, ortaya çıkmak.*

Bir ulu ırmaḳ durur Nehr-i ʿAmū / Sū-yı Kābil'den **gelüben** aḳar o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1070). [gelüben, -üben]*

gel-: *(Bir yere) gelmek.*

Didi kim Ḫıż ı r Lala'm **gelmiş** durur / Yurdum oġlı hem didi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [gelmiş, -miş]*

gel-: *Ulaşmak, varmak.*

Gelecegi remzin aña bildürür / Daḫı gelecegi ḳanḳı yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4897). [gelecegi, -ecek, -i]*

Gelecegi remzin aña bildürür / Daḫı **gelecegi** ḳanḳı yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4897). [gelecegi, -ecek, -i]*

gel-: *Gelmek, ulaşmak.*

Ṣaru **gelübĕni** girdi ḳatına / Ḥālini ʿarż eyledi ḥażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1817). [gelübĕni, -üben, -i]*

Gelübĕni anı çevre aldılar / Nūre'dīn Ḫ ʿāce idügin bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1861). [gelübĕni, -üben, -i]*

Ol kişi çün bunı gördi yügürür / Köyliye **gelübeni** ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2121). [gelübeni, -üben, -i]*

Sĕvücilerden bu sözi işidür / Şād olup **gelübeni** diş ışıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2261). [gelübeni, -üben, -i]*

Evini göçürübeni getürür / **Gelübĕni** ḳalʿasında oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2852). [gelübĕni, -üben, -i]*

Gelübĕni kendüye il oldılar / Anuñ-ıla ehl-i tafḍīl oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4346). [gelübĕni, -üben, -i]*

gel-: *(Bir maksatla) bir yere uğramak, gelmek.*

Çün ḫaber şāʿ oldı eḥibbā **gelür** / Himmetin ḫay ı r duʿāsını alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2062). [gelür, -ür]*

Ṣoḥbet olur şehr ḫalḳı cemʿ olur / Ulu kiçi cümle ol yire **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2993). [gelür, -ür]*

Yılda bir kez görmege **gelür** anı / Bir niçe gün ṣoḥbet iderler ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3302). [gelür, -ür]*

Ṭuruban Ḫūnkār'a ol der-ḥāl **gelür** / Güş itdügi sözi iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3767). [gelür, -ür]*

Gördi kim atıyla bir kimse **gelür** / Aña ḳarşu varuban ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4074). [gelür, -ür]*

Biñ öküz ḳurbānı anda cemʿ olur / Evliyā muḥibleri sürer **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5262). [gelür, -ür]*

gel-: *(Bir kimse veya yer üzerinde) Belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.*

Līki tekye içre aṣlā kimse yoḳ / Kim **gele** tekyeye dirken ey ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [gele, --e]*

gel-: *Gelmek, ulaşmak.*

Ġayb olur abdāl gider kārına / **Geldük** imdi biz reʾīs aḫbārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4151). [geldük, -dük]*

gel-: *(Bir kimse veya yer üzerinde) Belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.*

Şerʿ-i İslām'dan **gelür** gördi nişān / Bildi anı ne kişi durur i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [gelür, -ür]*

Çünki gönderdükleri piş-rev **gelür** / Her ne-y-ise ere ḫod maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5148). [gelür, -ür]*

Hele ol devletlüye piş-rev **gelür** / İrdügin erüñ aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5226). [gelür, -ür]*

Gördiler baḳmaz **gelür** ol ḳıçına / Ḳarşu varup didiler ḫālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6136). [gelür, -ür]*

gel-: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyaret etmek.*

Ṭuz Köyi'ne **gelüp** atdan indiler / Aḫı evine gelüben ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3307). [gelüp, -üp]*

Bektaş'a **gelüp** bildürdiler / Her ne kim didiyse diyü virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3879). [gelüp, -üp]*

gel-: *Bulunduğu yerden ayrılıp geri dönmek, avdet etmek.*

Didi Ḫūnkār begüñi var gör hele / N'oldı ise bilesin andan **gel** e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [gel,]*

gel!: *"Bırak, vazgeç!" anlamlarında olup bir kimseden bir davranışını, alışkanlığını terk etmesini istemek için kullanılan bir söz.*

Gül gibi **gel** dünye içün ağlama / Gönlüñi her dikene **gel** baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [gel,]*

Gül gibi **gel** dünye içün ağlama / Gönlüñi her dikene **gel** baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [gel,]*

geldi: *(Vakti, zamanı) gelmek. Ortaya çıkmak.*

Ḳılmadı kimse ziyāretgāh anı / **Geldi** nice didi-se ol şāh anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3759). [geldi,]*

geldi: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak, ziyaret etmek, gelmek, toplanmak.*

Ḳalḳup andan **geldi** Çille-ḫāne'ye / Gördi ki bir ḫoş maġāra bī-żiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1757). [geldi,]*

geldi: *Bir şeyin gerçekleşme vaktinin ulaşması.*

Andan aña **geldi** ḥālāt-ı ġarīb / Rütbet-i erlik aña oldı naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5462). [geldi,]*

geldügi: *Geldiği.*

Gönderürler bir niçe günden daḥı / Girü gider **geldügi** yire aḥı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2886). [geldügi,]*

gele: *Gelsin.*

Ehl-i İslām umaruz bunda **gele** / Sırrumuz ol vaḳt āşikār ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3288). [gele,]*

Mürvet idüp luṭf idübeni **gele** / Lutfı-y-ıla bizi müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3329). [gele,]*

Fikr iderdi ki girü Ḫūnkār **gele** / Yapışa ětěgine gide bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3684). [gele,]*

gele: *Gelsin.*

Varıcaḳ bir kimse gönderem **gele** / Anı dir maḳṣūdına vāṣıl ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3213). [gele,]*

Bunı giyüben ḳuşanuban **gele** / Bu gelen dervīşlere ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3812). [gele,]*

gele: *Belirmek, ortaya çıkmak.*

Mülke geldüm görmedüm bir er **gele** / Er öñine geçüp imāmet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2104). [gele, --e]*

Ḫālī ḳıldı yaʿnī Ḫūnkār çün **gele** / Ol yire anı tekellüf eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3374). [gele, --e]*

Bir ısuzlıḳda gerek evren ola / İl içinde buraya evren **gelĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3500). [gelĕ, --e]*

Yaşayan yitmiş yaşı ḫalḳuñ **gele** / Yidi yaşarına anuñ ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3844). [gele, --e]*

gelen: *Ulaşan, gelen.*

Didiler aġaç kütügidür **gelen** / Mevc içinde böyle ḫoş ġalṭān olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2766). [gelen,]*

gelen: *Gelen kişi, doğan kişi.*

Ol **gelen** dir ṭuru duruñ varayın / Olanından varuban gětüreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1552). [gelen,]*

gelen: *Dünyaya gelen kişi.*

Size sizden ṣoñra **gelĕne** daḫı / Tā ḳıyāmet yite didi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [gelĕne, -e]*

gelen: *(Bir maksatla) Bir yere uğramak,gelmek, ziyâret etmek.*

Vardı İdrīs yapdı bir ḫoş cāygāh / Evliyāyı göre **gelenler** zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2065). [gelenler, -ler]*

gelen: *(Bir maksatla) bir yere uğrayan, ziyâret eden. II Gökyüzünde ortaya çıkan ve deveran eden (ay).*

Çün **gelen** bu maʿniyi tefsīr ider / Ẕikr olan gibi tamām taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5348). [gelen,]*

gelen: *Bir maksatla bir yere gelen, ulaşan, vâsıl olan.*

Her **gelen** ḳurbān ḳoyunuñ bī-riyā / Güder idi dāyimā Ṣaltıḳ Baba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2734). [gelen,]*

gĕlen geç-: *Gelen giden.*

Kimse ḳalmaz dünyāda gĕlen geçer / Derd-i mevtüñ ol şarābını içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5821). [gĕlen geç-, -er]*

gelene gidene: *Gelip geçene.*

Olıcaḳ yidür **gelene gidene** / Vir kime olursa dime adı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3129). [gelene gidene,]*

Gelene gidene yidürdi anı / Ṣād oldı yiyenüñ anda cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3137). [gelene gidene,]*

Gelene gidene yedürmiş idi / Ol cihet hep āḫire irmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3794). [gelene gidene,]*

gelgil: *Gel, var gel.*

Gelgil iy ferḫunde-i ferruḫ-liḳā / ʿArż it bir ḫoş meʿānīden ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3783). [gelgil,]*

gelibolı boġazı: *Gelibolu Boğazı.*

Gelibolı Boġazı'na iricek / Gemici bunı bu anı göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4853). [gelibolı boġazı, --n, --a]*

gelicegez: *Gelince II.Kıvama gelmek, olgunlaşmak.*

Ḫamīri **gelicegez** erkān-ıla / Reng iderdi yüzini żaʿfrān ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4620). [gelicegez,]*

gelicek: *Geldiği zaman, gelince.*

Ṭañlayuban aḫşamın sürdi gider / Eve **gelicek** anı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1922). [gelicek,]*

Bir köye vardı ki adı İlicek / Cemʿ olur ḫalḳı ol anda **gelicek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [gelicek,]*

Ḳamusından otururdı yuḳaru / **Gelicek** cümlesi ṭururdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2243). [gelicek,]*

Gelicek elma-y-ıla gör n'eyledi / Ḳonubanı anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3040). [gelicek,]*

Ol daḫı her dāyim anda **gĕlicek** / Ḥażret-i Ḫūnkār'ı anda bulıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3174). [gĕlicek,]*

Gelicek göstermeyĕler aña yir / İtmeyĕler aña ʿizzet ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3339). [gelicek,]*

Geldi varan ol daḫı şimdi gelür / Ol **gelicek** key ulu iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [gelicek,]*

Viresin ol vaḳt **gelicek** bunlara / Böyle ışmarladı Ḫūnkār ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4962). [gelicek,]*

gelin: *Evlenecek kız, damadın eşi.*

Mecmaʿ-ı ḫalḳ oynadılar güldiler / ʿAḳd idüp **gĕlini** ṣad iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 366). [gĕlini, -i]*

Çavdar etmĕgin götürüp bir **gelin** / Uġradur Bektaş'a nā-gāh ol yolın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1531). [gelin,]*

Gelin eydür n'ola iltĕyin biraz / Küpçegümde ḳaldı sa n'ola yaġ az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [gelin,]*

ʿAḳd u nikāḥ u dügün hep itdiler / **Gelini** idüben alup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3883). [gelini, -i]*

gelin: *Hâcı Bektaş'ın yiyecek istediği hanım.*

Çün **gelin** dönüben evine gelür / Küpecügi ṭolu yaġ-ıla bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1562). [gelin,]*

gelin: *Evlenmek için hazırlanmış, süslenmiş kız veya yeni evlenmiş kadın.*

Ol aradan ol **gelin** oldı revān / Sürʿat-ile evine geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1554). [gelin,]*

gelin ile kayınana: *Gelin ile kaynana.*

Gelin ile ḳayınana çıḳdılar / Ol köyüñ çevre yanına baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1568). [gelin ile ḳayınana,]*

gelince: *Geldiğinde, gelince.*

Ḳoḳuñuz andan alup mesrūr olam / Hemm ü ġamdan siz **gelince** dūr olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3217). [gelince,]*

gelince: *Gelene kadar, erişene dek.*

Ol **gelince** eyle ḫiẕmet bunda sen / Ḫalḳdan olduñ uşda ʿuzlet bunda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [gelince,]*

gelincük: *Gelin, küçük gelin.*

Geçüp Açuḳsarāy'a andan irer / Bir **gelincüge** yolı uġrar meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1550). [gelincüge, --e]*

geliş: *Gelme, Geliş Gelinen yer.*

Didi Ḫūnkār nereden **gelişiñüz** / Ḫorasān'dandur didiler bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3065). [gelişiñüz, -iñüz]*

geliser: *Gelince, geldiği zaman.*

Bir boz atlu **geliser** ʿālī-cenāb / Ṭonı yĕşil yüzine ṭutar niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5529). [geliser,]*

gelişüñ kandan gidişüñ kancaru: *"Nereden gelip nereye gidersin" anlamında bir deyim.*

İtdi taḳrīr-i suʾāl ḥażretine / **Gelişüñ ḳandan gidişüñ ḳancaru** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 279). [gelişüñ ḳandan gidişüñ ḳancaru,]*

gelme: *(Bir maksatla bir yere) Uğramak, varmak, ulaşmak.*

Dir virüñ buña bir uc yirde tīmār / **Gelmeye** Rūm'a ide anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [gelmeye, -ye]*

Tā bulam vüsʿat ḥużūr-ıla gelem / İvmek-ile **gelmeye** cisme elem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5330). [gelmeye, -ye]*

gelmedi: *Gelmek "ulaşmak bağlamında.".*

Āsiyāba gönderilmişdür taḫīl / Ögünüp **gelmedi** henüz şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2075). [gelmedi, -me, -di]*

Bir niçesi **gelmedi** ammā ḥażrete / Seyyid-i Maḥmūd Ḫayrān pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6204). [gelmedi, -me, -di]*

gelmedi: *Belirmek, görünmek, ortaya çıkmak, doğmak, dünyaya gelmek.*

Gelmedi hīç oġlı ḳızı gördiler / Çekdiler ol emr içün ḫayli melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 272). [gelmedi,]*

Bir yıl oldı **gelmedi** ol Ḫūnkār / Böyle diyüp dileyince ḥācet er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6004). [gelmedi,]*

gelmek: *Buyurmak, şereflendirmek, gelmek.*

Ṭulp ṭulp gürūh gürūh **gelmeklige** / Himmet-ile hem naẓar almaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2061). [gelmeklige, -lik, -e]*

gelmek: *Buyurmak, şereflendirmek, gelmek.*

Didi ne kimsenedür ol kim **gele** / Ḫayrum üstine bu resm-ile ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [gele, -e]*

gelse: *Gelirse, geldiği zaman, geldiğinde.*

Didi daʿvet vaḳti degil fāriġ ol / Vaḳti **gelse** inşāallāh varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6153). [gelse,]*

gelsün: *Gelsin.*

Ger bize gelmek dilerse bu zamān / Sözümüz ṭutubanı **gelsün** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3530). [gelsün,]*

Giyinüp andan bize **gelsün** didi / Remzümüz ile ʿamel ḳılsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3547). [gelsün,]*

gelüben: *Gelip, gelerek.*

Ḳāḍılıḳdan **gelüben** dervīş olan / Ol faḳīr miskinlere dil-rīş olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3012). [gelüben,]*

Pes ḥavālet aluban girü döner / **Gelüben** menziline girü iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3076). [gelüben,]*

Nola-y-ıdı bu Müsülmān oladı / **Gelüben** İslām içinde oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3265). [gelüben,]*

gelüben: *Gelip; gelerek.*

Gelüben dördünci gün oddan çıḳar / ʿIṭr-ı ʿanber müşk-i ezferdür ḳoḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2621). [gelüben,]*

Gelüben bunlara ikrām eylesün / Ḫoş geldüñüz diyüben söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3806). [gelüben,]*

gelür: *(Bir maksatla) Bir yere gelmek.*

ʿİzzet ile ḳalmış-iken biz ẕelīl / Sözini ḳılur ḳabūl ṭurur **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 292). [gelür,]*

Çünki Çĕpni boyı Oġuz'dan ayrılur / Ṭoġruluban Rūm mülkine **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1640). [gelür,]*

Mollā İdrīs çünki **gelür** evine / Ḳarşu **gelür** Fāṭıma dir sĕvine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1716). [gelür,]*

Pes ṣıġır bunda keşige güdilür / Ṣıġıruñ cümlesi bir yire **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1955). [gelür,]*

Günde bir kez iki kez **gelür** idi / Bir dem anda eglenür ḳalur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2257). [gelür,]*

Sĕvüciler gördiler Ḫūnkār işin / Anda **gelür** oturur yazın ḳışın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2258). [gelür,]*

Pes Külü Ḫan oġlı işidüp **gelür** / Āteş içre Hoy'a pes naẕar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2701). [gelür,]*

Çünki seccāde **gelür** ol araya / Gitmedi bunlar da çıḳdı ḳaraya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2799). [gelür,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh yayın alur / Ṭoldurup oḳını ilerü **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2818). [gelür,]*

İcike çün işbu aḥvāli bilür / Sürüben öküzlerin eve **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2871). [gelür,]*

Aḳsarāy'dan **gelür** ola diyüben / Ḳarşu vardılar ḳademler ḳoyuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2875). [gelür,]*

Gördi bir er ḳayaya binmiş **gelür** / Kimidügin göricek anuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2974). [gelür,]*

Pes Çırāḳ ṭurup ilĕyine **gelür** / Gördüginden ol ere iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3078). [gelür,]*

Aḫı Evran-ıla Şeyḫ Selmān olur / Seyyid-i Ṣālīh daḫı bile **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3092). [gelür,]*

Geldi varan ol daḫı şimdi **gelür** / Ol gelicek key ulu iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [gelür,]*

Bir ḳulaç yir ḳazmadın maʿden bulur / Aluban birez segirdüben **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3440). [gelür,]*

Ṣaru İsmāʿīl gördiler **gelür** / Ḳarşu varur mollālar taʿẕīm ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3544). [gelür,]*

İricĕgez vaḳt-i şām Ḫūnkār **gelür** / Mekke'de aḫşam namāzını ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3685). [gelür,]*

Fāṭıma Ana ki evvel ẕikr olur / Oldı maʿlūm nice kez ẕikre **gelür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3792). [gelür,]*

Dönüben ḳul daḫı cumʿaya **gelür** / Ṭur diyü Ḫūnkār'a key ibrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3987). [gelür,]*

Şimdi bize bir muḥibbimüz **gelür** / Ḳarşu çıḳup anı bize alıgör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4072). [gelür,]*

Eline almış **gelür** bir hem-yānı / Altun-ıla ṭolu-y-ıdı gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4138). [gelür,]*

Aluban sulṭān ḥużūrına **gelür** / Pādişāh çün kim aña naẕar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4329). [gelür,]*

Dişilik gider hemīn erlik **gelür** / Ālet-i erlik hemān peydā olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5245). [gelür,]*

gelürse: *Yaratılmak, oluşmak, meydana gelmek.*

Ḥācī Ṭuñrul didi ey kān-ı kerem / Ne ḳadar bizden **gelürse** dişi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1333). [gelürse,]*

gem: *Zaptetmek veya istenilen tarafa çevirmek için atın ağzına takılan demir alet.*

Merkebüñüz ẕenebine liḫyemi / Baġlañuz aluñ gidiñüz dir **gemi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3626). [gemi, --i]*

gemi: *Gemi, suda yüzen insan ve yük taşımaya yarayan taşıt.*

Ḳaradeñiz içre didi bir **gemi** / Düşdi ḫavfa ḫalḳı anun derhemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4035). [gemi,]*

Bir bezirgān deştden yār-ı ʿazīz / **Gemiye** girdi Ṣınāb'a giçe tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4044). [gemiye, -ye]*

İrişür Ḫūnkār **gemiyi** ḳurtarur / Çün bezirgān gözi-le anı görü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4048). [gemiyi, -yi]*

Bir reʾīs var-ıdı işledür **gemi** / Deñiz idi gice gündüz hem-demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4095). [gemi,]*

Yükledür bir vaḳt **gemi** buġday ile / Öte geçeye giderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4097). [gemi,]*

Dökeler deñize buġdayı ne var / Yiyniyicek **gemi** yüriye i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4101). [gemi,]*

Ol **gemi** buġdayı çeç olmış durur / Ṭañladı çün kim bu resm-ile görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4121). [gemi,]*

Çün **gemi** Rūm'dan yaña oldı revān / Ḳudret-ile Ṣamsun'a irdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4154). [gemi,]*

Çün **gemide** gördi reʾīs kendözin / Şükr idüben yire sürerdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4152). [gemide, -de]*

Abdāla idüp işāret didi hem / **Gemisine** ilt bunı didi bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4149). [gemisine, -sine]*

Ol reʾīsüñ abdāl alur elini / **Gemisine** çıḳarur der-ḥāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4150). [gemisine, -sine]*

Bir **gemi** gird-āba düşdi zār olur / Cānlarından ehli hep bīzār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4594). [gemi,]*

Bir **gemi** Ḳaradeñiz'de key ḳatı / Düşdi gird-āba çeker meşaḳḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4607). [gemi,]*

Gemiye ḳoydum giderdüm bir zamān / Deñiz ortasına irincek hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4711). [gemiye, -ye]*

Gemi getürüñ geçürüñ dir beni / Çün gemiciler işitdiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4854). [gemi,]*

Gemici yitüp **gemi** getürdi tīz / Dir binüñ **gemi** getürdüm iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [gemi,]*

Gemici yitüp **gemi** getürdi tīz / Dir binüñ **gemi** getürdüm iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [gemi,]*

Ṣu gidüben olur-ıdı ḳurı yir / Gemici çıḳdı **gemiden** öpdi yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4861). [gemiden, -den]*

Yaʿnī incindiklerinden **gemiye** / Binmez-idi gider-idi bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4860). [gemiye, -ye]*

Gemiye girdi sözin itdi ḳabūl / Ḳaldı deñizüñ orası ḳurı yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4863). [gemiye, -ye]*

gemi: *Su üstünde giden büyük taşıt, sefine.*

Geldi gird-ābdan **gemim** ḳıldı ḫalāṣ / Luṭf irürdi baña ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4085). [gemim, -m]*

Yitişübeni **gemim** itdi ḫalāṣ / Bizi ġamdan ḳurtarur ol merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4716). [gemim, -m]*

gemi: *Gemi.*

Gĕmi bulup geçdiler ötĕsine / Bu yaña Ḫūnkār'a geldük biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1581). [gĕmi,]*

Bir **gemi** mišillü yüzdi yüridi / Bir meʿānī sırr içinde sırr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [gemi,]*

gemiçi: *Gemi işleten veya gemilerde çalışan kimse.*

Gelibolı Boġazı'na iricek / **Gemici** bunı bu anı göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4853). [gemici,]*

Eslemeyüp **gemici** teʾḫir ider / Gördi itdüklerini er gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4855). [gemici,]*

Az ḳaldı deñizi öte geçe / Göricek **gemici** ḫāl oldı nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4858). [gemici,]*

Gemici yitüp gemi getürdi tīz / Dir binüñ gemi getürdüm iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [gemici,]*

Ṣu gidüben olur-ıdı ḳurı yir / **Gemici** çıḳdı gemiden öpdi yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4861). [gemici,]*

Yalvarup ere iderdi nālişi / **Gemiciden** gördi çün ol bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4862). [gemiciden, --den]*

Gemi getürüñ geçürüñ dir beni / Çün **gemiciler** işitdiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4854). [gemiciler, -ler]*

genc: *Far. Hazine, define, kenz.*

Ḳarayük'i çünki ol mesken ḳılur / Ol güzīn **gence** anı maḥzen ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2191). [gence, -e]*

genc: *(Fars.) Hazîne.*

Serpdi seccādeyi Ḫūnkār çün i yār / Oldı altından bir **genc** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3822). [genc,]*

Ayaġı ucına oturdı Güvenc / İre maḳṣūdına çün ḫarc itdi **genc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4761). [genc,]*

Elli ḳul virdi belī maḥbūb-ı **genc** / Üç ḳaṭār ḳāṭır virür yüki yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [genc,]*

genc: *Çocuk.*

Ẕikrini itdügümüz cān ol durur / Didiler bu ḫod henuz bir ṭıfl **genc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [genc,]*

genc: *Çocukluktan çıkmış yetişkin kimse, delikanlı.*

Çehresinden görinür erlik ʿayān / **Genc** yigit illā ki olur pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4332). [genc,]*

genc-i ḫan: *Bol rızıklı hazine.*

ʿĀlemüñ sermāyesidür ol celal / Genc-i ḫanıñ māyesidür ol cemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 102). [genc-i ḫan,]*

genc-i maʿrifet: *Bilgi hazinesi.*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o **genc-i maʿrifet** / Didi Burhān Abdāl'a ṭurġıl bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5168). [genc-i maʿrifet,]*

gendüm: *Buğday tanesi.*

Ḫālümüzi hiç bizüm tükenlemez / Bize **gendüm** gönderüp luṭf eylemez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3253). [gendüm,]*

gendüm: *Buğday.*

Emr ider bir niçe yük **gendüm** ʿazīz / Yük idüben yükledürler anda tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3255). [gendüm,]*

gene: *Yine, tekrar.*

Bildi gelendür imām ibni imām / Ṣaldı ḫādim **gene** Mūsā Šānī'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 286). [gene,]*

geñlik: *Genişlik, rahatlık.*

Geñlik itmişdük bugün yolda şikār / Ḳaba andan ṭamlamış ḳan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1843). [geñlik,]*

Dir dürüst degül durur illā meger / Maşrabaya ḳan **geñlikden** ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1842). [geñlikden, --den]*

gensüzin: *Birden, ansızın.*

Ḳılıca uġradur añsuzda özin / Yolı uġradur kişiye **geñsüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2037). [geñsüzin,]*

ger: *"Eğer" bağlacı.*

Eyle itmeklige iy görklü başa / Didi Bekdaş **ger** idersem ben anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6737). [ger,]*

Baña uyup şeyḫ ṭutar mısız beni / Didiler **ger** sen iděsin eyle kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6738). [ger,]*

Bildük erdür Ḥācī Bektaş ḫāżretin / Şek degül **ger** görsevüz mürüvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 925). [ger,]*

Kim bunuñ gibi veliyy-i muʿteber / **Ger** bu yirde ider ise ol maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1163). [ger,]*

Ger maḳām ısı bize şuna boyun / Bir öküz günde bize ḳıla oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1259). [ger,]*

Ger gögercinden daḫı mazlūm ṭonı / Bulsa-y-ıduḳ hem ṭonanurduḳ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1331). [ger,]*

Mürvetinden n'ola **ger** er luṭf ide / Bir ışıcaḳ yire varuban gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2214). [ger,]*

Ger bu yirden daḫı yüksek yir fużūl / Bulsa-y-ıdum didi ol fiʿl-i uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [ger,]*

Ger ola-y-ıdı buña bir revzene / Giceden farḳ olur-ıdı rūzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2358). [ger,]*

Ger Külü Ḫan nām leşker-keş ola / Mülk-i Baġdād'ı ḫalīfeden ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2409). [ger,]*

Ger inanmazsañ diyĕyin bir kelām / Bilesin bundan sözüñ ṣıdḳın tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2413). [ger,]*

Didi ḫan **ger** didügüñ vāḳıʿ ola / Rāyuña ṣanma kişi māniʿ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2415). [ger,]*

Ben helāk **ger** olmadın çıḳar ısam / Sözümi ṭutar mısız ne dir-isem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2498). [ger,]*

Çıḳar ısam **ger** mażarrat görmedin / Od yaḳup baña żarar irgürmedin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2554). [ger,]*

Gel virĕyin saña anı eyle nūş / **Ger** ziyān gelmeye bilem anı ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [ger,]*

Dir ol er bindi-y-ise cānluya **ger** / Cānsuza binüp varalum dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [ger,]*

Teftiş idebilmesem dir ḳāḍī **ger** / Pādişāh göndermez idi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3001). [ger,]*

Ger ḳabūl olmaz-ısa tevbem n'idem / Varuban girü ḥarāmīlıḳ idem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3158). [ger,]*

Ger bize gelmek dilerse bu zamān / Sözümüz ṭutubanı gelsün hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3530). [ger,]*

N'ola dir it **ger** idebilür iseñ / Ḳıl imāmet **ger** ḳılabilür iseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3574). [ger,]*

N'ola dir it **ger** idebilür iseñ / Ḳıl imāmet **ger** ḳılabilür iseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3574). [ger,]*

Ger benüm sebĕbüm ile bunca iş / İtdi iẓhār gördi anı yad biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [ger,]*

Ṭolsa **ger** ʿālem meşaḳḳatle belā / Görmeyĕler hīç olar renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3845). [ger,]*

Beg didi **ger** ṣol zümāyīti baña / Virür ise ben daḫı anı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [ger,]*

Ger żarar gelmĕz ise didi baña / İş idem saña gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3971). [ger,]*

Şehre de ider nefes er didiler / Virmez-isĕvüz **ger** anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4009). [ger,]*

Ger beni irgüresin maḳṣūduma / Bu fidādur yoluña hiç söz dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4754). [ger,]*

Ḳaçdı-y-ısa **ger** Müsülmānlar'dan ol / Göricek oḳı seni ḳılur ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4917). [ger,]*

Sendeki ḳuvvet olaydı bende **ger** / Dünyāyı geşt eyler-idüm ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5332). [ger,]*

Kim saña erzānī görmeye ḥayāt / Yire geçsün **ger** ola āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5578). [ger,]*

Ger severseñ Ḥācī Bektaş'ı iy mürīd / Hū diyelüm şāha kör ola Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5738). [ger,]*

Ger bu dertden ḳurtarursañ ṣaġ esen / Saña īmān getürem v'allāhi ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [ger,]*

Ol velī baḳınca ʿOšmān yüzine / **Ger** günāhı var-ısa taḥḳīḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6349). [ger,]*

gerçek: *Gerçek, hakiki.*

Dir ḫıyānetlıḳ neden ḳıldum digil / **Gerçek-iseñ** di nişānın söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3269). [gerçek-iseñ, --iseñ]*

gerçi: *"Aslına bakılırsa" anlamında zarf.*

Gerçi yoḳdur dünyede ḳaṭʿā devam / Ḥaḳḳ'a minnet var işüñde Ḥaḳ niẓām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [gerçi,]*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar **gerçi** ider ceng-i cihān / Dökdi düşmān ḳanlarını aldı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 665). [gerçi,]*

Er yigitler kāfiri **gerçi** ḳırar / Varduġınca kāfir oldı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 670). [gerçi,]*

Gerçi itdük bir ġāzā tedbīrini / Kim baṣar ammā ki Ḥaḳ taḳdīrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 806). [gerçi,]*

Ṣūretā **gerçi** kenes ruhbānı dı / Līki gizli dīn ṭutar pāk cān-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [gerçi,]*

Münkir olup **gerçi** itdük çoḳ günāh / Luṭf idüp ʿafv eyle iy şāh oġlı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 993). [gerçi,]*

Gerçi münkir oldı müʾmin nĕ ki var / Līki ġārdan gitmedi ol Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 997). [gerçi,]*

Gerçi itdük biz niçe kez çoḳ günāh / Līki ʿafv it yine luṭf it pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1017). [gerçi,]*

Gerçi ölmez bil ḥaḳīḳat evliyā / Degşürür ṣūret ḳabūl ider beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5599). [gerçi,]*

Gerçi vardur şehv-ile bī-ḥad ṣuçum / ʿAfv it aġardı ḳapuñda işbu ṣaçum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5692). [gerçi,]*

Gerçi bennāgeldi ġāyet key cihān / Hīç begenmedi birin şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5763). [gerçi,]*

Ḫoraṣān'ıñ şāh-ıdı luṭfı delīm / Mülki mālı **gerçi** ġāyet çoġ-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5870). [gerçi,]*

Gerçi ḳılıç eri ḳopdı pehlivān / Līki şāha ʿāṣīdür eller urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6301). [gerçi,]*

Ġażab idüp aña dil uzatdılar / Didiler ki **gerçi** itdik çoḳ günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6330). [gerçi,]*

gerçi: *" Her ne kadar; ...ise de" anlamlarında bağlaç.*

Ẕerre deñli itmedi **gerçi** günāh / Olanın da ʿafv ider ammā İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5614). [gerçi,]*

gerdek: *Gelin ve damadın düğün gecesi baş başa kalmaları ve ilk kez birlikte olmaları.*

Gĕtürürler **gerdegine** nāz-ıla / El ele virdiler oldı inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 367). [gerdegine, -ine]*

gerek: *Gerekli, lazım.*

Bize hem ḳışla vü hem yayla **gerek** / Baʿd ez-ān yayla vü hem güzlĕ **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [gerek,]*

gerek: *Bazen.*

Ölmedin ölmek **gerek** müʾmin olan / Ki ölmedin ölen durur raḥmet bulan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5734). [gerek,]*

gerek: *Elzem, lazım, olmalı.*

Ṣaru eydür köyli ṣığırlar ıla / Bile güdülmek **gerek** elbet bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1960). [gerek,]*

ʿAḳlın er ilerüden dirmek **gerek** / Arḳasına baʿd ez-ān varmaḳ **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2036). [gerek,]*

Anı ṣayda gĕtürem diyenlerüñ / Bol altunı **gerekdür** anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4750). [gerekdür, -dür]*

Alıp andan başa giye ḥażreti / Siz **gerekdür** buña taʿẓīm idesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6047). [gerekdür, -dür]*

Cānlu arslāna binmek olmaya hüner / Cānsıza binmek **gerekdür** evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6218). [gerekdür, -dür]*

gerek: *Gerek, lazım.*

Bu tekellüf arada niye **gerek** / Eyle terk bunı ki oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4631). [gerek,]*

gerek: *Lazım, gerekli.*

Bize hem ḳışla vü hem yayla **gerek** / Baʿd ez-ān yayla vü hem güzlĕ **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [gerek,]*

gerek: *Gerek, olmalı, lazım.*

Bunlara virmek **gerekdür** ḫayli yir / Varuban dirliklerin eyleye dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2644). [gerekdür, -dür]*

gerek: *Gerek, lazım.*

Başına ḳızıl zümāytīden giyĕr / Biz **geregi** daḫı egninde i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1692). [geregi, -i]*

Dir ki baña mürşid-i kāmil **gerek** / Ḥüsn-i ḫulḳı ẕātına şāmil **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3120). [gerek,]*

Dileyüp almaḳ **gerek** andan anı / Pes Ṭavaz'a ṭutdılar andan yöni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4963). [gerek,]*

gerek: *Gerek; olmalı.*

Keşiş eydür imtiḥān böyle **gerek** / Hem bu nevʿe itmesidür yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2489). [gerek,]*

gerek: *Elzem, lazım, olmalı.*

İmdi givirmĕmege dermān **gerek** / İdebilürseñüz oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1288). [gerek,]*

ʿAḳlın er ilerüden dirmek **gerek** / Arḳasına baʿd ez-ān varmaḳ **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2036). [gerek,]*

gerek: *"Gerek ... gerek/gerekse ... " bağlacı. "Hem" gibi başına geldiği kelimelerin hepsinin birden düşünüldüğünü anlatır; hem de.*

Ḥażretüñden bize **gerek** armaġān / Didi Aḥmed saña bir tuḥfe virem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6185). [gerek,]*

gerek: *Gerek, lazım, elzem.*

Daʿvī idersiz dīnüñüzde ḳamu / Daʿviye maʿnī **gerekdür** iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 855). [gerekdür, -dür]*

Ḳatı gürbüz er durur işbu kişi / Buña indürmek **gerekdür** biz başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 904). [gerekdür, -dür]*

Var öküzüñi yabānda güde git / Öküzüñ **gerekse** saña söz işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1959). [gerekse, -se]*

Kāfirüñ key ulu aġzıdur bu yir / Ḳuvvet ıssı bize **gerek** bir dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [gerek,]*

Her ki Ḥaḳ'dan raḥmet ister kām-kār / ʿUzleti itmek **gerekdür** iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5724). [gerekdür, -dür]*

gerek: *"Olmalı" anlamında kullanılan bir söz.*

Mülk-i Rūm'uñ mesnedi olsa **gerek** / Biñ bir eren giyse **gerek** kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 188). [gerek,]*

Her ki geldi ʿāleme gitse **gerek** / Her ne ise maḳṣūdı yitse **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5545). [gerek,]*

Ādemī olmaḳ **gerek** ki bir beşer / Ḫayra niyyet ide olmaya beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5704). [gerek,]*

Er **gerek** ṣāḥib-vilāyet ola ol / Tā ḫaş ı r ṣāḥib-kerāmet ola ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5744). [gerek,]*

gerek: *Gerek, gereklik, ister, lüzum, elzem, icap.*

Kesmege er vaṣlasını er **gerek** / Ḳuşa uçmaḳlıġa bāl ü per **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3410). [gerek,]*

gerek: *Elzem, lazım.*

Degme gözler görüben bilmez eri / Er **gerek** bile eri ola arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 762). [gerek,]*

Er **gerek** yavuzlıġa eylük ḳıla / Erlige göre işi lāyıḳ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 927). [gerek,]*

Dīnine girmek **gerek** dīn terk idüp / Didügin itmek **gerek** dil berk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2487). [gerek,]*

Dīnine girmek **gerek** dīn terk idüp / Didügin itmek **gerek** dil berk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2487). [gerek,]*

Dir Külü Ḫan keşişe bu imtiḥān / Nicesi itmek **gerek** digil hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2488). [gerek,]*

Dir varup söyleñ ki buġday mı **gerek** / Daḫı andan erde vardur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [gerek,]*

gerek: *"Olmalı" anlamında kullanılan bir söz, lazım.*

Buyurupdur bu sözi Allāh mucīb / İşbu tācuñ ṣāḥibi gelse **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 187). [gerek,]*

Mülk-i Rūm'uñ mesnedi olsa **gerek** / Biñ bir eren giyse **gerek** kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 188). [gerek,]*

Dirdi anadan ṭoġmadı anuñ ḫażreti / Bu yaḳın dem dünyāya gelse **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 206). [gerek,]*

İşde bildüñ n'eylemek **gerek** görüñ / Şeyḫ Aḥmed dirler-idi bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 356). [gerek,]*

İşidüp didiler iy cānlar cānı / Saña irşād itmege bir şeyḫ **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6731). [gerek,]*

Varmayınca olmazuz varmaḳ **gerek** / Ḫizmetine varmasıdur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1351). [gerek,]*

Böyle iş itmek olur mı hiç revā / Şekk derdine **gerek** böyle devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1521). [gerek,]*

Yayla da virmek **gerek** yaylayalar / Hem ḳışın ḳışla **gerek** ḳışlayalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2645). [gerek,]*

Yazlamaġa güzlemege yir **gerek** / Aña göre imdi ḫoş tedbīr **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2646). [gerek,]*

Dir ki baña mürşid-i kāmil **gerek** / Ḥüsn-i ḫulḳı ẕātına şāmil **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3120). [gerek,]*

Kesmege er vaṣlasını er **gerek** / Ḳuşa uçmaḳlıġa bāl ü per **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3410). [gerek,]*

Her ki geldi ʿāleme gitse **gerek** / Her ne ise maḳṣūdı yitse **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5545). [gerek,]*

Er **gerek** bir dirlik ide dünyada / Kendü kendüsin yuyup ol pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5700). [gerek,]*

Ṭāḳatümüz yoḳdur anı itmege / Er **gerek** taḳvā yolına gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5716). [gerek,]*

İns ü cin çāker olan dāʿī felek / Şāh **gerek** ṣoñra ṣanup tedbīr ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6337). [gerek,]*

Bī-günāh öldürmek olmaz cerʿ-ile / Her kişinüñ ṣuçını görmek **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6347). [gerek,]*

Aña göre pes cezā virmek **gerek** / Göndüreyüm Bektaşuñ üzerine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6348). [gerek,]*

gerek: *Gerek, lazım, gerekli; gerekir.*

Dīnümüz ulusısın fikr eylegil / Ne cevāb virmek **gerekdür** söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2482). [gerekdür, -dür]*

gerek: *-dığında.*

Şāha ʿāṣī olana **gerek** ölüm / Mānīʿ olma ḳuluma ṭutsun anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6309). [gerek,]*

gerek: *Gerek, lazım, olmalı.*

Aña vü evlādına virsem **gerek** / ʿĀlem içre muḥterem görsem **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3811). [gerek,]*

gerek: *Gerek, gerekli.*

Yayla da virmek **gerek** yaylayalar / Hem ḳışın ḳışla **gerek** ḳışlayalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2645). [gerek,]*

Üc çile de bunda çıḳarmaḳ **gerek** / Ḳabūliyyet-ḫāneye irmek **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3646). [gerek,]*

Er ḳatında ʿaḳlını dirmek **gerek** / Olmadın iş ilerü görmek **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3750). [gerek,]*

Aña vü evlādına virsem **gerek** / ʿĀlem içre muḥterem görsem **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3811). [gerek,]*

gerek: *-mış olmalı.*

Bir ısuzlıḳda **gerek** evren ola / İl içinde buraya evren gelĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3500). [gerek,]*

gerek: *"Olmalı, icap, gerekli" anlamında kullanılan bir söz.*

Yazlamaġa güzlemege yir **gerek** / Aña göre imdi ḫoş tedbīr **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2646). [gerek,]*

Didi bir bizden ü bir sizden **gerek** / Vara anı daʿvet ide tīzrek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [gerek,]*

Üc çile de bunda çıḳarmaḳ **gerek** / Ḳabūliyyet-ḫāneye irmek **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3646). [gerek,]*

Er ḳatında ʿaḳlını dirmek **gerek** / Olmadın iş ilerü görmek **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3750). [gerek,]*

gerek: *"Gerek ... gerek ..." bağlacı.*

Er **gerek** kim cismi nefsi ide terk / Nefsi öle cānına irmeye merg *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [gerek,]*

Ölmedin ölmek **gerek** girçek eren / Kim bu ṣūretle irmedi Ḥaḳḳ'a iren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5603). [gerek,]*

Didiler ki Rūm'a geldi çünki er / Kimdür anı varıban görmek **gerek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [gerek,]*

Cehd idüp ilden anı sürmek **gerek** / Pes Ḳaraca Aḥmed oldı bir hümā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6102). [gerek,]*

gerek ol-: *Lazım olmak.*

Vaḳt gele senden bunı istĕyeler / Bize virgil gerek oldı diyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4961). [gerek ol-, --dı]*

geri: *Tekrar.*

Çünki ḳaṣd eylĕdi Rūm erenleri / Varalar Ḫūnkār naẓarına **giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1404). [giri,]*

Kıldı istiḳbāl cemāʿatle eri / Aluban menziline geldi **giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2334). [giri,]*

Namāzı ḳılınca berk ṭutdı eri / Meded eyle baña al bile **giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3693). [giri,]*

Ḫod ne Ḫūnkār ḥażreti didi yüri / Şol fülān memlekete gitgil **giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4681). [giri,]*

Kīseye ḳoydı Güvenc üç biñ zeri / Vidāʿ idüben hemān döndi **giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4730). [giri,]*

geri: *Bir şeyin sonrası, devâmı, arkadan gelen kısmı.*

Pes vidāʿ eyleyüp ol erenleri / Seydi Ġāzī'ye revān oldı **geri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4515). [geri,]*

Gitmeye bundan öte seven eri / Yüz sürüp bu aradan döne **geri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4532). [geri,]*

geri ḳo: *Geride bırakmak, vazgeçmek.*

Ġayret idüben Ḫorāsān erleri / Gĕtürüben bunda ḳomışlar geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1528). [geri ḳo, --mış, --lar]*

geri ṭur-: *Geri durmak, olaya karışmamak.*

Gelemedi kimse oddan ileri / Ṭaşra oddan ṭurdılar ol ḫalḳ geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2699). [geri ṭur-, --dı, --lar]*

germiyān: *Germiyanoğulları Beyliği.*

Germiyān Deñizlüsi'nde iy ʿazīẓ / Bir ḥarāmī var-ıdı ḳılur sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3116). [germiyān,]*

Tā ki ṭoġru vardı Ḳurugölcük'e / **Germiyān'dan** ẕikr olan aracıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4842). [germiyān'dan, -dan]*

Germiyān begi ḳatına çün gelür / Ol beg-ile bir zamān ṣoḥbet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5006). [germiyān,]*

Germiyān Begi emri-le oldı revān / Ol Ṣusuz nām menzile geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5012). [germiyān,]*

Ḥażret erenlĕrine vidâʿ idüp / **Germiyān'a** irdi dün ü gün gidüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5005). [germiyān'a,]*

Germiyān'a geldiler anda sürüp / Ṣuṣuz'uñ ḳurbında bir yire irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5184). [germiyān'a,]*

germiyān: *Kütahya.*

Germiyān erenlerinüñ geldügin / Ziyāret itmeklige yol oldugın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5105). [germiyān,]*

Germiyān'uñ sizsiz ulu pīrleri / Kāmil ü vārıʿ vilāyet erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5056). [germiyān'uñ, -'uñ]*

geşt eyle-: *Dolaşmak, gezmek.*

Sendeki ḳuvvet olaydı bende ger / Dünyāyı geşt eyler-idüm ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5332). [geşt eyle-, -r, -idüm]*

geşt eyle-r-idüm: *Dolaşmak, gezmek.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 0). [geşt eyle-r-idüm,]

geşt it-: *Dolaşmak, gezmek.*

Ṭaşra çıḳup arayup dervīşleri / Bulmadılar geşt idüben ol yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5255). [geşt it-,]*

get: *Getirmek.*

Gördi saḳḳā ḳatıra müşkin urup / Ṣu **getürmiş** maṭbaḫa ol dem irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [getürmiş, -ür, -miş]*

getür: *Coşturmak, heyecanlandırmak.*

Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / Ṣıdḳ-ıla Allāh'a īmān **gĕtürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5781). [gĕtürür, -ür]*

getür: *Getirmek, nakletmek.*

Gĕtürüñüz her birüñüz bir tābūt / Gĕtürüñ ḳoyup gidüñ ḳıluñ sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2889). [gĕtürüñüz, -üñüz]*

getür: *Getirmek.*

Ol gelen dir ṭuru duruñ varayın / Olanından varuban **gĕtüreyin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1552). [gĕtüreyin, -eyin]*

Ġayret idüben Ḫorāsān erleri / **Gĕtürüben** bunda ḳomışlar geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1528). [gĕtürüben, -üben]*

Olanından varayın **getüreyin** / Biz de faḳruz bulınandan göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1696). [getüreyin, -eyin]*

Gĕtürübĕni ṣunar Ḫūnkār'a tīz / Aluban gör kim ne didi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [gĕtürübĕni, --übĕni]*

Maşraba alup o ḫiẕmetkār ele / Ṣu **getürüben** öñine ḳor hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1839). [getürüben, -üben]*

Getürüben dökdiler yabānlara / Güç geldi ḳarşu bu iş anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2159). [getürüben, -üben]*

Ol kitābı **getürüben** Baġdād'a / Tuḥfe itdi ḫalīfeye iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2387). [getürüben, -üben]*

Daḫı pīrān-ı Ḫorasān'dan selām / **Getürürüz** didiler böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3066). [getürürüz, -ürüz]*

Mollā Saʿde'd-dīn çöküş itdi anı / Nice bunda **getürĕvüz** dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3325). [getürĕvüz, -e, -vüz]*

Sekü ḳatına **getürincek** hemīn / Ṣıḳdı yürĕgin anuñ şöyle yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3347). [getürincek, --incek]*

Didi abdāl emriñüz bitürmişem / Hem reʾīsi uş bilĕ **getürmişem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4129). [getürmişem, -miş, -em]*

getür: *(Daha uzak bir yerden) Bulunulan yere gelmesini sağlamak, gelmesine sebep olmak, iletmek, nakletmek.*

Getürürlerdi kesüben dem-be-dem / Oldı dervīşler anuñla muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2235). [getürürlerdi, -ür, -ler, -di]*

Didi ḫatun Cān Baba'ya iy faḳīr / Niye **gĕtürdüm** seni bildüñ mi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [gĕtürdüm, -dü, -m]*

Gemici yitüp gemi getürdi tīz / Dir binüñ gemi **getürdüm** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [getürdüm, -dü, -m]*

getür: *Getirmek, taşımak.*

Süzülüp rāst indi anuñ üstine / Pençe urup **getüreydi** destine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1321). [getüreydi, --e, --y, --di]*

getür: *Getirmek.*

Her biri **getürdügi** tābūtların / Alubanı gitdiler birin birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2895). [getürdügi, -düg, -i]*

getür: *Getirmek, sunmak.*

Birine daḫı didi ki gel berü / Ter ü temiz ṣu **getürgil** al berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [getürgil, -gil]*

getür: *Bir şeyle birlikte gelmek, o şeyin gelmesini sağlamak.*

Ḥattā bir ṭālib **getürse** ḳurbānı / Öldürürler postı bişince anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1114). [getürse, -se]*

Ol ṭaş olan aḳçayı hem altunı / Kīsesinde kim ki **getürse** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2170). [getürse, -se]*

getür: *1) Getirmek 2) Hatırlatmak.*

Ṣıdḳ-ıla īmān şehādet **getürür** / Tekbīr idüp ḫoş ṣalāvāt **getürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5619). [getürür, -ür]*

Ṣıdḳ-ıla īmān şehādet **getürür** / Tekbīr idüp ḫoş ṣalāvāt **getürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5619). [getürür, -ür]*

getür: *Bir kimse veya şeyle birlikte gelmek, gelmesini sağlamak.*

Almadı eylĕmedi hergiz ḳabūl / Uş **getürdüm** size andan didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4655). [getürdüm, -düm]*

getür: *(Daha uzak bir yerden) Bulunulan yere gelmesini sağlamak, gelmesine sebep olmak, iletmek, nakletmek.*

Çıḳuban ṭaşraya Ḫunkār oturur / Divşürür İdrīs ṣığırı **getürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1944). [getürür, -ür]*

getür: *(Bir yere) Bir kimse veya şeyle birlikte gelmek, gelirken o kimse veya şey yanında olmak.*

Tīz **getürsün** bir yük odun her kişi / Döküben meydāna bitürsün işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3983). [getürsün, -sün]*

getür: *Gelmesini sağlamak; sebep olmak, ortaya çıkarmak.*

Elmayı **getürdük** senden ilerü / Eyü geldüñ ḫoş geldüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3062). [getürdük, -dü, -k]*

getür: *Gelmesini sağlamak; erişmek.*

Ḳol **getürüp** öldürĕni ṭutdılar / Ḳayṣeri'ye **getürüp** ḥabs itdürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3921). [getürüp, -üp]*

getür: *Gelmesini sağlamak; temin etmek.*

Diyelüm ṭuzumuz ırāḳdur ḳatı / **Gĕtürince** çekerüz çoḳ zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3386). [gĕtürince, -ince]*

getür: *(Bir şeyi) getirmek.*

Faḫr-ı ʿĀlem ḥażretine **gĕtürür** / Ḥażret-i Aḥmed emr idüben ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 176). [gĕtürür, -ür]*

Bişürüp yahnī idüben **getürür** / Ḥācī Bektaş'uñ öñine yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1264). [getürür, -ür]*

Çaġırup bostāncıya dir iy ʿazīz / Bir ḳavun **gĕtür** yiyelüm şimdi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [gĕtür,]*

Dir aña kim ḳarnumuz açdur bizüm / Yiyecĕgüñ var-ısa **getür** ḳızum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1551). [getür,]*

Dir ḫavātīnlere ḳarnum aç bu dem / Olanından **getürüñ** virüñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1693). [getürüñ, -üñ]*

Nūre'd-dīn bir ḳulına emr eyledi / Ṣu **getür** şol çeşmeden varġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1838). [getür,]*

Didi zindāncıya virübĕni zer / Bize bir turva türāb **getür** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [getür,]*

Bir avuc arpa daḫı **gĕtür** bile / Ḫāk gelince o daḫı gelsün bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [gĕtür,]*

Su **getürüñ** didi Ḫunkār ḥażreti / Almaġa āb-dest ḳılalum niyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1837). [getürüñ, -üñ]*

Pezver ṣofra ʿādetini ibtidā / ʿAsel ü māstdan **getürmek** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2067). [getürmek, -mek, -]*

Yoġurup varın ḳatuma **getürüñ** / Didügüm gibi idüp iş bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2079). [getürüñ, -üñ]*

Gĕtürüñüz her birüñüz bir tābūt / **Gĕtürüñ** ḳoyup gidüñ ḳıluñ sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2889). [gĕtürüñ, -üñ]*

Evini göçürübeni **getürür** / Gelübĕni ḳalʿasında oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2852). [getürür, -ür]*

Ḫāl erinden bir kişiyi ündedi / Var fülān yirden şunı **getür** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3220). [getür,]*

Yidüben sekü ḳatına **getürür** / Saʿde'dīn'üñ gözleri küllī görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3346). [getürür, -ür]*

Döndi dir İsmāʿīl'üm **getür** anı / Sende-y-ise ol çırāḳ mıḳrāżını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3412). [getür,]*

Birisi birine eydür yā fülān / Mollānuñ tiz göñlegin **getür** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3484). [getür,]*

Ibrīġum **gĕtür** Saʿīd āb-dest ala / Geçmedin vaḳti namāzını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3568). [gĕtür,]*

Didiler ṭuzımuz ıraḳdan gelür / Ṭuz **getürmek** ḫayli key zaḥmet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3427). [getürmek, -mek, -]*

Mollā Saʿde'd-dīn işāret eyledi / **Getürüñ** ḳalem tırāş dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3401). [getürüñ, -üñ]*

Kesmedi ḳalem tırāş çünki görür / **Getürüñ** mıḳrāż diyüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3406). [getürüñ, -üñ]*

Mollā didi mollālaruñ birine / Ṣu **getürüñ** ıbrīġ-ıla dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3557). [getürüñ, -üñ]*

Tīz segirdüp birisi ṣu **getürür** / Mollā alup dest-namāza oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3558). [getürür, -ür]*

Tā ki pezver ṣofra ola bunlara / Tīz **getür** ṭaʿām yisünler anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3791). [getür,]*

Didi Ḫūnkār ol ölen maʿṣūm ḳanı / Yüri varuñ **getürüñ** didi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [getürüñ, -üñ]*

Neẕrimüz var varuban anı **getür** / Ḳo o sözi sen bu ḫiẕmeti bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [getür,]*

Neẕrümüz var var **getür** didügi er / Ṣayrafī benem muḥaḳḳaḳ bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [getür,]*

Gemi **getürüñ** geçürüñ dir beni / Çün gemiciler işitdiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4854). [getürüñ, -üñ]*

Kim Ḫācım Bıñarı dirler ad-ıla / Ol ad-ıla **getürürler** ḫalḳ dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5221). [getürürler, -ür, -ler]*

Murteżā'dan erlik istedi ʿavām / Ḳanber'e didi **getür** ṣofra ṭaʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5548). [getür,]*

Ne ḳadar var-ısa muḥible mürīd / Daʿvet idüp ḳapuña **getür** becid *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5559). [getür,]*

Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / Ere inanup Ḫaḳḳ'a īmān **getürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5791). [getürür, -ür]*

Ol şehādet barmaġını götürür / Ḳırḳ kezin īmān şehādet **gĕtürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5815). [gĕtürür, -ür]*

Küfr ü şirki terk idüp dilden hemān / Ḫaḳḳ'a īmān **getürür** defʿī revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5837). [getürür, -ür]*

Ṣolda Ḫunkār Ḫaḳḳ'a tekbīr **gĕtürür** / Ḳalḳdı andan şeyḫ Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6040). [gĕtürür, -ür]*

Dir naḳībe ṣofra öñine **getür** / Ṣofra ʿOšmān'ıñ öñine ḳondı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6376). [getür,]*

getür: *Getirmek(aklına getirmek bağlamında).*

Sen de erseñ ere idip iʿtimād / Şek **getürme** eyleyüp kevn-i fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5846). [getürme, -me]*

getür: *Bir şeyin yerine başka bir şey koymak.*

Şuyı **getürseñ** viren ol Ḥaḳ durur / Ḥaḳḳ'a yalvarsañ yoḳuşa çıḳadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5988). [getürseñ, -sen]*

getür: *(Bir şeyi) Getirmek.*

Çıḳarup **gĕtürdi** ḳoynından hemān / Bir nefīs ṣalḳım yaş üzüm iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1518). [gĕtürdi, -di]*

İşidüp zindāncı tiz ṭurdı örü / Ne didi-y-ise **getürdi** ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1887). [getürdi, -di]*

Ṣaru **getürdi** öküzlĕrin baña / Dir öküzlĕrümi benüm güdseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1965). [getürdi, -di]*

Arḳası-y-ıla **getürürdi** odun / Yıġar ıdı bir yire ol dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2692). [getürürdi, -ür, -di]*

Pes keçe **getürdi** Ṣaltıḳ bunlara / Ḫoş Ḥüseynī dindi çün kim bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2782). [getürdi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup duta varaḳ / Üzüben **getürdi** gör iy merd-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3721). [getürdi, -di]*

Arayup sürdi **getürdi** ḳatına / ʿArż ider Emircem'üñ ḥāżretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4649). [getürdi, -di]*

Ṣofraya ḳoyup **getürürdi** anı / Er naẓarına yitürürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4622). [getürürdi, -ür, -di]*

Gemici yitüp gemi **getürdi** tīz / Dir binüñ gemi getürdüm iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [getürdi, -di]*

Kesdi ḫurmā ṭal **getürdi** ḫ̆āceye / Dört sāʿat geçmiş-idi ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5970). [getürdi, -di]*

Altı ṭal ḫurmā **getürdi** ol ʿayān / Ḫalḳ görüp müzdine tekbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5971). [getürdi, -di]*

getür: *Getirmek, sunmak.*

O daḫı **gĕtürdigi** ṣu ḳan olur / Bu işe Mollā ḳatı ḥayrān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3566). [gĕtürdigi, -dig, -i]*

getür: *Bir şeyi yanında veya üstünde bulundurmak; ulaştırmak.*

Dir erenler virdügi gibi bunı / Şöyle ne-y-içün **getürmĕdüñ** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3227). [getürmĕdüñ, -me, -düñ]*

getür: *Sebep olmak, ortaya çıkarmak.*

Şimdi aḥibbāsı anuñ ṣaç götürür / Böyle erenler sözde teʾvīl **getürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5464). [getürür, -ür]*

getür: *Gelmesini sağlamak.*

İmdi buña çāre oldur cān-ı pāk / Diyevüz **getüreler** bir turva ḫāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1881). [getüreler, -e, -ler]*

getür-: *Getirmek.*

Ṣu **getürgil** ḳılalum biz dest-namāz / Bektaş eydür şeyḫe kim iy muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6671). [getürgil, -gil]*

getür-: *Eriştirmek, ulaştırmak.*

Ẕikr idüp dir içmedi çün kim imām / İçmeyüp pür anı **getürdüm** size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 317). [getürdüm, -dü, -m]*

Kim gele yoldan geçe iltür aña / Dir ki kes yi bunı **getürdüm** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [getürdüm, -dü, -m]*

getür-: *Bir kimse veya şeyle birlikte gelmek, gelmesini sağlamak.*

Ṣaġ ısa gözleri baña **getürüñ** / Tīz bu sāʿat didügümi bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1897). [getürüñ, -üñ]*

getür-: *(Bir yere) Bir kimse veya şeyle birlikte gelmek, gelirken o kimse veya şey yanında olmak.*

Gönderür bir ḳulını Ḫūnkār'a ir / Meydāna ol ṣālusı dutup **getür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3986). [getür,]*

Al naẓara didi **getür** varuban / Tīz dut işbu emri bitür irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4159). [getür,]*

getür-: *(Bir yere) Bir kimse veya şeyle birlikte gelmek, gelirken o kimse veya şey yanında olmak.*

Öñine düşüp **getürdi** Ḫūnkār'a / Ol vilāyet āfitābı ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4162). [getürdi, -di]*

getür-: *(Bir yere) Bir kimse veya şeyle birlikte gelmek, gelirken o kimse veya şey yanında olmak.*

Gětürürler gerdegine nāz-ıla / El ele virdiler oldı inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 367). [gětürürler, -ür, -ler]*

Elli biñ kāfir **getürüp** ḳatına / Ḫaç ṭakınup bindi tekvūr atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 888). [getürüp, -üp]*

Ol kişi ol eri götürür revān / **Getürüp** Běyâmlu'ya ṣaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3231). [getürüp, -üp]*

Aluban iʿzāz-ıla **gĕtürdiler** / Ḥażret-i Ḫūnkār'a çün yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3549). [gĕtürdiler, -di, -ler]*

Ol ölen maʿṣūmı tiz **getürdiler** / Naẓarına Ḫūnkār'uñ yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3903). [getürdiler, -di, -ler]*

Ḍarbī zindānı açup çıḳardılar / **Gĕtürüp** Ḫūnkār'a anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4010). [gĕtürüp, -üp]*

Bunlara gelüp didiler bu işi / Bend ile **getürdiler** uş bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [getürdiler, -di, -ler]*

Bend-ile alup anı **getürdiler** / Emr itdüñ emrüñi bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4318). [getürdiler, -di, -ler]*

Ol ʿazīzi de varup **getürdiler** / Olup iclās cümlesi oturdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4559). [getürdiler, -di, -ler]*

Ḫānedānına **getürüp** indürür / ʿİzzet-ile menziline göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4491). [getürüp, -üp]*

getür-: *(Bir yere) Bir kimse veya şeyle birlikte gelmek, gelmesini sağlamak, gelirken o kimse veya şey yanında olmak.*

Ger bu dertden ḳurtarursañ ṣaġ esen / Saña īmān **getürem** v'allāhi ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [getürem, -em]*

getür-: *(Bir yere) Bir kimse veya şeyle birlikte gelmek, gelirken o kimse veya şey yanında olmak.*

Ol civānı tīz **getürüñ** göreyin / Nuṭḳuñuz ġavrine andan ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4326). [getürüñ, -üñ]*

getür-: *Bir kimsenin gelmesini sağlamak.*

Pādişāh ḳatına **getürdi** anı / Pādişāh eydür görüñ Nūre'd-dīn'i *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1899). [getürdi, -di]*

getür-: *(Bir şeyi) getirmek.*

Yayḳayup maşrabayı kendü alur / **Gĕtürüp** Ḫūnkār öñinde ḳodı pür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1845). [gĕtürüp, -üp]*

Getürüp bunları atdan indürür / ʿİzzet-ile ḫoş evine ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3873). [getürüp, -üp]*

Getürüp Ḫūnkār'a umdılar duʿā / Bildiler kim ol duʿā olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4356). [getürüp, -üp]*

Gĕtürüp Ḫūnkār'a vü umdı duʿā / Ḫoş murādın buluban döndi yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4358). [gĕtürüp, -üp]*

Getürüp Ḫūnkār'a ḳurbāndur didi / Elde bu yoḳsa fidādur cān didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4651). [getürüp, -üp]*

Gĕtürüp ḳurbān-ıla bī-ḥad ṭaʿām / Pes ḫalāyıḳ işigine sürdi yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6278). [gĕtürüp, -üp]*

getür-: *Getirmek, gelmesini sağlamak.*

Ḳurbānı ol **getüren** Ḫūnkār'a dir / Ben bunı iletdüm Emircem'e bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4654). [getüren, -en]*

getür-: *(Bir şeyi) Getirmek.*

Ḫırḫasın aluñ götürün yā ḥabīb / Pes varup ṣandıḳların **gĕtürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 181). [gĕtürdiler,]*

Ölicek tābūtını **gĕtürdiler** / Ḳırşarı'nda menzile yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1906). [gĕtürdiler,]*

Çalu çırpı buluban **getürdiler** / Bir yire cemʿ eyleyüp od urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2226). [getürdiler,]*

Bir nefīs ḳalem tırāş **getürdiler** / Mollā öñine gelüp yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3402). [getürdiler,]*

Bir keser mıḳrāż **getürdiler** hemān / Mollā anı eline aldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3407). [getürdiler,]*

Bir fūta istedi tīz **getürdiler** / Tīz ṣoyundı her ne varsa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3534). [getürdiler,]*

Tābūt içre ḳoyuban götürdiler / Ḳapu öñine ẕikr-ile **gĕtürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5650). [gĕtürdiler,]*

getür-: *(Daha uzak bir yerden) Bulunulan yere gelmesini sağlamak, gelmesine sebep olmak, iletmek, nakletmek.*

Ḳol **getürüp** öldürĕni ṭutdılar / Ḳayṣeri'ye **getürüp** ḥabs itdürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3921). [getürüp, -üp]*

getürüben: *Getirerek.*

Bildi ki olur Ḥasan āḫir şehīd / Şāh Ḥasan **gĕtürüben** taʿẓīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 194). [gĕtürüben,]*

Saʿīd'e **getürüben** virgil beri / Aña siñmişdür erenler tekbīri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3413). [getürüben,]*

Getürüben yirine ḳonuḳladı / Ḫoş żiyāfetle ḳonuḳlıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4901). [getürüben,]*

gevde: *Gövde.*

Çıplaḳ oluban özi yuvalanur / **Gevdesine** her ne batarsa alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2862). [gevdesine, -si, -n, -e]*

Beg daḫı aldı naẕar itdi aña / Lerze düşdi **gevdesine** görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3997). [gevdesine, -si, -n, -e]*

gevde: *Gövde || beden.*

Baş iki ammā **gevdeyi** bir gördiler / Didi ʿilmüñ şehriyem ben Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 172). [gevdeyi, -y, -i]*

gevde: *Gövde, beden, vücut.*

Gevdesi ḳabar ḳabar olup şişer / Yarılup ṣaru ṣuyı çıḳup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2040). [gevdesi, -si]*

Rengi uçmış **gevdesi** yapraḳ mišāl / Ditrer idi uġramışdı ṭurfe ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3491). [gevdesi, -si]*

Ḳayṣeri begi işidicek bunı / Yoḳ mıdur dir **gevdemüñ** başı ḳanı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3968). [gevdemüñ, --m, --üñ]*

Didi Ḫūnkār yarın öylen geleler / **Gevdeñüñ** başını senüñ alalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3969). [gevdeñüñ, -nüñ]*

Başı yoḳ **gevdeye** dir başumdakin / Virmezem anı aña bilsün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3967). [gevdeye, --y, --e]*

Gördi bir ṣıġın geyigi ez-ẕeheb / **Gevdesi** altun-ıdı ser-cümle heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5287). [gevdesi, -si]*

gevher: *(Fars.) Cevher, mücevher, elmas, inci.*

Andan ol ṣaḫṣuñ yirine vardılar / Var-ıdı bir **gevher** anda buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4570). [gevher,]*

Ṣıdılar Ḫūnkār'dan inen **gevheri** / İçi ṭaşı pāk-idi yavlaḳ arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4571). [gevheri, -i]*

Çün ṣıdılar **gevherin** birin daḫı / Ḳılca vardı bir ḥabāšet iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [gevherin, -i, -n]*

Yā hū yā hū diyüben cevlān urur / Gözleri **gevher** gibi per per yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6106). [gevher,]*

gey: *Giymek, giyinmek.*

Pes Ḥüseynī-veş **geyerlerdi** külāh / Eyle geyer idi hep mīr ü sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2794). [geyerlerdi, -er , -ler, -di]*

gey: *Giyerek.*

Başlarına pes Ḥüseynī-veş nemed / **Geyüben** terk itmediler bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2793). [geyüben, -üben]*

gey: *(Örtünüp korunmak veya süslenmek için) Bir giyeceği bedenine veya herhangi bir organına geçirmek.*

Rıḥlet itdükde fenādan ol ʿazīz / Öyle tāc **geydi** oğulları da tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1457). [geydi, -di]*

Pes Ḥüseynī-veş geyerlerdi külāh / Eyle **geyer** idi hep mīr ü sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2794). [geyer, -er]*

Güş idincĕgez Güvenc böyle kelām / Pezverin **geydi** vü eylĕdi ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4678). [geydi, -di]*

Şāh Otman **geydi** Bektaş kisvetin / Şemʿi andan yaḳup aldı himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5756). [geydi, -di]*

gey: *(Örtünüp korunmak veya süslenmek için) Bir giyeceği bedenine veya herhangi bir organına geçirmek.*

Geydi naʿlīn eline aldı ʿaṣā / Ḳarşu vardı ʿizzet-ile ḥazrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6018). [geydi, -di]*

gey: *Giymek, giyinmek, kuşanmak.*

Mücevher çul **gĕyüp** uçarsa ḥumār / Tāze esbe olamaz hem-vār var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 90). [gĕyüp, -üp]*

gey-: *Giyinmek, örtünüp korunmak için bir şeyi vücuduna geçirmek.*

Bir yeñi aṭlas **geyer** her günde ol / Çıḳarurdı irtesi ol ulı ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [geyer, -er]*

gey-: *Bir giyeceği bedenine veya herhangi bir organına geçirmek.*

Geldügi gün anda Ḫūnkār ḥażreti / Ne **geyerdi** gör o ṣāḥib-devleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1691). [geyerdi, -er, -di]*

geydügi-çün: *Giydiği için. (Geymek: Giymek).*

Ceddi Otman **geydügi-çün** kisvetin / İtdi inʿām aldı şāh da himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5859). [geydügi-çün,]*

geyig: *Geyik.*

Gördi bir ṣıġın **geyigi** ez-ẕeheb / Gevdesi altun-ıdı ser-cümle heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5287). [geyigi, -i]*

geyik: *Geyik.*

Gördiler ol yazıda ṣan bir üyük / Gider idi bir büyük ṣıġın **geyik** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [geyik,]*

Ürkdi bunlardan **geyik** oldı revān / Beşḳarış köyine dek iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5291). [geyik,]*

gez-: *(Bir yerde) Bir yöne doğru sürekli yer değiştirmek, hareket etmek, yürümek, dolaşmak.*

Gezdi ṣaḥrāyı öküzin görmege / Ḳomayup yabānda eve sürmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1973). [gezdi, -di]*

gez-: *(Bir yerde) Bir yöne doğru sürekli yer değiştirmek, hareket etmek, yürümek, dolaşmak.*

Sekiz terk tācı giyüben Ādemī / Heşt behişt içre **gezerdi** mādemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 131). [gezerdi, -er, -di]*

Ṭaġ arasında gezer meslūb ıdı / Budalā vārdı **gezerdi** ṭaġları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6650). [gezerdi, -er, -di]*

Didi gözci oluban itdüm naẓar / Şarḳ u ġarbuñ arasın **gezdüm** ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6138). [gezdüm, -dü, -m]*

gez: *Dolaşmak.*

Kim ki bizüm tavlamuzdan boşana / Bulmaya yir **geze** kendü ṭuşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1391). [geze, -e]*

gez: *(Bir yerde) Bir yöne doğru sürekli yer değiştirmek, hareket etmek, yürümek, dolaşmak.*

Çünki ruhbān sözin işitdi tekūr / Didi var ṭut cümle **gez** anı getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [gez,]*

Bizi dervīş eyle vü şun zenbili / Ṣadaḳa divşürelüm **gezüp** ili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1779). [gezüp, -üp]*

gez: *(Bir yerde) Bir yöne doğru sürekli yer değiştirmek, hareket etmek, yürümek, dolaşmak.*

Ṭaġ arasında **gezer** meslūb ıdı / Budalā vārdı gezerdi ṭaġları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6650). [gezer, -er]*

gez: *Gezmek, dolaşmak.*

Mollālar dört yañaya pes **gezdiler** / Aradılar nereyi ki sizdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3364). [gezdiler, -di, -ler]*

gezer: *Gezmek, dolaşmak.*

Gezer-iken ol yiri seyrān-ıla / Geldi bir çiftci öküzi ḫoş dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4947). [gezer-iken, --iken]*

ġéçür: *Bir şeyi kendisine ayrılmış olan yere yerleştirmek, takmak.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm **geçürdügi** żamīr / Evliyāya oldı maʿlūm hep o sır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5001). [geçürdügi, -dügi]*

gibi: *Aynı şekilde, nasıl idiyse öyle.*

Dir erenler virdügi **gibi** bunı / Şöyle ne-y-içün getürmĕdüñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3227). [gibi,]*

gibi: *"-e yakışır biçimde" anlamında zarf; "O anda, tam o sırada" anlamında zarf.*

El yüze sildügi **gibi** iy ʿazīz / Kepenegi etegini açdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3906). [gibi,]*

gibi: *"Gibi" edatı. Benzerlik anlamı verir.*

Ḥācī Bektaş **gibi** ḳuṭb-ı evliyā / Ḳıblemüzden yaña ola bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4644). [gibi,]*

gibi: *Benzer; tıpkı, aynı şekilde.*

Tatar'uz göçgünci ḳavmüz bizi bil / Tedbīrümüz didügümüz **gibi** ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2630). [gibi,]*

gibi: *"-e benzer bir şekilde" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.*

Gül **gibi** gel dünye içün ağlama / Göñlüñi her dikene gel baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [gibi,]*

Ḥüsn ilinde münteha maḥbūbe ḳız / Ṣūreti bedr ay **gibi** vechi ḳamer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 341). [gibi,]*

Şevḳ virür gün **gibi** zībā yüzi / Müşk ü ʿanber şanki micmerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 401). [gibi,]*

Bunda esrār göriniser bī-ʿaded / Sāyir oğlanlar **gibi** ḳılmaz reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6611). [gibi,]*

Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Kim bunuñ **gibi** ʿıyāl virdi İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6614). [gibi,]*

İt **gibi** biri biriyle ḫırlasun / Ol aşılu eti çeksün hem yisün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 624). [gibi,]*

Çün gelen bu maʿniyi tefsīr ider / Ẕikr olan **gibi** tamām taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5348). [gibi,]*

gibi: *"-e benzer bir şekilde" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.*

Bayağı evvelki **gibidür** Saʿīd / Evliyāya emr-i Ḥaḳḳ olmaz baʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3659). [gibidür, --dür, -]*

gibi: *"Gibi" benzetme edatı.*

Çekelüm ol çille-i merdānı biz / Çille çeküñ dilegüñüz **gibi** siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1260). [gibi,]*

gibi: *"Gibi" edatı.*

Yoġurup varın ḳatuma getürüñ / Didügüm **gibi** idüp iş bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2079). [gibi,]*

gibi: *"- e benzer" anlamında edat.*

Ol ḳadar ḳanlar döker yirde sipāh / Māhī **gibi** ḳanda yüzdi gökde māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [gibi,]*

Kim bunuñ **gibi** veliyy-i muʿteber / Ger bu yirde ider ise ol maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1163). [gibi,]*

Şol ḫamīre gömülür **gibi** hemān / Ayaġı ṭaş üzre gömüldi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1301). [gibi,]*

Didi ṣalıḳ virdügüñüz **gibi** er / Oturan mesciddeki **gibi** meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1722). [gibi,]*

Didi ṣalıḳ virdügüñüz **gibi** er / Oturan mesciddeki **gibi** meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1722). [gibi,]*

Egilüpdür yıḳıla **gibi** tamām / Gitseñüz siz oradan ey nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1790). [gibi,]*

Mülküñ ıssı **gibi** söylersin sözüñ / Öyle misin ṭoġrısın bildür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1826). [gibi,]*

Gözi anuñ daḫı ġayrılar **gibi** / Aġarupdur ġālibā dir iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1895). [gibi,]*

Gine Ḫunkār balçıġa girdi yayaḳ / Balçıġı ḳarar **gibi** urdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2110). [gibi,]*

Merciměginden yiyenüñ dişi ola / Ol daḫı şol didügüm **gibi** ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2169). [gibi,]*

Didiler ol şeyḫ sözi girçek olur / Ay didügi **gibi** gör kim dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [gibi,]*

Cān Baba rāḥib el ele aldılar / Ol deñiz **gibi** od içre ṭaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2566). [gibi,]*

Er ḳatına girü gelürlĕr-idi / Didügimüz **gibi** ḳılurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2662). [gibi,]*

Ol bisāṭ ṣu üzre ḳuş **gibi** gelür / Çün Güreleş bunı temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [gibi,]*

Daḫı ardınca olur ol ṭaş revān / Şol ḳanatlı ḳuş **gibi** gider i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [gibi,]*

Līki ḳorḳaram senüñ **gibi** olam / Ḥāyin oluban ḫıyānetlıḳ ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3268). [gibi,]*

Bir kemāl ehli sizüñ **gibi** ʿazīz / Ḥaḳḳı bāṭıldan ider ola temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3319). [gibi,]*

Çakmaġı ṭaşa çalar **gibi** tamām / Od çıḳardı dırnaġından iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3405). [gibi,]*

Bir ʿaẓīm heybetlü evren ṭaşra var / Gözleri külḫān demi **gibi** yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3494). [gibi,]*

Varalum didügüm evren remzdür / Ḥāl iʿlāmı **gibi** bir ġamzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3513). [gibi,]*

Ṣūret-ile oġlanuñ ṣūretlene / Oġlanuñ göñli **gibi** sīretlene *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3531). [gibi,]*

Bunlara and virdi didi işidüñ / Ben didügüm **gibi** dir siz iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3625). [gibi,]*

Yüzlerinüñ nūrı köşk **gibi** żiyā / Olmış andan köşküñ içi rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4127). [gibi,]*

Ademīsine vü hem ḳullarına / Tācı **gibi** tāc urdı başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4430). [gibi,]*

Başın ayaġını ḳoyuñ yirine / Didigüm **gibi** ḳıluñ dir varına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4504). [gibi,]*

İki er düzetdi der-ḥāl ol Zubun / Birine küffār **gibi** giyürdi ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [gibi,]*

Ol yire ḳıldı naẓar ḫoş şu çıḳar / Ḫoş zülāl **gibi** revān olup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4944). [gibi,]*

Bir yiri eliyle ḳazıdı revān / Çıḳdı bir cüllāb **gibi** bir ṣu hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [gibi,]*

Yā hū yā hū diyüben cevlān urur / Gözleri gevher **gibi** per per yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6106). [gibi,]*

Yir **gibi** giñişdi Ḥaḳ Şām u ʿIrāḳ / Tā otuz ataya dek saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [gibi,]*

gibi: *"- e benzer, misal" anlamında edat.*

Çille Ṭaġı cānibinden bir cüvān / Ẓāhir oldı gün **gibi** ol bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5633). [gibi,]*

giç: *Bir yerden başka bir yere gitmek.*

İki andan **giçerek** gör n'eyledi / Öñce gidüp pīş-revlik eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2971). [giçerek, -erek]*

Bir naẕarda şarḳ u ġarba **giçerem** / Bu ḳamusı olmaya anuñ hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6053). [giçerem, -er, -em]*

giç: *(Bir yeri) İçinden veya üstünden yol almak sûretiyle aşıp geride bırakmak.*

Yidi ḳat gökler ḳapusından **giçer** / Her gögüñ ḳapucısı ḳapu açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 118). [giçer, -er]*

giç: *Belirtilen, istenen veya alışılan zamandan sonra; geç.*

Gic vaḳtin bir köye irişdiler / **Gic** oldı n'idelüm diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5224). [gic,]*

gic ol-: *Vakit olarak, zamanın geç vakitlerde oluşu.*

Gic vaḳtin bir köye irişdiler / Gic oldı n'idelüm diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5224). [gic ol-,]*

gice: *Gece.*

Gice-y-ile gündüzi seçmédiler / Çekdiler ġuṣṣa yiyüp içmédiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 849). [gice-y-ile, -y, -ile]*

Ṭurdı andan ḳonduġı yire varur / Ol **giceye** muntaẓır olur ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2417). [giceye, -y, -e]*

gice: *Gece.*

Bu-y-ıdı maḳṣūd diyüp dil ḫoş ider / Ol **gice** ḫatuna çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 319). [gice,]*

Bir **gice** yatur-iken ol nāzenīn / Gördi ruʾyāsında bir şīr-i jiyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 398). [gice,]*

İttifāḳ-ıla bir öküz aldılar / **Gice** içre şehr ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 607). [gice,]*

Gice ṣovuḳ kār iderdi key ḳatı / Gündüzin gün ısısınuñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 679). [gice,]*

Gice ḫalvet Ḥaḳḳ'a ṭāʿat iderem / Gündüzin putlar ziyāret iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 946). [gice,]*

Bir **gice** yatur-iken beliñledi / Ṭurı geldi oturup iñiledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1674). [gice,]*

Ol **gice** anda yatup ḳıldı ḳarār / Ṣubḥ olmasına ḳılur intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1858). [gice,]*

Böyle söyleşüp yaturlar ol **gice** / Çün ṣabāḥ oldı iderler gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [gice,]*

Ol **gice** evinde ārām eyledi / Çün ṣabāḥ oldı görüñ kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1975). [gice,]*

Cifti ile ol **gice** ola yaḳın / Oġlana ḳala ola oġlı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2168). [gice,]*

O **gice** yatup ṣabāḥın ṭurdılar / Yapılupdur ṭaş tamāmet gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2276). [gice,]*

Didi Ḫünkār ol muḥibbe söylegil / Bu **gice** gelmedi kimsene digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2280). [gice,]*

Var digil bu **gice** mihmān olalum / Er dīẕārıyla teşrīf bulalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2295). [gice,]*

Ol **gice** eylediler ṣoḥbet-i ḫāṣ / Ṣevḳ u ẕevḳ-ıla olındı iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2347). [gice,]*

Ḳıldı Ḫünkār ol **gice** anda ḳarār / Nite ṣu aḳar iken girü ḳarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [gice,]*

Ol **gice** geldi görüñ ki ḥāl n'olur / İttifāḳ ol gicede ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [gice,]*

Ol gice geldi görüñ ki ḥāl n'olur / İttifāḳ ol **gicede** ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [gicede, -de]*

Gündüzin güder **gice** alur gelür / Yummayup gözlerin aġlar yaḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3204). [gice,]*

İtdiler ārām ol gün ol **gice** / Oldı ḫoş ṣoḥbet ne diyem kim nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3973). [gice,]*

Bir bezirgān deştden yār-ı ʿazīz / Gemiye girdi Ṣınāb'a **giçe** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4044). [giçe,]*

Bir yire ḳonup çü ārām eyledi / Yatuban ol **gice** gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4061). [gice,]*

Gice rüʾyāsında Ṣaru Pādişāh / Girdi keşiş düşine ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4891). [gice,]*

Ol **gice** bir köyde ārām ḳıldılar / Sīl ine irte geçĕvüz didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5044). [gice,]*

Dilerüz bir yirde yatavuz **gice** / Tā ki bu ṭaşġun işbu sīl geçe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5053). [gice,]*

Kendüye gözükdi nite ol **gice** / Kim Bahāʾe'd-dīn daḫı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5479). [gice,]*

Hep yaraġum neyse ḥāżır ḳılasın / Bu **gice** perde dutaram bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5523). [gice,]*

Anasına geldi itdi ḫiẕmeti / Ḥācīlar bayramı olupdur ol **gice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5932). [gice,]*

Ṭurduġı yirden hemān ġāʾib olur / Ol **gice** ol sāʿatüñ içinde pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5943). [gice,]*

Didi Ḥācī ben degülem bī-gümān / Ḥācī Bektaş dir ki bayram **gicesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5959). [gicesi, -(s)i]*

Vaḳt-i şāmdı Ḫaḳḳ'a ṭāʿat ḳıldı pes / Ṣubḥa dek bir **gice** ḳıldı er namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5999). [gice,]*

Didi şeyḫ kim üstüne her kim **gice** / Ṭarunuñ üstüne seccāde ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6058). [gice,]*

Rubʿ-ı meskūna ider çevre naẓar / Bir birine ol **gicede** baḳdı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6104). [gicede, -de]*

gice: *Gece, geceleyin.*

Oġlına ḳaldı o **giceden** hemīn / Müddet ile ḥamli oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 320). [giceden, -den]*

Gicelerde yanmadı şemʿ ü delīl / Ḳarañuda ḳaldı begler key ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1003). [gicelerde, -ler, -de]*

Ger ola-y-ıdı buña bir revzene / **Giceden** farḳ olur-ıdı rūzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2358). [giceden, -den]*

gice: *Gece II geceleyin.*

Yatuban ol **gice** ārām itdiler / İrtesi ṭurıncaġaz gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3366). [gice,]*

gice: *Gece, gece vakti.*

Çün yatuban ol **gice** oldı ṣabāḥ / Aḳsarāy'a ḳıldı mollālar revāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3443). [gice,]*

gice: *Gece II karanlık; kötü gün.*

Bāḳī ṭursun Ṣāh Sulṭān Bāyezīd / **Gicesi** olsun ḳadir gündüzi ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 103). [gicesi, -s, -i]*

gice: *Gece / akşam.*

Bende çeküp Kuṭbe'dīn-i Ḥaydar'ı / Sürdiler yayan o **gice** ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 675). [gice,]*

Gördi güneş ıssısından Ḥaydar'uñ / **Gice** esen yil ṣovuġından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 772). [gice,]*

İşidüben bunı Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Ḳaḳıyuban hele yatdı ol **gice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1829). [gice,]*

gice gündüz: *Aralıksız, sürekli, her zaman.*

ʿĀbid idi ḳılur-ıdı ṭāʿati / **Gice gündüz** ṭāʿat idi ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 584). [gice gündüz,]*

Gice gündüz yimeyüp ḳırḳ gün ṭaʿām / Çille çıḳardı ṭutup ṣavm u ṣıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 836). [gice gündüz,]*

Gice gündüz ṭāʿat iderdi müdām / Pes müşerref oldı anuñla maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1785). [gice gündüz,]*

Gice gündüz aña baḳardı müdām / Irmayup gözlĕrini her ṣubḥ u ṣām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1890). [gice gündüz,]*

Līki vardı ḳurbaġası bī-ḳıyās / Öter idi **gice gündüz** bī-esās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3102). [gice gündüz,]*

Bir reʾīs var-ıdı işledür gemi / Deñiz idi **gice gündüz** hem-demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4095). [gice gündüz,]*

gice gündüz: *Gece ve gündüz.*

Ḥükm-i ṣāh-ıla aldı ʿOšmān'ı gider / **Gice gündüz** dimeyüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6352). [gice gündüz,]*

gice gündüz: *Gece ve gündüz, devamlı, sürekli, aralıksız.*

Gice gündüz gitdi yolı aluban / Tā ki Ḳarayük'e irdi gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4227). [gice gündüz,]*

gicede: *Bir gecede.*

Bir **gicede** bu evi tā yapdura / Bir **gicede** bu kemāle ṭapdura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [gicede,]*

Bir **gicede** bu evi tā yapdura / Bir **gicede** bu kemāle ṭapdura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [gicede,]*

Ṭoġacaḳ ayda falān **gicede** dir / Ay ṭutılur şeksüzin olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2414). [gicede,]*

giceler: *1. gece, gece vakti, geceleyin, 2. gece(ler) boyu beklemek.*

Gündüzin ṣāyim oluban ṭāʿat it / **Giceler** ḳāʾim müsebbeḥ ḫiẕmet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5701). [giceler,]*

gicelik: *Gecelik.*

Bir **gicelik** cevre ḳatlanmaz mısız / Varuban ol menzile ḳanmaz mısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2329). [gicelik,]*

gid: *Gitmek.*

Ḳılıcaḳ vaḳti hemīn gördük **gider** / Bilmezüz ḳandan gelür ḳanda **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3691). [gider, -er]*

gid: *Gitmek, kaybolmak.*

Dirliginde her şāhuñ var ḳuvveti / Ölicek **gider** çoġınuñ furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5743). [gider, -er]*

gid: *Takip etmek, benimsemek.*

Ḳaṣd ider şeyṭānī yola **gideler** / Anda bir bed-fiʿl bed-ḫū ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4760). [gideler, -e, -ler]*

gid: *Gitmek.*

Daʿvet itmĕgĕ **giderdük** biz sizi / Ere ne maʿlūm degil uş siz bizi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [giderdük, -er, -dük]*

gid: *Yönelmek, yol almak.*

Sürüben irişdi şol dem bunlara / Ṣordı ḳancaru **gidersiz** anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3623). [gidersiz, -ersiz]*

Merkebüñüz ẕenebine liḥyemi / Baġlañuz aluñ **gidiñüz** dir gemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3626). [gidiñüz, --iñüz]*

gid: *Gitmek, ulaşmak.*

Mürvetinden n'ola ger er luṭf ide / Bir ışıcaḳ yire varuban **gide** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2214). [gide, -+e]*

gid: *Bırakıp gitmek.*

Ben ḳoyuban ḳolayıma **gideyin** / Yigrek oldur didi eylĕ ideyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3608). [gideyin, -eyin]*

gid: *Gitmek, terk etmek, bırakmak.*

Burada ayruḳ oturmasun didi / Nereye **gider-ise** gitsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1824). [gider-ise, -er, --ise]*

gid: *Bırakıp gitmek, uzaklaşmak.*

Cān Baba'ya **gider-iken** dir keşiş / Ben bilürem nice olısar bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2564). [gider-iken, -er, --iken]*

Çünki ḥażret pīrlerin ḳıldı vidāʿ / **Gider-idi** iderek yolda semāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4885). [gider-idi, -er, --i, -di]*

gid: *Gitmek, bir yerden ayrılmak.*

Bekleyüp ol ağızı beglik ider / Bir iki yıl geçicek ol da **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4219). [gider, -er]*

gid: *Belli bir yol takip etmek,belli bir yerden geçmek.*

Ḫizmetümi çünki āḫir idiser / Sākin ol atına binüp **gidiser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5537). [gidiser, -i, -ser]*

gid: *Gitmek, varmak.*

Ḳurtulup ḳolayıma **gidemezem** / Diledügüm nesneyi iděmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3606). [gidemezem, -e, -mez, -em]*

gid: *Bir yere doğru yönelmek.II.Uzaklaşmak, terk etmek.*

Ḥācī Bektaş yüzi ṣuyına İlāh / ʿAfv idüp yarlıġaya **gide** günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5812). [gide, -e]*

gid: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yürümek, ilerlemek.*

Didiler olmaz bu iş sen idesin / Ḳoyavuz seni evüñe **gidesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1867). [gidesin, -e, -sin, -]*

gid: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yürümek, ilerlemek.*

Tā demümüz biz daḫı oynadavuz / Nereye remz ide anda **gidevüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5399). [gidevüz, -evüz]*

gid: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yürümek, ilerlemek.*

Sen daḫı dosta **gidersin** biz daḫı / Dosta giděne yıġuḳ yoḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [gidersin, -er, -sin]*

gid: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yürümek, ilerlemek.*

Bize bir dīv virdi tā ḫizmet ide / Ḳanda emr idersevüz anda **gide** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1398). [gide, -e]*

Çěkicek çilleyi şāyed ki **gide** / Ṣoḥbetinden ol bizi maḥrūm ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1764). [gide, -e]*

Dir Ṣaru İdrīs'e bir gün ey kişi / Yolına ḳosañna **gide** o kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [gide, -e]*

Yaʿnī maḳṣūdları oldur ol velī / Ḳarayük'den ḳalḳa **gide** ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2203). [gide, -e]*

Sözümüz dutmaz ısa **gide** girü / Yoḫsa ḳażāmuz doḳınur bile o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2461). [gide, -e]*

Fikr iderdi ki girü Ḫūnkār gele / Yapışa ětěgine **gide** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3684). [gide, -e]*

Ḥācī Bektaş-ı Veliyy ü muḥterem / Gönderüñ varup **gide** aña bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4338). [gide, -e]*

Çıḳ ögüt vir vara **gide** işine / Meşġūl ola varup öz cünbüşine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4744). [gide, -e]*

ʿAzm ider Rūmili'ne bir vaḳt **gide** / Baḥri geçüp ol yiri seyrān ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4852). [gide, -e]*

Didi senden gele İlyās nām oġul / Bir zamān bīhūde yola **gide** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [gide, -e]*

Bişi vir ki Mekke'ye oġluñ **gide** / Anası eydür öyle dime oġul sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [gide, -e]*

gid: *Bir durumun devam etmesi.*

Dişilik **gider** hemīn erlik gelür / Ālet-i erlik hemān peydā olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5245). [gider, -er]*

gid: *Gitmek; yönelmek, yol almak.*

Didiler biz Ḳarayük'e giderüz / Yol ṣaḳınmazuz **giderseñ** n'iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3624). [giderseñ, -er, -se, -ñ]*

gid: *Ayrılmak. II Ölmek.*

Bir niçe günden beri daḥı **gider** / Anı da ṭopraġa ḳoyup defn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5373). [gider, -er]*

gid: *Bir yere doğru yönelmek.*

Göricek ol defteri eyle idem / Her ne yola buyurur aña **gidem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4343). [gidem, -em]*

gid: *(Belli bir maksat için) Bir yerde bulunmak.*

Gemiye ḳoydum **giderdüm** bir zamān / Deñiz ortasına irincek hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4711). [giderdüm, -er, -dü, -m]*

gid: *Gidip, giderek.*

Gidüben andan daḫı oldı revān / Kerbelā'ya irişür ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1219). [gidüben, -üben]*

Ḳarayük'den **gidüben** Erṭuñrul Alp / İrdi ere aluban menzili hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4229). [gidüben, -üben]*

gid-: *Bir yere doğru yönelmek.*

Ṭurubanı bir zamān gülüşdiler / **Gidüp** andan girü yola düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3022). [gidüp, -üp]*

gid-: *Yönelmek, yol almak.*

Ol velīnüñ ḳatına dir **giderem** / Ol eri görmeklige ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3448). [giderem, -er, -em]*

gid-: *(Devamlı veya geçici bir süre kalmak üzere) Bulunduğu yerden ayrılmak.*

Öteden Yūnus ayaḳ üstine ṭurur / **Giderem** dir görüñ er ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2917). [giderem, -er, -em]*

Bege bildürmege anı **giderem** / İş becid durur yimişi n'iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3153). [giderem, -er, -em]*

gid-: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yolda ilerlemek.*

Tekbīr ile urur-ıdı başına / Kisve idinüp **giderdi** işine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1115). [giderdi, -er, -di]*

Gördiler **giderdi** ırmaḳdan yaña / Anı görüp ḳaldılar bunlar ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1569). [giderdi, -er, -di]*

Ol daḫı becid **giderdi** ṭurmadın / Ḳomaz ıdı atını tā yormadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3148). [giderdi, -er, -di]*

Çekdi atı başın ol ʿālī-cenāb / El urup **giderdi** yüzinden niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5681). [giderdi, -er, -di]*

gid-: *Bir yere ulaşmak için mesafe katetmek.*

Daḫı **giderlerdi** andan yaylaya / Yayladan girü inincek güzleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2661). [giderlerdi, -er, -ler, -di]*

Yükledür bir vaḳt gemi buġday ile / Öte geçeye **giderlerdi** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4097). [giderlerdi, -er, -ler, -di]*

gid-: *Bir yerden ayrılmak, uzaklaşmak, bir yeri terk etmek.*

Anı diyüp Ṣaru İsmāʿīl **gider** / Ḳaldı Saʿde'd-dīn bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3533). [gider, -er]*

gid-: *Ölmek, dünyadan göçmek.*

Gidicek dāru'l-fenādan ḥażretüm / Tekye içre ḥaḳḳına ḳo meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5555). [gidicek, -icek]*

gid-: *Bir yerden başka bir yere varmak.*

Nice **gideyin** didüm uzaḳ yolum / Yolda kāfir çoḳ şaşar ʿaḳlum bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 819). [gideyin, -eyin]*

ġıdā: *(Ar.) Besin.*

Hem **ġıdā** içün aña süd vireler / Emmedi hīç birisinüñ südini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 412). [ġıdā,]*

gide: *Gitmek, kaybolmak.*

Birisi Ḳaradeñiz'e yol ide / Ayaġı altından deñiz girü **gide** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4835). [gide,]*

gide gide: *Gide gide (giderek).*

Gide gide tā irer Erzingān'a / Anda uġrar Cān Baba Külü Ḫan'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2465). [gide gide,]*

gidegör: *Gidip görmek.*

Ṭur örü ḫatun ḳatına **gidegör** / Ol ne dir-ise anı sen idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2588). [gidegör,]*

gidegör: *Gide durmak, gitmek, uzaklaşmak.*

Yoḫsa olmaz var yoluña **gidegör** / Cünbüşüñ her ne-y-ise var idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4751). [gidegör,]*

giden: *Bir yere doğru yönelen.*

Var-ısa işbu **gidendür** evliyā / Bu ḳoyuncuḳlar ḳılur böyle niyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1434). [gidendür, --dür]*

Yazıya baḳup şu **gidendür** didi / O bize bu remzi idendür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5097). [gidendür, --dür]*

giden: *Giden (kişiler).*

Çün **gidenler** itdiler daʿvet varup / Mollā Saʿde'd-dīn selāmını virüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3375). [gidenler, -ler]*

giden: *Giden, belli bir yere varmak için yola çıkan (kimse).*

Sen daḫı dosta gidersin biz daḫı / Dosta **giděne** yıġuḳ yoḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [giděne, -e]*

gider-: *Gidermek, yok etmek.*

Şükrü li'llāh bize gösterdüñ cemāl / Görmek ile sizi **giderdük** melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1213). [giderdük, -dü, -k]*

gider-: *Uzaklaştırmak, çıkarmak.*

Ḳanda varsa putları **giderdiler** / Oda yaḳubanı terkin urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2720). [giderdiler, -diler]*

gider: *Gidermek, uzaklaştırmak.*

Giderüp dil-bend mücāveze-y-ile / İlerü gel naẓara didi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4385). [giderüp, -üp]*

gider: *Gidermek, yok etmek.*

Göricěgez ol bezirgān bu işi / **Giderür** cān u göñülden teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4052). [giderür, -ür]*

gider ḳıl-: *Gitmek II.Ölmek.*

Eyleyüp dāru'l-fenādan hem sefer / Ḳıluram dāru'l-beḳāya ben gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5671). [gider ḳıl-, --ur, --am]*

gider ol-: *Gitmek, bir yere yönelmek.*

Gider olsa ḥażret-i Ḫūnkār'a ol / Ḫoş laṭīf buġday unı alurdı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4618). [gider ol-, --sa]*

giderem: *(Devamlı veya geçici bir süre kalmak üzere) Bulunduğu yerden ayrılmak.. Bir yere gitmek.*

Bileyem senüñle bile **giderem** / Gözlerem ben saña yardım iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2463). [giderem,]*

gider-idi: *Giderdi.*

Yaʿnī incindiklerinden gemiye / Binmez-idi **gider-idi** bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4860). [gider-idi,]*

gider-iken: *Giderken.*

Aluban ol hāl eri oldı revān / **Gider-iken** yolda nā-gāh şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3223). [gider-iken,]*

Gider-iken bir kişiye irdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār ḫaberin ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3456). [gider-iken,]*

gidüben: *Gidip.*

Dir baña şimdi ne ḳoyun ḳayısı / Al ḳoyunı **gidüben** kesgil sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [gidüben,]*

Şarṭ-ı ḫizmet yirine geldiyse dir / Ḫalḳ **gidüben** girdi bunlar ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5874). [gidüben,]*

Ḳırḳ adım yir **gidüben** itdi naẓar / Didi kim işbu yiri durup ḳazuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [gidüben,]*

ġıjġır: *Haykırmak; haykırarak saldırmak.*

Ḳuyruġı üzre başını ḳoyup baḳar / **Ġıjġırubanı** görenleri yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3482). [ġıjġırubanı, --ubanı]*

Çünki baḳup gördi evren bunları / Dem ürüp **ġıjġırdı** ol evren giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [ġıjġırdı,]*

ġıjġır-: *Haykırmak; haykırarak saldırmak.*

Naʿra āvāzın çün evren işidür / **Ġıjġırup** ol daḫı bir naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2817). [ġıjġırup, --up]*

ġıjġur: *Haykırmak, gürlemek,fışıltılı ses çıkarmak, haykırarak saldırmak.*

Gördi Mollā evrenüñ **ġıjġurduġın** / Kendüyi atdı ṣuya götrüp hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3508). [ġıjġurduġın, --duġ, --ın]*

ġıjgur-: *Haykırmak, gürlemek,fışıltılı ses çıkarmak, haykırarak saldırmak.*

Ḳaldurup başını ḫurūş eyledi / **Ġıjġurup** üzerine cūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3507). [ġıjġurup, -up]*

gil: *Balçık, çamur.*

Māʾ u menden geç bulasın ḳurb-ı Ḥaḳ / Yoḳsa ḳalduñ māʿ u **gilde** hem-çü ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [gilde, -de]*

ġıll u ġış: *Kin ve fesat ‖ düşmanlık ve hile.*

Göñli oġlanuñ ḳatı terdür laṭīf / Ġıll u ġışdan hem berīdür iy şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3540). [ġıll u ġış, --dan]*

Ġıll u ġışdan kibr ü kīnden dir arın / Baʿd ez-ān andan yanuma gel görin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3541). [ġıll u ġış, --dan]*

ġınā: *I. Zenginlik. II. Tasavvuf yolu, Allah yolu.*

Beşḳarış'da yapdı hem bir ḫoş binā / Hem teʾeḫḫül eyledi bulup **ġınā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5313). [ġınā,]*

ġınā bul: *Zenginlik ve varlık bulmak ‖ ihyâ olmak; lutuf ve ihsâna mazhar olmak.*

Sīm ü zerden virdi anlara i yār / Her biri buldı ġınā ṭaġıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 393). [ġınā bul, --dı]*

gine: *Yine, tekrar.*

Çünki miʿrācdan dönüp geldi **gine** / Geçdi üç yıl bunuñ üstine yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 138). [gine,]*

Başlarına urdı tekbīrle **gine** / Şeyḫ Loḳmān daḫı kisvet indürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6746). [gine,]*

Gine bir ḫoş menkabātından beyān / Ḫˇāce'nüñ ẕikr ideyin diñle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1059). [gine,]*

Gine ḳalḳar ʿazm-i Türkistān ider / Evliyā muḥibbine iḥsān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1094). [gine,]*

Gine geçdi ḳapuya ol pāk-bāz / Ṣafā naẕarla duʿā itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1180). [gine,]*

Ol direk üstine bir tava ḳodı / İndürevüz **gine** biz bunı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [gine,]*

Gine bir sözden diyem zībā-maḳāl / Güş idende ḳomaya ẕerre melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1589). [gine,]*

Gine küffār ġālib oldı geldiler / Rūm milkini bulardan aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1606). [gine,]*

Ṣıġırı ḳor gider İdrīs işine / Gör ki Ḫūnkār'uñ **gine** cünbüşi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [gine,]*

Ölçer idi ʿādet olmışdı o kār / **Gine** ʿādet üzre köyli her ne var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2141). [gine,]*

Gine gel bir ḫoş ḫaberden ac zebān / Güş iden süre ṣafā şād ide cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2187). [gine,]*

Cemʿ oluban **gine** bir gün geldiler / Ḫūnkār'a ṭurup şikāyet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2212). [gine,]*

Gine dönsem mi ki diyü fikr ider / İşbu resme göñli içre ẕikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3048). [gine,]*

Gine aġzın açdı herze söz didi / Dürrehātdan yine ol yüzsüz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3180). [gine,]*

Didi İsmāʿīl ḥālin n'olduġın / Fāṭıma'dan **gine** oġlan geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3860). [gine,]*

Ḳardaşınuñ ṣancaġın inʿām ider / Çünki ʿāmdur luṭfı **gine** ʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4258). [gine,]*

Ḳıl **gine** gel bir beyān-ı muʿteber / Leẕẕeti ṣevḳı vire cāna ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4867). [gine,]*

Didiler biz Seyyid'üñ dergāhına / Giderüz yüz sürmege anda **gine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5118). [gine,]*

Bir beyāndan gel **gine** yād eylegil / Güş idenler cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5337). [gine,]*

Gine destūr-ıla döndiler hemān / ʿAzm idüp yirlerine oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5487). [gine,]*

gine: *Yine.*

Gec **gine** yoluña git olġıl revān / Yolına oldı revān ṣu da hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5072). [gine,]*

Gine ẕikr it bir beyāndan ter ḫaber / Māʿnī-i zība vü mergūb muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5267). [gine,]*

Ġayb oluban anda bulunurdı ol / Biticek işi **gine** gelürdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5427). [gine,]*

Gine meşġūl oldılar işlĕrine / Gör ne ḫālet yörenür başlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5436). [gine,]*

gine: *Buna rağmen, bununla birlikte.*

Gine açdım bir gülistāndan niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 236). [gine,]*

Ṣofra gelüben açıla öñine / Hem ʿalem başı üzre dikile **gine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1138). [gine,]*

Geldi seccāde döşendi altına / Fikre vardılar oturanlar **gine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1162). [gine,]*

Ol erüñ oyunıdur işbu olan / **Gine** ol erdür bu işleri ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [gine,]*

Gine Ḫunkār balçıġa girdi yayaḳ / Balçıġı ḳarar gibi urdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2110). [gine,]*

Gine sizüñdür bu söz siz söyleñüz / Ḫoş mürüvvetdür ki dir siz eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [gine,]*

Gine ol ṭaşa siñişüp maḥv olur / Bilmezüz bu ṣaçduġuñ ṣuyı n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2530). [gine,]*

Sen cevāb buña ne virürsin digil / **Gine** bu müşkili sen ḥall eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2546). [gine,]*

Hoy Ata'dan çün bunı işitdiler / Dönüp andan **gine** tevbe itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2715). [gine,]*

Gine gel yād eyle bir ḫoş menḳabāt / İy mükerrem muḥterem ẕāt-ı ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2728). [gine,]*

Güreleş Beg gör ki **gine** n'eyledi / Evine bunları daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2774). [gine,]*

Düşdi ḳılıç Ṣaltıḳ'uñ çün öñine / Döndi Ḫıżr'a didi iy Ḫıżr'um **gine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [gine,]*

Yüküni çözdi vü indürdi yire / Umusı bu er **gine** naṣīb vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [gine,]*

Gel **gine** bir ḫūb ṣoḥbet gūş it / Ḥikmet içre ʿaḳluñı medhūş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3112). [gine,]*

Ol ḳuru aġac yeşĕrür mi **gine** / Aña göre tedbīr ideydi **gine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3139). [gine,]*

Ol ḳuru aġac yeşĕrür mi **gine** / Aña göre tedbīr ideydi **gine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3139). [gine,]*

Ṣubḥ olıncaġāz **gine** sürer gider / Yıl on iki ay bu resme ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3205). [gine,]*

Aḳsarāy'dan yine bir gün ol ʿazīz / **Gine** ol ḳaṣd ecli-y içün çıḳdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [gine,]*

İllā ki eglenmeyüben döndi tīz / Ṭuz Köyi'ne **gine** irdi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3368). [gine,]*

Gine ḳaṣd itdi Ḳarayük'e gele / Ṣoḥbet-i ülfet erenlerle ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3446). [gine,]*

Gine emr eyledi Ḫūnkār örtdiler / Ḳırḳ güne degin ḳatından gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3657). [gine,]*

Gine bir gün daḫı Ḫūnkār ḫażreti / Tekye Ḳaya'nuñ ḳatında ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3668). [gine,]*

Gine bir gün ol ʿazīz-i baḫt-vār / Gör Saʿīd ne sırrı ḳıldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3709). [gine,]*

Gine bir ün işitdüm / Ḫudāyīler üninden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3712). [gine,]*

Gine bir gün ol veliyy-i Kirdigār / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3738). [gine,]*

Gine Ḫunkār gönderür İsmāʿil'i / Di baña öyle buyurdı ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3805). [gine,]*

Gine gör Fāṭıma oldı ḥāmile / Müddet irdi hafta vü eyyām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3856). [gine,]*

Gine bir gün Ḥācī Bektaş-ı Velī / Ṣamṣam Öyügü'ne geldi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3889). [gine,]*

Gine güş it bir daḫı Ḫūnkār'dan / Ol vilāyet menbaʿı serdārdan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3912). [gine,]*

İrişince tā ki Sulṭānöñi'ne / Ḳış irişdi anda ḳışladı **gine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4197). [gine,]*

Kendüsi döner **gine** taḫta gelür / Geçüben taḫtında çün ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4216). [gine,]*

Gine bir gün ol imām-ı muḳtedā / Otururken Ḫażret-i Ḫūnkār şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4536). [gine,]*

Bir beyāndan **gine** ẕikr it hem-çünān / Cān ola güş itmesinden şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4613). [gine,]*

Gine iclās içre Bektaş-ı Velī / Anda ẕikr oldı Emircem ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4645). [gine,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım binüp eşĕgine / Burhān Abdāl öñine düşdi **gine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5193). [gine,]*

giñiş: *Geniş.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi şöyle varuñ / Ayru ayru şol **giñiş** yirde ṭuruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5123). [giñiş,]*

Yir gibi **giñişdi** Ḥaḳ Şām u ʿIrāḳ / Tā otuz ataya dek saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [giñişdi, -di]*

giñiş ol-: *Geniş olmak II.Rahat olmak.*

Olalu giñiş didi Erṭuñrul'um / Seni eyledi ḳabūl ʿilmüm bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4249). [giñiş ol-, --alu]*

gir: *(şekil/şeklini) Almak.*

Ol zamān kim Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / **Girdi** şāhīn şekline şöyle ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 765). [girdi, -di]*

Gökçe gögercin ṭonına **girdiler** / Süzilüben yir yüzine indiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1299). [girdiler, -diler]*

Ol dem ol **girü** ḳalan şu da dönüp / Yolına oldı revān andan inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [girü, -ü]*

Girdi ṭoġan şekline döke ḳanı / Ḳınıġın ? sırṭın idüp açdı ḳanad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6109). [girdi, -di]*

Ḥaḳ ḳatında artısardur rifʿati / Bir gögercin şekline **girdük** gelüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6119). [girdük, -dük]*

Gördüm anda bir velī āl-i Resūl / Bir gögercin şekline **girüp** ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6141). [girüp, -üp]*

gir: *1. Girmek, dahil olmak.*

Çün sarāya irdi atından iner / **Girüben** ḳaṣra çün anasın görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 345). [girüben, -üben]*

Girmesün Rūm'a vü bulmasun ṭarīḳ / İttifāḳī böyle itdiler ḥaḳīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1291). [girmesün, -me, -sün]*

Gördügüm düş bu ki bir bedr-i münīr / Etegümden ḳoynum içine **girir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1678). [girir, -ir]*

Girü yaḳamdan dilĕdi kim aḳa / Yaḳamı ṭutdum ḳomadum kim çıḳa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1679). [girü, -ü]*

Girüben bunlar daḫı virdi selām / Aldı bunlaruñ selāmın ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1745). [girüben, -üben]*

Cūş idüp ḳıldı semāʿı ol zamān / **Girdi** abdāllar da bu söze inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2228). [girdi, -di]*

Didi kim iy burçacuḳlar iriñüz / Varuban yirlü yirüñe **giriñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2322). [giriñüz, -iñüz]*

Girmesün olmazsa Rūm mülkine ol er / Yoḫsa bizden aña ṭoḳunur żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2580). [girmesün, -me, -sün]*

Dir Müsülmān olmayınca ol kişi / **Girmeyiser** Rūm'a bilsün bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2614). [girmeyiser, -me, -y, -iser]*

Girsün ol oda eger kim yanmaya / Giricek hīç ol oda göyünmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [girsün, -sün]*

Girüben ḳazana ḫoş ḳıldı ḳuʿūd / Ḳapayup aġzın daḫı şıvatdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2502). [girüben, -üben]*

Didi bir dervīş geldi ḳatuma / **Girüben** yol buluban ser vaḳtüme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2576). [girüben, -üben]*

Girüben tekyeye ārām itdiler / Ḥażret erenlĕri daḫı yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2880). [girüben, -üben]*

Tāc u ḫırḳa **girüp** erkān itdiler / Himmet idüp eyle iḥsān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3163). [girüp, -üp]*

Ḳanda **girür** ele siz de görseñüz / Siz de anuñ sırrına bir irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [girür, -ür]*

Mollā Ḫūnkār üstine çün kim **girür** / İstedügi kes degül anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4063). [girür, -ür]*

Rūzigār virdükde el ʿazm itdiler / Ḳaradeñiz'e **girüben** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4098). [girüben, -üben]*

Girüben Ḫūnkār'a eglendi biraz / Ṣaru İsmāʿīl görüp ol pāk-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4584). [girüben, -üben]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım daḫı ol şevḳ-ıla / Semāʿa **girdi** sürür-ı ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5159). [girdi, -di]*

Dönderüp ḳondurdı ḫānedānına / Ṣādī vü selvet **girüben** cānına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5257). [girüben, -üben]*

Besmele yād eyleyüp Burhān **girür** / Ḳızmış ol vaṣlaları burhān görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5170). [girür, -ür]*

Bir uġurdan hep Müsülmān oldılar / Dīne **girüp** ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5306). [girüp, -üp]*

Gel yine **gir** bir meʿānī seyrine / Ol meʿānī sırrı nedür seyri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [gir,]*

Ölmedin ölmek gerek **girçek** eren / Kim bu ṣūretle irmedi Ḥaḳḳ'a iren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5603). [girçek, -cek]*

Defʿī atdan inüben ḳaza ḳoya / Üstüme **gire** vü yāsīn oḳuya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5530). [gire, -e]*

İkisinden ġayrı kimse **girmedi** / Ḳaraca Aḥmed kimseye yol virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5644). [girmedi, -me, -di]*

Şimdi ʿömrüm güni irdi āḫire / Cān çıḳup cismim **girür** ḳara yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5807). [girür, -ür]*

Ḳara İmīrza nice bile mīr-ile / Ḳapudan ʿOšmān **girince** hem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6364). [girince, -ince]*

gir: *Girmek, dahil olmak.*

Lā-tekellüf girdi Ḫūnkār üstine / **Girmez-idi** eyle kes er üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4586). [girmez-idi, -mez, -idi]*

gir: *Girmek, içeri girmek.*

Bir niçe yirlerde daḫı dürtdi baḳ / Ḫamīre **girür** gibi girdi bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2132). [girür, -ür]*

gir: *(Dışarıdan içeriye) Geçmek, (içeriye) varmak, dahil olmak, duhul etmek.*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

İkisi bir gönlek içine **girür** / Ḥaydar'ı bağrına başup Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 169). [girür, -ür]*

Bu yaña güş it daḫı ně ḳıldılar / Baʿd ez-ān **girdi** şebistānına şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 394). [girdi, -di]*

Oḳudup yañlışın iderler idi / Çünki **girdi** içerü ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6632). [girdi, -di]*

Böyle diyüp ġāra **girdi** evliyā / Rabbine itdi münācāt bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 976). [girdi, -di]*

Girdi dir selām ṣabāḥu'l ʿışḳ tīz / Pezveri aralayup oturdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1145). [girdi, -di]*

Gör ki anı Rūm'a bir **girmiş** midür / Gelüben bu mülke ol irmiş midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [girmiş, -miş]*

Ṭoġrı evine olur andan revān / Çün ḳapudan içerü **girdi** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1494). [girdi, -di]*

Ol zamānda geldi Ḫūnkār ḥażreti / Rūm'a **girdi** dutdı ġāyet şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1637). [girdi, -di]*

Ḳapuyı açubanı İdrīs **girür** / Fāṭıma da anuñ ardınca yürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1742). [girür, -ür]*

Girü dönüp ol maġāraya varur / Ḳapusından sürtüp içerü **girür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1761). [girür, -ür]*

Ṣaru gelüběni **girdi** ḳatına / Ḥālini ʿarż eyledi ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1817). [girdi, -di]*

Girdi Nūre'd-dīn Ḫˇāce'ye söyledi / Ṣer-güẕeştin küllī maʿlūm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1828). [girdi, -di]*

Girdi evinden birez biz çıḳarur / Bıraġur ortaya ḫalḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2339). [girdi, -di]*

Virmezüz yol **girmege** Rūm mülkine / İşidüp didüm ne sözdür bu yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2615). [girmege, -meg, -e]*

Elin alup kilse içine **girür** / Ḳaldurup bir ṭaşı gör kim ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [girür, -ür]*

Bir ḳapu oldı ʿayān açup **girür** / Ḫoş laṭīf miḥrāb-ıla mescid görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3277). [girür, -ür]*

Beg daḫı şarḳī ḳapusından hemīn / Cāmiʿe **girdi** işit iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3978). [girdi, -di]*

Bir bezirgān deştden yār-ı ʿazīz / Gemiye **girdi** Ṣınāb'a giçe tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4044). [girdi, -di]*

Reʾīs ile **girdi** abdāl içerü / Ṣuffada oturur iki māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4122). [girdi, -di]*

Çünki abdāl köşküñ içine **girür** / Anlara ḳarşu yüzin yire urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4128). [girür, -ür]*

Bir ḳapudan içerü abdāl **girür** / Çıḳdı eglenmĕyüben abdāl görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4137). [girür, -ür]*

Tā Ḳızılca Ḫalvet'ine Ḫūnkār'uñ / Lā-tekellüf üstine **girdi** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4583). [girdi, -di]*

Lā-tekellüf **girdi** Ḫūnkār üstine / Girmez-idi eyle kes er üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4586). [girdi, -di]*

Bunı diyüp şehre **girdi** içerü / Şehr içine yüriyüvirdi girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4693). [girdi, -di]*

Gemiye **girdi** sözin itdi ḳabūl / Ḳaldı deñizüñ orası ḳurı yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4863). [girdi, -di]*

Bir yeşil ḳuş şekline ḍefʿī **girür** / Didi bism'illāh ḳanadını açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6084). [girür, -ür]*

Girdi dergāha göre şāh ḥażretin / Çünki ʿOşmān ḥazretin gördi ḥaṣūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6326). [girdi, -di]*

gir: *(Dışarıdan içeriye) Geçmek, (içeriye) varmak, dahil olmak.*

Şehre **girüp** tā ki eve girdiler / Şeyḫ Bekdaş Ḫünkār'uñ öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6702). [girüp, -+(ü)p]*

Mektebüñ içine **girüp** ṭoldılar / Gördiler mektebde çıḳmış bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6708). [girüp, -+(ü)p]*

Ḳaramānoġlanlarınuñ birine / Kendüyi bildürdi **girüp** seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3760). [girüp, -+(ü)p]*

Pādişāh gördi ki ṣofra vü çırāḳ / Götürüben elde **girüp** geldi çaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4419). [girüp, -+(ü)p]*

gir: *Katılmak, dâhil olmak.*

Rūm'a **girmek** diler-ise bileler / Cümlesi gelüp Müsülmān olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2579). [girmek, -mek]*

gir: *Girmek, dahil olmak, yer almak.*

Girmeyüp şehre dönüben gitdiler / Ḳonya'dan yaña girü ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4004). [girmeyüp, -me, -y, -üp]*

gir: *(Araya) Girmek.*

Pīrāb Sulṭān evine **girdi** tīz / Gördi ʿavret aġlayup ider sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5376). [girdi, -di]*

gir: *(Yaşına) Girmek.*

Raḥm içinde Ḥaḳḳ'a ḳılurdı sücūd / **Girdi** çün kim dört yaşına ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5888). [girdi, -di]*

gir: *Bir yere,mekana girmek, gitmek.*

Kim seni lāyıḳ göre **gire** yire / Gökde gün olsa daḫı **gire** yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [gire, -e]*

gir: *(Dışarıdan içeriye) Geçmek, (içeriye) varmak, dahil olmak, duhul etmek II Doğru yol olduğuna inanılan bir yaşam tarzını seçmek.*

Oluban dü pāre düşdi ber-zemīn / **Girdi** Ḫūnkār'a gören didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4982). [girdi, -di]*

Ol ḳapu açıldı **girdi** içerü / Ḳız yataġından yaña vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5243). [girdi, -di]*

gir: *(Dışarıdan içeriye) Geçmek, (içeriye) varmak, dâhil olmak, duhul etmek.*

Yaʿnī kim Rūm mülkine hīç **girmeyĕ** / Ol murād idindügine irmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1293). [girmeyĕ, -me, -y, -e]*

gir: *(Dışarıdan içeriye) Geçmek, (içeriye) varmak.*

Ṣoyunup **girdi** Saʿīd legençeye / Gör bu sırrı inceden ne inceye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3650). [girdi, -di]*

gir: *Dışarıdan bir yere girmek, bir şehre girmek.*

Dulḳadirli'den ü Bozoḳ'dan **girür** / Nā-gehān yol üzre bir çoban görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1427). [girür,]*

gir: *(bir şeyin içine) girmek.*

İdrīs eydür Fāṭıma'ya ṭur örü / Ḳapuyı aç ilk sen **gir** içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1739). [gir,]*

Düşde evvel sen görüpsin yürigil / **Gir** içerü ol ere yüz sürigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1740). [gir,]*

Bir ulu şölen ḳazanı buldılar / Ṭoldurub ṣu içine **gir** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2500). [gir,]*

Ṣu ḳoyup legençeye ir didiler / Ṣu ṣu içre ṣoyunup **gir** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [gir,]*

Gir bu tennūra ne var abdāllaruñ / Vaṣlalarını çıḳarġıl bunlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5169). [gir,]*

gir: *(Cennete) girmek.*

Ol ne Ḥaḳḳ'uñ raḥmetine iriser / Ne riyāż-ı cennet içre **giriser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5607). [giriser, -iser]*

gir: *Belli bir yaşa gelmek.*

Girdi yidi yaşına ol pāk-cān / Bir gün ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6688). [girdi, --di]*

gir: *Suyun içine girmek.(Irmak).*

Tā Semerḳand cānibinden irdiler / Geçmegĕ ırmaġa ṣuya **girdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1078). [girdiler, --di, --ler]*

gir-: *1. Girmek, dahil olmak.*

Girü dönüp ev içine **girdiler** / ʿAvret ölmiş ḳaçan ısa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2345). [girdiler, -di, -ler]*

Giriben dervīş oda urdı semāʿ / Ol oduñ kim ḳalıñıydı bir zirāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2620). [giriben, -iben]*

Ṭolanup ḳalʿa içine **girdiler** / Evrenüñ başın kesilmiş gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2838). [girdiler, -di, -ler]*

Çün ḫalīfeler içerü **girdiler** / Yūnus'uñ ḥālini diyüvirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2930). [girdiler, -di, -ler]*

Ṣu ḳatına çünki bunlar irdiler / Ṣoyunuban defʿī ṣuya **girdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3469). [girdiler, -di, -ler]*

Mollālar bu yaña ṣuya **girdiler** / Ġusl idüp ṣudan murādın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3483). [girdiler, -di, -ler]*

Girdiler ġarbī ḳapudan mescide / İdeler tā cumʿa namāzın edā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3977). [girdiler, -di, -ler]*

Ḫalīfeler cemʿ oluban ṭurdılar / Ḥażret-i Ḫūnkār üzre **girdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4989). [girdiler, -di, -ler]*

İşlerini çünki hep bitürdiler / Sürüben ḳurbānı yola **girdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5040). [girdiler, -di, -ler]*

Ḫoş semāʿ bünyādın andan urdılar / Şevḳ u ẕevḳ-ıla semāʿa **girdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5103). [girdiler, -di, -ler]*

gir-: *Bir mekana, yere girmek, dahil olmak.*

Gine Ḫunkār balçıġa **girdi** yayaḳ / Balçığı ḳarar gibi urdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2110). [girdi, -di]*

gir-: *Bir mekanın içine dahil olmak.*

Baġrı başlu aḳıdur gözlěri ḳan / Çünki ʿOšmān **girdi** sulṭān ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6334). [girdi, -di]*

gir-: *Bir yere dahil olmak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına **girdiler** / Kademine ḫoş erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4371). [girdiler, -di, -ler]*

gir-: *Bir yere girmek.*

Etmegim yidüñ ola saña ḥelāl / Eli boşla **gireyin** tā ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6355). [gireyin, -e, -yin]*

gir-: *Bir yere,mekana girmek,gitmek.*

Şehre girüp tā ki eve **girdiler** / Şeyḫ Bekdaş Ḫünkār'uñ öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6702). [girdiler, -di, -ler]*

gir-: *(Dışarıdan içeriye) Geçmek, (içeriye) varmak.*

Bir niçe yirlerde daḥı dürtdi baḳ / Ḥamīre girür gibi **girdi** bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2132). [girdi, -di]*

Çünki ṣavdı anları ṭurdı örü / Ḳapuyı bekitdi **girdi** içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3274). [girdi, -di]*

Girdi tennūr içre der-ḥāl oturur / Çıḳarur göñlegin atar götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3798). [girdi, -di]*

gir-: *Dışarıdan içeriye girmek, dâhil olmak.*

Rūm'a **girmek** diler-iseñ eyle ḳıl / Yoḳsa girme dön girüye bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [girmek, -mek]*

gir-: *Dışarıdan içeri geçmek, dâhil olmak; bulunmak.*

Rūm'a girmek diler-iseñ eyle ḳıl / Yoḳsa **girme** dön girüye bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [girme, -me]*

girceg: *Gerçek.*

Didi şeyḫ ḫana ki iy devletlü ḫan / **Girçegem** sözümde sen baña inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [girçegem, -em]*

girçek: *Gerçek; doğru.*

Girçek-iseñ didiler göster nişān / Elin ol dem ḳoynına ṣoḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5440). [girçek-iseñ, -iseñ]*

girçek: *Hakiki, asıl olan.*

Didi **girçeksin** erenlerdür olar / Gelüben bunda bizi görmek diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3768). [girçeksin, --sin]*

girçek: *Gerçek, asıl, hakiki, doğru.*

Ayası içinde ol **girçek** erüñ / Bir yeşil beñi didiler var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6723). [girçek,]*

Dut sözüm divşür özüñ açġıl gözüñ / Ḥaḳḳ'a ṭapşur **girçek** irseñ kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 740). [girçek,]*

Didiler ki taḥḳīḳ añla yā tekūr / **Girçek** erdür bu kişi sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [girçek,]*

Bunca vaḳtdür dīn ulusı olduñuz / **Girçek** erüz diyü daʿvī ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 915). [girçek,]*

Girçek erdür diyü iḳrār itdüñüz / Ḫaçı ḳoyup putı inkār itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 918). [girçek,]*

Dīn-i ḥaḳmış ol erüñ **girçek** sözi / Egri baḳandan çıḳarurmış gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 921). [girçek,]*

Çünki Türk'e bulamaz kāfir ẓafer / **Girçek** erdür maʿlūm oldı pes ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 922). [girçek,]*

Pes Ḫorāsān'uñ o **girçek** erleri / Ṣaf ṣaf olup cümle geldi ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1177). [girçek,]*

Bāyezīd-i Bisṭām'uñ ol **girçek** er / Ḫalīfesi idi ġāyet muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1315). [girçek,]*

Didi Ḫūnkār aña kim iy **girçek** er / Şöyle naḳl eylĕdiler sizden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [girçek,]*

Ola kim himmet idüp ḳıla naẓar / Evliyādur şübhesüz ol **girçek** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1437). [girçek,]*

Laḳabı Keyḫusrev idi adı ʿAlī / Pādişāh ıdı vü hem **girçek** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [girçek,]*

Didi Ḫūnkār sözi **girçek** söylerem / Olacaġın saña maʿlūm eylerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1958). [girçek,]*

Çün işitdi sözlerin ol **girçek** er / Didi anlara bu nevʿ-ile ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2149). [girçek,]*

Rāḥat ola-y-ıdı didiler bular / Sözlerin gūş itdi çün ol **girçek** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2217). [girçek,]*

Pes döner pīş-rev varur **girçek** ere / Ḥāli iʿlām eyledi ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2304). [girçek,]*

Didiler ol şeyḫ sözi **girçek** olur / Ay didügi gibi gör kim dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [girçek,]*

Ay dutulduġını ḫan gördi özi / **Girçek** oldı didi ol şeyḫüñ sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2429). [girçek,]*

Girçek ise gelmeyĕ hergiz żarar / Biz de idevüz sözine iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2492). [girçek,]*

Hoy Ata-y-ıdı adı ol ser-verüñ / Adını ẕikr itdügüm **girçek** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2681). [girçek,]*

Baʿd ez-ān **girçek** Müsülmān oldılar / Ere iḳrār eyleyüben ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2721). [girçek,]*

Beglerine dir tehī degil bular / Evliyādur üçi daḫı **girçek** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2769). [girçek,]*

Ḫıżr Ṣaltıḳ'a didi iy **girçek** er / Tīz çıḳar ḳılıcuñı iy nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [girçek,]*

Didügi dem didi Ḫūnkār ḥażreti / Gör nice eylĕdi **girçek** himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3127). [girçek,]*

Girçek er dir çıḳdı elümden ḫaṭā / Himmet it ḳurtar beni eyle ʿaṭā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3897). [girçek,]*

Nĕ durur aduñ didi iy **girçek** er / Bildürüñ kendüñüzi virüñ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4049). [girçek,]*

Dir varayın evvel ol **girçek** ere / Yüz sürĕyin ol güzīde ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4226). [girçek,]*

Ol zamānlarda mezārı anlaruñ / Ẓāhir olmış-ıdı ol **girçek** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4465). [girçek,]*

Ḫiẕmetinde olur-ıdum ol erüñ / Ol hidāyet ıssı **girçek** ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4703). [girçek,]*

Bildi budur hem yataḳ didügi er / Ġayrı yire gitmedi **girçek** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [girçek,]*

Beni bu kerre boġazlamaḳ diler / Luṭf idüp ḳurtar beni iy **girçek** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4951). [girçek,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol **girçek** velī / Çünki Bulduḳ Çayırı'nda ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5114). [girçek,]*

Bir ḫalīfem de Umud'umdur yaḳīn / **Girçek** erdür ol daḫı ʿilme'l-yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5561). [girçek,]*

Ben saña kāfirlıġumca gelmişem / **Girçek** ersin līki taḥḳīḳ bilmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5787). [girçek,]*

Hem bilür ki Ḥācī Bektaş-ı Velī / **Girçek** erdür lā dimez iydür belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5838). [girçek,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān'dur belī / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān **girçek** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6217). [girçek,]*

Ḳorḳdı şāhdan yaṣaġından geçmedi / Ḥācī Bektaş ammā ol **girçek** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6357). [girçek,]*

gird-āb: *Denizlerde, nehirlerde suların döndüğü tehlikeli yer, anafor, su çevrintisi.*

Geldi **gird-ābdan** gemim ḳıldı ḫalāṣ / Luṭf irürdi baña ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4085). [gird-ābdan, -dan]*

Bir gemi **gird-āba** düşdi zār olur / Cānlarından ehli hep bīzār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4594). [gird-āba, -a]*

Bir gemi Ḳaradeñiz'de key ḳatı / Düşdi **gird-āba** çeker meşaḳḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4607). [gird-āba, -a]*

gire: *"Gidip, varıp" anlamlarında olup birinin bir işe kalkışmasının istemesiyle kullanılan bir ifade.*

Kim seni lāyıḳ göre **gire** yire / Gökde gün olsa daḫı **gire** yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [gire,]*

giri: *Geri.*

Çavdar eker ol köyüñ zımmīleri / Çavdar eker götürür buġday **giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1538). [giri,]*

Bir aġac ḳılıc ḳuşatdı gör eri / Bir yay-ıla yidi oḳ virdi **giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [giri,]*

giri: *Geri, arta kalan.*

Bir çocuġı añsuzın ṭutdı biri / Çañ daḳup aña ṣalıvirdi **giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3018). [giri,]*

Anı görüp ol vilāyet erleri / Ṣordılar ḥāli ne diyüben **giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5093). [giri,]*

Çünki baḳup gördi evren bunları / Dem ürüp ġıjġırdı ol evren **giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [giri,]*

girībān: *Elbise yakası.*

Çāk idüben sen **girībān** cūṣa gel / Ṭal meʿānī baḥrine ḫurūṣa gel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4170). [girībān,]*

giricek: *Girince, girdiği zaman.*

Girsün ol oda eger kim yanmaya / **Giricek** hīç ol oda göyünmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [giricek,]*

girimez: *Girememek.*

Didiler ḫana bu dem varımazuz / Dünle sarāy içine **girimezüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2421). [girimezüz, --üz]*

girü: *Artık, bundan sonra.*

Tesbīḥ ü tehlīl ile itdi niyāz / **Girü** indi gördiler çün kim anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6743). [girü,]*

Beynisi ḳılur teḥarrük ez-ḫuşūʿ / Ḳalḳıcaḳ **girü** varurdı yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6759). [girü,]*

Gördiler olmaz **girü** cemʿ oldılar / Bu iş içün reʾy ü tedbīr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1348). [girü,]*

Ḳalḳuban destūr dilerler gitmegĕ / Varubanı **girü** dem yum itmegĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1394). [girü,]*

Elleri irmez çü gitdi kendüler / Ol aradan **girü** köye döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1575). [girü,]*

Fāṭıma tīz döndi **girü** evine / Ḫūnçe düzĕdübeni gelür yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1749). [girü,]*

Girü dönüp ol maġāraya varur / Ḳapusından sürtüp içerü girür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1761). [girü,]*

Girü ol gün Ḥācī Bektaş ḥażreti / Aḫı Evran'la ḳılurdı ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3475). [girü,]*

Girü gider olıcaḳ Ḫūnkār hemīn / Ḳodı ser Ḫūnkār öñinde ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4485). [girü,]*

Ḥaḳ müyesser ḳıla görevüz **girü** / Dimişem didi aña ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4609). [girü,]*

Birisi Ḳaradeñiz'e yol ide / Ayaġı altından deñiz **girü** gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4835). [girü,]*

girü: *Geri, arka.*

Girüsine baḳdı Burhān'ı görür / Ḳorḳusından şöyle dem-beste ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5205). [girüsine, -si, -n, -e]*

girü: *(Bir yerin veya şeyin ön kabul edilen kısmına göre) Arkada bulunan taraf, arka taraf, arkaya doğru.*

Rūm'a girmek diler-iseñ eyle ḳıl / Yoḳsa girme dön **girüye** bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [girüye, -ye]*

girü: *Artık, bundan böyle.*

İşidüp bostāncı da lebbeyk ider / **Girü** Ḫūnkār gör kim anuñla n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1475). [girü,]*

Bulmadılar dönübĕni gitdiler / **Girü** varup evlerine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1588). [girü,]*

Ḳayı'ya **girü** gelince fevt olur / Ecel irüp Yūnus-ı Muḳrī ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1665). [girü,]*

Eyle diyüben olur andan revān / Mescid içine varur **girü** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1700). [girü,]*

Bu sözi nāyib işidüben döner / **Girü** Ḳırşehri'ne varuban iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1827). [girü,]*

Ṣaru ṣoḳranu varup gitdi **girü** / İşidesin ṣoñra n'itdi ol **girü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2004). [girü,]*

Ṣaru ṣoḳranu varup gitdi **girü** / İşidesin ṣoñra n'itdi ol **girü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2004). [girü,]*

İşidüp Ḫūnkār gör kim n'eyledi / Döndi ol burçaġa **girü** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2321). [girü,]*

Ḳıldı Ḫūnkār ol gice anda ḳarār / Nite ṣu aḳar iken **girü** ḳarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [girü,]*

Sözümüz dutmaz ısa gide **girü** / Yoḫsa ḳażāmuz doḳınur bile o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2461). [girü,]*

Gönderürler bir niçe günden daḫı / **Girü** gider geldügi yire aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2886). [girü,]*

Pes ḥavālet aluban **girü** döner / Gelüben menziline **girü** iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3076). [girü,]*

Pes ḥavālet aluban **girü** döner / Gelüben menziline **girü** iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3076). [girü,]*

Ger ḳabūl olmaz-ısa tevbem n'idem / Varuban **girü** ḥarāmīlıḳ idem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3158). [girü,]*

Çāre olursa **girü** andan olur / N'idecegin **girü** saña ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3195). [girü,]*

Girü Ḫūnkār'ı ṣorup teftīş ider / Kendözini şevḳ-ıla dil-rīş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3369). [girü,]*

Ḳul daḫı **girü** dönüp çıḳdı gider / Gel işitgil Ḳayşeri begi n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [girü,]*

Ḳayşeri'den dönübeni gitdiler / Ḳarayük'e **girü** gelüp yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4014). [girü,]*

Öpdük elin ayaġına yüz sürü / Saña geldük uş didük ḥāli **girü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4928). [girü,]*

girü: *Artık, bundan böyle, sadece, sonra.*

Girü küffār ġalib oldı geldiler / Rūm'ı anlaruñ elinden aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1600). [girü,]*

Pes yiñümden **girü** çıḳmaḳ diledi / Ḳomadum çıḳmaġa andan da didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1680). [girü,]*

İdrīs evinde **girü** Ḫūnkār'a ol / Yüzine baḳıncaḳ ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2006). [girü,]*

Girü dönüp ev içine girdiler / ʿAvret ölmiş ḳaçan ısa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2345). [girü,]*

Diledi destūr **girü** gitmekligĕ / Dönüben meskene ʿazm itmekligĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2984). [girü,]*

Dest-būs idüp vidāʿ ider gider / **Girü** Aḳşehr'e dönüben ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2987). [girü,]*

Çünki Sulṭānöñi'ne geldi **girü** / Ol yire ṣancaḳ begi oldı **girü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4260). [girü,]*

Çünki Sulṭānöñi'ne geldi **girü** / Ol yire ṣancaḳ begi oldı **girü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4260). [girü,]*

girü: *Ayrıca.*

Girü bunda irişürdüm gelüben / ʿAcz niye gösterürsin didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5333). [girü,]*

girü: *Geri, geriye.*

Böyle diyüp **girü** döndi ol ʿazīz / Ol vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [girü,]*

girü: *Bir daha, tekrar.*

Aṣlına **girü** anı ḳavuşduruñ / Techiz ü tekfīn erkānın görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2344). [girü,]*

Bilelüm ḳanḳımuzuñ dīni ḳavī / Hiç ḳayıḳmaġıl **girü** ḳılma revī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2562). [girü,]*

Daḫı giderlerdi andan yaylaya / Yayladan **girü** inincek güzleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2661). [girü,]*

Er ḳatına **girü** gelürlĕr-idi / Didügimüz gibi ḳılurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2662). [girü,]*

Ṣoñra oġlanları gör kim n'itdiler / Dīn-i İslām'ı **girü** terk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2792). [girü,]*

Çāre olursa **girü** andan olur / N'idecegin **girü** saña ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3195). [girü,]*

Fikr iderdi ki **girü** Ḫūnkār gele / Yapışa ětěgine gide bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3684). [girü,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didiler ʿazīz / Varmaduñuz **girü** döndüñüz mi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3776). [girü,]*

Fāṭıma'ya dir bunı ḫarc it hele / Tükedincegez bunı **girü** gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3824). [girü,]*

İrdi der-ḥāl ʿādeti üzre **girü** / Didi Cemāl-i Seydī'ye bu nevʿe o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5327). [girü,]*

girü: *Sonra, tekrar.*

Sözümüz ṭutarsa ḫoş geldi ʿazīz / Dutmaz ise **girü** dönsün didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3532). [girü,]*

girü: *Arka, bir şeyin sonra gelen bölümü, art, alt taraf, ileri karşıtı.*

Döndi **girü** ol ḳoyuncuḳlar tamām / Ardına düşdi ḳamusı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1451). [girü,]*

girü: *Artık, bundan böyle. II Yine, bir kez daha.*

Leşkeri andan dönüben gitdiler / Çün Nişābūr'a **girü** irişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 266). [girü,]*

Çünki nāliş itdi münkirler ere / **Girü** bağışladı ṣuçın kāfire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1019). [girü,]*

Böyle diyüben **girü** döndi gider / Gör ki bu çeç ıssılar daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [girü,]*

girü: *Artık, bundan sonra.*

Ol erenler çün bunı işitdiler / **Girü** dönüp gör neyi ẕikr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1378). [girü,]*

Vech degül Rūm'a varup ceng idevüz / **Girü** daḫı dönmek olmaz n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2601). [girü,]*

Ol keşīş diledi çoban ḳurtıla / Yirine irüp **girü** rāḥat ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3210). [girü,]*

Girü buluşdura Ḥaḳ buluşavuz / Ṣoḥbetüñ ile müşerref olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4596). [girü,]*

girü: *Geri, tekrar, yeniden.*

Girmeyüp şehre dönüben gitdiler / Ḳonya'dan yaña **girü** ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4004). [girü,]*

girü: *Ardından.*

Geçüben peymānçeye ṭurdu örü / Didi böyle tercümān ol dem **girü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1327). [girü,]*

Çeküben ḳılıcı geldi ilerü / Kesdi yidi başın evrenüñ **girü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2834). [girü,]*

Meger ol dem ḥażret-i Ḫūnkār **girü** / Ol Aḫı Evran-ıla iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3023). [girü,]*

Baʿd ez-ān aña ḥavālet virdiler / **Girü** gelüp yirlerine irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3090). [girü,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār bir gün iy ʿazīz / **Girü** Ḳırşehri'ne ʿazm eyledi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3091). [girü,]*

Girü dönüp dir aġacı göreyin / Ġavrine tā işbu sırruñ ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3157). [girü,]*

Yapışayın dir-iken Ḫūnkār **girü** / Ġaybet ider oradan ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3686). [girü,]*

Nefesi geçkel er oldı ol ʿazīz / Çoḳ yaşamadı vü geçdi **girü** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [girü,]*

Bir yanında **girü** Ḫūnkār ḥażreti / Bile aḥbābı-y-ıla cemʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3979). [girü,]*

Gördi işin dest-namāz aldı **girü** / Geldi oturdı yirine rū-be-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4567). [girü,]*

Bunı diyüp şehre girdi içerü / Şehr içine yüriyüvirdi **girü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4693). [girü,]*

Dutulur aña **girü** bu iş biter / Varsun aña bu iki kişi yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [girü,]*

girü dön: *Geri dönmek.*

Dön girü ol geldügüñ meclise var / Ḳıl olara olan işi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1335). [girü dön,]*

girüben: *Dışarıdan içeriye geçmek, içeriye varmak, dahil olmak, duhul etmek.*

Girüben bildürdiler Ḫūnkār'a çün / Dir öküzin yükledüñ buġday u un *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2924). [girüben,]*

git-: *Gitmek.*

Yine dönüp evine **giděr-idi** / ʿĀdet olmışdı müdām iděr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3303). [giděr-idi, -er, -i, -di]*

git-: *Bir yerden daha uzak bir yere varmak, azîmet etmek.*

Her ne dirseñ ṭutaram baş üstine / Ḳanda **gidem** ben ṭurup ṭaş üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 792). [gidem, -em]*

Ṭāḳatüm yoḳ yüriyüp **gidem** yayan / Ne atum var binüben olam revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 793). [gidem, -em]*

Ḫāṭırumuz çün bizüm luṭf idesiz / Pes ḳadem-rencīde ḳılup **gidesiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2330). [gidesiz, -e, -siz]*

Gětürüñüz her birüñüz bir tābūt / Gětürüñ ḳoyup **gidüñ** ḳıluñ sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2889). [gidüñ, -üñ]*

Dir bile **gidüñ** ü gitmeñ giderem / Görmege ben ol eri ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [gidüñ, -üñ]*

Ol eve **gidervenin** tınmañ baña / Varmayınca olmazın öñden ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5237). [gidervenin,]*

git-: *Gitmek.*

Dir bile gidüñ ü gitmeñ **giderem** / Görmege ben ol eri ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [giderem, -er, -em]*

git-: *Gitmek, varmak.*

İrte ṣıġır nöbeti gelür baña / Ben daḫı **gitmeli** oldum bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [gitmeli, -meli]*

Diledi destūr girü **gitmekligě** / Dönüben meskene ʿazm itmekligě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2984). [gitmekligě, -mek, -lig, -e]*

Ol daḫı **gitmeklige** destūr diler / Pes ḥavālet ile destūr virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3013). [gitmeklige, -mek, -lig, -e]*

Virdiler destūr aña **gitmeklige** / Tā sefer ḳaṣdına ʿazm itmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4884). [gitmeklige, -mek, -lig, -e]*

git-: *Gitmek, uzaklaşmak.*

Ṭoġrı Beytullāh'a yöneldi revān / Yolda tenhā **gider-iken** nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1199). [gider-iken, -er, -iken]*

git-: *Ayrılmak, uzaklaşmak.*

Gerçi münkir oldı müʾmin ně ki var / Līki ġārdan **gitmedi** ol Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 997). [gitmedi, -me, -di]*

Gitmedi ḫizmetde eylědi ḳarār / Ḫizmet-i merdānı ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4167). [gitmedi, -me, -di]*

Ḳapuñuza hū dise añsa Allāh pes / Ḳomañuz ki **gide** maḥrūm eli boş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [gide, -e]*

git-: *Bir yerden başka bir yere varmak; meyletmek, yönelmek.*

Didiler biz Ḳarayük'e **giderüz** / Yol ṣaḳınmazuz giderseñ n'iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3624). [giderüz, -er, -üz]*

git-: *Geçmek, ayak basmak.*

Aluban andan olur şol dem revān / Ḳızlıġ-ıdı **gitdügi** yirler ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3257). [gitdügi, -düg, -i]*

git-: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek.*

Leşkerin çekdi vü Ḥaydar **gitdi** çün- / Ol Bedaḫşān mülkine irişdi ün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 657). [gitdi, -di]*

Elleri irmez çü **gitdi** kendüler / Ol aradan girü köye döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1575). [gitdi, -di]*

Ṣaru ṣoḳranu varup **gitdi** girü / İşidesin ṣoñra n'itdi ol girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2004). [gitdi, -di]*

Ḳatırı baġladı bunlar bir ṭala / **Gitdi** bunlar ġusl ide ṣuya ṭala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3473). [gitdi, -di]*

ʿAzm idüben **gitdi** andan yolına / Erüñ erligi ġaraż bu biline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4091). [gitdi, -di]*

İlteyin diyüp elin aldı ele / **Gitdi** deryāya ikisi de bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4117). [gitdi, -di]*

Didi bi'smillāh ṭurdı ol hümām / Öñlerine düşüp andan **gitdi** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6015). [gitdi, -di]*

Bilesince **gitdi** anıñ üç biñ er / Yiye içe ḳona göçe **gitdi** o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [gitdi, -di]*

git-: *(Belli bir maksat için) bir yerde bulunmak; yönelmek, meyletmek.*

Var-ısa Fāṭıma'yı sevmiş durur / Varuban yolına **gitmez** bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1801). [gitmez, -mez]*

Anda gelmiş imiş işitdüm ḫaber / **Gitdi** yolına idüp söz muḫtaṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3458). [gitdi, -di]*

Atası **gitdi** ticāret seyrine / Ḳurı yire baḳduġuñdan ḫayr ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4748). [gitdi, -di]*

Ḳarşumuzda hem yaḳınumuzda dur / **Gitme** ıraḳ olma bizden didi dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5365). [gitme, -me]*

Çerdekīn şeyḫi ṭurubanı **gider** / Destūr alup Çerdekīn'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5502). [gider, -(e)r]*

Didi Şehr-i Ḳır'a var dik sen ʿalem / Virdi icāzet Ḳaraca Aḥmed **gitdi** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6134). [gitdi, -di]*

Arslān ılanla gören ʿaḳlı şaşar / Çün ġażabla binüp arslāna **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6213). [gider, -(e)r]*

Pes zamān-ıla o Ḳırşehri'ne **gider** / Çünki tekye ḥaddine irdi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6214). [gider, -(e)r]*

Menziline ṭoġrı **gitdi** ol velī / Ol ṭaşa ki binmiş-idi Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6234). [gitdi, -di]*

Cemʿ ider kendü daḫı ḫayl ü ḥaşem / Şāh ḳatından ṭuruban çünki **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6293). [gider, -(e)r]*

Key ṣaḳın düşmen sözine uyma sen / Ḳara İmīrzā oġlın alup **gitdi** çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [gitdi, -di]*

Himmet erden aluban **gitdi** yayaḳ / Ḳara İmīrza düşüben önce bayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6387). [gitdi, -di]*

Bilesince **gitdi** anıñ üç biñ er / Yiye içe ḳona göçe **gitdi** o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [gitdi, -di]*

git-: *Bitmek, yok olmak.*

Elden ayaḳdan götürmiş bendin ol / Başınuñ kelleri **gitmiş** ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 779). [gitmiş, -miş]*

Ol sebebden sizlere zaḫmet olur / Rāḥatuñuz **gidüben** miḫnet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1775). [gidüben, -üben]*

git-: *(Bir şeyden bir şeye, bir kimseden bir kimseye) gitmek, geçmek, intikal etmek; uzaklaşmak.*

Destur ister **gitmege** andan ṭaleb / Atına binübeni andan gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 313). [gitmege, -meg, -e]*

Gelmedin anlar bize biz **gidelüm** / Tiz Ḫorāsān milkine ʿazm idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1066). [gidelüm, --elüm]*

Yüzlerin sürüp temelluḳ itdiler / Ṭaġılubanı ḳatından **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1205). [gitdiler, -di, -ler]*

Luṭf idüñ bizüm-ile yoldaş oluñ / **Gidelüm** mehyāya luṭf idüñ gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5086). [gidelüm, --elüm]*

Didiler biz Seyyid'üñ dergāhına / **Giderüz** yüz sürmege anda gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5118). [giderüz, -er, -üz]*

Fānī cismi bunda ḳoyup **giderüz** / Rūhumuzla Bāḳī'ye ʿazm iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5525). [giderüz, -er, -üz]*

git-: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yürümek, ilerlemek.*

Gitdi Ḥaydar ḳaldı ġār içre velī / Ḳıldı ṭāʿat Ḥaḳḳ'a diyüp ol belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [gitdi, -di]*

Gitdi andan çünki ol şāh-ı cihān / Sinesün nām köye uġrar ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1529). [gitdi, -di]*

Ṣaru **gitdi** ṣoḳranuraḳ yirine / Ḫatm olup vardı bu söz de yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1807). [gitdi, -di]*

Gitdi nāyib Ḳarayük'e çün irer / Üçpıñar yanına ḳıldı çün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1819). [gitdi, -di]*

Naḳldür bir gün yine Ḫūnkār balı / Ḳarayük'den yaña **gitdi** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [gitdi, -di]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl ḫoş refīḳ / Aluban yol **gitdi** bir ḳaç gün ṭarīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2748). [gitdi, -di]*

Bil ki sulṭān Ḥācī Bektaş-ı Velī / **Gitdi** Türkistān'dan aluban yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4799). [gitdi, -di]*

Aluban ḫay ı r duʿā nesl-i İmām / Pes icāzet alup andan **gitdi** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5927). [gitdi, -di]*

Cümle erenler gördi pīre ḳodı baş / Bir mil evlā ? yürüyüp **gitdi** ol ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [gitdi, -di]*

git-: *(Bir şey veya bir kimse) Konuşana göre yakın bir yerden daha uzak bir yere doğru hareket etmek, bir mesafe katedip yakın bir yerden daha uzak bir yere varmak.*

Refref ile **gitdi** andan Muṣṭafā / İrdi ʿarşuñ ayaġına müctebā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 120). [gitdi, -di]*

git-: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yolda ilerlemek.*

Destur ister gitmege andan ṭaleb / Atına binübeni andan **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 313). [gider, -er]*

Tekye ḫalḳı gözleyüp görmez eri / Ḳanda **gitdi** ola dir ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [gitdi, -di]*

Üç biñ ola papas öñce **gitdiler** / Ol maġāra ḳatına āḫir yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 889). [gitdiler, -di, -ler]*

Üzdi kökinden varup ol ḳavunı / Ḳoltuġına götürüp **gitdi** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1493). [gitdi, -di]*

Ḳalḳdı çün Ḫūnkār ıla Ḫıż ı r nebī / Çıḳdı evden **gitdi** bunlar iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1509). [gitdi, -di]*

Ayrılup Ḫūnkār **gitdi** bir yaña / Ḫıżr-ı nebī de gider hem bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1510). [gitdi, -di]*

Çün birez ṣoḥbet idüp dem sürdiler / **Gitmege** Ḫūnkār andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1522). [gitmege, -meg, -e]*

Nūre'dīn Ḫᶜāce'yi yola iltdiler / Ol deriñ zindāna ḳoyup **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1874). [gitdiler, -di, -ler]*

Ḳodı öküzlĕri **gitdi** işine / Gör bu yaña Ḥācī Bektaş işi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1970). [gitdi, -di]*

Sürüben seccāde **gitdi** dün ü gün / Sāḥil-i deryā kenār irişdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2762). [gitdi, -di]*

Üçi bir seccāde üzre **gitdiler** / Rūmili'nden yañaya ᶜazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2790). [gitdiler, -di, -ler]*

Ere Ḥaḳḳ'a ṣığınuban **gitdiler** / Ṭobrıca iḳlīmine pes yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2797). [gitdiler, -di, -ler]*

Her biri tābūtı ḳoyup **gitdiler** / Fevt olıncaġaz gelüben yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2894). [gitdiler, -di, -ler]*

Gitmege ᶜazm eyleyüp ḳılur vidāᶜ / Çekdüñüz zaḥmet dir olmasun ṣudāᶜ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2784). [gitmege, -meg, -e]*

Yüklediler öküzin sürer gider / Çün birez **gitdi** görüñ ne fikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2925). [gitdi, -di]*

Ḳızılırmaġı geçübeni gider / **Gitmegĕ** Ḫūnkār'ı andan ᶜazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3039). [gitmegĕ, -meg, -e]*

Sürdiler Mollā'yı tīz **gitdi** Saᶜīd / Ṣuṣadı'ya irdi gör n'itdi Saᶜīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3617). [gitdi, -di]*

Çün dānişmendler bilürler bu işi / **Gitmege** rāżī olur otuz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3452). [gitmege, -meg, -e]*

Aluban erüñ duᶜā vü himmetin / **Gitmege** eylĕdi andan niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4090). [gitmege, -meg, -e]*

Rūzigār virdükde el ᶜazm itdiler / Ḳaradeñiz'e girüben **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4098). [gitdiler, -di, -ler]*

Gice gündüz **gitdi** yolı aluban / Tā ki Ḳarayük'e irdi gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4227). [gitdi, -di]*

Rāżī oldı çünki eylĕ itmege / Aḳın idüben ġazāya **gitmege** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4286). [gitmege, -meg, -e]*

Gözi ṭoġrusına üc gün **gitdi** ol / Bir muᶜaẓẓam şehre nā-gāh yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [gitdi, -di]*

Ol cemāʿat geçicek Bunaz Ṣuyı'n / Ol yola **gitmege** ṣunmazlar boyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5188). [gitmege, -meg, -e]*

Gitdi bir fersaḫ öñince ol ser-verüñ / Virmege yaʿnī tesellīsin erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5662). [gitdi, -di]*

Ḳarşu varup cümle taʿẕīm itdiler / Tekyeye atı öñince **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5638). [gitdiler, -di, -ler]*

Ḫ̆āce **gitdi** Mekke'ye defʿī revān / Elli sūḫte ile Ḥicāz'a **gitdi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [gitdi, -di]*

Ḫ̆āce **gitdi** Mekke'ye defʿī revān / Elli sūḫte ile Ḥicāz'a **gitdi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [gitdi, -di]*

Bilmezem ki ḳanda **gitdi** işbu er / Ṣundı bişi tepsisin ḫ̆āce aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [gitdi, -di]*

Ḳurtulur cinnīden itmez hīç żarar / Aldılar andan icāzet **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6199). [gitdiler, -di, -ler]*

Birbirinüñ ḫāṭırın ṣoruşdılar / Ṭaşı arslān birle ḳoyup **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6230). [gitdiler, -di, -ler]*

Aldı icāzet **gitdi** ʿOšmān daḫı hem / Gürz-i ḥarbī çaldurup ata biner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6405). [gitdi, -di]*

Ḥükm-i şāh-ıla aldı ʿOšmān'ı gider / Gice gündüz dimeyüben **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6352). [gitdiler, -di, -ler]*

git-: *(Devamlı veya geçici bir süre kalmak üzere) Bulunduğu yerden ayrılmak.*

Yüz yire ḳoyubanı **gitdi** Saʿīd / Postına varup cülūs itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3737). [gitdi, -di]*

git-: *Ayrılmak, gitmek.*

Yüri köyüñ ṭaşrasını görelüm / **Gitmedin** ırak biz aña irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1566). [gitmedin, -medin]*

git-: *Ayrılmak, sona ermek, bitmek.*

Gitdi hemm ü ġuṣṣa vü ġam irmedi / Muştularlar pādişāha çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 404). [gitdi, -di]*

git-: *Bir yere varmak, ulaşmak.*

Bursa'yı feṯḥ itmege dir **giderin** / Uş ġazā emrine dir ḳaṣd iderin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4190). [giderin, -er, -in]*

git-: *Bir yere doğru yönelmek.*

Ol işe anda ḳoyup **gitdük** anı / Gel dimědüm ere görgil bu beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [gitdük, -dük]*

git-: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yolda ilerlemek ll Yürümek.*

Her birisin ṣaḳlañuz dir yā aḫı / Her biri alup naṣībin **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 178). [gitdiler, -di, -ler]*

Leşkeri andan dönüben **gitdiler** / Çün Nişābūr'a girü irişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 266). [gitdiler, -di, -ler]*

Hep Müselmānlıḳ şikāyet itdiler / Dād u feryād isteyüben **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 707). [gitdiler, -di, -ler]*

Cemʿ olup hep cümle ḳavli itdiler / Dīn ulusın uyaruban **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 990). [gitdiler, -di, -ler]*

Ḳalḳubanı şehre ṭoġrı **gitdiler** / Dut ḳulaḳ bir gör ki daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1487). [gitdiler, -di, -ler]*

Bulmadılar dönüběni **gitdiler** / Girü varup evlerine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1588). [gitdiler, -di, -ler]*

Ḳayı'da çün kim anı defn itdiler / Ḳalḳup oġulları andan **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1666). [gitdiler, -di, -ler]*

Götürüp elmayı Ṣaru **gitdiler** / Sürüben İdrīs evine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2044). [gitdiler, -di, -ler]*

Üstini örtüben alup **gitdiler** / Köyde olan ʿavreti cemʿ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2085). [gitdiler, -di, -ler]*

Hep cemāʿatle çekilüp **gitdiler** / Aḳça Ḳoca menziline yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2332). [gitdiler, -di, -ler]*

Öñlerince yürüyüben **gitdiler** / Tā ki Güreleş şarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2777). [gitdiler, -di, -ler]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl **gitdiler** / Ḳapuya ṭolanmaġa ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2806). [gitdiler, -di, -ler]*

Her biri getürdügi tābūtların / Alubanı **gitdiler** birin birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2895). [gitdiler, -di, -ler]*

Ḫalīfeler işidüben **gitdiler** / Bu maḳāli ere iʿlām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2914). [gitdiler, -di, -ler]*

Şehr ḫalḳı dirilüp ekl itdiler / Ṭaġılup yirlü yirine **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3011). [gitdiler, -di, -ler]*

Pes vidāʿ idüp ol üçler **gitdiler** / Diñle Ḫūnkār'ı ki bunda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3073). [gitdiler, -di, -ler]*

Pes ḳabūl idüp erenler **gitdiler** / Sīd-i Ṣālīh ḫalvetine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3096). [gitdiler, -di, -ler]*

Köyliden bir mollādan bir **gitdiler** / Varuban Ḫūnkār'ı daʿvet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3327). [gitdiler, -di, -ler]*

Bindi mollā ḳatıra oldı revān / Mollālar öñince **gitdiler** yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3455). [gitdiler, -di, -ler]*

İttifāḳ idüp bu resme **gitdiler** / Çün mesā irdi o yirde yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3465). [gitdiler, -di, -ler]*

Üç dün ü gün anda ṣoḥbet itdiler / Ayrılup yirlü yirine **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3774). [gitdiler, -di, -ler]*

ʿAḳd u nikāḥ u dügün hep itdiler / Gelini idüben alup **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3883). [gitdiler, -di, -ler]*

Görüşüben oynamaġa **gitdiler** / Bu ḳalan ḫalḳ gördi daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3908). [gitdiler, -di, -ler]*

Elin öpüben ziyāret itdiler / Kimi öñce kimi artca **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3952). [gitdiler, -di, -ler]*

Girmeyüp şehre dönüben **gitdiler** / Ḳonya'dan yaña girü ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4004). [gitdiler, -di, -ler]*

Ḳayṣeri'den dönübeni **gitdiler** / Ḳarayük'e girü gelüp yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4014). [gitdiler, -di, -ler]*

Ṣaru İsmāʿīl öñince **gitdiler** / Tā ki Ḫūnkār naẓarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4077). [gitdiler, -di, -ler]*

Ol dün ü ol gün yol aluban **gitdiler** / İricek şeb bir arada yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [gitdiler, -di, -ler]*

İrtesi bayramı anda itdiler / Geçürüp üç güni andan **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5183). [gitdiler, -di, -ler]*

Yüriyüben yollarına **gitdiler** / Nā-gehān evren üzere yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5194). [gitdiler, -di, -ler]*

Cerb olan şemʿileri uyaralar / Biñ bir eren cemʿ oluban **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6160). [gitdiler, -di, -ler]*

Nice bī-cān iderem varup seni / Bende zencīr götürüben **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6310). [gitdiler, -di, -ler]*

git-: *Azalmak, bitmek, tükenmek.*

Dirligimüz yoḳ ururlar ilimüz / **Gitdi** rızḳ u şaşdı ʿaḳl u bilimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 645). [gitdi, -di]*

git-: *Ahirete göç etmek.*

Yola gele āḫirü'l-emr ol **gidüp** / Hep yaramaz fi'lini hem terk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5129). [gidüp, -üp]*

Ol üç oġlanuñ birisi kendünüñ / İtdi rıḥlet **gitdi** ṭāʿūndan anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5372). [gitdi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl özin ḳıġırdı pes / Kaldı ḫalvet bāḳī **gitdi** cümle kes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5520). [gitdi, -di]*

git-: *Bir yerden veya bir işten ayrılmak.*

Gidecek yirini ṣormadı Güvenc / Tā ki bīhūde yire çekměye renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4680). [gidecek, -ecek]*

git-: *(Belli bir maksat için) Bir yerde bulunmak.*

Ḫ̆āce ile geldiler baḫš itmege / Anı mülzem ḳılubanı **gitmege** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 582). [gitmege, -me, -ğ, -e]*

Ḳalḳuban destūr dilerler **gitmegě** / Varubanı girü dem yum itmegě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1394). [gitmegě, -me, -ğ, -e]*

Ṭurdı seccāde çün ayruḳ gitmedi / **Gitmege** bir yañaya ʿazm itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2802). [gitmege, -me, -ğ, -e]*

git-: *(Belli bir maksat için) Bir yerde bulunmak.*

Aldı icāzet Ḳaraca Aḥmed pes **gider** / Geldi gözci erlere ḳıldı selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6155). [gider, -er]*

git-: *Bitmek, kalmamak.*

Rāḥatumuz **gitdi** ṭışlıḳ bulmazuz / N'idecegümüzi daḫı bilmezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2299). [gitdi,]*

Şimdi ḳocaldum u **gitdi** ḳuvvetüm / Gitdi gücüm ḳalmadı beñzüm betüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2867). [gitdi,]*

git-: *(Belli bir maksat için) Bir yerde bulunmak.*

İsteyü varan kişi **gitmiş** bulur / Evlerinde üç gün ol öli ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [gitmiş, -miş]*

Didiler dün ṭañlacaḳ **gitmiş** idük / Birez eglenměsevüz yitmiş idük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3068). [gitmiş, -miş]*

git-: *(Bir şey veya bir kimse) Konuşana göre yakın bir yerden daha uzak bir yere doğru hareket etmek, bir mesafe kat edip yakın bir yerden daha uzak bir yere varmak, azimet etmek.*

Sevicek erenlere ḫarc idelüm / Luṭf ḳıl eyle müşerref **gidelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1780). [gidelüm, -elüm]*

Dir yürüñ Aḳça Ḳoca'ya **gidelüm** / Çün ḳabūl itmedi ʿavret n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2305). [gidelüm, -elüm]*

Giyinüñ imdi **gidelüm** ol ere / Yüz süriyü varalum ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3524). [gidelüm, -elüm]*

Güş idince duḫter ider n'idelüm / Beni al senüñle bile **gidelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4768). [gidelüm, -elüm]*

git-: *Akıp gitmek,devam etmek.*

Yarusı aşaḳaya aḳdı **gider** / Ṣu geçid virdi bular da gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5067). [gider, -er]*

git-: *(Yol) Gitmek.*

Tā ki bāzāra irişdi **giderek** / Göz urup dört yañaya seyr iderek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4694). [giderek, -erek]*

git-: *"Bir durum için" devam etmek.*

Bir daḫı bu kim hemān biri ḳalur / Ḳalanı **gider** biri diri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [gider, -er]*

Bir ḫādim Cān Baba'yı aldı **gider** / Vardı ḫatun ḳatına işit n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2589). [gider, -er]*

Daḫı ardınca olur ol ṭaş revān / Ṣol ḳanatlı ḳuş gibi **gider** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [gider, -er]*

Daʿveti Ḫūnkār'a çün ādem **gider** / Mollālar bir gözle burada n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3333). [gider, -er]*

Götürüp boḫçayı İsmāʿīl **gider** / Boḫçayı ḳoyup sözin iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3813). [gider, -er]*

Söyleyüben işine **gider** hemān / Fāṭıma çıḳdı tenūrdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3814). [gider, -er]*

Öldüren ḳaçdı **gider** illĕrine / Düşdi ḫalḳuñ işbu söz dillĕrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3918). [gider, -er]*

Ḳul daḫı girü dönüp çıḳdı **gider** / Gel işitgil Ḳayşeri begi n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [gider, -er]*

Çün işidür ol sözi dönüp **gider** / Binüp ata Ḳarayük'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4069). [gider, -er]*

Ġayb olur abdāl **gider** kārına / Geldük imdi biz reʾīs aḫbārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4151). [gider, -er]*

Girü **gider** olıcaḳ Ḫūnkār hemīn / Ḳodı ser Ḫūnkār öñinde ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4485). [gider, -er]*

Bir zümāyit sinde ḳorlar anda hem / **Gider** andan ʿazm ider ol muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [gider, -er]*

Götürüp ibrīġı ardınca **gider** / Ṣunuban ibrīġı gör nice ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4564). [gider, -er]*

Ḳalḳdı yirinden Ḥācım ṭurdı örü / Didiler ḳanda **gider** ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5236). [gider, -er]*

Er naẕar idüp aña himmet ider / Ol daḫı erden naṣīb alup **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5447). [gider, -er]*

Türbeñe varsa anuñ sarʿı **gider** / İşbu cinnī şāhı itsün ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6189). [gider, -er]*

git: *Sürmek, devam etmek.*

Geçürüp seccādeye şeyḫ itdiler / Dutup emrin buyruġına **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5146). [gitdiler, -di, -ler]*

git: *Bir yerden daha uzak bir yere varmak, azîmet etmek.*

İçmeyĕ ṣuyı tebevvül itmeye / Hem ḳażā-yı ḥācete çün **gitmeye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1254). [gitmeye, -me, -y, -e]*

Ben **gidicek** oturacaḳ yirüme / Ol durur evlādı-y-ılan dir heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3850). [gidicek, -icek]*

Ol naṣīb ṭurdı elinde **gitmedi** / Hīç muḥālif işi daḫı itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4996). [gitmedi, -me, -di]*

Birbiriyle ṣoḥbet iderlĕr-idi / Ayrılup destūrla **giderlĕr-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5323). [giderlĕr-idi, --er-lĕr-idi]*

git: *Gitmek.*

Aḳça Ḳoca öñce ḫod **gitmiş-idi** / İşini cümle tamām itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2333). [gitmiş-idi, -miş-, -idi]*

Didi Ḫūnkār kim ne vaḳtin **gitdiñüz** / Beri bizden yañaya ʿazm itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3067). [gitdiñüz, -diñüz]*

git: *Gitmek, varmak.*

Var-ıdı bāküm çün eylĕ itdüñüz / Eyledük iẕhār o yola **gitdüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1527). [gitdüñüz, -düñüz]*

Ṣaman-ıla üstin örtmişler-idi / Her biri bir yaña **gitmişler-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2144). [gitmişler-idi, --miş, --ler, --idi]*

Dīn-i İslām'ı ḳabūl çün itdüñüz / Ḥaḳ budur çün ḥaḳ yolına **gitdüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2713). [gitdüñüz, -düñüz]*

Ḳızılöz Ṣırtı-y-ımış yatdıḳları / Dili'den ol gün idi **gitdikleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4776). [gitdikleri, -dik, -ler, -i]*

Vardı Ḳolaçuḳ Ḥācım tīz bunlara / Ḳanda **gidersiz** baña diñ ne yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5117). [gidersiz, -er, -siz]*

git: *Meyletmek.*

Ḥaḳḳ'a şükr olsun ḥaṭā itmĕmişem / Hem ḫilāf efsāneye **gitmĕmişem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4723). [gitmĕmişem, --mĕ, --miş, --em]*

Kibr-ile kimseye itmĕsün ḥased / Kim ḥased **gitmez** ten olmasa cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5551). [gitmez, -mez]*

git: *Yol almak, yolculuk etmek.*

Ben sizi ol dīne daʿvet iderem / Yolum oldur ben o yola **giderem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [giderem, -erem]*

git: *Ayrılmak, uzaklaşmak.*

Gönderüp adam **gidersin** buradan / Nüktesin çekmek bu ḫalḳuñ biz neden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1811). [gidersin, -er, -sin]*

Emrimüzsüz kimseye ḳaṣd itmegil / Dut sözümüz ġayrı yola **gitmegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4976). [gitmegil, -me, -gil]*

Maʿnīñüz andan temāşa idevüz / Ṭanışıraḳ yola bile **gidevüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5347). [gidevüz, -e, -vüz]*

Her ki geldi ʿāleme **gitse** gerek / Her ne ise maḳṣūdı yitse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5545). [gitse, -se]*

git: *Yürümek, yol almak.*

İkisi bir yire geldi bī-nifāḳ / **Gittiler** av avlamaġa ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3915). [gittiler, -ti, -ler]*

git: *Bitmek, yok olmak, sona ermek.*

Ġuṣṣa **gidüp** ḳayġudan āzād olur / Çünki vaż'uñ müddeti oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 397). [gidüp, -üp]*

git: *Azalmak, bitmek, tükenmek.*

Terk-i fānī idüben **gitdi** aḫı / Ḳala anuñ oġlı daḫı Sulṭān Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6419). [gitdi, -di]*

git: *Yok olmak, eser kalmamak.*

Aġzı yarından başına çün sürer / Başı keli **gidüben** ṣaçı biter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 775). [gidüben, --üben]*

git: *Yok olmak, eser kalmamak.*

Gördi sepetlerle sīb **gitmiş** ḳamu / Ġuṣṣaya batdı vü n'oldı ki diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3045). [gitmiş, -miş]*

git: *(Belli bir maksat için) bir yerde bulunmak; yönelmek, meyletmek.*

Nite ardına düşer **giden** erüñ / Bilmezem ne sırrı var bu ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1430). [giden, -en]*

Ḥaḳḳ'a **giden** Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [giden, -en]*

Ḥaḳḳ'a **giden** Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [giden, -en]*

Ḥaḳḳ'a **giden** Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [giden, -en]*

Ḥaḳḳ'a **giden** Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [giden, -en]*

Ḥaḳḳ'a **giden** Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Uġurum Ḥaḳ'dur ḥaḳīḳat ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3571). [giden, -en]*

Ḥaḳḳ'a **giden** Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [giden, -en]*

Ḥaḳḳ'a **giden** Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [giden, -en]*

Yolda **giderken** bir ara oldı ṭuş / Oldı yoldaş itdi baş anuñla ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4222). [giderken, -(e)r, -ken]*

Gitmeye bundan öte seven eri / Yüz sürüp bu aradan döne geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4532). [gitmeye, -+me, -+(y)e]*

git: *Bulunduğu yerden ayrılmak, uzaklaşmak.*

Bir ṭaru hergiz taḥarrük itmedi / Hīç yerinden ṭaġıluban **gitmedi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1155). [gitmedi, -me, -di]*

Iramayup gözlerin pencereden / Baḳar-ıdı **gitmeyüp** ol aradan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4737). [gitmeyüp, -me, -y, -üp]*

git: *Bir yere doğru yönelmek; (Belli bir maksat için) bir yerde bulunmak.*

Bir niçe ululları tīz cemʿ ider / Gönderür ḳız dilemeğe **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 359). [gitdiler, -di, -ler]*

Ḳanda kāfir ili varsa **gitdi** ol / Ḳanda münkir ḫalḳ var-ısa yutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [gitdi, -di]*

git: *(tahttan) çekilmek.*

Gidicek Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Yirine oldı Ḳıyāse'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4451). [gidicek, -icek]*

git: *(Belli bir yönde) Belli bir yol tâkip etmek, belli bir yerden geçmek.*

Hem ṣolumda oturan Şīr-i Ḫudā / Sen **gidicek** dāyimā bunlar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6640). [gidicek, -icek]*

Ḳaraca Aḥmed'e didi çünki biz / Ḫˇāce ḳatından **gidicek** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1397). [gidicek, -icek]*

İdrīs'üñ anası ḳarı var-ıdı / Fāṭıma **gidicek** ol beklĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1702). [gidicek, -icek]*

Cān Baba pes āteşe ʿazm idicek / Keşīşi bile aluban **gidicek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2724). [gidicek, -icek]*

Bu **gidicek** aldı Ḫūnkār eline / Çün naẓar eyledi anuñ ṭūline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4359). [gidicek, -icek]*

Ṭutmış-ıdı **gidicek** öz özüni / Tīz dügünlĕdi görür kendözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5251). [gidicek, -icek]*

git: *(Bir şey veya bir kimse) Konuşana göre yakın bir yerden daha uzak bir yere doğru hareket etmek, bir mesâfe katedip yakın bir yerden daha uzak bir yere varmak, azîmet etmek.*

İki andan giçerek gör n'eyledi / Öñce **gidüp** pīş-revlik eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2971). [gidüp, -üp]*

Mekke'den **gidüp** müsāfir oldı ol / Ḥācīlarla ḫˇāce eve gelmede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5952). [gidüp, -üp]*

git: *Ayrılmak, terk etmek // ölmek, dünyadan göçmek.*

Bu fenādan yüriyiş idüp **gider** / Ol beḳā dārına bundan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4880). [gider, -er]*

git: *Ayrılmak, gitmek.*

Burada ayruḳ oturmasun didi / Nereye gider-ise **gitsün** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1824). [gitsün, -sün]*

Sen bugün evden **gidüp** sürdüñ ḳoyun / Ḳandan oldı saña bu resme oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [gidüp, -üp]*

Dest-būs idübeni oldı revān / Ṭuşına bir yañaya **gitdi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4679). [gitdi, -di]*

Ḥażret erenlĕrine vidâʿ idüp / Germiyān'a irdi dün ü gün **gidüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5005). [gidüp, -üp]*

git: *Ayrılmak, sona ermek, bitmek.*

Çaġrışup dir cümle kāfir el-amān / **Gitse** ẓulmet Müslim'üz hep bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 938). [gitse, -se]*

git: *Ulaşmak.*

Ḳalḳup andan Rūm'a daḫı ʿazm ider / Bu ḫaber Rūm mülkine děgin **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [gider, -er]*

git: *(Bir şeyden bir şeye, bir kimseden bir kimseye) gitmek, geçmek, intikal etmek; uzaklaşmak.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl Ṣaltıḳ'a / Dir nereye **gitdi** seccāde baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2760). [gitdi, --di]*

git: *(Belli bir maksat için) bir yerde bulunmak; yönelmek.*

Gördi bir kimseyle iki bacı **gider** / Yaʿnī Seyyid dergāhına ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5116). [gider, -er]*

Bundan öte Seyyid'e **gider** misiz / Bir daḫı tedbīr-i kār ider misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5121). [gider, -er]*

İdicek rıḥlet bu Ḫūnkār ḥażreti / Yatduġı yirden **gider** gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5278). [gider, -er]*

git: *(Belli bir amaç için) Belli bir yol takip etmek.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl gör n'ider / Ṣaru Ṣaltıḳ'dan çün ayrılup **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2837). [gider, -er]*

Ḫācī Bektaş ḳalḳuban andan **gider** / Bu yaña yaġmur yaġuban çün diñer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6253). [gider, -er]*

Vir çırāḳ ʿOšmān'a ṣofra hem ʿalem / Kes nemedüñ ṣaġ yeñin **gider** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [gider, -er]*

git: *(Belli bir amaç için) Belli bir yol takip etmek.*

Niyyet itdi ḥacc ide o bü'l-kerem / Eksügin görüp **gider** sū-yı Ḥicāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6689). [gider, -er]*

ʿArafāt'a tā ki ḥüccācla **gider** / Vaḳfeye ṭurur-iken hem-rāhına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6691). [gider, -er]*

Böyle diyüp ṣāh vilāyet ḥażreti / Gönderür ruhbānı **gider** key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 987). [gider, -er]*

Aluban anda ḥavālet ṭurdı tīz / ʿAzm idüp **gider** yolına iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1190). [gider, -er]*

Ḳalḳup andan da **gider** sūy-ı Ḥicāz / Bir gün irer Kaʿbe'ye ol ser-fırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1223). [gider, -er]*

Ṭurup andan daḫı ʿazm-i Rūm ider / Ḳayṣeriyye şehrine doġrı **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1274). [gider, -er]*

Omuzına uruban andan **gider** / Ṭoġrılup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1573). [gider, -er]*

Çün Ḳızılırmaġı geçüben **gider** / Ṭoġrulup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1582). [gider, -er]*

Çün Selīm Şāh bildi anlardan ḫaber / Leşkerin aluban ol yire **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1622). [gider, -er]*

Ṭurdı Faṭma Ana ḫatunlar ile / Ṭon yumaḳlıġa **gider** bunlar-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1689). [gider, -er]*

Ṭañlayuban aḫşamın sürdi **gider** / Eve gelicek anı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1922). [gider, -er]*

Böyle diyüben girü döndi **gider** / Gör ki bu çeç ıssılar daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [gider, -er]*

Kīn idüp ḫalīfeye ṭurur **gider** / Dut ḳulaḳ tā ẕikr idem daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2400). [gider, -er]*

Ḳalʿadan çıḳup üçi bile **gider** / Çıḳuban meydāna gör bunlar n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2840). [gider, -er]*

Yüklediler öküzin sürer **gider** / Çün birez gitdi görüñ ne fikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2925). [gider, -er]*

Dest-būs idüp vidāʿ ider **gider** / Girü Akşehr'e dönüben ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2987). [gider, -er]*

Ḳızılırmaġı geçübeni **gider** / Gitmegĕ Ḫūnkār'ı andan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3039). [gider, -er]*

Ṣubḥ olıncaġāz gine sürer **gider** / Yıl on iki ay bu resme ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3205). [gider, -er]*

Bir tīz ayaḳlusı segirdüp **gider** / Varuban ol araya gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3439). [gider, -er]*

Böyle diyüp berkidürler emr ider / Yirlü yirine bular daḫı **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3930). [gider, -er]*

Bişirüp ṣofrayı andan pür ider / Götürüp ṣofrayı Ḫūnkār'a **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4627). [gider, -er]*

Ṣan mürīd oldı **gider** şeyḫ ḫiẕmete / Ḳapuya varınca Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6019). [gider, -er]*

Ḥükm-i şāh-ıla aldı ʿOšmān'ı **gider** / Gice gündüz dimeyüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6352). [gider, -er]*

git: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yürümek, ilerlemek.*

Çünki seccāde gelür ol araya / **Gitmedi** bunlar da çıḳdı ḳaraya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2799). [gitmedi, -me, -di]*

Ṭurdı seccāde çün ayruḳ **gitmedi** / Gitmege bir yañaya ʿazm itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2802). [gitmedi, -me, -di]*

Bildi budur hem yataḳ didügi er / Ġayrı yire **gitmedi** girçek ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [gitmedi, -me, -di]*

Dir didüm sözüm benüm işitmedi / Didügümüz emr üzre **gitmedi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4984). [gitmedi, -me, -di]*

git: *(Bir şeyden bir şeye, bir kimseden bir kimseye) gitmek, uzaklaşmak.*

Niyyetin böyle ṭutup gönlinde ol / **Gitdi** öñce aldı bir ferseng yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5666). [gitdi, -di]*

git: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yürümek, ilerlemek.*

Etin almış derisi ile anı / Bunda ḳoyup anı **gitmiş** başını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 614). [gitmiş, -miş]*

Bulavuz biz anı kim itmiş durur / Etin alup ḳancaru **gitmiş** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [gitmiş, -miş]*

Gitdiler hem dönüben ol menzile / Oldı iclās cümlesi ol maḥfile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2072). [gitdiler, -di, -ler]*

git: *Ayrılmak, terk etmek, uzaklaşmak.*

Yiyüp içüp ṭaġıluban **gitdiler** / Emcegin aġzına virdi emmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 410). [gitdiler, -di, -ler]*

Gine emr eyledi Ḫūnkār örtdiler / Ḳırḳ güne degin ḳatından **gitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3657). [gitdiler, -di, -ler]*

git: *Azalmak, bitmek, sona ermek.*

Tā ki bu ayuñ ṭutulması **gide** / İşidüp bu ḫalḳ bir görgil n'ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [gide, -e]*

git: *Bir yerden bir yere varmak veya başka bir yere varmak üzere bulunduğu yerden ayrılmak, gitmek.*

Bir cemāʿatle **giderken** bir yire / Bir ulu ırmaġa uġrarlar gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1209). [giderken, -er, -ken]*

git: *Bir yerden başka bir yere doğru gitmek, uzaklaşmak, bir yeri terk etmek.*

Uşta ol rütbeti biz virdük saña / **Gitmegĕ** ʿuḳbāya vaḳt irdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1185). [gitmegĕ, -mege]*

git: *Ayrılma / uzaklaşma.*

Ḳılıcaḳ vaḳti hemīn gördük **gider** / Bilmezüz ḳandan gelür ḳanda **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3691). [gider, -er]*

git: *"Bir türlü olmadı, oldu bitti" anlamını pekiştiren fiil.*

Seyyid'üñ mehyāsına **gitdi** bile / İki bir diměyüben düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5088). [gitdi, -di]*

Aldı icāzet **gitdi** andan Ḫūnkār / Çün erenler şāhı yirinden ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6083). [gitdi, -di]*

git: *Ayrılmak. II Ölmek.*

Gitmedin dir daḫı aḫret dārına / Sen yüri ʿazm eyle Rūm diyārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4832). [gitmedin, -medin]*

git: *"Git, var, ulaş" anlamında kullanılan bir ifade.*

Ṣuluca Ḳarayük'i var mesken it / Yurt virdük ṭurma varup anda **git** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1187). [git,]*

Ḳardaşım dir il sözinden ġam yimez / Yoluña var **git** o dervīşe dimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [git,]*

Siḥre ḥaml idüp didi dervīş işit / Ḳolayuñ ḳanda-y-ısa var anda **git** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1847). [git,]*

İmdi ṭurma irte var işüñe **git** / Anda maḳṣūduñ ne-y-ise varup it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [git,]*

Alup öküzüñi var **git** bir yaña / Uşda ṭoġrısın didüm sözüñ saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [git,]*

Alp öküzümüñ varup **git** işiñe / Bilme benden her ne gelse başıña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1953). [git,]*

Var öküzüñi yabānda güde **git** / Öküzüñ gerekse saña söz işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1959). [git,]*

Didi iy seccāde şu üzre yüri / Ṭurma buyruḳ üzre **git** imden giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [git,]*

Birine emr eyledi al **git** didi / Şol fülānda fülān ere ilt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [git,]*

Daḫı hiç kimsene maḳṣūd isteyüp / Redd itmiş degülem var **git** diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3945). [git,]*

Cāriye indi görince dir kişi / Yoluña **git** var terk it bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [git,]*

Gec gine yoluña **git** olġıl revān / Yolına oldı revān ṣu da hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5072). [git,]*

Biz daḫı irdük bu resme öñce **git** / Varavuz uş üstüñe yaraġuñ it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [git,]*

git: *(Belli bir amaçla) Bir yere devam etmek / yönelmek.*

Ayrılup Ḫūnkār gitdi bir yaña / Ḫıżr-ı nebī de **gider** hem bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1510). [gider, -er]*

Ṣıġırı ḳor **gider** İdrīs işine / Gör ki Ḫūnkār'uñ gine cünbüşi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [gider, -er]*

Yil sürüp seccādeyi gör kim n'ider / Ṣol yaña Gürci iline dek **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [gider, -er]*

Gönderürler bir niçe günden daḫı / Girü **gider** geldügi yire aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2886). [gider, -er]*

Arṣlana binüp yılan ḳamçı ider / Ḥażret-i Ḫūnkār'a ʿazm ider **gider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2959). [gider, -er]*

Ḳalʿacük'de evině děgin **gider** / Varıcaġaz ol yire gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3014). [gider, -er]*

Pes ṭavāf idübeni döndi **gider** / Ḳarayük'e irdi bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3219). [gider, -er]*

Kimisi dervīşlik itdi iḫtiyār / Kimisi daḫı varur **gider** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3589). [gider, -er]*

Alup oġlın evine ol kes **gider** / Ḫoş ḥużūr-ıla varup rāḥat ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4016). [gider, -er]*

Gördiler ol yazıda ṣan bir üyük / **Gider** idi bir büyük ṣıġın geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [gider, -er]*

git: *(Zaman açısından) Sona ermek / tükenmek / bitmek.*

Çünki andan ṣoñra **gitdi** ol zamān / Ḫˇāce Aḥmed ḳaldurup başın hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 728). [gitdi, -di]*

git: *Akıp gitmek,devam etmek.*

Himmet ü ḫay ı r duʿā alur-ıdı / Kimi **gider** kimisi ḳalur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2197). [gider, -er]*

gitdi: *"oldu bitti" anlamını pekiştiren bir fiil.*

Kendü oḳuyup kendüye Yāsīn pes / Ḥaḳḳ'a cān ışmarladı **gitdi** nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5620). [gitdi,]*

gitdi: *Ayrılmak, terk etmek || Ölmek, dünyadan göçmek.*

Ḳonya'ya bir kerre geldi bir öled / **Gitdi** ṭāʿūndan nice ez-nīk ü bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5371). [gitdi,]*

gitdi: *Birlik ve beraberliğin bozulması.*

Oldı evlādı perākende hemīn / Ṭaġılup her biri **gitdi** bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 245). [gitdi,]*

gitdüñ: *Gitmek, bırakmak, terk etmek.*

Nice üc gün siz ikindin **gitdüñüz** / İnmedin gün uşda yine yitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [gitdüñüz,]*

gitgil: *"git-" fiilinin "-gil" emir eki almış hali.*

Didi seccādeye **gitgil** ilerü / Ḳanda ṣaldı-y-ısa er **gitgil** yürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2788). [gitgil,]*

Didi seccādeye **gitgil** ilerü / Ḳanda ṣaldı-y-ısa er **gitgil** yürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2788). [gitgil,]*

Var murāduñ üzre ol **gitgil** didi / Maḳṣūduñ her ne-y-ise itgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3616). [gitgil,]*

Yüri şehre ṭoġrı sen **gitgil** didi / Şar ḳatına varuban yitgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [gitgil,]*

Ḫod ne Ḫūnkār ḥażreti didi yüri / Şol fülān memlekete **gitgil** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4681). [gitgil,]*

gitme: *Gitme,etme (uyarı anlamında).*

Çagırup dir aña iy yār-ı ʿazīz / Berü gel luṭf eyle iñen **gitme** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3147). [gitme,]*

gitmek: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yürümek, ilerlemek.*

Ḳırḳ birinci gün görür niçe kişi / Sürüp eşeklerini **gitmek** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3622). [gitmek,]*

gitmek: *Yok olmak.*

Kim er olmış vardur erlik āleti / Kendüden **gitmiş** dişilik ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5252). [gitmiş, -miş]*

gitmen: *Gitmeyin.*

Dir bile gidüñ ü **gitmeñ** giderem / Görmege ben ol eri ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [gitmeñ,]*

gitmiş: *Ayrılmak, uzaklaşmak.*

Gelüben ḥażrete çün kim irdiler / Ḳalmamış **gitmiş** kimesne gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2879). [gitmiş,]*

gitsün: *(Belli bir yönde) Belli bir yol takip etmek, yürümek, ilerlemek.*

Ḥāşe li'llāh didi şāhuñ milkine / Yatlulıḳ idem ü **gitsün** silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4195). [gitsün,]*

Ḳolları olsun açuḳ **gitsün** o ḥāl / Görmesün dir baʿd ez-ān ol infiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [gitsün,]*

givir: *Koymak, sokmak, yerleştirmek, dahil etmek.*

İmdi **givirmĕmege** dermān gerek / İdebilürseñüz oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1288). [givirmĕmege, --mĕ, --me, --ge]*

giy: *Giymek.*

Her mürīd kim **giyse** benden kisveti / Ḫoş ṭutup mihmānı itsün ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5549). [giyse, -se]*

giy: *Bir giyeceği bedenine veya herhangi bir organına geçirmek.*

Giydi ḥulle ṭonların ol kām-kār / Oldı andan ol Burāḳ'a Aḥmed süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 116). [giydi, -di]*

Mülk-i Rūm'uñ mesnedi olsa gerek / Biñ bir eren **giyse** gerek kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 188). [giyse, -se]*

ʿAdl idüp **giydürdi** ẓulm-ıla sitem / Seyr iderdi eyledi ṣayd u şikâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 337). [giydürdi, -dür, -di]*

Giydürür ḫırḳayı daḫı pür-uṣūl / Didiler ḳutlu ola ehl-i ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1172). [giydürür, -dür, -ür]*

Āhū postından aña ururdı tāc / **Giyer-idi** itmez idi kes lücāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1456). [giyer-idi, -er, --idi]*

Dede Ġarḳın tācıdur cildü'l-ġazāl / Niye **giyersiz** diyü itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1459). [giyersiz, --er, --siz]*

Yoḫsa virüñ tācımuzı **giymeñüz** / Çün işitdiler olardan böyle söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1465). [giymeñüz, --me, --ñüz]*

Giymez idi ġayrı illā anı giyer / Ṣıdḳ-ıla her kim ki kendüye uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1455). [giymez, -mez]*

Hem ḳara ḳaftān **giyerdi** üstine / Gelmiş-idi ḫoş ziyāret ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2448). [giyerdi, -er, -di]*

Ḳara tāc üstine ḫoş mīzer siyāh / Ṣaruban başına **giymişdi** zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2447). [giymişdi, -miş, -di]*

Tekbīr ile başlarına **giydürür** / Emrine münḳād idüben uydurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2783). [giydürür, -dür, -ür]*

Cübbe vü ferāceyi ne var ḳabā / Terk idüben **giydi** anda bir ʿabā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3008). [giydi, -di]*

Ḫoş faḳīrāne **giyüp** ḫırḳa vü tāc / Ṭabʿ-ı nāzük hem faḳīrāne-mizāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3281). [giyüp, -üp]*

Farḳ itmez yimesün hem **giymesün** / Bu denī ṭondur yā fāḫir dimesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3538). [giymesün, -me, -sün]*

Fāṭıma pes **giydi** ol ḫūb ṭonları / Ol ġarīb merġūb u maḥbūb ṭonları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3817). [giydi, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol günde meger / **Giyer-idi** bir zümāyiti be-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3962). [giyer-idi, -er, --idi]*

Geldi el öpdi vü ḫilʿat **giydi** cüst / Çün işi bitdi tamām oldı dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [giydi, -di]*

Gördi Otman Beg başında bī-lecāc / **Giyer-idi** bir ulu heybetlü tāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4420). [giyer-idi, -er, --idi]*

Alıp andan başa **giye** ḥażreti / Siz gerekdür buña taʿẓīm idesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6047). [giye, -e]*

giy: *Başına takmak.*

Geldi ʿOšmān daḫı başda kisveti / Bir nemed yegne **giyer** başında ṭāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [giyer, -er]*

giy: *Giymek, takmak.*

Atası yirine oldı pādişāh / Geçdi taḫta **giydi** ḫoş zerrīn külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1634). [giydi, -di]*

giy: *Giymek, bürünmek.*

Atamuz ki Sulṭān İbrāhīm Ḥācī / Ḥācī Bektaş'dan **giyüpdür** bu tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1461). [giyüpdür, -üptür]*

giy: *I. Örtünüp korunmak için bir şeyi vücuduna geçirmek II. kaplanmak, örtülmek..*

Ḫalḳ-ı Türkistān'a olsun himmetüñ / Kim muḥibbüñdür **giyerler** kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 702). [giyerler, -er, -ler]*

giy: *(Örtünüp korunmak veya süslenmek için) Bir giyeceği bedenine veya herhangi bir organına geçirmek.*

Ṣaḳlu ṣanduḳda ṭururdı bī-nifāḳ / Şeyḫe dise kim **giyer** bu kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 205). [giyer, -er]*

Sekiz terk tācı **giyüben** Ādemī / Heşt behişt içre gezerdi mādemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 131). [giyüben, -üben]*

Giydügi çün anı İbrāhīm Ḥācī / Post-ı āhūdan bu resm-ile tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1466). [giydügi, -düg, -i]*

Giymez idi ġayrı illā anı **giyer** / Ṣıdḳ-ıla her kim ki kendüye uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1455). [giyer, -er]*

Başına ḳızıl zümāytīden **giyĕr** / Biz geregi daḫı egninde i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1692). [giyĕr, -er]*

Gürci ili **giydügi** andan durur / Ẕikr olan hep işbu maʿnīden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2795). [giydügi, -düg, -i]*

Mollā **giysün** biz daḫı giyinevüz / Eyi yunduḳ yine daḫı yunavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3485). [giysün, -sün]*

Ol bizüm heybetlü erenler ṭonın / **Giyüben** ol ṭon-ıla gözük çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3478). [giyüben, -üben]*

Bunı **giyüben** ḳuşanuban gele / Bu gelen dervīşlere ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3812). [giyüben, -üben]*

Çün muḥibb oldum **giyüben** kisvetüñ / Otuz üç yıl ḳılmışamdur ḫizmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5694). [giyüben, -üben]*

giy-: *Bir giyeceği bedenine veya herhangi bir organına geçirmek.*

Giyüben her ġonca ḫūb dībā-yı ter / Müşk-i ezfer tütevüz micmer mišāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 211). [giyüben, -üben]*

Sözlerin itdi ḳabūl düşdi müfīd / Her birine **giydirüp** şāh kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6170). [giydirüp, -dir, -üp]*

Her birisi meskenine yitdiler / Ḫırḫa vü tācın **giyüben** ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6200). [giyüben, -üben]*

giy-: *Başına takmak.*

Başına **giyüp** vilāyet tācını / Kāfirüñ almaḳ dileyüp bacını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 652). [giyüp, -üp]*

Kisvetin **giyüp** diler yaḳa çırāḳ / Ḳaṣdları bu ḥażretine varalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6159). [giyüp, -üp]*

giydür: *Giydirmek.*

İşbu tāc kim saña **giydürdük** bu dem / Göricek küffār anı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [giydürdük, --dü, --k]*

Lāzım oldı himmet ide pādişāh / **Giydürüp** hilʿat virür tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6398). [giydürüp, -üp]*

giyen: *Giymek, giyen kişi.*

İy sevenler Ḥācī Bektaş ḥażretin / V'iy **giyenler** ṣıdḳ-la o er kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5513). [giyenler, -ler]*

giyer: *Giymek, örtünüp korunmak için bir şeyi vücuduna geçirmek.*

İrtesi bir yeñisin daḫı **giyer** / ʿĀdeti böyle-y-idi her gün meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5474). [giyer, -(e)r]*

giyesi: *Giyecek.*

Ġusl iderken mollālar irdi hemīn / Çevre aldı **giyesilerin** kemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3481). [giyesilerin, --ler, --in]*

Giyesilerini almış ortaya / Yudar irdügini ḳomaz irteyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3488). [giyesilerini, --ler, --i, --n, --i]*

Dürlü ṭonlar ḫoş **giyĕsiler** nefīs / Kimseye olmış degül ol ṭon enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3816). [giyĕsiler, -ler]*

giyesü: *Giysi, elbise.*

Giyesümüz ortaya alup durur / Kim görür-ise anı ḳūtı ḳurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3496). [giyesümüz, --müz]*

giyik: *Geyik.*

Naḳldür çoban başında ki o dem / Var-ıdı **giyik** derisi tāc hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1444). [giyik,]*

Bunlaruñ öñinde **giyik** silkinür / Ṣol sāʿat bir gökçe gögercin olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5293). [giyik,]*

giyin: *Bir giyeceği bedenine veya herhangi bir organına geçirmek.*

Giyinüp andan bize gelsün didi / Remzümüz ile ʿamel ḳılsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3547). [giyinüp, -üp]*

Giyinüp Mollā oradan da yürür / Ḫalīfeye mollāya ḳarşu varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3548). [giyinüp, -üp]*

giyin: *Giymek, kuşanmak.*

Mollā giysün biz daḫı **giyinevüz** / Eyi yunduḳ yine daḫı yunavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3485). [giyinevüz, --evüz]*

Giyinüñ imdi gidelüm ol ere / Yüz süriyü varalum ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3524). [giyinüñ, --üñ]*

giyünüben ḳuşan: *Giyinip kuşanmak.*

Giyünüben cümlesi ḳuşandılar / Geçdiler ṣuyı da öte kendüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3525). [giyünüben ḳuşan, --dı, --lar]*

giyür-: *Giydirmek.*

Tekbir idüben **giyürdi** başına / Ḫoş naẓar ḳıldı içine ṭaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1445). [giyürdi, -di]*

giyür: *Giydirmek II bir şekle büründürmek; bir duruma neden olmak.*

İki er düzetdi der-ḥāl ol Zubun / Birine küffār gibi **giyürdi** ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [giyürdi, -di]*

Birine **giyürdi** Müsülmān ṭonın / Dir sürüñ ol ṭoġana varuñ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4916). [giyürdi, -di]*

giz: *Gizlemek.*

Anı **gizlĕr-idi** dāyim birisi / Heb bilürlerdi uṣaġı irisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2671). [gizlĕr-idi, -ler, -i, -di]*

giz: *Sır, gizem.*

Bir keşiş var-ıdı ḥubbu'l-evliyā / Dīn ṭutardı **gizlüden** ol bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3248). [gizlüden, -lü, -den]*

gizle: *Gizlemek, saklamak.*

Gizledi çün odunı kāfirlerüñ / Bişmez oldı çigleri münkirlerüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1001). [gizledi, -di]*

Ḥācī Bektaş bildi kāfir ḫūyını / **Gizledi** kāfirlerüñ hep ṣuyını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1013). [gizledi, -di]*

gizli: *Başkalarından saklanan, duyurulmayan, saklı kalan, mahrem, mestur, nihan.*

Ṣūretā gerçi kenes ruhbānı dı / Līki **gizli** dīn ṭutar pāk cān-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [gizli,]*

gizli: *Başkalarından saklanan, duyurulmayan.*

Ṭuz ucından çekerüz zaḥmet ḳatı / Ere yoḳdur **gizli** ḳılsa mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3429). [gizli,]*

gizli ṭut: *Saklamak.*

Yaġı kāfir ḳorḫusından her zamān / Dînümi gizli ṭutaram ben nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 947). [gizli ṭut, --ar, --am]*

gizlü: *Gizli.*

Olur-ıdı putları gürbe-mišāl / **Gizlü-y-idi** ḳatlarında ol ḫayāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2670). [gizlü-y-idi, -y, -idi]*

gizlü: *"Gizli"; açıkça bilinmeyen, görülmeyen, açık ve âşikâr olmayan.*

Maʿnī yüzinden didi gūş it rumūz / Bil muḥaḳḳaḳ **gizlü** degüldür bu söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [gizlü,]*

gizlü: *"Gizli"; açıkça bilinmeyen, görülmeyen, açık ve aşikâr olmayan, belli olmaz bir durumda olan.*

Ere **gizlü** nesne yoḳdur bilürüz / Bu temennāyı biz erden ḳıluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3388). [gizlü,]*

Her libāsda evliyā **gizlü** durur / Göricek bilür şu kim gözlü durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [gizlü,]*

gizlü ṭut-: *Saklamak.*

Çün ṭutarsız gizlü yirde ṣaḳlayu / Ṣaḳınursız siz ḫaṭardan bekleyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2706). [gizlü ṭut-, --ar, --sız]*

göç: *Yerleşmek amacıyla mahalle, köy, şehir veya ülke değiştirmek.*

Emr ider tīz ol **göçi** dönderdiler / Ol arada orduyı ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 28, Beyit 2471). [göçi, -i]*

göç: *Ölmek.*

Ḳılıç Aṣlan **göçicek** iy baḫtiyār / Oldı şāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4180). [göçicek, -icek]*

göç: *Dünyadan göçmek, vefat etmek.*

Bilesince gitdi anıñ üç biñ er / Yiye içe ḳona **göçe** gitdi o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [göçe, -e]*

göç: *Yerleşmek amacıyla mahalle, köy, şehir veya ülke değiştirmek II.Kervan.*

Göç öñine varuban didi ṭuruñ / Ne direm ben hep işidüben görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [göç,]*

göç-: *Bulunduğu yerden ayrılıp yerleşmek üzere başka yere gitmek.*

Ḳalʿadan bu ḫalḳ çıḳuban ḳaçdılar / Evi barḳı cümle göçmel **göçdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2813). [göçdiler,]*

göçgünci: *Göçmen topluluk.*

Tatar'uz **göçgünci** ḳavmüz bizi bil / Tedbīrümüz didügümüz gibi ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2630). [göçgünci,]*

göçmel: *Göçebe.*

Şöyle **göçmel** Ḳarayük'e geldiler / Yirlenüp yurtlanup anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1667). [göçmel,]*

Oġlı Külü Ḫan'a Cengiz Ḫan i cān / Şad hezār **göçmel** Tatar evin hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2430). [göçmel,]*

Ḳalʿadan bu ḫalḳ çıḳuban ḳaçdılar / Evi barḳı cümle **göçmel** göçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2813). [göçmel,]*

göçür: *Taşımak, yerini değiştirmek.*

Evini **göçürübeni** getürür / Gelüběni ḳalʿasında oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2852). [göçürübeni, --übeni]*

gög: *Gök, gökyüzü.*

Yidi ḳat gökler ḳapusından giçer / Her **gögüñ** ḳapucısı ḳapu açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 118). [gögüñ, -üñ]*

gög: *Gök, gökyüzü.*

Gögi buluṭ bürimiş yaġmur yaġar / Ḫalḳ çalışup ḫarmānın örter-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6240). [gögi, -i]*

göge dik-: *Göğe doğru yönelmek, bakmak.*

Gördi ġārı ḳuşadup bir ezdehā / Ḳaldurup başın yatur diküp göge *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 937). [göge dik-, --üp]*

gögercin: *Güvercingillerden, hızlı ve uzun zaman uçabilen, kısa vücutlu, sık tüylü, birçok evcilleşmiş türü bulunan, yemle beslenen kuş.*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstinde dir / Bir **gögercincik** otururdı dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1310). [gögercincik, --cik]*

Gördi erden bir ešer hīç yerde yoḳ / Ḳara Öyük'de bir **gögercincik** ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [gögercincik, --cik]*

gögercin: *Güvercin.*

Gökçe **gögercin** ṭonına girdiler / Süzilüben yir yüzine indiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1299). [gögercin,]*

Ṣuluca Ḳarayük üstinde görür / Bir yaluñuzca **gögercin** oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1320). [gögercin,]*

Ger **gögercinden** daḫı maẕlūm ṭonı / Bulsa-y-ıduḳ hem ṭonanurduḳ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1331). [gögercinden, --den]*

Bunlaruñ öñinde giyik silkinür / Ṣol sāʿat bir gökçe **gögercin** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5293). [gögercin,]*

Çün **gögercin** oluban ḳanat açar / Gökyüzinde ṭuruban pervāz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5978). [gögercin,]*

Bir **gögercin** ṣūretinde çün ḳonar / Silkinüp ādem olup ṭamdan iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5980). [gögercin,]*

Bildi Rūm'a taḥḳīḳ oldur gelen er / Çün **gögercin** ṣūretinde gördi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6108). [gögercin,]*

Ẕī **gögercin** yiñdi anda ṭoġanı / Yapışup boġazına çünki ṣıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6115). [gögercin,]*

Ḥaḳ ḳatında artısardur rifʿati / Bir **gögercin** şekline girdük gelüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6119). [gögercin,]*

Gördüm anda bir velī āl-i Resūl / Bir **gögercin** şekline girüp ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6141). [gögercin,]*

gögercin: *Güvercin.*

Çün **gögercin** gök yüzine ol uçar / Mülk-i Rūm'uñ ḥaddine uçup iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6085). [gögercin,]*

Yiñmege **gögercini** itdi iʿtiḳād / Ḫışm-ıla irince erüñ üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6110). [gögercini,]*

gögercin ol: *Güvercine dönüşmek, kılığına girmek.*

Böyle diyüp silkinüben anda er / Bir gögercin olubanı açdı per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1055). [gögercin ol, --uban, --ı-uban, -ı]*

gögsin geçür-: *Üzüntüyle derinden soluk almak, iç çekmek.*

Çün bu sözi işidirse ḥażreti / El idüp gögsin geçürdi key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5587). [gögsin geçür-, -di]*

gök: *Gök, gökyüzü.*

Eyle bī-ḥadd itdiler ceng-i girān / Yiri leş baş ṭutdı vü **gökleri** ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 664). [gökleri, -ler, -i]*

Bir nehār **göge** bulut aġmış ıdı / Hem birez yaġmur daḫı yaġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [göge, -e]*

gök: *Âsmân, semâ.*

Murteżā-veş ṣalduġınca ḫaşma tīġ / Ḳan buḫārı baġlar ıdı **gökde** mīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 668). [gökde, -de]*

Ol ḳadar ḳanlar döker yirde sipāh / Māhī gibi ḳanda yüzdi **gökde** māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [gökde, -de]*

Gözci kāfir leşkeri yirde ṭutar / **Gökde** uçan ḳuşları yırtar atar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 795). [gökde, -de]*

İlçi ile gönderür aña ḫaber / Didi Ḥaḳ yaġdurmaya **gökden** maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 974). [gökden, -den]*

Urdı pervāz aġdı evc-i esmā / Pes hümā ḳuşı açuban **gökde** per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6103). [gökde, -de]*

gök: *(Sıfat) Gök rengi, mavi.*

Ḳoyıcaḳ avcına ol ṣudan hemān / **Gök** ḳızıl oldı ṣuyuñ rengi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [gök,]*

gök: *Bütün gök cisimlerini içine alan sonsuz boşluk.*

Yirde **gökde** ne ki var cümle melek / İtdi iḥāṭa bu zemīnden tā felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 117). [gökde, -de]*

Kim seni lāyıḳ göre gire yire / **Gökde** gün olsa daḫı gire yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [gökde, -de]*

gök: *Gök, gökyüzü, sema.*

Daḫı cevlān uruban **göge** uçar / Gök yüzinde bu zamān cevlān urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 185). [göge, -e]*

gök yüzi-: *Gökyüzü.*

Çün gögercin gök yüzine ol uçar / Mülk-i Rūm'uñ ḥaddine uçup iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6085). [gök yüzi-, -ne]*

gök yüzi: *Gökyüzü.*

Daḫı cevlān uruban göge uçar / Gök yüzinde bu zamān cevlān urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 185). [gök yüzi, --nde]*

Yügrük ata binüben ḳaçsam eger / Ḳuş oluban gök yüzinde uçsam eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 794). [gök yüzi, --n, --de]*

Er işāret idüben elin açar / Gök yüzine ḳalḳuban evren uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1047). [gök yüzi, --n, --e]*

gök yüzin: *Gök, gökyüzü.*

Ṣuçını bağışladı anlaruñ hümām / Yaġdı yaġmur **gök yüzin** ṭutdı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 995). [gök yüzin,]*

gökçe: *Güzel, hoş.*

Bunlaruñ öñinde giyik silkinür / Ṣol sāʿat bir **gökçe** gögercin olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5293). [gökçe,]*

gökçe: *Güzel, şirin, hoş.*

Gökçe gögercin ṭonına girdiler / Süzilüben yir yüzine indiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1299). [gökçe,]*

gökyüzi: *Gökyüzü, sema.*

Çün gögercin oluban ḳanat açar / **Gökyüzinde** ṭuruban pervāz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5978). [gökyüzinde, -n, -de]*

göl: *Su birikintisi, göl.*

ʿAlī Baba'dur ḫalīfenüñ biri / Aḳşehir'üñ **göli** ḳurbında yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5423). [göli, -i]*

göl begi: *Göl Beyi (Göynük Beyi).*

Göl begi Miḫāl-idi ol dem meger / Geldi Otman Beg öñinde ḳodı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4442). [göl begi,]*

göl ü göynük: *Göynük Gölü (Bolu'da bir göl).*

Göl ü Göynük-ile İznīḳ Yārḥiṣār / Bilecik İrmeni-y-ile Yeñişar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4440). [göl ü göynük, --ile]*

gölbıñar: *Gölpınar.*

Gölbıñar nām yirde olmışlar ıdı / Ṣoḥbet-i ḫāṣ anda ḳılmışlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3024). [gölbıñar,]*

İşidür Ḫūnkār Aḫı Evran-ıla / **Gölbıñar** üstinde ṣoḥbetde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3055). [gölbıñar,]*

Gölbıñar'a çün kim irişdi Çırāḳ / Gördi erenler dirilmiş ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3057). [gölbıñar'a, --a]*

gölge: *Gölge.*

Yaḳmaz āteş **gölgesi** olmaz ittifāḳ / Bu velāyet-nāme āḫir oldı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6286). [gölgesi, -si]*

gölge: *Gölge.*

Gölgesi olmaya ḫoş vire żiyā / Olısardur her ṭarafı rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3438). [gölgesi,]*

Ḳubbe **gölgesinde** dir ben defn olam / Beg bu durur didi ben buña ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [gölgesinde, --si, --n, --de]*

gölḥişār: *Bursa'da bir yerleşim yeri.*

Gölḥişār Göynük'le İznīḳ şehrine / Aḳdı aḳına döne döne yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4288). [gölḥişār,]*

göm-: *Gömmek.*

Cismi bünyādın ḳırup mevt-i külüng / **Gömdi** tābūt-ıla cismin hem-çü küng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5819). [gömdi, -di]*

gömül: *Gömülmek.*

Şol ḫamīre **gömülür** gibi hemān / Ayaġı ṭaş üzre gömüldi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1301). [gömülür, -ür]*

Şol ḫamīre **gömülür** tek itdi iz / Ayaġı-la dizleri hem iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2118). [gömülür, -ür]*

gömül: *İçine girmek.*

Şol ḫamīre gömülür gibi hemān / Ayaġı ṭaş üzre **gömüldi** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1301). [gömüldi, --di]*

ġonca: *Açmamış gül, gonca.*

Didügüñüzden ziyād ṣad ancadur / Bir nihāl-i tāze güldür **ġoncadur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4336). [ġoncadur, -dur]*

ġonca: *(Fars.) Henüz açılmamış çiçek, tomurcuk II. Edebiyatımızda sevgili ve sevgilinin ağzı için kullanılmıştır.*

Giyüben her **ġonca** ḫūb dībā-yı ter / Müşk-i ezfer tütevüz micmer mišāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 211). [ġonca,]*

ġonca: *1. Henüz açılmamış çiçek, tomurcuk. 2. Edebiyâtımızda sevgili ve sevgilinin ağzı için kullanılmıştır.*

Gör ne zībā zeyn olupdur gülsitān / Gülşen içre **ġoncalar** zībā vü ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 210). [ġoncalar, -lar]*

gönder: *Bir yere doğru yola çıkarmak, yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak.*

Cebrāʾīl Muḫtār'a **göndermiş** idi / Ḥaḳ teʿālā iẕn aña virmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1101). [göndermiş, -miş]*

Virüben şeyḫe ḳoşuban **gönderür** / Rāvisi bu nevʿ-ile ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2431). [gönderür, -ür]*

Dir ḫatun var baña **gönder** ol eri / Ben daḫı ṣınayayın ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [gönder,]*

Dümeni Rūm'dan yañaya dönderür / Yelken açup sū-yı Rūm'a **gönderür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4153). [gönderür, -ür]*

Bend idüben pādişāha **gönderür** / Çünki Otman Beg'i Ḳonya'ya varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4304). [gönderür, -ür]*

Daḫı emvāl ü ḫazāʾin tavla at / **Gönderür** Otman'a tā bula šebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4426). [gönderür, -ür]*

gönder: *Yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak.*

Ḫˇāce Aḥmed Yesevī babañ senüñ / **Gönderüpdür** beni saña inanuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 788). [gönderüpdür, -üpdür]*

Ol zamān ki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / **Gönderince** Ḥaydar'ı şeyḫine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 834). [gönderince, -ince]*

Āsiyāba **gönderilmişdür** taḫīl / Ögünüp gelmedi henüz şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2075). [gönderilmişdür, -il, -miş, -dür]*

Şol Tatar şāhı Külü Ḫan'a seni / **Gönderürem** bilesin fehm it anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2455). [gönderürem, -ür, -em]*

Hoy Ata'ya didi iy merd-i dilīr / **Gönderürem** bir yire olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2683). [gönderürem, -ür, -em]*

Ḫācī Bektaş-ı Veliyy ü muḥterem / **Gönderüñ** varup gide aña bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4338). [gönderüñ, -üñ]*

Sözümi işidicek fikr eyledi / Seni **gönderecegin** ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4719). [gönderecegin, --ecek, --in]*

Çünki **gönderdükleri** piş-rev gelür / Her ne-y-ise ere ḫod maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5148). [gönderdükleri, -dükleri]*

İndi atdan ḳapu öñinde hemān / Ṣançdı **gönderin** de yire ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5639). [gönderin, -iñ]*

Geldi andan **gönderinüñ** ḳatına / Çözdi çılbırını bindi atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5660). [gönderinüñ, -i, -nüñ]*

gönder: *Göndermek II yollamak.*

Ḫırḳasını aña **gönderdi** yaḳīn / Virdi Bāyezīd'e dir ilet bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6648). [gönderdi, -di]*

Milki ısuz ḳoma bu dem yā İlāh / **Gönder** aña żabṭ ide bir pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [gönder,]*

Ḫācī Bektaş itmedi mālı ḳabūl / Ṭurdı ġārda **gönderüp** aña resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 973). [gönderüp, -üp]*

Ḫālümüzi hiç bizüm tükenlemez / Bize gendüm **gönderüp** luṭf eylemez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3253). [gönderüp, -üp]*

gönder: *Göndermek.*

Ḳoḳuñuz siñmiş vişalüñden şehā / **Gönderüñ** ġamdan bula cānum rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3216). [gönderüñ, -üñ]*

gönder: *Göndermek II yollamak.*

Teftiş idebilmesem dir ḳāḍī ger / Pādişāh **göndermez** idi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3001). [göndermez, -mez]*

gönder: *Göndermek, yollamak.*

Ṣoñra aña çār ʿalāmet virdiler / Buġadic yirine anı **gönderdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5463). [gönderdiler, -di, -ler]*

gönder: *Bayrak direği.*

Ṭonı yĕşil atı boz ʿālī-cenāb / Elde yeşil **gönderi** yüzde niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5634). [gönderi, -i]*

gönder: *Belli bir yere, belli bir işi yapmak üzere gitmesini sağlamak, bir görevle yollamak.*

Bir niçe ululları tīz cemʿ ider / **Gönderür** ḳız dilemeğe gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 359). [gönderür, -ü, -r]*

Çünki münkir itdi anda bir fik i r / **Gönderür** ol rāhibi şāha tekūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 981). [gönderür, -ü, -r]*

İsmi Ḳāsım idi ol dīndār pīr / **Gönderür** Bektaş'a anı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [gönderür, -ü, -r]*

Böyle diyüp şāh vilāyet ḥażreti / **Gönderür** ruhbānı gider key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 987). [gönderür, -ü, -r]*

Ṣaru İsmāʿīl'i aña **gönderür** / Buyruġın erüñ varup ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1410). [gönderür, -ü, -r]*

Gönderür pīş-rev vara iʿlām ide / Kişilemeklig içün iḳdām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2292). [gönderür, -ü, -r]*

Maʿlūm oldı **gönderür** beni size / Bildürüñ varuñ olara dir bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2711). [gönderür, -ü, -r]*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿde'd-dīn'e / **Gönderür** běni erenler dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3545). [gönderür, -ü, -r]*

Gine Ḫunkār **gönderür** İsmāʿil'i / Di baña öyle buyurdı ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3805). [gönderür, -ü, -r]*

Bir münādī **gönderür** şehr içine / Dir ḳıġır şehr içre varuban yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [gönderür, -ü, -r]*

Gönderür bir ḳulını Ḫūnkār'a ir / Meydāna ol ṣālusı dutup getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3986). [gönderür, -ü, -r]*

Virdi ḫilʿat ṣancaġına **gönderür** / İşi Ḥaḳ'dur Ḥaḳ çırāġın yandurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4259). [gönderür, -ü, -r]*

Gündüz Alp'e **gönderür** ḥükm-i şerīf / İricegez dir saña ḥükm-i münīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4298). [gönderür, -ü, -r]*

At u ṭon çetr-i hümāyūn **gönderür** / Ulubat burcında anı ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4425). [gönderür, -ü, -r]*

Ol köyüñ devletlüsine pīş-rev / **Gönderür** piş-revlige didi borev *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5225). [gönderür, -ü, -r]*

Ḫāṭırından geçdi yā Rab ben ḳula / **Gönderür** ben ḳulı ḳanḳı menzile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5398). [gönderür, -ü, -r]*

Ḳırḳ yigitle ḳapusına yitüre / **Gönderür** Ertuñrul'a ḥükm-i sinān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6307). [gönderür, -ü, -r]*

gönder: *Göndermek, yollamak.*

Gönderürler bir niçe günden daḫı / Girü gider geldügi yire aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2886). [gönderürler, -ür, -ler]*

İki kimse **gönderürler** daʿvete / Ḳaldılar işidüp anı heybete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3371). [gönderürler, -ür, -ler]*

gönder: *Göndermek, ulaştırmak.*

Gönderür ol meclise irişdi çün / Bes ṭaʿām ardınca Mūsā şerbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 301). [gönderür, -ür]*

Dutubanı yuġıyı da indürür / Nuṭḳ-ı pākini kelāmı **gönderür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3612). [gönderür, -ür]*

Ṭolu bir hem-yān ıla arı ẕeheb / **Gönderür** hem-yānı bile anı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [gönderür, -ür]*

gönder: *Bir yere doğru yola çıkarmak, yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak, irsal etmek.*

Ḥāl niceyidügini iʿlām ḳılur / Ḫırḳasın **gönderdi** dir size imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6653). [gönderdi, -di]*

Ḥācī Bektaş'a tekūr **gönderdi** māl / Didi var git cümlesi olsun ḥelāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 971). [gönderdi, -di]*

Ehline **gönderdi** andan birezin / Ṭurdı teslīm itdi anlara özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1503). [gönderdi, -di]*

Nicesi pīş-rev eve **gönderdiler** / Ehl-i beyti pīş-revi döndürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2326). [gönderdiler, -di, -ler]*

gönder-: *Göndermek, yollamak.*

Varıcaḳ bir kimse **gönderem** gele / Anı dir maḳṣūdına vāṣıl ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3213). [gönderem, -em]*

gönder-: *(Belli bir yere, belli bir işi yapmak üzere) Gitmesini sağlamak, bir görevle yollamak.*

Muştucı **gönderdi** şehre ol emīn / Ḫalḳ-ı Nişābūr bilüben ḳarşular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6700). [gönderdi, -di]*

Beni **gönderdi** ki dīne gelesiz / Sünnet olup hep Müsülmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2478). [gönderdi, -di]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār dirler aña / Beni ol **gönderdi** didi bil saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2578). [gönderdi, -di]*

Didi ol er běni **gönderdi** saña / Var Külü Ḫan'a digil didi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [gönderdi, -di]*

Güreleş **gönderdi** děñize degin / Çün deñiz ḳatına geldiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2785). [gönderdi, -di]*

Děgürür Ḫūnkār selāmın tīz aña / Bunları **gönderdi** er didi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3262). [gönderdi, -di]*

Size beni evliyā **gönderdi** bil / Sözümi ṭut her ne dirsem anı ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4110). [gönderdi, -di]*

Biz faḳīrlěri **gönderdi** size / Size ḫod maʿlūm durur geldük söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4375). [gönderdi, -di]*

Hem adum durur didi Baba Resūl / Evliyā **gönderdi** geldüm didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5300). [gönderdi, -di]*

Ḫizmetüñüze bizi **gönderdi** dir / Gönderüp bize ḥavālet virdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5359). [gönderdi, -di]*

Tebrīz'e Bektaş **gönderdi** anı / Dutmış-ıdı varup anda meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5468). [gönderdi, -di]*

gönder-: *Bir yere doğru yola çıkarmak, yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak, irsal etmek.*

Ḳardaşuñ oġlın dutup **gönder** baña / Yoḫsa yavuz iş iderem ben saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4299). [gönder,]*

gönder-: *Bir yere doğru yola çıkarmak, yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak, irsal etmek.*

Geçdi ḳoyın ardına tā döndere / Otlamaġa bir yañaya **göndere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1431). [göndere, -e]*

Çılbırından **göndere** baġlar atı / Vardı ḫalvet ḳapusuna ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5640). [göndere, -e]*

gönder-: *Belli bir yere, belli bir işi yapmak üzere gitmesini sağlamak, bir görevle yollamak.*

Gönderüp adam gidersin buradan / Nüktesin çekmek bu ḫalḳuñ biz neden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1811). [gönderüp, -üp]*

Ḥażret-i Ḫūnkār geliyorur size / Beni pīş-rev **gönderüp** durur size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2294). [gönderüp, -üp]*

Gönderüp bunları Ḫūnkār ḥażreti / Ṭurdı ol yirden o dem gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3376). [gönderüp, -üp]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ol merd-i ʿazīz / **Gönderüp** bir adamı dir bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5343). [gönderüp, -üp]*

Ḫizmetüñüze bizi gönderdi dir / **Gönderüp** bize ḥavālet virdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5359). [gönderüp, -üp]*

Virdi altun **gönderüp** miʿmār-ıla / Geldiler tedbīr içün dīnār-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5769). [gönderüp, -üp]*

göndereler: *Yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak.*

Göndereler piş-revi böyle yire / Bu ṭarīḳatda degül durur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5109). [göndereler, -e, -ler]*

göndür: *Göndermek.*

Aña göre pes cezā virmek gerek / **Göndüreyüm** Bektaşuñ üzerine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6348). [göndüreyüm, -e, -yü, -m]*

göndür-: *Göndermek.*

Tīz yitübeni atından indürür / Şıḳuban cānını tenden **göndürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3156). [göndürür, -ür]*

göndür-: *Göndermek II yollamak.*

Ḫānedānına getürüp indürür / ʿİzzet-ile menziline **göndürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4491). [göndürür, -ür]*

göñl: *Gönül.*

Ol sevincden uşadur ʿahdin erüñ / Geçdi **göñlinden** bu resme bir görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [göñlinden, -in, -den]*

göñl: *Gönül, kalp, yürek.*

Didi **göñlüñüzdekin** ẕikr eyleñüz / Her ne kim vardur ẓamīrde söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1124). [göñlüñüzdekin, -ünüzdekin]*

göñl: *1.Sevgi, istek, düşünüş, anma, hatır vb. kalpte oluşan duyguların kaynağı 2. Kalp, yürek.*

Göñli içinden sürübeni kibr ü kīn / Elin alup ṭutdı erüñ etegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5839). [göñli, -i]*

Eli bende boynı bağlu **göñli** ġam / Yalvarup Mirzā'ya eydür bendüm al *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [göñli, -i]*

göñl: *Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, dil.*

Çekme zaḥmet kesmedi kesmez bular / Bicerimezsin velī **göñlüñ** diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3411). [göñlüñ, -üñ]*

göñleg: *Gömlek.*

Göñlegüm Receb diyüpdür aña er / Kim ṭarīḳat içre idi üstüvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2250). [göñlegüm, -üm]*

Birisi birine eydür yā fülān / Mollānuñ tiz **göñlegin** getür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3484). [göñlegin, -in]*

Girdi tennūr içre der-ḥāl oturur / Çıḳarur **göñlegin** atar götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3798). [göñlegin, -in]*

Arḳasın yıpup niçe kez evliyā / **Göñlegüm** Receb dimiş-idi şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5393). [göñlegüm, -üm]*

göñlek: *Gömlek.*

İkisi bir **gönlek** içine girür / Ḥaydar'ı bağrına başup Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 169). [gönlek,]*

Gördi **gönlek** kir bunı dir yuyayın / Pāk idüben tertemīzce ḳoyayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3224). [gönlek,]*

gönli içre: *Gönlünden II.İçinden (geçirmek).*

Gine dönsem mi ki diyü fikr ider / İşbu resme **gönli içre** ẕikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3048). [gönli içre,]*

gönli tok: *Gönlü doymuş olan kimse (Hacı Bektaş-ı Veli).*

ʿAsel ü māst vardur illā nān yoḳ / N'idelüm hīç bilmezem iy **gönli ṭoḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2076). [gönli ṭoḳ,]*

gönlin: *(Âşığın) gönlü, yüreği.*

Virse **gönlin** ol oda yanmaz ıdı / Kül oluban oda göyünmez idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2574). [gönlin, -in]*

gönlinden geç-: *Düşünmek, tasarlamak, aklından geçmek.*

Geçdi gönlinden didi Ḫūnkār ʿaceb / Ḥālümüz bilmez mi ki n'oldı sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3252). [gönlinden geç-, --di]*

Geçdi gönlinden Saʿīd'üñ böyle söz / Her namāz vaḳtinde dir Ḫūnkār'umuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3672). [gönlinden geç-, --di]*

gönlinden geç-: *Gönlünden geçmek. Kalbine, yüreğine girmek II düşünmek.*

N'ola-y-ıdı zedelenmedin bu sīb / Geçdi gönü linden bir fikr-i ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3041). [gönlinden geç-, --di]*

gönlinden geçür: *Gönlünde hissetmek, düşünmek. Yer etmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm olur / Öyle gönlinden geçürdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3254). [gönlinden geçür, --düg, --in]*

gönlü: *Gönül, kalp, yürek.*

Yoluñuz üstindedür burçaḳ yolar / Görüñüz varup çü **gönlüñüz** diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2301). [gönlüñüz, -ñüz]*

gönlüm al: *Kendine aşık etmek, bağlamak.*

Gönlüm aldı bir perī-rū ol zamān / Bunı diyüp gözlerinden ḳan aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 349). [gönlüm al, --dı]*

gönlüñden geç-: *(Bir şeyin) Şöyle ya da böyle olabileceğini düşünmek.*

Dir Çırāḳ'um geçdi gönlüñden bu fikr / Fikrüñ içre eyledi bu resme ẕikr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3051). [gönlüñden geç-, --di]*

gönlüñi yaḳ: *Gönlünü ver, gönülden sev.*

Ādemüñ ṭaşını ḳo içine baḳ / Pāk ṭāhir olana **gönlüñi yaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 763). [gönlüñi yaḳ,]*

gön(ü)l: *Aşk ve sevginin kaynağı, dil, kalp.*

Gül gibi gel dünye içün ağlama / **Gönlüñi** her dikene gel baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [gönlüñi, -üñ, -i]*

gönül: *İnsanın duydu merkezi, yüreğin manevi yönü.*

Dile gel **gönlüñdekini** söylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2267). [gönlüñdekini, --üñ, --de, --ki, --ni]*

İsmāʿīl'üm didi Ḫūnkār söylegil / Dile gel **gönlindekin** ẕikr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3724). [gönlindekin, -i, -n, -de, -ki, -n]*

gönül: *1.Sevgi, istek, düşünüş, anma, hatır vb. kalpte oluşan duyguların kaynağı.*

Gönlümüz elma diler-idi dimiş / Ṣaru eydür yaz degül eyyām-ı ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2012). [gönlümüz, -ümüz]*

Ṣūret-ile oġlanuñ ṣūretlene / Oġlanuñ **gönli** gibi sīretlene *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3531). [gönli, -li]*

Gönli oġlanuñ ḳatı terdür laṭīf / Ġıll u ġışdan hem berīdür iy şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3540). [gönli, -li]*

Oturup **gönlüñde** dilüñde diyem / Maʿnī yüzinden senüñ ḳayduñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4242). [gönlüñde, --ün, --de]*

Gönli içinde böyle ṭutdı niyyetin / Ṣora kimdür bile anuñ ḥażretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5663). [gönli, -li]*

Niyyetin böyle ṭutup **gönlinde** ol / Gitdi öñce aldı bir ferseng yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5666). [gönlinde, -i, -n, -de]*

Ḳalmadı **gönlinde** anuñ şek nifāḳ / Ṣāh vilāyet daḫı dizin çekdi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [gönlinde, -i, -n, -de]*

Gönli ḳarardı bularuñ çün belūṭ / Cemʿ oluban bir yire düşmen ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6327). [gönli, -li]*

gönül: *Gönül.*

Tā ki dervīşler anı nūş eyledi / Pür olup **gönüllerin** ḫoş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4653). [gönüllerin, -ler, -in]*

gönül: *1.Sevgi, istek, düşünüş, anma, hatır vb. kalpte oluşan duyguların kaynağı.*

Gönli içre didi ammā ol hümām / Degme göz görmez güni olsa ġumām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 761). [gönli, -li]*

gönül: *Gönül, kalp, yürek.*

Ḫizmetinde cān u baş terk itdiler / Ṣıdḳ-ıla **gönülleri** berk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5308). [gönülleri, -ler, -i]*

gönül: *Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, dil.*

Oturup **gönlüñde** eylĕyem ḳarār / Hem dilüñde söyleyem didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5498). [gönlüñde, -üñ, -de]*

Çünki yüksek ḳubbeden kāfir uçar / **Gönline** ilhām irer gözi açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5785). [gönline, -i, -n, -e]*

gönül: *Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin mânevî yönü, yürek, dil.*

İy cihānuñ varlıġını terk iden / Er muḥabbetin **gönülde** berk iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5512). [gönülde, -de]*

gönül: *(Âşığın) duygu merkezi.*

Kim **gönül** seyrān diler destūr virüñ / Maḳṣūdum oldur murāda irgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4840). [gönül,]*

gönül: *Gönül, yürek, sine, kalp.*

Cehd idüñ ki ola dervīş **gönli** ḫoş / Ḫarmanuñuz dānesi ki oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6263). [gönli, -i]*

gönül: *Âşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; insanın duygu merkezi, yüreğin manevi yönü, kalp.*

İmdi vaḳtidür o ẕikri yād it / Gel **gönül** vīrānesin ābād it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4668). [gönül,]*

gönül evi: *Kalp evi.*

Bir ḫalīfe bil Receb Seydī durur / Kim **gönül evi** anuñ ṣaydı durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5391). [gönül evi,]*

gönül vir-: *Gönül bağlamak, severek bağlanmak.*

Cāna andan iştiyāḳlar el vire / Ol sülūkuñ seyrine göñül vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4868). [göñül vir-, -e]*

Dünyā terk idüp göñül Ḥaḳḳ'a vire / Cemʿ olup bir araya gelsün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6009). [göñül vir-, -e]*

gönül yık-: *Birini çok üzecek bir davranışta bulunmak, gücendirmek; kalp kırmak.*

Kibr idüp daḫı ḥasedkār olmasun / Hem göñül yıḳup dil-āzār olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5552). [göñül yıḳ-, -up]*

gör-: *Görmek.*

Aḳça Ḳoca-y-ısa murād görmege / **Görübeni** ṣoḥbetine irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2300). [görübeni, -üben, -i]*

Mollā **görübeni** anı deng olur / Kendüyi ṣuya atubanı ṣolur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3490). [görübeni, -üben, -i]*

Ṭolsa ger ʿālem meşaḳḳatle belā / **Görmeyĕler** hīç olar renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3845). [görmeyĕler, -me, -y, -e, -ler]*

gör-: *Görmek, idrak etmek, düşünmek.*

Yüzi nūrından münevver bu cihān / Ḫalḳ anı **görincegiz** ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5637). [görincegiz, -ince, -kiz]*

Öpdi atası elini hem ḳodı baş / Ṣaġ esen **görincegiz** oġlın ḳoca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6413). [görincegiz, -ince, -kiz]*

gör-: *Görmek.*

Ben sürüp Ṭavas şarına varayın / Yurt ṭutuban anda meʾvā **göreyin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4895). [göreyin, -eyin]*

gör-: *Bakmak, görmek.*

Dir o güni **görmeyem** kim ḥażretüñ / Gide dünyadan yuyavuz meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5576). [görmeyem,]*

gör-: *Görmek, farketmek.*

İrişür Ḫūnkār gemiyi ḳurtarur / Çün bezirgān gözi-le anı **görü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4048). [görü, -ü]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek.*

Şükrü li'llāh bize gösterdüñ cemāl / **Görmek** ile sizi giderdük melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1213). [görmek, -mek]*

Maḥrem anı idiyordı māh u sāl / **Görse** bir meczūb sālik budalā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5919). [görse, -se]*

gör-: *(Gözle ve ışık yardımı ile) Bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.*

Yılda bir kez **görmege** gelür anı / Bir niçe gün ṣoḥbet iderler ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3302). [görmege, -meg, -e]*

Ol velīnüñ ḳatına dir giderem / Ol eri **görmeklige** ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3448). [görmeklige, -mek, -lig, -e]*

gör-: *Bakmak, fark etmek.*

Girdi dergāha göre şāh ḥażretin / Çünki ʿOšmān ḥazretin **gördi** ḥaṣūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6326). [gördi, -di]*

gör-: *Gördüğünde.*

Her libāsda evliyā gizlü durur / **Göricek** bilür şu kim gözlü durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [göricek, -icek]*

gör-: *Bir şeyin oluşuna şahit olmak.*

Sürüben çün ol ṭoġana irdiler / Diñle imdi kim ne resme **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4922). [gördiler, -di, -ler]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.*

Mescid içinden çıḳardı şevḳ-i nūr / Ol nūrı bunlar çü bu resme **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [görür, -ür]*

Gördi bir dervīş anda oturur / Çün oñat deñĕyüben anı **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1821). [görür, -ür]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.*

Burcı burcı ḳoḳar-ıdı ol ḳavun / Ṣād olur **göricegez** bostāncı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1483). [göricegez, -icegez]*

Göricĕgez ol bezirgān bu işi / Giderür cān u göñülden teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4052). [göricĕgez, -icegez]*

Ḳarşudan **göricegez** bildi hemīn / Sürdi yüzin ḳarşusında ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4078). [göricegez, -icegez]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.*

Sen de **göresin** diyü geldüm saña / Tïz ṭurup sen daḫı gelüp görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [göresin, -e, -sin]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.*

Gördi bir er ḳayaya binmiş gelür / Kimidügin **göricek** anuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2974). [göricek, -icek]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek, tanık olmak.*

Oḳur idüñ yañlışuñ dirlĕr-idi / **Gördügüm** sāʿat hemān ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6637). [gördügüm, -dük, -üm]*

Fāṭma didi düş görüpven key mühīb / **Gördügüm** düşdür be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1676). [gördügüm, -dük, -üm]*

Gördügüm düş bu ki bir bedr-i münīr / Etegümden ḳoynum içine girir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1678). [gördügüm, -dük, -üm]*

Gördügüm düş bu durur kim söyledüm / Ẕikr idüben küllī taḳrīr eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1682). [gördügüm, -dük, -üm]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek, tanık olmak.*

Olanından varayın getüreyin / Biz de faḳruz bulınandan **göreyin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1696). [göreyin, -eyin]*

Yutdı iki dānesin çün laġ-ıla / **Göreyin** dir işbu baña ne ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [göreyin, -eyin]*

Ben buradan çıḳayın dir ḳalʿaya / Ḥāl **göreyin** ki yine beñzer neye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [göreyin, -eyin]*

Dir bunı da tün-be-tün öldüreyin / Nicesi olur ṣoñında **göreyin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3155). [göreyin, -eyin]*

Mollā da ṣudan yar üstine çıḳar / **Göreyin** diyü ol evrene baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [göreyin, -eyin]*

Ol civānı tïz getürüñ **göreyin** / Nuṭḳuñuz ġavrine andan ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4326). [göreyin, -eyin]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek, tanık olmak.*

Baş iki ammā gevdeyi bir **gördiler** / Didi ʿilmüñ şehriyem ben Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 172). [gördiler, -di, -ler]*

Gelmedi hīç oġlı ḳızı **gördiler** / Çekdiler ol emr içün ḫayli melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 272). [gördiler, -di, -ler]*

Mektebüñ içine girüp ṭoldılar / **Gördiler** mektebde çıḳmış bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6708). [gördiler, -di, -ler]*

Ol velī kim Ḥaydar-ı Kerrār-ıdı / Avcın açdı **gördiler** hep ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6724). [gördiler, -di, -ler]*

Var-ıdı yılduz didiler iy aḫı / Elin açdı anı daḫı **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6726). [gördiler, -di, -ler]*

Tesbīḥ ü tehlīl ile itdi niyāz / Girü indi **gördiler** çün kim anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6743). [gördiler, -di, -ler]*

Aṣıludur anda **gördiler** eti / Gör nice gösterdi Ḫˇāce ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 622). [gördiler, -di, -ler]*

Ḳalmadı biri diri çün irdiler / Anları bu ḥāl içinde **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 629). [gördiler, -di, -ler]*

Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı ki **gördiler** / Müzdine anuñ ṣalavāt virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 829). [gördiler, -di, -ler]*

Didi gözüñ yum ki anda varasın / Gözüñ açup baba yüzin **göresin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 820). [göresin, -e, -sin]*

Gördiler ruhbān ıla papas kenes / Cümlesin ḳırar tekūr virmez nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 863). [gördiler, -di, -ler]*

Ṣusuzın ḫalḳ ḳırılur çün **gördiler** / Kāfir olan yine şāha vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1015). [gördiler, -di, -ler]*

Doġru ṣuyuñ üstine çün irdiler / Ol erenler biri birin **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1072). [gördiler, -di, -ler]*

Baş aşaġa ṣaluban oturdılar / Bir kişi nā-gāh ḳapudan **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1144). [gördiler, -di, -ler]*

İkisi daḫı hemān ṭaş oldılar / Ḳalan arslānlar çün anı **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1204). [gördiler, -di, -ler]*

Fāṭıma'dan çün bu remzi **gördiler** / Aṣlı bu remzün ne diyü ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler olmaz girü cemʿ oldılar / Bu iş içün reʾy ü tedbīr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1348). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler seccādeleri her ne var / Çevre yanında döşenmişdür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1353). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler ġaybdan belürdi bir ṭomar / Gelüben Ḫūnkār'uñ öñine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1381). [gördiler, -di, -ler]*

Kim yaşıl fermān dinilür adına / Açdılar tā **gördiler** bünyādı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1382). [gördiler, -di, -ler]*

Andaġı bostānlıġa dek irdiler / Bir kişi bostān dikerdi **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1472). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler giderdi ırmaḳdan yaña / Anı görüp ḳaldılar bunlar ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1569). [gördiler, -di, -ler]*

Tā ki Bektaş'uñ ḳatına irdiler / Ṣaru gelürdi ıraḳdan **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1947). [gördiler, -di, -ler]*

Çün bu resm-ile şehādet virdiler / Ṭaş söylĕdügin anlar **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2001). [gördiler, -di, -ler]*

Çün şurūʿ idüp namāza ṭurdılar / Ol imām ḥaṣr oldı bu ḫalḳ **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2099). [gördiler, -di, -ler]*

Adına dirler Ḫamīrḳaya anuñ / **Göresin** şevḳuñ eger varsa senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2119). [göresin, -e, -sin]*

Ol iki ṭaş ḳubbe öñinde daḫı / Şimdi durur var **göresin** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [göresin, -e, -sin]*

Sīm ü zer hem-yānın açup **gördiler** / Ṭaş olmış cümlesi āh urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2158). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler baʿżī aḥibbā bu işi / Bu ġarāyib remzi ṭurfe cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2161). [gördiler, -di, -ler]*

O gice yatup ṣabāḥın ṭurdılar / Yapılupdur ṭaş tamāmet **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2276). [gördiler, -di, -ler]*

Pes sürüp Aḳça Ḳoca'ya irdiler / Çün erenler biri birin **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2306). [gördiler, -di, -ler]*

Girü dönüp ev içine girdiler / ʿAvret ölmiş ḳaçan ısa **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2345). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler Cān Baba'yı oddan çıḳar / Cismini od yaḳmamış bunlar baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2570). [gördiler, -di, -ler]*

Çün Külü Ḫan begler anı **gördiler** / Cān Baba'nuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2596). [gördiler, -di, -ler]*

Çıḳdı oddan Hoy Ata'yı **gördiler** / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2717). [gördiler, -di, -ler]*

Ḳalḳuban Ḳaradeñiz'e irdiler / Mevc ü ṭalġa gelür-idi **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2752). [gördiler, -di, -ler]*

Ṣaru Ṣaltıḳ Ulı Abdāl hem Kiçi / Çıḳdı ṣudan **gördiler** kim bu üçi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2771). [gördiler, -di, -ler]*

Keliġıra Ḳalʿası'na irdiler / Başı ʿayyūḳa çıḳupdur **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2798). [gördiler, -di, -ler]*

Ṭolanup ḳalʿa içine girdiler / Evrenüñ başın kesilmiş **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2838). [gördiler, -di, -ler]*

Gelüben ḥażrete çün kim irdiler / Ḳalmamış gitmiş kimesne **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2879). [gördiler, -di, -ler]*

Yirlerine her biri çün irdiler / Her biri tābūtı içre **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2896). [gördiler, -di, -ler]*

Çün yaḳın geldi **görürler** üc kişi / Otururlar bir bisāṭda gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2767). [görürler, -ür, -ler]*

Yatur-iken sāz içinde **gördiler** / Üstlerine varubanı irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3017). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler Ḫunkār'umuñ dīdārını / ʿArz ider pes leşkerinüñ varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3087). [gördiler, -di, -ler]*

Ḳırşarı'nda işbu iş meşhūrdur / Sen daḫı var **göresin** meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3110). [göresin, -e, -sin]*

Gördiler varan kişiler geldiler / Geliyorur diyü iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3341). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler üç ṭamla ḳan ṭammış ṭurur / Mollālar mecmūʿı ol ḳanı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3361). [gördiler, -di, -ler]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'ı çün kim **gördiler** / Ḳarşulayup ḫiẕmet idüp vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3391). [gördiler, -di, -ler]*

Aḳmaz oldı ḳan ṭutuldı **gördiler** / Ḥayret-ile vālih olup ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3423). [gördiler, -di, -ler]*

ʿAlleler Ṣırtı'na irdiler hemīn / Geldi bir şaḫṣ **gördiler** anda yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3527). [gördiler, -di, -ler]*

Bir fūta istedi tīz getürdiler / Tīz ṣoyundı her ne varsa **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3534). [gördiler, -di, -ler]*

Ṣaru İsmāʿīl **gördiler** gelür / Ḳarşu varur mollālar taʿẓīm ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3544). [gördiler, -di, -ler]*

Ṭurdı evren ṭonını ṭonandı tiz / Bir ʿacāyip heybet-ile **göresiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3480). [göresiz, -e, -siz]*

Vaż ʿ idincĕgez Faṭma **gördiler** / Gelüben Ḫūnkār'a eydivirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3854). [gördiler, -di, -ler]*

Ṭoġdı üçüncisini çün **gördiler** / Emr ider adını Maḥmūd virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3865). [gördiler, -di, -ler]*

Ṣuluca Ḳarayük olur meskeni / Anda vargıl tā ki **göresin** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4068). [göresin, -e, -sin]*

Çünki deryānuñ dibine irdiler / Bir müzeyyen yapulu köşk **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4118). [gördiler, -di, -ler]*

Emr ider açıldı çün ev ḳapusı / **Gördiler** dirilmiş anuñ hepisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4509). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler yanınca var bir māh-rū / Bir cemīle duḫter ü pākīze-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4779). [gördiler, -di, -ler]*

İşbu resme didi kimse **göresin** / Neẕrümüzi cümle aña viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4721). [göresin, -e, -sin]*

Gördiler ṣaru ṣaḳallu bir dilīr / Ḳuruban baġdaş oturmış çün emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4923). [gördiler, -di, -ler]*

Çünki ol ḥāl-ile anı **gördiler** / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4924). [gördiler, -di, -ler]*

Çün o yir ḫalḳı bu ḥāli **gördiler** / Aña Öküz Söyleden ad urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4954). [gördiler, -di, -ler]*

Çün murādlarını ol gün **göresin** / Hem yeşil fermānı olara viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4878). [göresin, -e, -sin]*

Gördiler ʿAlī Baba biçer bile / Ṭañlayup bunlar ḳamu geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5437). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler baḳmaz gelür ol ḳıçına / Ḳarşu varup didiler ḥālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6136). [gördiler, -di, -ler]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek, tanık olmak.*

Çün bu tācı **görür** Aḥmed nā-gehān / Rūḥ-ı Ḳuds'e ṣorar Aḥmed ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 128). [görür, -ür]*

Emr-i Ḥaḳ'la baʿdehū Ḫıżr'a irür / Büremědik ṣaḳlayup daḫı **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 157). [görür, -ür]*

Durdı daḫı ḥażrete yitürdiler / Enbiyā çün kim **görür** yārān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 182). [görür, -ür]*

Hīç içilmĕmiş anı Ẕeyneb **görür** / Ṣordı şerbetden niçün içmědüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 315). [görür, -ür]*

Çün naẓar ḳıldı **görür** ol ẕū-fünūn / İçlerinde gördi bir maḥbūbe ḳız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 340). [görür, -ür]*

Çün sarāya irdi atından iner / Girüben ḳaṣra çün anasın **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 345). [görür, -ür]*

Çünki kāfir ilini Bektaş **görür** / Ḳalḳuban pervāza çevre göz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 767). [görür, -ür]*

Çün gözin açdı **görür** bir nev-cüvān / Ḳarşuda ṭurur ayaġın ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 778). [görür, -ür]*

Çünki bāzirgān anı eyle **görür** / Ḫˇāce'nüñ ayaġına yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1085). [görür, -ür]*

Yanığı ucında pes bellü durur / İsteyenler Ḳonya'da varur **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1197). [görür, -ür]*

Ol direk üstinde ṭurur daḫı ṭās / Şimdiye dek varuban **görür** enās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1237). [görür, -ür]*

Ṣuluca Ḳarayük üstinde **görür** / Bir yaluñuzca gögercin oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1320). [görür, -ür]*

Dulḳadirli'den ü Bozoḳ'dan girür / Nā-gehān yol üzre bir çoban **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1427). [görür, -ür]*

Yaġ-ıla küpecügi ṭolmış **görür** / Aġzına dek sīle sil olmış ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1704). [görür, -ür]*

Bu deme dek şöylece egri ṭurur / İsteyenler görmege varur **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1796). [görür, -ür]*

Daḫı andan irişĕsin bir yire / Ḳuşlar uçduġın gözüñ çün kim **göre** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [göre, -e]*

Ṭuruban bir kimse zindāna varur / Nūre'dīn'üñ gözlerini ṣaġ **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1898). [görür, -ür]*

Yaşarup yapraḳlanup çiçek virür / Aşaġa baḳubanı Ṣaru **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2018). [görür, -ür]*

Ol kişi çün kim bu resm-ile **görür** / İrişüben pāyine yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2133). [görür, -ür]*

Çünki Ḫūnkār ol yire vardı **görür** / Çeç olup ḫarman bu arada ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2145). [görür, -ür]*

Girdi evinden birez biz çıḳarur / Bıraġur ortaya ḫalḳ anı **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2339). [görür, -ür]*

Dir ṭurunbu'l-māʾi ḳad aʿcebenī / Şeyḫ Necme'd-dīn çün **görür** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2392). [görür, -ür]*

Kim ki Ḫūnkār'uñ **göre** cemāʿatin / Vara anlara segirdüben hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3910). [göre, -e]*

Olmasun yād kimse dir bunı **göre** / Ḥaḳḳımuzda sūʾ-i ẓann ide vara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4740). [göre, -e]*

gör-: *"Görmek" fiilinin olumsuz geniş zaman çekimi. "Görmemek".*

Tekye ḫalḳı gözleyüp **görmez** eri / Ḳanda gitdi ola dir ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [görmez, --mez]*

Kes yiyĕlüm kim bu durur ḳūt-ı cān / Bunı yiyen **görmez** āfet-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1501). [görmez, --mez]*

gör-: *Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.*

Gezdi ṣaḥrāyı öküzin **görmege** / Ḳomayup yabānda eve sürmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1973). [görmege, -meg, -e]*

gör-: *Anlamak, idrak etmek.*

Bu kişi ne kimsedür didi ʿacīb / **Görmişem** bundan ḳatı emr-i ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4603). [görmişem, -miş, -em]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek.*

Dir Ṣaru hergelede kim var-ıdı / **Gördüñüz** söyledügi sözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1985). [gördüñüz, -dü, -nüz]*

Şol geçende geldüginde **gördüñüz** / N'itdi Mollā'ya bu sırra irdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3380). [gördüñüz, -dü, -nüz]*

Mollā didi **gördüñüz** mi n'oldı ḥāl / Bildüm ol erden durur işbu fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [gördüñüz, -dü, -nüz]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek, tanık olmak II yaşamak, tecrübe etmek.*

Şehr ḫalḳı **gördiler** bu ḥāleti / Ḳorḳup erden eylediler dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4008). [gördiler, -di, -ler]*

Aluban ḫay ı r duʿā vü himmetin / **Gördiler** erüñ çü böyle heybetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4012). [gördiler, -di, -ler]*

İşbu sırruñ ġavrine çün irdiler / Pes ḥisāb eyleyübeni **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4086). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler bir ḫūb nev-ḫaṭ nev-cüvān / Yāl ü bāl ıssı vü maḥbūb görklü cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [gördiler, -di, -ler]*

Cemʿ olan ḫalḳ **gördiler** çün bu işi / Nice gösterdi görüñ bu cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [gördiler, -di, -ler]*

Elin öpüp sürdiler pāyine yüz / Göze göz çün **gördiler** böyle rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4512). [gördiler, -di, -ler]*

Aldı Seyyid **gördiler** böyle selām / Nuṭḳ açup dir işbu nevʿ-ile kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4522). [gördiler, -di, -ler]*

Daḫı **gördiler** mezārı Seyyid'üñ / Nicesi olur rumūzı gūş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4524). [gördiler, -di, -ler]*

Bayaġı ʿālemlerine vardılar / Ehl-i maʿnā sır yüzinden **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4530). [gördiler, -di, -ler]*

Ol ʿazīze **gördiler** bir ḫoş maḳām / Çille çeke anda çil rūz ol müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [gördiler, -di, -ler]*

Çünki **gördiler** o yeşil fermānı / Alubanı anda geldiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4967). [gördiler, -di, -ler]*

Ol ṭarīḳ ḥālin anuñla **gördiler** / Nĕ-y-ise maḳṣūdlarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4969). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler ol yazıda ṣan bir üyük / Gider idi bir büyük ṣıġın geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [gördiler, -di, -ler]*

Ḫırḳa vü tāc u çırāḳ u ṣofra hem / Virüben **gördiler** anı muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5260). [gördiler, -di, -ler]*

Ḫarc idüp altunı **gördiler** yaraḳ / Başladılar ḳubbeye idüp ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5770). [gördiler, -di, -ler]*

Didiler ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er belī / **Gördiler** ki düşmemiş çaçdan ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6067). [gördiler, -di, -ler]*

Ḥācī Bektaş tekyesini **gördiler** / Bu ṭarafdan Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6162). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler ṣofrada var yidi balıḳ / Yidi daḫı kirde varışmış ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6176). [gördiler, -di, -ler]*

Ṣofraya baḳup naẓargāh urdılar / **Gördiler** ki cümle niʿmet ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6179). [gördiler, -di, -ler]*

Geldiler ʿOšmān ḳatına yā ʿamū / **Gördiler** ʿOšmān'ı bir tāze civān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6328). [gördiler, -di, -ler]*

Ḳara İmīrza geldi tā ki **gördiler** / Ḳanı ʿOšmān diyüben ṣorınca ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6390). [gördiler, -di, -ler]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak,.*

Bī-günāh öldürmek olmaz cerʿ-ile / Her kişinüñ ṣuçını **görmek** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6347). [görmek, -mek]*

gör-: *Görme gücü ile varlıkları bütünüyle algılamak. II Görme gücüne sahip olmak. III Anlamak, Fethetmek. IV Ziyaret etmek. V Görevini yerine getirmek. VI Denemek, tecrübe etmek. VII Gezmek, bulunmak. VIII Almak, edinmek.*

Aña daḫı **görünüp** böyle didi / Al yārenlerüñ baña gelgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5481). [görünüp, -ün, -üp]*

gör-: *(Düş) görmek.*

Gördi rüʾyāsında Ḫūnkār ḥażretin / Geldügini erligini ḳuvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4479). [gördi, -di]*

gör-: *(Rüya) görmek.*

Yatur-iken dünle İdrīs düş **görür** / Ol düşüñ heybeti ile uyanur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1726). [görür, -ür]*

gör-: *(Rüya) görmek.*

Ḫalḳını cemʿ eyledi ṭañla ṭurup / Anlara **gördügini** iydivirüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4480). [gördügini, -düg, -i, -ni]*

gör-: *Görmek, anlamak, kavramak, sezmek.*

Gördi saḳḳā ḳatıra müşkin urup / Ṣu getürmiş maṭbaḫa ol dem irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [gördi, -di]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşahede etmek.*

Mü'min itdi kāfiri açdı yolı / Şāh velāyet erligin ki **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5975). [gördiler, -di, -ler]*

Gördiler ki ṭaş olup yatur varı / Ḫarman ıssı azığın görince ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6256). [gördiler, -di, -ler]*

gör-: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek.*

Külü Ḫan Cān Baba avcında **görür** / Kim keşiş barmaġı ucında ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2571). [görür, -ür]*

Cān Baba dir bize barmaḳlar virür / Ḳaldı avcumda benüm tapuñ **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2573). [görür, -ür]*

İrdi ejderhānuñ üstine **görür** / Çeküben gül-bāng ḳatı naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2816). [görür, -ür]*

Sīd-i Maḥmūd ʿAlleler Ṣırtı'na çün / Çıḳdı baḳdı ne **görür** ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2973). [görür, -ür]*

Anda çün yatup uyudı bir zamān / Uyanıcaḳ ne **görür** gūş it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [görür, -ür]*

Elma da sepetleri-y-ile ṭurur / Degmemişler hīç Çırāḳ anı **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3060). [görür, -ür]*

Çün bu niyyetle sürübeni gelür / Yĕşerüp bitmiş ol aġacı **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3159). [görür, -ür]*

Ḫayret-ile deng olubanı ṭurur / Ḳardaşı irişdi ḳarşudan **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3233). [görür, -ür]*

Aḳça vāfir gösterürler çün **görür** / Birez ol buġdaydan anlara virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3259). [görür, -ür]*

Bir ḳapu oldı ʿayān açup girür / Ḫoş laṭīf miḥrāb-ıla mescid **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3277). [görür, -ür]*

Adını bilen adını dir yürür / Ṣuya batmayup geçer bu ḫalḳ **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [görür, -ür]*

Yidüben sekü ḳatına getürür / Saʿde'dīn'üñ gözleri küllī **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3346). [görür, -ür]*

Gördiler üç ṭamla ḳan ṭammış ṭurur / Mollālar mecmūʿı ol ḳanı **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3361). [görür, -ür]*

Kesmedi ḳalem tırāş çünki **görür** / Getürüñ mıḳrāż diyüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3406). [görür, -ür]*

Çün Saʿīd ḳıldan **görür** ḳan aḳduġın / Ḳuru ḳıldan böyle ḳanuñ çıḳduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [görür, -ür]*

Ol söz-ile çıḳdı mollā der-kenār / **Görür** iki göz ṣanur külḫān yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [görür, -ür]*

Çün naẓar ṣaldı **görür** ol evreni / Çıḳduġın evren de görürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3506). [görür, -ür]*

Yuḳaru baḳdı **görür** tā ʿarṣa dek / Aṣaġı baḳdı **görür** tā ferṣe dek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [görür, -ür]*

Yuḳaru baḳdı **görür** tā ʿarṣa dek / Aṣaġı baḳdı **görür** tā ferṣe dek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [görür, -ür]*

Ḳırḳ birinci gün **görür** niçe kişi / Sürüp eşeklerini gitmek işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3622). [görür, -ür]*

Baʿd ez-ān ḥālāt aña ḫoş el virür / Keşf seyrinden niçe sırlar **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3664). [görür, -ür]*

Mekketu'llāh'da **görür** özlerini / Şükr idüp sürdi yire yüzlĕrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3677). [görür, -ür]*

O ki aldı boḫçayı açup **görür** / Müşkü ʿanber ḳoḳusı ḳarşu vurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3815). [görür, -ür]*

Yiyecek yirdür çü beg anı **görür** / İşbu resme bunlara ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3928). [görür, -ür]*

Beg de meydān ḳapusına irişür / Ḳırḳ mülebbes beg yigit geldi **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [görür, -ür]*

Mollā Ḫūnkār üstine çün kim girür / İstedügi kes degül anı **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4063). [görür, -ür]*

Ol gemi buġdayı çeç olmış durur / Ṭañladı çün kim bu resm-ile **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4121). [görür, -ür]*

Bir ḳapudan içerü abdāl girür / Çıḳdı eglenmĕyüben abdāl **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4137). [görür, -ür]*

Buldı teslīm er aña erkān ider / Ol ʿazīz çünki bu elṭāfı **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [görür, -ür]*

Ḫulefādan birisi irdi **görür** / Ṭutadur diyü atı aña virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4589). [görür, -ür]*

Gün-ile ṭolundı hemān öteye / Atı naʿlinden **görür** ancaḳ ẓiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4601). [görür, -ür]*

Penceresinden **görür** bir dil-beri / Didi kim ismi bu Raʿnā yā Perī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [görür, -ür]*

Çün bunı duḫter bu ḥāl-ile **görür** / Kendüye bundan da dehşet el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [görür, -ür]*

Cāriye çün üç biñ altunı **görür** / Duḫtere gelüp anı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4756). [görür, -ür]*

Pes Cemāl Seydī ayaḳ üzre ṭurur / Oturan iclāsda her kim var **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4838). [görür, -ür]*

Çün uyandı ḳalḳdı oturdı ṭurur / Eşegini ḳurt yimiş anda **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4845). [görür, -ür]*

Şu kenārında **görür** Begce Ḥabīb / Ḫayli dervīşi faḳīri cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5047). [görür, -ür]*

Besmele yād eyleyüp Burhān girür / Ḳızmış ol vaşlaları burhān **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5170). [görür, -ür]*

Girüsine baḳdı Burhān'ı **görür** / Ḳorḳusından şöyle dem-beste ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5205). [görür, -ür]*

Ṭutmış-ıdı gidicek öz özüni / Tīz dügünlědi **görür** kendözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5251). [görür, -ür]*

Ol yire varur begini çün **görür** / Ḥażret-i Ḫūnkār selāmın děgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5503). [görür, -ür]*

Baş ucına vardı andan er hemen / Ḥulle ṭonından **görür** ḥāżır kefen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5646). [görür, -ür]*

Geldi Baġdad şehrine oldı nihān / Ḳanda kim **görür** idi ol bir abdāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5918). [görür, -ür]*

Ḫ̆ācesinüñ mektebin anda **görür** / Ol muʿallim-ḫāne üstüne iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5979). [görür, -ür]*

Ḫ̆ācesi tā ki baḳup anı **görür** / Ḥācī Bektaş'ı bilür çünki baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5981). [görür, -ür]*

Çāker olsun her muḥible aşluña / Ḳaraca Aḥmed cinni ammā çün **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6191). [görür, -ür]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḫayrān çün **görür** / Bildi gürbüz er durur Bektaş'ı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6226). [görür, -ür]*

gör-: *Uygun görmek.*

Bu yiri er baña yurt virmiş durur / Burayı baña maḥal **görmiş** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [görmiş, --miş]*

gör: *Görmek.*

Gördi Ḥaḳḳ'ı ol Resūl-i ḫāfıḳīn / Bī-zamān u bī-mekān u keyf ü īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [gördi, --di]*

Dīdesinden keşf oldı çün ḥicāb / **Gördüginden** söyledi ol kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2948). [gördüginden, -dü, -gin, -den]*

Pes Çırāḳ ṭurup ilĕyine gelür / **Gördüginden** ol ere iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3078). [gördüginden, -dü, -gin, -den]*

Gördüginden bunlara itdi beyān / Didi bunlar biz de görmişüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5484). [gördüginden, -dü, -gin, -den]*

Çünki Yanḳo Madiyan miʿmār pes / **Gördi-se** erden vilāyet ol nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5780). [gördi-se, -di, -se]*

gör: *İdrak etmek, düşünmek.*

Aç gözüñi ʿālemi āfāḳı **gör** / Zehr içinde görinür tiryāki **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 81). [gör,]*

gör: *Gördüğü zaman.*

Az ḳaldı deñizi öte geçe / **Göricek** gemici ḥāl oldı nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4858). [göricek, -icek]*

gör: *Görmek, idrak etmek, düşünmek.*

ʿAlī Baba'yı baḳup **görmĕdiler** / İşbu sözüñ ġavrine irmĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5435). [görmĕdiler, -+me, -+di, -+ler]*

gör: *Görmek, bakmak.*

Şimdi daḥı **görücĕgez** ol eli / Bilürüz didi muḥaḳḳaḳ ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1419). [görücĕgez,]*

Yoluñuz üstindedür burçaḳ yolar / **Görüñüz** varup çü göñlüñüz diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2301). [görüñüz, -üñüz]*

Ol ḳalupdur yalıñuz dimez belī / **Görmiş-idi** Ḥācī Bektaş'uñ yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6202). [görmiş-idi, -miş, --idi]*

gör: *Bakmak.*

Andan ʿizzet key ḳatı öñden ṣoña / Ḫˇāce **görüp** ḳaldı ḥayrān Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5948). [görüp, -üp]*

gör: *Görmek.*

Aḳça Ḳoca-y-ısa murād **görmege** / Görübeni ṣoḥbetine irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2300). [görmege, -me, -ġe]*

gör: *Bakmak, görmek.*

Ḳuyruġı üzre başını ḳoyup baḳar / Ġıjġırubanı **görenleri** yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3482). [görenleri, -en, -ler, -i]*

Kim saña erzānī **görmeye** ḥayāt / Yire geçsün ger ola āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5578). [görmeye, -meye]*

gör: *... olarak görmek.*

Pes Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş hemān / Ḳalḳdı yaraġın **görüp** ol paḳ-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5482). [görüp, -üp]*

gör: *Bir şeyin vaziyetini gör-, tanık ol-.*

Ġıll u ġışdan kibr ü kīnden dir arın / Baʿd ez-ān andan yanuma gel **görin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3541). [görin, -iñ]*

gör: *Görmek, rast gelmek, şahit olmak.*

Ḳanda girür ele siz de **görseñüz** / Siz de anuñ sırrına bir irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [görseñüz, -se, -ñüz]*

gör: *Görmek, rast gelmek.*

İrte öylen bunda **görürsem** seni / Ocaġa baḳdurın bilgil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1848). [görürsem, -ür, -se, -m]*

gör: *Görmek; karşılaşmak, rastlaşmak.*

Aluban andan başına ide tāc / **Görmeye** aṣlā ziyāndan inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4364). [görmeye, -me, -ye]*

gör: *Görmek, idrak etmek, anlamak.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım **görincek** ejderi / Çıḳarup naʿra ururdı dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5199). [görincek, -in, -cek]*

gör: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek.*

Gördügüñ er bil vilāyet ehlidür / Hem velī keşf ü kerāmet ehlidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1805). [gördügüñ, -dük, -üñ]*

Cāriyeye daḫı eve varmalı / Bir mühim iş düşmiş-idi **görmeli** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1914). [görmeli,]*

Gördi er ḫoş bizi işbu ḥāl-ile / Fiʿlümüzde **gördügüñ** efʿāl ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3286). [gördügüñ, -dük, -üñ]*

Gördügüñ maʿnāyı göster anda sen / Ṭut ṭarīḳumuzı eyle zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5352). [gördügüñ, -dük, -üñ]*

Şükr idüp oġlın öper ḳoçaḳoça / Ḥācī Bektaş'uñ **görince** kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6414). [görince, -ince]*

gör: *Gördüğü zaman.*

Cāriye indi **görince** dir kişi / Yoluña git var terk it bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [görince, -ince]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **görince** dir maḳāl / Fehm itdüñ mi nicesi oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4783). [görince, -ince]*

gör: *(bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) şahit olmak, müşahede etmek.*

Çünki tāca itdi Aḥmed ḫoş naẓar / **Gördi** anda yazıludur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 158). [gördi, -di]*

Naẓar itdi ḳuşaḳ yirine ḳatı / Bunı **gördi** ḫırḥa itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 161). [gördi, -di]*

Yā Ṣabūr yā Şekūr yā Kerīm yā Mürşid / Ḫırḥanuñ yiñler üçün **gördi** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 162). [gördi, -di]*

Gördi bir görklü yigit nūrı ṭamar / İndi atından diler bağlar atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 275). [gördi, -di]*

Gördi ḫatun anı gör ne işledi / Ṣaldı bir ḫādim ki ol yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [gördi, -di]*

Ṣayd iderken nā-gehān ol gül-ʿiẕār / Teşne iken **gördi** kim bir çeşme-sār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 338). [gördi, -di]*

Çün naẓar ḳıldı görür ol ẕū-fünūn / İçlerinde **gördi** bir maḥbūbe ḳız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 340). [gördi, -di]*

Kim görüpdür servüñ üstinde ḳamer / Çünki **gördi** oldı bī-hūş bī-ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 343). [gördi, -di]*

Aḳıdur yaş gözlerinden yırmurur / **Gördi** ḫatun oġlınuñ aġladuġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 346). [gördi, -di]*

Lerze dutdı ṣanasın **gördi** sitīz / Gördi bir oġlan ṭoġurmışdur özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 400). [gördi, -di]*

Lerze dutdı ṣanasın gördi sitīz / **Gördi** bir oġlan ṭoġurmışdur özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 400). [gördi, -di]*

Ṭaşradan mektebe urmışdı ḳadem / **Gördi** ḳarşudan iki pīr-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6629). [gördi, -di]*

Gördi Ṭayfūr böyle emr oldı vuḳūʿ / Geldi dönüp Caʿfer-i Ṣādıḳ'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6661). [gördi, -di]*

Çıḳuban oldı hemān-dem āṣikār / **Gördi** Şeyḫ Loḳmān anı mesrūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6679). [gördi, -di]*

Ṣunuban dir bir görüñ ne leẕẕeti / Şerbeti **görüp** imām çün aġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [görüp, -üp]*

Açmadı yire ḳodı ol tāc-ı ser / Anı **görüp** Mūsiyü'š Šānī daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 307). [görüp, -üp]*

Geldi bir oğlan vücuda yüzi gün / Mūsī-i Šānī **görüp** ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 322). [görüp, -üp]*

Gör anı Bektaş **görüp** n'itmek diler / ʿArafāt'da şeyḫe şundı anı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [görüp, -üp]*

Gördi güneş ıssısından Ḥaydar'uñ / Gice esen yil ṣovuġından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 772). [gördi, -di]*

Çünki yumdı Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar gözin / Tekye içinde **gördi** ṭurur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 799). [gördi, -di]*

Ḫ̆āce Aḥmed Yesevī eren eri / **Gördi** tā ki Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 801). [gördi, -di]*

Geldi kāfir **gördi** evreni ḳamu / Yidi başlu ejdehā aġzı ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 899). [gördi, -di]*

Gördi ġārı ḳuşadup bir ezdehā / Ḳaldurup başın yatur diküp göge *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 937). [gördi, -di]*

Çünki **gördi** Ḥācī Bektaş Ḫ̆ūnkār / Geldi kāfir kendüden amān umar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 940). [gördi, -di]*

Ḥācī Bektaş **gördi** müʾmin oldılar / Tevbe istiġfār cümle ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1007). [gördi, -di]*

Ejderüñ uçduġını çün **gördi** ḫalḳ / Düşdi ḥażret ayaġına çoḳ çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1048). [gördi, -di]*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı **görüp** ṭañladı / Bilmeyen de bildi erdür añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1057). [görüp, -üp]*

Ḫ̆āce ʿĀmū Ṣuyı'na ḳıldı naẓar / **Gördi** bir māldār ḫ̆āce muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1077). [gördi, -di]*

Gördi ehlullāhdan anda niçe kes / Otururlar Ravża-i Dāvūd'da pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1241). [gördi, -di]*

Ḥācī Bektaş'ı **görüp** şād oldılar / Bir niçe gün bile ṣoḥbet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1242). [görüp, -üp]*

Ḳalḳdı ṭurdı **gördi** bir er oturur / Yüzi nūrı ṣan güneşdür balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [gördi, -di]*

Gördi avcında yaşıl beñ var-ıdı / Şevḳ virür ṣan lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1422). [gördi, -di]*

Süri şöyle düşdi şāhuñ ardına / **Gördi** çoban dir bularuñ derdi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1429). [gördi, -di]*

Gördi bir ucında bitmiş bir köken / Uzanuban ṭal ṣalmışdı iñen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1481). [gördi, -di]*

Gördi kim Ḫıżr-ıla Bektaş-ı Velī / Otururlar ev içinde iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1495). [gördi, -di]*

Eteginden düşdi bir sebz hindi ḳoz / **Görüp** ol arada böyle göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1523). [görüp, -üp]*

Gördiler giderdi ırmaḳdan yaña / Anı **görüp** ḳaldılar bunlar ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1569). [görüp, -üp]*

Ḳarayük'de evveli itdi ḳarār / Pādişāhuñ ılḳısın **gördi** bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1648). [gördi, -di]*

Gördi İdrīs anı ḳatı ṭañladı / Daḫı bundan çoḳ ḫayāller añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 19, Beyit 1721). [gördi, -di]*

Mescide çün kim irür İdrīs yaḳīn / Pencereden **gördi** aydınlıḳ hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1728). [gördi, -di]*

Gördi mescidde oturan ser-verüñ / Alnı nūrıdur o vech-i enverüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1731). [gördi, -di]*

Ḳalḳup andan geldi Çille-ḫāne'ye / **Gördi** ki bir ḫoş maġāra bī-żiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1757). [gördi, -di]*

İşleri ně-y-ise **görüp** yatdılar / Dut ḳulaġuñı diyem ki n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1725). [görüp, -üp]*

Gördi bir dervīş anda oturur / Çün oñat deñĕyüben anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 20, Beyit 1821). [gördi, -di]*

Üçpıñar'a ol daḫı çün irişür / **Gördi** bir dervīş varuban görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1831). [gördi, -di]*

Gördi kim bıyıḳlarını uzamış / Kesseñüz ne bunı dir bu nice iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [gördi, -di]*

Dırnaġına baḳdı **gördi** kim uzun / Uzadursın bunı didi ne-y-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1834). [gördi, -di]*

Çünki Nūre'd-dīn Ḫˇāce bu işleri / **Gördi** başına gelen teşvīşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1875). [gördi, -di]*

Gördi Fāṭma Ana'nuñ cāriyesi / Buzaġılar sürüben geldi sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 20, Beyit 1912). [gördi, -di]*

Gördi Ḫünkār oturur bir depede / Dir kerem ḳıl luṭf işle iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [gördi, -di]*

Çün öyüge çıḳdı **gördi** buzaġı / İnek ile bile otlar bayaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1918). [gördi, -di]*

Gördi cāriye inekler yilini / Süd-ile ṭoptolu olmışdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1921). [gördi, -di]*

Gördi bir derede ikisin daḫı / Ḳurt paralayup yimişdür iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1974). [gördi, -di]*

Ḫātırına gelmedi bir ḥarf kelām / Pes cemāʿat **gördi** ḥaṣr oldı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2100). [gördi, -di]*

Gördi kim balçıḳ ḳarardı bir kişi / Balçıḳ ayaḳlamaġ ıdı işi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [gördi, -di]*

Ol kişi çün bunı **gördi** yügürür / Köyliye gelübeni ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2121). [gördi, -di]*

Geldi pīş-rev **gördi** kim Aḳça Ḳoca / Evde degül ʿavretine dir cice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2293). [gördi, -di]*

Gördi Ḫūnkār ol eri burçaḳ yolar / Aña raḥm idübeni rāḥat diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2308). [gördi, -di]*

Ḫoş żiyā-y-ıla pür oldı ol mekān / **Görüp** anlar didiler aḥsent i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [görüp, -üp]*

Ay dutulduġını ḫan **gördi** özi / Girçek oldı didi ol şeyḫüñ sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2429). [gördi, -di]*

Oturan begler anı eyle **görüp** / Didiler ẕī ḫayf el ele urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2390). [görüp, -üp]*

Çün gözini açdı **gördi** Cān Baba / Bildi nereye irişdi mertebe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2453). [gördi, -di]*

Uçuban dördünci gün gördüm esen / Anı **görüp** ḳalmışam ḫayretde ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2618). [görüp, -üp]*

Çıḳdı Zemzem Ṣuyı'na irişdi çün / **Gördi** Ṣaltuḳ Baba'yı güder ḳoyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2733). [gördi, -di]*

Bir ḳaraltu **gördi** deryādan gelür / Ḳavmine gösterdi bir gör ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [gördi, -di]*

At çekerler bin diyü binmědiler / **Gördi** binmezler daḫı ṭınmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2776). [gördi, -di]*

Gördi Ṣaltıḳ bunları kāfir durur / Dīn ʿilminden bular ḳāṣır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2779). [gördi, -di]*

Gördi bir er ḳayaya binmiş gelür / Kimidügin göricek anuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2974). [gördi, -di]*

Gördi Ḫūnkār n'itdügini ol ʿazīz / Ṭaşa ṭur diyü işāret itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2977). [gördi, -di]*

Gördi sepetlerle sīb gitmiş ḳamu / Ġuṣṣaya batdı vü n'oldı ki diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3045). [gördi, -di]*

Yatduġı dem **gördi** Ḫūnkār ḥażretin / Eyledi iʿlām o remzüñ ḥikmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3050). [gördi, -di]*

Gölbıñar'a çün kim irişdi Çırāḳ / **Gördi** erenler dirilmiş ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3057). [gördi, -di]*

Gördi bir gün bir kişi yoldan geçer / Eşdürür atı becid şan kim ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [gördi, -di]*

Gözin açup **gördi** kendin nā-gehān / Bir deñiz ḳatında ṭururdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [gördi, -di]*

Gördi göñlek kir bunı dir yuyayın / Pāk idüben tertemīzce ḳoyayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3224). [gördi, -di]*

Kendözini **gördi** Bĕyâmlu'da o / Yayılup ḳoyını da otlar ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3232). [gördi, -di]*

Gördi bir remz oldı erden kendüye / Bir yolaḳ yolandı sırdan kendüye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3242). [gördi, -di]*

Gördi anı deyr açar ruhbān ımış / Bir ʿaceb kimse ʿacāyib cān-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [gördi, -di]*

Açdı bir kepeng **gördi** nerdübān / Nerdübāndan aşaġa indi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3276). [gördi, -di]*

Şerʿ-i İslām'dan gelür **gördi** nişān / Bildi anı ne kişi durur i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [gördi, -di]*

Gördi er ḫoş bizi işbu ḥāl-ile / Fiʿlümüzde gördügüñ efʿāl ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3286). [gördi, -di]*

Raḫl ile muṣḥaf daḫı ḳonmış ıdı / Bunı **görüp** şād oluban ışıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3278). [görüp, -üp]*

Artlarınca irdi Ḫūnkār ḥażreti / **Gördi** bunlar eylemezler ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3342). [gördi, -di]*

Uzamış dırnaḳları **gördi** erüñ / Hem daḫı bıyıḳları ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3394). [gördi, -di]*

Mollā **gördi** külli olmış iḫtilām / Yunmalı olmış bular cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3470). [gördi, -di]*

Gördi Mollā evrenüñ gıjġurduġın / Kendüyi atdı ṣuya götrüp hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3508). [gördi, -di]*

Avcına ḳoyduġı dem ṣu **gördi** ḳan / Deñeyüp fikre batar ṭurdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [gördi, -di]*

Mollā **gördi** ḳan olmış ol daḫı / Birine daḫı buyurdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3565). [gördi, -di]*

Keşf oldı Mollā ʿaynından ḥicāb / Kaʿbe'ye dek **gördi** ne var şeyḫ ü şāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3576). [gördi, -di]*

Gördi Ḫūnkār ḳarşuda ṭolu durur / Rütbet-i fażlı ḳatı ulu durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3577). [gördi, -di]*

Ṣaġa baḳdı tā be-ġarb **gördi** ʿayān / Her ne varsa cümlesin bildi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3578). [gördi, -di]*

Gördi Ḫūnkār cümlesinde ṭoptolu / Ḳaldı vālih keşf-ile ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3581). [gördi, -di]*

Gördi Mollā'yı ol arada ṭurur / Emr ider aña işit ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3599). [gördi, -di]*

Gördi ḫalḳ öyle namāzı sünnetin / Ḳıla durur baġlamışlar niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3678). [gördi, -di]*

ʿAṣra dek ol yirde eylĕdi ḳarār / **Gördi** iñende özi Ḫūnkār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3682). [gördi, -di]*

Aç didi çün kim Saʿīd açdı gözin / **Gördi** Tekye Ḳaya'dadur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3697). [gördi, -di]*

Ger benüm seběbüm ile bunca iş / İtdi iẓhār **gördi** anı yad biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [gördi, -di]*

Mollālar bunı **görüp** n'olduñ didi / Niye böyle ḳorḳuban öldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3492). [görüp, -üp]*

Ol kitāblar hegbesi ṣuya düşer / Bunı **görüp** Mollā'nuñ ʿaḳlı şaşar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3510). [görüp, -üp]*

Bu didi bayaġı meclisdür hemīn / Key taʿaccüb eyledi **görüp** çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3701). [görüp, -üp]*

Görüşüben oynamaġa gitdiler / Bu ḳalan ḫalḳ **gördi** daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3908). [gördi, -di]*

Gördi Ḫūnkār oturur yol yanına / Ne ḳatı eglendüñüz didi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3949). [gördi, -di]*

İrdi meydān ḳapusına çünki ḳul / Begine ne ḥāl gelmiş **gördi** ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [gördi, -di]*

Atası oġlın **görüp** mesrūr olur / Ḳalbinüñ vīrānesi maʿmūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4013). [görüp, -üp]*

Gördi reʾīs böyle şiddetde iken / Çıḳdı bir abdāl deñizden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4105). [gördi, -di]*

Çün reʾīs **gördi** bu resme ḥāleti / Görüben dehşete vardı key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4130). [gördi, -di]*

Gördi ol erenleri çün kim reʾīs / Ol maḳām zībā şerīf ü key nefīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [gördi, -di]*

Çün gemide **gördi** reʾīs kendözin / Şükr idüben yire sürerdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4152). [gördi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳdı ṭaşraya / **Gördi** bir kimse gelürdi ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4160). [gördi, -di]*

Gördi bir nev-ḫaṭṭ maḥbūb nev-cüvān / Heybeti vaṣfın beyān itmez zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4330). [gördi, -di]*

Gördi yek-tā başa almaḳlıġa süst / Didi olmaz böyle yek-tā bu dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4360). [gördi, -di]*

Pādişāh **gördi** ki ṣofra vü çırāḳ / Götürüben elde girüp geldi çaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4419). [gördi, -di]*

Gördi Otman Beg başında bī-lecāc / Giyer-idi bir ulu heybetlü tāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4420). [gördi, -di]*

Gördi çün bu ḥāli Otman Beg hemān / Ol daḫı eyle ḳılur anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [gördi, -di]*

Gördi Ḫūnkār oldı bir deryā-mišāl / Pür olup ṭutar cihānı māl-ā-māl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4527). [gördi, -di]*

Gördi bir ḫoş pīr ʿazīz ü ḫoş-liḳā / Aḳ ṣaḳallu yüzi görklü müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [gördi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup aldı gelür / Ḥażret-i Ḫūnkār **görüp** ʿizzet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4540). [görüp, -üp]*

Girüben Ḫūnkār'a eglendi biraz / Ṣaru İsmāʿīl **görüp** ol pāk-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4584). [görüp, -üp]*

Bir bedestāna varuban irdi ol / Oturur bir ṣayrafīyi **gördi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4695). [gördi, -di]*

Yaġırı üzre düşüp uṣṣı gider / **Gördi** duḫter anı bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [gördi, -di]*

Ḳulı ḳotanı **görüp** şāyed seni / Dögüben incideler var iy tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4749). [görüp, -üp]*

Gördi aḳar ṣu çimenler sebze-zār / Bitüben dürlü çiçek ḫoş murg-zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4843). [gördi, -di]*

Eslemeyüp gemici teʾḫir ider / **Gördi** itdüklerini er gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4855). [gördi, -di]*

Gördi rāst gelüp doḳundı kelsāya / Ol kelīsā ḳubbesinde gör saya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4888). [gördi, -di]*

Çünki ḫ̆ābından uyandı ol keşiş / **Gördi** İslām dīni-le olmış biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4898). [gördi, -di]*

Gördi bir kimseyle iki bacı gider / Yaʿnī Seyyid dergāhına ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5116). [gördi, -di]*

Çünki baḳup **gördi** evren bunları / Dem ürüp ġıjġırdı ol evren giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [gördi, -di]*

Ḳan ḳaşanmışdur eşek de **gördi** hem / Burhān'a remz eyledi ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5206). [gördi, -di]*

Anı **görüp** Ḳolaçuḳ Ḥācım şehā / El virür bir ḥālet aña müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5092). [görüp, -üp]*

Anı **görüp** ol vilāyet erleri / Ṣordılar ḫāli ne diyüben giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5093). [görüp, -üp]*

Niçeler anı **görüp** dervīş olur / Terk idüp ḳabāyı faḳr-endīş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5215). [görüp, -üp]*

Gördi bir ṣıġın geyigi ez-ẕeheb / Gevdesi altun-ıdı ser-cümle heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5287). [gördi, -di]*

Pīrāb Sulṭān evine girdi tīz / **Gördi** ʿavret aġlayup ider sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5376). [gördi, -di]*

Ḫalḳı daḫı ol köyüñ kim ser-te-ser / **Gördi** çün Ḫünkār'dan erlik meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [gördi, -di]*

Evliyā ölmez degişür ṣūretin / Öldi ṣanmañuz **görüp** er meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5585). [görüp, -üp]*

Anı **gördi** Ṣaru İsmāʿīl özi / Ẓāhir oldı er didügi kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5632). [gördi, -di]*

Er **görüp** İsmāʿīl'üñ gözi yaşın / Bir zamān ṭurup çeker atı başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [görüp, -üp]*

Gördi bardaġı bütün ṣuyı ṭolu / Mışrısı elinde rāst hem iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [gördi, -di]*

Altı aylık yol durur Mekke ıraḳ / **Gördi** Bektaş anasını ider ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5938). [gördi, -di]*

Altı ṭal ḫurmā getürdi ol ʿayān / Ḫalḳ **görüp** müzdine tekbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5971). [görüp, -üp]*

Ḳıldı ʿizzet bildi odur ḥaḳ evliyā / **Gördi** çünki Ḫācī Bektaş Ḫünkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5995). [gördi, -di]*

Bildi Rūm'a taḫḳīḳ oldur gelen er / Çün gögercin ṣūretinde **gördi** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6108). [gördi, -di]*

Oldı maʿlūm anda Ḫaḳḳ'uñ dostuna / Ḫācī Bektaş baḳdı **gördi** nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6111). [gördi, -di]*

Ḳaraca Aḫmed **gördi** kim cānı çıḳar / Ḳaraca Aḫmed yalvarup ister amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6116). [gördi, -di]*

Kim tevażżuʿ birle irür Ḫaḳḳ'a iren / Ḫācī Bektaş **gördi** eren oldı mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6169). [gördi, -di]*

Ṣofrada bütün ṭurur hep üstüvār / Çün vilāyet böyle **gördi** her velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [gördi, -di]*

Ol vilāyetle **görüp** ser-verligin / İtdi ḫizmet eyledi ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5994). [görüp, -üp]*

Cümle erenler **gördi** pīre ḳodı baş / Bir mil evlā ? yürüyüp gitdi ol ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [gördi, -di]*

Yā hū diyüp çağırurken dostuna / **Gördi** ḫarman örtülü çece ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6243). [gördi, -di]*

Gördi anda var şecāʿat nūr u fer / On yidi yaşında henüz nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6343). [gördi, -di]*

Çıḳdı tekye ḳapusundan ṭaşra i yār / **Gördi** ʿOšmān ḥażretin zencīr-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6363). [gördi, -di]*

Pādişāhuñ daḫı **görüp** himmetin / Didi Bektaş çünki tmiş himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6415). [görüp, -üp]*

gör: *(bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) şahit olmak, müşahede etmek.*

Pür olur şādī-y-ile **gören** anı / Nev-bahār eyyāmı çün kim ḳıldı cūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 213). [gören, -en]*

Cān u dil şādīyle ḳılur inbisāṭ / **Göricek** sulṭān yüzini oġlınuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 406). [göricek, -icek]*

Göricek ḫüddām gelürlĕr-idi / Hegbeyi üstinden alurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 601). [göricek, -icek]*

Göricek şeyḫ Ḫʿāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş'a ḳılur ġāyet sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 720). [göricek, -icek]*

Göricek ruhbānlaruñ ʿaczin tekūr / Dir uluñuz yüzine varup tükür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 914). [göricek, -icek]*

Göricek anı o vech-ile mühīb / Ḳalbüme heybet oturdı key ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1311). [göricek, -icek]*

Uzadup elini gösterdi aña / **Göricek** Emre anı ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1421). [göricek, -icek]*

Er-iseñ kessün bıçaġuñ bu ṭaşı / Ḳılalum iḳrār **göricek** bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2129). [göricek, -icek]*

Ne diler-ise vilāyetden aña / Ḳorḳma göster kim **gören** ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2456). [gören, -en]*

Dir Ḫorasān pīrlerine iricek / Anlaruñ görklü cemālin **göricek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3071). [göricek, -icek]*

Ṣanasın günbed durur başı ʿaẕīm / Bir ner ecderhā **gören** olur saḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [gören, -en]*

Ger żarar gelmĕz ise didi baña / İş idem saña **gören** ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3971). [gören, -en]*

Göricek reʾīs Ḫūnkār'ı bilür / Tīz segirdüm ile hemān-dem gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4163). [göricek, -icek]*

Didiler ol dervīşe Ḳuzıḳıran / Ol ad-ıla ẕikr iderlerdi **gören** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4513). [gören, -en]*

Yād kişiler göre şāyed bu işi / Sūʾ-i ẓann ide **gören** her bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4743). [gören, -en]*

Sūʾ-i ẓann ide **gören** her nā-sezā / Ġaybet ola ḫalḳ içinde hem bizĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4746). [gören, -en]*

Göricek ol gün seni sizdüm hemān / Ol ola diyüben iletdüm gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4722). [göricek, -icek]*

Göricek tenhā Güvenc ol duḫteri / Çıḳup öñine ḳodı üç biñ zeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [göricek, -icek]*

Ḳaçdı-y-ısa ger Müsülmānlar'dan ol / **Göricek** oḳı seni ḳılur ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4917). [göricek, -icek]*

Oluban dü pāre düşdi ber-zemīn / Girdi Ḫūnkār'a **gören** didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4982). [gören, -en]*

Göricek bunlar hemān ġayb oldı tīz / Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5099). [göricek, -icek]*

Büyüyübeni kemāle iricek / O nişān-ıla eḥibbā **göricek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5145). [göricek, -icek]*

Göricek bu ḥāli itdi key ʿaceb / İtdi budur burada terk-i edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5163). [göricek, -icek]*

Göricek varup anı gör n'eyledi / İşbu resme reʾy ü tedbīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5456). [göricek, -icek]*

Manşıbın öldüriser özin **gören** / Bu hevā buḫl u ʿaceb üçü daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [gören, -en]*

Arslān ılanla **gören** ʿaḳlı şaşar / Çün ġażabla binüp arslāna gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6213). [gören, -en]*

gör: *Görmek, fark etmek.*

Giyesümüz ortaya alup durur / Kim **görür-ise** anı ḳūtı ḳurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3496). [görür-ise, -ür-ise]*

gör: *Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek.*

Otururken ḥażret-i Ḫūnkār hemīn / Ġayb oldı **göremedi** Saʿde'dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3442). [göremedi, -emedi]*

gör: *Görmek || Ziyaret etmek.*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile ṭurdılar / **Görmege** Otman Beg'i çün vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4307). [görmege, -me, -ge]*

gör: *Görmek, görebilmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'ı **göre** geldiler / Çille-ḫāne'ye irüp yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2355). [göre, -e]*

gör: *Bakmak, dikkat etmek, tanık olmak.*

Girü dönüp dir aġacı **göreyin** / Ġavrine tā işbu sırruñ ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3157). [göreyin, -eyin]*

Ben daḫı didi çıḳayın **göreyin** / İşbu sırruñ ġavrine dir ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3504). [göreyin, -eyin]*

Ḳonya'yı bil biz saña yurt virmişüz / Ḳılmaġa süknā revā biz **görmişüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5351). [görmişüz, -miş, -üz]*

gör: *Anlamak, kavramak, sezmek.*

Siz ḳabūl idüp ḫora geçürdüñüz / Ne-y-içündür dir bu ḥikmet **görüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4656). [görüñüz, -üñüz]*

gör: *Anlamak, idrak etmek, kavramak.*

Pāymānçe yirine geçüp ṭurur / Anı Ḫūnkār çün baḳup eyle **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3723). [görür, -ür]*

gör: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.*

Pes üçüncisi budur kim irmişem / Ḥamdu li'llāh Ḥaḳ cemālin **görmişem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2518). [görmişem, -mişem]*

Nefsüñüzi ere teslīm idesiz / Çün vilāyet **görmişem** bunda ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6048). [görmişem, -mişem]*

gör: *Görmek;görmediler.*

Baḳubanı evreni **görmĕdiler** / Hem nişān andan biri virmĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3522). [görmĕdiler, -+me, -+di, -+ler]*

gör: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek.*

Gördük idi çıḳa geldi ṣaġ esen / Dir bize imdi Müsülmān ol sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2584). [gördük, -dü, -k]*

gör: *Görmek, bakmak.*

Buña ḥüccet ḳoduġuma biş bile / Ṭanuġum var **görüñüz** siz de hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1984). [görüñüz, -üñüz]*

gör: *Saymak, herhangi bir şey gibi görmek.*

Her birinüñ var-ıdı bir oġlanı / Muḥterem **görürdi** her biri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3914). [görürdi, -ür, -di]*

gör: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek, tanık olmak.*

Ol zamānda yine **gördüm** işbu tāc / ʿArş ayaġında aṣılmış reng-i ʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 133). [gördüm, -dü, -m]*

Şeyḫ dir aḥsente yā Ḫünkār sābāş / **Gördi** Bektaş anda çıḳmış bir bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [gördi, -di]*

Kim durur tek göster anı **görelüm** / Gösterüp dir Ḫācī Bektaş şol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [görelüm, -elüm]*

Ṣunuban dir bir **görüñ** ne lezzeti / Şerbeti görüp imām çün aġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [görüñ, -üñ]*

İşde bildüñ n'eylemek gerek **görüñ** / Şeyḫ Aḥmed dirler-idi bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 356). [görüñ, -üñ]*

Bildi Niṣābūr'da anı Bektaş yaḳīn / Tīz dir ev ḫalḳına ne virem **görüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [görüñ, -üñ]*

Kim **görüpdür** servüñ üstinde ḳamer / Çünki gördi oldı bī-hūş bī-ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 343). [görüpdür, -üp, -dür]*

Gözüm açdum tekyede **gördüm** özüm / Bunda nice geldi bilmem kendözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 822). [gördüm, -dü, -m]*

Siḥrini bāṭıl ḳıluñ ṭoġa güneş / Ẓulmeti götür **görelüm** göz ü baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 880). [görelüm, -elüm]*

Ol maġāra üstine ṭur varalum / Papasuñ didügi kimdür **görelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 885). [görelüm, -elüm]*

Göricek erden vilāyet ḫalḳ tekūr / Muʿteḳıd oldı tamāmet bī-ḳuṣūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 966). [göricek, -icek]*

Ol birin biz de **görelüm** ehl-ile / Didi anlar da eyü varuñ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [görelüm, -elüm]*

Bulalum teşrīf dīzāruñla biz / **Görelüm** bir laḥẓa sizi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1514). [görelüm, -elüm]*

Yüri köyüñ ṭaşrasını **görelüm** / Gitmedin ırāḳ biz aña irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1566). [görelüm, -elüm]*

Ṭuruñuz ardınca anuñ varalum / Ḳutlu yüzini ol erüñ **görelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1578). [görelüm, -elüm]*

İşbu gün **gördüm** ṣuvada bir faḳīr / Yimegĕ nesne ṭaleb eyledi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1717). [gördüm, -dü, -m]*

Niçe yatur çıḳaruñ ṣalıvirüñ / Gözleri kör oldı mı dahı **görüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1896). [görüñ, -üñ]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Pādişāh ḳatına getürdi anı / Pādişāh eydür **görüñ** Nūre'd-dīn'i *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1899). [görüñ, -üñ]*

Gördi Ḫunkār'uñ ḥayāsında yaḳın / İki aḳ gül bir ḳızıl güldür hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [gördi, -di]*

Daḫı ḥayāsı yirinde nesne ġayr / Yoġ-ıdı nesne **görüñ** ol ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2023). [görüñ, -üñ]*

Gösterür dürlü ġarāyib işleri / Deng olur kim **görse** bu cünbüşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2058). [görse, -se]*

Öldüginden ṣoñra ḳarnını yaruñ / İki oġlımuz çıḳar andan **görüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2182). [görüñ, -üñ]*

Hem didi anlara dönüp ol velī / **Görelüm** size odın ḳaydın belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [görelüm, -elüm]*

Görüñ ol muḥibb işidüben n'ider / Bir niçe yapucıları cemʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2273). [görüñ, -üñ]*

Aṣlına girü anı ḳavuşduruñ / Techiz ü tekfīn erkānın **görüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2344). [görüñ, -üñ]*

Uçuban dördünci gün **gördüm** esen / Anı görüp ḳalmışam ḥayretde ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2618). [gördüm, -dü, -m]*

Didiler gel pādişāha varalum / Söyle sözüñ ḫan ne dir biz **görelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [görelüm, -elüm]*

Göç öñine varuban didi ṭuruñ / Ne direm ben hep işidüben **görüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [görüñ, -üñ]*

Siz ḳapuya ṭolanuñ biz **görelüm** / İşbu sırruñ ġavrine dir irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2805). [görelüm, -elüm]*

Görürem hem gözlerem sen ġam yime / Nice ola ḥālüm benüm daḫı dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2742). [görürem, -ür, -em]*

Ṣıdḳ u iḫlāṣuñ bu yolda **görelüm** / İricek vaḳti naṣībüñ virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2937). [görelüm, -elüm]*

Zedelenmedin bu sīb irse didüñ / Bundan er luṭf eyleyüp **görse** didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3052). [görse, -se]*

Zīra **görenler** virür andan nişān / Ẕikre gelse ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3114). [görenler, -en, -ler]*

Görelüm var mı seki altında ḫūn / Naẓar itdiler seki altına çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3360). [görelüm, -elüm]*

Bir rükūʿa da Saʿīd'üm in didi / Uṣda **gördüñ** ḥāl nedür yaḳīn didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [gördüñ, -dü, -ñ]*

Seni ol vaḳtin ere bildürelüm / Ne buyurur er ḥaḳuñda **görelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3636). [görelüm, -elüm]*

Didi destūrdur var al gel **görelüm** / Maḳṣūdı neyse murādın virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4539). [görelüm, -elüm]*

Yalvarup ere iderdi nālişi / Gemiciden **gördi** çün ol bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4862). [gördi, -di]*

Pes **görenler** didiler ol Zupun'a / Kim fülān yirde bugün gördük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [görenler, -en, -ler]*

Ḳarara yaḳdı anı kül eyledi / ʿAvreti **gördi** anı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5177). [gördi, -di]*

Ḳolları olsun açuḳ gitsün o ḥāl / **Görmesün** dir baʿd ez-ān ol infiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [görmesün, -me, -sün]*

Bunları Ḫūnkār **görüp** dönderdi yüz / Fikrüñüzde olanını söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4991). [görüp, -üp]*

Gördi ruʾyāsında Ḫūnkār ḥażretin / Kendüye gelmege ḳıldı daʿvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5478). [gördi, -di]*

Gördi erden bir ešer hīç yerde yoḳ / Ḳara Öyük'de bir gögercincik ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [gördi, -di]*

Şeyḫe irüp müzdeci virdi ḫaber / Didi **gördüm** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6005). [gördüm, -dü, -m]*

Gördüm anda bir velī āl-i Resūl / Bir gögercin şekline girüp ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6141). [gördüm, -dü, -m]*

Çün vilāyet pençesin urdı baña / ʿĀṣī olursam **gördüm** alur cānumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6143). [gördüm, -dü, -m]*

gör: *Bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.*

Er durur bildi **görincek** birbirin / Birbiriyle ḫoş görişdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1512). [görincek, -i, -n, -cek]*

gör: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek, tanık olmak.*

Görmege oġlı yüzin sürer gelür / Şād ıla mesrūr olup ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 405). [görmege, -me, -ġe]*

Görüben anası cānını yaḳar / Ṣordı aḥvāli tamam taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 350). [görüben, -üben]*

Böyle işi ancaḳ ehlullāh ḳılur / Sulṭān İbrāhīm **görüben** şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6613). [görüben, -üben]*

Şeyḫ Aḥmed **görüben** anları pes / Oldı sāḳin itmedi kimseye ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 760). [görüben, -üben]*

Degme gözler **görüben** bilmez eri / Er gerek bile eri ola arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 762). [görüben, -üben]*

Çünki kāfir **görmedi** güneş yüzin / ʿĀciz oldı cümlesi azın azın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 851). [görmedi, -me, -di]*

Ḫācī Bektaş **görüben** şādān olur / El götürüp ḥażretě duʿā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 964). [görüben, -üben]*

Ḫˇāce anı **görüben** ṭurdı örü / Dir berü gel iy ʿazīz ü māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1148). [görüben, -üben]*

Naẓarına ḳodı Ḫūnkār'uñ anı / Yaʿnī neye ḳādirem **görgil** beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1519). [görgil, -gil]*

Ol işe anda ḳoyup gitdük anı / Gel dimědüm ere **görgil** bu beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [görgil, -gil]*

ʿAzm iderler bunda bizi **görmege** / Her biri maḳṣūdlarına irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1774). [görmege, -me, -ġe]*

Bu deme dek şöylece egri ṭurur / İsteyenler **görmege** varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1796). [görmege, -me, -ġe]*

Görmeyince sen baña inanmaduñ / **Görüben** beş ṭaş remzin ḳanmaduñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2032). [görüben, -üben]*

Evliyā ʿāṣıḳları dīẕārını / **Görmege** terk itdiler hep varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2060). [görmege, -me, -ġe]*

Tā ki bu ayuñ ṭutulması gide / İşidüp bu ḥalḳ bir **görgil** n'ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [görgil, -gil]*

Bu dem imiş pes naṣīb irdük şük ü r / Görmege müştāḳ ıduḳ **gördük** şük ü r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [gördük, -dü, -k]*

Bu dem imiş pes naṣīb irdük şük ü r / **Görmege** müştāḳ ıduḳ gördük şük ü r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [görmege, -me, -ġe]*

Zīr-i pā düşdüñ hemān **gördük** seni / Saña çalışurken ayruḳ biz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3353). [gördük, -dü, -k]*

Ḳılıcaḳ vaḳti hemīn **gördük** gider / Bilmezüz ḳandan gelür ḳanda gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3691). [gördük, -dü, -k]*

Dir bile gidüñ ü gitmeñ giderem / **Görmege** ben ol eri ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [görmege, -me, -ġe]*

Niçe dürlü erligin **görmiş** iken / Niçe dürlü ḥālete irmiş iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3603). [görmiş, -miş]*

Ḫalīfeler otururlar çevre heb / **Görüben** bunı didi zihī ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3698). [görüben, -üben]*

Ol diyārda müştehir bir kimsenüñ / **Görüben** begendiler ḳızın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3870). [görüben, -üben]*

Çün reʾīs gördi bu resme ḥāleti / **Görüben** dehşete vardı key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4130). [görüben, -üben]*

Anı **gördük** bir ġarāʾib görklü cān / Ḳuvvet ıssı bir ṣalābetlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [gördük, -dü, -k]*

İndürür atdan keser başın revān / **Görüben** Otman Beg oldı ṣādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4448). [görüben, -üben]*

Görüben dir anı Ḫūnkār ḥażreti / Erlik itdüñ ḫoş seḫāvetle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4500). [görüben, -üben]*

Destūr ister ḥażretüñe gelmege / **Görüben** sizi ziyāret ḳılmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4538). [görüben, -üben]*

Görüben bu şehri key ʿacebledi / Kendü kendözine ol böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4685). [görüben, -üben]*

Ḳalḳup andan çünki menzil aldılar / **Görüben** Güvenc'e ḳarşu geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4778). [görüben, -üben]*

ʿĀşıḳ ol kızdur o remzi **görüben** / Ol sıruñ ġavrine ol dem irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [görüben, -üben]*

Pes görenler didiler ol Zupun'a / Kim fülān yirde bugün **gördük** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [gördük, -dü, -k]*

Varuban **gördük** ṣaruşın bir kişi / Oturur baġdaş ḳuruban gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4927). [gördük, -dü, -k]*

Şükr kim **gördük** yüzüñi didiler / Bize bildürgil özüñi didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4933). [gördük, -dü, -k]*

Geldi Burhān **gördügi** ol ejdehā / Ḳarara yanmış kül olmış müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5207). [gördügi, -düg, -i]*

Didi iy dīẕār **görmiş** pāk ṣu / Ṭayyib ü ṭāhir aḳar der-ḫāk ṣu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5063). [görmiş, -miş]*

Adını virdi Çalab virmiş anuñ / Ṣanma kimse mišlini **görmiş** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5143). [görmiş, -miş]*

Bu vilāyeti **görüben** geldiler / Ḥācım'uñ ayaġına döküldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5083). [görüben, -üben]*

İşidüp segirdişüben geldiler / **Görüben** ol ḥāli ṭaña ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5210). [görüben, -üben]*

Ol kelīsā üstine ḳondı hemīn / **Görüben** bunlar olur ayın bayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5294). [görüben, -üben]*

Görüben böyle kerāmetler ʿacīb / Ṭābiʿ oldılar sözin maḳbūl ṭutup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5305). [görüben, -üben]*

Görmege dīdāruñuz müştāḳıyuz / Şerbet-i eşvāḳuña hem sāḳī yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5344). [görmege, -me, -ġe]*

Görüben bunlar anı taṣdīḳ ider / Bildiler erdür n'ider taḥḳīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5442). [görüben, -üben]*

Didi erenler şāhı luṭf it ḳıl kerem / Aç niḳābuñ tā cemālüñ ben **görem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5668). [görem, -em]*

Ḫizmet itdüñ pīrüme ḳılduñ kerem / Diye b'illāh kimsin aç yüzüñ **görem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5679). [görem, -em]*

Şimdi bāṭın yüzden oldur **görinen** / Böyle diyüp itdi çünki himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6385). [görinen, -i, -nen]*

gör: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek, tanık olmak.*

Bunları **görince** Aḥmed ber-kemāl / Her birinüñ aṣlını itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 144). [görince, -ince]*

Dünyāda Ādem **görince** ẓulmeti / İtdi efġān artdı ġāyet dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 147). [görince, -ince]*

Būsitān dikdügi vaḳtin aġacı / Dikmiş idi tā **göreydi** ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3138). [göreydi, -e, -y, -di]*

Çün naẓar ṣaldı görür ol evreni / Çıḳduġın evren de **görürdi** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3506). [görürdi, -(ü)r, -di]*

Ḳırḳ günüñ beş vaḳtini daḥı tamām / Anda ḳılurdı **görürdi** ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3700). [görürdi, -(ü)r, -di]*

Didi gerçeksin erenlerdür olar / Gelüben bunda bizi **görmek** diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3768). [görmek, -mek]*

Ḳıṣṣası çoḳ **görelüm** maḳṣūdumuz / Aḫẕ idelüm bu beyānda sūdumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4177). [görelüm, -elüm]*

Ṭapşurur **görince** ol biñ altunı / İşbu neẓrümdür didi alġıl bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4725). [görince, -ince]*

Ḥażret-i Ḫıżr'ı **görince** bilürem / Kim muṣāḥib olmışam farḳ ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5664). [görince, -ince]*

Didiler ki Rūm'a geldi çünki er / Kimdür anı varıban **görmek** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [görmek, -mek]*

Gördiler ki ṭaş olup yatur varı / Ḫarman ısı azığın **görince** ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6256). [görince, -ince]*

gör: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek, tanık olmak.*

Sizi görmege gelürdük iy ʿazīz / Bunda bıñar varıduġın **görmedük** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6710). [görmedük, -me, -dü, -k]*

Bunca vaḳtdür iderüz er ḫizmetin / **Görmedük** itmedi bize himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 751). [görmedük, -me, -dü, -k]*

Dost dīvānında Bektaş adlu kes / **Görmedük** didi vü ḳatʿ itdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1407). [görmedük, -me, -dü, -k]*

Dost dīvānında Bektaş-nām aḥad / **Görmedük** anda dimişsiz hīç ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1413). [görmedük, -me, -dü, -k]*

Mülke geldüm **görmedüm** bir er gele / Er öñine geçüp imāmet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2104). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

Görmedük hiç n'olduġın bilĕmezüz / Ḥālüñi nedür fik i r ḳılamazuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3354). [görmedük, -me, -dü, -k]*

Mülke geldüm **görmedüm** kimse ebed / Er öñine geçe didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

Didi bu gelen key erdür muʿteber / **Görmedüm** ben buncılayın iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4585). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

Rūm milkinde bu resme ulu şar / **Görmedüm** işitmedüm didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4686). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

Görmedük dirler aña beñzer ṭoġan / Key ḳatı maḥbūb durur bize inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [görmedük, -me, -dü, -k]*

Didiler ol ḥāli hiç biz **görmedük** / Ġavrine yā ḫod bu sırruñ irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [görmedük, -me, -dü, -k]*

Dir zamānlardur ki ʿömrümden geçer / **Görmedüm** oġlan yüzin ḳaldum nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5228). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

Didiler biz **görmedük** dĕmin seni / Di bize ḳanda-y-ıduñ dĕmin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5438). [görmedük, -me, -dü, -k]*

Kimse **görmedüm** cihānda ey ʿamū / ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne irdim yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6139). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

Ḳorḳudan başdan ṣaçı örü durur / Didi şāhā bu şek ü llü **görmedüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6192). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

gör: *Bak! Gör! Seyret!.*

Ol gice evinde ārām eyledi / Çün ṣabāḥ oldı **görüñ** kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1975). [görüñ, -üñ]*

gör: *Görmek, ... olarak düşünmek.*

Başa çıḳmayup alınup ṭururuz / Ṣanma bu sözi ki dürüst **görürüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2411). [görürüz, -ür, -üz]*

gör: *Anlamak, farkına varmak, idrak etmek.*

Bir nefes geldi sözini **gördiler** / Maḥlaşınuñ ġavrine çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3710). [gördiler, -di, -ler]*

gör: *"Bak!, fark et!" anlamında bir ünlem.*

Gör ne zībā zeyn olupdur gülsitān / Gülşen içre ġoncalar zībā vü ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 210). [gör,]*

Çıḳdı andan ḳapudan ṭaşra o dem / Baḳ **gör** imdi n'eyler ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [gör,]*

Ḳaraca Aḥmed'e didiler iy ʿazīz / Gözcisisin Rūm'uñ anı **gör** ki tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1304). [gör,]*

Ṣordılar ḥāli ḳamu taḳrīr ider / İşidüp bunlar daḫı **gör** ki n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1339). [gör,]*

Gönderüp bunları Ḫūnkār ḥażreti / Ṭurdı ol yirden o dem **gör** ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3376). [gör,]*

Bir tīz ayaḳlusı segirdüp gider / Varuban ol araya **gör** kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3439). [gör,]*

Ġayb olur hīç bilmezem ḳanca varur / Oldı maʿlūm ere **gör** ně buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3673). [gör,]*

Ḫātırından çün geçer böyle ḥuṭūr / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5275). [gör,]*

Ṭurdı ayaġın açdı aġzın **gör** ne dir / Şāhīn olup açmaġ-ıla anda per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [gör,]*

gör: *"Bak!, fark et"!.*

Üç gün anda ḫoş temekkün eyledi / Baʿd ez-ān **gör** şeyḫi aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5363). [gör,]*

Böyle diyüp ġāʾib oldı ol imām / **Gör** ne erdür Ḫācī Bektaş iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [gör,]*

gör: *Belirli bir zamanın içinde bir olaya tanık olmak, yaşamak.*

Ḥaḳ müyesser ḳıla **görevüz** girü / Dimişem didi aña ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4609). [görevüz, -e, -vüz]*

gör: *Anlamak, fark etmek, kavramak.*

Niyyet itdi ḥacc ide o bü'l-kerem / Eksügin **görüp** gider sū-yı Ḥicāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6689). [görüp, -üp]*

gör: *(Gözle ve ışık yardımı ile) Bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek,görmek.*

Adını dirlĕr-idi anuñ Çırāḳ / **Görmege** Ḫūnkār'ı ḫoş ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3037). [görmege, -meg, -e]*

gör: *(gibi) görünmek.*

Bir şaru ṭoġan ṭonını ṭonanur / Ol ṭon-ıla anda ḫalḳa **görinür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4903). [görinür, -i(-n), -ür]*

gör: *Görünce.*

Her bölük ḳuş uçduġın **göricegez** / Evliyānuñ remzin añardı bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1903). [göricegez, -iceg, -ez]*

gör: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak, müşâhede etmek, tanık olmak.*

Heybet-ile kendülerden varalar / Çünki başuñdaki tācı **göreler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4399). [göreler, -e, -ler]*

Göreler evran-ıla n'eyler n'ider / Evreni ne resm-ile helāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5192). [göreler, -e, -ler]*

gör: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.*

Bektaş'uñ pāyine yüzler sürdiler / Baʿd ez-ān Sulṭān Muḥammed **görseñě** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6749). [görseñě, -se, -ñ, -e]*

Sen de göresin diyü geldüm saña / Tīz ṭurup sen daḫı gelüp **görseñě** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [görseñě, -se, -ñ, -e]*

Virdiler tīmār bir uc yirde aña / Gelmedi Rūm'a ölince **görseñě** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1902). [görseñě, -se, -ñ, -e]*

Ol dānişmendler didi bizden yaña / Yüridiler ḳaṣd ḳılup **görseñě** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3476). [görseñě, -se, -ñ, -e]*

gör: *"-e göre" Açısından.*

Issı oldur bu cihāzuñ biliñüz / Aña **göre** fikr ü tedbīr ḳılıñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1140). [göre, -e]*

Yazlamaġa güzlemege yir gerek / Aña **göre** imdi ḫoş tedbīr gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2646). [göre, -e]*

gör: *Bakan, gören, şahit olan (kimse).*

Ṣuffe ṣadrında iki er oturur / Kim **gören** anları ʿaḳlın yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4126). [gören, -en]*

gör: *Görmek, şahit olmak.*

Didiler ki **gördügümüz** ol ṭoġan / ʿİsā kendüsi-y-imiş ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4926). [gördügümüz, -düġ, -ü, -müz]*

gör: *Karşılaşmak, rast gelmek.*

Daḫı bunda **gördügünüz** var mıdur / Saʿīd'e döndi bular ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3689). [gördügünüz, -düg, -ü, -ñüz]*

gör: *Anlama / idrak etme.*

Ṣaru'ya laʿnet idüben ḳodılar / Kör misin **görmezsin** eri didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2003). [görmezsin, -mez, -sin]*

gör: *"Bak!" anlamında bir ünlem.*

Aç gözüñi ʿālemi āfāḳı **gör** / Zehr içinde görinür tiryāki **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 81). [gör,]*

Gördi ḫatun anı **gör** ne işledi / Ṣaldı bir ḫādim ki ol yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [gör,]*

Cümle aʿyān cemʿ olup **gör** n'itdiler / Bir saʿādetlü gün içre elini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 335). [gör,]*

Bildi ḫatun ʿāşıḳ olmış **gör** n'ider / Ṣaldı ḫādim viribir ol araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 351). [gör,]*

Himmeti ṭarḥ idüben mesrūr olur / Çünki ḫatun bildi anı **gör** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 358). [gör,]*

Key perīşān-dil ḳılur kendözini / Sulṭān İbrāhīm **gör** kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 374). [gör,]*

Ḫorāsān mülkine irdi **gör** n'ider / Arayuraḳ ṭaġları nā-gāh bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6652). [gör,]*

Sözin işidüp n'ider **gör** ol ʿazīz / Şeyḫ Ṭayfūr ḫırḳayı aldı ele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6655). [gör,]*

Secdedeyken **gör** ki emr-i Ḥaḳ n'ider / Mektebüñ çaḳ ortasından bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6678). [gör,]*

Gör anı Bektaş görüp n'itmek diler / ʿArafāt'da şeyḫe ṣundı anı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [gör,]*

Gör bu emrüñ sırrı nedür yiri ne / Künc-i ḫalvetde ḳılurken ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6760). [gör,]*

Aṣıludur anda gördiler eti / **Gör** nice gösterdi Ḫ˘āce ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 622). [gör,]*

Ḫācī Bektaş er sözin redd itmedi / Aldı icāzet aldı elin öpdi **gör** n'itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 726). [gör,]*

Böyle diyüp itdiler tizcek yaraḳ / Güş dut **gör** nice düşdi ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1067). [gör,]*

İnüben yirinde eylĕdi ḳarār / **Gör** nice oldı kerāmet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1156). [gör,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Şimdi bir ulu aġaç bitmişdür ol / **Gör** inanmazsañ var iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [gör,]*

Döndi Bektaş-ı Velī **gör** n'eyledi / Yönelüp anlara **gör** ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1258). [gör,]*

Döndi Bektaş-ı Velī **gör** n'eyledi / Yönelüp anlara **gör** ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1258). [gör,]*

Gör ki Ḫūnkār ululıġı bir n'ider / ʿĀlem-i maʿnāya ḫoş naẓar ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1294). [gör,]*

Gör ki anı Rūm'a bir girmiş midür / Gelüben bu mülke ol irmiş midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [gör,]*

Çün Ḳaraca Aḥmed işitdi bunı / Çekilür murāḳabeye **gör** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1306). [gör,]*

Öpdi elin ayaġına sürdi yüz / Kisvetin naẓarda ḳodı **gör** rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1326). [gör,]*

Böyle diyübeni **gör** kim n'itdiler / Ṭaġılup evlü evine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1341). [gör,]*

Ḥaḳ teʿālā dergāhında ḳudreti / Postlar döşendi **gör** sen ʿibreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1355). [gör,]*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Girü dönüp **gör** neyi ẕikr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1378). [gör,]*

Orada oturdı Ḫūnkār ḥażreti / **Gör** n'ider ol luṭf kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1442). [gör,]*

İşidüp bostāncı da lebbeyk ider / Girü Ḫūnkār **gör** kim anuñla n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1475). [gör,]*

Ḳalḳubanı şehre ṭoġrı gitdiler / Dut ḳulaḳ bir **gör** ki daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1487). [gör,]*

Aluban Ḫūnkār **gör** kim n'eyledi / Gör ne resme aña alḳış eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1560). [gör,]*

Aluban Ḫūnkār gör kim n'eyledi / **Gör** ne resme aña alḳış eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1560). [gör,]*

Ḳıṣṣa çoḳ āḫir pes anları alur / Oġlı Ḳılıç Aṣlan'ı **gör** ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [gör,]*

Ḳarayük ḳurbında Ḳay nām bir yire / Gelüben anda ḳarār itdi **gör** e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [gör,]*

Geldügi gün anda Ḫūnkār ḥażreti / Ne geyerdi **gör** o ṣāḥib-devleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1691). [gör,]*

Gětürüběni ṣunar Ḫūnkār'a tīz / Aluban **gör** kim ne didi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [gör,]*

Nefesinden oldı küp yaġ-ıla pür / Sen daḫı **gör** küpecügi işbudur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1720). [gör,]*

Ṣunup elini dīvāra ṭur didi / Elini çeküben andan **gör** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1791). [gör,]*

Var-ısa Fāṭıma'yı sevmiş durur / Varuban yolına gitmez bunı **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1801). [gör,]*

Ṭañlacaḳ ṭuruban ata atlanur / Öyle vaḳtinde köye irişdi **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1830). [gör,]*

Nūre'dīn Ḫˇāce'ye ḳanı gösterür / Dir dürüst olur mı āb-dest bunı **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1841). [gör,]*

Ḳılsa bir kişiye ġāyetde ġażab / Anda ḳoydururdı anı **gör** ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1871). [gör,]*

Yayuban ṭoprāġı arpa ṣaçdı **gör** / Dönüben ṣu-y-ıla anı ṣuvarur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1888). [gör,]*

Didi Ḫünkār buzaġılar emmedi / İşide **gör** varup inegi emdi mi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1920). [gör,]*

Ṭañlayuban aḫşamın sürdi gider / Eve gelicek anı **gör** kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1922). [gör,]*

İdrīs eydür zaḥmet olur sizlere / Hem revālı iş midür bu iş **gör** e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [gör,]*

Böyle söyleşüp yaturlar ol gice / Çün ṣabāḥ oldı iderler **gör** nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [gör,]*

Ṣıġırı ḳor gider İdrīs işine / **Gör** ki Ḫūnkār'uñ gine cünbüşi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [gör,]*

Sürüben öküzini anda gelür / **Gör** aña Ḫunkār ne resme ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1948). [gör,]*

Ḳodı öküzlĕri gitdi işine / **Gör** bu yaña Ḥācī Bektaş işi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1970). [gör,]*

Ḳış güni vir daḫı hem ḳarı didi / **Gör** bu remzi ne belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [gör,]*

Döndi Ḫunkār dir Ṣaru yirüñde ṭur / Ben n'iděrem aşaġadan anı **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [gör,]*

Ḫoş ye gĕl elmaları biter ʿacīb / Dir Ṣaru baḳ **gör** ki nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [gör,]*

İşidicek Fāṭma Ana ṭurdı tīz / Evine vardı n'ider **gör** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2080). [gör,]*

Ayaġı-la dizi-y-ile **gör** işi / Dizledi ayaḳladı hem ol ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2117). [gör,]*

Böyle diyüben girü döndi gider / **Gör** ki bu çeç ıssılar daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [gör,]*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Dir bulara **gör** o kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2155). [gör,]*

İşidüp evlĕrine sĕgirtdiler / Varıcaḳ oları **gör** ne itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2157). [gör,]*

Ḳudreti **gör** nice işler işledi / Geçdi çün bir niçe gün ṣaġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [gör,]*

Hem didügi gibi ol kimse ölür / Öldüginden ṣoñra bir **gör** kim n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2183). [gör,]*

Hem Receb Seydī-y-idi biri de **gör** / Ehl-i ḥāl idi vü hem ehl-i ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2249). [gör,]*

Evliyānuñ pīş-revine **gör** zeni / İtmedi iʿzāz ikrām bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2302). [gör,]*

İşidüp Ḫūnkār **gör** kim n'eyledi / Döndi ol burçaġa girü söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2321). [gör,]*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca **gör** n'eyledi / Evine Ḫūnkār'ı daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2324). [gör,]*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca sulṭānı **gör** / Oturur iken yirinden tīz ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2337). [gör,]*

Köyinüñ ḫalḳın cemīʿi cemʿ ider / Aldı menziline geldi **gör** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2338). [gör,]*

Kim evüñ bekcisi **gör** kim n'eylemiş / İşbu resme bī-ḥayālıḳ eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2341). [gör,]*

Yuyuban techīz ü tekfīn itdiler / Defn idüp anı daḫı **gör** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2346). [gör,]*

Oturuban ḫaylī ṣoḥbet itdiler / Ṣoḥbet ešnāsında **gör** kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2356). [gör,]*

Ol Ṣaṭ Irmaġı kenārında yüce / Köşk yapdurup dururdı **gör** nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2378). [gör,]*

Ne ṭutarsa elde **gör** sen ḥikmeti / Ṣuya bıraḳmaḳdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2380). [gör,]*

Dünle sulṭān işigine ʿazm ider / Varuban ḫan ḳapusında **gör** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2419). [gör,]*

Didiler ol şeyḫ sözi girçek olur / Ay didügi gibi **gör** kim dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [gör,]*

Dest-būs eylĕdi düşdi pāyine / **Gör** ne ʿālī ḥiṣṣe geldi pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2449). [gör,]*

Örü ṭurup Cān Baba söz söyledi / Bunlara **gör** nėyi taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2476). [gör,]*

Cān Baba'yı **gör** Külü Ḫan n'eyledi / Çün didügüm sözi varup söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2532). [gör,]*

Açuban bir **gör** ki anuñ ḥāli ne / Ölü mi yā ṣaġ mıdur aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [gör,]*

Çıḳdı ḳazandan oturur bir yire / **Gör** Külü Ḫan'ı keşīşe ne dir e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [gör,]*

Keşişüñ yanına vardı **gör** n'ider / Yapışup eline muḥkem ceẕb ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2560). [gör,]*

Ḳazana ḳoyup anı **gör** n'eyledüm / İmtiḥān anuñla anı eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2581). [gör,]*

Ḳazana ḳoyup ṣuyı pür eyledüm / Ḳapaġın ḳapayuban **gör** n'eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2616). [gör,]*

Tā ki ḫaylī çoḳ odun cemʿ eyledi / Daḫı **gör** kim ṣoñ ucı ol n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [gör,]*

Bir aġac ḳılıc ḳuşatdı **gör** eri / Bir yay-ıla yidi oḳ virdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [gör,]*

Yil sürüp seccādeyi **gör** kim n'ider / Ṣol yaña Gürci iline dek gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [gör,]*

Bir ḳaraltu gördi deryādan gelür / Ḳavmine gösterdi bir **gör** ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [gör,]*

Çün yaḳın geldi görürler üc kişi / Otururlar bir bisāṭda **gör** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2767). [gör,]*

Güreleş Beg **gör** ki gine n'eyledi / Evine bunları daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2774). [gör,]*

Ṣoñra oġlanları **gör** kim n'itdiler / Dīn-i İslām'ı girü terk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2792). [gör,]*

Ḳayaya el urduġınca **gör** ḫāli / Dutamaḳ olur ḳaya dutar eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2808). [gör,]*

Cān acısı-y-ıla **gör** kim ejdehā / Ṣaltıḳ'ı araya aldı bir daha *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2820). [gör,]*

Didi Ḫıżr'um Ṣaltıḳ'ı **gör** ejdehā / Ḳatı buñaltdı vü bulmadı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2824). [gör,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl **gör** n'ider / Ṣaru Ṣaltıḳ'dan çün ayrılup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2837). [gör,]*

Ḳalʿadan çıḳup üçi bile gider / Çıḳuban meydāna **gör** bunlar n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2840). [gör,]*

Yirini şöyle temīz eylĕr-idi / Daḫı ṣoñra **gör** anı n'eylĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2861). [gör,]*

Ḳırḳ yıl bu resme ḥiẕmet eyledi / Baʿd ez-ān Ṭapduḳ **gör** aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2943). [gör,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidüp **gör** n'ider / Örü ṭuruban miyānın cüst ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2965). [gör,]*

Ṣıçrayup ol ḳayaya oldı süvār / Ol ḳayaya **gör** n'ider ol baḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2969). [gör,]*

İki andan giçerek **gör** n'eyledi / Öñce gidüp pīş-revlik eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2971). [gör,]*

Ḳalʿacük ḳāḍīsın irsāl eyledi / Şehre gelüp **gör** o ḳāḍī n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2995). [gör,]*

Ḳalʿacük'de evině děgin gider / Varıcaġaz ol yire **gör** kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3014). [gör,]*

Gelicek elma-y-ıla **gör** n'eyledi / Ḳonubanı anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3040). [gör,]*

Gösterürler yir gelüben oturur / Ḳudret işin **gör** ki neye yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3063). [gör,]*

İşidüp masḫaraya alur anı / Yaʿnī ki inanmadı **gör** ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3079). [gör,]*

Didügi dem didi Ḫūnkār ḥażreti / **Gör** nice eylědi girçek himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3127). [gör,]*

Anda yol üstine bostān eyledi / Çün biter bostān **gör** kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3136). [gör,]*

Ṣovucaḳ bu yimişi ḫora geçür / Seferüñ emrini andan didi **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3149). [gör,]*

Eslemeyüp ider-idi eyle iş / Ḥāliyā **gör** nicesi oldı reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3177). [gör,]*

Gütdi nā-çār alup ol ḫınzīrı **gör** / Menzilinden ġurbet içre dūrı **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [gör,]*

Gütdi nā-çār alup ol ḫınzīrı **gör** / Menzilinden ġurbet içre dūrı **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [gör,]*

Pes ṭavāf idübeni döndi gider / Ḳarayük'e irdi bir **gör** kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3219). [gör,]*

Rāhibe maʿlūm olup söyler aña / **Gör** ki ne remz ü rumūz eyler aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3266). [gör,]*

Elin alup kilse içine girür / Ḳaldurup bir ṭaşı **gör** kim ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [gör,]*

Cümlesi pes ittifāḳ eylediler / Evliyāya **gör** nifāḳ eylediler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3338). [gör,]*

Ṣaçdılar mollā yüzine tīz gül-āb / Ḳalḳuban **gör** nicesi virdi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3350). [gör,]*

Yatuban ol gice ārām itdiler / İrtesi ṭurıncaġaz **gör** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3366). [gör,]*

Şimdi de Mollā ne itdi **gör** işi / Daʿvet itmege viribidi kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3381). [gör,]*

Mollā'dan uġurlayın bu mollālar / **Gör** nicesi ittifāḳ itdi olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3459). [gör,]*

Gel bu yaña iy ʿazīz-i baḫt-vār / **Gör** vilāyet nice oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3474). [gör,]*

Anı diyüp Ṣaru İsmāʿīl gider / Ḳaldı Saʿde'd-dīn bir **gör** kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3533). [gör,]*

Baʿd ez-ān sen **gör** ki Mollā Saʿde'dīn / Nice ḳıldı diyeyin ol merd-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3591). [gör,]*

Ṣavulup yaġmur güneş ḳılmış ṭulūʿ / **Gör** nicesi emr olur anda vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3597). [gör,]*

Yuġuyı Ḫūnkār üzre bıraġur / Yuġı üstine irer Ḫūnkār **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3609). [gör,]*

Sürdiler Mollā'yı tīz gitdi Saʿīd / Ṣuṣadı'ya irdi **gör** n'itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3617). [gör,]*

Eyle ḳılubanı alup gitdiler / Ḳarayük'e irdi **gör** kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3627). [gör,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e **gör** neler irer / Mollā nice geldügin dirler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3628). [gör,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp **gör** ne dir / Dut sözümi ol bu işden sen ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3633). [gör,]*

Ṣoyunup girdi Saʿīd legençeye / **Gör** bu sırrı inceden ne inceye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3650). [gör,]*

Emr ider Ḫūnkār üstin örtdiler / Ḳaldı ḳırḳ gün anda **gör** kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [gör,]*

Ḳırḳ birinci günde Ḫūnkār **gör** n'ider / Ḳaldururlar örtüsini emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3652). [gör,]*

Ḳırḳ birinci gün olıncaḳ **gör** n'ider / Açdılar örtüyi Ḫūnkār emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3658). [gör,]*

Ḳıluban ʿaṣrı hemāna ġayb ider / Ḳıldı Saʿīd Mekke'de **gör** kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3683). [gör,]*

Gine bir gün ol ʿazīz-i baḫt-vār / **Gör** Saʿīd ne sırrı ḳıldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3709). [gör,]*

Maḫlaşında böyle ẕikr olmış-ıdı / **Gör** nicesi maḫlaşın ḳılmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3711). [gör,]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup duta varaḳ / Üzüben getürdi **gör** iy merd-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3721). [gör,]*

Ṣaru İsmāʿīl'i **gör** kim n'eyledi / Anı ki lāzım idi hep eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3800). [gör,]*

Pes olur Fāṭıma'nuñ ḥamli ẓuhūr / Müddet ile vaż' itdi ḥamli **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3847). [gör,]*

Gelüben Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / İşidüp Ḫūnkār **gör** kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3848). [gör,]*

Bunuñ üstine geçicek bir zamān / Fāṭıma'nuñ ḥamli oldı **gör** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3853). [gör,]*

Gine **gör** Fāṭıma oldı ḥāmile / Müddet irdi hafta vü eyyām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3856). [gör,]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala ile ol Ḥabīb / Yurd oġlı bunlar oldı **gör** naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [gör,]*

Bu yiyincĕgez Ḥabīb **gör** n'eyledi / Ḥażret-i Ḫūnkār hemān emr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3868). [gör,]*

Alıcaḳ hem-yānı **gör** kim n'eyledi / Her ne didilerse eyle eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3882). [gör,]*

Çıḳuban Öyük'de tenhā oturur / Ḳudreti **gör** kim ne ḥikmet yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3890). [gör,]*

Çöküben Ḫūnkār yanında oturur / Beni öldürmek dilerler didi **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3898). [gör,]*

Tekye Ḳaya'dan o dem gelür āvāz / Keşf itdi ol ḳaya **gör** nice rāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3941). [gör,]*

Ser-tırāş daḫı tırāşdan çekdi el / N'eyledi **gör** ol veliyy-i ḫoş-fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4026). [gör,]*

Sürüben Ḳonya'ya geldi **gör** işi / Anı ṣalıḳ virdi zīrā her kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4060). [gör,]*

Bir yire ḳonup çü ārām eyledi / Yatuban ol gice **gör** kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4061). [gör,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didi örü ṭur / Geldi bir muḥibbümüz var anı **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4071). [gör,]*

Eline almış gelür bir hem-yānı / Altun-ıla ṭolu-y-ıdı **gör** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4138). [gör,]*

Ḳayṣeri ṣıyup ṣarı feṯḥ eyledi / Oġlı Ḳılıç Arslan'ı **gör** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4178). [gör,]*

Ḥācī Bektaş'a ḥālin iʿlām ider / Ḥācī Bektaş da işidüp **gör** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4231). [gör,]*

Ḳaldı seccāde ısuz **gör** n'itdiler / Her biri bir reʾy ü tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4234). [gör,]*

Gör gele ṣoñuñ öñüñden key ḳatı / Ser-te-ser mülki ṭutısar ḥaşmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4246). [gör,]*

İrmeni derbendin itdiler ṣınur / Ġāzīler aḳına aḳmaz oldı **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4269). [gör,]*

Kendüye sözlěri teʾšīr eyledi / Dönüben bunlara **gör** ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4325). [gör,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a key oldı muḥib / Ḳalbini ḳıldı münevver **gör** o ḥub *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4347). [gör,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **gör** ki ne ḳılur / El uruban tācı eline alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4388). [gör,]*

Tekbīr idübeni urdı başına / **Gör** ne ulu devlet irdi başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4389). [gör,]*

Didi Otman'um işit **gör** ně direm / Ġam yimegil ben senüñ ḳayduñ yirem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [gör,]*

Seni küffāra ḥavāle eyledük / Himmet idübeni **gör** kim n'eyledük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4396). [gör,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña **gör** ne ḳılur / Maḳaşın alup çırāḳ ṣofra virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4484). [gör,]*

Bir sürü ḳuzuyı hep ḳurbān ider / **Gör** seḫāyı ol ne ḫoş erkān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4499). [gör,]*

Ḳapusını ḳapadılar emr ider / Ol vilāyet ehlini **gör** kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4506). [gör,]*

Çün duʿā-yı ḫatm ider **gör** olʿazīz / Hem ḳoyun emişmege gelmişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4508). [gör,]*

Aḳuban çıḳdı emişdi ol ḳoyun / **Gör** vilāyet nicesi oynar oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4510). [gör,]*

Bu rumūzlar olıcaḳ **gör** n'eyledi / Bir birine sırrın iẓhār eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4529). [gör,]*

Götürüp ibrīġı ardınca gider / Ṣunuban ibrīġı **gör** nice ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4564). [gör,]*

Bir ulu şehr ü muʿaẓẓam ḳalʿadur / Şol ḳarınca gibi ḳaynar ḫalḳı **gör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4684). [gör,]*

Dönüben öñine bir hem-yān alur / Ṣayuban biñ altunı **gör** ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4724). [gör,]*

Daʿvet itdi çıḳdı çārṭāḳ üstine / Didi şol dīvānenüñ **gör** ḳaṣdı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4742). [gör,]*

Çıḳarur ol üç biñ altunı hemān / Cāriyeye gösterüp dir **gör** inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [gör,]*

Yaġırı üzre düşüp uṣṣı gider / Gördi duḫter anı bir **gör** kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [gör,]*

Uyanıcaḳ **gör** Güvenc'i n'eyledi / Gözledi dört yanını seyr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4772). [gör,]*

Gel Cemāl Seydī'den eydem bir ḫaber / **Gör** nice zībā ḫaberdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4824). [gör,]*

Eslemeyüp gemici teʾḫir ider / Gördi itdüklerini er **gör** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4855). [gör,]*

Gördi rāst gelüp doḳundı kelsāya / Ol kelīsā ḳubbesinde **gör** saya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4888). [gör,]*

Varuban gördük ṣaruşın bir kişi / Oturur baġdaş ḳuruban **gör** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4927). [gör,]*

Nuṭḳ açuban **gör** ol öküz söyledi / Evliyāya ḥālin iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4948). [gör,]*

Birbirine sürdiler anda ṭarīḳ / Baʿd ez-ān **gör** n'eylediler iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4957). [gör,]*

Kuşadur bāṭın ḳılıcını aña / Bunı virdüm **gör** ki ně direm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4975). [gör,]*

Yüriyüp ḳurbān gedāylıḳ itdiler / Ḫayli ḳurbān cemʿ idüp **gör** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5024). [gör,]*

Yarusı aşaḳaya aḳdı gider / Ṣu geçid virdi bular da **gör** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5067). [gör,]*

Döndi Bayram Begi'ye remz eyledi / **Gör** ne resme nuṭḳ açuban söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5073). [gör,]*

Çün semāʿ emrin irürdi āḫire / Ṣoḥbeti neye irişdi bir **gör** e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [gör,]*

Yüriyüvirdi bular bunda ḳalur / **Gör** varup Sulṭān Ḥācımı ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5240). [gör,]*

İdicek rıḥlet bu Ḫūnkār ḥażreti / Yatduġı yirden gider **gör** ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5278). [gör,]*

Adına dirlerdi anuñ Beşḳarış / Beş ḳarış idi boyı da **gör** bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [gör,]*

Gine meşġūl oldılar işlĕrine / **Gör** ne ḫālet yörenür başlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5436). [gör,]*

Göricek varup anı **gör** n'eyledi / İşbu resme reʾy ü tedbīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5456). [gör,]*

Kendüye gözükdi nite ol gice / Kim Bahāʾe'd-dīn daḫı **gör** nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5479). [gör,]*

Aña daḫı gözüküp daʿvet ider / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut'ı daḫı **gör** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5480). [gör,]*

Didi gözüñ aç a Ṣaru İsmaʿīl / Ṣaḥf içinde **gör** ne dir Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5588). [gör,]*

gör: *Tedarik etmek.*

Mollālar bu yaña ṣuya girdiler / Ġusl idüp ṣudan murādın **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3483). [gördiler, -di, -ler]*

Tĕneşür taḫtasına çıḳardılar / Yumaġ-içün yaraġını **gördiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5375). [gördiler, -di, -ler]*

gör: *Bakan, gören (kimse).*

Hīç Saʿīd'den görmedi baḳan ešer / Ṭaña ḳaldılar **görenler** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3653). [görenler, -en, -ler]*

gör: *Görmek, temaşa etmek.*

Bildük erdür Ḥācī Bektaş ḥāżretin / Şek degül ger **görsevüz** mürüvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 925). [görsevüz, -se, -vüz]*

gör: *Görmek, temaşa etmek.*

Ol cemāli **görmesine** baġla bil / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş mā-ḥaṣal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5902). [görmesine, -me, -si, -n, -e]*

gör: *"Gör, bak!" anlamlarında bir ünlem.*

Didi siz ṭāyifeden gel bizi **gör** / İncinüp ḳatı vü oldı bī-ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2298). [gör,]*

Didi Ḫūnkār begüñi var **gör** hele / N'oldı ise bilesin andan gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [gör,]*

Kendü piş-rev idügin iʿlām ider / Güş idüp bunlar daḫı **gör** kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5106). [gör,]*

gör: *"Bak!, Gör!, Seyret!" anlamlarında bir ünlem.*

Ol ṭuran ʿavretden oldı bir oġul / Ḥāceti oldı anuñ **gör** ki ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [gör,]*

Ḳarara yaḳdı anı kül eyledi / ʿAvreti gördi anı **gör** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5177). [gör,]*

gör: *Bak, gör!.*

Ol gice geldi **görüñ** ki ḥāl n'olur / İttifāḳ ol gicede ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [görüñ, -üñ]*

gör: *Bir şeyin varlığını göz yardımıyla algılamak, görmek. II Bakın, görün!.*

Öñine ṣofra yayup dir buyuruñ / Ḫāṭırımuz açlı çün bundan **görüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1750). [görüñ, -üñ]*

gör: *(rüya) görmek, (rüyada) rastlamak.*

Māder-i Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh / **Gördi** düşinde anı ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4467). [gördi, -di]*

gör: *"Bak, fark et, anla!" anlamlarında bir ünlem.*

Öteden Yūnus ayaḳ üstine ṭurur / Giderem dir **görüñ** er ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2917). [görüñ, -üñ]*

Yüklediler öküzin sürer gider / Çün birez gitdi **görüñ** ne fikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2925). [görüñ, -üñ]*

Didi Saʿde'd-dīn ṭuruñ tiz bir **görüñ** / Ola ki anı bulasız yügürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [görüñ, -üñ]*

Gelüben uşda oturduñ yirüñe / Delü olmış dir ne söyler **görüñ** e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3706). [görüñ, -üñ]*

Bunuñ oġlı-y-ıla bir yoḫsul erüñ / Oynar-iken oġlı bir n'itdi **görüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3892). [görüñ, -üñ]*

Cemʿ olan ḫalḳ gördiler çün bu işi / Nice gösterdi **görüñ** bu cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [görüñ, -üñ]*

Emr ider Ḫācım aña **gör** n'itdiler / Dervīş idüp aña erkān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5259). [gör,]*

Zī muḥāl bu bize sālūslıḳ ṣatar / Yaʿnī **görüñ** bu bize erlik ṣatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [görüñ, -üñ]*

gör: *"Bak, gör, seyret" anlamlarında bir ifade.*

İlerü şuya gelüp āvāz ider / Ol şuyı **gör** kendüye dem-sāz ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5062). [gör,]*

Seyyid'üñ bāṭını **gör** ne işledi / Bunları ḫūb şekl-ile ḳarşuladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5091). [gör,]*

gör: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) şahit olmak, müşahede etmek.*

Aña vü evlādına virsem gerek / ʿĀlem içre muḥterem **görsem** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3811). [görsem, -se, -m]*

gör: *Yapmak.*

Eslemeyüp çocuġı şalıvirür / Ol ṭoñuzlar çün anı eyle **görür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3020). [görür, --ür]*

gör: *Görmek, bakmak; buluşmak, görüşmek.*

Ol erenler çün ḳadem-renc ḳıldılar / Bizi **görmeklige** bunda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3769). [görmeklige, -mek, -liğ, -e]*

gör e: *Bak işte, gözünle gör.*

Bir cemāʿatle giderken bir yire / Bir ulu ırmaġa uġrarlar **gör e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1209). [gör e,]*

gördi: *Bakmak, görmek.*

Gördi kim atıyla bir kimse gelür / Aña ḳarşu varuban ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4074). [gördi,]*

gördüñ mi: *Gördün mü?.*

Kimse er **gördüñ mi** aḥvālüñ nedür / Ḳaraca Aḥmed bunlara virdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6137). [gördüñ mi,]*

göre: *Görsün.*

Vardı İdrīs yapdı bir ḫoş cāygāh / Evliyāyı **göre** gelenler zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2065). [göre,]*

göre: *"-e göre" Açısından.*

Er gerek yavuzlıġa eylük ḳıla / Erlige **göre** işi lāyıḳ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 927). [göre,]*

Ol ḳuru aġac yeşĕrür mi gine / Aña **göre** tedbīr ideydi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3139). [göre,]*

Ol ḳaçan ʿavret de bir ṭaş ṭoġura / İtdügi şirküñ cezāsını **göre** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [göre,]*

Didi ḥayfā çıḳdı elden bilmedüm / Erligüñe **göre** ḥiẕmet ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5689). [göre,]*

Ḥüsnine **göre** Güneş Ülker idi / Hīç bişikde çıġınup caġlamadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5886). [göre,]*

Girdi dergāha **göre** şāh ḥażretin / Çünki ʿOšmān ḥazretin gördi ḥaṣūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6326). [göre,]*

Aña **göre** pes cezā virmek gerek / Göndüreyüm Bektaşuñ üzerine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6348). [göre,]*

Remz-ile anı bize maʿlūm ḳılur / Aña **göre** ben daḫı idem ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6350). [göre,]*

göre: *"-e göre" şeklinde kalıplaşmış "bakılırsa, göz önünde tutulunca" anlamlarına gelen edat.*

Buġdayı içün diyelüm ṭaşı biz / Böyle diyüp göz **göre** Etrāk pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [göre,]*

göre: *"...-e göre" edat. II eklendiği sözcüğe "nazaran, bakarak" anlamları katar.*

Aña **göre** ideyin tedbīr ü reʾy / Rāst gele ṣarp iş ola ṣa'llāh ḳolay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4327). [göre,]*

göre!: *"Görsün, anlasın!" anlamlarında kullanılan bir ifade.*

Yād kişiler **göre** şāyed bu işi / Sūʾ-i ẓann ide gören her bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4743). [göre,]*

göregel: *Görmek istemek.*

Her yañadan eri **göregeldiler** / Erligini çünki erüñ bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3788). [göregeldiler, --di, --ler]*

gören: *Bakan, gören (kimse).*

Döşenüpdür vaṣfda rengīn-bisāṭ / Kim **gören** bulur neşāṭ u inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4125). [gören,]*

görevüz: *Bakarız, görürüz.*

Lāzım oldı biz de anda varavuz / Anlaruñ görklü cemālin **görevüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3770). [görevüz,]*

Tā ki bu sancaġı aña virevüz / Kāfire ol ḳarşu ṭura **görevüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4206). [görevüz,]*

görgil: *Bak, işte.*

Bir Tatar tüşmeli bir ulu kişi / Meskeni anda-y-ıdı **görgil** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3891). [görgil,]*

Olıcaḳ ṣubḥ **görgil** anuñ oynı ne / Ḳoydı beş yüz altun ol dem ḳoynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4062). [görgil,]*

göricek: *Gördüğü zaman, görünce.*

Göricek Ḫūnkār Çırāḳ'um dir aña / Olmasun zaḥmet didük idi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3061). [göricek,]*

Mollālar Mollā'yı böyle **göricek** / İşbu sırruñ ġavrine dir iricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3588). [göricek,]*

Göricek ol defteri eyle idem / Her ne yola buyurur aña gidem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4343). [göricek,]*

İşbu tāc kim saña giydürdük bu dem / **Göricek** küffār anı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [göricek,]*

göricek: *Gördüğü zaman;görünce.*

Gelibolı Boġazı'na iricek / Gemici bunı bu anı **göricek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4853). [göricek,]*

görin-: *Görünmek.*

Aç gözüñi ʿālemi āfāḳı gör / Zehr içinde **görinür** tiryāki gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 81). [görinür, -ür]*

görin-: *Belirmek, görünür duruma gelmek.*

Şehr içinde bunca olurken revān / Ḳarşudan **görindi** bir çardaḳ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4732). [görindi, -di]*

Gelüp ol ṭon-ıla ḳondı bir yire / Ol ṭon-ıla tā ki **görindi** yar a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [görindi, -di]*

görin: *Görünmek ‖ ortaya çıkmak.*

Bunda esrār **göriniser** bī-ʿaded / Sāyir oğlanlar gibi ḳılmaz reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6611). [göriniser, -iser]*

görin: *Belirmek, görünür olan.*

Döndi Otman yüzine ḳıldı naẓar / Ol naẓardandur **görinen** bu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4382). [görinen, -en]*

görin: *Fark edilmek, anlaşılmak.*

Çehresinden **görinür** erlik ʿayān / Genc yigit illā ki olur pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4332). [görinür, -ür]*

göriş: *Buluşup konuşmak, konuşup sohbet etmek.*

Ḳoca ḳoca birbiriyle **görişür** / Ṣoruşuban bildiler biri birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 290). [görişür, -ür]*

Babasıyla ḳocuşuban **görişür** / Birbirinden ḥāl ü ḫāṭır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 873). [görişür, -ür]*

Er durur bildi görincek birbirin / Birbiriyle ḫoş **görişdiler** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1512). [görişdiler, -diler]*

Üçpıñar'a ol daḫı çün irişür / Gördi bir dervīş varuban **görişür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1831). [görişür, -ür]*

Çünki Cengiz şehrine irişdi şeyḫ / Buluşuban cān-ıla **görişdi** şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2405). [görişdi, -di]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāha irişür / Yüz sürüp ḳademlerine **görişür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2850). [görişür, -ür]*

Nā-gāh üç dervīş geldi irişür / Yüz urup erenler ile **görişür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3064). [görişür, -ür]*

Bu varınca çıḳageldi bir keşiş / **Görişür** ṣanki anuñ-ıla biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3191). [görişür, -ür]*

Buluşubanı **görişdiler** nefīs / Birbirine oturup oldı enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3773). [görişdiler, -diler]*

Müddet-ile Ḳonya'ya irişdiler / Destūr oldı şāh-ıla **görişdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4418). [görişdiler, -diler]*

Devecük ardıç dibine irişür / Öpüp elini er ile **görişür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4230). [görişür, -ür]*

Ḳıldı istiḳbāl tā kim bulışur / Sürüben yüz ayaġına **görişür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4900). [görişür, -ür]*

göriş: *Buluşup konuşmak, konuşup sohbet etmek; dostluk, ahbaplık etmek.*

Mülküñ ısı geldi diyüp **görişür** / ʿİzzet idüp ḥāl ḫāṭır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 721). [görişür, -ür]*

Ol erenler **görişürken** ṣevḳ-ıla / Birbiri ile kemāhī ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1076). [görişürken, --ür, --ken]*

göriş: *Buluşup konuşmak, konuşup sohbet etmek; dostluk, ahbaplık etmek..*

Görişüp oġlanınuñ öper gözin / Ḥālini ṣorup sürer yüze yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 802). [görişüp, -iş, -üp]*

Çıḳuban bunlar daḫı buluşdılar / Ḳocuşuban **görişüp** bilişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2881). [görişüp, -iş, -üp]*

göriş: *Görüşmek, bir araya gelmek.*

Görişüben aldılar iʿzāz-ıla / Aldılar Ḫūnkār'a geldiler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4780). [görişüben, --üben]*

görklü: *1. Güzel, gösterişli, görkemli. 2. Mübârek, mukaddes.*

Gördi bir **görklü** yigit nūrı ṭamar / İndi atından diler baġlar atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 275). [görklü,]*

Āl-i Selcūḳ'uñ durur üçünci feṯḥ / Āl-i Selcuḳ'dan diyem bir **görklü** medḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1608). [görklü,]*

görklü: *Güzel, gösterişli, görkemli.*

Pādişāha Ḥaḳ vire **görklü** oġul / Ol ulular çün sözin işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 386). [görklü,]*

görklü: *Güzel, gösterişli, görkemli. || Mübârek, mukaddes.*

Eyle itmeklige iy **görklü** başa / Didi Bekdaş ger idersem ben anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6737). [görklü,]*

görklü: *Gösterişli, görkemli.*

Dir Ḫorasān pīrlerine iricek / Anlaruñ **görklü** cemālin göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3071). [görklü,]*

Lāzım oldı biz de anda varavuz / Anlaruñ **görklü** cemālin görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3770). [görklü,]*

Gördiler bir ḫūb nev-ḫaṭ nev-cüvān / Yāl ü bāl ıssı vü maḥbūb **görklü** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [görklü,]*

Anı gördük bir ġarāʾib **görklü** cān / Ḳuvvet ıssı bir ṣalābetlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [görklü,]*

Gördi bir ḫoş pīr ʿazīz ü ḫoş-liḳā / Aḳ ṣaḳallu yüzi **görklü** müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [görklü,]*

görme: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, tanıklık etmek.*

Görmeyince sen baña inanmaduñ / Görüben beş ṭaş remzin ḳanmaduñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2032). [görmeyince, -y, -ince]*

görme: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.*

Hem-çü şeyṭān kendözini **görmesün** / Yatar itin kimsenüñ ḳaldurmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5550). [görmesün, -sün]*

görmedi: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak.*

Nite ki meşhūr bilürler cümle nās / Zaḥmet ü aġrı elem hīç **görmedi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 403). [görmedi,]*

Hīç Saʿīd'den **görmedi** baḳan ešer / Ṭaña ḳaldılar görenler ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3653). [görmedi,]*

Daḫı andan **görmedi** hergiz ešer / Dönüben Ḫūnkār'a geldi ol key er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [görmedi,]*

Līki mānīʿ olmaġın kevn ü fesād / **Görmedi** er dīdārın Ġāzī Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5758). [görmedi,]*

görmege gelürdük: *Görmek için gelmek.*

Sizi **görmege gelürdük** iy ʿazīz / Bunda bıñar varıduġın görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6710). [görmege gelürdük, --ür, --dük]*

görmek iste: *Görmek istemek, görmeyi arzulamak.*

Mollāya maḳṣūdı erlik göstere / Eyle görmek zīra mollā ister e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3396). [görmek iste, --r]*

görmeklig: *Gözle bir nesne veya kimsenin varlığını algılama, hissetme durumu.*

Ḳomayalar ehlüñi **görmeklige** / Söz alup anlara söz virmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1852). [görmeklige, -e]*

görseñe: *Görsene! Baksana!.*

İşidüp Ḫunkār sözin döner aña / Niçe remz ider pes anı **görseñě** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1849). [görseñě,]*

Ḫālüñi iʿlām idincek sen aña / Varısardur Ḳayṣeri'ye **görseñě** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3935). [görseñě,]*

Beg daḫı aldı naẓar itdi aña / Lerze düşdi gevdesine **görseñě** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3997). [görseñě,]*

Ol yirüñ ḥallācı beñzer bir aña / Her birisi dikdi bir tāc **görseñě** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [görseñě,]*

görüben: *Görmek, görünce.*

Begi **görüben** alay bağladılar / Bu ola beg diyüben çağladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3993). [görüben, -üben]*

görüben: *Görüp, görünce.*

Dīn düşmanına tā heybet ola / **Görüben** anı ʿazīm dehşet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4432). [görüben,]*

görüñ: *Ortaya çıkmak, başkaları tarafından görülür olmak.*

Didiler bunda **görünüpdür** bugün / Şād olur bunda yidügin bildi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3370). [görünüpdür, -üp, -dür]*

görüñ: *Bakın! Görün!.*

Şovuġından hem yilinden ol yirüñ / Bī-ḥużūr olmış-ıdı bunlar **görüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2201). [görüñ,]*

görüñ: *Bakın, farkedin, dikkat kesilmek anlamında bir söz.*

Ol sevincden uşadur ʿahdin erüñ / Geçdi gönlinden bu resme bir **görüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [görüñ,]*

görüñüz: *Görün, bakın.*

Didi Ḫūnkār dökdügüm avcuma şu / Şu degül ḳandur **görüñüz** işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [görüñüz,]*

görüp: *Bakmak, görmek.*

Öpdi elin eyledi bī-ḥad kelām / Ḫ̆ācesi Bektaş'ı **görüp** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5958). [görüp,]*

görür: *Görmek, anlamak, fark etmek.*

Yürüñ uşda biz de anda varuruz / Bizi daʿvetden murādın **görürüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3332). [görürüz, -üz]*

görürsin: *(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şâhit olmak,.*

Gelüben Fāṭıma'ya didi anı / Didi Fāṭıma **görürsin** uş beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3807). [görürsin,]*

görüş: *Bir araya gelip bir mesele üzerindeki fikirlerini karşılıklı ortaya koymak, müzâkere etmek.*

Sürüben Ḫūnkār'a geldi ol ʿazīz / Bulışup Ḫūnkār ıla **görüşdi** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1411). [görüşdi, -di]*

Şaru İsmāʿīl imiş irişdi tīz / Mollā Saʿde'd-dīn ile **görüşdi** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3528). [görüşdi, -di]*

İʿtiẕār idüp ḳamu irişdiler / Sīne-ṣāf olup ḳamu **görüşdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5084). [görüşdiler, -di, -ler]*

Birbirine ḳarşu varup iki er / Merḥabā diyüp bular **görüşdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6229). [görüşdiler, -di, -ler]*

görüş: *Karşı karşıya gelip konuşmak, birbirini görmek; sohbet etmek.*

Görüşüben oynamaġa gitdiler / Bu ḳalan ḫalḳ gördi daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3908). [görüşüben, --üben]*

görüş: *Görüşmek.*

Cemʿ olup Şāh ḥażretine vardılar / Tīz yirinden ṭuruban **görüşdi** Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6012). [görüşdi, -di]*

göster: *Göstermek.*

Aġlamaġuñ aṣlı yoḳ didi tekūr / Gün yüzin **gösterüñüz** oldur fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 862). [gösterüñüz, -üñüz]*

göster: *Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.*

Ya baña siz **gösterüñ** güneş yüzin / Ya çıḳaram cümlesinüñ hep gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 860). [gösterüñ, -üñ]*

Şükrü li'llāh bize **gösterdüñ** cemāl / Görmek ile sizi giderdük melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1213). [gösterdüñ, -dü, -ñ]*

Hoy Ata **gösterdügi** işi tamām / Bildürür ol ḫalḳa bildiler enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2719). [gösterdügi, -dügi]*

Göstere luṭf ide bir ṭuz maʿdenin / Eyle idüñ diyelüm biz de çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [göstere, -e]*

Bize bir ṭuz maʿdeni **gösterseñüz** / Var-ısa yaḳında ṣalıvirseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3430). [gösterseñüz, --se, --ñüz]*

göster: *Göstermek.*

Bilsün işbu er durur anuñ ṣāḥibi / Bir vilāyet **gösteriser** ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6046). [gösteriser, -iser]*

göster: *Birini veya bir şeyi işaretle belirtmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳaṣd itdi yāra / Ḫˇāce'nüñ virdügi ḫükmi **göstere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1380). [göstere, -e]*

göster: *Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.*

Girü bunda irişürdüm gelüben / ʿAcz niye **gösterürsin** didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5333). [gösterürsin, -ürsin]*

göster: *(Bir hâlini, bir niteliğini) Ortaya koyacak tarzda davranmak.*

Ol vilāyetde nice dürlü ʿacīb / **Gösterür** keşf ü kerāmāt iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1452). [gösterür, -ür]*

Gösterür dürlü ġarāyib işleri / Deng olur kim görse bu cünbüşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2058). [gösterür, -ür]*

İy niçe dürlü vilāyetler ʿacīb / **Gösterür** ḫalḳa keremden luṭf idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5369). [gösterür, -ür]*

Gösterür Ḫūnkār aña Çerdekīn'i / Şurayı var mesken eyle dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5496). [gösterür, -ür]*

Çoḳ vilāyet **gösterür** devrinde er / Öldüginden soñra gösterse hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5742). [gösterür, -ür]*

Diñle er nice vilāyet **gösterür** / Şerḥ ideyin ne kerāmet **gösterür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5773). [gösterür, -ür]*

Diñle er nice vilāyet **gösterür** / Şerḥ ideyin ne kerāmet **gösterür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5773). [gösterür, -ür]*

Gösterür bunca vilāyet bī-şumār / Çün gelüp şeyḫine itdi ḫıẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6030). [gösterür, -ür]*

göster: *Birini veya bir şeyi işaretle belirtmek.*

Gösterüp ḫatun da dir şol yüzi māh / Oturan yigitdür evlād-ı Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 288). [gösterüp, -üp]*

göster: *Açıkça ortaya koymak, göz önüne sermek; güzelliğini ortaya çıkarmak.*

Ḳıldı iki rikʿat namāz itdi niyāz / Çün vilāyet **gösterürdi** bil velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6066). [gösterürdi, -ür, -di]*

göster: *Açığa çıkarmak, görünür hale getirmek.*

Nūre'dīn Ḫˇāce'ye ḳanı **gösterür** / Dir dürüst olur mı āb-dest bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1841). [gösterür, -ür]*

Şoḥbet oldı şoḥbet ešnāsında söz / Nice dürlü **gösterür** ol söze yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3310). [gösterür, -ür]*

Pes vilāyet ḳabżasında her birin / Ṣaḳlayuban **gösterüp** yirlü yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4237). [gösterüp, -üp]*

Gösterüp Otman Beg'i dirler bu er / Ḳayı oġlıdur muʿazzez muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4377). [gösterüp, -üp]*

Çıḳarur ol üç biñ altunı hemān / Cāriyeye **gösterüp** dir gör inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [gösterüp, -üp]*

göster: *(Bir hâlini, bir niteliğini) Ortaya koyacak tarzda davranmak.*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿacīb / Ol yirüñ ḫalḳına **gösterdi** ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4848). [gösterdi, -di]*

göster: *Açıkça ortaya koymak, göz önüne sermek.*

Cemʿ olan ḫalḳ gördiler çün bu işi / Nice **gösterdi** görüñ bu cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [gösterdi, -di]*

göster-: *Görülmesini sağlamak.*

Biñ bir eren yaḳısar senden çırāḳ / Çoḳ velāyet **gösteresin** anda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6080). [gösteresin, -esin]*

göster-: *Açığa çıkartmak, ortaya koymak.*

Bu yire düşmiş durur dir bir kişi / **Gösterür** dürlü ʿaceb dürlü işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3312). [gösterür, -ür]*

göster-: *(Birinin) Görmesini sağlamak.*

Bilelüm **göster** didiler ol cānı / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6714). [göster,]*

Kim durur tek **göster** anı görelüm / Gösterüp dir Ḥācī Bektaş şol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [göster,]*

Ne diler-ise vilāyetden aña / Ḳorḳma **göster** kim gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2456). [göster,]*

Gördügüñ maʿnāyı **göster** anda sen / Ṭut ṭarīḳumuzı eyle zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5352). [göster,]*

Girçek-iseñ didiler **göster** nişān / Elin ol dem ḳoynına ṣoḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5440). [göster,]*

göster-: *Açıkça ortaya koymak, göz önüne sermek; işaret etmek.*

Aḳça vāfir **gösterürler** çün görür / Birez ol buġdaydan anlara virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3259). [gösterürler, -ür, -ler]*

Gösterürler neyse aña ṭoġrı yolı / Ḳırḳlara ḳatdılar anı yürüdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5921). [gösterürler, -ür, -ler]*

göster-: *(Birinin) Görmesini sağlamak.*

Didi bu sāḥir durur Türk'üñ eri / Siḥr-ile **gösterdi** bize ejderi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 969). [gösterdi, -di]*

Uzadup elini **gösterdi** aña / Göricek Emre anı ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1421). [gösterdi, -di]*

göster-: *1. Görülmesini sağlamak, görülmesine sebep olmak. 2. (Birinin) Görmesini sağlamak. 3. Göz önüne sermek, başkalarının gözleri önüne koymak, teşhir etmek, izhar etmek.*

Bir vilāyet **göstere** bunda naẓar / Biz Ḫorāṣān pirleri indüre baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6054). [göstere, -e]*

göster-: *(Bir hâlini, bir niteliğini) Ortaya koyacak tarzda davranmak.*

Anlara beş ṭaşı **gösterdi** hemān / Dir bulardur şāhidüm bilüñ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1990). [gösterdi, -di]*

Ḳāliçe ṣalup döşĕmedi döşek / İtmedi iḳrār ere **gösterdi** şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2303). [gösterdi, -di]*

Bir ḳaraltu gördi deryādan gelür / Ḳavmine **gösterdi** bir gör ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [gösterdi, -di]*

Ne-y-ise erkānı **gösterdi** tamām / ʿİzzet idüp gösterür yir ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4541). [gösterdi, -di]*

Nice **gösterdi** vilāyet diñleye / Şerḥ idüben ṣaḥ ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5749). [gösterdi, -di]*

gösterem: *Aşikar etmek, görünür kılmak, göstermek.*

Seni aña yüzlü **gösterem** didi / Maḳṣūduñ her nĕ-y-ise virem didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5499). [gösterem,]*

gösterme: *Gösterme, sunma; nasip etme.*

Ḥaḳ ḳabūl eyledi anuñ sözini / Kāfire **göstermedi** gün yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 876). [göstermedi, -di]*

gösterüp: *Göstermek.*

Buldı kāfirlere feṭḥ-i nuṣreti / Çün vilāyet **gösterüpdür** bu hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6043). [gösterüpdür, -dür]*

gösterüp: *Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak; açıkça ortaya koymak, göz önüne sermek.*

Çoḳ velāyet **gösterüpdür** baña er / Ol cihetden müʾmin oldum muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5802). [gösterüpdür, -dür]*

gösterüp: *Açıkça ortaya koymak.*

Kim durur tek göster anı görelüm / **Gösterüp** dir Ḥācī Bektaş şol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [gösterüp,]*

götrüdi: *Bir yerden başka bir yere ulaştırmak, götürmek.*

İẕn-i Ḥaḳ'la **götrüdi** Ḳuds'i Burāḳ / Didi Aḥmed ḥażretine ḳıl yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 113). [götrüdi,]*

götrül: *Götürülmek.*

Çün duʿā oluban şofra **götrülür** / Her ne kim erkān var-ısa hep olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3802). [götrülür, -ür]*

götür: *Açmak, kaldırmak.*

Böyle diyüp barmaġın **götürdiler** / İkileyin Ḥaḳḳ'a īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 994). [götürdiler, -diler]*

götür: *Gidermek.*

Ḫayr-maḳdem ḫoş ḳadem getürdüñüz / Cān u dilden hemmümüz **götürdüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1497). [götürdüñüz, --dü, --ñüz]*

Ṣaldı seccādeyi geçer oturur / Ġuṣṣayı ḳayġuyu dilden **götürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2786). [götürür, -ür]*

götür: *Sebep olmak.*

Şimdi aḥibbāsı anuñ ṣaç **götürür** / Böyle erenler sözde teʾvīl getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5464). [götürür, -ür]*

götür: *Götürmek ll taşımak.*

Çavdar eker ol köyüñ zımmīleri / Çavdar eker **götürür** buġday giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1538). [götürür, -ür]*

götür: *Götürmek.*

Ḫırḫasın aluñ **götürün** yā ḥabīb / Pes varup ṣandıḳların gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 181). [götürün, -üñ]*

Anlaruñ ola döşek oturalar / Ẓulmi dünyādan tamām **götüreler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4409). [götüreler, -e, -ler]*

götür: *(Bir kimseyi bir yere giderken) Beraberinde bulundurmak, onunla beraber gitmek, refakatine almak.*

Kökeninden ikisin üzdi revān / **Götürüp** ḳatlarına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1484). [götürüp, -üp]*

Üzdi kökinden varup ol ḳavunı / Ḳoltuġına **götürüp** gitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1493). [götürüp, -üp]*

Götürüp boḫçayı İsmāʿīl gider / Boḫçayı ḳoyup sözin iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3813). [götürüp, -üp]*

Pes şivān efġān idüben geldiler / Oradan begi **götürüp** aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4007). [götürüp, -üp]*

Götürüp ibrīġı ardınca gider / Ṣunuban ibrīġı gör nice ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4564). [götürüp, -üp]*

Bişirüp ṣofrayı andan pür ider / **Götürüp** ṣofrayı Ḫūnkār'a gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4627). [götürüp, -üp]*

Başına gelüp Ḥācım el sürdügin / El duʿāya **götürüp** hem ṭurduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5250). [götürüp, -üp]*

götür: *(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.*

Girdi tennūr içre der-ḥāl oturur / Çıḳarur gönlegin atar **götürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3798). [götürür, -ür]*

götür: *(Bir kimseyi bir yere giderken) Beraberinde bulundurmak, onunla beraber gitmek.*

Ḫānedānına didi defʿī nefes / Ol hidāyet ḫırḥasını **götürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 175). [götürür, -ür]*

götür: *Götürmek, taşımak, yüklenmek,üstlenmek, kaldırmak.*

Başını andan yuḳaru **götürür** / Didi ṣoraram baña virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6634). [götürür, -ür]*

götür: *(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.*

Götürüp elmayı Ṣaru gitdiler / Sürüben İdrīs evine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2044). [götürüp, -üp]*

Ġażaba geldi hemān-dem ol ʿazīz / **Götürüp** dest-i vilāyet birle tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3181). [götürüp, -üp]*

götür: *Gidermek, ortadan kaldırmak.*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḫażretüñ ḳıl himmeti / Üstlerinden gel **götür** bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 949). [götür,]*

götür: *(bir şeyi) getirmek.*

Sen işit kim Mūsiyü'š Šānī n'ider / Şerbeti **götürüp** evine varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 314). [götürüp, -üp]*

Çavdar etměgin **götürüp** bir gelin / Uġradur Bektaş'a nā-gāh ol yolın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1531). [götürüp, -üp]*

götür: *Yukarı kaldırmak.*

Pezveri aralayuban oturur / Elini şol dem yuḳaru **götürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3343). [götürür, -ür]*

götür: *Götürmek, ulaştırmak.*

Pādişāh gördi ki şofra vü çırāḳ / **Götürüben** elde girüp geldi çaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4419). [götürüben, -üben]*

götür: *Bir şeyi beraberinde götürmek, taşımak, nakletmek.*

Muʿteber niçe kitāb **götürdiler** / Yol yaraġın ne-y-ise bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3453). [götürdiler, -diler]*

götür: *Kaldırmak, taşımak.*

Çavdar ekün̈ **götürün̈** buġday müdām / Oña hem ekinün̈üz dāyim tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1536). [götürün̈, -ün̈]*

götür: *Suya kapılmak bağlamında.*

Ṣuyuñ ortasına irince hemān / Ṣu **götürdi** bunları atlu yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1079). [götürdi, --di]*

götür-: *Açmak, kaldırmak.*

Kim Baraḳ ḳıllu olur hem biz daḫı / **Götürürüz** ṣaç budur söz iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [götürürüz, -ür, -rüz]*

götür-: *Ortadan kaldırmak.*

Birbirine ʿizz ü ḥürmet itdiler / Kibr ü kīni aradan **götürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6231). [götürdiler, -di, -ler]*

götür-: *(Bir kimseyi bir yere giderken) Beraberinde bulundurmak, onunla beraber gitmek, refakatine almak.*

Tābūt içre ḳoyuban **götürdiler** / Ḳapu öñine ẕikr-ile gětürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5650). [götürdiler, -di, -ler]*

Geldi ṣofra yidi niʿmet cümle kes / Çünki ṣāfdan ṣofrayı **götürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6038). [götürdiler, -di, -ler]*

götür-: *(Bir şeyi) Hareket ettirip belli bir yere koymak.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım işi bitürdi çün / Zaḥmetini ejderüñ **götürdi** çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5204). [götürdi, -di]*

götür-: *(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Beraberinde taşımak.*

Ẕebḥ idüp yüzüben et eylediler / **Götürüp** işit anı n'eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 608). [götürüp, -üp]*

götür-: *Üzerinde taşımak, yanında bulundurmak.*

Nice bī-cān iderem varup seni / Bende zencīr **götürüben** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6310). [götürüben, -üben]*

götür-: *(Bir kimseyi veya bir şeyi bir yere giderken) Berâberinde bulundurmak, onunla berâber gitmek.*

Kes yidi başını daḫı evrenüñ / Zaḥmetin cehd idüben **götür** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2830). [götür,]*

götür-: *(Belli bir maksat için bir yere gitmesini sağlamak üzere) Birinin berâberinde gitmek.*

Gelüben erkānca anı **götürür** / Lāzım olan ḫiẕmetini bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1659). [götürür, -ür]*

Ol kişi ol eri **götürür** revān / Getürüp Bĕyâmlu'ya ṣaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3231). [götürür, -ür]*

Yüz sürüp işige barmaḳ **götürür** / Ṣıdḳ-ıla Allāh'a īmān gĕtürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5781). [götürür, -ür]*

Yüz sürüp işige barmaḳ **götürür** / Ere inanup Ḥaḳḳ'a īmān getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5791). [götürür, -ür]*

Ol şehādet barmaġını **götürür** / Ḳırḳ kezin īmān şehādet gĕtürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5815). [götürür, -ür]*

Dünyā çünki mezraʿadur bī-gümān / Toḫmın eken **götürür** ḥāṣıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5844). [götürür, -ür]*

götürdi: *(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) taşımak, ulaştırmak, iletmek.*

Virmedi el ol murāda irmedük / İşidüp anı **götürdi** el hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 311). [götürdi, --di]*

götürül: *Bir işi yapmaya devam etmek.*

Nesl-i Selcūḳ'dan bu ḥükm-i salṭanat / Yidi yıldur **götrüleli** bil bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4233). [götrüleli, --eli]*

götürüp: *Bir yerden bir yere götürmek, ulaştırmak.*

Gördi Mollā evrenüñ gıjġurduġın / Kendüyi atdı şuya **götrüp** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3508). [götrüp,]*

göy: *Yanmak.*

Tā Saḳarya Şuyı'nuñ kenārına / İrdi bunlar **göyübeni** yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5041). [göyübeni, --übeni]*

göynük: *Göynük şehri.*

Gölḥiṣār **Göynük'le** İznīḳ şehrine / Aḳdı aḳına döne döne yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4288). [göynük'le, --le]*

göyün-: *Tutuşmak, yanmaya başlayıp ateş almak; çok keder, elem ve hicran çekmek.*

Didi İbrāḥīm'e Ḳolaçıḳ Ḥācım / Ġayret odı-y-ıla **göyündi** içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5173). [göyündi, -di]*

göyün: *Yanmak.*

Girsün ol oda eger kim yanmaya / Giricek hīç ol oda **göyünmege** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [göyünmege, --me, --ge]*

Virse göñlin ol oda yanmaz ıdı / Kül oluban oda **göyünmez** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2574). [göyünmez, --mez]*

göz: *1. Göz. 2. Suyun çıktığı yer.*

Böyle diyüp anda Ṣaru İsmāʿīl / Aġlayup yaş dökdi **gözden** hem-çü Nīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5696). [gözden, -den]*

göz: *Görme uzvu, ayn,çeşm.*

Arḳasın yıpup ṣıġadı **gözini** / Böyle dir aña dönüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1446). [gözini, -i, -ñ, -i]*

göz: *Görme organı.*

Didi gözüñ yum ki anda varasın / **Gözüñ** açup baba yüzin göresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 820). [gözüñ, -üñ]*

göz: *Görme organı.*

Ḥasret odına yaḳup cān u ciger / Yidi yıl olınca **gözi** yaş döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 691). [gözi, -i]*

göz: *Görme organı.*

Ṣaġ ısa **gözleri** baña getürüñ / Tīz bu sāʿat didügümi bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1897). [gözleri, -leri]*

göz: *Bakış, nazar.*

Ṣayrafī daḫı buña ḳıldı naẓar / Ṭuş gelincĕgez **gözi** elin ṣalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4696). [gözi, -i]*

Ḳıbleye ḳarşu çöküp anda dizin / Ṭopraġa sürübeni yüzin **gözin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5610). [gözin, -in]*

göz: *Göz, görme organı.*

Her libāsda evliyā gizlü durur / Göricek bilür şu kim **gözlü** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [gözlü, -lü]*

göz: *Bakış, nazar.*

Gice gündüz aña baḳardı müdām / Irmayup **gözlĕrini** her ṣubḥ u ṣām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1890). [gözlĕrini, -ler, -i, -ñ, -i]*

Yumdı Ṣaru İsmaʿīl erüñ **gözin** / Örtdi erüñ ḫırḳasıyla hem yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5622). [gözin, -in]*

Öpdi andan şeyḫiniñ varup elin / Öpdi şeyḫ Ahmed daḫı iki **gözin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6021). [gözin, -in]*

göz: *Mana gözü: gönül.*

İrişür Ḫūnkār gemiyi ḳurtarur / Çün bezirgān **gözi-le** anı görü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4048). [gözi-le, -i, -le]*

göz: *Görme organı.*

Ḳırḳ gün oldı **gözümüz** görmedi gün / İlimizde bir olupdur dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 858). [gözümüz, -ümüz]*

Dāyimā ol sebze baḳmaḳ yig olur / Bu aġa baḳmaḳ **gözümüz** ceng ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1884). [gözümüz, -ümüz]*

göz: *"Görme organı" olsa da beyitte mecaz-ı mürsel yoluyla "kişi" anlamında kullanılmıştır.*

Ol söz-ile çıḳdı mollā der-kenār / Görür iki **göz** ṣanur külḫān yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [göz,]*

göz: *Görme organı, bakış.*

Ol erüñ himmeti ile oldum ṭoġan / Uçup oldum ḫalḳ **gözinden** hem nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 815). [gözinden, -i, -n, -den]*

göz: *Görme uzvu, ayn, çeşm, dide.*

Gözin açup gördi kendin nā-gehān / Bir deñiz ḳatında ṭururdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [gözin, -in]*

Şundı bir tepsi bişi yidim ṭaʿām / **Gözlerimden** ġāib oldı ol naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5961). [gözlerimden, -ler, -im, -den, -]*

göz: *Görme organı.*

Aç didi çün kim Saʿīd açdı **gözin** / Gördi Tekye Ḳaya'dadur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3697). [gözin, -i, -n]*

göz: *Bakış, nazar, göz.*

Çün **gözini** açuban baḳup görür / Tekyede babası öñinde ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 872). [gözini, -i, -n, -i]*

Gözi anuñ daḫı ġayrılar gibi / Aġarupdur ġālibā dir iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1895). [gözi, -i]*

Niçesi erden naẓarlu cān-ımış / **Gözine** żarar ziyān hīç olmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1900). [gözine, -i, -n, -e]*

Çün **gözini** açdı gördi Cān Baba / Bildi nereye irişdi mertebe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2453). [gözini, -i, -n, -i]*

Yum didi gözüñi yumduñ bir zamān / Aç diyincĕgez **gözüñ** açduñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [gözüñ, -üñ]*

Er görüp İsmāʿīl'üñ **gözi** yaşın / Bir zamān ṭurup çeker atı başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [gözi, -i]*

Çünki yüksek ḳubbeden kāfir uçar / Göñline ilhām irer **gözi** açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5785). [gözi, -i]*

göz: *Görme organı.*

Göñlüm aldı bir perī-rū ol zamān / Bunı diyüp **gözlerinden** ḳan aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 349). [gözlerinden, -ler, -i, -n, -den]*

göz: *Görme uzvu; ayn, çeşm, dide.*

Yum gözüñ dir yumuban **gözin** açar / Bu Bedaḫşān'dan Ḫorāsān'a geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 871). [gözin, -in]*

göz: *Görme organı,göz.*

Aḳıdur yaş **gözlerinden** yırmurur / Gördi ḫatun oġlınuñ aġladuġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 346). [gözlerinden, -ler, -i, -n, -den]*

göz: *Görme organı, göz.*

Gözlerin ṣıġayup arḳasın yıpar / Himmet idüp eyledi ṣafā-naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2452). [gözlerin, -ler, -i, -n]*

Gözlerin ṣıġayuban virdi naṣīb / Ol naẓar teʾšīri-le oldı edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2737). [gözlerin, -ler, -i, -n]*

Yumdı gözlĕrini çün kim didi ac / Açdı **gözlĕrin** giderüp inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3676). [gözlĕrin, -ler, -i, -n]*

Iramayup **gözlerin** pencereden / Baḳar-ıdı gitmeyüp ol aradan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4737). [gözlerin, -ler, -i, -n]*

Gözlerin öpüp yüze yüzin sürer / Aldı mekteb-ḫāneye geldi eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5983). [gözlerin, -ler, -i, -n]*

göz: *Görme organı.*

Ṭurdı bĕni ḳucaġına aldı er / **Gözümi** yumup idince ben naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 821). [gözümi, -üm, -i]*

göz: *Bakış, nazar, göz.*

Yum **gözüñ** dir yumuban gözin açar / Bu Bedaḫṣān'dan Ḫorāsān'a geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 871). [gözüñ, -üñ]*

Daḫı andan irişĕsin bir yire / Ḳuşlar uçduġın **gözüñ** çün kim göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [gözüñ, -üñ]*

göz: *Bakış, nazar; göz.*

Gözleri bozaruban olurdı kör / Çıḳaruban ṣalıvirürler buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1873). [gözleri, -ler, -i]*

Niçe yatur çıḳaruñ ṣalıvirüñ / **Gözleri** kör oldı mı daḫı görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1896). [gözleri, -ler, -i]*

Yūnus'uñ ḳarnı uruldı şevḳ-ıla / **Gözleri** yaşı aḳar ḫoş ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2947). [gözleri, -ler, -i]*

Tīz çeker bendini çalḳardı çeküp / **Gözleri** yalap yalap aña baḳup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3345). [gözleri, -ler, -i]*

Bir ʿaẓīm heybetlü evren ṭaşra var / **Gözleri** külḫān demi gibi yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3494). [gözleri, -ler, -i]*

Baġrı başlu aḳıdur **gözlĕri** ḳan / Çünki ʿOšmān girdi sulṭān ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6334). [gözlĕri, -ler, -i]*

göz: *Bakış, görüş.*

Gözle buzaġıları emişmesün / Ḥācī Bektaş da didi emişmesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1916). [gözle, -le]*

göz: *Görme organı.*

Ṭuruban bir kimse zindāna varur / Nūre'dīn'üñ **gözlerini** ṣaġ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1898). [gözlerini, -leri, -n, -i]*

Yumdı **gözlĕrini** çün kim didi ac / Açdı gözlĕrin giderüp inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3676). [gözlĕrini, -leri, -n, -i]*

göz: *Görme organı / göz.*

Bunda ḳonduḳ mülk-i Rūm'a **göz** ṣalup / Rūm erenlerine idüp ʿizzet-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6120). [göz,]*

göz: *Görme organı.*

Öpdi andan atı ayaġın ḳodı baş / Dökdi andan **gözlerinden** ḳanlu yaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5667). [gözlerinden, -leri, -n, -den]*

Aldı elinden tepsi-le ısıcaḳ bişi / **Gözlerinden** ġāyib oldı nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5949). [gözlerinden, -leri, -n, -den]*

Gözlerinden yaş yirine dökdi ḳan / Bildi düşmān birikip ḳılmış nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6313). [gözlerinden, -leri, -n, -den]*

göz: *Görme organı.*

Ayaġuñ ayaġum üstine ḳoġıl / Yum iki **gözüñi** sözüm fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3674). [gözüñi, -ü, -ni]*

Yum didi **gözüñi** yumduñ bir zamān / Aç diyincĕgez gözüñ açduñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [gözüñi, -ü, -ni]*

göz: *Bakış, görüş.*

Bulamaz ḫalḳ ısın zīrā eger ḫalḳ / Pes olup ḫalḳın **gözinden** ol nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [gözinden, -i, -n, -den]*

göz: *Bakış, göz.*

Buġdayı içün diyelüm ṭaşı biz / Böyle diyüp **göz** göre Etrāk pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [göz,]*

göz: *Görme organı.*

Gözlerine ḳarşu ol ṭoġan iner / Ṭurduġı yirüñ çaḳ altına ḳonar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4921). [gözlerine, -leri, -n, -e]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp itdi āh / Ṣems-i ʿālem **gözlerine** oldı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5567). [gözlerine, -leri, -n, -e]*

göz: *Görme organı olan göz.*

Yidüben sekü ḳatına getürür / Saʿde'dīn'üñ **gözleri** küllī görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3346). [gözleri, -ler, -i]*

göz-: *T. Görme organı.*

Göziñüzi hem virüñ dervīşe siz / Her ne dervīş itse şey' li'llāh pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [göziñüzi, -iñüzi]*

göz açu-: *Dikkatlice bakmak.*

Çoġ-ıdı ġāyetde ḥadsiz bī-riyā / Cümle erenler göz açusı ammā ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6089). [göz açu-, -sı]*

göz açup yumınca: *Göz açıp kapayıncaya kadar: Çok kısa bir zamanda.*

Göz açup yumınca Keliġıra'ya / Ḫıżr irişdi hemān o araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2828). [göz açup yumınca,]*

göz ü baş: *Göz ve baş.*

Siḥrini bāṭıl ḳıluñ ṭoġa güneş / Ẓulmeti götür görelüm **göz ü baş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 880). [göz ü baş,]*

göz ucı: *Göz ucu.*

Er nefesi ile Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Uġramadı göz ucından hiç güce *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1891). [göz ucı, --ndan]*

göz ur-: *Gözlemek, göz gezdirmek.*

Ḳalbine ḳılup naẓar çün urdı göz / Gösterür Otman Beg'e andan rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4383). [göz ur-, --dı]*

Tā ki bāzāra irişdi giderek / Göz urup dört yañaya seyr iderek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4694). [göz ur-, --up]*

Kim oturup kim ayaġın ṭurdılar / Çille Ṭaġı'ndan yaña göz urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5631). [göz ur-, -dı, -lar]*

göz ur: *Gözlemek, göz gezdirmek.*

Çünki kāfir ilini Bektaş görür / Ḳalḳuban pervāza çevre göz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 767). [göz ur,]*

göz yaşı-: *Gözyaşı.*

Didi efġān zārī ḳılup aġlama / Gözlerüñ yaşıyla yolum baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5698). [göz yaşı-, -y, -la]*

gözci: *Gözlemleme veya gözetleme işini yapan kimse.*

Gözci kāfir leşkeri yirde ṭutar / Gökde uçan ḳuşları yırtar atar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 795). [gözci,]*

Ḳaraca Aḥmed'e didiler iy ʿazīz / **Gözcisisin** Rūm'uñ anı gör ki tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1304). [gözcisisin, --si, --sin]*

Öpdi ayaġın dili-le ʿömri zamān / Ḥācī Bektaş iyder iy **gözci** eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6117). [gözci,]*

Didi **gözci** oluban itdüm naẓar / Şarḳ u ġarbuñ arasın gezdüm ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6138). [gözci,]*

Aldı icāzet Ḳaraca Aḥmed pes gider / Geldi **gözci** erlere ḳıldı selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6155). [gözci,]*

Luṭf u kerem-ile virdük ḫoş selām / Sen ki Rūm'uñ **gözcisisin** bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6121). [gözcisisin, --si, --sin]*

gözci-: *Gözlemleme veya gözetleme işini yapan kimse.*

Ḫışm-ıla üstüne geldi bir ṭoġan / Bildi Rūm'uñ **gözcisidür** bu gelen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6112). [gözcisidür, -si, -dür]*

gözden yaş dök: *Ağlamak.*

Aġladı gözden döküp yaş iy aḫı / Dir imām siz daḫı aġlarsız niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 308). [gözden yaş dök, --üp]*

göze göz: *Göz göze, yüz yüze.*

Eteginden düşdi bir sebz hindi ḳoz / Görüp ol arada böyle **göze göz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1523). [göze göz,]*

göze göz: *Karşılıklı, birbirinin aynı oranında.*

Didiler bunda boġazlanmış öküz / Uġrı durur bunı iden **göze göz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 613). [göze göz,]*

göze göz: *Gözlerini görecek kadar yakın olmak.*

Elin öpüp sürdiler pāyine yüz / **Göze göz** çün gördiler böyle rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4512). [göze göz,]*

gözed-: *Dikkatle bakmak, gözlemek, gözetlemek, kontrol etmek.*

Ḳapuya baḳup **gözedürdi** yolı / Didi abdāllara eyleñ tiz yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6358). [gözedürdi, -ür, -di]*

gözed-: *Beklemek, ummak.*

Uṣluca Kara Öyük'de yā emīn / Çevre baḳup **gözedürken** ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6140). [gözedürken, -ür, -ken]*

gözed: *Dikkatle bakmak, gözlemek, gözetlemek.*

Añuban Allāh adın el uzadur / Yuġıya irişdi eli **gözedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3610). [gözedür, -ür]*

gözet: *Göz önünde bulundurmak, düşünmek.*

Gözedüben Ḥaydar anda emr-i Ḥudā / Virdi andan ol ḳāżāya pes rıżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 674). [gözedüben, --üben]*

Tā dimāġ-ı cān ola ḫoş tāze ter / Lez̲z̲etin dadın **gözetmĕye** şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4667). [gözetmĕye, -meye]*

gözet: *1. gözetmek. 2. riayet etmek, göz önünde bulundurmak.*

Tāca ṭona baḳma **gözet** ehli oñat / Ẓulmet içre bulunur āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 91). [gözet,]*

gözet: *Dikkatle bakmak, gözlemek, gözetlemek.*

Dikdügüñ vaḳt yire ṣoḳ bu aġacı / Bunı **gözet** nice olur ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [gözet,]*

gözi çıkar-: *Kör olmak, görme yetisini kaybetmek.*

Dīn-i ḥaḳmış ol erüñ girçek sözi / Egri baḳandan çıḳarurmış gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 921). [gözi çıḳar-, --ar, --ur, --mış]*

gözi kamaş: *Güçlü bir ışık sebebiyle göz bakamaz olmak.*

Kimdi yanuñda oturan iki er / Yüzleri nūrı ḳamaşdurur gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6635). [gözi ḳamaş, --dur, --ur]*

gözi kör: *Kişinin (bir nesneye veya bir kimseye) kendini kaptırıp başka hiçbir şey düşünmemesi.*

Ḳaḳıdı ruhbānlara ġāyet tekūr / Didi iy dīnsüz olanlar **gözi kör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 907). [gözi kör,]*

gözi ṭoġru: *Gözünün doğrusuna, direkt.*

Gözi ṭoġrusına üc gün gitdi ol / Bir muʿaẓẓam şehre nā-gāh yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [gözi ṭoġru,]*

gözi yaşı: *Gözyaşı.*

Gözi yaşı aḳuban cağladuġın / Dir oġul aġlatmasun Allāh seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 347). [gözi yaşı,]*

gözin aç: *Gözünü açmak, açık duruma getirmek; gözü görmeye başlamak II (Bir yerde) gözünü açmak. O yerde olduğunun farkına varmak; iyileşmek, durumu daha iyi bir hâl almak.*

Çün gözin açdı görür bir nev-cüvān / Ḳarşuda ṭurur ayaġın ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 778). [gözin aç, --dı]*

gözin çıḳar: *Gözünü çıkarmak. II. Kör etmek.*

Ya baña siz gösterüñ güneş yüzin / Ya çıḳaram cümlesinüñ hep gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 860). [gözin çıḳar, --am]*

gözin ḳapa-: *Görmezden gelmek.*

Birbirine baḳıban ḳapar gözin / Didiler ki bu durur cerrār ışıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6246). [gözin ḳapa-, -r]*

gözin öp: *Sevgi, saygı, bağlılık, teşekkür belirtmek amacıya dudaklarını birinin gözlerine değdirmek II Sevgi göstermek.*

Görişüp oğlanınuñ öper gözin / Ḥālini ṣorup sürer yüze yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 802). [gözin öp, --er]*

gözin yum: *Gözünü kapamak.*

Çünki yumdı Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar gözin / Tekye içinde gördi ṭurur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 799). [gözin yum, --dı]*

gözini aç-: *Uyanık, dikkatli olmak.*

Çün tekūr işidecekler sözini / Başa ʿaḳlın dirdi açup gözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 906). [gözini aç-, --up]*

gözini ṣıġa: *Gözlerini okşamak.*

Arḳasın yıpup gözini ṣıġadı / Uşda bizden naṣībüñ alduñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1506). [gözini ṣıġa, --dı]*

gözi-y-ile gör: *O şekilde görmek II...olarak görmek.*

İşbu mehleki gözi-y-ile görüp / Çaġırur Rūm erlerine yüz urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4046). [gözi-y-ile gör, --üp]*

gözle-: *(Neler olduğunu, birinin ne yaptığını anlamak için) Dikkatle bakmak, gözle takip etmek.*

Ben deminde **gözler** idüm dir seni / Ṭurur idük bu arada bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [gözler, -r]*

gözle-: *Bir şeyin olmasını veya birinin gelmesini beklemek, intizar etmek.*

Tekye ḫalḳı **gözleyüp** görmez eri / Ḳanda gitdi ola dir ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [gözleyüp, -(y)üp]*

gözle: *Gözetmek, bir duruma tüm dikkatini sevketmek.*

Öküzüñ **gözlemeyince** ben eger / Ḳurt yise yā aña gelse bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1950). [gözlemeyince, -me, -(y)ince]*

Sen didüñ öküzlerüñ **gözlĕmezem** / Sözüñi aṣlā ḳabūl eylĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1998). [gözlĕmezem, --mez, --em]*

Hoy Ata anuñ-ıla ḳıldı ḳarār / **Gözler-idi** ol putı leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2688). [gözler-idi, -r, --idi]*

Görürem hem **gözlerem** sen ġam yime / Nice ola ḥālüm benüm daḫı dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2742). [gözlerem, -r, -em]*

Pāsbāndı **gözler-idi** milketi / Cümle erenler cemʿ olupdı bir yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6091). [gözler-idi, -r, --idi]*

gözle: *Gözlemek, seyretmek.*

Dir Ṣaru öküzüñi ben gütmezin / **Gözlemek** ḳaṣdını daḫı itmezin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1949). [gözlemek, -mek]*

gözle: *Aramak, beklenti içinde olmak.*

Tā ṣıġır dönince yĕ dek **gözledi** / Çün ṣıġır çekildi evi özledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1971). [gözledi, -di]*

Gözledi bir gün ki ḫan ava çıḳar / Od urur ol odunı şol dem yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [gözledi, -di]*

gözle: *Dikkatle bakmak, gözlemlemek; incelemek; gizlice bakmak, gözetlemek.*

Bileyem senüñle bile giderem / **Gözlerem** ben saña yardım iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2463). [gözlerem, -r, -em]*

gözle: *Dikkatle bakmak, gözlemlemek, tarassut etmek. İncelemek, araştırmak.*

Begleriyle **gözleyüben** baḳdılar / Tā ki ṣudan ḳurı yire çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2770). [gözleyüben, -yüben]*

gözle: *Beklemek.*

İşidüben anı Ṣaru İsmāʿīl / **Gözleyüp** dört yanına ṭutdı sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4073). [gözleyüp, -y, -üp]*

gözle: *Beklemek.*

Hep sükūta vardılar **gözleyü** pīr / Ḫˇāce Aḥmed ḳayġuruban Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6056). [gözleyü, -yü]*

gözle: *Bak! Gör! Seyret!.*

Daʿveti Ḫūnkār'a çün ādem gider / Mollālar bir **gözle** burada n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3333). [gözle,]*

Emr ider Ḫūnkār Saʿīd ṭurdı gelür / **Gözle** buyruḳ aña Ḫūnkār ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3644). [gözle,]*

gözledi: *Dikkatle bakmak, gözlemlemek, tarassut etmek. İncelemek, araştırmak.*

Uyanıcaḳ gör Güvenc'i n'eyledi / **Gözledi** dört yanını seyr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4772). [gözledi,]*

gözlemĕ: *Dikkatle bakmak, gözlemlemek; incelemek; gizlice bakmak, gözetlemek.*

Gözleměyincek gelür-ise żarar / Yā ḫo ḳurt yirse didüñ aña ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1999). [gözleměyincek, --y, --incek]*

gözler yaşın dök: *Göz yaşı dökmek. II. Ağlamak.*

Böyle diyüp ḫalḳ-ı Türkistān tamām / Dökdiler gözler yaşın hem-çün ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 704). [gözler yaşın dök, --di, --ler]*

gözleri: *1. Görme organı 2. Bir şeyin bölümleri, parçasından her biri.*

Yā hū yā hū diyüben cevlān urur / **Gözleri** gevher gibi per per yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6106). [gözleri, -ler, -i]*

gözlerin yum: *Gözlerini (Gözünü) kapamamak (kırpmamak, yummamak): Hiç uyumamak.*

Gündüzin güder gice alur gelür / Yummayup gözlerin aġlar yaḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3204). [gözlerin yum, --ma, --y, --up]*

gözü-: *Görme uzvu, çeşm.*

Aña daḫı **gözüküp** daʿvet ider / Hem Ḥıż ı r Ṣāmut'ı daḫı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5480). [gözüküp, -küp]*

gözük: *Görünmek.*

Nite ki remz itdi Ḫūnkār ḥażreti / Pādişāha yüzlü **gözükdi** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4256). [gözükdi, -di]*

Kendüye **gözükdi** nite ol gice / Kim Bahāʾe'd-dīn daḫı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5479). [gözükdi, -di]*

gözük-: *Görünmek.*

Ol bizüm heybetlü erenler ṭonın / Giyüben ol ṭon-ıla **gözük** çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3478). [gözük,]*

gözüm: *"Kıymetlim" anlamında sevgi hitabı.*

Bu sözüm rāst söylerem işit **gözüm** / Ol sāʿat Bektaş götürdi el Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6675). [gözüm,]*

Didi Ḫūnḳār Cān Baba işit sözüm / Mertebeñ bildüñ naṣīb alduñ **gözüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2454). [gözüm,]*

Didi Ṣaru İsmāʿīl işit sözüm / Ḫāṣ ḫalīfemsin benüm iki **gözüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5582). [gözüm,]*

gözüm aç-: *Bakmak.*

Gözüm açdum tekyede gördüm özüm / Bunda nice geldi bilmem kendözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 822). [gözüm aç-, --du, --m]*

gözüme ḳarşu: *Gözüme karşı II Göz önünde.*

Gel benüm ḳanlumı tek eyle ḳışāş / Boġazından **gözüme ḳarşu** dir aṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3927). [gözüme ḳarşu,]*

gözüñ aç: *Uyanık, dikkatli olmak.*

Dut sözüm divşür özüñ açġıl gözüñ / Ḥaḳḳ'a ṭapşur girçek irseñ kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 740). [gözüñ aç, --ġıl]*

Didi **gözüñ aç** a Ṣaru İsmaʿīl / Ṣaḥf içinde gör ne dir Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5588). [gözüñ aç,]*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳluñı başa dirüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5708). [gözüñ aç,]*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẕharısın aç gözüñ / ʿAḳlıñı başa virüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5711). [gözüñ aç,]*

gözüñ yum: *Gözünü kapat.*

Ḳıbleye ḳarşu ṭutup yüzini er / Didi Ḥaydar yum gözüñ itme naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 798). [gözüñ yum,]*

Didi **gözüñ yum** ki anda varasın / Gözüñ açup baba yüzin göresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 820). [gözüñ yum,]*

gözüñi aç-: *Dikkat etmek; uyanık olmak.*

Aç gözüñi ʿālemi āfāḳı gör / Zehr içinde görinür tiryāki gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 81). [gözüñi aç-,]*

gözyaşı dök: *Ağlamak.*

Gözyaşı dökübeni aġlar ıdum / Rāḥat olmayup demürde aġnar ıdum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 809). [gözyaşı dök, --übeni]*

güc: *Güç, iktidar.*

Er aña ṣunmışdı bāṭın ḳılıcın / Er bilür erüñ ne ḳadardur **gücin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2245). [gücin, --in]*

güc: *Zorluk, güçlük.*

Er nefesi ile Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Uġramadı göz ucından hiç **güce** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1891). [güce, -e]*

güc: *Güç, kuvvet.*

Şimdi ḳocaldum u gitdi ḳuvvetüm / Gitdi **gücüm** ḳalmadı beñzüm betüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2867). [gücüm, --üm]*

güc: *Güçlük, zorluk.*

Ḳaraca Aḥmed'sin özüñdür pāsbān / Çün ṭarīḳatde er durur **güç** ṭartıcı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6122). [güç,]*

güc: *Ağır ve yorucu emekle yapılan.*

Bunlara **güç** gelüben incindiler / Bu ışıḳ ne dir diyüben döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5060). [güç,]*

güç gel: *Zor gelmek.*

Getürüben dökdiler yabānlara / Güç geldi ḳarşu bu iş anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2159). [güç gel, --di]*

güci yit-: *Eldeki imkânlarla ancak altından kalkabilmek, üstesinden gelebilmek:.*

Güci yiten altun üsküf eyledi / Kendülere ʿizzi mevṣūf eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4431). [güci yit-, --en]*

gücümüz yit: *Kuvvetimiz yetmez, elimizden gelmez; yapamayız.*

Böyle dir dönderüp aña yüzini / Dir gücümüz yitmez ol işe bizüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6674). [gücümüz yit, --mez]*

güd-: *Gütmek, peşinden gitmek.*

Her ne remz itse erenler eyle ider / Remz alup erüñ işāretin **güder** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2640). [güder, -er]*

Her gelen ḳurbān ḳoyunuñ bī-riyā / **Güder** idi dāyimā Ṣaltıḳ Baba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2734). [güder, -er]*

Gündüzin **güder** gice alur gelür / Yummayup gözlerin aġlar yaḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3204). [güder, -er]*

güd: *Gütmek, peşinden gitmek.*

Var öküzüñi yabānda **güde** git / Öküzüñ gerekse saña söz işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1959). [güde, -e]*

güd: *Gütmek.*

Dört yaña ṭolanuban çegzindiler / Bir ḳoyun **güder** çobanı buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2847). [güder, -er]*

güd: *Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların bakımını yapmak.*

Pes ṣıġır bunda keşige **güdilür** / Ṣıġıruñ cümlesi bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 21, Beyit 1955). [güdilür, -ilür]*

güd: *Gütmek, peşinden gitmek.*

Güder idi bir bölük ḳoyunları / Otladup hem ṣuvarurdı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1428). [güder, -er]*

güd: *Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların bakımını yapmak. II Kelimer üzerinde tasarrufta bulunabime.*

Keşik işbu günde İdrīs'üñ idi / **Güderin** didüñdi sen işde ḳodı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1956). [güderin,]*

güft: *Laf, söz, konuşma.*

Bu bizi kĕsüñ aña olsun kefen / Rāstī söz işbudur ki **güft-i** men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [güft-i, --i]*

güft ü gūyı: *Asılsız dedikodu.*

Ḥaḳḳ'a irmek ister-iseñ iy hümām / **Güft ü gūyı** terk idüp bekle maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5725). [güft ü gūyı,]*

güftār: *Far. Söz, kelâm.*

Ṣaru işidüp bu sözi ṭınmadı / Bu ḳadar **güftāra** hergiz ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1969). [güftāra, -a]*

Nuṭḳa gel iy ṭūṭī-i bāġ-ı cinān / Ṣol şeker **güftāruñ** aç depret lisān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3887). [güftāruñ, -un]*

güher: *Cevher, değerli maden.*

Aṣlı ne yā ḳurı ḳamışda şeker / Seng-i ḥārā içre bulunur **güher** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 92). [güher,]*

Buldılar Ḫūnkār yerinde bir **güher** / Bir münīr ü müstenir bir ḫūb u ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [güher,]*

Dünyada eksükligüñ her kim diler / Baġrı delinsün olursa dür **güher** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5577). [güher,]*

güherdaş: *Ahi teşkilatına mensup olan Bedreddin Gühertaş, I. Alâeddin Keykubad'ın Tokat'ta meliklik döneminde atabeyi, saltanatı döneminde (1220-1237) de saygın emîrlerinden biri idi.*

Dir **Güherdaş** aña iy kān-ı kerem / Olmazuz biz sizsüzin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1660). [güherdaş,]*

Bir **Güherdaş** iki daḫı ḳoñşısı / Yidi ev oldı bularuñ cümlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1668). [güherdaş,]*

Ol üç evüñ bir ulusı var-ıdı / Kim **Güherdaş'dı** o kişinüñ adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [güherdaş'dı, --dı]*

Ḳarayük'de ol **Güherdaş'uñ** meger / Bir gün ölür birisi ey pür-hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1655). [güherdaş'uñ, --uñ]*

gül: *Çok sevilen ve beğenilen, katmerli ve kokulu olan çiçek.*

Gördi Ḫunkār'uñ ḥayāsında yaḳın / İki aḳ gül bir ḳızıl **güldür** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [güldür, -dür]*

gül: *Gülerek.*

Gülüp ḫālin ḫāṭırun ṣoruşdı Ṣāh / Saña müştāḳ oluban ider sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6013). [gülüp, -üp]*

gül: *Bir tür çiçek; gül çiçeği.*

Gördi Ḫunkār'uñ ḥayāsında yaḳın / İki aḳ **gül** bir ḳızıl güldür hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [gül,]*

gül: *Gülmek, neşelenmek, mutlu olmak.*

Mecmaʿ-ı ḫalḳ oynadılar **güldiler** / ʿAḳd idüp gĕlini ṣad iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 366). [güldiler, --di, --ler]*

gül: *"Gül ağacının katmerli, genellikle kokulu olan çiçeği" olmakla birlikte bu kelimeyle "insanlar" kastedilir.*

Gül gibi gel dünye içün ağlama / Gönlüñi her dikene gel baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [gül,]*

gül: *"Gül ağacının katmerli, genellikle kokulu olan çiçeği" olmakla birlikte bu kelimeyle "sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik, incelik, narinlik, nazlılık onun özelliğidir, aynı zamanda sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de olur.*

Ḫoş muʿaṭṭar rāyiḥa **gülden** gelür / Hīç özinden gelmemiş ḫūn u nifās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 402). [gülden, -den]*

gül: *Çok sevilen ve beğenilen, katmerli ve kokulu bir çiçek türü.*

Tekyesinde tā ki odun ṭaşıya / Vaḳt-i germ olup **güle** vü ışıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2940). [güle, -e]*

gül: *Çiçek, gül çiçeği. || Sevgili.*

Didügüñüzden ziyād ṣad ancadur / Bir nihāl-i tāze **güldür** ġoncadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4336). [güldür, -dür]*

gül-āb: *F. Gül suyu.*

Ṣaçdılar mollā yüzine tīz **gül-āb** / Ḳalḳuban gör nicesi virdi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3350). [gül-āb,]*

ġulām: *Delikanlı, genç oğlan.*

Pes muṭīʿüz emrüñe olduḳ biz **ġulām** / Ḥażretüñe olduḳ mürīd ur kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6166). [ġulām,]*

gülbāng çek: *Bir toplulukça hep bir ağızdan ezgili biçimde söylenen kalıplaşmış tekbirlere, dualara verilen addır.*

Bir maḳām-ı ʿālīye cemʿ oldılar / Kimi gülbāng çekdi kimisi duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 390). [gülbāng çek, --di]*

gül-bāng çek-: *Bir toplulukça hep bir ağızdan ezgili biçimde söylenen kalıplaşmış tekbirlere, dualara verilen addır.*

Alucı ḫora geçürdiler tamām / Ḥaḳḳına gül-bāng çekerler ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2916). [gül-bāng çek-, --er, --ler]*

gül-bāng çek-: *Belli duâ ve ilâhîleri belli bir usûle göre hep bir ağızdan okumak.*

İrdi ejderhānuñ üstine görür / Çeküben gül-bāng ḳatı naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2816). [gül-bāng çek-, --üben]*

güldürür: *Güldürmek, neşelendirmek, mutlu etmek.*

Ṣaru Fāṭma'ya çü ḥāli bildürür / Fāṭıma'yı şād idüben **güldürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2045). [güldürür, -dür, -(ü)r]*

güler yüz: *Güler yüzlü, güleç yüzlü.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ʿizzet eyledi / Ḫoş güler yüz-ile ṭatlu söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4372). [güler yüz,]*

ġulġul: *Bağrışıp çağrışma, şamata || Şarkı söylemek.*

Ṣādī-y-ile söyle iy cān bülbüli / Ḳıl neşāṭ-ı naġme-y-ile **ġulguli** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4798). [ġulguli, --i]*

ġulġul: *Ses, söz, konuşma.*

Mevsim-i gülde ter it **ġulġulüñi** / Ḥācī Bektaş-ı Velī'den nuṭḳı aç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 215). [ġulġulüñi, --üñ, -i]*

gülistān: *Gül bahçesi. II Sevgilinin bulunduğu yer.*

Gine açdım bir **gülistāndan** niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 236). [gülistāndan, -dan]*

gül-ʿizār: *Gül yanaklı.*

Uyavuz saña ḳamu iy **gül-ʿiẕār** / İşidüp sözlerini ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6739). [gül-ʿiẕār,]*

gül-ʿizār: *Gül yanaklı (İbrahim-i Sani).*

Ṣayd iderken nā-gehān ol **gül-ʿiẕār** / Teşne iken gördi kim bir çeşme-sār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 338). [gül-ʿiẕār,]*

gülşen: *Bahçe, gül bahçesi, çiçek bahçesi.*

Rūşenālıḳ vire maḥzūn dillere / Şevḳ vire **gülşendeki** bülbüllere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1590). [gülşendeki, -de, -ki]*

gülşen: *(Fars.) Gül bahçesi, gülistan, gülzar.*

Gör ne zībā zeyn olupdur gülsitān / **Gülşen** içre ġoncalar zībā vü ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 210). [gülşen,]*

Nuṭḳuñ aç iy ʿandelīb-i gülsitān / Oldı zeyn **gülşende** nesrīn nesterān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3168). [gülşende, -de]*

gülşen: *(Fars.) Gül bahçesi, gülistan, gülzar.*

Gösterüp yüz ʿişve yile ber-kemāl / Ravża-i cennet durur ṣan **gülşeni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 212). [gülşeni, -ī]*

gülsitān: *Bahçe, gül bahçesi.*

Gör ne zībā zeyn olupdur **gülsitān** / Gülşen içre ġoncalar zībā vü ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 210). [gülsitān,]*

gülüş: *Gülme, gülme işi.*

Ṭurubanı bir zamān **gülüşdiler** / Gidüp andan girü yola düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3022). [gülüşdiler, -diler]*

gümān: *Kuşku, zan, şüpheli.*

Göricek ol gün seni sizdüm hemān / Ol ola diyüben iletdüm **gümān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4722). [gümān,]*

gümān ṭut-: *Şüphe etmek.*

Bu vilayete inan ṭutma gümān / Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6271). [gümān ṭut-, -ma]*

gün: *Güneş.*

Gün-ile ṭolundı hemān öteye / Atı naʿlinden görür ancaḳ ẓiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4601). [gün-ile, --ile]*

gün: *Gündüz.*

Bunlaruñ üstine düşür ẓulmeti / Düni **günden** seçmesün ne sāʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 843). [günden, -den]*

gün: *Yirmi dört saatlik zaman dilimi.*

Didi Ḫūnkār ġam degül bir **günlige** / Bitür ol işüñi var andan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [günlige, --lig, --e]*

gün: *An, zaman.*

Üc **gün** oruc ṭuta ola bā-ṣıyām / Olıcaḳ ol üc günüñ ṣavmı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2166). [gün,]*

gün: *(her) gün.*

Gün görinmez ki idevüz Türk'e aḳın / Ḳırḳ **gün** oldı aġlaşuruz uş yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 857). [gün,]*

Ḳırḳ **gün** oldı gözümüz görmedi **gün** / İlimizde bir olupdur dün ü **gün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 858). [gün,]*

Ḳırḳ **gün** āḫir olmış-ıdı pes tamām / Yaġmadı yaġmur u olmadı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [gün,]*

Ḳırḳ **gün** oldı çıḳmadı çaḳmaḳdan od / Bişmedi çig yanmaz od çıḳmadı dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [gün,]*

Dirler üç **gün** yā yidi **gün** yā çihil / Cümlesinüñ cerb olur çırāġı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [gün,]*

Dirler üç **gün** yā yidi **gün** yā çihil / Cümlesinüñ cerb olur çırāġı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [gün,]*

İsteyü varan kişi gitmiş bulur / Evlerinde üç **gün** ol öli ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [gün,]*

Naḳldür bir **gün** yine Ḫūnkār balı / Ḳarayük'den yaña gitdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [gün,]*

Düpdürüst ḳırḳ **gün** tamāmet ol unı / Yufḳa yapdılar tamām düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2086). [gün,]*

Yine bir **gün** ol şehin-şāh-ı evliyā / ʿĀlem-i maʿnīde māh-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2124). [gün,]*

Gözledi bir **gün** ki ḫan ava çıḳar / Od urur ol odunı şol dem yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [gün,]*

Bir **gün** inṣāf itdi ol merd-i dilīr / Hep günāhum ʿafv olacaġını dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3118). [gün,]*

Gördi bir **gün** bir kişi yoldan geçer / Eşdürür atı becid şan kim ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [gün,]*

Üc yay-ıdı **gün** ṭurdı der-ḳıyām / Çün yidi **gün** geçdi vü oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [gün,]*

Nice üc **gün** siz ikindin gitdüñüz / İnmedin **gün** uşda yine yitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [gün,]*

gün: *Gün, her gün.*

Ḳarayük'e çün gelüp ḳıldı ḳarār / **Günde** buldı ġāyet-ile iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2901). [günde, -de]*

gün: *Gün.*

Meger ol **günler** bahār eyyāmı-dı / Ṣularuñ ṭaşduġı vaḳt hengāmı-dı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5042). [günler,]*

gün: *İçinde bulunulan zaman dilimi.*

Sen bularuñ key ulusısın gel e / Benüm-ile işbu **gün** olġıl bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [gün,]*

gün: *1) Gündüz, 2) Yirmi dört saatlik zaman dilimi.*

Gün ṭolunup irecĕgez vaḳt-i şām / Ṭoġmamışdı ay ḳaranlıḳdı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 146). [gün,]*

Ṣandıġa muḥkem ḳoyup berkitdiler / Üç **gün** üstine geçince rüzigâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 179). [gün,]*

Günde yiyĕ bir öküz yahnīsini / Ḳurṣağında siñire küllīsini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1253). [günde, -de]*

Ger maḳām ıssı bize ṣuna boyun / Bir öküz **günde** bize ḳıla oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1259). [günde, -de]*

Rāżī oldı ol maḳām ıssı gele / **Günde** bir öküz etin yahnī ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1261). [günde, -de]*

Ol maḳām ıssı ʿazīẓ-i muḥterem / **Günde** ider bir öküz ḳurbān hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1263). [günde, -de]*

İşbu **gün** gördüm ṣuvada bir faḳīr / Yimegĕ nesne ṭaleb eyledi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1717). [gün,]*

Altına od yaḳalum ḳaynadalum / Üç **gün** üç dün işbu nevʿe idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [gün,]*

Üc dün ü **gün** ḳaldı od içre hemīn / Olıcaḳ dördünci **gün** varduḳ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [gün,]*

Üc **gün** od urup o ḳazan ḳaynadı / Ben didüm cānı bedenden oynadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2617). [gün,]*

Uçuban dördünci **gün** gördüm esen / Anı görüp ḳalmışam ḥayretde ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2618). [gün,]*

Gelüben dördünci **gün** oddan çıḳar / ʿIṭr-ı ʿanber müşk-i ezferdür ḳoḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2621). [gün,]*

İki ḳul olup otururlar hemīn / Düpdürüst yidi **gün** ol iki güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2982). [gün,]*

Yüzi ḳoyu secdeye indi revān / Yatdı ḳırḳ **gün** anda lā-yaʿḳıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3585). [gün,]*

Günde bir öküz pişürürler idi / Yahnisin alup gĕlürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4554). [günde, -de]*

Gözi ṭoġrusına üc **gün** gitdi ol / Bir muʿaẓẓam şehre nā-gāh yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [gün,]*

Ḫoş müsāferet ider üç **gün** tamām / Olıcaḳ dördünci **gün** iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4707). [gün,]*

Çün murādlarını ol **gün** göresin / Hem yeşil fermānı olara viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4878). [gün,]*

gün: *Gün, güneş, aydınlık, parlak.*

İrte yiri aġarup ṭoġınca **gün** / Aldı naṣībin döner ol yüzi **gün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1191). [gün,]*

gün: *Gün, gündüz.*

Nice üc **gün** siz ikindin gitdüñüz / İnmedin **gün** uşda yine yitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [gün,]*

Ol dün ü ol **gün** yol aluban gitdiler / İricek şeb bir arada yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [gün,]*

gün: *Bir gün içinde her an.*

Emmedi buzaġılar üç **güne** dek / Fāṭma Ana dir degüldür işbu tek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1924). [güne, -e]*

Bir yeñi aṭlas geyer her **günde** ol / Çıḳarurdı irtesi ol ulı ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [günde, -de]*

gün: *Gün.*

Dir o **güni** görmeyem kim ḥażretüñ / Gide dünyadan yuyavuz meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5576). [güni, -i]*

gün: *Gün, bir günlük zaman dilimi.*

Üc yay-ıdı **gün** ṭurdı der-ḳıyām / Çün yidi **gün** geçdi vü oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [gün,]*

gün: *Apaçık; belli. II Güneş.*

Şevḳ virür **gün** gibi zībā yüzi / Müşk ü ʿanber şanki micmerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 401). [gün,]*

Aġlamaġuñ aşlı yoḳ didi tekūr / **Gün** yüzin gösterüñüz oldur fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 862). [gün,]*

Kim seni lāyıḳ göre gire yire / Gökde **gün** olsa daḫı gire yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [gün,]*

gün: *An, vakit, zaman.*

Ol zamān ki Aḥmed uçmaḳdan çıḳar / Cumʿa **güni** idi yire ….. *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 145). [güni, -i]*

Mülk-i Ḫorāsān'da ol şāh-ı emīn / Şavm-ıla geçer idi dāyim **güni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6755). [güni, -i]*

Ol demi çün ḫalḳ idüpsin ʿālemi / Ol **güni** çünki yaratduñ ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 839). [güni, -i]*

Keşik işbu **günde** İdrīs'üñ idi / Güderin didüñdi sen işde ḳodı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1956). [günde, -de]*

Ḳış **güni** vir daḫı hem ḳarı didi / Gör bu remzi ne belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [güni, -i]*

Üc gün oruc ṭuta ola bā-ṣıyām / Olıcaḳ ol üc **günüñ** ṣavmı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2166). [günüñ, -üñ]*

Dĕmür ise daḫı üç **günden** beri / Ḥall oldı ḳalmadı et ü deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2539). [günden, -den]*

Ḳırḳ birinci **günde** Ḫūnkār gör n'ider / Ḳaldururlar örtüsini emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3652). [günde, -de]*

Söyledi Ḫūnkār yidi **günden** berü / Niçe bir bu resme ṭurursın örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3583). [günden, -den]*

Ḳırḳ **günüñ** beş vaḳtini daḫı tamām / Anda ḳılurdı görürdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3700). [günüñ, -üñ]*

Aldı altunı vü hem pend ü naẓar / Ol naẓardan buldı **günde** baḫtı fer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3829). [günde, -de]*

Niçe **günden** ṣoñra irer ol nefes / İrdi ḥayyiz-i ḳabūl feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3846). [günden, -den]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol **günde** meger / Giyer-idi bir zümāyiti be-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3962). [günde, -de]*

Bir niçe **günden** beri daḫı gider / Anı da ṭopraġa ḳoyup defn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5373). [günden, -den]*

Didi işbu pençşenbih **güni** ben / Āḫirete naḳl iderem añla sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5670). [güni, -i]*

Şimdi ʿömrüm **güni** irdi āḫire / Cān çıḳup cismim girür ḳara yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5807). [güni, -i]*

Bildiler ol tāc olısar kisveti / Pes erenler içine düşdi **güni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6031). [güni, -i]*

gün: *An, vakit, zaman.*

Bulmadılar hīç bu emre çün mecāl / Bir **gün** oturmış-ıdı Ḫatun Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 273). [gün,]*

Cümle aʿyān cemʿ olup gör n'itdiler / Bir saʿādetlü **gün** içre elini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 335). [gün,]*

Ol olan tārīḫde ol **gün** ol ʿazīz / Otururken İdrīs'üñ evinde tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [gün,]*

Ḳızılöz Şırtı-y-ımış yatdıḳları / Dili'den ol **gün** idi gitdikleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4776). [gün,]*

Çille Ṭaġı cānibinden bir cüvān / Ẓāhir oldı **gün** gibi ol bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5633). [gün,]*

gün: *Gün, güneş.*

İrte öylĕn seni gelüp dutalar / Ḳurı **güne** ḳoyup esīr ilteler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1851). [güne, -e]*

gün: *Gün, aydınlık.*

Ḳavmi-y-ile oldı Müsülmān Zupun / Bunlara dönüp didi ol yüzi **gün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4936). [gün,]*

gün: *Gün, gündüz II güneş.*

Gice ṣovuḳ kār iderdi key ḳatı / Gündüzin **gün** ıssısınuñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 679). [gün,]*

gün: *An / vakit.*

Sürüben andan Ṣuṣuz'a irdiler / Bir niçe **gün** ṣoḥbet idüp ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5212). [gün,]*

gün: *Gün, güneş. II Aydınlık, parlak (yüz).*

Ṭurdı seccāde muʿallaḳ bī-sütūn / Çıḳdı üstine hemān ol yüzi **gün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1153). [gün,]*

gün: *Dünyanın kendi yörüngesi etrafında bir defa dönmesinden ibaret 24 saatlik zaman parçası.*

Nicesi dönmek didi hem ol hümām / Üc **gün** oldı ol erenlerle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [gün,]*

gün: *(Her) Gün II. Belirsiz zaman dilimi.*

Nuṭḳ açup bir **gün** bu ḳavle başladı / Depredüp dil söyleyince bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [gün,]*

Ne var erkān u edeble cūd u ḥilm / Bir **gün** ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6628). [gün,]*

Ẕikr idersem söz olur taṭvīl kelām / Otururken bir **gün** ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6669). [gün,]*

Girdi yidi yaşına ol pāk-cān / Bir **gün** ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6688). [gün,]*

Bir **gün** Aḥmed Yesevī'ye geldi ḫalḳ / Cemʿ oluban didiler sen durma ḳalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 643). [gün,]*

İstediklerince dirdi ıssı var / Olısardur bir **gün** ıssı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1111). [gün,]*

Bir **gün** anda ki ʿazīzler ṭurdılar / Ḳademine Bektaş'uñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1243). [gün,]*

Ḳarayük'de ol Güherdaş'uñ meger / Bir **gün** ölür birisi ey pür-hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1655). [gün,]*

Geldügi **gün** anda Ḫūnkār ḥażreti / Ne geyerdi gör o ṣāḥib-devleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1691). [gün,]*

Bir **gün** ol sulṭān şāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār o nūr-ı etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1787). [gün,]*

Dir Ṣaru İdrīs'e bir **gün** ey kişi / Yolına ḳosañna gide o kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [gün,]*

Ṣaru bir **gün** eyledi bir fikr-i bed / Yaʿnī Ḫūnkār'a ide bir mekr-i bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1808). [gün,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn meger / Bir **gün** oturur iken nā-gāh eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1893). [gün,]*

Ḳarayük'e bir **gün** ol aġmış-ıdı / Ṣanki şevḳından güneş ṭoġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1911). [gün,]*

Nöbet İdrīs'e irür bir **gün** meger / Fāṭıma'ya dir işit ḥālden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [gün,]*

Ṣaru bir **gün** şöyle bed-endīş ile / Bir çürük fikr ü yavuz teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [gün,]*

Bir ulu ṭulp geldi bir **gün** ehl-i faḳr / Kim o faḳr-ıla ider Muḫtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [gün,]*

Bir **gün** ol ser-ḫayl-i Abdālān-ı Rūm / Ḥācī Bektaş-i Velī kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2092). [gün,]*

Bir **gün** ol ser-defter-i cūd u seḫā / Ḥazret-i Ḫünkār ḳuṭb-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2136). [gün,]*

Ḳudreti gör nice işler işledi / Geçdi çün bir niçe **gün** ṣaġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [gün,]*

Cemʿ oluban gine bir **gün** geldiler / Ḫünkār'a ṭurup şikāyet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2212). [gün,]*

Naḳldür bir **gün** o şāh-ı evliyā / Seyre çıḳdı Ḫırḳa Ṭaġı'ndan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2222). [gün,]*

Bir **gün** otururken ol bedr-i münīr / Ol vilāyet kānı şems-i müstenir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2445). [gün,]*

Ol veliyyullāh bir **gün** bī-ḫilāf / Çille-ḫāne'de idüpdi iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2732). [gün,]*

Ṭapduḳ'a bir **gün** ki ḥālāt el virür / Şevḳ-ıla bulur çü ḥālātı ḥuzūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2944). [gün,]*

Aḳsarāy'dan yine bir **gün** ol ʿazīz / Gine ol ḳaṣd ecli-y içün çıḳdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [gün,]*

Emr ider Ḫünkār üstin örtdiler / Ḳaldı ḳırḳ **gün** anda gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [gün,]*

Gine bir **gün** daḫı Ḫünkār ḥażreti / Tekye Ḳaya'nuñ ḳatında ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3668). [gün,]*

Gine bir **gün** ol ʿazīz-i baḫt-vār / Gör Saʿīd ne sırrı ḳıldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3709). [gün,]*

Gine bir **gün** ol veliyy-i Kirdigār / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3738). [gün,]*

Bir **gün** otur iken Mollā Saʿīd / Didi Ḫünkār Saʿīd'üm sözüm işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3753). [gün,]*

Şöyledür naḳli şehā gūş it beyān / Bir **gün** oturmışken ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3763). [gün,]*

Dir fülān ayda fülān **gün** içre hem / İrişüp ḳıldı meded ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [gün,]*

Ḳayı'nuñ yigitleri bir **gün** meger / Cemʿ oldı ḳatına hep ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4278). [gün,]*

Gine bir **gün** ol imām-ı muḳtedā / Otururken Ḥażret-i Ḫünkār şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4536). [gün,]*

Naḳldür bir **gün** eyā merd-i ʿazīz / Ṣaru İsmāʿīl ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4574). [gün,]*

Tā ki bir **gün** bir öküz ḳurbānını / Bir kişi Emircem'e ḳurbān anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [gün,]*

Böyle niyyet eylediler hem o **gün** / Geçüreler varuban bir köyde dün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5043). [gün,]*

Aña daḳ irdi ḳarañlıḳ şām olur / Vaḳt geçer **gün** ṭolunup aḫşām olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [gün,]*

Ṣayda çıḳmış-ıdı bir **gün** ehli-le / Ḫalḳı daḫı kendü-y-ile hep bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5286). [gün,]*

Bir **gün** otururdı ol merd-i ʿazīz / Ol vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5397). [gün,]*

Ḳıldı istifrāġ bir **gün** nā-gehān / Er aña dir yüri der-cāy-ı fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5454). [gün,]*

Bir ḫalīfe Cerdekīn ṣeyḫi ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'-ıla bir **gün** o tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5490). [gün,]*

Çünki dönüben maḳāma geldiler / Bir niçe **gün** daḫı ārām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5501). [gün,]*

Bir **gün** ol Sulṭān Bektaş Ḫūnkār / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5517). [gün,]*

Geldi bir **gün** oġlı evine ol hümām / Çün żiyāfet itdi imāmı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [gün,]*

Şerḥ ideyin ʿaşḳ odına yanasın / Çünki bir **gün** Ḫācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6237). [gün,]*

gün: *An, vakit.*

Bir **gün** ol Güvenc nām merd-i ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4671). [gün,]*

gün-: *Gün ǁ baht, talih.*

Ḫācetüm senden budur ki yā İlāh / Kāfirüñ rūşen **günin** eyle siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 841). [günin, -i]*

gün gör: *Güneş görmek (Işık görmek bağlamında) II rahat ve huzur içinde yaşamak.*

Gün görüp başlamayıncaġaz işi / Umaram müʾmin ola irkek dişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 845). [gün gör, --üp]*

Gün görinmez ki idevüz Türk'e aḳın / Ḳırḳ gün oldı aġlaşuruz uş yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 857). [gün gör, --in, --mez]*

Ḳırḳ gün oldı gözümüz görmedi gün / İlimizde bir olupdur dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 858). [gün gör, --me, --di]*

gün ṭoġ: *Gün doğduğu zaman.*

İrte yiri aġarup ṭoġınca gün / Aldı naṣîbin döner ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1191). [gün ṭoġ, --ınca]*

gün ṭoġ: *Yeni bir güne başlamak.*

Gün ṭoġup ṭolunduġı arża tamām / Yandurısarlar çırāġuñı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4405). [gün ṭoġ, --up]*

gün ṭoġısından batısına: *Doğudan batıya kadar II.Her taraf.*

Gün ṭoġısından batısına tamām / Yana çırāḳuñ didi ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4240). [gün ṭoġısından batısına,]*

gün yüzi: *Gündüz. II Güneş.*

Ḥaḳ ḳabūl eyledi anuñ sözini / Kāfire göstermedi gün yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 876). [gün yüzi, --n, --i]*

gün yüzin gör: *Mutlu olmak.*

Ṭāḳati ṭaḳ olsun iş işlĕmesün / Gün yüzin görüp işe başlamasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 844). [gün yüzin gör, --üp]*

gün yüzin göstĕr: *Güneşin (Gündüzün) yüzünü göstermek. II.Sıkıntılardan kurtarmak. Rahat ve mutlu günlere eriştirmek.*

Dīnümüzüñ ulusısız çünki siz / Çāre ḳıluñ gün yüzin göstĕresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 859). [gün yüzin göstĕr, --esiz]*

gün yüzinde: *Güney tarafı.*

Aḥmedīlĕr ile tā Bektaşīler / **Gün yüzinde** baḥş itdiler bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4956). [gün yüzinde,]*

gūn-ā-gūn: *Far. Türlü, envâ-ı muhtelife, çeşit.*

Bişdi dürlü dürlü niʿmet **gūn-a-gūn** / Yiyüp içüp şādılıḳlar ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 365). [gūn-a-gūn,]*

gūn-ā-gūn: *(Far.) Türlü türlü, çeşit çeşit.*

Aġ u ṣaru her ṭāʿāmdan **gūn-ā-gūn** / Mūsiyü'š Šānī didi kim yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 294). [gūn-ā-gūn,]*

günâh: *Günah, suç.*

Ḥaḳ saña dir luṭf u iḥsān işledi / Hep **günāhuñ** ʿafv idüp bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5721). [günāhuñ, -uñ]*

günâh: *Allah'ın istemediği şeyleri yapma; suç, kusur, kabahat.*

Didi Ḫūnkār bu ḳanı eyle penāh / Ayaḳ altına dökilmekdür **günāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3833). [günāh,]*

günâh: *Allah katında yasaklanan şey.*

Ol velī baḳınca ʿOšmān yüzine / Ger **günāhı** var-ısa taḥḳīḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6349). [günāhı, -ı]*

günâh: *Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış, mâsiyet. // Suç, kabahat, kusur.*

Ola ʿafv ḥattā ki senden ol **günāh** / Çek şu içre pāymānçe ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [günāh,]*

günâh: *Allah katında yasaklanan şey // Suç, hata, kusur.*

Bir gün inṣāf itdi ol merd-i dilīr / Hep **günāhum** ʿafv olacaġını dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3118). [günāhum, -um]*

Dir **günāhum** ʿafv olasın biledüm / İtdügüm işlěri hep terk ḳıladum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3126). [günāhum, -um]*

günâh: *Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış, suç, kusur.*

ʿAfv ḳıl geçgil **günāhumdan** benüm / Umaram luṭf ire ṣāhumdan benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2029). [günāhumdan, -um, -dan]*

günâh: *Allah'ın emir ve yasaklarına uymamak.*

Sūʾ-i ẓann-ıla **günāh** işlemişem / Ẕenbüme uş iʿtirāf eylemişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2028). [günāh,]*

günâh: *Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış || Suç, kusur, hata, kabahat.*

Yoḫsa zaḥmet itmez idüm dir saña / ʿAfv idüp işbu **günāhumı** baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2833). [günāhumı, -um, -ı]*

günâh: *1. Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış, mâsiyet. 2. Dince suç olduğu açıklanmamış olsa da insanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç, yazık.*

Ḫiẓmetüñde itmişem bī-ḥad **günāh** / Ḥażretüñde olmışamdur rū-siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5691). [günāh,]*

Ḥācī Bektaş yüzi ṣuyına İlāh / ʿAfv idüp yarlığaya gide **günāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5812). [günāh,]*

günāh işle: *Günah sayılan davranışta bulunmak.*

Kemlik itdük biz kerem sizden şehā / Ḳul günāh işler ḳılur sulṭān rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1358). [günāh işle, --r]*

günāh it-: *Günah, suç, kabahat işlemek; yanlış, hatalı bir davranışta bulunmak.*

ʿAhdi ṣıyup itdise Ādem günāh / Bāḳīden fānīye sürdi anı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 132). [günāh it-, --di (y) -se]*

Didi baba itmişem bī-ḥad günāh / Ḥasretüm çekdüñ bilürem sāl ü māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 805). [günāh it-, --miş, --em]*

Münkir olup gerçi itdük çoḳ günāh / Luṭf idüp ʿafv eyle iy şāh oġlı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 993). [günāh it-, --dü, --k]*

Gerçi itdük biz niçe kez çoḳ günāh / Līki ʿafv it yine luṭf it pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1017). [günāh it-, --dü, --k]*

Ẕerre deñli itmedi gerçi günāh / Olanın da ʿafv ider ammā İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5614). [günāh it-, -me, -di]*

ʿAfv ḳıldum ne ki itdüñse günāh / Bil ki benven Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6128). [günāh it-, -düñ, -se]*

Ġażab idüp aña dil uzatdılar / Didiler ki gerçi itdik çoḳ günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6330). [günāh it-, -dik]*

günbed: *Kümbet ǁ gökyüzü.*

Ṣanasın **günbed** durur başı ʿaẓīm / Bir ner ecderhā gören olur saḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [günbed,]*

günbed: *Kubbe.*

Meger ol beg kendi-çün **günbed** ulu / Yapdurupdur ḫoş binā ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [günbed,]*

gün-be-gün: *Gittikçe, günden güne, gün günden.*

Ḥamli belürdi ol erüñ çün zenān / **Gün-be-gün** ḳarnı gebe oldı inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2178). [gün-be-gün,]*

Baʿd ez-ān Ḫırḳa Ṭaġı'nuñ odunı / **Gün-be-gün** bitüp çoġaldı bil bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2234). [gün-be-gün,]*

Boynuzı dörder ü dört yüz ḳoç tamām / Gelür-idi **gün-be-gün** iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2664). [gün-be-gün,]*

günde bir kez iki kez: *Günde bir iki kere.*

Günde bir kez iki kez gelür idi / Bir dem anda eglenür ḳalur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2257). [günde bir kez iki kez,]*

günden güne: *Gün geçtikçe, her gün biraz daha, gün günden.*

Bozoḳ Üçoḳ hep saña olsun mürīd / Naṣībüñ **günden güne** olsun mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1448). [günden güne,]*

gündüz: *Gündüz.*

Bāḳī ṭursun Şāh Sulṭān Bāyezīd / Gicesi olsun ḳadir **gündüzi** ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 103). [gündüzi, -i]*

Gice ṣovuḳ kār iderdi key ḳatı / **Gündüzin** gün ıssısınuñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 679). [gündüzin, -in]*

Gice ḫalvet Ḥaḳḳ'a ṭāʿat iderem / **Gündüzin** putlar ziyāret iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 946). [gündüzin, -in]*

gündüz: *Kaya Bey'in üçüncü oğlu.*

Erṭuñrul olupdur ortancası / **Gündüz** olupdur olaruñ kiçisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4213). [gündüz,]*

gündüz: *Gündüz vakti.*

İdüben bu fikri yatdı uyudı / **Gündüz** uyumaḳ çün aña ḫūy ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3043). [gündüz,]*

gündüz alp: *Kaya Bey'in üçüncü oğlu.*

Gündüz Alp'e virdügi kiçisidür / Nisbeti İrşile Ḥaḳḳ'uñ ıssıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4265). [gündüz alp, --e]*

Gündüz Alp'e gönderür ḥükm-i şerīf / İricegez dir saña ḥükm-i münīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4298). [gündüz alp, --e]*

Gündüz Alp'e çün bu ḥükm irincegez / İşbu resm-ile cevāb virincegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4300). [gündüz alp, --e]*

İşidüben **Gündüz Alp** şeb-ḫūn ider / Getürür ele anı basġun ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4303). [gündüz alp,]*

gündüzi: *Gündüz, gündüzleyin; aydınlıkken.*

Gice-y-ile **gündüzi** seçmédiler / Çekdiler ġuṣṣa yiyüp içmédiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 849). [gündüzi,]*

gündüzin: *Gündüz vakti.*

Gündüzin güder gice alur gelür / Yummayup gözlerin aġlar yaḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3204). [gündüzin,]*

Gündüzin ṣāyim oluban ṭāʿat it / Giceler ḳāʾim müsebbeḥ ḫiẕmet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5701). [gündüzin,]*

gündüzin: *Gündüz vakti, gündüzleyin.*

Çünki Yūnus Muḳrī işitdi sözin / ʿAzm ḳıldı Ḳonya'ya bu **gündüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1661). [gündüzin,]*

güneş: *Âftâb, zükâ.*

Ṭutdı kāfir illerini ẓulumāt / Virmedi **güneş** yüzin aña oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 848). [güneş,]*

güneş: *Dünya ve diğer gezegenlerin etrafında döndüğü, bunlara ısı, ışık ve hayatın devamı için gerekli enerjiyi veren gök cisminin adı.*

Ḳalḳdı ṭurdı gördi bir er oturur / Yüzi nūrı ṣan **güneşdür** balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [güneşdür, -dür]*

güneş: *Âfitâb, zükâ.*

Siḥrini bāṭıl ḳıluñ ṭoġa **güneş** / Ẓulmeti götür görelüm göz ü baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 880). [güneş,]*

güneş: *Afitab.*

Ḥüsnine göre **Güneş** Ülker idi / Hīç bişikde çıġınup caġlamadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5886). [güneş,]*

güneş: *1-Dünya ve diğer gezegenlerin etrâfında döndüğü, bunlara ısı, ışık ve hayâtın devâmı için gerekli enerjiyi veren gök cisminin adı, dünyâya en yakın yıldız, şems. 2-Âftâb, zükâ.*

Gördi **güneş** ıssısından Ḥaydar'uñ / Gice esen yil ṣovuġından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 772). [güneş,]*

Çünki kāfir görmedi **güneş** yüzin / ʿĀciz oldı cümlesi azın azın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 851). [güneş,]*

Ya baña siz gösterüñ **güneş** yüzin / Ya çıḳaram cümlesinüñ hep gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 860). [güneş,]*

Enbiyā **güneş** durur ay evliyā / Bildügüm budur diyĕyin bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1684). [güneş,]*

Ḳarayük'e bir gün ol aġmış-ıdı / Ṣanki şevḳından **güneş** ṭoġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1911). [güneş,]*

Ṣavulup yaġmur **güneş** ḳılmış ṭulūʿ / Gör nicesi emr olur anda vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3597). [güneş,]*

güneş yüzin gör: *Mutlu olmasın. Sevinmesin.*

Çünki küffār müʾmine itdi özin / Görmesün ḳırḳ güne dek güneş yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 842). [güneş yüzin gör, --me, --sün]*

güñi: *Gün, zaman.*

Pençşenbih **güni-y-idi** ol meger / Ẓuhr vaḳti hem irüpdi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3955). [güni-y-idi, -y, -idi]*

güñi: *Günülemek, kıskançlık.*

Ḥaydar'a bu ʿizzete anlar **güniler** / Ḥālleri maʿlūm olup peyġam-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 167). [güniler, -ler]*

günin geçür: *Gününü geçirmek.*

Çekdi ḫalḳdan kendün itdi ʿuzleti / Ḳırḳ sene bu resme geçürdi günin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6754). [günin geçür, --di]*

günin ḳara eyle: *Aydınlığı karartmak || Mutsuz etmek.*

El götürüp Ḥaḳḳ'a eyledi duʿā / Didi eyle kāfirüñ günin ḳara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 875). [günin ḳara eyle,]*

gür: *1. Kabir, mezar.*

Ḫan Muḥammed oldı āḫir şīr-i ner / Çün anı da ḫāk ider **gür-ı** ḥaṣād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6423). [gür-ı, --ı]*

gür: *Gür, yoğun.*

Bil öñüñden hem ṣoñuñ **gür** olısar / Āḫir-i devrāna neslüñ ḳalısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4404). [gür,]*

gürbe: *Gübre.*

Ol o **gürbenüñ** olurdı ḥiṣṣesi / Birisi boynınadur her ġuṣṣası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2675). [gürbenüñ, --nüñ]*

gürbe-mišāl: *Gübre gibi.*

Olur-ıdı putları **gürbe-mišāl** / Gizlü-y-idi ḳatlarında ol ḫayāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2670). [gürbe-mišāl,]*

ġurbet: *(Ar.) Yabancı memleket, yad el II. Memleketinden uzak olma, vatanından ayrı yaşama hâlinin verdiği duygu, gariplik, yabancılık.*

Naẓara irince ḳılmadı ḳarār / Eyledi **ġurbet** seferle iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4791). [ġurbet,]*

ġurbet: *Ar. Yabancı memleket, yad el.*

Daḫı senden ayrılışum yoḳ durur / Ḳoma **ġurbetde** bilişüm yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3694). [ġurbetde, -de]*

ġurbet: *Bir kimsenin memleketinden başka yer, yabancı diyar.*

Gütdi nā-çār alup ol ḫınzīrı gör / Menzilinden **ġurbet** içre dūrı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [ġurbet,]*

gürbüz: *Sağlam, güçlü ve iyi gelişmiş vücutlu genç.*

Ḳatı **gürbüz** er durur işbu kişi / Buña indürmek gerekdür biz başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 904). [gürbüz,]*

Key ḳatı **gürbüz** durur ol er kişi / Cümle erenler indürür aña başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [gürbüz,]*

Ḫˇāce taḳrīr itdi ḥāli ser-te-ser / Dir senüñdür bu naṣīb iy **gürbüz** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [gürbüz,]*

Ḫācī Ṭuñrul idi adı ol erüñ / Ol vilāyet ısı **gürbüz** ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1316). [gürbüz,]*

Emre dirlerdi adına ol erüñ / Ol vilāyet ehli **gürbüz** ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1403). [gürbüz,]*

Nā-gehān Pīr-i ʿUbeyd ol **gürbüz** er / Murāḳabe cībine ṣarḳıtdı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1517). [gürbüz,]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba dirlĕr-imiş / Ḫoş vilāyet ehli **gürbüz** er-imiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2610). [gürbüz,]*

Kim vilāyet ehli **gürbüz** er-idi / Rāzına Ḫūnkār'umuñ rāzdār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4973). [gürbüz,]*

Şöyle nice **gürbüz** ermiş ḫażretüñ / Kendü elüñle eyledüñ pāk meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5685). [gürbüz,]*

gürbüz: *Sağlam, güçlü ve iyi gelişmiş vücutlu.*

Didi iy ḫayf bilmedüm ben ol eri / Ol vilāyet ehli **gürbüz** ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [gürbüz,]*

gürbüz: *Sağlam, güçlü.*

Bir niçe **gürbüz** vilāyet erleri / Rūm mülkinüñ muʿayyen pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2354). [gürbüz,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān'dur adı / Key ulu ḳuvvetlü **gürbüz** er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2956). [gürbüz,]*

Hem Baba Resūl durur biri daḫı / **Gürbüz** er durur muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [gürbüz,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān çün görür / Bildi **gürbüz** er durur Bektaş'ı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6226). [gürbüz,]*

gürbüz er ol-: *Sağlam, güçlü delikanlı olmak.*

Şöyle ki şerḥ itmege mümkin degül / Oldı gürbüz er ü hem şāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4851). [gürbüz er ol-, --dı]*

gürcī: *Gürcistan memleketi.*

Yil sürüp seccādeyi gör kim n'ider / Ṣol yaña **Gürci** iline dek gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [gürci,]*

Gürci ili giydügi andan durur / Ẕikr olan hep işbu maʿnīden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2795). [gürci,]*

Bir begi var-ıdı **Gürci'nüñ** ʿazīz / Güreleş dirlĕr-idi adına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2763). [gürci'nüñ, -nüñ]*

güreleş: *Gürcü Hükümdarı.*

Bir begi var-ıdı Gürci'nüñ ʿazīz / **Güreleş** dirlĕr-idi adına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2763). [güreleş,]*

Ol bisāṭ ṣu üzre ḳuş gibi gelür / Çün **Güreleş** bunı temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [güreleş,]*

İndi atdan **Güreleş** begler ḳamu / Sürdiler ḳademlerine cümle rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2772). [güreleş,]*

Güreleş Beg gör ki gine n'eyledi / Evine bunları daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2774). [güreleş,]*

Sözlerin ḳabūl idüp yüridiler / **Güreleş** şehrine tā kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2775). [güreleş,]*

Dīne daʿvet itdi Ṣaltıḳ bunları / **Güreleş** oldı Müsülmān dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2780). [güreleş,]*

Güreleş gönderdi dĕñize degin / Çün deñiz ḳatına geldiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2785). [güreleş,]*

güreleş: *Gürcistan'da bir şehir.*

Öñlerince yürüyüben gitdiler / Tā ki **Güreleş** şarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2777). [güreleş,]*

Pes **Güreleş** didi olduḳca müdām / Şerʿ-i Muḥtār üzre yüridi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2791). [güreleş,]*

ġurriş: *Aslan ve kaplan gibi hayvanların yüksek sesle bağırması, gürleme, kükreme.*

Ġurrişi bebr ü pelengdendür ziyād / Ursa el şīri ḳılaydı inḳıyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4331). [ġurrişi, --i]*

gürūh gürūh: *Grup grup.*

Ṭulp ṭulp **gürūh gürūh** gelmeklige / Himmet-ile hem naẓar almaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2061). [gürūh gürūh,]*

Neẕr ile ḳurbān ıla çırāḳ ıla / Boy boy **gürūh gürūh** u cavḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2655). [gürūh gürūh,]*

Cavḳ cavḳ **gürūh gürūh** alay alay / Gelüp otururlar ıdı güz ü yay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2658). [gürūh gürūh,]*

gürz: *Far. Esliha-i atîkadan sapı uzun büyük topuz: gürz-i girân. ("gürze" dahi denilir).*

Bindirüp at koşdı eren ḫayl ü ḫaşem / **Gürz-i** ḥarbī-y-ile virdi māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6399). [gürz-i, --i]*

Aldı icāzet gitdi ʿOšmān daḫı hem / **Gürz-i** ḥarbī çaldurup ata biner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6405). [gürz-i, --i]*

gūş dut: *Kulak ver, dinle.*

Böyle diyüp itdiler tizcek yaraḳ / **Gūş dut** gör nice düşdi ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1067). [gūş dut,]*

gūş eyle: *Dinlemek, kulak vermek.*

Ẕikr idem gūş eyleñüz efʿālümi / Uş yigirmi dört yıl olmışdur tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 376). [gūş eyle, --ñüz]*

Oġluma taʿlīm ʿulūmdan eyle dir / Pādişāh emrin çü şeyḫ gūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6626). [gūş eyle,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāhdan bir ḫaber / Diyeyin **gūş eyle** iy ehl-i naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2853). [gūş eyle,]*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / Ḥālümi ẕikr ideyin **gūş eyle** bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4708). [gūş eyle,]*

Dürlü niʿmet bişdi hep ekl itdiler / Baʿd ez-ān **güş eyle** anda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5102). [güş eyle,]*

güş eyle-: *Dinlemek, kulak vermek.*

Mollā Saʿde'd-dīn didi güş eyleñüz / Nicesi oldı diyĕyin bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3355). [güş eyle-, --ñüz]*

Bunuñ üstine çü geçdi bir zamān / Diyeyin nice oldı güş eyle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3667). [güş eyle-,]*

Bu yaña Ḫūnkār rumūzın eyle güş / Ḳarayük'de ṭurur-iken şöyle ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4353). [güş eyle-,]*

güş it-: *Dinlemek; dinleyip uygulamaya koymak.*

Gine bir sözden diyem zībā-maḳāl / Güş idende ḳomaya ẕerre melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1589). [güş it-, --en, --de]*

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Nice oldı diyeyin güş it beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1688). [güş it-,]*

Yardılar ḳarnın iki oġlan çıḳar / Beslediler ölmedi güş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2184). [güş it-,]*

Gine gel bir ḫoş ḫaberden ac zebān / Güş iden süre ṣafā şād ide cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2187). [güş it-, --en]*

Rāḥat ola-y-ıdı didiler bular / Sözlerin güş itdi çün ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2217). [güş it-, --di]*

Ẕikr ideyin yine bir ḫoş ṣoḥbeti / Güş iden bula neşāṭ u selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2351). [güş it-, --en]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn çün / Güş itdi ser-te-ser iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2637). [güş it-, --di]*

Hoy Ata'nuñ ʿādeti her dāyimā / Diyĕyin güş it saña iy cān-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2691). [güş it-,]*

Anda çün yatup uyudı bir zamān / Uyanıcaḳ ne görür güş it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [güş it-,]*

Gel gine bir ḫūb ṣoḥbet güş it / Ḥikmet içre ʿaḳluñı medhūş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3112). [güş it-,]*

Gel söze gel söz bilür söz ehlini / İdelüm güş eyle taḳrīr sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3115). [güş it-, --elüm]*

Ḫatm idüp ḳıldı duʿāsını tamām / Dönüben dir aña güş it iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3284). [güş it-,]*

Aç yine gel bir meʿānī ṣuḥfını / Güş idincĕgez ṭuyasın luṭfını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3762). [güş it-, --incĕgez]*

Şöyledür naḳli şehā gūş it beyān / Bir gün oturmışken ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3763). [gūş it-,]*

Ṭuruban Ḫūnkār'a ol der-ḥāl gelür / Gūş itdügi sözi iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3767). [gūş it-, --düg, --i]*

Evliyā muḥibleri gūş idüben / Kendülere sevgüsin iş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3787). [gūş it-, --üben]*

Maʿnī yüzinden didi gūş it rumūz / Bil muḥaḳḳaḳ gizlü degüldür bu söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [gūş it-,]*

Ṣaru İsmāʿīl idince böyle gūş / Eyledi şād-ıla cān u göñli ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4611). [gūş it-, --ince]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Güvenc'e böyle söz / Güş idincek döndürür Güvenc'e yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4675). [gūş it-, -ince, -k]*

Güş idincĕgez Güvenc böyle kelām / Pezverin geydi vü eylĕdi ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4678). [gūş it-, -ince, -kez]*

Güş idince duḫter ider n'idelüm / Beni al senüñle bile gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4768). [gūş it-, --ince]*

Anlaruñ sözin Zupun çün gūş ider / İşidüben cān u göñli ḫoş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4911). [gūş it-, --er]*

Sözlerin gūş idicek ol pāk-dīn / Öyle olsun varuñuz didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4993). [gūş it-, -icek]*

Güş it kümmel didi böyle beyān / Dut ḳulaḳ tā kim saña idem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5025). [gūş it-,]*

Kendü piş-rev idügin iʿlām ider / Güş idüp bunlar daḫı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5106). [gūş it-,]*

gūş it-: *Dinlemek.*

Ḥaḳḳıdur ol vaṣlalar olur anuñ / Güş it bu remzi şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1128). [gūş it-,]*

Çünki Nūre'd-dīn bu remzi gūş ider / Ḥayret el virür özin medhūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1857). [gūş it-, --er]*

Çünki gūş itdi sözini ol ḫūb-liḳā / Ne didi Fāṭıma'ya imdi baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [gūş it-, --di]*

Söyledi Ḫūnkār ḳaçan bu resme söz / Nice olur güş itgil bu rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2316). [gūş it-, --gil]*

Ṣuluca Ḳarayük olur meskenüm / Ḳırşarı mülkindedür güş it cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4144). [gūş it-,]*

Güş idincĕgez Güvenc böyle kelām / Key taʿaccüb idüp oldı şād-kām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4691). [gūş it-, --incĕgez]*

gūş it-: *Dinlemek, kulak vermek, işitmek.*

Başlarında Ḫˇāce'nüñ tācı tamām / Bir zirāʿ-y-ıdı ṭūlı gūş it hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1096). [gūş it-,]*

Cān Baba'ya didi Külü Ḫan faḳīr / Gūş itdüñ mi keşīşümüz ne dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2495). [gūş it-, --dü, --ñ]*

Arḳasında var-ıdı bir pīrehen / Andan artuḳ yoġ-ıdı gūş it zi-men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3795). [gūş it-,]*

Gine gūş it bir daḫı Ḫūnkār'dan / Ol vilāyet menbaʿı serdārdan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3912). [gūş it-,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Gūş idincĕgez sözini bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3965). [gūş it-, --incĕgez]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn çün / Gūş idincek sözlerin ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4324). [gūş it-, --incek]*

Daḫı gördiler mezārı Seyyid'üñ / Nicesi olur rumūzı gūş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4524). [gūş it-, --üñ]*

Ṣayrafī gūş idicek Güvenc sözin / Ṣād itdi işidicek kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4704). [gūş it-, --icek]*

gūş it-: *İşitmek, dinlemek, kulak vermek.*

Bir beyāndan gel gine yād eylegil / Gūş idenler cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5337). [gūş it-, -en, -ler]*

gūş it: *Dinlemek; dinleyip uygulamaya koymak.*

Diñle imdi bir rivayet key ṣaḥīḥ / Gūş idince cūşa gelür her faṣīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 107). [gūş it, --ince]*

Bu yaña **gūş it** daḫı nĕ ḳıldılar / Baʿd ez-ān girdi şebistānına şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 394). [gūş it,]*

gūş it: *Dinlemek, kulak vermek, işitmek.*

Çün şehīd itdürdi **gūş it** / Sindi İbn Şāh'uñ idi ḳatl iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 241). [gūş it,]*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ muʿteber / Ol erüñ ḫalīfesi **gūş it** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 575). [gūş it,]*

gūş ol-: *Duyulmak.*

Bir beyāndan gine ẕikr it hem-çünān / Cān ola gūş itmesinden şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4613). [gūş ol-, --a]*

gūş ṭut: *Kulak vermek.*

Kendüsi irdi Ḳızılca Ḫalvet'e / Gūş ṭutdı irüben bu ṣoḥbete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4590). [gūş ṭut, --dı]*

gūş u hūş-: *Kulak ve akıl.*

Gūş u hūşı baña ṭutarsañ ʿaḳ ı l / Diñle nice itdi dünyadan naḳ i l *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5514). [gūş u hūş-, -ı]*

gūş-ı hūşı ṭut: *Akıl kulağını tutmak. II Can kulağıyla dinlemek.*

Gūş-ı hūşı baña ṭut ki söyleyem / Bir Vilāyet-nāme taḳrīr eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 635). [gūş-ı hūşı ṭut,]*

gūş-ı hūşı ṭut: *Akıl kulağını tutmak. II Can kulağıyla dinlemek.*

Gūş-ı hūşı baña ṭut ki söyleyem / Bir Vilāyet-nāme taḳrīr eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 635). [gūş-ı hūşı ṭut,]*

ġusl it-: *Gusül abdesti almak.*

Ḳatırı baġladı bunlar bir ṭala / Gitdi bunlar ġusl ide ṣuya ṭala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3473). [ġusl it-, --e]*

Ġusl iderken mollālar irdi hemīn / Çevre aldı giyesilerin kemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3481). [ġusl it-, --erken]*

Mollālar bu yaña ṣuya girdiler / Ġusl idüp ṣudan murādın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3483). [ġusl it-, --üp]*

gūş-māl: *Yola getirme, te'dib etme, kulak bükme, ihtar etme.*

Vir riyāżet birle nefse **gūş-māl** / Tā melek-ḫū olasın ṣāḥib-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5728). [gūş-māl,]*

gussa: *Ar. Kalbe tari olan sıkıntı, kaygı, tasa.*

Ṣaldı seccādeyi geçer oturur / **Ġuṣṣayı** ḳayġuyu dilden götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2786). [ġuṣṣayı, -yı]*

Böyle diyüp ʿavretin mesrūr ider / **Ġuṣṣasından** ḳurtaruban dūr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5386). [ġuṣṣasından, -sı, -n, -da]*

gussa: *Acı, sıkıntı, keder, kaygı, tasa.*

Yoḳdur iş ki bu cihānda bitmedi / Ṣād var mı aña **ġuṣṣa** yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [ġuṣṣa,]*

Ġuṣṣa gidüp ḳayġudan āzād olur / Çünki vaż'uñ müddeti oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 397). [ġuṣṣa,]*

Bu ne iḳlīm bu ne ildür ne diyār / Yoḳ durur bu **ġuṣṣaya** hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [ġuṣṣaya, -y, -a]*

gussa: *(Ar.) Sıkıntı, kaygı, tasa.*

Ol o gürbenüñ olurdı ḥiṣṣesi / Birisi boynınadur her **ġuṣṣası** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2675). [ġuṣṣası, -sı]*

Ḳıl bize bir ma'nī-i zībāyı yād / **Ġuṣṣadan** ḳurtıla cānlar ola şād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3291). [ġuṣṣadan, -dan]*

ġuṣṣa çek-: *Dertlenmek, kederlenmek, tasalanmak.*

Nūş idüben oldı ol dem ḥāmile / Didi oġlum ġuṣṣa çekme imdi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5879). [ġuṣṣa çek-, -me]*

ġuṣṣa çek: *Dertlenmek, kederlenmek, tasalanmak.*

Gice-y-ile gündüzi seçmédiler / Çekdiler ġuṣṣa yiyüp içmédiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 849). [ġuṣṣa çek, --di, --ler]*

ġussa vü kayġu: *Üzüntü ve endişe.*

Ṭarḥ oldı **ġuṣṣa vü ḳayġu** teraḥ / Viribir bī-ḥad māl ü ceyz ü cihāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 363). [ġuṣṣa vü ḳayġu,]*

ġuṣṣaya bat-: *Gamlı kederli olmak, kedere dalmak.*

Gördi sepetlerle sīb gitmiş ḳamu / Ġuṣṣaya batdı vü n'oldı ki diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3045). [ġuṣṣaya bat-, --dı]*

güt: *(Bir veya birçok hayvanı) önüne katıp sürmek ve otlatmak; bir düşünceyi veya bir ilkeyi gerçekleştirmeye çalışmak II belli bir sınır dahiline ve etki altına almak.*

Dir Ṣaru öküzüñi ben **gütmezin** / Gözlemek ḳaṣdını daḫı itmezin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1949). [gütmezin, --mez, --in]*

güt: *Hayvan otlatmak, gütmek.*

İrte neyse ḫiẕmetüñ ben ideyin / Nevbetüñ yirine varup **güdeyin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1940). [güdeyin, --eyin]*

Ṣaru eydür köyli ṣıġırlar ıla / Bile **güdülmek** gerek elbet bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1960). [güdülmek, --ül, --mek]*

Didi Ḫunkār'dan saña virdüm cevāb / Öküzüñi **gütmezem** didüm ḫitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1979). [gütmezem, --mez, --em]*

güt: *İnek, koyun, kuzu vb. küçükbaş veya büyükbaş hayvanları önüne katıp çayıra salarak otlatmak. II Sürmek, takip etmek, gözetmek, korumak.*

Ṣaru getürdi öküzlĕrin baña / Dir öküzlĕrümi benüm **güdseñĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1965). [güdseñĕ, --se, --ñĕ]*

güt-: *Hayvan otlatmak, gütmek.*

Evvel ol Ṣaru irince ḳatuña / Öküzüm **güt** diyicek ḥażretüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1997). [güt,]*

Didi dervīş dün keşik **gütdüñ** idi / Hiç bilür misin baña n'itdüñ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [gütdüñ, -düñ]*

Bir sürü ḫınzīr virür dir bunı **güt** / Bir yıla daḳ ḫizmet eyle ḳıl sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3202). [güt,]*

Gütdi nā-çār alup ol ḫınzīrı gör / Menzilinden ġurbet içre dūrı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [gütdi,]*

gütme: *Bir veya birçok hayvanı önüne katıp sürmek ve otlatmak.*

Öküzüñ ben **gütmeyicĕgez** eger / Ḳurt yise yā gelse aña bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1980). [gütmeyicĕgez, --me, --y, -iceğez]*

gütmek: *Bir veya birçok hayvanı önüne katıp sürmek ve otlatmak.*

Ol sehel olduġı-y-içün köyleri / Keşike **gütmekdi** dāyim ḫuyları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1932). [gütmekdi, --di]*

güvāh: *Şahit, delil, tanık.*

Tevbeñi bil ki kabūl itdi İlāh / Fiʿlüñ olsun baʿd ez-ān aña **güvāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3133). [güvāh,]*

güvāh ḳıl-: *Tanık, delil göstermek.*

Bī dimĕdi ne ḳadar ḳıldı güvāh / Ḫˇāce Ṣāh'a idüben anda ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5892). [güvāh ḳıl-, -dı]*

güvāh ol: *Şahit olmak.*

Fiʿli olmış idi ḳavline güvāh / Çünki Bektaş-ı Velī-i nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6615). [güvāh ol, --mış]*

güvāh olmak: *Şahit olmak.*

Silkdi yignini hemīn ol pādişāh / Ḳavline olmaġ içün tā kim güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4041). [güvāh olmak, --mak]*

güvenç: *"Velâyetnâme'ye göre Hacı Bektaş'ın yanında tasavvuf terbiyesiyle yetişmiş, her dâim O'nun hizmetinde kusur etmeyen yürekli, mert halifelerinden biri".*

Dirler-idi adına anuñ **Güvenc** / Faḳr silkinde ḳatı yimişdi renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4670). [güvenc,]*

Bir gün ol **Güvenc** nām merd-i ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4671). [güvenc,]*

Güş idincĕgez **Güvenc** böyle kelām / Pezverin geydi vü eylĕdi ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4678). [güvenc,]*

Gidecek yirini ṣormadı **Güvenc** / Tā ki bīhūde yire çekmĕye renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4680). [güvenc,]*

Güş idincĕgez **Güvenc** böyle kelām / Key taʿaccüb idüp oldı şād-kām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4691). [güvenc,]*

Didi iy dervīş zūd īncā biyā / Çün sözin **Güvenc** işitdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [güvenc,]*

Dir **Güvenc** süknām benüm Rūm'da olur / Mālya dirler bir diyār anda olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [güvenc,]*

Dir **Güvenc** bir evliyā vardur ulu / Ḥācī Bektaş'dur adı iy baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4702). [güvenc,]*

Ṣayrafī güş idicek **Güvenc** sözin / Ṣād itdi işidicek kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4704). [güvenc,]*

Divşürüp dükkānını ḳuflın urur / Aluban **Güvenc** elin eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4705). [güvenc,]*

Kīseye ḳoydı **Güvenc** üç biñ zeri / Vidāʿ idüben hemān döndi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4730). [güvenc,]*

İşidicek sözini miskīn **Güvenc** / N'oldı dir altunuma uş māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4752). [güvenc,]*

Göricek tenhā **Güvenc** ol duḫteri / Çıḳup öñine ḳodı üç biñ zeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [güvenc,]*

Ayaġı ucına oturdı **Güvenc** / İre maḳṣūdına çün ḫarc itdi genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4761). [güvenc,]*

Çünki Ḫūnkār'uñ yüzin gördi **Güvenc** / Naẓarında ḳodı ne var māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4781). [güvenc,]*

Emr ider duḫteri Güvenc'e nikāḥ / Eyleyüp **Güvenc** işi buldı felāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4792). [güvenc,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **Güvenc'e** böyle söz / Güş idincek döndürür **Güvenc'e** yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4675). [güvenc'e, -e]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **Güvenc'e** böyle söz / Güş idincek döndürür **Güvenc'e** yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4675). [güvenc'e, -e]*

Ṣayrafī **Güvenc'e** didi iy faḳīr / Sen ne yirdensin baña gel eydivir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [güvenc'e, -e]*

Ṣayrafī **Güvenc'e** didi iy faḳīr / Ḥālümi ẕikr ideyin gūş eyle bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4708). [güvenc'e, -e]*

Biñ daḫı ṣaydı ayırdı anı da / Virdi **Güvenc'e** dir alġıl bunı da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [güvenc'e, -e]*

Biñ daḫı ṣaydı **Güvenc'e** virdi hem / Didi sen ḫarcañ bunı iy muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [güvenc'e, -e]*

Ḳalḳup andan çünki menzil aldılar / Görüben **Güvenc'e** ḳarşu geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4778). [güvenc'e, -e]*

Emr ider duḫteri **Güvenc'e** nikāḥ / Eyleyüp Güvenc işi buldı felāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4792). [güvenc'e, -e]*

Pes nihānī dünle **Güvenc'i** alur / Duḫterüñ ḳatına sürüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4758). [güvenc'i, --i]*

Yarılup dīvār hemān bir el çıḳar / Pes **Güvenc'i** arḳası üzre yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4762). [güvenc'i, --i]*

Uyanıcaḳ gör **Güvenc'i** n'eyledi / Gözledi dört yanını seyr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4772). [güvenc'i, --i]*

Çün **Güvenc'üñ** ʿaḳlı başına gelür / Duḫter andan ḥāli istisfār ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4765). [güvenc'üñ, --üñ]*

gūyende: *Söyleyen.*

İy seḥer **gūyendesi** şīrīn-ḫaber / Çün dem-i ʿĪsā virür nuṭḳuñ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4092). [gūyendesi, -si]*

güz: *Sonbahar.*

Bize hem ḳışla vü hem yayla gerek / Baʿd ez-ān yayla vü hem **güzlĕ** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [güzlĕ, --le]*

Bir daḫı hem yayladan inincegez / **Güzle** yurdına gelüp ḳonıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2653). [güzle, --le]*

güz ü yay: *Güz ve yaz.*

Cavḳ cavḳ gürūh gürūh alay alay / Gelüp otururlar ıdı **güz ü yay** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2658). [güz ü yay,]*

güzer it-: *Geçmek. II vazgeçmek.*

İdicek dāru'l-fenādan ol güẕer / Ḳılıcaḳ dāru'l-beḳāya ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5593). [güẕer it-, -di, -cek]*

Çünki Sulṭān dünyadan itdi güẕer / Dünya ḫalḳına irişdi bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5750). [güẕer it-, -di]*

Çünki miʿmār itdi dünyādan sefer / Ol beḳā milkine idince güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5825). [güẕer it-, -in, -ce]*

güzer ḳıl-: *Geçmek, vazgeçmek.*

On deve on at on biñ sīm ü zer / Vireyin ḳılġıl ṣuçından dir güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3923). [güẕer ḳıl-, --ġıl]*

Ol iki zen Hümeden adı meger / Oradan çün yirine ḳıldı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5134). [güẕer ḳıl-,]*

güẕer ḳıl-: *Gelip geçmek.*

Bu ʿalāyıḳdan ḳılup kāmil güẕer / Ḫalḳı ider terk isteyüp Ḥaḳ'dan naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5707). [güẕer ḳıl-, -up]*

güzer ḳıl-: *Geçmek, ilerlemek.*

Evliyāyı ṣordı didiler ol er / Ḫırḳa Ṭaġı'na ḳılup durur güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4228). [güẕer ḳıl-, --up]*

güzer ḳıl-: *Geçmek, gitmek.*

İntiḳālinden ilerü ser-te-ser / Her biri destūrla ḳılmışdı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4807). [güẕer ḳıl-, --mış, --dı]*

güzer ḳıl-: *Dünyadan göçüp gitmek, ölmek.*

Dutdı Yūnān mülkini hep ser-te-ser / Çünki ḳıldı ol da dünyādan güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1631). [güẕer ḳıl-, --dı]*

güzer ḳıl: *Gelip geçmek.*

İbrāhīmü'š-Šānī dirlerdi aña / İtdi rıḥlet ḳıldı fānīden güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6750). [güẕer ḳıl, --dı]*

güzīde: *(Fars.) Seçilmiş, seçkin.*

Dir varayın evvel ol girçek ere / Yüz sürĕyin ol **güzīde** ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4226). [güzīde,]*

güzīn: *Seçilmiş, güzîde.*

Nā-gehān yidi mülebbes atlular / Yatlu yaraḳlu **güzīn** heybetlüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1860). [güzīn,]*

güzīn: *Seçen, seçilmiş, seçkin, beğenilmiş.*

Fāṭma Ana işidür Ḫūnkār sözin / Ṭura ṭuruñ burada dir ol **güzīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1695). [güzīn,]*

Artuban eksilmesün dir hergizin / Ṭaşuban dökülmesün dir ol **güzīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1699). [güzīn,]*

Ḳarayük'i çünki ol mesken ḳılur / Ol **güzīn** gence anı maḫzen ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2191). [güzīn,]*

Aç yine bir ḫoş meʿānīden sözin / İllā ḫoş maʿnī ola ġāyet **güzīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [güzīn,]*

İki ḳul olup otururlar hemīn / Düpdürüst yidi gün ol iki **güzīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2982). [güzīn,]*

Fevt itme vaḳti refʿeyle hümūm / İy **güzīn** ġavvāṣ-ı deryā-yı ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4461). [güzīn,]*

Ṭal çıḳar bir ḫoş **güzīn** maʿnā-yı ter / Dilden aḳıt lücce-i şehd ü şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4462). [güzīn,]*

Ḳarayük'üñ dir şimāli ṣavbına / Kim Emircem nām **güzīn** bir erine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4637). [güzīn,]*

Daḫı andan bil Ḳolaçıḳ Ḥācī'dur / Ol **güzīn** er evliyā ser-tacıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4814). [güzīn,]*

güzīn ḳıl-: *Seçkin hale getirmek.*

Ben senüñ evlāduñuñ ervāḥların / İḫtiyār idübeni ḳıldum güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4236). [güzīn ḳıl-, --dı, --m]*

Her biri bu kimseyi ḳıldı güzīn / Tā ola seccādeye ol cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4407). [güzīn ḳıl-, --dı]*

güzle: *Sonbahar'da kalınacak yer.*

Himmet ü ḫay ı r duʿā alup i cān / **Güzlelĕrine** olurlardı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2665). [güzlelĕrine, -lerine]*

Yazlamaġa **güzlemege** yir gerek / Aña göre imdi ḫoş tedbīr gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2646). [güzlemege, --me, --g, --e]*

güzlek: *Güzlek (Kış aylarının geçirildiği mekan).*

Daḫı giderlerdi andan yaylaya / Yayladan girü inincek **güzleye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2661). [güzleye, --e]*

ġanī: *1. Zengin. 2. Hiçbir şeye muhtaç olmayacak derecede zengin olup kullarının da tüm ihtiyaçlarını karşılayan ebedi, ezeli en büyük zengin olan Allah.*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḳuṭb-ı Ḥaydar adlu vardı oğlanı / Kim nefes oğlıydı virmiş ol **ġanī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 649). [ġanī,]*

Ṭur yuḳaru babaña iltem seni / Ben bahāne yardım iden ol **ġanī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 818). [ġanī,]*

H

hā: *(Cümle sonunda) dikkati çekmek ve uyarmak amacıyla kullanılır.*

Naḳldür iy maʿden-i cūd u seḫā / Naḳl ideyin bir ḫaber sen diñle **hā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2368). [hā,]*

ḫab i s eyle: *Hapsetmek, hapise kapatmak.*

Bir maġāra var-ıdı anda ʿak i s / Ḥaydar'ı eylediler anda ḫab i s *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 678). [ḫab i s eyle, --di, --ler]*

habāset: *Habislik, kötülük, alçaklık.*

Çün ṣıdılar gevherin birin daḫı / Ḳılca vardı bir **ḫabāšet** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [ḫabāšet,]*

haber: *1. Naklolunan söz. 2. İlim, vukuf, malûmat.*

Çünki tāca itdi Aḥmed ḫoş naẓar / Gördi anda yazıludur bu **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 158). [ḫaber,]*

Tekbīr ider daḫı başına urur / Pes Ḫorāsān iḳlīmine bu **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6747). [ḫaber,]*

Çün Selīm Şāh bildi anlardan **ḫaber** / Leşkerin aluban ol yire gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1622). [ḫaber,]*

İsteyenler Āl-i Selcūḳ'dan **ḫaber** / Ḫoş tevārīḫlere eylĕsün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1638). [ḫaber,]*

Anuñ-içün gelüben bunda eser / İşidüp tınmadılar bunlar **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2211). [ḫaber,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e dir böyle **ḫaber** / Ol da Ḫünkār'a varup i'lām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2279). [ḫaber,]*

Ḳalḳup andan Rūm'a daḫı ʿazm ider / Bu **ḫaber** Rūm mülkine dĕgin gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [ḫaber,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāhdan bir **ḫaber** / Diyeyin gūş eyle iy ehl-i naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2853). [ḫaber,]*

Dir ol er bindi-y-ise cānluya ger / Cānsuza binüp varalum dir **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [ḫaber,]*

Pençşenbih güni-y-idi ol meger / Ẕuhr vaḳti hem irüpdi dir **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3955). [ḫaber,]*

Pes bu ešnāda **ḫaberden** ol ḫabīr / Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4267). [ḫaberden, -den]*

Üç yüz altmış ḫalīfe der-naẓar / Ḫiẓmetin eyler onuñ doġrı **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4803). [ḫaber,]*

Ḫātırından çün Cemāl'üñ bu **ḫaber** / Geçdügin Ḫūnkār bildi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4831). [ḫaber,]*

Bildi budur hem yataḳ didügi er / Ġayrı yire gitmedi gerçek **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [ḫaber,]*

Gel Cemāl Seydī'den eydem bir ḫaber / Gör nice zībā **ḫaberdür** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4824). [ḫaberdür, -dür]*

Ol ev ıssı nāmdār devletlü er / Pīş-revden işidüp böyle **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5227). [ḫaber,]*

ḫaber: *Ar. 1. Naklolunan söz. 2. İlim, vukuf, malûmat. (vermek ve almak maddeleriyle kullanlır:Haber verdi. Haber aldım).*

Gine ẕikr it bir beyāndan ter **ḫaber** / Māʿnī-i zība vü mergūb muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5267). [ḫaber,]*

Çünki Sulṭān dünyadan itdi güẕer / Dünya ḫalḳına irişdi bu **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5750). [ḫaber,]*

haber: *Bilgi, havadis.*

Gine gel bir ḫoş **ḫaberden** ac zebān / Gūş iden süre ṣafā şād ide cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2187). [ḫaberden, -den]*

Ol **ḫaberden** di açup ḳufl-ı zebān / Burḳaʿı refʿ it ola tā sır ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2366). [ḫaberden, -den]*

Gider-iken bir kişiye irdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār **ḫaberin** ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3456). [ḫaberin, -in]*

Ṣaḥ **ḫaberle** baña maʿlūm eyleñüz / Çünki Etrāk işidür baba sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6245). [ḫaberle, -le]*

haber: *Ar. ḫāber: Olmuş veya olmakta bulunan bir şeye dair orada olmayanlara erişen bilgi,ondan ona nakledilen söz.*

Ẕikr idersem ḳamusını ser-te-ser / Uzanur bī-leẕẕet olur bu **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1239). [ḫaber,]*

Çün işitdi sözlerin ol gerçek er / Didi anlara bu nevʿ-ile **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2149). [ḫaber,]*

Naḳldür iy maʿden-i cūd u seḫā / Naḳl ideyin bir **ḫaber** sen diñle hā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2368). [ḫaber,]*

haber: *Ar. Haber, bilgi.*

Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende'den **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6645). [ḫaber,]*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ muʿteber / Ol erüñ ḫalīfesi güş it **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 575). [ḫaber,]*

Didi Ḫūnkār aña kim iy girçek er / Şöyle naḳl eylĕdiler sizden **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [ḫaber,]*

Rūm'ı daḫı bunlar aldı ser-te-ser / Pes ikinci fetḥi budur bil **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [ḫaber,]*

Artuban eksilmesün didi ol er / Ṭaşuban dökülmesün hem dir **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1710). [ḫaber,]*

Artuban eksilmesün didi ol er / Ṭaşuban dökülmesün dir ḫoş **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1719). [ḫaber,]*

Nöbet İdrīs'e irür bir gün meger / Fāṭıma'ya dir işit ḫālden **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [ḫaber,]*

Didiler bunlar birer cāmid ḥacer / Nice nuṭḳa gelüben söyler **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1991). [ḫaber,]*

Gözleměyincek gelür-ise żarar / Yā ḫo ḳurt yirse didüñ aña **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1999). [ḫaber,]*

Çün **ḫaber** ṣāʿ oldı eḥibbā gelür / Himmetin ḫay ı r duʿāsını alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2062). [ḫaber,]*

Yardılar ḳarnın iki oğlan çıḳar / Beslediler ölmedi güş it **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2184). [ḫaber,]*

ʿAlleler Ṣırtı'na yaḳın irdiler / Bu **ḫaber** aṣlını böyle virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2964). [ḫaber,]*

Anda gelmiş imiş işitdüm **ḫaber** / Gitdi yolına idüp söz muḥtaṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3458). [ḫaber,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e gör neler irer / Mollā nice geldügin dirler **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3628). [ḫaber,]*

Pāymençeye geçüp yüzin sürer / Nuṭḳ açubanı didi böyle **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3729). [ḫaber,]*

İşbu seccādenüñ altında bu zer / Eksik olmaz bilesin didi **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3825). [ḫaber,]*

İşidicek beg bu resm-ile **ḫaber** / Mühlet olsun yarın öyleyin eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3970). [ḫaber,]*

Pes Külü Ḫan oġlına adam ṣalar / Maʿlūm ider aña bu resme **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4189). [ḫaber,]*

Farḳ ola hem kendü ḳavmi yādı-la / Müştehirdür bu **ḫaber** isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4437). [ḫaber,]*

Bu **ḫaberi** işidicek pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4200). [ḫaberi, -i]*

Bir kişiye uġrayup ṣordı **ḫaber** / Bu ne şardur bu ne milkdür ne diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [ḫaber,]*

Nezrümüz var var getür didügi er / Ṣayrafī benem muḥaḳḳaḳ bil **ḫaber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [ḫaber,]*

Gel Cemāl Seydī'den eydem bir **ḫaber** / Gör nice zībā ḫaberdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4824). [ḫaber,]*

Līki didi didiler böyle **ḫaber** / Ṣafā geldi vü ḳadem getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5150). [ḫaber,]*

ḫaber: *(Ar.) Olmuş veya olmakta bulunan bir şeye dâir orada olmayanlara erişen bilgi, ondan ona nakledilen söz.*

Ḫız ı r didi bunda-y-ıdı / Bu **ḫaberi** ol daḫı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3861). [ḫaberi, -i]*

haber: *Bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi.*

Rūm erenleri **ḫaberini** size / Söyleyüben siz ḳulaḳ dutuñ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2467). [ḫaberini, -i, -n, -i]*

haber di-: *Haber vermek, bildirmek.*

Ṣuluca Ḳarayük'e idincek maḳar / Cümle yirlerde dinür andan ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2952). [ḫaber di-, --n, --mek]*

Teftiş idebilmesem dir ḳāḍī ger / Pādişāh göndermez idi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3001). [ḫaber di-, --r]*

haber gönder: *Herhangi bir araçla bildirmek.*

İlçi ile gönderür aña ḫaber / Didi Ḥaḳ yaġdurmaya gökden maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 974). [ḫaber gönder, --ür]*

haber ir: *Haber ulaşmak.*

İrdi pīrān-ı Ḫorāsān'a ḫaber / Geldi Ḫ̆āce-i ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1088). [ḫaber ir, --di]*

haber ir-: *Haber ulaşmak.*

Ḳayṣeri şehrine çün irdi ḫaber / Ḥācī Bektaşu'l-Ḫorasānī irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3950). [ḫaber ir-, --di]*

Pes Külü Ḫan oġlına irince ḫaber / Pādişāha viribidi ol da er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4194). [ḫaber ir-, --ince]*

Mekke'den gelse virür ṭuymasın il / Bir zamān ğeçincegiz irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5955). [ḫaber ir-, -di]*

Geldi atası ḳatına yitdi o şāh / Bu yaña Ertuñrul'a irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6407). [ḫaber ir-, -di]*

haber it-: *Haber vermek.*

Ḳāsım itdi çün ere yine ḫaber / Münkir oldı didi yaʿnī ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 999). [ḫaber it-, --di]*

Ḥācī Bektaş'a iren itdi ḫaber / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān nāmdār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6215). [ḫaber it-, -di]*

haber ḳıl-: *Haber vermek;bilgilendirmek.*

Söyledüp nuṭḳın alup bilseñ yaḳīn / Bize ḥālinden ḫaber ḳılsañ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3321). [ḫaber ḳıl-, --sa, --ñ]*

haber ol-: *Bilinmek,bilginin yayılması.*

Geldi tekye ḳapusuna yitdi er / Ḫˇāce Ahmed Yesevī'ye oldı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6016). [ḫaber ol-, -dı]*

haber vir-: *Bildirmek, haber ulaştırmak.*

Şeyḫe irüp müzdeci virdi ḫaber / Didi gördüm Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6005). [ḫaber vir-, -di]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ṣıdḳ-ıla ider bī-şumār / Müzdeci şeyḫe virince ṣaḥ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6006). [ḫaber vir-, -ince]*

haber vir-: *Ulaştırmak, bildirmek.*

Pīş-rev ġāfillerüñdür varalar / Tā varup anlara ḫaber vireler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5110). [ḫaber vir-,]*

Bunda ḳaçmaḳda bular geldük ḳıza / Dut ḳulaḳ tā kim ḫaber virdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5249). [ḫaber vir-,]*

Bunlara taḳrīr idüp virdi ḫaber / İşidüp şād oldı bunlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5254). [ḫaber vir-,]*

Ḥażretine māniʿ olma ḳıl ḫaẕer / Hem aña söylemeñ ol virmez ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5536). [ḫaber vir-, -mez]*

Kimse er gördüñ mi aḥvālüñ nedür / Ḳaraca Aḥmed bunlara virdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6137). [ḫaber vir-, -di]*

Şimdi bil ki başḳa ol sulṭān durur / Müzdeci virincegiz böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6410). [ḫaber vir-, -ince, -k, -iz]*

haber vir-: *Bildirmek, ulaştırmak.*

Size kim dirler aduñuz bildürüñ / Nerede isteyelüm ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4141). [ḫaber vir-, --üñ]*

haber vir: *Bildirmek, haber ulaştırmak.*

Başını andan yuḳaru götürür / Didi ṣoraram baña virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6634). [ḫaber vir, --gil]*

Fāṭma Ana Ḫūnkār'a ḫaber virür / Buzaġılar emmedügi ḥāli dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1927). [ḫaber vir, --ür]*

haber vir: *Ulaştırmak, bildirmek.*

Kimüñ oġlısın digil iy māh-rū / Aduñuz nėdür bize virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 280). [ḫaber vir, --gil]*

Nice olduġın aña ḫaber virür / İşidüp atası anı şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6644). [ḫaber vir, --ür]*

Naḳldür kümmel ḫaber virdi bize / Semʿüñi ṭut tā ḫaber virem size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 572). [ḫaber vir, --em]*

Kāfire cāsūs idüp virdi ḫaber / Altı biñ er geldi dir ider żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 658). [ḫaber vir, --di]*

Geldi irdi tekūra virdi ḫaber / Didi ne kim söylediyise ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 988). [ḫaber vir, --di]*

Çün gelüp İdrīs virür öyle ḫaber / Şevḳ odı ḫoş virdi kendüye ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [ḫaber vir, --ür]*

İylük ıssına ṭuruban varayın / İşbu ḥāli aña ḫaber vireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1810). [ḫaber vir, --eyin]*

Ol kişi çün bunı gördi yügürür / Köyliye gelübeni ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2121). [ḫaber vir, --ür]*

Ol muḥibbe Ṣaru İsmāʿīl varur / Er ne didi-y-ise hep ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2272). [ḫaber vir, --ür]*

Didi ḳapucılara kim tīz ṭuruñ / Ay ṭutulduġın ḫana ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2420). [ḫaber vir, --üñ]*

Virüben şeyḫe ḳoşuban gönderür / Rāvisi bu nevʿ-ile ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2431). [ḫaber vir, --ür]*

Kim Külü Ḫan Rūm'a uş geliyorur / Bir birine ḫalḳ bunı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2441). [ḫaber vir, --ür]*

Ḳalʿa ıssına varuban vir ḫaber / Ejderi öldürdi di geldi bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2848). [ḫaber vir,]*

Ḳalʿa ıssına o çoban çün varur / Ejder öldügin aña ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2849). [ḫaber vir, --ür]*

Çelebiler de bunı virür ḫaber / Her ne kim öküz didiyse ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2872). [ḫaber vir, --ür]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi didügüñ er / Ḳanda olur dir maḳāmı vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3322). [ḫaber vir,]*

Avcuña nedür deñeyüp ḳalduñ a / Vir ḫaber bize yine ne olduñ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3560). [ḫaber vir,]*

Daḫı bunda gördügünüz var mıdur / Saʿīd'e döndi bular ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3689). [ḫaber vir, --ür]*

Tīz sürüp Ḳayṣeri begine varur / Her ne ḥāl oldı-y-ısa ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3920). [ḫaber vir, --ür]*

Yiyecek yirdür çü beg anı görür / İşbu resme bunlara ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3928). [ḫaber vir, --ür]*

Sen muṭīʿ misin bu emre vir ḫaber / Degül-iseñ emre ṭābiʿ di eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [ḫaber vir,]*

Nĕ durur aduñ didi iy girçek er / Bildürüñ kendüñüzi virüñ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4049). [ḫaber vir, --üñ]*

Bursa tekvūrına feryādcı varur / N'itdügin Otman Beg'üñ ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4290). [ḫaber vir, --ür]*

Üç biñ altundur ṣayılmışdur bu zer / Yolına olsun fidā virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4755). [ḫaber vir, --gil]*

Cāriye çün üç biñ altunı görür / Duḫtere gelüp anı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4756). [ḫaber vir, --ür]*

Vir ḫaber abdāllara aġlaşmasun / Ḥasret odına ciger ṭaġlaşmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5538). [ḫaber vir,]*

haber vir: *Bildirmek, ulaştırmak.*

Ḳapucıları ḳıġıruban ṣorar / Bu ne ġavġādur şar içre vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2427). [ḫaber vir,]*

Ṣayrafī dir ḫizmet idersin kime / Vir ḫaber söyle baña didi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4701). [ḫaber vir,]*

haber vir: *Ulaştırmak, haber vermek, söylemek, anlatmak.*

Şādī ḳıl cānı oladur inziʿāc / Kim Vilāyet-nāme'sinden vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 216). [ḫaber vir,]*

haber virdi: *Ulaştırmak, bildirmek.*

Naḳldür kümmel **ḫaber virdi** bize / Semʿüñi ṭut tā ḫaber virem size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 572). [ḫaber virdi, --di]*

haber virür: *Ulaştırmak, bildirmek.*

Ṣaru İsmāʿīl'i aña gönderür / Buyruġın erüñ varup **ḫaber virür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1410). [ḫaber virür, --ür]*

ḫaberdâr: *Bilgi sahibi olan.*

Līki bunda ḫizmetimüz var durur / Ḥālimüzden kendü **ḫaberdār** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5345). [ḫaberdār,]*

ḫaberdār it: *Bilgilendirmek.*

Niye ağlarsın **ḫaberdār it** beni / Didi seyran ider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 348). [ḫaberdār it,]*

haberi vir-: *Ulaştırmak, bildirmek.*

Pādişāha ilçi çün varıncaġaz / İşbu resme ḫaberi virincĕgez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4296). [ḫaberi vir-, --incĕgez]*

habīb: *Ar. sevgili, mahbup.*

Ḫırḥasın aluñ götürün yā **ḫabīb** / Pes varup ṣandıḳların gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 181). [ḫabīb,]*

Ḳāsım'um atasıdur dir ol **ḫabīb** / Adı daḫı hem anuñ olsun Ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [ḫabīb,]*

Ġarḳ olmaġa ḳamu oldı ḳarīb / Böyle diyüp fikr ider cümle **ḫabīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4100). [ḫabīb,]*

Ḥabīb Emürce geçer seccādeye / Hep maḫal gördi o Ḫūnkār-zādeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4837). [ḫabīb,]*

Yirine geçdi vü şeyḫ oldı **Ḫabīb** / Hep ḫalīfeler anı revā görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4881). [ḫabīb,]*

habīb: *Kadıncık'ın ilk evladının ismi.*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala ile ol **Ḫabīb** / Yurd oġlı bunlar oldı gör naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [ḫabīb,]*

ḥabīb: *Hâcı Bektaş'ın vefatından sonra onun yerine geçen halifesi.*

Ḳāsım'um atasıdur dir ol ḥabīb / Adı daḫı hem anuñ olsun **Ḥabīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [ḥabīb,]*

Bu yiyincĕgez **Ḥabīb** gör n'eyledi / Ḥażret-i Ḫūnkār hemān emr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3868). [ḥabīb,]*

Ol erenler Begice'yle hem **Ḥabīb** / Ḫayli ḳurbān çevre ḫalḳdan cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5038). [ḥabīb,]*

Şu kenārında görür Begce **Ḥabīb** / Ḫayli dervīşi faḳīri cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5047). [ḥabīb,]*

ḫabīb: *Sevilen kimse, sevgili, dost.*

Vardı Türkistān'da bir şehr-i ʿacīb / Şehr-i Yĕsī dirler-idi iy **ḫabīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 578). [ḫabīb,]*

ḫabīb: *Hâcı Bektaş'ın vefatından sonra onun yerine geçen halifesi.*

Bir ulu yirden buluñ ḳız varalum / **Ḥabīb'i** eglĕmeyüp evĕrelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3869). [ḥabīb'i, --i]*

ḫabīb ḫācī: *Hâcı Bektaş'ın vefatından sonra onun yerine geçen halifesi.*

Begice vü hem Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / İttifāḳ eylediler gelüp dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5021). [ḥabīb ḥācī, --y, --ıla]*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Yirlerine ʿazm ider iksi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5213). [ḥabīb ḥācī,]*

ḫabīb ḫācī-: *Hâcı Bektaş'ın vefatından sonra onun yerine geçen halifesi.*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Anda cemʿ olan o dervīşler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5082). [ḥabīb ḥācī-,]*

ḫabībüm: *Hz. Muhammed.*

Enbiyā faḫrı Muḥammed Muṣṭafā / Kim **ḫabībüm** didi aña ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 110). [ḥabībüm,]*

ḫābil: *Hz. Adem'in küçük oğlunun adı. Hâbil-Kābil hadisesi Kur'ân-ı Kerîm'de isim verilmeden şu şekilde nakledilir: "Onlara Âdem'in iki oğlu hakkındaki haberi gerçek olarak oku. Hani her biri birer kurban sunmuşlardı da birinden kabul edilmiş, ötekinden kabul edilmemişti. -Kurbanı kabul edilmeyen-, 'Seni öldüreceğim' demişti. O da, 'Allah sadece müttaki olanlardan kabul eder. Andolsun sen beni öldürmek için bana elini uzatsan da ben seni öldürmek için elimi uzatmam. Ben âlemlerin rabbinden korkarım. Ben dilerim ki sen benim günahımı da kendi günahını da yüklenesin ve cehennem halkından olasın. Zalimlerin cezası budur' dedi. Nefsi kendisini kardeşini öldürmeye yöneltti ve nihayet onu öldürdü; böylece ziyana uğrayanlardan oldu. O anda Allah bir karga gönderdi. Karga ona, kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini göstermek için yeri eşeliyordu.*

Hābil oldı dünyede evvel şehīd / Ḳātil olan Ḳābil olur bil pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 153). [hābil,]*

Hābil'üñ ḳalmış ıdı çoḳ ḳoyunı / Ḳırḳup Ādem Ḥavvā dikerdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 154). [hābil'üñ, --üñ]*

hābil ile ḳābil: *Hz. Âdem ile Hz. Havvâ'nın ilk iki oğlu.*

Hābil ile Ḳābil'üñ ḳışṣasını / İşidüpsin niçe def῾a sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 152). [hābil ile ḳābil,]*

habīr: *1. Haberli, bilgili. 2. Cenab-ı Hak.*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür **ḫabīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [ḫabīr,]*

habīr: *Haberdar, haberli.*

Baʿd ez-ān andan tükendi ol ḫamīr / Bir avuc unuñ ḫamīri ol **ḫabīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [ḫabīr,]*

habīr: *Haberdar, haberli, vâkıf, bilgili.*

Ṣuṣaduḳ ġāyet ṣusuzdur işbu yir / Ḥalimüz oldı mükedder ol **ḫabīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5217). [ḫabīr,]*

habīr eyle: *Haberdar olmak.*

Ulu Abdāl'a Kiçi Abdāl'a dir / Siz ḳapuya ṭolanuñ eyleñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2800). [ḫabīr eyle, --ñ]*

habīr it-: *Haberdar et-.*

Ṣūret ü şeklinden it bizi ḫabīr / Pes Çırāḳ dir vaṣfın aña bir bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3082). [ḫabīr it-,]*

habīr ol: *Haberdar olmak.*

Ḥācī Bektaş-ı Velī'den ol ḫabīr / Atası Seyyid Muḥammed'dür yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 222). [ḫabīr ol,]*

Rūm erenlĕrine maʿlūm ola dir / Olalar cümlesi bu işden ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1194). [ḫabīr ol, --a, --lar]*

habīr ol-: *Haberdar olmak.*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [ḫabīr ol-, --ġıl]*

Siz de işidüñ ṭanuḳlarumı dir / Ṣuç kimüñdür siz de oluñuz ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1987). [ḫabīr ol-, --uñuz]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [ḫabīr ol-, --uñ]*

Bir adam ṣıġacaġı miḳdārı yir / Açılur ṭaşdan hemān olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2361). [ḫabīr ol-, --ġıl]*

Ṭoġacaḳ ayda falān gicede dir / Ay ṭutılur şeksüzin olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2414). [ḫabīr ol-, --gıl]*

Ṣaru Ṣaltıḳ'a dönüp Ḥūnkār dir / Bileyem ben senüñ-ile ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2741). [ḫabīr ol-,]*

Ḫalḳ-ı ʿālem söylediler bir bir / Erliginden oldılar maḫlūḳ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2902). [ḫabīr ol-, --dı, --lar]*

Ol Ḳızılca Ḫalvet'üñ ḳurbında dir / Vardı bir ḳızıl ḳaya olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2967). [ḫabīr ol-, --ġıl]*

Mollā Saʿde'd-dīn ʿazīz-i müşṭehir / Size gönderdi selām oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3328). [ḫabīr ol-, --uñ]*

Gelicek göstermeyĕler aña yir / İtmeyĕler aña ʿizzet ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3339). [ḫabīr ol-,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Uġurum Ḥaḳ'dur ḥaḳīḳat ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3571). [ḫabīr ol-,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp gör ne dir / Dut sözümi ol bu işden sen ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3633). [ḫabīr ol-,]*

Pes bu ešnāda ḫaberden ol ḫabīr / Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4267). [ḫabīr ol-,]*

Menteşe'de Ṭavaz'uñ ḳurbında bir / Var-ıdı ulu kilīsā ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4887). [ḫabīr ol-,]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli iş böyle durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4966). [ḫabīr ol-, --ġıl]*

İy ḥaḳīḳatden ḫabīr olan faḳīr / Ḥācī Bektaş'uñ muḥibbi merd-i pīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5740). [ḫabīr ol-, -an]*

Ḥācī Bektaş'dan olınca ol ḫabīr / Burkaġın arslāna olup defʿī süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6211). [ḫabīr ol-, -ınca]*

habīr olġıl: *Haberdar olmak.*

Hoy Ata'ya didi iy merd-i dilīr / Gönderürem bir yire olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2683). [ḫabīr olġıl, --ġıl]*

habīs: *Kötü, alçak, pis, soysuz.*

Bir **ḥabīš** melʿūn kāfir sözi-le / Ḥayfdur bunuñ düzeni bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4311). [ḥabīš,]*

habīs: *Kötü, soysuz, alçak, fesat (kimse).*

Aġzın açıp ol **ḥabīše** söyledi / Ġāyet-ile bī-ḥayālıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2297). [ḥabīše, -e]*

habs: *(Ar.) Hapis:Bir yere kapatıp salıvermeme.*

Bir yañadan kāfir içre oġlı **ḥabs** / Bir ṭarafdan ḫalḳ ider kendüyi tebs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 709). [ḥabs,]*

Bildi çün kim Ḳuṭb-ı Dīn'i ḳandadur / Ol maġāra içre **ḥabs** efgendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 768). [ḥabs,]*

Ḫasta olup Ḥaydar unıtmış özin / **Ḥabs** içinde bilmez-idi kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 777). [ḥabs,]*

Yidi yıl **ḥabs** olmış-iken ol cüvān / Geldi Türk'den bir velī olup ṭoġan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 869). [ḥabs,]*

habs: *Esir edilmiş, tutsak olmuş.*

Çıḳarup **ḥabsden** aña bağışlayam / Her ne kim dilerse anı işleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3964). [ḥabsden, -den]*

habs: *Ar. Hapis.*

Ḥabsden āzād itmeyince Ḥaydar'ı / Orucumı ṣımayam iy yol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 744). [ḥabsden, -den]*

habs eyle: *Bir yere kapatıp çıkmasına izin vermemek, kapatmak, alıkoymak.*

Sen ki ṭutduñ Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıl ḥabs eyledüñ ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 868). [ḥabs eyle, --dü, --ñ]*

ḥabs it-: *Engellemek, zorla bir yerde tutmak.*

Ṭutdı kāfir Ḳuṭb-ı dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıldur ḥabs iderler ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 735). [ḥabs it-, --er, --ler]*

Bir maġāra içre kāfir itdi ḥabs / Yatup aġır demür içre her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [ḥabs it-, --di]*

Ḳol getürüp öldüreni ṭutdılar / Ḳayṣeri'ye getürüp ḥabs itdürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3921). [ḥabs it-, --dür, --ür]*

habs it-: *Hapsetmek.*

Ḥaydar'ı kāfir idince anda ḥabs / Çekdi leşker cemʿ oluban ḫār u ḫas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 682). [ḥabs it-, --ince]*

habs ol: *Bir yerde dışarı çıkamayacak şekilde kapalı kalmak.*

Yidi yıl ḥabs oldı anda ol hümām / Aġlar-ıdı zār u zār anda müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 681). [ḥabs ol, --dı]*

hāc: *Hristiyanlığın sembolü sayılan ve birbirini dikey olarak kesen iki çizgiden oluşan biçim, istavroz, put (I), salip.*

Girçek erdür diyü iḳrār itdüñüz / **Ḫaçı** ḳoyup putı inkār itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 918). [ḫaçı, -ı]*

hāc: *Hac farizasını yerine getirmek, hacı olmak.*

Cemʿ olur her ne ki vardur pīrleri / Şeyḫe **ḥac** ḳutlulamaġa geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6707). [ḥac,]*

hāc: *Far. Hristiyanlığın sembolü sayılan ve birbirini dikey olarak kesen iki çizgiden oluşan biçim, haç.*

Elli biñ kāfir getürüp ḳatına / **Ḫaç** ṭakınup bindi tekvūr atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 888). [ḫaç,]*

Ḳorḳdı kāfir ejdehādan ḳaçdı hep / **Ḫaçların** ele alup and içdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 900). [ḫaçların, -ları , -n]*

hāca: *Hac ibadeti, hac farizesi.*

Çün ḥavālet aldı Bektaş iy ḫ̆āce / ʿAzm ḳıldı ṭoġrılubanı **ḥaca** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1198). [ḥaca,]*

hacc: *(Ar.) İslam'ın şartlarından biri, Hac.*

İrişür Kaʿbe'ye vü ḳılur namāz / **Ḫacc** erkānın ne var-ısa ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6690). [ḥacc,]*

Tepsiyi ṣaḳladılar iy baḫtulu / Şeyḫ **ḥacc** erkānın itdi çün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6698). [ḥacc,]*

hacc it: *Müslümanlıkta hac zamanında Kâbe'yi ziyaret ve tavaf etmek.*

Niyyet itdi ḥacc ide o bü'l-kerem / Eksügin görüp gider sū-yı Ḥicāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6689). [ḥacc it, --e]*

haccār: *Taş ustası, taşçı.*

Geldi tābūtını neccār düzdi hem / Ṭurdı **ḥaccār** ṭaşa tārīḫ yazdı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [ḥaccār,]*

ḥʿāce-: *Efendi, hoca.*

Didi ana tepsiye ḳoy çoḳ bişi / **Ḥʿācemiz** oldı mücāvir Mekke'de *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5935). [ḥʿācemiz, -miz]*

ḥ̆āce: *Efendi, hoca.*

Ḥ̆āce ile geldiler baḫš itmege / Anı mülzem ḳılubanı gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 582). [ḥ̆āce,]*

Çıḳarurlar hegbeden ol maʿnayı / **Ḥ̆āce** ne kim dise iderler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 602). [ḥ̆āce,]*

Ḥ̆āce'den ẕikr ideyüm bir menḳabāt / Bir beyān-ı dil-güşā iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 604). [ḥ̆āce'den, --den]*

Ḥ̆āce'nüñ vardı meger bir öküzi / Yonduġın her nice ise kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 590). [ḥ̆āce'nüñ, --nüñ]*

Biticek işi döner gider revān / **Ḥ̆āce'nüñ** ḳatına gelürdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 600). [ḥ̆āce'nüñ, --nüñ]*

Ḥ̆āce'nüñ maṭbaḫı bacasında tīz / Aşa ḳodılar ol eti iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 609). [ḥ̆āce'nüñ, --nüñ]*

Ḥānedānına irerler **Ḥ̆āce'nüñ** / Araruz dirler evüñ daḫı senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 619). [ḥ̆āce'nüñ, --nüñ]*

Ḥ̆āce ʿĀmū Ṣuyı'na ḳıldı naẓar / Gördi bir māldār **ḥ̆āce** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1077). [ḥ̆āce,]*

Bir ulu **ḥ̆ācenüñ** oldur duḫteri / Ravżadan çıḳmış şanasın bir ḥūrī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4747). [ḥ̆ācenüñ, -nüñ]*

Hem severdi anı Emīrü'l-müʾminīn / **Ḥ̆āce** yazup hīceyi teslīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5890). [ḥ̆āce,]*

Maʿnāsın ḳanuñ şorarsın bu ne söz / **Ḥ̆āce** eydür Ḥācī Bektaş aç gözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5895). [ḥ̆āce,]*

Ḳurı daʿvā itmegil düstūr özüñ / Ḥācī Bektaş eydür iy **ḥ̆āce** işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5896). [ḥ̆āce,]*

Virdi maʿnāsın ḥurūfuñ bī-bedel / **Ḥ̆āce** bildi er durur Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5903). [ḥ̆āce,]*

Oldı ……. muḥib daḫı mürīd / **Ḥ̆āce** Bektaş'ı aluban ḳaldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5905). [ḥ̆āce,]*

Ḥ̆āce gitdi Mekke'ye defʿī revān / Elli sūḫte ile Ḥicāz'a gitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [ḥ̆āce,]*

Virdi anı ḥ̆āceye İbrāhīm İmām / **Ḥ̆ācesinüñ** adı idi Şems-i Dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5889). [ḥ̆ācesinüñ, -si, -nüñ]*

Elin öpüp ḳor öñinde baş pes / **Ḫˇācesiyle** ně ki var sūḫte muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5904). [ḫˇācesiyle, -siy, -le]*

Virdi anı **ḫˇāceye** İbrāhīm İmām / Ḫˇācesinüñ adı idi Şems-i Dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5889). [ḫˇāceye, -y, -e]*

Bildi erdür Ḥācī Bektaş oġlanı / Şād olup **ḫˇāceyi** ḫilʿatladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5907). [ḫˇāceyi, -y, -i]*

Dostlarına virdi **ḫˇāce** armaġān / Ol ḳadar bī-ḥad gelür iş dost aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5965). [ḫˇāce,]*

Mekke'de buluşdı **ḫˇāceye** ol nefes / Kim ḥisābda altı aylıḳ yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5944). [ḫˇāceye, -y, -e]*

Mekke ıraḳdur **ḫˇāceyi** añma sen / Bu Ḫorāṣān mülkidür ṣanma ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5937). [ḫˇāceyi, -y, -i]*

Ṣadra geçürdi hemān ol ser-veri / **Ḫˇāce** ider bilür mi ki erdür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [ḫˇāce,]*

Düzdi yině bir laṭīf ṣādırevān / Ḥācī Bektaş'uñ ṭuyup **ḫˇāce** erligin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5993). [ḫˇāce,]*

Ḫˇācesi tā ki baḳup anı görür / Ḥācī Bektaş'ı bilür çünki baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5981). [ḫˇācesi, -si]*

Ḫˇācesinüñ mektebin anda görür / Ol muʿallim-ḫāne üstüne iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5979). [ḫˇācesinüñ, -si, -nüñ]*

ḫˇāce: *Hoca, imam.*

Bī dimědi ne ḳadar ḳıldı güvāh / **Ḫˇāce** Şāh'a idüben anda ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5892). [ḫˇāce,]*

ḫˇāce: *Hoca.*

Anası bişi bişirürdi **ḫˇāce** / Ḥācī Bektaş öñine ḳodı bişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5933). [ḫˇāce,]*

ḫˇāce: *Hoca Ahmed Yesevî.*

Ḫˇāce destūr virdi eydür ki varuñ / Maḳṣūduñuz nice ise dirgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 620). [ḫˇāce,]*

Aṣıludur anda gördiler eti / Gör nice gösterdi **Ḫˇāce** ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 622). [ḫˇāce,]*

Ḫˇāce cemʿ eyledi ḫalḳı ol zamān / Dir ki her kim bunı itdiyse beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 623). [ḫˇāce,]*

Ḫˇāce'nüñ evlerini aradılar / Tā ki āḫır matbaḫına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 621). [ḫˇāce'nüñ, --nüñ]*

Ḫᵛāce'nüñ ḳılıcına uġradılar / Kendüler kendülerin ṭoġradılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 631). [ḫᵛāce'nüñ, --nüñ]*

Yĕsi şehrinde münāfiḳlar meger / **Ḫᵛāce'ye** ḳaṣd itdiler tā bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 605). [ḫᵛāce'ye, --y, --e]*

Bildiler kendüler itmiş bu işi / **Ḫᵛāce'ye** tā kim vireler teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 630). [ḫᵛāce'ye, --y, --e]*

Öpdi işigi ṭurup peymānçeye / ʿÖẕrin ister yalvarup ol **Ḫᵛāce'ye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 804). [ḫᵛāce'ye, --y, --e]*

Ḫᵛāce ʿĀmū Ṣuyı'na ḳıldı naẓar / Gördi bir māldār ḫᵛāce muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1077). [ḫᵛāce,]*

Ḫᵛāce de şuda atından ayrılur / Yüz urup Allāh'a ol zārī ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1080). [ḫᵛāce,]*

Ḫᵛāce uzadur hemān-dem destini / Anı ḳurtarmaġa ḳılur ḳaṣdını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1082). [ḫᵛāce,]*

Ḫᵛāce emr itdi o mālı aldılar / Oradan ʿazm-i Ḫorāsān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1087). [ḫᵛāce,]*

Ḫᵛāce emriyle o mālı n'itdiler / Cümle ol cemʿiyyete ḫarc itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1092). [ḫᵛāce,]*

Ḫᵛāce'de çoḳdur ʿacāyib menḳabāt / Vaṣfı çün şehd ü şeker ḳand-i nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1095). [ḫᵛāce'de, --de]*

Gine bir ḫoş menkabātından beyān / **Ḫᵛāce'nüñ** ẕikr ideyin diñle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1059). [ḫᵛāce'nüñ, --nüñ]*

Ḫᵛāce'nüñ ayaġına baş ḳodılar / İy şeh-i cūd ḫayr-maḳdem didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1073). [ḫᵛāce'nüñ, --nüñ]*

Çünki bāzirgān anı eyle görür / **Ḫᵛāce'nüñ** ayaġına yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1085). [ḫᵛāce'nüñ, --nüñ]*

Ḫᵛāce'nüñ çün bildiler geldügini / İtdiler ol demde istiḳbāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1089). [ḫᵛāce'nüñ, --nüñ]*

Ḫᵛāce'ye bu iş tamām maʿlūm olur / Ṣanma nesne anlara mektūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1064). [ḫᵛāce'ye, --y, --e]*

Ḫᵛāce'yi de daʿvet iděler gele / Gelüben meclislerin rūşen ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1062). [ḫᵛāce'yi, --y, --i]*

Ẕikr olan vaṣlaları **Ḫᵛāce** ḳamu / Ṣaḳlı ṭutardı ḳatında iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1110). [ḫᵛāce,]*

Didiler ṣubḥ olıcaġaz ṭuralum / Cemʿ olup **Ḫᵛāce** ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1117). [ḫᵛāce,]*

Ḫᵛāce dir bunlara şol kimse alur / Remzi var ol remzi her kim ki bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [ḫᵛāce,]*

Ḫˇāce anı görüben ṭurdı örü / Dir berü gel iy ʿazīz ü māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1148). [ḫˇāce,]*

Ḫˇāce taḳrīr itdi ḥāli ser-te-ser / Dir senüñdür bu naṣīb iy gürbüz er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [ḫˇāce,]*

Ḳodı **Ḫˇāce** naẓarında anları / N'eyler imdi diñlegil bu cānları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1167). [ḫˇāce,]*

Ḫˇāce emr eyledi erkān itdiler / Bunca erler cümle seyrān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1168). [ḫˇāce,]*

Ḫˇāce ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı hemīn ol dem revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1181). [ḫˇāce,]*

Döndi **Ḫˇāce** didi yā Bektaş işit / Her ne dirsem saña sen anı iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [ḫˇāce,]*

Ḥācī Bektaş çünki işitdi sözin / Yire sürdi **Ḫˇāce** öñinde yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1189). [ḫˇāce,]*

Başlarında **Ḫˇāce'nüñ** tācı tamām / Bir zirāʿ-y-ıdı ṭūlı gūş it hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1096). [ḫˇāce'nüñ, --nüñ]*

Naḳldür bir ṭālib irse ḳatına / Yüz uruban **Ḫˇāce'nüñ** ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1112). [ḫˇāce'nüñ, --nüñ]*

Ṣubḥ vaḳtinde ḳamu cemʿ oldılar / **Ḫˇāce'nüñ** hep menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1120). [ḫˇāce'nüñ, --n, --üñ]*

Anları daḫı imām heştüm tamām / Cümlesin **Ḫˇāce'ye** virmişdi imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1108). [ḫˇāce'ye, --y, --e]*

Didi bunlar **Ḫˇāce'ye** kim iy ulu / İy saʿādet āfītābı baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1125). [ḫˇāce'ye, --y, --e]*

Niçe fikr itdi-y-ise bunlar tamām / **Ḫˇāce'ye** maʿlūm olur iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1165). [ḫˇāce'ye, --y, --e]*

Ḳaraca Aḥmed'e didi çünki biz / **Ḫˇāce** ḳatından gidicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1397). [ḫˇāce,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳaṣd itdi yāra / **Ḫˇāce'nüñ** virdügi ḥükmi göstere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1380). [ḫˇāce'nüñ, --nüñ]*

Olıcaḳ erkān **Ḫˇāce'den** tamām / Ḫorasān'a gelicegez ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5414). [ḫˇāce'den, --den]*

hˇāce: *Dinî hizmetlerde görevli kimse, hoca, molla; zahit (bk. zāhid).*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol zeyne'l-beşer / **Ḫˇāce** naẓarına varıncaḳ ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5413). [ḫˇāce,]*

hˇāce': *Hoca Ahmed Yesevî.*

Didiler ol ne durur eyleñ ʿayān / Didi **Ḫ̌āce'** işidüñ benden beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1129). [ḫ̌āce',]*

<u>ḥ̌āce-:</u> *Efendi, hoca.*

Ḫ̌ācelerle Mekke'ye āḫir yitdi ol / İtdi sulṭān İbrāhīm daḫı vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5910). [ḫ̌ācelerle, -ler, -le]*

<u>ḥ̌āce aḥmed:</u> *Hoca Ahmed Yesevî.*

Ḫ̌āce Aḥmed ḳuşadur aña ḳılıç / Didi var küffāra ḳarşu ṭurma hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 653). [ḫ̌āce aḥmed,]*

Çünki andan ṣoñra gitdi ol zamān / **Ḫ̌āce Aḥmed** ḳaldurup başın hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 728). [ḫ̌āce aḥmed,]*

Böyle dise Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar tamām / **Ḫ̌āce Aḥmed** müzdine virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 825). [ḫ̌āce aḥmed,]*

Hep sükūta vardılar gözleyü pīr / **Ḫ̌āce Aḥmed** ḳayġuruban Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6056). [ḫ̌āce aḥmed,]*

Ḫ̌āce Aḥmed ḥażretiydi bī-gümān / Ḳuṭb-ı ʿālem idi ol dem ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6090). [ḫ̌āce aḥmed,]*

<u>ḥ̌āce aḥmed tekyesi:</u> *Hoca Ahmet Yesevi'nin tekkesi.*

Ḫ̌āce Aḥmed Tekyesi'nden bula dir / Her ne ḥācet dise ḥāṣıl ola dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1054). [ḫ̌āce aḥmed tekyesi, --n, --den]*

<u>ḥ̌āce aḥmed yesevī:</u> *Hoca Ahmed Yesevî.*

Göricek şeyḫ **Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī** / Ḥācī Bektaş'a ḳılur ġāyet sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 720). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

Böyle dise **Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī** / Ḥācī Bektaş itdi ol ere sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 741). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

Bunamışdur **Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī** / Kim ider cıblaġa er böyle sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 755). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī babañ senüñ / Gönderüpdür beni saña inanuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 788). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

Ḳarşu oturur **Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī** / Ṭurduġı baba yanı varduġı evi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 800). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī eren eri / Gördi tā ki Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 801). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

Didi şeyḫüm **Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī** / Ḥācī Bektaş adum er itdi sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 814). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

Ḫ̌āce Ahmed Yĕsevī'ye irdi hemān / Ḫ̌āce Ahmed Yesevī'ye geldi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5998). [ḫ̌āce ahmed yĕsevī,]*

Ḫ̌āce Ahmed Yĕsevī'ye irdi hemān / Ḫ̌āce Ahmed Yesevī'ye geldi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5998). [ḫ̌āce ahmed yesevī,]*

Virdi mescidde mü'eẕẕin ḳıldı bañ / Ṭurdı şeyḫi **Ḫ̌āce Ahmed Yesevī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6001). [ḫ̌āce ahmed yesevī,]*

Ḳarşu çıksun ġāzīye her ṣubḥ u şām / Böyle didi **Ḫ̌āce Ahmed Yesevī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6010). [ḫ̌āce ahmed yesevī,]*

Şeyḫüñ olan **Ḫ̌āce Ahmed Yesevī** / Böyle diyüp idicek ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6014). [ḫ̌āce ahmed yesevī,]*

Geldi tekye ḳapusuna yitdi er / Ḫ̌āce Ahmed Yesevī'ye oldı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6016). [ḫ̌āce ahmed yesevī,]*

Bil ki taḥḳīḳ erdür olur ser-firāz / Böyle dise **Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6061). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

Uzunı ḳışaltdı pāk itdi rīşin / Ṭurdı andan **Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6070). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

Ḫalvetinden çıḳdı Bektaş Ḫūnkār / Geldi şeyḫi **Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6077). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

Ceddimüzdür şāḥ-ı şāḥib-Ẕu'l-fiḳār / Şeyḫimüzdür **Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6129). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

ḫ̌āce aḥmed yesevī: *Yesevîlik tarikatının kurucusu Hoca Ahmed Yesevî.*

İy muḥibb olup ḳılan ere sevi / Diñle n'itdi **Ḫ̌āce Aḥmed Yesevī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 636). [ḫ̌āce aḥmed yesevī,]*

ḫ̌āce aḥmed-i yesevī: *Hâce Ahmed-i Yesevî Hazretleri.*

Muttaḳīdür hem daḫı ehl-i temīz / Ḫ̌āce Aḥmed-i Yesevī'nüñ ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6620). [ḫ̌āce aḥmed-i yesevī, --nüñ]*

Geldi Türkistān'a ol ṣāḥib-ḳabūl / Ḫ̌āce Aḥmed-i Yesevī'den mücāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6666). [ḫ̌āce aḥmed-i yesevī, --den]*

Ḫ̌āce Aḥmed-i Yesevī adıdur / Hem vilāyet ehlinüñ bünyādıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1376). [ḫ̌āce aḥmed-i yesevī,]*

ḫ̌āce aḥmed-i yesevī'ydi: *Hâce Ahmed-i Yesevî Hazretleri.*

Ḫ̌āce Aḥmed-i Yesevī'ydi adı / Kim Muḥammed Ḥanefī nesli idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 574). [ḫ̌āce aḥmed-i yesevī'ydi, --y, --di]*

ḫ̌āce fakīh sulṭān: *Hoca Ahmed Fakih ya da Sultan Hoca Fakih adları ile bilinen Ahmed Fakih (ö. 1221 ya da 1230) 13. yüzyılın ilk yarısında yaşamış olan tasavvuf şairidir.*

Naḳldür **Ḫ̌āce Faḳīh Sulṭān** ʿayān / Ṭutuban ol egsiyi dikdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1195). [ḫ̌āce faḳīh sulṭān,]*

<u>ḫ̌āce nūre'd-dīn:</u> *Anadolu Selçuklu Devleti döneminde Kırşehir Sancağı'nda görevli bir Bey.*

Arpa bitüben yeşil reng baġladı / **Ḫ̌āce Nūre'd-dīn** işini ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1889). [ḫ̌āce nūre'd-dīn,]*

<u>ḫ̌āce-i ʿazīz ü muʿteber:</u> *İtibarlı ve aziz Hoca (Hoca Ahmet Yesevi).*

İrdi pīrān-ı Ḫorāsān'a ḫaber / Geldi **Ḫ̌āce-i ʿazīz ü muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1088). [ḫ̌āce-i ʿazīz ü muʿteber,]*

<u>ḫacer:</u> *Taş, kaya.*

Didiler bunlar birer cāmid **ḫacer** / Nice nuṭḳa gelüben söyler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1991). [ḫacer,]*

<u>ḫacer:</u> *Ar. Taş.*

Merkeb idinüp binĕlüm biz **ḫacer** / Ol tekebbürlikle geldiyse baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6220). [ḫacer,]*

<u>hacer ol-:</u> *Taş olmak.*

Ādeme rızḳ olıcaḳ olmış ḫacer / Nicesi fāyideye ayruḳ yarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2163). [ḫacer ol-, --mış]*

Arpa buġday ḳalmadı oldı ṭaş pes / Cümle ḫarman dānesi oldı ḫacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6252). [ḫacer ol-, -dı]*

Cehd idüñ ki ola dervīş gönli ḫoş / Ḫarmanuñuz dānesi ki oldı ḫacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6263). [ḫacer ol-, -dı]*

<u>hacer ol:</u> *Taş olmak.*

Cümle erenler gördi pīre ḳodı baş / Bir mil evlā ? yürüyüp gitdi ol ḫacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [ḫacer ol,]*

<u>hācet:</u> *Ar. 1. İnsanın muhtaç olduğu şey, lüzumlu husus. 2. İhtiyaç, lüzum.*

El götürüp Rabb'ine itdi niyāz / **Ḫācetim** senden budur Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6003). [ḫācetim, -im]*

Aldı ābdest ṭāʿate üzdi yüzi / **Ḫācetin** maḳbūl idüben Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5990). [ḫācetin, -i, -n]*

<u>hācet:</u> *Allah'tan veya büyük bir makamdan yerine getirilmesi, gerçekleştirilmesi istenen dilek.*

Ümmetin istědi Ḥaḳ'dan hem Resūl / Ḥaḳ teʿālā **ḥācetin** ḳıldı ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 124). [ḥācetin, -in]*

Ḥācetin ʿarż eyledi ḳıldı duʿā / El yüze sürübeni secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6677). [ḥācetin, -in]*

Ḳıldı maḳbūl **ḥācetin** yaʿnī Vedūd / Bektaş'a Ḫünkār diyüp ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6685). [ḥācetin, -in]*

Ḥācī Bektaş itdi çün böyle niyāz / **Ḥācetin** maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 846). [ḥācetin, -in]*

Böyle dise Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / **Ḥācetin** maḳbūl ider Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 895). [ḥācetin, -in]*

Ḥaḳ teʿālā **ḥācetin** ḳıldı revā / Ildırım inüp dutışur ṭaġ ova *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1009). [ḥācetin, -in]*

Ḥācetüm senden budur ki yā İlāh / Kāfirüñ rūşen günin eyle siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 841). [ḥācetüm, -üm]*

Ṣıdḳ-ıla idicegez Ḥaḳḳ'a niyāz / **Ḥācetin** maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5613). [ḥācetin, -in]*

Kim ḳabūldür Ḥaḳ ḳatında **ḥācetüñ** / Ḳıl şefāʿat itmişem çoḳ ḫizmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5718). [ḥācetüñ, -üñ]*

hācet: *Dilek, arzu, istek.*

Pādişāh çün ḳıldı ḥāline naẕar / **Ḥācetin** bitürdi anuñ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1663). [ḥācetin, -+in]*

hācet: *Allah'tan gerçekleştirilmesi istenen dilek.*

Çün münācāt itdi Bektaş ḥażreti / Ḥaḳ ḳatında oldı maḳbūl **ḥāceti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5617). [ḥāceti, -i]*

hācet: *(Ar.) Gerek duyulan, muhtaç olunan şey, ihtiyaç II. Herhangi bir şey için gerekli olma, lüzum.*

Ḫˇāce Aḥmed Tekyesi'nden bula dir / Her ne **ḥācet** dise ḥāṣıl ola dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1054). [ḥācet,]*

Ol ṭuran ʿavretden oldı bir oġul / **Ḥāceti** oldı anuñ gör ki ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [ḥāceti, -i]*

hācet: *(Ar.) Gerek duyulan, muhtaç olunan şey, ihtiyaç. II Herhangi bir şey için gerekli olma, lüzum.*

Bir yıl oldı gelmedi ol Ḫūnkār / Böyle diyüp dileyince **ḥācet** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6004). [ḥācet,]*

hācet dile: *Dilek, arzu, istek.*

Kāfirüñ āvāzını işitdi er / Ḥaḳḳ'a yüzin sürüben ḥācet diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 891). [ḥācet dile, --r]*

hācete varmaz: *Tuvalet ihtiyacını gidermek.*

İçmeyüp ṣu varmaz idi ḥācete / Kimse bilmezdi anuñ sırrı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1266). [ḥācete varmaz, --maz]*

hācī-: *Hacı.*

Mekke'den gidüp müsāfir oldı ol / **Ḥācīlarla** ḫ̆āce eve gelmede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5952). [ḥācīlarla, -lar, -la]*

ḥācī: *Hacı.*

Ḥācīya ḥurmā durur zīrā delīl / Ḥācī Bektaş vāḳıf oldı ḥāline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5967). [ḥācīya, -ya]*

ḥācī: *Hacı.*

Ḥācım'uñ eyledügi ẕenbi şehā / ʿAfv idesiz bula ol ḥālden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4992). [ḥācım'uñ, -m, -uñ]*

Anasına geldi itdi ḫiẓmeti / **Ḥācīlar** bayramı olupdur ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5932). [ḥācīlar, -lar]*

hācī: *Hacceden, hacı.*

Didi **Ḥācī** ben degülem bī-gümān / **Ḥācī** Bektaş dir ki bayram gicesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5959). [ḥācī,]*

hācī: *Ar. Hacceden zat. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḫātırın aldı ele ṣordı ḥālin / **Ḥācī** sensin iy vilāyet maʿdeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6703). [ḥācī,]*

hacı bayram: *Hacı Bayrām-ı Veli. Bayramiyye tarikatının kurucusu.*

Anda **Bayram** Begi nām bir baḫtulu / Köpri yapupdı Saḳarya'ya ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5069). [bayram,]*

Uşda **Bayram** Begi'nüñ ḫayrı tamām / Yirine geldi vü buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5071). [bayram,]*

Döndi **Bayram** Begi'ye remz eyledi / Gör ne resme nuṭḳ açuban söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5073). [bayram,]*

hācī bekdaş: *Hacı Bektaş. Özel isim.*

Ḥācī Bekdaş āşikār ḳılmış durur / Ḥācī Bektaş kim durur digil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6713). [ḥācī bekdaş,]*

hācī bektaş: *Hacı Bektaş.*

Ḥācī Bekdaş āşikār ḳılmış durur / **Ḥācī Bektaş** kim durur digil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6713). [ḥācī bektaş,]*

Kim durur tek göster anı görelüm / Gösterüp dir **Ḥācī Bektaş** şol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş işidüp kāfir ünin / Çıḳdı ġārdan ḳıbleye dönüp yönin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 936). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş'a tekūr gönderdi māl / Didi var git cümlesi olsun ḥelāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 971). [ḥācī bektaş, --a]*

Gözle buzaġıları emişmesün / **Ḥācī Bektaş** da didi emişmesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1916). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş'a muḥibb oldı ḳatı / Ḳalbine ṭoldı erüñ muḥabbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2638). [ḥācī bektaş, --a]*

Baʿd ez-ān bir ṭanacaḳ olsa işi / Ḥācī Bektaş'a ṭanardı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2639). [ḥācī bektaş, --a]*

Ḥācī Bektaş'a bu sizüñ işüñüz / Bu yaramaz fiʿl ü bu cünbüşüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2710). [ḥācī bektaş, --a]*

Ḥācī Bektaş gibi ḳuṭb-ı evliyā / Ḳıblemüzden yaña ola bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4644). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş didi deryā-yı ʿaẓīm / Hīç bulınmaz ně ki düşerse delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4662). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş ḫiẕmetinde bir faḳīr / Derd-i kūşiş çekmiş-idi lā-naẓīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4669). [ḥācī bektaş,]*

Dir Güvenc bir evliyā vardur ulu / Ḥācī Bektaş'dur adı iy baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4702). [ḥācī bektaş, --dur]*

Ḥācī Bektaş Ḳarayük'e gělicek / Mesken idüp anda ārām ḳılıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5026). [ḥācī bektaş,]*

Diñle imdi **Ḥācī Bektaş** daḫı pes / Nice pervāz urdı terk itdi ḳafes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5515). [ḥācī bektaş,]*

Böyle diyüp Ṣaru İsmāʿīl hemān / İtdi alḳış Ḥācī Bektaş'a çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5580). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş işidüp anuñ sözin / Ḳaldurup baş ṭutdı aña dir yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5581). [ḥācī bektaş,]*

Bildi İsmāʿīl anı nice er durur / **Ḥācī Bektaş** ḥażret-i Ḫūnkār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5682). [ḥācī bektaş,]*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / **Ḥācī Bektaş** ṣımayup anda nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5719). [ḥācī bektaş,]*

Böyle diyüp ġāʾib oldı ol imām / Gör ne erdür **Ḥācī Bektaş** iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [ḥācī bektaş,]*

Ger severseñ Ḥācī Bektaş'ı iy mürīd / Hū diyelüm şāha kör ola Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5738). [ḥācī bektaş,]*

İy ḥaḳīḳatden ḫabīr olan faḳīr / Ḥācī Bektaş'uñ muḥibbi merd-i pīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5740). [ḥācī bektaş, -uñ]*

Ḥācī Bektaş'a muḥibdi ol emīr / Kim bilürdi ceddine virdi serīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5755). [ḥācī bektaş,]*

Bursa'da oturur-iken pādişāh / **Ḥācī Bektaş** öldüginden oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5759). [ḥācī bektaş,]*

Tā ki miʿmārlıḳla itdüm mālı derc / **Ḥacī Bektaş** yoluna itdüm cümle ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5804). [ḥacī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş yüzi ṣuyına İlāh / ʿAfv idüp yarlıġaya gide günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5812). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş işigine gelse ḫalḳ / Sinesine başısaranuñ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5829). [ḥācī bektaş,]*

Didiler ki kāfir-iken bu kişi / Türbe yapdı sevdi Ḥācī Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5833). [ḥācī bektaş, -ı]*

Ḥācī Bektaş türbesini daḫı şāh / Örtdi ḳurşun birle anı ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5856). [ḥācī bektaş,]*

Vaḳfını arturuban ābād ider / **Ḥācī Bektaş** rūḥını şāh şādider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5858). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş elifi taʿlīm ider / Çün elif taʿlīm idüp añladı Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5891). [ḥācī bektaş,]*

Maʿnāsın ḳanuñ ṣorarsın bu ne söz / Ḫˇāce eydür **Ḥācī Bektaş** aç gözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5895). [ḥācī bektaş,]*

Ḳurı daʿvā itmegil düstūr özüñ / **Ḥācī Bektaş** eydür iy ḫˇāce işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5896). [ḥācī bektaş,]*

Ol cemāli görmesine baġla bil / Böyle diyüp **Ḥācī Bektaş** mā-ḥaṣal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5902). [ḥācī bektaş,]*

Bildi erdür **Ḥācī Bektaş** oġlanı / Şād olup ḫˇāceyi ḫilʿatladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5907). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş'a tevażżuʿ ḳıldılar / Didiler ḫan oġlı ḫansın bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5912). [ḥācī bektaş, -a]*

Ṭutmaġa Bektaş'ı hep el bir ider / **Ḥācī Bektaş** işidüp ḳaçdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5917). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş dindügine ne sebeb / Bir gün ol Sulṭān Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5931). [ḥācī bektaş,]*

Anası bişi bişirürdi ḫ̆āce / **Ḥācī Bektaş** öñine ḳodı bişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5933). [ḥācī bektaş,]*

Didi Ḥācī ben degülem bī-gümān / **Ḥācī Bektaş** dir ki bayram gicesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5959). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş daḫı bil nesl-i İmām / Vardı Bektaş daḫı virdi hem selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5957). [ḥācī bektaş,]*

Didi luṭf it baña ḳıl ḫay ı r duʿā / Bildiler ki Ḥācī Bektaş'dur velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5963). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācīya ḥurmā durur zīrā delīl / **Ḥācī Bektaş** vāḳıf oldı ḥāline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5967). [ḥācī bektaş,]*

Hep mürīd olup anı pīr itdiler / Var kıyās it **Ḥācī Bektaş** kim-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5972). [ḥācī bektaş,]*

Ḫ̆ācesi tā ki baḳup anı görür / Ḥācī Bektaş'ı bilür çünki baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5981). [ḥācī bektaş,]*

Ṣu gelüp bu mekteb içre aḳadı / **Ḥācī Bektaş** işidüp işbu sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5989). [ḥācī bektaş,]*

Düzdi yinĕ bir laṭīf şādırevān / Ḥācī Bektaş'uñ ṭuyup ḫ̆āce erligin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5993). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş girdi içerü idüp sevi / Ḳodı evvel işige baş u elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6020). [ḥācī bektaş,]*

Hep muḥibb oldı erenler bī-nifāḳ / **Ḥācī Bektaş** şeyḫ ḥiẕmet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6075). [ḥācī bektaş,]*

Şeyḫ ṭutup tekbīr-ile tehlīl-ile / **Ḥācī Bektaş** başına urdı kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6073). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş'a ḳılup cāndan sevi / Didi ḳuṭbuñ ḥükmi budur ṭurasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6078). [ḥācī bektaş,]*

Rūm'a er geldi diyüp iʿlām ider / **Ḥācī Bektaş** başıcaḳ Rūm'a ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6096). [ḥācī bektaş,]*

Oldı maʿlūm anda Ḥaḳḳ'uñ dostuna / **Ḥācī Bektaş** baḳdı gördi nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6111). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş aña urdı ṭıynaġın / Ṣaġ ayaġ birle urup başdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6114). [ḥācī bektaş,]*

Öpdi ayaġın dili-le ʿömri zamān / **Ḥācī Bektaş** iyder iy gözci eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6117). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş anda ḳaldı bir nefes / Ḳaraca Aḥmed geldi erenler içine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6135). [ḥācī bektaş,]*

Biñ bir eren hem seni ṣoruşdurur / **Ḥācī Bektaş** daʿvetin ḳılmaz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6152). [ḥācī bektaş,]*

Vir ṣalāvāt Aḥmed'e bi'llāhi sen / **Ḥācī Bektaş** Rūm'a başıcaḳ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6149). [ḥācī bektaş,]*

Biñ bir er ne dir ʿaleyke idüp kirām / Söyledi andan **Ḥācī Bektaş** ḥālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş tekyesini gördiler / Bu ṭarafdan **Ḥācī Bektaş** Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6162). [ḥācī bektaş,]*

Kim tevażżuʿ birle irür Ḥaḳḳ'a iren / **Ḥācī Bektaş** gördi eren oldı mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6169). [ḥācī bektaş,]*

Kim ṣeyāṭīn neslidür ṣerri irer / **Ḥācī Bektaş** ider Aḥmed yime ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6194). [ḥācī bektaş,]*

Ol ḳalupdur yalıñuz dimez belī / Görmiş-idi Ḥācī Bektaş'uñ yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6202). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş adıdur ceddi İmām / Ḳaraca Aḥmed cümle erenler ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6207). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş'dan olınca ol ḫabīr / Burkaġın arslāna olup defʿī süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6211). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş'a iren itdi ḫaber / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān nāmdār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6215). [ḥācī bektaş,]*

Bindi ṭaşuñ **Ḥācī Bektaş** üstüne / Didi b'ismillāh işāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6223). [ḥācī bektaş,]*

Yüz sürüyüp ḳarşı geldi aña yayan / **Ḥācī Bektaş** daḫı daşdan defʿī iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6228). [ḥācī bektaş,]*

Ol da ḫayr duʿā-y-ıla bizi aña / Böyle diyüp **Ḥācī Bektaş** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6268). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş ḳalḳuban andan gider / Bu yaña yaġmur yaġuban çün diñer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6253). [ḥācī bektaş,]*

Ṣuçumuz erlik ile bağışlañuz / **Ḥācī Bektaş** itmedi aṣlā ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6259). [ḥācī bektaş,]*

Anuñ-içün çekmeye var tā emek / **Ḥācī Bektaş** sizleri de idüp ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6280). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş ḥażretine yitdiler / Bend ü zencīr içre-di ʿOšmān o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6353). [ḥācī bektaş,]*

Ḳorḳdı şāhdan yaṣaġından geçmedi / **Ḥācī Bektaş** ammā ol girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6357). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş aña baḳdı ... / Didi ʿOšmān niçün efġān ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6369). [ḥācī bektaş,]*

Öpdi andan Ḥācī Bektaş'uñ elin / Didi ʿOšmān oġlımuzsın şadra otur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6375). [ḥācī bektaş,]*

Ḳıldı tekbīr eyledi ḫayır duʿā / **Ḥācī Bektaş** didi İsmāʿīl o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6379). [ḥācī bektaş,]*

Bir nemed de arḳasında rengi ʿāc / **Ḥācī Bektaş** şofra virmiş hem çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [ḥācī bektaş,]*

ʿOšmānuñ maʿrifetinden oldı āgāh / **Ḥācī Bektaş** himmeti ki añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6396). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş itdi didiler naẓar / Ḳuṭb-ı ʿālem urdı-sa aña kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6408). [ḥācī bektaş,]*

Şükr idüp oġlın öper ḳoçaḳoça / Ḥācī Bektaş'uñ görince kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6414). [ḥācī bektaş,]*

hācī bektaş: *Horasanlı Hacı Bektaş.*

Ḥācī Bektaş itmedi mālı ḳabūl / Ṭurdı ġārda gönderüp aña resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 973). [ḥācī bektaş,]*

Evliyānuñ bir muḥibbi var-ıdı / Ḥācī Bektaş'ı ḳatı sever-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2260). [ḥācī bektaş, --ı]*

hācī bektaş: *Ḥācı Bektāş-ı Veli.*

Ḥācī Bektaş gelmesine oldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 209). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş'ı Ḫız ı r irşād ider / Tekyenüñ ḳapusına ol şāh ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 718). [ḥācī bektaş, --ı]*

Göricek şeyḫ Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş'a ḳılur ġāyet sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 720). [ḥācī bektaş, --a]*

Ḥācī Bektaş er sözin redd itmedi / Aldı icāzet aldı elin öpdi gör n'itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 726). [ḥācī bektaş,]*

Böyle dise Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / **Ḥācī Bektaş** itdi ol ere sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 741). [ḥācī bektaş,]*

Terk idelüm ḫiẓmetin gelmez kerem / **Ḥācī Bektaş** aña yiter pīş-ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 756). [ḥācī bektaş,]*

Yine bir söz evveline gĕlelüm / **Ḥācī Bektaş** erligin söylĕyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 764). [ḥācī bektaş,]*

Çaġıruban **Ḥācī Bektaş** dostına / Süzilüp iner maġāra üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 769). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş viricek aña selām / İtdi Ḥaydar ʿizzet eyledi kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 781). [ḥācī bektaş,]*

Didi şeyḫüm Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / **Ḫācī Bektaş** adum er itdi sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 814). [ḫācī bektaş,]*

Münkiri dervişlerüñ iḳrār ider / **Ḫācī Bektaş** medḥini tekrār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 826). [ḫācī bektaş,]*

Şeyḫ idüben **Ḫācī Bektaş** ḥālini / Cümle didi evliyā aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 830). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş itdi çün böyle niyāz / Ḫācetin maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 846). [ḫācī bektaş,]*

Kāfir ālāy baġlayuban gelmede / **Ḫācī Bektaş** Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳılmada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 890). [ḫācī bektaş,]*

Didiler iy **Ḫācī Bektaş** ḳıl kerem / ʿAfv iderseñ ṣuçumuzı işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 931). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş işidüp ruhbān sözin / Bildi müʾmindür ḥaḳīḳ anuñ özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 950). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş bildi kāfir ḫūyını / Gizledi kāfirlerüñ hep ṣuyını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1013). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş sözini taḳrīr ider / Ḫayr u şerden ne didi taʿbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 956). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş görüben şādān olur / El götürüp ḥażretě duʿā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 964). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş didi rızḳ isteyen er / İsteyen ucuzlıḳ u bārān maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 985). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş gördi müʾmin oldılar / Tevbe istiġfār cümle ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1007). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş ġārdan ammā çıḳmadı / Kimsenüñ rızḳına ḳaṭʿā baḳmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1028). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş ġār içindeydi daḫı / İncinür münkirlere er iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1032). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş çoḳ münācāt eyledi / El götürüp bed-duʿā key diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1033). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş eyledi Ḥaḳḳ'a niyāz / Ejdehāyı defʿ ider ol bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1046). [ḫācī bektaş,]*

Ḫācī Bektaş ḳılmadı manṣıb ḳabūl / Begligin ṣoñra tekūra virdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1051). [ḫācī bektaş,]*

Bu vilāyet-nāme de oldı tamām / **Ḫācī Bektaş** rūḫına olsun selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1058). [ḫācī bektaş,]*

Ḫırḳada ṭurduġı yirden ḳalḳdı tīz / **Ḫācī Bektaş** üstine geldi ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1158). [ḫācī bektaş,]*

Meger ol gelen ʿazīz ü muḫterem / **Ḥācī Bektaş** ıdı ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1146). [ḥācī bektaş,]*

Ṣofra daḫı ṭurduġı yirden gelür / Ḥācī Bektaş'uñ öñine yayılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1160). [ḥācī bektaş, --uñ]*

Ḥācī Bektaş çünki işitdi sözin / Yire sürdi Ḫ̆āce öñinde yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1189). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş'ı görüp şād oldılar / Bir niçe gün bile ṣoḥbet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1242). [ḥācī bektaş, --ı]*

Ḥācī Bektaş çün işitdi sözlerin / Didi anlara dönüben yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 13, Beyit 1250). [ḥācī bektaş,]*

Bişürüp yahnī idüben getürür / Ḥācī Bektaş'uñ öñine yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1264). [ḥācī bektaş, --uñ]*

İttifāḳ idüben andan sürdiler / **Ḥācī Bektaş** naẓarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1352). [ḥācī bektaş,]*

Atamuz ki Sulṭān İbrāhīm Ḥācī / Ḥācī Bektaş'dan giyüpdür bu tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1461). [ḥācī bektaş, --dan]*

Cāriye de küllī taḳrīr eyledi / Ḥācī Bektaş'a didügin söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1926). [ḥācī bektaş, --a]*

Ḳodı öküzlěri gitdi işine / Gör bu yaña **Ḥācī Bektaş** işi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1970). [ḥācī bektaş,]*

Yügürüp Aḳça Ḳoca geldi ilerü / **Ḥācī Bektaş** ḳademine yüz sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2307). [ḥācī bektaş,]*

Yūnus Emre daḫı bunı işidür / Ḥācī Bektaş'ı bilür ne kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2903). [ḥācī bektaş, --ı]*

Ḥālini külliyyā iʿlām eyledi / **Ḥācī Bektaş** ne didügin söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2935). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş'ı işāret itdiler / Ol işāretden beşāret itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3123). [ḥācī bektaş, --ı]*

Ḥācī Bektaş ḳardaşumdur ol kişi / Eyledi saña o resm-ile işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 42, Beyit 4067). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş'a ḥālin iʿlām ider / **Ḥācī Bektaş** da işidüp gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4231). [ḥācī bektaş, --a]*

Ḥācī Bektaş'a ḥālin iʿlām ider / **Ḥācī Bektaş** da işidüp gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4231). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş varmayınca ḫalḳ tamām / Olmadı aña maḳarr iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4471). [ḥācī bektaş,]*

Daḫı şimdi nesli anuñ var durur / Ḥācī Bektaş'a ḫalīfeler durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4514). [ḥācī bektaş, --a]*

Siz ḳabūl itmědügüñüz ḳurbānı / Ḳabūl itdi **Ḥācī Bektaş** dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4660). [ḥācī bektaş,]*

Ṭoġru Ṣadre'd-dīn naẓarına varur / Ḥācī Bektaş'uñ selāmın děgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5358). [ḥācī bektaş, --uñ]*

Ḥācī Bektaş ḥalīfelerin saña / Ẕikr ideyin ṭut ḳulaḳ imdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5390). [ḥācī bektaş,]*

Didi şeyḫüm **Ḥācī Bektaş** çaġırur / İrmegĕ gel diyübeni ḳıġırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5431). [ḥācī bektaş,]*

Kim çeceye örtdi kiçe kim kilīm / **Ḥācī Bektaş** geldi ḫarmān üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6242). [ḥācī bektaş,]*

Ḥācī Bektaş er durur bildi tamām / Ḫalḳ-ı ʿālem cemʿ olup çekdi emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6275). [ḥācī bektaş,]*

hācī bektaş ḥażreti: *Mübarek Hâcı Bektaş.*

Böyle dise **Ḥācī Bektaş ḥażreti** / Ṭurdı Ḥaydar şāha itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 791). [ḥācī bektaş ḥażreti,]*

Girü ol gün **Ḥācī Bektaş ḥażreti** / Aḫı Evran'la ḳılurdı ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3475). [ḥācī bektaş ḥażreti,]*

Didi çünki **Ḥācī Bektaş ḥażreti** / İtdi İsmāʿīl'e çün vaẓʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5565). [ḥācī bektaş ḥażreti,]*

Böyle diyüp **Ḥācī Bektaş ḥażreti** / İsmāʿīl'e eyledi vaṣiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5608). [ḥācī bektaş ḥażreti,]*

Böyle diyüp **Ḥācī Bektaş ḥażreti** / Ṣaru İsmāʿīl'e ider vaṣiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5713). [ḥācī bektaş ḥażreti,]*

Didi erseñ **Ḥācī Bektaş ḥażreti** / Ḳuşca cānum ḳurtar eyle himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5786). [ḥācī bektaş ḥażreti,]*

Ṭoġdı anadan **Ḥācī Bektaş ḥażreti** / Yüzi nūrından cihān envār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5885). [ḥācī bektaş ḥażreti,]*

Her ḥaṭardan ṣaḳlasun didi Ḫudā / Ḳuṭb-ı ʿālem **Ḥācī Bektaş ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6321). [ḥācī bektaş ḥażreti,]*

hācī bektaş ḥāżretin: *Mübarek Hâcı Bektaş.*

Bildük erdür **Ḥācī Bektaş ḥāżretin** / Şek degül ger görsevüz mürüvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 925). [ḥācī bektaş ḥāżretin,]*

İy sevenler **Ḥācī Bektaş ḥażretin** / V'iy giyenler ṣıdḳ-la o er kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5513). [ḥācī bektaş ḥażretin,]*

hācī bektaş hünkār: *Hâcı Bektâş-ı Velî || Üç isim de unvân niteliğindedir.*

Ravża-i Ḳuds'üñ riyāż-ı gülşeni / **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** andan didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6704). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Milke vālī ḳıldı sĕni Kirdigār / Ḥażretüñdür **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 723). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Didi kim yā **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** / Milke vālī ḳıldı seni Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 729). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Ol zamān kim **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** / Girdi şāhīn şekline şöyle ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 765). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Çün adın bilmek diler ol nām-dār / Didi adum **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 787). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Böyle diyüp itdi efġān āh u zār / Diñle n'eyler **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 796). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Çoḳ şük ü rler ol Ḫudā'ya bī-şümār / Ḳurtarupdur **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 823). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Heb muḥibb oldılar abdāl ne ki var / Bildi odur **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 828). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Ol zamān ki **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** / Gönderince Ḥaydar'ı şeyḫine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 834). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Böyle dise **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** / Ḥācetin maḳbūl ider Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 895). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Çünki gördi **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** / Geldi kāfir kendüden amān umar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 940). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Böyle dise **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** / Dīn ṭutan ruhbānı iderler iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 943). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Şāhumuzdur **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** / Ḥükmine olduḳ muṭīʿ her ne ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 962). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Böyle diyüp **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** / Ṣu dilĕyüp ḳıldı ṭāʿat bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1024). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Ḥācī Bektaş Ḫünkār'dur hem adum / Böyle ḳılmışlar erenler bünyādum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1373). [ḥācī bektaş ḫünkār, --dur]*

Ḥācī Bektaş Ḫünkār dirler aña / Beni ol gönderdi didi bil saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2578). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Ṣaḥ rivāyet budur añla kām-kār / Şāh Sulṭān **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5612). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Hem-çü Sulṭān **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** / Bir ʿamel ḳıl raḥmet ide Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5735). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Diñle imdi **Ḥācī Bektaş Ḫünkār** / Öldüginden ṣoñra ʿālemde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5739). [ḥācī bektaş ḫünkār,]*

Diñle imdi **Ḥācī Bektaş Ḫūnkār** / Öldüginden şoñra ʿālemde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5748). [ḥācī bektaş ḫūnkār,]*

Diñle n'itdi **Ḥācī Bektaş Ḫūnkār** / Ol zamān ki Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5974). [ḥācī bektaş ḫūnkār,]*

Beglerini ḫalḳa ḳılup ser-firāz / Bu ṭarafdan **Ḥācī Bektaş Ḫūnkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5977). [ḥācī bektaş ḫūnkār,]*

ʿAfv ḳıldum ne ki itdüñse günāh / Bil ki benven **Ḥācī Bektaş Ḫūnkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6128). [ḥācī bektaş ḫūnkār,]*

Ḥācī Bektaş tekyesini gördiler / Bu ṭarafdan **Ḥācī Bektaş Ḫūnkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6162). [ḥācī bektaş ḫūnkār,]*

ḫācī bektaş ḫūnkār-'uñ: *Hâcı Bektâş-ı Velî || Üç isim de unvân niteliğindedir.*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'uñ dir ben żaʿīf / Ḫalīfesiyem bilüñ dir ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5299). [ḥācī bektaş ḫūnkār-'uñ, --'uñ]*

ḫācı bektaş tācı: *Alevi-Bektaşi toplumlarında On İki İmam'ı sembolize etmek üzere başa takılan, kubbesi on iki dilimli, başa geçen kısmı dört kapıyı temsilen dört parçalı, beyaz keçeden yapılan başlık. "Elifi Tac" diye de bilinir. Bkz. AKGÜL Leyla, PİR Sultan Abdal Sözlüğü, s. 180, Elifi Taç maddesi.*

Ḥācı Bektaş tācı aşlın şerḥ idem / Şemʿ ü mıḳrāż ḫırḥa daḫı hem ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 108). [ḥācı bektaş tācı,]*

ḫācī bektaş'a: *Ḥācı Bektāş-ı Veli.*

Ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe ol zamān / **Ḥācī Bektaş'a** biʿat itdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1178). [ḥācī bektaş'a, --a]*

Gel bile Emre'ye dirler sen daḫı / **Ḥācī Bektaş'a** varalum iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1405). [ḥācī bektaş'a, --a-a]*

ḫācī bektaş-ı be-nām: *Meşhur Hacı Bektaş.*

Ṣaḳladum edebde ben īmānımı / İsmi durur **Ḥācī Bektaş-ı be-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6144). [ḥācī bektaş-ı be-nām,]*

ḫācī bektaş-ı velī: *1209'da Nişabur'da doğan ve daha sonra Anadolu'ya gelip Suluca Karaöyük'te Bektaşîliğin temellerini atan tasavvufî şahsiyet.*

Mevsim-i gülde ter it ġulġulüñi / Ḥācī Bektaş-ı Velī'den nuṭḳı aç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 215). [ḥācī bektaş-ı velī, --den]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī'den ol ḫabīr / Atası Seyyid Muḥammed'dür yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 222). [ḥācī bektaş-ı velī, --den]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī merd-i Ḫudā / Şol ḥāle irişdi ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6757). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī ḳuṭb-ı cihān / Dir olara açuban ḳufl-ı zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1366). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Didiler iy **Ḥācī Bektaş-ı Velī** / Şāhidüz Allāh içün açduñ dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1995). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Bir gün ol ser-ḫayl-i Abdālān-ı Rūm / **Ḥācī Bektaş-i Velī** kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2092). [ḥācī bektaş-i velī,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī esrārını / Menkabātından diyĕyin varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2189). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Naḳldür ol hādī sebīlü'r-reşād / **Ḥācī Bektaş-ı Velī** ol ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2255). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Bildiler ol iş vilāyet işidür / **Ḥācī Bektaş-ı Velī** er kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2286). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Naḳldür bir vaḳt ol kān-ı kerem / **Ḥācī Bektaş-ı Velī** ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2352). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿārifīn / **Ḥācī Bektaş-ı Velī** ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2477). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī durur adı / Ḫorāsān'dan olur aṣlı bünyādı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2612). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kerem / **Ḥācī Bektaş-ı Velī** ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2990). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Gine bir gün ol veliyy-i Kirdigār / **Ḥācī Bektaş-ı Velī** ol nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3738). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī ol nīk-nām / Kendü kendüye didi böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3862). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Gine bir gün **Ḥācī Bektaş-ı Velī** / Şamṣam Öyügü'ne geldi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3889). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Zīra çün kim **Ḥācī Bektaş-ı Velī** / Çün vilāyetle be-ḍarbī ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4344). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Şeyḫümüzdür **Ḥācī Bektaş-ı Velī** / Ne didiyse eyle idelüm dir ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4423). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī ḳuṭb-ı cihān / Eyledi bir vaḳt ḳaṣd-ı kāmurān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4463). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Bil ki sulṭān **Ḥācī Bektaş-ı Velī** / Gitdi Türkistān'dan aluban yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4799). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Otuz üç yıl ḫizmet itdügi er-imiş / **Ḥācī Bektaş-ı Velī** Ḫūnkār-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5683). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Hem bilür ki **Ḥācī Bektaş-ı Velī** / Gircek erdür lā dimez iydür belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5838). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Diñle n'itdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ol zamān ki **Ḥācī Bektaş-ı Velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5974). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

Şerḥ ideyin ʿaşḳ odına yanasın / Çünki bir gün **Ḥācī Bektaş-ı Velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6237). [ḥācī bektaş-ı velī,]*

hācī bektaş-ı veliyy ü muḥterem: *Saygıdeğer Veli Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ḥācī Bektaş-ı Veliyy ü muḥterem / Gönderüñ varup gide aña bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4338). [ḥācī bektaş-ı veliyy ü muḥterem,]*

hācī bektaş-ı veliyy-i kāmurān: *Arzusuna kavuşmuş Hacı Bektaş-ı Veli.*

Naḳldür ol şāh-ı aḳṭāb-ı cihān / **Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i kāmurān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2287). [ḥācī bektaş-ı veliyy-i kāmurān,]*

hācī bektaş-ı veliyy-i pāk-dīn: *Dindar Hacı Bektaş-ı Veli.*

Varmış-ıdı anda ḳuṭbu'l-ʿārifīn / **Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3178). [ḥācī bektaş-ı veliyy-i pāk-dīn,]*

hācī bektaş-ı veliyy-i zu'l-celāl: *Büyük veli Hacı Bektaş-ı Veli.*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kemāl / **Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i ẕu'l-celāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2951). [ḥācī bektaş-ı veliyy-i ẕu'l-celāl,]*

Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i Ẕu'l-celāl / İşidincek ẕikr ider böyle maḳāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4657). [ḥācī bektaş-ı veliyy-i ẕu'l-celāl,]*

hācī bektaşu'l-horasānī: *Horasanlı Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ḳayṣeri şehrine çün irdi ḫaber / **Ḥācī Bektaşu'l-Ḫorasānī** irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3950). [ḥācī bektaşu'l-ḫorasānī,]*

hācī şems: *Tevbe eden haraminin nesline verilen ad.*

Ḥācī Şems dirlerdi adına anuñ / Ḥiṣṣe al bundan ki şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3165). [ḥācī şems,]*

hācī ṭuñrul: *Hacı Bektaş'ın Rum'a yöneldiğinde Rum Erenleri onun Rum'a gelişine engel olmak için birçok tedbir aldılar. Fakat bu tedbirlerin hiçbirinde başarıya ulaşıp sonuca ulaşamadılar. Bu önlemlerden bir tanesi Hacı Tuğrul'un Doğan şekline bürünüp Güvercin şeklinde Rum'a giren Hacı Bektaş'ı yakalamak için hamle yapmasıdır.*

Ḥācī Ṭuñrul ḳalḳuban oldı revān / Geldi ol iclāsa şoloḳ dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1338). [ḥācī ṭuñrul,]*

Ḥācī Ṭuñrul idi adı ol erüñ / Ol vilāyet ısı gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1316). [ḥācī ṭuñrul,]*

Hācī Ṭuñrul oldı şol sāʿat ṭoġan / Pervāz urup ḳalḳdı hevāya hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1319). [hācī ṭuñrul,]*

Ḥācī Ṭuñrul didi ey kān-ı kerem / Ne ḳadar bizden gelürse dişi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1333). [ḥācī ṭuñrul,]*

hacīl: *Utancından kimsenin yüzüne bakamayacak duruma düşmüş olan, küçük düşüp utanmış, mahcup olmuş kimse.*

Cümle eren oldı **ḥacīl** ü key ẕelīl / Yüz Ḳaraca Aḥmed'e ṭutdı bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6100). [ḥacīl,]*

ḥacīl ol-: *Utanmak.*

Ḥurma dükendi virür teşvīş aña / Ḫ̆āce ġāyet utanup oldı ḥacīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5966). [ḥacīl ol-, -dı]*

ḫācīm: *Velayetnameye göre, Hacı Bektaş'ın kendisine batın kılıcını verdiği derviştir. Onu meydan celladı olarak görevlendirir. Hacim Sultan, kendisine verilen kılıcı denemek için bir eşeği ikiye ayırır. Bunu duyan Hacı Bektaş kendisine öfkelenir ve kollarının tutmaması için bedduada bulunur. Daha sonra af dileyen ve eski durumuna dönen Hacim Sultan'ın adı Koluaçık Hacim Sultan olarak kalır. Germiyan bölgesinde görevlendirilen Hacim Sultan buraa bir ejderi katleder. Hacim Sultan Seyyid Gazi'nin mezarını keşfeder. Hacim Sultan'ın türbesi bugün Uşak'ta bulunmaktadır.*

Bu vilāyeti görüben geldiler / **Ḫācım'uñ** ayaġına döküldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5083). [ḫācım'uñ,]*

ḫācīm: *Hacım Sultan (14.yüzyıl), Hacı Bektaş- ı Velî'nin halifesi.*

Sözlerin işidicek Sulṭān **Ḫācım** / Ol vilāyet maḫzenine kān **Ḫācım** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5096). [ḫācım,]*

İndi eşekden hemīn Sulṭān **Ḫācım** / Ol kerāmet kānı ol ʿummān **Ḫācım** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5196). [ḫācım,]*

Kim **Ḫācım** Bıñarı dirler ad-ıla / Ol ad-ıla getürürler ḫalḳ dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5221). [ḫācım,]*

Ḳalḳdı yirinden **Ḫācım** ṭurdı örü / Didiler ḳanda gider ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5236). [ḫācım,]*

Sözlerin eslĕmeyüp Sultān **Ḫācım** / Ol vilāyet mülkine ḫaḳan **Ḫācım** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5239). [ḫācım,]*

Sözlerin eslĕmeyüp Sultān **Ḫācım** / Ol vilāyet mülkine ḫaḳan **Ḫācım** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5239). [ḫācım,]*

Başına gelüp **Ḫācım** el sürdügin / El duʿāya götürüp hem ṭurduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5250). [ḫācım,]*

Emr ider **Ḫācım** aña gör n'itdiler / Dervīş idüp aña erkān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5259). [ḫācım,]*

Yüriyüvirdi bular bunda ḳalur / Gör varup Sulṭān **Ḥācımı** ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5240). [ḥācımı,]*

İtdi ṣusuzlıḳ bulara key ešer / Didiler **Ḥācīm'a** ki iy tāc-ı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5216). [ḥācīm'a,]*

hācım sulṭān: *Velayetnameye göre, Hacı Bektaş'ın kendisine batın kılıcını verdiği derviştir. Onu meydan celladı olarak görevlendirir. Hacim Sultan, kendisine verilen kılıcı denemek için bir eşeği ikiye ayırır. Bunu duyan Hacı Bektaş kendisine öfkelenir ve kollarının tutmaması için bedduada bulunur. Daha sonra af dileyen ve eski durumuna dönen Hacim Sultan'ın adı Koluaçık Hacim Sultan olarak kalır. Germiyan bölgesinde görevlendirilen Hacim Sultan buraa bir ejderi katleder. Hacim Sultan Seyyid Gazi'nin mezarını keşfeder. Hacim Sultan'ın türbesi bugün Uşak'ta bulunmaktadır.*

Pes **Ḥācım Sulṭān** ol merd-i taḳī / Ol erenler ṣāh-bāzı müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5156). [ḥācım sulṭān,]*

Ḥācım'a çün böyle eyledi niyāz / Ṣafā naẓarın aluban döndi bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5182). [ḥācım'a,]*

ḥad-: *Ar. Keskin, sert: maraz-ı hâd, râyiha-i hadde.sıkı olmak.*

Didi Türkler **ḥad-bīn** olur bu'l-fużūl / Çün peşīmān olduñuz bu işe siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6260). [ḥad-bīn,]*

hadd: *1. Sınır. 2. Derece, mertebe.*

Çün gögercin gök yüzine ol uçar / Mülk-i Rūm'uñ **ḥaddine** uçup iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6085). [ḥaddine, -in, -e]*

Pes zamān-ıla o Ḳırşehri'ne gider / Çünki tekye **ḥaddine** irdi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6214). [ḥaddine, -in, -e]*

hadden: *Haddini aşmak.*

İlkbahār eyyāmı şu ṭaşmış ıdı / Ṭaşġunı **ḥadden** ḳatı aşmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1574). [ḥadden,]*

hadden aş-: *Sınırını geçmek, küstahlık göstermek.*

Avlar iken birbirine düşdiler / Herze vü heẕyāna ḥadden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3916). [ḥadden aş-, --dı, --lar]*

haddi ḥaṣrı: *Haddi hesabı...*

Rūm'da bizi seviciler çoḳ durur / Sevicinüñ **ḥaddi ḥaṣrı** yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1773). [ḥaddi ḥaṣrı,]*

hades: *Hadise,olay.*

Eyledüñ anuñ emeklerin ʿabeš / Yavuz itdüñ geldi senden bu **ḥadeš** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2391). [ḥadeš,]*

Bunca eměgümi eyledi ʿabeš / Didiler n'idelüm itdi bir **ḥadeš** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2397). [ḥadeš,]*

hādī: *Doğru yolu gösteren, rehber.*

Naḳldür ol **hādī** sebīlü'r-reşād / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2255). [hādī,]*

hādim: *(Ar.) Hizmetçi.*

Gördi ḫatun anı gör ne işledi / Ṣaldı bir **ḫādim** ki ol yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [ḫādim,]*

Ṣor aña ḳandan gelür ḳanda gider / **Ḫādim** inüp vardı anuñ ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 278). [ḫādim,]*

Āl-i evlād-ı Resūl'den iy cüvān / **Ḫādim** anı işidür döner gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 284). [ḫādim,]*

Bildi gelendür imām ibni imām / Ṣaldı **ḫādim** gene Mūsā Šānī'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 286). [ḫādim,]*

Bildi ḫatun ʿāşıḳ olmış gör n'ider / Ṣaldı **ḫādim** viribir ol araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 351). [ḫādim,]*

Gele andan ḫatuna iʿlām ḳıla / Varuban **ḫādim** kimüdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 353). [ḫādim,]*

Bir **ḫādim** Cān Baba'yı aldı gider / Vardı ḫatun ḳatına işit n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2589). [ḫādim,]*

hadsiz: *Sınırsız, sonsuz; çok fazla.*

Çoġ-ıdı ġāyetde **ḥadsiz** bī-riyā / Cümle erenler göz açusı ammā ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6089). [ḥadsiz,]*

ḫāfıẓ u zühhād u ʿubbād u imām: *Hafız ve sofular ve abidler ve imam.*

Ḫāfıẓ u zühhād u ʿubbād u imām / Cümle zühhād ıla ʿubbād n'ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 383). [ḫāfıẓ u zühhād u ʿubbād u imām,]*

hafta: *Birbiri ardınca gelen yedi günlük dönem.*

Ḳıldılar bir **hafta** ḫoş ṣoḥbet tamām / Oldılar mesrūr vaṣla ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2983). [hafta,]*

hafta vü eyyām: *Hafta ve günler.*

Gine gör Fāṭıma oldı ḥāmile / Müddet irdi hafta vü eyyām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3856). [hafta vü eyyām, --ıla]*

<u>hak':</u> *Allah.*

Şīt ṭoḳuyup ol kelīmi Ādem ata / Bürünüp ṭāʿat iderdi hem **Ḥaḳ'a** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 155). [ḥaḳ'a, -a]*

<u>hak:</u> *Toprak.*

Bir avuc arpa daḫı gětür bile / **Ḫāk** gelince o daḫı gelsün bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [ḫāk,]*

<u>ḥaḳ:</u> *Ar. Allah tealâ.*

Cismini maḥv itmeyen bulmaz **Ḥaḳ'ı** / Nefse uyan seçmeye bāṭıl ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5727). [ḥaḳ'ı, -ı]*

Ḥaḳ'dur ammā oñaran āḫir işi / Şāha ʿāṣī olamayuz yürü var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6317). [ḥaḳ'dur, -dur]*

<u>hak:</u> *Ar. Toprak, türap.*

Hem bir avuc arpa bile alalar / Aluban **ḫāk-ile** bile gěleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1882). [ḫāk-ile, -ile]*

Yayuban **ḫāki** şaçavuz arpadan / Şuvarıcaḳ sebze-reng olur biten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1883). [ḫāki, -i]*

<u>hak:</u> *Allah.*

Çün yinür ḫūn çekilüp anda ṭaʿām / Cümle **Ḥaḳ'la** eylediler iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3801). [ḥaḳ'la, -'la]*

<u>hak:</u> *Doğru, gerçek II Allah.*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum **Ḥaḳḳ'ı** dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [ḥaḳḳ'ı,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum **Ḥaḳḳ'ı** dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [ḥaḳḳ'ı,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum **Ḥaḳḳ'ı** dir / Uġurum Ḥaḳ'dur ḥaḳīḳat ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3571). [ḥaḳḳ'ı,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum **Ḥaḳḳ'ı** dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [ḥaḳḳ'ı,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum **Ḥaḳḳ'ı** dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [ḥaḳḳ'ı,]*

ḥaḳ: *1. Allah. 2. Hakikat, doğru.*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳ yola gelüñ ki **Ḥaḳ** ḳuvvetlüdür / Terk idüñ bāṭılı bāṭıl yatludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5304). [ḥaḳ,]*

ḥaḳ: *Adalet, hakkaniyet, insaf.*

Cismini maḥv itmeyen bulmaz Ḥaḳ'ı / Nefse uyan seçmeye bāṭıl **ḥaḳı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5727). [ḥaḳı, -i]*

ḥaḳ: *Hak, hisse.*

Ulu dīvānda olan ḥürmet **ḥaḳı** / Aña ṣunulan dem-i ʿizzet **ḥaḳı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5678). [ḥaḳı, -ı]*

Aldı kāfirden Müsilmān'uñ **ḥaḳın** / Çün baḥadır ḳoydı ʿOšmān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6297). [ḥaḳın, -ın]*

ḥaḳ: *Toprak, yer.*

Cānuña sebeb ola bir turva **ḥāḳ** / Bir avuç cev ḳılmaya sẽni helāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1854). [ḥāḳ,]*

ḥaḳ: *Doğru, gerçek, doğrusu.*

Pes tekūruñ ḳatına geldi yaḳın / Dir amān vir söyleyem sözüñ **ḥaḳın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 867). [ḥaḳın, -ı, -n]*

ḥaḳ: *Allah; doğru, hakikat.*

Gerçi yoḳdur dünyede ḳaṭʿā devam / Ḥaḳḳ'a minnet var işüñde **Ḥaḳ** niẓām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [ḥaḳ,]*

ḥaḳ: *"Varlığı ezelden ebede sabit olan, hiçbir değişikliğe uğramadan var ve daimi olan, batıl olmayan" anlamında Allah'ın en güzel isimlerindendir.*

Nefsüñüñ aḫlāḳını tehdīd idüp / Raḥmeti **Ḥaḳ'dan** bilüñüz ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 99). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Ümmetin istẽdi **Ḥaḳ'dan** hem Resūl / Ḥaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 124). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Bu sözüm rāst söylerem işit gözüm / Ol sāʿat Bektaş götürdi el **Ḥaḳ'a** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6675). [ḥaḳ'a, -a]*

Virdi ḫilʿat şancağına gönderür / İşi **Ḥaḳ'dur** Ḥaḳ çırāğın yandurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4259). [ḥaḳ'dur, -dur]*

Anda da cemʿ eyledi dervīşleri / Kim **Ḥaḳ'a** lāyıḳdur anlar işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5316). [ḥaḳ'a, -a]*

Bir ḫalīfe hem Ḫıż ı r Ṣāmut durur / Ḫāżıʿ u ḫāṣiʿ **Ḥaḳ'a** ḳanat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5466). [ḥaḳ'a, -a]*

Ol namāzın ḳılduġuñ ser-ver **ḥaḳı** / Ol niyāzuñ itdügüñ ḥaḳ er **ḥaḳı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [ḥaḳı, -ı]*

Ol namāzın ḳılduġuñ ser-ver **ḥaḳı** / Ol niyāzuñ itdügüñ ḥaḳ er **ḥaḳı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [ḥaḳı, -ı]*

Ulu dīvānda olan ḥürmet **ḥaḳı** / Aña ṣunulan dem-i ʿizzet **ḥaḳı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5678). [ḥaḳı, -ı]*

Birligine ṣāhdur v'allāh adı / Bā **Ḥaḳ'uñ** ḳapusıdur añla ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5898). [ḥaḳ'uñ, -uñ]*

hak: *"Varlığı ezelden ebede sabit olan, hiçbir değişikliğe uğramadan var ve daimi olan, batıl olmayan" anlamında Allah'ın en güzel isimlerindendir. Allah, Cenâb- ıHak, Hudâ.*

Pes üçüncisi budur kim irmişem / Ḥamdu li'llāh **Ḥaḳ** cemālin görmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2518). [ḥaḳ,]*

hak: *Yer, zemin, toprak.*

İmdi buña çāre oldur cān-ı pāk / Diyevüz getüreler bir turva **ḫāk** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1881). [ḫāk,]*

hak: *"Varlığı ezelden ebede sabit olan, hiçbir değişikliğe uğramadan var ve daimi olan, batıl olmayan" anlamında Allah'ın en güzel isimlerindendir || Allah, Cenabıhak.*

Ṣabrı ʿādet eyle iy sulṭān-ı dīn / **Ḥaḳ** buyurdı ki yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 88). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a nāliş ḳılup iden iʿtiḳād / Bulısar **Ḥaḳ'dan** ne-y-ise ol murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 896). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Ḥaḳ'dan oldı ejdere ol dem em i r / Ḳalḳdı içdi çayları ḳıldı çamır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1040). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Virdi destūr cümlesine ol ulu / Ol saʿādet ısısı **Ḥaḳ'dan** baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1395). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Daḫı ne vaḳte degin ol ṭurısar / **Ḥaḳ** bilür kim ne zamāna iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [ḥaḳ,]*

Aluban yiyüp ḳılurlardı duʿā / **Ḥaḳ** duʿālarını eylerdi revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3144). [ḥaḳ,]*

Ol aġac yĕşermedi üc yıl geçer / Ümīdin kesmĕdi **Ḥaḳ'dan** ol nā-çar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3141). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Saña çaġırdılar anlara iriş / Zīra **Ḥaḳ'dan** saña ḫizmetdür bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4595). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Bu ʿalāyıḳdan ḳılup kāmil güẕer / Ḥalḳı ider terk isteyüp **Ḥaḳ'dan** naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5707). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Her ki **Ḥaḳ'dan** raḥmet ister kām-kār / ʿUzleti itmek gerekdür iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5724). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Tevbe iden raḥmet bulısar bīş ü kem / Šā dimek **Ḥaḳ'dan** dilĕmekdür ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5900). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Ṣuyı getürseñ viren ol **Ḥaḳ** durur / Ḥaḳḳ'a yalvarsañ yoḳuṣa çıḳadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5988). [ḥaḳ,]*

Emr olur **Ḥaḳ'dan** yürür ol ṣoruvan / Yir içinden yoksa ḳarşu çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5991). [ḥaḳ'dan, -dan]*

Şek degül ki bula **Ḥaḳ'dan** raḥmeti / Ḥizmet it ki bulasın Allāh'ı sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [ḥaḳ'dan, -dan]*

ḥaḳ: *Hak, alacak.*

Ol ṣalūsı didi oda yaḳalum / Kiẕbi belürdi **ḥaḳından** çıḳalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3984). [ḥaḳından, -ı, -n, -dan]*

ḥaḳ: *"Gerçek, doğru ve sabit olmak, gerekli ve layık olmak, olabilirlik niteliği taşımak, sürekli var olmak, gerçeğe uygun bulunmak; bir şeyi sabit ve gerekli kılmak" anlamlarında mastar ve bu anlamlara dayalı bir sıfat olup Allah'a nispet edildiğinde "bizzat ve sürekli olarak var olan, gerçekliği mevcut bulunan, varlığı ve uluhiyyeti fiilen tahakkuk eden" manasına gelen; Allah.*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [ḥaḳ,]*

ḥaḳ: *" Allah (c.c.)".*

Virdi ḫilʿat ṣancaġına gönderür / İşi Ḥaḳ'dur **Ḥaḳ** çırāġın yandurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4259). [ḥaḳ,]*

Didi Ḫūnkār aña Ḫıżr'um n'idelüm / **Ḥaḳ** ne emr itdiyse anı idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4591). [ḥaḳ,]*

Girü buluşdura **Ḥaḳ** buluşavuz / Ṣoḥbetüñ ile müşerref olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4596). [ḥaḳ,]*

Didüm eyle aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ne-y-ise **Ḥaḳ** emri eyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4606). [ḥaḳ,]*

Saña çaġırdılar iriş anlara / Sebebüñle **Ḥaḳ** olara yol vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4608). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳ müyesser ḳıla görevüz girü / Dimişem didi aña ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4609). [ḥaḳ,]*

Bir zamāndan ṣoñra **Ḥaḳ** luṭf işledi / Dünyālikden nestene bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4624). [ḥaḳ,]*

Gel bu şöhretden geçegör iy ʿazīz / **Ḥaḳ** ḳatında tā ola işüñ temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [ḥaḳ,]*

Çün münācāt itdi Bektaş ḥażreti / **Ḥaḳ** ḳatında oldı maḳbūl ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5617). [ḥaḳ,]*

Ol namāzın ḳılduġuñ ser-ver ḥaḳı / Ol niyāzuñ itdügüñ **ḥaḳ** er ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [ḥaḳ,]*

Kim ḳabūldür **Ḥaḳ** ḳatında ḥācetüñ / Ḳıl şefāʿat itmişem çoḳ ḥiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5718). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳ saña dir luṭf u iḥsān işledi / Hep günāhuñ ʿafv idüp bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5721). [ḥaḳ,]*

Semʿiñi ṭut pendine Firdevsī'niñ / Ki iresin ḫuldına **Ḥaḳ** firdevsiniñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5730). [ḥaḳ,]*

Şāh vilāyet mišli eyle dirligi / Tā bulasın **Ḥaḳ** erenler birligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5736). [ḥaḳ,]*

Yaḳ çerāġımuz ola rūşen delīl / Böyle diyüp **Ḥaḳ** taẕarruʿ itdi eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6168). [ḥaḳ,]*

Yir gibi giñişdi **Ḥaḳ** Şām u ʿIrāḳ / Tā otuz ataya dek saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [ḥaḳ,]*

hak: *"Varlığı ezelden ebede değişmeden sabit olan" anlamında Allah'ın güzel isimlerinden.*

Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi saña **Ḥaḳ** / ʿĀḳıl olup bu cihāna añla baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 80). [ḥaḳ,]*

Cümlesin teslīm iderken Aḥmed'e / Böyle didi **Ḥaḳ** dilinde Sermed'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 142). [ḥaḳ,]*

Olasız tā **Ḥaḳ** ḳatında siz mešāb / Söylediler ol ulular her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 379). [ḥaḳ,]*

Zīra oġul ḳız düşmenüñdür didi **Ḥaḳ** / Pes muḥabbet itmez aña ehl-i **Ḥaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 693). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳ baña yārī ḳılursa bu zamān / Ol Bedaḫşān mülkine varup hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 745). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳ ʿināyet itdi bunda gelmişem / Hem vilāyet birle bendüñ almışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 789). [ḥaḳ,]*

Gerçi itdük bir ġāzā tedbīrini / Kim baṣar ammā ki **Ḥaḳ** taḳdīrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 806). [ḥaḳ,]*

El götürüp Rabb'ine itdi duʿā / Didi yā Rab ḥażretüñdür **Ḥaḳ** Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 838). [ḥaḳ,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḥaḳ ḳabūl eyledi anuñ sözini / Kāfire göstermedi gün yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 876). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳ duʿāsın ḳılup anuñ müstecāb / Gitdi ẓulmet virdi şuʿle āfitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 965). [ḥaḳ,]*

İlçi ile gönderür aña ḫaber / Didi **Ḥaḳ** yaġdurmaya gökden maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 974). [ḥaḳ,]*

Çün duʿāyı böyle ḳıldı kām-yāb / **Ḥaḳ** duʿāsın ḳıldı ol dem müstecāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1039). [ḥaḳ,]*

Ol cihāz-ı faḳrı senden isterüz / **Ḥaḳ** ḳatında lāyıġı ne dilerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1126). [ḥaḳ,]*

Cümle-i maḳṣūdına irişdi ol / **Ḥaḳ** ḳatında oldı min ehli'l-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1449). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳ berekāt vire dir iltüñ bunı / Bişürüñ cehd eyleñüz düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2084). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [ḥaḳ,]*

Dīn-i İslām'ı ḳabūl çün itdüñüz / Ḥaḳ budur çün **ḥaḳ** yolına gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2713). [ḥaḳ,]*

Varuban hem anda oldı ber-ḳarār / Oldı **Ḥaḳ** emrine anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2988). [ḥaḳ,]*

Līki ol namāzını tenhā ḳılur / Köy cemāʿatine uymaz **Ḥaḳ** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3317). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'a uġrum **Ḥaḳ** durur / Yoḳ didügüm daʿvete hiç yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Uġurum Ḥaḳ'dur ḥaḳīḳat ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3571). [ḥaḳ,]*

Pes cihān fānī durur añla bak a / Ḫalḳ fānī **Ḥaḳ** durur ḥayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [ḥaḳ,]*

hak: *"Gerçek, doğru ve sabit olmak, gerekli ve layık olmak, olabilirlik niteliği taşımak, sürekli var olmak, gerçeğe uygun bulunmak" anlamındadır.*

Pādişāha **Ḥaḳ** vire görklü oġul / Ol ulular çün sözin işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 386). [ḥaḳ,]*

Ḳıldı **Ḥaḳ** luṭfı-y-ıla anı revā / Ḳıldılar bir hafta ol emri tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 391). [ḥaḳ,]*

Ṣıdḳ ile idince ḳul Ḥaḳḳ'a duʿā / **Ḥaḳ** ḳabūl ider duʿāsın bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 717). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳ teʿālā iẕni-le virüñ cevāb / **Ḥaḳ** ṭanuḳluġın virüñ olsun ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1993). [ḥaḳ,]*

Bu yüz-ile size bildürdüm bunı / Bilesiz **ḥaḳ** dīn durur İslām dīni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2712). [ḥaḳ,]*

Dīn-i İslām'ı ḳabūl çün itdüñüz / **Ḥaḳ** budur çün ḥaḳ yolına gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2713). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'a uġrum **Ḥaḳ** durur / Yoḳ didügüm daʿvete hiç yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur bilür ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [ḥaḳ,]*

Ḥaḳḳ'a giden **Ḥaḳ** uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum **Ḥaḳ** durur bilür ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [ḥaḳ,]*

İşbu fānī ṣūreti terk itmeyen / **Ḥaḳ** ḳuşaġın biline berk itmeyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5605). [ḥaḳ,]*

Cān u dilden itmeyen **Ḥaḳ** ṭāʿatin / İtmeyen tebdīl fānī ṣūretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5606). [ḥaḳ,]*

Līki Allāh'ı severseñ iy **ḥaḳ** er / Eylegil ḫay ı r duʿā ḳılup naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5717). [ḥaḳ,]*

Ḳıldı ʿizzet bildi odur **ḥaḳ** evliyā / Gördi çünki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5995). [ḥaḳ,]*

Devleti düşmiş iken **Ḥaḳ** oñara / Mercimegin yiyenüñ ḳızı ṭoġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6267). [ḥaḳ,]*

hak: *Doğru, gerçek, yerinde.*

Ḳapusıdur şehrüñ ammā Murteżā / Çünki geldi ḫalvetine **ḥaḳ** Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 173). [ḥaḳ,]*

ḥaḳ: *Allah, Tanrı, Hudâ.*

İmdi **Ḥaḳ** dīn bil Muḥammed dīnidür / Maḳbūl āyīn bil anuñ āyīnidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [ḥaḳ,]*

ḥak: *Memleket, ülke.*

Ḫāke yeksān oldı āḫir ol daḫı / Oġlı Orḫan ḳıldı atası yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6417). [ḫāke, -e]*

ḥak: *"Varlığı ezelden ebede sabit olan, hiçbir değişikliğe uğramadan var ve daimi olan, batıl olmayan" anlamında Allah'ın en güzel isimlerindendir || Allah, Cenabıhak.*

Daḫı artur şükr-ile **Ḥaḳ** ẕikrini / İşidüp daḫı ziyāde eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6763). [ḥaḳ,]*

Çoḳ münācāt itdi añup peyġām-beri / Ḥaṣm elinden ḳurtara **Ḥaḳ** Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 688). [ḥaḳ,]*

ḥak: *"Varlığı ezelden ebede sabit olan, hiçbir değişikliğe uğramadan var ve daimi olan, batıl olmayan" anlamında Allah'ın isimlerindendir. II Allah, Cenâb- ı Hak, Hudâ.*

Ḥaḳ diyüp er çaġırınca dostına / Başdı kāfir ṣaġ ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5779). [ḥaḳ,]*

ḥak: *(Fars.) Toprak.*

Var Bedaḫşān illerini açasın / Kāfirüñ ḳanını **ḫāke** ṣaçasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 730). [ḫāke, -e]*

Dünyāda bennā-y-iken üstād ol / **Ḫāke** ururken muḥkem bünyād ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5818). [ḫāke, -e]*

Altı yüz ḳalʿa ile aldı bilād / Ṣāh Murād'ı **ḫāke** yeksān itdi çarḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6420). [ḫāke, -e]*

ḥaḳ: *Varlığı ezelden ebede sabit olan Allah.*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Uġurum **Ḥaḳ'dur** ḥaḳīḳat ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3571). [ḥaḳ'dur, -dur]*

ḥaḳ berekāt vir: *Allah bereket versin/vere.*

İsmāʿīl'üm ṣat bunı vir niʿmete / Ḥaḳ berekāt vire ṣ'allāh ki yite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3799). [ḥaḳ berekāt vir, --e]*

ḥaḳ çalab: *Cenâb-ı Hak.*

Başını ṣıġayuban ḳıldı duʿā / Ol duʿāyı **Ḥaḳ Çalab** ḳıldı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5244). [ḥaḳ çalab,]*

hāk it-: *Toprak etmek. II yol bağlamında "sermek".*

Dervīş oldur yirde yüzin ḫāk ide / Ölicek kendüyi yuyup pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5591). [ḫāk it-, -e]*

hāk it-: *Kazmak, oymak.*

Ṣaġlıġında her kim özin ḫāk ide / Meyyitin kendü yuyuban pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5723). [ḫāk it-, -e]*

Ḫan Muḥammed oldı āḫir şīr-i ner / Çün anı da ḫāk ider gūr-ı ḥaṣād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6423). [ḫāk it-, -er]*

hak katı-: *Allah katı, Allah indinde.*

Ḥaḳ ḳatında artısardur rifʿati / Bir gögercin şekline girdük gelüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6119). [ḥaḳ ḳatı-,]*

hak ḳatı: *Allah katı, Allah indinde.*

Ḥaḳ ḳatında ḥażretüñdür çünki ḫāṣ / Luṭf idüp var oġlumı eyle ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 738). [ḥaḳ ḳatı, --n, --da]*

hak nazar: *Allah' ın bakışı.*

Her ḫalīfe iderdi aña **ḥaḳ-naẓar** / Her ki şeyḫden itdise tācı ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6028). [ḥaḳ-naẓar,]*

hak resūl: *Doğru elçi.*

Ḳurtarursañ bu ḫaṭardan dimiş ol / Ḥaḳḳ'ı bir bilem nebīyi **Ḥaḳ resūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5835). [ḥaḳ resūl,]*

ḥaḳ teʿālā: *Yüce Allah.*

Pes taḥiyyāt oḳudı Aḥmed tamām / **Ḥaḳ teʿālā** Aḥmed'e virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 123). [ḥaḳ teʿālā,]*

Ümmetin istědi Ḥaḳ'dan hem Resūl / **Ḥaḳ teʿālā** ḫācetin ḳıldı ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 124). [ḥaḳ teʿālā,]*

Ḥaḳ teʿālā ḥażretüñe ider selām / Daʿvet ider ḫizmete göster ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 114). [ḥaḳ teʿālā,]*

Yolum anuñ yolıdur hem meẕhebüm / Ḥaḳ teʿālādan naṣībüm daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6729). [ḥaḳ teʿālā, --dan]*

Lîki yārī ḳılmadı devlet aña / **Ḥaḳ teʿālā** virmedi nuṣret aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 666). [ḥaḳ teʿālā,]*

Ḥaḳ teʿālā emri birle iy aḫı / Kāfir ile açasın yol sen daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 724). [ḥaḳ teʿālā,]*

Ḥaḳ teʿālā emri birle yā velī / Kāfir ilen açasın sin sen belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 736). [ḥaḳ teʿālā,]*

Ḥaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı revā / Ildırım inüp dutışur ṭaġ ova *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1009). [ḥaḳ teʿālā,]*

Cebrāʾīl Muḫtār'a göndermiş idi / **Ḥaḳ teʿālā** iẕn aña virmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1101). [ḥaḳ teʿālā,]*

Ḥaḳ teʿālā dergāhında ḳudreti / Postlar döşendi gör sen ʿibreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1355). [ḥaḳ teʿālā,]*

Ḥaḳ teʿālā buyurupdur ey ulum / Evliyāya yoḳ durur ḫavf-ı ölüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5586). [ḥaḳ teʿālā,]*

Ḥaḳ teʿālā ṣaḳlayınca anı hem / Nesne olmayup başar yire ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5836). [ḥaḳ teʿālā,]*

Bu menāḳıb-nāme irdi āḫire / **Ḥaḳ teʿālā** itmeye dūş ṣāḥire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5847). [ḥaḳ teʿālā,]*

Çün ṭoḳuz ay geçdise on gün-ile / **Ḥaḳ teʿālā** anlara itdi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5884). [ḥaḳ teʿālā,]*

Ḥaḳ teʿālā ʿömrin itsün ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6429). [ḥaḳ teʿālā,]*

ḥaḳ teʿālā izni: *Allah'ın izni (ile).*

Ḥaḳ teʿālā iẕni-le virüñ cevāb / Ḥaḳ ṭanuḳluġın virüñ olsun ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1993). [ḥaḳ teʿālā iẕni, --le]*

Ḥaḳ teʿālā iẕni-y-ile iy ʿazīz / Ol ṭaşuñ beşi de nuṭḳa geldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1994). [ḥaḳ teʿālā iẕni, --y, --ile]*

ḥaḳ tebārek: *Yüce Allah.*

Hep ḥalīfelik mübārek didiler / Yarıcıñ ol **Ḥaḳ tebārek** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1179). [ḥaḳ tebārek,]*

ḥaḳ yola: *Allah yoluna.*

Otuz altı yıl Ḳarayük'de ḳarār / Eyleyüp **Ḥaḳ yola** oldı intiẕār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4801). [ḥaḳ yola,]*

ḥaḳ yolı: *Allah'a ulaştıran yol, doğru yol.*

İşbu dervīş şekk itmeñ er durur / Ḥaḳ yolına mürşid ü reh-ber durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3379). [ḥaḳ yolı, --n, --a]*

Dir reʾīsüm gel seni erenlere / Ḥaḳ yolına ṭoġrulup varanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4116). [ḥaḳ yolı, --n, --a]*

hākān: *Büyük padişah.*

Sözlerin eslĕmeyüp Sultān Ḥācım / Ol vilāyet mülkine **ḫaḳan** Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5239). [ḫaḳan,]*

hāk-i pāy: *Ayak toprağı.*

Bilelüm göster didiler ol cānı / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6714). [ḫāk-i pāy, --i, --n, --e]*

hāk-i pāyine: *Ayak toprağı.*

Emre tapduḳ Ḫūnkār'um dir üç kezin / **Ḫāk-i pāyine** hemān sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1423). [ḫāk-i pāyine, --i, --n, --e]*

hāk-i pāyine: *Ayağın bastığı toprak.*

Yüzini ben de ol erüñ göreyin / **Ḫāk-i pāyine** anuñ yüz süreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4769). [ḫāk-i pāyine,]*

haḳīḳ: *Doğru olan, asıl. Hakikat Sırrı.*

Ḥācī Bektaş işidüp ruhbān sözin / Bildi müʾmindür **ḫaḳīḳ** anuñ özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 950). [ḫaḳīḳ,]*

Şimdi ol ḳuf u luñ miftāḥın **ḫaḳīḳ** / Ṭapduḳ'a virdüm anı gördüm lāyıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2932). [ḫaḳīḳ,]*

haḳīḳ: *Lâyık, yaraşır.*

Girmesün Rūm'a vü bulmasun ṭarīḳ / İttifāḳī böyle itdiler **ḫaḳīḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1291). [ḫaḳīḳ,]*

hakīkat: *Asıl olan durum ve şekil, gerçek, asıl, künh // Doğru olan şey, doğru.*

İy **ḫaḳīḳatden** ḫabīr olan faḳīr / Ḥācī Bektaş'uñ muḥibbi merd-i pīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5740). [ḫaḳīḳatden, -den]*

hakīkat: *"Doğrulukla, gerçekten" anlamında zarf.*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Uġurum Ḥaḳ'dur **ḫaḳīḳat** ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3571). [ḫaḳīḳat,]*

Gerçi ölmez bil **ḥaḳīḳat** evliyā / Degşürür şūret ḳabūl ider beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5599). [ḥaḳīḳat,]*

hakīm: *Akıllı / derin düşünceli.*

Biñ bir erüñ ulusı **ḥākim** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5973). [ḥākim,]*

ḥaḳın al: *Hakkını almak. II. Kişilerin hakkı olanı almak.(Toprak almak bağlamında).*

Ol Ḫorasān iline ḳılup aḳın / Cebr-ile alurdı müʾminler ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 642). [ḥaḳın al, --ur, --dı]*

ḥaḳın al-: *Hakkını almak. II. Kişilerin hakkı olanı almak.(Toprak almak bağlamında).*

Var Bedaḫşān iline eyle aḳın / Al Ḫorāsān ḥalḳınuñ andan ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 739). [ḥaḳın al-,]*

ḥaḳın ḳo-: *Hakkını koymak.II.Yanına bırakmak.*

Müʾmine kāfir ḳılup anda aḳın / Aldılar kīnlĕrini ḳomaz ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 683). [ḥaḳın ḳo-, --maz]*

hakıñda: *Hakkında.*

Her ne remzi ki **ḥaḳında** söyleye / Ne işāretler ki maʿlūm eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4341). [ḥaḳında,]*

ḥaḳıñda: *İlgili olarak, bu konu üzerine.*

Seni ol vaḳtin ere bildürelüm / Ne buyurur er **ḥaḳuñda** görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3636). [ḥaḳuñda,]*

ḥaḳından gel: *I. Zor bir işi başarı ile sona erdirmek yenmek II. Öç almak veya cezasını vermek.*

Ya **ḥaḳından gel** yā ḫod ʿahdi şıruz / Biz daḫı bildigümüzi iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4295). [ḥaḳından gel,]*

hakīr: *Ar. Değersiz, aşağı.*

Tā ki er şevḳine cemʿ olan faḳīr / Baʿzısı cıblaḳdur anlaruñ **ḥaḳīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2215). [ḥaḳīr,]*

ḥaḳīr ol-: *İtibarsız değersiz olmak, yenilmek, mağlup olmak.*

Geldi artlarınca ol üç yüz faḳīr / Yüz sürerler pāyine olup ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2980). [ḥaḳīr ol-, --up]*

ḥaḳīr ü derdmend: *Zavallı ve dertli.*

Didi benem ol **ḥaḳīr ü derdmend** / Kim erüñ sevgüsidür boynuma bend *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4076). [ḥaḳīr ü derdmend,]*

hakk: *Ar. İnsan üzerine lâzım, kendine ait olan şey, husus.*

Ḥaḳḳıdur ol vaṣlalar olur anuñ / Güş it bu remzi şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1128). [ḥaḳḳıdur, -ıdur]*

Kendü eliyle ol erenler ser-veri / Defn idüp **ḥaḳḳına** ḳodı ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5656). [ḥaḳḳına, -ı, -na]*

ḥaḳḳ: *Allah.*

Gördi **Ḥaḳḳ'ı** ol Resūl-i ḥāfıḳīn / Bī-zamān u bī-mekān u keyf ü īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [ḥaḳḳ'ı, --ı]*

Yaġmadı yaġmur bitmědi ekin / Ḳızlıḳ oldı virmedi **ḥaḳḳın** yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 977). [ḥaḳḳın, -ın]*

hakk: *(Ar.) Bir şeye ilişkin,üzerine.*

Aḥmed'üñ ḫulḳın ṭutuñ ki ol Kerīm / **Ḥaḳḳına** didi lefī ḥalḳin ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 89). [ḥaḳḳına, -ı, -n, -a]*

Murteżā'nuñ ḥaḳḳı oldur lā fetā / Hem didi **ḥaḳḳında** Sübḥān hel etā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 715). [ḥaḳḳında, -ı, -n, -da]*

Ḥaḳḳına işbu yirüñ mollāları / Çoḳı iydürler be-ġāyet serserī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3318). [ḥaḳḳına, -ı, -n, -a]*

Daḫı ḳıldı **ḥaḳḳına** ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4253). [ḥaḳḳına, -ı, -n, -a]*

hakk: *Doğru, gerçek.*

Biz de bildük dīn-i İslām **ḥaḳḳ-ımış** / Bize vācib olan aña ṣıdḳ ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2625). [ḥaḳḳ-ımış, -ımış]*

hakk: *1. Doğru, gerçek. 2. Allah, Cenâbıhak, Tanrı, Hudâ.*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum **Ḥaḳḳ'ı** dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [ḥaḳḳ'ı, -ı]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum **Ḥaḳḳ'ı** dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [ḥaḳḳ'ı, -ı]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [ḥaḳḳ'a,]*

Ḥaḳ yola gelüñ ki **Ḥaḳ** ḳuvvetlüdür / Terk idüñ bāṭılı bāṭıl yatludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5304). [ḥaḳ,]*

Ḳurtarursañ bu ḫaṭardan dimiş ol / **Ḥaḳḳ'ı** bir bilem nebīyi Ḥaḳ resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5835). [ḥaḳḳ'ı, -ı]*

hakk: *Allah (c.c.).*

Ḥaḳḳ'a cān ışmarlayınca ḫażretüm / Ḫalvetümde örtübeni meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5527). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ol da otuz sene ḫiẕmet eyleye / **Ḥaḳḳ'a** ṭāʿat ere ʿizzet eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5542). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Umaram ki saña ḳıla himmeti / **Ḥaḳḳ'a** ışmarlayup anda oġlın ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6322). [ḥaḳḳ'a, -a]*

hakk: *"Varlığı ezelden ebede sabit olan, hiçbir değişikliğe uğramadan var ve daimi olan, batıl olmayan" anlamında Allah'ın en güzel isimlerindendir.*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [ḥaḳḳ'a, -a]*

hakk: *"Varlığı ezelden ebede sabit olan, hiçbir değişikliğe uğramadan var ve daimi olan, batıl olmayan" anlamında Allah'ın en güzel isimlerindendir || Allah, Cenabıhak.*

Ḥaḳḳ'a şükr it arta tā ki niʿmetüñ / Ẕākir ol ki arta ʿizz ü devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 86). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Yüz urup **Ḥaḳḳ'a** duʿā ḳıldı yaḳīn / El yüze silüben ol ṣāḥib neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 312). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ṭuruban **Ḥaḳḳ'a** ʿibādet ideler / Ne var-ısa cümle dervīş ü faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 384). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a yalvarup duʿā eyleye dir / Ola kim ola duʿāları ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 385). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Kimse yoḳ kim leşkerine ḳıla baş / **Ḥaḳḳ'a** nāliş eyleyüben açdı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 713). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ṣıdḳ ile idince ḳul **Ḥaḳḳ'a** duʿā / Ḥaḳ ḳabūl ider duʿāsın bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 717). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Dut sözüm divşür özüñ açġıl gözüñ / **Ḥaḳḳ'a** ṭapşur girçek irseñ kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 740). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Gitdi Ḥaydar ḳaldı ġār içre velī / Ḳıldı ṭāʿat **Ḥaḳḳ'a** diyüp ol belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [ḥaḳḳ'a, -a]*

El götürüp **Ḥaḳḳ'a** eyledi duʿā / Didi eyle kāfirüñ günin ḳara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 875). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Kāfir ālāy bağlayuban gelmede / Ḥācī Bektaş **Ḥaḳḳ'a** ṭāʿat ḳılmada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 890). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Kāfirüñ āvāzını işitdi er / **Ḥaḳḳ'a** yüzin sürüben ḥācet diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 891). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a nāliş ḳılup iden iʿtiḳād / Bulısar Ḥaḳ'dan ne-y-ise ol murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 896). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Gice ḫalvet **Ḥaḳḳ'a** ṭāʿat iderem / Gündüzin putlar ziyāret iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 946). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Böyle diyüp barmaġın götürdiler / İkileyin **Ḥaḳḳ'a** īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 994). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a bir yıl çünki ṭāʿat eyledi / Müʾmin olanlar ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1029). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Bāḳī ḳalan cümle īmān gĕtürür / Müʾmin olup **Ḥaḳḳ'a** ṭāʿat arturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1043). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḳıldı üstinde iki rekʿat namāz / Eyledi **Ḥaḳḳ'a** taẕarruʿ-la niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1154). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Anda daḫı **Ḥaḳḳ'a** ṭāʿat eyledi / Muṣṭafā'yı ḫoş ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1226). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Şükr idüp **Ḥaḳk'a** šenālar eyledi / Ḫoş niyāz idüp bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1496). [ḥaḳk'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ere **Ḥaḳḳ'a** ṣıġınuban gitdiler / Ṭobrıca iḳlīmine pes yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2797). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳ uġurum **Ḥaḳḳ'a** uġrum Ḥaḳ durur / Yoḳ didügüm daʿvete hiç yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Yinilüp içildi vü oldı duʿā / Eylediler **Ḥaḳḳ'a** ḥamd-ile šenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4561). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a şükr olsun ḫaṭā itmĕmişem / Hem ḫilāf efsāneye gitmĕmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4723). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḳapuya el urdı b'ismillāh diyü / Nālişiyle **Ḥaḳḳ'a** yā Allāh diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5242). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Eyleyüp **Ḥaḳḳ'a** niyāz dir yā Kerīm / Sen bilürsin ḥālimüzi iy ʿAlīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5379). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Senden ötrü eyledük **Ḥaḳḳ'a** niyāz / İtdi maḳbūl ol Kerīm ü Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5384). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Bir gün ol Sulṭān Bektaş Ḫūnkār / **Ḥaḳḳ'a** ṭāʿat ider-iken bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5517). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Sen de terk it işbu fānī ṣūreti / Tā bulasın **Ḥaḳḳ'a** sen ḳurbiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ṣıdḳ-ıla **Ḥaḳḳ'a** münācāt eyledi / Nice dürlü ʿarż-ı ḥācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5611). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ṣıdḳ-ıla idicegez **Ḥaḳḳ'a** niyāz / Ḥācetin maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5613). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ṭāʿat idüp ḳılmayan **Ḥaḳḳ'a** niyāz / İtmeye maġfūr anı ol bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5616). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Kendü oḳuyup kendüye Yāsīn pes / **Ḥaḳḳ'a** cān ışmarladı gitdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5620). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a çün er ṭatlu cān ışmarladı / Ṭutdı bende nē ki ḫan ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5621). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itmeyince er işi / Aṣṣı ḳılmaz aġlayup dökmek yaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5699). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a irmek ister-iseñ iy hümām / Güft ü gūyı terk idüp bekle maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5725). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / Ere inanup **Ḥaḳḳ'a** īmān getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5791). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḫarc idüp er yolına emvālini / **Ḥaḳḳ'a** lāyıḳ eyledi aʿmālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5796). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ere taʿẓīm eyledüm / Kendü nefsüm aña teslīm eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5806). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Böyle diyüp çoḳ vaṣiyyet eyledi / **Ḥaḳḳ'a** ṭutup yüz münācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5813). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a ere çünki taʿẓīm eyledi / **Ḥaḳḳ'a** ṣoñra cānı teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5816). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a ere çünki taʿẓīm eyledi / **Ḥaḳḳ'a** ṣoñra cānı teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5816). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Devlet anuñ irmedin aña ecel / **Ḥaḳḳ'a** ṭāʿat ḳıla idüp ṣāliḥ ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5822). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Küfr ü şirki terk idüp dilden hemān / **Ḥaḳḳ'a** īmān getürür defʿī revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5837). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Tā ki mürşid anı **Ḥaḳḳ'a** irgürür / Ḳaṭre-y-iken kendü ʿummāna varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5840). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a ere itdügince iʿtimād / Müʾmin itdi ḫazret-i Rabbu'l-ʿibād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5843). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a minnet āḫir oldı bu kitāb / İşbu sözden var ümīd ola ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5862). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Tā ölince **Ḥaḳḳ'a** ṭāʿat itdi ol / Yatdı Sulṭān İbrāhīm ḫatunı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5883). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Raḥm içinde **Ḥaḳḳ'a** ḳılurdı sücūd / Girdi çün kim dört yaşına ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5888). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a gĕçer nālişiyle her sözüñ / İşbu mekteb-ḫāneniñ yoḳdur ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5985). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ṣuyı getürseñ viren ol Ḥaḳ durur / **Ḥaḳḳ'a** yalvarsañ yoḳuşa çıḳadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5988). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Vaḳt-i şāmdı **Ḥaḳḳ'a** ṭāʿat ḳıldı pes / Ṣubḥa dek bir gice ḳıldı er namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5999). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ṭañ namāzın ḳıldı idüp **Ḥaḳḳ'a** sevi / Çün cemāʿat birle ḳıldı ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6002). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ṣıdḳ-ıla ider bī-ṣumār / Müzdeci şeyḫe virince ṣaḥ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6006). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Dünyā terk idüp göñül **Ḥaḳḳ'a** vire / Cemʿ olup bir araya gelsün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6009). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Şeyḫ ḳatında ḫāṣdı hep **Ḥaḳḳ'a** iren / Her biri umar ḫalīfe oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6023). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ṣolda Ḫunkār **Ḥaḳḳ'a** tekbīr gĕtürür / Ḳalḳdı andan şeyḫ Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6040). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Uluñuz Loḳmān Perende **Ḥaḳḳ'a** iren / Cümleñüz bilürsiz Ḫūnkār ḫażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6042). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a iki rikʿat eger ṭāʿat ḳıla / Çaçdan ammā düşmeye hīç bir ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6059). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ nişe ʿamel ḳılasın / Böyle dise Şeyḫ Aḥmed āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6082). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a tekbīr itdi ḳıbleye dönüp / ʿAşḳ-ı Ḥaḳ'la urdı semāʿ anda tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6087). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-idi yüz ura / Ḳızı bācī yufḳa yapardı oturup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6092). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Meskenetle irişür **Ḥaḳḳ'a** iren / Kim tevāzuʿ birle itse ḫizmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6118). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itdigi aʿmālini / Ḳuṭb-ı ʿālem olduġın ḳıldı beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6157). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār / Biñ bir eren geldügi maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6163). [ḥaḳḳ'a, -a]*

İşige yüz sürdi her **Ḥaḳḳ'a** iren / Her birisi didi sensin nesl-i İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6165). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Kim tevażżuʿ birle irür **Ḥaḳḳ'a** iren / Ḥācī Bektaş gördi eren oldı mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6169). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Sünnī durur **Ḥaḳḳ'a** yarar her işi / Ḥükmi altında durur cinn-i cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6196). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Buġdayın yiyen ḳılan **Ḥaḳḳ'a** niyāz / Erkek oġlanı ola Allāh vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6266). [ḥaḳḳ'a, -a]*

hakk: *Herhangi bir kişiye veya duruma dair, onunla ilgili.*

Olmasun yād kimse dir bunı göre / **Ḥaḳḳımuzda** sūʾ-i ẓann ide vara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4740). [ḥaḳḳımuzda, -ımuz, -da]*

hakk: *Doğru, hakikat, gerçek.*

Dir çaġırduġum erüñ **ḥaḳḳı-y-içün** / Ḳılıcı unutmışam iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2832). [ḥaḳḳı-y-içün, -ı, -y, -içün]*

hakk: *Adaletin, hukukun gerektirdiği veya birine ayırdığı şey, hak.*

Bir kemāl ehli sizüñ gibi ʿazīz / **Ḥaḳḳı** bāṭıldan ider ola temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3319). [ḥaḳḳı, -ı]*

hakk: *Toprak, mezar.*

Meşhedin işik dibinde ḳazdılar / **Ḥaḳḳına** ḳoyup mezārın düzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5828). [ḥaḳḳına, -ı, -n, -a]*

hakk: *"Gerçek, doğru ve sabit olmak, gerekli ve layık olmak, olabilirlik niteliği taşımak, sürekli var olmak, gerçeğe uygun bulunmak; bir şeyi sabit ve gerekli kılmak" anlamlarında mastar ve bu anlamlara dayalı bir sıfat olup Allah'a nispet edildiğinde "bizzat ve sürekli olarak var olan, gerçekliği mevcut bulunan, varlığı ve uluhiyyeti fiilen tahakkuk eden" manasına gelen; Allah.*

Muṣṭafā'nuñ nūrı **ḥaḳḳı** yā İlāh / Murteżā'nuñ ʿizzeti-çün pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1035). [ḥaḳḳı, -ı]*

hakk: *" Allah (c.c.)".*

Çünki eriñ **ḥaḳḳın** idrāk eyledüm / Küfr ü şirkden ḳalbümi pāk eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5803). [ḥaḳḳın, -ın]*

ḥaḳḳ: *"Varlığı ve ilahlığı kesin olup yarattığı bütün varlıkların işlerini idare eden" anlamında Allah'ın isimlerinden.*

Gerçi yoḳdur dünyede ḳaṭʿā devam / **Ḥaḳḳ'a** minnet var işüñde Ḥaḳ niẓām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [ḥaḳḳ'a, -a]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Uġurum Ḥaḳ'dur ḥaḳīḳat ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3571). [ḥaḳḳ'a, -a]*

hakk: *Hakkında, onunla ilgili.*

Ḫ̆āce ḳıldı **ḥaḳḳına** ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı hemīn ol dem revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1181). [ḥaḳḳına, -ı, -n, -a]*

hakk: *Asıl, gerçek, doğru.*

Ol erenler şāhı **ḥaḳḳı** iy hümām / Yuyuban ḳılduñ namāz olduñ imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5676). [ḥaḳḳı, -ı]*

hakk: *(Ar.) Bir şeye ilişkin, üzerine.*

Yiyüp içüben šenā eylediler / **Ḥaḳḳına** ḫay ı r duʿā eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4796). [ḥaḳḳına, -ı, -n, -a]*

Ol boz atlu idiserdür ḥiẓmetüm / Ḳoyısardur **ḥaḳḳına** ol meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5535). [ḥaḳḳına, -ı, -n, -a]*

Gidicek dāru'l-fenādan ḥażretüm / Tekye içre **ḥaḳḳına** ḳo meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5555). [ḥaḳḳına, -ı, -n, -a]*

hakk: *"Varlığı ezelden ebede sabit olan, hiçbir değişikliğe uğramadan var ve daimi olan, batıl olmayan" anlamında Allah'ın en güzel isimlerindendir || Allah, Cenabıhak.*

Gündüz Alp'e virdügi kiçisidür / Nisbeti İrşile **Ḥaḳḳ'uñ** ıssıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4265). [ḥaḳḳ'uñ, -uñ]*

Çünki **Ḥaḳḳ'uñ** maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳluñı başa dirüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5708). [ḥaḳḳ'uñ, -uñ]*

Çünki **Ḥaḳḳ'uñ** maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳlıñı başa virüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5711). [ḥaḳḳ'uñ, -uñ]*

Var ševāb işle ki olmaya ʿaẕāb / Cīm olur **Ḥaḳḳ'uñ** cemāli ḥarfi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [ḥaḳḳ'uñ, -uñ]*

Kisvet urunup ola **Ḥaḳḳ'uñ** eri / Baʿżī seccāde umar baʿżī ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6025). [ḥaḳḳ'uñ, -uñ]*

Oldı maʿlūm anda **Ḥaḳḳ'uñ** dostuna / Ḥācī Bektaş baḳdı gördi nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6111). [ḥaḳḳ'uñ, -uñ]*

ḥaḳḳ: *Doğruluk, doğru ve gerçek olan şey.*

Ḥaḳḳına Dervīş Ṣādıḳ ḳondı çün / Ḫalḳ idüp ḫay ı r duʿālar döndi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5831). [ḥaḳḳına, -ı, -n, -a]*

ḥakk'a ʿāṣ ol: *Allah'a asi olma, isyan etme.*

Çünki bendden ḥażretüñ oldı ḫalāṣ / Ṭur ataña var ḳavuş Ḥaḳḳ'a olma ʿāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 790). [ḥaḳḳ'a ʿāṣ ol, --ma]*

ḥakk'a ir-: *Allah'ın varlığında kendi benliklerini yok etmek.*

Ölmedin ölmek gerek girçek eren / Kim bu ṣūretle irmedi Ḥaḳḳ'a iren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5603). [ḥaḳḳ'a ir-, -me , -di]*

ḥakk'a niyāz eyle: *Allah'a yalvarmak.*

Ḥācī Bektaş eyledi Ḥaḳḳ'a niyāz / Ejdehāyı defʿ ider ol bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1046). [ḥaḳḳ'a niyāz eyle, --di]*

ḥakk'a niyāz ḳıl-: *Allah'a yalvarmak.*

Ṣoḥbet oldı tā irür vaḳt-i namāz / Vaḳt oldı ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3552). [ḥaḳḳ'a niyāz ḳıl-, --a, --lar]*

Līki sen alsañ dürüstdür dest-namāz / Vaḳti durur ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3556). [ḥaḳḳ'a niyāz ḳıl-, --alar]*

ḥakk'ı ḳoy: *Allah sevgisinden uzaklaşmak.*

Ol yidi yıl içre Aḥmed Yesevī / Ḥaḳḳ'ı ḳoyup itmedi oġlına sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 692). [ḥaḳḳ'ı ḳoy, --up]*

ḥaḳḳı ḳoyup bāṭıla git: *Hakkı bırakıp batıla (yanlışa) gitmek.*

Bilesidüm tevbe ider itměz idüm / Ḥaḳḳı ḳoyup bāṭıla gitměz-idüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3119). [ḥaḳḳı ḳoyup bāṭıla git, --měz, --idüm]*

ḥaḳḳı ol: *Payı, alacağı, hissesi olmak.*

Murteżā'nuñ ḥaḳḳı oldur lā fetā / Hem didi ḥaḳḳında Sübḥān hel etā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 715). [ḥaḳḳı ol, --dur]*

ḥakk'ıñ emri: *Allah'ın emri.*

Ḥaḳḳ'ıñ emrine oluban intiẓār / Varup İbrāhīm Ḫorāsān'a yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 247). [ḥaḳḳ'ıñ emri, -(-n) -e]*

ḫaḳḳına: *Bir şeyin veya bir kimsenin namına, hesabına, yerine.*

Alucı ḫora geçürdiler tamām / **Ḫaḳḳına** gül-bāng çekerler ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2916). [ḫaḳḳına,]*

hakkında: *Herhangi bir kişiye veya duruma dair, onunla ilgili.*

Vir riyāżet birle nefsüñe edeb / Ki itmeyesin kimse **ḫaḳḳında** ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 87). [ḫaḳḳında,]*

hakkında: *(Ar.) Bir şeye ilişkin, üzerine.*

Dir bunuñ **ḫaḳḳında** ne dir ol ʿazīz / Eyle idelüm ne kim dir anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [ḫaḳḳında,]*

hakkumuzda: *Hakkımızda, bizimle ilgili.*

Sen misin dir bizi inkār eyleyen / **Ḫaḳḳumuzda** herze hezyān söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3084). [ḫaḳḳumuzda,]*

hakḳ'uñ raḥmeti-: *Allah'ın yaratıklarına olan merhameti, acıma ve esirgemesi.*

Ol ne Ḫaḳḳ'uñ raḥmetine iriser / Ne riyāż-ı cennet içre giriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5607). [ḫaḳḳ'uñ raḥmeti-, -ne]*

haḳ'uñ: *Allah'ın.*

Ol **Ḫaḳ'uñ** varlıġını alup gider / Ol beḳā mülkinde ḫoş vaṭan ṭutar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5595). [ḫaḳ'uñ,]*

hāl: *Hâl, durum.*

Ḫācım'uñ eyledügi zenbi şehā / ʿAfv idesiz bula ol **ḫālden** rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4992). [ḫālden, -den]*

ḫāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum, davranış, tutum.*

Beni ḳurbān eyleyeler aña bil / Olacaḳ **ḫāli** didüm dir saña bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2870). [ḫāli, -i]*

hāl: *Durum, hal.*

Tiz yine dönüp segirdüm eyledi / Gelüben Fāṭma'ya **ḫāli** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1732). [ḫāli, -i]*

hāl: *Ar. hâl, durum.*

Görmedük hiç n'olduġın bilĕmezüz / **Ḥālüñi** nedür fik i r ḳılamazuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3354). [ḥālüñi, -uñ, -i]*

Ḥālüñi iʿlām idincek sen aña / Varısardur Ḳayṣeri'ye görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3935). [ḥālüñi, -uñ, -i]*

Ġam yime var pādişāhuñ ḳatına / **Ḥālüñi** ʿarż eylegil ḥażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4241). [ḥālüñi, -uñ, -i]*

Ḳolları olsun açuḳ gitsün o **ḥāl** / Görmesün dir baʿd ez-ān ol infiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [ḥāl,]*

ḫāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum, davranış, tutum.*

Ṣordı Ḥaydar daḫı babası **ḥālin** / Sürdi ayaġına yüz öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 803). [ḥālin, -i, -n]*

Çün Bedaḫşān kāfiri ʿāciz ḳalur / **Ḥāllerin** varup tekūra ʿarż ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 852). [ḥāllerin, -ler, -in]*

Şimdiki **ḥālde** Müsülmān olmışuz / Leşkerümle ehl-i īmān olmışuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2626). [ḥālde, -de]*

Āh idüp aġlayuban yaşlar döker / **Ḥāline** ġāyet taḥassürler çeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3186). [ḥāline, -i, -n, -e, -]*

Didi İsmāʿīl **ḥālin** n'olduġın / Fāṭıma'dan gine oġlan geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3860). [ḥālin, -i, -n]*

Ḳaḳıdı Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Çünki bu **ḥālden** tamām oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4297). [ḥālden, -den]*

ḫāl: *Allah adamı, cezbeye tutulan, vecde gelen kimse.*

Evliyānuñ ẕikri bir eşvāḳ olur / İşbu **ḥāl** ḥāl ehline ilḥāḳ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3113). [ḥāl,]*

Evliyānuñ ẕikri bir eşvāḳ olur / İşbu **ḥāl** ḥāl ehline ilḥāḳ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3113). [ḥāl,]*

ḫāl: *Durum, vaziyyet.*

Bu deme dek bu dīvār ol **ḥāl-ile** / Daḫı yıḳılmadı ḳaldı kim bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [ḥāl-ile, -ile]*

Rūm sulṭānına ilçi ṣalalum / **Ḥālimüzi** aña iʿlām ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2602). [ḥālimüzi, -imüz, -i]*

Çün bunı duḫter bu **ḥāl-ile** görür / Kendüye bundan da dehşet el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [ḥāl-ile, -ile]*

Çünki ol **ḥāl-ile** anı gördiler / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4924). [ḥāl-ile, -ile]*

Eyleyüp Ḥaḳḳ'a niyāz dir yā Kerīm / Sen bilürsin **ḥālimüzi** iy ʿAlīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5379). [ḥālimüzi, -imüz, -i]*

hāl: *Ar. hâl, durum.*

Birisi derviş dimez **ḥālüñ** nedür / Ne kişisin yāḫud aḥvālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1714). [ḥālüñ, -üñ]*

hāl: *1. Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum. 2. Davranış, tutum, tavır. 3. Geçmiş ile gelecek arasındaki içinde bulunulan, yaşanmakta olan zaman.*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'a geldi çün bu **ḥāl** / Ḳulaḳ oldı geldi özine melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4986). [ḥāl,]*

Ḥācīya ḥurmā durur zīrā delīl / Ḥācī Bektaş vāḳıf oldı **ḥāline** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5967). [ḥāline, -i, -ne]*

hāl: *Durum, vaziyet, hâl.*

Ṣuṣaduḳ ġāyet ṣusuzdur işbu yir / **Ḥalimüz** oldı mükedder ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5217). [ḥalimüz, -imüz]*

hāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum, vaziyet.*

Şeyḫ ḥikāyet itdi kendü **ḥālini** / Altı biñ erüñ helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 725). [ḥālini, -i, -n, -i]*

Pādişāh çün ḳıldı **ḥāline** naẓar / Ḥācetin bitürdi anuñ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1663). [ḥāline, -i, -ne]*

Nöbet İdrīs'e irür bir gün meger / Fāṭıma'ya dir işit **ḥālden** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [ḥālden, -den]*

Evliyāya ḥāli iʿlām itdiler / **Ḥālini** anuñ ḳamu iyitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2180). [ḥālini, -i, -n, -i]*

Açuban bir gör ki anuñ **ḥāli** ne / Ölü mi yā ṣaġ mıdur aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [ḥāli, -i]*

Geçdi göñlinden didi Ḫūnkār ʿaceb / **Ḥālümüz** bilmez mi ki n'oldı sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3252). [ḥālümüz, -ümüz]*

Söyledüp nuṭḳın alup bilseñ yaḳīn / Bize **ḥālinden** ḫaber ḳılsañ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3321). [ḥālinden, -i, -(n)den]*

Ṣordı **ḥālden** ṣundılar ol defteri / Aluban ḳıldı naẓar ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4421). [ḥālden, -den]*

Līki bunda ḫiẓmetimüz var durur / **Ḥālimüzden** kendü ḫaberdār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5345). [ḥālimüzden, -imüz, -den]*

hāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / **Ḥālümi** ẕikr ideyin gūş eyle bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4708). [ḥālümi, -üm, -i]*

hāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.*

Ḥācī Bektaş'a **ḥālin** iʿlām ider / Ḥācī Bektaş da işidüp gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4231). [ḥālin, -i, -n]*

İrgüreler ol ere bizden selām / Ẕikr ideler bu yigit **ḥālin** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4340). [ḥālin, -i, -n]*

Nuṭḳ açuban gör ol öküz söyledi / Evliyāya **ḥālin** iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4948). [ḥālin, -i, -n]*

Ol ṭarīḳ **ḥālin** anuñla gördiler / Nĕ-y-ise maḳṣūdlarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4969). [ḥālin, -i, -n]*

hāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.*

Şeyḫ ḥikāyet itdi Ḥaydar **ḥālini** / Altı biñ erüñ helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 737). [ḥālini, -i, -n, -i]*

Bu vilāyet-nāmeyi taʿbīr iden / Şāh vilāyet **ḥālini** taḳrīr iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 832). [ḥālini, -i, -n, -i]*

hāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.*

Gördi çün bu **ḥāli** Otman Beg hemān / Ol daḫı eyle ḳılur anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [ḥāli, -i]*

hāl: *Durum, vaziyyet.*

Rāżī oldı imdi dir öñüme düş / Ol **hālüñde** tek benüm-ile dürüş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4444). [hālüñde, -üñ, -de]*

hāl: *Davranış, tutum, tavır.*

Öpdi elin ayaġın ol abdāluñ / **Ḥālümüzden** dir bizüm āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4107). [ḥālümüzden, -ümüz, -den]*

hāl: *Durum, vaziyet, hal.*

Ṣaru gelüběni girdi ḳatına / **Ḥālini** ʿarż eyledi ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1817). [ḥālini, -i, -n, -i]*

hāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.*

Ṣaru İsmāʿīl ṭurdı ol gelür / **Ḥālini** küllī aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2262). [ḥālini, -i, -(n)i]*

Ḥālini Ḫūnkār'a hep iʿlām ider / Fiʿli kendüyi nice bed-nām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3125). [ḥālini, -i, -(n)i]*

Gördi er ḫoş bizi işbu **ḥāl-ile** / Fiʿlümüzde gördügüñ efʿāl ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3286). [ḥāl-ile, -ile]*

ḫāl: *Başa gelen olaylar, durumlar.*

Tīz sürüp Ḳayṣeri begine varur / Her ne **ḥāl** oldı-y-ısa ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3920). [ḥāl,]*

Oturup yanında **ḥālinden** ṣorar / Bildi himmet var durur yitişdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4106). [ḥālinden, -i, -n, -den]*

ḫāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların veya taşıdığı niteliklerin bütünü; durum, vaziyet.*

Baġlamışlar didi kendü yolını / Cemʿ idüben kendü kendü **hālini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1295). [hālini, -i, -n, -i]*

ḫāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.*

Görürem hem gözlerem sen ġam yime / Nice ola **ḥālüm** benüm daḫı dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2742). [ḥālüm, -üm]*

ḫāl: *Ar. Durum.*

Ḥaydar'a bu ʿizzete anlar güniler / **Ḥālleri** maʿlūm olup peyġam-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 167). [ḥālleri, -leri]*

Nĕ ki ḫulefāsı var cemʿ eyledi / Ẕikr idüp **ḥāli** bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1065). [ḥāli, -i]*

Ḫˇāce taḳrīr itdi **ḥāli** ser-te-ser / Dir senüñdür bu naṣīb iy gürbüz er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [ḥāli, -i]*

Ṣordılar **ḥāli** ḳamu taḳrīr ider / İşidüp bunlar daḫı gör ki n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1339). [ḥāli, -i]*

Bilicek bu **ḥāli** cümle ṭurdılar / Yüzlerini ayaġına sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1385). [ḥāli, -i]*

İylük ıssına ṭuruban varayın / İşbu **ḥāli** aña ḫaber vireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1810). [ḥāli, -i]*

Evliyāya **ḥāli** iʿlām itdiler / Ḥālini anuñ ḳamu iyitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2180). [ḥāli, -i]*

İttifāḳan geldiler er ḳatına / **Ḥāllerin** ʿarż itdiler ḫażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2202). [ḥāllerin, -ler, -üñ]*

Pes döner pīş-rev varur gircek ere / **Ḥāli** iʿlām eyledi ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2304). [ḥāli, -i]*

Pes Külü Ḫan sürer evine gelür / Ḫatunına cümle **ḥāli** bildürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2575). [ḥāli, -i]*

Döndi ol beglere Ḫūnkār söyledi / **Ḫāli** ḫoş remz-ile tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4411). [ḥāli, -i]*

Anı görüp ol vilāyet erleri / Ṣordılar **ḥāli** ne diyüben giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5093). [ḥāli, -i]*

Didiler ol **ḥāli** hiç biz görmedük / Ġavrine yā ḫod bu sırruñ irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [ḥāli, -i]*

Göricek bu **ḥāli** itdi key ʿaceb / İtdi budur burada terk-i edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5163). [ḥāli, -i]*

İşidüp segirdişüben geldiler / Görüben ol **ḥāli** ṭaña ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5210). [ḥāli, -i]*

Dönüben piş-rev **ḥāli** iʿlām ider / Ṣerḥi-y-ile sözlerin itmām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5233). [ḥāli, -i]*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a ol daḫı bula vuṣūl / ʿĀlemüñ **ḥāli** budur olma melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5543). [ḥāli, -i]*

ḫāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların veya taşıdığı niteliklerin bütünü, durum, vaziyet.*

Baʿd ez-an çün kim irişür evine / İşidür ol meyyitüñ **ḥālin** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1658). [ḥālin, -in]*

ḫāl: *Durum / vaziyet / keyfiyet.*

Atasın u anasın uyardı tīz / Bunlara bildürdi **ḥālin** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5253). [ḥālin, -i, -n]*

ḫāl: *Bir şeyin içinde bulunduğu şartların veya taşıdığı niteliklerin bütünü, durum, vaziyet.*

Ṣuluca Ḳarayük'i mesken ḳılur / Niçe **ḥāller** kendüden ẓāhir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2056). [ḥāller, -ler]*

ḫāl: *(Ar.) Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.*

Ḥāl niceyidügini iʿlām ḳılur / Ḫırḳasın gönderdi dir size imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6653). [ḥāl,]*

Ḳalmadı biri diri çün irdiler / Anları bu **ḥāl** içinde gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 629). [ḥāl,]*

Çıḳdı tiz er nefesinden bir kelām / Olmasunlar **ḥālī** ġavġādan müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1547). [ḥālī, -i]*

Ḳarye ḫalḳına olan **ḥāli** ḳamu / Ẕikr iderler cümlesini mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1576). [ḥāli, -i]*

Didi Nūre'd-dīn Ḫᶜāce'nüñ **ḥāli** ne / Zindān içre ol erüñ aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1894). [ḥāli, -i]*

Fāṭma Ana Ḫūnkār'a ḫaber virür / Buzaġılar emmedügi **ḥāli** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1927). [ḥāli, -i]*

Ṣaru Fāṭma'ya çü **ḥāli** bildürür / Fāṭıma'yı şād idüben güldürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2045). [ḥāli, -i]*

Ḫāli iᶜlām eyleyüben itdiler / Nice oldı-y-ısa taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2088). [ḥāli, -i]*

Ol gice geldi görüñ ki **ḥāl** n'olur / İttifāḳ ol gicede ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [ḥāl,]*

Cān Baba hergiz iki bir dimedi / **Ḥāl** n'ola diyübeni ġam yimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2501). [ḥāl,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i ẕu'l-celāl / Didi Ṣaru ṭuy nicesi oldı **ḥāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2531). [ḥāl,]*

Pādişāha baᶜżısı segritdiler / **Ḥāli** varup küllī taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2700). [ḥāli, -i]*

Ben buradan çıḳayın dir ḳalᶜaya / **Ḥāl** göreyin ki yine beñzer neye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [ḥāl,]*

Ḳayaya el urduġınca gör **ḥāli** / Dutamaḳ olur ḳaya dutar eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2808). [ḥāli, -i]*

Ṣu bulumayup dönüben geldiler / Ṣaltıḳ'a ol **ḥāli** iᶜlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2844). [ḥāli, -i]*

Ayaġına yüz sürüp öpdiler el / Ḫūnkār'a maᶜlūm olur n'oldısa **ḥāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3088). [ḥāl,]*

Ol dānişmende dönüp itdi suᵓāl / Ḳatırı yutmış mı evren di ne **ḥāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [ḥāl,]*

Fūtayı dutundı ol dem biline / Didiler kim Mollā'ya bu **ḥāl** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3535). [ḥāl,]*

İrdi meydān ḳapusına çünki ḳul / Begine ne **ḥāl** gelmiş gördi ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [ḥāl,]*

Sarāya gelüben iᶜlām eyledi / Bege ne **ḥāl** uġraduġın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4006). [ḥāl,]*

Pādişāha Bursa tekūrı daḫı / İlçi ṣaldı bildürür **ḥāl** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4291). [ḥāl,]*

Hem selām itdi ṭapuña ḳıl ḳabūl / Didiler hem **ḥāl** size maᶜlūmdur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4376). [ḥāl,]*

Hep vezīrin beglerin cemᶜ eyledi / Ṭanışup bunlara **ḥāli** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4201). [ḥāli, -i]*

Olmaz-ıdı Hind yirinde kekik / Olmasun zinhār didi bu **ḥāl** degik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4774). [ḥāl,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār görince dir maḳāl / Fehm itdüñ mi nicesi oldı **ḥāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4783). [ḥāl,]*

Hem muḥibligi de itdi ṣayrafī / Bir **ḥāl** irmiş-idi aña muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4789). [ḥāl,]*

Şükr idüp duḫtere aḥvāli didi / Şeyḫ ḳurbına irdügi **ḥāli** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4777). [ḥāli, -i]*

Ḥāli Ḫūnkār'a ser-ā-ser söyledi / Ser-güẕeştin her ne var şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4782). [ḥāli, -i]*

Az ḳaldı deñizi öte geçe / Göricek gemici **ḥāl** oldı nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4858). [ḥāl,]*

Çün o yir ḫalḳı bu **ḥāli** gördiler / Aña Öküz Söyleden ad urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4954). [ḥāli, -i]*

Ḥāl ne oldı diyü itdiler suʾāl / Didi ki bir güne oldı ġayrı ḫāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5247). [ḥāl,]*

Geldi Tebrīz'de olara bulışur / Bunlaruñla **ḥāl** diliyle dilleşür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5483). [ḥāl,]*

ḫāl: *(Manevî) Durum / vaziyet.*

Bildi bunlar evliyādur er durur / Her biri bir **ḥāl** eri ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [ḥāl,]*

Ḫāl erinden bir kişiyi ündedi / Var fülān yirden şunı getür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3220). [ḫāl,]*

ʿAcze vardı döndi Ḫūnkār söyledi / **Ḫāl** aşlın aña tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3409). [ḫāl,]*

Varalum didügüm evren remzdür / **Ḫāl** iʿlāmı gibi bir ġamzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3513). [ḫāl,]*

Mollā didi gördüñüz mi n'oldı **ḫāl** / Bildüm ol erden durur işbu fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [ḫāl,]*

Bir rükūʿa da Saʿīd'üm in didi / Uşda gördüñ **ḫāl** nedür yaḳīn didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [ḫāl,]*

Ḫāl ne oldı diyü itdiler suʾāl / Didi ki bir güne oldı ġayrı **ḫāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5247). [ḫāl,]*

Ḳoḳulaşup şeyḫe hem-ṣoḥbet olur / Bir zamān bu **ḫāl** üzerine ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5370). [ḫāl,]*

ḫāl: *(Ar.) Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.*

Alıcaḳ ol ḳalʿayı Şāh-ı Selīm / Fevt oluban ḳalur anda ol **ḥalīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1628). [ḥalīm, -im]*

Yirüme ādem bulınmaz aḳça-la / Bilmezem irte benüm **ḥālim** n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1936). [ḥālim, -im]*

ḥāl: *(Manevî) Durum, vaziyet.*

Kendüye bu **ḥāl** ḳamu maʿlūm olur / Binüp eşegine Burhān'la gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5046). [ḥāl,]*

ḥāl: *Akıbet, son.*

Gördiler baḳmaz gelür ol ḳıçına / Ḳarşu varup didiler **ḥālüñ** nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6136). [ḥālüñ, -üñ]*

ḥāl: *Durum, vaziyet.*

Ḥālümüzi hiç bizüm tükenlemez / Bize gendüm gönderüp luṭf eylemez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3253). [ḥālümüzi, -ümüz, -i]*

ḥāl: *(Ar.) Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işigine gelür / Ḫulefāya **ḥālini** iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2911). [ḥālini, -in, -i]*

Çün ḫalīfeler içerü girdiler / Yūnus'uñ **ḥālini** diyüvirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2930). [ḥālini, -in, -i]*

Ḥālini külliyyā iʿlām eyledi / Ḥācī Bektaş ne didügin söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2935). [ḥālini, -in, -i]*

Döndi Ḫūnkār'a gelür ol dem hemān / **Ḥālini** külliyyā eyledi beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3161). [ḥālini, -in, -i]*

Dir ḫalīfeden birine **ḥālini** / Ser-güẕeştin nĕ-y-ise aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3702). [ḥālini, -in, -i]*

Ol daḫı **ḥālini** didi her ne var / Maḳṣūdı nĕ-y-ise itdi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3943). [ḥālini, -in, -i]*

Ḥażret-i Ḫūnkār buluşdı beg-ile / **Ḥālini** taḳrīr idüp geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3958). [ḥālini, -in, -i]*

Mollā Ḫūnkār'a bu iş maʿlūm olur / Aṣlı-y-ılan **ḥālini** küllī bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4065). [ḥālini, -in, -i]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ile / Buluşuban **ḥālini** geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4255). [ḥālini, -in, -i]*

Ḥālini külliyyā taḳrīr eyledi / Ser-güẕeştini be-küllī söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4378). [ḥālini, -in, -i]*

Ẕikre geldi **ḥālini** hep söyledi / Ser-güẕeştin küllī taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4767). [ḥālini, -in, -i]*

Biñ bir er ne dir ʿaleyke idüp kirām / Söyledi andan Ḥācī Bektaş **ḥālini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [ḥālini, -in, -i]*

hāl eri: *Durumdan anlayan, her şeye vakıf olan insan.*

Aluban ol **hāl eri** oldı revān / Gider-iken yolda nā-gāh şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3223). [hāl eri,]*

Līk içinde dīn ṭutar bir **ḥāl eri** / Ḥażret-i Ḫūnkār bilürdi o eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3250). [hāl eri,]*

ḫāl ḥāl ḫāṭır şorış: *Birbirlerine nasıl ve ne durumda olduklarını sormak.*

Mülküñ ısı geldi diyüp görişür / ʿİzzet idüp ḥāl ḫāṭır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 721). [ḥāl ḥāl ḫāṭır ṣorış, --uş, --ur]*

ḫāl ḫāṭır şor-: *Birbirlerine nasıl ve ne durumda olduklarını sormak.*

Gülüp ḥālin ḫāṭırun ṣoruşdı Şāh / Saña müştāḳ oluban ider sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6013). [ḥāl ḫāṭır ṣor-, -uş, -dı]*

ḫal ol-: *Ben şeklini almak.*

Ḳorḳusından ditreşüp ṭurur ḳamu / Her ne ḥāl olup ve ne ḳılduġını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5209). [ḥāl ol-,]*

ḫal ol-: *Hallolmak, çözümlenmek, sonuçlanmak.*

Ol ʿaceb işlerden imdi nuṭḳa gel / Tā ola her müşkilimüz anda ḥal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2367). [ḥal ol-, --a]*

ḫāl ü ḫāṭır ṣor: *Birbirine karşılıklı olarak "nasılsınız, ne durumdasınız vb." anlamında nezaket, ilgi soruları yöneltmek.*

Babasıyla ḳocuşuban görişür / Birbirinden ḥāl ü ḫāṭır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 873). [ḥāl ü ḫāṭır ṣor, --ış, --ur]*

halās: *Kurtulma, kurtuluş.*

Āh elinden işbu nefsüñ ṣad hezār / Yoḳ **ḫalāṣum** olmayınca ten mezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [ḫalāṣum, -um]*

halās bul: *Kurtulmak.*

Müştehirdür ol diyārda işbu iş / Ġavġādan bulmaz ḫalāṣ hiç yaz ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1548). [ḫalāṣ bul, --maz]*

halāṣ eyle-: *Kurtarmak.*

Ol ḥicābdan anları eyle ḫalāṣ / Zīra bulduñ sen bu emre iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2685). [ḫalāṣ eyle-,]*

Şübhe itme oġluñı eyler ḫalāṣ / Kim vilāyetle bulupdur iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3936). [ḫalāṣ eyle-, --r]*

Eyledük varup o şiddetden ḫalāṣ / Didi bu resm-ile ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4037). [ḫalāṣ eyle-, --dü, --k]*

Beş yüz altun nez̲rüm olsun didi ḫāṣ / Eyleñüz bizi bu ṭarlıḳdan ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4047). [ḫalāṣ eyle-, --ñüz]*

İşbu şiddetden bizi eyle ḫalāṣ / İy velīler yādigārı merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4108). [ḫalāṣ eyle-,]*

halāṣ eyle: *Kurtarmak.*

Ḥaḳ ḳatında ḥażretüñdür çünki ḫāṣ / Luṭf idüp var oġlumı eyle ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 738). [ḫalāṣ eyle,]*

halāṣ it-: *Kurtarmak.*

Yitişübeni gemim itdi ḫalāṣ / Bizi ġamdan ḳurtarur ol merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4716). [ḫalāṣ it-, --di]*

halāṣ ḳıl-: *Kurtarmak.*

Geldi gird-ābdan gemim ḳıldı ḫalāṣ / Luṭf irürdi baña ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4085). [ḫalāṣ ḳıl-, --dı]*

halāṣ kıl: *Kurtarmak.*

Çıḳarur ṣudan ḳılur ġarḳdan ḫalāṣ / At u ḳatır ne ki var emvāl-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1084). [ḫalāṣ ḳıl, --ur]*

halāṣ ol: *1. Kurtulmak.*

Çünki bendden ḥażretüñ oldı ḫalāṣ / Ṭur ataña var ḳavuş Ḥaḳḳ'a olma ʿāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 790). [ḫalāṣ ol, --dı]*

halāṣ (ol-): *Kurtulmak, sıyrılmak.*

Ṣaḳalın merkeb z̲enebinden **ḫalāṣ** / Eyledi luṭf eyleyüp ol merd-ī ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3630). [ḫalāṣ,]*

hālāt: *Hâller, durumlar.*

Ṭapduḳ'a bir gün ki ḥālāt el virür / Şevḳ-ıla bulur çü **ḥālātı** ḥuzūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2944). [ḥālātı, -ı]*

Baʿd ez-ān **ḥālāt** aña ḫoş el virür / Keşf seyrinden niçe sırlar görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3664). [ḥālāt,]*

ḥālāt el vir: *Durumlar el vermek.*

Ṭapduḳ'a bir gün ki ḥālāt el virür / Şevḳ-ıla bulur çü ḥālātı ḥuzūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2944). [ḥālāt el vir, --ür]*

ḥālāt-ı ġarīb: *Garip haller, şaşılacak durumlar.*

Andan aña geldi **ḥālāt-ı ġarīb** / Rütbet-i erlik aña oldı naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5462). [ḥālāt-ı ġarīb,]*

halāyık: *Esir, Köle.*

Gĕtürüp ḳurbān-ıla bī-ḥad ṭaʿām / Pes **ḫalāyıḳ** işigine sürdi yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6278). [ḫalāyıḳ,]*

halāyık: *Halk, insanlar; esir, köle.*

İḫtirāz itdi **ḫalāyıḳ** baʿd ez-ān / Ḳorḳdılar irgürmege aña ziyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 632). [ḫalāyıḳ,]*

haleb: *Suriye'de bir şehir, Halep.*

Pes **Ḫaleb'den** ḳalḳuban oldı revān / Ravża-i Dāvūd'a irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1240). [ḫaleb'den, -den]*

haleb: *Osmanlı İmparatorluğu'nun en önemli kentlerinden olan Halep, Suriye'nin en büyük ikinci kentidir.*

Cāmiʿinde **Ḫaleb'üñ** var bir direk / Mesken idindi anı ol cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1235). [ḫaleb'üñ, -üñ]*

ḫālet: *Durum, hal.*

Çün sözin işitdi Ḫūnkār ḫażreti / Ḳıldı işāret dirler olan **ḥāleti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2325). [ḥāleti, -i]*

Şehr ḫalḳı gördiler bu **ḥāleti** / Ḳorḳup erden eylediler dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4008). [ḥāleti, -i]*

Çün reʾīs gördi bu resme **ḥāleti** / Görüben dehşete vardı key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4130). [ḥāleti, -i]*

Ḳolaçuḳ Ḫācım idince rıḥleti / İrdi erden aña bir şevḳ **ḥāleti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5140). [ḥāleti, -i]*

ḫālet: *Durum, hâl, keyfiyet.*

Niçe dürlü erligin görmiş iken / Niçe dürlü **ḥālete** irmiş iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3603). [ḫālete, -e]*

Kim er olmış vardur erlik āleti / Kendüden gitmiş dişilik **ḥāleti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5252). [ḫāleti, -i]*

ḫālet: *Durum / hal / vaziyet.*

Anı görüp Ḳolaçuḳ Ḥācım şehā / El virür bir **ḥālet** aña müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5092). [ḫālet,]*

ḫālet: *(Ar.) Hal, nitelik, keyfiyet.*

Gine meşġūl oldılar işlĕrine / Gör ne **ḥālet** yörenür başlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5436). [ḫālet,]*

ḫāli: *"Bir vakit, bir zaman" anlamında Farsça bir sözcük.*

Öpdük elin ayaġına yüz sürü / Saña geldük uş didük **ḥāli** girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4928). [ḫāli,]*

ḫāli: *"Bir vakit, bir zaman" anlamına gelen Farsça ifade.*

Çün Güvenc'üñ ʿaḳlı başına gelür / Duḫter andan **ḥāli** istisfār ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4765). [ḫāli,]*

ḫālī ḳal: *Tenha, boş, sahipsiz, ıssız ve yalnız kalmak.*

Ol diyāra oldı ḫalīfe yine / Çün Ḫorāsān ḫālī ḳaldı ḫalḳı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 253). [ḫālī ḳal, --dı]*

ḫālī ḳıl-: *Uzaklaştırmak.*

Ḫālī ḳıldı yaʿnī Ḫūnkār çün gele / Ol yire anı tekellüf eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3374). [ḫālī ḳıl-, --dı]*

ḫalīfe: *Birinin yerine geçen kimse, vekil.*

Ḫalīfesidür ʿazīz-i muʿteber / Adı Şeyḫ Loḳmān-ı Perende durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6621). [ḫalīfesidür, -si, -dür]*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ muʿteber / Ol erüñ **ḫalīfesi** gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 575). [ḫalīfesi, -s, -i]*

Andan icāzet inābet ṭapşurur / **Ḫalīfelik** ḥükmini küllī virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1175). [ḫalīfelik, -lik]*

Hep **ḫalīfelik** mübārek didiler / Yarıcıñ ol Ḥaḳ tebārek didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1179). [ḫalīfelik, -lik]*

Bāyezīd-i Bisṭām'uñ ol girçek er / **Ḫalīfesi** idi ġāyet muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1315). [ḫalīfesi, --si]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idi biri daḫı / Kim ulu **ḫalīfe-y-idi** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2244). [ḫalīfe-y-idi, --y, --idi]*

Gel **ḫalīfeler** beyānın diñlegil / Bu beyāndan sen de ḥiṣṣe añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2241). [ḫalīfeler, -ler]*

Ger Külü Ḫan nām leşker-keş ola / Mülk-i Baġdād'ı **ḫalīfeden** ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2409). [ḫalīfeden, --den]*

İrtesi ne varsa ḥażretde tamām / Çelebiler **ḫalīfeler** ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2874). [ḫalīfeler, -ler]*

İşidüp şād oldı ḥażret erleri / **Ḫalīfesi** ululları pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2873). [ḫalīfesi, -s, -i]*

Ḫalīfeler işidüben gitdiler / Bu maḳāli ere iʿlām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2914). [ḫalīfeler, -ler]*

Ḳılur iken **ḫalīfeler** cemʿ olup / Er aralarında hem-çün şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3669). [ḫalīfeler, -ler]*

Ḫalīfeler otururlar çevre heb / Görüben bunı didi zihī ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3698). [ḫalīfeler, -ler]*

Pes o vaḳt Ḫūnkār naẓarında tamām / Üc yüz altmış **ḫalīfesi** iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3718). [ḫalīfesi, -s, -i]*

Giyinüp Mollā oradan da yürür / **Ḫalīfeye** mollāya ḳarşu varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3548). [ḫalīfeye, --y, --e]*

Daḫı şimdi nesli anuñ var durur / Ḥācī Bektaş'a **ḫalīfeler** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4514). [ḫalīfeler, -ler]*

Ḥācī Bektaş **ḫalīfelerin** saña / Ẕikr ideyin ṭut ḳulaḳ imdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5390). [ḫalīfelerin, -lerin]*

Didi Ṣaru İsmāʿīl añla sözüm / Ḥāṣ **ḫalīfemsin** benüm kendü özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5521). [ḫalīfemsin, -msin]*

Didi Ṣaru İsmāʿīl işit sözüm / Ḥāṣ **ḫalīfemsin** benüm iki gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5582). [ḫalīfemsin, -msin]*

halīfe: *Yeryüzünde Allah'ın emirlerini yerine getirip onun namına tasarrufta bulunan ve varlıklar üzerinde onun adına egemen olan insan.*

İşidür leşker **ḫalīfe** geldügin / Ol daḫı leşker dirüp sürer yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2435). [ḫalīfe,]*

ʿAlī Baba'dur **ḫalīfenüñ** biri / Aḳşehir'üñ göli ḳurbında yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5423). [ḫalīfenüñ, -nüñ]*

Bir **ḫalīfem** de Umud'umdur yaḳīn / Girçek erdür ol daḫı ʿilme'l-yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5561). [ḫalīfem, -m]*

halīfe: *Birinin yerine geçen kimse, vekil; || Sultan, padişah.*

Ṣaru Ḳāḍī'dur birisi daḫı hem / Bil ulu **ḫalīfedür** ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5396). [ḫalīfedür, -dür]*

halīfe: *Derviş.*

Çün **ḫalīfeler** içerü girdiler / Yūnus'uñ ḥālini diyüvirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2930). [ḫalīfeler, -ler]*

Öküzin döndürüben defʿa gelür / **Ḫalīfelere** ḥālin iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2928). [ḫalīfelere, -lere]*

Ḫalīfeler ḳalḳup erkān itdiler / Ne ki lāzım idi yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3009). [ḫalīfeler, -ler]*

Ṣuçlarından geçübeni ol ʿazīz / Emr idüp **ḫalīfelere** didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3033). [ḫalīfelere, -lere]*

Dir **ḫalīfeden** birine ḥālini / Ser-güẕeştin nĕ-y-ise aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3702). [ḫalīfeden, -den]*

Ol **ḫalīfeler** ki ẕikr olmış durur / Adları bir bir dile gelmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4869). [ḫalīfeler, -ler]*

Yirine geçdi vü şeyḫ oldı Ḥabīb / Hep **ḫalīfeler** anı revā görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4881). [ḫalīfeler, -ler]*

Ḫalīfeler cemʿ oluban ṭurdılar / Ḥażret-i Ḫūnkār üzre girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4989). [ḫalīfeler, -ler]*

Ḫalīfelere hemān-dem urdı yüz / Luṭf idüñ dir beni erden dileñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4987). [ḫalīfelere, -lere]*

Bir ulu **ḫalīfe** daḫı ol-ıdı / Ḫūnkār'uñ ḳatında key maḳbūl-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5340). [ḫalīfe,]*

Dilerüz sizden sülūk ehli bir er / Menzil almış bir **ḫalīfe** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5346). [ḫalīfe,]*

Bir **ḫalīfe** bil Receb Seydī durur / Kim göñül evi anuñ ṣaydı durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5391). [ḫalīfe,]*

Bir **ḫalīfe** bil ki Baraḳ Baba'dur / Erden aña bil ol ad mertebedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [ḫalīfe,]*

Bir **ḫalīfe** hem Ḫıż ı r Ṣāmut durur / Ḫāżıʿ u ḫāṣiʿ Ḥaḳ'a ḳanat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5466). [ḫalīfe,]*

Bir **ḫalīfe** daḫı iy yār-ı ʿazīz / Kim Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5469). [ḫalīfe,]*

Bir **ḫalīfe** daḫı hem dost-ı Ḫudā / Kim Ḳazan Ḫan oġlıdur iy ketḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5476). [ḫalīfe,]*

Bir **ḫalīfe** Cerdekīn şeyḫi ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'-ıla bir gün o tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5490). [ḫalīfe,]*

Menteşe Baba durur biri daḫı / Key ulu **ḫalīfedür** bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5421). [ḫalīfedür, -dür]*

Ḫalīfelerine ol ḳuṭb-ı cihān / Her birine virdi bir yeri mekān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5493). [ḫalīfelerine, -lerine]*

Çün **ḫalīfeler** muḥibler geldiler / Cümle mātem ṭutup efġān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5630). [ḫalīfeler, -ler]*

ḫalīfe: *Sultan, padişah.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ iy kān-ı kerem / Bir ulu **ḫalīfesi** iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4970). [ḫalīfesi, -si]*

Nazarın himmetin almışdı erüñ / Ol velī **ḫalīfesi** hem Ḫūnkār'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4972). [ḫalīfesi, -si]*

halīfe: *Bir mürşidin, dervişleri arasından mürşit olmaya ve derviş yetiştirmeye mânen ehliyet kazanmış olduğu için seçip belli bir usûl içinde irşâda memur ettiği mürîdi.*

Vardı ṭoḳsan biñ **ḫalīfe** çākeri / Cümlenüñ ser-çeşmesi vü ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 638). [ḫalīfe,]*

Bir gün ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ **ḫalīfe** / Dirneşüp bir yire geldi iy ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1116). [ḫalīfe,]*

Ṭoḳsan ṭoḳuz biñ **ḫalīfe** ol zamān / Ḥācī Bektaş'a biʿat itdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1178). [ḫalīfe,]*

Sī ṣad u şaṣṭ tā **ḫalīfe** cemʿ idi / Ara yirlerinde Ḫūnkār şemʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [ḫalīfe,]*

Ol **ḫalīfe** çün erüñ yārānıdur / Evliyā ıssı olaruñ cānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4030). [ḫalīfe,]*

Anda bir ḳaç **ḫalīfe** cemʿ oldılar / Ol neḳāvet menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4568). [ḫalīfe,]*

Üç yüz altmış **ḫalīfe** der-naẓar / Ḫiẓmetin eyler onuñ doġrı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4803). [ḫalīfe,]*

Bir ulu **ḫālīfe** hem Baba Resūl / Ol vilāyet ehli ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5270). [ḫālīfe,]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'uñ dir ben żaʿīf / **Ḫalīfesiyem** bilüñ dir ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5299). [ḫalīfesiyem, -siyem]*

ẖalīfe: *Ar. Hz. Muhammed'den sonra onun vekîli olarak din ve dünya işlerinde müslümanların önderi, aynı zamanda devletin reisi olan kişi.*

Ol kitābı getürüben Baġdād'a / Tuḥfe itdi **ẖalīfeye** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2387). [ẖalīfeye, -y, -e]*

Kīn idüp **ẖalīfeye** ṭurur gider / Dut ḳulaḳ tā ẕikr idem daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2400). [ẖalīfeye, -y, -e]*

halīfe: *(Ar.) Hz. Muhammed'den sonra onun vekîli olarak din ve dünya işlerinde müslümanların önderi, aynı zamanda devletin reisi olan kişi.*

Ol zamānda şehr-i Baġdād'da ʿazīz / Müktefī nām bir **ẖalīfe** vardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2369). [ẖalīfe,]*

Baʿżısı şofra diler şemʿ-ile hem / Her **ẖalīfe** şeyḫe iderdi ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6026). [ẖalīfe,]*

Her **ẖalīfe** iderdi aña ḫaḳ-naẓar / Her ki şeyḫden itdise tācı ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6028). [ẖalīfe,]*

Hep **ẖalīfe** tekyeleri var-ıdı / İşleri Loḳmān Perende pīr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6035). [ẖalīfe,]*

halīfe: *Bağdat Halifesi.*

Bulışup ḳırġun iderler bī-ḳarār / **Ḫalīfe** ṣınup olurlar tārumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 27, Beyit 2436). [ẖalīfe,]*

ẖalīfe ol-: *Hz. Muhammed'in vekili olarak Müslümanların imamlığını ve din koruyuculuğunu yapmakla görevlendirilmek.*

Feṯḥ-i evvel çün Benī ʿAbbāsīler / Oldı Baġdād'a ẖalīfe çün olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1597). [ẖalīfe ol-, --dı, --lar]*

Şeyḫ ḳatında ḫāṣdı hep Ḫaḳḳ'a iren / Her biri umar ẖalīfe oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6023). [ẖalīfe ol-, -a, -dı]*

halīfe ol: *Hz. Muhammed'in vekili olarak Müslümanların imamlığını ve din koruyuculuğunu yapmakla görevlendirilmek.*

Ol diyāra oldı ẖalīfe yine / Çün Ḫorāsān ḫālī ḳaldı ẖalḳı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 253). [ẖalīfe ol, --dı]*

hālin ḫāṭırın şor: *Halini hatırınısormak, nasıl olduğunu öğrenmek üzere muhattaba soru yöneltmek.*

Ḫāṭırın aldı ele şordı ḫālin / Ḫācī sensin iy vilāyet maʿdeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6703). [ḫālin ḫāṭırın ṣor, --dı]*

hālin iʿlām kıl-: *Halini anlatmak, durumunu izah etmek.*

Öküzin döndürüben defʿa gelür / Ḫalīfelere ḥālin iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2928). [ḥālin iʿlām ḳıl-, --ur]*

ḥālin şor-: *Bir kimsenin ruhi ve bedeni vaziyetini öğrenmek amaçlı sualde bulunmak.*

Defʿī ṭurup ḳapudan ṭaşra çıḳar / Ḳoca ḳoca görişüp ḥālin şorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5982). [ḥālin şor-, -ar]*

ḥālini it-: *Halini, durumunu söylemek, açıklamak, ortaya koymak.*

Şeyḫ idüben Ḥācī Bektaş ḥālini / Cümle didi evliyā aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 830). [ḥālini it-, --idüben]*

ḫālini şor: *Hâl hatır sormak, nasıl olduğunu sormak.*

Görişüp oğlanınuñ öper gözin / Ḫālini şorup sürer yüze yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 802). [ḫālini şor, --up]*

Şordılar ḫālini hep ẕikr eyledi / Ser-güẕeştini cemīʿi söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4082). [ḫālini şor, --dı, --lar]*

ḫāliyā: *(Ar.) O zaman, o durumda.*

Eslemeyüp ider-idi eyle iş / **Ḫāliyā** gör nicesi oldı reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3177). [ḫāliyā,]*

halk: *Ahali ‖ insanlar.*

Ḳarye **ḫalḳına** olan ḥāli ḳamu / Ẕikr iderler cümlesini mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1576). [ḫalḳına, -ı, -n, -a]*

Köylü **ḫalḳından** gelenler arayu / Arayu arayu yoruldı ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1587). [ḫalḳından, -ın, -dan]*

Kendü **ḫalḳından** çü bilinmedi yād / Ġāzīler cemʿ oldı buldı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4434). [ḫalḳından, -ın, -dan]*

Ol yirüñ **ḫalḳından** anda niçe kes / Mürīd olup aḳtarıldı aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4946). [ḫalḳından, -ın, -dan]*

Reh-ber-i **ḫalḳ-ı** cihāndur ādemī / ʿAḳl birle şayd ider her ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5705). [ḫalḳ-ı, --ı]*

Bulamaz ḫalḳ ısın zīrā eger ḫalḳ / Pes olup **ḫalḳıñ** gözinden ol nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [ḫalḳıñ, -ın]*

halk: *Ahali ‖ insanlar.*

Var Bedaḫşān iline eyle aḳın / Al Ḫorāsān **ḫalḳınuñ** andan ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 739). [ḫalḳınuñ, -ınuñ]*

Ol Bedaḫşān **ḫalḳınuñ** hep ekšeri / Müʾmin olup şeyḫ idindi ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1030). [ḫalḳınuñ, -ınuñ]*

halk: *Ahali, insanlar.*

İşbu defʿa **ḫalḳda** ṭuz bulınmadı / Kimse ṭuza varubanı gelmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3428). [ḫalḳda, -da]*

halk: *Ahali, insanlar.*

Taḫılın **ḫalḳ-ıla** biçerken bile / Çağırup lebbeyk diyü geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5429). [ḫalḳ-ıla, --ıla]*

halk: *İnsanlar, yaratılmış olanlar.*

Bu nişānımuz bizüm olsun didi / Bu kerāmeti bu **ḫalḳ** bilsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [ḫalḳ,]*

halk: *Ahali İnsanlar.*

Çünki **ḫalḳuñ** sözini şeyḫ diñledi / Ġayretinden zārī ḳılup iñledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 708). [ḫalḳuñ, -uñ]*

Nāz u niyāzı geçer kāmil-vücūd / Ṣordı kimdür diyü **ḫalḳdan** anı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3122). [ḫalḳdan, -dan]*

Ol gelince eyle ḫiẕmet bunda sen / **Ḫalḳdan** olduñ uşda ʿuzlet bunda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [ḫalḳdan, -dan]*

Ol erenler Begice'yle hem Ḥabīb / Ḫayli ḳurbān çevre **ḫalḳdan** cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5038). [ḫalḳdan, -dan]*

halk: *Ahali, insanlar, herkes.*

Ḫ̆āce cemʿ eyledi **ḫalḳı** ol zamān / Dir ki her kim bunı itdiyse beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 623). [ḫalḳı, -ı]*

halk: *Ahali, halk, insanlık, âlem.*

Çekdi **ḫalḳdan** kendün itdi ʿuzleti / Ḳırḳ sene bu resme geçürdi günin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6754). [ḫalḳdan, -dan]*

halk: *Ahali / İnsanlar.*

Yine **ḫalḳuñ** çoġı münkir oldılar / Dīnüñi terk itdi kāfir oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 972). [ḫalḳuñ, -uñ]*

halk: *(Ar.) Bir milleti meydana getiren insan topluluğu.*

Çün varur maḥbūs atası yirine / **Ḫalḳını** direr ki tā ṭanu ṭana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3931). [ḫalḳını, -ı, -n, -ı]*

Ḫalḳını cemʿ eyledi ṭañla ṭurup / Anlara gördügini iydivirüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4480). [ḫalḳını, -ı, -n, -ı]*

halk: *(Ar.) Bir milleti meydana getiren insan topluluğu.*

Yayılup şāʿ oldı **ḫalḳa** ser-te-ser / Ḫalḳ-ı Nīşābūr cemīʿi irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6748). [ḫalḳa, -a]*

Didi saña ṣığınuram yā İlāh / Zīra **ḫalḳa** ḥażretüñ olur penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 892). [ḫalḳa, -a]*

Ḫalḳa ḳarşu ol ḳanadını açar / Şol Ḫorāsān mülkine ḳarşu uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1056). [ḫalḳa, -a]*

Ḫalḳa ne ḳonuḳ ḳayusı var durur / İşleri efġān-ıla hem zār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [ḫalḳa, -a]*

Pes Külü Ḫan oġlı ol **ḫalḳa** hemān / Ādemīler ṣaldı yir yir ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2718). [ḫalḳa, -a]*

Hoy Ata gösterdügi işi tamām / Bildürür ol **ḫalḳa** bildiler enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2719). [ḫalḳa, -a]*

Bir ṣaru ṭoġan ṭonını ṭonanur / Ol ṭon-ıla anda **ḫalḳa** görinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4903). [ḫalḳa, -a]*

İy niçe dürlü vilāyetler ʿacīb / Gösterür **ḫalḳa** keremden luṭf idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5369). [ḫalḳa, -a]*

Beglerini **ḫalḳa** ḳılup ser-firāz / Bu ṭarafdan Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5977). [ḫalḳa, -a]*

Kendi **ḫalḳa** ṭuyıban cümle uyar / Kendözinden istedi redd ola ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5996). [ḫalḳa, -a]*

halk: *(Ar.) Bir milleti meydana getiren insan topluluğu.*

Ol diyāra oldı ḫalīfe yine / Çün Ḫorāsān ḫālī ḳaldı **ḫalḳı** heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 253). [ḫalḳı, -ı]*

Şehr **ḫalḳı** hep olurlar şād-kām / Pādişāh ḳıldı velīme dökdi ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 408). [ḫalḳı, -ı]*

Çün Ḫorāsān **ḫalḳı** anda geldi pes / Şeyḫe nāliş itdiler feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 705). [ḫalḳı, -ı]*

Tekye **ḫalḳı** gözleyüp görmez eri / Ḳanda gitdi ola dir ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [ḫalḳı, -ı]*

Üstümüze ṣalar işbu ejderi / Yuda **ḫalḳı** ḳomaya kimse diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 958). [ḫalḳı, -ı]*

Heb Bedaḫşān **ḫalḳı** müʾmin oldılar / Bir zamān Allāh'a ṭāʿat ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1011). [ḫalḳı, -ı]*

Hep Bedaḫşān **ḫalḳı** müʾmin oldılar / Ḥażret-i şāh er idügin bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1027). [ḫalḳı, -ı]*

Çün Bedaḫşān **ḫalḳı** müʾmin oldılar / Kendülere anı sulṭān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1050). [ḫalḳı, -ı]*

Heb Bedaḫşān **ḫalḳı** görüp ṭañladı / Bilmeyen de bildi erdür añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1057). [ḫalḳı, -ı]*

Bu ḫo meşhūrdur cihān **ḫalḳı** bilür / Er nefesi çavdarı buġday ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [ḫalḳı, -ı]*

Ḳarye **ḫalḳı** çün anı işitdiler / Bir yire gelüp ḳamusı itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1577). [ḫalḳı, -ı]*

Bir köye vardı ki adı İlicek / Cemʿ olur **ḫalḳı** ol anda gelicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [ḫalḳı, -ı]*

Ṣoḥbet olur şehr **ḫalḳı** cemʿ olur / Ulu kiçi cümle ol yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2993). [ḫalḳı, -ı]*

Şehr **ḫalḳı** dirilüp ekl itdiler / Ṭaġılup yirlü yirine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3011). [ḫalḳı, -ı]*

Şeyḫ bostāncı çelẽbi ḫāṣ u ʿām / Ḳarşu geldi Ḳayṣeri **ḫalḳı** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3951). [ḫalḳı, -ı]*

Şehr **ḫalḳı** gördiler bu ḥāleti / Ḳorḳup erden eylediler dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4008). [ḫalḳı, -ı]*

Ḳaradeñiz içre didi bir gemi / Düşdi ḫavfa **ḫalḳı** anun derhemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4035). [ḫalḳı, -ı]*

Ḫalḳı kim inandı kim inanmadı / Anuñ-ıla degmesi hem ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4470). [ḫalḳı, -ı]*

Bir ulu şehr ü muʿaẓẓam ḳalʿadur / Şol ḳarınca gibi ḳaynar **ḫalḳı** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4684). [ḫalḳı, -ı]*

Ol yirüñ **ḫalḳı** muḥibb oldı aña / Bildiler duʿāsını olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4849). [ḫalḳı, -ı]*

Çün o yir **ḫalḳı** bu ḥāli gördiler / Aña Öküz Söyleden ad urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4954). [ḫalḳı, -ı]*

Kendüsi ol arada mehyā ḳılur / Ol vilāyet **ḫalḳı** anda cemʿ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5101). [ḫalḳı, -ı]*

Aḳtarıldı ol ilüñ **ḫalḳı** tamām / Ḳıldılar cān-ıla ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5261). [ḫalḳı, -ı]*

Ṣayda çıḳmış-ıdı bir gün ehli-le / **Ḫalḳı** daḫı kendü-y-ile hep bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5286). [ḫalḳı, -ı]*

Kendüye **ḫalḳı** muḥibb oldı ḳatı / Yapdı hem bir tekye bulup şevketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5311). [ḫalḳı, -ı]*

Āsitāne yapuban ḳıldı maḳām / Konya **ḫalḳı** ḳıldı ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5368). [ḫalḳı, -ı]*

Ḫalḳı daḫı ol köyüñ kim ser-te-ser / Gördi çün Ḫūnkār'dan erlik meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [ḫalḳı, -ı]*

Biñ ḳoyunla yüz ṣıġır ḳurbān ḳıl / Cümle **ḫalḳı** daʿvet it mihmān ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5556). [ḫalḳı, -ı]*

Bu ʿalāyıḳdan ḳılup kāmil güẕer / **Ḫalḳı** ider terk isteyüp Ḥaḳ'dan naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5707). [ḫalḳı, -ı]*

Çoḳ vilāyet idicĕgiz lā-riyā / Mülk-i Rūm'uñ **ḫalḳı** cümle ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6274). [ḫalḳı, -ı]*

halk: *(Ar.) Halk, ahâli, insanlar.*

Bir daḫı yoḳ oġlı kim cenge vara / Kılıc urup kāfirüñ **ḫalḳın** ḳıra *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 712). [ḫalḳın, -ıñ]*

Köyinüñ **ḫalḳın** cemīʿi cemʿ ider / Aldı menziline geldi gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2338). [ḫalḳın, -ıñ]*

halk: *(Ar.) Bir milleti meydana getiren insan topluluğu.*

Olsun uzun yaş diyü **ḫalḳ** söyledi / Oġlına Mūsā Muḥammed virdi ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 324). [ḫalḳ,]*

Ḫalḳ bilürlerdi neyise ḳıymetin / Almaġa andan kim itse niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 593). [ḫalḳ,]*

Hīç kesilmĕz idi ardından öküz / **Ḫalḳ** bilürler idi ol kimse henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [ḫalḳ,]*

Ḫalḳ andan anı alurlar ıdı / Çün öküz remzini bilürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 598). [ḫalḳ,]*

İrgürüp bühtān ideler diḳḳati / **Ḫalḳ** ḳatında eksileydi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 606). [ḫalḳ,]*

Ol öküzi zebḥ iden her kim ki var / **Ḫalḳ** içinde olalar rüsvā-yı zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 625). [ḫalḳ,]*

Ḫalḳ içinde artdı anuñ ʿizzeti / Bī-ḳıyās oldı be-ġāyet ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 633). [ḫalḳ,]*

Bir gün Aḥmed Yesevī'ye geldi **ḫalḳ** / Cemʿ oluban didiler sen durma ḳalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 643). [ḫalḳ,]*

Bir yañadan kāfir içre oġlı ḥabs / Bir ṭarafdan **ḫalḳ** ider kendüyi tebs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 709). [ḫalḳ,]*

Ol erüñ himmeti ile oldum ṭoġan / Uçup oldum **ḫalḳ** gözinden hem nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 815). [ḫalḳ,]*

Yā ḫo şimdi küllüñüzi ḳıraram / Şerriñüz **ḫalḳ** üzerinden ıraram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 881). [ḫalḳ,]*

Göricek erden vilāyet **ḫalḳ** tekūr / Muʿteḳıd oldı tamāmet bī-ḳuṣūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 966). [ḫalḳ,]*

Ṣusuzın **ḫalḳ** ḳırılur çün gördiler / Kāfir olan yine şāha vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1015). [ḫalḳ,]*

Ḳanda kāfir ili varsa gitdi ol / Ḳanda münkir **ḫalḳ** var-ısa yutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [ḫalḳ,]*

Ejderüñ uçduġını çün gördi **ḫalḳ** / Düşdi ḫażret ayaġına çoḳ çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1048). [ḫalḳ,]*

Ḳondururlar bir müşerref menzile / Tā ki **ḫalḳ** cemʿiyyeti anda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1091). [ḫalḳ,]*

Adı Muḥammed Velī dirler laḳab / İbrāhīmü'š-Šānī **ḫalḳ** dirlerdi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1369). [ḫalḳ,]*

Ol da İbrāhīm Mücāb'uñ oġlıdur / Müştehirdür **ḫalḳ** içinde bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1371). [ḫalḳ,]*

Ḫalḳ aña eylediler iḳtidā / Ḥażret-i Ḫūnkār'da bile iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2098). [ḫalḳ,]*

Çün şurūʿ idüp namāza ṭurdılar / Ol imām ḥaṣr oldı bu **ḫalḳ** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2099). [ḫalḳ,]*

Ayaġuñ dizüñ aña iz eylesün / **Ḫalḳ** dilinde tā ḳıyāmet söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2114). [ḫalḳ,]*

Münteşir oldı bu söz ilden ile / Söylediler cümle **ḫalḳ** dilden dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2172). [ḫalḳ,]*

Girdi evinden birez biz çıḳarur / Bıraġur ortaya **ḫalḳ** anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2339). [ḫalḳ,]*

Tā ki bu ayuñ ṭutulması gide / İşidüp bu **ḫalḳ** bir görgil n'ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [ḫalḳ,]*

Kim Külü Ḫan Rūm'a uş geliyorur / Bir birine **ḫalḳ** bunı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2441). [ḫalḳ,]*

Bir daḫı didüm ulu od yaḳdılar / **Ḫalḳ** temāşā itmek içün çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2582). [ḫalḳ,]*

Gelemedi kimse oddan ileri / Ṭaşra oddan ṭurdılar ol **ḫalḳ** geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2699). [ḫalḳ,]*

Ḳalʿadan bu **ḫalḳ** çıḳuban ḳaçdılar / Evi barkı cümle göçmel göçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2813). [ḫalḳ,]*

Kim Kötey Ṣuyı kenārında olur / Müştehir maʿlūm muʿayyen **ḫalḳ** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2905). [ḫalḳ,]*

Adını bilen adını dir yürür / Ṣuya batmayup geçer bu **ḫalḳ** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [ḫalḳ,]*

Gördi **ḫalḳ** öyle namāzı sünnetin / Ḳıla durur bağlamışlar niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3678). [ḫalḳ,]*

Ḫalḳ arasında ṭurup Ḫūnkār ıla / Ḳıldılar öyle namāzını bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3679). [ḫalḳ,]*

Söylene ẕikre gele ol menḳabāt / **Ḫalḳ** bile anı ne ẕātdur ne ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [ḫalḳ,]*

Görüşüben oynamaġa gitdiler / Bu ḳalan **ḫalḳ** gördi daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3908). [ḫalḳ,]*

Anı ṣalıḳ virdi bu **ḫalḳ** Ḳonya'da / Var-ısa oldur didiler dünyāda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4059). [ḫalḳ,]*

Ḥācī Bektaş varmayınca **ḫalḳ** tamām / Olmadı aña maḳarr iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4471). [ḫalḳ,]*

Cemʿ olan **ḫalḳ** gördiler çün bu işi / Nice gösterdi görüñ bu cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [ḫalḳ,]*

Sūʾ-i ẓann ide gören her nā-sezā / Ġaybet ola **ḫalḳ** içinde hem bizĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4746). [ḫalḳ,]*

İki baş bellü ḳalanı yıḳılur / Ne ḳadar ki **ḫalḳ** anı maʿmūr ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5079). [ḫalḳ,]*

Kim Ḥācım Bıñarı dirler ad-ıla / Ol ad-ıla getürürler **ḫalḳ** dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5221). [ḫalḳ,]*

Pes cihān fānī durur añla bak a / **Ḫalḳ** fānī Ḥaḳ durur ḥayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [ḫalḳ,]*

Māʾ u menden geç bulasın ḳurb-ı Ḥaḳ / Yoḳsa ḳalduñ māʿ u gilde hem-çü **ḫalḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [ḫalḳ,]*

Ḫalḳ ayaḳlayınca sinimde özüm / Var ümīdim aġara ḳara yüzüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5811). [ḫalḳ,]*

Ḥācī Bektaş işigine gelse **ḫalḳ** / Sinesine başısaranuñ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5829). [ḫalḳ,]*

Altı ṭal ḫurmā getürdi ol ʿayān / **Ḫalḳ** görüp müzdine tekbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5971). [ḫalḳ,]*

Kendi ḫalḳa ṭuyıban cümle uyar / Kendözinden istedi redd ola **ḫalḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5996). [ḫalḳ,]*

Bulamaz **ḫalḳ** ıssın zīrā eger **ḫalḳ** / Pes olup ḫalḳıñ gözinden ol nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [ḫalḳ,]*

Bulamaz **ḫalḳ** ıssın zīrā eger **ḫalḳ** / Pes olup ḫalḳıñ gözinden ol nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [ḫalḳ,]*

Gögi buluṭ bürimiş yaġmur yaġar / **Ḫalḳ** çalışup ḫarmānın örter-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6240). [ḫalḳ,]*

halk: *(Fakir) İnsanlar.*

Gönderüp adam gidersin buradan / Nüktesin çekmek bu **ḫalḳuñ** biz neden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1811). [ḫalḳuñ, -uñ]*

Yaşayan yitmiş yaşı **ḫalḳuñ** gele / Yidi yaşarına anuñ ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3844). [ḫalḳuñ, -uñ]*

Öldüren ḳaçdı gider illĕrine / Düşdi **ḫalḳuñ** işbu söz dillĕrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3918). [ḫalḳuñ, -uñ]*

halk: *(Ar.) Bir milleti meydana getiren insan topluluğu.*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿacīb / Ol yirüñ **ḫalḳına** gösterdi ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4848). [ḫalḳına, -ı, -n, -a]*

Yüriyüp anlar temāşā eyledi / Beşḳarış **ḫalḳına** dönüp söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5288). [ḫalḳına, -ı, -n, -a]*

Çünki Sulṭān dünyadan itdi güẕer / Dünya **ḫalḳına** irişdi bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5750). [ḫalḳına, -ı, -n, -a]*

halk: *Ahali, insanlar.*

Seyyid'üñ dergāḥına şeyḫ-i ʿazīz / İbrāhīm nām bir kişiydi **ḫulḳı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5107). [ḫulḳı, -ı]*

halk it-: *Yaratmak.*

Ol demi çün ḫalḳ idüpsin ʿālemi / Ol güni çünki yaratduñ ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 839). [ḫalḳ it-, --üp, --sün]*

halḳ it-: *Yaratmak, meydana getirmek.*

Ḥaḳḳına Dervīş Ṣādıḳ ḳondı çün / Ḫalḳ idüp ḫay ı r duʿālar döndi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5831). [ḫalḳ it-,]*

halk it: *Yaratmak.*

Kendü ġaybī ḫaznesinden yā aḫı / Ḫalḳ idüben virdi Ādem'e daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 130). [ḫalḳ it, --üben]*

halk ol: *Yaratılmak, var olmak, meydana gelmek.*

Ol Muḥammed dü cihānıñ pertevi / Ḫalḳ anuñ-çün oldı **ḫalḳ ol** bihteri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 111). [ḫalḳ ol,]*

halk-ı ʿālem: *Dünya halkı, herkes.*

Ḫalḳ-ı ʿālem oldı ol şādīye şād / Geçdi bir müddet çü bunuñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 369). [ḫalḳ-ı ʿālem,]*

Ḫalḳ-ı ʿālem söylediler bir bir / Erliginden oldılar maḫlūḳ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2902). [ḫalḳ-ı ʿālem,]*

Bir ulu iclās olup dirledi nās / Cemʿ oldı **ḫalḳ-ı ʿālem** bī-ḳıyās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4795). [ḫalḳ-ı ʿālem,]*

Ḫalḳ-ı ʿālem itdi taḥsīn fikrine / Ḫayr-ıla meşġūl olurlar ẕikrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5832). [ḫalḳ-ı ʿālem,]*

Ḥācī Bektaş er durur bildi tamām / **Ḫalḳ-ı ʿālem** cemʿ olup çekdi emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6275). [ḫalḳ-ı ʿālem,]*

halḳ-ı cihān: *Herkes, cümlesi.*

Ḫızr-ı ḥāżır şandı anı **ḫalḳ-ı cihān** / Ḳarşu vardı cümle eren pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5635). [ḫalḳ-ı cihān,]*

halk-ı kevn: *Kainat sakinleri, varlıklar.*

Evliyā sırrında ʿāciz **ḫalḳ-ı kevn** / Evliyāya kimse virmez reng ü levn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3660). [ḫalḳ-ı kevn,]*

halḳ-ı münkir: *İnkar eden, münafık, dinden dönen halk.*

Ḫalḳ-ı münkir ḳomadı itdi helāk / Yir yüzin kāfirden itdi cümle pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1042). [ḫalḳ-ı münkir,]*

halḳ-ı nişābūr: *Nişabur Halkı, Nişabur şehrinde yaşayan insanlar.*

Ḫalḳ-ı Nişābūr taʿaccüb itdiler / Didiler tehī degüldür bu veled *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6610). [ḫalḳ-ı nişābūr,]*

Muştucı gönderdi şehre ol emīn / **Ḫalḳ-ı Nişābūr** bilüben ḳarşular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6700). [ḫalḳ-ı nişābūr,]*

Yayılup şāʿ oldı ḫalḳa ser-te-ser / **Ḫalḳ-ı Nīşābūr** cemīʿi irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6748). [ḫalḳ-ı nīşābūr,]*

halk-ı türkistān: *Türkistān halkı, Türkistan'da yaşayan insanlar.*

Ḫalḳ-ı Türkistān'a olsun himmetüñ / Kim muḥibbüñdür giyerler kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 702). [ḫalḳ-ı türkistān, --a]*

Böyle diyüp **ḫalḳ-ı Türkistān** tamām / Dökdiler gözler yaşın hem-çün ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 704). [ḫalḳ-ı türkistān,]*

hall: *Çözmek, üstesinden gelmek.*

Adum Saʿīd degülken / Cümle müşkil **ḥall** iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3716). [ḥall,]*

hall eyle-: *Çözüm yolu bularak sonuca eriştirmek,halletmek.*

Sen cevāb buña ne virürsin digil / Gine bu müşkili sen ḥall eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2546). [ḥall eyle-, --gil]*

ḫall ol-: *Çözümlenmek, sonuçlanmak II sonlandırılmak.*

Dĕmür ise daḫı üç günden beri / Ḫall oldı ḳalmadı et ü deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2539). [ḫall ol-, --dı]*

ḫāllāc: *Pamuk atan kimse.*

Ol yirüñ **ḥallācı** beñzer bir aña / Her birisi dikdi bir tāc görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [ḥallācı, -ı]*

ḫālüm: *Aşığın içinde bulunduğu hal,durum,vaziyet.*

Bu ḳuru aġaç yeşĕrüp çün bite / Dime **ḥālüm** iy ʿaceb n'oldı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [ḥālüm, -üm]*

hālüñi ʿarż eyle-: *Halini, durumunu anlatmak.*

İy kişi dir ḥālüñi ʿarż eylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise ere söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3942). [ḥālüñi ʿarż eyle-, --gil]*

halvā: *Helva, tatlı. II mutlu olma, mesruriyet.*

Pīr ʿUbeyd **Ḫalvāyī** dir şāh-ı kerem / Odamuz uşda yaḳın başġıl ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1513). [ḫalvāyī, --y, --i]*

halvā: *Helva II Un veya nişasta, şeker ve yağdan yapılan tatlı.*

Bu sözi naḳl eyleyen böyle didi / Sükkerī **ḥalvā** mišāllü ḳand yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5426). [ḥalvā,]*

Yidime **ḥalvā** bişür hem kırḳuma / Ḫarcı eksilmez erüñ sen ḳorḳma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5558). [ḥalvā,]*

halvet: *Ar. 1. Yalnız kalma, tenhaya çekilme, tenhalık: fevâid-i halvet, ihtiyâr-ı halvet. 2. Hali mahal, tenha oda vesaire: Halvete çekildi. Halvete girdi.*

Ḫalvetüñ ḳapusını berkitdi ol / Ḳapu öñinde aġlayup yas ṭutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5623). [ḫalvetüñ, -ü, -ñ]*

halvet: *İçinde hiç kimsenin bulunmadığı tenha ve kapalı yer.*

Ḥaḳḳ'a cān ışmarlayınca ḥażretüm / **Ḫalvetümde** örtübeni meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5527). [ḫalvetümde, -üm, -de]*

halvet: *Gözlerden uzak olacak şekilde bir yerde birileriyle baş başa kalma.*

Ḳapusıdur şehrüñ ammā Murteżā / Çünki geldi **ḫalvetine** ḥaḳ Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 173). [ḫalvetine, -i, -ne]*

Ḫalvetinden çıḳdı Bektaş Ḫūnkār / Geldi şeyḫi Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6077). [ḫalvetinden, -i, -n, -den]*

halvet: *Çevre ile her türlü ilişkiyi kesip yalnız kalma, tenhaya çekilme.*

Ḫalvetinde itdi niyyet ḫalvete / İʿtikāfa oturur hem ʿuzlete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4553). [ḫalvetinde, -i, -n, -de]*

halvet: *Çevre ile her türlü ilişkiyi kesip yalnız kalma, tenhâya çekilme.*

Gice **ḫalvet** Ḥaḳḳ'a ṭāʿat iderem / Gündüzin putlar ziyāret iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 946). [ḫalvet,]*

Ḫalvet öñinde ḳamu cemʿ oldılar / Çıḳdı Ḫūnkār seccādeye geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4558). [ḫalvet,]*

Çılbırından göndere bağlar atı / Vardı **ḫalvet** ḳapusuna ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5640). [ḫalvet,]*

halvet: *(Dervişler için) Şeyhinden emir veya izin alarak ibâdet, zikir, murâkabe, riyâzet ve gönlünü her türlü istek ve arzudan, mâsivâdan temizleyip benliğinden sıyrılma ve Hakk'a erişme amacıyle tek başına bir hücreye kapanma.*

Ḫalvetinde itdi niyyet **ḫalvete** / İʿtikāfa oturur hem ʿuzlete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4553). [ḫalvete, -e]*

halvet: *Bir kişinin hususi odası.*

Pes ḳabūl idüp erenler gitdiler / Sīd-i Şālīh **ḫalvetine** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3096). [ḫalvetine, -i, -ne]*

halvet eyle-: *İnzivaya çekilmek II Tasavvufî manada masivadan (Tanrı dışındaki her şey) uzaklaşıp tamamen Allah'a yönelmek.*

Ṭurdı ḳırḳ gün anda ḫalvet eyledi / Ḳırḳ birinci gün olıcaḳ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6076). [ḫalvet eyle-, -di]*

ḫalvet kal-: *Yalnız kalmak.*

Ṣaru İsmāʿīl özin ḳıġırdı pes / Kaldı ḫalvet bāḳī gitdi cümle kes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5520). [ḫalvet kal-, -dı]*

halvetden çık-: *1) Şeyhinden emir veya izin alarak ibâdet, zikir, murâkabe, riyâzet ve gönlünü her türlü istek ve arzudan, mâsivâdan temizleyip benliğinden sıyrılma ve Hakk'a erişme amacıyla tek başına bir hücreye kapanma 2) Hamamda halvet adı verilen yerden çıkmak.*

Çıḳdı ḫalvetden öpüp işik hümām / Virdi oturan erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5659). [ḫalvetden çıḳ-, -dı]*

halvete gir-: *Halvete girmek.*

Ṣarṭ-ı ḫiẕmet yirine geldiyse dir / Ḫalḳ gidüben girdi bunlar ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5874). [ḫalvete gir-, -di]*

halvet-hāne: *Yalnızlık hanesi II Tasavvufî manada ruhen inzivaya çekilip, ruhun Tanrı'ya adandığı tefekkür mekanı.*

Bunu **ḫalvet-ḫāne** mi ḳılmaḳ diler / Neyiki erüñ murādı didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2259). [ḫalvet-ḫāne,]*

halvet-hāne kıl-: *Tefekkür mekanı yapmak.*

Burayı yapdurayın bir cāygāh / Ḳıla ḫalvet-ḫāne dir anı o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2264). [ḫalvet-ḫāne ḳıl-, --a]*

halveti çek: *Yalnızlık çekmek.*

Ḫāne-i İdrīs'de Ḫūnkār ḫazreti / Çün ḳarār itdi çeküben ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1797). [ḫalveti çek, --üben]*

halvetine gir-: *Zikir veya ibadet için bir köşeye çekilmek, hücreye kapanmak.*

Çün duʿāyı oḳuyup itdi tamām / Ṭurdı girdi ḫalvetine ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5519). [ḫalvetine gir-, -di]*

Ḫalvetine girdi erle İsmāʿīl / Bekledi biñ bir eren ḳapuyı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5643). [ḫalvetine gir-, -di]*

hamd ü šenā ol-: *Allah'ın büyüklüğü ve lutufları karşısında O'na şükredip medhini bildirme.*

Yiyüp içüp oldı çün ḥamd ü šenā / Söz açup nuṭḳ andan itdiler yině *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3874). [ḥamd ü šenā ol-, --dı]*

hamd-ile šenā eyle-: *Şükür ve dua etmek.*

Yinilüp içildi vü oldı duʿā / Eylediler Ḥaḳḳ'a ḥamd-ile šenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4561). [ḥamd-ile šenā eyle-, --di, --ler]*

hamdin eyle: *Allah'a şükret, O'nun bize verdiği sayısız nimetlerden dolayı (Allah'a) hamdet, dua et.*

Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi saña Ḥaḳ / ʿĀḳıl olup bu cihāna añla baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 80). [ḥamdin eyle,]*

hamdu li'llāh: *Hamd, ancak Allah'adır.*

Pes üçüncisi budur kim irmişem / **Ḥamdu li'llāh** Ḥaḳ cemālin görmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2518). [ḥamdu li'llāh,]*

ḫāme: *Kalem.*

Sen Süleymān çün Süleymān nāme'yi / Söyledi Firdevsī ṭutup **ḫāmeyi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 105). [ḫāmeyi, -y, -i]*

hamīd: *Hamidoğulları Beyliği sona erdikten sonra Isparta ve civarının Osmanlı Devleti içinde aldığı ad, Hamid sancağı.*

Aydıñ u Sarḫan u Menteşe **Ḥamīd** / Pādişāh oldı yerinde ber-mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4454). [ḥamīd,]*

hāmile ol-: *Rahminde yavru oluşmak, gebe kalmak.*

Gine gör Fāṭıma oldı ḥāmile / Müddet irdi hafta vü eyyām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3856). [ḥāmile ol-, --dı]*

hāmile ol-: *Gebe olan kadın.*

Nūş idüben oldı ol dem ḥāmile / Didi oġlum ġuṣṣa çekme imdi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5879). [ḥāmile ol-, -dı]*

hamīr: *Hamur.*

Şol **ḫamīre** gömülür gibi hemān / Ayaġı ṭaş üzre gömüldi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1301). [ḫamīre, -e]*

Baʿd ez-ān andan tükendi ol **ḫamīr** / Bir avuc unuñ ḫamīri ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [ḫamīr,]*

Şol **ḫamīre** gömülür tek itdi iz / Ayaġı-la dizleri hem iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2118). [ḫamīre, -e]*

Bir niçe yirlerde daḫı dürtdi baḳ / **Ḫamīre** girür gibi girdi bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2132). [ḫamīre, -e]*

Didi Ḫūnkār ol **ḫamīrüñ** varını / Üc bölüp sac üzre ḳoñ her birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [ḫamīrüñ, --üñ]*

ḥamīr: *Unun su veya başka sıvılarla yoğrulmuş durumu.*

Tā ki tükene tamāmet ol **ḥamīr** / İtdiler ol resme Ḫunkār nite dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [ḥamīr,]*

hamīr: *Hamur; unun su veya başka sıvılarla yoğrulmuş durumu.*

Baʿd ez-ān andan tükendi ol ḥamīr / Bir avuc unuñ **ḥamīri** ol ḥabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [ḥamīri, -i]*

Ḫamīri gelicegez erkān-ıla / Reng iderdi yüzini żaʿfrān ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4620). [ḥamīri, -i]*

ḥamīr eylĕ: *Hamur etmek, yoğurmak.*

Yoġurup eylĕdiler anı ḥamīr / Tekne-y-ile aldı Ḫunkār'a gelir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2082). [ḥamīr eylĕ, --di, --ler]*

ḥamīr ḳaya: *Hacı Bektaş'ın büyük bir kayayı hamur gibi çiğnemesi sonucunda, taşa verilen isim.*

Adına dirler **Ḫamīrḳaya** anuñ / Göresin şevḳuñ eger varsa senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2119). [ḥamīrḳaya,]*

ḥaml: *1. Taşıma, yüklenme, yükletme. 2. Yorma, atıf ve isnat etme. 3. Gebelik. 4. Ana karnındaki çocuk.*

Pes olur Fāṭıma'nuñ **ḥamli** ẓuhūr / Müddet ile vażʿ itdi **ḥamli** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3847). [ḥamli, -i]*

haml: *Taşıma, yüklenme, yük.*

Ḫamli belürdi ol erüñ çün zenān / Gün-be-gün ḳarnı gebe oldı inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2178). [ḥamli, -i]*

Pes olur Fāṭıma'nuñ **ḥamli** ẓuhūr / Müddet ile vażʿ itdi **ḥamli** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3847). [ḥamli, -i]*

haml it-: *Yormak, bir sebebe bağlamak.*

Siḥre ḥaml idüp didi dervīş işit / Ḳolayuñ ḳanda-y-ısa var anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1847). [ḥaml it-, --üp]*

Siḥre ḥaml idüp didiler kim ne var / Ṭaş oldı-sa bu çeçler āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2153). [ḥaml it-, --üp]*

hamle: *Saldırı, saldırma.*

Anı der-ḥāl nūş itdi cümlesin / Aldı andan nĕ ki varsa **ḥamlesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5458). [ḥamlesin, -si, -n]*

ḥamli ol-: *Hamile olmak, gebe kalmak.*

Bunuñ üstine geçicek bir zamān / Fāṭıma'nuñ ḥamli oldı gör ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3853). [ḥamli ol-, --dı]*

ḥamli ol: *Hamile olmak, gebe kalmak.*

Oğlına ḳaldı o giceden hemīn / Müddet ile ḥamli oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 320). [ḥamli ol, --dı]*

Müddet ile ḥamli oldı āşikār / Sulṭān İbrāhīm bilüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 396). [ḥamli ol, --dı]*

ḥammām: *Hamam, sıcak kaplıca.*

Ol pıñara şimdi dirler Üçpıñar / Ṣuyı **ḥammāmuñ** bil andandur i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [ḥammāmuñ, -uñ]*

ḥamza vü ʿabbās ḳāsım: *Hamza ve Abbas, Kasım. (İmam-ı Haşim'in kardeşleri).*

Bir anadan bir atadan eşidür / **Ḥamza vü ʿAbbās Ḳāsım** daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 228). [ḥamza vü ʿabbās ḳāsım,]*

hān: *Hükümdar.*

Ḥācī Bektaş'a tevażżuʿ ḳıldılar / Didiler ḫan oğlı **ḫansın** bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5912). [ḫansın, -sın]*

hān: *Baş, hükümdâr gibi kimse.*

Ḥācī Bektaş'a tevażżuʿ ḳıldılar / Didiler **ḫan** oğlı ḫansın bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5912). [ḫan,]*

hān: *Baş kişi, hükümdar gibi kimse.*

Bu ḥaseddür fi'l-mešel iḳlīm-i Rūm / Rūḥ olur **Ḫan** Bāyezīd olsa hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 95). [ḫan,]*

Gözledi bir gün ki **ḫan** ava çıḳar / Od urur ol odunı şol dem yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [ḫan,]*

Ḥaḳḳ'a çün er ṭatlu cān ışmarladı / Ṭutdı bende nĕ ki **ḫan** ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5621). [ḫan,]*

Geçdi tārīḫ üstine çoḳ sāliyān / Döndi devrān Ḫan Muḥammed oldı **ḫan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5851). [ḫan,]*

Çıḳ atañ taḫtına **ḫan** ol imdi **ḫan** / Ne ḳadar kim söyledi ser-verle ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5913). [ḫan,]*

Çıḳ atañ taḫtına **ḫan** ol imdi **ḫan** / Ne ḳadar kim söyledi ser-verle ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5913). [ḫan,]*

Ḳara İmīrza geldi tā ki gördiler / Ḳanı ʿOšmān diyüben ṣorınca **ḫan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6390). [ḫan,]*

hān: *Han, hükümdar.*

Oturup **ḫan** ıla ṣoḥbet itdiler / Daluban söz baḥrine seyr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2406). [ḫan,]*

hān: *Cengiz Han.*

Didi şeyḫ **ḫana** ki iy devletlü ḫan / Girçegem sözümde sen baña inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [ḫana, --a]*

Didi ḳapucılara kim tīz ṭuruñ / Ay ṭutulduġın **ḫana** ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2420). [ḫana, --a]*

Didiler **ḫana** bu dem varımazuz / Dünle sarāy içine girimezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2421). [ḫana, --a]*

Şeyḫ murādı bu-y-ıdı kim iy ʿazīz / Ay dutulduġın **ḫana** bildüre tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2425). [ḫana, --a]*

hān: *Cengiz Han.*

Didi **ḫan** ger didügüñ vāḳıʿ ola / Rāyuña ṣanma kişi māniʿ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2415). [ḫan,]*

Dünle sulṭān işigine ʿazm ider / Varuban **ḫan** ḳapusında gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2419). [ḫan,]*

Zemzeme şehr içre çün oldı ziyād / Uyanur köşkinde **ḫan** iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2426). [ḫan,]*

Ay dutulduġını **ḫan** gördi özi / Girçek oldı didi ol şeyḫüñ sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2429). [ḫan,]*

Oġlı Külü Ḫan'a **ḫan** keşiş ḳoşar / Dīnleri emrin bularuñ dir beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2433). [ḫan,]*

hān: *Külü Han.*

Didiler gel pādişāha varalum / Söyle sözüñ **ḫan** ne dir biz görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [ḫan,]*

Didiler varup Külü Ḫan'a bunı / Çün kim işitdi tamāmet **ḫan** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2470). [ḫan,]*

Ḳazanuñ çevre yanına ṭurdılar / Emr ider **ḫan** ḳapaġın ḳaldurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2541). [ḫan,]*

Hoy Ata **ḫan** oġlına didi ġarīb / İşiñüz vardur be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2704). [ḫan,]*

han muḥammed: *Muhammed Han.*

Geçdi tārīḫ üstine çoḳ sāliyān / Döndi devrān **Ḫan Muḥammed** oldı ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5851). [ḫan muḥammed,]*

Milke sulṭān oldı çün kim Bāyezīd / **Ḫan Muḥammed** taḫtı kim oldı mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5852). [ḫan muḥammed,]*

Ḫan Muḥammed oldı āḫir şīr-i ner / Çün anı da ḫāk ider gūr-ı ḥaṣād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6423). [ḫan muḥammed,]*

ḫan ol-: *Han olmak.*

Çün Oġuz cemʿiyyeti tefrīḳ olur / Pes Ḳazan Ḫan'a Bayındur ḫan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4173). [ḫan ol-, --ur]*

ḫan ol: *Han olmak.*

Taḫta geçüběni ulu ḫan ola / Ḳıldı mesken bir maḳām-ı ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6753). [ḫan ol, --a]*

ḫ̌ānçe: *Sofra.*

Ne ḳadar kim **ḫ̌ānçe** ile geldiler / Ne ḳadar Ḫūnkār'ı daʿvet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1755). [ḫ̌ānçe,]*

Ḫ̌ānçe içre her ne pişürürseñüz / Her nice niʿmet revā görürseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3384). [ḫ̌ānçe,]*

hāne-be-hāne: *Ev ev, sıra sıra.*

İmdi Yěsī şehrini biz araruz / Der-be-der **ḫāne-be-ḫāne** ṣoraruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 616). [ḫāne-be-ḫāne,]*

hāne-be-ḫāne: *Bölüm bölüm.*

Böyle diyüp aradılar der-be-der / **Ḫāne-be-ḫāne** arar-iken meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 618). [ḫāne-be-ḫāne,]*

hānedān: *Köklü, asil ve büyük aile.*

Ḫānedānuñ ḥürmeti-çün yā İlāh / Kāfire itdürmegil mülke tebāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 716). [ḫānedānuñ, -uñ]*

Ḫānedānında Yūnus Muḳrī daḫı / İstedürler bulamazlar iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1656). [ḫānedānında, -ı, -n, -da]*

ḫānedān: *Soylu aile (Hz. Muhammed'in soyu).*

Ḫānedānuñdan ḳopa ʿālī hümām / Ola ṣāḥib-velāyet hem merd-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 136). [ḫānedānuñdan, --un, -dan]*

hānedān: *Köklü, asil ve büyük aile.*

Ḫānedānına didi defʿī nefes / Ol hidāyet ḫırḫasını götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 175). [ḫānedānına, -ı, -(n), -a]*

Ḫānedānına irerler Ḫˇāce'nüñ / Araruz dirler evüñ daḫı senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 619). [ḫānedānına, -ı, -(n), -a]*

ḫānedān: *(Fars.) Köklü, asil ve büyük âile, târihteki tanınmış bir kimseye dayanan soy.*

Ḫānedānına getürüp indürür / ʿİzzet-ile menziline göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4491). [ḫānedānına, -ı, -(n), -a]*

Dönderüp ḳondurdı **ḫānedānına** / Şādī vü selvet girüben cānına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5257). [ḫānedānına, -ı, -(n), -a]*

Tekyedār-ıdı Ḫıż ı r Lāla ol zamān / Ḥażret-ileydi müşerref **ḫānedān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5799). [ḫānedān, -di]*

hāne-i idrīs: *İdris'in evi.*

Ḫāne-i İdrīs'de Ḫūnkār ḥazreti / Çün ḳarār itdi çeküben ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1797). [ḫāne-i idrīs, --de]*

hānḳāh: *Bir tarîkatın, diğer tekkelerinin kendisine bağlı bulunduğu merkez durumundaki tekkesi.*

Mülk-i Rūm'a olıcaḳ ol pādişāh / Üc ʿimāret yapdı altı **ḫānḳāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5854). [ḫānḳāh,]*

hānumān u cānumuz al-: *Aileleri ve canları yok etmek, öldürmek.*

Didiler ki iy bizüm sulṭānumuz / Aldı kāfir ḫānumān u cānumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 697). [ḫānumān u cānumuz al-, --dı]*

hār u has: *Çalı çırpı, çer çöp II rakipler.*

Ḥaydar'ı kāfir idince anda ḥabs / Çekdi leşker cemʿ oluban **ḫār u ḫas** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 682). [ḫār u ḫas,]*

harāb eyler: *Viraneye çevirmek, yıkmak; hüzün, gam, keder vermek.*

Ejdehāya kesdürürem ʿırḳuñı / Hep **ḫarāb eyler** Bedaḫşān mülkini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 953). [ḫarāb eyler, --r]*

ḫarāb it-: *Yıkmak, viran etmek.*

İtdi Türkistān'ı kāfir pes ḫarāb / Er bulınmaz kāfire vire cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 684). [ḫarāb it-, --di]*

harāb kıl-: *Yıkmak, harap etmek.*

Uġrayup ol köpriyi ḳıldı ḫarāb / Yıḳdı ol köpriyi der-ḥāl iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5078). [ḫarāb ḳıl-, -dı]*

harāb ol: *Yıkılmak, tahrip olmak.*

Yidi yıldur mülkümüz oldı ḫarāb / Müʾmine kāfir ider ḳahr u ʿaẕāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 701). [ḫarāb ol, --dı]*

harāc vir: *Haraç / vergi vermek.*

Yā buña īmān getür budur ʿilāc / Yā ḫo çāker oluban virgil ḫarāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 902). [ḫarāc vir, --gil]*

harām ol: *Haram ,yasak olmak.*

Didi münkir bulmaya devlet felāḥ / Kim ḫarām olur ḳatında anuñ mübāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1022). [ḫarām ol, --ur]*

harām ol: *Haram olmak, yasak olmak.*

Tābiʿi nefsüñ durur buḫl u ġażab / Kibr ü şehvet baʿż-ıla olur ḫarām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 97). [ḫarām ol, --ur]*

harāmī: *Haydut , hırsız. II gönül ülkesini talan eden.*

Oldı ol yirde **ḫarāmīler** başı / Urmaḳ u dutmaḳ idi dāyim işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [ḫarāmīler, -ler]*

ḫarāmī: *Ar. Haydut, serseri.*

Germiyān Deñizlüsi'nde iy ʿazīẓ / Bir **ḫarāmī** var-ıdı ḳılur sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3116). [ḫarāmī,]*

harāmī: *Harami, haydut, eşkıya.*

Ger ḳabūl olmaz-ısa tevbem n'idem / Varuban girü **ḫarāmīlıḳ** idem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3158). [ḫarāmīlıḳ, -lıḳ]*

harāmī: *(Ar.) Haydut, yol kesen kimse.*

Kāfiri ḳır müʾmini tālān ḳılur / Bir **ḥarāmī** başıdur ki ḳan içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6302). [ḥarāmī,]*

harb: *Harp, savaş.*

Aldı icāzet gitdi ʿOšmān daḫı hem / Gürz-i **ḥarbī** çaldurup ata biner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6405). [ḥarbī, -i]*

harbī-: *Savaş.*

Bindirüp at koşdı eren ḫayl ü ḫaşem / Gürz-i **ḥarbī-y-ile** virdi māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6399). [ḥarbī-y-ile,]*

ḫarc: *Ar. Masraf.*

Yidime ḥalvā bişür hem kırḳuma / **Ḫarcı** eksilmez erüñ sen ḳorḳma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5558). [ḫarcı, -ı]*

ḫarc eyle-: *Harcamak, tüketmek; feda etmek.*

Rūzigār ıla hüner ḫarc eyledüm / Var kemālüm içine derc eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2396). [ḫarc eyle-, --dü, --m]*

Bir kilīsā daḫı yapmış-ıdı ol / Naḳşına ḫarc eyleyüp altunı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5284). [ḫarc eyle-, -yüp]*

ḫarc eyle-: *Sarf etmek, harcamak.*

Yazdı kātib olanın derc eyledi / Ḫoş feṣāḥatler söze ḫarc eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4416). [ḫarc eyle-, --di]*

ḫarc it: *Harcamak, sarf etmek; feda etmek.*

Anı āyende revende yir-idi / Anı ol maṣrafda ḫarc ider-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 588). [ḫarc it, --er, --idi]*

ḫarc it-: *Harcamak, sarf etmek; feda etmek.*

Ḫ̆āce emriyle o mālı n'itdiler / Cümle ol cemʿiyyete ḫarc itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1092). [ḫarc it-, --di, --ler]*

Didiler kim dünyelikden var birez / Ḫarc idelüm anı tükĕnicegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1778). [ḫarc it-, --elüm]*

Sevicek erenlere ḫarc idelüm / Luṭf ḳıl eyle müşerref gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1780). [ḫarc it-, --elüm]*

Ḫarc itmek dilerüz buña emek / El emĕginden ola loḳma yimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2320). [ḫarc it-, --mek]*

Ayaġı ucına oturdı Güvenc / İre maḳṣūdına çün ḫarc itdi genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4761). [ḫarc it-, --di]*

Anı ṣatup ḫarc iderdi niʿmete / Ḫūb ṭaʿāmlardan virürlerdi ete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5473). [ḫarc it-, -er, -di]*

Ḫarc idüp altunı gördiler yaraḳ / Başladılar ḳubbeye idüp ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5770). [ḫarc it-, -üp]*

Ḫarc idüp er yolına emvālini / Ḥaḳḳ'a lāyıḳ eyledi aʿmālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5796). [ḫarc it-, -üp]*

Tā ki miʿmārlıḳla itdüm mālı derc / Ḥacī Bektaş yoluna itdüm cümle ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5804). [ḫarc it-, -dü, -m]*

ḫarc it-: *Harcamak, sarf etmek.*

Fāṭıma'ya dir bunı ḫarc it hele / Tükedincegez bunı girü gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3824). [ḫarc it-,]*

ḫarc ḳıl-: *Harcamak.*

Her ne ḳadar māl kim ḳılmışdı derc / Aş bişürüp er cānı-çün ḳıldı ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5792). [ḫarc ḳıl-, -dı]*

harca: *Harcamak, sarf etmek.*

Biñ daḫı ṣaydı Güvenc'e virdi hem / Didi sen **ḫarcañ** bunı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [ḫarcañ, --ñ]*

harf: *Harf, söz.*

Ḫāṭırına gelmedi bir **ḫarf** kelām / Pes cemāʿat gördi ḥaṣr oldı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2100). [ḫarf,]*

harf: *Alfabeyi meydana getiren işaretlerden her biri, harf.*

Var ševāb işle ki olmaya ʿaẕāb / Cīm olur Ḥaḳḳ'uñ cemāli **ḫarfi** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [ḫarfî, -i]*

harīf: *Arkadaş, dost.*

Ḳadd ü ḳāmet yāl ü bāl ıssı **ḫarīf** / Ḥüsn ü ḫulḳı ḫūb u hem ġāyet ẓarīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4277). [ḫarīf,]*

harman: *Tahılın başaklarından ayrılma ve temizlenmesi işi, bu işin yapıldığı yer ve zaman.*

Çıḳmış-ıdı ṭaşra köyden seyr ide / **Ḫarmana** uġradı yolı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2137). [ḫarmana, -a]*

ḫarman: *Tahılın başaklarından ayrılma ve temizlenmesi işi, bu işin yapıldığı yer ve zaman.*

Çünki Ḫūnkār ol yire vardı görür / Çeç olup **ḫarman** bu arada ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2145). [ḫarman,]*

harman: *Tahılın başaklarından ayrılma ve temizlenmesi işi, bu işin yapıldığı yer ve zaman.*

Gögi buluṭ bürimiş yaġmur yaġar / Ḫalḳ çalışup **ḫarmānın** örter-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6240). [ḫarmānın, -ıñ]*

Ḫarman ıssı **ḫarmanın** gelüp deñer / Arpa buġday örtüsün ki aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6254). [ḫarmanın, -ıñ]*

ḫarman: *Harman.*

Her kişi **ḫarman** dögüp çeker şaman / Ḥażreti seyrāna çıḳmışdı meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6239). [ḫarman,]*

Kim çeceye örtdi kiçe kim kilīm / Ḥācī Bektaş geldi **ḫarmān** üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6242). [ḫarmān,]*

Yā hū diyüp çaġırurken dostuna / Gördi **ḫarman** örtülü çece ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6243). [ḫarman,]*

Ḫarman üstüne ṭurup ḳarşu varur / Didi nĕdür örtdügüñüz söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6244). [ḫarman,]*

Arpa buġday ḳalmadı oldı ṭaş pes / Cümle **ḫarman** dānesi oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6252). [ḫarman,]*

Ḫarman ıssı ḫarmanın gelüp deñer / Arpa buġday örtüsün ki aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6254). [ḫarman,]*

Gördiler ki ṭaş olup yatur varı / **Ḫarman** ıssı azığın görince ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6256). [ḫarman,]*

Cehd idüñ ki ola dervīş göñli ḫoş / **Ḫarmanuñuz** dānesi ki oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6263). [ḫarmanuñuz, -uñuz]*

harrāt: *Çıkrıkçı. Çıkrık yapan ve satan kimse.*

Çift ucın dutardı **ḫarrātlıḳ** işi / O ṭarīḳ-ıla ḳılurdı cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2908). [ḫarrātlıḳ, --lıḳ]*

hāṣ: *Bir şeye veya bir kimseye âit olup başkasında bulunmayan, ona mahsus olan, özgü // Bir şeye veya bir kimseye ayrılmış olan, herkese âit olmayan, husûsî, özel.*

Ḥaḳ ḳatında ḥażretüñdür çünki **ḫāṣ** / Luṭf idüp var oġlumı eyle ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 738). [ḫāṣ,]*

hāṣ: *Seçkin, özel, hususi.*

Bil biri de hem Mucur Seydīsi'dür / Ol kerem kānı erenler **ḫāṣıdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5443). [ḫāṣıdur, -ı, -dur]*

hās: *Ar. Özel.*

Didi Ṣaru İsmāʿīl işit sözüm / **Ḫāṣ** ḫalīfemsin benüm iki gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5582). [ḫāṣ,]*

hāṣ: *(Ar.) Bir şeye veya bir kimseye âit olup başkasında bulunmayan, ona mahsus olan, özgü.*

Didi Ṣaru İsmāʿīl añla sözüm / **Ḫāṣ** ḫalīfemsin benüm kendü özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5521). [ḫāṣ,]*

Ṭurdı ayaġın itdi pīrāna sevi / Didi ey ṭoḳsan ṭoḳuz biñ **ḫāṣ** eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6041). [ḫāṣ,]*

hāṣ: *Has, özel.*

Beş yüz altun nezrüm olsun didi **ḫāṣ** / Eyleñüz bizi bu ṭarlıḳdan ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4047). [ḫāṣ,]*

hāṣ-: *Hususi, özel.*

Şeyḫ ḳatında **ḫāṣdı** hep Ḥaḳḳ'a iren / Her biri umar ḫalīfe oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6023). [ḫāṣdı, -dı]*

hāṣ u ʿām: *Herkes.*

Alucı ḫora geçürdiler tamām / Ḥaḳḳına gül-bāng çekerler **ḫāṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2916). [ḫāṣ u ʿām,]*

Ḳırşarı'nda ne ki varsa **ḫāṣ u ʿām** / Ḳıldı istiḳbāl Ḫūnkār'ı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2992). [ḫāṣ u ʿām,]*

Geldi Bektaş ḫ̄ācesi didi bir er / Ḳavm ḳardaş ḳarşu çıḳdı **ḫāṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5956). [ḫāṣ u ʿām,]*

Ṣadra andan geçdi oturdı **ḫāṣ u ʿām** / Geçdi Loḳmān Pernede ṣaġ ṣadra pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6037). [ḫāṣ u ʿām,]*

Çoḳ vilāyet idicĕgiz lā-riyā / Mülk-i Rūm'uñ ḫalḳı cümle **ḫāṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6274). [ḫāṣ u ʿām,]*

Ṭurdı ayaġın nĕ ki varsa **ḫāṣ u ʿām** / Ṣaru İsmāʿīl efendim evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6378). [ḫāṣ u ʿām,]*

hāṣ u ʿām: *Seçkin kimseler ve halk, herkes.*

Adını Bektaş virdi şāh anuñ / Bildiler çün kim bu emri **ḫāṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 407). [ḫāṣ u ʿām,]*

Ol velī kim Ḥaydar-ı Kerrār-ıdı / Avcın açdı gördiler hep **ḫāṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6724). [ḫāṣ u ʿām,]*

Ol cihetden Ḫorasān mülki tamām / Başsuz ayaġa dönüben **ḫāṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 695). [ḫāṣ u ʿām,]*

Ne ḳadar varsa Müsülmānlıḳ tamām / Geldi Aḥmed Yesevī'ye **ḫāṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 696). [ḫāṣ u ʿām,]*

Böyle diyüp cümle kāfirler tamām / Aġlaşuban nāliş itdi **ḫāṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 939). [ḫāṣ u ʿām,]*

İrtesi ne varsa ḥażretde tamām / Çelebiler ḥalīfeler **ḫāṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2874). [ḫāṣ u ʿām,]*

Şeyḫ bostāncı çelĕbi **ḫāṣ u ʿām** / Ḳarşu geldi Ḳayṣeri ḫalḳı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3951). [ḫāṣ u ʿām,]*

Ol ḳadar dāne bişür vāfir ṭaʿām / Kim pilava etle ṭoya **ḫāṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5557). [ḫāṣ u ʿām,]*

ḫaṣ u ām: *Seçkin kimseler ve halk, herkes.*

Köhne pīr olmış ıdı şeyḫ ḥażreti / Ḳurtaramadı ḥaṣ u āmdan mülketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 685). [ḥaṣ u ām, --dan]*

hasâd: *Ekin, çayır biçme, biçilme; biçilmiş ekin.*

Ḫan Muḥammed oldı āḫir şīr-i ner / Çün anı da ḫāk ider gür-ı **ḥaṣād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6423). [ḥaṣād,]*

hasan: *Peygamberimizin torunu Hz. Hasan.*

Fāṭıma'dan ṭoġıcaḳ oġlanları / Şāh **Ḥasan'a** cümle teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 191). [ḥasan'a, --a]*

Şāh Ḥasan ṣaḳladı anları oñat / Şāh **Ḥasan'a** virdi zehri ol Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 193). [ḥasan'a, --a]*

Virdi **Ḥasan'a** ʿAlī bu cümlesin / Naḳl ider andan Ḥüseyn'e bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1103). [ḥasan'a, --a]*

hasan: *(d. 625 - ö. 669) Hz. Muhammed'in torunu Hz. Hasan. On iki imamın ikincisidir.*

Şāh **Ḥasan** ṣaḳladı anları oñat / Şāh Ḥasan'a virdi zehri ol Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 193). [ḥasan,]*

Bildi ki olur **Ḥasan** āḫir şehīd / Şāh **Ḥasan** gĕtürüben taʿẓīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 194). [ḥasan,]*

Bildi ki olur **Ḥasan** āḫir şehīd / Şāh **Ḥasan** gĕtürüben taʿẓīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 194). [ḥasan,]*

ḥasan: *(Özel isim) Hasan.*

Ḥasan adlu var-ıdı bir oğlı hem / Elin alup aldı geldi bā-niʿam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5178). [ḥasan,]*

ḥāşe li'llāh: *Allah korusun!.*

Ḥāşe li'llāh didi şāhuñ milkine / Yatlulıḳ idem ü gitsün silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4195). [ḥāşe li'llāh,]*

hased: *Kıskanma, çekememezlik.*

Bu **ḥaseddür** fi'l-mešel iḳlīm-i Rūm / Rūḥ olur Ḫan Bāyezīd olsa hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 95). [ḥaseddür, -dür]*

hased: *"Hased" kelimesi (Çekememezlik).*

Bu **ḥased** müşkil durur iy nīk-rāy / Vay ḥasūduñ cānına ḫayfā vü vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [ḥased,]*

Kibr-ile kimseye itmĕsün **ḥased** / Kim **ḥased** gitmez ten olmasa cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5551). [ḥased,]*

hased it-: *Kıskanmak, çekememek; imrenmek, gıpta etmek.*

Kibr-ile kimseye itmĕsün ḥased / Kim ḥased gitmez ten olmasa cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5551). [ḥased it-, -me , -sün]*

Nefs-i ḥāsid cānuma ki ider ḥased / Terk itmez olmayınca tā cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5733). [ḥased it-, -er]*

hasedkār: *Haset edenler, kıskananlar, çekemeyenler.*

Kibr idüp daḫı **ḥasedkār** olmasun / Hem göñül yıḳup dil-āzār olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5552). [ḥasedkār,]*

ḥasenāt: *Iyilikler, iyi hâller, hayırlı işler, óasene'nin çoğulu. .*

Nĕ ki gelürse **ḥasenātdan** tamām / Maṭbaḫında ol bişerdi iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 587). [ḥasenātdan, --dan]*

hāsid: *Hasetçi, kıskanç.*

Nefs-i **ḥāsid** cānuma ki ider ḥased / Terk itmez olmayınca tā cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5733). [ḥāsid,]*

hāsid: *Haset eden, çekemeyen, kıskanç.*

Semʿüñe **ḥāsid** sözüni ḳoymaġıl / Bir yigit ḳırḳ yılda olur ḥāṣıl begim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6340). [ḥāsid,]*

hāṣıl: *(Ar.) Elde edilen.*

Dünyā çünki mezraʿadur bī-gümān / Toḫmın eken götürür **ḥāṣıl** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5844). [ḥāṣıl,]*

Toḫmını vaḳtinde eken **ḥāṣıl** biçer / Ekmeyen ġaflet-ile ʿömri geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5845). [ḥāṣıl,]*

hāṣıl: *Ar. Bir işten. bir şeyden husûle gelen kâr, menfaat.*

Taḫıluñ vaḳti dahı irmiş-idi / **Ḥāṣılın** hep bir yire dirmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2142). [ḥāṣılın, -ın]*

hāṣıl it: *Edinmek, yerine getirmek.*

Ḥāṣıl itdi pür-kemāl itdi anı / Mūsī-i Šānī pes andan baʿd ez-ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 332). [ḥāṣıl it, --di]*

hāṣıl ol: *Meydana gelmek, doğmak.*

İşidüp didi düşüñde mi bu iş / Ḥāṣıl oldı saña bu resme reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3703). [hāṣıl ol, --dı]*

hāṣıl ol: *Elde edilmek, kazanılmak.*

Ḫˇāce Aḥmed Tekyesi'nden bula dir / Her ne ḥācet dise ḥāṣıl ola dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1054). [ḥāṣıl ol, --a]*

hāṣıl ol-: *Elde edilmek, kazanılmak.*

Maḳṣūdı bulmaġ ısa anuñ ševāb / Ḥāṣıl oldı bilsün aña ol meʾāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2283). [ḥāṣıl ol-,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi maḳṣūduñuz / Burada ḥāṣıl olursa yine siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5120). [ḥāṣıl ol-,]*

Semʿüñe ḥāsid sözüni ḳoymaġıl / Bir yigit ḳırḳ yılda olur ḥāṣıl begim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6340). [ḥāṣıl ol-, -ur]*

hāsılı: *"Doğrusu, sözün kısası, kısacası, velhasıl" anlamında zarf.*

ʿĀdeti böyley-idi ol ḳaryenüñ / **Ḥāṣılı** ne deñlü olur cümlenüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2138). [ḥāṣılı,]*

haşır: *(Ar.) Hasret çeken, özleyen.*

Er gerek ṣāḥib-vilāyet ola ol / Tā ḥaş ı r ṣāḥib-kerāmet ola ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5744). [ḥaşır,]*

haşm: *Düşman.*

Murteżā-veş ṣalduġınca **ḫaşma** tīġ / Ḳan buḫārı bağlar ıdı gökde mīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 668). [ḫaşma, -a]*

haşm: *Hasım, düşman.*

Çoḳ münācāt itdi añup peyġām-beri / **Ḫaşm** elinden ḳurtara Ḥaḳ Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 688). [ḫaşm,]*

haşm ol-: *Düşman olmak. II Kin beslemek, kötülük düşünmek.*

Ġāzī ʿOšmān'a ḳamu ḫaşm oldılar / Pes varup Sulṭān'a anı ḳovladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6299). [ḫaşm ol-, -dı, -lar]*

haşmet: *Büyüklük, heybet.*

Gör gele ṣoñuñ öñüñden key ḳatı / Ser-te-ser mülki ṭutısar **ḫaşmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4246). [ḫaşmeti, -i]*

haşr ol-: *Tutulup kalmak.II.Namaz kılarken okuduğu ayeti unutmak.*

Çün şurūʿ idüp namāza ṭurdılar / Ol imām ḫaşr oldı bu ḫalḳ gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2099). [ḫaşr ol-, --dı]*

haşr ol-: *Hatırlayamamak, tutukluk yapmak.*

Ḫāṭırına gelmedi bir ḥarf kelām / Pes cemāʿat gördi ḫaşr oldı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2100). [ḫaşr ol-, --dı]*

hasret: *Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye /kişiye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.*

Ḫasretine döymez anıñ kimse i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5930). [ḫasretine, -i, -n, -e]*

hasret: *Ayrı kalınan kişiye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem.*

Ḫasret odına yaḳup cān u ciger / Yidi yıl olınca gözi yaş döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 691). [ḫasret,]*

hasret odı-: *Özlem, özleyiş ateşi.*

Vir ḫaber abdāllara aġlaşmasun / Ḫasret odına ciger ṭaġlaşmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5538). [ḫasret odı-, -na]*

Ḳıl naṣīḥat anlara aġlamasun / Ḥasret odına ciger ṭaġlamasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5560). [ḥasret odı-, -na]*

Çoḳ teʾessüf eyleyüp aġladı şāh / Ḥasret odına ciger dāġladı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5760). [ḥasret odı-, -na]*

Ḥasret odına ciger ṭaġlar iken / Maḳbul oġuldur atadan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5929). [ḥasret odı-, -na]*

hasretüm çek-: *Özlem çekmek, özlemek.*

Didi baba itmişem bī-ḥad günāh / Ḥasretüm çekdüñ bilürem sāl ü māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 805). [ḥasretüm çek-, --dü]*

ḫāṣṣ u ʿām: *Seçkin kimseler ve halk, herkes.*

Ḫūnkār adın şorduġından ol tamām / Mollā Ḫūnkār ṣandı cümle **ḫāṣṣ u ʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4058). [ḫāṣṣ u ʿām,]*

ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ: *Mânevî hayâtı en mükemmel şekilde yaşayan seçkin kimseler, âriflerin en seçkini.*

Eyledük varup o şiddetden ḫalāṣ / Didi bu resm-ile ol **ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4037). [ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ,]*

Geldi gird-ābdan gemim ḳıldı ḫalāṣ / Luṭf irürdi baña ol **ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4085). [ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ,]*

hasta ol: *Sağlığı bozulmak, bir hastalığa yakalanmak, hastalanmak.*

Ḫasta olup Ḫaydar unıtmış özin / Ḥabs içinde bilmez-idi kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 777). [ḫasta ol, --up]*

hasūd: *Çok hased eden.*

Bu ḥased müşkil durur iy nīk-rāy / Vay **ḥasūduñ** cānına ḫayfā vü vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [ḥasūduñ, -un]*

Kibr ü kīn ṭutup ölen mülḥid **ḥasūd** / Kāfir ü bī-dīn olur hem-çün Yahūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [ḥasūd,]*

Girdi dergāha göre şāh ḥażretin / Çünki ʿOšmān ḥazretin gördi **ḥaşūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6326). [ḥaşūd,]*

haṭā: *(Ar.) Aslına uygun olmayan, doğru olmayan şey; yanlış, yanlışlık.*

Girçek er dir çıḳdı elümden **ḫaṭā** / Himmet it ḳurtar beni eyle ʿaṭā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3897). [ḫaṭā,]*

haṭā it-: *Yanlışlık yapmak, yanılgıya düşmek.*

Ḥaḳḳ'a şükr olsun ḫaṭā itmĕmişem / Hem ḫilāf efsāneye gitmĕmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4723). [ḫaṭā it-, --me, --miş, --em]*

Çoḳ ḫaṭā itdüm temennāsız n'idem / Sehvümi bağışlayup eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5690). [ḫaṭā it-, -dü, -m]*

hatab: *Odun.*

Ṭaşır-ıdı arḳası-y-ıla **ḫaṭab** / Naṣīb almaḳlıġa ḫizmetdür sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2941). [ḫaṭab,]*

hatar: *Tehlike, emniyetsizlik.*

Çün ṭutarsız gizlü yirde ṣaḳlayu / Ṣaḳınursız siz **ḫaṭardan** bekleyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2706). [ḫaṭardan, -dan]*

hatar: *Sakınca, tehlike, korku.*

Ḳurtarursañ bu **ḫaṭardan** dimiş ol / Ḥaḳḳ'ı bir bilem nebīyi Ḥaḳ resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5835). [ḫaṭardan, -dan]*

Her **ḫaṭardan** ṣaḳlasun didi Ḫudā / Ḳuṭb-ı ʿālem Ḥācī Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6321). [ḫaṭardan, -dan]*

hatem: *Sultan İbrahim'in âşık olduğu kız.*

Şeyḫ Aḥmed ḳızı bānū-yı cihān / Kim **Ḫatem** durur adı ol duḫterüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 355). [ḫatem,]*

Hīç **Ḫatem'den** gelmedi hergiz ʿıyāl / Görmediler hīç oġul ḳız yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 373). [ḫatem'den, --den]*

hātif: *Gaipten haber veren, iç sesle ulaşan güç, gizli.*

Ẕevḳ u şevḳ ile ider-iken niyāz / Semʿine **hātifden** irdi bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6761). [hātifden, -den]*

hāṭır: *Ar. Gönül, gönülde olan his.*

Bendeñüz vīrānesin ābād ḳıl / **Ḫāṭırumuzı** riʿāyet ḳıl bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 298). [ḫāṭırumuzı, --umuz, -ı]*

Öñine ṣofra yayup dir buyuruñ / **Ḫāṭırımuz** açlı çün bundan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1750). [ḫāṭırımuz, -ımuz]*

hāṭır: *Gönül ‖ kalp.*

Ḫāṭırumuz çün bizüm luṭf idesiz / Pes ḳadem-rencīde ḳılup gidesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2330). [ḫāṭırumuz, -+umuz]*

ḫāṭır: *Akıl; gönül.*

Oturur-iken ḳatında Ḫūnkār'uñ / Geçdi bir gün **ḫāṭırından** ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4872). [ḫāṭırından, -ın, -dan]*

hāṭır: *Hatır.*

Birbirinüñ **ḫāṭırın** ṣoruşdılar / Ṭaşı arslān birle ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6230). [ḫāṭırın, -ın]*

hāṭıriçün: *Hatırı için.*

Ḫātır-içün ol ṭaʿāmlardan yedi / Sükkerī şerbet ezüp Ẕeyneb Ḫatun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 300). [ḫātır-içün,]*

hāṭırına gel: *Hatırlayamamak.*

Ḫāṭırına gelmedi bir ḥarf kelām / Pes cemāʿat gördi ḥaṣr oldı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2100). [ḫāṭırına gel, --di]*

hāṭırından geç-: *Zihninden geçmek II "Aklından geçmek" deyiminin karşılığı olarak "düşünmek".*

Ḫāṭırından çün Cemāl'üñ bu ḫaber / Geçdügin Ḫūnkār bildi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4831). [ḫāṭırından geç-, --düg, --in]*

Otururken naẓarında Ḫūnkār'uñ / Ḫāṭırından geçdi böyle ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4998). [ḫāṭırından geç-, -di]*

Maḳṣūdına irer-idi ḳaçmasa / Bāṭıl efkār ḫāṭırından geçmese *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5133). [ḫāṭırından geç-,]*

Ḫāṭırından çün geçer böyle ḥuṭūr / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5275). [ḫāṭırından geç-, --er]*

Ḫāṭırından geçdi yā Rab ben ḳula / Gönderür ben ḳulı ḳanḳı menzile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5398). [ḫāṭırından geç-, -di]*

ḫatm it-: *(Kur'ân-ı Kerîm'i) Başından sonuna kadar ezberden veya yüzünden okumak.*

Ḫatm idüp ḳıldı duʿāsını tamām / Dönüben dir aña güş it iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3284). [ḫatm it-, --üp]*

ḫatm ol: *Bitmek, sona ermek.*

Ṣaru gitdi ṣoḳranuraḳ yirine / Ḫatm olup vardı bu söz de yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1807). [ḫatm ol, --up]*

ḫatm ol-: *Bitmek, sona ermek.*

İḫtiyār anda olar ḫatm oldılar / Nesli ḳalmadı muʿayyen bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3885). [ḫatm ol-, --dı, --lar]*

hattā: *"Bile, dahi" anlamında bağlaç.*

Ḥattā bir ṭālib getürse ḳurbānı / Öldürürler postı bişince anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1114). [ḫattā,]*

Ola ʿafv **ḥattā** ki senden ol günāh / Çek ṣu içre pāymānçe ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [ḫattā,]*

hatt-ıla: *Yazıyla.*

Yeşil evrāḳ üstine aḳ **ḫaṭṭ-ıla** / Tā ki maḳṣūd-ısa içinde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1383). [ḫaṭṭ-ıla, -ıla]*

hatun: *Kadın, hanım.*

Cümlesin **ḫatuna** hep iʿlām ḳılur / Çünki ḫatun işidür anı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 285). [ḫatuna, -a]*

Anda hem bir **ḫatuna** ḳıldı naẓar / Oġlına dir oġlum olsun bu beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1216). [ḫatuna, -a]*

Ṭurdı Faṭma Ana **ḫatunlar** ile / Ṭon yumaḳlıġa gider bunlar-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1689). [ḫatunlar, -lar]*

Curʿasın **ḫatuna** ṣundı ol hümām / Çünki ḫatun şerbeti aldı cām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5878). [ḫatuna, -a]*

hatun: *Bayan, hanım; eş, zevce.*

Fāṭma'ya İdrīs didi kim **ḫatun** / İrte işde erbaʿīn olur bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1763). [ḫatun,]*

Mollā İdrīs'üñ meger kim iy ʿazīz / Var-ıdı bir **ḫatunı** ġāyet temiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1671). [ḫatunı, -ı]*

Pes Külü Ḫan sürer evine gelür / **Ḫatunına** cümle ḥāli bildürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2575). [ḫatunına, -ı, -n, -a]*

Ṭurdı **ḫatun** itdi şerbet lā-naẓīr / Maşrabadan içüben şerbet imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5877). [ḫatun,]*

hatun: *Gülü Hân'ın eşi.*

Ṭur örü **ḫatun** ḳatına gidegör / Ol ne dir-ise anı sen idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2588). [ḫatun,]*

hatun: *Bayan, hanım; eş, zevce,kadın.*

Cümlesin ḫatuna hep iʿlām ḳılur / Çünki **ḫatun** işidür anı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 285). [ḫatun,]*

Vardı bir **ḫatun** ġāyet pārsā / Ḫoş vilāyet ehli ġāyet er nisā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [ḫatun,]*

Curʿasın ḫatuna şundı ol hümām / Çünki **ḫatun** şerbeti aldı cām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5878). [ḫatun,]*

hatun: *Zeynep Hatun (Musa-yı Sani'nin eşi.).*

Gördi **ḫatun** anı gör ne işledi / Ṣaldı bir ḫādim ki ol yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [ḫatun,]*

İç umaram el vire maḳṣūd bize / İşidüb **ḫatun** anı çün nūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 318). [ḫatun,]*

hatun: *Zeynep Hatun.*

Geldi ʿammī zādeñüz zūd türbeye / İşidüp **ḫatuna** geldi pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 287). [ḫatuna, --a]*

Bu-y-ıdı maḳṣūd diyüp dil ḫoş ider / Ol gice **ḫatuna** çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 319). [ḫatuna, --a]*

hatun: *Zeynep Hatun.*

Gösterüp **ḫatun** da dir şol yüzi māh / Oturan yigitdür evlād-ı Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 288). [ḫatun,]*

hatun: *Kadın, hanım. (İbrahim-i Sani'nin annesi).*

Aḳıdur yaş gözlerinden yırmurur / Gördi **ḫatun** oġlınuñ aġladuġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 346). [ḫatun,]*

Himmeti ṭarḥ idüben mesrūr olur / Çünki **ḫatun** bildi anı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 358). [ḫatun,]*

Gele andan **ḫatuna** iʿlām ḳıla / Varuban ḫādim kimüdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 353). [ḫatuna, --a]*

Dönüben sürʿatle **ḫatuna** gelür / Didi kimdür şoruban bildüm ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 354). [ḫatuna, --a]*

Ḫatuna bildürdiler gelüp anı / Bildi ḫatun şād olup ḳıldı feraḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 362). [ḫatuna, --a]*

hatun: *İbrahim-i Sani'nin annesi, kadın.*

Bildi **ḫatun** ʿāşıḳ olmış gör n'ider / Ṣaldı ḫādim viribir ol araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 351). [ḫatun,]*

Ḫatuna bildürdiler gelüp anı / Bildi **ḫatun** şād olup ḳıldı feraḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 362). [ḫatun,]*

Fevt olup **ḫatun** ḳavuşdı dostına / Sulṭān İbrāhīm anası çün ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 370). [ḫatun,]*

hatun: *Kadın, zevce, eş. (Külü Han'ın eşi).*

Dir **ḫatun** var baña gönder ol eri / Ben daḫı ṣınayayın ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [ḫatun,]*

Bir ḫādim Cān Baba'yı aldı gider / Vardı **ḫatun** ḳatına işit n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2589). [ḫatun,]*

Didi **ḫatun** Cān Baba'ya iy faḳīr / Niye gĕtürdüm seni bildüñ mi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [ḫatun,]*

hatun cihān: *Cihan Hatunu, Musa-yı Kazım'ın eşi.*

Bulmadılar hīç bu emre çün mecāl / Bir gün oturmış-ıdı **Ḫatun Cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 273). [ḫatun cihān,]*

hatun kişi: *Kadın, bayan.*

Ḫoş kenarı sebzezār u murġzār / Bir niçe **ḫatun kişi** yurlardı ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 339). [ḫatun kişi,]*

hatunı-: *Kadın, hanım, eş.*

Tā ölince Ḥaḳḳ'a ṭāʿat itdi ol / Yatdı Sulṭān İbrāhīm **ḫatunı-la** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5883). [ḫatunı-la, -la]*

Āḫiret **ḫatunı-y-ıdı** ol nefes / Bir ḥelāli var-ıdı İdrīs Faḳīh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6094). [ḫatunı-y-ıdı, -y, -ıdı]*

havāle eyle: *Göndermek, sevk etmek, yönlendirmek.*

Kāfire belki ḥavāle eylesün / Ḳoma diyü buña ṭatlu söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4313). [ḫavāle eyle, --sün]*

Seni küffāra ḥavāle eyledük / Himmet idübeni gör kim n'eyledük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4396). [ḫavāle eyle, --dü, --k]*

havāle kıl-: *Göndermek, yollamak.*

Kāfire ḳıla ḥavāle bu eri / Dīn ʿadūsına ḳomaya hīç biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4414). [ḫavāle ḳıl-, --a]*

havālet: *İzin vermek.*

Ol daḫı gitmeklige destūr diler / Pes **ḫavālet** ile destūr virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3013). [ḫavālet,]*

ḫavālet al-: *Gitmek için izin istemek.*

Pes ḥavālet aluban girü döner / Gelüben menziline girü iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3076). [ḥavālet al-, --uban]*

havālet al-: *İzin almak/istemek.*

Aluban anda ḥavālet ṭurdı tīz / ʿAzm idüp gider yolına iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1190). [ḥavālet al-, --uban]*

Çün ḥavālet aldı Bektaş iy ḫ̆āce / ʿAzm ḳıldı ṭoġrılubanı ḥaca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1198). [ḥavālet al-, --dı]*

ḫavālet vir: *Gitmelerine müsaade etmek.*

Baʿd ez-ān aña ḥavālet virdiler / Girü gelüp yirlerine irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3090). [ḥavālet vir, --di, --ler]*

ḫavālet vir-: *Gitmelerine müsaade etmek.*

Ḫiẓmetüñüze bizi gönderdi dir / Gönderüp bize ḥavālet virdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5359). [ḥavālet vir-, -di]*

havātīn: *Hâtunlar, kadınlar.*

Dir **ḫavātīnler** burada niçesi / Var durur saña virevüz yiyesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1694). [ḫavātīnler, --ler]*

Dir **ḫavātīnlere** ḳarnum aç bu dem / Olanından getürüñ virüñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1693). [ḫavātīnlere, --ler, --e]*

havf: *Korku, korkma. havfen korkarak, korku hasebiyle.*

Ḳaradeñiz içre didi bir gemi / Düşdi **ḫavfa** ḫalḳı anun derhemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4035). [ḫavfa, -a]*

ḫavf it-: *Korkmak II çekinmek.*

Ḳılıcından ḳan ṭamar bir pehlivān / Ḫavf idüp ʿOšmān'a pes ṭaʿn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6329). [ḫavf it-, -üp]*

havf-ı ölüm: *Ölüm korkusu.*

Ḫaḳ teʿālā buyurupdur ey ulum / Evliyāya yoḳ durur **ḫavf-ı ölüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5586). [ḫavf-ı ölüm,]*

havlı: *(Ar. T.) Avlu.*

Ṭaşrasında **ḫavlısı** var key ulu / Ḥavlı içre olmış ol buġday ṭolu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [ḫavlısı, -s, -ı]*

havlı: *Avlu.*

Ṭaşrasında ḫavlısı var key ulu / **Ḥavlı** içre olmış ol buġday ṭolu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [ḫavlı,]*

havvā: *Ar. Hazret-i Adem'in zevce-i muhteremesi, ümmü'l-beşer.*

Hābil'üñ ḳalmış ıdı çoḳ ḳoyunı / Ḳırḳup Ādem **Ḥavvā** dikerdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 154). [ḫavvā,]*

ḫay ı r duʿā: *Manevi yardım ve hayır duası.*

Bu faḳīre himmeti yoldaş idüñ / Hem ḫay ı r duʿāyı daḫı iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4133). [ḫay ı r duʿā, --y, --ı]*

ḫay ı r duʿā al-: *Hayır dua almak.*

Evliyādan aldı ḫoş ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4081). [ḫay ı r duʿā al-, --dı]*

ḫay ı r duʿā al: *Hayır dua almak.*

Virdi ol-dem mālınuñ nışfın hemān / Aluban ḫay ı r duʿā oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1086). [ḫay ı r duʿā al, --uban]*

ḫay ı r duʿā eylĕ-: *Hayır duada bulunmak.*

Yiyüp içüben šenā eylediler / Ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4796). [ḫay ı r duʿā eylĕ-, --di, --ler]*

ḫay ı r duʿā it-: *Hayır dua etmek, iyiliğini istemek. (Allah'tan).*

Taḥḳīḳ oldur ḳuṭb-ı ʿālem evliyā / Tā ölince iderem ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 824). [ḫay ı r duʿā it-, --er, --em]*

ḫay ı r duʿā ḳıl-: *Birinin iyiliği, sağlığı, geleceği için Allah'tan, hayırlı istekte bulunmak.*

Ḫ̔āce ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı hemīn ol dem revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1181). [ḫay ı r duʿā ḳıl-, --dı]*

Daḫı ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4253). [ḫay ı r duʿā ḳıl-, --dı]*

ḫay ı r duʿā vü himmetin al-: *Hayır duasını ve yardımını almak.*

Alalum ḫay ı r duʿā vü himmetin / Çünki gördük böyle anuñ mürvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1567). [ḫay ı r duʿā vü himmetin al-,]*

Aldılar ḫay ı r duʿā vü himmetin / Baʿd ez-ān ḫayra ḳılurlar niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2053). [ḫay ı r duʿā vü himmetin al-, --dı, --lar]*

Aluban ḫay ı r duʿā vü himmetin / Gördiler erüñ çü böyle heybetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4012). [ḫay ı r duʿā vü himmetin al-, --uban]*

<u>hay ı r duʿāsını al-:</u> *Hayır duasını almak.*

Çün ḫaber ṣāʿ oldı eḥibbā gelür / Himmetin ḫay ı r duʿāsını alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2062). [ḫay ı r duʿāsını al-, --ur]*

<u>hāy u hūy:</u> *Tekkenin çığlığı, iniltisi. (tekkedeki çığlık).*

Tepsi vü legençe sînî çaldılar / **Hāy u hūy** u zemzemeler ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2424). [hāy u hūy,]*

<u>ḫayā:</u> *Sıkılma, utanç.*

Dir **ḫayāñ** yoḳ saña eyledüñ işi / Başuña kendüñ getürdüñ teşvişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3192). [ḫayāñ, --ñ]*

<u>ḫayā:</u> *Edep.*

Daḫı **ḫayāsı** yirinde nesne ġayr / Yoġ-ıdı nesne görüñ ol ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2023). [ḫayāsı, -sı]*

<u>ḫayā:</u> *Edep yeri.*

Gördi Ḫunkār'uñ **ḫayāsında** yaḳın / İki aḳ gül bir ḳızıl güldür hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [ḫayāsında, --sı, --n, --da]*

<u>ḫayāl:</u> *Aslı olmadığı halde zihinde kurulan şey, düş.*

Olur-ıdı putları gürbe-mišāl / Gizlü-y-idi ḳatlarında ol **ḫayāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2670). [ḫayāl,]*

Ḳalbine şeyṭānı bıraḳdı **ḫayāl** / Ol ḫayālden aña irişdi melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3602). [ḫayāl,]*

Çün żamīrinden geçer böyle **ḫayāl** / Ḥażret-i Ḫūnkār ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5495). [ḫayāl,]*

<u>ḫayāl:</u> *Aslı olmadığı halde zihinde kurulan şey, düş.*

Ḳalbine şeyṭānı bıraḳdı ḫayāl / Ol **ḫayālden** aña irişdi melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3602). [ḫayālden, -den]*

ḫayāl: *Hayal, düş.*

Gördi İdrīs anı ḳatı ṭañladı / Daḫı bundan çoḳ **ḫayāller** añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1721). [ḫayāller, -ler]*

ḫayāt: *(Ar.) Hayat, yaşam.*

Aġlama uşda **ḫayāt** baġışladı / Bendesin esirgeyüp luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5385). [ḫayāt,]*

Kim saña erzānī görmeye **ḫayāt** / Yire geçsün ger ola āb-ı **ḫayāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5578). [ḫayāt,]*

ḫayāt bul: *Canlanmak, ölü halden diri hale geçmek.*

Ḫoş ḫayāt bulmış o dem örü ṭurur / Yanına ol oġlanuñ sürüp varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3907). [ḫayāt bul, --mış]*

ḫaydar: *Hazreti Ali'nin lakabı.*

Ḫaydar'a bu ʿizzete anlar güniler / Ḥālleri maʿlūm olup peyġam-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 167). [ḫaydar'a, --a]*

İkisi bir gönlek içine girür / **Ḫaydar'ı** baġrına başup Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 169). [ḫaydar'ı, -'ı]*

Ol cevāhir baḫrinüñ hem dürridür / Bir nişān destinde vardur **Ḫaydar'uñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6722). [ḫaydar'uñ, -uñ]*

haydar: *Hoca Ahmed Yesevî'nin oğlu.*

Altı biñ er cemʿ oluban ḳatına / Bindi **Ḫaydar** ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 651). [ḫaydar,]*

Altı biñ yigit gelüben ḳatına / Bindi **Ḫaydar** ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 655). [ḫaydar,]*

Leşkerin çekdi vü **Ḫaydar** gitdi çün- / Ol Bedaḫşān mülkine irişdi ün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 657). [ḫaydar,]*

Tīġ **Ḫaydar** çeküben ki itdi ceng / Ḳandan oldı yir yüzi hep lāle-reng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 667). [ḫaydar,]*

Gözedüben **Ḫaydar** anda emr-i Ḫudā / Virdi andan ol ḳāżāya pes rıżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 674). [ḫaydar,]*

On biñ artuḳ ḫāżır-ıdı leşkeri / Ḳarşular yolda gelürken **Ḫaydar'ı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 661). [ḫaydar'ı, --ı]*

Çünki müʾmin leşkerin ṭaġıtdılar / **Ḫaydar'ı** kemend atuban ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 672). [ḫaydar'ı, --ı]*

Ḥaydar'ı alup tekūra iltdiler / Ṣoyuban ʿuryān ḳılup bend itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 677). [ḥaydar'ı, --ı]*

Bir maġāra var-ıdı anda ʿak i s / **Ḥaydar'ı** eylediler anda ḥab i s *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 678). [ḥaydar'ı, --ı]*

Ḥaydar'ı kāfir idince anda ḥabs / Çekdi leşker cemʿ oluban ḫār u ḫas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 682). [ḥaydar'ı, --ı]*

Çoḳ münācāt itdi añup peyġām-beri / Ḫaşm elinden ḳurtara Ḥaḳ **Ḥaydar'ı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 688). [ḥaydar'ı, --ı]*

Ḥaydar'uñ cānına kār itmiş-idi / Başı ısa kel oldı ṣaç gitmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 680). [ḥaydar'uñ, --uñ]*

Ḥaydar'uñ ṭutuldūġın işitdi şeyḫ / Nevḥa ḳılup āh u feryād itdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 686). [ḥaydar'uñ, --uñ]*

Şeyḫ ḥikāyet itdi **Ḥaydar** ḥālini / Altı biñ erüñ helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 737). [ḥaydar,]*

Çünki Ḫünkār irdi **Ḥaydar** ḳatına / Baḳdı anuñ er naẓarla ẕātına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 771). [ḥaydar,]*

Ḫasta olup **Ḥaydar** unıtmış özin / Ḥabs içinde bilmez-idi kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 777). [ḥaydar,]*

Ḥācī Bektaş viricek aña selām / İtdi **Ḥaydar** ʿizzet eyledi kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 781). [ḥaydar,]*

Virdi ḳırḳ ḫurmā ġay ı bdan ol velī / Yidi **Ḥaydar** ḳarnı ṭoydı dir belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [ḥaydar,]*

Böyle dise Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ṭurdı **Ḥaydar** şāha itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 791). [ḥaydar,]*

Ḳıbleye ḳarşu ṭutup yüzini er / Didi **Ḥaydar** yum gözüñ itme naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 798). [ḥaydar,]*

Ṣordı **Ḥaydar** daḫı babası ḥālin / Sürdi ayaġına yüz öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 803). [ḥaydar,]*

Ṣundı elinden bendin aldı ol hümām / Uyanuban **Ḥaydar'a** virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 776). [ḥaydar'a, --a]*

Ḥabsden āzād itmeyince **Ḥaydar'ı** / Orucumı ṣımayam iy yol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 744). [ḥaydar'ı, --ı]*

Didi bismillāh ṭurdı ol öri / Ḳucaġa aldı hemān-dem **Ḥaydar'ı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 797). [ḥaydar'ı, --ı]*

Gördi güneş ıssısından **Ḥaydar'uñ** / Gice esen yil ṣovuġından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 772). [ḥaydar'uñ, --uñ]*

Silkinüben girdi ādem şekline / **Ḥaydar'uñ** vardı yapışdı eline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 774). [ḥaydar'uñ, --uñ]*

Gitdi **Ḥaydar** ḳaldı ġār içre velī / Ḳıldı ṭāʿat Ḥaḳḳ'a diyüp ol belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [ḥaydar,]*

Ol zamān ki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Gönderince **Ḥaydar'ı** şeyḫine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 834). [ḥaydar'ı, --ı]*

Hep sükūta vardılar gözleyü pīr / Ḫˇāce Aḥmed ḳayġuruban **Ḥaydar'ı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6056). [ḥaydar'ı, --ı]*

haydar: *Allah'ın arslanı Hz. Ali.*

Ḥaydar arḳasına inüp andan ṭurur / Hem daḫı Cebrā'īl eydür yā ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 186). [ḥaydar,]*

ḥaydar-ı kerrār-ıdı: *Hz. Ali / kahramanca döne döne düşmana saldıran.*

Ol velī kim **Ḥaydar-ı Kerrār-ıdı** / Avcın açdı gördiler hep ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6724). [ḥaydar-ı kerrār-ıdı, --ıdı]*

hayf: *Eyvah!, Yazık!.*

Bir ḥabīš melʿūn kāfir sözi-le / **Ḥayfdur** bunuñ düzeni bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4311). [ḥayfdur, -dur]*

Ḫayfdur bir kāfirüñ sözi ile / Kim bu resme yigide ölüm gele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4320). [ḥayfdur, -dur]*

hayf: *"Eyvah! Yazık!" anlamlarına gelen ünlem.*

Oturan begler anı eyle görüp / Didiler ẕī **ḫayf** el ele urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2390). [ḫayf,]*

Dir ere irdüm naṣīb virdi baña / Er sözini ṭutamaduñ **ḫayf** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2926). [ḫayf,]*

hayf: *"Eyvah, heyhat, yazık!" anlamında ünlem.*

Didi iy **ḫayf** bilmedüm ben ol eri / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [ḫayf,]*

hayfā: *"Eyvah, yazık!" anlamında ünlem.*

Bu ḥased müşkil durur iy nīk-rāy / Vay ḥasūduñ cānına **ḫayfā** vü vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [ḫayfā,]*

Kim durur bunları **ḫayfā** bilmedüm / Ḫoş duʿā himmetlerini almadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1491). [ḫayfā,]*

hayfā: *"Eyvah, yazık!" anlamına gelen ünlem.*

Didi **ḫayfā** çıḳdı elden bilmedüm / Erligüñe göre ḫiẕmet ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5689). [ḫayfā,]*

hāyin: *Hainlik, alçaklık.*

Bir söz-ile itmegil zāʾil begim / Şāha **ḫāyin** olmadım Allāh bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6341). [ḫāyin,]*

hāyin ol-: *Hain olan, ihanet eden (kimse).*

Līki ḳorḳaram senüñ gibi olam / Ḫāyin oluban ḫıyānetlıḳ ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3268). [ḫāyin ol-, --uban]*

hayır: *Hayır, hayırlı, faydalı, iyi, iyilik.*

N'ola inşāllāh **ḫayırla** iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 221). [ḫayırla, -la]*

ḫayır duʿā-: *Hayırlı dua. İyilik isteyerek yapılan dua.*

Ḥaḳḳına Dervīş Ṣādıḳ ḳondı çün / Ḫalḳ idüp ḫay ı r duʿālar döndi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5831). [ḫayır duʿā-, -lar]*

ḫayır duʿā: *Hayırlı dua. İyilik isteyerek yapılan dua.*

Līki Allāh'ı severseñ iy ḥaḳ er / Eylegil ḫay ı r duʿā ḳılup naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5717). [ḫayır duʿā,]*

Aluban ḫay ı r duʿā nesl-i İmām / Pes icāzet alup andan gitdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5927). [ḫayır duʿā,]*

Didi luṭf it baña ḳıl ḫay ı r duʿā / Bildiler ki Ḥācī Bektaş'dur velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5963). [ḫayır duʿā,]*

Ol vilāyetle görüp ser-verligin / İtdi ḫiẕmet eyledi ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5994). [ḫayır duʿā,]*

Ḳıldı tekbīr eyledi **ḫayır duʿā** / Ḥācī Bektaş didi İsmāʿīl o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6379). [ḫayır duʿā,]*

ḫayır duʿā eyle-: *Hayır duası etmek.(Namazlarında hayır duasında bulunmak bağlamında.).*

El götürüp eyledi ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5720). [ḫayır duʿā eyle-, -di]*

ḫayır duʿāsın aldılar: *İnsanlara iyilik ve yardım etmek sureti ile onların gönüllerini hoş edip onların güzel ve hayırlı dua etmelerini sağlamak anlamlarına gelmektedir.*

Aldılar ḫayır duʿāsın himmetin / Gitmege ṭoġrultdı Bektaş niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1270). [ḫayır duʿāsın aldılar, --dı, --lar-dı, -lar]*

ḫayl ü ḥaşem: *Maiyet (at sürüsü ve at koşumu ile birlikte) ‖ peşisıra.*

Altı biñ yoldaş ḳoşup **ḫayl ü ḥaşem** / Ḳuşadup ḳılıc virüp tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 732). [ḫayl ü ḥaşem,]*

Bindirüp at koşdı eren **ḫayl ü ḥaşem** / Gürz-i ḥarbī-y-ile virdi māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6399). [ḫayl ü ḥaşem,]*

hayl ü haşem: *Padişahın askerleri ve yanında bulunanlar.*

Cemʿ ider kendü daḫı **ḫayl ü ḥaşem** / Şāh ḳatından ṭuruban çünki gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6293). [ḫayl ü ḥaşem,]*

hayli: *"Birçok, çok fazla, epeyce" anlamına gelen zarf.*

Gelmedi hīç oġlı ḳızı gördiler / Çekdiler ol emr içün **ḫayli** melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 272). [ḫayli,]*

Böyle diyüp bāna nāliş itdiler / Ḳorḳusından **ḫayli** teşvīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 913). [ḫayli,]*

Oturuban **ḫaylī** ṣoḥbet itdiler / Ṣoḥbet ešnāsında gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2356). [ḫaylī,]*

Bunlara virmek gerekdür **ḫayli** yir / Varuban dirliklerin eyleye dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2644). [ḫayli,]*

Tā ki **ḫaylī** çoḳ odun cemʿ eyledi / Daḫı gör kim ṣoñ ucı ol n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [ḫaylī,]*

Bir diyārda **ḫayli** ibrām itdiler / Ṣat bize diyüben iḳdām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3258). [ḫayli,]*

Didiler ṭuzımuz ıraḳdan gelür / Ṭuz getürmek **ḫayli** key zaḥmet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3427). [ḫayli,]*

Yüriyüp ḳurbān gedāylıḳ itdiler / **Ḫayli** ḳurbān cemʿ idüp gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5024). [ḫayli,]*

Ol erenler Begice'yle hem Ḥabīb / **Ḫayli** ḳurbān çevre ḫalḳdan cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5038). [ḫayli,]*

Ṣu kenārında görür Begce Ḥabīb / **Ḫayli** dervīşi faḳīri cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5047). [ḫayli,]*

Eyledi ḫoş ʿizzet ü ikrām aña / **Ḫayli** çoḳ iḥsān-ıla inʿām aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5362). [ḫayli,]*

haylice: *"Epeyce, oldukça fazla" anlamlarında zarf.*

Ḫaylice abdāl u ebrār cemʿ olur / Er naẓarında Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2199). [ḫaylice,]*

ḫayme: *Çadır, otağ.*

Çün saña bāḳī degil bu çārdaḳ / Bāḳī milke ḳuragör **ḫayme** otaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [ḫayme,]*

Üç ḳaṭār deve yüki **ḫayme** otaḳ / Didi hem Sulṭānöñi olsun şınur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [ḫayme,]*

ḫayr: *"şer" mukabili, halkın muhabbet ve rağbet eylediği şey, iyi şey, nafi şey.*

Didi ne kimsenedür ol kim gele / **Ḫayrum** üstine bu resm-ile ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [ḫayrum,]*

Uşda Bayram Begi'nüñ **ḫayrı** tamām / Yirine geldi vü buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5071). [ḫayrı, -ı]*

ḫayr: *Hayır, hayırlı, faydalı, iyi, iyilik.*

Atası gitdi ticāret seyrine / Ḳurı yire baḳduġuñdan **ḫayr** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4748). [ḫayr,]*

ḫayr: *Hayır, güzellik, iyilik, fayda, yarar.*

Ḫayra cehd it sen de Ṣaru İsmāʿīl / Raḥmet ide tā saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5546). [ḫayra,]*

Ādemī olmaḳ gerek ki bir beşer / **Ḫayra** niyyet ide olmaya beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5704). [ḫayra,]*

ḫayr: *Hayırla, güzellikle.*

Ol diyārda erligi meşhūr-ıdı / **Ḫayr-ıla** nāmı anuñ meẕkūr ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4478). [ḫayr-ıla, -ı, -la]*

ḫayr- duʿā: *Hayırlı dua.*

İtdi ḫayr-ıla duʿā ḳıldı niyāz / Çün seḥer vaḳti irüben atdı ṭañ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6000). [ḫayr- duʿā,]*

ḫayr duʿā-: *Hayırlı dua.*

Ol da ḫayr duʿā-y-ıla bizi aña / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6268). [ḫayr duʿā-, -y, -ıla]*

ḫayr itmĕ: *Hayır yapmak.*

Didi Ṣaru ol muḥibbe di ki var / Çünki ḫayr itmĕgi ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2269). [ḫayr itmĕ, --g, --i]*

ḫayr u şer: *İyilik ve kötülük.*

Ḥācī Bektaş sözini taḳrīr ider / Ḫayr u şerden ne didi taʿbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 956). [ḫayr u şer, --den]*

ḫayra kıl-: *Iyilik yapmak.*

Aldılar ḫay ı r duʿā vü himmetin / Baʿd ez-ān ḫayra ḳılurlar niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2053). [ḫayra ḳıl-, --ur, --lar]*

ḫayrān: *Seyyid Mahmud Hayran.*

Didi **Ḫayrān'um** yüri destūrdur / Kim içüñ ṭaşuñ senüñ pür-nūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2985). [ḫayrān'um, --um]*

ḫayrān ḳal: *Ne yapacağını bilemeden şaşkın bir şekilde kalakalmak.*

Bu işe medḥūş u ḥayrān ḳaldılar / Kimidügin Ḫūnkār'uñ hep bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4573). [ḫayrān ḳal, --dı, --lar]*

ḫayrān ḳal-: *Çok beğenmek, hayran olmak 2. (hayranlıkla bir an) yerinde kalakalmak.*

Andan ʿizzet key ḳatı öñden şoña / Ḫ̆āce görüp ḳaldı ḥayrān Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5948). [ḫayrān ḳal-, -dı]*

ḫayrān ol-: *Hayran olmak.*

O daḫı gĕtürdigi şu ḳan olur / Bu işe Mollā ḳatı ḥayrān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3566). [ḫayrān ol-, --ur]*

ḫayret-: *Şaşkınlık, hayret.*

Ḫayret-ile deng olubanı ṭurur / Ḳardaşı irişdi ḳarşudan görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3233). [ḫayret-ile, -ile]*

Aḳmaz oldı ḳan ṭutuldı gördiler / **Ḫayret-ile** vālih olup ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3423). [ḫayret-ile, -ile]*

ḫayret: *Allah'ın tecellîleri karşısında kulda meydana gelen şaşkınlık ve hareketsizlik.*

Çünki Nūre'd-dīn bu remzi gūş ider / **Ḫayret** el virür özin medhūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1857). [ḫayret,]*

Ḫayret el virüp ḳamu deng oldılar / Cān Baba'ya daḫı buyruḳ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2543). [ḫayret,]*

ḫayret el vir: *Şaşkın davranmak.*

Yatduġı kekikli yavşanlu o yir / Ḥayret el virüp özine özi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4773). [ḥayret el vir, --üp]*

hayretde kal: *Şaşırmak, ne yapacağını bilememek.*

Uçuban dördünci gün gördüm esen / Anı görüp ḳalmışam ḥayretde ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2618). [ḥayretde ḳal, --mış, --am]*

hayrete kal-: *Hayrete düşmek, şaşakalmak, şaşırmak.*

Bir yanın kesdi tamām başdan başa / Ḥayrete ḳaldı o kişi bu işě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2131). [ḥayrete ḳal-, --dı]*

ḫayr-ıla: *Hayır ile.*

Mollā Saʿde'd-dīn adı idi anuñ / **Ḫayr-ıla** meẕkūrdı yādı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3299). [ḫayr-ıla,]*

Ḫalḳ-ı ʿālem itdi taḥsīn fikrine / **Ḫayr-ıla** meşġūl olurlar ẕikrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5832). [ḫayr-ıla,]*

hayr-maḳdem: *Gelişin hayırlı olsun.*

Ḫˇāce'nüñ ayaġına baş ḳodılar / İy şeh-i cūd **ḫayr-maḳdem** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1073). [ḫayr-maḳdem,]*

hayr-maḳdem: *Gelişi hayırlı.*

Ḫayr-maḳdem ḫoş ḳadem getürdüñüz / Cān u dilden hemmümüz götürdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1497). [ḫayr-maḳdem,]*

hayvān: *(Ar.) Hayvan.*

Er yavuzlıḳ idene iḥsān ider / Eylüge eylügi ḫod **ḥayvān** ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 926). [ḥayvān,]*

ḫayyiz-i ḳabūl: *Kabul edilebilecek durum, mevki.*

Niçe günden ṣoñra irer ol nefes / İrdi **ḥayyiz-i ḳabūl** feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3846). [ḥayyiz-i ḳabūl,]*

hayyü'l-beḳā: *Ebedî diri ve hayatta olan. (Allah).*

Pes cihān fānī durur añla bak a / Ḫalḳ fānī Ḥaḳ durur **ḥayyu'l-beḳā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [ḥayyu'l-beḳā,]*

hazer ḳıl: *Sakınmak, çekinmek.*

Ḥażretine mānīʿ olma ḳıl ḥaẕer / Hem aña söylemeñ ol virmez ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5536). [ḥaẕer ḳıl,]*

<u>hāżıʿ u hāşiʿ:</u> *Alçakgönüllü ve mütevazi.*

Bir ḫalīfe hem Ḫıż ı r Ṣāmut durur / **Ḫāżıʿ u ḫāşi**ʿ Ḥaḳ'a ḳanat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5466). [ḫāżıʿ u ḫāşiʿ,]*

<u>hazine:</u> *Allah'ın manevi nimetleri.*

Kendü ġaybī **ḫaznesinden** yā aḫı / Ḫalḳ idüben virdi Ādem'e daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 130). [ḫaznesinden, --si, -n, -den]*

<u>ḫāżır:</u> *(Ar.) Hazır.*

Ortada **ḫāżır** ne olsa anı tīz / Başına ururdı ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1113). [ḫāżır,]*

Tañrı **ḫāżır** er **ḫāżır** / Diyip ṭuran ʿāşıḳlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3714). [ḫāżır,]*

Tañrı **ḫāżır** er **ḫāżır** / Diyip ṭuran ʿāşıḳlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3714). [ḫāżır,]*

Baş ucına vardı andan er hemen / Ḥulle ṭonından görür **ḫāżır** kefen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5646). [ḫāżır,]*

<u>hāżır:</u> *Hazır, bir yerde bulunan.*

On biñ artuḳ **ḫāżır-ıdı** leşkeri / Ḳarşular yolda gelürken Ḫaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 661). [ḫāżır-ıdı, -ıdı]*

<u>hāżır:</u> *(Ar.) Bir işi yapmak için gerekli her türlü şeyini tamamlamış olan.*

Ḫıżr-ı **ḫāżır** ṣandı anı ḫalḳ-ı cihān / Ḳarşu vardı cümle eren pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5635). [ḫāżır,]*

<u>ḫāżır bul-:</u> *Hazır halde bulmak.*

Ḥulle ṭonından gele baña kefin / Başum ucında buluñ ḫāżır hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5533). [ḫāżır bul-, -uñ]*

<u>hāżır ḳıl-:</u> *Hazır durumda bulunmak.*

Hep yaraġum neyse ḫāżır ḳılasın / Bu gice perde dutaram bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5523). [ḫāżır ḳıl-, -sın]*

Ḳıbleye ḳarşu aḳar ṣu aldılar / Ḳaynadup ḳazanla ḫāżır ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5642). [ḫāżır ḳıl-, -dı, -lar]*

Düzdürüp tābūtumı ḥāżır ḳıluñ / Ṣuyum ılıt yaraġım vāfir ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5672). [ḥāżır ḳıl-, --uñ]*

<u>hażır ol:</u> *Huzurda olmak.*

Didi İlyās mıdur özüñ yā Ḫıż ı r / Kim ḳatuma gelüben olduñ ḥażır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 784). [ḥażır ol, --duñ]*

<u>hāżır ol-:</u> *Hazır olmak.*

Çekme elem ṣanma beni sinde olam / Çaġırursañ her ḳaçan ḥāżır olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5598). [ḥāżır ol-, -am]*

Evliyādur çünki Bektaş ḥażreti / İsterüz ki ḥāżır ola himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5864). [ḥāżır ol-, -a]*

Ḫāzır olsun ḳılduġuñca daʿvetiñ / Tā ḳıyāmet ḥiẕmet itsün neslüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6190). [ḥāzır ol-, -sun]*

Ḫiẕmete ḥāżır olur abdāl hemān / Kesdiler ḳurbān niʿmet bişdi çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6360). [ḥāżır ol-, -ur]*

<u>hażret:</u> *(Ar.) Huzur, kat.*

Faḫr-ı ʿĀlem **ḥażretine** gětürür / Ḥażret-i Aḥmed emr idüben ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 176). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

Naḳldür bir ṭālib irse ḳatına / Yüz uruban Ḫˇāce'nüñ **ḥażrětine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1112). [ḥażrětine, -i, -n, -e]*

Ṣaru gelüběni girdi ḳatına / Ḫālini ʿarż eyledi **ḥażrětine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1817). [ḥażrětine, -i, -n, -e]*

Geldi mescide cemāʿat ḳatına / Söyledi Ḫūnkār'umuñ **ḥażretine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1976). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

Bir yük elma yükledür tīz atına / Eyledi niyyet gele **ḥażrětine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3038). [ḥażrětine, -i, -n, -e]*

Oġluñuz Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / **Ḫażretüñe** bunı irsāl itdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4379). [ḥażretüñe, -ü, -ñ, -e]*

Arayup sürdi getürdi ḳatına / ʿArż ider Emircem'üñ **ḥāżretine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4649). [ḥāżretine, -i, -n, -e]*

Destūr ister **ḥażretüñe** gelmege / Görüben sizi ziyāret ḳılmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4538). [ḥażretüñe, -ü, -ñ, -e]*

Yüz urup destūr vir dir ben ḳula / **Ḫażretüñe** maḳṣūdın ʿarża ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4672). [ḥażretüñe, -ü, -ñ, -e]*

Ḳaṣd iderdi **ḥażretine** varadı / Eşigin öpüp yüzini süredi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5757). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

Geldi anası **ḥażretine** yitdi o şāh / Anası Bektaş içün aġlar iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

Kaʿbe'de ḫˇācesine ider naẓar / Virdi evvel **ḥażretine** ol Şāh selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5946). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

Cemʿ olup Şāh **ḥażretine** vardılar / Tīz yirinden ṭuruban görüşdi Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6012). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

Geldiler şeyḫ **ḥażretine** ol zamān / Cümlesi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6034). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

Üç yüz altmış bĕş içinde bir-idi / Virdiler şeyḫ **ḥażretine** anlar selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6036). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

Kisvetin giyüp diler yaḳa çırāḳ / Ḳaṣdları bu **ḥażretine** varalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6159). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

Medḥ idüp ögdi velīyi bir nefes / Didi yaḳduḳ **ḥażretüñden** biz çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6183). [ḥażretüñden, -(ü)ñ, -den]*

Ḥażretüñden bize gerek armaġān / Didi Aḥmed saña bir tuḥfe virem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6185). [ḥażretüñden, -(ü)ñ, -den]*

Pes muṭīʿüz emrüñe olduḳ biz ġulām / **Ḥażretüñe** olduḳ mürīd ur kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6166). [ḥażretüñe, -ü, -ñ, -e]*

Ḥażretinden istediler hep nemek / Ol Kızınca ırmaḳ kenārında evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6276). [ḥażretinden, -inden]*

Ḥażretinden istediler vire ṭuz / Didiler ki himmet it bize nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6279). [ḥażretinden, -inden]*

İtdi alḳış dil açup **ḥażretine** / İtdi elif ḳaddini ḳapuda lām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6335). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

Ḥācī Bektaş **ḥażretine** yitdiler / Bend ü zencīr içre-di ʿOšmān o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6353). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

<u>ḥażret:</u> *(Bilhassa Allah için) Kat, huzur, nezd.*

Ḥācī Bektaş görüben şādān olur / El götürüp **ḥażretĕ** duʿā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 964). [ḥażretĕ, -e]*

Didi saña ṣıġınuram yā İlāh / Zīra ḫalḳa **ḥażretüñ** olur penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 892). [ḥażretüñ, -üñ]*

Ṣaru İsmāʿīl ḳoyup ṣuyın tamām / Yudı **ḥāžret** cismini hem ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5645). [ḥāžret,]*

Ḥażretüñ çün çoḳ vaṣiyyet itdi şeyḫ / Gelecekdür dir naṣīḥat itdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5669). [ḥażretüñ, -üñ]*

Ḫiẓmetüñde itmişem bī-ḥad günāh / **Ḥażretüñde** olmışamdur rū-siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5691). [ḥażretüñde, -üñ, -de]*

Didi ey ḳuṭb-ı cihān merd-i evliyā / Uġradum bühtāna bilür **ḥażretüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6367). [ḥażretüñ, -üñ]*

ḫażret: *Saygı ifadesi.*

Su getürüñ didi Ḫunkār **ḥażreti** / Almaġa āb-dest ḳılalum niyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1837). [ḥażreti, -i]*

Silkdi Ḫūnkār **ḥażreti** yuḳarudan / Direr idi Ṣaru da aṣaġadan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2025). [ḥażreti, -i]*

Çün sözin işitdi Ḫünkār **ḥażreti** / Virdi düşnām aña bu resme ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2030). [ḥażreti, -i]*

ḫażret: *Ar. Huzur, makam, hazret (saygı sözü).*

İtdi taḳrīr-i suʾāl **ḥażretine** / Gelişüñ ḳandan gidişüñ ḳancaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 279). [ḥażretine, -i, -n, -]*

Böyle diyüp barmaġın götürdi hep / **Ḥażretine** cümle īmān getürdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1018). [ḥażretine, -i, -n, -]*

Ḥażretüñe varup ziyāret idelüm / Cānumuza ḫoş beşāret idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 935). [ḥażretüñe, -üñ, -e]*

Geldi ol Sulṭān ʿAle'd-dīn ḳatına / ʿArż ider maḳṣūdını **ḥażretine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1662). [ḥażretine, -i, -n, -]*

Evvel ol Ṣaru irince ḳatuña / Öküzüm güt diyicek **ḥażretüñe** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1997). [ḥażretüñe, -üñ, -e]*

ḫażret: *Saygın kimse.*

Bu ḳarañlıḳ aṣlı ol ki söyledüm / **Ḥażretüñe** küllīsin şerḥ eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 877). [ḥażretüñe, -ü, -ñ, -e]*

ḫażret: *Huzur, kat.*

Buluban tekrār geldi **ḥażrete** / Pes mücāz olmaḳlıġa ol niyyete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2856). [ḥażrete, -+e]*

ḫażret: *Yüce zat, saygı ifadesi.*

Çünki irdüm **ḥāzretüñüñ** ḳatına / Girdüm andan ādemī ṣūretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 816). [ḥāzretüñüñ, -üñ, -üñ]*

ḫażret: *Huzur, makam, nezd.*

Gelüben **ḥażrete** çün kim irdiler / Ḳalmamış gitmiş kimesne gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2879). [ḥażrete, --e]*

Ġam yime var pādişāhuñ ḳatına / Ḥālüñi ʿarż eylegil **ḥażrětine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4241). [ḥażrětine, -ine]*

Şemʿ söyünüp her velī oldı ẕelīl / **Ḥażretüñden** yaḳdı şemʿ-ile delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5573). [ḥażretüñden, -üñden]*

hażret: *Yücelik, ululuk ifade ederken isimlerden önce veya sonra kullanılan saygınlık ifadesi (Hz. Muhammed).*

Evliyā ser-çeşmesi ̧ola **ḥażreti** / İşbu tāc ola başında kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 137). [ḥażreti, -i]*

hażret: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Tevbe ḳılup vardılar ol **ḥażrete** / Yüz sürüben cümle ṭurdı ḫiẕmete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1005). [ḥażrete, -e]*

Cümle erenler geldi çünki **ḥażrete** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6203). [ḥażrete, -e]*

Bir niçesi gelmedi ammā **ḥażrete** / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6204). [ḥażrete, -e]*

hażret: *Yücelik, ululuk ifade ederken isimlerden önce veya sonra kullanılan saygınlık ifadesi.*

Ḥażretüñdür enbiyā faḫrı belī / Evliyā ser-çeşmesi ammā ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 143). [ḥażretüñdür, -ün, -dür]*

Milke vālī ḳıldı sěni Kirdigār / **Ḥażretüñdür** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 723). [ḥażretüñdür, -ün, -dür]*

Ḥaḳ ḳatında **ḥażretüñdür** çünki ḫāṣ / Luṭf idüp var oġlumı eyle ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 738). [ḥażretüñdür, -ün, -dür]*

El götürüp Rabb'ine itdi duʿā / Didi yā Rab **ḥażretüñdür** Ḥaḳ Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 838). [ḥażretüñdür, -ün, -dür]*

İy Ḫorāṣān şāhı sulṭān pāk-dīn / Ḳuṭb-ı ʿālem **ḥażretüñdür** çün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5570). [ḥażretüñdür, -ün, -dür]*

hażret: *Saygı ve hürmet ifadesi.*

Çünki geldiler erenler ḳatına / Bu sözi naḳl itdiler **ḥażretine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1409). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

İttifāḳan geldiler er ḳatına / Ḥāllerin ʿarż itdiler **ḥażrětine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2202). [ḥażrětine, -i, -n, -e]*

Nūş ḳıldı geldi Ḫūnkār ḳatına / Maʿlūm oldı işbu da **ḥażretine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3837). [ḥażretine, -i, -n, -e]*

hażret: *Şahıs veya kutsal sayılan varlık isimlerinin başına getirilip Farsça isim tamlaması şeklinde kullanılır ve saygı ifade eder.*

Kendüsi alubanı dutdı atı / İrdi ardınca hemān Ḫıżr **ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4598). [ḥażreti, -i]*

<u>ḥażret:</u> *Adı söylenmeyen bir kimseden söz edilirken kullanılan bir söz; saygı ifadesi.*

Çünki **ḥażret** pīrlerin ḳıldı vidāʿ / Gider-idi iderek yolda semāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4885). [ḥażret,]*

Göñli içinde böyle ṭutdı niyyetin / Ṣora kimdür bile anuñ **ḥażretin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5663). [ḥażretin, -iñ]*

Girdi dergāha göre şāh **ḥażretin** / Çünki ʿOšmān ḥazretin gördi ḥaṣūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6326). [ḥażretin, -iñ]*

Girdi dergāha göre şāh ḥażretin / Çünki ʿOšmān **ḥazretin** gördi ḥaṣūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6326). [ḥazretin, -iñ]*

Çıḳdı tekye ḳapusundan ṭaşra i yār / Gördi ʿOšmān **ḥażretin** zencīr-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6363). [ḥażretin, -iñ]*

<u>ḥażret:</u> *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Ḥaḳḳ'a cān ışmarlayınca **ḥażretüm** / Ḫalvetümde örtübeni meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5527). [ḥażretüm, -üm]*

Gidicek dāru'l-fenādan **ḥażretüm** / Tekye içre ḥaḳḳına ḳo meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5555). [ḥażretüm, -üm]*

Naḳl idince **ḥażretüm** ol kes gelür / Mānīʿ olmaz n'eyler ise ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5675). [ḥażretüm, -üm]*

<u>ḥażret:</u> *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Ejderüñ uçduġını çün gördi ḫalḳ / Düşdi **ḥażret** ayaġına çoḳ çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1048). [ḥażret,]*

Girüben tekyeye ārām itdiler / **Ḫażret** erenlěri daḫı yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2880). [ḥażret,]*

Ḫażret erenlěrine vidâʿ idüp / Germiyān'a irdi dün ü gün gidüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5005). [ḥażret,]*

<u>ḥażret:</u> *Saygı ve hürmet bildiren ifade.*

Orada oturdı Ḫūnkār **ḥażreti** / Gör n'ider ol luṭf kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1442). [ḥażreti, -i]*

Çün işitdi bunı Ḫūnkār **ḥażreti** / Ne ulu salduñ didi ġāyet ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [ḥażreti, -i]*

Ḥażretüñle rūşen iken bu cihān / Aradan olmaḳ dilersin uş nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5574). [ḥażretüñle,]*

ḥażret: *Bir büyük zattan bahsedilirken isim yerine kullanılır.*

Dirdi anadan ṭoġmadı anuñ **ḥażreti** / Bu yaḳın dem dünyāya gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 206). [ḥażreti, -i]*

Hem daḫı olmışdı şeyḫ **ḥażreti** pīr / Pīr olmaz nev-cüvān ıla çü bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 694). [ḥażreti, -i]*

Ol zamānda geldi Ḫūnkār **ḥażreti** / Rūm'a girdi dutdı ġāyet şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1637). [ḥażreti, -i]*

Geldügi gün anda Ḫūnkār **ḥażreti** / Ne geyerdi gör o ṣāḥib-devleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1691). [ḥażreti, -i]*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār **ḥażreti** / Dir ne ibrām itdüñüz böyle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1772). [ḥażreti, -i]*

Çün namāzı ḳıldı Ḫünkār **ḥażreti** / Fāṭma Ana didi bu dīvār ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1789). [ḥażreti, -i]*

Ḫāne-i İdrīs'de Ḫūnkār **ḥazreti** / Çün ḳarār itdi çeküben ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1797). [ḥazreti, -i]*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār **ḥażreti** / Dir bulara gör o kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2155). [ḥażreti, -i]*

Çün sözin işitdi Ḫūnkār **ḥażreti** / Ḳıldı işāret dirler olan ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2325). [ḥażreti, -i]*

Pes bu nevʿe oldı cemʿiyyet ḳatı / Ḳaldı ḫoş vaḥdetle Ḫūnkār **ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2666). [ḥażreti, -i]*

Gelesi vaḳt **ḥażreti** nice olur / Çelebiler geldügin nice bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2857). [ḥażreti, -i]*

İşidüben didi Ḫūnkār **ḥażreti** / Almadı biz itdük-idi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2931). [ḥażreti, -i]*

Baḳuban bunlara Ḫūnkār **ḥażreti** / Dir canavarlar ne suç itdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3026). [ḥażreti, -i]*

Aḫı Evran-ıla Ḫūnkār **ḥażreti** / Ṣoḥbeti-le eylemişler ülfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3058). [ḥażreti, -i]*

Artlarınca irdi Ḫūnkār **ḥażreti** / Gördi bunlar eylemezler ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3342). [ḥażreti, -i]*

Ol ḳaya üstine Ḫūnkār **ḥażreti** / Eyleyüp ārām ḳılurdı rāḥatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3595). [ḥażreti, -i]*

Çün didi bu resme nuṭḳ açup beyān / Didi Ḫūnkār **ḥażreti** ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3735). [ḥażreti, -i]*

İdicek Ertuñrul Alp çün rıḥleti / Ṣancaġın Sulṭān ʿAle'd-dīn **ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4264). [ḥażreti, -i]*

Alıp andan başa giye **ḥażreti** / Siz gerekdür buña taʿẓīm idesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6047). [ḥażreti, -i]*

<u>hażret:</u> *Kutsal sayılan kimselerin adlarının başına veya sonuna getirilen unvan.*

İẓn-i Ḥaḳ'la götrüdi Ḳuds'i Burāḳ / Didi Aḥmed **ḥażretine** ḳıl yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 113). [ḥażretine, -i, -ne]*

<u>hażret:</u> *Evliya, veli, şeyh.*

Ḳuṭb-ı ʿālem **ḥażretüñ** ḳıl himmeti / Üstlerinden gel götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 949). [ḥażretüñ, -üñ]*

Dir o güni görmeyem kim **ḥażretüñ** / Gide dünyadan yuyavuz meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5576). [ḥażretüñ, -üñ]*

<u>hażret:</u> *Yücelik, ululuk ifade ederken isimlerden önce veya sonra kullanılan saygınlık ifadesi.*

Köhne pīr olmış ıdı şeyḫ **ḥażreti** / Ḳurtaramadı ḥaş u āmdan mülketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 685). [ḥażreti, -i]*

<u>hażret:</u> *Huzur, makam, nezd. II Allah.*

Ḥaḳ teʿālā **ḥażretüñe** ider selām / Daʿvet ider ḫizmete göster ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 114). [ḥażretüñe, --ü, -ñe]*

<u>hażret:</u> *Ar. Saygı duyulan kişi.*

Şöyle nice gürbüz ermiş **ḥażretüñ** / Kendü elüñle eyledüñ pāk meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5685). [ḥażretüñ, -üñ]*

<u>hażret:</u> *Yücelik, ululuk ifade ederken isimlerden önce veya sonra kullanılan saygınlık ifadesi.*

Çünki bendden **ḥażretüñ** oldı ḫalāṣ / Ṭur ataña var ḳavuş Ḥaḳḳ'a olma ʿāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 790). [ḥażretüñ, -üñ]*

<u>hażret:</u> *[tas.] İlahî makam.*

Dünya sözin āḫir idüp ol velī / **Ḥażret'e** dutdı yüzin andan velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5609). [ḥażret'e, -e]*

<u>hażret:</u> *Sarı Saltuk.*

İşidüp şād oldı **ḥażret** erleri / Ḫalīfesi ululuları pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2873). [ḥażret,]*

İrtesi ne varsa **ḥażretde** tamām / Çelebiler ḫalīfeler ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2874). [ḥażretde, --de]*

ḥażret-: *Saygı ifadesi.*

Tekyedār-ıdı Ḥıż ı r Lāla ol zamān / **Ḥażret-ileydi** müşerref ḫānedān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5799). [ḥażret-ileydi, -iley, -di]*

ḥażrete: *(Ar.) Huzur, kat.*

Durdı daḫı **ḥażrete** yitürdiler / Enbiyā çün kim görür yārān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 182). [ḥażrete,]*

Geydi naʿlīn eline aldı ʿaṣā / Ḳarşu vardı ʿizzet-ile **ḥazrete** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6018). [ḥazrete,]*

Ġam yime ki ʿafv idiser pādişāh / Ḳara İmīrza çünki irdi **ḥażrete** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6331). [ḥażrete,]*

Etmegim yidüñ ola saña ḥelāl / Eli boşla gireyin tā **ḥażrete** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6355). [ḥażrete,]*

ḥażret-i: *Allah'ın zâtı.*

Ġāzīlerle dāʾimā eyle ġazā / **Ḥażret-i** ʿOšmān'a virdi çün ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6404). [ḥażret-i,]*

ḥażreti-: *Hacı Bektaş-ı Velî.*

Ḥażretine mānīʿ olma ḳıl ḥaẕer / Hem aña söylemeñ ol virmez ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5536). [ḥażretine, -ne]*

hazreti: *Allah'ın zâtı.*

Çılbırından göndere bağlar atı / Vardı ḫalvet ḳapusuna **ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5640). [ḥażreti,]*

Ḳıbleye ḳarşu ḳoyup ol meyyiti / Geçdi imāmlıḳ itdi ol er **ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [ḥażreti,]*

Bilsün işbu er durur anuñ ṣāḥibi / Bir vilāyet gösteriser **ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6046). [ḥażreti,]*

Ḫ̆āce Aḥmed ḥażretiydi bī-gümān / Ḳuṭb-ı ʿālem idi ol dem **ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6090). [ḥażreti,]*

Ḫ̆āce Aḥmed **ḥażretiydi** bī-gümān / Ḳuṭb-ı ʿālem idi ol dem ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6090). [ḥażretiydi, -y, -di]*

Key taʿaccüb eyleyüben ṭañladı / Bildi ʿOšmān **ḥażretidir** bī-günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6397). [ḥażretidir, -dir]*

hazreti: *Hacı Bektaş-ı Velî.*

Ṣıḳılur Ṣaltıḳ görür zaḥmet ʿaẕīm / Çaġırur **ḥażreti** o dem ez-ḫavf u bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2821). [ḥażreti,]*

Didügi dem didi Ḫūnkār **ḥażreti** / Gör nice eylĕdi girçek himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3127). [ḥażreti,]*

Çün bu sözi işidirse **ḥażreti** / El idüp gögsin geçürdi key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5587). [ḥażreti,]*

Her kişi ḫarman dögüp çeker ṣaman / **Ḥażreti** seyrāna çıḳmışdı meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6239). [ḥażreti,]*

hazreti: *Hoca Ahmet Yesevi.*

Müʾminānuñ seyyidiydi **ḥazreti** / Ol vilāyetle ṭutupdı milketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 639). [ḥazreti,]*

hażret-i aḥmed: *Hz. Muhammed.*

Faḫr-ı ʿĀlem ḥażretine gĕtürür / **Ḥażret-i Aḥmed** emr idüben ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 176). [ḥażret-i aḥmed,]*

Aṣḥāb otururdılar hep ṣaġ u ṣol / **Ḥażret-i Aḥmed** buyurur Selmān'a pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 174). [ḥażret-i aḥmed,]*

hażret-i baṭṭāl ġāzī: *Saygıdeğer Battalgazi II.Battal Gazi veya Seyyid Battal Gazi, 8. yüzyılda yaşadığı tahmin edilen ve hakkında çeşitli inanışlar bırakmış bir liderdir. Malatya Serdarı Hüseyin Gazi'nin oğludur.*

Çünki Ḳayṣer Rūm'a iken pādişāh / **Ḥażret-i Baṭṭāl Ġāzī** yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1598). [ḥażret-i baṭṭāl ġāzī,]*

hażret-i hakk: *Allah.*

"Ḳābe ḳavseyn" arasında ol Resūl / Ḥażret-i Ḥaḳḳ'a bulur anda vuṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 121). [ḥażret-i ḥaḳḳ,]*

hażret-i hıżr: *Içenlere ölmezlik veren âb-ı hayât'ı içmiş bulunan ve kul sıkıldığı zaman imdadına yetişmekle meşhur olan peygamber.*

Ḥażret-i Ḫıżr'ı görince bilürem / Kim muṣāḥib olmışam farḳ ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5664). [ḥażret-i ḫıżr,]*

hażret-i hünkār: *Sultan Hazretleri II yüce sultan.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi sözini / Didi aña dönderüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1440). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār āhū postına / Çün naẓar ḳıldı o daḫı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1454). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

ḥażret-i ḫünkār: *Sultan hazretleri.*

Ḥażret-i Ḫünkār veliyy-i etḳıyā / Rūm'a ʿazm itdi çün ol merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1426). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār işitdi çün sözin / Oluban ḫoş-ḥāl aña döndi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1535). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Bir gün ol Güvenc nām merd-i ʿazīz / **Ḥażret-i Ḫünkār** ḳatına irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4671). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār Güvenc'e böyle söz / Gūş idincek döndürür Güvenc'e yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4675). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār bir ad eyledi / Anı meydānına cellād eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4974). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḫalīfeler cemʿ oluban ṭurdılar / **Ḥażret-i Ḫünkār** üzre girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4989). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Bildi İsmāʿīl anı nice er durur / Ḥācī Bektaş **ḥażret-i Ḫünkār** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5682). [ḥażret-i ḫünkār,]*

hażret-i hünkār: *Horasanlı Hazreti Sultan Hacı Bektaş.*

Ḥażret-i Ḫünkār ol ḳuṭb-ı cihān / Şeksüzin seyyid durur āl-i resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 235). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār ol ḳuṭb-ı cihān / Çünki geçdi oradan olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1201). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār'a ḳarşu geldiler / Nuṭḳa gelüben tażarruʿ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1211). [ḥażret-i ḫünkār, --a]*

Naḳldür çün kim o ser-tācu'r-ricāl / **Ḥażret-i Ḫünkār** veliyy-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1275). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār ḳaṣd itdi yāra / Ḫˇāce'nüñ virdügi ḥükmi göstere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1380). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār ḳuṭb-ı evliyā / Ser-firāz-ı etḳıyā vü aṣfīyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1329). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār ol ḳuṭb-ı cihān / Emre'den işitdi çün böyle beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1420). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Bir gün ol sulṭān şāh-ı evliyā / **Ḥażret-i Ḫünkār** o nūr-ı etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1787). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Naḳldür iy maʿden-i cūd u seḫā / **Ḥażret-i Ḫünkār** nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1930). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār işidür çün sözin / İdrīs'e söylĕdi dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1937). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Öyle diyüben o şāh-ı evliyā / **Ḫażret-i Ḫūnkār** o nūr-ı aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2015). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

Naḳldür ol maʿden-i cūd u seḫā / **Ḫażret-i Ḫūnkār** nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2055). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

Ḫalḳ aña eylediler iḳtidā / Ḫażret-i Ḫūnkār'da bile iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2098). [ḫażret-i ḫūnkār, --da]*

Meger anda vardı bir yirli ḳaya / Ḫazret-i Ḫūnkār'a ol er ne diyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [ḫazret-i ḫūnkār, --a]*

Bir gün ol ser-defter-i cūd u seḫā / **Ḫazret-i Ḫünkār** ḳuṭb-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2136). [ḫazret-i ḫünkār,]*

İttifāḳ idübeni cemʿ oldılar / **Ḫażret-i Ḫūnkār** ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2205). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

Ṣaru İsmāʿīl yirinden cüst ṭurur / **Ḫażret-i Ḫūnkār** naẓarına varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2265). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

Ḫażret-i Ḫūnkār geliyorur size / Beni pīş-rev gönderüp durur size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2294). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

Ḫażret-i Ḫūnkār didi iy kān-ı cūd / İdebilürseñ eyüdür didi zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3002). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

Meger ol dem **ḫażret-i Ḫūnkār** girü / Ol Aḫı Evran-ıla iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3023). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

Ḫażret-i Ḫūnkār sözin itdi ḳabūl / Şimdi dir ben dutmazam ol yaña yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3211). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

Ḫażret-i Ḫūnkār'ı çün kim gördiler / Ḳarşulayup ḫiẕmet idüp vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3391). [ḫażret-i ḫūnkār, --ı]*

Gider-iken bir kişiye irdiler / **Ḫażret-i Ḫūnkār** ḫaberin ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3456). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

ḫażret-i hünkār: *Saygın lider Hacı Bektaş-ı Velî.*

Ṣuvada çün kim varur ol nāzenīn / **Ḫażret-i Ḫūnkār** gelür anda hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1690). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

ḫażret-i hünkār: *Saygın ve ulu Hâcı Bektâş-ı Velî.*

Yatsuyı daḫı ḳılup ṭaġıldılar / **Ḫażret-i Ḫūnkār** tenhā ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1715). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

ḫażret-i hünkār: *Hünkâr hazretleri, padişah.*

Ḫażret-i Ḫūnkār o mehyā remzini / Seyyid üzre ola remz itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5036). [ḫażret-i ḫūnkār,]*

ḥażret-i ḫünkār: *Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ḥażret-i Ḫünkār'ı göre geldiler / Çille-ḫāne'ye irüp yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2355). [ḥażret-i ḫünkār, --ı]*

Ḥażret-i Ḫünkār ḳuṭb-ı evliyā / Yumruġıyla urdı ol dem ḳayaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2360). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Meger ol vaḳt ser-ver-i erbāb-ı faḳr / **Ḥażret-i Ḫünkār** Ḳarayük'i maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2443). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār ḳuṭbu'l-ʿārifīn / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2477). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Naḳldür bu yaña ol ḳuṭb-ı cihān / **Ḥażret-i Ḫünkār** veliyy-i müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2503). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Pes Ṣaru daḫı tırāşdan çekdi el / **Ḥażret-i Ḫünkār** ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2511). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār'a gelürlĕr-idi / Ḫoş ziyāret eri ḳılurlar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2656). [ḥażret-i ḫünkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫünkār'a bu maʿlūm idi / Kim bular içre bu iş mektūm idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [ḥażret-i ḫünkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫünkār ḳatında bir ʿazīz / Var-ıdı ġāyet velī ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2678). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār anı sevĕr-idi / Anuñ-içün rāzına rāzdār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2680). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Naḳldür ol maʿden-i ṣıdḳ u ṣafā / **Ḥażret-i Ḫünkār** nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2731). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār Ṣaru Ṣaltıḳ didi / Rūmili'ne biz seni ṣalduḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2736). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Naḳldür kümmel didi böyle beyān / **Ḥażret-i Ḫünkār** ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2900). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār işigine gelür / Ḫulefāya ḥālini iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2911). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār işāret eyledi / Ol işāret ḫoş beşāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2915). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Ḥażret-i Ḫünkār'a iʿlām itdiler / Ne didiyse cümlesini itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2918). [ḥażret-i ḫünkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫünkār evṣāfın tamām / İşidüben ṣabr itmez ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2957). [ḥażret-i ḫünkār,]*

Arṣlana binüp yılan ḳamçı ider / Ḥażret-i Ḫünkār'a ʿazm ider gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2959). [ḥażret-i ḫünkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidüp gör n'ider / Örü ṭuruban miyānın cüst ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2965). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi kim iy ʿazīz / Ne murāḍa geldüñüz bu yire siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2998). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ʿaceb / Teftiş idebile misiz didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3000). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḫoş ḳıldı naẓar / Ol naẓar cānına eylědi ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3005). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār bir gün iy ʿazīz / Girü Ḳırşehri'ne ʿazm eyledi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3091). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

ʿİsā-yı Mücerred'i de aldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār'a karşı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3093). [ḥażret-i ḫūnkār, --a]*

Ol daḥı her dāyim anda gělicek / Ḥażret-i Ḫūnkār'ı anda bulıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3174). [ḥażret-i ḫūnkār, --ı]*

Didi yılda bir gelür bunda ol er / **Ḥażret-i Ḫūnkār** veliyy-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3199). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Yıl tamām olıncaġaz ol pādişāh / **Ḥażret-i Ḫūnkār** ol ḳuṭb-ı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3206). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Līk içinde dīn ṭutar bir ḥāl eri / **Ḥażret-i Ḫūnkār** bilürdi o eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3250). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm olur / Öyle göñlinden geçürdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3254). [ḥażret-i ḫūnkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ḳavm ʿaceb / Ṭuzsuz olmaġa ṭaʿām neydi sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3426). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Çün işitdi bunı ol ḳuṭb-ı cihān / **Ḥażret-i Ḫūnkār** veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3431). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Otururken **ḥażret-i Ḫūnkār** hemīn / Ġayb oldı göremedi Saʿde'dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3442). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Aluban iʿzāz-ıla gětürdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār'a çün yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3549). [ḥażret-i ḫūnkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a Mollā söyledi / Vaḳt irdügini iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3553). [ḥażret-i ḫūnkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Maḳālāt'ın tamām / Türkīye tercüme itdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3666). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ẕikr itdi bize kümmel ḫoş beyān / **Ḥażret-i Ḫūnkār** ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3785). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

İricek Fāṭıma'ya didi hemīn / **Ḥażret-i Ḫūnkār** buyurdı çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3796). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

İşidicek **ḥażret-i Ḫūnkār** sözin / Didi Fāṭıma'ya dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3840). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Bu yiyincĕgez Ḥabīb gör n'eyledi / **Ḥażret-i Ḫūnkār** hemān emr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3868). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār buluşdı beg-ile / Ḥālini taḳrīr idüp geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3958). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol günde meger / Giyer-idi bir zümāyiti be-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3962). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Güş idincĕgez sözini bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3965). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Bu ḳadar muḥib mürīd ile tamām / **Ḥażret-i Ḫūnkār** ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3976). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḳaldı Ḳarayük'de ol ḳuṭb-ı cihān / **Ḥażret-i Ḫūnkār** veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4015). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Şöyle dir kümmel beyān-ı dil-güşā / **Ḥażret-i Ḫūnkār** ol ferruḫ-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4020). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Pīşvā-yı etḳıyā vü aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4034). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Yetişincek Ḳarayük'e ol ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4070). [ḥażret-i ḫūnkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ evṣāfın ol er / Vaṣfın itdi bī-nihāye ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4223). [ḥażret-i ḫūnkār, --uñ]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a key oldı muḥib / Ḳalbini ḳıldı münevver gör o ḥub *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4347). [ḥażret-i ḫūnkār, --a]*

Aluban Otman Beg'i de sürdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār'a tā kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4352). [ḥażret-i ḫūnkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ʿayān itdiler / Bunlaruñ geldügin beyān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4368). [ḥażret-i ḫūnkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına girdiler / Kademine ḫoş erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4371). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ʿizzet eyledi / Ḫoş güler yüz-ile ṭatlu söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4372). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿārifīn / Anlaruñ sözin işidicek yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4381). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār gör ki ne ḳılur / El uruban tācı eline alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4388). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār çün ḳaṣd eyledi / Seyyid'i itmek ziyāret diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4475). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña gör ne ḳılur / Maḳaşın alup çırāḳ şofra virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4484). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār nuṭḳ açup revān / Seyyid'e virdi selām ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4520). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Bir ʿazīm deryā olur ol bī-kerān / **Ḥażret-i Ḫūnkār** ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4525). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Gine bir gün ol imām-ı muḳtedā / Otururken **Ḥażret-i Ḫūnkār** şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4536). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup aldı gelür / **Ḥażret-i Ḫūnkār** görüp ʿizzet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4540). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña dir söyle sen / Çille-i merdān çekersin yā ḫo zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4546). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

İʿtikāf idüp ḳılur anda ḳuʿūd / **Ḥażret-i Ḫūnkār** daḫı ol kān-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4552). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işiginde ḳarār / Eyleyüp tenhā oturmışdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4575). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Hem Emircem naẕarında iy ʿazīz / Ẕikre geldi **ḥażret-i Ḫūnkār** nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4642). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār görince dir maḳāl / Fehm itdüñ mi nicesi oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4783). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ehl-i keşf ehl-i kerāmetler-idi / Ḥażret-i Ḫūnkār'a hep rāzdār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4806). [ḥażret-i ḫūnkār, --a]*

Hem Receb Seydī ve Ṣaru Ḳāḍī'dur / **Ḥażret-i Ḫūnkār** bulardan rāżīdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4816). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Bu araya dir beni ol pāk-dīn / **Ḥażret-i Ḫūnkār** ḳuṭbu'l-ʿālemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4893). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ iy kān-ı kerem / Bir ulu ḫalīfesi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4970). [ḥażret-i ḫūnkār, --uñ]*

Kimisi tekẕīb idüp dir bu degül / **Ḥażret-i Ḫūnkār** ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5032). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḫāṭırından çün geçer böyle ḥuṭūr / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5275). [ḥażret-i ḫūnkār, --a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol zeyne'l-beşer / Ḫᵛāce naẕarına varıncaḳ ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5413). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ḫorasān'da bu yidi er nām-dār / Ḥażret-i Ḫūnkār'a aḳtarıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5415). [ḥażret-i ḫūnkār, -a]*

Ḥāżret-i Ḫūnkār şāh-ı evliyā / Tācdār-ı aṣfiyā vü etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5453). [ḥāżret-i ḫūnkār,]*

Bir ḫalîfe Cerdekīn şeyḫi ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'-ıla bir gün o tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5490). [ḥażret-i ḫūnkār, -ıla]*

Çün żamīrinden geçer böyle ḫayāl / **Ḥażret-i Ḫūnkār** ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5495). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

Ol yire varur begini çün görür / **Ḥażret-i Ḫūnkār** selāmın děgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5503). [ḥażret-i ḫūnkār,]*

ḥażreti ḫūnkār: *Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli.*

İdicek rıḥlet bu Ḫūnkār ḥażreti / Yatduġı yirden gider gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5278). [ḥażreti ḫūnkār,]*

ḫażret-i ḫūnkār bektaş-ı velī: *Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ḥażret-i Ḫūnkār Bektaş-ı Velī / Geçdi oturdı sedirde ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2335). [ḥażret-i ḫūnkār bektaş-ı velī,]*

ḫażret-i ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Pīşvā-yı etḳıyā vü aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2919). [ḥażret-i ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā,]*

ḥażret-i hūnkār veliyy-i muḥterem: *Hürmetli Ermiş Hacı Bektaş-ı Veli.*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kerem / **Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2822). [ḥażret-i ḫūnkār veliyy-i muḥterem,]*

ḥażret-i hūnkār veliyy-i zu'l-celāl: *Azametli Velî Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî.*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i ẕu'l-celāl / Didi Ṣaru ṭuy nicesi oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2531). [ḥażret-i ḫūnkār veliyy-i ẕu'l-celāl,]*

ḥażret-i hūnkār'a: *Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ol merd-i ʿazīz / Gönderüp bir adamı dir bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5343). [ḥażret-i ḫūnkār'a,]*

ḥażret-i hūnkār'a: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Gider olsa **ḫażret-i Ḫūnkār'a** ol / Ḫoş laṭīf buġday unı alurdı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4618). [ḥażret-i ḫūnkār'a,]*

ḥażret-i ilyās: *Hz. İlyas Peygamber.*

Ol belī dirdi dimezdi aña lā / Buluşuban Ḥażret-i İlyās'a ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5920). [ḥażret-i ilyās, -a]*

Ḫizmetine anlaruñ yüz sürüdi / **Ḥażret-i İlyās** irişüp ider naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5922). [ḥażret-i ilyās,]*

<u>hażreti muhammed:</u> *İslam dininin Peygamberi Hazreti Muhammed Mustafa.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 0). [ḥażreti muḥammed,]

<u>ḥażret-i peyġam-beri:</u> *Hz. Muhammed (s.a.v).*

Kaʿbe'den oldı revān diñle eri / Ārzū ḳıldı **Ḥażret-i peyġam-beri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1225). [ḥażret-i peyġam-beri, --i]*

<u>hazret-i rabbu'l-ʿibād:</u> *Bütün yaratılmışların Rabbi olan Allah.*

Ḥaḳḳ'a ere itdügince iʿtimād / Müʾmin itdi **ḥazret-i Rabbu'l-ʿibād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5843). [ḥazret-i rabbu'l-ʿibād,]*

<u>hażret-i şāh:</u> *Şah hazretleri.*

Didi ana ḳaḳıma sevmez Çalab / Ḥażret-i Şāḥ'ı severseñ söze uy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5939). [ḥażret-i şāḥ, -ı]*

<u>hażret-i şāh:</u> *Şah hazretleri. II Hacı Bektaş-ı Veli.*

Hep Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / **Ḥażret-i şāh** er idügin bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1027). [ḥażret-i şāh,]*

<u>hażret-i şeyh-i şuyūh:</u> *Şeyhlerin şeyhi yüce, ulu kimse (Hoca Ahmet Yesevi).*

Ol Ḫorāsān milkine vālī idi / **Ḥażret-i şeyḫ-i şuyūḫ** ulı ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 637). [ḥażret-i şeyḫ-i şuyūḫ,]*

<u>hażret-i seyyid:</u> *Hazret-i Seyyid.*

Ḥażret-i Seyyid mezārın olʿazīz / Ḫoş ziyāret eyleye vü döne tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4464). [ḥażret-i seyyid,]*

Ḥażret-i Seyyid o yirüñ erleri / Evliyāyı ḳıldı istiḳbāl varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4518). [ḥażret-i seyyid,]*

<u>heb:</u> *Bütün, tüm, hepsi.*

Ṭolu bir hem-yān ıla arı ẕeheb / Gönderür hem-yānı bile anı **heb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [heb,]*

<u>heb:</u> *Bütün, tüm, hepsi, tamamen.*

Ol diyāra oldı ḫalīfe yine / Çün Ḫorāsān ḫālī ḳaldı ḫalḳı **heb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 253). [heb,]*

Heb muḥibb oldılar abdāl ne ki var / Bildi odur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 828). [heb,]*

Çün tekūr ruhbānlara itdi ġażab / Çağırup ağlaşdılar cümlesi **heb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 909). [heb,]*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Bir zamān Allāh'a ṭāʿat ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1011). [heb,]*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı görüp ṭañladı / Bilmeyen de bildi erdür añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1057). [heb,]*

Adı Muḥammed Velī dirler laḳab / İbrāhīmü'š-Šānī ḫalḳ dirlerdi **heb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1369). [heb,]*

Didi Ḫūnkār niye çekersiz taʿab / Gel diril di burçaġa dirile **heb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2312). [heb,]*

Geldi Külü Ḫan'a ḫoş bu söz ʿaceb / Söyledügüñ rāst sözdür didi **heb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2494). [heb,]*

Anı gizlĕr-idi dāyim birisi / **Heb** bilürlerdi uşaġı irisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2671). [heb,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ʿaceb / Teftiş idebile misiz didi **heb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3000). [heb,]*

Meclis olup anda ḫoş oturdılar / **Heb** ḥicābı aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3100). [heb,]*

Ol çayuñ yuḳarısı aşaġası / **Heb** ḳamu ne var-ısa ḳurbaġası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3108). [heb,]*

Degdi ruhbān ṭonların çıḳardı **heb** / Yüridi andan ilerü yā edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3280). [heb,]*

Ḫalīfeler otururlar çevre **heb** / Görüben bunı didi zihī ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3698). [heb,]*

Ol sebebden itmedük anı ṭaleb / Atañuñ ḳullarıyuz biz didi **heb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4282). [heb,]*

Gördi bir şıġın geyigi ez-ẕeheb / Gevdesi altun-ıdı ser-cümle **heb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5287). [heb,]*

heft-ser: *Yedi başlı.*

Anda bir evren türedi **heft-ser** / Ḳorḳdı ol beg ire kendüye żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2812). [heft-ser,]*

hegbe: *Heybe || At, eşek, öküz gibi hayvanların sırtına yerleştirilen ve iki tarafında yük konulmak üzere cep dikilmiş kumaş.*

Alduġınuñ ḳıymeti her neyse ol / Ḳomamışdur **hegbe** içre ol fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 597). [hegbe,]*

Kim ki aluban bahāsın nĕ-y-ise / **Hegbenüñ** içine anı ḳoymasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 595). [hegbenüñ, -nün]*

Hegbeye ḳoyup ol öküze vurur / Ol öküz de ṭoġrı bāzāra varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [hegbeye, -ye]*

Andan alurdı bahāsın neyse tīz / **Hegbeye** ḳoyardı anı iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 594). [hegbeye, -ye]*

Hegbeye ḳoyucaġaz döner gider / ʿĀdeti buydı müdām eyle ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 599). [hegbeye, -y, -e]*

Göricek ḫüddām gelürlĕr-idi / **Hegbeyi** üstinden alurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 601). [hegbeyi, --y, --i]*

Ol kitāblar **hegbesi** ṣuya düşer / Bunı görüp Mollā'nuñ ʿaḳlı şaşar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3510). [hegbesi, -si]*

hegbe: *Heybe. II Çanta.*

Çıḳarurlar **hegbeden** ol maʿnayı / Ḫˇāce ne kim dise iderler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 602). [hegbeden, -den]*

hel etā: *Kur'an'ın kıyamet ve mürselat sureleri arasında bulan 76. sure insan suresinin diğer isimlerinden biri. Bu diğer isimler arasında dehr (zaman) ve ebrar (iyiler) de vardır. "Hel'eta" veya "Hel eta" diye de yazılabilir. Konusu ehl-i beyt'ten hz. Ali, hz. Zehra (yüzü pek beyaz ve parlak olan demek, hz. Fatıma'nın lâkabı) hz. Hasan, hz. Hüseyin ve hizmetçileri Fizze; bunların kendileri aç/kısıtlı durumdayken kendi yemeklerini iftar vaktinde üç gün boyunca birer yoksula, yetime ve esire yedirmeleri, bağışlamaları hadisesidir.*

Murteżā'nuñ ḥaḳḳı oldur lā fetā / Hem didi ḥaḳḳında Sübḥān **hel etā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 715). [hel etā,]*

helāk: *Mahvetmek, perişan etmek.*

Cānuña sebeb ola bir turva ḫāḳ / Bir avuç cev ḳılmaya sĕni **helāk** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1854). [helāk,]*

helāk: *Mahvolma, perişan hale gelme; ölme.*

Şeyḫ ḥikāyet itdi Ḥaydar ḥālini / Altı biñ erüñ **helāk** aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 737). [helāk,]*

helāk: *Mahvolma, perîşân hâle gelme.*

Şeyḫ ḥikāyet itdi kendü ḥālini / Altı biñ erüñ **helāk** aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 725). [helāk,]*

helāk eyle: *Mahvetmek, perişan etmek.*

Eylesün münkiri ejder hep helāk / Küfr ü şirkden eyle yir yüzini pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1038). [helāk eyle, --sün]*

helāk eyle-: *Öldürmek.*

Āḫir ejderhāyı eyledi helāk / Ḳılıç Aṣlan bin Selīm Ṣāh cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1626). [helāk eyle-, --di]*

helāk it-: *Helâk etmek (eylemek): Mahvetmek, yok etmek.*

Ḫalḳ-ı münkir ḳomadı itdi helāk / Yir yüzin kāfirden itdi cümle pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1042). [helāk it-, --di]*

Göreler evran-ıla n'eyler n'ider / Evreni ne resm-ile helāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5192). [helāk it-,]*

Tīz helāk ider kişiyi yā aḥı / Ben seniñ manṣūbuñı alur-ıdım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6126). [helāk it-, -er]*

helāk ol-: *Mahvolmak, perişan hale gelmek; ölmek.*

Yoḳsa ḫod ola helāk ḳurtılavuz / Söz yalanıduġın andan bilevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2493). [helāk ol-, --a]*

Ben helāk ger olmadın çıḳar ısam / Sözümi ṭutar mısız ne dir-isem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2498). [helāk ol-, --madın]*

helāl: *Dini yönden yasaklanmamış olan, dinin kurallarına aykırı olmayan.*

Āḫiret ḥatunı-y-ıdı ol nefes / Bir **ḥelāli** var-ıdı İdrīs Faḳīh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6094). [ḥelāli, -i]*

helāl et-: *Helal iş yapan, helal kazanan.*

Etmegim yidüñ ola saña ḥelāl / Eli boşla gireyin tā ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6355). [ḥelāl et-, -me, -gim]*

helāl ol: *Helal olmak.*

Ḥācī Bektaş'a tekūr gönderdi māl / Didi var git cümlesi olsun ḥelāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 971). [ḥelāl ol, --sun]*

hele: *Öncelikle.*

Didi Ḫūnkār begüñi var gör **hele** / N'oldı ise bilesin andan gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [hele,]*

hele: *Hele, haydi.*

Giderüp dil-bend mücāveze-y-ile / İlerü gel naẓara didi **hele** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4385). [hele,]*

hele: *"Özellikle" anlamında bir bağlaç.*

Maşraba alup o ḫiẕmetkār ele / Şu getürüben öñine ḳor **hele** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1839). [hele,]*

Fāṭıma'ya dir bunı ḫarc it **hele** / Tükedincegez bunı girü gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3824). [hele,]*

hele: *"Biraz bekle, dur bakalım" anlamında cümlelerin başına getirilen kelime.*

Eyle-y-idi ḳavlümüz anuñ-ıla / Cumʿa ḳılındı ẓuh u r geçdi **hele** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3985). [hele,]*

hele: *"Biraz bekle, dur bakalım!" anlamında cümlelerin başına getirilen bir kelime.*

Bir ḳoyunca yoḳ durur ʿaḳlum benüm / **Hele** ġāyet sevdi bu eri cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [hele,]*

Hele geçüben oturdı yirine / Vardı kendü ʿāleminüñ seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1724). [hele,]*

İşidüben bunı Nūre'd-dīn Ḥˇāce / Ḳaḳıyuban **hele** yatdı ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1829). [hele,]*

Köylinüñ ṣıġırı hep geldi eve / Ṣaru'nuñ öküzleri gelmez **hele** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1972). [hele,]*

Başa kef virüp tīġı aldı ele / Pes ṭırāş itmege başladı **hele** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2509). [hele,]*

Şehr-i Nişābūr'da bizümle bile / Olduġumuz yirde olurdı **hele** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2520). [hele,]*

Dir bu ne evren olacaḳ yir durur / **Hele** ġāyet bu ʿacāyib sır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [hele,]*

Dir Saʿīd'üm Ṣuṣadı'da bir çile / Pāymānçede çıḳarduñ dir **hele** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3645). [hele,]*

Hele ol devletlüye piş-rev gelür / İrdügin erüñ aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5226). [hele,]*

hele: *"Dahi, bile" anlamında bağlaç.*

Buña ḫüccet ḳoduġuma biş bile / Ṭanuġum var görüñüz siz de **hele** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1984). [hele,]*

Ne var altındaġıyam diseñ n'ola / Bārī viriciden olurduñ **helĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3745). [helĕ,]*

hem: *"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.*

Çünki dīnüñ ulusısız bu zamān / **Hem** muṭīʿ size ḳamu pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 856). [hem,]*

Adı **hem** Fāṭıma-y-ıdı müşṭehir / Baʿżı yirde Fāṭma Bacı da dinir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1673). [hem,]*

Geldi pezver ṣofra daḫı yendi **hem** / Ṣofra duʿāsı daḫı olundı **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [hem,]*

Ol zamānda Ḳayṣeri şehrinde **hem** / Bir ʿazīz vardı be-ġāyet muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3300). [hem,]*

Gāh bu köy ḳurbında bir yir var durur / **Hem** o yir ol kimseye maḥżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [hem,]*

İrişürdi Fāṭıma Ana anlara / Ḫoş geldüñ dir idi **hem** bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3804). [hem,]*

Aldı altunı vü **hem** pend ü naẓar / Ol naẓardan buldı günde baḫtı fer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3829). [hem,]*

Ḳāsım'um atasıdur dir ol ḥabīb / Adı daḫı **hem** anuñ olsun Ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [hem,]*

Çoḳ dilerüz mālı **hem** bilsün didi / Rāżī-y-ise ilerü gelsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3878). [hem,]*

Ayṭoġmış olupdur eñ ulusı / Artuḳ olur cümleden **hem** bilüsü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4212). [hem,]*

Feṭḥ ü nuṣret **hem** saña yoldaş ola / Ḳanda varursañ erenler iş ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4401). [hem,]*

Hem iki yirde ışırdı iki ṭaş / Oldı bu esrār cihān içinde fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [hem,]*

Eyledi iʿzāz u ikrām bī-ḳıyās / **Hem** ziyāret itdi ne var anda nās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4483). [hem,]*

Māl ṭavar ıssı-y-ıdı **hem** ol kişi / Hem seḫāvet itmek-idi cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4493). [hem,]*

Bir sürü ḳoyunı var-ıdı ziyād / Ḳuzusı **hem** bir sürü iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4494). [hem,]*

Didi Ḫūnkār birḳaçı yiter bunuñ / **Hem** ne lāzım cümlesin ḳırmaḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [hem,]*

Çün duʿā-yı ḫatm ider gör ol ʿazīz / **Hem** ḳoyun emişmege gelmişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4508). [hem,]*

Ḫalvetinde itdi niyyet ḫalvete / İʿtikāfa oturur **hem** ʿuzlete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4553). [hem,]*

Hem Emircem naẓarında iy ʿazīz / Ẕikre geldi ḥażret-i Ḫūnkār nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4642). [hem,]*

Hem muḥibligi de itdi ṣayrafī / Bir ḥāl irmiş-idi aña muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4789). [hem,]*

Hem Baba Resūl durur biri daḫı / Gürbüz er durur muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [hem,]*

ʿİzzet ider aña Ḫūnkār ḥażreti / **Hem** nihāyetsüz ḳılurdı ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4825). [hem,]*

Şöyle ki şerḥ itmege mümkin degül / Oldı gürbüz er ü **hem** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4851). [hem,]*

Ḳocalup ḳalmadı tende ḳuvvetüm / Ḫōr oldı cüššede **hem** heybetüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4950). [hem,]*

Bil biri de **hem** Mucur Seydīsi'dür / Ol kerem kānı erenler ḫāṣıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5443). [hem,]*

Kibr idüp daḫı ḥasedkār olmasun / **Hem** göñül yıḳup dil-āzār olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5552). [hem,]*

Ṣanma İsmāʿīl ölürüz biz de **hem** / Kisvetümüz degşürürüz bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5597). [hem,]*

Hem bilür ki Ḫācī Bektaş-ı Velī / Girçek erdür lā dimez iydür belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5838). [hem,]*

hem: *"Aynı zamanda" anlamında kullanılan bağlaç.*

Didi abdāl emriñüz bitürmişem / **Hem** reʾīsi uş bilĕ getürmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4129). [hem,]*

Bir zümāyit sinde ḳorlar anda **hem** / Gider andan ʿazm ider ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [hem,]*

Māl ṭavar ıssı-y-ıdı hem ol kişi / **Hem** seḫāvet itmek-idi cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4493). [hem,]*

Ḳarşumuzda **hem** yaḳınumuzda dur / Gitme ırak olma bizden didi dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5365). [hem,]*

Oturup göñlüñde eylĕyem ḳarār / **Hem** dilüñde söyleyem didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5498). [hem,]*

hem: *"Aynı zamanda, ayrıca " anlamlarında kullanılan bağlaç.*

Nicesi dönmek didi **hem** ol hümām / Üc gün oldı ol erenlerle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [hem,]*

hem: *"Aynı zamanda, ayrıca " anlamlarına gelen bağlaç.*

Hem daḫı bilgil mezārı andadur / Dirlik-ile ölmedi bir zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5395). [hem,]*

hem: *"Aynı anda, aynı zamanda" anlamında kullanılan bağlaç.*

İy fenā ehli işit aṣlaḥ kelām / Var durur temšīl **hem** destān be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [hem,]*

Ẓıll-ı Sübḥān Āl-i ʿOšmān nīk-baḫt / Yaʿnī kim **hem** Ildırım Ḫan aldı taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 101). [hem,]*

Ḥācı Bektaş tācı aṣlın ṣerḥ idem / Ṣemʿ ü mıḳrāż ḫırḫa daḫı **hem** ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 108). [hem,]*

Ümmetin istědi Ḥaḳ'dan **hem** Resūl / Ḥaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 124). [hem,]*

Rengi süddeп aġ **hem** berrāk anuñ / Enver olmış nūr-ıla āfāḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 126). [hem,]*

İtdi ʿizzet birle semʿine ḫiṭāb / Ümmetüñden ḳuṭb ola **hem** kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 135). [hem,]*

Ḫānedānuñdan ḳopa ʿālī hümām / Ola ṣāḥib-velāyet **hem** merd-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 136). [hem,]*

Ḳubbe-i elif tācı virüp Cebraʾīl / Ḫırḫa vü seccāde ṣofra **hem** delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 141). [hem,]*

Ṣīt ṭoḳuyup ol kelīmi Ādem ata / Bürünüp ṭāʿat iderdi **hem** Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 155). [hem,]*

Çün Muḥammed ḥażreti faḫr-ı cihān / Tāc u ḫırḫa ṣofra **hem** ṣemʿa delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 165). [hem,]*

Ḥaydar arḳasına inüp andan ṭurur / **Hem** daḫı Cebrā'īl eydür yā ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 186). [hem,]*

Murteżā'nuñ oġlıdur ḳalbi ṣafī / **Hem** muḥib Pīr-i Ḫorāsānī sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 202). [hem,]*

İsmi ola Bektaş **hem** Ḫuvendigār / Ne ki var Pīr-i Ḫorāṣān ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 208). [hem,]*

Eyle bil tā şād ola cān u tenüñ / **Hem** anuñ atası İbrāhīm'dür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 225). [hem,]*

Bir anadan bir atadan eşidür / Ḥamza vü ʿAbbās Ḳāsım daḫı **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 228). [hem,]*

Bil seyāḥat ḳaṣdı ʿazmüm daḫı **hem** / Daḫı Cevvād oġlıyam iy müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [hem,]*

Atam adıdur Muḥammedü't-Taḳī / **Hem** ʿAliyyü'n Naḳī adıdur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 283). [hem,]*

Emmege **hem** meyl daḫı ḳılmadı / Dāyeler geldi anı emzüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 411). [hem,]*

Hem ġıdā içün aña süd vireler / Emmedi hīç birisinüñ südini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 412). [hem,]*

Muttaḳīdür **hem** daḫı ehl-i temīz / Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī'nüñ ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6620). [hem,]*

Meskeni **hem** işbu yaḳında durur / Bektaş'ı anlara virseñüz revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6622). [hem,]*

Tā ki yapıldı vü **hem** oldı tamām / Emr ider şeyḫi oḳudılar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6624). [hem,]*

Hem ṣolumda oturan Ṣīr-i Ḫudā / Sen gidicek dāyimā bunlar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6640). [hem,]*

Ḳapuya ṭoġrı revān olup aḳar / **Hem** dibinde bitmiş iki dip susam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6683). [hem,]*

Çiçegi der-ḥāl açılmış-ıdı **hem** / Şükr idüben Bārī'ye ḳıldı sücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6684). [hem,]*

Ol cevāhir baḥrinüñ **hem** dürridür / Bir nişān destinde vardur Ḥaydar'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6722). [hem,]*

Yolum anuñ yolıdur **hem** meẕhebüm / Ḥaḳ teʿālādan naṣībüm daḫı **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6729). [hem,]*

Yolum anuñ yolıdur **hem** meẕhebüm / Ḥaḳ teʿālādan naṣībüm daḫı **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6729). [hem,]*

Hem senüñçün şeyḫ ṭutmak yigirek / Didi Bekdaş anlara iy ulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6732). [hem,]*

Şāh ʿAlī Mūsā Rıżā'dan bil yaḳīn / Olmış-ıdı **hem** mücāz ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 577). [hem,]*

İt gibi biri biriyle ḫırlasun / Ol aşılu eti çeksün **hem** yisün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 624). [hem,]*

Hem Bedaḫşān mülki kāfirdi ḳamu / Ḫūnī vü cebbār ıdı hep iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 641). [hem,]*

Hem daḫı olmışdı şeyḫ ḥażreti pīr / Pīr olmaz nev-cüvān ıla çü bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 694). [hem,]*

Murteżā'nuñ ḥaḳḳı oldur lā fetā / **Hem** didi ḥaḳḳında Sübḥān hel etā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 715). [hem,]*

Bildi bu gelen kişiyi er durur / **Hem** vilāyet ısı bir ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [hem,]*

Ḥaḳ ʿināyet itdi bunda gelmişem / **Hem** vilāyet birle bendüñ almışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 789). [hem,]*

Virdi ġāyıb loḳmasın yidüm baña / Kimsin it ismüñi didüm **hem** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 812). [hem,]*

Ol erüñ himmeti ile oldum ṭoġan / Uçup oldum ḫalḳ gözinden **hem** nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 815). [hem,]*

Hem ulusı ıdı ol ruhbānlaruñ / Ḫ̆ācesiydi hem tekūrla banlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 866). [hem,]*

Hem ulusı ıdı ol ruhbānlaruñ / Ḫ̆ācesiydi **hem** tekūrla banlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 866). [hem,]*

Bu gelen kāfirleri sen çāker it / Bekcimi **hem** yidi başlu ejder it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 894). [hem,]*

Didiler ki bir durur Allāh Ḫudā / **Hem** resūlidür Muḥammed Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 961). [hem,]*

Bir niçe gün anda ṭurup ser-firāz / Bunlara ögretdi Ḳurʾān **hem** namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1052). [hem,]*

Ṣaḳalı-y-ıla yüzinüñ ṭūlı **hem** / Bir zirāʿ-y-ıdı o daḫı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1097). [hem,]*

Pes Ḥüseyn'den ḳalmış-ıdı bil bular / Ol imām Zeyne'l-ʿabā'ya **hem** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [hem,]*

Hem imām heştümden olmışdı mücāz / Bu şerefle bulmış-ıdı imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1109). [hem,]*

Hem çırāḳ ṭurduġı yirinden revān / Rūşen olup gele öñine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1137). [hem,]*

Ṣofra gelüben açıla öñine / **Hem** ʿalem başı üzre dikile gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1138). [hem,]*

Anda **hem** bir ḫatuna ḳıldı naẓar / Oġlına dir oġlum olsun bu beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1216). [hem,]*

Niçeleri ḳıldı **hem** anda mürīd / Ḫiẕmetinde yürür-idi çün ʿabīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1217). [hem,]*

Anlara Ḫūnkārīler dirler bu dem / Var durur ol ḳavm daḫı anda **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [hem,]*

Ḳıldı Ḥüseyn'i ziyāret **hem** ṭavāf / Daḫı ḳıldı anda ḳırḳ gün iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1220). [hem,]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Bu nebī üstinde sizüñ-ile **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1244). [hem,]*

İçmeyĕ ṣuyı tebevvül itmeye / **Hem** ḳażā-yı ḥācete çün gitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1254). [hem,]*

Ol maḳām ıssı ʿazīẕ-i muḥterem / Günde ider bir öküz ḳurbān **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1263). [hem,]*

Siz erenlere selām itdi bu dem / Anuñ aluruz selāmın didi **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1285). [hem,]*

Ger gögercinden daḫı mazlūm ṭonı / Bulsa-y-ıduḳ **hem** ṭonanurduḳ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1331). [hem,]*

Ḥācī Ṭuñrul didi ey kān-ı kerem / Ne ḳadar bizden gelürse dişi **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1333). [hem,]*

Anlara bizden selāmumuz degür / **Hem** peyāmumuz bizüm anlara vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1336). [hem,]*

Bildürüñ **hem** bize nědür aduñuz / Daḫı kimdendür digil irşāduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1363). [hem,]*

Hem naṣībüñüz bize kimden digil / Nuṭḳ açup şīrīn ü ter sükker yigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1364). [hem,]*

Didi ben āl-i Resūl'üñ aṣlıyam / **Hem** ʿAliyyü'l-Murteżā'nuñ nesliyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1367). [hem,]*

Hem atam mülk-i Ḫorāsān'uñ yaḳīn / Pādişāhıdur bilüñ ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1368). [hem,]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'dur **hem** adum / Böyle ḳılmışlar erenler bünyādum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1373). [hem,]*

Hem Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm / Muṣṭafā şerʿi durur hem meẕhebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1374). [hem,]*

Hem Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm / Muṣṭafā şerʿi durur **hem** meẕhebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1374). [hem,]*

Mürşidüm **hem** Pīr-i Türkistān'dur / Kim vilāyet ehline sulṭāndur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1375). [hem,]*

Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī adıdur / **Hem** vilāyet ehlinüñ bünyādıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1376). [hem,]*

Hem Ḫudā'dandur naṣībüm bī-gümān / Şöyledür bī-şübhe dir ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1377). [hem,]*

Aldılar ṣoñra duʿā vü **hem** naẕar / Ol naẕarda çoḳ naṣīb var çoḳ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [hem,]*

Virdiler Aḳtarmac **hem** ad Ḫūnkār'a / Ol hidāyet yolına olan reh-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1388). [hem,]*

Güder idi bir bölük ḳoyunları / Otladup **hem** ṣuvarurdı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1428). [hem,]*

Naḳldür çoban başında ki o dem / Var-ıdı giyik derisi tāc **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1444). [hem,]*

Didiler Bektaşiler tācı şerīf / Elifī-le **hem** Ḥüseynīdür laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1463). [hem,]*

Üç büyük ḳavun daḫı bitmiş-idi / **Hem** kemāline tamām yitmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1482). [hem,]*

Birisin Ḫıżr'uñ öñinde ḳodı tīz / **Hem** birin Ḫūnkār öñine ḳor ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [hem,]*

Eyledi beyʿat tıräş erkānını / **Hem** icāzetle tamām itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1505). [hem,]*

Ayrılup Ḫūnkār gitdi bir yaña / Ḫıżr-ı nebī de gider **hem** bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1510). [hem,]*

Çavdar eküñ götürüñ buġday müdām / Oña **hem** ekinüñüz dāyim tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1536). [hem,]*

Ḫalḳa ne ḳonuḳ ḳayusı var durur / İşleri efġān-ıla **hem** zār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [hem,]*

Ṭurdı Ḫūnkār ol arada eglenür / **Hem** birez yol zaḥmetinden diñlenür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1553). [hem,]*

Dutdılar mülk-i Ḫorāsān'ı tamām / **Hem** ʿIrāḳeyn'i daḫı iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1602). [hem,]*

Bermekīler'üñ idi **hem** ṣol ṭaraf / Çoġ-ıdı Selcūḳ'da Bermek'den şeref *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1610). [hem,]*

Māverā'n-nehr'i Ḫorāsān'ı tamām / **Hem** ʿIrāḳeyn'i alur hep iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1613). [hem,]*

Hem muḥibbü'l-ʿulemādur ol ʿazīz / **Hem** muḥibbü'l-fuḳarā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1633). [hem,]*

Hem muḥibbü'l-ʿulemādur ol ʿazīz / **Hem** muḥibbü'l-fuḳarā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1633). [hem,]*

Laḳabı Keyḫusrev idi adı ʿAlī / Pādişāh ıdı vü **hem** girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [hem,]*

Yūnus-ı Muḳrī'ydi **hem** anuñ adı / Çepni'nüñ ol ıdı şeyḫi mürşidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1642). [hem,]*

Ulu oġlınuñ adı İdrīs idi / ʿİlme meşġūl idi **hem** tedrīs idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [hem,]*

Artuban eksilmesün didi ol er / Ṭaşuban dökülmesün **hem** dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1710). [hem,]*

Fāṭma'ya dir bu dīvār yıḳılmaya / **Hem** yıḳılmaḳ daḫı bundan gelmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1792). [hem,]*

Gördügüñ er bil vilāyet ehlidür / **Hem** velī keşf ü kerāmet ehlidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1805). [hem,]*

Ol zamān Ḳırşehri ulu şehr-idi / Orta yirinden geçen **hem** nehr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [hem,]*

Hem bir avuc arpa bile alalar / Aluban ḫāk-ile bile gĕleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1882). [hem,]*

Terk olınmaz çünki var durur işüñ / Nöbet ucından **hem** artdı teşvīşüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1938). [hem,]*

İdrīs eydür zaḥmet olur sizlere / **Hem** revālı iş midür bu iş gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [hem,]*

Ḳış güni vir daḫı **hem** ḳarı didi / Gör bu remzi ne belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [hem,]*

Er naẓarı kīmyādur **hem** ṭabīb / Var durur anda kerāmetler ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2050). [hem,]*

Ṭulp ṭulp gürūh gürūh gelmeklige / Himmet-ile **hem** naẓar almaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2061). [hem,]*

Bir müsāfir-ḫāne bünyād it gelen / Anda ola **hem** yine ḫiẓmet ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2064). [hem,]*

Gitdiler **hem** dönüben ol menzile / Oldı iclās cümlesi ol maḥfile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2072). [hem,]*

İtegiyi **hem** unuñ çuvalların / Silküben cemʿ eyleñüz unuñ varın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2078). [hem,]*

Yanı ḳararup daḫı öldi hemān / Ṣoyı daḫı yine **hem** çün bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [hem,]*

Gördi kim balçıḳ ḳarardı bir kişi / Balçıḳ ayaḳlamaġ ıdı işi **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [hem,]*

Ayaġı-la dizi-y-ile gör işi / Dizledi ayaḳladı **hem** ol ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2117). [hem,]*

Şol ḫamīre gömülür tek itdi iz / Ayaġı-la dizleri **hem** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2118). [hem,]*

Ol ṭaş olan aḳçayı **hem** altunı / Kīsesinde kim ki getürse anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2170). [hem,]*

Kīsesinden sīm ü zer olmaya kem / Fāyide degül mi bunlar didi **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2171). [hem,]*

Hem didügi gibi ol kimse ölür / Öldüginden ṣoñra bir gör kim n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2183). [hem,]*

Ṣovuġından **hem** yilinden ol yirüñ / Bī-ḥużūr olmış-ıdı bunlar görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2201). [hem,]*

Hem didi anlara dönüp ol velī / Görelüm size odın ḳaydın belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [hem,]*

Bile-y-idi bir niçe abdāl **hem** / Ḫırḳa Ṭaġı'na varup çıḳduġı dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2223). [hem,]*

Āteşi ḳırḳ kez ṭolanup ṭurdı **hem** / Çıḳarup ḫırḳasın ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2229). [hem,]*

Hem Resūl Baba birisi de ʿazīz / Ululardan idi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2248). [hem,]*

Hem Receb Seydī-y-idi biri de gör / Ehl-i ḥāl idi vü hem ehl-i ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2249). [hem,]*

Hem Receb Seydī-y-idi biri de gör / Ehl-i ḥāl idi vü **hem** ehl-i ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2249). [hem,]*

Ṣaru Ḳāḍīoġlı Kenʿān daḫı **hem** / Daḫı Mucır Seydisi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2251). [hem,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ Baba daḫı Menteşe / ʿAlī Baba'dur biri de **hem** pīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2252). [hem,]*

Didi Aḳça Ḳoca iy kān-ı kerem / Luṭfuñuzdur kim idersiz böyle **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2313). [hem,]*

Baġdād u Lūr ile Kürdistān ne var / **Hem** Cezīre mülki Muṣul ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2370). [hem,]*

Bil Diyārbek Āzerbaycān **hem** ʿAcem / Rūm'dan ḥükm olunurdı anlara **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2372). [hem,]*

Bil Diyārbek Āzerbaycān **hem** ʿAcem / Rūm'dan ḥükm olunurdı anlara **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2372). [hem,]*

Āl-i Selcūḳ'dan **hem** ol vaḳt pādişāh / Bil ki Keyḫusrev idi ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2373). [hem,]*

Ḳonya'dan ʿAcem'e ḥükm iderdi hep / ʿĀlim ü dānā vü **hem** ʿālī-neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2375). [hem,]*

Ol zamānda var-ıdı bir ḫoş ʿazīz / Ġāyet ehl-i ʿilm **hem** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2382). [hem,]*

Hem ḳara ḳaftān giyerdi üstine / Gelmiş-idi ḫoş ziyāret ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2448). [hem,]*

Dir bu erüñ sözine virmeñ cevāb / **Hem** ḳatı āsān müşkil nā-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2483). [hem,]*

Keşiş eydür imtiḥān böyle gerek / **Hem** bu nevʿe itmesidür yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2489). [hem,]*

Saña **hem** il ü **hem** iḳlīm olalum / Emrüñe ṭābiʿ ü teslīm olalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2629). [hem,]*

Bize **hem** ḳışla vü **hem** yayla gerek / Baʿd ez-ān yayla vü **hem** güzlĕ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [hem,]*

Bize **hem** ḳışla vü **hem** yayla gerek / Baʿd ez-ān yayla vü **hem** güzlĕ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [hem,]*

Bize **hem** ḳışla vü **hem** yayla gerek / Baʿd ez-ān yayla vü **hem** güzlĕ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [hem,]*

Yayla da virmek gerek yaylayalar / **Hem** ḳışın ḳışla gerek ḳışlayalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2645). [hem,]*

Pes Tatar tüşmülleri ululları / **Hem** Tatar'uñ ne var-ısa illeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2654). [hem,]*

Var nišār içre birez ārām ḳıl / **Hem** olaruñ putların bed-nām ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2684). [hem,]*

Geçdi ol köz üstine ol dem revān / Ḳuruban baġdaş oturdı **hem** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2698). [hem,]*

Didi Ḫūnkār nefesi zinde eylegil / Evliyāya **hem** özüñ bende eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2739). [hem,]*

Görürem **hem** gözlerem sen ġam yime / Nice ola ḥālüm benüm daḫı dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2742). [hem,]*

Ayaġı izi vü eli izi **hem** / Şimdi daḫı bellüdür iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2810). [hem,]*

Ṣaġ-iken ḳalʿa ıssı **hem** dimiş-idi / Seni ben neden bilem dimiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2897). [hem,]*

Varuban **hem** anda oldı ber-ḳarār / Oldı Ḥaḳ emrine anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2988). [hem,]*

Aḫı Evran'a ḳonar ol ḳāḍī **hem** / Ẕevḳ u şevḳ-ıla olurlar muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2996). [hem,]*

Oturur ṣoḥbetde **hem** ol kān-ı cūd / Ol müfettiş ḳāḍısı kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2997). [hem,]*

Bildi müfsid başıdur ġammāzdur / **Hem** fesād ıla ḳatı dem-sāzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3154). [hem,]*

Hem anuñ ḳurbında bir köy var-ıdı / Adına Ḳızılaġıl dirlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3171). [hem,]*

Bañā himmet it vaṭanuma varam / Ehl-i evlādum yüzini **hem** görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3198). [hem,]*

Ḫoş faḳīrāne giyüp ḫırḳa vü tāc / Ṭabʿ-ı nāzük **hem** faḳīrāne-mizāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3281). [hem,]*

Dir cudālıḳ cemʿden bidʿat midür / Yā cemāʿat cemʿi **hem** raḥmet midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [hem,]*

Dir cemāʿat cemʿi **hem** raḥmet durur / Hem cudālıḳ cemʿden bidʿat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [hem,]*

Dir cemāʿat cemʿi hem raḥmet durur / **Hem** cudālıḳ cemʿden bidʿat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [hem,]*

Uzamış dırnaḳları gördi erüñ / **Hem** daḫı bıyıḳları ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3394). [hem,]*

Birisi **hem** eyle didi biri de / Öyle didi cümlesi hep rāvīde *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [hem,]*

Baḳubanı evreni görmědiler / **Hem** nişān andan biri virmědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3522). [hem,]*

Didi Ḫūnkār eyledi size selām / Daḫı **hem** gönderdiler böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3529). [hem,]*

Farḳ itmez yimesün **hem** giymesün / Bu denī ṭondur yā fāḫir dimesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3538). [hem,]*

Göñli oġlanuñ ḳatı terdür laṭīf / Ġıll u ġışdan **hem** berīdür iy şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3540). [hem,]*

Bir nehār göge bulut aġmış ıdı / **Hem** birez yaġmur daḫı yaġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [hem,]*

Ẓuhr vaḳti **hem** yaḳın gelmiş-idi / Vaḳtüñ evveli henūz olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3671). [hem,]*

Dir elüñ vir virdi elin destine / Pāyini **hem** ḳodı pāyi üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [hem,]*

Ḳalḳuban Mollā Saʿīd oldı revān / İrişincěgez **hem** ol il içre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3755). [hem,]*

Didi kim Ḫıż ı r Lala'm gelmiş durur / Yurdum oġlı **hem** didi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [hem,]*

Böyle olsun diyü itdiler ḳasem / Yüridiler bir zamān bu deʾbi **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3911). [hem,]*

Penҫşenbih güni-y-idi ol meger / Ẓuhr vaḳti **hem** irüpdi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3955). [hem,]*

Dir fülān ayda fülān gün içre **hem** / İrişüp ḳıldı meded ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [hem,]*

Ere iltem ben seni bulışasın / **Hem** bahāsın buġdayuñuñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4113). [hem,]*

Bir yüce köşkdür müretteb yapusı / **Hem** iki ḳanatlu yüce ḳapusı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4119). [hem,]*

Bu faḳīre himmeti yoldaş idüñ / **Hem** ḫay ı r duʿāyı daḫı iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4133). [hem,]*

İster-iseñ bizi anda bulasın / **Hem** daḫı vardur naşībüñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4146). [hem,]*

Abdāla idüp işāret didi **hem** / Gemisine ilt bunı didi bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4149). [hem,]*

Pes Selīm Ṣāh geçicek yirine **hem** / Ḳılıç Arslan geçdi bil iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4179). [hem,]*

Zīra kim Tatar daḫı bī-ḥadd eri / **Hem** disem dürüst durur bī-add eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [hem,]*

Yügüre atuñ ḳılıcuñ **hem** kese / Düşmenüñ **hem** olısar senden ḳışa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4245). [hem,]*

Yügüre atuñ ḳılıcuñ **hem** kese / Düşmenüñ **hem** olısar senden ḳışa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4245). [hem,]*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile **hem** vezīr / Pādişāha bunlar olmışdur müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4305). [hem,]*

Çehresinden bellü durur erligi / Erlig-ile **hem** daḫı pāk dirligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4309). [hem,]*

Belki atası yirin virsün buña / Ṣancaġını **hem** revā görsün buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4312). [hem,]*

Hem selām itdi ṭapuña ḳıl ḳabūl / Didiler hem ḥāl size maʿlūmdur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4376). [hem,]*

Hem selām itdi ṭapuña ḳıl ḳabūl / Didiler **hem** ḥāl size maʿlūmdur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4376). [hem,]*

Dir çeküben dest-būs itdi yine / Ḳodı **hem** ser ol mübārek pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4387). [hem,]*

Kendü bilinden kemer-bendin ʿayān / Ḳuşadur der-ḥāl biline **hem** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4390). [hem,]*

Hem öñinde yanaṭuran çırāġı / Çırāġuñ ḳutusı-la ṭolu yaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4391). [hem,]*

Hem ḳuşatdı ḳılıcın tekbīr-ile / Baʿd ez-ān andan daḫı geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4394). [hem,]*

Ur ḳılıc küffāra eylegil ġazā / Kāfirüñ cānına eyle **hem** cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4397). [hem,]*

Hem senüñ ẕürriyyetüñüñ tā ebed / Arḳasın getürmeye yire Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4403). [hem,]*

Bil öñüñden **hem** ṣoñuñ gür olısar / Āḫir-i devrāna neslüñ ḳalısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4404). [hem,]*

Ademīsine vü **hem** ḳullarına / Tācı gibi tāc urdı başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4430). [hem,]*

Farḳ ola **hem** kendü ḳavmi yādı-la / Müştehirdür bu ḫaber isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4437). [hem,]*

Ḫalḳı kim inandı kim inanmadı / Anuñ-ıla degmesi **hem** ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4470). [hem,]*

ʿAṣr vaḳti daḫı **hem** olmış-ıdı / Ol ʿazīz anda sürüp gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4576). [hem,]*

Bir yeşil ḳamçı ṭutar destinde **hem** / Yitişüp geldi hemīn ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [hem,]*

Yüriyişi eyledür bilgil anı / **Hem** bu ḫizmete ḳomışdur ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4610). [hem,]*

Hem Süleymān adlu anda bir ʿazīz / Vardı yolın tanımış ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4615). [hem,]*

Bir ḳarıcıḳ anası **hem** var-ıdı / Ol daḫı erenlere **hem** yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4617). [hem,]*

İnce elekden elerdi **hem** anı / Süd ile yaġ-ıla yoġurur anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4619). [hem,]*

Gel ne-y-ile gelür-iseñ az u çoḳ / Faḳr u müstaġnī durur **hem** ḳarnı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4632). [hem,]*

Ḳıl tekellüf terkini ol şūm olur / **Hem** tekellüf key ḳatı meẕmūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4633). [hem,]*

Veysīler'den bir ʿazīz ü muʿteber / **Hem** kerāmet ṣāḥibi ehl-i hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4638). [hem,]*

Şehr-i Dili dirler bu şehr-i ʿaẕīm / Pādişāhı **hem** içinde olur muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4690). [hem,]*

Ḥaḳḳ'a şükr olsun ḫaṭā itmĕmişem / **Hem** ḫilāf efsāneye gitmĕmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4723). [hem,]*

Biñ daḫı ṣaydı Güvenc'e virdi **hem** / Didi sen ḫarcañ bunı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [hem,]*

Sūʾ-i ẓann ide gören her nā-sezā / Ġaybet ola ḫalḳ içinde **hem** bizĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4746). [hem,]*

Hem Receb Seydī ve Ṣaru Ḳāḍī'dur / Ḥażret-i Ḫūnkār bulardan rāżīdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4816). [hem,]*

Hem Baraḳ Baba vü Yaḥyā Başa'dur / Ḫizmeti erüñ bulara pīşedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4818). [hem,]*

Hem Mucur Seydīsi'dür biri de bil / Ṣaru ʿAlemlü'dür adı fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4819). [hem,]*

Hem Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş ʿazīz / Key ululardan durur ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4820). [hem,]*

Dost-Ḫudā'dur biri de merd-i kibār / **Hem** Ḫıż ı r Ṣāmut daḫı bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4821). [hem,]*

Himmetin kerrāt-ile almış-ıdı / Pūstın **hem** yanına ṣalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4826). [hem,]*

Niçe kez er arḳasın yıpmış-ıdı / **Hem** Cemāl'üm diyü ṣan itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4828). [hem,]*

Orayı saña yataḳ virdük didi / **Hem** saña iki budaḳ virdük didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [hem,]*

Bildi budur **hem** yataḳ didügi er / Ġayrı yire gitmedi gircek ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [hem,]*

Hem yeşil fermānı alġıl bileñe / İsteyü bir gün geliserler saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4877). [hem,]*

Çün murādlarını ol gün göresin / **Hem** yeşil fermānı olara viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4878). [hem,]*

Boġazından baġlu-y-ıdı cılġısı / Ayaġında baġlu **hem** çıñraġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4904). [hem,]*

Ayaġında **hem** daḫı çıñraġısı / Boġazında baġlu durur cılġısı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4909). [hem,]*

Diledi **hem** ol araya bāġ ide / Didiler bu bāġ yiri degül dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4942). [hem,]*

Anı emānet virüpdür ol ere / **Hem** daḫı ışmarladı ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4960). [hem,]*

Begice vü **hem** Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / İttifāḳ eylediler gelüp dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5021). [hem,]*

Hem adum durur didi Baba Resūl / Evliyā gönderdi geldüm didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5300). [hem,]*

Ḳurugölcük'e yaḳın **hem** bir maḳām / Kim Ḥişārcuḳ dirler aña hep enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [hem,]*

Kendüye ḫalḳı muḥibb oldı ḳatı / Yapdı **hem** bir tekye bulup şevketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5311). [hem,]*

Hem mezārı tekyesi bil andadur / Ere iren ölmedi bil zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5450). [hem,]*

Bir ḫalīfe daḫı **hem** dost-ı Ḫudā / Kim Ḳazan Ḫan oġlıdur iy ketḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5476). [hem,]*

Yumdı Ṣaru İsmaʿīl erüñ gözin / Örtdi erüñ ḫırḳasıyla **hem** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5622). [hem,]*

Eyleyüp dāru'l-fenādan **hem** sefer / Ḳıluram dāru'l-beḳāya ben gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5671). [hem,]*

Hem severdi anı Emīrü'l-müʾminīn / Ḫʷāce yazup hīceyi teslīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5890). [hem,]*

Baʿžısı şofra diler şemʿ-ile **hem** / Her ḫalīfe şeyḫe iderdi ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6026). [hem,]*

Çille-ḫāne'den çıḳar ṭutar yolı / **Hem** biçin vaḳti olupdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6238). [hem,]*

Aldı icāzet gitdi ʿOšmān daḫı **hem** / Gürz-i ḥarbī çaldurup ata biner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6405). [hem,]*

hem: *"Aynı zamanda, ayrıca" anlamında bağlaç.*

Yapdı **hem** bir āsitāne key laṭīf / Mesken itdi ehl-i faḳra ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5312). [hem,]*

Ḥażretine māniʿ olma ḳıl ḥaẕer / **Hem** aña söylemeñ ol virmez ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5536). [hem,]*

hem: *"-da, -de, dahi" bağlacı.*

Saña **hem** il ü **hem** iḳlīm olalum / Emrüñe ṭābiʿ ü teslīm olalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2629). [hem,]*

Bir ḳarıcıḳ anası **hem** var-ıdı / Ol daḫı erenlere **hem** yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4617). [hem,]*

Aldı oğlancıḳların **hem** ʿavretin / Pes sefer ʿazmine ṭutdı niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5356). [hem,]*

hem: *"-da, -de" bağlacı.*

Geldi pezver şofra daḫı yendi **hem** / Şofra duʿāsı daḫı olundı **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [hem,]*

Bir daḫı **hem** yayladan inincegez / Güzle yurdına gelüp ḳonıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2653). [hem,]*

Ḳadd ü ḳāmet yāl ü bāl ıssı ḥarīf / Ḥüsn ü ḫulḳı ḫūb u **hem** ġāyet ẓarīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4277). [hem,]*

Er naẕarın niçe kez almış-ıdı / Erlik içre **hem** kemāl bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4871). [hem,]*

Nazarın himmetin almışdı erüñ / Ol velī ḫalīfesi **hem** Ḥūnkār'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4972). [hem,]*

Anda demüñ yumuñ oynat var **hem** / Geçisersin anda **hem** iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5003). [hem,]*

Anda demüñ yumuñ oynat var **hem** / Geçisersin anda **hem** iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5003). [hem,]*

Ḳatl iderseñ ol yiri virdüm saña / Mesken eyle vaḳf itdüm **hem** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5010). [hem,]*

Üstine yapdurdı bir ʿālī binā / Ḫoş mezārını belürtdi **hem** yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5030). [hem,]*

Ol erenler Begice'yle **hem** Ḥabīb / Ḫayli ḳurbān çevre ḫalḳdan cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5038). [hem,]*

Böyle niyyet eylediler **hem** o gün / Geçüreler varuban bir köyde dün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5043). [hem,]*

Geçemezsiz bir ṣudan ʿāciz ḳalup / Dehşet-ile **hem** fürū-mānde ḳalup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5057). [hem,]*

Yola gele āḫirü'l-emr ol gidüp / Hep yaramaz fi'lini **hem** terk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5129). [hem,]*

Ḥasan adlu var-ıdı bir oġlı **hem** / Elin alup aldı geldi bā-niʿam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5178). [hem,]*

Ḳorḳusından ejderüñ **hem** ol eşek / Ḳan ḳaşandı anda inan ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5198). [hem,]*

Ḳan ḳaşanmışdur eşek de gördi **hem** / Burhān'a remz eyledi ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5206). [hem,]*

Başına gelüp Ḥācım el sürdügin / El duʿāya götürüp **hem** ṭurduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5250). [hem,]*

Ḫırḳa vü tāc u çırāḳ u ṣofra **hem** / Virüben gördiler anı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5260). [hem,]*

Bir ulu ḫālīfe **hem** Baba Resūl / Ol vilāyet ehli ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5270). [hem,]*

Üsti yanlarına bir ṭaġ var-ıdı / Adına Ayraḳlı **hem** dirler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5285). [hem,]*

Beşḳarış'da yapdı **hem** bir ḫoş binā / Hem teʾeḫḫül eyledi bulup ġınā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5313). [hem,]*

Beşḳarış'da yapdı hem bir ḫoş binā / **Hem** teʾeḫḫül eyledi bulup ġınā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5313). [hem,]*

Görmege dīdāruñuz müştāḳıyuz / Şerbet-i eşvāḳuña **hem** sāḳī yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5344). [hem,]*

Sinüñ anda **hem** ziyāret olısar / Ṭopraġuñ daḫı kefāret olısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5353). [hem,]*

Ṣaru Ḳāḍī'dur birisi daḫı **hem** / Bil ulu ḫalīfedür ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5396). [hem,]*

Kim Baraḳ ḳıllu olur **hem** biz daḫı / Götürürüz ṣaç budur söz iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [hem,]*

Bir ḫalīfe **hem** Ḫıż ı r Ṣāmut durur / Ḫāżıʿ u ḫāṣiʿ Ḥaḳ'a ḳanat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5466). [hem,]*

Aña daḫı gözüküp daʿvet ider / **Hem** Ḫıż ı r Ṣāmut'ı daḫı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5480). [hem,]*

Hem Bahāʾe'd-dīn Şamāḳı'ya varur / Mesken idüp anda ol yirde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5489). [hem,]*

Bir Tatar begi var-ıdı anda **hem** / Muʿteber ulu kişiydi muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5504). [hem,]*

Yidime ḥalvā bişür **hem** kırḳuma / Ḥarcı eksilmez erüñ sen ḳorḳma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5558). [hem,]*

Biñ bir eren Rūm'da yaḳan hep çırāḳ / Cümle duyup geldi atlu **hem** yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [hem,]*

Seyyid-i Maḥmūd-ı Ḥayrān geldi **hem** / Ḳaraca Aḥmed hep erenler bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5626). [hem,]*

Geldi tābūtını neccār düzdi **hem** / Ṭurdı ḥaccār ṭaşa tārīḫ yazdı **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [hem,]*

Geldi tābūtını neccār düzdi **hem** / Ṭurdı ḥaccār ṭaşa tārīḫ yazdı **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [hem,]*

Ṣaru İsmāʿīl ḳoyup ṣuyın tamām / Yudı ḥāżret cismini **hem** ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5645). [hem,]*

Böyle diyüp itdi ere iḳrār **hem** / Ṣaġ selāmet başdı yire ol ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5789). [hem,]*

Gördi bardaġı bütün ṣuyı ṭolu / Mışrısı elinde rāst **hem** iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [hem,]*

Küfr ü şirkden el çeküp miʿmār belī / Kāfir-iken oldı müʾmin **hem** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5795). [hem,]*

Ḥaḳ teʿālā ṣaḳlayınca anı **hem** / Nesne olmayup başar yire ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5836). [hem,]*

Ṭarīḳ-i bāṭında çoḳdur ḍallīn / Ṣaḳlaya **hem** muẓlimīnden āmīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5848). [hem,]*

Diñle imdi bir ḥikāyet daḫı **hem** / Şerḥ iděyin añlar-ısañ bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5849). [hem,]*

Kim elifveş ṭoġrılur varur revān / Tā dimek tevbe itmek olur añla **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [hem,]*

Ḥācī Bektaş daḫı bil nesl-i İmām / Vardı Bektaş daḫı virdi **hem** selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5957). [hem,]*

Uşda geldi ḳapuya didiler er / Ṭuruban seccādeden **hem** evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6017). [hem,]*

Eyleyüp pīrān duʿā oturdılar / Ṣaġda **hem** Loḳmān Perende oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6039). [hem,]*

Ṭoḳsan biñ velīleriñ ser-çeşmesi / Ṭuşurupdur bize emāneti cümle **hem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6133). [hem,]*

Daʿvet itmeklik dilerler **hem** bunı / Ḳaraca Aḥmed varıban daʿvet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6151). [hem,]*

Biñ bir eren **hem** seni ṣoruşdurur / Ḥācī Bektaş daʿvetin ḳılmaz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6152). [hem,]*

Saña çāker itmişüzdür anı **hem** / Cinnīler sulṭānıdur işbu kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6195). [hem,]*

Göziñüzi **hem** virüñ dervīşe siz / Her ne dervīş itse şey' li'llāh pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [hem,]*

Ḳara İmīrza nice bile mīr-ile / Ḳapudan ʿOšmān girince **hem** revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6364). [hem,]*

Vir çırāḳ ʿOšmān'a ṣofra **hem** ʿalem / Kes nemedüñ ṣaġ yeñin gider aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [hem,]*

Bir nemed de arḳasında rengi ʿāc / Ḥācī Bektaş ṣofra virmiş **hem** çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [hem,]*

Üç ḳaṭār deve yüki ḫayme otaḳ / Didi **hem** Sulṭānöñi olsun şınur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [hem,]*

Öpdi atası elini **hem** ḳodı baş / Ṣaġ esen görincegiz oġlın ḳoca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6413). [hem,]*

hemān: *Çabucak.*

Ten ḳafesdür bu ḳafesde murġ-ı cān / Çün ḳafes şınsa uçar murġı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [hemān,]*

hemān: *"Derhal, çabucak, hiç vakit geçirmeden" anlamlarında zarf.*

Rūşen idüp Ādem'e iletdüm **hemān** / Şükr idüben secde ider şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 150). [hemān,]*

İltdi evine ṣaḳladı zevci'l-Betūl / Bir rivāyet daḫı var diñle **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 164). [hemān,]*

"Cismike cismī" didi añla **hemān** / Çünki aṣḥāb anlara itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 171). [hemān,]*

Ḫırḫayı dört pāre ider Selmān **hemān** / Birin ʿAlī'ye virdi üç ṣaḥabeye daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [hemān,]*

Oḳur idüñ yañlışuñ dirlĕr-idi / Gördügüm sāʿat **hemān** ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6637). [hemān,]*

Biticek işi döner gider revān / Ḫˇāce'nüñ ḳatına gelürdi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 600). [hemān,]*

Çünki andan ṣoñra gitdi ol zamān / Ḫˇāce Aḥmed ḳaldurup başın **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 728). [hemān,]*

Ḥaḳ baña yārī ḳılursa bu zamān / Ol Bedaḫşān mülkine varup **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 745). [hemān,]*

Böyle diyüp ṭurdı yirinden **hemān** / Öpdi şeyḫüñ elini oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 747). [hemān,]*

Per açup oldı Bedaḫşān'a revān / Silkinüben oldı bir şāhīn **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 749). [hemān,]*

Cümle begler ʿacze varınca **hemān** / Hep Bedaḫşān kāfiri itdi fiġān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 905). [hemān,]*

Ṣuyuñ ortasına irince **hemān** / Ṣu götürdi bunları atlu yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1079). [hemān,]*

Virdi ol-dem mālınuñ nışfın **hemān** / Aluban ḫay ı r duʿā oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1086). [hemān,]*

Hem çırāḳ ṭurduġı yirinden revān / Rūşen olup gele öñine **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1137). [hemān,]*

Ṭurdı seccāde muʿallaḳ bī-sütūn / Çıḳdı üstine **hemān** ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1153). [hemān,]*

Ṭurdı yirinden **hemān** tāc-ı Resūl / Geldi Bektaş başı üzre pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1157). [hemān,]*

Ṭurdı yirinden o dem Bektaş **hemān** / İndürür ol vaṣlaları ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1166). [hemān,]*

Ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe ol zamān / Ḥācī Bektaş'a biʿat itdi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1178). [hemān,]*

Naḳldür Ḫˇāce Faḳīh Sulṭān ʿayān / Ṭutuban ol egsiyi dikdi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1195). [hemān,]*

İkisi daḫı **hemān** ṭaş oldılar / Ḳalan arslānlar çün anı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1204). [hemān,]*

Anda da bir çille çıḳardı **hemān** / Geçüben ṣavm u ʿibādetle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1229). [hemān,]*

Şol ḫamīre gömülür gibi **hemān** / Ayaġı ṭaş üzre gömüldi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1301). [hemān,]*

Hācī Ṭuñrul oldı şol sāʿat ṭoġan / Pervāz urup ḳalḳdı hevāya **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1319). [hemān,]*

Oḳudu bir kerre ol ḳuṭb-ı cihān / Cerb olur çırāḳları ol dem **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1343). [hemān,]*

hemān: *"Derhal, çabucak, hemen, hiç vakit geçirmeden" anlamlarında zarf.*

Emre tapduḳ Ḫūnkār'um dir üç kezin / Ḫāk-i pāyine **hemān** sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1423). [hemān,]*

Geçüben peymānçe yirine **hemān** / İtdi miskīnlik ol demde revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1499). [hemān,]*

Çıḳarup gĕtürdi ḳoynından **hemān** / Bir nefīs ṣalḳım yaş üzüm iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1518). [hemān,]*

Ġavġā üni geldi semʿine **hemān** / Bir kişiye didi kim iy yār-ı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1543). [hemān,]*

Ol aradan ol gelin oldı revān / Sürʿat-ile evine geldi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1554). [hemān,]*

Pes Selīm Ṣāh Ḳayṣeri'yi yapdurur / Şimdilik andan **hemān** bir burc durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1618). [hemān,]*

hemān: *"Derhal, çabucak, hemen, hiç vakit kaybetmeden" anlamlarında zarf.*

Yüzi ḳoyu secdeye indi revān / Yatdı ḳırḳ gün anda lā-yaʿḳıl **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3585). [hemān,]*

hemān: *"Derhal, çabucak, hemen, birden" anlamlarında zarf.*

Ḳarayük'üñ çevre yanında ol zamān / Bil ki Yūnus Muḳrī'den ġayrī **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1653). [hemān,]*

Ṭurdı yirinden bile oldı revān / İricek mescid ileyine **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1736). [hemān,]*

Böyle fikr eyleyüben oldı revān / Sürüben Ḳırşehri'ne geldi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1812). [hemān,]*

Çünki Ḫunkār ṣuyı ḳoydı avcına / Avcı içinde **hemān** döndi ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1840). [hemān,]*

Ḳoyıcaḳ avcına ol ṣudan **hemān** / Gök ḳızıl oldı ṣuyuñ rengi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [hemān,]*

Anlara beş ṭaşı gösterdi **hemān** / Dir bulardur şāhidüm bilüñ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1990). [hemān,]*

Çün aġacdan indi ol ḳuṭb-ı cihān / Ṣaru Ḫūnkār yanına düşdi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2026). [hemān,]*

Bir daḫı bu kim **hemān** biri ḳalur / Ḳalanı gider biri diri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [hemān,]*

Yanı ḳararup daḫı öldi **hemān** / Ṣoyı daḫı yine hem çün bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [hemān,]*

İşidüp sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / Yillerüñ esdügi dir bunda **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2209). [hemān,]*

Yanup āteş ḳızduġı demde **hemān** / Ḳalḳdı ayaġ üstine ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2227). [hemān,]*

Bir adam ṣıġacaġı miḳdārı yir / Açılur ṭaşdan **hemān** olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2361). [hemān,]*

Ṭutar iken ol kitābı nā-gehān / Pencereden ṣuya bıraḳdı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2389). [hemān,]*

Saḫt olup ġāyet perīşān-dil olur / Oturur iken **hemān** ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2393). [hemān,]*

Oġlı Külü Ḫan'a Cengiz Ḫan i cān / Ṣad hezār göçmel Tatar evin **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2430). [hemān,]*

Müşkili budur idincek imtiḥān / İder ise didügümüzi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2486). [hemān,]*

Dir Külü Ḫan keşişe bu imtiḥān / Nicesi itmek gerek digil **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2488). [hemān,]*

Bir yeri eliyle ḳāzıdı revān / Aḳ bıñarum didi üç kerre **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2512). [hemān,]*

Ol nidāñuzda Nişābūr'dan **hemān** / Yüriyüp Ercīs'e irişdüm inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2516). [hemān,]*

Atdı ol putı **hemān** od içine / Put yandı dönmedi Hoy ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [hemān,]*

Pes Külü Ḫan oġlı ol ḫalḳa **hemān** / Ādemīler ṣaldı yir yir ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2718). [hemān,]*

Ṣaldı seccāde deñiz üzre **hemān** / Geçüben üstine oturdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2753). [hemān,]*

Pes olur seccāde ṣu üzre revān / Seccāde üstinde o üc cān **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2796). [hemān,]*

İşidür Ḫıżr ol sözi ol dem **hemān** / Atına binüp süvār oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2827). [hemān,]*

Göz açup yumınca Keliġıra'ya / Ḫıżr irişdi **hemān** o araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2828). [hemān,]*

Ḫıżr vidāʿ idüben oldı revān / Ṣaltıḳ anda oturıḳaldı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2835). [hemān,]*

Eli-le dört beş yiri ḳazdı **hemān** / Çıḳdı bir bıñar aḳdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [hemān,]*

Ḳanı çıḳdı ol öküz döndi revān / Söyledi İciki'ye ol dem **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2865). [hemān,]*

Atumuz dir anda derlědi **hemān** / Ol çañı üstlerine atdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3029). [hemān,]*

Döndi Ḫūnkār'a gelür ol dem **hemān** / Ḥālini külliyyā eyledi beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3161). [hemān,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Böyle diyü aġlayu oldı revān / Bir kelīsāya çıḳageldi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3190). [hemān,]*

Baʿd ez-ān ruhbān **hemān** ṭurdı örü / Söyledi Ḫūnkār'a ol dem yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3209). [hemān,]*

Ol kişi ol eri götürür revān / Getürüp Bĕyâmlu'ya ṣaldı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3231). [hemān,]*

Açdı bir kepeng gördi nerdübān / Nerdübāndan aşaġa indi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3276). [hemān,]*

Ṭamdı yürekden yire üç ṭamla ḳan / Uṣṣı gitdi düşdi Saʿde'd-dīn **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3348). [hemān,]*

Biraz açduñ aġzuñı olduñ revān / Tīz sekü ḳatına irişdüñ **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3352). [hemān,]*

Zīr-i pā düşdüñ **hemān** gördük seni / Saña çalışurken ayruḳ biz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3353). [hemān,]*

Mollā yirinden **hemān** ḳalḳdı revān / Ol muʿīd yirine oturdı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3373). [hemān,]*

Mollā yirinden **hemān** ḳalḳdı revān / Ol muʿīd yirine oturdı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3373). [hemān,]*

Bir keser mıḳrāż getürdiler **hemān** / Mollā anı eline aldı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3407). [hemān,]*

Bir keser mıḳrāż getürdiler **hemān** / Mollā anı eline aldı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3407). [hemān,]*

Cehd iděrek bir ḳılın kesdi **hemān** / Lüʾle tek ḳan çıḳuban oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3418). [hemān,]*

Birisi birine eydür yā fülān / Mollānuñ tiz göñlegin getür **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3484). [hemān,]*

Ger bize gelmek dilerse bu zamān / Sözümüz ṭutubanı gelsün **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3530). [hemān,]*

Avcına ḳoyduġı dem şu gördi ḳan / Deñeyüp fikre batar ṭurdı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [hemān,]*

Ṣaġa baḳdı tā be-ġarb gördi ʿayān / Her ne varsa cümlesin bildi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3578). [hemān,]*

Eyle ḳıldı Mollā Saʿde'd-dīn **hemān** / Eyledi nite işāret hem-çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3637). [hemān,]*

Yum didi gözüñi yumduñ bir zamān / Aç diyincĕgez gözüñ açduñ **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [hemān,]*

Ḳalḳuban Mollā Saʿīd oldı revān / İrişincĕgez hem ol il içre **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3755). [hemān,]*

Yola düşübeni oldılar revān / Ol erenlere yitişdiler **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3772). [hemān,]*

Söyleyüben işine gider **hemān** / Fāṭıma çıḳdı tenūrdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3814). [hemān,]*

Bir niçe avuç ol altundan **hemān** / Etegine ḳoydı ol zeyn-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3823). [hemān,]*

Bu yiyincĕgez Ḥabīb gör n'eyledi / Ḥażret-i Ḫūnkār **hemān** emr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3868). [hemān,]*

İşidüp Ḳoniye'ye oldı revān / Dört yüz ḳoç boynuzı durur **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3937). [hemān,]*

Ḳalḳdı Ḫūnkār oradan oldı revān / İrdi bostāncı maḳāmına **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3972). [hemān,]*

Eyle diyüben ḳılıc çekdi revān / Çaldı boynunı düşer başı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4002). [hemān,]*

İy seḥergāh bülbüli feṯḥ it zebān / Aç meʿānī defterin ẕikr it **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4017). [hemān,]*

Çün gemi Rūm'dan yaña oldı revān / Ḳudret-ile Ṣamsun'a irdi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4154). [hemān,]*

Dir bir cāsūs **hemān** Otman Beg'e / Ḳandayidügin bilüp didi bege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4301). [hemān,]*

Sen çalıncaḳ çalduġuñ kese **hemān** / Çalmaya kesdükleri dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4400). [hemān,]*

Gördi çün bu ḥāli Otman Beg **hemān** / Ol daḫı eyle ḳılur anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [hemān,]*

Bacı iline irincĕgez i cān / Bir muḥibbe ṣataşur anda **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4489). [hemān,]*

Daḫı sürdi ṭurmayup oldı revān / Dutaḳaldı Ṣaru İsmāʿīl **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4582). [hemān,]*

Kendüsi alubanı dutdı atı / İrdi ardınca **hemān** Ḫıżr ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4598). [hemān,]*

Gün-ile ṭolundı **hemān** öteye / Atı naʿlinden görür ancaḳ ẕiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4601). [hemān,]*

Dest-būs idübeni oldı revān / Ṭuşına bir yañaya gitdi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4679). [hemān,]*

Gemiye ḳoydum giderdüm bir zamān / Deñiz ortasına irincek **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4711). [hemān,]*

Göricek ol gün seni sizdüm **hemān** / Ol ola diyüben iletdüm gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4722). [hemān,]*

Kīseye ḳoydı Güvenc üç biñ zeri / Vidāʿ idüben **hemān** döndi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4730). [hemān,]*

Çıḳarur ol üç biñ altunı **hemān** / Cāriyeye gösterüp dir gör inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [hemān,]*

Yarılup dīvār **hemān** bir el çıḳar / Pes Güvenc'i arḳası üzre yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4762). [hemān,]*

Ṣaru İsmāʿīl **hemān** ṭurur örü / Söyledi andan niyāzla yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4882). [hemān,]*

Germiyān Begi emri-le oldı revān / Ol Ṣusuz nām menzile geldi **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5012). [hemān,]*

Irmaġı geçüp yolumuza revān / Olavuz budur murād dirler **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5054). [hemān,]*

Gec gine yoluña git olġıl revān / Yolına oldı revān ṣu da **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5072). [hemān,]*

Bu deme ḳaldı iki başı **hemān** / ʿİlmüñ irsün şübhesüz iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [hemān,]*

Göricek bunlar **hemān** ġayb oldı tīz / Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5099). [hemān,]*

Ḳolaçuḳ Sulṭān **hemān** irdi aña / Arḳasını eli-le vurdı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5127). [hemān,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım **hemān** emr eyledi / Ḳudūmı çaluñ diyüben söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5154). [hemān,]*

Nefesinden çıḳdı bir od ol zamān / Ṭoḳınuban ejderi yaḳdı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5200). [hemān,]*

Bir yiri eliyle ḳazıdı revān / Çıḳdı bir cüllāb gibi bir ṣu **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [hemān,]*

Dişilik gider hemīn erlik gelür / Ālet-i erlik **hemān** peydā olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5245). [hemān,]*

Kelīsā üzre dururken nā-gehān / Uçuban yir üstine ḳondı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5295). [hemān,]*

Kendüye maʿlūm olurdı ol ṣadā / Bulınurdı anda **hemān** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5321). [hemān,]*

Ḳaldılar bu nevʿe bunlar bir zamān / Ṣoḥbet ü ẕevḳ u neşāṭ-ıla **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5324). [hemān,]*

Aldı ʿavret ḳatına girdi **hemān** / Nuṭḳ açubanı didi ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5383). [hemān,]*

Girçek-iseñ didiler göster nişān / Elin ol dem ḳoynına ṣoḳdı **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5440). [hemān,]*

Döndi tīz Ḫūnkār'a irişdi **hemān** / Yüzine baḳuban ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5459). [hemān,]*

Pes Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş **hemān** / Ḳalḳdı yaraġın görüp ol paḳ-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5482). [hemān,]*

Gine destūr-ıla döndiler **hemān** / ʿAzm idüp yirlerine oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5487). [hemān,]*

Key ṣaḳın öldügüme itme fiġān / Ki ölmez er ṣūret degişdürür **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5524). [hemān,]*

Böyle diyüp Ṣaru İsmāʿīl **hemān** / İtdi alḳış Ḥācī Bektaş'a çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5580). [hemān,]*

İndi atdan ḳapu öñinde **hemān** / Ṣançdı gönderin de yire ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5639). [hemān,]*

Küfr ü şirki terk idüp dilden **hemān** / Ḥaḳḳ'a īmān getürür defʿī revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5837). [hemān,]*

Dünyā çünki mezraʿadur bī-gümān / Toḫmın eken götürür ḥāṣıl **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5844). [hemān,]*

Ḳuṭbu'l-aḳṭāb'a irişür ol **hemān** / Ḳuṭb-ı ʿālem itdi o şāha himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5925). [hemān,]*

Ṭurduġı yirden **hemān** ġāʾib olur / Ol gice ol sāʿatüñ içinde pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5943). [hemān,]*

Ṣadra geçürdi **hemān** ol ser-veri / Ḫˇāce ider bilür mi ki erdür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [hemān,]*

Ḫˇāce Ahmed Yĕsevī'ye irdi **hemān** / Ḫˇāce Ahmed Yesevī'ye geldi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5998). [hemān,]*

Üç bölükdür bir bölügi anuñ **hemān** / Cinnī şāhı oldı çāker bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6197). [hemān,]*

Ḫoş tesellī itdi anlara **hemān** / Ṣatdı Türkler her birin sīm ü zere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6269). [hemān,]*

Ḥükm-i şāhı varup aña şundılar / Ḥükm-i şāhı oḳudı çünki **hemān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6312). [hemān,]*

Ḫizmete ḥāżır olur abdāl **hemān** / Kesdiler ḳurbān niʿmet bişdi çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6360). [hemān,]*

hemānā: *Güya, sanki, tıpkı.*

Ḳıluban ʿaşrı **hemāna** ġayb ider / Ḳıldı Saʿīd Mekke'de gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3683). [hemāna,]*

hemān-dem: *Far. Hemen, o anda.*

Ehli-y-ile bir olur ol yüzi māh / Oġlına ḳaldı **hemān-dem** ol nigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 395). [hemān-dem,]*

Çıḳuban oldı **hemān-dem** āşikār / Gördi Şeyḫ Loḳmān anı mesrūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6679). [hemān-dem,]*

Aldı elinden **hemān-dem** ol ʿazīz / Ekl ider yārānlarıyla ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6697). [hemān-dem,]*

hemān-dem: *Derhal, o anda, çabucak, hemen.*

Ḫalīfelere **hemān-dem** urdı yüz / Luṭf idüñ dir beni erden dileñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4987). [hemān-dem,]*

hemān-dem: *(Fars.) Derhal, o anda, çabucak, hemen.*

Didi bismillāh ṭurdı ol öri / Ḳucaġa aldı **hemān-dem** Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 797). [hemān-dem,]*

Ḫˇāce uzadur **hemān-dem** destini / Anı ḳurtarmaġa ḳılur ḳaṣdını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1082). [hemān-dem,]*

Etegümden diledi çıḳa hemīn / Oturu düşdüm **hemān-dem** ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1681). [hemān-dem,]*

Aña daḳ Ḫūnkār namāzı bitürür / Pes taḥiyyāta **hemān-dem** oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1743). [hemān-dem,]*

Dir emişsünler **hemān-dem** ol velī / Ol şeh-i aḳṭāb-ı mülk sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1928). [hemān-dem,]*

Besmele yād eyleyüben ol velī / İlerü geldi **hemān-dem** ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2016). [hemān-dem,]*

Yiyicek andan **hemān-dem** ṣaġ olur / Yidügi sāʿatde yüzi aġ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2049). [hemān-dem,]*

Ġażaba geldi **hemān-dem** ol ʿazīz / Götürüp dest-i vilāyet birle tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3181). [hemān-dem,]*

Ġayb olur Ḫūnkār **hemān-dem** anda tīz / Mollālar daḫı bu yaña iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [hemān-dem,]*

Böyle diyüben **hemān-dem** ḳalḳdı tīz / Ṣaru İsmāʿīl uydurdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3771). [hemān-dem,]*

Diyüben böyle **hemān-dem** ġayb olur / İşidüp ismini bĕzirgān bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4051). [hemān-dem,]*

Göricek reʾīs Ḫūnkār'ı bilür / Tīz segirdüm ile **hemān-dem** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4163). [hemān-dem,]*

ʿAvretüñ biri **hemān-dem** ḳaçdı tīz / Ṭurdı yirinde birisi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5126). [hemān-dem,]*

Oda yaḳuban **hemān-dem** kül olur / Bu deme dek ḳabḳara yiri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5201). [hemān-dem,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım **hemān-dem** döndi tīz / Ḳavuşur cemāʿatine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5246). [hemān-dem,]*

hem-celīs: *Dost, yakın arkadaş.*

Aña key taʿẓīm ü ʿizzet eyledi / **Hem-celīs** olmaġa raġbet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5505). [hem-celīs,]*

hem-çü: *"Gibi" edatı.*

Hem-çü şeyṭān kendözini görmesün / Yatar itin kimsenüñ ḳaldurmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5550). [hem-çü,]*

Böyle diyüp anda Ṣaru İsmāʿīl / Aġlayup yaş dökdi gözden **hem-çü** Nīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5696). [hem-çü,]*

Māʾ u menden geç bulasın ḳurb-ı Ḥaḳ / Yoḳsa ḳalduñ māʿ u gilde **hem-çü** ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [hem-çü,]*

Hem-çü Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Bir ʿamel ḳıl raḥmet ide Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5735). [hem-çü,]*

Cismi bünyādın ḳırup mevt-i külüng / Gömdi tābūt-ıla cismin **hem-çü** küng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5819). [hem-çü,]*

hem-çün: *(Fa.) Gibi.*

Böyle diyüp ḫalḳ-ı Türkistān tamām / Dökdiler gözler yaşın **hem-çün** ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 704). [hem-çün,]*

hem-çün: *"gibi" edatı.*

Ḳılur iken ḫalīfeler cemʿ olup / Er aralarında **hem-çün** şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3669). [hem-çün,]*

Kibr ü kīn ṭutup ölen mülḥid ḥasūd / Kāfir ü bī-dīn olur **hem-çün** Yahūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [hem-çün,]*

hem-çünān: *Böyle, aynı bu şekilde.*

Eyle ḳıldı Mollā Saʿde'd-dīn hemān / Eyledi nite işāret **hem-çünān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3637). [hem-çünān,]*

Bir beyāndan gine ẕikr it **hem-çünān** / Cān ola gūş itmesinden şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4613). [hem-çünān,]*

hem-çünīn: *Böyle.*

İricek ortasına baḥrüñ hemīn / Rūzigār esdi muḫālif **hem-çünīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4099). [hem-çünīn,]*

hem-dem: *Dost, arkadaş; sevgili.*

Gel ġanīmet gör bu zībā mevsimi / Çünki ʿömrüñ **hem-demidür** maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3292). [hem-demidür, -i, -dür]*

hem-dem: *Arkadaş / dost.*

Bir reʾīs var-ıdı işledür gemi / Deñiz idi gice gündüz **hem-demi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4095). [hem-demi, -i]*

heme: *(Fars.) Bütün, hep, cümle.*

Çünki ṣaġdılar inekleri **heme** / Ṣaldı buzaġıları vara eme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1923). [heme,]*

Ben gidicek oturacaḳ yirüme / Ol durur evlādı-y-ılan dir **heme** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3850). [heme,]*

Ṣayrafī dir ḫiẕmet idersin kime / Vir ḫaber söyle baña didi **heme** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4701). [heme,]*

Ol cemāʿatden etegi her kime / Degdi-y-ise düşüben öldi **heme** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5160). [heme,]*

hemen: *Anında, hemen.*

Didi maʿlūmdur size kim bunda ben / Bursa'yı fetḥ itmege geldim **hemen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4202). [hemen,]*

Baş ucına vardı andan er **hemen** / Ḥulle ṭonından görür ḫāżır kefen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5646). [hemen,]*

hemīn: *(Fa.) Bütünüyle ,tam.*

Oldı evlādı perākende **hemīn** / Ṭaġılup her biri gitdi bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 245). [hemīn,]*

Oġlına ḳaldı o giceden **hemīn** / Müddet ile ḥamli oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 320). [hemīn,]*

Çünki ser-ḥadd-i Ḫorāsān'a yaḳın / ʿAmū Ṣuyı üzre irdiler **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1069). [hemīn,]*

Daḫı ol ḳubbe elif tāc-ı güzīn / Urdı Bektaş başına anı **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1171). [hemīn,]*

Ḫ̆āce ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı **hemīn** ol dem revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1181). [hemīn,]*

Bir yeşil el perde ardından **hemīn** / Çıḳdı iy yār görmişüz anı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [hemīn,]*

Er durur bildi görincek birbirin / Birbiriyle ḫoş görişdiler **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1512). [hemīn,]*

Çün Kızılırmaġa irmişdi yaḳın / Ṣaldı seccādeyi ṣu üzre **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1570). [hemīn,]*

Etegümden diledi çıḳa **hemīn** / Oturu düşdüm hemān-dem ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1681). [hemīn,]*

Ṣuvada çün kim varur ol nāzenīn / Ḥażret-i Ḫūnkār gelür anda **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1690). [hemīn,]*

Mescide çün kim irür İdrīs yaḳīn / Pencereden gördi aydınlıḳ **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1728). [hemīn,]*

Çille çıḳardı orada erbaʿīn / Çün tamām oldı ṭurur andan **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1753). [hemīn,]*

Ol araya baḫça olurdı yaḳın / Bir dıraḫt-ı sībe irdiler **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2010). [hemīn,]*

Gördi Ḫunkār'uñ ḥayāsında yaḳın / İki aḳ gül bir ḳızıl güldür **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [hemīn,]*

Oturup ṣoḥbet iderlerken **hemīn** / Aḫṣamuñ vaḳti irer iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2094). [hemīn,]*

Cifti ile ol gice ola yaḳın / Oġlana ḳala ola oġlı **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2168). [hemīn,]*

Ḳavşurup el dınmayup ṭurdı **hemīn** / Didi aña dönüben ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2266). [hemīn,]*

Geldi ṣudan bir ġarīb āvāz **hemīn** / İy erenler şāhı v'iy zuḫr-ı zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2515). [hemīn,]*

Çünki andan oldı rūz-ı çārumīn / Pes Külü Ḫan beglerin aldı **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2568). [hemīn,]*

Üc dün ü gün ḳaldı od içre **hemīn** / Olıcaḳ dördünci gün varduḳ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [hemīn,]*

Güreleş gönderdi děñize degin / Çün deñiz ḳatına geldiler **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2785). [hemīn,]*

Kendü dik yuḳarı ṭırmandı **hemīn** / Ḳalʿaya çıḳmaḳlıġa ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2807). [hemīn,]*

Ol dem içre Ṣaltıḳ'uñ anda **hemīn** / Baġladılar bilini iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2884). [hemīn,]*

ʿAlleler Ṣırtı'na çün geldi yaḳīn / Gelüben bir kimse bildürdi **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2961). [hemīn,]*

İki ḳul olup otururlar **hemīn** / Düpdürüst yidi gün ol iki güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2982). [hemīn,]*

Öyle olsun diyüben ḳalḳdı **hemīn** / Şol dem irdi Mekke'ye ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3218). [hemīn,]*

Sekü ḳatına getürincek **hemīn** / Ṣıḳdı yürĕgin anuñ şöyle yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3347). [hemīn,]*

Aldı mıḳrāż ele Mollā Saʿde'dīn / Ṭutdı Ḫūnkār'uñ sübüline **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3416). [hemīn,]*

Otururken ḥażret-i Ḫūnkār **hemīn** / Ġayb oldı göremedi Saʿde'dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3442). [hemīn,]*

Ġusl iderken mollālar irdi **hemīn** / Çevre aldı giyesilerin kemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3481). [hemīn,]*

Gördi Mollā evrenüñ gıjġurduġın / Kendüyi atdı ṣuya götrüp **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3508). [hemīn,]*

ʿAlleler Ṣırtı'na irdiler **hemīn** / Geldi bir şaḫṣ gördiler anda yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3527). [hemīn,]*

Çün tamām oldı namāz Ḫūnkār **hemīn** / Oldı ġayb ol arada ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3680). [hemīn,]*

Ḳılıcaḳ vaḳti **hemīn** gördük gider / Bilmezüz ḳandan gelür ḳanda gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3691). [hemīn,]*

Bu didi bayaġı meclisdür **hemīn** / Key taʿaccüb eyledi görüp çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3701). [hemīn,]*

Ḳodı Ḫūnkār öñine birin **hemīn** / Mollā Saʿīd öñine ḳodı birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3722). [hemīn,]*

Ṣaru İsmāʿīl sözini Saʿde'dīn / İşidincĕgez örü ṭurdı **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3728). [hemīn,]*

İricek Fāṭıma'ya didi **hemīn** / Ḥażret-i Ḫūnkār buyurdı çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3796). [hemīn,]*

Sürdi Ḫūnkār'uñ **hemīn** öpdi elin / Ter nefīs nuṭḳıyla pür itdi dilin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3820). [hemīn,]*

Kim o ḳanı da **hemīn** nūş eyleye / Nūş iděyin dir bunı da n'eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [hemīn,]*

Bir veled vażʿ itdi ḫūb u nāzenīn / Didiler İsmāʿīl'e anı **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3857). [hemīn,]*

Kim ki Ḫūnkār'uñ göre cemāʿatin / Vara anlara segirdüben **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3910). [hemīn,]*

Beg daḫı şarḳī ḳapusından **hemīn** / Cāmiʿe girdi işit iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3978). [hemīn,]*

Cidāsı-y-ıla başı aldı **hemīn** / Turvası içre anı şaldı **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4003). [hemīn,]*

Cidāsı-y-ıla başı aldı **hemīn** / Turvası içre anı şaldı **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4003). [hemīn,]*

Silkdi yignini **hemīn** ol pādişāh / Ḳavline olmaġ içün tā kim güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4041). [hemīn,]*

Ḳarşudan göricegez bildi **hemīn** / Sürdi yüzin ḳarşusında ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4078). [hemīn,]*

İricek ortasına baḥrüñ **hemīn** / Rūzigār esdi muḫālif hem-çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4099). [hemīn,]*

Bilecük ü Yārḥişār İznīḳ **hemīn** / Bursa ḳaldı feṯḥ olunmaduḳ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4186). [hemīn,]*

Dutmaz ısam ben eger didi **hemīn** / Çapmaduḳ Tatar ḳomaz hergiz zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [hemīn,]*

Ḳodı dil-bendin çıḳaruban **hemīn** / Geldi Ḫūnkār öñine şol dem yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4386). [hemīn,]*

Altı yüz seksen doḳuzında **hemīn** / Salṭanat taḫtında oldı cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4457). [hemīn,]*

Girü gider olıcaḳ Ḫūnkār **hemīn** / Ḳodı ser Ḫūnkār öñinde ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4485). [hemīn,]*

Bir yeşil ḳamçı ṭutar destinde hem / Yitişüp geldi **hemīn** ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [hemīn,]*

Sürübeni ḳatına vardı **hemīn** / Gösterür yir oturur aña yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4698). [hemīn,]*

Bunı diyübeni çün itdüm niyāz / Yitişüp geldi **hemīn** bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4715). [hemīn,]*

Pes mürīdligi sen eylĕdüñ yaḳīn / Ḫizmete emr idicek seni **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4787). [hemīn,]*

Pes deñizden yaña yöneldi **hemīn** / Ṣuya başduḳda ḳadem ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4856). [hemīn,]*

Çün delüp kilsāyı indi ber-zemīn / Rāst keşīşüñ üstine indi **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4889). [hemīn,]*

Oluban dü pāre düşdi ber-zemīn / Girdi Ḫūnkār'a gören didi **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4982). [hemīn,]*

Sözlerin gūş idicek ol pāk-dīn / Öyle olsun varuñuz didi **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4993). [hemīn,]*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım **hemīn** / Geldi luṭfından bu resme söz yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5065). [hemīn,]*

Burhān Abdāl-ıla bir dervīş daḫı / Ḫizmetinde vardı **hemīn** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5089). [hemīn,]*

Ol ḳaçan bir ṭaş ṭoġurdı **hemīn** / Ḳıluban nāle vü efġān u enīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5135). [hemīn,]*

Dişilik gider **hemīn** erlik gelür / Ālet-i erlik hemān peydā olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5245). [hemīn,]*

Ol zamān Ḫūnkār ṭuzın etmegin / Çıḳaruban bunlara virdi **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5441). [hemīn,]*

Oturuban seyr iderken dört yanın / Geçdi fikrinden bu vech-ile **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5492). [hemīn,]*

hemīn: *Ancak, sadece.*

İndi eşekden **hemīn** Sulṭān Ḥācım / Ol kerāmet kānı ol ʿummān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5196). [hemīn,]*

hemīn: *Hemen o anda.*

Fāṭıma Bacı'ya pes maʿlūm olur / Ayaḳ üstine **hemīn** ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1280). [hemīn,]*

hemīn: *Hemen.*

Çarpacaḳ maḥalle iricek **hemīn** / Ādem oldı şol sāʿat Ḫūnkār yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1322). [hemīn,]*

Uyanur kendüyi ol yirde bulur / Eglenüp anda **hemīn** mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5279). [hemīn,]*

Ol kelīsā üstine ḳondı **hemīn** / Görüben bunlar olur ayın bayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5294). [hemīn,]*

hemīn: *Bütünüyle / tamamen.*

Virmedi el ol murāda irmedük / İşidüp anı götürdi el **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 311). [hemīn,]*

hemīn: *(Fars.) "Yerine göre, ancak, hemen, her zaman" vb. anlamlar ifâde eden bir çeşit doldurma kelime.*

Ḫulle ṭonından gele baña kefin / Başum ucında buluñ ḥāżır **hemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5533). [hemīn,]*

hemm ü ġam: *Hüzün ve keder.*

Hemm ü ġamdan ṣoḥbetüñle dūr ola / Dir ʿAliyyü'n Naḳī bugün ṣāyimem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 296). [hemm ü ġam, --dan]*

Ḳoḳuñuz andan alup mesrūr olam / Hemm ü ġamdan siz gelince dūr olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3217). [hemm ü ġam, --dan]*

hemm ü ġuṣṣa vü ġam: *Üzüntü ve keder ve gam.*

Gitdi **hemm ü ġuṣṣa vü ġam** irmedi / Muştularlar pādişāha çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 404). [hemm ü ġuṣṣa vü ġam,]*

hemmü: *Sıkıntı, tasa, keder, kaygı.*

Ḫayr-maḳdem ḫoş ḳadem getürdüñüz / Cān u dilden **hemmümüz** götürdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1497). [hemmümüz, --müz]*

hem-rāh: *Far. Yoldaş, refîk-i tarîk.*

ʿArafāt'a tā ki ḥüccācla gider / Vaḳfeye ṭurur-iken **hem-rāhına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6691). [hem-rāhına, --ı, --n, --a]*

hem-rāh ol-: *Yoldaş olmak.*

Muʿteber begler ululerla bilĕ / Kātib ü muḫżır dahı hem-rāh ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4339). [hem-rāh ol-, --a]*

hem-rāz: *Far. sırdaş.*

Var-ıdı **hem-rāzı** bir cāriyesi / Bunı dimekdür dir aña çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4741). [hem-rāzı, -ı]*

hem-ṣoḥbet: *Birbiriyle sohbet eden, arkadaş; beraber, birlikte.*

Ḳoḳulaşup şeyḫe **hem-ṣoḥbet** olur / Bir zamān bu ḥāl üzerine ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5370). [hem-ṣoḥbet,]*

hem-vār: *Düzgün, muntazam, uygun.*

Mücevher çul gĕyüp uçarsa ḥumār / Tāze esbe olamaz **hem-vār** var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 90). [hem-vār,]*

hem-yān: *Kese, torba, çanta, dağarcık.*

Sīm ü zer **hem-yānın** açup gördiler / Ṭaş olmış cümlesi āh urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2158). [hem-yānın, --ın]*

Ṭolu bir **hem-yān** ıla arı ẕeheb / Gönderür hem-yānı bile anı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [hem-yān,]*

Dönüben öñine bir **hem-yān** alur / Ṣayuban biñ altunı gör nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4724). [hem-yān,]*

hem-yān: *Kese, torba.*

Ṭolu bir hem-yān ıla arı ẕeheb / Gönderür **hem-yānı** bile anı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [hem-yānı, -ı]*

Alıcaḳ **hem-yānı** gör kim n'eyledi / Her ne didilerse eyle eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3882). [hem-yānı, -ı]*

Eline almış gelür bir **hem-yānı** / Altun-ıla ṭolu-y-ıdı gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4138). [hem-yānı, -ı]*

Bir at alup **hem-yānı** aldı bile / Bindi ata vü revān oldı yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4156). [hem-yānı, -ı]*

Elin öpüp sürdi yüzin pāyine / Ḳodı **hem-yānı** da naẓarda yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4164). [hem-yānı, -ı]*

heng it: *Karşılıklı saldırmak, ses çıkarmak, gürültü, şamata.*

Kūs-ı ḥarbī çaldurup ceng itdiler / Birbirin ḳarşulayup heng itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 662). [heng it, --di, --ler]*

hengāmı-: *Zaman.*

Meger ol günler bahār eyyāmı-dı / Ṣularuñ ṭaşduġı vaḳt **hengāmı-dı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5042). [hengāmı-dı, -dı]*

henüz: *"Daha şimdi, yeni" anlamlarında zarf.*

Ẕikrini itdügümüz cān ol durur / Didiler bu ḫod **henuz** bir ṭıfl genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [henuz,]*

Hīç kesilmẽz idi ardından öküz / Ḫalḳ bilürler idi ol kimse **henūz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [henūz,]*

On iki yaşında dı **henūz** cüvān / Līki ḳuvvetlü idi key pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 650). [henūz,]*

Āsiyāba gönderilmişdür taḫīl / Ögünüp gelmedi **henūz** şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2075). [henūz,]*

Ḳazana ḳoyuban anı ḳaynadur / Nisbeti **henūz** daḫı dīninedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2533). [henūz,]*

Ẓuhr vaḳti hem yaḳın gelmiş-idi / Vaḳtüñ evveli **henūz** olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3671). [henūz,]*

Elin öpüp ayaġına sürdi yüz / Yoḳuşuñ dibinde dervīşler **henūz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5208). [henūz,]*

Bī dimege tā heves ben de ḳılam / Hīce ebced oḳımadın sen **henūz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [henūz,]*

Gördi anda var şecāʿat nūr u fer / On yidi yaşında **henūz** nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6343). [henūz,]*

İşbu ʿOšmān'dur **henūz** bir nev-cüvān / Bunı teftīş itmeyince şerʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6346). [henūz,]*

hep: *Büsbütün, tamamen.*

Ḳarayük'den gidüben Erṭuñrul Alp / İrdi ere aluban menzili **hep** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4229). [hep,]*

hep: *"Bütün, hepsi" anlamında belgesiz sıfat.*

Şehr ḫalḳı **hep** olurlar şād-kām / Pādişāh ḳıldı velīme dökdi ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 408). [hep,]*

Ol iki rekʿat namāzı ser-te-ser / **Hep** ḳılıncaya degin ṣabr eyleseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6663). [hep,]*

Ol velī kim Ḥaydar-ı Kerrār-ıdı / Avcın açdı gördiler **hep** ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6724). [hep,]*

Hep kerāmet ıssı aṣḥābı ile / Gelmez-idi anlaruñ vaṣfı dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 576). [hep,]*

Hep Müsülmānlıḳ aña uyar ıdı / Yüz biñ erce ḳuvveti anuñ var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 640). [hep,]*

Hem Bedaḫṣān mülki kāfirdi ḳamu / Ḫūnī vü cebbār ıdı **hep** iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 641). [hep,]*

Tīġ Ḥaydar çeküben ki itdi ceng / Ḳandan oldı yir yüzi **hep** lāle-reng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 667). [hep,]*

Hep Müselmānlıḳ şikāyet itdiler / Dād u feryād isteyüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 707). [hep,]*

ʿĀciz olup begleriyle **hep** tekūr / Danışup böyle ḳılur anda fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 853). [hep,]*

Daʿvet itdi nĕ ki var ruhbānları / Ḫışm idüp āzārladı **hep** anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 854). [hep,]*

Ya baña siz gösterüñ güneş yüzin / Ya çıḳaram cümlesinüñ **hep** gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 860). [hep,]*

Ḳorḳdı kāfir ejdehādan ḳaçdı **hep** / Ḫaçların ele alup and içdi **hep** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 900). [hep,]*

Ḳorḳdı kāfir ejdehādan ḳaçdı **hep** / Ḫaçların ele alup and içdi **hep** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 900). [hep,]*

Cümle begler ʿacze varınca hemān / **Hep** Bedaḫṣān kāfiri itdi fiġān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 905). [hep,]*

Çaġrışup dir cümle kāfir el-amān / Gitse ẓulmet Müslim'üz **hep** bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 938). [hep,]*

Himmet it kim bunlar īmān getüre / Küfri şirki aradan **hep** götüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 948). [hep,]*

Ejdehāya kesdürürem ʿırḳuñı / **Hep** ḫarāb eyler Bedaḫşān mülkini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 953). [hep,]*

Ḳalmaz ādem ṭavaruñuz **hep** yudar / Bu Bedaḫşān milkini vīrān eder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 954). [hep,]*

Çāresi budur ki fermān olavuz / Küfri ḳoyup **hep** Müsülmān olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 959). [hep,]*

Küfri şirki aradan götürdiler / Ere ḳarşu **hep** īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 960). [hep,]*

Böyle diyüp **hep** Müsülmān oldılar / Ṣāha ḳarşu cümle ṭapu ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 963). [hep,]*

Cemʿ olup **hep** cümle ḳavli itdiler / Dīn ulusın uyaruban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 990). [hep,]*

Ḥācī Bektaş bildi kāfir ḫūyını / Gizledi kāfirlerüñ **hep** ṣuyını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1013). [hep,]*

Böyle diyüp barmaġın götürdi **hep** / Ḥażretine cümle īmān getürdi **hep** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1018). [hep,]*

Böyle diyüp barmaġın götürdi **hep** / Ḥażretine cümle īmān getürdi **hep** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1018). [hep,]*

Yine bunlar **hep** Müsülmān oldılar / Ere gelüp cümle nāliş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1021). [hep,]*

Hep Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Ḥażret-i şāh er idügin bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1027). [hep,]*

Ol Bedaḫşān ḫalḳınuñ **hep** ekšeri / Müʾmin olup şeyḫ idindi ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1030). [hep,]*

Eylesün münkiri ejder **hep** helāk / Küfr ü şirkden eyle yir yüzini pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1038). [hep,]*

Virdi Muḫtār Murteżā'ya anları / **Hep** Ġadīr-i Ḫum'da ẓikr olanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1102). [hep,]*

Ṣubḥ vaḳtinde ḳamu cemʿ oldılar / Ḫˇāce'nüñ **hep** menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1120). [hep,]*

Hep ḫalīfelik mübārek didiler / Yarıcıñ ol Ḥaḳ tebārek didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1179). [hep,]*

Bir yire cümlesi cemʿ olmış-ıdı / Ol ulu iclāsa **hep** gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1278). [hep,]*

Didiler baʿẕīsı bu resme kelām / Rāyumuz bu işde **hep** olsun tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1289). [hep,]*

Hep vilāyet ḳanadını yayalum / ʿArşa dek yollarını baġlayalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1290). [hep,]*

Ne suʾāl itdiler-ise **hep** cevāb / Yazılu-y-ıdı içinde pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1384). [hep,]*

Bozoḳ Üçoḳ **hep** saña olsun mürīd / Naṣībüñ günden güne olsun mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1448). [hep,]*

Zımmī idi ehli **hep** ol ḳaryenüñ / Key işit bu ṣoḥbeti varsa cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [hep,]*

Māverā'n-nehr'i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i alur **hep** iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1613). [hep,]*

Dutdı Yūnān mülkini **hep** ser-te-ser / Çünki ḳıldı ol da dünyādan güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1631). [hep,]*

Yidi pāre şehr yapdı ol hümām / Ḳonya'yı **hep** yapdurup ḳıldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1635). [hep,]*

Köylinüñ ṣıġırı **hep** geldi eve / Ṣaru'nuñ öküzleri gelmez hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1972). [hep,]*

Ṣaru'yı bed fikr-ile geldügini / Bildi külliyyen tamāmet **hep** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2007). [hep,]*

Bildi kim Ḫunkār erdür evliyā / **Hep** kerāmet durur işi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2024). [hep,]*

Evliyā ʿāşıḳları dīẕārını / Görmege terk itdiler **hep** varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2060). [hep,]*

Pes ṭurup Ḫūnkār ḳatına geldiler / Ne ki erkān var-ısa **hep** ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2071). [hep,]*

Yanı ḳararur daḫı andan ölür / Ol ṣoyuñ ölümi **hep** andan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [hep,]*

Taḫıluñ vaḳti daḫı irmiş-idi / Ḫāṣılın **hep** bir yire dirmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2142). [hep,]*

Çeçlerüñ üstin daḫı **hep** açdılar / Ṭaş olmışdur yabāna ṣaçdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2160). [hep,]*

Oturuşup oldı kül çün ol velī / Ḳalḳdı tekrār **hep** ṣavurdı ol küli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [hep,]*

Ol muḥibbe Ṣaru İsmāʿīl varur / Er ne didi-y-ise **hep** ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2272). [hep,]*

Hep cemāʿatle çekilüp gitdiler / Aḳça Ḳoca menziline yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2332). [hep,]*

Hep anuñ ḥükminde-y-idi bilesiz / Āl-i ʿAbbās'dandı anlar iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2371). [hep,]*

Ḳonya'dan ʿAcem'e ḥükm iderdi **hep** / ʿĀlim ü dānā vü hem ʿālī-neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2375). [hep,]*

Göç öñine varuban didi ṭuruñ / Ne direm ben **hep** işidüben görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [hep,]*

Beni gönderdi ki dīne gelesiz / Sünnet olup **hep** Müsülmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2478). [hep,]*

Bir uġurdan **hep** Müsülmān oldılar / Ordusıyla ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2597). [hep,]*

Šāniyen bir ulu āteş yaḳdılar / Beglerüm **hep** çevresine çoḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2619). [hep,]*

Çün ʿAlāʾe'd-dīn Sulṭān iy yarā / Beglerin cemʿ eyledi **hep** bir yirĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2641). [hep,]*

Virdiler Külü Ḫan'a ol yiri **hep** / Ḳışla vü yazla ṭutundı z'ān-sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2649). [hep,]*

Ḳavmi-y-ile **hep** Müsülmān oldılar / Müʾmin olup ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2781). [hep,]*

Pes Ḥüseynī-veş geyerlerdi külāh / Eyle geyer idi **hep** mīr ü sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2794). [hep,]*

Gürci ili giydügi andan durur / Ẕikr olan **hep** işbu maʿnīden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2795). [hep,]*

Sĕvücileri birez tābūt alur / Keliġıra Ḳalʿası'na **hep** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2893). [hep,]*

Yine çünki ʿaḳlı başına gelür / Ḳāḍılıġı teftişi **hep** terk ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3007). [hep,]*

Ḳāḍīda ne var-ısa māl u ṭavar / Ṣatuban mehyā iderler **hep** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3010). [hep,]*

Bir gün inṣāf itdi ol merd-i dilīr / **Hep** günāhum ʿafv olacaġını dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3118). [hep,]*

Ḥālini Ḫūnkār'a **hep** iʿlām ider / Fiʿli kendüyi nice bed-nām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3125). [hep,]*

Dir günāhum ʿafv olasın biledüm / İtdügüm işlĕri **hep** terk ḳıladum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3126). [hep,]*

Ṣadr cāyında oturdı Saʿde'dīn / Mollālar oturdı aña **hep** yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3308). [hep,]*

Köyli de **hep** ḳatına cemʿ oldılar / ʿİlm-i teşrīf ile çün şemʿ oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3309). [hep,]*

Bu żamīr Ḫūnkār'a **hep** maʿlūm olur / Mollā nice ẕikr itdiyse bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3399). [hep,]*

İşbu ešnāda ṭāʿām geldi ilerü / **Hep** ṭaʿāma ṭoldı ser cümlesi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3424). [hep,]*

Nice adın didiler ẕikr idelüm / **Hep** ṭalāḳa and içdük n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3516). [hep,]*

Çaġırur Ḫūnkār adın **hep** ün-ile / Ḫūnkār adın çün getürdiler dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3521). [hep,]*

Gelene gidene yedürmiş idi / Ol cihet **hep** āḫire irmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3794). [hep,]*

Ṣaru İsmāʿīl'i gör kim n'eyledi / Anı ki lāzım idi **hep** eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3800). [hep,]*

Çün duʿā oluban ṣofra götrülür / Her ne kim erkān var-ısa **hep** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3802). [hep,]*

ʿAḳd u nikāḥ u dügün **hep** itdiler / Gelini idüben alup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3883). [hep,]*

Elin öpüp ayaġına düşdiler / Pes Tatar ol vaḳt **hep** and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3909). [hep,]*

Ṣordılar ḥālini **hep** ẕikr eyledi / Ser-güẕeştini cemīʿi söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4082). [hep,]*

Her nesi var-ısa **hep** ışmurladı / Bir inanduġı yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4155). [hep,]*

Pādişāhuñ **hep** bular begleri idi / Her biri leşker başı baş er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4183). [hep,]*

Hep vezīrin beglerin cemʿ eyledi / Ṭanışup bunlara ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4201). [hep,]*

İki yıl Aytoġmış Alp beg oldı çün / Ḳılıcından oldı küffār **hep** zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [hep,]*

Ḳayı'nuñ yigitleri bir gün meger / Cemʿ oldı ḳatına **hep** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4278). [hep,]*

Ḳılup ol devletlü böyle ittifāḳ / Bir sürü ḳuzuya **hep** çaldı bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4498). [hep,]*

Bir sürü ḳuzuyı **hep** ḳurbān ider / Gör seḫāyı ol ne ḫoş erkān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4499). [hep,]*

Bu işe medḥūş u ḥayrān ḳaldılar / Ḳimidügin Ḫūnkār'uñ **hep** bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4573). [hep,]*

Bir gemi gird-āba düşdi zār olur / Cānlarından ehli **hep** bīzār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4594). [hep,]*

Ẕikre geldi ḥālini **hep** söyledi / Ser-güẕeştin küllī taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4767). [hep,]*

Ol biñ altunı ki virdi ṣayrafī / **Hep** müheyyā itdiler anı iy ṣafī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [hep,]*

Hep ʿalem tuġ u icāzet ehli-di / Çār ʿalāmetle inābet ehli-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4804). [hep,]*

Ehl-i keşf ehl-i kerāmetler-idi / Ḥażret-i Ḫūnkār'a **hep** rāzdār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4806). [hep,]*

Tafṣīl ile ẕikr idersem **hep** tamām / Söz uzar ṭūl u dırāz olur kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4810). [hep,]*

Ḥabīb Emürce geçer seccādeye / **Hep** maḥal gördi o Ḫūnkār-zādeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4837). [hep,]*

Yirine geçdi vü şeyḫ oldı Ḥabīb / **Hep** ḫalīfeler anı revā görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4881). [hep,]*

Ṣaru İsmāʿīl özini anlara / Bildürüp iʿlām ider **hep** bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4934). [hep,]*

Didiler bu baḫš yeşil fermānda **hep** / Ẕikr olınmışdur tamāmet anda **hep** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4958). [hep,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm geçürdügi żamīr / Evliyāya oldı maʿlūm **hep** o sır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5001). [hep,]*

İşlerini çünki **hep** bitürdiler / Sürüben ḳurbānı yola girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5040). [hep,]*

Dürlü niʿmet bişdi **hep** ekl itdiler / Baʿd ez-ān gūş eyle anda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5102). [hep,]*

Yola gele āḫirü'l-emr ol gidüp / **Hep** yaramaz fi'lini hem terk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5129). [hep,]*

Demür ālātı bularda her ne var / Divşürüñ diyü buyurdı **hep** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5164). [hep,]*

Ṣayda çıḳmış-ıdı bir gün ehli-le / Ḫalḳı daḫı kendü-y-ile **hep** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5286). [hep,]*

Öpüben **hep** elini baş ḳodılar / Bize bildür ne kişisin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5298). [hep,]*

Bir uġurdan **hep** Müsülmān oldılar / Dīne girüp ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5306). [hep,]*

Eylediler faḳrı anda iḫtiyār / Baba Resūl'e **hep** oldı ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5307). [hep,]*

Hep yaraġum neyse ḥāżır ḳılasın / Bu gice perde dutaram bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5523). [hep,]*

Biñ bir eren Rūm'da yaḳan **hep** çırāḳ / Cümle duyup geldi atlu hem yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [hep,]*

Seyyid-i Maḥmūd-ı Ḥayrān geldi hem / Ḳaraca Aḥmed **hep** erenler bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5626). [hep,]*

Ḥaḳ saña dir luṭf u iḥsān işledi / **Hep** günāhuñ ʿafv idüp bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5721). [hep,]*

Ṭutmaġa Bektaş'ı **hep** el bir ider / Ḥācī Bektaş işidüp ḳaçdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5917). [hep,]*

Şeyḫ ḳatında ḫāṣdı **hep** Ḥaḳḳ'a iren / Her biri umar ḫalīfe oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6023). [hep,]*

Hep ḫalīfe tekyeleri var-ıdı / İşleri Loḳmān Perende pīr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6035). [hep,]*

Hep sükūt itdi eren ḳalmadı ses / Līki Loḳmān-ı Perende merd-i şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6050). [hep,]*

Hep sükūta vardılar gözleyü pīr / Ḫ̆āce Aḥmed ḳayġuruban Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6056). [hep,]*

Yirlü yirinde ṭurursa **hep** varı / Ṭaru üstünde iken ḳılan niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6060). [hep,]*

Hep ṭurur yirlü yirinde var varı / Ḳalḳdı erenler ayaġına sürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6068). [hep,]*

Hep muḥibb oldı erenler bī-nifāḳ / Ḥācī Bektaş şeyḫe ḫiẕmet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6075). [hep,]*

Virdi Rūm erenlerine **hep** selām / Ol zamān Rūm mülki içinde evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6088). [hep,]*

Ṣofrada bütün ṭurur **hep** üstüvār / Çün vilāyet böyle gördi her velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [hep,]*

Hep muḥibdür ně ki var ins-ile cān / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6210). [hep,]*

Hep peşīmān oldı peşşe baġrı baş / Geldi Bektaş ḫażretine aġlaşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6257). [hep,]*

Ḥażretinden istediler **hep** nemek / Ol Kızınca ırmaḳ kenārında evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6276). [hep,]*

Açılup döküldi **hep** bend ü girān / Virdi evvel şāha ʿizzetle selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6365). [hep,]*

hep: *"Her zaman, sürekli" anlamında zarf.*

Aṣḥāb otururdılar **hep** ṣaġ u ṣol / Ḥażret-i Aḥmed buyurur Selmān'a pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 174). [hep,]*

Her ne kim ol virdi ben de vireyin / Daḫı ne dirseñ **hep** anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [hep,]*

hep: *"Her zaman" anlamında kullanılan zarf.*

Didi şeyḫümdür benüm ol er kişi / **Hep** kerāmetdür bu resme cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4766). [hep,]*

hep: *"Her zaman" anlamında kullanılan zarf.*

Ḳurugölcük'e yaḳın hem bir maḳām / Kim Ḥişārcuḳ dirler aña **hep** enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [hep,]*

Hep mürīd olup anı pīr itdiler / Var ḳıyās it Ḥācī Bektaş kim-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5972). [hep,]*

odına **hep** yürek ṭaġlaşdılar / Didiler ki luṭf u iḥsān işleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6258). [hep,]*

hep: *"Bütün, hepsi" anlamında belgesiz zamir.*

Cümlesin ḫatuna **hep** iʿlām ḳılur / Çünki ḫatun işidür anı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 285). [hep,]*

Cümlesi **hep** aña taḥsīn itdiler / Didiler ḫoş rāy u tedbīr eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 387). [hep,]*

Hep tevażżuʿda niyāzlar ḳıldılar / Cümlesi kisvet ḳodılar öñine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6745). [hep,]*

Birisi hem eyle didi biri de / Öyle didi cümlesi **hep** rāvīde *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [hep,]*

Mehyā ider il aḳar ol şevḳ-ıla / Diledi ḳuzuyı **hep** ḳurbān ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4495). [hep,]*

Didiler bu baḫš yeşil fermānda **hep** / Ẕikr olınmışdur tamāmet anda **hep** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4958). [hep,]*

hep: *"Tamamen, büsbütün" anlamında zarf.*

Gel çeri çek cemʿ oluban varalum / Ḳılıc urup kāfiri **hep** ḳıralum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 700). [hep,]*

hep: *"Bütün, hepsi" anlamında belgisiz zamir.*

Zupun'uñ ʿaḳlı çü başına gelür / Şehrinüñ ulunların **hep** cemʿ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4930). [hep,]*

Ḫūnkār işiginde ol olur-ıdı / Ehl-i faḳr **hep** cemʿ olup gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5028). [hep,]*

hepisi: *Hepsi.*

Emr ider açıldı çün ev ḳapusı / Gördiler dirilmiş anuñ **hepisi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4509). [hepisi,]*

her: *Her; her nefes: her nefeste, her an.*

Bir maġāra içre kāfir itdi ḥabs / Yatup aġır demür içre **her** nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [her,]*

her: *"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.*

Her kime virürse bir loḳma şeker / Baġrın āḫir ḳan idüp yaşın döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 82). [her,]*

her: *"Bütün" anlamında belgisiz sıfat.*

Gül gibi gel dünye içün ağlama / Gönlüñi **her** dikene gel baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [her,]*

Yidi ḳat gökler ḳapusından giçer / **Her** gögüñ ḳapucısı ḳapu açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 118). [her,]*

Giyüben **her** ġonca ḫūb dībā-yı ter / Müşk-i ezfer tütevüz micmer mišāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 211). [her,]*

Aġ u ṣaru **her** ṭāʿāmdan gūn-ā-gūn / Mūsiyü'š Šānī didi kim yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 294). [her,]*

Her mürīd kim giyse benden kisveti / Ḫoş ṭutup mihmānı itsün ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5549). [her,]*

her: *"Bütün, herkes" anlamında belgisiz sıfat.*

Her ḫalīfe iderdi aña ḥaḳ-naẓar / **Her** ki şeyḫden itdise tācı ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6028). [her,]*

her: *"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.*

Ḫ̆āce'nüñ vardı meger bir öküzi / Yonduġın **her** nice ise kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 590). [her,]*

Alduġınuñ ḳıymeti **her** neyse ol / Ḳomamışdur hegbe içre ol fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 597). [her,]*

Bunda kāfir ḳorḫusından **her** zamān / Ḳuş uçup ḳolan yürimez iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [her,]*

Yaġı kāfir ḳorḫusından **her** zamān / Dīnümi gizli ṭutaram ben nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 947). [her,]*

Her birinde ol şerîf mevżiʿlerüñ / Niçe vilâyetleri var ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1238). [her,]*

Didi Ḫūnkār aña bu resme cevāb / Evliyānuñ **her** cevābı pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1525). [her,]*

Gice gündüz aña baḳardı müdām / Irmayup gözlĕrini **her** ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1890). [her,]*

Her bölük ḳuş uçduġın göricegez / Evliyānuñ remzin añardı bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1903). [her,]*

Alp öküzümüñ varup git işiñe / Bilme benden **her** ne gelse başıña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1953). [her,]*

Menḳabātı cümle evṣāfı tamām / Söylenildi **her** vilâyet **her** maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2059). [her,]*

Menḳabātı cümle evṣāfı tamām / Söylenildi **her** vilâyet **her** maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2059). [her,]*

Didi Ḫūnkār ol ḫamīrüñ varını / Üc bölüp sac üzre ḳoñ **her** birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [her,]*

Ṣaman-ıla üstin örtmişler-idi / **Her** biri bir yaña gitmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2144). [her,]*

Her fünūnda mütefennindi ḳatı / ʿĀleme ṭolmışdı nām u şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2383). [her,]*

Her nereye gel disem gelür-idi / **Her** ne resme ḳıl disem ḳılur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [her,]*

Her nereye gel disem gelür-idi / **Her** ne resme ḳıl disem ḳılur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [her,]*

Ol o gürbenüñ olurdı ḥiṣṣesi / Birisi boynınadur **her** ġuṣṣası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2675). [her,]*

Siz ṭaparsız kim o sizi ṣaḳlaya / **Her** belā vü her ḳażādan bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [her,]*

Siz ṭaparsız kim o sizi ṣaḳlaya / Her belā vü **her** ḳażādan bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [her,]*

Her aluca virelüm iki nefes / Er didi gelsün buña itsün heves *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2921). [her,]*

Ḫoş müvellā üc yüz abdāl uydurur / **Her** iş olmasına vaḳti köydürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2958). [her,]*

Her şecer bir sāyebāndur sebzeden / Sebzeye ider nišār dürr-i ʿAden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3169). [her,]*

İdeler andan çırāḳ ola münīr / **Her** yañası ola anuñ müstenīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3437). [her,]*

Gölgesi olmaya ḫoş vire żiyā / Olısardur **her** ṭarafı rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3438). [her,]*

Her libāsda evliyā gizlü durur / Göricek bilür şu kim gözlü durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [her,]*

Her ki geldi ʿāleme gitse gerek / **Her** ne ise maḳṣūdı yitse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5545). [her,]*

Şemʿ söyünüp **her** velī oldı ẕelīl / Ḥażretüñden yaḳdı şemʿ-ile delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5573). [her,]*

Reh-ber-i ḫalḳ-ı cihāndur ādemī / ʿAḳl birle ṣayd ider **her** ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5705). [her,]*

Ḥaḳḳ'a gĕçer nālişiyle **her** sözüñ / İşbu mekteb-ḫāneniñ yoḳdur şuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5985). [her,]*

Çāker olsun **her** muḥible aşluña / Ḳaraca Aḥmed cinni ammā çün görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6191). [her,]*

Her ḫaṭardan ṣaḳlasun didi Ḫudā / Ḳuṭb-ı ʿālem Ḥācī Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6321). [her,]*

Bī-günāh öldürmek olmaz cerʿ-ile / **Her** kişinüñ ṣuçını görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6347). [her,]*

her: *"Bütün, hepsi" anlamında belgisiz sıfat.*

Her gelen ayaḳlayup yüzin baṣar / Varmadın işige anuñ özin baṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5830). [her,]*

her: *"Hepsi, bütün" anlamında belgisiz sıfat.*

Her ḫalīfe iderdi aña ḫaḳ-naẓar / **Her** ki şeyḫden itdise tācı ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6028). [her,]*

her: *"Hangi" anlamında soru sıfatı.*

Didi destūrdur yüri işüñe git / Cünbüşüñ **her** nĕ-y-ise var anı it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4148). [her,]*

Yoḫsa olmaz var yoluña gidegör / Cünbüşüñ **her** ne-y-ise var idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4751). [her,]*

her: *"Bütün, her bir" anlamında belgisiz sıfat .*

Pes anuñla baġladı tertīb düzen / **Her** düzenden eyledi tezyīn ü zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3826). [her,]*

her: *"Bütün, hepsi, her biri" anlamında belgisiz sıfat.*

Oldı evlādı perākende hemīn / Ṭaġılup **her** biri gitdi bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 245). [her,]*

her: *"Her bir, bütün " anlamında belgisiz sıfat (her faṣīḥ).*

Diñle imdi bir rivayet key ṣaḥīḥ / Güş idince cūṣa gelür **her** faṣīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 107). [her,]*

her: *"Belli aralıklarla devamlı, bütün" anlamında belgisiz sıfat.*

Ḳanda var bir ʿilm ehli ṣoylañuz / **Her** kemāl içinde ol kāmil ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6618). [her,]*

Ḳarşu çıksun ġāzīye **her** ṣubḥ u şām / Böyle didi Ḫˇāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6010). [her,]*

Cümle erenler şemʿası uyandı tamām / **Her** biri ögündi ki yandı çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [her,]*

her: *"Her" belgisiz sıfat.*

Baʿžısı ṣofra diler şemʿ-ile hem / **Her** ḫalīfe şeyḫe iderdi ḫizmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6026). [her,]*

her: *"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat (gonca-leb).*

Vir ṣalavāt Muṣṭafā'ya **her** nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6287). [her,]*

her: *"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat (müşkil).*

Bir yeñi aṭlas geyer **her** günde ol / Çıḳarurdı irtesi ol ulı ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [her,]*

her: *"Bütün" anlamında belgisiz sıfat.*

Her gelen ḳurbān ḳoyunuñ bī-riyā / Güder idi dāyimā Ṣaltıḳ Baba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2734). [her,]*

Geçdi göñlinden Saʿīd'üñ böyle söz / **Her** namāz vaḳtinde dir Ḫūnkār'umuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3672). [her,]*

Her nefes ki ḳala senden yādigār / Anı oġluñ yirine bil didi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [her,]*

Her ki Ḫaḳ'dan raḥmet ister kām-kār / ʿUzleti itmek gerekdür iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5724). [her,]*

Dirliginde **her** ṣāhuñ var ḳuvveti / Ölicek gider çoġınuñ furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5743). [her,]*

Böyle durur ʿādet-i devrān-ı pīr / **Her** kişinüñ cismin eyler ḳara yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [her,]*

İşige yüz sürdi **her** Ḥaḳḳ'a iren / Her birisi didi sensin nesl-i İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6165). [her,]*

Ṣofrada bütün ṭurur hep üstüvār / Çün vilāyet böyle gördi **her** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [her,]*

her: *"Belli aralıklarla devamlı, bütün" anlamında belgisiz sıfat (sorun).*

Ol ʿaceb işlerden imdi nuṭḳa gel / Tā ola **her** müşkilimüz anda ḥal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2367). [her,]*

her: *"Bütün" anlamında belgisiz sıfatı.*

Söz budur kim söyledüm iy merd pes / ʿĀḳıl-ısañ ṭut naṣīḥat **her** nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [her,]*

her: *" Her " belgisiz sıfat.*

Sūʾ-i ẓann ide gören **her** nā-sezā / Ġaybet ola ḫalḳ içinde hem bizĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4746). [her,]*

her bir: *Her biri.*

Olasız tā Ḥaḳ ḳatında siz mešāb / Söylediler ol ulular her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 379). [her bir, --i]*

her bir: *Her biri.*

Sīm ü zerden virdi anlara i yār / Her biri buldı ġınā ṭaġıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 393). [her bir, --i]*

her bir: *Hepsi, tüm.*

Yād kişiler göre şāyed bu işi / Sūʾ-i ẓann ide gören **her bir** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4743). [her bir,]*

her biri: *Her biri.*

Her birisin ṣaḳlañuz dir yā aḫı / **Her biri** alup naṣībin gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 178). [her biri,]*

Bunları görince Aḥmed ber-kemāl / Her birinüñ aṣlını itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 144). [her biri, --n, -üñ]*

Her birisin ṣaḳlañuz dir yā aḫı / **Her biri** alup naṣībin gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 178). [her biri, --sin]*

Her birinüñ aya beñzerdi yüzi / Saña Ḳurʾān taʿlīm iderlĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6636). [her biri, --nüñ]*

Elli altmış yıl ola her birimüz / Ḫizmet iderüz cüvān u pīrimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 753). [her biri, --müz]*

Her biri bir yirde eylĕdi ḳarār / Bir daḫı emr oldı bundan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1593). [her biri,]*

Dört oġlı var-ıdı kim **her biri** / Ḳanda varsa bellü olmışdı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1644). [her biri,]*

ʿAzm iderler bunda bizi görmege / **Her biri** maḳṣūdlarına irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1774). [her biri,]*

Ḳalḳdılar abdāllar eyvallāh diyü / **Her biri** bir yaña odun arayu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2225). [her biri,]*

Ḳalḳup ol burçaḳ ḳamu ṭaġıldılar / **Her biri** bitdügi yire geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2323). [her biri,]*

Ṭaşra çıḳdı bile baʿżī ulular / Devlet ıssı **her biri** baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2394). [her biri,]*

Bildi bunlar evliyādur er durur / **Her biri** bir ḥāl eri ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [her biri,]*

Her biri tābūtı ḳoyup gitdiler / Fevt olıncaġaz gelüben yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2894). [her biri,]*

Her biri getürdügi tābūtların / Alubanı gitdiler birin birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2895). [her biri,]*

Yirlerine **her biri** çün irdiler / Her biri tābūtı içre gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2896). [her biri,]*

Yirlerine her biri çün irdiler / **Her biri** tābūtı içre gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2896). [her biri,]*

Ḫizmetinde çār ṣad tā müstaʿīd / **Her biri** ṭaşrada mānend-i muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3297). [her biri,]*

Her birinüñ var-ıdı bir oġlanı / Muḥterem görürdi **her biri** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3914). [her biri,]*

Pādişāhuñ hep bular begleri idi / **Her biri** leşker başı baş er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4183). [her biri,]*

Her birine ḳoşdı sulṭān çoḳ çeri / **Her biri** feṭḥ itdi varduġı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4184). [her biri,]*

Her biri feṭḥ itdügi yirde ṭurup / Beg olup oturdı esbābın görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4185). [her biri,]*

Ḳayı Beg oġlanlarından üç dilīr / Ceng içinde **her biri** bir nerre şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4210). [her biri,]*

Ḳaldı seccāde ısuz gör n'itdiler / **Her biri** bir reʾy ü tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4234). [her biri,]*

Her biri bir kimsene ḳıldı iḫtiyār / Geçe seccādede eylĕye ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4235). [her biri,]*

Her biri bu kimseyi ḳıldı güzīn / Tā ola seccādeye ol cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4407). [her biri,]*

ʿAlī Baba Menteşe Baba biri / Er naẓarın almış-ıdı **her biri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4817). [her biri,]*

Ol bacılar söz dutuban vardılar / **Her biri** bir aracuḳda ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5124). [her biri,]*

Şeyḫ ḳatında ḫāṣdı hep Ḥaḳḳ'a iren / **Her biri** umar ḫalīfe oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6023). [her biri,]*

her biri: *Ayrı ayrı, beheri.*

İntiḳālinden ilerü ser-te-ser / **Her biri** destūrla ḳılmışdı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4807). [her biri,]*

Bunlaruñ meşhūrını ẕikr idelüm / Her birinden bir beyān ẕikr idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4811). [her biri, --n, --den]*

Her birinüñ aṣl-ı nesebin beyān / Nicesi geldi ider-isem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4822). [her biri, --nüñ]*

her biri: *Her bir tanesi.*

Her birinüñ var-ıdı bir oġlanı / Muḥterem görürdi her biri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3914). [her biri, --nüñ]*

her biri: *Her bir kişi.*

Her biri seccādesine geçdiler / Lücce-i nuṭḳuñ buñarın içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1360). [her biri,]*

her biri-: *Her biri.*

Sözlerin itdi ḳabūl düşdi müfīd / Her birine giydirüp şāh kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6170). [her biri-, -ne]*

her birin: *Her bir.*

Ḫoş tesellī itdi anlara hemān / Ṣatdı Türkler **her birin** sīm ü zere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6269). [her birin,]*

her birin: *Her birini.*

Pes vilāyet ḳabżasında **her birin** / Ṣaḳlayuban gösterüp yirlü yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4237). [her birin,]*

her birine: *Her biri.*

Her birine virdi bir dürlü naṣīb / Erligi üstine erlik iy edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1396). [her birine, --n, --e]*

Ḫalīfelerine ol ḳuṭb-ı cihān / **Her birine** virdi bir yeri mekān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5493). [her birine, -ne]*

her birine: *Her bir; ayrı ayrı.*

Her birine ḳoşdı sulṭān çoḳ çeri / Her biri feṭḥ itdi varduġı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4184). [her birine,]*

her birini: *Teker teker, hepsi.*

Her birini bir yire ṣalmış-ıdı / Ol yiri mesken idüp ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4808). [her birini,]*

her birisi: *Her biri, ayrı ayrı.*

Her birisi irmiş-idi menzile / Vaṣfını ẕikr eylesem gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4805). [her birisi,]*

Her birisi nice aḳtār olduġın / Er naẓarında nicesi ḳalduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4809). [her birisi,]*

İşige yüz sürdi her Ḥaḳḳ'a iren / **Her birisi** didi sensin nesl-i İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6165). [her birisi,]*

Her birisi meskenine yitdiler / Ḫırḫa vü tācın giyüben ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6200). [her birisi,]*

her birisi: *Her biri.*

Ol yirüñ ḥallācı beñzer bir aña / **Her birisi** dikdi bir tāc görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [her birisi,]*

her birisi: *Her biri, teker teker hepsi.*

Her birisi bunlaruñ it oldılar / Ol etüñ çevre yanına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 626). [her birisi,]*

her birü: *Her bir, her biri II tek tek hepsi, ayrı ayrı hepsi.*

Gĕtürüñüz her birüñüz bir tābūt / Gĕtürüñ ḳoyup gidüñ ḳıluñ sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2889). [her birü, --ñüz]*

her dāyim: *Sürekli, daima, her zaman.*

Ol daḫı **her dāyim** anda gĕlicek / Ḥażret-i Ḫūnkār'ı anda bulıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3174). [her dāyim,]*

her dāyimā: *Sürekli.*

Hoy Ata'nuñ ʿādeti **her dāyimā** / Diyĕyin gūş it saña iy cān-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2691). [her dāyimā,]*

her dem: *Her zaman.*

Ḳalʿacuḳ yirinde vardı bir kişi / Evliyā ḥubbı idi **her dem** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3036). [her dem,]*

her gün: *Her gün.*

Ol öküz yahnīsini **her gün** tamām / Yir-idi küllīsin anuñ ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1265). [her gün,]*

her gün: *Her gün, daima.*

İrtesi bir yeñisin daḫı giyer / ʿĀdeti böyle-y-idi **her gün** meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5474). [her gün,]*

her işi: *(Onun) her işi(yaptığı).*

Sünnī durur Ḥaḳḳ'a yarar **her işi** / Ḥükmi altında durur cinn-i cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6196). [her işi,]*

her ḳaçan: *Her ne zaman.*

Çekme elem ṣanma beni sinde olam / Çaġırursañ **her ḳaçan** ḥāżır olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5598). [her ḳaçan,]*

her ki: *Kim olursa olsun, herkes.*

Her ki bundan yayḳanup içe ṣuyın / Terk ide ne var-ısa yatlu ḫūyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2523). [her ki,]*

her ki: *Her kimse ki, hangi kimse ki.*

Her ki ṣol çeç ṭaru üstine gelĕ / Seccādesin anuñ üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1132). [her ki,]*

her kim: *Kim olursa olsun.*

Dünyada eksükligüñ **her kim** diler / Baġrı delinsün olursa dür güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5577). [her kim,]*

Her kim Allāh emr-ile dirlik ḳılur / Pīr-perver oluban pīrlik ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5592). [her kim,]*

Ṣaġlıġında **her kim** özin ḫāk ide / Meyyitin kendü yuyuban pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5723). [her kim,]*

Didi şeyḫ kim üstüne **her kim** gice / Ṭarunuñ üstüne seccāde ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6058). [her kim,]*

Erlik-ile egüñ aña siz başı / **Her kim** ider evliyāya ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6147). [her kim,]*

her kim: *Herkes.*

Pes Cemāl Seydī ayaḳ üzre ṭurur / Oturan iclāsda **her kim** var görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4838). [her kim,]*

her kim: *Her kim, kimse.*

Ḫˇāce cemʿ eyledi ḫalḳı ol zamān / Dir ki **her kim** bunı itdiyse beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 623). [her kim,]*

her kim-: *Her kim, kimse.*

Ṣaḳlañ anı eylemişem ḫoş naẓar / Her kimüñ ki oġlı ḳızı olmasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6264). [her kim-, -üñ]*

her kim ki: *Hangi kimse ki.*

Ḫˇāce dir bunlara şol kimse alur / Remzi var ol remzi **her kim ki** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [her kim ki,]*

Giymez idi ġayrı illā anı giyer / Ṣıdḳ-ıla **her kim ki** kendüye uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1455). [her kim ki,]*

her kim ki: *Hangi kimse olursa olsun.*

Ol öküzi zebḥ iden **her kim ki** var / Ḫalḳ içinde olalar rüsvā-yı zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 625). [her kim ki,]*

her kime: *Herhangi birine, kimseye.*

Ol cemāʿatden etegi **her kime** / Degdi-y-ise düşüben öldi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5160). [her kime,]*

her kimi: *Hangi kimse, her kim olursa olsun.*

Dīn de bunuñla olur olġıl didi / **Her kimi** cinnī ṭutup itse zarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6188). [her kimi,]*

Her kimi ṭutarsa cinnī yā ṣudāʿ / Ḳaraca Aḥmed tekyesine gelse eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6198). [her kimi,]*

her kimse: *Herkes.*

Ol nişān her kimseye kim yār durur / Bilürüz ol Murteżā'nuñ sırrıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6721). [her kimse, --y, --e]*

her kişi: *Herkes.*

Tīz getürsün bir yük odun **her kişi** / Döküben meydāna bitürsün işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3983). [her kişi,]*

Sürüben Ḳonya'ya geldi gör işi / Anı ṣalıḳ virdi zīrā **her kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4060). [her kişi,]*

Her kişi ḫarman dögüp çeker ṣaman / Ḥażreti seyrāna çıḳmışdı meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6239). [her kişi,]*

her ne: *Neyi, hangisi.*

Her ne dirseñ anı eyle idevüz / Dutmayup sözüñi daḫı n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2416). [her ne,]*

Alıcaḳ hem-yānı gör kim n'eyledi / **Her ne** didilerse eyle eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3882). [her ne,]*

Her ne vaḳtin semʿine irişse söz / Gel diyü erden aña irse rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [her ne,]*

Göziñüzi hem virüñ dervīşe siz / **Her ne** dervīş itse şey' li'llāh pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [her ne,]*

her ne: *Her ne, ne olursa olsun.*

Her ne dirseñ ṭutaram baş üstine / Ḳanda gidem ben ṭurup ṭaş üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 792). [her ne,]*

Dīniñüz ulusın idüñ iḫtiyār / **Her ne** dirsem aña uyuñ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 942). [her ne,]*

Ḫʿāce Aḥmed Tekyesi'nden bula dir / **Her ne** ḥācet dise ḥāṣıl ola dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1054). [her ne,]*

Bir keşīş ḳoşmışdı aña atası / **Her ne** iderse anuñla dutası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2473). [her ne,]*

Şekk itmědin Müsülmān olavuz / **Her ne** kim sen dirseñ anı ḳılavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2593). [her ne,]*

Her ne remz itse erenler eyle ider / Remz alup erüñ işāretin güder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2640). [her ne,]*

Çıplaḳ oluban özi yuvalanur / Gevdesine **her ne** batarsa alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2862). [her ne,]*

Ḫˇānçe içre **her ne** pişürürseñüz / Her nice niʿmet revā görürseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3384). [her ne,]*

Pādişāha didi ṣalalum kişi / **Her ne** dirse eyle idelüm işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3929). [her ne,]*

Göricek ol defteri eyle idem / **Her ne** yola buyurur aña gidem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4343). [her ne,]*

Baʿd ez-ān **her ne** olursa müşkili / Anlara ṭanardı dimişdi belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4348). [her ne,]*

Her ne remz iderse Ḫūnkār ḥażreti / Eyle ider eyle-y-idi ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4349). [her ne,]*

Ḳorḳusından ditreşüp ṭurur ḳamu / **Her ne** ḥāl olup ve ne ḳılduġını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5209). [her ne,]*

Andan öte ḳılıç ur kāfiri ṣor / **Her ne** milki fetḥ idüp ḳılsañ ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6402). [her ne,]*

her ne: *Her ne, her ne olursa olsun, her şey.*

Didügüm sözi Külü Ḫan'a digil / **Her ne** dilĕr-ise ḳorḳma eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2462). [her ne,]*

Size beni evliyā gönderdi bil / Sözümi ṭut **her ne** dirsem anı ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4110). [her ne,]*

her ne: *Hangi, hangi şey.*

Tīz sürüp Ḳayṣeri begine varur / **Her ne** ḥāl oldı-y-ısa ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3920). [her ne,]*

Her ne remzi ki ḥaḳında söyleye / Ne işāretler ki maʿlūm eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4341). [her ne,]*

her ne: *Ne kadar.*

Her ne cinsden var-ısa vaḥş u ṭuyūr / Yuvasında çifti ile oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1309). [her ne,]*

Bu faḳīr geldi beni ḳul eyledi / **Her ne** oldıysa baña ol eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3605). [her ne,]*

her ne: *Her ne, hangi şey.*

Seni aña yüzlü gösterem didi / Maḳṣūduñ her nĕ-y-ise virem didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5499). [her nĕ, -y, -ise]*

her ne-: *Her ne, ne olursa olsun.*

Didi destūrdur sözüñ ʿarż eylegil / Her ne-y-ise maḳṣūduñı söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4673). [her ne-,]*

Çünki gönderdükleri piş-rev gelür / Her ne-y-ise ere ḫod maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5148). [her ne-,]*

her ne dirsem: *Her ne söylersem.*

Döndi Ḫˇāce didi yā Bektaş işit / **Her ne dirsem** saña sen anı iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [her ne dirsem,]*

her ne ise: *Her ne ise, her neyse.*

Her ki geldi ʿāleme gitse gerek / **Her ne ise** maḳṣūdı yitse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5545). [her ne ise,]*

her ne kadar: *Her ne kadar.*

Her ne ḳadar māl kim ḳılmışdı derc / Aş bişürüp er cānı-çün ḳıldı ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5792). [her ne ḳadar,]*

her ne ki: *Ne olursa, kim olursa olsun.*

Cemʿ olur **her ne ki** vardur pīrleri / Şeyḫe ḥac ḳutlulamaġa geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6707). [her ne ki,]*

her ne ki: *Her ne, her ne ki.*

İstemĕdi erligini bed-gümān / Şāh ʿAle'd-dīn ḳulları **her ne ki** var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6298). [her ne ki,]*

her nĕ ki var: *Her ne varsa.*

Niçe kez şehr-i Semerḳand'da i yār / Cemʿ olur ʿālimleri **her nĕ ki var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 581). [her nĕ ki var,]*

Şāhumuzdur Ḫācī Bektaş Ḫūnkār / Ḫükmine olduḳ muṭīʿ **her ne ki var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 962). [her ne ki var,]*

her ne kim: *Her ne kim olursa olsun.*

Ḫulefādan fuḳarādan **her ne kim** / Ḳarayük'de olmış-ıdı ol muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2200). [her ne kim,]*

Ḳıldılar ol işe tevbe ser-te-ser / **Her ne kim** var-ısa cümle ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2716). [her ne kim,]*

Çelebiler de bunı virür ḫaber / **Her ne kim** öküz didiyse ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2872). [her ne kim,]*

Her ne kim ol virdi ben de vireyin / Daḫı ne dirseñ hep anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [her ne kim,]*

her ne kim: *Her ne kadar şey.*

Çün duʿā oluban şofra götrülür / **Her ne kim** erkān var-ısa hep olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3802). [her ne kim,]*

her ne kim: *Hangi, hangi şey ki, her ne varsa.*

Emr ider bir yazıcı geldi ilerü / Yazdı **her ne kim** didiyse mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2603). [her ne kim,]*

Bektaş'a gelüp bildürdiler / **Her ne kim** didiyse diyü virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3879). [her ne kim,]*

Çıḳarup ḥabsden aña bağışlayam / **Her ne kim** dilerse anı işleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3964). [her ne kim,]*

Her ne kim didi-y-ise ol kān-ı cūd / Eyle ḳıldılar ḳamusın eyle zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4505). [her ne kim,]*

her ne kim: *Hangi, hangi şey ki, her ne varsa.*

Didi göñlüñüzdekin ẕikr eyleñüz / **Her ne kim** vardur ẓamīrde söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1124). [her ne kim,]*

her ne kim var-ısa: *Her ne , kim varsa ; herkes , her şey .*

Her ne kim var-ısa ḳurbānlarını / Sürüben geçürdiler cümle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5068). [her ne kim var-ısa, -ısa]*

her ne oldı-: *Her ne olduysa, her ne meydana geldiyse.*

Her ne oldı-y-ısa Mīrza itdi beyān / Söyledi ʿOšmān'a olan himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6391). [her ne oldı-, -y, -sa]*

her ne var: *Tamamı; her ne varsa.*

Keşkül ü kepçe vü ḳaşıḳ **her ne var** / Ḳıymeti olmışdı neyse āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 592). [her ne var,]*

Gördiler seccādeleri **her ne var** / Çevre yanında döşenmişdür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1353). [her ne var,]*

Ölçer idi ʿādet olmışdı o kār / Gine ʿādet üzre köyli **her ne var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2141). [her ne var,]*

Ṣola baḳdı tā be-maşrıḳ **her ne var** / Cümle maḥlūḳāt oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3579). [her ne var,]*

Ol daḫı ḥālini didi **her ne var** / Maḳṣūdı nĕ-y-ise itdi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3943). [her ne var,]*

Ḥāli Ḫūnkār'a ser-ā-ser söyledi / Ser-güẕeştin **her ne var** şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4782). [her ne var,]*

ʿAṣr vaḳti-di semāʿ ḳalḳmış-ıdı / **Her ne var** dervīş cemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5158). [her ne var,]*

Demür ālātı bularda **her ne var** / Divşürüñ diyü buyurdı hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5164). [her ne var,]*

her ne var: *Tamamı; her ne varsa.*

Ol ṣuda olan cānāvar **her ne var** / Cümlesi ṣudan çıḳarlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1210). [her ne var,]*

her ne varsa: *Her ne varsa, bütün her şey.*

Bir fūta istedi tīz getürdiler / Tīz ṣoyundı **her ne varsa** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3534). [her ne varsa,]*

Ṣaġa baḳdı tā be-ġarb gördi ʿayān / **Her ne varsa** cümlesin bildi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3578). [her ne varsa,]*

Daḫı anda **her ne varsa** dervīşān / Didiler olmaz revā hergiz inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5108). [her ne varsa,]*

her nefes: *Her an.*

Kendü icāzet alubanı gitdi pes / Didi bĕni isteyenler **her nefes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1053). [her nefes,]*

her nere: *Hangi yer olursa olsun, nereyi istersen.*

Begenürseñ dir Zupun her nereyi / Saña mesken yapalum ol arayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4938). [her nere, --y, --i]*

her nesi: *Var olan he şey.*

Her nesi var-ısa hep ışmurladı / Bir inanduġı yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4155). [her nesi,]*

her ne-y-ise: *Her neyse.*

Var murāduñ üzre ol gitgil didi / Maḳṣūduñ **her ne-y-ise** itgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3616). [her ne-y-ise,]*

her nice: *Ne kadar.*

Dönevüz biz iʿtiḳād u ṣıdḳ-ıla / **Her nice** dilerse ol eyle ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2550). [her nice,]*

Ḫᵛānçe içre her ne pişürürseñüz / **Her nice** niʿmet revā görürseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3384). [her nice,]*

her suʾāl ü her cevāb: *Her soru ve cevap.*

Bilenedür **her suʾāl ü her cevāb** / Bilmeyene olısar durur ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3662). [her suʾāl ü her cevāb,]*

her vakt: *Her zaman II.Her namaz vaktinde.*

Didiler **her vaḳt** bu er bunda gelür / Vaḳt olıncaġaz yitişüben ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3690). [her vaḳt,]*

her yañadan: *Her yandan, her taraftan.*

Her yañadan eri göregeldiler / Erligini çünki erüñ bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3788). [her yañadan,]*

her zamān: *Her zaman.*

Ẓulm idi sen ṣanma anı ʿadl iden / Bir Yezīdī toḫm-ı Mervān **her zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 242). [her zamān,]*

hergele: *Far. 1. Binilmeye, koşulmaya alışmamış at. 2. Soysuz, huysuz binek hayvanı. 3. At, eşek, katır sürüsü. 4. Soysuz terbiyesiz adam.*

Didi Ṣaru uşda yalan söyledüñ / **Hergelede** nice ḥüccet eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1982). [hergelede, --de]*

Dir Ṣaru **hergelede** kim var-ıdı / Gördüñüz söyledügi sözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1985). [hergelede, --de]*

hergiz: *Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, katiyyen.*

Artuban eksilmesün dir **hergizin** / Ṭaşuban dökülmesün dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1699). [hergizin, -i, -n]*

Dir şāhin ṭırnaḳsız olmaz **hergizin** / Añla bunuñ ne dimek durur yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [hergizin, -i, -n]*

hergiz: *(Fars.) Asla, katiyen, hiçbir vakit, hiçbir şekilde.*

Hīç Ḫatem'den gelmedi **hergiz** ʿıyāl / Görmediler hīç oġul ḳız yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 373). [hergiz,]*

Biz aña bulımazuz **hergiz** ẕafer / Ḳuṭb-ı ʿālemdür aña kim kār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 912). [hergiz,]*

Bir ṭaru **hergiz** taḥarrük itmedi / Hīç yerinden ṭaġıluban gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1155). [hergiz,]*

Hīç demümüz bunda **hergiz** oynamaz / Şevḳ u ẕevḳ-ıla muḥabbet ḳaynamaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1164). [hergiz,]*

Didiler Rūm'a gelince ol ʿazīz / Oynamaz **hergiz** demümüz bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1287). [hergiz,]*

hergiz: *(Far.) Asla, hiçbir zaman, katiyen.*

Fāṭma Ana'dan o vaḳte dek veled / Gelmemişdi **hergiz** andan bil ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1686). [hergiz,]*

Ṣaru işidüp bu sözi ṭınmadı / Bu ḳadar güftāra **hergiz** ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1969). [hergiz,]*

Ḳanḳı ʿavretüñ ki ehli olmaya / **Hergiz** andan oğlan u ḳız gelmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2165). [hergiz,]*

Gircek ise gelmeyĕ **hergiz** żarar / Biz de idevüz sözine iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2492). [hergiz,]*

Cān Baba **hergiz** iki bir dimedi / Ḥāl n'ola diyübeni ġam yimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2501). [hergiz,]*

Gelmedi bil aña **hergiz** bir żarar / Pes ne ġam aña ki yardım ide er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [hergiz,]*

Hiç ziyān kendüye aṣlā irmedi / Ol aġu **hergiz** mażarrat virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2624). [hergiz,]*

Didi şekküm ḳalmadı **hergiz** tamām / Andan ötri itdi ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3517). [hergiz,]*

Oluban altun oluḳ aḳduḳ saña / Yi yidür **hergiz** dirīġ itme aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3827). [hergiz,]*

Dutmaz ısam ben eger didi hemīn / Çapmaduḳ Tatar ḳomaz **hergiz** zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [hergiz,]*

Ol ʿazīz de itdi çil rūz iʿtikāf / İçmedi ṣu yimedi **hergiz** kifāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4557). [hergiz,]*

Daḫı andan görmedi **hergiz** ešer / Dönüben Ḫūnkār'a geldi ol key er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [hergiz,]*

Almadı eylĕmedi **hergiz** ḳabūl / Uş getürdüm size andan didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4655). [hergiz,]*

Daḫı anda her ne varsa dervīşān / Didiler olmaz revā **hergiz** inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5108). [hergiz,]*

Bir kızum var gelmedi **hergiz** oġul / Şād degülem cān anuñ-çündür melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [hergiz,]*

Cehd ḳıl kim irişĕsin ʿulvīye / Meyl **hergiz** eyleme gel süflīye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5712). [hergiz,]*

Öñlerinde yanmada **hergiz** çırāḳ / Yanmayınca şemʿada rūşen delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6099). [hergiz,]*

herze: *Abes, saçma, beyhude söz.*

Gine aġzın açdı **herze** söz didi / Dürrehātdan yine ol yüzsüz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3180). [herze,]*

herze hezyān söyle: *Saçmasapan konuşan.*

Sen misin dir bizi inkār eyleyen / Ḥaḳḳumuzda herze hezyān söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3084). [herze hezyān söyle, --y, --en]*

herze vü hezeyān: *Boş ve şaçma söz.*

Avlar iken birbirine düşdiler / Herze vü hezyāna ḥadden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3916). [herze vü hezeyān, --a]*

herze vü hezyān: *Saçmasapan.*

Alup istihzāya incidür idi / **Herze vü hezyān** sözler dir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3175). [herze vü hezyān,]*

heşt behişt: *Sekiz Cennet. (Cennetin 8 tabaka olması yönüyle).*

Sekiz terk tācı giyüben Ādemī / **Heşt behişt** içre gezerdi mādemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 131). [heşt behişt,]*

hevā: *Heves, ihtiras, istek.*

ʿAḳlı olur Firdevsī'ye nisbet begüm / Nefs-i emmāre hevāsıyla **hevām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 96). [hevām, -m]*

ʿAḳlı olur Firdevsī'ye nisbet begüm / Nefs-i emmāre **hevāsıyla** hevām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 96). [hevāsıyla, -sı, -y, -la]*

hevā: *Hava boşluğu, hava.*

Hācī Ṭuñrul oldı şol sāʿat ṭoġan / Pervāz urup ḳalḳdı **hevāya** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1319). [hevāya, -y, -a]*

hevā: *Arzu, heves, istek, aşk.*

Manṣıbın öldüriser özin gören / Bu **hevā** buḫl u ʿaceb üçü daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [hevā,]*

heves: *Arzu ve heves, istek.*

Bī dimege tā **heves** ben de ḳılam / Hīce ebced oḳımadın sen henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [heves,]*

heves it-: *Beklentiye girmek, bel bağlamak, arzulamak.*

Her aluca virelüm iki nefes / Er didi gelsün buña itsün heves *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2921). [heves it-, --sün]*

hey: *"Ey!" seslenme edatı.*

Hey yanı ḳararuban ölsün didi / Ol kişiye çünki ecel irsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [hey,]*

heybet: *Mehâbet, mehiblik, korku verme.*

İki kimse gönderürler daʿvete / Ḳaldılar işidüp anı **heybete** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3371). [heybete, -e]*

heybet: *Ar. Mehâbet, mehiblik, korku verme.*

Ḳoynına girdi degürmedi ziyān / **Heybetinden** ol düşüñ uyandı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 399). [heybetinden, -in, -den]*

Heybetinden evrenüñ ürkdi ḳatır / Atdı ṣuya kendüyi dügdi ḳatır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3509). [heybetinden, -in, -den]*

heybet: *Büyüklük, azamet, iri görünüş.*

Yatur-iken dünle İdrīs düş görür / Ol düşüñ **heybeti** ile uyanur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1726). [heybeti, -i]*

Ṭurdı evren ṭonını ṭonandı tiz / Bir ʿacāyip **heybet-ile** göresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3480). [heybet-ile,]*

Heybet-ile kendülerden varalar / Çünki başuñdaki tācı göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4399). [heybet-ile,]*

heybet: *Büyüklük, azamet.*

Bu yañadan irdi Ḫūnkār ḥażreti / Mollāyı vehme bıraḳdı **heybeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3390). [heybeti, -i]*

Ḳocalup ḳalmadı tende ḳuvvetüm / Ḫōr oldı cüššede hem **heybetüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4950). [heybetüm, -üm]*

heybet: *Allah karşısında hissedilen korku ile karışık saygı duygusu.*

Göricek anı o vech-ile mühīb / Ḳalbüme **heybet** oturdı key ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1311). [heybet,]*

Dīn düşmanına tā **heybet** ola / Görüben anı ʿaẕīm dehşet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4432). [heybet,]*

heybet: *Bir şey karşısında hissedilen korku ile karışık saygı duygusu.*

Ol erenler üstine iy muḳtedā / Bir ʿaẕīm **heybet** oturdı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1302). [heybet,]*

Aluban ḫay ı r duʿā vü himmetin / Gördiler erüñ çü böyle **heybetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4012). [heybetin, -i, -n]*

heybet: *(Ar.) İnsanda korku ve saygı duygusu uyandıran etkili görünüş, ululuk, azamet.*

Gördi bir nev-ḫaṭṭ maḥbūb nev-cüvān / **Heybeti** vaṣfın beyān itmez zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4330). [heybeti, -i]*

heybetlü: *Dehşetli, korkunç.*

Nā-gehān yidi mülebbes atlular / Yatlu yaraḳlu güzīn **heybetlüler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1860). [heybetlüler, --ler]*

heybetlü: *Büyük, ulu, azametli.*

Ol bizüm **heybetlü** erenler ṭonın / Giyüben ol ṭon-ıla gözük çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3478). [heybetlü,]*

Bir ʿaẕīm **heybetlü** evren ṭaşra var / Gözleri külḫān demi gibi yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3494). [heybetlü,]*

Gördi Otman Beg başında bī-lecāc / Giyer-idi bir ulu **heybetlü** tāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4420). [heybetlü,]*

hezâr: *"Bin, binlerce" anlamında belgisiz sıfat.*

Didi Cengiz bu söze ne iʿtibār / Ceng idüp ṭururuz anlarla **hezār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2410). [hezār,]*

Ol muḥib dir ne durur ḳuzı ṭavar / Virürem cānum olursa ṣad **hezār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [hezār,]*

Āh elinden işbu nefsüñ ṣad **hezār** / Yoḳ ḫalāṣum olmayınca ten mezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [hezār,]*

hezār it-: *Binlerce etmek, binlerce yapmak (binlerce feryat etmek bağlamında).*

Ḫaḳ teʿālā ʿömrin itsün ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6429). [hezār it-, -sün]*

hīç: *Soru cümlelerinde verilen hükmün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır; yok olan ya da yok denecek kadar az olan II bir zaman, an; bir kez.*

Hīç bilür misin bizi ki biz kimüz / Atañ ıdı ezelīden begümüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [hīç,]*

hīç: *"Asla" anlamında zarf.*

Ḳalḳuban **hīç** evlerine varmadı / Ṣofralarına ṣunup el urmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1756). [hīç,]*

Didiler ol ḥāli **hiç** biz görmedük / Ġavrine yā ḫod bu sırruñ irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [hiç,]*

hīç: *Acaba.*

Şol benüm yanumda namāz ḳılanı / **Hīç** bilür misiz diñüz bize anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3688). [hīç,]*

hīç: *"Asla" anlamına gelen zarf.*

Cümlenüñ aṣlını idelüm beyān / Rāstın eydüp ḳatmayalum **hīç** yalan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 109). [hīç,]*

Hīç tevaḳḳuf itmeyüp depret dili / Naḳldür bu söze gel dutġıl ḳulaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 239). [hīç,]*

Gelmedi **hīç** oġlı ḳızı gördiler / Çekdiler ol emr içün ḫayli melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 272). [hīç,]*

Bulmadılar **hīç** bu emre çün mecāl / Bir gün oturmış-ıdı Ḫatun Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 273). [hīç,]*

Hīç içilmĕmiş anı Ẕeyneb görür / Ṣordı şerbetden niçün içmĕdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 315). [hīç,]*

Hīç Ḫatem'den gelmedi hergiz ʿıyāl / Görmediler hīç oġul ḳız yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 373). [hīç,]*

Hīç Ḫatem'den gelmedi hergiz ʿıyāl / Görmediler **hīç** oġul ḳız yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 373). [hīç,]*

Ḫoş muʿaṭṭar rāyiḥa gülden gelür / **Hīç** özinden gelmemiş ḫūn u nifās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 402). [hīç,]*

Nite ki meşhūr bilürler cümle nās / Zaḥmet ü aġrı elem **hīç** görmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 403). [hīç,]*

Hīç ʿaceb degil eger böyle ḳıla / Didiler kim sen misin sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [hīç,]*

Didi yoḳ sulṭānlıġa bende ġaraz / Rāżī **hīç** olmadı kim sulṭān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6752). [hīç,]*

Zāhid idi şöyle kim terk ehli ol / İtmemişdi dünyālikden **hīç** ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 585). [hīç,]*

Hīç kesilměz idi ardından öküz / Ḫalḳ bilürler idi ol kimse henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [hīç,]*

Ḫˇāce Aḥmed ḳuşadur aña ḳılıç / Didi var küffāra ḳarşu ṭurma **hīç** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 653). [hīç,]*

Ḳurıdı çaylar şuyı aḳmadı **hīç** / Ḳazdılar ḳuyı şuyı çıḳmadı **hīç** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1014). [hīç,]*

Ḳurıdı çaylar şuyı aḳmadı **hīç** / Ḳazdılar ḳuyı şuyı çıḳmadı **hīç** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1014). [hīç,]*

Bir ṭaru hergiz taḥarrük itmedi / **Hīç** yerinden ṭaġıluban gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1155). [hīç,]*

Hīç demümüz bunda hergiz oynamaz / Şevḳ u ẕevḳ-ıla muḥabbet ḳaynamaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1164). [hīç,]*

Didi ḳırḳ gün eyleyësiz iʿtikāf / İçmeyüben yimeyësiz **hīç** kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1251). [hīç,]*

Yaʿnī kim Rūm mülkine **hīç** girmeyĕ / Ol murād idindügine irmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1293). [hīç,]*

Ne ḳadar cehd itdilerse yanmadı / Od-ıla ney ile **hīç** uyanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1345). [hīç,]*

Dost dīvānında Bektaş-nām aḥad / Görmedük anda dimişsiz **hīç** ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1413). [hīç,]*

Naṣīb üleşdüren elden **hīç** nişān / Bilür-iseñ eylegil anı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1415). [hīç,]*

Bu ḳoyunuñ böyle eyledügi iş / **Hīç** tehī degül durur işbu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [hīç,]*

Böyle iş itmek olur mı **hiç** revā / Şekk derdine gerek böyle devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1521). [hiç,]*

Müştehirdür ol diyārda işbu iş / Ġavġādan bulmaz ḫalāṣ **hiç** yaz ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1548). [hiç,]*

Nĕ ḳadar yalvardılar **hīç** dönmedi / Çĕkilür kendüye bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1752). [hīç,]*

Er nefesi ile Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Uġramadı göz ucından **hiç** güce *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1891). [hiç,]*

Niçesi erden naẕarlu cān-ımış / Gözine żarar ziyān **hīç** olmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1900). [hīç,]*

Ṣaru eydür söyledügüñ nice söz / **Hiç** bu sözden ẕerre çıḳmaz yaġ öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [hiç,]*

Didiler kim bunda yoḳdur **hīç** kes / Yā şehādet kim viriser bunda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [hīç,]*

Didi Ḫūnkār'a ki Fātma iy ʿazīz / Evde **hīç** un ḳalmayupdur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [hīç,]*

ʿAsel ü māst vardur illā nān yoḳ / N'idelüm **hīç** bilmezem iy göñli ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2076). [hīç,]*

Girsün ol oda eger kim yanmaya / Giricek **hīç** ol oda göyünmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [hīç,]*

Bilelüm ḳanḳımuzuñ dīni ḳavī / **Hiç** ḳayıḳmaġıl girü ḳılma revī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2562). [hiç,]*

Hiç ziyān kendüye aṣlā irmedi / Ol aġu hergiz mażarrat virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2624). [hiç,]*

Elma da sepetleri-y-ile ṭurur / Degmemişler **hīç** Çırāḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3060). [hīç,]*

Bu ne iḳlīm bu ne ildür ne diyār / Yoḳ durur bu ġuṣṣaya **hīç** ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [hīç,]*

Ḥālümüzi **hiç** bizüm tükenlemez / Bize gendüm gönderüp luṭf eylemez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3253). [hiç,]*

Çün işitdi daḫı söz söylĕmedi / Anuñ-ıla **hīç** nizāʿ eylĕmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3272). [hīç,]*

Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'a uġrum Ḥaḳ durur / Yoḳ didügüm daʿvete **hiç** yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [hiç,]*

Görmedük **hiç** n'olduġın bilĕmezüz / Ḥālüñi nedür fik i r ḳılamazuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3354). [hiç,]*

Hīç Saʿīd'den görmedi baḳan ešer / Ṭaña ḳaldılar görenler ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3653). [hīç,]*

Ġayb olur **hīç** bilmezem ḳanca varur / Oldı maʿlūm ere gör nĕ buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3673). [hīç,]*

Yum didi yumdı Saʿīd çün dīdesin / Ṣādīlıḳdan **hīç** bilimez n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3696). [hīç,]*

İḫtiyār **hīç** eylemezsin meskenet / Dilemezsin olasın miskin-ṣıfat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3744). [hīç,]*

Er murād-baḫşdur baḫīl olmaz **hiç** er / Ḳanda cūmerd var-ısa anda hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3746). [hiç,]*

İllā kim oġlı ḳızı olmaz-ıdı / Aña dek **hīç** oġl u ḳız gelměz idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3830). [hīç,]*

Dökmege andan eyü yir bulmadum / Nūş itdüm **hiç** tereddüd ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3839). [hiç,]*

Ṭolsa ger ʿālem meşaḳḳatle belā / Görmeyěler **hīç** olar renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3845). [hīç,]*

Ḳılıcınuñ ḳorḳusından ādemi / Urmaz-ıdı ol arada **hiç** demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4262). [hiç,]*

İtdi Otman'dan şikāyet şāha ol / **Hīç** olur mı didi ol işler ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4292). [hīç,]*

Biz de çekmeklige ṭāḳat yoḳ durur / Biz de aña **hīç** liyāḳat yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [hīç,]*

Ḥācī Bektaş didi deryā-yı ʿazīm / **Hīç** bulınmaz ně ki düşerse delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4662). [hīç,]*

Ger beni irgüresin maḳṣūduma / Bu fidādur yoluña **hiç** söz dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4754). [hiç,]*

Ol naṣīb ṭurdı elinde gitmedi / **Hīç** muḫālif işi daḫı itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4996). [hīç,]*

Ḳalmadı **hīç** kimsenüñ şekki daḫı / İtdi taṣdīḳ cümle-i ḫalḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5035). [hīç,]*

Ṣoḥbet iderlerdi birbiri-y-ile / Kim olaruñ vaṣfı **hiç** gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5318). [hiç,]*

Gerçi bennāgeldi ġāyet key cihān / **Hīç** begenmedi birin şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5763). [hīç,]*

Ḥüsnine göre Güneş Ülker idi / **Hīç** bişikde çıġınup cağlamadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5886). [hīç,]*

Hīç ırılmaz dānesinüñ varı da / Çıḳdı seccāde üstüne ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6065). [hīç,]*

Ḳurtulur cinnīden itmez **hīç** żarar / Aldılar andan icāzet gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6199). [hīç,]*

hīç: *"Henüz, bir kere bile" anlamında zarf.*

Didi dervīş dün keşik gütdüñ idi / **Hiç** bilür misin baña n'itdüñ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [hiç,]*

hīç: *"Asla, katiyen, hiçbir zaman" anlamında zarf.*

Gördi erden bir ešer **hīç** yerde yoḳ / Ḳara Öyük'de bir gögercincik ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [hīç,]*

hīç: *(Fars.) Olumsuz cümlelerde ve soru cümlelerinde anlamı kuvvetlendirir, kat'iyen, asla.*

Bī dimege tā heves ben de ḳılam / **Hīce** ebced oḳımadın sen henüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [hīce, -e]*

hīç bir: *Hīç bir.*

Ṭatmadı **hīç bir** ṭaʿāmuñ dadını / Pes şehādet barmaġını aġzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 413). [hīç bir,]*

Ḥaḳḳ'a iki rikʿat eger ṭāʿat ḳıla / Çaçdan ammā düşmeye **hīç bir** ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6059). [hīç bir,]*

hīç biri: *Hiçbiri.*

Hem ġıdā içün aña süd vireler / Emmedi hīç birisinüñ südini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 412). [hīç biri, --si , --nüñ]*

Kāfire ḳıla ḥavāle bu eri / Dīn ʿadūsına ḳomaya **hīç biri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4414). [hīç biri,]*

hīç biri: *Bir teki, biri bile.*

Bir ṭaru andan taḥarrük ḳılmaya / Hīç birinden birisi ayrılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1134). [hīç biri, --n, --den]*

hīç biri: *Hiç birisi, bir tanesi bile, hiç bir tanesi.*

Baḥše ḳādir olmadılar **hīç biri** / Mülzem olup cümle olur çākeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 583). [hīç biri,]*

hiç kimesne: *Hiç kimse.*

Tatar'uñ żabṭ eyle tālān itmesün / Hiç kimesneye ziyān degürmesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4191). [hiç kimesne, --y, --e]*

hiç kimse: *Bir kişi bile.*

Kendüden ġayrı daḫı **hiç kimse** yoḳ / Key teʾessüf itdi ġam-nāk oldı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3185). [hiç kimse,]*

Bu yaḳında anda bir ejder türer / Ḳatline **hiç kimse** bulmadı ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5009). [hiç kimse,]*

hiç kimsene: *Hiç kimse, bir kişi bile.*

Daḫı **hiç kimsene** maḳṣūd isteyüp / Redd itmiş degülem var git diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3945). [hiç kimsene,]*

ḥicāb: *Perde, hail II Utanma, sıkılma.*

Keşf oldı Mollā ʿaynından **ḥicāb** / Kaʿbe'ye dek gördi ne var şeyḫ ü şāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3576). [ḥicāb,]*

hicāb: *Perde, örtü, engel.*

Ol **ḥicābdan** anları eyle ḫalāṣ / Zīra bulduñ sen bu emre iḫtişāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2685). [ḥicābdan, -dan]*

hicāb: *Perde, örtü II Tasavvufî manada Allah ile kul arasındaki engel.*

Yine itdüm keşf bir fenden **ḥicāb** / Yine yigil şekker ü ḳand ü nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 237). [ḥicāb,]*

hicāb: *Utanma, sıkılma, mahcubiyet.*

Bu **ḥicābdan** diledi kim ḳurtara / Bunlaruñ ṣıdḳ-ıla ṣevḳin artura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2677). [ḥicābdan, -dan]*

İltdügüñ ḳanı da içdüñ mi didi / O **ḥicābdan** daḫı geçdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [ḥicābdan, -dan]*

hicāb: *I. Peçe, örtü II. Utanma, sıkılma.*

Dīdesinden keşf oldı çün **ḥicāb** / Gördüginden söyledi ol kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2948). [ḥicāb,]*

hicāb: *Kusur, ayıp, hata.*

Meclis olup anda ḫoş oturdılar / Heb **ḥicābı** aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3100). [ḥicābı, -ı]*

hicāb it-: *Utanmak.*

Gelicek piş-rev ere iy kām-yāb / Dimedi didüklerin itdi ḥicāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5149). [ḥicāb it-,]*

hicāz: *Mekke ve Medine şehirlerinin bulunduğu coğrafya.*

Ḫˇāce gitdi Mekke'ye defʿī revān / Elli sūḫte ile **Ḫicāz'a** gitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [ḥicāz'a, -a]*

hīce-: *Yokluk, adem, hiçlik.*

Hem severdi anı Emīrü'l-müʾminīn / Ḫˇāce yazup **hīceyi** teslīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5890). [hīceyi, -yi]*

hidāyet: *(Ar.) Doğru yolu gösterme, hakka sevk etme.*

Ḫānedānına didi defʿī nefes / Ol **hidāyet** ḫırḥasını götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 175). [hidāyet,]*

Virdiler Aḳtarmac hem ad Ḫūnkār'a / Ol **hidāyet** yolına olan reh-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1388). [hidāyet,]*

Ḫiẕmetinde olur-ıdum ol erüñ / Ol **hidāyet** ıssı gerçek ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4703). [hidāyet,]*

hidmet: *Ar. Hizmet.*

Neẕrimüz var varuban anı getür / Ḳo o sözi sen bu **ḫiẕmeti** bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [ḫiẕmeti, -i]*

hıfz it: *Korumak, muhafaza altına almak.*

Şāh Ḥüseyn'e cümlesin teslīm ider / Ḥıfẓ iderken ol emīrü'l-müʾminīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 195). [ḥıfẓ it, --er, -ken]*

Bunları **ḥıfẓ it** diyü ḫoş söyledi / Şāh velāyet idicek āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 192). [ḥıfẓ it,]*

hıfz it: *Korumak, muhafaza altına almak.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 0). [ḥıfẓ it,]

hikāyet: *(Ar.) hikayeter, masallar.*

Bir vilāyet daḫı budur diñleye / Diyeyin nědir **ḥikāyet** añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5782). [ḥikāyet,]*

Diñle imdi bir **ḥikāyet** daḫı hem / Şerḥ iděyin añlar-ısañ bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5849). [ḥikāyet,]*

hikāyet: *Hikâye.*

Nice gösterdi vilāyet diñleye / Şerḥ idüben ṣaḥ **ḥikāyet** añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5749). [ḥikāyet,]*

Ṣaḥ **ḥikāyet** bu kim itdi ol ʿayān / Ol İmām-ı Kāẓım oġlı İbrāhīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5869). [ḥikāyet,]*

hikāyet it: *Anlatmak, ifade etmek.*

Çün Müsülmānlıḳ şikāyet itdiler / Kāfirüñ ẓulmin ḥikāyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 648). [ḥikāyet it, --di, --ler]*

Şeyḫ ḥikāyet itdi kendü ḥālini / Altı biñ erüñ helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 725). [ḥikāyet it, --di]*

ḥikāyet it-: *Anlatmak, ifade etmek.*

Şeyḫ ḥikāyet itdi Ḥaydar ḥālini / Altı biñ erüñ helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 737). [ḥikāyet it-, --di]*

Bursa tekvūrı şikāyet itdügi / İlçi ṣaluban ḥikāyet itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4317). [ḥikāyet it-, --düg, --i]*

ḥikmet: *Bilgelik, hakimlik, hakim adamın hali.*

Mūsī-i Šānī ölür **ḥikmete** baḳ / Defn idüp daḫı ʿazāsın ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 334). [ḥikmete, --e]*

ḥikmet: *Bilgelik.*

Ḫunkār'uñ sırrına ol sırdār idi / Dürlü **ḥikmetler** ol erde var idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [ḥikmetler, -ler]*

ḥikmet: *Bir şeyin oluşundaki akıl erdirilemeyen sebep, gizli sebep.*

İdicek rıḥlet bu Ḫūnkār ḥażreti / Yatduġı yirden gider gör **ḥikmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5278). [ḥikmeti, -i]*

ḥikmet: *(□□□□) i. (Ar. ḥikmet) 1. Hakîmlik, bilgelik. 2. Cenâbıhakk'ın her şeyi yerli yerince yaratma, her şeyi lâyık olduğu yere koyma sırrı, âlemin insanlar tarafından anlaşılamayan gizli amacı:.*

Siz ḳabūl idüp ḫora geçürdüñüz / Ne-y-içündür dir bu **ḥikmet** görüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4656). [ḥikmet,]*

ḥikmet: *Allah'ın kulun kalbine eşyânın hakîkati hakkında koyduğu, akılla elde edilemeyen kalbî ilim, eşyânın hakîkatini olduğu gibi bilme; Tanrı ile kâinat, insanla âlem arasındaki bağları, âlemle ilgili gerçekleri kavrama ilmi, ledün ilmi.*

Çıḳuban Öyük'de tenhā oturur / Ḳudreti gör kim ne **ḥikmet** yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3890). [ḥikmet,]*

ḥikmet: *Akılla elde edilemeyen kalbî ilim, eşyanın hakikatini olduğu gibi bilme.*

Gel gine bir ḫūb ṣoḥbet gūş it / **Ḫikmet** içre ʿaḳluñı medhūş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3112). [ḥikmet,]*

ḥikmet: *Allah'ın kulun kalbine eşyanın hakikati hakkında koyduğu, akılla elde edilemeyen kalbî ilim, eşyanın hakikatini olduğu gibi bilme; Tanrı ile kâinat, insanla âlem arasındaki bağları, âlemle ilgili gerçekleri kavrama ilmi, ledün ilmi.*

Yatduġı dem gördi Ḫūnkār ḥażretin / Eyledi iʿlām o remzüñ **ḥikmetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3050). [ḥikmetin, -in]*

ḥikmet: *Allah'ın her şeyi yerli yerinde yaratması ve insanlar tarafından idrak edilemeyen âlemin gizli sırrı.*

Ne ṭutarsa elde gör sen **ḥikmeti** / Ṣuya bıraḳmaḳdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2380). [ḥikmeti, -i]*

ḥikmeti: *(□□□□) i. (Ar. ḥikmet) 1. Hakîmlik, bilgelik. 2. Cenâbıhakk'ın her şeyi yerli yerince yaratma, her şeyi lâyık olduğu yere koyma sırrı, âlemin insanlar tarafından anlaşılamayan gizli amacı:.*

Gönderüp bunları Ḫūnkār ḥażreti / Ṭurdı ol yirden o dem gör **ḥikmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3376). [ḥikmeti,]*

ḥikmeti göster: *Keramet göstermek, hikmetli bir durum ortaya koaymak.*

Aṣıludur anda gördiler eti / Gör nice gösterdi Ḫˇāce ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 622). [ḥikmeti göster, --di]*

ḫilāf: *Aksine, tersine.*

Pes **ḫilāfın** işlemek olmaz revā / Bir iş işleñ ki anı Allāh sevĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [ḫilāfın, -ın]*

ḫilāf: *Aksi, yalan, yanlış.*

Ḥaḳḳ'a şükr olsun ḫaṭā itmĕmişem / Hem **ḫilāf** efsāneye gitmĕmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4723). [ḫilāf,]*

ḫilāfet: *Ar. Bir kimseye halef olmak ve onun yerine geçmek.*

Ḳāḍılıḳdan dönene erkān tamām / Çār ʿalāmetle **ḫilāfet** iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3034). [ḫilāfet,]*

ḫilʿat: *Kaftan.*

Bildi erdür Ḥācī Bektaş oġlanı / Ṣād olup ḫˇāceyi **ḫilʿatladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5907). [ḫilʿatladı, -ladı]*

ḫilʿat: *(Ar.) Pâdişahlar ve vezirler tarafından birine iltifat veya mükâfat olarak giydirilen, kürklü veya işlemeli kıymetli kaftan.*

Geldi el öpdi vü **ḫilʿat** giydi cüst / Çün işi bitdi tamām oldı dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [ḫilʿat,]*

ḫilʿat vir-: *Kaftan verilmek, takdim edilmek.*

Lāzım oldı himmet ide pādişāh / Giydürüp hilʿat virür tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6398). [hilʿat vir-, -ür]*

hilʿat vir: *Kaftan verilmek, takdim edilmek.*

Virdi ḫilʿat şancaġına gönderür / İşi Ḥaḳ'dur Ḥaḳ çırāġın yandurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4259). [ḫilʿat vir, --di]*

himmet: *Lütuf, kerem, yardım.*

Kim durur bunları ḥayfā bilmedüm / Ḫoş duʿā **himmetlerini** almadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1491). [himmetlerini, -leri, -n, -i]*

himmet: *Ar. lütuf, kerem, yardım.*

Pādişāhuñ daḫı görüp **himmetin** / Didi Bektaş çünki tmiş himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6415). [himmetin, -iñ]*

himmet: *Ar. lütuf, kerem, yardım.*

Himmeti ṭarḥ idüben mesrūr olur / Çünki ḫatun bildi anı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 358). [himmeti, -i]*

himmet: *1. Yardım, ihsan. 2. Çalışma, gayret, emek. 3. Mânen büyük kimselerin, ermişlerin dilediklerini yerine getiren mânevî gücü, mânevî yardımı, lutfu.*

Didügi dem didi Ḫūnkār ḥażreti / Gör nice eylědi gircek **himmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3127). [himmeti, -i]*

Yidisine daḫı Ḫūnkār ḥażreti / İtdi erkān ḳıldı naẓar **himmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5416). [himmeti, -i]*

himmet: *1. Yardım, ihsan 2. Çalışma, gayret, emek.*

Bu faḳīre **himmeti** yoldaş idüñ / Hem ḫay ı r duʿāyı daḫı iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4133). [himmeti, -i]*

Evliyādur çünki Bektaş ḥażreti / İsterüz ki ḥāżır ola **himmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5864). [himmeti, -i]*

Himmet erden aluban gitdi yayaḳ / Ḳara İmīrza düşüben önce bayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6387). [himmet,]*

ʿOšmānuñ maʿrifetinden oldı āgāh / Ḥācī Bektaş **himmeti** ki añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6396). [himmeti, -i]*

himmet: *Bir kemal halini veya diğer bir şeyi elde etmek için bütün ruhani güçleriyle birlikte kalbin Hakk'a yönelmesi.*

Adum ıla adana ẕürriyyetüñ / Ṣıdḳ-ıla varġıl yüce ṭut **himmetüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4250). [himmetüñ, -üñ]*

himmet: *Lütuf, kerem, ihsan, iyilik, yardım.*

Ol erüñ **himmeti** ile oldum ṭoġan / Uçup oldum ḫalḳ gözinden hem nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 815). [himmeti, -i]*

himmet: *(Ar.) Lütuf, kerem, ihsan.*

Aldılar ḫayır duʿāsın **himmetin** / Gitmege ṭoġrultdı Bektaş niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1270). [himmetin, -in]*

Çün ḫaber şāʿ oldı eḥibbā gelür / **Himmetin** ḫay ı r duʿāsını alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2062). [himmetin, -in]*

Himmetin kerrāt-ile almış-ıdı / Pūstın hem yanına şalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4826). [himmetin, -in]*

Ceddi Otman geydügi-çün kisvetin / İtdi inʿām aldı şāh da **himmetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5859). [himmetin, -in]*

himmet: *(Ar.) Yardım, ihsan.*

Didi başuñdakin indür öñüme / Baʿd ez-ān ṣafā naẓar **himmet** uma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1443). [himmet,]*

Oturup yanında ḫālinden şorar / Bildi **himmet** var durur yitişdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4106). [himmet,]*

himmet al-: *Manevî yardım almak.*

Himmet erden sen o vaḳt alduñ didi / Yitişüben buraya geldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4135). [himmet al-, --du, --ñ]*

Nazarın himmetin almışdı erüñ / Ol velī ḫalīfesi hem Ḥūnkār'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4972). [himmet al-, -mış, -dı]*

Şāh Otman geydi Bektaş kisvetin / Şemʿi andan yaḳup aldı himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5756). [himmet al-, -dı]*

Daʿvet itdi Ḫıżr Lāla ḫażretin / Virdi altun aldı erüñ himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5768). [himmet al-, -dı]*

himmet eyle: *Lütufta bulunmak, yardım etmek.*

Şāh vilāyet ʿaşḳına eyle himmetüñ / Böyle diyüp itdi ʿOšmān çün niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6368). [himmet eyle,]*

himmet eyle-: *Yardım etmek.*

Dir kerem kānı mürüvvet maʿdeni / Himmet eyle ḳıl naẓar eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2450). [himmet eyle-,]*

himmet it-: *Yardım etmek.*

Ola kim himmet idüp ḳıla naẓar / Evliyādur şübhesüz ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1437). [himmet it-, --üp]*

Biz faḳīre eyleñüz himmet-naẓar / Himmet idüben virüñüz bāl ü per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1498). [himmet it-, --üben]*

Gözlerin ṣıġayup arḳasın yıpar / Himmet idüp eyledi ṣafā-naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2452). [himmet it-, --üp]*

Bañā himmet it vaṭanuma varam / Ehl-i evlādum yüzini hem görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3198). [himmet it-,]*

Girçek er dir çıḳdı elümden ḫaṭā / Himmet it ḳurtar beni eyle ʿaṭā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3897). [himmet it-,]*

Seni küffāra ḥavāle eyledük / Himmet idübeni gör kim n'eyledük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4396). [himmet it-, --übeni]*

Himmet idüp er bize vire oġul / Bu durur maḳṣūd duʿā ola ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5119). [himmet it-,]*

Er naẓar idüp aña himmet ider / Ol daḫı erden naṣīb alup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5447). [himmet it-, -er]*

Erlik ü mürvet dilerseñ ṣofra çek / Şeyḫ ide himmet dilerseñ ṣofra çek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5547). [himmet it-, -e]*

Şeyḫ himmet ide maḳṣūd buladı / Ḳubbeyi elif tācı umar ekšeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6024). [himmet it-, -e]*

Şimdi bāṭın yüzden oldur görinen / Böyle diyüp itdi çünki himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6385). [himmet it-, -di]*

Ḳuṭb-ı ʿālem himmet itmiş bī-nifāḳ / Çünki ʿOšmān işige baṣdı ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6394). [himmet it-, -miş]*

Lāzım oldı himmet ide pādişāh / Giydürüp hilʿat virür tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6398). [himmet it-, -e]*

Pādişāhuñ daḫı görüp himmetin / Didi Bektaş çünki tmiş himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6415). [himmet it-, -miş]*

himmet it-: *Yardım etmek, gayret etmek, emek vermek.*

Yanına gelüben arḳasın yıpar / Himmet idübeni eylĕdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2735). [himmet it-, --übeni]*

himmet it-: *Maddi ve özellikle manevi yardım et-, lütufta bulun-, gayret et-,emek ver-,.*

Tāc u ḫırḳa girüp erkān itdiler / Himmet idüp eyle iḥsān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3163). [himmet it-, --üp]*

himmet it: *Yardım etmek.*

Himmet it kim bunlar īmān getüre / Küfri şirki aradan hep götüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 948). [himmet it,]*

İtdügüme ḳalma benüm ḳıl kerem / **Himmet it** başam velāyete ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5693). [himmet it,]*

Himmet it ki ben de bulam mertebe / Şeh vilāyet mišli irem manṣıba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [himmet it,]*

Ḥażretinden istediler vire ṭuz / Didiler ki **himmet it** bize nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6279). [himmet it,]*

himmet kıl-: *Gayret göstermek.*

Vire bir vaṣla ḳılup er himmeti / Tācı altun zencīrle aṣmışdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6027). [himmet ḳıl-, -up]*

Umaram ki saña ḳıla himmeti / Ḥaḳḳ'a ışmarlayup anda oğlın ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6322). [himmet ḳıl-, -a]*

Şāh ʿAlāʿe'd-dīn de ḳıldı himmeti / Oğluñuz kim adı Şeh ʿOšmān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6409). [himmet ḳıl-, -dı]*

himmet kıl-: *Lutfetmek, iyilikte bulunmak, yardımcı olmak.*

Örü ṭurup didi erenler bilüñ / Ṣayda gětürem didi himmet ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1317). [himmet ḳıl-, --uñ]*

himmet ol-: *Yardımı,ihsanı olmak,.*

Evliyālardan ya bir kimse gele / Saña andan ḫoş-naẓar himmet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1687). [himmet ol-, --a]*

himmet ol-: *Yardımı olmak.*

Her ne oldı-y-ısa Mīrza itdi beyān / Söyledi ʿOšmān'a olan himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6391). [himmet ol-, -an]*

himmet ü hay ı r duʿā: *Manevi yardım ve hayır duası.*

Pes ulu cemʿiyyet oldı üstine / Himmet ü ḫay ı r duʿāsı ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2198). [himmet ü ḫay ı r duʿā, --sı]*

himmet ü hay ı r duʿā al-: *Manevi yardım ve hayır dua almak.*

Himmet ü ḫay ı r duʿā alur-ıdı / Kimi gider kimisi ḳalur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2197). [himmet ü ḫay ı r duʿā al-, --ur, --ıdı]*

Himmet ü ḫay ı r duʿā alup i cān / Güzlelĕrine olurlardı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2665). [himmet ü ḫay ı r duʿā al-, --up]*

himmeti eyle: *Yardım etmek, gayret etmek, emek vermek.*

Tā ki bize eyleye er himmeti / Üstümüzden defʿ ide bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 924). [himmeti eyle, --y, --e]*

Luṭf idüben eyle bize himmeti / Üstümüzden tek götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 933). [himmeti eyle,]*

Didi erseñ Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ḳuşca cānum ḳurtar eyle himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5786). [himmeti eyle,]*

himmeti it-: *Yardım etmek.*

Bendüm alup itdi baña himmeti / Ol zamānda buldı cismüm ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 811). [himmeti it-, --di]*

İşidüben didi Ḫūnkār ḥażreti / Almadı biz itdük-idi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2931). [himmeti it-, --dü, --k]*

Ṣaru İsmāʿīl'e Ḫūnkār ḥażreti / Didi idüben Saʿīd'e himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3567). [himmeti it-, --üben]*

Dem yum oynatmaġa Ḫūnkār ḥażreti / Ne yiri ider ki bize himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4830). [himmeti it-, --er]*

Çün ṭoḳuz ay geçdise on gün-ile / Ḥaḳ teʿālā anlara itdi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5884). [himmeti it-, -di]*

Ḳuṭbu'l-aḳṭāb'a irişür ol hemān / Ḳuṭb-ı ʿālem itdi o şāha himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5925). [himmeti it-, -di]*

himmeti ḳıl-: *Yardım etmek, himmet etmek.*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñ ḳıl himmeti / Üstlerinden gel götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 949). [himmeti ḳıl-,]*

Çün sözin işitdi Ḫūnkār ḥāżreti / Ḳıldı aña ḫoş naẓarla himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5404). [himmeti ḳıl-, --dı-i]*

himmet-ile: *Himmet ile.*

Ṭulp ṭulp gürūh gürūh gelmeklige / **Himmet-ile** hem naẓar almaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2061). [himmet-ile,]*

himmetin al-: *Yardımını, ihsanını görmek.*

Almaġa ṣafā-naẓarla himmetin / Ṣıdḳ-ıla pāk idübeni niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2195). [himmetin al-, --ma, --ġa]*

Himmetin almaġa şarlı üşdiler / Elin öpüp ayaġına düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4011). [himmetin al-, --ma, --g/-y, --a]*

himmetin ḫay ı r duʿāsın al-: *Yardımını ve hayır duasını almak.*

Himmetin ḫay ı r duʿāsın alalum / Dönüp andan evümüze gĕlelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1579). [himmetin ḫay ı r duʿāsın al-, --alum]*

himmetin it: *Manevi yardımda bulunmak.*

Bunca vaḳtdür iderüz er ḫizmetin / Görmedük itmedi bize himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 751). [himmetin it, --me, --di]*

himmet-nazar eyle: *Yardım nazarıyla bakmak.*

Biz faḳīre eyleñüz himmet-naẓar / Himmet idüben virüñüz bāl ü per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1498). [himmet-naẓar eyle, --ñüz]*

himmetüñ ol: *Çalışma, yardım, geyret ve emeği olmak.*

Ḫalḳ-ı Türkistān'a olsun himmetüñ / Kim muḥibbüñdür giyerler kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 702). [himmetüñ ol, --sun]*

hīn: *An, zaman, vakit.*

Çün vilāyet **ḫīnine** irdi ol er / Aġrısı vurdı çeker zaḥmet neler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2179). [ḫīnine, --i, --n, --e]*

hind: *Hindistan.*

Ol kişi bu resm-ile virdi cevāb / **Hind** milkidür didi bil iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4689). [hind,]*

Olmaz-ıdı **Hind** yirinde kekik / Olmasun zinhār didi bu ḥāl degik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4774). [hind,]*

hind: *Hindistan, Hindistan'da bir vilayet.*

Didi ḳanda Rūm ḳanda **Hind** ili / Kim beni bunda yitürdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [hind,]*

hindī: *Hintli. (Siyah renk bağlamında).*

Eteginden düşdi bir sebz **hindi** ḳoz / Görüp ol arada böyle göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1523). [hindi,]*

ḫınzīr: *Domuz.*

Uydurup ol yire gelürken şehā / Bir süri **ḫınzīr** çocuḳlu zişt-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3016). [ḫınzīr,]*

Bir sürü **ḫınzīr** virür dir bunı güt / Bir yıla daḳ ḫizmet eyle ḳıl sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3202). [ḫınzīr,]*

Gütdi nā-çār alup ol **ḫınzīrı** gör / Menzilinden ġurbet içre dūrı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [ḫınzīrı, --ı]*

ḫırḥa: *Hırka.*

Ḥācı Bektaş tācı aşlın şerḥ idem / Şemʿ ü mıḳrāż **ḫırḥa** daḫı hem ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 108). [ḫırḥa,]*

Bu çerāġuñ aşlı bu ki idem beyān / Diñle imdi **ḫırḥa** aḥvālin ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 151). [ḫırḥa,]*

Lā ilāhe illa'llāhu vaḥdehū lā şerīke lek lehu'l-mulku ve lehu'l-ḥamdu yuḥibbī ve yumītu ve huve ḥayye lā yemūtu bi-yedihi'l-ḫayr ve huve ʿalā kulli şeyʾin ḳadīr* / Baʿdehū **ḫırḥa** yaḳasında ol resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 159). [ḫırḥa,]*

Naẓar itdi ḳuşaḳ yirine ḳatı / Bunı gördi **ḫırḥa** itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 161). [ḫırḥa,]*

Ḫırḥayı anda bulup cevher ṣaçar / Ḳuflın açınca bütün **ḫırḥa** çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 184). [ḫırḥa,]*

Ḫırḥadan bulmaz ešer ḳaftān-ıla / Murteżā ṣanduġını çün kim açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 183). [ḫırḥadan, --dan]*

Ḫırḥasın aluñ götürün yā ḥabīb / Pes varup ṣandıḳların gětürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 181). [ḫırḥasın, -sın]*

Ḫānedānına didi defʿī nefes / Ol hidāyet **ḫırḥasını** götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 175). [ḫırḥasını, --sı, -nı]*

Her birisi meskenine yitdiler / **Ḫırḥa** vü tācın giyüben ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6200). [ḫırḥa,]*

ḫırḥa-: *Hırka.*

Yā Ṣabūr yā Şekūr yā Kerīm yā Mürşid / **Ḫırḥanuñ** yiñler üçün gördi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 162). [ḫırḥanuñ, -nuñ]*

Ḫırḥayı dört pāre ider Selmān hemān / Birin ʿAlī'ye virdi üç ṣaḥabeye daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [ḫırḥayı, --yı]*

Ḫırḥayı anda bulup cevher ṣaçar / Ḳuflın açınca bütün ḫırḥa çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 184). [ḫırḥayı, --yı]*

ḫırḥa vü seccāde: *Hırka ve seccade.*

Ḳubbe-i elif tācı virüp Cebraʾīl / **Ḫırḫa vü seccāde** ṣofra hem delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 141). [ḫırḫa vü seccāde,]*

hırka: *Dervişlerin üstlerine giydikleri, biçimi ve rengi mensup oldukları tarîkata göre değişen, kollu, yakasız, pamuklu giyecek.*

Ḫırḳada ṭurduġı yirden ḳalḳdı tīz / Ḥācī Bektaş üstine geldi ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1158). [ḫırḳada, -da]*

Giydürür **ḫırḳayı** daḫı pür-uṣūl / Didiler ḳutlu ola ehl-i ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1172). [ḫırḳayı, -(y)ı]*

Yumdı Ṣaru İsmaʿīl erüñ gözin / Örtdi erüñ **ḫırḳasıyla** hem yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5622). [ḫırḳasıyla, -sı, -y, -la]*

hırka: *Dervişlerin üstlerine giydikleri, biçimi ve rengi mensup oldukları tarikata göre değişen, kollu, yakasız, pamuklu giyecek.*

Ḫırḳasını aña gönderdi yaḳīn / Virdi Bāyezīd'e dir ilet bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6648). [ḫırḳasını, -sı, -n, -ı]*

hırka: *Dervişlerin üstlerine giydikleri giyecek.*

Ṭutmaz ıdı ḳayd u bend ü baġları / Bāyezīd **ḫırḳayı** alup ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6651). [ḫırḳayı, -yı]*

Sözin işidüp n'ider gör ol ʿazīz / Şeyḫ Ṭayfūr **ḫırḳayı** aldı ele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6655). [ḫırḳayı, -yı]*

hırka: *Dervişlerin üstlerine giydikleri giyecek.*

Ḥāl niceyidügini iʿlām ḳılur / **Ḫırḳasın** gönderdi dir size imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6653). [ḫırḳasın, -sı, -n]*

hırka: *(Ar.) Dervişlerin üstlerine giydikleri, biçimi ve rengi mensup oldukları tarîkata göre değişen, kollu, yakasız, pamuklu giyecek.*

Āteşi ḳırḳ kez ṭolanup ṭurdı hem / Çıḳarup **ḫırḳasın** ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2229). [ḫırḳasın, -sı, -n]*

hırka: *(Ar.) Dervişlerin üstlerine giydikleri, biçimi ve rengi mensup oldukları tarîkata göre değişen, kollu, yakasız, pamuklu giyecek.*

Daḫı **ḫırḳa** ṭurduġı yirden gele / Kendözin ol şaḫṣuñ üstine şala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1136). [ḫırḳa,]*

Tāc bunuñdur **ḫırḳa** bile bī-gümān / Şeyḫ Aḥmed böyle dise anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6049). [ḫırḳa,]*

hırka: *Hırka Dağı.*

Dir Ṣuluca Ḳarayük'de ol olur / **Ḫırḳa'da** var bir yeri anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3323). [ḫırḳa'da, --da]*

hırka ṭaġı: *"Hacı Bektaş Veli'nin hırkasını yaktığı söylenen ve bu söylenceden adını almış olan dağdır. Hacıbektaş'ın güneyinde ve ilçeye yaklaşık 15 km. uzaklıktadır. Volkanik bir dağ olan Hırka Dağının yüksekliği 1670 metredir.".*

Omuzına uruban andan gider / Ṭoġrılup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1573). [ḫırḳa ṭaġı, --n, --a]*

Çün Ḳızılırmaġı geçüben gider / Ṭoġrulup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1582). [ḫırḳa ṭaġı, --n, --a]*

Ḫırḳa Ṭaġı üstine děgin sürür / Ṭoġrı bir arduç dibine dek irür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1583). [ḫırḳa ṭaġı,]*

Naḳldür bir gün o şāh-ı evliyā / Seyre çıḳdı Ḫırḳa Ṭaġı'ndan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2222). [ḫırḳa ṭaġı, --n, --dan]*

Bile-y-idi bir niçe abdāl hem / Ḫırḳa Ṭaġı'na varup çıḳduġı dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2223). [ḫırḳa ṭaġı, --n, --a]*

Baʿd ez-ān Ḫırḳa Ṭaġı'nuñ odunı / Gün-be-gün bitüp çoġaldı bil bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2234). [ḫırḳa ṭaġı, --nuñ]*

Evliyāyı ṣordı didiler ol er / Ḫırḳa Ṭaġı'na ḳılup durur güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4228). [ḫırḳa ṭaġı, --n, --a]*

hırkā vü şofra çırāḳ: *Hırka ve sofra, çıra (mum/ışık).*

Elifī tāc **ḫırḳā vü şofra çırāḳ** / ʿAlem ü seccāde-y-idi berü baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1100). [ḫırḳā vü şofra çırāḳ,]*

hırka vü tāc: *Dervişlerin üstlerine giydikleri, biçimi ve rengi mensup oldukları tarîkata göre değişen, kollu, yakasız, pamuklu giyecek ve sarık II hırka ve sarık.*

Ḫoş faḳīrāne giyüp **ḫırḳa vü tāc** / Ṭabʿ-ı nāzük hem faḳīrāne-mizāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3281). [ḫırḳa vü tāc,]*

Ḫırḳa vü tāc u çırāḳ u şofra hem / Virüben gördiler anı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5260). [ḫırḳa vü tāc,]*

hırla: *Köpek, eşek gibi hayvanların hırıltıyla ses çıkarması.*

İt gibi biri biriyle **ḫırlasun** / Ol aşılu eti çeksün hem yisün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 624). [ḫırlasun, --sun]*

hırman: *Harman.*

Çünki Ḫünkār irişicek ḫırmana / Geldi bunlar daḫı **ḫırman** yanına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2146). [ḫırman,]*

hırman: *Harman, harman yeri.*

Çünki Ḫünkār irişicek **ḫırmana** / Geldi bunlar daḫı ḫırman yanına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2146). [ḫırmana, --a]*

hırmankaya: *Sinop'ta bir yer.*

Tā Ṣınāb mülkinde **Ḫırmanḳaya** nām / Bir yire irişdiler iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2749). [ḫırmanḳaya,]*

hırs: *Aç gözlülük, şiddet ve tamahla bir şeyin üzerine düşme.*

Kibr ü kīn ṭutmaya itměye ʿināḍ / **Ḫırş** u buḫlı terk ide itmeye fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5824). [ḫırş,]*

hisāb: *Alacaklı veya verecekli olma durumu // sorgulama.*

Ṣuṣuz'a geldi dönüp itdi ḳarār / Vaṣfı bī-ḥaddür **ḥisābı** bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5263). [ḥisābı, -ı]*

hisāb: *Hesap, sorgu.*

Mekke'de buluşdı ḫ̆āceye ol nefes / Kim **ḥisābda** altı aylıḳ yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5944). [ḥisābda, -da]*

hisāb: *Hesap günü, hesaba çekilme, sorgu...*

Ṣorı **ḥisāb** yoġ-ımış / ʿĀṣıḳlaruñ cānından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3713). [ḥisāb,]*

hisāb eyle-: *Hesap etmek.*

İşbu sırruñ ġavrine çün irdiler / Pes ḥisāb eyleyübeni gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4086). [ḥisāb eyle-, --y, --übeni]*

hişār: *Ar. Kale.*

İz ider ayaġı ḳanda kim baṣar / İşbu nevʿ-ile çıḳar bir ān **ḥişār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [ḥişār,]*

hişār: *Hisar, kale.*

Var-ıdı anda otuz altı **ḥişār** / Key ḳatı beklik ḳayadur bil i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [ḥişār,]*

On sekiz biñ dirler evi var-ıdı / Burc u bārū çevresi **ḥişār** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1814). [ḥişār,]*

ḥişār ḳıl-: *Demirden bir hisar hâline getirmek.*

Otuz altı yıl ḳılur anı ḥişār / Anı daḫı feṯḥ ider āḫir i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1623). [ḥişār ḳıl-, --ur]*

ḥişārcuḳ: *Altun Taş köyünde olan bir bölgenin adı.*

Çaġırurdı gel Baba Resūl iriş / Yā **Ḫişārcuḳ'da** ola yā Beşḳarış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5320). [ḥişārcuḳ'da,]*

ḥişārcuḳ: *Altun Taş köyünde olan bir bölgenin adı.*

Ḳurugölcük'e yaḳın hem bir maḳām / Kim **Ḫişārcuḳ** dirler aña hep enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [ḥişārcuḳ,]*

ḥışm: *Gazap, öfke.*

Yiñmege gögercini itdi iʿtiḳād / **Ḫışm-ıla** irince erüñ üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6110). [ḫışm-ıla, -ıla]*

Ḫışm-ıla üstüne geldi bir ṭoġan / Bildi Rūm'uñ gözcisidür bu gelen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6112). [ḫışm-ıla, -ıla]*

ḥışm it-: *Öfkelenmek, kızmak.*

Daʿvet itdi ně ki var ruhbānları / Ḫışm idüp āzārladı hep anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 854). [ḫışm it-, --üp]*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / Cümle papas aġlaşuban oldı ḫōr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 861). [ḫışm it-, --ince]*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / Cümle ruhbān ḳorḳuban ḳıldı fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 882). [ḫışm it-, --ince]*

ḥışmına: *Kızgınlık, öfke, gazap.*

Bildi er **ḫışmına** uġrayup durur / Olacaġın er aña diyüp durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1876). [ḫışmına, -ı, -(n)a]*

ḥişşe: *Hisse, pay, nasip.*

Ol o gürbenüñ olurdı **ḥişşesi** / Birisi boynınadur her ġuṣṣası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2675). [ḥişşesi, --si]*

ḥişşe: *Ar. Pay.*

Gel ḫalīfeler beyānın diñlegil / Bu beyāndan sen de **ḥişşe** añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2241). [ḥişşe,]*

Dest-būs eylĕdi düşdi pāyine / Gör ne ʿālī **ḫişşe** geldi pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2449). [ḫişşe,]*

hişse al-: *Ders çıkarmak.*

Ḥācī Şems dirlerdi adına anuñ / Ḥişse al bundan ki şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3165). [ḫişse al-,]*

hişse-i seg: *Köpek hissesi II.Köpeğin nasibi.*

Öñini yıġma ki şoñına ḳalan / Ḥişşe-i segdür bil anı sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3828). [ḫişşe-i seg, --dür]*

hitâb: *1. Sözü veya yazıyı bir kimseye yöneltme, tevcih etme. 2. Sözün bir kimseye yöneltildiğini anlatmak için kullanılan seslenme sözü.*

İtdi ʿizzet birle semʿine **ḫiṭāb** / Ümmetüñden ḳuṭb ola hem kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 135). [ḫiṭāb,]*

Didi Ḫunkār'dan saña virdüm cevāb / Öküzüñi gütmezem didüm **ḫitāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1979). [ḫitāb,]*

hiṭāb ir-: *Allah katından Hz. Adem'e cevap gelmesi, seslenme.*

C[ā]lib-i Ḥaḳ'dan irer ʿizzet ḫiṭāb / Şemʿa ilet çekmeye Ādem ıżṭırāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 148). [ḫiṭāb ir-, --er]*

hıyānet: *Hainlik.*

Dir **ḫıyānetlıḳ** neden ḳıldum digil / Gerçek-iseñ di nişānın söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3269). [ḫıyānetlıḳ, -lık]*

hıyānetlık ḳıl-: *Hayinlik yapmak.*

Līki ḳorḳaram senüñ gibi olam / Ḫāyin oluban ḫıyānetlıḳ ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3268). [ḫıyānetlıḳ ḳıl-, --am]*

hıyār: *Kabakgillerden, uzun, sürüngen, bir yıllık otsu bir bitkinin iri, yeşil ürünü, salatalık.*

Bıçaġıyla bir ḫıyar şoyar ıdı / Ol **ḫıyarı** kesübeni yir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2126). [ḫıyarı, -ı]*

hıyār: *(Ar.) Hıyar, salatalık. (cucumis sativus).*

Bıçaġıyla bir **ḫıyar** şoyar ıdı / Ol ḫıyarı kesübeni yir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2126). [ḫıyar,]*

Bu bizüm bıçaḳlarumuz da **ḫıyar** / Bilesin ki şübhesüz anı şoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2128). [ḫıyar,]*

hıż ı r: *Hızır (a.s.).*

Ḥācī Bektaş'ı **Ḫıż ı r** irşād ider / Tekyenüñ ḳapusına ol şāh ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 718). [ḫıż ı r,]*

Didi İlyās mıdur özüñ yā **Ḫıż ı r** / Kim ḳatuma gelüben olduñ ḥażır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 784). [ḫıż ı r,]*

Yidi yıl dutsaḳ olınca bu zamān / Geldi tā ki bir **Ḫıż ı r** yüzlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [ḫıż ı r,]*

Didi kim **Ḫıż ı r** Lala'm gelmiş durur / Yurdum oġlı hem didi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [ḫıż ı r,]*

Şekli **Ḫıż ı r** ola ol ʿālī-cenāb / Yüzine ṭutmış ola esved niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5674). [ḫıż ı r,]*

hıż ı r: *Hızır A.s.*

Ḫıż ı r didi bunda-y-ıdı / Bu ḫaberi ol daḫı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3861). [ḫıż ı r,]*

hıż ı r lala: *Hızır Lala.*

Ḳaldı **Ḫıż ı r Lala** ile ol Ḥabīb / Yurd oġlı bunlar oldı gör naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [ḫıż ı r lala,]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala'nuñ nesli bu dem / Bu muʿayyendür degüldür müktetem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3886). [ḫıż ı r lala, --nuñ]*

hıż ı r şāmut: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biri.*

Dost-Ḫudā'dur biri de merd-i kibār / Hem **Ḫıż ı r Ṣāmut** daḫı bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4821). [ḫıż ı r ṣāmut,]*

hıżır lāla: *Sarı İsmâil ve Kadıncık'ın oğlu, Hâcı Bektaş'ın vefatından sonra postuna oturan şahsiyet.*

Faṭma Ana oġlı Ḫıż ı r Lāla cüvān / Tekyedār olsun işikdebir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5539). [ḫıżır lāla,]*

hıżır lāla: *Seyyid Ali Sultan Bektaşi geleneğinde Kızıl Deli olarak tanınır ve Türk geleneklerinde Pehlivanlığın Piri olarak yerini alır. Horasan erlerinden Hüseyin Ataoğlu olduğu bilinir. Lakaplarından biri de "Hızır Lala" veya "Hızır Lale"dir.*

Tekyedār-ıdı Ḫıż ı r Lāla ol zamān / Ḥażret-ileydi müşerref ḫānedān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5799). [ḫıżır lāla,]*

İy Ḫıż ı r Lāla budur senden dilek / Şıma sözüm yimişüz nān u nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5808). [ḫıżır lāla,]*

Pes Ḫıż ı r Lāla ṭutup gördi yaraḳ / Ḳazdılar işikde sinin ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5826). [ḫıżır lāla,]*

hıżır şāmet: *Hacı Bektaş'ın halifelerinden biri.*

Ḳıldı ol ikisi Tebrīz'de ḳarār / Dost Ḫudā'yla Ḫıż ı r Ṣāmet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5488). [ḫıżır ṣāmet,]*

hıżır şāmut: *?.*

Aña daḫı gözüküp daʿvet ider / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut'ı daḫı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5480). [ḫıżır ṣāmut,]*

hıżır şāmut: *Hacı Bektaş'ın halifelerinden biri.*

Aña daḫı gözüküp daʿvet ider / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut'ı daḫı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5480). [ḫıżır ṣāmut,]*

Bir ḫalīfe hem Ḫıż ı r Ṣāmut durur / Ḫāżıʿ u ḫāṣiʿ Ḥaḳ'a ḳanat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5466). [ḫıżır ṣāmut,]*

hıżır ṣūret: *Hızır yüzlü.*

Bu Ḫıż ı r-ṣūret velī kim bilmedüm / Burḳası var yüzde anı farḳ ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5665). [ḫıżır ṣūret,]*

hizmet-: *İş görmek, çalışmak, başkalarının işini yapmak.*

Aḳtarılup dervīş oldı iy ʿazīẓ / **Ḫizmet-ile** ululıġa irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5016). [ḫizmet-ile, -ile]*

Ḫizmet-ile ululıġa er yiter / Ere ḫizmet itdüñ-ise ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5017). [ḫizmet-ile, -ile]*

hizmet: *İş, vazife.*

Ḫizmetümi çünki āḫir idiser / Sākin ol atına binüp gidiser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5537). [ḫizmetümi, -üm, -i]*

hizmet: *İş görmek, çalışmak, başkalarının işini yapmak.*

Ḳaşınacaḳ tā ki ṭırnaḳ bulmaya / **Ḫizmetümüz** iḫtiyār kim ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1392). [ḫizmetümüz, --ümüz]*

Līki bunda **ḫizmetimüz** var durur / Ḫālimüzden kendü ḫaberdār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5345). [ḫizmetimüz,]*

Ḫizmetüñüze bizi gönderdi dir / Gönderüp bize ḫavālet virdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5359). [ḫizmetüñüze,]*

Bize bir mesken buluñuz varalum / **Ḫizmetüñüze** müdām yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5360). [ḫizmetüñüze,]*

hizmet: *Görev, iş.*

İrte neyse **ḫizmetüñ** ben ideyin / Nevbetüñ yirine varup güdeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1940). [ḫizmetüñ, -üñ]*

hizmet: *Bir kimsenin yapmakla sorumlu tutulduğu iş, kendisine verilen görev.*

Gelüben erkānca anı götürür / Lāzım olan **ḫizmetini** bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1659). [ḫizmetini, -i, -(n), -i]*

Keşiş ışmarlamış ıdı oğlını / **Ḫizmetüñden** ḳoma dimişdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2725). [ḫizmetüñden, -üñ, -den]*

Ṭaşır-ıdı arḳası-y-ıla ḥaṭab / Naṣīb almaḳlıġa **ḫizmetdür** sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2941). [ḫizmetdür, -dür]*

İʿtiḳādın baʿd ez-ān itdi dürüst / Olmadı **ḫizmetde** andan girü süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3708). [ḫizmetde, -de]*

Cemʿ olmışdı ḳatında Ḫūnkār'uñ / **Ḫizmetini** iḫtiyār itmiş erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3719). [ḫizmetini, -i, -(n), -i]*

Gitmedi **ḫizmetde** eylĕdi ḳarār / Ḫizmet-i merdānı ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4167). [ḫizmetde, -de]*

Saña çaġırdılar anlara iriş / Zīra Ḫaḳ'dan saña **ḫizmetdür** bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4595). [ḫizmetdür, -dür]*

hizmet: *Bir kimsenin yapmakla sorumlu tutulduğu iş, kendisine verilen görev, vazife.*

Ḫaḳ teʿālā ḥażretüñe ider selām / Daʿvet ider **ḫizmete** göster ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 114). [ḫizmete, -e]*

Terk idelüm **ḫizmetin** gelmez kerem / Ḥācī Bektaş aña yiter pīş-ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 756). [ḫizmetin, -iñ]*

Bir ġarīb kimse irişür ḳatına / Yüz sürür çün kim irer **ḫizmetine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2446). [ḫizmetine, -i, -(n)e]*

Ṭaġ içinde-y-idi Ṭapduḳ tekyesi / Ḳodı odun **ḫizmetine** Yūnus'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2939). [ḫizmetine, -i, -(n)e]*

Pes mürīdligi sen eylĕdüñ yaḳīn / **Ḫizmete** emr idicek seni hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4787). [ḫizmete, -e]*

Ḫūnkār'a **ḫizmet** delīm ḳılmış-ıdı / Erlik içre naṣībin almış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5271). [ḫizmet,]*

Çün tamām eyledi neyse **ḫizmetin** / Ḳodı laḥdine erüñ ol meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5658). [ḫizmetin, -iñ]*

Ṭurdı ayaġın oġlı sulṭān **ḫizmete** / Didi oġlı olmaduġın aña İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5875). [ḫizmete, -e]*

Ḫizmetine anlaruñ yüz sürüdi / Ḥażret-i İlyās irişüp ider naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5922). [ḫizmetine, -i, -(n)e]*

Ṣan mürīd oldı gider şeyḫ **ḫizmete** / Ḳapuya varınca Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6019). [ḫizmete, -e]*

Baġlayup bil arturuban **ḫizmetin** / Ol çırāġı aña virmişdi İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6171). [ḫizmetin, -iñ]*

Pāy-ı taḥtı öpdi durdı **ḫizmete** / Çünki ḫizmet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6332). [ḫizmete, -e]*

ḫizmet: *Bir işin yapılması için beden veya kafa gücü sarf ederek yardımda bulunma, katkı.*

Gündüzin ṣāyim oluban ṭāʿat it / Giceler ḳāʾim müsebbeḥ **ḫizmet** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5701). [ḫizmet,]*

ḫizmet: *Birinin işini görme veya birine yarayan bir işi yapma.*

Hem Baraḳ Baba vü Yaḥyā Başa'dur / **Ḫizmeti** erüñ bulara pīşedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4818). [ḫizmeti, -i]*

hizmet: *(Ar.) Bir kimsenin yapmakla sorumlu tutulduğu iş, kendisine verilen görev.*

Niçeleri ḳıldı hem anda mürīd / **Ḫizmetinde** yürür-idi çün ʿabīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1217). [ḫizmetinde, -i , -n, -de]*

Yūnus'ı Ṭapduḳ ḳodı ḫizmet ide / **Ḫizmetinde** biñ daḫı ʿizzet ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2938). [ḫizmetinde, -i , -n, -de]*

Cān u göñülden ere muḥibb olur / **Ḫizmetinde** tā ki ölince ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3244). [ḫizmetinde, -i , -n, -de]*

Ḫizmetinde çār ṣad tā müstaʿīd / Her biri ṭaşrada mānend-i muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3297). [ḫizmetinde, -i , -n, -de]*

Ḳaldı Ḫūnkār **ḫizmetinde** o ʿazīz / Ḫizmet idüp eyleye işin temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3590). [ḫizmetinde, -i , -n, -de]*

On sekiz yıl ḳaldı anda çün ol er / **Ḫizmetinde** ol ʿazīz-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [ḫizmetinde, -i , -n, -de]*

Ḥācī Bektaş **ḫizmetinde** bir faḳīr / Derd-i kūşiş çekmiş-idi lā-naẓīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4669). [ḫizmetinde, -i , -n, -de]*

Burhān Abdāl-ıla bir dervīş daḫı / **Ḫizmetinde** vardı hemīn iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5089). [ḫizmetinde, -i , -n, -de]*

Ḫizmetinde cān u baş terk itdiler / Ṣıdḳ-ıla göñülleri berk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5308). [ḫizmetinde, -i , -n, -de]*

ḥizmet: *Ar. Hizmet.*

Ḥizmetine cümlesi yüz sürdiler / Anlara taʿlīm idüp Ḳur'ān namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5976). [ḥizmetine, -i, -n, -e]*

Ḥizmete baḳup naẓar ki ṣaldılar / Arpa buġday mercimek paḳla ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6255). [ḥizmete, -e]*

Yüz sürüben baş ḳoyayın **ḥizmete** / Çoḳ taẖarruʿ ḳıldı Mirzā açmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6356). [ḥizmete, -e]*

Ḥizmete ḥāẓır olur abdāl hemān / Kesdiler ḳurbān niʿmet bişdi çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6360). [ḥizmete, -e]*

hizmet: *(Ar.) Bir kimsenin yapmakla sorumlu tutulduğu iş, kendisine verilen görev.*

Ṣaru İsmāʿīl ki ibrīḳdārıdur / Kim bu **ḥizmet** ol ʿazīzüñ kārıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4563). [ḥizmet,]*

Pāy-ı taḥtı öpdi durdı ḥizmete / Çünki **ḥizmet** ṣartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6332). [ḥizmet,]*

hizmet eyle-: *Hizmet etmek.*

Ḳırḳ yıl bu resme ḥizmet eyledi / Baʿd ez-ān Ṭapduḳ gör aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2943). [ḥizmet eyle-, --di]*

Ol gelince eyle ḥizmet bunda sen / Ḥalḳdan olduñ uşda ʿuzlet bunda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [ḥizmet eyle-,]*

Bir sürü ḫınzīr virür dir bunı güt / Bir yıla daḳ ḥizmet eyle ḳıl sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3202). [ḥizmet eyle-,]*

Ol da otuz sene ḥizmet eyleye / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ere ʿizzet eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5542). [ḥizmet eyle-, -ye]*

Hep muḥibb oldı erenler bī-nifāḳ / Ḥācī Bektaş şeyḫe ḥizmet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6075). [ḥizmet eyle-, -di]*

hizmet ide: *Hizmet etmek, iş görmek, çalışmak, başkalarının işini yapmak.*

Bize bir dīv virdi tā **ḥizmet ide** / Ḳanda emr idersevüz anda gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1398). [ḥizmet ide, --e]*

hizmet it-: *Hizmet etmek, iş görmek, çalışmak, başkalarının işini yapmak.*

Çift sürecek vardı iki öküzi / Anlara ḥizmet ider-idi özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2860). [ḥizmet it-, --er, --idi]*

Anı çıḳarup atardı yabana / Ḥizmet ider öküze döne döne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2863). [ḥizmet it-, --er]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Yūnus'ı Ṭapduḳ ḳodı ḫizmet ide / Ḫizmetinde biñ daḫı ʿizzet ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2938). [ḫizmet it-, --e]*

Bilmedi çün bildi lākin bulmadı / Ḫizmet itmĕyince anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2949). [ḫizmet it-, --mĕ, --y, --ince]*

Ders aluban ḫizmet iderler-idi / Ululayup ʿizzet iderlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3298). [ḫizmet it-, --er, --ler, --idi]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'ı çün kim gördiler / Ḳarşulayup ḫizmet idüp vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3391). [ḫizmet it-, --üp]*

Ḳaldı Ḫūnkār ḫizmetinde o ʿazīz / Ḫizmet idüp eyleye işin temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3590). [ḫizmet it-, --üp]*

Ṣayrafī dir ḫizmet idersin kime / Vir ḫaber söyle baña didi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4701). [ḫizmet it-, --er, --sin]*

Geçürüp ṣadra anı ʿizzet ider / Yidürüp niʿmet aña ḫizmet ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4706). [ḫizmet it-, --er]*

Dir yigirmi yıl durur bu kişinüñ / Sürerem ḫizmet idüp çiftin anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4949). [ḫizmet it-, --üp]*

Ḫizmet-ile ululıġa er yiter / Ere ḫizmet itdüñ-ise ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5017). [ḫizmet it-,]*

Biz de varup anda dem ḳaynatsavuz / Ḫizmet idüp bir ocaḳ ḳaynatsavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5274). [ḫizmet it-, --üp]*

Her mürīd kim giyse benden kisveti / Ḫoş ṭutup mihmānı itsün ḫizmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5549). [ḫizmet it-, -sün]*

Ḫizmet itdüñ pīrüme ḳılduñ kerem / Diye b'illāh kimsin aç yüzüñ görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5679). [ḫizmet it-, -dün]*

Otuz üç yıl ḫizmet itdügi er-imiş / Ḥācī Bektaş-ı Velī Ḫūnkār-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5683). [ḫizmet it-, -dük, -i]*

Ḫizmetüñde itmişem bī-ḥad günāh / Ḥażretüñde olmışamdur rū-siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5691). [ḫizmet it-, -miş, -em]*

Kim ḳabūldür Ḥaḳ ḳatında ḥācetüñ / Ḳıl şefāʿat itmişem çoḳ ḫizmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5718). [ḫizmet it-, -miş, -em]*

Altı yıl ḫizmet idüp cārū çeker / İşigine yüz sürüp dizin çöker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5794). [ḫizmet it-, -üp]*

Türbeye ḫizmet iderken el-ʿacel / Vaʿde irüp yitdi aña tā ki ecel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5798). [ḫizmet it-, -er, -ken]*

İʿtiḳādım muḥkem idüp ol ere / Altı yıldur ḫizmet itdim ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5805). [ḫizmet it-, -di, -m]*

Ol vilāyetle görüp ser-verligin / İtdi ḫizmet eyledi ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5994). [ḫizmet it-, -di]*

Gösterür bunca vilāyet bī-şumār / Çün gelüp şeyḫine itdi ḫıẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6030). [ḫıẕmet it-, -di]*

Ḫiẕmet idüp işige yüz sürevüz / Böyle diyüp aña işāret ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6154). [ḫiẕmet it-, -üp]*

Bilimüzi bağla idelüm ḫiẕmetüñ / Şemʿümüz söyündürüp itdüñ ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6167). [ḫiẕmet it-, -e, -lüm]*

Türbeñe varsa anuñ sarʿı gider / İşbu cinnī şāhı itsün ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6189). [ḫiẕmet it-, -sün]*

Ḥāzır olsun ḳılduġuñca daʿvetiñ / Tā ḳıyāmet ḫiẕmet itsün neslüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6190). [ḫiẕmet it-, -sün]*

<u>ḫiẕmet it:</u> *Hizmet etmek, iş görmek, çalışmak, başkalarının işini yapmak.*

Elli altmış yıl ola her birimüz / Ḫiẕmet iderüz cüvān u pīrimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 753). [ḫiẕmet it, --er, --üz]*

Şek degül ki bula Ḥaḳ'dan raḥmeti / **Ḫiẕmet it** ki bulasın Allāh'ı sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [ḫiẕmet it,]*

<u>hizmet it:</u> *Hizmet etmek, iş görmek, çalışmak.*

Böyle diyüp incinür dervīşleri / Ḫiẕmet itmez ḳaldı tekye işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 757). [ḫiẕmet it, --mez]*

<u>hizmet kıl-:</u> *İş görmek, çalışmak, başkalarının işini yapmak.*

Bir müsāfir-ḫāne bünyād it gelen / Anda ola hem yine ḫiẕmet ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2064). [ḫiẕmet ḳıl-, --an]*

Didi ḥayfā çıḳdı elden bilmedüm / Erligüñe göre ḫiẕmet ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5689). [ḫiẕmet ḳıl-, -ma, -du, -n]*

<u>hizmet kıl-:</u> *Hizmet etmek, kulluk etmek.*

Er naẕarında ḳılan ḫiẕmet müdām / Bī-naṣīb olmadı bil iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2238). [ḫiẕmet ḳıl-, --an]*

Çün muḥibb oldum giyüben kisvetüñ / Otuz üç yıl ḳılmışamdur ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5694). [ḫiẕmet ḳıl-, -mış, -am, -dur]*

<u>hizmete ko:</u> *Hizmet ettirmek II manevi anlamda olgunlaştırmak.*

Yüriyişi eyledür bilgil anı / Hem bu ḫiẕmete ḳomışdur ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4610). [ḫiẕmete ḳo, --mış, --dur]*

<u>hizmete tur:</u> *Hizmet etmek, hizmete başlamak.*

Tevbe ḳılup vardılar ol ḥażrete / Yüz sürüben cümle ṭurdı ḫiẕmete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1005). [ḫiẕmete ṭur, --dı]*

hizmeti it-: *Hizmet etmek, birisinin işini görmek.*

İcike ben yigid iken ḫiẕmeti / Baña idüben ḳılurduñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2866). [ḫiẕmeti it-, --üben]*

Ḳuṭb'a cândan itdi şâh da ḫiẕmeti / Sürdi ʿömri bunlaruñla üç yıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5926). [ḫiẕmeti it-, -di]*

Anasına geldi itdi ḫiẕmeti / Ḥācīlar bayramı olupdur ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5932). [ḫiẕmeti it-, -di]*

Baʿżısı şofra diler şemʿ-ile hem / Her ḫalîfe şeyḫe iderdi ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6026). [ḫiẕmeti it-, -er, -di]*

İtdiler erkān-ıla erenler ḫiẕmeti / Virdiler seccāde vü şofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6074). [ḫiẕmeti it-, -di, -ler]*

Meskenetle irişür Ḥaḳḳ'a iren / Kim tevāzuʿ birle itse ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6118). [ḫiẕmeti it-, -se]*

Erlik-ile egüñ aña siz başı / Her kim ider evliyāya ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6147). [ḫiẕmeti it-, -er]*

hizmeti ḳabūl ol-: *Hizmeti kabul olmak, tamamlamak.*

İrmiş-idi rütbet-i erlige ol / Er ḳatında olmışdı ḫiẕmeti ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2679). [ḫiẕmeti ḳabūl ol-, --mış, --dı]*

hizmeti ḳıl-: *İş görmek, çalışmak, başkalarının işini yapmak.*

Ḳırḳ sekiz yıl ol da ḳılup ḫiẕmeti / Oġlı Yūsuf Bālī'ye ire nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5541). [ḫiẕmeti ḳıl-, -up]*

hizmet-i merdān: *Yiğitlerin hizmeti.*

Gitmedi ḫiẕmetde eylĕdi ḳarār / Ḫiẕmet-i merdānı ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4167). [ḫiẕmet-i merdān, --ı]*

hizmetin eyle: *Hizmet etmek, hizmette bulunmak.*

Üç yüz altmış ḫalîfe der-naẓar / Ḫiẕmetin eyler onuñ doġrı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4803). [ḫiẕmetin eyle, --r]*

hizmetin it: *İş görmek, çalışmak, başkalarının işini yapmak:.*

Pādişāhlar idiserdür ḫiẕmetin / Ḳuṭb-ı ʿālem ola ṭuta ṭoġrı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 189). [ḫiẕmetin it, --iser, -dür]*

Bunca vaḳtdür iderüz er ḫizmetin / Görmedük itmedi bize himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 751). [ḫizmetin it, --er, --üz]*

hizmetinde ol-: *(Birinin) işini görmek, emrinde hareket etmek II birinin amaçlarının gerçekleşmesini sağlamak; (Bir şey) birinin iradesinde olmak, o şeye sahip olmak.*

Baʿd ez-ān Ṣaru ere oldı muḥib / Ḫizmetinde oldı dün gün iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2038). [ḫizmetinde ol-, --dı]*

Ḫizmetinde olur-ıdum ol erüñ / Ol hidāyet ıssı girçek ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4703). [ḫizmetinde ol-, --ur, --ıdu, --m]*

hizmetine var-: *Birinin emri altında çalışmak.*

Varmayınca olmazuz varmaḳ gerek / Ḫizmetine varmasıdur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1351). [ḫizmetine var-, --ma, --sı, --dur]*

hizmetini gör: *Birisinin hizmetini yapmak, işlerini yapmak.*

Diyetin ḳan ıssınuñ da vireyin / Ḳapu baca ḫizmetini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3924). [ḫizmetini gör, --eyin]*

hizmetini ḳıl-: *Hizmetini yapmak, hizmetinde bulunmak.*
Olduġınca anda olurlar-ıdı / Ḫizmetini anda ḳılurlar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2066). [ḫizmetini ḳıl-, --ur, --lar , -i (-di)]*

hizmetkār: *Hizmet eden kimse, hizmetçi.*

Maşraba alup o **ḫizmetkār** ele / Ṣu getürüben öñine ḳor hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1839). [ḫizmetkār,]*

hizmetler it-: *Hizmet etmek, ikramda bulunmak.*

Çeküben deyre anı itdi ḳabūl / Yidürür ḫizmetler ider aña bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3263). [ḫizmetler it-, --er]*

hizmetüm it-: *Hizmet etmek, iş görmek, çalışmak, başkalarının işini yapmak.*

Ol boz atlu idiserdür ḫizmetüm / Ḳoyısardur ḥaḳḳına ol meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5535). [ḫizmetüm it-, -i, -ser, -dür]*

hizmetüñde ḳal-: *Birisinin hizmetinde bulunmak, işlerini görmek.*

Şevḳimüz İslām içinde olmaġa / Mesken idüp ḫizmetüñde ḳalmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2628). [ḫizmetüñde ḳal-, --ma, --ġa]*

hizmetüñi eylesün: *Hizmetini yapmak.*

Saña bizden ol dīv olsun yādigār / **Ḫizmetüñi eylesün** leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1399). [ḫizmetüñi eylesün, --sün]*

hıżr: *Âbıhayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdâdına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.*

Didi **Ḫıżr'um** Ṣaltıḳ'ı gör ejdehā / Ḳatı buñaltdı vü bulmadı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2824). [ḫıżr'um, --um]*

Düşdi ḳılıç Ṣaltıḳ'uñ çün öñine / Döndi Ḫıżr'a didi iy **Ḫıżr'um** gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [ḫıżr'um, --um]*

Ḫıżr'uñ atı başduġı yir oldı iz / Şimdi de anda muʿayyen iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [ḫıżr'uñ, -uñ]*

Didi Ḫūnkār aña **Ḫıżr'um** n'idelüm / Ḥaḳ ne emr itdiyse anı idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4591). [ḫıżr'um, --um]*

Didüm eyle aña **Ḫıżr'um** n'idelüm / Ne-y-ise Ḥaḳ emri eyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4606). [ḫıżr'um, --um]*

Ṣoḥbetine **Ḫıżr'uñ** irdügine şād / Oluban mesrūr olur ḫoş dil-güşād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4612). [ḫıżr'uñ, -uñ]*

hıżr: *Hızır Aleyhisselam.*

Pes bizüm ser-riştemüz Bektaşi'dür / Baḥr ü berde **Ḫıżr'uñ** ol yoldaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1462). [ḫıżr'uñ, -uñ]*

Sözi **Ḫıżr'uñ** eyledi teʾšīr aña / Bostānı çigzindi dördi dört yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1480). [ḫıżr'uñ, -uñ]*

Birisin **Ḫıżr'uñ** öñinde ḳodı tīz / Hem birin Ḫūnkār öñine ḳor ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [ḫıżr'uñ, -uñ]*

hıżr: *Ab-ı hayatı içerek ölümsüz olduğuna inanılan peygamber.*

Ḫızr'ıla İlyās ola eşüñ seniñ / Böyle diyüp itdi Ertuñrul duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6320). [ḫızr'ıla, -ıla]*

hıżr: *Âb-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdadına yetiştiğine inanılan kimse.*

Viricek bu resme bostāncı cevāb / **Ḫıżr** bostāncıya iydür iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1478). [ḫıżr,]*

Gördi kim **Ḫıżr-ıla** Bektaş-ı Velī / Otururlar ev içinde iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1495). [ḫıżr-ıla, -ıla]*

İşidür **Ḫıżr** ol sözi ol dem hemān / Atına binüp süvār oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2827). [ḫıżr,]*

Göz açup yumınca Keliġıra'ya / **Ḫıżr** irişdi hemān o araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2828). [ḫıżr,]*

Ḫıżr Ṣaltıḳ'a didi iy gerçek er / Tīz çıḳar ḳılıcuñı iy nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [ḫıżr,]*

Ḫıżr vidāʿ idüben oldı revān / Ṣaltıḳ anda oturıḳaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2835). [ḫıżr,]*

Ḫoş Ḳızılca Ḫalvet içre **Ḫıżr-ıla** / Ṣoḥbet iderlerdi ikisi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2823). [ḫıżr-ıla, -ıla]*

Kendüsi alubanı dutdı atı / İrdi ardınca hemān **Ḫıżr** ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4598). [ḫıżr,]*

hıżr: *Abıhayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdâdına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat. Beyitte hikayenin aşık rolünde olan erkek kahramanı Hüsrev Hızır'a, sevgili rolünde olan kadın kahraman Gülruh ise ab-ı hayata (ölümsüzlük suyu) benzetilmiştir.*

Yidiler bölügine şāhı ḳatar / **Ḫıżr** yine bir gün varuban yitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5923). [ḫıżr,]*

hıżr: *Âb-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdâdına yetiştiğine inanılan peygamber veya velî olan zat.*

Emr-i Ḥaḳ'la baʿdehū **Ḫıżr'a** irür / Büremědik ṣaḳlayup daḫı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 157). [ḫıżr'a, -a]*

Düşdi ḳılıç Ṣaltıḳ'uñ çün öñine / Döndi **Ḫıżr'a** didi iy Ḫıżr'um gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [ḫıżr'a, -a]*

hıżr lāla ḥażretin: *Seyyid Ali Sultan Bektaşi geleneğinde Kızıl Deli olarak tanınır ve Türk geleneklerinde Pehlivanlığın Piri olarak yerini alır. Horasan erlerinden Hüseyin Ataoğlu olduğu bilinir. Lakaplarından biri de "Hızır Lala" veya "Hızır Lale"dir.*

Daʿvet itdi **Ḫıżr Lāla ḥażretin** / Virdi altun aldı erüñ himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5768). [ḫıżr lāla ḥażretin, -iñ]*

hıżr peyġamber: *Hızır Aleyhisselam peygamber. (Âb-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdadına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.).*

İşidüp Ḫūnkār dir İsmāʿīl'üm / Ḫıżr peyġam-berdür ol kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4604). [ḫıżr peyġamber, --dür]*

hıżr peyġām-ber: *Hızır Aleyhisselam peygamber. (Âb-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdadına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.).*

Ḳayṣeriyye şehrine çün irişür / Ḫıżr peyġām-bere anda bulışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1470). [ḫıżr peyġām-ber, --e]*

Bu ʿazīz bil **Ḫıżr peyġām-ber** durur / Muʿcizāt ehli ulu ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4147). [ḫıżr peyġām-ber,]*

<u>hıżr u ilyās:</u> *Hızır ve İlyas peygamber.*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / **Ḫıżr u İlyās** bil baña yoldaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4050). [ḫıżr u ilyās,]*

<u>hıżr-ı:</u> *Âbıhayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine ve kul sıkıştığında imdadına yetiştiğine inanılan zat.*

Ḫıżr-ı ḥāżır şandı anı ḫalḳ-ı cihān / Ḳarşu vardı cümle eren pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5635). [ḫıżr-ı,]*

<u>hıżr-ı nebī:</u> *Hızır Nebi, Hızır Peygamber.*

Ayrılup Ḫūnkār gitdi bir yaña / **Ḫıżr-ı nebī** de gider hem bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1510). [ḫıżr-ı nebī,]*

Diyüben ḳalḳınca ol **Ḫıżr-ı nebī** / Ṣaru İsmāʿīl döndi ey ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4597). [ḫıżr-ı nebī,]*

<u>ho:</u> *Da, de.*

Yā buña īmān getür budur ʿilāc / Yā **ḫo** çāker oluban virgil ḫarāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 902). [ḫo,]*

Yoḫsa buña ḳarşu ṭurmaz kāfirīn / Ne **ḫo** böyle siḥr idiser sāḥirīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 903). [ḫo,]*

Küpçegümde yaġ **ḫo** ḳalmış durur az / Ḳoyayın etmege o yaġdan biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [ḫo,]*

Ne ṣu içdi ne **ḫo** istedi ṭaʿām / Ayaḳ üzre eyledi ṭurup ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4738). [ḫo,]*

<u>ho:</u> *(Fa.) Kendi, bile, dahi.*

Bu yaña geldük Külü Ḫan elini / Yā **ḫo** meẕkūr Cān Baba aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2535). [ḫo,]*

<u>ho:</u> *0, şu.*

Ḳırşarı'nda ol **ḫo** Bektaş-ḫānedür / Ḳaya Tekyesi bir āsitānedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3098). [ḫo,]*

<u>ho:</u> *De bağlacı.*

Bu **ḫo** meşhūrdur cihān ḫalḳı bilür / Er nefesi çavdarı buġday ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [ḫo,]*

ho: *Hey, seslenme ünlemi; de bağlacı.*

Yā **ẖo** şimdi küllüñüzi ḳıraram / Şerriñüz ḫalḳ üzerinden ıraram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 881). [ẖo,]*

Yā **ẖo** varup ol eri ṭutuñ bu dem / Yā iderem küllīñüzi ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [ẖo,]*

ho: *Şu; işaret sıfatı.*

Yā **ẖo** sāḥir siḥrini siz bozuñuz / Kendüñüzden yā ümīdi üzüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 879). [ẖo,]*

ẖoca: *Hoca, efendi.*

Tepsi ḳanı diyüběni ṣordı ol / Didi **ẖōcam** tepsiyi ṣaḳladı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5954). [ẖōcam,]*

ẖod: *(□□□) zamir. (Fars. ẖōd) Kendi, bizzat,.*

İdrīs eydür ḳomaduḳ biz **ẖod** çırāḳ / Ḳandan oldı işbu aydınlıġa baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [ẖod,]*

ẖod: *Kendi, bile, dahi.*

Yoḳsa **ẖod** ola helāk ḳurtılavuz / Söz yalanıduġın andan bilevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2493). [ẖod,]*

ẖod: *"De/da" bağlacı.*

Ne ekin ekdi biçer ne **ẖod** ekin / Ḳılmadılar müʾmine daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 850). [ẖod,]*

ẖod: *"de, da" bağlacı.*

Bir sögüş olsa ve yā **ẖod** olsa ṭoy / Fekye olmış-ıdı ʿādet işbu ḫūy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2672). [ẖod,]*

Didi ol kimsene kim ḫoş geldüñüz / Kimidügümüz bizüm **ẖod** bildüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3876). [ẖod,]*

Ya ḥaḳından gel yā **ẖod** ʿahdi ṣıruz / Biz daḫı bildigümüzi iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4295). [ẖod,]*

ẖod: *"-de, dahi".*

Şimdi **ẖod** müʾmin muvaḥḥid olmışuz / Dīn ü īmān u şerīʿat bulmışuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2600). [ẖod,]*

ẖod: *"Kendi" anlamında dönüşlülük zamiri.*

Ẕikrini itdügümüz cān ol durur / Didiler bu **ẖod** henuz bir ṭıfl genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [ẖod,]*

Aḳça Ḳoca öñce **ẖod** gitmiş-idi / İşini cümle tamām itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2333). [ẖod,]*

ẖod: *" -de/-da" bağlacı.*

Er yavuzlıḳ idene iḥsān ider / Eylüge eylügi **ẖod** ḥayvān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 926). [ẖod,]*

Yoḳsa bir maḳṣūd içün degül durur / İşbu teklifden murād **ẖod** ol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [ẖod,]*

Biz fakīrlěri gönderdi size / Size **ẖod** maʿlūm durur geldük söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4375). [ẖod,]*

Ḫod ne Ḫūnkār ḥażreti didi yüri / Şol fülān memlekete gitgil giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4681). [ẖod,]*

Didiler ol ḥāli hiç biz görmedük / Ġavrine yā **ẖod** bu sırruñ irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [ẖod,]*

Çünki gönderdükleri piş-rev gelür / Her ne-y-ise ere **ẖod** maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5148). [ẖod,]*

ẖōr ol-: *Küçük düşmek, îtibârını kaybetmek, zelil olmak.*

Ḳocalup ḳalmadı tende ḳuvvetüm / Ḫōr oldı cüššede hem heybetüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4950). [ẖōr ol-, --dı]*

ẖōr ol: *Küçük düşmek, îtibârını kaybetmek, zelil olmak.*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / Cümle papas ağlaşuban oldı ẖōr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 861). [ẖōr ol, --dı]*

ẖōr u zār: *Hakir bir durumda inleyip duran.*

Geldi bir cıblaġ abdāl **ẖōr u zār** / Mülküñ ıssı didi budur Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 752). [ẖōr u zār,]*

hora geç-: *Beğenilmek, kabul olunmak, işine yaramak, makbule geçmek.*

Alucı ẖora geçürdiler tamām / Ḥaḳḳına gül-bāng çekerler ẖāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2916). [ẖora geç-, --di, --ler]*

Ṣovucaḳ bu yimişi ẖora geçür / Seferüñ emrini andan didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3149). [ẖora geç-, --ür]*

ḫora geçür: *Hayırlı olmasını sağlamak.*

Siz ḳabūl idüp ḫora geçürdüñüz / Ne-y-içündür dir bu ḥikmet görüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4656). [ḫora geçür, --dü, --ñüz]*

Er naẓarında ḫora geçüreler / Eyleyüp iclās emrin göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4728). [ḫora geçür, --eler]*

horaṣān-: *Horasan, Orta Asya'da büyük bir yerleşim yeri.*

Ḫoraṣān'ıñ ṣāh-ıdı luṭfı delīm / Mülki mālı gerçi ġāyet çoġ-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5870). [ḫoraṣān'ıñ, -ıñ]*

ḫorāsān: *Horasan, Orta Asya'da büyük bir yerleşim yeri.*

Ḥaḳḳ'ıñ emrine oluban intiẓār / Varup İbrāhīm **Ḫorāsān'a** yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 247). [ḫorāsān'a, -'a]*

Olubanı döndi **Ḫorāsān'a** bāz / Geldi Niṣābūr'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6667). [ḫorāsān'a, -'a]*

Ḳafleye uyup ider ʿazm-i maḳām / İrdi müddetle **Ḫorāsān'a** yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6699). [ḫorāsān'a, -'a]*

Böyle ẕikr eyledi ol ehl-i kerem / Çün **Ḫorāsān'uñ** erenleri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6730). [ḫorāsān'uñ, --uñ]*

Pes **Ḫorāsān'uñ** o girçek erleri / Ṣaf ṣaf olup cümle geldi ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1177). [ḫorāsān'uñ, --uñ]*

Māverā'n-nehr'i **Ḫorāsān'ı** tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i alur hep iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1613). [ḫorāsān'ı, -ı]*

Ḫācī Bektaş-ı Velī durur adı / **Ḫorāsān'dan** olur aṣlı bünyādı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2612). [ḫorāsān'dan, -'dan]*

Didi Ḫūnkār nereden gelişiñüz / **Ḫorasān'dandur** didiler bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3065). [ḫorasān'dandur, --dan, --dur]*

Bu yidi er bile **Ḫorasānīdür** / Key ulu bil bunlaruñ nişānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5420). [ḫorasānīdür,]*

Olıcaḳ erkān Ḫʿāce'den tamām / **Ḫorasān'a** gelicegez ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5414). [ḫorasān'a, -'a]*

Ḫorasān'da bu yidi er nām-dār / Ḥażret-i Ḫūnkār'a aḳtarıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5415). [ḫorasān'da, -'da]*

Çün sefer ḳıldı **Ḫorasān'dan** özi / Ḳıldı Beytu'llāh'a sefer kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5417). [ḫorasān'dan, -'dan]*

Bir nefes menzil alan er ol durur / Çün **Ḫorāṣan'dan** varur Mekke'ye er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [ḫorāṣan'dan, -'dan]*

ẖorāsān: *İran'ın doğusunda olan bölgenin adı.*

Yum gözüñ dir yumuban gözin açar / Bu Bedaḫşān'dan **Ḫorāsān'a** geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 871). [ḫorāsān'a, -a]*

horāsān: *Horasan şehri.*

Ol **Ḫorasān** iline ḳılup aḳın / Cebr-ile alurdı müʾminler ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 642). [ḫorasān,]*

Ḫalḳa ḳarşu ol ḳanadını açar / Şol **Ḫorāsān** mülkine ḳarşu uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1056). [ḫorāsān,]*

Gelmedin anlar bize biz gidelüm / Tiz **Ḫorāsān** milkine ʿazm idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1066). [ḫorāsān,]*

Defʿa-i vāḥidde anı çıḳarur / **Ḫorāsān** ḳorusına tīz anı ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1083). [ḫorāsān,]*

Ḫˇāce emr itdi o mālı aldılar / Oradan ʿazm-i **Ḫorāsān** ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1087). [ḫorāsān,]*

İy **Ḫorāṣān** şāhı sulṭān pāk-dīn / Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñdür çün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5570). [ḫorāṣān,]*

Mekke ıraḳdur ḫˇāceyi añma sen / Bu **Ḫorāṣān** mülkidür ṣanma ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5937). [ḫorāṣān,]*

Çekdi ġayret cümlesi düni güni / Pes **Ḫorāṣān** milki içinde ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6032). [ḫorāṣān,]*

Bir vilāyet göstere bunda naẓar / Biz **Ḫorāṣān** pirleri indüre baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6054). [ḫorāṣān,]*

Sākin oldı cümle erenler süst ḳavī / Çün **Ḫorāṣān** pīri ʿacze vardı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6062). [ḫorāṣān,]*

Bu kerāmet kendine virildügin / Çün **Ḫorāṣān** şāhı Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6132). [ḫorāṣān,]*

horāsān: *Horasan II Horasan'da yaşayan halk.*

Ol diyāra oldı ḫalīfe yine / Çün **Ḫorāsān** ḫālī ḳaldı ḫalḳı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 253). [ḫorāsān,]*

Nice oldı ideyin bir bir beyān / Ol **Ḫorasān** iḳlīminüñ erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6706). [ḫorasān,]*

Tekbīr ider daḫı başına urur / Pes **Ḫorāsān** iḳlīmine bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6747). [ḫorāsān,]*

Ol **Ḫorāsān** milkine vālī idi / Ḥażret-i şeyḫ-i şuyūḫ ulı ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 637). [ḫorāsān,]*

Ol cihetden **Ḫorasān** mülki tamām / Başsuz ayaġa dönüben ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 695). [ḫorasān,]*

Çün **Ḫorāsān** ḫalḳı anda geldi pes / Şeyḫe nāliş itdiler feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 705). [ḫorāsān,]*

Var Bedaḫşān iline eyle aḳın / Al **Ḫorāsān** ḫalḳınuñ andan ḫaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 739). [ḫorāsān,]*

Cemʿ olup bir vaḳt **Ḫorāsān** erleri / Ol vilāyet ol kerāmet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1060). [ḫorāsān,]*

Ġayret idüben **Ḫorāsān** erleri / Gĕtürüben bunda ḳomışlar geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1528). [ḫorāsān,]*

ḫorāsān mülk: *Horasan diyarı.*

Ḫorāsān mülkine irdi gör n'ider / Arayuraḳ ṭaġları nā-gāh bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6652). [ḫorāsān mülk, --n, --e]*

ḫorāsān mülkinde: *Horasan diyarı.*

Mūsīyü'š-Šānī'nüñ oġlıdur ol er / **Ḫorāsān mülkinde** meşhūr muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1370). [ḫorāsān mülkinde, --n, --de]*

horasān pīrleri: *Horasan'ın ileri gelenleri, erenleri.*

Dir Ḫorasān pīrlerine iricek / Anlaruñ görklü cemālin göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3071). [ḫorasān pīrleri, --n, --e]*

hōş: *Beğenilen, duyguları okşayan bir biçimde.*

Bunları ḥıfẓ it diyü **ḫoş** söyledi / Şāh velāyet idicek āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 192). [ḫoş,]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat işidüñ / İşidüp sözüm ile **ḫoş** iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [ḫoş,]*

Dürlü ṭonlar **ḫoş** giyĕsiler nefīs / Kimseye olmış degül ol ṭon enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3816). [ḫoş,]*

Çün sözin işitdi Ḫūnkār ḫāżreti / Ḳıldı aña **ḫoş** naẓarla himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5404). [ḫoş,]*

hōş: *Beğenilen, duyguları okşayan, güzel, iyi.*

Ẕikr ideyin yine bir **ḫoş** ṣoḥbeti / Gūş iden bula neşāṭ u selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2351). [ḫoş,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl **ḫoş** refīḳ / Aluban yol gitdi bir ḳaç gün ṭarīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2748). [ḫoş,]*

Gelgil iy ferḫunde-i ferruḫ-liḳā / ʿArż it bir **ḫoş** meʿānīden ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3783). [ḫoş,]*

Üç gün anda **ḫoş** temekkün eyledi / Baʿd ez-ān gör şeyḫi aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5363). [ḫoş,]*

hōş: *Beğenilen, duyguları okşayan bir biçimde.*

Atası yirine oldı pādişāh / Geçdi taḫta giydi **ḫoş** zerrīn külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1634). [ḫoş,]*

İsteyenler Āl-i Selcūḳ'dan ḫaber / **Ḫoş** tevārīḫlere eylĕsün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1638). [ḫoş,]*

Ẕikr ideyin düşümi **ḫoş** diñlegil / ʿİlm ehlisin sözüm key añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1677). [ḫoş,]*

Ḳara tāc üstine **ḫoş** mīzer siyāh / Ṣaruban başına giymişdi zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2447). [ḫoş,]*

Ḫoş meʿānīden beyān eyle ġarīb / Dil-güşā ola be-ġāyet ol ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3888). [ḫoş,]*

Eyledi **ḫoş** ʿizzet ü ikrām aña / Ḫayli çoḳ iḥsān-ıla inʿām aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5362). [ḫoş,]*

hōş: *Beğenilen / güzel.*

Aḳsarāy Ṣuyı'na **ḫoş** sed baġladı / Yapdurup şehrin işini ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1627). [ḫoş,]*

Bu yaña bir söz daḫı ẕikr ideyin / **Ḫoş** beyāndur anı daḫı diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [ḫoş,]*

Artuban eksilmesün didi ol er / Ṭaşuban dökülmesün dir **ḫoş** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1719). [ḫoş,]*

Ḳalḳup andan geldi Çille-ḫāne'ye / Gördi ki bir **ḫoş** maġāra bī-żiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1757). [ḫoş,]*

Gine gel bir **ḫoş** ḫaberden ac zebān / Güş iden süre ṣafā şād ide cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2187). [ḫoş,]*

Şöyle bir **ḫoş** sözi taḳrīr eylegil / Bir meʿānī ṣuḥfın açup söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2188). [ḫoş,]*

Öyük'üñ ḳarşusına bir **ḫoş** yire / Oturup Ṣaru'ya iydür tīz dura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2507). [ḫoş,]*

Dir ki müşt̄āḳam Müsülmān olmaġa / **Ḫoş** muvaḥḥid ehl-i īmān olmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3267). [ḫoş,]*

Beşḳarış'da yapdı hem bir **ḫoş** binā / Hem teʾeḫḫül eyledi bulup ġınā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5313). [ḫoş,]*

Çün üçünci oġlı rıḥlet eyledi / **Ḫoş** işit Pīrāb Sulṭān n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5374). [ḫoş,]*

Ḫoş selām virüp duʿā ḳıldı o dem / Çünki ol Sulṭān ʿAlā'ed'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6395). [ḫoş,]*

hōş: *1)Aslında,gerçi. 2)Beğenilen,hoş.*

Naġme-i ʿuşşāḳda **ḫoş** sāz eylegil / Şevḳ u ẕevḳ-ıla ser-āġāz eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4018). [ḫoş,]*

Üstine yapdurdı bir ʿālī binā / **Ḫoş** mezārını belürtdi hem yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5030). [ḫoş,]*

Ḫoş Baraḳ'sın Baraḳ'umsın Baraḳ'um / Saña ol durur naṣībüm bil benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5461). [ḫoş,]*

hōş: *Beğenilen.*

Gine bir **ḫoş** menkabātından beyān / Ḫˇāce'nüñ ẕikr ideyin diñle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1059). [ḫoş,]*

hōş: *(Fars.) Duyguları okşayan, zevk veren, beğenilen, güzel, iyi, latif.*

Ḳıldı **ḫoş** şehr-i Nişābūr'da ḳarār / Salṭanatla ʿömr sürdi bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 257). [ḫoş,]*

Ḫoş kenarı sebzezār u murġzār / Bir niçe ḫatun kişi yurlardı ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 339). [ḫoş,]*

Pes dügün yaraġın itdi az az / **Ḫoş** velīme ḳıldı eylĕdi dügün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 364). [ḫoş,]*

Cümlesi hep aña taḥsīn itdiler / Didiler **ḫoş** rāy u tedbīr eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 387). [ḫoş,]*

Ḫoş ṣavābma ʿḳūl sözler söyledüñ / Ṣaldılar ādem ḳamu şehre ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 388). [ḫoş,]*

Ḫoş muʿaṭṭar rāyiḥa gülden gelür / Hīç özinden gelmemiş ḫūn u nifās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 402). [ḫoş,]*

Eyleye taʿlīm-i ʿilm ol ḫūb-liḳā / Yapdılar taʿlīm içün bir **ḫoş** maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6623). [ḫoş,]*

Dut ḳulaḳ diyĕyin iy ṣāḥib-naẓar / Dir Menāḳıb'da mükemmel **ḫoş** beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6646). [ḫoş,]*

Çevresi yaşıl çemen **ḫoş** murġzār / Didiler yā şeyḫ dāyim bunda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [ḫoş,]*

Şol sūsen yapraġı üstine anı / Ṣaluban üstinde **ḫoş** ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6734). [ḫoş,]*

Ḥażretüñe varup ziyāret idelüm / Cānumuza **ḫoş** beşāret idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 935). [ḫoş,]*

Anda daḫı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat eyledi / Muṣṭafā'yı **ḫoş** ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1226). [ḫoş,]*

Üç yıl anda **ḫoş** mücāvir oldı er / Pes ʿibādet ṭāʿat ile ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1227). [ḫoş,]*

Rūm ḳurbına gelince ol hümām / Rūm erenlĕrine virdi **ḫoş** selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1276). [ḫoş,]*

Gör ki Ḫūnkār ululıġı bir n'ider / ʿĀlem-i maʿnāya **ḫoş** naẓar ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1294). [ḫoş,]*

Tekbir idüben giyürdi başına / **Ḫoş** naẓar ḳıldı içine ṭaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1445). [ḫoş,]*

Kim durur bunları ḥayfā bilmedüm / **Ḫoş** duʿā himmetlerini almadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1491). [ḫoş,]*

Şükr idüp Ḥaḳḳ'a šenālar eyledi / **Ḫoş** niyāz idüp bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1496). [ḫoş,]*

Ḫayr-maḳdem **ḫoş** ḳadem getürdüñüz / Cān u dilden hemmümüz götürdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1497). [ḫoş,]*

Er durur bildi görincek birbirin / Birbiriyle **ḫoş** görişdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1512). [ḫoş,]*

Ḳoydı birez yaġ etmek içine / İltüben **ḫoş** ṣundı Ḫūnkār'a yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1559). [ḫoş,]*

Bilmedük dir evliyā ımış ol er / **Ḫoş** duʿādandur olan işbu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [ḫoş,]*

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Ẕikr idem diñle saña bir **ḫoş** beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [ḫoş,]*

Otlu ṣular **ḫoş** müşerref yir-idi / İşi Ḫünkār'uñ orayı seyr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1910). [ḫoş,]*

Ḫoş żiyā-y-ıla pür oldı ol mekān / Görüp anlar didiler aḥsent i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [ḫoş,]*

Aç yine bir **ḫoş** meʿānīden sözin / İllā **ḫoş** maʿnī ola ġāyet güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [ḫoş,]*

Aç yine bir **ḫoş** meʿānīden sözin / İllā **ḫoş** maʿnī ola ġāyet güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [ḫoş,]*

Gel virĕyin saña anı eyle nūş / Ger ziyān gelmeye bilem anı **ḫoş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [ḫoş,]*

Yazlamaġa güzlemege yir gerek / Aña göre imdi **ḫoş** tedbīr gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2646). [ḫoş,]*

Gine gel yād eyle bir **ḫoş** menḳabāt / İy mükerrem muḥterem ẕāt-ı ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2728). [ḫoş,]*

Didiler aġaç kütügidür gelen / Mevc içinde böyle **ḫoş** ġalṭān olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2766). [ḫoş,]*

İtmege eri ziyāret geldiler / **Ḫoş** duʿā vü himmetini aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2954). [ḫoş,]*

Ol mekān ḳurbında bir çay var-ıdı / **Ḫoş** zülāl olup revān aḳar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [ḫoş,]*

Oturup bir laḥẓa ṣoḥbet itdiler / **Ḫoş** muvānesetle ülfet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3208). [ḫoş,]*

Gölgesi olmaya **ḫoş** vire żiyā / Olısardur her ṭarafı rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3438). [ḫoş,]*

Ẕikr itdi bize kümmel **ḫoş** beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3785). [ḫoş,]*

İtdiler ārām ol gün ol gice / Oldı **ḫoş** ṣoḥbet ne diyem kim nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3973). [ḫoş,]*

Ser-tırāşa **ḫoş** işāret eyledi / Mūyumuz indür diyüben söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4023). [ḫoş,]*

İşbu remzden bir işāret var durur / Bendelere **ḫoş** beşāret var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [ḫoş,]*

Evliyādan aldı **ḫoş** ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4081). [ḫoş,]*

Dir beyān kümmel bu resme dil-güşā / **Ḫoş** beyāndur dut ḳulaḳ key müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4094). [ḫoş,]*

Ḳayṣeri'de ḳayṣer ile **ḫoş** ṭurış / Eylediler bir ulu ceng ü urış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4176). [ḫoş,]*

Yolda giderken bir ara oldı ṭuş / Oldı yoldaş itdi baş anuñla **ḫoş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4222). [ḫoş,]*

Ḳuvvet ısı **ḫoş** yigit olduñ bugün / Ne oturursın daḫı böyle zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4283). [ḫoş,]*

Emr ider ḳondurdılar bir **ḫoş** yire / İnüben çün oldılar rāḥat yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4369). [ḫoş,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına girdiler / Kademine **ḫoş** erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4371). [ḫoş,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ʿizzet eyledi / **Ḫoş** güler yüz-ile ṭatlu söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4372). [ḫoş,]*

Döndi ol beglere Ḫūnkār söyledi / Ḥāli **ḫoş** remz-ile tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4411). [ḫoş,]*

Ḫoş ġazā ḳılsun tīġ ursun kāfire / Kendü de ḳılsun naẓar dir bu ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4415). [ḫoş,]*

Ṭal çıḳar bir **ḫoş** güzīn maʿnā-yı ter / Dilden aḳıt lücce-i şehd ü şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4462). [ḫoş,]*

Vardı bir ḫatun ġāyet pārsā / **Ḫoş** vilāyet ehli ġāyet er nisā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [ḫoş,]*

Ḳarşulayuban alalum gelelüm / **Ḫoş** naẓar himmet duʿāsın alalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4481). [ḫoş,]*

Bir sürü ḳuzuyı hep ḳurbān ider / Gör seḫāyı ol ne **ḫoş** erkān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4499). [ḫoş,]*

El götürdi **ḫoş** tażarruʿ eyledi / Olmasın iḥyā tavaḳḳuʿ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4507). [ḫoş,]*

Bir daḫı yoldan Ḳarayük'e irer / **Ḫoş** ḥużūrla baʿd ez-ān ḳıldı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4534). [ḫoş,]*

Ṣaru İsmāʿīl yitişüp geldi tīz / Didi bir meftūl-bend bir **ḫoş** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4537). [ḫoş,]*

Ol ʿazīze gördiler bir **ḫoş** maḳām / Çille çeke anda çil rūz ol müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [ḫoş,]*

Gördi bir **ḫoş** pīr ʿazīz ü ḫoş-liḳā / Aḳ ṣaḳallu yüzi görklü müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [ḫoş,]*

Ṣaru İsmāʿīl yüridi ilerü / **Ḫoş** tevażżuʿ eyledi ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4580). [ḫoş,]*

Gider olsa ḥażret-i Ḫūnkār'a ol / **Ḫoş** laṭīf buġday unı alurdı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4618). [ḫoş,]*

ʿĀdetince aldı **ḫoş** buġday unı / Süd-ile yaġ-ıla iletdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4625). [ḫoş,]*

Ḫoş müsāferet ider üç gün tamām / Olıcaḳ dördünci gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4707). [ḫoş,]*

Gördi aḳar ṣu çimenler sebze-zār / Bitüben dürlü çiçek **ḫoş** murg-zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4843). [ḫoş,]*

Getürüben yirine ḳonuḳladı / **Ḫoş** żiyāfetle ḳonuḳlıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4901). [ḫoş,]*

Ol yire ḳıldı naẓar **ḫoş** ṣu çıḳar / Ḫoş zülāl gibi revān olup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4944). [ḫoş,]*

Ol yire ḳıldı naẓar ḫoş ṣu çıḳar / **Ḫoş** zülāl gibi revān olup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4944). [ḫoş,]*

Gezer-iken ol yiri seyrān-ıla / Geldi bir çiftci öküzi **ḫoş** dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4947). [ḫoş,]*

hōş: *Beğenilen, iyi, güzel.*

Vardı İdrīs yapdı bir **ḫoş** cāygāh / Evliyāyı göre gelenler zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2065). [ḫoş,]*

Çün işitdi bu sözi bildi keşiş / Bildürür remz-ile aña **ḫoş** reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [ḫoş,]*

hōş: *"olur, iyi, tamam" anlamına gelen bir yanıt kelimesi.*

Ne ḳadar küçük zuvālā dutalar / **Ḫoş** büyük büyük ṣomunları çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1539). [ḫoş,]*

hōş: *"Ne güzel, ne iyi, hamdolsun!".*

Çün gelüp İdrīs virür öyle ḫaber / Şevḳ odı **ḫoş** virdi kendüye ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [ḫoş,]*

Ḫoş ye ğël elmaları biter ʿacīb / Dir Ṣaru baḳ gör ki nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [ḫoş,]*

Gine sizüñdür bu söz siz söyleñüz / **Ḫoş** mürüvvetdür ki dir siz eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [ḫoş,]*

Key ḳatı maḥbūb olur-ıdı ġarīb / **Ḫoş** maġāra ḫoş-maḳām-ı dil-firīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2359). [ḫoş,]*

Ol zamānda var-ıdı bir **ḫoş** ʿazīz / Ġāyet ehl-i ʿilm hem ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2382). [ḫoş,]*

Raṣad ʿilminden kitāb te'līf ider / **Ḫoş** meʿānī derc idüp taṣnīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2385). [ḫoş,]*

Hem ḳara ḳaftān giyerdi üstine / Gelmiş-idi **ḫoş** ziyāret ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2448). [ḫoş,]*

Girüben ḳazana **ḫoş** ḳıldı ḳuʿūd / Ḳapayup aġzın daḫı ṣıvatdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2502). [ḫoş,]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba dirlĕr-imiş / **Ḫoş** vilāyet ehli gürbüz er-imiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2610). [ḫoş,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a gelürlĕr-idi / **Ḫoş** ziyāret eri ḳılurlar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2656). [ḫoş,]*

Pes bu nevʿe oldı cemʿiyyet ḳatı / Ḳaldı **ḫoş** vaḥdetle Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2666). [ḫoş,]*

Şöyledür naḳli bu aḫbāruñ ʿayān / **Ḫoş** Müsülmān oldı Külü Ḫan i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2667). [ḫoş,]*

Refʿ olur ḥicāb keşf olur maḳām / Ol naẓardan buldı **ḫoş** rütbet tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2738). [ḫoş,]*

Ḳondururlar bunları iʿzāz-ıla / **Ḫoş** ziyāfet eylediler nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2778). [ḫoş,]*

Pes keçe getürdi Ṣaltıḳ bunlara / **Ḫoş** Ḥüseynī dindi çün kim bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2782). [ḫoş,]*

Ḫoş Ḳızılca Ḫalvet içre Ḫıżr-ıla / Ṣoḥbet iderlerdi ikisi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2823). [ḫoş,]*

İtdüginden ṣoñra anda eyle iş / **Ḫoş** vilāyetle bu resm-ile reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2854). [ḫoş,]*

Eylediler ne kim erkān var-ısa / **Ḫoş** durur yār yārına ġam-ḫˇār ısa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2882). [ḫoş,]*

Çün varur yirine **ḫoş** ārām ḳılur / Dürlü işler kendüden iẓhār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2887). [ḫoş,]*

Bereni yirine ol gelmiş-idi / **Ḫoş** tahıl eyleyüben ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2906). [ḫoş,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işāret eyledi / Ol işāret **ḫoş** beşāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2915). [ḫoş,]*

Yūnus'uñ ḳarnı uruldı şevḳ-ıla / Gözleri yaşı aḳar **ḫoş** ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2947). [ḫoş,]*

Ḫoş müvellā üc yüz abdāl uydurur / Her iş olmasına vaḳti köydürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2958). [ḫoş,]*

Ḳıldılar bir hafta **ḫoş** ṣoḥbet tamām / Oldılar mesrūr vaṣla ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2983). [ḫoş,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ḫoş** ḳıldı naẓar / Ol naẓar cānına eylĕdi ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3005). [ḫoş,]*

Adını dirlĕr-idi anuñ Çırāḳ / Görmege Ḫūnkār'ı **ḫoş** ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3037). [ḫoş,]*

Kendü daḫı o bıñara ʿazm ider / Cānı ere irmege **ḫoş** cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3056). [ḫoş,]*

Meclis olup anda **ḫoş** oturdılar / Heb ḥicābı aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3100). [ḫoş,]*

Ekdügi bostānı yidürdi o yıl / **Ḫoş** ḥuzūr itdi geçen ebnā sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3140). [ḫoş,]*

Dir ẓamīrinden ne **ḫoş** kişi olur / Nice ruhbānlıḳ bunuñ işi olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [ḫoş,]*

Bir ḳapu oldı ʿayān açup girür / **Ḫoş** laṭīf miḥrāb-ıla mescid görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3277). [ḫoş,]*

Ḫoş faḳīrāne giyüp ḫırḳa vü tāc / Ṭabʿ-ı nāzük hem faḳīrāne-mizāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3281). [ḫoş,]*

Ḫoş murād olduġı miḳdār ol namāz / Ḳıluban oḳıdı vird itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3282). [ḫoş,]*

Gördi er **ḫoş** bizi işbu ḥāl-ile / Fiʿlümüzde gördügüñ efʿāl ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3286). [ḫoş,]*

Mollā ile remzümüz oldı tamām / Ol umūr **ḫoş** yirine geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3546). [ḫoş,]*

Didiler Mollā'ya **ḫoş** olduñ ḳabūl / Didi bizüm saña Ḫūnkār bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3642). [ḫoş,]*

Baʿd ez-ān ḥālāt aña **ḫoş** el virür / Keşf seyrinden niçe sırlar görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3664). [ḫoş,]*

Dir Saʿīd **ḫoş** ẕikr taḳrīr eyledi / Ḫoş müvecceh didi ne kim söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3736). [ḫoş,]*

Dir Saʿīd ḫoş ẕikr taḳrīr eyledi / **Ḫoş** müvecceh didi ne kim söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3736). [ḫoş,]*

Getürüp bunları atdan indürür / ʿİzzet-ile **ḫoş** evine ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3873). [ḫoş,]*

Ḫoş ḥayāt bulmış o dem örü ṭurur / Yanına ol oġlanuñ sürüp varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3907). [ḫoş,]*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳıldılar namāz / Eylediler **ḫoş** duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3974). [ḫoş,]*

Alup oġlın evine ol kes gider / **Ḫoş** ḥużūr-ıla varup rāḥat ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4016). [ḫoş,]*

Köşk içi şöyle maḳāmı key şerīf / **Ḫoş** fuṣūṣ kārı münaḳḳaşdur laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [ḫoş,]*

Ḫoş taḥiyyāt eyleyüp virdi selām / Nuṭḳ açup andan didi böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4132). [ḫoş,]*

Şimdi meşhūr Ḳara Abdāl ol durur / **Ḫoş** vilāyet ehli ṣāḥib-ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4168). [ḫoş,]*

Ḫoş Külü Ḫan'ı Müsülmān eyledi / ʿAskeriyle ehl-i īmān eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4345). [ḫoş,]*

Bu yaña Ḫūnkār rumūzın eyle gūş / Ḳarayük'de ṭurur-iken şöyle **ḫoş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4353). [ḫoş,]*

Gĕtürüp Ḫūnkār'a vü umdı duʿā / **Ḫoş** murādın buluban döndi yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4358). [ḫoş,]*

Yazdı kātib olanın derc eyledi / **Ḫoş** feṣāḥatler söze ḫarc eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4416). [ḫoş,]*

At depüp Miḫāl ilerüye varur / İrüben tekvūra bir **ḫoş** tīġ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4447). [ḫoş,]*

Ḥażret-i Seyyid mezārın olʿazīz / **Ḫoş** ziyāret eyleye vü döne tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4464). [ḫoş,]*

Yapdı ḳubbe ḫūb maʿmūr eyledi / **Ḫoş** belürtdi mülkde meşhūr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4469). [ḫoş,]*

Görüben dir anı Ḫūnkār ḥażreti / Erlik itdüñ **ḫoş** seḫāvetle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4500). [ḫoş,]*

Ṣoḥbetine Ḫıżr'uñ irdügine şād / Oluban mesrūr olur **ḫoş** dil-güşād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4612). [ḫoş,]*

Tā dimāġ-ı cān ola **ḫoş** tāze ter / Lezzetin dadın gözetměye şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4667). [ḫoş,]*

Dügün idüp biribirine virdiler / Ol ikisi **ḫoş** murāda irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4793). [ḫoş,]*

İşiděnüñ kimisi taṣdīḳ ider / Yolda yoldaşını **ḫoş** tevfīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5031). [ḫoş,]*

Ḫoş semāʿ bünyādın andan urdılar / Şevḳ u zevḳ-ıla semāʿa girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5103). [ḫoş,]*

Elin öpübeni ḳıldılar neşāṭ / Ṣādī-y-ile **ḫoş** bulurlar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5211). [ḫoş,]*

Ḫoş mezārı var müşerref cāygāh / Yüz süre varur-ısañ eyle nigāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5265). [ḫoş,]*

Anuñ içün yapdı **ḫoş** mesken laṭīf / Bir niçe yıl ḳıldı süknā ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [ḫoş,]*

Meger ol beg kendi-çün günbed ulu / Yapdurupdur **ḫoş** binā ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [ḫoş,]*

Ol Ḥaḳ'uñ varlıġını alup gider / Ol beḳā mülkinde **ḫoş** vaṭan ṭutar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5595). [ḫoş,]*

Ṣıdḳ-ıla īmān şehādet getürür / Tekbīr idüp **ḫoş** ṣalāvāt getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5619). [ḫoş,]*

Siñmiş aña yidi cennet ḳoḳusı / ʿĀlemi itmiş muʿaṭṭar **ḫoş** būsı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5647). [ḫoş,]*

Dilegince devr iderdi māh ü sāl / Devleti şemsi bulupdur **ḫoş** kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5754). [ḫoş,]*

Geldi dirler arslāna olmış süvār / **Ḫoş** yaḳın geldi ḳapuya ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6216). [ḫoş,]*

Cehd idüñ ki ola dervīş göñli **ḫoş** / Ḫarmanuñuz dānesi ki oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6263). [ḫoş,]*

Ṣaḳlañ anı eylemişem **ḫoş** naẓar / Her kimüñ ki oġlı ḳızı olmasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6264). [ḫoş,]*

Ḫoş tesellī itdi anlara hemān / Ṣatdı Türkler her birin sīm ü zere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6269). [ḫoş,]*

Virdi ʿizzet birle şāha **ḫoş** selām / Didi şāhā durduġınca nüh felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6336). [ḫoş,]*

hōş: *"...eee, peki, yoksa" anlamına gelen sözcüktür.*

Seyyid'üñ çünki mezārına varur / **Ḫoş** ziyāret eyleyüben yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5033). [ḫoş,]*

hoş eyle: *Rahatla, içini ferah tut.*

Tā ki dervīşler anı nūş eyledi / Pür olup göñüllerin ḫoş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4653). [ḫoş eyle, --di]*

hoş eyle: *Rahatlık vermek, mutlu etmek.*

Ṣaru İsmāʿīl idince böyle gūş / Eyledi şād-ıla cān u göñli ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4611). [ḫoş eyle, --di]*

hoş gel: *İyi bir etki yaratmak.*

Geldi Külü Ḫan'a ḫoş bu söz ʿaceb / Söyledügüñ rāst sözdür didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2494). [ḫoş gel, --di]*

hoş gel: *Hoşa gitmek ‖ hoş görünmek, güzel gelmek.*

Ḥüsni vü ḫulḳı kelāmı ser-te-ser / Ḫoş gelür sulṭāna çün ḳıldı naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4257). [ḫoş gel, --ür]*

hoş geldi: *Hoş, güzel gelmek, hoşuna gitmek, memnuniyet duymak.*

Sözümüz ṭutarsa **ḫoş geldi** ʿazīz / Dutmaz ise girü dönsün didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3532). [ḫoş geldi,]*

hoş geldüñ: *Hoş gelmek, iyilikle birlikte gelmek.*

Elmayı getürdük senden ilerü / Eyü geldüñ **ḫoş geldüñ** gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3062). [ḫoş geldüñ,]*

İrişürdi Fāṭıma Ana anlara / **Ḫoş geldüñ** dir idi hem bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3804). [ḫoş geldüñ,]*

hoş geldüñüz: *Bir yere ziyaret edildiğinde ev sahibi tarafından söylenen memnuniyet ifadesi. Hoş gelmek, safâlar getirmek.*

Fāṭıma dir anlara **ḫoş geldüñüz** / Luṭf idübeni mürüvvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3819). [ḫoş geldüñüz,]*

Didi ol kimsene kim **ḫoş geldüñüz** / Kimidügümüz bizüm ḫod bildüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3876). [ḫoş geldüñüz,]*

Ḫoş geldüñüz ḳadem getürdüñüz / Dir ne-y-içün böyle zaḥmet gördüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4373). [ḫoş geldüñüz,]*

hoş geldüñüz: *Hoş gelmek, iyilikle birlikte gelmek. Bir yere yeni geleni karşılarken söylenen nezaket, esenleme sözü.*

Gelüben bunlara ikrām eylesün / **Ḫoş geldüñüz** diyüben söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3806). [ḫoş geldüñüz,]*

hoş gör: *Iyiye yormak; hoşgörü ile karşılamak.*

Tınmayubanı oturdı bir zamān / Mollā da Ḫūnkār'ı ḫoş gördi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3393). [ḫoş gör, --di]*

hoş it: *Hoş etmek; zevk vermek.*

Bu-y-ıdı maḳṣūd diyüp dil ḫoş ider / Ol gice ḫatuna çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 319). [ḫoş it,]*

hoş it-: *Hoş etmek.*

Anlaruñ sözin Zupun çün gūş ider / İşidüben cān u gönli ḫoş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4911). [ḫoş it-, --er]*

hoş it-: *Iyi, layık bir muamelede bulunmak; oh olsun manasında kullanılan bir ifade.*

Tā ki mesrūr olayın işidüben / Anuñ-ıla cān u dil ḫoş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2730). [ḫoş it-, --üben]*

hoş nazar it: *Güzel bir niyetle bakmak.*

Çünki tāca itdi Aḥmed ḫoş naẓar / Gördi anda yazıludur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 158). [ḫoş naẓar it, --di]*

hoş selām: *Hoş selam eder, güzelce selamlar.*

Luṭf u kerem-ile virdük **ḫoş selām** / Sen ki Rūm'uñ gözcisisin bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6121). [ḫoş selām,]*

hoş ṭut-: *Birinin dileğini yerine getirerek onu sevindirmek.*

Her mürīd kim giyse benden kisveti / Ḫoş ṭutup mihmānı itsün ḫiẓmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5549). [ḫoş ṭut-, -up]*

hoş-hāl: *Durumu iyi, mesut, bahtiyar, memnun.*

Er müşāhedesine oluban ġanī / Cümlesi **ḫoş-ḥāl** şād idüp cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3670). [ḫoş-ḥāl,]*

hoş-hāl ol-: *Memnun olmak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi çün sözin / Oluban ḫoş-ḥāl aña döndi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1535). [ḫoş-ḥāl ol-, --uban]*

Söylegil alġıl naṣībüñ eyle cūş / Şevḳ-ıla ḫoş-ḥāl olup ḳılġıl ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2946). [ḫoş-ḥāl ol-, --up]*

hoş-liḳā: *Güzel yüzlü.*

Gördi bir ḫoş pīr ʿazīz ü **ḫoş-liḳā** / Aḳ ṣaḳallu yüzi görklü müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [ḫoş-liḳā,]*

hoş-makām-ı dil-firīb: *Gönül aldatan güzel makam.*

Key ḳatı maḥbūb olur-ıdı ġarīb / Ḫoş maġāra **ḫoş-maḳām-ı dil-firīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2359). [ḫoş-maḳām-ı dil-firīb,]*

hoş-naẓar: *Güzel bakış.*

Evliyālardan ya bir kimse gele / Saña andan **ḫoş-naẓar** himmet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1687). [ḫoş-naẓar,]*

hoş-nihād: *Yaradılışı iyi, iyi huylu.*

Böyledür Baḥr içre ad iy **ḫoş-nihād** / Ceddi İbrāhīm Mücāb'a ṣūreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 325). [ḫoş-nihād,]*

Ḫˇāce'den ẕikr ideyüm bir menḳabāt / Bir beyān-ı dil-güşā iy **ḫoş-nihād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 604). [ḫoş-nihād,]*

Aḳsarāy üstinde bil iy **ḫoş-nihād** / Bir dere var Selme dirler aña ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [ḫoş-nihād,]*

Naḳldür ol hādī sebīlü'r-reşād / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol **ḫoş-nihād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2255). [ḫoş-nihād,]*

Zemzeme şehr içre çün oldı ziyād / Uyanur köşkinde ḫan iy **ḫoş-nihād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2426). [ḫoş-nihād,]*

Bir sürü ḳoyunı var-ıdı ziyād / Ḳuzusı hem bir sürü iy **ḫoş-nihād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4494). [ḫoş-nihād,]*

Āh idüp efġān eylerdi ziyād / Çıḳdı der-ḥāl ṭaşraya iy **ḫoş-nihād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5377). [ḫoş-nihād,]*

hoş-ṣıfāt: *Güzel sıfat.*

Elegüm saġmala beñzer bir boz at / Üzre olmışdı süvār ol **ḫoş-ṣıfāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4578). [ḫoş-ṣıfāt,]*

hoy: *Hoy şehri.*

Atdı ol putı hemān od içine / Put yandı dönmedi **Hoy** ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [hoy,]*

hoy: *Hoy Ata.*

Pes Külü Ḫan oġlı işidüp gelür / Āteş içre **Hoy'a** pes naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2701). [hoy'a, --a]*

hoy ata: *Hâcı Bektaş'ın dervişlerinden olup Tatarların Müslüman olduktan sonra puta tapmalarını engellemek amacıyla görevlendirilen şahsiyet.*

Hoy Ata-y-ıdı adı ol ser-verüñ / Adını ẕikr itdügüm girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2681). [hoy ata, --y, --ıdı]*

Hoy Ata'ya didi iy merd-i dilīr / Gönderürem bir yire olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2683). [hoy ata, --y, --a]*

Hoy Ata pes oradan oldı revān / Tatar'uñ sulṭānına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2686). [hoy ata,]*

Hoy Ata anuñ-ıla ḳıldı ḳarār / Gözler-idi ol putı leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2688). [hoy ata,]*

Pes Külü Ḫan oġlı ḳatında nite / Ḳaldı çün bir yıl tamāmet **Hoy Ata** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [hoy ata,]*

Hoy Ata'nuñ ʿādeti her dāyimā / Diyĕyin gūş it saña iy cān-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2691). [hoy ata, --nuñ]*

Hoy Ata ḫan oġlına didi ġarīb / İşiñüz vardur be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2704). [hoy ata,]*

Hoy Ata'dan çün bunı işitdiler / Dönüp andan gine tevbe itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2715). [hoy ata, --dan]*

Çıḳdı oddan Hoy Ata'yı gördiler / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2717). [hoy ata, --y, --ı]*

Hoy Ata gösterdügi işi tamām / Bildürür ol ḫalḳa bildiler enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2719). [hoy ata,]*

Hoy Ata'nuñ ḳabri iy yār-ı ʿazīz / Balı Şeyḫ köyinde olur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2722). [hoy ata, --nuñ]*

hū: *(Fa.) Huy, karakter.*

Līki bilesiz bize maḳṣūd budur / Kedd-i yemīnden yimek bize **ḫūdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2319). [ḫūdur, -dur]*

Ol ezelki ʿāleminden ki olar / Vardı anlarda niçe yatlu **ḫūlar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2669). [ḫūlar, -lar]*

Ṣūret-i eṭfāl ġālib işbudur / Oġlana işbu umūr dāyim **ḫūdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3539). [ḫūdur, -dur]*

hū: *"Sana söylüyorum" manası taşıyan ünlem.*

Didi Necme'd-dīn ne işdür itdi bu / Delü midür ne yavuz var bunda **ḫū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [ḫū,]*

Ḳapuñuza **hū** dise añsa Allāh pes / Ḳomañuz ki gide maḥrūm eli boş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [hū,]*

hū: *(Ar.) Allah.*

Ger severseñ Ḥācī Bektaş'ı iy mürīd / **Hū** diyelüm şāha kör ola Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5738). [hū,]*

Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām / **Hū** diyüp er müzdine virgil selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5866). [hū,]*

Yā **hū** diyüp çaġırurken dostuna / Gördi ḫarman örtülü çece ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6243). [hū,]*

hūb: *Güzel, güzel kişi, sevilen.*

Meger ol meydānuñ ortasında **ḫūb** / Ṭarabul odı yanar-ıdı ṭurup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1192). [ḫūb,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a key oldı muḥib / Ḳalbini ḳıldı münevver gör o **ḫub** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4347). [ḫub,]*

hūb: *(Fars.) Güzel, hoş.*

Giyüben her ġonca **ḫūb** dībā-yı ter / Müşk-i ezfer tütevüz micmer mišāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 211). [ḫūb,]*

Vaḳtidür cān bülbüli eyle ḫurūş / **Ḫūb** laṭīf elḥān ıla ac dilüñi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 214). [ḫūb,]*

Bu nefesi itdi er andan dönüp / Geldi menzilgāhına oturdı **ḫūb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2233). [ḫūb,]*

Gel gine bir **ḫūb** ṣoḥbet gūş it / Ḥikmet içre ʿaḳluñı medhūş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3112). [ḫūb,]*

Dir ṭarīḳ-i ʿām kenārına iriş / **Ḫūb** bostān eküben anda düriş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3128). [ḫūb,]*

Fāṭıma pes giydi ol **ḫūb** ṭonları / Ol ġarīb merġūb u maḥbūb ṭonları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3817). [ḫūb,]*

Çıḳaruban **ḫūb** cevāhir ḳıl nišār / Pes demidür eyleme daḫı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4171). [ḫūb,]*

Ḳadd ü ḳāmet yāl ü bāl ıssı ḥarīf / Ḥüsn ü ḫulḳı **ḫūb** u hem ġāyet ẓarīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4277). [ḫūb,]*

Gördiler bir **ḫūb** nev-ḫaṭ nev-cüvān / Yāl ü bāl ıssı vü maḥbūb görklü cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [ḫūb,]*

Bir ṣaru ṭoġan ḳonmış key ʿacīb / Kim be-ġāyet **ḫūb** ṭoġan durur ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [ḫūb,]*

Seyyid'üñ bāṭını gör ne işledi / Bunları **ḫūb** şekl-ile ḳarşuladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5091). [ḫūb,]*

ḫūb: *Bir güzel, güzelce.*

Yapdı ḳubbe **ḫūb** maʿmūr eyledi / Ḫoş belürtdi mülkde meşhūr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4469). [ḫūb,]*

ḫūb: *Allah.*

Anı ṣatup ḫarc iderdi niʿmete / **Ḫūb** ṭaʿāmlardan virürlerdi ete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5473). [ḫūb,]*

hūb u nāzenīn: *Güzel ve nazlı.*

Bir veled vaż' itdi **ḫūb u nāzenīn** / Didiler İsmāʿīl'e anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3857). [ḫūb u nāzenīn,]*

hūb u ter: *Güzel ve taze.*

Buldılar Ḫūnkār yerinde bir güher / Bir münīr ü müstenir bir **ḫūb u ter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [ḫūb u ter,]*

ḥubb: *Muhabbet.*

Evliyā ʿāşıḳları işidüben / Cān u dil ol **ḥubb** ıla cūş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2953). [ḥubb,]*

ḥubbı: *Sevgi. muhabbet. bağlılık.*

Çünki Erṭuñrul bu sözi işidür / Evliyā **ḥubbı** kim anuñ işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4224). [ḥubbı, -ı]*

ḥubbu'l-evliyā: *Evliyalar sevgilisi, dostu, arkadaşı.*

Bir keşiş var-ıdı **ḥubbu'l-evliyā** / Dīn ṭutardı gizlüden ol bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3248). [ḥubbu'l-evliyā,]*

hūb-likā: *Güzel yüzlü sevgili.*

Eyleye taʿlīm-i ʿilm ol **ḫūb-liḳā** / Yapdılar taʿlīm içün bir ḫoş maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6623). [ḫūb-liḳā,]*

Çünki gūş itdi sözini ol **ḫūb-liḳā** / Ne didi Fāṭıma'ya imdi baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [ḫūb-liḳā,]*

hūb-naẓar: *Güzel bakışlı. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Böyle dir o yigite şeh iy **ḫūb-naẓar** / Çünki Bektaş secdeden getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [ḫūb-naẓar,]*

ḫubz-ı siyāh: *Siyah ekmek.*

Arasından dişüñüñ **ḫubz-ı siyāh** / Çıḳarımadum didi olġıl āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3615). [ḫubz-ı siyāh,]*

ḫüccāc: *Hacılar; hac farizasını yerine getiren kimseler.*

ʿArafāt'a tā ki **ḫüccācla** gider / Vaḳfeye ṭurur-iken hem-rāhına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6691). [ḫüccācla, --la]*

ḫüccet: *(Ar.) Delil, vesika, senet, belge.*

Didi Ḫünkār uş saña ḫüccet ḳodum / **Ḫüccet** içün saña üç kerre didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [ḫüccet,]*

hüccet eyle: *Delil göstermek.*

Didi Ṣaru uşda yalan söyledüñ / Hergelede nice ḫüccet eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1982). [ḫüccet eyle, --dü, --ñ]*

hüccet ko: *Delil göstermek.*

Dutma benden uş saña ḫüccet ḳodum / Ṭoġrı söz budur ki uş saña didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [ḫüccet ḳo, --du, --m]*

Didi Ḫünkār uş saña ḫüccet ḳodum / Ḫüccet içün saña üç kerre didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [ḫüccet ḳo, --du, --m]*

Buña ḫüccet ḳoduġuma biş bile / Ṭanuġum var görüñüz siz de hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1984). [ḫüccet ḳo, --duġ, --um, --a]*

Ṭutma benden diyüben ḫüccet ḳoduñ / Ṣāhidüz aña ki bu resme didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2000). [ḫüccet ḳo, --du, --ñ]*

hüccet ko-: *Delil göstermek.*

Şanma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Siz bilüñ tekrār aña bunı didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [ḥüccet ḳo-, --du, --m]*

hüccet kov-: *Delil getirmek.*

Bilesin benden degül durur ol iş / Saña ḥüccet ḳoyuban didüm reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1981). [ḥüccet ḳoy-, --uban]*

hücūm itdi: *Saldırmak.*

İki arṣlan kendüye itdi hücūm / Yimedi ḳayd çekmedi andan hümūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1202). [hücūm itdi, --di]*

ḫudā': *Allahü azîm'ü-şan.*

Hem **Ḫudā'dandur** naṣībüm bī-gümān / Şöyledür bī-şübhe dir ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1377). [ḫudā'dandur, -dan, -dur]*

hudā': *Allah (c.c.), Cenâbıhak.*

Ḳıldı ol ikisi Tebrīz'de ḳarār / Dost **Ḫudā'yla** Ḫıż ı r Ṣāmet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5488). [ḫudā'yla, -yla]*

hudā: *Allah.*

Enbiyā faḫrı Muḥammed Muṣṭafā / Kim ḥabībüm didi aña ol **Ḫudā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 110). [ḫudā,]*

Evliyā kim ṣıdḳ-ıla ide duʿā / Şek degül maḳbūl ider anı **Ḫudā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 847). [ḫudā,]*

Tevbesin itdi ḳabūl bildi **Ḫudā** / Şükr idüp yüz yire sürdi orada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3160). [ḫudā,]*

hudā: *Allah (c.c.).*

Didiler ki bir durur Allāh **Ḫudā** / Hem resūlidür Muḥammed Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 961). [ḫudā,]*

Bir vaṣiyyet daḫı iderem saña / Ṭut naṣīḥat ki ide raḥmet **Ḫudā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5554). [ḫudā,]*

Bir oġul virdi adı ʿOšmān ol **Ḫudā** / Ol zamānda oldı bahādır pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [ḫudā,]*

Her ḫaṭardan ṣaḳlasun didi **Ḫudā** / Ḳuṭb-ı ʿālem Ḥācī Bektaş ḫażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6321). [ḫudā,]*

hudā: *Allah (c.c.), Cenâb-ı Hak.*

Çoḳ şük ü rler ol **Ḫudā'ya** bī-şümār / Ḳurtarupdur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 823). [ḫudā'ya, -y, -a]*

Daḫı yazdı ol Muḥammed Muṣṭafã / Kim anı muḫtār idüpdür ol **Ḫudā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2605). [ḫudā,]*

hudā: *(Ey) Allah'ım!.*

El götürüp Rabb'ine itdi duʿā / Didi yā Rab ḥażretüñdür Ḥaḳ **Ḫudā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 838). [ḫudā,]*

hudāyī: *Allah II mutlak doğru, hakikat.*

Gine bir ün işitdüm / **Ḫudāyīler** üninden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3712). [ḫudāyīler, --ler]*

huddām: *Hizmetçiler.*

Göricek **ḫüddām** gelürlĕr-idi / Hegbeyi üstinden alurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 601). [ḫüddām,]*

huddām: *Ar. Hizmetçiler. II Görevliler.*

Bir muḥib virmiş-idi birez ṭaru / Anı **ḫüddām** dökmiş-idi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1130). [ḫüddām,]*

ḫükm: *Emir, buyruk.*

Ḫuṭbe oḳıdur adına sikke ḳazar / Yüridür **ḫükmini** ider ẓabṭ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4455). [ḫükmini, -in, -i]*

Ḳırḳ yigitle ḳapusına yitüre / Gönderür Erṭuñrul'a **ḫükm-i** sinān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6307). [ḫükm-i,]*

ḫükm: *Bir şeyin şöyle veya böyle olduğu hakkında verilen karar, yargı.*

Gündüz Alp'e çün bu **ḫükm** irincegez / İşbu resm-ile cevāb virincegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4300). [ḫükm,]*

hükm: *Emir, buyruk; hüküm, karar.*

Şāhumuzdur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / **Ḫükmine** olduḳ muṭīʿ her ne ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 962). [ḫükmine, -i, -n, -e]*

hükm: *A. hüküm, ferman.*

Ol biti ṣunan didi iy beg kişi / Oḳıduñ **ḫükmi** vü bildüñ dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [ḫükmi, -i]*

Farż u sünnet **ḥükmi** üzre yudılar / Ḥulle ṭonından kefîne ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5649). [ḥükmi, -i]*

Ḥācī Bektaş'a ḳılup cāndan sevi / Didi ḳuṭbuñ **ḥükmi** budur ṭurasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6078). [ḥükmi, -i]*

Sünnī durur Ḥaḳḳ'a yarar her işi / **Ḥükmi** altında durur cinn-i cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6196). [ḥükmi, -i]*

hükm it-: *Bir kimseye veya topluluğa sözünü geçirmek; egemenliği altında bulundurmak.*

Ḳonya'dan ʿAcem'e ḥükm iderdi hep / ʿĀlim ü dānā vü hem ʿālī-neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2375). [ḥükm it-, --er, --di]*

Ḥūnī cellād-ıdı key ḳatı yavuz / Ḥükm ider ʿOṣmān'ı ṭutup gětüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6306). [ḥükm it-, -er]*

hükm it-: *Hakkında karar vermek.*

Ḥükm iderdi ʿāleme anuñdı cāh / Vardı Oġuz nesli ḳatında çoḳ emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6288). [ḥükm it-, -er, -di]*

hükm ol-: *Karar vermek. II Emir gelmek.*

Ḥükm oldur öyle idüñ mā-ḥaṣal / Ḳara İmīrza pādişāha alḳış ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6351). [ḥükm ol-, -dur]*

hükm ol-: *Karar verilmek.*

Bil Diyārbek Āzerbaycān hem ʿAcem / Rūm'dan ḥükm olunurdı anlara hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2372). [ḥükm ol-, --un, --un, --dı]*

hükm-i münīf: *Yüce hüküm.*

Gündüz Alp'e gönderür ḥükm-i şerīf / İricegez dir saña **ḥükm-i münīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4298). [ḥükm-i münīf,]*

hükm-i şāh-: *Padişah hükmü.*

Ḥükm-i şāh-ıla aldı ʿOšmān'ı gider / Gice gündüz dimeyüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6352). [ḥükm-i şāh-, -ile]*

hükm-i şāhī: *Padişahın hükmü.*

Ol şoran kişi başından bir berāt / Ḥükm-i şāhīdür naẓar eyle oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3996). [ḥükm-i şāhī, --dür]*

hükm-i şāhī: *Cömertlik hükmü.*

Ḥükm-i şāhı varup aña şundılar / **Ḥükm-i şāhı** oḳudı çünki hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6312). [ḥükm-i şāhı,]*

Ḥükm-i şāhı varup aña şundılar / **Ḥükm-i şāhı** oḳudı çünki hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6312). [ḥükm-i şāhı,]*

hükm-i salṭanat: *Saltanat hükmü.*

Nesl-i Selcūḳ'dan bu **ḥükm-i salṭanat** / Yidi yıldur götrüleli bil bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4233). [ḥükm-i salṭanat,]*

hükm-i şerīf: *Yüksek hüküm.*

Gündüz Alp'e gönderür **ḥükm-i şerīf** / İricegez dir saña ḥükm-i münīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4298). [ḥükm-i şerīf,]*

hükmi vir: *Hüküm vermek, karar vermek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳaṣd itdi yāra / Ḫˇāce'nüñ virdügi ḥükmi göstere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1380). [ḥükmi vir, --dügi]*

hükminde: *Emir, yönetim.*

Hep anuñ **ḥükminde-y-idi** bilesiz / Āl-i ʿAbbās'dandı anlar iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2371). [ḥükminde-y-idi, --y, --i, --di]*

hüküm: *Bir şeyin şöyle veya böyle olduğu hakkında verilen karar, yargı.*

Andan icāzet inābet ṭapşurur / Ḫalīfelik **ḥükmini** küllī virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1175). [ḥükmini, -i, -n, -i]*

huld: *Dördüncü cennetin adı.*

Semʿiñi ṭut pendine Firdevsī'niñ / Ki iresin **ḫuldına** Ḥaḳ firdevsiniñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5730). [ḫuldına, -ın, -a]*

hulefā: *Ar. halîfe'nin cem'i. hulefâ-yı râşidîn: Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali hazerâtı (Radıyallahu anhum).*

Ḫulefādan fuḳarādan her ne kim / Ḳarayük'de olmış-ıdı ol muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2200). [ḫulefādan,]*

hulefā: *Ar. Halifeler.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işigine gelür / **Ḫulefāya** ḥālini iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2911). [ḫulefāya, --y, --a]*

Ḫulefādan birisi irdi görür / Ṭutadur diyü atı aña virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4589). [ḫulefādan, --dan]*

ḫulefā: *Birinin yerine geçen kimse, vekil.*

Ně ki **ḫulefāsı** var cemʿ eyledi / Ẕikr idüp ḥāli bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1065). [ḫulefāsı, --s, --ı]*

hulefā: *Halifeler (Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifeleri).*

Ḫulefālar cümle cemʿ olmış-ıdı / Şevḳ virür Ḫūnkār çü şemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4022). [ḫulefālar, --lar]*

hulk: *Huy, tabiat, yaratılış.*

Aḥmed'üñ **ḫulḳın** ṭutuñ ki ol Kerīm / Ḥaḳḳına didi lefī ḫalḳin ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 89). [ḫulḳın, -ın]*

hulk: *Güzel huy, iyi ahlâk.*

Ḥüsni vü **ḫulḳı** kelāmı ser-te-ser / Ḫoş gelür sulṭāna çün ḳıldı naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4257). [ḫulḳı, -ı]*

hulḳı ḥasen: *Güzel yaratılışlı.*

Ki itdi taḳrīr anı ol **ḫulḳı ḥasen** / Ḳara Öyük'de otururken evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6273). [ḫulḳı ḥasen,]*

hulle: *Cennet elbisesi; güzel giysi; iki parçadan oluşan bir elbise.*

Giydi **ḫulle** ṭonların ol kām-kār / Oldı andan ol Burāḳ'a Aḥmed süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 116). [ḫulle,]*

hulle: *Ar. Cennette giyileceğine inanılan elbise.*

Ḫulle ṭonından gele baña kefin / Başum ucında buluñ ḥāżır hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5533). [ḫulle,]*

Baş ucına vardı andan er hemen / **Ḫulle** ṭonından görür ḥāżır kefen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5646). [ḫulle,]*

Farż u sünnet ḥükmi üzre yudılar / **Ḫulle** ṭonından kefīne ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5649). [ḫulle,]*

hümā ḳuşı: *Hüma, talih kuşu.*

Urdı pervāz aġdı evc-i esmā / Pes **hümā ḳuşı** açuban gökde per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6103). [hümā ḳuşı,]*

hümā ol-: *Hüma/devlet kuşu olmak.*

Cehd idüp ilden anı sürmek gerek / Pes Ḳaraca Aḥmed oldı bir hümā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6102). [hümā ol-, -dı]*

hümā ṭaġı: *Menteşe Baba'nın evinin yakınlarındaki dağ.*

Hümā Ṭaġı'nuñ dibinde meskeni / Ṣanduḳlu'dan yaña durur bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5422). [hümā ṭaġı,]*

hümām: *Ar. 1. Himmetli, azm-i kavi sahibi. 2. Kavmin ulusu, seyyit, zî-şân.*

Mülk-i Şirvān'da-y-ıdı aña maḳām / Şamaḳı şehrinde olurdı ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5475). [hümām,]*

hümām: *1. Himmetli, azm-i kavi sahibi. 2. Kavmin ulusu, seyyit, zî-şân.*

Rūm ḳurbına gelince ol **hümām** / Rūm erenlĕrine virdi ḫoş selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1276). [hümām,]*

Geldi bir gün oġlı evine ol **hümām** / Çün żiyāfet itdi imāmı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [hümām,]*

hümām: *Kavmin ulusu, seyyit.*

On iki maʿṣūm imāmuñ ḥürmeti / Ġayb erenleri **hümāmuñ** ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1036). [hümāmuñ, -uñ]*

hümām: *Himmeti çok kimse.*

Yā Ṣabūr yā Şekūr yā Kerīm yā Mürşid / Ḫırḫanuñ yiñler üçün gördi **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 162). [hümām,]*

hümām: *Azimkar, gayretli.*

Göñli içre didi ammā ol **hümām** / Degme göz görmez güni olsa ġumām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 761). [hümām,]*

hümām: *Çaba gösteren gayretli kimse.*

Olıcaḳ erkān Ḫˇāce'den tamām / Ḫorasān'a gelicegez ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5414). [hümām,]*

hümām: *Bir işe iyice sarılıp o işi başarmak için çaba gösteren, himmeti çok, gayretli kimse.*

Ṭapşurur anları aña ol **hümām** / Ol daḫı virdi ʿAliyy-i Rıżā'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 199). [hümām,]*

Nĕ ki gelürse ḥasenātdan tamām / Maṭbaḫında ol bişerdi iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 587). [hümām,]*

hümām: *Himmetli, gayretli (kimse).*

Olmadı oġlum ḳızum dir ol **hümām** / Cümleñüz çün bir yire cemʿ olduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 377). [hümām,]*

Yidi yıl ḥabs oldı anda ol **hümām** / Aġlar-ıdı zār u zār anda müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 681). [hümām,]*

Bildiler ki evliyādur ol **hümām** / Sulṭān İbrāhīm'üñ oġlı ced imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 827). [hümām,]*

hümām: *Ar. Çalışkan, azimli, gayretli.*

Varup Aḥmed Yesevī'ye ol **hümām** / İşigine yüz sürüp virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 719). [hümām,]*

Ṣundı elinden bendin aldı ol **hümām** / Uyanuban Ḥaydar'a virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 776). [hümām,]*

Ṣuçını bağışladı anlaruñ **hümām** / Yaġdı yaġmur gök yüzin ṭutdı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 995). [hümām,]*

Başlarında Ḫʷāce'nüñ tācı tamām / Bir zirāʿ-y-ıdı ṭūlı gūş it **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1096). [hümām,]*

Ol öküz yahnīsini her gün tamām / Yir-idi küllīsin anuñ ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1265). [hümām,]*

Döndi girü ol ḳoyuncuḳlar tamām / Ardına düşdi ḳamusı iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1451). [hümām,]*

Çaḳ Ḳızılca Ḫalvet öñinde tamām / Tekye Ḳaya'ya varınca iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2657). [hümām,]*

Ḳırḳ günüñ beş vaḳtini daḫı tamām / Anda ḳılurdı görürdi ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3700). [hümām,]*

Çün duʿāyı oḳuyup itdi tamām / Ṭurdı girdi ḫalvetine ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5519). [hümām,]*

Tekye ḳapusına irüp ol **hümām** / Virdi işāretle erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5636). [hümām,]*

Ṣaru İsmāʿīl ḳoyup ṣuyın tamām / Yudı ḫāżret cismini hem ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5645). [hümām,]*

Raḥm içinde Ḥaḳḳ'a ḳılurdı sücūd / Girdi çün kim dört yaşına ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5888). [hümām,]*

Buldı kāfirlere feṭḥ-i nuṣreti / Çün vilāyet gösterüpdür bu **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6043). [hümām,]*

Baḳamadı yaḳduġınca ittifāḳ / Didiler ki Rūm'a er geldi **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6206). [hümām,]*

hümām: *(Ar.) Bir işe iyice sarılıp o işi başarmak için çaba gösteren, himmeti çok, gayretli kimse.*

Māverā'n-nehr'i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i alur hep iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1613). [hümām,]*

Yidi pāre şehr yapdı ol **hümām** / Ḳonya'yı hep yapdurup ḳıldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1635). [hümām,]*

Cümle-i erkān-ı faḳr anda tamām / Sürilür icrā olurdı iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2254). [hümām,]*

Dīn-i İslām içre senüñle tamām / Ḳardaş olmışuz muḥaḳḳaḳ iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2627). [hümām,]*

Dutıcaḳ ḳuvvet yanıcaḳ pes tamām / Ol eve vardı yügürüp ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2695). [hümām,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār evṣāfın tamām / İşidüben ṣabr itmez ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2957). [hümām,]*

Ḳāḍılıḳdan dönene erkān tamām / Çār ʿalāmetle ḫilāfet iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3034). [hümām,]*

Ne ki faḳr erkānı var-ısa tamām / İrürürler dervīş olur ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3075). [hümām,]*

Ḫatm idüp ḳıldı duʿāsını tamām / Dönüben dir aña gūş it iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3284). [hümām,]*

Çakmaġı ṭaşa çalar gibi tamām / Od çıḳardı dırnaġından iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3405). [hümām,]*

Ne-y-ise remz ü rumūz oldı tamām / Gösterürler yir oturur ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3551). [hümām,]*

Örtüsin örtdi geçer ḳırḳ gün tamām / Ḳırḳ birinci gün ider emr ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3655). [hümām,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Maḳālāt'ın tamām / Türkīye tercüme itdi ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3666). [hümām,]*

Nicesi dönmek didi hem ol **hümām** / Üc gün oldı ol erenlerle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [hümām,]*

Çün bu nevʿ-ile rumūz oldı tamām / İki yirde ṭaş ışırdı ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4531). [hümām,]*

Ne-y-ise erkānı gösterdi tamām / ʿİzzet idüp gösterür yir ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4541). [hümām,]*

Ṣūretüñ şeklüñ ṣalıḳ virdi tamām / Ẕikr idüp ḳıldı işāret ol **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4720). [hümām,]*

Çıḳdı ḫalvetden öpüp işik **hümām** / Virdi oturan erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5659). [hümām,]*

Ol erenler şāhı ḥaḳḳı iy **hümām** / Yuyuban ḳılduñ namāz olduñ imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5676). [hümām,]*

Böyle diyüp ġāʾib oldı ol imām / Gör ne erdür Ḥācī Bektaş iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [hümām,]*

Çünki ḳubbe yapılup oldı tamām / Gitdi miʿmār dünyādan da iy **hümām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5850). [hümām,]*

Curʿasın ḫatuna ṣundı ol **hümām** / Çünki ḫatun şerbeti aldı cām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5878). [hümām,]*

Yapışup yakasına defʿī **hümām** / Armaġānum bu durur alġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6187). [hümām,]*

hümām ol-: *Gayretli olmak.*

Bu ḥaseddür fi'l-mešel iḳlīm-i Rūm / Rūḥ olur Ḥan Bāyezīd olsa hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 95). [hümām ol-, -ur]*

hümām ol: *Gayretli olmak.*

Didi bi'smillāh ṭurdı ol hümām / Öñlerine düşüp andan gitdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6015). [hümām ol,]*

Oḳudı tevḥīd ol maʿnevī / Naʿt-i Aḥmed oḳur andan ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6071). [hümām ol,]*

humār: *Sersemlik, baygınlık.*

Mücevher çul ğeyüp uçarsa **ḫumār** / Tāze esbe olamaz hem-vār var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 90). [ḫumār,]*

hüme: *?.*

Ol iki zen **Hümeden** adı meger / Oradan çün yirine ḳıldı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5134). [hümeden,]*

hümūm: *[tas.] Gönlü ve zihni meşgul eden mâsivâya ait düşünce ve meşgâleler.*

Fevt itme vaḳti refʿeyle **hümūm** / İy güzīn ġavvāṣ-ı deryā-yı ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4461). [hümūm,]*

hümūm çek-: *Sıkıntı çekmek, keder içinde olmak, hüzünlenmek.*

İki arṣlan kendüye itdi hücūm / Yimedi ḳayd çekmedi andan hümūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1202). [hümūm çek-, --me, --di]*

hūn: *Kan.*

Dir bize eyle naẓar luṭf eylegil / Erligüñ **ḫūnıyla** bizi ṭoylaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1439). [ḫūnıyla, -ı, -yla]*

hūn: *İçki, şarap.*

Lūt u niʿmet ü şölenler çĕkilür / Dürlü dürlü reng **ḫūnlar** dökilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2659). [ḫūnlar, -lar]*

hūn: *Sonra, geç, daha sonra.*

Fāṭıma tīz döndi girü evine / **Ḫūnçe** düzĕdübeni gelür yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1749). [ḫūnçe, --çe]*

ḫūn: *(Fars.) Kan.*

Görelüm var mı seki altında **ḫūn** / Naẓar itdiler seki altına çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3360). [ḫūn,]*

ḫūn: *Far. Hayat, ruh.*

Ḳara İmīrza geldi bile yidi **ḫūn** / Çünki niʿmet yiyüben oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6377). [ḫūn,]*

hūn çekil: *Sofra hazırlamak.*

Çün yinür ḫūn çekilüp anda ṭaʿām / Cümle Ḥaḳ'la eylediler iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3801). [ḫūn çekil, --il, --üp]*

hūn dök: *Hayvan kesilmek, kurban kesilmek.*

Şehr ḫalḳı hep olurlar şād-kām / Pādişāh ḳıldı velīme dökdi ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 408). [ḫūn dök, --di]*

hūn ḳıl-: *Kan içinde bırakmak.*

Kāfire urup ḳılıç ḳılsun zebūn / Ṭoġrayup küffār baġrın ḳıla ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4322). [ḫūn ḳıl-, --a]*

hūn u nifās: *Kan ve lohusalık.*

Ḫoş muʿaṭṭar rāyiḥa gülden gelür / Hīç özinden gelmemiş **ḫūn u nifās** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 402). [ḫūn u nifās,]*

hüner: *1. Bir işte gösterilen ustalık, beceriklilik, mahâret 2. Bir şeyi iyi bilmekten, iyi yapabilmekten gelen üstün hal, mârifet.*

Er murād-baḫşdur baḫīl olmaz hiç er / Ḳanda cümerd var-ısa anda **hüner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3746). [hüner,]*

hüner: *Bilgi, ilim, ustalık, maharet.*

Rūzigār ıla **hüner** ḫarc eyledüm / Var kemālüm içine derc eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2396). [hüner,]*

hüner göster-: *Beceriklilik ortaya koymak; herkesin yapamayacağı bir işi yapmak II keramet göstermek, olağanüstü hâllerde bulunmak.*

Çoḳ vilāyet gösterür devrinde er / Öldüginden ṣoñra gösterse hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5742). [hüner göster-, -se]*

hüner ol-: *Marifeti olmak, ustalık göstergesi olmak.*

Bir naẓarda şarḳ u ġarba giçerem / Bu ḳamusı olmaya anuñ hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6053). [hüner ol-, -ma, -ya]*

Cānlu arslāna binmek olmaya hüner / Cānsıza binmek gerekdür evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6218). [hüner ol-, -ma, -ya]*

hūnī: *I. Kanlı. II. Kan dökmeye alışık (kimse), zâlim, kātil.*

Ḫūnī cellād-ıdı key ḳatı yavuz / Ḥükm ider ʿOṣmān'ı ṭutup gětüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6306). [ḫūnī,]*

hūn-ı celīl: *?.*

Ṭurdı ayaġın anda Ṣaru İsmāʿīl / Didi ey nesl-i İmām **ḫūn-ı celīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5569). [ḫūn-ı celīl,]*

hūnī vü cebbār: *Katil ve zorba.*

Hem Bedaḫṣān mülki kāfirdi ḳamu / **Ḫūnī vü cebbār** ıdı hep iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 641). [ḫūnī vü cebbār,]*

hūnkār-: *Hâcı Bektâş-ı Velî.*

Otuz üç yıl ḫiẓmet itdügi er-imiş / Ḫācī Bektaş-ı Velī **Ḫūnkār-ımış** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5683). [ḫūnkār-ımış, -ımış]*

hünkār: *Gönül sultanı, sevgili.*

Ḳıldı maḳbūl ḥācetin yaʿnī Vedūd / Bektaş'a **Ḫünkār** diyüp ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6685). [ḫünkār,]*

Orada oturdı **Ḫūnkār** ḥażreti / Gör n'ider ol luṭf kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1442). [ḫūnkār,]*

hünkār: *Hâcı Bektâş-ı Velî.*

Bunlar işi **Ḫūnkār'a** maʿlūm olur / Ṭutmayup sözini bunlar ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1342). [ḫūnkār'a, --a]*

Virdiler Aḳtarmac hem ad **Ḫūnkār'a** / Ol hidāyet yolına olan reh-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1388). [ḫūnkār'a, --a]*

Gördiler ġaybdan belürdi bir ṭomar / Gelüben **Ḫūnkār'uñ** öñine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1381). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Sürüben **Ḫūnkār'a** geldi ol ʿazīz / Bulışup Ḫūnkār ıla görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1411). [ḫūnkār'a, --a]*

Emre tapduḳ **Ḫūnkār'um** dir üç kezin / Ḫāk-i pāyine hemān sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1423). [ḫūnkār'um, --um]*

Pīr ʿUbeyd dirlerdi bir er var-ıdı / Nā-gehān **Ḫūnkār'a** yolı uġradı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1511). [ḫūnkār'a, --a]*

Ḳoydı birez yaġ etmek içine / İltüben ḫoş şundı **Ḫūnkār'a** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1559). [ḫūnkār'a, --a]*

Gĕmi bulup geçdiler ötĕsine / Bu yaña **Ḫūnkār'a** geldük biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1581). [ḫūnkār'a, --a]*

Naẓarına ḳodı **Ḫūnkār'uñ** anı / Yaʿnī neye ḳādirem görgil beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1519). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Gĕtürübĕni şunar **Ḫūnkār'a** tīz / Aluban gör kim ne didi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [ḫūnkār'a, --a]*

Ne ḳadar kim ḫˇānçe ile geldiler / Ne ḳadar **Ḫūnkār'ı** daʿvet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1755). [ḫūnkār'ı, --ı]*

İdrīs ile Fāṭıma pes geldiler / **Ḫūnkār'uñ** ayaġına yüz sirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1746). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Şaru bir gün eyledi bir fikr-i bed / Yaʿnī **Ḫūnkār'a** ide bir mekr-i bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1808). [ḫūnkār'a, --a]*

Didi **Ḫūnkār'a** ki iy dervīş ʿazīz / Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce Beg bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1823). [ḫūnkār'a, --a]*

Fāṭma Ana **Ḫūnkār'a** ḫaber virür / Buzaġılar emmedügi ḫāli dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1927). [ḫūnkār'a, --a]*

Otlu şular ḫoş müşerref yir-idi / İşi **Ḫünkār'uñ** orayı seyr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1910). [ḫünkār'uñ, --uñ]*

Otlayu şulayu şıġır çĕkilür / Yap yap artlarınca **Ḫünkār'a** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1946). [ḫünkār'a, --a]*

İdrīs evinde girü **Ḫūnkār'a** ol / Yüzine baḳıncaḳ ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2006). [ḫūnkār'a, --a]*

Didi **Ḫunkār'dan** saña virdüm cevāb / Öküzüñi gütmezem didüm ḫitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1979). [ḫunkār'dan, --dan]*

Geldi mescide cemāʿat ḳatına / Söyledi **Ḫūnkār'umuñ** ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1976). [ḫūnkār'umuñ, --um, --uñ]*

Cümlesi cemʿ olubanı geldiler / Pāyine **Ḫūnkār'umuñ** yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2052). [ḫūnkār'umuñ, --um, --uñ]*

Ṣıġırı ḳor gider İdrīs işine / Gör ki **Ḫūnkār'uñ** gine cünbüşi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Gördi **Ḫunkār'uñ** ḥayāsında yaḳın / İki aḳ gül bir ḳızıl güldür hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [ḫunkār'uñ, --uñ]*

Didi **Ḫūnkār'a** ki Fātma iy ʿazīz / Evde hīç un ḳalmayupdur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [ḫūnkār'a, --a]*

Yoġurup eylĕdiler anı ḫamīr / Tekne-y-ile aldı **Ḫunkār'a** gelir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2082). [ḫunkār'a, --a]*

Ḳoldan u buddan düşüp yoruldılar / Āḫirī **Ḫūnkār'a** sürüp geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2087). [ḫūnkār'a, --a]*

Ol kişi **Ḫunkār'a** eydür iy kişi / Ben de işlĕrin görürsin bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [ḫunkār'a, --a]*

Varuban **Ḫünkār'a** dirler iy ʿazīz / Ne ʿacāyib eylemişsiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2162). [ḫünkār'a, --a]*

Cemʿ oluban gine bir gün geldiler / **Ḫūnkār'a** ṭurup şikāyet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2212). [ḫūnkār'a, --a]*

Ṣaru İsmāʿīl'e dir böyle ḫaber / Ol da **Ḫünkār'a** varup i'lām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2279). [ḫünkār'a, --a]*

Aḳça Ḳoca didi **Ḫūnkār'a** ʿazīz / Luṭf idüben eyledüñüz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2318). [ḫūnkār'a, --a]*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca gör n'eyledi / Evine **Ḫūnkār'ı** daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2324). [ḫūnkār'ı, --ı]*

Ṣaru İsmāʿīl Sulṭān'dur biri / Ol-ıdı **Ḫunkār'umuñ** ibrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2246). [ḫunkār'umuñ, --um, --uñ]*

Ḫunkār'uñ sırrına ol sırdār idi / Dürlü ḥikmetler ol erde var idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [ḫunkār'uñ, --uñ]*

Buġı çıḳup aġdı be-evc-i semā / Dir Ṣaru **Ḫūnkār'a** ki iy şāh-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2525). [ḫūnkār'a, --a]*

Didi **Ḫūnkār'a** Ṣaru ki iy ice / Su ṣovuḳ ṭaşdan çıḳar buġlar nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [ḫūnkār'a, --a]*

Adına **Ḫūnkār'uñ** iy şāh-ı cihān / İce dirlerdi adını ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2526). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Girüben bildürdiler **Ḫūnkār'a** çün / Dir öküzin yükledüñ buġday u un *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2924). [ḫūnkār'a, --a]*

Sīd-i Maḥmūd yügürü geldi ilerü / Ayaġına **Ḫūnkār'uñ** yüzin sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2979). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Ayaġına yüz sürüp öpdiler el / **Ḫūnkār'a** maʿlūm olur n'oldısa ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3088). [ḫūnkār'a, --a]*

Ḳırşarı'nda ne ki varsa ḫāṣ u ʿām / Ḳıldı istiḳbāl **Ḫūnkār'ı** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2992). [ḫūnkār'ı, --ı]*

Adını dirlĕr-idi anuñ Çırāḳ / Görmege **Ḫūnkār'ı** ḫoş ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3037). [ḫūnkār'ı, --ı]*

Ḳızılırmaġı geçübeni gider / Gitmegĕ **Ḫūnkār'ı** andan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3039). [ḫūnkār'ı, --ı]*

Pes vidāʿ idüp ol üçler gitdiler / Diñle **Ḫūnkār'ı** ki bunda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3073). [ḫūnkār'ı, --ı]*

Gördiler **Ḫunkār'umuñ** dīdārını / ʿArz ider pes leşkerinüñ varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3087). [ḫunkār'umuñ, --um, --uñ]*

Ḥālini **Ḫūnkār'a** hep iʿlām ider / Fiʿli kendüyi nice bed-nām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3125). [ḫūnkār'a, --a]*

Döndi **Ḫūnkār'a** gelür ol dem hemān / Ḥālini külliyyā eyledi beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3161). [ḫūnkār'a, --a]*

Baʿd ez-ān ruhbān hemān ṭurdı örü / Söyledi **Ḫūnkār'a** ol dem yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3209). [ḫūnkār'a, --a]*

Daʿveti **Ḫūnkār'a** çün ādem gider / Mollālar bir gözle burada n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3333). [ḫūnkār'a, --a]*

Köyliden bir mollādan bir gitdiler / Varuban **Ḫūnkār'ı** daʿvet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3327). [ḫūnkār'ı, --ı]*

Girü **Ḫūnkār'ı** ṣorup teftīş ider / Kendözini ṣevḳ-ıla dil-rīş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3369). [ḫūnkār'ı, --ı]*

Bu żamīr **Ḫūnkār'a** hep maʿlūm olur / Mollā nice ẕikr itdiyse bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3399). [ḫūnkār'a, --a]*

Ḫūnkār'a ḳarşu ḳoyup gögüsde el / Ṭurdı peymānçeye anda bī-cedel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3621). [ḫūnkār'a, --a]*

Tınmayubanı oturdı bir zamān / Mollā da **Ḫūnkār'ı** ḫoş gördi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3393). [ḫūnkār'ı, --ı]*

Bir āyet oḳumışam / **Ḫūnkār'um** esrārından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3717). [ḫūnkār'um, --um]*

Dir ben eylĕ itmişem **Ḫūnkār'umuñ** / Erligi neden bilineydi anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3730). [ḫūnkār'umuñ, --um, --uñ]*

Geçdi göñlinden Saʿīd'üñ böyle söz / Her namāz vaḳtinde dir **Ḫūnkār'umuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3672). [ḫūnkār'umuz, --umuz]*

Aldı mıḳrāż ele Mollā Saʿde'dīn / Ṭutdı **Ḫūnkār'uñ** sübüline hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3416). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Cemʿ olmışdı ḳatında **Ḫūnkār'uñ** / Ḥiẕmetini iḫtiyār itmiş erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3719). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Tā ki ḫūnkārlıġı **Ḫūnkār'uñ** yaḳın / Bildi ʿālemde ne kim var ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3733). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Ṭuruban **Ḫūnkār'a** ol der-ḥāl gelür / Gūş itdügi sözi iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3767). [ḫūnkār'a, --a]*

Ṣaru İsmāʿīl gelür **Ḫūnkār'a** tīz / Öyle bildürdi gelüben ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3808). [ḫūnkār'a, --a]*

Gelüben **Ḫūnkār'a** iʿlām itdiler / İşidüp Ḫūnkār gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3848). [ḫūnkār'a, --a]*

Vażʿ idincĕgez Faṭma gördiler / Gelüben **Ḫūnkār'a** eydivirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3854). [ḫūnkār'a, --a]*

Sürdi **Ḫūnkār'uñ** hemīn öpdi elin / Ter nefīs nuṭḳıyla pür itdi dilin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3820). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Geldi İsmāʿīl elini ḳavşurur / **Ḫunkār'uñ** ḳarşusına ṭınmaz durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3858). [ḫunkār'uñ, --uñ]*

Öldüren oġlan ḳaçar dik yuḳaru / Varuban **Ḫūnkār'a** vurdı yire rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3896). [ḫūnkār'a, --a]*

Didiler **Ḫūnkār'a** iy kān-ı kerem / İy vilāyetle ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3900). [ḫūnkār'a, --a]*

Ol ölen maʿṣūmı tiz getürdiler / Naẕarına **Ḫūnkār'uñ** yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3903). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Kim ki **Ḫūnkār'uñ** göre cemāʿatin / Vara anlara segirdüben hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3910). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Abıcem didükleri **Ḫūnkār-ıdı** / Ol ad-ıla Ḫūnkār'a işʿār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3934). [ḫūnkār-ıdı, --ıdı]*

Abıcem didükleri Ḫūnkār-ıdı / Ol ad-ıla **Ḫūnkār'a** işʿār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3934). [ḫūnkār'a, --a]*

Gönderür bir ḳulını **Ḫūnkār'a** ir / Meydāna ol ṣālusı dutup getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3986). [ḫūnkār'a, --a]*

Dönüben ḳul daḫı cumʿaya gelür / Ṭur diyü **Ḫūnkār'a** key ibrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3987). [ḫūnkār'a, --a]*

Ḍarbī zindānı açup çıḳardılar / Gĕtürüp **Ḫūnkār'a** anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4010). [ḫūnkār'a, --a]*

Gine gūş it bir daḫı **Ḫūnkār'dan** / Ol vilāyet menbaʿı serdārdan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3912). [ḫūnkār'dan, --dan]*

Geldi **Ḫūnkār'uñ** elini öpdi ol / Geçüben ḳarşusuna ḳavşurdı ḳol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3939). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Didiler **Ḫūnkār'a** kim iy kān-ı cūd / İy muʿazzez muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4031). [ḫūnkār'a, --a]*

Çıḳarup kīseyle beş yüz altunı / Naẕarına ḳodı **Ḫūnkār'uñ** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4080). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Öñine düşüp getürdi **Ḫūnkār'a** / Ol vilāyet āfitābı ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4162). [ḫūnkār'a, --a]*

Göricek reʾīs **Ḫūnkār'ı** bilür / Tīz segirdüm ile hemān-dem gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4163). [ḫūnkār'ı, --ı]*

Muʿteber ulu kişiler buldılar / Bunları **Ḫūnkār'a** ṭoġrı ṣaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4351). [ḫūnkār'a, --a]*

Getürüp **Ḫūnkār'a** umdılar duʿā / Bildiler kim ol duʿā olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4356). [ḫūnkār'a, --a]*

Gĕtürüp **Ḫūnkār'a** vü umdı duʿā / Ḫoş murādın buluban döndi yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4358). [ḫūnkār'a, --a]*

Ṣoḥbet ešnāsında dir **Ḫūnkār'a** ol / Dilerem destūr iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4542). [ḫūnkār'a, --a]*

Girüben **Ḫūnkār'a** eglendi biraz / Ṣaru İsmāʿīl görüp ol pāk-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4584). [ḫūnkār'a, --a]*

Daḫı andan görmedi hergiz ešer / Dönüben **Ḫūnkār'a** geldi ol key er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [ḫūnkār'a, --a]*

Bişirüp ṣofrayı andan pür ider / Götürüp ṣofrayı **Ḫūnkār'a** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4627). [ḫūnkār'a, --a]*

Getürüp **Ḫūnkār'a** ḳurbāndur didi / Elde bu yoḳsa fidādur cān didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4651). [ḫūnkār'a, --a]*

Ḳurbānı ol getüren **Ḫūnkār'a** dir / Ben bunı iletdüm Emircem'e bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4654). [ḫūnkār'a, --a]*

Ṣıdılar **Ḫūnkār'dan** inen gevheri / İçi ṭaşı pāk-idi yavlaḳ arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4571). [ḫūnkār'dan, --dan]*

Sĕvişürlĕr idi **Ḫūnkār'la** ḳatı / Birbirine ider-idi ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4641). [ḫūnkār'la, --la]*

Çünki Ḫūnkār ḥażretine ol varur / Pāyine **Ḫūnkār'umuñ** yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4628). [ḫūnkār'umuñ, --um, --uñ]*

Bu işe medḥūş u ḥayrān ḳaldılar / Kimidügin **Ḫūnkār'uñ** hep bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4573). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Tā Ḳızılca Ḫalvet'ine **Ḫūnkār'uñ** / Lā-tekellüf üstine girdi erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4583). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Görişüben aldılar iʿzāz-ıla / Aldılar **Ḫūnkār'a** geldiler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4780). [ḫūnkār'a, --a]*

Ḥāli **Ḫūnkār'a** ser-ā-ser söyledi / Ser-güẕeştin her ne var şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4782). [ḫūnkār'a, --a]*

Çünki **Ḫūnkār'uñ** yüzin gördi Güvenc / Naẓarında ḳodı ne var māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4781). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Dem yum oynada-y-ıdum dir ben daḫı / **Ḫūnkār'a** maʿlūm olur bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4874). [ḫūnkār'a, --a]*

Ṣarı İsmāʿīl durur andan biri / Kim odur **Ḫūnkār'umuñ** ıbrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4870). [ḫūnkār'umuñ, --um, --uñ]*

Oturur-iken ḳatında **Ḫūnkār'uñ** / Geçdi bir gün ḫāṭırından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4872). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Oluban dü pāre düşdi ber-zemīn / Girdi **Ḫūnkār'a** gören didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4982). [ḫūnkār'a, --a]*

Kim vilāyet ehli gürbüz er-idi / Rāzına **Ḫūnkār'umuñ** rāzdār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4973). [ḫūnkār'umuñ, --um, --uñ]*

Nazarın himmetin almışdı erüñ / Ol velī ḫalīfesi hem **Ḫūnkār'uñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4972). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Otururken naẓarında **Ḫūnkār'uñ** / Ḫāṭırından geçdi böyle ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4998). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Ḫūnkār'a ḫiẕmet delīm ḳılmış-ıdı / Erlik içre naṣībin almış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5271). [ḫūnkār'a, --a]*

Naẓarında otururken **Ḫūnkār'uñ** / Geçdi fikrinden bu resme ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5272). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Bil ki **Ḫūnkār'a** çırāḳçıydı ol er / Ẕikr-i evṣāf-ı cemīl ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5339). [ḫūnkār'a, --a]*

Bir ulu ḫalīfe daḫı ol-ıdı / **Ḫūnkār'uñ** ḳatında key maḳbūl-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5340). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Ḫūnkār'a maʿlūm oldı bu żamīr / Ṣaru Ḳāḍī'ya dönüben böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5400). [ḫūnkār'a, --a]*

Döndi tīz **Ḫūnkār'a** irişdi hemān / Yüzine baḳuban ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5459). [ḫūnkār'a, --a]*

Ḫalḳı daḫı ol köyüñ kim ser-te-ser / Gördi çün **Ḫūnkār'dan** erlik meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [ḫūnkār'dan, --dan]*

Geldi er ardınca **Ḫūnkār'uñ** bular / Buluşuban bile ḳıldılar ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5419). [ḫūnkār'uñ, --uñ]*

Ḳubbe üstinde uçınca nā-gehān / Çaġırup **Ḫūnkār'a** ider imtiḥān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5834). [ḫūnkār'a, --a]*

ḫünkār: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

İçi ṭaşı şād ile pür-nūr olur / Dir sevinc ile aña **Ḫünkār** ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [ḫünkār,]*

Şeyḫ dir aḥsente yā **Ḫünkār** sābāş / Gördi Bektaş anda çıḳmış bir bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [ḫünkār,]*

Geldi bir cıblaġ abdāl ḫōr u zār / Mülküñ ıssı didi budur **Ḫūnkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 752). [ḫūnkār,]*

Çünki **Ḫünkār** irdi Ḥaydar ḳatına / Baḳdı anuñ er naẓarla ẕātına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 771). [ḫünkār,]*

Gerçi münkir oldı müʾmin ně ki var / Līki ġārdan gitmedi ol **Ḫūnkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 997). [ḫūnkār,]*

Gör ki **Ḫūnkār** ululıġı bir n'ider / ʿĀlem-i maʿnāya ḫoş naẓar ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1294). [ḫūnkār,]*

Çarpacaḳ maḥalle iricek hemīn / Ādem oldı şol sāʿat **Ḫūnkār** yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1322). [ḫūnkār,]*

Çünki ḳaṣd eylědi Rūm erenleri / Varalar **Ḫūnkār** naẓarına giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1404). [ḫūnkār,]*

Sürüben Ḫūnkār'a geldi ol ʿazīz / Bulışup **Ḫūnkār** ıla görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1411). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** aña kim iy gerçek er / Şöyle naḳl eylědiler sizden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [ḫūnkār,]*

Ḳalḳdı **Ḫūnkār** yolına oldı revān / İbrāhīm-nām ẕikr olınan ol çoban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1450). [ḫūnkār,]*

İşidüp bostāncı da lebbeyk ider / Girü **Ḫūnkār** gör kim anuñla n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1475). [ḫūnkār,]*

Birisin Ḫıżr'uñ öñinde ḳodı tīz / Hem birin **Ḫūnkār** öñine ḳor ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [ḫūnkār,]*

Ayrılup **Ḫūnkār** gitdi bir yaña / Ḫıżr-ı nebī de gider hem bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1510). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** aña iy merd-i ʿazīz / Şekkimüz yoḳ kim vilāyet ehlisiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1520). [ḫūnkār,]*

Çün birez ṣoḥbet idüp dem sürdiler / Gitmege **Ḫūnkār** andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1522). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** aña bu resme cevāb / Evliyānuñ her cevābı pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1525). [ḫūnkār,]*

Ṭurdı **Ḫūnkār** ol arada eglenür / Hem birez yol zaḥmetinden diñlenür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1553). [ḫūnkār,]*

Aluban **Ḫūnkār** gör kim n'eyledi / Gör ne resme aña alḳış eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1560). [ḫūnkār,]*

Pes ol arduç ḳıbleye ḳarşu döner / **Ḫūnkār** üzre püri budaġı iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [ḫūnkār,]*

Ol zamānda geldi **Ḫūnkār** ḥażreti / Rūm'a girdi dutdı ġāyet şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1637). [ḫūnkār,]*

Geldügi gün anda **Ḫūnkār** ḥażreti / Ne geyerdi gör o ṣāḥib-devleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1691). [ḫūnkār,]*

Fāṭma Ana işidür **Ḫūnkār** sözin / Ṭura ṭuruñ burada dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1695). [ḫūnkār,]*

Aña daḳ **Ḫūnkār** namāzı bitürür / Pes taḥiyyāta hemān-dem oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1743). [ḫūnkār,]*

İrtesi aḫşāma yaḳın ṭurdılar / Çillede **Ḫūnkār** ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1767). [ḫūnkār,]*

Sözlerin işitdi **Ḫūnkār** ḥażreti / Dir ne ibrām itdüñüz böyle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1772). [ḫūnkār,]*

Öñce İdrīs daḫı **Ḫūnkār** yüridi / Artlarınca yüriyen Fāṭma idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1783). [ḫūnkār,]*

Çün namāzı ḳıldı **Ḫünkār** ḥażreti / Fāṭma Ana didi bu dīvār ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1789). [ḫünkār,]*

Ḫāne-i İdrīs'de **Ḫūnkār** ḥazreti / Çün ḳarār itdi çeküben ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1797). [ḫūnkār,]*

İdrīs'üñ bir ḳardaşı var Ṣaru nām / Çünki **Ḫūnkār** itdi orayı maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1798). [ḫūnkār,]*

Çün işitdi bunı **Ḫūnkār** ḥażreti / Ne ulu salduñ didi ġāyet ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [ḫūnkār,]*

Su getürüñ didi **Ḫunkār** ḥażreti / Almaġa āb-dest ḳılalum niyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1837). [ḫunkār,]*

Çünki **Ḫunkār** ṣuyı ḳoydı avcına / Avcı içinde hemān döndi ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1840). [ḫunkār,]*

Yayḳayup maşrabayı kendü alur / Gĕtürüp **Ḫūnkār** öñinde ḳodı pür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1845). [ḫūnkār,]*

İşidüp **Ḫunkār** sözin döner aña / Niçe remz ider pes anı görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1849). [ḫunkār,]*

Naḳldür bir gün yine **Ḫūnkār** balı / Ḳarayük'den yaña gitdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [ḫūnkār,]*

Gördi **Ḫünkār** oturur bir depede / Dir kerem ḳıl luṭf işle iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [ḫünkār,]*

Didi **Ḫünkār** buzaġılar emmedi / İşide gör varup inegi emdi mi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1920). [ḫünkār,]*

Didi **Ḫünkār** ġam degül bir günlige / Bitür ol işüñi var andan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [ḫünkār,]*

Çıḳuban ṭaşraya **Ḫunkār** oturur / Divşürür İdrīs ṣıġırı getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1944). [ḫunkār,]*

Sürüben öküzini anda gelür / Gör aña **Ḫunkār** ne resme ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1948). [ḫunkār,]*

Didi **Ḫünkār** sözi girçek söylerem / Olacaġın saña maʿlūm eylerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1958). [ḫünkār,]*

Didi **Ḫünkār** uş saña ḥüccet ḳodum / Ḥüccet içün saña üç kerre didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [ḫünkār,]*

Didi **Ḫünkār** iy cemāʿat işidüñ / İşidüp sözüm ile ḫoş iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [ḫünkār,]*

Didi **Ḫünkār** iy cemāʿat ṭuralum / Ol ṭanuḳlaruñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1986). [ḫünkār,]*

Ṣaru'ya **Ḫünkār** didi ṭurgıl Ṣaru / Şol aġaç üstine çıḳ ṭur yuḳaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [ḫünkār,]*

Döndi **Ḫunkār** dir Ṣaru yirüñde ṭur / Ben n'iderem aşaġadan anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [ḫunkār,]*

Bildi kim **Ḫunkār** erdür evliyā / Hep kerāmet durur işi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2024). [ḫunkār,]*

Silkdi **Ḫünkār** ḥażreti yuḳarudan / Direr idi Ṣaru da aşaġadan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2025). [ḫünkār,]*

Çün aġacdan indi ol ḳuṭb-ı cihān / Ṣaru **Ḫünkār** yanına düşdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2026). [ḫünkār,]*

Çün sözin işitdi **Ḫünkār** ḥażreti / Virdi düşnām aña bu resme ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2030). [ḫünkār,]*

Ṣaru tekrār düşdi **Ḫünkār** pāyine / Ben ḳuluña eyle dime dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2033). [ḫünkār,]*

Pes ṭurup **Ḫünkār** ḳatına geldiler / Ne ki erkān var-ısa hep ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2071). [ḫünkār,]*

Didi **Ḫünkār** ol ḫamīrüñ varını / Üc bölüp sac üzre ḳoñ her birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [ḫünkār,]*

Çünki **Ḫünkār** işidür ṭurur örü / Ol ṭaşuñ ḳatına vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2115). [ḫünkār,]*

Çünki **Ḫünkār** ol yire vardı görür / Çeç olup ḫarman bu arada ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2145). [ḫünkār,]*

Çünki **Ḫünkār** irişicek ḫırmana / Geldi bunlar daḫı ḫırman yanına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2146). [ḫünkār,]*

Sözlerin işitdi **Ḫūnkār** ḥażreti / Dir bulara gör o kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2155). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** pes ne-y-içün yaramaz / Yaramaz oldur ki var durur yimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** çāre yoḳdur ölür ol / İtdügi inkār cezāsın bulur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2181). [ḫūnkār,]*

Sī ṣad u şaṣṭ tā ḫalīfe cemʿ idi / Ara yirlerinde **Ḫūnkār** şemʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [ḫūnkār,]*

Sĕvüciler gördiler **Ḫūnkār** işin / Anda gelür oturur yazın ḳışın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2258). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫünkār** ol muḥibbe söylegil / Bu gice gelmedi kimsene digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2280). [ḫünkār,]*

Ṣaru İsmāʿīl varuban söyledi / Nite ki **Ḫūnkār** aña ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2284). [ḫūnkār,]*

Gördi **Ḫūnkār** ol eri burçaḳ yolar / Aña raḥm idübeni rāḥat diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2308). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** Aḳça Ḳoca'ya ʿazīz / Bu ne zaḥmetdür çekersiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2309). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** niye çekersiz taʿab / Gel diril di burçaġa dirile heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2312). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** burçacuḳlar dirilüñ / Çıḳuban yirlü yirüñüzden gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2315). [ḫūnkār,]*

Söyledi **Ḫūnkār** ḳaçan bu resme söz / Nice olur güş itgil bu rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2316). [ḫūnkār,]*

İşidüp **Ḫūnkār** gör kim n'eyledi / Döndi ol burçaġa girü söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2321). [ḫūnkār,]*

Çün sözin işitdi **Ḫūnkār** ḥażreti / Ḳıldı işāret dirler olan ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2325). [ḫūnkār,]*

Ḳıldı **Ḫūnkār** ol gice anda ḳarār / Nite şu aḳar iken girü ḳarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [ḫūnkār,]*

Didiler **Ḫūnkār** kim iy nīk-nām / Ne ḳatı ḳarañulıḳdur bu maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2357). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** aña ki çīst nām-ı tū / Cān Baba'dur didi bil iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnḳār** Cān Baba işit sözüm / Mertebeñ bildüñ naṣīb alduñ gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2454). [ḫūnḳār,]*

Çün tırāş yarusına dek eyledi / Pes diyü **Ḫūnkār** Ṣaru'ya söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2510). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** aḳ bıñarum di baña / Üç keret niçün çaġırtduñ diseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2514). [ḫūnkār,]*

Uş ṣuyın üleşdürürüz biz didi / Ṣaru'ya **Ḫūnkār** bu resme söz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [ḫūnkār,]*

Pes bu nevʿe oldı cemʿiyyet ḳatı / Ḳaldı ḫoş vaḥdetle **Ḫūnkār** ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2666). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** nefesi zinde eylegil / Evliyāya hem özüñ bende eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2739). [ḫūnkār,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ'a dönüp **Ḫūnkār** dir / Bileyem ben senüñ-ile ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2741). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnḳār** Ṣaltıḳ'a imdi bu dem / Yüri ṭurma çekme ġam senüñleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2746). [ḫūnḳār,]*

İşidüben didi **Ḫūnkār** ḥażreti / Almadı biz itdük-idi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2931). [ḫūnkār,]*

Büyük idi ol ḳaya dīvār mišāl / Ḳatına irişdi **Ḫūnkār** bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2968). [ḫūnkār,]*

İndi aṣlandan ider miskinligin / Bildi kim **Ḫūnkār** ulu erdür yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2976). [ḫūnkār,]*

Gördi **Ḫūnkār** n'itdügini ol ʿazīz / Ṭaṣa ṭur diyü işāret itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2977). [ḫūnkār,]*

Ḳarayük'de ḳaldı **Ḫūnkār** saʿd-ıla / Āḫire irdi bu söz geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2989). [ḫūnkār,]*

Baḳuban bunlara **Ḫūnkār** ḥażreti / Dir canavarlar ne suç itdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3026). [ḫūnkār,]*

İşidür **Ḫūnkār** Aḫı Evran-ıla / Gölbıñar üstinde ṣoḥbetde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3055). [ḫūnkār,]*

Aḫı Evran-ıla **Ḫūnkār** ḥażreti / Ṣoḥbeti-le eylemişler ülfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3058). [ḫūnkār,]*

Göricek **Ḫūnkār** Çırāḳ'um dir aña / Olmasun zaḥmet didük idi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3061). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** nereden gelişiñüz / Ḫorasān'dandur didiler bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3065). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** kim ne vaḳtin gitdiñüz / Beri bizden yañaya ʿazm itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3067). [ḫūnkār,]*

Döndi **Ḫūnkār** didi kim āvāz-ıla / Didi ol ḳurbaġalara nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3104). [ḫūnkār,]*

Didügi dem didi **Ḫūnkār** ḥażreti / Gör nice eylĕdi girçek himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3127). [ḫūnkār,]*

Emr ider **Ḫūnkār** dervīş itdiler / Ehl-i faḳra anı dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3162). [ḫūnkār,]*

Dirdi **Ḫūnkār** itme eyle yüri dur / Yoḫsa şerrüm ṭoḳunur saña buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [ḫūnkār,]*

Geçdi göñlinden didi **Ḫūnkār** ʿaceb / Ḥālümüz bilmez mi ki n'oldı sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3252). [ḫūnkār,]*

Dĕgürür **Ḫūnkār** selāmın tīz aña / Bunları gönderdi er didi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3262). [ḫūnkār,]*

Çün işidür bunlaruñ **Ḫūnkār** sözin / Dönderüben didi bunlara yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3330). [ḫūnkār,]*

Artlarınca irdi **Ḫūnkār** ḥażreti / Gördi bunlar eylemezler ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3342). [ḫūnkār,]*

Ġayb olur **Ḫūnkār** hemān-dem anda tīz / Mollālar daḫı bu yaña iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [ḫūnkār,]*

Ḫālī ḳıldı yaʿnī **Ḫūnkār** çün gele / Ol yire anı tekellüf eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3374). [ḫūnkār,]*

ʿAcze vardı döndi **Ḫūnkār** söyledi / Ḥāl aşlın aña tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3409). [ḫūnkār,]*

Ṭınmadı **Ḫūnkār** iṭāʿat gösterür / Yaʿnī ki aña murādını virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3417). [ḫūnkār,]*

Çaġırur **Ḫūnkār** adın hep ün-ile / **Ḫūnkār** adın çün getürdiler dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3521). [ḫūnkār,]*

Çaġırur **Ḫūnkār** adın hep ün-ile / **Ḫūnkār** adın çün getürdiler dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3521). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** eyledi size selām / Daḫı hem gönderdiler böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3529). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** Mollā'ya merd-i dilīr / Dest-namāzumuz bizüm şınmadı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3555). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** dökdügüm avcuma şu / Şu degül ḳandur görüñüz işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [ḫūnkār,]*

Gördi **Ḫūnkār** ḳarşuda ṭolu durur / Rütbet-i faẕlı ḳatı ulu durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3577). [ḫūnkār,]*

Gördi **Ḫūnkār** cümlesinde ṭopṭolu / Ḳaldı vālih keşf-ile ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3581). [ḫūnkār,]*

Söyledi **Ḫūnkār** yidi günden berü / Niçe bir bu resme ṭurursın örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3583). [ḫūnkār,]*

Emr ider **Ḫūnkār** erkān itdiler / Dervīş idüp ehl-i faḳra ḳatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3587). [ḫūnkār,]*

Ḳaldı **Ḫūnkār** ḫizmetinde o ʿazīz / Ḫizmet idüp eyleye işin temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3590). [ḫūnkār,]*

Ol ḳaya üstine **Ḫūnkār** ḥażreti / Eyleyüp ārām ḳılurdı rāḥatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3595). [ḫūnkār,]*

Çıḳdı **Ḫūnkār** ol ḳaya üstine zūd / Niyyet itdi ki ḳıla anda ruḳūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3598). [ḫūnkār,]*

Yuġuyı **Ḫūnkār** üzre bıraġur / Yuġı üstine irer **Ḫūnkār** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3609). [ḫūnkār,]*

Yuġuyı **Ḫūnkār** üzre bıraġur / Yuġı üstine irer **Ḫūnkār** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3609). [ḫūnkār,]*

Dünle **Ḫūnkār** çıḳa başa üstüñe / Kim durur diyü ṣorısardur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3635). [ḫūnkār,]*

Didiler Mollā'ya ḫoş olduñ ḳabūl / Didi bizüm saña **Ḫūnkār** bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3642). [ḫūnkār,]*

Emr ider **Ḫūnkār** Saʿīd ṭurdı gelür / Gözle buyruḳ aña **Ḫūnkār** ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3644). [ḫūnkār,]*

Emr ider **Ḫūnkār** Saʿīd ṭurdı gelür / Gözle buyruḳ aña **Ḫūnkār** ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3644). [ḫūnkār,]*

Emr ider **Ḫūnkār** legençe aldılar / Meydān ortasına anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3648). [ḫūnkār,]*

Emr ider **Ḫūnkār** üstin örtdiler / Ḳaldı ḳırḳ gün anda gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [ḫūnkār,]*

Ḳırḳ birinci günde **Ḫūnkār** gör n'ider / Ḳaldururlar örtüsini emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3652). [ḫūnkār,]*

Emr itdi yine **Ḫūnkār** örtüsin / Perdedāra didi **Ḫūnkār** örtesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3654). [ḫūnkār,]*

Emr itdi yine **Ḫūnkār** örtüsin / Perdedāra didi **Ḫūnkār** örtesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3654). [ḫūnkār,]*

Gine emr eyledi **Ḫūnkār** örtdiler / Ḳırḳ güne degin ḳatından gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3657). [ḫūnkār,]*

Ḳırḳ birinci gün olıncaḳ gör n'ider / Açdılar örtüyi **Ḫūnkār** emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3658). [ḫūnkār,]*

Emr ider **Ḫūnkār** legençeden çıḳar / Dürr-i meknūn tek dilinden nuṭḳ aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3663). [ḫūnkār,]*

İki elin virdi **Ḫūnkār** destine / Ḳodı ayaġın ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3675). [ḫūnkār,]*

Ḫalḳ arasında ṭurup **Ḫūnkār** ıla / Ḳıldılar öyle namāzını bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3679). [ḫūnkār,]*

Çün tamām oldı namāz **Ḫūnkār** hemīn / Oldı ġayb ol arada ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3680). [ḫūnkār,]*

ʿAṣra dek ol yirde eylĕdi ḳarār / Gördi iñende özi **Ḫūnkār** ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3682). [ḫūnkār,]*

Fikr iderdi ki girü **Ḫūnkār** gele / Yapışa ĕtĕgine gide bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3684). [ḫūnkār,]*

İricĕgez vaḳt-i şām **Ḫūnkār** gelür / Mekke'de aḫşam namāzını ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3685). [ḫūnkār,]*

Yapışayın dir-iken **Ḫūnkār** girü / Ġaybet ider oradan ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3686). [ḫūnkār,]*

Mā-ḥaṣal ḳırḳ gün Saʿīd anda ḳalur / Ḳırḳ birinci gün yine **Ḫūnkār** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3692). [ḫūnkār,]*

Elüñi virdüñ çü **Ḫūnkār** eline / Pāyi üstine ḳoduñ pāyüñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3704). [ḫūnkār,]*

Bildi remzini ferāġat eyledi / Bildi **Ḫūnkār** kendü-y-ile n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3707). [ḫūnkār,]*

Pes o vaḳt **Ḫūnkār** naẓarında tamām / Üc yüz altmış ḫalīfesi iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3718). [ḫūnkār,]*

Ḳodı **Ḫūnkār** öñine birin hemīn / Mollā Saʿīd öñine ḳodı birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3722). [ḫūnkār,]*

Pāymānçe yirine geçüp ṭurur / Anı **Ḫūnkār** çün baḳup eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3723). [ḫūnkār,]*

İsmāʿīl'üm didi **Ḫūnkār** söylegil / Dile gel göñlindekin ẕikr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3724). [ḫūnkār,]*

Çün didi bu resme nuṭḳ açup beyān / Didi **Ḫūnkār** ḥażreti ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3735). [ḫūnkār,]*

Didi üstindekiyem virdi cevāb / İşidüp **Ḫūnkār** sözin ḳıldı ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3742). [ḫūnkār,]*

Oḳ atıldı didi **Ḫūnkār** çāre yoḳ / Emre ṭābiʿ ol dime bu vara yoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [ḫūnkār,]*

Bir gün oturur iken Mollā Saʿīd / Didi **Ḫūnkār** Saʿīd'üm sözüm işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3753). [ḫūnkār,]*

Ṣaru İsmāʿīl bile **Ḫūnkār** ıla / Ḳarayük'e geldi ikisi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3775). [ḫūnkār,]*

Emr ider **Ḫūnkār** Ṣaru İsmāʿīl'e / Fāṭıma'ya var didi yemek dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3790). [ḫūnkār,]*

Gine **Ḫunkār** gönderür İsmāʿil'i / Di baña öyle buyurdı ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3805). [ḫunkār,]*

Dönüben **Ḫūnkār** ṣaġına el ṣunar / Bir ṭolu baḥçe alubanı döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3809). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** Fāṭıma'ya gel berü / Etegüñ açup bu dem gel ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3821). [ḫūnkār,]*

Serpdi seccādeyi **Ḫūnkār** çün i yār / Oldı altından bir genc āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3822). [ḫūnkār,]*

Bir legençe içre **Ḫūnkār** dest-namāz / İder-iken burnı ṭamardı biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3832). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** bu ḳanı eyle penāh / Ayaḳ altına dökilmekdür günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3833). [ḫūnkār,]*

Nūş ḳıldı geldi **Ḫūnkār** ḳatına / Maʿlūm oldı işbu da ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3837). [ḫūnkār,]*

Gelüben Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / İşidüp **Ḫūnkār** gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3848). [ḫūnkār,]*

Gelüben Fāṭıma'ya söylĕdiler / Nicesi söylĕdi **Ḫūnkār** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3851). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** İsmāʿīl'üm söylegil / Dildekin gel dile taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3859). [ḫūnkār,]*

Çöküben **Ḫūnkār** yanında oturur / Beni öldürmek dilerler didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3898). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** ol ölen maʿṣūm ḳanı / Yüri varuñ getürüñ didi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [ḫūnkār,]*

Aldı ol maʿṣūmı **Ḫūnkār** ḳoynına / Pes vilāyetüñ baḳ imdi oynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3904). [ḫūnkār,]*

Tekye Ḳaya'da o dem **Ḫūnkār** meger / Oturupdı eyleyüp anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3940). [ḫūnkār,]*

Gördi **Ḫūnkār** oturur yol yanına / Ne ḳatı eglendüñüz didi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3949). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** yarın öylen geleler / Gevdeñüñ başını senüñ alalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3969). [ḫūnkār,]*

Ḳalḳdı **Ḫūnkār** oradan oldı revān / İrdi bostāncı maḳāmına hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3972). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** begüñi var gör hele / N'oldı ise bilesin andan gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [ḫūnkār,]*

Ḫulefālar cümle cemʿ olmış-ıdı / Şevḳ virür **Ḫūnkār** çü şemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4022). [ḫūnkār,]*

İrişür **Ḫūnkār** gemiyi ḳurtarur / Çün bezirgān gözi-le anı görü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4048). [ḫūnkār,]*

Çün ferāmūş itdi Bektaş adını / Fikri içre ḳıldı **Ḫūnkār** yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4055). [ḫūnkār,]*

Yürüdügi yirde kime kim irer / Kim durur **Ḫūnkār** diyübeni şorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4056). [ḫūnkār,]*

Ḫūnkār adın şorduġından ol tamām / Mollā **Ḫūnkār** şandı cümle ḫāṣṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4058). [ḫūnkār,]*

Ṣaru İsmāʿīl öñince gitdiler / Tā ki **Ḫūnkār** naẓarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4077). [ḫūnkār,]*

Bu yaña **Ḫūnkār** rumūzın eyle gūş / Ḳarayük'de ṭurur-iken şöyle ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4353). [ḫūnkār,]*

Bu gidicek aldı **Ḫūnkār** eline / Çün naẓar eyledi anuñ ṭūline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4359). [ḫūnkār,]*

Ḳodı dil-bendin çıḳaruban hemīn / Geldi **Ḫūnkār** öñine şol dem yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4386). [ḫūnkār,]*

Döndi ol beglere **Ḫūnkār** söyledi / Ḥāli ḫoş remz-ile tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4411). [ḫūnkār,]*

Girü gider olıcaḳ **Ḫūnkār** hemīn / Ḳodı ser **Ḫūnkār** öñinde ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4485). [ḫūnkār,]*

Girü gider olıcaḳ **Ḫūnkār** hemīn / Ḳodı ser **Ḫūnkār** öñinde ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4485). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** birḳaçı yiter bunuñ / Hem ne lāzım cümlesin ḳırmaḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [ḫūnkār,]*

Gördi **Ḫūnkār** oldı bir deryā-mišāl / Pür olup ṭutar cihānı māl-ā-māl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4527). [ḫūnkār,]*

İşidüp **Ḫūnkār** sözin ol kişi / Çille-i merdān dinilen bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4547). [ḫūnkār,]*

Ḫalvet öñinde ḳamu cemʿ oldılar / Çıḳdı **Ḫūnkār** seccādeye geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4558). [ḫūnkār,]*

Buldılar **Ḫūnkār** yerinde bir güher / Bir münīr ü müstenir bir ḫūb u ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [ḫūnkār,]*

Lā-tekellüf girdi **Ḫūnkār** üstine / Girmez-idi eyle kes er üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4586). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ḥaḳ ne emr itdiyse anı idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4591). [ḫūnkār,]*

İşidüp **Ḫūnkār** dir İsmāʿīl'üm / Ḫıżr peyġam-berdür ol kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4604). [ḫūnkār,]*

Naẓarında açdı bendin ṣofranuñ / Yüzine ḳıldı naẓar **Ḫūnkār** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4629). [ḫūnkār,]*

Emr ider **Ḫūnkār** anı aldılar / Kesüben der-ḥāl pūḫte ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4652). [ḫūnkār,]*

Didi **Ḫūnkār** sen suʾāl itdüñ bize / Biz daḫı virdük cevāb añla size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4785). [ḫūnkār,]*

Ḫātırından çün Cemāl'üñ bu ḫaber / Geçdügin **Ḫūnkār** bildi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4831). [ḫūnkār,]*

Pes bu remzden ṣoñra bir müddet geçer / Tā ki **Ḫūnkār** daḫı dünyādan göçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4836). [ḫūnkār,]*

Bir gün oturur-iken **Ḫūnkār-ıla** / Geçdi fikrinden getürmědin dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4829). [ḫūnkār-ıla, --ıla]*

Viresin ol vaḳt gelicek bunlara / Böyle ışmarladı **Ḫūnkār** ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4962). [ḫūnkār,]*

Bunları **Ḫūnkār** görüp dönderdi yüz / Fikrüñüzde olanını söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4991). [ḫūnkār,]*

Ḫūnkār işiginde ol olur-ıdı / Ehl-i faḳr hep cemʿ olup gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5028). [ḫūnkār,]*

Ol zamān **Ḫūnkār** ṭuzın etmegin / Çıḳaruban bunlara virdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5441). [ḫūnkār,]*

Gösterür **Ḫūnkār** aña Çerdekīn'i / Şurayı var mesken eyle dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5496). [ḫūnkār,]*

Çün bu sözi āḫir itdi **Ḫūnkār** / Ṣaru İsmāʿīl idüp efġān u zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5566). [ḫūnkār,]*

Menziline ṭoġrı gitdi ol velī / Ol ṭaşa ki binmiş-idi **Ḫūnkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6234). [ḫūnkār,]*

hünkār: *Hükümdar, sultan.*

Ḳılduġından ṣoñra **Ḫūnkār** rıḥleti / Çelebiler ʿahd içinde furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2855). [ḫūnkār,]*

hünkār: *Hükümdar, padişah, sultan.*

Didi **Ḫūnkār** aġulu cānāvarı / Yurt virdük depeledügüñ yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5002). [ḫūnkār,]*

Çünki **Ḫūnkār** itdi rıḥlet ez-fenā / Sefere ʿazm eyledi andan yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5004). [ḫūnkār,]*

Bir yıl oldı gelmedi ol **Ḫūnkār** / Böyle diyüp dileyince ḥācet er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6004). [ḫūnkār,]*

Didi ıssı var gele vire Çalab / Çün Bedaḫşān mülkin açdı **Ḫūnkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [ḫūnkār,]*

hünkār: *Far. Efendilik eden, efendi.*

Ol zamānda Mollā **Ḫūnkār** Ḳonya'da / Adanurdı **Ḫūnkār** adın iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4057). [ḫūnkār,]*

Ṣolda **Ḫunkār** Ḥaḳḳ'a tekbīr gětürür / Ḳalḳdı andan şeyḫ Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6040). [ḫunkār,]*

Aldı icāzet gitdi andan **Ḫūnkār** / Çün erenler şāhı yirinden ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6083). [ḫūnkār,]*

ḫünkār: *Sultan, sevgili, gönül dostu (Hâcı Bektaş-ı Velî).*

İtmeyüben birimüze iʿtibār / Şimdi gelen cıblaġa dir **Ḫūnkār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 754). [ḫūnkār,]*

Tā ki tükene tamāmet ol ḫamīr / İtdiler ol resme **Ḫunkār** nite dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [ḫunkār,]*

Gine **Ḫunkār** balçıġa girdi yayaḳ / Balçıġı ḳarar gibi urdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2110). [ḫunkār,]*

hünkār: *Sarı Saltuk.*

Ḫūnkār evi çiftçilerinden ol er / Key naẓar almış er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2859). [ḫūnkār,]*

hünkār bektaş: *Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ḫalvetinden çıḳdı Bektaş Ḫūnkār / Geldi şeyḫi Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6077). [ḫūnkār bektaş,]*

hünkār ḥācī bektaş: *Hacı Bektaş-ı Velî.*

Dir adum **Ḫūnkār Ḥācī Bektaş** durur / Ḫıżr u İlyās bil bāña yoldaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4050). [ḫūnkār ḥācī bektaş,]*

Dir adum **Ḫūnkār Ḥācī Bektaş** durur / Ehl-i ḥāller rāzına rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4143). [ḫūnkār ḥācī bektaş,]*

Ḳıldı ʿizzet bildi odur ḥaḳ evliyā / Gördi çünki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5995). [ḫūnkār ḥācī bektaş,]*

Şeyḫe irüp müzdeci virdi ḫaber / Didi gördüm Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6005). [ḫūnkār ḥācī bektaş,]*

hünkār ḥācī bektaş-ı velī: *Saygın lider Hacı Bektaş-ı Velî.*

Ḳalḳdı **Ḫūnkār Ḥācī Bektaş-ı Velī** / İtdi erkānı tamāmet ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1504). [ḫūnkār ḥācī bektaş-ı velī,]*

<u>hūnkār ḥażreti:</u> *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Gönderüp bunları **Ḫūnkār ḥażreti** / Ṭurdı ol yirden o dem gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3376). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Bu yañadan irdi **Ḫūnkār ḥażreti** / Mollāyı vehme bıraḳdı heybeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3390). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e **Ḫūnkār ḥażreti** / Didi idüben Saʿīd'e himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3567). [ḫūnkār ḥażreti,]*

İttifāḳ ol dünle **Ḫūnkār ḥażreti** / Ṭaşra çıḳmaġ-ıdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3638). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Gine bir gün daḫı **Ḫūnkār ḥażreti** / Tekye Ḳaya'nuñ ḳatında ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3668). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Bir yanında girü **Ḫūnkār ḥażreti** / Bile aḥbābı-y-ıla cemʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3979). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Diyicek bu resme **Ḫūnkār ḥażreti** / Ṣādī-y-ile eylediler selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4039). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Nite ki remz itdi **Ḫūnkār ḥażreti** / Pādişāha yüzlü gözükdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4256). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Her ne remz iderse **Ḫūnkār ḥażreti** / Eyle ider eyle-y-idi ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4349). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Ol dikişi kendü **Ḫūnkār ḥażreti** / Eli-y-ile dikdi ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4362). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Çün ziyāret itdi **Ḫūnkār ḥażreti** / İḫtirām u ʿizzet-ile raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4472). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Gördi rüʾyāsında Ḫūnkār ḥażretin / Geldügini erligini ḳuvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4479). [ḫūnkār ḥażreti, --n]*

Görüben dir anı **Ḫūnkār ḥażreti** / Erlik itdüñ ḫoş seḫāvetle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4500). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Çün yaḳın irişdi **Ḫūnkār ḥażreti** / Seyyid ile nice itdi ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4516). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Virdi destūr aña **Ḫūnkār ḥażreti** / İşidüp ḳıldı sürūrı selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4544). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Baʿd ez-ān çün ḳalḳdı **Ḫūnkār ḥazreti** / Yaʿnī ḳılaydı ḳażā-yı ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4562). [ḫūnkār ḥazreti,]*

Çünki Ḫūnkār ḥażretine ol varur / Pāyine Ḫūnkār'umuñ yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4628). [ḫūnkār ḥażreti, --n, --e]*

Ancılayın didi **Ḫūnkār ḥażreti** / Kim Emircem ululardandur ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4646). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Ḫod ne **Ḫūnkār ḥażreti** didi yüri / Şol fülān memlekete gitgil giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4681). [ḫūnkār ḥażreti,]*

ʿİzzet ider aña **Ḫūnkār ḥażreti** / Hem nihāyetsüz ḳılurdı ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4825). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Dem yum oynatmaġa **Ḫūnkār ḥażreti** / Ne yiri ider ki bize himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4830). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Bunuñ üzre çünki geçdi bir zamān / Tā ki **Ḫūnkār ḥażreti** ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4879). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e **Ḫūnkār ḥażreti** / Eylemiş-idi be-ġāyet raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4959). [ḫūnkār ḥażreti,]*

İşidüben anı **Ḫūnkār hażreti** / Ḳaḳıyuban ġażaba geldi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4983). [ḫūnkār hażreti,]*

Pīrāb Sulṭān'a **Ḫūnkār ḥażreti** / Luṭf idüp di eyle imdi mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5349). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Çün sözin işitdi **Ḫūnkār ḥāżreti** / Ḳıldı aña ḫoş naẓarla himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5404). [ḫūnkār ḥāżreti,]*

Yidisine daḫı **Ḫūnkār ḥażreti** / İtdi erkān ḳıldı naẓar himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5416). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Dir çaġırdı-y-ıdı **Ḫūnkār ḥażreti** / Varup itdüm ben birez dem ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5439). [ḫūnkār ḥażreti,]*

Uluñuz Loḳmān Perende Ḥaḳḳ'a iren / Cümleñüz bilürsiz **Ḫūnkār ḥażreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6042). [ḫūnkār ḥażreti,]*

hūnkār ḥażretin: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Yatduġı dem gördi **Ḫūnkār ḥażretin** / Eyledi iʿlām o remzüñ ḥikmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3050). [ḫūnkār ḥażretin, --n]*

Gördi ruʾyāsında **Ḫūnkār ḥażretin** / Kendüye gelmege ḳıldı daʿvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5478). [ḫūnkār ḥażretin,]*

hūnkār ıla hıż ı r nebī: *Hacı Bektaş-ı Veli ile Hızr Peygamber.*

Ḳalḳdı çün **Ḫūnkār ıla Ḫıż ı r nebī** / Çıḳdı evden gitdi bunlar iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1509). [ḫūnkār ıla ḫıż ı r nebī,]*

hünkārīler: *Hâcı Bektaş'a bağlı olan bölge halkı.*

Anlara **Ḫūnkārīler** dirler bu dem / Var durur ol ḳavm daḫı anda hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [ḫūnkārīler,]*

ḫūnkārlık: *Yöneticilik, sultanlık.*

Tā ki **ḫūnkārlıġı** Ḫūnkār'uñ yaḳın / Bildi ʿālemde ne kim var ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3733). [ḫūnkārlıġı, --ı]*

hūnkār-zāde: *Hünkarın oğlu.*

Ḥabīb Emürce geçer seccādeye / Hep maḥal gördi o **Ḫūnkār-zādeye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4837). [ḫūnkār-zādeye, --y, --e]*

hurd itdiler: *Parçalamak.*

Yırtubanı birbirin murd itdiler / Pāreleyüp birbirin **ḫurd itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 628). [ḫurd itdiler, --di, --ler]*

hūrī: *Cennet güzeli.*

Bir ulu ḫ˘ācenüñ oldur duḫteri / Ravżadan çıḳmış ṣanasın bir **ḥūrī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4747). [ḥūrī,]*

hurmā: *Hurma.*

Ḫurma dükendi virür teşvīş aña / Ḫ˘āce ġāyet utanup oldı ḥacīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5966). [ḫurma,]*

Ḥācīya **ḫurmā** durur zīrā delīl / Ḥācī Bektaş vāḳıf oldı ḥāline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5967). [ḫurmā,]*

Ravżaya varup ziyāret ol ider / Vardı andan **ḫurma** biten baġçeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5969). [ḫurma,]*

Kesdi **ḫurmā** ṭal getürdi ḫ˘āceye / Dört sāʿat geçmiş-idi ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5970). [ḫurmā,]*

Altı ṭal **ḫurmā** getürdi ol ʿayān / Ḫalḳ görüp müzdine tekbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5971). [ḫurmā,]*

ḫurmā: *Hurma ağacının tatlı, besleyici, etli meyvesi.*

Virdi ḳırḳ **ḫurmā** ġay ı bdan ol velī / Yidi Ḫaydar ḳarnı ṭoydı dir belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [ḫurmā,]*

ḫurmā ṭalı-: *Hurma ağacının dalı.*

Ġayb oluban irdi ḫurmā ṭalına / Çün Medīne şehrine Bektaş yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5968). [ḫurmā ṭalı-, -na]*

hürmet: *Ar. 1. Haysiyet, şeref 2. İhtiram.*

On iki maʿṣūm imāmuñ **ḥürmeti** / Ġayb erenleri hümāmuñ **ḥürmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1036). [ḥürmeti, -i]*

hürmet: *Hürmet, şeref, saygı; hürmeti.*

Ulu dīvānda olan **ḥürmet** ḥaḳı / Aña ṣunulan dem-i ʿizzet ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5678). [ḥürmet,]*

hürmet: *Bir şeye veya bir kimseye değer vermekten ileri gelen ölçülü davranma hissi, çekinme ile karışık bir sevginin verdiği dikkat ve îtinâ gösterme duygusu, saygı.*

Ḫānedānuñ **ḥürmeti-çün** yā İlāh / Kāfire itdürmegil mülke tebāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 716). [ḥürmeti-çün, -i, -çün]*

Ol Muḥammed **ḥürmeti-çün** yā İlāh / Ṣaḳla kāfirden beni olġıl penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 893). [ḥürmeti-çün, -i, -çün]*

ʿİzzet ider aña Ḫūnkār ḥażreti / Hem nihāyetsüz ḳılurdı **ḥürmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4825). [ḥürmeti, -i]*

Ḫürmetüñ arta anuñla yime ġam / Cinni şāhın itdi daʿvet ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6186). [ḥürmetüñ, -üñ]*

hürmet: *Haysiyet, şeref; saygı.*

Evvel Ādem āḫir Aḥmed **ḥürmeti** / Cümle mürsel enbiyānuñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 714). [ḥürmeti, -i]*

On iki maʿṣūm imāmuñ **ḥürmeti** / Ġayb erenleri hümāmuñ **ḥürmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1036). [ḥürmeti, -i]*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī'nüñ **ḥürmeti** / Bu ża'īfe ḳıl ʿināyet şefḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1037). [ḥürmeti, -i]*

hürmet: *Bir şeye veya bir kimseye değer vermekten ileri gelen ölçülü davranma hissi, çekinme ile karışık bir sevginin verdiği dikkat ve îtinâ gösterme duygusu, saygı.*

Ḫalḳ içinde artdı anuñ ʿizzeti / Bī-ḳıyās oldı be-ġāyet **ḥürmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 633). [ḥürmeti, -i]*

hürmeti it-: *Hürmet etmek, saygı göstermek.*

Sĕvişürlĕr idi Ḫūnkār'la ḳatı / Birbirine ider-idi ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4641). [ḥürmeti it-, --er, --idi]*

hurūf: *Harfler.*

Virdi maʿnāsın **ḥurūfuñ** bī-bedel / Ḫˇāce bildi er durur Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5903). [ḥurūfuñ, -uñ]*

ḫurūş eyle-: *Coşmak, taşmak, galeyana gelmek.*

Ḳaldurup başını ḫurūş eyledi / Ġıjġurup üzerine cūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3507). [ḫurūş eyle-, --di]*

hurūş eyle: *Coşmak, taşmak, galeyana gelmek.*

Vaḳtidür cān bülbüli eyle ḫurūş / Ḫūb laṭīf elḥān ıla ac dilüñi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 214). [ḫurūş eyle,]*

hurūş kıl-: *Coşmak.*

Söylegil alġıl naṣībüñ eyle cūş / Şevḳ-ıla ḫoş-ḥāl olup ḳılġıl ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2946). [ḫurūş ḳıl-, --ġıl]*

Bir iki gün mest oldı gitdi hūş / Ceẕbe-y-ile mest olup ḳıldı ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3006). [ḫurūş ḳıl-, --dı]*

hurūşa gel: *Coşmak.*

Yine aḳıt lücce-i āb-ı ḥayāt / Cūş-ıla **ḫurūşa gel** cān bülbüli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 238). [ḫurūşa gel,]*

Ol odun çün yanubanı ḳor olur / Cān Baba ol demde ḫurūşa gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2558). [ḫurūşa gel, --ür]*

hurūşa gel: *Coşmak, duygu yoğunluğu yaşamak.*

Çāk idüben sen girībān cūşa gel / Ṭal meʿānī baḥrine **ḫurūşa gel** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4170). [ḫurūşa gel,]*

hūş git: *Sabır, derman, akıl ve mantığın kalmaması.*

Bir iki gün mest oldı gitdi hūş / Ceẕbe-y-ile mest olup ḳıldı ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3006). [hūş git, --di]*

ḫüseyn: *Kerbela şehidi Hz.Hüseyin.*

Ḳıldı **Ḫüseyn'i** ziyāret hem ṭavāf / Daḫı ḳıldı anda ḳırḳ gün iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1220). [ḫüseyn'i, -i]*

hüseyn: *Hz. Peygamberin torunu Hz. Hüseyin.*

Pes **Ḫüseyn'den** ḳalmış-ıdı bil bular / Ol imām Zeyne'l-ʿabā'ya hem i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [ḫüseyn'den, --den]*

hüseyn: *Hz. Peygamber'in torunu Hz, Hüseyin.*

Şāh **Ḥüseyn'e** cümlesin teslīm ider / Ḥıfẓ iderken ol emīrü'l-müʾminīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 195). [ḥüseyn'e, -e]*

Virdi Ḥasan'a ʿAlī bu cümlesin / Naḳl ider andan **Ḥüseyn'e** bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1103). [ḥüseyn'e, -e]*

hüseyn: *(d. 626 - ö. 681) Hz. Muhammed'in torunu Hz. Hüseyin. On iki imamın üçüncüsüdür.*

Ol İmām Zeyne'l-ʿābā'dur bil anı / Anuñ atası **Ḥüseyn** İbni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 233). [ḥüseyn,]*

hüseyn ibni ʿalī: *Hz. Ali'nin oğlu Hz. Hüseyin.*

Yaş inüp yüzi üzere çaġladı / Didi ceddümüz **Ḥüseyn ibni ʿAlī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 303). [ḥüseyn ibni ʿalī,]*

hüseynī: *"On iki terekli olan tâca ise tâc-ı Hüseyni, tâc-ı Celali, fahr-ı Hüseynî veya sadece fahr denirdi. Tâc-ı Hüseyni denilmesinin sebebi Hz. Hüseyin'in On İki İmam'ın başı olmasındandı (Pakalın, 2004-I: 583). Hüseyni tâc, ilk defa Kaygusuz Sultan tarafından kullanılmıştı.3 Bektaşiliğin esas simgesi olan tâc buydu. Bu itibarla Bektaşiye tâcı olarak anılmaktadır (Yahyâ Âgâh b. Sâlih el-İstanbulî, 2005: 87). Dövme, beyaz keçeden yapılan bu tâc, yirmi santim yükseklikte olup üzeri düz bir şekildeydi. Tâcın tepesinde bir düğme, yani mühür vardı. Tereklerin birleştiği yer olan ve gül, imame adı da verilen bu tepe her şeyin vahdet olduğu cem noktası idi. Bu düğme başparmak büyüklüğünde bir yün parçasının üzerine iplik işlenmesiyle meydana getirilirdi. Terkleri meydana getiren ve on iki imama işaret eden keçe ise önce içten sonra dıştan birbirine dikilip sağlamlaştırılırdı. Bu tâcın lengeri (başa geçirilen kısmı) dört kapıya işaret olmak için dört parça idi (Atasoy, 2005a: 196). Tepesinde düğme bulunmayan ve dilimleri dıştan dikişli olmayan, yine on iki terkli ve lengeri dört dilimli tâca ise tâc-ı Kalenderî adı verilirdi (Cebecioğlu, 2005: 343- 344)."*.

Didiler Bektaşiler tācı şerīf / Elifī-le hem **Ḥüseynīdür** laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1463). [ḥüseynīdür, --dür]*

Pes keçe getürdi Ṣaltıḳ bunlara / Ḥoş **Ḥüseynī** dindi çün kim bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2782). [ḥüseynī,]*

hüseynī-veş: *Hüseyni külah gibi.*

Başlarına pes **Ḥüseynī-veş** nemed / Geyüben terk itmediler bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2793). [ḥüseynī-veş,]*

Pes **Ḥüseynī-veş** geyerlerdi külāh / Eyle geyer idi hep mīr ü sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2794). [ḥüseynī-veş,]*

hüsn: *Ar. Güzellik.*

Ḥüsnine göre Güneş Ülker idi / Hīç bişikde çıġınup caġlamadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5886). [ḥüsnine, -i, -n, -e]*

hüsn: *(Ar.) Güzellik.*

Ḥüsni vü ḫulḳı kelāmı ser-te-ser / Ḫoş gelür sulṭāna çün ḳıldı naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4257). [ḥüsni, -i]*

ḫüsn ili: *Güzellik şehri.*

Ḥüsn ilinde münteha maḥbūbe ḳız / Ṣūreti bedr ay gibi vechi ḳamer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 341). [ḫüsn ili, --n, --de]*

hüsn ü ḫulḳ: *Güzellik ve yaratılış.*

Ḳadd ü ḳāmet yāl ü bāl ıssı ḥarīf / Ḥüsn ü ḫulḳı ḫūb u hem ġāyet ẓarīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4277). [ḫüsn ü ḫulḳ, --ı]*

hüsn-i hulkı: *Güzel ahlak.*

Dir ki baña mürşid-i kāmil gerek / **Ḫüsn-i ḫulḳı** ẕātına şāmil gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3120). [ḫüsn-i ḫulḳı,]*

huṣūṣ: *Ar. Konu.*

İtme ṣaḳın bu **ḫuṣūsda** daḫı söz / Çoḳ gelür erden bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [ḫuṣūsda, -da]*

huṭbe oḳıt-: *Hutbesi okutmak. Padişahlık alametidir. Cuma ve bayram namazları sırasında minberde padişahın adının, unvan ve lakaplarının "hatip" tarafından okunması ile padişahlığın ilanı.*

Ḫuṭbe oḳıdur adına sikke ḳazar / Yüridür ḥükmini ider ẓabṭ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4455). [ḫuṭbe oḳıt-, --ır]*

huṭbe oḳun: *Hutbesi okutmak. Padişahlık alametidir. Cuma ve bayram namazları sırasında minberde padişahın adının, unvan ve lakaplarının "hatip" tarafından okunması ile padişahlığın ilanı.*

Ḫuṭbe oḳundı vü ḳazdı sikkeyi / Düşmenüñ başına eyledi ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4458). [ḫuṭbe oḳun, --dı]*

huṭūr: *(Hatıra) Gelme, (zihne, fikre) doğma.*

Ḫāṭırından çün geçer böyle **ḫuṭūr** / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5275). [ḫuṭūr,]*

huvendigār: *Hükümdar, sâhip, efendi.*

İsmi ola Bektaş hem **Ḫuvendigār** / Ne ki var Pīr-i Ḫorāṣān ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 208). [ḫuvendigār,]*

hūy: *Mizaç, meşrep.*

Her ki bundan yayḳanup içe ṣuyın / Terk ide ne var-ısa yatlu **ḫūyın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2523). [ḫūyın, -ın]*

ḫūy: *Huy, mizaç, tabiat, yaratılış.*

Ḥācī Bektaş bildi kāfir **ḫūyını** / Gizledi kāfirlerüñ hep ṣuyını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1013). [ḫūyını, -ı, -nı]*

hūy: *Huy, tabiat, mizaç, bk. ḫūy.*

Ol sehel olduġı-y-içün köyleri / Keşike gütmekdi dāyim **ḫuyları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1932). [ḫuyları, -lar, -ı]*

hūy: *Mizaç, tabiat, fıtrat.*

Bir söğüş olsa ve yā ḫod olsa ṭoy / Fekye olmış-ıdı ʿādet işbu **ḫūy** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2672). [ḫūy,]*

İdüben bu fikri yatdı uyudı / Gündüz uyumaḳ çün aña **ḫūy** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3043). [ḫūy,]*

ḫüzn: *Gam, keder, tasa.*

Ḳaṣr içre **ḫüzn-ile** ol pāk-cān / Pencereden ṭaşraya itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 274). [ḫüzn-ile, -ile]*

ḫużūr: *İç rahatlığı, hâlinden memnun olup gönlünde rahatlık duyma, kendini rahat ve memnun hissetme durumu ile beraber.*

Alup oğlın evine ol kes gider / Ḫoş **ḫużūr-ıla** varup rāḥat ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4016). [ḫużūr-ıla, --ıla]*

Tā bulam vüsʿat **ḫużūr-ıla** gelem / İvmek-ile gelmeye cisme elem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5330). [ḫużūr-ıla, --ıla]*

ḫużūr: *Gönül rahatlığı.*

Bir daḫı yoldan Ḳarayük'e irer / Ḫoş **ḫużūrla** baʿd ez-ān ḳıldı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4534). [ḫużūrla, -la]*

ḫużūr: *Ar. Kat, makam, nezd.*

Aluban sulṭān **ḫużūrına** gelür / Pādişāh çün kim aña naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4329). [ḫużūrına, -ı , -n, -a]*

ḫużūr: *Dirlik, gönül rahatlığı, rahatlık, rahat.*

Didi kim bunda **ḫużūrum** var bu dem / Kimsenüñ evine urmazam ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1748). [ḫużūrum, -um]*

ḫuzūr bul: *Gönül rahatlığına kavuşma II Önemli birinin makamda hazır bulunma.*

Ṭapduḳ'a bir gün ki ḥālāt el virür / Şevḳ-ıla bulur çü ḥālātı ḥuzūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2944). [ḥuzūr bul, --ur]*

ḥużūr bula: *Gönül rahatlığına kavuşmak.*

Tā ki ḳavmüm bula ol yirde ḥużūr / Devletüñde ḳılavuz şādī sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2635). [ḥużūr bula, --a]*

ḥuzūr it-: *Gönül rahatlığı içinde olmak, huzurlu olmak..*

Ekdügi bostānı yidürdi o yıl / Ḫoş ḥuzūr itdi geçen ebnā sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3140). [ḥuzūr it-, --di]*

ḥużūr ḳıl-: *Gönül rahatlığı yaşamak, huzur bulmak.*

Tā ḳılalar varuban anda ḥużūr / Pādişāh çün kim bu nevʿe buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2647). [ḥużūr ḳıl-, --a, --lar]*

ḥ∨ān: *Sofra.*

Bir niçe dervīş ile **ḫūn** yidiler / Eyleyüp tekbīr şükrin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 727). [ḫūn,]*

ḥ˘āb: *Uyku. II Gaflet / Hak'tan habersizlik.*

Çünki **ḫ˘ābından** uyandı ol keşiş / Gördi İslām dīni-le olmış biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4898). [ḫ˘ābından, --ın, --dan]*

ḥ˘āce-: *Efendi, hoca.*

Kaʿbe'de **ḫ˘ācesine** ider naẓar / Virdi evvel ḥażretine ol Şāh selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5946). [ḫ˘ācesine, -si, -ne]*

Kendü elümle **ḫ˘āceye** bişi virem / Böyle diyüp bacı oğlına uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5941). [ḫ˘āceye, -ye]*

Kesdi ḫurmā ṭal getürdi **ḫ˘āceye** / Dört sāʿat geçmiş-idi ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5970). [ḫ˘āceye, -ye]*

ḥ˘āce: *Efendi, hoca.*

Böyle diyüp oldı kāfir niçesi / Ḳaḳıyup bicĕrimedi **ḫ˘ācesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 970). [ḫ˘ācesi, -(s)i]*

Hem ulusı ıdı ol ruhbānlaruñ / **Ḫ˘ācesiydi** hem tekürla banlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 866). [ḫ˘ācesiydi, --si, --y, --di]*

Çün ḥavālet aldı Bektaş iy **ḫ˘āce** / ʿAzm ḳıldı ṭoġrılubanı ḥaca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1198). [ḫ˘āce,]*

Andan ʿizzet key ḳatı öñden şoña / **Ḫ̆āce** görüp ḳaldı ḥayrān Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5948). [ḫ̆āce,]*

Mekke'den gidüp müsāfir oldı ol / Ḥācīlarla **ḫ̆āce** eve gelmede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5952). [ḫ̆āce,]*

Bilmezem ki ḳanda gitdi işbu er / Şundı bişi tepsisin **ḫ̆āce** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [ḫ̆āce,]*

Ḥurma dükendi virür teşvīş aña / **Ḫ̆āce** ġāyet utanup oldı ḥacīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5966). [ḫ̆āce,]*

Geldi Bektaş **ḫ̆ācesi** didi bir er / Ḳavm ḳardaş ḳarşu çıḳdı ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5956). [ḫ̆ācesi, -(s)i]*

Öpdi elin eyledi bī-ḥad kelām / **Ḫ̆ācesi** Bektaş'ı görüp ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5958). [ḫ̆ācesi, -(s)i]*

Mekke'de bişi virüp yir **ḫ̆ācesi** / Mekke'ye gelüp viren baña selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5960). [ḫ̆ācesi, -(s)i]*

Lā dimez cümle didi aña belī / **Ḫ̆ācesi** kim Mekke'den geldi revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5964). [ḫ̆ācesi, -(s)i]*

ḫ̆ān çek: *Sofra hazırlamak, çeşitli nimet ikramlarında bulunmak.*

Oturuşuban birez şoḥbet ḳılur / Çekdi Mūsi'š Šānī dürlü dürlü ḫ̆ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 293). [ḫ̆ān çek, --di]*

haleb: *Osmanlı İmparatorluğu'nun en önemli kentlerinden olan Halep, Suriye'nin en büyük ikinci kentidir.*

Ḳalḳdı andan **Ḥaleb'e** geldi yaḳīn / Anda da çille çıḳardı ol emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1234). [ḥaleb'e, -e]*

hicāb: *Perde, engel, göz kapağı.*

Refʿ olur **ḥicāb** keşf olur maḳām / Ol naẓardan buldı ḫoş rütbet tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2738). [ḥicāb,]*

ḥubbı: *Sevgi.*

Ḳalʿacuḳ yirinde vardı bir kişi / Evliyā **ḥubbı** idi her dem işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3036). [ḥubbı,]*

hükmiyle: *Hüküm, emir, karar.*

Dīn-i Naṣrān'ı ṭutardum ben ezel / İncil'üñ **ḥükmiyle** iderdüm ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2607). [ḥükmiyle,]*

halk: *Ahali İnsanlar.*

Ol Muḥammed dü cihānıñ pertevi / **Ḫalḳ** anuñ-çün oldı ḫalḳ ol bihteri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 111). [ḫalḳ,]*

Yüzi nūrından münevver bu cihān / **Ḫalḳ** anı görincegiz ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5637). [ḫalḳ,]*

Şarṭ-ı ḫiẓmet yirine geldiyse dir / **Ḫalḳ** gidüben girdi bunlar ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5874). [ḫalḳ,]*

halk: *Ahali, halk, insanlık, âlem.*

Sizden artuḳ kimsenem yoḳ yoḳlaya / **Ḫalḳ** işige başuban ayaḳlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5810). [ḫalḳ,]*

I

ı: *Far. Edat-ı nida.*

Fāṭma Bacı dir **i** Rūm'uñ pīrleri / İy vilāyet ehlinüñ ser-verleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1283). [i,]*

ı: *Seslenme edatı, ey.*

Sīm ü zerden virdi anlara **i** yār / Her biri buldı ġınā ṭaġıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 393). [i,]*

ʿİlm-i zāhir ʿilm-i bāṭın ně ki var / Cümlesinde ber-kemāl-idi **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 580). [i,]*

Anda da bir çille çıḳardı hemān / Geçüben ṣavm u ʿibādetle **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1229). [i,]*

Oldı seccāde ṣu yüzinden revān / Geçdi ṣudan öteye ṣol dem **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [i,]*

ı: *I- ek fiili.*

Hīç bilür misin bizi ki biz kimüz / Atañ **ıdı** ezelīden begümüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [ıdı, -dı]*

ı: *"-i" yardımcı fiili.*

Dir Naṣārā'dan **idük** evvelde biz / Diler **idük** ḳılavuz Rūm'da sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2599). [idük, -dü, -k]*

Dir Naṣārā'dan **idük** evvelde biz / Diler **idük** ḳılavuz Rūm'da sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2599). [idük, -dü, -k]*

Didiler dün ṭañlacaḳ gitmiş **idük** / Birez eglenmĕsevüz yitmiş **idük** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3068). [idük, -dü, -k]*

Didiler dün ṭañlacaḳ gitmiş **idük** / Birez eglenmĕsevüz yitmiş **idük** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3068). [idük, -dü, -k]*

Dir vilāyet ḳoḳusı-y-ıdı murād / İder **idük** aña şevḳ-ı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3229). [idük, -dü, -k]*

Ben deminde gözler idüm dir seni / Ṭurur **idük** bu arada bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [idük, -dü, -k]*

ı: *Ey, seslenme edatı.*

Şehr-i Nişābūr'da ol mesken ṭutar / Ḳaldı ol ilde ḳarār idüp **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 248). [i,]*

Kim **i** Bekdaş-ı Velī merd-i Ḫudā / Ṭāʿatüñ oldı ḳabūl ḳıl şükrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6762). [i,]*

Niçe kez şehr-i Semerḳand'da **i** yār / Cemʿ olur ʿālimleri her nĕ ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 581). [i,]*

Gine bir ḫoş menkabātından beyān / Ḫˇāce'nüñ ẕikr ideyin diñle **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1059). [i,]*

Şöyledür meẕkūr diyĕyin bil **i** cān / Tā kim ola saña bu sırlar ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [i,]*

Pes Ḥüseyn'den ḳalmış-ıdı bil bular / Ol imām Zeyne'l-ʿabā'ya hem **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [i,]*

Ṭoġrı evine olur andan revān / Çün ḳapudan içerü girdi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1494). [i,]*

Dir **i** arduç pürüñ ile ört beni / Şāfiʿ olup ḳurtaram yarın seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [i,]*

Otuz altı yıl ḳılur anı ḥişār / Anı daḫı feṯḥ ider āḫir **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1623). [i,]*

Başına ḳızıl zümāytīden giyĕr / Biz geregi daḫı egninde **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1692). [i,]*

Yügürüm ile eve geldi **i** yār / Etmek içine birez yaġdan ḳoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [i,]*

Eyle diyüben olur andan revān / Mescid içine varur girü **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1700). [i,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Def῾aten bir şu çıḳup oldı revān / Ad-ıla Zemzem Şuyı dirler **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1759). [i,]*

Didi zindāncıya virüběni zer / Bize bir turva türāb getür **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [i,]*

Öyle diyüp aġlar-ıdı zār u zār / Başmadı Rūm'a daḫı ayruḳ **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1905). [i,]*

Ḫoş żiyā-y-ıla pür oldı ol mekān / Görüp anlar didiler aḥsent **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [i,]*

Pes olur seccāde deryāya revān / Rūmili'nden yaña ʿazm itdi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2789). [i,]*

İşidüben bu sözi oldı revān / Ṭapduḳ Emre ḳatına geldi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2934). [i,]*

Ḳāḍīda ne var-ısa māl u ṭavar / Ṣatuban mehyā iderler hep **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3010). [i,]*

Gözin açup gördi kendin nā-gehān / Bir deñiz ḳatında ṭururdı **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [i,]*

Aḳsarāy'dan çıḳup oldılar revān / Cümle dānişmendleri-y-ile **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3306). [i,]*

Aḳsarāy'a gelüp itdiler ḳarār / Meskeninde mesken eylědi **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3444). [i,]*

Destūr alup yolına oldı revān / Tā ki Ḳonya'ya irişdi ol **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4254). [i,]*

Böyle maḥbūb tāc idüp ḳor der-mekān / Issı geliser didi anuñ **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [i,]*

Bacı iline irincěgez **i** cān / Bir muḥibbe şataşur anda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4489). [i,]*

Ḳalmadı şübhe ki o şāh-ı ġāziyān / Merḳadi anda durur lā-şekk **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [i,]*

Kim taʿallül itmeyüp olduñ revān / Şeyḫlıġı biz eyledük fehm it **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4788). [i,]*

Çille Ṭaġı'ndan geliser bir süvār / Atı boz ṭonı yişil ola **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [i,]*

Ḥasretine döymez anıñ kimse **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5930). [i,]*

Çıḳdı tekye ḳapusundan ṭaşra **i** yār / Gördi ʿOšmān ḥażretin zencīr-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6363). [i,]*

ı: *"İ" ek-fiilinin görülen geçmiş zaman çekimi.*

Mülk-i Ḫorāsān'da ol şāh-ı emīn / Ṣavm-ıla geçer **idi** dāyim güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6755). [idi, -di]*

Zāhid **idi** şöyle kim terk ehli ol / İtmemişdi dünyālikden hīç ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 585). [idi, -di]*

Yonar ıdı kepçe vü keşkül ḳaşıḳ / Şöyle yonar **idi** ġāyet yaraşıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 589). [idi, -di]*

Hīç kesilmĕz **idi** ardından öküz / Ḫalḳ bilürler **idi** ol kimse henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [idi, -di]*

Ḫalḳ andan anı alurlar ıdı / Çün öküz remzini bilürler **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 598). [idi, -di]*

Ol Ḫorāsān milkine vālī **idi** / Ḥażret-i şeyḫ-i şuyūḫ ulı ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 637). [idi, -di]*

On iki yaşında dı henūz cüvān / Līki ḳuvvetlü **idi** key pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 650). [idi, -di]*

Ḫaydar'uñ cānına kār itmiş-idi / Başı ısa kel oldı ṣaç gitmiş **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 680). [idi, -di]*

ı: *Ey anlamında bir seslenme sözü.*

Ol zamān ki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Gönderince Ḫaydar'ı şeyḫine **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 834). [i,]*

Ṣofrayı çırāġı daḫı baʿd ez-ān / Anları da virdi tekbīrle **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1173). [i,]*

Bāḳır'uñ seccādesi ḳurbın mekān / Eyleyüp anda ḳarār itdi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1224). [i,]*

Destūr aluban olur andan revān / Geldi ʿAntāb'a bilesin sen **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1271). [i,]*

Ḥācī Ṭuñrul ḳalḳuban oldı revān / Geldi ol iclāsa şoloḳ dem **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1338). [i,]*

Gördiler ġaybdan belürdi bir ṭomar / Gelüben Ḫūnkār'uñ öñine **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1381). [i,]*

Ol pıñara şimdi dirler Üçpıñar / Ṣuyı ḥammāmuñ bil andandur **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [i,]*

Ḳoyıcaḳ avcına ol ṣudan hemān / Gök ḳızıl oldı ṣuyuñ rengi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [i,]*

Ḳarayük'de eyleyincegez ḳarār / O sehel idi Ḳarayük'de **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1931). [i,]*

Oġlı Külü Ḫan'a Cengiz Ḫan **i** cān / Ṣad hezār göçmel Tatar evin hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2430). [i,]*

Daḫı ardınca olur ol ṭaş revān / Şol ḳanatlı ḳuş gibi gider **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [i,]*

Atına binübeni oldı revān / Tā ki Ḳırşehri'ne irişdi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3054). [i,]*

Ḳalḳuban Deñizli'den oldı revān / Tā ki Ḳarayük'e irişdi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3124). [i,]*

Çün irüp menziline ḳıldı ḳarār / Bir ulu yol üstine ṭurdı **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3135). [i,]*

Bindürüp mollāyı oldılar revān / İrdiler tā Ḳızılırmaġa **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3468). [i,]*

Kimisi dervīşlik itdi iḫtiyār / Kimisi daḫı varur gider **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3589). [i,]*

Çıḳdı mollā mescid üstine revān / Yuġılaya yaʿnī mescidi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3601). [i,]*

Oluban şancaḳ begi itdi ḳarār / Bunuñ üzre geçdi bir müddet **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4266). [i,]*

Ḳalʿacük yolında oldılar revān / Çubuḳ Ovası'na irince **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4476). [i,]*

Ṭoġdı bir oġlı adı Aṣıl Ṭoġan / Key ḳatı erliklü er ḳopdı **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [i,]*

ı: *"i-" ek fiili (görülen geçmiş zaman çekimi).*

Daḫı yā Bektaş işit diñle sözüm / Ḳuṭb-ı ʿālem ben **idüm** bilgil özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [idüm, -dü, -m]*

ı: *"-i" ek fiili (duyulan geçmiş zaman çekimi).*

Gördi tedbīr aṣṣı itmedi aña / Bildi ki taḳdīr **imiş** öñden ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 673). [imiş, -miş]*

İmdi bāṭıl dīn **imiş** kāfir ḳamu / Kāfirüñ yiri-y-imiş anda ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 919). [imiş, -miş]*

Baʿżılar oldı münāfıḳ yine pes / Sāḥir **imiş** ol diyüp eyledi ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1031). [imiş, -miş]*

Bu dem **imiş** pes naṣīb irdük şük ü r / Görmege müştāḳ ıduḳ gördük şük ü r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [imiş, -miş]*

Anda gelmiş **imiş** işitdüm ḫaber / Gitdi yolına idüp söz muḫtaṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3458). [imiş, -miş]*

Ṣaru İsmāʿīl **imiş** irişdi tīz / Mollā Saʿde'd-dīn ile görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3528). [imiş, -miş]*

Dir Süleymān dostı dostdan ayıran / Alaca çörek **imiş** dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4630). [imiş, -miş]*

Beşkarış dirler o yirüñ adına / Bāʿiši böyle **imiş** bünyādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5280). [imiş, -miş]*

ı: *"Ve" bağlacı.*

Ḳaldı evlādı ḳılur anda ḳarār / Beşḳarış nām yirdedür anlar **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5335). [i,]*

ı: *"-i" ek fiili.*

Oḳur **idüñ** yañlışuñ dirlĕr-idi / Gördügüm sāʿat hemān ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6637). [idüñ, -dü, -ñ]*

Ḳıldı Ḫūnkār ol gice anda ḳarār / Nite ṣu aḳar **iken** girü ḳarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [iken, -ken]*

Ṭutar **iken** ol kitābı nā-gehān / Pencereden ṣuya bıraḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2389). [iken, -ken]*

Saḫt olup ġāyet perīşān-dil olur / Oturur **iken** hemān ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2393). [iken, -ken]*

Sen begümüz oġlısın ṣancaḳ senüñ / Oġlan **idüñ** atañ ölince senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4281). [idüñ, -dü, -ñ]*

ı: *"-i" ek fiilin öğrenilen geçmiş zaman çekimi.*

Pes Ḥüseynī-veş geyerlerdi külāh / Eyle geyer **idi** hep mīr ü sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2794). [idi, -di]*

İcike ben yigid **iken** ḫiẕmeti / Baña idüben ḳılurduñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2866). [iken, -ken]*

Niçe dürlü erligin görmiş **iken** / Niçe dürlü ḥālete irmiş **iken** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3603). [iken, -ken]*

Niçe dürlü erligin görmiş **iken** / Niçe dürlü ḥālete irmiş **iken** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3603). [iken, -ken]*

Ḳılur **iken** ḫalīfeler cemʿ olup / Er aralarında hem-çün şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3669). [iken, -ken]*

Adum Saʿīd degülken / Cümle müşkil ḥall **iken** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3716). [iken, -ken]*

Bir gün oturur **iken** Mollā Saʿīd / Didi Ḫūnkār Saʿīd'üm sözüm işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3753). [iken, -ken]*

Gelene gidene yedürmiş **idi** / Ol cihet hep āḫire irmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3794). [idi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl'i gör kim n'eyledi / Anı ki lāzım **idi** hep eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3800). [idi, -di]*

İrişürdi Fāṭıma Ana anlara / Ḫoş geldüñ dir **idi** hem bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3804). [idi, -di]*

Gördiler ol yazıda ṣan bir üyük / Gider **idi** bir büyük ṣıġın geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [idi, -di]*

Oldı ol yirde ḥarāmīler başı / Urmaḳ u dutmaḳ **idi** dāyim işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [idi, -di]*

Bir münāfıḳ kāfir **iken** evveli / Oldı Ṣādıḳ Dervīş ü müʾmin velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5797). [iken, -ken]*

Ṭoġdı anadan Ḥācī Bektaş ḥażreti / Yüzi nūrından cihān envār **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5885). [idi, -di]*

Ḥüsnine göre Güneş Ülker **idi** / Hīç bişikde çıġınup caġlamadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5886). [idi, -di]*

Virdi anı ḫˇāceye İbrāhīm İmām / Ḫˇācesinüñ adı **idi** Şems-i Dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5889). [idi, -di]*

Geldi Baġdad şehrine oldı nihān / Ḳanda kim görür **idi** ol bir abdāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5918). [idi, -di]*

Biñ bir erüñ ulusı ḥākim **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5973). [idi, -di]*

Ḫˇāce Aḥmed ḥażretiydi bī-gümān / Ḳuṭb-ı ʿālem **idi** ol dem ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6090). [idi, -di]*

Ḳovlamışlar şāha ḳılup ittifāḳ / Pīr **idi** Erṭuñrul'a ol dem key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6314). [idi, -di]*

ı: *"i" ek-fiilinin görülen geçmiş zaman eki.*

Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'ydi adı / Kim Muḥammed Ḥanefī nesli **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 574). [idi, -di]*

Ṣanʿatı var-ıdı ez-kedd-i yemīn / Yimez **idi** ġayrıdan illā ez-īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 586). [idi, -di]*

Hīç kesilmĕz **idi** ardından öküz / Ḫalḳ bilürler **idi** ol kimse henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [idi, -di]*

ı: *"i-" ek-fiilinin görülen geçmiş zaman eki.*

Adına dirlerdi anuñ Beşḳarış / Beş ḳarış **idi** boyı da gör bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [idi, -di]*

ı: *"i-" ek fiilinin zarf-fiil eki almış hali (durumdayken).*

Yine münkirler peşīmān oldılar / Mürted **iken** ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1004). [iken, -ken]*

Çünki Ḳayṣer Rūm'a **iken** pādişāh / Ḥażret-i Baṭṭāl Ġāzī yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1598). [iken, -ken]*

ı: *"i-" ek fiili görülen geçmiş zaman çekimi.*

Şeyḫ Ṣadre'd-dīn Ḳonevī Ḳonya'da / Maʿrūf u meşhūr er **idi** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5342). [idi, -di]*

ı: *"i-" ek fiilinin görülen geçmiş zaman çekimi.*

Ḥükm oldur öyle **idüñ** mā-ḥaṣal / Ḳara İmīrza pādişāha alḳış ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6351). [idüñ, -dü, -ñ]*

ı: *"i" ek-fiilinin görülen geçmiş zaman eki.*

Hābil'üñ ḳalmış **ıdı** çoḳ ḳoyunı / Ḳırḳup Ādem Ḥavvā dikerdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 154). [ıdı, -dı]*

Müsteḥaḳdur teslīm eyle bu ṭonı / Cezbe ile evvel ol meczūb **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6649). [ıdı, -dı]*

Ṭaġ arasında gezer meslūb **ıdı** / Budalā vārdı gezerdi ṭaġları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6650). [ıdı, -dı]*

Ṭutmaz **ıdı** ḳayd u bend ü baġları / Bāyezīd ḫırḳayı alup ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6651). [ıdı, -dı]*

Yonar **ıdı** kepçe vü keşkül ḳaşıḳ / Şöyle yonar idi ġāyet yaraşıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 589). [ıdı, -dı]*

Ḫalḳ andan anı alurlar **ıdı** / Çün öküz remzini bilürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 598). [ıdı, -dı]*

Göricek ḫüddām gelürlĕr-idi / Hegbeyi üstinden alurlar **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 601). [ıdı, -dı]*

Ol Ḫorāsān milkine vālī idi / Ḥażret-i şeyḫ-i şuyūḫ ulı **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 637). [ıdı, -dı]*

Hep Müsülmānlıḳ aña uyar **ıdı** / Yüz biñ erce ḳuvveti anuñ var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 640). [ıdı, -dı]*

Hem Bedaḫşān mülki kāfirdi ḳamu / Ḫūnī vü cebbār **ıdı** hep iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 641). [ıdı, -dı]*

Murteżā-veş ṣalduġınca ḫaṣma tīġ / Ḳan buḫārı baġlar **ıdı** gökde mīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 668). [ıdı, -dı]*

Köhne pīr olmış **ıdı** şeyḫ ḥażreti / Ḳurtaramadı ḫaṣ u āmdan mülketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 685). [ıdı, -dı]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Üç biñ ola anda rāhib var-ıdı / Līki biri müʾmin ü muḫtār **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 864). [ıdı, -dı]*

Hem ulusı **ıdı** ol ruhbānlaruñ / Ḫ˘ācesiydi hem tekūrla banlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 866). [ıdı, -dı]*

Meger ol gelen ʿazīz ü muḫterem / Ḥācī Bektaş **ıdı** ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1146). [ıdı, -dı]*

Ol ṭarīḳ üzre ki oturıncaġaz / Eyle otururlar **ıdı** niçe kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1354). [ıdı, -dı]*

İlkbahār eyyāmı ṣu ṭaşmış **ıdı** / Ṭaşġunı ḥadden ḳatı aşmış **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1574). [ıdı, -dı]*

İlkbahār eyyāmı ṣu ṭaşmış **ıdı** / Ṭaşġunı ḥadden ḳatı aşmış **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1574). [ıdı, -dı]*

Laḳabı Keyḫusrev idi adı ʿAlī / Pādişāh **ıdı** vü hem girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [ıdı, -dı]*

Yūnus-ı Muḳrī'ydi hem anuñ adı / Çepni'nüñ ol **ıdı** şeyḫi mürşidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1642). [ıdı, -dı]*

On sekiz biñ dirler evi var-ıdı / Burc u bārū çevresi ḥiṣār **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1814). [ıdı, -dı]*

Ḳarayük'e bir gün ol aġmış-ıdı / Ṣanki şevḳından güneş ṭoġmış **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1911). [ıdı, -dı]*

Çıñ ṣabāh inek ki ṣalmışlar **ıdı** / Buzaġı yanına gelmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1913). [ıdı, -dı]*

Ḳış güni vir daḫı hem ḳarı didi / Gör bu remzi ne belīġ esrār **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [ıdı, -dı]*

Gördi kim balçıḳ ḳarardı bir kişi / Balçıḳ ayaḳlamaġ **ıdı** işi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [ıdı, -dı]*

Bıçaġıyla bir ḫıyar ṣoyar **ıdı** / Ol ḫıyarı kesübeni yir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2126). [ıdı, -dı]*

Gelüben yüz sürer-idi pāyine / Oñmaz **ıdı** kim bu yoldan ṭayına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2196). [ıdı, -dı]*

Virse göñlin ol oda yanmaz **ıdı** / Kül oluban oda göyünmez idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2574). [ıdı, -dı]*

Cavḳ cavḳ gürūh gürūh alay alay / Gelüp otururlar **ıdı** güz ü yay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2658). [ıdı, -dı]*

Er ḳatına girü gelürlĕr-idi / Didügimüz gibi ḳılurlar **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2662). [ıdı, -dı]*

Bir ülüşi ṣunar **ıdı** bir ere / Ṣunı alubanı dir şuña vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [ıdı, -dı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār anı sevĕr-idi / Anuñ-içün rāzına rāzdār **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2680). [ıdı, -dı]*

Arḳası-y-ıla getürürdi odun / Yıġar **ıdı** bir yire ol dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2692). [ıdı, -dı]*

Keşiş ışmarlamış **ıdı** oġlını / Ḫizmetüñden ḳoma dimişdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2725). [ıdı, -dı]*

Ṣayda çıḳmış **ıdı** taḫtından ol er / Ṣayd ide gelür-idi deryā kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2764). [ıdı, -dı]*

Gölbıñar nām yirde olmışlar **ıdı** / Ṣoḥbet-i ḫāṣ anda ḳılmışlar **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3024). [ıdı, -dı]*

Gölbıñar nām yirde olmışlar **ıdı** / Ṣoḥbet-i ḫāṣ anda ḳılmışlar **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3024). [ıdı, -dı]*

İdüben bu fikri yatdı uyudı / Gündüz uyumaḳ çün aña ḫūy **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3043). [ıdı, -dı]*

Ol daḫı becid giderdi ṭurmadın / Ḳomaz **ıdı** atını tā yormadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3148). [ıdı, -dı]*

Raḥl ile muṣḥaf daḫı ḳonmış **ıdı** / Bunı görüp şād oluban ışıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3278). [ıdı, -dı]*

Bir nehār göge bulut aġmış **ıdı** / Hem birez yaġmur daḫı yaġmış **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [ıdı, -dı]*

Bir nehār göge bulut aġmış **ıdı** / Hem birez yaġmur daḫı yaġmış **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [ıdı, -dı]*

İki merkeb ḳovar **ıdı** birbirin / Birisi birine ardılmış yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3740). [ıdı, -dı]*

Māldār **ıdı** atasından daḫı / Ḳalmış-ıdı māl u esbāb iy seḫī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3793). [ıdı, -dı]*

Mālya'da iki ġanī kes var-ıdı / İkisi daḫı ḳatı māldār **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3913). [ıdı, -dı]*

Ol diyārda erligi meşhūr-ıdı / Ḫayr-ıla nāmı anuñ meẕkūr **ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4478). [ıdı, -dı]*

Etmek-ile nūş iderdi cümlesin / Ḳomaz **ıdı** nesne andan bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4555). [ıdı, -dı]*

ı: *Seslenme edatı, ey.*

Pes Ḥaleb'den ḳalḳuban oldı revān / Ravża-i Dāvūd'a irişdi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1240). [i,]*

Gördiler seccādeleri her ne var / Çevre yanında döşenmişdür **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1353). [i,]*

Var-ıdı anda otuz altı ḥişār / Key ḳatı beklik ḳayadur bil **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [i,]*

Serpdi seccādeyi Ḫūnkār çün **i** yār / Oldı altından bir genc āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3822). [i,]*

ı: *"Ey!" seslenme ünlemi (yâr).*

Kökeninden ikisin üzdi revān / Götürüp ḳatlarına geldi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1484). [i,]*

Děñiz ortasına irincek **i** yār / Key muḫālif esdi ol dem rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4045). [i,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işiginde ḳarār / Eyleyüp tenhā oturmışdı **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4575). [i,]*

Rūm milkinde bu resme ulu şar / Görmedüm işitmedüm didi **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4686). [i,]*

Key muḫālif esdi anda rūzigār / Ḳaldı az kim ġarḳ olavuz biz **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [i,]*

Ḳıldı ol ikisi Tebrīz'de ḳarār / Dost Ḫudā'yla Ḫıż ı r Ṣāmet **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5488). [i,]*

Oturup göñlüñde eyleyem ḳarār / Hem dilüñde söyleyem didi **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5498). [i,]*

Tekye Ḳaya dirler aña şimdi **i** yār / Tekye ḳurbında ziyāretgāh odur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [i,]*

ı: *"Ey!" seslenme ünlemi ('amû).*

Himmet ü ḫay ı r duʿā alup **i** cān / Güzlelĕrine olurlardı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2665). [i,]*

Şöyledür naḳli bu aḫbāruñ ʿayān / Ḫoş Müsülmān oldı Külü Ḫan **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2667). [i,]*

Hoy Ata pes oradan oldı revān / Tatar'uñ sulṭānına geldi **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2686). [i,]*

Ṭurdı ol ṭaş indi üstinden revān / Yüz süriyü irdi bunlar da **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [i,]*

Bir ḳażiyye olmış ımış bir zamān / Pādişāhdan teftiş itmege **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2994). [i,]*

Böyle didiler lisān-ı tercümān / Naẓara baş ḳodılar ol dem **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3032). [i,]*

Anda çün yatup uyudı bir zamān / Uyanıcaḳ ne görür gūş it **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [i,]*

Děgürüñ bizüm selāmumuz revān / Yādigār idüñ buları dir **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3072). [i,]*

Şerʿ-i İslām'dan gelür gördi nişān / Bildi anı ne kişi durur **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [i,]*

Yüregüm ṣıḳdı ṭamar üç ṭamla ḳan / Gitdi uṣṣum düşmişem anda **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3359). [i,]*

Bunuñ üstine çü geçdi bir zamān / Diyeyin nice oldı gūş eyle **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3667). [i,]*

Dökeler deñize buġdayı ne var / Yiyniyicek gemi yüriye **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4101). [i,]*

Ḳılıç Aṣlan göçicek iy baḫtiyār / Oldı şāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn **i** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4180). [i,]*

Ṣarhan u Aydın Ḥamīd ü Germiyān / Menteşe Ḳarēsi Ḳocacıḳ **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4182). [i,]*

Kendü bilinden kemer-bendin ʿayān / Ḳuṣadur der-ḥāl biline hem **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4390). [i,]*

Gördi çün bu ḥāli Otman Beg hemān / Ol daḫı eyle ḳılur anda **i** cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [i,]*

ı: *Ek fiilin duyulan geçmiş zaman çekimi.*

Biz de bildük dīn-i İslām ḥaḳḳ-ımış / Bize vācib olan aña ṣıdḳ **ımış** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2625). [ımış, -mış]*

Olmış **ımış** didi bir iş ol işe / Pādişāh emriyle geldük teftişe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [ımış, -mış]*

Gördi anı deyr açar ruhbān **ımış** / Bir ʿaceb kimse ʿacāyib cān-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [ımış, -mış]*

ı: *"İ-" ek fiilinin zarf-fiil eki almış hali (-iken).*

Yirlü yirinde ṭurursa hep varı / Ṭaru üstünde **iken** ḳılan niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6060). [iken, -ken]*

ıbrīġ: *Abdest almak için kullanılan testi.*

Mollā didi mollālaruñ birine / Ṣu getürüñ **ıbrīġ-ıla** dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3557). [ıbrīġ-ıla, --ıla]*

Götürüp **ibrīġı** ardınca gider / Ṣunuban **ibrīġı** gör nice ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4564). [ibrīġı, -ı]*

Götürüp **ibrīġı** ardınca gider / Ṣunuban **ibrīġı** gör nice ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4564). [ibrīġı, -ı]*

ıdı: *Ekfiil.*

Gözyaşı dökübeni aġlar **ıdum** / Rāḥat olmayup demürde aġnar **ıdum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 809). [ıdum, --m]*

Gözyaşı dökübeni aġlar **ıdum** / Rāḥat olmayup demürde aġnar **ıdum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 809). [ıdum, --m]*

ıdı: *Ek fiil, imek.*

Ṣaru İbrāhīm Süleymān üçi de / Anuñ oġlı **(y)ıdı** bunlar iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1646). [(y)ıdı, --dı]*

ıduḳ: *Ek fiilin görülen geçmiş zaman çekimi.*

Bu dem imiş pes naṣīb irdük şük ü r / Görmege müştāḳ **ıduḳ** gördük şük ü r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [ıduḳ,]*

ıla: *"İle"; birlikte, beraber anlamlarında edat.*

Tekye saḳfına altun **ıla** aṣdı temīz / Ṣofra seccāde ʿalem altun çerāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [ıla,]*

Vaḳtidür cān bülbüli eyle ḫurūş / Ḫūb laṭīf elḥān **ıla** ac dilüñi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 214). [ıla,]*

Ḳıldı faẕl ehlin cemīʿin muḥterem / Bezedi kendüyi bu aḫlāḳ **ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 269). [ıla,]*

Ḥāfıẓ u zühhād u ʿubbād u imām / Cümle zühhād **ıla** ʿubbād n'ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 383). [ıla,]*

Görmege oġlı yüzin sürer gelür / Ṣād **ıla** mesrūr olup ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 405). [ıla,]*

Bektaş **ıla** otururlar diz-be-diz / Biri ṣaġında vü ṣolında biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6630). [ıla,]*

Şevḳ u ẕevḳ **ıla** ḳılur mesrūr cānı / Ḳalḳdı ol şevḳ-ıla ḳılmaġa namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6657). [ıla,]*

Bektaş'a dir iy ʿazīz-i muḥterem / Bardaḳ **ıla** ṭaşra çıḳ iy ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6670). [ıla,]*

Hem daḫı olmışdı şeyḫ ḥażreti pīr / Pīr olmaz nev-cüvān **ıla** çü bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 694). [ıla,]*

Gördiler ruhbān **ıla** papas kenes / Cümlesin ḳırar tekūr virmez nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 863). [ıla,]*

Gelüben başı üzre dikildi ʿalem / K'anuñ **ıla** oldı ümmet muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1161). [ıla,]*

Sürüben Ḫūnkār'a geldi ol ʿazīz / Bulışup Ḫūnkār **ıla** görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1411). [ıla,]*

Ṣaru eydür köyli ṣığırlar **ıla** / Bile güdülmek gerek elbet bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1960). [ıla,]*

Rūzigār **ıla** hüner ḫarc eyledüm / Var kemālüm içine derc eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2396). [ıla,]*

Oturup ḫan **ıla** ṣoḥbet itdiler / Daluban söz baḥrine seyr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2406). [ıla,]*

Bu kişinüñ dilegi dostlıḳ durur / Ṣanma yavuzlıġ **ıla** cūstlıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2643). [ıla,]*

Neẕr ile ḳurbān **ıla** çırāḳ **ıla** / Boy boy gürūh gürūh u cavḳ **ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2655). [ıla,]*

Neẕr ile ḳurbān **ıla** çırāḳ **ıla** / Boy boy gürūh gürūh u cavḳ **ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2655). [ıla,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ ḳırḳ vücūd abdāl **ıla** / ʿİzzet ü taʿẓīm ʿaẓīm ibrām **ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2869). [ıla,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ ḳırḳ vücūd abdāl **ıla** / ʿİzzet ü taʿẓīm ʿaẓīm ibrām **ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2869). [ıla,]*

Evliyā ʿāşıḳları işidüben / Cān u dil ol ḥubb **ıla** cūş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2953). [ıla,]*

Aṣlana binüp yılandan tāziyān / Üc yüz abdāl **ıla** geldi bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2963). [ıla,]*

Bildi müfsid başıdur ġammāzdur / Hem fesād **ıla** ḳatı dem-sāzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3154). [ıla,]*

Didi Ḳırşehri'nde bir er var durur / Ol anuñ **ıla** muṣāḥib yār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [ıla,]*

Ḫalḳ arasında ṭurup Ḫūnkār **ıla** / Ḳıldılar öyle namāzını bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3679). [ıla,]*

Ṣaru İsmāʿīl bile Ḫūnkār **ıla** / Ḳarayük'e geldi ikisi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3775). [ıla,]*

Ṭolu bir hem-yān **ıla** arı ẕeheb / Gönderür hem-yānı bile anı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [ıla,]*

Nā-gehānī ikisi çĕkişdiler / Yumruḳ **ıla** ṭuruban dögüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3893). [ıla,]*

Beg didi bir lafż **ıla** ṭābiʿvenin / Ṣanma şāh emrine ben mānīʿvenin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [ıla,]*

Ol iki erüñ birisi söyledi / İşbu lafẓ **ıla** beyānın eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4134). [ıla,]*

Adum **ıla** adana z̲ürriyyetüñ / Ṣıdḳ-ıla varġıl yüce ṭut himmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4250). [ıla,]*

Ḫamīri gelicegez erkān-ıla / Reng iderdi yüzini ża῾frān **ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4620). [ıla,]*

ıla: *İle. || Birlikte, beraber anlamlarında edat.*

Nez̲r ile ḳurbān **ıla** çırāḳ **ıla** / Boy boy gürūh gürūh u cavḳ **ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2655). [ıla,]*

ıla: *"İle"; birlikte, beraber anlamlarında edat.*

Didi Fāṭıma'ya ol ḳuṭb-ı cihān / Bunlara ṣofra ilet māst **ıla** nān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2073). [ıla,]*

ılan: *Yılan.*

Kim vilāyetle yürütdi ṭaşı ol / İnüp arslāndan bıraḳdı elden **ılan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6227). [ılan,]*

ılan: *Yılan.*

Bir **ılanı** ḳamçı idüp elde ṭutar / Üç yüz evlā abdāllar öñe düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6212). [ılanı, -ı]*

ılan-: *Yılan.*

Arslān **ılanla** gören ʿaḳlı şaşar / Çün ġażabla binüp arslāna gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6213). [ılanla, -la]*

ılıt: *Ilıtmak (Suyu, cenazeyi yıkamak için gerekli sıcaklığa getirmek).*

Düzdürüp tābūtumı ḥāżır ḳıluñ / Ṣuyum **ılıt** yaraġım vāfır ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5672). [ılıt,]*

ılkı: *Yılkı, at sürüsü.*

Ḳarayük'de evveli itdi ḳarār / Pādişāhuñ **ılḳısın** gördi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1648). [ılḳısın, --sın]*

ımış: *Duyulan geçmiş zaman eki.*

Bir ḳażiyye olmış **ımış** bir zamān / Pādişāhdan teftiş itmege i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2994). [ımış,]*

ımış: *Ek fiilin duyulan geçmiş zaman çekimi.*

Bilmedük dir evliyā **ımış** ol er / Ḫoş duʿādandur olan işbu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [ımış,]*

ıra: *Uzaklaşmak.*

Yā ḫo şimdi küllüñüzi ḳıraram / Şerriñüz ḫalḳ üzerinden **ıraram** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 881). [ıraram, --r, --am]*

ırâġ: *Irak, uzak.*

Çün maġāra ḳarşusına vardılar / Ejdehādan **ıraġ** anlar ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 991). [ıraġ,]*

ırak: *Uzak.*

Diyelüm ṭuzumuz **ıraḳdur** ḳatı / Gětürince çekerüz çoḳ zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3386). [ıraḳdur, -dur]*

Mekke **ıraḳdur** ḫˇāceyi añma sen / Bu Ḫorāṣān mülkidür ṣanma ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5937). [ıraḳdur, -dur]*

ırak: *Uzak.*

Beşḳarış'dan iki günlük yir **ıraḳ** / Gelüp anda daḫı ṭutdı bir taraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5310). [ıraḳ,]*

Altı aylık yol durur Mekke **ıraḳ** / Gördi Bektaş anasını ider ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5938). [ıraḳ,]*

ırak: *Uzak yer.*

Yüri köyüñ ṭaşrasını görelüm / Gitmedin **ıraḳ** biz aña irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1566). [ıraḳ,]*

ırak: *Uzak, ırak.*

Tā ki Bektaş'uñ ḳatına irdiler / Ṣaru gelürdi **ıraḳdan** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1947). [ıraḳdan, -dan]*

ırak-: *Uzak.*

Ṭuzumuz **ıraḳda** zaḥmet çěkerüz / Ṭuz ucından ḳatı miḥnet çěkerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3383). [ıraḳda, -da]*

Vardur **ıraḳda** durıñ acı ḳuyı / Acı ṣuyı içmek-ile acıduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5986). [ıraḳda, -da]*

ırak ol-: *Uzak olmak.*

Ḳarşumuzda hem yaḳınumuzda dur / Gitme ıraḳ olma bizden didi dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5365). [ırak ol-, -ma]*

ırak ṭur-: *Uzak durmak, uzaklaşmak, yaklaşmamak.*

Ejdehādan bir mil ırak ṭurdılar / Yüzlerini cümle yire sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 929). [ırak ṭur-, --dı, --lar]*

ırakdan: *Uzak.*

Didiler ṭuzımuz **ırakdan** gelür / Ṭuz getürmek ḫayli key zaḥmet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3427). [ırakdan,]*

ırıl: *Ayrılmak.*

Hīç **ırılmaz** dānesinüñ varı da / Çıḳdı seccāde üstüne ol ser-fırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6065). [ırılmaz, -maz]*

ʿırḳuñı kesdür: *Irkını kestirmek. II. Soyunu kurutmak, öldürmek.*

Ejdehāya kesdürürem ʿırḳuñı / Hep ḫarāb eyler Bedaḫşān mülkini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 953). [ʿırḳuñı kesdür, --ür, --em]*

ırma: *Ayırmak.*

Didiler biz ġālib iş bitürmedük / Yolını ṭutup biz anı **ırmaduḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1303). [ırmaduḳ, --du, --k]*

Gice gündüz aña baḳardı müdām / **Irmayup** gözlĕrini her ṣubḥ u ṣām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1890). [irmayup, --y, --up]*

ırmaġ: *Irmak.*

Irmaġı geçüp yolumuza revān / Olavuz budur murād dirler hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5054). [irmaġı, -ı]*

ırmaġ: *Akarsu, nehir.*

Tā Semerḳand cānibinden irdiler / Geçmegĕ **ırmaġa** ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1078). [ırmaġa, -a]*

Bir cemāʿatle giderken bir yire / Bir ulu **ırmaġa** uġrarlar gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1209). [ırmaġa, -a]*

Saḳarya **ırmaġı** ṭaşmış sīl gelüp / Ḳıpḳızıl bulanuban ṭaşġun olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5052). [ırmaġı, -ı]*

ırmak: *Akarsuyun büyüğü, doğrudan doğruya denize dökülen, nehir.*

Bir ulu **ırmaḳ** durur Nehr-i ʿAmū / Sū-yı Kābil'den gelüben aḳar o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1070). [ırmaḳ,]*

Gördiler giderdi **ırmaḳdan** yaña / Anı görüp ḳaldılar bunlar ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1569). [ırmaḳdan, -dan]*

ısa: *İse, Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.*

Ḥaydar'uñ cānına kār itmiş-idi / Başı **ısa** kel oldı ṣaç gitmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 680). [ısa,]*

ısa: *Ise, koşul edatı.*

Sĕni ḳanda bulur **ısaḳ** dutavuz / Ḳurı güne ḳoyup esīr iltevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1865). [ısaḳ, -ḳ]*

ışık: *Aydınlık, nur.*

Bunlara güç gelüben incindiler / Bu **ışıḳ** ne dir diyüben döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5060). [ışıḳ,]*

Birbirine baḳıban ḳapar gözin / Didiler ki bu durur cerrār **ışıḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6246). [ışıḳ,]*

Buġday arpa olmasa virmez **ışıḳ** / Bilürüz ki bu durur Bektaş'ı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [ışıḳ,]*

ışık: *Kapı, eşik.*

Çıḳdı ḫalvetden öpüp **işik** hümām / Virdi oturan erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5659). [işik,]*

Meşhedin **işik** dibinde ḳazdılar / Ḥaḳḳına ḳoyup mezārın düzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5828). [işik,]*

ısır: *Isırmak.*

Ṭaş **ışırdı** gösterüp anda nişān / Niteki bu ẕikr oldı bu beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5034). [ışırdı, -dı]*

ısır: *Isırmak, dişlemek.*

Hem iki yirde **ışırdı** iki ṭaş / Oldı bu esrār cihān içinde fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [ışırdı, -dı]*

Çün bu nevʿ-ile rumūz oldı tamām / İki yirde ṭaş **ışırdı** ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4531). [ışırdı, -dı]*

ısız kal: *Issız kalmak II.Sessiz sakin ve kimsesiz kalmak.*

Āḫirü'l-emr rıḥlet itdi ol ʿazīz / Meskeni ḳaldı nice yıllar ısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3758). [ısız ḳal, --dı]*

ısızlık: *Boş, tenha, sahipsiz.*

Bir **ısızlıḳ** yazıya uġrar yolı / Ol yolı ṭutmışdı arslān iy velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1200). [ısızlıḳ,]*

ışmarla: *Tembih etmek, tavsiye etmek.*

Keşiş **ışmarlamış** ıdı oġlını / Ḫizmetüñden ḳoma dimişdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2725). [ışmarlamış, -mış]*

ışmarla: *Bir şeyin hazırlanmasını, alınmasını veya getirilmesini bir kimseden istemek, sipâriş etmek.*

Bizi şāhid ṭutuban **ışmarladuñ** / Dirüz andan nite ki sen söyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1996). [ışmarladuñ, --du, --ñ]*

Çıḳıcaḳ raḫtın ḳamu ışmurladı / Bir inanduġı yire **ışmarladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4053). [ışmarladı, -dı]*

Her nesi var-ısa hep ışmurladı / Bir inanduġı yire **ışmarladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4155). [ışmarladı, -dı]*

Anı emānet virüpdür ol ere / Hem daḫı **ışmarladı** ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4960). [ışmarladı, -dı]*

Viresin ol vaḳt gelicek bunlara / Böyle **ışmarladı** Ḫūnkār ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4962). [ışmarladı, -dı]*

Kendü oḳuyup kendüye Yāsīn pes / Ḥaḳḳ'a cān **ışmarladı** gitdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5620). [ışmarladı, -dı]*

Ḥaḳḳ'a çün er ṭatlu cān **ışmarladı** / Ṭutdı bende ně ki ḫan **ışmarladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5621). [ışmarladı, -dı]*

ışmarla: *Emanet etmek.*

Umaram ki saña ḳıla himmeti / Ḥaḳḳ'a **ışmarlayup** anda oġlın ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6322). [ışmarlayup, -y, -up]*

ışmarla: *Bir şeyin, bir kimsenin bakılmasını, korunmasını birine veya birinin gözetilmesine bırakmak, emanet etmek.*

Ḥaḳḳ'a çün er ṭatlu cān **ışmarladı** / Ṭutdı bende ně ki ḫan **ışmarladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5621). [ışmarladı, -dı]*

ışmurla: *Ismarlamak.*

Çıḳıcaḳ raḫtın ḳamu **ışmurladı** / Bir inanduġı yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4053). [ışmurladı, --dı]*

Her nesi var-ısa hep **ışmurladı** / Bir inanduġı yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4155). [ışmurladı, --dı]*

ıssı: *Sahip.*

Geldi bir cıblaġ abdāl ḫōr u zār / Mülküñ **ıssı** didi budur Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 752). [ıssı,]*

Māl ṭavar **ıssı-y-ıdı** hem ol kişi / Hem seḫāvet itmek-idi cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4493). [ıssı-y-ıdı, --y, --ıdı]*

ıssı: *Sıcaklık, ateş.*

Gice ṣovuḳ kār iderdi key ḳatı / Gündüzin gün **ıssısınuñ** āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 679). [ıssısınuñ, -sı, -nuñ]*

Gördi güneş **ıssısından** Ḥaydar'uñ / Gice esen yil ṣovuġından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 772). [ıssısından, -sı, -ndan]*

ıssı: *Sahip, malik.*

Rāżī oldı ol maḳām **ıssı** gele / Günde bir öküz etin yahnī ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1261). [ıssı,]*

Virdi destūr cümlesine ol ulu / Ol saʿādet **ıssı** Ḥaḳ'dan baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1395). [ıssı,]*

Ḳuvvet **ıssı** ḫoş yigit olduñ bugün / Ne otururs ın daḫı böyle zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4283). [ıssı,]*

ıssı: *Sahip, malik.*

Ol ḫalīfe çün erüñ yārānıdur / Evliyā **ıssı** olaruñ cānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4030). [ıssı,]*

ıssı: *Sahip.*

Ḳalʿa **ıssına** varuban vir ḫaber / Ejderi öldürdi di geldi bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2848). [ıssına, -na]*

Ḳalʿa **ıssına** o çoban çün varur / Ejder öldügin aña ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2849). [ıssına, -na]*

ıssı: *Sahip.*

Bulamaz ḫalḳ **ıssın** zīrā eger ḫalḳ / Pes olup ḫalḳıñ gözinden ol nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [ıssın, -n]*

ıssı: *Eski Türk. iḏi "sâhip"ten *iyi > *i+si "sâhibi", ünsüz ikizleşmesiyle issi, yanlış ayırma ile is+si > is > ıs ve iyelik ekinin kalıplaşmasıyle issi > ıssı) E. T. Türk. Sâhip.*

Arż-ı Türkistān'da vardı bir ulu / Bir vilāyet **ıssı** bir er baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 573). [ıssı,]*

ıssı: *Sahip, malik.*

Böyle diyüben girü döndi gider / Gör ki bu çeç **ıssılar** daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [ıssılar, -lar]*

Gündüz Alp'e virdügi kiçisidür / Nisbeti İrşile Ḥaḳḳ'uñ **ıssıdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4265). [ıssıdur, --dur]*

ıssı: *Sahip, malik, efendi.*

Hep kerāmet **ıssı** aṣḥābı ile / Gelmez-idi anlaruñ vaṣfı dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 576). [ıssı,]*

Mülküñ **ıssı** geldi diyüp görişür / ʿİzzet idüp ḥāl ḫātır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 721). [ıssı,]*

Bildi bu gelen kişiyi er durur / Hem vilāyet **ıssı** bir ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [ıssı,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o sulṭān-ı ʿazīz / Ol vilāyet **ıssı** ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4997). [ıssı,]*

ıssı: *Sahip / malik.*

Ger maḳām **ıssı** bize ṣuna boyun / Bir öküz günde bize ḳıla oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1259). [ıssı,]*

Ol maḳām **ıssı** ʿazīẓ-i muḥterem / Günde ider bir öküz ḳurbān hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1263). [ıssı,]*

Ḥācī Ṭuñrul idi adı ol erüñ / Ol vilāyet **ıssı** gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1316). [ıssı,]*

Develi yirinde vardı bir ʿazīz / Bir kerāmet **ıssı** bir ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2289). [ıssı,]*

Döndi dir ben bir mükemmel kāmilem / Müştehir faẓl **ıssı** ben bir fāżılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [ıssı,]*

Kāfirüñ key ulu aġzıdur bu yir / Ḳuvvet **ıssı** bize gerek bir dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [ıssı,]*

Didi **ıssı** var gele vire Çalab / Çün Bedaḫşān mülkin açdı Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [ıssı,]*

ıssı vü ṣāḥib-dīn: *Efendi ve din sahibi.*

Oġlı ki Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn olur / ʿAdl ü dād **ıssı vü ṣāḥib-dīn** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1632). [ıssı vü ṣāḥib-dīn,]*

ısuz: *Issız, tenha.*

Bir **ısuz** yirde bir ayaḳ üstine / Ṭurdı şöyle pāymānçe ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3619). [ısuz,]*

Beg didi ʿUṣṣāḳ tevābiʿinde bir / Kim Ṣusuz nām bir **ışuz** var anda yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [ışuz,]*

ısuz: *Sahipsiz, ıssız.*

Milki **ısuz** ḳoma bu dem yā İlāh / Gönder aña żabṭ ide bir pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [ısuz,]*

ısuz kal: *Sahipsiz kalmak.*

Ḳaldı seccāde ısuz gör n'itdiler / Her biri bir reʾy ü tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4234). [ısuz kal, --dı]*

ısuzlıḳ: *Sahipsiz kalmış, ıssız olmuş.*

Bir **ısuzlıḳda** gerek evren ola / İl içinde buraya evren gelĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3500). [ısuzlıḳda, --da]*

ʿışyān: *Emre uymama, itaat etmeme, itaatsizlik etme, başkaldırma.*

Azıcaḳ iderdi bunlar yaġılıḳ / Gāh gāh iderdi **ʿışyān** ṭāġīlıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4193). [ʿışyān,]*

ʿıtr: *Güzel ve hoş koku.*

Vaḳt olur kim işṭiyāḳ ġālib olur / Būyuñuz **ʿıṭrına** cān ṭālib olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3215). [ʿıṭrına, --ı, --n, --a]*

ʿıyāl: *Çocuk, evlat.*

Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Kim bunuñ gibi **ʿıyāl** virdi İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6614). [ʿıyāl,]*

ʿıyāl gel: *Çocuk doğmak, dünyaya gelmek.*

Hīç Ḫatem'den gelmedi hergiz ʿıyāl / Görmediler hīç oġul ḳız yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 373). [ʿıyāl gel, --me , --di]*

ıżṭırāb çek-: *Sıkıntıya düşmek, zorluk yaşamak; mutsuz olmak.*

C[ā]lib-i Ḥaḳ'dan irer ʿizzet ḫiṭāb / Şemʿa ilet çekmeye Ādem ıżṭırāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 148). [ıżṭırāb çek-, --me, -ye]*

i-: *Olmak.*

Gelübĕni anı çevre aldılar / Nūre'dīn Ḫˇāce **idügin** bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1861). [idügin, -düg, -i, -n]*

i-: *"i-" ek-fiilinin görülen geçmiş zaman çekimi.*

Kendü piş-rev **idügin** iʿlām ider / Güş idüp bunlar daḫı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5106). [idügin, -düg, -i, -n]*

i-: *"-i" ek fiili.*

Ol zamān ki Aḥmed uçmaḳdan çıḳar / Cumʿa güni **idi** yire ….. *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 145). [idi, -di]*

Çün şehīd itdürdi gūş it / Sindi İbn Şāh'uñ **idi** ḳatl iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 241). [idi, -di]*

Ẓulm **idi** sen ṣanma anı ʿadl iden / Bir Yezīdī toḫm-ı Mervān her zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 242). [idi, -di]*

Aluban emĕr **idi** baḳ remzine / Altı aya dek bu işi işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [idi, -di]*

Fiʿli olmış **idi** ḳavline güvāh / Çünki Bektaş-ı Velī-i nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6615). [idi, -di]*

Alup ortaya anı ey dīn eri / Taʿlīm-i Ḳurʾān iderler **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6631). [idi, -di]*

Oḳudup yañlışın iderler **idi** / Çünki girdi içerü ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6632). [idi, -di]*

Her birinüñ aya beñzerdi yüzi / Saña Ḳurʾān taʿlīm iderlĕr **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6636). [idi, -di]*

Kimler **idi** ḳanca vardı n'oldılar / Didi Bektaş diyeyin kimler **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6638). [idi, -di]*

Kimler **idi** ḳanca vardı n'oldılar / Didi Bektaş diyeyin kimler **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6638). [idi, -di]*

Baña Ḳurʾān taʿlīm iderler **idi** / Oturan ṣaġumdakiydi Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6639). [idi, -di]*

ʿĀbid **idi** ḳılur-ıdı ṭāʿati / Gice gündüz ṭāʿat **idi** ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 584). [idi, -di]*

ʿĀbid **idi** ḳılur-ıdı ṭāʿati / Gice gündüz ṭāʿat **idi** ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 584). [idi, -di]*

İsmi Ḳāsım **idi** ol dîndār pīr / Gönderür Bektaş'a anı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [idi, -di]*

Cebrāʾīl Muḫtār'a göndermiş **idi** / Ḥaḳ teʿālā iẕn aña virmiş **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1101). [idi, -di]*

Cebrāʾīl Muḫtār'a göndermiş **idi** / Ḥaḳ teʿālā iẕn aña virmiş **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1101). [idi, -di]*

İçmeyüp ṣu varmaz **idi** ḫācete / Kimse bilmezdi anuñ sırrı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1266). [idi, -di]*

Bāyezīd-i Bisṭām'uñ ol girçek er / Ḫalīfesi **idi** ġāyet muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1315). [idi, -di]*

Ḫācī Ṭuñrul **idi** adı ol erüñ / Ol vilāyet ıssı gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1316). [idi, -di]*

Güder **idi** bir bölük ḳoyunları / Otladup hem ṣuvarurdı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1428). [idi, -di]*

Giymez **idi** ġayrı illā anı giyer / Ṣıdḳ-ıla her kim ki kendüye uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1455). [idi, -di]*

Āhū postından aña ururdı tāc / Giyer-idi itmez **idi** kes lücāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1456). [idi, -di]*

Zımmī **idi** ehli hep ol ḳaryenüñ / Key işit bu ṣoḥbeti varsa cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [idi, -di]*

Bermekīler'üñ **idi** hem ṣol ṭaraf / Çoġ-ıdı Selcūḳ'da Bermek'den şeref *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1610). [idi, -di]*

Laḳabı Keyḫusrev **idi** adı ʿAlī / Pādişāh ıdı vü hem girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [idi, -di]*

Ulu oġlınuñ adı İdrīs **idi** / ʿİlme meşġūl **idi** hem tedrīs **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [idi, -di]*

Ulu oġlınuñ adı İdrīs **idi** / ʿİlme meşġūl **idi** hem tedrīs **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [idi, -di]*

Ulu oġlınuñ adı İdrīs **idi** / ʿİlme meşġūl **idi** hem tedrīs **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [idi, -di]*

Şāh Sulṭān-ı ʿAlā'e'd-dīn'üñ ol / Yund bendi **idi** iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1647). [idi, -di]*

Key ulu-zāde-y-idi aṣlı şerīf / Pāk mısmıl **idi** ġāyetde ʿafīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1672). [idi, -di]*

Öñce İdrīs daḫı Ḫūnkār yüridi / Artlarınca yüriyen Fāṭma **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1783). [idi, -di]*

Ol zamān Ḳırşehri ulu şehr-idi / Orta yirinden geçen hem nehr **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [idi, -di]*

Ṣancaġı begi **idi** Ḳırşehri'nüñ / Pādişāhdan ṣancaġı-y-ıdı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1816). [idi, -di]*

Ḳırşarı'nda bir ulu çay var **idi** / İndi ṣuya ḳalbi yüz efkār **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [idi, -di]*

Ḳırşarı'nda bir ulu çay var **idi** / İndi ṣuya ḳalbi yüz efkār **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [idi, -di]*

Otlu ṣular ḫoş müşerref yir-idi / İşi Ḫünkār'uñ orayı seyr **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1910). [idi, -di]*

Ḳarayük'de eyleyincegez ḳarār / O sehel **idi** Ḳarayük'de i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1931). [idi, -di]*

Keşik işbu günde İdrīs'üñ **idi** / Güderin didüñdi sen işde ḳodı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1956). [idi, -di]*

Didi dervīş dün keşik gütdüñ **idi** / Hiç bilür misin baña n'itdüñ **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [idi, -di]*

Didi dervīş dün keşik gütdüñ **idi** / Hiç bilür misin baña n'itdüñ **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [idi, -di]*

Silkdi Ḫūnkār ḥażreti yuḳarudan / Direr **idi** Ṣaru da aşaġadan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2025). [idi, -di]*

Ölçer **idi** ʿādet olmışdı o kār / Gine ʿādet üzre köyli her ne var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2141). [idi, -di]*

Evliyā ʿāşıḳları er ḳulları / Medḥini ẕikr ider **idi** dilleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2194). [idi, -di]*

İlk gelen Sulṭān Cemāl Seyyid **idi** / Arḳasın yıpup cemālümdür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2242). [idi, -di]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım **idi** biri daḫı / Kim ulu ḫalīfe-y-idi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2244). [idi, -di]*

Ḫunkār'uñ sırrına ol sırdār **idi** / Dürlü ḥikmetler ol erde var **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [idi, -di]*

Ḫunkār'uñ sırrına ol sırdār **idi** / Dürlü ḥikmetler ol erde var **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [idi, -di]*

Hem Resūl Baba birisi de ʿazīz / Ululardan **idi** aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2248). [idi, -di]*

Hem Receb Seydī-y-idi biri de gör / Ehl-i ḥāl **idi** vü hem ehl-i ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2249). [idi, -di]*

Göñlegüm Receb diyüpdür aña er / Kim ṭarīḳat içre **idi** üstüvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2250). [idi, -di]*

Sī ṣad u ṣaṣṭ tā ḫalīfe cemʿ **idi** / Ara yirlerinde Ḫūnkār şemʿ **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [idi, -di]*

Sī ṣad u ṣaṣṭ tā ḫalīfe cemʿ **idi** / Ara yirlerinde Ḫūnkār şemʿ **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [idi, -di]*

Günde bir kez iki kez gelür **idi** / Bir dem anda eglenür ḳalur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2257). [idi, -di]*

Aḳça Ḳoca'nuñ meger kim ʿavreti / Ġāyet-ile bī-ḥayā **idi** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2296). [idi, -di]*

Āl-i Selcūḳ'dan hem ol vaḳt pādişāh / Bil ki Keyḫusrev **idi** ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2373). [idi, -di]*

Evliyā dimek durur ice dimek / ʿİzzet **idi** ere eyle söz dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [idi, -di]*

Virse göñlin ol oda yanmaz ıdı / Kül oluban oda göyünmez **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2574). [idi, -di]*

Gördük **idi** çıḳa geldi ṣaġ esen / Dir bize imdi Müsülmān ol sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2584). [idi, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm **idi** / Kim bular içre bu iş mektūm **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [idi, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm **idi** / Kim bular içre bu iş mektūm **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [idi, -di]*

Sözümüz dutmaz **iseñ** irer belā / Saña didük ḳavmüñe daḫı bilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2480). [iseñ, -se, -ñ]*

Her gelen ḳurbān ḳoyunuñ bī-riyā / Güder **idi** dāyimā Ṣaltıḳ Baba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2734). [idi, -di]*

Yirini şöyle temīz eylĕr-idi / Daḫı ṣoñra gör anı n'eylĕr **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2861). [idi, -di]*

Yoḫsa zaḥmet itmez **idüm** dir saña / ʿAfv idüp işbu günāhumı baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2833). [idüm, -dü, -m]*

Kesmez **idi** yaşı-y-ıla egriyi / Devşürürdi ḳurı-y-ıla ṭoġruyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2942). [idi, -di]*

Büyük **idi** ol ḳaya dīvār mišāl / Ḳatına irişdi Ḫūnkār bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2968). [idi, -di]*

Teftiş idebilmesem dir ḳāḍī ger / Pādişāh göndermez **idi** dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3001). [idi, -di]*

Ḫalīfeler ḳalḳup erkān itdiler / Ne ki lāzım **idi** yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3009). [idi, -di]*

Ḳalʿacuḳ yirinde vardı bir kişi / Evliyā ḥubbı **idi** her dem işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3036). [idi, -di]*

Göricek Ḫūnkār Çırāḳ'um dir aña / Olmasun zaḥmet didük **idi** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3061). [idi, -di]*

Līki vardı ḳurbaġası bī-ḳıyās / Öter **idi** gice gündüz bī-esās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3102). [idi, -di]*

Būsitān dikdügi vaḳtin aġacı / Dikmiş **idi** tā göreydi ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3138). [idi, -di]*

Bilesidüm tevbe ider itmĕz **idüm** / Ḥaḳḳı ḳoyup bāṭıla gitmĕz-idüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3119). [idüm, -dü, -m]*

Alup istihzāya incidür **idi** / Herze vü hezyān sözler dir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3175). [idi, -di]*

Ben deminde gözler **idüm** dir seni / Ṭurur idük bu arada bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [idüm, -dü, -m]*

Bir kelisĕye daḫı rāhib **idi** / Ẓāhirā yollarına zāhib **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3249). [idi, -di]*

Bir kelisĕye daḫı rāhib **idi** / Ẓāhirā yollarına zāhib **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3249). [idi, -di]*

Mollā Saʿde'd-dīn adı **idi** anuñ / Ḫayr-ıla mezkūrdı yādı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3299). [idi, -di]*

Dırnaḳ uzatmaḳ sübül uzatması / İtmez **idi** līki bunda itmesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3395). [idi, -di]*

Rengi uçmış gevdesi yapraḳ mišāl / Ditrer **idi** uġramışdı ṭurfe ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3491). [idi, -di]*

N'ola dir it ger idebilür **iseñ** / Ḳıl imāmet ger ḳılabilür **iseñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3574). [iseñ, -se, -ñ]*

N'ola dir it ger idebilür **iseñ** / Ḳıl imāmet ger ḳılabilür **iseñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3574). [iseñ, -se, -ñ]*

İllā kim oġlı ḳızı olmaz-ıdı / Aña dek hīç oġl u ḳız gelmĕz **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3830). [idi, -di]*

İllā kim ire diyü erden naṣīb / Ümīdin kesmĕz **idi** eyle diyip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3831). [idi, -di]*

Bir reʾīs var-ıdı işledür gemi / Deñiz **idi** gice gündüz hem-demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4095). [idi, -di]*

Kim niçe buġday bahāsınca **idi** / Al bileñce saña destūrdur didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4139). [idi, -di]*

Pādişāhuñ hep bular begleri **idi** / Her biri leşker başı baş er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4183). [idi, -di]*

Küçicek **idi** atası ölincegez / Āḫiret mülkine naḳl olıncaġāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4273). [idi, -di]*

Bir gemi mišillü yüzdi yüridi / Bir meʿānī sırr içinde sırr **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [idi, -di]*

Günde bir öküz pişürürler **idi** / Yahnisin alup gĕlürler **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4554). [idi, -di]*

Günde bir öküz pişürürler **idi** / Yahnisin alup gĕlürler **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4554). [idi, -di]*

Sĕvişürlĕr **idi** Ḫūnkār'la ḳatı / Birbirine ider-idi ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4641). [idi, -di]*

Ḳızılöz Şırtı-y-ımış yatdıḳları / Dili'den ol gün **idi** gitdikleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4776). [idi, -di]*

Ehl-i keşf ehl-i kerāmetler-idi / Ḥażret-i Ḫūnkār'a hep rāzdār **idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4806). [idi, -di]*

i cān: *Ey can.*

Aluban dervīşlerin oldı revān / Menteşe iḳlīmine geldi **i cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5223). [i cān,]*

Yirine Küpaşlu dirler bu zamān / Bir boy oldı nesli de anuñ **i cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [i cān,]*

i s: *Is, duman.*

Bir maġāra var-ıdı anda ʿak **i s** / Ḥaydar'ı eylediler anda ḫab **i s** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 678). [i s,]*

i yār: *Ey dost!.*

Demür ālātı bularda her ne var / Divşürüñ diyü buyurdı hep **i yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5164). [i yār,]*

Gösterüp bir yir aña didi **i yār** / Mesken it bu araya eyle ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5364). [i yār,]*

ʿ**ibādet:** *Allah'a kulluk etmek, Allah'ın emir ve yasaklarına uymak, O'nun isteklerini yerine getirmek.*

Ḳāyim olurdı ʿ**ibādetle** düni / Şöyledür naḳl iy ʿazīz-i muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6756). [ʿibādetle, -le]*

ʿibādet: *Allah'ın emirlerini yerine getirme, ibadet etme.*

Üç yıl anda ḫoş mücāvir oldı er / Pes ʿ**ibādet** ṭāʿat ile ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1227). [ʿibādet,]*

ʿibādet it: *Ibadet yapmak.*

Ṭuruban Ḥaḳḳ'a ʿibādet ideler / Ne var-ısa cümle dervīş ü faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 384). [ʿibādet it, --e, --ler]*

ibn şāh: *Şah'ın oğlu.*

Çün şehīd itdürdi gūş it / Sindi İbn Şāh'uñ idi ḳatl iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 241). [ibn şāh, --uñ]*

ibni ʿalī: *Hz. Muhammed'in torunu, Hz. Ali ile Hz. Fatıma'nın ikinci oğlu. On iki imamın üçüncüsü.*

Ol İmām Zeyne'l-ʿābā'dur bil anı / Anuñ atası Ḥüseyn **İbni ʿAlī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 233). [ibni ʿalī,]*

ibni hārūnu'r-reşīd: *Beşinci Abbasi halifesi Harun Reşid'in oğlu. (Memun).*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da **İbni Hārūnu'r-Reşīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [ibni hārūnu'r-reşīd,]*

ibrāhīm: *Özel isim.*

Ne durur aduñ bize iʿlām ḳıl / Didi **İbrāhīm'dür** adum şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1441). [ibrāhīm'dür, -dür]*

ibrāhīm: *Hazret-i Seyyid'in şeyhi Kara İbrahîm.*

Seyyid'üñ dergāhına şeyḫ-i ʿazīz / **İbrāhīm** nām bir kişiydi ḫulḳı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5107). [ibrāhīm,]*

ibrāhīm: *-Özel isim- II Sevgili.*

Daḫı **İbrāhīm** dirlerdi beyīn / Ceddine beñzedüg içün iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 223). [ibrāhīm,]*

Ḥaḳḳ'ıñ emrine oluban intiẓār / Varup **İbrāhīm** Ḫorāsān'a yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 247). [ibrāhīm,]*

ibrāhīm: *Özel isim. (Musi-i Sani'nin babası).*

Çünki Şeyḫ Aḥmed ḳatına yitdiler / Ḳızını dilědiler **İbrāhīm'e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 360). [ibrāhīm'e, --e]*

ibrāhīm: *Özel isim. (Musi-i Sani'nin babası).*

Cemʿ olup bir yire el bir itdiler / Ḳıldılar **İbrāhīm'i** ol mülke şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 255). [ibrāhīm'i, --i]*

ibrāhīm: *İbrahim Mükerremü'l-Mücab. (On iki İmamın altıncısı).*

Ḳıldı **İbrāhīm** anda intiḳāl / Şehr-i Turfan'da anı defn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 265). [ibrāhīm,]*

ibrāhīm: *İbrahim-i Sani (Hacı Bektaş-ı Veli'nin babası).*

Virdi anı ḫˇāceye **İbrāhīm** İmām / Ḫˇācesinüñ adı idi Şems-i Dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5889). [ibrāhīm,]*

İbrāhīm sulṭāna gelüp bildürür / Çünki sulṭān **İbrāhīm** işitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5906). [ibrāhīm,]*

ibrāhīm: *İmam-i Kazım'ın oğlu.*

Ṣaḥ ḥikāyet bu kim itdi ol ʿayān / Ol İmām-ı Kāẓım oġlı **İbrāhīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5869). [ibrāhīm,]*

ibrāhīm': *Özel isim. (Musi-i Sani'nin babası).*

Eyle bil tā şād ola cān u tenüñ / Hem anuñ atası **İbrāhīm'dür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 225). [ibrāhīm'dür, --dür]*

ibrāhīm ḥācī: *Çobanlık yaparken sürüsünün etrafından Hâcı Bektaş-ı Velî geçtiğinde koyunların ona olan ilgisine şaşıran ve Hâcı Bektaş'ın velî olduğunu anlayan ve ondan yardım uman şahıs.*

Adını çaġırtdı **İbrāhīm Ḥācī** / Nūr oldı şevḳ-ıla ṭaşı içi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1453). [ibrāhīm ḥācī,]*

İbrāhīm Ḥācī'nuñ evlādı daḫı / Böyle virdiler cevābı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1460). [ibrāhīm ḥācī, --nuñ]*

Giydügi çün anı **İbrāhīm Ḥācī** / Post-ı āhūdan bu resm-ile tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1466). [ibrāhīm ḥācī,]*

ibrāhīm ḫalīlullāh: *Hz. İbrahim peygamber.*

Çün Medīne'den çıḳuban ṭutdı yol / Geldi İbrāhīm Ḫalīlullāh'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1228). [ibrāhīm ḫalīlullāh, --a]*

ibrāhīm mücāb: *İbrahim Mükerremü'l-Mücab, Musa-yı Sani'nin babası. On iki İmamların sekizincisi).*

Böyledür Baḥr içre ad iy ḫoş-nihād / Ceddi İbrāhīm Mücāb'a ṣūreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 325). [ibrāhīm mücāb, --a]*

Ol da İbrāhīm Mücāb'uñ oġlıdur / Müştehirdür ḫalḳ içinde bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1371). [ibrāhīm mücāb, --uñ]*

ibrāhīm sulṭān: *Hz. İbrahim.*

İbrāhīm sulṭān atası cedd-i İmām / Milküñ ıssı bu durur taḥḳīḳ bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6044). [ibrāhīm sulṭān,]*

ibrāhīm-nām: *İbrahim isimli.*

Ḳalḳdı Ḫūnkār yolına oldı revān / **İbrāhīm-nām** ẕikr olınan ol çoban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1450). [ibrāhīm-nām,]*

ibrāhīmü'š šanī: *Musa-yı Sani'nin oğlu.*

Beñzedügi içün endāmı ḳatı / İbrāhīmü'š Šanī'yi ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 326). [ibrāhīmü'š šanī, --y, --i]*

ibrāhīmü'š-šānī: *İbrahim-i Sani (Hacı Bektaş-ı Veli'nin babası).*

İbrāhīmü'š-Šānī dirlerdi aña / İtdi rıḥlet ḳıldı fānīden güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6750). [ibrāhīmü'š-šānī,]*

Adı Muḥammed Velī dirler laḳab / **İbrāhīmü'š-Šānī** ḫalḳ dirlerdi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1369). [ibrāhīmü'š-šānī,]*

ibrām: *Bıktıracak derecede ricada ısrar etme.*

Ṣaru Ṣaltıḳ ḳırḳ vücūd abdāl ıla / ʿİzzet ü taʿẓīm ʿaẓīm **ibrām** ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2869). [ibrām,]*

ibrām it-: *Can sıkacak derecede ısrar etmek, üstüne düşmek; zorlamak.*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Dir ne ibrām itdüñüz böyle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1772). [ibrām it-, --dü, --ñüz]*

Bir diyārda ḫayli ibrām itdiler / Ṣat bize diyüben iḳdām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3258). [ibrām it-, --di, --ler]*

ibrām ḳıl-: *Can sıkacak şekilde ısrar etme, zorlama.*

Dönüben ḳul daḫı cumʿaya gelür / Ṭur diyü Ḫūnkār'a key ibrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3987). [ibrām ḳıl-, --ur]*

ʿibret: *Bir olaydan çıkarılan göz açıcı, uyarıcı ders.*

Ḥaḳ teʿālā dergāhında ḳudreti / Postlar döşendi gör sen ʿ**ibreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1355). [ʿibreti, -i]*

ibrīk: *Su koymaya yarayan kulplu, emzikli kap.*

Ol daḫı varubanı ṣudan alur / Ṭoldurup **ıbrīġı** Mollā'ya gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3564). [ıbrīġı, --i]*

Ibrīġum gětür Saʿīd āb-dest ala / Geçmedin vaḳti namāzını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3568). [ibrīġum, --üm]*

ibrīkdār: *Eskiden saray ve konaklarda pâdişah veya ricâlin eline su dökmekle, leğen ve ibriklere bakmakla görevli kimse.*

Ṣaru İsmāʿīl Sulṭān'dur biri / Ol-ıdı Ḫunkār'umuñ **ibrīḳdārı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2246). [ibrīḳdārı, --ı]*

Ṣaru İsmāʿīl ki **ibrīḳdārıdur** / Kim bu ḫizmet ol ʿazīzüñ kārıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4563). [ibrīḳdārıdur, --ı, --dur]*

Ṣarı İsmāʿīl durur andan biri / Kim odur Ḫūnkār'umuñ **ıbrīḳdārı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4870). [ıbrīḳdārı, -ı]*

ibtidā: *Ar. Önce, ilk olarak.*

Bu-y-ıdı gelen kelāmı **ibtidā** / Eşhedü enlā ilāhe illallāh ve eşhedü enne Muḥammeden ʿabduhū ve resūluhū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 416). [ibtidā,]*

ibtidā: *Ar. Başlangıç, ilk.*

Ṣofra vü seccāde vü şemʿ ey aḫı / **İbtidādan** elden ele geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6131). [ibtidādan, -dan]*

ibtidā: *(Ar.) Başlama, başlangıç.*

Pezver ṣofra ʿādetini **ibtidā** / ʿAsel ü māstdan getürmek iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2067). [ibtidā,]*

iç: *Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.*

Hīç içilmĕmiş anı Ẕeyneb görür / Ṣordı şerbetden niçün **içmĕdüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 315). [içmĕdüñüz, -medünüz]*

Ẕikr idüp dir içmedi çün kim imām / **İçmeyüp** pür anı getürdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 317). [içmeyüp, -me, -y, -üp]*

Ḳardaşınuñ zehr **içüben** öldügin / Ḳalḳdı Ṭūs'dan geldi Baġdād mülkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 252). [içüben, -üben]*

Didi etmek yimeyem ṣu **içmeyem** / Tā Bedaḫşān mülkine ben geçmeyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 743). [içmeyem, -me, -y, -em]*

Gice-y-ile gündüzi seçmědiler / Çekdiler ġuṣṣa yiyüp **içmědiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 849). [içmědiler, -me, -di, -ler]*

Ṭaşuñuz aḳ ḳara ammā **içüñüz** / Ṣuçuñuz bağışladum ṣu **içüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1023). [içüñüz, -ünüz]*

İçmeyüp ṣu varmaz idi ḥācete / Kimse bilmezdi anuñ sırrı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1266). [içmeyüp, -me, -y, -üp]*

Buzağılar baʿd ez-ān emişdiler / **İçüben** ṭoyunca südden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1929). [içüben, -üben]*

Bir ṣīṣe ḳattāl zehr virdük **içer** / Biz didük kim içi aşağı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [içer, -er]*

Ṭurdı ḫatun itdi şerbet lā-naẓīr / Maşrabadan **içüben** şerbet imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5877). [içüben, -üben]*

iç: *Bir şeyin iç kısmı.*

Didi İbrāḥīm'e Ḳolaçıḳ Ḥācım / Ġayret odı-y-ıla göyündi **içim** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5173). [içim, -im]*

iç: *Gönül, kalp, yürek, vicdan.*

Ṭaşuñuz aḳ ḳara ammā **içüñüz** / Ṣuçuñuz bağışladum ṣu **içüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1023). [içüñüz, --üñüz]*

iç: *Bir durum içinde olmak.*

İdrīs eydür Fāṭıma'ya ṭur örü / Ḳapuyı aç ilk sen gir **içerü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1739). [içerü, -erü]*

Düşde evvel sen görüpsin yürigil / Gir **içerü** ol ere yüz sürigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1740). [içerü, -erü]*

iç: *Bir şeyin dışa bakmayan tarafı, içeride kalan yüzü.*

Köşk **içi** şöyle maḳāmı key şerīf / Ḫoş fuṣūṣ kārı münaḳḳaşdur laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [içi, -i]*

Yüzlerinüñ nūrı köşk gibi żiyā / Olmış andan köşküñ **içi** rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4127). [içi, -i]*

iç: *Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak II içmek.*

Her biri seccādesine geçdiler / Lücce-i nuṭḳuñ buñarın **içdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1360). [içdiler, -di, -ler]*

İltdügüñ ḳanı da **içdüñ** mi didi / O ḥicābdan daḫı geçdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [içdüñ, -dü, -n]*

Kāfiri ḳır müʾmini tālān ḳılur / Bir ḥarāmī başıdur ki ḳan **içer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6302). [içer, -er]*

iç: *Dahil, ara, iç.*

Ḥācī Bektaş ġār **içindeydi** daḫı / İncinür münkirlere er iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1032). [içindeydi, -i, -n, -de, -y, -di]*

Bunı diyüp şehre girdi **içerü** / Şehr içine yüriyüvirdi girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4693). [içerü, -erü]*

iç: *Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil.*

Ṭoġrı evine olur andan revān / Çün ḳapudan **içerü** girdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1494). [içerü, -erü]*

Çünki ṣavdı anları ṭurdı örü / Ḳapuyı bekitdi girdi **içerü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3274). [içerü, -erü]*

iç: *-da/-de, içinde.*

Ḥācī Bektaş anda ḳaldı bir nefes / Ḳaraca Aḥmed geldi erenler **içine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6135). [içine, -i, -n, -e]*

iç: *Gönül, kalp, yürek, vicdan.*

Ṣu buluban baña virüñ bir **içim** / Yoḫsa ejder cengi key yaḳdı **içim** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [içim, -(i)m]*

iç: *Arasında, içinde; -da/-de.*

Ol muʿallim-ḫāne **içinden** ṣu çıḳar / Çünki mekteb-ḫānede aḳdı ṣu revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5992). [içinden, -i, -(n)den]*

iç: *(su) içmek.*

Her ki bundan yayḳanup **içe** ṣuyın / Terk ide ne var-ısa yatlu ḫūyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2523). [içe, -e]*

iç: *İç, karın.*

Bir şīşe ḳattāl zehr virdük içer / Biz didük kim **içi** aşağı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [içi, -i]*

iç: *(Bir şeyin iç kısmı,içi) İçindeki, dâhil olan.*

Var durur uçmaḳ **içinde** bir çırāḳ / Rūşen idüp Ādem'e ilet ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 149). [içinde, -i, -n, -de]*

iç: *Bir topluluğa dâhil ve ait olma.*

Nola-y-ıdı bu Müsülmān oladı / Gelüben İslām **içinde** oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3265). [içinde, -i, -(n)de]*

iç: *(Bir şeyin iç kısmı, içi) İçindeki, dâhil olan.*

Aġzına ḳoydı o şerbetden o dem / Yutmayup aġzından **içine** döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 306). [içine, -i, -n, -e]*

Ol öküzi zebḥ iden her kim ki var / Ḫalḳ **içinde** olalar rüsvā-yı zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 625). [içinde, -in, -de]*

Mescid **içinden** çıḳardı şevḳ-i nūr / Ol nūrı bunlar çü bu resme görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [içinden, -i, -(n)den]*

Yügürüm ile eve geldi i yār / Etmek **içine** birez yaġdan ḳoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [içine, -i, -n, -e]*

Eyle diyüben olur andan revān / Mescid **içine** varur girü i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1700). [içine, -i, -n, -e]*

Bunı diyüp şehre girdi içerü / Şehr **içine** yüriyüvirdi girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4693). [içine, -i, -n, -e]*

Emr olur Ḥaḳ'dan yürür ol ṣoruvan / Yir **içinden** yoksa ḳarşu çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5991). [içinden, -i, -(n)den]*

iç: *(Bir şeyin) Sınırları arasında bulunan kısım, dâhil.*

Aç gözüñi ʿālemi āfāḳı gör / Zehr **içinde** görinür tiryāki gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 81). [içinde, -i, -(n), -de]*

iç: *Bir yerin iç kısmı, kapıdan girilen yer.*

Oḳudup yañlışın iderler idi / Çünki girdi **içerü** ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6632). [içerü, -erü]*

Bir muḥib virmiş-idi birez ṭaru / Anı ḫüddām dökmiş-idi **içerü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1130). [içerü, -erü]*

Çün ḫalīfeler **içerü** girdiler / Yūnus'uñ ḥālini diyüvirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2930). [içerü, -erü]*

Bir ḳapudan **içerü** abdāl girür / Çıḳdı eglenmĕyüben abdāl görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4137). [içerü, -erü]*

iç: *Belli bir süre zarfı içinde.*

Ṭaş ṭoḳundı oġlana düşdi revān / Şol sāʿat **içinde** oġlan virdi cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3895). [içinde, -inde]*

iç: *(Bir şeyin iç kısmı, içi) İçindeki, "-da, -de" anlamında kullanılan kelime.*

İkisi bir gönlek **içine** girür / Ḥaydar'ı bağrına başup Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 169). [içine, --i, --n, --e]*

Mektebüñ **içine** girüp ṭoldılar / Gördiler mektebde çıḳmış bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6708). [içine, --i, --n, --e]*

Kim ki aluban bahāsın nĕ-y-ise / Hegbenüñ **içine** anı ḳoymasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 595). [içine, --i, --n, --e]*

Ḫasta olup Ḥaydar unıtmış özin / Ḥabs **içinde** bilmez-idi kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 777). [içinde, -i, -n, -de]*

Çünki yumdı Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar gözin / Tekye **içinde** gördi ṭurur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 799). [içinde, -i, -n, -de]*

Ne suʾāl itdiler-ise hep cevāb / Yazılu-y-ıdı **içinde** pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1384). [içinde, -i, -n, -de]*

Ḳoydı birez yaġ etmek **içine** / İltüben ḫoş ṣundı Ḫūnkār'a yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1559). [içine, --i, --n, --e]*

Gördügüm düş bu ki bir bedr-i münīr / Etegümden ḳoynum **içine** girir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1678). [içine, --i, --n, --e]*

Dir ḳayınanasına yaġ almaduḳ / Bu küpecügüñ **içine** ṣalmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1707). [içine, --i, --n, --e]*

Girü dönüp ev **içine** girdiler / ʿAvret ölmiş ḳaçan ısa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2345). [içine, --i, --n, --e]*

Rūzigār ıla hüner ḫarc eyledüm / Var kemālüm **içine** derc eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2396). [içine, --i, --n, --e]*

Didiler ḫana bu dem varımazuz / Dünle sarāy **içine** girimezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2421). [içine, --i, --n, --e]*

Bir ulu şölen ḳazanı buldılar / Ṭoldurub ṣu **içine** gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2500). [içine, --i, --n, --e]*

Atdı ol putı hemān od **içine** / Put yandı dönmedi Hoy ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [içine, --i, --n, --e]*

Ṭolanup ḳalʿa **içine** girdiler / Evrenüñ başın kesilmiş gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2838). [içine, --i, --n, --e]*

Elin alup kilse **içine** girür / Ḳaldurup bir ṭaşı gör kim ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [içine, --i, --n, --e]*

Bir münādī gönderür şehr **içine** / Dir ḳıġır şehr içre varuban yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [içine, --i, --n, --e]*

Çünki abdāl köşküñ **içine** girür / Anlara ḳarşu yüzin yire urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4128). [içine, --i, --n, --e]*

Ṣayrafīden ayrılup şehr **içine** / Yüridi baḳmayubanı ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4731). [içine, --i, --n, --e]*

Pes o dem bir ulu āteş yaḳdılar / Ol demür cinsin **içine** daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [içine, --i, --n, --e]*

iç: *Bir durum içinde olmak, belli bir hâl içinde kalmak.*

Ḳalmadı biri diri çün irdiler / Anları bu ḥāl **içinde** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 629). [içinde, -i, -n, -de]*

iç: *1. Bir sıvıyı ağza alıp yutmak. 2-kısa. İçki içmek.*

Ṣuṣaduḳ diyen **içer** andan gelür / Ol vilāyetde o söz meşhūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5220). [içer, -er]*

Kimse ḳalmaz dünyāda gĕlen geçer / Derd-i mevtüñ ol şarābını **içer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5821). [içer, -er]*

iç: *"İçinde, arasında, de/da".*

Bir gemi mišillü yüzdi yüridi / Bir meʿānī sırr **içinde** sırr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [içinde, -i, -n, -de]*

Göñli **içinde** böyle ṭutdı niyyetin / Ṣora kimdür bile anuñ ḥażretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5663). [içinde, -i, -n, -de]*

iç: *(Bir şeyin) Sınırları arasında bulunan kısım, dâhil.*

Ḫalḳ **içinde** artdı anuñ ʿizzeti / Bī-ḳıyās oldı be-ġāyet ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 633). [içinde, -i, -n, -de]*

Gördi kim Ḫıżr-ıla Bektaş-ı Velī / Otururlar ev **içinde** iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1495). [içinde, -i, -n, -de]*

Daḫı öñ maʿlūm degüldi ol mezār / Olmamışdı Rūm **içinde** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4466). [içinde, -i, -n, -de]*

iç: *(İnsan veya nesnelerin meydana getirdiği topluluklarda) Ara, ortam.*

Çün naẓar ḳıldı görür ol ẕū-fünūn / **İçlerinde** gördi bir maḥbūbe ḳız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 340). [içlerinde, -ler, -i, -(n), -de]*

iç: *(Halk) içinde, dahilinde, arasında, gözü önünde, mabeyninde.*

Ol da İbrāhīm Mücāb'uñ oġlıdur / Müştehirdür ḫalḳ **içinde** bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1371). [içinde, -i, -n, -de]*

iç: *(Aşk) içinde, dahilinde, hakikatinde, asıl yüzünde.*

Ayası **içinde** ol girçek erüñ / Bir yeşil beñi didiler var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6723). [içinde, -i, -n, -de]*

iç: *Bir şeyin iç kısmı, içi, İçindeki, dâhil olan.*

Göñli **içinden** sürübeni kibr ü kīn / Elin alup ṭutdı erüñ etegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5839). [içinden, -i, -n, -den]*

iç: *"...ile dolu biçimde, -da, -de" anlamında kullanılan kelime.*

Līk **içinde** dīn ṭutar bir ḥāl eri / Ḥażret-i Ḫūnkār bilürdi o eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3250). [içinde, -i, -n, -de]*

iç: *(Bir şeyin iç kısmı, içi) "-da, -de" anlamında kullanılan kelime.*

Yeşil evrāḳ üstine aḳ ḥaṭṭ-ıla / Tā ki maḳṣūd-ısa **içinde** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1383). [içinde, -in, -de]*

Di aña ki cümle Abdālān-ı Rūm / Rūm **içinde** evliyādandur ʿumūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2458). [içinde, -in, -de]*

Şehr-i Dili dirler bu şehr-i ʿaẕīm / Pādişāhı hem **içinde** olur muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4690). [içinde, -in, -de]*

Şehr **içinde** bunca olurken revān / Ḳarşudan görindi bir çardaḳ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4732). [içinde, -in, -de]*

içˉ: *Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.*

Ẕikr idüp dir **içmedi** çün kim imām / İçmeyüp pür anı getürdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 317). [içmedi, -me, -di]*

İçmeyĕ ṣuyı tebevvül itmeye / Hem ḳażā-yı ḥācete çün gitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1254). [içmeyĕ,]*

İçmedi ḳırḳ gün daḫı ṣudan tamām / Tā ki ḳırḳ gün geçdi bulup iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4556). [içmedi, -me, -di]*

Ol ʿazīz de itdi çil rūz iʿtikāf / **İçmedi** ṣu yimedi hergiz kifāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4557). [içmedi, -me, -di]*

içˉ: *Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.*

Yiyüp **içüp** oldı çün ḥamd ü šenā / Söz açup nuṭḳ andan itdiler yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3874). [içüp, -üp]*

içˉ: *Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak II içmek.*

İç umaram el vire maḳṣūd bize / İşidüb ḫatun anı çün nūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 318). [iç,]*

Ḥaḳ'dan oldı ejdere ol dem em i r / Ḳalḳdı **içdi** çayları ḳıldı çamır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1040). [içdi, -di]*

Ne ṣu **içdi** ne ḫo istedi ṭaʿām / Ayaḳ üzre eyledi ṭurup ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4738). [içdi, -di]*

icābet it-: *Kabul etme, katılma, uyma.*

Pes icābet itdi Bektaş-ı Velī / Anlaruñ süknāsı oldı menzili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1515). [icābet it-, --di]*

icāzet: *Bir kimseye icazet verildiğini gösteren belge, diploma, şahâdetname, icazet.*

Andan **icāzet** inābet ṭapşurur / Ḫalīfelik ḥükmini küllī virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1175). [icāzet,]*

Ḳurtulur cinnīden itmez hīç żarar / Aldılar andan **icāzet** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6199). [icāzet,]*

icāzet: *İzin, müsaade.*

Eyledi beyʿat tırāş erkānını / Hem **icāzetle** tamām itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1505). [icāzetle, -le]*

icāzet: *İzin, onay, müsaade, ruhsat.*

Hep ʿalem tuġ u **icāzet** ehli-di / Çār ʿalāmetle inābet ehli-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4804). [icāzet,]*

icāzet al: *İzin alma, onaylanma.*

Ḥācī Bektaş er sözin redd itmedi / Aldı icāzet aldı elin öpdi gör n'itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 726). [icāzet al, --dı]*

icāzet al-: *İzin alma, onaylanma.*

Aldı icāzet geldi ġāruñ üstine / Virdi evvel ol selāmı dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 944). [icāzet al-, --dı]*

Kendü icāzet alubanı gitdi pes / Didi běni isteyenler her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1053). [icāzet al-, --uban, --ı]*

Gelüben eri ziyāret ḳıldılar / Çār ʿalāmetle icāzet aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5486). [icāzet al-, -dı, -lar]*

Bī-ḥisāb altun virüp aña fidī / Aldı icāzet pādişāhdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5908). [icāzet al-, -dı]*

Aluban ḫay ı r duʿā nesl-i İmām / Pes icāzet alup andan gitdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5927). [icāzet al-, -up]*

Aldı icāzet gitdi andan Ḫūnkār / Çün erenler şāhı yirinden ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6083). [icāzet al-, -dı]*

Şeyḫden icāzet alup dirlik ḳıluñ / Çünki sizden üstün oldı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6146). [icāzet al-, -up]*

Aldı icāzet Ḳaraca Aḥmed pes gider / Geldi gözci erlere ḳıldı selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6155). [icāzet al-, -dı]*

Aldı icāzet tekyeden çıḳdı yayaḳ / Erligine diyüben erüñ belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6233). [icāzet al-, -dı]*

Aldı icāzet gitdi ʿOšmān daḫı hem / Gürz-i ḥarbī çaldurup ata biner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6405). [icāzet al-, -dı]*

icāzet vir-: *İzin vermek.*

Ṣofra vü çırāḳ icāzet virdiler / Cümle erkānı aña irürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2885). [icāzet vir-, --di, --ler]*

Didi Ṣehr-i Ḳır'a var dik sen ʿalem / Virdi icāzet Ḳaraca Aḥmed gitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6134). [icāzet vir-, -di]*

ice: *Evliya.*

Adına Ḫūnkār'uñ iy şāh-ı cihān / **İce** dirlerdi adını ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2526). [ice,]*

Evliyā dimek durur **ice** dimek / ʿİzzet idi ere eyle söz dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [ice,]*

Didi Ḫūnkār'a Ṣaru ki iy **ice** / Su ṣovuḳ ṭaṣdan çıḳar buġlar nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [ice,]*

içĕri gir-: *Dahil olmak, (bir yerden) içeri girmek.*

El urup ʿOšmān şāh zencīrine / Girdi içĕri eli baġlı nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6333). [içĕri gir-, -di]*

içerü: *Bir kimsenin evi veya içinde yaşadığı, yatıp kalktığı yer, kapalı mekan.*

Geldi ḳapu yarığından **içerü** / Pes naẓar ṣalduḳda varup ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1730). [içerü,]*

Girü dönüp ol maġāraya varur / Ḳapusından sürtüp **içerü** girür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1761). [içerü,]*

Reʾīs ile girdi abdāl **içerü** / Ṣuffada oturur iki māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4122). [içerü,]*

Ol ḳapu açıldı girdi **içerü** / Ḳız yataġından yaña vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5243). [içerü,]*

içerü gir-: *İçeri girmek.*

Ḥācī Bektaş girdi içerü idüp sevi / Ḳodı evvel işige baş u elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6020). [içerü gir-, -di]*

içi ṭaşı: *İçi dışı.*

Adını çaġırtdı İbrāhīm Ḥācī / Nūr oldı şevḳ-ıla ṭaşı içi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1453). [içi ṭaşı,]*

İşidüben ol kişi mesrūr olur / Ṣādī-y-ile **içi ṭaşı** nūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2285). [içi ṭaşı,]*

Ṣıdılar Ḫūnkār'dan inen gevheri / **İçi ṭaşı** pāk-idi yavlaḳ arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4571). [içi ṭaşı,]*

içi ṭaşı: *İçi dışı. II. Her tarafı.*

İçi ṭaşı şād ile pür-nūr olur / Dir sevinc ile aña Ḫünkār ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [içi ṭaşı,]*

icike: *Sarı Saltuk'un çiftçilerinden biri.*

İcike ben yigid iken ḫizmeti / Baña idüben ḳılurduñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2866). [icike, --e]*

İcike çün işbu aḥvāli bilür / Sürüben öküzlerin eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2871). [icike, --e]*

iciki: *Sarı Saltuk'un çiftçilerinden biri.*

Ḳanı çıḳdı ol öküz döndi revān / Söyledi **İciki'ye** ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2865). [iciki'ye, --y, --e]*

icikim: *Sarı Saltuk'un çiftçilerinden biri.*

İcikim dirlerdi vardı bir kişi / Çift sürmekdi müdām anuñ işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2858). [icikim,]*

içil: *Yudumlamak.*

Virdük etmek didi saña **İçil'i** / Dem yum oynat var aña dir ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [içil'i, --i]*

içil: *Bir sıvının yudumlanması.*

Yinilüp **içildi** vü oldı duʿā / Eylediler Ḥaḳḳ'a ḥamd-ile šenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4561). [içildi, -di]*

içil: *İçme işi yapılmak.*

Hīç **içilmĕmiş** anı Ẕeyneb görür / Ṣordı şerbetden niçün içmĕdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 315). [içilmĕmiş, --mĕ, -miş]*

içim: *Içeyim.*

Ṣu buluban baña virüñ bir **içim** / Yoḫsa ejder cengi key yaḳdı **içim** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [içim,]*

için: *"Amacıyla, maksadıyla" anlamlarında edat.*

Mülk-i Rūm **için** temāşā eyledi / Ḳaldurup başın bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1307). [için,]*

içinde: *Bir şeyin iç kısmı.*

Ṭaġ **içinde-y-idi** Ṭapduḳ tekyesi / Ḳodı odun ḫiẕmetine Yūnus'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2939). [içinde-y-idi, --y, --idi]*

içinde: *(Zaman bildiren kelimelerle) Belli bir sürede, süresince, zarfında.*

Otuz altı yıl **içinde** iy ʿazīz / Otuz altı biñ çırāḳ uyardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4802). [içinde,]*

içinde: *"İçinde, arasında" anlamlarına gelen bir ifade.*

Çünki Ḫunkār ṣuyı ḳoydı avcına / Avcı **içinde** hemān döndi ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1840). [içinde,]*

Didiler aġaç kütügidür gelen / Mevc **içinde** böyle ḫoş ġalṭān olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2766). [içinde,]*

Ḳılduġından ṣoñra Ḫūnkār rıḥleti / Çelebiler ʿahd **içinde** furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2855). [içinde,]*

Ḳanḳuñuz tābūtı **içinde** olam / Ben bilürem anı eyle ben ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2890). [içinde,]*

Bir ısuzlıḳda gerek evren ola / İl **içinde** buraya evren gelĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3500). [içinde,]*

Dem yum oynadup temekkün eyledi / Yol **içinde** ḳaddini nūn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3757). [içinde,]*

İdicek Fāṭıma evinde ḳarār / Buldı mülk **içinde** nāmı iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3786). [içinde,]*

Ḳayı Beg oġlanlarından üç dilīr / Ceng **içinde** her biri bir nerre şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4210). [içinde,]*

Hem iki yirde ışırdı iki ṭaş / Oldı bu esrār cihān **içinde** fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [içinde,]*

Sūʾ-i ẓann ide gören her nā-sezā / Ġaybet ola ḫalḳ **içinde** hem bizĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4746). [içinde,]*

Üç yüz altmış bĕş **içinde** bir-idi / Virdiler şeyḫ ḥażretine anlar selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6036). [içinde,]*

içinde: *"-da/-de".*

Raḥm **içinde** Ḥaḳḳ'a ḳılurdı sücūd / Girdi çün kim dört yaşına ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5888). [içinde,]*

Ṭurduġı yirden hemān ġāʾib olur / Ol gice ol sāʿatüñ **içinde** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5943). [içinde,]*

Çekdi ġayret cümlesi düni güni / Pes Ḫorāṣān milki **içinde** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6032). [içinde,]*

Virdi Rūm erenlerine hep selām / Ol zamān Rūm mülki **içinde** evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6088). [içinde,]*

içinde: *"Bir şey ile dolu biçimde" anlamında kullanılan kelime.*

Ḳanda var bir ʿilm ehli ṣoylañuz / Her kemāl **içinde** ol kāmil ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6618). [içinde,]*

Şevḳimüz İslām **içinde** olmaġa / Mesken idüp ḫizmetüñde ḳalmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2628). [içinde,]*

Yatur-iken sāz **içinde** gördiler / Üstlerine varubanı irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3017). [içinde,]*

içinde: *(Zaman bildiren kelimelerle) Belli bir sürede, süresince, zarfında (ömür içinde).*

Yirümüzde buġday ekilse eger / Bir yıluñ **içinde** çavdara döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1533). [içinde,]*

içinde: *(Bir şeyin iç kısmı, içi) İçindeki, dahil olan "-da, -de" anlamında kullanılan kelime.*

Didi gözüñ aç a Ṣaru İsmaʿīl / Ṣaḥf **içinde** gör ne dir Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5588). [içinde,]*

içine düş-: *Sirayet etmek, yayılmak.*

Bildiler ol tāc olısar kisveti / Pes erenler içine düşdi güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6031). [içine düş-, -di]*

içine taşına: *İçine dışına.*

Tekbir idüben giyürdi başına / Ḫoş naẕar ḳıldı **içine ṭaşına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1445). [içine ṭaşına,]*

iclās: *Oturtmak, oturtulmak.*

Gine **iclās** içre Bektaş-ı Velī / Anda ẕikr oldı Emircem ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4645). [iclās,]*

Pes Cemāl Seydī ayaḳ üzre ṭurur / Oturan **iclāsda** her kim var görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4838). [iclāsda, --da]*

iclās: *Tahta çıkarma, cülus ettirme.*

Çıḳarup Bektaş'ı daḫı aldılar / Ol ulu **iclāsa** anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1269). [iclāsa, --a]*

Bir yire cümlesi cemʿ olmış-ıdı / Ol ulu **iclāsa** hep gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1278). [iclāsa, --a]*

Ḥācī Ṭuñrul ḳalḳuban oldı revān / Geldi ol **iclāsa** ṣoloḳ dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1338). [iclāsa, --a]*

iclās eyle: *Oturtmak, oturtulmak.*

Er naẕarında ḫora geçüreler / Eyleyüp iclās emrin göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4728). [iclās eyle, --y, --üp]*

iclās it-: *Oturtmak, oturtulmak.*

Ol ḳaya dibinde iclās itdiler / Ṣādī-y-ile ṣoḥbet-i ḫāṣ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2981). [iclās it-, --di, --ler]*

iclās ol-: *Oturma eylemini yerine getirme durumu.*

Gitdiler hem dönüben ol menzile / Oldı iclās cümlesi ol maḥfile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2072). [iclās ol-, --dı]*

Geldi varan ol daḫı şimdi gelür / Ol gelicek key ulu iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [iclās ol-, --ur]*

Oluban iclās otururken ḳamu / Ḳılur iken şevḳ-ıla tecellī rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3720). [iclās ol-, --uban]*

Ol ʿazīzi de varup getürdiler / Olup iclās cümlesi oturdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4559). [iclās ol-, --up]*

Bir ulu iclās olup dirledi nās / Cemʿ oldı ḫalḳ-ı ʿālem bī-ḳıyās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4795). [iclās ol-, --up]*

icmāl: *Kısaltma, özetleme.*

Uzun olur ḳulaḳ urmazsın aña / Dut ḳulaḳ **icmāl-ile** diyem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4823). [icmāl-ile, --ile]*

içmek-: *Yudumlamak.*

Vardur ıraḳda duriñ acı ḳuyı / Acı ṣuyı **içmek-ile** acıduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5986). [içmek-ile, -ile]*

içmeyüben yime: *Hiçbir şey yiyip içmemek.*

Didi ḳırḳ gün eyleyĕsiz iʿtikāf / İçmeyüben yimeyĕsiz hīç kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1251). [içmeyüben yime, --y, --e, --siz]*

icrā ḳıl-: *Yürütme, uygulama.*

Cümlesin icrā ḳılurlardı velī / Līki bir yirde var-ıdı işkili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2668). [icrā ḳıl-, --ur, --lar, --dı]*

icrā ol-: *Uygulanmak, yürütülmek.*

Cümle-i erkān-ı faḳr anda tamām / Sürilür icrā olurdı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2254). [icrā ol-, --ur, --dı]*

içre-: *Içinde.*

Ḥācī Bektaş ḥażretine yitdiler / Bend ü zencīr **içre-di** ʿOšmān o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6353). [içre-di, -di]*

içre: *"İçinde" arasında.*

Göñlegüm Receb diyüpdür aña er / Kim ṭarīḳat **içre** idi üstüvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2250). [içre,]*

Cidāsı-y-ıla başı aldı hemīn / Turvası **içre** anı ṣaldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4003). [içre,]*

Ṣu gelüp bu mekteb **içre** aḳadı / Ḥācī Bektaş işidüp işbu sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5989). [içre,]*

Ṭurdı erenler **içre** ṣofra çekdi bil / Çünki er **içre** tekbīr ü tehlīl bayıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [içre,]*

içre: *"İçinde, arasında" anlamlarına gelen bir ifade.*

Alduġınuñ ḳıymeti her neyse ol / Ḳomamışdur hegbe **içre** ol fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 597). [içre,]*

içre: *"İçinde" anlamında kullanılan bir ifade.*

Dīn-i İslām **içre** birlik idelüm / Çün geçer bu dünyā dirlik idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2632). [içre,]*

içre: *" İçinde, arasında" anlamlarına gelen ve "-de/ -da" bulunma hali eki görevinde de kullanılan bir ifade.*

Tāca ṭona baḳma gözet ehli oñat / Ẓulmet **içre** bulunur āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 91). [içre,]*

Aṣlı ne yā ḳurı ḳamışda şeker / Seng-i ḥārā **içre** bulunur güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 92). [içre,]*

Sekiz terk tācı giyüben Ādemī / Heşt behişt **içre** gezerdi mādemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 131). [içre,]*

Gör ne zībā zeyn olupdur gülsitān / Gülşen **içre** ġoncalar zībā vü ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 210). [içre,]*

Ḳaṣr **içre** ḥüzn-ile ol pāk-cān / Pencereden ṭaşraya itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 274). [içre,]*

Böyledür Baḥr **içre** ad iy ḫoş-nihād / Ceddi İbrāhīm Mücāb'a ṣūreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 325). [içre,]*

Cümle aʿyān cemʿ olup gör n'itdiler / Bir saʿādetlü gün **içre** elini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 335). [içre,]*

İki rikʿat namāza döke dumūʿ / On iki yıl **içre** bir rekʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6659). [içre,]*

Bir yeşil beñ ayası **içre** enām / Didiler elinde şāhuñ bir daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [içre,]*

İttifāḳ-ıla bir öküz aldılar / Gice **içre** şehr ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 607). [içre,]*

Ol yidi yıl **içre** Aḥmed Yesevī / Ḥaḳḳ'ı ḳoyup itmedi oġlına sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 692). [içre,]*

Bir yañadan kāfir **içre** oġlı ḥabs / Bir ṭarafdan ḫalḳ ider kendüyi tebs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 709). [içre,]*

Göñli **içre** didi ammā ol hümām / Degme göz görmez güni olsa ġumām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 761). [içre,]*

Bildi çün kim Ḳuṭb-ı Dīn'i ḳandadur / Ol maġāra **içre** ḥabs efgendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 768). [içre,]*

Bir maġāra **içre** kāfir itdi ḥabs / Yatup aġır demür **içre** her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [içre,]*

Bir maġāra **içre** kāfir itdi ḥabs / Yatup aġır demür **içre** her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [içre,]*

Ol maġāra **içre** kendözi ṭurur / Ṭāʿat ider secdeye yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 835). [içre,]*

Gitdi Ḫaydar ḳaldı ġār **içre** velī / Ḳıldı ṭāʿat Ḥaḳḳ'a diyüp ol belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [içre,]*

Çeç olup ṭururdı meydān **içre** ol / Dir dönüp anlara ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1131). [içre,]*

Naḳldür Rūm **içre** var-ıdı bir er / Ḳatı ḳuvvetlü er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1402). [içre,]*

Didi Nūre'd-dīn Ḫᵛāce'nüñ ḥāli ne / Zindān **içre** ol erüñ aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1894). [içre,]*

Çiçegi dökülüben elma biter / Ṣol sāʿat **içre** kemāle ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2019). [içre,]*

ʿArafāt Ṭaġı'ndaki ġār **içre** ol / Çille çekerdi meger ol pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2353). [içre,]*

Zemzeme şehr **içre** çün oldı ziyād / Uyanur köşkinde ḫan iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2426). [içre,]*

Ḳapucıları ḳıġıruban ṣorar / Bu ne ġavġādur şar **içre** vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2427). [içre,]*

Cān Baba rāḥib el ele aldılar / Ol deñiz gibi od **içre** ṭaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2566). [içre,]*

Üc dün ü gün ḳaldılar od **içre** çün / Evliyānuñdur bu cünbiş bu oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [içre,]*

Üc dün ü gün ḳaldı od **içre** hemīn / Olıcaḳ dördünci gün varduḳ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [içre,]*

Dīn-i İslām **içre** senüñle tamām / Ḳardaş olmışuz muḥaḳḳaḳ iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2627). [içre,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm idi / Kim bular **içre** bu iş mektūm idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [içre,]*

Var nišār **içre** birez ārām ḳıl / Hem olaruñ putların bed-nām ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2684). [içre,]*

Pes Külü Ḫan oġlı işidüp gelür / Āteş **içre** Hoy'a pes naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2701). [içre,]*

Ol putı atmış oda yanmış tamām / Eylemiş kendüsi od **içre** maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2702). [içre,]*

Ḫoş Ḳızılca Ḫalvet **içre** Ḫıżr-ıla / Ṣoḥbet iderlerdi ikisi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2823). [içre,]*

Ol dem **içre** Ṣaltıḳ'uñ anda hemīn / Baġladılar bilini iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2884). [içre,]*

Yirlerine her biri çün irdiler / Her biri tābūtı **içre** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2896). [içre,]*

Dir Çırāḳ'um geçdi göñlüñden bu fikr / Fikrüñ **içre** eyledi bu resme ẕikr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3051). [içre,]*

Gütdi nā-çār alup ol ḫınzīrı gör / Menzilinden ġurbet **içre** dūrı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [içre,]*

Ḫˇānçe **içre** her ne pişürürseñüz / Her nice niʿmet revā görürseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3384). [içre,]*

Ola ʿafv ḥattā ki senden ol günāh / Çek ṣu **içre** pāymānçe ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [içre,]*

Ṣu ḳoyup legençeye ir didiler / Ṣu ṣu **içre** ṣoyunup gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [içre,]*

Ḳalḳuban Mollā Saʿīd oldı revān / İrişincĕgez hem ol il **içre** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3755). [içre,]*

Girdi tennūr **içre** der-ḥāl oturur / Çıḳarur göñlegin atar götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3798). [içre,]*

Aña vü evlādına virsem gerek / ʿĀlem **içre** muḥterem görsem gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3811). [içre,]*

Bir legençe **içre** Ḫūnkār dest-namāz / İder-iken burnı ṭamardı biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3832). [içre,]*

Aluban legençeyi tenhā varur / Fikri **içre** ol bunı cāyiz görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3835). [içre,]*

Ḳaradeñiz **içre** didi bir gemi / Düşdi ḫavfa ḫalḳı anun derhemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4035). [içre,]*

Çün ferāmūş itdi Bektaş adını / Fikri **içre** ḳıldı Ḫūnkār yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4055). [içre,]*

Dir fülān ayda fülān gün **içre** hem / İrişüp ḳıldı meded ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [içre,]*

Gine iclās **içre** Bektaş-ı Velī / Anda ẕikr oldı Emircem ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4645). [içre,]*

Er naẕarın niçe kez almış-ıdı / Erlik **içre** hem kemāl bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4871). [içre,]*

Yüzüñ arduña senüñ dönsün didi / ʿĀlem **içre** işbu söz dinsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [içre,]*

Ḫūnkār'a ḫiẕmet delīm ḳılmış-ıdı / Erlik **içre** naṣībin almış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5271). [içre,]*

Gidicek dāru'l-fenādan ḫażretüm / Tekye **içre** ḫaḳḳına ḳo meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5555). [içre,]*

Ol ne Ḫaḳḳ'uñ raḥmetine iriser / Ne riyāż-ı cennet **içre** giriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5607). [içre,]*

Tābūt **içre** ḳoyuban götürdiler / Ḳapu öñine ẕikr-ile gětürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5650). [içre,]*

Ṭurdı erenler **içre** ṣofra çekdi bil / Çünki er **içre** tekbīr ü tehlīl bayıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [içre,]*

Līki tekye **içre** aṣlā kimse yoḳ / Kim gele tekyeye dirken ey ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [içre,]*

içre: *"İçinde, arasında" anlamlarına gelerek yer veya yön bildiren kelime.*

Bu yaña Sulṭān Bektaş-ı Velī / Mescid **içre** ḳalmış-ıdı ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1712). [içre,]*

Bir münādī gönderür şehr içine / Dir ḳıġır şehr **içre** varuban yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [içre,]*

içre: *"İçinde, arasında, de/da".*

Gel gine bir ḫūb ṣoḥbet gūş it / Ḥikmet **içre** ʿaḳluñı medhūş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3112). [içre,]*

içre: *"-de/-da", içinde.*

Ṭaşrasında ḥavlısı var key ulu / Ḥavlı **içre** olmış ol buġday ṭolu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [içre,]*

içre: *"-de/-da".*

Ṣoḥbet **içre** bege dir böyle kelām / Baña yurt vir ṭutayın anda maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [içre,]*

içre: *"İçinde, arasında" zaman anlamlarına gelen bir ifade.*

Bir zamān **içre** yiri ḳızlıḳ olur / Ḳıllet-ile key ḳatı şiddet bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3251). [içre,]*

içün: *"Amaç" anlamı katmıştır.*

Eyleye taʿlīm-i ʿilm ol ḫūb-liḳā / Yapdılar taʿlīm **içün** bir ḫoş maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6623). [içün,]*

içün: *"Amacıyla" anlamında edat.*

Sizüñ **içün** ḳayd olupdur bu ṭaʿām / Buyuruñ bu bende tā mesrūr ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 295). [içün,]*

Kātib ü muḥżır anı defter ide / Cümleyi taḳrīr **içün** maḥżar ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4342). [içün,]*

içün: *"-dAn dolayı" anlamında edat.*

Buġdayı **içün** diyelüm ṭaşı biz / Böyle diyüp göz göre Etrāk pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [içün,]*

içün: *" Sebebiyle, -den dolayı" anlamlarında edat.*

Gül gibi gel dünye **içün** ağlama / Göñlüñi her dikene gel baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 84). [içün,]*

Çünki Aḥmed diñledi Ḳudsī sözin / Ṣāḥibin bilmek **içün** sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 134). [içün,]*

Daḫı İbrāhīm dirlerdi beyīn / Ceddine beñzedüg **içün** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 223). [içün,]*

Gelmedi hīç oġlı ḳızı gördiler / Çekdiler ol emr **içün** ḫayli melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 272). [içün,]*

Beñzedügi **içün** endāmı ḳatı / İbrāhīmü'š Šanī'yi ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 326). [içün,]*

Eyledi oġlı **içün** ulu dügün / Tehniye ḳıluban alḳış itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 409). [içün,]*

Hem ġıdā **içün** aña süd vireler / Emmedi hīç birisinüñ südini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 412). [içün,]*

Eylediler evvelā anı tırāş / Ehl-i faḳra ḳılmaġ **içün** anı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1169). [içün,]*

Gördiler olmaz girü cemʿ oldılar / Bu iş **içün** reʾy ü tedbīr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1348). [içün,]*

Tāc **içün** Ġarḳınī ṣoñra oldılar / Bi'ż-żarūrī işbu resme ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1468). [içün,]*

Dāyimā ġavġā çeker ol ḳaryeli / Eyle nuṭḳ itdügi **içün** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1549). [içün,]*

Didi Ḫünkār uş saña ḥüccet ḳodum / Ḥüccet **içün** saña üç kerre didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [içün,]*

Didi destūr iste var erden bize / Ṭoġrulup ol ecl **içün** geldüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [içün,]*

Gönderür pīş-rev vara iʿlām ide / Kişilemeklig **içün** iḳdām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2292). [içün,]*

Bī-edeblik itdügüm **içün** aña / Eyledi bu resm-ile zecri baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3188). [içün,]*

Yoḳsa bir maḳṣūd **içün** degül durur / İşbu teklifden murād ḫod ol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [içün,]*

Silkdi yignini hemīn ol pādişāh / Ḳavline olmaġ **içün** tā kim güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4041). [içün,]*

Ḳalḳdı andan Ḳonya'ya ʿazm eyledi / Ol murād **içün** ḳatı cezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4221). [içün,]*

Anuñ **içün** yapdı ḫoş mesken laṭīf / Bir niçe yıl ḳıldı süknā ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [içün,]*

Virdi altun gönderüp miʿmār-ıla / Geldiler tedbīr **içün** dīnār-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5769). [içün,]*

Anasına meme **içün** aġlamadı / Anasından ġayrıdan emmědi süd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5887). [içün,]*

Geldi anası ḥażretine yitdi o şāh / Anası Bektaş **içün** aġlar iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [içün,]*

Ṭuz **içün** çekmědiler anlar emek / Didi ṭuzuñ cevherin düzüñ çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6285). [içün,]*

içün: *"Amacıyla maksadıyla" anlamında edat.*

Bir daḫı didüm ulu od yaḳdılar / Ḫalḳ temāşā itmek **içün** çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2582). [içün,]*

içün: *"-den dolayı, -den ötürü" anlamında edat.*

Māl **içün** mü'minleri iki biçer / İrmeden daḫı yigirmi yaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6303). [içün,]*

içün: *"-den dolayı, -den ötürü" anlamlarında edat.*

Geçdiler peymānçeye inṣāf **içün** / İtdiler miskinligi iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3030). [içün,]*

içüñ ṭaşuñ: *Tamamen, beden ve ruh.*

Didi Ḫayrān'um yüri destūrdur / Kim **içüñ ṭaşuñ** senüñ pür-nūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2985). [içüñ ṭaşuñ,]*

ʿīd: *Bayram.*

Bāḳī ṭursun Şāh Sulṭān Bāyezīd / Gicesi olsun ḳadir gündüzi **ʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 103). [ʿīd,]*

id: *Etmek, eylemek.*

Köyliden bir kimse dir merd-i Ḫudā / Sen bu işden ġayrı bir daḫı **id** e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [id,]*

Çoḳ vilāyet **idicĕgiz** lā-riyā / Mülk-i Rūm'uñ ḫalḳı cümle ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6274). [idicĕgiz, -icegiz]*

id: *Yapmak.*

İtmek istersin imāmet mi Saʿīd / İḳtidā eyleyelüm biz eyle **id** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3570). [id,]*

id: *Bayram.*

Yā ḳıyāmet güni siz bunca mürīd / Nice geçersiz ṣırāṭı baña **id** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5058). [id,]*

id: *Etmek,yapmak.*

İrte öyleye çıḳarsañ sen eger / Bildügüñi **idesin** dir aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1850). [idesin, -esin]*

id: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Ben **iderem** diyüp iḳdām itmedi / Bu nefes üzre biri söz itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1143). [iderem, -er, -em]*

Ḳardaşuñ oġlın dutup gönder baña / Yoḫsa yavuz iş **iderem** ben saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4299). [iderem, -er, -em]*

id: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Cümlesi ṭuz siz **idüñ** ḳoymañ nemek / Lāzım olsun anlara bunı dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3385). [idüñ, -üñ]*

Göstere luṭf ide bir ṭuz maʿdenin / Eyle **idüñ** diyelüm biz de çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [idüñ, -üñ]*

id: *Bir işi yapamamak, üstesinden gelememek.*

Bu ne ḳuvvet ne vilāyet nice sır / Ki muḥibbüñ **idemez** ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [idemez, -e, -me, -z]*

id: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Didi Aḳça Ḳoca iy kān-ı kerem / Luṭfuñuzdur kim **idersiz** böyle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2313). [idersiz, -er, -siz]*

id: *Etmek, yapmak, göstermek, sunmak.*

Oḳudup yañlışın **iderler** idi / Çünki girdi içerü ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6632). [iderler, -erler]*

id: *"Etmek, eylemek yapmak" anlamında kullanılan yardımcı fiildir.*

Eyle itmeklige iy görklü başa / Didi Bekdaş ger **idersem** ben anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6737). [idersem, -er, -se, -m]*

İki bükülüp çekersiz çoḳ belā / Böyle **idince** buña bir iş ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2310). [idince, -ince]*

Her ḫalīfe **iderdi** aña ḥaḳ-naẓar / Her ki şeyḫden itdise tācı ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6028). [iderdi, -+er, -+di]*

id: *"Etmek, eylemek yapmak" anlamında kullanılan yardımcı fiildir.*

Ḳaṣd ider şeyṭānī yola gideler / Anda bir bed-fiʿl bed-ḫū **ideler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4760). [ideler, -e, -ler]*

id-: *Etmek, eylemek.*

Ṭur örü ḫatun ḳatına gidegör / Ol ne dir-ise anı sen **idegör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2588). [idegör, -e, -gör]*

Eslemeyüp **ider-idi** eyle iş / Ḥāliyā gör nicesi oldı reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3177). [ider-idi, -er, -i, -di]*

Yoḫsa olmaz var yoluña gidegör / Cünbüşüñ her ne-y-ise var **idegör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4751). [idegör, -e, -gör]*

Ol zamānda şāh-ıdı Ġāzī Murād / Milk-i Rūm'da **ider-idi** ʿadl ü dād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5751). [ider-idi, -er, -i, -di]*

id-: *Yapmak II etmek.*

Daḫı yazdı ol Muḥammed Muṣṭafā / Kim anı muḫtār **idüpdür** ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2605). [idüpdür, -üp, -dür]*

id-: *Yapmak, etmek.*

Ḳurtulup ḳolayıma gidemezem / Diledügüm nesneyi **idĕmezem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3606). [idĕmezem, -emezem]*

id-: *"Etmek, eylemek"; yapar, gerçekleştirir.*

İrişür Kaʿbe'ye vü ḳılur namāz / Ḥacc erkānın ne var-ısa **ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6690). [ider, --er]*

Ṣubḥ olıncaġāz gine sürer gider / Yıl on iki ay bu resme **ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3205). [ider, --er]*

Her ne remz iderse Ḫūnkār ḥażreti / Eyle **ider** eyle-y-idi ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4349). [ider, --er]*

Ṣadra geçürdi hemān ol ser-veri / Ḫˇāce **ider** bilür mi ki erdür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [ider, --er]*

id-: *"Etmek, eylemek yapmak" anlamında kullanılan yardımcı fiildir.*

Çıḳarurlar hegbeden ol maʿnayı / Ḫˇāce ne kim dise **iderler** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 602). [iderler, -er, -ler]*

Köyliden bir niçe bed-efʿāl ile / Böyle sūʾ-i ẓanna **iderler** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1799). [iderler, -er, -ler]*

Böyle söyleşüp yaturlar ol gice / Çün ṣabāḥ oldı **iderler** gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [iderler, -er, -ler]*

Yoġurup varın ḳatuma getürüñ / Didügüm gibi **idüp** iş bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2079). [idüp, -üp]*

Ol diyārı küllī kendünüñ **ider** / Baʿd ez-īn sen diñlegil daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2438). [ider, --er]*

Müşkili budur idincek imtiḥān / **İder** ise didügümüzi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2486). [ider, --er]*

Her ne remz itse erenler eyle **ider** / Remz alup erüñ işāretin güder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2640). [ider, --er]*

İndi aṣlandan **ider** miskinligin / Bildi kim Ḫūnkār ulu erdür yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2976). [ider, --er]*

Ger ḳabūl olmaz-ısa tevbem n'idem / Varuban girü ḥarāmīlıḳ **idem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3158). [idem, -em]*

ʿAṣra dek ol yirde eylĕdi ḳarār / Gördi iñende özi Ḫūnkār **ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3682). [ider, --er]*

Anda gelmiş imiş işitdüm ḫaber / Gitdi yolına **idüp** söz muḫtaṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3458). [idüp, -üp]*

Ger żarar gelmĕz ise didi baña / İş **idem** saña gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3971). [idem, -em]*

Cemʿinüñ tā kim ṣalāsın virdiler / Dest-namāz **idüp** yaraġın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3975). [idüp, -üp]*

Göricek ol defteri eyle **idem** / Her ne yola buyurur aña gidem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4343). [idem, -em]*

Bu fenādan yüriyiş **idüp** gider / Ol beḳā dārına bundan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4880). [idüp, -üp]*

Bundan öte Seyyid'e gider misiz / Bir daḫı tedbīr-i kār **ider** misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5121). [ider, --er]*

Devlet anuñ irmedin aña ecel / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıla **idüp** ṣāliḥ ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5822). [idüp, -üp]*

Cümle eren Bektaş'a **ider** ġāyet sevi / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar ile ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6011). [ider, --er]*

Gülüp ḥālin ḥāṭırun ṣoruşdı Ṣāh / Saña müştāḳ oluban **ider** sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6013). [ider, --er]*

Kim ṣeyāṭīn neslidür ṣerri irer / Ḥācī Bektaş **ider** Aḥmed yime ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6194). [ider, --er]*

Ṭañ namāzın ḳıldı **idüp** Ḥaḳḳ'a sevi / Çün cemāʿat birle ḳıldı ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6002). [idüp, -üp]*

Ḥācī Bektaş girdi içerü **idüp** sevi / Ḳodı evvel işige baş u elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6020). [idüp, -üp]*

Bunda ḳonduḳ mülk-i Rūm'a göz ṣalup / Rūm erenlerine **idüp** ʿizzet-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6120). [idüp, -üp]*

Biñ bir er ne dir ʿaleyke **idüp** kirām / Söyledi andan Ḥācī Bektaş ḥālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [idüp, -üp]*

id-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

Altına od yaḳalum ḳaynadalum / Üç gün üç dün işbu nevʿe **idelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [idelüm, -elüm]*

Gel bize ögret digil kim n'idelüm / Varalum biz daḫı öyle **idelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [idelüm, -elüm]*

Dir ne dirsiz ne durur rāy-ı ṣavāb / Nice **idelüm** ne virelüm cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2642). [idelüm, -elüm]*

Dir bunuñ ḥaḳḳında ne dir ol ʿazīz / Eyle **idelüm** ne kim dir anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [idelüm, -elüm]*

id-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

Bir keşīş ḳoşmışdı aña atası / Her ne **iderse** anuñla dutası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2473). [iderse, -er, -se]*

id-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

İrte neyse ḫiẓmetüñ ben **ideyin** / Nevbetüñ yirine varup güdeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1940). [ideyin, -eyin]*

Ben ḳoyuban ḳolayıma gideyin / Yigrek oldur didi eylĕ **ideyin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3608). [ideyin, -eyin]*

Aña göre **ideyin** tedbīr ü reʾy / Rāst gele ṣarp iş ola ṣa'llāh ḳolay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4327). [ideyin, -eyin]*

ʿīd kıl-: *Bayram etmek. || Çok sevinmek.*

Ḳılur-ıdı işbu resme iḥtirām / Birbirine ol iki zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4664). [ʿīd ḳıl-, --ur, --ıdı]*

idebil: *Edebilmek.*

İmdi givirmĕmege dermān gerek / **İdebilürseñüz** oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1288). [idebilürseñüz, --ür, --se, --ñüz]*

idebil: *Yapabilmek.*

N'ola dir it ger **idebilür** iseñ / Ḳıl imāmet ger ḳılabilür iseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3574). [idebilür, -ür]*

idelüm: *Yapmak, etmek.*

Didi Ḫūnkār aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ḥaḳ ne emr itdiyse anı **idelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4591). [idelüm,]*

iden: *"Eden, eyleyen" anlamında sevgilinin eziyet, zulüm etmesi kastedilmektedir.*

Kāfiriñ ḳılıçla **iden** başın ḳayı / Kim anıñ neslidür Ertuñrul begüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6290). [iden,]*

iderem: *Etmek, eylemek.*

Nice bī-cān **iderem** varup seni / Bende zencīr götürüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6310). [iderem,]*

ider-iken: *Ederken, yaparken.*

Ẕevḳ u şevḳ ile **ider-iken** niyāz / Semʿine hātifden irdi bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6761). [ider-iken,]*

Bir legençe içre Ḫūnkār dest-namāz / **İder-iken** burnı ṭamardı biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3832). [ider-iken,]*

ʿīd-ı ḥac: *Hacıların bayramı.*

ʿİd-ı ḥacda mehyā olmaḳ ʿādeti / Cemʿ olup beş on gün itmek ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5027). [ʿİd-ı ḥac,]*

idin: *Edinmek, yapmak.*

Merkeb **idinüp** binĕlüm biz ḥacer / Ol tekebbürlikle geldiyse baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6220). [idinüp, -üp]*

idrāk: *Anlayış, anlama.*

Ġālibā eylĕ dimekdür bildügüm / Kendü **idrākümde** taʿyīn ḳılduġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3542). [idrākümde, --üm, --de]*

idrāk eyle-: *Anlamak, kavramak.*

Çünki eriñ ḥaḳḳın idrāk eyledüm / Küfr ü şirkden ḳalbümi pāk eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5803). [idrāk eyle-, -dü, -m]*

idrāk it-: *Anlamak, farkına varmak.*

Ṣuyumı sen ḳoyasın idrāk ide / Ol boz atlu yuyubanı pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5532). [idrāk it-, -e]*

idrāk ḳıl-: *Anlamak, idrak etmek.*

Daḫı ol köpri binā dutmaz bilüñ / Şübhesüz öyle durur idrāk ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5076). [idrāk ḳıl-, -uñ]*

idrīs: *Yunûs Mukrî'nin oğullarından biri.*

Ulu oġlınuñ adı **İdrīs** idi / ʿİlme meşġūl idi hem tedrīs idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [idrīs,]*

Didi **İdrīs** Fāṭıma'ya n'olduñuz / Ḳalduġuñ yoġ-ıdı böyle ḳalduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1675). [idrīs,]*

Çün işitdi sözini **İdrīs** anuñ / Dir diyĕyin taʿbīrin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1683). [idrīs,]*

Gördi **İdrīs** anı ḳatı ṭañladı / Daḫı bundan çoḳ ḫayāller añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1721). [idrīs,]*

Yatur-iken dünle **İdrīs** düş görür / Ol düşüñ heybeti ile uyanur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1726). [idrīs,]*

Mescide çün kim irür **İdrīs** yaḳīn / Pencereden gördi aydınlıḳ hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1728). [idrīs,]*

İdrīs eydür ḳomaduḳ biz ḫod çırāḳ / Ḳandan oldı işbu aydınlıġa baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [idrīs,]*

Çün gelüp **İdrīs** virür öyle ḫaber / Şevḳ odı ḫoş virdi kendüye ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [idrīs,]*

İdrīs eydür Fāṭıma'ya ṭur örü / Ḳapuyı aç ilk sen gir içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1739). [idrīs,]*

Ḳapuyı açubanı **İdrīs** girür / Fāṭıma da anuñ ardınca yürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1742). [idrīs,]*

İdrīs ile Fāṭıma pes geldiler / Ḫūnkār'uñ ayaġına yüz sirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1746). [idrīs,]*

Fāṭma'ya **İdrīs** didi kim ḫatun / İrte işde erbaʿīn olur bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1763). [idrīs,]*

İdrīs ile Fāṭıma çün bu sözi / İşidüben yire urdılar yüzi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1776). [idrīs,]*

Öñce **İdrīs** daḫı Ḫūnkār yüridi / Artlarınca yüriyen Fāṭma idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1783). [idrīs,]*

Gāh Çille-ḫāne'de olur-ıdı / Gāh **İdrīs** evine gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1786). [idrīs,]*

İdrīs evinde ḳılur iken namāz / Ol dīvār yıḳılmaġa geldi biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1788). [idrīs,]*

Didi **İdrīs** var bu sözden fāriġ ol / Ol ululardan durur ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1804). [idrīs,]*

Dir Ṣaru **İdrīs'e** bir gün ey kişi / Yolına ḳosañna gide o kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [idrīs'e, -'e]*

İdrīs'üñ anası ḳarı var-ıdı / Fāṭıma gidicek ol bekĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1702). [idrīs'üñ, --ün]*

İdrīs'üñ bir ḳardaşı var Ṣaru nām / Çünki Ḫūnkār itdi orayı maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1798). [idrīs'üñ, --ün]*

İdrīs eydür zaḥmet olur sizlere / Hem revālı iş midür bu iş gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [idrīs,]*

Çıḳuban ṭaşraya Ḫunkār oturur / Divşürür **İdrīs** ṣıġırı getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1944). [idrīs,]*

Ṣıġırı ḳor gider **İdrīs** işine / Gör ki Ḫūnkār'uñ gine cünbüşi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [idrīs,]*

İdrīs evinde girü Ḫūnkār'a ol / Yüzine baḳıncaḳ ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2006). [idrīs,]*

Götürüp elmayı Ṣaru gitdiler / Sürüben **İdrīs** evine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2044). [idrīs,]*

Nöbet **İdrīs'e** irür bir gün meger / Fāṭıma'ya dir işit ḥālden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [idrīs'e, -'e]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidür çün sözin / **İdrīs'e** söylĕdi dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1937). [idrīs'e, -'e]*

Keşik işbu günde **İdrīs'üñ** idi / Güderin didüñdi sen işde ḳodı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1956). [idrīs'üñ, --ün]*

Vardı **İdrīs** yapdı bir ḫoş cāygāh / Evliyāyı göre gelenler zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2065). [idrīs,]*

Çün işitdi Fāṭıma olan işi / **İdrīs'e** eydür işitgil iy kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2063). [idrīs'e, -'e]*

Ol olan tārīḫde ol gün ol ʿazīz / Otururken **İdrīs'üñ** evinde tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [idrīs'üñ, --ün]*

idrīs faḳīh: *?.*

Āḫiret ḥatunı-y-ıdı ol nefes / Bir ḥelāli var-ıdı **İdrīs Faḳīh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6094). [idrīs faḳīh,]*

idüben: *Bir işi yapmak.*

ʿAḳd u nikāḥ u dügün hep itdiler / Gelini **idüben** alup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3883). [idüben,]*

idüg: *Olduğu.*

Hep Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Ḥażret-i şāh er **idügin** bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1027). [idügin, -in]*

idüġin: *Olduğunu.*

Çün ṣunup ṭaʿām aġıza aldılar / Ṭuzsuz **idügin** ṭadanlar bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3425). [idügin,]*

idüñ: *Edin.*

İşidüp Loḳmān olupdur şādumān / Nice emr oldıysa **idüñ** eyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6654). [idüñ,]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat işidüñ / İşidüp sözüm ile ḫoş iş **idüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [idüñ,]*

ifāde bul: *Yararlanmak.*

Nesne degül-ise nesne olmasun / Kimse bunlardan ifāde bulmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2150). [ifāde bul, --ma, --sun]*

ifāḳat bul: *Hastanın iyi olması, halinin iyiye dönmesi.*

Çün ifāḳat buluban örü ṭurur / Cübbe vü ferācenüñ terkin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3586). [ifāḳat bul, --uban-uban]*

ʿifrīt: *Cinlerin çok zararlı ve çok korkunç kabul edileni.*

Bir ʿaẓīm ʿ**ifrīt** bir ner ejdehā / Ḳahramānlar bulmaz elinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3487). [ʿifrīt,]*

iftitāḥ-ı nuṭḳ: *Söze başlama, söze giriş yapma, sözü açma.*

İftitāḥ-ı nuṭḳuñ olsun olˁayān / Šāniyā mevlūdına eyle şurūˁ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 219). [iftitāḥ-ı nuṭḳ, --uñ]*

ihāṭa it: *Bir şeyin etrafını çevirmek, sarmak II yayılmak, kaplanmak.*

Yirde gökde ne ki var cümle melek / İtdi iḥāṭa bu zemînden tā felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 117). [iḥāṭa it, --di]*

ihlāṣ: *Doğruluk, samimiyet.*

Oḳuyup sebˁa'l-mešānī **iḫlāṣ-ıla** / Rūḥına ḳıldı duˁā **iḫlāṣ-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5657). [iḫlāṣ-ıla, -ıla]*

Oḳuyup sebˁa'l-mešānī **iḫlāṣ-ıla** / Rūḥına ḳıldı duˁā **iḫlāṣ-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5657). [iḫlāṣ-ıla, -ıla]*

ihlāṣ: *Gönülden gelen dostluk, samimiyet, doğruluk, bağlılık.*

Rabb'ine ṭāˁat idüp **iḫlāṣ-ıla** / Ṭāhā Yāsīn oḳuyup İḫlāṣ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 687). [iḫlāṣ-ıla, -ıla]*

Rabb'ine ṭāˁat idüp iḫlāṣ-ıla / Ṭāhā Yāsīn oḳuyup **İḫlāṣ-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 687). [iḫlāṣ-ıla, -ıla]*

iḥsān: *İyilik, lütuf, bağış.*

Eyledi ḫoş ˁizzet ü ikrām aña / Ḫayli çoḳ **iḥsān-ıla** inˁām aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5362). [iḥsān-ıla, --ıla]*

iḥsān it-: *Yardım etmek, iyilikte bulunmak, bağışlamak.*

Er yavuzlıḳ idene iḥsān ider / Eylüge eylügi ḫod ḫayvān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 926). [iḥsān it-, --er]*

Gine ḳalḳar ˁazm-i Türkistān ider / Evliyā muḥibbine iḥsān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1094). [iḥsān it-, --er]*

Tāc u ḫırḳa girüp erkān itdiler / Himmet idüp eyle iḥsān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3163). [iḥsān it-, --di, --ler]*

ihtilām ol-: *Uykuda cenabet olma.*

Ḳudret-ile iḫtilām oldı ḳamu / Otuzı daḫı bularuñ iy ˁamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3466). [iḫtilām ol-, --dı]*

Mollā gördi külli olmış iḫtilām / Yunmalı olmış bular cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3470). [iḫtilām ol-, --mış]*

iḫtimāl: *Bir şeyin olabilmesi durumu, olabilirlik, olasılık.*

Kimseye varmaġa ḳalmadı mecāl / Ḳalmaġa ḳaldı o yirde **iḫtimāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5235). [iḫtimāl,]*

ihtirām: *Saygı, hürmet, tâzim.*

Ḳılur-ıdı işbu resme **iḫtirām** / Birbirine ol iki zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4664). [iḫtirām,]*

iḫtirām it-: *Hürmet etmek, saygı göstermek.*

Ḳıldı istiḳbāl idüp ʿizzeti / İḫtirām itdi ḳıluban raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4490). [iḫtirām it-, --di]*

iḫtirām u ʿizzet: *Hürmet ve saygı.*

Çün ziyāret itdi Ḫūnkār ḥażreti / İḫtirām u ʿizzet-ile raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4472). [iḫtirām u ʿizzet, --ile]*

iḫtirāz it: *Çekinmek, sakınmak, tereddüt etmek.*

İḫtirāz itdi ḫalāyıḳ baʿd ez-ān / Ḳorḳdılar irgürmege aña ziyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 632). [iḫtirāz it, --di]*

iḫtişām u iḫtirām u nāz-ıla: *Gösteriş, hürmet ve naz.*

İḫtişām u iḫtirām u nāz-ıla / Bu yidi taʿlīme çün ḳābīl olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 329). [iḫtişām u iḫtirām u nāz-ıla, --ıla]*

ihtişāş bul: *Uzmanlaşmak, uzmanlık kazanmak.*

Ol ḥicābdan anları eyle ḫalāṣ / Zīra bulduñ sen bu emre iḫtişāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2685). [iḫtişāṣ bul, --du, --ñ]*

Şübhe itme oġluñı eyler ḫalāṣ / Kim vilāyetle bulupdur iḫtişāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3936). [iḫtişāṣ bul, --up, --dur]*

ihtişāş olın: *Duygulanmak.*

Ol gice eylediler ṣoḥbet-i ḫāṣ / Şevḳ u ẕevḳ-ıla olındı iḫtişāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2347). [iḫtişāṣ olın, --ın, --dı]*

ihtitām: *Özen gösterme.*

Yindi keşkek mehyā oldı uş tamām / Mehyā oldı buldı ol emr **iḫtitām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [iḫtitām,]*

ihtitām: *I. (Ar. ḫatm "sona erdirmek"ten iḫtitām) Bitme, sona erme, hitam bulma.*

N'ola inşāllāh ḫayırla **iḫtitām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 221). [iḫtitām,]*

ihtitām bul: *Son bulmak, hitama ermek.*

Çün bu nevʿe buldı ol emr iḫtitām / Sulṭān İbrāhīm bulara bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 392). [iḫtitām bul, --dı]*

Tā ki ol mahyānuñ emri de tamām / İrişüp āḫire buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1093). [iḫtitām bul, --dı]*

Yonduruban ol anı ḳıldı tamām / Çünki yonmak işi buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2275). [iḫtitām bul, --dı]*

İçmedi ḳırḳ gün daḫı ṣudan tamām / Tā ki ḳırḳ gün geçdi bulup iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4556). [iḫtitām bul, --up]*

ihtitām bul: *Tamamlanmak.*

Didi abdāl buġdayı cümle tamām / Dökeler bunda bulınca iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4112). [iḫtitām bul, --ınca]*

Çünki maḳṣūd bu-y-ıdı oldı tamām / Buldı bu ṣoḥbet de bunda iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4797). [iḫtitām bul, --dı]*

ihtitām bul-: *Son bulmak, hitama ermek.*

Uşda Bayram Begi'nüñ ḫayrı tamām / Yirine geldi vü buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5071). [iḫtitām bul-, -dı]*

ihtitām eyle-: *Sona erdirmek, tamamlamak.*

Çün yinür ḫūn çekilüp anda ṭaʿām / Cümle Ḥaḳ'la eylediler iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3801). [iḫtitām eyle-, --di, --ler]*

iḫtiyāc: *(Ar.) Gerekli olan, elde bulunmayan bir şeyin eksikliğini duyma.*

Vaḳt-i ḥācetde şehādet viresiz / **İḫtiyāc** vaḳtine çün kim iresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1964). [iḫtiyāc,]*

Bişüñüz de buña ṭanuḳ ṭutaram / **İḫtiyāc** vaḳtinde sizden isterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1968). [iḫtiyāc,]*

iḫtiyāc ol: *Gerek duymak.*

İḫtiyāc olmaya ṭaşraġı ṣudan / Şeyḫ işitdi çünki Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6673). [iḫtiyāc ol, --ma, --y, --a]*

ihtiyar: *Yaşlı, ihtiyar ‖ tecrübeli kimse, pîr.*

Daḫı didi Rūm erenleri ne var / Geçmege seccādeye bir **iḫtiyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4406). [iḫtiyār,]*

ihtiyar: *A. irade, kendi isteğiyle seçme ve hareket etme, isteme.*

Eylediler faḳrı anda **iḫtiyār** / Baba Resūl'e hep oldı ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5307). [iḫtiyār,]*

ihtiyar: *Seçilmiş, intihap edilmiş.*

İşbu niyyetle ol iki **iḫtiyār** / Cemʿ ider dervīşlerini ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5023). [iḫtiyār,]*

ihtiyar: . *Yaşlı.*

Cümlesinden otururdı yuḳaru / Ol-ıdı var **iḫtiyārlara** ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4827). [iḫtiyārlara, -lar, -a]*

ihtiyar: *Ar. Yaşlı.*

İḫtiyār anda olar ḫatm oldılar / Nesli ḳalmadı muʿayyen bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3885). [iḫtiyār,]*

Dost-Ḫudā'dur biri de merd-i kibār / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut daḫı bir **iḫtiyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4821). [iḫtiyār,]*

ihtiyar: *Yaşlı, kocamış olan, pir (kimse), genç karşıtı.*

Eve gelüp itdiler anda ḳarār / Ḳıldı tenhā bir mekānı **iḫtiyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1784). [iḫtiyār,]*

ihtiyar: *1. Seçme, intihap etme, tercih etme. 2. Katlanma, kabul etme, râzı olma. 3. Kendi isteğiyle hareket etme, irâdesini kullanma.*

Ḳopdı ġavġā ḳapu öñinde bī-sebeb / Ṣaru İsmāʿīl efendim **iḫtiyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6362). [iḫtiyār,]*

ihtiyar: *Yaşlı (kimse), pir.*

Didi bu gelen key erdür muʿteber / Görmedüm ben buncılayın **iḫtiyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4585). [iḫtiyār,]*

ihtiyār eyle-: *Yeğlemek, tercih etmek.*

İḫtiyār hīç eylemezsin meskenet / Dilemezsin olasın miskin-ṣıfat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3744). [iḫtiyār eyle-, --mez, --sin]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm Ṣusuz'ı iḫtiyār / Eyleyüp ḳılduḳda ol yirde ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5014). [iḫtiyār eyle-,]*

iḫtiyār eyle-: *Seçmek, tercih etmek.*

Naẓara irince ḳılmadı ḳarār / Eyledi ġurbet seferle iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4791). [iḫtiyār eyle-, --di]*

ihtiyār it-: *Seçmek.*

Ben senüñ evlāduñuñ ervāḥların / İḫtiyār idübeni ḳıldum güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4236). [iḫtiyār it-, --übeni]*

Var-ıdı Ertuñrul'uñ çiftlikleri / İḫtiyār idüp o daḫı bir yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4274). [iḫtiyār it-, --üp]*

Her ki Ḥaḳ'dan raḥmet ister kām-kār / ʿUzleti itmek gerekdür iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5724). [iḫtiyār it-, -mek]*

ihtiyār it-: *Seçmek, tercih etmek.*

İtdi Erṭuñrul özini iḫtiyār / Nice yoldaş ḳoşdı aña virdi ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6292). [iḫtiyār it-, -di]*

ihtiyār it-: *Seçmek, üstün görmek, tercih etmek.*

Dīniñüz ulusın idüñ iḫtiyār / Her ne dirsem aña uyuñ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 942). [iḫtiyār it-, --üñ]*

Böyle dise Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Dīn ṭutan ruhbānı iderler iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 943). [iḫtiyār it-, --er, --ler]*

Cemʿ olmışdı ḳatında Ḫūnkār'uñ / Ḫizmetini iḫtiyār itmiş erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3719). [iḫtiyār it-, --miş]*

ihtiyār itdi: *Seçmek, tercih etmek.*

Kimisi dervīşlik itdi iḫtiyār / Kimisi daḫı varur gider i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3589). [iḫtiyār itdi, -di]*

iḫtiyār ḳıl-: *Seçmek; tercih etmek.*

Ḳaşınacaḳ tā ki ṭırnaḳ bulmaya / Ḫizmetümüz iḫtiyār kim ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1392). [iḫtiyār ḳıl-, --ma, --y, --a]*

Varuban ben anda iderdüm ḳarār / Mesken idüben ḳılurdum iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2220). [iḫtiyār ḳıl-, --ur, --du, --m]*

Didi Ṣaru ol muḥibbe di ki var / Çünki ḫayr itmĕgi ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2269). [iḫtiyār ḳıl-, --dı]*

Gitmedi ḫizmetde eylĕdi ḳarār / Ḫizmet-i merdānı ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4167). [iḫtiyār ḳıl-, --dı]*

Her biri bir kimsene ḳıldı iḫtiyār / Geçe seccādede eyleye ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4235). [iḫtiyār ḳıl-, --dı]*

ihtiyātı kıl-: *Tedbirli olmak.*

Yoḫsa ziyānum ṭoḳunur bilesiz / Aña göre iḫtiyāṭı ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2892). [iḫtiyāṭı ḳıl-, --asız]*

iḥyā: *Çok iyi duruma getirme, geliştirme, güçlendirme.*

Kim varalar Seyyid'üñ mehyāsına / Olalar sebeb o dem **iḥyāsına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5022). [iḥyāsına, -s, -ı, -n, -a]*

iḥyā it-: *Yeniden canlandırmak, diriltmek II sevindirmek, memnun etmek.*

İtdiler iḥyā mezārın baʿd ez-ān / Şimdi meşhūrdur mezārı bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3761). [iḥyā it-, --di, --ler]*

iḥyā ol-: *Daha iyi bir duruma gelmek.*

Mehyā iḥyā oldı vü geldi niʿam / Oldılar şevḳ-ıla cümle muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4560). [iḥyā ol-, --dı]*

iḥyā ol-: *1-Daha iyi bir duruma gelmek. 2-Canlanmak, yeniden hayat bulmak.*

El götürdi ḫoş tażarruʿ eyledi / Olmasın iḥyā tavaḳḳuʿ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4507). [iḥyā ol-, --ma, --sun]*

iḳāmet it-: *Yerleşmek, oturmak.*

Sünneti ḳılup iḳāmet itdiler / Geçdi Mollā öñe niyyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3575). [iḳāmet it-, --di, --ler]*

iḳdām it-: *Bir şeyi elde etmek için gayretle çalışmak, sürekli çaba göstermek.*

Ben iderem diyüp iḳdām itmedi / Bu nefes üzre biri söz itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1143). [iḳdām it-, --me, --di]*

Gönderür pīş-rev vara iʿlām ide / Kişilemeklig içün iḳdām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2292). [iḳdām it-, --e]*

Bir diyārda ḫayli ibrām itdiler / Ṣat bize diyüben iḳdām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3258). [iḳdām it-, --di, --ler]*

Ne ḳadar iḳdām ider Mollā aña / Kesmedi bir ḳılını ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3408). [iḳdām it-, --er]*

iken: *-dığı/-diği zaman.*

Devleti düşmiş **iken** Ḥaḳ oñara / Mercimegin yiyenüñ ḳızı ṭoġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6267). [iken,]*

iken: *" ...-dığı / -diği hâlde, ...-dığı / -diği zaman" anlamlarında kullanılan zarf.*

İdrīs evinde ḳılur **iken** namāz / Ol dīvār yıḳılmaġa geldi biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1788). [iken,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn meger / Bir gün oturur **iken** nā-gāh eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1893). [iken,]*

Oluban iclās otururken ḳamu / Ḳılur **iken** şevḳ-ıla tecellī rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3720). [iken,]*

Avlar **iken** birbirine düşdiler / Herze vü hezyāna ḥadden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3916). [iken,]*

Gördi reʾīs böyle şiddetde **iken** / Çıḳdı bir abdāl deñizden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4105). [iken,]*

Bu tereddüdde ṭurur **iken** bular / Ḳolaçıḳ Ḥācīm ol ḳuvvetlü er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5045). [iken,]*

Bişer-iken yā ḳotarılur-iken / Çün çaġırursın çaġırġıl ir **iken** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5329). [iken,]*

Ḥażretüñle rūşen **iken** bu cihān / Aradan olmaḳ dilersin uş nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5574). [iken,]*

iken: *"Durumunda olmak" anlamında, ek fiil.*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca sulṭānı gör / Oturur **iken** yirinden tīz ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2337). [iken, -ken]*

Geldi anası ḥażretine yitdi o şāh / Anası Bektaş içün aġlar **iken** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [iken, -ken]*

Ḥasret odına ciger ṭaġlar **iken** / Maḳbul oġuldur atadan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5929). [iken, -ken]*

iki: *İki, sayı sıfatı.*

İkisinden ġayrı kimse girmedi / Ḳaraca Aḥmed kimseye yol virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5644). [ikisinden, -si, -n, -den]*

iki: *Birden sonra gelen sayı.*

Kökeninden **ikisin** üzdi revān / Götürüp ḳatlarına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1484). [ikisin, -(s)i(n)]*

iki: *Birden sonra gelen sayının devamı, iki.*

İkisin alduñ birin bağışlağıl / Fażluñ-ıla bize luṭfı işlegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5380). [ikisin, -(s)i(n)]*

iki: *Birden sonra gelen sayı, sayı sıfatı.*

Ḳıldı ol **ikisi** Tebrīz'de ḳarār / Dost Ḫudā'yla Ḫıż ı r Ṣāmet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5488). [ikisi, --si]*

iki: *"İki" sayı sıfatı.*

Rūm'ı daḫı bunlar aldı ser-te-ser / Pes **ikinci** feṭḥi budur bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [ikinci, -nci]*

Pes ikisi **iki** yirden geldiler / Beftere ṣalup rumūzın ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4920). [iki,]*

iki: *"İki tane" anlamında sayı sıfatı.*

Virdi seccāde vü ḳoşdı **iki** er / Nereye varsa bile vara bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [iki,]*

Birbirine ḳarşu varup **iki** er / Merḥabā diyüp bular görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6229). [iki,]*

iki: *"İki adet" anlamında sayı sıfatı.*

Baş **iki** ammā gevdeyi bir gördiler / Didi ʿilmüñ şehriyem ben Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 172). [iki,]*

Ṭaşradan mektebe urmışdı ḳadem / Gördi ḳarşudan **iki** pīr-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6629). [iki,]*

Kimdi yanuñda oturan **iki** er / Yüzleri nūrı ḳamaşdurur gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6635). [iki,]*

İki rikʿat namāza döke dumūʿ / On iki yıl içre bir rekʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6659). [iki,]*

Ol **iki** rekʿat namāzı ser-te-ser / Hep ḳılıncaya degin ṣabr eyleseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6663). [iki,]*

Ḳapuya ṭoġrı revān olup aḳar / Hem dibinde bitmiş **iki** dip susam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6683). [iki,]*

Çıḳdı Bektaş üstine bā-emr-i Ḫaḳ / Ḳıldı üstinde **iki** rikʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6742). [iki,]*

Ḳıldı üstinde **iki** rekʿat namāz / Eyledi Ḫaḳḳ'a tażarruʿ-la niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1154). [iki,]*

İki arṣlan kendüye itdi hücūm / Yimedi ḳayd çekmedi andan hümūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1202). [iki,]*

Kesdi bostâncı o ḳavunları tīz / Yiyüben şükr itdi ol **iki** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1502). [iki,]*

Çünki **iki** ḳoñşusı anda geldiler / Ḳarayük'i mesken idüp ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1651). [iki,]*

Bir Güherdaş **iki** daḫı ḳoñşısı / Yidi ev oldı bularuñ cümlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1668). [iki,]*

Gördi Ḫunkār'uñ ḥayāsında yaḳın / **İki** aḳ gül bir ḳızıl güldür hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [iki,]*

Ol **iki** ṭaş ḳubbe öñinde daḫı / Şimdi durur var göresin iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [iki,]*

Yutdı ol buġdaydan **iki** dānesin / Bunı yutmaḳdan n'olur inanasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2175). [iki,]*

Yutdı **iki** dānesin çün laġ-ıla / Göreyin dir işbu baña ne ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [iki,]*

Öldüginden ṣoñra ḳarnını yaruñ / **İki** oġlımuz çıḳar andan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2182). [iki,]*

Naḳldür bu **iki** demde iy ʿazīz / İkişer boynuzlu ḳoçdan ġayrı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [iki,]*

Çift sürecek vardı **iki** öküzi / Anlara ḫizmet ider-idi özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2860). [iki,]*

Her aluca virelüm **iki** nefes / Er didi gelsün buña itsün heves *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2921). [iki,]*

İki andan giçerek gör n'eyledi / Öñce gidüp pīş-revlik eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2971). [iki,]*

İki ḳul olup otururlar hemīn / Düpdürüst yidi gün ol iki güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2982). [iki,]*

İki ḳul olup otururlar hemīn / Düpdürüst yidi gün ol **iki** güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2982). [iki,]*

İki kimse gönderürler daʿvete / Ḳaldılar işidüp anı heybete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3371). [iki,]*

Ol söz-ile çıḳdı mollā der-kenār / Görür **iki** göz ṣanur külḫān yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [iki,]*

Ayaġuñ ayaġum üstine ḳoġıl / Yum **iki** gözüñi sözüm fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3674). [iki,]*

İki elin virdi Ḫūnkār destine / Ḳodı ayaġın ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3675). [iki,]*

İki merkeb ḳovar ıdı birbirin / Birisi birine ardılmış yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3740). [iki,]*

Mālya'da **iki** ġanī kes var-ıdı / İkisi daḫı ḳatı māldār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3913). [iki,]*

Bir yüce köşkdür müretteb yapusı / Hem **iki** ḳanatlu yüce ḳapusı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4119). [iki,]*

Reʾīs ile girdi abdāl içerü / Ṣuffada oturur **iki** māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4122). [iki,]*

İki ulu ṣuffe vardur key yüce / Vaṣfını anuñ diyĕmezin nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4124). [iki,]*

Ṣuffe ṣadrında **iki** er oturur / Kim gören anları ʿaḳlın yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4126). [iki,]*

Ol **iki** erüñ birisi söyledi / İşbu lafẓ ıla beyānın eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4134). [iki,]*

Ol **iki** erden biri nuṭḳa gelür / Ṣorduġından çünki ol vāḳıf olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4142). [iki,]*

İki yıl Ayṭoġmış Alp beg oldı çün / Ḳılıcından oldı küffār hep zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [iki,]*

İki ḳat eylĕdi ortadan büker / İncecik birini ardından diker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4361). [iki,]*

Hem **iki** yirde ışırdı **iki** ṭaş / Oldı bu esrār cihān içinde fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [iki,]*

Hem **iki** yirde ışırdı **iki** ṭaş / Oldı bu esrār cihān içinde fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [iki,]*

Çün bu nevʿ-ile rumūz oldı tamām / **İki** yirde ṭaş ışırdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4531). [iki,]*

Ḳılur-ıdı işbu resme iḥtirām / Birbirine ol **iki** zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4664). [iki,]*

Orayı saña yataḳ virdük didi / Hem saña **iki** budaḳ virdük didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [iki,]*

İki er düzetdi der-ḥāl ol Zubun / Birine küffār gibi giyürdi ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [iki,]*

Dutulur aña girü bu iş biter / Varsun aña bu **iki** kişi yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [iki,]*

Şehr altında **iki** sīl uġraġı / Sīlüñ-idi ikisi de aġnaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4939). [iki,]*

Ol ḳılıcı ḳatıra ḳarşu çalar / Ortaradan ḳatırı **iki** böler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4981). [iki,]*

Ḳulaḳ olsun diyü geldi bir nefes / Dutmaz oldı **iki** eli anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [iki,]*

İşbu niyyetle ol **iki** iḫtiyār / Cemʿ ider dervīşlerini ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5023). [iki,]*

İki baş bellü ḳalanı yıḳılur / Ne ḳadar ki ḫalḳ anı maʿmūr ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5079). [iki,]*

Bu deme ḳaldı **iki** başı hemān / ʿİlmüñ irsün şübhesüz iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [iki,]*

Seyyid'üñ mehyāsına gitdi bile / **İki** bir diměyüben düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5088). [iki,]*

Gördi bir kimseyle **iki** bacı gider / Yaʿnī Seyyid dergāhına ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5116). [iki,]*

Ol **iki** zen Hümeden adı meger / Oradan çün yirine ḳıldı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5134). [iki,]*

Gāh bunda vü gāhī anda olur / **İki** cāyı kendüye mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5314). [iki,]*

Ol ṭaʿāmı yirler-idi cemʿ olup / Ol **iki** sulṭān o cemʿe şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5322). [iki,]*

Didi Ṣaru İsmāʿīl işit sözüm / Ḫāṣ ḫalīfemsin benüm **iki** gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5582). [iki,]*

Ḥaḳḳ'a **iki** rikʿat eger ṭāʿat ḳıla / Çaçdan ammā düşmeye hīç bir ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6059). [iki,]*

Ḳıldı **iki** rikʿat namāz itdi niyāz / Çün vilāyet gösterürdi bil velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6066). [iki,]*

Ben tevāżuʿ ḳılayın varam aña / Tekye ḳatında var-ıdı **iki** ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6221). [iki,]*

Māl içün mü'minleri **iki** biçer / İrmeden daḫı yigirmi yaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6303). [iki,]*

Kisvetüm başda ṭutup beni aña / Var kesüñ ʿOšmān uzat **iki** ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [iki,]*

iki: *"İki adet" anlamında sayı sıfatı.*

Yardılar ḳarnın **iki** oğlan çıḳar / Beslediler ölmedi güş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2184). [iki,]*

Öpdi andan şeyḫiniñ varup elin / Öpdi şeyḫ Ahmed daḫı **iki** gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6021). [iki,]*

iki: *(Her) ikisi, iki tanesi.*

İkisi bir gönlek içine girür / Ḥaydar'ı baġrına başup Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 169). [ikisi, -si]*

iki bir de: *Sürekli ve devamlı yapılan bir durum için kullanılan ifade.*

İşidüp bunı iki bir dimedi / Ḳalḳdı örü daḫı bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1781). [iki bir de, --me, --di]*

Cān Baba hergiz iki bir dimedi / Ḥāl n'ola diyübeni ġam yimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2501). [iki bir de, --me, --di]*

iki bükül: *Beli bükülmek, iki kat olmak.*

İki bükülüp çekersiz çoḳ belā / Böyle idince buña bir iş ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2310). [iki bükül, --üp]*

iki cihān: *Dünya ve ahiret.*

Er naẕarın alıgör er olasın / İki cihānda saʿādet bulasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2051). [iki cihān, --da]*

iki er: *İki eren, veli (Hacı Bektaş ve Ahi Evran).*

Ehl-i faḳr ehl-i fütüvvet cemʿdi / Ol **iki er** aradan çün şemʿdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3059). [iki er,]*

iki göz-: *İki göz.*

Binemezdi ata yoḳdı ṭāḳati / Ḳayġırup ʿOšmān o bir iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6315). [iki göz-, -in]*

iki günlük yir: *İki günlük mesafede bulunan (İki mekan arası uzaklık).*

Beşḳarış'dan **iki günlük yir** ıraḳ / Gelüp anda daḫı ṭutdı bir taraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5310). [iki günlük yir, -lük]*

iki şaḳḳ ol-: *İki parça olmak.*

İki şaḳḳ oldı Saḳarya ol zamān / Yarusı yuḳaruya oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 49, Beyit 5066). [iki şaḳḳ ol-, --dı]*

ikiden birisi: *İki ihtimalden birisi.*

Yā Müsülmān'dan ḳaçup gelmiş durur / Ol **ikiden birisi** olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4914). [ikiden birisi,]*

ikileyin: *İkinci olarak, ikinci defa, saniyen.*

Böyle diyüp barmaġın götürdiler / **İkileyin** Ḥaḳḳ'a īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 994). [ikileyin,]*

ikin: *Acaba, merak, şüphe ve tereddüt bildiren soru zarfı.*

Birin **ikin** seferinde fevt ola / İrmeyüp evine yabanda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5407). [ikin,]*

ikinci: *İki sayısının sıra sıfatı.*

Pes **ikincisinde** Ercīs'i tamām / Yidi kez itdüm ṭavāf iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2517). [ikincisinde, -si, -n, -de]*

ikindi: *Günün ikinci yarısı, Öğle ile akşam arasındaki zaman .*

Nice üc gün siz **ikindin** gitdüñüz / İnmedin gün uşda yine yitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [ikindin, -n]*

ikindi: *İkindi vakti namazı.*

Nā-gehān **ikindi** vaḳti çün olur / Ṣaru İsmāʿīl'e bir kimse gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3764). [ikindi,]*

ikis: *Her ikisi.*

İkisin daḫı eliyle ṣıġadı / **İkisine** daḫı ṭaş olġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1203). [ikisine, -i, -n, -e]*

ikişer: *İki sayısının "iki tâne" anlamına gelen üleştirme şekli.*

Naḳldür bu iki demde iy ʿazīz / **İkişer** boynuzlu ḳoçdan ġayrı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [ikişer,]*

ikisi: *Her ikisi.*

İkisin daḫı eliyle ṣıġadı / İkisine daḫı ṭaş olġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1203). [ikisin, -n]*

ikisi: *(Her) ikisi.*

İkisi daḫı hemān ṭaş oldılar / Ḳalan arslānlar çün anı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1204). [ikisi,]*

Ol kişi bostānlıġınuñ ḳurbına / Oturur **ikisi** bir ṭaş dibine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1473). [ikisi,]*

Ḫoş Ḳızılca Ḫalvet içre Ḫıżr-ıla / Ṣoḥbet iderlerdi **ikisi** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2823). [ikisi,]*

Nā-gehānī **ikisi** çekişdiler / Yumruḳ ıla ṭuruban dögüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3893). [ikisi,]*

Mālya'da iki ġanī kes var-ıdı / **İkisi** daḫı ḳatı māldār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3913). [ikisi,]*

İkisi bir yire geldi bī-nifāḳ / Gittiler av avlamaġa ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3915). [ikisi,]*

İlteyin diyüp elin aldı ele / Gitdi deryāya **ikisi** de bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4117). [ikisi,]*

Pes **ikisi** iki yirden geldiler / Beftere ṣalup rumūzın ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4920). [ikisi,]*

Şehr altında iki sīl uġraġı / Sīlüñ-idi **ikisi** de aġnaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4939). [ikisi,]*

ikisi: *Her ikisi (Sarı'nın öküzleri).*

Gördi bir derede **ikisin** daḫı / Ḳurt paralayup yimişdür iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1974). [ikisin, --n]*

ikisi: *Hacı Bektaş-ı Veli ve Sarı İsmail.*

Ṣaru İsmāʿīl bile Ḫūnkār ıla / Ḳarayük'e geldi **ikisi** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3775). [ikisi,]*

ikisi: *Her ikisi (Güvenç ve kız).*

Dügün idüp biribirine virdiler / Ol **ikisi** ḫoş murāda irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4793). [ikisi,]*

iklim: *Memleket, diyar.*

Tekbīr ider daḫı başına urur / Pes Ḫorāsān **iḳlīmine** bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6747). [iḳlīmine, -ine]*

Nice oldı ideyin bir bir beyān / Ol Ḫorasān **iḳlīminüñ** erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6706). [iḳlīminüñ, -inüñ]*

Ere Ḥaḳḳ'a ṣığınuban gitdiler / Ṭobrıca **iḳlīmine** pes yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2797). [iḳlīmine, -ine]*

iklim: *Gönül ülkesi anlamında.*

Aluban dervīşlerin oldı revān / Menteşe **iḳlīmine** geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5223). [iḳlīmine, -i, -(n)e]*

iklim: *İklim II Diyar.*

Bu ne **iḳlīm** bu ne ildür ne diyār / Yoḳ durur bu ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [iḳlīm,]*

iḳlim: *Ar. Ülke, memleket.*

Saña hem il ü hem **iḳlīm** olalum / Emrüñe ṭābiʿ ü teslīm olalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2629). [iḳlīm,]*

Çevre yaña köy ü il **iḳlīm** durur / Bu bize bir remz bir tefhīm durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [iḳlīm,]*

iḳlīm-i rūm: *Anadolu diyarı. ll Sevgilinin beyaz yüzü.*

Bu ḥaseddür fi'l-mešel **iḳlīm-i Rūm** / Rūḥ olur Ḫan Bāyezīd olsa hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 95). [iḳlīm-i rūm,]*

ikrām eyle-: *Ağırlamak, saygı göstermek; sunmak, takdim etmek.*

Gelüben bunlara ikrām eylesün / Ḫoş geldüñüz diyüben söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3806). [ikrām eyle-, --sün]*

ikrām it-: *Ağırlamak, hürmet etmek, saygı göstermek.*

Evliyānuñ pīş-revine gör zeni / İtmedi iʿzāz ikrām bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2302). [ikrām it-, --me, --di]*

Sürüben irdi cemāʿat-ḫāneye / Ḳalḳdı anlar itdi ikrām Ana'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3818). [ikrām it-, --di]*

Saña ʿizzet eyleyĕ ikrām ide / Ol yeri luṭf eyleyüp inʿām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5500). [ikrām it-, -e]*

Aña key ġāyāt-ıla ikrām ider / Ol yiri vaḳf eyleyüp inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5507). [ikrām it-, -er]*

Yoġ-udı zühd ü veraʿda aña şebīh / Çün selāmı alıban ikrām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6095). [ikrām it-, -er]*

ikrām ḳıl-: *İkramda bulunmak.*

Bunı giyüben ḳuşanuban gele / Bu gelen dervīşlere ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3812). [ikrām ḳıl-, --a]*

Yaşayan yitmiş yaşı ḫalḳuñ gele / Yidi yaşarına anuñ ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3844). [ikrām ḳıl-, --a]*

Gördi kim atıyla bir kimse gelür / Aña ḳarşu varuban ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4074). [ikrām ḳıl-, --ur]*

ikrār eyle-: *Kabul etme, tasdik etme.*

Baʿd ez-ān girçek Müsülmān oldılar / Ere iḳrār eyleyüben ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2721). [iḳrār eyle-, --y, --üben]*

<u>iḳrār it-:</u> *Söylemek, ısrarlı bir şekilde bir konu üzerinde konuşmak.*

Gircek erdür diyü iḳrār itdüñüz / Ḥaçı ḳoyup putı inkār itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 918). [iḳrār it-, --di, --ñüz]*

Rāżī oldı ne ki var kāfir ḳamu / İtdiler iḳrār ere münkir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 989). [iḳrār it-, --di, --ler]*

Cān u göñülden ere iḳrār ider / Getürüp īmān özine yār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2851). [iḳrār it-, --er]*

Böyle diyüp itdi ere iḳrār hem / Ṣaġ selāmet baṣdı yire ol ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5789). [iḳrār it-, -di]*

<u>iḳrār it-:</u> *Karar kılma, kabul etmek.*

Münkiri dervişlerüñ iḳrār ider / Ḥācī Bektaş medḥini tekrār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 826). [iḳrār it-, --er]*

<u>iḳrār it-:</u> *Kabul etmek, tasdik etmek.*

Ḳāliçe ṣalup döşĕmedi döşek / İtmedi iḳrār ere gösterdi şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2303). [iḳrār it-, --me, --di]*

<u>ikrār kıl-:</u> *Saklamayıp doğruca söyleme, açıkça söyleme, tasdik etmek.*

Er-iseñ kessün bıçaġuñ bu ṭaşı / Ḳılalum iḳrār göricek bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2129). [iḳrār ḳıl-, --alum]*

<u>ikrārını al:</u> *(birinden) söz almak.*

Şeyḫ Aḥmed bildi dilerler kime / Virdi ḳızın aldılar iḳrārını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 361). [iḳrārını al, --dı, --lar]*

<u>iksi:</u> *İkisi, her ikisi.*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Yirlerine ʿazm ider **iksi** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5213). [iksi,]*

<u>iktidā eyle:</u> *Uymak, tabi olmak.*

Ḫalḳ aña eylediler iḳtidā / Ḥażret-i Ḫūnkār'da bile iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2098). [iḳtidā eyle, --di, --ler]*

<u>iktidā eylĕ-:</u> *Uymak, tabi olmak.*

İtmek istersin imāmet mi Saʿīd / İḳtidā eylĕyelüm biz eyle id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3570). [iḳtidā eylĕ-, --y, --elüm]*

il: *Ülke,yer.*

Ḫoş şavābma ʿḳūl sözler söyledüñ / Ṣaldılar ādem ḳamu şehre **ile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 388). [ile, --e]*

il: *Ülke, memleket, diyar.*

Dāsitān oldı ol **ilde** işbu kār / Ol diyārda buldı ġayet iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [ilde, -de]*

Duta-y-ıduḳ ola mı çevre **ilüñ** / Çevre alup dört yañasından gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5289). [ilüñ, -üñ]*

il: *Herkes, memleket.*

Pes Tatar tüşmülleri ululları / Hem Tatar'uñ ne var-ısa **illeri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2654). [illeri, -ler, -i]*

il: *Ülke, memleket, yer.*

Varmış ʿOšmān nām bir oġluñ cıvān / Baña ʿāṣī oluban urmış **ilüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6308). [ilüm, -üm]*

il: *Başkası.*

Mehyā ider **il** aḳar ol şevḳ-ıla / Diledi ḳuzuyı hep ḳurbān ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4495). [il,]*

il: *Şehir, vilayet; ülke, memleket, yurt.*

Var Bedaḫşān **illerini** açasın / Kāfirüñ ḳanını ḫāke ṣaçasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 730). [illerini, -ler, -i, -ni]*

Ṭutdı kāfir **illerini** ẓulumāt / Virmedi güneş yüzin aña oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 848). [illerini, -ler, -i, -ni]*

il: *El, başkaları.*

Ḳardaşım dir **il** sözinden ġam yimez / Yoluña var git o dervīşe dimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [il,]*

il: *Diyar, iklim, memleket, ülke, yurt.*

Bir yañadan artdı kāfir leşkeri / Yıḳdı müʾmin **ilin** aldı ṭavarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 710). [ilin, -i, -n]*

Çünki kāfir **ilini** Bektaş görür / Ḳalḳuban pervāza çevre göz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 767). [ilini, -i, -n, -i]*

Ḳırḳ gün oldı gözümüz görmedi gün / **İlimizde** bir olupdur dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 858). [ilimizde, -imiz, -de]*

Bisleyüp ṭurursın evüñde niye / Yoḳ mıdur ʿāruñ bu **ilden** bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [ilden, -den]*

Bir ısuzlıḳda gerek evren ola / **İl** içinde buraya evren gelĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3500). [il,]*

Öldüren ḳaçdı gider **illĕrine** / Düşdi ḫalḳuñ işbu söz dillĕrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3918). [illĕrine, -ler, -i, -n, -e]*

Anca ġāzī şāh sulṭān gelmedi / Kāfir **ili** var mı ki anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5752). [ili, -i]*

il: *Bir ülkenin bir vâli yönetimindeki en önemli idârî bölümü, vilâyet.*

Leşker alup Deşt **ilinden** çıḳmışam / Uġraduġum milki yaḳup yıḳmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2608). [ilinden, -ind, -en]*

Şükr ḳılup dirligüñ eyle temīz / İşidüp döndi **ilinden** yaña tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3134). [ilinden, -ind, -en]*

il: *Memleket, yurt.*

Ḳalḳuban Mollā Saʿīd oldı revān / İrişincĕgez hem ol **il** içre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3755). [il,]*

il: *İl, belde.*

Gĕçübĕni andan ol kān-ı kerem / Ürgüb **iline** varur ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1541). [iline, -i, -n, -e]*

il: *Devlet, ülke.*

Ḳılıc ile żabṭ idüpdür mülketüñ / Açalar Rūm'uñ **ilin** cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6371). [ilin, -i , -n]*

il: *Bölge.*

Ġāzīlerdi kāfir **ilde** açdı yir / Ḳalıñ Oġuz pehlivānı ol Ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6289). [ilde, -de]*

il: *Diyar, iklim, memleket, ülke, yurt.*

Ol Ḫorasān **iline** ḳılup aḳın / Cebr-ile alurdı müʾminler ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 642). [iline, -i, -n, -i]*

Var Bedaḫşān **iline** eyle aḳın / Al Ḫorāsān ḫalḳınuñ andan ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 739). [iline, -i, -n, -i]*

Deşt-i Ḳıfcaḳ **iline** ʿazm eyledi / Ol diyār seyrānına rezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2401). [iline, -i, -n, -i]*

Yil sürüp seccādeyi gör kim n'ider / Ṣol yaña Gürci **iline** dek gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [iline, -i, -n, -i]*

Āl-i Selcūḳ'dan Selīm Ṣāh nām er / Fārs **iline** ṣāh oldı ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4174). [iline, -i, -n, -i]*

Bacı **iline** irincĕgez i cān / Bir muḥibbe ṣataşur anda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4489). [iline, -i, -n, -i]*

il: *Diyar, iklim, memleket, ülke, yurt, halk, ahali.*

Saña hem **il** ü hem iḳlīm olalum / Emrüñe ṭābiʿ ü teslīm olalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2629). [il,]*

Mekke'den gelse virür ṭuymasın **il** / Bir zamān gĕçincegiz irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5955). [il,]*

il: *Diyar / memleket / vatan / yurt. II [tas.] İnsan ruhunun bu âleme gelmeden önce bulunduğu yer / ruhlar âlemi.*

Cehd idüp **ilden** anı sürmek gerek / Pes Ḳaraca Aḥmed oldı bir hümā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6102). [ilden, -den]*

il: *Diyar, iklim, memleket, yurt.*

Ṭoldı ḳuyı aḳdı çeşme oldı sīl / Ṭaşdı çaylar ġarḳa vardı niçe **il** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1026). [il,]*

il: *Bir ülkenin bir vâli yönetimindeki en önemli idârî bölümü, vilâyet.*

Ḳanda kāfir **ili** varsa gitdi ol / Ḳanda münkir ḫalḳ var-ısa yutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [ili, -i]*

Bizi dervīş eyle vü ṣun zenbili / Ṣadaḳa divşürelüm gezüp **ili** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1779). [ili, -i]*

Gürci **ili** giydügi andan durur / Ẕikr olan hep işbu maʿnīden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2795). [ili, -i]*

Didi ḳanda Rūm ḳanda Hind **ili** / Kim beni bunda yitürdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [ili, -i]*

il: *Şehir, diyar, bölge.*

Şehr-i Nişābūr'da ol mesken ṭutar / Ḳaldı ol **ilde** ḳarār idüp i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 248). [ilde, --de]*

il: *Memleket, ülke.*

Bu ne iḳlīm bu ne **ildür** ne diyār / Yoḳ durur bu ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [ildür, -dür]*

il ol: *Memleket, yurt olmak.*

Gelüběni kendüye il oldılar / Anuñ-ıla ehl-i tafḍīl oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4346). [il ol, --dı, --lar]*

ʿ**ilāc:** *Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için türlü yollardan kullanılan madde || Çare, deva, şifa.*

Yā buña īmān getür budur ʿ**ilāc** / Yā ḫo çāker oluban virgil ḫarāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 902). [ʿilāc,]*

ilāh: *Allah, Rab.*

ʿAhdi ṣıyup itdise Ādem günāh / Bāḳīden fānīye sürdi anı **İlāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 132). [ilāh,]*

Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Kim bunuñ gibi ʿıyāl virdi **İlāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6614). [ilāh,]*

Ḫānedānuñ ḥürmeti-çün yā **İlāh** / Kāfire itdürmegil mülke tebāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 716). [ilāh,]*

Tevbeñi bil ki kabūl itdi **İlāh** / Fiʿlüñ olsun baʿd ez-ān aña güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3133). [ilāh,]*

Ẕerre deñli itmedi gerçi günāh / Olanın da ʿafv ider ammā **İlāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5614). [ilāh,]*

Ḥācī Bektaş yüzi ṣuyına **İlāh** / ʿAfv idüp yarlıġaya gide günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5812). [ilāh,]*

ilāh: *Allah,Tanrı.*

Şükr ü ẕikrini **İlāh'uñ** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6764). [ilāh'uñ, --uñ]*

Didi saña ṣığınuram yā **İlāh** / Zīra ḫalḳa ḫażretüñ olur penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 892). [ilāh,]*

ilāh: *Allah, Tanrı, Rab.*

Milki ısuz ḳoma bu dem yā **İlāh** / Gönder aña żabṭ ide bir pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [ilāh,]*

Ol Muḥammed ḥürmeti-çün yā **İlāh** / Ṣaḳla kāfirden beni olġıl penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 893). [ilāh,]*

Muṣṭafā'nuñ nūrı ḥaḳḳı yā **İlāh** / Murteżā'nuñ ʿizzeti-çün pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1035). [ilāh,]*

Yir gibi giñişdi Ḥaḳ Şām u ʿIrāḳ / Tā otuz ataya dek saña **İlāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [ilāh,]*

ilāhe'l-ʿālemīn: *Alemlerin Rabbi.*

Yazdı evvel kim be-nām-ı Kirdigār / Ol **ilāhe'l-ʿālemīn** Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2604). [ilāhe'l-ʿālemīn,]*

ilāhī: *"Ey Allah'ım!".*

Secde-i şükr eyleyüp dir yā Vedūd / Ḳullaruña yā **İlāhī** virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1008). [ilāhī,]*

iʿlām: *Bildirmek. Belli etmek. Anlatmak.*

Varalum didügüm evren remzdür / Ḥāl **iʿlāmı** gibi bir ġamzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3513). [iʿlāmı, -ı]*

iʿlām eyle: *Bildirmek, anlatmak.*

Ḥāli iʿlām eyleyüben itdiler / Nice oldı-y-ısa taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2088). [iʿlām eyle, --y, --üben]*

iʿlām eyle-: *Bildirmek, anlatmak.*

Pes döner pīş-rev varur girçek ere / Ḥāli iʿlām eyledi ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2304). [iʿlām eyle-, --di]*

Ḥālini külliyyā iʿlām eyledi / Ḥācī Bektaş ne didügin söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2935). [iʿlām eyle-, --di]*

Yatduġı dem gördi Ḫūnkār ḥażretin / Eyledi iʿlām o remzüñ ḥikmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3050). [iʿlām eyle-, --di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a Mollā söyledi / Vaḳt irdügini iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3553). [iʿlām eyle-, --di]*

Beg didi benem murāduñ söylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3995). [iʿlām eyle-, --gil]*

Sarāya gelüben iʿlām eyledi / Bege ne ḥāl uġraduġın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4006). [iʿlām eyle-, --di]*

Dir reʾīs imdi sözüñi söylegil / Er ne buyurdıysa iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4111). [iʿlām eyle-, --gil]*

Bildürüñ didi bilĕlüm söyleñüz / Biz faḳīre anı iʿlām eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 46, Beyit 4784). [iʿlām eyle-, --ñüz]*

Nuṭḳ açuban gör ol öküz söyledi / Evliyāya ḥālin iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4948). [iʿlām eyle-, --di]*

iʿlām it-: *Duyurmak, anlatmak, bildirmek.*

Evliyāya ḥāli iʿlām itdiler / Ḥālini anuñ ḳamu iyitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2180). [iʿlām it-, --di, --ler]*

Gönderür pīş-rev vara iʿlām ide / Kişilemeklig içün iḳdām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2292). [iʿlām it-, --e]*

Ḫalīfeler işidüben gitdiler / Bu maḳāli ere iʿlām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2914). [iʿlām it-, --di, --ler]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / Ne didiyse cümlesini itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2918). [iʿlām it-, --di, --ler]*

Ḥālini Ḫūnkār'a hep iʿlām ider / Fiʿli kendüyi nice bed-nām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3125). [iʿlām it-, --er]*

Götürüp boḫçayı İsmāʿīl gider / Boḫçayı ḳoyup sözin iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3813). [iʿlām it-, --er]*

Gelüben Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / İşidüp Ḫūnkār gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3848). [iʿlām it-, --di, --ler]*

Niye geldüklerin iʿlām itdiler / Nĕ-y-ise maḳṣūdı peyġām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3875). [iʿlām it-, --di, --ler]*

Ḥālüñi iʿlām idincek sen aña / Varısardur Ḳayṣeri'ye görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3935). [iʿlām it-, --incek]*

Ḥācī Bektaş'a ḥālin iʿlām ider / Ḥācī Bektaş da işidüp gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4231). [iʿlām it-, --er]*

Ṣaru İsmāʿīl özini anlara / Bildürüp iʿlām ider hep bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4934). [iʿlām it-, --er]*

Kendü piş-rev idügin iʿlām ider / Güş idüp bunlar daḫı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5106). [iʿlām it-,]*

Dönüben piş-rev ḥāli iʿlām ider / Şerḥi-y-ile sözlerin itmām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5233). [iʿlām it-,]*

Rūm'a er geldi diyüp iʿlām ider / Ḥācī Bektaş başıcaḳ Rūm'a ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6096). [iʿlām it-, -er]*

i'lām it-: *Duyurmak, anlatmak, bildirmek.*

Ṣaru İsmāʿīl'e dir böyle ḫaber / Ol da Ḫünkār'a varup i'lām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2279). [i'lām it-, --er]*

iʿlām it: *Duyurmak, anlatmak, bildirmek.*

Anı ol ismi ile ẕikr itdiler / Sulṭān İbrāhīm'e şeyḫ iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6686). [iʿlām it, --er]*

iʿlām ḳıl: *Bildirmek, anlatmak.*

Cümlesin ḫatuna hep iʿlām ḳılur / Çünki ḫatun işidür anı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 285). [iʿlām ḳıl, --ur]*

Gele andan ḫatuna iʿlām ḳıla / Varuban ḫādim kimüdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 353). [iʿlām ḳıl, --a]*

Ḫāl niċeyidügini iʿlām ḳılur / Ḫırḳasın gönderdi dir size imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6653). [iʿlām ḳıl, --ur]*

iʿlām kıl-: *Bildirmek, anlatmak.*

Ne durur aduñ bize iʿlām ḳıl / Didi İbrāhīm'dür adum şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1441). [iʿlām ḳıl-,]*

Ṣaru İsmāʿīl ṭurdı ol gelür / Ḥālini küllī aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2262). [iʿlām ḳıl-, --ur]*

Rūm sulṭānına ilçi ṣalalum / Ḥālimüzi aña iʿlām ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2602). [iʿlām ḳıl-, --alum]*

Ṣu bulumayup dönüben geldiler / Ṣaltıḳ'a ol ḥāli iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2844). [iʿlām ḳıl-, --dı, --lar]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işigine gelür / Ḫulefāya ḥālini iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2911). [iʿlām ḳıl-, --ur]*

Pes Çırāḳ ṭurup ileyine gelür / Gördüginden ol ere iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3078). [iʿlām ḳıl-, --ur]*

Gördiler varan kişiler geldiler / Geliyorur diyü iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3341). [iʿlām ḳıl-, --dı, --lar]*

Bulamayup mollālar dönüp gelür / Bulamaduḳ diyüben iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3365). [iʿlām ḳıl-, --ur]*

Ṭuruban Ḫūnkār'a ol der-ḥāl gelür / Güş itdügi sözi iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3767). [iʿlām ḳıl-, --ur]*

Tā żamīrümdėkini iʿlām ḳılam / Neyse geçėni żamīrden söyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4543). [iʿlām ḳıl-, --am]*

Hele ol devletlüye piş-rev gelür / İrdügin erüñ aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5226). [iʿlām ḳıl-,]*

ilçi: *Elçi.*

Rūm sulṭānına **ilçi** ṣalalum / Ḥālimüzi aña iʿlām ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2602). [ilçi,]*

ilçi: *Belli bir hususu konuşmak üzere bir taraf adına diğer tarafa gönderilen kimse, aracı, elçi.*

İlçi ile gönderür aña ḫaber / Didi Ḥaḳ yaġdurmaya gökden maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 974). [ilçi,]*

Ḳılıç Arṣlan oġlı Keyḫusrev ḳaçan / **İlçi** varuban irer iy cān-ı men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2636). [ilçi,]*

Pādişāha Bursa tekūrı daḫı / **İlçi** ṣaldı bildürür ḫāl iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4291). [ilçi,]*

Pādişāha **ilçi** çün varıncaġaz / İşbu resme ḫaberi virinceğez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4296). [ilçi,]*

Bursa tekvūrı şikāyet itdügi / **İlçi** ṣaluban ḥikāyet itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4317). [ilçi,]*

ilden ile: *Elden ele, o yerden o yere.*

Münteşir oldı bu söz **ilden ile** / Söylediler cümle ḫalḳ dilden dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2172). [ilden ile,]*

ildırım ḫan: *Yıldırım Bayezid.*

Ẓıll-ı Sübḥān Āl-i ʿOšmān nīk-baḫt / Yaʿnī kim hem **Ildırım Ḫan** aldı taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 101). [ildırım ḫan,]*

ildırım in-: *Yıldırımın ortaya çıkması.*

Ḫaḳ teʿālā ḫācetin ḳıldı revā / Ildırım inüp dutışur ṭaġ ova *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1009). [ildırım in-, --üp]*

ile: *"Beraber, birlikte" anlamlarında edat.*

Ḫaḳ teʿālā emri birle yā velī / Kāfir **ilen** açasın sin sen belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 736). [ilen, -n]*

ile: *" birlikte, beraber" anlamlarında edat.*

Gösterüp yüz ʿişve **yile** ber-kemāl / Ravża-i cennet durur şan gülşeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 212). [yile,]*

Hep kerāmet ıssı aṣḥābı **ile** / Gelmez-idi anlaruñ vaṣfı dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 576). [ile,]*

Ḫ̆āce **ile** geldiler baḫš itmege / Anı mülzem ḳılubanı gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 582). [ile,]*

Etin almış derisi **ile** anı / Bunda ḳoyup anı gitmiş başını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 614). [ile,]*

Ṣıdḳ **ile** idince ḳul Ḥaḳḳ'a duʿā / Ḥaḳ ḳabūl ider duʿāsın bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 717). [ile,]*

Ḥaḳ teʿālā emri birle iy aḫı / Kāfir **ile** açasın yol sen daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 724). [ile,]*

Bir niçe dervīş **ile** ḫūn yidiler / Eyleyüp tekbīr şükrin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 727). [ile,]*

Ol erenler görişürken şevḳ-ıla / Birbiri **ile** kemāhī ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1076). [ile,]*

Tekbīr **ile** urur-ıdı başına / Kisve idinüp giderdi işine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1115). [ile,]*

Şükrü li'llāh bize gösterdüñ cemāl / Görmek **ile** sizi giderdük melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1213). [ile,]*

Üç yıl anda ḫoş mücāvir oldı er / Pes ʿibādet ṭāʿat **ile** ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1227). [ile,]*

Her ne cinsden var-ısa vaḥş u ṭuyūr / Yuvasında çifti **ile** oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1309). [ile,]*

Yügürüm **ile** eve geldi i yār / Etmek içine birez yaġdan ḳoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [ile,]*

Yatur-iken dünle İdrīs düş görür / Ol düşüñ heybeti **ile** uyanur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1726). [ile,]*

Ne ḳadar kim ḫˇānçe **ile** geldiler / Ne ḳadar Ḫūnkār'ı daʿvet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1755). [ile,]*

Köyliden bir niçe bed-efˇāl **ile** / Böyle sūʾ-i ẓanna iderler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1799). [ile,]*

Dirdi bunlar ki uçup çeker taʿab / Bizüm **ile** uġradılar mı ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1904). [ile,]*

Çün öyüge çıḳdı gördi buzaġı / İnek **ile** bile otlar bayaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1918). [ile,]*

Ṣaru bir gün şöyle bed-endīş **ile** / Bir çürük fikr ü yavuz teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [ile,]*

Ol daḫı gitmeklige destūr diler / Pes ḥavālet **ile** destūr virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3013). [ile,]*

Nā-gāh üç dervīş geldi irişür / Yüz urup erenler **ile** görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3064). [ile,]*

Çıraġı emr itdi dervīş itdiler / Şol faḳīrler **ile** dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3074). [ile,]*

Ṣoḥbetümüz anda olsun cemʿ **ile** / Āfītāb olsa ne iş var şemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3095). [ile,]*

Raḫl **ile** muṣḥaf daḫı ḳonmış ıdı / Bunı görüp şād oluban ışıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3278). [ile,]*

Gördi er ḫoş bizi işbu ḥāl-ile / Fiʿlümüzde gördügüñ efʿāl **ile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3286). [ile,]*

Köyli de hep ḳatına cemʿ oldılar / ʿİlm-i teşrīf **ile** çün şemʿ oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3309). [ile,]*

Giyinüp andan bize gelsün didi / Remzümüz **ile** ʿamel ḳılsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3547). [ile,]*

Pes olur Fāṭıma'nuñ ḥamli ẕuhūr / Müddet **ile** vażʿ itdi ḥamli gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3847). [ile,]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala **ile** ol Ḥabīb / Yurd oġlı bunlar oldı gör naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [ile,]*

Bu ḳadar muḥib mürīd **ile** tamām / Ḥażret-i Ḫūnkār ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3976). [ile,]*

Yükledür bir vaḳt gemi buġday **ile** / Öte geçeye giderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4097). [ile,]*

Reʾīs **ile** girdi abdāl içerü / Ṣuffada oturur iki māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4122). [ile,]*

Göricek reʾīs Ḫūnkār'ı bilür / Tīz segirdüm **ile** hemān-dem gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4163). [ile,]*

Ḳayṣeri'de ḳayṣer **ile** ḫoş ṭurış / Eylediler bir ulu ceng ü urış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4176). [ile,]*

Ṣāḥib **ile** Ḳara Ṭayı'dur vezīr / Pādişāha reʾy idici müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4207). [ile,]*

Devecük ardıç dibine irişür / Öpüp elini er **ile** görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4230). [ile,]*

Bunlara gelüp didiler bu işi / Bend **ile** getürdiler uş bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [ile,]*

Telḳīn **ile** tekbīr-ile ser-te-ser / Ṣundı Otman Beg'e eyleyüp naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4392). [ile,]*

Çün yaḳın irişdi Ḫūnkār ḥażreti / Seyyid **ile** nice itdi ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4516). [ile,]*

İnce elekden elerdi hem anı / Süd **ile** yaġ-ıla yoġurur anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4619). [ile,]*

Tafṣīl **ile** ẕikr idersem hep tamām / Söz uzar ṭūl u dırāz olur kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4810). [ile,]*

Aḥmedīlĕr **ile** tā Bektaşīler / Gün yüzinde baḫš itdiler bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4956). [ile,]*

Cümle eren Bektaş'a ider ġāyet sevi / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar **ile** ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6011). [ile,]*

Ṣuçumuz erlik **ile** bağışlañuz / Ḥācī Bektaş itmedi aṣlā ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6259). [ile,]*

ile: *" Birlikte, beraber" anlamlarında edat.*

Ṭurdı Faṭma Ana ḫatunlar **ile** / Ṭon yumaḳlıġa gider bunlar-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1689). [ile,]*

Mollā **ile** remzümüz oldı tamām / Ol umūr ḫoş yirine geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3546). [ile,]*

Ol faḳīr oġlı alup bir ṭaş-ıla / Atdı ḳuvvetle ḳatı cünbüş **ile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [ile,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn **ile** / Buluşuban ḥālini geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4255). [ile,]*

ile: *" Birlikte, beraber" anlamlarında edat ; "ve" bağlacını karşılar.*

İdrīs **ile** Fāṭıma çün bu sözi / İşidüben yire urdılar yüzi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1776). [ile,]*

Baġdād u Lūr **ile** Kürdistān ne var / Hem Cezīre mülki Muṣul ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2370). [ile,]*

ile: *"Vasıtasıyla" anlamında edat.*

Girü buluşdura Ḥaḳ buluşavuz / Ṣoḥbetüñ **ile** müşerref olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4596). [ile,]*

ile: *" İle" bağlacı.*

İdrīs **ile** Fāṭıma pes geldiler / Ḫūnkār'uñ ayaġına yüz sirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1746). [ile,]*

ile: *" Araç, vasıta" anlamında edat.*

Refref **ile** gitdi andan Muṣṭafā / İrdi ʿarşuñ ayaġına müctebā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 120). [ile,]*

ʿİzzet **ile** ḳalmış-iken biz ẕelīl / Sözini ḳılur ḳabūl ṭurur gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 292). [ile,]*

Oġlına ḳaldı o giceden hemīn / Müddet **ile** ḥamli oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 320). [ile,]*

Müddet **ile** ḥamli oldı āşikār / Sulṭān İbrāhīm bilüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 396). [ile,]*

Müsteḥaḳdur teslīm eyle bu ṭonı / Ceẕbe **ile** evvel ol meczūb ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6649). [ile,]*

Yönelür ḳıbleye eyleyü niyāz / Niyyet-i tekbīr **ile** ḳıldı şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6658). [ile,]*

İçi ṭaşı şād **ile** pür-nūr olur / Dir sevinc **ile** aña Ḫünkār ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [ile,]*

İçi ṭaşı şād **ile** pür-nūr olur / Dir sevinc **ile** aña Ḫünkār ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [ile,]*

Anı ol ismi **ile** ẕikr itdiler / Sulṭān İbrāhīm'e şeyḫ iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6686). [ile,]*

Tesbīḥ ü tehlīl **ile** itdi niyāz / Girü indi gördiler çün kim anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6743). [ile,]*

Ẕevḳ u şevḳ **ile** ider-iken niyāz / Semʿine hātifden irdi bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6761). [ile,]*

İlçi **ile** gönderür aña ḫaber / Didi Ḥaḳ yaġdurmaya gökden maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 974). [ile,]*

Ne ḳadar cehd itdilerse yanmadı / Od-ıla ney **ile** hīç uyanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1345). [ile,]*

Dir i arduç pürüñ **ile** ört beni / Ṣāfiʿ olup ḳurtaram yarın seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [ile,]*

Er nefesi **ile** Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Uġramadı göz ucından hiç güce *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1891). [ile,]*

Er-iseñ dir bu ḳaya üstine çıḳ / Ayaġuñla dizüñ **ile** anı ṣıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [ile,]*

Cifti **ile** ol gice ola yaḳın / Oġlana ḳala ola oġlı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2168). [ile,]*

Ḳaṣd ider kim sürüben Rūm'a gele / Rūm mülkin daḫı cebr **ile** ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [ile,]*

Neẕr **ile** ḳurbān ıla çırāḳ ıla / Boy boy gürüh gürüh u cavḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2655). [ile,]*

Nodulı dürtdüñ acıtduñ sen beni / Bilesin taḥḳīḳ **ile** sen işbunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2868). [ile,]*

İle dirlik dirleyüpdür ol velī / Raḥmet itdi defʿ aña Mevlā belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5618). [ile,]*

Ḫˇāce gitdi Mekke'ye defʿī revān / Elli sūḫte **ile** Ḥicāz'a gitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [ile,]*

Yidilerden üçlere iltüp ḳatdı pes / Üçler **ile** yürüyince bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5924). [ile,]*

ile: *Birlikte, sayesinde, vesilesiyle.*

Ol erüñ himmeti **ile** oldum ṭoġan / Uçup oldum ḫalḳ gözinden hem nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 815). [ile,]*

ile: *" -dAn dolayı, etkisiyle" anlamlarında bağlaç.*

Ger benüm seb̆büm **ile** bunca iş / İtdi iẓhār gördi anı yad biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [ile,]*

ile: *" Araç, vasıta, birlikte" anlamında edat.*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat işidüñ / İşidüp sözüm **ile** ḫoş iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [ile,]*

Tekbīr **ile** başlarına giydürür / Emrine münḳād idüben uydurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2783). [ile,]*

Ḫayfdur bir kāfirüñ sözi **ile** / Kim bu resme yigide ölüm gele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4320). [ile,]*

Ṣaru İsmāʿīl Cemāl Seydī **ile** / Pīrāb Baba Resūl ṭurdı bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4988). [ile,]*

Ḳılıc **ile** żabṭ idüpdür mülketüñ / Açalar Rūm'uñ ilin cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6371). [ile,]*

Altı yüz ḳalʿa **ile** aldı bilād / Ṣāh Murād'ı ḫāke yeksān itdi çarḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6420). [ile,]*

ile: *" İle" edatı.*

Ṣaru İsmāʿīl imiş irişdi tīz / Mollā Saʿde'd-dīn **ile** görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3528). [ile,]*

ileri: *Ileri.*

Fāṭıma dir yol senüñdür ilk yüri / Zīra erkeksin yürigil **ileri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1741). [ileri,]*

ileri: *Herhangi bir şeye göre daha ötede olan yer, geri karşıtı.*

Pes Ḫorāsān'uñ o girçek erleri / Ṣaf ṣaf olup cümle geldi **ileri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1177). [ileri,]*

ileri: *Bir yerin veya şeyin arka kabul edilen kısmına göre önde bulunan taraf, ön taraf.*

Gelemedi kimse oddan **ileri** / Ṭaşra oddan ṭurdılar ol ḫalḳ geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2699). [ileri,]*

ilerü: *Önce, evvel.*

Didi bu sırra ezel iremedüñ / ʿAḳluñı **ilerüden** diremedüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2034). [ilerüden, -den]*

ʿAḳlın er **ilerüden** dirmek gerek / Arḳasına baʿd ez-ān varmaḳ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2036). [ilerüden, -den]*

ilerü: *Bir yerin veya şeyin arka kabul edilen kısmına göre önde bulunan taraf, ön taraf // Öne doğru.*

Aluban seccāde geldi **ilerü** / Ṣaldı seccādeyi sūsen üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6740). [ilerü,]*

Ṭurdı Bektaş-ı Velī ol dem örü / Aluban seccāde vardı **ilerü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1151). [ilerü,]*

Ol erenler didiler yār-ı ʿazīz / **İlerü** gel kes bu ḳavunları tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1500). [ilerü,]*

Geldi ḳapu yarığından içerü / Pes naẓar ṣalduḳda varup **ilerü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1730). [ilerü,]*

İlerü geldi o beş ṭaş yanına / Nuṭḳa gelüñ didi iy beş ṭaş yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1992). [ilerü,]*

Çünki Ḫūnkār işidür ṭurur örü / Ol ṭaşuñ ḳatına vardı **ilerü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2115). [ilerü,]*

Yügürüp Aḳça Ḳoca geldi **ilerü** / Ḥācī Bektaş ḳademine yüz sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2307). [ilerü,]*

Cān Baba'yı oḳıdılar **ilerü** / Didi dervīş söyle sözüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2475). [ilerü,]*

Emr ider bir yazıcı geldi **ilerü** / Yazdı her ne kim didiyse mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2603). [ilerü,]*

Daʿvet itdi ḳatına geldi **ilerü** / Er ilĕyinde yüzin yire uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2682). [ilerü,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh yayın alur / Ṭoldurup oḳını **ilerü** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2818). [ilerü,]*

Sīd-i Maḥmūd yügürü geldi **ilerü** / Ayaġına Ḫūnkār'uñ yüzin sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2979). [ilerü,]*

Elmayı getürdük senden **ilerü** / Eyü geldüñ ḫoş geldüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3062). [ilerü,]*

Degdi ruhbān ṭonların çıḳardı heb / Yüridi andan **ilerü** yā edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3280). [ilerü,]*

İşbu ešnāda ṭāʿām geldi **ilerü** / Hep ṭaʿāma ṭoldı ser cümlesi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3424). [ilerü,]*

Didi Ḫūnkār Fāṭıma'ya gel berü / Etegüñ açup bu dem gel **ilerü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3821). [ilerü,]*

Çoḳ dilerüz mālı hem bilsün didi / Rāżī-y-ise **ilerü** gelsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3878). [ilerü,]*

Birisi geldi **ilerü** didi tīz / İşbu şehrüñ begi eydüñ siz misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [ilerü,]*

Öpmedi elinde varup **ilerü** / Endikiyüp ḳarşusına ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4064). [ilerü,]*

Giderüp dil-bend mücāveze-y-ile / **İlerü** gel naẓara didi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4385). [ilerü,]*

Ṣaru İsmāʿīl yüridi **ilerü** / Ḫoş tevażżuʿ eyledi ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4580). [ilerü,]*

İlerü ṣuya gelüp āvāz ider / Ol ṣuyı gör kendüye dem-sāz ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5062). [ilerü,]*

ilerü: *İleri, ön tarafa doğru.*

Besmele yād eyleyüben ol velī / **İlerü** geldi hemān-dem ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2016). [ilerü,]*

At depüp Miḫāl **ilerüye** varur / İrüben tekvūra bir ḫoş tīġ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4447). [ileriüye, -y, -e]*

ilerü: *İleri doğru.*

Özi ḳalḳup Ṣaru'ya dir ṭur örü / Bāġçeyi seyr idelüm yüri **ilerü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2008). [ilerü,]*

Didi seccādeye gitgil **ilerü** / Ḳanda ṣaldı-y-ısa er gitgil yürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2788). [ilerü,]*

ilerü: *Daha ileri, ilerisi.*

İşidüp zindāncı tiz ṭurdı örü / Ne didi-y-ise getürdi **ilerü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1887). [ilerü,]*

İntiḳālinden **ilerü** ser-te-ser / Her biri destūrla ḳılmışdı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4807). [ilerü,]*

Bunlaruñ maḳṣūdı bu-y-ıdı ki tā / Varuban **ilerü** evrana yitĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5191). [ilerü,]*

Ol ḳapu açıldı girdi içerü / Ḳız yataġından yaña vardı **ilerü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5243). [ilerü,]*

ilerü gel-: *Ilerlemek.*

Çeküben ḳılıcı geldi ilerü / Kesdi yidi başın evrenüñ girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2834). [ilerü gel-, --di]*

ilerü görmek: *İleriyi görmek.*

Er ḳatında ʿaḳlını dirmek gerek / Olmadın iş **ilerü görmek** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3750). [ilerü görmek, --mek]*

ilerü görmek: *İleriyi görmek.*

Er ḳatında ʿaḳlını dirmek gerek / Olmadın iş **ilerü görmek** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3750). [ilerü görmek, --mek]*

ilet: *Iletmek, götürmek, ulaştırmak.*

C[ā]lib-i Ḥaḳ'dan irer ʿizzet ḫiṭāb / Şemʿa **ilet** çekmeye Ādem ıżṭırāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 148). [ilet,]*

Didi Fāṭıma'ya ol ḳuṭb-ı cihān / Bunlara ṣofra **ilet** māst ıla nān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2073). [ilet,]*

ilet: *Götürmek, ulaştırmak.*

Atasına **iledicek** ölüsin / Aġlayuban dutdı oġlınuñ yasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3919). [iledicek, --icek]*

Ḳurbānı ol getüren Ḫūnkār'a dir / Ben bunı **iletdüm** Emircem'e bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4654). [iletdüm, -dü, -m]*

Göricek ol gün seni sizdüm hemān / Ol ola diyüben **iletdüm** gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4722). [iletdüm, -dü, -m]*

ilet: *Göndermek.*

Ḫırḳasını aña gönderdi yaḳīn / Virdi Bāyezīd'e dir **ilet** bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6648). [ilet,]*

ilet: *Iletmek, götürmek, ulaştırmak.*

Rūşen idüp Ādem'e **iletdüm** hemān / Şükr idüben secde ider şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 150). [iletdüm, -düm]*

ilet: *İletmek, haber vermek, nakletmet.*

Var durur uçmaḳ içinde bir çırāḳ / Rūşen idüp Ādem'e **ilet** ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 149). [ilet,]*

ilet: *Eriştirmek, ulaştırmak.*

Virüben İsmāʿīl'e didi **ilet** / Bunda ne var daḫı artuḳ menzilet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3810). [ilet,]*

ilet-: *Bırakmak.*

ʿĀdetince aldı ḫoş buġday unı / Süd-ile yaġ-ıla **iletdi** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4625). [iletdi, -di]*

iletmek: *Götürmek veya getirmek, ulaştırmak, eriştirmek.*

Ben didüm Rūm uzun uzaḳ yir durur / Neẕrüm **iletmek** ʿaceb tedbīr durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [iletmek,]*

iley: *Ön, karşı.*

Ṭurdı yirinden bile oldı revān / İricek mescid **ileyine** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1736). [ileyine, -in, -e]*

Başmaġını **ileyine** ḳodılar / Öñine düşüp buyuruñ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1782). [ileyine, -in, -e]*

Pes Çırāḳ ṭurup **ilĕyine** gelür / Gördüginden ol ere iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3078). [ilĕyine, -in, -e]*

iley: *Huzur, makam, ön.*

Daʿvet itdi ḳatına geldi ilerü / Er **ilĕyinde** yüzin yire uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2682). [ilĕyinde, --i, --n, --de]*

ilḫāḳ ol-: *Bir yere katılmak; birinin hakimiyeti altına girmek.*

Evliyānuñ ẕikri bir eşvāḳ olur / İşbu ḥāl ḥāl ehline ilḫāḳ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3113). [ilḫāḳ ol-, --ur]*

ilhåm: *(Ar.) ilham, ruhta meydana gelen ve yaratıcılığa iten coşku, içe doğma, esin.*

Çünki yüksek ḳubbeden kāfir uçar / Göñline **ilhām** irer gözi açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5785). [ilhām,]*

ilicek: *İlicek Köyü. (Hacı Bektaş-ı Veli'nin uğradığı köy).*

Bir köye vardı ki adı **İlicek** / Cemʿ olur ḫalḳı ol anda gelicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [ilicek,]*

ilig: *İlik, kemiklerin iç boşluklarını dolduran ve kan hücrelerinin yapımını sağlayan doku.*

Bu ṣovuḳ yirdür sovuḳ yiller eser / Ṭoḳınıcaḳ dervīş **iligin** keser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2207). [iligin, -in]*

ʿilim taʿlīm ḳıla: *İlim öğrenmek, talim etmek.*

Tā ki Bektaş'a ʿilim taʿlīm ḳıla / Didiler kim bunda vardur bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6619). [ʿilim taʿlīm ḳıla, --a]*

ilimüz ur: *Memlekete saldırma, düşman saldırısına maruz kalmak.*

Dirligimüz yoḳ ururlar ilimüz / Gitdi rızḳ u şaşdı ʿaḳl u bilimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 645). [ilimüz ur, --ur, --lar]*

ilk: *Birinci olarak, en başta.*

İdrīs eydür Fāṭıma'ya ṭur örü / Ḳapuyı aç **ilk** sen gir içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1739). [ilk,]*

Fāṭıma dir yol senüñdür **ilk** yüri / Zīra erkeksin yürigil ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1741). [ilk,]*

İlk gelen Sulṭān Cemāl Seyyid idi / Arḳasın yıpup cemālümdür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2242). [ilk,]*

ilḳā ol-: *İlham olmak.*

Ḳalbine muḥabbeti ilḳā olur / Kimidügini firāsetle bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4334). [ilḳā ol-, --ur]*

ilkbahar: *Ilkbahar.*

İlkbahār eyyāmı şu ṭaşmış ıdı / Ṭaşġunı ḥadden ḳatı aşmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1574). [ilkbahār,]*

illā: *-den başka, -den sonra.*

Ṣanʿatı var-ıdı ez-kedd-i yemīn / Yimez idi ġayrıdan **illā** ez-īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 586). [illā,]*

Öter **illā** ötmez ol aralıġuñ / Ötecek vaḳti gelincek ol çaġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3109). [illā,]*

illā: *Bilhassa, hele, özellikle.*

Aç yine bir ḫoş meʿānīden sözin / **İllā** ḫoş maʿnī ola ġāyet güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [illā,]*

illā: *" Birlikte, beraber" anlamlarında edat ; "ve" bağlacını karşılar.*

ʿAsel ü māst vardur **illā** nān yoḳ / N'idelüm hīç bilmezem iy göñli ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2076). [illā,]*

İllā ʿaḳlında birez naḳş var-ıdı / Ṣanma ki ʿaḳlı özine yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2377). [illā,]*

illā: *"Ne olursa olsun, hangi şartta olursa olsun, her hâlde, ille, illaki" anlamında zarf.*

Giymez idi ġayrı **illā** anı giyer / Ṣıdḳ-ıla her kim ki kendüye uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1455). [illā,]*

Bunda buġday nānı olmaz **illā** bu / Çavdar etmegi durur iy nīk-ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [illā,]*

Dir dürüst degül durur **illā** meger / Maşrabaya ḳan geñlikden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1842). [illā,]*

illā ki: *Muhakkak, kesinkes.*

İllā ki eglenmeyüben döndi tīz / Ṭuz Köyi'ne gine irdi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3368). [illā ki,]*

Çehresinden görinür erlik ʿayān / Genc yigit **illā ki** olur pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4332). [illā ki,]*

illā kim: *Mutlaka.*

İllā kim ire diyü erden naṣīb / Ümīdin kesmĕz idi eyle diyip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3831). [illā kim,]*

illā kim: *İlla ki. II Ama, fakat, ancak.*

İllā kim oġlı ḳızı olmaz-ıdı / Aña dek hīç oġl u ḳız gelmĕz idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3830). [illā kim,]*

ʿ**ilm:** *Bilim, bilgi,marifet.*

Ṣoḥbet ešnāsında şeyḫ bir söz didi / ʿ**İlm** ehliyem bilĕsiz biz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [ʿilm,]*

Bu deme ḳaldı iki başı hemān / ʿ**İlmüñ** irsün şübhesüz iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [ʿilmüñ, -ü, -ñ]*

ʿ**ilm:** *Bilme, bilgi.*

ʿİlm-ile meşhūr olmışdı belīġ / Faẓl-ıla dillerde meẕkūrdur belīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3295). [ʿilm-ile, --ile]*

ʿ**ilm:** *Bilgi, ilim; okumakla veya görmek ve dinlemekle veya ihsan-ı Hak'la elde edilen bilgi.*

Ulu oġlınuñ adı İdrīs idi / ʿ**İlme** meşġūl idi hem tedrīs idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [ʿilme, -e]*

ʿ**ilm:** *"İlim"; Bilgi, biliş || Kesbî ilim, akıl yolu ile Şeriat-ı Garrâ'yı bilmeyi hedef alan bir usûlün mahsûlüdür.*

Bununla helal, haram, iyiliği emir, kötülüğü nehy gibi hususların arasını ayırmak esas alınır || Allah'ı tanıma, ibadet.

Ẕikr ideyin düşümi ḫoş diñlegil / ʿ**İlm** ehlisin sözüm key añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1677). [ʿilm,]*

ʿİlm yüzinden niçe sözler söyledi / Maʿnī yüzinden laṭīf şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3289). [ʿilm,]*

ʿilm: *Bilgi, ilim; okumakla veya görmek ve dinlemekle elde edilen bilgi.*

Mollā Saʿde'd-dīn fāżıldur ʿazīz / ʿ**İlmi-y-ile** eyledi bunı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3498). [ʿilmi-y-ile, -i, -y, -ile]*

ʿilm: *Bilim, bilgi, marifet.*

Olalu giñiş didi Erṭuñrul'um / Seni eyledi ḳabūl ʿ**ilmüm** bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4249). [ʿilmüm, -üm]*

ʿilm: *(Ar.) Bilme, bilgi, biliş, ilim.*

Raṣad ʿ**ilminden** kitāb te'līf ider / Ḫoş meʿānī derc idüp taṣnīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2385). [ʿilminden, -in, -den]*

Gördi Ṣaltıḳ bunları kāfir durur / Dīn ʿ**ilminden** bular ḳāṣır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2779). [ʿilminden, -in, -den]*

ʿilm ehli: *Bir şeyi bilmenin ilk basamağında olanlar; görmediği şeyler hakkında nakil ve rivayet yoluyla bilgi/ilim sahibi olan kimseler. Alimler.*

Dervīş ü miskīn ü üftāde ḥaḳīr / Daḫı ne var-ısa ʿ**ilm ehli** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 382). [ʿilm ehli,]*

ʿilm ü kemāl: *Ilim ve kemal.*

Kim kemāldür erde zīnetle cemāl / Bir zamān ʿ**ilm ü kemāl** taḥṣīlini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 331). [ʿilm ü kemāl,]*

ʿilme'l-yaḳīn: *Bir şeyi bilmenin ilk basamağı, akıl yoluyla bir şeyin bilgisini kavramak.*

Bir ḫalīfem de Umud'umdur yaḳīn / Girçek erdür ol daḫı ʿ**ilme'l-yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5561). [ʿilme'l-yaḳīn,]*

ʿilm-i: *Bilme, bilgi, marifet.*

Köyli de hep ḳatına cemʿ oldılar / ʿ**İlm-i** teşrīf ile çün şemʿ oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3309). [ʿilm-i,]*

ʿilm-i bāṭın: *Gizli hakikatleri konu alan ve bu yolla insanı mânevî kurtuluşa ulaştırdığına inanılan ilim.*

ʿİlm-i zāhir ʿ**ilm-i bāṭın** nĕ ki var / Cümlesinde ber-kemāl-idi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 580). [ʿilm-i bāṭın,]*

ʿilm-i zāhir: *Görünen ilim.*

ʿİlm-i zāhir ʿilm-i bāṭın nĕ ki var / Cümlesinde ber-kemāl-idi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 580). [ʿilm-i zāhir,]*

ʿilm-ile: *Bilgi, bilim.*

Ṭāliʿin Necm'in tamām oğlanlaruñ / Arayup ʿ**ilm-ile** bildüm anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2408). [ʿilm-ile, -ile]*

ʿilmüñ şehriyem ben muṣṭafā ḳapusıdur şehrüñ ammā murteżā: *"Ben ilim şehriyim; Ali ise kapısıdır." hadisinden iktibas edilen bir ifadedir. Hz. Muhammed kendisini ilmin şehri, Hz. Ali'yi ise o şehre açılan kapı olarak görmektedir.*

Baş iki ammā gevdeyi bir gördiler / Didi ʿilmüñ şehriyem ben Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 172). [ʿilmüñ şehriyem ben muṣṭafā ḳapusıdur şehrüñ ammā murteżā,]*

ilt-: *İletmek, götürmek.*

İltdi evine ṣaḳladı zevci'l-Betūl / Bir rivāyet daḫı var diñle hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 164). [iltdi, -di]*

Nūre'dīn Ḫˇāce'yi yola **iltdiler** / Ol deriñ zindāna ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1874). [iltdiler, -diler]*

Çıḳarup didi bunı ruhbāna **ilt** / Yādigārımuz bizüm merdāna **ilt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3222). [ilt,]*

Çıḳarup didi bunı ruhbāna **ilt** / Yādigārımuz bizüm merdāna **ilt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3222). [ilt,]*

Birine emr eyledi al git didi / Şol fülānda fülān ere **ilt** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [ilt,]*

ilt-: *Iletmek, göndermek.*

Geldüm eve **iltdüm** ekmekle yaġ / Ṣunu viricek didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1718). [iltdüm, -düm]*

ilt-: *İletmek, götürmek.*

Ḫaḳ berekāt vire dir **iltüñ** bunı / Bişürüñ cehd eyleñüz düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2084). [iltüñ, -üñ]*

ilt: *Iletmek. ulaştırmak.*

Ḥaydar'ı alup tekūra **iltdiler** / Ṣoyuban ʿuryān ḳılup bend itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 677). [iltdiler, -di, -ler]*

ilt: *Iletmek, göndermek.*

İlteler bir yire sĕni ḳoyalar / Yaʿnī kim ḳayduñı senüñ yiyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1853). [ilteler, -eler]*

Er gelincek dilek idem ben seni / Evüñe varup ṣaġ **iltesin** cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3201). [iltesin, -e, -sin]*

Yuyubanı pāk eyler ḳurıdur / **İltübĕni** rāhibüñ öñinde ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3225). [iltübĕni, --übĕni]*

Ol yirüñ ulusına bizden selām / **İltübeni** eyle teblīġ-i peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5497). [iltübeni, --übĕni]*

ilt: *Ulaştırmak, iletmek.*

Gelin eydür n'ola **iltĕyin** biraz / Küpçegümde ḳaldı sa n'ola yaġ az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [iltĕyin, -eyin]*

İlteyin diyüp elin aldı ele / Gitdi deryāya ikisi de bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4117). [ilteyin, -eyin]*

ilt: *Götürmek, iletmek.*

Kim gele yoldan geçe **iltür** aña / Dir ki kes yi bunı getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [iltür, -ür]*

ilt: *Götürmek.*

Yidilerden üçlere **iltüp** ḳatdı pes / Üçler ile yürüyince bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5924). [iltüp, -üp]*

ilt: *Götürmek, alıp götürmek; ulaştırmak; iletmek, nakletmek, sevk etmek.*

Abdāla idüp işāret didi hem / Gemisine **ilt** bunı didi bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4149). [ilt,]*

ilt: *İletmek, ulaştırmak, götürmek.*

İltdügüñ ḳanı da içdüñ mi didi / O ḥicābdan daḫı geçdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [iltdügüñ, --düg, --üñ]*

ilt: *Götürmek / ulaştırmak.*

Ṭur yuḳaru babaña **iltem** seni / Ben bahāne yardım iden ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 818). [iltem, -em]*

Ere **iltem** ben seni bulışasın / Hem bahāsın buġdayuñuñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4113). [iltem, -em]*

iltivir: *İletmek, getİrmek.*

Gelüp evden **iltivirdüm** nān u yaġ / Alup elümden didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1709). [iltivirdüm, --dü, --m]*

iltüben: *Götürmek, iletmek.*

Ḳoydı birez yaġ etmek içine / **İltüben** ḫoş şundı Ḫūnkār'a yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1559). [iltüben,]*

ilüm: *[tas.] Sûfilerin ruhânî halleri yaşayarak ulaştıkları marifet kapısı.*

Dir ʿaleykümü's-selām **ilüm** şarum / İy vilāyet menbaʿı tāc-ı serüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4523). [ilüm,]*

ilüñ: *Memleket, ülke, diyâr.*

Aḳtarıldı ol **ilüñ** ḫalḳı tamām / Ḳıldılar cān-ıla ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5261). [ilüñ,]*

ilyās: *İlyas peygamber. Âb-ı hayât hikayesine göre ölümsüzlük suyunu bulduktan sonra Hızır karada, İlyas da suda yaşamını sürdürmektedir.*

Didi senden gele **İlyās** nām oġul / Bir zamān bīhūde yola gide ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [ilyās,]*

ilyās: *Hızır ile birlikte abıhayatı bulan ve ölümsüz olup denizde zor durumda kalan insanlara yardım eden İlyas peygamber.*

Didi **İlyās** mıdur özüñ yā Ḫıż ı r / Kim ḳatuma gelüben olduñ ḥażır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 784). [ilyās,]*

Ṭoġıcaḳ **İlyās** virdi adını / Naḳl iden dir böyle söz bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5137). [ilyās,]*

Ḫızr'ıla **İlyās** ola eşüñ seniñ / Böyle diyüp itdi Ertuñrul duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6320). [ilyās,]*

imām: *Imam; halife.*

Ḫācī Bektaş adıdur ceddi **İmām** / Ḳaraca Aḥmed cümle erenler ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6207). [imām,]*

imām: *Namazda kendisine iktidâ olunan zat.*

Ḳıbleye ḳarşu ḳoyup ol meyyiti / Geçdi **imāmlıḳ** itdi ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [imāmlıḳ,]*

imām: *1. Namazda kendisine uyulan kimse. 2. Önde bulunan, önayak olan kimse. 3. Halife olan kimse. 4. Bir mezhep kuran zat. 5. Hz. Ali neslinden gelen zevat.*

İtdi teslīm ol da Ṣādıḳ Caʿfer'e / Oġlı vardı Mūsī-i Kāẓım **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 198). [imām,]*

imām: *1. Namazda kendisine uyulan kimse. 2. Önde bulunan, önayak olan kimse.*

Aġ u ṣaru her ṭāʿāmdan gūn-ā-gūn / Mūsiyü'š Šānī didi kim yā **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 294). [imām,]*

Şeyḫi Aḥmed Yesevī Aḥmed **İmām** / Gel naṣīḥat ideyin birlik ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6145). [imām,]*

imām: *Namazda kendisine uyulan kimse; önder.*

El ṣalıvirüp namāzı bozdılar / Ol **imāmdan** pes ümīdi üzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2101). [imāmdan, --dan]*

imām: *Dördüncü halife Hz. Ali'nin soyundan gelen ve onun vekili kabul edilen kişilerin unvanı. (Beyitte Hz. Hüseyin).*

Virdi Zeyne'l-ʿĀbidīne ol **imām** / Ol da virdi oġlı Muḥammed Bāḳır'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 197). [imām,]*

imām: *1. Namazda kendisine uyulan kimse; önde bulunan, önayak olan kimse.*

Böyle diyüp ġāʾib oldı ol **imām** / Gör ne erdür Ḥācī Bektaş iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [imām,]*

Baġlayup bil arturuban ḫiẕmetin / Ol çırāġı aña virmişdi **İmām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6171). [imām,]*

imām: *Cemaate namaz kıldıran kimse.*

Çün ṣurūʿ idüp namāza ṭurdılar / Ol **imām** ḥaṣr oldı bu ḫalḳ gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2099). [imām,]*

imām: *Cemaate namaz kıldıran kimse, fikri ve manevi önder.*

Ḫāṭırına gelmedi bir ḥarf kelām / Pes cemāʿat gördi ḥaṣr oldı **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2100). [imām,]*

imām: *İmam, hoca.*

Geldi bir gün oġlı evine ol hümām / Çün żiyāfet itdi **imāmı** ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [imāmı, -ı]*

imām: *Namazda kendisine uyulan kimse.*

Girüben bunlar daḫı virdi selām / Aldı bunlaruñ selāmın ol **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1745). [imām,]*

imām: *Ar. İmam.*

Ẕikr ider düvāzdeh **imāmı** be-nām / Ḳubbe-i elif tācı zencīri-le *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6072). [imāmı, -ı]*

imām: *On iki imamdan dördüncüsü).*

Ol **İmām** Zeyne'l-ʿābā'dur bil anı / Anuñ atası Ḥüseyn İbni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 233). [imām,]*

imām: *Ali Naki.*

Ekl idüñ şād ola dil defʿ ola ġam / İşidüp andan **imām** ekl eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 299). [imām,]*

Ṣunuban dir bir görüñ ne lezzeti / Şerbeti görüp **imām** çün aġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [imām,]*

Bu bükānuñ maʿnisin bize diye / Mūsiyü'š Šānī dir aña yā **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 309). [imām,]*

Ẕikr idüp dir içmedi çün kim **imām** / İçmeyüp pür anı getürdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 317). [imām,]*

imām: *Musa-yı Sani.*

Aġladı gözden döküp yaş iy aḫı / Dir **imām** siz daḫı aġlarsız niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 308). [imām,]*

imām: *Cafer-i Sadık.*

Ḥāl niceyidügini iʿlām ḳılur / Ḫırḳasın gönderdi dir size **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6653). [imām,]*

imām: *Lokman-ı Perende.*

Sen de ṭāʿatde olup şükr eyleseñ / Küllī naṣībüñ alurduñ dir **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6664). [imām,]*

imām: *(Ar.) Cemâatle kılınan namazlarda en önde duran ve namaz kılınırken kendisine uyulan kimse.*

Ḳara Faḳīh nām **imāmı** var-ıdı / Aḫşamuñ ṭurup ẕānın oḳudı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2095). [imāmı, -ı]*

imām: *On iki imamlardan (İbrahim-i Sani).*

Bildiler ki evliyādur ol hümām / Sulṭān İbrāhīm'üñ oġlı ced **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 827). [imām,]*

imām: *On iki imamlardan (Zeynel Abidin).*

Pes Ḥüseyn'den ḳalmış-ıdı bil bular / Ol **imām** Zeyne'l-ʿabā'ya hem i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [imām,]*

imām: *On iki imamlardan: Ali Rıza.*

Anları daḫı **imām** heştüm tamām / Cümlesin Ḫˇāce'ye virmişdi **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1108). [imām,]*

imām heştüm: *Sekizinci imam. (Ali Rıza).*

Ol **imām heştüm** ʿAlī Mūsā Rıżā / Vardı Beytu'llāh'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 246). [imām heştüm,]*

Anları daḫı **imām heştüm** tamām / Cümlesin Ḫˇāce'ye virmişdi imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1108). [imām heştüm,]*

Hem imām heştümden olmışdı mücāz / Bu şerefle bulmış-ıdı imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1109). [imām heştüm, --den]*

imām ibni imām: *İmam oğlu İmam. (Musa-yı Sani'nin amcasının oğlu).*

Bildi gelendür **imām ibni imām** / Ṣaldı ḫādim gene Mūsā Šānī'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 286). [imām ibni imām,]*

imām kāẓım: *İmām Musa Kazım; On iki imamın yedincisidir.*

Ṭuta senden şoñra āḫir ol yirüñ / Ol imām-ı aʿẓam-ı Kāẓım İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5881). [imām kāẓım,]*

imām ol: *İmam olmak. II Öncü, önder olmak.*

Nefsiñi bil tā ki Rabb'iñ bilesin / Dü cihānda olasın aʿẓam imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 100). [imām ol, --a, -sın]*

imām ol-: *Cemâatle kılınan namazlarda en önde duran ve namaz kılınırken kendisine uyulan kimse.*

Ol boz atlu ṭutuban yüze niḳāb / Oldı imām ḳıldı namāz buldı şevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5654). [imām ol-, -dı]*

Ol erenler şāhı ḥaḳḳı iy hümām / Yuyuban ḳılduñ namāz olduñ imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5676). [imām ol-, --du, --ñ]*

imāmet: *İmam olan kimsenin görevi, imamlık.*

Lā-tekellüf geçdi **imāmet** yirine / Birini bilmez keşīşler yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2096). [imāmet,]*

imāmet eyle: *İmamlık yapmak.*

Ḳalḳuban der-ḥāl imāmet eyledi / Niyyet idüběni tekbīr söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2097). [imāmet eyle, --di]*

imāmet eyle-: *İmamlık yapmak.*

Ere didi ol imāmet eyleye / Buyruḳ itmědin yā ḫod söz söyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3573). [imāmet eyle-, --y, --e]*

imāmet it-: *Önderlik etmek. II İmam olmak.*

İtmek istersin imāmet mi Saʿīd / İḳtidā eyleyelüm biz eyle id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3570). [imāmet it-, --mek]*

imāmet kıl-: *İmamlık yapmak.*

Mülke geldüm görmedüm bir er gele / Er öñine geçüp imāmet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2104). [imāmet ḳıl-, --a]*

N'ola dir it ger idebilür iseñ / Ḳıl imāmet ger ḳılabilür iseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3574). [imāmet ḳıl-,]*

imām-ı aʿẓam-ı: *İslam dininin dört fıkıh mezhebinden birisi olan Hanefî mezhebinin kurucusu ve Sünni fıkhının en büyük üstâdı sayılan İslam fıkıh ve hadis bilgini. Asıl adı "Nu'man İbn-i Sâbit" olup sevenlerince ismi "İmâm-ı Â'zam" unvanıyla birlikte anılır. II Ebû Hanife.*

Ṭuta senden ṣoñra āḫir ol yirüñ / Ol **imām-ı aʿẓam-ı** Kāẓım İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5881). [imām-ı aʿẓam-ı,]*

imām-ı caʿfer'e: *İmam Cafer-i Sādık, on iki imamdan altıncısı.*

Andan irdi bil Muḥammed Bāḳır'a / Andan irdi pes **İmām-ı Caʿfer'e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1105). [imām-ı caʿfer'e, --e]*

imām-ı ehl-i dīn: *Din ehlinin lideri // şeyhülislam.*

Dünyāda ammā oġlı ḳızı yoġ-ıdı / Mūsī-i Kāẓım **imām-ı ehl-i dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5871). [imām-ı ehl-i dīn,]*

imām-ı hāşim: *Mucab'ın kardeşi.*

Ceddi Bekdaş-ı Velī'nüñ muʿteber / Ol imām-ı Hāşim'üñ ḳardaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 227). [imām-ı hāşim, --üñ]*

imām-ı heftümīn: *On iki İmamın yedincisi (Musa-yı Kazım).*

Baḥre'l-ensāb'da dimiş böyle beyān / Mūsā-yı Kāẓım **imām-ı heftümīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 230). [imām-ı heftümīn,]*

Uzanur bu vaḳt dırāz olur kelām / Çün şehīd oldı **imām-ı heftümīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 244). [imām-ı heftümīn,]*

imām-ı heştü-: *Sekizinci imam. II "İmâm Ali Rızâ" "Oniki İmam'ın sekizincisidir. İmam Musa Kazım'ın oğlu, Muhammed Cevad Taki'nin babasıdır.*

Ol imām-ı heştümīnüñ ʿaşḳına / Ḳubbeyi āḫir ide baḳ şāh ḳaşdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5767). [imām-ı heştü-, -mi, -nün]*

imām-ı heştümīn: *Sekizinci imam.*

Ol **imām-ı heştümīn** Mūsā Rıża / İrdi andan aña iy ṣāḥib-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1107). [imām-ı heştümīn,]*

imām-ı kāzım: *"sahâb-ı kirâmın sohbetinde bulunmakla şereflenen Tâbiîn devrinin yüksek âlimlerinden ve velilerin büyüklerinden. On iki imamın yedincisidir. Câfer-i Sâdık'ın oğlu, İmâm-ı Ali Rızâ'nın babasıdır. Resûlullah Efendimizin torunu olup, Hazret-i Ali ile hazret-i Fâtıma'nın evlâtlarındandır. Hazret-i Hüseyin'in çocuklarından olduğu için "seyyid"dir. Asıl adı, Mûsâ bin Câfer-i Sâdık bin Muhammed Bâkır bin Ali Zeynel'âbidîn bin Hüseyin bin Ali bin Ebî Tâlib'dir. Künyesi, "Ebu'l-Hasan" ve "Ebu İbrâhim"dir. Kâzım, Sâbir, Sâlih, Emîn... gibi birçok lakapları vardır. En meşhuru "Kâzım"dır. Hilminin (yumuşaklığının) çokluğundan, kendisine kötülük yapanlara dahi kızmayıp bağışladığından, gazabına hâkim olduğundan "Kâzım" lakabı verilmiştir.".*

Ṣaḥ ḥikāyet bu kim itdi olʿayān / Ol **İmām-ı Kāẓım** oğlı İbrāhīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5869). [imām-ı kāẓım,]*

imām-ı muktedā: *Tâbi olunan kimselerin önderi.*

Gine bir gün ol **imām-ı muḳtedā** / Otururken Ḫażret-i Ḫūnkār şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4536). [imām-ı muḳtedā,]*

īmān: *Allah'a inanma, dînî inanç.*

Didi varup ol tekūra söylegil / Cümlesin **īmāna** telḳīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 951). [īmāna, -a]*

Ol zamānda ṣaġdı Emīrü'l-müʾminīn / Pīr-i fertūt-ıdı ammā ol **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5872). [imām,]*

Ṭurdı ayaġın oġlı sulṭān ḫizmete / Didi oġlı olmaduġın aña **İmām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5875). [imām,]*

Ṭurdı ḫatun itdi şerbet lā-naẕīr / Maşrabadan içüben şerbet **imām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5877). [imām,]*

Virdi anı ḫ ̌āceye İbrāhīm **İmām** / Ḫ ̌ācesinüñ adı idi Şems-i Dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5889). [imām,]*

īmān: *(A.) iman.*

Ṣıdḳ-ıla **īmān** şehādet getürür / Tekbīr idüp ḫoş ṣalāvāt getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5619). [īmān,]*

Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / Ṣıdḳ-ıla Allāh'a **īmān** gĕtürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5781). [īmān,]*

Ger bu dertden ḳurtarursañ ṣaġ esen / Saña **īmān** getürem v'allāhi ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [īmān,]*

Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / Ere inanup Ḥaḳḳ'a **īmān** getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5791). [īmān,]*

Ol şehādet barmaġını götürür / Ḳırḳ kezin **īmān** şehādet gĕtürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5815). [īmān,]*

īmān: *Allah'a inanma, dinî inanç.*

Ṣaḳladum edebde ben **īmānımı** / İsmi durur Ḥācī Bektaş-ı be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6144). [īmānımı, -(ı)m, -ı]*

īmān: *(Hakk'a) İnanma, iman.*

Küfr ü şirki terk idüp dilden hemān / Ḥaḳḳ'a **īmān** getürür def ̔ī revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5837). [īmān,]*

īmān getür: *Hak dini kabul etmek.*

Yā buña **īmān getür** budur ̔ilāc / Yā ḫo çāker oluban virgil ḫarāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 902). [īmān getür,]*

Saña īmān gĕtürelüm bu zamān / Cümle mü ̓min olalum pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 932). [īmān gĕtür, --elüm]*

Himmet it kim bunlar īmān getüre / Küfri şirki aradan hep götüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 948). [īmān getür, --e]*

Küfri şirki aradan götürdiler / Ere ḳarşu hep īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 960). [īmān getür, --di, --ler]*

Didiler kibri ortadan götürelüm / Tevbe ḳıluban īmān getürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1016). [īmān getür, --elüm]*

Bāḳī ḳalan cümle īmān gětürür / Müʾmin olup Ḥaḳḳ'a ṭāʿat arturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1043). [īmān gětür, --ür]*

Cān u gönülden ere iḳrār ider / Getürüp īmān özine yār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2851). [īmān getür, --üp]*

īmān getür: *Şehadet getirmek.*

Böyle diyüp barmaġın götürdiler / İkileyin Ḥaḳḳ'a īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 994). [īmān getür, --di, --ler]*

Böyle diyüp barmaġın götürdi hep / Ḥażretine cümle īmān getürdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1018). [īmān getür, --di]*

īmān getür: *Hak dini kabul etmek || şehadet getirmek.*

Ṭuruñ andan isteyelüm biz amān / Aña īmān getürelüm bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 923). [īmān getür, --elüm]*

īmān getürelüm: *Hak dini kabul etmek.*

Küfri şirki ortadan götürelüm / Ṣıdḳ-ıla saña **īmān getürelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 934). [īmān getürelüm, --elüm]*

īmāna gel: *Müslümanlığı kabul etmek II sonradan bir şeyi kabul edip uymak.*

Dir Külü Ḫan ne dir-iseñ ḳılalum / Küfri terk idüp īmāna gelelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2499). [īmāna gel, --elüm]*

īmāna gel: *Müslümanlığı kabul etmek.*

Gelüp īmāna Müsülmān oldı tīz / Daḫı dervīşlik naṣīb eylědi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5446). [īmāna gel, --üp-a]*

ʿimāret: *1. Medrese talebelerine, câmi görevlilerine, fakirlere ve gelip giden yolcu ve misâfirlere yemek vermek üzere kurulmuş aş evi. 2. Bulunduğu yeri bayındır duruma getiren câmi, medrese, hastahâne, misâfirhâne, hankah, türbe, kale vb. eser.*

Mülk-i Rūm'a olıcaḳ ol pādiṣāh / Üc ʿ**imāret** yapdı altı ḫānḳāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5854). [ʿimāret,]*

ʿimāret eyle-: *Bayındır ve mamur etmek.*

Ḳalbüñi pāk ü ʿimāret eylegil / Nefs aʿvānuñı ġāret eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5702). [ʿimāret eyle-, -gil]*

imden giri: *Bundan sonra.*

Didi iy seccāde ṣu üzre yüri / Ṭurma buyruḳ üzre git **imden giri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [imden giri,]*

imdi: *İçinde bulunulan zaman dilimi, şu an.*

Aldı ol maʿṣūmı Ḫūnkār ḳoynına / Pes vilāyetüñ baḳ **imdi** oynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3904). [imdi,]*

Ḥācī Bektaş ḫalīfelerin saña / Ẕikr ideyin ṭut ḳulaḳ **imdi** baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5390). [imdi,]*

Ṣaḥ rivāyet budur **imdi** yā emīr / Naḳli bize böyle itdi çāşgīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5516). [imdi,]*

Diñle **imdi** bir ḥikāyet daḫı hem / Şerḥ iděyin añlar-ısañ bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5849). [imdi,]*

imdi: *İçinde bulunulan zaman dilimi.*

Ölicek aldı yirin Muḫliṣ Paşa / Ḳalmadı nesli baḳ **imdi** bu işě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4453). [imdi,]*

İmdi Ḥaḳ dīn bil Muḥammed dīnidür / Maḳbūl āyīn bil anuñ āyīnidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [imdi,]*

imdi: *O halde, öyle ise. II Şimdi.*

Çıḳdı andan ḳapudan ṭaşra o dem / Baḳ gör **imdi** n'eyler ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [imdi,]*

Ḳodı Ḫʿāce naẓarında anları / N'eyler **imdi** diñlegil bu cānları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1167). [imdi,]*

Giyinüñ **imdi** gidelüm ol ere / Yüz süriyü varalum ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3524). [imdi,]*

imdi: *Şimdi, öyleyse, o halde.*

Bu çerāġuñ aşlı bu ki idem beyān / Diñle **imdi** ḫırḫa aḥvālin ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 151). [imdi,]*

imdi: *Bu sebepten, şu hâlde, o hâlde, artık, şimdi.*

Diñle **imdi** bir rivayet key ṣaḥīḥ / Gūş idince cūşa gelür her faṣīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 107). [imdi,]*

Diñle **imdi** nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [imdi,]*

Çünki gūş itdi sözini ol ḫūb-liḳā / Ne didi Fāṭıma'ya **imdi** baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [imdi,]*

imdi: *Bu sebeple, bu sebepten ötürü, o halde.*

İmdi Yěsī şehrini biz araruz / Der-be-der ḫāne-be-ḫāne ṣoraruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 616). [imdi,]*

İmdi bāṭıl dīn imiş kāfir ḳamu / Kāfirüñ yiri-y-imiş anda ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 919). [imdi,]*

Ẕikr iděyin **imdi** sen dutġıl ḳulaḳ / Naḳldür bu nevʿe oldı ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1596). [imdi,]*

İmdi buña çāre oldur cān-ı pāk / Diyevüz getüreler bir turva ḫāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1881). [imdi,]*

Yazlamaġa güzlemege yir gerek / Aña göre **imdi** ḫoş tedbīr gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2646). [imdi,]*

imdi: *Bunun için, bu sebepten, bundan dolayı, o halde, öyle ise. || Şimdi.*

İmdi givirměmege dermān gerek / İdebilürseñüz oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1288). [imdi,]*

İmdi şeyḫümüz veliyyü'l-evliyā / Tācdār-ı āsfiyā vü etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4337). [imdi,]*

imdi: *Bu sebeple, bu sebepten ötürü.*

Diñle **imdi** Ḥācī Bektaş daḫı pes / Nice pervāz urdı terk itdi ḳafes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5515). [imdi,]*

imdi: *Bundan böyle / artık.*

Didi Ḫūnḳār Ṣaltıḳ'a **imdi** bu dem / Yüri ṭurma çekme ġam senüñleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2746). [imdi,]*

imdi: *Bundan dolayı, o halde.*

İmdi ṭurma irte var işüñe git / Anda maḳṣūduñ ne-y-ise varup it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [imdi,]*

imdi: *Artık, bundan başka.*

Ol ʿaceb işlerden **imdi** nuṭḳa gel / Tā ola her müşkilimüz anda ḥal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2367). [imdi,]*

Ġayb olur abdāl gider kārına / Geldük **imdi** biz reʾīs aḫbārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4151). [imdi,]*

Pīrāb Sulṭān'a Ḫūnkār ḥażreti / Luṭf idüp di eyle **imdi** mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5349). [imdi,]*

Çıḳ atañ taḫtına ḫan ol **imdi** ḫan / Ne ḳadar kim söyledi ser-verle ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5913). [imdi,]*

Diñle **imdi** bir vilāyet-nāmesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6236). [imdi,]*

Uralar kāfirleriñ boynuna ṣam / Çekme ʿOšmān **imdi** ġam gel yi ṭāʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [imdi,]*

imdi: *Bundan böyle, artık.*

Gördük idi çıḳa geldi ṣaġ esen / Dir bize **imdi** Müsülmān ol sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2584). [imdi,]*

imdi: *Artık, o hâlde.*

Dir reʾīs **imdi** sözüñi söylegil / Er ne buyurdıysa iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4111). [imdi,]*

Rāżī oldı **imdi** dir öñüme düş / Ol hālüñde tek benüm-ile dürüş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4444). [imdi,]*

İmdi vaḳtidür o ẕikri yād it / Gel göñül vīrānesin ābād it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4668). [imdi,]*

Diñle **imdi** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Öldüginden ṣoñra ʿālemde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5739). [imdi,]*

Diñle **imdi** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Öldüginden ṣoñra ʿālemde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5748). [imdi,]*

Nūş idüben oldı ol dem ḥāmile / Didi oġlum ġuṣṣa çekme **imdi** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5879). [imdi,]*

imdi: *Şimdi, artık.*

Sürüben çün ol ṭoġana irdiler / Diñle **imdi** kim ne resme gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4922). [imdi,]*

imec: *Toplanıp el birliğiyle birine veya birbirine yardım ederek sıra ile herkesin işinin görülmesi şeklindeki ortak çalışma usûlü.*

Taḫılın biçmĕge bir vaḳt ol ʿazīz / **İmeci** itdürmiş-idi anda nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5428). [imeci,]*

imtiḫān: *Denemek, sınama.*

Dir Külü Ḫan keşişe bu **imtiḫān** / Nicesi itmek gerek digil hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2488). [imtiḫān,]*

imtiḫān: *Denemek, sınamak.*

Keşiş eydür **imtiḥān** böyle gerek / Hem bu nevʿe itmesidür yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2489). [imtiḥān,]*

imtiḥān eyle-: *Sınava çekmek.*

Ḳazana ḳoyup anı gör n'eyledüm / İmtiḥān anuñla anı eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2581). [imtiḥān eyle-, --dü, --m]*

imtiḥān it-: *Denemek, sınamak.*

Didi āsānı budur ol dem keşīş / İmtiḥān itmĕge bulavuz bir iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2485). [imtiḥān it-, --mĕ, --ge]*

Müşkili budur idincek imtiḥān / İder ise didügümüzi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2486). [imtiḥān it-, --in, --cek]*

Bir daḫı itmek dilersiz imtiḥān / İdicek ol imtiḥānı siz ḳaçan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2553). [imtiḥān it-, --mek]*

Ḳubbe üstinde uçınca nā-gehān / Çaġırup Ḫūnkār'a ider imtiḥān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5834). [imtiḥān it-, -er]*

imtiḥān it: *Denemek, sınamak.*

Cān Baba dir rāżīyam līkin velī / İtdüñüz bir imtiḥān siz evveli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2552). [imtiḥān it, --dü, --ñüz]*

imtiḥānı it-: *Sınamak, denemek.*

Bir daḫı itmek dilersiz imtiḥān / İdicek ol imtiḥānı siz ḳaçan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2553). [imtiḥānı it-, --icek]*

imtiyāz: *Ayrıcalık II seçkinlik.*

Hem imām heştümden olmışdı mücāz / Bu şerefle bulmış-ıdı **imtiyāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1109). [imtiyāz,]*

imtiyāz bul-: *Ayrıcalık kazanmak.*

Eyleyüben ḳıldılar anı mücāz / Buldı anuñla olardan imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3035). [imtiyāz bul-, --dı]*

iñ: *Yukarıdan aşağıya doğru gelmek.*

Gökçe gögercin ṭonına girdiler / Süzilüben yir yüzine **indiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1299). [indiler, -di, -ler]*

Bir rükūʿa da Saʿīd'üm **in** didi / Uşda gördüñ ḥāl nedür yaḳīn didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [in,]*

iñ: *1. İnmek.*

İnüben yirinde eylĕdi ḳarār / Gör nice oldı kerāmet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1156). [inüben, -üben]*

Bir gögercin ṣūretinde çün ḳonar / Silkinüp ādem olup ṭamdan **iner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5980). [iner, -er]*

Çün gögercin gök yüzine ol uçar / Mülk-i Rūm'uñ ḥaddine uçup **iner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6085). [iner, -er]*

Yüz sürüyüp ḳarşı geldi aña yayan / Ḥācī Bektaş daḫı daşdan def`ī **iner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6228). [iner, -er]*

iñ: *Allah'tan emir gelmek.*

Gördi bir ucında bitmiş bir köken / Uzanuban ṭal ṣalmışdı **iñen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1481). [iñen, -en]*

iñ: *Ağmak; bir taşıt veya binek hayvanından yere basmak, binmek karşıtı (GTS).*

İndi atdan Güreleş begler ḳamu / Sürdiler ḳademlerine cümle rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2772). [indi, -di]*

iñ: *Bir taşıt veya binek hayvanından yere basmak.*

Ṭuz Köyi'ne gelüp atdan **indiler** / Aḫı evine gelüben ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3307). [indiler, -di, -ler]*

iñ: *(Yere) inmek.*

Nice üc gün siz ikindin gitdüñüz / **İnmedin** gün uşda yine yitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [inmedin, -medin]*

iñ: *Mağara.*

Ol gice bir köyde ārām ḳıldılar / Sīl **ine** irte geçĕvüz didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5044). [ine, -e]*

iñ: *(Bulunduğu yerden) Aşağı gelmek, inmek. II Attan inmek.*

Çün sarāya irdi atından **iner** / Girüben ḳaṣra çün anasın görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 345). [iner, -er]*

Böyle diyüp çün tekūr atdan **iner** / Oldı yayan ne ki varsa cümle er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 928). [iner, -er]*

iñ: *En; sıfatların üstünlük derecesini kurmada kullanılır.*

Gördi Ḥaḳḳ'ı ol Resūl-i ḥāfıḳīn / Bī-zamān u bī-mekān u keyf ü **īn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [īn,]*

in-: *Yukarıdan aşağıya doğru gelmek.*

Bir daḫı hem yayladan **inincegez** / Güzle yurdına gelüp ḳonıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2653). [inincegez, --ince, --gez]*

Daḫı giderlerdi andan yaylaya / Yayladan girü **inincek** güzleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2661). [inincek, --incek]*

Emr ider ḳondurdılar bir ḫoş yire / **İnüben** çün oldılar rāḥat yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4369). [inüben, -üben]*

in-: *1. İnmek.*

Ḳaraöyük üstüne ṭurup ḳonar / Didi bismi'llāh Öyük üzre **inüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6086). [inüp, -üp]*

in-: *Ağmak; bir taşıt veya binek hayvanından yere basmak, binmek karşıtı (GTS).*

Bir yañadan kendü fertūt oldı pīr / Ata binüp **inemezdi** dārū-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 711). [inemezdi, --e(mez), --di]*

in-: *(Binilen bir hayvan veya taşıttan ayrılarak) Yere ayak basmak.*

Ḥaydar arḳasına **inüp** andan ṭurur / Hem daḫı Cebrā'īl eydür yā ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 186). [inüp, -üp]*

Gördi bir görklü yigit nūrı ṭamar / **İndi** atından diler baġlar atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 275). [indi, -di]*

Ṣor aña ḳandan gelür ḳanda gider / Ḥādim **inüp** vardı anuñ ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 278). [inüp, -üp]*

İndi aṣlandan ider miskinligin / Bildi kim Ḫūnkār ulu erdür yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2976). [indi, -di]*

Ṭurdı ol ṭaş **indi** üstinden revān / Yüz süriyü irdi bunlar da i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [indi, -di]*

Ṭañlayup **indi** ḳatırdan ol daḫı / Pes muvāfaḳat mürüvvetdür aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3471). [indi, -di]*

Bu varınca atdan **indi** ol daḫı / Dutdı atın varubanı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4581). [indi, -di]*

İndi eşekden hemīn Sulṭān Ḥācım / Ol kerāmet kānı ol ʿummān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5196). [indi, -di]*

Sözlerini işidicek ol ʿazīz / Eşeginden yir üzere **indi** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5218). [indi, -di]*

Kim vilāyetle yürütdi ṭaşı ol / **İnüp** arslāndan bıraḳdı elden ılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6227). [inüp, -üp]*

in-: *(Bulunduğu yerden) Aşağıya doğru gelmek.*

Tesbīḥ ü tehlīl ile itdi niyāz / Girü **indi** gördiler çün kim anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6743). [indi, -di]*

Süzülüp rāst **indi** anuñ üstine / Pençe urup getüreydi destine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1321). [indi, -di]*

Pes ol arduç ḳıbleye ḳarşu döner / Ḫūnkār üzre püri budağı **iner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [iner, -er]*

Ḳırşarı'nda bir ulu çay var idi / **İndi** ṣuya ḳalbi yüz efkār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [indi, -di]*

Bu sözi nāyib işidüben döner / Girü Ḳırşehri'ne varuban **iner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1827). [iner, -er]*

Çün aġacdan **indi** ol ḳuṭb-ı cihān / Ṣaru Ḫūnkār yanına düşdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2026). [indi, -di]*

Açdı bir kepeng gördi nerdübān / Nerdübāndan aşaġa **indi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3276). [indi, -di]*

Yüzi ḳoyu secdeye **indi** revān / Yatdı ḳırḳ gün anda lā-yaʿḳıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3585). [indi, -di]*

Cāriye **indi** görince dir kişi / Yoluña git var terk it bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [indi, -di]*

Çün delüp kilsāyı **indi** ber-zemīn / Rāst keşīşüñ üstine **indi** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4889). [indi, -di]*

Çün delüp kilsāyı **indi** ber-zemīn / Rāst keşīşüñ üstine **indi** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4889). [indi, -di]*

Gözlerine ḳarşu ol ṭoġan **iner** / Ṭurduġı yirüñ çaḳ altına ḳonar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4921). [iner, -er]*

Ol dem ol girü ḳalan şu da dönüp / Yolına oldı revān andan **inüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [inüp, -üp]*

Ḫˇācesinüñ mektebin anda görür / Ol muʿallim-ḫāne üstüne **iner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5979). [iner, -er]*

inābet: *El verilmiş.*

Hep ʿalem tuġ u icāzet ehli-di / Çār ʿalāmetle **inābet** ehli-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4804). [inābet,]*

inābet: *Her türlü günahlardan kaçınacağına Allah ve Resûl'ü ve o tarîkatın pîri nâmına söz vererek bir şeyhe bağlanmak.*

Andan icāzet **inābet** ṭapşurur / Ḫalīfelik ḥükmini küllī virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1175). [inābet,]*

ʿinād it-: *Direnmek, ayak diremek; birine karşı çıkmak, karşı düşünce ileri sürmek II ısrarcı olmak, üstelemek.*

Kibr ü kīn ṭutmaya itmĕye ʿinād / Ḫırṣ u buḫlı terk ide itmeye fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5824). [ʿinād it-, -me, -ye]*

inʿām: *Lutuf, ihsan.*

Bize çaġırtmaḳ dilerler nāmını / Baʿd ez-ān luṭf eyleye **inʿāmını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3514). [inʿāmını, -ı, -nı]*

inʿām: *İyilik, ihsan, lütuf; ikram.*

Eyledi ḫoş ʿizzet ü ikrām aña / Ḫayli çoḳ iḥsān-ıla **inʿām** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5362). [inʿām,]*

inʿām eyle-: *İhsan etmek, bağışlamak.*

Bir niçe gün ṭurup ārām eyledi / Er murādın aña inʿām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4089). [inʿām eyle-, --di]*

inʿām it-: *Nimet verme.*

Saña ʿizzet eyleyĕ ikrām ide / Ol yeri luṭf eyleyüp inʿām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5500). [inʿām it-, -e]*

Aña key ġāyāt-ıla ikrām ider / Ol yiri vaḳf eyleyüp inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5507). [inʿām it-, -er]*

Türbesin idüp ziyāret pādişāh / Virdi altun itdi inʿām pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5857). [inʿām it-, -di]*

Ceddi Otman geydügi-çün kisvetin / İtdi inʿām aldı şāh da himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5859). [inʿām it-, -di]*

inʿām it-: *Ar.T. "bağışlamak, ihsan etmek".*

Ḳardaşınuñ şancaġın inʿām ider / Çünki ʿāmdur luṭfı gine ʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4258). [inʿām it-, --er]*

inʿām it-: *Bağışlamak, ihsan etmek.*

Gelüben Ḳarayük'e ārām ider / Sevüci muḥiblere inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2350). [inʿām it-, --er]*

inan-: *Bir şeyin doğruluğuna güvenmek, onaylamak, kabul etmek.*

İşidüp masḫaraya alur anı / Yaʿnī ki **inanmadı** gör ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3079). [inanmadı, -ma, -dı]*

Ḫalḳı kim inandı kim **inanmadı** / Anuñ-ıla degmesi hem ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4470). [inanmadı, -ma, -dı]*

inan: *Bir şeyi doğru olarak benimsemek,ona güvenmek.*

Oḳumaḳ vācib durur laʿnet **inan** / Nice ḳatl itdüklerin dirsem tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 243). [inan,]*

Ḥamli belürdi ol erüñ çün zenān / Gün-be-gün ḳarnı gebe oldı **inan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2178). [inan,]*

Didi şeyḫ ḫana ki iy devletlü ḫan / Girçegem sözümde sen baña **inan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [inan,]*

Ol nidāñuzda Nişābūr'dan hemān / Yüriyüp Ercīs'e irişdüm **inan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2516). [inan,]*

Öñini yıġma ki ṣoñına ḳalan / Ḥişşe-i segdür bil anı sen **inan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3828). [inan,]*

Çıḳarur ol üç biñ altunı hemān / Cāriyeye gösterüp dir gör **inan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [inan,]*

Görmedük dirler aña beñzer ṭoġan / Key ḳatı maḥbūb durur bize **inan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [inan,]*

Daḫı anda her ne varsa dervīşān / Didiler olmaz revā hergiz **inan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5108). [inan,]*

Ḳorḳusından ejderüñ hem ol eşek / Ḳan ḳaşandı anda **inan** ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5198). [inan,]*

Türbe ḳurşunını örten bī-gümān / Şāh Sulṭān Bāyezīd'dur sen **inan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5860). [inan,]*

Bu vilayete **inan** ṭutma gümān / Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6271). [inan,]*

inan: *İnanmak, inanma işi.*

Çıḳıcaḳ raḫtın ḳamu ışmurladı / Bir **inanduġı** yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4053). [inanduġı, -duk, -ı]*

Her nesi var-ısa hep ışmurladı / Bir **inanduġı** yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4155). [inanduġı, -duk, -ı]*

inan: *İnanmak II güvenmek.*

Bu ḳadar işiyle daḫı ḳanmaduḳ / Ol faḳīrüñ sözine **inanmaduḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2622). [inanmaduḳ, -ma, -du, -k]*

inan: *Bir şeyin doğruluğuna güvenmek, onaylamak, kabul etmek.*

Adını çaġır da elbetde size / Bilüñüz taḥḳīḳ **inanuñ** bu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3518). [inanuñ, -uñ]*

Ḫalḳı kim **inandı** kim inanmadı / Anuñ-ıla degmesi hem ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4470). [inandı, -dı]*

inan: *Bir şeyin doğruluğuna güvenmek, onaylamak, kabul etmek.*

Görmeyince sen baña **inanmaduñ** / Görüben beş ṭaş remzin ḳanmaduñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2032). [inanmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

Yutdı ol buġdaydan iki dānesin / Bunı yutmaḳdan n'olur **inanasın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2175). [inanasın, -a, -sın]*

inan: *Bir duruma ikna olmak, kanaat getirmek.*

Şimdi bir ulu aġaç bitmişdür ol / Gör **inanmazsañ** var iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [inanmazsañ, -maz, -sa, -ñ]*

Ger **inanmazsañ** diyĕyin bir kelām / Bilesin bundan sözüñ ṣıdḳın tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2413). [inanmazsañ, -maz, -sa, -ñ]*

inan: *Bir şeyin varlığını, doğruluğunu kabul etmek.*

Cūş idüp ḳıldı semāʿı ol zamān / Girdi abdāllar da bu söze **inan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2228). [inan,]*

inan: *Bir şeyin doğruluğuna güvenmek, onaylamak, kabul etmek.*

Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / Ere **inanup** Ḥaḳḳ'a īmān getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5791). [inanup, -up]*

inan: *İnanmak, itimat etmek.*

Ḫˇāce Aḥmed Yesevī babañ senüñ / Gönderüpdür beni saña **inanuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 788). [inanuñ, -uñ]*

ʿināyet it-: *Yardımda bulunmak.*

Ḥaḳ ʿināyet itdi bunda gelmişem / Hem vilāyet birle bendüñ almışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 789). [ʿināyet it-, --di]*

ʿināyet kıl-: *Lutfetmek, ihsan etmek.*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī'nüñ ḫürmeti / Bu żaʿīfe ḳıl ʿināyet şefḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1037). [ʿināyet ḳıl-,]*

inbisāṭ: *Ar. 1. Yayılmak, açılmak. 2. Vüs'atlenmek, tevessü. 3. Gönül açıklığı, ferahlılık.*

Elin öpübeni ḳıldılar neşāṭ / Şādī-y-ile ḫoş bulurlar **inbisāṭ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5211). [inbisāṭ,]*

inbisāṭ bul: *Gönül ferahlığı bulmak.*

Şād olup selvetle bulur inbisāṭ / Ulu ṭoy ḳıldı velīme eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 323). [inbisāṭ bul, --ur]*

Bu gelen dervīşlere çekgil sümāṭ / Yiyüben tā ki bulalar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3797). [inbisāṭ bul, --a, --lar]*

inbisāṭ ḳıl: *Sevinmek, rahatlamak, neşelenmek.*

Cān u dil şādīyle ḳılur inbisāṭ / Göricek sulṭān yüzini oğlınuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 406). [inbisāṭ ḳıl, --ur]*

inbisāṭ ol: *Yayılma, genişleme, açılma II. Gönül ferahlığı olmak, rahatlamak.*

Gĕtürürler gerdegine nāz-ıla / El ele virdiler oldı inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 367). [inbisāṭ ol, --dı]*

inçä: *Öyle, şöyle.*

Didi iy dervīş zūd **īncā** biyā / Çün sözin Güvenc işitdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [īncā,]*

inçe: *1. ince 2. çokça damıtılmış, kaliteli (şarap).*

Ṣoyunup girdi Saʿīd legençeye / Gör bu sırrı **inceden** ne inceye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3650). [inceden, -den]*

inçe: *Kendi cinsinden olanlara göre dar ve kalınlığı az olan, kalın karşıtı.*

Ṣoyunup girdi Saʿīd legençeye / Gör bu sırrı inceden ne **inceye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3650). [inceye, -y, e]*

inçe: *Dar.*

İnce elekden elerdi hem anı / Süd ile yaġ-ıla yoġurur anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4619). [ince,]*

incecik: *Çok ince, incecik.*

İki ḳat eylĕdi ortadan büker / **İncecik** birini ardından diker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4361). [incecik,]*

incid: *İncitmek, zarar vermek.*

Ḳulı ḳotanı görüp şāyed seni / Dögüben **incideler** var iy tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4749). [incideler, -+eler]*

incil: *Dört kutsal kitaptan Hz. Îsâ'ya indirileni.*

Dīn-i Naṣrān'ı ṭutardum ben ezel / **İncil'üñ** ḥükmiyle iderdüm ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2607). [incil'üñ, --üñ]*

incin-: *Zarar görmek.*

Bunlara güç gelüben **incindiler** / Bu ışıḳ ne dir diyüben döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5060). [incindiler, -di, -ler]*

incin-: *Birinin herhangi bir davranışı yüzünden üzüntü duymak, gücenmek, kırılmak.*

Böyle diyüp **incinür** dervīşleri / Ḫizmet itmez ḳaldı tekye işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 757). [incinür, -ür]*

Ḥācī Bektaş ġār içindeydi daḫı / **İncinür** münkirlere er iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1032). [incinür, -ür]*

incin-: *Birinin herhangi bir davranışı yüzünden üzüntü duymak, gücenmek, kırılmak.*

Didi siz ṭāyifeden gel bizi gör / **İncinüp** ḳatı vü oldı bī-ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2298). [incinüp, -üp]*

incindiklerinden: *Kırıldığı için.*

Yaʿnī **incindiklerinden** gemiye / Binmez-idi gider-idi bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4860). [incindiklerinden,]*

incit-: *Birini üzmek, kırmak, gücendirmek.*

Alup istihzāya **incidür** idi / Herze vü heẕyān sözler dir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3175). [incidür, -ür]*

indi: *İmdi, şimdi.*

Oturur-iken o Ḳara İbrāhīm / Şol dem **indi** üstine bir yıldırım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5176). [indi,]*

indür: *(Yukarıdan aşağıya doğru) Gelmesini, inmesini sağlamak.*

Didi başuñdakin **indür** öñüme / Baʿd ez-ān ṣafā naẓar himmet uma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1443). [indür,]*

Tekneyi **indürüp** öñinde ḳodı / İşbu nāndan luṭf idüp yiyüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1532). [indürüp, -üp]*

Yir yüzi ḳar yoḳ aġaçda bir varaḳ / Nice elma **indürem** bu söze baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [indürem, -em]*

Yüküni çözdi vü **indürdi** yire / Umusı bu er gine naṣīb vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [indürdi, -di]*

Ser-tırāşa ḫoş işāret eyledi / Mūyumuz **indür** diyüben söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4023). [indür,]*

indür: *Çıkarmak.*

Ḳamusı **indürdiler** kisvetlerin / Geçüben peymānçeye birin birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1386). [indürdiler,]*

indür: *İndirmek.*

Ol direk üstine bir tava ḳodı / **İndürevüz** gine biz bunı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [indürevüz, -evüz]*

indür: *Yukarıdan aşağıya doğru inmesini sağlamak.*

Ḳanḳısın **indüreyin** baḳ yuḳaru / Yuḳaruya baḳdı andan çün Ṣaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2021). [indüreyin, --eyin]*

indür-: *İndirmek.*

Ḳarşu varup anları **indürdiler** / Ol müsāfir-ḫāneye ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2070). [indürdiler, -diler]*

indür-: *(Yukarıdan aşağıya doğru) Gelmesini, inmesini sağlamak.*

Başlarına urdı tekbīrle gine / Şeyḫ Loḳmān daḫı kisvet **indürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6746). [indürür, -ür]*

Ṭurdı yirinden o dem Bektaş hemān / **İndürür** ol vaṣlaları ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1166). [indürür, -ür]*

Tīz yitübeni atından **indürür** / Ṣıḳuban cānını tenden göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3156). [indürür, -ür]*

Dutubanı yuġıyı da **indürür** / Nuṭḳ-ı pākini kelāmı gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3612). [indürür, -ür]*

Getürüp bunları atdan **indürür** / ʿİzzet-ile ḫoş evine ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3873). [indürür, -ür]*

İndürür atdan keser başın revān / Görüben Otman Beg oldı şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4448). [indürür, -ür]*

Ḫānedānına getürüp **indürür** / ʿİzzet-ile menziline göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4491). [indürür, -ür]*

inek: *Inek.*

Gördi cāriye **inekler** yilini / Süd-ile ṭoptolu olmışdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1921). [inekler, -ler]*

inek: *Dişi sığır.*

Didi Ḫünkār buzaġılar emmedi / İşide gör varup **inegi** emdi mi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1920). [inegi, -i]*

Çıñ ṣabāh **inek** ki ṣalmışlar ıdı / Buzaġı yanına gelmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1913). [inek,]*

Çün öyüge çıḳdı gördi buzaġı / **İnek** ile bile otlar bayaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1918). [inek,]*

inek: *Dişi sığır.*

Çünki ṣaġdılar **inekleri** heme / Ṣaldı buzaġıları vara eme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1923). [inekleri, -ler, -i]*

iñen: *Pek fazla, epey.*

Ṣıdılar Ḫūnkār'dan **inen** gevheri / İçi ṭaşı pāk-idi yavlaḳ arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4571). [inen,]*

iñen: *Aşırı derecede, o kadar.*

ʿAṣra dek ol yirde eylĕdi ḳarār / Gördi **iñende** özi Ḫūnkār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3682). [iñende, -de]*

iñen: *Asla sakın.*

Çagırup dir aña iy yār-ı ʿazīz / Berü gel luṭf eyle **iñen** gitme tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3147). [iñen,]*

iner: *Bir yerden başka bir yere gitmek, varmak.*

Pes ḥavālet aluban girü döner / Gelüben menziline girü **iner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3076). [iner, -(e)r]*

inĕr-: *Bulunduğu yerden aşağıya doğru düşmek, gelmek.*

Ḳubbeden **inĕr-iken** miʿmār yire / Ṭut yā Bektaş dir çağırup ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [inĕr-iken, -iken]*

infiʿāl: *Ar. gücenme, darılma, kızgınlık.*

Ḳolları olsun açuḳ gitsün o ḥāl / Görmesün dir baʿd ez-ān ol **infiʿāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [infiʿāl,]*

inīle: *İnlemek, sızlanmak.*

Bir gice yatur-iken beliñledi / Ṭurı geldi oturup **iñiledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1674). [iñiledi, -di]*

inkār eyle: *Reddetmek, kabul etmemek.*

Key ṣaḳın sözüme inkār eyleme / Çün işitdi şeyḫ Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6642). [inkār eyle, --me]*

inkār eyle-: *Reddetmek, kabul etmemek.*

Sen misin dir bizi inkār eyleyen / Ḥaḳḳumuzda herze hezyān söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3084). [inkār eyle-, --y, --en]*

inkār it-: *Saklamak, gizlemek.*

Girçek erdür diyü iḳrār itdüñüz / Ḫaçı ḳoyup putı inkār itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 918). [inkār it-, --di, --ñüz]*

inkār it-: *Kabul ve tasdik etmemek, tanımamak.*

Bir zamāndan yine inkār itdiler / Münkir olan baʿżı tekrār itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1012). [inkār it-, --di, --ler]*

Didi Ḫūnkār çāre yoḳdur ölür ol / İtdügi inkār cezāsın bulur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2181). [inkār it-, --düg, --i]*

inḳıyād kıl-: *Boyun eğmek, teslim olmak.*

Ġurrişi bebr ü pelengdendür ziyād / Ursa el şīri ḳılaydı inḳıyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4331). [inḳıyād ḳıl-, --a, --y, --dı]*

iñle: *Acı, üzüntü belirten kesik sesler çıkarmak.*

Çünki ḫalḳuñ sözini şeyḫ diñledi / Ġayretinden zārī ḳılup **iñledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 708). [iñledi, -di]*

inöñü: *Yer ismi.*

İnöñi'nde Erṭuñrul'a yitdiler / Atları ḳara ḳoyuban ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6311). [inöñi'nde, -n, -de]*

ins ü cin: *İnsanlar ve cinler.*

İns ü cin çāker olan dāʿī felek / Şāh gerek ṣoñra ṣanup tedbīr ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6337). [ins ü cin,]*

inşāallāh: *"Allah dilerse, Allah nasip ettiyse" anlamlarında dilek anlatan bir söz.*

Didi daʿvet vaḳti degil fāriġ ol / Vaḳti gelse **inşāallāh** varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6153). [inşāallāh,]*

inşāʾallāh: *"Allah dilerse, Allah nasip ettiyse" anlamlarında dilek anlatan bir söz.*

İẕn-i Ḥaḳ'la çille-i merdānı biz / Çekelüm dir **inşāʾallāh** ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4550). [inşāʾallāh,]*

inṣāf: *(Ar.) Hakka ve adâlete uygun davranış, nefse değil vicdana uyarak adâletle hareket etme, merhametli davranma.*

Geçdiler peymānçeye **inṣāf** içün / İtdiler miskinligi iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3030). [inṣāf,]*

inṣāf it-: *Hakça davranmak, adâlet göstermek, acıyıp merhamet etmek.*

Bir gün inṣāf itdi ol merd-i dilīr / Hep günāhum ʿafv olacaġını dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3118). [inṣāf it-, --di]*

inş'allāh: *Eğer Allah isterse, Allah nasip ederse" anlamında dilek sözü.*

İsmāʿīl'üm ṣat bunı vir niʿmete / Ḥaḳ berekāt vire **ş'allāh** ki yite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3799). [ş'allāh,]*

inşā'llāh: *Eğer Allah isterse, Allah nasip ederse" anlamında dilek sözü.*

N'ola **inşāllāh** ḫayırla iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 221). [inşāllāh,]*

ins-ile cān: *İnsan ve cin taifesi.*

Hep muḥibdür ně ki var **ins-ile cān** / Seyyid-i Maḥmūd Ḫayrān ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6210). [ins-ile cān,]*

intifāʿ bul-: *Fayda bulmak, yararlanmak.*

Yaʿnī bir baḫt idüp olursa nizāʿ / Ol kitāblardan bulalar intifāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3454). [intifāʿ bul-, --a, --lar]*

intikāl: *Dünyadan ahirete göçmek, vefat etmek.*

İntiḳālinden ilerü ser-te-ser / Her biri destūrla ḳılmışdı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4807). [intiḳālinden, -i, -(n)den]*

intiḳāl it-: *Göçmek. II Ölmek.*

Dir kemālüm biz idince intiḳāl / Ṭurġıl andan Rūm'a eyle irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4875). [intiḳāl it-, -ince]*

intikāl kıl: *(Bir yerden başka bir yere, bir durumdan başka bir duruma) Geçmek göçmek, vefat etmek.*

Ḳıldı İbrāhīm anda intiḳāl / Şehr-i Turfan'da anı defn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 265). [intiḳāl ḳıl, --dı]*

intikāl kıl-: *(Bir yerden başka bir yere, bir durumdan başka bir duruma) Geçmek göçmek, vefat etmek.*

Çün Cemāl Seydī ḳılıncaḳ intiḳāl / Ḳara Gölcük'de ḳılurlar irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4865). [intiḳāl ḳıl-, --ıncaḳ]*

intiẓār kıl-: *Beklemek, bakmak.*

Ol gice anda yatup ḳıldı ḳarār / Ṣubḥ olmasına ḳılur intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1858). [intiẓār ḳıl-, --ur]*

Eyledi mesken ṭutup anda ḳarār / Emr-i Ḥaḳḳ irince ḳıldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3756). [intiẓār ḳıl-, --dı]*

intiẓār ol-: *Beklemek.*

Varuban hem anda oldı ber-ḳarār / Oldı Ḥaḳ emrine anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2988). [intiẓār ol-, --dı]*

Pes dönüp meskenine itdi ḳarār / Emr-i Ḥaḳ'la oldı anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3164). [intiẓār ol-, --dı]*

Otuz altı yıl Ḳarayük'de ḳarār / Eyleyüp Ḥaḳ yola oldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4801). [intiẓār ol-, --dı]*

intiẓār ol: *Beklemek.*

Ḥācī Bektaş gelmesine oldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 209). [intiẓār ol, --dı]*

Ḥaḳḳ'ıñ emrine oluban intiẓār / Varup İbrāhīm Ḫorāsān'a yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 247). [intiẓār ol, --uban]*

Şād olup vaẖ'ına oldı intiẓār / Müddeti irdi geçüben ay u gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 321). [intiẓār ol, --dı]*

inziʿāc: *Yerinden koparma, sökülme.*

Aluban andan başına ide tāc / Görmeye aṣlā ziyāndan **inziʿāc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4364). [inziʿāc,]*

inziʿāc giděr: *1.Yerinden koparma, sökülme. 2.Tas: Allah'a tam teveccüh ederek dünyevî emelleri bırakmak.*

Yumdı gözlěrini çün kim didi ac / Açdı gözlěrin giděrüp inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3676). [inziʿāc giděr, --üp]*

inziʿāc ol: *Yerinden koparma, sökülme.II.Tas: Allah'a tam teveccüh ederek dünyevî emelleri bırakmak. (luggat.com).*

Şādī ḳıl cānı oladur inziʿāc / Kim Vilāyet-nāme'sinden vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 216). [inziʿāc ol, --a, -dur]*

ir: *T.Yetişmek, vasıl olmak.*

Ḫānedānına **irerler** Ḫˇāce'nüñ / Araruz dirler evüñ daḥı senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 619). [irerler, -er, -ler]*

Giyesilerini almış ortaya / Yudar **irdügini** ḳomaz irteyě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3488). [irdügini, -düg, -i, -n, -i]*

Děñiz ortasına **irincek** i yār / Key muḫālif esdi ol dem rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4045). [irincek, -incek]*

Hele ol devletlüye piş-rev gelür / **İrdügin** erüñ aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5226). [irdügin, -düg, -in]*

ir: *Ulaşmak, nail olmak, ermek.*

Ṣofra vü çırāḳ icāzet virdiler / Cümle erkānı aña **irürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2885). [irürdiler, -ür, -di, -ler]*

Gemiye ḳoydum giderdüm bir zamān / Deñiz ortasına **irincek** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4711). [irincek, -incek]*

ir: *Gelmek, ulaşmak.*

Ġusl iderken mollālar **irdi** hemīn / Çevre aldı giyesilerin kemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3481). [irdi, -di]*

ir: *Ermek, ulaşmak.*

Aḳsarāy'dan Engürü'den tā Sivaz / Aña **irincěye** dek ṭūl u dırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2648). [irincěye, -ince, -y, -e]*

Naẓara **irince** ḳılmadı ḳarār / Eyledi ġurbet seferle iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4791). [irince, -ince, -, -]*

ir: *Ulaşmak, erişmek.*

Nöbet İdrīs'e **irür** bir gün meger / Fāṭıma'ya dir işit ḥālden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [irür, -ür]*

ir: *Er (erken).*

Bişer-iken yā ḳotarılur-iken / Çün çaġırursın çaġırġıl **ir** iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5329). [ir,]*

ir: *Erişmek, ulaşmak, gelmek.*

Yanına aldı pes anı bir zamān / Bir zamāndan ṣoñra **irdi** emr-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 333). [irdi, -di]*

Çün semāʿ emrin **irürdi** āḫire / Ṣoḥbeti neye irişdi bir gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [irürdi, -ür, -di]*

ir: *Erişmek, ulaşmak.*

Birin ikin seferinde fevt ola / **İrmeyüp** evine yabanda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5407). [irmeyüp, -me, -y, -üp]*

ir: *Ermek, ulaşmak.*

Pes üçüncisi budur kim **irmişem** / Ḥamdu li'llāh Ḥaḳ cemālin görmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2518). [irmişem, -miş, -em]*

ir: *Erişmek, ulaşmak.*

Daḫı ne vaḳte degin ol ṭurısar / Ḥaḳ bilür kim ne zamāna **iriser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [iriser, -iser]*

Ol ne Ḥaḳḳ'uñ raḥmetine **iriser** / Ne riyāż-ı cennet içre giriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5607). [iriser, -iser]*

ir: *Ulaşmak, erişmek; kavuşmak.*

Yüri köyüñ ṭaşrasını görelüm / Gitmedin ıraḳ biz aña **irelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1566). [irelüm, -elüm]*

Siz ḳapuya ṭolanuñ biz görelüm / İşbu sırruñ ġavrine dir **irelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2805). [irelüm, -elüm]*

Şol geçende geldüginde gördüñüz / N'itdi Mollā'ya bu sırra **irdüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3380). [irdüñüz, -dü, -ñüz]*

Er gerek kim cismi nefsi ide terk / Nefsi öle cānına **irmeye** merg *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [irmeye, -me, -ye]*

ir: *Erişmek, ulaşmak.*

Emr-i Ḥaḳ'la baʿdehū Ḫıżr'a **irür** / Büremědik ṣaḳlayup daḫı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 157). [irür, -ür]*

ir: *Erişmek, ulaşmak, nail olmak.*

Anda istifrāġ itdüm ört anı / Bil naṣîbe **irgürüp** duram seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5455). [irgürüp, -gür, -üp]*

ir: *"Ermek", ulaşmak, ermek, nail olmak; vasıl olmak.*

Naḳldür bir ṭālib **irse** ḳatına / Yüz uruban Ḫˇāce'nüñ ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1112). [irse, -se]*

Zedelenmedin bu sīb **irse** didüñ / Bundan er luṭf eyleyüp görse didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3052). [irse, -se]*

Eyle ḳılubanı alup gitdiler / Ḳarayük'e **irdi** gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3627). [irdi, -di]*

Üc çile de bunda çıḳarmaḳ gerek / Ḳabūliyyet-ḫāneye **irmek** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3646). [irmek, -mek]*

Sürüben **irdi** cemāʿat-ḫāneye / Ḳalḳdı anlar itdi ikrām Ana'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3818). [irdi, -di]*

Niçe günden ṣoñra irer ol nefes / **İrdi** ḥayyiz-i ḳabūl feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3846). [irdi, -di]*

Gine gör Fāṭıma oldı ḥāmile / Müddet **irdi** hafta vü eyyām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3856). [irdi, -di]*

Ḳalḳdı Ḫūnkār oradan oldı revān / **İrdi** bostāncı maḳāmına hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3972). [irdi, -di]*

İrdi meydān ḳapusına çünki ḳul / Begine ne ḥāl gelmiş gördi ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [irdi, -di]*

Çün gemi Rūm'dan yaña oldı revān / Ḳudret-ile Ṣamsun'a **irdi** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4154). [irdi, -di]*

İrdi feryādcı Tatar ʿahdi ṣıdı / Çapdı mülki ġāret eylědi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4199). [irdi, -di]*

Gice gündüz gitdi yolı aluban / Tā ki Ḳarayük'e **irdi** gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4227). [irdi, -di]*

Ḳarayük'den gidüben Erṭuñrul Alp / **İrdi** ere aluban menzili hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4229). [irdi, -di]*

Sözüñ evveline geldük biz yine / Geldi Otman Beg'e **irdi** söz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4271). [irdi, -di]*

Pādiṣāhdan ʿazm iden ol ulular / **İrdi** Ḳarayük'e ol baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4367). [irdi, -di]*

Tekbīr idübeni urdı başına / Gör ne ulu devlet **irdi** başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4389). [irdi, -di]*

Ḫulefādan birisi **irdi** görür / Ṭutadur diyü atı aña virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4589). [irdi, -di]*

Kendüsi **irdi** Ḳızılca Ḫalvet'e / Gūş ṭutdı irüben bu ṣoḥbete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4590). [irdi, -di]*

Kendüsi alubanı dutdı atı / **İrdi** ardınca hemān Ḫıżr ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4598). [irdi, -di]*

Bir gün ol Güvenc nām merd-i ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına **irdi** nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4671). [irdi, -di]*

Bir bedestāna varuban **irdi** ol / Oturur bir ṣayrafīyi gördi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4695). [irdi, -di]*

Şükr idüp duḫtere aḥvāli didi / Şeyḫ ḳurbına **irdügi** ḥāli didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4777). [irdügi, -düg, -i]*

Ḥażret erenlĕrine vidāʿ idüp / Germiyān'a **irdi** dün ü gün gidüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5005). [irdi, -di]*

Aḳtarılup dervīş oldı iy ʿazīẓ / Ḫiẓmet-ile ululıġa **irdi** nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5016). [irdi, -di]*

Tā Saḳarya Ṣuyı'nuñ kenārına / **İrdi** bunlar göyübeni yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5041). [irdi, -di]*

Ḳolaçuḳ Sulṭān hemān **irdi** aña / Arḳasını eli-le vurdı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5127). [irdi, -di]*

Ḳolaçuḳ Ḫācım idince rıḥleti / **İrdi** erden aña bir şevḳ ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5140). [irdi, -di]*

Aña daḳ **irdi** ḳarañlıḳ şām olur / Vaḳt geçer gün ṭolunup aḫşām olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [irdi, -di]*

Didiler ol ḥāli hiç biz görmedük / Ġavrine yā ḫod bu sırruñ **irmedük** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [irmedük, -me, -dük]*

İrdi der-ḥāl ʿādeti üzre girü / Didi Cemāl-i Seydī'ye bu nevʿe o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5327). [irdi, -di]*

Her ne vaḳtin semʿine irişse söz / Gel diyü erden aña **irse** rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [irse, -se]*

Ḥaḳḳ'a **irmek** ister-iseñ iy hümām / Güft ü gūyı terk idüp bekle maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5725). [irmek, -mek]*

Didi bilüñ **irdi** baña çünki mevt / Dirligümüñ furṣatını itdi fevt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5801). [irdi, -di]*

Şimdi ʿömrüm güni **irdi** āḫire / Cān çıḳup cismim girür ḳara yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5807). [irdi, -di]*

Ġayb oluban **irdi** ḫurmā ṭalına / Çün Medīne şehrine Bektaş yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5968). [irdi, -di]*

Ḫˇāce Ahmed Yĕsevī'ye **irdi** hemān / Ḫˇāce Ahmed Yesevī'ye geldi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5998). [irdi, -di]*

Kim tevażżuʿ birle **irür** Ḥaḳḳ'a iren / Ḥācī Bektaş gördi eren oldı mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6169). [irür, -ür]*

Ġam yime ki ʿafv idiser pādişāh / Ḳara İmīrza çünki **irdi** ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6331). [irdi, -di]*

ir: *Erişmek, ulaşmak, dokunmak, yetişmek.*

Yiñmege gögercini itdi iʿtiḳād / Ḫışm-ıla **irince** erüñ üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6110). [irince, -ince]*

ir: *"Ermek", ulaşmak, ermek, nail olmak; vasıl olmak.*

İrdi anda Sidre'ye çünki Resūl / Geçmedi andan ḳaldı Cibrīl pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 119). [irdi, -di]*

Çün sarāya **irdi** atından iner / Girüben ḳaṣra çün anasın görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 345). [irdi, -di]*

Ḫorāsān mülkine **irdi** gör n'ider / Arayuraḳ ṭaġları nā-gāh bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6652). [irdi, -di]*

Aldı anı eyledi zīr ü zeber / Nā-gehān **irişdi** emr-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 264). [irişdi, -iş, -di]*

Gönderür ol meclise **irişdi** çün / Bes ṭaʿām ardınca Mūsā şerbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 301). [irişdi, -iş, -di]*

Leşkerin çekdi vü Ḥaydar gitdi çün- / Ol Bedaḫşān mülkine **irişdi** ün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 657). [irişdi, -iş, -di]*

Çün ʿAmū üstine **irişdi** bular / Gelüben anda yiter ol yidi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [irişdi, -iş, -di]*

Andan **irdi** bil Muḥammed Bāḳır'a / Andan **irdi** pes İmām-ı Caʿfer'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1105). [irdi, -di]*

Geçüp andan **irdi** Lūristān'a ol / Ol veliyyullāh ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1207). [irdi, -di]*

Ḳalḳdı andan Şām'a geldi ol ʿazīz / Cāmiʿ-i Ümeyye'ye **irişdi** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1231). [irişdi, -iş, -di]*

Pes Ḥaleb'den ḳalḳuban oldı revān / Ravża-i Dāvūd'a **irişdi** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1240). [irişdi, -iş, -di]*

Şöyle ḳuvvet-ile ṣıçradı ol er / **İrdi** ʿarşullāha eyledi maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1296). [irdi, -di]*

Cümle-i maḳṣūdına **irişdi** ol / Ḥaḳ ḳatında oldı min ehli'l-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1449). [irişdi, -iş, -di]*

Ḳayı'ya girü gelince fevt olur / Ecel **irüp** Yūnus-ı Muḳrī ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1665). [irüp, -üp]*

Ṭañlacaḳ ṭuruban ata atlanur / Öyle vaḳtinde köye **irişdi** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1830). [irişdi, -iş, -di]*

Çün vilāyet ḥīnine **irdi** ol er / Aġrısı vurdı çeker zaḥmet neler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2179). [irdi, -di]*

Çeç iderlerdi dögüben ṣavurup / Ḳırşarı'ndan şahne gelürdi **irüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2140). [irüp, -üp]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'ı göre geldiler / Çille-ḫāne'ye **irüp** yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2355). [irüp, -üp]*

Çünki Cengiz şehrine **irişdi** şeyḫ / Buluşuban cān-ıla görişdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2405). [irişdi, -iş, -di]*

Çünki Erzingan'a irdüm bā-sipāh / **İrdi** bir dervīş gelüp ṭonı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2609). [irdi, -di]*

Çün gözini açdı gördi Cān Baba / Bildi nereye **irişdi** mertebe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2453). [irişdi, -iş, -di]*

İrdi ejderhānuñ üstine görür / Çeküben gül-bāng ḳatı naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2816). [irdi, -di]*

Çıḳdı Zemzem Ṣuyı'na **irişdi** çün / Gördi Ṣaltuḳ Baba'yı güder ḳoyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2733). [irişdi, -iş, -di]*

Sürüben seccāde gitdi dün ü gün / Sāḥil-i deryā kenār **irişdi** çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2762). [irişdi, -iş, -di]*

Göz açup yumınca Keliġıra'ya / Ḫıżr **irişdi** hemān o araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2828). [irişdi, -iş, -di]*

Ṭurdı ol ṭaş indi üstinden revān / Yüz süriyü **irdi** bunlar da i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [irdi, -di]*

Büyük idi ol ḳaya dīvār mišāl / Ḳatına **irişdi** Ḫūnkār bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2968). [irişdi, -iş, -di]*

Bu dem imiş pes naṣīb **irdük** şük ü r / Görmege müştāḳ ıduḳ gördük şük ü r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [irdük, -dü, -k]*

Atına binübeni oldı revān / Tā ki Ḳırşehri'ne **irişdi** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3054). [irişdi, -iş, -di]*

Gölbıñar'a çün kim **irişdi** Çırāḳ / Gördi erenler dirilmiş ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3057). [irişdi, -iş, -di]*

Ḳalḳuban Deñizli'den oldı revān / Tā ki Ḳarayük'e **irişdi** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3124). [irişdi, -iş, -di]*

Anda geldi ḳıldı istiḳbāl keşiş / Ṣād olur şanki bahāra **irdi** ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3207). [irdi, -di]*

Öyle olsun diyüben ḳalḳdı hemīn / Ṣol dem **irdi** Mekke'ye ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3218). [irdi, -di]*

Pes ṭavāf idübeni döndi gider / Ḳarayük'e **irdi** bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3219). [irdi, -di]*

Ḥayret-ile deng olubanı ṭurur / Ḳardaşı **irişdi** ḳarşudan görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3233). [irişdi, -iş, -di]*

Artlarınca **irdi** Ḫūnkār ḥażreti / Gördi bunlar eylemezler ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3342). [irdi, -di]*

Elini uzatdı **irdi** aġzuma / Ṣoḳdı elini derūn-ı maġzuma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3356). [irdi, -di]*

İllā ki eglenmeyüben döndi tīz / Ṭuz Köyi'ne gine **irdi** ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3368). [irdi, -di]*

Bu yañadan **irdi** Ḫūnkār ḥażreti / Mollāyı vehme bıraḳdı heybeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3390). [irdi, -di]*

Sürdiler Mollā'yı tīz gitdi Saʿīd / Ṣuṣadı'ya **irdi** gör n'itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3617). [irdi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl imiş **irişdi** tīz / Mollā Saʿde'd-dīn ile görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3528). [irişdi, -iş, -di]*

Añuban Allāh adın el uzadur / Yuġıya **irişdi** eli gözedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3610). [irişdi, -iş, -di]*

Sürüben **irişdi** şol dem bunlara / Ṣordı ḳancaru gidersiz anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3623). [irişdi, -iş, -di]*

Ol murād kim bizden iderdüñ ṭaleb / Vaḳt **irişdi** saña virdük bu sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3841). [irişdi, -iş, -di]*

Ol kişi de oldı yolına revān / Ḳayṣeri ḳurbına **irişdi** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3948). [irişdi, -iş, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl'e ol dem buyurur / Bir muḥibb **irdi** diyüben duyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4158). [irdi, -di]*

Ḳarayük'e çün yaḳın **irişdi** ol / Geldügini bildi ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4157). [irişdi, -iş, -di]*

İrişince tā ki Sulṭānöñi'ne / Ḳış **irişdi** anda ḳışladı gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4197). [irişdi, -iş, -di]*

Destūr alup yolına oldı revān / Tā ki Ḳonya'ya **irişdi** ol i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4254). [irişdi, -iş, -di]*

Varuban ber-mūcib-i emr iy ʿazīz / Bir kişi **irişdi** Otman Beg'e tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4328). [irişdi, -iş, -di]*

Çün yaḳın **irişdi** Ḫūnkār ḥażreti / Seyyid ile nice itdi ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4516). [irişdi, -iş, -di]*

Tā ki bāzāra **irişdi** giderek / Göz urup dört yañaya seyr iderek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4694). [irişdi, -iş, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl'e geldiler **irüp** / Ṣād olurlar ḳademine yüz sürüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4931). [irüp, -üp]*

Biz daḫı **irdük** bu resme öñce git / Varavuz uş üstüñe yaraġuñ it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [irdük, -dü, -k]*

Çün semāʿ emrin irürdi āḫire / Ṣoḥbeti neye **irişdi** bir gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [irişdi, -iş, -di]*

Gördi saḳḳā ḳatıra müşkin urup / Ṣu getürmiş maṭbaḫa ol dem **irüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [irüp, -üp]*

Germiyān'a geldiler anda sürüp / Ṣuṣuz'uñ ḳurbında bir yire **irüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5184). [irüp, -üp]*

Sürdi bunlar da ḳovup ardınca tīz / Tā kilīsāya **irişdi** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5292). [irişdi, -iş, -di]*

Döndi tīz Ḫūnkār'a **irişdi** hemān / Yüzine baḳuban ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5459). [irişdi, -iş, -di]*

Tekye ḳapusına **irüp** ol hümām / Virdi işāretle erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5636). [irüp, -üp]*

Ṣaru İsmāʿīl **irüp** ṭutdı rikāb / Yüridi atı öñince kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5661). [irüp, -üp]*

Çünki Sulṭān dünyadan itdi güẕer / Dünya ḫalḳına **irişdi** bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5750). [irişdi, -iş, -di]*

Terk idüp dāru'l-fenāyı ister beḳā / Ol beḳā milkinde **irüp** ḳurb-ı Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5746). [irüp, -üp]*

Türbeye ḫiẕmet iderken el-ʿacel / Vaʿde **irüp** yitdi aña tā ki ecel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5798). [irüp, -üp]*

Ġāyib erler birle Bektaş yilmede / Çünki Bektaş anasına **irdi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5953). [irdi, -di]*

Şeyḫe **irüp** müzdeci virdi ḫaber / Didi gördüm Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6005). [irüp, -üp]*

ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne **irüp** yitdiler / Ḳaraca Aḥmed öñlerince geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6161). [irüp, -üp]*

Pes zamān-ıla o Ḳırşehri'ne gider / Çünki tekye ḫaddine **irdi** bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6214). [irdi, -di]*

ir: *Er, kişi.*

Dut sözüm divşür özüñ açġıl gözüñ / Ḥaḳḳ'a ṭapşur girçek **irseñ** kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 740). [irseñ, --señ]*

Gönderür bir ḳulını Ḫūnkār'a **ir** / Meydāna ol ṣālusı dutup getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3986). [ir,]*

ir: *Erişmek, ulaşmak, sonuna gelmek.*

Al naẓara didi getür varuban / Tīz dut işbu emri bitür **irüben** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4159). [irüben, --üben]*

At depüp Miḫāl ileriye varur / **İrüben** tekvūra bir ḫoş tīġ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4447). [irüben, --üben]*

Kendüsi irdi Ḳızılca Ḫalvet'e / Güş ṭutdı **irüben** bu ṣoḥbete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4590). [irüben, --üben]*

ʿĀşıḳ ol ḳızdur o remzi görüben / Ol sıruñ ġavrine ol dem **irüben** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [irüben, --üben]*

Oḳuyup Ḳurʾān'ı tekbīr itdiler / Çün muṣallāya **irüben** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5651). [irüben, --üben]*

İtdi ḫayr-ıla duʿā ḳıldı niyāz / Çün seḥer vaḳti **irüben** atdı ṭañ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6000). [irüben, --üben]*

ir: *Gelmek / ulaşmak.*

Hey yanı ḳararuban ölsün didi / Ol kişiye çünki ecel **irsün** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [irsün, -sün]*

ir: *Erişmek / ulaşmak.*

Çünki ser-ḥadd-i Ḫorāsān'a yaḳın / ʿAmū Ṣuyı üzre **irdiler** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1069). [irdiler, -di, -ler]*

Doġru ṣuyuñ üstine çün **irdiler** / Ol erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1072). [irdiler, -di, -ler]*

Bulışup pāyine yüzler sürdiler / Andan alubanı şehre **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1090). [irdiler, -di, -ler]*

İttifāḳ idüben andan sürdiler / Ḫācī Bektaş naẓarına **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1352). [irdiler, -di, -ler]*

Andaġı bostānlıġa dek **irdiler** / Bir kişi bostān dikerdi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1472). [irdiler, -di, -ler]*

İrtesi aḫşāma yaḳın ṭurdılar / Çillede Ḫūnkār ḳatına **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1767). [irdiler, -di, -ler]*

Ṭavara vuruban anı sürdiler / Pādişāhuñ ḳatına çün **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1869). [irdiler, -di, -ler]*

Tā ki Bektaş'uñ ḳatına **irdiler** / Ṣaru gelürdi ırāḳdan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1947). [irdiler, -di, -ler]*

Ol araya baḫça olurdı yaḳın / Bir dıraḫt-ı sîbe **irdiler** hemîn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2010). [irdiler, -di, -ler]*

Pes sürüp Aḳça Ḳoca'ya **irdiler** / Çün erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2306). [irdiler, -di, -ler]*

Ḳalḳuban Ḳaradeñiz'e **irdiler** / Mevc ü ṭalġa gelür-idi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2752). [irdiler, -di, -ler]*

Sözlerin ḳabūl idüp yüridiler / Güreleş şehrine tā kim **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2775). [irdiler, -di, -ler]*

Gelüben ḥażrete çün kim **irdiler** / Ḳalmamış gitmiş kimesne gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2879). [irdiler, -di, -ler]*

ʿAlleler Ṣırtı'na yaḳın **irdiler** / Bu ḫaber aṣlını böyle virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2964). [irdiler, -di, -ler]*

Yatur-iken sāz içinde gördiler / Üstlerine varubanı **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3017). [irdiler, -di, -ler]*

Pes yaraḳ görüben andan ṭurdılar / Gelüben tā Ḳarayük'e **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3086). [irdiler, -di, -ler]*

Baʿd ez-ān aña ḥavālet virdiler / Girü gelüp yirlerine **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3090). [irdiler, -di, -ler]*

Ḳayṣeri'ye ʿazm idüben sürdiler / Varuban ol şeyḫ ḳatına **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3367). [irdiler, -di, -ler]*

Gider-iken bir kişiye **irdiler** / Ḥażret-i Ḫūnkār ḫaberin ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3456). [irdiler, -di, -ler]*

Ṣu ḳatına çünki bunlar **irdiler** / Ṣoyunuban defʿī ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3469). [irdiler, -di, -ler]*

ʿAlleler Ṣırtı'na **irdiler** hemīn / Geldi bir şaḫṣ gördiler anda yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3527). [irdiler, -di, -ler]*

Bunı diyübeni olurlar revān / **İrdiler** Tekye Ḳaya'ya ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3543). [irdiler, -di, -ler]*

Bu yaña ḳan ısları yügürdiler / Zārī vü feryād iderek **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3899). [irdiler, -di, -ler]*

Şeyḫ bostāncı çelĕbinüñ ʿazīz / **İrdiler** bā-ehl-i faẕl ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3953). [irdiler, -di, -ler]*

İşbu sırruñ ġavrine çün **irdiler** / Pes ḥisāb eyleyübeni gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4086). [irdiler, -di, -ler]*

Çünki deryānuñ dibine **irdiler** / Bir müzeyyen yapulu köşk gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4118). [irdiler, -di, -ler]*

Aluban Otman Beg'i de sürdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār'a tā kim **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4352). [irdiler, -di, -ler]*

Sürüben çün ol ṭoġana **irdiler** / Diñle imdi kim ne resme gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4922). [irdiler, -di, -ler]*

Oradan urdı semāʿ tā **irdiler** / Eşigine Seyyid'üñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5157). [irdiler, -di, -ler]*

Sürüben andan Ṣuṣuz'a **irdiler** / Bir niçe gün ṣoḥbet idüp ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5212). [irdiler, -di, -ler]*

Düşdiler artlarına tā **irdiler** / İricek ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5256). [irdiler, -di, -ler]*

Cümlesi sürüp ḳatına **irdiler** / Ayaġına ol erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5297). [irdiler, -di, -ler]*

ir: *Erişmek, ulaşmak, yetişmek.*

Himmet it ki ben de bulam mertebe / Şeh vilāyet mişli **irem** manṣıba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [irem, -e, -m]*

ir: *Erişmek, kavuşmak.*

Mālya dirler ol yirüñ bir adına / **İrevüz** düşmenlerüñ feryādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4145). [irevüz, -evüz]*

ir: *Er (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Rūm erenleri diyü çaġırdılar / **İr** meded bize diyü ḳıġırdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4036). [ir,]*

ir-: *Ulaşmak.*

Ḳalmadı biri diri çün **irdiler** / Anları bu ḥāl içinde gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 629). [irdiler, -di, -ler]*

Pençşenbih güni-y-idi ol meger / Ẓuhr vaḳti hem **irüpdi** dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3955). [irüpdi, --üp, --di]*

Maḳṣūdına **irer-idi** ḳaçmasa / Bāṭıl efkār ḫātırından geçmese *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5133). [irer-idi, -er-idi]*

ir-: *T.Yetişmek, vasıl olmak.*

Gün ṭolunup **irecĕgez** vaḳt-i şām / Ṭoġmamışdı ay ḳaranlıḳdı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 146). [irecĕgez, --eceğ(k), -ez (-iz)]*

ir-: *Ulaşmak, erişmek.*

Vaḳt-i ḥācetde şehādet viresiz / İḥtiyāc vaḳtine çün kim **iresiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1964). [iresiz, -esiz]*

Didi kim iy burçacuḳlar **iriñüz** / Varuban yirlü yirüñe giriñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2322). [iriñüz, --iñüz]*

ir-: *Zaman olarak gelmek, vakti gelmek.*

Ṣoḥbet oldı tā **irür** vaḳt-i namāz / Vaḳt oldı ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3552). [irür, --ür]*

ir-: *Ermek II ulaşmak.*

Taḫıluñ vaḳti daḫı **irmiş-idi** / Ḥāṣılın hep bir yire dirmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2142). [irmiş-idi, -miş, -i, -di]*

İrmiş-idi rütbet-i erlige ol / Er ḳatında olmışdı ḫizmeti ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2679). [irmiş-idi, -miş, -i, -di]*

ir-: *Erişmek, ulaşmak, gelmek.*

Çarpacaḳ maḥalle **iricek** hemīn / Ādem oldı ṣol sāʿat Ḫūnkār yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1322). [iricek, -icek]*

Gör ki anı Rūm'a bir girmiş midür / Gelüben bu mülke ol **irmiş** midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [irmiş, -miş]*

Çün Kızılırmaġa **irmişdi** yaḳın / Ṣaldı seccādeyi ṣu üzre hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1570). [irmişdi, -miş, -di]*

Ḫırḳa Ṭaġı üstine děgin sürür / Ṭoġrı bir arduç dibine dek **irür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1583). [irür, -ür]*

Mollālar Mollā'yı böyle göricek / İşbu sırruñ ġavrine dir **iricek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3588). [iricek, -icek]*

Niçe dürlü erligin görmiş iken / Niçe dürlü ḥālete **irmiş** iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3603). [irmiş, -miş]*

Ṣoḥbetine Ḫıżr'uñ **irdügine** şād / Oluban mesrūr olur ḫoş dil-güşād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4612). [irdügine, -düg, -i, -n, -e]*

Büyüyübeni kemāle **iricek** / O nişān-ıla eḥibbā göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5145). [iricek, -icek]*

ir-: *Ayırmak.*

Iramayup gözlerin pencereden / Baḳar-ıdı gitmeyüp ol aradan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4737). [iramayup, --ama, --y, --up]*

ir-: *Olmak, vakti gelmek.*

Eyledi mesken ṭutup anda ḳarār / Emr-i Ḥaḳḳ **irince** ḳıldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3756). [irince, -ince]*

ir-: *Ermek, ulaşmak, yetişmek.*

Semʿiñi ṭut pendine Firdevsī'niñ / Ki **iresin** ḫuldına Ḥaḳ firdevsiniñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5730). [iresin, -e, -sin]*

ir-: *Ermek, ulaşmak.*

Ṣu ḳoyup legençeye **ir** didiler / Ṣu ṣu içre ṣoyunup gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [ir,]*

Ḳalʿacük yolında oldılar revān / Çubuḳ Ovası'na **irince** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4476). [irince, -ince]*

ir-: *"Ermek", ulaşmak, ermek, nail olmak; vasıl olmak.*

Murteżā meşhedine andan **irer** / İşigine gelüben yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1221). [irer, -er]*

Ḳalḳup andan da gider sūy-ı Ḥicāz / Bir gün **irer** Kaʿbe'ye ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1223). [irer, -er]*

Geçüp Açuḳsarāy'a andan **irer** / Bir gelincüge yolı uġrar meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1550). [irer, -er]*

Elleri **irmez** çü gitdi kendüler / Ol aradan girü köye döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1575). [irmez, -mez]*

İşidüp Ḳayṣer daḫı leşker direr / Gelüben Ḳayṣer'üñ üstine **irer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1615). [irer, -er]*

Gitdi nāyib Ḳarayük'e çün **irer** / Üçpıñar yanına ḳıldı çün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1819). [irer, -er]*

Oturup ṣoḥbet iderlerken hemīn / Aḫṣamuñ vaḳti **irer** iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2094). [irer, -er]*

Bir ġarīb kimse irişür ḳatına / Yüz sürür çün kim **irer** ḫiẓmetine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2446). [irer, -er]*

Gide gide tā **irer** Erzingān'a / Anda uġrar Cān Baba Külü Ḫan'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2465). [irer, -er]*

Ḳılıç Arṣlan oġlı Keyḫusrev ḳaçan / İlçi varuban **irer** iy cān-ı men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2636). [irer, -er]*

Sür ḳoyunı didi aḫṣamdur yaḳın / Ancaḳ **irer** vara eve bir ḳoyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [irer, -er]*

Uzadur elin **irer** Saʿde'd-dīn'e / Ṣoḳar elin aġzına ṣol dem yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3344). [irer, -er]*

Yuġuyı Ḫūnkār üzre bıraġur / Yuġı üstine **irer** Ḫūnkār gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3609). [irer, -er]*

Ṣaru İsmāʿīl'e gör neler **irer** / Mollā nice geldügin dirler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3628). [irer, -er]*

Niçe günden ṣoñra **irer** ol nefes / İrdi ḥayyiz-i ḳabūl feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3846). [irer, -er]*

Ḳayṣeri şehrine çün irdi ḫaber / Ḥācī Bektaşu'l-Ḫorasānī **irer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3950). [irer, -er]*

Yürüdügi yirde kime kim **irer** / Kim durur Ḫūnkār diyübeni ṣorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4056). [irer, -er]*

Bir daḫı yoldan Ḳarayük'e **irer** / Ḫoş ḥużūrla baʿd ez-ān ḳıldı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4534). [irer, -er]*

Bu yaña piş-rev çü dergāha **irer** / Şeyḫ öñine varuban yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5104). [irer, -er]*

Hem mezārı tekyesi bil andadur / Ere **iren** ölmedi bil zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5450). [iren, -en]*

Ölmedin ölmek gerek girçek eren / Kim bu ṣūretle irmedi Ḥaḳḳ'a **iren** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5603). [iren, -en]*

Çünki yüksek ḳubbeden kāfir uçar / Gönline ilhām **irer** gözi açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5785). [irer, -er]*

Şeyḫ ḳatında ḫāṣdı hep Ḥaḳḳ'a **iren** / Her biri umar ḫalīfe oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6023). [iren, -en]*

Uluñuz Loḳmān Perende Ḥaḳḳ'a **iren** / Cümleñüz bilürsiz Ḫūnkār ḫażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6042). [iren, -en]*

Meskenetle irişür Ḥaḳḳ'a **iren** / Kim tevāzuʿ birle itse ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6118). [iren, -en]*

İşige yüz sürdi her Ḥaḳḳ'a **iren** / Her birisi didi sensin nesl-i İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6165). [iren, -en]*

Kim tevażżuʿ birle irür Ḥaḳḳ'a **iren** / Ḥācī Bektaş gördi eren oldı mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6169). [iren, -en]*

Cinnī birle ṭuruban oturmadum / Ḳorḳaram ki baña **irer** bundan żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6193). [irer, -er]*

Kim şeyāṭīn neslidür şerri **irer** / Ḥācī Bektaş ider Aḥmed yime ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6194). [irer, -er]*

Ḥācī Bektaş'a **iren** itdi ḫaber / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān nāmdār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6215). [iren, -en]*

ir-: *Erişmek, ulaşmak, gelmek.*

Yayılup şāʿ oldı ḫalḳa ser-te-ser / Ḫalḳ-ı Nīşābūr cemīʿi **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6748). [irdiler, -di, -ler]*

Ḫ̆āce'nüñ evlerini aradılar / Tā ki āḫır matbaḫına **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 621). [irdiler, -di, -ler]*

Tā Semerḳand cānibinden **irdiler** / Geçmegĕ ırmaġa ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1078). [irdiler, -di, -ler]*

Böyle diyüben ḳamusı ṭurdılar / Ḳızılırmaġuñ ḳatına **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1580). [irdiler, -di, -ler]*

Keliġıra Ḳalʿası'na **irdiler** / Başı ʿayyūḳa çıḳupdur gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2798). [irdiler, -di, -ler]*

Yirlerine her biri çün **irdiler** / Her biri tābūtı içre gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2896). [irdiler, -di, -ler]*

Bindürüp mollāyı oldılar revān / **İrdiler** tā Ḳızılırmaġa i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3468). [irdiler, -di, -ler]*

Pes ṣudan çıḳubanı ṣaf durdılar / Evrenüñ çaḳ ḳarşusına **irdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3520). [irdiler, -di, -ler]*

Pes Keşişlik Depesi'ne **irdiler** / Seyr iderek depe üzre vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5491). [irdiler, -di, -ler]*

ir-: *Belli bir yere, bir noktaya varmak, vasıl olmak, erişmek.* || *Kavuşmak.*

Mescide çün kim **irür** İdrīs yaḳīn / Pencereden gördi aydınlıḳ hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1728). [irür, -ür]*

ir-: *Belli bir yere, bir noktaya varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Çünki Erzingan'a **irdüm** bā-sipāh / İrdi bir dervīş gelüp ṭonı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2609). [irdüm, -dü, -m]*

ir-: *Belli bir yere, bir noktaya varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Māl içün mü'minleri iki biçer / **İrmeden** daḫı yigirmi yaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6303). [irmeden, -me, -den]*

ir-: *Belli bir yere, bir noktaya varmak, vasıl olmak, erişmek.*

ʿAzm iderler bunda bizi görmege / Her biri maḳṣūdlarına **irmege** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1774). [irmege, -meg, -e]*

Aḳça Ḳoca-y-ısa murād görmege / Görübeni ṣoḥbetine **irmege** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2300). [irmege, -meg, -e]*

Kendü daḫı o bıñara ʿazm ider / Cānı ere **irmege** ḫoş cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3056). [irmege, -meg, -e]*

Didi şeyḫüm Ḫācī Bektaş çaġırur / **İrmegĕ** gel diyübeni ḳıġırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5431). [irmegĕ, -meg, -e]*

ir-: *Belli bir yere, bir noktaya varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Geldi **irdi** tekūra virdi ḫaber / Didi ne kim söylediyise ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 988). [irdi, -di]*

ir-: *Ulaşmak, teslim edilmek, verilmek.*

Andan **irdi** bil Muḥammed Bāḳır'a / Andan **irdi** pes İmām-ı Caʿfer'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1105). [irdi, --di]*

Andan **irdi** Mūsā-yı Kāẓım'a bil / Şöyledür naḳli tamām taṣdīḳ ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1106). [irdi, --di]*

Ol imām-ı heştümīn Mūsā Rıża / **İrdi** andan aña iy ṣāḥib-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1107). [irdi, --di]*

ir-: *Ermek, ulaşmak, kavuşmak.*

Dir ere **irdüm** naṣīb virdi baña / Er sözini ṭutamaduñ ḫayf saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2926). [irdüm, -dü, -m]*

Kimse görmedüm cihānda ey ʿamū / ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne **irdim** yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6139). [irdim, -di, -m]*

ʿirāk: *Uzak.*

Mekke ıraḳdur ḫ̆āceyi añma sen / Bu Ḫorāṣān mülkidür ṣanma ʿ**Irāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5937). [ʿirāḳ,]*

ʿirāḳ: *Irak ülkesi.*

Yir gibi giñişdi Ḫaḳ Şām u ʿ**Irāḳ** / Tā otuz ataya dek saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [ʿirāḳ,]*

ʿirāḳeyn: *Irağın iki yakası.*

Dutdılar mülk-i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿ**Irāḳeyn'i** daḫı iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1602). [ʿirāḳeyn'i, --i]*

Māverā'n-nehr'i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿ**Irāḳeyn'i** alur hep iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1613). [ʿirāḳeyn'i, --i]*

irenler: *(Bir şeye/kişiye) Ulaşan, kavuşan (kimse).*

Ere **irenler** murāda irişür / Sır yüzünden maʿnī dersin pişürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3167). [irenler,]*

irgil: *Erişmek, yetişmek.*

Ṭur örügiy pezverüñ sürgil didi / Bir muḥibbüm var aña **irgil** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4676). [irgil,]*

irgür-: *Ulaştırmak, eriştirmek.*

Ger beni **irgüresin** maḳṣūduma / Bu fidādur yoluña hiç söz dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4754). [irgüresin, -e, -sin]*

irgür: *Ulaştırmak, eriştirmek.*

Tā ki mürşid anı Ḥaḳḳ'a **irgürür** / Ḳaṭre-y-iken kendü ʿummāna varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5840). [irgürür, -ür]*

irgür: *Kavuşturmak, eriştirmek.*

Yaʿnī kim kendü kemālin itdi ʿarż / **İrgüre** maḳṣūdına budur ġaraż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2388). [irgüre, -e]*

iri: *Büyüğü. En büyük.*

Anı gizlĕr-idi dāyim birisi / Heb bilürlerdi uşaġı **irisi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2671). [irisi, -si]*

iricĕgez: *Erince, ulaşınca.*

İricĕgez vaḳt-i şām Ḫūnkār gelür / Mekke'de aḫşam namāzını ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3685). [iricĕgez,]*

Gündüz Alp'e gönderür ḥükm-i şerīf / **İricegez** dir saña ḥükm-i münīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4298). [iricegez,]*

iricek: *Erişince, ulaşınca.*

Ṭurdı yirinden bile oldı revān / **İricek** mescid ileyine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1736). [iricek,]*

Dir Ḫorasān pīrlerine **iricek** / Anlaruñ görklü cemālin göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3071). [iricek,]*

İricek Fāṭıma'ya didi hemīn / Ḥażret-i Ḫūnkār buyurdı çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3796). [iricek,]*

İricek ortasına baḥrüñ hemīn / Rūzigār esdi muḫālif hem-çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4099). [iricek,]*

Ol dün ü ol gün yol aluban gitdiler / **İricek** şeb bir arada yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [iricek,]*

Gelibolı Boġazı'na **iricek** / Gemici bunı bu anı göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4853). [iricek,]*

ʿAcz-ıla ḳalmış fürū-mānde ḳamu / Ḳolaçuḳ Ḥācīm **iricek** iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5048). [iricek,]*

Düşdiler artlarına tā irdiler / **İricek** ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5256). [iricek,]*

irince: *Erişmek, ulaşmak, gelmek.*

Ṣuyuñ ortasına **irince** hemān / Ṣu götürdi bunları atlu yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1079). [irince, -ince]*

Evvel ol Ṣaru **irince** ḳatuña / Öküzüm güt diyicek ḥażretüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1997). [irince, -ince]*

irincegez: *Erişince, yetişince.*

Gündüz Alp'e çün bu ḥükm **irincegez** / İşbu resm-ile cevāb virincegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4300). [irincegez,]*

Bacı iline **irincĕgez** i cān / Bir muḥibbe ṣataşur anda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4489). [irincĕgez,]*

iriş: *Ulaşmak.*

Elin öpüp ayaġına düşeyin / Tīz segirdüben aña **irişeyin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1436). [irişeyin, -eyin]*

iriş: *Erişmek, gelip çatmak.*

İʿtiẕār idüp ḳamu **irişdiler** / Sīne-ṣāf olup ḳamu görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5084). [irişdiler, -di, -ler]*

Gic vaḳtin bir köye **irişdiler** / Gic oldı n'idelüm diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5224). [irişdiler, -di, -ler]*

iriş: *Erişmek, yetişmek, ulaşmak.*

Girü bunda **irişürdüm** gelüben / ʿAcz niye gösterürsin didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5333). [irişürdüm, -ürdüm]*

iriş: *Erişmek, ulaşmak.*

İrişürdi Fāṭıma Ana anlara / Ḫoş geldüñ dir idi hem bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3804). [irişürdi, -(ü)r, -di]*

Dir fülān ayda fülān gün içre hem / **İrişüp** ḳıldı meded ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [irişüp, -üp]*

İrişince tā ki Sulṭānöñi'ne / Ḳış irişdi anda ḳışladı gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4197). [irişince, -ince]*

iriş: *Eriş II gel!.*

Dir ṭarīḳ-i ʿām kenārına **iriş** / Ḥūb bostān eküben anda düriş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3128). [iriş,]*

iriş: *Erişmek, ulaşmak, vasıl olmak.*

Rūm erenlĕrine baş ḳılduḳ seni / Var **iriş** ṭālibleri eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1183). [iriş,]*

iriş: *(Belli bir zaman) Gelmek, gelip çatmak, ermek.*

Tā ki ol mahyānuñ emri de tamām / **İrişüp** āḫire buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1093). [irişüp, -üp]*

Ḫizmetine anlaruñ yüz sürüdi / Ḥażret-i İlyās **irişüp** ider naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5922). [irişüp, -üp]*

iriş: *Erişmek, ulaşmak.*

Her ne vaḳtin semʿine **irişse** söz / Gel diyü erden aña irse rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [irişse, -se]*

iriş: *Bir yere ulaşmak, varmak.*

Ol nidāñuzda Nişābūr'dan hemān / Yüriyüp Ercīs'e **irişdüm** inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2516). [irişdüm, -dü, -m]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāha **irişür** / Yüz sürüp ḳademlerine görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2850). [irişür, -ür]*

iriş: *Erişmek, ulaşmak, vasıl olmak, gelmek.*

Biraz açduñ aġzuñı olduñ revān / Tīz sekü ḳatına **irişdüñ** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3352). [irişdüñ, -dü, -ñ]*

iriş: *Arzu edilen noktaya gelmek, erişmek, ulaşmak, varmak.*

Ḳuṭbu'l-aḳṭāb'a **irişür** ol hemān / Ḳuṭb-ı ʿālem itdi o şāha himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5925). [irişür, -ür]*

iriş-: *Ulaşmak.*

Ḳılıcı unutdı çaġırdı saña / Vaḳtidür meded **irişigör** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2825). [irişigör, -i, -gör]*

iriş-: *Erişmek, ulaşmak.*

Çünki Ḫünkār **irişicek** ḫırmana / Geldi bunlar daḫı ḫırman yanına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2146). [irişicek, -icek]*

Çıḳaruban sürdürür ol demde tīz / Ḳarayük'e **irişicek** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3938). [irişicek, -icek]*

Saña çaġırdılar anlara **iriş** / Zīra Ḥaḳ'dan saña ḫizmetdür bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4595). [iriş,]*

Saña çaġırdılar **iriş** anlara / Sebebüñle Ḥaḳ olara yol vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4608). [iriş,]*

Çaġırurdı gel Baba Resūl **iriş** / Yā Ḥişārcuḳ'da ola yā Beşḳarış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5320). [iriş,]*

iriş-: *Erişmek, ulaşmak, gelmek.*

Leşkeri andan dönüben gitdiler / Çün Nişābūr'a girü **irişdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 266). [irişdiler, -di, -ler]*

Tā Ṣınāb mülkinde Ḫırmanḳaya nām / Bir yire **irişdiler** iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2749). [irişdiler, -di, -ler]*

Müddet-ile Ḳonya'ya **irişdiler** / Destūr oldı şāh-ıla görişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4418). [irişdiler, -di, -ler]*

iriş-: *(Belli bir zaman) Gelmek, gelip çatmak, ermek.*

Ḳonya'dan yaña çıḳup oldı revān / **İrişince** Ḳonya'ya ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5357). [irişince, -ince]*

iriş-: *Erişmek, ulaşmak, kavuşmak.*

Daḫı andan **irişĕsin** bir yire / Ḳuşlar uçduġın gözüñ çün kim göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [irişĕsin, -e, -sin]*

Ḳaçar-iken ol çocuġa **irişüp** / Cehd idüp çañı alınca dürüşüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3028). [irişüp, -üp]*

iriş-: *Erişmek, yetişmek, ulaşmak.*

Ol kişi çün kim bu resm-ile görür / **İrişüben** pāyine yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2133). [irişüben, -üben]*

iriş-: *Belli bir yere varmak, ulaşmak.*

ʿAmmi zādeñüzdür ol ṣāḥib-ḳabūl / Ḳalḳuban sulṭān aña **irişür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 289). [irişür, -ür]*

İrişür Kaʿbe'ye vü ḳılur namāz / Ḥacc erkānın ne var-ısa ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6690). [irişür, -ür]*

Gidüben andan daḫı oldı revān / Kerbelā'ya **irişür** ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1219). [irişür, -ür]*

Ḳayṣeriyye şehrine çün **irişür** / Ḫıżr peyġām-bere anda bulışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1470). [irişür, -ür]*

Uçaṣar nām **irişür** bir ḳaryeye / Diledi kim ḳona-y-ıdı ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1542). [irişür, -ür]*

Baʿd ez-an çün kim **irişür** evine / İşidür ol meyyitüñ ḥālin yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1658). [irişür, -ür]*

Üçpıñar'a ol daḫı çün **irişür** / Gördi bir dervīş varuban görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1831). [irişür, -ür]*

Bir ġarīb kimse **irişür** ḳatına / Yüz sürür çün kim irer ḫiẕmetine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2446). [irişür, -ür]*

Nā-gāh üç dervīş geldi **irişür** / Yüz urup erenler ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3064). [irişür, -ür]*

Yidüben seki ucına **irişür** / Yüregüm ṣıḳmaġa andan dürişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3358). [irişür, -ür]*

Beg de meydān ḳapusına **irişür** / Ḳırḳ mülebbes beg yigit geldi görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [irişür, -ür]*

İrişür Ḫūnkār gemiyi ḳurtarur / Çün bezirgān gözi-le anı görü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4048). [irişür, -ür]*

Devecük ardıç dibine **irişür** / Öpüp elini er ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4230). [irişür, -ür]*

iriş-: *1. Yetişmek, yetişip dokunmak. 2. Belli bir yere varmak, ulaşmak. 3. Belli bir merhaleye ulaşmak, istenen ve özlenen olgunluğa gelmek, ihraz etmek.*

Meskenetle **irişür** Ḥaḳḳ'a iren / Kim tevāzuʿ birle itse ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6118). [irişür, -ür]*

irişesin: *Erişmek , ulaşmak.*

Cehd ḳıl kim **irişĕsin** ʿulvīye / Meyl hergiz eyleme gel süflīye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5712). [irişĕsin,]*

irişil: *Arzu edilen noktaya gelmek, erişilmek, ulaşılmak, varılmak. II Fazilete ulaşmak.*

Gündüz Alp'e virdügi kiçisidür / Nisbeti **İrşile** Ḥaḳḳ'uñ ıssıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4265). [irşile, --e]*

irişincĕgez: *Ulaştığında.*

Ḳalḳuban Mollā Saʿīd oldı revān / **İrişincĕgez** hem ol il içre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3755). [irişincĕgez,]*

irkek dişi: *Erkekler ve hanımlar || Herkes.*

Gün görüp başlamayıncaġaz işi / Umaram müʾmin ola **irkek dişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 845). [irkek dişi,]*

irme: *Erişmek, ulaşmak.*

Devlet anuñ **irmedin** aña ecel / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıla idüp ṣāliḥ ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5822). [irmedin, -din]*

irme: *Erişmek, ulaşmak.*

İşbu sırruñ ġavrine biz **irmedük** / Şeyḫ eydür iy vilāyet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6711). [irmedük, -dük]*

irmedi: *Ermedi, gelmedi, ulaşmadı.*

Gitdi hemm ü ġuṣṣa vü ġam **irmedi** / Muştularlar pādişāha çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 404). [irmedi,]*

irmeni: *Ermeni.*

İrmeni derbendin itdiler ṣınur / Ġāzīler aḳına aḳmaz oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4269). [irmeni,]*

Göl ü Göynük-ile İznīḳ Yārḥiṣār / Bilecik **İrmeni-y-ile** Yeñiṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4440). [irmeni-y-ile, --y, --ile]*

irmeye: *Erişmek, ulaşmak.*

Yaʿnī kim Rūm mülkine hīç girmeyĕ / Ol murād idindügine **irmeyĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1293). [irmeyĕ,]*

irmiş-idi: *Ermek, ulaşmak, dokunmak.*

Hem muḥibligi de itdi ṣayrafī / Bir ḥāl **irmiş-idi** aña muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4789). [irmiş-idi,]*

irşād: *Doğru yolu gösterme; mânen aydınlatma, hak yolunu gösterme, gafletten uyandırma, uyarma.*

Bildürüñ hem bize nĕdür aduñuz / Daḫı kimdendür digil **irşāduñuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1363). [irşāduñuz, --uñuz]*

irşād eyle: *Doğru yolu gösterme. mânen aydınlatma, hak yolunu gösterme, gafletten uyandırma, uyarma.*

Eyledi irşād ṭarīḳın āşikār / Şeyḫ Loḳmān'uñ vilāyetin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6668). [irşād eyle, --di]*

irşād it: *Doğru yolu göstermek.*

İşidüp didiler iy cānlar cānı / Saña irşād itmege bir şeyḫ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6731). [irşād it, --me, --ge]*

irşād it: *Doğru yolu göstermek, yöneltmek; uyarmak.*

Ḥācī Bektaş'ı Ḫıż ı r irşād ider / Tekyenüñ ḳapusına ol şāh ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 718). [irşād it, --er]*

irsāl eyle-: *Göndermek, yollamak.*

Ḳalʿacük ḳāḍīsın irsāl eyledi / Şehre gelüp gör o ḳāḍī n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2995). [irsāl eyle-, --di]*

irsāl it-: *Gönderme, gönderilme, yollama.*

Oġluñuz Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Ḥażretüñe bunı irsāl itdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4379). [irsāl it-, --di]*

irsün: *Gelsin,ulaşsın,.*

Bu deme ḳaldı iki başı hemān / ʿİlmüñ **irsün** şübhesüz iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [irsün,]*

irte: *Erte.*

İrte öylĕn seni gelüp dutalar / Ḳurı güne ḳoyup esīr ilteler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1851). [irte,]*

Ol gice bir köyde ārām ḳıldılar / Sīl ine **irte** geçĕvüz didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5044). [irte,]*

irte: *Ertesi gün, yarın.*

İrte aḫşāma yaḳın biz ṭuralum / Yüz sürüp anuñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1765). [irte,]*

Āb-dest aldı ki mescide vara / **İrteyĕ** dĕgin namāz emrin göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1727). [irteyĕ, -ye]*

İrte öyleye çıḳarsañ sen eger / Bildügüñi idesin dir aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1850). [irte,]*

Yirüme ādem bulınmaz aḳça-la / Bilmezem **irte** benüm ḥālim n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1936). [irte,]*

İrte neyse ḫizmetüñ ben ideyin / Nevbetüñ yirine varup güdeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1940). [irte,]*

irte: *Ertesi gün, sabah.*

Fāṭma'ya İdrīs didi kim ḫatun / **İrte** işde erbaʿīn olur bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1763). [irte,]*

İrte ṣıġır nöbeti gelür baña / Ben daḫı gitmeli oldum bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [irte,]*

İmdi ṭurma **irte** var işüñe git / Anda maḳṣūduñ ne-y-ise varup it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [irte,]*

irte: *Ertesi gün, yarın. II Gelecek zamanda bir gün.*

İrte yiri aġarup ṭoġınca gün / Aldı naṣībin döner ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1191). [irte,]*

irte: *Ertesi, gelecek, bir sonraki.*

İrte öylen bunda görürsem seni / Ocaġa baḳdurırın bilgil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1848). [irte,]*

irte: *Bir sonraki, sıradaki.*

İrtesi bayramı anda itdiler / Geçürüp üç güni andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5183). [irtesi, -s, -i]*

irte: *(Sabah, gün, hafta, ay, yıl kelimelerinden önce) Bir sonraki.*

İrtesi aḫşāma yaḳın ṭurdılar / Çillede Ḫūnkār ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1767). [irtesi, -s, -i]*

İrtesi ne varsa ḥażretde tamām / Çelebiler ḫalīfeler ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2874). [irtesi, -s, -i]*

Yatuban ol gice ārām itdiler / **İrtesi** ṭurıncaġaz gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3366). [irtesi, -s, -i]*

Bir yeñi aṭlas geyer her günde ol / Çıḳarurdı **irtesi** ol ulı ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [irtesi, -s, -i]*

İrtesi bir yeñisin daḫı giyer / ʿĀdeti böyle-y-idi her gün meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5474). [irtesi, -s, -i]*

irteyĕ ḳo-: *Ertelemek.*

Giyesilerini almış ortaya / Yudar irdügini ḳomaz irteyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3488). [irteyĕ ḳo-, --maz]*

irtiḥāl eyle: *Ahirete göçmek, ölmek.*

Dir kemālüm biz idince intiḳāl / Ṭurġıl andan Rūm'a eyle irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4875). [irtiḥāl eyle,]*

irtiḥāl kıl-: *Dünyadan ahirete göçme, ölme.*

Çün Cemāl Seydī ḳılıncaḳ intiḳāl / Ḳara Gölcük'de ḳılurlar irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4865). [irtiḥāl ḳıl-, --ur, --lar]*

iş: *Yapılan şey, davranış, eylem.*

Bu ḳadar **işiyle** daḫı ḳanmaduḳ / Ol faḳīrüñ sözine inanmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2622). [işiyle, --i, --y, --le]*

iş: *Uğraş, meşguliyet.*

Pes yüzin gösterüben onlara er / Didi maʿlūmdur **işiñüz** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 941). [işiñüz, -iñüz]*

Hoy Ata ḫan oġlına didi ġarīb / **İşiñüz** vardur be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2704). [işiñüz, -iñüz]*

iş: *Bir maksatla yapılan faâliyet, çalışma, amel.*

Didi kem bizden erenlerden kerem / Kim erenler **işidür** dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1328). [işidür, -i, -dür]*

Ḳodı öküzlěri gitdi **işine** / Gör bu yaña Ḥācī Bektaş işi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1970). [işine, -i, -n, -e]*

İtdi Otman'dan şikāyet şāha ol / Hīç olur mı didi ol **işler** ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4292). [işler, -ler]*

iş: *Iş güç, uğraş.*

Yoḳdur **iş** ki bu cihānda bitmedi / Şād var mı aña ġuṣṣa yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [iş,]*

iş: *Sahip, malik.*

İylük **ıssına** ṭuruban varayın / İşbu ḥāli aña ḫaber vireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1810). [ıssına, -sına]*

iş: *İşte.*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli **iş** böyle durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4966). [iş,]*

iş: *Bir maksatla yapılan faaliyet, çalışma, amel.*

Gerçi yoḳdur dünyede ḳaṭʿā devam / Ḥaḳḳ'a minnet var **işüñde** Ḥaḳ niẓām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [işüñde, -üñ, -de]*

Böyle diyüp incinür dervīşleri / Ḥiẓmet itmez ḳaldı tekye **işleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 757). [işleri, -ler, -i]*

Ol erüñ oyunıdur işbu olan / Gine ol erdür bu **işleri** ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [işleri, -ler, -i]*

Ḫalḳa ne ḳonuḳ ḳayusı var durur / **İşleri** efǧān-ıla hem zār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [işleri, -ler, -i]*

İşleri nĕ-y-ise görüp yatdılar / Dut ḳulaġuñı diyem ki n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1725). [işleri, -ler, -i]*

Çünki Nūre'd-dīn Ḫˇāce bu **işleri** / Gördi başına gelen teşvīşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1875). [işleri, -ler, -i]*

Didi Ḫūnkār ġam degül bir günlige / Bitür ol **işüñi** var andan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [işüñi, -üñi]*

Gösterür dürlü ġarāyib **işleri** / Deng olur kim görse bu cünbüşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2058). [işleri, -ler, -i]*

İşleri çün bitdi destūr aldılar / Yola çıḳuban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4417). [işleri, -ler, -i]*

iş: *İş güç, uğraş.*

Ṭāḳati ṭaḳ olsun iş işlĕmesün / Gün yüzin görüp **işe** başlamasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 844). [işe, -e]*

iş: *İş, görev, vazife.*

Yitecekce ol eve ṭaş ṭaşıdur / Ere eylik eylemek er **işidür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2274). [işidür, -i, -dür]*

iş: *Sorun, konu, mesele, maslahat.*

Olmış ımış didi bir iş ol **işe** / Pādişāh emriyle geldük teftişe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [işe, -e]*

iş: *Bir maksatla yapılan faaliyet, çalışma, amel.*

İmdi ṭurma irte var **işüñe** git / Anda maḳṣūduñ ne-y-ise varup it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [işüñe, -üñ, -e]*

iş: *1.Durum, mesele.*

Didiler nĕdür bize bu olan **iş** / Bu ʿacāyib vāḳıʿa ṭurfe reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [iş,]*

Müştehirdür ol diyārda işbu **iş** / Ġavġādan bulmaz ḫalāṣ hiç yaz ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1548). [iş,]*

Didiler olmaz bu **iş** sen idesin / Ḳoyavuz seni evüñe gidesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1867). [iş,]*

Cān Baba'ya gider-iken dir keşiş / Ben bilürem nice olısar bu **iş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2564). [iş,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm idi / Kim bular içre bu **iş** mektūm idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [iş,]*

Olmış ımış didi bir **iş** ol işe / Pādişāh emriyle geldük teftişe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [iş,]*

Bege bildürmege anı giderem / **İş** becid durur yimişi n'iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3153). [iş,]*

İşidüp didi düşüñde mi bu **iş** / Ḥāṣıl oldı saña bu resme reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3703). [iş,]*

Er ḳatında ʿaḳlını dirmek gerek / Olmadın **iş** ilerü görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3750). [iş,]*

Aña göre ideyin tedbīr ü reʾy / Rāst gele ṣarp **iş** ola ṣa'llāh ḳolay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4327). [iş,]*

Dutulur aña girü bu **iş** biter / Varsun aña bu iki kişi yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [iş,]*

Adına dirlerdi anuñ Beşḳarış / Beş ḳarış idi boyı da gör bu **iş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [iş,]*

iş: *İş, eylem, amel.*

Ḥācī Bektaş'a bu sizüñ **işüñüz** / Bu yaramaz fiʿl ü bu cünbüşüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2710). [işüñüz, -üñüz]*

iş: *Bir sonuç elde etmek, herhangi bir şey ortaya koymak için güç harcayarak yapılan etkinlik, çalışma.*

Dir ol erüñ remzidür işlĕdügüm / ʿAḳlum irüp bu **işe** başladuġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3536). [işe, -e]*

iş: *İş, amel.*

Böyle dir dönderüp aña yüzini / Dir gücümüz yitmez ol **işe** bizüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6674). [işe, -e]*

iş: *Sahip.*

İstediklerince dirdi **ısı** var / Olısardur bir gün **ısı** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1111). [ısı, -sı]*

İstediklerince dirdi **ıssı** var / Olısardur bir gün **ıssı** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1111). [ıssı, -sı]*

Mülküñ **ıssı** gibi söylersin sözüñ / Öyle misin ṭoġrısın bildür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1826). [ıssı, -sı]*

Ṭaşra çıḳdı bile baʿżī ulular / Devlet **ıssı** her biri baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2394). [ıssı, -sı]*

Ṣaġ-iken ḳalʿa **ıssı** hem dimiş-idi / Seni ben neden bilem dimiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2897). [ıssı, -sı]*

Gelüben ol dört ʿazīz ü muḫterem / Dört vilāyet **ıssı** dört ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3099). [ıssı, -sı]*

Tā ki Otman oldı ġāyet nev-cüvān / Ḳuvvet **ıssı** key dil-āver pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4276). [ıssı, -sı]*

Ḳadd ü ḳāmet yāl ü bāl **ıssı** ḥarīf / Ḥüsn ü ḫulḳı ḫūb u hem ġāyet ẓarīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4277). [ıssı, -sı]*

Gördiler bir ḫūb nev-ḫaṭ nev-cüvān / Yāl ü bāl **ıssı** vü maḥbūb görklü cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [ıssı, -sı]*

Anı gördük bir ġarāʾib görklü cān / Ḳuvvet **ıssı** bir ṣalābetlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [ıssı, -sı]*

Ḫizmetinde olur-ıdum ol erüñ / Ol hidāyet **ıssı** girçek ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4703). [ıssı, -sı]*

Ol ev **ıssı** nāmdār devletlü er / Pīş-revden işidüp böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5227). [ıssı, -sı]*

İbrāhīm sulṭān atası cedd-i İmām / Milküñ **ıssı** bu durur taḥḳīḳ bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6044). [ıssı, -sı]*

Ḫarman **ıssı** ḫarmanın gelüp deñer / Arpa buġday örtüsün ki aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6254). [ıssı, -sı]*

Gördiler ki ṭaş olup yatur varı / Ḫarman **ıssı** azığın görince ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6256). [ıssı, -sı]*

iş: *Amel, eylem, durum, vaziyet, hal.*

Bilesin benden degül durur ol **iş** / Saña ḥüccet ḳoyuban didüm reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1981). [iş,]*

Getürüben dökdiler yabānlara / Güç geldi ḳarşu bu **iş** anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2159). [iş,]*

Eslemeyüp ider-idi eyle **iş** / Ḥāliyā gör nicesi oldı reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3177). [iş,]*

iş: *Amel, eylem, durum, vaziyet, hal.*

Arpa bitüben yeşil reng baġladı / Ḫˇāce Nūre'd-dīn **işini** ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1889). [işini, -i, -n, -i]*

Bir yanın kesdi tamām başdan başa / Ḥayrete ḳaldı o kişi bu **işĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2131). [işĕ, -e]*

Gördiler baʿżī aḥibbā bu **işi** / Bu ġarāyib remzi ṭurfe cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2161). [işi, -i]*

Aḳça Ḳoca öñce ḫod gitmiş-idi / **İşini** cümle tamām itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2333). [işini, -i, -n, -i]*

Ol ʿaceb **işlerden** imdi nuṭḳa gel / Tā ola her müşkilimüz anda ḥal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2367). [işlerden, -ler, -den]*

Ẓann-ı ġālibüm budur ki işbu **iş** / İşbu evren işbu ṭarlıḳ bu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [iş,]*

Çün dānişmendler bilürler bu **işi** / Gitmege rāżī olur otuz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3452). [işi, -i]*

Didi geldük bir **işe** bitürelüm / Ṭuruban şehrüñ begine varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3956). [işe, -e]*

Ölicek aldı yirin Muḫliṣ Paşa / Ḳalmadı nesli baḳ imdi bu **işĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4453). [işĕ, -e]*

Yalvarup ere iderdi nālişi / Gemiciden gördi çün ol bu **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4862). [işi, -i]*

Didi Türkler ḥad-bīn olur bu'l-fużūl / Çün peşīmān olduñuz bu **işe** siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6260). [işe, -e]*

<u>iş:</u> *Durum, vaziyet, hal.*

Oturur ḳalḳubanı dehşet alup / İşbu **işe** vālih ü ḥayrān olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4764). [işe, -e]*

<u>iş:</u> *Bir maksatla yapılan faaliyet, çalışma, amel, eylem.*

Varmasam olmaz mühim **işdür** ḳatı / Ṣıġıruñ da baña geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1935). [işdür, -dür]*

Didi Necme'd-dīn ne **işdür** itdi bu / Delü midür ne yavuz var bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [işdür, -dür]*

İşlerini çünki hep bitürdiler / Sürüben ḳurbānı yola girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5040). [işlerini, -ler, -i, -(n)i]*

Diyüp **işlĕrine** meşġūl oldılar / Ḳaldurup baş çün tefaḫḫuş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5434). [işlĕrine, -ler, -i, -n, -e]*

Gine meşġūl oldılar **işlĕrine** / Gör ne ḥālet yörenür başlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5436). [işlĕrine, -ler, -i, -n, -e]*

iş: *Bir maksatla yapılan faaliyet, çalışma, amel, eylem.*

Rūm erenlĕrine maʿlūm ola dir / Olalar cümlesi bu **işden** ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1194). [işden, -den]*

Köyliden bir kimse dir merd-i Ḫudā / Sen bu **işden** ġayrı bir daḫı id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [işden, -den]*

iş: *Bir maksatla yapılan faaliyet, çalışma, amel, eylem.*

Ṣaḥ ḫaberle baña maʿlūm eyleñüz / Çünki Etrāk **işidür** baba sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6245). [işidür, -i, -dür]*

iş: *Amel, eylem, durum, vaziyet, hal, çare.*

Didi āsānı budur ol dem keşīş / İmtiḥān itmĕge bulavuz bir **iş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2485). [iş,]*

iş: *1. Amel, eylem, durum, vaziyet, hal. 2. Meşguliyet.*

Ḫʷāce'ye bu **iş** tamām maʿlūm olur / Ṣanma nesne anlara mektūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1064). [iş,]*

Bu ḳoyunuñ böyle eyledügi **iş** / Hīç tehī degül durur işbu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [iş,]*

Çıḳ ögüt vir vara gide **işine** / Meşġūl ola varup öz cünbüşine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4744). [işine, -i, -n, -e]*

Devletine ẓulm iden taḳṣīr ide / Ḳıl te'ennī itme taʿcīl birle **iş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6338). [iş,]*

ʿAdli vardur ṣuçumuza itmez żarar / Oġul Allāh oñara **işüñ** senin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6319). [işüñ, -ün]*

iş: *A. güç, kudret krş. ḳudret.*

Böyle **işi** ancaḳ ehllullāh ḳılur / Sulṭān İbrāhīm görüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6613). [işi, -i]*

Çün yaḳın geldi görürler üc kişi / Otururlar bir bisāṭda gör **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2767). [işi, -i]*

Pīrāb Sulṭān'uñ iy şāh-ı kerem / Çoḳ durur böyle **işi** iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5387). [işi, -i]*

iş: *Amel.*

Ḳāḍılıḳdan dönüben dervīş olan / Didi itme böyle **işi** yā fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3019). [işi, -i]*

iş: *Durum, vaziyet.*

Baʿd ez-ān bir ṭanacaḳ olsa **işi** / Ḥācī Bektaş'a ṭanardı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2639). [işi, -i]*

Sürüben Ḳonya'ya geldi gör **işi** / Anı ṣalıḳ virdi zīrā her kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4060). [işi, -i]*

iş: *Durum, hâl, vaziyet.*

Key taʿaccüb eylediler bu **işe** / Ṣād olur kim kimi düşer teşvīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3362). [işe, -e]*

iş: *Durum, hâl, vaziyet.*

Ḳıldılar ol **işe** tevbe ser-te-ser / Her ne kim var-ısa cümle ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2716). [işe, -e]*

Bu **işe** medḥūş u ḥayrān ḳaldılar / Kimidügin Ḫūnkār'uñ hep bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4573). [işe, -e]*

iş: *Durum, hâl, vaziyet,.*

O daḫı gĕtürdigi ṣu ḳan olur / Bu **işe** Mollā ḳatı ḥayrān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3566). [işe, -e]*

iş: *Amaç, gaye, iş, amel, vazife, görev.*

Ḳodı öküzlĕri gitdi işine / Gör bu yaña Ḥācī Bektaş **işi** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1970). [işi, -i]*

Gördi kim balçıḳ ḳarardı bir kişi / Balçıḳ ayaḳlamaġ ıdı **işi** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [işi, -i]*

Ol kişi Ḫunkār'a eydür iy kişi / Ben de işlĕrin görürsin bu **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [işi, -i]*

Yonduruban ol anı ḳıldı tamām / Çünki yonmak **işi** buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2275). [işi, -i]*

Pādişāha didi ṣalalum kişi / Her ne dirse eyle idelüm **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3929). [işi, -i]*

Tīz getürsün bir yük odun her kişi / Döküben meydāna bitürsün **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3983). [işi, -i]*

iş: *Bir amaç uğruna yapılan davranış, eylem.*

Balı Şeyḫ oġlı durur ol keşişüñ / Böyle meẕkūr durur aṣlı bu **işüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [işüñ, --(ü)ñ]*

iş: *Amel, davranış, tavır, durum, hâl, vaziyet.*

Yād kişiler göre şāyed bu **işi** / Sūʾ-i ẓann ide gören her bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4743). [işi, -i]*

iş: *Alışkanlık, amel, eylem, hâl, vaziyet, huy.*

Er gerek yavuzlıġa eylük ḳıla / Erlige göre **işi** lāyıḳ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 927). [işi, -i]*

Bunlar **işi** Ḫūnkār'a maʿlūm olur / Ṭutmayup sözini bunlar ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1342). [işi, -i]*

Otlu şular ḫoş müşerref yir-idi / **İşi** Ḫünkār'uñ orayı seyr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1910). [işi, -i]*

Hoy Ata gösterdügi **işi** tamām / Bildürür ol ḫalḳa bildiler enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2719). [işi, -i]*

Bu yire düşmiş durur dir bir kişi / Gösterür dürlü ʿaceb dürlü **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3312). [işi, -i]*

Cemʿ olan ḫalḳ gördiler çün bu **işi** / Nice gösterdi görüñ bu cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [işi, -i]*

Emr ider duḫteri Güvenc'e nikāḥ / Eyleyüp Güvenc **işi** buldı felāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4792). [işi, -i]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itmeyince er **işi** / Aşşı ḳılmaz aġlayup dökmek yaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5699). [işi, -i]*

iş: *Allah'ın yapıp ettiği her türlü eylem.*

Hep ḫalīfe tekyeleri var-ıdı / **İşleri** Loḳmān Perende pīr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6035). [işleri, -ler, -i]*

iş: *Amaç, hedef, plan II dert, heves vb. III görev, vazife, sorumluluk.*

Kendümüzi aña ḳul eyleyevüz / Didiler yoḳ bizde ḳuvvet ol **işe** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6736). [işe, -e]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp gör ne dir / Dut sözümi ol bu **işden** sen ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3633). [işden, -den]*

iş: *Amel / eylem / vaziyet.*

Var-ısa oldur didügüñüz kişi / Çün işitdi ol erenler bu **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1312). [işi, -i]*

Dön girü ol geldügüñ meclise var / Ḳıl olara olan **işi** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1335). [işi, -i]*

Er **işi** olur murād-baḫş lik müdām / Luṭfuñ-ıla eksügümüz ḳıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1771). [işi, -i]*

Pes Külü Ḫan oġlı eydür n'eyledüñ / Ně-y-içün bu **işi** böyle eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2703). [işi, -i]*

Bunlara gelüp didiler bu **işi** / Bend ile getürdiler uş bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [işi, -i]*

iş: *Amel, eylem, durum.*

Ayaġı-la dizi-y-ile gör **işi** / Dizledi ayaḳladı hem ol ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2117). [işi, -i]*

Olmadı ol iş ve lîkin bir nefes / Bitürür ol **işi** şöyle didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [işi, -i]*

Dir Müsülmān olmayınca ol kişi / Girmeyiser Rūm'a bilsün bu **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2614). [işi, -i]*

Ol biti ṣunan didi iy beg kişi / Oḳıduñ ḥükmi vü bildüñ dir **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [işi, -i]*

iş: *Bir maksatla yapılan eylem.*

Tekbīr ile urur-ıdı başına / Kisve idinüp giderdi **işine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1115). [işine, -i, -n, -e]*

Alp öküzümüñ varup git **işiñe** / Bilme benden her ne gelse başıña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1953). [işiñe, -i, -n, -e]*

ʿAḳlını çün cemʿ itdi başına / Oldı pişmān eyledügi **işine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3183). [işine, -i, -n, -e]*

iş: *Amel, davranış, iş, fiil, eylem. II Olay, durum, mesele.*

İşbu **iş** kendülere maʿlūm olur / ʿAzm idüp bir demde ol anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1147). [iş,]*

iş: *Amel, eylem, fiil, meşguliyet.*

Ol **işe** anda ḳoyup gitdük anı / Gel dimědüm ere görgil bu beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [işe, -e]*

iş: *Amel / eylem.*

Gün görüp başlamayıncaġaz **işi** / Umaram müʾmin ola irkek dişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 845). [işi, -i]*

Çift ucın dutardı ḫarrātlıḳ **işi** / O ṭarīḳ-ıla ḳılurdı cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2908). [işi, -i]*

Şimdi de Mollā ne itdi gör **işi** / Daʿvet itmege viribidi kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3381). [işi, -i]*

Ḥācī Bektaş ḳardaşumdur ol kişi / Eyledi saña o resm-ile **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4067). [işi, -i]*

Aluban varup bitürdiler **işi** / Yirine geldi o maḳṣūd cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4968). [işi, -i]*

iş: *Amel, davranış, iş, fiil, eylem.*

Bildiler kendüler itmiş bu **işi** / Ḫˇāce'ye tā kim vireler teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 630). [işi, -i]*

Er-iseñ kessün bıçaġuñ bu ṭaşı / Ḳılalum iḳrār göricek bu **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2129). [işi, -i]*

Ṣaltıḳ iydür ġam yimeñ er **işidür** / Yüriden seccādeyi cünbüşidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2761). [işidür, -i, -dür]*

Dir kişi **işüm** durur becid ḳatı / Ṭurımazam zīra buldum furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3150). [işüm, -üm]*

Ḳaldı Ḫūnkār ḫizmetinde o ʿazīz / Ḫizmet idüp eyleye **işin** temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3590). [işin, -in]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp ṭañladı / İşbu **işden** çoḳ meʿānī añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3781). [işden, -den]*

Arḳasın yıpdı bilini baġladı / Ḳılıcın ḳuşatdı **işin** ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4252). [işin, -in]*

Varuban gördük ṣaruşın bir kişi / Oturur baġdaş ḳuruban gör **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4927). [işi, -i]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm **işidür** sözlerin / Dönderüp didi bulara yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5055). [işidür, -i, -dür]*

Anda da cemʿ eyledi dervīşleri / Kim Ḥaḳ'a lāyıḳdur anlar **işleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5316). [işleri, -ler, -i]*

Çünki İsmāʿīl **işidür** er sözin / Atınuñ ayaġına sürer yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5714). [işidür, -i, -dür]*

İşidür begleri sözin ayru dir / Ḳara Emīr adlu vardı bir Oġuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6305). [işidür, -i, -dür]*

Yarıcuñ olsun seniñ Rabbu'l-enām / Çünki ʿOšmān **işidür** erüñ sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6373). [işidür, -i, -dür]*

iş: *Sahip, malik; efendi.*

İy kerāmet **ışları** baḫtulular / Kim ki sizden ala seccādesini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6733). [ışları, -lar, -ı]*

Ḳaldurup baş didi ʿizzetle reʾīs / İy kerāmet **ısları** ḳurba enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4140). [ısları, -lar, -ı]*

iş: *(Hayırlı) Faaliyet / davranış / eylem.*

Olısar peydā bu oğlandan çoḳ **iş** / Bu ʿalāmetler velīlerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6612). [iş,]*

Gördiler olmaz girü cemʿ oldılar / Bu **iş** içün reʾy ü tedbīr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1348). [iş,]*

İki bükülüp çekersiz çoḳ belā / Böyle idince buña bir **iş** ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2310). [iş,]*

Feṯḥ ü nuṣret hem saña yoldaş ola / Ḳanda varursañ erenler **iş** ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4401). [iş,]*

iş: *Amel / meşguliyet.*

Terk olınmaz çünki var durur **işüñ** / Nöbet ucından hem artdı teşvīşüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1938). [işüñ, -üñ]*

Saña tābūtdan elüm ṣunam didi / Bu **işüñ** ḳaydını bu resme yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [işüñ, -üñ]*

Gel bu şöhretden geçegör iy ʿazīz / Ḥaḳ ḳatında tā ola **işüñ** temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [işüñ, -üñ]*

iş: *...ile ilgili uğraşı.*

Çünki Erṭuñrul bu sözi **işidür** / Evliyā ḥubbı kim anuñ **işidür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4224). [işidür, -i, -dür]*

iş: *Amel, eylem, fiil, meşguliyet.*

Didiler ki iy tekūr u banumuz / ʿĀcizüz bu **işde** dökme ḳanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 910). [işde, -de]*

iş: *Alışkanlık / amel / huy.*

Aluban emĕr idi baḳ remzine / Altı aya dek bu **işi** işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [işi, -i]*

İcikim dirlerdi vardı bir kişi / Çift sürmekdi müdām anuñ **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2858). [işi, -i]*

Ṣuçumuz ʿafv it bağışla ḳıl kerem / Kim kerīm **işi** durur dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3031). [işi, -i]*

iş: *Amel, davranış, iş, fiil, eylem. II Olay, durum, mesele.*

Evliyāda çoḳ durur **işler** ʿacīb / Evliyādan iste maḳṣūduñ edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4088). [işler, -ler]*

iş: *Bir maksatla yapılan faâliyet, çalışma.*

Ṣıġırı ḳor gider İdrīs **işine** / Gör ki Ḫūnkār'uñ gine cünbüşi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [işine, -i, -n, -e]*

iş: *(Kötü) Alışkanlık / huy.*

Dir ḥayāñ yoḳ saña eyledüñ **işi** / Başuña kendüñ getürdüñ teşvişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3192). [işi, -i]*

iş: *Durum, mesele.*

Çün bu resme eylediler ittifāḳ / Ḳavli böyle itdiler bu **işe** baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1119). [işe, -e]*

iş: *Bir amaca ulaşmak için yapılan çalışma, faaliyet, amel.*

Didiler baʿżīsı bu resme kelām / Rāyumuz bu **işde** hep olsun tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1289). [işde, -de]*

iş: *(Hayırlı) Amel, davranış.*

Gördi kim bıyıḳlarını uzamış / Kesseñüz ne bunı dir bu nice **iş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [iş,]*

Cāriyeye daḫı eve varmalı / Bir mühim **iş** düşmiş-idi görmeli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1914). [iş,]*

İdrīs eydür zaḥmet olur sizlere / Hem revālı **iş** midür bu **iş** gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [iş,]*

İdrīs eydür zaḥmet olur sizlere / Hem revālı **iş** midür bu **iş** gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [iş,]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat işidüñ / İşidüp sözüm ile ḫoş **iş** idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [iş,]*

Yoġurup varın ḳatuma getürüñ / Didügüm gibi idüp **iş** bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2079). [iş,]*

Olmadı ol **iş** ve līkin bir nefes / Bitürür ol işi şöyle didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [iş,]*

Bildiler ol **iş** vilāyet işidür / Ḥācī Bektaş-ı Velī er kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2286). [iş,]*

Pes ḫilāfın işlemek olmaz revā / Bir **iş** işleñ ki anı Allāh sevē *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [iş,]*

Didi Ṣaltıḳ emriñüzi buyuruñ / **İş** sizüñdür emriñüzi ḳayıruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2740). [iş,]*

İtdüginden ṣoñra anda eyle **iş** / Ḫoş vilāyetle bu resm-ile reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2854). [iş,]*

Ḫoş müvellā üc yüz abdāl uydurur / Her **iş** olmasına vaḳti köydürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2958). [iş,]*

Ḳırşarı'nda işbu **iş** meşhūrdur / Sen daḫı var göresin meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3110). [iş,]*

Ger benüm seběbüm ile bunca **iş** / İtdi iẓhār gördi anı yad biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [iş,]*

Ger żarar gelměz ise didi baña / **İş** idem saña gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3971). [iş,]*

Mollā Ḫūnkār'a bu **iş** maʿlūm olur / Aṣlı-y-ılan ḥālini küllī bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4065). [iş,]*

Saña çaġırdılar anlara iriş / Zīra Ḥaḳ'dan saña ḫiẓmetdür bu **iş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4595). [iş,]*

iş: *Amel, davranış, iş, fiil, eylem.*

Mollā Saʿde'd-dīn didi nice **iş** / Söyle anı bilelüm ẕikr eyle pīş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3313). [iş,]*

iş: *Alışkanlık, amel, huy.*

Bildi kim Ḫunkār erdür evliyā / Hep kerāmet durur **işi** bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2024). [işi, -i]*

Ḳalʿacuḳ yirinde vardı bir kişi / Evliyā ḥubbı idi her dem **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3036). [işi, -i]*

Göricěgez ol bezirgān bu **işi** / Giderür cān u göñülden teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4052). [işi, -i]*

iş: *Alışkanlık, amel, hâl, huy.*

Çün işitdi Fāṭıma olan **işi** / İdrīs'e eydür işitgil iy kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2063). [işi, -i]*

iş: *Bir değer yaratan emek.*

Gördi Ḫünkār oturur bir depede / Dir kerem ḳıl luṭf **işle** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [işle, -le]*

iş: *Bir amaca ulaşmak için yapılan çalışma, faaliyet, amel. II Gizli neden veya maksat.*

Gösterürler yir gelüben oturur / Ḳudret **işin** gör ki neye yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3063). [işin, -i, -n]*

iş: *Beceri, kabiliyet, hüner, kudret.*

Bildiler ol iş vilâyet **işidür** / Ḥācī Bektaş-ı Velī er kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2286). [işidür, -i, -dür]*

iş: *Bir amaca ulaşmak için yapılan çalışma, faaliyet, amel.*

Söyleyüben **işine** gider hemān / Fāṭıma çıḳdı tenūrdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3814). [işine, -i, -n, -e]*

iş bitür: *Bir işi iyi bir sonuca ulaştırmak.*

Didiler biz ġālib iş bitürmedük / Yolını ṭutup biz anı ırmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1303). [iş bitür, --me, --dü, --k]*

İşbu dervīş niceye dek oturur / Oturuban bunda ne iş bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1800). [iş bitür, --ür]*

İttifāḳ idüp ḳamu oturdılar / Pes żamīrden böyle iş bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3340). [iş bitür, --di, --ler]*

iş gel-: *İşin üstesinden gelmek.*

Dostlarına virdi ḫˇāce armaġān / Ol ḳadar bī-ḥad gelür iş dost aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5965). [iş gel-, -ür]*

iş işlĕ: *Eylemde bulunmak, faaliyet göstermek.*

Ṭāḳati ṭaḳ olsun iş işlĕmesün / Gün yüzin görüp işe başlamasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 844). [iş işlĕ, --me, --sün]*

Bilmezüz dĕlü midür yā ṣarʿı var / İş işler kim ne aṣlı ferʿi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [iş işle, --r]*

Ḳardaşuñ yirin saña baġışlaya / Vire ṣancaḳ key ulu iş işleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4244). [iş işle, --y, --e]*

iş it: *İş yapmak, davranmak.*

İşbu tedbīrümle benüm iş idüñ / Bu vilāyetde ne var-ısa faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 381). [iş it, --üñ]*

iş it-: *İş yapmak, davranmak.*

Döndi ḫˇāce didi yā Bektaş işit / Her ne dirsem saña sen anı iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [iş it-,]*

Böyle iş itmek olur mı hiç revā / Şekk derdine gerek böyle devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1521). [iş it-, --mek]*

Bunlara and virdi didi işidüñ / Ben didügüm gibi dir siz iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3625). [iş it-, --üñ]*

Bu faḳīre himmeti yoldaş idüñ / Hem ḫay ı r duʿāyı daḫı iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4133). [iş it-, --üñ]*

iş it-: *Bir işi görev kabul etmek, davranış şekli haline getirmek.*

Evliyā muḥibleri gūş idüben / Kendülere sevgüsin iş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3787). [iş it-, --üben]*

iş ḳıl-: *Iş yapmak, çalışmak.*

Aḳça Ḳoca dir nice iş ḳılalum / Luṭf idüñ buyuruñ anı ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2311). [iş ḳıl-, --alum]*

ʿīsā: *Hz. İsa peygamber.*

Çün nebīden nebīye děger kilīm / Dura ʿ**Ī**sā'ya degin añla delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 156). [ʿīsā'ya, -'ya]*

ʿīsā: *Doğan kuşu şekline giren Sarı İsmâîl'in onu yakalayanlarca kendisine verilen isim.*

Didiler ki gördügümüz ol ṭoġan / ʿ**Ī**sā kendüsi-y-imiş ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4926). [ʿīsā,]*

işʿār: *Yazı ile bildirme, haber verme.*

Abıcem didükleri Ḫūnkār-ıdı / Ol ad-ıla Ḫūnkār'a **işʿār-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3934). [işʿār-ıdı, --ıdı]*

işāret: *Alâmet, emâre.*

Ḥācī Bektaş'ı işāret itdiler / Ol **işāretden** beşāret itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3123). [işāretden, -den]*

işāret: *İz, alamet, emare.*

Her ne remz itse erenler eyle ider / Remz alup erüñ **işāretin** güder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2640). [işāretin, -i, -n]*

Her ne remzi ki ḥaḳında söyleye / Ne **işāretler** ki maʿlūm eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4341). [işāretler, -ler]*

işāret: *Alamet, belirti, gösterge.*

Tekye ḳapusına irüp ol hümām / Virdi **işāretle** erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5636). [işāretle, -le]*

işāret: *Alâmet, iz, nişan.*

İşbu remzden bir **işāret** var durur / Bendelere ḫoş beşāret var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [işāret,]*

işāret: *(Ar.) Bir şeyi, anlatılmak istenen bir manayı el, parmak, kaş, göz, baş ile gösterme.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **işāret** eyledi / Ol **işāret** ḫoş beşāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2915). [işāret,]*

işāret eyle-: *İşaret etmek || Haber vermek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işāret eyledi / Ol işāret ḫoş beşāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2915). [işāret eyle-, --di]*

Eyle ḳıldı Mollā Saʿde'd-dīn hemān / Eyledi nite işāret hem-çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3637). [işāret eyle-, --di]*

Bindi ṭaşuñ Ḥācī Bektaş üstüne / Didi b'ismillāh işāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6223). [işāret eyle-, -di]*

işāret eyle-: *İşaret etmek. (Göz hareketleriyle bir şeyler anlatmaya çalışmak).*

Mollā Saʿde'd-dīn işāret eyledi / Getürüñ ḳalem tıraş dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3401). [işāret eyle-, --di]*

işāret eyle-: *Belirtmek, dikkati çekmek.*

Ser-tırāşa ḫoş işāret eyledi / Mūyumuz indür diyüben söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4023). [işāret eyle-, --di]*

işāret it-: *Göstermek.*

Ḫizmet idüp işige yüz sürevüz / Böyle diyüp aña işāret ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6154). [işāret it-, -er]*

işāret it-: *Göstermek, işaret etmek.*

Er işāret idüben elin açar / Gök yüzine ḳalḳuban evren uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1047). [işāret it-, --üben]*

Ḥācī Bektaş'ı işāret itdiler / Ol işāretden beşāret itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3123). [işāret it-, --di, --ler]*

Abdāla idüp işāret didi hem / Gemisine ilt bunı didi bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4149). [işāret it-, --üp]*

işāret it-: *Bir şeyi, bir durumu el, yüz hareketleriyle anlatmak, göstermek.*

Gördi Ḫūnkār n'itdügini ol ʿazīz / Ṭaşa ṭur diyü işāret itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2977). [işāret it-, --di]*

işāret kıl-: *Göstermek, istemek, emretmek.*

Çün sözin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Ḳıldı işāret dirler olan ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2325). [işāret kıl-, --dı]*

Ṣūretüñ şeklüñ ṣalıḳ virdi tamām / Ẕikr idüp ḳıldı işāret ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4720). [işāret ḳıl-, --dı]*

işāret ḳıl-: *Işaret etmek, göstermek.*

İşbu remzden ġayrı iy yār-ı ʿazīz / Barmaġıyla bir işāret ḳıldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1346). [işāret ḳıl-, --dı]*

ʿīsāyī: *Hz. İsa peygamber.*

Kim Tatar ʿ**Īsāyī-y-idi** put-perest / Eyledi ne var-ısa der-zīr-i dest *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2432). [ʿīsāyī-y-idi, --y, --idi]*

ʿisā-yı mücerred: *Çıplak İsa.*

ʿİsā-yı Mücerred'i de aldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār'a karşı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3093). [ʿisā-yı mücerred, --i]*

isbāt: *Kanıt, delil.*

Post-ı āhū tācı Dede Ġarḳın'uñ / Sizden **išbātın** dilerüz biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1464). [išbātın, -ın]*

işbu: *İşte bu.*

Nodulı dürtdüñ acıtduñ sen beni / Bilesin taḥḳīḳ ile sen **işbunı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2868). [işbunı, -n, -ı]*

işbu: *İşte bu, bu, işaret sıfatı.*

Ṭuruban bir tepsiye bir bişi ḳoy / **İşbu** sāʿat Mekke'ye defʿī varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [işbu,]*

işbu: *Bu, işte bu.*

Bu bizi kĕsüñ aña olsun kefen / Rāstī söz **işbudur** ki güft-i men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [işbudur, -dur]*

Nūş ḳıldı geldi Ḫūnkār ḳatına / Maʿlūm oldı **işbu** da ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3837). [işbu,]*

işbu: *"Bu" işaret sıfatının yazıda kullanılan eski bir şekli; işte bu.*

Ol zamānda yine gördüm **işbu** tāc / ʿArş ayaġında aşılmış reng-i ʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 133). [işbu,]*

Evliyā ser-çeşmesi ̬ola ḥażreti / **İşbu** tāc ola başında kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 137). [işbu,]*

Yĕsi şehrinde durur bunı alan / Bize **işbu** resm-ile işi ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 615). [işbu,]*

Nez̲rüm olsun mālımuñ nıṣfı benüm / Ḳurtılursa **işbu** mühlikden cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1081). [işbu,]*

Mollālar Mollā'yı böyle göricek / **İşbu** sırruñ ġavrine dir iricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3588). [işbu,]*

Ḳolaçuḳ Ḥāc im o ṣuya döndi bir / **İşbu** nevʿ-ile dönüp ol ṣuya dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [işbu,]*

İşbu fānī ṣūreti terk itmeyen / Ḥaḳ ḳuşaġın biline berk itmeyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5605). [işbu,]*

işbu: *"Bu" işaret sıfatı.*

Böyle virdi Aḥmed'e Ḳudsī cevāb / **İşbu** tācı bil kim o Rabbu'l-erbāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 129). [işbu,]*

İşbu esmā yazılu anda tamām / Şeh vilāyet aluban itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 163). [işbu,]*

İşbu sırruñ ġavrine biz irmedük / Şeyḫ eydür iy vilāyet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6711). [işbu,]*

İşbu iş kendülere maʿlūm olur / ʿAzm idüp bir demde ol anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1147). [işbu,]*

İşbu remzden ġayrı iy yār-ı ʿazīz / Barmaġıyla bir işāret ḳıldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1346). [işbu,]*

Ol erüñ oyunıdur **işbu** olan / Gine ol erdür bu işleri ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [işbu,]*

Bu ḳoyunuñ böyle eyledügi iş / Hīç tehī degül durur **işbu** reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [işbu,]*

Var-ısa **işbu** gidendür evliyā / Bu ḳoyuncuḳlar ḳılur böyle niyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1434). [işbu,]*

Bizden alduñ uş naṣībüñ didi var / Etmegüñ olsun senüñ **işbu** diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1447). [işbu,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Tāc içün Ġarḳınī ṣoñra oldılar / Bi'ż-żarūrī **işbu** resme ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1468). [işbu,]*

Tekneyi indürüp öñinde ḳodı / **İşbu** nāndan luṭf idüp yiyüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1532). [işbu,]*

Müştehirdür ol diyārda **işbu** iş / Ġavġādan bulmaz ḫalāṣ hiç yaz ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1548). [işbu,]*

Bilmedük dir evliyā ımış ol er / Ḫoş duʿādandur olan **işbu** ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [işbu,]*

İşbu dervīş niceye dek oturur / Oturuban bunda ne iş bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 19, Beyit 1800). [işbu,]*

İylük ıssına ṭuruban varayın / **İşbu** ḥāli aña ḫaber vireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1810). [işbu,]*

Dir çeleksüz şāhin olmaz bilesiz / Didüm **işbu** remzi fikrin ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1833). [işbu,]*

İşbu ḳuşlar iy ʿaceb bizüm yire / Uġradılar mı diyesin iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [işbu,]*

Emmedi buzaġılar üç güne dek / Fāṭma Ana dir degüldür **işbu** tek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1924). [işbu,]*

Keşik **işbu** günde İdrīs'üñ idi / Güderin didüñdi sen işde ḳodı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1956). [işbu,]*

Şimdi daḫı ol ḳaya meşhūrdur / Ẕikri **işbu** nevʿ-ile meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2120). [işbu,]*

Altunumuz aḳçamuz vāfir durur / **İşbu** dervīş var-ısa sāḥir durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2154). [işbu,]*

Yutdı iki dānesin çün laġ-ıla / Göreyin dir **işbu** baña ne ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [işbu,]*

Buġdayoġulları dirler ad-ıla / Müştehirdür **işbu** söz isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2185). [işbu,]*

Kim evüñ bekcisi gör kim n'eylemiş / **İşbu** resme bī-ḥayālıḳ eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2341). [işbu,]*

Altına od yaḳalum ḳaynadalum / Üç gün üç dün **işbu** nevʿe idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [işbu,]*

Dir Külü Ḫan Cān Baba'ya iy faḳīr / Rāżī mısın **işbu** ḳavle daḫı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [işbu,]*

Sen bularuñ key ulusısın gel e / Benüm-ile **işbu** gün olġıl bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [işbu,]*

Bir söğüş olsa ve yā ḫod olsa ṭoy / Fekye olmış-ıdı ʿādet **işbu** ḫūy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2672). [işbu,]*

Gürci ili giydügi andan durur / Ẕikr olan hep **işbu** maʿnīden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2795). [işbu,]*

Siz ḳapuya ṭolanuñ biz görelüm / **İşbu** sırruñ ġavrine dir irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2805). [işbu,]*

İz ider ayaġı ḳanda kim baṣar / **İşbu** nevʿ-ile çıḳar bir ān ḥiṣār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [işbu,]*

Yoḫsa zaḥmet itmez idüm dir saña / ʿAfv idüp **işbu** günāhumı baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2833). [işbu,]*

İcike çün **işbu** aḥvāli bilür / Sürüben öküzlerin eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2871). [işbu,]*

Gine dönsem mi ki diyü fikr ider / **İşbu** resme göñli içre ẕikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3048). [işbu,]*

Ḳırşarı'nda **işbu** iş meşhūrdur / Sen daḫı var göresin meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3110). [işbu,]*

Evliyānuñ ẕikri bir eşvāḳ olur / **İşbu** ḥāl ḥāl ehline ilḥāḳ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3113). [işbu,]*

Girü dönüp dir aġacı göreyin / Ġavrine tā **işbu** sırruñ ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3157). [işbu,]*

Yoḳsa bir maḳṣūd içün degül durur / **İşbu** teklifden murād ḫod ol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [işbu,]*

Gördi er ḫoş bizi **işbu** ḥāl-ile / Fiʿlümüzde gördügüñ efʿāl ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3286). [işbu,]*

İşbu resme gĕçürürüz rūzigār / Bir geçinmedür geçer leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3287). [işbu,]*

Ḥaḳḳına **işbu** yirüñ mollāları / Çoḳı iydürler be-ġāyet serserī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3318). [işbu,]*

İşbu dervīş şekk itmeñ er durur / Ḥaḳ yolına mürşid ü reh-ber durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3379). [işbu,]*

İşbu ešnāda ṭāʿām geldi ilerü / Hep ṭaʿāma ṭoldı ser cümlesi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3424). [işbu,]*

İşbu defʿa ḫalḳda ṭuz bulınmadı / Kimse ṭuza varubanı gelmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3428). [işbu,]*

Ben daḫı didi çıḳayın göreyin / **İşbu** sırruñ ġavrine dir ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3504). [işbu,]*

Ẓann-ı ġālibüm budur ki **işbu** iş / İşbu evren **işbu** ṭarlıḳ bu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [işbu,]*

Ẓann-ı ġālibüm budur ki işbu iş / **İşbu** evren işbu ṭarlıḳ bu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [işbu,]*

Ẓann-ı ġālibüm budur ki **işbu** iş / İşbu evren **işbu** ṭarlıḳ bu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [işbu,]*

Çaġırıcaḳ dir adın āvāz-ıla / **İşbu** evren ṭılsmı şeksiz bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3519). [işbu,]*

Mollā didi gördüñüz mi n'oldı ḥāl / Bildüm ol erden durur **işbu** fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [işbu,]*

Ṣūret-i eṭfāl ġālib işbudur / Oġlana **işbu** umūr dāyim ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3539). [işbu,]*

Didi çıḳġıl **işbu** mescid üstine / Yuġılaġıl ṭamlamamaḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3600). [işbu,]*

Bir mürüvvet eyle luṭf eyle şehā / **İşbu** ṭarlıḳdan bizi ḳılġıl rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3632). [işbu,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp ṭañladı / **İşbu** işden çoḳ meʿānī añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3781). [işbu,]*

İşbu seccādenüñ altında bu zer / Eksik olmaz bilesin didi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3825). [işbu,]*

Öldüren ḳaçdı gider illĕrine / Düşdi ḫalḳuñ **işbu** söz dillĕrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3918). [işbu,]*

Yiyecek yirdür çü beg anı görür / **İşbu** resme bunlara ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3928). [işbu,]*

Birisi geldi ilerü didi tīz / **İşbu** şehrüñ begi eydüñ siz misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [işbu,]*

İşbu remzden bir işāret var durur / Bendelere ḫoş beşāret var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [işbu,]*

Didiler virgil nişān andan bize / Ḳalmaya tā şübhemüz **işbu** söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4040). [işbu,]*

İşbu mehleki gözi-y-ile görüp / Çaġırur Rūm erlerine yüz urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4046). [işbu,]*

İşbu sırruñ ġavrine çün irdiler / Pes ḥisāb eyleyübeni gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4086). [işbu,]*

Nuṭḳa gel ḳılma taḥammül **işbu** dem / Lāzım ol durur saña daḫı ehem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4093). [işbu,]*

İşbu fikri eylediler çünki tīz / Anda bir abdāl peydā oldı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4102). [işbu,]*

İşbu şiddetden bizi eyle ḫalāṣ / İy velīler yādigārı merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4108). [işbu,]*

Ol iki erüñ birisi söyledi / **İşbu** lafẓ ıla beyānın eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4134). [işbu,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Al naẓara didi getür varuban / Tīz dut **işbu** emri bitür irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4159). [işbu,]*

Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev odur / Müştehirdür **işbu** sözler bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4181). [işbu,]*

Pādişāha ilçi çün varıncaġaz / **İşbu** resme ḫaberi virinceğez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4296). [işbu,]*

Gündüz Alp'e çün bu ḥükm irincegez / **İşbu** resm-ile cevāb virincegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4300). [işbu,]*

İşbu tāc kim saña giydürdük bu dem / Göricek küffār anı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [işbu,]*

Aldı Seyyid gördiler böyle selām / Nuṭḳ açup dir **işbu** nevʿ-ile kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4522). [işbu,]*

Ṭurur-iken **işbu** fikri eyleyüp / Kendü kendüye bu resme söyleyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4588). [işbu,]*

Līki düşdi **işbu** resme ittifāḳ / Ḳıl naẓar **işbu** Ḳaradeñiz'e baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4593). [işbu,]*

Līki düşdi **işbu** resme ittifāḳ / Ḳıl naẓar **işbu** Ḳaradeñiz'e baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4593). [işbu,]*

Geldi **işbu** resme nuṭḳından kelām / Derdümüz yoḳdur didi bizüm müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4643). [işbu,]*

Ḳılur-ıdı **işbu** resme iḫtirām / Birbirine ol iki zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4664). [işbu,]*

Biñ fülori neẕrüm olsun tīz gelüñ / **İşbu** mehlekden beni āzād ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4714). [işbu,]*

İşbu resme didi kimse göresin / Neẕrümüzi cümle aña viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4721). [işbu,]*

Ṭapşurur görince ol biñ altunı / **İşbu** neẕrümdür didi alġıl bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4725). [işbu,]*

Oturur ḳalḳubanı dehşet alup / **İşbu** işe vālih ü ḥayrān olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4764). [işbu,]*

İşbu şarda er baña virdi mekān / Merḳadüm bunda olısar bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4937). [işbu,]*

Yüzüñ arduña senüñ dönsün didi / ʿĀlem içre **işbu** söz dinsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [işbu,]*

Dāsitān oldı ol ilde **işbu** kār / Ol diyārda buldı ġayet iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [işbu,]*

Ṣuṣaduḳ ġāyet ṣusuzdur **işbu** yir / Ḥalimüz oldı mükedder ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5217). [işbu,]*

Didiler geç vaḳt oldı key degül / **İşbu** vaḳt varmaḳ ol eve bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [işbu,]*

Naḳldür kümmel rivāyet eyledi / **İşbu** nevʿ-ile beyānın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5412). [işbu,]*

Didi **işbu** penççenbih güni ben / Āḫirete naḳl iderem añla sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5670). [işbu,]*

işbu: *"Bu, işte bu" işaret sıfatı.*

İdrīs eydür ḳomaduḳ biz ḫod çırāḳ / Ḳandan oldı **işbu** aydınlıġa baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [işbu,]*

Saña çāker itmişüzdür anı hem / Cinnīler sulṭānıdur **işbu** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6195). [işbu,]*

işbu: *"Bu" işaret sıfatının yazıda kullanılan eski bir şekli II İşte bu.*

Buyurupdur bu sözi Allāh mucīb / **İşbu** tācuñ ṣāḥibi gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 187). [işbu,]*

İşidür sözlẽrini ol ser-te-ser / Dir Medīne'den gelürem **işbu** dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 281). [işbu,]*

İşbu tedbīrümle benüm iş idüñ / Bu vilāyetde ne var-ısa faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 381). [işbu,]*

Meskeni hem **işbu** yaḳında durur / Bektaş'ı anlara virseñüz revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6622). [işbu,]*

İşbu mekteb ḫāneye naẓar idĕ / Ṣu çıḳup tā aḳa mekteb-ḫāneden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6672). [işbu,]*

Ḳatı gürbüz er durur **işbu** kişi / Buña indürmek gerekdür biz başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 904). [işbu,]*

Didiler iy Ḥācī Bektaş ḳıl kerem / ʿAfv iderseñ ṣuçumuzı **işbu** dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 931). [işbu,]*

Üstümüze ṣalar **işbu** ejderi / Yuda ḫalḳı ḳomaya kimse diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 958). [işbu,]*

İşbu gün gördüm ṣuvada bir faḳīr / Yimegĕ nesne ṭaleb eyledi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1717). [işbu,]*

Ḥaḳḳ'a gĕçer nālişiyle her sözüñ / **İşbu** mekteb-ḫāneniñ yoḳdur ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5985). [işbu,]*

işbu: *"İşte bu", bu işaret sıfatının yazıda kullanılan eski bir şekli.*

İşbu niyyetle ol iki iḫtiyār / Cemʿ ider dervīşlerini nĕ ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5023). [işbu,]*

Dilerüz bir yirde yatavuz gice / Tā ki bu ṭaşġun **işbu** sīl geçe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5053). [işbu,]*

ʿAlī Baba'yı baḳup görmědiler / **İşbu** sözüñ ġavrine irmědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5435). [işbu,]*

Bāʿiš oldur öyle ad olmasına / **İşbu** lafż erden aña gelmĕsine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5452). [işbu,]*

Göricek varup anı gör n'eyledi / **İşbu** resme reʾy ü tedbīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5456). [işbu,]*

Sen de terk it **işbu** fānī ṣūreti / Tā bulasın Ḥaḳḳ'a sen ḳurbiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [işbu,]*

Gerçi vardur şehv-ile bī-ḥad ṣuçum / ʿAfv it aġardı ḳapuñda **işbu** ṣaçum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5692). [işbu,]*

Āh elinden **işbu** nefsüñ ṣad hezār / Yoḳ ḫalāṣum olmayınca ten mezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [işbu,]*

Ḥaḳḳ'a minnet āḫir oldı bu kitāb / **İşbu** sözden var ümīd ola ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5862). [işbu,]*

Çün erenler sözidür **işbu** kelām / Var ümīd raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5863). [işbu,]*

Bilmezem ki ḳanda gitdi **işbu** er / Ṣundı bişi tepsisin ḫ̆āce aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [işbu,]*

Ṣu gelüp bu mekteb içre aḳadı / Ḥācī Bektaş işidüp **işbu** sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5989). [işbu,]*

Bilsün **işbu** er durur anuñ ṣāḥibi / Bir vilāyet gösteriser ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6046). [işbu,]*

Türbeñe varsa anuñ sarʿı gider / **İşbu** cinnī şāhı itsün ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6189). [işbu,]*

Ḳırḳ adım yir gidüben itdi naẓar / Didi kim **işbu** yiri durup ḳazuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [işbu,]*

İşbu ʿOšmān'dur henūz bir nev-cüvān / Bunı teftīş itmeyince şerʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6346). [işbu,]*

<u>işbudur:</u> *İşte böyledir.*

Nefesinden oldı küp yaġ-ıla pür / Sen daḫı gör küpecügi **işbudur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1720). [işbudur,]*

Ṣūret-i eṭfāl ġālib **işbudur** / Oġlana işbu umūr dāyim ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3539). [işbudur,]*

Nuṭḳ açup didi bu nevʿ-ile kelām / Sözüm **işbudur** didi ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3725). [işbudur,]*

isde-: *İstemek, dilemek, talep etmek.*

Pes cezā itsek revādur biz size / Līki meyve **isder** evliyā eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6124). [isder, -r]*

işde: *İşte, dikkati çekmek için kullanılır.*

İşde bildüñ n'eylemek gerek görüñ / Şeyḫ Aḥmed dirler-idi bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 356). [işde,]*

işde: *Bir şey gösterilirken ya da bir şeye işaret edilirken söylenen zarf.*

Issı vardur **işde** şimdi geliser / Bu didügüm remzi cümle ḳılısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1141). [işde,]*

işde: *(İşte) edatı, bir şey gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenen bir söz, aha, ahacık.*

Dede Ġarḳın'uñ oġulları ḳamu / Āhū postı çün didiler **işde** bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1458). [işde,]*

Fāṭma'ya İdrīs didi kim ḫatun / İrte **işde** erbaʿīn olur bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1763). [işde,]*

Keşik işbu günde İdrīs'üñ idi / Güderin didüñdi sen **işde** ḳodı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1956). [işde,]*

Köylinüñ **işde** birisi daḫı ben / Niye söylersin bu sözi didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [işde,]*

Nuṭḳ açasın bī-ḥayālık idesin / **İşde** böyle itdi ayruḳ n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3194). [işde,]*

Didi Ḫūnkār dökdügüm avcuma ṣu / Ṣu degül ḳandur görüñüz **işde** bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [işde,]*

ise: *Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.*

Ben helāk ger olmadın çıḳar **ısam** / Sözümi ṭutar mısız ne dir-isem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2498). [ısam, -m]*

Çıḳar **ısam** ger mażarrat görmedin / Od yaḳup baña żarar irgürmedin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2554). [ısam, -m]*

Dutmaz **ısam** ben eger didi hemīn / Çapmaduḳ Tatar ḳomaz hergiz zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [ısam, -m]*

ise: *Ek fiilin şart hali.*

Sözümüz ṭutarsa ḫoş geldi ʿazīz / Dutmaz **ise** girü dönsün didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3532). [ise,]*

ise: *"ise" bağlacı.*

Ṣaġ **ısa** gözleri baña getürüñ / Tīz bu sāʿat didügümi bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1897). [ısa,]*

Maḳṣūdı bulmaġ **ısa** anuñ ševāb / Ḥāṣıl oldı bilsün aña ol meʾāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2283). [ısa,]*

Girü dönüp ev içine girdiler / ʿAvret ölmiş ḳaçan **ısa** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2345). [ısa,]*

Sözümüz dutmaz **ısa** gide girü / Yoḫsa ḳażāmuz doḳınur bile o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2461). [ısa,]*

Eylediler ne kim erkān var-ısa / Ḫoş durur yār yārına ġam-ḫˇār **ısa** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2882). [ısa,]*

ise: *"i" ek fiilinin şart eki (-sA) almış şekli.*

Naḳl idince ḥażretüm ol kes gelür / Mānīʿ olmaz n'eyler **ise** ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5675). [ise,]*

ise: *"i" ek fiilinin şart eki (-sA) almış şekli. II. Koşul edatı.*

Geldi Ḳāsım virdi Bektaş'a selām / Söyledi andan ney **ise** pes kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 984). [ise,]*

ise: *"i" ek fiilinin koşul eki (-sA) almış hali.*

Ḫˇāce'nüñ vardı meger bir öküzi / Yondugın her nice **ise** kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 590). [ise,]*

Ḫˇāce destūr virdi eydür ki varuñ / Maḳṣūduñuz nice **ise** dirgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 620). [ise,]*

Kim bunuñ gibi veliyy-i muʿteber / Ger bu yirde ider **ise** ol maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1163). [ise,]*

Müşkili budur idincek imtiḥān / İder **ise** didügümüzi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2486). [ise,]*

Dĕmür **ise** daḫı üç günden beri / Ḥall oldı ḳalmadı et ü deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2539). [ise,]*

Beg didi ger şol zümāyīti baña / Virür **ise** ben daḫı anı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [ise,]*

Ger żarar gelmĕz **ise** didi baña / İş idem saña gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3971). [ise,]*

Didi Ḫūnkār begüñi var gör hele / N'oldı **ise** bilesin andan gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [ise,]*

ise: *"Dahi, de/da" anlamlarına gelen edat. II "i" ek fiilinin koşul eki (-sA) almış hali.*

Girçek **ise** gelmeyĕ hergiz żarar / Biz de idevüz sözine iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2492). [ise,]*

işi: *1. Amel, eylem, durum, vaziyet, hal. 2. Meşguliyet.*

Bir kifāf-ı ehl olacaḳ umaram / Kim kerem ehli **işi** olur kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2913). [işi,]*

Ere münkir anda vardı bir kişi / Ḳoyun eri vü çobanlıḳdı **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3172). [işi,]*

Dir ẓamīrinden ne ḫoş kişi olur / Nice ruhbānlıḳ bunuñ **işi** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [işi,]*

Ḳırḳ birinci gün görür niçe kişi / Sürüp eşeklerini gitmek **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3622). [işi,]*

Kim kerīm **işi** keremdür dāyimā / Dü cihānda muḥteremdür dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3747). [işi,]*

Bir Tatar tüşmeli bir ulu kişi / Meskeni anda-y-ıdı görgil **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3891). [işi,]*

Çün işitdi abdāluñ sözin reʾīs / Oñdı **işi** er olur çünki enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4114). [işi,]*

Virdi ḫilʿat şancaġına gönderür / **İşi** Ḥaḳ'dur Ḥaḳ çırāġın yandurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4259). [işi,]*

Geldi el öpdi vü ḫilʿat giydi cüst / Çün **işi** bitdi tamām oldı dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [işi,]*

İşidüp Ḫūnkār sözin ol kişi / Çille-i merdān dinilen bu **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4547). [işi,]*

Cāriye indi görince dir kişi / Yoluña git var terk it bu **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [işi,]*

Ol naṣīb ṭurdı elinde gitmedi / Hīç muḫālif **işi** daḫı itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4996). [işi,]*

Oldı ol yirde ḥarāmīler başı / Urmaḳ u dutmaḳ idi dāyim **işi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [işi,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım **işi** bitürdi çün / Zaḥmetini ejderüñ götürdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5204). [işi,]*

Ġayb oluban anda bulunurdı ol / Biticek **işi** gine gelürdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5427). [işi,]*

Ḥaḳ'dur ammā oñaran āḫir **işi** / Şāha ʿāṣī olamayuz yürü var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6317). [işi,]*

<u>ısı:</u> *Işımak, göstermek, belirgin kılmak, bilinmeyen bir şeyi aydınlatmak.*

Tekyesinde tā ki odun ṭaşıya / Vaḳt-i germ olup güle vü **ışıya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2940). [ışıya, -ya]*

<u>ısı:</u> *Işımak, aydınlanmak.*

Raḥl ile muṣḥaf daḫı ḳonmış ıdı / Bunı görüp şād oluban **ışıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3278). [ışıdı, --dı]*

<u>işi bit:</u> *Sona ermek; tamamlanmak.*

Biticek işi döner gider revān / Ḫˇāce'nüñ ḳatına gelürdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 600). [işi bit, --icek]*

<u>işi kıl:</u> *Bir işi yapmak.*

Yĕsi şehrinde durur bunı alan / Bize işbu resm-ile işi ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 615). [işi ḳıl, --an]*

<u>ısıcak:</u> *Sıcak.*

Mürvetinden n'ola ger er luṭf ide / Bir **ışıcaḳ** yire varuban gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2214). [ışıcaḳ,]*

Tepsiye ṭolduruban bişi ḳoyar / Şāh **ısıcaḳ** tepsi-le bişi alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5942). [ısıcaḳ,]*

<u>ısıcak:</u> *Sıcak; sıcaklık, hararet; sevgi, içtenlik ve sevimlilik.*

Bir seh i l yirde vara ṭuta ḳarār / **Işıcaḳ** sāḥil yir ola ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [ışıcaḳ,]*

<u>ısıcak:</u> *Sıcak.*

Aldı elinden tepsi-le **ısıcaḳ** bişi / Gözlerinden ġāyib oldı nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5949). [ısıcaḳ,]*

<u>işid:</u> *Duymak, dinlemek.*

İşidicek sözini miskīn Güvenc / N'oldı dir altunuma uş māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4752). [işidicek, -icek]*

<u>işid:</u> *Duymak, dinlemek.*

İç umaram el vire maḳṣūd bize / **İşidüb** ḫatun anı çün nūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 318). [işidüb, -üb]*

Eylediler dürlü dürlü tedbīri / Ol ululardan biri dir **işidüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 380). [işidüñ, -üñ]*

Gĕlüben bunda ʿAvānoġlanları / Ġavġā ider **işidürsin** bunları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1545). [işidürsin, -ür, -sin]*

Bunlara and virdi didi **işidüñ** / Ben didügüm gibi dir siz iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3625). [işidüñ, -üñ]*

Bir ayaḳ degmez yire dök gel bunı / Fāṭıma çün **işidür** bilür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [işidür, -ür]*

<u>işid:</u> *Duymak II dinlemek.*

Didiler ol ne durur eyleñ ʿayān / Didi Ḫˇāce' **işidüñ** benden beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1129). [işidüñ, -üñ]*

Sĕvücilerden bu sözi **işidür** / Ṣād olup gelübeni diş ışıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2261). [işidür, -ür]*

İşidür Ḫıżr ol sözi ol dem hemān / Atına binüp süvār oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2827). [işidür, -ür]*

<u>işid:</u> *İşitmek, duymak.*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat **işidüñ** / İşidüp sözüm ile ḫoş iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [işidüñ, -üñ]*

<u>işid:</u> *Dinlemek, kulak yoluyla duymak.*

Emr-i Ḥaḳḳ'ı **işidüben** Muṣṭafā / İtdi ṭāʿat ṭutuban emr-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 115). [işidüben, -üben]*

Yaʿnī Meʾmūn-ı ḫalīfeden **işid** / Atası emriyle ḳılmışdı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 250). [işid,]*

İdrīs ile Fāṭıma çün bu sözi / **İşidüben** yire urdılar yüzi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1776). [işidüben, -üben]*

Bu sözi nāyib **işidüben** döner / Girü Ḳırşehri'ne varuban iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1827). [işidüben, -üben]*

İşidüben bunı Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Ḳaḳıyuban hele yatdı ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1829). [işidüben, -üben]*

Köyli daḫı **işidüben** geldiler / Ol vilāyet remzini seyr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2122). [işidüben, -üben]*

Görüñ ol muḥibb **işidüben** n'ider / Bir niçe yapucıları cemʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2273). [işidüben, -üben]*

İşidüben ol kişi mesrūr olur / Ṣādī-y-ile içi ṭaşı nūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2285). [işidüben, -üben]*

Göç öñine varuban didi ṭuruñ / Ne direm ben hep **işidüben** görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [işidüben, -üben]*

Tā ki mesrūr olayın **işidüben** / Anuñ-ıla cān u dil ḫoş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2730). [işidüben, -üben]*

Ḫalīfeler **işidüben** gitdiler / Bu maḳāli ere iʿlām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2914). [işidüben, -üben]*

İşidüben didi Ḫūnkār ḥażreti / Almadı biz itdük-idi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2931). [işidüben, -üben]*

İşidüben bu sözi oldı revān / Ṭapduḳ Emre ḳatına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2934). [işidüben, -üben]*

Evliyā ʿāşıḳları **işidüben** / Cān u dil ol ḥubb ıla cūş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2953). [işidüben, -üben]*

Ḫażret-i Ḫūnkār evṣāfın tamām / **İşidüben** ṣabr itmez ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2957). [işidüben, -üben]*

Fāṭıma **işidüben** ṣādān olur / Ḳalbinüñ vīrānı ābādān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3852). [işidüben, -üben]*

İşidür çün bunı Bektaş-ı Velī / Açuban dolavı uzatdı eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3880). [işidür, -ür]*

İşidüben anı Ṣaru İsmāʿīl / Gözleyüp dört yanına ṭutdı sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4073). [işidüben, -üben]*

İşidüben Gündüz Alp şeb-ḫūn ider / Getürür ele anı basġun ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4303). [işidüben, -üben]*

İşidüben sözlerin ol kān-ı cūd / Maḳṣūduñ üzre didi varmadı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4549). [işidüben, -üben]*

Anlaruñ sözin Zupun çün gūş ider / **İşidüben** cān u göñli ḫoş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4911). [işidüben, -üben]*

İşidüben anı Ḫūnkār hażreti / Ḳaḳıyuban ġażaba geldi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4983). [işidüben, -üben]*

<u>işid:</u> *Dinlemek, duymak.*

Geldi ʿammī zādeñüz zūd türbeye / **İşidüp** ḫatuna geldi pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 287). [işidüp, -(ü)p]*

Ekl idüñ şād ola dil defʿ ola ġam / **İşidüp** andan imām ekl eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 299). [işidüp, -(ü)p]*

Nice olduġın aña ḫaber virür / **İşidüp** atası anı şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6644). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp Loḳmān olupdur şādumān / Nice emr oldıysa idüñ eyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6654). [işidüp, -(ü)p]*

Ḥācī Bektaş **işidüp** ruhbān sözin / Bildi müʾmindür ḥaḳīḳ anuñ özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 950). [işidüp, -(ü)p]*

Ṣordılar ḥāli ḳamu taḳrīr ider / **İşidüp** bunlar daḫı gör ki n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1339). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp bostāncı da lebbeyk ider / Girü Ḫūnkār gör kim anuñla n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1475). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp Ḳayṣer daḫı leşker direr / Gelüben Ḳayṣer'üñ üstine irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1615). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp bunı iki bir dimedi / Ḳalḳdı örü daḫı bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1781). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp Ḫunkār sözin döner aña / Niçe remz ider pes anı görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1849). [işidüp, -(ü)p]*

Ṣaru **işidüp** bu sözi ṭınmadı / Bu ḳadar güftāra hergiz ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1969). [işidüp, -(ü)p]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat işidüñ / **İşidüp** sözüm ile ḫoş iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [işidüp, -(ü)p]*

Anuñ-içün gelüben bunda eser / **İşidüp** tınmadılar bunlar ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2211). [işidüp, -(ü)p]*

Aʿcebeynī dir ṭurunbu'l-māʾi ol / **İşidüp** sözin ulularda melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2381). [işidüp, -(ü)p]*

Tā ki bu ayuñ ṭutulması gide / **İşidüp** bu ḫalḳ bir görgil n'ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [işidüp, -(ü)p]*

Virmezüz yol girmege Rūm mülkine / **İşidüp** didüm ne sözdür bu yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2615). [işidüp, -(ü)p]*

Pes Külü Ḫan oġlı **işidüp** gelür / Āteş içre Hoy'a pes naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2701). [işidüp, -(ü)p]*

Ṣaru Ṣaltıḳ **işidüp** bu sözleri / Çök oturdı yire ol dem özleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2845). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp şād oldı ḥażret erleri / Ḫalīfesi ululları pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2873). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp Ṭapduḳ didi geldüñ ṣafā / Ḳullıḳ ile görelüm senden vefā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2936). [işidüp, -(ü)p]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **işidüp** gör n'ider / Örü ṭuruban miyānın cüst ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2965). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp masḫaraya alur anı / Yaʿnī ki inanmadı gör ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3079). [işidüp, -(ü)p]*

Şükr ḳılup dirligüñ eyle temīz / **İşidüp** döndi ilinden yaña tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3134). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp ḳardaşı iydür sen delü / Seni bir kimse ṣanurdum bilgilü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3239). [işidüp, -(ü)p]*

İki kimse gönderürler daʿvete / Ḳaldılar **işidüp** anı heybete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3371). [işidüp, -(ü)p]*

Ṣaru İsmāʿīl **işidüp** yügürür / Tekye Ḳaya ḳatına degin varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3629). [işidüp, -(ü)p]*

Ṣaru İsmāʿīl **işidüp** gör ne dir / Dut sözümi ol bu işden sen ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3633). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp didi düşünde mi bu iş / Ḥāṣıl oldı saña bu resme reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3703). [işidüp, -(ü)p]*

Ṣaru İsmāʿīl **işidüp** ṭañladı / İşbu işden çoḳ meʿānī añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3781). [işidüp, -(ü)p]*

Gelüben Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / **İşidüp** Ḫūnkār gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3848). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp Ḳoniye'ye oldı revān / Dört yüz ḳoç boynuzı durur hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3937). [işidüp, -(ü)p]*

Ḥācī Bektaş'a ḥālin iʿlām ider / Ḥācī Bektaş da **işidüp** gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4231). [işidüp, -(ü)p]*

Virdi destūr aña Ḫūnkār ḥażreti / **İşidüp** ḳıldı sürürı selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4544). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp Ḫūnkār sözin ol kişi / Çille-i merdān dinilen bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4547). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp Ḫūnkār dir İsmāʿīl'üm / Ḫıżr peyġam-berdür ol kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4604). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp ḳılur Süleymān miskīnligi / Bildi kim eyle eylemek durur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4634). [işidüp, -(ü)p]*

İşidüp segirdişüben geldiler / Görüben ol ḥāli ṭaña ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5210). [işidüp, -(ü)p]*

Ol ev ıssı nāmdār devletlü er / Pīş-revden **işidüp** böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5227). [işidüp, -(ü)p]*

Bunlara taḳrīr idüp virdi ḫaber / **İşidüp** şād oldı bunlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5254). [işidüp, -(ü)p]*

Ṣaru İsmāʿīl **işidüp** itdi āh / Şems-i ʿālem gözlerine oldı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5567). [işidüp, -(ü)p]*

Ṭutmaġa Bektaş'ı hep el bir ider / Ḥācī Bektaş **işidüp** ḳaçdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5917). [işidüp, -(ü)p]*

işid-: *Duymak.*

Baʿd ez-an çün kim irişür evine / **İşidür** ol meyyitüñ ḥālin yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1658). [işidür, -ür]*

Ḥażret-i Ḫünkār **işidür** çün sözin / İdrīs'e söylĕdi dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1937). [işidür, -ür]*

Çünki Ḫünkār **işidür** ṭurur örü / Ol ṭaşuñ ḳatına vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2115). [işidür, -ür]*

İşidür leşker ḫalīfe geldügin / Ol daḫı leşker dirüp sürer yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2435). [işidür, -ür]*

Naʿra āvāzın çün evren **işidür** / Ġıjġırup ol daḫı bir naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2817). [işidür, -ür]*

Yūnus Emre daḫı bunı **işidür** / Ḥācī Bektaş'ı bilür ne kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2903). [işidür, -ür]*

İşidür Ḫünkār Aḫı Evran-ıla / Gölbıñar üstinde ṣoḥbetde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3055). [işidür, -ür]*

<u>işid-:</u> *Dinlemek, duymak.*

Didi Ḫünkār buzaġılar emmedi / **İşide** gör varup inegi emdi mi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1920). [işide, -e]*

İşidicek Fāṭma Ana ṭurdı tīz / Evine vardı n'ider gör iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2080). [işidicek, -icek]*

İşidicek ḥażret-i Ḫünkār sözin / Didi Fāṭıma'ya dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3840). [işidicek, -icek]*

Ḳayṣeri begi **işidicek** bunı / Yoḳ mıdur dir gevdemüñ başı ḳanı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3968). [işidicek, -icek]*

İşidicek beg bu resm-ile ḫaber / Mühlet olsun yarın öyleyin eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3970). [işidicek, -icek]*

Bu ḫaberi **işidicek** pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4200). [işidicek, -icek]*

Ḥażret-i Ḫünkār ḳuṭbu'l-ʿārifīn / Anlaruñ sözin **işidicek** yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4381). [işidicek, -icek]*

Ṣayrafī gūş idicek Güvenc sözin / Ṣād itdi **işidicek** kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4704). [işidicek, -icek]*

Sözümi **işidicek** fikr eyledi / Seni göndereceğin ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4719). [işidicek, -icek]*

Sözlerin **işidicek** Sulṭān Ḥācım / Ol vilāyet maḫzenine kān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5096). [işidicek, -icek]*

Sözlerini **işidicek** ol ʿazīz / Eşeginden yir üzere indi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5218). [işidicek, -icek]*

<u>işid-:</u> *Dinlemek.*

Mesken idübĕni anda ḳaldılar / Sen **işidesin** daḫı ne ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2650). [işidesin, -e, -sin]*

<u>işid-:</u> *Dinlemek, kulak yoluyla duymak.*

Virmedi el ol murāda irmedük / **İşidüp** anı götürdi el hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 311). [işidüp, -üp]*

Sözin **işidüp** n'ider gör ol ʿazīz / Şeyḫ Ṭayfūr ḫırḳayı aldı ele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6655). [işidüp, -üp]*

İşidüp didiler iy cānlar cānı / Saña irşād itmege bir şeyḫ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6731). [işidüp, -üp]*

Uyavuz saña ḳamu iy gül-ʿiẕār / **İşidüp** sözlerini ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6739). [işidüp, -üp]*

Daḫı artur şükr-ile Ḥaḳ ẕikrini / **İşidüp** daḫı ziyāde eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6763). [işidüp, -üp]*

Ḥācī Bektaş **işidüp** kāfir ünin / Çıḳdı ġārdan ḳıbleye dönüp yönin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 936). [işidüp, -üp]*

Şāh vilāyet **işidüp** ḳıldı sücūd / Aldı kāfir ocaġından cümle od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1000). [işidüp, -üp]*

İşidüp zindāncı tiz ṭurdı örü / Ne didi-y-ise getürdi ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1887). [işidüp, -üp]*

Çün özini **işidüp** ol kān-ı cūd / Bıçaġını urdı ol ṭaş üzre zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2130). [işidüp, -üp]*

İşidüp evlĕrine sĕgirtdiler / Varıcaḳ oları gör ne itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2157). [işidüp, -üp]*

Bir teneffüs **işidüp** bu sözi ol / Dir bunı ḳılmaz benüm ʿaḳlum ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [işidüp, -üp]*

İşidüp sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / Yillerüñ esdügi dir bunda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2209). [işidüp, -üp]*

İşidüp Ḫūnkār gör kim n'eyledi / Döndi ol burçaġa girü söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2321). [işidüp, -üp]*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā nām ʿazīz / **İşidüp** bu resme sözlĕrini tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2399). [işidüp, -üp]*

Didi üstindekiyem virdi cevāb / **İşidüp** Ḫūnkār sözin ḳıldı ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3742). [işidüp, -üp]*

Fāṭıma'ya didi İsmāʿīl bunı / **İşidüp** şād oldı Fāṭıma anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3864). [işidüp, -üp]*

Diyüben böyle hemān-dem ġayb olur / **İşidüp** ismini bĕzirgān bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4051). [işidüp, -üp]*

işid-: *Duymak, bilmek, defalarca dinlemek.*

Hābil ile Ḳābil'üñ ḳıṣṣasını / **İşidüpsin** niçe defʿa sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 152). [işidüpsin, --üp, -sün]*

işide: *Duymak, dinlemek.*

Ṣaru ṣoḳranu varup gitdi girü / **İşidesin** ṣoñra n'itdi ol girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2004). [işidesin, -sin]*

işiden: *Duyan kişi.*

İşiděnüñ kimisi taṣdīḳ ider / Yolda yoldaşını ḫoş tevfīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5031). [işiděnüñ, -üñ]*

işidincek: *İşittiğinde (Duyduğu zaman).*

Düşdi pāyine **işidincek** Saʿīd / Mürvet eyle dime iy ḳadri saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3748). [işidincek,]*

Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i Ẕu'l-celāl / **İşidincek** ẕikr ider böyle maḳāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4657). [işidincek,]*

Ṣaru İsmāʿīl **işidincek** sözin / Ṣāḥibinden ṣatun aldı öküzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4952). [işidincek,]*

İşidincek şol sāʿat ṭurdı öri / Üç daḫı var-ıdı oğlancıḳları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5354). [işidincek,]*

işidüñ: *Dinlemek.*

İşidüñ uşda bunı direm size / Ṭanıḳ oluñ siz bizüm üstümüze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1963). [işidüñ,]*

Siz de **işidüñ** ṭanuḳlarumı dir / Ṣuç kimüñdür siz de oluñuz ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1987). [işidüñ,]*

işīdür: *Duymak, işitmek.*

Ol muḥib sözini ẕikr itdi tamām / **İşidür** çün kim sözin ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2268). [işidür,]*

işig: *Eşik II Huzur, makam.*

Ḫūnkār **işiginde** ol olur-ıdı / Ehl-i faḳr hep cemʿ olup gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5028). [işiginde, -in, -de]*

<u>işig:</u> *Eşik II kapı, huzur, makam.*

Öpdi **işigi** ṭurup peymānçeye / ʿÖẕrin ister yalvarup ol Ḫᵛāce'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 804). [işigi, -i]*

İşiginde yir öpüp ḳıldı sücūd / Sözini redd itmedi ol pāk-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 742). [işiginde, -in, -de]*

Murteżā meşhedine andan irer / **İşigine** gelüben yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1221). [işigine, -i, -(n)e]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **işiginde** ḳarār / Eyleyüp tenhā oturmışdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4575). [işiginde, -in, -de]*

Bil mezārı anda durur varasın / **İşigine** ol erüñ yüz süresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4866). [işigine, -i, -(n)e]*

Yüz sürüp **işige** barmaḳ götürür / Ṣıdḳ-ıla Allāh'a īmān gĕtürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5781). [işige, -e]*

Yüz sürüp **işige** barmaḳ götürür / Ere inanup Ḥaḳḳ'a īmān getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5791). [işige, -e]*

Sizden artuḳ kimsenem yoḳ yoḳlaya / Ḫalḳ **işige** başuban ayaḳlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5810). [işige, -e]*

Her gelen ayaḳlayup yüzin başar / Varmadın **işige** anuñ özin başar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5830). [işige, -e]*

Altı yıl ḫiẕmet idüp cārū çeker / **İşigine** yüz sürüp dizin çöker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5794). [işigine, -i, -(n)e]*

Ḥācī Bektaş girdi içerü idüp sevi / Ḳodı evvel **işige** baş u elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6020). [işige, -e]*

Ḫiẕmet idüp **işige** yüz sürevüz / Böyle diyüp aña işāret ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6154). [işige, -e]*

İşige yüz sürdi her Ḥaḳḳ'a iren / Her birisi didi sensin nesl-i İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6165). [işige, -e]*

Sürdi andan **işige** yüz merd-i tām / Ṭuruban peymānçeye ḳıldı duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6366). [işige, -e]*

Ṭurdı peymānçeye uruban yüzin / Baş ḳoyuban **işige** sürdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6374). [işige, -e]*

Ḳuṭb-ı ʿālem himmet itmiş bī-nifāḳ / Çünki ʿOšmān **işige** başdı ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6394). [işige, -e]*

<u>işig:</u> *Dergâh.*

Ḥācī Bektaş **işigine** gelse ḫalḳ / Sinesine başısaranuñ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5829). [işigine, -i, -(n)e]*

işigine: *Eşiğine, huzuruna.*

Dünle sulṭān **işigine** ʿazm ider / Varuban ḫan ḳapusında gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2419). [işigine,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **işigine** gelür / Ḫulefāya ḥālini iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2911). [işigine,]*

Gětürüp ḳurbān-ıla bī-ḥad ṭaʿām / Pes ḫalāyıḳ **işigine** sürdi yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6278). [işigine,]*

işigine yüz sür: *(Sevgi veya saygı ifadesi olarak) Huzurunda yere kapanmak. II [tas.] Sâlikin vahdet makamına ermesi.*

Varup Aḥmed Yesevī'ye ol hümām / İşigine yüz sürüp virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 719). [işigine yüz sür, --üp]*

işik-: *Aydınlık, nur.*

Faṭma Ana oġlı Ḫıż ı r Lāla cüvān / Tekyedār olsun **işikdebir** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5539). [işikdebir, -de, -bir]*

işik-: *Kapı.*

İşigi- altında erüñ sinim ḳazuñ / Meyyitim defn idüben üstüm düzüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5809). [işigi-, -i]*

işik/g: *Eşik, kapı eşiği, kapı.*

Pes Ḫıż ı r Lāla ṭutup gördi yaraḳ / Ḳazdılar **işikde** sinin ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5826). [işikde, -de]*

işik öp-: *Bir sorununa çözüm bulması yada bir dileğini yerine getirmesi için sözü geçer, yetkili bir kimseye yalvarmaya gitmek.*

İstedi ki türbesini yapa şāh / Varup anda işigini öpe şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5761). [işik öp-, -e]*

isim: *Ad.*

İsmine dinmek Mücāb taʿẕīmdür / Mūsī-i Kāẓım'uñ oġlıdur ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 226). [ismine, -i, -n, -e]*

isim: *Ad.*

Oġlı oldı **ismi** Zeyne'l-ʿĀbidīn / Bu emānet olanı cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 196). [ismi, -i]*

Ḳarayük ḳurbında vardur bir ḳara / **İsmi** anuñ bil Mucur'dur iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [ismi, -i]*

isim: *Ad.*

Diyüben böyle hemān-dem ġayb olur / İşidüp **ismini** bĕzirgān bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4051). [ismini, -i, -n, -i]*

Saña bir oġlan vire ki Ẕu'l-minen / **İsmini** Bektaş urasın ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [ismini, -i, -n, -i]*

işimüz gör: *Işimizi görmek, halletmek.*

Tīġa şav virüp tırāş it başumuz / Görecek var didi dahı işimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2508). [işimüz gör, --ecek]*

işin: *Bir amaca ulaşmak için yapılan çalışma, faaliyet, amel.*

Bir zamān bostāncı **işin** işledi / Soñra ṭurubanı barmaḳ dişledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1488). [işin,]*

Ḳanda varsañ varlığımuz biledür / Sen bahāne ol er **işin** ḳıla dur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [işin,]*

işin gör-: *İş yapmak, çalışmak.*

Sĕvüciler gördiler Ḫūnkār işin / Anda gelür oturur yazın ḳışın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2258). [işin gör-, --di, --ler]*

işin gör: *İş yapmak, çalışmak.*

Varuban çün cāriye gördi işin / Bitirüben döndi tīzcek yumuşın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1917). [işin gör, --di]*

işin gör: *İhtiyacını gidermek.*

Gördi işin dest-namāz aldı girü / Geldi oturdı yirine rū-be-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4567). [işin gör, --di]*

işini bitür: *Öldürmek.*

Ḳılıcı añdur ki evren başını / Kesüben ḳamu bitüre işini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2826). [işini bitür, --e]*

işini gör: *Birinin işinin bitmesine yardımcı olmak.*

Bu yaña Fāṭma işini çün görür / Aḫşama yaḳın sürüp eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1705). [işini gör, --ür]*

<u>işini şağla:</u> *İşini sağlamlaştırmak, sağlama bağlamak.*

Aḳsarāy Ṣuyı'na ḫoş sed baġladı / Yapdurup şehrin işini şaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1627). [işini şaġla, --dı]*

<u>işit:</u> *Haber almak.*

İşidübeni Cemāl Seydī anı / Didi bu resm-ile ol cānlar cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5331). [işidübeni,]*

<u>işit:</u> *Duymak, haber almak.*

Çün tekūr **işidecekler** sözini / Başa ʿaḳlın dirdi açup gözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 906). [işidecekler, --ecek, --ler]*

Dir didüm sözüm benüm **işitmedi** / Didügümüz emr üzre gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4984). [işitmedi, -me, -di]*

<u>işit:</u> *İşitmek, duymak.*

Çün bu sözi **işidirse** ḫażreti / El idüp gögsin geçürdi key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5587). [işidirse, -i, -r, -se]*

<u>işit:</u> *Dinle!.*

Ẕebḥ idüp yüzüben et eylediler / Götürüp **işit** anı n'eylědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 608). [işit,]*

Zımmī idi ehli hep ol ḳaryenüñ / Key **işit** bu ṣoḥbeti varsa cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [işit,]*

Siḥre ḫaml idüp didi dervīş **işit** / Ḳolayuñ ḳanda-y-ısa var anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1847). [işit,]*

Bir ḫādim Cān Baba'yı aldı gider / Vardı ḫatun ḳatına **işit** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2589). [işit,]*

Çün üçünci oġlı rıḥlet eyledi / Ḫoş **işit** Pīrāb Sulṭān n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5374). [işit,]*

<u>işit:</u> *Dinlemek, kulak yoluyla duymak.*

Pādişāha Ḥaḳ vire görklü oġul / Ol ulular çün sözin **işitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 386). [işitdiler, -di, -ler]*

Çün bu nuṭḳını anuñ **işitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6609). [işitdiler, -di, -ler]*

Ol erenler çün bunu **işitdiler** / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1248). [işitdiler, -di, -ler]*

Ol erenler çün bunı **işitdiler** / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1255). [işitdiler, -di, -ler]*

Ol erenler çün bunı **işitdiler** / Nice itmĕsini tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1286). [işitdiler, -di, -ler]*

Ol erenler çün bunı **işitdiler** / Girü dönüp gör neyi ẕikr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1378). [işitdiler, -di, -ler]*

Yoḫsa virüñ tācımuzı giymeñüz / Çün **işitdiler** olardan böyle söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1465). [işitdiler, -di, -ler]*

Oturup bir laḥẓa ṣoḥbet itdiler / Sırr-ı aḫbārın diyüp **işitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1516). [işitdiler, -di, -ler]*

Ḳarye ḫalḳı çün anı **işitdiler** / Bir yire gelüp ḳamusı itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1577). [işitdiler, -di, -ler]*

Hoy Ata'dan çün bunı **işitdiler** / Dönüp andan gine tevbe itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2715). [işitdiler, -di, -ler]*

Çün dānişmendler bunı **işitdiler** / Diñle Mollā'ya ne sözler itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3449). [işitdiler, -di, -ler]*

Mollālar çün kim bunı **işitdiler** / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3497). [işitdiler, -di, -ler]*

<u>işit:</u> *Dinle, duy!.*

İy fenā ehli **işit** aṣlaḥ kelām / Var durur temšīl hem destān be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [işit,]*

Sen **işit** kim Mūsiyü'š Šānī n'ider / Şerbeti götürüp evine varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 314). [işit,]*

Bu sözüm rāst söylerem **işit** gözüm / Ol sāʿat Bektaş götürdi el Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6675). [işit,]*

Döndi Ḫˇāce didi yā Bektaş **işit** / Her ne dirsem saña sen anı iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [işit,]*

Daḫı yā Bektaş **işit** diñle sözüm / Ḳuṭb-ı ʿālem ben idüm bilgil özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [işit,]*

Gelmedi menziline dönüp gider / Sen **işitgil** Rūm erenleri n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1408). [işitgil, -gil]*

Nöbet İdrīs'e irür bir gün meger / Fāṭıma'ya dir **işit** ḥālden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [işit,]*

Çün işitdi Fāṭıma olan işi / İdrīs'e eydür **işitgil** iy kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2063). [işitgil, -gil]*

Didi Ḫūnḳār Cān Baba **işit** sözüm / Mertebeñ bildüñ naṣīb alduñ gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2454). [işit,]*

Keselüm dırnaḳlaruñı söz **işit** / Şerʿ emri böyledür sen böyle it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3398). [işit,]*

Gördi Mollā'yı ol arada ṭurur / Emr ider aña **işit** ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3599). [işit,]*

Bir gün oturur iken Mollā Saʿīd / Didi Ḫūnkār Saʿīd'üm sözüm **işit** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3753). [işit,]*

Beg daḫı şarḳī ḳapusından hemīn / Cāmiʿe girdi **işit** iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3978). [işit,]*

Ḳul daḫı girü dönüp çıḳdı gider / Gel **işitgil** Ḳayṣeri begi n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [işitgil, -gil]*

Didi Otman'um **işit** gör ně direm / Ġam yimegil ben senüñ ḳayduñ yirem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [işit,]*

Çün sözin **işitdi** Ḫūnkār ḥāżreti / Ḳıldı aña ḫoş naẓarla himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5404). [işitdi, -di]*

Ḳurı daʿvā itmegil düstūr özüñ / Ḫācī Bektaş eydür iy ḫˇāce **işit** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5896). [işit,]*

Diyem elif maʿnāsın ögren **işit** / Bil ki elif maʿnāsıdur Allāh adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [işit,]*

İbrāhīm sulṭāna gelüp bildürür / Çünki sulṭān İbrāhīm **işitdi** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5906). [işitdi, -di]*

<u>işit:</u> *Dinlemek, kulak vermek.*

İşidür sözlĕrini ol ser-te-ser / Dir Medīne'den gelürem işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 281). [işidür, -ür]*

Āl-i evlād-ı Resūl'den iy cüvān / Ḫādim anı **işidür** döner gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 284). [işidür, -ür]*

Cümlesin ḫatuna hep iʿlām ḳılur / Çünki ḫatun **işidür** anı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 285). [işidür, -ür]*

İşidür sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / Çille-i merdān mı dirsiz yā zenān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1246). [işidür, -ür]*

Fāṭma Ana **işidür** Ḫūnkār sözin / Ṭura ṭuruñ burada dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1695). [işidür, -ür]*

Çün **işidür** ol sözi dönüp gider / Binüp ata Ḳarayük'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4069). [işidür, -ür]*

Gemi getürüñ geçürüñ dir beni / Çün gemiciler **işitdiler** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4854). [işitdiler, -di, -ler]*

Ḳaçdı-y-ısa kāfir elinden eger / Oḳu sen **işitse** ider iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4918). [işitse, -se]*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım bunı / Didügin **işitdiler** cümle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5059). [işitdiler, -di, -ler]*

<u>işit:</u> *Dinlemek, duymak.*

Key ṣaḳın sözüme inkār eyleme / Çün **işitdi** şeyḫ Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6642). [işitdi, -di]*

İḥtiyāc olmaya ṭaşraġı ṣudan / Şeyḫ **işitdi** çünki Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6673). [işitdi, -di]*

Çünki ruhbān sözin **işitdi** tekūr / Didi var ṭut cümle gez anı getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [işitdi, -di]*

Bunlaruñ sözin **işitdi** çün tekūr / Didi yaḫşı itdüñüz ġāyet fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 887). [işitdi, -di]*

Kāfirüñ āvāzını **işitdi** er / Ḥaḳḳ'a yüzin sürüben ḥācet diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 891). [işitdi, -di]*

Ḥācī Bektaş çünki **işitdi** sözin / Yire sürdi Ḫˇāce öñinde yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1189). [işitdi, -di]*

Ḥācī Bektaş çün **işitdi** sözlerin / Didi anlara dönüben yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1250). [işitdi, -di]*

Var-ısa oldur didügüñüz kişi / Çün **işitdi** ol erenler bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1312). [işitdi, -di]*

Emre **işitdi** çün anlaruñ sözin / Böyle dir anlara dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1406). [işitdi, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **işitdi** sözini / Didi aña dönderüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1440). [işitdi, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **işitdi** çün sözin / Oluban ḫoş-ḥāl aña döndi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1535). [işitdi, -di]*

Çünki Yūnus Muḳrī **işitdi** sözin / ʿAzm ḳıldı Ḳonya'ya bu gündüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1661). [işitdi, -di]*

Çün **işitdi** sözini İdrīs anuñ / Dir diyĕyin taʿbīrin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1683). [işitdi, -di]*

Sözlerin **işitdi** Ḫūnkār ḥażreti / Dir ne ibrām itdüñüz böyle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1772). [işitdi, -di]*

Çün sözin **işitdi** Ḫünkār ḥażreti / Virdi düşnām aña bu resme ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2030). [işitdi, -di]*

Çün **işitdi** Fāṭıma olan işi / İdrīs'e eydür işitgil iy kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2063). [işitdi, -di]*

Çün **işitdi** sözlerin ol gircek er / Didi anlara bu nevʿ-ile ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2149). [işitdi, -di]*

Sözlerin **işitdi** Ḫūnkār ḥażreti / Dir bulara gör o kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2155). [işitdi, -di]*

Çün sözin **işitdi** Ḫūnkār ḥażreti / Ḳıldı işāret dirler olan ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2325). [işitdi, -di]*

Cümlesini ẕikr iderler ser-te-ser / Çün **işitdi** sözlerin ol nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2327). [işitdi, -di]*

Çün **işitdi** bu sözi bildi keşiş / Bildürür remz-ile aña ḫoş reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [işitdi, -di]*

Çün **işitdi** daḫı söz söylĕmedi / Anuñ-ıla hīç nizāʿ eylĕmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3272). [işitdi, -di]*

Çün **işitdi** bunı ol ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3431). [işitdi, -di]*

Bilmedük dervīş midür yā nice kes / Çün **işitdi** Ṣaru İsmāʿīl pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3766). [işitdi, -di]*

Çün **işitdi** abdāluñ sözin reʾīs / Oñdı işi er olur çünki enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4114). [işitdi, -di]*

Didi iy dervīş zūd īncā biyā / Çün sözin Güvenc **işitdi** bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [işitdi, -di]*

Zupun **işitdi** vü şād oldı ʿaẕīm / Ṣādlıḳdan ʿaḳlı gidüp oldı bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4929). [işitdi, -di]*

<u>işit-:</u> *Duymak, haber almak.*

Ṣaru İsmāʿīl sözini Saʿde'dīn / **İşidincĕgez** örü ṭurdı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3728). [işidincĕgez, --incĕgez]*

İşidincegez Emircem böyle söz / Geldi nuṭḳından bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4661). [işidincegez, --incĕgez]*

Rūm milkinde bu resme ulu şar / Görmedüm **işitmedüm** didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4686). [işitmedüm, -me, -dü, -m]*

<u>işit-:</u> *İşitmek, duymak.*

Çünki Erṭuñrul bu sözi **işidür** / Evliyā ḥubbı kim anuñ **işidür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4224). [işidür, --ür]*

<u>işit-:</u> *Duymak, dinlemek.*

Ḳonuḳ alur var mı ola bunda kesī / Dir ol er **işitmĕ** misin bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [işitmĕ, -me]*

<u>işit-:</u> *Kulak yoluyla duymak, dinlemek.*

İşidicegez sözini aġladı / Yaş yañaġına aḳuban çaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3235). [işidicegez, -icegez]*

<u>işit-:</u> *Dinlemek, duymak; haber almak.*

Olmış-ıdı ol diyāra şehriyār / Çün **işitdi** atası fevt olduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 251). [işitdi, -di]*

Ḥaydar'uñ ṭutulduġın **işitdi** şeyḫ / Nevḥa ḳılup āh u feryād itdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 686). [işitdi, -di]*

Çün Ḳaraca Aḥmed **işitdi** bunı / Çekilür murāḳabeye gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1306). [işitdi, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān / Emre'den **işitdi** çün böyle beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1420). [işitdi, -di]*

Çün **işitdi** bunı Ḫūnkār ḥażreti / Ne ulu salduñ didi ġāyet ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [işitdi, -di]*

Didiler varup Külü Ḫan'a bunı / Çün kim **işitdi** tamāmet ḫan anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2470). [işitdi, -di]*

<u>işit-:</u> *Dinlemek, duymak, işitmek, kulak vermek.*

Pes Külü Ḫan dönderür keşīşe yüz / Dir **işitdüñ** mi ne dir dervīş söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [işitdüñ, -dü, -ñ]*

<u>işit-:</u> *1. Kulak yoluyla duymak. 2. Haber almak, öğrenmek.*

Anda gelmiş imiş **işitdüm** ḫaber / Gitdi yolına idüp söz muḥtaṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3458). [işitdüm, -dü, -m]*

Gine bir ün **işitdüm** / Ḫudāyīler üninden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3712). [işitdüm, -dü, -m]*

<u>işki:</u> *Eski.*

Cümlesin icrā ḳılurlardı velī / Līki bir yirde var-ıdı **işkili** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2668). [işkili, --li]*

<u>işkil vir:</u> *Şüphe vermek.*

Ṣoḥbet olup ẕikr olan erenlerüñ / Ṣoḥbetine virdi işkil anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3103). [işkil vir, --di]*

<u>işlām:</u> *Allah'ın Kur'an ile vahyettiği ve esasları Hz. Muhammed aleyhi's selam tarafından bildirilen din.*

Şevḳimüz **İslām** içinde olmaġa / Mesken idüp ḫizmetüñde ḳalmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2628). [islām,]*

Nola-y-ıdı bu Müsülmān oladı / Gelüben **İslām** içinde oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3265). [islām,]*

Bunları **İslām** dīnine oḳıdı / Tīz Müsülmān oluñuz gelüp didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4935). [islām,]*

islām dīni: *Islam dini (Hz. Muhammed'in getirdiği son din).*

Bu yüz-ile size bildürdüm bunı / Bilesiz ḥaḳ dīn durur **İslām dīni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2712). [islām dīni,]*

islām dīni: *Müslümanlık.*

Çünki ḫ˘ābından uyandı ol keşiş / Gördi İslām dīni-le olmış biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4898). [islām dīni, --le]*

islām gel: *İslam dinine gelmek II.Müslüman olmak.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 0). [islām gel,]

işle: *Çalışmak, işler durumda olmak.*

Bir zamān bostāncı işin **işledi** / Soñra ṭurubanı barmaḳ dişledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1488). [işledi, -di]*

Nice ben dir-isem eyle **işleyĕ** / Yapmaġa ben diyicegez başlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2271). [işleyĕ, -ye]*

işle: *Yapmak II eylemek.*

Dir ol erüñ remzidür **işlĕdügüm** / ʿAḳlum irüp bu işe başladuġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3536). [işlĕdügüm, -üm, -düg]*

işle: *Yapmak || eylemek.*

Çıḳarup ḥabsden aña bağışlayam / Her ne kim dilerse anı **işleyem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3964). [işleyem, -y, -em]*

işle: *Yapmak || eylemek.*

Aluban emĕr idi baḳ remzine / Altı aya dek bu işi **işledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [işledi, -di]*

işle: *Yapmak, eylemek.*

Gördi ḫatun anı gör ne **işledi** / Ṣaldı bir ḫādim ki ol yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [işledi, -di]*

Sūʾ-i ẓann-ıla günāh **işlemişem** / Ẕenbüme uş iʿtirāf eylemişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2028). [işlemişem, -miş, -em]*

Ḳudreti gör nice işler **işledi** / Geçdi çün bir niçe gün ṣaġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [işledi, -di]*

Bir zamāndan ṣoñra Ḥaḳ luṭf **işledi** / Dünyālikden nestene bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4624). [işledi, -di]*

işle: *Bir şey yapmak.*

Pes ḫilāfın **işlemek** olmaz revā / Bir iş işleñ ki anı Allāh sevĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [işlemek, -mek]*

işle-: *İşlemek, yapmak.*

Var ševāb **işle** ki olmaya ʿaẕāb / Cīm olur Ḥaḳḳ'uñ cemāli ḥarfi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [işle,]*

işle-: *Amel kılmak, bir şeyi gerçekleştirmek.*

Ḳudreti gör nice **işler** işledi / Geçdi çün bir niçe gün ṣaġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [işler, -r]*

Çün varur yirine ḫoş ārām ḳılur / Dürlü **işler** kendüden iẓhār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2887). [işler, -r]*

işled-: *İşlemesini sağlamak, çalıştırmak.*

Bir reʾīs var-ıdı **işledür** gemi / Deñiz idi gice gündüz hem-demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4095). [işledür, -ür]*

işledi: *Işlemek, "tesir etmek bağlamında.".*

Seyyid'üñ bāṭını gör ne **işledi** / Bunları ḫūb şekl-ile ḳarşuladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5091). [işledi, -di]*

Ḥaḳ saña dir luṭf u iḥsān **işledi** / Hep günāhuñ ʿafv idüp bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5721). [işledi, -di]*

işleñ: *"İşleyiniz" anlamındaki söz.*

Pes ḫilāfın işlemek olmaz revā / Bir iş **işleñ** ki anı Allāh sevĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [işleñ,]*

işleñüz: *"İşleyiniz" anlamındaki söz.*

odına hep yürek ṭaġlaşdılar / Didiler ki luṭf u iḥsān **işleñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6258). [işleñüz,]*

işler: *Durum II iş.*

Böyle diyüben segirtdi dört yaña / Bulmadı kaldı bu **işlere** ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1492). [işlere,]*

işlĕrin gör: *İşlerini halletmek.*

Ol kişi Ḫunkār'a eydür iy kişi / Ben de işlĕrin görürsin bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [işlĕrin gör, --ür, --sin]*

işlet: *Yaptırmak.*

Yitecek bir eve ṭaşıtsun ṭaşı / Yondurup bennāya **işletsün** ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2270). [işletsün, --sün]*

ism: *Ad, nam.*

İsmümüzle adayalar adını / Üyüsinüñ berk ide bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3843). [ismümüzle, -ümüzle]*

ism: *Ad, isim.*

İsmi ola Bektaş hem Ḫuvendigār / Ne ki var Pīr-i Ḫorāṣān ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 208). [ismi, --i]*

Ṣaḳladum edebde ben īmānımı / **İsmi** durur Ḥācī Bektaş-ı be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6144). [ismi, -i]*

ism: *(Ar.) Ad, nam, unvan.*

İsmini ol ad-ıla ẕikr itdiler / Baḥru'l-ensāb'da Muḥammed dir adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 327). [ismini, -i, -n, -i]*

ism: *(Ar.) Varlıkları birbirinden ayırmaya, tek tek veya cins cins karşılamaya yarayan kelime, ad.*

Anı ol **ismi** ile ẕikr itdiler / Sulṭān İbrāhīm'e şeyḫ iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6686). [ismi, -i]*

İsmi ẕikrinde şekerler yidiler / Geçdi bunuñ üstine niçe zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6705). [ismi, -i]*

İsmi Ḳāsım idi ol dīndār pīr / Gönderür Bektaş'a anı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [ismi, -i]*

Penceresinden görür bir dil-beri / Didi kim **ismi** bu Raʿnā yā Perī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [ismi, -i]*

İsmi kāfir didi Yanḳo Madiyan / Adı Ṣādıḳ Dervīş oldı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5793). [ismi, -i]*

ismāʿīl: *Kadıncık'ın kocası.*

Döndi dir **İsmāʿīl'üm** getür anı / Sende-y-ise ol çırāḳ mıḳrāżını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3412). [ismāʿīl'üm, --üm]*

İsmāʿīl'üm didi Ḫūnkār söylegil / Dile gel gönlindekin ẕikr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3724). [ismāʿīl'üm, --üm]*

Virüben **İsmāʿīl'e** didi ilet / Bunda ne var daḫı artuḳ menzilet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3810). [ismāʿīl'e, --e]*

Bir veled vaż' itdi ḫūb u nāzenīn / Didiler **İsmāʿīl'e** anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3857). [ismāʿīl'e, --e]*

Gine Ḫunkār gönderür **İsmāʿil'i** / Di baña öyle buyurdı ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3805). [ismāʿil'i, --i]*

İsmāʿīl'üm ṣat bunı vir niʿmete / Ḥaḳ berekāt vire ṣ'allāh ki yite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3799). [ismāʿīl'üm, --üm]*

Didi Ḫūnkār **İsmāʿīl'üm** söylegil / Dildekin gel dile taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3859). [ismāʿīl'üm, --üm]*

İşidüp Ḫūnkār dir **İsmāʿīl'üm** / Ḫıżr peyġam-berdür ol kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4604). [ismāʿīl'üm, --üm]*

ismāʿīl: *"Sarı İsmail Sultan, Hacı Bektaş'ın halifelerinden biridir. Hünkâr, onu da pek çok severdi. Halifelerinden hiçbiri, onun mertebesine erişemedi. Hünkâr'ın ibrikdârı oydı. Sulucakarahöyük'ten bir yere gitmek istese çok defa yanına onu alırdı. Hünkâr'ın sırrına o sırdaş idi. Diğer müritler, muhipler arzu ve isteklerini onun aracılığı ile Hünkâr'a iletirlerdi. Hacı Bektaş dostlarına elçi olarak onu gönderirdi." Abdurrahman GÜZEL (2011). "Hacı Bektaş Veli El Kitabı". Ankara: Akçağ Yayınları, s.91.*

Götürüp boḫçayı **İsmāʿīl** gider / Boḫçayı ḳoyup sözin iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3813). [ismāʿīl,]*

Geldi **İsmāʿīl** elini ḳavşurur / Ḫunkār'uñ ḳarşusına ṭınmaz durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3858). [ismāʿīl,]*

Didi **İsmāʿīl** ḥālin n'olduġın / Fāṭıma'dan gine oġlan geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3860). [ismāʿīl,]*

Fāṭıma'ya didi **İsmāʿīl** bunı / İşidüp şād oldı Fāṭıma anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3864). [ismāʿīl,]*

Ṣanma **İsmāʿīl** ölürüz biz de hem / Kisvetümüz degşürürüz bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5597). [ismāʿīl,]*

Ḫalvetine girdi erle **İsmāʿīl** / Bekledi biñ bir eren ḳapuyı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5643). [ismāʿīl,]*

Bildi **İsmāʿīl** anı nice er durur / Ḥācī Bektaş ḥażret-i Ḫūnkār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5682). [ismāʿīl,]*

Çünki **İsmāʿīl** işidür er sözin / Atınuñ ayaġına sürer yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5714). [ismāʿīl,]*

Ḳıldı tekbīr eyledi ḫayır duʿā / Ḥācī Bektaş didi **İsmāʿīl** o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6379). [ismāʿīl,]*

ismüñi it-: *İsmin nedir, adını söyle?.*

Virdi ġāyıb loḳmasın yidüm baña / Kimsin it ismüñi didüm hem aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 812). [ismüñi it-,]*

isnād: *Bağlama, dayandırma, müsebbip görme.*

Buġdayoġulları dirler ad-ıla / Müştehirdür işbu söz **isnād-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2185). [isnād-ıla, --ıla]*

Farḳ ola hem kendü ḳavmi yādı-la / Müştehirdür bu ḫaber **isnād-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4437). [isnād-ıla, --ıla]*

iss: *Sahip.*

Issı oldur bu cihāzuñ biliñüz / Aña göre fikr ü tedbīr ḳılıñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1140). [issı, -ı]*

Issı vardur işde şimdi geliser / Bu didügüm remzi cümle ḳılısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1141). [issı, -ı]*

Böyle maḥbūb tāc idüp ḳor der-mekān / **Issı** geliser didi anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [issı, -ı]*

iste: *Talep etmek.*

İstediklerince dirdi ıssı var / Olısardur bir gün ıssı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1111). [istediklerince, --dik, --ler, --ince]*

iste: *(Bir şeye karşı) İstek duymak, (o şeyi) arzulamak, arzu etmek.*

Ümmetin **istědi** Ḥaḳ'dan hem Resūl / Ḥaḳ teʿālā ḫācetin ḳıldı ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 124). [istědi, -di]*

Ol cihāz-ı faḳrı senden **isterüz** / Ḥaḳ ḳatında lāyıġı ne dilerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1126). [isterüz, -rüz]*

Cümle ol vaṣlaları **isteyelüm** / Luṭf ḳıl birimüze vir diyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1118). [isteyelüm, -y, -elüm]*

Didiler bu ḳavle bürhān u delīl / **İsterüz** senden didiler şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1379). [isterüz, -rüz]*

Ṣuvada gelmişdi bir pīr-i faḳīr / Yimeye bizden ṭaʿām **istedi** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1708). [istedi, -di]*

Bişüñüz de buña ṭanuḳ ṭutaram / İḫtiyāc vaḳtinde sizden **isterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1968). [isterem, -r, -em]*

Didiler dervīş bular nesne degül / Olmayıncaḳ nesne ne **istersin** digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2148). [istersin, -rsin]*

Balı Şeyḫ Diñek Ṭaġı dibindedür / **İster-iseñ** var bulasın andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2723). [ister-iseñ, -r-iseñ]*

İtmek **istersin** imāmet mi Saʿīd / İḳtidā eylĕyelüm biz eyle id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3570). [istersin, -rsin]*

Daḫı hiç kimsene maḳṣūd **isteyüp** / Redd itmiş degülem var git diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3945). [isteyüp, -y, -üp]*

Mollā Ḫūnkār üstine çün kim girür / **İstedügi** kes degül anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4063). [istedügi, -dügi]*

Didi ki sizden teberrük **isterüz** / Curʿa-i ʿaşḳdan be-ġayet mestlerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4486). [isterüz, -rüz]*

Ne ṣu içdi ne ḫo **istedi** ṭaʿām / Ayaḳ üzre eyledi ṭurup ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4738). [istedi, -di]*

Ortasında var-ıdı bir yüce yir / **İstedi** o yiri eydür baña vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4940). [istedi, -di]*

İy niçe dervīşlere ḳurbān çırāḳ / Virüp oġlan **istedüm** ben bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5230). [istedüm, -düm]*

Şeyḫüñ **istedügi** kimse bilmiş ol / Sensin aña var ḳıl sözüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5350). [istedügi, -dügi]*

Murteżā'dan erlik **istedi** ʿavām / Ḳanber'e didi getür ṣofra ṭaʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5548). [istedi, -di]*

Muʿtekifler terk idüp kibr ü riyā / **İstediler** Ẕu'l-celāl-i Kibriyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5706). [istediler, -diler]*

Ḥaḳḳ'a irmek **ister-iseñ** iy hümām / Güft ü gūyı terk idüp bekle maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5725). [ister-iseñ, -r-iseñ]*

Bu ʿalāyıḳdan ḳılup kāmil güẕer / Ḫalḳı ider terk **isteyüp** Ḥaḳ'dan naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5707). [isteyüp, -y, -üp]*

Ravżasın yapmaġa kim **istedi** şāh / Ere miʿmār olmaġa **istedi** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5762). [istedi, -di]*

Evliyādur çünki Bektaş ḥażreti / **İsterüz** ki ḥāżır ola himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5864). [isterüz, -rüz]*

Kendi ḫalḳa ṭuyıban cümle uyar / Kendözinden **istedi** redd ola ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5996). [istedi, -di]*

Ḥażretinden **istediler** hep nemek / Ol Kızınca ırmaḳ kenārında evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6276). [istediler, -diler]*

iste: *Arzu etmek, dilemek, talep etmek.*

Kendü icāzet alubanı gitdi pes / Didi běni **isteyenler** her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1053). [isteyenler, -yen, -ler]*

Yanığı ucında pes bellü durur / **İsteyenler** Ḳonya'da varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1197). [isteyenler, -yen, -ler]*

İsteyenler Āl-i Selcūḳ'dan ḫaber / Ḫoş tevārīḫlere eylĕsün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1638). [isteyenler, -yen, -ler]*

Bu deme dek şöylece egri ṭurur / **İsteyenler** görmege varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1796). [isteyenler, -yen, -ler]*

İsteyü varan kişi gitmiş bulur / Evlerinde üç gün ol öli ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [isteyü, -yü]*

Varsun andan **istesün** ol andadur / Aña virdüm ṣanmasun kim bendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2933). [istesün, -sün]*

İstedügüñ eylügüm ben degülem / Söyleyem yalan diyem mi ben olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4066). [istedügüñ, -düg, -üñ]*

Size kim dirler aduñuz bildürüñ / Nerede **isteyelüm** ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4141). [isteyelüm, -yelüm]*

Taḫtı o sulṭān itmedi ḳaṭʿā ḳabūl / Didi dünyā şāhlığın **istĕmezem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5914). [istĕmezem, -mez, -em]*

iste: *(Bir şeye karşı) istek duymak, (o şeyi) arzulamak, arzu etmek ǁ gönülden ve samimiyetle istemek.*

Hep Müselmānlıḳ şikāyet itdiler / Dād u feryād **isteyüben** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 707). [isteyüben, -y, -üben]*

Ḥācī Bektaş didi rızḳ **isteyen** er / İsteyen ucuzlıḳ u bārān maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 985). [isteyen, -y, -(e)n]*

Ḥācī Bektaş didi rızḳ isteyen er / **İsteyen** ucuzlıḳ u bārān maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 985). [isteyen, -y, -(e)n]*

iste: *Arzu etmek, dilemek, talep etmek.*

İster-iseñ bizi anda bulasın / Hem daḫı vardur naṣībüñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4146). [ister-iseñ, -r, --ise, -ñ]*

iste: *(Bir şeye karşı) İstek duymak, (o şeyi) arzulamak, arzu etmek.*

Līki ġāyet key bahādır pehlivān / Bildi begler **istemez** ʿOšmān özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6344). [istemez, -mez]*

iste: *-i İstek duymak, arzulama, -*i*, -den bir şeyin kendisine verilmesini veya yapılmasını söylemek, dilemek.*

Hem yeşil fermānı alġıl bileñe / **İsteyü** bir gün geliserler saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4877). [isteyü, -y, -ü]*

iste-: *Talep etmek.*

Vaḳt gele senden bunı **istĕyeler** / Bize virgil gerek oldı diyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4961). [istĕyeler, -y, -e, -ler]*

iste-: *Arzu etmek, dilemek, talep etmek.*

Bir fūta **istedi** tīz getürdiler / Tīz ṣoyundı her ne varsa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3534). [istedi, -di]*

İstedi ki türbesini yapa şāh / Varup anda işigini öpe şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5761). [istedi, -di]*

Ravżasın yapmaġa kim **istedi** şāh / Ere miʿmār olmaġa **istedi** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5762). [istedi, -di]*

iste-: *Talep etmek, arzu etmek.*

Tā çü taḫta başımı başamazam / Böyle diyüp **istemedi** tāc u taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5915). [istemedi, -me, -di]*

İstemĕdi erligini bed-gümān / Şāh ʿAle'd-dīn ḳulları her ne ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6298). [istemĕdi, -me, -di]*

iste-: *Arzu etmek, talep etmek, istemek.*

Ḥażretinden **istediler** vire ṭuz / Didiler ki himmet it bize nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6279). [istediler, -di, -ler]*

iste-: *Dilemek, arzu etmek, talep etmek.*

Evliyāda çoḳ durur işler ʿacīb / Evliyādan **iste** maḳṣūduñ edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4088). [iste,]*

iste-: *(Bir şeye karşı) istek duymak, (o şeyi) arzulamak, arzu etmek.*

Her ki Ḥaḳ'dan raḥmet **ister** kām-kār / ʿUzleti itmek gerekdür iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5724). [ister, -r]*

Terk idüp dāru'l-fenāyı **ister** beḳā / Ol beḳā milkinde irüp ḳurb-ı Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5746). [ister, -r]*

Ḳaraca Aḥmed gördi kim cānı çıḳar / Ḳaraca Aḥmed yalvarup **ister** amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6116). [ister, -r]*

istedür: *İstetmek, aratmak, ihtiyaç duyurmak.*

Ḫānedānında Yūnus Muḳrī daḫı / **İstedürler** bulamazlar iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1656). [istedürler, --ler]*

ister: *Dilemek, arzulamak.*

Rūm mülkine **ister-ise** yol bula / Gelüben cān-ıla Müslümān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2460). [ister-ise, --ise]*

istiʿānet: *Yardım isteme.*

Aġlayuban **istiʿānet** diledi / Derdine erden kefāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5688). [istiʿānet,]*

istifrāġ it-: *Kusmak; gaseyan etmek.*

Anda istifrāġ itdüm ört anı / Bil naṣībe irgürüp duram seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5455). [istifrāġ it-, -düm]*

istifrāġ ḳıl-: *Kusmak, boşaltmak.*

Ḳıldı istifrāġ bir gün nā-gehān / Er aña dir yüri der-cāy-ı fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5454). [istifrāġ ḳıl-, -dı]*

iştihār: *Ar. Şöhret bulmak, meşhur olmak.*

Dāsitān oldı ol ilde işbu kār / Ol diyārda buldı ġayet **iştihār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [iştihār,]*

iştihār bul-: *Şöhret bulmak, meşhur olmak, nam salmak.*

Ḳarayük'e çün gelüp ḳıldı ḳarār / Günde buldı ġāyet-ile iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2901). [iştihār bul-, -dı]*

iştihār bul: *Şöhret bulmak, meşhur olmak, nam salmak.*

ʿĀleme şāʿ oldı buldı iştihār / Bildiler ki eyledi anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2193). [iştihār bul, --dı]*

Eyleyüp bulmışdı Rūm'da iştihār / Ḳıldı çoḳ dürlü kerāmet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2444). [iştihār bul, --mış, --dı]*

İdicek Fāṭıma evinde ḳarār / Buldı mülk içinde nāmı iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3786). [iştihār bul, --dı]*

Eyle ḳıldı buldı ġāyet iştihār / Aḳdı geldi ġāzīler ez-her diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4433). [iştihār bul, --dı]*

istihzāya al-: *Alaya almak, dalga geçmek.*

Alup istihzāya incidür idi / Herze vü hezyān sözler dir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3175). [istihzāya al-, --up]*

istiḳbāl it: *Misafir karşılamak.*

Ḫˇāce'nüñ çün bildiler geldügini / İtdiler ol demde istiḳbāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1089). [istiḳbāl it, --di, --ler]*

istiḳbāl ḳıl-: *Karşılamak.*

Ḳıldı istiḳbāl melāʾik ol eri / Merḥabāyıñ didiler iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1297). [istiḳbāl ḳıl-, --dı]*

Kıldı istiḳbāl cemāʿatle eri / Aluban menziline geldi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2334). [istiḳbāl kıl-, --dı]*

Ḳırşarı'nda ne ki varsa ḫāṣ u ʿām / Ḳıldı istiḳbāl Ḫūnkār'ı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2992). [istiḳbāl ḳıl-, --dı]*

Anda geldi ḳıldı istiḳbāl keşiş / Ṣād olur şanki bahāra irdi ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3207). [istiḳbāl kıl-, --dı]*

Ḳıldı istiḳbāl idüp ʿizzeti / İḥtirām itdi ḳıluban raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4490). [istiḳbāl ḳıl-, --dı]*

Ḥażret-i Seyyid o yirüñ erleri / Evliyāyı ḳıldı istiḳbāl varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4518). [istiḳbāl ḳıl-, --dı]*

Ḳıldı istiḳbāl tā kim bulışur / Sürüben yüz ayaġına görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4900). [istiḳbāl ḳıl-, --dı]*

istikbār: *Büyüklük taslama, kibirlenme.*

Ḳurusun toḫmuñ didi Saʿīd senüñ / Daʿviñ **istikbār** durur becid senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3743). [istikbār,]*

istisfār ḳıl-: *Tövbe istiğfar etmek.*

Çün Güvenc'üñ ʿaḳlı başına gelür / Duḫter andan ḥāli istisfār ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4765). [istisfār ḳıl-, --ur]*

iştiyāḳ-: *Gönül arzusu II özleme.*

Cāna andan **iştiyāḳlar** el vire / Ol sülūkuñ seyrine göñül vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4868). [iştiyāḳlar, -lar]*

iştiyāḳ: *Büyük arzu duyma, özlem.*

Vaḳt olur kim **iştiyāḳ** ġālib olur / Būyuñuz ʿıṭrına cān ṭālib olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3215). [iştiyāḳ,]*

Ṣoḥbetüñe **iştiyāḳum** var-ıdı / Baña şevḳuñ mūnis ü dildār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4592). [iştiyāḳum, -+(u)m]*

işüñe git: *Kalk işine bak; git işine.*

Didi destūrdur yüri **işüñe git** / Cünbüşüñ her nĕ-y-ise var anı it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4148). [işüñe git,]*

ʿ**işve:** *Ar. cilve, naz, eda.*

Gösterüp yüz ʿ**işve** yile ber-kemāl / Ravżа-i cennet durur ṣan gülşeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 212). [ʿişve,]*

it: *Etmek, eylemek.*

Keşiş eydür imtiḥān böyle gerek / Hem bu nevʿe **itmesidür** yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2489). [itmesidür, -mesidür]*

Biz daḫı tā dem ü yum oynatsavuz / Sürüben vaḥdeti bir dem **itsevüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5000). [itsevüz, -se, -vüz]*

Hem-çü şeyṭān kendözini görmesün / Yatar **itin** kimsenüñ ḳaldurmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5550). [itin, -iñ]*

İtdügüme ḳalma benüm ḳıl kerem / Himmet it baṣam velāyete ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5693). [itdügüme, -dügüme]*

Ol namāzın ḳılduġuñ ser-ver ḥaḳı / Ol niyāzuñ **itdügüñ** ḥaḳ er ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [itdügüñ, -düg, -üñ]*

Edrine'yi **itmiş-idi** taḫtgāh / Bursa'ya da gĕlür-idi gāh gāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5753). [itmiş-idi, -miş, --idi]*

it: *Etmek, yapmak.*

Dir Ṣaru öküzüñi ben gütmezin / Gözlemek ḳaṣdını daḫı **itmezin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1949). [itmezin, -mez, -in]*

İtdüginden ṣoñra anda eyle iş / Ḫoş vilāyetle bu resm-ile reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2854). [itdüginden, -düg, -i, -n, -den]*

it: *Bir işi yapmak.*

Ḫˇāce emr eyledi erkān **itdiler** / Bunca erler cümle seyrān **itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1168). [itdiler, -di, -ler]*

ʿAḳd u nikāḥ u dügün hep **itdiler** / Gelini idüben alup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3883). [itdiler, -di, -ler]*

it: *Bir işi yapmak.*

Rāżī oldı çünki eylĕ **itmege** / Aḳın idüben ġazāya gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4286). [itmege, -mek, -e]*

it: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Rūm'dan yaña yönin **itmiş-idi** / Ẕikr olan rem i zleri **itmiş-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4248). [itmiş-idi, -miş, --idi]*

it: *It, köpek.*

İt gibi biri biriyle ḫırlasun / Ol aşılu eti çeksün hem yisün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 624). [it,]*

Her birisi bunlaruñ **it** oldılar / Ol etüñ çevre yanına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 626). [it,]*

it: *Yap, et, eyle, kıl.*

Didi destūrdur yüri işüñe git / Cünbüşüñ her nĕ-y-ise var anı **it** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4148). [it,]*

it: *Etmek. II Yapmak.*

Eslemeyüp gemici teʾḫir ider / Gördi **itdüklerini** er gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4855). [itdüklerini, -dük, -ler, -i, -n, -i]*

it: *Yapmak, gerçekleştirmek.*

Er yavuzlıḳ idene iḥsān **ider** / Eylüge eylügi ḫod ḫayvān **ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 926). [ider, -er]*

it: *"Etmek, eylemek, yapmak " anlamında kullanılan yardımcı fiildir.*

Ol ḳaçan ʿavret de bir ṭaş ṭoġura / **İtdügi** şirküñ cezāsını göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [itdügi, -dü, -gi]*

Ayaġına uş ṭolaşdı **itdügi** / Ere maʿlūm durur anuñ n'itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5180). [itdügi, -dü, -gi]*

Cān u dilden **itmeyen** Ḫaḳ ṭāʿatin / İtmeyen tebdīl fānī ṣūretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5606). [itmeyen, -me, -yen]*

Göziñüzi hem virüñ dervīşe siz / Her ne dervīş **itse** şey' li'llāh pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [itse, -se]*

it: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

Bulavuz biz anı kim **itmiş** durur / Etin alup ḳancaru gitmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [itmiş, -miş]*

Bildiler kendüler **itmiş** bu işi / Ḫ̆āce'ye tā kim vireler teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 630). [itmiş, -miş]*

Uşda geldi baña **itdügi** nefes / Yitişür erüñ nefesi pīş ü pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1879). [itdügi, -dü, -gi]*

Ḳatırı dir yutmamış ḳatır durur / **İtdügi** fikre bu da ḳuvvet virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3503). [itdügi, -dü, -gi]*

it: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

İmdi ṭurma irte var işüñe git / Anda maḳṣūduñ ne-y-ise varup **it** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [it,]*

Keselüm dırnaḳlaruñı söz işit / Şerʿ emri böyledür sen böyle **it** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3398). [it,]*

N'ola dir **it** ger idebilür iseñ / Ḳıl imāmet ger ḳılabilür iseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3574). [it,]*

it-: *Etmek, eylemek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy kān-ı cūd / **İdebilürseñ** eyüdür didi zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3002). [idebilürseñ, --ebil, --ür, --se-, --ñ]*

Bunca vaḳtdür iderüz teftīş biz / **İdeměyüp** ḳalmışuz dil-rīş biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3003). [ideměyüp, --emě, --y, --üp]*

Taḫılın biçměge bir vaḳt olʿazīz / İmeci **itdürmiş-idi** anda nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5428). [itdürmiş-idi, -dür, -miş, -idi]*

it-: *Söylemek.*

Bir beyāndan gine ẕikr it hem-çünān / Cān ola gūş **itmesinden** şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4613). [itmesinden, --me, --si, --n, --den]*

it-: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Her ne dirseñ anı eyle **idevüz** / Dutmayup sözüñi daḫı n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2416). [idevüz, -evüz]*

it-: *"İt-" fiilinin olumsuz geniş zaman çekimi. "Etmez" anlamında kullanılmıştır.*

Bilesidüm tevbe ider **itměz** idüm / Ḥaḳḳı ḳoyup bāṭıla gitměz-idüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3119). [itměz, -mez]*

Dırnaḳ uzatmaḳ sübül uzatması / **İtmez** idi līki bunda itmesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3395). [itmez, -mez]*

it-: *"Etmek, eylemek, yapmak " anlamında kullanılan yardımcı fiildir.*

Ṭāḳatümüz yoḳdur anı **itmege** / Er gerek taḳvā yolına gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5716). [itmege, -meg, -e]*

Ṭāʿat idüp ḳılmayan Ḥaḳḳ'a niyāz / **İtmeye** maġfūr anı ol bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5616). [itmeye, --me, --(y)e]*

Didi bunuñ mišli dirlik iy ʿazīz / Kimse **itmez** līki erenler daḫı siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [itmez, -mez]*

Ḳurı daʿvā **itmegil** düstūr özüñ / Ḥācī Bektaş eydür iy ḫˇāce işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5896). [itmegil, -me, -gil]*

Ṭaruya çıḳmaġa **itmez** kimse ses / Ṣaluban seccāde ṭaru üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6063). [itmez, -mez]*

Devletine ẓulm iden taḳṣīr ide / Ḳıl te'ennī **itme** taʿcīl birle iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6338). [itme, -me]*

Bī-günāh **itmek** diler düşmān özin / Beglerine didi sulṭān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6345). [itmek, -mek]*

it-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamında kullanılır.*

Baña uyup şeyḫ ṭutar mısız beni / Didiler ger sen **idĕsin** eyle kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6738). [idĕsin, --e, --sin]*

Didiler olmaz bu iş sen **idesin** / Ḳoyavuz seni evüñe gidesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1867). [idesin, --e, --sin]*

it-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

Āhū postından aña ururdı tāc / Giyer-idi **itmez** idi kes lücāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1456). [itmez, -mez]*

it-: *"Etmek, eylemek, yağmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

Biz daḫı irdük bu resme öñce git / Varavuz uş üstüñe yaraġuñ **it** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [it,]*

it-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamında kullanılan yardımcı fiil.*

Ḳāḍılıḳdan dönüben dervīş olan / Didi **itme** böyle işi yā fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3019). [itme, -me]*

it-: *"Etmek" yardımcı fiili, "… duruma getirmek" anlamı katar.*

Ḳalḳdı Ḫūnkār Ḥācī Bektaş-ı Velī / **İtdi** erkānı tamāmet ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1504). [itdi, -di]*

Bu nefesi **itdi** er andan dönüp / Geldi menzilgāhına oturdı ḫūb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2233). [itdi, -di]*

Didi Necme'd-dīn ne işdür **itdi** bu / Delü midür ne yavuz var bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [itdi, -di]*

Bunca eměgümi eyledi ʿabeš / Didiler n'idelüm **itdi** bir ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2397). [itdi, -di]*

Nuṭḳ açasın bī-ḥayālık idesin / İşde böyle **itdi** ayruḳ n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3194). [itdi, -di]*

Göricek bu ḥāli **itdi** key ʿaceb / İtdi budur burada terk-i edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5163). [itdi, -di]*

Göricek bu ḥāli itdi key ʿaceb / **İtdi** budur burada terk-i edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5163). [itdi, -di]*

İtdi ṣusuzlıḳ bulara key ešer / Didiler Ḥācīm'a ki iy tāc-ı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5216). [itdi, -di]*

Didi çünki Ḥācī Bektaş ḥażreti / **İtdi** İsmāʿīl'e çün vażʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5565). [itdi, -di]*

Ḳıbleye ḳarşu ḳoyup ol meyyiti / Geçdi imāmlıḳ **itdi** ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [itdi, -di]*

Ṭurdı ḫatun **itdi** şerbet lā-naẕīr / Maşrabadan içüben şerbet imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5877). [itdi, -di]*

İtdi ḫayr-ıla duʿā ḳıldı niyāz / Çün seḥer vaḳti irüben atdı ṭañ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6000). [itdi, -di]*

Hep sükūt **itdi** eren ḳalmadı ses / Līki Loḳmān-ı Perende merd-i şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6050). [itdi, -di]*

Uzunı ḳışaltdı pāk **itdi** rīşin / Ṭurdı andan Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6070). [itdi, -di]*

Babasına key yakın ki ḳaldı çün / Andan **itdi** cümle begler baş u baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [itdi, -di]*

it-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

Ben vaṣiyyet ne kim **itsem** ṭutagör / Dü cihānuñ varlıġını ütegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5526). [itsem, -se, -m]*

it-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

Ḥāli iʿlām eyleyüben **itdiler** / Nice oldı-y-ısa taḳrīr **itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2088). [itdiler, -di, -ler]*

Tā ki tükene tamāmet ol ḫamīr / **İtdiler** ol resme Ḫunkār nite dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [itdiler, -di, -ler]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a iʿlām **itdiler** / Ne didiyse cümlesini **itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2918). [itdiler, -di, -ler]*

it-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

Dirdüñüz **itmek** bunı cāyiz degil / Nite siz iylĕdüñüz nĕdür delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1524). [itmek, -mek]*

it/d-: *Demek, söylemek.*

Güş idince duḫter **ider** n'idelüm / Beni al senüñle bile gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4768). [ider, -er]*

iṭāʿat göster: *İtaat etmek.*

Ṭınmadı Ḫūnkār iṭāʿat gösterür / Yaʿnī ki aña murādını virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3417). [iṭāʿat göster, --ür]*

ʿitāb ḳıl-: *Azarlamak, darılmak.*

Didi üstindekiyem virdi cevāb / İşidüp Ḫūnkār sözin ḳıldı ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3742). [ʿitāb ḳıl-, --dı]*

ʿitāb ol-: *Azarlanmak.*

Bilenedür her suʾāl ü her cevāb / Bilmeyene olısar durur ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3662). [ʿitāb ol-, --ısar]*

itdi: *"Etmek, eylemek" fiilinin görülen geçmiş zaman eki almış biçimi.*

Ḳarye ḫalḳı çün anı işitdiler / Bir yire gelüp ḳamusı **itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1577). [itdiler, -ler]*

İşidüp evlĕrine sĕgirtdiler / Varıcaḳ oları gör ne **itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2157). [itdiler, -ler]*

Didi şekküm ḳalmadı hergiz tamām / Andan ötri **itdi** ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3517). [itdi,]*

Pādişāha varuban ẕikr **itdiler** / Ẕikr olan sözleri cümle **itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4315). [itdiler, -ler]*

Hem muḥibligi de **itdi** ṣayrafī / Bir ḥāl irmiş-idi aña muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4789). [itdi,]*

Geçürüp seccādeye şeyḫ **itdiler** / Dutup emrin buyruġına gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5146). [itdiler, -ler]*

Hep mürīd olup anı pīr **itdiler** / Var ḳıyās it Ḫācī Bektaş kim-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5972). [itdiler, -ler]*

itdi: *"Etmek"; herhangi bir durumda olmak.*

İtdi alḳış dil açup ḥażretine / **İtdi** elif ḳaddini ḳapuda lām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6335). [itdi,]*

itdi: *"Etmek, eylemek, yapmak " anlamında kullanılan yardımcı fiildir.*

Çıḳıcaḳ ṭaşra vezīrler n'itdiler / Şāh ne emr itdiyse eyle **itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4350). [itdiler, -ler]*

itdügi iş: *Molla Sadettin'in Hacı Bektaş-ı Veli'nin yanından ayrılmasıyla yanlış tercihte bulunması.*

Key peşīmān oldı itdügi işe / Ol bedīhī bed-fiʿāl ü cünbüşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3618). [itdügi iş, --e]*

itdügüm iş: *Yaptığım iş (Kötü bağlamında).*

Dir günāhum ʿafv olasın biledüm / İtdügüm işlěri hep terk ḳıladum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3126). [itdügüm iş, --ler, -i]*

itegi: *Etek.*

Silkdi un çuvallarınuñ varını / **İtegide** de ne buldı-sa anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2081). [itegide, --de]*

İtegiyi hem unuñ çuvalların / Silküben cemʿ eyleñüz unuñ varın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2078). [itegiyi, --y, --i]*

itgil: *Et, yap.*

Var murāduñ üzre ol gitgil didi / Maḳṣūduñ her ne-y-ise **itgil** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3616). [itgil,]*

iti: *Keskin, şiddetli.*

Dir ḳayınanası yaġ azdur ḳatı / Yaġa yoḳanma didi söyler **iti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1557). [iti,]*

iʿtibār: *Değer verme, hürmet etme.*

Didi Cengiz bu söze ne **iʿtibār** / Ceng idüp ṭururuz anlarla hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2410). [iʿtibār,]*

iʿtibār it-: *Değer ver, saygı göster.*

Gircek ise gelmeyĕ hergiz żarar / Biz de idevüz sözine iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2492). [iʿtibār it-, --evüz]*

Ḳanda girür ele bir böyle yigit / İʿtibār itme tekūra bir pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4323). [iʿtibār it-, --me]*

iʿtibār it-: *Dikkate almak, saygı göstermek.*

Ḳaçdı-y-ısa kāfir elinden eger / Oḳu sen işitse ider iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4918). [iʿtibār it-, --er]*

iʿtibār it: *Dikkate almak, saygı göstermek.*

İtmeyüben birimüze iʿtibār / Şimdi gelen cıblaġa dir Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 754). [iʿtibār it, --me, --y, --üben]*

iʿtiḳād: *İnanma, gönülden tasdik ederek inanma, inanç.*

İʿtiḳādın baʿd ez-ān itdi dürüst / Olmadı ḫiẕmetde andan girü süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3708). [iʿtiḳādın, -ın]*

İʿtiḳādın muḥkem itdi ol ere / Şimdi daḫı var durur ol ʿaynı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6270). [iʿtiḳādın, -ın]*

iʿtikād: *Inanç.*

İʿtiḳādım muḥkem idüp ol ere / Altı yıldur ḫiẕmet itdim ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5805). [iʿtiḳādım, -ım]*

iʿtiḳād it-: *İnanmak, kalben tasdik ederek inanmak.*

Ḥaḳḳ'a nāliş ḳılup iden iʿtiḳād / Bulısar Ḥaḳ'dan ne-y-ise ol murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 896). [iʿtiḳād it-, --en]*

iʿtiḳād it-: *İnanmak, kalben tasdik ederek inanmak.*

Yiñmege gögercini itdi iʿtiḳād / Ḫışm-ıla irince erüñ üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6110). [iʿtiḳād it-, -di]*

iʿtiḳād u ṣıdḳ-ıla: *İçten, yürekten bağlanma, bağlılık ve sadâkat işle inanmak.*

Dönevüz biz **iʿtiḳād u ṣıdḳ-ıla** / Her nice dilerse ol eyle ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2550). [iʿtiḳād u ṣıdḳ-ıla,]*

iʿtikāf: *Bir yere kapanıp dışarıya çıkmadan ibâdetle meşgul olma.*

Çille çĕküp eyleyĕvüz **iʿtikāf** / Cānumuz andan bula tā kim kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1245). [iʿtikāf,]*

iʿtikāf: *Ar. Bir yere kapanıp ibadetle vakit geçirme.*

Ḳıldı Ḥüseyn'i ziyāret hem ṭavāf / Daḫı ḳıldı anda ḳırḳ gün **iʿtikāf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1220). [iʿtikāf,]*

Çünki ḳırḳ gün **iʿtikāf** olur tamām / Cemʿ olur anda ne var-ısa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1267). [iʿtikāf,]*

iʿtikāf çek-: *Kendini ibadete vermek.*

Çille-i merdān oldur bī-ḫilāf / Çeke ḳırḳ gün bir maḳāmda iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1252). [iʿtikāf çek-, --e]*

iʿtikāf eyle: *Bir yere kapanıp ibadetle vakit geçirme.*

Didi ḳırḳ gün eyleyŏsiz iʿtikāf / İçmeyüben yimeyŏsiz hīç kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1251). [iʿtikāf eyle, --y, --e, --siz]*

iʿtikāf it-: *Bir yere kapanıp dışarıya çıkmadan ibadetle meşgul olmak.*

Līki bī-ekl ü bī-şurb u iʿtikāf / Ancaḳ anı iderüz biz bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1257). [iʿtikāf it-, --er, --üz]*

Ol veliyyullāh bir gün bī-ḫilāf / Çille-ḫāne'de idüpdi iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2732). [iʿtikāf it-, --üp, --di]*

İʿtikāf idüp ḳılur anda ḳuʿūd / Ḥażret-i Ḫūnkār daḫı ol kān-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4552). [iʿtikāf it-, --üp]*

Ol ʿazīz de itdi çil rūz iʿtikāf / İçmedi ṣu yimedi hergiz kifāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4557). [iʿtikāf it-, --di]*

iʿtikāf ḳıl-: *Bir yere kapanıp dışarıya çıkmadan ibâdetle meşgul olma.*

Çille çıḳardı vü ḳıldı iʿtikāf / Zekeriyyā'nuñ yanında bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1233). [iʿtikāf ḳıl-, --dı]*

Ḳıldı ol ardıç dibinde iʿtikāf / Erbaʿīn çıḳardı anda bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1586). [iʿtikāf ḳıl-, --dı]*

iʿtikāfa: *Bir yere kapanıp dışarıya çıkmadan ibâdetle meşgul olma.*

Ḫalvetinde itdi niyyet ḫalvete / **İʿtikāfa** oturur hem ʿuzlete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4553). [iʿtikāfa,]*

iʿtimād it-: *Güvenmek.*

Ḥaḳḳ'a ere itdügince iʿtimād / Müʾmin itdi ḥazret-i Rabbu'l-ʿibād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5843). [iʿtimād it-, -dük, -ince]*

Sen de erseñ ere idip iʿtimād / Şek getürme eyleyüp kevn-i fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5846). [iʿtimād it-, -üp]*

iʿtimād it: *İnanmak, güvenmek.*

İʿtimād itdügüñüz ol sīm ü zer / Eyle olsun cümlesi dir ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2156). [iʿtimād it, --düg, --üñüz]*

iʿtirāf eyle: *İtiraf etmek, açığa çıkarmak.*

Sūʾ-i ẓann-ıla günāh işlemişem / Ẕenbüme uş iʿtirāf eylemişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2028). [iʿtirāf eyle, --miş, --em]*

iʿtizār it-: *Özür dilemek.*

İʿtiẕār idüp ḳamu irişdiler / Sīne-ṣāf olup ḳamu görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5084). [iʿtiẕār it-,]*

itmām it-: *Tamamlamak, bitirmek.*

Dönüben piş-rev ḥāli iʿlām ider / Şerḥi-y-ile sözlerin itmām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5233). [itmām it-,]*

itme: *Etme, yapma.*

Dirdi Ḫūnkār **itme** eyle yüri dur / Yoḫsa şerrüm ṭoḳunur saña buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [itme,]*

ʿiṭr-ı ʿanber: *Güzel koku.*

Gelüben dördünci gün oddan çıḳar / **ʿIṭr-ı ʿanber** müşk-i ezferdür ḳoḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2621). [ʿiṭr-ı ʿanber,]*

ittifāḳ: *Fikir birliği, anlaşma, uyuşma.*

İttifāḳ-ıla bir öküz aldılar / Gice içre şehr ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 607). [ittifāḳ-ıla, --ıla]*

ittifāḳ: *Birleşmek, bir araya gelmek.*

Var durur uçmaḳ içinde bir çırāḳ / Rūşen idüp Ādem'e ilet **ittifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 149). [ittifāḳ,]*

ittifāḳ: *Anlaşma, uyuşma.*

Böyle olmışdur muḥaḳḳaḳ **ittifāḳ** / Mūsā-yı Kāẓım u Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 240). [ittifāḳ,]*

Böyle diyüp itdiler tizcek yaraḳ / Gūş dut gör nice düşdi **ittifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1067). [ittifāḳ,]*

Ol gice geldi görüñ ki ḥāl n'olur / **İttifāḳ** ol gicede ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [ittifāḳ,]*

İttifāḳ ol dünle Ḫūnkār ḥażreti / Ṭaşra çıḳmaġ-ıdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3638). [ittifāḳ,]*

İkisi bir yire geldi bī-nifāḳ / Gittiler av avlamaġa **ittifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3915). [ittifāḳ,]*

Var-ısa erden naṣībüñ dut ḳulaḳ / Niçesi oldı vuḳūʿ bu **ittifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5269). [ittifāḳ,]*

Pes Ḫıż ı r Lāla ṭutup gördi yaraḳ / Ḳazdılar işikde sinin **ittifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5826). [ittifāḳ,]*

Her birisi meskenine yitdiler / Ḫırḫa vü tācın giyüben **ittifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6200). [ittifāḳ,]*

Baḳamadı yaḳduġınca **ittifāḳ** / Didiler ki Rūm'a er geldi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6206). [ittifāḳ,]*

Ḥācī Bektaş adıdur ceddi İmām / Ḳaraca Aḥmed cümle erenler **ittifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6207). [ittifāḳ,]*

Ġāzī ʿOšmān geliserdür **ittifāḳ** / Ḳuṭb-ı ʿālem böyle dise ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6359). [ittifāḳ,]*

ittifāḳ: *Anlaşmak, uyuşma.*

Var-ıdı bir er orada **ittifāḳ** / Gelmiş-idi Rūm'a ez-sū-yı ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1314). [ittifāḳ,]*

Gölbıñar'a çün kim irişdi Çırāḳ / Gördi erenler dirilmiş **ittifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3057). [ittifāḳ,]*

ittifāḳ düş-: *Tesadüf etmek, denk gelmek.*

Līki düşdi işbu resme ittifāḳ / Ḳıl naẓar işbu Ḳaradeñiz'e baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4593). [ittifāḳ düş-, --di]*

ittifāḳ eyle-: *Fikir birliğine varmak, uyuşmak; anlaşmak.*

Cümlesi pes ittifāḳ eylediler / Evliyāya gör nifāḳ eylediler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3338). [ittifāḳ eyle-, --di, --ler]*

Begice vü hem Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / İttifāḳ eylediler gelüp dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5021). [ittifāḳ eyle-, --di, --ler]*

ittifāḳ eylediler: *Fikir birliğine varmak, uyuşmak; anlaşmak.*

Çün bu resme eylediler ittifāḳ / Ḳavli böyle itdiler bu işe baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1119). [ittifāḳ eylediler, --di, --ler]*

ittifāḳ it-: *Anlaşmak, uyuşmak, bağlaşmak.*

İttifāḳ idüp ḳamu oturdılar / Pes żamīrden böyle iş bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3340). [ittifāḳ it-, --üp]*

Bildiler Rūm mülkine geldi bir er / Ne ḳadar ki itdilerse ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6098). [ittifāḳ it-, -di, -ler, -se]*

ittifāḳ it-: *Birleşmek, bir araya gelmek.*

İttifāḳ idüben andan sürdiler / Ḥācī Bektaş naẓarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1352). [ittifāḳ it-, --üben]*

İttifāḳ idübeni cemʿ oldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2205). [ittifāḳ it-, --übeni]*

Mollā'dan uġurlayın bu mollālar / Gör nicesi ittifāḳ itdi olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3459). [ittifāḳ it-, --di]*

İttifāḳ idüp bu resme gitdiler / Çün mesā irdi o yirde yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3465). [ittifāḳ it-, --üp]*

İttifāḳ itdi üçi daḫı bile / Ḳalḳuban üçi daḫı girdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5485). [ittifāḳ it-, -di]*

Ḫarc idüp altunı gördiler yaraḳ / Başladılar ḳubbeye idüp ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5770). [ittifāḳ it-, -üp]*

ittifāḳ ḳıl-: *Sözleşmek, birlik etmek.*

Ḳovlamışlar şāha ḳılup ittifāḳ / Pīr idi Ertuñrul'a ol dem key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6314). [ittifāḳ ḳıl-, -up]*

ittifāḳ kıl-: *Sözleşmek.*

Ḳurdılar çetr-i hümāyūn u otaḳ / Cemʿ olur begler ḳıluban ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2472). [ittifāḳ ḳıl-, --uban]*

Ḳılup ol devletlü böyle ittifāḳ / Bir sürü ḳuzuya hep çaldı bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4498). [ittifāḳ ḳıl-, --up]*

ittifāḳ ol-: *Anlaşmak.*

Yaḳmaz āteş gölgesi olmaz ittifāḳ / Bu velāyet-nāme āḫir oldı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6286). [ittifāḳ ol-, -maz]*

ittifāḳ ol: *Anlaşmak.*

Ẕikr iděyin imdi sen dutġıl ḳulaḳ / Naḳldür bu nevʿe oldı ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1596). [ittifāḳ ol, --dı]*

ittifāḳan: *Rastgele, tesâdüfen.*

İttifāḳan geldiler er ḳatına / Ḥāllerin ʿarż itdiler ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2202). [ittifāḳan,]*

ittifāḳī it-: *Fikir birliğine varmak.*

Girmesün Rūm'a vü bulmasun ṭarīḳ / İttifāḳī böyle itdiler ḥaḳīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1291). [ittifāḳī it-, --di, --ler]*

ittifākla: *Söz birliğiyle.*

Mülklerine pādişāh ḳıldı ṭaleb / **İttifāḳla** böyle tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 254). [ittifāḳla,]*

ivmek: *Acele, hız.*

Tā bulam vüsʿat ḥużūr-ıla gelem / **İvmek-ile** gelmeye cisme elem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5330). [ivmek-ile,]*

iy: *İyi, güzel.*

Ürkdi bunlardan geyik oldı revān / Beşḳarış köyine dek **iy** pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5291). [iy,]*

iy: *"Ey" seslenme edatı.*

Emr ider anlara Ahmed **iy** kibār / Didi ně ki alduñuzsa siz naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 180). [iy,]*

Nuṭḳa gel **iy** bülbül-i şīrīn-zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 209). [iy,]*

Daḫı İbrāhīm dirlerdi beyīn / Ceddine beñzedüg içün **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 223). [iy,]*

Bunlaruñ ḳardaşıdur **iy** muḥterem / Ālleri adı Necme'dür ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 229). [iy,]*

Ẓulm elinden çekmedi kimse belā / Ol diyār ulularından **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 270). [iy,]*

Kimüñ oġlısın digil **iy** māh-rū / Aduñuz nědür bize virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 280). [iy,]*

Bil seyāḥat ḳaṣdı ʿazmüm daḫı hem / Daḫı Cevvād oġlıyam **iy** müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [iy,]*

Āl-i evlād-ı Resūl'den **iy** cüvān / Ḫādim anı işidür döner gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 284). [iy,]*

Böyledür Baḥr içre ad **iy** ḫoş-nihād / Ceddi İbrāhīm Mücāb'a ṣūreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 325). [iy,]*

Dut ḳulaḳ diyĕyin **iy** ṣāḥib-naẓar / Dir Menāḳıb'da mükemmel ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6646). [iy,]*

Bektaş'a dir **iy** ʿazīz-i muḥterem / Bardaḳ ıla ṭaşra çıḳ **iy** ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6670). [iy,]*

Bektaş'a dir **iy** ʿazīz-i muḥterem / Bardaḳ ıla ṭaşra çıḳ **iy** ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6670). [iy,]*

Şu getürgil ḳılalum biz dest-namāz / Bektaş eydür şeyḫe kim **iy** muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6671). [iy,]*

Böyle dir o yigite şeh **iy** ḫūb-naẓar / Çünki Bektaş secdeden getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [iy,]*

Tepsiyi ṣaḳladılar **iy** baḫtulu / Şeyḫ ḥacc erkānın itdi çün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6698). [iy,]*

Ḫātırın aldı ele ṣordı ḥālin / Ḥācī sensin **iy** vilāyet maʿdeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6703). [iy,]*

Sizi görmege gelürdük **iy** ʿazīz / Bunda bıñar varıduġın görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6710). [iy,]*

İşbu sırruñ ġavrine biz irmedük / Şeyḫ eydür **iy** vilāyet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6711). [iy,]*

İy kerāmet ehlinüñ ser-verleri / Bu vilāyetden ẓuhūr olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6712). [iy,]*

Var-ıdı yılduz didiler **iy** aḫı / Elin açdı anı daḫı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6726). [iy,]*

İşidüp didiler **iy** cānlar cānı / Saña irşād itmege bir şeyḫ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6731). [iy,]*

Hem senüñçün şeyḫ ṭutmak yigirek / Didi Bekdaş anlara **iy** ulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6732). [iy,]*

İy kerāmet ısları baḫtulular / Kim ki sizden ala seccādesini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6733). [iy,]*

Eyle itmeklige **iy** görklü başa / Didi Bekdaş ger idersem ben anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6737). [iy,]*

Uyavuz saña ḳamu **iy** gül-ʿiẕār / İşidüp sözlerini ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6739). [iy,]*

Ḳāyim olurdı ʿibādetle düni / Şöyledür naḳl **iy** ʿazīz-i muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6756). [iy,]*

Vardı Türkistān'da bir şehr-i ʿacīb / Şehr-i Yĕsī dirler-idi **iy** ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 578). [iy,]*

Nĕ ki gelürse ḥasenātdan tamām / Maṭbaḫında ol bişerdi **iy** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 587). [iy,]*

Andan alurdı bahāsın neyse tīz / Hegbeye ḳoyardı anı **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 594). [iy,]*

Yirdi andan ol ʿazīz-i muḥterem / Ġayrı loḳmadan yimezdi **iy** dedem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 603). [iy,]*

Ḫˇāce'den ẕikr ideyüm bir menḳabāt / Bir beyān-ı dil-güşā **iy** ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 604). [iy,]*

Ḫˇāce'nüñ maṭbaḫı bacasında tīz / Aṣa ḳodılar ol eti **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 609). [iy,]*

Gelmedi öküzümüz dirler bu şeb / Bilmezüz n'oldı ki aña **iy** ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [iy,]*

İy muḥibb olup ḳılan ere sevi / Diñle n'itdi Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 636). [iy,]*

Hem Bedaḫşān mülki kāfirdi ḳamu / Ḫūnī vü cebbār ıdı hep **iy** ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 641). [iy,]*

Didiler ki **iy** bizüm sulṭānumuz / Aldı kāfir ḫānumān u cānumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 697). [iy,]*

Ḥaḳ teʿālā emri birle **iy** aḫı / Kāfır ile açasın yol sen daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 724). [iy,]*

Ḥabsden āzād itmeyince Ḥaydar'ı / Orucumı ṣımayam **iy** yol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 744). [iy,]*

Bu ḥased müşkil durur **iy** nīk-rāy / Vay ḥasūduñ cānına ḫayfā vü vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [iy,]*

Bunda kāfir ḳorḫusından her zamān / Ḳuş uçup ḳolan yürimez **iy** cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [iy,]*

Daʿvī idersiz dīnüñüzde ḳamu / Daʿviye maʿnī gerekdür **iy** ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 855). [iy,]*

Ḳaḳıdı ruhbānlara ġāyet tekūr / Didi **iy** dīnsüz olanlar gözi kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 907). [iy,]*

Didiler ki **iy** tekūr u banumuz / ʿĀcizüz bu işde dökme ḳanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 910). [iy,]*

Didiler **iy** Ḥācī Bektaş ḳıl kerem / ʿAfv iderseñ ṣuçumuzı işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 931). [iy,]*

Münkir olup gerçi itdük çoḳ günāh / Luṭf idüp ʿafv eyle **iy** şāh oġlı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 993). [iy,]*

Ḥācī Bektaş ġār içindeydi daḫı / İncinür münkirlere er **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1032). [iy,]*

Ḫˇāce'nüñ ayaġına baş ḳodılar / **İy** şeh-i cūd ḫayr-maḳdem didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1073). [iy,]*

Şād idüp yolımuz itdüñüz yaḳīn / **İy** vilāyet maʿdeni v'iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1075). [iy,]*

Ṣaḳalıyla yüzleri ʿarżı daḫı / Bir zirāʿ-y-ıdı muḥaḳḳaḳ **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1098). [iy,]*

Ol imām-ı heştümīn Mūsā Rıża / İrdi andan aña **iy** ṣāḥib-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1107). [iy,]*

Ẕikr olan vaṣlaları Ḫˇāce ḳamu / Ṣaḳlı ṭutardı ḳatında **iy** ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1110). [iy,]*

Bir gün ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe / Dirneşüp bir yire geldi **iy** ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1116). [iy,]*

Didi bunlar Ḫˇāce'ye kim **iy** ulu / İy saʿādet āfitābı baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1125). [iy,]*

Didi bunlar Ḫˇāce'ye kim iy ulu / **İy** saʿādet āfitābı baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1125). [iy,]*

Ḫˇāce anı görüben ṭurdı örü / Dir berü gel **iy** ʿazīz ü māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1148). [iy,]*

Ḫˇāce taḳrīr itdi ḥāli ser-te-ser / Dir senüñdür bu naṣīb **iy** gürbüz er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [iy,]*

Niçe fikr itdi-y-ise bunlar tamām / Ḫˇāce'ye maʿlūm olur **iy** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1165). [iy,]*

Aluban anda ḥavālet ṭurdı tīz / ʿAzm idüp gider yolına **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1190). [iy,]*

Şimdi bir ulu aġaç bitmişdür ol / Gör inanmazsañ var **iy** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [iy,]*

Çün ḥavālet aldı Bektaş **iy** Ḫˇāce / ʿAzm ḳıldı ṭoġrılubanı ḥaca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1198). [iy,]*

Bir ısızlıḳ yazıya uġrar yolı / Ol yolı ṭutmışdı arslān **iy** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1200). [iy,]*

Merḥabā **iy** ṣāh-bāz-ı evliyā / V'iy ser-efrāz-ı cemīʿ-i etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1212). [iy,]*

Geldi Beytü'l-maḳdis'e andan daḫı / Anda da çille çıḳardı **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1230). [iy,]*

Didiler **iy** kān-ı elṭāf-ı kerem / Bu nebī üstinde sizüñ-ile hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1244). [iy,]*

Didiler kim çille-i merdānı biz / Çekmege yoḳ ṭāḳatümüz **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1256). [iy,]*

Fāṭma Bacı dir i Rūm'uñ pīrleri / **İy** vilāyet ehlinüñ ser-verleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1283). [iy,]*

Ḳıldı istiḳbāl melāʾik ol eri / Merḥabāyıñ didiler **iy** dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1297). [iy,]*

İy Resūl ẕürriyyeti nesl-i ʿAlī / Şād geldüñ iy velī ibni velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1298). [iy,]*

İy Resūl ẕürriyyeti nesl-i ʿAlī / Şād geldüñ **iy** velī ibni velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1298). [iy,]*

Ol erenler üstine **iy** muḳtedā / Bir ʿaẓīm heybet oturdı **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1302). [iy,]*

Ol erenler üstine **iy** muḳtedā / Bir ʿaẓīm heybet oturdı **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1302). [iy,]*

Ḳaraca Aḥmed'e didiler **iy** ʿazīz / Gözcisisin Rūm'uñ anı gör ki tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1304). [iy,]*

İşbu remzden ġayrı **iy** yār-ı ʿazīz / Barmaġıyla bir işāret ḳıldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1346). [iy,]*

Didiler eksiklik itdük **iy** ʿazīz / Nefesüñüz itmedük tīz zinde biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1357). [iy,]*

Didiler **iy** kān-ı elṭāf-ı kerem / İy vilāyet maʿdeni faḫru'l-ümem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1361). [iy,]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / **İy** vilāyet maʿdeni faḫru'l-ümem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1361). [iy,]*

Her birine virdi bir dürlü naṣīb / Erligi üstine erlik **iy** edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1396). [iy,]*

Ḳaraca Aḥmed'e didi çünki biz / Ḫˇāce ḳatından gidicek **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1397). [iy,]*

Ol rumūz kim anda olur bilesiz / Aṣlı oldur andan olur **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [iy,]*

Gel bile Emre'ye dirler sen daḫı / Ḥācī Bektaş'a varalum **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1405). [iy,]*

Didi Ḫūnkār aña kim **iy** girçek er / Şöyle naḳl eylědiler sizden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [iy,]*

Emre eydür dost dīvānında biz / Cemʿ olıcaġaz erenler **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1416). [iy,]*

Bir yeşil el perde ardından hemīn / Çıḳdı **iy** yār görmişüz anı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [iy,]*

Naḳldür **iy** kān-ı elṭāf-ı kerem / Ol veliyy-i muḳtedā vü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1425). [iy,]*

Döndi girü ol ḳoyuncuḳlar tamām / Ardına düşdi ḳamusı **iy** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1451). [iy,]*

Ol vilāyetde nice dürlü ʿacīb / Gösterür keşf ü kerāmāt **iy** lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1452). [iy,]*

İbrāhīm Ḫācī'nuñ evlādı daḫı / Böyle virdiler cevābı **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1460). [iy,]*

Çaġırup bostāncıya dir **iy** ʿazīz / Bir ḳavun gětür yiyelüm şimdi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [iy,]*

Viricek bu resme bostāncı cevāb / Ḫıżr bostāncıya iydür **iy** şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1478). [iy,]*

Gördi kim Ḫıżr-ıla Bektaş-ı Velī / Otururlar ev içinde **iy** ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1495). [iy,]*

Ḳalḳdı çün Ḫūnkār ıla Ḫıż ı r nebī / Çıḳdı evden gitdi bunlar **iy** ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1509). [iy,]*

Bulalum teşrīf dīzāruñla biz / Görelüm bir laḥẓa sizi **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1514). [iy,]*

Çıḳarup gětürdi ḳoynından hemān / Bir nefīs ṣalḳım yaş üzüm **iy** cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1518). [iy,]*

Didi Ḫūnkār aña **iy** merd-i ʿazīz / Şekkimüz yoḳ kim vilāyet ehlisiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1520). [iy,]*

Bunda buġday nānı olmaz illā bu / Çavdar etmegi durur **iy** nīk-ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [iy,]*

Ġavġā üni geldi semʿine hemān / Bir kişiye didi kim **iy** yār-ı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1543). [iy,]*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kerem / Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1591). [iy,]*

Rūm feṭḥi üc kez oldı **iy** ʿazīz / Böyle ẕikr eylědi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1595). [iy,]*

Dutdılar mülk-i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i daḫı **iy** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1602). [iy,]*

Māverā'n-nehr'i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i alur hep **iy** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1613). [iy,]*

Aḳsarāy üstinde bil **iy** ḫoş-nihād / Bir dere var Selme dirler aña ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [iy,]*

Ṣaru İbrāhīm Süleymān üçi de / Anuñ oġlı (y)ıdı bunlar **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1646). [iy,]*

Şāh Sulṭān-ı ʿAlā'e'd-dīn'üñ ol / Yund bendi idi **iy** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1647). [iy,]*

Ḫānedānında Yūnus Muḳrī daḫı / İstedürler bulamazlar **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1656). [iy,]*

Dir Güherdaş aña **iy** kān-ı kerem / Olmazuz biz sizsüzin **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1660). [iy,]*

Dir Güherdaş aña **iy** kān-ı kerem / Olmazuz biz sizsüzin **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1660). [iy,]*

Mollā İdrīs'üñ meger kim **iy** ʿazīz / Var-ıdı bir ḫatunı ġāyet temiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1671). [iy,]*

Didiler **iy** kān-ı elṭāf-ı kerem / Bendeñüz menziline baṣsañ ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1747). [iy,]*

Mescidüñ öñinde bir yirde daḫı / Oturup çille çıḳardı **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1754). [iy,]*

Didiler **iy** kān-ı elṭāf-ı kerem / İy veliyyullāh ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1768). [iy,]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / **İy** veliyyullāh ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1768). [iy,]*

Didiler **iy** şāh-ı ser-tācu'r-ricāl / Ol cihetden gelmesün size melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1777). [iy,]*

Didi Ḫūnkār'a ki **iy** dervīş ʿazīz / Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce Beg bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1823). [iy,]*

İşbu ḳuşlar **iy** ʿaceb bizüm yire / Uġradılar mı diyesin **iy** yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [iy,]*

İşbu ḳuşlar **iy** ʿaceb bizüm yire / Uġradılar mı diyesin **iy** yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [iy,]*

Didi **iy** ḫayf bilmedüm ben ol eri / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [iy,]*

Gözi anuñ daḫı ġayrılar gibi / Aġarupdur ġālibā dir **iy** ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1895). [iy,]*

Gördi Ḫünkār oturur bir depede / Dir kerem ḳıl luṭf işle **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [iy,]*

Naḳldür **iy** maʿden-i cūd u seḫā / Ḥażret-i Ḫūnkār nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1930). [iy,]*

Döndi ol beş ṭaşa dir **iy** beş ṭaş / Çün bu emre olduñuz bu dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [iy,]*

Gördi bir derede ikisin daḫı / Ḳurt paralayup yimişdür **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1974). [iy,]*

Didi Ḫūnkār **iy** cemāʿat işidüñ / İşidüp sözüm ile ḫoş iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [iy,]*

Didi Ḫūnkār **iy** cemāʿat ṭuralum / Ol ṭanuḳlaruñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1986). [iy,]*

İlerü geldi o beş ṭaş yanına / Nuṭḳa gelüñ didi **iy** beş ṭaş yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1992). [iy,]*

Ḥaḳ teʿālā iẕni-y-ile **iy** ʿazīz / Ol ṭaşuñ beşi de nuṭḳa geldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1994). [iy,]*

Didiler **iy** Ḥācī Bektaş-ı Velī / Şāhidüz Allāh içün açduñ dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1995). [iy,]*

Didi **iy** ḳoltuḳlarında çıḳacaḳ / Ḳabaruban Şaru ṣuyı aḳacaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2031). [iy,]*

Baʿd ez-ān Şaru ere oldı muḥib / Ḫiẕmetinde oldı dün gün **iy** lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2038). [iy,]*

Şaru olmalı olıncaḳ **iy** ʿazīz / Yumrıcaḳ çıḳardı ḳoltuġında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2039). [iy,]*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿacīb / V'iy niçe dürlü vilāyetler ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2057). [iy,]*

Çün işitdi Fāṭıma olan işi / İdrīs'e eydür işitgil **iy** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2063). [iy,]*

Pezver ṣofra ʿādetini ibtidā / ʿAsel ü māstdan getürmek **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2067). [iy,]*

Fāṭma Ana'dan ḳalupdur **iy** ʿazīz / ʿĀdet oldı ḳaldı andan bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2068). [iy,]*

Didi Ḫūnkār'a ki Fātma **iy** ʿazīz / Evde hīç un ḳalmayupdur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [iy,]*

ʿAsel ü māst vardur illā nān yoḳ / N'idelüm hīç bilmezem **iy** göñli ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2076). [iy,]*

İşidicek Fāṭma Ana ṭurdı tīz / Evine vardı n'ider gör **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2080). [iy,]*

Oturup ṣoḥbet iderlerken hemīn / Aḫşamuñ vaḳti irer **iy** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2094). [iy,]*

Ḫalḳ aña eylediler iḳtidā / Ḥażret-i Ḫūnkār'da bile **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2098). [iy,]*

Ol kişi Ḫunkār'a eydür **iy** kişi / Ben de işlĕrin görürsin bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [iy,]*

Şol ḫamīre gömülür tek itdi iz / Ayağı-la dizleri hem **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2118). [iy,]*

Ol iki ṭaş ḳubbe öñinde daḫı / Şimdi durur var göresin **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [iy,]*

Çıḳmış-ıdı ṭaşra köyden seyr ide / Ḫarmana uġradı yolı **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2137). [iy,]*

Varuban Ḫünkār'a dirler **iy** ʿazīz / Ne ʿacāyib eylemişsiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2162). [iy,]*

Er naẕarı kīmyādur **iy** ʿazīz / Er naẕarın alup ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2237). [iy,]*

Er naẕarında ḳılan ḫiẕmet müdām / Bī-naṣīb olmadı bil **iy** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2238). [iy,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idi biri daḫı / Kim ulu ḫalīfe-y-idi **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2244). [iy,]*

Ṣaru Ḳāḍīoġlı Kenʿān daḫı hem / Daḫı Mucır Seydisi **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2251). [iy,]*

Didi Aḳça Ḳoca **iy** kān-ı kerem / Luṭfuñuzdur kim idersiz böyle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2313). [iy,]*

Didi kim **iy** burçacuḳlar iriñüz / Varuban yirlü yirüñe giriñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2322). [iy,]*

Dir o ḳancıġuñ ki ḳırḳ yıldur tamām / Çekerüz cevrini biz **iy** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [iy,]*

Bu ne bizdür didiler **iy** kām-yāb / Virdi Aḳça Ḳoca bu resme cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2340). [iy,]*

Didiler Ḫūnkār kim **iy** nīk-nām / Ne ḳatı ḳarañulıḳdur bu maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2357). [iy,]*

Naḳldür **iy** maʿden-i cūd u seḫā / Naḳl ideyin bir ḫaber sen diñle hā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2368). [iy,]*

Hep anuñ ḥükminde-y-idi bilesiz / Āl-i ʿAbbās'dandı anlar **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2371). [iy,]*

Mülk-i Baġdād Müktefī'nüñdi ḳamu / Taḫt-ı ḥükmindeydi anuñ **iy** ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2376). [iy,]*

Ol kitābı getürüben Baġdād'a / Tuḥfe itdi ḫalīfeye **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2387). [iy,]*

Didi şeyḫ ḫana ki **iy** devletlü ḫan / Girçegem sözümde sen baña inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [iy,]*

Şeyḫ murādı bu-y-ıdı kim **iy** ʿazīz / Ay dutulduġın ḫana bildüre tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2425). [iy,]*

Zemzeme şehr içre çün oldı ziyād / Uyanur köşkinde ḫan **iy** ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2426). [iy,]*

Didi Ḫūnkār aña ki çīst nām-ı tū / Cān Baba'dur didi bil **iy** māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [iy,]*

Geldi ṣudan bir ġarīb āvāz hemīn / **İy** erenler şāhı v'iy zuḫr-ı zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2515). [iy,]*

Pes ikincisinde Ercīs'i tamām / Yidi kez itdüm ṭavāf **iy** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2517). [iy,]*

Buġı çıḳup aġdı be-evc-i semā / Dir Ṣaru Ḫūnkār'a ki **iy** şāh-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2525). [iy,]*

Adına Ḫūnkār'uñ **iy** şāh-ı cihān / İce dirlerdi adını ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2526). [iy,]*

Didi Ḫūnkār'a Ṣaru ki **iy** ice / Su ṣovuḳ ṭaşdan çıḳar buġlar nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [iy,]*

Didiler Külü Ḫan'a **iy** pādişāh / Şol ḳazana ḳoyduġuñdan ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2538). [iy,]*

Sen ne dirsin **iy** dīnimüz ulusı / Sence degüldür birimüz bilüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2545). [iy,]*

Dir Külü Ḫan Cān Baba'ya **iy** faḳīr / Rāżī mısın işbu ḳavle dahı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [iy,]*

Pes Külü Ḫan dahı didi begleri / Sözüñi itdük ḳabūl **iy** dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2556). [iy,]*

Didi ḫatun Cān Baba'ya **iy** faḳīr / Niye gĕtürdüm seni bildüñ mi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [iy,]*

Ben ki Cengiz Ḫan oġlıyam yaḳīn / Kim Külü Ḫan'dur adum **iy** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2606). [iy,]*

Baña didi nuṭḳ açup **iy** ser-firāz / Rūm mülkinde olur bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2611). [iy,]*

Dīn-i İslām içre senüñle tamām / Ḳardaş olmışuz muḥaḳḳaḳ **iy** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2627). [iy,]*

Ḳılıç Arṣlan oġlı Keyḫusrev ḳaçan / İlçi varuban irer **iy** cān-ı men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2636). [iy,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn çün / Güş itdi ser-te-ser **iy** ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2637). [iy,]*

Çün ʿAlāʾe'd-dīn Sulṭān **iy** yarā / Beglerin cemʿ eyledi hep bir yirĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2641). [iy,]*

Naḳldür Tatar cemāʿati ḳamu / ʿAzm idincek yaylamaġa **iy** ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2652). [iy,]*

Çaḳ Ḳızılca Ḫalvet öñinde tamām / Tekye Ḳaya'ya varınca **iy** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2657). [iy,]*

Naḳldür bu iki demde **iy** ʿazīz / İkişer boynuzlu ḳoçdan ġayrı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [iy,]*

Boynuzı dörder ü dört yüz ḳoç tamām / Gelür-idi gün-be-gün **iy** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2664). [iy,]*

Hoy Ata'ya didi **iy** merd-i dilīr / Gönderürem bir yire olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2683). [iy,]*

Hoy Ata'nuñ ʿādeti her dāyimā / Diyĕyin gūş it saña **iy** cān-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2691). [iy,]*

Ṣaḳlayamayan özüni **iy** ʿaceb / Ṣaḳlaya mı ġayrını **iy** pür-taʿab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2708). [iy,]*

Ṣaḳlayamayan özüni **iy** ʿaceb / Ṣaḳlaya mı ġayrını **iy** pür-taʿab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2708). [iy,]*

Hoy Ata'nuñ ḳabri **iy** yār-ı ʿazīz / Balı Şeyḫ köyinde olur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2722). [iy,]*

Gine gel yād eyle bir ḫoş menḳabāt / **İy** mükerrem muḥterem ẕāt-ı ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2728). [iy,]*

Tā Ṣınāb mülkinde Ḫırmanḳaya nām / Bir yire irişdiler **iy** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2749). [iy,]*

Didi **iy** seccāde şu üzre yüri / Ṭurma buyruḳ üzre git imden giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [iy,]*

Ayaġı izi vü eli izi hem / Şimdi daḫı bellüdür **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2810). [iy,]*

Ḫıżr Ṣaltıḳ'a didi **iy** girçek er / Tīz çıḳar ḳılıcuñı **iy** nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [iy,]*

Ḫıżr Ṣaltıḳ'a didi **iy** girçek er / Tīz çıḳar ḳılıcuñı **iy** nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [iy,]*

Düşdi ḳılıç Ṣaltıḳ'uñ çün öñine / Döndi Ḫıżr'a didi **iy** Ḫıżr'um gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [iy,]*

Dir çaġırduġum erüñ ḥaḳḳı-y-içün / Ḳılıcı unutmışam **iy** ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2832). [iy,]*

Ḫıżr'uñ atı başduġı yir oldı iz / Şimdi de anda muʿayyen **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [iy,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ didi kim **iy** ʿāşıḳān / Ḳatı buñaltdı beni ejder ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2841). [iy,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāhdan bir ḫaber / Diyeyin gūş eyle **iy** ehl-i naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2853). [iy,]*

Çift sürerken bir dem **iy** merd-i ʿazīz / Nodulı dürtdi ḳatı vü deldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2864). [iy,]*

Ol dem içre Ṣaltıḳ'uñ anda hemīn / Bağladılar bilini **iy** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2884). [iy,]*

Āḫirü'l-emr öyle oldı āşikār / Şöyle ẕikr olmış durur **iy** nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2899). [iy,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi kim **iy** ʿazīz / Ne murāḍa geldüñüz bu yire siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2998). [iy,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi **iy** ʿaceb / Teftiş idebile misiz didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3000). [iy,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi **iy** kān-ı cūd / İdebilürseñ eyüdür didi zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3002). [iy,]*

Meger ol dem ḥażret-i Ḫūnkār girü / Ol Aḫı Evran-ıla **iy** māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3023). [iy,]*

Geçdiler peymānçeye inṣāf içün / İtdiler miskinligi **iy** ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3030). [iy,]*

Ḳāḍılıḳdan dönene erkān tamām / Çār ʿalāmetle ḫilāfet **iy** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3034). [iy,]*

Olduġı yirde Çırāḳ'uñ **iy** ʿazīz / Bir sipāhī var-ıdı key tünd ü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3077). [iy,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār bir gün **iy** ʿazīz / Girü Ḳırşehri'ne ʿazm eyledi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3091). [iy,]*

Bir oḳ atım aşaġa vü yuḳaru / Ḳurbaġası oranuñ **iy** māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3106). [iy,]*

Germiyān Deñizlüsi'nde **iy** ʿazīẓ / Bir ḥarāmī var-ıdı ḳılur sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3116). [iy,]*

Bu ḳuru aġaç yeşĕrüp çün bite / Dime ḫālüm **iy** ʿaceb n'oldı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [iy,]*

Çagırup dir aña **iy** yār-ı ʿazīz / Berü gel luṭf eyle iñen gitme tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3147). [iy,]*

Nuṭḳuñ aç **iy** ʿandelīb-i gülsitān / Oldı zeyn gülşende nesrīn nesterān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3168). [iy,]*

Ḳarayük ḳurbında **iy** yār-ı ʿazīz / Kim Beyāmlu nām vādī var-ıdı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3170). [iy,]*

Didi rāḥib **iy** şeh-i ḳuṭb-ı cihān / Ayrulıḳdan zār olur bunda cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3214). [iy,]*

Ḫatm idüp ḳıldı duʿāsını tamām / Dönüben dir aña gūş it **iy** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3284). [iy,]*

Gel yine **iy** ṭūṭī-i bāġ-ı İrem / Şol şeker-rīz nuṭḳuñ aç eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3290). [iy,]*

Ġayb olur Ḫūnkār hemān-dem anda tīz / Mollālar daḫı bu yaña **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [iy,]*

Çakmaġı ṭaşa çalar gibi tamām / Od çıḳardı dırnaġından **iy** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3405). [iy,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi **iy** ḳavm ʿaceb / Ṭuzsuz olmaġa ṭaʿām neydi sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3426). [iy,]*

Size sizden şoñra geleñe daḫı / Tā ḳıyāmet yite didi **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [iy,]*

Ḳudret-ile iḫtilām oldı ḳamu / Otuzı daḫı bularuñ **iy** ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3466). [iy,]*

Gel bu yaña **iy** ʿazīz-i baḫt-vār / Gör vilāyet nice oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3474). [iy,]*

Göñli oġlanuñ ḳatı terdür laṭīf / Ġıll u ġışdan hem berīdür **iy** şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3540). [iy,]*

Mollā gördi ḳan olmış ol daḫı / Birine daḫı buyurdı **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3565). [iy,]*

Pes o vaḳt Ḫūnkār naẓarında tamām / Üc yüz altmış ḫalīfesi **iy** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3718). [iy,]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup duta varaḳ / Üzüben getürdi gör **iy** merd-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3721). [iy,]*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿaceb / Olmaġa iẓhār ben olmışam sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3732). [iy,]*

Düşdi pāyine işidincek Saʿīd / Mürvet eyle dime **iy** ḳadri saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3748). [iy,]*

Gelgil **iy** ferḫunde-i ferruḫ-liḳā / ʿArż it bir ḫoş meʿānīden ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3783). [iy,]*

Māldār ıdı atasından daḫı / Ḳalmış-ıdı māl u esbāb **iy** seḫī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3793). [iy,]*

Nuṭḳa gel **iy** ṭūṭī-i bāġ-ı cinān / Ṣol şeker güftāruñ aç depret lisān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3887). [iy,]*

Didiler Ḫūnkār'a **iy** kān-ı kerem / İy vilāyetle ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3900). [iy,]*

Didiler Ḫūnkār'a iy kān-ı kerem / **İy** vilāyetle ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3900). [iy,]*

El yüze sildügi gibi **iy** ʿazīz / Kepenegi etegini açdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3906). [iy,]*

Ara yirden didi aña bir ʿazīz / Er bilür eri **iy** aṣḥab-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3932). [iy,]*

Çıḳaruban sürdürür ol demde tīz / Ḳarayük'e irişicek **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3938). [iy,]*

İy kişi dir ḥālüñi ʿarż eylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise ere söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3942). [iy,]*

Beg daḫı şarḳī ḳapusından hemīn / Cāmiʿe girdi işit **iy** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3978). [iy,]*

Ol biti ṣunan didi **iy** beg kişi / Oḳıduñ ḥükmi vü bildüñ dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [iy,]*

Didiler Ḫūnkār'a kim **iy** kān-ı cūd / İy muʿazzez muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4031). [iy,]*

Didiler Ḫūnkār'a kim iy kān-ı cūd / **İy** muʿazzez muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4031). [iy,]*

Nĕ durur aduñ didi **iy** girçek er / Bildürüñ kendüñüzi virüñ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4049). [iy,]*

Ol zamānda Mollā Ḫūnkār Ḳonya'da / Adanurdı Ḫūnkār adın **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4057). [iy,]*

İy seḥer gūyendesi ṣīrīn-ḫaber / Çün dem-i ʿĮsā virür nuṭḳuñ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4092). [iy,]*

İşbu ṣiddetden bizi eyle ḫalāṣ / **İy** velīler yādigārı merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4108). [iy,]*

Ḳaldurup baş didi ʿizzetle reʾīs / **İy** kerāmet ısları ḳurba enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4140). [iy,]*

Ẕikre gel **iy** bülbül-i ter-dāsitān / Meclise eyle nefesden dür nişān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4169). [iy,]*

Pes Selīm Ṣāh geçicek yirine hem / Ḳılıç Arslan geçdi bil **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4179). [iy,]*

Ḳılıç Aṣlan göçicek **iy** baḫtiyār / Oldı şāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4180). [iy,]*

Didiler **iy** pādişāh-ı kām-yāb / Destūruñla söyleyĕlüm bir cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4208). [iy,]*

Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ **iy** ʿazīz / Vardı Otman nām bir oġlı tīz nîz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [iy,]*

Pādişāha Bursa tekūrı daḫı / İlçi ṣaldı bildürür ḫāl **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4291). [iy,]*

Pādişāha didiler **iy** kān-ı cūd / İy mürüvvet maʿdeni kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4316). [iy,]*

Pādişāha didiler iy kān-ı cūd / **İy** mürüvvet maʿdeni kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4316). [iy,]*

Varuban ber-mūcib-i emr **iy** ʿazīz / Bir kişi irişdi Otman Beg'e tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4328). [iy,]*

Bunuñ-ıla olısar ulu nesīb / Geçti bir vaḳt bunuñ üzre **iy** lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4366). [iy,]*

Didiler bunlar daḫı **iy** yüzi māh / Oġluñuz Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4374). [iy,]*

Kendü öñindeki ṣofrayı daḫı / Ṣundı tekbīr-ile anı **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4393). [iy,]*

İşbu tāc kim saña giydürdük bu dem / Göricek küffār anı **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [iy,]*

İy meʿānī burcınuñ seyyāresi / V'iy devāʾ-i dāʾ-i diller çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4460). [iy,]*

Fevt itme vaḳti refʿeyle hümūm / **İy** güzīn ġavvāṣ-ı deryā-yı ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4461). [iy,]*

Ḥācī Bektaş varmayınca ḫalḳ tamām / Olmadı aña maḳarr **iy** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4471). [iy,]*

Bir sürü ḳoyunı var-ıdı ziyād / Ḳuzusı hem bir sürü **iy** ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4494). [iy,]*

Dir ʿaleykümü's-selām ilüm ṣarum / **İy** vilāyet menbaʿı tāc-ı serüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4523). [iy,]*

Ṣoḥbet ešnāsında dir Ḫūnkār'a ol / Dilerem destūr **iy** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4542). [iy,]*

Çün ṣıdılar gevherin birin daḫı / Ḳılca vardı bir ḥabāšet **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [iy,]*

Bu varınca atdan indi ol daḫı / Dutdı atın varubanı **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4581). [iy,]*

İy ʿaceb ne kimsedür bilsem anı / Bilebilsem kimdür ol cānum cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4587). [iy,]*

Gel bu şöhretden geçegör **iy** ʿazīz / Ḥaḳ ḳatında tā ola işüñ temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [iy,]*

Hem Emircem naẓarında **iy** ʿazīz / Ẕikre geldi ḥażret-i Ḫūnkār nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4642). [iy,]*

Ol kişi bu resm-ile virdi cevāb / Hind milkidür didi bil **iy** şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4689). [iy,]*

Didi **iy** dervīş zūd īncā biyā / Çün sözin Güvenc işitdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [iy,]*

Ṣayrafī Güvenc'e didi **iy** faḳīr / Sen ne yirdensin baña gel eydivir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [iy,]*

Dir Güvenc bir evliyā vardur ulu / Ḥācī Bektaş'dur adı **iy** baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4702). [iy,]*

Ḫoş müsāferet ider üç gün tamām / Olıcaḳ dördünci gün **iy** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4707). [iy,]*

Ṣayrafī Güvenc'e didi **iy** faḳīr / Ḥālümi ẕikr ideyin gūş eyle bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4708). [iy,]*

Biñ daḫı ṣaydı Güvenc'e virdi hem / Didi sen ḫarcañ bunı **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [iy,]*

Ḳulı ḳotanı görüp ṣāyed seni / Dögüben incideler var **iy** tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4749). [iy,]*

Ol biñ altunı ki virdi ṣayrafī / Hep müheyyā itdiler anı **iy** ṣafī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [iy,]*

Şādī-y-ile söyle **iy** cān bülbüli / Ḳıl neşāṭ-ı naġme-y-ile ġulguli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4798). [iy,]*

Otuz altı yıl içinde **iy** ʿazīz / Otuz altı biñ çırāḳ uyardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4802). [iy,]*

Hem Baba Resūl durur biri daḫı / Gürbüz er durur muḥaḳḳaḳ **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [iy,]*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿacīb / Ol yirüñ ḫalḳına gösterdi ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4848). [iy,]*

Gemici yitüp gemi getürdi tīz / Dir binüñ gemi getürdüm **iy** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [iy,]*

Şād geldüñ didiler başduñ ḳadem / **İy** vücūdı pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4932). [iy,]*

Beni bu kerre boġazlamaḳ diler / Luṭf idüp ḳurtar beni **iy** girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4951). [iy,]*

Birbirine sürdiler anda ṭarīḳ / Baʿd ez-ān gör n'eylediler **iy** refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4957). [iy,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ **iy** kān-ı kerem / Bir ulu ḫalīfesi **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4970). [iy,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ **iy** kān-ı kerem / Bir ulu ḫalīfesi **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4970). [iy,]*

Ḳavşurup el ṭurdılar peymānçeye / Yüz yire urdı ḳamusı **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4990). [iy,]*

İy ʿaceb dir bir faḳīr üftādeye / Ne yiri bize maḳām u yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [iy,]*

Anda demüñ yumuñ oynat var hem / Geçisersin anda hem **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5003). [iy,]*

Burhān öñince iderlĕr-idi seyr / ʿĀdeti bu-y-ıdı bil **iy** ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5019). [iy,]*

Ḳalmadı hīç kimsenüñ şekki daḫı / İtdi taṣdīḳ cümle-i ḫalḳ **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5035). [iy,]*

ʿAcz-ıla ḳalmış fürū-mānde ḳamu / Ḳolaçuḳ Ḫācīm iricek **iy** ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5048). [iy,]*

Didi **iy** dīẕār görmiş pāk ṣu / Ṭayyib ü ṭāhir aḳar der-ḫāk ṣu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5063). [iy,]*

Sen daḫı dosta gidersin biz daḫı / Dosta giděne yıġuḳ yoḳ **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [iy,]*

Uġrayup ol köpriyi ḳıldı ḫarāb / Yıḳdı ol köpriyi der-ḥāl **iy** şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5078). [iy,]*

Bu deme ḳaldı iki başı hemān / ʿİlmüñ irsün şübhesüz **iy** pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [iy,]*

Dönüben didiler **iy** kān-ı kerem / İy vücūdı pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5085). [iy,]*

Dönüben didiler iy kān-ı kerem / **İy** vücūdı pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5085). [iy,]*

Gelicek piş-rev ere **iy** kām-yāb / Dimedi didüklerin itdi ḥicāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5149). [iy,]*

Ḳorḳusından ejdehānuñ ol ṭarīḳ / Ḳaṭʿ olup kesilmiş-idi **iy** refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5187). [iy,]*

Burhān ejder ḳorḳusından **iy** ʿazīz / Eşegüñ ḳuyruġına yapışdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5197). [iy,]*

İtdi ṣusuzlıḳ bulara key ešer / Didiler Ḥācīm'a ki **iy** tāc-ı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5216). [iy,]*

İy niçe dervīşlere ḳurbān çırāḳ / Virüp oġlan istedüm ben bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5230). [iy,]*

Kendüye maʿlūm olurdı ol ṣadā / Bulınurdı anda hemān **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5321). [iy,]*

Naḳldür **iy** māye-i elṭāf-ı cūd / Pīrāb Sulṭān ol kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5338). [iy,]*

Şeyḫ Ṣadre'd-dīn Ḳonevī Ḳonya'da / Maʿrūf u meşhūr er idi **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5342). [iy,]*

İy niçe dürlü vilāyetler ʿacīb / Gösterür ḫalḳa keremden luṭf idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5369). [iy,]*

Āh idüp efġān eylerdi ziyād / Çıḳdı der-ḥāl ṭaşraya **iy** ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5377). [iy,]*

Eyleyüp Ḥaḳḳ'a niyāz dir yā Kerīm / Sen bilürsin ḥālimüzi **iy** ʿAlīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5379). [iy,]*

Didi Allāh emri-le ṭur **iy** oġul / Ḳalḳ yuḳarı uzanuban yatmaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5381). [iy,]*

Pīrāb Sulṭān'uñ **iy** şāh-ı kerem / Çoḳ durur böyle işi **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5387). [iy,]*

Pīrāb Sulṭān'uñ **iy** şāh-ı kerem / Çoḳ durur böyle işi **iy** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5387). [iy,]*

Ḳarayük ḳurbında vardur bir ḳara / İsmi anuñ bil Mucur'dur **iy** yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [iy,]*

Engüri'yi mesken idüp ol velī / Ol durur Ṣaru ʿalemlü **iy** ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5449). [iy,]*

Kim Baraḳ ḳıllu olur hem biz daḫı / Götürürüz ṣaç budur söz **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [iy,]*

Bir ḫalīfe daḫı **iy** yār-ı ʿazīz / Kim Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5469). [iy,]*

Añla Aṭlas-pūş dinmege sebeb / Böyledür taḫḳīḳ bil **iy** merd-i Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5471). [iy,]*

Bir ḫalīfe daḫı hem dost-ı Ḫudā / Kim Ḳazan Ḫan oġlıdur **iy** ketḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5476). [iy,]*

Fevt olıcaḳ beg buyurur ḳubbede / Defn itdiler ol eri **iy** dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5509). [iy,]*

İy cihānuñ varlıġını terk iden / Er muḥabbetin göñülde berk iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5512). [iy,]*

İy sevenler Ḥācī Bektaş ḥażretin / V'iy giyenler ṣıdḳ-la o er kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5513). [iy,]*

İy Ḫorāṣān şāhı sulṭān pāk-dīn / Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñdür çün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5570). [iy,]*

Ol erenler şāhı ḥaḳḳı **iy** hümām / Yuyuban ḳılduñ namāz olduñ imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5676). [iy,]*

Līki Allāh'ı severseñ **iy** ḥaḳ er / Eylegil ḫay ı r duʿā ḳılup naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5717). [iy,]*

Böyle diyüp ġāʾib oldı ol imām / Gör ne erdür Ḥācī Bektaş **iy** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [iy,]*

Ger severseñ Ḥācī Bektaş'ı **iy** mürīd / Hū diyelüm şāha kör ola Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5738). [iy,]*

İy ḥaḳīḳatden ḫabīr olan faḳīr / Ḥācī Bektaş'uñ muḥibbi merd-i pīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5740). [iy,]*

Gördi bardaġı bütün ṣuyı ṭolu / Mışrısı elinde rāst hem **iy** ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [iy,]*

İy Ḫıż ı r Lāla budur senden dilek / Ṣıma sözüm yimişüz nān u nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5808). [iy,]*

Söz budur kim söyledüm **iy** merd pes / ʿĀḳıl-ısañ ṭut naṣīḥat her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [iy,]*

Çünki ḳubbe yapılup oldı tamām / Gitdi miʿmār dünyādan da **iy** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5850). [iy,]*

Ḳurı daʿvā itmegil düstūr özüñ / Ḥācī Bektaş eydür **iy** ḫˇāce işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5896). [iy,]*

Diñle o Bektaş ḥażretin **iy** luṭf-ı Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5930). [iy,]*

Öpdi ayaġın dili-le ʿömri zamān / Ḥācī Bektaş iyder **iy** gözci eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6117). [iy,]*

iy: *(Ünlem) Hitap edilen kimsenin dikkatini çekmek veya anlamı güçlendirmek için kullanılır.*

İy fenā ehli işit aṣlaḥ kelām / Var durur temšīl hem destān be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [iy,]*

Aġladı gözden döküp yaş **iy** aḫı / Dir imām siz daḫı aġlarsız niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 308). [iy,]*

iy: *Ey, hitap edilen kimsenin dikkatini çekmek veya anlamı güçlendirmek için kullanılır.*

İy süḫan-dān u süḫan-gū pür-hüner / Bir vilāyet-nāme diyin muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 634). [iy,]*

iy: *"Ey" seslenme edatı ll Ey sevgili!.*

Ṣabrı ʿādet eyle **iy** sulṭān-ı dīn / Ḥaḳ buyurdı ki yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 88). [iy,]*

Böyle dir şeksiz bilesin **iy** velī / Bes bu vech-ile muḥaḳḳaḳ bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 234). [iy,]*

Didi **iy** Ḳayyūm u **iy** Ḥayy u Beḳā / Maḳṣūdum maʿlūm saña eyle revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6676). [iy,]*

iy: *Ey! seslenme edatı.*

İy seḥergāh bülbüli feṭḥ it zebān / Aç meʿānī defterin ẕikr it hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4017). [iy,]*

iy: *Kendisine söz söylenilen kimse veya kimselerin dikkati çekilmek istendiğinde adın başına getirilen ve uzatılabilen bir seslenme sözü.*

İy ʿaceb ben bendesine evliyā / Nereyi bize ʿaceb emr eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5273). [iy,]*

iy: *İyi, güzel.*

Hem bilür ki Ḥācī Bektaş-ı Velī / Girçek erdür lā dimez **iydür** belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5838). [iydür, -dür]*

iy: *"Ey" seslenme ünlemi.*

Bu ne şardur **iy** ʿaceb ne memleket / Bileyin ben şorayın bunı oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [iy,]*

Burhān Abdāl-ıla bir dervīş daḫı / Ḫizmetinde vardı hemīn **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5089). [iy,]*

Menteşe Baba durur biri daḫı / Key ulu ḫalīfedür bil **iy** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5421). [iy,]*

iy-: *Cevaben, söylemek.*

Viricek bu resme bostāncı cevāb / Ḫızır bostāncıya **iydür** iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1478). [iydür, --dür]*

Öyük'üñ ḳarşusına bir ḫoş yire / Oturup Ṣaru'ya **iydür** tīz dura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2507). [iydür, --dür]*

Ṣaltıḳ **iydür** ġam yimeñ er işidür / Yüriden seccādeyi cünbüşidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2761). [iydür, --dür]*

İşidüp ḳardaşı **iydür** sen delü / Seni bir kimse ṣanurdum bilgilü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3239). [iydür, --dür]*

iy aḫı: *Ey arkadaş, dost.*

Otururdı Mollā Saʿde'd-dīn daḫı / Ḳavşurup el ṭurur-ıdı **iy aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3739). [iy aḫı,]*

Dem yum oynada-y-ıdum dir ben daḫı / Ḫūnkār'a maʿlūm olur bil **iy aḫı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4874). [iy aḫı,]*

iy ʿazīz: *Ey azizim (değerli kimse, saygınlık bağlamında).*

ʿAvretüñ biri hemān-dem ḳaçdı tīz / Ṭurdı yirinde birisi **iy ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5126). [iy ʿazīz,]*

Atasın u anasın uyardı tīz / Bunlara bildürdi ḥālin **iy ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5253). [iy ʿazīz,]*

Sürdi bunlar da ḳovup ardınca tīz / Tā kilīsāya irişdi **iy ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5292). [iy ʿazīz,]*

Baba Resūl pīr olıncaḳ **iy ʿazīz** / Pes Cemāl Seydī ki ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5325). [iy ʿazīz,]*

Allāh'uñ ḳudreti-y-ile **iy ʿazīz** / Dirilüp geldi ayaḳ üstine tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5382). [iy ʿazīz,]*

Didi bunuñ mişli dirlik **iy ʿazīz** / Kimse itmez līki erenler daḫı siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [iy ʿazīz,]*

iy ʿazīz: *Ey azizim (değerli kimse, saygınlık bağlamında).*

Aḳtarılup dervīş oldı **iy ʿazīz** / Ḥizmet-ile ululıġa irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5016). [iy ʿazīz,]*

iy hümām: *Ey himmeti çok (kişi), ey gayretli kimse!.*

Ḥaḳḳ'a irmek ister-iseñ **iy hümām** / Güft ü gūyı terk idüp bekle maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5725). [iy hümām,]*

iyd-: *Eyitmek; söylemek.*

Pādişāha varıcaḳ **iydüñ** selām / Naḳl idüñ şāha didi böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4412). [iydüñ, --üñ]*

iyde: *Eyitmek; söylemek.*

Öpdi ayaġın dili-le ʿömri zamān / Ḥācī Bektaş **iyder** iy gözci eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6117). [iyder, -, -r]*

iyit: *Söylemek, açıklamak.*

Evliyāya ḥāli iʿlām itdiler / Ḥālini anuñ ḳamu **iyitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2180). [iyitdiler, --di, --ler]*

iylĕ: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Dirdüñüz itmek bunı cāyiz degil / Nite siz **iylĕdüñüz** nĕdür delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1524). [iylĕdüñüz, --dü, --ñüz]*

iylük: *Lütuf, kerem, ihsan, inayet, hoş muamele.*

İylük ıssına ṭuruban varayın / İşbu ḥāli aña ḫaber vireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1810). [iylük,]*

iyt: *Eytmek; söylemek.*

Ḥaḳḳına işbu yirüñ mollāları / Çoḳı **iydürler** be-ġāyet serserī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3318). [iydürler, --ür, --ler]*

Ḫalḳını cemʿ eyledi ṭañla ṭurup / Anlara gördügini **iydivirüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4480). [iydivirüp, --ivir, --üp]*

iz eyle: *İz bırakmak.*

Ayaġuñ dizüñ aña iz eylesün / Ḫalḳ dilinde tā ḳıyāmet söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2114). [iz eyle, --sün]*

iz it-: *İz yapmak, iz çıkarmak.*

Şol ḫamīre gömülür tek itdi iz / Ayaġı-la dizleri hem iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2118). [iz it-, --di]*

İz ider ayaġı ḳanda kim baṣar / İşbu nevʿ-ile çıḳar bir ān ḥiṣār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [iz it-, --er]*

iz ol-: *İz olmak, iz bırakmak.*

Ḫıżr'uñ atı başduġı yir oldı iz / Şimdi de anda muʿayyen iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [iz ol-, --dı]*

iʿzāz: *Saygı, hürmet.*

Böyle dir tārīḫde ṣoḥbet bünyādın / Dāyeler beslědiler **iʿzāz-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 328). [iʿzāz-ıla, --ıla]*

Mecmaʿ-ı ḫalḳ oynadılar güldiler / ʿAḳd idüp gělini ṣad **iʿzāz-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 366). [iʿzāz-ıla, --ıla]*

Ḳondururlar bunları **iʿzāz-ıla** / Ḫoş żiyāfet eylediler nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2778). [iʿzāz-ıla, --ıla]*

Aluban **iʿzāz-ıla** gětürdiler / Ḫażret-i Ḫūnkār'a çün yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3549). [iʿzāz-ıla, --ıla]*

Görişüben aldılar **iʿzāz-ıla** / Aldılar Ḫūnkār'a geldiler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4780). [iʿzāz-ıla, --ıla]*

iʿzāz: *(Ar.) Ağırlama, ikram etme, saygı gösterme.*

Evliyānuñ pīş-revine gör zeni / İtmedi **iʿzāz** ikrām bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2302). [iʿzāz,]*

iʿzāz u ikrām eyle-: *Saygı ve hürmet göstermek.*

Eyledi iʿzāz u ikrām bī-ḳıyās / Hem ziyāret itdi ne var anda nās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4483). [iʿzāz u ikrām eyle-, --di]*

izdiyād bul: *Artmak, çoğalmak, uzamak.*

Kendü ḫalḳından çü bilinmedi yād / Ġāzīler cemʿ oldı buldı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4434). [izdiyād bul, --dı]*

Ḳızuñ oġluñ olısar durur ziyād / Oraya neslüñ buluban izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5402). [izdiyād bul, --uban]*

izhār eyle: *Ortaya çıkarmak, görünmesini sağlamak.*

Var-ıdı bāküm çün eylĕ itdüñüz / Eyledük iẕhār o yola gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1527). [iẕhār eyle, --dü, --k]*

iẕhār eyle: *Ortaya çıkarmak, görünmesini sağlamak.*

Bu rumūzlar olıcaḳ gör n'eyledi / Bir birine sırrın iẕhār eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4529). [iẕhār eyle, --di]*

iẕhār it-: *Göstermemek, açığa vurmamak.*

Bu mezārumdur benüm iẕhār it / Bellü eyle olmasun yok var it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4468). [iẕhār it-,]*

iẕhār it-: *Göstermek, açığa vurmak.*

Ger benüm sebĕbüm ile bunca iş / İtdi iẕhār gördi anı yad biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [iẕhār it-, --di]*

iẕhār ol-: *Ortaya çıkmak; başlamak.*

Çün varur yirine ḫoş ārām ḳılur / Dürlü işler kendüden iẕhār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2887). [iẕhār ol-, --ur]*

iẕhār ol-: *Ortaya çıkmak; başlamak.*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿaceb / Olmaġa iẕhār ben olmışam sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3732). [iẕhār ol-, --ma, --ga]*

izine: *Ayak izi.*

Pes ḳul itdi ere andan kendözin / **İzine** ṭoprаḳ eyledi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3243). [izine, --di]*

izn vir: *Müsaade etmek.*

Cebrāʾīl Muḫtār'a göndermiş idi / Ḥaḳ teʿālā iẕn aña virmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1101). [iẕn vir, --miş]*

izn-i ḥaḳ: *Allah'ın izni.*

İẕn-i Ḥaḳ'la götrüdi Ḳuds'i Burāḳ / Didi Aḥmed ḥażretine ḳıl yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 113). [iẕn-i ḥaḳ,]*

İẕn-i Ḥaḳ'la yüri diyüp söyledi / Çün velā birle yürüdi anda ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6224). [iẕn-i ḥaḳ,]*

izn-i ḥaḳ: *Allah'ın izni.*

İẕn-i Ḥaḳ'la çille-i merdānı biz / Çekelüm dir inşāʾallāh ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4550). [iẕn-i ḥaḳ, --la]*

iznīk: *Türkiye'nin Bursa ilinin bir ilçesi ve ilçenin merkezi olan şehir, adını şehirden alan İznik Gölü'nün doğu kıyısında, Bursa'nın kuzeydoğusunda yer alır.*

Bilecük ü Yārḥiṣār **İznīḳ** hemīn / Bursa ḳaldı feṯḥ olunmaduḳ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4186). [iznīḳ,]*

Gölḥiṣār Göynük'le **İznīḳ** şehrine / Aḳdı aḳına döne döne yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4288). [iznīḳ,]*

Göl ü Göynük-ile **İznīḳ** Yārḥiṣār / Bilecik İrmeni-y-ile Yeñişar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4440). [iznīḳ,]*

Dīnüm üzre dir ḳor-ısañ sen beni / Alıvirem saña **İznīḳ** şarını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4443). [iznīḳ,]*

ʿizz: *Aziz olma , azizlik.*

Güci yiten altun üsküf eyledi / Kendülere ʿ**izzi** mevṣūf eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4431). [ʿizzi, -i]*

ʿizz ü devlet: *Mutluluk ve yücelik.*

Ḥaḳḳ'a şükr it arta tā ki niʿmetüñ / Ẕākir ol ki arta ʿizz ü devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 86). [ʿizz ü devlet, -üñ]*

ʿizz ü ḥürmet it-: *Büyüklük ve hürmet etmek, saygı göstermek.*

Birbirine ʿizz ü ḥürmet itdiler / Kibr ü kīni aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6231). [ʿizz ü ḥürmet it-, -di, -ler]*

ʿizz ü iḥtirām: *Saygıdeğer ve hürmetli.*
Āsitāne yapuban ḳıldı maḳām / Konya ḫalḳı ḳıldı ʿ**izz ü iḥtirām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5368). [ʿizz ü iḥtirām,]*

ʿizz ü iḥtirām ḳıl-: *Saygı ve hürmet göstermek.*

Aḳtarıldı ol ilüñ ḫalḳı tamām / Ḳıldılar cān-ıla ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5261). [ʿizz ü iḥtirām ḳıl-,]*

Erden almışdur naṣībini tamām / Er ḳılurdı aña ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5467). [ʿizz ü iḥtirām ḳıl-, --ur, --dı]*

ʿizzet: *Büyüklük, yücelik ve ululuk.*

C[ā]lib-i Ḥaḳ'dan irer ʿ**izzet** ḫiṭāb / Şemʿa ilet çekmeye Ādem ıżṭırāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 148). [ʿizzet,]*

Ḥaydar'a bu ʿ**izzete** anlar güniler / Ḥālleri maʿlūm olup peyġam-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 167). [ʿizzete, -e]*

ʿİzzet ile ḳalmış-iken biz ẕelīl / Sözini ḳılur ḳabūl ṭurur gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 292). [ʿizzet,]*

İrgürüp bühtān ideler diḳḳati / Ḥalḳ ḳatında eksileydi ʿ**izzeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 606). [ʿizzeti, -i]*

Ḥalḳ içinde artdı anuñ ʿ**izzeti** / Bī-ḳıyās oldı be-ġāyet ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 633). [ʿizzeti, -i]*

Evvel Ādem āḫir Aḥmed ḥürmeti / Cümle mürsel enbiyānuñ ʿ**izzeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 714). [ʿizzeti, -i]*

Siz ne bilürsiz ki ḳadri nicedür / ʿ**İzzeti** Allāh ḳatında yücedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1806). [ʿizzeti, -i]*

Ḳorḳġıl erden ʿ**izzetin** bekle erüñ / Menzil-iʿ ulyā ola tā ki yirüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2043). [ʿizzetin, -in]*

Evliyā dimek durur ice dimek / ʿ**İzzet** idi ere eyle söz dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [ʿizzet,]*

Mübtediʿe didi ʿ**izzet** var mıdur / Ḳılmaġa muḫtār ruḫṣat var mıdır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3337). [ʿizzet,]*

Getürüp bunları atdan indürür / ʿ**İzzet-ile** ḫoş evine ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3873). [ʿizzet-ile, --ile]*

Ḳaldurup baş didi ʿ**izzetle** reʾīs / İy kerāmet ısları ḳurba enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4140). [ʿizzetle, -le]*

Ḫānedānına getürüp indürür / ʿ**İzzet-ile** menziline göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4491). [ʿizzet-ile, --ile]*

Andan ʿ**izzet** key ḳatı öñden ṣoña / Ḫ̃āce görüp ḳaldı ḫayrān Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5948). [ʿizzet,]*

Geydi naʿlīn eline aldı ʿaṣā / Ḳarşu vardı ʿ**izzet-ile** ḫazrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6018). [ʿizzet-ile, --ile]*

Açılup döküldi hep bend ü girān / Virdi evvel ṣāha ʿ**izzetle** selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6365). [ʿizzetle, -le]*

ʿizzet eyle-: *Saygı, hürmet göstermek; değer görmek.*

Saña ʿizzet eyleyĕ ikrām ide / Ol yeri luṭf eyleyüp inʿām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5500). [ʿizzet eyle-, -ye]*

Aña key taʿẓīm ü ʿizzet eyledi / Hem-celīs olmaġa raġbet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5505). [ʿizzet eyle-, -di]*

Ol da otuz sene ḫiẓmet eyleye / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ere ʿizzet eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5542). [ʿizzet eyle-, -ye]*

Eylemezdi aṣlā ʿizzet cāhile / Durduġınca dursun ol şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6428). [ʿizzet eyle-, -mez, -di]*

ʿizzet eyle: *Saygı, hürmet göstermek; değer görmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ʿizzet eyledi / Ḫoş güler yüz-ile ṭatlu söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4372). [ʿizzet eyle, --di]*

ʿizzet it: *Hürmet etmek.*

İtdi ʿizzet birle semʿine ḫiṭāb / Ümmetüñden ḳuṭb ola hem kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 135). [ʿizzet it, --di]*

Mülküñ ısı geldi diyüp görişür / ʿİzzet idüp ḥāl ḫāṭır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 721). [ʿizzet it, --üp]*

Böyle diyüp itdi ʿizzet şeyḫ aña / Ṣaġ sedirde gösterüp yir müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 722). [ʿizzet it, --di]*

ʿizzet it: *Hürmet etmek, saygı göstermek.*

Naẓar itdi ḳuşaḳ yirine ḳatı / Bunı gördi ḫırḫa itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 161). [ʿizzet it,]*

ʿizzet it-: *Hürmet etmek.*

Ders aluban ḫiẕmet iderler-idi / Ululayup ʿizzet iderlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3298). [ʿizzet it-, --er, --ler, --idi]*

Gelicek göstermeyĕler aña yir / İtmeyĕler aña ʿizzet ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3339). [ʿizzet it-, --me, --y, --e, --ler]*

Ne-y-ise erkānı gösterdi tamām / ʿİzzet idüp gösterür yir ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4541). [ʿizzet it-, --üp]*

Geçürüp ṣadra anı ʿizzet ider / Yidürüp niʿmet aña ḫiẕmet ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4706). [ʿizzet it-, --er]*

ʿİzzet ider aña Ḫūnkār ḥażreti / Hem nihāyetsüz ḳılurdı ḫürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4825). [ʿizzet it-, --er]*

Atdan inüp viricek saña selām / Sen ʿaleyk al idüben ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5531). [ʿizzet it-, -ü, -ben]*

Şeyḫüñ olan Ḫ̆āce Ahmed Yesevī / Böyle diyüp idicek ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6014). [ʿizzet it-, -icek]*

ʿizzet it-: *Hürmet etmek, saygı göstermek.*

Ḥācī Bektaş viricek aña selām / İtdi Ḥaydar ʿizzet eyledi kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 781). [ʿizzet it-, --di]*

Yūnus'ı Ṭapduḳ ḳodı ḫiẕmet ide / Ḫiẕmetinde biñ daḫı ʿizzet ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2938). [ʿizzet it-, --e]*

ʿizzet kıl-: *Değerli kılmak,yüceltmek.*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup aldı gelür / Ḥażret-i Ḫūnkār görüp ʿizzet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4540). [ʿizzet ḳıl-, --ur]*

Ḳıldı ʿizzet bildi odur ḥaḳ evliyā / Gördi çünki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5995). [ʿizzet ḳıl-, -dı]*

ʿizzet ü ḥürmet: *Ululuk ve saygı.*

ʿİzzet ü ḥürmetle ḳaldı şādumān / Geldi kendüden on oġul muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 258). [ʿizzet ü ḥürmet, --le (ile)]*

ʿizzet ü ikrām: *Saygı ve cömertlik.*

Nefesine uġradum bilimedüm / ʿ**İzzet ü ikrām** aña ḳılamadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1878). [ʿizzet ü ikrām,]*

ʿizzet ü ikrām eyle-: *Saygı ve cömertlik ile ağırlamak.*

Eyledi ḫoş ʿizzet ü ikrām aña / Ḫayli çoḳ iḥsān-ıla inʿām aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5362). [ʿizzet ü ikrām eyle-, --di]*

ʿizzet ü ikrām ḳıl: *Saygı ve hürmet göstermek.*

Örü ṭurup ʿizzet ü ikrām ḳılar / Didi sulṭān aña yā şeyḫ-i kebīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6625). [ʿizzet ü ikrām ḳıl, --ar]*

ʿizzet ü ikrām ḳıl-: *Saygı ve hürmet göstermek.*

Varıcaḳ bunlar olar ḳarşu gelür / Birbirine ʿizzet ü ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3872). [ʿizzet ü ikrām ḳıl-, --ur]*

ʿizzet ü taʿẓīm: *Hürmet ve saygı gösterme.*

Ṣaru Ṣaltıḳ ḳırḳ vücūd abdāl ıla / ʿ**İzzet ü taʿẓīm** ʿaẓīm ibrām ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2869). [ʿizzet ü taʿẓīm,]*

ʿizzet vir-: *Yücelik, ululuk vermek.*

Virdi ʿizzet birle şāha ḫoş selām / Didi şāhā durduġınca nüh felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6336). [ʿizzet vir-, -di]*

ʿizzeti eyle-: *Saygı göstermek.*

Artlarınca irdi Ḫūnkār ḥażreti / Gördi bunlar eylemezler ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3342). [ʿizzeti eyle-, --mez, --ler]*

ʿizzeti it-: *Gereken saygıyı göstermek.*

Böyle dise Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ṭurdı Ḥaydar şāha itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 791). [ʿizzeti it-, --di]*

Ḳıldı istiḳbāl idüp ʿizzeti / İḥtirām itdi ḳıluban raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4490). [ʿizzeti it-, --üp]*

ʿizzeti ḳıl-: *Değerli kılmak,yüceltmek.*

İcike ben yigid iken ḫiẕmeti / Baña idüben ḳılurduñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2866). [ʿizzeti ḳıl-, --ur, --du, --ñ]*

ʿizzet-i tām: *Tam, mükemmel saygı gösterilmek, kusursuz saygı, hürmet görmek.*

Bunda ḳonduḳ mülk-i Rūm'a göz ṣalup / Rūm erenlerine idüp ʿ**izzet-i tām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6120). [ʿizzet-i tām,]*

ʿizzeti-çün: *Büyüklük, yücelik ve ululuk.*

Muṣṭafā'nuñ nūrı ḥaḳḳı yā İlāh / Murteżā'nuñ ʿ**izzeti-çün** pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1035). [ʿizzeti-çün,]*

K

ḳab: *Kap.*

Geñlik itmişdük bugün yolda şikār / **Ḳaba** andan ṭamlamış ḳan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1843). [ḳaba, -a]*

ḳabā: *Ar. Üstlük, kaftan, libas, cübbe.*

Cübbe vü ferāceyi ne var **ḳabā** / Terk idüben giydi anda bir ʿabā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3008). [ḳabā,]*

ḳabā: *Üste giyilen, önü daima açık duran kaftan, cübbe.*

Niçeler anı görüp dervīş olur / Terk idüp **ḳabāyı** faḳr-endīş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5215). [ḳabāyı, -y, -ı]*

ḳabar: *Kabarmak.*

Didi iy ḳoltuḳlarında çıḳacaḳ / **Ḳabaruban** Ṣaru ṣuyı aḳacaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2031). [ḳabaruban, --uban]*

ḳabar ḳabar: *Şişkin bir halde, kabarcıklı şekilde.*

Gevdesi **ḳabar ḳabar** olup şişer / Yarılup ṣaru ṣuyı çıḳup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2040). [ḳabar ḳabar,]*

kaʿbe: *Ar. Kıble-i ehl-i İslâm olan Beytullahü'l-harâm.*

İrişür **Kaʿbe'ye** vü ḳılur namāz / Ḥacc erkānın ne var-ısa ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6690). [kaʿbe'ye, -'ye]*

Ḳalḳup andan da gider sūy-ı Ḥicāz / Bir gün irer **Kaʿbe'ye** ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1223). [kaʿbe'ye, -'ye]*

Keşf oldı Mollā ʿaynından ḥicāb / **Kaʿbe'ye** dek gördi ne var şeyḫ ü şāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3576). [kaʿbe'ye, -'ye]*

kaʿbe: *Bütün müslümanların kıblesi ve ziyâret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes binâ, beytullah.*

Kaʿbe'den oldı revān diñle eri / Ārzū ḳıldı Ḥażret-i peyġam-beri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1225). [kaʿbe'den, -'den]*

Kaʿbe'de ḫ̆ācesine ider naẓar / Virdi evvel ḥażretine ol Şāh selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5946). [kaʿbe'de, -'de]*

kābe ḳavseyn: *"Araları iki yay ucu kadar veya daha az kaldı", Necm suresi, 9. ayet.*

"Ḳābe ḳavseyn" arasında ol Resūl / Ḥażret-i Ḥaḳḳ'a bulur anda vuṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 121). [ḳābe ḳavseyn,]*

kaʿbetu'llāh: *Allah'ın evi II. Kabe.*

Mekke'ye varmaḳlıġa ḳaṣd eyledüm / **Kaʿbetu'llāh'uñ** ṭavāfın diledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3212). [kaʿbetu'llāh'uñ, --uñ]*

Ḳıldı anda **Kaʿbetu'llāh'da** Saʿīd / Ḳadrdür aña yā ḫod eyyām-ı ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3681). [kaʿbetu'llāh'da, -da]*

Ḳırḳ gün oldı Mekke'de ben ḳalmışam / **Kaʿbetu'llāh'da** müşeref olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3699). [kaʿbetu'llāh'da, -da]*

kābil: *Hz. Adem'in büyük oğlunun adı.*

Hābil oldı dünyede evvel şehīd / Ḳātil olan **Ḳābil** olur bil pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 153). [ḳābil,]*

kābīl ol: *Kabul eden, alan, alıcı.*

İḫtişām u iḫtirām u nāz-ıla / Bu yidi taʿlīme çün ḳābīl olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 329). [ḳābīl ol, --ur]*

kabḳara: *Çok kara, kömür gibi kara, simsiyah. II Kasvetli, karanlık.*

Oda yaḳuban hemān-dem kül olur / Bu deme dek **ḳabḳara** yiri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5201). [ḳabḳara,]*

kabluca: *Kaplıca.*

Ḳabluca miʿmārını itdi ḳabūl / Kāfir-idi līki üstād-ıdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5764). [ḳabluca,]*

kabr: *Kabir, mezar.*

Zekeriyyā **ḳabri** yanında ḳarār / Eyleyüp ḳıldı niyāz leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1232). [ḳabri, -i]*

ḳabr: *Ar. Kabir, mezar.*

Ḳabri medresesi yanında durur / Defni öz kendü bināsında durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1907). [ḳabri, -i]*

Hoy Ata'nuñ **ḳabri** iy yār-ı ʿazīz / Balı Şeyḫ köyinde olur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2722). [ḳabri, -i]*

ḳabr: *(Ar.) Kabir, mezar.*

Rıḥlet itdi dünyādan Yund bend dinür / Ḳarayük'de **ḳabre** evvel ol ḳonur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1652). [ḳabre, -e]*

ḳabūl: *Reddetmeyip almak, kabul.*

Kim **ḳabūldür** Ḥaḳ ḳatında ḥācetüñ / Ḳıl şefāʿat itmişem çoḳ ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5718). [ḳabūldür, -dur]*

ḳabūl: *Benimseme, kabullenme, uygun görme.*

Faḳr anuñla niçün itmeye faḫır / Faḫri idüpdür **ḳabūl** çünki faḫır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 112). [ḳabūl,]*

ḳabūl bil-: *Kabul etmek.*

Tevbesin itdi ḳabūl bildi Ḫudā / Şükr idüp yüz yire sürdi orada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3160). [ḳabūl bil-, --di]*

ḳabūl eyle-: *Kabul etmek.*

Keşiş oġlın Cān Baba itdi oġul / Anı oġulluġa eyledi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2726). [ḳabūl eyle-, --di]*

Dir eḥibbā var nefes eyle ḳabūl / Yoḫsa uġrarsın belāya bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3990). [ḳabūl eyle-,]*

ḳabūl eylĕ: *Kabul etmek.*

Ḳılmaya yapraḳ taharrük çok u az / Şeyḫlıġa anı ḳabūl eylĕyevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6735). [ḳabūl eylĕ, --y, --e, --vüz]*

Ḥaḳ ḳabūl eyledi anuñ sözini / Kāfire göstermedi gün yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 876). [ḳabūl eyle, --di]*

Ere ḳulluḳ eyle alasın naşīb / Er duʿāsını ḳabūl eyler Mucīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1508). [ḳabūl eyle, --r]*

Sen didüñ öküzlerüñ gözlĕmezem / Sözüñi aşlā ḳabūl eylĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1998). [ḳabūl eylĕ, --mez, --em]*

Olalu giñiş didi Erṭuñrul'um / Seni eyledi ḳabūl ʿilmüm bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4249). [ḳabūl eyle, --di]*

Almadı eylĕmedi anı ḳabūl / Aldı öküzin dönüben ṭutdı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4650). [ḳabūl eylĕ, --me, --di]*

Almadı eylĕmedi hergiz ḳabūl / Uş getürdüm size andan didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4655). [ḳabūl eylĕ, --me, --di]*

kabūl it: *Bir şeye isteyerek veya istemeyerek peki deme, râzı olma, muvâfakat etme.*

Zāhid idi şöyle kim terk ehli ol / İtmemişdi dünyālikden hīç ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 585). [ḳabūl it, --me, --miş, --di]*

ḳabūl it: *Onaylamak, benimsemek.*

ʿAḳluñ eger rūḥuñı te'dīb idüp / Nuṣḥını rūḥuñ ḳabūl ide müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 98). [ḳabūl it, --e]*

ḳabūl it-: *(Allah) Katında makbul saymak, beğenip karşılığını vermek.*

Ṣıdḳ ile idince ḳul Ḥaḳḳ'a duʿā / Ḥaḳ ḳabūl ider duʿāsın bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 717). [ḳabūl it-, --er]*

Dilese gelmege Rūm mülkine ol / Sünnet olmayınca itmĕzüz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2459). [ḳabūl it-, --mez, --üz]*

Tevbeñi bil ki kabūl itdi İlāh / Fiʿlüñ olsun baʿd ez-ān aña güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3133). [kabūl it-, --di]*

Ḳabluca miʿmārını itdi ḳabūl / Kāfir-idi līki üstād-ıdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5764). [ḳabūl it-, -di]*

Sözlerin itdi ḳabūl düşdi müfīd / Her birine giydirüp şāh kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6170). [ḳabūl it-, -di]*

kabūl it-: *Makbul saymak, razı olmak, geri çevirmemek.*

Ḥācī Bektaş itmedi mālı ḳabūl / Ṭurdı ġārda gönderüp aña resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 973). [ḳabūl it-, --me, --di]*

Dīn-i İslām'ı ḳabūl çün itdüñüz / Ḥaḳ budur çün ḥaḳ yolına gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2713). [ḳabūl it-, --dü, --üz]*

Pes ḳabūl idüp erenler gitdiler / Sīd-i Ṣālīh ḫalvetine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3096). [ḳabūl it-, --üp]*

Ḥażret-i Ḫūnkār sözin itdi ḳabūl / Şimdi dir ben dutmazam ol yaña yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3211). [ḳabūl it-, --di]*

Çeküben deyre anı itdi ḳabūl / Yidürür ḫizmetler ider aña bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3263). [ḳabūl it-,]*

Adumuz çaġırmayınca virme yol / Sözini Aḫı daḫı itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3479). [ḳabūl it-, --di]*

İtdi sulṭān bunlaruñ sözin ḳabūl / Ulu itdi ululuların anuñ ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4214). [ḳabūl it-, --di]*

Siz ḳabūl idüp ḫora geçürdüñüz / Ne-y-içündür dir bu ḥikmet görüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4656). [ḳabūl it-, --üp]*

Siz ḳabūl itmědügüñüz ḳurbānı / Ḳabūl itdi Ḥācī Bektaş dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4660). [ḳabūl it-, --mě, --düg, --üñüz]*

Siz ḳabūl itmědügüñüz ḳurbānı / Ḳabūl itdi Ḥācī Bektaş dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4660). [ḳabūl it-, --di]*

Gemiye girdi sözin itdi ḳabūl / Ḳaldı deñizüñ orası ḳurı yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4863). [ḳabūl it-, --di]*

Ol daḫı itdi erüñ nuṭḳın ḳabūl / Daḫı ṭurubanı ṭaşra çıḳdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4977). [ḳabūl it-, -di]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm sulṭān-ı ʿazīz / Sözlerin itdi ḳabūl ol demde nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5087). [ḳabūl it-, -di]*

Gerçi ölmez bil ḥaḳīḳat evliyā / Degşürür ṣūret ḳabūl ider beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5599). [ḳabūl it-, -er]*

Taḫtı o sulṭān itmedi ḳatʿā ḳabūl / Didi dünyā şāhlıġın istěmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5914). [ḳabūl it-, -me, -di]*

Ṣuçumuz erlik ile bağışlañuz / Ḥācī Bektaş itmedi aṣlā ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6259). [ḳabūl it-, -me , -di]*

Anuñ-içün çekmeye var tā emek / Ḥācī Bektaş sizleri de idüp ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6280). [ḳabūl it-, -üp]*

kabūl it-: *Bir şeye isteyerek veya istemeyerek peki deme, râzı olma, muvâfakat etme.*

Dir yürüñ Aḳça Ḳoca'ya gidelüm / Çün ḳabūl itmedi ʿavret n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2305). [ḳabūl it-, --me, --di]*

kabūl it-: *Onaylamak, benimsemek.*

Pes Külü Ḫan daḫı didi begleri / Sözüñi itdük ḳabūl iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2556). [ḳabūl it-, --dü, --k]*

Sözlerin ḳabūl idüp yüridiler / Güreleş şehrine tā kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2775). [ḳabūl it-, --üp]*

kabūl it-: *Kabul etmek Onaylamak.*

Didi Allāh bir Muḥammed ḥaḳ resūl / Elli yıldur dīnüñüz itdüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 945). [ḳabūl it-, --dü, --m]*

ḳabūl it-: *Kabul etmek, razı olmak.*

İşbu esmā yazılu anda tamām / Şeh vilāyet aluban itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 163). [ḳabūl it-, --di]*

ḳabūl ḳıl-: *Kabul etmek.Bir şeye isteyerek ya da istemeyerek razı olmak; onaylamak.*

Ḥācī Bektaş ḳılmadı manşıb ḳabūl / Begligin şoñra tekūra virdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1051). [ḳabūl ḳıl-, --ma, --dı]*

Sözini döndürmegil erenlerüñ / Ḳıl ḳabūl döndürme sözin anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1479). [ḳabūl ḳıl-,]*

Bir teneffüs işidüp bu sözi ol / Dir bunı ḳılmaz benüm ʿaḳlum ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [ḳabūl ḳıl-, --maz]*

Hem selām itdi ṭapuña ḳıl ḳabūl / Didiler hem ḥāl size maʿlūmdur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4376). [ḳabūl ḳıl-,]*

Ḳaçdı-y-ısa ger Müsülmānlar'dan ol / Göricek oḳı seni ḳılur ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4917). [ḳabūl ḳıl-, --ur]*

Biñ bir eren hem seni şoruşdurur / Ḥācī Bektaş daʿvetin ḳılmaz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6152). [ḳabūl ḳıl-, -maz]*

ḳabūl ḳıl-: *Kabul etmek.*

Ümmetin istědi Ḥaḳ'dan hem Resūl / Ḥaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 124). [ḳabūl ḳıl-,]*

ḳabūl ḳıl: *Kabul etmek.Bir şeye isteyerek ya da istemeyerek razı olmak; onaylamak.*

ʿİzzet ile ḳalmış-iken biz ẕelīl / Sözini ḳılur ḳabūl ṭurur gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 292). [ḳabūl ḳıl, --ur]*

Şeyḫüñ istedügi kimse bilmiş ol / Sensin aña var ḳıl sözüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5350). [ḳabūl ḳıl,]*

ḳabūl ol-: *İsteği yerine gelmek, arzusuna kavuşmak.*

Tā ki diye tevbem olduġın ḳabūl / Buyruġın ṭutup olavan aña ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3121). [ḳabūl ol-, --duġ, --ın]*

Ger ḳabūl olmaz-ısa tevbem n'idem / Varuban girü ḥarāmīlıḳ idem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3158). [ḳabūl ol-, --maz, --sa]*

İtdi Otman'dan şikāyet şāha ol / Hīç olur mı didi ol işler ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4292). [ḳabūl ol-, --ur]*

Himmet idüp er bize vire oġul / Bu durur maḳṣūd duʿā ola ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5119). [ḳabūl ol-,]*

Ol ṭuran ʿavretden oldı bir oġul / Ḥāceti oldı anuñ gör ki ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [ḳabūl ol-,]*

kabūl ol-: *Kabul edilmek, onaylanmak.*

Didiler Mollā'ya ḫoş olduñ ḳabūl / Didi bizüm saña Ḫūnkār bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3642). [ḳabūl ol-, --du, --ñ]*

kabūl oldı: *İsteği yerine gelmek, arzusuna kavuşmak.*

Kim i Bekdaş-ı Velī merd-i Ḫudā / Ṭāʿatüñ oldı ḳabūl ḳıl şükrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6762). [ḳabūl oldı, --dı]*

ḳabūliyyet-ḫāne: *Kabul evi.*

Üc çile de bunda çıḳarmaḳ gerek / **Ḳabūliyyet-ḫāneye** irmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3646). [ḳabūliyyet-ḫāneye, --y, --e]*

ḳabża: *Gücün, kudretin toplandığı yer.*

Pes vilāyet **ḳabżasında** her birin / Ṣaḳlayuban gösterüp yirlü yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4237). [ḳabżasında, -sında]*

kaç: *(Birinden veya bir şeyden) Kurtulmak için süratle uzaklaşmak.*

Yügrük ata binüben **ḳaçsam** eger / Ḳuş oluban gök yüzinde uçsam eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 794). [ḳaçsam, -sam]*

Ḳaçar-iken ol çocuġa irişüp / Cehd idüp çañı alınca dürüşüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3028). [ḳaçar-iken, -ar, -i, -ken]*

Bir ulu sulṭān elinden ol ṭoġan / Uçuban **ḳaçmış** durur olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4912). [ḳaçmış, -mış]*

Yā Müsülmān'dan **ḳaçup** gelmiş durur / Ol ikiden birisi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4914). [ḳaçup,]*

kaç: *Birinden veya bir şeyden kurtulmak için sür'atle uzaklaşmak.*

Didi yā Rab ḳıl musallaṭ ejdehā / Bulmaya mülḥid **ḳaçup** rāh-ı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1034). [ḳaçup, -up]*

kaç: *Kaçmak, uzaklaşmak.*

Maḳṣūdına irer-idi **ḳaçmasa** / Bāṭıl efkār ḫāṭırından geçmese *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5133). [ḳaçmasa, -ma, -sa]*

kaç: *(Bir tehlike veya istenmeyen durumdan) korunmak; kurtulmak amacıyla hızla uzaklaşmak.*

Gördi bir gün bir kişi yoldan geçer / Eşdürür atı becid şan kim **ḳaçar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [ḳaçar, -ar]*

Öldüren oğlan **ḳaçar** dik yuḳaru / Varuban Ḫūnkār'a vurdı yire rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3896). [ḳaçar, -ar]*

Yā ḫo kāfir pādişāhından **ḳaçar** / Ḳondı bunda yorılup oldı nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4913). [ḳaçar, -ar]*

kaç: *"kaç" belgisiz sıfatı.*

Ol evüñ ḳalan dīvārı niçe kez / Yıḳılup yapıldı **ḳac** kerre bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [ḳac,]*

ḳac-: *(Birinden veya bir şeyden) Kurtulmak için süratle uzaklaşmak.*

Ḳorḳdı kāfir ejdehādan **ḳaçdı** hep / Ḫaçların ele alup and içdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 900). [ḳaçdı, -dı]*

Ḳalʿadan bu ḫalḳ çıḳuban **ḳaçdılar** / Evi barḳı cümle göçmel göçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2813). [ḳaçdılar, -dı, -lar]*

Çañ avāzından teziküp **ḳaçdılar** / Niçe dere niçe depe geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3021). [ḳaçdılar, -dı, -lar]*

Öldüren **ḳaçdı** gider illĕrine / Düşdi ḫalḳuñ işbu söz dillĕrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3918). [ḳaçdı, -dı]*

Ḳaçdı-y-ısa ger Müsülmānlar'dan ol / Göricek oḳı seni ḳılur ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4917). [ḳaçdı-y-ısa, --dı, --y, --ısa]*

Ḳaçdı-y-ısa kāfir elinden eger / Oḳu sen işitse ider iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4918). [ḳaçdı-y-ısa, --dı, --y, --ısa]*

ʿAvretüñ biri hemān-dem **ḳaçdı** tīz / Ṭurdı yirinde birisi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5126). [ḳaçdı, -dı]*

Yükledüp ṭavarlarını **ḳaçdılar** / Dünle-y-ile bir diyāra geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5248). [ḳaçdılar, -dı, -lar]*

Ṭutmaġa Bektaş'ı hep el bir ider / Ḫācī Bektaş işidüp **ḳaçdı** revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5917). [ḳaçdı, -dı]*

kac-: *Kaçmak, uzaklaşmak.*

Bunda **ḳaçmaḳda** bular geldük ḳıza / Dut ḳulaḳ tā kim ḫaber virdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5249). [ḳaçmaḳda, -maḳ, -da]*

kaçan: *"Ne zaman, her ne vakit" anlamında soru zarfı.*

Girü dönüp ev içine girdiler / ʿAvret ölmiş **ḳaçan** ısa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2345). [ḳaçan,]*

Ol **ḳaçan** ʿavret de bir ṭaş ṭoġura / İtdügi şirküñ cezāsını göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [ḳaçan,]*

Ol **ḳaçan** bir ṭaş ṭoġurdı hemīn / Ḳıluban nāle vü efġān u enīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5135). [ḳaçan,]*

kaçan: *"Nasıl" anlamında soru zarfı.*

Söyledi Ḫūnkār **ḳaçan** bu resme söz / Nice olur gūş itgil bu rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2316). [ḳaçan,]*

Bir daḫı itmek dilersiz imtiḥān / İdicek ol imtiḥānı siz **ḳaçan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2553). [ḳaçan,]*

Ḳılıç Arṣlan oġlı Keyḫusrev **ḳaçan** / İlçi varuban irer iy cān-ı men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2636). [ḳaçan,]*

kaçan kim: *Ne zaman, -dığı zaman.*

Yine dönüp didi diñle bir beni / Ḳılıcaḳ ḳurbān **ḳaçan kim** siz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4502). [ḳaçan kim,]*

kadar: *Ölçüsünde, derecesinde, gibi, dek, miktarda.*

Er aña ṣunmışdı bāṭın ḳılıcın / Er bilür erüñ ne **ḳadardur** gücin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2245). [ḳadardur, -dur]*

kadar: *Kadar, derecesinde, ölçüsünde.*

Bu **ḳadar** buġday bu deñlü aḳçaya / Alubanı ṣalmaduñ mı boḳçaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3271). [ḳadar,]*

kadar: *"Derecesinde, ölçüsünde, gibi" anlamlarına gelen edat.*

Çeşmi cevherine irmedi żarar / Ne **ḳadar** zindānda itdiyse maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1892). [ḳadar,]*

Rāhib eydür biz bu **ḳadar** nesneye / Dīnümüzden dir dönevüz biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [ḳadar,]*

kadar: *"Aşağı yukarı, yaklaşık" anlamında bir niceliğin miktarını tahmini olarak bildiren edat.*

Ol **ḳadar** dāne bişür vāfir ṭaʿām / Kim pilava etle ṭoya ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5557). [ḳadar,]*

Dostlarına virdi ḫˇāce armaġān / Ol **ḳadar** bī-ḥad gelür iş dost aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5965). [ḳadar,]*

kadar: *"Derece" bildiren miktar zarfı.*

Ḥācī Ṭuñrul didi ey kān-ı kerem / Ne **ḳadar** bizden gelürse dişi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1333). [ḳadar,]*

Ne **ḳadar** küçük zuvālā dutalar / Ḫoş büyük büyük şomunları çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1539). [ḳadar,]*

Nĕ **ḳadar** yalvardılar hīç dönmedi / Çĕkilür kendüye bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1752). [ḳadar,]*

Ne **ḳadar** iḳdām ider Mollā aña / Kesmedi bir ḳılını ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3408). [ḳadar,]*

kadar: *Bu kadar, çok fazla anlamında.*

Ṣaru işidüp bu sözi ṭınmadı / Bu **ḳadar** güftāra hergiz ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1969). [ḳadar,]*

kadar: *"Derecesinde, ölçüde" anlamlarına gelen edat.*

Ol **ḳadar** ḳanlar döker yirde sipāh / Māhī gibi ḳanda yüzdi gökde māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [ḳadar,]*

Ne **ḳadar** varsa Müsülmānlıḳ tamām / Geldi Aḥmed Yesevī'ye ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 696). [ḳadar,]*

Ne **ḳadar** kim ḫ̆ānçe ile geldiler / Ne **ḳadar** Ḫūnkār'ı daʿvet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1755). [ḳadar,]*

Ne **ḳadar** kim ḫ̆ānçe ile geldiler / Ne **ḳadar** Ḫūnkār'ı daʿvet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1755). [ḳadar,]*

Bu **ḳadar** işiyle daḫı ḳanmaduḳ / Ol faḳīrüñ sözine inanmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2622). [ḳadar,]*

kadar: *"Dek, değin" anlamında edat.*

Şol **ḳadar** urdı semāʿı baʿd ez-ān / Kül ider ol yanar odı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [ḳadar,]*

kadd: *Boy.*

Dem yum oynadup temekkün eyledi / Yol içinde **ḳaddini** nūn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3757). [ḳaddini, -i, -n, -i]*

kadd: *Boy, boy bos, endam.*

İtdi alḳış dil açup ḥażretine / İtdi elif **ḳaddini** ḳapuda lām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6335). [ḳaddini, -i, -n, -i]*

kadd ü ḳāmet: *Boy, pos, endam.*

Ḳadd ü ḳāmet yāl ü bāl ıssı ḥarīf / Ḥüsn ü ḫulḳı ḫūb u hem ġāyet ẓarīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4277). [ḳadd ü ḳāmet,]*

kadem: *Adım.*

Kim vilāyet ḳurbına başa **ḳadem** / Ṣanma anı kim olur āḫir ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5747). [ḳadem,]*

Böyle diyüp itdi ere iḳrār hem / Ṣaġ selāmet başdı yire ol **ḳadem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5789). [ḳadem,]*

Ḥaḳ teʿālā ṣaḳlayınca anı hem / Nesne olmayup başar yire **ḳadem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5836). [ḳadem,]*

ḳadem: *Adım, ayak.*

Başdı ol aġacuñ üstine ḳadem / Ol **ḳademden** oldı aġaç muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2017). [ḳademden, -den]*

ḳadem: *(Ar.) Ayak, adım.*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Bendeñüz menziline başsañ **ḳadem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1747). [ḳadem,]*

Başdı ol aġacuñ üstine **ḳadem** / Ol ḳademden oldı aġaç muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2017). [ḳadem,]*

kadem baṣ-: *Ayak basmak.*

Ḳuṭb-ı ʿālem himmet itmiş bī-nifāḳ / Çünki ʿOšmān işige başdı ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6394). [ḳadem baṣ-, -dı]*

kadem baṣ: *Ayak basmak.*

Pīr ʿUbeyd Ḥalvāyī dir şāh-ı kerem / Odamuz uşda yaḳın başġıl ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1513). [ḳadem baṣ, --ġıl]*

Ḳomaġıl nīk nāmumuz bed-nām ola / Bende-ḫāneye ḳādem başsañ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1770). [ḳādem baṣ, --sañ]*

Pes deñizden yaña yöneldi hemīn / Ṣuya başduḳda ḳadem ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4856). [ḳadem baṣ, --duḳda]*

Şād geldüñ didiler başduñ ḳadem / İy vücūdı pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4932). [ḳadem baṣ, --du, --ñ]*

kadem başam: *Ayak basmak,adım atmak.*

İtdügüme ḳalma benüm ḳıl kerem / Himmet it başam velāyete ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5693). [ḳadem başam,]*

ḳadem getür-: *Uğurlar, bereketler getirdin.*

Līki didi didiler böyle ḫaber / Ṣafā geldi vü ḳadem getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5150). [ḳadem getür-,]*

kadem getür: *Uğurlar, bereketler getirdin.*

Ḫayr-maḳdem ḫoş ḳadem getürdüñüz / Cān u dilden hemmümüz götürdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1497). [ḳadem getür, --dü, --ñüz]*

kadem getürdüñüz: *Teşrif etmek, ayak basmak.*

Ḫoş geldüñüz **ḳadem getürdüñüz** / Dir ne-y-içün böyle zaḥmet gördüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4373). [ḳadem getürdüñüz,]*

kadem ur: *Ayak basmak: Bir yere varmak ulaşmak; girmek, gelmek, uğramak; bir yere bağlanmak.*

Didi kim bunda ḥużūrum var bu dem / Kimsenüñ evine urmazam ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1748). [ḳadem ur, --maz, --am]*

kadem ur: *Ayak basmak. II. Gelmek, girmek, dâhil olmak.*

Ṭaşradan mektebe urmışdı ḳadem / Gördi ḳarşudan iki pīr-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6629). [ḳadem ur, --mış, --dı]*

kademine yüz sür: *Saygıyla ayağına doğru eğilmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına girdiler / Kademine ḫoş erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4371). [kademine yüz sür, --di, --ler]*

Ṣaru İsmāʿīl'e geldiler irüp / Ṣād olurlar ḳademine yüz sürüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4931). [ḳademine yüz sür, --üp]*

kademine yüz sürdiler: *Saygıyla ayağına doğru eğilmek.*

Bir gün anda ki ʿazīzler ṭurdılar / Ḳademine Bektaş'uñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1243). [ḳademine yüz sürdiler, --di, --ler]*

kademine yüz sürü: *Saygıyla ayağına doğru eğilmek.*

Yügürüp Aḳça Ḳoca geldi ilerü / Ḥācī Bektaş **ḳademine yüz sürü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2307). [ḳademine yüz sürü, --ü]*

kademine yüzlĕrini sür: *Ayağına saygıyla yüz sürmek. II.Ayağına kapanmak.*

Ḳademine sürdiler yüzlĕrini / Evliyāya ḳul idüp özlĕrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2123). [ḳademine yüzlĕrini sür, --di, --ler]*

ḳademler ḳoy-: *Ayak basmak.*

Aḳsarāy'dan gelür ola diyüben / Ḳarşu vardılar ḳademler ḳoyuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2875). [ḳademler ḳoy-, --uban]*

ḳademlerine rū sür: *Saygıyla ayağına yüz sürmek.*

İndi atdan Güreleş begler ḳamu / Sürdiler ḳademlerine cümle rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2772). [ḳademlerine rū sür, --di, --ler]*

ḳademlerine yüz sür: *Saygıyla ayağına yüz sürmek.*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāha irişür / Yüz sürüp ḳademlerine görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2850). [ḳademlerine yüz sür, --üp]*

ḳadem-renc ḳıl-: *"Lütfen kabul, tenezzül" bağlamında.*

Ol erenler çün ḳadem-renc ḳıldılar / Bizi görmeklige bunda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3769). [ḳadem-renc ḳıl-, --dı, --lar]*

ḳadem-rencīde ḳıl: *Tenezzül etmek; lütfen icabet et , teşrif et! manasında.*

Mūsiyü'š Šānī dir aña pāk-dīn / Bende-ḫāneye **ḳadem-rencīde ḳıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 291). [ḳadem-rencīde ḳıl,]*

ḳadem-rencīde ḳıl-: *Tenezzül etmek; lütfen icabet et , teşrif et! manasında.*

Ḫāṭırumuz çün bizüm luṭf idesiz / Pes ḳadem-rencīde ḳılup gidesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2330). [ḳadem-rencīde ḳıl-, --up]*

ḳadḥ eyle: *Ayıbını söyleyerek çekiştirme, yerme, zemmetme.*

Ol diyāruñ çevresin feṭḥ eyledi / Kāfiri ḳırubanı ḳadḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4438). [ḳadḥ eyle, --di]*

ḳāḍī: *Hakim.*

Ḳāḍīda ne var-ısa māl u ṭavar / Ṣatuban mehyā iderler hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3010). [ḳāḍīda, --da]*

Ḳalʿacük **ḳāḍīsın** irsāl eyledi / Şehre gelüp gör o ḳāḍī n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2995). [ḳāḍīsın, --sı, --n]*

ḳāḍī: *1-İslâm hukukuyle yönetilen devletlerde halk arasında çıkan anlaşmazlıkları, her türlü dâvâyı halletmek üzere devlet tarafından tayin edilen memur. 2-Hakim.*

Ḳalʿacük ḳāḍīsın irsāl eyledi / Şehre gelüp gör o **ḳāḍī** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2995). [ḳāḍī,]*

Aḫı Evran'a ḳonar ol **ḳāḍī** hem / Ẕevḳ u şevḳ-ıla olurlar muḫtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2996). [ḳāḍī,]*

Teftiş idebilmesem dir **ḳāḍī** ger / Pādişāh göndermez idi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3001). [ḳāḍī,]*

kāḍī: *Ar. Hâkim, şeriat hükümlerine göre davalara bakan kimse.*

Oturur ṣoḥbetde hem ol kān-ı cūd / Ol müfettiş **ḳāḍısı** kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2997). [ḳāḍısı, -sı]*

kāḍılık: *İslâm hukūkuyle yönetilen devletlerde halk arasında çıkan anlaşmazlıkları, her türlü dâvâyı halletmek üzere devlet tarafından tâyin edilen memurluk.*

Yine çünki ʿaḳlı başına gelür / **Ḳāḍılığı** teftişi hep terk ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3007). [ḳāḍılığı, --ı]*

Ḳāḍılıḳdan gelüben dervīş olan / Ol faḳīr miskinlere dil-rīş olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3012). [ḳāḍılıḳdan, --dan]*

Ḳāḍılıḳdan dönüben dervīş olan / Didi itme böyle işi yā fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3019). [ḳāḍılıḳdan, --dan]*

Ḳāḍılıḳdan dönene erkān tamām / Çār ʿalāmetle ḫilāfet iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3034). [ḳāḍılıḳdan, --dan]*

kadir: *Her şeye gücü yeten -ALLAH-.*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür **Ḳadīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [ḳadīr,]*

kadir: *Ar. Elinden gelir, muktedir, kudretli. (Esmâ-i ilâhiyyedendir: Cenâb-ı kâdir-i mutlak.).*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür **Ḳadīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [ḳadīr,]*

kadir: *1. değer, kıymet 2. îtibar, şeref.*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / Kim uġurum Ḥaḳ durur bilür **Ḳadīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [ḳadīr,]*

kadir ol: *Gücü yetmek, muktedir olmak.*

Baḥše ḳādir olmadılar hīç biri / Mülzem olup cümle olur çākeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 583). [ḳādir ol, --ma, --dı, --lar]*

kadir ol: *Kadir olmak, muktedir olmak, gücü yetmek.*

Bāḳī ṭursun Ṣāh Sulṭān Bāyezīd / Gicesi olsun ḳadir gündüzi ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 103). [ḳadir ol, --sun]*

ḳādirem: *Bir işi yapmaya gücü yeten.*

Naẓarına ḳodı Ḫūnkār'uñ anı / Yaʿnī neye **ḳādirem** görgil beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1519). [ḳādirem,]*

kadr: *Ar. Değer, itibar, haysiyet,.*

Siz ne bilürsiz ki **ḳadri** nicedür / ʿİzzeti Allāh ḳatında yücedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1806). [ḳadri, -i]*

Bilmedüm ol evliyā-y-ımış ulu / **Ḳadri** ālī dü cihānda baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3187). [ḳadri, -i]*

Düşdi pāyine işidincek Saʿīd / Mürvet eyle dime iy **ḳadri** saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3748). [ḳadri, -i]*

kadr: *Kadir gecesi, Kur'an'ın Hz. Muhammed'e indirilmeye başlandığı Ramazan ayının yirmi yedinci gecesi; kıymetli, itibarlı, kudretli.*

Ḳıldı anda Kaʿbetu'llāh'da Saʿīd / **Ḳadrdür** aña yā ḫod eyyām-ı ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3681). [ḳadrdür, -dür]*

kafes: *Kafes.*

Ten **ḳafesdür** bu ḳafesde murġ-ı cān / Çün ḳafes ṣınsa uçar murġı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [ḳafesdür, -dür]*

kafes: *Hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme.*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş daḫı pes / Nice pervāz urdı terk itdi **ḳafes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5515). [ḳafes,]*

Ten ḳafesdür bu **ḳafesde** murġ-ı cān / Çün ḳafes ṣınsa uçar murġı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [ḳafesde, -de]*

kafes: *1. Aralıklı dizilmiş ince çubuklara, yine aynı aralıklarla çapraz çubukların mıhlanması sûretiyle yapılan ve eski Türk evlerinde yabancı gözlerden saklanması gereken harem kısmının pencerelerine, bahçelere, evin içinde ayrılması istenen yerlere konan siper. 2. Câmi ve tekkelerde böyle bir bölme ile ayrılmış kadınlara mahsus yer.*

Ten ḳafesdür bu ḳafesde murġ-ı cān / Çün **ḳafes** ṣınsa uçar murġı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [ḳafes,]*

kāfir: *Ar. Mümin olmayan, niam-ı ilâhiyyeyi setr ve inkâr eden. (Çâdar lâfzı gibi selîka-i Acemâne üzere râ'nın fethiyle de müstameldir). kâfir-i nimet: Nankör, nemek-behrâm: Kâfiristân: Hindistan şimalinde bir kıt'a.*

Ḳabluca miʿmārını itdi ḳabūl / **Kāfir-idi** līki üstād-ıdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5764). [kāfir-idi, -i, -di]*

kāfir: *Allah'ın varlığını inkar eden.*

Hem Bedaḫşān mülki **kāfirdi** ḳamu / Ḥūnī vü cebbār ıdı hep iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 641). [kāfirdi, -di]*

Yolda **kāfirden** nice geçdüñ didüm / Sen meger ḳuş oluban uçduñ didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 813). [kāfirden, -den]*

Kāfirin cümle Müsülmān eyleyem / Ol tekūrın ehl-i īmān eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 746). [kāfirin, -in]*

Ol Muḥammed ḥürmeti-çün yā İlāh / Ṣaḳla **kāfirden** beni olġıl penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 893). [kāfirden, -den]*

Ḫalḳ-ı münkir ḳomadı itdi helāk / Yir yüzin **kāfirden** itdi cümle pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1042). [kāfirden, -den]*

Gizledi çün odunı **kāfirlerüñ** / Bişmez oldı çigleri münkirlerüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1001). [kāfirlerüñ, -ler, -üñ]*

Zupun adlu bir begi vardı ol yirüñ / **Kāfir-idi** diñleyüp sırra irüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4906). [kāfir-idi, --idi]*

Ben saña **kāfirlıġumca** gelmişem / Girçek ersin līki taḥḳīḳ bilmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5787). [kāfirlıġumca, -lık, -um, -ca]*

kāfir: *Allah'ın varlığını inkar eden.*

İtdi Türkistān'ı kāfir pes ḫarāb / Er bulınmaz **kāfire** vire cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 684). [kāfire, -e]*

Er yigitler **kāfiri** gerçi ḳırar / Varduġınca kāfir oldı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 670). [kāfiri, -i]*

Çün Müsülmānlıḳ şikāyet itdiler / **Kāfirüñ** ẓulmin ḥikāyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 648). [kāfirüñ, -üñ]*

Başına giyüp vilāyet tācını / **Kāfirüñ** almaḳ dileyüp bacını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 652). [kāfirüñ, -üñ]*

Ol Bedaḫşān kāfirine vardı çün / Ceng idüben **kāfiri** ḳıldı zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 733). [kāfiri, -i]*

Bir daḫı yoḳ oġlı kim cenge vara / Kılıc urup **kāfirüñ** ḫalḳın ḳıra *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 712). [kāfirüñ, -üñ]*

Var Bedaḫşān illerini açasın / **Kāfirüñ** ḳanını ḫāke ṣaçasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 730). [kāfirüñ, -üñ]*

Cümle begler ʿacze varınca hemān / Hep Bedaḫşān **kāfiri** itdi fiġān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 905). [kāfiri, -i]*

Böyle diyüp cümle **kāfirler** tamām / Aġlaşuban nāliş itdi ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 939). [kāfirler, -ler]*

Ḥācetüm senden budur ki yā İlāh / **Kāfirüñ** rūşen günin eyle siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 841). [kāfirüñ, -üñ]*

El götürüp Ḥaḳḳ'a eyledi duʿā / Didi eyle **kāfirüñ** günin ḳara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 875). [kāfirüñ, -üñ]*

Kāfirüñ āvāzını işitdi er / Ḥaḳḳ'a yüzin sürüben ḥācet diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 891). [kāfirüñ, -üñ]*

İmdi bāṭıl dīn imiş kāfir ḳamu / **Kāfirüñ** yiri-y-imiş anda ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 919). [kāfirüñ, -üñ]*

Kāfirüñ key ulu aġzıdur bu yir / Ḳuvvet ısssı bize gerek bir dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [kāfirüñ, -üñ]*

Bir niçe defʿāt-ıla itdi ġazā / **Kāfirüñ** cānına eylĕdi cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4287). [kāfirüñ, -üñ]*

Ḫayfdur bir **kāfirüñ** sözi ile / Kim bu resme yigide ölüm gele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4320). [kāfirüñ, -üñ]*

Ur ḳılıc küffāra eylegil ġazā / **Kāfirüñ** cānına eyle hem cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4397). [kāfirüñ, -üñ]*

kāfir: *Allah'ın varlığını inkâr eden veya müslüman olmayanlara verilen ad.*

Ḥācī Bektaş bildi kāfir ḥūyını / Gizledi **kāfirlerüñ** hep şuyını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1013). [kāfirlerüñ, -ler, -üñ]*

kāfir: *Allah'a inanmayan, Müslüman olmayan.*

Er yigitler kāfiri gerçi ḳırar / Varduġınca **kāfir** oldı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 670). [kāfir,]*

Altı biñ ġāzī yigitler virdi cān / Ḳırdı **kāfir** bunları virmez amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 671). [kāfir,]*

Ḥaydar'ı **kāfir** idince anda ḥabs / Çekdi leşker cemʿ oluban ḫār u ḫas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 682). [kāfir,]*

Müʾmine **kāfir** ḳılup anda aḳın / Aldılar kīnlĕrini ḳomaz ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 683). [kāfir,]*

İtdi Türkistān'ı **kāfir** pes ḫarāb / Er bulınmaz kāfire vire cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 684). [kāfir,]*

Didiler ki iy bizüm sulṭānumuz / Aldı **kāfir** ḫānumān u cānumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 697). [kāfir,]*

Ġālib oldı **kāfir** uş el-ḥaḳ bize / Ḳaşınacaḳ ḳomadı ṭırnaḳ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 698). [kāfir,]*

Yidi yıldur mülkümüz oldı ḫarāb / Müʾmine **kāfir** ider ḳahr u ʿaẕāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 701). [kāfir,]*

Yüz sürüp ayaġına aġlaşdılar / **Kāfir** odına yürek ṭaġlaşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 706). [kāfir,]*

Bir yañadan **kāfir** içre oġlı ḥabs / Bir ṭarafdan ḫalḳ ider kendüyi tebs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 709). [kāfir,]*

Bir yañadan artdı **kāfir** leşkeri / Yıḳdı müʾmin ilin aldı ṭavarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 710). [kāfir,]*

Ḥaḳ teʿālā emri birle iy aḫı / **Kāfir** ile açasın yol sen daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 724). [kāfir,]*

Ṣoñra **kāfir** anlara ġālib olur / Ḳırılur yoldaşları ʿāciz ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 734). [kāfir,]*

Ḥaḳ teʿālā emri birle yā velī / **Kāfir** ilen açasın sin sen belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 736). [kāfir,]*

Çünki **kāfir** ilini Bektaş görür / Ḳalḳuban pervāza çevre göz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 767). [kāfir,]*

Bunda **kāfir** ḳorḫusından her zamān / Ḳuş uçup ḳolan yürimez iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [kāfir,]*

Gözci **kāfir** leşkeri yirde ṭutar / Gökde uçan ḳuşları yırtar atar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 795). [kāfir,]*

Bir maġāra içre **kāfir** itdi ḥabs / Yatup aġır demür içre her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [kāfir,]*

Nice gideyin didüm uzaḳ yolum / Yolda **kāfir** çoḳ şaşar ʿaḳlum bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 819). [kāfir,]*

Ṭutdı **kāfir** illerini ẓulumāt / Virmedi güneş yüzin aña oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 848). [kāfir,]*

Elli biñ **kāfir** getürüp ḳatına / Ḫaç ṭakınup bindi tekvūr atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 888). [kāfir,]*

Kāfir ālāy baġlayuban gelmede / Ḥācī Bektaş Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳılmada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 890). [kāfir,]*

Geldi **kāfir** gördi evreni ḳamu / Yidi başlu ejdehā aġzı ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 899). [kāfir,]*

Ḳorḳdı **kāfir** ejdehādan ḳaçdı hep / Ḫaçların ele alup and içdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 900). [kāfir,]*

İmdi bāṭıl dīn imiş **kāfir** ḳamu / Kāfirüñ yiri-y-imiş anda ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 919). [kāfir,]*

Çünki Türk'e bulamaz **kāfir** ẓafer / Girçek erdür maʿlūm oldı pes ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 922). [kāfir,]*

Ḥācī Bektaş işidüp **kāfir** ünin / Çıḳdı ġārdan ḳıbleye dönüp yönin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 936). [kāfir,]*

Çaġrışup dir cümle **kāfir** el-amān / Gitse ẓulmet Müslim'üz hep bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 938). [kāfir,]*

Çünki gördi Ḥācī Bektaş Ḥūnkār / Geldi **kāfir** kendüden amān umar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 940). [kāfir,]*

Çünki ʿāciz ḳaldı münkirler ḳamu / Ol tekūra geldiler **kāfir** ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 978). [kāfir,]*

Rāżī oldı ne ki var **kāfir** ḳamu / İtdiler iḳrār ere münkir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 989). [kāfir,]*

Şāh vilāyet işidüp ḳıldı sücūd / Aldı **kāfir** ocaġından cümle od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1000). [kāfir,]*

Ḥācī Bektaş bildi **kāfir** ḫūyını / Gizledi kāfirlerüñ hep ṣuyını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1013). [kāfir,]*

Ḳurıdı **kāfir** ṣuyı aḳdı bıñar / Esdi yiller oldı gāyet rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1020). [kāfir,]*

Ḳanda **kāfir** ili varsa gitdi ol / Ḳanda münkir ḫalḳ var-ısa yutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [kāfir,]*

Gördi Ṣaltıḳ bunları **kāfir** durur / Dīn ʿilminden bular ḳāṣır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2779). [kāfir,]*

kāfir: *Kâfir, gayrimüslim.*

Kāfiri ḳır müʾmini tālān ḳılur / Bir ḥarāmī başıdur ki ḳan içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6302). [kāfiri, -i]*

kāfir: *Allah'ın varlığını inkar eden, kâfir.*

Andan öte ḳılıç ur **kāfiri** ṣor / Her ne milki feṯḥ idüp ḳılsañ ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6402). [kāfiri, -i]*

kāfir: *Allah'ın varlığını inkâr eden veya müslüman olmayanlara verilen ad.*

Kāfire leşker çeküben çāre ḳıl / Dimezüz ki müʾmini bī-çāre ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 703). [kāfire, -e]*

kāfir: *Allah'ın varlığını inkâr eden, kâfir.*

Ol Bedaḫşān **kāfirine** vardı çün / Ceng idüben kāfiri ḳıldı zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 733). [kāfirine, -ine]*

kāfir: *Allah'ın varlığını inkâr eden, inanmayan kişi.*

Bu gelen **kāfirleri** sen çāker it / Bekcimi hem yidi başlu ejder it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 894). [kāfirleri, -ler, -i]*

Küfr ü şirkden el çeküp miʿmār belī / **Kāfir-iken** oldı müʾmin hem velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5795). [kāfir-iken, --iken]*

Didiler ki **kāfir-iken** bu kişi / Türbe yapdı sevdi Ḥācī Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5833). [kāfir-iken, --iken]*

Kāfir-iken oldu müʾmin ol saʿīd / Dīn-i İslām aña mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5842). [kāfir-iken, --iken]*

kāfir: *Allah'ın varlığına ve birliğine inanmayan.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar bilesince key ṣaḳın / Ġāfil olmañ **kāfire** ḳılur aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 659). [kāfire, -e]*

Ḥaḳ ḳabūl eyledi anuñ sözini / **Kāfire** göstermedi gün yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 876). [kāfire, -e]*

Çünki nāliş itdi münkirler ere / Girü bağışladı şuçın **kāfire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1019). [kāfire, -e]*

kāfir: *A. kafir.*

İsmi **kāfir** didi Yanḳo Madiyan / Adı Ṣādıḳ Dervīş oldı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5793). [kāfir,]*

kāfir: *Allah'ı inkâr eden.*

Bu Bedaḫşān milkidür **kāfir** ḳamu / Leşkeri **kāfir** durur cābir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 644). [kāfir,]*

Bu Bedaḫşān milkidür **kāfir** ḳamu / Leşkeri **kāfir** durur cābir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 644). [kāfir,]*

Ṭutdı **kāfir** Ḳuṭb-ı dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıldur ḥabs iderler ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 735). [kāfir,]*

Yaġı **kāfir** ḳorḫusından her zamān / Dīnümi gizli ṭutaram ben nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 947). [kāfir,]*

Düş öñümüze ġazālar idelüm / **Kāfire** dürlü cezālar idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4284). [kāfire, -e]*

Kāfire urup ḳılıç ḳılsun zebūn / Ṭoġrayup küffār baġrın ḳıla ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4322). [kāfire, -e]*

Kāfire ḳıla ḥavāle bu eri / Dīn ʿadūsına ḳomaya hīç biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4414). [kāfire, -e]*

Ḳılıc ursun **kāfire** ursun ġazā / Dīn düşmanlarına ḳılsun cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4424). [kāfire, -e]*

kāfir: *Allah'ın varlığı ve birliğini kabul etmeyen kimse.*

Çünki **kāfir** görmedi güneş yüzin / ʿĀciz oldı cümlesi azın azın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 851). [kāfir,]*

kāfir: *Ar. Gayrımüslim.*

Aldı **kāfirden** Müsilmān'uñ ḥaḳın / Çün baḥadır ḳoydı ʿOšmān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6297). [kāfirden, -den]*

Kāfiriñ ḳılıçla iden başın ḳayı / Kim anıñ neslidür Ertuñrul begüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6290). [kāfiriñ, -üñ]*

Sulṭānöñi **kāfirine** aḳın ider / Bir niçe yıl ki itdi Erṭuñrul ġazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6294). [kāfirine, -i, -n, -e]*

Uralar **kāfirleriñ** boynuna ṣam / Çekme ʿOšmān imdi ġam gel yi ṭāʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [kāfirleriñ, -ler, -üñ]*

kāfir: *(Ar.) Allah'ın varlığına ve birliğine, Hz. Muhammed'in peygamberliğine ve Allah'tan getirdiklerine inanmayan yahut bunlardan birini inkâr eden kimse.*

Kāfire virme amān eyle ġazā / Kim ġāzā itmek durur emr-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 646). [kāfire, -e]*

Kāfire cāsūs idüp virdi ḫaber / Altı biñ er geldi dir ider żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 658). [kāfire, -e]*

Ḫānedānuñ ḥürmeti-çün yā İlāh / **Kāfire** itdürmegil mülke tebāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 716). [kāfire, -e]*

Bir ḥabīš melʿūn **kāfir** sözi-le / Ḫayfdur bunuñ düzeni bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4311). [kāfir,]*

Tā ki bu sancaġı aña virevüz / **Kāfire** ol ḳarşu ṭura görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4206). [kāfire, -e]*

Kāfire belki ḥavāle eylesün / Ḳoma diyü buña ṭatlu söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4313). [kāfire, -e]*

Ḫoş ġazā ḳılsun tīġ ursun **kāfire** / Kendü de ḳılsun naẓar dir bu ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4415). [kāfire, -e]*

Yā ḫo **kāfir** pādişāhından ḳaçar / Ḳondı bunda yorılup oldı nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4913). [kāfir,]*

Ḳaçdı-y-ısa **kāfir** elinden eger / Oḳu sen işitse ider iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4918). [kāfir,]*

Anca ġāzī şāh sulṭān gelmedi / **Kāfir** ili var mı ki anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5752). [kāfir,]*

Ḫaḳ diyüp er çaġırınca dostına / Başdı **kāfir** ṣaġ ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5779). [kāfir,]*

Ol zamān ki ḳubbeye **kāfir** çıḳar / Ayaġı sürçüp kirĕmidi yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5783). [kāfir,]*

Çünki yüksek ḳubbeden **kāfir** uçar / Gönline ilhām irer gözi açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5785). [kāfir,]*

Bir münāfıḳ **kāfir** iken evveli / Oldı Ṣādıḳ Dervīş ü müʾmin velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5797). [kāfir,]*

Buldı **kāfirlere** feṯḥ-i nuṣreti / Çün vilāyet gösterüpdür bu hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6043). [kāfirlere, -ler, -e]*

Kāfir olsun sözine yalan ḳatan / Çünki Türkler eyle didi baş baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [kāfir,]*

kāfir: *(Ar.) Allah'ın varlığına ve birliğine, Hz. Muhammed'in peygamberliğine ve Allah'tan getirdiklerine inanmayan yahut bunlardan birini inkâr eden kimse.*

Yoḫsa buña ḳarşu ṭurmaz **kāfirīn** / Ne ḫo böyle siḥr idiser sāḥirīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 903). [kāfirīn, -iñ]*

kāfir: *(Ar.) Allah'ın birliğine ve yaratıcılığına inanmayan, Hakk'a ortak koşan kimse.*

Ol diyāruñ çevresin feṯḥ eyledi / **Kāfiri** ḳırubanı ḳadḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4438). [kāfiri, -i]*

Mü'min itdi **kāfiri** açdı yolı / Ṣāh velāyet erligin ki gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5975). [kāfiri, -i]*

kāfir: *Acımasız, zalim kimse.*

Atasınuñ şancağın gel buña vir / **Kāfir** üstine bunı ḳıl şīr-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4321). [kāfir,]*

Kibr ü kīn ṭutup ölen mülḥid ḥasūd / **Kāfir** ü bī-dīn olur hem-çün Yahūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [kāfir,]*

Ġāzīlerdi **kāfir** ilde açdı yir / Ḳalıñ Oġuz pehlivānı ol Ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6289). [kāfir,]*

kāfir beg-i: *Beş Karış köyünde ki Beyin adı "Kafir".*

Beşkarış dinmege ol yire sebeb / Bir kāfir begi var-ıdı bu'l-ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5282). [kāfir beg-i, -i]*

kāfir ol: *Allah'ın varlığına ve birliğine, Hz. Muhammed'in peygamberliğine ve Allah'tan getirdiklerine inanmamak yâhut bunlardan birini inkâr etmek.*

Şol ki bī-dīn cāhil ü münkir olur / Döndi dīninden yine kāfir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 968). [kāfir ol, --ur]*

Yine ḫalḳuñ çoġı münkir oldılar / Dīnüñi terk itdi kāfir oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 972). [kāfir ol, --dı, --lar]*

Ṣusuzın ḫalḳ ḳırılur çün gördiler / Kāfir olan yine şāha vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1015). [kāfir ol, --an]*

kāfir ol: *Allah'ı ve dini inkar etmek, kafir olmak.*

Böyle diyüp oldı kāfir niçesi / Ḳaḳıyup bicĕrimedi ḫ̆ācesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 970). [kāfir ol, --dı]*

kāfiri: *Allah'ın birliğine ve yaratıcılığına inanmayan, Hakk'a ortak koşan kimse II şiirde rakip.*

Çün Bedaḫṣān **kāfiri** ʿāciz ḳalur / Ḥāllerin varup tekūra ʿarż ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 852). [kāfiri, -i]*

kāfiri ḳır: *Kafiri öldürmek.*

Gel çeri dir oğluñı baş eylegil / **Kāfiri ḳır** bağrını baş eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 647). [kāfiri ḳır,]*

kāfiri ḳır-: *Kafiri öldürmek.*

Gel çeri çek cemʿ oluban varalum / Ḳılıc urup kāfiri hep ḳıralum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 700). [kāfiri ḳır-, --alum]*

kafleye uy: *Kafileye uymak, Hacc topluluğunun davrandığı gibi davranmak.*

Ḳafleye uyup ider ʿazm-i maḳām / İrdi müddetle Ḫorāsān'a yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6699). [ḳafleye uy,]*

kaftān: *Çoğu ipekten yapılan, bir tür uzun, süslü üst giysisi; padişahların gönül almak, ödüllendirmek için birine giydirdikleri değerli kumaş veya kürkten yapılmış giysi.*

Hem ḳara **ḳaftān** giyerdi üstine / Gelmiş-idi ḫoş ziyāret ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2448). [ḳaftān,]*

kaftān: *Kaftan giysisi.*

Ḫırḫadan bulmaz ešer **ḳaftān-ıla** / Murteżā ṣanduġını çün kim açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 183). [ḳaftān-ıla, --ıla]*

kahr: *Derin üzüntü veya acı, sıkıntı.*

Ḳahr evidür şeksüzin dāru'l-fenā / Çekmeyen kim dünyada renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5544). [ḳahr,]*

kahr u ʿazāb it: *Üzüntü vermek ve eziyet etmek.*

Yidi yıldur mülkümüz oldı ḫarāb / Müʾmine kāfir ider ḳahr u ʿaẕāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 701). [ḳahr u ʿaẕāb it,]*

ḳahramān: *Yiğit kişiler.*

Bir ʿaẕīm ʿifrīt bir ner ejdehā / **Ḳahramānlar** bulmaz elinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3487). [ḳahramānlar, -lar]*

ḳahramān: *Gayretli, gözü pek ve cesur kimse.*

Cengde olmazdı muḳābil **Ḳahramān** / Ḳocaili'ne varıban itdi aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6296). [ḳahramān,]*

ḳāʾim: *Ar. Ayakta, sağlam. II Uyanık.*

Gündüzin ṣāyim oluban ṭāʿat it / Giceler **ḳāʾim** müsebbeḥ ḫiẕmet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5701). [ḳāʾim,]*

ḳāʾim ol-: *Durmak, ayakta durmak, sağlam durmak.*

Biz senüñ-ile barışduḳ bilürüz / İtdügüñ ʿahd üzre ḳāʾim oluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4293). [ḳāʾim ol-, --ur, --uz]*

ḳaḳ-: *Vurarak sokmak, itmek, vurmak, çakmak.*

Mīli alup ḳubbeye bennā çıḳar / Ṣaġ ayaġı ṭolaşup ökce **ḳaḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5775). [ḳaḳar, -ar]*

ḳaḳı-: *Kızmak, öfkelenmek.*

Ḳaḳıdı ruhbānlara ġāyet tekūr / Didi iy dīnsüz olanlar gözi kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 907). [ḳaḳıdı, -dı]*

İşidüben bunı Nūre'd-dīn Ḫ̆āce / **Ḳaḳıyuban** hele yatdı ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1829). [ḳaḳıyuban, -y, -uban]*

Ḳaḳıdı Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Çünki bu ḥālden tamām oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4297). [ḳaḳıdı, -dı]*

Didi ana **ḳaḳıma** sevmez Çalab / Ḥażret-i Şāḥ'ı severseñ söze uy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5939). [ḳaḳıma, -ma]*

ḳaḳı-: *Kızmak, öfkelenmek.*

Böyle diyüp oldı kāfir niçesi / **Ḳaḳıyup** bicĕrimedi ḫ̆ācesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 970). [ḳaḳıyup, -y, -up]*

Bir celāl rengiyle sulṭān ḥażreti / Didi bu nevʿ-ile **ḳaḳıyup** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2102). [ḳaḳıyup, -y, -up]*

ḳaḳıyuban: *Kakıyarak. Öfkelenmek, kızmak. Paylamak.*

İşidüben anı Ḫūnkār hażreti / **Ḳaḳıyuban** ġażaba geldi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4983). [ḳaḳıyuban,]*

kal: *Bir durum oluşmak, bir hale girmek.*

Oġlına **ḳaldı** o giceden hemīn / Müddet ile ḥamli oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 320). [ḳaldı, --dı]*

kal: *Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek II Olduğu yerde durmak.*

Her birisi nice aḳtār olduġın / Er naẓarında nicesi **ḳalduġın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4809). [ḳalduġın, -duḳ, -ı, -n]*

kal: *Bir mekanda bulunmak, durmak, hareket etmemek.*

Mā-ḥaṣal ḳırḳ gün Saʿīd anda **ḳalur** / Ḳırḳ birinci gün yine Ḫūnkār gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3692). [ḳalur, -ur]*

kal: *(Başka zamâna) Bırakılmak, (geriye) atılmak, ertelenmek, tehir edilmek.*

Böyle diyüp incinür dervīşleri / Ḫiẓmet itmez **ḳaldı** tekye işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 757). [ḳaldı, -dı]*

kal: *(Bir sebepten dolayı) Yapacağı şeyi yapamamak, gideceği yere gidememek, yapmaktan veya gitmekten mahrum olmak.*

Avcuña nedür deñeyüp **ḳalduñ** a / Vir ḫaber bize yine ne olduñ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3560). [ḳalduñ, -duñ]*

Māʾ u menden geç bulasın ḳurb-ı Ḥaḳ / Yoḳsa **ḳalduñ** māʿ u gilde hem-çü ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [ḳalduñ, -duñ]*

kal: *Kalmak, konaklamak.*

Er ṣalup orayı mesken ḳılıcaḳ / Yurd idüben ol arada **ḳalıcaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5424). [ḳalıcaḳ, -ıcak]*

kal: *(bir yerde veya bir şeyin içinde) kalmak.*

Ḳırḳ gün oldı Mekke'de ben **ḳalmışam** / Kaʿbetu'llāh'da müşeref olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3699). [ḳalmışam, -mışam]*

kal: *Bir durumunda içinde olmak, bulunmak.*

Ṣu çekilüp ḳurı yir **ḳalur-ıdı** / Yir ṣusız ḳurı yazı olur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4857). [ḳalur-ıdı, --ur, --ıdı]*

Kimseye varmaġa ḳalmadı mecāl / **Ḳalmaġa** ḳaldı o yirde iḫtimāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5235). [ḳalmaġa, -mag, -a]*

kal: *Bulunmak, geriye kalmak.*

Bil öñüñden hem şoñuñ gür olısar / Āḫir-i devrāna neslüñ **ḳalısar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4404). [ḳalısar, -ısar]*

kal: *Bir mekanda bulunmak, durmak.*

Şehr-i Nişābūr'da ol mesken ṭutar / **Ḳaldı** ol ilde ḳarār idüp i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 248). [ḳaldı, -dı]*

kal: *Bir durumun içinde olmak, bulunmak.*

Didi İdrīs Fāṭıma'ya n'olduñuz / **Ḳalduġuñ** yoġ-ıdı böyle ḳalduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1675). [ḳalduġuñ, -duġ, -u, -n]*

Bu ne piş-rev bu ne gelmek didiler / Ne revādur böyle **ḳalmaḳ** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [ḳalmaḳ, -maḳ]*

kal: *Yadigar olmak II kalmak.*

Fāṭma Ana'dan **ḳalupdur** iy ʿazīz / ʿĀdet oldı ḳaldı andan bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2068). [ḳalupdur, -updur]*

kal: *Bir durumun içinde olmak, bulunmak.*

Bereni yirine ol gelmiş-idi / Ḫoş tahıl eyleyüben **ḳalmış-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2906). [ḳalmış-ıdı, -mış, --ıd, -ı]*

Her birini bir yire ṣalmış-ıdı / Ol yiri mesken idüp **ḳalmış-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4808). [ḳalmış-ıdı, -mış, --ıd, -ı]*

kal: *(Geriye) kalmak.*

Bir daḫı bu kim hemān biri ḳalur / **Ḳalanı** gider biri diri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [ḳalanı, -anı]*

kal: *(Bir bütünden) Artmak, artakalmak.*

Dir Külü Ḫan n'oldı rāhib söylegil / Barmağı **ḳalmış** bunı bize digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2572). [ḳalmış, -mış]*

kal: *(Olduğu yerde ve olduğu halde) durmak; olmak, herhangi bir durumda bulunmak.*

Alıcaḳ ol ḳalʿayı Şāh-ı Selīm / Fevt oluban **ḳalur** anda ol ḥalīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1628). [ḳalur, -ur]*

kal: *(Bir bütünden) artmak; var olmak, bulunmak.*

Küpçegümde yaġ ḫo **ḳalmış** durur az / Ḳoyayın etmege o yaġdan biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [ḳalmış, -mış]*

Cān Baba dir bize barmaḳlar virür / **Ḳaldı** avcumda benüm tapuñ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2573). [ḳaldı, -dı]*

kal: *(Bir bütünden) artmak; var olmak, bulunmak; seviyesi veya hâli değişmeyip durumu aynen devam etmek.*

Öñini yıġma ki ṣoñına **ḳalan** / Ḥiṣṣe-i segdür bil anı sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3828). [ḳalan, -an]*

Bu deme **ḳaldı** iki başı hemān / ʿİlmüñ irsün şübhesüz iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [ḳaldı, -dı]*

kal: *(Bir süre bir yerde) bulunmaya devam etmek.*

Oda yaḳuban hemān-dem kül olur / Bu deme dek ḳabḳara yiri **ḳalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5201). [ḳalur, -ur]*

Yüriyüvirdi bular bunda **ḳalur** / Gör varup Sulṭān Ḥācımı nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5240). [ḳalur, -ur]*

kal: *... kalmak, bir hareketteki devamlılığı belirtmek üzere kullanılır.*

Baʿd ez-ān girçek Müsülmān oldılar / Ere iḳrār eyleyüben **ḳaldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2721). [ḳaldılar, -dı, -lar]*

Daḫı andan Ḳarayük'e geldiler / Mesken idübeni anda **ḳaldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5418). [ḳaldılar, -dı, -lar]*

kal: *(Zaman, yer, miktar bildiren kelimelerden sonra kullanıldığında) Bunların tamamlanmasına belirtilen kadar zaman, yer, miktar bulunduğunu anlatır.*

On sekiz yıl **ḳaldı** anda çün ol er / Ḫizmetinde ol ʿazīz-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [ḳaldı, -dı]*

kal: *(Bir şey içerisinde bir parçası) kalmak, bulunmak.*

Gitdi Ḥaydar **ḳaldı** ġār içre velī / Ḳıldı ṭāʿat Ḥaḳḳ'a diyüp ol belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [ḳaldı, -dı]*

kal: *Kalk II(Ortadan) kalkmak.*

Ḳırḳ birinci günde Ḫūnkār gör n'ider / **Ḳaldururlar** örtüsini emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3652). [ḳaldururlar, -dur, -ur, -lar]*

kal: *(Bir sebepten dolayı) Yapacağı şeyi yapamamak, gideceği yere gidememek, yapmaktan veya gitmekten mahrum olmak.*

Ol dem ol girü **ḳalan** şu da dönüp / Yolına oldı revān andan inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [ḳalan, -an]*

İtdügüme **ḳalma** benüm ḳıl kerem / Himmet it başam velāyete ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5693). [ḳalma, -ma]*

kal: *(Bir durum içerisinde) Olmak veya bulunmak.*

Bu deme dek bu dīvār ol ḥāl-ile / Daḫı yıḳılmadı **ḳaldı** kim bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [ḳaldı, -dı]*

Anı diyüp Ṣaru İsmāʿīl gider / **Ḳaldı** Saʿde'd-dīn bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3533). [ḳaldı, -dı]*

Ḳaldı Ḫūnkār ḫiẕmetinde o ʿazīz / Ḫiẕmet idüp eyleye işin temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3590). [ḳaldı, -dı]*

Bilecük ü Yārḥiṣār İznīḳ hemīn / Bursa **ḳaldı** feth olunmaduḳ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4186). [ḳaldı, -dı]*

kal: *(Geriye) Kalmamak, bitmek, tükenmek, yok olmak,mevcut olmamak.*

Gelüben ḥażrete çün kim irdiler / **Ḳalmamış** gitmiş kimesne gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2879). [ḳalmamış, -ma, -mış]*

Hep sükūt itdi eren **ḳalmadı** ses / Līki Loḳmān-ı Perende merd-i ṣīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6050). [ḳalmadı, -ma, -dı]*

kal: *Bir durumun içinde olmak, bulunmak.*

Nefs ümīẕin maḥv ḳıl it maḥv-ı ẕāt / **Ḳalmaya** sende beşerlikden ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5726). [ḳalmaya, -ma, -ya]*

kal: *(Çaresiz) Kaldı.*

İki kimse gönderürler daʿvete / **Ḳaldılar** işidüp anı heybete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3371). [ḳaldılar, -dı, -lar]*

kal: *(Geride) kalmak, durmak.*

Her nefes ki **ḳala** senden yādigār / Anı oġluñ yirine bil didi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [ḳala, -a]*

kal: *" -içinde olmak" anlamında kullanılan kelime.*

Gelin eydür n'ola iltėyin biraz / Küpçegümde **ḳaldı** sa n'ola yaġ az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [ḳaldı, -dı]*

Ḳaldı bir müddet bu Rūm ol vech-ile / Bir tevārīḫden beyān geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1607). [ḳaldı, -dı]*

Üc dün ü gün **ḳaldı** od içre hemīn / Olıcaḳ dördünci gün varduḳ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [ḳaldı, -dı]*

Pes bu nevʿe oldı cemʿiyyet ḳatı / **Ḳaldı** ḫoş vaḥdetle Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2666). [ḳaldı, -dı]*

Emr ider Ḫūnkār üstin örtdiler / **Ḳaldı** ḳırḳ gün anda gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [ḳaldı, -dı]*

kal: *"…içinde olmak" anlamında kullanılan kelime.*

İrdi anda Sidre'ye çünki Resūl / Geçmedi andan **ḳaldı** Cibrīl pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 119). [ḳaldı, -dı]*

kal: *(Geriye) Kalmamak, bitmek, tükenmek, yok olmak, mevcut olmamak.*

Didiler virgil nişān andan bize / **Ḳalmaya** tā şübhemüz işbu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4040). [ḳalmaya, -ma, -y, -a]*

Ḳalmadı göñlinde anuñ şek nifāḳ / Şāh vilāyet daḫı dizin çekdi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [ḳalmadı, -ma, -dı]*

kal: *(Geriye) kalmak, bırakılmak.*

Bir daḫı bu kim hemān biri **ḳalur** / Ḳalanı gider biri diri **ḳalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [ḳalur, -ur]*

kal: *(Bir sebepten dolayı) Yapacağı şeyi yapamamak, yapmaktan mahrum olmak.*

Ol **ḳalupdur** yalıñuz dimez belī / Görmiş-idi Ḥācī Bektaş'uñ yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6202). [ḳalupdur, --up, --dur]*

kal: *Bir durumun içinde olmak, bulunmak II Kalmak, kalakalmak.*

Pes Ḥüseyn'den **ḳalmış-ıdı** bil bular / Ol imām Zeyne'l-ʿabā'ya hem i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [ḳalmış-ıdı, -mış, -ıdı]*

Bu yaña Sulṭān Bektaş-ı Velī / Mescid içre **ḳalmış-ıdı** ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1712). [ḳalmış-ıdı, -mış, -ıdı]*

Başınuñ nışfı tırāş olmış-ıdı / Yarı mūyı başınuñ **ḳalmış-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4084). [ḳalmış-ıdı, -mış, -ıdı]*

kal: *(Geriye) Kalmak, bulunmak, mevcut olmak.*

İḫtiyār anda olar ḫatm oldılar / Nesli **ḳalmadı** muʿayyen bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3885). [ḳalmadı, -ma, -dı]*

Ölicek aldı yirin Muḫliṣ Paşa / **Ḳalmadı** nesli baḳ imdi bu işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4453). [ḳalmadı, -ma, -dı]*

kal: *(Geriye) kalmak, bulunmak.*

Bugüne dek **ḳaldı** bu maʿlūmdur / Müştehirdür şanma kim mektūmdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4864). [ḳaldı, -dı]*

kal: *Kalmak; geriye kalan şey.*

Fāṭma Ana'dan ḳalupdur iy ʿazīz / ʿĀdet oldı **ḳaldı** andan bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2068). [ḳaldı, -dı]*

kal: *Ardında bırakılan.*

Terk-i fānī idüben gitdi aḫı / **Ḳala** anuñ oġlı daḫı Sulṭān Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6419). [ḳala, -a]*

kal: *Hamile kalmak.*

Ehli-y-ile bir olur ol yüzi māh / Oğlına **ḳaldı** hemān-dem ol nigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 395). [ḳaldı, --dı]*

kal: *(Bir süre bir yerde) bulunmak.*

Çepni boyından üç ev daḫı gelür / Yunt bendiyle Ḳarayük'de **ḳalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1649). [ḳalur, -ur]*

İsteyü varan kişi gitmiş bulur / Evlerinde üç gün ol öli **ḳalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [ḳalur, -ur]*

Ḫaylice abdāl u ebrār cemʿ olur / Er naẓarında Ḳarayük'de **ḳalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2199). [ḳalur, -ur]*

Pes Naṣārā cinsi kilsāya gelür / Ně-y-ise ʿādetleri eyle **ḳalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3273). [ḳalur, -ur]*

Dem yum oynadup o yirlerde **ḳalur** / Āḫiri ol er o yirde fevt olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5264). [ḳalur, -ur]*

Ḳoḳulaşup şeyḫe hem-ṣoḫbet olur / Bir zamān bu ḥāl üzerine **ḳalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5370). [ḳalur, -ur]*

kal: *Hamile kalmak.*

Cifti ile ol gice ola yaḳın / Oğlana **ḳala** ola oğlı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2168). [ḳala, --a]*

kal-: *Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek II Olduğu yerde durmak.*

Didi İdrīs Fāṭıma'ya n'olduñuz / Ḳalduġuñ yoġ-ıdı böyle **ḳalduñuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1675). [ḳalduñuz, -du, -ñuz]*

Himmet ü ḫay ı r duʿā alur-ıdı / Kimi gider kimisi **ḳalur-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2197). [ḳalur-ıdı, -ur, --ıdı]*

Günde bir kez iki kez gelür idi / Bir dem anda eglenür **ḳalur-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2257). [ḳalur-ıdı, -ur, --ıdı]*

kal-: *Elde bulunmak.*

Taḫta geçdi oġlu ol Sulṭān Murād / Aña daḫı **ḳalmayınca** rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6424). [ḳalmayınca, -ma, -y, -ınca]*

kal-: *(bir yerde veya bir şeyin içinde) kalmak.*

Cān u göñülden ere muḥibb olur / Ḫizmetinde tā ki ölince **ḳalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3244). [ḳalur, -ur]*

Hem Bahāʾe'd-dīn Şamāḳı'ya varur / Mesken idüp anda ol yirde **ḳalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5489). [ḳalur, -ur]*

kal-: *Bir durumunda içinde olmak, bulunmak.*

Maḳbūl oġlı **ḳalsa** atanuñ yirine / Bir niçe yıl şāh olup Orḫan daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [ḳalsa, -sa]*

kal-: *(geriye) kalmak.*

Zīra kim bāġ ṣulu yirlerde olur / Olmayıncaḳ ṣuyı bāġ ḳurur **ḳalur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [ḳalur, -(u)r]*

kal-: *Öylece kalmak, değişmemek.*

Adı Ṭapduḳ Emre **ḳaldı** ol erüñ / Ol veliyyullāh-ı kān-ı gevherüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1424). [ḳaldı, -dı]*

kal-: *Belli bir duruma devam etmek.*

ʿAcz-ıla **ḳalmış** fürū-mānde ḳamu / Ḳolaçuḳ Ḥācīm iricek iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5048). [ḳalmış, -mış]*

kal-: *Bir durumun içinde olmak, bulunmak.*

Üç yıl anda ḫoş mücāvir oldı er / Pes ʿibādet ṭāʿat ile **ḳaldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1227). [ḳaldılar, -dı, -lar]*

Şöyle göçmel Ḳarayük'e geldiler / Yirlenüp yurtlanup anda **ḳaldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1667). [ḳaldılar, -dı, -lar]*

İşidüp segirdişüben geldiler / Görüben ol ḥāli ṭaña **ḳaldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5210). [ḳaldılar, -dı, -lar]*

Ḳaldılar bu nevʿe bunlar bir zamān / Ṣoḥbet ü ẕevḳ u neşāṭ-ıla hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5324). [ḳaldılar, -dı, -lar]*

kal-: *(Bir yerde) Olmak veya bulunmak.*

Ḳarayük'de **ḳaldı** Ḫūnkār saʿd-ıla / Āḫire irdi bu söz geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2989). [ḳaldı, -dı]*

kal-: *(Bir süre bir yerde) bulunmaya devam etmek.*

Pes Külü Ḫan oġlı ḳatında nite / **Ḳaldı** çün bir yıl tamāmet Hoy Ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [ḳaldı, -dı]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala'nuñ nesli bu dem / Bu muʿayyendür degüldür müktetem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3886). [ḳaldı, -dı]*

Ḳaldı Ḳarayük'de ol ḳuṭb-ı cihān / Ḫażret-i Ḫūnkār veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4015). [ḳaldı, -dı]*

Kimseye varmaġa ḳalmadı mecāl / Ḳalmaġa **ḳaldı** o yirde iḥtimāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5235). [ḳaldı, -dı]*

Babasına key yakın ki **ḳaldı** çün / Andan itdi cümle begler baş u baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [ḳaldı, -dı]*

kal-: *(Bir süre bir yerde) Durmak, beklemek.*

Ḳaldı tepsi birle bişi ammā ʿayān / Didi bi'smillāh yidi bişiyi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [ḳaldı, -dı]*

Ḫācī Bektaş anda **ḳaldı** bir nefes / Ḳaraca Aḥmed geldi erenler içine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6135). [ḳaldı, -dı]*

kal-: *(Bir süre bir yerde) Yaşamak, oturmak, ikamet etmek.*

Ḳaldı evlādı ḳılur anda ḳarār / Beşḳarış nām yirdedür anlar i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5335). [ḳaldı, -dı]*

kal-: *(bir işin) kalması, tamamlanmaması.*

Ḳalmadı hīç kimsenüñ şekki daḫı / İtdi taṣdīḳ cümle-i ḫalḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5035). [ḳalmadı, -ma, -dı]*

kal-: *Bir durumunda içinde olmak, bulunmak.*

Üc dün ü gün **ḳaldılar** od içre çün / Evliyānuñdur bu cünbiş bu oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [ḳaldılar, -dı, -lar]*

kal-: *(Bir yerde veya bir şeyin içinde) Kalmak.*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala ile ol Ḥabīb / Yurd oġlı bunlar oldı gör naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [ḳaldı, -dı]*

kal-: *Bir durum içerisinde kalmak.*

Gemiye girdi sözin itdi ḳabūl / **Ḳaldı** deñizüñ orası ḳurı yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4863). [ḳaldı, -dı]*

kal-: *(Bir sebepten dolayı) Yapacağı şeyi yapamamak, gideceği yere gidememek, yapmaktan veya gitmekten mahrum olmak.*

Geçemezsiz bir ṣudan ʿāciz **ḳalup** / Dehşet-ile hem fürū-mānde **ḳalup** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5057). [ḳalup, --up]*

kal-: *Bir yerde kalmak, yaşamak.*

Çünki iki ḳoñşusı anda geldiler / Ḳarayük'i mesken idüp **ḳaldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1651). [ḳaldılar, -dılar]*

Mesken idübĕni anda **ḳaldılar** / Sen işidesin daḫı ne ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2650). [ḳaldılar, -dılar]*

Ḳışlalar yapup köyler ḳıldılar / Yirlenüp yurtlanup anda **ḳaldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2651). [ḳaldılar, -dılar]*

kal-: *(Geriye) kalmak, mevcut olmak.*

Ol evüñ **ḳalan** dīvārı niçe kez / Yıḳılup yapıldı ḳac kerre bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [ḳalan, -(a)n]*

Görüşüben oynamaġa gitdiler / Bu **ḳalan** ḫalḳ gördi daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3908). [ḳalan, -(a)n]*

kal-: *(Bir yerde) Olmak veya bulunmak.*

Ḳalmaz ādem ṭavaruñuz hep yudar / Bu Bedaḫşān milkini vīrān eder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 954). [ḳalmaz, -maz]*

kal-: *Olduğu yeri ve durumu korumak, sürdürmek, var olmaya devam etmek.*

Zīra er ölmez **ḳalur** dāyim diri / Degişür ṣūret çürür etle deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [ḳalur, -ur]*

kalʿa: *Kale.*

Altı biñ yigit başın da kesdiler / Ol Bedaḫşān **Ḳalʿası'nda** aṣdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 676). [ḳalʿası'nda, --sı, --n, --da]*

Bir ulu şehr ü muʿaẓẓam **ḳalʿadur** / Ṣol ḳarınca gibi ḳaynar ḫalḳı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4684). [ḳalʿadur, -dur]*

ḳalʿa: *Eskiden düşmana karşı koymak ve güvenliği sağlamak için savunulması gereken önemli noktalara yapılan yüksek, kalın duvarlı, burçlu, mazgallı, sağlam ve kuvvetli yapı; kale.*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh ol pāk-dīn / **Ḳalʿanūn** üstine çün çıḳdı emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2815). [ḳalʿanūn, -(n)uñ]*

Vardı bir **ḳalʿaya** daḫı n'eyledi / Ḳorḳusından anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2814). [ḳalʿaya, -(y)a]*

kalʿa: *Ar. Kale.*

Alıcaḳ ol **ḳalʿayı** Ṣāh-ı Selīm / Fevt oluban ḳalur anda ol ḥalīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1628). [ḳalʿayı, -y, -ı]*

Ḳalʿa ıssına o çoban çün varur / Ejder öldügin aña ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2849). [ḳalʿa,]*

Ṣaġ-iken **ḳalʿa** ıssı hem dimiş-idi / Seni ben neden bilem dimiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2897). [ḳalʿa,]*

Ḳalʿadan bu ḫalḳ çıḳuban ḳaçdılar / Evi barḳı cümle göçmel göçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2813). [ḳalʿadan, -dan]*

Evini göçürübeni getürür / Gelübĕni **ḳalʿasında** oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2852). [ḳalʿasında, -sı , -n, -da]*

Ben buradan çıḳayın dir **ḳalʿaya** / Ḥāl göreyin ki yine beñzer neye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [ḳalʿaya, -y, -a]*

Buradan **ḳalʿaya** ṭoġru çıḳayın / Vech-i ḥikmet bir ne vardur baḳayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2804). [ḳalʿaya, -y, -a]*

Kendü dik yuḳarı ṭırmandı hemīn / **Ḳalʿaya** çıḳmaḳlıġa ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2807). [ḳalʿaya, -y, -a]*

Çıḳdı ol vech-ile tā kim **ḳalʿaya** / Diñle rāvī bunda ne sözler diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [ḳalʿaya, -y, -a]*

Altı yüz **ḳalʿa** ile aldı bilād / Ṣāh Murād'ı ḫāke yeksān itdi çarḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6420). [ḳalʿa,]*

kalʿa: *Keligra Kalesi.*

Ṭolanup **ḳalʿa** içine girdiler / Evrenüñ başın kesilmiş gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2838). [ḳalʿa,]*

Ḳalʿa ıssına varuban vir ḫaber / Ejderi öldürdi di geldi bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2848). [ḳalʿa,]*

Ḳalʿadan çıḳup üçi bile gider / Çıḳuban meydāna gör bunlar n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2840). [ḳalʿadan, --dan]*

kalʿacuḳ: *Günümüzde Ankara'ya bağlı Kalecik ilçesi.*

Ḳalʿacük ḳāḍīsın irsāl eyledi / Şehre gelüp gör o ḳāḍī n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2995). [ḳalʿacük,]*

Ḳalʿacuḳ yirinde vardı bir kişi / Evliyā ḥubbı idi her dem işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3036). [ḳalʿacuḳ,]*

Ḳalʿacük'de evinĕ děgin gider / Varıcaġaz ol yire gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3014). [ḳalʿacük'de, --de]*

Ḳalʿacük yolında oldılar revān / Çubuḳ Ovası'na irince i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4476). [ḳalʿacük,]*

kalʿa-güşā vü ṣaf-şiken: *Kale fetheden ve düşman saflarını bozan, düşman ordusunu dağıtan. (Kişi).*

Didiler ki pehlivānuz tīġ-zen / Cümlemüz **ḳalʿa-güşā vü ṣaf-şiken** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 884). [ḳalʿa-güşā vü ṣaf-şiken,]*

kalan: *Geriye kalan, diğer.*

İki baş bellü **ḳalanı** yıḳılur / Ne ḳadar ki ḫalḳ anı maʿmūr ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5079). [ḳalanı, -ı]*

kalan: *(Başının ve canının) derdinden olan.*

İkisi daḫı hemān ṭaş oldılar / **Ḳalan** arslānlar çün anı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1204). [ḳalan,]*

kalb: *Gönül.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a key oldı muḥib / **Ḳalbini** ḳıldı münevver gör o ḥub *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4347). [ḳalbini, -i, -n, -i]*

kalb: *Gönül.*

Ḳalbüñi pāk ü ʿimāret eylegil / Nefs aʿvānuñı ġāret eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5702). [ḳalbüñi, -ü, -ñ, -i]*

Çünki eriñ ḥaḳḳın idrāk eyledüm / Küfr ü şirkden **ḳalbümi** pāk eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5803). [ḳalbümi, -üm, -i]*

kalb: *Can evi, en önemli nokta, merkez.*

Ḥācī Bektaş'a muḥibb oldı ḳatı / **Ḳalbine** ṭoldı erüñ muḥabbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2638). [ḳalbine, -i, -(n)e]*

Bu kelāmuñ şevḳı teʾšīr eyledi / **Ḳalbine** sırrı bunuñ yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3004). [ḳalbine, -i, -(n)e]*

Ḳalbine şeyṭānı bıraḳdı ḫayāl / Ol ḫayālden aña irişdi melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3602). [ḳalbine, -i, -(n)e]*

Ḳalbine muḥabbeti ilḳā olur / Kimidügini firāsetle bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4334). [ḳalbine, -i, -(n)e]*

Ḳalbine ḳılup naẓar çün urdı göz / Gösterür Otman Beg'e andan rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4383). [ḳalbine, -i, -(n)e]*

kalb: *Gönül, insanın manevi yönü.*

Göricek anı o vech-ile mühīb / **Ḳalbüme** heybet oturdı key ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1311). [ḳalbüme, -üm, -e]*

kalb: *Gönül, insanın iç âlemi; manevî yönü.*

Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Kim bunuñ gibi ʿıyāl virdi İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6614). [ḳalbinüñ, -i, -nüñ]*

Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende'den ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6645). [ḳalbinüñ, -i, -nüñ]*

Fāṭıma işidüben şādān olur / **Ḳalbinüñ** vīrānı ābādān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3852). [ḳalbinüñ, -i, -nüñ]*

Atası oġlın görüp mesrūr olur / **Ḳalbinüñ** vīrānesi maʿmūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4013). [ḳalbinüñ, -i, -nüñ]*

kalb: *(Ar.) Îman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların, anlayış, duyuş, seziş yeteneklerinin kaynağı olduğu kabul edilen, insanın mânevî varlığının merkezi, gönül.*

Murteżā'nuñ oġlıdur **ḳalbi** ṣafī / Hem muḥib Pīr-i Ḫorāsānī sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 202). [ḳalbi, -i]*

Ḳırşarı'nda bir ulu çay var idi / İndi şuya **ḳalbi** yüz efkār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [ḳalbi, -i]*

Ḳalbi ṣāfī olmayan ādem degül / Kāmil ekmel maʿnīye maḥrem degül *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5703). [ḳalbi, -i]*

kalbi: *Gönül.*

Bu ne ḳuvvet ne vilāyet nice sır / Ki muḥibbüñ idemez **ḳalbi** fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [ḳalbi, -i]*

kalb-i ṣāf: *Temiz kalp.*

Ṭurdı yitmiş ḳat erenler ṣāf ṣāf / Geldiler ġaybu'r-ricālden **ḳalb-i ṣāf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5653). [ḳalb-i ṣāf,]*

kaldur-: *Bulunduğu seviyeden daha yüksek bir seviyeye çıkarmak. II Yükseltmek.*

Yuġıyı alup eliyle yire ḳor / **Ḳaldurur** başını yuḳaru yuġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3611). [ḳaldurur, -(u)r]*

kaldur-: *Bulunduğu yerden yukarıya doğru hareket ettirmek.*

Mülk-i Rūm için temāşā eyledi / **Ḳaldurup** başın bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1307). [ḳaldurup, -up]*

Örtüsin **ḳaldurup** itdiler naẓar / Şöyle olmış ṣan ṭıf ı ldur süd emer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3656). [ḳaldurup, -up]*

Ḥācī Bektaş işidüp anuñ sözin / **Ḳaldurup** baş ṭutdı aña dir yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5581). [ḳaldurup, -up]*

kaldur: *Bulunduğu yerden yukarıya doğru hareket ettirmek.*

Elin alup kilse içine girür / **Ḳaldurup** bir ṭaşı gör kim ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [ḳaldurup, -up, -]*

Ḳaldurıcaḳ başın ol kān-ı kerem / Ol veliyyullāh vücūd-ı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4028). [ḳaldurıcaḳ, --ıcaḳ]*

kaldur: *Bulunduğu yerden yukarıya doğru hareket ettirmek.*

Pes ḳudūmı **ḳalduruban** çaldılar / Yola düşüben revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5155). [ḳaldurubaṇ, -uban]*

Oldı ……. muḥib daḫı mürīd / Ḫˇāce Bektaş'ı aluban **ḳaldurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5905). [ḳaldurur, -ur]*

kaldur: *Yukarı doğru hareket ettirmek; yükseltmek.*

Ḳazanuñ çevre yanına ṭurdılar / Emr ider ḫan ḳapaġın **ḳaldurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2541). [ḳaldurdılar, -dı, -lar]*

kaldur: *Rahatsızlık vermek.*

Hem-çü şeyṭān kendözini görmesün / Yatar itin kimsenüñ **ḳaldurmasun** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5550). [ḳaldurmasun, -masun]*

kaldur: *Alıp başka yere götürmek.*

Geçdi peymānçeye ider meskeni / **Ḳalduruñ** ṭopraḳdan bu ben miskini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4839). [ḳalduruñ, -uñ]*

kalem tırāş: *Tırnak makası.*

Mollā Saʿde'd-dīn işāret eyledi / Getürüñ **ḳalem tırāş** dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3401). [ḳalem tırāş,]*

Bir nefīs **ḳalem tırāş** getürdiler / Mollā öñine gelüp yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3402). [ḳalem tırāş,]*

Ol ḳalem tırāşı aldı çün ele / Ne-y-ise diler murādını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3403). [ḳalem tırāş, --ı]*

Kesmedi **ḳalem tırāş** çünki görür / Getürüñ mıḳrāż diyüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3406). [ḳalem tırāş,]*

kalender: *(Fars.) Dünya malına önem vermeyen, müsâmahakâr, yumuşak huylu, alçak gönüllü, olur olmaz şeyin üstünde durmayan kimse II. Derviş.*

Bir cemāʿat çoḳ **ḳalender** geldiler / Evliyānuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3789). [ḳalender,]*

kālīçe: *Küçük halı.*

Ḳāliçe şalup döşĕmedi döşek / İtmedi iḳrār ere gösterdi şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2303). [ḳāliçe,]*

kalıñ: *Kalın olma durumu.*

Giriben dervīş oda urdı semāʿ / Ol oduñ kim **ḳalıñıydı** bir zirāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2620). [ḳalıñıydı, --ı, --y, --dı]*

kalıñ: *Büyük, kudretli.*

Ġāzīlerdi kāfir ilde açdı yir / **Ḳalıñ** Oġuz pehlivānı ol Ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6289). [ḳalıñ,]*

kalk-: *Kalkmak.*

Yaʿnī maḳṣūdları oldur ol velī / Ḳarayük'den **ḳalḳa** gide ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2203). [ḳalḳa, -a]*

kalk-: *Ortaya çıkmak, meydana gelmek.*

ʿAṣr vaḳti-di semāʿ **ḳalḳmış-ıdı** / Her ne var dervīş cemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5158). [ḳalḳmış-ıdı,]*

kalk-: *Kalkmak, dikilmek. II Uçmak, havalanmak.*

Çünki kāfir ilini Bektaş görür / **Ḳalḳuban** pervāza çevre göz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 767). [ḳalḳuban, --uban]*

Er işāret idüben elin açar / Gök yüzine **ḳalḳuban** evren uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1047). [ḳalḳuban, --uban]*

kalk: *Gitmek, teşebbüs etmek.*

Ḳardaşınuñ zehr içüben öldügin / **Ḳalḳdı** Ṭūs'dan geldi Baġdād mülkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 252). [ḳalḳdı, -dı]*

Ḳalḳdı andan Ḥaleb'e geldi yaḳīn / Anda da çille çıḳardı ol emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1234). [ḳalḳdı, -dı]*

kalk: *Yukarı doğru yükselmek.*

Ḥırḳada ṭurduġı yirden **ḳalḳdı** tīz / Ḥācī Bektaş üstine geldi ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1158). [ḳalḳdı, -dı]*

Hācī Ṭuñrul oldı şol sāʿat ṭoġan / Pervāz urup **ḳalḳdı** hevāya hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1319). [ḳalḳdı, -dı]*

kalk: *Kalkmak.*

ʿAmmi zādeñüzdür ol ṣāḥib-ḳabūl / **Ḳalḳuban** sulṭān aña irişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 289). [ḳalḳuban, -uban]*

Pes Ḥaleb'den **ḳalḳuban** oldı revān / Ravża-i Dāvūd'a irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1240). [ḳalḳuban, -uban]*

Ḥācī Ṭuñrul **ḳalḳuban** oldı revān / Geldi ol iclāsa şoloḳ dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1338). [ḳalḳuban, -uban]*

Ḳalḳuban destūr dilerler gitmegĕ / Varubanı girü dem yum itmegĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1394). [ḳalḳuban, -uban]*

Ḳalḳuban hīç evlerine varmadı / Ṣofralarına şunup el urmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1756). [ḳalḳuban, -uban]*

Ol cemāʿat **ḳalḳuban** çĕkildiler / Tā ki Beştaş'uñ ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1988). [ḳalḳuban, -uban]*

Ḳalḳuban der-ḥāl imāmet eyledi / Niyyet idübĕni tekbīr söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2097). [ḳalḳuban, -uban]*

Cān Baba **ḳalḳuban** ider dest-būs / Çıḳuban ṭaşraya olmayup ʿabūs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2464). [ḳalḳuban, -uban]*

Ḳalḳuban Ḳaradeñiz'e irdiler / Mevc ü ṭalġa gelür-idi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2752). [ḳalḳuban, -uban]*

Ḳalḳuban Deñizli'den oldı revān / Tā ki Ḳarayük'e irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3124). [ḳalḳuban, -uban]*

Ṣaçdılar mollā yüzine tīz gül-āb / **Ḳalḳuban** gör nicesi virdi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3350). [ḳalḳuban, -uban]*

Ḳalḳuban Mollā Saʿīd oldı revān / İrişincĕgez hem ol il içre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3755). [ḳalḳuban, -uban]*

Çekilüp şofra olur ekl-i ṭaʿām / **Ḳalḳuban** eylediler andan ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4370). [ḳalḳuban, -uban]*

İttifāḳ itdi üçi daḫı bile / **Ḳalḳuban** üçi daḫı girdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5485). [ḳalḳuban, -uban]*

Ḥācī Bektaş **ḳalḳuban** andan gider / Bu yaña yaġmur yaġuban çün diñer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6253). [ḳalḳuban, -uban]*

kalk: *Ayağa kalkmak, doğrulmak.*

Ḳalḳup andan da gider sūy-ı Ḥicāz / Bir gün irer Kaʿbe'ye ol ser-fırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1223). [ḳalḳup, -up]*

Ḳayı'da çün kim anı defn itdiler / **Ḳalḳup** oġulları andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1666). [ḳalḳup, -up]*

Ḳalḳup andan geldi Çille-ḫāne'ye / Gördi ki bir ḫoş maġāra bī-żiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1757). [ḳalḳup, -up]*

Özi **ḳalḳup** Ṣaru'ya dir ṭur örü / Bāġçeyi seyr idelüm yüri ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2008). [ḳalḳup, -up]*

Ḳalḳup ol burçaḳ yirinden dirilür / Tarlanuñ burçaġı bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2317). [ḳalḳup, -up]*

Ḳalḳup ol burçaḳ ḳamu ṭaġıldılar / Her biri bitdügi yire geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2323). [ḳalḳup, -up]*

Ḳalḳup andan Rūm'a daḫı ʿazm ider / Bu ḫaber Rūm mülkine děgin gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [ḳalḳup, -up]*

kalk: *Ayağa kalkmak.*

Şevḳ u zevḳ ıla ḳılur mesrūr cānı / **Ḳalḳdı** ol şevḳ-ıla ḳılmaġa namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6657). [ḳalḳdı, -dı]*

Beynisi ḳılur teḥarrük ez-ḫuşūʿ / **Ḳalḳıcaḳ** girü varurdı yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6759). [ḳalḳıcaḳ, -ıcak]*

Ḥaḳ'dan oldı ejdere ol dem em i r / **Ḳalḳdı** içdi çayları ḳıldı çamır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1040). [ḳalḳdı, -dı]*

Ḳalḳdı ṭurdı gördi bir er oturur / Yüzi nūrı ṣan güneşdür balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [ḳalḳdı, -dı]*

Ḳalḳdı Ḫūnkār yolına oldı revān / İbrāhīm-nām zikr olınan ol çoban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1450). [ḳalḳdı, -dı]*

Ḳalḳdı Ḫūnkār Ḥācī Bektaş-ı Velī / İtdi erkānı tamāmet ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1504). [ḳalḳdı, -dı]*

Ḳalḳdı çün Ḫūnkār ıla Ḫıż ı r nebī / Çıḳdı evden gitdi bunlar iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1509). [ḳalḳdı, -dı]*

Ḳalḳubanı şehre ṭoġrı gitdiler / Dut ḳulaḳ bir gör ki daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1487). [ḳalḳubanı, --uban, --ı]*

İşidüp bunı iki bir dimedi / **Ḳalḳdı** örü daḫı bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1781). [ḳalḳdı, -dı]*

Yanup āteş ḳızduġı demde hemān / **Ḳalḳdı** ayaġ üstine ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2227). [ḳalḳdı, -dı]*

Oturuşup oldı kül çün ol velī / **Ḳalḳdı** tekrār hep ṣavurdı ol küli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [ḳalḳdı, -dı]*

Ḳalḳdılar abdāllar eyvallāh diyü / Her biri bir yaña odun arayu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2225). [ḳalḳdılar, -dı, -lar]*

Öyle olsun diyüben **ḳalḳdı** hemīn / Şol dem irdi Mekke'ye ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3218). [ḳalḳdı, -dı]*

Mollā yirinden hemān **ḳalḳdı** revān / Ol muʿīd yirine oturdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3373). [ḳalḳdı, -dı]*

Böyle diyüben hemān-dem **ḳalḳdı** tīz / Ṣaru İsmāʿīl uydurdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3771). [ḳalḳdı, -dı]*

Sürüben irdi cemāʿat-ḫāneye / **Ḳalḳdı** anlar itdi ikrām Ana'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3818). [ḳalḳdı, -dı]*

Ḳalḳdı Ḫūnkār oradan oldı revān / İrdi bostāncı maḳāmına hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3972). [ḳalḳdı, -dı]*

Ḳalḳdı andan Ḳonya'ya ʿazm eyledi / Ol murād içün ḳatı cezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4221). [ḳalḳdı, -dı]*

Baʿd ez-ān çün **ḳalḳdı** Ḫūnkār ḥazreti / Yaʿnī ḳılaydı ḳażā-yı ḫāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4562). [ḳalḳdı, -dı]*

Gelüben seccādeye ḳıldı ḳuʿūd / Ol ʿazīz daḫı yerinden **ḳalḳdı** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4565). [ḳalḳdı, -dı]*

Diyüben **ḳalḳınca** ol Ḫıżr-ı nebī / Ṣaru İsmāʿīl döndi ey ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4597). [ḳalḳınca, -ınca]*

Oturur **ḳalḳubanı** dehşet alup / İşbu işe vālih ü ḥayrān olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4764). [ḳalḳubanı, --uban, --ı]*

Pes Bahāʿe'd-dīn-i Aṭlas-pūş hemān / **Ḳalḳdı** yaraġın görüp ol paḳ-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5482). [ḳalḳdı, -dı]*

Şolda Ḫunkār Ḥaḳḳ'a tekbīr gětürür / **Ḳalḳdı** andan şeyḫ Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6040). [ḳalḳdı, -dı]*

Hep ṭurur yirlü yirinde var varı / **Ḳalḳdı** erenler ayaġına sürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6068). [ḳalḳdı, -dı]*

kalk: *Ayakları üzerinde durmak, dikilmek; hasta iyi olmak, iyileşmek; harekete geçmek.*

Gine **ḳalḳar** ʿazm-i Türkistān ider / Evliyā muḥibbine iḥsān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1094). [ḳalḳar, -ar]*

kalk: *Kalkmak, gitmek, teşebbüs etmek.*

Ḳalḳdı andan Şām'a geldi ol ʿazīz / Cāmiʿ-i Ümeyye'ye irişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1231). [ḳalḳdı, -dı]*

kalk: *Gitmek üzere yerinden ayrılmak.*

Ḳanda kim kendüñi **ḳalḳup** bulasın / Yurduñ ol durur muḥaḳḳaḳ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5277). [ḳalḳup, -up]*

kalk: *Kalkmak II Harekete geçmek.*

Bir gün Aḥmed Yesevī'ye geldi ḫalḳ / Cemʿ oluban didiler sen durma **ḳalḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 643). [ḳalḳ,]*

kalk: *Ayağa kalkmak, doğrulmak.*

Ḫalīfeler **ḳalḳup** erkān itdiler / Ne ki lāzım idi yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3009). [ḳalḳup, -up]*

Ḳalḳup andan çünki menzil aldılar / Görüben Güvenc'e ḳarşu geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4778). [ḳalḳup, -up]*

kalk: *Kalkmak, ayağa kalkmak.*

Çün uyandı **ḳalḳdı** oturdı ṭurur / Eşegini ḳurt yimiş anda görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4845). [ḳalḳdı, -dı]*

kalk: *(yüzünden) Bir şeyin çıkması, kalkması.*

Ḳalḳdı yirinden Ḫācım ṭurdı örü / Didiler ḳanda gider ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5236). [ḳalḳdı, -dı]*

kalma-: *(başka inisiyatif) bulunmamak.*

Ḳalmadı biri diri çün irdiler / Anları bu ḫāl içinde gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 629). [ḳalmadı, -dı]*

kalma-: *Artık bulunmamak.*

Kimse **ḳalmaz** dünyāda gĕlen geçer / Derd-i mevtüñ ol şarābını içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5821). [ḳalmaz, -z]*

kalma: *Yok olmak.*

Didi Ḫūnkār'a ki Fātma iy ʿazīz / Evde hīç un **ḳalmayupdur** bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [ḳalmayupdur, -dur, -yup]*

kalma: *Artık bulunmamak.*

Ḳalmadı şübhe ki o şāh-ı ġāziyān / Merḳadi anda durur lā-şekk i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [ḳalmadı, -dı]*

kalma: *Bitmek,mevcut olmamak.*

Arpa buġday **ḳalmadı** oldı ṭaş pes / Cümle ḫarman dānesi oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6252). [ḳalmadı, -dı]*

kalma: *Bitmek, tükenmek.*

Şimdi ḳocaldum u gitdi ḳuvvetüm / Gitdi gücüm **ḳalmadı** beñzüm betüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2867). [ḳalmadı, -dı]*

ḳalma: *(Geriye) Kalmamak, bitmek, tükenmek, mevcut olmamak.*

Dĕmür ise daḫı üç günden beri / Ḥall oldı **ḳalmadı** et ü deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2539). [ḳalmadı, -dı]*

ḳalmış: *Geriye kalmak, öldükten sonra dünyada bırakmak. (Mal, Mülk).*

Hābil'üñ **ḳalmış** ıdı çoḳ ḳoyunı / Ḳırḳup Ādem Ḥavvā dikerdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 154). [ḳalmış,]*

kalmış-iken: *Kalmışken.*

ʿİzzet ile **ḳalmış-iken** biz ẕelīl / Sözini ḳılur ḳabūl ṭurur gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 292). [ḳalmış-iken,]*

kamʿ it-: *Ezip buyruğu altına alma, kahretme, zaptetme.*

Emr ider ol leşker odun cemʿ ider / Cān Baba emrini yaʿnī ḳamʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2557). [ḳamʿ it-, --er]*

kamçı: *Kamçı, kırbaç.*

Bir yeşil **ḳamçı** ṭutar destinde hem / Yitişüp geldi hemīn ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [ḳamçı,]*

kamçı it-: *Kamçı haline getirmek.*

Arşlana binüp yılan ḳamçı ider / Ḥażret-i Ḫūnkār'a ʿazm ider gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2959). [ḳamçı it-, --er]*

Bir ılanı ḳamçı idüp elde ṭutar / Üç yüz evlā abdāllar öñe düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6212). [ḳamçı it-, -üp]*

kamer: *Ay II Sevgilinin yüzü.*

Kim görüpdür servüñ üstinde **ḳamer** / Çünki gördi oldı bī-hūş bī-ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 343). [ḳamer,]*

kāmil: *İlim, fazilet ve hüner sahibi, manevi meziyetleri bakımından belli bir olgunluğa erişmiş kişi || insan-ı kamil.*

Döndi dir ben bir mükemmel **kāmilem** / Müştehir faẕl ısı ben bir fāẕılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [kāmilem, -em]*

kāmil: *(Ar.) Olgun, bilgili.*

Germiyān'uñ sizsiz ulu pīrleri / **Kāmil** ü vārıʿ vilāyet erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5056). [kāmil,]*

Ḳalbi ṣāfī olmayan ādem degül / **Kāmil** ekmel maʿnīye maḥrem degül *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5703). [kāmil,]*

Bu ʿalāyıḳdan ḳılup **kāmil** güẕer / Ḫalḳı ider terk isteyüp Ḫaḳ'dan naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5707). [kāmil,]*

kāmil ol: *Kemale erişmek, mükemmel olmak, olgunlaşmak.*

Ḳanda var bir ʿilm ehli ṣoylañuz / Her kemāl içinde ol kāmil ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6618). [kāmil ol, --a]*

kāmil-vücūd: *Kemale ermiş.*

Oturur ṣoḥbetde hem ol kān-ı cūd / Ol müfettiş ḳāḍısı **kāmil-vücūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2997). [kāmil-vücūd,]*

Nāz u niyāzı geçer **kāmil-vücūd** / Ṣordı kimdür diyü ḫalḳdan anı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3122). [kāmil-vücūd,]*

Didiler Ḫūnkār'a kim iy kān-ı cūd / İy muʿazzez muḥterem **kāmil-vücūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4031). [kāmil-vücūd,]*

Diyicek bu nefesi ol kān-ı cūd / Ol mükerrem muḥterem **kāmil-vücūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4247). [kāmil-vücūd,]*

Pādişāha didiler iy kān-ı cūd / İy mürüvvet maʿdeni **kāmil-vücūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4316). [kāmil-vücūd,]*

Naḳldür iy māye-i elṭāf-ı cūd / Pīrāb Sulṭān ol **kāmil-vücūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5338). [kāmil-vücūd,]*

Şeyḫ Ṣadr'e'd-dīn ol **kāmil-vücūd** / Ol vilāyet maʿdeni ol şāh-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5361). [kāmil-vücūd,]*

kamış: *Buğdaygillerden, sulak, nemli yerlerde yetişen, boğumlu, sert gövdesi olan bitkilere verilen ad.Şeker kamışı.*

Aṣlı ne yā ḳurı **ḳamışda** şeker / Seng-i ḥārā içre bulunur güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 92). [ḳamışda, -da]*

kām-kār: *İsteğine kavuşmuş, kutlu (kimse).*

Giydi ḥulle ṭonların ol **kām-kār** / Oldı andan ol Burāḳ'a Aḥmed süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 116). [kām-kār,]*

Ṣaḥ rivāyet budur añla **kām-kār** / Ṣāh Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5612). [kām-kār,]*

kām-kār: *İsteğine ulaşmış; mutlu, bahtiyar.*

Her ki Ḥaḳ'dan raḥmet ister **kām-kār** / ʿUzleti itmek gerekdür iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5724). [kām-kār,]*

kamu: *Bütün, hep.*

Ḳamusından otururdı yuḳaru / Gelicek cümlesi ṭururdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2243). [ḳamusından, -sından]*

kamu: *1. Bir memleketteki halkın bütünü, amme 2. sıf. Bütün, hep 3. zamir. Herkes.*

Uyavuz saña **ḳamu** iy gül-ʿiẕār / İşidüp sözlerini ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6739). [ḳamu,]*

Ḳamusı indürdiler kisvetlerin / Geçüben peymānçeye birin birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1386). [ḳamusı, -sı]*

kamu: *Büsbütün, tamamen, hep.*

Ẕikr idersem **ḳamusını** ser-te-ser / Uzanur bī-leẕẕet olur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1239). [ḳamusını, -sın, -ı]*

Ḳarye ḫalḳı çün anı işitdiler / Bir yire gelüp **ḳamusı** itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1577). [ḳamusı, -sı]*

Böyle diyüben **ḳamusı** ṭurdılar / Ḳızılırmaġuñ ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1580). [ḳamusı, -sı]*

Her ne kim didi-y-ise ol kān-ı cūd / Eyle ḳıldılar **ḳamusın** eyle zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4505). [ḳamusın, -sın]*

Ḳavşurup el ṭurdılar peymānçeye / Yüz yire urdı **ḳamusı** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4990). [ḳamusı, -sı]*

Çıḳarur birin birin ṭaşra atar / Tā ki çıḳardı **ḳamusın** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5171). [ḳamusın, -sın]*

kamu: *Bütün, hep, her şey.*

Bir naẓarda şarḳ u ġarba giçerem / Bu **ḳamusı** olmaya anuñ hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6053). [ḳamusı, -sı]*

kamu: *Baştan başa, büsbütün, bütün.*

Döndi girü ol ḳoyuncuḳlar tamām / Ardına düşdi **ḳamusı** iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1451). [ḳamusı, -sı]*

kamu: *"Bütün, hep" anlamında sıfat.*

Ḫoş şavābma ʿḳūl sözler söyledüñ / Ṣaldılar ādem **ḳamu** şehre ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 388). [ḳamu,]*

Hem Bedaḫşān mülki kāfirdi **ḳamu** / Ḫūnī vü cebbār ıdı hep iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 641). [ḳamu,]*

Bu Bedaḫşān milkidür kāfir **ḳamu** / Leşkeri kāfir durur cābir **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 644). [ḳamu,]*

Bu Bedaḫşān milkidür kāfir **ḳamu** / Leşkeri kāfir durur cābir **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 644). [ḳamu,]*

Daʿvī idersiz dīnüñüzde **ḳamu** / Daʿviye maʿnī gerekdür iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 855). [ḳamu,]*

Çünki dīnüñ ulusısız bu zamān / Hem muṭīʿ size **ḳamu** pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 856). [ḳamu,]*

Cemʿ olup begler **ḳamu** ṭurdı örü / Yüz sürüp cümle tekūra sürdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 883). [ḳamu,]*

Geldi kāfir gördi evreni **ḳamu** / Yidi başlu ejdehā aġzı ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 899). [ḳamu,]*

İmdi bāṭıl dīn imiş kāfir **ḳamu** / Kāfirüñ yiri-y-imiş anda ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 919). [ḳamu,]*

Çünki ʿāciz ḳaldı münkirler **ḳamu** / Ol tekūra geldiler kāfir **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 978). [ḳamu,]*

Çünki ʿāciz ḳaldı münkirler **ḳamu** / Ol tekūra geldiler kāfir **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 978). [ḳamu,]*

Rāżī oldı ne ki var kāfir **ḳamu** / İtdiler iḳrār ere münkir **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 989). [ḳamu,]*

Rāżī oldı ne ki var kāfir **ḳamu** / İtdiler iḳrār ere münkir **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 989). [ḳamu,]*

Yalvarup amān diler erden **ḳamu** / Tevbe idüp didiler ki yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 992). [ḳamu,]*

Ẕikr olan vaṣlaları Ḫˇāce **ḳamu** / Ṣaḳlı ṭutardı ḳatında iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1110). [ḳamu,]*

Ṣubḥ vaḳtinde **ḳamu** cemʿ oldılar / Ḥˇāce'nüñ hep menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1120). [ḳamu,]*

Anlara digil **ḳamu** cemʿ olalar / Ne ḳadar zaḥmetse bunda geleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1337). [ḳamu,]*

Ṣordılar ḥāli **ḳamu** taḳrīr ider / İşidüp bunlar daḫı gör ki n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1339). [ḳamu,]*

Pes bu esnāda **ḳamu** ol cemʿ olan / Ol ulu cemʿiyyete cümle gelĕn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [ḳamu,]*

Dede Ġarḳın'uñ oġulları **ḳamu** / Āhū postı çün didiler işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1458). [ḳamu,]*

Ḳarye ḫalḳına olan ḥāli **ḳamu** / Ẕikr iderler cümlesini mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1576). [ḳamu,]*

Köylü ḫalḳından gelenler arayu / Arayu arayu yoruldı **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1587). [ḳamu,]*

Evliyāya ḥāli iʿlām itdiler / Ḥālini anuñ **ḳamu** iyitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2180). [ḳamu,]*

Ḳalḳup ol burçaḳ **ḳamu** ṭaġıldılar / Her biri bitdügi yire geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2323). [ḳamu,]*

Mülk-i Baġdād Müktefī'nüñdi **ḳamu** / Taḫt-ı ḥükmindeydi anuñ iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2376). [ḳamu,]*

Ḥayret el virüp **ḳamu** deng oldılar / Cān Baba'ya daḫı buyruḳ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2543). [ḳamu,]*

Naḳldür Tatar cemāʿati **ḳamu** / ʿAzm idincek yaylamaġa iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2652). [ḳamu,]*

İndi atdan Güreleş begler **ḳamu** / Sürdiler ḳademlerine cümle rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2772). [ḳamu,]*

Ḳılıcı añdur ki evren başını / Kesüben **ḳamu** bitüre işini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2826). [ḳamu,]*

Gördi sepetlerle sīb gitmiş **ḳamu** / Ġuṣṣaya batdı vü n'oldı ki diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3045). [ḳamu,]*

Ol çayuñ yuḳarısı aṣaġası / Heb **ḳamu** ne var-ısa ḳurbaġası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3108). [ḳamu,]*

Kendözini gördi Bĕyâmlu'da o / Yayılup ḳoyını da otlar **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3232). [ḳamu,]*

İttifāḳ idüp **ḳamu** oturdılar / Pes żamīrden böyle iş bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3340). [ḳamu,]*

Ḳudret-ile iḫtilām oldı **ḳamu** / Otuzı daḫı bularuñ iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3466). [ḳamu,]*

Oluban iclās otururken **ḳamu** / Ḳılur iken şevḳ-ıla tecellī rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3720). [ḳamu,]*

Çıḳıcaḳ raḫtın **ḳamu** ışmurladı / Bir inanduġı yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4053). [ḳamu,]*

Ġarḳ olmaġa **ḳamu** oldı ḳarīb / Böyle diyüp fikr ider cümle ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4100). [ḳamu,]*

Dökdiler ol buġdayı anda **ḳamu** / Yine abdāl reʾīse dönderdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4115). [ḳamu,]*

Ḫalvet öñinde **ḳamu** cemʿ oldılar / Çıḳdı Ḫūnkār seccādeye geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4558). [ḳamu,]*

Kendüye bu ḥāl **ḳamu** maʿlūm olur / Binüp eşegine Burhān'la gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5046). [ḳamu,]*

ʿAcz-ıla ḳalmış fürū-mānde **ḳamu** / Ḳolaçuḳ Ḫācīm iricek iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5048). [ḳamu,]*

İʿtiẕār idüp **ḳamu** irişdiler / Sīne-ṣāf olup **ḳamu** görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5084). [ḳamu,]*

İʿtiẕār idüp **ḳamu** irişdiler / Sīne-ṣāf olup **ḳamu** görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5084). [ḳamu,]*

Ḳorḳusından ditreşüp ṭurur **ḳamu** / Her ne ḥāl olup ve ne ḳılduġını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5209). [ḳamu,]*

İtmeyüp taṣdīḳ tekẕīb itdiler / Sözine anuñ **ḳamu** reyb itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5432). [ḳamu,]*

Oldı dünyā begleri anda ḳara saḫt / ʿĀḳıbet begler **ḳamu** tedbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5916). [ḳamu,]*

Didi gözci oluban itdüm naẓar / Şarḳ u ġarbuñ arasın gezdüm **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6138). [ḳamu,]*

Gördiler şofrada var yidi balıḳ / Yidi daḫı kirde varışmış **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6176). [ḳamu,]*

Ġāzī ʿOšmān'a **ḳamu** ḫaşm oldılar / Pes varup Sulṭān'a anı ḳovladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6299). [ḳamu,]*

Göñli ḳarardı bularuñ çün belūṭ / Cemʿ oluban bir yire düşmen **ḳamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6327). [ḳamu,]*

kamu: *"Bütün, her bir" anlamında belgisiz sıfat.*

Gördiler ʿAlī Baba biçer bile / Ṭañlayup bunlar **ḳamu** geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5437). [ḳamu,]*

kāmurān kaṣd-ı eyle-: *Amacına kavuşmayı istemek.*

Ḥācī Bektaş-ı Velī ḳuṭb-ı cihān / Eyledi bir vaḳt ḳaṣd-ı kāmurān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4463). [kāmurān ḳaṣd-ı eyle-, --di]*

kām-yāb: *İsteğine erişmiş, arzusuna nail olmuş, bahtiyar.*

İtdi ʿizzet birle semʿine ḫiṭāb / Ümmetüñden ḳuṭb ola hem **kām-yāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 135). [kām-yāb,]*

Çün duʿāyı böyle ḳıldı **kām-yāb** / Ḥaḳ duʿāsın ḳıldı ol dem müstecāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1039). [kām-yāb,]*

kām-yāb: *Far. İsteğine erişmiş, arzusuna ulaşmış.*

Bu ne bizdür didiler iy **kām-yāb** / Virdi Aḳça Ḳoca bu resme cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2340). [kām-yāb,]*

Dīdesinden keşf oldı çün ḥicāb / Gördüginden söyledi ol **kām-yāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2948). [kām-yāb,]*

Gelicek piş-rev ere iy **kām-yāb** / Dimedi didüklerin itdi ḥicāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5149). [kām-yāb,]*

Ṣaru İsmāʿīl irüp ṭutdı rikāb / Yüridi atı öñince **kām-yāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5661). [kām-yāb,]*

kan-: *İnanmak.*

Bu ḳadar işiyle daḫı **ḳanmaduḳ** / Ol faḳīrüñ sözine inanmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2622). [ḳanmaduḳ, --ma, --du, --k]*

kan-: *Bir arzusunu yeteri kadar karşılayıp tatmin olmak, yeterince haz alarak bir şeye doymak.*

Bir gicelik cevre ḳatlanmaz mısız / Varuban ol menzile **ḳanmaz** mısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2329). [ḳanmaz, -maz]*

kan: *İnsan ve hayvanların damarlarında dolaşan, böylece hücreleri besleyerek hayatın devamını sağlayan, plazma ve yuvarlardan meydana gelen kırmızı sıvı, dem, hûn.*

Çün Saʿīd ḳıldan görür ḳan aḳduġın / Ḳuru ḳıldan böyle **ḳanuñ** çıḳduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [ḳanuñ, -uñ]*

kan: *Hayati sıvı.*

Ol ḳadar **ḳanlar** döker yirde sipāh / Māhī gibi ḳanda yüzdi gökde māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [ḳanlar, -lar]*

kan: *(cevherlerin) kaynağı.*

Sözlerin işidicek Sulṭān Ḥācım / Ol vilāyet maḫzenine **kān** Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5096). [kān,]*

kan: *Damarlarda gezen kırmızı renkli canlılık sıvısı.*

Didi Ḫūnkār dökdügüm avcuma ṣu / Ṣu degül **ḳandur** görüñüz işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [ḳandur, -dur]*

kan: *Kan II hayati sıvı.*

Didi Ḫūnkār bu **ḳanı** eyle penāh / Ayaḳ altına dökilmekdür günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3833). [ḳanı, -ı]*

kan: *Hayatî sıvı II Kan.*

Nūre'dīn Ḫ˘āce'ye **ḳanı** gösterür / Dir dürüst olur mı āb-dest bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1841). [ḳanı, -ı]*

Dir Saʿīd'üm yirine ḳoġıl ḳılı / Ol **ḳanuñ** ṭutulması oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3421). [ḳanuñ, -ūn]*

kan: *(Far.) Menba, maden ocağı, hazine.*

Bir gün otururdı ol merd-i ʿazīz / Ol vilāyet **kānı** ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5397). [kānı, -ı]*

kan: *1. Vücuttaki kırmızı renkli sıvı,kan.*

Eyle bī-ḥadd itdiler ceng-i girān / Yiri leş baş ṭutdı vü gökleri **ḳan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 664). [ḳan,]*

Murteżā-veş ṣalduġınca ḫaşma tīġ / **Ḳan** buḫārı baġlar ıdı gökde mīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 668). [ḳan,]*

Var Bedaḫşān illerini açasın / Kāfirüñ **ḳanını** ḫāke ṣaçasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 730). [ḳanını, -ın, -ı]*

Dir dürüst degül durur illā meger / Maşrabaya **ḳan** geñlikden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1842). [ḳan,]*

Geñlik itmişdük bugün yolda şikār / Ḳaba andan ṭamlamış **ḳan** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1843). [ḳan,]*

Çünki Ḫunkār ṣuyı ḳoydı avcına / Avcı içinde hemān döndi **ḳana** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1840). [ḳana, -a]*

Ṭamdı yürekden yire üç ṭamla **ḳan** / Uṣṣı gitdi düşdi Saʿde'd-dīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3348). [ḳan,]*

Yüregüm ṣıḳdı ṭamar üç ṭamla **ḳan** / Gitdi uṣṣum düşmişem anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3359). [ḳan,]*

Gördiler üç ṭamla **ḳan** ṭammış ṭurur / Mollālar mecmūʿı ol ḳanı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3361). [ḳan,]*

Cehd iděrek bir ḳılın kesdi hemān / Lüʾle tek **ḳan** çıḳuban oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3418). [ḳan,]*

Çün Saʿīd ḳıldan görür **ḳan** aḳduġın / Ḳuru ḳıldan böyle ḳanuñ çıḳduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [ḳan,]*

Aḳmaz oldı **ḳan** ṭutuldı gördiler / Ḥayret-ile vālih olup ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3423). [ḳan,]*

Avcına ḳoyduġı dem şu gördi **ḳan** / Deñeyüp fikre batar ṭurdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [ḳan,]*

Didi Ḫūnkār ol ölen maʿşūm **ḳanı** / Yüri varuñ getürüñ didi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [ḳanı, -ı]*

Ḳan ıssı dir diyet **ḳan** almazam / Ḳanlaruma mālla rāżī olmazam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3925). [ḳan,]*

Öpdi andan atı ayaġın ḳodı baş / Dökdi andan gözlerinden **ḳanlu** yaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5667). [ḳanlu, -lu]*

Kāfiri ḳır müʾmini tālān ḳılur / Bir ḥarāmī başıdur ki **ḳan** içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6302). [ḳan,]*

Ḳılıcından **ḳan** ṭamar bir pehlivān / Ḥavf idüp ʿOšmān'a pes ṭaʿn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6329). [ḳan,]*

Baġrı başlu aḳıdur gözleri **ḳan** / Çünki ʿOšmān girdi sulṭān ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6334). [ḳan,]*

kan: *Hayati sıvı, kan.*

Girdi ṭoġan şekline döke **ḳanı** / Ḳınıġın ? sırṭın idüp açdı ḳanad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6109). [ḳanı, -ı]*

kan: *Kan, damarlardaki kırmızı renkli sıvı.*

Gördiler üç ṭamla ḳan ṭammış ṭurur / Mollālar mecmūʿı ol **ḳanı** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3361). [ḳanı, -ı]*

kan: *Bir gereksinimini, bir isteğini yeteri kadar karşılamış olmak, doymak.*

Uyḳusın yiñemedi yatdı yine / Yatayın bu leyki uyḳum dir **ḳana** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3049). [ḳana, -a]*

kan: *Nereye.*

Ḳılıcaḳ vaḳti hemīn gördük gider / Bilmezüz ḳandan gelür **ḳanda** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3691). [ḳanda, -da]*

kan: *Kanmak,inanmak.*

Ṣaru işidüp bu sözi ṭınmadı / Bu ḳadar güftāra hergiz **ḳanmadı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1969). [ḳanmadı, -ma, -dı]*

Ḫalḳı kim inandı kim inanmadı / Anuñ-ıla degmesi hem **ḳanmadı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4470). [ḳanmadı, -ma, -dı]*

kan: *Hayatî sıvı, kan.*

Tīġ Ḥaydar çeküben ki itdi ceng / **Ḳandan** oldı yir yüzi hep lāle-reng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 667). [ḳandan, -dan]*

kan: *Hayati sıvı, kan.*

Ol ḳadar ḳanlar döker yirde sipāh / Māhī gibi **ḳanda** yüzdi gökde māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [ḳanda, -da]*

kan: *Atardamar ve toplardamarların içinde dolaşarak hücrelerde özümleme, yadımlama görevlerini sağlayan plazma ve yuvarlardan oluşmuş kırmızı renkli sıvı.*

Ḳanı çıḳdı ol öküz döndi revān / Söyledi İciki'ye ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2865). [ḳanı, -ı]*

Kim o **ḳanı** da hemīn nūş eyleye / Nūş iděyin dir bunı da n'eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [ḳanı, -ı]*

İltdügüñ **ḳanı** da içdüñ mi didi / O ḥicābdan daḫı geçdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [ḳanı, -ı]*

kan ak-: *Kan akmak.*

Yidi yıldur çekmişem bend-i girān / Başımuz kel kel olup aḳardı ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 807). [ḳan aḳ-, --ar, --dı]*

kan ak: *Aşığın gözlerinden çok ağlamaktan ötürü gözyaşı yerine kan akması.*

Göñlüm aldı bir perī-rū ol zamān / Bunı diyüp gözlerinden ḳan aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 349). [ḳan aḳ, --ar]*

kan dök-: *Kanlı gözyaşları dökmek ‖ çok üzülmek.*

Gözlerinden yaş yirine dökdi ḳan / Bildi düşmān birikip ḳılmış nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6313). [ḳan dök-, -di]*

kan ısları: *Kan sahipleri II.Kanlılar (Öldürülen kişinin yakınları).*

Bu yaña **ḳan ısları** yügürdiler / Zārī vü feryād iděrek irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3899). [ḳan ısları,]*

kan ısı: *Öldürülen birinin ailesine öldüren kişinin ve ailesinin ödedikleri para, mal vs.*

Diyetin ḳan ıssınuñ da vireyin / Ḳapu baca ḫizmetini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3924). [ḳan ıssı, --nuñ]*

Ḳan ıssı dir diyet ḳan almazam / Ḳanlaruma mālla rāżī olmazam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3925). [ḳan ıssı,]*

ḳan it-: *Kan etmek, öldürmek, kan dökmek.*

Yollar aluban başardı kārvān / İtmiş-idi niçe niçe dürlü ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3117). [ḳan it-, --miş, --idi]*

ḳan kaşan-: *Kan işeyecek kadar korkmak.*

Ḳorḳusından ejderüñ hem ol eşek / Ḳan ḳaşandı anda inan ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5198). [ḳan ḳaşan-,]*

Ḳan ḳaşanmışdur eşek de gördi hem / Burhān'a remz eyledi ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5206). [ḳan ḳaşan-,]*

ḳan ol-: *Kan olmak, kan gibi olmak.*

Mollā gördi ḳan olmış ol daḫı / Birine daḫı buyurdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3565). [ḳan ol-, --mış]*

O daḫı gĕtürdigi şu ḳan olur / Bu işe Mollā ḳatı ḫayrān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3566). [ḳan ol-, --ur]*

ḳanāʿat: *Elindekiyle yetinme, kısmetine razı olma.*

Dir olara ol şāh-ı ḳuṭb-ı cihān / Var **ḳanāʿatüm** bu dem bozmam ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1751). [ḳanāʿatüm, -üm]*

ḳanad: *Kanat, uçma organı.*

Hep vilāyet **ḳanadını** yayalum / ʿArşa dek yollarını baġlayalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1290). [ḳanadını, -ı, -n, -ı]*

Pes vilāyet **ḳanadını** açdılar / Melekūtdan ʿarşa degin geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1292). [ḳanadını, -ı, -n, -ı]*

ḳanad aç-: *Kanat açmak, uçmaya yeltenmek.*

Bir yeşil ḳuş şekline ḍefʿī girür / Didi bism'illāh ḳanadını açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6084). [ḳanad aç-, -ar]*

Girdi ṭoġan şekline döke ḳanı / Ḳınıġın ? sırṭın idüp açdı ḳanad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6109). [ḳanad aç-, -dı]*

ḳanadını aç-: *Kanatlanmak, uçmak.*

Ḫalḳa ḳarşu ol ḳanadını açar / Şol Ḫorāsān mülkine ḳarşu uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1056). [ḳanadını aç-, --ar]*

kanat: *Kapı, pencere, dolap gibi dikine açılıp kapanan şeylerin kapağı.*

Bir yüce köşkdür müretteb yapusı / Hem iki **ḳanatlu** yüce ḳapusı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4119). [ḳanatlu, -lu]*

kanat: *Mec. Destek, dayanak.*

Bir ḫalīfe hem Ḫıż ı r Ṣāmut durur / Ḫāżıʿ u ḫāṣiʿ Ḥaḳ'a **ḳanat** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5466). [ḳanat,]*

ḳanat aç-: *Kanat açmak II Uçmaya yeltenmek.*

Çün gögercin oluban ḳanat açar / Gökyüzinde ṭuruban pervāz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5978). [ḳanat aç-, -ar]*

ḳanatlı: *Kanatlı.*

Daḫı ardınca olur ol ṭaş revān / Şol **ḳanatlı** ḳuş gibi gider i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [ḳanatlı,]*

kanber: *Hazret-i Ali Keremullâhu vech efendimiz hazretlerinin kölesidir.*

Murteżā'dan erlik istedi ʿavām / **Ḳanber'e** didi getür şofra ṭaʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5548). [ḳanber'e, -'e]*

kança: *Nereye?.*

Ġayb olur hīç bilmezem **ḳanca** varur / Oldı maʿlūm ere gör ně buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3673). [ḳanca,]*

kança: *Birçok, nice.*

Kimler idi **ḳanca** vardı n'oldılar / Didi Bektaş diyeyin kimler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6638). [ḳanca,]*

kançaru: *Nereye, ne tarafa.*

Bulavuz biz anı kim itmiş durur / Etin alup **ḳancaru** gitmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [ḳancaru,]*

Sürüben irişdi şol dem bunlara / Şordı **ḳancaru** gidersiz anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3623). [ḳancaru,]*

kancık: *Hîlekâr dönek, sözünde durmayan, kalleş.*

Dir o **ḳancıġuñ** ki ḳırḳ yıldur tamām / Çekerüz cevrini biz iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [ḳancıġuñ, --uñ]*

kand: *Ar. Şeker; şeker kamışının donmuş usaresi.*

Bu sözi naḳl eyleyen böyle didi / Sükkerī ḥalvā mišāllü **ḳand** yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5426). [ḳand,]*

kand: *Kaynatılmış şeker kamışının özü.*

Ṣuḥf-ı maʿnādan nebāt aç **ḳand** yigil / Aç meʿānī defterin andan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3293). [ḳand,]*

ḳanda: *Nerede.*

Pes tefaḫḫuṣ eyleyüp ardınca olur / **Ḳandayıduġını** ol putuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2690). [ḳandayıduġını, --y, --ı, --duġ, --ını]*

ḳanda: *Neredeydin.*

Didiler biz görmedük dĕmin seni / Di bize **ḳanda-y-ıduñ** dĕmin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5438). [ḳanda-y-ıduñ, --y, --ıd, -uñ]*

kanda: *Nerede, nereye?.*

İz ider ayaġı **ḳanda** kim baṣar / İşbu nevʿ-ile çıḳar bir ān ḥiṣār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [ḳanda,]*

kanda: *"Hani, nerede" anlamlarında soru zarfı.*

Didi **ḳanda** Rūm **ḳanda** Hind ili / Kim beni bunda yitürdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [ḳanda,]*

At ʿaṣāñı **ḳanda** düşer-ise ol / Yurduñ oldur varubanı anda ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4876). [ḳanda,]*

Vardı Ḳolaçuḳ Ḥācım tīz bunlara / **Ḳanda** gidersiz baña diñ ne yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5117). [ḳanda,]*

Ḳalḳdı yirinden Ḥācım ṭurdı örü / Didiler **ḳanda** gider ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5236). [ḳanda,]*

kanda: *"Nerede, nasıl" anlamlarına gelen soru zarfı.*

Tekye ḫalḳı gözleyüp görmez eri / **Ḳanda** gitdi ola dir ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [ḳanda,]*

Her ne dirseñ ṭutaram baş üstine / **Ḳanda** gidem ben ṭurup ṭaş üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 792). [ḳanda,]*

Ḳanda kāfir ili varsa gitdi ol / **Ḳanda** münkir ḫalḳ var-ısa yutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [ḳanda,]*

Ḳanda varsañ varlıġımuz biledür / Sen bahāne ol er işin ḳıla dur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [ḳanda,]*

kanda: *"Nerede" soru zamiri.*

Ḳanda var bir ʿilm ehli ṣoylañuz / Her kemāl içinde ol kāmil ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6618). [ḳanda,]*

Ḳanda buldı yimedin saʿyinde renc / Aġız açup didi Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6717). [ḳanda,]*

Ḳanda kāfir ili varsa gitdi ol / **Ḳanda** münkir ḫalḳ var-ısa yutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [ḳanda,]*

Bize bir dīv virdi tā ḫizmet ide / **Ḳanda** emr idersevüz anda gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1398). [ḳanda,]*

Dört oġlı var-ıdı kim her biri / **Ḳanda** varsa bellü olmışdı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1644). [ḳanda,]*

Sĕni **ḳanda** bulur ısaḳ dutavuz / Ḳurı güne ḳoyup esīr iltevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1865). [ḳanda,]*

Ḳanda varsa putları giderdiler / Oda yaḳubanı terkin urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2720). [ḳanda,]*

Didi seccādeye gitgil ilerü / **Ḳanda** ṣaldı-y-ısa er gitgil yürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2788). [ḳanda,]*

Ḳanda girür ele siz de görseñüz / Siz de anuñ sırrına bir irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [ḳanda,]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi didügüñ er / **Ḳanda** olur dir maḳāmı vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3322). [ḳanda,]*

Er murād-baḫşdur baḫīl olmaz hiç er / **Ḳanda** cūmerd var-ısa anda hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3746). [ḳanda,]*

Ḳanda girür ele bir buña mišāl / Ḳuvvet ehli bir cüvān-baḫt ber-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4314). [ḳanda,]*

Ḳanda girür ele bir böyle yigit / İʿtibār itme tekūra bir pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4323). [ḳanda,]*

Kanda varsañ nuṣret-ile gelesin / Varduġuñ yaġıyı ḍarbī alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4402). [kanda,]*

Didi **ḳanda** Rūm **ḳanda** Hind ili / Kim beni bunda yitürdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [ḳanda,]*

Ḳanda kim kendüñi ḳalḳup bulasın / Yurduñ ol durur muḥaḳḳaḳ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5277). [ḳanda,]*

Bilmezem ki **ḳanda** gitdi işbu er / Ṣundı bişi tepsisin ḫ̄āce aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [ḳanda,]*

kanda: *"Nerede?" soru zamiri.*

Feṯḥ ü nuṣret hem saña yoldaş ola / **Ḳanda** varursañ erenler iş ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4401). [ḳanda,]*

kanda: *Nerede anlamında soru zamiri.*

Bildi çün kim Ḳuṭb-ı Dīn'i **ḳandadur** / Ol maġāra içre ḥabs efgendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 768). [ḳandadur, -dur]*

ḳanda kim: *Nerede ki.*

Geldi Baġdad şehrine oldı nihān / **Ḳanda kim** görür idi ol bir abdāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5918). [ḳanda kim,]*

ḳandan: *Neden, nereden.*

Dir ḳayınanası Fāṭma'ya digil / Böyle çoḳluḳ yaġ **ḳandan** söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1706). [ḳandan,]*

İdrīs eydür ḳomaduḳ biz ḥod çırāḳ / **Ḳandan** oldı işbu aydınlıġa baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [ḳandan,]*

Sen bugün evden gidüp sürdüñ ḳoyun / **Ḳandan** oldı saña bu resme oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [ḳandan,]*

Ḳılıcaḳ vaḳti hemīn gördük gider / Bilmezüz **ḳandan** gelür ḳanda gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3691). [ḳandan,]*

kandan: *Nereden? nasıl?.*

Cümle gelüp pāyine yüz sürdiler / Didiler kim meşrebüñ **ḳandan** digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6727). [ḳandan,]*

ḳandan gelür ḳanda gider: *"Nereden gelip nereye gidersin" anlamında bir deyim.*

Ṣor aña **ḳandan gelür ḳanda gider** / Ḥādim inüp vardı anuñ ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 278). [ḳandan gelür ḳanda gider, --ür/-er]*

kandayidügin: *Nerede olduğunu.*

Dir bir cāsūs hemān Otman Beg'e / **Ḳandayidügin** bilüp didi bege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4301). [ḳandayidügin,]*

kanda-y-ısa: *Neredeyse.*

Siḥre ḥaml idüp didi dervīş işit / Ḳolayuñ **ḳanda-y-ısa** var anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1847). [ḳanda-y-ısa,]*

kand-i mıṣrī: *Mısrî'nin şekeri.*

Dile gel açġıl meʿānī defterin / Ezüp andan **ḳand-i Mıṣrī** sükkerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4666). [ḳand-i mıṣrī,]*

kand-i nebāt: *Şeker gibi tatlı // Beyaz şeker.*

Ḫˇāce'de çoḳdur ʿacāyib menḳabāt / Vaṣfı çün şehd ü şeker **ḳand-i nebāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1095). [ḳand-i nebāt,]*

kānı: *(cevherlerin) kaynağı.*

Dir kerem **kānı** mürüvvet maʿdeni / Himmet eyle ḳıl naẓar eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2450). [kānı,]*

kānı: *(Far.) Menba, maden ocağı, hazine.*

Böyle diyüp girü döndi ol ʿazīz / Ol vilāyet **kānı** ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [kānı,]*

Bil biri de hem Mucur Seydīsi'dür / Ol kerem **kānı** erenler ḫāṣıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5443). [kānı,]*

kānı: *"Hani / nerede" şikâyetlenme sözü.*

Ḳanı dervīş diyü eylědi suʾāl / Sen n'idersin dervīşi bu ne melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3351). [ḳanı,]*

Ḳayṣeri begi işidicek bunı / Yoḳ mıdur dir gevdemüñ başı **ḳanı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3968). [ḳanı,]*

İndi eşekden hemīn Sulṭān Ḥācım / Ol kerāmet **kānı** ol ʿummān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5196). [kānı,]*

Tepsi **ḳanı** diyüběni ṣordı ol / Didi ḫōcam tepsiyi ṣaḳladı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5954). [ḳanı,]*

Ḳara İmīrza geldi tā ki gördiler / **Ḳanı** ʿOšmān diyüben ṣorınca ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6390). [ḳanı,]*

kanı aḳ: *Bedenden kanların sızması.*

Başı kel kel oluban aḳar ḳanı / Kendünüñ de az ḳala çıḳa cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 773). [ḳanı aḳ,]*

kān-ı cūd: *Cömertlik ocağı, menbaı.*

Çün özini işidüp ol **kān-ı cūd** / Bıçaġını urdı ol ṭaş üzre zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2130). [kān-ı cūd,]*

Etegin açubanı ol **kān-ı cūd** / Nesne bunlardan tevaḳḳuʿ ḳıldı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2147). [kān-ı cūd,]*

Seyr iderken nā-gehān ol **kān-ı cūd** / Uġradı Aḳça Ḳoca evine zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2291). [kān-ı cūd,]*

Dönüben Ṣaru'ya dir ol **kān-ı cūd** / Bu ṣoña geldi vü aḳdı bunda zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [kān-ı cūd,]*

Oturur ṣoḥbetde hem ol **kān-ı cūd** / Ol müfettiş ḳāḍısı kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2997). [kān-ı cūd,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy **kān-ı cūd** / İdebilürseñ eyüdür didi zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3002). [kān-ı cūd,]*

Didiler Ḫūnkār'a kim iy **kān-ı cūd** / İy muʿazzez muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4031). [kān-ı cūd,]*

Diyicek bu nefesi ol **kān-ı cūd** / Ol mükerrem muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4247). [kān-ı cūd,]*

Pādişāha didiler iy **kān-ı cūd** / İy mürüvvet maʿdeni kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4316). [kān-ı cūd,]*

kān-ı cūd: *Cömertlik kaynağı.*

Her ne kim didi-y-ise ol **kān-ı cūd** / Eyle ḳıldılar ḳamusın eyle zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4505). [kān-ı cūd,]*

İşidüben sözlerin ol **kān-ı cūd** / Maḳṣūduñ üzre didi varmadı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4549). [kān-ı cūd,]*

İʿtikāf idüp ḳılur anda ḳuʿūd / Ḥażret-i Ḫūnkār daḫı ol **kān-ı cūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4552). [kān-ı cūd,]*

kān-ı elṭāf-ı kemāl: *Olgunluk ve güzellikler kaynağı.*

Naḳldür ol **kān-ı elṭāf-ı kemāl** / Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2951). [kān-ı elṭāf-ı kemāl,]*

kān-ı elṭāf-ı kerem: *İyilik, güzellik ve cömertliğin kaynağı.*

Didiler iy **kān-ı elṭāf-ı kerem** / Bu nebī üstinde sizüñ-ile hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1244). [kān-ı elṭāf-ı kerem,]*

Didiler iy **kān-ı elṭāf-ı kerem** / İy vilāyet maʿdeni faḫru'l-ümem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1361). [kān-ı elṭāf-ı kerem,]*

Naḳldür iy **kān-ı elṭāf-ı kerem** / Ol veliyy-i muḳtedā vü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1425). [kān-ı elṭāf-ı kerem,]*

Naḳldür ol **kān-ı elṭāf-ı kerem** / Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1591). [kān-ı elṭāf-ı kerem,]*

Didiler iy **kān-ı elṭāf-ı kerem** / Bendeñüz menziline baṣsañ ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1747). [kān-ı elṭāf-ı kerem,]*

Didiler iy **kān-ı elṭāf-ı kerem** / İy veliyyullāh ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1768). [kān-ı elṭāf-ı kerem,]*

Naḳldür ol **kān-ı elṭāf-ı kerem** / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2822). [kān-ı elṭāf-ı kerem,]*

Naḳldür ol **kān-ı elṭāf-ı kerem** / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2990). [kān-ı elṭāf-ı kerem,]*

kān-ı kerem: *Kerem, bağış kaynağı.*

Ḥācī Ṭuñrul didi ey **kān-ı kerem** / Ne ḳadar bizden gelürse dişi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1333). [kān-ı kerem,]*

Gĕçüběni andan ol **kān-ı kerem** / Ürgüb iline varur ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1541). [kān-ı kerem,]*

Dir Güherdaş aña iy **kān-ı kerem** / Olmazuz biz sizsüzin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1660). [kān-ı kerem,]*

Āteşi ḳırḳ kez ṭolanup ṭurdı hem / Çıḳarup ḫırḳasın ol **kān-ı kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2229). [kān-ı kerem,]*

Didi Aḳça Ḳoca iy **kān-ı kerem** / Luṭfuñuzdur kim idersiz böyle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2313). [kān-ı kerem,]*

Naḳldür bir vaḳt ol **kān-ı kerem** / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2352). [kān-ı kerem,]*

Didiler Ḫūnkār'a iy **kān-ı kerem** / İy vilāyetle ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3900). [kān-ı kerem,]*

Ḳaldurıcaḳ başın ol **kān-ı kerem** / Ol veliyyullāh vücūd-ı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4028). [kān-ı kerem,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ iy **kān-ı kerem** / Bir ulu ḫalīfesi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4970). [kān-ı kerem,]*

Ol Cemāl Seydī ʿazīz ü muḥterem / Ḳaragölcük'deydi ol **kān-ı kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5317). [kān-ı kerem,]*

kān-ı kerem: *Cömertlik kaynağı.*

Bir gün oturmışdı ol **kān-ı kerem** / Ol veliyyullāh ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4021). [kān-ı kerem,]*

Dönüben didiler iy **kān-ı kerem** / İy vücūdı pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5085). [kān-ı kerem,]*

kān-ı kerem: *Kerem, bağış kaynağı. (Musa-yı Sani).*

Ehl-i beytine daḫı n'eylědiler / Bunı diyüběni ol **kān-ı kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 305). [kān-ı kerem,]*

kān-ı mürvet: *İnsanlık kaynağı.*

Orada oturdı Ḫūnkār ḥażreti / Gör n'ider ol luṭf kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1442). [kān-ı mürvet, --i]*

kān-ı mürveti: *İnsanlık kaynağı.*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Dir bulara gör o **kān-ı mürveti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2155). [kān-ı mürveti, --i]*

kankı: *Hangi.*

Ḳanḳısın indüreyin baḳ yuḳaru / Yuḳaruya baḳdı andan çün Ṣaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2021). [ḳanḳısın, -sı, -n]*

kanḳı: *"Hangi" soru sıfatı.*

Ḳanḳı çilleyi çekersiz söyleñüz / Ḳaṣduñuz ne bize maʿlūm eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1247). [ḳanḳı,]*

Ḳanḳı ʿavretüñ ki ehli olmaya / Hergiz andan oġlan u ḳız gelmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2165). [ḳanḳı,]*

Gelecegi remzin aña bildürür / Daḫı gelecegi **ḳanḳı** yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4897). [ḳanḳı,]*

Ḫātırından geçdi yā Rab ben ḳula / Gönderür ben ḳulı **ḳanḳı** menzile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5398). [ḳanḳı,]*

kanḳımuz: *Hangimizin anlamında soru zamiri.*

Bilelüm **ḳanḳımuzuñ** dīni ḳavī / Hiç ḳayıḳmaġıl girü ḳılma revī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2562). [ḳanḳımuzuñ, --uñ]*

kanḳu: *Hangi.*

Ḳanḳuñuz tābūtı içinde olam / Ben bilürem anı eyle ben ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2890). [ḳanḳuñuz, --ñuz]*

ḳanlar: *Kan. II Can.*

Ḳan ıssı dir diyet ḳan almazam / **Ḳanlaruma** mālla rāżī olmazam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3925). [ḳanlaruma, --um, --a]*

ḳanlarını dök-: *Kanını dökmek. II. Öldürmek.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar gerçi ider ceng-i cihān / Dökdi düşmān ḳanlarını aldı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 665). [ḳanlarını dök-, --di]*

ḳanlu: *Kanlı katil.*

Gel benüm **ḳanlumı** tek eyle ḳışāş / Boġazından gözüme ḳarşu dir aş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3927). [ḳanlumı, -mı]*

ḳanumuz dök: *Kanımızı dökme. II. Canımızı alma.*

Didiler ki iy tekūr u banumuz / ʿĀcizüz bu işde dökme ḳanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 910). [ḳanumuz dök, --me]*

kānūn: *Âdet, kural.*

Maʿnāsın **ḳanuñ** ṣorarsın bu ne söz / Ḫˇāce eydür Ḥācī Bektaş aç gözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5895). [ḳanuñ,]*

k’anuñ: *"...ki onun".*

Gelüben başı üzre dikildi ʿalem / **K’anuñ** ıla oldı ümmet muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1161). [k’anuñ,]*

kapa: *Kapatmak.*

Ḳazana ḳoyup ṣuyı pür eyledüm / Ḳapaġın **ḳapayuban** gör n’eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2616). [ḳapayuban, --y, --uban]*

Ḳapusını **ḳapadılar** emr ider / Ol vilāyet ehlini gör kim n’ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4506). [ḳapadılar, --dı, --lar]*

kapaġ: *Her türlü kap kacak, kutu, sandık vb. lerini kapamaya, örtmeye yarayan nesne.*

Ḳazanuñ çevre yanına ṭurdılar / Emr ider ḫan **ḳapaġın** ḳaldurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2541). [ḳapaġın, -ı(n)]*

Ḳazana ḳoyup ṣuyı pür eyledüm / **Ḳapaġın** ḳapayuban gör n’eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2616). [ḳapaġın, -ı(n)]*

kapu-: *(padişah/sevgili) kapısı ‖ makam, huzur, dergah.*

Ḥācī Bektaş’ı Ḥıż ı r irşād ider / Tekyenüñ **ḳapusına** ol şāh ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 718). [ḳapusına, -(s)ı, -(n)a]*

kapu: *(padişah/sevgili) kapısı ‖ makam, huzur.*

Dünle sulṭān işigine ʿazm ider / Varuban ḫan **ḳapusında** gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2419). [ḳapusında, -(s)ı, -(n)da]*

kapu: *Kapı.*

Ḳapuñuza hū dise añsa Allāh pes / Ḳomañuz ki gide maḥrūm eli boş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [ḳapuñuza, -ñuza]*

kapu: *Kapı II Makam, huzur.*

Yidi ḳat gökler **ḳapusından** giçer / Her gögüñ ḳapucısı ḳapu açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 118). [ḳapusından, -sından]*

Ḫalvetüñ **ḳapusını** berkitdi ol / Ḳapu öñinde aġlayup yas ṭutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5623). [ḳapusını, -sını]*

Çılbırından göndere bağlar atı / Vardı ḫalvet **ḳapusuna** ḫażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5640). [ḳapusuna, -suñ, -a]*

Ḫalvetine girdi erle İsmāʿīl / Bekledi biñ bir eren **ḳapuyı** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5643). [ḳapuyı, -yı]*

Geldi tekye **ḳapusuna** yitdi er / Ḫʿāce Ahmed Yesevī'ye oldı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6016). [ḳapusuna, -suñ, -a]*

Çıḳdı tekye **ḳapusundan** ṭaşra i yār / Gördi ʿOšmān ḫażretin zencīr-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6363). [ḳapusundan, -sundan]*

kapu: *1. Bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan duvar veya bölme açıklığı. 2. Bu açıklıktaki açılıp kapanan kanat.*

Baş aşaġa ṣaluban oturdılar / Bir kişi nā-gāh **ḳapudan** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1144). [ḳapudan, -dan]*

Ṭoġrı evine olur andan revān / Çün **ḳapudan** içerü girdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1494). [ḳapudan, -dan]*

Ḳapuyı muḥkem ḳılup ṭaşra çıḳuñ / Çille Ṭaġı cānibine siz baḳuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5528). [ḳapuyı, -yı]*

Defʿī ṭurup **ḳapudan** ṭaşra çıḳar / Ḳoca ḳoca görişüp ḫālin ṣorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5982). [ḳapudan, -dan]*

Ḳara İmīrza nice bile mīr-ile / **Ḳapudan** ʿOšmān girince hem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6364). [ḳapudan, -dan]*

kapu: *Bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan bölüm.*

İrdi meydān **ḳapusına** çünki ḳul / Begine ne ḫāl gelmiş gördi ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [ḳapusına, -(s)ı, -(n)a, -]*

kapu: *Bir mekanın giriş yeri.*

Çıḳdı andan **ḳapudan** ṭaşra o dem / Baḳ gör imdi n'eyler ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [ḳapudan, -dan]*

Girdiler ġarbī **ḳapudan** mescide / İdeler tā cumʿa namāzın edā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3977). [ḳapudan, -dan]*

Bir **ḳapudan** içerü abdāl girür / Çıḳdı eglenměyüben abdāl görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4137). [ḳapudan, -dan]*

kapu: *Bir yere girilip çıkılırken içinden geçilen yer.*

İdrīs eydür Fāṭıma'ya ṭur örü / **Ḳapuyı** aç ilk sen gir içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1739). [ḳapuyı, -(y)ı]*

Ḳapuyı açubanı İdrīs girür / Fāṭıma da anuñ ardınca yürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1742). [ḳapuyı, -(y)ı]*

Çünki ṣavdı anları ṭurdı örü / **Ḳapuyı** bekitdi girdi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3274). [ḳapuyı, -(y)ı]*

ḳapu: *Eşik, huzur, makam.*

Uşda geldi **ḳapuya** didiler er / Ṭuruban seccādeden hem evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6017). [ḳapuya, -y, -a]*

Ṣan mürīd oldı gider şeyḫ ḥizmete / **Ḳapuya** varınca Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6019). [ḳapuya, -y, -a]*

Ḳapuya baḳup gözedürdi yolı / Didi abdāllara eyleñ tiz yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6358). [ḳapuya, -y, -a]*

kapu: *Bir yere girilip çıkılırken içinden geçilen yer.*

Girü dönüp ol maġāraya varur / **Ḳapusından** sürtüp içerü girür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1761). [ḳapusından, -(s)ı, -(n)dan]*

Beg de meydān **ḳapusına** irişür / Ḳırḳ mülebbes beg yigit geldi görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [ḳapusına, -(s)ı, -(n)a, -]*

Beg daḫı şarḳī **ḳapusından** hemīn / Cāmiʿe girdi işit iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3978). [ḳapusından, -(s)ı, -(n)dan]*

kapu: *Bir yere girilip çıkılırken içinden geçilen yer.*

Geldi **ḳapu** yarığından içerü / Pes naẓar ṣalduḳda varup ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1730). [ḳapu,]*

Bir **ḳapu** oldı ʿayān açup girür / Ḫoş laṭīf miḥrāb-ıla mescid görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3277). [ḳapu,]*

Ḳapusını ḳapadılar emr ider / Ol vilāyet ehlini gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4506). [ḳapusını, -sını]*

ḳapu: *Bir mekanın dışı, dışarı.*

Gine geçdi **ḳapuya** ol pāk-bāz / Ṣafā naẕarla duʿā itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1180). [ḳapuya, -(y)a]*

Ulu Abdāl'a Kiçi Abdāl'a dir / Siz **ḳapuya** ṭolanuñ eyleñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2800). [ḳapuya, -(y)a]*

Siz **ḳapuya** ṭolanuñ biz görelüm / İşbu sırruñ ġavrine dir irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2805). [ḳapuya, -(y)a]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl gitdiler / **Ḳapuya** ṭolanmaġa ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2806). [ḳapuya, -(y)a]*

Ḳapuya el urdı b'ismillāh diyü / Nālişiyle Ḥaḳḳ'a yā Allāh diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5242). [ḳapuya, -(y)a]*

kapu: *"Kapı" || Huzur, makam.*

Ol **ḳapu** açıldı girdi içerü / Ḳız yataġından yaña vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5243). [ḳapu,]*

Ol kişinüñ **ḳapusı** öñine çün / Yitüben ol dem gelür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [ḳapusı, -(s)ı]*

Ne ḳadar var-ısa muḥible mürīd / Daʿvet idüp **ḳapuña** getür becid *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5559). [ḳapuña, -(ñ)a]*

İndi atdan **ḳapu** öñinde hemān / Ṣançdı gönderin de yire ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5639). [ḳapu,]*

Tābūt içre ḳoyuban götürdiler / **Ḳapu** öñine ẕikr-ile gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5650). [ḳapu,]*

Gerçi vardur ṣehv-ile bī-ḥad ṣuçum / ʿAfv it aġardı **ḳapuñda** işbu ṣaçum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5692). [ḳapuñda, -ñ, -da]*

Tekye **ḳapusına** irüp ol hümām / Virdi işāretle erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5636). [ḳapusına, -s, -ı, -n, -a]*

Ḳopdı ġavġā **ḳapu** öñinde bī-sebeb / Ṣaru İsmāʿīl efendim iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6362). [ḳapu,]*

Ḳırḳ yigitle **ḳapusına** yitüre / Gönderür Erṭuñrul'a ḥükm-i sinān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6307). [ḳapusına, -s, -ı, -n, -a]*

kapu: *Bir mekanın giriş çıkış yeri.*

Ḳapuya ṭoġrı revān olup aḳar / Hem dibinde bitmiş iki dip susam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6683). [ḳapuya, -y, -a]*

Çün namāzın er daḫı acır ḳılur / **Ḳapuya** ḳarşu ṭurup biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6164). [ḳapuya, -y, -a]*

ḳapu: *Bir yere girilip çıkılırken içinden geçilen yer.*

Bir yüce köşkdür müretteb yapusı / Hem iki ḳanatlu yüce **ḳapusı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4119). [ḳapusı, -sı]*

Emr ider açıldı çün ev **ḳapusı** / Gördiler dirilmiş anuñ hepisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4509). [ḳapusı, -sı]*

kapu aç-: *Kapının açılması.*

Yidi ḳat gökler ḳapusından giçer / Her gögüñ ḳapucısı ḳapu açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 118). [ḳapu aç-, --ar]*

ḳapu baca: *Kapı baca II.Her yer.*

Diyetin ḳan ıssınuñ da vireyin / **Ḳapu baca** ḫizmetini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3924). [ḳapu baca,]*

ḳapu öñinde: *Eşik.*

Ḫalvetüñ ḳapusını berkitdi ol / **Ḳapu öñinde** aġlayup yas ṭutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5623). [ḳapu öñinde,]*

kapucı: *Hizmetçi, bekçi.*

Alubanı ol putı ṭaşra çıḳar / **Ḳapucılar** da yügürdiler nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2696). [ḳapucılar,]*

kapucı: *Kapıcı; bekçi.*

Didi **ḳapucılara** kim tīz ṭuruñ / Ay ṭutulduġın ḫana ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2420). [ḳapucılara, --lar, --a]*

kapucı: *Kapıcı, bir yere ait kapıyı beklemekle görevli olan.*

Yidi ḳat gökler ḳapusından giçer / Her gögüñ **ḳapucısı** ḳapu açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 118). [ḳapucısı, -sı]*

kapucı: *Kapıcı, bir yere ait kapıyı beklemekle görevli olan.*

Ḳapucıları ḳıġıruban ṣorar / Bu ne ġavġādur şar içre vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2427). [ḳapucıları, -lar, -ı]*

kapuda: *Bir mekanın giriş yeri.*

İtdi alḳış dil açup ḫażretine / İtdi elif ḳaddini **ḳapuda** lām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6335). [ḳapuda,]*

ḳapusıdur: *Bir yere girilip çıkılırken içinden geçilen yer.*

Birligine şāhdur v'allāh adı / Bā Ḥaḳ'uñ **ḳapusıdur** añla ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5898). [ḳapusıdur, -sıdur]*

ḳapusında: *"Kapı" || Huzur, makam.*

Müddet-ile şāh ḳatına yitdi çün / Baġlayuban şāh **ḳapusında** atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6325). [ḳapusında,]*

ḳapuya gel-: *Kapıya gelmek, huzura gelmek.*

Geldi dirler arslāna olmış süvār / Ḫoş yaḳın geldi ḳapuya ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6216). [ḳapuya gel-, -di]*

kar: *Bir yağış türü.*

Yir yüzi **ḳar** yoḳ aġaçda bir varaḳ / Nice elma indürem bu söze baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [ḳar,]*

kar: *Karmak, karıştırmak.*

Gördi kim balçıḳ **ḳarardı** bir kişi / Balçıḳ ayaḳlamaġ ıdı işi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [ḳarardı, -ar, -dı]*

kar: *İş, çalışma, uğraşı, meşgale.*

Ṣaru İsmāʿīl ki ibrīḳdārıdur / Kim bu ḫizmet ol ʿazīzüñ **kārıdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4563). [kārıdur, -ı, -dur]*

kar: *Amel. fiil. fayda. kazanç.*

Köşk içi şöyle maḳāmı key şerīf / Ḫoş fuṣūṣ **kārı** münaḳḳaşdur laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [kārı, -ı]*

kar: *Kar; atmosferdeki su buharının yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne beyaz ve hafif billurlar biçiminde donarak düşen su buharı.*

Ḳış güni vir daḫı hem **ḳarı** didi / Gör bu remzi ne belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [ḳarı, -ı]*

kar: *Yağış türü, kar.*

Didiler bu yüce yirdür key fużūl / Yaġmurı **ḳarı** şovuġı ḳatı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [ḳarı, -ı]*

kar: *(Fars.) Bir iş sonucunda elde edilen fayda, çıkar.*

Oldı dünyā begleri anda **ḳara** saḫt / ʿĀḳıbet begler ḳamu tedbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5916). [ḳara, -a]*

İnöñi'nde Erṭuñrul'a yitdiler / Atları **ḳara** ḳoyuban ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6311). [ḳara, -a]*

kar: *(Fars.) Bir iş sonucunda elde edilen fayda, çıkar.*

Ölçer idi ʿādet olmışdı o **kār** / Gine ʿādet üzre köyli her ne var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2141). [kār,]*

Dāsitān oldı ol ilde işbu **kār** / Ol diyārda buldı ġayet iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [kār,]*

ḳar: *Amel, davranış, iş, fiil, eylem.*

Ġayb olur abdāl gider **kārına** / Geldük imdi biz reʾīs aḫbārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4151). [kārına, -ı, -n, -a]*

kār eyle: *Etki etmek.*

Baña uyup şeyḫ ṭutar mısız beni / Didiler ger sen iděsin eyle kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6738). [kār eyle,]*

kār it-: *Tesir etmek, etki etmek.*

Biz aña bulımazuz hergiz ẓafer / Ḳuṭb-ı ʿālemdür aña kim kār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 912). [kār it-, --er]*

İtmişüz biz didi küstāḫāne kār / Atdı elinden yabāna düşdi mār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2975). [kār it-, --miş, --üz]*

kār it-: *Karlı olmak, çok soğuk olmak.*

Gice ṣovuḳ kār iderdi key ḳatı / Gündüzin gün ısısınuñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 679). [kār it-, --er, --di]*

ḳara: *Kara.*

Şimdi ʿömrüm güni irdi āḫire / Cān çıḳup cismim girür **ḳara** yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5807). [ḳara,]*

kara: *Kara; kararmak.*

Göñli **ḳarardı** bularuñ çün belūṭ / Cemʿ oluban bir yire düşmen ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6327). [ḳarardı, -r, -dı]*

kara: *1. Siyah. 2. Ayıplı, kusurlu, yüz kızartıcı hal.*

Ṭaşuñuz aḳ **ḳara** ammā içüñüz / Ṣuçuñuz baġışladum ṣu içüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1023). [ḳara,]*

kara: *Kara; toprak, yeryüzü.*

Ḳarayük ḳurbında vardur bir **ḳara** / İsmi anuñ bil Mucur'dur iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [ḳara,]*

kara: *En koyu renk, siyah, ak, beyaz karşıtı.*

Ḳara tāc üstine ḫoş mīzer siyāh / Ṣaruban başına giymişdi zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2447). [ḳara,]*

ḳara: *Bu renkte olan.*

Hem **ḳara** ḳaftān giyerdi üstine / Gelmiş-idi ḫoş ziyāret ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2448). [ḳara,]*

ḳara: *Ayıplı, günahlı.*

Ḫalḳ ayaḳlayınca sinimde özüm / Var ümīdim aġara **ḳara** yüzüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5811). [ḳara,]*

Böyle durur ʿādet-i devrān-ı pīr / Her kişinüñ cismin eyler **ḳara** yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [ḳara,]*

kara abdāl: *Kara Reis'in Hacı Bektaş'a mürid olduktan sonra verilen ismi.*

Ḳara Abdāl virdiler adın anuñ / Ẕikr iderler eyle bil yādın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4166). [ḳara abdāl,]*

Şimdi meşhūr **Ḳara Abdāl** ol durur / Ḫoş vilāyet ehli ṣāḥib-ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4168). [ḳara abdāl,]*

kara emīr: *?.*

Key ṣaḳın düşmen sözine uyma sen / Ḳara İmīrzā oġlın alup gitdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [ḳara emīr,]*

Ġam yime ki ʿafv idiser pādişāh / Ḳara İmīrza çünki irdi ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6331). [ḳara emīr,]*

Ḥükm oldur öyle idüñ mā-ḥaṣal / Ḳara İmīrza pādişāha alḳış ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6351). [ḳara emīr,]*

İşidür begleri sözin ayru dir / **Ḳara Emīr** adlu vardı bir Oġuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6305). [ḳara emīr,]*

Ḳara İmīrza geldi bile yidi ḫūn / Çünki niʿmet yiyüben oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6377). [ḳara emīr,]*

Himmet erden aluban gitdi yayaḳ / Ḳara İmīrza düşüben önce bayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6387). [ḳara emīr,]*

Ḳara İmīrza geldi tā ki gördiler / Ḳanı ʿOšmān diyüben şorınca ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6390). [ḳara emīr,]*

kara emīr: *?.*

Ḳara İmīrzā'ya dönüp eydür fetā / Key ṣaḳın oġluma yolda ḳıyma sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6323). [ḳara emīr,]*

kara fakīh: *İlicek Köyü'nün İmamı.*

Ḳara Faḳīh nām imāmı var-ıdı / Aḫşamuñ ṭurup ezānın oḳudı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2095). [ḳara faḳīh,]*

kara gölcük: *Beşkarış yakınlarında bulunan bir mekan.*

Çün Cemāl Seydī ḳılıncaḳ intiḳāl / Ḳara Gölcük'de ḳılurlar irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4865). [ḳara gölcük, --dı]*

kara ibrāḥīm: *Hz. İbrahim.*

Didi **İbrāḥīm'e** Ḳolaçıḳ Ḥācım / Ġayret odı-y-ıla göyündi içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5173). [ibrāḥīm'e,]*

kara ibrāḥīm: *Seyyid Gazi'nin şeyhi.*

Elin öpüben ayaġına düşer / Didi **İbrāhīm** eger itdiyse şer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5179). [ibrāhīm,]*

Ḳara İbrāhīm ki Seyyid Ġāzī'nüñ / Şeyḫi-y-idi ẕikr olupdur biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5162). [ḳara ibrāhīm,]*

Oturur-iken o **Ḳara İbrāhīm** / Şol dem indi üstine bir yıldırım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5176). [ḳara ibrāhīm,]*

kara imīrza: *?.*

Ḳara İmīrza nice bile mīr-ile / Ḳapudan ʿOšmān girince hem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6364). [ḳara imīrza,]*

kara öyük: *Nevşehirde Karahöyük denilen yer.*

Gördi erden bir ešer hīç yerde yoḳ / Ḳara Öyük'de bir gögercincik ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [ḳara öyük,]*

Uṣluca Kara Öyük'de yā emīn / Çevre baḳup gözedürken ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6140). [kara öyük,]*

Ki itdi taḳrīr anı ol ḫulḳı ḥasen / Ḳara Öyük'de otururken evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6273). [ḳara öyük,]*

kara reʾīs: *Karadeniz'de gemi işleten, gemisine buğday doldurup denizin ortasına gelince fırtına ile karşılaşan kişi.*

Ḳara Reʾīs dirler-idi adına / Āferīn dirlĕr-idi üstādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4096). [ḳara reʾīs,]*

kara ṭayı: *?.*

Ṣāḥib ile Ḳara Ṭayı'dur vezīr / Pādişāha reʾy idici müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4207). [ḳara ṭayı, --dur]*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile hem vezīr / Pādişāha bunlar olmışdur müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4305). [ḳara ṭayı,]*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile ṭurdılar / Görmege Otman Beg'i çün vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4307). [ḳara ṭayı,]*

kara ṭonlu cān baba: *Siyah giyinimli Cân Baba.*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba merd-i ʿazīz / Dimedi bir söz daḫı nūş itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2594). [ḳara ṭonlu cān baba,]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba dirlĕr-imiş / Ḫoş vilāyet ehli gürbüz er-imiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2610). [ḳara ṭonlu cān baba,]*

karaca aḥmed: *"Rum'un gözcüsü Karaca Ahmed'di. Karaca Ahmed, Hacı Bektaş'ın geldiğini işitti, murakabeye daldı. Rum mülküne nazar kıldı. Sulucakarahöyük üstünde bir güvercincik gördü. Kalbine bir heybet oturdu; ancak Rum erenleri mazlum kisvesindeki güvercini önce ciddiye almadılar. Sonra elli yedi bin eren Hacı Bektaş'ın huzuruna ulaştı. Hünkâr, her birine ayrı ayrı nasiplerini sundu. Karaca Ahmed'e Sultan Hoca Ahmed Yesevî'nin kendisine verdiği devi armağan etti ve 'Artık sana gece gündüz hizmet etsin. Ölümünüzden sonra da mezarınızı beklesin' dedi. Kara Ahmed Hünkar'ın cenaze namazına da katıldı. (...)Karaca Ahmed, Rum erenlerinin pîri idi".*

Ḳaraca Aḥmed'e didiler iy ʿazīz / Gözcisisin Rūm'uñ anı gör ki tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1304). [ḳaraca aḥmed, --e]*

Çün **Ḳaraca Aḥmed** işitdi bunı / Çekilür murāḳabeye gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1306). [ḳaraca aḥmed,]*

Seyyid-i Maḥmūd-ı Ḥayrān geldi hem / **Ḳaraca Aḥmed** hep erenler bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5626). [ḳaraca aḥmed,]*

İkisinden ġayrı kimse girmedi / **Ḳaraca Aḥmed** kimseye yol virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5644). [ḳaraca aḥmed,]*

Cümle eren oldı ḥacīl ü key ẕelīl / Yüz Ḳaraca Aḥmed'e ṭutdı bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6100). [ḳaraca aḥmed, -e]*

Cehd idüp ilden anı sürmek gerek / Pes **Ḳaraca Aḥmed** oldı bir hümā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6102). [ḳaraca aḥmed,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Yā hū dir cevlān urup ṭurmaz döner / **Ḳaraca Aḥmed** idicek aña naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6107). [ḳaraca aḥmed,]*

Ḳaraca Aḥmed gördi kim cānı çıḳar / **Ḳaraca Aḥmed** yalvarup ister amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6116). [ḳaraca aḥmed,]*

Ḳaraca Aḥmed gördi kim cānı çıḳar / **Ḳaraca Aḥmed** yalvarup ister amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6116). [ḳaraca aḥmed,]*

Ḳaraca Aḥmed'sin özüñdür pāsbān / Çün ṭarīḳatde er durur güç ṭartıcı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6122). [ḳaraca aḥmed,]*

Didi Şehr-i Ḳır'a var dik sen ʿalem / Virdi icāzet **Ḳaraca Aḥmed** gitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6134). [ḳaraca aḥmed,]*

Ḥācī Bektaş anda ḳaldı bir nefes / **Ḳaraca Aḥmed** geldi erenler içine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6135). [ḳaraca aḥmed,]*

Kimse er gördüñ mi aḥvālüñ nedür / **Ḳaraca Aḥmed** bunlara virdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6137). [ḳaraca aḥmed,]*

Daʿvet itmeklik dilerler hem bunı / **Ḳaraca Aḥmed** varıban daʿvet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6151). [ḳaraca aḥmed,]*

Cerb olıncaḳ tā ki ol biñ bir çırāḳ / **Ḳaraca Aḥmed** cümle bildirdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6150). [ḳaraca aḥmed,]*

Aldı icāzet **Ḳaraca Aḥmed** pes gider / Geldi gözci erlere ḳıldı selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6155). [ḳaraca aḥmed,]*

ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne irüp yitdiler / **Ḳaraca Aḥmed** öñlerince geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6161). [ḳaraca aḥmed,]*

Cümle erenler geldi oturdı yirine / **Ḳaraca Aḥmed** ṭurdı ayaġ üstine pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6182). [ḳaraca aḥmed,]*

Çāker olsun her muḥible aṣluña / **Ḳaraca Aḥmed** cinni ammā çün görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6191). [ḳaraca aḥmed,]*

Her kimi ṭutarsa cinnī yā ṣudāʿ / **Ḳaraca Aḥmed** tekyesine gelse eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6198). [ḳaraca aḥmed,]*

Ḥācī Bektaş adıdur ceddi İmām / **Ḳaraca Aḥmed** cümle erenler ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6207). [ḳaraca aḥmed,]*

karaca ahmed zāviyesinde: *Karaca Ahmet Türbesi.*

Ḳaraca Aḥmed zāviyesinde şehā / Şol uçuḳlu kim bulur cinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1400). [ḳaraca aḥmed zāviyesinde, --n, --de]*

karaca aḥmed'e: *"Rum'un gözcüsü Karaca Ahmed'di. Karaca Ahmed, Hacı Bektaş'ın geldiğini işitti, murakabeye daldı. Rum mülküne nazar kıldı. Sulucakarahöyük üstünde bir güvercincik gördü. Kalbine bir heybet oturdu; ancak Rum erenleri mazlum kisvesindeki güvercini önce ciddiye almadılar. Sonra elli yedi bin eren Hacı Bektaş'ın huzuruna ulaştı. Hünkâr, her birine ayrı ayrı nasiplerini sundu. Karaca Ahmed'e Sultan Hoca Ahmed Yesevî'nin kendisine verdiği devi armağan etti ve 'Artık sana gece gündüz hizmet etsin. Ölümünüzden sonra da*

mezarınızı beklesin' dedi. Kara Ahmed Hünkar'ın cenaze namazına da katıldı. (...)Karaca Ahmed, Rum erenlerinin pîri idi".

Ḳaraca Aḥmed'e didi çünki biz / Ḫˇāce ḳatından gidicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1397). [ḳaraca aḥmed'e, --e]*

karacadaġ: *Karacadağ.*

Seni ṣalduḳ **Ḳaracaṭaġ'a** yüri / Mesken eyle varubanı o yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5401). [ḳaracaṭaġ'a, --a]*

Engüri'nüñ **Ḳaracaṭaġ'ında** ol / Mesken idüp varup ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5408). [ḳaracaṭaġ'ında, --ı, --n, --da]*

ḳaradeñiz: *Karadeniz.*

Naḳldür **Ḳaradeñiz** urmasa mevc / Daḫı ʿasker yürimese fevc fevc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2756). [ḳaradeñiz,]*

Ḳalḳuban **Ḳaradeñiz'e** irdiler / Mevc ü ṭalġa gelür-idi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2752). [ḳaradeñiz'e, -e]*

Ḳaradeñiz içre didi bir gemi / Düşdi ḫavfa ḫalḳı anun derhemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4035). [ḳaradeñiz,]*

Rūzigār virdükde el ʿazm itdiler / **Ḳaradeñiz'e** girüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4098). [ḳaradeñiz'e, -e]*

Bir gemi **Ḳaradeñiz'de** key ḳatı / Düşdi gird-āba çeker meşaḳḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4607). [ḳaradeñiz'de, --de]*

Līki düşdi işbu resme ittifāḳ / Ḳıl naẓar işbu **Ḳaradeñiz'e** baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4593). [ḳaradeñiz'e, -e]*

Birisi **Ḳaradeñiz'e** yol ide / Ayaġı altından deñiz girü gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4835). [ḳaradeñiz'e, -e]*

karagölcük: *Beşkarış'da bulunan bir mekanın adı.*

Ol Cemāl Seydī ʿazīz ü muḥterem / **Ḳaragölcük'deydi** ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5317). [ḳaragölcük'deydi,]*

karaltu: *Uzaklık ve karanlık sebebiyle kim veya ne olduğu seçilemeyen, belli belirsiz, koyu renkli biçim, silüet.*

Bir **ḳaraltu** gördi deryādan gelür / Ḳavmine gösterdi bir gör ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [ḳaraltu,]*

karamānoġlanları: *Ḳaramānoġlanları Beyliği.*

Ḳaramānoġlanlarınuñ birine / Kendüyi bildürdi girüp seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3760). [ḳaramānoġlanlarınuñ, --nuñ]*

ḳaranlıḳ: *Işıksız. Aydınlık olmayan.*

Gün ṭolunup irecĕgez vaḳt-i şām / Ṭoġmamışdı ay **ḳaranlıḳdı** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 146). [ḳaranlıḳdı, --dı]*

karanlık: *Işıksız, aydınlık olmayan.*

Bu **ḳarañlıḳ** aṣlı ol ki söyledüm / Ḥażretüñe küllīsin şerḥ eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 877). [ḳarañlıḳ,]*

karanlık: *Aydınlık olmayan, ışıksız.*

Aña daḳ irdi **ḳarañlıḳ** şām olur / Vaḳt geçer gün ṭolunup aḫşām olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [ḳarañlıḳ,]*

karañuda kal: *Karanlıkta kalmak, aydınlanamamak, ışık kaynağından yoksun olmak.*

Gicelerde yanmadı şemʿ ü delīl / Ḳarañuda ḳaldı begler key ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1003). [ḳarañuda ḳal, --dı]*

karañulık: *Karanlık.*

Didiler Ḫūnkār kim iy nīk-nām / Ne ḳatı **ḳarañulıḳdur** bu maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2357). [ḳarañulıḳdur, -dur]*

karaöyük: *Şu anda Nevşehir'e bağlı Hacı Bektaş ilçesinin eski adıdır. Nevşehir'e bağlanmadan önce Kırşehir'in ilçesidir.*

Ḳaraöyük üstüne ṭurup ḳonar / Didi bismi’llāh Öyük üzre inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6086). [ḳaraöyük,]*

Ḳaraöyük üstüne ṭurup ḳonar / Didi bismi’llāh **Öyük** üzre inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6086). [öyük,]*

karar: *Kararmak, siyahlaşmak.*

Hey yanı **ḳararuban** ölsün didi / Ol kişiye çünki ecel irsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [ḳararuban, --uban]*

karar: *Karıştırmak, katmak, birleştirmek.*

Gine Ḫunkār balçıġa girdi yayaḳ / Balçıġı **ḳarar** gibi urdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2110). [ḳarar,]*

karar: *Bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı.*

Ḳıldı Ḫūnkār ol gice anda ḳarār / Nite şu aḳar iken girü **ḳarar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [ḳarar,]*

ḳarar: *Bir iş veya durum hakkında düşünülerek verilen kesin yargı, karar (vermek); âşık olma,, aşk ateşinde yanma kararı vermek bağlamında.*

Geldi Burhān gördügi ol ejdehā / **Ḳarara** yanmış kül olmış müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5207). [ḳarara, -a]*

ḳarar: *Bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı.*

Ḳarara yaḳdı anı kül eyledi / ʿAvreti gördi anı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5177). [ḳarara, -a]*

ḳarar-: *Kararmak, siyahlaşmak.*

Yanı **ḳararup** daḫı öldi hemān / Ṣoyı daḫı yine hem çün bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [ḳararup, -up]*

ḳarar-: *Kara bir renk almak, rengi koyulaşıp siyahlaşmak.*

Yanı **ḳararur** daḫı andan ölür / Ol ṣoyuñ ölümi hep andan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [ḳararur, -ur]*

karār dut: *Karar vermek.*

Sevdi biñ cān-ıla dutmayup ḳarār / Terk idüp seyrānını şehre döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 344). [ḳarār dut, --ma, --y, -up]*

ḳarār eyle-: *Sabit durmak, kalmak, yerleşmek.*

ʿĀleme şāʿ oldı buldı iştihār / Bildiler ki eyledi anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2193). [ḳarār eyle-, --di]*

Eyledi mesken ṭutup anda ḳarār / Emr-i Ḥaḳḳ irince ḳıldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3756). [ḳarār eyle-, --di]*

Tekye Ḳaya'da o dem Ḫūnkār meger / Oturupdı eyleyüp anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3940). [ḳarār eyle-, --y, --üp]*

karār eyle-: *Sabit durmak, kalmak, yerleşmek.*

Çıḳaruban ḫūb cevāhir ḳıl nišār / Pes demidür eyleme daḫı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4171). [ḳarār eyle-, --me]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işiginde ḳarār / Eyleyüp tenhā oturmışdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4575). [ḳarār eyle-, --y, --üp]*

Otuz altı yıl Ḳarayük'de ḳarār / Eyleyüp Ḥaḳ yola oldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4801). [ḳarār eyle-, --y, --üp]*

Virdiler ol arayı mesken dutar / Eyledi dün gün ḳarār anda ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4941). [ḳarār eyle-, --di]*

ḳarār eyle-: *Durmak; birçok şeyi deneyip birini seçmek II sürekli olarak belli bir durumda, yerde bulunmak.*

Oturup göñlüñde eylĕyem ḳarār / Hem dilüñde söyleyem didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5498). [ḳarār eylĕ-, -yem]*

karār eyle: *Sabit durmak, kalmak, yerleşmek.*

Olubanı döndi Ḫorāsān'a bāz / Geldi Nişābūr'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6667). [ḳarār eyle, --di]*

İnüben yirinde eylĕdi ḳarār / Gör nice oldı kerāmet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1156). [ḳarār eylĕ, --di]*

Zekeriyyā ḳabri yanında ḳarār / Eyleyüp ḳıldı niyāz leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1232). [ḳarār eyle, --y, --üp]*

Her biri bir yirde eylĕdi ḳarār / Bir daḫı emr oldı bundan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1593). [ḳarār eylĕ, --di]*

ʿAṣra dek ol yirde eylĕdi ḳarār / Gördi iñende özi Ḫūnkār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3682). [ḳarār eylĕ, --di]*

Gitmedi ḫiẕmetde eylĕdi ḳarār / Ḫiẕmet-i merdānı ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4167). [ḳarār eylĕ, --di]*

Her biri bir kimsene ḳıldı iḫtiyār / Geçe seccādede eylĕye ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4235). [ḳarār eylĕ, --y, --e]*

karār eyle: *Sabit durmak, kalmak, yerleşmek.*

Gösterüp bir yir aña didi i yār / Mesken it bu araya eyle ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5364). [ḳarār eyle,]*

karār eyledi: *Sabit durmak, kalmak, yerleşmek.*

Ol imām heştüm ʿAlī Mūsā Rıżā / Vardı Beytu'llāh'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 246). [ḳarār eyledi, --di]*

karār eyleyin: *Sabit durmak, kalmak, yerleşmek.*

Ḳarayük'de eyleyincegez ḳarār / O sehel idi Ḳarayük'de i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1931). [ḳarār eyleyin, --yin, --cegez]*

karār id: *Durmak II yerleşmek.*

Şehr-i Nişābūr'da ol mesken ṭutar / Ḳaldı ol ilde ḳarār idüp i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 248). [ḳarār id, --üp]*

karār it-: *Oturmak, yerleşmek.*

Bāḳır'uñ seccādesi ḳurbın mekān / Eyleyüp anda ḳarār itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1224). [ḳarār it-, --di]*

Ḳarayük ḳurbında Ḳay nām bir yire / Gelüben anda ḳarār itdi gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [ḳarār it-, --di]*

Ḳarayük'de evveli itdi ḳarār / Pādişāhuñ ılḳısın gördi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1648). [ḳarār it-, --di]*

Eve gelüp itdiler anda ḳarār / Ḳıldı tenhā bir mekānı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1784). [ḳarār it-, --di, --ler]*

Ḫāne-i İdrīs'de Ḫūnkār ḥazreti / Çün ḳarār itdi çeküben ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1797). [ḳarār it-, --di]*

Dir virüñ buña bir uc yirde tīmār / Gelmeye Rūm'a ide anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [ḳarār it-, --e]*

Varuban ben anda iderdüm ḳarār / Mesken idüben ḳılurdum iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2220). [ḳarār it-, --er, --dü, --m]*

Pes dönüp meskenine itdi ḳarār / Emr-i Ḥaḳ'la oldı anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3164). [ḳarār it-, --di]*

Pes Frengistān'a der-deryā kenār / Bir adaya düşüben itdi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3182). [ḳarār it-, --di]*

Aḳsarāy'a gelüp itdiler ḳarār / Meskeninde mesken eylĕdi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3444). [ḳarār it-, --di, --ler]*

İdicek Fāṭıma evinde ḳarār / Buldı mülk içinde nāmı iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3786). [ḳarār it-, --icek]*

Yirümüze geçüp ol ide ḳarār / Demümüzi oynada āḫir-i kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5131). [ḳarār it-,]*

Ṣuṣuz'a geldi dönüp itdi ḳarār / Vaṣfı bī-ḥaddür ḥisābı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5263). [ḳarār it-,]*

karār it-: *Sabit durmak.*

Oluban şancaḳ begi itdi ḳarār / Bunuñ üzre geçdi bir müddet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4266). [ḳarār it-, --di]*

karār itdi: *Oturmak, yerleşmek.*

İtdi bir müddet o yirlerde ḳarār / Eyledi niçe vilāyet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1208). [ḳarār itdi, --di]*

karār kıl: *Durmak, sabit kalmak.*

Ḳıldı ḫoş şehr-i Nişābūr'da ḳarār / Salṭanatla ʿömr sürdi bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 257). [ḳarār ḳıl, --dı]*

Yaʿnī Meʾmūn-ı ẖalīfeden işid / Atası emriyle ḳılmışdı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 250). [ḳarār ḳıl, --mış, --dı]*

karār kıl-: *Durmak, sabit kalmak.*

Ol gice anda yatup ḳıldı ḳarār / Ṣubḥ olmasına ḳılur intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1858). [ḳarār ḳıl-, --dı]*

Ḳıldı Ḫūnkār ol gice anda ḳarār / Nite ṣu aḳar iken girü ḳarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [ḳarār ḳıl-, --dı]*

Hoy Ata anuñ-ıla ḳıldı ḳarār / Gözler-idi ol putı leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2688). [ḳarār ḳıl-, --dı]*

Bir iki gün ḳıldılar anda ḳarār / Ol yir ol mülkde muʿayyen āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2750). [ḳarār ḳıl-, --dı, --lar]*

Çün irüp menziline ḳıldı ḳarār / Bir ulu yol üstine ṭurdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3135). [ḳarār ḳıl-, --dı]*

Bir daḫı yoldan Ḳarayük'e irer / Ḫoş ḥużūrla baʿd ez-ān ḳıldı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4534). [ḳarār ḳıl-, --dı]*

Naẓara irince ḳılmadı ḳarār / Eyledi ġurbet seferle iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4791). [ḳarār ḳıl-, --ma, --dı]*

karār kıl-: *Bir yerde veya bir halde durmak.*

Ḳarayük'e çün gelüp ḳıldı ḳarār / Günde buldı ġāyet-ile iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2901). [ḳarār ḳıl-, --dı]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm Ṣusuz'ı iḫtiyār / Eyleyüp ḳılduḳda ol yirde ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5014). [ḳarār ḳıl-,]*

karār kıl-: *Birçok şeyi deneyip birini seçmek, sabit durmak.*

Ḳaldı evlādı ḳılur anda ḳarār / Beşḳarış nām yirdedür anlar i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5335). [ḳarār ḳıl-, --(ur)-ur]*

Geldi er ardınca Ḫūnkār'uñ bular / Buluşuban bile ḳıldılar ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5419). [ḳarār ḳıl-, -dı, -lar]*

Ḳıldı ol ikisi Tebrīz'de ḳarār / Dost Ḫudā'yla Ḫıż ı r Ṣāmet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5488). [ḳarār ḳıl-, -dı]*

karār ṭut: *Durma, kalma, yerleşme.*

Bir seh i l yirde vara ṭuta ḳarār / Işıcaḳ sāḥil yir ola ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [ḳarār ṭut, --a]*

karataş: *Karataş sancağı.*

Aḳsarāy üstinde dirler **Ḳaraṭaş** / Anda ejderhā bile ḳıldı şavaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1625). [ḳaraṭaş,]*

karaya çık: *Denizden karaya çıkmak.*

Çünki seccāde gelür ol araya / Gitmedi bunlar da çıḳdı ḳaraya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2799). [ḳaraya çıḳ, --dı]*

karayük: *Hâcı Bektaş'ın Anadolu'ya geldiğinde tekkesini oluşturmaya ve ikamet etmeye başladığı Nevşehir'e bağlı olan köy.*

Ḳarayük ḳurbında Ḳay nām bir yire / Gelüben anda ḳarār itdi gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [ḳarayük,]*

Ḳarayük'de evveli itdi ḳarār / Pādişāhuñ ılḳısın gördi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1648). [ḳarayük'de, --de]*

Çepni boyından üç ev daḥı gelür / Yunt bendiyle **Ḳarayük'de** ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1649). [ḳarayük'de, --de]*

Rıḥlet itdi dünyādan Yund bend dinür / **Ḳarayük'de** ḳabre evvel ol ḳonur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1652). [ḳarayük'de, --de]*

Ḳarayük'de ol Güherdaş'uñ meger / Bir gün ölür birisi ey pür-hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1655). [ḳarayük'de, --de]*

Şöyle göçmel **Ḳarayük'e** geldiler / Yirlenüp yurtlanup anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1667). [ḳarayük'e, --e]*

Çünki iki ḳoñşusı anda geldiler / **Ḳarayük'i** mesken idüp ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1651). [ḳarayük'i, --i]*

Ḳarayük'i yurt virüp virdi berāt / Gelür-iken düşmedi yolda oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1664). [ḳarayük'i, --i]*

Ḳarayük'üñ çevre yanında ol zamān / Bil ki Yūnus Muḳrī'den ġayrī hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1653). [ḳarayük'üñ, --üñ]*

Naḳldür bir gün yine Ḫūnkār balı / **Ḳarayük'den** yaña gitdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [ḳarayük'den, --den]*

Gitdi nāyib **Ḳarayük'e** çün irer / Üçpıñar yanına ḳıldı çün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1819). [ḳarayük'e, --e]*

Ḳarayük'e bir gün ol aġmış-ıdı / Ṣanki şevḳından güneş ṭoġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1911). [ḳarayük'e, --e]*

Ḳarayük'de eyleyincegez ḳarār / O sehel idi **Ḳarayük'de** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1931). [ḳarayük'de, --de]*

Ḳarayük'de eyleyincegez ḳarār / O sehel idi **Ḳarayük'de** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1931). [ḳarayük'de, --de]*

Ḫaylice abdāl u ebrār cemʿ olur / Er naẓarında **Ḳarayük'de** ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2199). [ḳarayük'de, --de]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḫulefādan fuḳarādan her ne kim / **Ḳarayük'de** olmış-ıdı ol muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2200). [ḳarayük'de, --de]*

Yaʿnī maḳṣūdları oldur ol velī / **Ḳarayük'den** ḳalḳa gide ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2203). [ḳarayük'den, --den]*

Ḳarayük'i çünki ol mesken ḳılur / Ol güzīn gence anı maḥzen ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2191). [ḳarayük'i, --i]*

Gelüben **Ḳarayük'e** ārām ider / Sevüci muḥiblere inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2350). [ḳarayük'e, --e]*

Meger ol vaḳt ser-ver-i erbāb-ı faḳr / Ḥażret-i Ḫūnkār **Ḳarayük'i** maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2443). [ḳarayük'i, --i]*

Ḳarayük'e çün gelüp ḳıldı ḳarār / Günde buldı ġāyet-ile iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2901). [ḳarayük'e, --e]*

Ḳarayük'de ḳaldı Ḫūnkār saʿd-ıla / Āḫire irdi bu söz geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2989). [ḳarayük'de, --de]*

Pes yaraḳ görüben andan ṭurdılar / Gelüben tā **Ḳarayük'e** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3086). [ḳarayük'e, --e]*

Ḳalḳuban Deñizli'den oldı revān / Tā ki **Ḳarayük'e** irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3124). [ḳarayük'e, --e]*

Ḳarayük ḳurbında iy yār-ı ʿazīz / Kim Beyāmlu nām vādī var-ıdı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3170). [ḳarayük,]*

Pes ṭavāf idübeni döndi gider / **Ḳarayük'e** irdi bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3219). [ḳarayük'e, --e]*

Gine ḳaṣd itdi **Ḳarayük'e** gele / Ṣoḥbet-i ülfet erenlerle ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3446). [ḳarayük'e, --e]*

Didiler biz **Ḳarayük'e** giderüz / Yol ṣaḳınmazuz giderseñ n'iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3624). [ḳarayük'e, --e]*

Eyle ḳılubanı alup gitdiler / **Ḳarayük'e** irdi gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3627). [ḳarayük'e, --e]*

Var-ıdı **Ḳarayük'üñ** bir mescidi / Böyledür kümmel bize böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3593). [ḳarayük'üñ, --üñ]*

Ṣaru İsmāʿīl bile Ḫūnkār ıla / **Ḳarayük'e** geldi ikisi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3775). [ḳarayük'e, --e]*

Ḳaldı **Ḳarayük'de** ol ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4015). [ḳarayük'de, --de]*

Çıḳaruban sürdürür ol demde tīz / **Ḳarayük'e** irişicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3938). [ḳarayük'e, --e]*

Ḳayṣeri'den dönübeni gitdiler / **Ḳarayük'e** girü gelüp yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4014). [ḳarayük'e, --e]*

Çün işidür ol sözi dönüp gider / Binüp ata **Ḳarayük'e** ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4069). [ḳarayük'e, --e]*

Yetişincek **Ḳarayük'e** ol ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4070). [ḳarayük'e, --e]*

Ḳarayük'e çün yaḳın irişdi ol / Geldügini bildi ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4157). [ḳarayük'e, --e]*

Bu yaña Ḫūnkār rumūzın eyle gūş / **Ḳarayük'de** ṭurur-iken şöyle ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4353). [ḳarayük'de, --de]*

Ḳarayük'den gidüben Erṭuñrul Alp / İrdi ere aluban menzili hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4229). [ḳarayük'den, --den]*

Gice gündüz gitdi yolı aluban / Tā ki **Ḳarayük'e** irdi gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4227). [ḳarayük'e, --e]*

Pādişāhdan ʿazm iden ol ulular / İrdi **Ḳarayük'e** ol baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4367). [ḳarayük'e, --e]*

Bir daḫı yoldan **Ḳarayük'e** irer / Ḫoş ḥużūrla baʿd ez-ān ḳıldı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4534). [ḳarayük'e, --e]*

Ṣıçradur atını çün ol merd-i Ḥaḳ / **Ḳarayük'üñ** üstine başdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4600). [ḳarayük'üñ, --üñ]*

Ḳarayük'üñ dir şimāli ṣavbına / Kim Emircem nām güzīn bir erine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4637). [ḳarayük'üñ, --üñ]*

Örü ṭurdı dört yaña ḳıldı naẓar / **Ḳarayük** Ḳızılca Ḫalvet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4775). [ḳarayük,]*

Otuz altı yıl **Ḳarayük'de** ḳarār / Eyleyüp Ḥaḳ yola oldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4801). [ḳarayük'de, --de]*

Ḳarayük'e geldi andan ol ʿazīz / Sī vü şeş bir taḳrīr itdük anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4800). [ḳarayük'e, --e]*

Ḥācī Bektaş **Ḳarayük'e** gĕlicek / Mesken idüp anda ārām ḳılıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5026). [ḳarayük'e, --e]*

Ḳarayük ḳurbında vardur bir ḳara / İsmi anuñ bil Mucur'dur iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [ḳarayük,]*

Daḫı andan **Ḳarayük'e** geldiler / Mesken idübeni anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5418). [ḳarayük'e, --e]*

<u>kardaş:</u> *Kardeş.*

Ceddi Bekdaş-ı Velī'nüñ muʿteber / Ol imām-ı Hāşim'üñ **ḳardaşıdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 227). [ḳardaşıdur, -ı, -dur]*

Ḳardaşınuñ zehr içüben öldügin / Ḳalḳdı Ṭūs'dan geldi Baġdād mülkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 252). [ḳardaşınuñ, -ı, -nuñ]*

Ḳardaşınuñ şancağın inʿām ider / Çünki ʿāmdur luṭfı gine ʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4258). [ḳardaşınuñ, -ı, -nuñ]*

kardaş: *Aynı anne babadan doğmuş veya anne babalarından biri aynı olan çocukların birbirine göre adı.*

Üçi daḫı anlaruñ **ḳardaş** durur / Üçi de birbirine rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4211). [ḳardaş,]*

Ḳardaşuñ yirin saña baġışlaya / Vire şancaḳ key ulu iş işleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4244). [ḳardaşuñ, -uñ]*

Ḳardaşuñ oġlın dutup gönder baña / Yoḫsa yavuz iş iderem ben saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4299). [ḳardaşuñ, -uñ]*

ḳardaş: *Kardeş II dost, arkadaş, insan.*

Bunlaruñ **ḳardaşıdur** iy muḥterem / Ālleri adı Necme'dür ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 229). [ḳardaşıdur, -ı, -dur]*

Ḥācī Bektaş **ḳardaşumdur** ol kişi / Eyledi saña o resm-ile işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4067). [ḳardaşumdur, -um, -dur]*

kardaş: *Aynı anne babadan doğmuş veya anne babalarından biri aynı olan çocukların birbirine göre adı, kardeş.*

Ḳardaşım dir il sözinden ġam yimez / Yoluña var git o dervīşe dimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [ḳardaşım, -ım]*

Ḥayret-ile deng olubanı ṭurur / **Ḳardaşı** irişdi ḳarşudan görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3233). [ḳardaşı,]*

Mācerāsın itdi külliyyâ beyān / **Ḳardaşına** söyleyüp itdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3238). [ḳardaşına, --ı, --n, --a]*

kardaş: *Dostum, arkadaşım anlamlarında kullanılan samimiyet sözü. II Din kardeşi anlamında.*

Geldi Bektaş ḫ̄ācesi didi bir er / Ḳavm **ḳardaş** ḳarşu çıḳdı ḫāş u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5956). [ḳardaş,]*

kardaş: *Aynı anne babadan doğmuş veya anne babalarından biri aynı olan bireyler.*

İdrīs'üñ bir **ḳardaşı** var Ṣaru nām / Çünki Ḫūnkār itdi orayı maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1798). [ḳardaşı, -ı]*

Ḳardaşı didi ki n'olduñ söylegil / Aġlamaġuñ niye taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3237). [ḳardaşı, -ı]*

İşidüp **ḳardaşı** iydür sen delü / Seni bir kimse ṣanurdum bilgilü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3239). [ḳardaşı, -ı]*

kardaş ol-: *Kardeş gibi dost ve yakın olmak.*

Dīn-i İslām içre senüñle tamām / Ḳardaş olmışuz muḥaḳḳaḳ iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2627). [ḳardaş ol-, --mış, --uz]*

karĕsi mülkine: *Balıkesir.*

Diñ **Ḳarĕsimülkine** itsün sefer / Şehr-i Balıkesrī'de ḳılsun maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5562). [ḳarĕsimülkine,]*

karı: *Kadın.*

Bir **ḳarıcıḳ** anası hem var-ıdı / Ol daḫı erenlere hem yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4617). [ḳarıcıḳ, --cık]*

karı: *(Kaba konuşmada) Kadın.*

İdrīs'üñ anası **ḳarı** var-ıdı / Fāṭıma gidicek ol beklĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1702). [ḳarı,]*

ḳarīb ol-: *Yakın olmak, yakınlaşmak.*

Ġarḳ olmaġa ḳamu oldı ḳarīb / Böyle diyüp fikr ider cümle ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4100). [ḳarīb ol-, --dı]*

karın: *İnsan ve hayvanlarda gövdenin kaburga kenarlarından kasıklara kadar olan ön bölgesi.*

Dir aña kim **ḳarnumuz** açdur bizüm / Yiyecĕgüñ var-ısa getür ḳızum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1551). [ḳarnumuz, -umuz]*

karın: *Iç, karın.*

Yardılar **ḳarnın** iki oġlan çıḳar / Beslediler ölmedi gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2184). [ḳarnın,]*

karınca gibi kayna: *Karınca gibi kaynama II.Sayıca aşırı fazla olmak.*

Bir ulu şehr ü muʿaẓẓam ḳalʿadur / Şol ḳarınca gibi ḳaynar ḫalḳı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4684). [ḳarınca gibi ḳayna, --r]*

karış: *Karış, başparmak ile orta parmağın uçları arasındaki açıklık.*

Adına dirlerdi anuñ Beşḳarış / Beş **ḳarış** idi boyı da gör bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [ḳarış,]*

karışup katış: *Karşılıklı olarak birbirine girmek II. Kavga etmek, savaşmak.*

Birbirine ḳarışup ḳatışdılar / Tīġ çeküben oḳları atışdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 663). [ḳarışup ḳatış, --dı, --lar]*

ḳarn: *Karın.*

Öldüginden ṣoñra **ḳarnını** yaruñ / İki oġlımuz çıḳar andan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2182). [ḳarnını, -ını]*

karn: *İç, karın.*

Gel ne-y-ile gelür-iseñ az u çoḳ / Faḳr u müstaġnī durur hem **ḳarnı** ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4632). [ḳarnı, -ı]*

karn: *Karın, mide.*

Dir ḫavātīnlere **ḳarnum** aç bu dem / Olanından getürüñ virüñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1693). [ḳarnum, -um]*

karn: *Karın.*

Ḥamli belürdi ol erüñ çün zenān / Gün-be-gün **ḳarnı** gebe oldı inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2178). [ḳarnı,]*

karnı ṭoy: *İsteği kalmayıncaya kadar yemek, açlığı kalmamak.*

Virdi ḳırḳ ḫurmā ġay ı bdan ol velī / Yidi Ḥaydar ḳarnı ṭoydı dir belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [ḳarnı ṭoy, --dı]*

karnı ur-: *İçi kıpırdamak.*

Yūnus'uñ ḳarnı uruldı şevḳ-ıla / Gözleri yaşı aḳar ḫoş zevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2947). [ḳarnı ur-, --ul, --dı]*

kārpuz: *Karpuz.*

Yılda bostān ekübeni çün biter / Oluban ḳavunı **ḳarpuzı** yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3142). [ḳarpuzı, -ı]*

kārpuz: *(Far.) Kabakgillerden, sürüngen gövdeli bir bitki. (citrulus vulgaris).*

Bir niçe dāne ḳavun **ḳarpuz** alur / Yortuban bu kimseye yaḳın varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3146). [ḳarpuz,]*

kār-sāz: *Üreten, yaratan. mec. Allah.*

Senden ötrü eyledük Ḥaḳḳ'a niyāz / İtdi maḳbūl ol Kerīm ü **Kār-sāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5384). [kār-sāz,]*

kār-sāz: *İş yapan, maharetli.*

Ṣıdḳ-ıla idicegez Ḥaḳḳ'a niyāz / Ḥācetin maḳbūl ḳıldı **Kār-sāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5613). [kār-sāz,]*

kār-sāz: *Yaratan. || Allah.*

Ḥācī Bektaş itdi çün böyle niyāz / Ḥācetin maḳbūl ḳıldı **Kār-sāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 846). [kār-sāz,]*

karşı: *"-A karşı, -A doğru" anlamlarında bir edat.*

ʿİsā-yı Mücerred'i de aldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār'a **karşı** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3093). [karşı,]*

ḳarşı gel-: *Karşı (hamlede) bulunmak, başkaldırmak.*

Yüz sürüyüp ḳarşı geldi aña yayan / Ḥācī Bektaş daḫı daşdan defʿī iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6228). [ḳarşı gel-, -dı]*

ḳarşu: *Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.*

Şehr içinde bunca olurken revān / **Ḳarşudan** görindi bir çardaḳ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4732). [ḳarşudan, -dan]*

karşu: *Bir şeyin, bir yerin, bir kimsenin, esas tutulan yüzünün ilerisi.*

Ḥayret-ile deng olubanı ṭurur / Ḳardaşı irişdi **ḳarşudan** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3233). [ḳarşudan, -dan]*

karşu: *-e karşı, -e doğru; karşısında, önünde.*

Çün maġāra **ḳarşusına** vardılar / Ejdehādan ıraġ anlar ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 991). [ḳarşusına, -s, -ı, -n, -a]*

Öyük'üñ **ḳarşusına** bir ḫoş yire / Oturup Ṣaru'ya iydür tīz dura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2507). [ḳarşusına, -s, -ı, -n, -a]*

Pes ṣudan çıḳubanı ṣaf durdılar / Evrenüñ çaḳ **ḳarşusına** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3520). [ḳarşusına, -s, -ı, -n, -a]*

Geldi İsmāʿīl elini ḳavşurur / Ḫunkār'uñ **ḳarşusına** ṭınmaz durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3858). [ḳarşusına, -s, -ı, -n, -a]*

Ḳarşudan göricegez bildi hemīn / Sürdi yüzin ḳarşusında ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4078). [ḳarşudan, -dan]*

karşu: *Bir yerin yüzü ve cephesinde bulunan.*

Çün gözin açdı görür bir nev-cüvān / **Ḳarşuda** ṭurur ayaġın ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 778). [ḳarşuda, -da]*

ḳarşu: *Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan II kat, ön, huzur, makam.*

Ḳarşudan göricegez bildi hemīn / Sürdi yüzin **ḳarşusında** ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4078). [ḳarşusında, -sı, -n, -da]*

Ḳarşumuzda hem yaḳınumuzda dur / Gitme ıraḳ olma bizden didi dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5365). [ḳarşumuzda, -muz, -da]*

karşu: *"-e karşı" anlamında edat.*

Ḫıżr-ı ḥāżır şandı anı ḫalḳ-ı cihān / **Ḳarşu** vardı cümle eren pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5635). [ḳarşu,]*

Ḳarşu varup cümle taʿẓīm itdiler / Tekyeye atı öñince gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5638). [ḳarşu,]*

Ḳıbleye **ḳarşu** aḳar şu aldılar / Ḳaynadup ḳazanla ḥāżır ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5642). [ḳarşu,]*

Ḫarman üstüne ṭurup **ḳarşu** varur / Didi nedür örtdügüñüz söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6244). [ḳarşu,]*

karşu: *"-e doğru" anlamında edat.*

Mollā İdrīs çünki gelür evine / **Ḳarşu** gelür Fāṭıma dir sĕvine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1716). [ḳarşu,]*

karşu: *Karşı, ileri, biraz öte.*

Ṭaşradan mektebe urmışdı ḳadem / Gördi **ḳarşudan** iki pīr-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6629). [ḳarşudan, -dan]*

karşu: *"-e karşı, -e doğru" anlamında kullanılan edat. || Karşısında, önünde.*

Ḳarşu oturur Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ṭurdugı baba yanı vardugı evi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 800). [ḳarşu,]*

Böyle diyüp hep Müsülmān oldılar / Şāha **ḳarşu** cümle ṭapu ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 963). [ḳarşu,]*

Öpmedi elinde varup ilerü / Endikiyüp **ḳarşusına** ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4064). [ḳarşusına, -s, -ı, -n, -a]*

karşu: *Aykırı olarak, ters düşecek şekilde.*

Getürüben dökdiler yabānlara / Güç geldi **ḳarşu** bu iş anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2159). [ḳarşu,]*

karşu: *Ön.*

Geldi Ḫūnkār'uñ elini öpdi ol / Geçüben **ḳarşusuna** ḳavşurdı ḳol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3939). [ḳarşusuna, -+su, -+na]*

karşu: *"-e doğru" anlamına gelen edat.*

Ḫˇāce Aḥmed ḳuşadur aña ḳılıç / Didi var küffāra **ḳarşu** ṭurma hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 653). [ḳarşu,]*

Ḳıbleye **ḳarşu** ṭutup yüzini er / Didi Ḥaydar yum gözüñ itme naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 798). [ḳarşu,]*

Küfri şirki aradan götürdiler / Ere **ḳarşu** hep īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 960). [ḳarşu,]*

Ḥalḳa **ḳarşu** ol ḳanadını açar / Şol Ḫorāsān mülkine **ḳarşu** uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1056). [ḳarşu,]*

Ḥalḳa **ḳarşu** ol ḳanadını açar / Şol Ḫorāsān mülkine **ḳarşu** uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1056). [ḳarşu,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a **ḳarşu** geldiler / Nuṭḳa gelüben tażarruʿ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1211). [ḳarşu,]*

Pes ol arduç ḳıbleye **ḳarşu** döner / Ḫūnkār üzre püri budaġı iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [ḳarşu,]*

Giyinüp Mollā oradan da yürür / Ḫalīfeye mollāya **ḳarşu** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3548). [ḳarşu,]*

Ḫūnkār'a **ḳarşu** ḳoyup gögüsde el / Ṭurdı peymānçeye anda bī-cedel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3621). [ḳarşu,]*

Gördi kim atıyla bir kimse gelür / Aña **ḳarşu** varuban ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4074). [ḳarşu,]*

Çünki abdāl köşküñ içine girür / Anlara **ḳarşu** yüzin yire urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4128). [ḳarşu,]*

Pencereye **ḳarşu** üc gün üc gice / Vālih ü ḥayrān olur ṣorma nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4736). [ḳarşu,]*

Gözlerine **ḳarşu** ol ṭoġan iner / Ṭurduġı yirüñ çaḳ altına ḳonar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4921). [ḳarşu,]*

Ol ḳılıcı ḳatıra **ḳarşu** çalar / Ortaradan ḳatırı iki böler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4981). [ḳarşu,]*

Ḳıbleye **ḳarşu** çöküp anda dizin / Ṭoprağa sürübeni yüzin gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5610). [ḳarşu,]*

Ḳıbleye **ḳarşu** ḳoyup ol meyyiti / Geçdi imāmlıḳ itdi ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [ḳarşu,]*

Geydi naʿlīn eline aldı ʿaṣā / **Ḳarşu** vardı ʿizzet-ile ḥazrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6018). [ḳarşu,]*

Gördiler baḳmaz gelür ol ḳıçına / **Ḳarşu** varup didiler ḥālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6136). [ḳarşu,]*

Çün namāzın er daḫı acır ḳılur / Ḳapuya **ḳarşu** ṭurup biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6164). [ḳarşu,]*

karşu: *Bir şeyin, bir yerin, bir kimsenin, esas tutulan yüzünün ilerisi.*

Gördi Ḫūnkār **ḳarşuda** ṭolu durur / Rütbet-i faẕlı ḳatı ulu durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3577). [ḳarşuda, -da]*

karşu çık: *Dışarıdan gelenleri karşılamaya gitmek.*

Şimdi bize bir muḥibbimüz gelür / Ḳarşu çıḳup anı bize alıgör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4072). [ḳarşu çıḳ, --up]*

karşu çık-: *İleri sürülen fikrin, yapılan davranışın yanlış olduğunu söylemek, itiraz etmek.*

Geldi Bektaş ḫˇācesi didi bir er / Ḳavm ḳardaş ḳarşu çıḳdı ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5956). [ḳarşu çıḳ-, -dı]*

Emr olur Ḥaḳ'dan yürür ol ṣoruvan / Yir içinden yoksa ḳarşu çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5991). [ḳarşu çıḳ-, -ar]*

karşu çık-: *Karşı bir görüşte bulunmak.*

Ḳarşu çıksun ġāzīye her ṣubḥ u şām / Böyle didi Ḫˇāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6010). [ḳarşu çık-, -sun]*

karşu gel: *Karşıdan gelmek.*

Ḳalḳup andan çünki menzil aldılar / Görüben Güvenc'e ḳarşu geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4778). [ḳarşu gel, --di, --ler]*

karşu gel: *Birini karşılamak.*

Varıcaḳ bunlar olar ḳarşu gelür / Birbirine ʿizzet ü ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3872). [ḳarşu gel, --ür]*

Şeyḫ bostāncı çelĕbi ḫāṣ u ʿām / Ḳarşu geldi Ḳayṣeri ḫalḳı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3951). [ḳarşu gel, --di]*

karşu gel: *Birini karşılamak, mükafat olarak mukabil gelmek II Başkaldırmak,.*

Bildi tekvūr aldı ne var leşkerin / Ḳarşu geldi oldı ṣavaş yir yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4446). [ḳarşu gel, --di]*

karşu ṭur-: *Direnmek, dayanmak II üstün gelmek.*

Tā ki bu sancaġı aña virevüz / Kāfire ol ḳarşu ṭura görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4206). [ḳarşu ṭur-, --a]*

karşu ṭur: *Direnmek, karşısında durmak ll Savaşmak.*

Yoḫsa buña ḳarşu ṭurmaz kāfirīn / Ne ḫo böyle siḥr idiser sāḥirīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 903). [ḳarşu ṭur, --maz]*

karşu var-: *Karşılama.*

Ḳarşu varup anları indürdiler / Ol müsāfir-ḫāneye ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2070). [ḳarşu var-, --up]*

Aḳsarāy'dan gelür ola diyüben / Ḳarşu vardılar ḳademler ḳoyuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2875). [ḳarşu var-, --dı, --lar]*

Ṣaru İsmāʿīl gördiler gelür / Ḳarşu varur mollālar taʿẓīm ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3544). [ḳarşu var-, --ur]*

karşu var-: *Karşı karşıya gelmek, savaşmak anlamında.*

Birbirine ḳarşu varup iki er / Merḥabā diyüp bular görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6229). [ḳarşu var-, -up]*

karşu vur: *Etkisini göstermek, hissedilir hale gelmek (Güzel koku için).*

O ki aldı boḫçayı açup görür / Müşkü ʿanber ḳoḳusı ḳarşu vurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3815). [ḳarşu vur, --ur]*

karşula-: *Karşısına çıkmak, durdurmak.*

On biñ artuḳ ḫāżır-ıdı leşkeri / **Ḳarşular** yolda gelürken Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 661). [ḳarşular, -r]*

karşula: *Karşılamak.*

Kūs-ı ḥarbī çaldurup ceng itdiler / Birbirin **ḳarşulayup** heng itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 662). [ḳarşulayup, -y, -up]*

Seyyid'üñ bāṭını gör ne işledi / Bunları ḫūb şekl-ile **ḳarşuladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5091). [ḳarşuladı, -dı]*

Bātını dir Seyyid'i **ḳarşuladı** / Bizi ol sulṭān ḳatı luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5094). [ḳarşuladı, -dı]*

karşula: *Dışarıdan gelen bir kimseye karşılayıcı olarak çıkmak, istikbal etmek.*

Muṣṭucı gönderdi şehre ol emīn / Ḫalḳ-ı Nişābūr bilüben **ḳarşular** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6700). [ḳarşular, -r]*

karşula: *Dışarıdan gelen bir kimseye karşılayıcı olarak çıkmak, istikbal etmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'ı çün kim gördiler / **Ḳarşulayup** ḫizmet idüp vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3391). [ḳarşulayup, -y, -up]*

karşula: *Karşılamak, dışarıdan gelen bir kimseye karşılayıcı olarak çıkmak.*

Ḳarşulayuban alalum gelelüm / Ḫoş naẕar himmet duʿāsın alalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4481). [ḳarşulayuban, --y, --uban]*

Ḳarşulayuban yüz urdı pāyine / Menziline aluban geldi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4482). [ḳarşulayuban, --y, --uban]*

kārvān bas: *Kervan basmak, kervanlara saldırmak.*

Yollar aluban başardı kārvān / İtmiş-idi niçe niçe dürlü ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3117). [kārvān baş, --ar, --dı]*

kārvan-sarāy: *Ana yollar üzerinde kervanların konaklaması için yapılmış büyük han.*

Yapdı nice köprü vü **kārvān-sarāy** / Ki oldı rāḥat anda yoḫsul-ıla bay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5855). [kārvān-sarāy,]*

karye: *Köy.*

Zımmī idi ehli hep ol **ḳaryenüñ** / Key işit bu ṣoḥbeti varsa cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [ḳaryenüñ, -nüñ]*

Uçaşar nām irişür bir **ḳaryeye** / Diledi kim ḳona-y-ıdı ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1542). [ḳaryeye, -(y)e]*

ʿĀdeti böyley-idi ol **ḳaryenüñ** / Ḥāṣılı ne deñlü olur cümlenüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2138). [ḳaryenüñ, -nüñ]*

karye: *Ar. Köy.*

Ḳarye ḫalḳına olan ḥāli ḳamu / Ẕikr iderler cümlesini mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1576). [ḳarye,]*

Ḳarye ḫalḳı çün anı işitdiler / Bir yire gelüp ḳamusı itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1577). [karye,]*

karyeli: *Köylü II.Ürgüp, Avanos yakınlarında yaşayan ahali.*

Dāyimā ġavġā çeker ol **ḳaryeli** / Eyle nuṭḳ itdügi içün ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1549). [ḳaryeli,]*

kaşd: *Amaç.*

Pes ulu cemʿiyyet oldı üstine / Himmet ü ḫay ı r duʿāsı **ḳaşdına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2198). [ḳaşdına, -ı, -n, -a]*

Ol imām-ı heştümīnüñ ʿaşḳına / Ḳubbeyi āḫir ide baḳ şāh **ḳaşdına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5767). [ḳaşdına, -ı, -n, -a]*

Kisvetin giyüp diler yaḳa çırāḳ / **Ḳaşdları** bu ḥażretine varalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6159). [ḳaşdları, -ları]*

kaşd: *Amaç, niyet.*

Bil seyāḥat **ḳaşdı** ʿazmüm daḫı hem / Daḫı Cevvād oġlıyam iy müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [ḳaşdı, -ı]*

Dir Ṣaru öküzüñi ben gütmezin / Gözlemek **ḳaşdını** daḫı itmezin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1949). [ḳaşdını, -ı, -n, -ı]*

Besmele yād ide çıḳdı üstine / Ol ṭaşı ayaḳlamaḳlıḳ **ḳaşdına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2116). [ḳaşdına, -ına]*

Hem ḳara ḳaftān giyerdi üstine / Gelmiş-idi ḫoş ziyāret **ḳaşdına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2448). [ḳaşdına, -ına]*

Didi çıḳġıl işbu mescid üstine / Yuġılaġıl ṭamlamamaḳ **ḳaşdına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3600). [ḳaşdına, -ına]*

kaşd: *Hücûm, saldırı, saldırış.*

Ol ʿadū **ḳaşdına** pes rezm eyledi / Varuban götürdi düşmenden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 263). [ḳaşdına, -ı, -n, -a]*

kaşd: *(Ar.) Niyet, istek, amaç, gāye.*

Aḳsarāy'dan yine bir gün ol ʿazīz / Gine ol **ḳaşd** ecli-y içün çıḳdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [ḳaşd,]*

kaşd: *(Ar.) Niyet, istek, amaç, gāye.*

Daʿvet itdi çıḳdı çārṭāḳ üstine / Didi şol dīvānenüñ gör **ḳaşdı** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4742). [ḳaşdı, -ı]*

kaşd: *(Ar.) Niyet, istek, amaç, gāye.*

Bir eri ḳılduñ musallaṭ üstüme / Memleketüm ġāret itmek **ḳaşdına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4294). [ḳaşdına, -ın, -a]*

Virdiler destūr aña gitmeklige / Tā sefer **ḳaşdına** ʿazm itmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4884). [ḳaşdına, -ın, -a]*

kaşd eyle-: *Çalışmak, çabalamak.*

Mekke'ye varmaḳlıġa ḳaşd eyledüm / Kaʿbetu'llāh'uñ ṭavāfın diledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3212). [ḳaşd eyle-, --dü, --m]*

ḳaṣd eylĕ: *Niyetlenmek.*

Çünki ḳaṣd eylĕdi Rūm erenleri / Varalar Ḫūnkār naẓarına giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1404). [ḳaṣd eylĕ, --di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār çün ḳaṣd eyledi / Seyyid'i itmek ziyāret diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4475). [ḳaṣd eyle, --di]*

ḳaṣd it: *Niyetlenmek, harekete geçmek.*

Yiyüběni ol eti düketdiler / Birbirine dönüben ḳaṣd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 627). [ḳaṣd it, --di, --ler]*

ḳaṣd it: *Kötü şeyler yapmaya niyetlenmek.*

Yĕsi şehrinde münāfıḳlar meger / Ḫˇāce'ye ḳaṣd itdiler tā bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 605). [ḳaṣd it, --di, --ler]*

ḳaṣd it-: *. saldırmak ‖ niyetlenmek.*

Emrimüzsüz kimseye ḳaṣd itmegil / Dut sözümüz ġayrı yola gitmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4976). [ḳaṣd it-, -me , -gil]*

Ḳaṣd iderdi ḥażretine varadı / Eşigin öpüp yüzini süredi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5757). [ḳaṣd it-, -er, -di]*

ḳaṣd it-: *Niyetlenmek, harekete geçmek.*

Ḳaṣd ider kim sürüben Rūm'a gele / Rūm mülkin daḫı cebr ile ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [ḳaṣd it-, --er]*

Gine ḳaṣd itdi Ḳarayük'e gele / Ṣoḥbet-i ülfet erenlerle ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3446). [ḳaṣd it-, --di]*

Ulu leşker cemʿ itdi baʿd ez-ān / Rūm'a ḳaṣd itdi Selīm Şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4175). [ḳaṣd it-, --di]*

Bursa'yı feṯḥ itmege dir giderin / Uş ġazā emrine dir ḳaṣd iderin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4190). [ḳaṣd it-, --erin]*

Ḳaṣd ider şeyṭānī yola gideler / Anda bir bed-fiʿl bed-ḫū ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4760). [ḳaṣd it-, --er]*

Ṣalıvirdi merkebin otlamaġa / Kendüsi ḳaṣd itdi birez yatmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4844). [ḳaṣd it-, --di]*

ḳaṣd it-: *Niyetlenmek, amaçlamak.*

Çevre aldılar anı dutmaḳlıġa / Ḳaṣd itdiler kemend atmaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5290). [ḳaṣd it-, -di, -ler]*

ḳaṣd itdi: *Niyetlenmek, harekete geçmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳaṣd itdi** yāra / Ḫˇāce'nüñ virdügi ḥükmi göstere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1380). [ḳaṣd itdi, --di]*

ḳaṣd ḳıl-: *Yönelmek, o tarafa yönelmek.*

Ol dānişmendler didi bizden yaña / Yüridiler ḳaṣd ḳılup görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3476). [ḳaṣd ḳıl-, --up]*

ḳaṣd-ı iznīḳ ḳıl-: *İznik'e gitmek, yönelmek.*

Pes Miḫāl Otman Beg öñine düşer / Ḳaṣd-ı İznīḳ ḳıluban çün kim eşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4445). [ḳaṣd-ı iznīḳ ḳıl-, --uban]*

ḳaṣdını ḳıl: *Kastetmek.*

Ḫˇāce uzadur hemān-dem destini / Anı ḳurtarmaġa ḳılur ḳaṣdını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1082). [ḳaṣdını ḳıl, --ur]*

ḳasem it-: *Yemin etmek.*

Böyle olsun diyü itdiler ḳasem / Yüridiler bir zamān bu deʾbi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3911). [ḳasem it-, --di, --ler]*

ḳasīde: *Beyit sayısı 15'den az olmayan, belli bir maksatla ve bilhassa birini veya bir şeyi övmek için aruz vezniyle yazılmış, bütün beyitlerinin ikinci mısrâsı ilk beyitle kāfiyeli manzume.*

Bu **ḳaṣīde** luṭfuña şamil durur / ʿĀrifān elfāżına ḳāyil durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 106). [ḳaṣīde,]*

ḳaşık: *Sulu veya taneli şeyleri yemeye mahsus, ağza giren kısmı genişçe ve çukurca, saplı sofra aleti.*

Yonar ıdı kepçe vü keşkül **ḳaşıḳ** / Şöyle yonar idi ġāyet yaraşıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 589). [ḳaşıḳ,]*

kāsım: *Gizli Müslüman olan ve Hâcı Bektaş-ı Velî'ye gönderilen râhibin ismi.*

İsmi **Ḳāsım** idi ol dīndār pīr / Gönderür Bektaş'a anı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [ḳāsım,]*

Geldi **Ḳāsım** virdi Bektaş'a selām / Söyledi andan ney ise pes kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 984). [ḳāsım,]*

Ḳāsım itdi çün ere yine ḫaber / Münkir oldı didi yaʿnī ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 999). [ḳāsım,]*

kāsım: *Molla Kasım.*

Ḳāsım'um atasıdur dir ol ḥabīb / Adı daḫı hem anuñ olsun Ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [ḳāsım'um, --um]*

kāsım: *Hacı Bektaş'ın halifelerinden Habib'in oğlu.*

Ṭoġan oġlana **Ḳāsım** virdiler ad / Bunlar oldı şeyḫ niçe yıllar ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3884). [ḳāsım,]*

kaşın: *Kaşınmak.*

Ġālib oldı kāfir uş el-ḥaḳ bize / **Ḳaşınacaḳ** ḳomadı ṭırnaḳ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 698). [ḳaşınacaḳ, --acaḳ]*

Ḳaşınacaḳ tā ki ṭırnaḳ bulmaya / Ḫizmetümüz iḫtiyār kim ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1392). [ḳaşınacaḳ, --acaḳ]*

kāşır: *Eksik, kusurlu, kısa, âciz.*

Gördi Ṣaltıḳ bunları kāfir durur / Dīn ʿilminden bular **ḳāşır** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2779). [ḳāşır,]*

kaşr: *Saray, köşk.*

Çün sarāya irdi atından iner / Girüben **ḳaşra** çün anasın görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 345). [ḳaşra, -a]*

kaşr: *Köşk, saray, dünya.*

Ḳaşr içre ḥüzn-ile ol pāk-cān / Pencereden ṭaşraya itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 274). [ḳaşr,]*

kaşt: *Niyet, istek, amaç, gāye.*

Ḳanḳı çilleyi çekersiz söyleñüz / **Ḳaşduñuz** ne bize maʿlūm eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1247). [ḳaşduñuz, --uñuz]*

kat-: *Karıştırmak, dahil etmek.*

Gösterürler neyse aña ṭoġrı yolı / Ḳırḳlara **ḳatdılar** anı yürüdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5921). [ḳatdılar, -dı, -lar]*

kat-: *Eklemek, katmak, dâhil edmek.*

Kāfir olsun sözine yalan **ḳatan** / Çünki Türkler eyle didi baş baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [ḳatan, --an]*

katʿ: *Ar. kesme, sona erdirme.*

Ḳorḳusından ejdehānuñ ol ṭarīḳ / **Ḳaṭ**ʿ olup kesilmiş-idi iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5187). [ḳaṭʿ,]*

kat: *Huzur, makam.*

Kökeninden ikisin üzdi revān / Götürüp **ḳatlarına** geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1484). [ḳatlarına, -ları, -n, -a]*

kat: *Karıştırmak, dahil etmek.*

Cümlenüñ aṣlını idelüm beyān / Rāstın eydüp **ḳatmayalum** hīç yalan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 109). [ḳatmayalum, -ma, -y, -alum]*

kat: *Kat, yer, mevki, mekan.*

Sekü **ḳatına** getürincek hemīn / Ṣıḳdı yürĕgin anuñ şöyle yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3347). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Ṣu **ḳatına** çünki bunlar irdiler / Ṣoyunuban defʿī ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3469). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

kat: *Huzur, makam, nezd, yan, ön.*

Altı biñ er cemʿ oluban **ḳatına** / Bindi Ḥaydar ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 651). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Pes tekūruñ **ḳatına** geldi yaḳın / Dir amān vir söyleyem sözüñ ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 867). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Yüzlerin sürüp temelluḳ itdiler / Ṭaġılubanı **ḳatından** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1205). [ḳatından, -ı, -(n)dan]*

kat: *Huzur, makam veya yaşanılan yer.*

Didi İlyās mıdur özüñ yā Ḫıż ı r / Kim **ḳatuma** gelüben olduñ ḥażır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 784). [ḳatuma, -um, -a]*

Yidi başlu ejdere fermān olur / Ol maġāra **ḳatına** uçup gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 897). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Ẕikr olan vaṣlaları Ḫˇāce ḳamu / Ṣaḳlı ṭutardı **ḳatında** iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1110). [ḳatında, -ı, -(n)da]*

Ḳaraca Aḥmed'e didi çünki biz / Ḫˇāce **ḳatından** gidicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1397). [ḳatından, -ı, -(n)dan]*

Ol cemāʿat ḳalḳuban çĕkildiler / Tā ki Beştaş'uñ **ḳatına** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1988). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Yoġurup varın **ḳatuma** getürüñ / Didügüm gibi idüp iş bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2079). [ḳatuma, -um, -a]*

Bir ġarīb kimse irişür **ḳatına** / Yüz sürür çün kim irer ḫiẕmetine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2446). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Er **ḳatına** girü gelürlĕr-idi / Didügimüz gibi ḳılurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2662). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Didi bir dervīş geldi **ḳatuma** / Girüben yol buluban ser vaḳtüme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2576). [ḳatuma, -um, -a]*

Biraz açduñ aġzuñı olduñ revān / Tīz sekü **ḳatına** irişdüñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3352). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Cemʿ olmışdı **ḳatında** Ḫūnkār'uñ / Ḫiẕmetini iḫtiyār itmiş erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3719). [ḳatında, -ı, -(n)da]*

Gine emr eyledi Ḫūnkār örtdiler / Ḳırḳ güne degin **ḳatından** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3657). [ḳatından, -ı, -(n)dan]*

Ḳul didi şimdi **ḳatından** gelürem / Begümüñ buyruġın elbet ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3989). [ḳatından, -ı, -(n)dan]*

Ḳayı'nuñ yigitleri bir gün meger / Cemʿ oldı **ḳatına** hep ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4278). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Ben tevāżuʿ ḳılayın varam aña / Tekye **ḳatında** var-ıdı iki ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6221). [ḳatında, -ı, -(n)da]*

Cemʿ ider kendü daḫı ḫayl ü ḥaşem / Ṣāh **ḳatından** ṭuruban çünki gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6293). [ḳatından, -ı, -(n)dan]*

kat: *Huzur, yan, ön.*

Gözin açup gördi kendin nā-gehān / Bir deñiz **ḳatında** ṭururdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [ḳatında, -ında]*

kat: *Eklemek, dahil etmek.*

Yidilerden üçlere iltüp **ḳatdı** pes / Üçler ile yürüyince bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5924). [ḳatdı, -dı]*

kat: *Huzur, kat, nezd.*

Ṣor aña ḳandan gelür ḳanda gider / Ḫādim inüp vardı anuñ **ḳatına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 278). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Altı biñ yigit gelüben **ḳatına** / Bindi Ḫaydar ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 655). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

İrtesi aḫşāma yaḳın ṭurdılar / Çillede Ḫūnkār **ḳatına** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1767). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Ṣaru gelüběni girdi **ḳatına** / Ḫālini ʿarż eyledi ḫażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1817). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Büyük idi ol ḳaya dīvār mišāl / **Ḳatına** irişdi Ḫūnkār bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2968). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Ḳayṣeri'ye ʿazm idüben sürdiler / Varuban ol şeyḫ **ḳatına** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3367). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Mollāları cemʿ itdi **ḳatına** / Fikrini ẕīkr itdi anlar yatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3447). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Nūş ḳıldı geldi Ḫūnkār **ḳatına** / Maʿlūm oldı işbu da ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3837). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

Pes nihānī dünle Güvenc'i alur / Duḫterüñ **ḳatına** sürüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4758). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

ḳat: *Huzur, makam, nezd, yan.*

Evvel ol Ṣaru irince **ḳatuña** / Öküzüm güt diyicek ḥażretüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1997). [ḳatuña, -uñ, -a]*

Köyli de hep **ḳatına** cemʿ oldılar / ʿİlm-i teşrīf ile çün şemʿ oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3309). [ḳatına, -ı, -(n)a]*

ḳat: *Kat, yer, mevki, mekan.*

Yidüben sekü **ḳatına** getürür / Saʿde'dīn'üñ gözleri küllī görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3346). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

ḳat: *Huzur, makam || Kapı, eşik.*

Er **ḳatında** ʿaḳlını dirmek gerek / Olmadın iş ilerü görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3750). [ḳatında, -ı, -(n)da]*

ḳat: *Eklemek, dahil etmek.*

Emr ider Ḫūnkār erkān itdiler / Dervīş idüp ehl-i faḳra **ḳatdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3587). [ḳatdılar, -dı, -lar]*

ḳat: *Huzur, makam, nezd, yan, ön.*

Olur-ıdı putları gürbe-mišāl / Gizlü-y-idi **ḳatlarında** ol ḫayāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2670). [ḳatlarında, -lar, -ı, -n, -da]*

ḳat: *Etraf, civar.*

Üç biñ ola papas öñce gitdiler / Ol maġāra **ḳatına** āḫir yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 889). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Böyle diyüben ḳamusı ṭurdılar / Ḳızılırmaġuñ **ḳatına** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1580). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Çünki Ḫūnkār işidür ṭurur örü / Ol ṭaşuñ **ḳatına** vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2115). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Güreleş gönderdi dĕñize degin / Çün deñiz **ḳatına** geldiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2785). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Cümlesi sürüp **ḳatına** irdiler / Ayaġına ol erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5297). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

kat: *Huzur / kat / nezd.*

Çünki Şeyḫ Aḥmed **ḳatına** yitdiler / Ḳızını dilĕdiler İbrāhīm'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 360). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Biticek işi döner gider revān / Ḫˇāce'nüñ **ḳatına** gelürdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 600). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Elli biñ kāfir getürüp **ḳatına** / Ḫaç ṭakınup bindi tekvūr atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 888). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Naḳldür bir ṭālib irse **ḳatına** / Yüz uruban Ḫˇāce'nüñ ḥażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1112). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Didiler ṣubḥ olıcaġaz ṭuralum / Cemʿ olup Ḫˇāce **ḳatına** varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1117). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Çünki geldiler erenler **ḳatına** / Bu sözi naḳl itdiler ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1409). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Geldi ol Sulṭān ʿAle'd-dīn **ḳatına** / ʿArż ider maḳṣūdını ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1662). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

İrte aḫşāma yaḳın biz ṭuralum / Yüz sürüp anuñ **ḳatına** varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1765). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Ṭavara vuruban anı sürdiler / Pādişāhuñ **ḳatına** çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1869). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Pādişāh **ḳatına** getürdi anı / Pādişāh eydür görüñ Nūre'd-dīn'i *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1899). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Tā ki Bektaş'uñ **ḳatına** irdiler / Ṣaru gelürdi ıraḳdan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1947). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Geldi mescide cemāʿat **ḳatına** / Söyledi Ḫūnkār'umuñ ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1976). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat ṭuralum / Ol ṭanuḳlaruñ **ḳatına** varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1986). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Pes ṭurup Ḫūnkār **ḳatına** geldiler / Ne ki erkān var-ısa hep ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2071). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

İttifāḳan geldiler er **ḳatına** / Ḫāllerin ʿarż itdiler ḥażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2202). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

İttifāḳ idübeni cemʿ oldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳatına** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2205). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Ol Tatar ululları cemʿ oldılar / Cümle Külü Ḫan **ḳatına** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2537). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Ṭur örü ḫatun **ḳatına** gidegör / Ol ne dir-ise anı sen idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2588). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Bir ḫādim Cān Baba'yı aldı gider / Vardı ḫatun **ḳatına** işit n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2589). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Daʿvet itdi **ḳatına** geldi ilerü / Er ilĕyinde yüzin yire uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2682). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

İşidüben bu sözi oldı revān / Ṭapduḳ Emre **ḳatına** geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2934). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Ol velīnüñ **ḳatına** dir giderem / Ol eri görmeklige ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3448). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp yügürür / Tekye Ḳaya **ḳatına** degin varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3629). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Yüri şehre ṭoġrı sen gitgil didi / Ṣar **ḳatına** varuban yitgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Ġam yime var pādişāhuñ **ḳatına** / Ḥālüñi ʿarż eylegil ḫażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4241). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳatına** girdiler / Kademine ḫoş erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4371). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Arayup sürdi getürdi **ḳatına** / ʿArż ider Emircem'üñ ḫāżretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4649). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Bir gün ol Güvenc nām merd-i ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳatına** irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4671). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Sürübeni **ḳatına** vardı hemīn / Gösterür yir oturur aña yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4698). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Germiyān begi **ḳatına** çün gelür / Ol beg-ile bir zamān ṣoḥbet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5006). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Ḳızdan er olan yigidi aldılar / Ḳolaçuḳ Ḥācım **ḳatına** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5258). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Geldi andan gönderinüñ **ḳatına** / Çözdi çılbırını bindi atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5660). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Müddet-ile şāh **ḳatına** yitdi çün / Bağlayuban şāh ḳapusında atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6325). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Geldiler ʿOšmān **ḳatına** yā ʿamū / Gördiler ʿOšmān'ı bir tāze civān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6328). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Baġrı başlu aḳıdur gözlěri ḳan / Çünki ʿOšmān girdi sulṭān **ḳatına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6334). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

Geldi atası **ḳatına** yitdi o şāh / Bu yaña Ertuñrul'a irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6407). [ḳatına, -ı, -n, -a]*

kat: *Allah'ın nezdinde, Allah'ın huzurunda .*

Olasız tā Ḥaḳ **ḳatında** siz mešāb / Söylediler ol ulular her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 379). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

Didi münkir bulmaya devlet felāḥ / Kim ḥarām olur **ḳatında** anuñ mübāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1022). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

Ol cihāz-ı faḳrı senden isterüz / Ḥaḳ **ḳatında** lāyıġı ne dilerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1126). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

Cümle-i maḳṣūdına irişdi ol / Ḥaḳ **ḳatında** oldı min ehli'l-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1449). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

Siz ne bilürsiz ki ḳadri nicedür / ʿİzzeti Allāh **ḳatında** yücedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1806). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

Gel bu şöhretden geçegör iy ʿazīz / Ḥaḳ **ḳatında** tā ola işüñ temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

Çün münācāt itdi Bektaş ḥażreti / Ḥaḳ **ḳatında** oldı maḳbūl ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5617). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

Kim ḳabūldür Ḥaḳ **ḳatında** ḥācetüñ / Ḳıl şefāʿat itmişem çoḳ ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5718). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

Ḥükm iderdi ʿāleme anuñdı cāh / Vardı Oġuz nesli **ḳatında** çoḳ emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6288). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

kat: *Anlayış, göz, bakış açısı, düşünce.*

İrgürüp bühtān ideler diḳḳati / Ḫalḳ **ḳatında** eksileydi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 606). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

kat: *Bükülmüş veya kıvrılmış bir şeyin her büklümü, her kıvrımı.*

İki **ḳat** eylědi ortadan büker / İncecik birini ardından diker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4361). [ḳat,]*

katʿ it-: *Kesmek, sona erdirmek.*

Dost dīvānında Bektaş adlu kes / Görmedük didi vü ḳatʿ itdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1407). [ḳatʿ it-, --di]*

katʿā: *Asla, hiçbir zaman, katiyen.*

Gerçi yoḳdur dünyede **ḳaṭʿā** devam / Ḥaḳḳ'a minnet var işüñde Ḥaḳ niẓām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [ḳaṭʿā,]*

katʿā: *"Hiçbir şekilde" anlamında kullanılan durum zarfı.*

Ḥācī Bektaş ġārdan ammā çıḳmadı / Kimsenüñ rızḳına **ḳaṭʿā** baḳmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1028). [ḳaṭʿā,]*

Taḫtı o sulṭān itmedi **ḳaṭʿā** ḳabūl / Didi dünyā şāhlıġın istĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5914). [ḳaṭʿā,]*

katar: *Ar. Dizi, sıra, silk, silsile: deve katarı, demiryolu katarı, bir katar araba.*

Ol ḳadar ṣaman-ıla tuzdan **ḳatar** / Ẕikr olan kimseye çün kim yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3260). [ḳatar,]*

katar: *Arka arkaya, sırayla.*

Elli ḳul virdi belī maḥbūb-ı genc / Üç **ḳaṭār** ḳāṭır virür yüki yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [ḳaṭār,]*

Üç **ḳaṭār** deve yüki ḫayme otaḳ / Didi hem Sulṭānöñi olsun ṣınur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [ḳaṭār,]*

katar: *Beraber, birlikte, bir arada.*

Yidiler bölügine şāhı **ḳatar** / Ḫıżr yine bir gün varuban yitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5923). [ḳatar,]*

katı: *Aşırı derecede.*

Naẓar itdi ḳuşaḳ yirine **ḳatı** / Bunı gördi ḫırḫa itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 161). [ḳatı,]*

Fevt olup ḫatun ḳavuşdı dostına / Sulṭān İbrāhīm anası çün **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 370). [ḳatı,]*

Gice ṣovuḳ kār iderdi key **ḳatı** / Gündüzin gün ıssısınuñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 679). [ḳatı,]*

Ḳatı gürbüz er durur işbu kişi / Buña indürmek gerekdür biz başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 904). [ḳatı,]*

Key **ḳatı** gürbüz durur ol er kişi / Cümle erenler indürür añа başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [ḳatı,]*

Böyle diyüp şāh vilāyet ḫażreti / Gönderür ruhbānı gider key **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 987). [ḳatı,]*

Ṣu dilĕyüp çünki ḳıldı ṭāʿati / Ḳopdı bulut yaġdı yaġmur key **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1025). [ḳatı,]*

Rūm mülkine geliyorur bir er / Key **ḳatı** ḳuvvetlü erdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1284). [ḳatı,]*

Naḳldür Rūm içre var-ıdı bir er / **Ḳatı** ḳuvvetlü er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1402). [ḳatı,]*

Dir ḳayınanası yaġ azdur **ḳatı** / Yaġa yoḳanma didi söyler iti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1557). [ḳatı,]*

İlkbahār eyyāmı şu ṭaşmış ıdı / Ṭaşġunı ḥadden **ḳatı** aşmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1574). [ḳatı,]*

Var-ıdı anda otuz altı ḥişār / Key **ḳatı** beklik ḳayadur bil i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 19, Beyit 1620). [ḳatı,]*

Çün işitdi bunı Ḫūnkār ḥażreti / Ne ulu salduñ didi ġāyet **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [ḳatı,]*

Çün reʾīs gördi bu resme ḥāleti / Görüben dehşete vardı key **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4130). [ḳatı,]*

Bātını dir Seyyid'i ḳarşuladı / Bizi ol sulṭān **ḳatı** luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5094). [ḳatı,]*

katı: *1. Sert 2.Çok.*

Almışam zencīrüñi aġır **ḳatı** / Urdum el tenüñ de buldı ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 817). [ḳatı,]*

Dirler-idi adına anuñ Güvenc / Faḳr silkinde **ḳatı** yimişdi renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4670). [ḳatı,]*

Çün bu sözi işidirse ḥażreti / El idüp gögsin geçürdi key **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5587). [ḳatı,]*

katı: *Aşırı, oldukça.*

Varmasam olmaz mühim işdür **ḳatı** / Ṣıġıruñ da baña geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1935). [ḳatı,]*

katı: *Aşırı, kuvvetli, şiddetli,sert.*

Çün namāzı ḳıldı Ḫünkār ḥażreti / Fāṭma Ana didi bu dīvār **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1789). [ḳatı,]*

katı: *Aşırı derecede sert ve soğuk bir şekilde.*

Ḫūnī cellād-ıdı key **ḳatı** yavuz / Ḥükm ider ʿOṣmān'ı ṭutup gětüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6306). [ḳatı,]*

Ḳovlamışlar şāha ḳılup ittifāḳ / Pīr idi Erṭuñrul'a ol dem key **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6314). [ḳatı,]*

ḳatı: *Aşırı, kuvvetli, şiddetli, sert.*

Beñzedügi içün endāmı **ḳatı** / İbrāhīmü'š Šanī'yi ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 326). [ḳatı,]*

katı: *"Çok, pek, aşırı derecede" anlamında zarf.*

Gördi İdrīs anı **ḳatı** ṭañladı / Daḫı bundan çoḳ ḫayāller añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1721). [ḳatı,]*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Dir ne ibrām itdüñüz böyle **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1772). [ḳatı,]*

Çün sözin işitdi Ḫünkār ḥażreti / Virdi düşnām aña bu resme **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2030). [ḳatı,]*

Bir celāl rengiyle sulṭān ḥażreti / Didi bu nevʿ-ile ḳaḳıyup **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2102). [ḳatı,]*

Yaʿnī kiyilden ü ṣovuḳdan **ḳatı** / Bunda ġāyetde çekerler zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2208). [ḳatı,]*

Didiler bu yüce yirdür key fużūl / Yaġmurı ḳarı ṣovuġı **ḳatı** bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [ḳatı,]*

Evliyānuñ bir muḥibbi var-ıdı / Ḥācī Bektaş'ı **ḳatı** sever-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2260). [ḳatı,]*

Aḳça Ḳoca'nuñ meger kim ʿavreti / Ġāyet-ile bī-ḥayā idi **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2296). [ḳatı,]*

Didi siz ṭāyifeden gel bizi gör / İncinüp **ḳatı** vü oldı bī-ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2298). [ḳatı,]*

Didiler Ḫūnkār kim iy nīk-nām / Ne **ḳatı** ḳarañulıḳdur bu maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2357). [ḳatı,]*

Key **ḳatı** maḥbūb olur-ıdı ġarīb / Ḫoş maġāra ḫoş-maḳām-ı dil-firīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2359). [ḳatı,]*

Her fünūnda mütefennindi **ḳatı** / ʿĀleme ṭolmışdı nām u şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2383). [ḳatı,]*

Dir bu erüñ sözine virmeñ cevāb / Hem **ḳatı** āsān müşkil nā-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2483). [ḳatı,]*

Üç dün ü gün od yaḳup ḳaynatdılar / Yaʿnī kim **ḳatı** meşaḳḳat itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2536). [ḳatı,]*

Ḫācī Bektaş'a muḥibb oldı **ḳatı** / Ḳalbine ṭoldı erüñ muḥabbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2638). [ḳatı,]*

İrdi ejderhānuñ üstine görür / Çeküben gül-bāng **ḳatı** naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2816). [ḳatı,]*

Didi Ḫıżr'um Ṣaltıḳ'ı gör ejdehā / **Ḳatı** buñaltdı vü bulmadı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2824). [ḳatı,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ didi kim iy ʿāṣıḳān / **Ḳatı** buñaltdı beni ejder ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2841). [ḳatı,]*

Çift sürerken bir dem iy merd-i ʿazīz / Nodulı dürtdi **ḳatı** vü deldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2864). [ḳatı,]*

Nā-gehān bir yıl **ḳatı** ḳızlıḳ olur / Ekini bitmez furū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2909). [ḳatı,]*

Baḳuban bunlara Ḫūnkār ḥażreti / Dir canavarlar ne suç itdi **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3026). [ḳatı,]*

Dir kişi işüm durur becid **ḳatı** / Ṭurımazam zīra buldum furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3150). [ḳatı,]*

Bildi müfsid başıdur ġammāzdur / Hem fesād ıla **ḳatı** dem-sāzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3154). [ḳatı,]*

Bir zamān içre yiri ḳızlıḳ olur / Ḳıllet-ile key **ḳatı** şiddet bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3251). [ḳatı,]*

Ṭuzumuz ıraḳda zaḥmet çeḳerüz / Ṭuz ucından **ḳatı** miḥnet çeḳerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3383). [ḳatı,]*

Diyelüm ṭuzumuz ıraḳdur **ḳatı** / Gētürince çekerüz çoḳ zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3386). [ḳatı,]*

Dutdı bir dırnaġa zūr itdi **ḳatı** / Kesmedi ne deñlü keskindür yiti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3404). [ḳatı,]*

Ṭuz ucından çekerüz zaḥmet **ḳatı** / Ere yoḳdur gizli ḳılsa mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3429). [ḳatı,]*

Göñli oġlanuñ **ḳatı** terdür laṭīf / Ġıll u ġışdan hem berīdür iy şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3540). [ḳatı,]*

O daḫı gētürdigi ṣu ḳan olur / Bu işe Mollā **ḳatı** ḥayrān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3566). [ḳatı,]*

Gördi Ḫūnkār ḳarşuda ṭolu durur / Rütbet-i faẕlı **ḳatı** ulu durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3577). [ḳatı,]*

Ol faḳīr oġlı alup bir ṭaş-ıla / Atdı ḳuvvetle **ḳatı** cünbüş ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [ḳatı,]*

Mālya'da iki ġanī kes var-ıdı / İkisi daḫı **ḳatı** māldār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3913). [ḳatı,]*

Gördi Ḫūnkār oturur yol yanına / Ne **ḳatı** eglendüñüz didi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3949). [ḳatı,]*

Ḳalḳdı andan Ḳonya'ya ʿazm eyledi / Ol murād içün **ḳatı** cezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4221). [ḳatı,]*

Gör gele ṣoñuñ öñüñden key **ḳatı** / Ser-te-ser mülki ṭutısar ḥaşmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4246). [ḳatı,]*

Nereye vardıysa nuṣretle gelür / Erlik-ile key **ḳatı** şöhret bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4261). [ḳatı,]*

Görüben dir anı Ḫūnkār ḥażreti / Erlik itdüñ ḫoş seḫāvetle **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4500). [ḳatı,]*

Bu kişi ne kimsedür didi ʿacīb / Görmişem bundan **ḳatı** emr-i ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4603). [ḳatı,]*

Bir gemi Ḳaradeñiz'de key **ḳatı** / Düşdi gird-āba çeker meşaḳḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4607). [ḳatı,]*

Nā-gehān bir yıl **ḳatı** ḳızlıḳ olur / Faḳr-ıla şöyle fürū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4623). [ḳatı,]*

Ḳıl tekellüf terkini ol şūm olur / Hem tekellüf key **ḳatı** meẕmūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4633). [ḳatı,]*

Sĕvişürlĕr idi Ḫūnkār'la **ḳatı** / Birbirine ider-idi ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4641). [ḳatı,]*

Ancılayın didi Ḫūnkār ḥażreti / Kim Emircem ululardandur **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4646). [ḳatı,]*

Ṭoġdı bir oġlı adı Aṣıl Ṭoġan / Key **ḳatı** erliklü er ḳopdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [ḳatı,]*

Görmedük dirler aña beñzer ṭoġan / Key **ḳatı** maḥbūb durur bize inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [ḳatı,]*

İşidüben anı Ḫūnkār ḥażreti / Ḳaḳıyuban ġażaba geldi **ḳatı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4983). [ḳatı,]*

Kendüye ḫalḳı muḥibb oldı **ḳatı** / Yapdı hem bir tekye bulup şevketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5311). [ḳatı,]*

Oldı Kenʿān'uñ **ḳatı** nesli ziyād / Didiler Kenʿānlu ol boya ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5410). [ḳatı,]*

Urdılar bünyādı muḥkem **ḳatı** berk / İtdiler üstüni sekiz yerde terk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5771). [ḳatı,]*

ḳatı eyle-: *Sert bir şekilde yapmak.*

Üstine bıraġayın bu yuġuyı / Eylesün yuġı anuñ başın ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3607). [ḳatı eyle-, --gil]*

ḳatı ol-: *Sağlam olmak, bir durumda sabit kalmak.*

Pes bu nevʿe oldı cemʿiyyet ḳatı / Ḳaldı ḫoş vaḥdetle Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2666). [ḳatı ol-, --dı]*

ḳatı yüzlü: *Sert yüzlü, sert görünümlü.*

Nite ki remz itdi Ḫūnkār ḥażreti / Pādişāha yüzlü gözükdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4256). [ḳatı yüzlü,]*

kātib: *Ar. Kitabet edici, eden.*

Muʿteber begler ululerla bilĕ / **Kātib** ü muḥżır daḫı hem-rāh ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4339). [kātib,]*

Yazdı **kātib** olanın derc eyledi / Ḫoş feṣāḥatler söze ḫarc eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4416). [kātib,]*

kātib ü muḥżır: *Yazıcı ve mübaşir.*

Kātib ü muḥżır anı defter ide / Cümleyi taḳrīr içün maḥżar ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4342). [kātib ü muḥżır,]*

ḳātil ol-: *Cana kıymak, katletmek.*

Hābil oldı dünyede evvel şehīd / Ḳātil olan Ḳābil olur bil pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 153). [ḳātil ol-, --an]*

katına gel: *Bir kimsenin yanına varmak, huzuruna gitmek.*

Boġazına begleri ṭaḳup kefen / Geldi erüñ ḳatına tümen tümen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1044). [ḳatına gel, --di]*

katına gir-: *Yanına gitmek.*

Aldı ʿavret ḳatına girdi hemān / Nuṭḳ açubanı didi ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5383). [ḳatına gir-, -di]*

katına ir: *Huzuruna çıkmak.*

Çünki Ḫünkār irdi Ḫaydar ḳatına / Baḳdı anuñ er naẓarla ẕātına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 771). [ḳatına ir, --di]*

Çünki irdüm ḥāzretüñüñ ḳatına / Girdüm andan ādemī ṣūretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 816). [ḳatına ir, --dü, --m]*

katında: *Huzurunda, nezdinde.*

Evliyā ferrāşı-y-ıdı ol ʿazīz / Er **ḳatında-y-ıdı** maḳbūl u temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5392). [ḳatında-y-ıdı, --y, --ıdı]*

katında: *Huzur, makam.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳatında** bir ʿazīz / Var-ıdı ġāyet velī ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2678). [ḳatında,]*

İrmiş-idi rütbet-i erlige ol / Er **ḳatında** olmışdı ḥizmeti ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2679). [ḳatında,]*

Pes Külü Ḫan oġlı **ḳatında** nite / Ḳaldı çün bir yıl tamāmet Hoy Ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [ḳatında,]*

Gine bir gün daḫı Ḫūnkār ḥażreti / Tekye Ḳaya'nuñ **ḳatında** ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3668). [ḳatında,]*

Oturur-iken **ḳatında** Ḫūnkār'uñ / Geçdi bir gün ḫāṭırından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4872). [ḳatında,]*

Bir ulu ḫalīfe daḫı ol-ıdı / Ḫūnkār'uñ **ḳatında** key maḳbūl-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5340). [ḳatında,]*

Ḳocuşup sürür yüzine şeyḫ yüzin / Şeyḫ **ḳatında** var-ıdı biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6022). [ḳatında,]*

Şeyḫ **ḳatında** ḫāṣdı hep Ḥaḳḳ'a iren / Her biri umar ḫalīfe oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6023). [ḳatında,]*

<u>ḳatır:</u> *Atgillerden, kısrak ile erkek eşeğin çiftleşmesinden doğan melez hayvan.*

Ḳatırı dir yutmamış **ḳatır** durur / İtdügi fikre bu da ḳuvvet virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3503). [ḳatır,]*

Heybetinden evrenüñ ürkdi **ḳatır** / Atdı ṣuya kendüyi dügdi **ḳatır** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3509). [ḳatır,]*

Heybetinden evrenüñ ürkdi **ḳatır** / Atdı ṣuya kendüyi dügdi **ḳatır** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3509). [ḳatır,]*

Bindi mollā **ḳatıra** oldı revān / Mollālar öñince gitdiler yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3455). [ḳatıra, -a]*

Ṭañlayup indi **ḳatırdan** ol daḫı / Pes muvāfaḳat mürüvvetdür aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3471). [ḳatırdan, -dan]*

Ḳatırı baġladı bunlar bir ṭala / Gitdi bunlar ġusl ide ṣuya ṭala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3473). [ḳatırı, -ı]*

Ol dānişmende dönüp itdi suʾāl / **Ḳatırı** yutmış mı evren di ne ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [ḳatırı, -ı]*

Ḳatırı dir yutmamış ḳatır durur / İtdügi fikre bu da ḳuvvet virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3503). [ḳatırı, -ı]*

Dutdılar **ḳatırını** Mollā biner / Mollālar öñce yüridi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3526). [ḳatırını, --ı, --n, --ı]*

Ol ḳılıcı **ḳatıra** ḳarşu çalar / Ortaradan ḳatırı iki böler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4981). [ḳatıra, -a]*

Ol ḳılıcı ḳatıra ḳarşu çalar / Ortaradan **ḳatırı** iki böler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4981). [ḳatırı, -ı]*

Elli ḳul virdi belī maḥbūb-ı genc / Üç ḳaṭār **ḳāṭır** virür yüki yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [ḳāṭır,]*

ḳatır: *Atgillerden, kısrak ile erkek eşeğin çiftleşmesinden doğan melez hayvan.*

Gördi saḳḳā **ḳatıra** müşkin urup / Ṣu getürmiş maṭbaḫa ol dem irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [ḳatıra, -a]*

ḳatl: *(Ar.) Cana kıyan, birini öldüren kimse.*

Bu yaḳında anda bir ejder türer / **Ḳatline** hiç kimse bulmadı ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5009). [ḳatline, -i, -n, -e]*

ḳatl eyle: *Öldürmek.*

Ḳayṣer'i çün ṣıyuban ḳatl eyledi / Ḳayṣeri şehrin daḫı feṯḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1617). [ḳatl eyle, --di]*

ḳatl it-: *Öldürmek.*

Ḳatl iderseñ ol yiri virdüm saña / Mesken eyle vaḳf itdüm hem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5010). [ḳatl it-, -er, -sen]*

ḳatl it: *Öldürmek.*

Oḳumaḳ vācib durur laʿnet inan / Nice ḳatl itdüklerin dirsem tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 243). [ḳatl it, --dük, --ler, -in]*

ḳatl it: *Öldürmek, yok etmek.*

Çün şehīd itdürdi gūş it / Sindi İbn Ṣāh'uñ idi ḳatl iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 241). [ḳatl it, --en]*

ḳatlan: *Katlanmak, tahammül etmek.*

Bir gicelik cevre **ḳatlanmaz** mısız / Varuban ol menzile ḳanmaz mısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2329). [ḳatlanmaz, -maz]*

ḳaṭre-: *Ar. Damla, yağmur ve yağmur gibi dökülen şeyin tanesi: katre-i bârân, katre-i sirişk.*

Tā ki mürşid anı Ḥaḳḳ'a irgürür / **Ḳaṭre-y-iken** kendü ʿummāna varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5840). [ḳaṭre-y-iken, -y , -iken]*

ḳattāl: *Çok öldüren.*

Bir şīşe **ḳāttāl** zehrüm var durur / Nūş iden anı bilürüz er durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [ḳāttāl,]*

Bir şīşe **ḳattāl** zehr virdük içer / Biz didük kim içi aşağı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [ḳattāl,]*

katu: *Huzur, makam.*

Didi **ḳatuñda** eyledüm eksükligi / Geç suçumdan şānuña oldur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2027). [ḳatuñda, -ñ, -da]*

kav i m: *İnsan topluluğu II.Halk.*

Sen ṭoyum ol bizi de eyle ṭoyum / Böyle dir Otman Beg'e çün ol **ḳav i m** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [ḳav i m,]*

kavī: *Ar. Kuvvetli.*

Bilelüm ḳanḳımuzuñ dīni **ḳavī** / Hiç ḳayıḳmaġıl girü ḳılma revī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2562). [ḳavī,]*

kavī: *1. Güçlü, sağlam. 2. Kuvveti tam ve eksiksiz olan Allah.*

Sākin oldı cümle erenler süst **ḳavī** / Çün Ḫorāṣān pīri ʿacze vardı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6062). [ḳavī,]*

kavim: *Topluluk, millet, kavim.*

Tatar'uz göçgünci **ḳavmüz** bizi bil / Tedbīrümüz didügümüz gibi ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2630). [ḳavmüz, -üz]*

kavl: *Söz, kelâm.*

Ḳavlümüz budur Müsülmān olasız / Ehl-i tevḥīd ehl-i īmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2555). [ḳavlümüz, -umuz]*

Eyle-y-idi **ḳavlümüz** anuñ-ıla / Cumʿa ḳılındı ẕuh u r geçdi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3985). [ḳavlümüz, -umuz]*

kavl: *Bir sözle bildirilen fikir, düşünce, hüküm.*

Didiler bu **ḳavle** bürhān u delīl / İsterüz senden didiler şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1379). [ḳavle, -e]*

Cān Baba dir ne didüñüz bilürem / Didügüñüz **ḳavle** rāżī oluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2497). [ḳavle, -e]*

kavl: *(Ar.) Söz, kelâm.*

Fiʿli olmış idi **ḳavline** güvāh / Çünki Bektaş-ı Velī-i nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6615). [ḳavline, -i, -n, -e]*

Silkdi yignini hemīn ol pādişāh / **Ḳavline** olmaġ içün tā kim güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4041). [ḳavline, -i, -n, -e]*

ḳavl it-: *Anlaşmak.*

Bu söze rāżī olur mısın digil / Ḳavl idelüm senüñ-ile bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2496). [ḳavl it-, --elüm]*

ḳavle: *Söz, kelâm, fikir.*

Nuṭḳ açup bir gün bu **ḳavle** başladı / Depredüp dil söyleyince bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [ḳavle, -e]*

Dir Külü Ḫan Cān Baba'ya iy faḳīr / Rāżī mısın işbu **ḳavle** daḫı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [ḳavle, -e]*

ḳavl-i ʿīsa: *Hz. İsa'nın sözü.*

Çalduñuz nāḳūs çelīpā kilsede / Didiñüz ki böyle ḳavl-i ʿĮsa'da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 916). [ḳavl-i ʿįsa, --da]*

ḳavli it-: *Sözleşmek, anlaşmak.*

Cemʿ olup hep cümle ḳavli itdiler / Dīn ulusın uyaruban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 990). [ḳavli it-, --di, --ler]*

ḳavli itdiler: *Sözleşmek, anlaşmak.*

Çün bu resme eylediler ittifāḳ / Ḳavli böyle itdiler bu işe baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1119). [ḳavli itdiler, --di, --ler]*

ḳavm: *Millet, cemaat.*

Ḳavmi-y-ile hep Müsülmān oldılar / Müʾmin olup ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2781). [ḳavmi-y-ile, -i, -y, -ile]*

Ḳavmi-y-ile oldı Müsülmān Zupun / Bunlara dönüp didi ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4936). [ḳavmi-y-ile, -i, -y, -ile]*

ḳavm: *Kavim, topluluk.*

Tā ki **ḳavmüm** bula ol yirde ḥużūr / Devletüñde ḳılavuz şādī sürūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2635). [ḳavmüm, -üm]*

Sözümüz dutmaz iseñ irer belā / Saña didük **ḳavmüñe** daḫı bilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2480). [ḳavmüñe, -üñ, -e]*

ḳavm: *Aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan, boy ve soy bakımından da birbirine bağlı insan topluluğu II sayıca çok şey (Pek çok sıkıntı ve umut bağlamlarında).*

Anlara Ḫūnkārīler dirler bu dem / Var durur ol **ḳavm** daḫı anda hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [ḳavm,]*

ḳavm: *Aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan, boy ve soy bakımından da birbirine bağlı insan topluluğu.*

Bir ḳaraltu gördi deryādan gelür / **Ḳavmine** gösterdi bir gör ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [ḳavmine, -i, -ne]*

ḳavm: *Ar. Topluluk.*

Ẕikr olan ḳavmi varup daʿvet ḳıla / Daʿvet olup ẕikr olan **ḳavm** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 389). [ḳavm,]*

Ẕikr olan **ḳavmi** varup daʿvet ḳıla / Daʿvet olup ẕikr olan ḳavm geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 389). [ḳavmi, -i]*

Dönüben şar **ḳavmine** eydürbilüñ / Legen ü tepsi vü sīnīler çaluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2422). [ḳavmine, -i, -n, -e]*

Ketḫudāsı didi ki yā **ḳavm** bilüñ / Şübhesüz siz cümleñüz āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3378). [ḳavm,]*

Ṭuz Köyi **ḳavmi** ne var-ısa tamām / Bir yire cemʿ oldı mecmūʿ-ı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3377). [ḳavmi, -i]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy **ḳavm** ʿaceb / Ṭuzsuz olmaġa ṭaʿām neydi sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3426). [ḳavm,]*

Geldi Bektaş ḫ̆ācesi didi bir er / **Ḳavm** ḳardaş ḳarşu çıḳdı ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5956). [ḳavm,]*

ḳavmi: *Aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan, boy ve soy bakımından da birbirine bağlı insan topluluğu.*

Kendü **ḳavmi** tācı aḳ ola tamām / Boyayalar ḳızıla sāyir enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4436). [ḳavmi,]*

Farḳ ola hem kendü **ḳavmi** yādı-la / Müştehirdür bu ḫaber isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4437). [ḳavmi,]*

ḳavşur: *Kavuşturmak.*

Geldi İsmāʿīl elini **ḳavşurur** / Ḫunkār'uñ ḳarşusına ṭınmaz durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3858). [ḳavşurur, --ur]*

Ḳavşurup el ṭurdılar peymānçeye / Yüz yire urdı ḳamusı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4990). [ḳavşurup, -up]*

ḳavun: *Kabakgillerden, sürüngen gövdeli, iri meyveli bir bitki.*

Üzdi kökinden varup ol **ḳavunı** / Ḳoltuġına götürüp gitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1493). [ḳavunı, -ı]*

Yılda bostān ekübeni çün biter / Oluban **ḳavunı** ḳarpuzı yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3142). [ḳavunı, -ı]*

kavun: *Maruf meyve, kavun.*

Ol erenler didiler yār-ı ʿazīz / İlerü gel kes bu **ḳavunları** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1500). [ḳavunları, --lar, --ı]*

Kesdi bostāncı o **ḳavunları** tīz / Yiyüben şükr itdi ol iki ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1502). [ḳavunları, --lar, --ı]*

kavun: *Kabakgiller familyasından, sarı çiçekli, sürüngen bir bitki. (citrullus melo).*

Çaġırup bostāncıya dir iy ʿazīz / Bir **ḳavun** gĕtür yiyelüm şimdi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [ḳavun,]*

Üç büyük **ḳavun** daḫı bitmiş-idi / Hem kemāline tamām yitmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1482). [ḳavun,]*

Burcı burcı ḳoḳar-ıdı ol **ḳavun** / Ṣād olur göricegez bostāncı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1483). [ḳavun,]*

Dikilürken būstān **ḳavun** bite / Kim diye keyfiyyetin bunuñ nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1489). [ḳavun,]*

Bir niçe dāne **ḳavun** ḳarpuz alur / Yortuban bu kimseye yaḳın varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3146). [ḳavun,]*

kavuş-: *Ayrı kalınan, sevilen bir kimseyle bir araya gelmek, onu yeniden görmek.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān-dem döndi tīz / **Ḳavuşur** cemāʿatine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5246). [ḳavuşur, -(u)r]*

kavuş: *Kavuşmak, ulaşmak.*

Fevt olup ḫatun **ḳavuşdı** dostına / Sulṭān İbrāhīm anası çün ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 370). [ḳavuşdı, -dı, -]*

kavuş: *(Başka yerde olan, hasreti çekilen bir kimseyi veya şeyi) Tekrar bulmak ve görmek, bir araya gelip buluşmak.*

Çünki bendden ḫażretüñ oldı ḫalāṣ / Ṭur ataña var **ḳavuş** Ḥaḳḳ'a olma ʿāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 790). [ḳavuş,]*

kavuşdur: *Kavuşmasını veya kavuşmalarını sağlamak.*

Aşlına girü anı **ḳavuşduruñ** / Techiz ü tekfîn erkânın görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2344). [ḳavuşduruñ, --uñ]*

kay: *Suluca Karayük yakınlarında bir yer.*

Ḳarayük ḳurbında **Ḳay** nām bir yire / Gelüben anda ḳarār itdi gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [ḳay,]*

kaya: *Büyük ve sert taş kütlesi.*

Meger anda vardı bir yirli **ḳaya** / Ḥazret-i Ḫūnkār'a ol er ne diyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [ḳaya,]*

Er-iseñ dir bu **ḳaya** üstine çıḳ / Ayaġuñla dizüñ ile anı ṣıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [ḳaya,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Yumruġıyla urdı ol dem **ḳayaya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2360). [ḳayaya,]*

Ḳayaya el urduġınca gör ḥāli / Dutamaḳ olur **ḳaya** dutar eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2808). [ḳaya,]*

Ḳayaya el urduġınca gör ḥāli / Dutamaḳ olur ḳaya dutar eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2808). [ḳayaya,]*

Ol Ḳızılca Ḫalvet'üñ ḳurbında dir / Vardı bir ḳızıl **ḳaya** olġıl ḥabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2967). [ḳaya,]*

Büyük idi ol **ḳaya** dīvār mišāl / Ḳatına irişdi Ḫūnkār bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2968). [ḳaya,]*

Ol **ḳaya** dibinde iclās itdiler / Ṣādī-y-ile ṣoḥbet-i ḫāṣ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2981). [ḳaya,]*

Ṣıçrayup ol **ḳayaya** oldı süvār / Ol **ḳayaya** gör n'ider ol baḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2969). [ḳayaya,]*

Ṣıçrayup ol **ḳayaya** oldı süvār / Ol **ḳayaya** gör n'ider ol baḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2969). [ḳayaya,]*

Gördi bir er **ḳayaya** binmiş gelür / Kimidügin göricek anuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2974). [ḳayaya,]*

Ẕikre gelen mescidüñ öñinde tīz / Bir büyük ḳara **ḳaya** vardı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [ḳaya,]*

Ol **ḳaya** üstine Ḫūnkār ḥażreti / Eyleyüp ārām ḳılurdı rāḥatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3595). [ḳaya,]*

Çıḳdı Ḫūnkār ol **ḳaya** üstine zūd / Niyyet itdi ki ḳıla anda ruḳūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3598). [ḳaya,]*

kaya: *Büyük taş kütlesi.*

Var-ıdı anda otuz altı ḥişār / Key ḳatı beklik **ḳayadur** bil i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [ḳayadur, -dur]*

kaya: *Büyük ve sert taş kütlesi, kaya.*

Tekye Ḳaya'dan o dem gelür āvāz / Keşf itdi ol **ḳaya** gör nice rāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3941). [ḳaya,]*

Tekye **Ḳaya** dirler aña şimdi i yār / Tekye ḳurbında ziyāretgāh odur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [ḳaya,]*

kaya: *Hacı Bektaş'ın büyük bir kayayı hamur gibi çiğnemesi sonucunda, taşa verilen isim.*

Şimdi daḫı ol **ḳaya** meşhūrdur / Ẕikri işbu nevʿ-ile meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2120). [ḳaya,]*

kaya tekyesi: *Seyyid Salih'in tekkesinin herkesçe bilinen ismi.*

Şimdi aña **Ḳaya Tekyesi** dinür / Müştehirdür Ḳırşarı'nda bilinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3097). [ḳaya tekyesi,]*

Ḳırşarı'nda ol ḫo Bektaş-ḫānedür / **Ḳaya Tekyesi** bir āsitānedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3098). [ḳaya tekyesi,]*

kayd: *Bağ, zincir.*

İki arṣlan kendüye itdi hücūm / Yimedi **ḳayd** çekmedi andan hümūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1202). [ḳayd,]*

Hem didi anlara dönüp ol velī / Görelüm size odın **ḳaydın** belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [ḳaydın, -ın]*

kayd: *Bend, bağ.*

İlteler bir yire sĕni ḳoyalar / Yaʿnī kim **ḳayduñı** senüñ yiyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1853). [ḳayduñı, -uñı]*

kayd: *Bağ.*

Didi Otman'um işit gör nĕ direm / Ġam yimegil ben senüñ **ḳayduñ** yirem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [ḳayduñ, -u, -ñ]*

kayd ol: *Hazırlanmak, sunulmak.*

Sizüñ içün ḳayd olupdur bu ṭaʿām / Buyuruñ bu bende tā mesrūr ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 295). [ḳayd ol, --up, -dur]*

kayd u bend ü bağ: *Zincir, halka ve bağ.*

Ṭutmaz ıdı ḳayd u bend ü baġları / Bāyezīd ḫırḳayı alup ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6651). [ḳayd u bend ü baġ, --lar, --ı]*

kayduñ yi: *Kaygısını çekmek, ilgi göstermek. Tarama Sözlüğü 1969.*

Oturup göñlüñde dilüñde diyem / Maʿnī yüzinden senüñ ḳayduñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4242). [ḳayduñ yi, --y, --em]*

kayġı-: *Kaygı, üzüntü, tasa;.*

Binemezdi ata yoḳdı ṭāḳati / **Ḳayġırup** ʿOšmān o bir iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6315). [ḳayġırup, -r, -up]*

ḳayġu: *Kaygı, endişe.*

Ṣaldı seccādeyi geçer oturur / Ġuṣṣayı **ḳayġuyu** dilden götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2786). [ḳayġuyu, --y, --u]*

ḳayġu: *Kaygı, dert, endişe.*

Ġuṣṣa gidüp **ḳayġudan** āzād olur / Çünki vaẓʿuñ müddeti oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 397). [ḳayġudan, -dan]*

kayġur: *Kaygılanmak, endişelenmek.*

Hep sükūta vardılar gözleyü pīr / Ḫˇāce Aḥmed **ḳayġuruban** Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6056). [ḳayġuruban, -uban]*

kayı: *Muhtemelen Oğuz Türklerinin bir boyu olan Kayı boyunun yerleştiği bölge.*

Ḳayı'da çün kim anı defn itdiler / Ḳalḳup oġulları andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1666). [ḳayı'da, --da]*

Ḳayı'ya girü gelince fevt olur / Ecel irüp Yūnus-ı Muḳrī ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1665). [ḳayı'ya, --y, --a]*

Ḳayı oġlıdur didiler bu yigit / Pādişāha ḳovladuġı ol pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4310). [ḳayı,]*

Gösterüp Otman Beg'i dirler bu er / **Ḳayı** oġlıdur muʿazzez muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4377). [ḳayı,]*

Ḫuṭbe oḳundı vü ḳazdı sikkeyi / Düşmenüñ başına eyledi **ḳayı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4458). [ḳayı,]*

Ḳayı'nuñ yigitleri bir gün meger / Cemʿ oldı ḳatına hep ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4278). [ḳayı'nuñ, --nuñ]*

Ġāzīlerdi kāfir ilde açdı yir / Ḳalıñ Oġuz pehlivānı ol **Ḳayı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6289). [ḳayı,]*

Kāfiriñ ḳılıçla iden başın **ḳayı** / Kim anıñ neslidür Ertuñrul begüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6290). [ḳayı,]*

kayı beg: *Kayı Bey.*

Ḳayı Beg oġlanlarından üç dilīr / Ceng içinde her biri bir nerre şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4210). [ḳayı beg,]*

kayık-: *Yönelmek.*

Bilelüm ḳanḳımuzuñ dīni ḳavī / Hiç **ḳayıḳmaġıl** girü ḳılma revī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2562). [ḳayıḳmaġıl, --ma, --gıl]*

ḳayık: *Kayık.*

Bir **ḳayıḳ** mišāli oldı ol mezār / Yüzdi yüridi bulamayup kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4528). [ḳayıḳ,]*

kāyil: *Râzı olmuş, boyun eğmiş, kabul etmiş, inanmış.*

Bu ḳaṣīde luṭfuña şamil durur / ʿĀrifān elfāžına **ḳāyil** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 106). [ḳāyil,]*

kāyim ol: *Devam etmek, sürüp gitmek.*

Ḳāyim olurdı ʿibādetle düni / Şöyledür naḳl iy ʿazīz-i muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6756). [ḳāyim ol, --ur, --dı]*

kayınana: *Kaynana: Kadına göre kocasının, kocaya göre karısının annesi.*

Dir **ḳayınanası** yaġ azdur ḳatı / Yaġa yoḳanma didi söyler iti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1557). [ḳayınanası, -sı]*

Dir **ḳayınanası** Fāṭma'ya digil / Böyle çoḳluḳ yaġ ḳandan söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1706). [ḳayınanası, -sı]*

Dir **ḳayınanasına** yaġ almaduḳ / Bu küpecügüñ içine şalmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1707). [ḳayınanasına, --sı, --n, --a]*

kayır: *İlgilenip korumak II gözetmek, himaye etmek.*

Didi Ṣaltıḳ emriñüzi buyuruñ / İş sizüñdür emriñüzi **ḳayıruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2740). [ḳayıruñ, --uñ]*

kayıt: *Bir şeyi ya da bir kimseyi bir yere kabul ya da mal ederek bunu yazıya geçirme.*

Saña tābūtdan elüm ṣunam didi / Bu işüñ **ḳaydını** bu resme yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [ḳaydını, -ı, -n, -ı]*

ḳayna: *Kaynamak: Coşmak, heyecanlanmak.*

Hīç demümüz bunda hergiz oynamaz / Şevḳ u ẕevḳ-ıla muḥabbet **ḳaynamaz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1164). [ḳaynamaz, -maz]*

kayna: *Isıyla kabarmak.*

Üc gün od urup o ḳazan **ḳaynadı** / Ben didüm cānı bedenden oynadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2617). [ḳaynadı, -dı]*

kaynad: *Kaynamak.Bir sıvı, sıcaklığı belli bir dereceyi bulduğunda buhar durumuna geçerek fokurdamak.*

Ḳazana ḳoyuban anı **ḳaynadur** / Nisbeti henüz daḫı dīninedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2533). [ḳaynadur, -ur]*

kaynana: *Kocaya veya kadına göre birbirlerinin annesi, kayınvalide, hanımanne.*

Yaġ viricek nicesi ḳıldı duʿā / Diyicegez bildi çün kim **ḳaynana** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1564). [ḳaynana,]*

Ḳaynanasına didi kim bir faḳīr / Yimege bir nestene dilĕdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1555). [ḳaynanasına, -sına]*

Küpecügüñ yaġ-ıla ṭolduġını / **Ḳaynanasına** gelüben dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1563). [ḳaynanasına, -sına]*

kaynat: *Kaynatmak.*

Altına od yaḳalum **ḳaynadalum** / Üç gün üç dün işbu nevʿe idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [ḳaynadalum, --alum]*

kaynat: *Ateşte pişmeyi sağlamak.*

Ḳıbleye ḳarşu aḳar şu aldılar / **Ḳaynadup** ḳazanla ḥāżır ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5642). [ḳaynadup, -up]*

kaynat-: *Kaynatmak.*

Biz de varup anda dem **ḳaynatsavuz** / Ḫizmet idüp bir ocaḳ **ḳaynatsavuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5274). [ḳaynatsavuz, -savuz]*

kaynat-: *Kaynatmak.*

Üç dün ü gün od yaḳup **ḳaynatdılar** / Yaʿnī kim ḳatı meşaḳḳat itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2536). [ḳaynatdılar, -dılar]*

kayser: *Eski Rum hükümdarlarının unvanı.*

İşidüp Ḳayṣer daḫı leşker direr / Gelüben **Ḳayṣer'üñ** üstine irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1615). [ḳayṣer'üñ, -'üñ]*

kayṣer: *Eski Roma ve Bizans imparatorlarının lakabı.*

Cemʿ idüben yidi yüz biñ er alur / Ṭoġrılup **Ḳayṣeri** üstine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1614). [ḳayṣeri, -i]*

kayṣer: *Roma ve Germen imparatorlarına verilen unvan olmakla beraber, beyitte hikayenin erkek kahramanı Hüsrev'in babası Kayser-i Rum kastedilmiştir.*

Uġraşurlar key ulu ḳırġun olur / Pes Selim Şāh **Ḳayṣer'i** anda alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1616). [ḳayṣer'i, -i]*

Ḳayṣer'i çün ṣıyuban ḳatl eyledi / Ḳayṣeri şehrin daḫı feṯḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1617). [ḳayṣer'i, -i]*

kayṣer: *Eski Rum hükümdarlarının ünvanı.*

Ḳayṣeri'de **ḳayṣer** ile ḫoş ṭurış / Eylediler bir ulu ceng ü urış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4176). [ḳayṣer,]*

Ḳayṣeri ṣıyup ṣarı feṯḥ eyledi / Oġlı Ḳılıç Arslan'ı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4178). [ḳayṣeri, -i]*

kayṣer: *Ar. Roma ve Bizans imparatorlarına verilen san.*

Çünki **Ḳayṣer** Rūm'a iken pādişāh / Ḥażret-i Baṭṭāl Ġāzī yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1598). [ḳayṣer,]*

İşidüp **Ḳayṣer** daḫı leşker direr / Gelüben Ḳayṣer'üñ üstine irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1615). [ḳayṣer,]*

kayseri: *Kayseri şehri.*

Ol zamānda **Ḳayṣeri** şehrinde hem / Bir ʿazīz vardı be-ġāyet muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3300). [ḳayṣeri,]*

Ḳayṣeri şehrine çün irdi ḫaber / Ḥācī Bektaşu'l-Ḫorasānī irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3950). [ḳayṣeri,]*

Şeyḫ bostāncı çelĕbi ḫāṣ u ʿām / Ḳarşu geldi **Ḳayṣeri** ḫalḳı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3951). [ḳayṣeri,]*

Ḳayṣeri'de ḳayṣer ile ḫoş ṭurış / Eylediler bir ulu ceng ü urış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4176). [ḳayṣeri'de, -'de]*

kayseri: *Kayseri şehri.*

Ḳayṣeri'ye ʿazm idüben sürdiler / Varuban ol şeyḫ ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3367). [ḳayṣeri'ye, -y, -e]*

Ḳol getürüp öldüreni ṭutdılar / **Ḳayṣeri'ye** getürüp ḥabs itdürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3921). [ḳayṣeri'ye, -y, -e]*

Ḥālüñi iʿlām idincek sen aña / Varısardur **Ḳayṣeri'ye** görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3935). [ḳayṣeri'ye, -y, -e]*

kayseri: *Kayseri şehri.*

Ḳayṣer'i çün ṣıyuban ḳatl eyledi / **Ḳayṣeri** şehrin daḫı feṯḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1617). [ḳayṣeri,]*

Pes Selīm Şāh **Ḳayṣeri'yi** yapdurur / Şimdilik andan hemān bir burc durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1618). [ḳayṣeri'yi, --y, --i]*

Tīz sürüp **Ḳayṣeri** begine varur / Her ne ḥāl oldı-y-ısa ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3920). [ḳayṣeri,]*

Ḳayṣeri begine maḥbūs atası / Varuban didi aña bu nefesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3922). [ḳayṣeri,]*

Ol kişi de oldı yolına revān / **Ḳayṣeri** ḳurbına irişdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3948). [ḳayṣeri,]*

Ḳayṣeri begi işidicek bunı / Yoḳ mıdur dir gevdemüñ başı ḳanı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3968). [ḳayṣeri,]*

Ḳul daḫı girü dönüp çıḳdı gider / Gel işitgil **Ḳayṣeri** begi n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [ḳayṣeri,]*

Ḳayṣeri'den dönübeni gitdiler / Ḳarayük'e girü gelüp yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4014). [ḳayṣeri'den, --den]*

kayseriyye: *Bugünkü Kayseri şehri.*

Ṭurup andan daḫı ʿazm-i Rūm ider / **Ḳayṣeriyye** şehrine doġrı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1274). [ḳayṣeriyye,]*

Ḳayṣeriyye şehrine çün irişür / Ḫıżr peyġām-bere anda bulışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1470). [ḳayṣeriyye,]*

kayu: *Hangi.*

Ḫalḳa ne ḳonuḳ **ḳayusı** var durur / İşleri efġān-ıla hem zār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [ḳayusı, -sı]*

kayyūm u iy ḥayy u beḳā: *Allah'ın en güzel isimlerinden; Ezeli ve ebedi var olan, Ey diri, canlı olan ve ölümsüz olan. (Allah c.c.).*

Didi iy **Ḳayyūm u iy Ḥayy u Beḳā** / Maḳṣūdum maʿlūm saña eyle revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6676). [ḳayyūm u iy ḥayy u beḳā,]*

kaz-: *Kazımak, işlemek, nakş etmek.*

İşigi- altında erüñ sinim **ḳazuñ** / Meyyitim defn idüben üstüm düzüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5809). [ḳazuñ, -uñ]*

Ḳırḳ adım yir gidüben itdi naẓar / Didi kim işbu yiri durup **ḳazuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [ḳazuñ, -uñ]*

kaz-: *Kazımak, söküp atmak.*

Bir ḳulaç yir **ḳazmadın** maʿden bulur / Aluban birez segirdüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3440). [ḳazmadın, --madın]*

kaz-: *Herhangi bir araçla toprağı açmak, oymak.*

Tā bulasız cevherini siz ṭuzuñ / Ḳazma urup çünki yiri **ḳazdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6283). [ḳazdılar, -dı, -lar]*

kaz: *1. Kazımak, işlemek.*

Eli-le dört beş yiri **ḳazdı** hemān / Çıḳdı bir bıñar aḳdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [ḳazdı, -dı]*

kaz: *(Hendek, kuyu, çukur vb. şeyleri) Toprağı eşip çıkarmak sûretiyle meydana getirmek.*

Pes Ḫıż ı r Lāla ṭutup gördi yaraḳ / **Ḳazdılar** işikde sinin ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5826). [ḳazdılar, -dı, -lar]*

Meşhedin işik dibinde **ḳazdılar** / Ḥaḳḳına ḳoyup mezārın düzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5828). [ḳazdılar, -dı, -lar]*

kazā: *Allah'ın takdirinin oluşması, kader, alın yazısı.*

Tañrı **ḳażāsına** ṣalduḳ biz seni / Lezzetinden sen daḫı ṭatġıl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5175). [ḳażāsına, -sı, -n, -a]*

kazā: *Allah'ın takdiri, kader; bela, musibet.*

Siz ṭaparsız kim o sizi ṣaḳlaya / Her belā vü her **ḳażādan** bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [ḳażādan, -dan]*

kazā: *Alın yazısı II belā.*

Gözedüben Ḥaydar anda emr-i Ḫudā / Virdi andan ol **ḳāżāya** pes rıżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 674). [ḳāżāya, -y, -a]*

kaza ḳoya: *Bir yer ismi.*

Defʿī atdan inüben **ḳaza ḳoya** / Üstüme gire vü yāsīn oḳuya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5530). [ḳaza ḳoya,]*

ḳażāmuz doḳın: *Zarar vermek.*

Sözümüz dutmaz ısa gide girü / Yoḫsa ḳażāmuz doḳınur bile o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2461). [ḳażāmuz doḳın, --ur]*

kazan: *İçinde çok miktarda yemek pişirilen veya bir şey kaynatılan büyük ve derin kap.*

Girüben **ḳazana** ḫoş ḳıldı ḳuʿūd / Ḳapayup aġzın daḫı ṣıvatdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2502). [ḳazana, -a]*

Ḳazana ḳoyuban anı ḳaynadur / Nisbeti henūz daḫı dīninedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2533). [ḳazana, -a]*

Didiler Külü Ḫan'a iy pādişāh / Ṣol **ḳazana** ḳoyduġuñdan ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2538). [ḳazana, -a]*

Ḳazana ḳoyup ṣuyı pür eyledüm / Ḳapaġın ḳapayuban gör n'eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2616). [ḳazana, -a]*

Çıḳdı **ḳazandan** oturur bir yire / Gör Külü Ḫan'ı keşīşe ne dir e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [ḳazandan, -dan]*

Bir ulu şölen **ḳazanı** buldılar / Ṭoldurub ṣu içine gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2500). [ḳazanı, -ı]*

Ḳoyalum bunı şölen **ḳazanına** / Ṭolduralum ṣu-y-la anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2490). [ḳazanına, -ına]*

Ḳazanuñ çevre yanına ṭurdılar / Emr ider ḫan ḳapaġın ḳaldurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2541). [ḳazanuñ, --uñ]*

Ḳıbleye ḳarşu aḳar ṣu aldılar / Ḳaynadup **ḳazanla** ḥāżır ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5642). [ḳazanla, -la]*

kazan: *Çok miktarda yemek pişirmeye veya bir şey kaynatmaya yarayan büyük derin kap (Beyitteki bağlamında cehennem anlamında kullanılmıştır).*

Ḳazana ḳoyup anı gör n'eyledüm / İmtiḥān anuñla anı eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2581). [ḳazana, -a]*

kazan: *Büyük tencere, kazan.*

Üc gün od urup o **ḳazan** ḳaynadı / Ben didüm cānı bedenden oynadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2617). [ḳazan,]*

kazan han: *Beyler Beyi.*

Çün Oġuz cemʿiyyeti tefrīḳ olur / Pes Ḳazan Ḫan'a Bayındur ḫan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4173). [ḳazan ḫan, --a]*

Bir ḫalīfe daḫı hem dost-ı Ḫudā / Kim **Ḳazan Ḫan** oġlıdur iy keṯudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5476). [ḳazan ḫan,]*

ḳażā-yı ḥācet: *Abdest bozma, tehlike, hadise.*

İçmeyĕ ṣuyı tebevvül itmeye / Hem ḳażā-yı ḥācete çün gitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1254). [ḳażā-yı ḥācet, --e]*

Vardı ol daḫı ḳażā-yı ḥācete / Tā ki irdi bir maḳām-ı ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4566). [ḳażā-yı ḥācet, --e]*

ḳażā-yı ḥāceti ḳıl-: *Abdest bozma, ihtiyacını giderme.*

Baʿd ez-ān çün ḳalḳdı Ḫūnkār ḥazreti / Yaʿnī ḳılaydı ḳażā-yı ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4562). [ḳażā-yı ḥāceti ḳıl-, --a, --y, --dı]*

ḳazı: *(Sakal, bıyık, saç, tüy vb. için) Kökünden kesmek, tıraş etmek.*

Ṣaru'ya dir Ṣaru mūyum uzadı / Çıḳalum ṭaşra başum **ḳazı** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2505). [ḳazı,]*

ḳāzı-: *Kazımak.*

Bir yeri eliyle **ḳāzıdı** revān / Aḳ bıñarum didi üç kerre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2512). [ḳāzıdı, --dı]*

Bir yiri eliyle **ḳazıdı** revān / Çıḳdı bir cüllāb gibi bir ṣu hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [ḳazıdı, --dı]*

ḳażiyye: *İddia edileni kanıtlamak için söylenen söz veya getirilen delil.*

Bu **ḳażiyye** aṣlını ẕikr ideyin / Dut ḳulaḳ aṣlını anuñ diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4043). [ḳażiyye,]*

ḳażiyye ol-: *Mesele olmak.*

Bir ḳażiyye olmış ımış bir zamān / Pādişāhdan teftiş itmege i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2994). [ḳażiyye ol-, --mış]*

ḳazma: *Kazma.*

Tā bulasız cevherini siz ṭuzuñ / **Ḳazma** urup çünki yiri ḳazdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6283). [ḳazma,]*

kebūter-ḫāne: *Güvercinlik.*

Bu cihān köpri durur gelen geçer / Yā **kebūter-ḫānedür** ḳonan uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5583). [kebūter-ḫānedür, -dür]*

keçe: *Dokuma yoluyle değil yapağıyı dövmek veya ayakla tepmek sûretiyle yapılan kaba kumaş veya bu kumaştan yapılan başlık.*

Pes **keçe** getürdi Ṣaltıḳ bunlara / Ḫoş Ḥüseynī dindi çün kim bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2782). [keçe,]*

kedd-i yemīn: *El emeği.*

Līki bilesiz bize maḳṣūd budur / Kedd-i yemīnden yimek bize ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2319). [kedd-i yemīn, --den]*

kef: *Avuç içi.*

Farż u sünnet ḥükmi üzre yudılar / Ḥulle ṭonından **kefīne** ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5649). [kefīne, -i, -n, -e]*

kef: *Kep, takke.*

Başa **kef** virüp tīğı aldı ele / Pes ṭırāş itmege başladı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2509). [kef,]*

kefāf: *Kafi, yeterli.*

Çille çeküp eyleyevüz iʿtikāf / Cānumuz andan bula tā kim **kefāf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1245). [kefāf,]*

Didi ḳırḳ gün eyleyesiz iʿtikāf / İçmeyüben yimeyesiz hīç **kefāf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1251). [kefāf,]*

kefāret eyle-: *Yapılan hataya karşılık yapılan işlerin Allah katında makbul görülmesi.*

Aġlayuban istiʿānet diledi / Derdine erden kefāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5688). [kefāret eyle-, -di]*

kefāret ol: *Mezarının ziyaretçisi çok, mezar toprağında günahlarına kefaret olsun anlamında bir dua sözü.*

Dir senüñ sinüñ ziyāret olmasun / Ṭopraġuñ daḫı kefāret olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3613). [kefāret ol, --ma, --sun]*

kefāret ol-: *Kefaret (bir hatânın, bir kabahatin affı için ödenen karşılık) olmak.*

Sinüñ anda hem ziyāret olısar / Ṭopraġuñ daḫı kefāret olısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5353). [kefāret ol-, -ı, -sa, -r]*

kefen: *Ar. Ölüye sarılan bez.*

Boġazına begleri ṭaḳup **kefen** / Geldi erüñ ḳatına tümen tümen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1044). [kefen,]*

Baş ucına vardı andan er hemen / Ḥulle ṭonından görür ḥāżır **kefen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5646). [kefen,]*

Arı ṣuyla cismin anuñ yudılar / Pāk **kefen** ṣarup yirine ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5827). [kefen,]*

kefen ol-: *Ölmek.*

Bu bizi kĕsüñ aña olsun kefen / Rāstī söz işbudur ki güft-i men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [kefen ol-, --sun]*

kefin: *Avuç içi.*

Ḥulle ṭonından gele baña **kefin** / Başum ucında buluñ ḥāżır hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5533). [kefin,]*

kekik: *1. Ballıbabagillerden, odunsu saplı, başak durumunda beyaz, pembe ve kırmızı çiçekler açan, karşılıklı küçük yapraklı, çok yıllık, tırtırlı sürüngen bitki.*

Olmaz-ıdı Hind yirinde **kekik** / Olmasun zinhār didi bu ḥāl degik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4774). [kekik,]*

Yatduġı **kekikli** yavşanlu o yir / Ḥayret el virüp özine özi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4773). [kekikli, --li]*

kel: *Saçları, tüyleri dökülmüş.*

Aġzı yarından başına çün sürer / Başı **keli** gidüben ṣaçı biter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 775). [keli, -i]*

Elden ayaḳdan götürmiş bendin ol / Başınuñ **kelleri** gitmiş ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 779). [kelleri, -leri]*

kel kel ol: *Baştaki saçların dökülmesi, kelleşmek.*

Başı kel kel oluban aḳar ḳanı / Kendünüñ de az ḳala çıḳa cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 773). [kel kel ol, --uban]*

Yidi yıldur çekmişem bend-i girān / Başımuz kel kel olup aḳardı ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 807). [kel kel ol, --up]*

kel ol: *Baştaki saçların dökülmesi.*

Ḥaydar'uñ cānına kār itmiş-idi / Başı ısa kel oldı ṣaç gitmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 680). [kel ol, --dı]*

kelām: *Tek kelime veya kelimelerden meydana gelmiş söz, ifade.*

Daḫı pīrān-ı Ḫorasān'dan selām / Getürürüz didiler böyle **kelām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3066). [kelām,]*

kelām: *Bir düşünceyi ifade eden kelime dizisi, söz, kavl.*

Uzanur bu vaḳt dırāz olur **kelām** / Çün şehīd oldı imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 244). [kelām,]*

Geldi Ḳāsım virdi Bektaş'a selām / Söyledi andan ney ise pes **kelām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 984). [kelām,]*

Aldı Seyyid gördiler böyle selām / Nuṭḳ açup dir işbu nevʿ-ile **kelām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4522). [kelām,]*

kelām: *Konuşma.II Allah'ın Sübuti sıfatlarından. Allah'ta bulunması zorunlu olan konuşma niteliğini belirtir. Allah bu sıfatı ile peygamberler aracılığıyla emir ve yasaklar koyar, haberler verir. Ancak konuşmasının mahiyeti bilinemez.*

İy fenā ehli işit aṣlaḥ **kelām** / Var durur temšīl hem destān be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [kelām,]*

kelām: *Bir düşünceyi ifade eden kelime dizisi, söz, kavil.*

Bu-y-ıdı gelen **kelāmı** ibtidā / Eşhedü enlā ilāhe illallāh ve eşhedü enne Muḥammeden ʿabduhū ve resūluhū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 416). [kelāmı, -ı]*

Çün selāmın aluban yidi ṭāʿām / Lāzım oldı söyleşe bir ḳaç **kelām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 783). [kelām,]*

Bu **kelāmuñ** şevḳı teʾšīr eyledi / Ḳalbine sırrı bunuñ yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3004). [kelāmuñ, -uñ]*

Nuṭḳ açup didi bu nevʿ-ile **kelām** / Sözüm işbudur didi ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3725). [kelām,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī ol nīk-nām / Kendü kendüye didi böyle **kelām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3862). [kelām,]*

kelām: *Ar. Sözler.*

Ḥüsni vü ḫulḳı **kelāmı** ser-te-ser / Ḫoş gelür sulṭāna çün ḳıldı naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4257). [kelāmı, -ı]*

kelām: *(Ar.)Tek kelime veya kelimelerden meydana gelmiş söz, ifâde.*

Dutubanı yuġıyı da indürür / Nuṭḳ-ı pākini **kelāmı** gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3612). [kelāmı, -ı]*

kelām: *(Ar.) Tek kelime veya kelimelerden meydana gelmiş söz, ifade.*

Didiler baʿżısı bu resme **kelām** / Rāyumuz bu işde hep olsun tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1289). [kelām,]*

Ḫāṭırına gelmedi bir ḥarf **kelām** / Pes cemāʿat gördi ḥaṣr oldı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2100). [kelām,]*

Ger inanmazsañ diyĕyin bir **kelām** / Bilesin bundan sözüñ ṣıdḳın tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2413). [kelām,]*

Ḫoş taḥiyyāt eyleyüp virdi selām / Nuṭḳ açup andan didi böyle **kelām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4132). [kelām,]*

Güş idincĕgez Güvenc böyle **kelām** / Pezverin geydi vü eylĕdi ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4678). [kelām,]*

Güş idincĕgez Güvenc böyle **kelām** / Key taʿaccüb idüp oldı şād-kām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4691). [kelām,]*

Tafṣīl ile ẕikr idersem hep tamām / Söz uzar ṭūl u dırāz olur **kelām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4810). [kelām,]*

Ṣoḥbet içre bege dir böyle **kelām** / Baña yurt vir ṭutayın anda maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [kelām,]*

Bunlara ʿaşḳ eyleyüp virdi selām / Ne ṭururśın diyü feṭḥ itdi **kelām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5049). [kelām,]*

Çün erenler sözidür işbu **kelām** / Var ümīd raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5863). [kelām,]*

Böyle didi āḫir-i ṣaḥḥ-ı **kelām** / Ṭurdı andan menziline yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5882). [kelām,]*

Öpdi elin eyledi bī-ḥad **kelām** / Ḫ̆ācesi Bektaş'ı görüp ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5958). [kelām,]*

kelām aç: *Söz açmak, bahse girmek.*

Nicesi ol emr olup durur vuḳūʿ / Daḫı açasın kerāmetden kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 220). [kelām aç, --asın]*

kelām gel: *Sözün gelmesi, söylenmesi.*

Geldi işbu resme nuṭḳından kelām / Derdümüz yoḳdur didi bizüm müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4643). [kelām gel, --di]*

kelām ḳıl-: *Konuşmak, söz söylemek.*

Cümle ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er tamām / Aġız açup ḳılmadı biri kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1142). [kelām ḳıl-, --ma, --dı]*

keliğıra: *Dobruca'da bir kale.*

Göz açup yumınca **Keliğıra'ya** / Ḫıżr irişdi hemān o araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2828). [keliğıra'ya, --y, --a]*

keliğıra kalʿası: *Dobruca'da bir kale.*

Keliğıra Ḳalʿası'na irdiler / Başı ʿayyūḳa çıḳupdur gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2798). [keliğıra ḳalʿası, --n, --a]*

Sĕvücileri birez tābūt alur / Keliğıra Ḳalʿası'na hep gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2893). [keliğıra ḳalʿası, --n, --a]*

kelīm: *Kendisine söz söylenen, hitap edilen kimse. (Hz. Adem.).*

Şīt ṭoḳuyup ol **kelīmi** Ādem ata / Bürünüp ṭāʿat iderdi hem Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 155). [kelīmi, --i]*

kelīsā: *Kilise, Hristiyan mabedi.*

Böyle diyü aġlayu oldı revān / Bir **kelīsāya** çıḳageldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3190). [kelīsāya, --y, --a]*

Gördi rāst gelüp doḳundı kelsāya / Ol **kelīsā** ḳubbesinde gör saya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4888). [kelīsā,]*

Gördi rāst gelüp doḳundı **kelsāya** / Ol kelīsā ḳubbesinde gör saya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4888). [kelsāya, --y, --a]*

Ol **kelīsā** üstine ḳondı hemīn / Görüben bunlar olur ayın bayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5294). [kelīsā,]*

Kelīsā üzre dururken nā-gehān / Uçuban yir üstine ḳondı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5295). [kelīsā,]*

kelise: *Kilise, manastır.*

Bir **kelisĕye** daḫı rāhib idi / Ẓāhirā yollarına zāhib idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3249). [kelisĕye, -(y), -e]*

kem: *Az, eksik.*

Kīsesinden sīm ü zer olmaya **kem** / Fāyide degül mi bunlar didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2171). [kem,]*

kem: *(Fars.) Kötü, fena, değersiz.*

Didi **kem** bizden erenlerden kerem / Kim erenler işidür dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1328). [kem,]*

kemāhī: *(Ar.) Olduğu gibi, hakkıyla, o kadar.*

Ol erenler görişürken şevḳ-ıla / Birbiri ile **kemāhī** ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1076). [kemāhī,]*

kemāl: *Ar. Erginilik, olgunluk, pişkinlik.*

Ḳanda var bir ʿilm ehli ṣoylañuz / Her **kemāl** içinde ol kāmil ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6618). [kemāl,]*

Kim **kemāldür** erde zīnetle cemāl / Bir zamān ʿilm ü kemāl taḥṣīlini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 331). [kemāldür, -dür]*

Şöyledür naḳli **kemāliyle** tamām / Çünki geldi dāʾire-i ʿaḳla ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6665). [kemāliyle, -i, -ile]*

Rūzigār ıla hüner ḫarc eyledüm / Var **kemālüm** içine derc eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2396). [kemālüm, -üm]*

kemāl: *1. En olgun, en yetişkin döneminde olma, olgunluk. 2. Bir şeyin tam ve noksansız dereceye erişmiş olması durumu, mükemmellik, tamlık.*

Üç büyük ḳavun daḫı bitmiş-idi / Hem **kemāline** tamām yitmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1482). [kemāline, -i, -ne]*

Fetvāsı ʿālemde bulmışdı nüfūẕ / ʿĀlim ü fāẕıl **kemāli** bī-ḥudūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3296). [kemāli, -i]*

kemāl: *Bilgi ve erdem bakımından olgunluk, yetkinlik, erginlik, eksiksizlik II En yüksek değer.*

Yaʿnī kim kendü **kemālin** itdi ʿarż / İrgüre maḳṣūdına budur ġaraż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2388). [kemālin, -in]*

kemāl: *1. En olgun, en yetişkin döneminde olma, olgunluk 2. Bir şeyin tam ve noksansız dereceye erişmiş olması durumu, mükemmellik, tamlık.*

Kim aña Cengiz Ḫan dirlĕr-idi / On **kemāle** yitmiş oġlı var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2403). [kemāle, -e]*

Dir **kemālüm** biz idince intiḳāl / Ṭurġıl andan Rūm'a eyle irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4875). [kemālüm, -üm]*

Büyüyübeni **kemāle** iricek / O nişān-ıla eḥibbā göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5145). [kemāle, -e]*

kemāl: *Bir kimsenin mânevî meziyetler, ahlâk, ilim ve fazîlet bakımından tam bir olgunluğa erişmiş olması durumu.*

Bir gicede bu evi tā yapdura / Bir gicede bu **kemāle** ṭapdura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [kemāle, -e]*

kemāl: *Bilgi ve erdem bakımından olgunluk, yetkinlik, erginlik, eksiksizlik.*

Bir **kemāl** ehli sizüñ gibi ʿazīz / Ḥaḳḳı bāṭıldan ider ola temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3319). [kemāl,]*

kemāl: *(Ar.) Bilgi ve erdem bakımından olgunluk, yetkinlik, erginlik, eksiksizlik II. En yüksek değer.*

Er naẕarın niçe kez almış-ıdı / Erlik içre hem **kemāl** bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4871). [kemāl,]*

Dilegince devr iderdi māh ü sāl / Devleti şemsi bulupdur ḫoş **kemāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5754). [kemāl,]*

kemāl ehli: *İlim, ahlak ve fazilet sahibi kimseler (bk. insān-ı kāmil).*

Bir kemāl ehline şāh buyruḳ ḳılur / Oġluma dir eyle taʿlīm-i kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 330). [kemāl ehli, --n, --e]*

kemāle ir: *Olgunlaşmak.*

Didi bostāncı gelesin biticek / İrüben bostān kemāle yiticek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1477). [kemāle ir, --üben]*

kemāle yit-: *Tamamlanmak, hat safhaya gelmek.*

Çiçegi dökülüben elma biter / Şol sāʿat içre kemāle ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2019). [kemāle yit-, --er]*

kemend: *Uzaktaki bir kimseyi veya şeyi çekip yakına getirmek için atılan ucu ilmikli ip.*

Çünki müʾmin leşkerin ṭaġıtdılar / Ḥaydar'ı **kemend** atuban ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 672). [kemend,]*

kemend atmak: *Kemendi ucundan tutup birkaç kere döndürdükten sonra ilmiği yakalanmak istenen şeye geçecek şekilde fırlatmak.*

Çevre aldılar anı dutmaḳlıġa / Ḳaṣd itdiler kemend atmaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5290). [kemend atmaḳ, --lıġ/k, --a]*

kemer: *Bel bağı, kayış.*

Bir **kemer** bir cimcime anda ḳodı / Yādigārum sizlere olsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4487). [kemer,]*

kemer-bend: *Kemer bağı.*

Kendü bilinden **kemer-bendin** ʿayān / Ḳuşadur der-ḥāl biline hem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4390). [kemer-bendin, -in]*

kemīn: *Aciz, zavallı, noksan, eksik.*

Ġusl iderken mollālar irdi hemīn / Çevre aldı giyesilerin **kemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3481). [kemīn,]*

kemlik it-: *Kötü davranışlarda bulunmak.*

Kemlik itdük biz kerem sizden şehā / Ḳul günāh işler ḳılur sulṭān rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1358). [kemlik it-, --dü, --k]*

kenʿān: *Kenan şehri. Hz. Yakub'un memleketi.*

Oldı **Kenʿān'uñ** ḳatı nesli ziyād / Didiler Kenʿānlu ol boya ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5410). [kenʿān'uñ, -'uñ]*

kenʿān: *Kenan şehri. Hz. Yakub'un memleketi.*

Oldı Kenʿān'uñ ḳatı nesli ziyād / Didiler **Kenʿānlu** ol boya ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5410). [kenʿānlu, -lu]*

kenʿān: *Gûş'un oğlu.*

Kenʿān adlu bir oġul andan gelür / Kübbān adlu bir daḫı oġlı olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [kenʿān,]*

kenār: *Far. Kıyı, sahil.*

Sürüben seccāde gitdi dün ü gün / Sāḥil-i deryā **kenār** irişdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2762). [kenār,]*

Ṣayda çıḳmış ıdı taḫtından ol er / Ṣayd ide gelür-idi deryā **kenār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2764). [kenār,]*

Pes Frengistān'a der-deryā **kenār** / Bir adaya düşüben itdi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3182). [kenār,]*

kenār: *Bir şeyin, bir yerin bitiş kısmı veya yakını, kıyı, yaka.*

Bir ḳayıḳ mišāli oldı ol mezār / Yüzdi yüridi bulamayup **kenār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4528). [kenār,]*

kenār: *Bir şekli sınırlayan çizgi parçalarından her biri.*

Ḫoş **kenarı** sebzezār u murġzār / Bir niçe ḫatun kişi yurlardı ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 339). [kenarı, -ı]*

kenār: *Bir şeyin bitiş kısmı, bitiş yeri, uçta kalan kısmı.*

Kim Kötey Ṣuyı **kenārında** olur / Müştehir maʿlūm muʿayyen ḫalḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2905). [kenārında, -ın, -da]*

kenār: *(Nehrin) Yanında, kenarında, kıyısında.*

Ol Şaṭ Irmaġı **kenārında** yüce / Köşk yapdurup durdı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2378). [kenārında, -ı, -n, -da]*

Ḥażretinden istediler hep nemek / Ol Kızınca ırmaḳ **kenārında** evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6276). [kenārında, -ı, -n, -da]*

kenār: *Bir şeyin, bir yerin bitiş kısmı veya yakını.*

Dir ṭarīḳ-i ʿām **kenārına** iriş / Ḫūb bostān eküben anda düriş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3128). [kenārına, -ı, -n, -a]*

kenār: *Bir şeyin, bir yerin bitiş kısmı veya yakını.*

Tā Saḳarya Ṣuyı'nuñ **kenārına** / İrdi bunlar göyübeni yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5041). [kenārına, -ı, -n, -a]*

kendi-: *Kişinin öz varlığı, zâtı.*

Meger ol beg **kendi-çün** günbed ulu / Yapdurupdur ḫoş binā ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [kendi-çün, -çün]*

kendi: *Kendi.*

Ṣoyunubanı fūta ṭutundılar / Bir yire ḳorlar ṭonını **kendiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3472). [kendiler, -ler]*

kendi: *"Kendi" dönüşlülük zamiri.*

Bu kerāmet **kendine** virildügin / Çün Ḫorāṣān şāhı Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6132). [kendine, -n, -e]*

kendi: *"Kendi" dönüşlülük zamiri.*

Kendi ḫalḳa ṭuyıban cümle uyar / Kendözinden istedi redd ola ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5996). [kendi,]*

kendi: *"Kendi" dönüşlülük zamiri (ahmak).*

Gözin açup gördi **kendin** nā-gehān / Bir deñiz ḳatında ṭururdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [kendin, -n]*

kendö: *Kendimi.*

Gözüm açdum tekyede gördüm özüm / Bunda nice geldi bilmem **kendözüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 822). [kendözüm, -züm]*

kendözi: *Kendisine.*

Görüben bu şehri key ʿacebledi / Kendü **kendözine** ol böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4685). [kendözine, -n, -e]*

kendözi: *Kendisi.*

Key ʿaceb dürlü kerāmetler ẓuhūr / Olur oldı **kendözinden** çün umūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2192). [kendözinden, -n, -den]*

kendözi: *Kendi özü, kendisi.*

Key perīşān-dil ḳılur **kendözini** / Sulṭān İbrāhīm gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 374). [kendözini, -n, -i]*

Ḫ̆āce'nüñ vardı meger bir öküzi / Yonduġın her nice ise **kendözi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 590). [kendözi,]*

Ḫasta olup Ḫaydar unıtmış özin / Ḫabs içinde bilmez-idi **kendözin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 777). [kendözin, -n]*

Çünki yumdı Ḳuṭb-ı Dīn Ḫaydar gözin / Tekye içinde gördi ṭurur **kendözin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 799). [kendözin, -n]*

Ol maġāra içre **kendözi** ṭurur / Ṭāʿat ider secdeye yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 835). [kendözi,]*

Daḫı ḫırḳa ṭurduġı yirden gele / **Kendözin** ol şaḫṣuñ üstine şala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1136). [kendözin, -n]*

Nite kim cehd itdi dönderemedi / Dönüben kendüye **kendözi** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1432). [kendözi,]*

Pes ḳul itdi ere andan **kendözin** / İzine ṭoprak eyledi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3243). [kendözin, -n]*

Kendözini gördi Bĕyâmlu'da o / Yayılup ḳoyını da otlar ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3232). [kendözini, -n, -i]*

Girü Ḫūnkār'ı ṣorup teftīş ider / **Kendözini** ṣevḳ-ıla dil-rīş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3369). [kendözini, -n, -i]*

Aç didi çün kim Saʿīd açdı gözin / Gördi Tekye Ḳaya'dadur **kendözin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3697). [kendözin, -n]*

Çün gemide gördi reʾīs **kendözin** / Şükr idüben yire sürerdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4152). [kendözin, -n]*

Ṣayrafī gūş idicek Güvenc sözin / Şād itdi işidicek **kendözin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4704). [kendözin, -n]*

Ṭutmış-ıdı gidicek öz özüni / Tīz dügünlĕdi görür **kendözini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5251). [kendözini, -n, -i]*

Çün sefer ḳıldı Ḫorasān'dan özi / Ḳıldı Beytu'llāh'a sefer **kendözi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5417). [kendözi,]*

Hem-çü şeyṭān **kendözini** görmesün / Yatar itin kimsenüñ ḳaldurmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5550). [kendözini, -n, -i]*

Anı gördi Ṣaru İsmāʿīl özi / Ẓāhir oldı er didügi **kendözi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5632). [kendözi,]*

Kendi ḫalḳa ṭuyıban cümle uyar / **Kendözinden** istedi redd ola ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5996). [kendözinden, -n, -den]*

kendözü: *Senin kim olduğunu, Kendi özünü: Kendi varlığını, kendini.*

Dut sözüm divşür özüñ açġıl gözüñ / Ḥaḳḳ'a ṭapşur girçek irseñ **kendözüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 740). [kendözüñ, -ñ]*

kendözü: *Kendi, kendi özü.*

Lākin oġlancıḳlarum unutmaġıl / **Kendözüñden** anları yad itmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2565). [kendözüñden, -ñ, -den]*

kendözüñ: *Kendi özünü: Kendi varlığını, kendisi.*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳluñı başa dirüp bil **kendözüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5708). [kendözüñ,]*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳlıñı başa virüp bil **kendözüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5711). [kendözüñ,]*

kendü: *Kendi.*

Nĕ durur aduñ didi iy girçek er / Bildürüñ **kendüñüzi** virüñ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4049). [kendüñüzi, -ñüz, -i]*

kendü: *Kendi, dönüşlülük zamiri.*

Heybet-ile **kendülerden** varalar / Çünki başuñdaki tācı göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4399). [kendülerden, -ler, -den]*

kendü: *Dönüşlülük zamiri, kendi.*

Bildiler **kendüler** itmiş bu işi / Ḫ̆āce'ye tā kim vireler teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 630). [kendüler, -ler]*

Ḫ̆āce'nüñ ḳılıcına uġradılar / **Kendüler** kendülerin ṭoġradılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 631). [kendüler, -ler]*

Elleri irmez çü gitdi **kendüler** / Ol aradan girü köye döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1575). [kendüler, -ler]*

Destūr aluban revāne oldılar / **Kendüler** pes anda tenhā ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2364). [kendüler, -ler]*

kendü: *Kendi, (dönüşlülük zamiri).*

Ḫˇāce'nüñ ḳılıcına uġradılar / Kendüler **kendülerin** ṭoġradılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 631). [kendülerin, -ler, -i, -n]*

kendü: *Dönüşlülük zamiri, öz, zat.*

Mollā görübeni anı deng olur / **Kendüyi** ṣuya atubanı ṣolur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3490). [kendüyi, -y, -i]*

kendü: *"Kendi" dönüşlülük zamiri.*

Kendümüzi aña ḳul eyléyevüz / Didiler yoḳ bizde ḳuvvet ol işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6736). [kendümüzi, -müz, -i]*

Ḳıldı faẕl ehlin cemīʿin muḥterem / Bezedi **kendüyi** bu aḫlāḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 269). [kendüyi, -yi]*

Başı kel kel oluban aḳar ḳanı / **Kendünüñ** de az ḳala çıḳa cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 773). [kendünüñ, -nüñ]*

Bir yañadan kāfir içre oġlı ḥabs / Bir ṭarafdan ḫalḳ ider **kendüyi** tebs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 709). [kendüyi, -yi]*

Çünki gördi Ḫācī Bektaş Ḫūnkār / Geldi kāfir **kendüden** amān umar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 940). [kendüden, -den]*

Çün Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / **Kendülere** anı sulṭān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1050). [kendülere, -ler, -e]*

İşbu iş **kendülere** maʿlūm olur / ʿAzm idüp bir demde ol anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1147). [kendülere, -ler, -e]*

Seccāde altında **kendüsi** gele / Bu rumūzlar kimde kim taʿyīn ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1139). [kendüsi, -s, -i]*

İki arṣlan **kendüye** itdi hücūm / Yimedi ḳayd çekmedi andan hümūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1202). [kendüye, -y, -e]*

Nite kim cehd itdi dönderemedi / Dönüben **kendüye** kendözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1432). [kendüye, -y, -e]*

Giymez idi ġayrı illā anı giyer / Ṣıdḳ-ıla her kim ki **kendüye** uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1455). [kendüye, -y, -e]*

Çün gelüp İdrīs virür öyle ḫaber / Ṣevḳ odı ḫoş virdi **kendüye** ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [kendüye, -y, -e]*

Ně ḳadar yalvardılar hīç dönmedi / Çĕkilür **kendüye** bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1752). [kendüye, -y, -e]*

Ṣuluca Ḳarayük'i mesken ḳılur / Niçe ḫāller **kendüden** ẓāhir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2056). [kendüden, -den]*

Ol diyārı küllī **kendünüñ** ider / Baʿd ez-īn sen diñlegil daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2438). [kendünüñ, -nüñ]*

Ol putı atmış oda yanmış tamām / Eylemiş **kendüsi** od içre maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2702). [kendüsi, -s, -i]*

Ulu beglerden utandı yoḳ diye / Kim olur od-ıla **kendüye** ḳıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2563). [kendüye, -y, -e]*

Hiç ziyān **kendüye** aṣlā irmedi / Ol aġu hergiz mażarrat virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2624). [kendüye, -y, -e]*

Çün varur yirine ḫoş ārām ḳılur / Dürlü işler **kendüden** iẓhār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2887). [kendüden, -den]*

Anda bir evren türedi heft-ser / Ḳorḳdı ol beg ire **kendüye** żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2812). [kendüye, -y, -e]*

Ḥālini Ḫūnkār'a hep iʿlām ider / Fiʿli **kendüyi** nice bed-nām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3125). [kendüyi, -yi]*

Kendüden ġayrı daḫı hiç kimse yoḳ / Key teʾessüf itdi ġam-nāk oldı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3185). [kendüden, -den]*

Gördi bir remz oldı erden **kendüye** / Bir yolaḳ yolandı sırdan **kendüye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3242). [kendüye, -y, -e]*

Gördi bir remz oldı erden **kendüye** / Bir yolaḳ yolandı sırdan **kendüye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3242). [kendüye, -y, -e]*

Gördi Mollā evrenüñ gıjġurduġın / **Kendüyi** atdı ṣuya götrüp hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3508). [kendüyi, -yi]*

Heybetinden evrenüñ ürkdi ḳatır / Atdı ṣuya **kendüyi** dügdi ḳatır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3509). [kendüyi, -yi]*

Ḳaramānoġlanlarınuñ birine / **Kendüyi** bildürdi girüp seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3760). [kendüyi, -yi]*

Evliyā muḥibleri gūş idüben / **Kendülere** sevgüsin iş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3787). [kendülere, -ler, -e]*

Güci yiten altun üsküf eyledi / **Kendülere** ʿizzi mevṣūf eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4431). [kendülere, -ler, -e]*

Kendüsi döner gine taḫta gelür / Geçüben taḫtında çün ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4216). [kendüsi, -s, -i]*

Kendüsi irdi Ḳızılca Ḫalvet'e / Gūş ṭutdı irüben bu ṣoḥbete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4590). [kendüsi, -s, -i]*

Kendüsi alubanı dutdı atı / İrdi ardınca hemān Ḫıżr ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4598). [kendüsi, -s, -i]*

Ṣalıvirdi merkebin otlamaġa / **Kendüsi** ḳaṣd itdi birez yatmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4844). [kendüsi, -s, -i]*

Kim er olmış vardur erlik āleti / **Kendüden** gitmiş dişilik ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5252). [kendüden, -den]*

Kendüsi ol arada mehyā ḳılur / Ol vilāyet ḫalḳı anda cemʿ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5101). [kendüsi, -s, -i]*

Ḳanda kim **kendüñi** ḳalḳup bulasın / Yurduñ ol durur muḥaḳḳaḳ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5277). [kendüñi, -ñi]*

Kendüye ḫalḳı muḥibb oldı ḳatı / Yapdı hem bir tekye bulup şevketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5311). [kendüye, -y, -e]*

Gāh bunda vü gāhī anda olur / İki cāyı **kendüye** mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5314). [kendüye, -y, -e]*

Kendüye maʿlūm olurdı ol ṣadā / Bulınurdı anda hemān iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5321). [kendüye, -y, -e]*

Uyanur **kendüyi** ol yirde bulur / Eglenüp anda hemīn mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5279). [kendüyi, -yi]*

Ol üç oğlanuñ birisi **kendünüñ** / İtdi rıḥlet gitdi ṭāʿūndan anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5372). [kendünüñ, -nüñ]*

Kendüye gözükdi nite ol gice / Kim Bahāʾe'd-dīn daḫı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5479). [kendüye, -y, -e]*

Dervīş oldur yirde yüzin ḫāk ide / Ölicek **kendüyi** yuyup pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5591). [kendüyi, -yi]*

Er gerek bir dirlik ide dünyada / Kendü **kendüsin** yuyup ol pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5700). [kendüsin, -s, -in]*

kendü: *"Kendi" dönüşlülük zamiri.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a yol gösterdiler / **Kendüler** eglĕnüp anda ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5189). [kendüler, -ler]*

kendü: *"Kendi" dönüşlülük zamiri.*

Dir ḥayāñ yoḳ saña eyledüñ işi / Başuña **kendüñ** getürdüñ teşvişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3192). [kendüñ, -ñ]*

kendü: *"Kendi" dönüşlülük zamiri.*

Kendü ġaybī ḫaznesinden yā aḫı / Ḫalḳ idüben virdi Ādem'e daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 130). [kendü,]*

Bir yañadan **kendü** fertūt oldı pīr / Ata binüp inemezdi dārū-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 711). [kendü,]*

Şeyḫ ḥikāyet itdi **kendü** ḫālini / Altı biñ erüñ helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 725). [kendü,]*

Kendü icāzet alubanı gitdi pes / Didi bĕni isteyenler her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1053). [kendü,]*

Bağlamışlar didi **kendü** yolını / Cemʿ idüben **kendü** kendü hālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1295). [kendü,]*

Bağlamışlar didi **kendü** yolını / Cemʿ idüben **kendü** kendü hālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1295). [kendü,]*

Bağlamışlar didi **kendü** yolını / Cemʿ idüben **kendü** kendü hālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1295). [kendü,]*

Kim ki bizüm tavlamuzdan boşana / Bulmaya yir geze **kendü** ṭuşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1391). [kendü,]*

Hele geçüben oturdı yirine / Vardı **kendü** ʿāleminüñ seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 19, Beyit 1724). [kendü,]*

Eline maşrabayı **kendü** alur / Tīz yügürübeni çeşmeye gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 20, Beyit 1844). [kendü,]*

Yaḳayup maşrabayı **kendü** alur / Gětürüp Ḫūnkār öñinde ḳodı pür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1845). [kendü,]*

Ḳabri medresesi yanında durur / Defni öz **kendü** bināsında durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1907). [kendü,]*

Yaʿnī kim **kendü** kemālin itdi ʿarż / İrgüre maḳṣūdına budur ġaraż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2388). [kendü,]*

Kendü dik yuḳarı ṭırmandı hemīn / Ḳalʿaya çıḳmaḳlıġa ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2807). [kendü,]*

Kendü daḫı o bıñara ʿazm ider / Cānı ere irmege ḫoş cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3056). [kendü,]*

Ġālibā eylĕ dimekdür bildügüm / **Kendü** idrākümde taʿyīn ḳılduġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3542). [kendü,]*

Ol dikişi **kendü** Ḫūnkār ḫażreti / Eli-y-ile dikdi ol er ḫażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4362). [kendü,]*

Kendü bilinden kemer-bendin ʿayān / Ḳuşadur der-ḥāl biline hem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4390). [kendü,]*

Kendü öñindeki şofrayı daḫı / Şundı tekbīr-ile anı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4393). [kendü,]*

Ḫoş ġazā ḳılsun tīġ ursun kāfire / **Kendü** de ḳılsun naẓar dir bu ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4415). [kendü,]*

Kendü ḫalḳından çü bilinmedi yād / Ġāzīler cemʿ oldı buldı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4434). [kendü,]*

Kendü ḳavmi tācı aḳ ola tamām / Boyayalar ḳızıla sāyir enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4436). [kendü,]*

Farḳ ola hem **kendü** ḳavmi yādı-la / Müştehirdür bu ḫaber isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4437). [kendü,]*

Görüben bu şehri key ʿacebledi / **Kendü** kendözine ol böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4685). [kendü,]*

Şād geldüñ didiler başduñ ḳadem / İy vücūdı pāk **kendü** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4932). [kendü,]*

Dönüben didiler iy kān-ı kerem / İy vücūdı pāk **kendü** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5085). [kendü,]*

Kendü piş-rev idügin iʿlām ider / Gūş idüp bunlar daḫı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5106). [kendü,]*

Līki bunda ḫizmetimüz var durur / Ḥālimüzden **kendü** ḫaberdār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5345). [kendü,]*

Didi Ṣaru İsmāʿīl añla sözüm / Ḥāṣ ḫalīfemsin benüm **kendü** özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5521). [kendü,]*

Kendü oḳuyup kendüye Yāsīn pes / Ḥaḳḳ'a cān ışmarladı gitdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5620). [kendü,]*

Kendü eliyle ol erenler ser-veri / Defn idüp ḥaḳḳına ḳodı ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5656). [kendü,]*

Şöyle nice gürbüz ermiş ḫażretüñ / **Kendü** elüñle eyledüñ pāk meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5685). [kendü,]*

Er gerek bir dirlik ide dünyada / **Kendü** kendüsin yuyup ol pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5700). [kendü,]*

Ṣaġlığında her kim özin ḫāk ide / Meyyitin **kendü** yuyuban pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5723). [kendü,]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ere taʿẓīm eyledüm / **Kendü** nefsüm aña teslīm eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5806). [kendü,]*

Nefsin evvel öldüre **kendü** ölmedin / Ol beḳāyı bula fānī olmadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5823). [kendü,]*

Tā ki mürşid anı Ḥaḳḳ'a irgürür / Ḳaṭre-y-iken **kendü** ʿummāna varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5840). [kendü,]*

Kendü elümle ḫ̆āceye bişi virem / Böyle diyüp bacı oğlına uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5941). [kendü,]*

Cemʿ ider **kendü** daḫı ḫayl ü ḥaşem / Şāh ḳatından ṭuruban çünki gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6293). [kendü,]*

kendü: *"Kendi" dönüşlülük zamiri.*

Bildi remzini ferāġat eyledi / Bildi Ḫūnkār **kendü-y-ile** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3707). [kendü-y-ile, -y, -ile]*

Ṣayda çıḳmış-ıdı bir gün ehli-le / Ḫalḳı daḫı **kendü-y-ile** hep bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5286). [kendü-y-ile, -y, -ile]*

kendü: *"Kendi" dönüşlülük zamiri.*

Kendüye sözlěri teʾšīr eyledi / Dönüben bunlara gör ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4325). [kendüye, -(y)e]*

Gelüběni **kendüye** il oldılar / Anuñ-ıla ehl-i tafḍīl oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4346). [kendüye, -(y)e]*

Çün bunı duḫter bu ḥāl-ile görür / **Kendüye** bundan da dehşet el virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4739). [kendüye, -(y)e]*

Çün bu nevʿ-ile temāşā eyledi / **Kendüyi** şūrīde şeydā eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4735). [kendüyi, -yi]*

Kendüye bu ḥāl ḳamu maʿlūm olur / Binüp eşegine Burhān'la gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5046). [kendüye, -(y)e]*

İlerü şuya gelüp āvāz ider / Ol şuyı gör **kendüye** dem-sāz ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5062). [kendüye, -(y)e]*

Kendü oḳuyup **kendüye** Yāsīn pes / Ḥaḳḳ'a cān ışmarladı gitdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5620). [kendüye, -(y)e]*

kendü kendüye: *Kendi kendine. Dönüşlülük zamiri.*

Ḥācī Bektaş-ı Velī ol nīk-nām / **Kendü kendüye** didi böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3862). [kendü kendüye,]*

Ṭurur-iken işbu fikri eyleyüp / **Kendü kendüye** bu resme söyleyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4588). [kendü kendüye,]*

kendüden gel: *Kendi soyundan gelmek, kendi çocukları olmak.*

ʿİzzet ü ḥürmetle ḳaldı şādumān / Geldi kendüden on oġul muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 258). [kendüden gel, --di]*

kendüler: *Dönüşlülük zamiri ,kendi.*

Giyünüben cümlesi ḳuşandılar / Geçdiler şuyı da öte **kendüler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3525). [kendüler,]*

kendülerden git: *Kendisinden geçmek II:Mest olmak, çok etkilenmek.*

Ol erenler çün bunu işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1248). [kendülerden git, --di, --ler]*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1255). [kendülerden git, --di, --ler]*

Mollālar çün kim bunı işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3497). [kendülerden git, --di, --ler]*

kendün çek: *Halktan kendini gizlemek, yalnız kalmak.*

Çekdi ḫalḳdan kendün itdi ʿuzleti / Ḳırḳ sene bu resme geçürdi günin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6754). [kendün çek, --di]*

kendüñüz: *Ruhbanlar, Tekür'e bağlı din adamları.*

Yā ḫo sāḥir siḥrini siz bozuñuz / **Kendüñüzden** yā ümīdi üzüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 879). [kendüñüzden, -den]*

kendüsi: *Kendi, kendisi (dönüşlülük zamiri).*

Didiler ki gördügümüz ol ṭoġan / ʿİsā **kendüsi-y-imiş** ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4926). [kendüsi-y-imiş, --y, --imiş]*

kendüye gel-: *Kendine gelmek, aklı başına gelmek.*

Gördi ruʾyāsında Ḫūnkār ḥażretin / Kendüye gelmege ḳıldı daʿvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5478). [kendüye gel-, -me , -ge-mek, -e]*

keñeş: *Danış, müşavere, görüş.*

Ṣūretā gerçi **kenes** ruhbānı dı / Līki gizli dīn ṭutar pāk cān-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [kenes,]*

keñeş: *Çare, yol.*

Gördiler ruhbān ıla papas **kenes** / Cümlesin ḳırar tekūr virmez nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 863). [kenes,]*

kenz-i ḥazāyin: *Hazineler hazinesi.*

Cūşa gel cān bülbüli feṭḥ it zebān / Eyle bir kenz-i ḥazāyinden ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3246). [kenz-i ḥazāyin, --den]*

kenzü'l-ʿulūm: *İlimler hazinesi (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Bir gün ol ser-ḫayl-i Abdālān-ı Rūm / Ḥācī Bektaş-i Velī **kenzü'l-ʿulūm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2092). [kenzü'l-ʿulūm,]*

kenzü'l-ʿulūm: *İlimler hazinesi (Hızır Peygamber).*

İşidüp Ḫūnkār dir İsmāʿīl'üm / Ḫıżr peyġam-berdür ol **kenzü'l-ʿulūm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4604). [kenzü'l-ʿulūm,]*

kepçe vü keşkül: *(Çorba, hoşaf vb. sulu yiyecekleri karıştırmaya ve dağıtmaya yarayan uzun saplı, büyük ve derince kaşık) ve (Eskiden gezginci Kalenderî dervişlerin halktan aldıkları yiyecekleri karışık olarak içine*

koydukları, Hindistan cevizi kabuğu veya abanozdan yapılmış, 20 – 30 santim boyunda, iki yanından geçirilmiş bir zincirle omuza asılan kayık biçiminde kap, keçkül).

Yonar ıdı **kepçe vü keşkül** ḳaşıḳ / Şöyle yonar idi ġāyet yaraşıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 589). [kepçe vü keşkül,]*

kepenek: *Çobanların giydiği kolsuz ve dikişsiz, keçeden dövülerek yapılan giyecek.*

El yüze sildügi gibi iy ʿazīz / **Kepenegi** etegini açdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3906). [kepenegi, --i]*

kepeng: *Kapı, pencere, dükkân girişi vb. açıklıkları örtmek için takılan, tahta veya demirden, eğreti veya yerleşik, açılır kapanılır kanat.*

Açdı bir **kepeng** gördi nerdübān / Nerdübāndan aşaġa indi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3276). [kepeng,]*

kerāmet: *Bir ermişin, Allah'ın kendisine yakın kullarına lutfettiği olağanüstü şeyler yapma gücü ile ortaya koyduğu, akıl sınırlarını aşan tabiat üstü iş, hârikulâde hal. Kubbealtı Lügatı.*

Bu **kerāmetler** vilāyetden gelür / Evliyā'ullāh olan böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1490). [kerāmetler, -+ler]*

Er naẓarı kīmyādur hem ṭabīb / Var durur anda **kerāmetler** ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2050). [kerāmetler, -+ler]*

İy niçe dürlü **kerāmetler** ʿacīb / V'iy niçe dürlü vilāyetler ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2057). [kerāmetler, -+ler]*

Key ʿaceb dürlü **kerāmetler** ẓuhūr / Olur oldı kendözinden çün umūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2192). [kerāmetler, -+ler]*

kerāmet: *Bir ermişin, Allah'ın kendisine yakın kullarına lutfettiği olağanüstü şeyler yapma gücü ile ortaya koyduğu, akıl sınırlarını aşan tabiat üstü iş, hârikulâde hal.*

Nicesi ol emr olup durur vuḳūʿ / Daḫı açasın **kerāmetden** kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 220). [kerāmetden, -den]*

İy niçe dürlü **kerāmetler** ʿaceb / Olmaġa iẓhār ben olmışam sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3732). [kerāmetler, -+ler]*

Görüben böyle **kerāmetler** ʿacīb / Ṭābiʿ oldılar sözin maḳbūl ṭutup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5305). [kerāmetler, -+ler]*

kerāmet: *Akıl sınırlarını aşan tabiat üstü iş, hârikulâde hal.*

İy **kerāmet** ısları baḫtulular / Kim ki sizden ala seccādesini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6733). [kerāmet,]*

Hep **kerāmet** ıssı aṣḥābı ile / Gelmez-idi anlaruñ vaṣfı dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 576). [kerāmet,]*

Bu ṭaşı yutmaġ-ıla ne olısar / Ṭaş olandan ne **kerāmet** geliser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2174). [kerāmet,]*

kerāmet: *1.Kerem, bağış, ikram. 2.Velilerin lüzumu anında gösterdikleri fevkalade hal.*

Anda mesken ṭutmış-ıdı ol ʿazīz / Ol **kerāmet** menbaʿı ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 579). [kerāmet,]*

Cemʿ olup bir vaḳt Ḫorāsān erleri / Ol vilāyet ol **kerāmet** pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1060). [kerāmet,]*

Düşdi üç māhī yiñinden ber-zemīn / Ol **kerāmet** maʿdeni ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4042). [kerāmet,]*

İy niçe dürlü **kerāmetler** ʿacīb / Ol yirüñ ḫalḳına gösterdi ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4848). [kerāmetler, -+ler]*

Bu nişānımuz bizüm olsun didi / Bu **kerāmeti** bu ḫalḳ bilsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [kerāmeti, -i]*

kerāmet: *Allah'ın sâlih, takvâ sahibi, velî kullarından zuhur eden olağan üstü hal.*

Didi şeyḫümdür benüm ol er kişi / Hep **kerāmetdür** bu resme cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4766). [kerāmetdür, -dür]*

kerāmet: *(Ar.) Bir ermişin, Allah'ın kendisine yakın kullarına lutfettiği olağanüstü şeyler yapma gücü ile ortaya koyduğu, akıl sınırlarını aşan tabiat üstü iş, hârikulâde hal.*

İnüben yirinde eylĕdi ḳarār / Gör nice oldı **kerāmet** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1156). [kerāmet,]*

Bildi kim Ḫunkār erdür evliyā / Hep **kerāmet** durur işi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2024). [kerāmet,]*

Develi yirinde vardı bir ʿazīz / Bir **kerāmet** ıssı bir ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2289). [kerāmet,]*

Eyleyüp bulmışdı Rūm'da iştihār / Ḳıldı çoḳ dürlü **kerāmet** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2444). [kerāmet,]*

Ḳaldurup baş didi ʿizzetle reʾīs / İy **kerāmet** ısları ḳurba enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4140). [kerāmet,]*

Veysīler'den bir ʿazīz ü muʿteber / Hem **kerāmet** ṣāḥibi ehl-i hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4638). [kerāmet,]*

İndi eşekden hemīn Sulṭān Ḥācım / Ol **kerāmet** kānı ol ʿummān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5196). [kerāmet,]*

Diñle er nice vilāyet gösterür / Şerḥ ideyin ne **kerāmet** gösterür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5773). [kerāmet,]*

Bu **kerāmet** kendine virildügin / Çün Ḫorāṣān şāhı Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6132). [kerāmet,]*

kerāmet ehlinüñ: *Veliler.*

İy **kerāmet ehlinüñ** ser-verleri / Bu vilāyetden ẕuhūr olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6712). [kerāmet ehlinüñ, --nüñ]*

kerbelā: *Irak'ta Hazret-i Hüseyin efendimizin şehit oldukları ve medfûn bulundukları mahal.*

Gidüben andan daḫı oldı revān / **Kerbelā'ya** irişür ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1219). [kerbelā'ya, -y, -a]*

kerbelā yiri: *Bağdat civarında Hz. Hüseyin'in şehit edildiği ve türbesinin bulunduğu yerin ismi; mec. Matem yeri.*

Kerbelā yirinde ṣusuz ol velī / Ẓulm-ıla anı şehīd eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 304). [kerbelā yiri, --n, -de]*

kerem: *Cömertlik, iyilik, bağış.*

Kim kerīm işi **keremdür** dāyimā / Dü cihānda muḥteremdür dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3747). [keremdür, -dür]*

kerem: *(Ar.) Cömertlik, iyilik, bağış, ihsan.*

Didi kem bizden erenlerden **kerem** / Kim erenler işidür dāyim **kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1328). [kerem,]*

Didi kem bizden erenlerden **kerem** / Kim erenler işidür dāyim **kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1328). [kerem,]*

Kemlik itdük biz **kerem** sizden şehā / Ḳul günāh işler ḳılur sulṭān rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1358). [kerem,]*

Dir **kerem** kānı mürüvvet maʿdeni / Himmet eyle ḳıl naẓar eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2450). [kerem,]*

Bir kifāf-ı ehl olacaḳ umaram / Kim **kerem** ehli işi olur **kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2913). [kerem,]*

Ṣuçumuz ʿafv it bağışla ḳıl **kerem** / Kim kerīm işi durur dāyim **kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3031). [kerem,]*

Bil biri de hem Mucur Seydīsi'dür / Ol **kerem** kānı erenler ḫāṣıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5443). [kerem,]*

Öpdi elin eyledi secde **kerem** / Ṣundı andan tepsi-le bişi aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5947). [kerem,]*

kerem: *Asalet, cömertlik.*

İy niçe dürlü vilāyetler ʿacīb / Gösterür ḫalḳa **keremden** luṭf idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5369). [keremden, -den]*

kerem eyle-: *Cömertlik etmek, iyilik etmek.*

Gel yine iy ṭūṭī-i bāġ-ı İrem / Şol şeker-rīz nuṭḳuñ aç eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3290). [kerem eyle-,]*

kerem eyle: *Cömertlik etmek, iyilik etmek. Benüm şāh-i cihāntābum kerem eyle vefā yigdü.*

Ey bizim sulṭānımız eyle kerem / İtme terk ki yüzüñi dāʾim görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5575). [kerem eyle,]*

Çoḳ ḫaṭā itdüm temennāsız n'idem / Sehvümi baġışlayup eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5690). [kerem eyle,]*

kerem gel: *Cömertlikte, bağışta bulunmak.*

Terk idelüm ḫiẕmetin gelmez kerem / Ḫācī Bektaş aña yiter pīş-ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 756). [kerem gel, --mez]*

kerem göster: *İyilikte bulunmak, ihsan etmek.*

Dutuban taḫta geçürdiler anı / Şāh oluban gösterür dürlü kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 336). [kerem göster, --ür]*

kerem kıl-: *Cömertlik etmek, asalet göstermek.*

Didiler iy Ḫācī Bektaş ḳıl kerem / ʿAfv iderseñ ṣuçumuzı işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 931). [kerem ḳıl-,]*

Gördi Ḫünkār oturur bir depede / Dir kerem ḳıl luṭf işle iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [kerem ḳıl-,]*

Pes eḥibbādan niçe ehl-i kerem / Bege vardılar bile ḳılup kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3957). [kerem ḳıl-, --up]*

Ḫiẕmet itdüñ pīrüme ḳılduñ kerem / Diye b'illāh kimsin aç yüzüñ görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5679). [kerem ḳıl-, --du, --ñ]*

kerem ḳıl-: *Lutfet, cömertlik göster.*

Ṣuçumuz ʿafv it bağışla ḳıl kerem / Kim kerīm işi durur dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3031). [kerem ḳıl-,]*

Ḫiẕmet itdüñ pīrüme ḳılduñ kerem / Diye b'illāh kimsin aç yüzüñ görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5679). [kerem ḳıl-, --du, --ñ]*

kerem ḳıl: *Cömertlik etmek, asalet göstermek.*

Didi erenler şāhı luṭf it ḳıl kerem / Aç niḳābuñ tā cemālüñ ben görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5668). [kerem ḳıl,]*

kerem ḳıl: *Lutfet, cömertlik göster.*

İtdügüme ḳalma benüm ḳıl kerem / Himmet it başam velāyete ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5693). [kerem ḳıl,]*

kerem ol-: *Lütfun, cömertliğin olması.*

Bir kifāf-ı ehl olacaḳ umaram / Kim kerem ehli işi olur kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2913). [kerem ol-, --ur]*

kerīm: *"Çok veren, lütuf ve ihsanı bol, kendisine sığınanı geri çevirmeyen" manasına gelen Allah'ın isimlerinden (esmâ-i hüsnâ) biri.*

Aḥmed'üñ ḫulḳın ṭutuñ ki ol **Kerīm** / Ḥaḳḳına didi lefī ḫalḳin ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 89). [kerīm,]*

kerīm: *"Çok veren, lütuf ve ihsanı bol, kendisine sığınanı geri çevirmeyen" olan Allah.*

Eyleyüp Ḥaḳḳ'a niyāz dir yā **Kerīm** / Sen bilürsin ḥālimüzi iy ʿAlīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5379). [kerīm,]*

kerīm: *Ar. Cömert.*

Ṣuçumuz ʿafv it bağışla ḳıl kerem / Kim **kerīm** işi durur dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3031). [kerīm,]*

Kim **kerīm** işi keremdür dāyimā / Dü cihānda muḥteremdür dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3747). [kerīm,]*

kerīm: *Ar. Cömert olan yaratıcı, Tanrı.*

Senden ötrü eyledük Ḥaḳḳ'a niyāz / İtdi maḳbūl ol **Kerīm** ü Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5384). [kerīm,]*

kerīm ü bī-niyāz: *Cömert ve hiçbir şeye ihtiyacı olmayan. (Allah).*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī itdi çoḳ niyāz / Bir velī vir yā **Kerīm ü Bī-niyāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 689). [kerīm ü bī-niyāz,]*

kerrār-içün: *Hz. Alî'nin döne döne düşmanla mücadelesi sebebiyle.*

Ol Muḥammed Muṣṭafā envārı çün / Şāh ʿAliyyü'l-Murteżā **Kerrār-içün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 840). [kerrār-içün,]*

kerrāt: *Defalarca, çok kez.*

Himmetin **kerrāt-ile** almış-ıdı / Pūstın hem yanına ṣalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4826). [kerrāt-ile, -ile]*

kerre: *Defa.*

El gögüse ḳoyuban aldı selām / Didi üç **kerre** ʿaleykümü's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1281). [kerre,]*

kerre: *Ar. Defa.*

Düpdürüst yitmiş **kere** dir ben seni / Yumışam raḥmet ṣuyı-la bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [kere,]*

kerre: *(Ar.) Defa, kez, sefer.*

Ol evüñ ḳalan dīvārı niçe kez / Yıḳılup yapıldı ḳac **kerre** bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [kerre,]*

Didi Ḫünkār uş saña ḥüccet ḳodum / Ḥüccet içün saña üç **kerre** didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [kerre,]*

kerre-nāy: *Eskiden kullanılan bir çeşit nefesli saz. (Kerrenây: Rivayete göre İsfendiyâr'ın icad ettiği, sesiyle dünyayı velveleye veren büyük boru.).*

Çünki Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar ol emīr / **Kerre-nāy** çaldurup ötdürdi nefīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 656). [kerre-nāy,]*

kes-: *T. Kesici bir aletle ayırmak.*

Bıçaġıyla bir ḫıyar ṣoyar ıdı / Ol ḫıyarı **kesübeni** yir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2126). [kesübeni, --übeni]*

kes-: *Kesici bir aletle bir şeyi ayırmak, azaltmak, eksiltmek.*

Dutdı bir dırnaġa zūr itdi ḳatı / **Kesmedi** ne deñlü keskindür yiti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3404). [kesmedi, -me, -di]*

Kesmedi ḳalem tırāş çünki görür / Getürüñ mıḳrāż diyüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3406). [kesmedi, -me, -di]*

Ne ḳadar iḳdām ider Mollā aña / **Kesmedi** bir ḳılını ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3408). [kesmedi, -me, -di]*

Çekme zaḥmet **kesmedi** kesmez bular / Bicerimezsin velī göñlüñ diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3411). [kesmedi, -me, -di]*

kes-: *Kesmek, koparmak.*

Ḳorḳusından ejdehānuñ ol ṭarīḳ / Ḳaṭʿ olup **kesilmiş-idi** iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5187). [kesilmiş-idi,]*

kes-: *Kesmek, susmak.*

Dir baña şimdi ne ḳoyun ḳayısı / Al ḳoyunı gidüben **kesgil** sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [kesgil,]*

kes-: *(Bıçak, makas, balta vb. bir aletle) İkiye ayırmak, kat'etmek.*

Āhū postından aña ururdı tāc / Giyer-idi itmez idi **kes** lücāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1456). [kes,]*

Ol erenler didiler yār-ı ʿazīz / İlerü gel **kes** bu ḳavunları tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1500). [kes,]*

Kes yiyĕlüm kim bu durur ḳūt-ı cān / Bunı yiyen görmez āfet-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1501). [kes,]*

Kim gele yoldan geçe iltür aña / Dir ki **kes** yi bunı getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [kes,]*

Vir çırāḳ ʿOšmān'a ṣofra hem ʿalem / **Kes** nemedüñ ṣaġ yeñin gider aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [kes,]*

kes-: *(Bıçak, makas, balta vb. bir âletle) İkiye ayırmak, kat'etmek.*

Kesmez idi yaşı-y-ıla egriyi / Devşürürdi ḳurı-y-ıla ṭoġruyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2942). [kesmez, -mez]*

Çekme zaḥmet kesmedi **kesmez** bular / Bicerimezsin velī göñlüñ diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3411). [kesmez, -mez]*

kes-: *Kesici (alet, makas).*

Bir **keser** mıḳrāż getürdiler hemān / Mollā anı eline aldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3407). [keser, --er]*

kes: *T. Kesici bir aletle ayırmak.*

Gördi kim bıyıḳlarını uzamış / **Kesseñüz** ne bunı dir bu nice iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [kesseñüz, --se, --ñüz]*

Elini uzatdı Mollā öñine / Pes Saʿīd'üm **kesebilirseñ** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3400). [kesebilirseñ, --ebili, --r, --se, --ñ]*

Sen çalıncaḳ çalduġuñ kese hemān / Çalmaya **kesdükleri** dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4400). [kesdükleri, -dükleri]*

kes: *Durdurmak.*

Ṣol elinde mīl ü ṣaġında **keser** / ʿĀlemi ṭūfān ṭutup yiller eser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5776). [keser, -er]*

kes: *Başı gövdeden ayırmak, kesici bir aletle parçalamak.*

Getürürlerdi **kesüben** dem-be-dem / Oldı dervīşler anuñla muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2235). [kesüben, -üben]*

Ḳılıcı añdur ki evren başını / **Kesüben** ḳamu bitüre işini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2826). [kesüben, -üben]*

Emr ider Ḫūnkār anı aldılar / **Kesüben** der-ḥāl pūḫte ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4652). [kesüben, -üben]*

kes: *Kesmek, koparmak.*

Bu bizi **kěsüñ** aña olsun kefen / Rāstī söz işbudur ki güft-i men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [kěsüñ, -üñ]*

Keselüm dırnaḳlaruñı söz işit / Şerʿ emri böyledür sen böyle it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3398). [keselüm, -elüm]*

kes: *Kesmek.*

Bir faḳīrü'l-ḥāl **kesem** ehl-i ʿıyāl / Bulmaġa ḳūt yoḳ durur bende mecāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2912). [kesem, -em]*

Şunı dir Dımışkī mıḳrāż **kesmeye** / Bu kesĕ mi bilür anı bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [kesmeye, -me, -ye]*

kes: *Kişi, kimse.*

Kisvetüm başda ṭutup beni aña / Var **kesüñ** ʿOšmān uzat iki ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [kesüñ, -üñ]*

kes: *Kesici aletle kesmek, delmek.*

Pes Saʿīd ol ḳılı alup destine / Ḳodı ol **kesdügi** ḳıluñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [kesdügi, -dügi]*

kes: *Kesmek.*

Yügüre atuñ ḳılıcuñ hem **kese** / Düşmenüñ hem olısar senden ḳışa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4245). [kese, -e]*

kes: *(Bıçak, makas, balta vb. bir âletle) İkiye ayırmak, kat'etmek.*

Altı biñ yigit başın da **kesdiler** / Ol Bedaḫşān Ḳalʿası'nda aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 676). [kesdiler, -di, -ler]*

Kesdi bostāncı o ḳavunları tīz / Yiyüben şükr itdi ol iki ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1502). [kesdi, -di]*

Bir yanın **kesdi** tamām başdan başa / Ḥayrete ḳaldı o kişi bu işĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2131). [kesdi, -di]*

Çeküben ḳılıcı geldi ilerü / **Kesdi** yidi başın evrenüñ girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2834). [kesdi, -di]*

Cehd iděrek bir ḳılın **kesdi** hemān / Lüʾle tek ḳan çıḳuban oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3418). [kesdi, -di]*

Kesmege er vaṣlasını er gerek / Ḳuṣa uçmaḳlıġa bāl ü per gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3410). [kesmege, -meg, -e]*

Kesdi ḫurmā ṭal getürdi ḫ̆āceye / Dört sāʿat geçmiş-idi ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5970). [kesdi, -di]*

kes: *Bıçak, makas vb. bir araçla bir şeyi ikiye ayırmak, parçalamak, doğramak.*

Kes yidi başını daḫı evrenüñ / Zaḫmetin cehd idüben götür anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2830). [kes,]*

kes: *Kimse, kişi.*

Ḳonuḳ alur var mı ola bunda **kesī** / Dir ol er işitmĕ misin bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [kesī, -i]*

kes: *Bir araçla bir şeyi ikiye ayırmak, parçalamak, doğramak.*

Er-iseñ **kessün** bıçaġuñ bu ṭaşı / Ḳılalum iḳrār göricek bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2129). [kessün, -sün]*

kes: *Bıçak, makas vb. bir araçla bir şeyi ikiye ayırmak, parçalamak, doğramak.*

Şunı dir Dımışḳī mıḳrāż kesmeye / Bu **kesĕ** mi bilür anı bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [kesĕ, -e]*

kes: *Kişi, şahıs, kimse. II Herkes.*

Ṣaru İsmāʿīl özin ḳıġırdı pes / Kaldı ḫalvet bāḳī gitdi cümle **kes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5520). [kes,]*

kes: *(Fars.) Kimse, kişi, şahıs.*

Gördi ehlullāhdan anda niçe **kes** / Otururlar Ravża-i Dāvūd'da pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1241). [kes,]*

Dost dīvānında Bektaş adlu **kes** / Görmedük didi vü ḳatʿ itdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1407). [kes,]*

Didiler kim bunda yoḳdur hīç **kes** / Yā şehādet kim viriser bunda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [kes,]*

Bilmedük dervīş midür yā nice **kes** / Çün işitdi Ṣaru İsmāʿīl pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3766). [kes,]*

Ol diyār aʿyānlarından niçe **kes** / Viribir düñürlige ol emre pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3871). [kes,]*

Mālya'da iki ġanī **kes** var-ıdı / İkisi daḫı ḳatı māldār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3913). [kes,]*

Lā-tekellüf girdi Ḫūnkār üstine / Girmez-idi eyle **kes** er üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4586). [kes,]*

Ol yirüñ ḫalḳından anda niçe **kes** / Mürīd olup aḳtarıldı aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4946). [kes,]*

Geldi ṣofra yidi niʿmet cümle **kes** / Çünki ṣāfdan ṣofrayı götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6038). [kes,]*

kes: *Kimse, kişi, şahıs.*

Alup oġlın evine ol **kes** gider / Ḫoş ḥużūr-ıla varup rāḥat ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4016). [kes,]*

Mollā Ḫūnkār üstine çün kim girür / İstedügi **kes** degül anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4063). [kes,]*

kes: *Rahatsızlık vermek, gücünü almak.*

Bu ṣovuḳ yirdür sovuḳ yiller eser / Ṭoḳınıcaḳ dervīş iligin **keser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2207). [keser, --er]*

kesān: *Kimseler, kişiler, şahıslar II Başkaları.*

Bir daḫı erkān var-ıdı ol zamān / Gelse bu resm-ile zevvārdan **kesān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3803). [kesān,]*

kese: *(Fars.) Kimse, kişi, şahıs.*

Sen çalıncaḳ çalduġuñ **kese** hemān / Çalmaya kesdükleri dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4400). [kese,]*

keşf: *Bir sırrın ve gizli bir hâlin bir kimseye gösterilmesi, ilhâm edilmesi.*

Baʿd ez-ān ḥālāt aña ḫoş el virür / **Keşf** seyrinden niçe sırlar görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3664). [keşf,]*

Gördi Ḫūnkār cümlesinde ṭoptolu / Ḳaldı vālih **keşf-ile** ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3581). [keşf-ile, -ile]*

keşf: *Bir sırrın ve gizli bir halin Allah tarafından bir kimseye gösterilmesi, ilham edilmesi.*

Refʿ olur ḥicāb **keşf** olur maḳām / Ol naẓardan buldı ḫoş rütbet tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2738). [keşf,]*

keşf it: *Açmak, göstermek.*

Yine itdüm keşf bir fenden ḥicāb / Yine yigil şekker ü ḳand ü nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 237). [keşf it, --dü, --m]*

keşf it-: *Açmak, göstermek.*

Maʿnī yüzinden niḳāb keşf itdiler / Ol rumūzı seyr idüp vaṣf itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4519). [keşf it-, --di, --ler]*

keşf it-: *Açmak, göstermek, ortaya çıkarmak.*

Tekye Ḳaya'dan o dem gelür āvāz / Keşf itdi ol ḳaya gör nice rāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3941). [keşf it-, --di]*

Ol ne durur eylegil bize beyān / Keşf idüp anı bize eyle ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4033). [keşf it-, --üp]*

keşf ol-: *Anlaşılmak, bilinmek; açığa çıkmak, görünür olmak.*

Keşf oldı Mollā ʿaynından ḥicāb / Kaʿbe'ye dek gördi ne var şeyḫ ü şāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3576). [keşf ol-, --dı]*

keşf ol-: *Anlaşılmak, bilinmek; açığa çıkmak, görünür olmak.*

Dīdesinden keşf oldı çün ḥicāb / Gördüginden söyledi ol kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2948). [keşf ol-, --dı]*

keşf ü kerāmāt: *Keşif ve keramet, mana gözünün ve kalp gözünün açılması.*

Ol vilāyetde nice dürlü ʿacīb / Gösterür **keşf ü kerāmāt** iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1452). [keşf ü kerāmāt,]*

keşf ü kerāmet: *Açığa çıkarmak ve cömertlik.*

Gördügüñ er bil vilāyet ehlidür / Hem velī **keşf ü kerāmet** ehlidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1805). [keşf ü kerāmet,]*

keşige: *Nöbetleşe.*

Pes ṣıġır bunda **keşige** güdilür / Ṣıġıruñ cümlesi bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1955). [keşige,]*

keşik: *Nöbetleşe.*

Ol sehel olduġı-y-içün köyleri / **Keşike** gütmekdi dāyim ḫuyları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1932). [keşike, --e]*

keşik: *Nöbet.*

Keşik işbu günde İdrīs'üñ idi / Güderin didüñdi sen işde ḳodı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1956). [keşik,]*

Didi dervīş dün **keşik** gütdüñ idi / Hiç bilür misin baña n'itdüñ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [keşik,]*

kesil: *Kesilmek, kopmak, ayrılmak.*

Ṭolanup ḳalʿa içine girdiler / Evrenüñ başın **kesilmiş** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2838). [kesilmiş, -miş]*

kesil: *Akışı durmak, sona ermek, bitmek.*

Hīç **kesilmĕz** idi ardından öküz / Ḫalḳ bilürler idi ol kimse henüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [kesilmĕz, -mez]*

keşiş: *Hristiyan.*

Didi āsānı budur ol dem **keşīş** / İmtiḥān itmĕge bulavuz bir iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2485). [keşīş,]*

Cān Baba'ya gider-iken dir **keşiş** / Ben bilürem nice olısar bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2564). [keşiş,]*

Külü Ḫan Cān Baba avcında görür / Kim **keşiş** barmaġı ucında ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2571). [keşiş,]*

keşiş: *Papaz, rahip.*

Lā-tekellüf geçdi imāmet yirine / Birini bilmez **keşīşler** yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2096). [keşīşler,]*

Bir **keşīş** ḳoşmışdı aña atası / Her ne iderse anuñla dutası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2473). [keşīş,]*

Pes Külü Ḫan dönderür **keşīşe** yüz / Dir işitdüñ mi ne dir dervīş söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [keşīşe, -e]*

Dir Külü Ḫan **keşişe** bu imtiḥān / Nicesi itmek gerek digil hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2488). [keşişe, -e]*

Çıḳdı ḳazandan oturur bir yire / Gör Külü Ḫan'ı **keşīşe** ne dir e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [keşīşe, -e]*

keşiş: *Papaz, rahip.*

Cān Baba pes āteşe ʿazm idicek / **Keşīşi** bile aluban gidicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2724). [keşīşi, -i]*

Cān Baba'ya didi Külü Ḫan faḳīr / Güş itdüñ mi **keşīşümüz** ne dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2495). [keşīşümüz, --ümüz]*

Keşişüñ yanına vardı gör n'ider / Yapışup eline muḥkem cezb ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2560). [keşişüñ, --üñ]*

Balı Şeyḫ oġlı durur ol **keşişüñ** / Böyle meẕkūr durur aşlı bu işüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [keşişüñ, --üñ]*

Çün delüp kilsāyı indi ber-zemīn / Rāst **keşīşüñ** üstine indi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4889). [keşīşüñ, --üñ]*

keşiş: *Far. Hıristiyan papaz.*

Oġlı Külü Ḫan'a ḫan **keşiş** ḳoşar / Dīnleri emrin bularuñ dir beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2433). [keşiş,]*

Anı daḫı oḳudı **keşīş** gelür / Bir ulu cemʿiyyeti meclis olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2474). [keşīş,]*

Keşiş eydür imtiḥān böyle gerek / Hem bu nevʿe itmesidür yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2489). [keşiş,]*

Keşiş ışmarlamış ıdı oġlını / Ḫizmetüñden ḳoma dimişdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2725). [keşiş,]*

Keşiş oġlın Cān Baba itdi oġul / Anı oġulluġa eyledi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2726). [keşiş,]*

Bu varınca çıḳageldi bir **keşiş** / Görişür ṣanki anuñ-ıla biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3191). [keşiş,]*

Çün işitdi bu sözi bildi **keşiş** / Bildürür remz-ile aña ḫoş reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [keşiş,]*

Anda geldi ḳıldı istiḳbāl **keşiş** / Ṣād olur ṣanki bahāra irdi ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3207). [keşiş,]*

Ol **keşīş** diledi çoban ḳurtıla / Yirine irüp girü rāḥat ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3210). [keşīş,]*

Bir **keşiş** var-ıdı ḫubbu'l-evliyā / Dīn ṭutardı gizlüden ol bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3248). [keşiş,]*

Depesin delüp ʿaṣā evran olur / Ḳorḳusından ol **keşiş** bī-cān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4890). [keşiş,]*

Gice rüʾyāsında Ṣaru Pādişāh / Girdi **keşiş** düşine ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4891). [keşiş,]*

Çünki ḫ̆ābından uyandı ol **keşiş** / Gördi İslām dīni-le olmış biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4898). [keşiş,]*

keşişlik depesi: *?.*

Pes Keşişlik Depesi'ne irdiler / Seyr iderek depe üzre vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5491). [keşişlik depesi, -ne]*

keşkek: *İyice dövülmüş buğdayın etle birlikte uzun süre kaynatılmasıyla yapılan bir yemek.*

Yindi **keşkek** mehyā oldı uş tamām / Mehyā oldı buldı ol emr iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [keşkek,]*

keskin: *Çok kesici, iyi kesen.*

Dutdı bir dırnaġa zūr itdi ḳatı / Kesmedi ne deñlü **keskindür** yiti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3404). [keskindür, -dür]*

keşkül ü kepçe vü ḳaşıḳ: *Kap ve kepçe ve kaşık.*

Keşkül ü kepçe vü ḳaşıḳ her ne var / Ḳıymeti olmışdı neyse āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 592). [keşkül ü kepçe vü ḳaşıḳ,]*

ketebetü'l-faḳīru'l-ḥaḳīr es-seyyid eş-şeyḫ ḥāfıẓ ḥüseynü'-şemsiyyü'r-rufāʿiyy. sene: *Fakir yazıcı Seyyid Şeyh Hafız Hüseyin Şems Rufai, Sene.*

Ketebetü'l-faḳīru'l-ḥaḳīr es-Seyyid eş-Şeyḫ Ḥāfıẓ Ḥüseynü'-Şemsiyyü'r-Rufāʿiyy. Sene *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5868). [ketebetü'l-faḳīru'l-ḥaḳīr es-seyyid eş-şeyḫ ḥāfıẓ ḥüseynü'-şemsiyyü'r-rufāʿiyy. sene, -e]*

kethudā: *(Far.) Kethüda, yardımcı, aracı, emir sahibi.*

Ketḫudāsı didi ki yā ḳavm bilüñ / Şübhesüz siz cümleñüz āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3378). [ketḫudāsı, -sı]*

Bir ḫalīfe daḫı hem dost-ı Ḫudā / Kim Ḳazan Ḫan oġlıdur iy **ketḫudā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5476). [ketḫudā,]*

kevn ü fesād: *Varlık ve yokluk.*

Līki māniʿ olmaġın **kevn ü fesād** / Görmedi er dīdārın Ġāzī Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5758). [kevn ü fesād,]*

kevn-i fesād: *Kötü, fesatçı dünya.*

Sen de erseñ ere idip iʿtimād / Şek getürme eyleyüp **kevn-i fesād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5846). [kevn-i fesād,]*

kevser: *Cennette bir nehir ismi.II Sevgilinin dudağı.*

Ne dikilmiş ne sökülmiş yoḳ yuyı / **Kevšer'e** batmış velī nemgīn ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5648). [kevšer'e, -e]*

key: *(f.i.) Büyük hükümdar, padişah, eski Acem şahlarından ikinci tabakada bulunanların adlarının başına getirilirdi.*

Olalıcaḳ ḳopdı ġāyetde dilīr / **Key** şecāʿat ehli ġāyetde dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5138). [key,]*

Aña **key** taʿẓīm ü ʿizzet eyledi / Hem-celīs olmaġa raġbet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5505). [key,]*

Aña **key** ġāyāt-ıla ikrām ider / Ol yiri vaḳf eyleyüp inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5507). [key,]*

key: *Pek çok, fazlasıyla.*

Key perīşān-dil ḳılur kendözini / Sulṭān İbrāhīm gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 374). [key,]*

key: *(Öyle) iyi, muhteşem.*

Diñle imdi bir rivayet **key** ṣaḥīḥ / Gūş idince cūşa gelür her faṣīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 107). [key,]*

Bir ḳız aldı adı Ẕeyneb **key** temīz / Bir zamān bile olup dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [key,]*

On iki yaşında dı henūz cüvān / Līki ḳuvvetlü idi **key** pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 650). [key,]*

Key ḳatı gürbüz durur ol er kişi / Cümle erenler indürür aña başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [key,]*

Böyle diyüp şāh vilāyet ḥażreti / Gönderür ruhbānı gider **key** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 987). [key,]*

Gicelerde yanmadı şemʿ ü delīl / Ḳarañuda ḳaldı begler **key** ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1003). [key,]*

Ṣu dilĕyüp çünki ḳıldı ṭāʿati / Ḳopdı bulut yaġdı yaġmur **key** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1025). [key,]*

Rūm mülkine geliyorur bir er / **Key** ḳatı ḳuvvetlü erdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1284). [key,]*

Göricek anı o vech-ile mühīb / Ḳalbüme heybet oturdı **key** ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1311). [key,]*

Zımmī idi ehli hep ol ḳaryenüñ / **Key** işit bu ṣoḥbeti varsa cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [key,]*

Var-ıdı anda otuz altı ḥişār / **Key** ḳatı beklik ḳayadur bil i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [key,]*

Key ulu-zāde-y-idi aṣlı şerīf / Pāk mısmıl idi ġāyetde ʿafīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1672). [key,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ẕikr ideyin düşümi ḫoş diñlegil / ʿİlm ehlisin sözüm **key** añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1677). [key,]*

Key ʿaceb dürlü kerāmetler ẓuhūr / Olur oldı kendözinden çün umūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2192). [key,]*

Didiler bu yüce yirdür **key** fużūl / Yaġmurı ḳarı şovuġı ḳatı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [key,]*

Key ḳatı maḥbūb olur-ıdı ġarīb / Ḫoş maġāra ḫoş-maḳām-ı dil-firīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2359). [key,]*

Sen bularuñ **key** ulusısın gel e / Benüm-ile işbu gün olġıl bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [key,]*

Ṣu buluban baña virüñ bir içim / Yoḫsa ejder cengi **key** yaḳdı içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [key,]*

Ḫūnkār evi çiftçilerinden ol er / **Key** naẓar almış er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2859). [key,]*

Var-ıdı Aḳşar'da bir merd-i ʿazīz / **Key** vilāyet ehli vü ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2955). [key,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḫayrān'dur adı / **Key** ulu ḳuvvetlü gürbüz er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2956). [key,]*

Olduġı yirde Çırāḳ'uñ iy ʿazīz / Bir sipāhī var-ıdı **key** tünd ü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3077). [key,]*

Kendüden ġayrı daḫı hiç kimse yoḳ / **Key** teʾessüf itdi ġam-nāk oldı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3185). [key,]*

Bir zamān içre yiri ḳızlıḳ olur / Ḳıllet-ile **key** ḳatı şiddet bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3251). [key,]*

Key taʿaccüb eylediler bu işe / Ṣād olur kim kimi düşer teşvīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3362). [key,]*

Geldi varan ol daḫı şimdi gelür / Ol gelicek **key** ulu iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [key,]*

Didiler ṭuzımuz ıraḳdan gelür / Ṭuz getürmek ḫayli **key** zaḫmet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3427). [key,]*

Key peşīmān oldı itdügi işe / Ol bedīhī bed-fiʿāl ü cünbüşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3618). [key,]*

Bu didi bayaġı meclisdür hemīn / **Key** taʿaccüb eyledi görüp çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3701). [key,]*

Kim vilāyet ehli durur bu ʿazīz / Ululardandur **key** aṣḥāb-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3960). [key,]*

Dönüben ḳul daḫı cumʿaya gelür / Ṭur diyü Ḫūnkār'a **key** ibrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3987). [key,]*

Děñiz ortasına irincek i yār / **Key** muḫālif esdi ol dem rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4045). [key,]*

Dir beyān kümmel bu resme dil-güşā / Ḫoş beyāndur dut ḳulaḳ **key** müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4094). [key,]*

Ṭaşrasında ḥavlısı var **key** ulu / Ḥavlı içre olmış ol buġday ṭolu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [key,]*

Köşk içi şöyle maḳāmı **key** şerīf / Ḫoş fuṣūṣ kārı münaḳḳaşdur laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [key,]*

İki ulu ṣuffe vardur **key** yüce / Vaṣfını anuñ diyemezin nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4124). [key,]*

Çün reʾīs gördi bu resme ḥāleti / Görüben dehşete vardı **key** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4130). [key,]*

Gördi ol erenleri çün kim reʾīs / Ol maḳām zībā şerīf ü **key** nefīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [key,]*

Kāfirüñ **key** ulu aġzıdur bu yir / Ḳuvvet ıssı bize gerek bir dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [key,]*

Ḳardaşuñ yirin saña bağışlaya / Vire ṣancaḳ **key** ulu iş işleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4244). [key,]*

Gör gele ṣoñuñ öñüñden **key** ḳatı / Ser-te-ser mülki ṭutısar ḥaşmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4246). [key,]*

Nereye vardıysa nuṣretle gelür / Erlik-ile **key** ḳatı şöhret bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4261). [key,]*

Tā ki Otman oldı ġāyet nev-cüvān / Ḳuvvet ıssı **key** dil-āver pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4276). [key,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a **key** oldı muḥib / Ḳalbini ḳıldı münevver gör o ḥub *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4347). [key,]*

Birisi birin **key** uzun eylemiş / Bir iki anca bil efzūn eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4357). [key,]*

Didi bu gelen **key** erdür muʿteber / Görmedüm ben buncılayın iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4585). [key,]*

Daḫı andan görmedi hergiz ešer / Dönüben Ḫūnkār'a geldi ol **key** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [key,]*

Bir gemi Ḳaradeñiz'de **key** ḳatı / Düşdi gird-āba çeker meşaḳḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4607). [key,]*

Ḳıl tekellüf terkini ol şūm olur / Hem tekellüf **key** ḳatı meẕmūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4633). [key,]*

Görüben bu şehri **key** ʿacebledi / Kendü kendözine ol böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4685). [key,]*

Güş idincĕgez Güvenc böyle kelām / **Key** taʿaccüb idüp oldı şād-kām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4691). [key,]*

Key muḫālif esdi anda rūzigār / Ḳaldı az kim ġarḳ olavuz biz i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [key,]*

Hem Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş ʿazīz / **Key** ululardan durur ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4820). [key,]*

Ṭoġdı bir oġlı adı Aṣıl Ṭoġan / **Key** ḳatı erliklü er ḳopdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [key,]*

Bir ṣaru ṭoġan ḳonmış **key** ʿacīb / Kim be-ġāyet ḫūb ṭoġan durur ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [key,]*

Görmedük dirler aña beñzer ṭoġan / **Key** ḳatı maḥbūb durur bize inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [key,]*

Yapdı hem bir āsitāne **key** laṭīf / Mesken itdi ehl-i faḳra ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5312). [key,]*

Bu yidi er bile Ḫorasānīdür / **Key** ulu bil bunlaruñ nişānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5420). [key,]*

Menteşe Baba durur biri daḫı / **Key** ulu ḫalīfedür bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5421). [key,]*

key: *Bazen.*

Ḫūnī cellād-ıdı **key** ḳatı yavuz / Ḥükm ider ʿOṣmān'ı ṭutup gĕtüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6306). [key,]*

Babasına **key** yakın ki ḳaldı çün / Andan itdi cümle begler baş u baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [key,]*

key: *Çok, pek, gayet, pek çok; İyi, iyice, hakkıyla.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar bilesince **key** ṣaḳın / Ġāfil olmañ kāfire ḳılur aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 659). [key,]*

Gice ṣovuḳ kār iderdi **key** ḳatı / Gündüzin gün ıssısınuñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 679). [key,]*

key: *Çok, pek, gayet.*

Didiler geç vaḳt oldı **key** degül / İşbu vaḳt varmaḳ ol eve bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [key,]*

key: *Çok, pek, gayet, pek çok.*

Ḥācī Bektaş çoḳ münācāt eyledi / El götürüp bed-duʿā **key** diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1033). [key,]*

key: *İyi, değerli, makbul, iyice.*

Bir ulu ḫalīfe daḫı ol-ıdı / Ḫūnkār'uñ ḳatında **key** maḳbūl-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5340). [key,]*

key: *Büyük, çok, fazla.*

Uġraşurlar **key** ulu ḳırġun olur / Pes Selim Şāh Ḳayṣer'i anda alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1616). [key,]*

Ortada yaturdı biri **key** mebāş / İtdi tekbīr geldi çün ṭaş üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6222). [key,]*

key: *Asla,hiç bir zaman.*

Key ṣaḳın sözüme inkār eyleme / Çün işitdi şeyḫ Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6642). [key,]*

Ḳara İmīrzā'ya dönüp eydür fetā / **Key** ṣaḳın oġluma yolda ḳıyma sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6323). [key,]*

Key ṣaḳın düşmen sözine uyma sen / Ḳara İmīrzā oġlın alup gitdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [key,]*

Līki ġāyet **key** bahādır pehlivān / Bildi begler istemez ʿOšmān özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6344). [key,]*

key: *Büyük.*

Fāṭma didi düş görüpven **key** mühīb / Gördügüm düşdür be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1676). [key,]*

Çünki ḳubbe yapusı oldı tamām / Līki ġāyet yüksek-idi **key** be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5772). [key,]*

Ḳovlamışlar şāha ḳılup ittifāḳ / Pīr idi Erṭuñrul'a ol dem **key** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6314). [key,]*

key: *Büyük, yüce.*

Göricek bu ḥāli itdi **key** ʿaceb / İtdi budur burada terk-i edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5163). [key,]*

İtdi ṣusuzlıḳ bulara **key** ešer / Didiler Ḥācīm'a ki iy tāc-ı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5216). [key,]*

Gerçi bennāgeldi ġāyet **key** cihān / Hīç begenmedi birin şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5763). [key,]*

Cümle eren oldı ḥacīl ü **key** ẕelīl / Yüz Ḳaraca Aḥmed'e ṭutdı bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6100). [key,]*

Key taʿaccüb eyleyüben ṭañladı / Bildi ʿOšmān ḥażretidir bī-günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6397). [key,]*

key: *Çok, oldukça.*

Çün bu sözi işidirse ḥażreti / El idüp gögsin geçürdi **key** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5587). [key,]*

key: *Asla, hiçbir zaman.*

Key ṣaḳın öldügüme itme fiġān / Ki ölmez er ṣūret degişdürür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5524). [key,]*

key eyle: *Muhteşem hale getirmek.*

Aġlayuban eyledi key diḳḳati / Çün irişdi āḫire emr-i ʿazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 371). [key eyle,]*

key ḳatı: *Pek çok.*

Andan ʿizzet **key ḳatı** öñden ṣoña / Ḫˇāce görüp ḳaldı ḥayrān Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5948). [key ḳatı,]*

keyf: *Ferahlık, rahatlık, huzur duygusu, gönül açıklığı.*

Gördi Ḥaḳḳ'ı ol Resūl-i ḥāfıḳīn / Bī-zamān u bī-mekān u **keyf** ü īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [keyf,]*

keyfiyyet: *(Ar.) Bir şeyin esası ve iç yüzü.*

Dikilürken būstān ḳavun bite / Kim diye **keyfiyyetin** bunuñ nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1489). [keyfiyyetin, -in]*

keyhüsrev: *Keyhusrev. (Keyhusrev: İran Keyaniyan sülalesinin ilki olup Keykavus'un torunu, Siyavuş'un oğludur. Mecazi olarak derecesi pek yüksek padişah manasına da kullanılmıştır.).*

Bir gün ol Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı **Keyḫusrev** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4187). [keyḫusrev,]*

keyhüsrev: *Keyhusrev. (Keyhusrev: İran Keyaniyan sülalesinin ilki olup Keykavus'un torunu, Siyavuş'un oğludur.*

Ḳılıç Arṣlan oġlı **Keyḫusrev** ḳaçan / İlçi varuban irer iy cān-ı men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2636). [keyḫusrev,]*

keyhüsrev: *Yüce padişahların benzetildiği, Keyaniyan sülalesinden bir İran hükümdarı.*

Ḳılıç Arslan oġlı **Keyḫusrev** odur / Müştehirdür işbu sözler bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4181). [keyḫusrev,]*

keyhüsrev: *İran Keyaniyan sülalesinin ilki olup Keykavus'un torunu, Siyavuş'un oğludur. Mecazi olarak derecesi pek yüksek padişah manasına da kullanılmıştır.*

Āl-i Selcūḳ'dan hem ol vaḳt pādişāh / Bil ki **Keyḫusrev** idi ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2373). [keyḫusrev,]*

Kim ʿAlā'e'd-dīn dirler adına / Daḫı **Keyḫusrev** de meẕkūr yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2374). [keyḫusrev,]*

Bu ḫaberi işidicek pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı **Keyḫusrev** o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4200). [keyḫusrev,]*

keyhüsrev: *Keykavus'un torunu, Siyavuş'un oğlu olan meşhur hükümdar. II hükümdar.*

Laḳabı **Keyḫusrev** idi adı ʿAlī / Pādişāh ıdı vü hem gerçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [keyḫusrev,]*

keykubād: *Şehnâme'de adı geçen hükümdarlardan biri.*

Keyḳubād'ıla adı meşhūrdur / Bil tevārīḫde bu söz masṭūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4452). [keyḳubād'ıla, --ıla]*

kez: *Defa, kere.*

Niçe **kez** er arḳasın yıpmış-ıdı / Hem Cemāl'üm diyü şan itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4828). [kez,]*

kez: *Defa, kere.*

Emre tapduḳ Ḫūnkār'um dir üç **kezin** / Ḫāk-i pāyine hemān sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1423). [kezin, -in]*

Bu **kezin** yazıda yaḳsunlar odun / Ulu āteş oluban yansun bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2548). [kezin, -in]*

kez: *Defa, kere.*

Āteşi ḳırḳ **kez** ṭolanup ṭurdı hem / Çıḳarup ḫırḳasın ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2229). [kez,]*

Başınuñ nışfın tırāş idincegez / Ser-tırāşa bes didi dönüp bu **kez** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4025). [kez,]*

kez: *Çağ, zaman, vakit, an.*

Ol şehādet barmaġını götürür / Ḳırḳ **kezin** īmān şehādet gĕtürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5815). [kezin, -iñ]*

kez: *Bir defa, bir kerecik.*

Ol evüñ ḳalan dīvārı niçe **kez** / Yıḳılup yapıldı ḳac kerre bu **kez** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [kez,]*

Her bölük ḳuş uçduġın göricegez / Evliyānuñ remzin añardı bu **kez** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1903). [kez,]*

kez: *An.*

Er naẓarın niçe **kez** almış-ıdı / Erlik içre hem kemāl bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4871). [kez,]*

kez: *Defa, kere, sefer.*

Pes ikincisinde Ercīs'i tamām / Yidi **kez** itdüm ṭavāf iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2517). [kez,]*

kez: *Defa / sefer.*

Ol evüñ ḳalan dīvārı niçe **kez** / Yıḳılup yapıldı ḳac kerre bu **kez** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [kez,]*

kez: *Bir olayın ve olgunun her bir tekrarlanışını bildiren söz, defa, kere.*

Ol ṭarīḳ üzre ki oturıncaġaz / Eyle otururlar ıdı niçe **kez** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1354). [kez,]*

ki: *" Ki" bağlacı.*

Didiler **ki** kāfir-iken bu kişi / Türbe yapdı sevdi Ḥācī Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5833). [ki,]*

ki: *" Ki bağlacı".*

Yoḳdur iş **ki** bu cihānda bitmedi / Şād var mı aña ġuṣṣa yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [ki,]*

Ḥaḳḳ'a şükr it arta tā **ki** niʿmetüñ / Ẕākir ol **ki** arta ʿizz ü devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 86). [ki,]*

Vir riyāżet birle nefsüñe edeb / **Ki** itmeyesin kimse ḥaḳḳında ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 87). [ki,]*

Ṣabrı ʿādet eyle iy sulṭān-ı dīn / Ḥaḳ buyurdı **ki** yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 88). [ki,]*

Aḥmed'üñ ḫulḳın ṭutuñ **ki** ol Kerīm / Ḥaḳḳına didi lefī ḫalḳin ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 89). [ki,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ol zamān **ki** Aḥmed uçmaḳdan çıḳar / Cumʿa güni idi yire ….. *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 145). [ki,]*

Bu çerāġuñ aṣlı bu **ki** idem beyān / Diñle imdi ḫırḫa aḥvālin ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 151). [ki,]*

Bildi **ki** olur Ḥasan āḫir şehīd / Şāh Ḥasan gětürüben taʿẕīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 194). [ki,]*

Gördi ḫatun anı gör ne işledi / Ṣaldı bir ḫādim **ki** ol yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [ki,]*

Var mı bir ʿālim diyüben söyledi / Ṣordı aʿyāna **ki** tenbīh eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6617). [ki,]*

Muttaḳīdür hem daḫı ehl-i temīz / Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'nüñ **ki** var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6620). [ki,]*

Bilmedi şeyḫ buları **ki** n'oldılar / Çünki geçüben yerine oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6633). [ki,]*

Secdedeyken gör **ki** emr-i Ḥaḳ n'ider / Mektebüñ çaḳ ortasından bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6678). [ki,]*

Şeyḫ dir aña **ki** ʿarefedür yine / Şimdi didi bizde bişiler bişer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [ki,]*

Gelmedi öküzümüz dirler bu şeb / Bilmezüz n'oldı **ki** aña iy ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [ki,]*

Ḫˇāce destūr virdi eydür **ki** varuñ / Maḳṣūduñuz nice ise dirgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 620). [ki,]*

Ḫˇāce cemʿ eyledi ḫalḳı ol zamān / Dir **ki** her kim bunı itdiyse beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 623). [ki,]*

Güş-ı hūşı baña ṭut **ki** söyleyem / Bir Vilāyet-nāme taḳrīr eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 635). [ki,]*

Tīġ Ḥaydar çeküben **ki** itdi ceng / Ḳandan oldı yir yüzi hep lāle-reng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 667). [ki,]*

Gördi tedbīr aṣṣı itmedi aña / Bildi **ki** taḳdīr imiş öñden şoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 673). [ki,]*

Didiler **ki** iy bizüm sulṭānumuz / Aldı kāfir ḫānumān u cānumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 697). [ki,]*

Kāfire leşker çeküben çāre ḳıl / Dimezüz **ki** müʾmini bī-çāre ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 703). [ki,]*

Gerçi itdük bir ġāzā tedbīrini / Kim baṣar ammā **ki** Ḥaḳ taḳdīrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 806). [ki,]*

Didi gözüñ yum **ki** anda varasın / Gözüñ açup baba yüzin göresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 820). [ki,]*

Bildiler **ki** evliyādur ol hümām / Sulṭān İbrāhīm'üñ oġlı ced imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 827). [ki,]*

Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı **ki** gördiler / Müzdine anuñ ṣalavāt virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 829). [ki,]*

Ol zamān **ki** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Gönderince Ḥaydar'ı ṣeyḫine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 834). [ki,]*

Ḥācetüm senden budur **ki** yā İlāh / Kāfirüñ rūşen günin eyle siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 841). [ki,]*

Gün görinmez **ki** idevüz Türk'e aḳın / Ḳırḳ gün oldı aġlaşuruz uş yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 857). [ki,]*

Sen **ki** ṭutduñ Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıl ḥabs eyledüñ ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 868). [ki,]*

Bu ḳarañlıḳ aṣlı ol **ki** söyledüm / Ḥażretüñe küllīsin şerḥ eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 877). [ki,]*

Didiler **ki** pehlivānuz tīġ-zen / Cümlemüz ḳalʿa-güşā vü ṣaf-şiken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 884). [ki,]*

Bir kişi nedür **ki** ol sāḥir ola / Siḥri bozıla anuñ tīzcek ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [ki,]*

Didiler **ki** taḥḳīḳ añla yā tekūr / Girçek erdür bu kişi sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [ki,]*

Didiler **ki** iy tekūr u banumuz / ʿĀcizüz bu işde dökme ḳanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 910). [ki,]*

Çalduñuz nāḳūs çelīpā kilsede / Didiñüz **ki** böyle ḳavl-i ʿİsa'da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 916). [ki,]*

Çāresi budur **ki** fermān olavuz / Küfri ḳoyup hep Müsülmān olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 959). [ki,]*

Didiler **ki** bir durur Allāh Ḫudā / Hem resūlidür Muḥammed Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 961). [ki,]*

Didiler **ki** ḳızlıḳ aldı cānumuz / Ac öliser ḳızumuz oġlanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 979). [ki,]*

Yalvarup amān diler erden ḳamu / Tevbe idüp didiler **ki** yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 992). [ki,]*

Niyyet itdiler **ki** māhyā ḳılalar / Ol erenler bir yire cemʿ olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1061). [ki,]*

Bir gün anda **ki** ʿazīzler ṭurdılar / Ḳademine Bektaş'uñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1243). [ki,]*

Gör **ki** Ḫūnkār ululıġı bir n'ider / ʿĀlem-i maʿnāya ḫoş naẓar ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1294). [ki,]*

Ḳaraca Aḥmed'e didiler iy ʿazīz / Gözcisisin Rūm'uñ anı gör **ki** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1304). [ki,]*

Gör **ki** anı Rūm'a bir girmiş midür / Gelüben bu mülke ol irmiş midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [ki,]*

Ṣordılar ḥāli ḳamu taḳrīr ider / İşidüp bunlar daḫı gör **ki** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1339). [ki,]*

Ol ṭarīḳ üzre **ki** oturıncaġaz / Eyle otururlar ıdı niçe kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1354). [ki,]*

Yeşil evrāḳ üstine aḳ ḥaṭṭ-ıla / Tā **ki** maḳṣūd-ısa içinde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1383). [ki,]*

Ḳaşınacaḳ tā **ki** ṭırnaḳ bulmaya / Ḫizmetümüz iḫtiyār kim ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1392). [ki,]*

Naḳldür çoban başında **ki** o dem / Var-ıdı giyik derisi tāc hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1444). [ki,]*

Atamuz **ki** Sulṭān İbrāhīm Ḥācī / Ḥācī Bektaş'dan giyüpdür bu tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1461). [ki,]*

Ḳalḳubanı şehre ṭoġrı gitdiler / Dut ḳulaḳ bir gör **ki** daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1487). [ki,]*

Āl-i Selcūḳ bil **ki** ʿAbbāsīler'üñ / Ṣaġ taraf vezīri durur anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1609). [ki,]*

Ḳubbe yapdılar mezārı andadur / Mürde ṣanma bil **ki** anı zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1629). [ki,]*

Oġlı **ki** Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn olur / ʿAdl ü dād ıssı vü ṣāḥib-dīn durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1632). [ki,]*

Ḳarayük'üñ çevre yanında ol zamān / Bil **ki** Yūnus Muḳrī'den ġayrī hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1653). [ki,]*

Pes Yūnus Muḳrī'nüñ oġullarınuñ / Ulu oġlı **ki** dimişdük biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1670). [ki,]*

Gördügüm düş bu **ki** bir bedr-i münīr / Etegümden ḳoynum içine girir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1678). [ki,]*

İşleri nĕ-y-ise görüp yatdılar / Dut ḳulaġuñı diyem **ki** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1725). [ki,]*

Āb-dest aldı **ki** mescide vara / İrteyĕ dĕgin namāz emrin göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1727). [ki,]*

Ḳalḳup andan geldi Çille-ḫāne'ye / Gördi **ki** bir ḫoş maġāra bī-żiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1757). [ki,]*

Çĕkicek çilleyi şāyed **ki** gide / Ṣoḥbetinden ol bizi maḥrūm ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1764). [ki,]*

Siz ne bilürsiz **ki** ḳadri nicedür / ʿİzzeti Allāh ḳatında yücedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1806). [ki,]*

Didi Ḫūnkār'a **ki** iy dervīş ʿazīz / Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce Beg bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1823). [ki,]*

Dirdi bunlar **ki** uçup çeker taʿab / Bizüm ile uġradılar mı ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1904). [ki,]*

Çıñ ṣabāh inek **ki** ṣalmışlar ıdı / Buzaġı yanına gelmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1913). [ki,]*

Cāriyeye ṣordı **ki** buzaġılar / Emmedügine sebeb nedür bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1925). [ki,]*

Ṣıġırı ḳor gider İdrīs işine / Gör **ki** Ḫūnkār'uñ gine cünbüşi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [ki,]*

Tā **ki** Bektaş'uñ ḳatına irdiler / Ṣaru gelürdi ıraḳdan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1947). [ki,]*

Dutma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Ṭoġrı söz budur **ki** uş saña didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [ki,]*

Ol cemāʿat ḳalḳuban çĕkildiler / Tā **ki** Beştaş'uñ ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1988). [ki,]*

Ṭutma benden diyüben ḥüccet ḳoduñ / Ṣāhidüz aña **ki** bu resme didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2000). [ki,]*

Ḫoş ye gĕl elmaları biter ʿacīb / Dir Ṣaru baḳ gör **ki** nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [ki,]*

Ḳorḳġıl erden ʿizzetin bekle erüñ / Menzil-iʿ ulyā ola tā **ki** yirüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2043). [ki,]*

Didi Ḫūnkār'a **ki** Fātma iy ʿazīz / Evde hīç un ḳalmayupdur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [ki,]*

Tā **ki** tükene tamāmet ol ḫamīr / İtdiler ol resme Ḫunkār nite dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [ki,]*

Bir köye vardı **ki** adı İlicek / Cemʿ olur ḫalḳı ol anda gelicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [ki,]*

Didi Ḫūnkār pes ne-y-içün yaramaz / Yaramaz oldur **ki** var durur yimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [ki,]*

Ol ṭaş olan aḳçayı hem altunı / Kīsesinde kim **ki** getürse anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2170). [ki,]*

Tā **ki** er şevḳine cemʿ olan faḳīr / Baʿzīsı cıblaḳdur anlaruñ ḫaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2215). [ki,]*

Didi Ṣaru ol muḥibbe di **ki** var / Çünki ḫayr itmĕgi ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2269). [ki,]*

Ṣandı ol muḥib **ki** ġayrı kimsene / Yapdurup çekdürdi ṭaşı bünyāna *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2277). [ki,]*

Gine sizüñdür bu söz siz söyleñüz / Ḫoş mürüvvetdür **ki** dir siz eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [ki,]*

Dir o ḳancıġuñ **ki** ḳırḳ yıldur tamām / Çekerüz cevrini biz iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [ki,]*

Bu bizi kĕsüñ aña olsun kefen / Rāstī söz işbudur **ki** güft-i men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [ki,]*

Āl-i Selcūḳ'dan hem ol vaḳt pādişāh / Bil **ki** Keyḫusrev idi ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2373). [ki,]*

İllā ʿaḳlında birez naḳş var-ıdı / Ṣanma **ki** ʿaḳlı özine yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2377). [ki,]*

Rūzigār geçürdi yiyüp çoḳ emek / Şöyle **ki** mümkin degül durur dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2386). [ki,]*

Başa çıḳmayup alınup ṭururuz / Ṣanma bu sözi **ki** dürüst görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2411). [ki,]*

Didi şeyḫ ḫana **ki** iy devletlü ḫan / Girçegem sözümde sen baña inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [ki,]*

Ol gice geldi görüñ **ki** ḥāl n'olur / İttifāḳ ol gicede ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [ki,]*

Tā **ki** bu ayuñ ṭutulması gide / İşidüp bu ḫalḳ bir görgil n'ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [ki,]*

Didi Ḫūnkār aña **ki** çīst nām-ı tū / Cān Baba'dur didi bil iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [ki,]*

Di aña **ki** cümle Abdālān-ı Rūm / Rūm içinde evliyādandur ʿumūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2458). [ki,]*

Beni gönderdi **ki** dīne gelesiz / Sünnet olup hep Müsülmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2478). [ki,]*

Buġı çıḳup aġdı be-evc-i semā / Dir Ṣaru Ḫūnkār'a **ki** iy şāh-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2525). [ki,]*

Didi Ḫūnkār'a Ṣaru **ki** iy ice / Su ṣovuḳ ṭaşdan çıḳar buġlar nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [ki,]*

Açuban bir gör **ki** anuñ ḥāli ne / Ölü mi yā ṣaġ mıdur aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [ki,]*

Gelmedi bil aña hergiz bir żarar / Pes ne ġam aña **ki** yardım ide er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [ki,]*

Ben **ki** Cengiz Ḫan oġlıyam yaḳīn / Kim Külü Ḫan'dur adum iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2606). [ki,]*

Tā **ki** ḳavmüm bula ol yirde ḥużūr / Devletüñde ḳılavuz şādī sürūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2635). [ki,]*

Ol ezelki ʿāleminden **ki** olar / Vardı anlarda niçe yatlu ḫūlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2669). [ki,]*

Tā **ki** ḫaylī çoḳ odun cemʿ eyledi / Daḫı gör kim ṣoñ ucı ol n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [ki,]*

Gözledi bir gün **ki** ḫan ava çıḳar / Od urur ol odunı şol dem yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [ki,]*

Pes ḫilāfın işlemek olmaz revā / Bir iş işleñ **ki** anı Allāh sevĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [ki,]*

Tā **ki** mesrūr olayın işidüben / Anuñ-ıla cān u dil ḫoş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2730). [ki,]*

Begleriyle gözleyüben baḳdılar / Tā **ki** ṣudan ḳurı yire çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2770). [ki,]*

Güreleş Beg gör **ki** gine n'eyledi / Evine bunları daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2774). [ki,]*

Öñlerince yürüyüben gitdiler / Tā **ki** Güreleş şarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2777). [ki,]*

Ben buradan çıḳayın dir ḳalʿaya / Ḥāl göreyin **ki** yine beñzer neye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [ki,]*

Ḳılıcı añdur **ki** evren başını / Kesüben ḳamu bitüre işini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2826). [ki,]*

Dir varup söyleñ **ki** buġday mı gerek / Daḫı andan erde vardur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [ki,]*

Tekyesinde tā **ki** odun ṭaşıya / Vaḳt-i germ olup güle vü ışıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2940). [ki,]*

Ṭapduḳ'a bir gün **ki** ḫālāt el virür / Şevḳ-ıla bulur çü ḫālātı ḥuzūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2944). [ki,]*

Ḫalīfeler ḳalḳup erkān itdiler / Ne **ki** lāzım idi yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3009). [ki,]*

Gördi sepetlerle sīb gitmiş ḳamu / Ġuṣṣaya batdı vü n'oldı **ki** diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3045). [ki,]*

Kimse mi aldı **ki** n'oldı **ki** ʿaceb / Ġayb olmasına n'oldı **ki** sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [ki,]*

Kimse mi aldı **ki** n'oldı **ki** ʿaceb / Ġayb olmasına n'oldı **ki** sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [ki,]*

Kimse mi aldı **ki** n'oldı **ki** ʿaceb / Ġayb olmasına n'oldı **ki** sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [ki,]*

Gine dönsem mi **ki** diyü fikr ider / İşbu resme göñli içre ẕikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3048). [ki,]*

Atına binübeni oldı revān / Tā **ki** Ḳırşehri'ne irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3054). [ki,]*

Gösterürler yir gelüben oturur / Ḳudret işin gör **ki** neye yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3063). [ki,]*

Pes vidāʿ idüp ol üçler gitdiler / Diñle Ḫūnkār'ı **ki** bunda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3073). [ki,]*

İşidüp masḫaraya alur anı / Yaʿnī **ki** inanmadı gör ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3079). [ki,]*

Dir **ki** baña mürşid-i kāmil gerek / Ḥüsn-i ḫulḳı ẕātına şāmil gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3120). [ki,]*

Tā **ki** diye tevbem olduġın ḳabūl / Buyruġın ṭutup olavan aña ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3121). [ki,]*

Ḳalḳuban Deñizli'den oldı revān / Tā **ki** Ḳarayük'e irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3124). [ki,]*

Tevbeñi bil **ki** kabūl itdi İlāh / Fiʿlüñ olsun baʿd ez-ān aña güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3133). [ki,]*

Kim gele yoldan geçe iltür aña / Dir **ki** kes yi bunı getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [ki,]*

Ḥācī Şems dirlerdi adına anuñ / Ḥişse al bundan **ki** şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3165). [ki,]*

Ḳardaşı didi **ki** n'olduñ söylegil / Aġlamaġuñ niye taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3237). [ki,]*

Geçdi göñlinden didi Ḫūnkār ʿaceb / Ḥālümüz bilmez mi **ki** n'oldı sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3252). [ki,]*

Rāhibe maʿlūm olup söyler aña / Gör **ki** ne remz ü rumūz eyler aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3266). [ki,]*

Dir **ki** müştāḳam Müsülmān olmaġa / Ḫoş muvaḥḥid ehl-i īmān olmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3267). [ki,]*

Biz de Bektaş'uñ didi dervīşiyüz / Faḳr-reviş **ki** ne-y-ise dir bilmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3285). [ki,]*

Niçe envāʿ-ı kerāmet **ki** eyledi / Mollā Saʿde'd-dīn küllī söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3314). [ki,]*

Daḫı didi bu Ḳızılırmaḳ **ki** aḳar / Ṭaşıcaḳ atluyı atından yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3315). [ki,]*

Didi Saʿde'd-dīn ṭuruñ tiz bir görüñ / Ola **ki** anı bulasız yügürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [ki,]*

Mollālar dört yañaya pes gezdiler / Aradılar nereyi **ki** sizdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3364). [ki,]*

Ketḫudāsı didi **ki** yā ḳavm bilüñ / Şübhesüz siz cümleñüz āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3378). [ki,]*

Ṭınmadı Ḫūnkār iṭāʿat gösterür / Yaʿnī **ki** aña murādını virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3417). [ki,]*

Ol maḳāmda **ki** beni siz bulduñuz / Gelmege buraya daʿvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3433). [ki,]*

Ṣoluyuraḳ ʿaḳlı geldi başına / Dir baña ṣormañ **ki** bu teşvīş ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3493). [ki,]*

Ẓann-ı ġālibüm budur **ki** işbu iş / İşbu evren işbu ṭarlıḳ bu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [ki,]*

Birine daḫı didi **ki** gel berü / Ter ü temiz ṣu getürgil al berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [ki,]*

Baʿd ez-ān sen gör **ki** Mollā Saʿde'dīn / Nice ḳıldı diyeyin ol merd-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3591). [ki,]*

Çıḳdı Ḫūnkār ol ḳaya üstine zūd / Niyyet itdi **ki** ḳıla anda ruḳūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3598). [ki,]*

Ola ʿafv ḥattā **ki** senden ol günāh / Çek ṣu içre pāymānçe ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [ki,]*

Söyledi zībā nefes dīvān olur / Ẕikr ider nereyi **ki** seyrān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3665). [ki,]*

Fikr iderdi **ki** girü Ḫūnkār gele / Yapışa ětěgine gide bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3684). [ki,]*

Tā **ki** ḫūnkārlıġı Ḫūnkār'uñ yaḳın / Bildi ʿālemde ne kim var ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3733). [ki,]*

Her nefes **ki** ḳala senden yādigār / Anı oġluñ yirine bil didi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [ki,]*

Fāṭıma Ana **ki** evvel ẕikr olur / Oldı maʿlūm nice kez ẕikre gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3792). [ki,]*

Bu gelen dervīşlere çekgil sümāṭ / Yiyüben tā **ki** bulalar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3797). [ki,]*

İsmāʿīl'üm ṣat bunı vir niʿmete / Ḥaḳ berekāt vire ş'allāh **ki** yite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3799). [ki,]*

Ṣaru İsmāʿīl'i gör kim n'eyledi / Anı **ki** lāzım idi hep eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3800). [ki,]*

O **ki** aldı boḫçayı açup görür / Müşkü ʿanber ḳoḳusı ḳarşu vurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3815). [ki,]*

Öñini yıġma **ki** ṣoñına ḳalan / Ḥişşe-i segdür bil anı sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3828). [ki,]*

Kim **ki** Ḫūnkār'uñ göre cemāʿatin / Vara anlara segirdüben hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3910). [ki,]*

Çün varur maḥbūs atası yirine / Ḫalḳını direr **ki** tā ṭanu ṭana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3931). [ki,]*

Hīç bilür misin bizi **ki** biz kimüz / Atañ ıdı ezelīden begümüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [ki,]*

Ol naẓar kim pādişāh ḳıldı nigāh / Bildi **ki** mīrdür emīrān-ı sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4333). [ki,]*

Her ne remzi **ki** ḥaḳında söyleye / Ne işāretler **ki** maʿlūm eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4341). [ki,]*

Her ne remzi **ki** ḥaḳında söyleye / Ne işāretler **ki** maʿlūm eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4341). [ki,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār gör **ki** ne ḳılur / El uruban tācı eline alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4388). [ki,]*

Pādişāh gördi **ki** ṣofra vü çırāḳ / Götürüben elde girüp geldi çaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4419). [ki,]*

Didi **ki** sizden teberrük isterüz / Curʿa-i ʿaşḳdan be-ġayet mestlerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4486). [ki,]*

Ḳalmadı şübhe **ki** o şāh-ı ġāziyān / Merḳadi anda durur lā-şekk i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [ki,]*

Ṣaru İsmāʿīl **ki** ibrīḳdārıdur / Kim bu ḫiẓmet ol ʿazīzüñ kārıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4563). [ki,]*

Bu tekellüf arada niye gerek / Eyle terk bunı **ki** oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4631). [ki,]*

Terk ḳıldı ol ṭarīḳ-i şöhreti / Bildi **ki** şöhretdür erüñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4635). [ki,]*

Didi bir şāhīndür Emircem ʿazīz / Ḳonmaz ol ṣayda **ki** ola bī-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [ki,]*

Ol biñ altunı **ki** virdi ṣayrafī / Hep müheyyā itdiler anı iy ṣafī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [ki,]*

Bil **ki** sulṭān Ḥācī Bektaş-ı Velī / Gitdi Türkistān'dan aluban yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4799). [ki,]*

Dem yum oynatmaġa Ḫūnkār ḥażreti / Ne yiri ider **ki** bize himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4830). [ki,]*

Ṣöyle **ki** şerḥ itmege mümkin degül / Oldı gürbüz er ü hem ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4851). [ki,]*

Ol ḫalīfeler **ki** ẕikr olmış durur / Adları bir bir dile gelmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4869). [ki,]*

Ne yire ṣalar **ki** yā Rab dir beni / Ne yiri virür **ki** bize meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [ki,]*

Ne yire ṣalar **ki** yā Rab dir beni / Ne yiri virür **ki** bize meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [ki,]*

Didiler **ki** gördügümüz ol ṭoġan / ʿİsā kendüsi-y-imiş ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4926). [ki,]*

Çıḳdı bir el türbeden ṣundı anı / Ẕikr olan yaʿnī **ki** yĕşil fermānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4965). [ki,]*

Kuşadur bāṭın ḳılıcını aña / Bunı virdüm gör **ki** nĕ direm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4975). [ki,]*

Ol ṭuran ʿavretden oldı bir oġul / Ḥāceti oldı anuñ gör **ki** ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [ki,]*

Ṣol köpriceginüñ vardı delügi / Nite **ki** remz itdi ol begler begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5144). [ki,]*

Ḳara İbrāhīm **ki** Seyyid Ġāzī'nüñ / Şeyḫi-y-idi ẕikr olupdur biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5162). [ki,]*

Daḫı buyurdı **ki** tennūr ḳızduruñ / Yandurup āteş aña odın uruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5165). [ki,]*

İtdi ṣusuzlıḳ bulara key ešer / Didiler Ḥācīm'a **ki** iy tāc-ı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5216). [ki,]*

Dir zamānlardur **ki** ʿömrümden geçer / Görmedüm oġlan yüzin ḳaldum nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5228). [ki,]*

Ḥāl ne oldı diyü itdiler suʾāl / Didi **ki** bir güne oldı ġayrı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5247). [ki,]*

Ḥaḳ yola gelüñ **ki** Ḥaḳ ḳuvvetlüdür / Terk idüñ bāṭılı bāṭıl yatludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5304). [ki,]*

Baba Resūl pīr olıncaḳ iy ʿazīz / Pes Cemāl Seydī **ki** ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5325). [ki,]*

Bil **ki** Ḫūnkār'a çırāḳçıydı ol er / Ẕikr-i evṣāf-ı cemīl ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5339). [ki,]*

Bir ḫalīfe bil **ki** Baraḳ Baba'dur / Erden aña bil ol ad mertebedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [ki,]*

Ne yeri bize mekān virür **ki** er / Ben daḫı anda ṭutam varam maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [ki,]*

Key ṣaḳın öldügüme itme fiġān / **Ki** ölmez er ṣūret degişdürür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5524). [ki,]*

Bir vaṣiyyet daḫı iderem saña / Ṭut naṣīḥat **ki** ide raḥmet Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5554). [ki,]*

Ey bizim sulṭānımız eyle kerem / İtme terk **ki** yüzüñi dāʾim görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5575). [ki,]*

Geldi Meydān ʿAlīsi Sūrtī Baba / Ḳolaçuḳ Ḥācım bile **ki** oldur saḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5627). [ki,]*

Bu ne ḳuvvet ne vilāyet nice sır / **Ki** muḥibbüñ idemez ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [ki,]*

Himmet it **ki** ben de bulam mertebe / Şeh vilāyet mišli irem manṣıba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [ki,]*

Ādemī olmaḳ gerek **ki** bir beşer / Ḫayra niyyet ide olmaya beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5704). [ki,]*

Her **ki** Ḥaḳ'dan raḥmet ister kām-kār / ʿUzleti itmek gerekdür iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5724). [ki,]*

Semʿiñi ṭut pendine Firdevsī'niñ / **Ki** iresin ḫuldına Ḥaḳ firdevsiniñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5730). [ki,]*

Nefs-i ḥāsid cānuma **ki** ider ḥased / Terk itmez olmayınca tā cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5733). [ki,]*

Ölmedin ölmek gerek müʾmin olan / **Ki** ölmedin ölen durur raḥmet bulan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5734). [ki,]*

İstedi **ki** türbesini yapa şāh / Varup anda işigini öpe şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5761). [ki,]*

Ol zamān **ki** ḳubbeye kāfir çıḳar / Ayaġı sürçüp kirĕmidi yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5783). [ki,]*

Türbeye ḫiẕmet iderken el-ʿacel / Vaʿde irüp yitdi aña tā **ki** ecel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5798). [ki,]*

Hem bilür **ki** Ḥācī Bektaş-ı Velī / Girçek erdür lā dimez iydür belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5838). [ki,]*

Yapdı nice köprü vü kārvān-sarāy / **Ki** oldı rāḥat anda yoḫsul-ıla bay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5855). [ki,]*

Evliyādur çünki Bektaş ḥażreti / İsterüz **ki** ḥāżır ola himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5864). [ki,]*

Saña bir oġlan vire **ki** Ẕu'l-minen / İsmini Bektaş urasın ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [ki,]*

Diyem elif maʿnāsın ögren işit / Bil **ki** elif maʿnāsıdur Allāh adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [ki,]*

Var ševāb işle **ki** olmaya ʿaẕāb / Cīm olur Ḥaḳḳ'uñ cemāli ḥarfi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [ki,]*

Bişi vir **ki** Mekke'ye oġluñ gide / Anası eydür öyle dime oġul sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [ki,]*

Didi Ḥācī ben degülem bī-gümān / Ḥācī Bektaş dir **ki** bayram gicesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5959). [ki,]*

Bilmezem **ki** ḳanda gitdi işbu er / Ṣundı bişi tepsisin ḫˇāce aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [ki,]*

Didi luṭf it baña ḳıl ḫay ı r duʿā / Bildiler **ki** Ḥācī Bektaş'dur velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5963). [ki,]*

Diñle n'itdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ol zamān **ki** Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5974). [ki,]*

Mü'min itdi kāfiri açdı yolı / Ṣāh velāyet erligin **ki** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5975). [ki,]*

Ṣadra geçürdi hemān ol ser-veri / Ḫˇāce ider bilür mi **ki** erdür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [ki,]*

Her ḫalīfe iderdi aña ḥaḳ-naẓar / Her **ki** şeyḫden itdise tācı ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6028). [ki,]*

Didiler ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er belī / Gördiler **ki** düşmemiş çaçdan ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6067). [ki,]*

Didiler **ki** Rūm'a geldi çünki er / Kimdür anı varıban görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [ki,]*

Yırtıcı şeklinde olmış bir ṭoġan / Çün yaḳīn geldi **ki** ura cıynaġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [ki,]*

Luṭf u kerem-ile virdük ḫoş selām / Sen **ki** Rūm'uñ gözcisisin bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6121). [ki,]*

ʿAfv ḳıldum ne **ki** itdüñse günāh / Bil **ki** benven Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6128). [ki,]*

ʿAfv ḳıldum ne **ki** itdüñse günāh / Bil **ki** benven Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6128). [ki,]*

Şek degül **ki** bula Ḥaḳ'dan raḥmeti / Ḫiẓmet it **ki** bulasın Allāh'ı sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [ki,]*

Şek degül **ki** bula Ḥaḳ'dan raḥmeti / Ḫiẓmet it **ki** bulasın Allāh'ı sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [ki,]*

Cümle erenler şemʿası uyandı tamām / Her biri ögündi **ki** yandı çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [ki,]*

Diz çöküp ḳudret ṭaʿāmı didiler / Cümlesi **ki** ṭoyunuban durdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6178). [ki,]*

Ṣofraya baḳup naẓargāh urdılar / Gördiler **ki** cümle niʿmet nĕ **ki** var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6179). [ki,]*

Cinnī birle ṭuruban oturmadum / Ḳorḳaram **ki** baña irer bundan żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6193). [ki,]*

Baḳamadı yaḳduġınca ittifāḳ / Didiler **ki** Rūm'a er geldi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6206). [ki,]*

Menziline ṭoġrı gitdi ol velī / Ol ṭaşa **ki** binmiş-idi Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6234). [ki,]*

Ṣaḥ vilāyet diñle **ki** va'llāh budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6236). [ki,]*

Birbirine baḳıban ḳapar gözin / Didiler **ki** bu durur cerrār ışıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6246). [ki,]*

Buġday arpa olmasa virmez ışıḳ / Bilürüz **ki** bu durur Bektaş'ı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [ki,]*

Didiler **ki** bu yatandur ṭaş pes / Arpa buġday ṣanma **ki** ṭaşdur yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [ki,]*

Didiler **ki** bu yatandur ṭaş pes / Arpa buġday ṣanma **ki** ṭaşdur yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [ki,]*

Ḫarman ıssı ḫarmanın gelüp deñer / Arpa buġday örtüsün **ki** aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6254). [ki,]*

Ḫizmete baḳup naẓar **ki** ṣaldılar / Arpa buġday mercimek paḳla ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6255). [ki,]*

Gördiler **ki** ṭaş olup yatur varı / Ḫarman ıssı azığın görince ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6256). [ki,]*

odına hep yürek ṭaġlaşdılar / Didiler **ki** luṭf u iḥsān işleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6258). [ki,]*

Ḳapuñuza hū dise añsa Allāh pes / Ḳomañuz **ki** gide maḥrūm eli boş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [ki,]*

Cehd idüñ **ki** ola dervīş göñli ḫoş / Ḫarmanuñuz dānesi **ki** oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6263). [ki,]*

Cehd idüñ **ki** ola dervīş göñli ḫoş / Ḫarmanuñuz dānesi **ki** oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6263). [ki,]*

Ṣaḳlañ anı eylemişem ḫoş naẓar / Her kimüñ **ki** oġlı ḳızı olmasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6264). [ki,]*

Ki itdi taḳrīr anı ol ḫulḳı ḥasen / Ḳara Öyük'de otururken evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6273). [ki,]*

Ḫażretinden istediler vire ṭuz / Didiler **ki** himmet it bize nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6279). [ki,]*

Sulṭānöñi kāfirine aḳın ider / Bir niçe yıl **ki** itdi Erṭuñrul ġazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6294). [ki,]*

Kāfiri ḳır müʾmini tālān ḳılur / Bir ḥarāmī başıdur **ki** ḳan içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6302). [ki,]*

Umaram **ki** saña ḳıla himmeti / Ḥaḳḳ'a ışmarlayup anda oğlın ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6322). [ki,]*

Ġażab idüp aña dil uzatdılar / Didiler **ki** gerçi itdik çoḳ günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6330). [ki,]*

Ġam yime **ki** ʿafv idiser pādişāh / Ḳara İmīrza çünki irdi ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6331). [ki,]*

Ġam yime **ki** Rūm'a sulṭān olasın / Varduġınca arta seniñ devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6370). [ki,]*

Ḳara İmīrza geldi tā **ki** gördiler / Ḳanı ʿOšmān diyüben şorınca ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6390). [ki,]*

ʿOšmānuñ maʿrifetinden oldı āgāh / Ḥācī Bektaş himmeti **ki** añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6396). [ki,]*

Şimdi bil **ki** başḳa ol sulṭān durur / Müzdeci virincegiz böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6410). [ki,]*

Babasına key yakın **ki** ḳaldı çün / Andan itdi cümle begler baş u baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [ki,]*

Şek degil **ki** ṭuta neslüñ milketi / Bir niçe yıl şāh olup ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [ki,]*

ki: *"Ki" bağlacı.*

Her **ki** geldi ʿāleme gitse gerek / Her ne ise maḳṣūdı yitse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5545). [ki,]*

ki var: *Var olan...*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn **ki var** / Oldı ʿahdinde mezārı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5029). [ki var,]*

kibār: *Bir toplumun yüksek tabakasına mensup, soylu ve seçkin sınıfına âit kimse veya kimseler.*

Emr ider anlara Ahmed iy **kibār** / Didi ně ki alduñuzsa siz naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 180). [kibār,]*

kıble: *(Ar.) Namaz kılarken dönülen Kâbe.*

Yönelür **ḳıbleye** eyleyü niyāz / Niyyet-i tekbīr ile ḳıldı şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6658). [ḳıbleye, -ye]*

Ḳıbleye ḳarşu ṭutup yüzini er / Didi Ḥaydar yum gözüñ itme naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 798). [ḳıbleye, -ye]*

Ḥācī Bektaş işidüp kāfir ünin / Çıḳdı ġārdan **ḳıbleye** dönüp yönin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 936). [ḳıbleye, -ye]*

Pes ol arduç **ḳıbleye** ḳarşu döner / Ḥūnkār üzre püri budaġı iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [ḳıbleye, -ye]*

Ḥācī Bektaş gibi ḳuṭb-ı evliyā / **Ḳıblemüzden** yaña ola bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4644). [ḳıblemüzden, --müz, --den]*

Ḳıbleye ḳarşu çöküp anda dizin / Ṭopraġa sürübeni yüzin gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5610). [ḳıbleye, -ye]*

Ḳıbleye ḳarşu aḳar şu aldılar / Ḳaynadup ḳazanla ḥāžır ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5642). [ḳıbleye, -ye]*

Ḳıbleye ḳarşu ḳoyup ol meyyiti / Geçdi imāmlıḳ itdi ol er ḥažreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [ḳıbleye, -ye]*

Ḥaḳḳ'a tekbīr itdi **ḳıbleye** dönüp / ʿAşḳ-ı Ḥaḳ'la urdı semāʿ anda tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6087). [ḳıbleye, -ye]*

kıbleye dön-: *Kıbleye yönünü çevirme, döndürme.*

Çünki Ṣādıḳ ṣıdḳ-ıla itdi niyāz / Ḳıbleye dönüp yatup ol ser-fırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5814). [ḳıbleye dön-, -üp]*

kibr: *Ar. Büyüklenme, büyüklük satma, gurur.*

Didiler **kibri** ortadan götürelüm / Tevbe ḳıluban īmān getürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1016). [kibri, -i]*

Kibr ü kīn ṭutmaya itmĕye ʿināḍ / Ḥırṣ u buḫlı terk ide itmeye fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5824). [kibr,]*

kibr: *Büyüklenme, büyüklük satma, gurur, kibir.*

Kibr ü kīn ṭutup ölen mülḥid ḥasūd / Kāfir ü bī-dīn olur hem-çün Yahūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [kibr,]*

kibr: *Büyüklenme, büyüklük.*

Kibr-ile kimseye itmĕsün ḥased / Kim ḥased gitmez ten olmasa cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5551). [kibr-ile, -ile]*

kibr it-: *Kendini başkalarından üstün görmek.*

Kibr idüp daḫı ḥasedkār olmasun / Hem göñül yıḳup dil-āzār olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5552). [kibr it-, -üp]*

kibr ü kīn: *Kibir ve kin.*

Ġıll u ġışdan kibr ü kīnden dir arın / Baʿd ez-ān andan yanuma gel görin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3541). [kibr ü kīn, --den]*

Göñli içinden sürübeni **kibr ü kīn** / Elin alup ṭutdı erüñ etegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5839). [kibr ü kīn,]*

kibr ü kīn-: *Kibir ve kin.*

Birbirine ʿizz ü ḥürmet itdiler / Kibr ü kīni aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6231). [kibr ü kīn-, -i]*

kibr ü riyā: *Kibir ve riya.*

Muʿtekifler terk idüp **kibr ü riyā** / İstediler Ẕu'l-celāl-i Kibriyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5706). [kibr ü riyā,]*

kibr ü şehvet: *Büyüklük taslama, kendini herkesten üstün görme ve Karşı cinse duyulan şiddetli arzu, cinsel istek, ölçüyü aşan şiddetli arzu, şiddetli istek.*

Tābiʿi nefsüñ durur buḫl u ġażab / **Kibr ü şehvet** baʿż-ıla olur ḥarām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 97). [kibr ü şehvet,]*

kibriyā: *1. Büyüklük, ululuk, azamet. 2. Allah, Cenâbıhak.*

Muʿtekifler terk idüp kibr ü riyā / İstediler Ẕu'l-celāl-i **Kibriyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5706). [kibriyā,]*

kıç: *1. Teknenin geri tarafı. 2. Arkasına.*

Atdı ol putı hemān od içine / Put yandı dönmedi Hoy **ḳıçına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [ḳıçına, -ı, -n, -a]*

kıç: *Arka.*

Ṣayrafīden ayrılup şehr içine / Yüridi baḳmayubanı **ḳıçına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4731). [ḳıçına, -ı, -n, -a]*

Gördiler baḳmaz gelür ol **ḳıçına** / Ḳarşu varup didiler ḫālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6136). [ḳıçına, -ı, -n, -a]*

kiçe: *Gece.*

Kim çeceye örtdi **kiçe** kim kilīm / Ḥācī Bektaş geldi ḫarmān üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6242). [kiçe,]*

kiçi: *Küçük.*

Gündüz Alp'e virdügi **kiçisidür** / Nisbeti İrşile Ḥaḳḳ'uñ ısıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4265). [kiçisidür, --si, --dür]*

kiçi: *Küçük, genç.*

Erṭuñrul olupdur ortancası / Gündüz olupdur olaruñ **kiçisi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4213). [kiçisi, -si]*

kiçi: *Kiçi Abdal.*

Ṣaġ yanına aldı Ulu Abdāl'ı / Ṣolına aldı **kiçisin** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2754). [kiçisin, --sin]*

kifâf: *Yaşamaya yetecek kadar rızık; çok az || Kanaâtkâr olmak bağlamında.*

Ol ʿazīz de itdi çil rūz iʿtikāf / İçmedi ṣu yimedi hergiz **kifāf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4557). [kifāf,]*

kifāf-ı ehl: *Rızık sahibi.*

Bir **kifāf-ı ehl** olacaḳ umaram / Kim kerem ehli işi olur kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2913). [kifāf-ı ehl,]*

kıġır: *Çağırmak, davet etmek, seslenmek, haykırmak.*

Bir münādī gönderür şehr içine / Dir **ḳıġır** şehr içre varuban yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [ḳıġır,]*

Rūm erenleri diyü çaġırdılar / İr meded bize diyü **ḳıġırdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4036). [ḳıġırdılar, --dı, --lar]*

kıġır: *Çağırmak, seslenmek.*

Ḳapucıları **ḳıġıruban** ṣorar / Bu ne ġavġādur şar içre vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2427). [ḳıġıruban, --uban]*

kıġır-: *Çağırmak, davet etmek, seslenmek, haykırmak.*

Didi şeyḫüm Ḥācī Bektaş çaġırur / İrmegĕ gel diyübeni **ḳıġırur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5431). [ḳıġırur, -ur]*

kıġır-: *Çağırmak, seslenmek.*

Ṣaru İsmāʿīl özin **ḳıġırdı** pes / Kaldı ḫalvet bāḳī gitdi cümle kes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5520). [ḳıġırdı, -dı]*

kıl: *T. Yapmak, etmek, eylemek.*

Nefesine uġradum bilimedüm / ʿİzzet ü ikrām aña **ḳılamadum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1878). [ḳılamadum, -a, -ma, -du, -m]*

Aḳça Ḳoca dir nice iş **ḳılalum** / Luṭf idüñ buyuruñ anı **ḳılalum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2311). [ḳılalum, -alalumum, -alum]*

Dir Külü Ḫan ne dir-iseñ **ḳılalum** / Küfri terk idüp īmāna gelelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2499). [ḳılalum, -alalumum, -alum]*

Her nereye gel disem gelür-idi / Her ne resme ḳıl disem **ḳılur-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [ḳılur-ıdı, -ur, -ıdı]*

kıl: *Etmek/yapmak.*

Ol ḳaçan bir ṭaş ṭoġurdı hemīn / **Ḳıluban** nāle vü efġān u enīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5135). [ḳıluban, -uban]*

kıl: *Saç teli.*

Kim Baraḳ **ḳıllu** olur hem biz daḫı / Götürürüz ṣaç budur söz iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [ḳıllu, --lu]*

kıl: *Kazanmak, elde etmek.*

Yutdı iki dānesin çün laġ-ıla / Göreyin dir işbu baña ne **ḳıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [ḳıla, -a]*

kıl: *Tüy.*

Ne ḳadar iḳdām ider Mollā aña / Kesmedi bir **ḳılını** ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3408). [ḳılını, -ı, -n, -ı]*

kıl: *Yapmak, etmek, eylemek.*

Ḳul didi şimdi ḳatından gelürem / Begümüñ buyruġın elbet **ḳıluram** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3989). [ḳıluram, -ur, -am]*

kıl: *Yapmak, etmek, eylemek.*

Ḳorḳusından ditreşüp ṭurur ḳamu / Her ne ḥāl olup ve ne **ḳılduġını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5209). [ḳılduġını, -duġ, -ın, -ı]*

kıl: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Pes ṭurup Ḫūnkār ḳatına geldiler / Ne ki erkān var-ısa hep **ḳıldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2071). [ḳıldılar, -dı, -lar]*

kıl: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'dur hem adum / Böyle **ḳılmışlar** erenler bünyādum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1373). [ḳılmışlar, -mışlar]*

Gölbıñar nām yirde olmışlar ıdı / Ṣoḥbet-i ḫāṣ anda **ḳılmışlar** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3024). [ḳılmışlar, -mışlar]*

kıl: *İnce tüy, kıl.*

Dir Saʿīd'üm yirine ḳoġıl **ḳılı** / Ol ḳanuñ ṭutulması oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3421). [ḳılı, -ı]*

Pes Saʿīd ol ḳılı alup destine / Ḳodı ol kesdügi **ḳıluñ** üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [ḳıluñ, -un]*

kıl: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Er ḳatına girü gelürlĕr-idi / Didügimüz gibi **ḳılurlar** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2662). [ḳılurlar, -ur, -lar]*

Ḳonya'yı bil biz saña yurt virmişüz / **Ḳılmaġa** süknā revā biz görmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5351). [ḳılmaġa, -maġa]*

kıl: *(Namaz için) Edâ etmek, yerine getirmek.*

Ol namāzın **ḳılduġuñ** ser-ver ḥaḳı / Ol niyāzuñ itdügüñ ḥaḳ er ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [ḳılduġuñ, -duġuñ]*

kıl: *Bazı hayvanların derisinde, insan vücudunun belli yerlerinde çıkan, üst deri ürünü olan ipliksi uzantı, kıl.*

Pes Saʿīd ol **ḳılı** alup destine / Ḳodı ol kesdügi ḳıluñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [ḳılı, -ı]*

kıl: *Etmek, eylemek, yapmak. II Düşünmek.*

Ḫāke yeksān oldı āḫir ol daḫı / Oġlı Orḫan **ḳıldı** atası yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6417). [ḳıldı, -dı]*

kıl: *Eylemek, kılmak.*

Ḳılıcaḳ vaḳti hemīn gördük gider / Bilmezüz ḳandan gelür ḳanda gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3691). [ḳılıcaḳ, -ıcaḳ]*

kıl: *... hâline getirmek.*

Bu ḫo meşhūrdur cihān ḫalḳı bilür / Er nefesi çavdarı buġday **ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [ḳılur, -ur]*

kıl: *Eda etmek, yerine getirmek, yapmak.*

Ḳıluban ʿaṣrı hemāna ġayb ider / **Ḳıldı** Saʿīd Mekke'de gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3683). [ḳıldı, -dı]*

kıl: *(Namaz için) Edâ etmek, yerine getirmek.*

Ḳırḳ günüñ beş vaḳtini daḥı tamām / Anda **ḳılurdı** görürdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3700). [ḳılurdı, -ur, -dı]*

kıl: *(Namaz için) Edâ etmek, yerine getirmek.*

Līki ol namāzını tenhā **ḳılur** / Köy cemāʿatine uymaz Ḥaḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3317). [ḳılur, -ur]*

İricĕgez vaḳt-i şām Ḫūnkār gelür / Mekke'de aḫşam namāzını **ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3685). [ḳılur, -ur]*

Didiler her vaḳt bu er bunda gelür / Vaḳt olıncaġaz yitişüben **ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3690). [ḳılur, -ur]*

kıl: *"Et, eyle, yap."*.

Rūm'a girmek diler-iseñ eyle **ḳıl** / Yoḳsa girme dön girüye bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [ḳıl,]*

Her nereye gel disem gelür-idi / Her ne resme **ḳıl** disem ḳılur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [ḳıl,]*

Tatar'uz göçgünci ḳavmüz bizi bil / Tedbīrümüz didügümüz gibi **ḳıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2630). [ḳıl,]*

Size beni evliyā gönderdi bil / Sözümi ṭut her ne dirsem anı **ḳıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4110). [ḳıl,]*

Şādī-y-ile söyle iy cān bülbüli / **Ḳıl** neşāṭ-ı naġme-y-ile ġulguli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4798). [ḳıl,]*

Ḳıl gine gel bir beyān-ı muʿteber / Leẕẕeti şevḳı vire cāna ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4867). [ḳıl,]*

Nefs ümīẕin maḥv **ḳıl** it maḥv-ı ẕāt / Ḳalmaya sende beşerlikden ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5726). [ḳıl,]*

Didi luṭf it baña **ḳıl** ḫay ı r duʿā / Bildiler ki Ḫācī Bektaş'dur velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5963). [ḳıl,]*

Devletine ẓulm iden taḳṣīr ide / **Ḳıl** te'ennī itme taʿcīl birle iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6338). [ḳıl,]*

kıl: *Namaz kılmak, namaz ibadetini edâ etmek.*

Yatsuyı daḥı **ḳılup** ṭaġıldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār tenhā ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1715). [ḳılup, -up]*

Sünneti **ḳılup** iḳāmet itdiler / Geçdi Mollā öñe niyyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3575). [ḳılup, -up]*

kıl: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

Gözlerinden yaş yirine dökdi ḳan / Bildi düşmān birikip **ḳılmış** nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6313). [ḳılmış, -mış]*

kıl: *Bazı hayvanların derisinde, insan vücudunun belli yerlerinde çıkan, üst deri ürünü olan ipliksi uzantı.*

Çün Saʿīd **ḳıldan** görür ḳan aḳduġın / Ḳuru **ḳıldan** böyle ḳanuñ çıḳduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [ḳıldan, -dan]*

Çün Saʿīd **ḳıldan** görür ḳan aḳduġın / Ḳuru **ḳıldan** böyle ḳanuñ çıḳduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [ḳıldan, -dan]*

Cehd iděrek bir **ḳılın** kesdi hemān / Lüʾle tek ḳan çıḳuban oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3418). [ḳılın, -ın]*

kıl: *Amel işlemek.*

Tāc içün Ġarḳınī ṣoñra oldılar / Bi'ż-żarūrī işbu resme **ḳıldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1468). [ḳıldılar, -dı, -lar]*

kıl: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

Ḳanḳuñuz tābūtı içinde olam / Ben bilürem anı eyle ben **ḳılam** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2890). [ḳılam, -am]*

Başın ayaġını ḳoyuñ yirine / Didigüm gibi **ḳıluñ** dir varına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4504). [ḳıluñ, -uñ]*

Bī dimege tā heves ben de **ḳılam** / Hīce ebced oḳımadın sen henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [ḳılam, -am]*

kıl: *Namaz kılmak.*

Ol iki rekʿat namāzı ser-te-ser / Hep **ḳılıncaya** degin ṣabr eyleseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6663). [ḳılıncaya, --ınca, --y, --a]*

kıl-: *T. Yapmak, etmek, eylemek.*

Issı vardur işde şimdi geliser / Bu didügüm remzi cümle **ḳılısar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1141). [ḳılısar, -ısar]*

Ḫūnkār'a ḫiẕmet delīm **ḳılmış-ıdı** / Erlik içre naṣībin almış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5271). [ḳılmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

kıl-: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Hīç ʿaceb degil eger böyle **ḳıla** / Didiler kim sen misin sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [ḳıla, -a]*

kıl-: *Etmek, eylemek, yapmak.*

Çift ucın dutardı ḫarrātlıḳ işi / O ṭarīḳ-ıla **ḳılurdı** cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2908). [ḳılurdı, -ur, -dı]*

kıl-: *(Namaz için) Edâ etmek, yerine getirmek.*

Eyle-y-idi ḳavlümüz anuñ-ıla / Cumʿa **ḳılındı** ẓuh u r geçdi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3985). [ḳılındı, -ın, -dı]*

kıl-: *"Yapmak, etmek, eylemek, işlemek" anlamında kullanılan yardımcı fiildir.*

Böyle işi ancaḳ ehllullāh **ḳılur** / Sulṭān İbrāhīm görüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6613). [ḳılur,]*

Eylügüm er ere böyle mi gelür / Ṭonanup ẓālim ṭonın böyle **ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [ḳılur,]*

Var-ısa işbu gidendür evliyā / Bu ḳoyuncuḳlar **ḳılur** böyle niyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1434). [ḳılur,]*

kıl-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

Ṭuz ucından çekerüz zaḥmet ḳatı / Ere yoḳdur gizli **ḳılsa** mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3429). [ḳılsa, -sa]*

kıl-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

Dir ḫıyānetlıḳ neden **ḳıldum** digil / Gerçek-iseñ di nişānın söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3269). [ḳıldum, -du, -m]*

kıl-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

Ḳıldı seccādeyi b'ismillāh diyüp / Ol dārı üstine yā Allāh diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1152). [ḳıldı, -dı]*

Merciměginden yiyenüñ dişi ola / Ol daḫı şol didügüm gibi **ḳıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2169). [ḳıla, -a]*

Didi ne kimsenedür ol kim gele / Ḫayrum üstine bu resm-ile **ḳıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [ḳıla, -a]*

İki bükülüp çekersiz çoḳ belā / Böyle idince buña bir iş **ḳıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2310). [ḳıla, -a]*

Ḳanda varsañ varlıġımuz biledür / Sen bahāne ol er işin **ḳıla** dur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [ḳıla, -a]*

Ol ḳalem tırāşı aldı çün ele / Ne-y-ise diler murādını **ḳıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3403). [ḳıla, -a]*

Āsitāne yapuban **ḳıldı** maḳām / Konya ḫalḳı **ḳıldı** ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5368). [ḳıldı, -dı]*

Geldi Umudum-ıla Seydī bile / Aġlaşup zārī vü efġānlar **ḳıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5628). [ḳıla, -a]*

Pes vaṣiyyet böyle **ḳıldı** ol ere / Yalvarup nāliş ḳılup ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5800). [ḳıldı, -dı]*

Virdi mescidde mü'eẕẕin **ḳıldı** bañ / Ṭurdı şeyḫi Ḫˇāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6001). [ḳıldı, -dı]*

İtdi taḳrīr olan aḥvāli ʿayān / Biñ bir eren varmaġa **ḳıldı** yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6158). [ḳıldı, -dı]*

Ḳıldı tekbīr eyledi ḫayır duʿā / Ḥācī Bektaş didi İsmāʿīl o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6379). [ḳıldı, -dı]*

Mīr Süleymān oġlı **ḳıldı** pāk-zāt / Ol daḫı idince dünyādan sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6422). [ḳıldı, -dı]*

kıl-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.*

Ḳıldı Ḥüseyn'i ziyāret hem ṭavāf / Daḫı **ḳıldı** anda ḳırḳ gün iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1220). [ḳıldı, -dı]*

kıl-: *"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiil.*

Bu kerāmetler vilāyetden gelür / Evliyā'ullāh olan böyle **ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1490). [ḳılur, -ur]*

Ḳıṣṣa çoḳ āḫir pes anları alur / Oġlı Ḳılıç Aṣlan'ı gör ně **ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [ḳılur, -ur]*

Sürüben öküzini anda gelür / Gör aña Ḫunkār ne resme **ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1948). [ḳılur, -ur]*

Bir ḳaraltu gördi deryādan gelür / Ḳavmine gösterdi bir gör ne **ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [ḳılur, -ur]*

Elin alup kilse içine girür / Ḳaldurup bir ṭaşı gör kim ne **ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [ḳılur, -ur]*

Kendüsi ol arada mehyā **ḳılur** / Ol vilāyet ḫalḳı anda cemʿ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5101). [ḳılur, -ur]*

Her kim Allāh emr-ile dirlik **ḳılur** / Pīr-perver oluban pīrlik **ḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5592). [ḳılur, -ur]*

kıl-: *"Etmek, eylemek, yapmak." anlamına gelen yardımcı fiil.*

Çün yatuban ol gice oldı ṣabāḥ / Aḳsarāy'a **ḳıldı** mollālar revāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3443). [ḳıldı, -dı]*

kıl-: *"Etmek", "yapmak" anlamında kullanılan yardımcı fiil.*

Ol erüñ oyunıdur işbu olan / Gine ol erdür bu işleri **ḳılan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [ḳılan, -an]*

kıl-: *Etmek.*

Şekk itmědin Müsülmān olavuz / Her ne kim sen dirseñ anı **ḳılavuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2593). [ḳılavuz, -avuz]*

kıl-: *İstemek.*

Ere gizlü nesne yoḳdur bilürüz / Bu temennāyı biz erden **ḳıluruz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3388). [ḳıluruz, --ur, --uz]*

kıl-: *Namaz kılmak.*

Şu yoġ-ıdı dest-namāz almadılar / Ṭañ namāzın ṭañlacaḳ **ḳılmadılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3467). [ḳılmadılar, --ma, --dı, --lar]*

kīl u ḳāl: *Dedikodu.*

Bunı diyüp geçüben oturdılar / Ḳīl u ḳāli aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1359). [ḳīl u ḳāl, --i]*

kıla dur-: *Namaz kılmaya devam etmek, namaza durmak.*

Gördi ḫalḳ öyle namāzı sünnetin / Ḳıla durur baġlamışlar niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3678). [ḳıla dur-, --ur]*

kılabil: *Yapabilmek.*

N'ola dir it ger idebilür iseñ / Ḳıl imāmet ger **ḳılabilür** iseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3574). [ḳılabilür, -ür]*

kılanlara: *Kılan kişi, namazını eda edenler.*

Ol namāz **ḳılanlara** döndi Saʿīd / Müşkili var anlara ṭandı Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3687). [ḳılanlara,]*

kılca: *Çok ufak, pek önemsiz, kıl kadar.*

Çün şıdılar gevherin birin daḫı / **Ḳılca** vardı bir ḥabāšet iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [ḳılca,]*

kıldı: *(namaz) kılmak.*

Ḳıldı anda Kaʿbetu'llāh'da Saʿīd / Ḳadrdür aña yā ḫod eyyām-ı ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3681). [ḳıldı,]*

kılıc: *Kılıç.*

Ḫˇāce'nüñ **ḳılıcına** uġradılar / Kendüler kendülerin ṭoġradılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 631). [ḳılıcına, -ı, -(n)a]*

Ḳılıcınuñ ḳorḳusından ādemi / Urmaz-ıdı ol arada hiç demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4262). [ḳılıcınuñ, -ı, -n, -uñ]*

kılıc: *Kılıç.*

Ḳılıca uġradur añsuzda özin / Yolı uġradur kişiye geñsüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2037). [ḳılıca, -a]*

kılıc: *Kın içine konup bir kayışla bele takılan, çelikten yapılmış, eğri veya düz, uzun kesici silah.*

Ḫıżr Ṣaltıḳ'a didi iy girçek er / Tīz çıḳar **ḳılıcuñı** iy nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [ḳılıcuñı, -uñ, -ı]*

kılıc: *Kılıç.*

Hem ḳuşatdı **ḳılıcın** tekbīr-ile / Baʿd ez-ān andan daḫı geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4394). [ḳılıcın, -ıñ]*

kılıc: *Kılıç; uzun, düz veya eğri, ucu sivri, bir veya her iki yüzü keskin, kın içinde bele takılan, çelikten silah.*

Yügüre atuñ **ḳılıcuñ** hem kese / Düşmenüñ hem olısar senden ḳışa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4245). [ḳılıcuñ, -uñ]*

kılıc: *Kılıç.*

Ḳılıcı unutdı çaġırdı saña / Vaḳtidür meded irişigör aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2825). [ḳılıcı, -ı]*

Ḳılıcı añdur ki evren başını / Kesüben ḳamu bitüre işini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2826). [ḳılıcı, -ı]*

Dir çaġırduġum erüñ ḥaḳḳı-y-içün / **Ḳılıcı** unutmışam iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2832). [ḳılıcı, -ı]*

kılıc: *Delici ve kesici savaş aleti.*

Bir aġac **ḳılıc** ḳuşatdı gör eri / Bir yay-ıla yidi oḳ virdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [ḳılıc,]*

Düşdi **ḳılıç** Ṣaltıḳ'uñ çün öñine / Döndi Ḫıżr'a didi iy Ḫıżr'um gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [ḳılıç,]*

Çekdi **ḳılıc** biri birin öldürür / Pes yolaḳ yolandı bu da yoldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3917). [ḳılıc,]*

İki yıl Ayṭoġmış Alp beg oldı çün / **Ḳılıcından** oldı küffār hep zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [ḳılıcından, -ı, -n, -dan]*

Ṣunduġı **ḳılıcı** erenler baña / Ben daḫı ṣınayayın didi buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4980). [ḳılıcı, -ı]*

Ol **ḳılıcı** ḳatıra ḳarşu çalar / Ortaradan ḳatırı iki böler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4981). [ḳılıcı, -ı]*

Gerçi **ḳılıç** eri ḳopdı pehlivān / Līki şāha ʿāṣīdür eller urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6301). [ḳılıç,]*

Ḳılıc ile żabṭ idüpdür mülketüñ / Açalar Rūm'uñ ilin cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6371). [ḳılıc,]*

Urdı İsmāʿāil efendim kisveti / Bilde **ḳılıç** ele alup ṣofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6386). [ḳılıç,]*

Ḳılıcından ḳan ṭamar bir pehlivān / Ḥavf idüp ʿOšmān'a pes ṭaʿn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6329). [ḳılıcından, -ı, -n, -dan]*

kılıç arslan: *Türkiye Selçuklu Devleti'nin kurucusu Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ın oğlu ve ikinci Türkiye Selçuklu Sultanı'dır.*

Ḳılıç Arslan oldı anda pādişāh / Ġāzīler sulṭānı ol zerrīn-külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1630). [ḳılıç arslan,]*

Ḳılıç Arṣlan oġlı Keyḫusrev ḳaçan / İlçi varuban irer iy cān-ı men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2636). [ḳılıç arṣlan,]*

Ḳayṣeri ṣıyup ṣarı feṭḥ eyledi / Oġlı Ḳılıç Arslan'ı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4178). [ḳılıç arslan, --ı]*

Pes Selīm Şāh geçicek yirine hem / **Ḳılıç Arslan** geçdi bil iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4179). [ḳılıç arslan,]*

Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev odur / Müştehirdür işbu sözler bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4181). [ḳılıç arslan,]*

Bir gün ol Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / **Ḳılıç Arslan** oġlı Keyḫusrev şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4187). [ḳılıç arslan,]*

Bu ḫaberi işidicek pādişāh / **Ḳılıç Arslan** oġlı Keyḫusrev o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4200). [ḳılıç arslan,]*

kılıç aslan: *Türkiye Selçuklu Devleti'nin kurucusu Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ın oğlu ve ikinci Türkiye Selçuklu Sultanı'dır.*

Ḳıṣṣa çoḳ āḫir pes anları alur / Oġlı Ḳılıç Aṣlan'ı gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [ḳılıç aṣlan, --ı]*

kılıç aşlan: *Selçuklu hükümdarı Kılıç Arslan'ın babası Selim Şah.*

Ḳılıç Aṣlan göçicek iy baḫtiyār / Oldı şāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4180). [ḳılıç aṣlan,]*

kılıç aşlan bin selīm şāh: *Selçuklu hükümdarı Kılıç Arslan'ın babası Selim Şah.*

Āḫir ejderhāyı eyledi helāk / **Ḳılıç Aṣlan bin Selīm Şāh** cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1626). [ḳılıç aṣlan bin selīm şāh,]*

kılıc çek-: *Saldırmak için kılıcı kınından çıkarmak.*

Eyle diyüben ḳılıc çekdi revān / Çaldı boynunı düşer başı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4002). [ḳılıc çek-, --di]*

kılıç kuşat: *Savaşmak için hazırda olmasını sağlamak.*

Ḫ̆āce Aḥmed ḳuşadur aña ḳılıç / Didi var küffāra ḳarşu ṭurma hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 653). [ḳılıç ḳuşat, --dur]*

Altı biñ yoldaş ḳoşup ḫayl ü ḫaşem / Ḳuşadup ḳılıc virüp tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 732). [ḳılıc ḳuşat, --t, --up, -]*

kılıc ur: *Düşmana karşı kılıç kullanmak.*

Gel çeri çek cemʿ oluban varalum / Ḳılıc urup kāfiri hep ḳıralum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 700). [ḳılıc ur, --up]*

Bir daḫı yoḳ oġlı kim cenge vara / Kılıc urup kāfirüñ ḫalḳın ḳıra *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 712). [kılıc ur, --up]*

Ur ḳılıc küffāra eylegil ġazā / Kāfirüñ cānına eyle hem cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4397). [ḳılıc ur,]*

Andan öte **ḳılıç ur** kāfiri ṣor / Her ne milki feṯḥ idüp ḳılsañ ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6402). [ḳılıç ur,]*

kılıç ur-: *Düşmana karşı kılıç kullanmak.*

Kāfire urup ḳılıç ḳılsun zebūn / Ṭoġrayup küffār baġrın ḳıla ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4322). [ḳılıç ur-, --up]*

Ḳılıc ursun kāfire ursun ġazā / Dīn düşmanlarına ḳılsun cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4424). [ḳılıc ur-, --sun]*

kılıcı çek-: *Saldırmak veya savunmak amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.*

Çeküben ḳılıcı geldi ilerü / Kesdi yidi başın evrenüñ girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2834). [ḳılıcı çek-, --üben]*

kılıcın ḳuşat: *Kılıç kuşatmak.*

Arḳasın yıpdı bilini baġladı / Ḳılıcın ḳuşatdı işin ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4252). [ḳılıcın ḳuşat, --dı]*

kılıçla: *Kılıçlamak, kılıçtan geçirmek, öldürmek.*

Kāfiriñ **ḳılıçla** iden başın ḳayı / Kim anıñ neslidür Ertuñrul begüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6290). [ḳılıçla,]*

kilīd ur-: *Kilit vurmak; kapatmak.*

Çün Sikender berr ü baḥre urdı kilīd / Ulu sulṭān oldı ġāyet cāh-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6427). [kilīd ur-, -dı]*

kilīm: *Eskiden dervişlerin giydiği kalın sof hırka.*

Çün nebīden nebīye děger **kilīm** / Dura ʿĮsā'ya degin añla delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 156). [kilīm,]*

Kim çeceye örtdi kiçe kim **kilīm** / Ḥācī Bektaş geldi ḫarmān üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6242). [kilīm,]*

kilīsā: *Far. Kilise, Hristiyan mabedi.*

Yıḳdı **kilīsāyı** yapdı zāviye / Kim pür oldı ehl-i faḳrla zāviye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5315). [kilīsāyı, -yı]*

kilīsā: *Kilise, Hristiyan mabedi.*
Sürdi bunlar da ḳovup ardınca tīz / Tā **kilīsāya** irişdi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5292). [kilīsāya, -ya]*

kilīsā: *Far. Kilise, Hristiyan mabedi.*

Menteşe'de Ṭavaz'uñ ḳurbında bir / Var-ıdı ulu **kilīsā** ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4887). [kilīsā,]*

Çün delüp **kilsāyı** indi ber-zemīn / Rāst keşīşüñ üstine indi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4889). [kilsāyı, --y, --ı]*

kilīsā: *Kilise, Hristiyan ibadethanesi.*

Bir **kilīsā** daḫı yapmış-ıdı ol / Naḳşına ḫarc eyleyüp altunı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5284). [kilīsā,]*

kıllet: *Kıtlık, yokluk, yoksunluk; fakirlik.*

Bir zamān içre yiri ḳızlıḳ olur / **Ḳıllet-ile** key ḳatı şiddet bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3251). [ḳıllet-ile, --ile]*

kılmak diler: *Yapmak istemek.*

Bunu ḫalvet-ḫāne mi **ḳılmaḳ diler** / Neyiki erüñ murādı didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2259). [ḳılmaḳ diler,]*

kilsā: *Kilise.*

Pes Naṣārā cinsi **kilsāya** gelür / Nĕ-y-ise ʿādetleri eyle ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3273). [kilsāya, --y, --a]*

kilse: *Kilise.*

Çalduñuz nāḳūs çelīpā **kilsede** / Didiñüz ki böyle ḳavl-i ʿĪsa'da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 916). [kilsede, -de]*

kilse: *Kilise.*

Elin alup **kilse** içine girür / Ḳaldurup bir ṭaşı gör kim ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [kilse,]*

kılzılca halvet: *Hacı Bektaş'ı seven bir insanın onun için yaptırmış olduğu halvethaneye verilen isim.*

Dünle sen **Ḳılzılca Ḫalvet** öñine / Yat yüzüñ yuḳarı olayın yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3634). [ḳılzılca ḫalvet,]*

kim-: *Soru zamiri.*

Hep mürīd olup anı pīr itdiler / Var ḳıyās it Ḥācī Bektaş **kim-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5972). [kim-idi, -idi]*

kim: *Kim.*

Gördi bir er ḳayaya binmiş gelür / **Kimidügin** göricek anuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2974). [kimidügin, -idügin]*

Bu işe medḥūş u ḫayrān ḳaldılar / **Kimidügin** Ḫūnkār'uñ hep bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4573). [kimidügin, -idügin]*

kim: *Hangi kişi?" anlamında cümlede, özne, tümleç, nesne, yüklem görevinde kullanılan bir söz.*

Ḳalbine muḥabbeti ilḳā olur / **Kimidügini** fırāsetle bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4334). [kimidügini, --idügi, --n, --i]*

kim: *Soru zamiri. Şahsı sorar.*

Hīç bilür misin bizi ki biz **kimüz** / Atañ ıdı ezelīden begümüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [kimüz, -üz]*

kim: *Soru zamiri (hangi kimse).*

Ṣaḳlu ṣanduḳda ṭururdı bī-nifāḳ / Şeyḫe dise **kim** giyer bu kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 205). [kim,]*

kim: *"hangi kişi" anlamında soru zamiri.*

Söyleyince geldüñ alduñ bendümi / Diye b'illāh ṣıma **kimsin** andumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 786). [kimsin, -siñ]*

Virdi ġāyıb loḳmasın yidüm baña / **Kimsin** it ismüñi didüm hem aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 812). [kimsin, -siñ]*

Ḫizmet itdüñ pīrüme ḳılduñ kerem / Diye b'illāh **kimsin** aç yüzüñ görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5679). [kimsin, -siñ]*

kim: *Her kim, herhangi biri; belgisiz zamir.*

Şeyḫ Aḥmed bildi dilerler **kime** / Virdi ḳızın aldılar iḳrārını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 361). [kime, -e]*

kim: *"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.*

Yā naṣībüñ **kimden** anı ẕikr ḳıl / Dir Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6728). [kimden, -den]*

Dönüben sürʿatle ḫatuna gelür / Didi **kimdür** ṣoruban bildüm ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 354). [kimdür, -dür]*

Kimler idi ḳanca vardı n'oldılar / Didi Bektaş diyeyin kimler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6638). [kimler, -ler]*

Kimüñ oġlısın digil iy māh-rū / Aduñuz nédür bize virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 280). [kimüñ, -üñ]*

Varuban ṣora vü bile araya / Kim durur **kimüñ** ḳızı durur bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 352). [kimüñ, -üñ]*

Bulavuz biz anı **kim** itmiş durur / Etin alup ḳancaru gitmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [kim,]*

Ol maġāra üstine ṭur varalum / Papasuñ didügi **kimdür** görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 885). [kimdür, -dür]*

Hem naṣībüñüz bize **kimden** digil / Nuṭḳ açup ṣīrīn ü ter sükker yigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1364). [kimden, -den]*

Meşrebüñüz daḫı **kimden** söylegil / Ol beyānda bize taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1365). [kimden, -den]*

Bildürüñ hem bize nédür aduñuz / Daḥı **kimdendür** digil irşāduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1363). [kimdendür, -den, -dür]*

Siz ne yirdensiz yā kimüñ aşlısız / Atañuz **kimdür** yā kimüñ neslisüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1362). [kimdür, -dür]*

Siz ne yirdensiz yā **kimüñ** aşlısız / Atañuz kimdür yā **kimüñ** neslisüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1362). [kimüñ, -üñ]*

Siz ne yirdensiz yā **kimüñ** aşlısız / Atañuz kimdür yā **kimüñ** neslisüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1362). [kimüñ, -üñ]*

Dir Ṣaru hergelede **kim** var-ıdı / Gördüñüz söyledügi sözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1985). [kim,]*

Ol ṭaş olan aḳçayı hem altunı / Kīsesinde **kim** ki getürse anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2170). [kim,]*

Nāz u niyāzı geçer kāmil-vücūd / Ṣordı **kimdür** diyü ḫalḳdan anı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3122). [kimdür, -dür]*

Ṭaşra çıḳduġında başar yüzine / Diyüben ṣordı bu **kimdür** özi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3639). [kimdür, -dür]*

İy ʿaceb ne kimsedür bilsem anı / Bilebilsem **kimdür** ol cānum cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4587). [kimdür, -dür]*

Bu Ḫıż ı r-ṣūret velī **kim** bilmedüm / Burḳası var yüzde anı farḳ ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5665). [kim,]*

Göñli içinde böyle ṭutdı niyyetin / Ṣora **kimdür** bile anuñ ḫażretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5663). [kimdür, -dür]*

Didiler ki Rūm'a geldi çünki er / **Kimdür** anı varıban görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [kimdür, -dür]*

kim: *"Hangi kişi" anlamında soru zamiri.*

Seccāde altında kendüsi gele / Bu rumūzlar **kimde** kim taʿyīn ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1139). [kimde, -de]*

kim: *"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.*

Siz de işidüñ ṭanuḳlarumı dir / Ṣuç **kimüñdür** siz de oluñuz ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1987). [kimüñdür, -üñ, -dür]*

Kim ki Ḫūnkār'uñ göre cemāʿatin / Vara anlara segirdüben hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3910). [kim,]*

Ḫācī Bektaş'a muḥibdi ol emīr / **Kim** bilürdi ceddine virdi serīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5755). [kim,]*

kim: *" Ki", bağlama edatı.*

Daḫı ne vaḳte degin ol ṭurısar / Ḥaḳ bilür **kim** ne zamāna iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [kim,]*

kim: *" Ki" bağlama edatı.*

Didi İlyās mıdur özüñ yā Ḫıż ı r / **Kim** ḳatuma gelüben olduñ ḥażır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 784). [kim,]*

kim: *"Her kim, hangi kişi" anlamında kullanılan bir söz.*

Ḫalḳ bilürlerdi neyise ḳıymetin / Almaġa andan **kim** itse niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 593). [kim,]*

kim: *Herhangi biri anlamında belirsizlik zamiri.*

Kimler idi ḳanca vardı n'oldılar / Didi Bektaş diyeyin **kimler** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6638). [kimler, --ler]*

kim: *" Ki" bağlacı.*

Enbiyā faḫrı Muḥammed Muṣṭafā / **Kim** ḥabībüm didi aña ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 110). [kim,]*

Böyle virdi Aḥmed'e Ḳudsī cevāb / İşbu tācı bil **kim** o Rabbu'l-erbāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 129). [kim,]*

Durdı daḫı ḥażrete yitürdiler / Enbiyā çün **kim** görür yārān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 182). [kim,]*

Ḫırḥadan bulmaz ešer ḳaftān-ıla / Murteżā ṣanduġını çün **kim** açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 183). [kim,]*

Pür olur ṣādī-y-ile gören anı / Nev-bahār eyyāmı çün **kim** ḳıldı cūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 213). [kim,]*

Ṣādī ḳıl cānı oladur inziʿāc / **Kim** Vilāyet-nāme'sinden vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 216). [kim,]*

Aġ u ṣaru her ṭāʿāmdan gūn-ā-gūn / Mūsiyü'š Šānī didi **kim** yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 294). [kim,]*

Sen işit **kim** Mūsiyü'š Šānī n'ider / Şerbeti götürüp evine varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 314). [kim,]*

Kim kemāldür erde zīnetle cemāl / Bir zamān ʿilm ü kemāl taḥṣīlini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 331). [kim,]*

Ṣayd iderken nā-gehān ol gül-ʿiẕār / Teşne iken gördi **kim** bir çeşme-sār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 338). [kim,]*

Kim görüpdür servüñ üstinde ḳamer / Çünki gördi oldı bī-hūş bī-ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 343). [kim,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Şeyḫ Aḥmed ḳızı bānū-yı cihān / **Kim** Ḫatem durur adı ol duḫterüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 355). [kim,]*

Key perīşān-dil ḳılur kendözini / Sulṭān İbrāhīm gör **kim** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 374). [kim,]*

Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / **Kim** bunuñ gibi ʿıyāl virdi İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6614). [kim,]*

Tā ki Bektaş'a ʿilim taʿlīm ḳıla / Didiler **kim** bunda vardur bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6619). [kim,]*

Ṣu getürgil ḳılalum biz dest-namāz / Bektaş eydür şeyḫe **kim** iy muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6671). [kim,]*

Şekk itmeñ **kim** benem sırr-ı ʿAlī / Murteżā'nuñ **kim** ki ol sırrı ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6718). [kim,]*

Hīç ʿaceb degil eger böyle ḳıla / Didiler **kim** sen misin sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [kim,]*

Ol nişān her kimseye **kim** yār durur / Bilürüz ol Murteżā'nuñ sırrıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6721). [kim,]*

Ol velī **kim** Ḥaydar-ı Kerrār-ıdı / Avcın açdı gördiler hep ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6724). [kim,]*

Cümle gelüp pāyine yüz sürdiler / Didiler **kim** meşrebüñ ḳandan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6727). [kim,]*

Didi yoḳ sulṭānlıġa bende ġaraz / Rāżī hīç olmadı **kim** sulṭān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6752). [kim,]*

Kim i Bekdaş-ı Velī merd-i Ḫudā / Ṭāʿatüñ oldı ḳabūl ḳıl şükrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6762). [kim,]*

Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'ydi adı / **Kim** Muḥammed Ḥanefī nesli idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 574). [kim,]*

Kāfire virme amān eyle ġazā / **Kim** ġāzā itmek durur emr-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 646). [kim,]*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar adlu vardı oġlanı / **Kim** nefes oġlıydı virmiş ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 649). [kim,]*

Dīnümüz seyyidisin eyle meded / Ḳıl duʿā **kim** yārī ḳıla ol Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 699). [kim,]*

Ḫalḳ-ı Türkistān'a olsun himmetüñ / **Kim** muḥibbüñdür giyerler kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 702). [kim,]*

Bir daḫı yoḳ oġlı **kim** cenge vara / Kılıc urup kāfirüñ ḫalḳın ḳıra *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 712). [kim,]*

Kimse yoḳ **kim** leşkerine ḳıla baş / Ḥaḳḳ'a nāliş eyleyüben açdı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 713). [kim,]*

Didi **kim** yā Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Milke vālī ḳıldı seni Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 729). [kim,]*

Bunamışdur Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / **Kim** ider cıblaġa er böyle sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 755). [kim,]*

Ol zamān **kim** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Girdi şāhīn şekline şöyle ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 765). [kim,]*

Bildi çün **kim** Ḳuṭb-ı Dīn'i ḳandadur / Ol maġāra içre ḥabs efgendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 768). [kim,]*

Gerçi itdük bir ġāzā tedbīrini / **Kim** baṣar ammā ki Ḥaḳ taḳdīrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 806). [kim,]*

Evliyā **kim** ṣıdḳ-ıla ide duʿā / Şek degül maḳbūl ider anı Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 847). [kim,]*

Himmet it **kim** bunlar īmān getüre / Küfri şirki aradan hep götüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 948). [kim,]*

Şol ki ʿāḳıldı Müsülmān oldılar / **Kim** vilāyet görüp eri bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 967). [kim,]*

Didi münkir bulmaya devlet felāḥ / **Kim** ḥarām olur ḳatında anuñ mübāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1022). [kim,]*

Didi bunlar Ḫˇāce'ye **kim** iy ulu / İy saʿādet āfitābı baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1125). [kim,]*

Seccāde altında kendüsi gele / Bu rumūzlar kimde **kim** taʿyīn ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1139). [kim,]*

Kim bunuñ gibi veliyy-i muʿteber / Ger bu yirde ider ise ol maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1163). [kim,]*

Baʿd ez-ān geçürdiler seccādeye / Bu feżāʾil-nāmeden **kim** ne diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1176). [kim,]*

Didiler **kim** çille-i merdānı biz / Çekmege yoḳ ṭāḳatümüz iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1256). [kim,]*

Naḳldür çün **kim** o ser-tācu'r-ricāl / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1275). [kim,]*

Yaʿnī **kim** Rūm mülkine hīç girmeyĕ / Ol murād idindügine irmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1293). [kim,]*

Didi kem bizden erenlerden kerem / **Kim** erenler işidür dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1328). [kim,]*

Böyle diyübeni gör **kim** n'itdiler / Ṭaġılup evlü evine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1341). [kim,]*

Mürşidüm hem Pīr-i Türkistān'dur / **Kim** vilāyet ehline sulṭāndur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1375). [kim,]*

Kim yaşıl fermān dinilür adına / Açdılar tā gördiler bünyādı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1382). [kim,]*

Ḳaşınacaḳ tā ki ṭırnaḳ bulmaya / Ḥizmetümüz iḫtiyār **kim** ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1392). [kim,]*

Ḳaraca Aḥmed zāviyesinde şehā / Şol uçuḳlu **kim** bulur cinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1400). [kim,]*

Ol rumūz **kim** anda olur bilesiz / Aṣlı oldur andan olur iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [kim,]*

Didi Ḫūnkār aña **kim** iy gerçek er / Şöyle naḳl eylĕdiler sizden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [kim,]*

İşidüp bostāncı da lebbeyk ider / Girü Ḫūnkār gör **kim** anuñla n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1475). [kim,]*

Dikilürken būstān ḳavun bite / **Kim** diye keyfiyyetin bunuñ nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1489). [kim,]*

Kim durur bunları ḫayfā bilmedüm / Ḫoş duʿā himmetlerini almadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1491). [kim,]*

Gördi **kim** Ḫıżr-ıla Bektaş-ı Velī / Otururlar ev içinde iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1495). [kim,]*

Kes yiyĕlüm **kim** bu durur ḳūt-ı cān / Bunı yiyen görmez āfet-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1501). [kim,]*

Didi Ḫūnkār aña iy merd-i ʿazīz / Şekkimüz yoḳ **kim** vilāyet ehlisiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1520). [kim,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / **Kim** uġurum Ḥaḳ durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [kim,]*

Uçaşar nām irişür bir ḳaryeye / Diledi **kim** ḳona-y-ıdı ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1542). [kim,]*

Ġavġā üni geldi semʿine hemān / Bir kişiye didi **kim** iy yār-ı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1543). [kim,]*

Dir aña **kim** ḳarnumuz açdur bizüm / Yiyecĕgüñ var-ısa getür ḳızum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1551). [kim,]*

Ḳaynanasına didi **kim** bir faḳīr / Yimege bir nestene dilĕdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1555). [kim,]*

Aluban Ḫūnkār gör **kim** n'eyledi / Gör ne resme aña alḳış eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1560). [kim,]*

Çepni boyından meger **kim** bir ʿazīz / Ehl-i taḳvā vāriʿ u ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1641). [kim,]*

Dört oġlı var-ıdı **kim** her biri / Ḳanda varsa bellü olmışdı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1644). [kim,]*

Ol üç evüñ bir ulusı var-ıdı / **Kim** Güherdaş'dı o kişinüñ adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [kim,]*

Baʿd ez-an çün **kim** irişür evine / İşidür ol meyyitüñ ḥālin yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1658). [kim,]*

Ḳayı'da çün **kim** anı defn itdiler / Ḳalḳup oġulları andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1666). [kim,]*

Mollā İdrīs'üñ meger **kim** iy ʿazīz / Var-ıdı bir ḫatunı ġāyet temiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1671). [kim,]*

Girü yaḳamdan dilĕdi **kim** aḳa / Yaḳamı ṭutdum ḳomadum **kim** çıḳa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1679). [kim,]*

Girü yaḳamdan dilĕdi **kim** aḳa / Yaḳamı ṭutdum ḳomadum **kim** çıḳa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1679). [kim,]*

Gördügüm düş bu durur **kim** söyledüm / Ẕikr idüben küllī taḳrīr eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1682). [kim,]*

Gele senden bir veled **kim** ola ol / Evliyālardan ola ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1685). [kim,]*

Gĕtürübĕni ṣunar Ḫūnkār'a tīz / Aluban gör **kim** ne didi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [kim,]*

Gelüp evden iltivirdüm nān u yaġ / Alup elümden didi **kim** yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1709). [kim,]*

Geldüm eve iltdüm ekmekle yaġ / Ṣunu viricek didi **kim** yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1718). [kim,]*

Didi **kim** ol didügüñ erdür tamām / Düş görüpsin eyledüm taʿbīr-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1733). [kim,]*

Didi **kim** bunda ḫużūrum var bu dem / Kimsenüñ evine urmazam ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1748). [kim,]*

Ne ḳadar **kim** ḫ̆ānçe ile geldiler / Ne ḳadar Ḫūnkār'ı daʿvet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1755). [kim,]*

Fāṭma'ya İdrīs didi **kim** ḫatun / İrte işde erbaʿīn olur bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1763). [kim,]*

İdelüm daʿvet biz ola **kim** gelĕ / Bizi dīdārıyla müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1766). [kim,]*

Didiler **kim** dünyelikden var birez / Ḫarc idelüm anı tükĕnicegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1778). [kim,]*

Bu deme dek bu dīvār ol ḥāl-ile / Daḫı yıḳılmadı ḳaldı **kim** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [kim,]*

Gördi **kim** bıyıḳlarını uzamış / Kesseñüz ne bunı dir bu nice iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [kim,]*

Dırnaġına baḳdı gördi **kim** uzun / Uzadursın bunı didi ne-y-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1834). [kim,]*

İlteler bir yire sĕni ḳoyalar / Yaʿnī **kim** ḳayduñı senüñ yiyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1853). [kim,]*

Daḫı andan irişĕsin bir yire / Ḳuşlar uçduġın gözüñ çün **kim** göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [kim,]*

Didi mühlet virüñüz **kim** varayın / Ehl ü ʿıyālüm yüzini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1866). [kim,]*

Ṣandı **kim** emişdi buzaġı didi / N'oladı buzaġı emişměyedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1919). [kim,]*

Ṭañlayuban aḫşamın sürdi gider / Eve gelicek anı gör **kim** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1922). [kim,]*

Ol gice evinde ārām eyledi / Çün ṣabāḥ oldı görüñ **kim** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1975). [kim,]*

Didiler **kim** bunda yoḳdur hīç kes / Yā şehādet **kim** viriser bunda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [kim,]*

Didiler **kim** bunda yoḳdur hīç kes / Yā şehādet **kim** viriser bunda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [kim,]*

Bildi **kim** Ḫunkār erdür evliyā / Hep kerāmet durur işi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2024). [kim,]*

Bir daḫı bu **kim** hemān biri ḳalur / Ḳalanı gider biri diri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2042). [kim,]*

Bir ulu ṭulp geldi bir gün ehl-i faḳr / **Kim** o faḳr-ıla ider Muḫtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [kim,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / **Kim** uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [kim,]*

Gördi **kim** balçıḳ ḳarardı bir kişi / Balçıḳ ayaḳlamaġ ıdı işi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [kim,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / **Kim** uġurum Ḥaḳ durur oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [kim,]*

Şimdi daḫı ol odundur **kim** yanar / Tā ḳıyāmet yanısardur yanısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2236). [kim,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idi biri daḫı / **Kim** ulu ḫalīfe-y-idi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2244). [kim,]*

Göñlegüm Receb diyüpdür aña er / **Kim** ṭarīḳat içre idi üstüvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2250). [kim,]*

Didi ne kimsenedür ol **kim** gele / Ḫayrum üstine bu resm-ile ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [kim,]*

Geldi pīş-rev gördi **kim** Aḳça Ḳoca / Evde degül ʿavretine dir cice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2293). [kim,]*

Aḳça Ḳoca'nuñ meger **kim** ʿavreti / Ġāyet-ile bī-ḥayā idi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2296). [kim,]*

Didi Aḳça Ḳoca iy kān-ı kerem / Luṭfuñuzdur **kim** idersiz böyle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2313). [kim,]*

İşidüp Ḫūnkār gör **kim** n'eyledi / Döndi ol burçaġa girü söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2321). [kim,]*

Didi **kim** iy burçacuḳlar iriñüz / Varuban yirlü yirüñe giriñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2322). [kim,]*

Kim evüñ bekcisi gör kim n'eylemiş / İşbu resme bī-ḥayālıḳ eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2341). [kim,]*

Kim evüñ bekcisi gör **kim** n'eylemiş / İşbu resme bī-ḥayālıḳ eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2341). [kim,]*

Oturuban ḫaylī ṣoḥbet itdiler / Ṣoḥbet ešnāsında gör **kim** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2356). [kim,]*

Didiler Ḫūnkār **kim** iy nīk-nām / Ne ḳatı ḳarañulıḳdur bu maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2357). [kim,]*

Kim ʿAlā'e'd-dīn dirler adına / Daḫı Keyḫusrev de meẕkūr yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2374). [kim,]*

Yaʿnī **kim** kendü kemālin itdi ʿarż / İrgüre maḳṣūdına budur ġaraż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2388). [kim,]*

Bilmezüz dĕlü midür yā ṣarʿı var / İş işler **kim** ne aṣlı ferʿi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [kim,]*

Kim aña Cengiz Ḫan dirlĕr-idi / On kemāle yitmiş oġlı var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2403). [kim,]*

Didi ḳapucılara **kim** tīz ṭuruñ / Ay ṭutulduġın ḫana ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2420). [kim,]*

Şeyḫ murādı bu-y-ıdı **kim** iy ʿazīz / Ay dutulduġın ḫana bildüre tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2425). [kim,]*

Didiler ol şeyḫ sözi girçek olur / Ay didügi gibi gör **kim** dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [kim,]*

Kim Tatar ʿİsāyī-y-idi put-perest / Eyledi ne var-ısa der-zīr-i dest *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2432). [kim,]*

Ḳaṣd ider **kim** sürüben Rūm'a gele / Rūm mülkin daḫı cebr ile ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [kim,]*

Kim Külü Ḫan Rūm'a uş geliyorur / Bir birine ḫalḳ bunı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2441). [kim,]*

Bir ġarīb kimse irişür ḳatına / Yüz sürür çün **kim** irer ḫiẕmetine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2446). [kim,]*

Ne diler-ise vilāyetden aña / Ḳorḳma göster **kim** gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2456). [kim,]*

Didiler varup Külü Ḫan'a bunı / Çün **kim** işitdi tamāmet ḫan anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2470). [kim,]*

Pes üçüncisi budur **kim** irmişem / Ḥamdu li'llāh Ḥaḳ cemālin görmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2518). [kim,]*

Üç dün ü gün od yaḳup ḳaynatdılar / Yaʿnī **kim** ḳatı meşaḳḳat itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2536). [kim,]*

Girsün ol oda eger **kim** yanmaya / Giricek hīç ol oda göyünmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [kim,]*

Ulu beglerden utandı yoḳ diye / **Kim** olur od-ıla kendüye ḳıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2563). [kim,]*

Külü Ḫan Cān Baba avcında görür / **Kim** keşiş barmaġı ucında ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2571). [kim,]*

Gel bize ögret digil **kim** n'idelüm / Varalum biz daḫı öyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [kim,]*

Şekk itmědin Müsülmān olavuz / Her ne **kim** sen dirseñ anı ḳılavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2593). [kim,]*

Yazdı evvel **kim** be-nām-ı Kirdigār / Ol ilāhe'l-ʿālemīn Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2604). [kim,]*

Daḫı yazdı ol Muḥammed Muṣṭafā / **Kim** anı muḫtār idüpdür ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2605). [kim,]*

Ben ki Cengiz Ḫan oġlıyam yaḳīn / **Kim** Külü Ḫan'dur adum iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2606). [kim,]*

Giriben dervīş oda urdı semāʿ / Ol oduñ **kim** ḳalıñıydı bir zirāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2620). [kim,]*

Bir şīşe ḳattāl zehr virdük içer / Biz didük **kim** içi aşaġı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [kim,]*

Tā ḳılalar varuban anda ḥużūr / Pādişāh çün **kim** bu nevʿe buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2647). [kim,]*

Ḫażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm idi / **Kim** bular içre bu iş mektūm idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [kim,]*

Bu ḥicābdan diledi **kim** ḳurtara / Bunlaruñ ṣıdḳ-ıla şevḳin artura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2677). [kim,]*

Tā ki ḫaylī çoḳ odun cemʿ eyledi / Daḫı gör **kim** ṣoñ ucı ol n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [kim,]*

Siz ṭaparsız **kim** o sizi ṣaḳlaya / Her belā vü her ḳażādan bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [kim,]*

Yil sürüp seccādeyi gör **kim** n'ider / Ṣol yaña Gürci iline dek gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [kim,]*

Sözlerin ḳabūl idüp yüridiler / Güreleş şehrine tā **kim** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2775). [kim,]*

Ṣoñra oġlanları gör **kim** n'itdiler / Dīn-i İslām'ı girü terk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2792). [kim,]*

İz ider ayaġı ḳanda **kim** baṣar / İşbu nevʿ-ile çıḳar bir ān ḥiṣār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [kim,]*

Çıḳdı ol vech-ile tā **kim** ḳalʿaya / Diñle rāvī bunda ne sözler diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [kim,]*

Cān acısı-y-ıla gör **kim** ejdehā / Ṣaltıḳ'ı araya aldı bir daha *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2820). [kim,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ didi **kim** iy ʿāṣıḳān / Ḳatı buñaltdı beni ejder ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2841). [kim,]*

Kim Kötey Ṣuyı kenārında olur / Müşṭehir maʿlūm muʿayyen ḫalḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2905). [kim,]*

Bir kifāf-ı ehl olacaḳ umaram / **Kim** kerem ehli işi olur kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2913). [kim,]*

Varsun andan istesün ol andadur / Aña virdüm ṣanmasun **kim** bendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2933). [kim,]*

Yūnus Emre'ye didi **kim** söylegil / Ṣoḥbetüñle bizi mesrūr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2945). [kim,]*

İndi aṣlandan ider miskinligin / Bildi **kim** Ḫūnkār ulu erdür yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2976). [kim,]*

Didi Ḫayrān'um yüri destūrdur / **Kim** içüñ ṭaşuñ senüñ pür-nūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2985). [kim,]*

Ḫażret-i Ḫūnkār didi **kim** iy ʿazīz / Ne murāḍa geldüñüz bu yire siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2998). [kim,]*

Ḳalʿacük'de evinĕ děgin gider / Varıcaġaz ol yire gör **kim** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3014). [kim,]*

Ṣuçumuz ʿafv it bağışla ḳıl kerem / **Kim** kerīm işi durur dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3031). [kim,]*

Döndi Ḫūnkār didi **kim** āvāz-ıla / Didi ol ḳurbaġalara nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3104). [kim,]*

Anda yol üstine bostān eyledi / Çün biter bostān gör **kim** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3136). [kim,]*

Kim gele yoldan geçe iltür aña / Dir ki kes yi bunı getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [kim,]*

Ḳarayük ḳurbında iy yār-ı ʿazīz / **Kim** Beyāmlu nām vādī var-ıdı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3170). [kim,]*

Vaḳt olur **kim** iştiyāḳ ġālib olur / Būyuñuz ʿıṭrına cān ṭālib olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3215). [kim,]*

Pes ṭavāf idübeni döndi gider / Ḳarayük'e irdi bir gör **kim** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3219). [kim,]*

Elin alup kilse içine girür / Ḳaldurup bir ṭaşı gör **kim** ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [kim,]*

Baʿd ez-ān muṣḥaf alup oḳur laṭīf / **Kim** anuñ-ıla şeref buldı şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3283). [kim,]*

Key taʿaccüb eylediler bu işe / Şād olur **kim** kimi düşer teşvīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3362). [kim,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / **Kim** uġurum Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [kim,]*

Bir tīz ayaḳlusı segirdüp gider / Varuban ol araya gör **kim** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3439). [kim,]*

Giyesümüz ortaya alup durur / **Kim** görür-ise anı ḳūtı ḳurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3496). [kim,]*

Anı diyüp Ṣaru İsmāʿīl gider / Ḳaldı Saʿde'd-dīn bir gör **kim** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3533). [kim,]*

Fūtayı dutundı ol dem biline / Didiler **kim** Mollā'ya bu ḥāl ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3535). [kim,]*

Eyle ḳılubanı alup gitdiler / Ḳarayük'e irdi gör **kim** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3627). [kim,]*

Emr ider Ḫūnkār üstin örtdiler / Ḳaldı ḳırḳ gün anda gör **kim** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [kim,]*

Her libāsda evliyā gizlü durur / Göricek bilür şu **kim** gözlü durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [kim,]*

Ḳıluban ʿaṣrı hemāna ġayb ider / Ḳıldı Saʿīd Mekke'de gör **kim** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3683). [kim,]*

Kim kerīm işi keremdür dāyimā / Dü cihānda muḥteremdür dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3747). [kim,]*

Bildi **kim** bu remz bir sırdur nihān / Remzi bunuñ ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3782). [kim,]*

Ṣaru İsmāʿīl'i gör **kim** n'eyledi / Anı ki lāzım idi hep eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3800). [kim,]*

Kim o ḳanı da hemīn nūş eyleye / Nūş iděyin dir bunı da n'eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [kim,]*

Ol murād **kim** bizden iderdüñ ṭaleb / Vaḳt irişdi saña virdük bu sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3841). [kim,]*

Gelüben Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / İşidüp Ḫūnkār gör **kim** n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3848). [kim,]*

Didi **kim** Ḫızˌ ı r Lala'm gelmiş durur / Yurdum oġlı hem didi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [kim,]*

Didi ol kimsene **kim** ḫoş geldüñüz / Kimidügümüz bizüm ḫod bildüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3876). [kim,]*

Bir aduñuz daḫı dervīş bellüdür / Kimse dimez dervīşe **kim** mālludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3877). [kim,]*

Alıcaḳ hem-yānı gör **kim** n'eyledi / Her ne didilerse eyle eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3882). [kim,]*

Çıḳuban Öyük'de tenhā oturur / Ḳudreti gör **kim** ne ḥikmet yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3890). [kim,]*

Şübhe itme oġluñı eyler ḫalāṣ / **Kim** vilāyetle bulupdur iḫtişāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3936). [kim,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḫaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / **Kim** uġurum Ḫaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [kim,]*

Kim vilāyet ehli durur bu ʿazīz / Ululardandur key aṣḥāb-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3960). [kim,]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḫaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / **Kim** uġurum Ḫaḳ durur bilür ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [kim,]*

İtdiler ārām ol gün ol gice / Oldı ḫoş ṣoḥbet ne diyem **kim** nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3973). [kim,]*

Didiler Ḫūnkār'a **kim** iy kān-ı cūd / İy muʿazzez muḫterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4031). [kim,]*

Yürüdügi yirde kime **kim** irer / Kim durur Ḫūnkār diyübeni ṣorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4056). [kim,]*

Bir yire ḳonup çü ārām eyledi / Yatuban ol gice gör **kim** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4061). [kim,]*

Gördi **kim** atıyla bir kimse gelür / Aña ḳarşu varuban ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4074). [kim,]*

Didi benem ol ḫaḳīr ü derdmend / **Kim** erüñ sevgüsidür boynuma bend *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4076). [kim,]*

Döşenüpdür vaṣfda rengīn-bisāṭ / **Kim** gören bulur neşāṭ u inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4125). [kim,]*

Ṣuffe ṣadrında iki er oturur / **Kim** gören anları ʿaḳlın yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4126). [kim,]*

Kim niçe buġday bahāsınca idi / Al bileñce saña destūrdur didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4139). [kim,]*

Size **kim** dirler aduñuz bildürüñ / Nerede isteyelüm ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4141). [kim,]*

Diledi **kim** Bursa'yı daḫı ala / Ehl-i İslām'a anı da yurd ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4188). [kim,]*

Zīra **kim** Tatar daḫı bī-ḥadd eri / Hem disem dürüst durur bī-add eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [kim,]*

Didi maʿlūmdur size **kim** bunda ben / Bursa'yı feṯḥ itmege geldim hemen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4202). [kim,]*

Çünki Erṭuñrul bu sözi işidür / Evliyā ḥubbı **kim** anuñ işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4224). [kim,]*

Ḫayfdur bir kāfirüñ sözi ile / **Kim** bu resme yigide ölüm gele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4320). [kim,]*

Ol naẓar **kim** pādişāh ḳıldı nigāh / Bildi ki mīrdür emīrān-ı sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4333). [kim,]*

Getürüp Ḫūnkār'a umdılar duʿā / Bildiler **kim** ol duʿā olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4356). [kim,]*

Sen o sın **kim** dir ataña ben seni / Vaṣfuñı ẕikr itmişem bir bir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [kim,]*

Seni küffāra ḥavāle eyledük / Himmet idübeni gör **kim** n'eyledük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4396). [kim,]*

İşbu tāc **kim** saña giydürdük bu dem / Göricek küffār anı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [kim,]*

Daḫı yigrek erlik oldur bil anı / **Kim** ziyānlu itmeye kimse seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4501). [kim,]*

Ḳapusını ḳapadılar emr ider / Ol vilāyet ehlini gör **kim** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4506). [kim,]*

Ṣaru İsmāʿīl ki ibrīḳdārıdur / **Kim** bu ḫiẓmet ol ʿazīzüñ kārıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4563). [kim,]*

Geldi **kim** bizüm-ile ṣoḥbet ḳıla / Ḳoyluşup bizüm-ile ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4605). [kim,]*

İşidüp ḳılur Süleymān miskīnligi / Bildi **kim** eyle eylemek durur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4634). [kim,]*

Ḳarayük'üñ dir şimāli ṣavbına / **Kim** Emircem nām güzīn bir erine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4637). [kim,]*

Ancılayın didi Ḫūnkār ḥażreti / **Kim** Emircem ululardandur ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4646). [kim,]*

Kim şimālimüzde eyle er ola / Derdümüz yoḳdur diyü geldi dilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4647). [kim,]*

Didi ḳanda Rūm ḳanda Hind ili / **Kim** beni bunda yitürdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [kim,]*

Key muḫālif esdi anda rūzigār / Ḳaldı az **kim** ġarḳ olavuz biz i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [kim,]*

Penceresinden görür bir dil-beri / Didi **kim** ismi bu Raʿnā yā Perī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [kim,]*

Yaġırı üzre düşüp uṣṣı gider / Gördi duḫter anı bir gör **kim** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [kim,]*

Şeyḫ mürīd muḥibb ʿāşıḳ **kim** durur / Yaʿnī ol adlara **kim** lāyıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [kim,]*

Kim taʿallül itmeyüp olduñ revān / Şeyḫlıġı biz eyledük fehm it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4788). [kim,]*

Kim göñül seyrān diler destūr virüñ / Maḳṣūdum oldur murāda irgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4840). [kim,]*

Bugüne dek ḳaldı bu maʿlūmdur / Müşṭehirdür şanma **kim** mektūmdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4864). [kim,]*

Ṣarı İsmāʿīl durur andan biri / **Kim** odur Ḫūnkār'umuñ ıbrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4870). [kim,]*

Pes görenler didiler ol Zupun'a / **Kim** fülān yirde bugün gördük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [kim,]*

Bir ṣaru ṭoġan ḳonmış key ʿacīb / **Kim** be-ġāyet ḫūb ṭoġan durur ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [kim,]*

Sürüben çün ol ṭoġana irdiler / Diñle imdi **kim** ne resme gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4922). [kim,]*

Şükr **kim** gördük yüzüñi didiler / Bize bildürgil özüñi didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4933). [kim,]*

Zīra **kim** bāġ ṣulu yirlerde olur / Olmayıncaḳ ṣuyı bāġ ḳurur ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [kim,]*

Kim vilāyet ehli gürbüz er-idi / Rāzına Ḫūnkār'umuñ rāzdār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4973). [kim,]*

Beg didi ʿUṣṣāḳ tevābiʿinde bir / **Kim** Ṣusuz nām bir ışuz var anda yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [kim,]*

Kim varalar Seyyid'üñ mehyāsına / Olalar sebeb o dem iḥyāsına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5022). [kim,]*

Kendü piş-rev idügin iʿlām ider / Gūş idüp bunlar daḫı gör **kim** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5106). [kim,]*

Ḳızġunından ol demür ḳızdı ʿaẕīm / Yanmış-ıdı zīra **kim** āteş delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5167). [kim,]*

Kim Ḥācım Bıñarı dirler ad-ıla / Ol ad-ıla getürürler ḫalḳ dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5221). [kim,]*

Kim er olmış vardur erlik āleti / Kendüden gitmiş dişilik ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5252). [kim,]*

Ḳanda **kim** kendüñi ḳalḳup bulasın / Yurduñ ol durur muḥaḳḳaḳ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5277). [kim,]*

Ṭurur-iken ol dem olur ādemī / Didiler **kim** ola bunuñ maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5296). [kim,]*

Ḳurugölcük'e yaḳın hem bir maḳām / **Kim** Ḥışārcuḳ dirler aña hep enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [kim,]*

Yıḳdı kilīsāyı yapdı zāviye / **Kim** pür oldı ehl-i faḳrla zāviye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5315). [kim,]*

Anda da cemʿ eyledi dervīşleri / **Kim** Ḥaḳ'a lāyıḳdur anlar işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5316). [kim,]*

Ṣoḥbet iderlerdi birbiri-y-ile / **Kim** olaruñ vaṣfı hiç gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5318). [kim,]*

Bir ḫalīfe bil Receb Seydī durur / **Kim** göñül evi anuñ ṣaydı durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5391). [kim,]*

Sefer üstinde meger **kim** bulışa / Seferinde ġayrı yirden ulaşa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5406). [kim,]*

Ḫalḳı daḫı ol köyüñ **kim** ser-te-ser / Gördi çün Ḫūnkār'dan erlik meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [kim,]*

Er naṣīb didügi var-ısa budur / Nūş itgil **kim** saña lāzım budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5457). [kim,]*

Kim Baraḳ ḳıllu olur hem biz daḫı / Götürürüz ṣaç budur söz iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [kim,]*

Bir ḫalīfe daḫı iy yār-ı ʿazīz / **Kim** Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5469). [kim,]*

Kim Bayındur Ḫan oġlıdur ol er / Bil Oġuz'dan ol ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [kim,]*

Bir ḫalīfe daḫı hem dost-ı Ḫudā / **Kim** Ḳazan Ḫan oġlıdur iy keṯudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5476). [kim,]*

Kendüye gözükdi nite ol gice / **Kim** Bahāʾe'd-dīn daḫı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5479). [kim,]*

Pençşenbih güni **kim** bugün durur / Ben ölürem ṭutma yas dügün durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5522). [kim,]*

Ben vaṣiyyet ne **kim** itsem ṭutagör / Dü cihānuñ varlıġını ütegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5526). [kim,]*

Ḳahr evidür şeksüzin dāru'l-fenā / Çekmeyen **kim** dünyada renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5544). [kim,]*

Her mürīd **kim** giyse benden kisveti / Ḫoş ṭutup mihmānı itsün ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5549). [kim,]*

Kibr-ile kimseye itmĕsün ḥased / **Kim** ḥased gitmez ten olmasa cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5551). [kim,]*

Ol ḳadar dāne bişür vāfir ṭaʿām / **Kim** pilava etle ṭoya ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5557). [kim,]*

Dir o güni görmeyem **kim** ḥażretüñ / Gide dünyadan yuyavuz meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5576). [kim,]*

Kim saña erzānī görmeye ḥayāt / Yire geçsün ger ola āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5578). [kim,]*

Kim seni lāyıḳ göre gire yire / Gökde gün olsa daḫı gire yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [kim,]*

Er gerek **kim** cismi nefsi ide terk / Nefsi öle cānına irmeye merg *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [kim,]*

Ölmedin ölmek gerek girçek eren / **Kim** bu ṣūretle irmedi Ḥaḳḳ'a iren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5603). [kim,]*

Kim oturup kim ayaġın ṭurdılar / Çille Ṭaġı'ndan yaña göz urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5631). [kim,]*

Kim oturup **kim** ayaġın ṭurdılar / Çille Ṭaġı'ndan yaña göz urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5631). [kim,]*

Kim vilāyet ḳurbına başa ḳadem / Ṣanma anı kim olur āḫir ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5747). [kim,]*

Kim vilāyet ḳurbına başa ḳadem / Ṣanma anı **kim** olur āḫir ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5747). [kim,]*

Ravżasın yapmaġa **kim** istedi şāh / Ere miʿmār olmaġa istedi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5762). [kim,]*

Her ne ḳadar māl **kim** ḳılmışdı derc / Aş bişürüp er cānı-çün ḳıldı ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5792). [kim,]*

Söz budur **kim** söyledüm iy merd pes / ʿĀḳıl-ısañ ṭut naṣīḥat her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [kim,]*

Milke sulṭān oldı çün **kim** Bāyezīd / Ḫan Muḥammed taḫtı **kim** oldı mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5852). [kim,]*

Milke sulṭān oldı çün **kim** Bāyezīd / Ḫan Muḥammed taḫtı **kim** oldı mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5852). [kim,]*

Ṣaḥ ḥikāyet bu **kim** itdi ol ʿayān / Ol İmām-ı Kāẓım oġlı İbrāhīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5869). [kim,]*

Raḥm içinde Ḥaḳḳ'a ḳılurdı sücūd / Girdi çün **kim** dört yaşına ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5888). [kim,]*

Kim elifveş ṭoġrılur varur revān / Tā dimek tevbe itmek olur añla hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [kim,]*

Mekke'de buluşdı ḫ̆āceye ol nefes / **Kim** ḥisābda altı aylıḳ yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5944). [kim,]*

Lā dimez cümle didi añа belī / Ḫ̆ācesi **kim** Mekke'den geldi revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5964). [kim,]*

Didi şeyḫ **kim** üstüne her **kim** gice / Ṭarunuñ üstüne seccāde ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6058). [kim,]*

Ḳaraca Aḥmed gördi **kim** cānı çıḳar / Ḳaraca Aḥmed yalvarup ister amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6116). [kim,]*

Kim şeyāṭīn neslidür şerri irer / Ḥācī Bektaş ider Aḥmed yime ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6194). [kim,]*

Kim yürüdür cānsuzı merd-i Ḫudā / Bindi-se Maḥmūd Ḥayrān şīr-i ner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6219). [kim,]*

Kim vilāyetle yürütdi ṭaşı ol / İnüp arslāndan bıraḳdı elden ılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6227). [kim,]*

Kim çeceye örtdi kiçe kim kilīm / Ḥācī Bektaş geldi ḫarmān üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6242). [kim,]*

Kim çeceye örtdi kiçe **kim** kilīm / Ḥācī Bektaş geldi ḫarmān üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6242). [kim,]*

Didi olsun eyle **kim** cümlesi ṭaş / Çün dilek böyle diler Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6251). [kim,]*

Ḳırḳ adım yir gidüben itdi naẓar / Didi **kim** işbu yiri durup ḳazuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [kim,]*

Līki tekye içre aṣlā kimse yoḳ / **Kim** gele tekyeye dirken ey ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [kim,]*

Şāh ʿAlāʿe'd-dīn de ḳıldı himmeti / Oġluñuz **kim** adı Şeh ʿOšmān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6409). [kim,]*

kim: *"Hangi kişi?" anlamında.*

Yürüdügi yirde kime kim irer / **Kim** durur Ḫūnkār diyübeni ṣorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4056). [kim,]*

kim: *"Hangi kişi" anlamında belgisiz zamir.*

Ṣaru Ṣaltıḳ Ulı Abdāl hem Kiçi / Çıḳdı ṣudan gördiler **kim** bu üçi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2771). [kim,]*

kim: *"Hangi kişi" anlamında belgisiz zamir.*

Varuban ṣora vü bile araya / **Kim** durur kimüñ ḳızı durur bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 352). [kim,]*

Cehd ḳıl **kim** irişĕsin ʿulvīye / Meyl hergiz eyleme gel süflīye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5712). [kim,]*

kim: *"Hangi kişi." anlamında belgisiz zamir.*

Her **kime** virürse bir loḳma şeker / Baġrın āḫir ḳan idüp yaşın döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 82). [kime, -e]*

kim: *"Hangi kişi ? Hangi kimse?" anlamında kullanılan soru zamiri.*

Didiler ol mübtediʿler **kim** durur / Söylemez mollāya ṣan ebkem durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3460). [kim,]*

kim: *"Hangi kişi" anlamında soru zamiri, kim, kimdir?.*

Kim durur tek göster anı görelüm / Gösterüp dir Ḥācī Bektaş şol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [kim,]*

kim: *"Hangi kimse" anlamında kullanılan soru zamiri.*

Ḥācī Bekdaş āşikār ḳılmış durur / Ḥācī Bektaş **kim** durur digil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6713). [kim,]*

Biz aña bulımazuz hergiz ẓafer / Ḳuṭb-ı ʿālemdür aña **kim** kār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 912). [kim,]*

Gösterür dürlü ġarāyib işleri / Deng olur **kim** görse bu cünbüşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2058). [kim,]*

Dünle Ḫūnkār çıḳa başa üstüñe / **Kim** durur diyü ṣorısardur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3635). [kim,]*

Ḥażret-i Ḫıżr'ı görince bilürem / **Kim** muṣāḥib olmışam farḳ ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5664). [kim,]*

Meskenetle irişür Ḥaḳḳ'a iren / **Kim** tevāzuʿ birle itse ḫiẓmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6118). [kim,]*

Kim tevażżuʿ birle irür Ḥaḳḳ'a iren / Ḥācī Bektaş gördi eren oldı mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6169). [kim,]*

Kāfiriñ ḳılıçla iden başın ḳayı / **Kim** anıñ neslidür Ertuñrul begüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6290). [kim,]*

kim: *"Hangi kişi" anlamında belgisiz zamiri.*

Gelüben yüz sürer-idi pāyine / Oñmaz ıdı **kim** bu yoldan ṭayına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2196). [kim,]*

Şeyḫ mürīd muḥibb ʿāşıḳ **kim** durur / Yaʿnī ol adlara **kim** lāyıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [kim,]*

kim: *"Bazıları" anlamında belgisiz zamir.*

Ḫalḳı **kim** inandı **kim** inanmadı / Anuñ-ıla degmesi hem ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4470). [kim,]*

Kim ḳabūldür Ḥaḳ ḳatında ḥācetüñ / Kıl şefāʿat itmişem çoḳ ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5718). [kim,]*

kim: *"Bazıları" anlamında belgisiz zamir (Halktan bazıları, bazı kimseler).*

Bir maḳām-ı ʿālīye cemʿ oldılar / **Kimi** gülbāng çekdi kimisi duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 390). [kimi, -i]*

Himmet ü ḫay ı r duʿā alur-ıdı / **Kimi** gider kimisi ḳalur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2197). [kimi, -i]*

Elin öpüben ziyāret itdiler / **Kimi** öñce kimi artca gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3952). [kimi, -i]*

Elin öpüben ziyāret itdiler / Kimi öñce **kimi** artca gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3952). [kimi, -i]*

Ḫalḳı **kim** inandı **kim** inanmadı / Anuñ-ıla degmesi hem ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4470). [kim,]*

kim: *Kim, hangi kimse anlamında soru zamiri.*

Kimdi yanuñda oturan iki er / Yüzleri nūrı ḳamaşdurur gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6635). [kimdi, -di]*

kim: *Kim olduğu.*

Gele andan ḫatuna iʿlām ḳıla / Varuban ḫādim **kimüdügin** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 353). [kimüdügin, --ü , -, --in]*

kim idügümüz: *Kim olduğumuzu...*

Didi ol kimsene kim ḫoş geldüñüz / **Kimidügümüz** bizüm ḫod bildüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3876). [kimidügümüz,]*

kim ki: *Hangi kimse ki.*

İy kerāmet ısları baḫtululer / **Kim ki** sizden ala seccādesini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6733). [kim ki,]*

Kim ki bizüm tavlamuzdan boşana / Bulmaya yir geze kendü ṭuşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1391). [kim ki,]*

Kim ki semʿiñ ṭutsa nāṣıḥ pendine / Düşmeyiser nefs-i şehvet bendine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5731). [kim ki,]*

kim ki: *Her kim.*

Kim ki aluban bahāsın ně-y-ise / Hegbenüñ içine anı ḳoymasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 595). [kim ki,]*

kim ki: *Herhangi biri.*

Şekk itmeñ kim benem sırr-ı ʿAlī / Murteżā'nuñ **kim ki** ol sırrı ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6718). [kim ki,]*

kim ne vaḳtin: *Hangi vakit, ne zaman.*

Didi Ḫūnkār **kim ne vaḳtin** gitdiñüz / Beri bizden yañaya ʿazm itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3067). [kim ne vaḳtin,]*

kime: *"Hangi kimse" anlamında kullanılan soru zamiri.*

Kīmyādur er naẓarı bilesiz / **Kime** ṭoḳınsa ḳılur anı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1507). [kime,]*

Olıcaḳ yidür gelene gidene / Vir **kime** olursa dime adı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3129). [kime,]*

Yürüdügi yirde **kime** kim irer / Kim durur Ḫūnkār diyübeni ṣorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4056). [kime,]*

Ṣayrafī dir ḫiẓmet idersin **kime** / Vir ḫaber söyle baña didi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4701). [kime,]*

kimedür: *Kim içindir II ne içindir.*

Didiler lebbeyk **kimedür** söylegil / Bu ne remzdür bize tebyīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5430). [kimedür,]*

kimesne: *Kimse, belgisiz zamir.*

Bir ḳuru aġac paresi de ṭurur / Alur anı ol **kimesneye** virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [kimesneye, -y, -e]*

kimesne: *"Hiçbir şahıs, hiçbir insan" anlamlarında belgisiz zamir.*

Gelüben ḥażrete çün kim irdiler / Ḳalmamış gitmiş **kimesne** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2879). [kimesne,]*

Müstecāb olmadı birinden duʿā / Yoḳ **kimesne** ola duʿāsı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5231). [kimesne,]*

kimesne: *"Kimse" belgisiz zamir.*

Dir ẓamīrinden bu resm-ile żamīr / Bir **kimesne** olsa dise buña dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [kimesne,]*

kimi: *"Bazıları" anlamında belgisiz zamir.*

Key taʿaccüb eylediler bu işe / Şād olur kim **kimi** düşer teşvīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3362). [kimi,]*

kimi: *"Bazıları" anlamında belgisiz zamir.*

Bir maḳām-ı ʿālīye cemʿ oldılar / Kimi gülbāng çekdi **kimisi** duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 390). [kimisi, -si]*

Himmet ü ḫay ı r duʿā alur-ıdı / Kimi gider **kimisi** ḳalur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2197). [kimisi, -si]*

Kimisi dervīşlik itdi iḫtiyār / **Kimisi** daḫı varur gider i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3589). [kimisi, -si]*

Kimisi dervīşlik itdi iḫtiyār / **Kimisi** daḫı varur gider i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3589). [kimisi, -si]*

İşiděnüñ **kimisi** taṣdīḳ ider / Yolda yoldaşını ḫoş tevfīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5031). [kimisi, -si]*

Kimisi tekẕīb idüp dir bu degül / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5032). [kimisi, -si]*

kimse: *Kim, kimse.*

Bu kişi ne **kimsedür** didi ʿacīb / Görmişem bundan ḳatı emr-i ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4603). [kimsedür, -dür]*

kimse: *Herhangi bir kişi.*

ʿArafāt Ṭaġı'nda çoḳ āteş yanar / Çevre alup niçe **kimsene** çü nār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3765). [kimsene, -ne]*

İy ʿaceb ne **kimsedür** bilsem anı / Bilebilsem kimdür ol cānum cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4587). [kimsedür, -dür]*

kimse: *Bir kişi, bir kimse.*

Naḳldür on yidi **kimse** virdi cān / Defn itdiler ol meclisde ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5161). [kimse,]*

kimse: *Herhangi bir kişi, insan.*

Ṣandı ol muḥib ki ġayrı **kimsene** / Yapdurup çekdürdi ṭaşı bünyāna *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2277). [kimsene, -ne]*

Didi ol **kimsene** kim ḫoş geldüñüz / Kimidügümüz bizüm ḫod bildüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3876). [kimsene, -ne]*

Her biri bir **kimsene** ḳıldı iḫtiyār / Geçe seccādede eylĕye ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4235). [kimsene, -ne]*

kimse: *Kimse, belgisiz zamir.*

Gāh bu köy ḳurbında bir yir var durur / Hem o yir ol **kimseye** maḫżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [kimseye, -(y)e]*

kimse: *"Hiç kimse" anlamında belgisiz zamir.*

Ḥācī Bektaş ġārdan ammā çıḳmadı / **Kimsenüñ** rızḳına ḳaṭʿā baḳmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1028). [kimsenüñ, -n, -üñ]*

Didi kim bunda ḫużūrum var bu dem / **Kimsenüñ** evine urmazam ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1748). [kimsenüñ, -n, -üñ]*

Hem-çü şeyṭān kendözini görmesün / Yatar itin **kimsenüñ** ḳaldurmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5550). [kimsenüñ, -n, -üñ]*

kimse: *"Hiç kimse" anlamında belgisiz sıfat.*

Ḥasretine döymez anıñ **kimse** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5930). [kimse,]*

kimse: *"Herhangi biri" belgisiz zamir.*

İşidüp ḳardaşı iydür sen delü / Seni bir **kimse** ṣanurdum bilgilü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3239). [kimse,]*

Yā fülān **kimsede** durur neẕrümüz / Dimedi nuṭḳ açuban bu resme söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4682). [kimsede, --de]*

kimse: *"Kişi, birey, şahıs" anlamlarındaki belgisiz zamir.*

Hīç kesilmĕz idi ardından öküz / Ḫalḳ bilürler idi ol **kimse** henüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [kimse,]*

Bir niçe dāne ḳavun ḳarpuz alur / Yortuban bu **kimseye** yaḳın varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3146). [kimseye, -y, -e]*

Ol diyārda müştehir bir **kimsenüñ** / Görüben begendiler ḳızın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3870). [kimsenüñ, -nüñ]*

Gördi bir **kimseyle** iki bacı gider / Yaʿnī Seyyid dergāhına ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5116). [kimseyle, -y, -le]*

kimse: *"Hiç kimse" anlamında kullanılan belgisiz sıfat.*

İçmeyüp şu varmaz idi ḥācete / **Kimse** bilmezdi anuñ sırrı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1266). [kimse,]*

kimse: *"Her kimse, herhangi biri" anlamında belgisiz zamir. II Hiç kimse.*

Kibr-ile **kimseye** itmĕsün ḥased / Kim ḥased gitmez ten olmasa cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5551). [kimseye, -y, -e]*

kimse: *"Her kimse, biri" anlamında belgisiz zamir.*

Vir riyāżet birle nefsüñe edeb / Ki itmeyesin **kimse** ḥaḳḳında ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 87). [kimse,]*

Ẓulm elinden çekmedi **kimse** belā / Ol diyār ulularından iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 270). [kimse,]*

Kimse yoḳ kim leşkerine ḳıla baş / Ḥaḳḳ'a nāliş eyleyüben açdı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 713). [kimse,]*

Üstümüze şalar işbu ejderi / Yuda ḫalḳı ḳomaya **kimse** diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 958). [kimse,]*

Ḫ˘āce dir bunlara şol **kimse** alur / Remzi var ol remzi her kim ki bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [kimse,]*

Ṭuruban bir **kimse** zindāna varur / Nūre'dīn'üñ gözlerini ṣaġ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1898). [kimse,]*

Köyliden bir **kimse** dir merd-i Ḫudā / Sen bu işden ġayrı bir daḫı id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [kimse,]*

Bir ġarīb **kimse** irişür ḳatına / Yüz sürür çün kim irer ḫiẕmetine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2446). [kimse,]*

Gelemedi **kimse** oddan ileri / Ṭaşra oddan ṭurdılar ol ḫalḳ geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2699). [kimse,]*

Kimse mi aldı ki n'oldı ki ʿaceb / Ġayb olmasına n'oldı ki sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [kimse,]*

Gördi anı deyr açar ruhbān ımış / Bir ʿaceb **kimse** ʿacāyib cān-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [kimse,]*

İki **kimse** gönderürler daʿvete / Ḳaldılar işidüp anı heybete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3371). [kimse,]*

İşbu defʿa ḫalḳda ṭuz bulınmadı / **Kimse** ṭuza varubanı gelmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3428). [kimse,]*

Evliyā sırrında ʿāciz ḫalḳ-ı kevn / Evliyāya **kimse** virmez reng ü levn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3660). [kimse,]*

Bir aduñuz daḫı dervīş bellüdür / **Kimse** dimez dervīşe kim mālludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3877). [kimse,]*

Gördi kim atıyla bir **kimse** gelür / Aña ḳarşu varuban ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4074). [kimse,]*

Kimse senüñ aṣlın arḳasın ebed / Yire getürmeye didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4251). [kimse,]*

Baʿd ez-ān oldı ẓuhūr çün āfitāb / Ḳılmadı **kimse** suʾāl ü ne cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4474). [kimse,]*

Daḫı yigrek erlik oldur bil anı / Kim ziyānlu itmeye **kimse** seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4501). [kimse,]*

İşbu resme didi **kimse** göresin / Nez̤rümüzi cümle aña viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4721). [kimse,]*

Olmasun yād **kimse** dir bunı göre / Ḥaḳḳımuzda sūʾ-i ẓann ide vara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4740). [kimse,]*

Adını virdi Çalab virmiş anuñ / Ṣanma **kimse** mišlini görmiş anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5143). [kimse,]*

Piş-revüñ der-ḥāl yüzi ardına / Döndi **kimse** uġramasun derdine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5153). [kimse,]*

Şeyḫüñ istedügi **kimse** bilmiş ol / Sensin aña var ḳıl sözüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5350). [kimse,]*

Kimse ḳalmaz dünyāda gẽlen geçer / Derd-i mevtüñ ol şarābını içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5821). [kimse,]*

Ṭaruya çıḳmaġa itmez **kimse** ses / Ṣaluban seccāde ṭaru üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6063). [kimse,]*

Kimse er gördüñ mi aḥvālüñ nedür / Ḳaraca Aḥmed bunlara virdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6137). [kimse,]*

Līki tekye içre aṣlā **kimse** yoḳ / Kim gele tekyeye dirken ey ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [kimse,]*

kimse: *"Her kimse, herhangi biri" anlamında belgisiz zamir.*

Evliyālardan ya bir **kimse** gele / Saña andan ḫoş-naẓar himmet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1687). [kimse,]*

Nesne degül-ise nesne olmasun / **Kimse** bunlardan ifāde bulmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2150). [kimse,]*

Mülke geldüm görmedüm **kimse** ebed / Er öñine geçe didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [kimse,]*

Ṭurdı ḳırḳ gün orada peymānçeye / **Kimse** dimez aña ṭurursın niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3620). [kimse,]*

Ṣoñ peşīmānlıḳdan itmez **kimse** sūd / Nefesüñ oğlanlaruñdur eyle cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3751). [kimse,]*

Ḳılmadı **kimse** ziyāretgāh anı / Geldi nice didi-se ol şāh anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3759). [kimse,]*

Ḳalmadı hīç **kimsenüñ** şekki daḫı / İtdi taṣdīḳ cümle-i ḫalḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5035). [kimsenüñ, -n, -üñ]*

Didi bunuñ mišli dirlik iy ʿazīz / **Kimse** itmez līki erenler daḫı siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [kimse,]*

Kimse görmedüm cihānda ey ʿamū / ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne irdim yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6139). [kimse,]*

kimse: *Herhangi bir kişi.*

Her biri bu **kimseyi** ḳıldı güzīn / Tā ola seccādeye ol cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4407). [kimseyi, -y, -i]*

kimse: *"Her kimse, herhangi biri" anlamında belgisiz zamir.*

Veysīler'üñ ol durur ser-çeşmesi / Yoḳ durur anlardan ulu **kimsesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4640). [kimsesi, -si]*

kimse: *"Herhangi biri" anlamında belgisiz zamir.*

İkisinden ġayrı **kimse** girmedi / Ḳaraca Aḥmed kimseye yol virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5644). [kimse,]*

kimse: *İnsan, adam, kişi, şahıs.*

Hem didügi gibi ol **kimse** ölür / Öldüginden ṣoñra bir gör kim n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2183). [kimse,]*

kimsene: *Kimse.*

Didi ne **kimsenedür** ol kim gele / Ḫayrum üstine bu resm-ile ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [kimsenedür, -dür]*

kimsene: *"Hiç kimse" anlamında belgisiz zamir.*

Didi Ḫünkār ol muḥibbe söylegil / Bu gice gelmedi **kimsene** digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2280). [kimsene,]*

Eyledi āzād yüri dir dün ü gün / Ḳollanup **kimsene** ḳalmasun zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4953). [kimsene,]*

kimsenem: *"Hiç kimse" anlamında belgisiz zamir.*

Sizden artuḳ **kimsenem** yoḳ yoḳlaya / Ḫalḳ işige başuban ayaḳlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5810). [kimsenem,]*

kimseye: *"Her kimse, herhangi biri" anlamında belgisiz zamir.*

Şeyḫ Aḥmed görüben anları pes / Oldı sāḳin itmedi **kimseye** ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 760). [kimseye, -y, -e]*

Ol ülüşi ṭuranuñ biri alur / **Kimseye** virmez anı pinhān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2674). [kimseye, -y, -e]*

Ol ḳadar ṣaman-ıla tuzdan ḳatar / Ẕikr olan **kimseye** çün kim yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3260). [kimseye, -y, -e]*

Dürlü ṭonlar ḫoş giyĕsiler nefīs / **Kimseye** olmış degül ol ṭon enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3816). [kimseye, -y, -e]*

Emrimüzsüz **kimseye** ḳaṣd itmegil / Dut sözümüz ġayrı yola gitmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4976). [kimseye, -y, -e]*

Kimseye varmaġa ḳalmadı mecāl / Ḳalmaġa ḳaldı o yirde iḥtimāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5235). [kimseye, -y, -e]*

İkisinden ġayrı kimse girmedi / Ḳaraca Aḥmed **kimseye** yol virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5644). [kimseye, -y, -e]*

kīmyā: *Ender bulunan kıymetli şey, iksir.*

Kīmyādur er naẓarı bilesiz / Kime ṭoḳınsa ḳılur anı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1507). [kīmyādur, -dur]*

Er naẓarı **kīmyādur** hem ṭabīb / Var durur anda kerāmetler ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2050). [kīmyādur, -dur]*

kīmyā: *Bakır, kurşun vb. âdî mâdenleri iksir denilen maddeyi ilâve ederek gümüş veya altına dönüştürme ilmi, simyâ.*

Er naẓarı **kīmyādur** iy ʿazīz / Er naẓarın alup ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2237). [kīmyādur, -dur]*

kīn it-: *Kin duymak; birine karşı öç alma duygusunu yaşatmak veya bu duyguyu hissetmek.*

Kīn idüp ḫalīfeye ṭurur gider / Dut ḳulaḳ tā ẕikr idem daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2400). [kīn it-, --üp]*

kīn ṭut-: *Birine karşı öç alma duygusunu sürdürmek.*

Kibr ü kīn ṭutup ölen mülḥid ḥasūd / Kāfir ü bī-dīn olur hem-çün Yahūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [kīn ṭut-, -up]*

Kibr ü kīn ṭutmaya itměye ʿināḍ / Ḫırş u buḫlı terk ide itmeye fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5824). [kīn ṭut-, -ma, -ya]*

kınıġ it-: *Sağlamlaştırmak, kuvvetleştirmek.*

Girdi ṭoġan şekline döke ḳanı / Ḳınıġın ? sırṭın idüp açdı ḳanad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6109). [ḳınıġ it-, -üp]*

kīnlěrini al: *Kinini almak, içindeki nefreti ortaya çıkarmak.*

Müʾmine kāfir ḳılup anda aḳın / Aldılar kīnlěrini ḳomaz ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 683). [kīnlěrini al, --dı, --lar]*

ḳıpḳızıl ol-: *Kıpkırmızı olmak.*

Saḳarya ırmaġı ṭaşmış sīl gelüp / Ḳıpḳızıl bulanuban ṭaşġun olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5052). [ḳıpḳızıl ol-,]*

kır: *Kırılmak ǁ helâk olmak, telef olmak, ölmek.*

Yā ḫo şimdi küllüñüzi **ḳıraram** / Şerriñüz ḫalḳ üzerinden ıraram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 881). [ḳıraram, -ar, -am]*

kır: *Leke, pislik.*

Dir yudum **kirini** oldı tertemīz / Evliyā teberrükin ṭutdum ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3228). [kirini, -i, -n, -i]*

kır: *Parçalamak.*

Gördiler şofrada var yidi balıḳ / Yidi daḫı **kirde** varışmış ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6176). [kirde, -de]*

kır: *Öldürmek, yok etmek.*

Kāfiri **ḳır** müʾmini tālān ḳılur / Bir ḥarāmī başıdur ki ḳan içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6302). [ḳır,]*

kır: *Kırmak, parçalara ayırmak II çalmak; yok etmek, öldürmek.*

Er yigitler kāfiri gerçi **ḳırar** / Varduġınca kāfir oldı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 670). [ḳırar, -ar]*

kır: *Kırmak, parçalamak.*

Cismi bünyādın **ḳırup** mevt-i külüng / Gömdi tābūt-ıla cismin hem-çü küng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5819). [ḳırup, -up]*

kır: *Kır; şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer, dağ bayır.*

Mülk-i Rūm'da Şehr-i **Ḳır'a** varasın / Virdiler Rūm mülkini saña ṭuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6079). [ḳır'a,]*

kır: *Kir, leke, pislik.*

Gördi gönlek **kir** bunı dir yuyayın / Pāk idüben tertemīzce ḳoyayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3224). [kir,]*

kır-: *Helak etmek.*

Ol temerrüdlik ideni ser-te-ser / Buluban cümlesini anuñ **ḳırar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4217). [ḳırar, -ar]*

kır-: *Öldürmek, yok etmek.*

Bir daḫı yoḳ oġlı kim cenge vara / Kılıc urup kāfirüñ ḫalḳın **ḳıra** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 712). [ḳıra, -a]*

Ol diyāruñ çevresin feṯḥ eyledi / Kāfiri **ḳırubanı** ḳadḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4438). [ḳırubanı, --ubanı]*

kır-: *Helâk etmek, öldürmek.*

Altı biñ ġāzī yigitler virdi cān / **Ḳırdı** kāfir bunları virmez amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 671). [ḳırdı, -dı]*

kır-: *Üzmek, incitmek.*

Gördiler ruhbān ıla papas kenes / Cümlesin **ḳırar** tekūr virmez nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 863). [ḳırar, --ar]*

kirām: *Soyu temiz ve cömert.*

Şeyḫüñ olan Ḫˇāce Ahmed Yesevī / Böyle diyüp idicek ʿizzet **kirām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6014). [kirām,]*

Biñ bir er ne dir ʿaleyke idüp **kirām** / Söyledi andan Ḥācī Bektaş ḫālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [kirām,]*

kirām: *Yüce, cömert, iyi kalpli kimseler.*

Atdan inüp viricek saña selām / Sen ʿaleyk al idüben ʿizzet **kirām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5531). [kirām,]*

kirām eyle: *İkramda bulunmak.*

Ḥācī Bektaş viricek aña selām / İtdi Ḥaydar ʿizzet eyledi kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 781). [kirām eyle, --di]*

kirdigār: *Ey Allah'ım!.*

Hem-çü Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Bir ʿamel ḳıl raḥmet ide **Kirdigār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5735). [kirdigār,]*

kirdigār: *Allah.*

Milke vālī ḳıldı sĕni **Kirdigār** / Ḥażretüñdür Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 723). [kirdigār,]*

Didi kim yā Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Milke vālī ḳıldı seni **Kirdigār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 729). [kirdigār,]*

Çün ṣuçuñ yoḳ yardım ide **Kirdigār** / Şāhımuzdur evliyā ṣāḥib-naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6318). [kirdigār,]*

kireç: *Mermer, tebeşir, kireç taşı, alçı taşı gibi birçok taşın özünü oluşturan kalsiyum oksit,.*

Üç yıla dağın çıḳarmazdı anı / Aḳ **kirece** baḳa baḳa ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1872). [kirece, -e]*

Pādişāhuñ var-ıdı bir zindānı / Ṣuvadup dururdı **kireçle** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1870). [kireçle, -le]*

kiremid: *Çatıları örtmekte kullanılan, yan yana dizilerek suyu aşağıya geçirmeden dışarı akıtacak biçimde yapılmış, kızıl toprağın renginde, pişmiş balçık levha.*

Ol zamān ki ḳubbeye kāfir çıḳar / Ayaġı sürçüp **kirĕmidi** yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5783). [kirĕmidi, -i]*

kırġun: *Savaş, mücadele.*

Uġraşurlar key ulu **ḳırġun** olur / Pes Selim Şāh Ḳayṣer'i anda alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1616). [ḳırġun,]*

kırġun it-: *Kavga etmek, savaşmak.*

Bulışup ḳırġun iderler bī-ḳarār / Ḫalīfe ṣınup olurlar tārumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2436). [ḳırġun it-, --er, --ler]*

kırıl: *Helâk olmak, telef olmak, ölmek.*

Ṣoñra kāfir anlara ġālib olur / **Ḳırılur** yoldaşları ʿāciz ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 734). [ḳırılur, -u, -r]*

Ṣusuzın ḫalḳ **ḳırılur** çün gördiler / Kāfir olan yine şāha vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1015). [ḳırılur, -u, -r]*

ḳırk: *Sayı; Kırk.*

Yidime ḫalvā bişür hem **ḳırḳuma** / Ḫarcı eksilmez erüñ sen ḳorḳma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5558). [ḳırḳuma, -u, -ma]*

Gösterürler neyse aña ṭoġrı yolı / **Ḳırḳlara** ḳatdılar anı yürüdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5921). [ḳırḳlara,]*

ḳırḳ: *"Kırk" sayı sıfatı.*

Çekdi ḫalḳdan kendün itdi ʿuzleti / **Ḳırḳ** sene bu resme geçürdi günin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6754). [ḳırḳ,]*

Virdi **ḳırḳ** ḫurmā ġay ı bdan ol velī / Yidi Ḥaydar ḳarnı ṭoydı dir belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [ḳırḳ,]*

Gün görinmez ki idevüz Türk'e aḳın / **Ḳırḳ** gün oldı aġlaşuruz uş yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 857). [ḳırḳ,]*

Ḳırḳ gün oldı gözümüz görmedi gün / İlimizde bir olupdur dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 858). [ḳırḳ,]*

Ḳırḳ gün āḫir olmış-ıdı pes tamām / Yaġmadı yaġmur u olmadı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [ḳırḳ,]*

Ḳırḳ gün oldı çıḳmadı çaḳmaḳdan od / Bişmedi çig yanmaz od çıḳmadı dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [ḳırḳ,]*

Düpdürüst **ḳırḳ** gün tamāmet ol unı / Yufḳa yapdılar tamām düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2086). [ḳırḳ,]*

Āteşi **ḳırḳ** kez ṭolanup ṭurdı hem / Çıḳarup ḫırḳasın ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2229). [ḳırḳ,]*

Dir o ḳancıġuñ ki **ḳırḳ** yıldur tamām / Çekerüz cevrini biz iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [ḳırḳ,]*

Ḳırḳ yıl bu resme ḫizmet eyledi / Baʿd ez-ān Ṭapduḳ gör aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2943). [ḳırḳ,]*

Yüzi ḳoyu secdeye indi revān / Yatdı **ḳırḳ** gün anda lā-yaʿḳıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3585). [ḳırḳ,]*

Emr ider Ḫūnkār üstin örtdiler / Ḳaldı **ḳırḳ** gün anda gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [ḳırḳ,]*

Ḳırḳ birinci günde Ḫūnkār gör n'ider / Ḳaldururlar örtüsini emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3652). [ḳırḳ,]*

Ḳırḳ günüñ beş vaḳtini daḫı tamām / Anda ḳılurdı görürdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3700). [ḳırḳ,]*

Beg de meydān ḳapusına irişür / **Ḳırḳ** mülebbes beg yigit geldi görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [ḳırḳ,]*

Ol şehādet barmaġını götürür / **Ḳırḳ** kezin īmān şehādet gĕtürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5815). [ḳırḳ,]*

Ḳırḳ adım yir gidüben itdi naẓar / Didi kim işbu yiri durup ḳazuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [ḳırḳ,]*

Ḳırḳ yigitle ḳapusına yitüre / Gönderür Erṭuñrul'a ḥükm-i sinān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6307). [ḳırḳ,]*

Ḳırḳ yigit yoldaşı bile şāẕmān / Çün seḥer vaḳti olup dīvān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6388). [ḳırḳ,]*

kırk: *Koyun, keçi gibi hayvanların yününü zamanı geldiğinde kesmek.*

Hābil'üñ ḳalmış ıdı çoḳ ḳoyunı / **Ḳırḳup** Ādem Ḥavvā dikerdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 154). [ḳırḳup, --up]*

kırk birinci gün: *Kırkıncı günden bir sonraki gün (41. Gün).*

Ḳırḳ birinci gün görür niçe kişi / Sürüp eşeklerini gitmek işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3622). [ḳırḳ birinci gün,]*

Örtüsin örtdi geçer ḳırḳ gün tamām / **Ḳırḳ birinci gün** ider emr ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3655). [ḳırḳ birinci gün,]*

Ḳırḳ birinci gün olıncaḳ gör n'ider / Açdılar örtüyi Ḫūnkār emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3658). [ḳırḳ birinci gün,]*

Mā-ḥaṣal ḳırḳ gün Saʿīd anda ḳalur / **Ḳırḳ birinci gün** yine Ḫūnkār gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3692). [ḳırḳ birinci gün,]*

Ṭurdı ḳırḳ gün anda ḫalvet eyledi / **Ḳırḳ birinci gün** olıcaḳ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6076). [ḳırḳ birinci gün,]*

kırk gün: *Kırk gün.*

Çünki küffār müʾmine itdi özin / Görmesün ḳırḳ güne dek güneş yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 842). [ḳırḳ gün, --e]*

Ḳıldı Ḥüseyn'i ziyāret hem ṭavāf / Daḫı ḳıldı anda **ḳırḳ gün** iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1220). [ḳırḳ gün,]*

Anda daḫı oldı **ḳırḳ gün** muʿtekif / Oldı aḫlāḳ-ı Ḥasan'la muttaṣıf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1222). [ḳırḳ gün,]*

Ṭurdı **ḳırḳ gün** orada peymānçeye / Kimse dimez aña ṭurursın niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3620). [ḳırḳ gün,]*

Gine emr eyledi Ḫūnkār örtdiler / Ḳırḳ güne degin ḳatından gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3657). [ḳırḳ gün, --e]*

Mā-ḥaṣal **ḳırḳ gün** Saʿīd anda ḳalur / Ḳırḳ birinci gün yine Ḫūnkār gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3692). [ḳırḳ gün,]*

Ṭurdı **ḳırḳ gün** anda ḫalvet eyledi / Ḳırḳ birinci gün olıcaḳ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6076). [ḳırḳ gün,]*

kırk gün: *Çilehanede nefsin ıslah edilmesi için geçirilen süre.*

Gice gündüz yimeyüp **ḳırḳ gün** ṭaʿām / Çille çıḳardı ṭutup ṣavm u ṣıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 836). [ḳırḳ gün,]*

Çünki **ḳırḳ gün** iʿtikāf olur tamām / Cemʿ olur anda ne var-ısa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1267). [ḳırḳ gün,]*

Didi **ḳırḳ gün** eyleyĕsiz iʿtikāf / İçmeyüben yimeyĕsiz hīç kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1251). [ḳırḳ gün,]*

Çille-i merdān oldur bī-ḫilāf / Çeke **ḳırḳ gün** bir maḳāmda iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1252). [ḳırḳ gün,]*

Örtüsin örtdi geçer **ḳırḳ gün** tamām / Ḳırḳ birinci gün ider emr ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3655). [ḳırḳ gün,]*

İçmedi **ḳırḳ gün** daḫı ṣudan tamām / Tā ki **ḳırḳ gün** geçdi bulup iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4556). [ḳırḳ gün,]*

İçmedi **ḳırḳ gün** daḫı ṣudan tamām / Tā ki **ḳırḳ gün** geçdi bulup iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4556). [ḳırḳ gün,]*

kırk gün: *Kırk gün II.Çilehanede nefsin ıslah edilmesi için geçirilen süre.*

Ḳırḳ gün oldı Mekke'de ben ḳalmışam / Kaʿbetu'llāh'da müşeref olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3699). [ḳırḳ gün,]*

kırk sekiz yıl: *Kırk sekiz sene.*

Ḳırḳ sekiz yıl ol da ḳılup ḫiẕmeti / Oġlı Yūsuf Bālī'ye ire nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5541). [ḳırḳ sekiz yıl,]*

kırk vücūd: *Kırk kişi.*

Ṣaru Ṣaltıḳ **ḳırḳ vücūd** abdāl ıla / ʿİzzet ü taʿẓīm ʿaẓīm ibrām ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2869). [ḳırḳ vücūd,]*

kırk yıl-: *Kırk sene.*

Semʿüñe ḫāsid sözüni ḳoymaġıl / Bir yigit ḳırḳ yılda olur ḫāṣıl begim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6340). [ḳırḳ yıl-, -da]*

kırḳ yıl ol: *Kırk yıl geçmesi, zamanın tamamlanması.*

Ḳırḳ yıl olısar senüñ devrüñ tamām / Baʿde ḳırḳ yıl olısar emrüñ tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1186). [ḳırḳ yıl ol, --ısar]*

Ḳırḳ yıl olısar senüñ devrüñ tamām / Baʿde ḳırḳ yıl olısar emrüñ tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1186). [ḳırḳ yıl ol, --ısar]*

kırḳlar: *Âlemlerin mânen idârecisi durumunda olan kırk ermiş kişi:.*

Yidi baġda tāze ter çün yā ʿamū / **Ḳırḳlar** üçler cümle erenler yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [ḳırḳlar,]*

kırmaḳ: *Kurban etmek (Kesmek).*

Didi Ḫūnkār birḳaçı yiter bunuñ / Hem ne lāzım cümlesin **ḳırmaḳ** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [ḳırmaḳ,]*

kırşarı: *Kırşehir.*

Ḳırşarı'nda bir ulu çay var idi / İndi ṣuya ḳalbi yüz efkār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [ḳırşarı'nda, --n, --da]*

Ölicek tābūtını gĕtürdiler / **Ḳırşarı'nda** menzile yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1906). [ḳırşarı'nda, --n, --da]*

Çeç iderlerdi dögüben ṣavurup / **Ḳırşarı'ndan** ṣahne gelürdi irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2140). [ḳırşarı'ndan, --n, --dan]*

Bu yañadan Ṣaru Ṣaltıḳ pādiṣāh / **Ḳırşarı'ndan** sürübeni geldi rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2876). [ḳırşarı'ndan, --n, --dan]*

Ḳırşarı'nda ol Aḫı Evran-ıla / Oturup ṣoḥbet iderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2991). [ḳırşarı'nda, --n, --da]*

Ḳırşarı'nda ne ki varsa ḫāṣ u ʿām / Ḳıldı istiḳbāl Ḫūnkār'ı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2992). [ḳırşarı'nda, --n, --da]*

Şimdi aña Ḳaya Tekyesi dinür / Müştehirdür **Ḳırşarı'nda** bilinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3097). [ḳırşarı'nda, --n, --da]*

Ḳırşarı'nda ol ḫo Bektaş-ḫānedür / Ḳaya Tekyesi bir āsitānedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3098). [ḳırşarı'nda, --n, --da]*

Ḳırşarı'nda işbu iş meşhūrdur / Sen daḫı var göresin meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3110). [ḳırşarı'nda, --n, --da]*

Ṣuluca Ḳarayük olur meskenüm / **Ḳırşarı** mülkindedür güş it cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4144). [ḳırşarı,]*

kırşehri: *Orta Anadolu'da bulunan ve Selçuklu döneminde Türkmenler tarafından idare edilen, Moğol istilası sonrasında Moğol yöneticilerin hükmüne geçen bölge.*

Ol zamān **Ḳırşehri** ulu şehr-idi / Orta yirinden geçen hem nehr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [ḳırşehri,]*

Böyle fikr eyleyüben oldı revān / Sürüben **Ḳırşehri'ne** geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1812). [ḳırşehri'ne, --n, --e]*

Bu sözi nāyib işidüben döner / Girü **Ḳırşehri'ne** varuban iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1827). [ḳırşehri'ne, --n, --e]*

Ṣancaġı begi idi **Ḳırşehri'nüñ** / Pādişāhdan ṣancaġı-y-ıdı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1816). [ḳırşehri'nüñ, --nüñ]*

Atına binübeni oldı revān / Tā ki **Ḳırşehri'ne** irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3054). [ḳırşehri'ne, --n, --e]*

Ḥażret-i Ḫūnkār bir gün iy ʿazīz / Girü **Ḳırşehri'ne** ʿazm eyledi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3091). [ḳırşehri'ne, --n, --e]*

Didi **Ḳırşehri'nde** bir er var durur / Ol anuñ ıla muṣāḥib yār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [ḳırşehri'nde, --n, --de]*

Kimse görmedüm cihānda ey ʿamū / ʿĀḳıbet **Ḳırşehri'ne** irdim yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6139). [ḳırşehri'ne, --n, --e]*

ʿĀḳıbet **Ḳırşehri'ne** irüp yitdiler / Ḳaraca Aḥmed öñlerince geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6161). [ḳırşehri'ne, --n, --e]*

Pes zamān-ıla o **Ḳırşehri'ne** gider / Çünki tekye ḥaddine irdi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6214). [ḳırşehri'ne, --n, --e]*

kış: *Kış mevsimi.*

Yayla da virmek gerek yaylayalar / Hem **ḳışın** ḳışla gerek ḳışlayalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2645). [ḳışın, -ı, -n]*

kış: *22 Aralık'ta başlayıp 21 Mart'ta sona eren, sonbahar ile ilkbahar arasındaki yılın en soğuk mevsimi.*

İrişince tā ki Sulṭānöñi'ne / **Ḳış** irişdi anda ḳışladı gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4197). [ḳış,]*

kış: *Kış.*

Ḳış güni vir daḫı hem ḳarı didi / Gör bu remzi ne belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [ḳış,]*

kış: *Kış mevsimi.*

Anda geldi ḳıldı istiḳbāl keşiş / Şād olur şanki bahāra irdi **ḳış** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3207). [ḳış,]*

kış u yaz: *Kış ve yaz.*

Ḳış u yaz bitmiş durur nāzük çemen / Size zār olmış durur merġūb semen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2751). [ḳış u yaz,]*

kışa: *Kısa.*

Uzunı **ḳışaltdı** pāk itdi rīşin / Ṭurdı andan Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6070). [ḳışaltdı, -ltdı]*

kışa: *Kısa II.Güçsüz.*

Yügüre atuñ ḳılıcuñ hem kese / Düşmenüñ hem olısar senden **ḳışa** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4245). [ḳışa,]*

kışāş eyle: *Kısas, bir suçluya başkasına yaptığı kötülüğü aynı biçimde uygulama.*

Gel benüm ḳanlumı tek eyle ḳışāş / Boġazından gözüme ḳarşu dir aṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3927). [ḳışāş eyle,]*

kīse: *Kese, torba.*

Ol ṭaş olan aḳçayı hem altunı / **Kīsesinde** kim ki getürse anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2170). [kīsesinde, -sin, -de]*

Çıḳarup **kīseyle** beş yüz altunı / Naẓarına ḳodı Ḫūnkār'uñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4080). [kīseyle, --y, --le]*

kīse: *Kese, küçük torba.*

Kīseye ḳoydı Güvenc üç biñ zeri / Vidāʿ idüben hemān döndi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4730). [kīseye, -ye]*

kīse: *Kese, torba.*

Kīsesinden sīm ü zer olmaya kem / Fāyide degül mi bunlar didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2171). [kīsesinden, -si, -n, -den]*

kişi: *Adam, insan, kimse.*

Bir **kişi** nědür ki ol sāḥir ola / Siḥri bozıla anuñ tīzcek ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [kişi,]*

Var-ısa oldur didügüñüz **kişi** / Çün işitdi ol erenler bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1312). [kişi,]*

Ġavġā üni geldi semʿine hemān / Bir **kişiye** didi kim iy yār-ı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1543). [kişiye, -y, -e]*

Dir Ṣaru İdrīs'e bir gün ey **kişi** / Yolına ḳosañna gide o **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [kişi,]*

Dir Ṣaru İdrīs'e bir gün ey **kişi** / Yolına ḳosañna gide o **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [kişi,]*

Ol üç evüñ bir ulusı var-ıdı / Kim Güherdaş'dı o **kişinüñ** adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [kişinüñ, -n, -üñ]*

Birisi derviş dimez ḥālüñ nedür / Ne **kişisin** yāḫud aḥvālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1714). [kişisin, -sin]*

Ḳılıca uġradur añsuzda özin / Yolı uġradur **kişiye** geñsüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2037). [kişiye, -y, -e]*

Çün işitdi Fāṭıma olan işi / İdrīs'e eydür işitgil iy **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2063). [kişi,]*

Gördi kim balçıḳ ḳarardı bir **kişi** / Balçıḳ ayaḳlamaġ ıdı işi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2109). [kişi,]*

Ol **kişi** Ḫunkār'a eydür iy **kişi** / Ben de işlĕrin görürsin bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [kişi,]*

Ol **kişi** Ḫunkār'a eydür iy **kişi** / Ben de işlĕrin görürsin bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [kişi,]*

Ol **kişi** çün bunı gördi yügürür / Köyliye gelübeni ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2121). [kişi,]*

Bir yanın kesdi tamām başdan başa / Ḥayrete ḳaldı o **kişi** bu işĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2131). [kişi,]*

Ol **kişi** çün kim bu resm-ile görür / İrişüben pāyine yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2133). [kişi,]*

Hey yanı ḳararuban ölsün didi / Ol **kişiye** çünki ecel irsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [kişiye, -y, -e]*

Bildiler ol iş vilāyet işidür / Ḥācī Bektaş-ı Velī er **kişidür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2286). [kişidür, -dür]*

Didi ḫan ger didügüñ vāḳıʿ ola / Rāyuña ṣanma **kişi** mānīʿ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2415). [kişi,]*

Baʿd ez-ān bir ṭanacaḳ olsa işi / Ḥācī Bektaş'a ṭanardı ol **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2639). [kişi,]*

Bu **kişinüñ** dilegi dostlıḳ durur / Ṣanma yavuzlıġ ıla cūstlıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2643). [kişinüñ, -n, -üñ]*

Çün yaḳın geldi görürler üc **kişi** / Otururlar bir bisāṭda gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2767). [kişi,]*

İcikim dirlerdi vardı bir **kişi** / Çift sürmekdi müdām anuñ işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2858). [kişi,]*

Yūnus Emre daḫı bunı işidür / Ḥācī Bektaş'ı bilür ne **kişidür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2903). [kişidür, -dür]*

Ḳalʿacuḳ yirinde vardı bir **kişi** / Evliyā ḥubbı idi her dem işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3036). [kişi,]*

Gördi bir gün bir **kişi** yoldan geçer / Eşdürür atı becid şan kim ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [kişi,]*

Dir **kişi** işüm durur becid ḳatı / Ṭurımazam zīra buldum furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3150). [kişi,]*

Ere münkir anda vardı bir **kişi** / Ḳoyun eri vü çobanlıḳdı işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3172). [kişi,]*

Ḥāl erinden bir **kişiyi** ündedi / Var fülān yirden şunı getür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3220). [kişiyi, -y, -i]*

Dir ẓamīrinden ne ḫoş **kişi** olur / Nice ruhbānlıḳ bunuñ işi olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [kişi,]*

Şimdi de Mollā ne itdi gör işi / Daʿvet itmege viribidi **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3381). [kişi,]*

Gördiler varan **kişiler** geldiler / Geliyorur diyü iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3341). [kişiler, -ler]*

Çün dānişmendler bilürler bu işi / Gitmege rāżī olur otuz **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3452). [kişi,]*

Ḳırḳ birinci gün görür niçe **kişi** / Sürüp eşeklerini gitmek işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3622). [kişi,]*

Gider-iken bir **kişiye** irdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār ḫaberin şordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3456). [kişiye, -y, -e]*

Bir Tatar tüşmeli bir ulu **kişi** / Meskeni anda-y-ıdı görgil işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3891). [kişi,]*

Muʿteber ulu **kişiler** buldılar / Bunları Ḫūnkār'a ṭoġrı şaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4351). [kişiler, -ler]*

İşidüp Ḫūnkār sözin ol **kişi** / Çille-i merdān dinilen bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4547). [kişi,]*

Ol **kişi** bu resm-ile virdi cevāb / Hind milkidür didi bil iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4689). [kişi,]*

Yād **kişiler** göre şāyed bu işi / Sūʾ-i ẓann ide gören her bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4743). [kişiler, -ler]*

Bir **kişiye** uġrayup şordı ḫaber / Bu ne şardur bu ne milkdür ne diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [kişiye, -y, -e]*

Dir yigirmi yıl durur bu **kişinüñ** / Sürerem ḫizmet idüp çiftin anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4949). [kişinüñ, -n, -üñ]*

Ol **kişinüñ** ḳapusı öñine çün / Yitüben ol dem gelür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [kişinüñ, -n, -üñ]*

Seyyid'üñ dergāḥına şeyḫ-i ʿazīz / İbrāhīm nām bir **kişiydi** ḫulḳı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5107). [kişiydi, -ydi]*

Bir Tatar begi var-ıdı anda hem / Muʿteber ulu **kişiydi** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5504). [kişiydi, -ydi]*

Böyle durur ʿādet-i devrān-ı pīr / Her **kişinüñ** cismin eyler ḳara yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [kişinüñ, -n, -üñ]*

Saña çāker itmişüzdür anı hem / Cinnīler sulṭānıdur işbu **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6195). [kişi,]*

Bī-günāh öldürmek olmaz cerʿ-ile / Her **kişinüñ** ṣuçını görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6347). [kişinüñ, -n, -üñ]*

kişi: *Adam, insan, kimse.*

Ḳılsa bir **kişiye** ġāyetde ġażab / Anda ḳoydururdı anı görʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1871). [kişiye, -y, -e]*

Ol **kişi** ol eri götürür revān / Getürüp Bĕyâmlu'ya ṣaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3231). [kişi,]*

kişi: *Adam, insan, kimse, erkek.*

İsteyü varan **kişi** gitmiş bulur / Evlerinde üç gün ol öli ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [kişi,]*

kişi: *Adam, insan, kimse, erkek. || Ulu er.*

Elin öpüp ayaġına düşdiler / Evliyādur bu **kişi** diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2002). [kişi,]*

Şerʿ-i İslām'dan gelür gördi nişān / Bildi anı ne **kişi** durur i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [kişi,]*

kişi: *Adam, insan, kimse, şahıs.*

Didiler ki taḥḳīḳ añla yā tekūr / Girçek erdür bu **kişi** sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [kişi,]*

kişi: *Adam, insan, kimse, şahıs.*

Tīz helāk ider **kişiyi** yā aḫı / Ben seniñ manṣūbuñı alur-ıdım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6126). [kişiyi, -y, -i]*

kişi: *Adam, kişi, şahıs, kimse.*

Dir Müsülmān olmayınca ol **kişi** / Girmeyiser Rūm'a bilsün bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2614). [kişi,]*

kişi: *(Erkek cinsi karşılayarak) Adam, insan, kimse, şahıs.*

Bildi bu gelen **kişiyi** er durur / Hem vilāyet ıssı bir ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [kişiyi, -yi]*

Ḳatı gürbüz er durur işbu **kişi** / Buña indürmek gerekdür biz başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 904). [kişi,]*

Key ḳatı gürbüz durur ol er **kişi** / Cümle erenler indürür aña başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [kişi,]*

Baş aşaġa ṣaluban oturdılar / Bir **kişi** nā-gāh ḳapudan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1144). [kişi,]*

Andaġı bostānlıġa dek irdiler / Bir **kişi** bostān dikerdi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1472). [kişi,]*

Ol **kişi** bostānlığınuñ ḳurbına / Oturur ikisi bir ṭaş dibine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1473). [kişi,]*

İşidüben ol **kişi** mesrūr olur / Ṣādī-y-ile içi ṭaşı nūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2285). [kişi,]*

Pādişāha didi ṣalalum **kişi** / Her ne dirse eyle idelüm işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3929). [kişi,]*

Ol **kişi** de oldı yolına revān / Ḳayṣeri ḳurbına irişdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3948). [kişi,]*

Ol ṣoran **kişi** başından bir berāt / Ḥükm-i şāhīdür naẓar eyle oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3996). [kişi,]*

Ol biti ṣunan didi iy beg **kişi** / Oḳıduñ ḥükmi vü bildüñ dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [kişi,]*

Ḥācī Bektaş ḳardaşumdur ol **kişi** / Eyledi saña o resm-ile işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4067). [kişi,]*

Dir selām olsun saña ṣoyum başı / Ġāzīler sulṭānı devletlü **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4521). [kişi,]*

Bu **kişi** ne kimsedür didi ʿacīb / Görmişem bundan ḳatı emr-i ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4603). [kişi,]*

Didi şeyḫümdür benüm ol er **kişi** / Hep kerāmetdür bu resme cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4766). [kişi,]*

Dutulur aña girü bu iş biter / Varsun aña bu iki **kişi** yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [kişi,]*

kişi: *Adam, insan, şahıs, kimse, fert, birey.*

İy **kişi** dir ḥālüñi ʿarż eylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise ere söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3942). [kişi,]*

Bunlara gelüp didiler bu işi / Bend ile getürdiler uş bir **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [kişi,]*

Varuban ber-mūcib-i emr iy ʿazīz / Bir **kişi** irişdi Otman Beg'e tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4328). [kişi,]*

Māl ṭavar ıssı-y-ıdı hem ol **kişi** / Hem seḫāvet itmek-idi cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4493). [kişi,]*

Tā ki bir gün bir öküz ḳurbānını / Bir **kişi** Emircem'e ḳurbān anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [kişi,]*

Yād kişiler göre şāyed bu işi / Sūʾ-i ẓann ide gören her bir **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4743). [kişi,]*

Cāriye indi görince dir **kişi** / Yoluña git var terk it bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [kişi,]*

Varuban gördük şaruşın bir **kişi** / Oturur baġdaş ḳuruban gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4927). [kişi,]*

Didiler ki kāfir-iken bu **kişi** / Türbe yapdı sevdi Ḥācī Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5833). [kişi,]*

Şeyḫden icāzet alup dirlik ḳıluñ / Çünki sizden üstün oldı ol **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6146). [kişi,]*

Aġlayuban yüzine sürer yüzin / Didi oġul düşmānsuz olmaz **kişi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6316). [kişi,]*

kişilemek: *Ağırlamak, ikram etmek.*

Gönderür pīş-rev vara iʿlām ide / **Kişilemeklig** içün iḳdām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2292). [kişilemeklig, --lig/k]*

kışla: *Kışla. Kışın oturulan yer.*

Bize hem **ḳışla** vü hem yayla gerek / Baʿd ez-ān yayla vü hem güzlĕ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [ḳışla,]*

kışla: *Yayladan inen göçebelerin kışı geçirmek üzere hayvanları ile birlikte kondukları yer.*

Ḳışlalar yapup köyler ḳıldılar / Yirlenüp yurtlanup anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2651). [ḳışlalar, -lar]*

kışla: *Kışı geçirmek.*

İrişince tā ki Sulṭānöñi'ne / Ḳış irişdi anda **ḳışladı** gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4197). [ḳışladı, -dı]*

Ḳışlayup vaḳt-i sefer olıncaġaz / Yürimĕğ öte az ḳalıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4198). [ḳışlayup, -y, -up]*

kışla: *Kışlamak, kışı geçirmek.*

Yayla da virmek gerek yaylayalar / Hem ḳışın **ḳışla** gerek ḳışlayalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2645). [ḳışla,]*

kışla-: *Kışlamak, kışı geçirmek.*

Yayla da virmek gerek yaylayalar / Hem ḳışın ḳışla gerek **ḳışlayalar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2645). [ḳışlayalar, --y, --a, --lar]*

kışla vü yazla: *Kışın ve yazın (Kışlak ve Yazlak).*

Virdiler Külü Ḫan'a ol yiri hep / **Ḳışla vü yazla** ṭutundı z'ān-sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2649). [ḳışla vü yazla,]*

kişne-: *At bağırır gibi yüksek sesler çıkarmak.*

Pes Ḳolaçıḳ Ḥācī şol ayġır mišāl / **Kişneyü** kişneyü geldi bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5125). [kişneyü,]*

Pes Ḳolaçıḳ Ḥācī şol ayġır mišāl / Kişneyü **kişneyü** geldi bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5125). [kişneyü,]*

kıssa: *Hikaye.*

Ḳıṣṣası çoḳ görelüm maḳṣūdumuz / Aḫz idelüm bu beyānda sūdumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4177). [ḳıṣṣası, -s, -ı]*

kıssa: *1. Kısa hikâye, ibretli hikâye, fıkra, rivâyet 2. Vak'a, mâcerâ, sergüzeşt.*

Ḳıṣṣa çoḳ āḫir pes anları alur / Oġlı Ḳılıç Aṣlan'ı gör nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [ḳıṣṣa,]*

kıssası-: *Kısa hikâye, ibretli hikâye.*

Hābil ile Ḳābil'üñ **ḳıṣṣasını** / İşidüpsin niçe defʿa sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 152). [ḳıṣṣasını, --nı]*

k'istimā: *Ki duymasında.*

K'istimāʿından ola defʿ-i ġumūm / Münderic ola vilāyetden ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5268). [k'istimāʿından, -ʿından]*

kisve it-: *Elbise yapmak, edinmek.*

Tekbīr ile urur-ıdı başına / Kisve idinüp giderdi işine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1115). [kisve it-, --ün, --üp]*

kisvet: *(Ar.) Elbise.*

Evliyā ser-çeşmesi ̧ola ḥażreti / İşbu tāc ola başında **kisveti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 137). [kisveti, -i]*

Ṣaḳlu ṣanduḳda ṭururdı bī-nifāḳ / Şeyḫe dise kim giyer bu **kisveti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 205). [kisveti, -i]*

Mülk-i Rūm'uñ mesnedi olsa gerek / Biñ bir eren giyse gerek **kisvetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 188). [kisvetin, -in]*

Urdı İsmāʿāil efendim **kisveti** / Bilde ḳılıç ele alup ṣofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6386). [kisveti, -i]*

Kisvetüm başda ṭutup beni aña / Var kesüñ ʿOšmān uzat iki ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [kisvetüm, -üm]*

kisvet: *Kılık kıyafet.*

Öpdi elin ayaġına sürdi yüz / **Kisvetin** naẓarda ḳodı gör rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1326). [kisvetin, -in]*

Daḫı andan **kisvetine** Ṭuñrul'uñ / Tekbīr idüp başına ḳodı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1332). [kisvetine, -ine]*

Ṣanma İsmāʿīl ölürüz biz de hem / **Kisvetümüz** degşürürüz bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5597). [kisvetümüz, -ümüz]*

kisvet: *Bektaşî başlığı.*

Başlarına urdı tekbīrle gine / Şeyḫ Loḳmān daḫı **kisvet** indürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6746). [kisvet,]*

Ḳamusı indürdiler **kisvetlerin** / Geçüben peymānçeye birin birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1386). [kisvetlerin, --ler, --in]*

Kisvet urunup ola Ḥaḳḳ'uñ eri / Baʿżī seccāde umar baʿżī ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6025). [kisvet,]*

kisvet: *Bektaşîlik'e ait giysileri giyen ve bu tarikata gönül verme işini yapan.*

Her mürīd kim giyse benden **kisveti** / Ḫoş ṭutup mihmānı itsün ḫiẓmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5549). [kisveti, -i]*

İy sevenler Ḥācī Bektaş ḥażretin / V'iy giyenler ṣıdḳ-la o er **kisvetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5513). [kisvetin, -in]*

Şāh Otman geydi Bektaş **kisvetin** / Şemʿi andan yaḳup aldı himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5756). [kisvetin, -in]*

Ceddi Otman geydügi-çün **kisvetin** / İtdi inʿām aldı şāh da himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5859). [kisvetin, -in]*

Kisvetin giyüp diler yaḳa çırāḳ / Ḳaṣdları bu ḥażretine varalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6159). [kisvetin, -in]*

Sözlerin itdi ḳabūl düşdi müfīd / Her birine giydirüp şāh **kisvetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6170). [kisvetin, -in]*

Şükr idüp oġlın öper ḳoçaḳoça / Ḥācī Bektaş'uñ görince **kisvetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6414). [kisvetin, -in]*

kisvet: *Bektaşî başlığı.*

Bildiler ol tāc olısar **kisveti** / Pes erenler içine düşdi güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6031). [kisveti, -i]*

Geldi ʿOšmān daḫı başda **kisveti** / Bir nemed yegne giyer başında ṭāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [kisveti, -i]*

kisvet: *Bektaşî başlığı, sarığı.*

Hep tevażżuʿda niyāzlar ḳıldılar / Cümlesi **kisvet** ḳodılar öñine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6745). [kisvet,]*

kisvet: *Elbise, giysi, kıyafet.*

Ḫalḳ-ı Türkistān'a olsun himmetüñ / Kim muḥibbüñdür giyerler **kisvetüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 702). [kisvetüñ, --üñ]*

Çün muḥibb oldum giyüben **kisvetüñ** / Otuz üç yıl ḳılmışamdur ḫizmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5694). [kisvetüñ, --üñ]*

Pes muṭīʿüz emrüñe olduḳ biz ġulām / Ḫażretüñe olduḳ mürīd ur **kisvetüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6166). [kisvetüñ, --üñ]*

kisveti ur-: *Elbise giyinmek.*

Şeyḫ ṭutup tekbīr-ile tehlīl-ile / Ḥācī Bektaş başına urdı kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6073). [kisveti ur-, -dı]*

Ḥācī Bektaş itdi didiler naẓar / Ḳuṭb-ı ʿālem urdı-sa aña kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6408). [kisveti ur-, -dı, -sa]*

kitāb: *Yazılmış ve basılmış eser.*

Yaʿnī bir baḫt idüp olursa nizāʿ / Ol **kitāblardan** bulalar intifāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3454). [kitāblardan, -lar, -dan]*

kitāb: *2. Herhangi bir konuda yazılmış eser.*

Raṣad ʿilminden **kitāb** te'līf ider / Ḫoş meʿānī derc idüp taṣnīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2385). [kitāb,]*

kitāb: *Amel defteri.*

Ḥaḳḳ'a minnet āḫir oldı bu **kitāb** / İşbu sözden var ümīd ola ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5862). [kitāb,]*

kitāb: *Ar. Kitap.*

Ol **kitāblar** hegbesi ṣuya düşer / Bunı görüp Mollā'nuñ ʿaḳlı şaşar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3510). [kitāblar, -lar]*

kitāb: *Bir araya getirilmiş yazılı veya basılı yapraklardan meydana gelen bütün.*

Muʿteber niçe **kitāb** götürdiler / Yol yaraġın ne-y-ise bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3453). [kitāb,]*

kitāb: *Necmeddin-i Kübra'nın yazmış olduğu kitap.*

Ol **kitābı** getürüben Baġdād'a / Tuḥfe itdi ḫalīfeye iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2387). [kitābı, --ı]*

Ṭutar iken ol **kitābı** nā-gehān / Pencereden ṣuya bıraḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2389). [kitābı, --ı]*

kıy: *Acımadan vermek, esirgememek, feda etmek.*

Ulu beglerden utandı yoḳ diye / Kim olur od-ıla kendüye **ḳıya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2563). [ḳıya, -a]*

kıy: *Merhametsizce davranmak, zarar vermek.*

Ḳıymaġıl oġlancuġuma luṭf ḳıl / Bir yalıñuzca oġuldur bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5181). [ḳıymaġıl, -ma, -ġıl]*

kıyām eylĕ-: *Bir işe kalkışmak, teşebbüs etmek.*

Güş idincĕgez Güvenc böyle kelām / Pezverin geydi vü eylĕdi ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4678). [ḳıyām eylĕ-, -di]*

kıyām eyle: *Bir işe kalkışmak, teşebbüs etmek.*

Çekilüp ṣofra olur ekl-i ṭaʿām / Ḳalḳuban eylediler andan ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4370). [ḳıyām eyle, --di, --ler]*

kıyām eyle: *Ayağa kalkmak. II Dimdik bir şekilde durmak.*

Ne ṣu içdi ne ḫo istedi ṭaʿām / Ayaḳ üzre eyledi ṭurup ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4738). [ḳıyām eyle, --di]*

kıyām göster: *Bir işe girişme, kalkışma, teşebbüs etme.*

Ḥaḳ teʿālā ḥażretüñe ider selām / Daʿvet ider ḫiẕmete göster ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 114). [ḳıyām göster,]*

kıyāmet: *1. Büyük felaket, afet. 2. Tek tanrılı dinlerin inanışına göre dünyanın sonu ve bütün ölülerin dirilerek mahşerde toplanacağı zaman, hesap günü, kıyamet günü, mahşer günü.*

Ḥāzır olsun ḳılduġuñca daʿvetiñ / Tā **ḳıyāmet** ḫiẕmet itsün neslüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6190). [ḳıyāmet,]*

ḳıyāmet: *(Ar.) Semâvî dinlerdeki ortak inanışa göre takdir edilen zamânı gelince bu âlemin ve bu âlemdeki canlı cansız her şeyin bir anda mahvolup yok olması, ölülerin dirilmesi, âhiret hayâtının başlaması olayı ve bu olayın meydana geldiği zaman.*

Ayaġuñ dizüñ aña iz eylesün / Ḫalḳ dilinde tā **ḳıyāmet** söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2114). [ḳıyāmet,]*

Şimdi daḫı ol odundur kim yanar / Tā **ḳıyāmet** yanısardur yanısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2236). [ḳıyāmet,]*

Size sizden ṣoñra geléne daḫı / Tā **ḳıyāmet** yite didi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [ḳıyāmet,]*

ʿÖmr ü baḫtın eylesün Allāh ziyād / Tā **ḳıyāmet** devlet-ile bāḳī bād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5861). [ḳıyāmet,]*

ḳıyāmet güni: *Semâvî dinlerdeki ortak inanışa göre takdir edilen zamanı gelince bu alemin ve bu alemdeki canlı cansız her şeyin bir anda mahvolup yok olması, ölülerin dirilmesi, ahiret hayatının başlaması olayı ve bu olayın meydana geldiği zaman.*

Yā **ḳıyāmet güni** siz bunca mürīd / Nice geçersiz ṣırātı baña id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5058). [ḳıyāmet güni,]*

kıyās it: *Mukayese etmek, karşılaştırmak.*

Hep mürīd olup anı pīr itdiler / Var **ḳıyās it** Ḥācī Bektaş kim-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5972). [ḳıyās it,]*

kıyāse'd-dīn: *(Arap alfabesiyle: □□□□□□ □□□□□ □□□□) (d. 1221 - ö. 1246, Alaiye), 1237-1246 arasında Anadolu Selçuklu Sultanı.*

Gidicek Sulṭān ʿAle'd-dīn pādiṣāh / Yirine oldı **Ḳıyāse'd-dīn** ṣāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4451). [ḳıyāse'd-dīn,]*

kiyilden ü ṣovuk: *Sahil ve soğuk.*

Yaʿnī kiyilden ü ṣovuḳdan ḳatı / Bunda ġāyetde çekerler zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2208). [kiyilden ü ṣovuḳ, --dan]*

kıyma: *1. Kıyma, acı, merhamet et. 2. Çekilmiş et.*

Ḳara İmīrzā'ya dönüp eydür fetā / Key ṣaḳın oġluma yolda **ḳıyma** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6323). [ḳıyma,]*

kıymet: *Değer, kıymet, paha.*

Ḫalḳ bilürlerdi neyise **ḳıymetin** / Almaġa andan kim itse niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 593). [ḳıymetin, -i, -n]*

kıymet: *Ar. Değer.*

Aldugınuñ **ḳıymeti** her neyse ol / Ḳomamışdur hegbe içre ol fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 597). [ḳıymeti, -i]*

kıymeti ol: *Paha biçilememek, paha biçilmez olmak.*

Keşkül ü kepçe vü ḳaşıḳ her ne var / Ḳıymeti olmışdı neyse āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 592). [ḳıymeti ol, --mış, --dı]*

kız-: *Isınmak.*

Yanup āteş **ḳızdugı** demde hemān / Ḳalḳdı ayaġ üstine ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2227). [ḳızdugı, --dug, --ı]*

kız: *Kız çocuğu.*

Didiler ki ḳızlıḳ aldı cānumuz / Ac öliser **ḳızumuz** oğlanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 979). [ḳızumuz, --umuz]*

kız: *Kız çocuğu, kız evlat.*

ʿĀşıḳ ol **ḳızdur** o remzi görüben / Ol sıruñ ġavrine ol dem irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [ḳızdur, -dur]*

kız: *Dişi cinsten olan evlat.*

Gelmedi hīç oġlı **ḳızı** gördiler / Çekdiler ol emr içün ḫayli melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 272). [ḳızı, -ı]*

Varuban ṣora vü bile araya / Kim durur kimüñ **ḳızı** durur bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 352). [ḳızı, -ı]*

Şeyḫ Aḥmed bildi dilerler kime / Virdi **ḳızın** aldılar iḳrārını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 361). [ḳızın, -ı(n)]*

Çünki Şeyḫ Aḥmed ḳatına yitdiler / **Ḳızını** dilědiler İbrāhīm'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 360). [ḳızını, -ı, -n, -ı]*

Ol diyārda müştehir bir kimsenüñ / Görüben begendiler **ḳızın** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3870). [ḳızın, -ı(n)]*

Ol ḳapu açıldı girdi içerü / **Ḳız** yataġından yaña vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5243). [ḳız,]*

Ḳızdan er olan yigidi aldılar / Ḳolaçuḳ Ḥācım ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5258). [ḳızdan, -dan]*

kız: *Dişi cinsten olan genç kimseler için kullanılan hitap sözü.*

Dir aña kim ḳarnumuz açdur bizüm / Yiyecĕgüñ var-ısa getür **ḳızum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1551). [ḳızum, -um]*

kız: *Pınarda bekleyen ve Sultan İbrahim'in âşık olduğu kız.*

Şeyḫ Aḥmed **ḳızı** bānū-yı cihān / Kim Ḫatem durur adı ol duḫterüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 355). [ḳızı, --ı]*

kız: *Dişi çocuk, evlat.*

Olmadı oġlum **ḳızum** dir ol hümām / Cümleñüz çün bir yire cemʿ olduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 377). [ḳızum, -um]*

Bir **ḳızum** var gelmedi hergiz oġul / Ṣād degülem cān anuñ-çündür melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [ḳızum, -um]*

kız: *Heyecanlanmak, öfkelenmek, asabî olmak.*

Besmele yād eyleyüp Burhān girür / **Ḳızmış** ol vaṣlaları burhān görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5170). [ḳızmış, -mış]*

kız: *Dişi cinsten insan.*

Çün naẕar ḳıldı görür ol ẕū-fünūn / İçlerinde gördi bir maḥbūbe **ḳız** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 340). [ḳız,]*

Ḥüsn ilinde münteha maḥbūbe **ḳız** / Ṣūreti bedr ay gibi vechi ḳamer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 341). [ḳız,]*

Var-ıdı bir muttaḳī ehl-i temīz / Ol **ḳız** anuñ ḳızı-y-ımış çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 357). [ḳız,]*

Hīç Ḫatem'den gelmedi hergiz ʿıyāl / Görmediler hīç oġul **ḳız** yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 373). [ḳız,]*

Zīra oġul **ḳız** düşmenüñdür didi Ḥaḳ / Pes muḥabbet itmez aña ehl-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 693). [ḳız,]*

kız: *Dişi cinsten insan.*

Ḳızuñ oġluñ olısar durur ziyād / Oraya neslüñ buluban izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5402). [ḳızuñ, -uñ]*

kız: *Dişi cinsten olan evlât.*

İllā kim oġlı **ḳızı** olmaz-ıdı / Aña dek hīç oġl u ḳız gelměz idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3830). [ḳızı, -ı]*

Dünyāda ammā oġlı **ḳızı** yoġ-ıdı / Mūsī-i Kāẓım imām-ı ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5871). [ḳızı, -ı]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-idi yüz ura / **Ḳızı** bācī yufḳa yapardı oturup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6092). [ḳızı, -ı]*

Ṣaḳlañ anı eylemişem ḫoş naẓar / Her kimüñ ki oġlı **ḳızı** olmasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6264). [ḳızı, -ı]*

Devleti düşmiş iken Ḥaḳ oñara / Mercimegin yiyenüñ **ḳızı** ṭoġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6267). [ḳızı, -ı]*

ḳız: *Bir erkekle ilişkide bulunmamış dişi.*

Bir ulu yirden buluñ **ḳız** varalum / Ḥabīb'i eglěmeyüp evěrelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3869). [ḳız,]*

kız: *Dişi cinsten insan.*

Bunda ḳaçmaḳda bular geldük **ḳıza** / Dut ḳulaḳ tā kim ḫaber virdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5249). [ḳıza, -a]*

kız al: *Kız almak, bir ailenin kızını gelin olarak kendi ailelerine katmak.*

Bir ḳız aldı adı Ẕeyneb key temīz / Bir zamān bile olup dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [ḳız al, --dı]*

kız dile: *Kız istemek, bir kıza talip olmak, onu anne babasından istemek.*

Bir niçe ululları tīz cemʿ ider / Gönderür ḳız dilemeğe gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 359). [ḳız dile, --me, --ğe]*

kızağıl: *Beyâmlu Deresi'nin karşısındaki kışla.*

Ḳızaġılı'nda olan ol münkir er / Sürüben ḳoyunını anda yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3179). [ḳızaġılı'nda, --da]*

kızar: *Yüzü veya yanakları kızarmak.*

Cān Baba baġdaş ḳuruban oturur / **Ḳızaruban** derleyüp olmış çü nūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2542). [ḳızaruban, -uban]*

kizb: *Yalan.*

Ol ṣalūsı didi oda yaḳalum / **Kiẕbi** belürdi ḥaḳından çıḳalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3984). [kiẕbi, -i]*

kızdı: *Aşırı derecede ısınmak, sıcaklığı çok artmak, hararetlenmek.*

Ḳızġunından ol demür **ḳızdı** ʿaẕīm / Yanmış-ıdı zīra kim āteş delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5167). [ḳızdı,]*

kızdur-: *Isıtmak.*

Daḫı buyurdı ki tennūr **ḳızduruñ** / Yandurup āteş aña odın uruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5165). [ḳızduruñ,]*

kızġun: *Çok sıcak, ateş gibi.*

Ḳızġunından ol demür ḳızdı ʿaẕīm / Yanmış-ıdı zīra kim āteş delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5167). [ḳızġunından, -ın, -dan]*

kızıl: *Kırmızı, kızıl.*

Kendü ḳavmi tācı aḳ ola tamām / Boyayalar **ḳızıla** sāyir enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4436). [ḳızıla, -a]*

kızıl: *1. Kızıl, al, kırmızı.*

Başına **ḳızıl** zümāytīden giyĕr / Biz geregi daḫı egninde i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1692). [ḳızıl,]*

Ḳoyıcaḳ avcına ol ṣudan hemān / Gök **ḳızıl** oldı ṣuyuñ rengi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [ḳızıl,]*

Gördi Ḫunkār'uñ ḥayāsında yaḳın / İki aḳ gül bir **ḳızıl** güldür hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [ḳızıl,]*

kızıl: *1. Kızıl, al, kırmızı.*

Ol Ḳızılca Ḫalvet'üñ ḳurbında dir / Vardı bir **ḳızıl** ḳaya olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2967). [ḳızıl,]*

kızılaġıl: *Karayük yakınlarında bir köy.*

Hem anuñ ḳurbında bir köy var-ıdı / Adına **Ḳızılaġıl** dirlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3171). [ḳızılaġıl,]*

kızılca halvet: *Hacı Bektaş'ı seven bir insanın onun için yaptırmış olduğu halvethaneye verilen isim.*

Şimdiki **Ḳızılca Ḫalvet** yirini / Mesken iderdi otururdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2256). [ḳızılca ḫalvet,]*

Çaḳ **Ḳızılca Ḫalvet** öñinde tamām / Tekye Ḳaya'ya varınca iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2657). [ḳızılca ḫalvet,]*

Ḫoş **Ḳızılca Ḫalvet** içre Ḫıżr-ıla / Ṣoḥbet iderlerdi ikisi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2823). [ḳızılca ḫalvet,]*

Ol Ḳızılca Ḫalvet'üñ ḳurbında dir / Vardı bir ḳızıl ḳaya olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2967). [ḳızılca ḫalvet, --üñ]*

Tā Ḳızılca Ḫalvet'ine Ḫūnkār'uñ / Lā-tekellüf üstine girdi erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4583). [ḳızılca ḫalvet, --i, --n, --e]*

Kendüsi irdi Ḳızılca Ḫalvet'e / Gūş ṭutdı irüben bu ṣoḥbete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4590). [ḳızılca ḫalvet, --e]*

Örü ṭurdı dört yaña ḳıldı naẓar / Ḳarayük **Ḳızılca Ḫalvet** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4775). [ḳızılca ḫalvet,]*

kızılırmağ: *Kızılırmak Nehri.*

Çün **Kızılırmaġa** irmişdi yaḳın / Ṣaldı seccādeyi ṣu üzre hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1570). [kızılırmaġa, -a]*

Bindürüp mollāyı oldılar revān / İrdiler tā **Ḳızılırmaġa** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3468). [kızılırmaġa, -a]*

kızılırmağ: *Kızılırmak II rengi kırmızı olan ırmak.*

Böyle diyüben ḳamusı ṭurdılar / **Ḳızılırmaġuñ** ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1580). [ḳızılırmaġuñ, -uñ]*

kızılırmak: *Kızılırmak Nehri.*

Çün **Ḳızılırmaġı** geçüben gider / Ṭoġrulup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1582). [ḳızılırmaġı, -ı]*

Ḳızılırmaġı geçübeni gider / Gitmegē Ḫūnkār'ı andan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3039). [ḳızılırmaġı, -ı]*

Daḫı didi bu **Ḳızılırmaḳ** ki aḳar / Ṭaşıcaḳ atluyı atından yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3315). [ḳızılırmaḳ,]*

kızılöz şırtı: *Karayük'e yakın bir yer.*

Ḳızılöz Şırtı-y-ımış yatdıḳları / Dili'den ol gün idi gitdikleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4776). [ḳızılöz şırtı, --y, --ımış]*

kızınca ırmak: *?.*

Ḥażretinden istediler hep nemek / Ol **Kızınca ırmaḳ** kenārında evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6276). [kızınca ırmaḳ,]*

kızı-y-ımış: *Kızı imiş (Şeyh Ahmed'in).*

Var-ıdı bir muttaḳī ehl-i temīz / Ol ḳız anuñ **ḳızı-y-ımış** çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 357). [ḳızı-y-ımış,]*

kızlıġ ol: *Kıtlık olmak, kuraklık olmak.*

Yaġmaya yaġmur ekinler bitmeye / Ḳızlıġ ola dāne buġday yitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 975). [ḳızlıġ ol, --a]*

kızlık: *Kıtlık.*

Aluban andan olur şol dem revān / **Ḳızlıġ-ıdı** gitdügi yirler ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3257). [ḳızlıġ-ıdı, --ıdı]*

kızlık: *Kıtlık, kuraklık, sıkıntı.*

Didiler ki **ḳızlıḳ** aldı cānumuz / Ac öliser ḳızumuz oġlanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 979). [ḳızlıḳ,]*

kızlık ol-: *Kıtlık olmak.*

Nā-gehān bir yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / Ekini bitmez furū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2909). [ḳızlıḳ ol-, --ur]*

Bir zamān içre yiri ḳızlıḳ olur / Ḳıllet-ile key ḳatı şiddet bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3251). [ḳızlıḳ ol-, --ur]*

Nā-gehān bir yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / Faḳr-ıla şöyle fürū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4623). [ḳızlıḳ ol-, --ur]*

kızlık ol: *Kıtlık olmak.*

Yaġmadı yaġmur bitmědi ekin / Ḳızlıḳ oldı virmedi ḥaḳḳın yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 977). [ḳızlıḳ ol, --dı]*

ko-: *Bırakmak.*

Üstümüze şalar işbu ejderi / Yuda ḫalḳı **ḳomaya** kimse diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 958). [ḳomaya, -ma, -y, -a]*

Gine bir sözden diyem zībā-maḳāl / Gūş idende **ḳomaya** ẕerre melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1589). [ḳomaya, -ma, -y, -a]*

Kāfire ḳıla ḥavāle bu eri / Dīn ʿadūsına **ḳomaya** hīç biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4414). [ḳomaya, -ma, -y, -a]*

Didi maḥrūm **ḳomaya** Rabbu'l-enām / Ṣu dilĕdi maşrabayla ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5876). [ḳomaya, -ma, -y, -a]*

ko-: *Bırakmak, koymak.*

İlteler bir yire sĕni **ḳoyalar** / Yaʿnī kim ḳayduñı senüñ yiyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1853). [ḳoyalar, -y, -a, -lar]*

ko-: *Bırakmak, koymak.*

Gezdi ṣaḥrāyı öküzin görmege / **Ḳomayup** yabānda eve sürmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1973). [ḳomayup, -ma, -(y)up]*

ko-: *(Bir yere) Bırakmak, (bir yere) yerleştirmek.*

Didi b'ismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm / Elini üstine **ḳodı** ol selīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2083). [ḳodı, -dı]*

Çünki Ḫūnkār'uñ yüzin gördi Güvenc / Naẓarında **ḳodı** ne var māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4781). [ḳodı, -dı]*

ko-: *(Bir yere bir şey) koymak, bırakmak.*

Ḳodı Ḫˇāce naẓarında anları / N'eyler imdi diñlegil bu cānları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1167). [ḳodı, -dı]*

Ol direk üstine bir tava **ḳodı** / İndürevüz gine biz bunı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [ḳodı, -dı]*

Göricek tenhā Güvenc ol duḫteri / Çıḳup öñine **ḳodı** üç biñ zeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [ḳodı, -dı]*

Anası bişi bişirürdi ḫˇāce / Ḥācī Bektaş öñine **ḳodı** bişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5933). [ḳodı, -dı]*

ko-: *Bir hal üzere bırakmak.*

Yūnus'ı Ṭapduḳ **ḳodı** ḫizmet ide / Ḫizmetinde biñ daḫı ʿizzet ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2938). [ḳodı, -dı]*

ko: *Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.*

Ḳomaġıl nīk nāmumuz bed-nām ola / Bende-ḫāneye ḳādem başsañ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1770). [ḳomaġıl, -ma, -ġıl]*

ko: *Bırakmak.*

Ol daḫı becid giderdi ṭurmadın / **Ḳomaz** ıdı atını tā yormadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3148). [ḳomaz, -maz]*

ḳo: *Bırakmak.*

Didi Ḫūnkār ol ḥamīrüñ varını / Üc bölüp sac üzre **ḳoñ** her birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [ḳoñ, -ñ]*

ḳo: *Komak, bırakmak.*

Dir Ṣaru İdrīs'e bir gün ey kişi / Yolına **ḳosañna** gide o kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [ḳosañna, --sa, --ñ, --a]*

Ḳoyalum bunı şölen ḳazanına / Ṭolduralum ṣu-y-la anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2490). [ḳoyalum, -yalum]*

Ṣoyunubanı fūta ṭutundılar / Bir yire **ḳorlar** ṭonını kendiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3472). [ḳorlar, -r, -lar]*

ḳo: *Bırakmak.*

Tepsiye bir ḳaç bişi ḳoyup virüñ / Tepsiye bişi **ḳoyuban** virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6695). [ḳoyuban, -y, -uban]*

Ben **ḳoyuban** ḳolayıma gideyin / Yigrek oldur didi eylĕ ideyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3608). [ḳoyuban, -y, -uban]*

ḳo: *Bırakmak, izin vermek.*

İdrīs eydür **ḳomaduḳ** biz ḫod çırāḳ / Ḳandan oldı işbu aydınlıġa baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [ḳomaduḳ, -ma, -du, -k]*

ḳo: *Bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek.*

Rıḥlet itdi dünyādan Yund bend dinür / Ḳarayük'de ḳabre evvel ol **ḳonur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1652). [ḳonur, -n, -ur]*

Bildi rāhib melefe yunmış durur / Naẓarına gelüben **ḳonmış** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3226). [ḳonmış, -n, -mış]*

Raḥl ile muṣḥaf daḫı **ḳonmış** ıdı / Bunı görüp şād oluban ışıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3278). [ḳonmış, -n, -mış]*

Dir Saʿīd'üm yirine **ḳoġıl** ḳılı / Ol ḳanuñ ṭutulması oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3421). [ḳoġıl, -ġıl]*

Ayaġuñ ayaġum üstine **ḳoġıl** / Yum iki gözüñi sözüm fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3674). [ḳoġıl, -ġıl]*

ḳo: *Bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek.*

Dönderüp **ḳondurdı** ḫānedānına / Şādī vü selvet girüben cānına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5257). [ḳondurdı, -n, -dur, -dı]*

ḳo: *Bırakmak,koymak.*

Dutmaz ısam ben eger didi hemīn / Çapmaduḳ Tatar **ḳomaz** hergiz zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [ḳomaz, -ma, -z]*

ḳo: *Bırakmak, koymak.*

Alduġınuñ ḳıymeti her neyse ol / **Ḳomamışdur** hegbe içre ol fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 597). [ḳomamışdur, -ma, -mış, -dur]*

Ḳoydı birez yaġ etmek içine / İltüben ḫoş şundı Ḫūnkār'a yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1559). [ḳoydı, -y, -dı]*

Elüñi virdüñ çü Ḫūnkār eline / Pāyi üstine **ḳoduñ** pāyüñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3704). [ḳoduñ, -du, -ñ]*

ḳo: *Bir şeyi bir yere bırakmak.*

Şaru'ya laʿnet idüben **ḳodılar** / Kör misin görmezsin eri didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2003). [ḳodılar, -dı, -lar]*

ḳo: *Bir şeyi bir yere bırakmak II ortaya koymak, göstermek.*

Çār unṣurdan olan terkībi **ḳor** / Māʾ ü menden düzilen tertībi **ḳor** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5594). [ḳor, -r]*

ḳo: *(Bir yere bir şey) koymak, bırakmak.*

Hep tevażżuʿda niyāzlar ḳıldılar / Cümlesi kisvet **ḳodılar** öñine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6745). [ḳodılar, -dı, -lar]*

Ḫˇāce'nüñ maṭbaḫı bacasında tīz / Aṣa **ḳodılar** ol eti iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 609). [ḳodılar, -dı, -lar]*

Başmaġını ileyine **ḳodılar** / Öñine düşüp buyuruñ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1782). [ḳodılar, -dı, -lar]*

Farż u sünnet ḥükmi üzre yudılar / Ḫulle ṭonından kefīne **ḳodılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5649). [ḳodılar, -dı, -lar]*

Arı ṣuyla cismin anuñ yudılar / Pāk kefen ṣarup yirine **ḳodılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5827). [ḳodılar, -dı, -lar]*

ḳo: *Bir şeyden geriye kalmak, bırakmak.*

Etmek-ile nūş iderdi cümlesin / **Ḳomaz** ıdı nesne andan bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4555). [ḳomaz, -maz]*

ḳo: *"Koymak"; bir hal üzere bırakmak.*

Öpdi elin ayaġına sürdi yüz / Kisvetin naẓarda **ḳodı** gör rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1326). [ḳodı, -dı]*

Daḫı andan kisvetine Ṭuñrul'uñ / Tekbīr idüp başına **ḳodı** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1332). [ḳodı, -dı]*

Birisin Ḫıżr'uñ öñinde **ḳodı** tīz / Hem birin Ḫūnkār öñine ḳor ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [ḳodı, -dı]*

Naẓarına **ḳodı** Ḫūnkār'uñ anı / Yaʿnī neye ḳādirem görgil beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1519). [ḳodı, -dı]*

Tekneyi indürüp öñinde **ḳodı** / İşbu nāndan luṭf idüp yiyüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1532). [ḳodı, -dı]*

Yayḳayup maşrabayı kendü alur / Gětürüp Ḫūnkār öñinde **ḳodı** pür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1845). [ḳodı, -dı]*

Keşik işbu günde İdrīs'üñ idi / Güderin didüñdi sen işde **ḳodı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1956). [ḳodı, -dı]*

Ḳodı öküzlěri gitdi işine / Gör bu yaña Ḥācī Bektaş işi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1970). [ḳodı, -dı]*

Ṭaġ içinde-y-idi Ṭapduḳ tekyesi / **Ḳodı** odun ḫizmetine Yūnus'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2939). [ḳodı, -dı]*

Ṣaru İsmāʿīl Saʿīd'üñ öñine / **Ḳodı** mıḳrāżı naẓar ṣaldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3414). [ḳodı, -dı]*

Pes Saʿīd ol ḳılı alup destine / **Ḳodı** ol kesdügi ḳıluñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [ḳodı, -dı]*

İki elin virdi Ḫūnkār destine / **Ḳodı** ayaġın ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3675). [ḳodı, -dı]*

Dir elüñ vir virdi elin destine / Pāyini hem **ḳodı** pāyi üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [ḳodı, -dı]*

Ḳodı Ḫūnkār öñine birin hemīn / Mollā Saʿīd öñine ḳodı birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3722). [ḳodı, -dı]*

Ḳodı Ḫūnkār öñine birin hemīn / Mollā Saʿīd öñine **ḳodı** birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3722). [ḳodı, -dı]*

Çıḳarup kīseyle beş yüz altunı / Naẓarına **ḳodı** Ḫūnkār'uñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4080). [ḳodı, -dı]*

Elin öpüp sürdi yüzin pāyine / **Ḳodı** hem-yānı da naẓarda yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4164). [ḳodı, -dı]*

Ḳodı dil-bendin çıḳaruban hemīn / Geldi Ḫūnkār öñine şol dem yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4386). [ḳodı, -dı]*

Bir kemer bir cimcime anda **ḳodı** / Yādigārum sizlere olsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4487). [ḳodı, -dı]*

Kendü eliyle ol erenler ser-veri / Defn idüp ḥaḳḳına **ḳodı** ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5656). [ḳodı, -dı]*

Çün tamām eyledi neyse ḥizmetin / **Ḳodı** laḥdine erüñ ol meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5658). [ḳodı, -dı]*

Öpdi andan atı ayaġın **ḳodı** baş / Dökdi andan gözlerinden ḳanlu yaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5667). [ḳodı, -dı]*

Ḥācī Bektaş girdi içerü idüp sevi / **Ḳodı** evvel işige baş u elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6020). [ḳodı, -dı]*

ko: *Bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek; izin vermek, fırsat vermek.*

Girü yaḳamdan dilĕdi kim aḳa / Yaḳamı ṭutdum **ḳomadum** kim çıḳa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1679). [ḳomadum, -ma, -du, -m]*

Pes yiñümden girü çıḳmaḳ diledi / **Ḳomadum** çıḳmaġa andan da didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1680). [ḳomadum, -ma, -du, -m]*

ḳo: *Bir şeyi belli bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek.*

Birisin Ḥıżr'uñ öñinde ḳodı tīz / Hem birin Ḫūnkār öñine **ḳor** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [ḳor, -r]*

ko: *Bırakmak, koymak, yerleştirmek.*

Ṣuyumı sen **ḳoyasın** idrāk ide / Ol boz atlu yuyubanı pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5532). [ḳoyasın, -y, -a, -sın]*

ko: *"Bırak ! Boşver!" anlamına gelir.*

Gidicek dāru'l-fenādan ḥażretüm / Tekye içre ḥaḳḳına **ḳo** meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5555). [ḳo,]*

ko: *"Bırak / boşver".*

Neẕrimüz var varuban anı getür / **Ḳo** o sözi sen bu ḥizmeti bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [ḳo,]*

koç: *Damızlık erkek koyun.*

Boynuzı dörder ü dört yüz **ḳoç** tamām / Gelür-idi gün-be-gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2664). [ḳoç,]*

Naḳldür bu iki demde iy ʿazīz / İkişer boynuzlu **ḳoçdan** ġayrı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [ḳoçdan, --dan]*

İşidüp Ḳoniye'ye oldı revān / Dört yüz **ḳoç** boynuzı durur hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3937). [ḳoç,]*

koca: *Büyük.*

Öpdi atası elini hem ḳodı baş / Ṣaġ esen görincegiz oġlın **ḳoca** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6413). [ḳoca,]*

koça koça: *Kucaklaşarak.*

Ḳoca ḳoca birbiriyle görişür / Ṣoruşuban bildiler biri birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 290). [ḳoca ḳoca,]*

koça koça: *Kucaklaşarak hal hatır sormak.*

Şükr idüp oġlın öper **ḳoçaḳoça** / Ḥācī Bektaş'uñ görince kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6414). [ḳoçaḳoça,]*

koca koca göriş-: *Kucaklaşarak hal hatır sormak.*

Def`ī ṭurup ḳapudan ṭaşra çıḳar / Ḳoca ḳoca görişüp ḥālin ṣorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5982). [ḳoca ḳoca göriş-, -üp]*

kocacık: *Osmanlı Devleti'nde Rumeli Eyaleti'ne bağlı bir sancak, Kocacık.*

Ṣarhan u Aydın Ḥamīd ü Germiyān / Menteşe Ḳarĕsi **Ḳocacıḳ** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4182). [ḳocacıḳ,]*

kocaili: *Kocaeli.*

Cengde olmazdı muḳābil Ḳahramān / **Ḳocaili'ne** varıban itdi aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6296). [ḳocaili'ne, -ne]*

kocal: *Kocamak, ihtiyarlamak.*

Şimdi **ḳocaldum** u gitdi ḳuvvetüm / Gitdi gücüm ḳalmadı beñzüm betüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2867). [ḳocaldum, -dum]*

Ḳocalup ḳalmadı tende ḳuvvetüm / Ḥōr oldı cüššede hem heybetüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4950). [ḳocalup, -up]*

kocuş: *Kucaklaşmak.*

Babasıyla **ḳocuşuban** görişür / Birbirinden ḥāl ü ḫātır ṣorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 873). [ḳocuşuban, -uban]*

Çıḳuban bunlar daḫı buluşdılar / **Ḳocuşuban** görişüp bilişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2881). [ḳocuşuban, -uban]*

Ḳocuşup sürür yüzine şeyḫ yüzin / Şeyḫ ḳatında var-ıdı biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6022). [ḳocuşup, -up]*

ḳodı baş: *"Canını ortaya koydu.".*

Cümle erenler gördi pīre **ḳodı baş** / Bir mil evlā ? yürüyüp gitdi ol ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [ḳodı baş,]*

köhne pīr ol: *Gözden düşmüş pir haline gelmek.*

Köhne pīr olmış ıdı şeyḫ ḥażreti / Ḳurtaramadı ḥaş u āmdan mülketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 685). [köhne pīr ol, --mış]*

kok: *Kokmak.*

Gelüben dördünci gün oddan çıḳar / ʿIṭr-ı ʿanber müşk-i ezferdür **ḳoḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2621). [ḳoḳar, -ar]*

kok: *Bitkilerin toprağın içine sürdükleri dal budaklar.*

Üzdi **kökinden** varup ol ḳavunı / Ḳoltuġına götürüp gitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1493). [kökinden, -inden]*

kok: *Kokmak.*

Burcı burcı **ḳoḳar-ıdı** ol ḳavun / Ṣād olur göricegez bostāncı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1483). [ḳoḳar-ıdı, -ar-, -ıdı]*

köken: *Kök.*

Kökeninden ikisin üzdi revān / Götürüp ḳatlarına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1484). [kökeninden, --inden]*

köken: *Yeşil.*

Gördi bir ucında bitmiş bir **köken** / Uzanuban ṭal ṣalmışdı iñen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1481). [köken,]*

koḳu: *Cisimlerden yayılan küçücük zerrelerin burun zarı üzerindeki özel sinilerde uyandırdığı duyu.*

O ki aldı boḫçayı açup görür / Müşkü ʿanber **ḳoḳusı** ḳarşu vurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3815). [ḳoḳusı, -sı]*

koku: *Koku.*

Ḳoḳuñuz siñmiş viṣalüñden şehā / Gönderüñ ġamdan bula cānum rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3216). [ḳoḳuñuz, --ñuz]*

Ḳoḳuñuz andan alup mesrūr olam / Hemm ü ġamdan siz gelince dūr olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3217). [ḳoḳuñuz, --ñuz]*

Dir vilāyet **ḳoḳusı-y-ıdı** murād / İder idük aña şevḳ-ı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3229). [ḳoḳusı-y-ıdı, --sı, --y, --ıdı]*

koku: *Cisimlerden yayılan zerrelerin burun zarındaki sinirlerde meydana getirdiği duyu.*

Ḳoḳulaşup şeyḫe hem-ṣoḥbet olur / Bir zamān bu ḥāl üzerine ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5370). [ḳoḳulaşup,]*

koḳusı: *Koku.*

Siñmiş aña yidi cennet **ḳoḳusı** / ʿĀlemi itmiş muʿaṭṭar ḫoş būsı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5647). [ḳoḳusı,]*

k'ol: *Ki o.*

Rūh-ı insān ölmez ü ölür cesed / Nite ölür rūḥ **k'ol** durur nūr-ı Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [k'ol,]*

kol: *El, kolun tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü.*

Ḳolları olsun açuḳ gitsün o ḥāl / Görmesün dir baʿd ez-ān ol infiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [ḳolları, -lar, -ı]*

kol: *Asker, er.*

Ḳol getürüp öldürĕni ṭutdılar / Ḳayṣeri'ye getürüp ḥabs itdürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3921). [ḳol,]*

kol aç-: *İçtenlikle karşılamak veya kucaklamaya hazırlanmak, sevgisini ve dostluğunu göstermek.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm'uñ açıldı ḳolı / Baʿd ez-ān emr üzre yüridi yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4995). [ḳol aç-,]*

kol ḳavşur: *El kavuşturup saygı göstermek.*

Geldi Ḫūnkār'uñ elini öpdi ol / Geçüben ḳarşusuna ḳavşurdı ḳol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3939). [ḳol ḳavşur, --dı]*

kolaçık ḥācī: *Velayetnameye göre, Hacı Bektaş'ın kendisine batın kılıcını verdiği derviştir. Onu meydan celladı olarak görevlendirir. Hacim Sultan, kendisine verilen kılıcı denemek için bir eşeği ikiye ayırır. Bunu duyan Hacı Bektaş kendisine öfkelenir ve kollarının tutmaması için bedduada bulunur. Daha sonra af dileyen ve eski durumuna dönen Hacim Sultan'ın adı Koluaçık Hacim Sultan olarak kalır. Germiyan bölgesinde görevlendirilen Hacim Sultan buraa bir ejderi katleder. Hacim Sultan Seyyid Gazi'nin mezarını keşfeder. Hacim Sultan'ın türbesi bugün Uşak'ta bulunmaktadır.*

Daḫı andan bil Ḳolaçıḳ Ḥācī'dur / Ol güzīn er evliyā ser-tacıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4814). [ḳolaçıḳ ḥācī, --dur]*

Pes **Ḳolaçıḳ Ḥācī** şol aẏġır mišāl / Kişneyü kişneyü geldi bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5125). [ḳolaçıḳ ḥācī,]*

kolaçık hācīm: *Velayetnameye göre, Hacı Bektaş'ın kendisine batın kılıcını verdiği derviştir. Onu meydan celladı olarak görevlendirir. Hacim Sultan, kendisine verilen kılıcı denemek için bir eşeği ikiye ayırır. Bunu duyan Hacı Bektaş kendisine öfkelenir ve kollarının tutmaması için bedduada bulunur. Daha sonra af dileyen ve eski durumuna dönen Hacim Sultan'ın adı Koluaçık Hacim Sultan olarak kalır. Germiyan bölgesinde görevlendirilen Hacim Sultan buraa bir ejderi katleder. Hacim Sultan Seyyid Gazi'nin mezarını keşfeder. Hacim Sultan'ın türbesi bugün Uşak'ta bulunmaktadır.*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'a geldi çün bu ḥāl / Ḳulaḳ oldı geldi özine melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4986). [ḳolaçıḳ ḥācīm,]*

Bu tereddüdde ṭurur iken bular / **Ḳolaçıḳ Ḥācīm** ol ḳuvvetlü er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5045). [ḳolaçıḳ ḥācīm,]*

Çünki sulṭān **Ḳolaçıḳ Ḥācım** bunı / Didügin işitdiler cümle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5059). [ḳolaçıḳ ḥācım,]*

Çünki sulṭān **Ḳolaçıḳ Ḥācım** hemīn / Geldi luṭfından bu resme söz yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5065). [ḳolaçıḳ ḥācım,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o genc-i maʿrifet / Didi Burhān Abdāl'a ṭurġıl bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5168). [ḳolaçıḳ ḥācım,]*

Didi İbrāḥīm'e **Ḳolaçıḳ Ḥācım** / Ġayret odı-y-ıla göyündi içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5173). [ḳolaçıḳ ḥācım,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o şāh-ı evliyā / Ol vilāyet maʿdeni ṣıdḳ u ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5222). [ḳolaçıḳ ḥācım,]*

kolaçık hācīm': *Velayetnameye göre, Hacı Bektaş'ın kendisine batın kılıcını verdiği derviştir. Onu meydan celladı olarak görevlendirir. Hacim Sultan, kendisine verilen kılıcı denemek için bir eşeği ikiye ayırır. Bunu duyan Hacı Bektaş kendisine öfkelenir ve kollarının tutmaması için bedduada bulunur. Daha sonra af dileyen ve eski durumuna dönen Hacim Sultan'ın adı Koluaçık Hacim Sultan olarak kalır. Germiyan bölgesinde görevlendirilen Hacim Sultan buraa bir ejderi katleder. Hacim Sultan Seyyid Gazi'nin mezarını keşfeder. Hacim Sultan'ın türbesi bugün Uşak'ta bulunmaktadır.*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'dur ol merd-i ʿazīz / Ol veliyyullāh ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4971). [ḳolaçıḳ ḥācīm',]*

kolaçuk: *Velayetnameye göre, Hacı Bektaş'ın kendisine batın kılıcını verdiği derviştir. Onu meydan celladı olarak görevlendirir. Hacim Sultan, kendisine verilen kılıcı denemek için bir eşeği ikiye ayırır. Bunu duyan Hacı Bektaş kendisine öfkelenir ve kollarının tutmaması için bedduada bulunur. Daha sonra af dileyen ve eski durumuna dönen Hacim Sultan'ın adı Koluaçık Hacim Sultan olarak kalır. Germiyan bölgesinde görevlendirilen Hacim Sultan buraa bir ejderi katleder. Hacim Sultan Seyyid Gazi'nin mezarını keşfeder. Hacim Sultan'ın türbesi bugün Uşak'ta bulunmaktadır.*

Ḳolaçuḳ Sulṭān hemān irdi aña / Arḳasını eli-le vurdı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5127). [ḳolaçuḳ,]*

kolaçuk hāc im: *Velayetnameye göre, Hacı Bektaş'ın kendisine batın kılıcını verdiği derviştir. Onu meydan celladı olarak görevlendirir. Hacim Sultan, kendisine verilen kılıcı denemek için bir eşeği ikiye ayırır. Bunu duyan Hacı Bektaş kendisine öfkelenir ve kollarının tutmaması için bedduada bulunur. Daha sonra af dileyen ve*

eski durumuna dönen Hacim Sultan'ın adı Koluaçık Hacim Sultan olarak kalır. Germiyan bölgesinde görevlendirilen Hacim Sultan buraa bir ejderi katleder. Hacim Sultan Seyyid Gazi'nin mezarını keşfeder. Hacim Sultan'ın türbesi bugün Uşak'ta bulunmaktadır.

Ḳolaçuḳ Ḥāc im o ṣuya döndi bir / İşbu nevʿ-ile dönüp ol ṣuya dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [ḳolaçuḳ ḥāc im,]*

ḳolaçuḳ ḥācīm': *Velayetnameye göre, Hacı Bektaş'ın kendisine batın kılıcını verdiği derviştir. Onu meydan celladı olarak görevlendirir. Hacim Sultan, kendisine verilen kılıcı denemek için bir eşeği ikiye ayırır. Bunu duyan Hacı Bektaş kendisine öfkelenir ve kollarının tutmaması için bedduada bulunur. Daha sonra af dileyen ve eski durumuna dönen Hacim Sultan'ın adı Koluaçık Hacim Sultan olarak kalır. Germiyan bölgesinde görevlendirilen Hacim Sultan buraa bir ejderi katleder. Hacim Sultan Seyyid Gazi'nin mezarını keşfeder. Hacim Sultan'ın türbesi bugün Uşak'ta bulunmaktadır.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm'uñ açıldı ḳolı / Baʿd ez-ān emr üzre yüridi yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4995). [ḳolaçuḳ ḥācīm',]*

ḳolaçuḳ ḥācım: *Velayetnameye göre, Hacı Bektaş'ın kendisine batın kılıcını verdiği derviştir. Onu meydan celladı olarak görevlendirir. Hacim Sultan, kendisine verilen kılıcı denemek için bir eşeği ikiye ayırır. Bunu duyan Hacı Bektaş kendisine öfkelenir ve kollarının tutmaması için bedduada bulunur. Daha sonra af dileyen ve eski durumuna dönen Hacim Sultan'ın adı Koluaçık Hacim Sultan olarak kalır. Germiyan bölgesinde görevlendirilen Hacim Sultan buraa bir ejderi katleder. Hacim Sultan Seyyid Gazi'nin mezarını keşfeder. Hacim Sultan'ın türbesi bugün Uşak'ta bulunmaktadır.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idi biri daḫı / Kim ulu ḫalīfe-y-idi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2244). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o sulṭān-ı ʿazīz / Ol vilāyet ıssı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4997). [ḳolaçuḳ ḥācīm,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm geçürdügi żamīr / Evliyāya oldı maʿlūm hep o sır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5001). [ḳolaçuḳ ḥācīm,]*

Çün **Ḳolaçuḳ Ḥācīm** ol ṣāḥib-kerem / Ol veliyyullāh ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5011). [ḳolaçuḳ ḥācīm,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm Ṣusuz'ı iḫtiyār / Eyleyüp ḳılduḳda ol yirde ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5014). [ḳolaçuḳ ḥācīm,]*

ʿAcz-ıla ḳalmış fürū-mānde ḳamu / **Ḳolaçuḳ Ḥācīm** iricek iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5048). [ḳolaçuḳ ḥācīm,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm işidür sözlerin / Dönderüp didi bulara yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5055). [ḳolaçuḳ ḥācīm,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o şāh-ı muḥterem / Döndürür öñine alıġın o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5061). [ḳolaçuḳ ḥācīm,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm sulṭān-ı ʿazīz / Sözlerin itdi ḳabūl ol demde nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5087). [ḳolaçuḳ ḥācīm,]*

Anı görüp **Ḳolaçuḳ Ḥācım** şehā / El virür bir ḥālet aña müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5092). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Göricek bunlar hemān ġayb oldı tīz / **Ḳolaçuḳ Ḥācīm** ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5099). [ḳolaçuḳ ḥācīm,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a piş-rev döndi tīz / Dut ḳulaḳ bir söze geldük yine biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5113). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol girçek velī / Çünki Bulduḳ Çayırı'nda ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5114). [ḳolaçuḳ ḥācīm,]*

Vardı **Ḳolaçuḳ Ḥācım** tīz bunlara / Ḳanda gidersiz baña diñ ne yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5117). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi maḳṣūduñuz / Burada ḥāṣıl olursa yine siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5120). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi şöyle varuñ / Ayru ayru şol giñiş yirde ṭuruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5123). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idince rıḥleti / İrdi erden aña bir şevḳ ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5140). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān emr eyledi / Ḳudūmı çaluñ diyüben söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5154). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım daḫı ol şevḳ-ıla / Semāʿa girdi sürūr-ı ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5159). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım binüp eşĕgine / Burhān Abdāl öñine düşdi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5193). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım görincek ejderi / Çıḳarup naʿra ururdı dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5199). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım işi bitürdi çün / Zaḥmetini ejderüñ götürdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5204). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān-dem döndi tīz / Ḳavuşur cemāʿatine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5246). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Ḳızdan er olan yigidi aldılar / **Ḳolaçuḳ Ḥācım** ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5258). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

Geldi Meydān ʿAlīsi Sūrtī Baba / **Ḳolaçuḳ Ḥācım** bile ki oldur saḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5627). [ḳolaçuḳ ḥācım,]*

ḳolaçuḳ ḥācım'a: *Velayetnameye göre, Hacı Bektaş'ın kendisine batın kılıcını verdiği dervişstir. Onu meydan celladı olarak görevlendirir. Hacim Sultan, kendisine verilen kılıcı denemek için bir eşeği ikiye ayırır. Bunu duyan Hacı Bektaş kendisine öfkelenir ve kollarının tutmaması için bedduada bulunur. Daha sonra af dileyen ve eski durumuna dönen Hacim Sultan'ın adı Koluaçık Hacim Sultan olarak kalır. Germiyan bölgesinde görevlendirilen Hacim Sultan buraa bir ejderi katleder. Hacim Sultan Seyyid Gazi'nin mezarını keşfeder. Hacim Sultan'ın türbesi bugün Uşak'ta bulunmaktadır.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a yol gösterdiler / Kendüler eglĕnüp anda ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5189). [ḳolaçuḳ ḥācım'a,]*

kolañ: *Atın eyer ve semerini bağlamak için karnının altından geçirilerek bağlanan yassı bağ.*

Bunda kāfir ḳorḫusından her zamān / Ḳuş uçup **ḳolan** yürimez iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [ḳolan,]*

kolay: *Kolay II Müsait, elverişli, elverişli iş, uygun şey.*

Siḥre ḥaml idüp didi dervīş işit / **Ḳolayuñ** ḳanda-y-ısa var anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1847). [ḳolayuñ, --uñ]*

Ḳurtulup **ḳolayıma** gidemezem / Diledügüm nesneyi iděmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3606). [ḳolayıma, --ım, --a]*

Ben ḳoyuban **ḳolayıma** gideyin / Yigrek oldur didi eylĕ ideyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3608). [ḳolayıma, --ım, --a]*

ḳolay ola: *Kolay olmak.*

Aña göre ideyin tedbīr ü reʾy / Rāst gele ṣarp iş ola ṣa'llāh ḳolay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4327). [ḳolay ola, --a]*

ḳoldan u buddan düş-: *Koldan buddan düşmek.II.aşırı derecede yorulmak.*

Ḳoldan u buddan düşüp yoruldılar / Āḫirī Ḫūnkār'a sürüp geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2087). [ḳoldan u buddan düş-,]*

ḳolına yapış-: *Kolundan tutmak, sürüklemek.*

Yuyaṭururken yapışdı ḳolına / Besmele yād eyleyüben diline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5378). [ḳolına yapış-, -dı]*

kollan: *Engel olmak.*

Eyledi āzād yüri dir dün ü gün / **Ḳollanup** kimsene ḳalmasun zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4953). [ḳollanup, --up]*

koltuġ: *Omuz başının altında kolun göğüs ile birleştiği yer.*

Üzdi kökinden varup ol ḳavunı / **Ḳoltuġına** götürüp gitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1493). [ḳoltuġına, -ı, -n, -a]*

koltuk: *Omuz başının altında, kolun gövde ile birleştiği yer.*

Didi iy **ḳoltuḳlarında** çıḳacaḳ / Ḳabaruban Ṣaru ṣuyı aḳacaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2031). [ḳoltuḳlarında, --lar, --ın, --da]*

koltuk: *Koltuk, kenar.*

Ṣaru olmalı olıncaḳ iy ʿazīz / Yumrıcaḳ çıḳardı **ḳoltuġında** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2039). [ḳoltuġında, -ı, -n, -da]*

ḳoma: *Bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek.*

Ḳomayalar ehlüñi görmeklige / Söz alup anlara söz virmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1852). [ḳomayalar, -+y, -+a, -+lar]*

ḳoma: *"Koymamak"; bulunmama, mevcut olmama hali.*

Ġālib oldı kāfir uş el-ḥaḳ bize / Ḳaşınacaḳ **ḳomadı** ṭırnaḳ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 698). [ḳomadı, -dı]*

Ḫalḳ-ı münkir **ḳomadı** itdi helāk / Yir yüzin kāfirden itdi cümle pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1042). [ḳomadı, -dı]*

ḳoma: *"Koymak"; bırakmak.*

Milki ısuz **ḳoma** bu dem yā İlāh / Gönder aña żabṭ ide bir pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [ḳoma,]*

Keşiş ışmarlamış ıdı oġlını / Ḫizmetüñden **ḳoma** dimişdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2725). [ḳoma,]*

Daḫı senden ayrılışum yoḳ durur / **Ḳoma** ġurbetde bilişüm yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3694). [ḳoma,]*

komañuz: *Bırakmamak, izin vermemek.*

Ḳapuñuza hū dise añsa Allāh pes / **Ḳomañuz** ki gide maḥrūm eli boş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [ḳomañuz, -nuz]*

kon: *Konmak (kuş ve sinek bağlamında).*

Bu cihān köpri durur gelen geçer / Yā kebūter-ḫānedür **ḳonan** uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5583). [ḳonan, -an]*

kon: *Bir yere inmek (kuş bağlamında).*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstine tīz / **Ḳondı** bir ṭaş üzerine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1300). [ḳondı, -dı]*

Gelüp ol ṭon-ıla **ḳondı** bir yire / Ol ṭon-ıla tā ki görindi yar a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [ḳondı, -dı]*

Yā ḫo kāfir pādişāhından ḳaçar / **Ḳondı** bunda yorılup oldı nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4913). [ḳondı, -dı]*

Ol kelīsā üstine **ḳondı** hemīn / Görüben bunlar olur ayın bayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5294). [ḳondı, -dı]*

Kelīsā üzre dururken nā-gehān / Uçuban yir üstine **ḳondı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5295). [ḳondı, -dı]*

ḳon: *Konaklamak, bir yerde kalmak.*

Bir yire **ḳonup** çü ārām eyledi / Yatuban ol gice gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4061). [ḳonup, -up]*

Bilesince gitdi anıñ üç biñ er / Yiye içe **ḳona** göçe gitdi o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [ḳona, -a]*

ḳon: *Konulmak, yerleştirilmek.*

Dir nakībe şofra öñine getür / Şofra ʿOšmān'ıñ öñine **ḳondı** çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6376). [ḳondı, -dı]*

ḳon: *Koyulmak, yerleştirilmek.*

At u ṭon çetr-i hümāyūn gönderür / Ulubat burcında anı **ḳondurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4425). [ḳondurur, -dur, -ur]*

İnöñi'nde Erṭuñrul'a yitdiler / Atları ḳara ḳoyuban **ḳondılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6311). [ḳondılar, -dı, -lar]*

ḳon: *(Uçucu şey) Uçmasına son verip bir yerde durmak.*

Gözlerine ḳarşu ol ṭoġan iner / Ṭurdıġı yirüñ çaḳ altına **ḳonar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4921). [ḳonar, -ar]*

Bir şaru ṭoġan **ḳonmış** key ʿacīb / Kim be-ġāyet ḫūb ṭoġan durur ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [ḳonmış, -mış]*

Bir gögercin ṣūretinde çün **ḳonar** / Silkinüp ādem olup ṭamdan iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5980). [ḳonar, -ar]*

Ḳaraöyük üstüne ṭurup **ḳonar** / Didi bismi'llāh Öyük üzre inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6086). [ḳonar, -ar]*

ḳon: *Yerleşmek, konmak.*

Meskenine **ḳonuban** oturdılar / Ně ki erkān var-ısa yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3954). [ḳonuban, -uban]*

Dir fülān yirde tevābīʿi-y-ile / Anda **ḳonuban** yaturlar cemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4302). [ḳonuban, -uban]*

ḳon-: *Kısa bir süre için bir yere yerleşmek, bir yeri yurt edinmek.*

Ṭuz Köyi'ne gelüp atdan indiler / Aḫı evine gelüben **ḳondılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3307). [ḳondılar, -dı, -lar]*

ḳon-: *Konaklamak, bir yerde kalmak.*

Bir daḫı hem yayladan inincegez / Güzle yurdına gelüp **ḳonıncaġaz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2653). [ḳonıncaġaz, --unca, --gaz]*

kon-: *Konmak (kuş bağlamında).*

Didi bir şāhīndür Emircem ʿazīz / **Ḳonmaz** ol ṣayda ki ola bī-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [ḳonmaz, -maz]*

kon-: *Konmak II yerleşmek.*

Gelicek elma-y-ıla gör n'eyledi / **Ḳonubanı** anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3040). [ḳonubanı, --ubanı]*

ḳon-: *Bir yere konmak, yerleşmek.*

Aḫı Evran'a **ḳonar** ol ḳāḍī hem / Ẕevḳ u ṣevḳ-ıla olurlar muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2996). [ḳonar, -ar]*

ḳon-: *Koymak işi yapılmak, konulmak, bırakılmak, yerleştirilmek.*

Şimdi bu kerre nemek bulınmamış / Bu pişen niʿmete nemek **ḳonmamış** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3387). [ḳonmamış, --ma, --mış]*

kon-: *Konaklamak, kalmak.*

Ṭurdı andan **ḳonduġı** yire varur / Ol giceye muntaẓır olur ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2417). [ḳonduġı, --duġ, --ı]*

kon-: *I. Konaklamak, bir yerde kalmak. II. Yaşamak.*

Bunda **ḳonduḳ** mülk-i Rūm'a göz ṣalup / Rūm erenlerine idüp ʿizzet-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6120). [ḳonduḳ, --du, --k]*

kona: *Konmak (kuş vb.).*

Uçaşar nām irişür bir ḳaryeye / Diledi kim **ḳona-y-ıdı** ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1542). [ḳona-y-ıdı, --y, --ıdı]*

kondı: *Koyuldu, belirlendi.*

Ḥaḳḳına Dervīş Ṣādıḳ **ḳondı** çün / Ḫalḳ idüp ḫay ı r duʿālar döndi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5831). [ḳondı,]*

kondur: *Yerleştirmek(saraya).*

Ḳondururlar bir müşerref menzile / Tā ki ḫalḳ cemʿiyyeti anda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1091). [ḳondururlar, -(u)r, -lar]*

Ḳondururlar bunları iʿzāz-ıla / Ḫoş żiyāfet eylediler nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2778). [ḳondururlar, -(u)r, -lar]*

kondur: *Yerleştirmek.*

Ḳarşu varup anları indürdiler / Ol müsāfir-ḫāneye **ḳondurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2070). [ḳondurdılar, -dı, -lar]*

Emr ider tīz ol göçi dönderdiler / Ol arada orduyı **ḳondurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2471). [ḳondurdılar, -dı, -lar]*

kondur: *Doğru yola sevk etmek, yöneltmek.*

Getürüp bunları atdan indürür / ʿİzzet-ile ḫoş evine **ḳondurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3873). [ḳondurur, -ür]*

kondur: *Kondurmak, yerleştirmek. || Tutturmak; ayna tutmak.*

Dir Resūl'üm ġam yiměgil ben seni / **Ḳondururam** yurduña diñle beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5276). [ḳondururam, -uram]*

kondur-: *Yerleştirmek.*

Emr ider **ḳondurdılar** bir ḫoş yire / İnüben çün oldılar rāḥat yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4369). [ḳondurdılar, -dılar]*

koniye: *Konya şehri.*

İşidüp **Ḳoniye'ye** oldı revān / Dört yüz ḳoç boynuzı durur hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3937). [ḳoniye'ye, --y, --e]*

konşı: *Komşu.*

Bir Güherdaş iki daḫı **ḳoñşısı** / Yidi ev oldı bularuñ cümlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1668). [ḳoñşısı, -sı]*

koñşı ol-: *Komşu olmak.*

Sĕnüñ-ile didi ḳoñşı olalum / Buluşup ṣoḥbet senüñle ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4896). [ḳoñşı ol-, --alum]*

koñşu: *Komşu.*

Çünki iki **ḳoñşusı** anda geldiler / Ḳarayük'i mesken idüp ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1651). [ḳoñşusı, -sı]*

konuk: *Konuk, misafir.*

Ḫalḳa ne **ḳonuḳ** ḳayusı var durur / İşleri efǧān-ıla hem zār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [ḳonuḳ,]*

konuk al-: *Misafir eden kişi, ev sahibi.*

Ḳonuḳ alur var mı ola bunda kesī / Dir ol er işitmĕ misin bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [ḳonuḳ al-, --ur]*

konuḳla-: *Misafir etmek, ağırlamak.*

Getürüben yirine **ḳonuḳladı** / Ḫoş żiyāfetle ḳonuḳlıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4901). [ḳonuḳladı, -dı]*

ḳonuḳlıḳ eyle: *Birini ya da birilerini evinde ağırlamak.*

Getürüben yirine ḳonuḳladı / Ḫoş żiyāfetle ḳonuḳlıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4901). [ḳonuḳlıḳ eyle, --di]*

ḳonya: *Konya şehri.*

Yanığı ucında pes bellü durur / İsteyenler **Ḳonya'da** varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1197). [ḳonya'da, -da]*

Çünki Yūnus Muḳrī işitdi sözin / ʿAzm ḳıldı **Ḳonya'ya** bu gündüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1661). [ḳonya'ya, --y, --a]*

Ḳonya'dan ʿAcem'e ḥükm iderdi hep / ʿĀlim ü dānā vü hem ʿālī-neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2375). [ḳonya'dan, --dan]*

Girmeyüp şehre dönüben gitdiler / **Ḳonya'dan** yaña girü ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4004). [ḳonya'dan, --dan]*

Sürüben **Ḳonya'ya** geldi gör işi / Anı ṣalıḳ virdi zīrā her kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4060). [ḳonya'ya, --y, --a]*

Ḳalḳdı andan **Ḳonya'ya** ʿazm eyledi / Ol murād içün ḳatı cezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4221). [ḳonya'ya, --y, --a]*

Destūr alup yolına oldı revān / Tā ki **Ḳonya'ya** irişdi ol i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4254). [ḳonya'ya, --y, --a]*

Bend idüben pādişāha gönderür / Çünki Otman Beg'i **Ḳonya'ya** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4304). [ḳonya'ya, --y, --a]*

Müddet-ile **Ḳonya'ya** irişdiler / Destūr oldı şāh-ıla görişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4418). [ḳonya'ya, --y, --a]*

Āsitāne yapuban ḳıldı maḳām / **Konya** ḫalḳı ḳıldı ʿizz ü iḫtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5368). [konya,]*

Ḳonya'dan yaña çıḳup oldı revān / İrişince Ḳonya'ya ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5357). [ḳonya'dan, --dan]*

Ḳonya'dan yaña çıḳup oldı revān / İrişince **Ḳonya'ya** ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5357). [ḳonya'ya, --y, --a]*

Ḳonya'ya bir kerre geldi bir öled / Gitdi ṭāʿūndan nice ez-nīk ü bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5371). [ḳonya'ya, --y, --a]*

Ḳonya'yı bil biz saña yurt virmişüz / Ḳılmaġa süknā revā biz görmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5351). [ḳonya'yı, -yı]*

konya: *İç Anadolu'da bir şehir.*

Yidi pāre şehr yapdı ol hümām / **Ḳonya'yı** hep yapdurup ḳıldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1635). [ḳonya'yı, -(y), -ı]*

Ol zamānda Mollā Ḫūnkār **Ḳonya'da** / Adanurdı Ḫūnkār adın iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4057). [ḳonya'da, -da]*

Anı ṣalıḳ virdi bu ḫalḳ **Ḳonya'da** / Var-ısa oldur didiler dünyāda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4059). [ḳonya'da, -da]*

Evliyā şevḳı-y-ıla cūş eyledi / **Ḳonya'yı** ol dem ferāmūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4225). [ḳonya'yı, -(y), -ı]*

Şeyḫ Ṣadre'd-dīn Ḳonevī **Ḳonya'da** / Maʿrūf u meşhūr er idi iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5342). [ḳonya'da, -da]*

kop: *1. Ortaya çıkmak, zuhur etmek. 2. Kopmak, ayrılmak.*

Olalıcaḳ **ḳopdı** ġāyetde dilīr / Key şecāʿat ehli ġāyetde dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5138). [ḳopdı, -dı]*

Gerçi ḳılıç eri **ḳopdı** pehlivān / Līki şāha ʿāṣīdür eller urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6301). [ḳopdı, -dı]*

kop: *Doğmak, dünyaya gelmek.*

Ṭoġdı bir oġlı adı Aṣıl Ṭoġan / Key ḳatı erliklü er **ḳopdı** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [ḳopdı, -dı]*

kop-: *Ayrılmak. Bütünden küçük parçanın ayrılması.*

Ṣu diléyüp çünki ḳıldı ṭāʿati / **Ḳopdı** bulut yaġdı yaġmur key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1025). [ḳopdı, -dı]*

kopa: *Kopmak, ayrılmak.*

Ḫānedānuñdan **ḳopa** ʿālī hümām / Ola ṣāḥib-velāyet hem merd-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 136). [ḳopa,]*

köpri: *Köprü.*

Daḫı ol **köpri** binā dutmaz bilüñ / Şübhesüz öyle durur idrāk ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5076). [köpri,]*

Uġrayup ol **köpriyi** ḳıldı ḫarāb / Yıḳdı ol **köpriyi** der-ḥāl iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5078). [köpriyi, -y, -i]*

Uġrayup ol **köpriyi** ḳıldı ḫarāb / Yıḳdı ol **köpriyi** der-ḥāl iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5078). [köpriyi, -y, -i]*

köpri: *Herhangi bir engelle ayrılmış iki yakayı birbirine bağlayan veya trafik akımının, başka bir trafik akımını kesmeden üstten geçmesini sağlayan ahşap, kâgir, beton veya demir yapı.*

Anda Bayram Begi nām bir baḫtulu / **Köpri** yapupdı Saḳarya'ya ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5069). [köpri,]*

köpri: *Aralarında doğrudan doğruya geçişi önleyen bir engel bulunan iki yeri birbirine bağlayan veya bir trafik akımının diğerini kesmeden üstten geçmesini sağlayan yapı.*

Bu cihān **köpri** durur gelen geçer / Yā kebūter-ḫānedür ḳonan uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5583). [köpri,]*

köpriceg: *Köprücük kemiği.*

Gele bir oġlumuz andan dir bizüm / **Köpricĕgi** delük ola bil sözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [köpricĕgi, -i]*

Ṣol **köpriceginüñ** vardı delügi / Nite ki remz itdi ol begler begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5144). [köpriceginüñ,]*

köprü: *Aralarında doğrudan doğruya geçişi önleyen bir engel bulunan iki yeri birbirine bağlayan veya bir trafik akımının diğerini kesmeden üstten geçmesini sağlayan yapı.*

Yapdı nice **köprü** vü kārvān-sarāy / Ki oldı rāḥat anda yoḫsul-ıla bay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5855). [köprü,]*

kor: *Bak! II Başında kullanıldığı cümleye göre uyarı, tembih, tehdit, tasdik vb. anlamlar ifâde eden dikkat çekme sözü.*

Ṣaru'ya laʿnet idüben ḳodılar / **Kör** misin görmezsin eri didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2003). [kör,]*

kor: *Koymak, bırakmak.*

Bir zümāyit sinde **ḳorlar** anda hem / Gider andan ʿazm ider ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [ḳorlar, -lar]*

kor: *(Bir yere) yerleştirmek.*

Defʿa-i vāḥidde anı çıḳarur / Ḫorāsān ḳorusına tīz anı **ḳor** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1083). [ḳor, -r]*

Maşraba alup o ḫizmetkār ele / Ṣu getürüben öñine **ḳor** hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1839). [ḳor, -r]*

Ṣıġırı **ḳor** gider İdrīs işine / Gör ki Ḫūnkār'uñ gine cünbüşi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [ḳor, -r]*

Yuyubanı pāk eyler ḳurıdur / İltübĕni rāhibüñ öñinde **ḳor** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3225). [ḳor, -r]*

Yuġıyı alup eliyle yire **ḳor** / Ḳaldurur başını yuḳaru yuġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3611). [ḳor, -r]*

Böyle maḥbūb tāc idüp **ḳor** der-mekān / Issı geliser didi anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [ḳor, -r]*

Çār unṣurdan olan terkībi **ḳor** / Mā' ü menden düzilen tertībi **ḳor** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5594). [ḳor, -r]*

kör ol: *Görememek. II Hakikatlerin farkında olmamak.*

Didiler ki taḥḳīḳ añla yā tekūr / Girçek erdür bu kişi sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [kör ol, --ma]*

kör ol-: *Görememek.*

Niçe yatur çıḳaruñ ṣalıvirüñ / Gözleri kör oldı mı daḫı görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1896). [kör ol-, --dı]*

kör ol-: *Kör olmak.*

Gözleri bozaruban olurdı kör / Çıḳaruban ṣalıvirürler buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1873). [kör ol-, --ur, --dı]*

kör ol-: *Tamamen yanarak ateş haline gelmek.*

Ol odun çün yanubanı ḳor olur / Cān Baba ol demde ḫurūşa gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2558). [ḳor ol-, --ur]*

Ger severseñ Ḥācī Bektaş'ı iy mürīd / Hū diyelüm şāha kör ola Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5738). [kör ol-, -a]*

korhu: *Korku.*

Yaġı kāfir **ḳorḫusından** her zamān / Dīnümi gizli ṭutaram ben nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 947). [ḳorḫusından, -s, -ın, -dan]*

korhu: *Kötülük gelme ihtimali, tehlike, muhatara.*

Bunda kāfir **ḳorḫusından** her zamān / Ḳuş uçup ḳolan yürimez iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [ḳorḫusından, -sı, -n, -dan]*

ḳorḳ: *Ürkmek, korkmak.*

Ḳorḳġıl erden ʿizzetin bekle erüñ / Menzil-iʿ ulyā ola tā ki yirüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2043). [ḳorḳġıl, -ġıl]*

kork: *Kaygılanmak, endişelenmek.*

Oḳ atıldı aña çāre yoḳ durur / Evliyāda **ḳorḳacaḳ** yir çoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [ḳorḳacaḳ, -acaḳ]*

kork: *Korkmak, kaygılanmak.*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / Cümle ruhbān **ḳorḳuban** ḳıldı fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 882). [ḳorḳuban, -uban]*

Mollālar bunı görüp n'olduñ didi / Niye böyle **ḳorḳuban** öldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3492). [ḳorḳuban, -uban]*

ḳorḳ: *Herhangi bir kötülük gelmesi ihtimalinin oluşturduğu tedirginlik, kaygı, üzüntü, endişe.*

İḫtirāz itdi ḫalāyıḳ baʿd ez-ān / **Ḳorḳdılar** irgürmege aña ziyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 632). [ḳorḳdılar, -dı, -lar]*

Ḳorḳdı kāfir ejdehādan ḳaçdı hep / Ḫaçların ele alup and içdi hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 900). [ḳorḳdı, -dı]*

Anda bir evren türedi heft-ser / **Ḳorḳdı** ol beg ire kendüye żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2812). [ḳorḳdı, -dı]*

Ḳorḳdı şāhdan yaşaġından geçmedi / Ḫācī Bektaş ammā ol girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6357). [ḳorḳdı, -dı]*

kork: *Endişelenmek, kaygılanmak, tedirgin olmak.*

Ne diler-ise vilāyetden aña / **Ḳorḳma** göster kim gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2456). [ḳorḳma, -ma]*

Didügüm sözi Külü Ḫan'a digil / Her ne dilĕr-ise **ḳorḳma** eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2462). [ḳorḳma, -ma]*

Yidime ḫalvā bişür hem kırḳuma / Ḫarcı eksilmez erüñ sen **ḳorḳma** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5558). [ḳorḳma, -ma]*

kork-: *Herhangi bir kötülük gelmesi ihtimalinden dolayı tedirginlik duymak, endişelenmek, ürkmek.*

Şehr ḫalḳı gördiler bu ḫāleti / **Ḳorḳup** erden eylediler dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4008). [ḳorḳup, -up]*

korkaram: *"Korkarım!" kaçınılmaz bir son anlamı kastedilmektedir.*

Līki **ḳorḳaram** senüñ gibi olam / Ḫāyin oluban ḫıyānetlıḳ ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3268). [ḳorḳaram,]*

Cinnī birle ṭuruban oturmadum / **Ḳorḳaram** ki baña irer bundan żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6193). [ḳorḳaram,]*

korku: *Herhangi bir kötülük gelmesi ihtimalinin oluşturduğu tedirginlik, kaygı, üzüntü, endişe.*

Böyle diyüp bāna nāliş itdiler / **Ḳorḳusından** ḫayli teşvīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 913). [ḳorḳusından, -sı, -n, -dan]*

Vardı bir ḳalʿaya daḫı n'eyledi / **Ḳorḳusından** anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2814). [ḳorḳusından, -sı, -n, -dan]*

Ḳılıcınuñ **ḳorḳusından** ādemi / Urmaz-ıdı ol arada hiç demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4262). [ḳorḳusından, -sı, -n, -dan]*

Depesin delüp ʿaṣā evran olur / **Ḳorḳusından** ol keşiş bī-cān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4890). [ḳorḳusından, -sı, -n, -dan]*

Ḳorḳusından ejdehānuñ ol ṭarīḳ / Ḳaṭʿ olup kesilmiş-idi iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5187). [ḳorḳusından, -sı, -n, -dan]*

Burhān ejder **ḳorḳusından** iy ʿazīz / Eşegüñ ḳuyruġına yapışdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5197). [ḳorḳusından, -sı, -n, -dan]*

Ḳorḳusından ejderüñ hem ol eşek / Ḳan ḳaşandı anda inan ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5198). [ḳorḳusından, -sı, -n, -dan]*

Girüsine baḳdı Burhān'ı görür / **Ḳorḳusından** şöyle dem-beste ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5205). [ḳorḳusından, -sı, -n, -dan]*

Ḳorḳusından ditreşüp ṭurur ḳamu / Her ne ḥāl olup ve ne ḳılduġını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5209). [ḳorḳusından, -sı, -n, -dan]*

korku: *Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı, üzüntü.*

Ḳorḳudan başdan ṣaçı örü durur / Didi şāhā bu şek ü llü görmedüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6192). [ḳorḳudan, -dan]*

koru: *Bakımlı küçük orman.*

Defʿa-i vāḥidde anı çıḳarur / Ḫorāsān **ḳorusına** tīz anı ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1083). [ḳorusına, --sı, --n, --a]*

koş-: *Arkadaş olarak vermek, terfik etmek.*

Virdi seccāde vü **ḳoşdı** iki er / Nereye varsa bile vara bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [ḳoşdı, -dı]*

koş-: *Bir yere hızla, acele ile gitmek.*

Altı biñ yoldaş **ḳoşup** ḫayl ü ḫaşem / Ḳuşadup ḳılıc virüp tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 732). [ḳoşup, -up]*

Bindirüp at **koşdı** eren ḫayl ü ḫaşem / Gürz-i ḥarbī-y-ile virdi māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6399). [koşdı, -dı]*

koş-: *Arkadaş olmak.*

İtdi Erṭuñrul özini iḫtiyār / Nice yoldaş **ḳoşdı** aña virdi ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6292). [ḳoşdı, -dı]*

koş-: *Göndermek.*

Her birine **ḳoşdı** sulṭān çoḳ çeri / Her biri feṭḥ itdi vardıġı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4184). [ḳoşdı, -dı]*

koş-: *Bir yere ivedilikle gitmek.*

Oġlı Külü Ḫan'a ḫan keşiş **ḳoşar** / Dīnleri emrin bularuñ dir beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2433). [ḳoşar, -ar]*

koş: *Yetişmek.*

Virüben şeyḫe **ḳoşuban** gönderür / Rāvisi bu nevʿ-ile ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2431). [ḳoşuban, -uban]*

koş: *Bir yere hızla, acele ile gitmek.*

Bir keşīş **ḳoşmışdı** aña atası / Her ne iderse anuñla dutası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2473). [ḳoşmışdı, --mış, --dı]*

köşk: *Kasır, büyük süslü ev.*

Bir yüce **köşkdür** müretteb yapusı / Hem iki ḳanatlu yüce ḳapusı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4119). [köşkdür, -dür]*

köşk: *Büyük süslü saray, köşk.*

Ol Şaṭ Irmaġı kenārında yüce / **Köşk** yapdurup dururdı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2378). [köşk,]*

Zemzeme şehr içre çün oldı ziyād / Uyanur **köşkinde** ḫan iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2426). [köşkinde, -inde]*

Köşk içi şöyle maḳāmı key şerīf / Ḫoş fuṣūṣ kārı münaḳḳaşdur laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [köşk,]*

Yüzlerinüñ nūrı köşk gibi żiyā / Olmış andan **köşküñ** içi rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4127). [köşküñ, -üñ]*

Çünki abdāl **köşküñ** içine girür / Anlara ḳarşu yüzin yire urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4128). [köşküñ, -üñ]*

köşk: *Bahçe içinde yapılmış süslü ev.*

Çünki deryānuñ dibine irdiler / Bir müzeyyen yapulu **köşk** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4118). [köşk,]*

Yüzlerinüñ nūrı **köşk** gibi żiyā / Olmış andan köşküñ içi rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4127). [köşk,]*

kotan: *İnek gibi büyükbaş hayvanların konulduğu yer.*

Ḳulı **ḳotanı** görüp şāyed seni / Dögüben incideler var iy tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4749). [ḳotanı, --ı]*

kotar: *Boşaltmak, koymak.*

Bişer-iken yā **ḳotarılur-iken** / Çün çaġırursın çaġırġıl ir iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5329). [ḳotarılur-iken, --ıluriken]*

kötey şuyı: *Sarıköy yanında bir ırmak.*

Kim **Kötey Şuyı** kenārında olur / Müştehir maʿlūm muʿayyen ḫalḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2905). [kötey şuyı,]*

kov-: *Kovmak, uzaklaştırmak.*

Sürdi bunlar da **ḳovup** ardınca tīz / Tā kilīsāya irişdi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5292). [ḳovup, -up]*

kov-: *Kovmak, uzaklaştırmak.*

Ġāzī ʿOšmān'a ḳamu ḫaşm oldılar / Pes varup Sulṭān'a anı **ḳovladılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6299). [ḳovladılar, -la, -dı, -lar]*

Ḳovlamışlar şāha ḳılup ittifāḳ / Pīr idi Erṭuñrul'a ol dem key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6314). [ḳovlamışlar, -la, -mış, -lar]*

kov: *Kovalamak.*

İki merkeb **ḳovar** ıdı birbirin / Birisi birine ardılmış yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3740). [ḳovar, -ar]*

kovla: *Gammazlık etmek, gıybet etmek.*

Ḳayı oğlıdur didiler bu yigit / Pādişāha **ḳovladuġı** ol pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4310). [ḳovladuġı, --duġ/k, --ı]*

ḳoy-: *Koymak, bırakmak.*

Didiler Külü Ḫan'a iy pādişāh / Ṣol ḳazana **ḳoyduġuñdan** ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2538). [ḳoyduġuñdan, --dug, --ın, --dan]*

Ḳazana **ḳoyuban** anı ḳaynadur / Nisbeti henüz daḫı dīninedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2533). [ḳoyuban, -uban]*

ḳoy-: *Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.*

Ol boz atlu idiserdür ḫiẕmetüm / **Ḳoyısardur** ḥaḳḳına ol meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5535). [ḳoyısardur, -ısar, -dur]*

ḳoy-: *Bırakmak II koymak.*

Gemiye **ḳoydum** giderdüm bir zamān / Deñiz ortasına irincek hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4711). [ḳoydum, -du, -m]*

ḳoy-: *Bırakmak, terk etmek.*

Didiler olmaz bu iş sen idesin / **Ḳoyavuz** seni evüñe gidesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1867). [ḳoyavuz, -avuz]*

ḳoy-: *(Ad) koymak, isim koymak.*

Aldı kāfirden Müsilmān'uñ ḥaḳın / Çün baḥadır **ḳoydı** ʿOšmān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6297). [ḳoydı, -dı]*

koy: *Bırakmak.*

Hegbeye **ḳoyucaġaz** döner gider / ʿĀdeti buydı müdām eyle ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 599). [ḳoyucaġaz, --u, --caġaz]*

Pūḫte ḳılup kūşişin yiyüñ didi / Üstüḫ̆ānın postına **koyuñ** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4503). [koyuñ, -uñ]*

Başın ayaġını **ḳoyuñ** yirine / Didigüm gibi ḳıluñ dir varına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 45, Beyit 4504). [ḳoyuñ, -uñ]*

koy: *Koymak, bırakmak.*

Kim ki aluban bahāsın ně-y-ise / Hegbenüñ içine anı **ḳoymasa** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 595). [ḳoymasa, --ma, --sa]*

Küpçegümde yaġ ḫo ḳalmış durur az / **Ḳoyayın** etmege o yaġdan biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [ḳoyayın, -ayın]*

Ḳoyıcaḳ avcına ol ṣudan hemān / Gök ḳızıl oldı ṣuyuñ rengi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [ḳoyıcaḳ, -ıcak]*

koy: *(Eski Türk. Kod-mak) (-e/-i) 1. (Bir yere) bırakmak, (bir yere) Yerleştirmek.Katmak.*

Birbirinüñ ḫāṭırın şoruşdılar / Ṭaşı arslān birle **ḳoyup** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6230). [koyup, -up]*

koy: *Köy.*

Böyle niyyet eylediler hem o gün / Geçüreler varuban bir **köyde** dün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5043). [köyde, -de]*

Ol gice bir **köyde** ārām ḳıldılar / Sīl ine irte geçĕvüz didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5044). [köyde, -de]*

koy: *Köy.*

Gic vaḳtin bir **köye** irişdiler / Gic oldı n'idelüm diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5224). [köye, -e]*

koy: *Bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek.*

Yügürüm ile eve geldi i yār / Etmek içine birez yaġdan **ḳoyar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [koyar, -ar]*

koy: *Köy.*

Elleri irmez çü gitdi kendüler / Ol aradan girü **köye** döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1575). [köye, -e]*

Yüri **köyüñ** ṭaşrasını görelüm / Gitmedin ıraḳ biz aña irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1566). [köyüñ, -ün]*

Ol sehel olduġı-y-içün **köyleri** / Keşike gütmekdi dāyim ḫuyları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1932). [köyleri, -leri]*

Çıḳmış-ıdı ṭaşra **köyden** seyr ide / Ḫarmana uġradı yolı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2137). [köyden, -den]*

Aḳsarāy'da var-ıdı bir köy yaḳın / Adı durur ol **köyüñ** Üründügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4614). [köyüñ, -ün]*

Ürkdi bunlardan geyik oldı revān / Beşḳarış **köyine** dek iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5291). [köyine,]*

Ḫalḳı daḫı ol **köyüñ** kim ser-te-ser / Gördi çün Ḫūnkār'dan erlik meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [köyüñ, -ün]*

koy: *Yerleşim yeri, köy.*

Uçaşar nām irişür bir ḳaryeye / Diledi kim ḳona-y-ıdı ol **köye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1542). [köye, -e]*

Çavdar eker ol **köyüñ** zımmīleri / Çavdar eker götürür buġday giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1538). [köyüñ, -üñ]*

Gelin ile ḳayınana çıḳdılar / Ol **köyüñ** çevre yanına baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1568). [köyüñ, -üñ]*

Ol **köyüñ** devletlüsine pīş-rev / Gönderür piş-revlige didi borev *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5225). [köyüñ, -üñ]*

koy: *(Bir şeyi bir yere) yerleştirmek, koymak, bırakmak.*

Cümlesi ṭuz siz idüñ **ḳoymañ** nemek / Lāzım olsun anlara bunı dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3385). [ḳoymañ, -man]*

koy: *(Bir yere) Bırakmak, (bir yere) yerleştirmek.*

Andan alurdı bahāsın neyse tīz / Hegbeye **ḳoyardı** anı iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 594). [ḳoyardı, -ar, -dı]*

Etin almış derisi ile anı / Bunda **ḳoyup** anı gitmiş başını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 614). [ḳoyup, -up]*

Çünki Ḫunkār ṣuyı **ḳoydı** avcına / Avcı içinde hemān döndi ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1840). [ḳoydı, -dı]*

Ḳazana **ḳoyup** anı gör n'eyledüm / İmtiḥān anuñla anı eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2581). [ḳoyup, -up]*

Her biri tābūtı **ḳoyup** gitdiler / Fevt olıncaġaz gelüben yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2894). [ḳoyup, -up]*

Ḳuyruġı üzre başını **ḳoyup** baḳar / Ġıjġırubanı görenleri yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3482). [ḳoyup, -up]*

Bir niçe avuç ol altundan hemān / Etegine **ḳoydı** ol zeyn-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3823). [ḳoydı, -dı]*

Götürüp boḫçayı İsmāʿīl gider / Boḫçayı **ḳoyup** sözin iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3813). [ḳoyup, -up]*

Ḳıbleye ḳarşu **ḳoyup** ol meyyiti / Geçdi imāmlıḳ itdi ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [ḳoyup, -up]*

Meşhedin işik dibinde ḳazdılar / Ḥaḳḳına **ḳoyup** mezārın düzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5828). [ḳoyup, -up]*

Didi ana tepsiye **ḳoy** çoḳ bişi / Ḫʿācemiz oldı mücāvir Mekke'de *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5935). [ḳoy,]*

Ṭuruban bir tepsiye bir bişi **ḳoy** / İşbu sāʿat Mekke'ye defʿī varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [ḳoy,]*

koy: *Haraminin bostan ektiği yerden hızlıca geçmekte olan kişinin yaşadığı yer.*

Dir **köyümüzde** olup durur fesād / Ceng olup mefsedeler oldı ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3152). [köyümüzde, -ümüzde]*

koy: *Belediye teşkîlâtı olmayan, genel karar organları halk tarafından seçilen, halkı daha çok zirâatla uğraşan, kır düzenindeki konutlardan, ahır, ağıl, tarla, çayır vb.nden meydana gelen, câmi, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi malları ortak olan yerleşme birimi.*

Aḳsarāy'da var-ıdı bir **köy** yaḳın / Adı durur ol köyüñ Üründügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4614). [köy,]*

koy: *Yönetim durumu, toplumsal ve ekonomik özellikleri veya nüfus yoğunluğu yönünden şehirden ayırt edilen genellikle tarımsal alanda çalışmak gibi işlevlerle belirlenen konutları ve öteki yapıları bu hayatı yansıtan yerleşme birimi.*

Seng ü tīġ alup revāne oldılar / Tā ki **köyüñ** alt ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2506). [köyüñ, -üñ]*

koy: *Köy.*

Līki ol namāzını tenhā ḳılur / **Köy** cemāʿatine uymaz Ḥaḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3317). [köy,]*

koy: *(Acı) İçinde bırakmak,koymak.*

Ṣandıġa muḥkem **ḳoyup** berkitdiler / Üç gün üstine geçince rüzigâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 179). [ḳoyup, -up]*

Tepsiye bir ḳaç bişi **ḳoyup** virüñ / Tepsiye bişi ḳoyuban virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6695). [ḳoyup, -up]*

Hegbeye **ḳoyup** ol öküze vurur / Ol öküz de ṭoġrı bāzāra varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [ḳoyup, -up]*

Nūre'dīn Ḫˇāce'yi yola iltdiler / Ol deriñ zindāna **ḳoyup** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1874). [ḳoyup, -up]*

Ḳazana **ḳoyup** ṣuyı pür eyledüm / Ḳapaġın ḳapayuban gör n'eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2616). [ḳoyup, -up]*

koy: *(Bir şeyi bir yere) Koymak, bırakmak.*

Olıcaḳ ṣubḥ görgil anuñ oynı ne / **Ḳoydı** beş yüz altun ol dem ḳoynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4062). [ḳoydı, -dı]*

Ṣofraya **ḳoyup** getürürdi anı / Er naẓarına yitürürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4622). [ḳoyup, -up]*

Kīseye **ḳoydı** Güvenc üç biñ zeri / Vidāʿ idüben hemān döndi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4730). [ḳoydı, -dı]*

Fānī cismi bunda **ḳoyup** giderüz / Rūhumuzla Bāḳī'ye ʿazm iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5525). [ḳoyup, -up]*

Ṣaru İsmāʿīl **ḳoyup** ṣuyın tamām / Yudı ḥāżret cismini hem ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5645). [ḳoyup, -up]*

Tepsiye ṭolduruban bişi **ḳoyar** / Şāh ısıcaḳ tepsi-le bişi alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5942). [ḳoyar, -ar]*

koy: *Köy, mahalli idare teşkilatının en küçük yerleşim yeri.*

Gitdi andan çünki ol şāh-ı cihān / Sinesün nām **köye** uġrar ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1529). [köye, -e]*

Ṭañlacaḳ ṭuruban ata atlanur / Öyle vaḳtinde **köye** irişdi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1830). [köye, -e]*

Üstini örtüben alup gitdiler / **Köyde** olan ʿavreti cemʿ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2085). [köyde, -de]*

Bir **köye** vardı ki adı İlicek / Cemʿ olur ḫalḳı ol anda gelicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [köye, -e]*

koy: *Koymak, adlandırmak.*

İnöñi'nde Erṭuñrul'a yitdiler / Atları ḳara **ḳoyuban** ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6311). [ḳoyuban, -uban]*

koy: *Koymak, yerleştirmek.*

Avcına **ḳoyduġı** dem ṣu gördi ḳan / Deñeyüp fikre batar ṭurdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [ḳoyduġı, -duġ, -ı]*

koy: *Bir kenara bırakmak, terk etmek, boş vermek, vazgeçmek.*

Çāresi budur ki fermān olavuz / Küfri **ḳoyup** hep Müsülmān olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 959). [ḳoyup, -up]*

koy: *(Bir yere) Koymak, bırakmak.*

Girçek erdür diyü iḳrār itdüñüz / Ḥaçı **ḳoyup** putı inkār itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 918). [ḳoyup, -up]*

Ol işe anda **ḳoyup** gitdük anı / Gel dimědüm ere görgil bu beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [ḳoyup, -up]*

İrte öylĕn seni gelüp dutalar / Ḳurı güne **ḳoyup** esīr ilteler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1851). [ḳoyup, -up]*

Gĕtürüñüz her birüñüz bir tābūt / Gĕtürüñ **ḳoyup** gidüñ ḳıluñ sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2889). [ḳoyup, -up]*

Ṣu **ḳoyup** legençeye ir didiler / Ṣu ṣu içre ṣoyunup gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [ḳoyup, -up]*

koy: *Bırakmak, terketmek, vazgeçmek.*

Tābūt içre **ḳoyuban** götürdiler / Ḳapu öñine ẕikr-ile gětürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5650). [koyuban, -uban]*

koy: *Köy.*

Hoy Ata'nuñ ḳabri iy yār-ı ʿazīz / Balı Şeyḫ **köyinde** olur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2722). [köyinde, -iñ, -de]*

koy: *Köy, mahalle, mesken.*

Köyinüñ ḫalḳın cemīʿi cemʿ ider / Aldı menziline geldi gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2338). [köyinüñ, --i, --nüñ]*

koy: *Köy II.Kızılağıl.*

Hem anuñ ḳurbında bir **köy** var-ıdı / Adına Ḳızılağıl dirlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3171). [köy,]*

koy: *Karayük Köyü.*

Gāh bu **köy** ḳurbında bir yir var durur / Hem o yir ol kimseye maḥżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [köy,]*

ko(y)-: *Bir durum içerisinde bırakmak.*

Kāfire belki ḥavāle eylesün / **Ḳoma** diyü buña ṭatlu söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4313). [ḳoma, -ma]*

köy ü il: *Köy ve şehir.*

Çevre yaña **köy ü il** iḳlīm durur / Bu bize bir remz bir tefhīm durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [köy ü il,]*

koydur: *Koydurmak,bıraktırmak.*

Ḳılsa bir kişiye ġāyetde ġażab / Anda **ḳoydururdı** anı gör ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1871). [ḳoydururdı, --ur, --dı]*

köydür-: *Yakmak.*

Ḫoş müvellā üc yüz abdāl uydurur / Her iş olmasına vaḳti **köydürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2958). [köydürür, -ür]*

koyın: *Koyun.*

Kendözini gördi Bĕyâmlu'da o / Yayılup **ḳoyını** da otlar ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3232). [ḳoyını, -ı]*

koyın: *Geviş getirenlerden, eti, sütü, yapağısı ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan.*

Geçdi **ḳoyın** ardına tā döndere / Otlamaġa bir yañaya göndere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1431). [ḳoyın,]*

Sür ḳoyunı didi aḫşamdur yaḳın / Ancaḳ irer vara eve bir **ḳoyın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [ḳoyın,]*

köyler kıl-: *Köyler inşa etmek, oluşturmak.*

Ḳışlalar yapup köyler ḳıldılar / Yirlenüp yurtlanup anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2651). [köyler ḳıl-, --dı, --lar]*

köyli: *Köylü.*

Köyliden bir niçe bed-efʿāl ile / Böyle sūʾ-i ẓanna iderler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1799). [köyliden, --den]*

Ṣaru eydür **köyli** ṣıġırlar ıla / Bile güdülmek gerek elbet bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1960). [köyli,]*

Köylinüñ işde birisi daḫı ben / Niye söylersin bu sözi didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [köylinüñ, --nüñ]*

Köylinüñ ṣıġırı hep geldi eve / Ṣaru'nuñ öküzleri gelmez hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1972). [köylinüñ, --nüñ]*

Köyli daḫı işidüben geldiler / Ol vilāyet remzini seyr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2122). [köyli,]*

Köyliden bir kimse dir merd-i Ḫudā / Sen bu işden ġayrı bir daḫı id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [köyliden, --den]*

Ol kişi çün bunı gördi yügürür / **Köyliye** gelübeni ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2121). [köyliye, --y, --e]*

Ölçer idi ʿādet olmışdı o kār / Gine ʿādet üzre **köyli** her ne var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2141). [köyli,]*

Köyli de hep ḳatına cemʿ oldılar / ʿİlm-i teşrīf ile çün şemʿ oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3309). [köyli,]*

Köyliden bir mollādan bir gitdiler / Varuban Ḫūnkār'ı daʿvet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3327). [köyliden, --den]*

köylü: *Köyde yaşayan veya köyde doğmuş olan.*

Köylü ḫalḳından gelenler arayu / Arayu arayu yoruldı ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1587). [köylü, -lü]*

ḳoyma: *Bırakmamak.*

Semʿüñe ḥāsid sözüni **ḳoymaġıl** / Bir yigit ḳırḳ yılda olur ḥāṣıl begim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6340). [ḳoymaġıl, -ġıl]*

koyn: *Kollar arası, kucak. II. Göğüsle giysi arası.*

Gördügüm düş bu ki bir bedr-i münīr / Etegümden **ḳoynum** içine girir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1678). [ḳoynum, -um]*

koyn: *Bağır.*

Çıḳarup gětürdi **ḳoynından** hemān / Bir nefīs ṣalḳım yaş üzüm iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1518). [ḳoynından, -ı, -n, -dan]*

koynına al-: *Kucağına almak.*

Aldı ol maʿṣūmı Ḫūnkār ḳoynına / Pes vilāyetüñ baḳ imdi oynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3904). [ḳoynına al-, --dı]*

koynına gir: *Biriyle yatmak.*

Ḳoynına girdi degürmedi ziyān / Heybetinden ol düşüñ uyandı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 399). [ḳoynına gir, --di]*

koyul: *Girişmek, başlamak.*

Geldi kim bizüm-ile ṣoḥbet ḳıla / **Ḳoyluşup** bizüm-ile ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4605). [ḳoyluşup, --uş, --up]*

koyun: *Koyun.*

Bu **ḳoyunuñ** böyle eyledügi iş / Hīç tehī degül durur işbu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [ḳoyunuñ, -uñ]*

Biñ **ḳoyunla** yüz ṣıġır ḳurbān ḳıl / Cümle ḫalḳı daʿvet it mihmān ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5556). [ḳoyunla, -la]*

koyun: *Geviş getirenlerden, eti, sütü, yapağısı ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan.*

Hābil'üñ ḳalmış ıdı çoḳ **ḳoyunı** / Ḳırḳup Ādem Ḥavvā dikerdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 154). [ḳoyunı, -ı]*

Bir **ḳoyunca** yoḳ durur ʿaḳlum benüm / Hele ġāyet sevdi bu eri cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [ḳoyunca, --ca]*

Var-ısa işbu gidendür evliyā / Bu **ḳoyuncuḳlar** ḳılur böyle niyě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1434). [ḳoyuncuḳlar, -cuḳlar]*

Döndi girü ol **ḳoyuncuḳlar** tamām / Ardına düşdi ḳamusı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1451). [ḳoyuncuḳlar, -cuḳlar]*

Güder idi bir bölük **ḳoyunları** / Otladup hem ṣuvarurdı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1428). [ḳoyunları, -ları]*

Dört yaña ṭolanuban çegzindiler / Bir **ḳoyun** güder çobanı buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2847). [ḳoyun,]*

Her gelen ḳurbān **ḳoyunuñ** bī-riyā / Güder idi dāyimā Ṣaltıḳ Baba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2734). [ḳoyunuñ, -uñ]*

Sür **ḳoyunı** didi aḫṣamdur yaḳın / Ancaḳ irer vara eve bir ḳoyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [ḳoyunı, -ı]*

Dir baña şimdi ne ḳoyun ḳayısı / Al **ḳoyunı** gidüben kesgil sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [ḳoyunı, -ı]*

Aḳuban çıḳdı emişdi ol **ḳoyun** / Gör vilāyet nicesi oynar oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4510). [ḳoyun,]*

Bir sürü **ḳoyunı** var-ıdı ziyād / Ḳuzusı hem bir sürü iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4494). [ḳoyunı, -ı]*

koyun: *Koymak.*

Ḳoz aġacından düzüp tābūtumı / Defn idüben tābūta **koyuñ** beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5534). [koyuñ,]*

ḳoyun: *Geviş getirenlerden, eti, sütü, yapağısı ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan .*

Dir baña şimdi ne **ḳoyun** ḳayısı / Al ḳoyunı gidüben kesgil sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [ḳoyun,]*

Çün duʿā-yı ḫatm ider gör ol ʿazīz / Hem **ḳoyun** emişmege gelmişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4508). [ḳoyun,]*

ḳoyun: *Geviş getirenlerden, eti, sütü, yünü ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan.*

Ḳızaġılı'nda olan ol münkir er / Sürüben **ḳoyunını** anda yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3179). [ḳoyunını, -ı, -n, -ı]*

koyun: *Koyun (hayvan).*

Sen bugün evden gidüp sürdüñ **ḳoyun** / Ḳandan oldı saña bu resme oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [ḳoyun,]*

koyun: *Göğüsle giysi arası.*

Olıcaḳ ṣubḥ görgil anuñ oynı ne / Ḳoydı beş yüz altun ol dem **ḳoynına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4062). [ḳoynına, -ına]*

Girçek-iseñ didiler göster nişān / Elin ol dem **ḳoynına** ṣoḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5440). [ḳoynına, -ına]*

koyun eri: *Çoban.*

Ere münkir anda vardı bir kişi / **Ḳoyun eri** vü çobanlıḳdı işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3172). [ḳoyun eri,]*

koyun güt-: *Koyun sürmek , otlatmak.*

Çıḳdı Zemzem Ṣuyı'na irişdi çün / Gördi Ṣaltuḳ Baba'yı güder ḳoyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2733). [ḳoyun güt-, --er]*

ḳoz: *Ateş parçası.*

Geçdi ol **köz** üstine ol dem revān / Ḳuruban baġdaş oturdı hem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2698). [köz,]*

ḳoz: *Ceviz.*

Eteginden düşdi bir sebz hindi **ḳoz** / Görüp ol arada böyle göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1523). [ḳoz,]*

koz: *Ceviz.*

Ḳoz aġacından düzüp tābūtumı / Defn idüben tābūta koyuñ beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5534). [ḳoz,]*

kü: *Şan, şöhret.*

Cismi bünyādın ḳırup mevt-i külüng / Gömdi tābūt-ıla cismin hem-çü **küng** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5819). [küng, -n͡g]*

kübbān: *Gûş'un oğlu.*

Kenʿān adlu bir oġul andan gelür / **Kübbān** adlu bir daḫı oġlı olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [kübbān,]*

kubbe: *Tepesi yuvarlak binâ.*

Ḳubbesini varuban berk eyleye / Üstüni ammā sekiz terk eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5766). [ḳubbesini, -si, -n, -i]*

kubbe: *Bir yapıyı örten yarım kubbe biçimindeki dam.*

Ol iki ṭaş **ḳubbe** öñinde daḫı / Şimdi durur var göresin iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [ḳubbe,]*

Ayaġı sürçübeni ʿaḳlı şaşar / **Ḳubbeden** miʿmār uçup yire düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5777). [ḳubbeden, -den]*

Ḳubbeden inĕr-iken miʿmār yire / Ṭut yā Bektaş dir çaġırup ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [ḳubbeden, -den]*

Çünki yüksek **ḳubbeden** kāfir uçar / Göñline ilhām irer gözi açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5785). [ḳubbeden, -den]*

ḳubbe: *Yarım küre biçiminde olan ve yapıyı örten dam, kümbet.*

Ol imām-ı heştümīnüñ ʿaşḳına / **Ḳubbeyi** āḫir ide baḳ şāh ḳaşdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5767). [ḳubbeyi, -y, -i]*

ḳubbe: *Yarım küre biçiminde olan ve yapıyı örten dam, kümbet.*

Gördi rāst gelüp doḳundı kelsāya / Ol kelīsā **ḳubbesinde** gör saya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4888). [ḳubbesinde, -si, -n, -de]*

ḳubbe: *Ar. Yarım küre biçiminde olan ve yapıyı örten dam, kümbet.*

Ḳubbe yapdılar mezārı andadur / Mürde şanma bil ki anı zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1629). [ḳubbe,]*

Yapdı **ḳubbe** ḫūb maʿmūr eyledi / Ḫoş belürtdi mülkde meşhūr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4469). [ḳubbe,]*

Ḳubbe gölgesinde dir ben defn olam / Beg bu durur didi ben buña ḳulam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [ḳubbe,]*

Çerdekīn Şeyḫ **ḳubbe** üzre defn olur / Ol begüñ maḳberesi ṭaşra ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5511). [ḳubbe,]*

Fevt olıcaḳ beg buyurur **ḳubbede** / Defn itdiler ol eri iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5509). [ḳubbede, -de]*

Çünki **ḳubbe** yapusı oldı tamām / Līki ġāyet yüksek-idi key be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5772). [ḳubbe,]*

Ḳubbe üstinde uçınca nā-gehān / Çaġırup Ḫūnkār'a ider imtiḥān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5834). [ḳubbe,]*

Ḫarc idüp altunı gördiler yaraḳ / Başladılar **ḳubbeye** idüp ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5770). [ḳubbeye, -y, -e]*

Çünki bennātürbeyi āḫir itdi bil / **Ḳubbeye** dikmek diler bir tuc mil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5774). [ḳubbeye, -y, -e]*

Mīli alup **ḳubbeye** bennā çıḳar / Ṣaġ ayaġı ṭolaşup ökce ḳaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5775). [ḳubbeye, -y, -e]*

Ol zamān ki **ḳubbeye** kāfir çıḳar / Ayaġı sürçüp kirĕmidi yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5783). [ḳubbeye, -y, -e]*

Çünki **ḳubbe** yapılup oldı tamām / Gitdi miʿmār dünyādan da iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5850). [ḳubbe,]*

Şeyḫ himmet ide maḳṣūd buladı / **Ḳubbeyi** elif tācı umar ekšeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6024). [ḳubbeyi, -y, -i]*

kubbe: *Kubbe biçiminde olan(Elif-i Tac).*

Daḫı ol **ḳubbe** elif tāc-ı güzīn / Urdı Bektaş başına anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1171). [ḳubbe,]*

Ḳubbe elif tāc ururdı ṭālibā / Müştehir oldı bu sözler ġālibā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4354). [ḳubbe,]*

ḳubbe elfī tācı: *Hükümdarlık alâmeti ve tarikat sembolü bir tür başlık.*

Şeyḫ olur cümleye Aḥmed Yesevī / **Ḳubbe elfī tācı** ol şeyḫ-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 203). [ḳubbe elfī tācı,]*

ḳubbe-i elif tāc: *Hükümdarlık alâmeti ve tarikat sembolü bir tür başlık.*

Ḳubbe-i elif tācı virüp Cebraʾīl / Ḫırḫa vü seccāde şofra hem delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 141). [ḳubbe-i elif tāc,]*

kubbe-i elif tāc-: *Hükümdarlık alâmeti ve tarikat sembolü bir tür başlık.*

Ḳuṭb-ı ʿālem yārıdur taṣdīḳ ḳıluñ / Ḳubbe-i elif tācıñ olan ṭālibi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6045). [ḳubbe-i elif tāc-, -ıñ]*

Ẕikr ider düvāzdeh imāmı be-nām / Ḳubbe-i elif tācı zencīri-le *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6072). [ḳubbe-i elif tāc-, -ı]*

Atası anıñ Muḥammed Ḫanefī / Ḳubbe-i elif tācıñ şerḥin daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6130). [ḳubbe-i elif tāc-, -ın]*

kucaġa al: *Kucaklamak.*

Didi bismillāh ṭurdı ol öri / Ḳucaġa aldı hemān-dem Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 797). [ḳucaġa al, --dı]*

kucaġına al: *Kucağına almak.*

Ṭurdı běni ḳucaġına aldı er / Gözümi yumup idince ben naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 821). [ḳucaġına al, --dı]*

küçicek: *Küçücük, çok küçük.*

Küçicek idi atası ölincegez / Āḫiret mülkine naḳl olıncaġāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4273). [küçicek,]*

küçük: *Boyutları benzerlerininkinden daha ufak olan.*

Küçük olsa zūvalāñuz ġam degil / Somunuñuz büyük ola muttaṣıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1537). [küçük,]*

Ne ḳadar **küçük** zuvālā dutalar / Ḫoş büyük büyük ṣomunları çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1539). [küçük,]*

kudret: *Ar. 1. İktidar, takat, tab ü tüvân, kuvvet.*

Çün gemi Rūm'dan yaña oldı revān / **Ḳudret-ile** Ṣamsun'a irdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4154). [ḳudret-ile, -ile]*

kudret: *Allah'ın kudreti.*

Ḥaḳ teʿālā dergāhında **ḳudreti** / Postlar döşendi gör sen ʿibreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1355). [ḳudreti, -i]*

Allāh'uñ **ḳudreti-y-ile** iy ʿazīz / Dirilüp geldi ayaḳ üstine tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5382). [ḳudreti-y-ile, -(i)y, -le]*

kudret: *Allah'ın sonsuz ve sınırsız gücü.*

Ḳudreti gör nice işler işledi / Geçdi çün bir niçe gün ṣaġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [ḳudreti, -i]*

kudret: *(Ar.) Kuvvet, güç, takat, iktidar.*

Çıḳuban Öyük'de tenhā oturur / **Ḳudreti** gör kim ne ḥikmet yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3890). [ḳudreti, -i]*

kudret: *Allah'a nispet edilen "subûtî" sıfatlardan biri için "dilediğini eksik ya da fazlasını düşünmeksizin hikmet kimliği ile yapmak" anlamında kullanılan terim.*

Gösterürler yir gelüben oturur / **Ḳudret** işin gör ki neye yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3063). [ḳudret,]*

Diz çöküp **ḳudret** ṭaʿāmı didiler / Cümlesi ki ṭoyunuban durdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6178). [ḳudret,]*

kudret-ile: *Kudret ile. Güç, kuvvet.*

Ḳudret-ile iḫtilām oldı ḳamu / Otuzı daḫı bularuñ iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3466). [ḳudret-ile,]*

kudretullāh: *Allah'ın kudreti.*

Ḳudretullāh bā-velā-yı evliyā / Bir bıñar ṣu çıḳdı aḳdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2513). [ḳudretullāh,]*

ḳuds: *Hz. Cebrail.*

Böyle virdi Aḥmed'e **Ḳudsī** cevāb / İşbu tācı bil kim o Rabbu'l-erbāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 129). [ḳudsī, --i]*

Çünki Aḥmed diñledi **Ḳudsī** sözin / Ṣāḥibin bilmek içün sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 134). [ḳudsī, --i]*

kuds'i: *Kutsal, muazzez, mukaddes.*

İẕn-i Ḥaḳ'la götrüdi **Ḳuds'i** Burāḳ / Didi Aḥmed ḥażretine ḳıl yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 113). [ḳuds'i,]*

ḳudūm: *Ayak basma.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān emr eyledi / **Ḳudūmı** çaluñ diyüben söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5154). [ḳudūmı, -ı]*

Pes **ḳudūmı** ḳalduruban çaldılar / Yola düşüben revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5155). [ḳudūmı, -ı]*

kuf u luñ: *Baykuş ve lun.*

Şimdi ol **ḳuf u luñ** miftāḥın ḥaḳīḳ / Ṭapduḳ'a virdüm anı gördüm lāyıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2932). [ḳuf u luñ,]*

küffār: *Ar. kafir'in cem'i.*

Çün Bedaḫşān şāhı olur andan āgāh / Cemʿ idüp **küffārı** virür çoḳ sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 660). [küffārı, -ı]*

küffār: *Kâfiler, müslüman olmayanlar.*

Çünki **küffār** müʾmine itdi özin / Görmesün ḳırḳ güne dek güneş yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 842). [küffār,]*

küffār: *Allah'ı inkar eden; zalim, gaddar, merhametsiz; rakip.*

Girü **küffār** ġalib oldı geldiler / Rūm'ı anlaruñ elinden aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1600). [küffār,]*

Gine **küffār** ġālib oldı geldiler / Rūm milkini bulardan aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1606). [küffār,]*

Ḳaldı **küffāruñ** elinde bir zamān / Geldi şarḳdan çün Oġuz oldı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1601). [küffāruñ, -uñ]*

küffār: *(Ar.) Kâfirler.*

Ḫ̇ʿāce Aḥmed ḳuşadur aña ḳılıç / Didi var **küffāra** ḳarşu ṭurma hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 653). [küffāra, -a]*

Seni **küffāra** ḥavāle eyledük / Himmet idübeni gör kim n'eyledük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4396). [küffāra, -a]*

Ur ḳılıc **küffāra** eylegil ġazā / Kāfirüñ cānına eyle hem cezā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4397). [küffāra, -a]*

küffār: *(Ar.) Kâfirler.*

İki yıl Ayṭoġmış Alp beg oldı çün / Ḳılıcından oldı **küffār** hep zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [küffār,]*

Kāfire urup ḳılıç ḳılsun zebūn / Ṭoġrayup **küffār** baġrın ḳıla ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4322). [küffār,]*

İşbu tāc kim saña giydürdük bu dem / Göricek **küffār** anı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [küffār,]*

Feṭḥ itdi ol diyāruñ küllīsin / Dutıcaḳ öldürdi **küffār** bellisin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4441). [küffār,]*

İki er düzetdi der-ḥāl ol Zubun / Birine **küffār** gibi giyürdi ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [küffār,]*

kufl: *Kilit.*

Ḫ̇ırḫayı anda bulup cevher ṣaçar / **Ḳuflın** açınca bütün ḫırḫa çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 184). [ḳuflın,]*

kufl-ı zebān: *Söz kilidi.*

Ḫ̇ācī Bektaş-ı Velī ḳuṭb-ı cihān / Dir olara açuban **ḳufl-ı zebān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1366). [ḳufl-ı zebān,]*

kufl-ı zebān aç-: *Dil hazinesini açmak.*

Ol ḫaberden di açup ḳufl-ı zebān / Burḳaʿı refʿ it ola tā sır ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2366). [ḳufl-ı zebān aç-, --up]*

kuflın ur-: *Kilit vurmak, kilitlemek.*

Divşürüp dükkānını ḳuflın urur / Aluban Güvenc elin eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4705). [ḳuflın ur-, --ur]*

küfr: *1. Allah'ın varlığını, birliğini, peygamberlerini, vahyettiği esasları inkâr etme. 2. Dinsizlik, imansızlık. 3. Putperestlik.*

Küfri şirki aradan götürdiler / Ere ḳarşu hep īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 960). [küfri, -i]*

küfr: *Allah'ın varlığını, birliğini, peygamberlerini, vahyettiği esasları inkâr etme.*

Himmet it kim bunlar īmān getüre / **Küfri** şirki aradan hep götüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 948). [küfri, -i]*

Çāresi budur ki fermān olavuz / **Küfri** ḳoyup hep Müsülmān olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 959). [küfri, -i]*

küfr ü şirk-: *Allah'ın varlığını ve emirlerini inkar edip, ikilik çıkarma.*

Küfr ü şirkden el çeküp miʿmār belī / Kāfir-iken oldı müʾmin hem velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5795). [küfr ü şirk-, -den]*

Çünki eriñ ḥaḳḳın idrāk eyledüm / Küfr ü şirkden ḳalbümi pāk eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5803). [küfr ü şirk-, -den]*

Küfr ü şirki terk idüp dilden hemān / Ḥaḳḳ'a īmān getürür defʿī revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5837). [küfr ü şirk-, -i]*

küfr ü şirk: *Allah'ın varlığını ve emirlerini inkar edip, ikilik çıkarma.*

Eylesün münkiri ejder hep helāk / Küfr ü şirkden eyle yir yüzini pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1038). [küfr ü şirk, --den]*

küfri: *(Ar.) Siyahlık; küfür.*

Küfri şirki ortadan götürelüm / Ṣıdḳ-ıla saña īmān getürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 934). [küfri,]*

Dir Külü Ḫan ne dir-iseñ ḳılalum / **Küfri** terk idüp īmāna gelelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2499). [küfri,]*

kul: *Kül, yanıp bittikten sonra kalan kısım.*

Oturuşup oldı kül çün ol velī / Ḳalḳdı tekrār hep ṣavurdı ol **küli** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [küli, -i]*

ḳul: *Allah tarafından yaratılmış olan insan, abd.*

Ḳubbe gölgesinde dir ben defn olam / Beg bu durur didi ben buña **ḳulam** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5510). [ḳulam, -am]*

kul: *Abd.*

Secde-i şükr eyleyüp dir yā Vedūd / **Ḳullaruña** yā İlāhī virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1008). [ḳullaruña, -lar, -uñ, -a]*

kul: *Abd, kul, yaratılan.*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿīd **ḳuluñ** / Bendeñüz Mollā Saʿde'dīn'dür bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3640). [ḳuluñ, -uñ]*

Yüz urup destūr vir dir ben **ḳula** / Ḥażretüñe maḳṣūdın ʿarża ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4672). [ḳula, -a]*

Ḳulı ḳotanı görüp ṣāyed seni / Dögüben incideler var iy tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4749). [ḳulı, -ı]*

Ḫātırından geçdi yā Rab ben ḳula / Gönderür ben **ḳulı** ḳanḳı menzile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5398). [ḳulı, -ı]*

Elli **ḳul** virdi belī maḥbūb-ı genc / Üç ḳaṭār ḳāṭır virür yüki yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [ḳul,]*

ḳul: *Kul, köle.*

Ol sebebden itmedük anı ṭaleb / Atañuñ **ḳullarıyuz** biz didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4282). [ḳullarıyuz, -lar, -ı, -y, -uz]*

ḳul: *Allah tarafından yaratılmış olan insan, abd.*

Şāha ʿāṣī olana gerek ölüm / Mānīʿ olma **ḳuluma** ṭutsun anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6309). [ḳuluma, -uma]*

ḳul: *Bir padişahın emri altındaki topluluk, halk.*

Ademīsine vü hem **ḳullarına** / Tācı gibi tāc urdı başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4430). [ḳullarına, -lar, -ı, -n, -a]*

ḳul: *Allah tarafından yaratılmış olan insan, abd.*

İstemědi erligini bed-gümān / Şāh ʿAle'd-dīn **ḳulları** her ne ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6298). [ḳulları, -ları]*

ḳul: *Kul, köle, asker.*

Gönderür bir **ḳulını** Ḫūnkār'a ir / Meydāna ol ṣālusı dutup getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3986). [ḳulını, -ı, -nı]*

ḳul: *Yanan şeylerden artakalan toz , ateş tortusu.*

Didi bu **kül** düşdügi yirden odun / Bitsün alup yaḳuñ andan dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [kül,]*

ḳul: *Kul, Allah'a göre insan.*

Cismi bünyādın ḳırup mevt-i **külüng** / Gömdi tābūt-ıla cismin hem-çü küng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5819). [külüng, -un͡g]*

ḳul: *Abd, kul, yaratılan.*

Evliyā ʿāşıḳları er **ḳulları** / Medḥini ẕikr ider idi dilleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2194). [ḳulları, -lar, -ı]*

ḳul: *Köle, bende.*

Biz **ḳuluñuz** sen bizim sulṭānumuz / Şeyḫümüzsin cismimizde cānımuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5571). [ḳuluñuz, -uñuz, -]*

ḳul: *Bir padişahın emri altındaki topluluk, halk, kişi.*

Nūre'd-dīn bir **ḳulına** emr eyledi / Şu getür şol çeşmeden varġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1838). [ḳulına, --ı, --n, --a]*

ḳul: *1.Allah tarafından yaratılmış olan insan, abd. 2.Hürriyetine sâhip olmayıp başkasının hükmü altında olan kimse.*

Bir yeñi aṭlas geyer her günde ol / Çıḳarurdı irtesi ol ulı **ḳul** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [ḳul,]*

ḳul: *(Bir kimse veya şeyin) Hükmü altında olan, ona kayıtsız şartsız bağlanan kimse.*

Ḳul daḫı girü dönüp çıḳdı gider / Gel işitgil Ḳayşeri begi n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [ḳul,]*

Çıḳ atañ taḫtına ḫan ol imdi ḫan / Ne ḳadar kim söyledi ser-verle **ḳul** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5913). [ḳul,]*

ḳul: *Abd / kul. II Kişi / insan.*

Ṣıdḳ ile idince **ḳul** Ḥaḳḳ'a duʿā / Ḥaḳ ḳabūl ider duʿāsın bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 717). [ḳul,]*

Kemlik itdüḳ biz kerem sizden şehā / **Ḳul** günāh işler ḳılur sulṭān rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1358). [ḳul,]*

İrdi meydān ḳapusına çünki **ḳul** / Begine ne ḥāl gelmiş gördi **ḳul** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [ḳul,]*

ḳul: *Allah tarafından yaratılan insanların her biri.*

Ṣaru tekrār düşdi Ḫūnkār pāyine / Ben **ḳuluña** eyle dime dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2033). [ḳuluña, -u, -ñ, -a]*

ḳul: *Başkasının hükmü altında olan kimse; köle.*

Dönüben **ḳul** daḫı cumʿaya gelür / Ṭur diyü Ḫūnkār'a key ibrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3987). [ḳul,]*

Ḳul didi şimdi ḳatından gelürem / Begümüñ buyruġın elbet ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3989). [ḳul,]*

İrdi meydān ḳapusına çünki **ḳul** / Begine ne ḥāl gelmiş gördi **ḳul** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [ḳul,]*

kul eyle-: *Hükmü altına almak, bağlamak.*

Bu faḳīr geldi beni ḳul eyledi / Her ne oldıysa baña ol eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3605). [ḳul eyle-, --di]*

kul eyle-: *Kül etmek II yok etmek.*

Ḳarara yaḳdı anı kül eyledi / ʿAvreti gördi anı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5177). [kül eyle-,]*

kul eylĕ: *Hükmü altına almak, bağlamak.*

Kendümüzi aña ḳul eyleyevüz / Didiler yoḳ bizde ḳuvvet ol işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6736). [ḳul eylĕ, --y, --e, --vüz]*

kul it-: *Kül etmek,yakmak.*

Şol ḳadar urdı semāʿı baʿd ez-ān / Kül ider ol yanar odı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [kül it-,]*

kul it-: *Köle etmek, tutsak etmek.*

Pes ḳul itdi ere andan kendözin / İzine ṭopraḳ eyledi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3243). [ḳul it-, --di]*

kul it-: *Kul etmek, kendine bağlamak.*

Ḳademine sürdiler yüzlĕrini / Evliyāya ḳul idüp özlĕrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2123). [ḳul it-, --üp]*

kül ol-: *Kul köle olmak.*

İki ḳul olup otururlar hemīn / Düpdürüst yidi gün ol iki güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2982). [ḳul ol-, --up]*

Tā ki diye tevbem olduġın ḳabūl / Buyruġın ṭutup olavan aña ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3121). [ḳul ol-, --avan]*

kül ol-: *Yanmak, kül olmak.*

Oda yaḳuban hemān-dem kül olur / Bu deme dek ḳabḳara yiri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5201). [kül ol-,]*

Geldi Burhān gördügi ol ejdehā / Ḳarara yanmış kül olmış müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5207). [kül ol-,]*

kül ol-: *Tamamen yanarak yok olmak, kül haline gelmek.*

Virse göñlin ol oda yanmaz ıdı / Kül oluban oda göyünmez idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2574). [kül ol-, --uban]*

kül ol: *Bütünüyle yanmak.*

Oturuşup oldı kül çün ol velī / Ḳalḳdı tekrār hep ṣavurdı ol küli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [kül ol, --dı]*

ḳulaç: *183 cm'e denk gelen uzunluk birimi.*

Bir **ḳulaç** yir ḳazmadın maʿden bulur / Aluban birez segirdüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3440). [ḳulaç,]*

ḳulaġuñ tut-: *Kulak vermek.*

Şöyle dir kümmel bunuñ ẕikrin laṭīf / Dut ḳulaġuñ ẕikrin itsün bir naḫīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3247). [ḳulaġuñ tut-,]*

ḳulaġuñı tut: *Kulak vermek, dikkatle dinlemek;.*

İşleri nĕ-y-ise görüp yatdılar / Dut ḳulaġuñı diyem ki n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1725). [ḳulaġuñı tut,]*

külāh: *Askerler ve her tabakadan halk tarafından asırlar boyunca giyilmiş olan, genellikle tepesi sivri, dikişsiz, tek parça keçeden baş giyeceği.*

Atası yirine oldı pādişāh / Geçdi taḫta giydi ḫoş zerrīn **külāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1634). [külāh,]*

külāh: *Askerler ve her tabakadan halk tarafından asırlar boyunca giyilmiş olan, genellikle tepesi sivri, dikişsiz, tek parça keçeden baş giyeceği.*

Pes Ḥüseynī-veş geyerlerdi **külāh** / Eyle geyer idi hep mīr ü sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2794). [külāh,]*

ḳulaḳ dut-: *Kulak vermek.*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kerem / Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1591). [ḳulaḳ dut-,]*

Ẕikr iděyin imdi sen dutġıl ḳulaḳ / Naḳldür bu nevʿe oldı ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1596). [ḳulaḳ duṭ-, --ġıl]*

Kīn idüp ḫalīfeye ṭurur gider / Dut ḳulaḳ tā ẕikr idem daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2400). [ḳulaḳ dut-,]*

Rūm erenleri ḫaberini size / Söyleyüben siz ḳulaḳ dutuñ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2467). [ḳulaḳ dut-, --uñ]*

Bu ḳażiyye aṣlını ẕikr ideyin / Dut ḳulaḳ aṣlını anuñ diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4043). [ḳulaḳ dut-,]*

Dir beyān kümmel bu reṣme dil-güṣā / Ḫoş beyāndur dut ḳulaḳ key müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4094). [ḳulaḳ dut-,]*

Güṣ it kümmel didi böyle beyān / Dut ḳulaḳ tā kim saña idem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5025). [ḳulaḳ dut-,]*

Var-ısa erden naṣībüñ dut ḳulaḳ / Niçesi oldı vuḳūʿ bu ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5269). [ḳulaḳ dut-,]*

kulak dut-: *Dinlemek.*

Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin aḥvālümi / Pes ticāret ecli-çün emvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4710). [ḳulaḳ dut-,]*

Uzun olur ḳulaḳ urmazsın aña / Dut ḳulaḳ icmāl-ile diyem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4823). [ḳulaḳ dut-,]*

kulak dut: *Kulak vermek.*

Dut ḳulaḳ diyĕyin iy ṣāḥib-naẓar / Dir Menāḳıb'da mükemmel ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6646). [ḳulaḳ dut,]*

Ḳalḳubanı şehre ṭoġrı gitdiler / Dut ḳulaḳ bir gör ki daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1487). [ḳulaḳ dut,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a piş-rev döndi tīz / Dut ḳulaḳ bir söze geldük yine biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5113). [ḳulaḳ dut,]*

Bunda ḳaçmaḳda bular geldük ḳıza / Dut ḳulaḳ tā kim ḫaber virdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5249). [ḳulaḳ dut,]*

kulak dut: *Kulak vermek, gönülden iyice dinlemek.*

Hīç tevaḳḳuf itmeyüp depret dili / Naḳldür bu söze gel dutġıl ḳulaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 239). [ḳulaḳ dut, --ġıl]*

kulak ol-: *Dikkatle dinlemek.*

Ḳulaḳ olsun diyü geldi bir nefes / Dutmaz oldı iki eli anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [ḳulaḳ ol-, -sun]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'a geldi çün bu ḥāl / Ḳulaḳ oldı geldi özine melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4986). [ḳulaḳ ol-, -dı]*

ḳulaḳ ṭut: *Dinlemek.*

Sen **ḳulaḳ ṭut** tā ki adların diyem / Mūsā-yı Šānī vü İsḥāḳ rāvī-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 259). [ḳulaḳ ṭut,]*

Ḥācī Bektaş ḫalīfelerin saña / Ẕikr ideyin ṭut ḳulaḳ imdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5390). [ḳulaḳ ṭut,]*

kulaḳ ur-: *Kulak vermek: Dikkatlice dinlemek, işitmeye çalışmak.*

Uzun olur ḳulaḳ urmazsın aña / Dut ḳulaḳ icmāl-ile diyem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4823). [ḳulaḳ ur-, --maz, --sın]*

külḫan: *Far. Hamam ocağı.*

Ol söz-ile çıḳdı mollā der-kenār / Görür iki göz ṣanur **külḫān** yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [külḫān,]*

külḫān demi: *Hamam ateşi.*

Bir ʿaẕīm heybetlü evren ṭaşra var / Gözleri **külḫān demi** gibi yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3494). [külḫān demi,]*

külli: *(Ar.) Bütün.*

Sen de ṭāʿatde olup şükr eyleseñ / **Küllī** naṣībüñ alurduñ dir imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6664). [küllī,]*

Girdi Nūre'd-dīn Ḫˇāce'ye söyledi / Ṣer-güẕeştin **küllī** maʿlūm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1828). [küllī,]*

Cāriye de **küllī** taḳrīr eyledi / Ḥācī Bektaş'a didügin söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1926). [küllī,]*

Çeçlerin açuban itdiler naẕar / **Küllī** ol çeçler ṭaş olmış ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2152). [küllī,]*

Ol diyārı **küllī** kendünüñ ider / Baʿd ez-īn sen diñlegil daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2438). [küllī,]*

Pādişāha baʿżīsı segritdiler / Ḥāli varup **küllī** taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2700). [küllī,]*

Yidüben sekü ḳatına getürür / Saʿde'dīn'üñ gözleri **küllī** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3346). [küllī,]*

Mollā Ḫūnkār'a bu iş maʿlūm olur / Aṣlı-y-ılan ḥālini **küllī** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4065). [küllī,]*

Ẕikre geldi ḥālini hep söyledi / Ser-güẕeştin **küllī** taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4767). [küllī,]*

Küllü nefsin ẕāʾiḳatü'l-mevt didi / Nefs ölür furṣatuñ itme fevt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5589). [küllü,]*

Sürerek baydaḳ ol şāh itdi māt / **Küllī** begler cemʿ oluban geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5911). [küllī,]*

külli: *Bütünüyle, tamamıyla.*

Günde yiyĕ bir öküz yahnīsini / Ḳurṣaġında siñire **küllīsini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1253). [küllīsini, -si, -ni]*

külli: *Hep, bütün, tamamıyla.*

Yā ḫo varup ol eri ṭutuñ bu dem / Yā iderem **küllīñüzi** ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [küllīñüzi, --ñüz, --i]*

Bu ḳarañlıḳ aṣlı ol ki söyledüm / Ḥażretüñe **küllīsin** şerḥ eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 877). [küllīsin, -sin]*

Ol öküz yahnīsini her gün tamām / Yir-idi **küllīsin** anuñ ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1265). [küllīsin, -sin]*

Fetḥ itdi ol diyāruñ **küllīsin** / Dutıcaḳ öldürdi küffār bellisin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4441). [küllīsin, -sin]*

külli: *1. Hepsi, tamamı, 2. Bütün.*

Mollā gördi **külli** olmış iḫtilām / Yunmalı olmış bular cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3470). [külli,]*

külli: *Bütün, tamamen.*

Andan icāzet inābet ṭapşurur / Ḫalīfelik ḥükmini **küllī** virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1175). [küllī,]*

Gördügüm düş bu durur kim söyledüm / Ẕikr idüben **küllī** taḳrīr eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1682). [küllī,]*

Ṣaru İsmāʿīl ṭurdı ol gelür / Ḫālini **küllī** aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2262). [küllī,]*

külli: *Bütün, hep.*

Niçe envāʿ-ı kerāmet ki eyledi / Mollā Saʿde'd-dīn **küllī** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3314). [küllī,]*

kullıḳ ile vefā gör: *Kulluk ve sadakat görmek.*

İşidüp Ṭapduḳ didi geldüñ ṣafā / Ḳullıḳ ile görelüm senden vefā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2936). [ḳullıḳ ile vefā gör, --elüm]*

külliyā: *Bütün.*

Çünki aña ḳıldı **külliyā** naẕar / Vāḳıf oldı aña cümle ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4422). [külliyā,]*

külliyyā: *Tamamen, bütünüyle, eksiksiz olarak.*

Ḥālini **külliyyā** iʿlām eyledi / Ḥācī Bektaş ne didügin söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2935). [külliyyā,]*

Döndi Ḫūnkār'a gelür ol dem hemān / Ḥālini **külliyyā** eyledi beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3161). [külliyyā,]*

Mācerāsın itdi **külliyyâ** beyān / Ḳardaşına söyleyüp itdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3238). [külliyyâ,]*

Ḥālini **külliyyā** taḳrīr eyledi / Ser-güẕeştini be-küllī söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4378). [külliyyā,]*

külliyyen: *Tamamen.*

Ṣaru'yı bed fikr-ile geldügini / Bildi **külliyyen** tamāmet hep anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2007). [külliyyen,]*

küllü: *Bütün, hepsi.*

Yā ḫo şimdi **küllüñüzi** ḳıraram / Şerriñüz ḫalḳ üzerinden ıraram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 881). [küllüñüzi, --ñüz, --i]*

ḳulluḳ eyle: *Hizmet etmek, köle olmak.*

Ere **ḳulluḳ eyle** alasın naṣīb / Er duʿāsını ḳabūl eyler Mucīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1508). [ḳulluḳ eyle,]*

külü ḫan: *Cengiz Han'ın oğullarından biri.*

Birisi Külü Ḫan-ıdı anlaruñ / Yüzi ṣuyı-y-ıdı ol oġlanlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2404). [külü ḫan, --ı, --dı]*

Ger **Külü Ḫan** nām leşker-keş ola / Mülk-i Baġdād'ı ḫalīfeden ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2409). [külü ḫan,]*

Oġlı Külü Ḫan'a Cengiz Ḫan i cān / Ṣad hezār göçmel Tatar evin hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2430). [külü ḫan, --a]*

Oġlı Külü Ḫan'a ḫan keşiş ḳoşar / Dīnleri emrin bularuñ dir beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2433). [külü ḫan, --a]*

Pes **Külü Ḫan** sū-yı Baġdād ʿazm ider / Leşkerin alup o yire cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2434). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** ʿazm-i Baġdād eyledi / Aldı Baġdād'ı ulu ad eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2437). [külü ḫan,]*

Kim **Külü Ḫan** Rūm'a uş geliyorur / Bir birine ḫalḳ bunı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2441). [külü ḫan,]*

Şol Tatar şāhı Külü Ḫan'a seni / Gönderürem bilesin fehm it anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2455). [külü ḫan, --a]*

Didügüm sözi Külü Ḫan'a digil / Her ne dilĕr-ise ḳorḳma eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2462). [külü ḫan, --a]*

Gide gide tā irer Erzingān'a / Anda uġrar Cān Baba Külü Ḫan'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2465). [külü ḫan, --a]*

Didiler varup Külü Ḫan'a bunı / Çün kim işitdi tamāmet ḫan anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2470). [külü ḫan, --a]*

Pes **Külü Ḫan** dönderür keşīşe yüz / Dir işitdüñ mi ne dir dervīş söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [külü ḫan,]*

Dir **Külü Ḫan** müşkili āsānı ne / Bize bildür bilelüm anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2484). [külü ḫan,]*

Dir **Külü Ḫan** keşişe bu imtiḥān / Nicesi itmek gerek digil hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2488). [külü ḫan,]*

Geldi Külü Ḫan'a ḫoş bu söz ʿaceb / Söyledügüñ rāst sözdür didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2494). [külü ḫan, --a]*

Cān Baba'ya didi **Külü Ḫan** faḳīr / Gūş itdüñ mi keşīşümüz ne dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2495). [külü ḫan,]*

Dir **Külü Ḫan** ne dir-iseñ ḳılalum / Küfri terk idüp īmāna gelelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2499). [külü ḫan,]*

Cān Baba'yı gör **Külü Ḫan** n'eyledi / Çün didügüm sözi varup söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2532). [külü ḫan,]*

Bu yaña geldük **Külü Ḫan** elini / Yā ḫo meẕkūr Cān Baba aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2535). [külü ḫan,]*

Ol Tatar ululları cemʿ oldılar / Cümle **Külü Ḫan** ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2537). [külü ḫan,]*

Didiler Külü Ḫan'a iy pādişāh / Şol ḳazana ḳoyduġuñdan ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2538). [külü ḫan, --a]*

Çıḳdı ḳazandan oturur bir yire / Gör Külü Ḫan'ı keşīşe ne dir e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [külü ḫan, --ı]*

Dir **Külü Ḫan** Cān Baba'ya iy faḳīr / Rāżī mısın işbu ḳavle daḫı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** daḫı didi begleri / Sözüñi itdük ḳabūl iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2556). [külü ḫan,]*

Çünki andan oldı rūz-ı çārumīn / Pes **Külü Ḫan** beglerin aldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2568). [külü ḫan,]*

Külü Ḫan Cān Baba avcında görür / Kim keşiş barmaġı ucında ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2571). [külü ḫan,]*

Dir **Külü Ḫan** n'oldı rāhib söylegil / Barmaġı ḳalmış bunı bize digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2572). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** sürer evine gelür / Ḫatunına cümle ḥāli bildürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2575). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** ṭurur otaġa varur / Cān Baba'ya emr idüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2587). [külü ḫan,]*

Çün **Külü Ḫan** begler anı gördiler / Cān Baba'nuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2596). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** beglerin cemʿ eyledi / Meşveret idüp bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2598). [külü ḫan,]*

Ben ki Cengiz Ḫan oġlıyam yaḳīn / Kim Külü Ḫan'dur adum iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2606). [külü ḫan, --dur]*

Didi ol er běni gönderdi saña / Var Külü Ḫan'a digil didi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [külü ḫan, --a]*

Yüz biñ ordu yoḳ durur bir eksigi / Ben Külü Ḫan'am cemīʿinüñ begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2631). [külü ḫan, --am]*

Virdiler Külü Ḫan'a ol yiri hep / Ḳışla vü yazla ṭutundı z'ān-sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2649). [külü ḫan, --a]*

Şöyledür naḳli bu aḫbāruñ ʿayān / Ḫoş Müsülmān oldı **Külü Ḫan** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2667). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** dünyādan gitmiş-idi / Yirine oġlını şāḥ itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2687). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** oġlı ḳatında nite / Ḳaldı çün bir yıl tamāmet Hoy Ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** oġlı işidüp gelür / Āteş içre Hoy'a pes naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2701). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** oġlı eydür n'eyledüñ / Nĕ-y-içün bu işi böyle eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2703). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** oġlı ol ḫalḳa hemān / Ādemīler ṣaldı yir yir ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2718). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** oġlına adam ṣalar / Maʿlūm ider aña bu resme ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4189). [külü ḫan,]*

Pes **Külü Ḫan** oġlına irince ḫaber / Pādişāha viribidi ol da er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4194). [külü ḫan,]*

Ḫoş Külü Ḫan'ı Müsülmān eyledi / ʿAskeriyle ehl-i īmān eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4345). [külü ḫan, --ı]*

kümmel: *Ar. kâmil'in cem'i. (fuhûl gibi bunun da kümmeleyn suretinde cem'ilendirilmesi galattır.).*

Naḳldür **kümmel** ḫaber virdi bize / Semʿüñi ṭut tā ḫaber virem size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 572). [kümmel,]*

kümmel: *Kâmiller, olgunluğa erenler.*

Şöyle dir **kümmel** bunuñ ẕikrin laṭīf / Dut ḳulaġuñ ẕikrin itsün bir naḫīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3247). [kümmel,]*

Var-ıdı Ḳarayük'üñ bir mescidi / Böyledür **kümmel** bize böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3593). [kümmel,]*

Şöyle dir **kümmel** beyān-ı dil-güşā / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ferruḫ-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4020). [kümmel,]*

Dir beyān **kümmel** bu resme dil-güşā / Ḫoş beyāndur dut ḳulaḳ key müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4094). [kümmel,]*

Ẕikrini **kümmel** bu resme söyledi / Bu meʿānīnüñ beyānını eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4172). [kümmel,]*

Güş it **kümmel** didi böyle beyān / Dut ḳulaḳ tā kim saña idem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5025). [kümmel,]*

Naḳldür **kümmel** rivāyet eyledi / İşbu nevʿ-ile beyānın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5412). [kümmel,]*

kümmel: *Kâmiller, olgunluğa erenler. II Evliya, veli, eren.*

Naḳldür **kümmel** didi böyle beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2900). [kümmel,]*

Ẕikr itdi bize **kümmel** ḫoş beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3785). [kümmel,]*

künc-i halvet: *Halvet köşesinde.*

Gör bu emrüñ sırrı nedür yiri ne / Künc-i ḫalvetde ḳılurken ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6760). [künc-i ḫalvet, --de]*

küp: *Geniş karınlı, dibi dar toprak kap.*

Nefesinden oldı **küp** yaġ-ıla pür / Sen daḫı gör küpecügi işbudur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1720). [küp,]*

küpaşlu: *Kenanlı Boyunun günümüzdeki adı.*

Yirine **Küpaşlu** dirler bu zamān / Bir boy oldı nesli de anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [küpaşlu,]*

küpçek: *Küp.*

Küpçegümde yaġ ḫo ḳalmış durur az / Ḳoyayın etmege o yaġdan biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [küpçegümde, --üm, --de]*

Gelin eydür n'ola iltĕyin biraz / **Küpçegümde** ḳaldı sa n'ola yaġ az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [küpçegümde, --üm, --de]*

küpecük: *Küp (Yağ küpü).*

Çün gelin dönüben evine gelür / **Küpecügi** ṭolu yaġ-ıla bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1562). [küpecügi, --i]*

Yaġ-ıla **küpecügi** ṭolmış görür / Aġzına dek sīle sil olmış ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1704). [küpecügi, --i]*

Nefesinden oldı küp yaġ-ıla pür / Sen daḫı gör **küpecügi** işbudur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1720). [küpecügi, --i]*

küpecük: *Küp. (Yağ küpü).*

Küpecügüñ yaġ-ıla ṭolduġını / Ḳaynanasına gelüben dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1563). [küpecügüñ, --üñ]*

Dir ḳayınanasına yaġ almaduḳ / Bu **küpecügüñ** içine ṣalmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1707). [küpecügüñ, --üñ]*

küpecük: *Küp, yağ küpü.*

Aḫşamın yimekligi çün aş urur / Yaġ almaġa **küpecüge** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1703). [küpecüge, --e]*

kur: *Tesis etmek, parçaları bir araya getirmek.*

Çün saña bāḳī degil bu çārdaḳ / Bāḳī milke **ḳuragör** ḫayme otaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [ḳuragör, -a, -gör]*

kur'ān: *Allah tarafından Hz. Muhammed'e vahyedilen kutsal kitap, İslam dininin temel kitabı, kelam-ı kadim, Kur'an-ı Kerim.*

Ḫiẓmetine cümlesi yüz sürdiler / Anlara taʿlīm idüp **Ḳur'ān** namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5976). [ḳur'ān,]*

kurʾān: *Kur'an-ı Kerim.*

Oḳuyup **Ḳurʾān'ı** tekbīr itdiler / Çün muṣallāya irüben yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5651). [ḳurʾān'ı, -ı]*

kurʾān: *Allah tarafından Hz. Muhammed'e(sav) vahyedilen kutsal kitap, İslam dininin temel kitabı, Kur'an-ı Kerim.*

Her birinüñ aya beñzerdi yüzi / Saña **Ḳurʾān** taʿlīm iderlĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6636). [ḳurʾān,]*

Baña **Ḳurʾān** taʿlīm iderler idi / Oturan ṣaġumdakiydi Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6639). [ḳurʾān,]*

Bir niçe gün anda ṭurup ser-firāz / Bunlara ögretdi **Ḳurʾān** hem namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1052). [ḳurʾān,]*

ḳurb: *Yakın.*

Tekye Ḳaya dirler aña şimdi i yār / Tekye **ḳurbında** ziyāretgāh odur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [ḳurbında, -ında]*

kurb: *Yakın.*

Bāḳır'uñ seccādesi **ḳurbın** mekān / Eyleyüp anda ḳarār itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1224). [ḳurbın, -ın]*

Ḳaldurup baş didi ʿizzetle reʾīs / İy kerāmet ısları **ḳurba** enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4140). [ḳurba, -a]*

kurb: *Yakın, yakınlık.*

Rūm **ḳurbına** gelince ol hümām / Rūm erenlĕrine virdi ḫoş selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1276). [ḳurbına, -ın, -a]*

Ol kişi bostānlıġınuñ **ḳurbına** / Oturur ikisi bir ṭaş dibine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1473). [ḳurbına, -ın, -a]*

Ol kişi de oldı yolına revān / Ḳayṣeri **ḳurbına** irişdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3948). [ḳurbına, -ın, -a]*

Şükr idüp duḫtere aḥvāli didi / Şeyḫ **ḳurbına** irdügi ḥāli didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4777). [ḳurbına, -ın, -a]*

Kim vilāyet **ḳurbına** başa ḳadem / Ṣanma anı kim olur āḫir ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5747). [ḳurbına, -ın, -a]*

kurb: *Ar. Yakın, civar.*

Mülk-i Türkistān **ḳurbında** ʿazīz / Oldı anda didiler ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1206). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

Ḳarayük **ḳurbında** Ḳay nām bir yire / Gelüben anda ḳarār itdi gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

Ol Ḳızılca Ḫalvet'üñ **ḳurbında** dir / Vardı bir ḳızıl ḳaya olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2967). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

Ol mekān **ḳurbında** bir çay var-ıdı / Ḫoş zülāl olup revān aḳar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

Ḳarayük **ḳurbında** iy yār-ı ʿazīz / Kim Beyāmlu nām vādī var-ıdı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3170). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

Hem anuñ **ḳurbında** bir köy var-ıdı / Adına Ḳızılaġıl dirlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3171). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

Gāh bu köy **ḳurbında** bir yir var durur / Hem o yir ol kimseye maḫżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

Menteşe'de Ṭavaz'uñ **ḳurbında** bir / Var-ıdı ulu kilīsā ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4887). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

Seyyid'üñ **ḳurbında** vardı bir maḳām / Aña Bulduḳ Çayırı dirdi enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5090). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

Germiyān'a geldiler anda sürüp / Ṣuṣuz'uñ **ḳurbında** bir yire irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5184). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

ʿAlī Baba'dur ḫalīfenüñ biri / Aḳşehir'üñ göli **ḳurbında** yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5423). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

Ḳarayük **ḳurbında** vardur bir ḳara / İsmi anuñ bil Mucur'dur iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [ḳurbında, -ı, -n, -da]*

kurbaġa: *Kurbağa.*

Döndi Ḫūnkār didi kim āvāz-ıla / Didi ol **ḳurbaġalara** nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3104). [ḳurbaġalara, --lar, --a]*

Līki vardı **ḳurbaġası** bī-ḳıyās / Öter idi gice gündüz bī-esās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3102). [ḳurbaġası, -sı]*

Bir oḳ atım aşaġa vü yuḳaru / **Ḳurbaġası** oranuñ iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3106). [ḳurbaġası, -sı]*

Ol çayuñ yuḳarısı aşaġası / Heb ḳamu ne var-ısa **ḳurbaġası** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3108). [ḳurbaġası, -sı]*

kurbān-: *Bir uğurda feda olma.*

Bunca **ḳurbān-ıla** Seyyid'den yaña / Varuban yüz süriyĕvüz tā aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5051). [ḳurbān-ıla, -ıla]*

Gĕtürüp **ḳurbān-ıla** bī-ḥad ṭaʿām / Pes ḫalāyıḳ işigine sürdi yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6278). [ḳurbān-ıla, -ıla]*

kurbān: *Ar. 1. Yakın olma, yaklaşma, takarrüb 2. Sevap için boğazlanan hayvan, zebîha.*

Tā ki bir gün bir öküz **ḳurbānını** / Bir kişi Emircem'e ḳurbān anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [ḳurbānını, -i, -n, -ı]*

ḳurbān: *Sevap için boğazlanan hayvan, zebîha.*

Siz ḳabūl itmědügüñüz **ḳurbānı** / Ḳabūl itdi Ḥācī Bektaş dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4660). [ḳurbānı, -ı]*

kurbān: *Bir uğurda feda olma. (Dervişi etrafında toplananlar bağlamında).*

Her ne kim var-ısa **ḳurbānlarını** / Sürüben geçürdiler cümle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5068). [ḳurbānlarını, -larını]*

kurbān: *Allah yolunda kesilen koyun, dana, deve vb. hayvan.*

Ḥattā bir ṭālib getürse **ḳurbānı** / Öldürürler postı bişince anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1114). [ḳurbānı, -ı]*

Ḳurbānı ol getüren Ḫūnkār'a dir / Ben bunı iletdüm Emircem'e bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4654). [ḳurbānı, -ı]*

ḳurbān: *Allah için feda eden veya edilen kimse.*

Yüriyüp **ḳurbān** gedāylıḳ itdiler / Ḫayli **ḳurbān** cemʿ idüp gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5024). [ḳurbān,]*

Ol erenler Begice'yle hem Ḥabīb / Ḫayli **ḳurbān** çevre ḫalḳdan cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5038). [ḳurbān,]*

İy niçe dervīşlere **ḳurbān** çırāḳ / Virüp oğlan istedüm ben bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5230). [ḳurbān,]*

İşlerini çünki hep bitürdiler / Sürüben **ḳurbānı** yola girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5040). [ḳurbānı, -ı]*

Biñ öküz **ḳurbānı** anda cemʿ olur / Evliyā muḥibleri sürer gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5262). [ḳurbānı, -ı]*

kurbān: *Allah rızası için büyük ve küçükbaş hayvan kesmek, kurban etmek.*

Neẕr ile **ḳurbān** ıla çırāḳ ıla / Boy boy gürūh gürūh u cavḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 28, Beyit 2655). [ḳurbān,]*

Her gelen **ḳurbān** ḳoyunuñ bī-riyā / Güder idi dāyimā Ṣaltıḳ Baba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2734). [ḳurbān,]*

Tā ki bir gün bir öküz ḳurbānını / Bir kişi Emircem'e **ḳurbān** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [ḳurbān,]*

kurbān eyle-: *(Bir hayvanı) Kurban niyetiyle kesmek.*

Beni ḳurbān eyleyeler aña bil / Olacaḳ ḥāli didüm dir saña bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2870). [ḳurbān eyle-, --y, --e, --ler]*

ḳurbān it-: *Kurban etmek, feda etmek.*

Ol maḳām ıssı ʿazīẕ-i muḥterem / Günde ider bir öküz ḳurbān hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1263). [ḳurbān it-, --er]*

Yüriyüp ḳurbān gedāylıḳ itdiler / Ḫayli ḳurbān cemʿ idüp gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5024). [ḳurbān it-, -di, -ler]*

kurbān it-: *I. Allah yolunda koyun, dana, deve vb. hayvan kesmek. II. Bir gaye uğruna feda etmek.*

İtdiler ol öküzi ḳurbān o dem / Oldılar dīẕār-be-dīẕār muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2883). [ḳurbān it-,]*

Bir sürü ḳuzuyı hep ḳurbān ider / Gör seḫāyı ol ne ḫoş erkān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4499). [ḳurbān it-, --er]*

kurbān kes-: *Din buyruğunu yerine getirmek için bir hayvanı keserek etini dağıtmak.*

Ḫiẕmete ḥāżır olur abdāl hemān / Kesdiler ḳurbān niʿmet bişdi çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6360). [ḳurbān kes-, -di, -ler]*

kurbān ḳıl-: *Kurban etmek, feda etmek.*

Mehyā ider il aḳar ol şevḳ-ıla / Diledi ḳuzuyı hep ḳurbān ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4495). [ḳurbān ḳıl-, --a]*

Yine dönüp didi diñle bir beni / Ḳılıcaḳ ḳurbān ḳaçan kim siz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4502). [ḳurbān ḳıl-, --ıcaḳ]*

kurbān ḳıl: *Kurban etmek, feda etmek.*

Biñ ḳoyunla yüz ṣığır **ḳurbān ḳıl** / Cümle ḫalḳı daʿvet it mihmān ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5556). [ḳurbān ḳıl,]*

kurbāndur: *Bir amaç uğruna kendini fedâ eden veya fedâ edilen kimse.*

Getürüp Ḫūnkār'a **ḳurbāndur** didi / Elde bu yoḳsa fidādur cān didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4651). [ḳurbāndur, -dur]*

kurb-ı ḥaḳ: *Allah'a yakın olma.*

Māʾ u menden geç bulasın **ḳurb-ı Ḥaḳ** / Yoḳsa ḳalduñ māʿ u gilde hem-çü ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [ḳurb-ı ḥaḳ,]*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 0). [ḳurb-ı ḥaḳ,]

kurb-ı ḥakk: *Allah'a yakınlık.*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a ol daḫı bula vuṣūl / ʿĀlemüñ ḥāli budur olma melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5543). [ḳurb-ı ḥaḳḳ, -a]*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a bulmayısar dest-res / Zīra vaṣla lāyıḳ olmaz bu nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5601). [ḳurb-ı ḥaḳḳ,]*

kurbiyyet: *Yakınlık.*

Sen de terk it işbu fānī ṣūreti / Tā bulasın Ḥaḳḳ'a sen **ḳurbiyyeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [ḳurbiyyeti, -i]*

kurd: *Köpekgillerden, gri sarı renkli, yırtıcı, etçil memeli hayvan.*

Öküzüm **ḳurda** yidürdüñ o degil / Sözüme cevāb ne virürsin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1978). [ḳurda, -a]*

kürdistān: *Kürt beldesi.*

Baġdād u Lūr ile **Kürdistān** ne var / Hem Cezīre mülki Muṣul ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2370). [kürdistān,]*

kurı: *Kuru.*

Kesmez idi yaşı-y-ıla egriyi / Devşürürdi **ḳurı-y-ıla** ṭoġruyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2942). [ḳurı-y-ıla, --y, --ıla]*

kurı: *Kuru, rahatsız edici, konforlu olmayan.*

İrte öylĕn seni gelüp dutalar / **Ḳurı** güne ḳoyup esīr ilteler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1851). [ḳurı,]*

kurı: *Boş, faydasız, değersiz.*

Atası gitdi ticāret seyrine / **Ḳurı** yire baḳduġuñdan ḫayr ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4748). [ḳurı,]*

kurı: *Canlılığını yitirmiş (bitki).*

Aṣlı ne yā **ḳurı** ḳamışda şeker / Seng-i ḥārā içre bulunur güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 92). [ḳurı,]*

kurı: *Boş, faydasız, abes, bihude, nafile, değersiz.*

Ḳurı daʿvā itmegil düstūr özüñ / Ḥācī Bektaş eydür iy ḫˇāce işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5896). [ḳurı,]*

kurı: *Kuru, çorak. II. Canlılığını yitirmiş, cansız, ölü.*

Şu çekilüp **ḳurı** yir ḳalur-ıdı / Yir şusız **ḳurı** yazı olur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4857). [ḳurı,]*

kurı: *Kuru, kurumuş.*

Begleriyle gözleyüben baḳdılar / Tā ki şudan **ḳurı** yire çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2770). [ḳurı,]*

kurı-: *Kuraklıktan dolayı suyunun çekilmesi, azalması.*

Ḳurıdı çaylar şuyı aḳmadı hīç / Ḳazdılar ḳuyı şuyı çıḳmadı hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1014). [ḳurıdı, --dı]*

Ḳurıdı kāfir şuyı aḳdı bıñar / Esdi yiller oldı gāyet rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1020). [ḳurıdı, --dı]*

kurı güne koy-: *Kara güne bırakmak.II.Zor durumda bırakmak.*

Sĕni ḳanda bulur ısaḳ dutavuz / Ḳurı güne ḳoyup esīr iltevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1865). [ḳurı güne ḳoy-, --up-e-up]*

kurı yir: *Kuru yer.*

Şu çekilüp **ḳurı yir** ḳalur-ıdı / Yir şusız ḳurı yazı olur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4857). [ḳurı yir,]*

Şu gidüben olur-ıdı **ḳurı yir** / Gemici çıḳdı gemiden öpdi yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4861). [ḳurı yir,]*

Gemiye girdi sözin itdi ḳabūl / Ḳaldı deñizüñ orası **ḳurı yir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4863). [ḳurı yir,]*

kurıt-: *Kurutmak.*

Yuyubanı pāk eyler **ḳurıdur** / İltübĕni rāhibüñ öñinde ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3225). [ḳurıdur, -ur]*

kurşaġ: *Karın.*

Günde yiyĕ bir öküz yahnīsini / **Ḳurşaġında** siñire küllīsini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1253). [ḳurşaġında, -ı, -(n)da]*

kurşun: *Kurşun.*

Ḥācī Bektaş türbesini daḥı şāh / Örtdi **ḳurşun** birle anı ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5856). [ḳurşun,]*

kurşun-: *Kurşundan yapılmış.*

Türbe **ḳurşunını** örten bī-gümān / Şāh Sulṭān Bāyezīd'dur sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5860). [ḳurşunını, -ı, -nı]*

kurt: *Kurt:Yırtıcı, etçil memeli hayvan.*

Çün uyandı ḳalḳdı oturdı ṭurur / Eşegini **ḳurt** yimiş anda görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4845). [ḳurt,]*

kurt: *Kurt, yırtıcı etçil hayvan.*

Öküzüñ gözlemeyince ben eger / **Ḳurt** yise yā aña gelse bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1950). [ḳurt,]*

Ḳurt yiyüp yā bir żarar gelse didüm / Yā düşüp yardan eger ölse didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [ḳurt,]*

Gördi bir derede ikisin daḥı / **Ḳurt** paralayup yimişdür iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1974). [ḳurt,]*

Öküzüñ ben gütmeyicĕgez eger / **Ḳurt** yise yā gelse aña bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1980). [ḳurt,]*

Gözleměyincek gelür-ise żarar / Yā ḫo **ḳurt** yirse didüñ aña ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1999). [ḳurt,]*

Ḳurt yiyince eşegüñ dün gün yüri / Şol eşegüñ ḳurt yidügi yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4833). [ḳurt,]*

kurt: *Köpekgillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Amerika'da yaşayan, postu gri sarı renkli, yırtıcı, etçil memeli hayvan (Canis lupus).*

Ḳurt yiyince eşegüñ dün gün yüri / Şol eşegüñ **ḳurt** yidügi yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4833). [ḳurt,]*

kurtar: *(İçinde bulunduğu güç durumu, derdi) Üzerinden kaldırmak, o halden arındırmak.*

Köhne pīr olmış ıdı şeyḫ ḥażreti / **Ḳurtaramadı** ḥaş u āmdan mülketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 685). [ḳurtaramadı, -ama, -dı]*

Çoḳ şük ü rler ol Ḫudā'ya bī-şümār / **Ḳurtarupdur** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 823). [ḳurtarupdur, -updur]*

Ḫ˘āce uzadur hemān-dem destini / Anı **ḳurtarmaġa** ḳılur ḳaṣdını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1082). [ḳurtarmaġa, -ġ, -a]*

Dir i arduç pürüñ ile ört beni / Şāfiʿ olup **ḳurtaram** yarın seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [ḳurtaram, -a, -m]*

Bu ḥicābdan diledi kim **ḳurtara** / Bunlaruñ ṣıdḳ-ıla şevḳin artura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2677). [ḳurtara, -a]*

Girçek er dir çıḳdı elümden ḫaṭā / Himmet it **ḳurtar** beni eyle ʿaṭā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3897). [ḳurtar,]*

Beni bu kerre boġazlamaḳ diler / Luṭf idüp **ḳurtar** beni iy gircek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4951). [ḳurtar,]*

Ger bu dertden **ḳurtarursañ** ṣaġ esen / Saña īmān getürem v'allāhi ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [ḳurtarursañ, -ursan]*

Ḳurtarursañ bu ḫaṭardan dimiş ol / Ḥaḳḳ'ı bir bilem nebīyi Ḥaḳ resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5835). [ḳurtarursañ, -ursan]*

kurtar: *Uzaklaştırmak, kurtulmasını sağlamak.*

Ḳurtaruban Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Ṣaġ selāmet eyleyüben ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 870). [ḳurtaruban, -uban]*

Böyle diyüp ʿavretin mesrūr ider / Ġuṣṣasından **ḳurtaruban** dūr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5386). [ḳurtaruban, -uban]*

kurtar: *(İçinde bulunduğu güç durumu, derdi, cezâ veya sorumluluğu) Üzerinden kaldırmak, o halden arındırmak.*

Didi erseñ Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ḳuşca cānum **ḳurtar** eyle himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5786). [ḳurtar,]*

kurtar: *Arındırmak, temizlemek.*

Yitişübeni gemim itdi ḫalāṣ / Bizi ġamdan **ḳurtarur** ol merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4716). [ḳurtarur, -ur]*

kurtar-: *(İçinde bulunduğu güç durumu, derdi) Üzerinden kaldırmak, o halden arındırmak.*

İrişür Ḫūnkār gemiyi **ḳurtarur** / Çün bezirgān gözi-le anı görü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4048). [ḳurtarur, -(u)r]*

kurtul: *İstenmeyen, sıkıntı veren, hoşlanılmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşmak.*

Yoḳsa ḫod ola helāk **ḳurtılavuz** / Söz yalanıduġın andan bilevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2493). [ḳurtılavuz, -a, -vuz]*

Ḳurtılavuz bu belādan şübhesüz / Bunlara çün böyle didi Mollā söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3515). [ḳurtılavuz, -a, -vuz]*

kurtul: *Tehlikeli veya kötü bir durumu atlatmak; istenmeyen, sıkıntı veren, hoşlanılmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşmak.*

Nezrüm olsun mālımuñ nıṣfı benüm / **Ḳurtılursa** işbu mühlikden cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1081). [ḳurtılursa, -ursa]*

kurtul-: *Bir tehlikeden, sıkıntılı bir durumdan sıyrılmak, uzaklaşmak, selamete çıkmak, halas olmak.*

Ol keşīş diledi çoban **ḳurtıla** / Yirine irüp girü rāḥat ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3210). [ḳurtıla, -a]*

Ḳıl bize bir maʿnī-i zībāyı yād / Ġuṣṣadan **ḳurtıla** cānlar ola şād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3291). [ḳurtıla, -a]*

kurtul: *Istenmeyen bir durumdan, uzaklaşmak, sıyrılmak.*

Ḳurtulup ḳolayıma gidemezem / Diledügüm nesneyi iděmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3606). [ḳurtulup, -up]*

kurtul: *(Sıkıntılı bir durumdan) Sıyrılmak / selâmete çıkmak / halâs olmak.*

Ḳurtulur cinnīden itmez hīç żarar / Aldılar andan icāzet gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6199). [ḳurtulur, -ur]*

kuru: *Canlılığını kaybetmiş, çok zayıf.*

Bir **ḳuru** aġac paresi de ṭurur / Alur anı ol kimesneye virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [ḳuru,]*

Bu **ḳuru** aġaç yeşěrüp çün bite / Dime ḥālüm iy ʿaceb n'oldı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [ḳuru,]*

kuru: *Canlılığını kaybetmiş, çorak, ölü.*

Ol **ḳuru** aġac yeşěrür mi gine / Aña göre tedbīr ideydi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3139). [ḳuru,]*

Çün Saʿīd ḳıldan görür ḳan aḳduġın / **Ḳuru** ḳıldan böyle ḳanuñ çıḳduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [ḳuru,]*

kuru: *Çoraklaşmak, tükenmek, canlılığını yitirmek.*

Giyesümüz ortaya alup durur / Kim görür-ise anı ḳūtı **ḳurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3496). [ḳurur, -r]*

Zīra kim bāġ şulu yirlerde olur / Olmayıncaḳ şuyı bāġ **ḳurur** ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [ḳurur, -r]*

kuru güne koy-: *Kara güne bırakmak.II.Zor durumda bırakmak.*

Böyle diyüben anı berk ṭutdılar / Ḳuru güne ḳoyup esīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1868). [ḳuru güne ḳoy-, --up-e-up]*

kuruban: *Kurma, hazır hale gelme.*

Ol oduñ çevre yanına geldiler / Çerge **ḳuruban** ṭolayu aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2569). [ḳuruban,]*

ḳuruġölcük: *Beşkarış yakınlarında bulunan bir mekan.*

Mesken itdi ḳıldı maʿmūr ol yiri / **Ḳurıġölcük** aña yüz ṭutdı varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4847). [ḳurıġölcük,]*

kurugölcük-: *Beşkarış yakınlarında bulunan bir mekan.*

Tā ki ṭoġru vardı **Ḳurugölcük'e** / Germiyān'dan ẕikr olan aracığa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4842). [ḳurugölcük'e, -'e]*

Ḳurugölcük'e yaḳın hem bir maḳām / Kim Ḥişārcuḳ dirler aña hep enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [ḳurugölcük'e, -'e]*

kuş: *Kanatlı uçucu hayvan; kuş.*

Gözci kāfir leşkeri yirde ṭutar / Gökde uçan **ḳuşları** yırtar atar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 795). [ḳuşları, -lar, -ı]*

Kesmege er vaṣlasını er gerek / **Ḳuşa** uçmaḳlıġa bāl ü per gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3410). [ḳuşa, -a]*

Ḳuşları şāhīn-ile ṭuñrul begüm / Ol ʿAlā'e'd-dīn Sulṭān şehriyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6291). [ḳuşları, -lar, -ı]*

kuş: *Canlı, hayvan, kuş.*

Bunda kāfir ḳorḫusından her zamān / **Ḳuş** uçup ḳolan yürimez iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [ḳuş,]*

Her bölük **ḳuş** uçduġın göricegez / Evliyānuñ remzin añardı bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1903). [ḳuş,]*

Ol bisāṭ ṣu üzre **ḳuş** gibi gelür / Çün Güreleş bunı temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [ḳuş,]*

Daḫı ardınca olur ol ṭaş revān / Şol ḳanatlı **ḳuş** gibi gider i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [ḳuş,]*

kuş: *Kanatlı uçucu hayvan.*

Daḫı andan irişĕsin bir yire / **Ḳuşlar** uçduġın gözüñ çün kim göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [ḳuşlar, -lar]*

İşbu **ḳuşlar** iy ʿaceb bizüm yire / Uġradılar mı diyesin iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [ḳuşlar, -lar]*

kuş oluban uç: *Kuş olup uçmak.*

Yügrük ata binüben ḳaçsam eger / Ḳuş oluban gök yüzinde uçsam eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 794). [ḳuş oluban uç, --sa, --m]*

Yolda kāfirden nice geçdüñ didüm / Sen meger ḳuş oluban uçduñ didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 813). [ḳuş oluban uç, --du, --ñ]*

kuşad: *Bele sarılıp bağlanan şeyleri başkasının beline bağlamak.*

Kendü bilinden kemer-bendin ʿayān / **Ḳuşadur** der-ḥāl biline hem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4390). [ḳuşadur, -ur]*

Kuşadur bāṭın ḳılıcını aña / Bunı virdüm gör ki nĕ direm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4975). [kuşadur, -ur]*

kuşad: *Kuşatmak: Çevresini sarmak, çember içine almak.*

Ḳuşadup ġārı yatur anda bütün / Aġzı otlar ṣaçar u burnı tütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [ḳuşadup, -up]*

Gördi ġārı **ḳuşadup** bir ezdehā / Ḳaldurup başın yatur diküp göge *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 937). [ḳuşadup, -up]*

kuşaḳ: *Bele bağlanan uzun, enli veya ensiz kumaş.*

İşbu fānī ṣūreti terk itmeyen / Ḥaḳ **ḳuşaġın** biline berk itmeyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5605). [ḳuşaġın, -ı, -n]*

kuşak: *Bele bağlanan uzun, enli veya ensiz kumaş.*

Naẓar itdi **ḳuşaḳ** yirine ḳatı / Bunı gördi ḫırḫa itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 161). [ḳuşaḳ,]*

kuşan: *Kuşanmak, giyinmek.*

Bunı giyüben **ḳuşanuban** gele / Bu gelen dervīşlere ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3812). [ḳuşanuban, -uban]*

kuşat: *Beline silah, kılıç vb. şeyler bağlamak.*

Bir aġac ḳılıc **ḳuşatdı** gör eri / Bir yay-ıla yidi oḳ virdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [ḳuşatdı, -dı]*

kuşat: *Beline bir şeyler bağlamak.*

Hem **ḳuşatdı** ḳılıcın tekbīr-ile / Baʿd ez-ān andan daḫı geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4394). [ḳuşatdı, -dı]*

kuşca: *Kuş gibi, kuş gibi zayıf.*

Didi erseñ Ḥācī Bektaş ḥażreti / **Ḳuşca** cānum ḳurtar eyle himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5786). [ḳuşca,]*

kūs-ı ḥarp: *Savaş kösü, davulu.*

Kūs-ı ḥarbī çaldurup ceng itdiler / Birbirin ḳarşulayup heng itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 662). [kūs-ı ḥarp, --i]*

kūşiş: *Gayret, çaba, uğraş.*

Pūẖte ḳılup **kūşişin** yiyüñ didi / Üstüẖ̆ānın postına koyuñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4503). [kūşişin, --in]*

küstāhāne: *Far. Utanmadan, saygısızca.*

İtmişüz biz didi **küstāẖāne** kār / Atdı elinden yabāna düşdi mār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2975). [küstāẖāne,]*

kūt: *Azık, yiyecek.*

Giyesümüz ortaya alup durur / Kim görür-ise anı **ḳūtı** ḳurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3496). [ḳūtı, -ı]*

kūt bul: *-den beslenmek, azık, yicecek temin etmek.*

Bir faḳīrü'l-ḥāl kesem ehl-i ʿıyāl / Bulmaġa ḳūt yoḳ durur bende mecāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2912). [ḳūt bul,]*

kuṭb-: *Manevi mertebelerin en yükseğinde bulunan kimse.*

Ḳuṭb'a cāndan itdi şāh da ḫizmeti / Sürdi ʿömri bunlaruñla üç yıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5926). [ḳuṭb'a, -a]*

Ḥācī Bektaş'a ḳılup cāndan sevi / Didi **ḳuṭbuñ** ḥükmi budur ṭurasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6078). [ḳuṭbuñ, --un]*

kuṭb ol: *Mânevî mertebelerin en yükseğinde bulunan kimse; zâhir ve bâtın âlemlerinin idârecisi, âlemin kalbi, âlemde Hakk'ın halîfesi vaziyetindeki insân-ı kâmil [Her devirde bir tâne olduğu kabul* edilir*].*

İtdi ʿizzet birle semʿine ḫiṭāb / Ümmetüñden ḳuṭb ola hem kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 135). [ḳuṭb ol,]*

kuṭbe'd-dīn-i ḥaydar: *Kutb-ı Haydar (Hoca Ahmet Yesevi'nin oğlu).*

Çünki **Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar** ol emīr / Kerre-nāy çaldurup ötdürdi nefīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 656). [ḳuṭbe'd-dīn-i ḥaydar,]*

Bir nefes oġlı var-ıdı şīr-i ner / Adı **Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar** nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 731). [ḳuṭbe'd-dīn-i ḥaydar,]*

kuṭbe'dīn-i ḥaydar: *Hoca Ahmet Yesevi'nin oğlu.*

Bende çeküp Kuṭbe'dīn-i Ḥaydar'ı / Sürdiler yayan o gice ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 675). [kuṭbe'dīn-i ḥaydar, --ı]*

kuṭb-ı ʿālem: *Dünyanın ekseni.*

İy Ḫorāṣān şāhı sulṭān pāk-dīn / **Ḳuṭb-ı ʿālem** ḥażretüñdür çün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5570). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Öñlerince bunlaruñ Sulṭān Şücāʿ / **Ḳuṭb-ı ʿālem** ol velīdür bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5629). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Ḳuṭbu'l-aḳṭāb'a irişür ol hemān / **Ḳuṭb-ı ʿālem** itdi o şāha himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5925). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Ḳuṭb-ı ʿālem yārıdur taṣdīḳ ḳıluñ / Ḳubbe-i elif tācıñ olan ṭālibi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6045). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Ḫˇāce Aḥmed ḥażretiydi bī-gümān / **Ḳuṭb-ı ʿālem** idi ol dem ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6090). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itdigi aʿmālini / **Ḳuṭb-ı ʿālem** olduġın ḳıldı beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6157). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Şemʿañ andan yaḳayın uyarasın / **Ḳuṭb-ı ʿālem** şimdi oldur bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6209). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Her ḥaṭardan ṣaḳlasun didi Ḫudā / **Ḳuṭb-ı ʿālem** Ḥācī Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6321). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Ġāzī ʿOšmān geliserdür ittifāḳ / **Ḳuṭb-ı ʿālem** böyle dise ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6359). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Ḳuṭb-ı ʿālem himmet itmiş bī-nifāḳ / Çünki ʿOšmān işige başdı ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6394). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Ḫācī Bektaş itdi didiler naẓar / **Ḳuṭb-ı ʿālem** urdı-sa aña kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6408). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

kuṭb-ı ʿālem: *Âlemin ulusu, büyüğü.*

Biz aña bulımazuz hergiz ẓafer / Ḳuṭb-ı ʿālemdür aña kim kār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 912). [ḳuṭb-ı ʿālem, --dür]*

Daḫı yā Bektaş işit diñle sözüm / **Ḳuṭb-ı ʿālem** ben idüm bilgil özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

kuṭb-ı ʿālem: *Dünyadakilerin kutbu, en ileri geleni.*

Pādişāhlar idiserdür ḫiẓmetin / **Ḳuṭb-ı ʿālem** ola ṭuta ṭoġrı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 189). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

Taḥḳīḳ oldur **ḳuṭb-ı ʿālem** evliyā / Tā ölince iderem ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 824). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

ḳuṭb-ı ʿālem: *Âlemin büyüğü, yücesi Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñ ḳıl himmeti / Üstlerinden gel götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 949). [ḳuṭb-ı ʿālem,]*

ḳuṭb-ı ʿālem ḥażreti: *Âlemin büyüğü, yücesi Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażreti olsa gerek / Çoḳ velāyet göstere ol ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 207). [ḳuṭb-ı ʿālem ḥażreti, -i]*

ḳuṭb-ı cihān: *Âlemin yüce Kutb'u.*

Naḳldür bu yaña ol **ḳuṭb-ı cihān** / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2503). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Bir ʿazīm deryā olur ol bī-kerān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol **ḳuṭb-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4525). [ḳuṭb-ı cihān,]*

ḳuṭb-ı cihān: *Âlemin Kutb'u.*

Ḥażret-i Ḫünkār ol **ḳuṭb-ı cihān** / Şeksüzin seyyid durur āl-i resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 235). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol **ḳuṭb-ı cihān** / Çünki geçdi oradan olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1201). [ḳuṭb-ı cihān,]*

İşidür sözlĕrin ol **ḳuṭb-ı cihān** / Çille-i merdān mı dirsiz yā zenān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1246). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Oḳudu bir kerre ol **ḳuṭb-ı cihān** / Cerb olur çırāḳları ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1343). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī **ḳuṭb-ı cihān** / Dir olara açuban ḳufl-ı zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1366). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol **ḳuṭb-ı cihān** / Emre'den işitdi çün böyle beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1420). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Çün aġacdan indi ol **ḳuṭb-ı cihān** / Ṣaru Ḫūnkār yanına düşdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2026). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Didi Fāṭıma'ya ol **ḳuṭb-ı cihān** / Bunlara ṣofra ilet māst ıla nān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2073). [ḳuṭb-ı cihān,]*

İşidüp sözlĕrin ol **ḳuṭb-ı cihān** / Yillerüñ esdügi dir bunda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2209). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Yanup āteş ḳızdugı demde hemān / Ḳalḳdı ayaġ üstine **ḳuṭb-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2227). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Böyle diyüp öñce ol oldı revān / Çĕkilür ardınca ol **ḳuṭb-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2331). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Naḳldür kümmel didi böyle beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol **ḳuṭb-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2900). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Ḳaldı Ḳarayük'de ol **ḳuṭb-ı cihān** / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4015). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī **ḳuṭb-ı cihān** / Eyledi bir vaḳt ḳaṣd-ı kāmurān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4463). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Ḫalīfelerine ol **ḳuṭb-ı cihān** / Her birine virdi bir yeri mekān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5493). [ḳuṭb-ı cihān,]*

ḳuṭb-ı cihān: *Âlemin kutbu, dünyaya yön veren kişi.*

Çün işitdi bunı ol **ḳuṭb-ı cihān** / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3431). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Çün didi bu resme nuṭḳ açup beyān / Didi Ḫūnkār ḥażreti **ḳuṭb-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3735). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Şöyledür naḳli şehā gūş it beyān / Bir gün oturmışken ol **ḳuṭb-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3763). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Ẕikr itdi bize kümmel ḫoş beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol **ḳuṭb-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3785). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Döndi tīz Ḫūnkār'a irişdi hemān / Yüzine baḳuban ol **ḳuṭb-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5459). [ḳuṭb-ı cihān,]*

Didi ey **ḳuṭb-ı cihān** merd-i evliyā / Uġradum bühtāna bilür ḥażretüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6367). [ḳuṭb-ı cihān,]*

ḳuṭb-ı dīn: *Hoca Ahmet Yesevi'nin oğlu.*

Bildi çün kim Ḳuṭb-ı Dīn'i ḳandadur / Ol maġāra içre ḥabs efgendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 768). [ḳuṭb-ı dīn, --i]*

ḳuṭb-ı dīn ḥaydar: *Kutb-ı Haydar. (Hoca Ahmet Yesevi'nin oğlu).*

Çünki yumdı **Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar** gözin / Tekye içinde gördi ṭurur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 799). [ḳuṭb-ı dīn ḥaydar,]*

Böyle dise **Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar** tamām / Ḫˇāce Aḥmed müzdine virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 825). [ḳuṭb-ı dīn ḥaydar,]*

ḳuṭb-ı dīn-i ḥaydar: *Hoca Ahmet Yesevi'nin oğlu.*

Ṭutdı kāfir Ḳuṭb-ı dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıldur ḥabs iderler ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 735). [ḳuṭb-ı dīn-i ḥaydar, --ı]*

Ol maġāra delüğinden geçdi er / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'a dek uçdı er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 770). [ḳuṭb-ı dīn-i ḥaydar, --a]*

Ḫ̆āce Aḥmed Yesevī eren eri / Gördi tā ki Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 801). [ḳuṭb-ı dīn-i ḥaydar, --ı]*

Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı ki gördiler / Müzdine anuñ ṣalavāt virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 829). [ḳuṭb-ı dīn-i ḥaydar, --ı]*

Sen ki ṭutduñ Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıl ḥabs eyledüñ ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 868). [ḳuṭb-ı dīn-i ḥaydar, --ı]*

Ḳurtaruban Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Ṣaġ selāmet eyleyüben ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 870). [ḳuṭb-ı dīn-i ḥaydar, --ı]*

Ṣād oluban Rabb'ine şük ü r ider / Çaġıruban Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6007). [ḳuṭb-ı dīn-i ḥaydar,]*

Cümle eren Bektaş'a ider ġāyet sevi / **Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar** ile ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6011). [ḳuṭb-ı dīn-i ḥaydar,]*

kuṭb-ı evliyā: *Velilerin en yüce mertebelisi.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳuṭb-ı evliyā** / Ser-firāz-ı etḳıyā vü aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1329). [ḳuṭb-ı evliyā,]*

Bir gün ol ser-defter-i cūd u seḫā / Ḥazret-i Ḫünkār **ḳuṭb-ı evliyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2136). [ḳuṭb-ı evliyā,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳuṭb-ı evliyā** / Yumruġıyla urdı ol dem ḳayaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2360). [ḳuṭb-ı evliyā,]*

Ḥācī Bektaş gibi **ḳuṭb-ı evliyā** / Ḳıblemüzden yaña ola bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4644). [ḳuṭb-ı evliyā,]*

kuṭb-ı evliyā: *Velilerin en yüce mertebelisi.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳuṭb-ı evliyā** / Pīşvā-yı etḳıyā vü aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4034). [ḳuṭb-ı evliyā,]*

kuṭb-ı evliyā: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳuṭb-ı evliyā** / Gūş idincĕgez sözini bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3965). [ḳuṭb-ı evliyā,]*

kuṭb-ı haydar: *Ahmed Yesevî'nin oğlu.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar adlu vardı oġlanı / Kim nefes oğlıydı virmiş ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 649). [ḳuṭb-ı ḥaydar,]*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar bilesince key ṣaḳın / Ġāfil olmañ kāfire ḳılur aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 659). [ḳuṭb-ı ḥaydar,]*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar gerçi ider ceng-i cihān / Dökdi düşmān ḳanlarını aldı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 665). [ḳuṭb-ı ḥaydar,]*

ḳuṭb-ı ilāh: *Allah'ın merkezi.*

Yıl tamām olıncaġaz ol pādişāh / Ḥażret-i Ḫūnkār ol **ḳuṭb-ı İlāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3206). [ḳuṭb-ı ilāh,]*

kuṭb-ı veliyy-i kirdigār: *Allah'ın velilerinin merkezi.*

Yine ol **ḳuṭb-ı veliyy-i Kirdigār** / Çıḳmış-ıdı seyr ide der-kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2108). [ḳuṭb-ı veliyy-i kirdigār,]*

kuṭbu'l-aḳṭāb: *İnsanların doğru yolu bulmalarına vâsıta kılınan ulu kişilerden, madde âlemindeki olaylarla ilgili olana Kutb-ül-aktâb denir.*

Ḳuṭbu'l-aḳṭāb'a irişür ol hemān / Ḳuṭb-ı ʿālem itdi o şāha himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5925). [ḳuṭbu'l-aḳṭāb'a, -'a]*

kuṭbu'l-ʿālemīn: *Alemlerin kutbu.*

Bu araya dir beni ol pāk-dīn / Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳuṭbu'l-ʿālemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4893). [ḳuṭbu'l-ʿālemīn,]*

kutbü'l-ʿarifīn: *Âriflerin kutbu, en büyüğü, en yücesi.*

Ẕikr ideyin bu sözi ola ʿayān / Caʿfer-i Ṣādıḳ ol **ḳuṭbu'l-ʿārifīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6647). [ḳuṭbu'l-ʿārifīn,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳuṭbu'l-ʿārifīn** / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2477). [ḳuṭbu'l-ʿārifīn,]*

Varmış-ıdı anda **ḳuṭbu'l-ʿārifīn** / Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3178). [ḳuṭbu'l-ʿārifīn,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ḳuṭbu'l-ʿārifīn** / Anlaruñ sözin işidicek yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4381). [ḳuṭbu'l-ʿārifīn,]*

kūt-ı cān: *Can gıdası.*

Kes yiyĕlüm kim bu durur **ḳūt-ı cān** / Bunı yiyen görmez āfet-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1501). [ḳūt-ı cān,]*

kutlu: *Mübarek, aziz.*

Ṭuruñuz ardınca anuñ varalum / **Ḳutlu** yüzini ol erüñ görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1578). [ḳutlu,]*

kutlu ol: *Uğurlu, hayırlı olmak; mübarek olmak.*

Giydürür ḫırḳayı daḫı pür-uṣūl / Didiler ḳutlu ola ehl-i ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1172). [ḳutlu ol, --a]*

ḳutlula: *Kutlamak, tebrik etmek, uğurlu saymak.*

Cemʿ olur her ne ki vardur pīrleri / Şeyḫe ḥac **ḳutlulamaġa** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6707). [ḳutlulamaġa, -maġ, -a]*

kutu: *Kutu, şişecik.*

Hem öñinde yanaṭuran çırāġı / Çırāġuñ **ḳutusı-la** ṭolu yaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4391). [ḳutusı-la, --sı, --la]*

kütük: *Ağaç parçası, tomruk.*

Didiler aġaç **kütügidür** gelen / Mevc içinde böyle ḫoş ġalṭān olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2766). [kütügidür, --ü, --dir]*

kuʿūd eyle-: *Oturmak.*

Reʾīsüñ yanında eyledi ḳuʿūd / Reʾīse nuṭḳ açuban söyledi zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4103). [ḳuʿūd eyle-, --di]*

kuʿūd ḳıl-: *Düzgün bir şekilde oturmak.*

Girüben ḳazana ḫoş ḳıldı ḳuʿūd / Ḳapayup aġzın daḫı ṣıvatdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2502). [ḳuʿūd ḳıl-, --dı]*

İʿtikāf idüp ḳılur anda ḳuʿūd / Ḥażret-i Ḫūnkār daḫı ol kān-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4552). [ḳuʿūd ḳıl-, --ur]*

Gelüben seccādeye ḳıldı ḳuʿūd / Ol ʿazīz daḫı yerinden ḳalḳdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4565). [ḳuʿūd ḳıl-, --dı]*

kuvvet: *Ar. Kudret, zor, güç, zaaf mukabili.*

Kendümüzi aña ḳul eyleyevüz / Didiler yoḳ bizde **ḳuvvet** ol işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6736). [ḳuvvet,]*

Dirliginde her şāhuñ var **ḳuvveti** / Ölicek gider çoġınuñ furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5743). [ḳuvveti, -i]*

kuvvet: *Güç, kudret.*

Ḳuvvetüñ olsun didiler cümlesi / Ṣayda getürgil çıḳarmadın sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1318). [ḳuvvetüñ, -(ü)ñ]*

kuvvet: *Fiziksel güç II yetenek.*

Ḳuvvet ıssı ḫoş yigit olduñ bugün / Ne otursın daḫı böyle zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4283). [ḳuvvet,]*

Ḳanda girür ele bir buña mišāl / **Ḳuvvet** ehli bir cüvān-baḫt ber-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4314). [ḳuvvet,]*

Anı gördük bir ġarāʾib görklü cān / **Ḳuvvet** ıssı bir ṣalābetlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [ḳuvvet,]*

kuvvet: *Burada askeri güç kastedilmiştir.*

Hep Müsülmānlıḳ aña uyar ıdı / Yüz biñ ercе **ḳuvveti** anuñ var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 640). [ḳuvveti, --i]*

Kāfirüñ key ulu aġzıdur bu yir / **Ḳuvvet** ıssı bize gerek bir dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [ḳuvvet,]*

kuvvet: *A. kuvvet.*

Tā ki Otman oldı ġāyet nev-cüvān / **Ḳuvvet** ıssı key dil-āver pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4276). [ḳuvvet,]*

Bu ne **ḳuvvet** ne vilāyet nice sır / Ki muḥibbüñ idemez ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [ḳuvvet,]*

kuvvet: *Güç, kudret, kuvvet.*

Şimdi ḳocaldum u gitdi **ḳuvvetüm** / Gitdi gücüm ḳalmadı beñzüm betüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2867). [ḳuvvetüm, -üm]*

kuvvet: *Ar. Güç.*

Gördi rüʾyāsında Ḫūnkār ḥażretin / Geldügini erligini **ḳuvvetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4479). [ḳuvvetin, -i, -n]*

kuvvet: *Allah'ın her şeyi yapmaya muktedir olması.*

Sendeki **ḳuvvet** olaydı bende ger / Dünyāyı geşt eyler-idüm ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5332). [ḳuvvet,]*

kuvvet dut: *Güçlenmek.*

Dutıcaḳ ḳuvvet yanıcaḳ pes tamām / Ol eve vardı yügürüp ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2695). [ḳuvvet dut, --ıcak]*

kuvvet it-: *Gücünü göstermek, bastırmak, hareket etmesini engellemek, zayıf düşürmek.*

Dizi altına alup ḳuvvet ider / ʿAḳlı başından şoloḳ sāʿat gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1323). [ḳuvvet it-, --er]*

kuvvet vir: *Destek olmak, arka çıkıp takviye etmek.*

Ḳatırı dir yutmamış ḳatır durur / İtdügi fikre bu da ḳuvvet virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3503). [ḳuvvet vir, --ür]*

kuvvet-ile: *Güçlü bir biçimde.*

Şöyle **ḳuvvet-ile** ṣıçradı ol er / İrdi ʿarşullāha eyledi maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1296). [ḳuvvet-ile,]*

kuvvetle: *Güçlü bir biçimde.*

Ol faḳīr oġlı alup bir ṭaş-ıla / Atdı **ḳuvvetle** ḳatı cünbüş ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [ḳuvvetle,]*

ḳuvvetlü: *Güç, kudret.*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān'dur adı / Key ulu **ḳuvvetlü** gürbüz er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2956). [ḳuvvetlü,]*

ḳuvvetlü: *Güçlü, kuvvetli.*

On iki yaşında dı henūz cüvān / Līki **ḳuvvetlü** idi key pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 650). [ḳuvvetlü,]*

Rūm mülkine geliyorur bir er / Key ḳatı **ḳuvvetlü** erdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1284). [ḳuvvetlü,]*

Naḳldür Rūm içre var-ıdı bir er / Ḳatı **ḳuvvetlü** er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1402). [ḳuvvetlü,]*

Bu tereddüdde ṭurur iken bular / Ḳolaçıḳ Ḥācīm ol **ḳuvvetlü** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5045). [ḳuvvetlü,]*

Ḥaḳ yola gelüñ ki Ḥaḳ **ḳuvvetlüdür** / Terk idüñ bāṭılı bāṭıl yatludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5304). [ḳuvvetlüdür, -dür]*

kuvvetüm ḳal: *Güçten kuvvetten düşmek.*

Ḳocalup ḳalmadı tende ḳuvvetüm / Ḥōr oldı cüššede hem heybetüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4950). [ḳuvvetüm ḳal, --ma, --dı]*

kūy: *Beklemek, tahammül etmek.*

Vardur ıraḳda durıñ acı **ḳuyı** / Acı ṣuyı içmek-ile acıduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5986). [ḳuyı, -ı]*

ḳuyı: *Kuyu. Su katmanına varıncaya kadar derinliğine kazılan, genellikle silindir biçiminde, çevresine duvar örülen, suyundan yararlanılan çukur.*

Ṭoldı **ḳuyı** aḳdı çeşme oldı sīl / Ṭaşdı çaylar ġarḳa vardı niçe il *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1026). [ḳuyı,]*

ḳuyı ḳaz-: *İçme ve kullanma suyu için yeri, toprağı derince oymak.*

Ḳurıdı çaylar ṣuyı aḳmadı hīç / Ḳazdılar ḳuyı ṣuyı çıḳmadı hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1014). [ḳuyı ḳaz-, --dı, --lar]*

kuyruġ: *Hayvanların büyük bir kısmında gövdenin arka tarafında yer alan uzun ve esnek organ.*

Ḳuyruġı üzre başını ḳoyup baḳar / Ġıjġırubanı görenleri yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3482). [ḳuyruġı, -ı]*

Başını **ḳuyruġı** üstine alup / Şöyle yatur ol aralıġa ṭolup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3489). [ḳuyruġı, -ı]*

ḳuyruġ: *1.Hayvanların büyük bir kısmında gövdenin arka tarafında yer alan uzun ve esnek organ 2.Kuşlarda gövdenin arka tarafında bulunan tüy demeti.*

Başı ayaġı yiri vü **ḳuyruġı** / Ṭaş üstinde muʿayyen ṭuraġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5202). [ḳuyruġı, -ı]*

kuyruk: *Kuyruk.*

Burhān ejder ḳorḳusından iy ʿazīz / Eşegüñ **ḳuyruġına** yapışdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5197). [ḳuyruġına, -ı, -n, -a]*

kuzı: *Koyunun yavrusu anlamına küçükbaş hayvan.*

Ol muḥib dir ne durur **ḳuzı** ṭavar / Virürem cānum olursa ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [ḳuzı,]*

kuzıkıran: *Özel isim.*

Didiler ol dervīşe **Ḳuzıḳıran** / Ol ad-ıla ẕikr iderlerdi gören *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4513). [ḳuzıḳıran,]*

kuzu: *Kuzu.*

Bir sürü ḳoyunı var-ıdı ziyād / **Ḳuzusı** hem bir sürü iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4494). [ḳuzusı, -sı]*

kuzu: *Koyun yavrusu.*

Ḳılup ol devletlü böyle ittifāḳ / Bir sürü **ḳuzuya** hep çaldı bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4498). [ḳuzuya, -ya]*

Mehyā ider il aḳar ol şevḳ-ıla / Diledi **ḳuzuyı** hep ḳurbān ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4495). [ḳuzuyı, -yı]*

Bir sürü **ḳuzuyı** hep ḳurbān ider / Gör seḫāyı ol ne ḫoş erkān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4499). [ḳuzuyı, -yı]*

ḳalmadı: *(gerek) kalmamak.*

Didi şekküm **ḳalmadı** hergiz tamām / Andan ötri itdi ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3517). [ḳalmadı,]*

ḳan: *Yetinmek, iktifa etmek.*

Görmeyince sen baña inanmaduñ / Görüben beş ṭaş remzin **ḳanmaduñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2032). [ḳanmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

ḳara: *En koyu renk, siyah, beyazın zıddı.*

Ẕikre gelen mescidüñ öñinde tīz / Bir büyük **ḳara** ḳaya vardı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [ḳara,]*

kayı: *Kaygı, endişe, tasa.*

Dir baña şimdi ne ḳoyun **ḳayısı** / Al ḳoyunı gidüben kesgil sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [ḳayısı, -sı]*

kıl: *(namaz) kılmak.*

Aḫşam olıcaḳ cemāʿat geldiler / Aḫşamın anda namāzı **ḳıldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1713). [ḳıldılar, -dı, -lar]*

Ḫalḳ arasında ṭurup Ḫūnkār ıla / **Ḳıldılar** öyle namāzını bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3679). [ḳıldılar, -dı, -lar]*

koyayın: *Bir kenara bırakmak.*

Gördi göñlek kir bunı dir yuyayın / Pāk idüben tertemīzce **ḳoyayın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3224). [ḳoyayın,]*

L

lā: *"Hayır, yok" olumsuzluk edatı.*

Hem bilür ki Ḥācī Bektaş-ı Velī / Girçek erdür **lā** dimez iydür belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5838). [lā,]*

Ol belī dirdi dimezdi aña **lā** / Buluşuban Ḥażret-i İlyās'a ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5920). [lā,]*

Lā dimez cümle didi aña belī / Ḫ̆ācesi kim Mekke'den geldi revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5964). [lā,]*

lā fetā: *"Ali'den başka yiğit, Zülfikar'dan başka kılıç yok" hadisinden.*

Murteżā'nuñ ḥaḳḳı oldur **lā fetā** / Hem didi ḥaḳḳında Sübḥān hel etā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 715). [lā fetā,]*

lā ilāhe illa'llāhu vaḥdehū lā şerīke lek lehu'l-mulku ve lehu'l-ḥamdu yuḥibbī ve yumītu ve huve ḥayye lā yemūtu bi-yedihi'l-ḫayr ve huve ʿalā kulli şeyʾin ḳadīr*: *Allah'tan başka ilah yoktur, O tektir, O'nun ortağı yoktur, mülk O'nundur, hamd O'na aittir. O, diriltir, O, öldürür. Bütün hayırlar ve kudret O'nun elindedir. O, her şeye kâdirdir.) sözüdür." [Muvatta, Kur'ân 32, (1, 214, 215); Tirmizî, Da'avât 133, (3579)].*

Lā ilāhe illa'llāhu vaḥdehū lā şerīke lek lehu'l-mulku ve lehu'l-ḥamdu yuḥibbī ve yumītu ve huve ḥayye lā yemūtu bi-yedihi'l-ḫayr ve huve ʿalā kulli şeyʾin ḳadīr* / Baʿdehū ḫırḫa yaḳasında ol resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 159). [lā ilāhe illa'llāhu vaḥdehū lā şerīke lek lehu'l-mulku ve lehu'l-ḥamdu yuḥibbī ve yumītu ve huve ḥayye lā yemūtu bi-yedihi'l-ḫayr ve huve ʿalā kulli şeyʾin ḳadīr*,]*

lā-büd: *1. Gerekli, lâzım, zarûrî, şüphesiz. Tanıkta Allah'ın sıfatı olarak kullanılmıştır.*

N'ola Yaḥyā mišli maʿṣūm olsa er / Rabb'ine **lā-büd** münācātın ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5615). [lā-büd,]*

lafẓ: *Ağızdan çıkan söz, kelime.*

Beg didi bir **lafż** ıla ṭābiʿvenin / Ṣanma şāh emrine ben māniʿvenin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [lafż,]*

Ol iki erüñ birisi söyledi / İşbu **lafẓ** ıla beyānın eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4134). [lafẓ,]*

Bāʿiš oldur öyle ad olmasına / İşbu **lafż** erden aña gelměsine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5452). [lafż,]*

laġ: *Şaka, lâtife.*

Yutdı iki dānesin çün **laġ-ıla** / Göreyin dir işbu baña ne ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [laġ-ıla, --ıla]*

laḥdi: *Çukur. II Yükseltilmiş mezar.*

Çün tamām eyledi neyse ḫizmetin / Ḳodı **laḥdine** erüñ ol meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5658). [laḥdine, -ne]*

laḥmike laḥmī: *Eti benim etim...(Hz. Muhammed, Hz. Ali'yi kasdederek).*

Didi bendendür ʿAliyy-i Murteżā / "Laḥmike laḥmī" didi Faḫr-ı Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 170). [laḥmike laḥmī,]*

laḥẓa: *An.*

Bulalum teşrīf dīzāruñla biz / Görelüm bir **laḥẓa** sizi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1514). [laḥẓa,]*

laḥza: *An / dem.*

Oturup bir **laḥẓa** ṣoḥbet itdiler / Sırr-ı aḫbārın diyüp işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1516). [laḥẓa,]*

lakab: *Bir adamın ism-i aslîsinden başka sonradan münasebetle müsemmâ olduğu isim.*

Adı Muḥammed Velī dirler **laḳab** / İbrāhīmü'š-Šānī ḫalḳ dirlerdi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1369). [laḳab,]*

lakab: *Asıl isimden başka olan isimler, soyadlar.*

Laḳabı Keyḫusrev idi adı ʿAlī / Pādişāh ıdı vü hem girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [laḳabı, -ı]*

lākin: *"ama, ancak, fakat" anlamlarında bağlaç.*

Lākin oġlancıḳlarum unutmaġıl / Kendözüñden anları yad itmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2565). [lākin,]*

Bilmedi çün bildi **lākin** bulmadı / Ḫizmet itměyince anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2949). [lākin,]*

lala: *Bakıcı, koruma, öğretmen.*

Didi kim Ḫıż ı r **Lala'm** gelmiş durur / Yurdum oġlı hem didi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [lala'm, --m]*

lāle-reng ol: *Kızıl renge bürünmek, kızıllaşmak.*

Tīġ Ḥaydar çeküben ki itdi ceng / Ḳandan oldı yir yüzi hep lāle-reng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 667). [lāle-reng ol, --dı]*

lām: *"Lam" harfi.*

İtdi alḳış dil açup ḥażretine / İtdi elif ḳaddini ḳapuda **lām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6335). [lām,]*

lā-naẓīr: *Ar. Görülmemiş; eşsiz.*

Ḥācī Bektaş ḫizmetinde bir faḳīr / Derd-i kūşiş çekmiş-idi **lā-naẓīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4669). [lā-naẓīr,]*

Ṭurdı ḫatun itdi şerbet **lā-naẓīr** / Maşrabadan içüben şerbet imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5877). [lā-naẓīr,]*

laʿnet it-: *Beddua etmek.*

Ṣaru'ya laʿnet idüben ḳodılar / Kör misin görmezsin eri didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2003). [laʿnet it-, --üben]*

laʿnet oḳumaḳ: *Allah'ın merhametinden mahrum olmasını, kalmasını dilemek; beddua etmek.*

Oḳumaḳ vācib durur laʿnet inan / Nice ḳatl itdüklerin dirsem tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 243). [laʿnet oḳumaḳ, --maḳ]*

lâ-riyâ: *Iki yüzlü olmayan.*

Çoḳ vilāyet idicěgiz **lā-riyā** / Mülk-i Rūm'uñ ḫalḳı cümle ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6274). [lā-riyā,]*

lā-şekk: *Ar. Şüphesiz, elbette, behemehâl.*

Ḳalmadı şübhe ki o şāh-ı ġāziyān / Merḳadi anda durur **lā-şekk** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [lā-şekk,]*

lā-tekellüf: *Kolayca, zahmetsizce.*

Lā-tekellüf geçdi imāmet yirine / Birini bilmez keşīşler yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2096). [lā-tekellüf,]*

Mollā yirine anı teklīf ider / **Lā-tekellüf** oturup teşrīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3392). [lā-tekellüf,]*

Dest-namāz alup vużūʾ ḳıldı tamām / **Lā-tekellüf** geçdi der cā-yı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3569). [lā-tekellüf,]*

Tā Ḳızılca Ḫalvet'ine Ḫūnkār'uñ / **Lā-tekellüf** üstine girdi erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4583). [lā-tekellüf,]*

Lā-tekellüf girdi Ḫūnkār üstine / Girmez-idi eyle kes er üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4586). [lā-tekellüf,]*

laṭīf: *Hoş, güzel.*

Vaḳtidür cān bülbüli eyle ḫurūş / Ḫūb **laṭīf** elḥān ıla ac dilüñi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 214). [laṭīf,]*

laṭīf: *Hoş, güzel II iyi, doğru.*

Yapdı hem bir āsitāne key **laṭīf** / Mesken itdi ehl-i faḳra ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5312). [laṭīf,]*

laṭīf: *Ar. Güzel, hoş.*

Didiler Bektaşiler tācı şerīf / Elifī-le hem Ḥüseynīdür **laṭīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1463). [laṭīf,]*

Şöyle dir kümmel bunuñ ẕikrin **laṭīf** / Dut ḳulaġuñ ẕikrin itsün bir naḫīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3247). [laṭīf,]*

Bir ḳapu oldı ʿayān açup girür / Ḫoş **laṭīf** miḥrāb-ıla mescid görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3277). [laṭīf,]*

Baʿd ez-ān muṣḥaf alup oḳur **laṭīf** / Kim anuñ-ıla şeref buldı şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3283). [laṭīf,]*

ʿİlm yüzinden niçe sözler söyledi / Maʿnī yüzinden **laṭīf** şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3289). [laṭīf,]*

Göñli oġlanuñ ḳatı terdür **laṭīf** / Ġıll u ġışdan hem berīdür iy şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3540). [laṭīf,]*

Köşk içi şöyle maḳāmı key şerīf / Ḫoş fuṣūṣ kārı münaḳḳaşdur **laṭīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [laṭīf,]*

Gider olsa ḥażret-i Ḫūnkār'a ol / Ḫoş **laṭīf** buġday unı alurdı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4618). [laṭīf,]*

Anuñ içün yapdı ḫoş mesken **laṭīf** / Bir niçe yıl ḳıldı süknā ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [laṭīf,]*

Düzdi yinĕ bir **laṭīf** şādırevān / Ḥācī Bektaş'uñ ṭuyup ḫˇāce erligin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5993). [laṭīf,]*

lā-yaʿḳıl: *Aklı başından gitmiş, kendinden geçmiş.*

Yüzi ḳoyu secdeye indi revān / Yatdı ḳırḳ gün anda **lā-yaʿḳıl** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3585). [lā-yaʿḳıl,]*

layıġ: *Layık olanı: Bir kimseye uygun olan, yaraşan.*

Ol cihāz-ı faḳrı senden isterüz / Ḥaḳ ḳatında **lāyıġı** ne dilerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1126). [lāyıġı, -ı]*

lāyıḳ: *Lâyık, yakışır.*

Anda da cemʿ eyledi dervīşleri / Kim Ḥaḳ'a **lāyıḳdur** anlar işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5316). [lāyıḳdur, -dur]*

lāyık: *(Ar.) Uygun, yaraşır.*

Şeyḫ ne mürīd muḥibb ʿāṣıḳ nedür / Burada ẕikr it baña **lāyıḳ** nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [lāyıḳ,]*

Şeyḫ mürīd muḥibb ʿāṣıḳ kim durur / Yaʿnī ol adlara kim **lāyıḳ** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [lāyıḳ,]*

Ḥaḳḳ'a **lāyıḳ** nişe ʿamel ḳılasın / Böyle dise Şeyḫ Aḥmed āṣikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6082). [lāyıḳ,]*

lāyık eyle-: *Yakışır, yaraşır yapmak.*

Ḫarc idüp er yolına emvālini / Ḥaḳḳ'a lāyıḳ eyledi aʿmālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5796). [lāyıḳ eyle-, -di]*

lāyık gör: *Uygun görmek, yakıştırmak.*

Şimdi ol ḳuf u luñ miftāḥın ḥaḳīḳ / Ṭapduḳ'a virdüm anı gördüm lāyıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2932). [lāyıḳ gör, --dü, --m]*

Olmaġa seccādeye ol cā-nişīn / Neslüñi lāyıḳ görüben dir yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4238). [lāyıḳ gör, --üben]*

Bu yigide bir ulu manşıb vire / İtmege taʿẕīm anı lāyıḳ göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4413). [lāyıḳ gör, --e]*

lāyıḳ gör-: *Uygun görmek, yakıştırmak.*

Kim seni lāyıḳ göre gire yire / Gökde gün olsa daḫı gire yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [lāyıḳ gör-, -e]*

lāyık it-: *Layık, uygun, yakışır olma.*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itmeyince er işi / Aṣṣı ḳılmaz aġlayup dökmek yaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5699). [lāyıḳ it-, -me , -y, -ince]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itdigi aʿmālini / Ḳuṭb-ı ʿālem olduġın ḳıldı beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6157). [lāyıḳ it-, -dik, -i]*

lāyıḳ ol-: *Layık olmak, yaraşmak.*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a bulmayısar dest-res / Zīra vaṣla lāyıḳ olmaz bu nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5601). [lāyıḳ ol-, -maz]*

lāyıḳ ol: *Layık olmak, yaraşmak.*

Er gerek yavuzlıġa eylük ḳıla / Erlige göre işi lāyıḳ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 927). [lāyıḳ ol, --a]*

lāzım: *Lazım, gerekli.*

Yol bilen ol tācı alıcaḳ ele / **Lāzımı** ol tāca bir būse ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4363). [lāzımı, -ı]*

lāzım: *Ar. Gerekli.*

Er naṣīb didügi var-ısa budur / Nūş itgil kim saña **lāzım** budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5457). [lāzım,]*

lāzım: *Gerek, gerekli.*

Gelüben erkānca anı götürür / **Lāzım** olan ḫizmetini bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 19, Beyit 1659). [lāzım,]*

Ḫalīfeler ḳalḳup erkān itdiler / Ne ki **lāzım** idi yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3009). [lāzım,]*

Ṣaru İsmāʿīl'i gör kim n'eyledi / Anı ki **lāzım** idi hep eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3800). [lāzım,]*

Didi Ḫūnkār birḳaçı yiter bunuñ / Hem ne **lāzım** cümlesin ḳırmaḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [lāzım,]*

lāzım ol: *Gerekmek.*

Çün selāmın aluban yidi ṭāʿām / Lāzım oldı söyleşe bir ḳaç kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 783). [lāzım ol, --dı]*

Lāzım oldı pes tevārīḫden beyān / Ẕikre gele biline olaʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1594). [lāzım ol, --dı]*

lāzım ol-: *Gerekmek.*

Cümlesi ṭuz siz idüñ ḳoymañ nemek / Lāzım olsun anlara bunı dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3385). [lāzım ol-, --sun]*

Lāzım oldı biz de anda varavuz / Anlaruñ görklü cemālin görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3770). [lāzım ol-, --dı]*

Nuṭḳa gel ḳılma taḥammül işbu dem / Lāzım ol durur saña daḫı ehem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4093). [lāzım ol-,]*

Şemʿasından yaḳdılar cümle çırāḳ / Saña daḫı lāzım oldı varasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6208). [lāzım ol-, -dı]*

Lāzım oldı himmet ide pādişāh / Giydürüp hilʿat virür tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6398). [lāzım ol-, -dı]*

leb: *(Fars.) Dudak.*

Lebleri şīrīn ü şehd andan ṭamar / Servi ḳaddi sayesinden cān yağar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 342). [lebleri, -ler, -i]*

lebbeyk: *"Buyrunuz, ne emrettiniz efendim!" anlamında bir söz.*

Taḫılın ḫalḳ-ıla biçerken bile / Çaġırup **lebbeyk** diyü geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5429). [lebbeyk,]*

Didiler **lebbeyk** kimedür söylegil / Bu ne remzdür bize tebyīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5430). [lebbeyk,]*

lebbeyk it-: *Buyrun, emredin, anlamında bir söz.*

İşidüp bostāncı da lebbeyk ider / Girü Ḫūnkār gör kim anuñla n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1475). [lebbeyk it-, --er]*

lebīb: *(Ar.) Akıllı kişi.*

Ol vilāyetde nice dürlü ʿacīb / Gösterür keşf ü kerāmāt iy **lebīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1452). [lebīb,]*

lebīb: *Akıllı, zeki, fatin.*

Baʿd ez-ān Şaru ere oldı muḥib / Ḫiẓmetinde oldı dün gün iy **lebīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2038). [lebīb,]*

Bunuñ-ıla olısar ulu nesīb / Geçti bir vaḳt bunuñ üzre iy **lebīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4366). [lebīb,]*

lefī ḫalḳin ʿazīm: *Hz. Muhammed (S.A.V.)'in ahlakı, Peygamberin yüksek ahlakı, güzel huy ve davranışları, O'nun hadis ve Sünnetleri. (Bkz. "Ve-inneke le-ala hulukin azim 68/ el-Kalem:4") Ḫaḳḳına didi lefī ḫalḳin ʿaẕīm.*

Aḥmed'üñ ḫulḳın ṭutuñ ki ol Kerīm / Ḥaḳḳına didi **lefī ḫalḳin ʿaẕīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 89). [lefī ḫalḳin ʿaẕīm,]*

legen ü tepsi vü sīnīler: *Leğen ve tepsi ve sini.*

Dönüben şar ḳavmine eydürbilüñ / **Legen ü tepsi vü sīnīler** çaluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2422). [legen ü tepsi vü sīnīler,]*

legence: *Küçük leğen.*

Emr ider Ḫūnkār **legençe** aldılar / Meydān ortasına anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3648). [legençe,]*

Emr ider Ḫūnkār **legençeden** çıḳar / Dürr-i meknūn tek dilinden nuṭḳ aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3663). [legençeden, --den]*

Şu ḳoyup **legençeye** ir didiler / Şu şu içre şoyunup gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [legençeye, --y, --e]*

Şoyunup girdi Saʿīd **legençeye** / Gör bu sırrı inceden ne inceye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3650). [legençeye, --y, --e]*

Bir **legençe** içre Ḫūnkār dest-namāz / İder-iken burnı ṭamardı biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3832). [legençe,]*

Aluban **legençeyi** tenhā varur / Fikri içre ol bunı cāyiz görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3835). [legençeyi, -yi]*

lerze: *Titreme, titreyiş.*

Beg daḫı aldı naẕar itdi aña / **Lerze** düşdi gevdesine görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3997). [lerze,]*

lerze dut: *Titreme tutmak. II Çok korkmak.*

Lerze dutdı şanasın gördi sitīz / Gördi bir oğlan ṭoğurmışdur özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 400). [lerze dut, --dı]*

leş: *Kokmuş hayvan ölüsü, lâşe.*

Eyle bī-ḥadd itdiler ceng-i girān / Yiri **leş** baş ṭutdı vü gökleri ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 664). [leş,]*

leşker: *Asker.*

Şimdiki ḥālde Müsülmān olmışuz / **Leşkerümle** ehl-i īmān olmışuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2626). [leşkerümle, --üm, --le]*

leşker: *(Ar.) Asker.*

İşidüp Ḳayṣer daḫı **leşker** direr / Gelüben Ḳayṣer'üñ üstine irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1615). [leşker,]*

İşidür **leşker** ḫalīfe geldügin / Ol daḫı **leşker** dirüp sürer yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2435). [leşker,]*

Emr ider ol **leşker** odun cemʿ ider / Cān Baba emrini yaʿnī ḳamʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2557). [leşker,]*

Ulu **leşker** cemʿ itdi baʿd ez-ān / Rūm'a ḳaṣd itdi Selīm Ṣāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4175). [leşker,]*

leşker: *Asker.*

Bu Bedaḫşān milkidür kāfir ḳamu / **Leşkeri** kāfir durur cābir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 644). [leşkeri, -i]*

On biñ artuḳ ḥāżır-ıdı **leşkeri** / Ḳarşular yolda gelürken Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 661). [leşkeri, -i]*

Çünki müʾmin **leşkerin** ṭaġıtdılar / Ḥaydar'ı kemend atuban ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 672). [leşkerin, -i, -n]*

Bir yañadan artdı kāfir **leşkeri** / Yıḳdı müʾmin ilin aldı ṭavarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 710). [leşkeri, -i]*

Gözci kāfir **leşkeri** yirde ṭutar / Gökde uçan ḳuşları yırtar atar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 795). [leşkeri, -i]*

Çün Selīm Ṣāh bildi anlardan ḫaber / **Leşkerin** aluban ol yire gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1622). [leşkerin, -i, -n]*

Pes Külü Ḫan sū-yı Baġdād ʿazm ider / **Leşkerin** alup o yire cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2434). [leşkerin, -i, -n]*

Tā ki ṭoyum eyledi **leşkerini** / Māla ġarḳ itdi tamāmet varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4289). [leşkerini, -i, -n, -i]*

leşker: *Asker || Ordu.*

Oldı bir düşmān o cānibden ʿayān / Divşürüp **leşkerini** ʿazm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 262). [leşkerini, -i, -n, -i]*

leşker: *Asker, ordu.*

Kimse yoḳ kim **leşkerine** ḳıla baş / Ḥaḳḳ'a nāliş eyleyüben açdı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 713). [leşkerine, -in, -e]*

leşker: *Asker, ordu.*

Gördiler Ḫunkār'umuñ dīdārını / ʿArz ider pes **leşkerinüñ** varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3087). [leşkerinüñ, -iñ, -üñ]*

leşker al-: *Askerlerle çevrelemek, ablukaya almak.*

Leşker alup Deşt ilinden çıḳmışam / Uġraduġum milki yaḳup yıḳmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2608). [leşker al-, --up]*

leşker başı: *Askerlerin başı, komutan.*

Pādişāhuñ hep bular begleri idi / Her biri **leşker başı** baş er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4183). [leşker başı,]*

leşker çek-: *Asker göndermek, ordu sevk etmek.*

Ḫaydar'ı kāfir idince anda ḥabs / Çekdi leşker cemʿ oluban ḫār u ḫas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 682). [leşker çek-, --di]*

Kāfire leşker çeküben çāre ḳıl / Dimezüz ki müʾmini bī-çāre ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 703). [leşker çek-, --üben]*

Fārs mülkini be-küllī ṭutdılar / Çeküben leşker çü Rūm'a yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1603). [leşker çek-, --üben]*

leşker dir-: *Asker, ordu toplamak, biriktirmek.*

İşidür leşker ḫalīfe geldügin / Ol daḫı leşker dirüp sürer yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2435). [leşker dir-, --üp]*

leşkeri: *(Ar.) Asker.*

Leşkeri andan dönüben gitdiler / Çün Nişābūr'a girü irişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 266). [leşkeri,]*

leşkerin: *Asker , Ordu.*

Bildi tekvūr aldı ne var **leşkerin** / Ḳarşu geldi oldı şavaş yir yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4446). [leşkerin,]*

leşkerin çek: *Bayrak çekmek.*

Leşkerin çekdi vü Ḫaydar gitdi çün- / Ol Bedaḫşān mülkine irişdi ün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 657). [leşkerin çek, --di]*

leşkerini şıv: *Askerini kırmak II.Kılıçtan geçirerek öldürmek.*

Ṣıyuban leşkerini şehri alur / Ehl-i İslām'a anı mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4449). [leşkerini ṣıy, --uban]*

leşker-keş: *Asker çeken, asker gönderen.*

Ger Külü Ḫan nām **leşker-keş** ola / Mülk-i Baġdād'ı ḫalīfeden ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2409). [leşker-keş,]*

levn: *Ar. Renk.*

Levni taġyīr oluban medhūş olur / Vehme varur cān u dil nā-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3420). [levni, -i]*

leyk: *Ama, fakat, lakin, ancak.*

Uyḳusın yiñemedi yatdı yine / Yatayın bu **leyki** uyḳum dir ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3049). [leyki, -i]*

leyl ü nehār: *Gece ve gündüz.*

Zekeriyyā ḳabri yanında ḳarār / Eyleyüp ḳıldı niyāz **leyl ü nehār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1232). [leyl ü nehār,]*

Saña bizden ol dīv olsun yādigār / Ḫizmetüñi eylesün **leyl ü nehār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1399). [leyl ü nehār,]*

Hoy Ata anuñ-ıla ḳıldı ḳarār / Gözler-idi ol putı **leyl ü nehār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2688). [leyl ü nehār,]*

İşbu resme gĕçürürüz rūzigār / Bir geçinmedür geçer **leyl ü nehār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3287). [leyl ü nehār,]*

lezzet: *Ağızla duyulan tat, çeşni // Herhangi bir şeyden alınan zevk, haz, safâ.*

Ṣunuban dir bir görüñ ne **lezzeti** / Şerbeti görüp imām çün aġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [lezzeti, -i]*

Ḳıl gine gel bir beyān-ı muʿteber / **Lezzeti** şevḳı vire cāna ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4867). [lezzeti, -i]*

lezzet: *Ağızla duyulan tat, çeşni, herhangi bir şeyden alınan zevk, haz, safa.*

Tā dimāġ-ı cān ola ḫoş tāze ter / **Lezzetin** dadın gözetmĕye şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4667). [lezzetin, -in]*

lezzet: *Herhangi bir şey karşısında duyulan zevk.*

Tañrı ḳażāsına ṣalduḳ biz seni / **Lezzetinden** sen daḫı ṭatġıl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5175). [lezzetinden, -i, -n, -den]*

libās: *Elbise, giysi.*

Her **libāsda** evliyā gizlü durur / Göricek bilür şu kim gözlü durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [libāsda, -da]*

liḥye: *Sakal.*

Merkebüñüz ẕenebine **liḥyemi** / Bağlañuz aluñ gidiñüz dir gemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3626). [liḥyemi, -m, -i]*

līk: *"Ama, fakat, lakin" anlamında bağlaç.*

Er işi olur murād-baḫş **lik** müdām / Luṭfuñ-ıla eksügümüz ḳıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1771). [lik,]*

Līk içinde dīn ṭutar bir ḥāl eri / Ḥażret-i Ḫūnkār bilürdi o eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3250). [līk,]*

Cānuña dürlü cefā ḳılur-ıdım / **Līk** mürüvvet itdi ceddüme o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6127). [līk,]*

līki: *Ama, lakin.*

Līki yārī ḳılmadı devlet aña / Ḥaḳ teʿālā virmedi nuṣret aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 666). [līki,]*

Üç biñ ola anda rāhib var-ıdı / **Līki** biri müʾmin ü muḫtār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 864). [līki,]*

Ṣūretā gerçi kenes ruhbānı dı / **Līki** gizli dīn ṭutar pāk cān-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [līki,]*

Gerçi münkir oldı müʾmin ně ki var / **Līki** ġārdan gitmedi ol Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 997). [līki,]*

Gerçi itdük biz niçe kez çoḳ günāh / **Līki** ʿafv it yine luṭf it pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1017). [līki,]*

Līki bī-ekl ü bī-şurb u iʿtikāf / Ancaḳ anı iderüz biz bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1257). [līki,]*

Līki bilesiz bize maḳṣūd budur / Kedd-i yemīnden yimek bize ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2319). [līki,]*

Cümlesin icrā ḳılurlardı velī / **Līki** bir yirde var-ıdı işkili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2668). [līki,]*

Līki vardı ḳurbaġası bī-ḳıyās / Öter idi gice gündüz bī-esās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3102). [līki,]*

Līki ḳorḳaram senüñ gibi olam / Ḫāyin oluban ḫıyānetlıḳ ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3268). [līki,]*

Līki ol namāzını tenhā ḳılur / Köy cemāʿatine uymaz Ḥaḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3317). [līki,]*

Līki sen alsañ dürüstdür dest-namāz / Vaḳti durur ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3556). [līki,]*

Līki düşdi işbu resme ittifāḳ / Ḳıl naẓar işbu Ḳaradeñiz'e baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4593). [līki,]*

Līki didi didiler böyle ḫaber / Ṣafā geldi vü ḳadem getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5150). [līki,]*

Didi bunuñ mišli dirlik iy ʿazīz / Kimse itmez **līki** erenler daḫı siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [līki,]*

Līki Allāh'ı severseñ iy ḥaḳ er / Eylegil ḫay ı r duʿā ḳılup naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5717). [līki,]*

Līki māniʿ olmaġın kevn ü fesād / Görmedi er dīdārın Ġāzī Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5758). [līki,]*

Ḳabluca miʿmārını itdi ḳabūl / Kāfir-idi **līki** üstād-ıdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5764). [līki,]*

Çünki ḳubbe yapusı oldı tamām / **Līki** ġāyet yüksek-idi key be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5772). [līki,]*

Ben saña kāfirlıġumca gelmişem / Girçek ersin **līki** taḥḳīḳ bilmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5787). [līki,]*

Yaʿnī aġırlar ana oġul Bektaş'ı / **Līki** Bektaş anasına egüp başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5934). [līki,]*

Hep sükūt itdi eren ḳalmadı ses / **Līki** Loḳmān-ı Perende merd-i şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6050). [līki,]*

Pes cezā itsek revādur biz size / **Līki** meyve isder evliyā eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6124). [līki,]*

Gerçi ḳılıç eri ḳopdı pehlivān / **Līki** şāha ʿāṣīdür eller urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6301). [līki,]*

Līki ġāyet key bahādır pehlivān / Bildi begler istemez ʿOšmān özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6344). [līki,]*

Līki tekye içre aṣlā kimse yoḳ / Kim gele tekyeye dirken ey ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [līki,]*

līki: *Ancak / ama / lakin.*

On iki yaşında dı henūz cüvān / **Līki** ḳuvvetlü idi key pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 650). [līki,]*

Dırnaḳ uzatmaḳ sübül uzatması / İtmez idi **līki** bunda itmesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3395). [līki,]*

līki: *Ancak, ama, lakin.*

Līki bunda ḫizmetimüz var durur / Ḥālimüzden kendü ḫaberdār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5345). [līki,]*

līkin: *Ama, fakat, ancak.*

Olmadı ol iş ve **līkin** bir nefes / Bitürür ol işi şöyle didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [līkin,]*

līkin: *Ama, ancak, fakat.*

Cān Baba dir rāżīyam **līkin** velī / İtdüñüz bir imtiḥān siz evveli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2552). [līkin,]*

li'llāh: *Allah için, Allah aşkına.*

Göziñüzi hem virüñ dervīşe siz / Her ne dervīş itse şey' **li'llāh** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [li'llāh,]*

lisān: *(Anlaşma vâsıtası olarak) Dil.*

Nuṭḳa gel iy ṭūṭī-i bāġ-ı cinān / Şol şeker güftāruñ aç depret **lisān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3887). [lisān,]*

lisān-ı tercümān: *Aktaran, tercüme eden dil.*

Gelüběni dest-būs eylědiler / Pes **lisān-ı tercümān** söylědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1356). [lisān-ı tercümān,]*

Böyle didiler **lisān-ı tercümān** / Naẓara baş ḳodılar ol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3032). [lisān-ı tercümān,]*

liyāḳat: *(Ar.) Lâyık olma, uygunluk.*

Biz de çekmeklige ṭāḳat yoḳ durur / Biz de aña hīç **liyāḳat** yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [liyāḳat,]*

lokma: *Bir defada ağza götürülen yiyecek parçası, bir seferde yutulacak miktardaki yiyecek.*

Yirdi andan ol ʿazīz-i muḥterem / Ġayrı **loḳmadan** yimezdi iy dedem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 603). [loḳmadan, -dan]*

Virdi ġāyıb **loḳmasın** yidüm baña / Kimsin it ismüñi didüm hem aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 812). [loḳmasın, -sı, -n]*

lokma: *Ağza bir defada alınıp götürülen yiyecek parçası, sokum II yemek.*

Her kime virürse bir **loḳma** şeker / Baġrın āḫir ḳan idüp yaşın döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 82). [loḳma,]*

Ḫarc itmek dilerüz buña emek / El eměginden ola **loḳma** yimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2320). [loḳma,]*

loḳmān: *Lokmân-ı Perende || Hâcı Bektâş'ın hocası.*

İşidüp **Loḳmān** olupdur şādumān / Nice emr oldıysa idüñ eyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6654). [loḳmān,]*

Tekbīr ü tehlīl aluban dile / Ṣaldı Şeyḫ **Loḳmān** üstine anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6656). [loḳmān,]*

loḳmān perende: *Lokman-ı Perende, Türkistan'ın, doksandokuz bin pirlerinin piri Sultan Hace Ahmed Yesevi'nin halifesiydi, perendelik hizmetini, ona, Muhammed-i Hanefî oğlu Ahmed Yesevi vermiştir.*

İtdi Loḳmān-ı Perende anı ṭırāş / Sünnet üzre yola-dı **Loḳmān** başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6069). [loḳmān,]*

Hep ḫalīfe tekyeleri var-ıdı / İşleri **Loḳmān Perende** pīr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6035). [loḳmān perende,]*

Eyleyüp pīrān duʿā oturdılar / Ṣaġda hem **Loḳmān Perende** oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6039). [loḳmān perende,]*

Uluñuz **Loḳmān Perende** Ḥaḳḳ'a iren / Cümleñüz bilürsiz Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6042). [loḳmān perende,]*

Yoḫ durur pervāmuz andan olmaz er / Ben de Loḳmān'am Perende uçaram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6052). [loḳmān perende,]*

lokmān pernede: *Lokman-ı Perende, Türkistan'ın, doksandokuz bin pirlerinin piri Sultan Hace Ahmed Yesevi'nin halifesiydi, perendelik hizmetini, ona, Muhammed-i Hanefî oğlu Ahmed Yesevi vermişti.*

Ṣadra andan geçdi oturdı ḫāṣ u ʿām / Geçdi **Loḳmān Pernede** ṣaġ ṣadra pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6037). [loḳmān pernede,]*

loḳmān-ı perende: *Hoca Ahmet Yesevi'nin halifelerinden, Hacı Bektaş-ı Veli'nin hocasıdır.*

Hep sükūt itdi eren ḳalmadı ses / Līki **Loḳmān-ı Perende** merd-i şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6050). [loḳmān-ı perende,]*

Ol vilāyet ṣāḥibine ide sipās / Çünki **Loḳmān-ı Perende** eyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6055). [loḳmān-ı perende,]*

İtdi **Loḳmān-ı Perende** anı ṭırāş / Sünnet üzre yola-dı Loḳmān başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6069). [loḳmān-ı perende,]*

lücāc: *Engin deniz, umman.*

Āhū postından aña ururdı tāc / Giyer-idi itmez idi kes **lücāc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1456). [lücāc,]*

lücce: *Deniz.*

Maḥv olur o **lüccede** olur nā-be-dīd / Ẕikr idüp bu resme dir ol güni ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4663). [lüccede, -de]*

lücce-i āb-ı ḥayāt: *Ölümsüzlük suyunun denizi.*

Yine akıt **lücce-i āb-ı ḥayāt** / Cūş-ıla ḫurūşa gel cān bülbüli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 238). [lücce-i āb-ı ḥayāt,]*

lücce-i nuṭḳ: *Söz denizi.*

Her biri seccādesine geçdiler / Lücce-i nuṭḳuñ buñarın içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1360). [lücce-i nuṭḳ, --uñ]*

lücce-i şehd ü şeker: *Şeker ve bal pınarı.*

Ṭal çıḳar bir ḫoş güzīn maʿnā-yı ter / Dilden aḳıt **lücce-i şehd ü şeker** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4462). [lücce-i şehd ü şeker,]*

lüʾle: *Saç kıvrımı.*

Cehd iděrek bir ḳılın kesdi hemān / **Lüʾle** tek ḳan çıḳuban oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3418). [lüʾle,]*

lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı: *Sultanlara layık olan iri taneli inci.*

Gördi avcında yaşıl beñ var-ıdı / Şevḳ virür ṣan **lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1422). [lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı, --ıdı]*

Ol elüñ avcında bir beñ var-ıdı / Şevḳ virür çün **lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1418). [lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı, --ıdı]*

lūristān: *İran'ın güneybatısında bir eyalet.*

Geçüp andan irdi **Lūristān'a** ol / Ol veliyyullāh ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1207). [lūristān'a, --a]*

lūt: *Tatlı yemekler.*

Lūt u niʿmet ü şölenler çěkilür / Dürlü dürlü reng ḫūnlar dökilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2659). [lūt,]*

lutf: *Allah (c.c.)'ın kullarını güzellik ve hoşluk ile muradına muvaffak eylemesi.*

Aḳıdup def̀ eyle **luṭf-ıla** melāl / Ḳıl nisābın evvelā anuñ beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 218). [luṭf-ıla, --ıla]*

luṭf: *Af, hoşgörü, iyilik, yardım.*

Orada oturdı Ḫūnkār ḥażreti / Gör n'ider ol **luṭf** kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1442). [luṭf,]*

Gördi Ḫünkār oturur bir depede / Dir kerem ḳıl **luṭf** işle iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [luṭf,]*

luṭf: *(Ar.) İyilik, ihsan, bağış.*

Anları esenledi ol **luṭfı** bol / Ṣaġ esen oluñ varuñ olmañ melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1214). [luṭfı, -ı]*

Ḳardaşınuñ şancaġın inʿām ider / Çünki ʿāmdur **luṭfı** gine ʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4258). [luṭfı, -ı]*

Bir zamāndan ṣoñra Ḥaḳ **luṭf** işledi / Dünyālikden nestene bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4624). [luṭf,]*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım hemīn / Geldi **luṭfından** bu resme söz yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5065). [luṭfından, -ın, -dan]*

Ḫoraṣān'ıñ ṣāh-ıdı **luṭfı** delīm / Mülki mālı gerçi ġāyet çoġ-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5870). [luṭfı, -ı]*

luṭf: *Bağış, bağışlama, ihsan, kerem.*

Er işi olur murād-baḫş lik müdām / **Luṭfuñ-ıla** eksügümüz ḳıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1771). [luṭfuñ-ıla, -un, -ın, -ıla]*

luṭf: *Bağış, bağışlama, ihsan, kerem, cömertlik.*

Aç yine gel bir meʿānī ṣuḥfını / Güş idincĕgez ṭuyasın **luṭfını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3762). [luṭfını, -ı, -n, -ı]*

luṭf: *İhsan, kerem, cömertlik.*

Ḳıldı Ḥaḳ **luṭfı-y-ıla** anı revā / Ḳıldılar bir hafta ol emri tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 391). [luṭfı-y-ıla, -ı, -y, -ıla]*

Mürvet idüp luṭf idübeni gele / **Lutfı-y-ıla** bizi müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3329). [luṭfı-y-ıla, -ı, -y, -ıla]*

luṭf: *Bağış, bağışlama, ihsan, kerem, cömertlik.*

Bu ḳaṣīde **luṭfuña** şamil durur / ʿĀrifān elfāžına ḳāyil durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 106). [luṭfuña, -uñ, -a]*

luṭf eyle: *Yardımda bulunmak.*

Dir bize eyle naẓar luṭf eylegil / Erligüñ ḫūnıyla bizi ṭoylaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1439). [luṭf eyle, --gil]*

luṭf eyle-: *Yardımda bulunmak.*

Zedelenmedin bu sīb irse didüñ / Bundan er luṭf eyleyüp görse didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3052). [luṭf eyle-, --y, --üp]*

Çagırup dir aña iy yār-ı ʿazīz / Berü gel luṭf eyle iñen gitme tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3147). [luṭf eyle-,]*

Ḥālümüzi hiç bizüm tükenlemez / Bize gendüm gönderüp luṭf eylemez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3253). [luṭf eyle-, --mez]*

Bize çaġırtmaḳ dilerler nāmını / Baʿd ez-ān luṭf eyleye inʿāmını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3514). [luṭf eyle-, --y, --e]*

Bir mürüvvet eyle luṭf eyle şehā / İşbu ṭarlıḳdan bizi ḳılġıl rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3632). [luṭf eyle-,]*

Saña ʿizzet eyleyĕ ikrām ide / Ol yeri luṭf eyleyüp inʿām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5500). [luṭf eyle-, -yüp]*

luṭf eyle-: *Yardım etmek, iyilikte bulunmak.*

Ṣaḳalın merkeb ẕenebinden ḫalāṣ / Eyledi luṭf eyleyüp ol merd-ī ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3630). [luṭf eyle-, --y, --üp]*

luṭf ir-: *Iyilik, esenlik gelmek.*

Geldi gird-ābdan gemim ḳıldı ḫalāṣ / Luṭf irürdi baña ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4085). [luṭf ir-, --ür, --di]*

luṭf ire: *Iyilik, esenlik gelmek.*

ʿAfv ḳıl geçgil günāhumdan benüm / Umaram **luṭf ire** şāhumdan benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2029). [luṭf ire, --e]*

luṭf işle-: *İyilikte bulunmak, yardım etmek, bağışlamak.*

Bātını dir Seyyid'i ḳarşuladı / Bizi ol sulṭān ḳatı luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5094). [luṭf işle-,]*

luṭf işle-: *İyilikte bulunmak, yardım etmek.*

Aġlama uşda ḥayāt bağışladı / Bendesin esirgeyüp luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5385). [luṭf işle-, -di]*

luṭf it-: *İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.*

Luṭf idüben eyle bize himmeti / Üstümüzden tek götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 933). [luṭf it-, --üben]*

Münkir olup gerçi itdük çoḳ günāh / Luṭf idüp ʿafv eyle iy şāh oġlı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 993). [luṭf it-, --üp]*

Gerçi itdük biz niçe kez çoḳ günāh / Līki ʿafv it yine luṭf it pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1017). [luṭf it-,]*

Tekneyi indürüp öñinde ḳodı / İşbu nāndan luṭf idüp yiyüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1532). [luṭf it-, --üp]*

Mürvetinden n'ola ger er luṭf ide / Bir ışıcaḳ yire varuban gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2214). [luṭf it-, --e]*

Aḳça Ḳoca dir nice iş ḳılalum / Luṭf idüñ buyuruñ anı ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2311). [luṭf it-, --üñ]*

Aḳça Ḳoca didi Ḫūnkār'a ʿazīz / Luṭf idüben eyledüñüz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2318). [luṭf it-, --üben]*

Ḫātırumuz çün bizüm luṭf idesiz / Pes ḳadem-rencīde ḳılup gidesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2330). [luṭf it-, --e, --siz]*

Sīd-i Ṣālīh didi luṭf idüñ bize / Varalum mürvet idüñ direm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3094). [luṭf it-, --üñ]*

Mürvet idüp luṭf idübeni gele / Lutfı-y-ıla bizi müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3329). [luṭf it-, --übeni]*

Fāṭıma dir anlara ḫoş geldüñüz / Luṭf idübeni mürüvvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3819). [luṭf it-, --übeni]*

Virüñüz destūr sefer ārzūlaram / Luṭf idüp virüñ murādum dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4883). [luṭf it-, -üp]*

Beni bu kerre boġazlamaḳ diler / Luṭf idüp ḳurtar beni iy girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4951). [luṭf it-, --üp]*

Ḫalīfelere hemān-dem urdı yüz / Luṭf idüñ dir beni erden dileñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4987). [luṭf it-, -üñ]*

luṭf it-: *Iyilikte bulunmak.*

Luṭf idüñ bizüm-ile yoldaş oluñ / Gidelüm mehyāya luṭf idüñ gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5086). [luṭf it-,]*

Luṭf idüñ bizüm-ile yoldaş oluñ / Gidelüm mehyāya luṭf idüñ gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5086). [luṭf it-,]*

Pīrāb Sulṭān'a Ḫūnkār ḥażreti / Luṭf idüp di eyle imdi mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5349). [luṭf it-,]*

İy niçe dürlü vilāyetler ʿacīb / Gösterür ḫalḳa keremden luṭf idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5369). [luṭf it-, -üp]*

luṭf it-: *İhsanda, iyilikte bulunmak.*

Göstere luṭf ide bir ṭuz maʿdenin / Eyle idüñ diyelüm biz de çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [luṭf it-, --e]*

luṭf it: *İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.*

Ḥaḳ ḳatında ḥażretüñdür çünki ḫāṣ / Luṭf idüp var oġlumı eyle ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 738). [luṭf it, --üp]*

Didi erenler şāhı **luṭf it** ḳıl kerem / Aç niḳābuñ tā cemālüñ ben görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5668). [luṭf it,]*

Didi **luṭf it** baña ḳıl ḫay ı r duʿā / Bildiler ki Ḥācī Bektaş'dur velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5963). [luṭf it,]*

luṭf ḳıl: *İyi davranmak, iyilikte bulunmak.*

Cümle ol vaṣlaları isteyelüm / **Luṭf ḳıl** birimüze vir diyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1118). [luṭf ḳıl,]*

Ḳıymaġıl oġlancuġuma **luṭf ḳıl** / Bir yalıñuzca oġuldur bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5181). [luṭf ḳıl,]*

luṭf kıl-: *İyi davranmak, iyilikte bulunmak.*

Sevicek erenlere ḫarc idelüm / Luṭf ḳıl eyle müşerref gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1780). [luṭf ḳıl-,]*

luṭf u iḥsān: *Cömertlik ve eli açıklık.*

odına hep yürek ṭaġlaşdılar / Didiler ki **luṭf u iḥsān** işleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6258). [luṭf u iḥsān,]*

luṭf u iḥsān: *Bağış ve iyilik, cömertlik ve eli açıklık.*

Ḥaḳ saña dir **luṭf u iḥsān** işledi / Hep günāhuñ ʿafv idüp bağışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5721). [luṭf u iḥsān,]*

luṭf u iḥsān u kemāl ü faẓı-la: *Iyilik ve güzellik ve olgunluk ve dürüstlük ile.*

Rūşen oldı çün zamāne ʿadlı-la / **Luṭf u iḥsān u kemāl ü faẓı-la** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 104). [luṭf u iḥsān u kemāl ü faẓı-la,]*

luṭf u kerem-: *Ihsan ve cömertlik.*

Luṭf u kerem-ile virdük ḫoş selām / Sen ki Rūm'uñ gözcisisin bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6121). [lutf u kerem-, -ile]*

lutfı işle-: *İyilikte bulunmak, yardım etmek, bağışlamak.*

İkisin alduñ birin bağışlaġıl / Faẓluñ-ıla bize luṭfı işlegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5380). [lutfı işle-, -gil]*

luṭf-ı rab: *Allah'ın yardımı, ihsanı.*

Diñle o Bektaş ḫażretin iy **luṭf-ı Rab** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5930). [lutf-ı rab,]*

luṭuf: *İyilik, yumuşak davranış, kerem, güzel davranış.*

Didi Aḳça Ḳoca iy kān-ı kerem / **Luṭfuñuzdur** kim idersiz böyle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2313). [lutfuñuzdur, --uñuz, --dur]*

M

māʾ: *Su, âb.*

Çār unṣurdan olan terkībi ḳor / **Māʾ** ü menden düzilen tertībi ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5594). [māʾ,]*

māʿ: *Su.*

Māʾ u menden geç bulasın ḳurb-ı Ḥaḳ / Yoḳsa ḳalduñ **māʿ** u gilde hem-çü ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [māʿ,]*

māʾ u men-: *Benlik ve bizlik.*

Māʾ u menden geç bulasın ḳurb-ı Ḥaḳ / Yoḳsa ḳalduñ māʿ u gilde hem-çü ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [māʾ u men-, -den]*

mācerā: *Baştan geçen ilginç olay veya olaylar zinciri, serüven.*

Mācerāsın itdi külliyyâ beyān / Ḳardaşına söyleyüp itdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3238). [mācerāsın, -sın]*

mādem: *Başına getirildiği cümleyi "değil mi ki, –diği için, –diğine göre" gibi anlamlarla daha sonraki cümleye bağlar.*

Sekiz terk tācı giyüben Ādemī / Heşt behişt içre gezerdi **mādemī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 131). [mādemī, --i]*

maʿden: *Çok değerli şeyleri kapsayan kaynak.*

Şeyḫ Ṣadr'e'd-dīn ol kāmil-vücūd / Ol vilāyet **maʿdeni** ol şāh-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5361). [maʿdeni, -i]*

maʿden: *Maden ocağı; cevherin çıkarıldığı veya bulunduğu yer.*

Göstere luṭf ide bir ṭuz **maʿdenin** / Eyle idüñ diyelüm biz de çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [maʿdenin, --in]*

maʿden: *Ar. Maden, kaynak.*

Ḫāṭırın aldı ele ṣordı ḥālin / Ḥācī sensin iy vilāyet **maʿdeni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6703). [maʿdeni, -i]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / İy vilāyet **maʿdeni** faḫru'l-ümem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1361). [maʿdeni, -i]*

Dir kerem kānı mürüvvet **maʿdeni** / Himmet eyle ḳıl naẓar eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2450). [maʿdeni, -i]*

Bir ḳulaç yir ḳazmadın **maʿden** bulur / Aluban birez segirdüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3440). [maʿden,]*

Bize bir ṭuz **maʿdeni** gösterseñüz / Var-ısa yaḳında ṣalıvirseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3430). [maʿdeni, -i]*

Var durur anda bilüñ ṭuz **maʿdeni** / Ol depe altı ṭuzuñdur medfeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [maʿdeni, -i]*

Düşdi üç māhī yiñinden ber-zemīn / Ol kerāmet **maʿdeni** ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4042). [maʿdeni, -i]*

Pādişāha didiler iy kān-ı cūd / İy mürüvvet **maʿdeni** kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4316). [maʿdeni, -i]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o şāh-ı evliyā / Ol vilāyet **maʿdeni** ṣıdḳ u ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5222). [maʿdeni, -i]*

maʿden: *Maden, cevherin çıkarıldığı veya bulunduğu yer. II Çok değerli şeyleri kapsayan kaynak.*

Şād idüp yolımuz itdüñüz yaḳīn / İy vilāyet **maʿdeni** v'iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1075). [maʿdeni, -i]*

maʿden-i cūd u seḫā: *Cömertlik ve el açıklığının madeni.*

Naḳldür iy **maʿden-i cūd u seḫā** / Ḥażret-i Ḫūnkār nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1930). [maʿden-i cūd u seḫā,]*

Naḳldür iy **maʿden-i cūd u seḫā** / Naḳl ideyin bir ḫaber sen diñle hā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2368). [maʿden-i cūd u seḫā,]*

maʿden-i cūd u sehā: *Cömertliğin, bereketin kaynağı.*

Naḳldür ol **maʿden-i cūd u seḫā** / Ḥażret-i Ḫūnkār nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2055). [maʿden-i cūd u seḫā,]*

maʿden-i ṣıdk u ṣafā: *Sadakat ve sefa kaynağı.*

Naḳldür ol **maʿden-i ṣıdḳ u ṣafā** / Ḥażret-i Ḫūnkār nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2731). [maʿden-i ṣıdḳ u ṣafā,]*

māder-i sulṭān ʿalāʾe'd-dīn: *Alaeddin Keykubat'ın annesi.*

Māder-i Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh / Gördi düşinde anı ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4467). [māder-i sulṭān ʿalāʾe'd-dīn,]*

maʿdilet: *Adaletle.*

Devlet-ile ṭutıcaḳ bu ʿālemi / **Maʿdiletle** żabṭ idicek ādemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5853). [maʿdiletle, -le]*

maġārā: *Arafat Dağı.*

Key ḳatı maḥbūb olur-ıdı ġarīb / Ḫoş **maġāra** ḫoş-maḳām-ı dil-firīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2359). [maġāra,]*

maġārā: *Bir yamaca veya kaya içine doğru uzanan, barınak olarak kullanılabilen yer kovuğu, in.*

Bir **maġāra** var-ıdı anda ʿak i s / Ḥaydar'ı eylediler anda ḥab i s *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 678). [maġāra,]*

Bildi çün kim Ḳuṭb-ı Dīn'i ḳandadur / Ol **maġāra** içre ḥabs efgendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 768). [maġāra,]*

Çaġıruban Ḥācī Bektaş dostına / Süzilüp iner **maġāra** üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 769). [maġāra,]*

Ol **maġāra** delüġinden geçdi er / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'a dek uçdı er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 770). [maġāra,]*

Bir **maġāra** içre kāfir itdi ḥabs / Yatup aġır demür içre her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [maġāra,]*

Ol **maġāra** içre kendözi ṭurur / Ṭāʿat ider secdeye yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 835). [maġāra,]*

Ol **maġāra** üstine ṭur varalum / Papasuñ didügi kimdür görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 885). [maġāra,]*

Üç biñ ola papas öñce gitdiler / Ol **maġāra** ḳatına āḫir yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 889). [maġāra,]*

Yidi başlu ejdere fermān olur / Ol **maġāra** ḳatına uçup gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 897). [maġāra,]*

Çün **maġāra** ḳarşusına vardılar / Ejdehādan ırağ anlar ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 991). [maġāra,]*

Ḳalḳup andan geldi Çille-ḫāne'ye / Gördi ki bir ḫoş **maġāra** bī-żiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1757). [maġāra,]*

maġārā: *Bir yamaca veya kaya içine doğru uzanan, barınak olarak kullanılabilen yer kovuğu, in.*

Ol **maġāraya** yaḳın yirde ṭurup / Barmaġını baturur yire urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1758). [maġāraya, -(y), -a]*

Girü dönüp ol **maġāraya** varur / Ḳapusından sürtüp içerü girür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1761). [maġāraya, -(y), -a]*

maġfūr: *Af ve mağfiret olunmuş.*

Ṭāʿat idüp ḳılmayan Ḥaḳḳ'a niyāz / İtmeye **maġfūr** anı ol bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5616). [maġfūr,]*

māh: *1. ay 2. ay yüzlü güzel.*

Didiler bunlar daḫı iy yüzi **māh** / Oġluñuz Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4374). [māh,]*

māh: *Ay II ay yüzlü sevgili.*

Düşdi üç **māhī** yiñinden ber-zemīn / Ol kerāmet maʿdeni ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4042). [māhī, -i]*

māh: *Ay // sevgilinin yüzü.*

Māder-i Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh / Gördi düşinde anı ol yüzi **māh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4467). [māh,]*

māh: *1. ay 2. ay yüzlü güzel.*

Gice rüʾyāsında Ṣaru Pādişāh / Girdi keşiş düşine ol yüzi **māh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4891). [māh,]*

māh: *(Fars.) Gökteki ay, kamer.*

Ol ḳadar ḳanlar döker yirde sipāh / Māhī gibi ḳanda yüzdi gökde **māh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [māh,]*

Çünki Ḳayṣer Rūm'a iken pādişāh / Ḥażret-i Baṭṭāl Ġāzī yüzi **māh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1598). [māh,]*

māh ü sāl: *Ay ve yıl.*

Dilegince devr iderdi **māh ü sāl** / Devleti şemsi bulupdur ḫoş kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5754). [māh ü sāl,]*

Maḥrem anı idiyordı **māh u sāl** / Görse bir meczūb sālik budalā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5919). [māh u sāl,]*

maḥal: *Mahal, yer; bölüm, kısım.*

Bu yiri er baña yurt virmiş durur / Burayı baña **maḥal** görmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [maḥal,]*

maḥal gör: *Yer olarak görmek. II Uygun görmek, münasip bulmak.*

Ḥabīb Emürce geçer seccādeye / Hep maḥal gördi o Ḫūnkār-zādeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4837). [maḥal gör, --di]*

maḥall: *Ar. Yer. II Durum.*

Çarpacaḳ **maḥalle** iricek hemīn / Ādem oldı şol sāʿat Ḫūnkār yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1322). [maḥalle, -e]*

maḥalli: *Bir yere mahsus, yerli.*

Pādişāh destūrdur dir söyleñüz / Nĕ-y-ise ehli **maḥalli** eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4209). [maḥalli,]*

mā-ḥaṣal: *Bundan hasıl olan, netîcesi.*

Mā-ḥaṣal ḳırḳ gün Saʿīd anda ḳalur / Ḳırḳ birinci gün yine Ḫūnkār gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3692). [mā-ḥaṣal,]*

mā-ḥaṣal: *Elde edilen şey, sonuç; sözün kısası.*

Mā-ḥaṣal altuna ḳıldılar ṭamaʿ / Eylediler niyyet-i terk-i veraʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4757). [mā-ḥaṣal,]*

Mā-ḥaṣal itmĕyelüm sözi dırāz / Ne ḳadar varsa mürīdi öz ü az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5563). [mā-ḥaṣal,]*

Ol cemāli görmesine baġla bil / Böyle diyüp Ḫācī Bektaş **mā-ḥaṣal** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5902). [mā-ḥaṣal,]*

Ḥükm oldur öyle idüñ **mā-ḥaṣal** / Ḳara İmīrza pādişāha alḳış ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6351). [mā-ḥaṣal,]*

mā-ḥażar: *(Ar.) Önceden hazırlanan, hemen.*

Söyünür Rum'da yanan biñ bir çırāḳ / Evliyādan nĕ ki varsa **mā-ḥażar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6097). [mā-ḥażar,]*

Saña virdüm senüñ olsun **mā-ḥażar** / Devletüme dāʾimā iden duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6403). [mā-ḥażar,]*

maḥbūb: *Ar. Sevimli, sevilir.*

Gördiler bir ḫūb nev-ḫaṭ nev-cüvān / Yāl ü bāl ıssı vü **maḥbūb** görklü cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [maḥbūb,]*

maḥbūb: *Sevgili, güzel.*

Ḥüsn ilinde münteha **maḥbūbe** ḳız / Ṣūreti bedr ay gibi vechi ḳamer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 341). [maḥbūbe, -e]*

maḥbūb: *(Ar. ḥubb "sevmek, sevgi"den maḥbūb) Sevilen kimse, sevgili.*

Key ḳatı **maḥbūb** olur-ıdı ġarīb / Ḫoş maġāra ḫoş-maḳām-ı dil-firīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2359). [maḥbūb,]*

Böyle **maḥbūb** tāc idüp ḳor der-mekān / Issı geliser didi anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [maḥbūb,]*

Görmedük dirler aña beñzer ṭoġan / Key ḳatı **maḥbūb** durur bize inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [maḥbūb,]*

maḥbūb: *Ar. Sevgili. II Güzel kadın veya erkek.*

Gördi bir nev-ḫaṭṭ **maḥbūb** nev-cüvān / Heybeti vaṣfın beyān itmez zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4330). [maḥbūb,]*

maḥbūbe: *Muhabbet olunmuş, sevilmiş, sevilen.*

Çün naẓar ḳıldı görür ol ẕū-fünūn / İçlerinde gördi bir **maḥbūbe** ḳız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 340). [maḥbūbe,]*

maḥbūb-ı: *Muhabbet duyulan; sevilen, sevgili.*

Elli ḳul virdi belī **maḥbūb-ı** genc / Üç ḳaṭār ḳāṭır virür yüki yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [maḥbūb-ı,]*

maḥbūs: *Bir yere kapatılmış, hapsedilmiş.*

Ol olan **maḥbūsı** dilek eyledi / Ol muḥibler daḫı bile söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3959). [maḥbūsı, -ı]*

maḥbūs: *Ar. Hapsedilmiş, maḥkum.*

Ḳayṣeri begine **maḥbūs** atası / Varuban didi aña bu nefesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3922). [maḥbūs,]*

Çün varur **maḥbūs** atası yirine / Ḫalḳını direr ki tā ṭanu ṭana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3931). [maḥbūs,]*

maḥfil: *Konuşup görüşmek, çeşitli konularda fikir alış verişinde bulunmak vb. amaçlar için bir araya gelinen yer, toplantı yeri.*

Gitdiler hem dönüben ol menzile / Oldı iclās cümlesi ol **maḥfile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2072). [maḥfile, -e]*

māhī: *Balık.*

Ol ḳadar ḳanlar döker yirde sipāh / **Māhī** gibi ḳanda yüzdi gökde māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [māhī,]*

māh-ı evliyā: *Evliyaların ayı.*

Yine bir gün ol şehin-şāh-ı evliyā / ʿĀlem-i maʿnīde **māh-ı evliyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2124). [māh-ı evliyā,]*

mahlaṣ: *Şâirlerin manzum eserlerinde kullandıkları takma ad.*

Maḫlaşında böyle ẕikr olmış-ıdı / Gör nicesi maḫlaşın ḳılmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3711). [maḫlaşında, -ında]*

mahlaş: *1) Takma ad 2) Sığınak.*

Mollā Saʿīd ẕikr itdi bir nefes / **Maḫlaşında** didi bu nevʿ-ile pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3726). [maḫlaşında, --ın, --da]*

mahlaş: *Ar. Şâirlerin manzum eserlerinde kullandıkları takma ad.*

Bir nefes geldi sözini gördiler / **Maḫlaşınuñ** ġavrine çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3710). [maḫlaşınuñ, -ı , -n, -üñ]*

maḫlaşın ḳıl-: *Takma adını anmak, ismini zikretmek.*

Maḫlaşında böyle ẕikr olmış-ıdı / Gör nicesi maḫlaşın ḳılmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3711). [maḫlaşın ḳıl-, --mış, --ıdı]*

maḫlūḳ: *(Ar.) Allah tarafından yaratılmış, yok iken var edilmiş.*

Ḫalḳ-ı ʿālem söylediler bir bir / Erliginden oldılar **maḫlūḳ** ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2902). [maḫlūḳ,]*

maḫlūḳāt: *(Ar.) Yaratılmış olan şeyler, bütün yaratıklar, mahlûklar.*

Ṣola baḳdı tā be-maşrıḳ her ne var / Cümle **maḫlūḳāt** oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3579). [maḫlūḳāt,]*

maḥmud: *Mahmud. Özel isim.*

Adını **Maḥmūd** virdiler anuñ / Üstine geçdi çü birez vaḳt bunuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3855). [maḥmūd,]*

Ṭoġdı üçüncisini çün gördiler / Emr ider adını **Maḥmūd** virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3865). [maḥmūd,]*

maḥmūd ḫayrān: *"Mevlana dergahına kapılanıp onun aşk potasından nasip alan velilerden birisi de Seyyid Mahmut Hayrani'dir. Mesut Paşa'nın oğlu olan Hayrani, Harran'dan Anadolu'ya göçmüş ve Konya'ya gelip yerleşmiştir. Bir süre Hazreti Mevlana'nın yanında kalmış, onun hizmetinde bulunmuş ve ondan feyz almıştır. S. Mahmud Hayrani, daha sonra, Akşehir'e giderek inzivaya çekilmek istemişse de kapıldığı ilahi aşkın tesiriyle cezbeye tutularak dağlara düşmüş, bir süre dolaştıktan sonra, meczup bir halde Akşehir'e dönmüştür. Seyid Mahmud Hayrani'yi çok seven Hz. Mevlana, vefatına kadar onu hiç unutmamış, gelip gidenlerden hep sormuştur. Pek çok kerametinden bahsedilen Hayrani, Hicri 667 Miladi 1268 tarihinde vefat etmiş, Sultan Dağı'nın eteklerinde, adını taşıyan, Sultan mahallesindeki türbesine defnedilmiştir. Sanduka kitabesinin Türkçesi şöyledir. "Velilerin kutbu mesut şehit, merhum ve mağfur senedim ve efendim Seydi Mahmud İbni Mesut H. 667 yılında ölmüştür. Allah'ın geniş rahmeti üzerine olsun." Türbede mevcut, Türk tahta işlemecilik ve oymacılık sanatının şaheseri olarak kabul edilen üç veya dört sanduka, Konya'da oturan Alman Konsolosunun teşviki ile, bir Ermeni tarafından çalınmış, bunlar yurt dışına çıkarılırken ikisi yakalanarak İstanbul'da Türk ve İslam Eserleri Müzesine'ne kaldırılmıştır. Büyük sanat özelliği taşıyan S. Mahmud Hayrani Türbesi'nin daha sonra yapılan Mevlana türbesine örnek olduğu ve aynı mimarın elinden çıkmış olabileceği ihtimali üzerinde durulmaktadır. •Baha Veled'den Günümüze Konya Alimleri ve Velileri, Av. M. Ali Uz, Konya Mayıs 1993".*

Kim yürüdür cānsuzı merd-i Ḫudā / Bindi-se **Maḥmūd Ḫayrān** şīr-i ner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6219). [maḥmūd ḫayrān,]*

mahrem: *Başkalarından saklanan, başkaları tarafından görülmesi, bilinmesi, duyulması istenmeyen, gizli.*

Gel ġanīmet gör bu zībā mevsimi / Çünki ʿömrüñ hem-demidür **maḥremi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3292). [maḥremi, -i]*

Ṭurur-iken ol dem olur ādemī / Didiler kim ola bunuñ **maḥremi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5296). [maḥremi, -i]*

mahrem: *(Ar.) Başkalarından saklanan, başkaları tarafından görülmesi, bilinmesi, duyulması istenmeyen, gizli.*

Ḳalbi ṣāfī olmayan ādem degül / Kāmil ekmel maʿnīye **maḥrem** degül *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5703). [maḥrem,]*

mahrem it-: *Gizlemek, saklamak.*

Maḥrem anı idiyordı māh u sāl / Görse bir meczūb sālik budalā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5919). [maḥrem it-, -i, -yor, -dı]*

māh-rū: *Ay yüzlü.*

Nezrümüz olsun size şimden girü / Didi Ṭuġrul'a dönüp ol **māh-rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1334). [māh-rū,]*

Didi Ḫūnkār aña ki çīst nām-ı tū / Cān Baba'dur didi bil iy **māh-rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [māh-rū,]*

Bir oḳ atım aşaġa vü yuḳaru / Ḳurbaġası oranuñ iy **māh-rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3106). [māh-rū,]*

Yapışayın dir-iken Ḫūnkār girü / Ġaybet ider oradan ol **māh-rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3686). [māh-rū,]*

Ḳalḳdı yirinden Ḫācım ṭurdı örü / Didiler ḳanda gider ol **māh-rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5236). [māh-rū,]*

māh-rū: *Ay yüzlü güzel.*

Kimüñ oġlısın digil iy **māh-rū** / Aduñuz nědür bize virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 280). [māh-rū,]*

māh-rū: *Ay yüzlü, yüzü ay gibi parlak olan.*

Meger ol dem ḥażret-i Ḫūnkār girü / Ol Aḫı Evran-ıla iy **māh-rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3023). [māh-rū,]*

māh-rū: *Ay (gibi parlak) yüzlü (sevgili).*

Reʾīs ile girdi abdāl içerü / Ṣuffada oturur iki **māh-rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4122). [māh-rū,]*

Ḥaḳ müyesser ḳıla görevüz girü / Dimişem didi aña ol **māh-rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4609). [māh-rū,]*

Gördiler yanınca var bir **māh-rū** / Bir cemīle duḫter ü pākīze-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4779). [māh-rū,]*

mahrûm: *Dilediğini elde edememe, yoksun.*

Didi **maḥrūm** ḳomaya Rabbu'l-enām / Ṣu dilĕdi maşrabayla ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5876). [maḥrūm,]*

mahrûm: *Ar. Yoksun, nasipsiz.*

Ḳapuñuza hū dise añsa Allāh pes / Ḳomañuz ki gide **maḥrūm** eli boş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [maḥrūm,]*

maḥrūm it-: *Birinin istediği şeyi vermemek veya istediğini elde etmesine engel olmak, yoksun bırakmak.*

Çĕkicek çilleyi şāyed ki gide / Ṣoḥbetinden ol bizi maḥrūm ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1764). [maḥrūm it-, --e]*

maḥrūm ol-: *Bir şeyden nasîbini alamamak, istediğini elde edememek.*

Bir niçe günde bu buġday tükenür / Ol naşībden oluram maḥrūm u dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2927). [maḥrūm ol-, --ur, --am]*

maḥv: *Yok olma, ortadan kalkma, zayil olma. Sözcük, bu anlamındayken yardımcı fiil olarak "olmak" kullanılır.*

Nefs ümīẕin maḥv ḳıl it **maḥv-ı** ẕāt / Ḳalmaya sende beşerlikden ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5726). [maḥv-ı,]*

maḥv it: *Mahvetmek. yok etmek. harab etmek.*

Nefs ümīẕin maḥv ḳıl it maḥv-ı ẕāt / Ḳalmaya sende beşerlikden ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5726). [maḥv it,]*

maḥv it-: *Mahvetmek. yok etmek. harab etmek.*

Cismini maḥv itmeyen bulmaz Ḥaḳ'ı / Nefse uyan seçmeye bāṭıl ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5727). [maḥv it-, -me, -yen]*

maḥv ol-: *Yol olmak.*

Maḥv olur o lüccede olur nā-be-dīd / Ẕikr idüp bu resme dir ol güni ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4663). [maḥv ol-, --ur]*

maḫv ol-: *Yok olmak.*

Gine ol ṭaşa siñişüp maḫv olur / Bilmezüz bu ṣaçduġuñ ṣuyı n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2530). [maḫv ol-, --ur]*

mahyā: *Ramazan'da birden çok minaresi olan camilerin minareleri arasına gerilen iplere kandil veya elektrik ampulleriyle yazılan yazılar, yapılan resimler.*

Tā ki ol **mahyānuñ** emri de tamām / İrişüp āḫire buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1093). [mahyānuñ, --nuñ]*

Mātem-i Ḥüseyn'de **mehyā** remzi dir / Bizde ola cemʿ ola ne var faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5037). [mehyā,]*

Kendüsi ol arada **mehyā** ḳılur / Ol vilāyet ḫalḳı anda cemʿ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5101). [mehyā,]*

māhyā ḳıl-: *Ramazan, bayram ve kandil gecelerinde câmilerde, iki minâre arasına gerilen ipler üzerine elektrik ampulleriyle (eskiden yağ kandilleriyle) yazılan yazı veya çizilen şekil. II. Aydınlanmak. Erenlerin cem olması.*

Niyyet itdiler ki māhyā ḳılalar / Ol erenler bir yire cemʿ olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1061). [māhyā ḳıl-, --a, --lar]*

maḫżar: *Büyük bir kimsenin huzuru, katı.*

Gāh bu köy ḳurbında bir yir var durur / Hem o yir ol kimseye **maḫżar** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [maḫżar,]*

maḫżar it-: *Büyük bir kimsenin önü, huzuru haline getirmek.*

Kātib ü muḫżır anı defter ide / Cümleyi taḳrīr içün maḫżar ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4342). [maḫżar it-, --e]*

maḫzen: *Hazine.*

Sözlerin işidicek Sulṭān Ḥācım / Ol vilāyet **maḫzenine** kān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5096). [maḫzenine, -i, -ne]*

maḫzen ḳıl-: *Korunacak yer.*

Ḳarayük'i çünki ol mesken ḳılur / Ol güzīn gence anı maḫzen ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2191). [maḫzen ḳıl-, --ur]*

maḫzūn: *Hüzünlü, kederli.*

Rūşenālıḳ vire **maḫzūn** dillere / Şevḳ vire gülşendeki bülbüllere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1590). [maḫzūn,]*

maḳāl: *Söz , kelam.*

Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i Ẕu'l-celāl / İşidincek ẕikr ider böyle **maḳāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4657). [maḳāl,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār görince dir **maḳāl** / Fehm itdüñ mi nicesi oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4783). [maḳāl,]*

maḳāl: *(Ar.) Söz, lakırdı, lâf.*

Ḫalīfeler işidüben gitdiler / Bu **maḳāli** ere iʿlām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2914). [maḳāli, -i]*

maḳālāt: *Hacı Bektâş-ı Velî'nin eseri.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **Maḳālāt'ın** tamām / Türkīye tercüme itdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3666). [maḳālāt'ın, --ın]*

maḳām: *Ar. 1. Durulacak yer, durak, mesken: makamına kaim, makama münasip. 2. Câh, mesnet, mansıb, post: makam-ı âlî, makam-ı vilâyet. 3. Bir büyük zatın medfeni, ziyâretgâh: makam-ı Hazret-i İbrahim. 4. Nagamât-ı mûsıkıyye durağı: Uşşâk makamı. Cem'i: makamât.*

Mülk-i Şirvān'da-y-ıdı aña **maḳām** / Şamaḳı şehrinde olurdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5475). [maḳām,]*

makām: *Ar. 1. Durulacak yer, durak, mesken.*

Ger **maḳām** ıssı bize ṣuna boyun / Bir öküz günde bize ḳıla oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1259). [maḳām,]*

Rāżī oldı ol **maḳām** ıssı gele / Günde bir öküz etin yahnī ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1261). [maḳām,]*

Ol **maḳām** ıssı ʿazīẓ-i muḥterem / Günde ider bir öküz ḳurbān hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1263). [maḳām,]*

Gice gündüz ṭāʿat iderdi müdām / Pes müşerref oldı anuñla **maḳām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1785). [maḳām,]*

Didiler Ḫūnkār kim iy nīk-nām / Ne ḳatı ḳarañulıḳdur bu **maḳām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2357). [maḳām,]*

Gördi ol erenleri çün kim reʾīs / Ol **maḳām** zībā şerīf ü key nefīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [maḳām,]*

Köşk içi şöyle **maḳāmı** key şerīf / Ḫoş fuṣūṣ kārı münaḳḳaşdur laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [maḳāmı, -ı]*

İy ʿaceb dir bir faḳīr üftādeye / Ne yiri bize **maḳām** u yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [maḳām,]*

Ḳurugölcük'e yaḳın hem bir **maḳām** / Kim Ḥişārcuḳ dirler aña hep enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [maḳām,]*

maḳām: *Durulacak yer, durak, mesken.*

Ḳalḳdı Ḫūnkār oradan oldı revān / İrdi bostāncı **maḳāmına** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3972). [maḳāmına, -ı, -n, -a]*

Çünki dönüben **maḳāma** geldiler / Bir niçe gün daḫı ārām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5501). [maḳāma, -a]*

maḳām: *Musikide bir durakla bir güçlünün etrâfında onlara bağlı olarak kümelenen ve belli bir seyir gösteren seslerin genel durumu.*

Menḳabātı cümle evṣāfı tamām / Söylenildi her vilāyet her **maḳām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2059). [maḳām,]*

maḳām: *Durulacak yer, durak, mekan, mahal.*

Mollā Saʿde'd-dīn didi didügüñ er / Ḳanda olur dir **maḳāmı** vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3322). [maḳāmı, -ı]*

maḳām: *Ar. Durulan yer. II Mevki.*

Ol ʿazīze gördiler bir ḫoş **maḳām** / Çille çeke anda çil rūz ol müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [maḳām,]*

Seyyid'üñ ḳurbında vardı bir **maḳām** / Aña Bulduḳ Çayırı dirdi enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5090). [maḳām,]*

maḳām: *Ar. Bir durakla bir güçlünün etrâfında onlara bağlı olarak kümelenen ve belli bir seyir gösteren seslerin genel durumu.*

Ḥaḳḳ'a irmek ister-iseñ iy hümām / Güft ü gūyı terk idüp bekle **maḳām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5725). [maḳām,]*

maḳām eyle-: *Makamı haline getirmek.*

Ol putı atmış oda yanmış tamām / Eylemiş kendüsi od içre maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2702). [maḳām eyle-, --miş]*

maḳām it-: *Bir yeri yurt edinmek.*

İdrīs'üñ bir ḳardaşı var Ṣaru nām / Çünki Ḫūnkār itdi orayı maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1798). [maḳām it-,]*

maḳām it: *Bir yeri yurt edinmek.*

Āsitāne yap **maḳām it** burayı / Bunda olmaḳ saña vü bize eyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5366). [maḳām it,]*

maḳām kıl-: *Mesken tutmak, makam haline getirmek.*

Ol yiri mesken idüp ḳıldı maḳām / Ḳıldı süknā bildi ne varsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5013). [maḳām ḳıl-, -dı]*

Āsitāne yapuban ḳıldı maḳām / Konya ḫalḳı ḳıldı ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5368). [maḳām ḳıl-, -dı]*

maḳām ol-: *Makam, rütbe, mevki olmak.*

Refʿ olur ḥicāb keşf olur maḳām / Ol naẓardan buldı ḫoş rütbet tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2738). [maḳām ol-, --ur]*

maḳām ṭut: *Yer edinmek, bulunmak, bir makamda sabit olmak; durmak.*

Ṣoḥbet içre bege dir böyle kelām / Baña yurt vir ṭutayın anda maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [maḳām ṭut, -a, -yın]*

maḳām yapdılar: *Eğitim almak ya da vermek için düzenlenen mekan. Bir yeri eğitim için uygun hale getirmek.*

Eyleye taʿlīm-i ʿilm ol ḫūb-liḳā / Yapdılar taʿlīm içün bir ḫoş maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6623). [maḳām yapdılar, --dı, --lar]*

maḳāmda: *Durulacak yer, Mesken.*

Çille-i merdān oldur bī-ḫilāf / Çeke ḳırḳ gün bir **maḳāmda** iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1252). [maḳāmda,]*

makāmda: *Durulacak yer, durak, makam, mevki.*

Ol **maḳāmda** ki beni siz bulduñuz / Gelmege buraya daʿvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3433). [maḳāmda,]*

maḳām-ı ʿālī: *Yüce makam. II Yüce türbe/ziyâretgâh.*

Bir maḳām-ı ʿālīye cemʿ oldılar / Kimi gülbāng çekdi kimisi duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 390). [maḳām-ı ʿālī, --y, -e]*

maḳām-ı halvete ir-: *Halvet makamına erişmek.*

Vardı ol daḫı ḳażā-yı ḥācete / Tā ki irdi bir maḳām-ı ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4566). [maḳām-ı ḫalvete ir-, --di]*

makām-ı halveti: *Halvet makamı. Yalnız kalma, tenhaya çekilme, tenhalık.*

Taḫta geçüběni ulu ḫan ola / Ḳıldı mesken bir **maḳām-ı ḫalveti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6753). [maḳām-ı ḫalveti, --i]*

maḳām-ı rifʿat: *Makamı, mevkisi yükselmek.*

Šāniyen virdiler aña beyʿati / Tā ki yücěle maḳām-ı rifʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1170). [maḳām-ı rifʿat, --i]*

maḳar: *Durduğu yer.*

Ne yeri bize mekān virür ki er / Ben daḫı anda ṭutam varam **maḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [maḳar,]*

maḳar eyle: *Oturulan yer, mesken etmek.*

Şöyle ḳuvvet-ile ṣıçradı ol er / İrdi ʿarşullāha eyledi maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1296). [maḳar eyle, --di]*

maḳar eyle-: *Oturulan yer, mesken etmek.*

Eyleyüp bulmışdı Rūm'da iştihār / Ḳıldı çoḳ dürlü kerāmet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2444). [maḳar eyle-, --y, --üp]*

maḳar it-: *Karar kılınan ,durulan yer olarak kullanmak.*

Çeşmi cevherine irmedi żarar / Ne ḳadar zindānda itdiyse maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1892). [maḳar it-, --di, --y, --se]*

maḳar it-: *Karar kılmak, yer edinmek.*

Kim bunuñ gibi veliyy-i muʿteber / Ger bu yirde ider ise ol maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1163). [maḳar it-, --er]*

Ṣuluca Ḳarayük'e idincek maḳar / Cümle yirlerde dinür andan ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2952). [maḳar it-, --incek]*

maḳar ḳıl-: *Yer tutumak, mesken edinmek.*

Diñ Ḳarěsimülkine itsün sefer / Şehr-i Balıkesrī'de ḳılsun maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5562). [maḳar ḳıl-, -sun]*

maḳarr ol-: *Karar kılınan yer, makam olmak.*

Ḥācī Bektaş varmayınca ḫalḳ tamām / Olmadı aña maḳarr iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4471). [maḳarr ol-, --ma, --dı]*

maḳaş: *Makas.*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña gör ne ḳılur / **Maḳaşın** alup çırāḳ şofra virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4484). [maḳaşın, --ın]*

makbere: *Mezar.*

Çerdekīn Şeyḫ ḳubbe üzre defn olur / Ol begüñ **maḳberesi** ṭaşra ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5511). [maḳberesi, -si]*

maḳbūl: *Beğenilmek, kabul edilmek.*

Ḥasret odına ciger ṭaġlar iken / **Maḳbul** oġuldur atadan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5929). [maḳbul,]*

maḳbūl: *Allah'ın kabul ettiği.*

İmdi Ḥaḳ dīn bil Muḥammed dīnidür / **Maḳbūl** āyīn bil anuñ āyīnidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [maḳbūl,]*

maḳbūl: *Beğenilen, kabul gören, hoşa giden, hoş.*

Bir ulu ḫalīfe daḫı ol-ıdı / Ḫūnkār'uñ ḳatında key **maḳbūl-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5340). [maḳbūl-ıdı,]*

makbūl: *(Ar.) Kabul edilen, reddedilmeyen.*

Evliyā ferrāşı-y-ıdı ol ʿazīz / Er ḳatında-y-ıdı **maḳbūl** u temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5392). [maḳbūl,]*

Maḳbūl oġlı ḳalsa atanuñ yirine / Bir niçe yıl şāh olup Orḫan daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [maḳbūl,]*

makbūl it-: *Kabul etmek.*

Evliyā kim ṣıdḳ-ıla ide duʿā / Şek degül maḳbūl ider anı Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 847). [maḳbūl it-, --er]*

Böyle dise Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ḥācetin maḳbūl ider Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 895). [maḳbūl it-, --er]*

Senden ötrü eyledük Ḥaḳḳ'a niyāz / İtdi maḳbūl ol Kerīm ü Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5384). [maḳbūl it-, -di]*

Aldı ābdest ṭāʿate üzdi yüzi / Ḥācetin maḳbūl idüben Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5990). [maḳbūl it-, -ü, -ben]*

makbūl kıl-: *Kabul etmek, uygun görmek.*

Ṣıdḳ-ıla idicegez Ḥaḳḳ'a niyāz / Ḥācetin maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5613). [maḳbūl ḳıl-, -dı]*

maḳbūl ḳıl: *Kabul etmek, uygun görmek.*

Ḳıldı maḳbūl ḥācetin yaʿnī Vedūd / Bektaş'a Ḫünkār diyüp ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6685). [maḳbūl ḳıl, --dı]*

Ḥācī Bektaş itdi çün böyle niyāz / Ḥācetin maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 846). [maḳbūl ḳıl, --dı]*

maḳbūl ol-: *Beğenilip takdir edilmek.*

Çün münācāt itdi Bektaş ḥażreti / Ḥaḳ ḳatında oldı maḳbūl ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5617). [maḳbūl ol-, -dı]*

maḳbūl ṭut-: *Kabul olunmuş olarak görmek.*

Görüben böyle kerāmetler ʿacīb / Ṭābiʿ oldılar sözin maḳbūl ṭutup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5305). [maḳbūl ṭut-, --up]*

maḳṣūd: *Amaç, niyet, gaye.*

Ḫ̔āce destūr virdi eydür ki varuñ / **Maḳṣūduñuz** nice ise dirgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 620). [maḳṣūduñuz, -u, -nuz]*

Geldi ol Sulṭān ʿAle'd-dīn ḳatına / ʿArż ider **maḳṣūdını** ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1662). [maḳṣūdını, -ı, -n, -ı]*

ʿAzm iderler bunda bizi görmege / Her biri **maḳṣūdlarına** irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1774). [maḳṣūdlarına, -lar, -ı, -na]*

Yaʿnī **maḳṣūdları** oldur ol velī / Ḳarayük'den ḳalḳa gide ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2203). [maḳṣūdları, -lar, -ı]*

Yaʿnī kim kendü kemālin itdi ʿarż / İrgüre **maḳṣūdına** budur ġaraż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2388). [maḳṣūdına, -ına]*

Yüz urup destūr vir dir ben ḳula / Ḥażretüñe **maḳṣūdın** ʿarża ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4672). [maḳṣūdın, -ı, -n]*

Didi destūrdur sözüñ ʿarż eylegil / Her ne-y-ise **maḳṣūduñı** söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4673). [maḳṣūduñı, -uñı]*

Maḳṣūdına irer-idi ḳaçmasa / Bāṭıl efkār ḫāṭırından geçmese *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5133). [maḳṣūdına, -ına]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi **maḳṣūduñuz** / Burada ḥāṣıl olursa yine siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5120). [maḳṣūduñuz, -u, -nuz]*

maḳṣūd: *Amaç, istek.*

Ger beni irgüresin **maḳṣūduma** / Bu fidādur yoluña hiç söz dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4754). [maḳṣūduma, -um, -a]*

maḳṣūd: *Amaç II istek.*

Var murāduñ üzre ol gitgil didi / **Maḳṣūduñ** her ne-y-ise itgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3616). [maḳṣūduñ, -uñ]*

Daḫı hiç kimsene **maḳṣūd** isteyüp / Redd itmiş degülem var git diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3945). [maḳṣūd,]*

İy kişi dir ḥālüñi ʿarż eylegil / **Maḳṣūduñ** nĕ-y-ise ere söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3942). [maḳṣūduñ, -uñ]*

Beg didi benem murāduñ söylegil / **Maḳṣūduñ** nĕ-y-ise iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3995). [maḳṣūduñ, -uñ]*

Evliyāda çoḳ durur işler ʿacīb / Evliyādan iste **maḳṣūduñ** edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4088). [maḳṣūduñ, -uñ]*

maḳṣūd: *Amaç.*

Bu-y-ıdı **maḳṣūd** diyüp dil ḫoş ider / Ol gice ḫatuna çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 319). [maḳṣūd,]*

İmdi ṭurma irte var işüñe git / Anda **maḳṣūduñ** ne-y-ise varup it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [maḳṣūduñ, -un]*

Dile gel gönlüñdekini söylegil / **Maḳṣūduñ** nĕ-y-ise taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2267). [maḳṣūduñ, -un]*

İşidüben sözlerin ol kān-ı cūd / **Maḳṣūduñ** üzre didi varmadı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4549). [maḳṣūduñ, -un]*

Seni aña yüzlü gösterem didi / **Maḳṣūduñ** her nĕ-y-ise virem didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5499). [maḳṣūduñ, -un]*

maḳṣūd: *Amaç, gaye, maksat.*

Līki bilesiz bize **maḳṣūd** budur / Kedd-i yemīnden yimek bize ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2319). [maḳṣūd,]*

Ḳıṣṣası çoḳ görelüm **maḳṣūdumuz** / Aḫz idelüm bu beyānda sūdumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4177). [maḳṣūdumuz, -umuz]*

maḳṣūd: *Amaç, niyet, gaye, hedef.*

Varıcaḳ bir kimse gönderem gele / Anı dir **maḳṣūdına** vāṣıl ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3213). [maḳṣūdına, -ı, -n, -a]*

maḳṣūd: *İstenilen şey, amaç, gāye, maksat.*

Yeşil evrāḳ üstine aḳ ḫaṭṭ-ıla / Tā ki **maḳṣūd-ısa** içinde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1383). [maḳṣūd-ısa, -ı, -sa]*

maḳṣūd: *Amaç / gaye (Allah).*

İç umaram el vire **maḳṣūd** bize / İşidüb ḫatun anı çün nūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 318). [maḳṣūd,]*

maḳṣūd: *Amaç, arzu, maksat, niyet, düşünce.*

Didi **maḳṣūdumuz** olursa revā / Derdümüze olıcaḳ bunda devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5122). [maḳṣūdumuz, -umuz]*

maḳṣūd: *Amaç, arzu, maksat, niyet, düşünce.*

Didi iy Ḳayyūm u iy Ḥayy u Beḳā / **Maḳṣūdum** maʿlūm saña eyle revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6676). [maḳṣūdum, -um]*

Maḳṣūdum budur dir ol merd-i ʿazīz / Çekevüz bir çille naẓaruñda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4545). [maḳṣūdum, -um]*

Kim göñül seyrān diler destūr virüñ / **Maḳṣūdum** oldur murāda irgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4840). [maḳṣūdum, -um]*

maḳṣūd: *Amaç / gaye.*

Yoḳsa bir **maḳṣūd** içün degül durur / İşbu teklifden murād ḫod ol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [maḳṣūd,]*

maḳṣūd: *Amaç, arzu, maksat.*

Maḳṣūdı bulmaġ ısa anuñ ševāb / Ḥāṣıl oldı bilsün aña ol meʾāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2283). [maḳṣūdı, -ı]*

Mollāya **maḳṣūdı** erlik göstere / Eyle görmek zīra mollā ister e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3396). [maḳṣūdı, -ı]*

Niye geldüklerin iʿlām itdiler / Ně-y-ise **maḳṣūdı** peyġām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3875). [maḳṣūdı, -ı]*

Ol daḫı ḥālini didi her ne var / **Maḳṣūdı** ně-y-ise itdi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3943). [maḳṣūdı, -ı]*

Didi destūrdur var al gel görelüm / **Maḳṣūdı** neyse murādın virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4539). [maḳṣūdı, -ı]*

Bunlaruñ **maḳṣūdı** bu-y-ıdı ki tā / Varuban ilerü evrana yitě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5191). [maḳṣūdı, -ı]*

Her ki geldi ʿāleme gitse gerek / Her ne ise **maḳṣūdı** yitse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5545). [maḳṣūdı, -ı]*

maḳṣūd: *(Ar.) Söylenilmek, belirtilmek istenilen, kastedilen.*

Çünki **maḳṣūd** bu-y-ıdı oldı tamām / Buldı bu ṣoḥbet de bunda iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4797). [maḳṣūd,]*

Aluban varup bitürdiler işi / Yirine geldi o **maḳṣūd** cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4968). [maḳṣūd,]*

Himmet idüp er bize vire oġul / Bu durur **maḳṣūd** duʿā ola ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5119). [maḳṣūd,]*

maḳṣūd bul-: *Amacına ulaşmak.*

Şeyḫ himmet ide maḳṣūd buladı / Ḳubbeyi elif tācı umar ekšeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6024). [maḳṣūd bul-, -a, -dı]*

maḳṣūdına ir-: *Amacına ulaşmak.*

Ayaġı ucına oturdı Güvenc / İre maḳṣūdına çün ḫarc itdi genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4761). [maḳṣūdına ir-, --e]*

maḳṣūdlarına ir-: *Amacına ulaşmak.*

Ol ṭarīḳ ḥālin anuñla gördiler / Nĕ-y-ise maḳṣūdlarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4969). [maḳṣūdlarına ir-, --di, --ler]*

maḳṣūduñ-: *Amaç.*

Didi **maḳṣūduñ-ıdı** senüñ ševāb / Oldı müyesser saña ḳılma şitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5074). [maḳṣūduñ-ıdı, -ıdı]*

maʿḳūl: *Akla uygun, mantıklı, akıllıca.*

Ḫoş ṣavābma ʿ**ḳūl** sözler söyledüñ / Ṣaldılar ādem ḳamu şehre ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 388). [ʿḳūl,]*

māl: *Varlık, servet.*

Nezrüm olsun **mālımuñ** nıṣfı benüm / Ḳurtılursa işbu mühlikden cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1081). [mālımuñ, -ım, -uñ]*

māl: *1. Bir kimsenin tasarrufu altında bulunan değerli ve gerekli şey. 2. varlık, servet. 3. para, nakit, gelir. 4. tüccar eşyası.*

Māl içün mü'minleri iki biçer / İrmeden daḫı yigirmi yaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6303). [māl,]*

māl: *Servet, para, mal, mülk.*

Virdi ol-dem **mālınuñ** nıṣfın hemān / Aluban ḫay ı r duʿā oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1086). [mālınuñ, -ı, -(n)uñ]*

māl: *Bir kimsenin sahip olduğu her şey, mal mülk, servet, varlık.*

Tā ki ṭoyum eyledi leşkerini / **Māla** ġarḳ itdi tamāmet varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4289). [māla, -a]*

māl: *Mal, mülk, servet.*

Ḳan ıssı dir diyet ḳan almazam / Ḳanlaruma **mālla** rāżī olmazam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3925). [mālla, -la]*

māl: *Ar. Maddî varlık, mal.*

Ḥācī Bektaş itmedi **mālı** ḳabūl / Ṭurdı ġārda gönderüp aña resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 973). [mālı, -ı]*

Çoḳ dilerüz **mālı** hem bilsün didi / Rāżī-y-ise ilerü gelsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3878). [mālı, -ı]*

Ḫoraṣān'ıñ şāh-ıdı luṭfı delīm / Mülki **mālı** gerçi ġāyet çoġ-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5870). [mālı, -ı]*

māl: *(Ar.) Bir kimse veya kurumun mülkiyetinde bulunan, taşınır, taşınmaz her çeşit değerli ve gerekli şey, mülk, îrat, varlık, servet.*

Ḥācī Bektaş'a tekūr gönderdi **māl** / Didi var git cümlesi olsun ḥelāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 971). [māl,]*

Māl ṭavar ıssı-y-ıdı hem ol kişi / Hem seḫāvet itmek-idi cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4493). [māl,]*

Her ne ḳadar **māl** kim ḳılmışdı derc / Aş bişürüp er cānı-çün ḳıldı ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5792). [māl,]*

māl: *Alınıp satılabilen her türlü ticaret eşyası.*

Ḫˇāce emr itdi o **mālı** aldılar / Oradan ʿazm-i Ḫorāsān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1087). [mālı, -ı]*

Ḫˇāce emriyle o **mālı** n'itdiler / Cümle ol cemʿiyyete ḫarc itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1092). [mālı, -ı]*

Tā ki miʿmārlıḳla itdüm **mālı** derc / Ḥacī Bektaş yoluna itdüm cümle ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5804). [mālı, -ı]*

māl ıssı: *Mal sahibi.*

Ehl-i evlād u ʿıyāl ıssı-y-ıdı / Ṣanma anı bay māl ıssı-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2907). [māl ıssı, --y, --ıdı]*

māl ü ceyz ü cihāz: *Mal, mülk ve ceyiz ve gelin olacak kız için hazırlanan her türlü eşya, çeyiz.*

Ṭarḥ oldı ġuṣṣa vü ḳayġu teraḥ / Viribir bī-ḥad **māl ü ceyz ü cihāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 363). [māl ü ceyz ü cihāz,]*

māl u esbāb: *Mal ve giysi.*

Māldār ıdı atasından daḫı / Ḳalmış-ıdı **māl u esbāb** iy seḫī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3793). [māl u esbāb,]*

māl u genc: *Mal, mülk ve hazine.*

İşidicek sözini miskīn Güvenc / N'oldı dir altunuma uş **māl u genc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4752). [māl u genc,]*

Çünki Ḫūnkār'uñ yüzin gördi Güvenc / Naẓarında ḳodı ne var **māl u genc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4781). [māl u genc,]*

Bindirüp at koşdı eren ḥayl ü ḥaşem / Gürz-i ḥarbī-y-ile virdi **māl u genc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6399). [māl u genc,]*

māl u ṭavar: *Büyük ve küçükbaş süt ve et hayvanlarının bütünü.*

Ḳāḍīda ne var-ısa **māl u ṭavar** / Ṣatuban mehyā iderler hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3010). [māl u ṭavar,]*

māl-ā-māl: *Ağzına kadar dolu, dopdolu, lebalep.*

Gördi Ḫūnkār oldı bir deryā-mišāl / Pür olup ṭutar cihānı **māl-ā-māl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4527). [māl-ā-māl,]*

māldār: *Zengin, mal sahibi.*

Ḫˇāce ʿĀmū Ṣuyı'na ḳıldı naẓar / Gördi bir **māldār** ḫˇāce muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1077). [māldār,]*

Māldār ıdı atasından daḫı / Ḳalmış-ıdı māl u esbāb iy seḫī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3793). [māldār,]*

Mālya'da iki ġanī kes var-ıdı / İkisi daḫı ḳatı **māldār** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3913). [māldār,]*

māllu: *Mal sahibi.*

Bir aduñuz daḫı dervīş bellüdür / Kimse dimez dervīşe kim **mālludur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3877). [mālludur, --dur]*

maʿlūm: *Belli, bilinen.*

Pes yüzin gösterüben onlara er / Didi **maʿlūmdur** işiñüz ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 941). [maʿlūmdur, -dur]*

Dileyincegez çaġırmaḳlıḳ baña / İrdi pīrlik uşda **maʿlūmdur** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5328). [maʿlūmdur, -dur]*

maʿlūm: *Belli olan, bilinen, malum.*

Didi iy Ḳayyūm u iy Ḥayy u Beḳā / Maḳṣūdum **maʿlūm** saña eyle revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6676). [maʿlūm,]*

Daʿvet itmĕgĕ giderdük biz sizi / Ere ne **maʿlūm** degil uş siz bizi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [maʿlūm,]*

Didi **maʿlūmdur** size kim bunda ben / Bursa'yı fetḥ itmege geldim hemen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4202). [maʿlūmdur, -dur]*

Şimdi de **maʿlūm** muʿayyendür o yir / Naḳli iş böyle durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4966). [maʿlūm,]*

Ayaġına uş ṭolaşdı itdügi / Ere **maʿlūm** durur anuñ n'itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5180). [maʿlūm,]*

maʿlūm: *Ar. Bilinen, belli.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu **maʿlūm** idi / Kim bular içre bu iş mektūm idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [maʿlūm,]*

Kim Kötey Ṣuyı kenārında olur / Müşṭehir **maʿlūm** muʿayyen ḫalḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2905). [maʿlūm,]*

Biz faḳīrlĕri gönderdi size / Size ḫod **maʿlūm** durur geldük söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4375). [maʿlūm,]*

Hem selām itdi ṭapuña ḳıl ḳabūl / Didiler hem ḥāl size **maʿlūmdur** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4376). [maʿlūmdur, -dur]*

Bugüne dek ḳaldı bu **maʿlūmdur** / Müşṭehirdür ṣanma kim mektūmdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4864). [maʿlūmdur, -dur]*

Şimdi de **maʿlūm** muʿayyendür o yir / Naḳli bu resm-ile rāvī böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [maʿlūm,]*

maʿlūm degül: *Belli değil, meçhul.*

Daḫı öñ maʿlūm degüldi ol mezār / Olmamışdı Rūm içinde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4466). [maʿlūm degül, --di]*

maʿlūm eyle: *Bilinir hale getirmek.*

Girdi Nūre'd-dīn Ḫ̆āce'ye söyledi / Ṣer-güẕeştin küllī maʿlūm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1828). [maʿlūm eyle, --di]*

Her ne remzi ki ḥaḳında söyleye / Ne işāretler ki maʿlūm eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4341). [maʿlūm eyle, --y, --e]*

maʿlūm eyle: *Malum etmek, bilinmesini sağlamak; haberdar olmak.*

Ḳankı çilleyi çekersiz söyleñüz / Ḳaṣduñuz ne bize maʿlūm eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1247). [maʿlūm eyle, --ñüz]*

maʿlūm eyle: *Öğrenmek, haber almak.*

Didi Ḫūnkār sözi girçek söylerem / Olacağın saña maʿlūm eylerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1958). [maʿlūm eyle, --r, --em]*

maʿlūm eyle-: *Öğrenmek, haber almak.*

Ṣaḥ ḫaberle baña maʿlūm eyleñüz / Çünki Etrāk işidür baba sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6245). [maʿlūm eyle-, -ñüz]*

maʿlūm it-: *Haber vermek, bilgilendirmek.*

Pes Külü Ḫan oġlına adam ṣalar / Maʿlūm ider aña bu resme ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4189). [maʿlūm it-, --er]*

maʿlūm ḳıl-: *Bilinen hale getirmek, bir durumdan birini haberdar etmek.*

Remz-ile anı bize maʿlūm ḳılur / Aña göre ben daḫı idem ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6350). [maʿlūm ḳıl-, -ur]*

maʿlūm ol-: *Bilinmek, anlaşılmak.*

Ḥaydar'a bu ʿizzete anlar güniler / Ḥālleri maʿlūm olup peyġam-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 167). [maʿlūm ol-, --up]*

Çünki Türk'e bulamaz kāfir ẓafer / Girçek erdür maʿlūm oldı pes ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 922). [maʿlūm ol-, --dı]*

Ḫʷāce'ye bu iş tamām maʿlūm olur / Ṣanma nesne anlara mektūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1064). [maʿlūm ol-, --ur]*

Maʿlūm oldı gönderür beni size / Bildürüñ varuñ olara dir bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2711). [maʿlūm ol-, --dı]*

Maʿlūm oldı er didügi yir budur / Evliyānuñ itdügi tedbīr budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2803). [maʿlūm ol-, --dı]*

Ayaġına yüz sürüp öpdiler el / Ḫūnkār'a maʿlūm olur n'oldısa ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3088). [maʿlūm ol-, --ur]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm olur / Öyle göñlinden geçürdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3254). [maʿlūm ol-, --ur]*

Rāhibe maʿlūm olup söyler aña / Gör ki ne remz ü rumūz eyler aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3266). [maʿlūm ol-, --up]*

Bu żamīr Ḫūnkār'a hep maʿlūm olur / Mollā nice ẕikr itdiyse bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3399). [maʿlūm ol-, --ur]*

Ġayb olur hīç bilmezem ḳanca varur / Oldı maʿlūm ere gör nĕ buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3673). [maʿlūm ol-, --dı]*

Fāṭıma Ana ki evvel ẕikr olur / Oldı maʿlūm nice kez ẕikre gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3792). [maʿlūm ol-, --dı]*

Nūş ḳıldı geldi Ḫūnkār ḳatına / Maʿlūm oldı işbu da ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3837). [maʿlūm ol-, --dı]*

Mollā Ḫūnkār'a bu iş maʿlūm olur / Aṣlı-y-ıılan ḥālini küllī bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4065). [maʿlūm ol-, --ur]*

Yetişincek Ḳarayük'e ol ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4070). [maʿlūm ol-, --dı]*

Dem yum oynada-y-ıdum dir ben daḫı / Ḫūnkār'a maʿlūm olur bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4874). [maʿlūm ol-, -dı]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm geçürdügi żamīr / Evliyāya oldı maʿlūm hep o sır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5001). [maʿlūm ol-, -dı]*

Kendüye bu ḥāl ḳamu maʿlūm olur / Binüp eşegine Burhān'la gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5046). [maʿlūm ol-, --ur]*

Çünki gönderdükleri piş-rev gelür / Her ne-y-ise ere ḫod maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5148). [maʿlūm ol-,]*

Ḫāṭırından çün geçer böyle ḫuṭūr / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5275). [maʿlūm ol-, --dı]*

Kendüye maʿlūm olurdı ol ṣadā / Bulınurdı anda hemān iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5321). [maʿlūm ol-, --(ur), --dı]*

Ḫūnkār'a maʿlūm oldı bu żamīr / Ṣaru Ḳāḍī'ya dönüben böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5400). [maʿlūm ol-, -dı]*

Oldı maʿlūm anda Ḥaḳḳ'uñ dostuna / Ḥācī Bektaş baḳdı gördi nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6111). [maʿlūm ol-, -dı]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār / Biñ bir eren geldügi maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6163). [maʿlūm ol-, -ur]*

maʿlūm ol: *Bilinmek, anlaşılmak.*

İşbu iş kendülere maʿlūm olur / ʿAzm idüp bir demde ol anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1147). [maʿlūm ol, --ur]*

Niçe fikr itdi-y-ise bunlar tamām / Ḫˇāce'ye maʿlūm olur iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1165). [maʿlūm ol, --ur]*

Rūm erenlĕrine maʿlūm ola dir / Olalar cümlesi bu işden ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1194). [maʿlūm ol, --a]*

Fāṭıma Bacı'ya pes maʿlūm olur / Ayaḳ üstine hemīn ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1280). [maʿlūm ol, --ur]*

maʿlūm olur: *Bilinmek, anlaşılmak.*

Bunlar işi Ḫūnkār'a **maʿlūm olur** / Ṭutmayup sözini bunlar ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1342). [maʿlūm olur, --ur]*

mālya: *Kırşehir'in bir köyü.*

Mālya'da iki ġanī kes var-ıdı / İkisi daḫı ḳatı māldār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3913). [mālya'da, --da]*

Mālya dirler ol yirüñ bir adına / İrevüz düşmenlerüñ feryādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4145). [mālya,]*

Dir Güvenc süknām benüm Rūm'da olur / **Mālya** dirler bir diyār anda olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [mālya,]*

maʿmūr eyle: *İmar etmek, donatmak.*

Yapdı ḳubbe ḫūb maʿmūr eyledi / Ḫoş belürtdi mülkde meşhūr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4469). [maʿmūr eyle, --di]*

maʿmūr kıl-: *Imar etmek, yapılandırmak, iyi hale getirmek.*

Mesken itdi ḳıldı maʿmūr ol yiri / Ḳurıġölcük aña yüz ṭutdı varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4847). [maʿmūr ḳıl-, --dı]*

İki baş bellü ḳalanı yıḳılur / Ne ḳadar ki ḫalḳ anı maʿmūr ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5079). [maʿmūr ḳıl-, -ur]*

maʿmūr ol-: *İmar edilmek, yapılmak.*

Atası oġlın görüp mesrūr olur / Ḳalbinüñ vīrānesi maʿmūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4013). [maʿmūr ol-, --ur]*

maʿnā: *Anlam.*

Çıḳarurlar hegbeden ol **maʿnayı** / Ḫˇāce ne kim dise iderler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 602). [maʿnayı, -y, -ı]*

maʿnā: *Anlam, kavram.*

Diyem elif maʿnāsın ögren işit / Bil ki elif **maʿnāsıdur** Allāh adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [maʿnāsıdur, -sıdur]*

Dir sen elif bī dimezsin ne sebeb / Didi elif **maʿnāsın** söylĕ bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [maʿnāsın, -sı, -n]*

maʿnā: *Anlam, iç yüz, hakikat.*

Gördügüñ **maʿnāyı** göster anda sen / Ṭut ṭarīḳumuzı eyle zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5352). [maʿnāyı, -yı]*

maʿnā: *Anlam, içyüz, hakikat.*

Maʿnāsın ḳanuñ ṣorarsın bu ne söz / Ḫˇāce eydür Ḥācī Bektaş aç gözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5895). [maʿnāsın, -sı, -n]*

Diyem elif **maʿnāsın** ögren işit / Bil ki elif maʿnāsıdur Allāh adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [maʿnāsın, -sı, -n]*

Virdi **maʿnāsın** ḥurūfuñ bī-bedel / Ḫˇāce bildi er durur Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5903). [maʿnāsın, -sı, -n]*

maʿnā-yı ter: *Taze mana.*

Ṭal çıḳar bir ḫoş güzīn **maʿnā-yı ter** / Dilden aḳıt lücce-i şehd ü şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4462). [maʿnā-yı ter,]*

mānend-i muʿīd: *Müderris yardımcısı gibi.*

Ḫizmetinde çār ṣad tā müstaʿīd / Her biri ṭaşrada **mānend-i muʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3297). [mānend-i muʿīd,]*

maʿnevī: *(Ar.) Gözle görülüp elle tutulamayan, madde ve cisimle ilgisi bulunmayan, içe, öze, rûha âit.*

Oḳudı tevḥīd ol **maʿnevī** / Naʿt-i Aḥmed oḳur andan ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6071). [maʿnevī,]*

maʿnī: *Anlam, mana.*

Daʿvī idersiz dīnüñüzde ḳamu / Daʿviye **maʿnī** gerekdür iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 855). [maʿnī,]*

Aç yine bir ḫoş meʿānīden sözin / İllā ḫoş **maʿnī** ola ġāyet güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [maʿnī,]*

maʿnī: *Anlam II Öz.*

ʿİlm yüzinden niçe sözler söyledi / **Maʿnī** yüzinden laṭīf şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3289). [maʿnī,]*

Maʿnī yüzinden didi gūş it rumūz / Bil muḥaḳḳaḳ gizlü degüldür bu söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [maʿnī,]*

Maʿnī yüzinden temāşā eyleyen / Ol erenlerdür bu sözi söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4517). [maʿnī,]*

maʿnī: *Mana, anlam.*

Maʿnīñüz andan temāşa idevüz / Ṭanışıraḳ yola bile gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5347). [maʿnīñüz,]*

maʿnī: *Akla yakın sebep.*

Oturup göñlüñde dilüñde diyem / **Maʿnī** yüzinden senüñ ḳayduñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4242). [maʿnī,]*

maʿnī: *Anlam, mana, hakikat.*

Bu bükānuñ **maʿnisin** bize diye / Mūsiyü'š Šānī dir aña yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 309). [maʿnisin, -si, -n]*

maʿnī: *Anlam || Hakikat.*

Ḳalbi ṣāfī olmayan ādem degül / Kāmil ekmel **maʿnīye** maḥrem degül *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5703). [maʿnīye, -y, -e]*

maʿnī: *Mana, anlam, iç yüz; öz, hakikat.*

Gürci ili giydügi andan durur / Ẕikr olan hep işbu **maʿnīden** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2795). [maʿnīden, -den]*

maʿnī: *Anlam, iç yüz, hakikat.*

Ere irenler murāda irişür / Sır yüzünden **maʿnī** dersin pişürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3167). [maʿnī,]*

Maʿnī yüzinden niḳāb keşf itdiler / Ol rumūzı seyr idüp vaṣf itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4519). [maʿnī,]*

Atdı ʿaṣāyı ʿaṣā perrān olur / **Maʿnī** yüzinden eri naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4886). [maʿnī,]*

maʿnī: *Anlam, iç yüz, hakikat.*

Çün gelen bu **maʿniyi** tefsīr ider / Ẕikr olan gibi tamām taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5348). [maʿniyi, -y, -i]*

mānīʿ: *Engel.*

Beg didi bir lafẓ ıla ṭābiʿvenin / Ṣanma şāh emrine ben **mānīʿvenin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [mānīʿvenin, --ven, --in]*

mānīʿ ol-: *Engel olmak.*

Didi ḫan ger didügüñ vāḳıʿ ola / Rāyuña ṣanma kişi māniʿ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2415). [māniʿ ol-, --a]*

Ḥażretine māniʿ olma ḳıl ḥaẕer / Hem aña söylemeñ ol virmez ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5536). [māniʿ ol-, -ma]*

Naḳl idince ḥażretüm ol kes gelür / Māniʿ olmaz n'eyler ise ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5675). [māniʿ ol-, --maz]*

Līki māniʿ olmaġın kevn ü fesād / Görmedi er dīdārın Ġāzī Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5758). [māniʿ ol-, -ma, -gın]*

Şāha ʿāṣī olana gerek ölüm / Māniʿ olma ḳuluma ṭutsun anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6309). [māniʿ ol-, -ma]*

maʿnī-i zībā: *En güzel mana. II Daha önce söylenmemiş şiir.*

Ḳıl bize bir maʿnī-i zībāyı yād / Ġuṣṣadan ḳurtıla cānlar ola şād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3291). [maʿnī-i zībā, --y, --ı]*

Gine ẕikr it bir beyāndan ter ḫaber / **Māʿnī-i zība** vü mergūb muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5267). [māʿnī-i zība,]*

manṣıb: *(Ar.) Makam,rütbe, derece.*

Ḥācī Bektaş ḳılmadı **manṣıb** ḳabūl / Begligin ṣoñra tekūra virdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1051). [manṣıb,]*

Bu yigide bir ulu **manṣıb** vire / İtmege taʿẓīm anı lāyıḳ göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4413). [manṣıb,]*

Himmet it ki ben de bulam mertebe / Şeh vilāyet mišli irem **manṣıba** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [manṣıba, -a]*

Manṣıbın öldüriser özin gören / Bu hevā buḫl u ʿaceb üçü daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [manṣıbın, -ın]*

manṣūb-: *Memurluk.*

Tīz helāk ider kişiyi yā aḫı / Ben seniñ **manṣūbuñı** alur-ıdım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6126). [manṣūbuñı, -uñ, -ı]*

mār: *(Fars.) Yılan.*

İtmişüz biz didi küstāḫāne kār / Atdı elinden yabāna düşdi **mār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2975). [mār,]*

maʿrifeti-: *İlim, bilgi. II Sufilerin ruhani halleri yaşayarak, manevi ve ilahi hakikatleri tadarak elde ettikleri bilgi, irfan.*

ʿOšmānuñ **maʿrifetinden** oldı āgāh / Ḥācī Bektaş himmeti ki añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6396). [maʿrifetinden, -n, -den]*

maʿrūf u meşhūr: *Şöhretli.*

Bil Cemāl Seydī-y-idi eñ ulusı / Muʿteber **maʿrūf u meşhūr** bellüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4812). [maʿrūf u meşhūr,]*

Şeyḫ Ṣadre'd-dīn Ḳonevī Ḳonya'da / **Maʿrūf u meşhūr** er idi iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5342). [maʿrūf u meşhūr,]*

masharaya al-: *Maskaraya alan, alay eden.*

İşidüp masḫaraya alur anı / Yaʿnī ki inanmadı gör ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3079). [masḫaraya al-, --ur]*

maşraba: *Metal, toprak, plastik vb.nden yapılmış, ağzı açık, kulplu, bardağa benzeyen, küçük kap.*

Dir dürüst degül durur illā meger / **Maşrabaya** ḳan geñlikden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1842). [maşrabaya, --y, --a]*

Eline **maşrabayı** kendü alur / Tīz yügürübeni çeşmeye gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1844). [maşrabayı, --y, --ı]*

Yayḳayup **maşrabayı** kendü alur / Gĕtürüp Ḫūnkār öñinde ḳodı pür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1845). [maşrabayı, --y, --ı]*

Ṭurdı ḫatun itdi şerbet lā-naẕīr / **Maşrabadan** içüben şerbet imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5877). [maşrabadan, -dan]*

maşraba: *Metal, toprak, plastik vb.nden yapılmış, ağzı açık, kulplu, bardağa benzeyen, küçük kap.*

Didi maḥrūm ḳomaya Rabbu'l-enām / Ṣu dilĕdi **maşrabayla** ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5876). [maşrabayla, -y, -la]*

maşraba: *Ar. Gümüş, çinko, teneke, toprak vb.nden yapılmış kulplu su kabı.*

Maşraba alup o ḫiẕmetkār ele / Ṣu getürüben öñine ḳor hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1839). [maşraba,]*

maşraf: *Harcama.*

Anı āyende revende yir-idi / Anı ol **maşrafda** ḫarc ider-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 588). [maşrafda, --da]*

māst: *Yoğurt.*

Didi Fāṭıma'ya ol ḳuṭb-ı cihān / Bunlara ṣofra ilet **māst** ıla nān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2073). [māst,]*

masṭūr: *Ar. Yazılmış.*

Keyḳubād'ıla adı meşhūrdur / Bil tevārīḫde bu söz **masṭūrdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4452). [masṭūrdur, -dur]*

maʿṣūm: *Suçsuz, günahsız; temiz.*

On iki **maʿṣūm** imāmuñ ḥürmeti / Ġayb erenleri hümāmuñ ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1036). [maʿṣūm,]*

maʿṣūm: *Ar. Suçsuz, günahsız. II Çocuk.*

Didi Ḫūnkār ol ölen **maʿṣūm** ḳanı / Yüri varuñ getürüñ didi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [maʿṣūm,]*

Ol ölen **maʿṣūmı** tiz getürdiler / Naẓarına Ḫūnkār'uñ yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3903). [maʿṣūmı, -ı]*

Aldı ol **maʿṣūmı** Ḫūnkār ḳoynına / Pes vilāyetüñ baḳ imdi oynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3904). [maʿṣūmı, -ı]*

maʿṣūm ol-: *Suçsuz, kabahatsiz olma.*

N'ola Yaḥyā mišli maʿṣūm olsa er / Rabb'ine lā-büd münācātın ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5615). [maʿṣūm ol-, -sa]*

māt it-: *Yenmek, yenilgiye uğratmak. Beyitte satranç terimleriyle kelime oyunu yapılmıştır.*

Sürerek baydaḳ ol şāh itdi māt / Küllī begler cemʿ oluban geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5911). [māt it-, -di]*

maṭar: *Ar. Yağmur, bârân. Cem'i: emtâr.*

İlçi ile gönderür aña ḫaber / Didi Ḥaḳ yaġdurmaya gökden **maṭar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 974). [maṭar,]*

maṭar: *Yağmur.*

Bildi Bektaş ḫażreti ider sefer / Çeşmi yaşı aḳdı çün seyle **maṭar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5568). [maṭar,]*

maṭbah: *Mutfak.*

Ḫʷāce'nüñ **maṭbaḫı** bacasında tīz / Aṣa ḳodılar ol eti iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 609). [maṭbaḫı, -ı]*

Ně ki gelürse ḫasenātdan tamām / **Maṭbaḫında** ol bişerdi iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 587). [maṭbaḫında, -ı, -(n)da]*

Gördi saḳḳā ḳatıra müşkin urup / Şu getürmiş **maṭbaḫa** ol dem irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [maṭbaḫa, -a]*

maṭbaḫ: *Ar. Mutfak.*

Ḫˇāce'nüñ evlerini aradılar / Tā ki āḫır **matbaḫına** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 621). [matbaḫına, -ı , -n, -a]*

mātem ṭut-: *Matem (yas) tutmak: Birini kaybetme veya ayrı kalma gibi sebeplerden dolayı büyük bir acı ve üzüntü içinde olduğunu davranışlarıyla belli etmek. II Sevgilinin kendisi için ölen âşığa yas tutması.*

Çün ḫalīfeler muḥibler geldiler / Cümle mātem ṭutup efġān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5630). [mātem ṭut-, -up]*

mātem-i ḥüseyn: *?.*

Mātem-i Ḥüseyn'de mehyā remzi dir / Bizde ola cemʿ ola ne var faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5037). [mātem-i ḥüseyn,]*

mātem-i ḥüseyn: *?.*

Mātem-i Ḥüseyn'de mehyā remzi dir / Bizde ola cemʿ ola ne var faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5037). [mātem-i ḥüseyn,]*

māverā'n-nehr: *Orta Asya'ya yönelik İslâm fütuhatından sonra Arapça kaynaklarda Ceyhun nehrine (Amuderya / Oxus) izâfeten "nehrin öte tarafında bulunan bölge" anlamında kullanılmıştır.*

Māverā'n-nehr'i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i alur hep iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1613). [māverā'n-nehr'i, --i]*

maye: *Maya, öz, asıl, cevher.*

ʿĀlemüñ sermāyesidür ol celal / Genc-i ḫanıñ **māyesidür** ol cemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 102). [māyesidür, -si, -dür]*

māye-i elṭāf-ı cūd: *Cömertlik güzelliklerinin mayası.*

Naḳldür iy **māye-i elṭāf-ı cūd** / Pīrāb Sulṭān ol kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5338). [māye-i elṭāf-ı cūd, --ı]*

mażarrat gör: *Zarar görmek.*

Çıḳar ısam ger mażarrat görmedin / Od yaḳup baña żarar irgürmedin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2554). [mażarrat gör, --medin]*

mażarrat vir: *Zarar vermek.*

Hiç ziyān kendüye aṣlā irmedi / Ol aġu hergiz mażarrat virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2624). [mażarrat vir, --me, --di]*

maẓhar: *1. Bir şeyin görünür duruma geldiği, göründüğü, açığa çıktığı, zâhir olduğu yer veya kimse, tecellî yeri. 2. Ulaşan, erişen, nâil olan.*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ **maẓharısın** aç gözüñ / ʿAḳluñı başa dirüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5708). [maẓharısın, -ısın]*

maẓhar: *(Ar.) Bir şeyin görünür duruma geldiği, göründüğü, açığa çıktığı, zâhir olduğu yer veya kimse, tecellî yeri.*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ **maẓharısın** aç gözüñ / ʿAḳlıñı başa virüp bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5711). [maẓharısın, -ı, -sın]*

mazlūm: *Ar. Zulüm görmüş, eziyet edilen; zavallı.*

Ger gögercinden daḫı **maẓlūm** ṭonı / Bulsa-y-ıduḳ hem ṭonanurduḳ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1331). [maẓlūm,]*

meʾāb: *Sığınılacak, dönülecek yer.*

Maḳṣūdı bulmaġ ısa anuñ ševāb / Ḥāṣıl oldı bilsün aña ol **meʾāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2283). [meʾāb,]*

meʿānī: *(Ar.) Anlam ve sözdizimi bilimi.*

Raṣad ʿilminden kitāb te'līf ider / Ḫoş **meʿānī** derc idüp taṣnīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2385). [meʿānī,]*

Dile gel açġıl **meʿānī** defterin / Ezüp andan ḳand-i Mıṣrī sükkerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4666). [meʿānī,]*

Gel yine gir bir **meʿānī** seyrine / Ol **meʿānī** sırrı nedür seyri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [meʿānī,]*

Gel yine gir bir **meʿānī** seyrine / Ol **meʿānī** sırrı nedür seyri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [meʿānī,]*

meʿāni: *Manalar, anlamlar.*

Aç yine bir ḫoş **meʿānīden** sözin / İllā ḫoş maʿnī ola ġāyet güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [meʿānīden, -den]*

Gelgil iy ferḫunde-i ferruḫ-liḳā / ʿArż it bir ḫoş **meʿānīden** ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3783). [meʿānīden, -den]*

Aç meʿānī defterinden bir varaḳ / Bize virgil ol **meʿānīden** sebaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3784). [meʿānīden, -den]*

Ḫoş **meʿānīden** beyān eyle ġarīb / Dil-güşā ola be-ġāyet ol ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3888). [meʿānīden, -den]*

Ẕikrini kümmel bu resme söyledi / Bu **meʿānīnüñ** beyānını eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4172). [meʿānīnüñ, -nüñ]*

meʿāni: *Manalar, anlamlar.*

Şöyle bir ḫoş sözi taḳrīr eylegil / Bir **meʿānī** ṣuḥfın açup söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2188). [meʿānī,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp ṭañladı / İşbu işden çoḳ **meʿānī** añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3781). [meʿānī,]*

Aç **meʿānī** defterinden bir varaḳ / Bize virgil ol meʿānīden sebaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3784). [meʿānī,]*

İy seḥergāh bülbüli fetḥ it zebān / Aç **meʿānī** defterin ẕikr it hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4017). [meʿānī,]*

İy **meʿānī** burcınuñ seyyāresi / V'iy devāʾ-i dāʾ-i diller çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4460). [meʿānī,]*

Bir gemi mişillü yüzdi yüridi / Bir **meʿānī** sırr içinde sırr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [meʿānī,]*

meʿānī baḥri: *Manalar denizi.*

Çāk idüben sen girībān cūşa gel / Ṭal meʿānī baḥrine ḫurūşa gel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4170). [meʿānī baḥri, --n, --e]*

meʿānī defterin aç-: *Manalar defterini açmak.*

Ṣuḥf-ı maʿnādan nebāt aç ḳand yigil / Aç meʿānī defterin andan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3293). [meʿānī defterin aç-,]*

meʿānī ṣuḥfı: *Manalar kitabı (Velayetname-i Hacı Bektaş).*

Aç yine gel bir meʿānī ṣuḥfını / Güş idincegez ṭuyasın luṭfını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3762). [meʿānī ṣuḥfı, --n, --ı]*

mebāş: *"olma" anlamıyla eklendiği kelimeye veya cümleye olumsuzluk anlamı katar. Belirtilen şeyin yapılmaması gerektiğini bildirir.*

Ortada yaturdı biri key **mebāş** / İtdi tekbīr geldi çün ṭaş üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6222). [mebāş,]*

mecāl: *Güç, kuvvet, derman, takat.*

Bulmadılar hīç bu emre çün **mecāl** / Bir gün oturmış-ıdı Ḫatun Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 273). [mecāl,]*

mecāl kal-: *Güç kalmamak, güçsüzleşmek.*

Kimseye varmaġa ḳalmadı mecāl / Ḳalmaġa ḳaldı o yirde iḥtimāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5235). [mecāl ḳal-,]*

mecāl yoḳ: *Gücü kalmamak, güçsüzleşmek.*

Bir faḳīrü'l-ḥāl kesem ehl-i ʿıyāl / Bulmaġa ḳūt yoḳ durur bende mecāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2912). [mecāl yoḳ,]*

meclis: *Oturacak yer, nâdî, encümen.*

Ḫˇāce'yi de daʿvet iderler gele / Gelüben **meclislerin** rūşen ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1062). [meclislerin, -ler, -in]*

meclis: *Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.*

Bu didi bayaġı **meclisdür** hemīn / Key taʿaccüb eyledi görüp çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3701). [meclisdür, -dür]*

meclis: *Bir konuyu konuşmak veya görüşmek için yapılan toplantı; toplanılacak yer; toplum. Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu; zevk ve safa toplantısı.*

Ẕikre gel iy bülbül-i ter-dāsitān / **Meclise** eyle nefesden dür nişān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4169). [meclise, -e]*

meclis: *Ar. Toplanılan yer.*

Dön girü ol geldüğüñ **meclise** var / Ḳıl olara olan işi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1335). [meclise, -e]*

Didiler Otman Beg'e nuṭḳ açuban / **Meclise** dürr ü cevāḥir ṣaçuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4279). [meclise, -e]*

Naḳldür on yidi kimse virdi cān / Defn itdiler ol **meclisde** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5161). [meclisde, -de]*

meclis ol-: *Bir araya gelmek.*

Anı daḫı oḳudı keşīş gelür / Bir ulu cemʿiyyeti meclis olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2474). [meclis ol-, --ur]*

Meclis olup anda ḫoş oturdılar / Heb ḥicābı aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3100). [meclis ol-, --up]*

meclise: *1. Oturulacak, toplanılacak yer. 2. Görüşülecek bir mesele için bir araya gelmiş insan topluluğu.*

Gönderür ol **meclise** irişdi çün / Bes ṭaʿām ardınca Mūsā şerbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 301). [meclise, -e]*

mecmaʿ-ı halḳ: *Halkın bir yere toplanması.*

Mecmaʿ-ı ḫalḳ oynadılar güldiler / ʿAḳd idüp gĕlini ṣad iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 366). [mecmaʿ-ı ḫalḳ,]*

mecmūʿ: *Bütün, hep, cümle.*

Gördiler üç ṭamla ḳan ṭammış ṭurur / Mollālar **mecmūʿı** ol ḳanı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3361). [mecmūʿı, -ı]*

mecmūʿ-ı enām: *Halkın hepsi II.Herkes.*

Ṭuz Köyi ḳavmi ne var-ısa tamām / Bir yire cemʿ oldı **mecmūʿ-ı enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3377). [mecmūʿ-ı enām,]*

meczūb: *Aklını yitirmiş kimseler, deliler; Tanrı aşkıyla aklını yitirmiş kimseler, abdallar.*

Maḥrem anı idiyordı māh u sāl / Görse bir **meczūb** sālik budalā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5919). [meczūb,]*

meczūb: *(Allah âşkıyla) Cezb ve celbolunmuş, meclûp.*

Müsteḥaḳdur teslīm eyle bu ṭonı / Cezbe ile evvel ol **meczūb** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6649). [meczūb,]*

meded: *"İmdat / yetiş / yardım et!".*

Ḳılıcı unutdı çaġırdı saña / Vaḳtidür **meded** irişigör aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2825). [meded,]*

Rūm erenleri diyü çaġırdılar / İr **meded** bize diyü ḳıġırdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4036). [meded,]*

meded eyle: *Yardım etmek ve lütufta bulunmak.*

Dīnümüz seyyidisin eyle meded / Ḳıl duʿā kim yārī ḳıla ol Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 699). [meded eyle,]*

Namāzı ḳılınca berk ṭutdı eri / **Meded eyle** baña al bile giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3693). [meded eyle,]*

meded kıl-: *Yardım etmek, iyilik, ihsanda bulunmak; ayrılığa son verme lutfunda bulunmak.*

Dir fülān ayda fülān gün içre hem / İrişüp ḳıldı meded ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [meded ḳıl-, --dı]*

medfen: *Ölü defnedilecek yer, mezar, kabir.*

Var durur anda bilüñ ṭuz maʿdeni / Ol depe altı ṭuzuñdur **medfeni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [medfeni, -i]*

medḥ: *Bir kimse veya bir şeyin iyiliklerini, üstün niteliklerini söyleyerek değerini yüceltme, övme, övgü, senâ.*

Āl-i Selcūḳ'uñ durur üçünci feṭḥ / Āl-i Selcuḳ'dan diyem bir görklü **medḥ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1608). [medḥ,]*

medh: *Bir kimse veya bir şeyin iyiliklerini, üstün niteliklerini söyleyerek değerini yüceltme, övme, övgü, sena.*

Münkiri dervişlerüñ iḳrār ider / Ḥācī Bektaş **medḥini** tekrār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 826). [medḥini, -i, -n, -i]*

medh: *(Ar.) Bir kimse veya bir şeyin iyiliklerini, üstün niteliklerini söyleyerek değerini yüceltme, övme, övgü, sena.*

Evliyā ʿāşıḳları er ḳulları / **Medḥini** ẕikr ider idi dilleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2194). [medḥini, -in, -i]*

medḥ it-: *Övmek.*

Medḥ idüp ögdi velīyi bir nefes / Didi yaḳduḳ ḥażretüñden biz çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6183). [medḥ it-, -üp]*

medhūş: *(Ar.) Dehşete uğramış, şaşırmış, korkmuş.*

Bu işe **medḫūş** u ḥayrān ḳaldılar / Kimidügin Ḫūnkār'uñ hep bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4573). [medḫūş,]*

medhūş it-: *Dehşete düşürmek.*

Çünki Nūre'd-dīn bu remzi gūş ider / Ḥayret el virür özin medhūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1857). [medhūş it-, --er]*

Gel gine bir ḫūb ṣoḥbet gūş it / Ḥikmet içre ʿaḳluñı medhūş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3112). [medhūş it-,]*

medhūş ol-: *Şaşkın olmak,dehşete düşmek.*

Başı üzre yıḳılup medhūş olur / Bir zamān yatubanı bī-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3080). [medhūş ol-, --ur]*

Levni taġyīr oluban medhūş olur / Vehme varur cān u dil nā-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3420). [medhūş ol-, --ur]*

medīne: *Medine şehri.*

İşidür sözlerini ol ser-te-ser / Dir **Medīne'den** gelürem işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 281). [medīne'den, -den]*

Çün **Medīne'den** çıḳuban ṭutdı yol / Geldi İbrāhīm Ḫalīlullāh'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1228). [medīne'den, -den]*

medīne şehri-: *Medine şehri.*

Ġayb oluban irdi ḥurmā ṭalına / Çün Medīne şehrine Bektaş yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5968). [medīne şehri-, -ne]*

medrese: *İslam ülkelerinde, genellikle İslam dini kurallarına uygun bilimlerin okutulduğu yer.*

Ḳabri **medresesi** yanında durur / Defni öz kendü bināsında durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1907). [medresesi, -si]*

mefsede: *Kötülük, fenalık, fitne, fesat.*

Dir köyümüzde olup durur fesād / Ceng olup **mefsedeler** oldı ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3152). [mefsedeler, --ler]*

meftūl-bend: *Düşkün.*

Ṣaru İsmāʿīl yitişüp geldi tīz / Didi bir **meftūl-bend** bir ḫoş ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4537). [meftūl-bend,]*

meger: *"Aslında, işin aslı" anlamlarında bağlaç.*

Ḫˇāce'nüñ vardı **meger** bir öküzi / Yonduġın her nice ise kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 590). [meger,]*

Yĕsi şehrinde münāfıḳlar **meger** / Ḫˇāce'ye ḳaṣd itdiler tā bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 605). [meger,]*

Böyle diyüp aradılar der-be-der / Ḫāne-be-ḫāne arar-iken **meger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 618). [meger,]*

Yolda kāfirden nice geçdüñ didüm / Sen **meger** ḳuş oluban uçduñ didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 813). [meger,]*

Meger ol gelen ʿazīz ü muḥterem / Ḥācī Bektaş ıdı ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1146). [meger,]*

Meger ol meydānuñ ortasında ḫūb / Ṭarabul odı yanar-ıdı ṭurup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1192). [meger,]*

Geçüp Açuḳsarāy'a andan irer / Bir gelincüge yolı uġrar **meger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1550). [meger,]*

Çepni boyından **meger** kim bir ʿazīz / Ehl-i taḳvā vāriʿ u ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1641). [meger,]*

Ḳarayük'de ol Güherdaş'uñ **meger** / Bir gün ölür birisi ey pür-hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1655). [meger,]*

Mollā İdrīs'üñ **meger** kim iy ʿazīz / Var-ıdı bir ḫatunı ġāyet temiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1671). [meger,]*

Didi ṣalıḳ virdügüñüz gibi er / Oturan mesciddeki gibi **meger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1722). [meger,]*

Dir dürüst degül durur illā **meger** / Maṣrabaya ḳan geñlikden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1842). [meger,]*

Pādiṣāh Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn **meger** / Bir gün oturur iken nā-gāh eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1893). [meger,]*

Nöbet İdrīs'e irür bir gün **meger** / Fāṭıma'ya dir işit ḥālden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [meger,]*

Meger anda vardı bir yirli ḳaya / Ḥazret-i Ḫūnkār'a ol er ne diyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [meger,]*

Aḳça Ḳoca'nuñ **meger** kim ʿavreti / Ġāyet-ile bī-ḥayā idi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2296). [meger,]*

ʿArafāt Ṭaġı'ndaki ġār içre ol / Çille çekerdi **meger** ol pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2353). [meger,]*

Meger ol vaḳt ser-ver-i erbāb-ı faḳr / Ḥażret-i Ḫūnkār Ḳarayük'i maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2443). [meger,]*

Meger ol dem ḥażret-i Ḫūnkār girü / Ol Aḫı Evran-ıla iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3023). [meger,]*

Tekye Ḳaya'da o dem Ḫūnkār **meger** / Oturupdı eyleyüp anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3940). [meger,]*

Penççenbih güni-y-idi ol **meger** / Ẓuhr vaḳti hem irüpdi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3955). [meger,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol günde **meger** / Giyer-idi bir zümāyiti be-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3962). [meger,]*

Ḳayı'nuñ yigitleri bir gün **meger** / Cemʿ oldı ḳatına hep ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4278). [meger,]*

Göl begi Miḫāl-idi ol dem **meger** / Geldi Otman Beg öñinde ḳodı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4442). [meger,]*

Meger ol günler bahār eyyāmı-dı / Ṣularuñ ṭaşdıġı vaḳt hengāmı-dı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5042). [meger,]*

Ol iki zen Hümeden adı **meger** / Oradan çün yirine ḳıldı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5134). [meger,]*

Sefer üstinde **meger** kim bulışa / Seferinde ġayrı yirden ulaşa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5406). [meger,]*

Ḫalḳı daḫı ol köyüñ kim ser-te-ser / Gördi çün Ḫūnkār'dan erlik **meger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [meger,]*

İrtesi bir yeñisin daḫı giyer / ʿĀdeti böyle-y-idi her gün **meger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5474). [meger,]*

Meger ol beg kendi-çün günbed ulu / Yapdurupdur ḫoş binā ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [meger,]*

Her kişi ḫarman dögüp çeker ṣaman / Ḥażreti seyrāna çıḳmışdı **meger** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6239). [meger,]*

mehlek: *Tehlikeli yer veya iş.*

İşbu **mehleki** gözi-y-ile görüp / Çaġırur Rūm erlerine yüz urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4046). [mehleki, --i]*

Biñ fülori neẕrüm olsun tīz gelüñ / İşbu **mehlekden** beni āzād ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4714). [mehlekden, --den]*

mehyā: *Bkz. Mahya.*

Mehyā iḥyā oldı vü geldi niʿam / Oldılar ṣevḳ-ıla cümle muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4560). [mehyā,]*

ʿİd-ı ḥacda **mehyā** olmaḳ ʿādeti / Cemʿ olup beş on gün itmek ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5027). [mehyā,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār o **mehyā** remzini / Seyyid üzre ola remz itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5036). [mehyā,]*

Yindi keşkek **mehyā** oldı uş tamām / Mehyā oldı buldı ol emr iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [mehyā,]*

Yindi keşkek mehyā oldı uş tamām / **Mehyā** oldı buldı ol emr iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [mehyā,]*

Kim varalar Seyyid'üñ **mehyāsına** / Olalar sebeb o dem iḥyāsına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5022). [mehyāsına, --sı, --n, --a]*

Seyyid'üñ **mehyāsına** tā varalar / Yüzlerini ol mezāra süreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5039). [mehyāsına, --sı, --n, --a]*

Seyyid'üñ **mehyāsına** gitdi bile / İki bir diměyüben düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5088). [mehyāsına, --sı, --n, --a]*

Luṭf idüñ bizüm-ile yoldaş oluñ / Gidelüm **mehyāya** luṭf idüñ gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5086). [mehyāya,]*

mehyā it-: *Ziyafet verilen meydan yapma. II.Zİyafet vermek.*

Ḳāḍīda ne var-ısa māl u ṭavar / Ṣatuban mehyā iderler hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3010). [mehyā it-, --er, --ler]*

Mehyā ider il aḳar ol ṣevḳ-ıla / Diledi ḳuzuyı hep ḳurbān ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4495). [mehyā it-, --er]*

mekān: *1. Yer, mahal. 2. Durulan, oturulan yer, ev, mesken, ikāmetgâh.*

Eve gelüp itdiler anda ḳarār / Ḳıldı tenhā bir **mekānı** iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1784). [mekānı, -ı]*

mekān: *Mekân, yer.*

Ol **mekān** ḳurbında bir çay var-ıdı / Ḫoş zülāl olup revān aḳar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [mekān,]*

mekān: *Bulunulan mahal, yer, mevki. (Hacı Bektaş-ı Veli'nin kaldığı mağara).*

Ḫoş żiyā-y-ıla pür oldı ol **mekān** / Görüp anlar didiler aḥsent i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [mekān,]*

mekān: *(Ar.) Yer, mahal.*

İşbu şarda er baña virdi **mekān** / Merḳadüm bunda olısar bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4937). [mekān,]*

Ḫalīfelerine ol ḳuṭb-ı cihān / Her birine virdi bir yeri **mekān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5493). [mekān,]*

mekān eyle: *Yer edinmek, mekan bellemek.*

Bāḳır'uñ seccādesi ḳurbın mekān / Eyleyüp anda ḳarār itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1224). [mekān eyle, --y, --üp]*

mekān vir-: *Yer vermek, imkan tanımak.*

Ne yeri bize mekān virür ki er / Ben daḫı anda ṭutam varam maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [mekān vir-, -ür]*

mekke: *Hicaz'da Kâbe'nin bulunduğu şehir.*

Mekke'ye varmaḳlıġa ḳaṣd eyledüm / Kaʿbetu'llāh'uñ ṭavāfın diledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3212). [mekke'ye, -ye]*

Öyle olsun diyüben ḳalḳdı hemīn / Ṣol dem irdi **Mekke'ye** ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3218). [mekke'ye, -ye]*

Ḳıluban ʿaṣrı hemāna ġayb ider / Ḳıldı Saʿīd **Mekke'de** gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3683). [mekke'de, -'de]*

İricĕgez vaḳt-i şām Ḫūnkār gelür / **Mekke'de** aḫşam namāzını ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3685). [mekke'de, -'de]*

Ḳırḳ gün oldı **Mekke'de** ben ḳalmışam / Kaʿbetu'llāh'da müşeref olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3699). [mekke'de, -'de]*

Ḫʿāce gitdi **Mekke'ye** defʿī revān / Elli sūḫte ile Ḥicāz'a gitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [mekke'ye, -ye]*

Ḫˇācelerle **Mekke'ye** āḫir yitdi ol / İtdi sulṭān İbrāhīm daḫı vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5910). [mekke'ye, -ye]*

Mekke ıraḳdur ḫˇāceyi añma sen / Bu Ḫorāṣān mülkidür ṣanma ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5937). [mekke,]*

Altı aylık yol durur **Mekke** ıraḳ / Gördi Bektaş anasını ider ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5938). [mekke,]*

Didi ana tepsiye ḳoy çoḳ bişi / Ḫʿācemiz oldı mücāvir **Mekke'de** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5935). [mekke'de, -'de]*

Mekke'de buluṣdı ḫˇāceye ol nefes / Kim ḥisābda altı aylıḳ yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5944). [mekke'de, -'de]*

Mekke'de bişi virüp yir ḫˇācesi / Mekke'ye gelüp viren baña selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5960). [mekke'de, -'de]*

Mekke'den gidüp müsāfir oldı ol / Ḥācīlarla ḫˇāce eve gelmede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5952). [mekke'den, -den]*

Mekke'den gelse virür ṭuymasın il / Bir zamān gĕçincegiz irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5955). [mekke'den, -den]*

Lā dimez cümle didi aña belī / Ḫˇācesi kim **Mekke'den** geldi revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5964). [mekke'den, -den]*

Bişi vir ki **Mekke'ye** oġluñ gide / Anası eydür öyle dime oġul sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [mekke'ye, -ye]*

Ṭuruban bir tepsiye bir bişi ḳoy / İşbu sāʿat **Mekke'ye** defʿī varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [mekke'ye, -ye]*

Bir nefes menzil alan er ol durur / Çün Ḫorāṣan'dan varur **Mekke'ye** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [mekke'ye, -ye]*

Mekke'de bişi virüp yir ḫˇācesi / **Mekke'ye** gelüp viren baña selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5960). [mekke'ye, -ye]*

mekketu'llāh: *Allah'ın Mekke'si.*

Mekketu'llāh'da görür özlerini / Şükr idüp sürdi yire yüzlĕrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3677). [mekketu'llāh'da, --da]*

mekr-i bed it-: *Hile yapmak, tuzak kurmak.*

Ṣaru bir gün eyledi bir fikr-i bed / Yaʿnī Ḫūnkār'a ide bir mekr-i bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1808). [mekr-i bed it-, --e]*

mekteb-: *Okul.*

Ḥaḳḳ'a gĕçer nālişiyle her sözüñ / İşbu **mekteb-ḫāneniñ** yoḳdur ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5985). [mekteb-ḫāneniñ, -ḫāne, -niñ]*

Gözlerin öpüp yüze yüzin sürer / Aldı **mekteb-ḫāneye** geldi eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5983). [mekteb-ḫāneye, -ḫāne, -ye]*

mekteb: *Okul.*

Mektebüñ içine girüp ṭoldılar / Gördiler **mektebde** çıḳmış bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6708). [mektebde, -de]*

Secdedeyken gör ki emr-i Ḥaḳ n'ider / **Mektebüñ** çaḳ ortasından bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6678). [mektebüñ, -üñ]*

Mektebüñ içine girüp ṭoldılar / Gördiler mektebde çıḳmış bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6708). [mektebüñ, -üñ]*

Ḫˇācesinüñ **mektebin** anda görür / Ol muʿallim-ḫāne üstüne iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5979). [mektebin,]*

mekteb: *Öğrenme yeri, ders verilen yer, okul.*

Ṣu gelüp bu **mekteb** içre aḳadı / Ḥācī Bektaş işidüp işbu sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5989). [mekteb,]*

mekteb hāne: *Ders öğrenilen yer, ilim evi.*

İşbu mekteb ḫāneye naẓar idĕ / Ṣu çıḳup tā aḳa mekteb-ḫāneden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6672). [mekteb ḫāne, --y, --e]*

mektebe virmek: *Okula göndermek, çocuğu okula okuması için kaydetmek.*

Oldı dört yaşında dört aylıḳ tamām / Atası **mektebe virmek** diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6616). [mektebe virmek, --mek]*

mekteb-hāne: *Ders verilen yer || Okul.*

İşbu mekteb ḫāneye naẓar idĕ / Ṣu çıḳup tā aḳa **mekteb-ḫāneden** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6672). [mekteb-ḫāneden, -den]*

Ol muʿallim-ḫāne içinden ṣu çıḳar / Çünki **mekteb-ḫānede** aḳdı ṣu revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5992). [mekteb-ḫānede, -de]*

mektep: *Öğrenme yeri, ders verilen yer, okul.*

Ṭaşradan **mektebe** urmışdı ḳadem / Gördi ḳarşudan iki pīr-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6629). [mektebe, -e]*

mektūm: *Gizli, saklı.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm idi / Kim bular içre bu iş **mektūm** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2676). [mektūm,]*

Bugüne dek ḳaldı bu maʿlūmdur / Müştehirdür şanma kim **mektūmdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4864). [mektūmdur, -dur]*

mektūm ol: *Gizli olmak.*

Ḫˇāce'ye bu iş tamām maʿlūm olur / Şanma nesne anlara mektūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1064). [mektūm ol, --ur]*

melāʾik: *Melekler.*

Ḳıldı istiḳbāl **melāʾik** ol eri / Merḥabāyıñ didiler iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1297). [melāʾik,]*

melāl: *Ar. Sıkıntı, gam.*

Aḳıdup defʿ eyle luṭf-ıla **melāl** / Ḳıl nisābın evvelā anuñ beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 218). [melāl,]*

Şükrü li'llāh bize gösterdüñ cemāl / Görmek ile sizi giderdük **melāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1213). [melāl,]*

Gine bir sözden diyem zībā-maḳāl / Gūş idende ḳomaya ẕerre **melāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1589). [melāl,]*

Ḳanı dervīş diyü eylědi suʾāl / Sen n'idersin dervīşi bu ne **melāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3351). [melāl,]*

melāl: *1. Hüzün, keder. 2. Usanma, bıkma, usanç.*

Didiler iy şāh-ı ser-tācu'r-ricāl / Ol cihetden gelmesün size **melāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1777). [melāl,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'a geldi çün bu ḥāl / Ḳulaḳ oldı geldi özine **melāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4986). [melāl,]*

melāl çek: *Sıkıntı çekmek, zorluk içinde yaşamak. (ADS).*

Gelmedi hīç oġlı ḳızı gördiler / Çekdiler ol emr içün ḫayli melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 272). [melāl çek, --di, -ler]*

melāl iriş: *Sıkıntı, dert gelmek.*

Ḳalbine şeyṭānı bıraḳdı ḫayāl / Ol ḫayālden aña irişdi melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3602). [melāl iriş, --di]*

melefe: *Hırka.*

Bildi rāhib **melefe** yunmış durur / Naẓarına gelüben ḳonmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3226). [melefe,]*

Ṣalıvir Bĕyāmlu'nuñ deresine / Arḳasından **melefesini** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3221). [melefesini, --si, --n, --i]*

melek: *Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan günahsız varlıklardan her biri.*

Yirde gökde ne ki var cümle **melek** / İtdi iḥāṭa bu zemīnden tā felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 117). [melek,]*

melek-hū: *Melek huylu.*

Vir riyāżet birle nefse gūş-māl / Tā **melek-ḫū** olasın ṣāḥib-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5728). [melek-ḫū,]*

Çün **melek-ḫū** idesin nefsüñ tamām / Meskeniñ sen idesin dāru's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5729). [melek-ḫū,]*

melekūt: *Melekler, gayb alemine ait ruhlar.*

Pes vilāyet ḳanadını açdılar / **Melekūtdan** ʿarṣa degin geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1292). [melekūtdan, -dan]*

melûl: *Bıkmak, usanmak.*

Bir ḳızum var gelmedi hergiz oġul / Ṣād degülem cān anuñ-çündür **melūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [melūl,]*

melūl ol-: *Boynu bükük, üzgün olmak.*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a ol daḫı bula vuṣūl / ʿĀlemüñ ḥāli budur olma melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5543). [melūl ol-, -ma]*

melūl ol: *Boynu bükük, üzgün olmak.*

Cümle dervīşler olup anda melūl / Şeyḫe baḳmaz oldılar olup fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 759). [melūl ol, --up]*

Anları esenledi ol luṭfı bol / Ṣaġ esen oluñ varuñ olmañ melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1214). [melūl ol, --ma, --ñ]*

melʿūn: *Allah'ın lanetine uğramış, rahmetinden mahrum kalmış, lanetlenmiş, lanetli.*

Bir ḥabīš **melʿūn** kāfir sözi-le / Ḥayfdur bunuñ düzeni bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4311). [melʿūn,]*

melūl: *Melalli, usanmış; mahzun.*

Aʿcebeynī dir ṭurunbu'l-māʾi ol / İşidüp sözin ululardı **melūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2381). [melūl,]*

meme: *Göğüs (süt veren).*

Anasına **meme** içün aġlamadı / Anasından ġayrıdan emmědi süd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5887). [meme,]*

memleket: *Bir devletin, bir hükümdârın yönetimi altında bulunan yer, ülke.*

Bu ne şardur iy ʿaceb ne **memleket** / Bileyin ben ṣorayın bunı oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [memleket,]*

Ḫod ne Ḫūnkār ḥażreti didi yüri / Şol fülān **memlekete** gitgil giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4681). [memlekete, -e]*

memleket: *Bir devletin, bir hükümdârın yönetimi altında bulunan yer, ülke.*

Bir eri ḳılduñ musallaṭ üstüme / **Memleketüm** ġāret itmek ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4294). [memleketüm, -üm]*

meʾmūn-ı ḫalīfe: *Halife Memun.*

Yaʿnī Meʾmūn-ı ḫalīfeden işid / Atası emriyle ḳılmışdı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 250). [meʾmūn-ı ḫalīfe, --den]*

men: *"Ben" birinci tekil şahıs zamiri.*

Çār unṣurdan olan terkībi ḳor / Māʾ ü **menden** düzilen tertībi ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5594). [menden, -den]*

men: *"Ben" 1. tekil şahıs zamiri.*

Bu bizi kěsüñ aña olsun kefen / Rāstī söz işbudur ki güft-i **men** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [men,]*

menākıb: *Menkıbeler, söylenceler.*

Dut ḳulaḳ diyĕyin iy ṣāḥib-naẓar / Dir **Menāḳıb'da** mükemmel ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6646). [menāḳıb'da, --da]*

Bu **menāḳıb-nāme** irdi āḫire / Ḥaḳ teʿālā itmeye dūş ṣāḥire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5847). [menāḳıb-nāme, --nāme]*

menbaʿ: *Herhangi bir şeyin ortaya çıktığı, meydana geldiği, zuhur ettiği kaynak.*

Anda mesken ṭutmış-ıdı ol ʿazīz / Ol kerāmet **menbaʿı** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 579). [menbaʿı, -ı]*

Gine gūş it bir daḫı Ḫūnkār'dan / Ol vilāyet **menbaʿı** serdārdan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3912). [menbaʿı, -ı]*

menbaʿ: *(Ar.) Bir suyun kaynayıp çıktığı yer, pınar, kaynak.*

Dir ʿaleykümü's-selām ilüm şarum / İy vilāyet **menbaʿı** tāc-ı serüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4523). [menbaʿı, -ı]*

menḳab: *Din büyüklerinin veya tarihe geçmiş ünlü kimselerin yaşamları ve olağanüstü davranışlarıyla ilgili hikaye.*

Ḫˇāce'den ẕikr ideyüm bir **menḳabāt** / Bir beyān-ı dil-güşā iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 604). [menḳabāt, --āt]*

Ḫˇāce'de çoḳdur ʿacāyib **menḳabāt** / Vaṣfı çün şehd ü şeker ḳand-i nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1095). [menḳabāt, --āt]*

Gine gel yād eyle bir ḫoş **menḳabāt** / İy mükerrem muḥterem ẕāt-ı ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2728). [menḳabāt, --āt]*

Söylene ẕikre gele ol **menḳabāt** / Ḫalḳ bile anı ne ẕātdur ne ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [menḳabāt, --āt]*

menkabāt: *Menkabeler.*

Gine bir ḫoş **menkabātından** beyān / Ḫˇāce'nüñ ẕikr ideyin diñle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1059). [menkabātından, --ın, --dan]*

Menḳabātı cümle evṣāfı tamām / Söylenildi her vilāyet her maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2059). [menḳabātı, --ı]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī esrārını / **Menkabātından** diyĕyin varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2189). [menkabātından, --ın, --dan]*

menḳūl: *Nakledilen, rivayet edilen.*

Şöyle abbaḳ pür-ziyā bir yol durur / Söylenür efvāhda bu **menḳūl** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [menḳūl,]*

menteşe: *Muğla tarafında bir yer.*

Menteşe'de Ṭavaz'uñ ḳurbında bir / Var-ıdı ulu kilīsā ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4887). [menteşe'de, -de]*

menteşe: *Menteşe Beyliği.*

Aydıñ u Sarḫan u **Menteşe** Ḥamīd / Pādişāh oldı yerinde ber-mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4454). [menteşe,]*

Aluban dervīşlerin oldı revān / **Menteşe** iḳlīmine geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5223). [menteşe,]*

menteşe ʿalī baba: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biridir.*

Ṣaru Ṣaltıḳ Baba daḫı Menteşe / ʿAlī Baba'dur biri de hem pīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2252). [menteşe ʿalī baba, --dur]*

menteşe baba: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biri.*

ʿAlī Baba **Menteşe Baba** biri / Er naẓarın almış-ıdı her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4817). [menteşe baba,]*

Menteşe Baba durur biri daḫı / Key ulu ḫalīfedür bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5421). [menteşe baba,]*

menteşe karĕsi: *Anadolu Beyliklerinden (Menteşe ve Karesi).*

Ṣarhan u Aydın Ḥamīd ü Germiyān / **Menteşe Ḳarĕsi** Ḳocacıḳ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4182). [menteşe ḳarĕsi,]*

menzil: *Çevre, etraf.*

Köyinüñ ḫalḳın cemīʿi cemʿ ider / Aldı **menziline** geldi gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2338). [menziline, -i, -n, -e]*

Böyle didi āḫir-i ṣaḥḥ-ı kelām / Ṭurdı andan **menziline** yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5882). [menziline, -i, -n, -e]*

menzil: *Makam, mahal, yer.*

Hep cemāʿatle çekilüp gitdiler / Aḳça Ḳoca **menziline** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2332). [menziline, -i, -n, -e]*

menzil: *Durak, varılacak yer.*

Pes icābet itdi Bektaş-ı Velī / Anlaruñ süknāsı oldı **menzili** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1515). [menzili, -i]*

menzil: *Hedef, varılacak yer.*

Gelmedi **menziline** dönüp gider / Sen işitgil Rūm erenleri n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1408). [menziline, -i, -(n), -e]*

Ḳarşulayuban yüz urdı pāyine / **Menziline** aluban geldi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4482). [menziline, -i, -(n), -e]*

Ḫānedānına getürüp indürür / ʿİzzet-ile **menziline** göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4491). [menziline, -i, -(n), -e]*

Anda bir ḳaç ḫalīfe cemʿ oldılar / Ol neḳāvet **menziline** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4568). [menziline, -i, -(n), -e]*

Menziline ṭoġrı gitdi ol velī / Ol ṭaşa ki binmiş-idi Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6234). [menziline, -i, -(n), -e]*

menzil: *Hedef, varılacak yer.*

Ölicek tābūtını gĕtürdiler / Ḳırşarı'nda **menzile** yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1906). [menzile, -e]*

Gitdiler hem dönüben ol **menzile** / Oldı iclās cümlesi ol maḥfile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2072). [menzile, -e]*

Gütdi nā-çār alup ol ḫınzīrı gör / **Menzilinden** ġurbet içre dūrı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [menzilinden, -in, -den]*

menzil: *Durak.*

Bir gicelik cevre ḳatlanmaz mısız / Varuban ol **menzile** ḳanmaz mısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2329). [menzile, -e]*

menzil: *Hedef / varılacak yer. II Allah.*

Ḫāṭırından geçdi yā Rab ben ḳula / Gönderür ben ḳulı ḳanḳı **menzile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5398). [menzile, -e]*

menzil: *Çevre, etraf II mahal, yer.*

Ṣubḥ vaḳtinde ḳamu cemʿ oldılar / Ḫˇāce'nüñ hep **menziline** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1120). [menziline, -i, -n, -e]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Bendeñüz **menziline** baṣsañ ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1747). [menziline, -i, -n, -e]*

Kıldı istiḳbāl cemāʿatle eri / Aluban **menziline** geldi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2334). [menziline, -i, -n, -e]*

Pes ḥavālet aluban girü döner / Gelüben **menziline** girü iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3076). [menziline, -i, -n, -e]*

menzil al-: *Amaçlanan yere ulaşmak için mesafe katetmek.*

Ḳalḳup andan çünki menzil aldılar / Görüben Güvenc'e ḳarşu geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4778). [menzil al-, --dı, --lar]*

Dilerüz sizden sülūk ehli bir er / Menzil almış bir ḫalīfe muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5346). [menzil al-, -mış]*

Bir nefes menzil alan er ol durur / Çün Ḫorāṣan'dan varur Mekke'ye er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [menzil al-, -an]*

menzile: *Makam, mahal, yer.*

Ḳondururlar bir müşerref **menzile** / Tā ki ḫalḳ cemʿiyyeti anda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1091). [menzile,]*

Germiyān Begi emri-le oldı revān / Ol Ṣusuz nām **menzile** geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5012). [menzile,]*

menzile ir-: *Gidilmek istenen yere ulaşmak.*

Her birisi irmiş-idi menzile / Vaṣfını ẕikr eylesem gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4805). [menzile ir-, --miş, --idi]*

menzilet: *Derece, rütbe.*

Virüben İsmāʿīl'e didi ilet / Bunda ne var daḫı artuḳ **menzilet** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3810). [menzilet,]*

menzilgāh: *Far. Menzil yeri, konak.*

Bu nefesi itdi er andan dönüp / Geldi **menzilgāhına** oturdı ḫūb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2233). [menzilgāhına, -ına]*

menzili al-: *Amaçlanan yere ulaşmak için mesafe katetmek.*

Ḳarayük'den gidüben Erṭuñrul Alp / İrdi ere aluban menzili hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4229). [menzili al-, --uban]*

menzil-iʿ ulyā: *Yüce yer, makam.*

Ḳorḳġıl erden ʿizzetin bekle erüñ / **Menzil-iʿ ulyā** ola tā ki yirüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2043). [menzil-iʿ ulyā,]*

menziline ir-: *Gidilmek istenen yere ulaşmak.*

Çün irüp menziline ḳıldı ḳarār / Bir ulu yol üstine ṭurdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3135). [menziline ir-, --üp]*

mercimeg: *Mercimek.*

Merciměginden yiyenüñ dişi ola / Ol daḫı şol didügüm gibi ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2169). [merciměginden, -in, -den]*

Devleti düşmiş iken Ḥaḳ oñara / **Mercimegin** yiyenüñ ḳızı ṭoġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6267). [mercimegin,]*

mercimek: *Baklagillerden, ufak boylu, beyaz çiçekli ve pek çok türü olan bir tarım bitkisi.*

Ḫizmete baḳup naẓar ki şaldılar / Arpa buġday **mercimek** paḳla ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6255). [mercimek,]*

merd: *Kişi, insan.*

Didi ey ḳuṭb-ı cihān **merd-i** evliyā / Uġradum bühtāna bilür ḥażretüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6367). [merd-i,]*

merd: *Kişi, kimse.*

Pes Ḥācım Sulṭān ol **merd-i** taḳī / Ol erenler şāh-bāzı müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5156). [merd-i, --i]*

İy ḥaḳīḳatden ḫabīr olan faḳīr / Ḥācī Bektaş'uñ muḥibbi **merd-i** pīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5740). [merd-i, --i]*

Hep sükūt itdi eren ḳalmadı ses / Līki Loḳmān-ı Perende **merd-i** şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6050). [merd-i, --i]*

merd: *Güvenilir, sözünün eri, mürüvvetli, hamiyetli kimse.*

Söz budur kim söyledüm iy **merd** pes / ʿĀḳıl-ısañ ṭut naṣīḥat her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [merd,]*

merdān: *Mert insanlar, mertler, yiğitler.*

Çıḳarup didi bunı ruhbāna ilt / Yādigārımuz bizüm **merdāna** ilt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3222). [merdāna, -a]*

merd-i ʿazīz: *Saygı duyulan, hürmet edilen, güvenilir insan.*

Ḥācī Bektaş-ı Velī merd-i Ḫudā / Şol ḥāle irişdi ol **merd-i ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6757). [merd-i ʿazīz,]*

Ortada ḥāżır ne olsa anı tīz / Başına ururdı ol **merd-i ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1113). [merd-i ʿazīz,]*

Didi Ḫūnkār aña iy **merd-i ʿazīz** / Şekkimüz yoḳ kim vilāyet ehlisiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1520). [merd-i ʿazīz,]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba **merd-i ʿazīz** / Dimedi bir söz daḫı nūş itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2594). [merd-i ʿazīz,]*

Çift sürerken bir dem iy **merd-i ʿazīz** / Nodulı dürtdi ḳatı vü deldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2864). [merd-i ʿazīz,]*

Var-ıdı Aḳşar'da bir **merd-i ʿazīz** / Key vilāyet ehli vü ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2955). [merd-i ʿazīz,]*

Maḳṣūdum budur dir ol **merd-i ʿazīz** / Çekevüz bir çille naẓaruñda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4545). [merd-i ʿazīz,]*

Naḳldür bir gün eyā **merd-i ʿazīz** / Şaru İsmāʿīl ol **merd-i ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4574). [merd-i ʿazīz,]*

Naḳldür bir gün eyā **merd-i ʿazīz** / Şaru İsmāʿīl ol **merd-i ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4574). [merd-i ʿazīz,]*

Ṣaru İsmāʿīl rikābın ṭutdı tīz / Geldi at üstine ol **merd-i ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4599). [merd-i ʿazīz,]*

Bir gün ol Güvenc nām **merd-i ʿazīz** / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4671). [merd-i ʿazīz,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'dur ol **merd-i ʿazīz** / Ol veliyyullāh ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4971). [merd-i ʿazīz,]*

Didiler bunlar eyā **merd-i ʿazīz** / Çoḳ cemāʿat cemʿ itdük didi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5050). [merd-i ʿazīz,]*

Göricek bunlar hemān ġayb oldı tīz / Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol **merd-i ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5099). [merd-i ʿazīz,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ol **merd-i ʿazīz** / Gönderüp bir adamı dir bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5343). [merd-i ʿazīz,]*

Bir gün otururdı ol **merd-i ʿazīz** / Ol vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5397). [merd-i ʿazīz,]*

merd-i dilīr: *Yiğit, cesur, mert.*

Hoy Ata'ya didi iy **merd-i dilīr** / Gönderürem bir yire olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2683). [merd-i dilīr,]*

Bir gün inṣāf itdi ol **merd-i dilīr** / Hep günāhum ʿafv olacaġını dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3118). [merd-i dilīr,]*

Didi Ḫūnkār Mollā'ya **merd-i dilīr** / Dest-namāzumuz bizüm ṣınmadı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3555). [merd-i dilīr,]*

merd-i dīn: *Dinin yiğidi, dinine bağlı kişi.*

Baʿd ez-ān sen gör ki Mollā Saʿde'dīn / Nice ḳıldı diyeyin ol **merd-i dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3591). [merd-i dīn,]*

merd-i ḫak: *Allah'ın yiğidi.*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup duta varaḳ / Üzüben getürdi gör iy **merd-i Ḫaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3721). [merd-i ḫaḳ,]*

Ṣıçradur atını çün ol **merd-i Ḫaḳ** / Ḳarayük'üñ üstine başdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4600). [merd-i ḫaḳ,]*

merd-ī hāṣ: *Özel, halis mert kişi.*

Ṣaḳalın merkeb ẕenebinden ḫalāṣ / Eyledi luṭf eyleyüp ol **merd-ī ḫāṣ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3630). [merd-ī ḫāṣ,]*

İşbu şiddetden bizi eyle ḫalāṣ / İy velīler yādigārı **merd-i ḫāṣ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4108). [merd-i ḫāṣ,]*

Yitişübeni gemim itdi ḫalāṣ / Bizi ġamdan ḳurtarur ol **merd-i ḫāṣ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4716). [merd-i ḫāṣ,]*

merd-i hudā: *Allah'ın özü sözü doğru olan kulu.*

Ḥācī Bektaş-ı Velī **merd-i Ḫudā** / Şol ḥāle irişdi ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6757). [merd-i ḫudā,]*

Kim i Bekdaş-ı Velī **merd-i Ḫudā** / Ṭāʿatüñ oldı ḳabūl ḳıl şükrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6762). [merd-i ḫudā,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i etḳıyā / Rūm'a ʿazm itdi çün ol **merd-i Ḫudā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1426). [merd-i ḫudā,]*

Köyliden bir kimse dir **merd-i Ḫudā** / Sen bu işden ġayrı bir daḫı id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [merd-i ḫudā,]*

Pāyine yüz sürüp aldılar duʿā / Didiler taḥsīn eyā **merd-i Ḫudā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2363). [merd-i ḫudā,]*

Didiler olsun mübārek-bād ġazā / Āferīn taḥsīn eyā **merd-i Ḫudā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2839). [merd-i ḫudā,]*

Kim yürüdür cānsuzı **merd-i Ḫudā** / Bindi-se Maḥmūd Ḥayrān şīr-i ner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6219). [merd-i ḫudā,]*

merd-i hudāst: *Allah'ın merdi'dir.*

Ṭābaḳa'n-naʿl geldi ol tārīḫe rāst / Er durur ol bildiler **merd-i Ḫudāst** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4087). [merd-i ḫudāst,]*

merd-i kibār: *Nazik yiğit.*

Dost-Ḫudā'dur biri de **merd-i kibār** / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut daḫı bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4821). [merd-i kibār,]*

merd-i rab: *Allah'ın Merdi.*

Añla Aṭlas-pūş dinmege sebeb / Böyledür taḥḳīḳ bil iy **merd-i Rab** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5471). [merd-i rab,]*

merd-i tām: *Kusursuz mert, güvenilir, sözünün eri, mürüvvetli, hamiyetli (kimse).*

Ḫānedānuñdan ḳopa ʿālī hümām / Ola ṣāḥib-velāyet hem **merd-i tām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 136). [merd-i tām,]*

Sürdi andan işige yüz **merd-i tām** / Ṭuruban peymānçeye ḳıldı duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6366). [merd-i tām,]*

merg: *Canı olmayan, cansız, ölü.*

Er gerek kim cismi nefsi ide terk / Nefsi öle cānına irmeye **merg** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [merg,]*

mergūb: *İstenilen, arzu edilen, rağbet gösterilen (kimse veya şey).*

Gine ẕikr it bir beyāndan ter ḫaber / Māʿnī-i zība vü **mergūb** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5267). [mergūb,]*

mergūb: *Hoş, güzel, makbul.*

Ḳış u yaz bitmiş durur nāzük çemen / Size zār olmış durur **merġūb** semen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2751). [merġūb,]*

merġūb u maḥbūb: *İstenilen ve sevilen.*

Fāṭıma pes giydi ol ḫūb ṭonları / Ol ġarīb **merġūb u maḥbūb** ṭonları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3817). [merġūb u maḥbūb,]*

merhabā: *"Genişlenin", "rahat oturun" manasında bir selamlaşma sözü. // Hoş geldiniz.*

Merḥabā iy şāh-bāz-ı evliyā / V'iy ser-efrāz-ı cemīʿ-i etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1212). [merḥabā,]*

merhabā: *"Selam, merhaba, hoş geldin!" gibi anlamlara gelen ifade.*

Birbirine ḳarşu varup iki er / **Merḥabā** diyüp bular görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6229). [merḥabā,]*

merhabâyın: *Merhaba.*

Ḳıldı istiḳbāl melāʾik ol eri / **Merḥabāyıñ** didiler iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1297). [merḥabāyıñ,]*

merḳad: *Mezar, kabir.*

İşbu şarda er baña virdi mekān / **Merḳadüm** bunda olısar bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4937). [merḳadüm, -üm]*

merḳad: *Ar. Mezar.*

Ḳalmadı şübhe ki o şāh-ı ġāziyān / **Merḳadi** anda durur lā-şekk i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [merḳadi, -i]*

merḳadi: *Mezar, kabir.*

Āḫirü'l-emr Beşḳarış'da fevt olur / **Merḳādi** anda durur anda ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5334). [merḳādi,]*

merkeb: *Eşek.*

Var-ıdı dünyāda bir **merkebleri** / Aña binerdi müdām ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5018). [merkebleri, -leri]*

merkeb: *Binilecek şey, binek.*

Virdiler destūr bir merkeb alur / **Merkebe** binüp sefer ʿarżı ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4841). [merkebe, -+e]*

Merkeb idinüp binĕlüm biz ḥacer / Ol tekebbürlikle geldiyse baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6220). [merkeb,]*

merkeb: *Binek hayvanı, binilen şey.*

Ṣalıvirdi **merkebin** otlamaġa / Kendüsi ḳaṣd itdi birez yatmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4844). [merkebin, -in]*

merkeb: *Binek hayvanı, binilen şey.* || *Eşek.*

İki **merkeb** ḳovar ıdı birbirin / Birisi birine ardılmış yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3740). [merkeb,]*

Virdiler destūr bir **merkeb** alur / Merkebe binüp sefer ʿarżı ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4841). [merkeb,]*

merkeb zenebi: *Eşek kuyruğu.*

Ṣaḳalın merkeb ẕenebinden ḫalāṣ / Eyledi luṭf eyleyüp ol merd-ī ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3630). [merkeb ẕenebi, --n, --den]*

merkep: *Eşek.*

Merkebüñüz ẕenebine liḥyemi / Baġlañuz aluñ gidiñüz dir gemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3626). [merkebüñüz, --üñüz]*

mertebe: *Derece, basamak, rütbe.*

Didi Ḫūnḳār Cān Baba işit sözüm / **Mertebeñ** bildüñ naṣīb alduñ gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2454). [mertebeñ, -n]*

Bir ḫalīfe bil ki Baraḳ Baba'dur / Erden aña bil ol ad **mertebedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [mertebedür, -dür]*

mertebe: *Aşama, derece, mertebe.*

Çün gözini açdı gördi Cān Baba / Bildi nereye irişdi **mertebe** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2453). [mertebe,]*

Himmet it ki ben de bulam **mertebe** / Şeh vilāyet mišli irem manṣıba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [mertebe,]*

mesā ir-: *Akşam olmak.*

İttifāḳ idüp bu resme gitdiler / Çün mesā irdi o yirde yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3465). [mesā ir-, --di]*

mešāb ola: *Dereceli, değerli, ölçülü olmak.*

Olasız tā Ḥaḳ ḳatında siz mešāb / Söylediler ol ulular her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 379). [mešāb ola, --sız]*

meşaḳḳat: *Güçlük, zorluk, sıkıntı, eziyet, zahmet.*

Ṭolsa ger ʿālem **meşaḳḳatle** belā / Görmeyĕler hīç olar renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3845). [meşaḳḳatle, -le]*

meşaḳḳat it-: *Eziyet etmek, sıkıntı vermek.*

Üç dün ü gün od yaḳup ḳaynatdılar / Yaʿnī kim ḳatı meşaḳḳat itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2536). [meşaḳḳat it-, --di, --ler]*

meşakkati çek-: *Sıkıntı çekmek II.Zor duruma düşmek.*

Bir gemi Ḳaradeñiz'de key ḳatı / Düşdi gird-āba çeker meşaḳḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4607). [meşaḳḳati çek-, --er]*

mescid: *Din mescidi, cami.*

Geldi **mescide** cemāʿat ḳatına / Söyledi Ḫūnkār'umuñ ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1976). [mescide, -e]*

mescid: *Mescid, namaz kılınan yer.*

Didi ṣalıḳ virdügüñüz gibi er / Oturan **mesciddeki** gibi meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1722). [mesciddeki, -de, -ki]*

mescid: *Genellikle minaresiz, küçük cami.*

Didi çıḳġıl işbu **mescid** üstine / Yuġılaġıl ṭamlamamaḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3600). [mescid,]*

mescid: *Genellikle minaresiz, küçük cami.*

Mescidüñ öñinde bir yirde daḫı / Oturup çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1754). [mescidüñ, -üñ]*

Ẕikre gelen **mescidüñ** öñinde tīz / Bir büyük ḳara ḳaya vardı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [mescidüñ, -üñ]*

mescid: *Cami.*

Āb-dest aldı ki **mescide** vara / İrteyĕ děgin namāz emrin göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1727). [mescide, -e]*

Mescide çün kim irür İdrīs yaḳīn / Pencereden gördi aydınlıḳ hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1728). [mescide, -e]*

Girdiler ġarbī ḳapudan **mescide** / İdeler tā cumʿa namāzın edā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3977). [mescide, -e]*

mescid: *(Ar.) Müslümanların vakit namazlarını kılmaları ve ibâdetlerini yerine getirmeleri için yapılan, içinde cuma ve bayram namazları kılınmayan minâresiz, minbersiz küçük câmi.*

Gördi **mescidde** oturan ser-verüñ / Alnı nūrıdur o vech-i enverüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1731). [mescidde, -de]*

mescid: *Ar. Küçük cami. II Namaz kılınan yer.*

Oturan erüñ cebīninden żiyā / Çıḳuban **mescidi** ḳılur rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1738). [mescidi, -i]*

Var-ıdı Ḳarayük'üñ bir **mescidi** / Böyledür kümmel bize böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3593). [mescidi, -i]*

Çıḳdı mollā mescid üstine revān / Yuġılaya yaʿnī **mescidi** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3601). [mescidi, -i]*

mescid: *(Ar.) Müslümanların vakit namazlarını kılmaları ve ibâdetlerini yerine getirmeleri için yapılan, içinde cuma ve bayram namazları kılınmayan minâresiz, minbersiz küçük câmi.*

Eyle diyüben olur andan revān / **Mescid** içine varur girü i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1700). [mescid,]*

Bu yaña Sulṭān Bektaş-ı Velī / **Mescid** içre ḳalmış-ıdı ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1712). [mescid,]*

Ṭurdı yirinden bile oldı revān / İricek **mescid** ileyine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1736). [mescid,]*

Mescid içinden çıḳardı şevḳ-i nūr / Ol nūrı bunlar çü bu resme görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [mescid,]*

Bir ḳapu oldı ʿayān açup girür / Ḫoş laṭīf miḥrāb-ıla **mescid** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3277). [mescid,]*

Çıḳdı mollā **mescid** üstine revān / Yuġılaya yaʿnī mescidi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3601). [mescid,]*

mescid: *1. Müslümanların vakit namazlarını kılmaları ve ibâdetlerini yerine getirmeleri için yapılan, içinde cuma ve bayram namazları kılınmayan minâresiz, minbersiz küçük câmi [Son zamanlarda bâzıları, minâre ve minber ilâve edilerek cuma ve bayram namazları kılınır hâle getirilmiştir]. 2. Câmi.*

Virdi **mescidde** mü'ezzin ḳıldı bañ / Ṭurdı şeyḫi Ḫˇāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6001). [mescidde, -de]*

meşġūl: *Ar. Meşgul, bir işle uğraşan.*

Ulu oġlınuñ adı İdrīs idi / ʿİlme **meşġūl** idi hem tedrīs idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [meşġūl,]*

meşġūl ol-: *Bir işle uğraşmak.*

Çıḳ ögüt vir vara gide işine / Meşġūl ola varup öz cünbüşine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4744). [meşġūl ol-, --a]*

Ḫalḳ-ı ʿālem itdi taḥsīn fikrine / Ḫayr-ıla meşġūl olurlar ẕikrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5832). [meşġūl ol-, -ur, -lar]*

meşġūl ol-: *Uğraşmak, meşgul olmak.*

Diyüp işlĕrine meşġūl oldılar / Ḳaldurup baş çün tefaḫḫuş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5434). [meşġūl ol-, -dı, -lar]*

Gine meşġūl oldılar işlĕrine / Gör ne ḥālet yörenür başlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5436). [meşġūl ol-, -dı, -lar]*

meşhed: *Birinin şehit olduğu yer, mahall-i şehâdet, medfen-i şehîd: meşhed-i pâk-i cenâb-ı Haydar.*

Murteżā **meşhedine** andan irer / İşigine gelüben yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1221). [meşhedine, -i, -n, -e]*

meşhed: *Şehitlik.*

Meşhedin işik dibinde ḳazdılar / Ḥaḳḳına ḳoyup mezārın düzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5828). [meşhedin,]*

meşhūr: *Herkesçe bilinir.*

Ol diyārda erligi **meşhūr-ıdı** / Ḫayr-ıla nāmı anuñ meẕkūr ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4478). [meşhūr-ıdı, -ı, -dı]*

meşhūr: *Ar. Şöhretli, namlı, şâyi', herkesin bildiği: galat-ı meşhûr, edîb-i meşhûr.*

Nite ki **meşhūr** bilürler cümle nās / Zaḥmet ü aġrı elem hīç görmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 403). [meşhūr,]*

meşhūr: *Herkesçe bilinen bir şey, bilindik.*

Bu ḫo **meşhūrdur** cihān ḫalḳı bilür / Er nefesi çavdarı buġday ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [meşhūrdur, -dur]*

Şimdi daḫı ol ḳaya **meşhūrdur** / Ẕikri işbu nevʿ-ile meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2120). [meşhūrdur, -dur]*

Ḳırşarı'nda işbu iş **meşhūrdur** / Sen daḫı var göresin meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3110). [meşhūrdur, -dur]*

İtdiler iḥyā mezārın baʿd ez-ān / Şimdi **meşhūrdur** mezārı bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3761). [meşhūrdur, -dur]*

Keyḳubād'ıla adı **meşhūrdur** / Bil tevārīḫde bu söz masṭūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4452). [meşhūrdur, -dur]*

meşhūr: *Ar. Ünlü.*

Mūsīyü'š-Šānī'nüñ oġlıdur ol er / Ḫorāsān mülkinde **meşhūr** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1370). [meşhūr,]*

Şimdi **meşhūr** Ḳara Abdāl ol durur / Ḫoş vilāyet ehli ṣāḥib-ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4168). [meşhūr,]*

meşhūr eyle: *Meşhur etmek, ünlü yapmak.*

Yapdı ḳubbe ḫūb maʿmūr eyledi / Ḫoş belürtdi mülkde meşhūr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4469). [meşhūr eyle, --di]*

meşhūr ol-: *Herkesçe bilinen.*

Ṣuṣaduḳ diyen içer andan gelür / Ol vilāyetde o söz meşhūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5220). [meşhūr ol-,]*

meşhūr ol-: *Bilinmek, tanınmak, ün salmak.*

ʿİlm-ile meşhūr olmışdı belīġ / Fażl-ıla dillerde meẕkūrdur belīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3295). [meşhūr ol-, --mış, --dı]*

meşhūrı: *Yayılmış, herkesin bildiği ve tanıdığı, adlı sanlı, şöhretli, ün salmış.*

Bunlaruñ **meşhūrını** ẕikr idelüm / Her birinden bir beyān ẕikr idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4811). [meşhūrını, --ı, --n, --ı]*

mesken: *Sakin olacak yer, Ev.*

Aḳsarāy'a gelüp itdiler ḳarār / **Meskeninde** mesken eylědi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3444). [meskeninde, -in, -de]*

mesken: *Oturulan, ikāmet edilen yer, ev, konut, ikāmetgâh.*

Pes dönüp **meskenine** itdi ḳarār / Emr-i Ḥaḳ'la oldı anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3164). [meskenine, -i, -n, -e]*

Meskenine ḳonuban oturdılar / Nĕ ki erkān var-ısa yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3954). [meskenine, -i, -n, -e]*

Her birisi **meskenine** yitdiler / Ḫırḫa vü tācın giyüben ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6200). [meskenine, -i, -n, -e]*

mesken: *Bina edilen yer, makam.*

Diledi destūr girü gitmekligĕ / Dönüben **meskene** ʿazm itmekligĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2984). [meskene, -e]*

mesken: *(Ar. seken "ikāmet etmek, oturmak"tan mesken) Oturulan, ikāmet edilen yer, ev, konut, ikāmetgâh.*

Anuñ içün yapdı ḫoş **mesken** laṭīf / Bir niçe yıl ḳıldı süknā ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [mesken,]*

mesken: *Oturulacak yer, makam.*

Meskeni hem işbu yaḳında durur / Bektaş'ı anlara virseñüz revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6622). [meskeni, -i]*

Begenürseñ dir Zupun her nereyi / Saña **mesken** yapalum ol arayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4938). [mesken,]*

mesken: *Bulunulan yer.*

Ne yire ṣalar ki yā Rab dir beni / Ne yiri virür ki bize **meskeni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [meskeni, -i]*

mesken: *Ar. Oturulan, ikāmet edilen yer, ev, konut.*

Bir Tatar tüşmeli bir ulu kişi / **Meskeni** anda-y-ıdı görgil işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3891). [meskeni, -i]*

mesken: *Hane, ev, bark.*

Adını ṣordum adın tebyīn ider / **Meskenüm** Rūm'da diyü taʿyīn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4717). [meskenüm, -üm]*

mesken: *(Ar.) Oturulan, ikāmet edilen yer, ev, konut, ikāmetgâh.*

Āḫirü'l-emr rıḥlet itdi ol ʿazīz / **Meskeni** ḳaldı nice yıllar ısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3758). [meskeni, -i]*

Hümā Ṭaġı'nuñ dibinde **meskeni** / Ṣanduḳılu'dan yaña durur bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5422). [meskeni, -i]*

mesken bul-: *Yer bulmak, yer tutmak.*

Bize bir mesken buluñuz varalum / Ḫizmetüñüze müdām yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5360). [mesken bul-, -u, -nuz]*

mesken dut-: *Yerleşmek.*

Virdiler ol arayı mesken dutar / Eyledi dün gün ḳarār anda ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4941). [mesken dut-, --ar]*

mesken eyle: *Yurt edinmek, yerleşmek.*

Ḳatl iderseñ ol yiri virdüm saña / **Mesken eyle** vaḳf itdüm hem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5010). [mesken eyle,]*

Seni ṣalduḳ Ḳaracaṭaġ'a yüri / **Mesken eyle** varubanı o yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5401). [mesken eyle,]*

Gösterür Ḫūnkār aña Çerdekīn'i / Ṣurayı var mesken eyle dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5496). [mesken eyle,]*

mesken eylĕ-: *Yer tutmak, yerleşmek.*

Aḳsarāy'a gelüp itdiler ḳarār / Meskeninde mesken eylĕdi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3444). [mesken eylĕ-, --di]*

mesken idin: *Yer edinmek, yerleşmek.*

Cāmiʿinde Ḥaleb'üñ var bir direk / Mesken idindi anı ol cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1235). [mesken idin, --di]*

mesken it-: *Yerleşmek.*

Çünki iki ḳoñşusı anda geldiler / Ḳarayük'i mesken idüp ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1651). [mesken it-, --üp]*

Varuban ben anda iderdüm ḳarār / Mesken idüben ḳılurdum iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2220). [mesken it-, --üben]*

Şimdiki Ḳızılca Ḫalvet yirini / Mesken iderdi otururdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2256). [mesken it-, --er, --di]*

Şevḳimüz İslām içinde olmaġa / Mesken idüp ḫizmetüñde ḳalmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2628). [mesken it-, --üp]*

Mesken idüp āsitāne bünyādın / Eyleyüp ʿālemde çıḳardı adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4639). [mesken it-, --üp]*

Her birini bir yire ṣalmış-ıdı / Ol yiri mesken idüp ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4808). [mesken it-, --üp]*

Mesken itdi ḳıldı maʿmūr ol yiri / Ḳurıġölcük aña yüz ṭutdı varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4847). [mesken it-, --di]*

Ḥācī Bektaş Ḳarayük'e gĕlicek / Mesken idüp anda ārām ḳılıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5026). [mesken it-, -üp]*

Pīrāb Sulṭān ʿazīz ü muḥterem / Mesken ider anda ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5367). [mesken it-, -er]*

Engüri'nüñ Ḳaracaṭaġ'ında ol / Mesken idüp varup ol şāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5408). [mesken it-, -üp]*

Daḫı andan Ḳarayük'e geldiler / Mesken idübeni anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5418). [mesken it-, -ü, -dü, -beni]*

Engüri'yi mesken idüp ol velī / Ol durur Ṣaru ʿalemlü iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5449). [mesken it-, -üp]*

Hem Bahāʾe'd-dīn Ṣamāḳı'ya varur / Mesken idüp anda ol yirde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5489). [mesken it-, -üp]*

Çün melek-ḫū idesin nefsüñ tamām / Meskeniñ sen idesin dāru's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5729). [mesken it-, -e, -sin]*

mesken it-: *Yurt tutmak.*

Ol yiri mesken idüp ḳıldı maḳām / Ḳıldı süknā bildi ne varsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5013). [mesken it-, -üp]*

mesken it-: *Yerleşmek,yurt tutmak.*

Ṣuluca Ḳarayük'i var mesken it / Yurt virdük ṭurma varup anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1187). [mesken it-,]*

Mesken idübĕni anda ḳaldılar / Sen işidesin daḫı ne ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2650). [mesken it-, --übĕni]*

Yapdı hem bir āsitāne key laṭīf / Mesken itdi ehl-i faḳra ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5312). [mesken it-, --di]*

mesken it: *Yerleşmek.*

Gösterüp bir yir aña didi i yār / **Mesken it** bu araya eyle ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5364). [mesken it,]*

mesken kıl-: *Mekân edinmek veya tutmak.*

Ṣuluca Ḳarayük'i mesken ḳılur / Niçe ḥāller kendüden ẓāhir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2056). [mesken ḳıl-, --ur]*

Ḳarayük'i çünki ol mesken ḳılur / Ol güzīn gence anı maḥzen ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2191). [mesken ḳıl-, --ur]*

Ṣıyuban leşkerini şehri alur / Ehl-i İslām'a anı mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4449). [mesken ḳıl-, --ur]*

Uyanur kendüyi ol yirde bulur / Eglenüp anda hemīn mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5279). [mesken ḳıl-, --ur]*

Gāh bunda vü gāhī anda olur / İki cāyı kendüye mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5314). [mesken ḳıl-, --ur]*

Er ṣalup orayı mesken ḳılıcaḳ / Yurd idüben ol arada ḳalıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5424). [mesken ḳıl-, -ı, -cak]*

mesken ḳıldı: *Mekân edinmek veya tutmak.*

Taḫta geçüběni ulu ḫan ola / Ḳıldı mesken bir maḳām-ı ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6753). [mesken ḳıldı, --dı]*

mesken ṭut: *Yer, yurt edinmek, yerleşmek, oturmak.*

Anda mesken ṭutmış-ıdı ol ʿazīz / Ol kerāmet menbaʿı ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 579). [mesken ṭut, --mış, --ıdı]*

Eyledi mesken ṭutup anda ḳarār / Emr-i Ḥaḳḳ irince ḳıldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3756). [mesken ṭut, --up]*

mesken ṭut: *Yer, yurt edinmek, yerleşmek, oturmak.*

Şehr-i Nişābūr'da ol mesken ṭutar / Ḳaldı ol ilde ḳarār idüp i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 248). [mesken ṭut, --ar]*

meskenet: *Alçak gönüllülük.*

İḫtiyār hīç eylemezsin **meskenet** / Dilemezsin olasın miskin-ṣıfat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3744). [meskenet,]*

Meskenetle irişür Ḥaḳḳ'a iren / Kim tevāzuʿ birle itse ḫiẓmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6118). [meskenetle,]*

meskeni dut-: *Yerleşmek.*

Tebrīz'e Bektaş gönderdi anı / Dutmış-ıdı varup anda meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5468). [meskeni dut-, -mış, -ıdı]*

meskeni it-: *Mesken etmek II. Mekanı haline getirmek.*

Geçdi peymānçeye ider meskeni / Ḳalduruñ ṭopraḳdan bu ben miskini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4839). [meskeni it-, --er]*

Yurt virdi idi serven meskeni / Tekye idüp eyle süknā sen bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4894). [meskeni it-, --iser, --ven]*

meskeni ol-: *Evi olmak,yeri olmak.*

Ṣuluca Ḳarayük olur meskeni / Anda varġıl tā ki göresin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4068). [meskeni ol-, --ur]*

Aḳçayır'da olur-ıdı meskeni / Emre Ṭaġı'nuñ yanında bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5394). [meskeni ol-, -ur, -ıdı]*

Meskeni Tebrīz'de olurdı anuñ / Vaṣfını ẕikr ideyin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5477). [meskeni ol-, -ur, -dı]*

meskenüm ol-: *Ev, yuva olmak.*

Ṣuluca Ḳarayük olur meskenüm / Ḳırşarı mülkindedür gūş it cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4144). [meskenüm ol-, --ur]*

meslūb: *Selb olunmuş, soyulmuş, alınmış, giderilmiş.*

Ṭaġ arasında gezer **meslūb** ıdı / Budalā vārdı gezerdi ṭaġları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6650). [meslūb,]*

mesned: *Dayanak, hami, koruyan, kollayan, gözeten kimse.*

Mülk-i Rūm'uñ **mesnedi** olsa gerek / Biñ bir eren giyse gerek kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 188). [mesnedi, -i]*

meşreb: *Yaratılış, huy, tabiat.*

Meşrebüñüz daḫı kimden söylegil / Ol beyānda bize taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1365). [meşrebüñüz, -üñüz]*

meşreb: *Yaradılış, tabiat, mizaç, huy, ahlak.*

Cümle gelüp pāyine yüz sürdiler / Didiler kim **meşrebüñ** ḳandan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6727). [meşrebüñ, -ün]*

meşreb: *Bir kimsenin yaratılışında bulunan huy, yaratılış, tabiat, mizaç, karakter.*

Yā naṣībüñ kimden anı ẕikr ḳıl / Dir Muḥammed ʿAlī durur **meşrebüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6728). [meşrebüm, -üm]*

Hem Muḥammed ʿAlī durur **meşrebüm** / Muṣṭafā şerʿi durur hem meẕhebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1374). [meşrebüm, -üm]*

mesrūr eyle-: *Sevindirmek.*

Yūnus Emre'ye didi kim söylegil / Ṣoḥbetüñle bizi mesrūr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2945). [mesrūr eyle-, --gil]*

mesrūr it-: *Mutlu etmek, memnun etmek.*

Böyle diyüp ʿavretin mesrūr ider / Ġuṣṣasından ḳurtaruban dūr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5386). [mesrūr it-, -er]*

mesrūr ḳıl: *Memnun etmek, sevindirmek.*

Şevḳ u ẕevḳ ıla ḳılur mesrūr cānı / Ḳalḳdı ol şevḳ-ıla ḳılmaġa namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6657). [mesrūr ḳıl, --ur]*

mesrūr ol: *Sevinmek; arzusuna ulaşmak (OTAL, 628).*

Himmeti ṭarḥ idüben mesrūr olur / Çünki ḫatun bildi anı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 358). [mesrūr ol, --ur]*

Görmege oġlı yüzin sürer gelür / Şād ıla mesrūr olup ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 405). [mesrūr ol, --up]*

mesrūr ol: *Sevinmek, neşelenmek.*

Sizüñ içün ḳayd olupdur bu ṭaʿām / Buyuruñ bu bende tā mesrūr ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 295). [mesrūr ol, --a]*

Çıḳuban oldı hemān-dem āşikār / Gördi Şeyḫ Loḳmān anı mesrūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6679). [mesrūr ol, --ur]*

mesrūr ol-: *Sevinmek; arzusuna ulaşmak (OTAL, 628).*

Tā ki mesrūr olayın işidüben / Anuñ-ıla cān u dil ḫoş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2730). [mesrūr ol-, --ayın]*

Ḳıldılar bir hafta ḫoş ṣoḥbet tamām / Oldılar mesrūr vaṣla ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2983). [mesrūr ol-, --dı, --lar]*

Ḳoḳuñuz andan alup mesrūr olam / Hemm ü ġamdan siz gelince dūr olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3217). [mesrūr ol-, --am]*

Sürüp andan tīz Zupun'a geldiler / Oluban mesrūr u şādī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4925). [mesrūr ol-, --uban]*

mesrūr ol-: *Sevinmek, neşelenmek.*

İşidüben ol kişi mesrūr olur / Şādī-y-ile içi ṭaşı nūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2285). [mesrūr ol-, --ur]*

Atası oġlın görüp mesrūr olur / Ḳalbinüñ vīrānesi maʿmūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4013). [mesrūr ol-, --ur]*

mesrūr ol-: *Memnun olmak.*

Ṣoḥbetine Ḫıżr'uñ irdügine şād / Oluban mesrūr olur ḫoş dil-güşād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4612). [mesrūr ol-, --uban]*

mest: *Sarhoş, kendinden geçmiş.*

Didi ki sizden teberrük isterüz / Curʿa-i ʿaşḳdan be-ġayet **mestlerüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4486). [mestlerüz, -ler, -üz]*

mest ol-: *Kendinden geçmek.*

Bir iki gün mest oldı gitdi hūş / Ceẕbe-y-ile mest olup ḳıldı ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3006). [mest ol-, --dı]*

mest ol-: *Kendinden geçmek, sarhoş olmak.*

Bir iki gün mest oldı gitdi hūş / Ceẕbe-y-ile mest olup ḳıldı ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3006). [mest ol-, --up]*

meşveret it-: *İstişare etmek, danışmak.*

Pes Külü Ḫan beglerin cemʿ eyledi / Meşveret idüp bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2598). [meşveret it-, --üp]*

meʾvā: *Makam, yurt, mesken. II Dünya nimeti.*

Ben sürüp Ṭavas şarına varayın / Yurt ṭutuban anda **meʾvā** göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4895). [meʾvā,]*

mevc: *Dalga.*

Didiler aġaç kütügidür gelen / **Mevc** içinde böyle ḫoş ġalṭān olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2766). [mevc,]*

mevc ü ṭalġa: *Dalga ve dalga.*

Ḳalḳuban Ḳaradeñiz'e irdiler / **Mevc ü ṭalġa** gelür-idi gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2752). [mevc ü ṭalġa,]*

mevc ur-: *Dalgalanmak.*

Naḳldür Ḳaradeñiz urmasa mevc / Daḫı ʿasker yürimese fevc fevc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2756). [mevc ur-, --ma, --sa]*

mevlā: *Allah.*

İle dirlik dirleyüpdür ol velī / Raḥmet itdi defʿ aña **Mevlā** belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5618). [mevlā,]*

mevlūd: *Doğulan yer.*

Ṣaruköyi nām yirde **mevlūdi** / Yūnus Emre diyü ẕikr olan adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2904). [mevlūdi, --i]*

mevlūd: *Doğum zamanı.*

İftitāḥ-ı nuṭḳuñ olsun olʿayān / Šāniyā **mevlūdına** eyle şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 219). [mevlūdına, -ı, -n, -a]*

mevsim: *Senenin dört kısmından biri II Vakit, zaman.*

Gel ġanīmet gör bu zībā **mevsimi** / Çünki ʿömrüñ hem-demidür maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3292). [mevsimi, -i]*

mevsim-i gül: *İlkbahar mevsimi, bahar mevsimi, bahar.*

Mevsim-i gülde ter it ġulġulüñi / Ḥācī Bektaş-ı Velī'den nuṭḳı aç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 215). [mevsim-i gül, --de]*

mevṣūf eyle: *Vasıflandırmak.*

Güci yiten altun üsküf eyledi / Kendülere ʿizzi mevṣūf eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4431). [mevṣūf eyle, --di]*

mevt: *Ar. Ölüm, merg, vefât, zevâl-i hayât.*

Kimse ḳalmaz dünyāda gĕlen geçer / Derd-i **mevtüñ** ol şarābını içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5821). [mevtüñ, -üñ]*

mevt: *Ölüm.*

Didi bilüñ irdi baña çünki **mevt** / Dirligümüñ furṣatını itdi fevt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5801). [mevt,]*

mevt-i: *Ölüm, vefat.*

Cismi bünyādın ḳırup **mevt-i** külüng / Gömdi tābūt-ıla cismin hem-çü küng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5819). [mevt-i,]*

mevżi: *Yer, mahal.*

Her birinde ol şerīf **mevżiʿlerüñ** / Niçe vilāyetleri var ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1238). [mevżiʿlerüñ, --ler, --üñ]*

meydān: *1. Geniş yer, açıklık, saha. 2. savaş alanı. 3. yarışma, oyun yeri.*

Meger ol **meydānuñ** ortasında ḫūb / Ṭarabul odı yanar-ıdı ṭurup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1192). [meydānuñ, -uñ]*

Ṭalcanmadın geçdiler / Siyāset **meydānından** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3715). [meydānından, -ın, -dan]*

meydān: *Meydan, yer, saha.*

Çekdiler atına bindi ol zamān / Oldı **meydāndan** yaña ol dem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3981). [meydāndan, -dan]*

meydān: *1. Bir şeyin, bir hususun ortaya döküldüğü, cereyan ettiği yer. II 2. Dünya.*

Geldi **Meydān** ʿAlīsi Sūrtī Baba / Ḳolaçuḳ Ḥācım bile ki oldur saḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5627). [meydān,]*

meydān: *Ar. Açıklık, saha, meydan.*

Ḥażret-i Ḫūnkār bir ad eyledi / Anı **meydānına** cellād eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4974). [meydānına, -ı , -n, -a]*

meydān: *Alan, geniş yer.*

Çeç olup ṭururdı **meydān** içre ol / Dir dönüp anlara ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1131). [meydān,]*

Emr ider Ḫūnkār legençe aldılar / **Meydān** ortasına anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3648). [meydān,]*

meydān: *(Ar.) Üzerinde bina vb. şeyler bulunmayan düz, açık ve geniş yer, açıklık, alan, saha.*

Ḳalʿadan çıḳup üçi bile gider / Çıḳuban **meydāna** gör bunlar n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2840). [meydāna, -a]*

Beg de **meydān** ḳapusına irişür / Ḳırḳ mülebbes beg yigit geldi görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [meydān,]*

İrdi **meydān** ḳapusına çünki ḳul / Begine ne ḥāl gelmiş gördi ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [meydān,]*

Tīz getürsün bir yük odun her kişi / Döküben **meydāna** bitürsün işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3983). [meydāna, -a]*

Gönderür bir ḳulını Ḫūnkār'a ir / **Meydāna** ol ṣālusı dutup getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3986). [meydāna, -a]*

meyl eyle-: *Yönelmek, eğilimli olmak.*

Cehd ḳıl kim irişĕsin ʿulvīye / Meyl hergiz eyleme gel süflīye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5712). [meyl eyle-, -me]*

meyl kıl: *Meyletmek, yönelmek.*

Emmege hem meyl daḫı ḳılmadı / Dāyeler geldi anı emzüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 411). [meyl ḳıl, --ma, --dı]*

meyve: *Bitkilerde çiçeğin döllenmesinden sonra yumurtalığın gelişmesiyle oluşan tohumları taşıyan, genellikle yenebilen organ.*

Pes cezā itsek revādur biz size / Līki **meyve** isder evliyā eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6124). [meyve,]*

meyyit: *Ar. Ölü, ölmüş insan, mürde. keşf-i meyyit: Taşrîh-i meyyit. (İkincisi ölmek üzere bulunana da denilir). Cem'i: emvât, mevtâ.*

Şöyle nice gürbüz ermiş ḫażretüñ / Kendü elüñle eyledüñ pāk **meyyitüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5685). [meyyitüñ,]*

meyyit: *Ölü, cenaze.*

Ḥaḳḳ'a cān ışmarlayınca ḫażretüm / Ḫalvetümde örtübeni **meyyitüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5527). [meyyitüm, -üm]*

Ol boz atlu idiserdür ḫizmetüm / Ḳoyısardur ḫaḳḳına ol **meyyitüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5535). [meyyitüm, -üm]*

Gidicek dāru'l-fenādan ḫażretüm / Tekye içre ḫaḳḳına ḳo **meyyitüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5555). [meyyitüm, -üm]*

meyyit: *Ölmüş.*

İşigi- altında erüñ sinim ḳazuñ / **Meyyitim** defn idüben üstüm düzüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5809). [meyyitim, -im]*

meyyit: *Ölmüş kimse, ölü.*

Baʿd ez-an çün kim irişür evine / İşidür ol **meyyitüñ** ḫālin yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1658). [meyyitüñ, -üñ]*

Dir o güni görmeyem kim ḫażretüñ / Gide dünyadan yuyavuz **meyyitüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5576). [meyyitüñ, -üñ]*

meyyit: *Ar. Ölü, ceset.*

Evliyā ölmez degişür ṣūretin / Öldi ṣanmañuz görüp er **meyyitin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5585). [meyyitin, -i, -n]*

Ḳıbleye ḳarşu ḳoyup ol **meyyiti** / Geçdi imāmlıḳ itdi ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [meyyiti, -i]*

Çün tamām eyledi neyse ḥiẕmetin / Ḳodı laḥdine erüñ ol **meyyitin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5658). [meyyitin, -i, -n]*

Ṣaġlığında her kim özin ḫāk ide / **Meyyitin** kendü yuyuban pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5723). [meyyitin, -i, -n]*

mezār: *Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.*

Ḳubbe yapdılar **mezārı** andadur / Mürde ṣanma bil ki anı zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1629). [mezārı, -ı]*

İtdiler iḥyā mezārın baʿd ez-ān / Şimdi meşhūrdur **mezārı** bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3761). [mezārı, -ı]*

Ol zamānlarda **mezārı** anlaruñ / Ẓāhir olmış-ıdı ol girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4465). [mezārı, -ı]*

Daḫı gördiler **mezārı** Seyyid'üñ / Nicesi olur rumūzı gūş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4524). [mezārı, -ı]*

Ḥażret-i Seyyid **mezārın** ol ʿazīz / Ḫoş ziyāret eyleye vü döne tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4464). [mezārın, -ın]*

Bu **mezārumdur** benüm iẓhār it / Bellü eyle olmasun yok var it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4468). [mezārumdur, --um, --dur]*

Bil **mezārı** anda durur varasın / İşigine ol erüñ yüz süresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4866). [mezārı, -ı]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ki var / Oldı ʿahdinde **mezārı** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5029). [mezārı, -ı]*

Ḫoş **mezārı** var müşerref cāygāh / Yüz süre varur-ısañ eyle nigāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5265). [mezārı, -ı]*

Seyyid'üñ çünki **mezārına** varur / Ḫoş ziyāret eyleyüben yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5033). [mezārına, -ına]*

Üstine yapdurdı bir ʿālī binā / Ḫoş **mezārını** belürtdi hem yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5030). [mezārını, -ı, -n, -ı]*

Hem **mezārı** tekyesi bil andadur / Ere iren ölmedi bil zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5450). [mezārı, -ı]*

Āh elinden işbu nefsüñ ṣad hezār / Yoḳ ḫalāṣum olmayınca ten **mezār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [mezār,]*

Meşhedin işik dibinde ḳazdılar / Ḥaḳḳına ḳoyup **mezārın** düzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5828). [mezārın, -ın]*

Erlik-ile süresin ʿömri esen / Anda ola āḫir **mezārıñ** bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6081). [mezārıñ, -ın]*

mezār: *Mezar, kabir.*

İtdiler iḥyā **mezārın** baʿd ez-ān / Şimdi meşhūrdur mezārı bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3761). [mezārın, -ı, -n]*

Hem daḫı bilgil **mezārı** andadur / Dirlik-ile ölmedi bir zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5395). [mezārı, -ı]*

mezār: *Ar. Ölünün gömülü olduğu yer, gömüt, kabir.*

Daḫı öñ maʿlūm degüldi ol **mezār** / Olmamışdı Rūm içinde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4466). [mezār,]*

Bir ḳayıḳ mišāli oldı ol **mezār** / Yüzdi yüridi bulamayup kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4528). [mezār,]*

Seyyid'üñ mehyāsına tā varalar / Yüzlerini ol **mezāra** süreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5039). [mezāra, -a]*

Çün erenlerle namāzı ḳıldı ol / Pes cemāʿatle **mezāra** geldi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5655). [mezāra, -a]*

mezheb: *Bir dinin görüş, yorum ve anlayış ayrılıkları sebebiyle ortaya çıkan kollarından her biri ll. Yol, usül.*

Yolum anuñ yolıdur hem **meẕhebüm** / Ḥaḳ teʿālādan naṣībüm daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6729). [meẕhebüm, --üm]*

Hem Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm / Muṣṭafā şerʿi durur hem **meẕhebüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1374). [meẕhebüm, --üm]*

mezīd ol-: *Çoğalmak, artmak.*

Bozoḳ Üçoḳ hep saña olsun mürīd / Naṣībüñ günden güne olsun mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1448). [mezīd ol-, --sun]*

Milke sulṭān oldı çün kim Bāyezīd / Ḫan Muḥammed taḫtı kim oldı mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5852). [mezīd ol-, -dı]*

mezkūr: *1. Zikredilmek, anılmak.*

Kim ʿAlā'e'd-dīn dirler adına / Daḫı Keyḫusrev de **meẕkūr** yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2374). [meẕkūr,]*

Bu yaña geldük Külü Ḫan elini / Yā ḫo **meẕkūr** Cān Baba aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2535). [meẕkūr,]*

Balı Şeyḫ oġlı durur ol keşişüñ / Böyle **meẕkūr** durur aşlı bu işüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [meẕkūr,]*

Ol diyārda erligi meşhūr-ıdı / Ḫayr-ıla nāmı anuñ **meẕkūr** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4478). [meẕkūr,]*

mezkūr: *Zikredilen, anılan.*

Şimdi daḫı ol ḳaya meşhūrdur / Ẕikri işbu nevʿ-ile **meẕkūrdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2120). [meẕkūrdur, -dur]*

Ḳırşarı'nda işbu iş meşhūrdur / Sen daḫı var göresin **meẕkūrdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3110). [meẕkūrdur, -dur]*

Mollā Saʿde'd-dīn adı idi anuñ / Ḫayr-ıla **meẕkūrdı** yādı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3299). [meẕkūrdı, --dı]*

mezkūr: *Sözü edilen, yukarıda anılan.*

ʿİlm-ile meşhūr olmışdı belīġ / Faẕl-ıla dillerde **meẕkūrdur** belīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3295). [meẕkūrdur, -dur]*

mezkūr: *Ar. Anılan, adı geçen.*

Şöyledür **meẕkūr** diyĕyin bil i cān / Tā kim ola saña bu sırlar ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [meẕkūr,]*

mezkūr ol-: *Zikredilmek, anılmak.*

Naḳl-i Otman tārīḫi oldı tamām / Böyle meẕkūr oldı ẕikri ve's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4459). [meẕkūr ol-, --dı]*

mezmūm ol-: *Aşağılanmak, yerilmek, hor görülmek.*

Ḳıl tekellüf terkini ol şūm olur / Hem tekellüf key ḳatı meẕmūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4633). [meẕmūm ol-, --ur]*

mezraʿad: *Tarım arazisi.*

Dünyā çünki **mezraʿadur** bī-gümān / Toḫmın eken götürür ḥāṣıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5844). [mezraʿadur, -dur]*

mı: *"Mi" soru edatı.*

Ululları bir yire cemʿ eyledi / Dir ṭuyar **mısız** benüm aḥvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 375). [mısız, -sız]*

Baña uyup şeyḫ ṭutar **mısız** beni / Didiler ger sen iděsin eyle kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6738). [mısız, -sız]*

Bir gicelik cevre ḳatlanmaz **mısız** / Varuban ol menzile ḳanmaz **mısız** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2329). [mısız, -sız]*

Bir gicelik cevre ḳatlanmaz **mısız** / Varuban ol menzile ḳanmaz **mısız** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2329). [mısız, -sız]*

Ben helāk ger olmadın çıḳar ısam / Sözümi ṭutar **mısız** ne dir-isem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2498). [mısız, -sız]*

mı: *"Mi" soru edatı.*

Hīç ʿaceb degil eger böyle ḳıla / Didiler kim sen **misin** sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [misin, -sin]*

Gör ki anı Rūm'a bir girmiş **midür** / Gelüben bu mülke ol irmiş **midür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [midür, -dür]*

Gör ki anı Rūm'a bir girmiş **midür** / Gelüben bu mülke ol irmiş **midür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [midür, -dür]*

Ḳonuḳ alur var mı ola bunda kesī / Dir ol er işitmĕ **misin** bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [misin, -sin]*

Mülküñ ısı gibi söylersin sözüñ / Öyle **misin** ṭoġrısın bildür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1826). [misin, -sin]*

Didiler şehrüñ begi sizler **misiz** / Didi Nūre'd-dīn Ḫoca belī bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1862). [misiz, -siz]*

İdrīs eydür zaḥmet olur sizlere / Hem revālı iş **midür** bu iş gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [midür, -dür]*

Didi dervīş dün keşik gütdüñ idi / Hiç bilür **misin** baña n'itdüñ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [misin, -sin]*

Ṣaru'ya laʿnet idüben ḳodılar / Kör **misin** görmezsin eri didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2003). [misin, -sin]*

Didi Necme'd-dīn ne işdür itdi bu / Delü **midür** ne yavuz var bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [midür, -dür]*

Bilmezüz dĕlü **midür** yā ṣarʿı var / İş işler kim ne aşlı ferʿi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [midür, -dür]*

Sen **misin** dir bizi inkār eyleyen / Ḥaḳḳumuzda herze heẕyān söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3084). [misin, -sin]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ʿaceb / Teftiş idebile **misiz** didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3000). [misiz, -siz]*

Dir cudālıḳ cemʿden bidʿat **midür** / Yā cemāʿat cemʿi hem raḥmet **midür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [midür, -dür]*

Dir cudālıḳ cemʿden bidʿat **midür** / Yā cemāʿat cemʿi hem raḥmet **midür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [midür, -dür]*

Dir Saʿīd üstindeki **misin** digil / Yā ḫo altındaġı mısın ẕikr ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3741). [misin, -sin]*

Şol benüm yanumda namāz ḳılanı / Hīç bilür **misiz** diñüz bize anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3688). [misiz, -siz]*

Bilmedük dervīş **midür** yā nice kes / Çün işitdi Ṣaru İsmāʿīl pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3766). [midür, -dür]*

Sen muṭīʿ **misin** bu emre vir ḫaber / Degül-iseñ emre ṭābiʿ di eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [misin, -sin]*

Birisi geldi ilerü didi tīz / İşbu şehrüñ begi eydüñ siz **misiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [misiz, -siz]*

Er ziyāretine gelen baḫtulu / Siz **misiz** eydüñ baña dir ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [misiz, -siz]*

Er naẓarına gelen dir siz **misiz** / Ol da didi belī ol bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [misiz, -siz]*

Hīç bilür **misin** bizi ki biz kimüz / Atañ ıdı ezelīden begümüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4280). [misin, -sin]*

Bundan öte Seyyid'e gider **misiz** / Bir daḫı tedbīr-i kār ider **misiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5121). [misiz, -siz]*

Bundan öte Seyyid'e gider **misiz** / Bir daḫı tedbīr-i kār ider **misiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5121). [misiz, -siz]*

mı: *" Mı" soru edatı.*

Yoḳdur iş ki bu cihānda bitmedi / Ṣād var **mı** aña ġuṣṣa yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [mı,]*

Var **mı** bir ʿālim diyüben söyledi / Ṣordı aʿyāna ki tenbīh eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6617). [mı,]*

Didi İlyās **mıdur** özüñ yā Ḫıż ı r / Kim ḳatuma gelüben olduñ ḥażır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 784). [mıdur, -dur]*

İşidür sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / Çille-i merdān **mı** dirsiz yā zenān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1246). [mı,]*

Böyle iş itmek olur **mı** hiç revā / Şekk derdine gerek böyle devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1521). [mı,]*

Ḳonuḳ alur var **mı** ola bunda kesī / Dir ol er işitmĕ misin bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [mı,]*

Bisleyüp ṭurursın evüñde niye / Yoḳ **mıdur** ʿāruñ bu ilden bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [mıdur, -dur]*

Bildi Ṣaru didügi dervīş budur / Ṣaru'ya ol **mı** didi didi budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [mı,]*

Nūre'dīn Ḫˇāce'ye ḳanı gösterür / Dir dürüst olur **mı** āb-dest bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1841). [mı,]*

İşbu ḳuşlar iy ʿaceb bizüm yire / Uġradılar **mı** diyesin iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [mı,]*

Niçe yatur çıḳaruñ ṣalıvirüñ / Gözleri kör oldı **mı** daḫı görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1896). [mı,]*

Dirdi bunlar ki uçup çeker taʿab / Bizüm ile uġradılar **mı** ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1904). [mı,]*

Ṣaḳlayamayan özüni iy ʿaceb / Ṣaḳlaya **mı** ġayrını iy pür-taʿab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2708). [mı,]*

Açuban bir gör ki anuñ ḥāli ne / Ölü mi yā ṣaġ **mıdur** aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [mıdur, -dur]*

Bu söze rāżī olur **mısın** digil / Ḳavl idelüm senüñ-ile bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2496). [mısın, -sın]*

Dir Külü Ḫan Cān Baba'ya iy faḳīr / Rāżī **mısın** işbu ḳavle daḫı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [mısın, -sın]*

Dir varup söyleñ ki buġday **mı** gerek / Daḫı andan erde vardur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [mı,]*

Dir fülāna şol fülān yirde saña / Ṣat diyicek ṣatmaduñ **mı** sen aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [mı,]*

Bu ḳadar buġday bu deñlü aḳçaya / Alubanı ṣalmaduñ **mı** boḳçaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3271). [mı,]*

Görelüm var **mı** seki altında ḫūn / Naẓar itdiler seki altına çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3360). [mı,]*

Ol dānişmende dönüp itdi suʾāl / Ḳatırı yutmış **mı** evren di ne ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [mı,]*

Dir Saʿīd üstindeki misin digil / Yā ḫo altındaġı **mısın** ẕikr ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3741). [mısın, -sın]*

Ṣoḥbet eylĕdüñ be-ġāyet müntehā / Ol deme olur **mı** ʿālemde bahā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3778). [mı,]*

İtdi Otman'dan şikāyet şāha ol / Hīç olur **mı** didi ol işler ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4292). [mı,]*

Duta-y-ıduḳ ola **mı** çevre ilüñ / Çevre alup dört yañasından gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5289). [mı,]*

mı: *"Mi" soru edatı.*

Didiler muṭīʿ **misiz** şāh emrine / Didi muṭīʿem diñüz şāh emrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1863). [misiz, -siz]*

mı: *" Mi " soru edatı.*

Eylügüm er ere böyle **mi** gelür / Ṭonanup ẓālim ṭonın böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [mi,]*

Didi Ḫünkār buzaġılar emmedi / İşide gör varup inegi emdi **mi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1920). [mi,]*

Bunu ḫalvet-ḫāne **mi** ḳılmaḳ diler / Neyiki erüñ murādı didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2259). [mi,]*

Pes Külü Ḫan dönderür keşīşe yüz / Dir işitdüñ **mi** ne dir dervīş söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [mi,]*

Cān Baba'ya didi Külü Ḫan faḳīr / Gūş itdüñ **mi** keşīşümüz ne dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2495). [mi,]*

Açuban bir gör ki anuñ ḥāli ne / Ölü **mi** yā ṣaġ mıdur aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [mi,]*

Didi ḫatun Cān Baba'ya iy faḳīr / Niye gětürdüm seni bildüñ **mi** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [mi,]*

Kimse **mi** aldı ki n'oldı ki ʿaceb / Ġayb olmasına n'oldı ki sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [mi,]*

Gine dönsem **mi** ki diyü fikr ider / İşbu resme göñli içre ẕikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3048). [mi,]*

Ol ḳuru aġac yeşĕrür **mi** gine / Aña göre tedbīr ideydi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3139). [mi,]*

Geçdi göñlinden didi Ḫūnkār ʿaceb / Ḥālümüz bilmez **mi** ki n'oldı sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3252). [mi,]*

Şunı dir Dımışkī mıḳrāż kesmeye / Bu kesĕ **mi** bilür anı bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [mi,]*

Mollā didi gördüñüz **mi** n'oldı ḥāl / Bildüm ol erden durur işbu fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [mi,]*

İtmek istersin imāmet **mi** Saʿīd / İḳtidā eyľeyelüm biz eyle id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3570). [mi,]*

Şol bizüm Saʿīd **mi** didi ol velī / Ṣaru İsmāʿīl didi oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [mi,]*

İşidüp didi düşüñde **mi** bu iş / Ḥāṣıl oldı saña bu resme reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3703). [mi,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didiler ʿazīz / Varmaduñuz girü döndüñüz **mi** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3776). [mi,]*

İltdügüñ ḳanı da içdüñ **mi** didi / O ḥicābdan daḫı geçdüñ **mi** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [mi,]*

İltdügüñ ḳanı da içdüñ **mi** didi / O ḥicābdan daḫı geçdüñ **mi** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [mi,]*

İstedügüñ eylügüm ben degülem / Söyleyem yalan diyem **mi** ben olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4066). [mi,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār görince dir maḳāl / Fehm itdüñ **mi** nicesi oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4783). [mi,]*

Didigümi nūş itdüñ **mi** didi / Şol Baraḳ bigi ögütdüñ **mi** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5460). [mi,]*

Didigümi nūş itdüñ **mi** didi / Şol Baraḳ bigi ögütdüñ **mi** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5460). [mi,]*

Ṣadra geçürdi hemān ol ser-veri / Ḫˇāce ider bilür **mi** ki erdür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [mi,]*

mı: *" Mi " soru eki.*

Kīsesinden sīm ü zer olmaya kem / Fāyide degül **mi** bunlar didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2171). [mi,]*

Mübtediʿe didi ʿizzet var **mıdur** / Ḳılmaġa muḫtār ruḫṣat var mıdır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3337). [mıdur, -dur]*

Daḫı bunda gördügünüz var **mıdur** / Saʿīd'e döndi bular ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3689). [mıdur, -dur]*

Ḳayṣeri begi işidicek bunı / Yoḳ **mıdur** dir gevdemüñ başı ḳanı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3968). [mıdur, -dur]*

mı: *" Mı" soru eki.*

Mübtediʿe didi ʿizzet var mıdur / Ḳılmaġa muḫtār ruḫṣat var **mıdır** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3337). [mıdır, -dır]*

micmer: *Buhurdanlık.*

Şevḳ virür gün gibi zībā yüzi / Müşk ü ʿanber ṣanki **micmerden** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 401). [micmerden, -den]*

micmer: *Buhurdan, içinde tütsü yakılan kap.*

Giyüben her ġonca ḫūb dībā-yı ter / Müşk-i ezfer tütevüz **micmer** mišāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 211). [micmer,]*

miftāh: *Anahtar.*

Şimdi ol ḳuf u luñ **miftāḫın** ḥaḳīḳ / Ṭapduḳ'a virdüm anı gördüm lāyıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2932). [miftāḫın, -ın]*

mīġ: *Bulut, duman, sis.*

Murteżā-veş ṣalduġınca ḫaṣma tīġ / Ḳan buḫārı bağlar ıdı gökde **mīġ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 668). [mīġ,]*

miḫāl: *Mihâl; özel isim.*

Pes **Miḫāl** Otman Beg öñine düşer / Ḳaṣd-ı İznīḳ ḳıluban çün kim eşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4445). [miḫāl,]*

mihāl: *Göynük Beyi.*

At depüp **Miḫāl** ilerüye varur / İrüben tekvūra bir ḫoş tīġ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4447). [miḫāl,]*

Göl begi **Miḫāl-idi** ol dem meger / Geldi Otman Beg öñinde ḳodı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4442). [miḫāl-idi, --idi]*

mihmān: *Konuk / misafir.*

Her mürīd kim giyse benden kisveti / Ḫoş ṭutup **mihmānı** itsün ḫizmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5549). [mihmānı, -ı]*

mihmān ḳıl: *Misafir etmek.*

Biñ ḳoyunla yüz ṣığır ḳurbān ḳıl / Cümle ḫalḳı daʿvet it **mihmān ḳıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5556). [mihmān ḳıl,]*

mihmān ol-: *Misafir olmak.*

Var digil bu gice mihmān olalum / Er dīẕārıyla teşrīf bulalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2295). [mihmān ol-, --alum]*

miḥnet çĕk-: *Zorluk yaşamak, acı çekmek, sıkıntıya düşmek.*

Ṭuzumuz ıraḳda zaḥmet çĕkerüz / Ṭuz ucından ḳatı miḥnet çĕkerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3383). [miḥnet çĕk-, --er, --üz]*

miḥnet ol: *Eziyet, bela olmak.*

Ol sebebden sizlere zaḥmet olur / Rāḥatuñuz gidüben miḥnet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1775). [miḥnet ol, --ur]*

miḥrāb: *Cami ve mescitlerde Kâbe yönünde bulunan duvarda imamın namaz kılması için oyuk ve girintili olarak yapılan yer.*

Bir ḳapu oldı ʿayān açup girür / Ḫoş laṭīf **miḥrāb-ıla** mescid görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3277). [miḥrāb-ıla, --ıla]*

miḳdār: *Ar. Bir şeyin ölçülebilen, sayılabilen veya azalıp çoğalabilme durumu, nicelik, derece. II Kadar.*

Bir adam ṣığacağı **miḳdārı** yir / Açılur ṭaşdan hemān olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2361). [miḳdārı, -ı]*

Ḫoş murād olduġı **miḳdār** ol namāz / Ḳıluban oḳıdı vird itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3282). [miḳdār,]*

mıkrāż: *Makas, kesecek alet.*

Kesmedi ḳalem tırāş çünki görür / Getürüñ **mıḳrāż** diyüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3406). [mıḳrāż,]*

Bir keser **mıḳrāż** getürdiler hemān / Mollā anı eline aldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3407). [mıḳrāż,]*

Ṣaru İsmāʿīl Saʿīd'üñ öñine / Ḳodı **mıḳrāżı** naẓar ṣaldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3414). [mıḳrāżı, -ı]*

mıḳrāż: *Makas II mum kesme makası.*

Şunı dir Dımışkī **mıḳrāż** kesmeye / Bu kesẽ mi bilür anı bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [mıḳrāż,]*

Aldı **mıḳrāż** ele Mollā Saʿde'dīn / Ṭutdı Ḫūnkār'uñ sübüline hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3416). [mıḳrāż,]*

mıḳrāż: *Makas; mum kesme makası.*

Döndi dir İsmāʿīl'üm getür anı / Sende-y-ise ol çırāḳ **mıḳrāżını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3412). [mıḳrāżını, --ı, --n, --ı]*

mīl: *(Ar.) Mil, çelik kalem.Göze sürme çekmeye mahsûs âlet.*

Çünki bennātürbeyi āḫir itdi bil / Ḳubbeye dikmek diler bir tuc **mil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5774). [mil,]*

Ṣol elinde **mīl** ü ṣaġında keser / ʿĀlemi ṭūfān ṭutup yiller eser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5776). [mīl,]*

Mīli alup ḳubbeye bennā çıḳar / Ṣaġ ayaġı ṭolaşup ökce ḳaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5775). [mīli, -i]*

mīl: *Ar. Bir uzaklık ölçüsü birimi.*

Cümle erenler gördi pīre ḳodı baş / Bir **mil** evlā ? yürüyüp gitdi ol ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [mil,]*

milk: *Mülk ‖ ülke.*

Milki ısuz ḳoma bu dem yā İlāh / Gönder aña żabṭ ide bir pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [milki, -i]*

Milke vālī ḳıldı sẽni Kirdigār / Ḥażretüñdür Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 723). [milke, -e]*

Didi kim yā Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / **Milke** vālī ḳıldı seni Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 729). [milke, -e]*

Gine küffār ġālib oldı geldiler / Rūm **milkini** bulardan aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1606). [milkini, -i, -n, -i]*

Leşker alup Deşt ilinden çıḳmışam / Uġraduġum **milki** yaḳup yıḳmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2608). [milki, -i]*

Çün saña bāḳī degil bu çārdaḳ / Bāḳī **milke** ḳuragör ḫayme otaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [milke, -e]*

Çekdi ġayret cümlesi düni güni / Pes Ḫorāṣān **milki** içinde ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6032). [milki, -i]*

İbrāhīm sulṭān atası cedd-i İmām / **Milküñ** ıssı bu durur taḥḳīḳ bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6044). [milküñ, -üñ]*

milk: *Mülk, ülke.*

Bir kişiye uġrayup ṣordı ḫaber / Bu ne şardur bu ne **milkdür** ne diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [milkdür, -dür]*

Andan öte ḳılıç ur kāfiri ṣor / Her ne **milki** feṭḥ idüp ḳılsañ ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6402). [milki, -i]*

milk: *Bir devlet ve hükümdarın emri altında bulunan memleket.*

Ol Ḫorāsān **milkine** vālī idi / Ḥażret-i şeyḫ-i şuyūḫ ulı ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 637). [milkine, -in, -e]*

Gelmedin anlar bize biz gidelüm / Tiz Ḫorāsān **milkine** ʿazm idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1066). [milkine, -in, -e]*

Ḥāşe li'llāh didi şāhuñ **milkine** / Yatlulıḳ idem ü gitsün silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4195). [milkine, -in, -e]*

milk: *Memleket, diyar.*

Rūm **milkinde** bu resme ulu şar / Görmedüm işitmedüm didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4686). [milkinde, -in, -de]*

milk: *Ülke, dünya, alem.*

Milke sulṭān oldı çün kim Bāyezīd / Ḫan Muḥammed taḫtı kim oldı mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5852). [milke, -e]*

milk: *Mal / mülk. II Ülke / diyar.*

Ḳalmaz ādem ṭavaruñuz hep yudar / Bu Bedaḫşān **milkini** vīrān eder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 954). [milkini, -i, -n, -i]*

milk: *(Ebed, ahiret) Mülk, ülke.*

Çünki miʿmār itdi dünyādan sefer / Ol beḳā **milkine** idince güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5825). [milkine, -i, -n, -e]*

milket: *Mülk ‖ ülke.*

Şek degil ki ṭuta neslüñ **milketi** / Bir niçe yıl şāh olup ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [milketi, -i]*

milket: *Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idaresi altında bulunan toprakların tamamı, memleket.*

Müʾminānuñ seyyidiydi ḥazreti / Ol vilāyetle ṭutupdı **milketi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 639). [milketi, -i]*

Pāsbāndı gözler-idi **milketi** / Cümle erenler cemʿ olupdı bir yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6091). [milketi, -i]*

milki: *Mülk, ülke.*

Bu Bedaḫşān **milkidür** kāfir ḳamu / Leşkeri kāfır durur cābir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 644). [milkidür, -dür]*

Ol kişi bu resm-ile virdi cevāb / Hind **milkidür** didi bil iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4689). [milkidür, -dür]*

milk-i rūm: *Rûm diyarı.*

Çünki başduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / Cerb ögüp Rūm'da o dem biñ bir çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [milk-i rūm,]*

Ol zamānda şāh-ıdı Ġāzī Murād / Milk-i Rūm'da ider-idi ʿadl ü dād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5751). [milk-i rūm, -da]*

miʿmār: *İmar eden,yapan.*

Tā ki **miʿmārlıḳla** itdüm mālı derc / Ḥacī Bektaş yoluna itdüm cümle ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5804). [miʿmārlıḳla, -lıḳ, -la]*

miʿmār: *Binâların projesini hazırlayan, planını çizen ve plana göre güzel bir biçimde yapılması için gerekli her türlü işi yapan kimse.*

Ḳabluca **miʿmārını** itdi ḳabūl / Kāfir-idi līki üstād-ıdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5764). [miʿmārını, -ını]*

miʿmār: *Ar. Mimar.*

Ravżasın yapmaġa kim istedi şāh / Ere **miʿmār** olmaġa istedi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5762). [miʿmār,]*

Ayaġı sürçübeni ʿaḳlı şaşar / Ḳubbeden **miʿmār** uçup yire düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5777). [miʿmār,]*

Ḳubbeden inĕr-iken **miʿmār** yire / Ṭut yā Bektaş dir çaġırup ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [miʿmār,]*

Çünki Yanḳo Madiyan **miʿmār** pes / Gördi-se erden vilāyet ol nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5780). [miʿmār,]*

Küfr ü şirkden el çeküp **miʿmār** belī / Kāfir-iken oldı müʾmin hem velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5795). [miʿmār,]*

Çünki **miʿmār** itdi dünyādan sefer / Ol beḳā milkine idince güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5825). [miʿmār,]*

Çünki ḳubbe yapılup oldı tamām / Gitdi **miʿmār** dünyādan da iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5850). [miʿmār,]*

miʿmār-: *İmar eden,yapan.*

Virdi altun gönderüp **miʿmār-ıla** / Geldiler tedbīr içün dīnār-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5769). [miʿmār-ıla, -ıla]*

min: *Bin II çokluk ifade eder.*

Cümle-i maḳṣūdına irişdi ol / Ḥaḳ ḳatında oldı **min** ehli'l-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1449). [min,]*

minbere çık-: *Camide hutbe okunan yer.*

Cumʿa güni çıḳdı Aḥmed minbere / Murtezā'yı daʿvet itdi çün varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 168). [minbere çık-, --dı]*

minnet: *(Ar.) Bir iyiliğe karşı şükran duyma.*

Gerçi yoḳdur dünyede ḳaṭʿā devam / Ḥaḳḳ'a **minnet** var işüñde Ḥaḳ niẓām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [minnet,]*

Ḥaḳḳ'a **minnet** āḫir oldı bu kitāb / İşbu sözden var ümīd ola ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5862). [minnet,]*

mīr-: *Emir.Komutan.*

Ḳara İmīrza nice bile **mīr-ile** / Ḳapudan ʿOšmān girince hem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6364). [mīr-ile, -ile]*

mīr: *Bey, efendi, başkan, baş, komutan.*

Ol naẓar kim pādişāh ḳıldı nigāh / Bildi ki **mīrdür** emīrān-ı sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4333). [mīrdür, -dür]*

mīr: *Baş / kumandan.*

Mīr Süleymān oġlı ḳıldı pāk-zāt / Ol daḫı idince dünyādan sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6422). [mīr,]*

mīr ü sipāh: *Kumandan ve ordu, kumandan ve asker.*

Emrine oldı muṭīʿ **mīr ü sipāh** / Oldı ʿadl-ile müzeyyen ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 256). [mīr ü sipāh,]*

Pes Ḥüseynī-veş geyerlerdi külāh / Eyle geyer idi hep **mīr ü sipāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2794). [mīr ü sipāh,]*

miʿrac: *Hz. Peygamberin göğe yükselmesi hadisesi.*

Çünki **miʿrācdan** dönüp geldi gine / Geçdi üç yıl bunuñ üstine yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 138). [miʿrācdan, -dan]*

mirzā: *Bazı Türk topluluklarında ve İran'da kullanılan bir soyluluk sanı; mirzanın. Far. Bey, beyzade. Fi'l-asl "bey tevlit edici" manasınadır yahut "mîr-zâde"den muhaffeftir.*

Yüz sürüben baş ḳoyayın ḫiẕmete / Çoḳ taẕarruʿ ḳıldı **Mirzā** açmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6356). [mirzā,]*

mirzā: *Kahramanlıkla namı çıkmış kızlar, kadınlar için söylenen bir unvan.*

Eli bende boynı bağlu göñli ġam / Yalvarup **Mirzā'ya** eydür bendüm al *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [mirzā'ya, -ya]*

mirzā: *İranlılar ile Türk boyları içinde daha çok Timur sülalesi tarafından kullanılan asalet unvanı.*

Her ne oldı-y-ısa **Mīrza** itdi beyān / Söyledi ʿOšmān'a olan himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6391). [mīrza,]*

miş: *Imiş manasında (ek fiilin duyulan geçmiş zamanda çekimi.).*

Dīn Muḥammed dīni **miş** bildüm yaḳīn / İtmeyem müʾminlere daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 920). [miş,]*

mišāl-: *Benzer.*

Bu sözi naḳl eyleyen böyle didi / Sükkerī ḥalvā **mišāllü** ḳand yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5426). [mišāllü, -lü]*

mišâl: *Benzer, gibi.*

Giyüben her ġonca ḫūb dībā-yı ter / Müşk-i ezfer tütevüz micmer **mišāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 211). [mišāl,]*

Rengi uçmış gevdesi yapraḳ **mišāl** / Ditrer idi uġramışdı ṭurfe ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3491). [mišāl,]*

misâl: *(Ar.) Örnek, numûne II. Benzer, gibi, mânend.*

Büyük idi ol ḳaya dīvār **mišāl** / Ḳatına irişdi Ḫūnkār bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2968). [mišāl,]*

Ḳanda girür ele bir buña **mišāl** / Ḳuvvet ehli bir cüvān-baḫt ber-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4314). [mišāl,]*

Pes Ḳolaçıḳ Ḥācī şol ayġır **mišāl** / Kişneyü kişneyü geldi bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5125). [mišāl,]*

mišāl ol-: *Benzeri, dengi olmak.*

Yüzi bir bedr aya olmışdur mišāl / Aḳ boynına ṭolaşmış zülf ü ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4734). [mišāl ol-, --mış, --dur]*

misāli: *"Benzer, gibi" anlamında edat.*

Bir ḳayıḳ **mišāli** oldı ol mezār / Yüzdi yüridi bulamayup kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4528). [mišāli,]*

misillü: *Benzer, gibi.*

Bir gemi **mišillü** yüzdi yüridi / Bir meʿānī sırr içinde sırr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [mišillü,]*

miskin: *1. Zavallı, aciz. 2. Hiçbir şeye sahip olmayan.*

Geçdi peymānçeye ider meskeni / Ḳalduruñ ṭopraḳdan bu ben **miskini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4839). [miskini, -i]*

miskin: *Aciz, zavallı.*

İşidicek sözini **miskīn** Güvenc / N'oldı dir altunuma uş māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4752). [miskīn,]*

miskin: *Yoksul, düşkün.*

Ḳāḍılıḳdan gelüben dervīş olan / Ol faḳīr **miskinlere** dil-rīş olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3012). [miskinlere, -ler, -e]*

miskīnlig: *Acizlik, fakirlik, yoksulluk, muhtaçlık.*

İndi aşlandan ider **miskinligin** / Bildi kim Ḫūnkār ulu erdür yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2976). [miskinligin, -in]*

miskinligi it-: *Hareketsiz bir şekilde durmak.*

Geçdiler peymānçeye inṣāf içün / İtdiler miskinligi iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3030). [miskinligi it-, --di, --ler]*

miskīnligi kıl-: *Tembellik etmek.*

İşidüp ḳılur Süleymān miskīnligi / Bildi kim eyle eylemek durur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4634). [miskīnligi ḳıl-, --ur]*

miskīnlik it-: *Âciziyetini gösterme, ayağına kapanma.*

Geçüben peymānçe yirine hemān / İtdi miskīnlik ol demde revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1499). [miskīnlik it-, --di]*

miskin-ṣıfat ol-: *Aciz görünümlü olmak.*

İḫtiyār hīç eylemezsin meskenet / Dilemezsin olasın miskin-ṣıfat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3744). [miskin-ṣıfat ol-, --asın]*

misl: *1. Örnek olarak alınabilen, gösterilen şey, örnek; 2.*Benzer.

N'ola Yaḥyā **mišli** maʿṣūm olsa er / Rabb'ine lā-büd münācātın ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5615). [mišli, -i]*

Himmet it ki ben de bulam mertebe / Şeh vilāyet **mišli** irem manṣıba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [mišli, -i]*

Didi bunuñ **mišli** dirlik iy ʿazīz / Kimse itmez līki erenler daḫı siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [mišli, -i]*

Şāh vilāyet **mišli** eyle dirligi / Tā bulasın Ḥaḳ erenler birligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5736). [mišli, -i]*

misli: *Aynı, benzer, gibi.*

Adını virdi Çalab virmiş anuñ / Şanma kimse **mišlini** görmiş anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5143). [mišlini, -n, -i]*

mısmıl: *Temiz, pak şey.*

Key ulu-zāde-y-idi aṣlı şerīf / Pāk **mısmıl** idi ġāyetde ʿafīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1672). [mısmıl,]*

mışr: *A. Mısır, ülke adı.*

Ṣol elinde var-ıdı bardaḳla şu / Ṣaġ elinde **mışrı** dutar yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [mışrı, -ı]*

mışrı-: *Ülke, şehir.*

Gördi bardaġı bütün şuyı ṭolu / **Mışrısı** elinde rāst hem iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [mışrısı, -sı]*

miyān: *Bel,orta,ara.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidüp gör n'ider / Örü ṭuruban **miyānın** cüst ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2965). [miyānın, -ı, -n]*

mīzer: *Peştemal.*

Ḳara tāc üstine ḫoş **mīzer** siyāh / Ṣaruban başına giymişdi zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2447). [mīzer,]*

molla: *Büyük kadı, bilgin, dini yönü ağır basan kimse, medrese imamı; imamdan.*

Köyliden bir **mollādan** bir gitdiler / Varuban Ḫūnkār'ı daʿvet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3327). [mollādan, -dan]*

molla: *Alim, hoca.*

Ḥaḳḳına işbu yirüñ **mollāları** / Çoḳı iydürler be-ġāyet serserī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3318). [mollāları, -lar, -ı]*

Mollā Saʿde'd-dīn muʿīde söyledi / **Mollāya** tīzcek muʿīd yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3372). [mollāya, -y, -a]*

Mollāları cemʿ itdi ḳatına / Fikrini ẕīkr itdi anlar yatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3447). [mollāları, -lar, -ı]*

molla: *Büyük kadı, bilgin.*

Bu yañadan irdi Ḫūnkār ḥażreti / **Mollāyı** vehme bıraḳdı heybeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3390). [mollāyı, -y, -ı]*

molla: *Osmanlı devlet teşkilatında büyük kadı; müderrislikten daha üstün bir ilmiye rütbesinde, mevleviyet veya büyük kadılık mertebesinde bulunan kimse; âlim, hoca.*

Mollā didi **mollālaruñ** birine / Şu getürüñ ıbrīġ-ıla dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3557). [mollālaruñ, -lar, -uñ]*

molla: *Âlim, hoca.*

Ṣadr cāyında oturdı Saʿde'dīn / **Mollālar** oturdı aña hep yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3308). [mollālar, -lar]*

Ġayb olur Ḫūnkār hemān-dem anda tīz / **Mollālar** daḫı bu yaña iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [mollālar, -lar]*

Gördiler üç ṭamla ḳan ṭammış ṭurur / **Mollālar** mecmūʿı ol ḳanı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3361). [mollālar, -lar]*

Mollālar dört yañaya pes gezdiler / Aradılar nereyi ki sizdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3364). [mollālar, -lar]*

Bulamayup **mollālar** dönüp gelür / Bulamaduḳ diyüben iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3365). [mollālar, -lar]*

Çün yatuban ol gice oldı ṣabāḥ / Aḳsarāy'a ḳıldı **mollālar** revāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3443). [mollālar, -lar]*

Bindi mollā ḳatıra oldı revān / **Mollālar** öñince gitdiler yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3455). [mollālar, -lar]*

Mollā'dan uġurlayın bu **mollālar** / Gör nicesi ittifāḳ itdi olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3459). [mollālar, -lar]*

Ġusl iderken **mollālar** irdi hemīn / Çevre aldı giyesilerin kemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3481). [mollālar, -lar]*

Mollālar bu yaña ṣuya girdiler / Ġusl idüp ṣudan murādın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3483). [mollālar, -lar]*

Mollālar bunı görüp n'olduñ didi / Niye böyle ḳorḳuban öldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3492). [mollālar, -lar]*

Mollālar çün kim bunı işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3497). [mollālar, -lar]*

Dutdılar ḳatırını Mollā biner / **Mollālar** öñce yüridi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3526). [mollālar, -lar]*

Ṣaru İsmāʿīl gördiler gelür / Ḳarşu varur **mollālar** taʿẓīm ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3544). [mollālar, -lar]*

Mollālar Mollā'yı böyle göricek / İşbu sırruñ ġavrine dir iricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3588). [mollālar, -lar]*

molla: *A. molla, alim, okur-yazar kişi.*

Daʿveti Ḫūnkār'a çün ādem gider / **Mollālar** bir gözle burada n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3333). [mollālar, -lar]*

molla: *Ar. Osmanlı devlet teşkilatında büyük kadı; müderrislikten daha üstün bir ilmiye rütbesinde, mevleviyet veya büyük kadılık mertebesinde bulunan kimse; âlim, hoca.*

Geçdi ṣudan öteye sürʿatle tīz / Didi **mollālara** Mollā-yı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3511). [mollālara, -lar, -a]*

molla: *Molla Sadettin.*

Ṣaçdılar **mollā** yüzine tīz gül-āb / Ḳalḳuban gör nicesi virdi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3350). [mollā,]*

Mollā yirinden hemān ḳalḳdı revān / Ol muʿīd yirine oturdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3373). [mollā,]*

Şimdi de **Mollā** ne itdi gör işi / Daʿvet itmege viribidi kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3381). [mollā,]*

Şol geçende geldüginde gördüñüz / N'itdi **Mollā'ya** bu sırra irdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3380). [mollā'ya, --y, --a]*

Mollā yirine anı teklīf ider / Lā-tekellüf oturup teşrīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3392). [mollā,]*

Tınmayubanı oturdı bir zamān / **Mollā** da Ḫūnkār'ı ḫoş gördi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3393). [mollā,]*

Mollāya maḳṣūdı erlik göstere / Eyle görmek zīra **mollā** ister e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3396). [mollā,]*

Bu żamīr Ḫūnkār'a hep maʿlūm olur / **Mollā** nice ẕikr itdiyse bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3399). [mollā,]*

Elini uzatdı **Mollā** öñine / Pes Saʿīd'üm kesebilirseñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3400). [mollā,]*

Bir nefīs ḳalem tırāş getürdiler / **Mollā** öñine gelüp yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3402). [mollā,]*

Bir keser mıḳrāż getürdiler hemān / **Mollā** anı eline aldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3407). [mollā,]*

Ne ḳadar iḳdām ider **Mollā** aña / Kesmedi bir ḳılını ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3408). [mollā,]*

Bindi **mollā** ḳatıra oldı revān / Mollālar öñince gitdiler yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3455). [mollā,]*

Mollā gördi külli olmış iḫtilām / Yunmalı olmış bular cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3470). [mollā,]*

Mollā giysün biz daḫı giyinevüz / Eyi yunduḳ yine daḫı yunavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3485). [mollā,]*

Ol söz-ile çıḳdı **mollā** der-kenār / Görür iki göz şanur külḫān yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [mollā,]*

Mollā görübeni anı deng olur / Kendüyi şuya atubanı şolur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3490). [mollā,]*

Mollā da şudan yar üstine çıḳar / Göreyin diyü ol evrene baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [mollā,]*

Gördi **Mollā** evrenüñ gıjġurduġın / Kendüyi atdı şuya götrüp hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3508). [mollā,]*

Ḳurtılavuz bu belādan şübhesüz / Bunlara çün böyle didi **Mollā** söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3515). [mollā,]*

Mollā didi gördüñüz mi n'oldı ḥāl / Bildüm ol erden durur işbu fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [mollā,]*

Dutdılar ḳatırını **Mollā** biner / Mollālar öñce yüridi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3526). [mollā,]*

Mollā ile remzümüz oldı tamām / Ol umūr ḫoş yirine geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3546). [mollā,]*

Giyinüp **Mollā** oradan da yürür / Ḫalīfeye mollāya ḳarşu varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3548). [mollā,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a **Mollā** söyledi / Vaḳt irdügini iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3553). [mollā,]*

Mollā didi mollālaruñ birine / Ṣu getürüñ ıbrīġ-ıla dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3557). [mollā,]*

Tīz segirdüp birisi ṣu getürür / **Mollā** alup dest-namāza oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3558). [mollā,]*

Mollā gördi ḳan olmış ol daḫı / Birine daḫı buyurdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3565). [mollā,]*

O daḫı gětürdigi ṣu ḳan olur / Bu işe **Mollā** ḳatı ḫayrān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3566). [mollā,]*

Sünneti ḳılup iḳāmet itdiler / Geçdi **Mollā** öñe niyyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3575). [mollā,]*

Keşf oldı **Mollā** ʿaynından ḥicāb / Kaʿbe'ye dek gördi ne var şeyḫ ü şāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3576). [mollā,]*

Çıḳdı **mollā** mescid üstine revān / Yuġılaya yaʿnī mescidi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3601). [mollā,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e gör neler irer / **Mollā** nice geldügin dirler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3628). [mollā,]*

Ṣaru İsmāʿīl ayaġına yüzin / Sürdi **Mollā** söyledi yine sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3631). [mollā,]*

Birisi birine eydür yā fülān / **Mollānuñ** tiz göñlegin getür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3484). [mollānuñ, --nuñ]*

Mollāya maḳṣūdı erlik göstere / Eyle görmek zīra mollā ister e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3396). [mollāya, --y, -a]*

Didiler ol mübtediʿler kim durur / Söylemez **mollāya** ṣan ebkem durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3460). [mollāya, --y, -a]*

Giyinüp Mollā oradan da yürür / Ḫalīfeye **mollāya** ḳarşu varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3548). [mollāya, --y, -a]*

Bindürüp **mollāyı** oldılar revān / İrdiler tā Ḳızılırmaġa i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3468). [mollāyı, --y, --ı]*

Mollā'dan uġurlayın bu mollālar / Gör nicesi ittifāḳ itdi olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3459). [mollā'dan, --dan]*

Ol kitāblar hegbesi ṣuya düşer / Bunı görüp **Mollā'nuñ** ʿaḳlı şaşar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3510). [mollā'nuñ, --nuñ]*

Çün dānişmendler bunı işitdiler / Diñle **Mollā'ya** ne sözler itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3449). [mollā'ya, --y, --a]*

Fūtayı dutundı ol dem biline / Didiler kim **Mollā'ya** bu ḥāl ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3535). [mollā'ya, --y, --a]*

Didi Ḫūnkār **Mollā'ya** merd-i dilīr / Dest-namāzumuz bizüm şınmadı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3555). [mollā'ya, --y, --a]*

Ol daḫı varubanı ṣudan alur / Ṭoldurup ıbrīġı **Mollā'ya** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3564). [mollā'ya, --y, --a]*

Didiler **Mollā'ya** ḫoş olduñ ḳabūl / Didi bizüm saña Ḫūnkār bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3642). [mollā'ya, --y, --a]*

Mollālar **Mollā'yı** böyle göricek / İşbu sırruñ ġavrine dir iricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3588). [mollā'yı, --y, --ı]*

Gördi **Mollā'yı** ol arada ṭurur / Emr ider aña işit ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3599). [mollā'yı, --y, --ı]*

Sürdiler **Mollā'yı** tīz gitdi Saʿīd / Ṣuṣadı'ya irdi gör n'itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3617). [mollā'yı, --y, --ı]*

mollā ḫūnkār: *Hz. Mevlânâ.*

Ol zamānda **Mollā Ḫūnkār** Ḳonya'da / Adanurdı Ḫūnkār adın iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4057). [mollā ḫūnkār,]*

Ḫūnkār adın ṣorduġından ol tamām / **Mollā Ḫūnkār** ṣandı cümle ḫāṣṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4058). [mollā ḫūnkār,]*

Mollā Ḫūnkār üstine çün kim girür / İstedügi kes degül anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4063). [mollā ḫūnkār,]*

Mollā Ḫūnkār'a bu iş maʿlūm olur / Aṣlı-y-ılan ḫālini küllī bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4065). [mollā ḫūnkār, --a]*

mollā idrīs: *Yunûs Mukrî'nin oğlu.*

Mollā İdrīs'üñ meger kim iy ʿazīz / Var-ıdı bir ḫatunı ġāyet temiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1671). [mollā idrīs, --üñ]*

Mollā İdrīs çünki gelür evine / Ḳarşu gelür Fāṭıma dir sĕvine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1716). [mollā idrīs,]*

mollā saʿde'd-dīn: *Molla Sadettin.*

Mollā Saʿde'd-dīn adı idi anuñ / Ḫayr-ıla meẕkūrdı yādı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3299). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Ol cemāʿatden biri açup zebān / Mollā Saʿde'd-dīn'e dir bilgil ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3311). [mollā saʿde'd-dīn, --e]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi nice iş / Söyle anı bilelüm ẕikr eyle pīş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3313). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Niçe envāʿ-ı kerāmet ki eyledi / **Mollā Saʿde'd-dīn** küllī söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3314). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi didügüñ er / Ḳanda olur dir maḳāmı vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3322). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Mollā Saʿde'd-dīn çöküş itdi anı / Nice bunda getürĕvüz dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3325). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Mollā Saʿde'd-dīn ʿazīz-i müşţehir / Size gönderdi selām oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3328). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Mollā Saʿde'd-dīn'e didiler ʿazīz / Sözümüz var diyelüm eyle temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3334). [mollā saʿde'd-dīn, --e]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi gūş eyleñüz / Nicesi oldı diyĕyin bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3355). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Mollā Saʿde'd-dīn muʿīde söyledi / Mollāya tīzcek muʿīd yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3372). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Çün gidenler itdiler daʿvet varup / **Mollā Saʿde'd-dīn** selāmını virüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3375). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Mollā Saʿde'd-dīn işāret eyledi / Getürüñ ḳalem tırāş dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3401). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Mollā Saʿde'd-dīn fāżıldur ʿazīz / ʿİlmi-y-ile eyledi bunı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3498). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Ṣaru İsmāʿīl imiş irişdi tīz / **Mollā Saʿde'd-dīn** ile görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3528). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Eyle ḳıldı **Mollā Saʿde'd-dīn** hemān / Eyledi nite işāret hem-çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3637). [mollā saʿde'd-dīn,]*

Otururdı **Mollā Saʿde'd-dīn** daḫı / Ḳavşurup el ṭurur-ıdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3739). [mollā saʿde'd-dīn,]*

mollā saʿde'd-dīn-i fāżıl: *Faziletli Molla Sadettin.*

Anda bir müddet temekkün itdi çün / **Mollā Saʿde'd-dīn-i fāżıl** ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3445). [mollā saʿde'd-dīn-i fāżıl,]*

mollā saʿde'd-dīn: *Molla Sadettin.*

Aldı mıḳrāż ele **Mollā Saʿde'dīn** / Ṭutdı Ḫūnkār'uñ sübüline hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3416). [mollā saʿde'dīn,]*

Baʿd ez-ān sen gör ki **Mollā Saʿde'dīn** / Nice ḳıldı diyeyin ol merd-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3591). [mollā saʿde'dīn,]*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿīd ḳuluñ / Bendeñüz Mollā Saʿde'dīn'dür bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3640). [mollā saʿde'dīn, --dür]*

mollā saʿīd: *Molla Sadettin.*

Ḳodı Ḫūnkār öñine birin hemīn / **Mollā Saʿīd** öñine ḳodı birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3722). [mollā saʿīd,]*

Mollā Saʿīd ẕikr itdi bir nefes / Maḫlaşında didi bu nevʿ-ile pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3726). [mollā saʿīd,]*

Bir gün oturur iken **Mollā Saʿīd** / Didi Ḫūnkār Saʿīd'üm sözüm işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3753). [mollā saʿīd,]*

Ḳalḳuban **Mollā Saʿīd** oldı revān / İrişincĕgez hem ol il içre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3755). [mollā saʿīd,]*

mollā-yı ʿazīz: *Ulu Molla.*

Geçdi ṣudan öteye sürʿatle tīz / Didi mollālara **Mollā-yı ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3511). [mollā-yı ʿazīz,]*

muʿāf it-: *Bağışlamak, affetmek.*

Cümle gelüp ol eri ḳıldı ṭavāf / Ṣuçlarını er daḫı itdi muʿāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1049). [muʿāf it-, --di]*

muʿallaḳ: *(Ar.) Boşlukta duran.*

Ṭurdı seccāde **muʿallaḳ** bī-sütūn / Çıḳdı üstine hemān ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1153). [muʿallaḳ,]*

muʿallaḳ: *Asılı kalmış, boşta duran.*

Didi yā hū çaġıruban dostuna / Ṭurdı seccāde **muʿallaḳ** ṭarıda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6064). [muʿallaḳ,]*

muʿallaḳ dur: *Asılı kalmak, boşta durmak.*

Yalvaru ide niyāzı dostına / Durdı seccāde muʿallaḳ ber-varaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6741). [muʿallaḳ dur, --dı]*

muʿallim-hāne: *Öğretmen yetiştiren okul.*

Ḫ̆ācesinüñ mektebin anda görür / Ol **muʿallim-ḫāne** üstüne iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5979). [muʿallim-ḫāne,]*

Ol **muʿallim-ḫāne** içinden şu çıḳar / Çünki mekteb-ḫānede aḳdı şu revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5992). [muʿallim-ḫāne,]*

muʿaṭṭar: *Ar. Kokulanmış, güzel kokulu.*

Ḫoş **muʿaṭṭar** rāyiḥa gülden gelür / Hīç özinden gelmemiş ḫūn u nifās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 402). [muʿaṭṭar,]*

muʿaṭṭar it-: *Güzel kokulu duruma getirmek II güzelleştirmek; keyfi, neşeyi artırmak; sarhoş etmek.*

Siñmiş aña yidi cennet ḳoḳusı / ʿĀlemi itmiş muʿaṭṭar ḫoş būsı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5647). [muʿaṭṭar it-, -miş]*

muʿayyen: *(Ar.) Belli, belirsiz.*

Şimdi de maʿlūm **muʿayyendür** o yir / Naḳli bu resm-ile rāvī böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [muʿayyendür, -dür]*

muʿayyen: *Belli.*

Kim Kötey Ṣuyı kenārında olur / Müştehir maʿlūm **muʿayyen** ḫalḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2905). [muʿayyen,]*

İḫtiyār anda olar ḫatm oldılar / Nesli ḳalmadı **muʿayyen** bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3885). [muʿayyen,]*

Başı ayaġı yiri vü ḳuyruġı / Ṭaş üstinde **muʿayyen** ṭuraġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5202). [muʿayyen,]*

muʿayyen: *Belli, belirli, meşhur.*

Bir niçe gürbüz vilāyet erleri / Rūm mülkinüñ **muʿayyen** pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2354). [muʿayyen,]*

Bir iki gün ḳıldılar anda ḳarār / Ol yir ol mülkde **muʿayyen** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2750). [muʿayyen,]*

Şu yüzinde Ṣaltuġ'uñ seccādesi / Yüridügi yir **muʿayyen** cādesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2757). [muʿayyen,]*

Ḫıżr'uñ atı başduġı yir oldı iz / Şimdi de anda **muʿayyen** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [muʿayyen,]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala'nuñ nesli bu dem / Bu **muʿayyendür** degüldür müktetem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3886). [muʿayyendür, -dür]*

muʿayyen: *Belli olmak, açık olmak, bilinmek.*

Şimdi de maʿlūm **muʿayyendür** o yir / Naḳli iş böyle durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4966). [muʿayyendür, -dür]*

muʿayyen eyle-: *Sınırlarını belirlemek.*

Ṣaru İsmāʿīl'e cümle söyledi / Yirin anlaruñ muʿayyen eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5564). [muʿayyen eyle-, -di]*

muʿaẕẕam: *Büyük, ihtişamlı.*

Gözi ṭoġrusına üc gün gitdi ol / Bir **muʿaẕẕam** şehre nā-gāh yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [muʿaẕẕam,]*

Bir ulu şehr ü **muʿaẕẕam** ḳalʿadur / Ṣol ḳarınca gibi ḳaynar ḫalḳı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4684). [muʿaẕẕam,]*

muʿazzez: *Ar. Saygın.*

Didiler Ḫūnkār'a kim iy kān-ı cūd / İy **muʿazzez** muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4031). [muʿazzez,]*

Gösterüp Otman Beg'i dirler bu er / Ḳayı oġlıdur **muʿazzez** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4377). [muʿazzez,]*

mübāh: *İşlenmesinde sevab ve günah olmayan şey.*

Didi münkir bulmaya devlet felāḥ / Kim ḥarām olur ḳatında anuñ **mübāḥ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1022). [mübāḥ,]*

mübārek: *Bereketlendirilmiş, uğurlu.*

Dir çeküben dest-būs itdi yine / Ḳodı hem ser ol **mübārek** pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4387). [mübārek,]*

mübārek: *1. Çok saygı değer, hürmete lâyık, muhterem. 2. Hayırlı, uğurlu, kutlu, mukaddes.*

Hep ḫalīfelik **mübārek** didiler / Yarıcıñ ol Ḥaḳ tebārek didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1179). [mübārek,]*

mū-be-mū: *Tel tel, kıl kıl. Birer birer. İnceden inceye, çok dikkatle.*

Emr ider bir yazıcı geldi ilerü / Yazdı her ne kim didiyse **mū-be-mū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2603). [mū-be-mū,]*

mū-be-mū: *Büyük bir dikkatle, inceden inceye, bir bir.*

Ḳarye ḫalḳına olan ḫāli ḳamu / Ẕikr iderler cümlesini **mū-be-mū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1576). [mū-be-mū,]*

mübtediʿ: *Bir işe, bir okula yeni başlayan kimse, acemi.*

Mübtediʿe didi ʿizzet var mıdur / Ḳılmaġa muḫtār ruḫṣat var mıdır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3337). [mübtediʿe, --e]*

mübtediʿ: *Bir şey peyda eden, bir yenilik ortaya koyan.*

Didiler ol **mübtediʿler** kim durur / Söylemez mollāya ṣan ebkem durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3460). [mübtediʿler, -ler]*

mübtelā ol-: *Yakalanmak.*

Yise andan yā żaʿīf ü yā saḳīm / Yā belāya mübtelā ola ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [mübtelā ol-, --a]*

mücāb: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin baba tarafından dedesinin babası.*

İsmine dinmek **Mücāb** taʿẓīmdür / Mūsī-i Kāẓım'uñ oġlıdur ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 226). [mücāb,]*

mücāveze: *1.Haddinden ileri geçmek. Normali aşmak. Bir şeyin, hadd-i itidâli geçmesi. 2.Birini suç ve günahı ile muâheze eylemeyip görmemezlik ile afv ve müsamaha eylemek.*

Giderüp dil-bend **mücāveze-y-ile** / İlerü gel naẓara didi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4385). [mücāveze-y-ile, --y, --ile]*

mücāvir ol-: *Komşu olmak.*

Didi ana tepsiye ḳoy çoḳ bişi / Ḥʿācemiz oldı mücāvir Mekke'de *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5935). [mücāvir ol-, -dı]*

Ṣaḳladı tepsiyi idüp endīşe ol / Üç yıl anda çün mücāvir oldı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5951). [mücāvir ol-, -dı]*

mücāvir ol: *Komşu olmak || Hz. Muhammed'e daha yakın olma düşüncesiyle yerini yurdunu terkedip Mekke veya Medine'ye yerleşen kimse.*

Üç yıl anda ḫoş mücāvir oldı er / Pes ʿibādet ṭāʿat ile ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1227). [mücāvir ol, --dı]*

mücāz: *Kendisine icâzet verilmiş olan, icâzet almış (kimse).*

Şāh ʿAlī Mūsā Rıżā'dan bil yaḳīn / Olmış-ıdı hem **mücāz** ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 577). [mücāz,]*

Hem imām heştümden olmışdı **mücāz** / Bu şerefle bulmış-ıdı imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1109). [mücāz,]*

mücāz ḳıl-: *Uygun ve câiz görülmüş, câiz, helâl, meşrû (şey); yapılmasında sakınca bulunmaması.*

Eyleyüben ḳıldılar anı mücāz / Buldı anuñla olardan imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3035). [mücāz ḳıl-, --dı, --lar]*

Virüben tuġ uʿalem ḳıldı mücāz / Viribir Engüri'ye ol şāhbāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5448). [mücāz ḳıl-, --dı]*

mücāz ol: *İcazet almak.*

Olubanı döndi Ḫorāsān'a bāz / Geldi Nişābūr'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6667). [mücāz ol, --uban, --ı]*

mücāz olmaḳ: *İcazet vermek.*

Buluban tekrār geldi ḥażrete / Pes mücāz olmaḳlıġa ol niyyete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2856). [mücāz olmaḳ, --lıġ, --a]*

mücevher: *Ar. Değerli taşlarla süslenmiş.*

Mücevher çul gĕyüp uçarsa ḥumār / Tāze esbe olamaz hem-vār var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 90). [mücevher,]*

mücīb: *Dilekleri yerine getiren, yapan (Allah).*

Buyurupdur bu sözi Allāh **mucīb** / İşbu tācuñ şāḥibi gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 187). [mucīb,]*

mücīb: *Duâları kabul eden Allah.*

Ere ḳulluḳ eyle alasın naṣīb / Er duʿāsını ḳabūl eyler **Mucīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1508). [mucīb,]*

mucır seydisi: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biridir.*

Ṣaru Ḳāḍīoġlı Kenʿān daḫı hem / Daḫı **Mucır Seydisi** iy muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2251). [mucır seydisi,]*

muʿcizāt: *Mu'cizeler. Allah tarafından verilip, yalnız peygamberlerin gösterebilecekleri büyük harika işler.*

Bu ʿazīz bil Ḫıżr peyġām-ber durur / **Muʿcizāt** ehli ulu ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4147). [muʿcizāt,]*

müctebā: *Seçilmiş, seçkin II Hz. Muhammed.*

Refref ile gitdi andan Muṣṭafā / İrdi ʿarşuñ ayaġına **müctebā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 120). [müctebā,]*

mucur: *Kırşehir'in bir ilçesi.*

Hem **Mucur** Seydīsi'dür biri de bil / Şaru ʿAlemlü'dür adı fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4819). [mucur,]*

Ḳarayük ḳurbında vardur bir ḳara / İsmi anuñ bil **Mucur'dur** iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [mucur'dur, --dur]*

mucur seydīsi: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biridir.*

Bil biri de hem Mucur Seydīsi'dür / Ol kerem kānı erenler ḫāṣıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5443). [mucur seydīsi, -dur]*

müdām: *(Ar.) Sürekli.*

Yidi yıl ḥabs oldı anda ol hümām / Aġlar-ıdı zār u zār anda **müdām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 681). [müdām,]*

Çavdar eküñ götürüñ buġday **müdām** / Oña hem ekinüñüz dāyim tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1536). [müdām,]*

Er işi olur murād-baḫş lik **müdām** / Luṭfuñ-ıla eksügümüz ḳıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1771). [müdām,]*

Gice gündüz ṭāʿat iderdi **müdām** / Pes müşerref oldı anuñla maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1785). [müdām,]*

Ol Beyāmlu nām vādīye **müdām** / Seyr ide varurdı ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3173). [müdām,]*

Ol ʿazīze gördiler bir ḫoş maḳām / Çille çeke anda çil rūz ol **müdām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [müdām,]*

Bize bir mesken buluñuz varalum / Ḫizmetüñüze **müdām** yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5360). [müdām,]*

müdām: *Ar. devam eden, sürekli, daim.*

ʿAḳluñ eger rūḥuñı te'dīb idüp / Nuṣḥını rūḥuñ ḳabūl ide **müdām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 98). [müdām,]*

Gice gündüz aña baḳardı **müdām** / Irmayup gözlĕrini her ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1890). [müdām,]*

İcikim dirlerdi vardı bir kişi / Çift sürmekdi **müdām** anuñ işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2858). [müdām,]*

Var-ıdı dünyāda bir merkebleri / Aña binerdi **müdām** ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5018). [müdām,]*

müdām: *Daima II her zaman.*

Er naẓarında ḳılan ḫiẕmet **müdām** / Bī-naṣīb olmadı bil iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2238). [müdām,]*

Geldi işbu resme nuṭḳından kelām / Derdümüz yoḳdur didi bizüm **müdām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4643). [müdām,]*

müdām eyle it: *Sürekli olarak böyle, bu şekilde davranmak.*

Hegbeye ḳoyucaġaz döner gider / ʿĀdeti buydı müdām eyle ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 599). [müdām eyle it, --er]*

müdām it-: *Devamlılık göstermek, alışkanlık göstermek, bir işi sürekli yapmak.*

Yine dönüp evine giděr-idi / ʿĀdet olmışdı müdām iděr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3303). [müdām it-, --er, --idi]*

müdām ol-: *Daim olmak, sürekli olmak.*

Pes Güreleş didi olduḳca müdām / Şerʿ-i Muḫtār üzre yüridi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2791). [müdām ol-, --duḳca]*

müdām ol: *Daim olmak, sürekli olmak.*

Çıḳdı tiz er nefesinden bir kelām / Olmasunlar ḫālī ġavġādan müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1547). [müdām ol, --ma, --sun, --lar]*

müddet-: *Zaman, zamandan bir kıt'a, bir şeyin devam edeceği miktar-ı zamân. Ömür.*

Müddet-ile Ḳonya'ya irişdiler / Destūr oldı şāh-ıla görişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4418). [müddet-ile, -ile]*

Müddet-ile şāh ḳatına yitdi çün / Bağlayuban şāh ḳapusında atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6325). [müddet-ile, -ile]*

müddet: *Süre, zaman aralığı.*

Ḫalḳ-ı ʿālem oldı ol şādīye şād / Geçdi bir **müddet** çü bunuñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 369). [müddet,]*

müddet: *1. zaman, vakit 2. bir şeyin uzayıp sürdüğü zaman.*

Gine gör Fāṭıma oldı ḥāmile / **Müddet** irdi hafta vü eyyām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3856). [müddet,]*

müddet: *Bir şeyin, bir olayın başı ile sonu arasında geçen zaman bölümü, süre.*

Oğlına ḳaldı o giceden hemīn / **Müddet** ile ḥamli oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 320). [müddet,]*

Müddet ile ḥamli oldı āşikār / Sulṭān İbrāhīm bilüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 396). [müddet,]*

Çünki tebdīl oldı Oġuz şevketi / Sürdi devrān geçdi bunlar **müddeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1605). [müddeti, -i]*

Ber-ṭāraf oldı çün Oġuz şevketi / Sürdi geçdi bunlaruñ da **müddeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1611). [müddeti, -i]*

Pes olur Fāṭıma'nuñ ḥamli ẓuhūr / **Müddet** ile vaʿż itdi ḥamli gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3847). [müddet,]*

müddet: *Süre, zaman, vakit.*

İtdi bir **müddet** o yirlerde ḳarār / Eyledi niçe vilāyet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1208). [müddet,]*

müddet: *Vakit, zaman, süre.*

Ġuṣṣa gidüp ḳayġudan āzād olur / Çünki vaʿżuñ **müddeti** oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 397). [müddeti, -i]*

Ḳafleye uyup ider ʿazm-i maḳām / İrdi **müddetle** Ḫorāsān'a yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6699). [müddetle, -le]*

müddeti ir: *Belli bir müddet geçmek, süre geçmek.*

Şād olup vaʿżına oldı intiẓār / Müddeti irdi geçüben ay u gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 321). [müddeti ir, --di]*

mü'ezzin: *Ar. Ezan okuyan.*

Virdi mescidde **mü'ezzin** ḳıldı bañ / Ṭurdı şeyḫi Ḫˇāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6001). [mü'ezzin,]*

müfettiş: *Bir işin usulüne göre yapılıp yapılmadığını yerinde denetleyip sonucu bir raporla bağlı olduğu kuruma bildirmekle görevli kimse.*

Oturur ṣoḥbetde hem ol kān-ı cūd / Ol **müfettiş** ḳāḍısı kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2997). [müfettiş,]*

müfīd: *Anlatan, beyan eden, ifade eden II yararlı.*

Sözlerin itdi ḳabūl düşdi **müfīd** / Her birine giydirüp şāh kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6170). [müfīd,]*

müfsid: *Ara bozan, bozgunculuk yapan, fitne fesat çıkaran (kimse); bozguncu, karıştırıcı, fesatçı, fitneci.*

Bildi **müfsid** başıdur ġammāzdur / Hem fesād ıla ḳatı dem-sāzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3154). [müfsid,]*

muġtenem ol: *Duyumlu olmak (nimete doymak). ll Mutlu olmak.*

Gelüben başı üzre dikildi ʿalem / K'anuñ ıla oldı ümmet muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1161). [muġtenem ol, --dı]*

muġtenem ol-: *Duyumlu olmak (nimete doymak). ll Mutlu olmak.*

Getürürlerdi kesüben dem-be-dem / Oldı dervīşler anuñla muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2235). [muġtenem ol-, --dı]*

İtdiler ol öküzi ḳurbān o dem / Oldılar dīẕār-be-dīẕār muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2883). [muġtenem ol-, --dı, --lar]*

Aḫı Evran'a ḳonar ol ḳāḍī hem / Ẕevḳ u şevḳ-ıla olurlar muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2996). [muġtenem ol-, --ur, --lar]*

Mehyā iḥyā oldı vü geldi niʿam / Oldılar şevḳ-ıla cümle muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4560). [muġtenem ol-, --dı, --lar]*

muġtenem ol-: *Nasiplenmek, nimete ermek.*

Başdı ol aġacuñ üstine ḳadem / Ol ḳademden oldı aġaç muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2017). [muġtenem ol-, --dı]*

muḥabbet: *Ar. Sevgi.*

Ḳalbine **muḥabbeti** ilḳā olur / Kimidügini firāsetle bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4334). [muḥabbeti, -i]*

muḥabbet: *Sevgi, aşk, sevda.*

Ḥācī Bektaş'a muḥibb oldı ḳatı / Ḳalbine ṭoldı erüñ **muḥabbeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2638). [muḥabbeti, -i]*

muḥabbet: *Sevgi, ilgi, yakınlık.*

İy cihānuñ varlıġını terk iden / Er **muḥabbetin** göñülde berk iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5512). [muḥabbetin, -iñ]*

muḥabbet: *(Ar.) Sevgi.*

Hīç demümüz bunda hergiz oynamaz / Şevḳ u ẕevḳ-ıla **muḥabbet** ḳaynamaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1164). [muḥabbet,]*

muḥabbet it: *Dostluk kurmak / bağlanmak.*

Zīra oġul ḳız düşmenüñdür didi Ḥaḳ / Pes muḥabbet itmez aña ehl-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 693). [muḥabbet it, --mez]*

muḥaḳḳaḳ: *Doğru olduğu kesin olarak bilinen, doğruluğunda şüphe bulunmayan, doğru, gerçek.*

Ṣaḳalıyla yüzleri ʿarżı daḫı / Bir zirāʿ-y-ıdı **muḥaḳḳaḳ** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1098). [muḥaḳḳaḳ,]*

muḥakkak: *(Ar.) Doğru olduğu kesin olarak bilinen, doğruluğunda şüphe bulunmayan, doğru, gerçek II. Şüphesiz, kesinlikle, ne olursa olsun, mutlaka.*

Böyle dir şeksiz bilesin iy velī / Bes bu vech-ile **muḥaḳḳaḳ** bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 234). [muḥaḳḳaḳ,]*

Böyle olmışdur **muḥaḳḳaḳ** ittifāḳ / Mūsā-yı Kāẓım u Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 240). [muḥaḳḳaḳ,]*

Şimdi daḫı görücěgez ol eli / Bilürüz didi **muḥaḳḳaḳ** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1419). [muḥaḳḳaḳ,]*

Dīn-i İslām içre senüñle tamām / Ḳardaş olmışuz **muḥaḳḳaḳ** iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2627). [muḥaḳḳaḳ,]*

Maʿnī yüzinden didi gūş it rumūz / Bil **muḥaḳḳaḳ** gizlü degüldür bu söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [muḥaḳḳaḳ,]*

Neẕrümüz var var getür didügi er / Ṣayrafī benem **muḥaḳḳaḳ** bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [muḥaḳḳaḳ,]*

Hem Baba Resūl durur biri daḫı / Gürbüz er durur **muḥaḳḳaḳ** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4815). [muḥaḳḳaḳ,]*

muḥakkak: *Doğruluğu ve gerçekliği anlaşılmış, doğruluğunda şüphe bulunmayan, doğru, gerçek; şüphesiz, tereddütsüz, mutlak.*

Ḳanda kim kendüñi ḳalḳup bulasın / Yurduñ ol durur **muḥaḳḳaḳ** bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5277). [muḥaḳḳaḳ,]*

muḥāl: *(Ar.) Olması, gerçekleşmesi, yapılması mümkün olmayan, imkânsız.*

Zī **muḥāl** bu bize sālūslıḳ ṣatar / Yaʿnī görüñ bu bize erlik ṣatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [muḥāl,]*

muḫālif: *Aykırı, ters.*

Děñiz ortasına irincek i yār / Key **muḫālif** esdi ol dem rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4045). [muḫālif,]*

İricek ortasına baḥrüñ hemīn / Rūzigār esdi **muḫālif** hem-çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4099). [muḫālif,]*

Key **muḫālif** esdi anda rūzigār / Ḳaldı az kim ġarḳ olavuz biz i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [muḫālif,]*

muḫālif it-: *Karşı çıkmak.*

Ol naṣīb ṭurdı elinde gitmedi / Hīç muḫālif işi daḫı itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4996). [muḫālif it-, -me, -di]*

muhammed: *Mûsâyü's-Sânî ve Zeyneb Hâtun'un erkek evladı.*

Olsun uzun yaş diyü ḫalḳ söyledi / Oġlına Mūsā **Muḥammed** virdi ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 324). [muḥammed,]*

İsmini ol ad-ıla ẕikr itdiler / Baḥru'l-ensāb'da **Muḥammed** dir adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 327). [muḥammed,]*

Adı **Muḥammed** Velī dirler laḳab / İbrāhīmü'š-Šānī ḫalḳ dirlerdi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1369). [muḥammed,]*

muhammed: *"Birçok defa hamd ü sena olunmuş, defalarca övülmüş" anlamında olup İslam'ın son peygamberi Hz. Muhammed (s.a.v.).*

Ol **Muḥammed** dü cihānıñ pertevi / Ḫalḳ anuñ-çün oldı ḫalḳ ol bihteri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 111). [muḥammed,]*

Pes ʿalīl olup **Muḥammed** vecd ider / Şükr ḳılup Rabb'ine secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 140). [muḥammed,]*

Yā naṣībüñ kimden anı ẕikr ḳıl / Dir **Muḥammed** ʿAlī durur meşrebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6728). [muḥammed,]*

Ol **Muḥammed** ḥürmeti-çün yā İlāh / Ṣaḳla kāfirden beni olġıl penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 893). [muḥammed,]*

Dīn **Muḥammed** dīni miş bildüm yaḳīn / İtmeyem müʾminlere daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 920). [muḥammed,]*

Hem **Muḥammed** ʿAlī durur meşrebüm / Muṣṭafā şerʿi durur hem meẕhebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1374). [muḥammed,]*

İmdi Ḥaḳ dīn bil **Muḥammed** dīnidür / Maḳbūl āyīn bil anuñ āyīnidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5302). [muḥammed,]*

muḥammed bāḳır: *Muhammed Bakır; on iki imamdan beşincisi, Zeyne'l Âbidin'in oğlu, Hz. Hüseyin'in torunudur.*

Virdi Zeyne'l-ʿĀbidīne ol imām / Ol da virdi oġlı Muḥammed Bāḳır'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 197). [muḥammed bāḳır,]*

Caʿfer-i Ṣādıḳ'uñ oġlıdur yaḳīn / Caʿfer-i Ṣādıḳ Muḥammed Bākır'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 231). [muḥammed bākır, --uñ]*

Oġlıdur şeksiz o nūr-ı enverüñ / Bes Muḥammed Bāḳır'uñ atasını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 232). [muḥammed bāḳır, --uñ]*

Andan irdi bil Muḥammed Bāḳır'a / Andan irdi pes İmām-ı Caʿfer'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1105). [muḥammed bāḳır, --a]*

muḥammed ḥanefī: *Muhammed Hanefî oğlu Hoca Ahmed Yesevî || Yesi'de doğan ve Yesevîlik tarikatının kurucusu olan, aynı zamanda Türk tasavvufunu başlatan şahsiyet.*

Cümle Türkistān'da dinmiş pīri anuñ / Atası anuñ **Muḥammed Ḫanefī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 201). [muḥammed ḥanefī,]*

muḥammed ḥanefī: *Hoca Ahmet Yesevi'nin babası.*

Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'ydi adı / Kim **Muḥammed Ḫanefī** nesli idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 574). [muḥammed ḥanefī,]*

Atası anıñ **Muḥammed Ḫanefī** / Ḳubbe-i elif tācıñ şerḥin daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6130). [muḥammed ḥanefī,]*

muḥammed muṣṭafā: *İslam dininin peygamberi Hz. Muhammed Mustafa.*

Enbiyā faḫrı **Muḥammed Muṣṭafā** / Kim ḥabībüm didi aña ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 110). [muḥammed muṣṭafā,]*

Ol **Muḥammed Muṣṭafā** envārı çün / Şāh ʿAliyyü'l-Murteżā Kerrār-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 840). [muḥammed muṣṭafā,]*

Didiler ki bir durur Allāh Ḫudā / Hem resūlidür **Muḥammed Muṣṭafā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 961). [muḥammed muṣṭafā,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2054). [muḥammed muṣṭafā, --y, --a]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2135). [muḥammed muṣṭafā, --y, --a]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2186). [muḥammed muṣṭafā, --y, --a]*

Daḫı yazdı ol **Muḥammed Muṣṭafā** / Kim anı muḫtār idüpdür ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2605). [muḥammed muṣṭafā,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3111). [muḥammed muṣṭafā, --y, --a]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3245). [muḥammed muṣṭafā, --y, --a]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5266). [muḥammed muṣṭafā,]*

muḥammed muṣṭafā': *İslam dininin peygamberi Hz. Muhammed Mustafa.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2442). [muḥammed muṣṭafā', --y, --a]*

muḥammed muṣṭafā'ya: *İslam dininin peygamberi Hz. Muhammed Mustafa.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir **Muḥammed Muṣṭafā'ya** ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5336). [muḥammed muṣṭafā'ya, -ya]*

muḥammedü't-taḳī: *15 Ramazan 195 (11 Nisan 811) tarihinde Medine'de doğmuş ve Zilkade 220 (25 Kasım 835) tarihinde Bağdat'ta ölmüştür. Künyesi Ebu Cafer, lakabı Taki'dir.*

Atam adıdur **Muḥammedü't-Taḳī** / Hem ʿAliyyü'n Naḳī adıdur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 283). [muḥammedü't-taḳī,]*

müheyyā it-: *Hazır etmek, hazırlamak II sunmak, vermek.*

Ol biñ altunı ki virdi ṣayrafī / Hep müheyyā itdiler anı iy ṣafī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [müheyyā it-, --di, --ler]*

muḥib-: *Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.*

Ne ḳadar var-ısa **muḥible** mürīd / Daʿvet idüp ḳapuña getür becid *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5559). [muḥible, -le]*

Çāker olsun her **muḥible** aṣluña / Ḳaraca Aḥmed cinni ammā çün görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6191). [muḥible, -le]*

muḥib: *Muhabbet edici, eden, dost.*

Göricek anı o vech-ile **mühīb** / Ḳalbüme heybet oturdı key ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1311). [mühīb,]*

muḥib: *Dost.*

Bir **muḥib** virmiş-idi birez ṭaru / Anı ḫüddām dökmiş-idi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1130). [muḥib,]*

Evliyā **muḥibleri** gūş idüben / Kendülere sevgüsin iş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3787). [muḥibleri, -ler, -i]*

Biñ öküz ḳurbānı anda cemʿ olur / Evliyā **muḥibleri** sürer gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5262). [muḥibleri, -ler, -i]*

Oldı ……. **muḥib** daḫı mürīd / Ḫˇāce Bektaş'ı aluban ḳaldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5905). [muḥib,]*

muḥib: *Ar.seven, dost.*

Murteżā'nuñ oġlıdur ḳalbi ṣafī / Hem **muḥib** Pīr-i Ḫorāsānī sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 202). [muḥib,]*

Fāṭma didi düş görüpven key **mühīb** / Gördügüm düşdür be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1676). [mühīb,]*

muḥib: *Sevgi duyan, seven (kimse); dost.*

Gelüben Ḳarayük'e ārām ider / Sevüci **muḥiblere** inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2350). [muḥiblere, --ler, --e]*

Ḥācī Bektaş'a **muḥibdi** ol emīr / Kim bilürdi ceddine virdi serīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5755). [muḥibdi, -di]*

muḥib: *Seven, sevgi besleyen, dost.*

Hep **muḥibdür** ně ki var ins-ile cān / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6210). [muḥibdür, -dür]*

muḥib: *Seven, sevgi besleyen, dost.*

Ol olan maḥbūsı dilek eyledi / Ol **muḥibler** daḫı bile söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3959). [muḥibler, -ler]*

Hem **muḥibligi** de itdi ṣayrafī / Bir ḥāl irmiş-idi aña muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4789). [muḥibligi, --lik, --i]*

muḥib: *(Ar.) Sevgi duyan, sevgi besleyen, seven (kimse).*

Ol **muḥib** sözini zikr itdi tamām / İşidür çün kim sözin ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2268). [muḥib,]*

Ṣandı ol **muḥib** ki ġayrı kimsene / Yapdurup çekdürdi ṭaşı bünyāna *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2277). [muḥib,]*

Bu ḳadar **muḥib** mürīd ile tamām / Ḥażret-i Ḫūnkār ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3976). [muḥib,]*

Ol **muḥib** dir ne durur ḳuzı ṭavar / Virürem cānum olursa ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [muḥib,]*

muḥib ol-: *Yâr, dost olmak.*

Baʿd ez-ān Ṣaru ere oldı muḥib / Ḫizmetinde oldı dün gün iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2038). [muḥib ol-, --dı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a key oldı muḥib / Ḳalbini ḳıldı münevver gör o ḥub *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4347). [muḥib ol-, --dı]*

muḥibb: *Ar. Muhabbet edici, eden, dost.*

Gine ḳalḳar ʿazm-i Türkistān ider / Evliyā **muḥibbine** iḥsān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1094). [muḥibbine, -i, -n, -e]*

Görüñ ol **muḥibb** işidüben n'ider / Bir niçe yapucıları cemʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2273). [muḥibb,]*

Didi Ṣaru ol **muḥibbe** di ki var / Çünki ḫayr itmĕgi ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2269). [muḥibbe, -e]*

Ol **muḥibbe** Ṣaru İsmāʿīl varur / Er ne didi-y-ise hep ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2272). [muḥibbe, -e]*

Didi Ḫünkār ol **muḥibbe** söylegil / Bu gice gelmedi kimsene digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2280). [muḥibbe, -e]*

Ṣaru İsmāʿīl'e ol dem buyurur / Bir **muḥibb** irdi diyüben duyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4158). [muḥibb,]*

Bacı iline irincĕgez i cān / Bir **muḥibbe** ṣataşur anda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4489). [muḥibbe, -e]*

Şeyḫ ne mürīd **muḥibb** ʿāşıḳ nedür / Burada ẕikr it baña lāyıḳ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [muḥibb,]*

Şeyḫ mürīd **muḥibb** ʿāşıḳ kim durur / Yaʿnī ol adlara kim lāyıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [muḥibb,]*

Ṭur örügiy pezverüñ sürgil didi / Bir **muḥibbüm** var aña irgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4676). [muḥibbüm, -üm]*

Burhān adlı bir **muḥibb** er ʿāşıḳı / Evliyānuñ cān u dilden ṣādıḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5015). [muḥibb,]*

Bu ne ḳuvvet ne vilāyet nice sır / Ki **muḥibbüñ** idemez ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [muḥibbüñ, -üñ]*

Pes **muḥibb** olduḳ ṭapuña bī-nifāḳ / Ṣāhumuzsın çün bizim ṣāḥib-zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6184). [muḥibb,]*

muḥibb: *Dost.*

Evliyānuñ bir **muḥibbi** var-ıdı / Ḫācī Bektaş'ı ḳatı sever-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2260). [muḥibbi, -i]*

İy ḥaḳīḳatden ḫabīr olan faḳīr / Ḫācī Bektaş'uñ **muḥibbi** merd-i pīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5740). [muḥibbi, -i]*

muḥibb: *Seven, sevgi besleyen, dost.*

Ḫalḳ-ı Türkistān'a olsun himmetüñ / Kim **muḥibbüñdür** giyerler kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 702). [muḥibbüñdür, -üñ, -dür]*

muḥibb: *Ar.seven, dost.*

Şimdi bize bir **muḥibbimüz** gelür / Ḳarşu çıḳup anı bize alıgör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4072). [muḥibbimüz, --imüz]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didi örü ṭur / Geldi bir **muḥibbümüz** var anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4071). [muḥibbümüz, --ümüz]*

muḥibb eyle-: *Kendisini halka benimseterek, onların sevgisini saygısını kazanmak.*

Evliyā ẕikrin o yirde söyledi / Bir niçe kimseyi muḥibb eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3015). [muḥibb eyle-, --di]*

muḥibb ol: *Dost olmak, yakınlaşmak.*

İy muḥibb olup ḳılan ere sevi / Diñle n'itdi Ḫᵛāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 636). [muḥibb ol, --up]*

Heb muḥibb oldılar abdāl ne ki var / Bildi odur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 828). [muḥibb ol, --dı, --lar]*

muḥibb ol-: *Dost olmak, yakınlaşmak.*

Ḥācī Bektaş'a muḥibb oldı ḳatı / Ḳalbine ṭoldı erüñ muḥabbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2638). [muḥibb ol-, --dı]*

Cān u göñülden ere muḥibb olur / Ḫiẕmetinde tā ki ölince ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3244). [muḥibb ol-, --ur]*

Zühd ü taḳvā ehli çün ṣūfī-reviş / Aña Saʿde'd-dīn muḥibb olmış-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3301). [muḥibb ol-, --mış, --ımış]*

Ol yirüñ ḫalḳı muḥibb oldı aña / Bildiler duʿāsını olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4849). [muḥibb ol-, --dı]*

Kendüye ḫalḳı muḥibb oldı ḳatı / Yapdı hem bir tekye bulup şevketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5311). [muḥibb ol-, --dı-dı]*

Çün muḥibb oldum giyüben kisvetüñ / Otuz üç yıl ḳılmışamdur ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5694). [muḥibb ol-, -du, -m]*

Hep muḥibb oldı erenler bī-nifāḳ / Ḥācī Bektaş şeyḫe ḫiẕmet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6075). [muḥibb ol-, -dı]*

muḥibbü'l-fuḳarā: *Fakirlerin sevgilisi.*

Hem muḥibbü'l-ʿulemādur ol ʿazīz / Hem **muḥibbü'l-fuḳarā** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1633). [muḥibbü'l-fuḳarā,]*

muḥibbü'l-ʿulemādur: *Alimlerin sevgilisi.*

Hem **muḥibbü'l-ʿulemādur** ol ʿazīz / Hem muḥibbü'l-fuḳarā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1633). [muḥibbü'l-ʿulemādur,]*

muḥibler: *On iki imama gönül verenler.*

Çün ḫalīfeler **muḥibler** geldiler / Cümle mātem ṭutup efġān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5630). [muḥibler,]*

mühim: *Ehemmiyetli, önemli.*

Cāriyeye daḫı eve varmalı / Bir **mühim** iş düşmiş-idi görmeli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1914). [mühim,]*

Varmasam olmaz **mühim** işdür ḳatı / Ṣıġıruñ da baña geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1935). [mühim,]*

muḫkem: *Iyice, adamakıllı, sağlamca.*

Ṣandıġa **muḫkem** ḳoyup berkitdiler / Üç gün üstine geçince rüzigâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 179). [muḫkem,]*

muḫkem: *(Ar.) Dayanıklı, güçlü duruma getirilmiş, sağlamlaştırılmış, sağlam, kuvvetli, metin.*

Keşişüñ yanına vardı gör n'ider / Yapışup eline **muḫkem** ceẕb ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2560). [muḫkem,]*

Urdılar bünyādı **muḫkem** ḳatı berk / İtdiler üstüni sekiz yerde terk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5771). [muḫkem,]*

Dünyāda bennā-y-iken üstād ol / Ḫāke ururken **muḫkem** bünyād ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5818). [muḫkem,]*

muḫkem it-: *Sabit etmek, sağlamlaştırmak.*

İʿtiḳādın muḫkem itdi ol ere / Şimdi daḫı var durur ol ʿaynı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6270). [muḫkem it-, -di]*

muḫkem it-: *Sağlamlaştırmak.*

İʿtiḳādım muḫkem idüp ol ere / Altı yıldur ḫiẕmet itdim ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5805). [muḫkem it-, -üp]*

muḫkem ḳıl-: *Kuvvetli kılmak.*

Ḳapuyı muḫkem ḳılup ṭaşra çıḳuñ / Çille Ṭaġı cānibine siz baḳuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5528). [muḫkem ḳıl-, -up]*

mühlet: *Bir işin yapılması için verilen belirli süre, vâde.*

İşidicek beg bu resm-ile ḫaber / **Mühlet** olsun yarın öyleyin eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3970). [mühlet,]*

mühlet vir: *Birine bir işin yapılması için süre vermek, vakit tanımak.*

Didi mühlet virüñüz kim varayın / Ehl ü ʿıyālüm yüzini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1866). [mühlet vir, --üñüz]*

mühlik: *Ar. İhlâk edici, öldürücü, zararlı, kattâl.*

Nez̲rüm olsun mālımuñ nışfı benüm / Ḳurtılursa işbu **mühlikden** cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1081). [mühlikden, --den]*

muhliş paşa: *Alaeddin Keykubad'ın yerine geçen kişi.*

Ölicek aldı yirin **Muḫliş Paşa** / Ḳalmadı nesli baḳ imdi bu işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4453). [muḫliş paşa,]*

muhtār: *Hz. Muhammed'in isimlerinden biri olup "beğenilmiş, seçilmiş, seçkin" anlamlarına gelmektedir.*

Virdi **Muḫtār** Murteżā'ya anları / Hep Ġadīr-i Ḫum'da z̲ikr olanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1102). [muḫtār,]*

Cebrāʾīl **Muḫtār'a** göndermiş idi / Ḫaḳ teʿālā iz̲n aña virmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1101). [muḫtār'a, --a]*

muḫtār: *"Beğenilmiş, seçilmiş, seçkin" anlamlarında Hz. Muhammed'in isimlerindendir.*

Bir ulu ṭulp geldi bir gün ehl-i faḳr / Kim o faḳr-ıla ider **Muḫtār** faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [muḫtār,]*

Daḫı yazdı ol Muḥammed Muṣṭafā / Kim anı **muḫtār** idüpdür ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2605). [muḫtār,]*

muhtār kıl-: *Seçkin, seçilmiş kılmak.*

Mübtediʿe didi ʿizzet var mıdur / Ḳılmaġa muḫtār ruḫṣat var mıdır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3337). [muḫtār ḳıl-, --ma, --ġ, --a]*

muhtaşar: *Ar. Kısa, özet.*

Anda gelmiş imiş işitdüm ḫaber / Gitdi yolına idüp söz **muḫtaşar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3458). [muḫtaşar,]*

muḫterem: *Ar. İhtiram olunmuş, hürmetli, muazzez.*

Bunlaruñ ḳardaşıdur iy **muḫterem** / Ālleri adı Necme'dür ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 229). [muḫterem,]*

ʿİzzet ü ḥürmetle ḳaldı şādumān / Geldi kendüden on oġul **muḫterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 258). [muḫterem,]*

Ḳıldı faż̲l ehlin cemīʿin **muḫterem** / Bezedi kendüyi bu aḫlāḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 269). [muḫterem,]*

Ṣaḳalı-y-ıla yüzinüñ ṭūlı hem / Bir zirāʿ-y-ıdı o daḫı **muḫterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1097). [muḫterem,]*

Naḳldür iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Ol veliyy-i muḳtedā vü **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1425). [muḥterem,]*

Gĕçübĕni andan ol kān-ı kerem / Ürgüb iline varur ol **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1541). [muḥterem,]*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kerem / Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin iy **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1591). [muḥterem,]*

Dir Güherdaş aña iy kān-ı kerem / Olmazuz biz sizsüzin iy **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1660). [muḥterem,]*

Ṣaru Ḳāḍīoġlı Kenʿān daḫı hem / Daḫı Mucır Seydisi iy **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2251). [muḥterem,]*

Naḳldür bir vaḳt ol kān-ı kerem / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2352). [muḥterem,]*

Daḫı eli-y-ile ol şāh-ı kerem / Çevre ṣu ṣaçar-ıdı ol **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2524). [muḥterem,]*

Gine gel yād eyle bir ḫoş menḳabāt / İy mükerrem **muḥterem** ẕāt-ı ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2728). [muḥterem,]*

Ayaġı izi vü eli izi hem / Şimdi daḫı bellüdür iy **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2810). [muḥterem,]*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kerem / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2990). [muḥterem,]*

Ol zamānda Ḳayṣeri şehrinde hem / Bir ʿazīz vardı be-ġāyet **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3300). [muḥterem,]*

Kim kerīm işi keremdür dāyimā / Dü cihānda **muḥteremdür** dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3747). [muḥteremdür, -dür]*

Aña vü evlādına virsem gerek / ʿĀlem içre **muḥterem** görsem gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3811). [muḥterem,]*

Her birinüñ var-ıdı bir oğlanı / **Muḥterem** görürdi her biri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3914). [muḥterem,]*

Didiler Ḫūnkār'a kim iy kān-ı cūd / İy muʿazzez **muḥterem** kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4031). [muḥterem,]*

Dir fülān ayda fülān gün içre hem / İrişüp ḳıldı meded ol **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [muḥterem,]*

Pes Selīm Şāh geçicek yirine hem / Ḳılıç Arslan geçdi bil iy **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4179). [muḥterem,]*

Diyicek bu nefesi ol kān-ı cūd / Ol mükerrem **muḥterem** kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4247). [muḥterem,]*

İşbu tāc kim saña giydürdük bu dem / Göricek küffār anı iy **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [muḥterem,]*

Bir zümāyit sinde ḳorlar anda hem / Gider andan ʿazm ider ol **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [muḥterem,]*

Bir yeşil ḳamçı ṭutar destinde hem / Yitişüp geldi hemīn ol **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [muḥterem,]*

Biñ daḫı ṣaydı Güvenc'e virdi hem / Didi sen ḫarcañ bunı iy **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [muḥterem,]*

Ṣād geldüñ didiler baṣduñ ḳadem / İy vücūdı pāk kendü **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4932). [muḥterem,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ iy kān-ı kerem / Bir ulu ḫalīfesi iy **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4970). [muḥterem,]*

Anda demüñ yumuñ oynat var hem / Geçisersin anda hem iy **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5003). [muḥterem,]*

Dönüben didiler iy kān-ı kerem / İy vücūdı pāk kendü **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5085). [muḥterem,]*

Ḳan ḳaşanmışdur eşek de gördi hem / Burhān'a remz eyledi ol **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5206). [muḥterem,]*

Ḫırḳa vü tāc u çırāḳ u ṣofra hem / Virüben gördiler anı **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5260). [muḥterem,]*

Pīrāb Sulṭān'uñ iy şāh-ı kerem / Çoḳ durur böyle işi iy **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5387). [muḥterem,]*

Ṣaru Ḳāḍī'dur birisi daḫı hem / Bil ulu ḫalīfedür ol **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5396). [muḥterem,]*

Bir Tatar begi var-ıdı anda hem / Muʿteber ulu kişiydi **muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5504). [muḥterem,]*

muḫżır: *Şeriat mahkemelerinde mübâşir hizmetini gören kimse.*

Muʿteber begler ululârla bilĕ / Kātib ü **muḫżır** daḫı hem-rāh ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4339). [muḫżır,]*

muʿīd: *Yardım eden (Allah).*

Elin öpüp ḳor öñinde baş pes / Ḫˇācesiyle nĕ ki var sūḫte **muʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5904). [muʿīd,]*

muʿīd: *Yardımcı. yardım eden.*

Mollā Saʿde'd-dīn muʿīde söyledi / Mollāya tīzcek **muʿīd** yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3372). [muʿīd,]*

Mollā yirinden hemān ḳalḳdı revān / Ol **muʿīd** yirine oturdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3373). [muʿīd,]*

Mollā Saʿde'd-dīn **muʿīde** söyledi / Mollāya tīzcek muʿīd yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3372). [muʿīde, -e]*

mukābil: *Ar. Karşılık.*

Cengde olmazdı **muḳābil** Ḳahramān / Ḳocaili'ne varıban itdi aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6296). [muḳābil,]*

mükedder ol-: *Saflık ve berraklığın gitmesi, bulanık olmak.*

Ṣuṣaduḳ ġāyet ṣusuzdur işbu yir / Ḥalimüz oldı mükedder ol ḥabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5217). [mükedder ol-,]*

mükemmel: *Ar. Tekmil edilmiş, bitirilmiş, tam, noksansız.*

Dut ḳulaḳ diyĕyin iy ṣāḥib-naẓar / Dir Menāḳıb'da **mükemmel** ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6646). [mükemmel,]*

Ol **mükemmel** muḳtedā ehl-i temīz / Ḳılduġınca ol namāz içre rükūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6758). [mükemmel,]*

mükemmel: *Eksiksiz, kusursuz.*

Döndi dir ben bir **mükemmel** kāmilem / Müştehir faẕl ısı ben bir fāẕılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [mükemmel,]*

mükerrem: *A. saygıdeğer.*

Gine gel yād eyle bir ḫoş menḳabāt / İy **mükerrem** muḥterem ẕāt-ı ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2728). [mükerrem,]*

mükerrem: *Muhterem, saygıdeğer.*

Diyicek bu nefesi ol kān-ı cūd / Ol **mükerrem** muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4247). [mükerrem,]*

muḳīm ol-: *Yerleşmek, ikamet etmek; bir işi üstlenmek ve o görevi yerine getirmeye devam etmek.*

Ḫulefādan fuḳarādan her ne kim / Ḳarayük'de olmış-ıdı ol muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2200). [muḳīm ol-, --mış, ---ıdı]*

muḳīm ol-: *Yerleşmek, bağlanmak; aylar, yıllar geçirmek.*

Şehr-i Dili dirler bu şehr-i ʿaẓīm / Pādişāhı hem içinde olur muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4690). [muḳīm ol-, --ur]*

muktedā: *Ar. İktida edilmiş, uyulmuş, pîşvâ.*

Ol mükemmel **muḳtedā** ehl-i temīz / Ḳılduġınca ol namāz içre rükūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6758). [muḳtedā,]*

muktedā: *Rehber, kendisine uyulan, mürşid, imam.*

Şu getürgil ḳılalum biz dest-namāz / Bektaş eydür şeyḫe kim iy **muḳtedā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6671). [muḳtedā,]*

muḳtedā: *İktidâ edilmiş, uyulmuş, pîşvâ, önder, rehber, klavuz.*

Ol erenler üstine iy **muḳtedā** / Bir ʿaẕīm heybet oturdı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 14, Beyit 1302). [muḳtedā,]*

müktefī: *Muktefî veya ʿAlî el-Muktefî Billâh Tam Adı: Ebû Ahmed "el-Muktefî bi'l-Lâh" ʿAlî bin ʿAhmed el-Mu'temid (Arapça: □□□□□□□□ □□□□ □□ □□□ "□□□□□ □□□□□□□" □□□□ □□□ ; Ebū Aḥmed el-muktafī bi-llāh ʿAlī bin ʿAḥmad el-muʿtemid) (ö. 908) Abbasi halifelerinin onyedincisidir. 902 senesinde halife oldu ve 908'de öldü. Abbasi hakimiyetindeki geniş topraklarda parçalanmalar başlamış ve eyalet valileri birer birer bağımsızlıklarını ilan etmeye başlamışlardı. Muktefî, bu parçalanmayı durdurdu ve Abbasi hakimiyetini yeniden tesis etti.*

Ol zamānda şehr-i Baġdād'da ʿazīz / **Müktefī** nām bir ḫalīfe vardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2369). [müktefī,]*

Mülk-i Baġdād **Müktefī'nüñdi** ḳamu / Taḫt-ı ḥükmindeydi anuñ iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2376). [müktefī'nüñdi, --nüñ, --di]*

müktetem: *Belirsiz (?).*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala'nuñ nesli bu dem / Bu muʿayyendür degüldür **müktetem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3886). [müktetem,]*

mülāḳāt: *Ar. Buluşup görüşme.*

Yügirü gelüp sürer yüz pāyine / Şükr ider düşdi **mülāḳāt** pāyına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3550). [mülāḳāt,]*

mülebbes: *Giyimli, ağır giysiler giymiş.*

Nā-gehān yidi **mülebbes** atlular / Yatlu yaraḳlu güzīn heybetlüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1860). [mülebbes,]*

mülebbes: *Ar. İyi giyimli.*

Beg de meydān ḳapusına irişür / Ḳırḳ **mülebbes** beg yigit geldi görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [mülebbes,]*

mülhid: *(Ar.) Dinsiz, Allah'ı tanımaz.*

Kibr ü kīn ṭutup ölen **mülḥid** ḥasūd / Kāfir ü bī-dīn olur hem-çün Yahūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [mülḥid,]*

mülḥid: *Allah'ı tanımayan, dinsiz, îmansız kimse.*

Didi yā Rab ḳıl musallaṭ ejdehā / Bulmaya **mülḥid** ḳaçup rāh-ı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1034). [mülḥid,]*

mülk: *Memleket, ülke.*

Yidi yıldur **mülkümüz** oldı ḫarāb / Müʾmine kāfir ider ḳahr u ʿaẕāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 701). [mülkümüz, --ümüz]*

Didi etmek yimeyem ṣu içmeyem / Tā Bedaḫşān **mülkine** ben geçmeyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 743). [mülkine, -i, -n, -e]*

Didi b'ismillāh açuban bāl ü per / Ol Bedaḫşān **mülkine** varup geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 766). [mülkine, -i, -n, -e]*

Ḳalḳup andan Rūm'a daḫı ʿazm ider / Bu ḫaber Rūm **mülkine** děgin gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [mülkine, -i, -n, -e]*

Bir iki gün ḳıldılar anda ḳarār / Ol yir ol **mülkde** muʿayyen āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2750). [mülkde, -de]*

Küçicek idi atası ölincegez / Āḫiret **mülkine** naḳl olıncaġāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4273). [mülkine, -i, -n, -e]*

Mekke ıraḳdur ḫ̆āceyi añma sen / Bu Ḫorāṣān **mülkidür** ṣanma ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5937). [mülkidür, -idür]*

Mülk-i Rūm'da Şehr-i Ḳır'a varasın / Virdiler Rūm **mülkini** saña ṭuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6079). [mülkini, -i, -n, -i]*

mülk: *Ülke II Saltanat III Bir padişahın yönetimi altında bulunan bölge.*

Mülklerine pādişāh ḳıldı ṭaleb / İttifāḳla böyle tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 254). [mülklerine, --ler,-i, (-n)-e]*

mülk: *Memleket, diyar.*

Ḳardaşınuñ zehr içüben öldügin / Ḳalḳdı Ṭūs'dan geldi Baġdād **mülkine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 252). [mülkine, -ine]*

Leşkerin çekdi vü Ḥaydar gitdi çün- / Ol Bedaḫşān **mülkine** irişdi ün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 657). [mülkine, -ine]*

Ḥaḳ baña yārī ḳılursa bu zamān / Ol Bedaḫşān **mülkine** varup hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 745). [mülkine, -ine]*

Geldi bir cıblaġ abdāl ḫōr u zār / **Mülküñ** ıssı didi budur Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 752). [mülküñ,]*

Ejdehāya kesdürürem ʿırḳuñı / Hep ḫarāb eyler Bedaḫşān **mülkini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 953). [mülkini, -i, -n, -i]*

Fārs **mülkini** be-küllī ṭutdılar / Çeküben leşker çü Rūm'a yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1603). [mülkini, -i, -n, -i]*

Bir niçe gürbüz vilāyet erleri / Rūm **mülkinüñ** muʿayyen pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2354). [mülkinüñ, -i, -n, -üñ]*

mülk: *Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idaresi altında bulunan toprakların tamamı, memleket.*

Baña didi nuṭḳ açup iy ser-firāz / Rūm **mülkinde** olur bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2611). [mülkinde, -i, -n, -de]*

Tā Şınāb **mülkinde** Ḫırmanḳaya nām / Bir yire irişdiler iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2749). [mülkinde, -i, -n, -de]*

mülk: *Memleket, ülke.*

Bildiler Rūm **mülkine** geldi bir er / Ne ḳadar ki itdilerse ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6098). [mülkine, -i, -n, -e]*

mülk: *Memleket, ülke.*

Mülküñ ısı gibi söylersin sözüñ / Öyle misin ṭoġrısın bildür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1826). [mülküñ, -üñ]*

mülk: *Ar. mülk, ülke.*

Ḳaṣd ider kim sürüben Rūm'a gele / Rūm **mülkin** daḫı cebr ile ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [mülkin,]*

mülk: *Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idâresi altında bulunan toprakların tamamı, memleket.*

Cemʿ olup bir yire el bir itdiler / Ḳıldılar İbrāhīm'i ol **mülke** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 255). [mülke, -e]*

Ḫānedānuñ ḥürmeti-çün yā İlāh / Kāfire itdürmegil **mülke** tebāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 716). [mülke, -e]*

Gör ki anı Rūm'a bir girmiş midür / Gelüben bu **mülke** ol irmiş midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [mülke, -e]*

mülk: *I. Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idâresi altında bulunan toprakların tamâmı II. Ülke, memleket.*

Mülküñ ısı geldi diyüp görişür / ʿİzzet idüp ḥāl ḫāṭır şorışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 721). [mülküñ, -üñ]*

mülk: *Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idâresi altında bulunan toprakların tamâmı, memleket.*

İdicek Fāṭıma evinde ḳarār / Buldı **mülk** içinde nāmı iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3786). [mülk,]*

mülk: *Dünya, âlem; ülke.*

Yaʿnī kim Rūm **mülkine** hīç girmeyĕ / Ol murād idindügine irmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1293). [mülkine, -i, -n, -e]*

mülk: *Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idaresi altında bulunan toprakların tamamı, memleket.*

Ḫalḳa ḳarşu ol ḳanadını açar / Şol Ḫorāsān **mülkine** ḳarşu uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1056). [mülkine, --i, --n, --e]*

Dir naẓar ṣaldum tamām Rūm **mülkine** / Ṭaġa ṭaşa berr ü baḥrüñ silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1308). [mülkine, --i, --n, --e]*

Çünki Çĕpni boyı Oġuz'dan ayrılur / Ṭoġruluban Rūm **mülkine** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1640). [mülkine, --i, --n, --e]*

Dilese gelmege Rūm **mülkine** ol / Sünnet olmayınca itmĕzüz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2459). [mülkine, --i, --n, --e]*

Rūm **mülkine** ister-ise yol bula / Gelüben cān-ıla Müslümān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2460). [mülkine, --i, --n, --e]*

Girmesün olmazsa Rūm **mülkine** ol er / Yoḫsa bizden aña ṭoḳunur żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2580). [mülkine, --i, --n, --e]*

Virmezüz yol girmege Rūm **mülkine** / İşidüp didüm ne sözdür bu yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2615). [mülkine, --i, --n, --e]*

mülk: *Bir padişahın hakimiyeti altında bulunan topraklar.*

Hem Bedaḫşān **mülki** kāfirdi ḳamu / Ḫūnī vü cebbār ıdı hep iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 641). [mülki, -i]*

Ol cihetden Ḫorasān **mülki** tamām / Başsuz ayaġa dönüben ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 695). [mülki, -i]*

İrdi feryādcı Tatar ʿahdi ṣıdı / Çapdı **mülki** ġāret eylĕdi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4199). [mülki, -i]*

Ḫoraṣān'ıñ şāh-ıdı luṭfı delīm / **Mülki** mālı gerçi ġāyet çoġ-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5870). [mülki, -i]*

mülk: *Memleket, ülke. II Dünya.*

Mülke geldüm görmedüm kimse ebed / Er öñine geçe didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [mülke, -e]*

mülk: *Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idaresi altında bulunan toprakların tamamı, memleket.*

Didi ıssı var gele vire Çalab / Çün Bedaḫşān **mülkin** açdı Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [mülkin, -i, -n]*

mülk: *Ar. Ülke.*

Baġdād u Lūr ile Kürdistān ne var / Hem Cezīre **mülki** Muṣul ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2370). [mülki, -i]*

Gör gele ṣoñuñ öñüñden key ḳatı / Ser-te-ser **mülki** ṭutısar ḥaşmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4246). [mülki, -i]*

mülk: *Bir devlet ve hükümdarın emri altında bulunan memleket, ülke II her şey.*

Sözlerin eslĕmeyüp Sultān Ḫācım / Ol vilāyet **mülkine** ḥaḳan Ḫācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5239). [mülkine, -i, -n, -e]*

mülk: *Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idaresi altında bulunan toprakların tamamı, memleket, ülke.*

Mülke geldüm görmedüm bir er gele / Er öñine geçüp imāmet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2104). [mülke, -e]*

mülk: *Devletin egemenliği altında bulunan toprakların bütünü, ülke.*

Yapdı ḳubbe ḫūb maʿmūr eyledi / Ḫoş belürtdi **mülkde** meşhūr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4469). [mülkde, -de]*

mülket: *Ülke, yurt.*

Ḳılıc ile żabṭ idüpdür **mülketüñ** / Açalar Rūm'uñ ilin cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6371). [mülketüñ, -üñ]*

mülket: *Mal, varlık, zenginlik || Saltanat.*

Köhne pīr olmış ıdı şeyḫ ḥażreti / Ḳurtaramadı ḥaṣ u āmdan **mülketi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 685). [mülketi, -i]*

mülki: *Memleket.*

Ṣuluca Ḳarayük olur meskenüm / Ḳırşarı **mülkindedür** gūş it cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4144). [mülkindedür, --n, --de, --dür]*

mülk-i baġdād: *Bağdat şehri.*

Mülk-i Baġdād Müktefī'nüñdi ḳamu / Taḫt-ı ḥükmindeydi anuñ iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2376). [mülk-i baġdād,]*

Ger Külü Ḫan nām leşker-keş ola / Mülk-i Baġdād'ı ḫalīfeden ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2409). [mülk-i baġdād, --ı]*

mülk-i ḫorāsān: *Horasan diyarı.*

Hem atam mülk-i Ḫorāsān'uñ yaḳīn / Pādişāhıdur bilüñ ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1368). [mülk-i ḫorāsān, --uñ]*

Dutdılar mülk-i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i daḫı iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1602). [mülk-i ḫorāsān, --ı]*

mülk-i ḫorāsān'da: *Horasan diyarı.*

Mülk-i Ḫorāsān'da ol şāh-ı emīn / Ṣavm-ıla geçer idi dāyim güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6755). [mülk-i ḫorāsān'da, --da]*

mülk-i rūm: *Rum Ülkesi, Anadolu yurdu (Yüz Rûm mülküne benzetilmiştir. Yüzün Rûm'a benzetilmesi beyazlık yönündendir. Çünkü Rûm bevaz tenli olanların ülkesidir. Rûm'un Arap ilinden başka ilden olan kimse ve Anadolu, Osmanlı anlamları vardır.).*

Mülk-i Rūm'a olıcaḳ ol pādişāh / Üc ʿimāret yapdı altı ḫānḳāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5854). [mülk-i rūm, -a]*

Mülk-i Rūm'da Şehr-i Ḳır'a varasın / Virdiler Rūm mülkini saña ṭuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6079). [mülk-i rūm, -da]*

Çün gögercin gök yüzine ol uçar / Mülk-i Rūm'uñ ḥaddine uçup iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6085). [mülk-i rūm,]*

Bunda ḳonduḳ mülk-i Rūm'a göz şalup / Rūm erenlerine idüp ʿizzet-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6120). [mülk-i rūm,]*

Çoḳ vilāyet idicĕgiz lā-riyā / Mülk-i Rūm'uñ ḫalḳı cümle ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6274). [mülk-i rūm, -un]*

mülk-i rūm: *Anadolu diyarı.*

Mülk-i Rūm'uñ mesnedi olsa gerek / Biñ bir eren giyse gerek kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 188). [mülk-i rūm, --un]*

Mülk-i Rūm için temāşā eyledi / Ḳaldurup başın bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1307). [mülk-i rūm,]*

Çepni boyu çün Oġuz'dan ayrılur / Gelübeni mülk-i Rūm'a ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1592). [mülk-i rūm, --a]*

mülk-i şirvān: *Şirvan toprakları.*

Mülk-i Şirvān'da-y-ıdı aña maḳām / Şamaḳı şehrinde olurdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5475). [mülk-i şirvān, --da, --y, --ıdı-da, -y, -ıdı]*

mülk-i türkistān: *Türkistan diyarı.*

Ṭurna ṭonına girüben uçdılar / Mülk-i Türkistān'ı tā kim geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1068). [mülk-i türkistān, --ı]*

Mülk-i Türkistān ḳurbında ʿazīz / Oldı anda didiler ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1206). [mülk-i türkistān,]*

mülkini dut-: *Toprakları ele geçirmek, fethetmek.*

Dutdı Yūnān mülkini hep ser-te-ser / Çünki ḳıldı ol da dünyādan güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1631). [mülkini dut-, --dı]*

mülzem kıl: *Susturmak.*

Ḫˇāce ile geldiler baḫš itmege / Anı mülzem ḳılubanı gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 582). [mülzem ḳıl, --ubanı]*

mülzem ol: *Bir tartışma, münazara vb.nde yenilip konuşamaz, cevap veremez duruma getirilmek II bir şeyi yapmaya gücü yetmemek, âciz kalmak.*

Baḫše ḳādir olmadılar hīç biri / Mülzem olup cümle olur çākeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 583). [mülzem ol, --up]*

mü'min: *İman eden, inanan, kalp ile tasdik, dil ile ikrar eden.*

Māl içün **mü'minleri** iki biçer / İrmeden daḫı yigirmi yaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6303). [mü'minleri, -ler, -i]*

müʾmin: *(Ar.) İman eden, dindar.*

Çünki **müʾmin** leşkerin ṭaġıtdılar / Ḥaydar'ı kemend atuban ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 672). [müʾmin,]*

Bir yañadan artdı kāfir leşkeri / Yıḳdı **müʾmin** ilin aldı ṭavarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 710). [müʾmin,]*

Gerçi münkir oldı **müʾmin** nĕ ki var / Līki ġārdan gitmedi ol Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 997). [müʾmin,]*

Çoḳ velāyet gösterüpdür baña er / Ol cihetden **müʾmin** oldum muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5802). [müʾmin,]*

müʾmin: *(Ar.) İman eden, dindar.*

Kāfiri ḳır **müʾmini** tālān ḳılur / Bir ḥarāmī başıdur ki ḳan içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6302). [müʾmini, -i]*

müʾmin: *Ar. İman eden, inanan, kalp ile tasdik, dil ile ikrar eden. Cem'i: mü'minîn: imâmü'l-mü'minîn. Müennesi: mü'mine. Cem'i: mü'minât.*

Dīn Muḥammed dīni miş bildüm yaḳīn / İtmeyem **müʾminlere** daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 920). [müʾminlere, -ler, -e]*

müʾmin: *Allah'ın varlığına ve birliğine iman eden, inanan, kalp ile tasdik, dil ile ikrar eden kimse.*

Müʾmine kāfir ḳılup anda aḳın / Aldılar kīnlĕrini ḳomaz ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 683). [müʾmine, -e]*

Kāfire leşker çeküben çāre ḳıl / Dimezüz ki **müʾmini** bī-çāre ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 703). [müʾmini, -i]*

Ol Ḫorasān iline ḳılup aḳın / Cebr-ile alurdı **müʾminler** ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 642). [müʾminler, -ler]*

Ḥācī Bektaş işidüp ruhbān sözin / Bildi **müʾmindür** ḥaḳīḳ anuñ özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 950). [müʾmindür, -dür]*

müʾmin: *(Ar.) Allah'ın varlığına, birliğine, Hz. Muhammed'in O'nun kulu ve peygamberi olduğuna ve İslâmiyet'in diğer îman esaslarına inanan, îman sahibi kimse, müslüman.*

Yidi yıldur mülkümüz oldı ḫarāb / **Müʾmine** kāfir ider ḳahr u ʿaẕāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 701). [müʾmine, -e]*

Çünki küffār **müʾmine** itdi özin / Görmesün ḳırḳ güne dek güneş yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 842). [müʾmine, -e]*

Ne ekin ekdi biçer ne ḫod ekin / Ḳılmadılar **müʾmine** daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 850). [müʾmine, -e]*

müʾmin it-: *Müslüman etmek, İslam ile şereflenmesine vesile olmak.*

Ḥaḳḳ'a ere itdügince iʿtimād / Müʾmin itdi ḥazret-i Rabbu'l-ʿibād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5843). [müʾmin it-, -di]*

mü'min it-: *Müslüman etmek, İslam ile şereflenmesine vesile olmak.*

Mü'min itdi kāfiri açdı yolı / Şāh velāyet erligin ki gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5975). [mü'min it-, -di]*

müʾmin ol: *Allah'ın varlığı ve birliğine inanmak.*

Gün görüp başlamayıncaġaz işi / Umaram müʾmin ola irkek dişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 845). [müʾmin ol, --a]*

Saña īmān gĕtürelüm bu zamān / Cümle müʾmin olalum pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 932). [müʾmin ol, --alum]*

Ḥācī Bektaş gördi müʾmin oldılar / Tevbe istiġfār cümle ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1007). [müʾmin ol, --dı, --lar]*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Bir zamān Allāh'a ṭāʿat ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1011). [müʾmin ol, --dı, --lar]*

Hep Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Ḥażret-i şāh er idügin bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1027). [müʾmin ol, --dı, --lar]*

Ol Bedaḫşān ḫalḳınuñ hep ekšeri / Müʾmin olup şeyḫ idindi ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1030). [müʾmin ol, --up]*

Bāḳī ḳalan cümle īmān gětürür / Müʾmin olup Ḥaḳḳ'a ṭāʿat arturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1043). [müʾmin ol, --up]*

Çün Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Kendülere anı sulṭān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1050). [müʾmin ol, --dı, --lar]*

müʾmin ol: *İman eden, mümin kişi olmak.*

Ḥaḳḳ'a bir yıl çünki ṭāʿat eyledi / Müʾmin olanlar ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1029). [müʾmin ol, --an, --lar]*

müʾmin ol-: *Allah'ın varlığı ve birliğine inanmak.*

Ḳavmi-y-ile hep Müsülmān oldılar / Müʾmin olup ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2781). [müʾmin ol-, --up]*

Ölmedin ölmek gerek müʾmin olan / Ki ölmedin ölen durur raḥmet bulan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5734). [müʾmin ol-, -an]*

Küfr ü şirkden el çeküp miʿmār belī / Kāfir-iken oldı müʾmin hem velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5795). [müʾmin ol-, -dı]*

Bir münāfıḳ kāfir iken evveli / Oldı Ṣādıḳ Dervīş ü müʾmin velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5797). [müʾmin ol-, -dı]*

Kāfir-iken oldu müʾmin ol saʿīd / Dīn-i İslām aña mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5842). [müʾmin ol-, -du]*

müʾmin ol-: *İman eden, mümin kişi olmak.*

Şimdi ḫod müʾmin muvaḥḥid olmışuz / Dīn ü īmān u şerīʿat bulmışuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2600). [müʾmin ol-, --mış, --uz]*

müʾmin ü muḫtār: *İman etmiş ve saygın (Kimse).*

Üç biñ ola anda rāhib var-ıdı / Līki biri **müʾmin ü muḫtār** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 864). [müʾmin ü muḫtār,]*

müʾminān: *Müminler.*

Müʾminānuñ seyyidiydi ḥazreti / Ol vilāyetle ṭutupdı milketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 639). [müʾminānuñ, --uñ]*

mümkin: *İmkan dahilinde.*

Şöyle ki şerḥ itmege **mümkin** degül / Oldı gürbüz er ü hem ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4851). [mümkin,]*

mümkin: *Gerçekleşme olasılığı olan.*

Rūzigār geçürdi yiyüp çoḳ emek / Şöyle ki **mümkin** degül durur dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2386). [mümkin,]*

mümteniʿ: *İmkansız, zor.*

Anda olmaḳlıḳ vilāyet **mümteniʿ** / Evliyādur didügüñ aña bedīʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3450). [mümteniʿ,]*

münācāt eyle: *Allah'a yalvarıp yakarmak, dua etmek; Allah'ın dualara, yakarışlara karşılık vermesi.*

Ḥācī Bektaş çoḳ münācāt eyledi / El götürüp bed-duʿā key diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1033). [münācāt eyle, --di]*

münācāt eyle-: *Allah'a yalvarıp yakarmak, dua etmek; Allah'ın dualara, yakarışlara karşılık vermesi.*

Ṣıdḳ-ıla Ḥaḳḳ'a münācāt eyledi / Nice dürlü ʿarż-ı ḥācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5611). [münācāt eyle-, -di]*

Böyle diyüp çoḳ vaṣiyyet eyledi / Ḥaḳḳ'a ṭutup yüz münācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5813). [münācāt eyle-, -di]*

münācāt it: *Allah'a yalvarıp yakarmak, duâ ve niyazda bulunmak.*

Çoḳ münācāt itdi añup peyġām-beri / Ḥaṣm elinden ḳurtara Ḥaḳ Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 688). [münācāt it, --di]*

münācāt it-: *Allah'a yalvarıp yakarmak, duâ ve niyazda bulunmak.*

Böyle diyüp ġāra girdi evliyā / Rabbine itdi münācāt bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 976). [münācāt it-, --di]*

N'ola Yaḥyā mišli maʿṣūm olsa er / Rabb'ine lā-büd münācātın ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5615). [münācāt it-, -er]*

Çün münācāt itdi Bektaş ḥażreti / Ḥaḳ ḳatında oldı maḳbūl ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5617). [münācāt it-, -di]*

münādī: *Ar. Nidâ edici, çağırıcı, dellâl.*

Bir **münādī** gönderür şehr içine / Dir ḳıġır şehr içre varuban yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [münādī,]*

münāfık: . *Zahiren müslim ve bâtınen kâfir olan.*

Yĕsi şehrinde **münāfıḳlar** meger / Ḫˇāce'ye ḳaṣd itdiler tā bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 605). [münāfıḳlar, -lar]*

Bir **münāfıḳ** kāfır iken evveli / Oldı Ṣādıḳ Dervīş ü müʾmin velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5797). [münāfıḳ,]*

münāfık ol: *Dinî kurallara inanmadığı hâlde inanmış gibi görünmek, dinden dönmek.*

Baʿżılar oldı münāfıḳ yine pes / Sāḥir imiş ol diyüp eyledi ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1031). [münāfıḳ ol, --dı]*

münakkaş: *Nakışlı, süslü.*

Köşk içi şöyle maḳāmı key şerīf / Ḫoş fuṣūṣ kārı **münaḳḳaşdur** laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [münaḳḳaşdur, -dur]*

münderic ol-: *Kapsamak.*

K'istimāʿından ola defʿ-i ġumūm / Münderic ola vilāyetden ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5268). [münderic ol-,]*

münevver: *1. aydınlık, ışıklandırılmış 2. parlak.*

Yüzi nūrından **münevver** bu cihān / Ḫalḳ anı görincegiz ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5637). [münevver,]*

münevver ḳıl-: *Aydınlatmak. II nûr-ı vahdet bağlamında "bâtılı yok etmek, manevi anlamda arındırmak.".*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a key oldı muḥib / Ḳalbini ḳıldı münevver gör o ḥub *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4347). [münevver ḳıl-, --dı]*

münīr: *Aydınlatan, ışık veren, ışıklı, parlak.*

Buldılar Ḫūnkār yerinde bir güher / Bir **münīr** ü müstenir bir ḫūb u ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [münīr,]*

münīr ol-: *Aydınlatan, ışık veren olmak.*

İdeler andan çırāḳ ola münīr / Her yañası ola anuñ müstenīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3437). [münīr ol-, --a]*

mūnis ü dildār: *Dost ve sevgili.*

Ṣoḥbetüñe iştiyāḳum var-ıdı / Baña şevḳuñ mūnis ü dildār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4592). [mūnis ü dildār, --ıdı]*

münkād it-: *Boyun eğmek, isteyerek veya istemeyerek uymak, katlanmak.*

Tekbīr ile başlarına giydürür / Emrine münḳād idüben uydurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2783). [münḳād it-, --üben]*

munḳatıʿ: *Ar. Ayrılmış, tecrit olmuş.*

Munḳatıʿ ola vü ṣoñra aṣluñuz / Bāḳīsin Allāh bilür bilmez eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6384). [munḳatıʿ,]*

münkir: *İnkâr eden, öyle değildir diyen, kabul etmeyen, tanımayan.*

Münkiri dervişlerüñ iḳrār ider / Ḥācī Bektaş medḥini tekrār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 826). [münkiri, -i]*

münkir: *İnkâr edenler, öyle değildir diyenler, kabul etmeyen, tanımayanlar.*

Çünki ʿāciz ḳaldı **münkirler** ḳamu / Ol tekūra geldiler kāfir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 978). [münkirler, -ler]*

münkir: *İslâm dînindeki îman esaslarını inkâr eden, inanmayan (kimse), îmansız, reddeden, kabul ve îtiraf etmeyen (kimse).*

Yine **münkirler** peşīmān oldılar / Mürted iken ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1004). [münkirler, -ler]*

Ḥācī Bektaş ġār içindeydi daḫı / İncinür **münkirlere** er iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1032). [münkirlere, -lere]*

münkir: *Inkâr eden, kabul etmeyen.*

Eylesün **münkiri** ejder hep helāk / Küfr ü şirkden eyle yir yüzini pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1038). [münkiri, -i]*

Gizledi çün odunı kāfirlerüñ / Bişmez oldı çigleri **münkirlerüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1001). [münkirlerüñ, -ler, -üñ]*

münkir: *Inkâr eden, kabul etmeyen.*

Çünki **münkir** itdi anda bir fik i r / Gönderür ol rāhibi şāha tekūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 981). [münkir,]*

Rāżī oldı ne ki var kāfir ḳamu / İtdiler iḳrār ere **münkir** ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 989). [münkir,]*

Didi **münkir** bulmaya devlet felāḥ / Kim ḥarām olur ḳatında anuñ mübāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1022). [münkir,]*

Ḳanda kāfir ili varsa gitdi ol / Ḳanda **münkir** ḫalḳ var-ısa yutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [münkir,]*

münkir: *İnkar eden, kabul etmeyen.*

Çünki nāliş itdi **münkirler** ere / Girü bağışladı ṣuçın kāfîre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1019). [münkirler,]*

münkir: *Inkâr eden II kabul etmeyen.*

Ere **münkir** anda vardı bir kişi / Ḳoyun eri vü çobanlıḳdı işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3172). [münkir,]*

Ḳızaġılı'nda olan ol **münkir** er / Sürüben ḳoyunını anda yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3179). [münkir,]*

münkir ol-: *İnkar etmek.*

Olmışam münkir size taḥḳīḳ didi / Bu sözümü eylegil taṣdīḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5232). [münkir ol-,]*

münkir ol: *İnkar etmek.*

Yine ḫalḳuñ çoġı münkir oldılar / Dīnüñi terk itdi kāfir oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 972). [münkir ol, --dı, --lar]*

Münkir olan tāze īmān getüre / Yaġa yaġmur ekinini bitüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 986). [münkir ol, --an]*

Münkir olup gerçi itdük çoḳ günāh / Luṭf idüp ʿafv eyle iy şāh oġlı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 993). [münkir ol, --up]*

Gerçi münkir oldı müʾmin nē ki var / Līki ġārdan gitmedi ol Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 997). [münkir ol, --dı]*

Az zamānda baʿżī münkir oldılar / Cāẕū diyüp çoḳ taʿaddī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 998). [münkir ol, --dı, --lar]*

Bir zamāndan yine inkār itdiler / Münkir olan baʿżı tekrār itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1012). [münkir ol, --an]*

münkir oldı: *İnkar etmek.*

Ḳāsım itdi çün ere yine ḫaber / **Münkir oldı** didi yaʿnī ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 999). [münkir oldı, --dı]*

muntaẓır ol-: *Hazırlıklı olarak beklemek.*

Ṭurdı andan ḳonduġı yire varur / Ol giceye muntaẓır olur ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2417). [muntaẓır ol-, --ur]*

müntehā: *Ar. Nihayet bulan yer, en uç, son, bir şeyin gayete erdiği yer. Uzunluk bağlamında "sonsuz" anlamında.*

Böyle diyüp itdi ʿizzet şeyḫ aña / Ṣaġ sedirde gösterüp yir **müntehā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 722). [müntehā,]*

müntehā: *(Ar.) Bir şeyin varabileceği son nokta, son, nihâyet.*

Ḥüsn ilinde **münteha** maḥbūbe ḳız / Ṣūreti bedr ay gibi vechi ḳamer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 341). [münteha,]*

Ṣoḥbet eylĕdüñ be-ġāyet **müntehā** / Ol deme olur mı ʿālemde bahā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3778). [müntehā,]*

Dir beyān kümmel bu resme dil-güşā / Ḫoş beyāndur dut ḳulaḳ key **müntehā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4094). [müntehā,]*

Gördi bir ḫoş pīr ʿazīz ü ḫoş-liḳā / Aḳ ṣaḳallu yüzi görklü **müntehā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [müntehā,]*

Anı görüp Ḳolaçuḳ Ḥācım şehā / El virür bir ḥālet aña **müntehā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5092). [müntehā,]*

Geldi Burhān gördügi ol ejdehā / Ḳarara yanmış kül olmış **müntehā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5207). [müntehā,]*

münteşir ol-: *Yayılmış, duyulmuş olmak.*

Münteşir oldı bu söz ilden ile / Söylediler cümle ḫalḳ dilden dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2172). [münteşir ol-, --dı]*

murād: *İstek, dilek; maksat, amaç.*

Çün **murādlarını** ol gün göresin / Hem yeşil fermānı olara viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4878). [murādlarını, -ları, -(n)ı]*

murād: *Arzu edilen şey, dilek, amaç.*

Ol ḳalem tırāşı aldı çün ele / Ne-y-ise diler **murādını** ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3403). [murādını, -ı, -(n)ı]*

Ṭınmadı Ḫūnkār iṭāʿat gösterür / Yaʿnī ki aña **murādını** virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3417). [murādını, -ı, -(n)ı]*

Var **murāduñ** üzre ol gitgil didi / Maḳṣūduñ her ne-y-ise itgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3616). [murāduñ, -uñ]*

Virüñüz destūr sefer ārzūlaram / Luṭf idüp virüñ **murādum** dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4883). [murādum, -um]*

murād: *Amaç, arzu.*

Aḳça Ḳoca-y-ısa **murād** görmege / Görübeni ṣoḥbetine irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2300). [murād,]*

Yoḳsa bir maḳṣūd içün degül durur / İşbu teklifden **murād** ḫod ol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [murād,]*

Yürüñ uşda biz de anda varuruz / Bizi daʿvetden **murādın** görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3332). [murādın, -ı(n)]*

murād: *Arzu, istek dilek.*

Beg didi benem **murāduñ** söylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3995). [murāduñ, -uñ]*

murād: *Amaç, arzu, istek.*

Bunu ḫalvet-ḫāne mi ḳılmaḳ diler / Neyiki erüñ **murādı** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2259). [murādı, -ı]*

Şeyḫ **murādı** bu-y-ıdı kim iy ʿazīz / Ay dutulduġın ḫana bildüre tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2425). [murādı, -ı]*

murād: *Amaç / niyet.*

Ḥaḳḳ'a nāliş ḳılup iden iʿtiḳād / Bulısar Ḥaḳ'dan ne-y-ise ol **murād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 896). [murād,]*

Dir vilāyet ḳoḳusı-y-ıdı **murād** / İder idük aña şevḳ-ı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3229). [murād,]*

Irmaġı geçüp yolumuza revān / Olavuz budur **murād** dirler hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5054). [murād,]*

murād: *Amaç, istek, arzu.*

Ol **murād** kim bizden iderdüñ ṭaleb / Vaḳt irişdi saña virdük bu sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3841). [murād,]*

Ḳalḳdı andan Ḳonya'ya ʿazm eyledi / Ol **murād** içün ḳatı cezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4221). [murād,]*

murād: *(Ar.) Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.*

Mollālar bu yaña şuya girdiler / Ġusl idüp şudan **murādın** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3483). [murādın, -ıñ]*

Bir niçe gün ṭurup ārām eyledi / Er **murādın** aña inʿām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4089). [murādın, -ıñ]*

murād al: *İsteğine kavuşma.*

Ḳıldılar şādī sürūr ilen neşāṭ / Birbirinden aldılar çün kim murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 368). [murād al, --dı, --lar]*

murād idin: *Arzu etmek, istemek.*

Yaʿnī kim Rūm mülkine hīç girmeyĕ / Ol murād idindügine irmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1293). [murād idin, --düg, --i, --ne]*

murād ol-: *İstemek.*

Ḫoş murād olduġı miḳdār ol namāz / Ḳıluban oḳıdı vird itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3282). [murād ol-, --duġ, --ı]*

murāda ir-: *Arzusuna kavuşmak, istediği şeyi elde etmek.*

Ere irenler murāda irişür / Sır yüzünden maʿnī dersin pişürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3167). [murāda ir-, --iş, --ür]*

Dügün idüp biribirine virdiler / Ol ikisi ḫoş murāda irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4793). [murāda ir-, --di, --ler]*

murāda irgür: *Murada eriştirmek: Çok istediği şeye kavuşturmak.*

Kim göñül seyrān diler destūr virüñ / Maḳṣūdum oldur murāda irgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4840). [murāda irgür, -üñ]*

murāda irme: *İsteğine kavuşmak, dileği gerçekleşmek, arzusu yerine gelmek.*

Virmedi el ol murāda irmedük / İşidüp anı götürdi el hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 311). [murāda irme, --dük]*

murād-baḫş: *Istekleri veren, bahşeden.*

Er işi olur **murād-baḫş** lik müdām / Luṭfuñ-ıla eksügümüz ḳıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1771). [murād-baḫş,]*

murād-baḫş: *İsteği olanların isteğini yerine getirmek.*

Er **murād-baḫşdur** baḫīl olmaz hiç er / Ḳanda cūmerd var-ısa anda hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3746). [murād-baḫşdur, --dur]*

Seni aña didi yüzlü gösterem / Er **murād-baḫşdur** olur ehl-i kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4243). [murād-baḫşdur, --dur]*

murādın bul: *Arzusuna, emeline ulaşmak.*

Gĕtürüp Ḫūnkār'a vü umdı duʿā / Ḫoş murādın buluban döndi yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4358). [murādın bul, --uban]*

murādın vir: *İsteğini gerçekleştirmek, amacına ulaştırmak.*

Didi destūrdur var al gel görelüm / Maḳṣūdı neyse murādın virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4539). [murādın vir, --elüm]*

murāḳabe: *Bir dervişin dış dünya ile ilişkisini kesip iç âlemine dalarak özünde hissettiği Allah'a yönelmesi ve O'nun huzûrunda kendini denetlemesi durumu.*

Baş **murāḳabeye** çekdi ol ʿazīz / Ol veliyyullāh ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4027). [murāḳabeye, -y, -e]*

murākabe: *Bakıp gözetme. II Allah'ın huzûrunda bulunduğunun idrâki içinde olup kendini denetlemek.*

Nā-gehān Pīr-i ʿUbeyd ol gürbüz er / **Murāḳabe** cībine ṣarḳıtdı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1517). [murāḳabe,]*

murāḳabeye çekil: *Kendi iç dünyasına dalmak, bilinmezlik âleminden bilgi edinmek.*

Çün Ḳaraca Aḥmed işitdi bunı / Çekilür murāḳabeye gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1306). [murāḳabeye çekil, --ür]*

murd it: *"Mort etmek" öldürmek.*

Yırtubanı birbirin murd itdiler / Pāreleyüp birbirin ḫurd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 628). [murd it, --di, --ler]*

mürde: *Cansız, bitkin, ölü.*

Ḳubbe yapdılar mezārı andadur / **Mürde** ṣanma bil ki anı zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1629). [mürde,]*

müretteb: *Ar. Tertip edilmiş, sıraya konulmuş, düzenlenmiş.*

Bir yüce köşkdür **müretteb** yapusı / Hem iki ḳanatlu yüce ḳapusı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4119). [müretteb,]*

murġı: *Kuş.*

Ten ḳafesdür bu ḳafesde murġ-ı cān / Çün ḳafes ṣınsa uçar **murġı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [murġı,]*

murġ-ı cān: *Gönül kuşu.*

Ten ḳafesdür bu ḳafesde **murġ-ı cān** / Çün ḳafes ṣınsa uçar murġı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [murġ-ı cān,]*

mürġ-zār: *Çayırlık; kuş yatağı, kuşu bol olan yer; kuş bahçesi; çemen-zâr.*

Gördi aḳar ṣu çimenler sebze-zār / Bitüben dürlü çiçek ḫoş **murg-zār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4843). [murg-zār,]*

murġzār: *Far. Çayırlık, çemen-zâr II Kuş bahçesi.*

Çevresi yaşıl çemen ḫoş **murġzār** / Didiler yā şeyḫ dāyim bunda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [murġzār,]*

mürīd: *Tarikatte bir şeyh ve mürşide bağlanarak kendisinden usul ve tasavvuf yolunu öğrenen kimse.*

Pes **mürīdligi** sen eylĕdüñ yaḳīn / Ḫizmete emr idicek seni hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4787). [mürīdligi, -liğ, -i]*

mürīd: *(Ar.) Tarikatta bir şeyh ve mürşide bağlanarak kendisinden usul ve tasavvuf yolunu öğrenen kimse.*

Bu ḳadar muḥib **mürīd** ile tamām / Ḥażret-i Ḫūnkār ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3976). [mürīd,]*

Şeyḫ ne **mürīd** muḥibb ʿāşıḳ nedür / Burada ẕikr it baña lāyıḳ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [mürīd,]*

Şeyḫ **mürīd** muḥibb ʿāşıḳ kim durur / Yaʿnī ol adlara kim lāyıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [mürīd,]*

Her **mürīd** kim giyse benden kisveti / Ḫoş ṭutup mihmānı itsün ḫizmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5549). [mürīd,]*

Ne ḳadar var-ısa muḥible **mürīd** / Daʿvet idüp ḳapuña getür becid *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5559). [mürīd,]*

mürīd: *Bir şeyhe bağlı olan derviş.*

Yā ḳıyāmet güni siz bunca **mürīd** / Nice geçersiz ṣırāṭı baña id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5058). [mürīd,]*

Ger severseñ Ḥācī Bektaş'ı iy **mürīd** / Hū diyelüm şāha kör ola Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5738). [mürīd,]*

Kāfir-iken oldu müʾmin ol saʿīd / Dīn-i İslām aña **mürīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5842). [mürīd,]*

Oldı ……. muḥib daḫı **mürīd** / Ḫʿāce Bektaş'ı aluban ḳaldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5905). [mürīd,]*

mürīd: *(Ar.) Tarîkata girip bir mürşide bağlanan kimse, kendi irâdesini Hakk'ın irâdesine terkedebilmek için bir mürşidin terbiyesine giren derviş.*

Mā-ḥaṣal itmĕyelüm sözi dırāz / Ne ḳadar varsa **mürīdi** öz ü az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5563). [mürīdi, -i]*

mürīd kıl-: *Müridi olarak kabul etmek.*

Niçeleri ḳıldı hem anda mürīd / Ḫizmetinde yürür-idi çün ʿabīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1217). [mürīd ḳıl-, --dı]*

mürīd ol-: *İntisap etmek, bağlanmak.*

Bozoḳ Üçoḳ hep saña olsun mürīd / Naṣībüñ günden güne olsun mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1448). [mürīd ol-, --sun]*

Ol yirüñ ḫalḳından anda niçe kes / Mürīd olup aḳtarıldı aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4946). [mürīd ol-, --up]*

Ṣan mürīd oldı gider şeyḫ ḫizmete / Ḳapuya varınca Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6019). [mürīd ol-, -dı]*

Pes muṭīʿüz emrüñe olduḳ biz ġulām / Ḥażretüñe olduḳ mürīd ur kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6166). [mürīd ol-,]*

Kim tevażżuʿ birle irür Ḥaḳḳ'a iren / Ḥācī Bektaş gördi eren oldı mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6169). [mürīd ol-, -dı]*

mürīd ol-: *İntisap etmek, bağlanmak ‖ 'aşkı (ehlinden) öğrenmeye tâlip olmak (pîr-i 'aşk bağlamında).*

Hep mürīd olup anı pīr itdiler / Var ḳıyās it Ḥācī Bektaş kim-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5972). [mürīd ol-, -up]*

mürsel: *Ar. 1. İrsal edilmiş, gönderilmiş. 2. Resul, peygamber.*

Evvel Ādem āḫir Aḥmed ḥürmeti / Cümle **mürsel** enbiyānuñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 714). [mürsel,]*

mürsel: *Hızr Lâle'nin oğlu, Hızr Lâle'den sonra Hâcı Bektaş tekkesinin sorumlusu olacak şahsiyet.*

Elli yıl olup müseccel tekyedār / Oġlı **Mürsel** ḳala andan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5540). [mürsel,]*

mürşid: *İrşat eden, doğru yol gösteren.*

Mürşidüm hem Pīr-i Türkistān'dur / Kim vilāyet ehline sulṭāndur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1375). [mürşidüm, -ü, -m]*

mürşid: *Derviş, talebe.*

Tā ki **mürşid** anı Ḥaḳḳ'a irgürür / Ḳaṭre-y-iken kendü ʿummāna varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5840). [mürşid,]*

mürşid: *Doğru yolu gösteren kimse, kılavuz.*

Yūnus-ı Muḳrī'ydi hem anuñ adı / Çepni'nüñ ol ıdı şeyḫi **mürşidi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1642). [mürşidi, -i]*

mürşid ü reh-ber: *Önder ve yol gösteren.*

İşbu dervīş şekk itmeñ er durur / Ḥaḳ yolına **mürşid ü reh-ber** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3379). [mürşid ü reh-ber,]*

mürşid-i kāmil: *Tasavvufta seyr-i sülukunu tamamlayıp irşad görevinde bulunan kişi, manevi terbiye edici. Şeyh ile aynı manaya gelir.*

Dir ki baña **mürşid-i kāmil** gerek / Ḥüsn-i ḫulḳı ẕātına şāmil gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3120). [mürşid-i kāmil,]*

mürted: *İslam dininden dönen.*

Yine münkirler peşīmān oldılar / **Mürted** iken ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1004). [mürted,]*

murtezā: *Hz. Ali.*

Ḫırḥadan bulmaz ešer ḳaftān-ıla / **Murteżā** ṣanduġını çün kim açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 183). [murteżā,]*

Murteżā meşhedine andan irer / İşigine gelüben yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1221). [murteżā,]*

murtezā: *Beğenilmiş, seçilmiş, hoşnut ve râzı olunmuş (kimse). || Hz. Ali.*

Cumʿa güni çıḳdı Aḥmed minbere / **Murtezā'yı** daʿvet itdi çün varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 168). [murtezā'yı, -(-y) -ı]*

murtezā: *Beğenilmiş, seçilmiş, hoşnut ve râzı olunmuş (kimse). || Hz. Ali.*

Şekk itmeñ kim benem sırr-ı ʿAlī / **Murteżā'nuñ** kim ki ol sırrı ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6718). [murteżā'nuñ, --nuñ]*

Ol nişān her kimseye kim yār durur / Bilürüz ol **Murteżā'nuñ** sırrıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6721). [murteżā'nuñ, --nuñ]*

Murteżā'nuñ ḥaḳḳı oldur lā fetā / Hem didi ḥaḳḳında Sübḥān hel etā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 715). [murteżā'nuñ, --nuñ]*

Muṣṭafā'nuñ nūrı ḥaḳḳı yā İlāh / **Murteżā'nuñ** ʿizzeti-çün pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1035). [murteżā'nuñ, --nuñ]*

Virdi Muḫtār **Murteżā'ya** anları / Hep Ġadīr-i Ḫum'da ẕikr olanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1102). [murteżā'ya, --y, --a]*

murtezā: *Beğenilmiş, seçilmiş, hoşnut ve râzı olunmuş (kimse). || Hz. Ali.*

Murteżā'dan erlik istedi ʿavām / Ḳanber'e didi getür ṣofra ṭaʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5548). [murteżā'dan, -dan]*

murteżā-veş: *Hz. Ali gibi, ona benzer şekilde.*

Murteżā-veş ṣalduġınca ḫaṣma tīġ / Ḳan buḫārı bağlar ıdı gökde mīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 668). [murteżā-veş,]*

mürüvvet: *Cömertlik, ihsan, lutuf.*

Gine sizüñdür bu söz siz söyleñüz / Ḫoş **mürüvvetdür** ki dir siz eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [mürüvvetdür, -dür]*

Dir kerem kānı **mürüvvet** maʿdeni / Himmet eyle ḳıl naẓar eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2450). [mürüvvet,]*

Ṭañlayup indi ḳatırdan ol daḫı / Pes muvāfaḳat **mürüvvetdür** aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3471). [mürüvvetdür, -dür]*

Pādişāha didiler iy kān-ı cūd / İy **mürüvvet** maʿdeni kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4316). [mürüvvet,]*

mürüvvet: *Cömertlik, ihsan, lütuf.*

Bildük erdür Ḥācī Bektaş ḥāżretin / Şek degül ger görsevüz **mürüvvetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 925). [mürüvvetin, -i, -n]*

mürüvvet eyle: *İyilikte bulunmak, cömertlik göstermek.*

Bir **mürüvvet eyle** luṭf eyle şehā / İşbu ṭarlıḳdan bizi ḳılġıl rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3632). [mürüvvet eyle,]*

mürüvvet it-: *İnsaniyet etmek, cömertlik göstermek.*

Cānuña dürlü cefā ḳılur-ıdım / Līk mürüvvet itdi ceddüme o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6127). [mürüvvet it-, -di]*

mürüvvet ḳıl-: *İyilik etmek, cömertlikle bulunmak.*

Fāṭıma dir anlara ḫoş geldüñüz / Luṭf idübeni mürüvvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3819). [mürüvvet ḳıl-, --du, --ñuz]*

mürvet: *İhsan, mutluluk.*

Mürvetinden n'ola ger er luṭf ide / Bir ışıcaḳ yire varuban gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2214). [mürvetinden, -in, -den]*

Ṭuz ucından çekerüz zaḥmet ḳatı / Ere yoḳdur gizli ḳılsa **mürveti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3429). [mürveti, --i]*

Pīrāb Sulṭān'a Ḫūnkār ḥażreti / Luṭf idüp di eyle imdi **mürveti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5349). [mürveti, --i]*

mürvet: *Yiğitlik, mertlik. ll İyilik ve ihsanda bulunma, cömertlik, lutufkârlık.*

Erlik ü **mürvet** dilerseñ şofra çek / Şeyḫ ide himmet dilerseñ şofra çek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5547). [mürvet,]*

mürvet eyle: *İhsanda bulunmak.*

Düşdi pāyine işidincek Saʿīd / **Mürvet eyle** dime iy ḳadri saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3748). [mürvet eyle,]*

mürvet it-: *Iyi davranmak.*

Sīd-i Ṣālīh didi luṭf idüñ bize / Varalum mürvet idüñ direm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3094). [mürvet it-, --üñ]*

Mürvet idüp luṭf idübeni gele / Lutfı-y-ıla bizi müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3329). [mürvet it-, --üp]*

mürvet ḳıl-: *Yiğitlik göstermek.*

Gel bize erden yine dilek dile / Etmegümüz kesmeye mürvet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 980). [mürvet ḳıl-, --a]*

mürvetin gör: *İnsanlığını görmek.*

Alalum ḫay ı r duʿā vü himmetin / Çünki gördük böyle anuñ mürvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1567). [mürvetin gör, --dü, --k]*

mūsa: *Musa Kazım, Şiilerin on iki imamından yedincisi.*

Gönderür ol meclise irişdi çün / Bes ṭaʿām ardınca **Mūsā** şerbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 301). [mūsā,]*

mūsa: *Musa-yı Sani (On İki İmamlardan).*

Olsun uzun yaş diyü ḫalḳ söyledi / Oġlına **Mūsā** Muḥammed virdi ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 324). [mūsā,]*

Şāh ʿAlī **Mūsā** Rıżā'dan bil yaḳīn / Olmış-ıdı hem mücāz ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 577). [mūsā,]*

mūsā rıża: *Rıza lakabıyla tanınan Hz. İmam Ali b. Musa, yedinci imamın oğludur. (En meşhur rivayete göre) hicretin 148. yılında dünyaya geldi ve 203. yılında vefat eti.*

Ol imām-ı heştümīn **Mūsā Rıża** / İrdi andan aña iy ṣāḥib-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1107). [mūsā rıża,]*

mūsā šānī: *Seyyid Muhammed'in babası, Hacı Bektaş-ı Veli'nin dedesi.*

Bildi gelendür imām ibni imām / Ṣaldı ḫādim gene Mūsā Šānī'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 286). [mūsā šānī, --y, -e]*

müsāferet it-: *Misafirlik etmek.*

Ḫoş müsāferet ider üç gün tamām / Olıcaḳ dördünci gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4707). [müsāferet it-, --er]*

müsāfir ol-: *Konuk olmak.*

Mekke'den gidüp müsāfir oldı ol / Ḥācīlarla ḫˇāce eve gelmede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5952). [müsāfir ol-, -dı]*

müsāfir-ḫāne: *Misafir kabul edip ağırlamak için ayrılmış veya yapılmış yer.*

Bir **müsāfir-ḫāne** bünyād it gelen / Anda ola hem yine ḫiẕmet ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2064). [müsāfir-ḫāne,]*

Ḳarşu varup anları indürdiler / Ol **müsāfir-ḫāneye** ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2070). [müsāfir-ḫāneye, --y, --e]*

müşāhede: *Seyrederek anlama, gözün gördükleriyle dair tefekkür etme, gözleyerek aslını kavrama.*

Er **müşāhedesine** oluban ġanī / Cümlesi ḫoş-ḥāl şād idüp cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3670). [müşāhedesine, -sine]*

muṣāḥib: *Biriyle karşılıklı konuşan, sohbet arkadaşı olan kimse.*

Didi Ḳırşehri'nde bir er var durur / Ol anuñ ıla **muṣāḥib** yār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [muṣāḥib,]*

muṣāḥib ol-: *Sohbette bulunmak, görüşmek, bir araya gelmek.*

Ḥażret-i Ḫıżr'ı görince bilürem / Kim muṣāḥib olmışam farḳ ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5664). [muṣāḥib ol-, -mış, -a, -m]*

muṣallā: *Ar. Cenâze namazı kılmağa mahsus açık mahal, namazgâh, musallâ taşı.*

Oḳuyup Ḳur'ān'ı tekbīr itdiler / Çün **muṣallāya** irüben yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5651). [muṣallāya, -y, -a]*

musallaṭ ḳıl-: *Musallat kılmak, musallat etmek.*

Didi yā Rab ḳıl musallaṭ ejdehā / Bulmaya mülḥid ḳaçup rāh-ı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1034). [musallaṭ ḳıl-,]*

Bir eri ḳılduñ musallaṭ üstüme / Memleketüm ġāret itmek ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4294). [musallaṭ ḳıl-, --du, --ñ]*

mūsā-yı kāẓım: *İbrahimü'l-Mücâb ve Alî Mûsayü'r-Rızâ'nın babaları.*

Baḥre'l-ensāb'da dimiş böyle beyān / **Mūsā-yı Kāẓım** imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 230). [mūsā-yı kāẓım,]*

mūsā-yı kāẓım: *On iki imam anlayışının yedinci imamı. Ca'fer es-Sadık'ın oğlu.*

Andan irdi Mūsā-yı Kāẓım'a bil / Şöyledür naḳli tamām taṣdīḳ ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1106). [mūsā-yı kāẓım, --a]*

mūsā-yı kāzım u hārūnu'r-reşīd: *Brahimü'l-Mücâb ve Alî Mûsayü'r-Rızâ'nın babaları ve Beşinci Abbasi halifesi Harun Reşid.*

Böyle olmışdur muḥaḳḳaḳ ittifāḳ / **Mūsā-yı Kāẓım u Hārūnu'r-Reşīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 240). [mūsā-yı kāẓım u hārūnu'r-reşīd,]*

mūsā-yı šānī vü isḥāḳ rāvī-di hārūn u yaḥyā vü ibrāhīm idi ṭayyār u ʿalī vü caʿfer hem ḥasan: *Musa-yı Sani ve İshak, Ravi, Harun ve Yahya ve İbrahim, Tayyar ve Ali ve Cafer hem de Hasan. (İbrahim Mükerremü'l-Mücab'ın oğullarının adı).*

Sen ḳulaḳ ṭut tā ki adların diyem / Mūsā-yı Šānī vü İsḥāḳ rāvī-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 259). [mūsā-yı šānī vü isḥāḳ rāvī-di hārūn u yaḥyā vü ibrāhīm idi ṭayyār u ʿalī vü caʿfer hem ḥasan,]*

müşebbeh: *Her şey kendisine benzetilen.*

Gündüzin şāyim oluban ṭāʿat it / Giceler ḳāʾim **müsebbeḥ** ḥizmet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5701). [müsebbeḥ,]*

müseccel ol-: *Deftere geçirilmiş, kaydedilmiş.*

Elli yıl olup müseccel tekyedār / Oġlı Mürsel ḳala andan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5540). [müseccel ol-, -up]*

müselmānlık: *Hz. Muhammed'in yaydığı İslam dini, İslam, İslamlık, İslamiyet, Hak dini.*

Hep **Müselmānlıḳ** şikāyet itdiler / Dād u feryād isteyüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 707). [müselmānlıḳ,]*

müşeref ol-: *Şereflenmek.*

Ḳırḳ gün oldı Mekke'de ben ḳalmışam / Kaʿbetu'llāh'da müşeref olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3699). [müşeref ol-, --mış, --am]*

müşerref: *(Ar.) Şerefli, onurlu.*

Ḳondururlar bir **müşerref** menzile / Tā ki ḫalḳ cemʿiyyeti anda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1091). [müşerref,]*

Otlu şular ḫoş **müşerref** yir-idi / İşi Ḫünkār'uñ orayı seyr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1910). [müşerref,]*

Ḫoş mezārı var **müşerref** cāygāh / Yüz süre varur-ısañ eyle nigāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5265). [müşerref,]*

Tekyedār-ıdı Ḫıż ı r Lāla ol zamān / Ḥażret-ileydi **müşerref** ḫānedān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5799). [müşerref,]*

müşerref eyle: *Şereflendirmek; onurlandırmak.*

Sevicek erenlere ḫarc idelüm / Luṭf ḳıl eyle müşerref gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1780). [müşerref eyle,]*

müşerref kıl-: *Şereflendirmek, şerefli kılmak.*

İdelüm daʿvet biz ola kim gelĕ / Bizi dīdārıyla müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1766). [müşerref ḳıl-, --a]*

Mürvet idüp luṭf idübeni gele / Lutfı-y-ıla bizi müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3329). [müşerref ḳıl-, --a]*

müşerref ol-: *Müşerref olmak; onurlanmak, onur kazanmak, şereflenmek.*

Girü buluşdura Ḥaḳ buluşavuz / Ṣoḥbetüñ ile müşerref olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4596). [müşerref ol-, --avuz]*

müşerref ol: *Şereflenmek.*

Gice gündüz tā ʿat iderdi müdām / Pes müşerref oldı anuñla maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1785). [müşerref ol, --dı]*

muṣḥaf: *Kitap II Kur'an.*

Raḥl ile **muṣḥaf** daḫı ḳonmış ıdı / Bunı görüp şād oluban ışıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3278). [muṣḥaf,]*

Baʿd ez-ān **muṣḥaf** alup oḳur laṭīf / Kim anuñ-ıla şeref buldı şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3283). [muṣḥaf,]*

mūsī-i kāẓım: *On İki İmam'dan yedincisidir.*

İsmine dinmek Mücāb taʿẓīmdür / Mūsī-i Kāẓım'uñ oġlıdur ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 226). [mūsī-i kāẓım, --uñ]*

Ol daḫı Mūsī-i Kāẓım'uñ ʿazīz / Oġlıdur şöyle bilesiz didi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1372). [mūsī-i kāẓım, --uñ]*

Dünyāda ammā oġlı ḳızı yoġ-ıdı / **Mūsī-i Kāẓım** imām-ı ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5871). [mūsī-i kāẓım,]*

mūsī-i kāẓım: *Kazım lakabıyla tanınan İmam Musa b. Cafer, altıncı imamın oğludur. Hicretin 128. yılında doğdu ve 183. yılında vefat etti.*

İtdi teslīm ol da Ṣādıḳ Caʿfer'e / Oġlı vardı **Mūsī-i Kāẓım** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 198). [mūsī-i kāẓım,]*

mūsī-i šānī: *Seyyid Muhammed'in babası, Hacı Bektaş-ı Veli'nin dedesi.*

Dirler-idi eyle er ehl-i temīz / **Mūsī-i Šānī** atasıdur anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 224). [mūsī-i šānī,]*

Vech-i ḥikmet ne durur bundan diñüz / **Mūsī-i Šānī** de aḥvāli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 316). [mūsī-i šānī,]*

Geldi bir oğlan vücuda yüzi gün / **Mūsī-i Šānī** görüp ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 322). [mūsī-i šānī,]*

Ḥāṣıl itdi pür-kemāl itdi anı / **Mūsī-i Šānī** pes andan baʿd ez-ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 332). [mūsī-i šānī,]*

Mūsī-i Šānī ölür ḥikmete baḳ / Defn idüp daḫı ʿazāsın ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 334). [mūsī-i šānī,]*

müsilmān: *Müslüman.*

Aldı kāfirden **Müsilmān'uñ** ḥaḳın / Çün baḥadır ḳoydı ʿOšmān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6297). [müsilmān'uñ, -uñ]*

müşīr: *Askerlikteki en üst rütbe ve bu rütbeyi taşıyan asker, mareşal.*

Ṣāḥib ile Ḳara Ṭayı'dur vezīr / Pādişāha reʾy idici **müşīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4207). [müşīr,]*

müşīr ol-: *Emir ve işaret eden, yol gösteren kimse olmak.*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile hem vezīr / Pādişāha bunlar olmışdur müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4305). [müşīr ol-, --mış, --dur]*

mūsi'š šānī: *Musa-yı Sani.*

Oturuşuban birez ṣoḥbet ḳılur / Çekdi **Mūsi'š Šānī** dürlü dürlü ḫ̆ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 293). [mūsi'š šānī,]*

mūsiyü'š šānī: *Musa-yı Sani.*

Mūsiyü'š Šānī dir aña pāk-dīn / Bende-ḫāneye ḳadem-rencīde ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 291). [mūsiyü'š šānī,]*

Aġ u ṣaru her ṭāʿāmdan gūn-ā-gūn / **Mūsiyü'š Šānī** didi kim yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 294). [mūsiyü'š šānī,]*

Bozmazam niyyetüm üzre ḳāyimem / **Mūsiyü'š Šānī** dir aña şād ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 297). [mūsiyü'š šānī,]*

Açmadı yire ḳodı ol tāc-ı ser / Anı görüp **Mūsiyü'š Šānī** daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 307). [mūsiyü'š šānī,]*

Bu bükānuñ maʿnisin bize diye / **Mūsiyü'š Šānī** dir aña yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 309). [mūsiyü'š šānī,]*

Sen işit kim **Mūsiyü'š Šānī** n'ider / Şerbeti götürüp evine varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 314). [mūsiyü'š šānī,]*

mūsīyü'š-šānī: *14615-Hacı Bektaş-ı Velî'nin baba tarafından dedesi || Seyyid Muhammed'in babası.*

Mūsīyü'š-Šānī'nüñ oġlıdur ol er / Ḫorāsān mülkinde meşhūr muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1370). [mūsīyü'š-šānī'nüñ, --nüñ]*

mūsiyyü'š- šānī: *Musa-yı Sani (On iki İmamın yedincisi olup Musa Kazım diye de bilinir.).*

Ulular cemʿ oluban danışdılar / Elin alup taḫta **Mūsiyyü'š- Šānī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 267). [mūsiyyü'š- šānī,]*

müşk: *Misk; güzel koku.*

O ki aldı boḫçayı açup görür / **Müşkü** ʿanber ḳoḳusı ḳarşu vurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3815). [müşkü, -ü]*

müşk ü ʿanber: *Misk ve amber.*

Şevḳ virür gün gibi zībā yüzi / **Müşk ü ʿanber** şanki micmerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 401). [müşk ü ʿanber,]*

müşk-i ezfer: *Güzel kokulu misk.*

Giyüben her ġonca ḫūb dībā-yı ter / **Müşk-i ezfer** tütevüz micmer mišāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 211). [müşk-i ezfer,]*

Gelüben dördünci gün oddan çıḳar / ʿIṭr-ı ʿanber müşk-i ezferdür ḳoḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2621). [müşk-i ezfer, --dür]*

müşkil: *Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç iş veya mesele, zorluk, güçlük.*

Ol ʿaceb işlerden imdi nuṭḳa gel / Tā ola her **müşkilimüz** anda ḥal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2367). [müşkilimüz, -imüz]*

müşkil: *Güçlük, zorluk, sıkıntı.*

Sen cevāb buña ne virürsin digil / Gine bu **müşkili** sen ḥall eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2546). [müşkili, -i]*

Ol namāz ḳılanlara döndi Saʿīd / **Müşkili** var anlara ṭandı Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3687). [müşkili, -i]*

Baʿd ez-ān her ne olursa **müşkili** / Anlara ṭanardı dimişdi belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4348). [müşkili, -i]*

müşkil: *(Ar.) Zor, güç, çetin.*

Bu ḥased **müşkil** durur iy nīk-rāy / Vay ḥasūduñ cānına ḫayfā vü vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [müşkil,]*

Dir bu erüñ sözine virmeñ cevāb / Hem ḳatı āsān **müşkil** nā-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2483). [müşkil,]*

Adum Saʿīd degülken / Cümle **müşkil** ḥall iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3716). [müşkil,]*

müşkil: *(Ar.) Zor, güç, çetin.*

Dir Külü Ḫan **müşkili** āsānı ne / Bize bildür bilelüm anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2484). [müşkili, -i]*

Müşkili budur idincek imtiḥān / İder ise didügümüzi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2486). [müşkili, -i]*

müşkin: *(Fa.) Siyah, kapkara.*

Gördi saḳḳā ḳatıra **müşkin** urup / Ṣu getürmiş maṭbaḫa ol dem irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [müşkin,]*

müslim: *Müslüman.*

Çaġrışup dir cümle kāfir el-amān / Gitse ẓulmet **Müslim'üz** hep bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 938). [müslim'üz, --üz]*

müslümān ol-: *İslamiyeti kabul etmek.*

Rūm mülkine ister-ise yol bula / Gelüben cān-ıla Müslümān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2460). [müslümān ol-, --a]*

muṣṭafā: *Hz. Muhammed (sav).*

Vir ṣalavāt **Muṣṭafā'ya** ve's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6272). [muṣṭafā'ya, -y, -a]*

Vir ṣalavāt **Muṣṭafā'ya** her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6287). [muṣṭafā'ya, -y, -a]*

muṣṭafā: *Hz. Muhammed'in isimlerinden biridir. Arınmış, arındırılmış; seçilmiş, güzide anlamlarına gelmektedir.*

Refref ile gitdi andan **Muṣṭafā** / İrdi ʿarşuñ ayağına müctebā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 120). [muṣṭafā,]*

muṣṭafā: *1. Maddî mânevî yönden arıtılıp saf ve seçkin duruma getirilmiş veya cinsi içinden en temizi, en iyisi ve en hâlisi olarak seçilmiş (kimse). 2. Hz. Muhammed'in adı.*

Muṣṭafā'nuñ nūrı ḥaḳḳı yā İlāh / Murteżā'nuñ ʿizzeti-çün pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1035). [muṣṭafā'nuñ, -nun]*

muṣṭafā: *Arınmış, arındırılmış; seçilmiş, güzide || Hz. Muhammed'in adı.*

İkisi bir gönlek içine girür / Ḥaydar'ı baġrına başup **Muṣṭafā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 169). [muṣṭafā,]*

Baña Ḳurʾān taʿlīm iderler idi / Oturan ṣaġumdakiydi **Muṣṭafā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6639). [muṣṭafā,]*

Hem Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm / **Muṣṭafā** şerʿi durur hem mezhebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1374). [muṣṭafā,]*

muṣṭafā: *Hz. Muhammed (sav).*

Anda daḫı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat eyledi / **Muṣṭafā'yı** ḫoş ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1226). [muṣṭafā'yı, -'yı]*

muṣṭafā: *Arınmış, arındırılmış; seçilmiş, güzide || hz. Muhammed.*

Emr-i Ḥaḳḳ'ı işidüben **Muṣṭafā** / İtdi ṭāʿat ṭutuban emr-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 115). [muṣṭafā,]*

müstaʿid: *Kabiliyetli, yetenekli.*

Ḫizmetinde çār ṣad tā **müstaʿīd** / Her biri ṭaşrada mānend-i muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3297). [müstaʿīd,]*

müştāk: *(Ar.) Özleyen, can atan, aşık.*

Bu dem imiş pes naṣīb irdük şük ü r / Görmege **müştāḳ** ıduḳ gördük şük ü r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [müştāḳ,]*

müştāk: *Şevkli, büyük bir şevkle istemek.*

Dir ki **müştāḳam** Müsülmān olmaġa / Ḫoş muvaḥḥid ehl-i īmān olmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3267). [müştāḳam, -am]*

müştāk: *Şiddetle arzu eden, özleyen, hasretini çeken, gönülden isteyen.*

Görmege dīdāruñuz **müştāḳıyuz** / Şerbet-i eşvāḳuña hem sāḳī yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5344). [müştāḳıyuz, -ıyuz]*

müştāk ol-: *Âşık olmak.*

Gülüp ḫālin ḫāṭırun ṣoruşdı Ṣāh / Saña müştāḳ oluban ider sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6013). [müştāḳ ol-, -uban]*

müsteʿān: *Ar. Kendisinden yardım istenen. II Tanrı.*

Aldı ābdest ṭāʿate üzdi yüzi / Ḥācetin maḳbūl idüben **Müsteʿān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5990). [müsteʿān,]*

müstecāb ḳıl-: *İcabet etmek, kabul etmek.*

Ḥaḳ duʿāsın ḳılup anuñ müstecāb / Gitdi ẓulmet virdi ṣuʿle āfitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 965). [müstecāb ḳıl-, --up]*

Çün duʿāyı böyle ḳıldı kām-yāb / Ḥaḳ duʿāsın ḳıldı ol dem müstecāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1039). [müstecāb ḳıl-, --dı]*

müstecāb ol-: *Kabul olmak.*

Müstecāb olmadı birinden duʿā / Yoḳ kimesne ola duʿāsı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5231). [müstecāb ol-,]*

müsteḥak: *Hak eden, kazanmış, layık olmuş (kimse).*

Müsteḥaḳdur teslīm eyle bu ṭonı / Cezbe ile evvel ol meczūb ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6649). [müsteḥaḳdur, -dur]*

müştehir: *Şöhretli, meşhur.*

Ol da İbrāhīm Mücāb'uñ oġlıdur / **Müştehirdür** ḫalḳ içinde bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1371). [müştehirdür, --dür]*

Müştehirdür ol diyārda işbu iş / Ġavġādan bulmaz ḫalāṣ hiç yaz ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1548). [müştehirdür, --dür]*

Adı hem Fāṭıma-y-ıdı **müştehir** / Baʿżı yirde Fāṭma Bacı da dinir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1673). [müştehir,]*

Buġdayoġulları dirler ad-ıla / **Müştehirdür** işbu söz isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 23, Beyit 2185). [müştehirdür, --dür]*

Kim Kötey Ṣuyı kenārında olur / **Müştehir** maʿlūm muʿayyen ḫalḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2905). [müştehir,]*

Şimdi aña Ḳaya Tekyesi dinür / **Müştehirdür** Ḳırşarı'nda bilinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3097). [müştehirdür, --dür]*

Döndi dir ben bir mükemmel kāmilem / **Müştehir** faẓl ıssı ben bir fāżılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3604). [müştehir,]*

Ol diyārda **müştehir** bir kimsenüñ / Görüben begendiler ḳızın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3870). [müştehir,]*

Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev odur / **Müştehirdür** işbu sözler bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4181). [müştehirdür, --dür]*

Farḳ ola hem kendü ḳavmi yādı-la / **Müştehirdür** bu ḫaber isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4437). [müştehirdür, --dür]*

Bugüne dek ḳaldı bu maʿlūmdur / **Müştehirdür** ṣanma kim mektūmdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4864). [müştehirdür, --dür]*

müştehir ol-: *Şöhretli olmak.*

Ḳubbe elif tāc ururdı ṭālibā / Müştehir oldı bu sözler ġālibā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4354). [müştehir ol-, --dı]*

müstemiʿ: *Dinleyen, kulak veren.*

Rūzigār-ı hemden āzād eylegil / **Müstemiʿler** cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4019). [müstemiʿler, --ler]*

müstemiʿ ol: *İstimâ' eden, dinleyen olmak.*

Müstemiʿ ol bāḳīsin diyem sizĕ / Geçdi üstine çü bīst ü çār sāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 372). [müstemiʿ ol,]*

müstenīr: *Bir şeyin ışığı ile aydınlanan, nuru ile nurlanan, parlayan.*

Buldılar Ḫūnkār yerinde bir güher / Bir münīr ü **müstenir** bir ḫūb u ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [müstenir,]*

müstenīr ol-: *Bir şeyin ışığı ile aydınlanmak, nuru ile nurlanmak; ışıklı, parlak olmak.*

İdeler andan çırāḳ ola münīr / Her yañası ola anuñ müstenīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3437). [müstenīr ol-, --a]*

muştucı: *Müjdeci.*

Muştucı gönderdi şehre ol emīn / Ḫalḳ-ı Nişābūr bilüben ḳarşular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6700). [muştucı,]*

muştūla: *Müjdelemek.*

Gitdi hemm ü ġuṣṣa vü ġam irmedi / **Muştularlar** pādişāha çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 404). [muştularlar, -r, -lar]*

Daḫı altun başlu sancaḳ viribir / Yügürüben **muştuladı** bir beşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4427). [muştuladı, -dı]*

mūṣūl: *Irak'ın kuzeyinde Dicle nehrinin kıyısında bulunan, Irak'ın en büyük şehirlerinden biri.*

Baġdād u Lūr ile Kürdistān ne var / Hem Cezīre mülki **Muṣul** ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2370). [muṣul,]*

müsülman: *İslam dininden olan kimse.*

Çün **Müsülmānlıḳ** şikāyet itdiler / Kāfirüñ ẓulmin ḥikāyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 648). [müsülmānlıḳ, -lıḳ]*

Ne ḳadar varsa **Müsülmānlıḳ** tamām / Geldi Aḥmed Yesevī'ye ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 696). [müsülmānlıḳ, -lıḳ]*

Daʿvī idersiz **Müsülmān'uz** diyü / Biz de bugün ehl-i īmānuz diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2705). [müsülmān'uz, --uz]*

müsülman: *Müslüman, iman eden.*

Yā **Müsülmān'dan** ḳaçup gelmiş durur / Ol ikiden birisi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4914). [müsülmān'dan, -'dan]*

müsülman: *A. müslüman.*

Birine giyürdi **Müsülmān** ṭonın / Dir sürüñ ol ṭoġana varuñ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4916). [müsülmān,]*

müsülmān eyle: *Müslüman, iman etmiş eyleme.*

Kāfirin cümle Müsülmān eyleyem / Ol tekūrın ehl-i īmān eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 746). [müsülmān eyle, --y, --em]*

Ḫoş Külü Ḫan'ı Müsülmān eyledi / ʿAskeriyle ehl-i īmān eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4345). [müsülmān eyle, --di]*

müsülmān it-: *Müslüman olmaya vesile olmak, İslam'a dâhil etmek.*

Bāṭınında anı Müsülmān ider / ʿĀleme bu ṣoḥbeti destān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4892). [müsülmān it-, --er]*

müsülmān ol-: *Müslüman olmak.*

Gelüp īmāna Müsülmān oldı tīz / Daḫı dervīşlik naṣīb eylědi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5446). [müsülmān ol-, --dı-dı]*

müsülmān ol-: *İslam dinine dahil olmak.*

Beni gönderdi ki dīne gelesiz / Sünnet olup hep Müsülmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2478). [müsülmān ol-, --a, --sız]*

Rūm'a girmek diler-ise bileler / Cümlesi gelüp Müsülmān olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2579). [müsülmān ol-, --a, --lar]*

Gördük idi çıḳa geldi ṣaġ esen / Dir bize imdi Müsülmān ol sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2584). [müsülmān ol-,]*

Şekk itmědin Müsülmān olavuz / Her ne kim sen dirseñ anı ḳılavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2593). [müsülmān ol-, --avuz]*

Bir uġurdan hep Müsülmān oldılar / Ordusıyla ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2597). [müsülmān ol-, --dı, --lar]*

Dir Müsülmān olmayınca ol kişi / Girmeyiser Rūm'a bilsün bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2614). [müsülmān ol-, --ma, --y, --ınca]*

Şimdiki ḥālde Müsülmān olmışuz / Leşkerümle ehl-i īmān olmışuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2626). [müsülmān ol-, --mış, --uz]*

Şöyledür naḳli bu aḫbāruñ ʿayān / Ḫoş Müsülmān oldı Külü Ḫan i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2667). [müsülmān ol-, --dı]*

Baʿd ez-ān girçek Müsülmān oldılar / Ere iḳrār eyleyüben ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2721). [müsülmān ol-, --dı, --lar]*

Dīne daʿvet itdi Ṣaltıḳ bunları / Güreleş oldı Müsülmān dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2780). [müsülmān ol-, --dı]*

Ḳavmi-y-ile hep Müsülmān oldılar / Müʾmin olup ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2781). [müsülmān ol-, --dı, --lar]*

Dir ki müştāḳam Müsülmān olmaġa / Ḫoş muvaḥḥid ehl-i īmān olmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3267). [müsülmān ol-, --ma, --ġa]*

Bunları İslām dīnine oḳıdı / Tīz Müsülmān oluñuz gelüp didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4935). [müsülmān ol-, --uñuz]*

Bir uġurdan hep Müsülmān oldılar / Dīne girüp ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5306). [müsülmān ol-, --dı, --lar-dı, -lar]*

müsülmān ol-: *Müslüman olmak, iman etmek.*

Ḳavmi-y-ile oldı Müsülmān Zupun / Bunlara dönüp didi ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4936). [müsülmān ol-, --dı]*

müsülmān ol: *İslam dinine dahil olmak.*

Çāresi budur ki fermān olavuz / Küfri ḳoyup hep Müsülmān olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 959). [müsülmān ol, --avuz]*

Böyle diyüp hep Müsülmān oldılar / Şāha ḳarşu cümle ṭapu ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 963). [müsülmān ol, --dı, --lar]*

Şol ki ʿāḳıldı Müsülmān oldılar / Kim vilāyet görüp eri bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 967). [müsülmān ol, --dı, --lar]*

Yine bunlar hep Müsülmān oldılar / Ere gelüp cümle nāliş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1021). [müsülmān ol, --dı, --lar]*

müsülmān ola: *Müslüman olmak.*

Nola-y-ıdı bu Müsülmān oladı / Gelüben İslām içinde oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3265). [müsülmān ola, --dı]*

müsülmān ola: *İslam dinine dahil olmak.*

Ḳavlümüz budur Müsülmān olasız / Ehl-i tevḥīd ehl-i īmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2555). [müsülmān ola, --sız]*

müsülmānlar: *Ar. Müslüman.*

Ḳaçdı-y-ısa ger **Müsülmānlar'dan** ol / Göricek oḳı seni ḳılur ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4917). [müsülmānlar'dan, --dan]*

müsülmānlıḳ: *Müslümanlık, Hz. Muhammed'in yaydığı İslam dini, İslam, İslamlık, İslamiyet, Hak dini.*

Hep **Müsülmānlıḳ** aña uyar ıdı / Yüz biñ erce ḳuvveti anuñ var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 640). [müsülmānlıḳ,]*

muʿteber: *(Ar.) Değer verilen.*

İy süḫan-dān u süḫan-gū pür-hüner / Bir vilāyet-nāme diyin **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 634). [muʿteber,]*

Naḳldür Rūm içre var-ıdı bir er / Ḳatı ḳuvvetlü er-idi **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1402). [muʿteber,]*

Ḫūnkār evi çiftçilerinden ol er / Key naẓar almış er-idi **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2859). [muʿteber,]*

Muʿteber ulu kişiler buldılar / Bunları Ḫūnkār'a ṭoġrı şaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4351). [muʿteber,]*

Gösterüp Otman Beg'i dirler bu er / Ḳayı oġlıdur muʿazzez **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4377). [muʿteber,]*

Gel Cemāl Seydī'den eydem bir ḫaber / Gör nice zībā ḫaberdür **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4824). [muʿteber,]*

Gine ẕikr it bir beyāndan ter ḫaber / Māʿnī-i zība vü mergūb **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5267). [muʿteber,]*

Bir Tatar begi var-ıdı anda hem / **Muʿteber** ulu kişiydi muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5504). [muʿteber,]*

muʿteber: *İnanılır, güvenilir.*

Ceddi Bekdaş-ı Velī'nüñ **muʿteber** / Ol imām-ı Hāşim'üñ ḳardaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 227). [muʿteber,]*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ **muʿteber** / Ol erüñ ḫalīfesi gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 575). [muʿteber,]*

Bāyezīd-i Bisṭām'uñ ol girçek er / Ḫalīfesi idi ġāyet **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1315). [muʿteber,]*

Mūsīyü'š-Šānī'nüñ oġlıdur ol er / Ḫorāsān mülkinde meşhūr **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1370). [muʿteber,]*

Muʿteber niçe kitāb götürdiler / Yol yaraġın ne-y-ise bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3453). [muʿteber,]*

Muʿteber begler ululerla bilĕ / Kātib ü muḥżır daḫı hem-rāh ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4339). [muʿteber,]*

Didi bu gelen key erdür **muʿteber** / Görmedüm ben buncılayın iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4585). [muʿteber,]*

Bil Cemāl Seydī-y-idi eñ ulusı / **Muʿteber** maʿrūf u meşhūr bellüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4812). [muʿteber,]*

muʿteber: *İtibarlı, güvenilir, üstün ve değerli kabul edilen.*

Ḫᵛāce ʿĀmū Ṣuyı'na ḳıldı naẓar / Gördi bir māldār ḫᵛāce **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1077). [muʿteber,]*

Rūm mülkine geliyorur bir er / Key ḳatı ḳuvvetlü erdür **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1284). [muʿteber,]*

Bil ki Ḫūnkār'a çırāḳçıydı ol er / Ẕikr-i evṣāf-ı cemīl ü **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5339). [muʿteber,]*

Kim Bayındur Ḫan oġlıdur ol er / Bil Oġuz'dan ol ʿazīz ü **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [muʿteber,]*

muʿteber: *İtibarlı, hatırı sayılır; saygın, inanılır, güvenilir; yürürlükte olan, geçer.*

Dilerüz sizden sülūk ehli bir er / Menzil almış bir ḫalīfe **muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5346). [muʿteber,]*

muʿteber ol-: *İtibarlı, değerli olmak.*

Çoḳ velāyet gösterüpdür baña er / Ol cihetden müʾmin oldum muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5802). [muʿteber ol-, -du, -m]*

mütefenni: *Fenle uğraşan, teknik alanda bilgili olan (kimse).*

Her fünūnda **mütefennindi** ḳatı / ʿĀleme ṭolmışdı nām u şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2383). [mütefennindi, --n, --di]*

muʿtekıd ol: *Itikad etmek.*

Göricek erden vilāyet ḫalḳ tekūr / Muʿteḳıd oldı tamāmet bī-ḳuṣūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 966). [muʿteḳıd ol, --dı]*

muʿtekif: *Bir ibadethaneye çekilip namaz, niyaz ve ibadetle meşgul olan.*

Muʿtekifler terk idüp kibr ü riyā / İstediler Ẕu'l-celāl-i Kibriyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5706). [muʿtekifler, -ler]*

muʿtekif ol: *Câmi, tekke vb. bir yere kapanarak ibâdetle vakit geçiren, îtikâfa çekilen (kimse).*

Anda daḫı oldı ḳırḳ gün muʿtekif / Oldı aḫlāḳ-ı Ḥasan'la muttaṣıf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1222). [muʿtekif ol, --dı]*

muṭīʿ: *(Ar.) İtaatli.*

Çünki dīnüñ ulusısız bu zamān / Hem **muṭīʿ** size ḳamu pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 856). [muṭīʿ,]*

Pes **muṭīʿüz** emrüñe olduḳ biz ġulām / Ḥażretüñe olduḳ mürīd ur kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6166). [muṭīʿüz, -üz]*

muṭīʿ: *Boyun eğen, itaat eden, itaatkâr.*

Didiler muṭīʿ misiz şāh emrine / Didi **muṭīʿem** diñüz şāh emrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1863). [muṭīʿem, -em]*

mutīʿ: *Ar. İtaat eden.*

Didiler **muṭīʿ** misiz şāh emrine / Didi muṭīʿem diñüz şāh emrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1863). [muṭīʿ,]*

Sen **muṭīʿ** misin bu emre vir ḫaber / Degül-iseñ emre ṭābiʿ di eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [muṭīʿ,]*

muṭīʿ ol: *Tabi olmak, birinin hükmü altında bulunmak.*

Şāhumuzdur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ḥükmine olduḳ muṭīʿ her ne ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 962). [muṭīʿ ol, --du, --k]*

mutīʿ ol: *Uymak, boyun eğmek, itaat etmek.*

Emrine oldı muṭīʿ mīr ü sipāh / Oldı ʿadl-ile müzeyyen ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 256). [muṭīʿ ol, --dı]*

muttakī: *1. İttika eden, sakınan, çekinen. 2. Allah'tan korkup menâhîden içtinap eden, âbid, pâk-sîret. Cem'i "müttakîn" gelir.*

Bil seyāḥat ḳaṣdı ʿazmüm daḫı hem / Daḫı Cevvād oġlıyam iy **müttaḳī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [müttaḳī,]*

Hem muḥibligi de itdi ṣayrafī / Bir ḥāl irmiş-idi aña **muttaḳī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4789). [muttaḳī,]*

Pes Ḥācım Sulṭān ol merd-i taḳī / Ol erenler şāh-bāzı **müttaḳī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5156). [müttaḳī,]*

muttakī: *İttika eden, sakınan, çekinen; Allah'tan korkup menâhîden içtinap eden.*

Muttaḳīdür hem daḫı ehl-i temīz / Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'nüñ ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6620). [muttaḳīdür, -dür]*

muttakī: *İnanan, kabullenen, günah,haramdan çekinen.*

Naḳldür ol şāh Sulṭān-ı Taḳī / Böyle buyurdı nefes ol **muttaḳī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1389). [muttaḳī,]*

muttakī: *Allah'tan korkup günahlardan sakınan kimse. II Takva sahibi.*

Var-ıdı bir **muttaḳī** ehl-i temīz / Ol ḳız anuñ ḳızı-y-ımış çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 357). [muttaḳī,]*

muttaşıf ol: *Bir hal ve sıfatla nitelenmiş olan, kendisinde o hal ve sıfat bulunan.*

Anda daḫı oldı ḳırḳ gün muʿtekif / Oldı aḫlāḳ-ı Ḥasan'la muttaṣıf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1222). [muttaşıf ol, --dı]*

muṭṭaşıl: *Ara vermeksizin, devamlı olarak, aralıksız, biteviye.*

Küçük olsa zūvalāñuz ġam degil / Somunuñuz büyük ola **muttaşıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1537). [muttaşıl,]*

muvāfakat: *Layık görülen iş.*

Ṭañlayup indi ḳatırdan ol daḫı / Pes **muvāfaḳat** mürüvvetdür aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3471). [muvāfaḳat,]*

muvaḥḥid: *(Ar.) Allah'ın birliğine inanan.*

Şimdi ḫod müʾmin **muvaḥḥid** olmışuz / Dīn ü īmān u şerīʿat bulmışuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2600). [muvaḥḥid,]*

muvaḥḥid: *Allah'ın birliğine inanan.*

Dir ki müştāḳam Müsülmān olmaġa / Ḫoş **muvaḥḥid** ehl-i īmān olmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3267). [muvaḥḥid,]*

muvāneset: *Ünsiyet peyda etme, birbirine alışıp beraber yaşama.*

Oturup bir laḥẓa ṣoḥbet itdiler / Ḫoş **muvānesetle** ülfet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3208). [muvānesetle, -le]*

müvecceh: *Teveccüh olunmuş, makbul, muteber, münasip.*

Dir Saʿīd ḫoş ẕikr taḳrīr eyledi / Ḫoş **müvecceh** didi ne kim söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3736). [müvecceh,]*

müvellā: *Bilirkişi olmak üzere kadılar tarafından tayin eden salahiyetli kimse.*

Ḫoş **müvellā** üc yüz abdāl uydurur / Her iş olmasına vaḳti köydürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2958). [müvellā,]*

mūy: *Saç.*

Ser-tırāşa ḫoş işāret eyledi / **Mūyumuz** indür diyüben söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4023). [mūyumuz, --umuz]*

mūy: *Kıl, saç teli.*

Ṣaru'ya dir Ṣaru **mūyum** uzadı / Çıḳalum ṭaşra başum ḳazı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2505). [mūyum, -um]*

Başınuñ nışfı tıraş olmış-ıdı / Yarı **mūyı** başınuñ ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4084). [mūyı, -ı]*

müyesser kıl-: *Nasip etmek, temin etmek, sağlamak.*

Ḥaḳ müyesser ḳıla görevüz girü / Dimişem didi aña ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4609). [müyesser ḳıl-, --a]*

müyesser ol-: *Nasip olmak.*

Didi maḳṣūduñ-ıdı senüñ ševāb / Oldı müyesser saña ḳılma şitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5074). [müyesser ol-,]*

mūyını: *Saç.*

Mūyını ülütdi ol dem ser-tıraş / Tīġa ṣav virdi ide tā kim tıraş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4024). [mūyını,]*

müzd: *Hürmet, bir kimse için.*

Böyle dise Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar tamām / Ḫˇāce Aḥmed **müzdine** virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 825). [müzdine, -i, -n, -e]*

Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı ki gördiler / **Müzdine** anuñ ṣalavāt virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 829). [müzdine, -i, -n, -e]*

Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām / Hū diyüp er **müzdine** virgil selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5866). [müzdine, -i, -n, -e]*

Altı ṭal ḫurmā getürdi ol ʿayān / Ḫalḳ görüp **müzdine** tekbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5971). [müzdine, -i, -n, -e]*

müzde: *Sevindirici bir haber verileceği zaman söylenen söz. Müjdeler olsun.*

Şeyḫe irüp **müzdeci** virdi ḫaber / Didi gördüm Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6005). [müzdeci, -ci]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ṣıdḳ-ıla ider bī-şumār / **Müzdeci** şeyḫe virince ṣaḥ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6006). [müzdeci, -ci]*

Şimdi bil ki başḳa ol sulṭān durur / **Müzdeci** virincegiz böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6410). [müzdeci, -ci]*

müzeyyen: *(Ar.) Süslenmiş, bezenmiş, süslü.*

Çünki deryānuñ dibine irdiler / Bir **müzeyyen** yapulu köşk gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4118). [müzeyyen,]*

müzeyyen ol: *Süslenmek, bezenmek; refah ve huzur bulmak.*

Emrine oldı muṭīʿ mīr ü sipāh / Oldı ʿadl-ile müzeyyen ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 256). [müzeyyen ol, --dı]*

muẓlim: *Karanlık, günah.*

Ṭarīḳ-i bāṭında çoḳdur ḍallīn / Ṣaḳlaya hem **muẓlimīnden** āmīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5848). [muẓlimīnden, -īn, -den]*

N

nā-be-dīd ol-: *Görünmez olmak, yok olmak, kaybolmak.*

Maḥv olur o lüccede olur nā-be-dīd / Ẕikr idüp bu resme dir ol güni ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4663). [nā-be-dīd ol-, --ur]*

nâ-çâr: *Çaresiz, âciz, dertli.*

Alubanı ol putı ṭaşra çıḳar / Ḳapucılar da yügürdiler **nā-çār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2696). [nā-çār,]*

Ol aġac yĕşermedi üc yıl geçer / Ümīdin kesmĕdi Ḥaḳ'dan ol **nā-çar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3141). [nā-çar,]*

Gütdi **nā-çār** alup ol ḫınzīrı gör / Menzilinden ġurbet içre dūrı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [nā-çār,]*

nā-çār kal-: *Çaresiz kalmak, elinden bir şey gelmemek; söyleyecek söz olmamak.*

Dir zamānlardur ki ʿömrümden geçer / Görmedüm oġlan yüzin ḳaldum nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5228). [nā-çār ḳal-,]*

nā-çār ol-: *Çaresiz kalmak, çıkar yol bulamamak.*

Yā ḫo kāfir pādişāhından ḳaçar / Ḳondı bunda yorılup oldı nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4913). [nā-çār ol-, --dı]*

nā-dān: *Bilgisiz, aklını kullanamayan kimse.*

Pīş-rev didi didüklerin dürüst / Dimedüñ bize eyā **nā-dān** u süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5151). [nā-dān,]*

nā-gāh: *1.vakitsiz 2. ansızın, birdenbire.*

Çavdar etměgin götürüp bir gelin / Uġradur Bektaş'a **nā-gāh** ol yolın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1531). [nā-gāh,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn meger / Bir gün oturur iken **nā-gāh** eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1893). [nā-gāh,]*

Aluban ol hāl eri oldı revān / Gider-iken yolda **nā-gāh** ṣādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3223). [nā-gāh,]*

Gözi ṭoġrusına üc gün gitdi ol / Bir muʿaẓẓam şehre **nā-gāh** yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [nā-gāh,]*

nā-gāh: *Ansızın, aniden anlamında zarf.*

Geldi **nā-gāh** Rūḥ-ı Ḳudsī Cebraʾīl / Didi selām itdi saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 139). [nā-gāh,]*

Ḫorāsān mülkine irdi gör n'ider / Arayuraḳ ṭaġları **nā-gāh** bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6652). [nā-gāh,]*

Baş aşaġa ṣaluban oturdılar / Bir kişi **nā-gāh** ḳapudan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1144). [nā-gāh,]*

Nā-gāh üç dervīş geldi irişür / Yüz urup erenler ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3064). [nā-gāh,]*

nā-gehān: *Ansızın, birdendire.*

Adları bunlar durur fehm eyle sen / Öte Türkistān ilinden **nā-gehān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 261). [nā-gehān,]*

nā-gehān: *Ansızın.*

Ṭutar iken ol kitābı **nā-gehān** / Pencereden ṣuya bıraḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2389). [nā-gehān,]*

Gözin açup gördi kendin **nā-gehān** / Bir deñiz ḳatında ṭururdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [nā-gehān,]*

Nā-gehān ikindi vaḳti çün olur / Ṣaru İsmāʿīl'e bir kimse gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3764). [nā-gehān,]*

nā-gehān: *1.vakitsiz 2. ansızın, birdenbire.*

Çün bu tācı görür Aḥmed **nā-gehān** / Rūḥ-ı Ḳuds'e ṣorar Aḥmed ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 128). [nā-gehān,]*

Aldı anı eyledi zīr ü zeber / **Nā-gehān** irişdi emr-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 264). [nā-gehān,]*

Ṣayd iderken **nā-gehān** ol gül-ʿiẕār / Teşne iken gördi kim bir çeşme-sār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 338). [nā-gehān,]*

Ṭoġrı Beytullāh'a yöneldi revān / Yolda tenhā gider-iken **nā-gehān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1199). [nā-gehān,]*

Dulḳadirli'den ü Bozoḳ'dan girür / **Nā-gehān** yol üzre bir çoban görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1427). [nā-gehān,]*

Pīr ʿUbeyd dirlerdi bir er var-ıdı / **Nā-gehān** Ḫūnkār'a yolı uġradı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1511). [nā-gehān,]*

Nā-gehān Pīr-i ʿUbeyd ol gürbüz er / Murāḳabe cībine ṣarḳıtdı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1517). [nā-gehān,]*

Nā-gehān yidi mülebbes atlular / Yatlu yaraḳlu güzīn heybetlüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1860). [nā-gehān,]*

Seyr iderken **nā-gehān** ol kān-ı cūd / Uġradı Aḳça Ḳoca evine zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2291). [nā-gehān,]*

Nā-gehān bir yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / Ekini bitmez furū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2909). [nā-gehān,]*

Gördi reʾīs böyle şiddetde iken / Çıḳdı bir abdāl deñizden **nā-gehān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4105). [nā-gehān,]*

Nā-gehān bir yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / Faḳr-ıla şöyle fürū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4623). [nā-gehān,]*

Yüriyüben yollarına gitdiler / **Nā-gehān** evren üzere yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5194). [nā-gehān,]*

Kelīsā üzre dururken **nā-gehān** / Uçuban yir üstine ḳondı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5295). [nā-gehān,]*

Ḳıldı istifrāġ bir gün **nā-gehān** / Er aña dir yüri der-cāy-ı fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5454). [nā-gehān,]*

Ḳubbe üstinde uçınca **nā-gehān** / Çaġırup Ḫūnkār'a ider imtiḥān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5834). [nā-gehān,]*

Aldı elinden tepsi-le ıscaḳ bişi / Gözlerinden ġāyib oldı **nā-gehān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5949). [nā-gehān,]*

Oldı maʿlūm anda Ḥaḳḳ'uñ dostuna / Ḥācī Bektaş baḳdı gördi **nā-gehān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6111). [nā-gehān,]*

nā-gehān: *Ansızın, birdenbire.*

Niye ağlarsın ḫaberdār it beni / Didi seyran ider-iken **nā-gehān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 348). [nā-gehān,]*

nā-gehānī: *Ansızın, birdenbire.*

Nā-gehānī ikisi çĕkişdiler / Yumruḳ ıla ṭuruban dögüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3893). [nā-gehānī,]*

naġme-i ʿuşşāḳ: *Aşıkların iniltileri, sızlanışları.*

Naġme-i ʿuşşāḳda ḫoş sāz eylegil / Şevḳ u zevḳ-ıla ser-āġāz eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4018). [naġme-i ʿuşşāḳ, --da]*

naḫīf: *Ar. İnce.*

Şöyle dir kümmel bunuñ ẕikrin laṭīf / Dut ḳulaġuñ ẕikrin itsün bir **naḫīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3247). [naḫīf,]*

nā-hoş ol-: *Beğenilmeyen olmak.*

Levni taġyīr oluban medhūş olur / Vehme varur cān u dil nā-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3420). [nā-ḫoş ol-, --ur]*

naḳīb: *Bir tekkede şeyhin yardımcısı olan en eski derviş veya dede, kabile reisi veya vekili.*

Dir **naḳībe** ṣofra öñine getür / Ṣofra ʿOšmān'ıñ öñine ḳondı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6376). [naḳībe, -e]*

naḳil it-: *Anlatmak.*

Gūş u hūşı baña ṭutarsañ ʿaḳ ı l / Diñle nice itdi dünyadan naḳ i l *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5514). [naḳil it-, -di]*

naḳl: *Anlatmak, rivayet etmek, hikayet etmek.*

Hīç tevaḳḳuf itmeyüp depret dili / **Naḳldür** bu söze gel dutġıl ḳulaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 239). [naḳldür,]*

Şöyledür **naḳli** kemāliyle tamām / Çünki geldi dāʾire-i ʿaḳla ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6665). [naḳli, -i]*

Naḳldür kümmel ḫaber virdi bize / Semʿüñi ṭut tā ḫaber virem size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 572). [naḳldür,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Naḳldür ol vaḳt o Rūm'uñ pīrleri / Elli yidi biñ tamām Rūm erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1277). [naḳldür,]*

Naḳldür ol şāh Sulṭān-ı Taḳī / Böyle buyurdı nefes ol muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1389). [naḳldür,]*

Naḳldür Rūm içre var-ıdı bir er / Ḳatı ḳuvvetlü er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1402). [naḳldür,]*

Naḳldür iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Ol veliyy-i muḳtedā vü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1425). [naḳldür,]*

Naḳldür çoban başında ki o dem / Var-ıdı giyik derisi tāc hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1444). [naḳldür,]*

Naḳldür ol şāh-ı aḳṭāb-ı cihān / Ayrılup çobandan oldı çün revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1469). [naḳldür,]*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kerem / Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1591). [naḳldür,]*

Ẕikr iděyin imdi sen duṭġıl ḳulaḳ / **Naḳldür** bu nevʿe oldı ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1596). [naḳldür,]*

Naḳldür bir gün yine Ḫūnkār balı / Ḳarayük'den yaña gitdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [naḳldür,]*

Naḳldür iy maʿden-i cūd u seḫā / Ḥażret-i Ḫūnkār nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1930). [naḳldür,]*

Naḳldür ol maʿden-i cūd u seḫā / Ḥażret-i Ḫūnkār nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2055). [naḳldür,]*

Naḳldür ol şāhbāz-ı evliyā / Nūr-ı çeşm-i etḳıyā vü aṣfıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2190). [naḳldür,]*

Naḳldür bir gün o şāh-ı evliyā / Seyre çıḳdı Ḫırḳa Ṭaġı'ndan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2222). [naḳldür,]*

Naḳldür ol hādī sebīlü'r-reşād / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2255). [naḳldür,]*

Naḳldür ol şāh-ı aḳṭāb-ı cihān / Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i kāmurān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2287). [naḳldür,]*

Naḳldür bir vaḳt ol kān-ı kerem / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2352). [naḳldür,]*

Naḳldür iy maʿden-i cūd u seḫā / Naḳl ideyin bir ḫaber sen diñle hā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2368). [naḳldür,]*

Naḳldür bu yaña ol ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2503). [naḳldür,]*

Naḳldür Tatar cemāʿati ḳamu / ʿAzm idincek yaylamaġa iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2652). [naḳldür,]*

Naḳldür bu iki demde iy ʿazīz / İkişer boynuzlu ḳoçdan ġayrı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [naḳldür,]*

Şöyledür **naḳli** bu aḫbāruñ ʿayān / Ḫoş Müsülmān oldı Külü Ḫan i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2667). [naḳli, -i]*

Naḳldür ol maʿden-i ṣıdḳ u ṣafā / Ḥażret-i Ḫūnkār nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2731). [naḳldür,]*

Naḳldür Ḳaradeñiz urmasa mevc / Daḫı ʿasker yürimese fevc fevc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2756). [naḳldür,]*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kerem / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2822). [naḳldür,]*

Naḳldür kümmel didi böyle beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2900). [naḳldür,]*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kemāl / Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2951). [naḳldür,]*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kerem / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2990). [naḳldür,]*

Naḳldür bir gün eyā merd-i ʿazīz / Ṣaru İsmāʿīl ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4574). [naḳldür,]*

Naḳldür on yidi kimse virdi cān / Defn itdiler ol meclisde ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5161). [naḳldür,]*

Naḳldür kümmel rivāyet eyledi / İşbu nevʿ-ile beyānın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5412). [naḳldür,]*

nakl: *İşittiği haberi başkalarına anlatan nakleden, rivâyet eden kimse veya şey.*

Naḳldür çün kim o ser-tācu'r-ricāl / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1275). [naḳldür, -dür]*

nakl: *Başkasına âit bir sözü veya bir fikri, bir olayı bir yerde anlatma, hikâye etme.*

Naḳldür bir ṭālib irse ḳatına / Yüz uruban Ḫˇāce'nüñ ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1112). [naḳldür, -dür]*

Naḳldür Ḫˇāce Faḳīh Sulṭān ʿayān / Ṭutuban ol egsiyi dikdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1195). [naḳldür, -dür]*

Naḳldür iy māye-i elṭāf-ı cūd / Pīrāb Sulṭān ol kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5338). [naḳldür, -dür]*

nakl: *Aktarma / nakletme.*

Ḳāyim olurdı ʿibādetle düni / Şöyledür **naḳl** iy ʿazīz-i muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6756). [naḳl,]*

naḳl: *Aktarma, nakil; hikaye söyleme.*

Şöyledür **naḳli** şehā gūş it beyān / Bir gün oturmışken ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3763). [naḳli, -i]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / **Naḳli** iş böyle durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4966). [naḳli, -i]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / **Naḳli** bu resm-ile rāvī böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [naḳli, -i]*

Ṣaḥ rivāyet budur imdi yā emīr / **Naḳli** bize böyle itdi çāşgīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5516). [naḳli, -i]*

naḳl: *İletmek, ulaştırmak, eriştirmek.*

Andan irdi Mūsā-yı Kāẓım'a bil / Şöyledür **naḳli** tamām taṣdīḳ ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1106). [naḳli, --i]*

naḳl eyle-: *Anlatmak, aktarmak.*

Bu sözi naḳl eyleyen böyle didi / Sükkerī ḥalvā mišāllü ḳand yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5426). [naḳl eyle-, -yen]*

naḳl eylĕ: *Anlatmak, aktarmak.*

Didi Ḫūnkār aña kim iy girçek er / Şöyle naḳl eylĕdiler sizden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [naḳl eylĕ, --di, --ler]*

Bunı ol Emircem'e naḳl eyledi / Tafṣīli-y-ile beyānın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4659). [naḳl eyle, --di]*

naḳl ider: *İletmek, ulaştırmak, eriştirmek.*

Virdi Ḥasan'a ʿAlī bu cümlesin / **Naḳl ider** andan Ḥüseyn'e bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1103). [naḳl ider, --er]*

naḳl it-: *Götürmek; anlatmak, söylemek.*

Pādişāha varıcaḳ iydüñ selām / Naḳl idüñ şāha didi böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4412). [naḳl it-, --üñ]*

naḳl it-: *Anlatmak, söylemek.*

Naḳldür iy maʿden-i cūd u seḫā / Naḳl ideyin bir ḫaber sen diñle hā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2368). [naḳl it-, --eyin]*

Ṭoġıcaḳ İlyās virdi adını / Naḳl iden dir böyle söz bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5137). [naḳl it-,]*

Naḳl idince ḥażretüm ol kes gelür / Māniʿ olmaz n'eyler ise ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5675). [naḳl it-, --ince]*

Çün vefātın ser-verüñ itdüm beyān / Çoḳ vilāyet naḳl idüp ḳıldum ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5741). [naḳl it-, -üp]*

naḳl it-: *Ölmek, öbür dünyaya gitmek.*

Āḫirete naḳl idincek ol ʿazīz / Defn anda eylediler bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4955). [naḳl it-, --incek]*

Didi işbu pençşenbih güni ben / Āḫirete naḳl iderem añla sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5670). [naḳl it-, --er, --em]*

naḳl itdiler: *Götürmek; anlatmak, söylemek.*

Çünki geldiler erenler ḳatına / Bu sözi **naḳl itdiler** ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1409). [naḳl itdiler, --di, --ler]*

naḳl olıncaġāz: *Gidince.*

Küçicek idi atası ölincegez / Āḫiret mülkine **naḳl olıncaġāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4273). [naḳl olıncaġāz,]*

naḳl-i aṣah: *Gerçek olan, doğru nakil.*

ʿAlemi daḫı virür erkān-ıla / Beylece **naḳl-i aṣaḥ** bürhān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1174). [naḳl-i aṣaḥ,]*

naḳl-i otman tārīhi: *Osmanlı Tarihinin nakli.*

Naḳl-i Otman tārīḫi oldı tamām / Böyle meẕkūr oldı ẕikri ve's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4459). [naḳl-i otman tārīḫi,]*

naḳṣ: *Ar. Eksiklik, natamamlık, noksan.*

İllā ʿaḳlında birez **naḳṣ** var-ıdı / Ṣanma ki ʿaḳlı özine yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 27, Beyit 2377). [naḳṣ,]*

naḳṣ: *Güzellik, süs.*

İtdürür reng yüzini zaʿferān-ıla / Bādem ü **naḳṣ** u tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4626). [naḳṣ,]*

naḳṣ: *Nakış, süs; güzellik.*

Bir kilīsā daḫı yapmış-ıdı ol / **Naḳṣına** ḫarc eyleyüp altunı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5284). [naḳṣına, -ı, -n, -a]*

naḳş it-: *Nakşetmek, süsleyip bezemek.*

Naḳş idüp bādem ṣaçardı çörege / Bişicek beñzerdi gāhī börege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4621). [naḳş it-, --üp]*

naʿl: *Ar. 1. Nal, hayvanların ayaklarına vurdukları demir.*

Gün-ile ṭolundı hemān öteye / Atı **naʿlinden** görür ancaḳ ẓiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4601). [naʿlinden, -i, -n, -den]*

nāle vü efġān: *Ağlayıp inlemek.*

Ol ḳaçan bir ṭaş ṭoġurdı hemīn / Ḳıluban **nāle vü efġān** u enīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5135). [nāle vü efġān,]*

naʿlin: *Ayağa giyilen tahta ayakkabı.*

Geydi **naʿlīn** eline aldı ʿaṣā / Ḳarşu vardı ʿizzet-ile ḥazrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6018). [naʿlīn,]*

nāliş: *Feryat, inleme.*

Ḳapuya el urdı b'ismillāh diyü / **Nālişiyle** Ḥaḳḳ'a yā Allāh diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5242). [nālişiyle, -iyle]*

Ḥaḳḳ'a gĕçer **nālişiyle** her sözüñ / İşbu mekteb-ḫāneniñ yoḳdur ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5985). [nālişiyle, -iyle]*

nāliş eyle: *Ağlayıp, inlemek.*

Kimse yoḳ kim leşkerine ḳıla baş / Ḥaḳḳ'a nāliş eyleyüben açdı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 713). [nāliş eyle, --y, --üben]*

Evliyāʾu'llāha nāliş eyledüm / Riḳḳat idüp cān u dilden söyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4713). [nāliş eyle, --dü, --m]*

nāliş it-: *Inlemek.*

Böyle diyüp bāna nāliş itdiler / Ḳorḳusından ḫayli teşvīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 913). [nāliş it-, --di, --ler]*

İtdiler feryād-ıla zārī fiġān / Nāliş idüp istedi anlar amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 930). [nāliş it-, --üp]*

Nāliş idüp ḳıldılar ere sücūd / Çigimüz bişsin didiler virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1006). [nāliş it-, --üp]*

Çünki nāliş itdi münkirler ere / Girü bağışladı şuçın kāfire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1019). [nāliş it-, --di]*

nāliş it: *İnildemek,figan etmek.*

Çün Ḫorāsān ḫalḳı anda geldi pes / Şeyḫe nāliş itdiler feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 705). [nāliş it, --di, --ler]*

nāliş itdi: *Inlemek.*

Böyle diyüp cümle kāfirler tamām / Aġlaşuban **nāliş itdi** ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 939). [nāliş itdi, --di]*

nāliş ḳıl-: *Yalvarıp yakarmak.*

Yine bunlar hep Müsülmān oldılar / Ere gelüp cümle nāliş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1021). [nāliş ḳıl-, --dı, --lar]*

nāliş kıl-: *İncinmek, âh etmek.*

Ḥaḳḳ'a nāliş ḳılup iden iʿtiḳād / Bulısar Ḥaḳ'dan ne-y-ise ol murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 896). [nāliş ḳıl-, --up]*

Pes vaṣiyyet böyle ḳıldı ol ere / Yalvarup nāliş ḳılup ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5800). [nāliş ḳıl-, -up]*

nāliş-i halk: *Topluluğun feryadı.*

Böyle diyüp çoḳ temalluḳ eyledi / Çoḳ tevāżuʿ **nāliş-i ḫalḳ** eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5687). [nāliş-i ḫalḳ,]*

nālişi it-: *İnleyip, yalvarma.*

Yalvarup ere iderdi nālişi / Gemiciden gördi çün ol bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4862). [nālişi it-, --er, --di]*

nām: *Ad.*

Gitdi andan çünki ol şāh-ı cihān / Sinesün **nām** köye uġrar ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1529). [nām,]*

nām: *Ad II Şan,şöhret.*

Ḳomaġıl nīk **nāmumuz** bed-nām ola / Bende-ḫāneye ḳādem başsañ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1770). [nāmumuz, -umuz]*

Āl-i Selcūḳ'dan Selīm Şāh **nām** er / Fārs iline şāh oldı ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4174). [nām,]*

nām: *Adlı.*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā **nām** ʿazīz / İşidüp bu resme sözlĕrini tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2399). [nām,]*

Yaʿnī Altunṭaş tevābiʿindedür / Beşḳarış **nām** yiri bilüñ andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5281). [nām,]*

nām: *Ad II şan, şöhret.*

Ol zamānda şehr-i Baġdād'da ʿazīz / Müktefī **nām** bir ḫalīfe vardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2369). [nām,]*

nām: *Ad, isim.*

Āl-i Selcūḳ'dan Selim Şāh **nām** şāh / Aluban cemʿ eyledi bī-ḥad sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1612). [nām,]*

Tā Şınāb mülkinde Ḫırmanḳaya **nām** / Bir yire irişdiler iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2749). [nām,]*

nām: *Ad, isim; ün, şan, şöhret.*

Ḳarayük ḳurbında iy yār-ı ʿazīz / Kim Beyāmlu **nām** vādī var-ıdı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3170). [nām,]*

Anda Bayram Begi **nām** bir baḫtulu / Köpri yapupdı Saḳarya'ya ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5069). [nām,]*

Ḳaldı evlādı ḳılur anda ḳarār / Beşḳarış **nām** yirdedür anlar i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5335). [nām,]*

nām: *1. İsim, ad. 2. Ün, şöhret, nâm.*

Uçaşar **nām** irişür bir ḳaryeye / Diledi kim ḳona-y-ıdı ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1542). [nām,]*

İdicek Fāṭıma evinde ḳarār / Buldı mülk içinde **nāmı** iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3786). [nāmı, -ı]*

Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ iy ʿazīz / Vardı Otman **nām** bir oġlı tīz nîz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [nām,]*

Ḳarayük'üñ dir şimāli ṣavbına / Kim Emircem **nām** güzīn bir erine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4637). [nām,]*

Bir gün ol Güvenc **nām** merd-i ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4671). [nām,]*

Beg didi ʿUṣṣāḳ tevābiʿinde bir / Kim Ṣusuz **nām** bir ışuz var anda yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [nām,]*

Germiyān Begi emri-le oldı revān / Ol Ṣusuz **nām** menzile geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5012). [nām,]*

Seyyid'üñ dergāḥına şeyḫ-i ʿazīz / İbrāhīm **nām** bir kişiydi ḫulḳı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5107). [nām,]*

Didi senden gele İlyās **nām** oġul / Bir zamān bīhūde yola gide ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [nām,]*

Varmış ʿOšmān **nām** bir oġluñ civān / Baña ʿāṣī oluban urmış ilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6308). [nām,]*

nām: *Ad / isim.*

Bize çaġırtmaḳ dilerler **nāmını** / Baʿd ez-ān luṭf eyleye inʿāmını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3514). [nāmını, -ı, -n, -ı]*

nām: *Ad, nam; adlı.*

Ḳarayük ḳurbında Ḳay **nām** bir yire / Gelüben anda ḳarār itdi gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [nām,]*

İdrīs'üñ bir ḳardaşı var Ṣaru **nām** / Çünki Ḫūnkār itdi orayı maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1798). [nām,]*

Ḳara Faḳīh **nām** imāmı var-ıdı / Aḫşamuñ ṭurup eẕānın oḳudı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2095). [nām,]*

Ger Külü Ḫan **nām** leşker-keş ola / Mülk-i Baġdād'ı ḫalīfeden ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2409). [nām,]*

Ṣaruköyi **nām** yirde mevlūdi / Yūnus Emre diyü ẕikr olan adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2904). [nām,]*

Aḳşehir'den Sīd Maḥmūd **nām** ʿazīz / Var-ımış bir evliyā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2962). [nām,]*

Gölbıñar **nām** yirde olmışlar ıdı / Ṣoḥbet-i ḫāṣ anda ḳılmışlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3024). [nām,]*

Ol Beyāmlu **nām** vādīye müdām / Seyr ide varurdı ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3173). [nām,]*

nām: *(Fars.) İsim, ad II. Ün, şöhret, şan.*

Ol diyārda erligi meşhūr-ıdı / Ḫayr-ıla **nāmı** anuñ meẕkūr ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4478). [nāmı, -ı]*

nām u şöhret: *Şan ve şöhret.*

Her fünūnda mütefennindi ḳatı / ʿĀleme ṭolmışdı nām u şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2383). [nām u şöhret, --i]*

namāz: *Far. Beş vakitte icrası müminîne farz olan kıyâm ve kuûd ve rükû ve sücut ile tesbihten ibaret olan ibadet, salât.*

Ṭāʿat itmeklige ḳıldı niyyetin / Aluban ābdest **namāza** başladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 276). [namāza, -a]*

Līki ol **namāzını** tenhā ḳılur / Köy cemāʿatine uymaz Ḥaḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3317). [namāzını, -ı, -n, -ı]*

Ḫalḳ arasında ṭurup Ḫūnkār ıla / Ḳıldılar öyle **namāzını** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3679). [namāzını, -ı, -n, -ı]*

İricěgez vaḳt-i şām Ḫūnkār gelür / Mekke'de aḫşam **namāzını** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3685). [namāzını, -ı, -n, -ı]*

namāz: *Far. Beş vakitte icrası müminîne farz olan kıyâm ve kuûd ve rükû ve sücut ile tesbihten ibaret olan ibadet, salât.*

Ol **namāzın** ḳılduġuñ ser-ver ḥaḳı / Ol niyāzuñ itdügüñ ḥaḳ er ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [namāzın, -ın]*

namāz: *İslâm'ın en önemli şartlarından birisi, Müslümanların üzerine günde beş vakit yapılması farz kılınan bir ibadet .*

Ṭañ **namāzın** ḳıldı idüp Ḥaḳḳ'a sevi / Çün cemāʿat birle ḳıldı ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6002). [namāzın, -ın]*

namāz: *Beş vakitte icrası müminîne farz olan kıyâm ve kuûd ve rükû ve sücut ile tesbihten ibaret olan ibadet, salât.*

Ol iki rekʿat **namāzı** ser-te-ser / Hep ḳılıncaya degin ṣabr eyleseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6663). [namāzı, -ı]*

Aḫşam olıcaḳ cemāʿat geldiler / Aḫşamın anda **namāzı** ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1713). [namāzı, -ı]*

Aña daḳ Ḫūnkār **namāzı** bitürür / Pes taḥiyyāta hemān-dem oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1743). [namāzı, -ı]*

Gördi ḫalḳ öyle **namāzı** sünnetin / Ḳıla durur baġlamışlar niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3678). [namāzı, -ı]*

namāz: *Beş vakitte icrası mümine farz olan kıyâm, kuûd, rükû ve sücut ile tesbihten oluşan ibadet.*

İki rikʿat namāza döke dumūʿ / On iki yıl içre bir rekʿat **namāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6659). [namāz,]*

Bir niçe gün anda ṭurup ser-firāz / Bunlara ögretdi Ḳurʾān hem **namāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1052). [namāz,]*

Āb-dest aldı ki mescide vara / İrteyě děgin **namāz** emrin göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1727). [namāz,]*

Dir **namāz** vaḳtidür āb-dest alalum / Ṭuruban öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3554). [namāz,]*

Geçdi gönlinden Saʿīd'üñ böyle söz / Her **namāz** vaḳtinde dir Ḫūnkār'umuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3672). [namāz,]*

Çün tamām oldı **namāz** Ḫūnkār hemīn / Oldı ġayb ol arada ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3680). [namāz,]*

Ol **namāz** ḳılanlara döndi Saʿīd / Müşkili var anlara ṭandı Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3687). [namāz,]*

Ḫizmetine cümlesi yüz sürdiler / Anlara taʿlīm idüp Ḳur'ān **namāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5976). [namāz,]*

namāz içre: *Namaz içinde, namaz esnasında, namazın bir rüknunda,.*

Ol mükemmel muḳtedā ehl-i temīz / Ḳılduġınca ol **namāz içre** rükūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6758). [namāz içre,]*

namāz kıl: *Namaz kılmak.*

Şevḳ u ẕevḳ ıla ḳılur mesrūr cānı / Ḳalḳdı ol şevḳ-ıla ḳılmaġa namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6657). [namāz ḳıl, --ma, --ġa]*

İrişür Kaʿbe'ye vü ḳılur namāz / Ḥacc erkānın ne var-ısa ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6690). [namāz ḳıl, --ur]*

Şol sūsen yapraġı üstine anı / Ṣaluban üstinde ḫoş ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6734). [namāz ḳıl, --a]*

Çıḳdı Bektaş üstine bā-emr-i Ḥaḳ / Ḳıldı üstinde iki rikʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6742). [namāz kıl, --dı]*

Gör bu emrüñ sırrı nedür yiri ne / Künc-i ḫalvetde ḳılurken ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6760). [namāz ḳıl, --ur, --ken]*

namāz kıl-: *Namaz kılmak.*

Çıḳup anuñ üstine ḳıla namāz / Oḳıya tesbīḥ ü eyleyĕ niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1133). [namāz ḳıl-, --a]*

Ḳıldı üstinde iki rekʿat namāz / Eyledi Ḥaḳḳ'a taẕarruʿ-la niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1154). [namāz ḳıl-, --dı]*

Ḫoş murād olduġı miḳdār ol namāz / Ḳıluban oḳıdı vird itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3282). [namāz ḳıl-, --uban]*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳılındı namāz / İtdiler erkān duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3643). [namāz ḳıl-, --ın, --dı]*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳıldılar namāz / Eylediler ḫoş duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3974). [namāz ḳıl-, --dı, --lar]*

Bir yanında beg daḫı namāz ḳılur / Ḳılıcaḳ beg namāzı ṭaşra gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3980). [namāz ḳıl-, --ur]*

Ol erenler şāhı ḥaḳḳı iy hümām / Yuyuban ḳılduñ namāz olduñ imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5676). [namāz ḳıl-, --du, --ñ]*

Vaḳt-i şāmdı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıldı pes / Ṣubḥa dek bir gice ḳıldı er namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5999). [namāz ḳıl-, -dı]*

Ṭañ namāzın ḳıldı idüp Ḥaḳḳ'a sevi / Çün cemāʿat birle ḳıldı ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6002). [namāz ḳıl-, -dı]*

Ḳıldı iki rikʿat namāz itdi niyāz / Çün vilāyet gösterürdi bil velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6066). [namāz ḳıl-, -dı]*

Çün namāzın er daḫı acır ḳılur / Ḳapuya ḳarşu ṭurup biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6164). [namāz ḳıl-, -ur]*

Çevre çāre arayuban bulmasa / Üç gün oruç ṭutuban ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6265). [namāz ḳıl-, -a]*

namāz ḳıl-: *Namaz ibadetini yerine getirmek.*

İdrīs evinde ḳılur iken namāz / Ol dīvār yıḳılmaġa geldi biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1788). [namāz ḳıl-, --ur]*

Oḳuyup evrādını ḳılup namāz / El duʿāya getürüp itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5518). [namāz ḳıl-, -up]*

Ol boz atlu ṭutuban yüze niḳāb / Oldı imām ḳıldı namāz buldı şevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5654). [namāz ḳıl-, -dı]*

Çün erenlerle namāzı ḳıldı ol / Pes cemāʿatle mezāra geldi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5655). [namāz ḳıl-, -dı]*

namāz ḳılan: *Namaz kılmak.*

Şol benüm yanumda namāz ḳılanı / Hīç bilür misiz diñüz bize anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3688). [namāz ḳılan, --an, --ı]*

namāza: *Beş vakitte icrası müminîne farz olan kıyâm ve kuûd ve rükû ve sücut ile tesbihten ibaret olan ibadet, salât.*

İki rikʿat **namāza** döke dumūʿ / On iki yıl içre bir rekʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6659). [namāza,]*

Ṣaḥ rivāyet bu durur ammā belī / Başlayıncaġaz **namāza** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 837). [namāza,]*

namāza ṭur-: *Namaz için niyetlenmek, ayağa kalkmak.*

Çün şurūʿ idüp namāza ṭurdılar / Ol imām ḥaşr oldı bu ḫalḳ gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2099). [namāza ṭur-, --dı, --lar]*

namāzı boz-: *Başlanmış bir namazı yarıda bırakmak.*

El ṣalıvirüp namāzı bozdılar / Ol imāmdan pes ümīdi üzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2101). [namāzı boz-, --dı, --lar]*

namāzı kıl-: *İmama uyarak namaz kılmak.*

Çün namāzı ḳıldı Ḫünkār ḥażreti / Fāṭma Ana didi bu dīvār ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1789). [namāzı ḳıl-, --dı]*

namāzı kıl-: *Namaz ibâdetini yerine getirmek.*

Namāzı ḳılınca berk ṭutdı eri / Meded eyle baña al bile giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3693). [namāzı ḳıl-, --ınca]*

Bir yanında beg daḫı namāz ḳılur / Ḳılıcaḳ beg namāzı ṭaşra gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3980). [namāzı ḳıl-, --ıcaḳ]*

namāzın kıl-: *Namaz ibadetini yerine getirmek.*

Ḳıldılar ṣubḥuñ namāzın şeyḫ-ile / Oḳıdılar ẕikri evrādı bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1121). [namāzın ḳıl-, --dı, --lar]*

Ṭur bile dervīş dir āb-dest alalum / Vaḳtidür öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1836). [namāzın ḳıl-, --alum]*

Dir namāz vaḳtidür āb-dest alalum / Ṭuruban öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3554). [namāzın ḳıl-, --alum]*

namāzını kıl-: *İslam dininin günde 5 kere emrettiği ibadeti yapmak.*

Ibrīġum gĕtür Saʿīd āb-dest ala / Geçmedin vaḳti namāzını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3568). [namāzını ḳıl-, --a]*

nām-dār: *Namlı, şöhretli, meşhur.*

Āḫirü'l-emr öyle oldı āşikār / Şöyle ẕikr olmış durur iy **nām-dār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2899). [nām-dār,]*

Gine bir gün ol veliyy-i Kirdigār / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol **nām-dār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3738). [nām-dār,]*

Ḫorasān'da bu yidi er **nām-dār** / Ḥażret-i Ḫūnkār'a aḳtarıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5415). [nām-dār,]*

nām-dār: *Adlı, namlı, şöhretli.*

Çün adın bilmek diler ol **nām-dār** / Didi adum Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 787). [nām-dār,]*

nāmdār: *Namlı, şöhretli, meşhur.*

Ḥācī Bektaş'a iren itdi ḫaber / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān **nāmdār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6215). [nāmdār,]*

nāmdār: *Far. Ünlü.*

Ol ev ısı **nāmdār** devletlü er / Pīş-revden işidüp böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5227). [nāmdār,]*

nām-ı tū: *Senin adın (nâmın).*

Didi Ḫūnkār aña ki çīst **nām-ı tū** / Cān Baba'dur didi bil iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [nām-ı tū,]*

nām-ver: *Meşhur, ünlü.*

Bir nefes oġlı var-ıdı şīr-i ner / Adı Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar **nām-ver** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 731). [nām-ver,]*

Cümlesini ẕikr iderler ser-te-ser / Çün işitdi sözlerin ol **nām-ver** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2327). [nām-ver,]*

Ḫızır Ṣaltık'a didi iy girçek er / Tīz çıḳar ḳılıcuñı iy **nām-ver** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [nām-ver,]*

nān: *Ekmek.*

Tekneyi indürüp öñinde ḳodı / İşbu **nāndan** luṭf idüp yiyüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1532). [nāndan, -dan]*

nān: *Ekmeği.*

Bunda buġday **nānı** olmaz illā bu / Çavdar etmegi durur iy nīk-ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [nānı, -ı]*

nān: *(Fars.) Ekmek.*

Didi Fāṭıma'ya ol ḳuṭb-ı cihān / Bunlara ṣofra ilet māst ıla **nān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2073). [nān,]*

ʿAsel ü māst vardur illā **nān** yoḳ / N'idelüm hīç bilmezem iy göñli ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2076). [nān,]*

nān u nemek: *Tuz ve ekmek.*

İy Ḫıż ı r Lāla budur senden dilek / Şıma sözüm yimişüz **nān u nemek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5808). [nān u nemek,]*

nān u yaġ: *Ekmek ve yağ.*

Gelüp evden iltivirdüm **nān u yaġ** / Alup elümden didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1709). [nān u yaġ,]*

nān-bahā: *Paha biçilemez bir nimet.*

Saña virdük Aḳşehir'i **nān-bahā** / Etmegüñ olsun senüñ sürgil ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2986). [nān-bahā,]*

nār: *(Ar.) Ateş, od.*

ʿArafāt Ṭaġı'nda çoḳ āteş yanar / Çevre alup niçe kimsene çü **nār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3765). [nār,]*

naʿra: *Gürültü.*

Naʿra āvāzın çün evren işidür / Ġıjġırup ol daḫı bir naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2817). [naʿra,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım görincek ejderi / Çıḳarup **naʿra** ururdı dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5199). [naʿra,]*

naʿra ur-: *Yüksek sesle bağırmak, haykırmak.*

İrdi ejderhānuñ üstine görür / Çeküben gül-bāng ḳatı naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2816). [naʿra ur-, --ur]*

Naʿra āvāzın çün evren işidür / Ġıjġırup ol daḫı bir naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2817). [naʿra ur-, --ur]*

nâs: *Halk, insan.*

Nite ki meşhūr bilürler cümle **nās** / Zaḥmet ü aġrı elem hīç görmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 403). [nās,]*

Eyledi iʿzāz u ikrām bī-ḳıyās / Hem ziyāret itdi ne var anda **nās** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4483). [nās,]*

Bir ulu iclās olup dirledi **nās** / Cemʿ oldı ḫalḳ-ı ʿālem bī-ḳıyās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4795). [nās,]*

naṣārā: *Hristiyan tâ'ifesi, nasrânîler.*

Dir **Naṣārā'dan** idük evvelde biz / Diler idük ḳılavuz Rūm'da sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2599). [naṣārā'dan, -dan]*

naṣārā: *Ar. Hıristiyan.*

Pes **Naṣārā** cinsi kilsāya gelür / Nĕ-y-ise ʿādetleri eyle ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3273). [naṣārā,]*

nā-ṣavāb: *Doğru olmayan, yanlış.*

Dir bu erüñ sözine virmeñ cevāb / Hem ḳatı āsān müşkil **nā-ṣavāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2483). [nā-ṣavāb,]*

nā-sezā: *Edepsiz erkânsız.*

Sūʾ-i ẓann ide gören her **nā-sezā** / Ġaybet ola ḫalḳ içinde hem bizĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4746). [nā-sezā,]*

naṣīb: *1. Pay, hisse. 2. Kısmet.*

Hem Ḫudā'dandur **naṣībüm** bī-gümān / Ṣöyledür bī-şübhe dir ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1377). [naṣībüm, -üm]*

naṣīb: *Kısmete düşen şey, pay, hisse.*

Anda istifrāġ itdüm ört anı / Bil **naṣībe** irgürüp duram seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5455). [naṣībe, -e]*

naṣīb: *Ar. kısmete düşen şey, pay, hisse.*

Ezelīdendür **naṣībin** bildi çün / Niye ḳılurdı cidāl ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3727). [naṣībin, -iñ]*

Naṣībin erden tamām almış-ıdı / Raġbet-i tekmīle yol bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5341). [naṣībin, -iñ]*

naṣīb: *Bir kimsenin payına düşen şey, hisse; kısmette olan şey.*

Yolum anuñ yolıdur hem meẕhebüm / Ḫaḳ teʿālādan **naṣībüm** daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6729). [naṣībüm, -üm]*

naṣīb: *Allah'ın kısmet ettiği şey.*

Hem **naṣībüñüz** bize kimden digil / Nuṭḳ açup şīrīn ü ter sükker yigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1364). [naṣībüñüz, -ü, -ñüz]*

naṣīb: *Allah'ın bir kimseye tayin ve kısmet ettiği şey, talih, baht.*

Sen de ṭāʿatde olup şükr eyleseñ / Küllī **naṣībüñ** alurduñ dir imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6664). [naṣībüñ, -üñ]*

Yā **naṣībüñ** kimden anı ẕikr ḳıl / Dir Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6728). [naṣībüñ, -üñ]*

Bozoḳ Üçoḳ hep saña olsun mürīd / **Naṣībüñ** günden güne olsun mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1448). [naṣībüñ, -üñ]*

Bunı diyüben didi Otman Beg'e / Var oturġıl **naṣībüñ** degdi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4410). [naṣībüñ, -üñ]*

Var-ısa erden **naṣībüñ** dut ḳulaḳ / Niçesi oldı vuḳūʿ bu ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5269). [naṣībüñ, -üñ]*

naṣīb: *Kısmet olmak.*

Er **naṣīb** didügi var-ısa budur / Nūş itgil kim saña lāzım budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5457). [naṣīb,]*

naṣīb: *Bir kimsenin payına düşen şey, hisse.*

Ṣıdḳ u iḫlāṣuñ bu yolda görelüm / İricek vaḳti **naṣībüñ** virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2937). [naṣībüñ, -üñ]*

naṣīb: *(Ar.) Bir kimsenin payına düşen şey, hisse.*

Ḫˇāce taḳrīr itdi ḥāli ser-te-ser / Dir senüñdür bu **naṣīb** iy gürbüz er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [naṣīb,]*

Aldılar ṣoñra duʿā vü hem naẓar / Ol naẓarda çoḳ **naṣīb** var çoḳ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [naṣīb,]*

Naṣīb üleşdüren elden hīç nişān / Bilür-iseñ eylegil anı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1415). [naṣīb,]*

Dir ere irdüm **naṣīb** virdi baña / Er sözini ṭutamaduñ ḫayf saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2926). [naṣīb,]*

Yüküni çözdi vü indürdi yire / Umusı bu er gine **naṣīb** vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [naṣīb,]*

Bu dem imiş pes **naṣīb** irdük şük ü r / Görmege müştāḳ ıduḳ gördük şük ü r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [naṣīb,]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala ile ol Ḥabīb / Yurd oġlı bunlar oldı gör **naṣīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [naṣīb,]*

Ol **naṣīb** ṭurdı elinde gitmedi / Hīç muḫālif işi daḫı itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4996). [naṣīb,]*

naṣīb al-: *Faydalanmak, nasiplenmek.*

Ere ḳulluḳ eyle alasın naṣīb / Er duʿāsını ḳabūl eyler Mucīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1508). [naṣīb al-, --asın]*

Didi Ḫūnḳār Cān Baba işit sözüm / Mertebeñ bildüñ naṣīb alduñ gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2454). [naṣīb al-, --du, --n]*

Er naẓar idüp aña himmet ider / Ol daḫı erden naṣīb alup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5447). [naṣīb al-, -up]*

naṣīb almaḳlık: *Sebeplenmek, nasiplenmek.*

Ṭaşır-ıdı arḳası-y-ıla ḫaṭab / Naṣīb almaḳlıġa ḫiẕmetdür sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2941). [naṣīb almaḳlık, --lık, --a]*

naṣīb eylĕ-: *Nasip etmek, kısmet etmek.*

Gelüp īmāna Müsülmān oldı tīz / Daḫı dervīşlik naṣīb eylĕdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5446). [naṣīb eylĕ-, -di]*

naṣīb ir-: *Kısmet ulaşması.*

İllā kim ire diyü erden naṣīb / Ümīdin kesmĕz idi eyle diyip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3831). [naṣīb ir-, --e]*

naṣīb ol-: *Kısmet olmak, uygun düşmek.*

Andan aña geldi ḫālāt-ı ġarīb / Rütbet-i erlik aña oldı naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5462). [naṣīb ol-, -dı]*

naṣīb (ol): *(Bir şey bir kimseye) Kader olarak belirlenmiş olmak, onun kısmeti hâline gelmek, ona müyesser olmak, payına düşmek, kısmet olmak.*

Emr ider anlara Ahmed iy kibār / Didi nĕ ki alduñuzsa siz **naṣīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 180). [naṣīb,]*

naṣīb vir: *Bir kimseye nasip, hisse vermek.*

Gözlerin ṣıġayuban virdi naṣīb / Ol naẕar teʾšīri-le oldı edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2737). [naṣīb vir, --di]*

naṣīb virdi: *Nasip etmek, eriştirmek.*

Her birine virdi bir dürlü naṣīb / Erligi üstine erlik iy edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1396). [naṣīb virdi, --di]*

naṣībin al: *Yararlanmak, kısmetine düşeni elde etmek.*

Her birisin ṣaḳlañuz dir yā aḫı / Her biri alup naṣībin gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 178). [naṣībin al, --up]*

naṣībin al-: *Yararlanmak, kısmetine düşeni elde etmek.*

İrte yiri aġarup ṭoġınca gün / Aldı naṣībin döner ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1191). [naṣībin al-, --dı]*

Ḫūnkār'a ḫiẕmet delīm ḳılmış-ıdı / Erlik içre naṣībin almış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5271). [naṣībin al-, --mış-ıdı--mış, --ıdı]*

naṣībini al-: *Faydalanmak, nasiplenmek.*

Erden almışdur naṣībini tamām / Er ḳılurdı aña ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5467). [naṣībini al-, -mış, -dur]*

naṣībüm: *Kısmet II Pay, hisse.*

Ḫoş Baraḳ'sın Baraḳ'umsın Baraḳ'um / Saña ol durur **naṣībüm** bil benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5461). [naṣībüm, -ndan]*

naṣībüñ al-: *Faydalanmak.*

Bizden alduñ uş naṣībüñ didi var / Etmegüñ olsun senüñ işbu diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1447). [naṣībüñ al-, --du, --ñ]*

Arḳasın yıpup gözini ṣıġadı / Uşda bizden naṣībüñ alduñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1506). [naṣībüñ al-, --du, --ñ]*

Söylegil alġıl naṣībüñ eyle cūş / Şevḳ-ıla ḫoş-ḥāl olup ḳılġıl ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2946). [naṣībüñ al-, --ġıl]*

İster-iseñ bizi anda bulasın / Hem daḫı vardur naṣībüñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4146). [naṣībüñ al-, --asın]*

nāṣıḥ: *Ar. Nasihat eden, öğüt veren.*

Kim ki semʿiñ ṭutsa **nāṣıḥ** pendine / Düşmeyiser nefs-i şehvet bendine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5731). [nāṣıḥ,]*

naṣīḥat it-: *Birine yapması ve yapmaması gereken şeyleri söylemek, öğüt vermek.*

Ḥażretüñ çün çoḳ vaṣiyyet itdi şeyḫ / Gelecekdür dir naṣīḥat itdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5669). [naṣīḥat it-, -di]*

Şeyḫi Aḥmed Yesevī Aḥmed İmām / Gel naṣīḥat ideyin birlik ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6145). [naṣīḥat it-, -e, -yin]*

naṣīḥat ḳıl: *Nasihat etmek, öğüt vermek.*

Ḳıl naṣīḥat anlara ağlamasun / Ḥasret odına ciger ṭaġlamasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5560). [naṣīḥat ḳıl,]*

naṣīḥat ṭut: *Öğütleri dikkate almak.*

Bir vaṣiyyet daḫı iderem saña / Ṭut naṣīḥat ki ide raḥmet Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5554). [naṣīḥat ṭut,]*

Söz budur kim söyledüm iy merd pes / ʿĀḳıl-ısañ ṭut naṣīḥat her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [naṣīḥat ṭut,]*

naṣīp: *Nasip, kısmet, talih.*

Bir niçe günde bu buġday tükenür / Ol **naṣībden** oluram maḥrūm u dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2927). [naṣībden, --den]*

naʿt-i aḥmed: *Hz. Muhammed'in medhi.*

Oḳudı tevḥīd ol maʿnevī / **Naʿt-i Aḥmed** oḳur andan ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6071). [naʿt-i aḥmed,]*

nāyib: *Bir makamın sorumluluğunu asıl sahibi yerine geçici bir zaman için yüklenen, ona vekalet eden kimse, vekil.*

Gitdi **nāyib** Ḳarayük'e çün irer / Üçpınar yanına ḳıldı çün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1819). [nāyib,]*

Bu sözi **nāyib** işidüben döner / Girü Ḳırşehri'ne varuban iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1827). [nāyib,]*

Nāyibinden birine emr eyledi / Var ne dirse bu anı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1818). [nāyibinden, --i, --n, --den]*

nāz: *İşve, cilve, naz.*

Gětürürler gerdegine **nāz-ıla** / El ele virdiler oldı inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 367). [nāz-ıla, --ıla]*

Döndi Ḫūnkār didi kim āvāz-ıla / Didi ol ḳurbaġalara **nāz-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3104). [nāz-ıla, --ıla]*

nāz: *İşve, cilve, naz II Nezaket, letafet.*

Ḳondururlar bunları iʿzāz-ıla / Ḫoş żiyāfet eylediler **nāz-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2778). [nāz-ıla, -ıla]*

nāz u niyāz: *Nazlanma ve istekte bulunma.*

Nāz u niyāzı geçer kāmil-vücūd / Ṣordı kimdür diyü ḫalḳdan anı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3122). [nāz u niyāz, --ı]*

nazar: *Bakış.*

Aldılar ṣoñra duʿā vü hem **naẓar** / Ol naẓarda çoḳ naṣīb var çoḳ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [naẓar,]*

Öpdi elin ayaġına sürdi yüz / Kisvetin **naẓarda** ḳodı gör rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1326). [naẓarda, -da]*

Aldılar ṣoñra duʿā vü hem naẓar / Ol **naẓarda** çoḳ naṣīb var çoḳ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [naẓarda, -da]*

Didi başuñdakin indür öñüme / Baʿd ez-ān ṣafā **naẓar** himmet uma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1443). [naẓar,]*

Geldi ḳapu yarıġından içerü / Pes **naẓar** ṣalduḳda varup ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1730). [naẓar,]*

Er **naẓarın** alıgör er olasın / İki cihānda saʿādet bulasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2051). [naẓarın, -ın]*

Ol **naẓar** kim pādişāh ḳıldı nigāh / Bildi ki mīrdür emīrān-ı sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4333). [naẓar,]*

Döndi Otman yüzine ḳıldı naẓar / Ol **naẓardandur** görinen bu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4382). [naẓardandur, --dan, --dur]*

Ḳarşulayuban alalum gelelüm / Ḫoş **naẓar** himmet duʿāsın alalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4481). [naẓar,]*

Er **naẓarın** niçe kez almış-ıdı / Erlik içre hem kemāl bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4871). [naẓarın, -ın]*

Nazarın himmetin almışdı erüñ / Ol velī ḫalīfesi hem Ḫūnkār'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4972). [nazarın, -ın]*

Ḫācım'a çün böyle eyledi niyāz / Ṣafā **naẓarın** aluban döndi bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5182). [naẓarın, -ın]*

Ṣundı bir tepsi bişi yidim ṭaʿām / Gözlerimden ġāib oldı ol **naẓar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5961). [naẓar,]*

naẓar: *Bakış.*

Niçesi erden **naẓarlu** cān-ımış / Gözine żarar ziyān hīç olmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1900). [naẓarlu, -lu]*

Böyle didiler lisān-ı tercümān / **Naẓara** baş ḳodılar ol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3032). [naẓara, -a]*

Naẓara irince ḳılmadı ḳarār / Eyledi ġurbet seferle iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4791). [naẓara, -a]*

naẓar: *Bakma, bakış, dikkat.*

İttifāḳ idüben andan sürdiler / Ḥācī Bektaş **naẓarına** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1352). [naẓarına, -ı, -n, -a]*

Bildi rāhib melefe yunmış durur / **Naẓarına** gelüben ḳonmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3226). [naẓarına, -ı, -n, -a]*

Ol ölen maʿṣūmı tiz getürdiler / **Naẓarına** Ḫūnkār'uñ yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3903). [naẓarına, -ı, -n, -a]*

Ṣaru İsmāʿīl öñince gitdiler / Tā ki Ḫūnkār **naẓarına** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4077). [naẓarına, -ı, -n, -a]*

Çıḳarup kīseyle beş yüz altunı / **Naẓarına** ḳodı Ḫūnkār'uñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4080). [naẓarına, -ı, -n, -a]*

Er **naẓarına** gelen dir siz misiz / Ol da didi belī ol bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [naẓarına, -ı, -n, -a]*

naẓar: *Bak!.*

Bu ʿalāyıḳdan ḳılup kāmil güẕer / Ḫalḳı ider terk isteyüp Ḥaḳ'dan **naẓar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5707). [naẓar,]*

naẓar: *Bakış,bakma.*

Er naẓarı kīmyādur iy ʿazīz / Er **naẓarın** alup ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2237). [naẓarın, -ın]*

naẓar: *Lutufkar ve keremli bakış, teveccüh ile bakma.*

Refʿ olur ḥicāb keşf olur maḳām / Ol **naẓardan** buldı ḫoş rütbet tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2738). [naẓardan, -dan]*

naẓar: *Bakış, bakma.*

Pes o vaḳt Ḫūnkār **naẓarında** tamām / Üc yüz altmış ḫalīfesi iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3718). [naẓarında, -ın, -da]*

naẓar: *Makam, huzur.*

Ḳodı Ḫˇāce **naẓarında** anları / N'eyler imdi diñlegil bu cānları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1167). [naẓarında, -ında]*

Er **naẓarında** ḳılan ḫiẕmet müdām / Bī-naṣīb olmadı bil iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2238). [naẓarında, -ında]*

Ṣaru İsmāʿīl yirinden cüst ṭurur / Ḥażret-i Ḫūnkār **naẓarına** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2265). [naẓarına, -ına]*

Naẓarında açdı bendin ṣofranuñ / Yüzine ḳıldı naẓar Ḫūnkār anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4629). [naẓarında, -ında]*

Her birisi nice aḳtār olduġın / Er **naẓarında** nicesi ḳalduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4809). [naẓarında, -ında]*

Naẓarında otururken Ḫūnkār'uñ / Geçdi fikrinden bu resme ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5272). [naẓarında, -ında]*

naẓar: *Bakış, bakma II yardım, bağış.*

ʿAlī Baba Menteşe Baba biri / Er **naẓarın** almış-ıdı her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4817). [naẓarın, -ı, -n]*

naẓar: *Makam, huzur.*

Çünki ḳaṣd eylĕdi Rūm erenleri / Varalar Ḫūnkār **naẓarına** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1404). [naẓarına, -ı, -(n)a]*

Naẓarına ḳodı Ḫūnkār'uñ anı / Yaʿnī neye ḳādirem görgil beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1519). [naẓarına, -ı, -(n)a]*

Ṣofraya ḳoyup getürürdi anı / Er **naẓarına** yitürürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4622). [naẓarına, -ı, -(n)a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol zeyne'l-beşer / Ḫˇāce **naẓarına** varıncaḳ ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5413). [naẓarına, -ı, -(n)a]*

naẓar: *Bakma, bakış II dikkat, ilgi.*

Çün sözin işitdi Ḫūnkār ḥāżreti / Ḳıldı aña ḫoş **naẓarla** himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5404). [naẓarla, -la]*

naẓar: *(O kimsenin) Düşüncesine göre, değer ölçüsüne göre, gözünde.*

Hem Emircem **naẓarında** iy ʿazīz / Ẕikre geldi ḥażret-i Ḫūnkār nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4642). [naẓarında, -ın, -da]*

naẓar: *Bakış, bakan.*

Aldı altunı vü hem pend ü naẓar / Ol **naẓardan** buldı günde baḫtı fer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3829). [naẓardan, -dan]*

naẓar: *Makam, huzur.*

Çünki Ḫūnkār'uñ yüzin gördi Güvenc / **Naẓarında** ḳodı ne var māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4781). [naẓarında, -ı, -n, -da]*

naẓar: *Bakış || Manevi anlamda bir lutuf.*

Gözlerin ṣıġayuban virdi naṣīb / Ol **naẓar** teʾšīri-le oldı edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2737). [naẓar,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḫoş ḳıldı **naẓar** / Ol **naẓar** cānına eylĕdi ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3005). [naẓar,]*

naẓar: *Bakış || Manevi anlamda bir lutuf.*

Ṭulp ṭulp gürūh gürūh gelmeklige / Himmet-ile hem **naẓar** almaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2061). [naẓar,]*

nazar: *Bakış / bakma.*

Bir vilāyet göstere bunda **naẓar** / Biz Ḫorāṣān pirleri indüre baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6054). [naẓar,]*

naẓar: *Bakmak, bakış.*

Ḫaylice abdāl u ebrār cemʿ olur / Er **naẓarında** Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2199). [naẓarında, -ın, -da]*

naẓar: *(Ar.) Bakış, bakma, göz atma.*

Er **naẓarında** ḫora geçüreler / Eyleyüp iclās emrin göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4728). [naẓarında, -ın, -da]*

Otururken **naẓarında** Ḫūnkār'uñ / Ḫāṭırından geçdi böyle ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4998). [naẓarında, -ın, -da]*

naẓar: *Bakış, bakma.*

Er **naẓarı** kīmyādur hem ṭabīb / Var durur anda kerāmetler ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2050). [naẓarı, -ı]*

Er **naẓarı** kīmyādur iy ʿazīz / Er naẓarın alup ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2237). [naẓarı, -ı]*

naẓar: *Ar. Bakma, bakış. II İlgi.*

Kīmyādur er **naẓarı** bilesiz / Kime ṭoḳınsa ḳılur anı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1507). [naẓarı, -ı]*

naẓar: *Bakış, bakma.*

Giderüp dil-bend mücāveze-y-ile / İlerü gel **naẓara** didi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4385). [naẓara, -a]*

naẓar: *Bakış, bakma II görme.*

Elin öpüp sürdi yüzin pāyine / Ḳodı hem-yānı da **naẓarda** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4164). [naẓarda, -da]*

nazar: *Göz önü, huzur.*

Maḳṣūdum budur dir ol merd-i ʿazīz / Çekevüz bir çille **naẓaruñda** biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4545). [naẓaruñda, -un, -da]*

nazar: *Bakış, bakma.*

Bir **naẓarda** şarḳ u ġarba giçerem / Bu ḳamusı olmaya anuñ hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6053). [naẓarda, -da]*

naẕar al-: *Manevi bakış alma.*

Ḫūnkār evi çiftçilerinden ol er / Key naẕar almış er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2859). [naẕar al-, --mış]*

naẕar bak-: *Bir kere bakmak.*

Ḫizmete baḳup naẕar ki ṣaldılar / Arpa buġday mercimek paḳla ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6255). [naẕar baḳ-, -up]*

naẕar eyle: *Bakmak.*

Dir bize eyle naẕar luṭf eylegil / Erligüñ ḫūnıyla bizi ṭoylaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1439). [naẕar eyle,]*

İsteyenler Āl-i Selcūḳ'dan ḫaber / Ḫoş tevārīḫlere eylĕsün naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1638). [naẕar eylĕ, --sün]*

naẕar eyle: *Dikkate almak.*

Ol ṣoran kişi başından bir berāt / Ḥükm-i şāhīdür **naẕar eyle** oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3996). [naẕar eyle,]*

naẕar eyle: *Bakmak, ilgilenmek.*

Dir kerem kānı mürüvvet maʿdeni / Himmet eyle ḳıl **naẕar eyle** ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2450). [naẕar eyle,]*

Bu gidicek aldı Ḫūnkār eline / Çün naẕar eyledi anuñ ṭūline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4359). [naẕar eyle, --di]*

naẕar eylĕ-: *Bakmak.*

Yanına gelüben arḳasın yıpar / Himmet idübeni eylĕdi naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2735). [naẕar eylĕ-,]*

Telḳīn ile tekbīr-ile ser-te-ser / Ṣundı Otman Beg'e eyleyüp naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4392). [naẕar eyle-, --y, --üp]*

naẕar eylĕ-: *Dikkate almak.*

Yanına gelüben arḳasın yıpar / Himmet idübeni eylĕdi naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2735). [naẕar eylĕ-,]*

Ṣaḳlañ anı eylemişem ḫoş naẕar / Her kimüñ ki oġlı ḳızı olmasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6264). [naẕar eyle-, -miş, -em]*

naẕar it-: *Bakmak, görmek.*

Ḥācī Bektaş itdi didiler naẓar / Ḳuṭb-ı ʿālem urdı-sa añа kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6408). [naẓar it-, -di]*

naẓar it-: *Bakmak.*

"Cismike cismī" didi añla hemān / Çünki aṣḥāb anlara itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 171). [naẓar it-, --di]*

Ḳaṣr içre ḥüzn-ile ol pāk-cān / Pencereden ṭaşraya itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 274). [naẓar it-, --di]*

Ḳıbleye ḳarşu ṭutup yüzini er / Didi Ḥaydar yum gözüñ itme naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 798). [naẓar it-, --me]*

Görelüm var mı seki altında ḫūn / Naẓar itdiler seki altına çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3360). [naẓar it-, --di, --ler]*

Beg daḫı aldı naẓar itdi añа / Lerze düşdi gevdesine görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3997). [naẓar it-, --di]*

Kaʿbe'de ḫ̆ācesine ider naẓar / Virdi evvel ḥażretine ol Şāh selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5946). [naẓar it-, -er]*

Bī-günāham şāh daḫı va'llāh bilür / Çünki sulṭān itdi ʿOšmān'a naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6342). [naẓar it-, -di]*

naẓar it-: *Bakmak, görmek.*

Ṭurdı běni ḳucaġına aldı er / Gözümi yumup idince ben naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 821). [naẓar it-, --ince]*

Gör ki Ḫūnkār ululıġı bir n'ider / ʿĀlem-i maʿnāya ḫoş naẓar ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1294). [naẓar it-, --er]*

Çeçlerin açuban itdiler naẓar / Küllī ol çeçler ṭaş olmış ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2152). [naẓar it-, --di, --ler]*

Örtüsin ḳaldurup itdiler naẓar / Şöyle olmış şan ṭıf ı ldur süd emer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3656). [naẓar it-, --di, --ler]*

Rubʿ-ı meskūna ider çevre naẓar / Bir birine ol gicede baḳdı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6104). [naẓar it-, -er]*

Yā hū dir cevlān urup ṭurmaz döner / Ḳaraca Aḥmed idicek añа naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6107). [naẓar it-, -icek]*

Didi gözci oluban itdüm naẓar / Şarḳ u ġarbuñ arasın gezdüm ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6138). [naẓar it-, -dü, -m]*

naẓar it-: *Bakmak, dikkat etmek, ibret almak.*

Er naẓar idüp añа himmet ider / Ol daḫı erden naṣīb alup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5447). [naẓar it-, -üp]*

Ḫizmetine anlaruñ yüz sürüdi / Ḥażret-i İlyās irişüp ider naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5922). [naẓar it-, -er]*

Ḳırḳ adım yir gidüben itdi naẓar / Didi kim işbu yiri durup ḳazuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [naẓar it-, -üp]*

naẓar it-: *Bakmak, dikkate almak.*

Naẓar itdi ḳuşaḳ yirine ḳatı / Bunı gördi ḫırḫa itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 161). [naẓar it-, --di]*

naẓar it: *Bakmak.*

İtdi naẓar ʿarş ayaġına Resūl / Bir ʿaceb tāc aşılupdur pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 125). [naẓar it, --di]*

İşbu mekteb ḫāneye naẓar idĕ / Ṣu çıḳup tā aḳa mekteb-ḫāneden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6672). [naẓar it, --ĕ]*

naẓar ḳıl-: *Bakmak.*

Anda hem bir ḫatuna ḳıldı naẓar / Oġlına dir oġlum olsun bu beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1216). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Tekbir idüben giyürdi başına / Ḫoş naẓar ḳıldı içine ṭaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1445). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Pādişāh çün ḳıldı ḥāline naẓar / Ḥācetin bitürdi anuñ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1663). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Pes Külü Ḫan oġlı işidüp gelür / Āteş içre Hoy'a pes naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2701). [naẓar ḳıl-, --ur]*

Ḥüsni vü ḫulḳı kelāmı ser-te-ser / Ḫoş gelür sulṭāna çün ḳıldı naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4257). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Aluban sulṭān ḫużūrına gelür / Pādişāh çün kim aña naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4329). [naẓar ḳıl-, --ur]*

Ḫoş ġazā ḳılsun tīġ ursun kāfire / Kendü de ḳılsun naẓar dir bu ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4415). [naẓar ḳıl-, --sun]*

Ṣordı ḥālden ṣundılar ol defteri / Aluban ḳıldı naẓar ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4421). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Çünki aña ḳıldı külliyā naẓar / Vāḳıf oldı aña cümle ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4422). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Līki düşdi işbu resme ittifāḳ / Ḳıl naẓar işbu Ḳaradeñiz'e baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4593). [naẓar ḳıl-,]*

Naẓarında açdı bendin ṣofranuñ / Yüzine ḳıldı naẓar Ḫūnkār anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4629). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Örü ṭurdı dört yaña ḳıldı naẓar / Ḳarayük Ḳızılca Ḫalvet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4775). [naẓar ḳıl-, --dı]*

naẓar kıl-: *1. bakmak 2. dikkatle/hikmet gözüyle bakmak.*

Yidisine daḫı Ḫūnkār ḥażreti / İtdi erkān ḳıldı naẓar himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5416). [naẓar ḳıl-, --dı]*

naẓar ḳıl-: *Bakmak, bakış.*

Yüz uruban döndiler yirlĕrine / Sen naẓar ḳıl evliyā sırlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 13, Beyit 1215). [naẓar ḳıl-,]*

Ola kim himmet idüp ḳıla naẓar / Evliyādur şübhesüz ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1437). [naẓar ḳıl-, --a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār āhū postına / Çün naẓar ḳıldı o daḫı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1454). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Gitdi nāyib Ḳarayük'e çün irer / Üçpınar yanına ḳıldı çün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1819). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḫoş ḳıldı naẓar / Ol naẓar cānına eylĕdi ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3005). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Döndi Otman yüzine ḳıldı naẓar / Ol naẓardandur görinen bu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4382). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Ḳalbine ḳılup naẓar çün urdı göz / Gösterür Otman Beg'e andan rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4383). [naẓar ḳıl-, --up]*

Ṣayrafī daḫı buña ḳıldı naẓar / Ṭuş gelincĕgez gözi elin ṣalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4696). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Atdı ʿaṣāyı ʿaṣā perrān olur / Maʿnī yüzinden eri naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4886). [naẓar ḳıl-, -ur]*

Ol yire ḳıldı naẓar ḫoş ṣu çıḳar / Ḫoş zülāl gibi revān olup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4944). [naẓar ḳıl-, --dı]*

Līki Allāh'ı severseñ iy ḫaḳ er / Eylegil ḫay ı r duʿā ḳılup naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5717). [naẓar ḳıl-, -up]*

naẓar kıl-: *Bakmak.*

Ḫˇāce ʿĀmū Ṣuyı'na ḳıldı naẓar / Gördi bir māldār ḫˇāce muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1077). [naẓar ḳıl-, --dı]*

naẓar kıl: *Bakmak, manevi etkiler uyandıracak şekilde bakmak.*

Çün naẓar ḳıldı görür ol ẕū-fünūn / İçlerinde gördi bir maḥbūbe ḳız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 340). [naẓar ḳıl,]*

naẓar ṣal-: *Nazar et: Bakış, bakma, göz atma; dikkatlice bak.*

Dir naẓar ṣaldum tamām Rūm mülkine / Ṭaġa ṭaṣa berr ü baḥrüñ silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1308). [naẓar ṣal-, --du, --m]*

Ṣaru İsmāʿīl Saʿīd'üñ öñine / Ḳodı mıḳrāżı naẓar ṣaldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3414). [naẓar ṣal-, --dı]*

Çün naẓar ṣaldı görür ol evreni / Çıḳduġın evren de görürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3506). [naẓar ṣal-, --dı]*

naẓara al-: *Dikkate al, önemse.*

Al naẓara didi getür varuban / Tīz dut işbu emri bitür irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4159). [naẓara al-,]*

naẓargāh: *Bakılacak yer, seyir yeri.*

Ṣofraya baḳup **naẓargāh** urdılar / Gördiler ki cümle niʿmet ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6179). [naẓargāh,]*

naẓarına er-: *Huzuruna varmak.*

Pes tehī-dest ere nice varayın / Naẓarına ne yüz-ile ereyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3047). [naẓarına er-, --eyin]*

naẓarına ir-: *Huzuruna çıkmak, yanına ulaşmak.*

İre-y-idi dir erüñ naẓarına / Belki şimdi ḳalmayuban yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3042). [naẓarına ir-, --e, --y, --idi]*

naẓarına var-: *Karşısında durmak, yanına gitmek.*

Ṭoġru Ṣadre'd-dīn naẓarına varur / Ḥācī Bektaş'uñ selāmın děgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5358). [naẓarına var-, -ur]*

naẓarla baḳ: *Imrenerek bakmak.*

Çünki Ḫünkār irdi Ḫaydar ḳatına / Baḳdı anuñ er naẓarla ẕātına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 771). [naẓarla baḳ, --dı]*

nāzenīn: *(Fars.) İşveli, cilveli, nazlı.*

Bir gice yatur-iken ol **nāzenīn** / Gördi ruʾyāsında bir ṣīr-i jiyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 398). [nāzenīn,]*

Ṣuvada çün kim varur ol **nāzenīn** / Ḥażret-i Ḫūnkār gelür anda hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1690). [nāzenīn,]*

nāzük: *Far. İnce, zarif.*

Ḳış u yaz bitmiş durur **nāzük** çemen / Size zār olmış durur merġūb semen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2751). [nāzük,]*

ne: *Ne kadar, oldukça.*

Keşkül ü kepçe vü ḳaşıḳ her ne var / Ḳıymeti olmışdı **neyse** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 592). [neyse, -y, -se]*

ne: *Hangi şey.*

Ḫalḳ bilürlerdi **neyise** ḳıymetin / Almaġa andan kim itse niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 593). [neyise, -yise]*

ne: *"ne ... ne" bağlama edatı.*

Ne ekin ekdi biçer ne ḫod ekin / Ḳılmadılar müʾmine daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 850). [ne,]*

ne: *"Hangi şey" anlamında soru zamiri.*

Kimüñ oġlısın digil iy māh-rū / Aduñuz **nědür** bize virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 280). [nědür, -dür]*

Gör bu emrüñ sırrı **nedür** yiri ne / Künc-i ḫalvetde ḳılurken ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6760). [nedür, -dür]*

Didiler **nědür** bize bu olan iş / Bu ʿacāyib vāḳıʿa ṭurfe reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [nědür, -dür]*

Bildürüñ hem bize **nědür** aduñuz / Daḫı kimdendür digil irşāduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1363). [nědür, -dür]*

Dirdüñüz itmek bunı cāyiz degil / Nite siz iylědüñüz **nědür** delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1524). [nědür, -dür]*

Birisi derviş dimez ḫālüñ **nedür** / Ne kişisin yāḫud aḥvālüñ **nedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1714). [nedür, -dür]*

Cāriyeye şordı ki buzaġılar / Emmedügine sebeb **nedür** bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1925). [nedür, -dür]*

Avcuña **nedür** deñeyüp ḳalduñ a / Vir ḫaber bize yine ne olduñ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3560). [nedür, -dür]*

Bir rükūʿa da Saʿīd'üm in didi / Uşda gördüñ ḫāl **nedür** yaḳīn didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [nedür, -dür]*

Şāhı bilüp öpdi ayaġın sürdi yüz / Didi **nedür** sırr-ı esrār-ı rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5684). [nedür, -dür]*

ne: *"Nasıl, ne kadar?" anlamında soru sıfatı.*

Andan alurdı bahāsın **neyse** tīz / Hegbeye ḳoyardı anı iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 594). [neyse, -y, -se]*

Alduġınuñ ḳıymeti her **neyse** ol / Ḳomamışdur hegbe içre ol fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 597). [neyse, -y, -se]*

ne: *"Her ne, ne kadar" anlamlarında soru sıfatı.*

Her ki bundan yayḳanup içe ṣuyın / Terk ide **ne** var-ısa yatlu ḫūyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2523). [ne,]*

ne: *"Ne... ne ..." bağlacı.*

Ol ne Ḥaḳḳ'uñ raḥmetine iriser / **Ne** riyāż-ı cennet içre giriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5607). [ne,]*

ne: *"Ne... ne ..." bağlacı; ne de.*

Ne ekin ekdi biçer **ne** ḫod ekin / Ḳılmadılar müʾmine daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 850). [ne,]*

ne: *"her ne" anlamında soru zamiri.*

Ol muḥibbe Ṣaru İsmāʿīl varur / Er **ne** didi-y-ise hep ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2272). [ne,]*

Didi Rūm'da **ne** var-ısa evliyā / Bir başı var anlaruñ dir bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [ne,]*

ne: *"Nasıl" anlamında soru zarfı.*

Dir bu **ne** evren olacaḳ yir durur / Hele ġāyet bu ʿacāyib sır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [ne,]*

Söylene ẕikre gele ol menḳabāt / Ḥalḳ bile anı **ne** ẕātdur **ne** ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [ne,]*

ne: *"Ne oldu" anlamında soru zamiri.*

Çün tamām eyledi **neyse** ḫiẕmetin / Ḳodı laḥdine erüñ ol meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5658). [neyse, -y, -se]*

ne: *"Nedir" anlamında soru zamiri.*

Şeyḫ **ne** mürīd muḥibb ʿāṣıḳ nedür / Burada ẕikr it baña lāyıḳ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [ne,]*

ne: *"Hangi, nasıl" anlamlarında soru sıfatı.*

İrte **neyse** ḫizmetüñ ben ideyin / Nevbetüñ yirine varup güdeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1940). [neyse, -y, -se]*

Didi destūrdur var al gel görelüm / Maḳṣūdı **neyse** murādın virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4539). [neyse, -y, -se]*

Tā żamīrümděkini iʿlām ḳılam / **Neyse** geçčni żamīrden söyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4543). [neyse, -y, -se]*

Ḥācī Bektaş dindügine **ne** sebeb / Bir gün ol Sulṭān Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5931). [ne,]*

ne: *"Bu değil, daha kötüsü olmalı" anlamındadır.*

Bunlaruñ üstine düşür ẓulmeti / Düni günden seçmesün **ne** säʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 843). [ne,]*

ne: *"Aşırılık, çok, oldukça fazla" anlamı katmıştır.*

Ḥācī Ṭuñrul didi ey kān-ı kerem / **Ne** ḳadar bizden gelürse dişi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1333). [ne,]*

Ḳış güni vir daḫı hem ḳarı didi / Gör bu remzi **ne** belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [ne,]*

ne: *"Nasıl bir" anlamında sıfat.*

Çün işitdi bunı Ḫūnkār ḥażreti / **Ne** ulu salduñ didi ġāyet ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [ne,]*

Yūnus Emre daḫı bunı işidür / Ḥācī Bektaş'ı bilür **ne** kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2903). [ne,]*

Diñle er nice vilāyet gösterür / Şerḥ ideyin **ne** kerāmet gösterür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5773). [ne,]*

ne: *"Hangi şey?" anlamında soru zamiri.*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ḳavm ʿaceb / Ṭuzsuz olmaġa ṭaʿām **neydi** sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3426). [neydi, -y, -di]*

Bunlara ʿaşḳ eyleyüp virdi selām / **Ne** ṭurursın diyü feṭḥ itdi kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5049). [ne,]*

Ḳorḳusından ditreşüp ṭurur ḳamu / Her **ne** ḥāl olup ve **ne** ḳılduġını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5209). [ne,]*

ne: *"Hangi şey" anlamında soru zamiri; nasıl.*

Bir kişi **nědür** ki ol sāḥir ola / Siḥri bozıla anuñ tīzcek ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [nědür, -dür]*

Gel yine gir bir meʿānī seyrine / Ol meʿānī sırrı **nědür** seyri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [nědür, -dür]*

ne: *"hangi şey" anlamında.*

Naẓarına ḳodı Ḫūnkār'uñ anı / Yaʿnī **neye** ḳādirem görgil beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1519). [neye, -ye]*

Daḫı **ne** vaḳte degin ol ṭurısar / Ḥaḳ bilür kim **ne** zamāna iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [ne,]*

Ben buradan çıḳayın dir ḳalʿaya / Ḥāl göreyin ki yine beñzer **neye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [neye, -ye]*

Gösterürler yir gelüben oturur / Ḳudret işin gör ki **neye** yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3063). [neye, -ye]*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / Sen **ne** yirdensin baña gel eydivir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [ne,]*

Çün semāʿ emrin irürdi āḫire / Ṣoḥbeti **neye** irişdi bir gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [neye, -ye]*

ne: *"Ne ... ne ..." bağlacı.*

Ne şu içdi ne ḫo istedi ṭaʿām / Ayaḳ üzre eyledi ṭurup ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4738). [ne,]*

ne: *"Ne kadar" anlamında soru sıfatı.*

Kim Tatar ʿİsāyī-y-idi put-perest / Eyledi **ne** var-ısa der-zīr-i dest *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2432). [ne,]*

ne: *Ne kadar çok, nasıl.*

Ṭuruban Ḥaḳḳ'a ʿibādet ideler / **Ne** var-ısa cümle dervīş ü faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 384). [ne,]*

ne: *"Hangi" anlamında soru sıfatı.*

Gör bu emrüñ sırrı nedür yiri **ne** / Künc-i ḫalvetde ḳılurken ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6760). [ne,]*

ne: *"Ne ... ne ..." bağlacı.*

Ol **ne** Ḥaḳḳ'uñ raḥmetine iriser / Ne riyāż-ı cennet içre giriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5607). [ne,]*

ne: *" Hangi şey" anlamında soru sıfatı.*

Çıḳuban Öyük'de tenhā oturur / Ḳudreti gör kim **ne** ḥikmet yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3890). [ne,]*

Her **ne** kim ol virdi ben de vireyin / Daḫı **ne** dirseñ hep anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [ne,]*

Nĕ durur aduñ didi iy girçek er / Bildürüñ kendüñüzi virüñ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4049). [nĕ,]*

Olıcaḳ ṣubḥ görgil anuñ oynı **ne** / Ḳoydı beş yüz altun ol dem ḳoynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4062). [ne,]*

Dir reʾīs imdi sözüñi söylegil / Er **ne** buyurdıysa iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4111). [ne,]*

Kendüye sözlĕri teʾšīr eyledi / Dönüben bunlara gör **ne** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4325). [ne,]*

Her ne remzi ki ḥaḳında söyleye / **Ne** işāretler ki maʿlūm eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4341). [ne,]*

Çıḳıcaḳ ṭaşra vezīrler n'itdiler / Şāh **ne** emr itdiyse eyle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4350). [ne,]*

Dir bunuñ ḥaḳḳında **ne** dir ol ʿazīz / Eyle idelüm **ne** kim dir anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [ne,]*

Didi Otman'um işit gör **nĕ** direm / Ġam yimegil ben senüñ ḳayduñ yirem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [nĕ,]*

Şeyḫümüzdür Ḥācī Bektaş-ı Velī / **Ne** didiyse eyle idelüm dir ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4423). [ne,]*

Didi Ḫūnkār birḳaçı yiter bunuñ / Hem **ne** lāzım cümlesin ḳırmaḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [ne,]*

Didi Ḫūnkār aña Ḫıżr'um n'idelüm / Ḥaḳ **ne** emr itdiyse anı idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4591). [ne,]*

Ḫod **ne** Ḫūnkār ḥażreti didi yüri / Şol fülān memlekete gitgil giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4681). [ne,]*

Bir kişiye uġrayup ṣordı ḫaber / Bu **ne** ṣardur bu **ne** milkdür **ne** diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [ne,]*

Atası gitdi ticāret seyrine / Ḳurı yire baḳduġuñdan ḫayr **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4748). [ne,]*

Döndi Bayram Begi'ye remz eyledi / Gör **ne** resme nuṭḳ açuban söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5073). [ne,]*

Gel yine gir bir meʿānī seyrine / Ol meʿānī sırrı nĕdür seyri **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [ne,]*

ne: *"Ne" belgisizlik sıfatı.*

Didi Cengiz bu söze **ne** iʿtibār / Ceng idüp ṭururuz anlarla hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2410). [ne,]*

Olıcaḳ yidür gelene gidene / Vir kime olursa dime adı **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3129). [ne,]*

ne: *Kimsin, hangi kişi.*

Ṭaşra çıḳdugında başar yüzine / Diyüben şordı bu kimdür özi **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3639). [ne,]*

ne: *Belgisiz zamir.*

Bildi Nişābūr'da anı Bektaş yaḳīn / Tīz dir ev ḫalḳına **ne** virem görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [ne,]*

ne: *"Hangi şey?".*

Elin aluban geçürdi yanına / Şordı cemʿiyyet **neden** oldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1149). [neden, -den]*

ne: *"Hangi şey" anlamında belgisiz zamir.*

Aşlı **ne** yā ḳurı ḳamışda şeker / Seng-i ḥārā içre bulunur güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 92). [ne,]*

Vech-i ḥikmet **ne** durur bundan diñüz / Mūsī-i Šānī de aḥvāli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 316). [ne,]*

ne: *"Gerek yok, ne gerek var, ne hâcet" anlamlarına gelen bir ifade.*

Dir baña şimdi **ne** ḳoyun ḳayısı / Al ḳoyunı gidüben kesgil sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [ne,]*

ne: *"ne ... ne" bağlacı.*

Bu **ne** ḳuvvet **ne** vilāyet nice sır / Ki muḥibbüñ idemez ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [ne,]*

Bu **ne** ḳuvvet **ne** vilāyet nice sır / Ki muḥibbüñ idemez ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [ne,]*

ne: *"Ne ... ne ..." bağlacı; ne de.*

Baʿd ez-ān oldı ẓuhūr çün āfitāb / Ḳılmadı kimse suʾāl ü **ne** cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4474). [ne,]*

Ne şu içdi **ne** ḫo istedi ṭaʿām / Ayaḳ üzre eyledi ṭurup ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4738). [ne,]*

ne: *"Ne" belgisiz zamir (herhangi bir şey).*

İrişür Kaʿbe'ye vü ḳılur namāz / Ḥacc erkānın **ne** var-ısa ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6690). [ne,]*

ne: *"Ne kadar çok, çok fazla" anlamlarında.*

Çeşmi cevherine irmedi żarar / **Ne** ḳadar zindānda itdiyse maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1892). [ne,]*

ne: *"beğenme" anlamında kullanılan bir ifade.*

Gör **ne** zībā zeyn olupdur gülsitān / Gülşen içre ġoncalar zībā vü ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 210). [ne,]*

ne: *"Aşırılık, çok, oldukça fazla" anlamı içeren zarf.*

Ṣunuban dir bir görüñ **ne** leẕẕeti / Şerbeti görüp imām çün aġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [ne,]*

ne: *"Nasıl bir şeydir" anlamında soru zarfı.*

Şeyḫ ne mürīd muḥibb ʿāşıḳ **nedür** / Burada ẕikr it baña lāyıḳ **nedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [nedür, -dür]*

Gördiler baḳmaz gelür ol ḳıçına / Ḳarşu varup didiler ḥālüñ **nedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6136). [nedür, -dür]*

ne: *"Beğenme ve çokluk" anlamı katmıştır; nasıl bir.*

Dir ẓamīrinden **ne** ḫoş kişi olur / Nice ruhbānlıḳ bunuñ işi olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [ne,]*

ne: *Cümledeki ögeleri veya cümleleri birbirine bağlayan ve olumsuzluk anlamı sağlayan bağlaç.*

Ṭāḳatüm yoḳ yüriyüp gidem yayan / **Ne** atum var binüben olam revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 793). [ne,]*

ne: *'Her ne' anlamında belgisiz zamir.*

Biz de Bektaş'uñ didi dervīşiyüz / Faḳr-reviş ki **ne-y-ise** dir bilmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3285). [ne-y-ise, -y, -i, -se]*

Ol ṭarīḳ ḥālin anuñla gördiler / **Nĕ-y-ise** maḳṣūdlarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4969). [nĕ-y-ise, -y, -i, -se]*

ne: *"Aşırılık, çok, oldukça fazla" anlamı içeren sıfat.*

Yoḫsa buña ḳarşu ṭurmaz kāfirīn / **Ne** ḫo böyle siḥr idiser sāḥirīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 903). [ne,]*

Ne ḳadar kim ḫ̔ānçe ile geldiler / **Ne** ḳadar Ḫūnkār'ı da'vet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1755). [ne,]*

ne: *"Hangi şey?" anlamında soru zamiri.*

Neleri var-ısa andan aldılar / Evden ü şardan çü ṭaşra geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4770). [neleri, -leri]*

ne: *"Ne kadar" anlamında zarf.*

İşbu tedbīrümle benüm iş idüñ / Bu vilāyetde **ne** var-ısa faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 381). [ne,]*

Dervīş ü miskīn ü üftāde ḥaḳīr / Daḫı **ne** var-ısa 'ilm ehli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 382). [ne,]*

Pes Tatar tüşmülleri ululaı / Hem Tatar'uñ **ne** var-ısa illeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2654). [ne,]*

ne: *"Aşırı, çok, oldukça fazla" anlamı içeren sıfat.*

Ne ḳadar varsa Müsülmānlıḳ tamām / Geldi Aḥmed Yesevī'ye ḫāṣ u 'ām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 696). [ne, -in]*

Gördi Ḫūnkār oturur yol yanına / **Ne** ḳatı eglendüñüz didi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3949). [ne, -in]*

ne: *"Her ne" anlamında belgisiz zamir.*

Kim ki aluban bahāsın **ně-y-ise** / Hegbenüñ içine anı ḳoymasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 595). [ně-y-ise, -y, -ise]*

Ḫaḳḳ'a nāliş ḳılup iden i'tiḳād / Bulısar Ḫaḳ'dan **ne-y-ise** ol murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 896). [ne-y-ise, -y, -ise]*

İşleri **ně-y-ise** görüp yatdılar / Dut ḳulaġuñı diyem ki n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1725). [ně-y-ise, -y, -ise]*

İmdi ṭurma irte var işüñe git / Anda maḳṣūduñ **ne-y-ise** varup it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [ne-y-ise, -y, -ise]*

Dile gel gönlüñdekini söylegil / Maḳṣūduñ **ně-y-ise** taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2267). [ně-y-ise, -y, -ise]*

Pes Naṣārā cinsi kilsāya gelür / **Ně-y-ise** 'ādetleri eyle ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3273). [ně-y-ise, -y, -ise]*

Ol ḳalem tırāşı aldı çün ele / **Ne-y-ise** diler murādını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3403). [ne-y-ise, -y, -ise]*

Muʿteber niçe kitāb götürdiler / Yol yaraġın **ne-y-ise** bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3453). [ne-y-ise, -y, -ise]*

Ne-y-ise remz ü rumūz oldı tamām / Gösterürler yir oturur ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3551). [ne-y-ise, -y, -ise]*

Dir ḫalīfeden birine ḥālini / Ser-güẕeştin **nĕ-y-ise** aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3702). [nĕ-y-ise, -y, -ise]*

Niye geldüklerin iʿlām itdiler / **Nĕ-y-ise** maḳṣūdı peyġām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3875). [nĕ-y-ise, -y, -ise]*

İy kişi dir ḥālüñi ʿarż eylegil / Maḳṣūduñ **nĕ-y-ise** ere söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3942). [nĕ-y-ise, -y, -ise]*

Ol daḫı ḥālini didi her ne var / Maḳṣūdı **nĕ-y-ise** itdi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3943). [nĕ-y-ise, -y, -ise]*

Beg didi benem murāduñ söylegil / Maḳṣūduñ **nĕ-y-ise** iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3995). [nĕ-y-ise, -y, -ise]*

Didi destūrdur yüri işüñe git / Cünbüşüñ her **nĕ-y-ise** var anı it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4148). [nĕ-y-ise, -y, -ise]*

Pādişāh destūrdur dir söyleñüz / **Nĕ-y-ise** ehli maḥalli eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4209). [nĕ-y-ise, -y, -ise]*

Ne-y-ise erkānı gösterdi tamām / ʿİzzet idüp gösterür yir ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4541). [ne-y-ise, -y, -ise]*

Didüm eyle aña Ḫıżr'um n'idelüm / **Ne-y-ise** Ḥaḳ emri eyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4606). [ne-y-ise, -y, -ise]*

Yoḫsa olmaz var yoluña gidegör / Cünbüşüñ her **ne-y-ise** var idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4751). [ne-y-ise, -y, -ise]*

ne: *Belgisiz zamir.*

Gördi ḫatun anı gör **ne** işledi / Ṣaldı bir ḫādim ki ol yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [ne,]*

ne: *"Ne?" "Nereden?" soru zamiri.*

Siz **ne** bilürsiz ki ḳadri nicedür / ʿİzzeti Allāh ḳatında yücedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1806). [ne,]*

ne: *"Hangi şey" anlamında zamir.*

Ẕikr ü fikrüm **ne** durur çün bildüñüz / Eyleñüz bu emre bir rāy-ı ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 378). [ne,]*

Ḥācī Bektaş sözini taḳrīr ider / Ḫayr u şerden **ne** didi taʿbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 956). [ne,]*

ne: *"Hangi şey, ne?" anlamını belirten soru zamiri.*

Daḫı **ne** vaḳte degin ol ṭurısar / Ḥaḳ bilür kim **ne** zamāna iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [ne,]*

ne: *"Nasıl" anlamında kullanılan sıfat.*

Şerʿ-i İslām'dan gelür gördi nişān / Bildi anı **ne** kişi durur i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [ne,]*

ne: *"Hangi şey, ne" anlamında soru ifadesi.*

Daʿvet itmĕğ giderdük biz sizi / Ere **ne** maʿlūm degil uş siz bizi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [ne,]*

Meger anda vardı bir yirli ḳaya / Ḥazret-i Ḫūnkār'a ol er **ne** diyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [ne,]*

ne: *" Nasıl bir şeydir, nedir?" anlamında soru zamiri.*

Şeyḫ baḳdı bunlaruñ yüzlĕrine / Bildi bunlar fikri **ne** sözlĕri **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1123). [ne,]*

Şeyḫ baḳdı bunlaruñ yüzlĕrine / Bildi bunlar fikri **ne** sözlĕri **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1123). [ne,]*

Ol cihāz-ı faḳrı senden isterüz / Ḥaḳ ḳatında lāyıġı **ne** dilerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1126). [ne,]*

Didiler ol **ne** durur eyleñ ʿayān / Didi Ḫ̆āce' işidüñ benden beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1129). [ne,]*

Baʿd ez-ān geçürdiler seccādeye / Bu feżāʾil-nāmeden kim **ne** diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1176). [ne,]*

Ḳankı çilleyi çekersiz söyleñüz / Ḳaṣduñuz **ne** bize maʿlūm eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1247). [ne,]*

Didiler çille-i merdān yā zenān / **Nĕ** durur bildürüp eyléñüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1249). [nĕ,]*

Döndi Bektaş-ı Velī gör n'eyledi / Yönelüp anlara gör **ne** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1258). [ne,]*

Fāṭıma'dan çün bu remzi gördiler / Aṣlı bu remzün **ne** diyü ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [ne,]*

Kim yaşıl fermān dinilür adına / Açdılar tā gördiler bünyādı **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1382). [ne,]*

Ne suʾāl itdiler-ise hep cevāb / Yazılu-y-ıdı içinde pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1384). [ne,]*

Süri şöyle düşdi şāhuñ ardına / Gördi çoban dir bularuñ derdi **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1429). [ne,]*

Nite ardına düşer giden erüñ / Bilmezem **ne** sırrı var bu ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1430). [ne,]*

Ne durur aduñ bize iʿlām ḳıl / Didi İbrāhīm'dür adum şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1441). [ne,]*

Ne ḳadar küçük zuvālā dutalar / Ḫoş büyük büyük ṣomunları çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1539). [ne,]*

Ḫalḳa **ne** ḳonuḳ ḳayusı var durur / İşleri efǧān-ıla hem zār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [ne,]*

Aluban Ḫūnkār gör kim n'eyledi / Gör **ne** resme aña alḳış eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1560). [ne,]*

Ḳıṣṣa çoḳ āḫir pes anları alur / Oǧlı Ḳılıç Aṣlan'ı gör **nĕ** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [nĕ,]*

Bunlara güç gelüben incindiler / Bu ışıḳ **ne** dir diyüben döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5060). [ne,]*

ne: *"Aşırılık, çok, oldukça fazla, ne kadar da" anlamı içeren sıfat.*

Bir sürü ḳuzuyı hep ḳurbān ider / Gör seḫāyı ol **ne** ḫoş erkān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4499). [ne,]*

ne: *"Hangi, nasıl" anlamında sıfat.*

Çün dānişmendler bunı işitdiler / Diñle Mollā'ya **ne** sözler itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3449). [ne,]*

ne: *"Aşırılık, çok" anlamı katmıştır.*

Nĕ ḳadar yalvardılar hīç dönmedi / Çĕkilür kendüye bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1752). [nĕ,]*

Ne ḳadar iḳdām ider Mollā aña / Kesmedi bir ḳılını ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3408). [ne,]*

ne: *" Nasıl bir şeydir ?" anlamında soru zamiri.*

Yine sözümüze ḳılalum şurūʿ / Ẕikr idem saña **ne** oldıysa vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1639). [ne,]*

ne: *" Nasıl bir şeydir ?" anlamında soru sıfatı.*

Didi Nūre'd-dīn Ḫᵛāce'nüñ ḥāli **ne** / Zindān içre ol erüñ aḥvāli **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1894). [ne,]*

İy ʿaceb dir bir faḳīr üftādeye / **Ne** yiri bize maḳām u yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [ne,]*

ne: *"Nasıl" anlamlarında soru sıfatı.*

Gine bir gün ol ʿazīz-i baḫt-vār / Gör Saʿīd **ne** sırrı ḳıldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3709). [ne,]*

Söylene ẕikre gele ol menḳabāt / Ḫalḳ bile anı **ne** ẕātdur **ne** ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [ne,]*

ne: *"Hangi", soru sıfatı.*

Ne yeri bize mekān virür ki er / Ben daḫı anda ṭutam varam maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [ne,]*

ne: *"Nasıl", soru zarfı.*

Rāhibe maʿlūm olup söyler aña / Gör ki **ne** remz ü rumūz eyler aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3266). [ne,]*

Kuşadur bāṭın ḳılıcını aña / Bunı virdüm gör ki **nĕ** direm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4975). [nĕ,]*

ne: *"Nasıl da, ne kadar da, çok" anlamında bir söz.*

Dutdı bir dırnaġa zūr itdi ḳatı / Kesmedi **ne** deñlü keskindür yiti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3404). [ne,]*

ne: *"Niçin" anlamında soru zarfı.*

Ḳuvvet ıssı ḫoş yigit olduñ bugün / **Ne** otursın daḫı böyle zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4283). [ne,]*

ne: *" Nasıl bir şey ?" anlamında kelime.*

Geldügi gün anda Ḫūnkār ḥażreti / **Ne** geyerdi gör o ṣāḥib-devleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1691). [ne,]*

Gĕtürübĕni ṣunar Ḫūnkār'a tīz / Aluban gör kim **ne** didi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [ne,]*

Birisi derviş dimez ḥālüñ nedür / **Ne** kişisin yāḫud aḥvālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1714). [ne,]*

Ne ḳadar kim ḫᵛānçe ile geldiler / **Ne** ḳadar Ḫūnkār'ı daʿvet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1755). [ne,]*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Dir **ne** ibrām itdüñüz böyle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1772). [ne,]*

İşbu dervīş niceye dek oturur / Oturuban bunda **ne** iş bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1800). [ne,]*

Nāyibinden birine emr eyledi / Var **ne** dirse bu anı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1818). [ne,]*

Gördi kim bıyıḳlarını uzamış / Kesseñüz **ne** bunı dir bu nice iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [ne,]*

Dir şāhin ṭırnaḳsız olmaz hergizin / Añla bunuñ **ne** dimek durur yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [ne,]*

İşidüp zindāncı tiz ṭurdı örü / **Ne** didi-y-ise getürdi ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1887). [ne,]*

Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce'nüñ ḥāli **ne** / Zindān içre ol erüñ aḥvāli **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1894). [ne,]*

Ṣıġırı ḳor gider İdrīs işine / Gör ki Ḫūnkār'uñ gine cünbüşi **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [ne,]*

Sürüben öküzini anda gelür / Gör aña Ḫunkār **ne** resme ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1948). [ne,]*

Alp öküzümüñ varup git işiñe / Bilme benden her **ne** gelse başıña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1953). [ne,]*

Ḳodı öküzlěri gitdi işine / Gör bu yaña Ḥācī Bektaş işi **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1970). [ne,]*

Öküzüm ḳurda yidürdüñ o degil / Sözüme cevāb **ne** virürsin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1978). [ne,]*

Çünki gūş itdi sözini ol ḫūb-liḳā / **Ne** didi Fāṭıma'ya imdi baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [ne,]*

ʿĀdeti böyley-idi ol ḳaryenüñ / Ḥāṣılı **ne** deñlü olur cümlenüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2138). [ne,]*

Didiler dervīş bular nesne degül / Olmayıncaḳ nesne **ne** istersin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2148). [ne,]*

Siḥre ḥaml idüp didiler kim **ne** var / Ṭaş oldı-sa bu çeçler āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2153). [ne,]*

İşidüp evlěrine sěgirtdiler / Varıcaḳ oları gör **ne** itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2157). [ne,]*

Varuban Ḫünkār'a dirler iy ʿazīz / **Ne** ʿacāyib eylemişsiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2162). [ne,]*

Bu ṭaşı yutmaġ-ıla **ne** olısar / Ṭaş olandan **ne** kerāmet geliser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2174). [ne,]*

Bu ṭaşı yutmaġ-ıla **ne** olısar / Ṭaş olandan **ne** kerāmet geliser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2174). [ne,]*

Yutdı iki dānesin çün laġ-ıla / Göreyin dir işbu baña **ne** ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [ne,]*

Er aña ṣunmışdı bāṭın ḳılıcın / Er bilür erüñ **ne** ḳadardur gücin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2245). [ne,]*

Didi **ne** kimsenedür ol kim gele / Ḫayrum üstine bu resm-ile ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [ne,]*

Didi Ḫūnkār Aḳça Ḳoca'ya ʿazīz / Bu **ne** zaḥmetdür çekersiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2309). [ne,]*

Bu **ne** bizdür didiler iy kām-yāb / Virdi Aḳça Ḳoca bu resme cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2340). [ne,]*

Didiler Ḫūnkār kim iy nīk-nām / **Ne** ḳatı ḳarañulıḳdur bu maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2357). [ne,]*

Ne ṭutarsa elde gör sen ḥikmeti / Ṣuya bıraḳmaḳdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2380). [ne,]*

Didi Necme'd-dīn **ne** işdür itdi bu / Delü midür **ne** yavuz var bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [ne,]*

Didi Necme'd-dīn **ne** işdür itdi bu / Delü midür **ne** yavuz var bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [ne,]*

Bilmezüz dĕlü midür yā ṣarʿı var / İş işler kim **ne** aṣlı ferʿi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [ne,]*

Ḳapucıları ḳıġıruban ṣorar / Bu **ne** ġavġādur ṣar içre vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2427). [ne,]*

Dest-būs eylĕdi düşdi pāyine / Gör **ne** ʿālī ḥiṣṣe geldi pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2449). [ne,]*

Ne diler-ise vilāyetden aña / Ḳorḳma göster kim gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2456). [ne,]*

Göç öñine varuban didi ṭuruñ / **Ne** direm ben hep işidüben görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [ne,]*

Didiler gel pādişāha varalum / Söyle sözüñ ḫan **ne** dir biz görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [ne,]*

Pes Külü Ḫan dönderür keşīşe yüz / Dir işitdüñ mi **ne** dir dervīş söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [ne,]*

Dīnümüz ulusısın fikr eylegil / **Ne** cevāb virmek gerekdür söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2482). [ne,]*

Dir Külü Ḫan müşkili āsānı **ne** / Bize bildür bilelüm anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2484). [ne,]*

Cān Baba'ya didi Külü Ḫan faḳīr / Güş itdüñ mi keşīşümüz **ne** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2495). [ne,]*

Cān Baba dir **ne** didüñüz bilürem / Didügüñüz ḳavle rāżī oluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2497). [ne,]*

Ben helāk ger olmadın çıḳar ısam / Sözümi ṭutar mısız **ne** dir-isem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2498). [ne,]*

Dir Külü Ḫan **ne** dir-iseñ ḳılalum / Küfri terk idüp īmāna gelelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2499). [ne,]*

Her nereye gel disem gelür-idi / Her **ne** resme ḳıl disem ḳılur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [ne,]*

Açuban bir gör ki anuñ ḥāli **ne** / Ölü mi yā ṣaġ mıdur aḥvāli **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [ne,]*

Açuban bir gör ki anuñ ḥāli **ne** / Ölü mi yā ṣaġ mıdur aḥvāli **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [ne,]*

Çıḳdı ḳazandan oturur bir yire / Gör Külü Ḫan'ı keşīşe **ne** dir e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [ne,]*

Sen **ne** dirsin iy dīnimüz ulusı / Sence degüldür birimüz bilüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2545). [ne,]*

Sen cevāb buña **ne** virürsin digil / Gine bu müşkili sen ḥall eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2546). [ne,]*

Ṭur örü ḫatun ḳatına gidegör / Ol **ne** dir-ise anı sen idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2588). [ne,]*

Virmezüz yol girmege Rūm mülkine / İşidüp didüm **ne** sözdür bu yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2615). [ne,]*

Dir **ne** dirsiz **ne** durur rāy-ı ṣavāb / Nice idelüm **ne** virelüm cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2642). [ne,]*

Dir **ne** dirsiz **ne** durur rāy-ı ṣavāb / Nice idelüm **ne** virelüm cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2642). [ne,]*

Dir **ne** dirsiz **ne** durur rāy-ı ṣavāb / Nice idelüm **ne** virelüm cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2642). [ne,]*

Bir ḳaraltu gördi deryādan gelür / Ḳavmine gösterdi bir gör **ne** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2765). [ne,]*

Buradan ḳalʿaya ṭoġru çıḳayın / Vech-i ḥikmet bir **ne** vardur baḳayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2804). [ne,]*

Çıḳdı ol vech-ile tā kim ḳalʿaya / Diñle rāvī bunda **ne** sözler diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [ne,]*

İrtesi **ne** varsa ḥażretde tamām / Çelebiler ḫalīfeler ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2874). [ne,]*

Öteden Yūnus ayaḳ üstine ṭurur / Giderem dir görüñ er **ne** buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2917). [ne,]*

Ḫażret-i Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / **Ne** didiyse cümlesini itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2918). [ne,]*

Yüklediler öküzin sürer gider / Çün birez gitdi görüñ **ne** fikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2925). [ne,]*

Ḫālini külliyyā iʿlām eyledi / Ḫācī Bektaş **ne** didügin söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2935). [ne,]*

Sīd-i Maḥmūd ʿAlleler Şırtı'na çün / Çıḳdı baḳdı **ne** görür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2973). [ne,]*

Ḫalīfeler ḳalḳup erkān itdiler / **Ne** ki lāzım idi yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3009). [ne,]*

Baḳuban bunlara Ḫūnkār ḥażreti / Dir canavarlar **ne** suç itdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3026). [ne,]*

Anda çün yatup uyudı bir zamān / Uyanıcaḳ **ne** görür gūş it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [ne,]*

Bu **ne** iḳlīm bu **ne** ildür **ne** diyār / Yoḳ durur bu ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [ne,]*

Bu **ne** iḳlīm bu **ne** ildür **ne** diyār / Yoḳ durur bu ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [ne,]*

Bu **ne** iḳlīm bu **ne** ildür **ne** diyār / Yoḳ durur bu ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [ne,]*

Elin alup kilse içine girür / Ḳaldurup bir ṭaşı gör kim **ne** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [ne,]*

Ḳanı dervīş diyü eylĕdi suʾāl / Sen n'idersin dervīşi bu **ne** melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3351). [ne,]*

Ṣoluyuraḳ ʿaḳlı geldi başına / Dir baña ṣormañ ki bu teşvīş **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3493). [ne,]*

Ol dānişmende dönüp itdi suʾāl / Ḳatırı yutmış mı evren di **ne** ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [ne,]*

Fūtayı dutundı ol dem biline / Didiler kim Mollā'ya bu ḥāl **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3535). [ne,]*

Gördi Mollā'yı ol arada ṭurur / Emr ider aña işit **ne** buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3599). [ne,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp gör **ne** dir / Dut sözümi ol bu işden sen ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3633). [ne,]*

Seni ol vaḳtin ere bildürelüm / **Ne** buyurur er ḥaḳuñda görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3636). [ne,]*

Emr ider Ḫūnkār Saʿīd ṭurdı gelür / Gözle buyruḳ aña Ḫūnkār **ne** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3644). [ne,]*

Ṣoyunup girdi Saʿīd legençeye / Gör bu sırrı inceden **ne** inceye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3650). [ne,]*

Ġayb olur hīç bilmezem ḳanca varur / Oldı maʿlūm ere gör **nĕ** buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3673). [nĕ,]*

Gelüben uşda oturduñ yirüñe / Delü olmış dir **ne** söyler görüñ e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3706). [ne,]*

İtdiler ārām ol gün ol gice / Oldı ḫoş ṣoḥbet **ne** diyem kim nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3973). [ne,]*

İrdi meydān ḳapusına çünki ḳul / Begine **ne** ḥāl gelmiş gördi ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4005). [ne,]*

Sarāya gelüben iʿlām eyledi / Bege **ne** ḥāl uġraduġın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4006). [ne,]*

Ol **ne** durur eylegil bize beyān / Keşf idüp anı bize eyle ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4033). [ne,]*

Tekbīr idübeni urdı başına / Gör **ne** ulu devlet irdi başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4389). [ne,]*

İy ʿaceb **ne** kimsedür bilsem anı / Bilebilsem kimdür ol cānum cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4587). [ne,]*

Bu **ne** şardur iy ʿaceb **ne** memleket / Bileyin ben ṣorayın bunı oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [ne,]*

Bu **ne** şardur iy ʿaceb **ne** memleket / Bileyin ben ṣorayın bunı oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [ne,]*

Bir kişiye uġrayup ṣordı ḫaber / Bu **ne** şardur bu **ne** milkdür **ne** diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [ne,]*

Bir kişiye uġrayup ṣordı ḫaber / Bu **ne** şardur bu **ne** milkdür **ne** diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [ne,]*

Ne yire şalar ki yā Rab dir beni / **Ne** yiri virür ki bize meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [ne,]*

Seyyid'üñ bāṭını gör **ne** işledi / Bunları ḫūb şekl-ile ḳarşuladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5091). [ne,]*

Bu **ne** piş-rev bu **ne** gelmek didiler / Ne revādur böyle ḳalmaḳ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [ne,]*

Bu **ne** piş-rev bu **ne** gelmek didiler / Ne revādur böyle ḳalmaḳ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [ne,]*

Bu ne piş-rev bu ne gelmek didiler / **Ne** revādur böyle ḳalmaḳ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [ne,]*

Didiler lebbeyk kimedür söylegil / Bu **ne** remzdür bize tebyīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5430). [ne,]*

Gine meşġūl oldılar işlĕrine / Gör **ne** ḥālet yörenür başlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5436). [ne,]*

Böyle diyüp ġāʾib oldı ol imām / Gör **ne** erdür Ḥācī Bektaş iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [ne,]*

Dir sen elif bī dimezsin **ne** sebeb / Didi elif maʿnāsın söylĕ bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [ne,]*

Ṭurdı ayaġın açdı aġzın gör **ne** dir / Şāhīn olup açmaġ-ıla anda per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [ne,]*

ʿAfv ḳıldum **ne** ki itdüñse günāh / Bil ki benven Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6128). [ne,]*

ne: *"Her ne, ne kadar" anlamlarında soru ifadesi.*

Silkdi un çuvallarınuñ varını / İtegide de **ne** buldı-sa anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2081). [ne,]*

ne: *"Hangi" anlamına gelen belgisiz sıfat.*

Bu kişi **ne** kimsedür didi ʿacīb / Görmişem bundan ḳatı emr-i ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4603). [ne,]*

ne: *" Nasıl bir şey ?" anlamında soru ifadesi.*

Didi fikrüñ **nĕ** durur ẕikr eylegil / Nicesi tedbīr idersin söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4104). [nĕ,]*

Ol muḥib dir **ne** durur ḳuzı ṭavar / Virürem cānum olursa ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [ne,]*

Daʿvet itdi çıḳdı çārṭāḳ üstine / Didi şol dīvānenüñ gör ḳaṣdı **ne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4742). [ne,]*

Anı görüp ol vilāyet erleri / Ṣordılar ḥāli **ne** diyüben giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5093). [ne,]*

Biñ bir er **ne** dir ʿaleyke idüp kirām / Söyledi andan Ḥācī Bektaş ḥālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [ne,]*

ne: *"Nasıl" anlamında.*

Ben vaṣiyyet **ne** kim itsem ṭutagör / Dü cihānuñ varlıġını ütegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5526). [ne,]*

ne: *"Her ne" anlamında belgisiz zamir.*

Göreler evran-ıla n'eyler n'ider / Evreni **ne** resm-ile helāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5192). [ne,]*

ne ġam: *Gam değil!.*

Gelmedi bil aña hergiz bir żarar / Pes **ne ġam** aña ki yardım ide er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [ne ġam,]*

ne iş var: *Ne işimiz var, "gerek yok" bağlamında.*

Ṣoḥbetümüz anda olsun cemʿ ile / Āfitāb olsa **ne iş var** şemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3095). [ne iş var,]*

ne it-: *Ne yaptı, ne eyledi.*

Şimdi de Mollā ne itdi gör işi / Daʿvet itmege viribidi kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3381). [ne it-, --di]*

ne ḳadar: *Ne ölçüde.*

Anlara digil ḳamu cemʿ olalar / **Ne ḳadar** zaḥmetse bunda geleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1337). [ne ḳadar,]*

Ne ḳadar cehd itdilerse yanmadı / Od-ıla ney ile hīç uyanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1345). [ne ḳadar,]*

Bī dimĕdi **ne ḳadar** ḳıldı güvāh / Ḫˇāce Ṣāh'a idüben anda ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5892). [ne ḳadar,]*

ne ḳadar ki: *Ne zaman ki.*

İki baş bellü ḳalanı yıḳılur / **Ne ḳadar ki** ḫalḳ anı maʿmūr ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5079). [ne ḳadar ki,]*

Bildiler Rūm mülkine geldi bir er / **Ne ḳadar ki** itdilerse ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6098). [ne ḳadar ki,]*

ne ḳadar kim: *Ne kadar ki, çok fazla.*

Çıḳ atañ taḫtına ḫan ol imdi ḫan / **Ne ḳadar kim** söyledi ser-verle ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5913). [ne ḳadar kim,]*

ne ḳadar var-: *Her ne kadar varsa, hepsi, tamamı.*

Ne ḳadar var-ısa muḥible mürīd / Daʿvet idüp ḳapuña getür becid *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5559). [ne ḳadar var-, -sa]*

ne ḳadar var ise: *Her ne kadar varsa, hepsi, tamamı.*

Didi oġlum ṭīz ṣalādan ṭur öri / **Ne ḳadar var ise** abdāllar ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6008). [ne ḳadar var ise, -ise]*

ne kadar varsa: *Hepsi, tamamı.*

Mā-ḥaṣal itměyelüm sözi dırāz / **Ne ḳadar varsa** mürīdi öz ü az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5563). [ne ḳadar varsa,]*

ně ki: *Her ne.*

Ně ki gelürse ḥasenātdan tamām / Maṭbaḫında ol bişerdi iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 587). [ně ki,]*

Meskenine ḳonuban oturdılar / **Ně ki** erkān var-ısa yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3954). [ně ki,]*

ně ki: *Nasıl davranacağını bilememek.*

Ḥaḳḳ'a çün er ṭatlu cān ışmarladı / Ṭutdı bende **ně ki** ḫan ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5621). [ně ki,]*

ně ki: *Nedendir ki, hangi sebeptendir ki?.*

Emr ider anlara Ahmed iy kibār / Didi **ně ki** alduñuzsa siz naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 180). [ně ki,]*

ně ki: *Ne var ki.*

Ḥācī Bektaş didi deryā-yı ʿaẕīm / Hīç bulınmaz **ně ki** düşerse delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4662). [ně ki,]*

ně ki: *Ne kadar, her ne.*

Pes ṭurup Ḫūnkār ḳatına geldiler / **Ne ki** erkān var-ısa hep ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2071). [ne ki,]*

Ne ki faḳr erkānı var-ısa tamām / İrürürler dervīş olur ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3075). [ne ki,]*

ně ki: *Neyi, her ne.*

Anı der-ḥāl nūş itdi cümlesin / Aldı andan **ně ki** varsa ḥamlesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5458). [ně ki,]*

ne ki var: *Ne varsa, olan her şey.*

Yirde gökde **ne ki var** cümle melek / İtdi iḥāṭa bu zemīnden tā felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 117). [ne ki var,]*

ʿİlm-i zāhir ʿilm-i bāṭın **ně ki var** / Cümlesinde ber-kemāl-idi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 580). [ně ki var,]*

Heb muḥibb oldılar abdāl **ne ki var** / Bildi odur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 828). [ne ki var,]*

Daʿvet itdi **ně ki var** ruhbānları / Ḫışm idüp āzārladı hep anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 854). [ně ki var,]*

Şimdi Türk'üñ geldi-se sulṭānı pes / ʿĀciz oldı **ně ki var** cümle papas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 917). [ně ki var,]*

Böyle diyüp çün tekūr atdan iner / Oldı yayan ne ki varsa cümle er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 928). [ne ki var, --sa]*

Rāżī oldı **ne ki var** kāfir ḳamu / İtdiler iḳrār ere münkir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 989). [ne ki var,]*

Gerçi münkir oldı müʾmin **ně ki var** / Līki ġārdan gitmedi ol Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 997). [ně ki var,]*

Ně ki ḫulefāsı var cemʿ eyledi / Ẕikr idüp ḥāli bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1065). [ně ki var,]*

Çıḳarur ṣudan ḳılur ġarḳdan ḫalāṣ / At u ḳatır **ne ki var** emvāl-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1084). [ne ki var,]*

İşbu niyyetle ol iki iḫtiyār / Cemʿ ider dervīşlerini **ně ki var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5023). [ně ki var,]*

Elin öpüp ḳor öñinde baş pes / Ḫʿācesiyle **ně ki var** sūḫte muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5904). [ně ki var,]*

Ṣofraya baḳup naẓargāh urdılar / Gördiler ki cümle niʿmet **ně ki var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6179). [ně ki var,]*

Hep muḥibdür **ně ki var** ins-ile cān / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6210). [ně ki var,]*

ne ki var: *Var olan her şey.*

İsmi ola Bektaş hem Ḫuvendigār / **Ne ki var** Pīr-i Ḫorāṣān ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 208). [ne ki var,]*

ne ki var: *Her ne varsa, var olan her şey.*

Ḳırşarı'nda ne ki varsa ḫāṣ u ʿām / Ḳıldı istiḳbāl Ḫūnkār'ı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2992). [ne ki var,]*

ně ki var-: *Ne varsa, olan her şey.*

Söyünür Rum'da yanan biñ bir çırāḳ / Evliyādan ně ki varsa mā-ḥażar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6097). [ně ki var-, -sa]*

Ṭurdı ayaġın ně ki varsa ḫāṣ u ʿām / Ṣaru İsmāʿīl efendim evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6378). [ně ki var-, -sa]*

<u>ně kıl:</u> *Ne yaptı, nasıl davrandı?.*

Bu yaña gūş it daḫı ně ḳıldılar / Baʿd ez-ān girdi şebistānına şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 394). [ně ḳıl, --dı, --lar]*

<u>ne kıl-:</u> *Ne yapmak, nasıl davranacağını bilememek.*

Yüriyüvirdi bular bunda ḳalur / Gör varup Sulṭān Ḥācımı ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5240). [ně ḳıl-,]*

<u>ne kıl-:</u> *Ne yaptı, nasıl davrandı?.*

Mesken idüběni anda ḳaldılar / Sen işidesin daḫı ne ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2650). [ne ḳıl-, --dı, --lar]*

Ḥażret-i Ḫūnkār gör ki ne ḳılur / El uruban tācı eline alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4388). [ne ḳıl-, --ur]*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña gör ne ḳılur / Maḳaşın alup çırāḳ ṣofra virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4484). [ne ḳıl-, --ur]*

Dönüben öñine bir hem-yān alur / Ṣayuban biñ altunı gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4724). [ně ḳıl-, --ur]*

<u>ne kim:</u> *Her ne.*

Çıḳarurlar hegbeden ol maʿnayı / Ḫˇāce **ne kim** dise iderler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 602). [ne kim,]*

Geldi irdi tekūra virdi ḫaber / Didi **ne kim** söylediyise ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 988). [ne kim,]*

Dir bunuñ ḥaḳḳında ne dir ol ʿazīz / Eyle idelüm **ne kim** dir anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [ne kim,]*

<u>ne kim:</u> *Nitekim.*

Dir Saʿīd ḫoş ẕikr taḳrīr eyledi / Ḫoş müvecceh didi **ne kim** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3736). [ne kim,]*

<u>ne kim var:</u> *Ne kim varsa.*

Tā ki ḫūnkārlıġı Ḫūnkār'uñ yaḳın / Bildi ʿālemde **ne kim var** ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3733). [ne kim var,]*

<u>ne kim var-ısa:</u> *Her ne varsa, gerekli olan her neyse.*

Eylediler ne kim erkān var-ısa / Ḫoş durur yār yārına ġam-ḫˇār ısa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2882). [ne kim var-ısa, --ısa]*

ne kişisin: *"Kimsin" sorusunu karşılayacak şekilde kullanılmıştır.*

Öpüben hep elini baş ḳodılar / Bize bildür **ne kişisin** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5298). [ne kişisin,]*

ne murāḍa: *Ne için, hangi amaçla...*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi kim iy ʿazīz / **Ne murāḍa** geldüñüz bu yire siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2998). [ne murāḍa,]*

ne ne: *Bağlaç olarak ve tekrar edilerek cümlede yer alan aynı değerdeki öğelerin başına getirildiğinde bunları red ve inkâr etmek için kullanılır.*

Ne dikilmiş ne sökülmiş yoḳ yuyı / Kevšer'e batmış velī nemgīn ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5648). [ne ne,]*

ne ol: *Ne bulunmak.*

Ortada ḥāżır ne olsa anı tīz / Başına ururdı ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1113). [ne ol, --sa]*

ne ol-: *Nasıl, niçin anlamlarında kullanılan birleşik soru kalıbıdır.*

Ḥāl ne oldı diyü itdiler suʾāl / Didi ki bir gūne oldı ġayrı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5247). [ne ol-,]*

ne ol-: *"Ne oldu" anlamına kullanılan soru zamiri.*

Avcuña nedür deñeyüp ḳalduñ a / Vir ḫaber bize yine ne olduñ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3560). [ne ol-, --du, --ñ]*

ne resme: *Nasıl, ne suretle.*

Sürüben çün ol ṭoġana irdiler / Diñle imdi kim **ne resme** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4922). [ne resme,]*

ne var: *Her ne varsa, bütün her şey.*

Ne var erkān u edeble cūd u ḥilm / Bir gün ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6628). [ne var,]*

Çünki ḳırḳ gün iʿtikāf olur tamām / Cemʿ olur anda ne var-ısa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1267). [ne var, --ısa]*

Baġdād u Lūr ile Kürdistān **ne var** / Hem Cezīre mülki Muṣul ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2370). [ne var,]*

Cübbe vü ferāceyi **ne var** ḳabā / Terk idüben giydi anda bir ʿabā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3008). [ne var,]*

Keşf oldı Mollā ʿaynından ḥicāb / Kaʿbe'ye dek gördi **ne var** şeyḫ ü şāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3576). [ne var,]*

Virüben İsmāʿīl'e didi ilet / Bunda **ne var** daḫı artuḳ menzilet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3810). [ne var,]*

Dökeler deñize buġdayı **ne var** / Yiyniyicek gemi yüriye i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4101). [ne var,]*

Daḫı didi Rūm erenleri **ne var** / Geçmege seccādeye bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4406). [ne var,]*

Bildi tekvūr aldı **ne var** leşkerin / Ḳarşu geldi oldı şavaş yir yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4446). [ne var,]*

Eyledi iʿzāz u ikrām bī-ḳıyās / Hem ziyāret itdi **ne var** anda nās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4483). [ne var,]*

Çünki Ḫūnkār'uñ yüzin gördi Güvenc / Naẓarında ḳodı **ne var** māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4781). [ne var,]*

ne var: *Ne olur ki.*

Ne var altındaġıyam diseñ n'ola / Bārī viriciden olurduñ helĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3745). [ne var,]*

Mātem-i Ḥüseyn'de mehyā remzi dir / Bizde ola cemʿ ola **ne var** faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5037). [ne var,]*

Gir bu tennūra **ne var** abdāllaruñ / Vaṣlalarını çıḳarġıl bunlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5169). [ne var,]*

ne var-ısa: *Her ne varsa, bütün her şey.*

Ḳāḍīda **ne var-ısa** māl u ṭavar / Ṣatuban mehyā iderler hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3010). [ne var-ısa,]*

Ol çayuñ yuḳarısı aşaġası / Heb ḳamu **ne var-ısa** ḳurbaġası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3108). [ne var-ısa,]*

Ṭuz Köyi ḳavmi **ne var-ısa** tamām / Bir yire cemʿ oldı mecmūʿ-ı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3377). [ne var-ısa,]*

ne varsa: *Ne kadar var ise.*

Ol yiri mesken idüp ḳıldı maḳām / Ḳıldı süknā bildi **ne varsa** enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5013). [ne varsa,]*

ne yirdensiz: *Neredesin, nerelisin.*

Siz **ne yirdensiz** yā kimüñ aşlısız / Atañuz kimdür yā kimüñ neslisüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1362). [ne yirdensiz, --siz]*

ne yire: *Ne taraf.*

Ne yire ṣalar ki yā Rab dir beni / Ne yiri virür ki bize meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [ne yire,]*

Vardı Ḳolaçuḳ Ḥācım tīz bunlara / Ḳanda gidersiz baña diñ **ne yire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5117). [ne yire,]*

ne yiri: *Ne zaman.*

Dem yum oynatmaġa Ḫūnkār ḥażreti / **Ne yiri** ider ki bize himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4830). [ne yiri,]*

ne yüz-ile: *"Ne yüzle"; hiç utanmadan, sıkılmadan.*

Pes tehī-dest ere nice varayın / Naẓarına **ne yüz-ile** ereyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3047). [ne yüz-ile,]*

nebāt: *Ar. bitki.*

Aḳdı seyl ü ġarḳa vardı şeş cihāt / Diñdi yaġmur bitdi yirden çoḳ **nebāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 996). [nebāt,]*

nebāt aç-: *Bitki açmak.*

Ṣuḥf-ı maʿnādan nebāt aç ḳand yigil / Aç meʿānī defterin andan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3293). [nebāt aç-,]*

nebī: *Tanrı buyruğunu kullara bildiren kimse, peygamber.*

Ḳurtarursañ bu ḫaṭardan dimiş ol / Ḥaḳḳ'ı bir bilem **nebīyi** Ḥaḳ resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5835). [nebīyi, -y, -i]*

nebī: *Peygamber.*

Çün nebīden **nebīye** děger kilīm / Dura ʿĪsā'ya degin añla delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 156). [nebīye, -ye]*

nebī: *(Ar.) Haber veren, bilgi getiren, haberci; peygamber.*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Bu **nebī** üstinde sizüñ-ile hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1244). [nebī,]*

nebī-: *(Ar.) Haber veren, bilgi getiren, haberci; peygamber.*

Çün **nebīden** nebīye děger kilīm / Dura ʿİsā'ya degin añla delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 156). [nebīden, --den]*

neccār: *Ar. Marangoz.*

Geldi tābūtını **neccār** düzdi hem / Ṭurdı ḥaccār ṭaşa tārīḫ yazdı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [neccār,]*

necme: *Hamza, Abbas ve Kazım'ın annesinin adı.*

Bunlaruñ ḳardaşıdur iy muḥterem / Ālleri adı **Necme'dür** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 229). [necme'dür, --dür]*

necme'd-dīn: *"Fıkıh, tefsîr, hadîs âlimlerinden ve evliyânın büyüklerinden. Tasavvufda Kübreviyye (Zehebiyye) diye bilinen yolun mürşididir (rehberidir). İsmi, Ahmed bin Ömer bin Muhammed bin Abdullah el-Hayvekî olup, künyesi Ebü'l-Cennâb'dır. Bu künye kendisine, rü'yâda Peygamber efendimiz tarafından verilmiştir. Lakabları; Necmeddîn, Şeyh-ül-İmâm, Zâhid-ül-kebîr ve Şeyh-i Harezm'dir. Necmeddîn-i Kübrâ diye meşhûr oldu. Yaptığı bütün münâzaralarda galip geldiği için, kendisine et-Tâmmet-ül-kübrâ lakabı da verilmiştir. Ehl-i sünnet âlimlerinin büyüklerinden ve evliyânın önde gelenlerinden olan Necmeddîn-i Kübrâ hazretleri, 539 (m. 1145) senesinde, Harezm köylerinden Hayvek'te doğdu. Buna nisbetle Hayvekî denilmiştir. 618 (m. 1221) senesi Rebî'ul-evvel ayında, Harezm'de Cengiz askeri tarafından şehîd edildi." http://www.ehlisunnetbuyukleri.com/Islam-Alimleri-Ansiklopedisi/Detay/NECMEDDIN-I-KUBRA/2508 Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'dur adı.*

Didi **Necme'd-dīn** ne işdür itdi bu / Delü midür ne yavuz var bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [necme'd-dīn,]*

neden: *"Niçin, hangi sebepten" anlamında soru sıfatı.*

Ṣaġ-iken ḳalʿa ıssı hem dimiş-idi / Seni ben **neden** bilem dimiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2897). [neden,]*

neden: *"Niçin" soru zamiri.*

Gönderüp adam gidersin buradan / Nüktesin çekmek bu ḫalḳuñ biz **neden** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1811). [neden,]*

Dir ben eylĕ itmişem Ḫūnkār'umuñ / Erligi **neden** bilineydi anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3730). [neden,]*

neden: *Hangi sebepten, niçin.*

Dir ḫıyānetlıḳ **neden** ḳıldum digil / Gerçek-iseñ di nişānın söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3269). [neden,]*

nedir: *Nedir?.*

Didi gözüñ aç a Ṣaru İsmaʿīl / Ṣaḥf içinde gör ne dir Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5588). [nedir,]*

nedir: *"Nasıl bir şeydir, mahiyeti nedir" anlamında soru ifadesi.*

Bir vilāyet daḫı budur diñleye / Diyeyin **nědir** ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5782). [nědir, -dir]*

nedür: *"Hangi şey, nasıl şey" anlamlarında soru sıfatı.*

Birisi derviş dimez ḥālüñ **nedür** / Ne kişisin yāḫud aḥvālüñ **nedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1714). [nedür, -dür]*

Ḫarman üstüne ṭurup ḳarşu varur / Didi **nědür** örtdügüñüz söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6244). [nědür, -dür]*

nedür: *"Nasıl bir şeydir" anlamında kullanılan soru zamiri.*

Görmedük hiç n'olduġın bilĕmezüz / Ḥālüñi **nedür** fik i r ḳılamazuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3354). [nedür,]*

Şeyḫ ne mürīd muḥibb ʿāşıḳ **nedür** / Burada ẕikr it baña lāyıḳ **nedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [nedür,]*

Kimse er gördüñ mi aḥvālüñ **nedür** / Ḳaraca Aḥmed bunlara virdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6137). [nedür,]*

nefes: *Soluk.*

Didiler eksiklik itdük iy ʿazīz / **Nefesüñüz** itmedük tīz zinde biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1357). [nefesüñüz, --üñüz]*

nefes: *An, zaman.*

Naḳldür ol şāh Sulṭān-ı Taḳī / Böyle buyurdı **nefes** ol muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1389). [nefes,]*

Çünki Yanḳo Madiyan miʿmār pes / Gördi-se erden vilāyet ol **nefes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5780). [nefes,]*

nefes: *Soluk (Hayat, ömür bağlamında).*

Ṣoñ peşīmānlıḳdan itmez kimse sūd / **Nefesüñ** oġlanlaruñdur eyle cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3751). [nefesüñ, -üñ]*

nefes: *Soluk ,can ,ruh.*

Ḳayṣeri begine maḥbūs atası / Varuban didi aña bu **nefesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3922). [nefesi, -i]*

nefes: *Nefes, soluk.*

Bu ḫo meşhūrdur cihān ḫalḳı bilür / Er **nefesi** çavdarı buġday ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1540). [nefesi, -i]*

Nefesi geçkel er oldı ol ʿazīz / Çoḳ yaşamadı vü geçdi girü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [nefesi, -i]*

Ẕikre gel iy bülbül-i ter-dāsitān / Meclise eyle **nefesden** dür nişān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4169). [nefesden, -den]*

nefes: *Nefes.*

Nefesinden çıḳdı bir od ol zamān / Ṭoḳınuban ejderi yaḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5200). [nefesinden, -in , -den]*

nefes: *Keramet, yardım, inayet.*

Ötmedi ötmez daḫı bu deme dek / Er **nefesidür** sen aña ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [nefesidür, -i, -dür]*

nefes: *Akciğerlere hava alıp verme ve bu yolla alınıp verilen hava, soluk.*

Ḫānedānına didi defʿī **nefes** / Ol hidāyet ḫırḫasını götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 175). [nefes,]*

Bir maġāra içre kāfir itdi ḥabs / Yatup aġır demür içre her **nefes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [nefes,]*

nefes: *Hâcı Bektâş-ı VelÎ.*

Uşda geldi baña itdügi **nefes** / Yitişür erüñ nefesi pīş ü pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1879). [nefes,]*

nefes: *Nefes, soluk II konuşmak, söylemek, söz.*

Ben iderem diyüp iḳdām itmedi / Bu **nefes** üzre biri söz itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1143). [nefes,]*

Dost dīvānında Bektaş adlu kes / Görmedük didi vü ḳatʿ itdi **nefes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1407). [nefes,]*

Söyledi zībā **nefes** dīvān olur / Ẕikr ider nereyi ki seyrān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3665). [nefes,]*

nefes: *An, zaman.*

Bir **nefes** menzil alan er ol durur / Çün Ḫorāṣan'dan varur Mekke'ye er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [nefes,]*

nefes: *Velilerin söz, ses ve soluklarıyla muhatapları üzerinde meydana getirdikleri tesir. Ermişlerin soluklarında*

karşılarındaki kişileri etkileyen ruhi ve manevi güç. Kalpteki ateşi söndürmesi için Hakk'ın kalbe gönderdiği revh (ferahlık, rahatlık, rüzgar).

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a bulmayısar dest-res / Zīra vaṣla lāyıḳ olmaz bu **nefes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5601). [nefes,]*

nefes: *Okuma, üfleme. II Mürşidin manevi gücü.*

Var-ısa anuñ duʿāsından durur / Bu vilāyetler **nefĕsinden** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1711). [nefĕsinden, -in, -den]*

Nefesinden oldı küp yaġ-ıla pür / Sen daḫı gör küpecügi işbudur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1720). [nefesinden, -in, -den]*

nefes: *Nefes, soluk II Feyiz, bereket, himmet.*

Olmadı ol iş ve līkin bir **nefes** / Bitürür ol işi şöyle didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [nefes,]*

Her aluca virelüm iki **nefes** / Er didi gelsün buña itsün heves *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2921). [nefes,]*

Didi Yūnus **nefesi** ben n'eylerem / Buġdaya geldüm ü buġday dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2923). [nefesi, --i]*

Niçe günden ṣoñra irer ol **nefes** / İrdi ḥayyiz-i ḳabūl feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3846). [nefes,]*

Diyicek bu **nefesi** ol kān-ı cūd / Ol mükerrem muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4247). [nefesi, --i]*

nefes: *Alevî – Bektâşî inanç ve görüşünü, Hz. Ali sevgisini dile getiren ve dergâhlarda belli makamlara göre okunan, millî nazım şekilleri ve hece vezniyle, ender olarak da aruzla yazılmış manzûme.*

Er **nefesi** daḫı geçdi yirine / Evliyāya dönmeyenler yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5147). [nefesi, -i]*

nefes: *Hava / soluk. II İnsan.*

Her **nefes** ki ḳala senden yādigār / Anı oġluñ yirine bil didi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [nefes,]*

nefes: *An / vakit.*

Ḳulaḳ olsun diyü geldi bir **nefes** / Dutmaz oldı iki eli anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [nefes,]*

Kendü oḳuyup kendüye Yāsīn pes / Ḥaḳḳ'a cān ışmarladı gitdi **nefes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5620). [nefes,]*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / Ṭutdı sözüñ ṣımadı ol er **nefes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5680). [nefes,]*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / Ḥācī Bektaş ṣımayup anda **nefes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5719). [nefes,]*

Söz budur kim söyledüm iy merd pes / ʿĀḳıl-ısañ ṭut naṣīḥat her **nefes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [nefes,]*

Mekke'de buluṣdı ḫˇāceye ol **nefes** / Kim ḥisābda altı aylıḳ yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5944). [nefes,]*

Āḫiret ḥatunı-y-ıdı ol **nefes** / Bir ḥelāli var-ıdı İdrīs Faḳīh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6094). [nefes,]*

Ḥācī Bektaş anda ḳaldı bir **nefes** / Ḳaraca Aḥmed geldi erenler içine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6135). [nefes,]*

Medḥ idüp ögdi velīyi bir **nefes** / Didi yaḳduḳ ḥażretüñden biz çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6183). [nefes,]*

nefes: *(Ar.) Akciğerlere hava alıp verme ve bu yolla alınıp verilen hava, soluk.*

Vir ṣalavāt Muṣṭafā'ya her **nefes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6287). [nefes,]*

Fānīden vardı beḳāya ol **nefes** / Taḫta geçdi şāha Sulṭān Bāyezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6426). [nefes,]*

nefes: *İnsan, kul.*

Dir eḥibbā var **nefes** eyle ḳabūl / Yoḫsa uġrarsın belāya bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3990). [nefes,]*

nefes it-: *Üflemek.*

Şehre de ider nefes er didiler / Virmez-isěvüz ger anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4009). [nefes it-, --er]*

nefes vir: *Nefes tüketmek.*

Gördiler ruhbān ıla papas kenes / Cümlesin ḳırar tekūr virmez nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 863). [nefes vir, --mez]*

nefes vir: *Hayat vermek, yaşamasını sağlamak.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 0). [nefes vir,]

Ḳuṭb-ı Ḥaydar adlu vardı oġlanı / Kim nefes oġlıydı virmiş ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 649). [nefes vir, --miş]*

nefes vir: *Hayat vermek, yaşamasını sağlamak.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 0). [nefes vir,]

nefes vir: *Hayat vermek, yaşamasını sağlamak.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 0). [nefes vir,]

nefes vir: *Hayat vermek, yaşamasını sağlamak.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 0). [nefes vir,]

nefesi: *Okuma, üfleme. II Mürşidin manevi gücü.*

Uşda geldi baña itdügi nefes / Yitişür erüñ **nefesi** pīş ü pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1879). [nefesi,]*

Er **nefesi** ile Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Uġramadı göz ucından hiç güce *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1891). [nefesi,]*

Bu **nefesi** itdi er andan dönüp / Geldi menzilgāhına oturdı ḫūb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2233). [nefesi,]*

Didi Ḫūnkār **nefesi** zinde eylegil / Evliyāya hem özüñ bende eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2739). [nefesi,]*

nefesi ṭut-: *Nefesi işe yaramak.*

Şimdi daḫı uş çaġırdum geldi tīz / Zinde ḳıldı nefesi ṭutdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2522). [nefesi ṭut-, --dı]*

nefesinden kelām çıḳ: *Ağzından söz çıkmak, konuşmak.*

Çıḳdı tiz er nefesinden bir kelām / Olmasunlar ḫālī ġavġādan müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1547). [nefesinden kelām çıḳ, --dı]*

nefesine uġra: *Nefesine uğramak II rüzgara maruz kalmak; âhına, bedduasına uğramak. Bir kimseye yaptığı haksızlık yüzünden başına aksilik ve uğursuzluk gelmek, felakete uğramak.*

Nefesine uġradum bilimedüm / ʿİzzet ü ikrām aña ḳılamadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1878). [nefesine uġra, --du, --m]*

nefīr: *Ar. Boru şeklindeki nefesli mûsikî âleti.*

Çünki Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar ol emīr / Kerre-nāy çaldurup ötdürdi **nefīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 656). [nefīr,]*

nefis: *Bir kimsenin kendi öz varlığı, öz benliği, kişiliği.*

Kim ki semʿiñ ṭutsa nāṣıḥ pendine / Düşmeyiser **nefs-i** şehvet bendine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5731). [nefs-i, --i]*

Nefs-i ḥāsid cānuma ki ider ḥased / Terk itmez olmayınca tā cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5733). [nefs-i, --i]*

nefis: *Bir kimsenin kendi öz varlığı, öz benliği, kişiliği.*

Vir riyāżet birle **nefsüñe** edeb / Ki itmeyesin kimse ḥaḳḳında ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 87). [nefsüñe, -i, -ne]*

nefis: *Herkes tarafından beğenilen, çok güzel.*

Bir **nefīs** ḳalem tırāş getürdiler / Mollā öñine gelüp yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3402). [nefīs,]*

nefis: *Ar. Herkes tarafından beğenilen, çok hoşa giden.*

Çıḳarup gětürdi ḳoynından hemān / Bir **nefīs** ṣalḳım yaş üzüm iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1518). [nefīs,]*

Tā o şeyḫe buluşup ṣoḥbet ḳıla / Ṣoḥbeti-y-ile **nefīs** ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3305). [nefīs,]*

Buluşubanı görişdiler **nefīs** / Birbirine oturup oldı enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3773). [nefīs,]*

Dürlü ṭonlar ḫoş giyĕsiler **nefīs** / Kimseye olmış degül ol ṭon enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3816). [nefīs,]*

Sürdi Ḫūnkār'uñ hemīn öpdi elin / Ter **nefīs** nuṭḳıyla pür itdi dilin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3820). [nefīs,]*

Gördi ol erenleri çün kim reʾīs / Ol maḳām zībā şerīf ü key **nefīs** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [nefīs,]*

nefs: *Bir kimsenin kendi öz varlığı, öz benliği, kişiliği.*

Cismini maḥv itmeyen bulmaz Ḥaḳ'ı / **Nefse** uyan seçmeye bāṭıl ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5727). [nefse, -e]*

Āh elinden işbu **nefsüñ** ṣad hezār / Yoḳ ḫalāṣum olmayınca ten mezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [nefsüñ, -üñ]*

Nefsüñüzi ere teslīm idesiz / Çün vilāyet görmişem bunda ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6048). [nefsüñüzi, -üñüz, -i]*

nefs: *Kulun kötü, beğenilmeyen, bayağı ve hayvânî arzuları, huy ve fiilleri, kibir gazap, kin, haset, hırs, tahammülsüzlük, hasislik, dedikodu, şehvet, ihtiras, hevâ vü heves gibi zaaflarının merkezi.*

Nefsüñüñ aḫlāḳını tehdīd idüp / Raḥmeti Ḥaḳ'dan bilüñüz ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 99). [nefsüñüñ, -üñ, -üñ]*

nefs: *İnsanda nefse ait arzu, istek ve zaaflardan meydana gelen benlik.*

Vir riyāżet birle **nefse** gūş-māl / Tā melek-ḫū olasın ṣāḥib-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5728). [nefse, -e]*

nefs: *(Ar.) Kendi, şahıs.*

Çün melek-ḫū idesin **nefsüñ** tamām / Meskeniñ sen idesin dāru's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5729). [nefsüñ, -üñ]*

nefs: *(Nefis) Can, kişi, kendi, öz varlık. Bir şeyin zatı olan, kendisi.*

Er gerek kim cismi **nefsi** ide terk / Nefsi öle cānına irmeye merg *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [nefsi, -i]*

Er gerek kim cismi nefsi ide terk / **Nefsi** öle cānına irmeye merg *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [nefsi, -i]*

nefs: *İnsanda nefse ait arzu, istek ve zaaflardan meydana gelen benlik.*

Ḥaḳk'a ṭāʿat ere taʿẓīm eyledüm / Kendü **nefsüm** aña teslīm eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5806). [nefsüm, -ü, -m]*

nefs: *Ar. Can, nefis, ruh.*

Küllü nefsin ẕāʾiḳatü'l-mevt didi / **Nefs** ölür furṣatuñ itme fevt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5589). [nefs,]*

nefs: *(Ar.) Bir kimsenin kendi öz varlığı, öz benliği, kişiliği.*

Nefsin evvel öldüre kendü ölmedin / Ol beḳāyı bula fānī olmadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5823). [nefsin, -iñ]*

nefs: *(Ar.) Bir kimsenin kendi öz varlığı, öz benliği, kişiliği.*

Ḳalbüñi pāk ü ʿimāret eylegil / **Nefs** aʿvānuñı ġāret eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5702). [nefs,]*

Nefs ümīẕin maḥv ḳıl it maḥv-ı ẕāt / Ḳalmaya sende beşerlikden ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5726). [nefs,]*

nefs-i emmāre: *Nefsin yedi mertebesinden en alt derecesi [Bu mertebede nefis insana kötülükleri, günâhı, şehveti emreder ve kişi her türlü günâhı pişmanlık duymadan işleyebilir].*

ʿAḳlı olur Firdevsī'ye nisbet begüm / **Nefs-i emmāre** hevāsıyla hevām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 96). [nefs-i emmāre,]*

nefsin: *Bir kimse, nefis, kişi.*

Küllü **nefsin** ẕāʾiḳatü'l-mevt didi / Nefs ölür furṣatuñ itme fevt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5589). [nefsin,]*

nefsiñi bil: *"Nefsini bilen Rabb'ini bilir." meâlli bir hadis.*

Nefsiñi bil tā ki Rabb'iñ bilesin / Dü cihānda olasın aʿẓam imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 100). [nefsiñi bil,]*

nehār: *Gündüz.*

Bir **nehār** göge bulut aġmış ıdı / Hem birez yaġmur daḫı yaġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [nehār,]*

nehr: *Akarsu, büyük ırmak.*

Ol zamān Ḳırşehri ulu şehr-idi / Orta yirinden geçen hem **nehr** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [nehr,]*

nehr-i ʿamū: *Ceyhun Nehri.*

Bir ulu ırmaḳ durur **Nehr-i ʿAmū** / Sū-yı Kābil'den gelüben aḳar o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1070). [nehr-i ʿamū,]*

nekāvet: *1.Her şeyin iyisi, seçkini. 2.Temizlik, paklık.*

Anda bir ḳaç ḫalīfe cemʿ oldılar / Ol **neḳāvet** menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4568). [neḳāvet,]*

neler: *"Birçok şey" anlamında belgisiz zamir.*

Çün vilāyet ḫīnine irdi ol er / Aġrısı vurdı çeker zaḫmet **neler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2179). [neler,]*

neler: *"Bir çok şey" anlamına gelen belgisiz zamir.*

Ṣaru İsmāʿīl'e gör **neler** irer / Mollā nice geldügin dirler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3628). [neler,]*

nemed: *Keçe. nemed-pâre keçe parçası.*

Vir çırāḳ ʿOšmān'a ṣofra hem ʿalem / Kes **nemedüñ** ṣaġ yeñin gider aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [nemedüñ, -üñ]*

nemed: *Bazı tarikatlarda dervişlerin gösterişten ve süsten kaçınmalarının ifadesi olarak giydikleri kaba keçe; yokluğu ve yoksunluğu temsil eden elbise.*

Var sekiz terki anuñ bilür Aḥad / Farḳı yoḳ aṣlı ʿabāṣī yā **nemed** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 127). [nemed,]*

Başlarına pes Ḥüseynī-veş **nemed** / Geyüben terk itmediler bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2793). [nemed,]*

nemed: *Abdallarla çobanların giydikleri kolsuz keçe palto.*

Geldi ʿOšmān daḫı başda kisveti / Bir **nemed** yegne giyer başında ṭāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [nemed,]*

Bir **nemed** de arḳasında rengi ʿāc / Ḥācī Bektaş şofra virmiş hem çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [nemed,]*

nemek: *Lezzet.*

Ḥażretinden istediler hep **nemek** / Ol Kızınca ırmaḳ kenārında evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6276). [nemek,]*

Cevherin bulup çırāḳlar düzdiler / Eyle vāfir bulınur anda **nemek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6284). [nemek,]*

nemek: *Tuz.*

Şimdi bu kerre **nemek** bulınmamış / Bu pişen niʿmete **nemek** ḳonmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3387). [nemek,]*

nemek: *Tat, tuz.*

Cümlesi ṭuz siz idüñ ḳoymañ **nemek** / Lāzım olsun anlara bunı dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3385). [nemek,]*

nemek: *Lezzet, tat.*

Şimdi bu kerre **nemek** bulınmamış / Bu pişen niʿmete **nemek** ḳonmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3387). [nemek,]*

Ḥażretinden istediler vire ṭuz / Didiler ki himmet it bize **nemek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6279). [nemek,]*

nemgīn: *Ağlamaklı, gözü yaşlı olmak.*

Ne dikilmiş ne sökülmiş yoḳ yuyı / Kevšer'e batmış velī **nemgīn** ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5648). [nemgīn,]*

ner: *Erkek.*

Bir ʿaẕīm ʿifrīt bir **ner** ejdehā / Ḳahramānlar bulmaz elinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3487). [ner,]*

ner: *Erkek. II Yiğit, cesur, mert.*

Ṣanasın günbed durur başı ʿaẓīm / Bir **ner** ecderhā gören olur saḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [ner,]*

nerdübān: *Merdiven.*

Açdı bir kepeng gördi nerdübān / **Nerdübāndan** aşaġa indi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3276). [nerdübāndan, -dan]*

nerdübān: *"Merdiven" kelimesinin eski metinlerde rastlanan asıl şekli.*

Açdı bir kepeng gördi **nerdübān** / Nerdübāndan aşaġa indi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3276). [nerdübān,]*

nere: *"Hangi yer, hangi taraf" anlamında soru zamiri.*

Size kim dirler aduñuz bildürüñ / **Nerede** isteyelüm ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4141). [nerede, -de]*

nereden: *"Hangi yerden?" anlamına yer zarfı.*

Didi Ḫūnkār **nereden** gelişiñüz / Ḫorasān'dandur didiler bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3065). [nereden,]*

nereye: *"Hangi yere?" anlamına yer zarfı.*

Burada ayruḳ oturmasun didi / **Nereye** gider-ise gitsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1824). [nereye,]*

Çün gözini açdı gördi Cān Baba / Bildi **nereye** irişdi mertebe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2453). [nereye,]*

Her **nereye** gel disem gelür-idi / Her ne resme ḳıl disem ḳılur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [nereye,]*

Virdi seccāde vü ḳoşdı iki er / **Nereye** varsa bile vara bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [nereye,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl Ṣaltıḳ'a / Dir **nereye** gitdi seccāde baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2760). [nereye,]*

Tā demümüz biz daḫı oynadavuz / **Nereye** remz ide anda gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5399). [nereye,]*

nereye: *"Hangi yere?" anlamında soru zarfı.*

Nereye vardıysa nuṣretle gelür / Erlik-ile key ḳatı şöhret bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4261). [nereye,]*

nereyi: *Nereyi. Soru kelimesi.*

Mollālar dört yañaya pes gezdiler / Aradılar **nereyi** ki sizdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3364). [nereyi,]*

Söyledi zībā nefes dīvān olur / Ẕikr ider **nereyi** ki seyrān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3665). [nereyi,]*

İy ʿaceb ben bendesine evliyā / **Nereyi** bize ʿaceb emr eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5273). [nereyi,]*

nerre: *Erkek.*

Ḳayı Beg oġlanlarından üç dilīr / Ceng içinde her biri bir **nerre** şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4210). [nerre,]*

neşāṭ: *Neşe, mutluluk, sevinç.*

Ḳıldılar şādī sürūr ilen **neşāṭ** / Birbirinden aldılar çün kim murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 368). [neşāṭ,]*

neşāṭ ḳıl-: *Keyif sürmek.*

Elin öpübeni ḳıldılar neşāṭ / Şādī-y-ile ḫoş bulurlar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5211). [neşāṭ ḳıl-,]*

neşāṭ kıl: *Sevinmek, mutlu olmak.*

Geldi bir oğlan vücuda yüzi gün / Mūsī-i Šānī görüp ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 322). [neşāṭ ḳıl, --ur]*

Görmege oġlı yüzin sürer gelür / Şād ıla mesrūr olup ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 405). [neşāṭ ḳıl, --ur]*

neşāṭ u inbisāṭ bul-: *Sevinç ve gönül ferahlığı bulmak II. Mutlu ve huzurlu olmak.*

Döşenüpdür vaṣfda rengīn-bisāṭ / Kim gören bulur neşāṭ u inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4125). [neşāṭ u inbisāṭ bul-, --ur]*

neşāṭ u selveti bul-: *Mutluluk ve servet bulmak.*

Ẕikr ideyin yine bir ḫoş ṣoḥbeti / Güş iden bula neşāṭ u selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2351). [neşāṭ u selveti bul-, --a--i]*

neşāṭ-ı naġme: *Mutluluk ezgileri.*

Şādī-y-ile söyle iy cān bülbüli / Ḳıl neşāṭ-ı naġme-y-ile ġulguli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4798). [neşāṭ-ı naġme, --y, --ile]*

nesīb ol-: *Kısmet olmak.*

Bunuñ-ıla olısar ulu nesīb / Geçti bir vaḳt bunuñ üzre iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4366). [nesīb ol-, --ısar]*

nes(i)l: *Bir kimsenin zürriyeti, evlât ve torunları, soy, sülâle, döl.*

Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'ydi adı / Kim Muḥammed Ḥanefī **nesli** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 574). [nesli, -i]*

Pes Deñizlü'ye yaḳın yirde ʿazīz / **Nesli** daḫı vardur anuñ bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3166). [nesli, -i]*

İḫtiyār anda olar ḥatm oldılar / **Nesli** ḳalmadı muʿayyen bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3885). [nesli, -i]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala'nuñ **nesli** bu dem / Bu muʿayyendür degüldür müktetem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3886). [nesli, -i]*

Ölicek aldı yirin Muḫliṣ Paşa / Ḳalmadı **nesli** baḳ imdi bu işě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4453). [nesli, -i]*

Daḫı şimdi **nesli** anuñ var durur / Ḥācī Bektaş'a ḫalīfeler durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4514). [nesli, -i]*

Oldı Kenʿān'uñ ḳatı **nesli** ziyād / Didiler Kenʿānlu ol boya ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5410). [nesli, -i]*

Ḥükm iderdi ʿāleme anuñdı cāh / Vardı Oġuz **nesli** ḳatında çoḳ emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6288). [nesli, -i]*

nesil: *Bir kimsenin zürriyeti, evlat ve torunları, soy, sülale.*

Yirine Küpaşlu dirler bu zamān / Bir boy oldı **nesli** de anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [nesli, -i]*

nesil-: *Bir kimsenin zürriyeti, evlât ve torunları, soy, sülâle, döl.*

Didi ṭāʿūndan nes i lüñ ölmeye / Neslüñe ṭāʿūn teʾšīr ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5405). [nesil-, -üñ]*

nesl: *Bir kimsenin zürriyeti, evlât ve torunları, soy, sülâle, döl.*

Didi ben āl-i Resūl'üñ aşlıyam / Hem ʿAliyyü'l-Murteżā'nuñ **nesliyem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1367). [nesliyem, -i, -y, -em]*

Bil öñüñden hem ṣoñuñ gür olısar / Āḫir-i devrāna **neslüñ** ḳalısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4404). [neslüñ, -üñ]*

Olmaġa seccādeye ol cā-nişīn / **Neslüñi** lāyıḳ görüben dir yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4238). [neslüñi, --üñ, --i]*

Şöyle ḳılam ulu senüñ **neslüñi** / Tā be-Mehdī ulu ḳılam aşluñı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4239). [neslüñi, --üñ, --i]*

Ḳızuñ oġluñ olısar durur ziyād / Oraya **neslüñ** buluban izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5402). [neslüñ, -üñ]*

Kim şeyāṭīn **neslidür** şerri irer / Ḥācī Bektaş ider Aḥmed yime ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6194). [neslidür, -i, -dür]*

Kāfiriñ ḳılıçla iden başın ḳayı / Kim anıñ **neslidür** Ertuñrul begüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6290). [neslidür, -i, -dür]*

Şek degil ki ṭuta **neslüñ** milketi / Bir niçe yıl şāh olup ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [neslüñ, -üñ]*

nesl: *Nesil, soy.*

Virdi devlet cümlesi ola ulu şāh / Çün otuz ataya çıḳar **neslüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [neslüñüz, -üñ, -üz]*

nesli: *Bir kimsenin zürriyeti, evlat ve torunları, soy, sülale.*

Siz ne yirdensiz yā kimüñ aṣlısız / Atañuz kimdür yā kimüñ **neslisüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1362). [neslisüz, --süz]*

nesl-i ʿalī: *Hz. Ali'nin soyu.*

İy Resūl zürriyyeti **nesl-i ʿAlī** / Ṣād geldüñ iy velī ibni velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1298). [nesl-i ʿalī,]*

nesl-i imām: *Soyu on iki imama dayanan Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Ṭurdı ayaġın anda Ṣaru İsmāʿīl / Didi ey **nesl-i İmām** ḫūn-ı celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5569). [nesl-i imām,]*

Çünki Bektaş ḥażretidür **nesl-i İmām** / Sĕvene raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5865). [nesl-i imām,]*

Aluban ḫay ı r duʿā **nesl-i İmām** / Pes icāzet alup andan gitdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5927). [nesl-i imām,]*

Ḥācī Bektaş daḫı bil **nesl-i İmām** / Vardı Bektaş daḫı virdi hem selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5957). [nesl-i imām,]*

İşige yüz sürdi her Ḥaḳḳ'a iren / Her birisi didi sensin **nesl-i İmām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6165). [nesl-i imām,]*

nesl-i murteżā: *Murteza'nın nesli.II.Hz. Ali'nin soyundan gelen.*

Naḳldür iy maʿden-i cūd u seḫā / Ḥażret-i Ḫūnkār **nesl-i Murteżā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1930). [nesl-i murteżā,]*

Naḳldür ol maʿden-i cūd u seḫā / Ḥażret-i Ḫūnkār **nesl-i Murteżā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2055). [nesl-i murteżā,]*

Naḳldür ol maʿden-i ṣıdḳ u ṣafā / Ḥażret-i Ḫūnkār **nesl-i Murteżā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2731). [nesl-i murteżā,]*

nesl-i selcūk: *Selçuk Nesli (Selçuklu soyu).*

Nesl-i Selcūḳ'dan bu ḥükm-i salṭanat / Yidi yıldur götrüleli bil bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4233). [nesl-i selcūḳ, --dan]*

nesl-i zürriyyet: *Neslin devamı (Soy sop, zürriyet).*

Gele üc oġlanumuz senden didi / **Nesl-i zürriyyet** ola andan didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3842). [nesl-i zürriyyet,]*

neslü: *Sülale, soy.*

Didi ṭāʿūndan nes i lüñ ölmeye / **Neslüñe** ṭāʿūn teʾšīr ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5405). [neslüñe, -e]*

Ḥāzır olsun ḳılduġuñca daʿvetiñ / Tā ḳıyāmet ḫiẕmet itsün **neslüñe** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6190). [neslüñe, -e]*

nesne: *Belli bir ağırlığı, maddesi ve hacmi olan her türlü cansız varlık, şey, obje.*

Daḫı ḫayāsı yirinde **nesne** ġayr / Yoġ-ıdı **nesne** görüñ ol ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2023). [nesne,]*

Didiler dervīş bular **nesne** degül / Olmayıncaḳ **nesne** ne istersin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2148). [nesne,]*

Ḥaḳ teʿālā ṣaḳlayınca anı hem / **Nesne** olmayup baṣar yire ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5836). [nesne,]*

nesne: *Belli bir ağırlığı ve hacmi, rengi olan her türlü cansız varlık, şey, obje.*

Ḫʿāce'ye bu iş tamām maʿlūm olur / Ṣanma **nesne** anlara mektūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1064). [nesne,]*

Daḫı ḫayāsı yirinde **nesne** ġayr / Yoġ-ıdı **nesne** görüñ ol ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2023). [nesne,]*

Etegin açubanı ol kān-ı cūd / **Nesne** bunlardan tevaḳḳuʿ ḳıldı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2147). [nesne,]*

Didiler dervīş bular **nesne** degül / Olmayıncaḳ **nesne** ne istersin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2148). [nesne,]*

Nesne degül-ise nesne olmasun / Kimse bunlardan ifāde bulmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2150). [nesne,]*

Nesne degül-ise **nesne** olmasun / Kimse bunlardan ifāde bulmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2150). [nesne,]*

Rāhib eydür biz bu ḳadar **nesneye** / Dīnümüzden dir dönevüz biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [nesneye, -y, -e]*

Ere gizlü **nesne** yoḳdur bilürüz / Bu temennāyı biz erden ḳıluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3388). [nesne,]*

nesne: *Bir şey, herhangi bir şey.*

İşbu gün gördüm ṣuvada bir faḳīr / Yimegĕ **nesne** ṭaleb eyledi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1717). [nesne,]*

nesne: *Bir şey, herhangi bir şey.*

Etmek-ile nūş iderdi cümlesin / Ḳomaz ıdı **nesne** andan bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4555). [nesne,]*

nesne: *Şey II.Mana.*

Ṣoḥbet eylĕdi erenler diñledük / Ṣād olup çoḳ **nesne** andan añladuḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3779). [nesne,]*

nesrīn: *Far. Yabanî gül nev'i.*

Nuṭḳuñ aç iy ʿandelīb-i gülsitān / Oldı zeyn gülşende **nesrīn** nesterān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3168). [nesrīn,]*

nestene: *Nesne, bir şey.*

Ḳaynanasına didi kim bir faḳīr / Yimege bir **nestene** dilĕdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1555). [nestene,]*

Ṣaḳınuñ ceng ü cidāl eylĕmeñüz / Artıḳ eksik **nestene** söylĕmeñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2891). [nestene,]*

Bir zamāndan ṣoñra Ḥaḳ luṭf işledi / Dünyālikden **nestene** baġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4624). [nestene,]*

nesteren: *Yaban gülü.*

Nuṭḳuñ aç iy ʿandelīb-i gülsitān / Oldı zeyn gülşende nesrīn **nesterān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3168). [nesterān,]*

neşv: *Gelişme, büyüme.*

Didi oġlan dünyāya ʿuryān gelür / **Neşvi** de ekšer anuñ ʿuryān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [neşvi, --i]*

nevʿ: *Çeşit, cins, tür.*

Çün bu **nevʿe** buldı ol emr iḫtitām / Sulṭān İbrāhīm bulara bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 392). [nevʿe, -e]*

Ẕikr iděyin imdi sen duṭġıl ḳulaḳ / Naḳldür bu **nevʿe** oldı ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1596). [nevʿe, -e]*

Pes bu **nevʿe** oldı cemʿiyyet ḳatı / Ḳaldı ḫoş vaḥdetle Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2666). [nevʿe, -e]*

Ḳaldılar bu **nevʿe** bunlar bir zamān / Ṣoḥbet ü ẕevḳ u neşāṭ-ıla hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5324). [nevʿe, -e]*

İrdi der-ḥāl ʿādeti üzre girü / Didi Cemāl-i Seydī'ye bu **nevʿe** o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5327). [nevʿe, -e]*

nevʿ: *Şekil, tarz, biçim.*

Bir celāl rengiyle sulṭān ḥażreti / Didi bu **nevʿ-ile** ḳaḳıyup ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2102). [nevʿ-ile, -i, -le]*

Şimdi daḫı ol ḳaya meşhūrdur / Ẕikri işbu **nevʿ-ile** meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2120). [nevʿ-ile, -i, -le]*

Çün işitdi sözlerin ol girçek er / Didi anlara bu **nevʿ-ile** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2149). [nevʿ-ile, -i, -le]*

Keşiş eydür imtiḥān böyle gerek / Hem bu **nevʿe** itmesidür yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2489). [nevʿe, -e]*

Tā ḳılalar varuban anda ḥużūr / Pādişāh çün kim bu **nevʿe** buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2647). [nevʿe, -e]*

nevʿ: *Cins, tür.*

Naḳldür kümmel rivāyet eyledi / İşbu **nevʿ-ile** beyānın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5412). [nevʿ-ile, -ile]*

nevʿ: *Çeşit, cins, tür.*

Altına od yaḳalum ḳaynadalum / Üç gün üç dün işbu **nevʿe** idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [nevʿe, --e]*

nevʿ: *Çeşit, tür.*

Ölümü āḫir bu **nevʿ-ile** olur / Ṣuyı da böyle olubanı ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2041). [nevʿ-ile, -ile]*

Virüben şeyḫe ḳoşuban gönderür / Rāvisi bu **nevʿ-ile** ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2431). [nevʿ-ile, -ile]*

İz ider ayaġı ḳanda kim başar / İşbu **nevʿ-ile** çıḳar bir ān ḥişār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2809). [nevʿ-ile, -ile]*

Aldı Seyyid gördiler böyle selām / Nuṭḳ açup dir işbu **nevʿ-ile** kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4522). [nevʿ-ile, -ile]*

Ḳolaçuḳ Ḥāc im o ṣuya döndi bir / İşbu **nevʿ-ile** dönüp ol ṣuya dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [nevʿ-ile, -ile]*

nev-bahār: *I. İlkbahar. II. Gençlik; gençlik çağı.*

Pür olur ṣādī-y-ile gören anı / **Nev-bahār** eyyāmı çün kim ḳıldı cūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 213). [nev-bahār,]*

nevbet: *Sıra, devir.*

İrte neyse ḥiẕmetüñ ben ideyin / **Nevbetüñ** yirine varup güdeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1940). [nevbetüñ, -üñ]*

nevbet: *Nöbet; sıra.*

Çün bu resme yitdi emrüñ ġāyeti / Vaʿdesi yitdi vü geldi **nevbeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2342). [nevbeti, -i]*

nevbet: *(Ar.) Nöbet, sıra.*

Varmasam olmaz mühim işdür ḳatı / Ṣıġıruñ da baña geldi **nevbeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1935). [nevbeti, -i]*

nevbet ir-: *Sırası gelmek.*

Ḳırḳ sekiz yıl ol da ḳılup ḥiẕmeti / Oġlı Yūsuf Bālī'ye ire nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5541). [nevbet ir-, -e]*

nev-cüvān: *Delikanlı.*

Çün gözin açdı görür bir **nev-cüvān** / Ḳarşuda ṭurur ayaġın ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 778). [nev-cüvān,]*

Gördiler bir ḫūb nev-ḫaṭ **nev-cüvān** / Yāl ü bāl ısısı vü maḥbūb görklü cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [nev-cüvān,]*

Gördi bir nev-ḫaṭṭ maḥbūb **nev-cüvān** / Heybeti vaṣfın beyān itmez zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4330). [nev-cüvān,]*

El urup ʿOšmān şāh zencīrine / Girdi içēri eli baġlı **nev-cüvān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6333). [nev-cüvān,]*

İşbu ʿOšmān'dur henūz bir **nev-cüvān** / Bunı teftīş itmeyince şerʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6346). [nev-cüvān,]*

nev-cüvān: *Genç delikanlı.*

Hem daḫı olmışdı şeyḫ ḥażreti pīr / Pīr olmaz **nev-cüvān** ıla çü bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 694). [nev-cüvān,]*

Gördi anda var şecāʿat nūr u fer / On yidi yaşında henüz **nev-cüvān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6343). [nev-cüvān,]*

nev-cüvān ol-: *Delikanlı (genç) olmak.*

Tā ki Otman oldı ġāyet nev-cüvān / Ḳuvvet ıssı key dil-āver pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4276). [nev-cüvān ol-, --dı]*

nevḥa kıl: *Feryat etmek.*

Ḥaydar'uñ ṭutulduġın işitdi şeyḫ / Nevḥa ḳılup āh u feryād itdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 686). [nevḥa ḳıl, --up]*

nev-hat: *Sakalı ve bıyığı yeni bitmeye başlamış.*

Gördiler bir ḫūb **nev-ḫaṭ** nev-cüvān / Yāl ü bāl ıssı vü maḥbūb görklü cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [nev-ḫaṭ,]*

nev-haṭṭ: *Ayva tüylerinin yeni yeni belirmeye başlaması.*

Gördi bir **nev-ḫaṭṭ** maḥbūb nev-cüvān / Heybeti vaṣfın beyān itmez zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4330). [nev-ḫaṭṭ,]*

ney: *"Hangi şey" anlamında zamir.*

Geldi Ḳāsım virdi Bektaş'a selām / Söyledi andan **ney** ise pes kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 984). [ney,]*

ney: *Dokuz boğumlu kamıştan yapılan, ön tarafında altı, arka tarafında bir deliği bulunan nefesli saz.*

Ne ḳadar cehd itdilerse yanmadı / Od-ıla **ney** ile hīç uyanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1345). [ney,]*

neyi: *"Hangi şey" anlamında kullanılan belgisiz zamir.*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Girü dönüp gör **neyi** ẕikr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1378). [neyi,]*

Örü ṭurup Cān Baba söz söyledi / Bunlara gör **nĕyi** taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2476). [nĕyi,]*

ne-y-içün: *Ne için.*

Dırnaġına baḳdı gördi kim uzun / Uzadursın bunı didi **ne-y-içün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1834). [ne-y-içün,]*

Didi Ḫūnkār pes **ne-y-içün** yaramaz / Yaramaz oldur ki var durur yimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [ne-y-içün,]*

Pes Külü Ḫan oġlı eydür n'eyledüñ / **Ně-y-içün** bu işi böyle eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2703). [ně-y-içün,]*

Dir erenler virdügi gibi bunı / Şöyle **ne-y-içün** getürmědüñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3227). [ne-y-içün,]*

Ḫoş geldüñüz ḳadem getürdüñüz / Dir **ne-y-içün** böyle zaḥmet gördüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4373). [ne-y-içün,]*

ne-y-içün: *Ne için, niçin, neden.*

Siz ḳabūl idüp ḫora geçürdüñüz / **Ne-y-içündür** dir bu ḥikmet görüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4656). [ne-y-içündür, --dür]*

neyiki: *Neden, hangi sebepten.*

Bunu ḫalvet-ḫāne mi ḳılmaḳ diler / **Neyiki** erüñ murādı didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2259). [neyiki,]*

ne-y-ile: *Neyle, hangi şeyle.*

Gel **ne-y-ile** gelür-iseñ az u çoḳ / Faḳr u müstaġnī durur hem ḳarnı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4632). [ne-y-ile,]*

n'eyle-: *Ne eylemek, ne yapmak.*

Kim o ḳanı da hemīn nūş eyleye / Nūş iděyin dir bunı da **n'eyleye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [n'eyleye, -y, -e]*

n'eyle-: *Ne eyledi, ne yaptı, ne hale getirdi.*

Cān Baba'yı gör Külü Ḫan **n'eyledi** / Çün didügüm sözi varup söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2532). [n'eyledi, -di]*

Üç gün anda ḫoş temekkün eyledi / Baʿd ez-ān gör şeyḫi aña **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5363). [n'eyledi, -di]*

Çün üçünci oġlı rıḥlet eyledi / Ḫoş işit Pīrāb Sulṭān **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5374). [n'eyledi, -di]*

n'eyle: *Ne eylemek, ne yapmak.*

Ehl-i beytine daḫı **n'eylědiler** / Bunı diyüběni ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 305). [n'eylědiler, -di, -ler]*

Ẕebḥ idüp yüzüben et eylediler / Götürüp işit anı **n'eylědiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 608). [n'eylědiler, -di, -ler]*

Böyle diyüp itdi efġān āh u zār / Diñle **n'eyler** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 796). [n'eyler, -r]*

Ol gice evinde ārām eyledi / Çün ṣabāḥ oldı görüñ kim **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1975). [n'eyledi, -di]*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca gör **n'eyledi** / Evine Ḫūnkār'ı daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2324). [n'eyledi, -di]*

Pes Külü Ḫan oġlı eydür **n'eyledüñ** / Ně-y-içün bu işi böyle eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2703). [n'eyledüñ, -dü, -ñ]*

Ḳırḳ yıl bu resme ḫiẕmet eyledi / Baʿd ez-ān Ṭapduḳ gör aña **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2943). [n'eyledi, -di]*

Ḳayṣeri ṣıyup ṣarı feṭḥ eyledi / Oġlı Ḳılıç Arslan'ı gör **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4178). [n'eyledi, -di]*

Seni küffāra ḥavāle eyledük / Himmet idübeni gör kim **n'eyledük** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4396). [n'eyledük, -dü, -k]*

Birbirine sürdiler anda ṭarīḳ / Baʿd ez-ān gör **n'eylediler** iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4957). [n'eylediler, -di, -ler]*

Naḳl idince ḥażretüm ol kes gelür / Māniʿ olmaz **n'eyler** ise ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5675). [n'eyler, -r]*

n'eyle: *Ne eylemek, ne yapmak.*

Ḳodı Ḫˇāce naẓarında anları / **N'eyler** imdi diñlegil bu cānları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1167). [n'eyler, -r]*

Yirini şöyle temīz eylĕr-idi / Daḫı ṣoñra gör anı **n'eylĕr** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2861). [n'eylĕr, -r]*

n'eyle: *Ne eyledi, ne yaptı, ne hale getirdi.*

Çıḳdı andan ḳapudan ṭaşra o dem / Baḳ gör imdi **n'eyler** ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [n'eyler, -r]*

n'eyle: *"Ne yaparım, ne ederim?" anlamlarında çaresizlik bildiren soru sözü.*

Didi Yūnus nefesi ben **n'eylerem** / Buġdaya geldüm ü buġday dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2923). [n'eylerem, -r, -(e)m]*

n'eyledi: *Ne eyledi.*

Key perīṣān-dil ḳılur kendözini / Sulṭān İbrāhīm gör kim **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 374). [n'eyledi,]*

Döndi Bektaş-ı Velī gör **n'eyledi** / Yönelüp anlara gör ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1258). [n'eyledi,]*

Aluban Ḫūnkār gör kim **n'eyledi** / Gör ne resme aña alḳış eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1560). [n'eyledi,]*

Tā ki ḫaylī çoḳ odun cemʿ eyledi / Daḫı gör kim ṣoñ ucı ol **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [n'eyledi,]*

Güreleş Beg gör ki gine **n'eyledi** / Evine bunları daʿvet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2774). [n'eyledi,]*

Vardı bir ḳalʿaya daḫı **n'eyledi** / Ḳorḳusından anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2814). [n'eyledi,]*

Ḳalʿacük ḳāḍīsın irsāl eyledi / Şehre gelüp gör o ḳāḍī **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2995). [n'eyledi,]*

Gelicek elma-y-ıla gör **n'eyledi** / Ḳonubanı anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3040). [n'eyledi,]*

Anda yol üstine bostān eyledi / Çün biter bostān gör kim **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3136). [n'eyledi,]*

Bildi remzini ferāġat eyledi / Bildi Ḫūnkār kendü-y-ile **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3707). [n'eyledi,]*

Ṣaru İsmāʿīl'i gör kim **n'eyledi** / Anı ki lāzım idi hep eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3800). [n'eyledi,]*

Bu yiyincĕgez Ḥabīb gör **n'eyledi** / Ḥażret-i Ḫūnkār hemān emr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3868). [n'eyledi,]*

Alıcaḳ hem-yānı gör kim **n'eyledi** / Her ne didilerse eyle eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3882). [n'eyledi,]*

Ser-tırāş daḫı tırāşdan çekdi el / **N'eyledi** gör ol veliyy-i ḫoş-fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4026). [n'eyledi,]*

Bir yire ḳonup çü ārām eyledi / Yatuban ol gice gör kim **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4061). [n'eyledi,]*

Bu rumūzlar olıcaḳ gör **n'eyledi** / Bir birine sırrın iẓhār eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4529). [n'eyledi,]*

Uyanıcaḳ gör Güvenc'i **n'eyledi** / Gözledi dört yanını seyr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4772). [n'eyledi,]*

Ḳarara yaḳdı anı kül eyledi / ʿAvreti gördi anı gör **n'eyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5177). [n'eyledi,]*

n'eyledi: *Ne eyledi, ne yaptı II ne hale getirdi.*

Göricek varup anı gör **n'eyledi** / İşbu resme reʾy ü tedbīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5456). [n'eyledi,]*

n'eyledi: *Ne eyledi, ne yaptı II nasıl harcadı.*

İşidüp Ḫūnkār gör kim **n'eyledi** / Döndi ol burçaġa girü söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2321). [n'eyledi,]*

İki andan giçerek gör **n'eyledi** / Öñce gidüp pīş-revlik eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2971). [n'eyledi,]*

n'eyledüm: *"Ne yaptım" anlamında bilinmek istenen bir hususun ortaya çıkarılması amacıyla söylenen söz.*

Ḳazana ḳoyup anı gör **n'eyledüm** / İmtiḥān anuñla anı eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2581). [n'eyledüm,]*

Ḳazana ḳoyup şuyı pür eyledüm / Ḳapaġın ḳapayuban gör **n'eyledüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2616). [n'eyledüm,]*

n'eylemek: *Ne eylemek, ne yapmak.*

İşde bildüñ **n'eylemek** gerek görüñ / Şeyḫ Aḥmed dirler-idi bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 356). [n'eylemek,]*

n'eylemiş: *Ne yapmış, neler etmiş.*

Kim evüñ bekcisi gör kim **n'eylemiş** / İşbu resme bī-ḥayālıḳ eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2341). [n'eylemiş,]*

n'eyler: *Lazım değil, gerekmez.*

Göreler evran-ıla **n'eyler** n'ider / Evreni ne resm-ile helāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5192). [n'eyler,]*

neyse: *Ne ise.*

Hep yaraġum **neyse** ḥāżır ḳılasın / Bu gice perde dutaram bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5523). [neyse,]*

Gösterürler **neyse** aña ṭoġrı yolı / Ḳırḳlara ḳatdılar anı yürüdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5921). [neyse,]*

nez̲r: *Adak, adama.*

Nez̲r ile ḳurbān ıla çırāḳ ıla / Boy boy gürūh gürūh u cavḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2655). [nez̲r,]*

Nez̲rimüz var varuban anı getür / Ḳo o sözi sen bu ḫiz̲meti bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [nez̲rimüz, -imüz]*

nez̲r: *Ar. 1. Ant, vadetmek, adamak. 2. Adanılmış şey, adak.*

Ben didüm Rūm uzun uzaḳ yir durur / **Nez̲rüm** iletmek ʿaceb tedbīr durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [nez̲rüm, -üm]*

nez̲r: *Allah'a, örfümüze göre ise aynı zamanda mübârek bir şahsa veya makāma mânevî yardımını dilemek için, bir istek veya dileğin gerçekleşmesi durumunda yerine getirilmek üzere yapılan vaat ve vaat edilen şey.*

Nez̲rümüz olsun size şimden girü / Didi Ṭuġrul'a dönüp ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1334). [nez̲rümüz, --ümüz]*

Yā fülān kimsede durur **nez̲rümüz** / Dimedi nuṭḳ açuban bu resme söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4682). [nez̲rümüz, --ümüz]*

Nez̲rümüz var var getür didügi er / Ṣayrafī benem muḥaḳḳaḳ bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [nez̲rümüz, --ümüz]*

Nez̲rümüzdür ere virgil varıcaḳ / Bunı teslīm eyle ere varıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4726). [nez̲rümüzdür, --ümüz, --dür]*

nezr: *Adama, adak.*

Ṭapşurur görince ol biñ altunı / İşbu **nez̲rümdür** didi alġıl bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4725). [nez̲rümdür, --üm, --dür]*

İşbu resme didi kimse göresin / **Nez̲rümüzi** cümle aña viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4721). [nez̲rümüzi, --ümüz, --i]*

nezr eyle-: *Adak etmek.*

Beş yüz altun eylediler bize nez̲r / Geliserdür eylemezler bize ġadr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4038). [nez̲r eyle-, --di, --ler]*

nezrüm ol: *Adak adamak. "Adağım olsun" bağlamında.*

Nez̲rüm olsun mālımuñ nışfı benüm / Ḳurtılursa işbu mühlikden cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1081). [nez̲rüm ol, --sun]*

nezrüm ol-: *Adağım olsun II.Sözüm olsun.*

Biñ fülori nez̲rüm olsun tīz gelüñ / İşbu mehlekden beni āzād ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4714). [nez̲rüm ol-, --sun]*

nezrüm olsun: *Adağım olsun II.Sözüm olsun.*

Beş yüz altun **nez̲rüm olsun** didi ḫāş / Eyleñüz bizi bu ṭarlıḳdan ḫalāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4047). [nez̲rüm olsun,]*

niʿam: *Nimet, yemek.*

Mehyā iḥyā oldı vü geldi **niʿam** / Oldılar şevḳ-ıla cümle muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4560). [niʿam,]*

nice: *Daha ne kadar, ne vakte kadar.*

İşbu dervīş **niceye** dek oturur / Oturuban bunda ne iş bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1800). [niceye, -(y)e]*

nice: *Çok sayıda, pek çok.*

Niçeleri ḳıldı hem anda mürīd / Ḫiẕmetinde yürür-idi çün ʿabīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1217). [niçeleri, -ler, -i]*

nice: *Nasıl, çok.*

Dir ne dirsiz ne durur rāy-ı ṣavāb / **Nice** idelüm ne virelüm cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2642). [nice,]*

nice: *"Nasıl?" anlamında soru zarfı.*

Dir ẓamīrinden ne ḫoş kişi olur / **Nice** ruhbānlıḳ bunuñ işi olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [nice,]*

nice: *"Nasıl" anlamında soru zarfı.*

Yolda kāfirden **nice** geçdüñ didüm / Sen meger ḳuş oluban uçduñ didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 813). [nice,]*

Gözüm açdum tekyede gördüm özüm / Bunda **nice** geldi bilmem kendözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 822). [nice,]*

Siz ne bilürsiz ki ḳadri **nicedür** / ʿİzzeti Allāh ḳatında yücedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1806). [nicedür, -dür]*

Böyle söyleşüp yaturlar ol gice / Çün ṣabāḥ oldı iderler gör **nice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [nice,]*

Didiler bunlar birer cāmid ḥacer / **Nice** nuṭḳa gelüben söyler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1991). [nice,]*

Nice ben dir-isem eyle işleyĕ / Yapmaġa ben diyicegez başlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2271). [nice,]*

Aḳça Ḳoca dir **nice** iş ḳılalum / Luṭf idüñ buyuruñ anı ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2311). [nice,]*

Dir bunı da tün-be-tün öldüreyin / **Nicesi** olur ṣoñında göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3155). [nicesi, -si]*

Didi fikrüñ nĕ durur ẕikr eylegil / **Nicesi** tedbīr idersin söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4104). [nicesi, -si]*

Pencereye ḳarşu üc gün üc gice / Vālih ü ḥayrān olur ṣorma **nice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4736). [nice,]*

nice: *Nedir, nasıldır?.*

Ḫˇāce destūr virdi eydür ki varuñ / Maḳṣūduñuz **nice** ise dirgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 620). [nice,]*

nice: *"Bir çok, hayli" anlamlarında kullanılan kelime.*

Ḫˇāce'nüñ vardı meger bir öküzi / Yonduġın her **nice** ise kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 590). [nice,]*

nice: *"Bir çok, bir hayli" anlamlarında kullanılan kelime.*

Begi adı-y-ıdı Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Diyeyin aḥvālini anuñ **nice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1815). [nice,]*

Niçeler anı görüp dervīş olur / Terk idüp ḳabāyı faḳr-endīş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5215). [niçeler, -ler]*

nice: *"Nasıl, ne şekilde" anlamlarına gelen pekiştirme amaçlı kullanılmış ifade.*

Böyle diyüp itdiler tizcek yaraḳ / Gūş dut gör **nice** düşdi ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1067). [nice,]*

Didi Ḫūnkār'a Ṣaru ki iy ice / Su ṣovuḳ ṭaşdan çıḳar buġlar **nice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [nice,]*

nice: *"Nasıl" anlamında soru zarfı, nasıl, öyle bir.*

İşidüp Ḫunkār sözin döner aña / **Niçe** remz ider pes anı görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1849). [niçe,]*

nice: *"Nasıl, ne şekilde" anlamlarında soru zarfı.*

Gördi kim bıyıḳlarını uzamış / Kesseñüz ne bunı dir bu **nice** iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [nice,]*

Pes tehī-dest ere **nice** varayın / Naẓarına ne yüz-ile ereyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3047). [nice,]*

Dikdügüñ vaḳt yire ṣoḳ bu aġacı / Bunı gözet **nice** olur ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [nice,]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi **nice** iş / Söyle anı bilelüm ẕikr eyle pīş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3313). [nice,]*

Mollā Saʿde'd-dīn çöküş itdi anı / **Nice** bunda getürĕvüz dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3325). [nice,]*

Bilmedük dervīş midür yā **nice** kes / Çün işitdi Ṣaru İsmāʿīl pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3766). [nice,]*

Cemʿ olan ḫalḳ gördiler çün bu işi / **Nice** gösterdi görüñ bu cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4511). [nice,]*

nice: *"Nasıl, ne şekilde" anlamlarına gelen soru zarfı.*

Yir yüzi ḳar yoḳ aġaçda bir varaḳ / **Nice** elma indürem bu söze baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [nice,]*

Ḥāli iʿlām eyleyüben itdiler / **Nice** oldı-y-ısa taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2088). [nice,]*

nice: *"Nasıl, ne şekilde, hangi surette" anlamlarına gelen ifade.*

Gelesi vaḳt ḥażreti **nice** olur / Çelebiler geldügin **nice** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2857). [nice,]*

Gelesi vaḳt ḥażreti **nice** olur / Çelebiler geldügin **nice** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2857). [nice,]*

İki ulu ṣuffe vardur key yüce / Vaṣfını anuñ diyĕmezin **nice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4124). [nice,]*

nice: *"Bir çok, bir hayli" anlamlarında kullanılan kelime.*

Nicesi ol emr olup durur vuḳūʿ / Daḫı açasın kerāmetden kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 220). [nicesi, -si]*

Böyle diyüp oldı kāfir **niçesi** / Ḳaḳıyup bicĕrimedi ḫ̆ācesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 970). [niçesi, -si]*

Yaġ viricek **nicesi** ḳıldı duʿā / Diyicegez bildi çün kim ḳaynana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1564). [nicesi, -si]*

Dir ḫavātīnler burada **niçesi** / Var durur saña virevüz yiyesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1694). [niçesi, -si]*

Niçesi erden naẓarlu cān-ımış / Gözine żarar ziyān hīç olmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1900). [niçesi, -si]*

Ādeme rızḳ olıcaḳ olmış ḥacer / **Nicesi** fāyideye ayruḳ yarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2163). [nicesi, -si]*

Nicesi pīş-rev eve gönderdiler / Ehl-i beyti pīş-revi döndürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2326). [nicesi, -si]*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i ẕu'l-celāl / Didi Ṣaru ṭuy **nicesi** oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2531). [nicesi, -si]*

Ṣaçdılar mollā yüzine tīz gül-āb / Ḳalḳuban gör **nicesi** virdi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3350). [nicesi, -si]*

Mollā'dan uġurlayın bu mollālar / Gör **nicesi** ittifāḳ itdi olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3459). [nicesi, -si]*

Ṣavulup yaġmur güneş ḳılmış ṭulūʿ / Gör **nicesi** emr olur anda vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3597). [nicesi, -si]*

Maḫlaşında böyle ẕikr olmış-ıdı / Gör **nicesi** maḫlaşın ḳılmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3711). [nicesi, -si]*

Nicesi dönmek didi hem ol hümām / Üc gün oldı ol erenlerle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [nicesi, -si]*

Gelüben Fāṭıma'ya söylĕdiler / **Nicesi** söylĕdi Ḫūnkār didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3851). [nicesi, -si]*

Aḳuban çıḳdı emişdi ol ḳoyun / Gör vilāyet **nicesi** oynar oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4510). [nicesi, -si]*

Her birisi nice aḳtār olduġın / Er naẓarında **nicesi** ḳalduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4809). [nicesi, -si]*

Her birinüñ aṣl-ı nesebin beyān / **Nicesi** geldi ider-isem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4822). [nicesi, -si]*

Didi Rūm evinde ṭāʿūn çoḳ olur / **Nicesi** dürr-i yetīm dir çoġalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5403). [nicesi, -si]*

Bir **niçesi** gelmedi ammā ḥażrete / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6204). [niçesi, -si]*

nice: *Nasıl / ne şekilde.*

Cān Baba'ya gider-iken dir keşiş / Ben bilürem **nice** olısar bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2564). [nice,]*

nice: *" Pek çok, çok, bir hayli" anlamında zarf.*

Hābil ile Ḳābil'üñ ḳıṣṣasını / İşidüpsin **niçe** defʿa sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 152). [niçe,]*

Oḳumaḳ vācib durur laʿnet inan / **Nice** ḳatl itdüklerin dirsem tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 243). [nice,]*

İşidüp Loḳmān olupdur şādumān / **Nice** emr oldıysa idüñ eyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6654). [nice,]*

İsmi ẕikrinde şekerler yidiler / Geçdi bunuñ üstine **niçe** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6705). [niçe,]*

Aşıludur anda gördiler eti / Gör **nice** gösterdi Ḫˇāce ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 622). [nice,]*

Nice gideyin didüm uzaḳ yolum / Yolda kāfir çoḳ şaşar ʿaḳlum bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 819). [nice,]*

Ṭoldı ḳuyı aḳdı çeşme oldı sīl / Ṭaşdı çaylar ġarḳa vardı **niçe** il *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1026). [niçe,]*

Niçe fikr itdi-y-ise bunlar tamām / Ḫˇāce'ye maʿlūm olur iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1165). [niçe,]*

İtdi bir müddet o yirlerde ḳarār / Eyledi **niçe** vilāyet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1208). [niçe,]*

Her birinde ol şerīf mevżiʿlerüñ / **Niçe** vilāyetleri var ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1238). [niçe,]*

Gördi ehlullāhdan anda **niçe** kes / Otururlar Ravża-i Dāvūd'da pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1241). [niçe,]*

Ol ṭarīḳ üzre ki oturıncaġaz / Eyle otururlar ıdı **niçe** kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1354). [niçe,]*

Ol vilāyetde **nice** dürlü ʿacīb / Gösterür keşf ü kerāmāt iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1452). [nice,]*

Bir **niçe** gürbüz vilāyet erleri / Rūm mülkinüñ muʿayyen pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2354). [niçe,]*

Ḥālini Ḫūnkār'a hep iʿlām ider / Fiʿli kendüyi **nice** bed-nām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3125). [nice,]*

Niçe dürlü erligin görmiş iken / **Niçe** dürlü ḥālete irmiş iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3603). [niçe,]*

Kim **niçe** buġday bahāsınca idi / Al bileñce saña destūrdur didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4139). [niçe,]*

nice: *"Nasıl?" anlamında soru zarfı.*

Ṣaru İsmāʿīl'e gör neler irer / Mollā **nice** geldügin dirler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3628). [nice,]*

nice: *"Ne, ne kadar" küçültme, küçük görme, yok sayma anlamlarında kullanılmıştır.*

Bu żamīr Ḫūnkār'a hep maʿlūm olur / Mollā **nice** ẕikr itdiyse bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3399). [nice,]*

nice: *Nasıl olmak, ne halde bulunmak.*

Ḥāl **nicĕyidügini** iʿlām ḳılur / Ḫırḳasın gönderdi dir size imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6653). [nicĕyidügini, --y, --i, --düğ, --i, --n, --i]*

nice: *"Çok, birçok, hayli" anlamlarında kullanılan kelime.*

Ḫoş ye gĕl elmaları biter ʿacīb / Dir Ṣaru baḳ gör ki **nice** bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [nice,]*

nice: *"Nasıl" anlamında zarf.*

Ol Şaṭ Irmaġı kenārında yüce / Köşk yapdurup dururdı gör **nice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2378). [nice,]*

Didügi dem didi Ḫūnkār ḥażreti / Gör **nice** eylĕdi gircek himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3127). [nice,]*

Nice furṣatdur didi di bulduġuñ / Niyedür böyle becid yol alduġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3151). [nice,]*

Nice adın didiler ẕikr idelüm / Hep ṭalāḳa and içdük n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3516). [nice,]*

Çün yaḳın irişdi Ḫūnkār ḥażreti / Seyyid ile **nice** itdi ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4516). [nice,]*

nice: *" Pek çok, çok, bir hayli" anlamında belgisiz sıfat.*

Ol evüñ ḳalan dīvārı **niçe** kez / Yıḳılup yapıldı ḳac kerre bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [niçe,]*

Niçe yatur çıḳaruñ ṣalıvirüñ / Gözleri kör oldı mı daḫı görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1896). [niçe,]*

Ṣaru eydür söyledügüñ **nice** söz / Hiç bu sözden ẕerre çıḳmaz yaġ öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [nice,]*

Didi Ṣaru uşda yalan söyledüñ / Hergelede **nice** ḥüccet eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1982). [nice,]*

Ṣuluca Ḳarayük'i mesken ḳılur / **Niçe** ḥāller kendüden ẓāhir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2056). [niçe,]*

İy **niçe** dürlü kerāmetler ʿacīb / V'iy **niçe** dürlü vilāyetler ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2057). [niçe,]*

İy **niçe** dürlü kerāmetler ʿacīb / V'iy **niçe** dürlü vilāyetler ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2057). [niçe,]*

Ḳudreti gör **nice** işler işledi / Geçdi çün bir niçe gün ṣaġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [nice,]*

Ḳudreti gör nice işler işledi / Geçdi çün bir **niçe** gün ṣaġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [niçe,]*

Bile-y-idi bir **niçe** abdāl hem / Ḫırḳa Ṭaġı'na varup çıḳdugı dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2223). [niçe,]*

Ol ezelki ʿāleminden ki olar / Vardı anlarda **niçe** yatlu ḫūlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2669). [niçe,]*

Çañ avāzından teziküp ḳaçdılar / **Niçe** dere niçe depe geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3021). [niçe,]*

Çañ avāzından teziküp ḳaçdılar / Niçe dere **niçe** depe geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3021). [niçe,]*

ʿİlm yüzinden **niçe** sözler söyledi / Maʿnī yüzinden laṭīf şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3289). [niçe,]*

Niçe envāʿ-ı kerāmet ki eyledi / Mollā Saʿde'd-dīn küllī söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3314). [niçe,]*

Muʿteber **niçe** kitāb götürdiler / Yol yaraġın ne-y-ise bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3453). [niçe,]*

Ḳırḳ birinci gün görür **niçe** kişi / Sürüp eşeklerini gitmek işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3622). [niçe,]*

Baʿd ez-ān ḥālāt aña ḫoş el virür / Keşf seyrinden **niçe** sırlar görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3664). [niçe,]*

Āḫirü'l-emr rıḥlet itdi olʿazīz / Meskeni ḳaldı **nice** yıllar ısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3758). [nice,]*

Ḳılmadı kimse ziyāretgāh anı / Geldi **nice** didi-se ol şāh anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3759). [nice,]*

ʿArafāt Ṭaġı'nda çoḳ āteş yanar / Çevre alup **niçe** kimsene çü nār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3765). [niçe,]*

Nice üc gün siz ikindin gitdüñüz / İnmedin gün uşda yine yitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [nice,]*

Niçe günden ṣoñra irer ol nefes / İrdi ḥayyiz-i ḳabūl feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3846). [niçe,]*

Ol diyār aʿyānlarından **niçe** kes / Viribir düñürlige ol emre pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3871). [niçe,]*

Ṭoġan oġlana Ḳāsım virdiler ad / Bunlar oldı şeyḫ **niçe** yıllar ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3884). [niçe,]*

Tekye Ḳaya'dan o dem gelür āvāz / Keşf itdi ol ḳaya gör **nice** rāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3941). [nice,]*

Pes eḥibbādan **niçe** ehl-i kerem / Bege vardılar bile ḳılup kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3957). [niçe,]*

İtdiler ārām ol gün ol gice / Oldı ḫoş ṣoḥbet ne diyem kim **nice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3973). [nice,]*

Her birisi **nice** aḳtār olduġın / Er naẓarında nicesi ḳalduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4809). [nice,]*

Gel Cemāl Seydī'den eydem bir ḫaber / Gör **nice** zībā ḫaberdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4824). [nice,]*

Niçe kez er arḳasın yıpmış-ıdı / Hem Cemāl'üm diyü ṣan itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4828). [niçe,]*

İy **niçe** dürlü kerāmetler ʿacīb / Ol yirüñ ḫalḳına gösterdi ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4848). [niçe,]*

Er naẓarın **niçe** kez almış-ıdı / Erlik içre hem kemāl bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4871). [niçe,]*

Ol yirüñ ḫalḳından anda **niçe** kes / Mürīd olup aḳtarıldı aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4946). [niçe,]*

Yā ḳıyāmet güni siz bunca mürīd / **Nice** geçersiz ṣırāṭı baña id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5058). [nice,]*

Sürüben andan Ṣuṣuz'a irdiler / Bir **niçe** gün ṣoḥbet idüp ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5212). [niçe,]*

İy **niçe** dervīşlere ḳurbān çırāḳ / Virüp oġlan istedüm ben bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5230). [niçe,]*

Ḳonya'ya bir kerre geldi bir öled / Gitdi ṭāʿūndan **nice** ez-nīk ü bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5371). [nice,]*

Bir **niçe** günden beri daḫı gider / Anı da ṭopraġa ḳoyup defn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5373). [niçe,]*

Kendüye gözükdi nite ol gice / Kim Bahāʾe'd-dīn daḫı gör **nice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5479). [nice,]*

Çünki dönüben maḳāma geldiler / Bir **niçe** gün daḫı ārām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5501). [niçe,]*

Anuñ içün yapdı ḫoş mesken laṭīf / Bir **niçe** yıl ḳıldı süknā ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [niçe,]*

Gūş u hūşı baña ṭutarsañ ʿaḳ ı l / Diñle **nice** itdi dünyadan naḳ i l *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5514). [nice,]*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş daḫı pes / **Nice** pervāz urdı terk itdi ḳafes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5515). [nice,]*

Ṣıdḳ-ıla Ḥaḳḳ'a münācāt eyledi / **Nice** dürlü ʿarż-ı ḥācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5611). [nice,]*

Bildi İsmāʿīl anı **nice** er durur / Ḥācī Bektaş ḥażret-i Ḫūnkār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5682). [nice,]*

Şöyle **nice** gürbüz ermiş ḥażretüñ / Kendü elüñle eyledüñ pāk meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5685). [nice,]*

Bu ne ḳuvvet ne vilāyet **nice** sır / Ki muḥibbüñ idemez ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [nice,]*

Nice gösterdi vilāyet diñleye / Şerḥ idüben ṣaḥ ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5749). [nice,]*

Diñle er **nice** vilāyet gösterür / Şerḥ ideyin ne kerāmet gösterür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5773). [nice,]*

Yapdı **nice** köprü vü kārvān-sarāy / Ki oldı rāḥat anda yoḫsul-ıla bay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5855). [nice,]*

Didi döküñ ortaya yarma darı / Dökdiler ṭaruyı daldı bir **nice** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6057). [nice,]*

İtdi Erṭuñrul özini iḫtiyār / **Nice** yoldaş ḳoşdı aña virdi ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6292). [nice,]*

Sulṭānöñi kāfirine aḳın ider / Bir **niçe** yıl ki itdi Erṭuñrul ġazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6294). [niçe,]*

Nice bī-cān iderem varup seni / Bende zencīr götürüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6310). [nice,]*

Ḳara İmīrza **nice** bile mīr-ile / Ḳapudan ʿOšmān girince hem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6364). [nice,]*

Şek degil ki ṭuta neslüñ milketi / Bir **niçe** yıl şāh olup ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [niçe,]*

Maḳbūl oġlı ḳalsa atanuñ yirine / Bir **niçe** yıl şāh olup Orḫan daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [niçe,]*

niçe bir: *Daha ne kadar, ne vakte kadar.*

Söyledi Ḫūnkār yidi günden berü / **Niçe bir** bu resme ṭurursın örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3583). [niçe bir,]*

nice dürlü: *Çok çeşitli.*

Ṣoḥbet oldı ṣoḥbet ešnāsında söz / **Nice dürlü** gösterür ol söze yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3310). [nice dürlü,]*

Niçe dürlü erligin görmiş iken / **Niçe dürlü** ḥālete irmiş iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3603). [niçe dürlü,]*

İy **niçe dürlü** kerāmetler ʿaceb / Olmaġa iẓhār ben olmışam sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3732). [niçe dürlü,]*

nice dürlü: *Çeşit çeşit, çok çeşitli.*

İy **niçe dürlü** vilāyetler ʿacīb / Gösterür ḫalḳa keremden luṭf idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5369). [niçe dürlü,]*

niçe gün: *Bir kaç, bir çok, pek çok.*

Ṭoġrulup Aṣḥāb-ı Kehf'e dek gelür / **Niçe gün** anda daḫı ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1272). [niçe gün,]*

nice it-: *Nasıl yapmak.*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Nice itmĕsini tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1286). [nice it-, --me, --si, --ni]*

Götürüp ibrīġı ardınca gider / Ṣunuban ibrīġı gör nice ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4564). [nice it-, --er]*

niçe kez: *Çok kere, pekçok defa.*

Niçe kez şehr-i Semerḳand'da i yār / Cemʿ olur ʿālimleri her ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 581). [niçe kez,]*

Gerçi itdük biz **niçe kez** çoḳ günāh / Līki ʿafv it yine luṭf it pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1017). [niçe kez,]*

Fāṭıma Ana ki evvel ẕikr olur / Oldı maʿlūm **nice kez** ẕikre gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3792). [nice kez,]*

Arḳasın yıpup **niçe kez** evliyā / Göñlegüm Receb dimiş-idi şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5393). [niçe kez,]*

nice ḳıl-: *Nasıl yaptı, ne şekilde davrandı?.*

Baʿd ez-ān sen gör ki Mollā Saʿde'dīn / Nice ḳıldı diyeyin ol merd-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3591). [nice ḳıl-, --dı-dı]*

niçe niçe: *Çok, birçok, hayli, çok kere.*

Yollar aluban başardı kārvān / İtmiş-idi **niçe niçe** dürlü ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3117). [niçe niçe,]*

nice ol-: *Nasıl olmak.*

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Nice oldı diyeyin gūş it beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1688). [nice ol-, --dı]*

Söyledi Ḫūnkār ḳaçan bu resme söz / Nice olur gūş itgil bu rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2316). [nice ol-, --ur]*

Az ḳaldı deñizi öte geçe / Göricek gemici ḥāl oldı nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4858). [nice ol-, --dı]*

nice ol-: *Nasıl olmak, ne hale gelmek.*

Görürem hem gözlerem sen ġam yime / Nice ola ḥālüm benüm daḫı dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2742). [nice ol-, --a]*

Bunuñ üstine çü geçdi bir zamān / Diyeyin nice oldı gūş eyle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3667). [nice ol-, --dı]*

nice ol: *Nasıl olmak.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [nice ol, --dı]*

Nice olduġın aña ḫaber virür / İşidüp atası anı şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6644). [nice ol, --du, --ġın]*

Nice oldı ideyin bir bir beyān / Ol Ḫorasān iḳlīminüñ erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6706). [nice ol,]*

İnüben yirinde eylĕdi ḳarār / Gör nice oldı kerāmet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1156). [nice ol, --dı]*

nice oldı: *Nasıl oldu.*

Gel bu yaña iy ʿazīz-i baḫt-vār / Gör vilāyet **nice oldı** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3474). [nice oldı,]*

nicesi: *Bir çoğu.*

Var-ısa erden naṣībüñ dut ḳulaḳ / **Niçesi** oldı vuḳūʿ bu ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5269). [niçesi,]*

nicesi it-: *Nasıl yapmak.*

Dir Külü Ḫan keşişe bu imtiḥān / Nicesi itmek gerek digil hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2488). [nicesi it-, --mek]*

nicesi ol-: *Nasıl oldu, ne hale geldi.*

Eslemeyüp ider-idi eyle iş / Ḥāliyā gör nicesi oldı reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3177). [nicesi ol-, --dı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār görince dir maḳāl / Fehm itdüñ mi nicesi oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4783). [nicesi ol-, --dı]*

nicesi oldı: *"Nasıl oldu" bağlamında.*

Mollā Saʿde'd-dīn didi gūş eyleñüz / **Nicesi oldı** diyĕyin bilüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3355). [nicesi oldı,]*

nicesi olur: *"Nasıl oldu" bağlamında.*

Daḫı gördiler mezārı Seyyid'üñ / **Nicesi olur** rumūzı gūş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4524). [nicesi olur, --ur]*

nice-y-idi: *Nasıl, ne şekilde?.*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ öte yanı / Ol zamānda **nice-y-idi** bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1909). [nice-y-idi,]*

niçün: *"Ne için, neden, hangi sebepten?" anlamlarında soru zarfı.*

Faḳr anuñla **niçün** itmeye faḫır / Faḫri idüpdür ḳabūl çünki faḫır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 112). [niçün,]*

Hīç içilmĕmiş anı Ẕeyneb görür / Ṣordı şerbetden **niçün** içmĕdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 315). [niçün,]*

niçün: *"Hangi amaçla, hangi sebeple, neden, niye" anlamında zarf.*

Didi Ḫūnkār aḳ bıñarum di baña / Üç keret **niçün** çaġırtduñ diseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2514). [niçün,]*

Niçün olduñ sen ṭoġan u yırtıcı / Yırtıcı şeklinde geldüñ sen bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [niçün,]*

Ḫācī Bektaş aña baḳdı ... / Didi ʿOšmān **niçün** efġān ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6369). [niçün,]*

n'id: *Ne etmek, ne yapmak.*

Sen işit kim Mūsiyü'š Šānī **n'ider** / Şerbeti götürüp evine varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 314). [n'ider, -er]*

Keşişüñ yanına vardı gör **n'ider** / Yapışup eline muḥkem ceẕb ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2560). [n'ider, -er]*

Bir ḫādim Cān Baba'yı aldı gider / Vardı ḫatun ḳatına işit **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2589). [n'ider, -er]*

Yil sürüp seccādeyi gör kim **n'ider** / Ṣol yaña Gürci iline dek gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [n'ider, -er]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl gör **n'ider** / Ṣaru Ṣaltıḳ'dan çün ayrılup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2837). [n'ider, -er]*

Ḳalʿacük'de evině děgin gider / Varıcaġaz ol yire gör kim **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3014). [n'ider, -er]*

Pes ṭavāf idübeni döndi gider / Ḳarayük'e irdi bir gör kim **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3219). [n'ider, -er]*

Bir tīz ayaḳlusı segirdüp gider / Varuban ol araya gör kim **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3439). [n'ider, -er]*

Anı diyüp Ṣaru İsmāʿīl gider / Ḳaldı Saʿde'd-dīn bir gör kim **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3533). [n'ider, -er]*

Ḳırḳ birinci günde Ḫūnkār gör **n'ider** / Ḳaldururlar örtüsini emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3652). [n'ider, -er]*

Ḳırḳ birinci gün olıncaḳ gör **n'ider** / Açdılar örtüyi Ḫūnkār emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3658). [n'ider, -er]*

Didiler biz Ḳarayük'e giderüz / Yol ṣaḳınmazuz giderseñ **n'iderüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3624). [n'iderüz, -er, -üz]*

Ḫācī Bektaş'a ḥālin iʿlām ider / Ḫācī Bektaş da işidüp gör **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4231). [n'ider, -er]*

Ḳapusını ḳapadılar emr ider / Ol vilāyet ehlini gör kim **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4506). [n'ider, -er]*

Yaġırı üzre düşüp uṣṣı gider / Gördi duḫter anı bir gör kim **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [n'ider, -er]*

Eslemeyüp gemici teʾḫir ider / Gördi itdüklerini er gör **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4855). [n'ider, -er]*

Yarusı aşaḳaya aḳdı gider / Şu geçid virdi bular da gör **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5067). [n'ider, -er]*

Kendü piş-rev idügin iʿlām ider / Güş idüp bunlar daḫı gör kim **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5106). [n'ider, -er]*

Göreler evran-ıla n'eyler **n'ider** / Evreni ne resm-ile helāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5192). [n'ider, -er]*

n'id: *Ne edecek, ne yapacak.*

Tā ki bu ayuñ ṭutulması gide / İşidüp bu ḫalḳ bir görgil **n'ide** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [n'ide, -e]*

nidā: *Çağrı.*

Ol **nidāñuzda** Nişābūr'dan hemān / Yüriyüp Ercīs'e irişdüm inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2516). [nidāñuzda, --ñuz, --da]*

n'ide: *Ne yapsın, elinden ne gelir.*

Ḫāfıẓ u zühhād u ʿubbād u imām / Cümle zühhād ıla ʿubbād **n'ideler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 383). [n'ideler, -ler]*

n'ide: *Ne yapalım.*

Her ne dirseñ anı eyle idevüz / Dutmayup sözüñi daḫı **n'idevüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2416). [n'idevüz, -vüz]*

Vech degül Rūm'a varup ceng idevüz / Girü daḫı dönmek olmaz **n'idevüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2601). [n'idevüz, -vüz]*

n'idecek: *Ne yapacağımız.*

Rāḥatumuz gitdi ṭışlıḳ bulmazuz / **N'idecegümüzi** daḫı bilmezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2299). [n'idecegümüzi, --ümüz]*

n'idecek: *Ne yapacak.*

Çāre olursa girü andan olur / **N'idecegin** girü saña ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3195). [n'idecegin, --in]*

n'idelüm: *"Ne yapayım, ne edeyim?" anlamında, çaresizlik ifade eden bir söz.*

ʿAsel ü māst vardur illā nān yoḳ / **N'idelüm** hīç bilmezem iy göñli ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2076). [n'idelüm,]*

Dir yürüñ Aḳça Ḳoca'ya gidelüm / Çün ḳabūl itmedi ʿavret **n'idelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2305). [n'idelüm,]*

Bunca eměgümi eyledi ʿabeš / Didiler **n'idelüm** itdi bir ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2397). [n'idelüm,]*

Nice adın didiler ẕikr idelüm / Hep ṭalāḳa and içdük **n'idelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3516). [n'idelüm,]*

Didi Ḫūnkār aña Ḫıżr'um **n'idelüm** / Ḥaḳ ne emr itdiyse anı idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4591). [n'idelüm,]*

Didüm eyle aña Ḫıżr'um **n'idelüm** / Ne-y-ise Ḥaḳ emri eyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4606). [n'idelüm,]*

Güş idince duḫter ider **n'idelüm** / Beni al senüñle bile gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4768). [n'idelüm,]*

Gic vaḳtin bir köye irişdiler / Gic oldı **n'idelüm** diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5224). [n'idelüm,]*

n'idelüm: *Ne edelim, ne yapalım.*

Gel bize ögret digil kim **n'idelüm** / Varalum biz daḫı öyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [n'idelüm,]*

n'idem: *"Ne edeyim, ne yapayım?" anlamında kullanılan nida.*

Ger ḳabūl olmaz-ısa tevbem **n'idem** / Varuban girü ḥarāmīlıḳ idem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3158). [n'idem,]*

Çoḳ ḫaṭā itdüm temennāsız **n'idem** / Sehvümi bağışlayup eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5690). [n'idem,]*

n'iderem: *Ne ederim, Ne yaparım?, Ne yapayım?.*

Döndi Ḫunkār dir Ṣaru yirüñde ṭur / Ben **n'iděrem** aşaġadan anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [n'iděrem,]*

n'iderem: *Ne ederim, ne yaparım, ne yapayım II gerekmez, istemem.*

Bege bildürmege anı giderem / İş becid durur yimişi **n'iderem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3153). [n'iderem,]*

n'idersin: *Ne edersin, ne yaparsın?.*

Ḳanı dervīş diyü eylědi suʾāl / Sen **n'idersin** dervīşi bu ne melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3351). [n'idersin,]*

n'idesin: *Ne edeceksin, ne yapacaksın.*

Nuṭḳ açasın bī-ḥayālık idesin / İşde böyle itdi ayruḳ **n'idesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3194). [n'idesin,]*

Yum didi yumdı Saʿīd çün dīdesin / Ṣādīlıḳdan hīç bilimez **n'idesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3696). [n'idesin,]*

nifāḳ: *İkiyüzlülük, münafıklık; ara bozuculuk.*

Gözlerinden yaş yirine dökdi ḳan / Bildi düşmān birikip ḳılmış **nifāḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6313). [nifāḳ,]*

nifāḳ: *(Ar.) İnsanlar arasında anlaşmazlıktan gelen ayrılık, ara bozukluğu.*

Ḳalmadı göñlinde anuñ şek **nifāḳ** / Ṣāh vilāyet daḫı dizin çekdi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [nifāḳ,]*

nifāḳ eyle-: *Nifak sokmak, arayı bozmak.*

Cümlesi pes ittifāḳ eylediler / Evliyāya gör nifāḳ eylediler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3338). [nifāḳ eyle-, --di, --ler]*

nigāh eyle: *Bakmak, görmek.*

Ḫoş mezārı var müşerref cāygāh / Yüz süre varur-ısañ eyle nigāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5265). [nigāh eyle,]*

nigāh ḳıl-: *Bakmak, seyretmek.*

Ol naẓar kim pādişāh ḳıldı nigāh / Bildi ki mīrdür emīrān-ı sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4333). [nigāh ḳıl-, --dı]*

nigār: *Güzel; sevgili.*

Ehli-y-ile bir olur ol yüzi māh / Oġlına ḳaldı hemān-dem ol **nigār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 395). [nigār,]*

nihāl-i tāze: *Körpe, genç fidan.*

Didügüñüzden ziyād ṣad ancadur / Bir **nihāl-i tāze** güldür ġoncadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4336). [nihāl-i tāze,]*

nihān: *(Fars.) Gizli, saklı, gizlenmiş, saklanmış.*

Bu vilāyet-nāme de oldı beyān / Vir ṣalāvāt Aḥmed'e ẓāhir **nihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 831). [nihān,]*

Yaġı kāfir ḳorḫusından her zamān / Dīnümi gizli ṭutaram ben **nihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 947). [nihān,]*

Bildi kim bu remz bir sırdur **nihān** / Remzi bunuñ ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3782). [nihān,]*

Ḥażretüñle rūşen iken bu cihān / Aradan olmaḳ dilersin uş **nihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5574). [nihān,]*

Yüzi nūrından münevver bu cihān / Ḫalḳ anı görincegiz ẓāhir **nihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5637). [nihān,]*

nihān ol: *Gizlenmek, saklanmak.*

Ol erüñ himmeti ile oldum ṭoġan / Uçup oldum ḫalḳ gözinden hem nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 815). [nihān ol, --du, --m]*

nihān ol-: *Gizlenmek, saklanmak.*

Geldi Baġdad şehrine oldı nihān / Ḳanda kim görür idi ol bir abdāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5918). [nihān ol-, -dı]*

Bulamaz ḫalḳ ıssın zīrā eger ḫalḳ / Pes olup ḫalḳıñ gözinden ol nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [nihān ol-, -up]*

nihānī: *Far. Gizli, gizlice.*

Pes **nihānī** dünle Güvenc'i alur / Duḫterüñ ḳatına sürüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4758). [nihānī,]*

nihāyetsüz ḳıl-: *Sonsuz, sınırsız kılmak.*

ʿİzzet ider aña Ḫūnkār ḥażreti / Hem nihāyetsüz ḳılurdı ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4825). [nihāyetsüz ḳıl-, --ur, --dı]*

nīk: *İyi, hub, makbul, hayırlı, salih.*

Ḳomaġıl **nīk** nāmumuz bed-nām ola / Bende-ḫāneye ḳādem baṣsañ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1770). [nīk,]*

nikāb: *(Ar.) Yüz örtüsü, peçe.*

Ṭonı yĕşil atı boz ʿālī-cenāb / Elde yeşil gönderi yüzde **niḳāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5634). [niḳāb,]*

Ol boz atlu ṭutuban yüze **niḳāb** / Oldı imām ḳıldı namāz buldı şevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5654). [niḳāb,]*

Şekli Ḫıż ı r ola ol ʿālī-cenāb / Yüzine ṭutmış ola esved **niḳāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5674). [niḳāb,]*

Çekdi atı başın ol ʿālī-cenāb / El urup giderdi yüzinden **niḳāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5681). [niḳāb,]*

nikāb: *[tas.] Gönülde hakkın tecellisine ve ilahî hakikatleri görmeye engel olan maddî / mânevî her şey.*

Maʿnī yüzinden **niḳāb** keşf itdiler / Ol rumūzı seyr idüp vaṣf itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4519). [niḳāb,]*

niḳāb aç: *Yüz örtüsünü kaldırmak. II Sevgilinin âşığa kendisiyle kavuşmada yolundaki engelleri kaldırması.*

Gine açdım bir gülistāndan niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 236). [niḳāb aç, --dı, -m--dı, --m]*

Didi erenler şāhı luṭf it ḳıl kerem / Aç niḳābuñ tā cemālüñ ben görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5668). [niḳāb aç,]*

nikāb ṭut-: *Örtmek, örtü ile kapamak.*

Bir boz atlu geliser ʿālī-cenāb / Ṭonı yĕşil yüzine ṭutar niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5529). [niḳāb ṭut-, -ar]*

nikāḥ eyle: *Evlendirmek.*

Emr ider duḫteri Güvenc'e nikāḥ / Eyleyüp Güvenc işi buldı felāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4792). [nikāḥ eyle, --y, --üp]*

nīk-baḫt: *Bahtı iyi, talihli.*

Ẓıll-ı Sübḥān Āl-i ʿOšmān **nīk-baḫt** / Yaʿnī kim hem Ildırım Ḫan aldı taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 101). [nīk-baḫt,]*

nīk-ḫū: *İyi huylu, huyu güzel.*

Bunda buġday nānı olmaz illā bu / Çavdar etmegi durur iy **nīk-ḫū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [nīk-ḫū,]*

nīk-nām: *İyi namlı.*

Didiler Ḫūnkār kim iy **nīk-nām** / Ne ḳatı ḳarañulıḳdur bu maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2357). [nīk-nām,]*

nīk-nām: *İyi adlı, namlı.*

Niçe fikr itdi-y-ise bunlar tamām / Ḫˇāce'ye maʿlūm olur iy **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1165). [nīk-nām,]*

Dutdılar mülk-i Ḫorāsān'ı tamām / Hem ʿIrāḳeyn'i daḫı iy **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1602). [nīk-nām,]*

Egilüpdür yıḳıla gibi tamām / Gitseñüz siz oradan ey **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1790). [nīk-nām,]*

Er naẕarında ḳılan ḫiẕmet müdām / Bī-naṣīb olmadı bil iy **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2238). [nīk-nām,]*

Ol muḥib sözini ẕikr itdi tamām / İşidür çün kim sözin ol **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2268). [nīk-nām,]*

Dir o ḳancıġuñ ki ḳırḳ yıldur tamām / Çekerüz cevrini biz iy **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [nīk-nām,]*

Pes ikincisinde Ercīs'i tamām / Yidi kez itdüm ṭavāf iy **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2517). [nīk-nām,]*

Boynuzı dörder ü dört yüz ḳoç tamām / Gelür-idi gün-be-gün iy **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2664). [nīk-nām,]*

Tā Ṣınāb mülkinde Ḫırmanḳaya nām / Bir yire irişdiler iy **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2749). [nīk-nām,]*

Pes o vaḳt Ḫūnkār naẕarında tamām / Üc yüz altmış ḫalīfesi iy **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3718). [nīk-nām,]*

Nuṭḳ açup didi bu nevʿ-ile kelām / Sözüm işbudur didi ol **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3725). [nīk-nām,]*

Ḫācī Bektaş-ı Velī ol **nīk-nām** / Kendü kendüye didi böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3862). [nīk-nām,]*

Gün ṭoġısından batısına tamām / Yana çırāḳuñ didi ol **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4240). [nīk-nām,]*

Ḫācī Bektaş varmayınca ḫalḳ tamām / Olmadı aña maḳarr iy **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4471). [nīk-nām,]*

Ḫoş müsāferet ider üç gün tamām / Olıcaḳ dördünci gün iy **nīk-nām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4707). [nīk-nām,]*

nīk-rāy: *İyi düşünce, güzel düşünce, iyi fikir.*

Bu ḫased müşkil durur iy **nīk-rāy** / Vay ḫasūduñ cānına ḫayfā vü vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [nīk-rāy,]*

nīl: *Nil nehri.*

Böyle diyüp anda Ṣaru İsmāʿīl / Aġlayup yaş dökdi gözden hem-çü **Nīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5696). [nīl,]*

niʿmet: *1. Refah, rahat, hoş dirilik. 2. Ferah, meserret: ni'met-i ilâhiyye.3. Allâh'ın kuluna verdiği her şey.*

Ṣofraya baḳup naẕargāh urdılar / Gördiler ki cümle **niʿmet** ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6179). [niʿmet,]*

Ḳara İmīrza geldi bile yidi ḫūn / Çünki **niʿmet** yiyüben oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6377). [niʿmet,]*

niʿmet: *Iyilik, lütuf, ihsan.*

İsmāʿīl'üm ṣat bunı vir **niʿmete** / Ḥaḳ berekāt vire ş'allāh ki yite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3799). [niʿmete, -e]*

niʿmet: *İyilik, lütuf, ihsan.*

Ḫizmete ḥāżır olur abdāl hemān / Kesdiler ḳurbān **niʿmet** bişdi çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6360). [niʿmet,]*

niʿmet: *Yiyecek içecek.*

Şimdi bu kerre nemek bulınmamış / Bu pişen **niʿmete** nemek ḳonmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3387). [niʿmete, -e]*

niʿmet: *Allah'ın kullarına bağışı olan yiyecek içecek vb.*

Bişdi dürlü dürlü **niʿmet** gūn-a-gūn / Yiyüp içüp şādılıḳlar ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 365). [niʿmet,]*

Lūt u **niʿmet** ü şölenler çėkilür / Dürlü dürlü reng ḫūnlar dökilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2659). [niʿmet,]*

Ḫ̆ānçe içre her ne pişürürseñüz / Her nice **niʿmet** revā görürseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3384). [niʿmet,]*

Geçürüp ṣadra anı ʿizzet ider / Yidürüp **niʿmet** aña ḫizmet ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4706). [niʿmet,]*

Dürlü **niʿmet** bişdi hep ekl itdiler / Baʿd ez-ān gūş eyle anda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5102). [niʿmet,]*

Geldi ṣofra yidi **niʿmet** cümle kes / Çünki ṣāfdan ṣofrayı götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6038). [niʿmet,]*

niʿmet: *İnsanın iyi yaşamasını sağlayacak her türlü şey, servet, refah, dirlik düzenlik, sağlık vb.*

Ḥaḳḳ'a şükr it arta tā ki **niʿmetüñ** / Ẕākir ol ki arta ʿizz ü devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 86). [niʿmetüñ, -üñ]*

niʿmete: *Allah'ın kullarına bağışı olan yiyecek içecek, rızık.*

Anı ṣatup ḫarc iderdi **niʿmete** / Ḫūb ṭaʿāmlardan virürlerdi ete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5473). [niʿmete, -e]*

nisā: *Kadın.*

Vardı bir ḫatun ġāyet pārsā / Ḫoş vilāyet ehli ġāyet er **nisā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [nisā,]*

nisāb: *Asıl, esas; bir malın zekatını vermek üzere varılması gereken miktar; sermaye, mal; derece.*

Aḳıdup defʿ eyle luṭf-ıla melāl / Ḳıl **nisābın** evvelā anuñ beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 218). [nisābın, --ın]*

nişābūr: *İran'da bulunan bir şehir.*

Leşkeri andan dönüben gitdiler / Çün **Nişābūr'a** girü irişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 266). [nişābūr'a, -a]*

Olubanı döndi Ḫorāsān'a bāz / Geldi **Nişābūr'a** eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6667). [nişābūr'a, -a]*

Bildi **Nişābūr'da** anı Bektaş yaḳīn / Tīz dir ev ḫalḳına ne virem görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [nişābūr'da, --da]*

nişābūr: *Nişabur şehri.*

Ol nidāñuzda **Nişābūr'dan** hemān / Yüriyüp Ercīs'e irişdüm inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2516). [nişābūr'dan, --dan]*

nişān: *Far. Hedef, eser, iz, alamet.*

Eyledür benem bilüñ dir ol velī / Didiler şāhuñ **nişānı** var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [nişānı, -ı]*

nişān: *Iz, işaret, belirti.*

Ol nişānı anda Ṣaltıḳ eyledi / Bu **nişānumuz** ola dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2878). [nişānumuz, -umuz]*

Büyüyübeni kemāle iricek / O **nişān-ıla** eḥibbā göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5145). [nişān-ıla, --ıla]*

nişān: *1. İşâret, belirti, iz, alâmet. 2. Ayırıcı işâret, alâmet-i fârika.*

Ol **nişān** her kimseye kim yār durur / Bilürüz ol Murteżā'nuñ sırrıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6721). [nişān,]*

Ol cevāhir baḥrinüñ hem dürridür / Bir **nişān** destinde vardur Ḥaydar'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6722). [nişān,]*

Şerʿ-i İslām'dan gelür gördi **nişān** / Bildi anı ne kişi durur i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [nişān,]*

Girçek-iseñ didiler göster **nişān** / Elin ol dem ḳoynına ṣoḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5440). [nişān,]*

nişān: *Belirti, alamet, iz; vefalı sevgili olduğunu gösteren bir işaret, hareket.*

Naṣīb üleşdüren elden hīç **nişān** / Bilür-iseñ eylegil anı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1415). [nişān,]*

nişān: *İşaret, belirti, iz, alamet.*

Bu **nişānımuz** bizüm olsun didi / Bu kerāmeti bu ḫalḳ bilsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [nişānımuz,]*

nişān: *Belirti, işaret, iz, eser.*

Ol **nişānı** anda Ṣaltıḳ eyledi / Bu nişānumuz ola dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2878). [nişānı, -ı]*

Dir ḫıyānetlıḳ neden ḳıldum digil / Gerçek-iseñ di **nişānın** söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3269). [nişānın, -ıñ]*

nişān: *Alamet.*

Bu yidi er bile Ḫorasānīdür / Key ulu bil bunlaruñ **nişānıdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5420). [nişānıdur, -ı, -dur]*

nişān eyle: *İz bırakmak, işaret bırakmak.*

Ẕikre gel iy bülbül-i ter-dāsitān / Meclise eyle nefesden dür nişān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4169). [nişān eyle,]*

nişān göster: *Alamet belirlemek.*

Ṭaş ışırdı gösterüp anda nişān / Niteki bu ẕikr oldı bu beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5034). [nişān göster,]*

nişān vir: *İşaret, iz vermek.*

Zīra görenler virür andan nişān / Ẕikre gelse ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3114). [nişān vir, --ür]*

Baḳubanı evreni görmédiler / Hem nişān andan biri virmédiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3522). [nişān vir, --mé, --di, --ler]*

Didiler virgil nişān andan bize / Ḳalmaya tā şübhemüz işbu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4040). [nişān vir, --gil]*

nişār: *Saçma, serpme, dağıtma.*

Var **nišār** içre birez ārām ḳıl / Hem olaruñ putların bed-nām ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2684). [nišār,]*

nišār it-: *Dağıtmak, saçmak; feda etmek.*

Her şecer bir sāyebāndur sebzeden / Sebzeye ider nišār dürr-i ʿAden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3169). [nišār it-, --er]*

nišār kıl-: *Saçmak, serpmek, dağıtmak, vermek.*

Çıḳaruban ḫūb cevāhir ḳıl nišār / Pes demidür eyleme daḫı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4171). [nišār ḳıl-,]*

nisbet: *"Ölçüsünde, değerinde, kadar" anlamlarında kıyaslama edatı.*

Gündüz Alp'e virdügi kiçisidür / **Nisbeti** İrşile Ḥaḳḳ'uñ ıssıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4265). [nisbeti, -i]*

nisbet: *"göre, nazaran, nispetle" anlamlarına gelen ölçü ve kıyaslama ifadesi.*

ʿAḳlı olur Firdevsī'ye **nisbet** begüm / Nefs-i emmāre hevāsıyla hevām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 96). [nisbet,]*

nisbet: *Ar. Bağlılık, bağ.*

Ḳazana ḳoyuban anı ḳaynadur / **Nisbeti** henüz daḫı dīninedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2533). [nisbeti, -i]*

nişe: *Neden, ne kadar.*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ **nişe** ʿamel ḳılasın / Böyle dise Şeyḫ Aḥmed āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6082). [nişe,]*

nışf: *Ar. Yarı, yarım.*

Virdi ol-dem mālınuñ **nışfın** hemān / Aluban ḫay ı r duʿā oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1086). [nışfın, -ın]*

Başınuñ **nışfın** tırāş idincegez / Ser-tırāşa bes didi dönüp bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4025). [nışfın, -ın]*

nışf: *Yarı, yarım.*

Neẕrüm olsun mālımuñ **nışfı** benüm / Ḳurtılursa işbu mühlikden cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1081). [nışfı, -ı]*

nışfı: *Ar. Yarı, yarım.*

Başınuñ **nışfı** tırāş olmış-ıdı / Yarı mūyı başınuñ ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4084). [nışfı,]*

n'it: *Ne etmek, ne yapmak.*

Ḥācī Bektaş er sözin redd itmedi / Aldı icāzet aldı elin öpdi gör **n'itmedi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 726). [n'itmedi, --me, --di]*

Ṣaru ṣoḳranu varup gitdi girü / İşidesin ṣoñra **n'itdi** ol girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2004). [n'itdi, -di]*

Gördi Ḫūnkār **n'itdügini** ol ʿazīz / Ṭaşa ṭur diyü işāret itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2977). [n'itdügini,]*

Sürdiler Mollā'yı tīz gitdi Saʿīd / Ṣuṣadı'ya irdi gör **n'itdi** Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3617). [n'itdi, -di]*

Ayaġına uş ṭolaşdı itdügi / Ere maʿlūm durur anuñ **n'itdügi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5180). [n'itdügi,]*

n'it: *Ne etmek, ne yapmak.*

Didi dervīş dün keşik gütdüñ idi / Hiç bilür misin baña **n'itdüñ** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1977). [n'itdüñ, -dü, -ñ]*

n'it-: *Ne etmek, ne yapmak?.*

Cümle aʿyān cemʿ olup gör **n'itdiler** / Bir saʿādetlü gün içre elini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 335). [n'itdiler, -diler]*

Ḫˇāce emriyle o mālı **n'itdiler** / Cümle ol cemʿiyyete ḫarc itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1092). [n'itdiler, -diler]*

Böyle diyübeni gör kim **n'itdiler** / Ṭaġılup evlü evine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1341). [n'itdiler, -diler]*

Ḳalḳubanı şehre ṭoġrı gitdiler / Dut ḳulaḳ bir gör ki daḫı **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1487). [n'itdiler, -diler]*

İşleri ně-y-ise görüp yatdılar / Dut ḳulaġuñı diyem ki **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1725). [n'itdiler, -diler]*

Yuyuban techīz ü tekfīn itdiler / Defn idüp anı daḫı gör **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2346). [n'itdiler, -diler]*

Oturuban ḫaylī ṣoḥbet itdiler / Ṣoḥbet ešnāsında gör kim **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2356). [n'itdiler, -diler]*

Ṣoñra oğlanları gör kim **n'itdiler** / Dīn-i İslām'ı girü terk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2792). [n'itdiler, -diler]*

Pes vidāʿ idüp ol üçler gitdiler / Diñle Ḫūnkār'ı ki bunda **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3073). [n'itdiler, -diler]*

Yatuban ol gice ārām itdiler / İrtesi ṭurıncaġaz gör **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3366). [n'itdiler, -diler]*

Eyle ḳılubanı alup gitdiler / Ḳarayük'e irdi gör kim **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3627). [n'itdiler, -diler]*

Emr ider Ḫūnkār üstin örtdiler / Ḳaldı ḳırḳ gün anda gör kim **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [n'itdiler, -diler]*

Gelüben Ḫūnkār'a iʿlām itdiler / İşidüp Ḫūnkār gör kim **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3848). [n'itdiler, -diler]*

Görüşüben oynamaġa gitdiler / Bu ḳalan ḫalḳ gördi daḫı **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3908). [n'itdiler, -diler]*

Ḳaldı seccāde ısuz gör **n'itdiler** / Her biri bir reʾy ü tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4234). [n'itdiler, -diler]*

Çıḳıcaḳ ṭaşra vezīrler **n'itdiler** / Şāh ne emr itdiyse eyle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4350). [n'itdiler, -diler]*

Yüriyüp ḳurbān gedāylıḳ itdiler / Ḫayli ḳurbān cemʿ idüp gör **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5024). [n'itdiler, -diler]*

Dürlü niʿmet bişdi hep ekl itdiler / Baʿd ez-ān gūş eyle anda **n'itdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5102). [n'itdiler, -diler]*

Emr ider Ḥācım aña gör **n'itdiler** / Dervīş idüp aña erkān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5259). [n'itdiler, -diler]*

n'it-: *(ni iyle-) ne eylemek, ne yapmak.*

Bildi ḫatun ʿāşıḳ olmış gör **n'ider** / Ṣaldı ḫādim viribir ol araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 351). [n'ider, -r]*

Himmeti ṭarḥ idüben mesrūr olur / Çünki ḫatun bildi anı gör **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 358). [n'ider, -r]*

Ḫorāsān mülkine irdi gör **n'ider** / Arayuraḳ ṭaġları nā-gāh bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6652). [n'ider, -r]*

Sözin işidüp **n'ider** gör ol ʿazīz / Şeyḫ Ṭayfūr ḫırḳayı aldı ele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6655). [n'ider, -r]*

Secdedeyken gör ki emr-i Ḥaḳ **n'ider** / Mektebüñ çaḳ ortasından bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6678). [n'ider, -r]*

İy muḥibb olup ḳılan ere sevi / Diñle **n'itdi** Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 636). [n'itdi, -di]*

Gör ki Ḫūnkār ululıġı bir **n'ider** / ʿĀlem-i maʿnāya ḫoş naẓar ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1294). [n'ider, -r]*

Ṣordılar ḫāli ḳamu taḳrīr ider / İşidüp bunlar daḫı gör ki **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1339). [n'ider, -r]*

Gelmedi menziline dönüp gider / Sen işitgil Rūm erenleri **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1408). [n'ider, -r]*

Orada oturdı Ḫūnkār ḥażreti / Gör **n'ider** ol luṭf kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1442). [n'ider, -r]*

İşidüp bostāncı da lebbeyk ider / Girü Ḫūnkār gör kim anuñla **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1475). [n'ider, -r]*

Ṭañlayuban aḫşamın sürdi gider / Eve gelicek anı gör kim **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1922). [n'ider, -r]*

İşidicek Fāṭma Ana ṭurdı tīz / Evine vardı **n'ider** gör iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2080). [n'ider, -r]*

Böyle diyüben girü döndi gider / Gör ki bu çeç ıssılar daḫı **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2151). [n'ider, -r]*

Görüñ ol muḥibb işidüben **n'ider** / Bir niçe yapucıları cemʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2273). [n'ider, -r]*

Köyinüñ ḫalḳın cemīʿi cemʿ ider / Aldı menziline geldi gör **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2338). [n'ider, -r]*

Kīn idüp ḫalīfeye ṭurur gider / Dut ḳulaḳ tā ẕikr idem daḫı **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2400). [n'ider, -r]*

Dünle sulṭān işigine ʿazm ider / Varuban ḫan ḳapusında gör **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2419). [n'ider, -r]*

Ol diyārı küllī kendünüñ ider / Baʿd ez-īn sen diñlegil daḫı **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2438). [n'ider, -r]*

Ḳalʿadan çıḳup üçi bile gider / Çıḳuban meydāna gör bunlar **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2840). [n'ider, -r]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidüp gör **n'ider** / Örü ṭuruban miyānın cüst ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2965). [n'ider, -r]*

Ṣıçrayup ol ḳayaya oldı süvār / Ol ḳayaya gör **n'ider** ol baḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2969). [n'ider, -r]*

Daʿveti Ḫūnkār'a çün ādem gider / Mollālar bir gözle burada **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3333). [n'ider, -r]*

Şol geçende geldüginde gördüñüz / **N'itdi** Mollā'ya bu sırra irdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3380). [n'itdi, -di]*

Evliyā diyübeni düşüp gider / Bilmezüz varubanı anda **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3462). [n'ider, -r]*

Ḳıluban ʿaṣrı hemāna ġayb ider / Ḳıldı Saʿīd Mekke'de gör kim **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3683). [n'ider, -r]*

Bunuñ-ıla olmaya āb-dest revā / Bilmezem **n'itdi** buña ol bī-nevā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3562). [n'itdi, -di]*

Bunuñ oġlı-y-ıla bir yoḫsul erüñ / Oynar-iken oġlı bir **n'itdi** görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3892). [n'itdi, -di]*

Ḳul daḫı girü dönüp çıḳdı gider / Gel işitgil Ḳayṣeri begi **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3991). [n'ider, -r]*

Görüben bunlar anı taṣdīḳ ider / Bildiler erdür **n'ider** taḥḳīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5442). [n'ider, -r]*

Aña daḫı gözüküp daʿvet ider / Hem Ḫıż ı r Ṣāmut'ı daḫı gör **n'ider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5480). [n'ider, -r]*

Diñle **n'itdi** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ol zamān ki Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5974). [n'itdi, -di]*

n'it-: *Ne etmek, ne yapmak.*

Bursa tekvūrına feryādcı varur / **N'itdügin** Otman Beg'üñ ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4290). [n'itdügin, -düg, -in]*

n'itdügi: *Ne ettiği, ne yaptığı.*

Oġlum öldürdi bunı öldürürem / Baña **n'itdügin** buña bildürürem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3901). [n'itdügin, -(n)]*

nite: *Nasıl ki.*

Ḳıldı Ḫūnkār ol gice anda ḳarār / **Nite** ṣu aḳar iken girü ḳarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [nite,]*

nite: *Ne şekilde, nasıl.*

Nite ardına düşer giden erüñ / Bilmezem ne sırrı var bu ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1430). [nite,]*

nite: *Hakikaten, gerçekten.*

Dirdüñüz itmek bunı cāyiz degil / **Nite** siz iylĕdüñüz nĕdür delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1524). [nite,]*

Pes Külü Ḫan oġlı ḳatında **nite** / Ḳaldı çün bir yıl tamāmet Hoy Ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [nite,]*

Eyle ḳıldı Mollā Saʿde'd-dīn hemān / Eyledi **nite** işāret hem-çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3637). [nite,]*

Rūh-ı insān ölmez ü ölür cesed / **Nite** ölür rūḥ k'ol durur nūr-ı Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [nite,]*

nite: *Nasıl, gibi, olduğu gibi.*

Tā ki tükene tamāmet ol ḫamīr / İtdiler ol resme Ḫunkār **nite** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [nite,]*

nite: *Nasıl, ne şekilde.*

Bu ḳuru aġaç yeşĕrüp çün bite / Dime ḥālüm iy ʿaceb n'oldı **nite** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [nite,]*

nite: *Nasıl (olduğunu)?.*

İçmeyüp ṣu varmaz idi ḥācete / Kimse bilmezdi anuñ sırrı **nite** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1266). [nite,]*

Dikilürken būstān ḳavun bite / Kim diye keyfiyyetin bunuñ **nite** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1489). [nite,]*

nite: *Adeta.*

Ṣol köpriceginüñ vardı delügi / **Nite** ki remz itdi ol begler begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5144). [nite,]*

Kendüye gözükdi **nite** ol gice / Kim Bahāʾe'd-dīn daḫı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5479). [nite,]*

nite ki: *Nitekim.*

Nite ki meşhūr bilürler cümle nās / Zaḥmet ü aġrı elem hīç görmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 403). [nite ki,]*

Bizi şāhid ṭutuban ışmarladuñ / Dirüz andan **nite ki** sen söyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1996). [nite ki,]*

Ṣaru İsmāʿīl varuban söyledi / **Nite ki** Ḫūnkār aña ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2284). [nite ki,]*

Nite ki remz itdi Ḫūnkār ḥażreti / Pādişāha yüzlü gözükdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4256). [nite ki,]*

nite kim: *Cümle başında kendisinden önce gelen cümledeki hükmü doğrulamak için "gerçekten, hakîkaten, nasıl ki ... olduğu gibi" anlamlarında kullanılır.*

Nite kim cehd itdi dönderemedi / Dönüben kendüye kendözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1432). [nite kim,]*

Fāṭma Ana ṣaḳladı elmaları / **Nite kim** dünyāda olduḳca diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2046). [nite kim,]*

niteki: *Bunun gibi, burada olduğu şekilde.*

Ṭaş ışırdı gösterüp anda nişān / **Niteki** bu ẕikr oldı bu beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5034). [niteki,]*

Pes everdiler anı oġul ṭoġar / **Niteki** remz itdi-y-idi aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5142). [niteki,]*

n'itmek: *Ne etmek, ne yapmak, nasıl davranmak.*

Gör anı Bektaş görüp **n'itmek** diler / ʿArafāt'da şeyḫe şundı anı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [n'itmek,]*

niyāz: *Yalvarma, rica, istirham.*

Ṣaru İsmāʿīl hemān ṭurur örü / Söyledi andan **niyāzla** yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4882). [niyāzla, -la]*

niyāz: *Bir dileğin yerine getirilmesi için yalvarma, yakarma, ricâ.*

Ol namāzın ḳılduġuñ ser-ver ḥaḳı / Ol **niyāzuñ** itdügüñ ḥaḳ er ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [niyāzuñ, -uñ]*

niyāz: *"Dua".*

Ḫoş murād olduġı miḳdār ol namāz / Ḳıluban oḳıdı vird itdi **niyāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3282). [niyāz,]*

Ṣıdḳ-ıla idicegez Ḥaḳḳ'a **niyāz** / Ḥācetin maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5613). [niyāz,]*

niyāz: *(Fars.) Bir dileğin yerine getirilmesi için yalvarma, yakarma, ricâ.*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳılındı namāz / İtdiler erkān duʿā-y-ıla **niyāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3643). [niyāz,]*

niyāz eyle: *Yalvarmak, ricada bulunmak.*

Çıḳup anuñ üstine ḳıla namāz / Oḳıya tesbīḥ ü eyleyĕ niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1133). [niyāz eyle, --y, --e]*

niyāz eyle: *Yalvarmak, ricada bulunmak; dua etmek.*

Yönelür ḳıbleye eyleyü niyāz / Niyyet-i tekbīr ile ḳıldı şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6658). [niyāz eyle, --yü]*

niyāz eyle-: *Yalvarmak.*

Ḥācım'a çün böyle eyledi niyāz / Ṣafā naẓarın aluban döndi bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5182). [niyāz eyle-,]*

niyāz eyle-: *Yalvarmak, ricada bulunmak.*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳıldılar namāz / Eylediler ḫoş duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3974). [niyāz eyle-, --di, --ler]*

niyāz eyle-: *Yalvarmak, ricada bulunmak.*

Eyleyüp Ḥaḳḳ'a niyāz dir yā Kerīm / Sen bilürsin ḥālimüzi iy ʿAlīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5379). [niyāz eyle-, -yüp]*

Senden ötrü eyledük Ḥaḳḳ'a niyāz / İtdi maḳbūl ol Kerīm ü Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5384). [niyāz eyle-, -dük]*

niyāz it-: *Yalvarıp yakarmak.*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī itdi çoḳ niyāz / Bir velī vir yā Kerīm ü Bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 689). [niyāz it-, --di]*

Ḥācī Bektaş itdi çün böyle niyāz / Ḥācetin maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 846). [niyāz it-, --di]*

Şükr idüp Ḥaḳḳ'a šenālar eyledi / Ḫoş niyāz idüp bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1496). [niyāz it-, --üp]*

Bunı diyübeni çün itdüm niyāz / Yitişüp geldi hemīn bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4715). [niyāz it-, --dü, --m]*

Oḳuyup evrādını ḳılup namāz / El duʿāya getürüp itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5518). [niyāz it-, -di]*

El götürüp Rabb'ine itdi niyāz / Ḥācetim senden budur Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6003). [niyāz it-, -di]*

Ḳıldı iki rikʿat namāz itdi niyāz / Çün vilāyet gösterürdi bil velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6066). [niyāz it-, -di]*

niyāz it-: *Dua etmek, dilemek.*

Çünki Ṣādıḳ ṣıdḳ-ıla itdi niyāz / Ḳıbleye dönüp yatup ol ser-fırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5814). [niyāz it-, -di]*

Şāh vilāyet ʿaşḳına eyle himmetüñ / Böyle diyüp itdi ʿOšmān çün niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6368). [niyāz it-, -di]*

niyāz it: *Yalvarıp yakarmak.*

Tesbīḥ ü tehlīl ile itdi niyāz / Girü indi gördiler çün kim anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6743). [niyāz it, --di]*

niyāz ḳıl-: *Bir dileğin yerine getirilmesi için yalvarma, yakarma, ricâ.*

İtdi ḫayr-ıla duʿā ḳıldı niyāz / Çün seḥer vaḳti irüben atdı ṭañ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6000). [niyāz ḳıl-, -dı]*

Buġdayın yiyen ḳılan Ḥaḳḳ'a niyāz / Erkek oğlanı ola Allāh vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6266). [niyāz ḳıl-, -an]*

niyāz ḳıl-: *Niyaz etmek, yalvarmak.*

Ṭāʿat idüp ḳılmayan Ḥaḳḳ'a niyāz / İtmeye maġfūr anı ol bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5616). [niyāz ḳıl-, -ma, -yan]*

Yirlü yirinde ṭurursa hep varı / Ṭaru üstünde iken ḳılan niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6060). [niyāz ḳıl-, -an]*

niyāz ḳıl-: *Dua etmek, dilemek. || Hürmet ve bağlılığını gösteren bir hareket yapmak.*

Zekeriyyā ḳabri yanında ḳarār / Eyleyüp ḳıldı niyāz leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1232). [niyāz ḳıl-, --dı]*

niyāzı it: *Duâ etmek, dilemek.*

Yalvaru ide niyāzı dostına / Durdı seccāde muʿallaḳ ber-varaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6741). [niyāzı it, --e]*

niyāzlar ḳıl: *Çokça yalvarmak.*

Hep tevażżuʿda niyāzlar ḳıldılar / Cümlesi kisvet ḳodılar öñine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6745). [niyāzlar ḳıl, --dı, --lar]*

niyāz: *Bir dileğin yerine getirilmesi için yalvarma.*

Ẕevḳ u şevḳ ile ider-iken **niyāz** / Semʿine hātifden irdi bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6761). [niyāz,]*

niye: *Neden, niçin.*

Nice furṣatdur didi di bulduġuñ / **Niyedür** böyle becid yol alduġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3151). [niyedür, -dür]*

niye: *Bir şeyin sebebini sormak için kullanılır; niçin, neden.*

Aġladı gözden döküp yaş iy aḫı / Dir imām siz daḫı aġlarsız **niye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 308). [niye,]*

Niye ağlarsın ḫaberdār it beni / Didi seyran ider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 348). [niye,]*

niye: *"Niçin, neden" soru zarfı.*

Var-ısa işbu gidendür evliyā / Bu ḳoyuncuḳlar ḳılur böyle **niyĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1434). [niyĕ,]*

Dede Ġarḳın tācıdur cildü'l-ġazāl / **Niye** giyersiz diyü itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1459). [niye,]*

Tīz selām virüp bulara ṭutdı yüz / Dir bu vaḳtin bunda **niye** geldüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1744). [niye,]*

Bisleyüp ṭurursın evüñde **niye** / Yoḳ mıdur ʿāruñ bu ilden bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [niye,]*

Köylinüñ işde birisi daḫı ben / **Niye** söylersin bu sözi didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [niye,]*

Didi Ḫūnkār **niye** çekersiz taʿab / Gel diril di burçaġa dirile heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2312). [niye,]*

Didi ḫatun Cān Baba'ya iy faḳīr / **Niye** gětürdüm seni bildüñ mi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [niye,]*

Ḳardaşı didi ki n'olduñ söylegil / Aġlamaġuñ **niye** taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3237). [niye,]*

Mollālar bunı görüp n'olduñ didi / **Niye** böyle ḳorḳuban öldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3492). [niye,]*

Ṭurdı ḳırḳ gün orada peymānçeye / Kimse dimez aña ṭurursın **niye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3620). [niye,]*

Ezelīdendür naṣībin bildi çün / **Niye** ḳılurdı cidāl ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3727). [niye,]*

Niye geldüklerin iʿlām itdiler / Nĕ-y-ise maḳṣūdı peyġām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3875). [niye,]*

Bu tekellüf arada **niye** gerek / Eyle terk bunı ki oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4631). [niye,]*

Girü bunda irişürdüm gelüben / ʿAcz **niye** gösterürsin didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5333). [niye,]*

niyyet: *Kasıt, maksat.*

Aldılar ḫay ı r duʿā vü himmetin / Baʿd ez-ān ḫayra ḳılurlar **niyyetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2053). [niyyetin, -i, -n]*

niyyet: *Niyet, amaç.*

Almaġa ṣafā-naẓarla himmetin / Ṣıdḳ-ıla pāk idübeni **niyyetin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2195). [niyyetin, -i, -n]*

niyyet: *Bir şeyi yapmayı önceden isteyip düşünme, maksat, amaç.*

Çün bu **niyyetle** sürübeni gelür / Yĕşerüp bitmiş ol aġacı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3159). [niyyetle, -le]*

Niyyetin böyle ṭutup göñlinde ol / Gitdi öñce aldı bir ferseng yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5666). [niyyetin, -i, -n]*

niyyet: *Amaç, maksat.*

İşbu **niyyetle** ol iki iḫtiyār / Cemʿ ider dervīşlerini ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5023). [niyyetle, -le]*

niyyet: *Amaç, maksat.*

Buluban tekrār geldi ḥażrete / Pes mücāz olmaḳlıġa ol **niyyete** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2856). [niyyete, -e]*

niyyet: *Amaç, maksat, meram.*

Pes ġazā **niyyetine** ol pādişāh / ʿAzm itdi divşirüp bunca sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4196). [niyyetine, -i, -n, -e]*

niyyet eyle: *Niyet etmek.*

Böyle niyyet eylediler hem o gün / Geçüreler varuban bir köyde dün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5043). [niyyet eyle, --di, --ler]*

niyyet eyle-: *Niyet etmek.*

Bir yük elma yükledür tīz atına / Eyledi niyyet gele ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3038). [niyyet eyle-, --di]*

niyyet it-: *Bir şeyi yapmayı zihinde tasarlamak, düşünmek, niyetlenmek.*

Niyyet itdiler ki māhyā ḳılalar / Ol erenler bir yire cemʿ olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1061). [niyyet it-, --di, --ler]*

Sünneti ḳılup iḳāmet itdiler / Geçdi Mollā öñe niyyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3575). [niyyet it-, --di, --ler]*

Çıḳdı Ḫūnkār ol ḳaya üstine zūd / Niyyet itdi ki ḳıla anda ruḳūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3598). [niyyet it-, --di]*

Ḫalvetinde itdi niyyet ḫalvete / İʿtikāfa oturur hem ʿuzlete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4553). [niyyet it-, --di]*

Ādemī olmaḳ gerek ki bir beşer / Ḫayra niyyet ide olmaya beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5704). [niyyet it-, -e]*

niyyet it-: *Namaz, oruç, abdest gibi ibâdetlere başlarken bu ibâdeti yapmaya karar verdiğini sözle söylemek veya içinden geçirmek.*

Ḳalḳuban der-ḥāl imāmet eyledi / Niyyet idüběni tekbīr söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2097). [niyyet it-, --üběni]*

niyyet it: *Bir şeyi yapmayı zihinde tasarlamak, düşünmek, niyetlenmek.*

Niyyet itdi ḥacc ide o bü'l-kerem / Eksügin görüp gider sū-yı Ḥicāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6689). [niyyet it, --di]*

niyyet ṭut-: *İstemek, arzulamak.*

Göñli içinde böyle ṭutdı niyyetin / Ṣora kimdür bile anuñ ḥażretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5663). [niyyet ṭut-, -dı]*

niyyet-i eyle: *Niyet etmek.*

Mā-ḥaṣal altuna ḳıldılar ṭamaʿ / Eylediler niyyet-i terk-i veraʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4757). [niyyet-i eyle, --di, --ler]*

niyyeti ḳıl-: *Niyet etmek.*

Su getürüñ didi Ḫunkār ḥażreti / Almaġa āb-dest ḳılalum niyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1837). [niyyeti ḳıl-, --alum]*

niyyet-i tekbīr: *Tekbir niyeti. II. Namaza başlama .*

Yönelür ḳıbleye eyleyü niyāz / **Niyyet-i tekbīr** ile ḳıldı şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6658). [niyyet-i tekbīr,]*

niyyetin bağla: *Namaz için niyet edip elleri bağlamak.*

Gördi ḫalḳ öyle namāzı sünnetin / Ḳıla durur bağlamışlar niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3678). [niyyetin bağla, --mış, --lar]*

niyyetin eylĕ-: *Niyetlenmek.*

Aluban erüñ duʿā vü himmetin / Gitmege eylĕdi andan niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4090). [niyyetin eylĕ-, --di]*

niyyetin gitmege ṭoġrultdı: *Bir yere gitmeye niyetlenmek.*

Aldılar ḫayır duʿāsın himmetin / Gitmege ṭoġrultdı Bektaş niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1270). [niyyetin gitmege ṭoġrultdı, --dı]*

niyyetin it: *Bir şeyi yapmayı zihinde tasarlamak, düşünmek, niyetlenmek.*

Ḫalḳ bilürlerdi neyise ḳıymetin / Almaġa andan kim itse niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 593). [niyyetin it, --se]*

niyyetin kıldı: *Niyet etmek, güzel bir davranışa meyletmek.*

Ṭāʿat itmeklige ḳıldı niyyetin / Aluban ābdest namāza başladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 276). [niyyetin ḳıldı, --dı]*

niyyetin ṭut-: *İstemek.*

Aldı oġlancıḳların hem ʿavretin / Pes sefer ʿazmine ṭutdı niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5356). [niyyetin ṭut-, -dı]*

niyyetüm üzre ḳāyim: *"Orucumu bozmayacağım" anlamında bir deyim.*

Bozmazam niyyetüm üzre ḳāyimem / Mūsiyü'š Šānī dir aña şād ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 297). [niyyetüm üzre ḳāyim, --em]*

nīz: *-de, -da, dahi anlamında bir atıf edatı.*

Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ iy ʿazīz / Vardı Otman nām bir oġlı tīz **nîz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [nîz,]*

Bir gün ol Güvenc nām merd-i ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatına irdi **nīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4671). [nīz,]*

nīz: *"dahi, de/da" anlamlarına gelen bağlaç.*

Hem Emircem naẓarında iy ʿazīz / Ẕikre geldi ḥażret-i Ḫūnkār **nīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4642). [nīz,]*

Aḳtarılup dervīş oldı iy ʿazīẓ / Ḫiẓmet-ile ululıġa irdi **nīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5016). [nīz,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm sulṭān-ı ʿazīz / Sözlerin itdi ḳabūl ol demde **nīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5087). [nīz,]*

Taḫılın biçměge bir vaḳt ol ʿazīz / İmeci itdürmiş-idi anda **nīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5428). [nīz,]*

Gelüp īmāna Müsülmān oldı tīz / Daḫı dervīşlik naṣīb eylědi **nīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5446). [nīz,]*

Bir ḫalīfe daḫı iy yār-ı ʿazīz / Kim Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş **nīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5469). [nīz,]*

nīz: *Far. -de -da,ayrıca.*

Ḳarayük ḳurbında iy yār-ı ʿazīz / Kim Beyāmlu nām vādī var-ıdı **nīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3170). [nīz,]*

İşbu fikri eylediler çünki tīz / Anda bir abdāl peydā oldı **nīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4102). [nīz,]*

nizāʿ eylĕ-: *Kavga etmek, çekişmek.*

Çün işitdi daḫı söz söylĕmedi / Anuñ-ıla hīç nizāʿ eylĕmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3272). [nizāʿ eylĕ-, --me, --di]*

nizāʿ ol-: *Tartışmak, çekişmek.*

Yaʿnī bir baḫt idüp olursa nizāʿ / Ol kitāblardan bulalar intifāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3454). [nizāʿ ol-, --ur, --sa]*

nizām: *Düzen, tertip; kural.*

Gerçi yoḳdur dünyede ḳaṭʿā devam / Ḥaḳḳ'a minnet var işüñde Ḥaḳ **niẓām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [niẓām,]*

nöbet: *Nöbet.*

Terk olınmaz çünki var durur işüñ / **Nöbet** ucından hem artdı teşvīşüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1938). [nöbet,]*

nöbet: *Sıra ile yapılan görev.*

İrte ṣıġır **nöbeti** gelür baña / Ben daḫı gitmeli oldum bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [nöbeti, -i]*

nöbet: *Sıra ile yapılan görev, iş.*

Nöbet İdrīs'e irür bir gün meger / Fāṭıma'ya dir işit ḥālden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1933). [nöbet,]*

nodul: *Nodül, beze.*

Çift sürerken bir dem iy merd-i ʿazīz / **Nodulı** dürtdi ḳatı vü deldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2864). [nodulı, --ı]*

Nodulı dürtdüñ acıtduñ sen beni / Bilesin taḥḳīḳ ile sen işbunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2868). [nodulı, --ı]*

n'ol: *Ne oldu.*

Ḳardaşı didi ki **n'olduñ** söylegil / Aġlamaġuñ niye taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3237). [n'olduñ, -du, -ñ]*

n'ol: *Ne olmak, ne hale gelmek.*

Hem didügi gibi ol kimse ölür / Öldüginden ṣoñra bir gör kim **n'olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2183). [n'olur, -ur]*

Ol gice geldi görüñ ki ḥāl **n'olur** / İttifāḳ ol gicede ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [n'olur, -ur]*

Gine ol ṭaşa siñişüp maḥv olur / Bilmezüz bu ṣaçduġuñ ṣuyı **n'olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2530). [n'olur, -ur]*

n'ol: *"Çok mu / Ne çıkar" anlamlarında istirham ifadesi.*

Ol birin biz de görelüm ehl-ile / Didi anlar da eyü varuñ **n'ola** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [n'ola, -a]*

Gelin eydür **n'ola** iltëyin biraz / Küpçegümde ḳaldı sa **n'ola** yaġ az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [n'ola, -a]*

n'ol: *Ne hale gelmek.*

Gelmedi öküzümüz dirler bu şeb / Bilmezüz **n'oldı** ki aña iy ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [n'oldı, -dı]*

Kimse mi aldı ki **n'oldı** ki ʿaceb / Ġayb olmasına **n'oldı** ki sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [n'oldı, -dı]*

n'ol: *"Çok mu / Ne çıkar" anlamlarında istirham / tazarru ifadesi.*

Gelin eydür **n'ola** iltëyin biraz / Küpçegümde ḳaldı sa **n'ola** yaġ az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [n'ola, -a]*

Ḳomaġıl nīk nāmumuz bed-nām ola / Bende-ḫāneye ḳādem baṣsañ **n'ola** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1770). [n'ola, -a]*

Mürvetinden **n'ola** ger er luṭf ide / Bir ışıcaḳ yire varuban gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2214). [n'ola, -a]*

N'ola dir it ger idebilür iseñ / Ḳıl imāmet ger ḳılabilür iseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3574). [n'ola, -a]*

Ne var altındaġıyam diseñ **n'ola** / Bārī viriciden olurduñ helë *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3745). [n'ola, -a]*

N'ola Yaḥyā mišli maʿṣūm olsa er / Rabb'ine lā-büd münācātın ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5615). [n'ola, -a]*

nola: *Ne olur.*

Nola-y-ıdı bu Müsülmān oladı / Gelüben İslām içinde oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3265). [nola-y-ıdı, --y, --ıdı]*

n'ola: *Ne olur, nasıl olur.*

Yirüme ādem bulınmaz aḳça-la / Bilmezem irte benüm ḥālim **n'ola** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1936). [n'ola,]*

n'ola: *Ne ola, ne olur.*

Cān Baba hergiz iki bir dimedi / Ḥāl **n'ola** diyübeni ġam yimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2501). [n'ola,]*

n'ola: *"Ne olur" anlamında kullanılan yalvarma sözü.*

N'ola inşāllāh ḫayırla iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 221). [n'ola,]*

n'oladı: *Ne olurdu.*

Ṣandı kim emişdi buzağı didi / **N'oladı** buzağı emişměyedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1919). [n'oladı,]*

n'ola-y-ıdı: *Ne olurdu, ne olaydı?.*

N'ola-y-ıdı zedelenmedin bu sīb / Geçdi göñ ü linden bir fikr-i ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3041). [n'ola-y-ıdı,]*

n'oldı: *Ne oldu.*

Kimse mi aldı ki **n'oldı** ki ʿaceb / Ġayb olmasına **n'oldı** ki sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [n'oldı,]*

Didi Ḫūnkār begüñi var gör hele / **N'oldı** ise bilesin andan gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [n'oldı,]*

n'oldı: *Ne oldu da.*

Geçdi göñlinden didi Ḫūnkār ʿaceb / Ḥālümüz bilmez mi ki **n'oldı** sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3252). [n'oldı,]*

n'oldı: *"Ne oldu?" || Ne hale geldi? Sonları nasıl bitti?.*

Dir Külü Ḫan **n'oldı** rāhib söylegil / Barmağı ḳalmış bunı bize digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2572). [n'oldı,]*

Bu ḳuru aġaç yeşĕrüp çün bite / Dime ḥālüm iy ʿaceb **n'oldı** nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [n'oldı,]*

İşidicek sözini miskīn Güvenc / **N'oldı** dir altunuma uş māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4752). [n'oldı,]*

n'oldı: *Ne oldu, ne hale geldi.*

Gördi sepetlerle sīb gitmiş ḳamu / Ġuṣṣaya batdı vü **n'oldı** ki diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3045). [n'oldı,]*

Mollā didi gördüñüz mi **n'oldı** ḥāl / Bildüm ol erden durur işbu fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [n'oldı,]*

n'oldılar: *Ne oldular, nereye gittiler?.*

Bilmedi şeyḫ buları ki **n'oldılar** / Çünki geçüben yerine oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6633). [n'oldılar,]*

Kimler idi ḳanca vardı **n'oldılar** / Didi Bektaş diyeyin kimler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6638). [n'oldılar,]*

n'oldu: *Ne oldu.*

Didi İdrīs Fāṭıma'ya **n'olduñuz** / Ḳalduġuñ yoġ-ıdı böyle ḳalduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1675). [n'olduñuz, --ñuz]*

Ayaġına yüz sürüp öpdiler el / Ḫūnkār'a maʿlūm olur **n'oldısa** ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3088). [n'oldısa, --ısa]*

n'olduġın: *Ne oldu.*

Görmedük hiç **n'olduġın** bilmezüz / Ḥālüñi nedür fik i r ḳılamazuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3354). [n'olduġın,]*

n'olduġın: *Ne olduğunu.*

Didi İsmāʿīl ḥālin **n'olduġın** / Fāṭıma'dan gine oġlan geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3860). [n'olduġın,]*

n'olduñ: *Ne oldun.*

Mollālar bunı görüp **n'olduñ** didi / Niye böyle ḳorḳuban öldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3492). [n'olduñ,]*

n'olur: *Ne olur II ne var, ne çıkar.*

Yutdı ol buġdaydan iki dānesin / Bunı yutmaḳdan **n'olur** inanasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2175). [n'olur,]*

nüfūz bul: *Etki etmek.*

Fetvāsı ʿālemde bulmışdı nüfūẕ / ʿĀlim ü fāẕıl kemāli bī-ḥudūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3296). [nüfūẕ bul, --mış, --dı]*

nüh felek: *Dokuz gök.*

Virdi ʿizzet birle şāha ḫoş selām / Didi şāhā durduġınca **nüh felek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6336). [nüh felek,]*

nüktesin çek: *Lafını çekmek, nazını , kahrını çekmek.*

Gönderüp adam gidersin buradan / Nüktesin çekmek bu ḫalḳuñ biz neden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1811). [nüktesin çek, --mek]*

nūn eyle: *Dimdik ve uzun boyu nun harfi şekline getirmek.*

Dem yum oynadup temekkün eyledi / Yol içinde ḳaddini nūn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3757). [nūn eyle, --di]*

nūr: *1. Işık, ziya, aydınlık, nur.*

Kimdi yanuñda oturan iki er / Yüzleri **nūrı** ḳamaşdurur gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6635). [nūrı, -ı]*

Ḳalḳdı ṭurdı gördi bir er oturur / Yüzi **nūrı** şan güneşdür balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [nūrı, -ı]*

Gördi mescidde oturan ser-verüñ / Alnı **nūrıdur** o vech-i enverüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1731). [nūrıdur, -ı, -dur]*

Yüzi **nūrından** münevver bu cihān / Ḫalḳ anı görincegiz ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5637). [nūrından, -ı, -n, -dan]*

Ṭoġdı anadan Ḥācī Bektaş ḥażreti / Yüzi **nūrından** cihān envār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5885). [nūrından, -ı, -n, -dan]*

nūr: *Allah'ın tecellisi, nuru; parlaklık, nur, ışıltı.*

Rengi süddan aġ hem berrāk anuñ / Enver olmış **nūr-ıla** āfāḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 126). [nūr-ıla, --ıla]*

nūr: *Allah'ın tecellisi, nuru; parlaklık, nur, ışıltı.*

Muṣṭafā'nuñ **nūrı** ḥaḳḳı yā İlāh / Murteżā'nuñ ʿizzeti-çün pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1035). [nūrı, -ı]*

nūr: *1. Gözle görülen aydınlık, maddî şeyleri görmeye yarayan ışık, ziyâ. 2. Kalp gözüyle his ve idrak edilen gönül açıcı aydınlık, maddî olmayan hususlarda basîret gözüyle görülen ve gerçeği görmeyi sağlayan mânevî ışık.*

Mescid içinden çıḳardı şevḳ-i nūr / Ol **nūrı** bunlar çü bu resme görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [nūrı, -ı]*

Yüzlerinüñ **nūrı** köşk gibi żiyā / Olmış andan köşküñ içi rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4127). [nūrı, -ı]*

nūr ol-: *Nurlanmak,aydınlanmak, parlamak.*

Adını çaġırtdı İbrāhīm Ḥācī / Nūr oldı şevḳ-ıla ṭaşı içi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1453). [nūr ol-, --dı]*

İşidüben ol kişi mesrūr olur / Ṣādī-y-ile içi ṭaşı nūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2285). [nūr ol-, --ur]*

Cān Baba baġdaş ḳuruban oturur / Ḳızaruban derleyüp olmış çü nūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2542). [nūr ol-, --mış]*

nūr u fer: *Işık ve aydınlık.*

Gördi anda var şecāʿat **nūr u fer** / On yidi yaşında henüz nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6343). [nūr u fer,]*

nūre'd-dīn: *Anadolu Selçuklu Devleti döneminde Kırşehir Sancağı'nda görevli bir Bey.*

Nūre'd-dīn bir ḳulına emr eyledi / Ṣu getür ṣol çeşmeden varġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1838). [nūre'd-dīn,]*

Çünki **Nūre'd-dīn** bu remzi gūş ider / Ḥayret el virür özin medhūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1857). [nūre'd-dīn,]*

Pādişāh ḳatına getürdi anı / Pādişāh eydür görüñ **Nūre'd-dīn'i** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1899). [nūre'd-dīn'i, --i]*

nūre'd-dīn ḫˇāce: *Anadolu Selçuklu Devleti döneminde Kırşehir Sancağı'nda görevli bir Bey.*

Begi adı-y-ıdı **Nūre'd-dīn Ḫˇāce** / Diyeyin aḥvālini anuñ nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1815). [nūre'd-dīn ḫˇāce,]*

Didi Ḫūnkār'a ki iy dervīş ʿazīz / Didi **Nūre'd-dīn Ḫˇāce** Beg bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1823). [nūre'd-dīn ḫˇāce,]*

Girdi Nūre'd-dīn Ḫˇāce'ye söyledi / Ṣer-güẕeştin küllī maʿlūm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1828). [nūre'd-dīn ḫˇāce, --y, --e]*

İşidüben bunı **Nūre'd-dīn Ḫˇāce** / Ḳakıyuban hele yatdı ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1829). [nūre'd-dīn ḫˇāce,]*

Çünki **Nūre'd-dīn Ḫˇāce** bu işleri / Gördi başına gelen teşvīşleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1875). [nūre'd-dīn ḫˇāce,]*

Er nefesi ile **Nūre'd-dīn Ḫˇāce** / Uġramadı göz ucından hiç güce *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1891). [nūre'd-dīn ḫˇāce,]*

Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce'nüñ ḥāli ne / Zindān içre ol erüñ aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1894). [nūre'd-dīn ḫˇāce, --nüñ]*

nūre'd-dīn hoca: *Anadolu Selçuklu Devleti döneminde Kırşehir Sancağı'nda görevli bir Bey.*

Didiler şehrüñ begi sizler misiz / Didi **Nūre'd-dīn Ḫoca** belī bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1862). [nūre'd-dīn ḫoca,]*

nūre'dīn ḫˇāce: *Anadolu Selçuklu Devleti döneminde Kırşehir Sancağı'nda görevli bir Bey.*

Nūre'dīn Ḫˇāce'ye ḳanı gösterür / Dir dürüst olur mı āb-dest bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1841). [nūre'dīn ḫˇāce, --y, --e]*

Gelübĕni anı çevre aldılar / **Nūre'dīn Ḫʷāce** idügin bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1861). [nūre'dīn ḫʷāce,]*

Nūre'dīn Ḫʷāce'yi yola iltdiler / Ol deriñ zindāna ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1874). [nūre'dīn ḫʷāce, --y, --i]*

nūre'dīn'üñ: *Anadolu Selçuklu Devleti döneminde Kırşehir Sancağı'nda görevli bir Bey.*

Ṭuruban bir kimse zindāna varur / **Nūre'dīn'üñ** gözlerini ṣağ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1898). [nūre'dīn'üñ,]*

nūr-ı aḥad: *Ahad'ın nuru. Bir/Tek olan Allah'ın nuru.*

Rūh-ı insān ölmez ü ölür cesed / Nite ölür rūḥ k'ol durur **nūr-ı Aḥad** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [nūr-ı aḥad,]*

nūr-ı aṣfiyā: *Allah'ın seçkin kullarının nuru.*

Öyle diyüben o şāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār o **nūr-ı aṣfiyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2015). [nūr-ı aṣfiyā,]*

nūr-ı çeşm-i etḳıyā vü aṣfıyā: *Takva sahiplerinin gözünün nuru ve ermiş kimse (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Naḳldür ol şāhbāz-ı evliyā / **Nūr-ı çeşm-i etḳıyā vü aṣfıyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2190). [nūr-ı çeşm-i etḳıyā vü aṣfıyā,]*

nūr-ı enver: *Parlak nur.*

Oğlıdur şeksiz o nūr-ı enverüñ / Bes Muḥammed Bāḳır'uñ atasını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 232). [nūr-ı enver, --üñ]*

nūr-ı etkıyā: *Takva sahiplerinin nuru.*

Bir gün ol sulṭān şāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār o **nūr-ı etḳıyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1787). [nūr-ı etḳıyā,]*

nūrı ṭamar: *Nur yüzlü, temiz soylu.*

Gördi bir görklü yigit **nūrı ṭamar** / İndi atından diler bağlar atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 275). [nūrı ṭamar,]*

nūş eyle-: *İçmek.*

Gel virĕyin saña anı eyle nūş / Ger ziyān gelmeye bilem anı ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [nūş eyle-,]*

Kim o ḳanı da hemīn nūş eyleye / Nūş idĕyin dir bunı da n'eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [nūş eyle-, --y, --e]*

Tā ki dervīşler anı nūş eyledi / Pür olup göñüllerin ḫoş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4653). [nūş eyle-, --di]*

nūş id: *Içmek.*

İç umaram el vire maḳṣūd bize / İşidüb ḫatun anı çün nūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 318). [nūş id, --er]*

nūş it-: *Içmek.*

Bir şīşe ḳāttāl zehrüm var durur / Nūş iden anı bilürüz er durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [nūş it-, --en]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba merd-i ʿazīz / Dimedi bir söz daḫı nūş itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2594). [nūş it-, --di]*

Kim o ḳanı da hemīn nūş eyleye / Nūş iděyin dir bunı da n'eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [nūş it-, --ěyin]*

Dökmege andan eyü yir bulmadum / Nūş itdüm hiç tereddüd ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3839). [nūş it-, --dü, --m]*

Etmek-ile nūş iderdi cümlesin / Ḳomaz ıdı nesne andan bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4555). [nūş it-, --er, --di-+er, -+di]*

Er naṣīb didügi var-ısa budur / Nūş itgil kim saña lāzım budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5457). [nūş it-, --gil]*

Anı der-ḥāl nūş itdi cümlesin / Aldı andan ně ki varsa ḫamlesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5458). [nūş it-, --di]*

Nūş idüben oldı ol dem ḥāmile / Didi oğlum ġuṣṣa çekme imdi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5879). [nūş it-, -ü, -ben]*

nūş it-: *İçmek II tüketmek, bitirmek.*

Didigümi nūş itdüñ mi didi / Şol Baraḳ bigi ögütdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5460). [nūş it-,]*

nūş ḳıl-: *İçmek.*

Nūş ḳıldı geldi Ḫūnkār ḳatına / Maʿlūm oldı işbu da ḫażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3837). [nūş ḳıl-, --dı]*

nuṣḥ: *Ar. nasihat, öğüt.*

ʿAḳluñ eger rūḥuñı te'dīb idüp / **Nuṣḥını** rūḥuñ ḳabūl ide müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 98). [nuṣḥını, -ı, -n, -ı]*

nuṣret: *1. Yardım etmek. 2. Yardım, muavenet, medet.*

Kanda varsañ **nuṣret-ile** gelesin / Varduġuñ yaġıyı ḍarbī alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4402). [nuṣret-ile, -ile]*

Buldı kāfirlere feṯḥ-i **nuṣreti** / Çün vilāyet gösterüpdür bu hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6043). [nuṣreti, -+i]*

nuṣret: *Başarı, üstünlük, zafer; Allâh'ın yardımı ile galip gelme.*

Nereye vardıysa **nuṣretle** gelür / Erlik-ile key ḳatı şöhret bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4261). [nuṣretle, -le]*

nuṣret vir: *Zafer vermek, galibiyet vermek.*

Līki yārī ḳılmadı devlet aña / Ḥaḳ teʿālā virmedi nuṣret aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 666). [nuṣret vir, --me, --di]*

nuṭk: *Söz, kelâm.*

Ol civānı tīz getürüñ göreyin / **Nuṭḳuñuz** ġavrine andan ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4326). [nuṭḳuñuz, --uñuz]*

nuṭk: *Konuşmak.*

Nuṭḳ ešnāsında didiler ere / Yaʿnī Bektaş-ı Velī ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2206). [nuṭḳ,]*

nuṭk: *Söyleyiş, söylemek kuvvet ve hassası.*

Geldi işbu resme **nuṭḳından** kelām / Derdümüz yoḳdur didi bizüm müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4643). [nuṭḳından, -ı, -n, -dan]*

İşidincegez Emircem böyle söz / Geldi **nuṭḳından** bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4661). [nuṭḳından, -ı, -n, -dan]*

nuṭk: *Konuşma yeteneği.*

Emr ider Ḫūnkār legençeden çıḳar / Dürr-i meknūn tek dilinden **nuṭḳ** aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3663). [nuṭḳ,]*

nuṭk: *Konuşma, söz, kelam.*

Çün bu **nuṭḳını** anuñ işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6609). [nuṭḳını, -ıñ, -ı]*

Sürdi Ḫūnkār'uñ hemīn öpdi elin / Ter nefīs **nuṭḳıyla** pür itdi dilin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3820). [nuṭḳıyla, -ı, -yla]*

nuṭk: *I. Söz, konuşma, söylev. II. Söz söyleme hassası, söyleme yeteneği.*

Döndi Bayram Begi'ye remz eyledi / Gör ne resme **nuṭḳ** açuban söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5073). [nuṭḳ,]*

nutk: *Söz, kelâm, konuşma.*

Söyledüp **nuṭḳın** alup bilseñ yaḳīn / Bize ḥālinden ḫaber ḳılsañ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3321). [nuṭḳın, -ın]*

Ol daḫı itdi erüñ **nuṭḳın** ḳabūl / Daḫı ṭurubanı ṭaşra çıḳdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4977). [nuṭḳın, -ın]*

nutk: *(Ar.) Söz, konuşma, kelâm.*

Nuṭḳa gel iy ṭūṭī-i bāġ-ı cinān / Şol şeker güftāruñ aç depret lisān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3887). [nuṭḳa, -a]*

nutk: *(Ar.) Konuşma, söz, kelam.*

İy seḥer gūyendesi şīrīn-ḫaber / Çün dem-i ʿİsā virür **nuṭḳuñ** ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4092). [nuṭḳuñ, -uñ]*

nutḳ aç: *Konuşmaya başlamak.*

Nuṭḳ açup bir gün bu ḳavle başladı / Depredüp dil söyleyince bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [nuṭḳ aç, --up]*

nutḳ aç-: *Konuşmaya başlamak.*

Hem naṣībüñüz bize kimden digil / Nuṭḳ açup şīrīn ü ter sükker yigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1364). [nuṭḳ aç-, --up]*

Baña didi nuṭḳ açup iy ser-firāz / Rūm mülkinde olur bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2611). [nuṭḳ aç-, --up]*

Nuṭḳ açasın bī-ḥayālık idesin / İşde böyle itdi ayruḳ n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3194). [nuṭḳ aç-, --a, --sın]*

Nuṭḳ açup didi bu nevʿ-ile kelām / Sözüm işbudur didi ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3725). [nuṭḳ aç-, --up]*

Pāymençeye geçüp yüzin sürer / Nuṭḳ açubanı didi böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3729). [nuṭḳ aç-, --ubanı]*

Çün didi bu resme nuṭḳ açup beyān / Didi Ḫūnkār ḥażreti ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3735). [nuṭḳ aç-, --up]*

Yiyüp içüp oldı çün ḥamd ü šenā / Söz açup nuṭḳ andan itdiler yině *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3874). [nuṭḳ aç-, --up]*

Reʾīsüñ yanında eyledi ḳuʿūd / Reʾīse nuṭḳ açuban söyledi zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4103). [nuṭḳ aç-, --uban]*

Ḫoş taḥiyyāt eyleyüp virdi selām / Nuṭḳ açup andan didi böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4132). [nuṭḳ aç-, --up]*

Didiler Otman Beg'e nuṭḳ açuban / Meclise dürr ü cevāḥir ṣaçuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4279). [nuṭḳ aç-, --uban]*

Ḥażret-i Ḫūnkār nuṭḳ açup revān / Seyyid'e virdi selām ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4520). [nuṭḳ aç-, --up]*

Aldı Seyyid gördiler böyle selām / Nuṭḳ açup dir işbu nevʿ-ile kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4522). [nuṭḳ aç-, --up]*

Yā fülān kimsede durur nez̲rümüz / Dimedi nuṭḳ açuban bu resme söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4682). [nuṭḳ aç-, --uban]*

Nuṭḳ açuban gör ol öküz söyledi / Evliyāya ḥālin iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4948). [nuṭḳ aç-, --uban]*

Aldı ʿavret ḳatına girdi hemān / Nuṭḳ açubanı didi ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5383). [nuṭḳ aç-, -u, -banı]*

nuṭḳ it-: *Söz söylemek, konuşmak; belli bir konudan söz etmek.*

Dāyimā ġavġā çeker ol ḳaryeli / Eyle nuṭḳ itdügi içün ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1549). [nuṭḳ it-, --dük, --i]*

nuṭḳa gel: *Konuş!, söyle!.*

İlerü geldi o beş ṭaş yanına / Nuṭḳa gelüñ didi iy beş ṭaş yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1992). [nuṭḳa gel, --üñ]*

Ol ʿaceb işlerden imdi **nuṭḳa gel** / Tā ola her müşkilimüz anda ḥal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2367). [nuṭḳa gel,]*

nuṭḳa gel: *Dile gelmek, konuşmak, konuşmaya başlamak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ḳarşu geldiler / Nuṭḳa gelüben taẕarruʿ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1211). [nuṭḳa gel, --üben]*

Didiler bunlar birer cāmid ḥacer / Nice nuṭḳa gelüben söyler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1991). [nuṭḳa gel, --üben]*

Ḥaḳ teʿālā iz̲ni-y-ile iy ʿazīz / Ol ṭaşuñ beşi de nuṭḳa geldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1994). [nuṭḳa gel, --di]*

Nuṭḳa gel ḳılma taḥammül işbu dem / Lāzım ol durur saña daḫı ehem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4093). [nuṭḳa gel,]*

Ol iki erden biri nuṭḳa gelür / Ṣorduġından çünki ol vāḳıf olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4142). [nuṭḳa gel, --ür]*

nuṭḳa gel: *Konuşmaya başlamak, söze girmek.*

Nuṭḳa gel iy bülbül-i şīrīn-zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 209). [nuṭḳa gel,]*

nuṭkı aç: *Sözü açmak, söze başlamak.*

Mevsim-i gülde ter it ġulġulüñi / Ḥācī Bektaş-ı Velī'den **nuṭḳı aç** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 215). [nuṭḳı aç,]*

nuṭḳ-ı pāki: *Dua.*

Dutubanı yuġıyı da indürür / Nuṭḳ-ı pākini kelāmı gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3612). [nuṭḳ-ı pāki, --n, --i]*

nuṭḳuñ aç-: *Söz açmak. II.Söze başlamak.*

Nuṭḳuñ aç iy ʿandelīb-i gülsitān / Oldı zeyn gülşende nesrīn nesterān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3168). [nuṭḳuñ aç-,]*

Gel yine iy ṭūṭī-i bāġ-ı İrem / Şol şeker-rīz nuṭḳuñ aç eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3290). [nuṭḳuñ aç-,]*

O

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri.*

Ḳalmadı biri diri çün irdiler / **Anları** bu ḥāl içinde gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 629). [anları, -n, -lar, -ı]*

Daʿvet itdi ně ki var ruhbānları / Ḫışm idüp āzārladı hep **anları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 854). [anları, -n, -lar, -ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.*

Ṣor **añа** ḳandan gelür ḳanda gider / Ḫādim inüp vardı anuñ ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 278). [añа, --ña]*

Cümlesi hep **añа** taḥsīn itdiler / Didiler ḫoş rāy u tedbīr eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 387). [añа, --ña]*

Ẓulm idi sen ṣanma **anı** ʿadl iden / Bir Yezīdī toḫm-ı Mervān her zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 242). [anı, --nu]*

Kim ki aluban bahāsın ně-y-ise / Hegbenüñ içine **anı** ḳoymasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 595). [anı, --n, --ı]*

Ḫalḳ andan **anı** alurlar ıdı / Çün öküz remzini bilürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 598). [anı, --n, --ı]*

Çıḳarurlar hegbeden ol maʿnayı / Ḫˇāce ne kim dise iderler **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 602). [anı, --n, --ı]*

Etin almış derisi ile **anı** / Bunda ḳoyup **anı** gitmiş başını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 614). [anı, --n, --ı]*

Bulavuz biz **anı** kim itmiş durur / Etin alup ḳancaru gitmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 617). [anı, --n, --ı]*

Didi gözüñ yum ki **anda** varasın / Gözüñ açup baba yüzin göresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 820). [anda, --n, --da]*

Bir ṭaru **andan** taḥarrük ḳılmaya / Hīç birinden birisi ayrılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1134). [andan, --n, --dan]*

Ortada ḥāżır ne olsa **anı** tīz / Başına ururdı ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1113). [anı, --n, --ı]*

Her ki şol çeç ṭaru üstine gelĕ / Seccādesin **anuñ** üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1132). [anuñ, --n, --uñ]*

Çıḳup **anuñ** üstine ḳıla namāz / Oḳıya tesbīḥ ü eyleyĕ niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1133). [anuñ, --n, --uñ]*

İrte öylen bunda görürsem seni / Ocaġa baḳdururın bilgil **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1848). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri.*

Enbiyā faḫrı Muḥammed Muṣṭafā / Kim ḥabībüm didi **aña** ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 110). [aña, --ñ ,-a]*

Ol İmām Zeyne'l-ʿābā'dur bil anı / **Anuñ** atası Ḥüseyn İbni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 233). [anuñ, --nuñ]*

Ḫırḳasını **aña** gönderdi yaḳīn / Virdi Bāyezīd'e dir ilet bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6648). [aña, --ñ, --a]*

Başını **andan** yuḳaru götürür / Didi ṣoraram baña virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6634). [andan, -n, -dan]*

Çün Bedaḫşān şāhı olur **andan** āgāh / Cemʿ idüp küffārı virür çoḳ sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 660). [andan, -n, -dan]*

Arı ṣuyla cismin **anuñ** yudılar / Pāk kefen ṣarup yirine ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5827). [anuñ, -nun]*

o: *O, işaret zamiri.*

Aldı **anı** eyledi zīr ü zeber / Nā-gehān irişdi emr-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 264). [anı, --nı]*

Sīm ü zerden virdi **anlara** i yār / Her biri buldı ġınā ṭaġıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 393). [anlara, --n, --lar, --a]*

Anı āyende revende yir-idi / **Anı** ol maṣrafda ḫarc ider-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 588). [anı, --n, --ı]*

Geldi Ḳāsım virdi Bektaş'a selām / Söyledi **andan** ney ise pes kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 984). [andan, --n, --dan]*

Ṣaḳalı-y-ıla yüzinüñ ṭūlı hem / Bir zirāʿ-y-ıdı **o** daḫı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1097). [o,]*

Baʿd ez-ān muṣḥaf alup oḳur laṭīf / Kim **anuñ-ıla** şeref buldı şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3283). [anuñ-ıla, -nuñ, -ıla]*

o: *O, işaret zamiri.*

Etin almış derisi ile **anı** / Bunda ḳoyup **anı** gitmiş başını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 614). [anı, --nı]*

o: *O, işaret sıfatı.*

Çıḳdı andan ḳapudan ṭaşra **o** dem / Baḳ gör imdi n'eyler ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [o,]*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Dir bulara gör **o** kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2155). [o,]*

Ḥācī Bektaş ḥażretine yitdiler / Bend ü zencīr içre-di ʿOšmān **o** dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6353). [o,]*

o: *Üçüncü tekil şahıs zamiri.*

Ṣoñra kāfir **anlara** ġālib olur / Ḳırılur yoldaşları ʿāciz ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 734). [anlara, -(n)lar, -a]*

Yoḫsa **anlara** iderem bed-duʿā / Yürür üstüñüze yatan ejdehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 952). [anlara, -(n)lar, -a]*

Çün işitdi sözlerin ol girçek er / Didi **anlara** bu nevʿ-ile ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2149). [anlara, -(n)lar, -a]*

Çift sürecek vardı iki öküzi / **Anlara** ḫiẓmet ider-idi özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2860). [anlara, -(n)lar, -a]*

Ṣaru İsmāʿīl özini **anlara** / Bildürüp iʿlām ider hep bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4934). [anlara, -(n)lar, -a]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm **o** sulṭān-ı ʿazīz / Ol vilāyet ıssı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4997). [o,]*

Ḳuṭbu'l-aḳṭāb'a irişür ol hemān / Ḳuṭb-ı ʿālem itdi **o** şāha himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5925). [o,]*

o: *Üçüncü teklik şahıs zamiri.*

Cānuña dürlü cefā ḳılur-ıdım / Līk mürüvvet itdi ceddüme **o** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6127). [o,]*

o: *O, işaret zamiri.*

Ḳıldı Ḥaḳ luṭfı-y-ıla **anı** revā / Ḳıldılar bir hafta ol emri tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 391). [anı, --nı]*

o: *O, işaret sıfatı.*

Kim varalar Seyyid'üñ mehyāsına / Olalar sebeb **o** dem iḥyāsına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5022). [o,]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.*

Yoḳdur iş ki bu cihānda bitmedi / Ṣād var mı **añа** ġuṣṣa yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [añа, -ñ-a]*

o: *O,işaret sıfatı.*

Dir **o** güni görmeyem kim ḥażretüñ / Gide dünyadan yuyavuz meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5576). [o,]*

o: *O, İşaret zamiri.*

Ekl idüñ ṣād ola dil defʿ ola ġam / İşidüp **andan** imām ekl eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 299). [andan, --n, -dan]*

o: *İşaret sıfatı, o.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm geçürdügi żamīr / Evliyāya oldı maʿlūm hep **o** sır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5001). [o,]*

o: *O, kişi zamiri.*

Tekye Ḳaya dirler aña şimdi i yār / Tekye ḳurbında ziyāretgāh **odur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [odur, -dur]*

o: *İşaret zamiri.*

İy sevenler Ḥācī Bektaş ḥażretin / V'iy giyenler ṣıdḳ-la **o** er kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5513). [o,]*

o: *Üçüncü tekil şahıs zamiri.*

Diñle **o** Bektaş ḥażretin iy luṭf-ı Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5930). [o,]*

o: *Üçüncü teklik şahıs zamiri.*

Ṭutdılar **anuñ** ʿazāsın ʿavret er / İtdiler Bektaş'a sulṭānlıġı ʿarż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6751). [anuñ, --nuñ]*

o: *"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.*

Ḳıldı ʿizzet bildi **odur** ḥaḳ evliyā / Gördi çünki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5995). [odur, -dur]*

o: *"O" işaret zamiri.*

Ṣarı İsmāʿīl durur andan biri / Kim **odur** Ḫūnkār'umuñ ıbrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4870). [odur, -dur]*

o: *"O" işaret sıfatı.*

Oğlıdur şeksiz **o** nūr-ı enverüñ / Bes Muḥammed Bāḳır'uñ atasını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 232). [o,]*

Ḳolaçuḳ Ḥāc im **o** ṣuya döndi bir / İşbu nevʿ-ile dönüp ol ṣuya dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [o,]*

Pes **o** dem bir ulu āteş yaḳdılar / Ol demür cinsin içine daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [o,]*

o: *"O" işaret zamiri.*

Ḫatuna bildürdiler gelüp **anı** / Bildi ḫatun şād olup ḳıldı feraḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 362). [anı, --nı]*

o: *Teklik üçüncü kişiyi gösteren bir söz.*

Hep kerāmet ıssı aṣḥābı ile / Gelmez-idi **anlaruñ** vaṣfı dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 576). [anlaruñ, -n, -lar, -uñ]*

o: *"O", üçüncü tekil şahıs zamirinin belirtme durum eki almış hâli.*

Alup ortaya **anı** ey dīn eri / Taʿlīm-i Ḳurʾān iderler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6631). [anı, -(n), -ı]*

o: *Üçüncü tekil şahıs zamiri, o.*

Gör **anı** Bektaş görüp n'itmek diler / ʿArafāt'da şeyḫe ṣundı **anı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [anı, --n, --ı]*

o: *"O" işaret sıfatı .*

Dem yum oynadup **o** yirlerde ḳalur / Āḫiri ol er **o** yirde fevt olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5264). [o,]*

o: *O anda, onda.*

Daḫı **anda** her ne varsa dervīşān / Didiler olmaz revā hergiz inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5108). [anda, -n, -da]*

o: *Hakkında konuşulan şeyin yerini tutan bir zamir.*

Ravża-i Ḳuds'üñ riyāż-ı gülşeni / Ḥācī Bektaş Ḫünkār **andan** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6704). [andan, -n, -dan]*

o: *Onda, o zamanda.*

Müʾmine kāfir ḳılup **anda** aḳın / Aldılar kīnlĕrini ḳomaz ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 683). [anda, -n, -da]*

o: *İşaret sıfatı.*

Adına dirlerdi **anuñ** Beşḳarış / Beş ḳarış idi boyı da gör bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5283). [anuñ, -nun]*

o: *" O" işaret sıfatı.*

Var-ıdı bāküm çün eylĕ itdüñüz / Eyledük iẓhār **o** yola gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1527). [o,]*

Kendü daḫı **o** bıñara ʿazm ider / Cānı ere irmege ḫoş cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3056). [o,]*

Çünki gördiler **o** yeşil fermānı / Alubanı anda geldiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4967). [o,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **o** mehyā remzini / Seyyid üzre ola remz itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5036). [o,]*

Beşḳarış dirler **o** yirüñ adına / Bāʿiši böyle imiş bünyādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5280). [o,]*

o: *" O" kişi zamiri.*

Niyyet itdi ḥacc ide **o** bü'l-kerem / Eksügin görüp gider sū-yı Ḥicāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6689). [o,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār āhū postına / Çün naẓar ḳıldı **o** daḫı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1454). [o,]*

Geldügi gün anda Ḫūnkār ḥażreti / Ne geyerdi gör **o** ṣāḥib-devleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1691). [o,]*

Dir Ṣaru İdrīs'e bir gün ey kişi / Yolına ḳosañna gide **o** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [o,]*

Bir avuc arpa daḫı gĕtür bile / Ḫāk gelince **o** daḫı gelsün bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1886). [o,]*

Bir yanın kesdi tamām başdan başa / Ḥayrete ḳaldı **o** kişi bu işĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2131). [o,]*

Burayı yapdurayın bir cāygāh / Ḳıla ḫalvet-ḫāne dir anı **o** ṣāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2264). [o,]*

Kendözini gördi Bĕyâmlu'da **o** / Yayılup ḳoyını da otlar ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3232). [o,]*

Ḳaldı Ḫūnkār ḫizmetinde **o** ʿazīz / Ḫizmet idüp eyleye işin temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3590). [o,]*

Didi Ḫūnkār ol ölen maʿṣūm ḳanı / Yüri varuñ getürüñ didi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [anı, --nı]*

Ḳayṣeri begine maḥbūs atası / Varuban didi **aña** bu nefesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3922). [aña, -ñ, -a]*

Ara yirden didi **aña** bir ʿazīz / Er bilür eri iy aṣḥab-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3932). [aña, -ñ, -a]*

Ḫālüñi iʿlām idincek sen **aña** / Varısardur Ḳayṣeri'ye görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3935). [aña, -ñ, -a]*

Beg didi ger şol zümāyīti baña / Virür ise ben daḫı anı **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [aña, -ñ, -a]*

Çıḳarup ḥabsden **aña** bağışlayam / Her ne kim dilerse anı işleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3964). [aña, -ñ, -a]*

Başı yoḳ gevdeye dir başumdakin / Virmezem anı **aña** bilsün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3967). [aña, -ñ, -a]*

Beg daḫı aldı naẓar itdi **aña** / Lerze düşdi gevdesine görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3997). [aña, -ñ, -a]*

Her birinüñ var-ıdı bir oġlanı / Muḥterem görürdi her biri **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3914). [anı, --nı]*

Yiyecek yirdür çü beg **anı** görür / İşbu resme bunlara ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3928). [anı, --nı]*

Beg didi ger şol zümāyīti baña / Virür ise ben daḫı **anı** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [anı, --nı]*

Cidāsı-y-ıla başı aldı hemīn / Turvası içre **anı** şaldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4003). [anı, --nı]*

Şehre de ider nefes er didiler / Virmez-isĕvüz ger **anı** virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4009). [anı, --nı]*

Ḍarbī zindānı açup çıḳardılar / Gĕtürüp Ḫūnkār'a **anı** virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4010). [anı, --nı]*

Gördi kim atıyla bir kimse gelür / **Aña** ḳarşu varuban ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4074). [aña, -ñ, -a]*

Bir niçe gün ṭurup ārām eyledi / Er murādın **aña** inʿām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4089). [aña, -ñ, -a]*

Didiler virgil nişān **andan** bize / Ḳalmaya tā şübhemüz işbu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4040). [andan, -n, -dan]*

İrişür Ḫūnkār gemiyi ḳurtarur / Çün bezirgān gözi-le **anı** görü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4048). [anı, --nı]*

Anı ṣalıḳ virdi bu ḫalḳ Ḳonya'da / Var-ısa oldur didiler dünyāda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4059). [anı, --nı]*

Sürüben Ḳonya'ya geldi gör işi / **Anı** ṣalıḳ virdi zīrā her kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4060). [anı, --nı]*

Mollā Ḫūnkār üstine çün kim girür / İstedügi kes degül **anı** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4063). [anı, --nı]*

Ṣuluca Ḳarayük olur meskeni / Anda varġıl tā ki göresin **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4068). [anı, --nı]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didi örü ṭur / Geldi bir muḥibbümüz var **anı** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4071). [anı, --nı]*

Şimdi bize bir muḥibbimüz gelür / Ḳarşu çıḳup **anı** bize alıgör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4072). [anı, --nı]*

İşidüben **anı** Ṣaru İsmāʿīl / Gözleyüp dört yanına ṭutdı sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4073). [anı, --nı]*

Ḳaradeñiz içre didi bir gemi / Düşdi ḫavfa ḫalḳı **anun** derhemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4035). [anun, --nuñ]*

Olıcaḳ ṣubḥ görgil **anuñ** oynı ne / Ḳoydı beş yüz altun ol dem ḳoynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4062). [anuñ, --nuñ]*

Eline almış gelür bir hem-yānı / Altun-ıla ṭolu-y-ıdı gör **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4138). [anı, --nı]*

Ol reʾīsüñ abdāl alur elini / Gemisine çıḳarur der-ḫāl **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4150). [anı, --nı]*

Ḳara Abdāl virdiler adın **anuñ** / Ẕikr iderler eyle bil yādın **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4166). [anuñ, --nuñ]*

Ḳara Abdāl virdiler adın **anuñ** / Ẕikr iderler eyle bil yādın **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4166). [anuñ, --nuñ]*

Pes Külü Ḫan oġlına adam ṣalar / Maʿlūm ider **aña** bu resme ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4189). [aña, -ñ, -a]*

Tā ki bu sancaġı **aña** virevüz / Kāfire ol ḳarşu ṭura görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4206). [aña, -ñ, -a]*

Seni **aña** didi yüzlü gösterem / Er murād-baḫşdur olur ehl-i kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4243). [aña, -ñ, -a]*

Ol yirüñ ḫallācı beñzer bir **aña** / Her birisi dikdi bir tāc görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [aña, -ñ, -a]*

Virdi Ayṭoġmış'a Sulṭānöñi'ni / İtdi sancaḳ begi ol yire **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4215). [anı, --nı]*

Ol sebebden itmedük **anı** ṭaleb / Atañuñ ḳullarıyuz biz didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4282). [anı, --nı]*

İşidüben Gündüz Alp şeb-ḫūn ider / Getürür ele **anı** basġun ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4303). [anı, --nı]*

Bend-ile alup **anı** getürdiler / Emr itdüñ emrüñi bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4318). [anı, --nı]*

Anı gördük bir ġarāʾib görklü cān / Ḳuvvet ıssı bir ṣalābetlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [anı, --nı]*

Bu yigide bir ulu manṣıb vire / İtmege taʿẕīm **anı** lāyıḳ göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4413). [anı, --nı]*

At u ṭon çetr-i hümāyūn gönderür / Ulubat burcında **anı** ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4425). [anı, --nı]*

İtdi sulṭān bunlaruñ sözin ḳabūl / Ulu itdi ululuların **anuñ** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4214). [anuñ, --nuñ]*

Ol temerrüdlik ideni ser-te-ser / Buluban cümlesini **anuñ** ḳırar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4217). [anuñ, --nuñ]*

Çünki Erṭuñrul bu sözi işidür / Evliyā ḥubbı kim **anuñ** işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4224). [anuñ, --nuñ]*

Bu gidicek aldı Ḫūnkār eline / Çün naẓar eyledi **anuñ** ṭūline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4359). [anuñ, --nuñ]*

Böyle maḥbūb tāc idüp ḳor der-mekān / Issı geliser didi **anuñ** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [anuñ, --nuñ]*

Var-ıdı Ertuñrul'uñ çiftlikleri / İḫtiyār idüp **o** daḫı bir yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4274). [o,]*

Sen **o** sın kim dir ataña ben seni / Vaṣfuñı ẕikr itmişem bir bir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [o,]*

Ḥācī Bektaş varmayınca ḫalḳ tamām / Olmadı **aña** maḳarr iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4471). [aña, -ñ, -a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **aña** gör ne ḳılur / Maḳaşın alup çırāḳ ṣofra virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4484). [aña, -ñ, -a]*

Buldı teslīm er **aña** erkān ider / Ol ʿazīz çünki bu elṭāfı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [aña, -ñ, -a]*

Virdi destūr **aña** Ḫūnkār ḥażreti / İşidüp ḳıldı sürūrı selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4544). [aña, -ñ, -a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **aña** dir söyle sen / Çille-i merdān çekersin yā ḫo zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4546). [aña, -ñ, -a]*

Ḫulefādan birisi irdi görür / Ṭutadur diyü atı **aña** virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4589). [aña, -ñ, -a]*

Didi Ḫūnkār **aña** Ḫıżr'um n'idelüm / Ḥaḳ ne emr itdiyse anı idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4591). [aña, -ñ, -a]*

Didüm eyle **aña** Ḫıżr'um n'idelüm / Ne-y-ise Ḥaḳ emri eyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4606). [aña, -ñ, -a]*

Ḥaḳ müyesser ḳıla görevüz girü / Dimişem didi **aña** ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4609). [aña, -ñ, -a]*

Daḫı **andan** görmedi hergiz ešer / Dönüben Ḫūnkār'a geldi ol key er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [andan, -n, -dan]*

Māder-i Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh / Gördi düşinde **anı** ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4467). [anı, --nı]*

Görüben dir **anı** Ḫūnkār ḥażreti / Erlik itdüñ ḫoş seḫāvetle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4500). [anı, --nı]*

İy ʿaceb ne kimsedür bilsem **anı** / Bilebilsem kimdür ol cānum cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4587). [anı, --nı]*

Ol diyārda erligi meşhūr-ıdı / Ḫayr-ıla nāmı **anuñ** meẕkūr ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4478). [anuñ, --nuñ]*

Naẓarında açdı bendin ṣofranuñ / Yüzine ḳıldı naẓar Ḫūnkār **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4629). [anuñ, --nuñ]*

Ḳalmadı şübhe ki **o** şāh-ı ġāziyān / Merḳadi anda durur lā-şekk i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [o,]*

Sürübeni ḳatına vardı hemīn / Gösterür yir oturur **aña** yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4698). [aña, -ñ, -a]*

Geçürüp ṣadra anı ʿizzet ider / Yidürüp niʿmet **aña** ḫiẕmet ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4706). [aña, -ñ, -a]*

İşbu resme didi kimse göresin / Neẕrümüzi cümle **aña** viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4721). [aña, -ñ, -a]*

Var-ıdı hem-rāzı bir cāriyesi / Bunı dimekdür dir **aña** çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4741). [aña, -ñ, -a]*

Hem muḥibligi de itdi ṣayrafī / Bir ḥāl irmiş-idi **aña** muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4789). [aña, -ñ, -a]*

Geçürüp ṣadra **anı** ʿizzet ider / Yidürüp niʿmet aña ḫiẕmet ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4706). [anı, --nı]*

Anı ṣayda gětürem diyenlerüñ / Bol altunı gerekdür anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4750). [anı, --nı]*

Yaġırı üzre düşüp uşşı gider / Gördi duḫter **anı** bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [anı, --nı]*

İmdi vaḳtidür **o** ẕikri yād it / Gel göñül vīrānesin ābād it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4668). [o,]*

Mesken itdi ḳıldı maʿmūr ol yiri / Ḳurıġölcük **aña** yüz ṭutdı varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4847). [aña, -ñ, -a]*

Ol yirüñ ḫalḳı muḥibb oldı **aña** / Bildiler duʿāsını olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4849). [aña, -ñ, -a]*

Ḳarayük'e geldi andan ol ʿazīz / Sī vü şeş bir taḳrīr itdük **anı** biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4800). [anı, --nı]*

Gelibolı Boġazı'na iricek / Gemici bunı bu **anı** göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4853). [anı, --nı]*

Ḥabīb Emürce geçer seccādeye / Hep maḥal gördi **o** Ḫūnkār-zādeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4837). [o,]*

Gelecegi remzin **aña** bildürür / Daḫı gelecegi ḳanḳı yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4897). [aña, -ñ, -a]*

Görmedük dirler **aña** beñzer ṭoġan / Key ḳatı maḥbūb durur bize inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [aña, -ñ, -a]*

Dutulur **aña** girü bu iş biter / Varsun **aña** bu iki kişi yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [aña, -ñ, -a]*

Dutulur **aña** girü bu iş biter / Varsun **aña** bu iki kişi yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [aña, -ñ, -a]*

Ol yirüñ ḫalḳından anda niçe kes / Mürīd olup aḳtarıldı **aña** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4946). [aña, -ñ, -a]*

Çün o yir ḫalḳı bu ḥāli gördiler / **Aña** Öküz Söyleden ad urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4954). [aña, -ñ, -a]*

Dileyüp almaḳ gerek **andan** anı / Pes Ṭavaz'a ṭutdılar **andan** yöni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4963). [andan, -n, -dan]*

Çünki ol ḫāl-ile **anı** gördiler / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4924). [anı, --nı]*

Dir yigirmi yıl durur bu kişinüñ / Sürerem ḫiẕmet idüp çiftin **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4949). [anuñ, --nuñ]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm **o** şāh-ı muḥterem / Döndürür öñine alıġın **o** dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5061). [o,]*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / Anda cemʿ olan **o** dervīşler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5082). [o,]*

Yazıya baḳup şu gidendür didi / **O** bize bu remzi idendür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5097). [o,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım **o** genc-i maʿrifet / Didi Burhān Abdāl'a ṭurġıl bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5168). [o,]*

Oturur-iken **o** Ḳara İbrāhīm / Şol dem indi üstine bir yıldırım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5176). [o,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım **o** şāh-ı evliyā / Ol vilāyet maʿdeni ṣıdḳ u ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5222). [o,]*

Hümā Ṭaġı'nuñ dibinde meskeni / Ṣanduḳılu'dan yaña durur bil **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5422). [anı, --nı]*

Bir ḫalīfe Cerdekīn şeyḫi ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'-ıla bir gün **o** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5490). [o,]*

Ulu dīvānda olan ḥürmet ḥaḳı / **Aña** ṣunulan dem-i ʿizzet ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5678). [aña, -ñ, -a]*

Taḫtı **o** sulṭān itmedi ḳaṭʿā ḳabūl / Didi dünyā şāhlıġın istĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5914). [o,]*

Geldi anası ḥażretine yitdi **o** şāh / Anası Bektaş içün aġlar iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [o,]*

Bilesince gitdi anıñ üç biñ er / Yiye içe ḳona göçe gitdi **o** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [o,]*

Geldi atası ḳatına yitdi **o** şāh / Bu yaña Ertuñrul'a irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6407). [o,]*

o: *" O" işaret adılı (zamiri).*

Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev **odur** / Müşṭehirdür işbu sözler bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4181). [odur, -dur]*

o: *"O" işaret sıfatı. (Yol; vefa yolu, işarete edilmektedir.).*

Ben sizi ol dīne daʿvet iderem / Yolum oldur ben **o** yola giderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [o,]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.*

Çünki irdüm ḫāzretüñüñ ḳatına / Girdüm **andan** ādemī ṣūretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 816). [andan, -n, -dan]*

o: *"O" işaret zamiri (O sebepten).*

Ḳanḳısın indüreyin baḳ yuḳaru / Yuḳaruya baḳdı **andan** çün Ṣaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2021). [andan, -n, -dan]*

o: *" O" işaret sıfatı.*

Oġlına ḳaldı **o** giceden hemīn / Müddet ile ḫamli oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 320). [o,]*

Naḳldür ol vaḳt **o** Rūm'uñ pīrleri / Elli yidi biñ tamām Rūm erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1277). [o,]*

Sözümüz dutmaz ısa gide girü / Yoḫsa ḳażāmuz doḳınur bile **o** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2461). [o,]*

Līk içinde dīn ṭutar bir ḥāl eri / Ḥażret-i Ḫūnkār bilürdi **o** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3250). [o,]*

Yatduġı kekikli yavşanlu **o** yir / Ḥayret el virüp özine özi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4773). [o,]*

ʿĀşıḳ ol ḳızdur **o** remzi görüben / Ol sıruñ ġavrine ol dem irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [o,]*

Böyle niyyet eylediler hem **o** gün / Geçüreler varuban bir köyde dün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5043). [o,]*

Büyüyübeni kemāle iricek / **O** nişān-ıla eḥibbā göricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5145). [o,]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür **o** yir / Naḳli bu resm-ile rāvī böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [o,]*

Şuṣaduḳ diyen içer andan gelür / Ol vilāyetde **o** söz meşhūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5220). [o,]*

o: *"O" 3. teklik şahıs zamiri. (Hz. Muhammed sav.).*

Yolum **anuñ** yolıdur hem mezhebüm / Ḥaḳ teʿālādan naṣībüm daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6729). [anuñ, -nuñ]*

o: *" O" işaret zamiri.*

Öküzüm ḳurda yidürdüñ **o** degil / Sözüme cevāb ne virürsin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1978). [o,]*

Siz ṭaparsız kim **o** sizi ṣaḳlaya / Her belā vü her ḳażādan bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [o,]*

o: *"O" 3. teklik işaret zamiri.*

Anda mesken ṭutmış-ıdı ol ʿazīz / Ol kerāmet menbaʿı ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 579). [anda, -n, -da]*

Bir maġāra var-ıdı **anda** ʿak i s / Ḥaydar'ı eylediler **anda** ḥab i s *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 678). [anda, -n, -da]*

Yidi yıl ḥabs oldı **anda** ol hümām / Aġlar-ıdı zār u zār **anda** müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 681). [anda, -n, -da]*

Çün Ḫorāsān ḫalḳı **anda** geldi pes / Şeyḫe nāliş itdiler feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 705). [anda, -n, -da]*

Ḳuşadup ġārı yatur **anda** bütün / Aġzı otlar ṣaçar u burnı tütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [anda, -n, -da]*

Alıcaḳ ol ḳalʿayı Şāh-ı Selīm / Fevt oluban ḳalur **anda** ol ḥalīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1628). [anda, -n, -da]*

Siḥre ḥaml idüp didi dervīş işit / Ḳolayuñ ḳanda-y-ısa var **anda** git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1847). [anda, -n, -da]*

o: *" O" III. tekil şahıs zamiri.*

Böyle virdi Aḥmed'e Ḳudsī cevāb / İşbu tācı bil kim **o** Rabbu'l-erbāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 129). [o,]*

Bir gün ol sulṭān şāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār **o** nūr-ı etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1787). [o,]*

Uçuban dördünci gün gördüm esen / **Anı** görüp ḳalmışam ḥayretde ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2618). [anı, -n, -u]*

O daḫı gĕtürdigi şu ḳan olur / Bu işe Mollā ḳatı ḥayrān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3566). [o,]*

Gelüben Fāṭıma'ya didi **anı** / Didi Fāṭıma görürsin uş beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3807). [anı, -n, -u]*

İşbu tāc kim saña giydürdük bu dem / Göricek küffār **anı** iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [anı, -n, -u]*

Bu ḫaberi işidicek pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev **o** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4200). [o,]*

Gemi getürüñ geçürüñ dir beni / Çün gemiciler işitdiler **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4854). [anı, -n, -u]*

o: *" O" işaret sıfat.*

Oldı bir düşmān **o** cānibden ʿayān / Divşürüp leşkerini ʿazm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 262). [o,]*

Böyle dir **o** yigite şeh iy ḫūb-naẓar / Çünki Bektaş secdeden getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [o,]*

Ḫ̆āce emriyle **o** mālı n'itdiler / Cümle ol cemʿiyyete ḫarc itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1092). [o,]*

Göricek anı **o** vech-ile mühīb / Ḳalbüme heybet oturdı key ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1311). [o,]*

Kesdi bostāncı **o** ḳavunları tīz / Yiyüben şükr itdi ol iki ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1502). [o,]*

Pes olur seccāde şu üzre revān / Seccāde üstinde **o** üc cān hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2796). [o,]*

Yatduġı dem gördi Ḫūnkār ḥażretin / Eyledi iʿlām **o** remzüñ ḥikmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3050). [o,]*

Ekdügi bostānı yidürdi **o** yıl / Ḫoş ḥuzūr itdi geçen ebnā sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3140). [o,]*

Neẕrimüz var varuban anı getür / Ḳo **o** sözi sen bu ḫiẕmeti bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [o,]*

Çünki başduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / Cerb ögüp Rūm'da **o** dem biñ bir çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [o,]*

Ḳıldı tekbīr eyledi ḫayır duʿā / Ḥācī Bektaş didi İsmāʿīl **o** dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6379). [o,]*

o: *"O" 3. teklik işaret zamiri.*

Yirdi **andan** ol ʿazīz-i muḥterem / Ġayrı loḳmadan yimezdi iy dedem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 603). [andan, -n, -dan]*

Gözedüben Ḥaydar anda emr-i Ḫudā / Virdi **andan** ol ḳāżāya pes rıżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 674). [andan, -n, -dan]*

Çıḳdı **andan** ḳapudan ṭaşra o dem / Baḳ gör imdi n'eyler ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [andan, -n, -dan]*

Destūr aluban olur **andan** revān / Geldi ʿAntāb'a bilesin sen i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1271). [andan, -n, -dan]*

Oturup şoḥbet iderdi ser-te-ser / Ol selāmı ṭuymadı **andan** bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1279). [andan, -n, -dan]*

Ḳayı'da çün kim anı defn itdiler / Ḳalḳup oġulları **andan** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1666). [andan, -n, -dan]*

Geñlik itmişdük bugün yolda şikār / Ḳaba **andan** ṭamlamış ḳan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1843). [andan, -n, -dan]*

Çünki **andan** oldı rūz-ı çārumīn / Pes Külü Ḫan beglerin aldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2568). [andan, -n, -dan]*

Daḫı giderlerdi **andan** yaylaya / Yayladan girü inincek güzleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2661). [andan, -n, -dan]*

Aluban **andan** olur şol dem revān / Ḳızlıġ-ıdı gitdügi yirler ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3257). [andan, -n, -dan]*

Andan ol şaḫṣuñ yirine vardılar / Var-ıdı bir gevher anda buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4570). [andan, -n, -dan]*

o: *" O" III. tekil kişi zamiri.*

ʿAmmi zādeñüzdür ol ṣāḥib-ḳabūl / Ḳalḳuban sulṭān **aña** irişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 289). [aña, -ñ, -a]*

Mūsiyü'š Šānī dir **aña** pāk-dīn / Bende-ḫāneye ḳadem-rencīde ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 291). [aña, -ñ, -a]*

Bu bükānuñ maʿnisin bize diye / Mūsiyü'š Šānī dir **aña** yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 309). [aña, -ñ, -a]*

İbrāhīmü'š-Šānī dirlerdi **aña** / İtdi rıḥlet ḳıldı fānīden güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6750). [aña, -ñ, -a]*

Zīra oġul ḳız düşmenüñdür didi Ḥaḳ / Pes muḥabbet itmez **aña** ehl-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 693). [aña, -ñ, -a]*

İlçi ile gönderür **aña** ḫaber / Didi Ḥaḳ yaġdurmaya gökden maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 974). [aña, -ñ, -a]*

Didiler **aña** bir er ola-y-ıdı / Ṭoġan olup anı ṣayd ḳıla-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1313). [aña, -ñ, -a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi sözini / Didi **aña** dönderüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1440). [aña, -ñ, -a]*

Āhū postından **aña** ururdı tāc / Giyer-idi itmez idi kes lücāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1456). [aña, -ñ, -a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi çün sözin / Oluban ḫoş-ḥāl **aña** döndi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1535). [aña, -ñ, -a]*

Dir **aña** kim ḳarnumuz açdur bizüm / Yiyecĕgüñ var-ısa getür ḳızum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1551). [aña, -ñ, -a]*

Dir Güherdaş **aña** iy kān-ı kerem / Olmazuz biz sizsüzin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1660). [aña, -ñ, -a]*

İylük ıssına ṭuruban varayın / İşbu ḥāli **aña** ḫaber vireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1810). [aña, -ñ, -a]*

İşidüp Ḫunkār sözin döner **aña** / Niçe remz ider pes anı görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1849). [aña, -ñ, -a]*

Sürüben öküzini anda gelür / Gör **aña** Ḫunkār ne resme ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1948). [aña, -ñ, -a]*

Ṣanma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Siz bilüñ tekrār **aña** bunı didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [aña, -ñ, -a]*

Gözleměyincek gelür-ise żarar / Yā ḫo ḳurt yirse didüñ **aña** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1999). [aña, -ñ, -a]*

Ṭutma benden diyüben ḥüccet ḳoduñ / Ṣāhidüz **aña** ki bu resme didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2000). [aña, -ñ, -a]*

Ḫalḳ **aña** eylediler iḳtidā / Ḥażret-i Ḫūnkār'da bile iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2098). [aña, -ñ, -a]*

Kim **aña** Cengiz Ḫan dirlĕr-idi / On kemāle yitmiş oġlı var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2403). [aña, -ñ, -a]*

Didi Ḫūnkār **aña** ki çīst nām-ı tū / Cān Baba'dur didi bil iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2451). [aña, -ñ, -a]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ne diler-ise vilāyetden **añа** / Ḳorḳma göster kim gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2456). [añа, -ñ, -a]*

Bir keşīş ḳoşmışdı **añа** atası / Her ne iderse anuñla dutası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2473). [añа, -ñ, -a]*

Girmesün olmazsa Rūm mülkine ol er / Yoḫsa bizden **añа** ṭoḳunur żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2580). [añа, -ñ, -a]*

Rūm sulṭānına ilçi ṣalalum / Ḥālimüzi **añа** iʿlām ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2602). [añа, -ñ, -a]*

Ḳılıcı unutdı çaġırdı saña / Vaḳtidür meded irişigör **añа** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2825). [añа, -ñ, -a]*

Ḳalʿa ıssına o çoban çün varur / Ejder öldügin **añа** ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2849). [añа, -ñ, -a]*

Beni ḳurbān eyleyeler **añа** bil / Olacaḳ ḥāli didüm dir saña bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2870). [añа, -ñ, -a]*

Ṣofra vü çırāḳ icāzet virdiler / Cümle erkānı **añа** irürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2885). [añа, -ñ, -a]*

Ḳırḳ yıl bu resme ḫiẕmet eyledi / Baʿd ez-ān Ṭapduḳ gör **añа** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2943). [añа, -ñ, -a]*

İdüben bu fikri yatdı uyudı / Gündüz uyumaḳ çün **añа** ḫūy ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3043). [añа, -ñ, -a]*

Göricek Ḫūnkār Çırāḳ'um dir **añа** / Olmasun zaḥmet didük idi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3061). [añа, -ñ, -a]*

Ṣūret ü şeklinden it bizi ḫabīr / Pes Çırāḳ dir vaṣfın **añа** bir bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3082). [añа, -ñ, -a]*

Baʿd ez-ān **añа** ḥavālet virdiler / Girü gelüp yirlerine irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3090). [añа, -ñ, -a]*

Şimdi **añа** Ḳaya Tekyesi dinür / Müştehirdür Ḳırşarı'nda bilinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3097). [añа, -ñ, -a]*

Ötmedi ötmez daḫı bu deme dek / Er nefesidür sen **añа** ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [añа, -ñ, -a]*

Tā ki diye tevbem olduġın ḳabūl / Buyruġın ṭutup olavan **añа** ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3121). [añа, -ñ, -a]*

Tevbeñi bil ki kabūl itdi İlāh / Fiʿlüñ olsun baʿd ez-ān **añа** güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3133). [añа, -ñ, -a]*

Ol ḳuru aġac yeşĕrür mi gine / **Añа** göre tedbīr ideydi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3139). [añа, -ñ, -a]*

Kim gele yoldan geçe iltür **añа** / Dir ki kes yi bunı getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [añа, -ñ, -a]*

Çagırup dir **aña** iy yār-ı ʿazīz / Berü gel luṭf eyle iñen gitme tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3147). [aña, -ñ, -a]*

Çün işitdi bu sözi bildi keşiş / Bildürür remz-ile **aña** ḫoş reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [aña, -ñ, -a]*

Děgürür Ḫūnkār selāmın tīz **aña** / Bunları gönderdi er didi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3262). [aña, -ñ, -a]*

Çeküben deyre anı itdi ḳabūl / Yidürür ḫiẕmetler ider **aña** bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3263). [aña, -ñ, -a]*

Rāhibe maʿlūm olup söyler **aña** / Gör ki ne remz ü rumūz eyler **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3266). [aña, -ñ, -a]*

Rāhibe maʿlūm olup söyler **aña** / Gör ki ne remz ü rumūz eyler **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3266). [aña, -ñ, -a]*

Dir fülāna şol fülān yirde saña / Ṣat diyicek ṣatmaduñ mı sen **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [aña, -ñ, -a]*

Ḫatm idüp ḳıldı duʿāsını tamām / Dönüben dir **aña** güş it iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3284). [aña, -ñ, -a]*

Zühd ü taḳvā ehli çün ṣūfī-reviş / **Aña** Saʿde'd-dīn muḥibb olmış-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3301). [aña, -ñ, -a]*

Oluban altun oluḳ aḳduḳ saña / Yi yidür hergiz dirīġ itme **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3827). [aña, -ñ, -a]*

Aluban sulṭān ḫużūrına gelür / Pādişāh çün kim **aña** naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4329). [aña, -ñ, -a]*

Çün sözin işitdi Ḫūnkār ḥāżreti / Ḳıldı **aña** ḫoş naẓarla himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5404). [aña, -ñ, -a]*

o: *"O" işaret zamiri. II "Orası, orada (o yer)" anlamında işaret zamiri. .*

ʿĀciz olup begleriyle hep tekūr / Danışup böyle ḳılur **anda** fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 853). [anda, -n, -da]*

o: *" O" işaret zamiri.*

Örü ṭurup ʿizzet ü ikrām ḳılar / Didi sulṭān **aña** yā şeyḫ-i kebīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6625). [aña, -n, -a]*

Milki ısuz ḳoma bu dem yā İlāh / Gönder **aña** żabṭ ide bir pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [aña, -n, -a]*

Biz **aña** bulımazuz hergiz ẓafer / Ḳuṭb-ı ʿālemdür **aña** kim kār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 912). [aña, -n, -a]*

Dīniñüz ulusın idüñ iḫtiyār / Her ne dirsem **aña** uyuñ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 942). [aña, -n, -a]*

Issı oldur bu cihāzuñ biliñüz / **Aña** göre fikr ü tedbīr ḳılıñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1140). [aña, -n, -a]*

Arḳasın yıpup ṣıġadı gözini / Böyle dir **aña** dönüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1446). [aña, -n, -a]*

Gice gündüz **aña** baḳardı müdām / Irmayup gözlĕrini her ṣubḥ u ṣām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1890). [aña, -n, -a]*

Oḳ atıldı **aña** çāre yoḳ durur / Evliyāda ḳorḳacaḳ yir çoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [aña, -n, -a]*

Maḳṣūdı bulmaġ ısa anuñ ševāb / Ḥāṣıl oldı bilsün **aña** ol meʾāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2283). [aña, -n, -a]*

Ṣaru İsmāʿīl varuban söyledi / Nite ki Ḫūnkār **aña** ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2284). [aña, -n, -a]*

Yazlamaġa güzlemege yir gerek / **Aña** göre imdi ḫoş tedbīr gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2646). [aña, -n, -a]*

Aḳsarāy'dan Engürü'den tā Sivaz / **Aña** irincĕye dek ṭūl u dırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2648). [aña, -n, -a]*

Gelicek göstermeyĕler **aña** yir / İtmeyĕler **aña** ʿizzet ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3339). [aña, -n, -a]*

Ne ḳadar iḳdām ider Mollā **aña** / Kesmedi bir ḳılını ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3408). [aña, -n, -a]*

İllā kim oġlı ḳızı olmaz-ıdı / **Aña** dek hīç oġl u ḳız gelmĕz idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3830). [aña, -n, -a]*

Aña göre ideyin tedbīr ü reʾy / Rāst gele ṣarp iş ola ṣa'llāh ḳolay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4327). [aña, -n, -a]*

Göricek ol defteri eyle idem / Her ne yola buyurur **aña** gidem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4343). [aña, -n, -a]*

Çünki **aña** ḳıldı külliyā naẓar / Vāḳıf oldı **aña** cümle ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4422). [aña, -n, -a]*

Biz de çekmeklige ṭāḳat yoḳ durur / Biz de **aña** hīç liyāḳat yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [aña, -n, -a]*

Uzun olur ḳulaḳ urmazsın **aña** / Dut ḳulaḳ icmāl-ile diyem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4823). [aña, -n, -a]*

ʿİzzet ider **aña** Ḫūnkār ḥażreti / Hem nihāyetsüz ḳılurdı ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4825). [aña, -n, -a]*

o: *O şahıs zamirinin çokluk biçimi.*

Meskeni hem işbu yaḳında durur / Bektaş'ı **anlara** virseñüz revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6622). [anlara, -n, -lar, -a]*

Hem senüñçün şeyḫ ṭutmak yigirek / Didi Bekdaş **anlara** iy ulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6732). [anlara, -n, -lar, -a]*

Sürüben irişdi şol dem bunlara / Şordı ḳancaru gidersiz **anlara** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3623). [anlara, -n, -lar, -a]*

o: *"O" işaret sıfatı (Maksat işaret edilmektedir.).*

Aluban varup bitürdiler işi / Yirine geldi **o** maḳṣūd cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4968). [o,]*

o: *"O" işaret sıfatı.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm **o** şāh-ı muḥterem / Döndürür öñine alıġın **o** dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5061). [o,]*

o: *"O" işaret zamiri.*

Çavdar eküñ götürüñ buġday müdām / **Oña** hem ekinüñüz dāyim tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1536). [oña, -ñ, -a]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.*

Bu bizi kësüñ **aña** olsun kefen / Rāstī söz işbudur ki güft-i men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [aña, -n, -a]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri (Hz. Adem).*

ʿAhdi şıyup itdise Ādem günāh / Bāḳīden fānīye sürdi **anı** İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 132). [anı, --nı]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Habil ve Kabil kıssası).*

Hābil ile Ḳābil'üñ ḳıṣṣasını / İşidüpsin niçe defʿa sen **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 152). [anı, --nı]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (elbise).*

Hābil'üñ ḳalmış ıdı çoḳ ḳoyunı / Ḳırḳup Ādem Ḥavvā dikerdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 154). [anı, --nu]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Tac).*

Çünki tāca itdi Aḥmed ḫoş naẓar / Gördi **anda** yazıludur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 158). [anda, --n, -da]*

o: *"O" 3. teklik işaret zamiri. (taç).*

Bu duʿā **anda** yazılupdur pür-uṣūl / Yā ʿazīz yā Settār yā Laṭīf yā Raḥīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 160). [anda, --n, -da]*

o: *3. Tekil Şahış İşaret zamiri (hırka).*

İşbu esmā yazılu **anda** tamām / Şeh vilāyet aluban itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 163). [anda, --n, -da]*

o: *Üçüncü çoğul şahıs zamiri. (Sahabeler).*

Ḥaydar'a bu ʿizzete **anlar** güniler / Ḥālleri maʿlūm olup peyġam-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 167). [anlar, --n, -lar]*

o: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamiri (Hz. Muhammed ve Hz. Ali).*

"Cismike cismī" didi añla hemān / Çünki aṣḥāb **anlara** itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 171). [anlara, --n, -lar, -a]*

o: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamiri.*

Emr ider **anlara** Ahmed iy kibār / Didi ně ki alduñuzsa siz naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 180). [anlara, --n, -lar, -a]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Musa Kazım).*

Ṭapşurur anları **aña** ol hümām / Ol daḫı virdi ʿAliyy-i Rıżā'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 199). [aña, --na]*

o: *3. tekil İşaret zamiri. (Kİsvet).*

Dirdi anadan ṭoġmadı **anuñ** ḥażreti / Bu yaḳın dem dünyāya gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 206). [anuñ, --nuñ]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.*

Pür olur şādī-y-ile gören **anı** / Nev-bahār eyyāmı çün kim ḳıldı cūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 213). [anı, --nı]*

o: *" O" işaret zamiri (Vilayetname).*

Aḳıdup defʿ eyle luṭf-ıla melāl / Ḳıl nisābın evvelā **anuñ** beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 218). [anuñ, --nuñ]*

o: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (Musi-i Sani).*

Eyle bil tā şād ola cān u tenüñ / Hem **anuñ** atası İbrāhīm'dür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 225). [anuñ, --nuñ]*

o: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (Seyyid Muhammed).*

Dirler-idi eyle er ehl-i temīz / Mūsī-i Šānī atasıdur **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 224). [anuñ, --nuñ]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri (Zeynel-Abidin)).*

Ol İmām Zeyne'l-ʿābā'dur bil **anı** / Anuñ atası Ḥüseyn İbni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 233). [anı, --nı]*

o: *" O" üçüncü teklik şahıs zamiri.*

İrte aḫşāma yaḳın biz ṭuralum / Yüz sürüp **anuñ** ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1765). [anuñ, -nuñ]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (İbrahim Mükerrem-Mücab).*

Ḳıldı İbrāhīm anda intiḳāl / Şehr-i Turfan'da **anı** defn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 265). [anı, --nı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.*

Leşkeri **andan** dönüben gitdiler / Çün Nişābūr'a girü irişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 266). [andan, --n, -dan]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri (Musa-yı Sani).*

Geçürüp şāh eylediler bil **anı** / Çünki geçdi taḫta ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 268). [anı, --nı]*

o: *O; üçüncü tekil kişi zamiri.*

Gördi ḫatun **anı** gör ne işledi / Ṣaldı bir ḫādim ki ol yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [anı, --nı]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Zeynep Hatun).*

Ṣor aña ḳandan gelür ḳanda gider / Ḫādim inüp vardı **anuñ** ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 278). [anuñ, --nuñ]*

o: .

Āl-i evlād-ı Resūl'den iy cüvān / Ḫādim **anı** işidür döner gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 284). [anı, --nı]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri.*

Cümlesin ḫatuna hep iʿlām ḳılur / Çünki ḫatun işidür **anı** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 285). [anı, --nı]*

Açmadı yire ḳodı ol tāc-ı ser / **Anı** görüp Mūsiyü'š Šānī daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 307). [anı, --nı]*

Virmedi el ol murāda irmedük / İşidüp **anı** götürdi el hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 311). [anı, --nı]*

İç umaram el vire maḳṣūd bize / İşidüb ḫatun **anı** çün nūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 318). [anı, --nı]*

Nice oldu̇ġın aña ḫaber virür / İşidüp atası **anı** şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6644). [anı, --nı]*

Anı ol ismi ile ẕikr itdiler / Sulṭān İbrāhīm'e şeyḫ iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6686). [anı, --nı]*

Bildi Nişābūr'da **anı** Bektaş yaḳīn / Tīz dir ev ḫalḳına ne virem görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [anı, --nı]*

Ḥācī Bekdaş āşikār ḳılmış durur / Ḥācī Bektaş kim durur digil **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6713). [anı, --nı]*

Kim durur tek göster **anı** görelüm / Gösterüp dir Ḥācī Bektaş şol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [anı, --nı]*

Böyle ẕikr eyledi ol ehl-i kerem / Çün Ḫorāsān'uñ erenleri **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6730). [anı, --nı]*

Ḳılmaya yapraḳ taharrük çok u az / Şeyḫlıġa **anı** ḳabūl eylĕyevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6735). [anı, --nı]*

Eyle itmeklige iy görklü başa / Didi Bekdaş ger idersem ben **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6737). [anı, --nı]*

Tesbīḥ ü tehlīl ile itdi niyāz / Girü indi gördiler çün kim **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6743). [anı, --nı]*

Ḫ̆āce ile geldiler baḫš itmege / **Anı** mülzem ḳılubanı gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 582). [anı, --nı]*

Çünki ruhbān sözin işitdi tekūr / Didi var ṭut cümle gez **anı** getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [anı, --nı]*

Ḫ̆āce uzadur hemān-dem destini / **Anı** ḳurtarmaġa ḳılur ḳaṣdını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1082). [anı, --nı]*

Def̆a-i vāḥidde **anı** çıḳarur / Ḫorāsān ḳorusına tīz **anı** ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1083). [anı, --nı]*

Def̆a-i vāḥidde **anı** çıḳarur / Ḫorāsān ḳorusına tīz **anı** ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1083). [anı, --nı]*

Çünki bāzirgān **anı** eyle görür / Ḫ̆āce'nüñ ayaġına yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1085). [anı, --nı]*

Ḫ̆āce'nüñ çün bildiler geldügini / İtdiler ol demde istiḳbāl **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1089). [anı, --nı]*

Ḳaraca Aḥmed'e didiler iy ʿazīz / Gözcisisin Rūm'uñ **anı** gör ki tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1304). [anı, --nı]*

Gör ki **anı** Rūm'a bir girmiş midür / Gelüben bu mülke ol irmiş midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [anı, --nı]*

Çün Ḳaraca Aḥmed işitdi bunı / Çekilür murāḳabeye gör **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1306). [anı, --nı]*

Didiler aña bir er ola-y-ıdı / Ṭoġan olup **anı** ṣayd ḳıla-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1313). [anı, --nı]*

Ger gögercinden daḫı maẓlūm ṭonı / Bulsa-y-ıduḳ hem ṭonanurduḳ **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1331). [anı, --nı]*

Üzdi kökinden varup ol ḳavunı / Ḳoltuġına götürüp gitdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1493). [anı, --nı]*

Eyledi beyʿat tırāş erkānını / Hem icāzetle tamām itdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1505). [anı, --nı]*

Kīmyādur er naẓarı bilesiz / Kime ṭoḳınsa ḳılur **anı** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1507). [anı, --nı]*

Gördiler giderdi ırmaḳdan yaña / **Anı** görüp ḳaldılar bunlar ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1569). [anı, --nı]*

Ḳarye ḫalḳı çün **anı** işitdiler / Bir yire gelüp ḳamusı itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1577). [anı, --nı]*

Ḳubbe yapdılar mezārı andadur / Mürde ṣanma bil ki **anı** zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1629). [anı, --nı]*

Gelüben erkānca **anı** götürür / Lāzım olan ḫiẕmetini bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1659). [anı, --nı]*

Bu yaña bir söz daḫı ẕikr ideyin / Ḫoş beyāndur **anı** daḫı diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [anı, --nı]*

Gördi İdrīs **anı** ḳatı ṭañladı / Daḫı bundan çoḳ ḫayāller añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1721). [anı, --nı]*

Didiler kim dünyelikden var birez / Ḫarc idelüm **anı** tükĕnicegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1778). [anı, --nı]*

Nāyibinden birine emr eyledi / Var ne dirse bu **anı** eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1818). [anı, --nı]*

Gördi bir dervīş anda oturur / Çün oñat deñĕyüben **anı** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1821). [anı, --nı]*

Üç yıla dağın çıḳarmazdı **anı** / Aḳ kirece baḳa baḳa ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1872). [anı, --nı]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Pādişāh ḳatına getürdi **anı** / Pādişāh eydür görüñ Nūre'd-dīn'i *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1899). [anı, --nı]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ öte yanı / Ol zamānda nice-y-idi bil **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1909). [anı, --nı]*

Ṭañlayuban aḫşamın sürdi gider / Eve gelicek **anı** gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1922). [anı, --nı]*

Ṣaru'yı bed fikr-ile geldügini / Bildi külliyyen tamāmet hep **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2007). [anı, --nı]*

Evliyānuñ pīş-revine gör zeni / İtmedi iʿzāz ikrām bil **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2302). [anı, --nı]*

Yuyuban techīz ü tekfīn itdiler / Defn idüp **anı** daḫı gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2346). [anı, --nı]*

Dir ṭurunbu'l-māʾi ḳad aʿcebenī / Şeyḫ Necme'd-dīn çün görür **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2392). [anı, --nı]*

Anı daḫı oḳudı keşīş gelür / Bir ulu cemʿiyyeti meclis olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2474). [anı, --nı]*

Ḳazana ḳoyup **anı** gör n'eyledüm / İmtiḥān anuñla **anı** eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2581). [anı, --nı]*

Çün Külü Ḫan begler **anı** gördiler / Cān Baba'nuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2596). [anı, --nı]*

Keşiş ışmarlamış ıdı oġlını / Ḫizmetüñden ḳoma dimişdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2725). [anı, --nı]*

Keşiş oġlın Cān Baba itdi oġul / **Anı** oġulluġa eyledi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2726). [anı, --nı]*

Yirini şöyle temīz eylĕr-idi / Daḫı ṣoñra gör **anı** n'eylĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2861). [anı, --nı]*

Ḳanḳuñuz tābūtı içinde olam / Ben bilürem **anı** eyle ben ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2890). [anı, --nı]*

Eslemeyüp çocuġı ṣalıvirür / Ol ṭoñuzlar çün **anı** eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3020). [anı, --nı]*

Eyleyüben ḳıldılar **anı** mücāz / Buldı anuñla olardan imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3035). [anı, --nı]*

Elma da sepetleri-y-ile ṭurur / Degmemişler hīç Çırāḳ **anı** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3060). [anı, --nı]*

İşidüp masḫaraya alur **anı** / Yaʿnī ki inanmadı gör ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3079). [anı, --nı]*

Emr ider **anı** da erkān itdiler / Dervīş ü miskīne yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3089). [anı, --nı]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Gel söze gel söz bilür söz ehlini / İdelüm gūş eyle taḳrīr sen **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3115). [anı, --nı]*

Nāz u niyāzı geçer kāmil-vücūd / Ṣordı kimdür diyü ḫalḳdan **anı** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3122). [anı, --nı]*

Emr ider Ḫūnkār dervīş itdiler / Ehl-i faḳra **anı** dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3162). [anı, --nı]*

Varıcaḳ bir kimse gönderem gele / **Anı** dir maḳṣūdına vāṣıl ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3213). [anı, --nı]*

Gördi **anı** deyr açar ruhbān ımış / Bir ʿaceb kimse ʿacāyib cān-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [anı, --nı]*

Çeküben deyre **anı** itdi ḳabūl / Yidürür ḫiẕmetler ider aña bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3263). [anı, --nı]*

Yılda bir kez görmege gelür **anı** / Bir niçe gün ṣoḥbet iderler ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3302). [anı, --nı]*

Mollā Saʿde'd-dīn çöküş itdi **anı** / Nice bunda getürĕvüz dir **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3325). [anı, --nı]*

İki kimse gönderürler daʿvete / Ḳaldılar işidüp **anı** heybete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3371). [anı, --nı]*

Mollā yirine **anı** teklīf ider / Lā-tekellüf oturup teşrīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3392). [anı, --nı]*

Emr ider Ḫūnkār legençe aldılar / Meydān ortasına **anı** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3648). [anı, --nı]*

Şol benüm yanumda namāz ḳılanı / Hīç bilür misiz diñüz bize **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3688). [anı, --nı]*

Pāymānçe yirine geçüp ṭurur / **Anı** Ḫūnkār çün baḳup eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3723). [anı, --nı]*

Ger benüm sebĕbüm ile bunca iş / İtdi iẓhār gördi **anı** yad biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [anı, --nı]*

Söylene ẕikre gele ol menḳabāt / Ḫalḳ bile **anı** ne ẕātdur ne ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [anı, --nı]*

Her nefes ki ḳala senden yādigār / **Anı** oġluñ yirine bil didi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [anı, --nı]*

Ḳılmadı kimse ziyāretgāh **anı** / Geldi nice didi-se ol şāh **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3759). [anı, --nı]*

Ḳılmadı kimse ziyāretgāh **anı** / Geldi nice didi-se ol şāh **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3759). [anı, --nı]*

Bir veled vaż' itdi ḫūb u nāzenīn / Didiler İsmāʿīl'e **anı** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3857). [anı, --nı]*

Ṭolu bir hem-yān ıla arı ẕeheb / Gönderür hem-yānı bile **anı** heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [anı, --nı]*

Yüzlerinüñ nūrı köşk gibi żiyā / Olmış **andan** köşküñ içi rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4127). [andan, -n, -dan]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a key oldı muḥib / Ḳalbini ḳıldı münevver gör **o** ḥub *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4347). [o,]*

Çevre aldılar **anı** dutmaḳlıġa / Ḳaṣd itdiler kemend atmaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5290). [anı, --nı]*

Destūr alubanı erden tīz ṭurur / Sürübeni **anı** da eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5355). [anı, --nı]*

Bir niçe günden beri daḥı gider / **Anı** da ṭoprağa ḳoyup defn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5373). [anı, --nı]*

Aḳçayır'da olur-ıdı meskeni / Emre Ṭaġı'nuñ yanında bil **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5394). [anı, --nı]*

Görüben bunlar **anı** taṣdīḳ ider / Bildiler erdür n'ider taḥḳīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5442). [anı, --nı]*

Pes zamān-ıla **o** Ḳırşehri'ne gider / Çünki tekye ḥaddine irdi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6214). [o,]*

Didi ṭuruñ pes benümle ṣaġ u ṣol / Didi b'ismillāh **andan** ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6281). [andan, -n, -dan]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri.*

İsmi Ḳāsım idi ol dīndār pīr / Gönderür Bektaş'a **anı** ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [anı, -n, -ı]*

Bege bildürmege **anı** giderem / İş becid durur yimişi n'iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3153). [anı, -n, -ı]*

Giyesümüz ortaya alup durur / Kim görür-ise **anı** ḳūtı ḳurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3496). [anı, -n, -ı]*

Düpdürüst yitmiş kere dir ben seni / Yumışam raḥmet ṣuyı-la bil **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [anı, -n, -ı]*

Bāṭınında **anı** Müsülmān ider / ʿĀleme bu ṣoḥbeti destān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4892). [anı, -n, -ı]*

o: *" O" 3. tekil şahıs zamiri .*

Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı ki gördiler / Müzdine **anuñ** ṣalavāt virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 829). [anuñ, -nuñ]*

Ḥācī Bektaş işidüp ruhbān sözin / Bildi müʾmindür ḥaḳīḳ **anuñ** özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 950). [anuñ, -nuñ]*

Ḥaḳ duʿāsın ḳılup **anuñ** müstecāb / Gitdi ẓulmet virdi şuʿle āfitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 965). [anuñ, -nuñ]*

Ḥaḳḳıdur ol vaṣlalar olur **anuñ** / Gūş it bu remzi şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1128). [anuñ, -nuñ]*

Daḫı andan kisvetine Ṭuñrul'uñ / Tekbīr idüp başına ḳodı **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1332). [anuñ, -nuñ]*

Post-ı āhū tācı Dede Ġarḳın'uñ / Sizden išbātın dilerüz biz **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1464). [anuñ, -nuñ]*

Alalum ḫay ı r duʿā vü himmetin / Çünki gördük böyle **anuñ** mürvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1567). [anuñ, -nuñ]*

Var-ısa **anuñ** duʿāsından durur / Bu vilāyetler nefẽsinden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1711). [anuñ, -nuñ]*

Ḳapuyı açubanı İdrīs girür / Fāṭıma da **anuñ** ardınca yürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1742). [anuñ, -nuñ]*

Gözi **anuñ** daḫı ġayrılar gibi / Aġarupdur ġālibā dir iy ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1895). [anuñ, -nuñ]*

Mülk-i Baġdād Müktefī'nüñdi ḳamu / Taḫt-ı ḥükmindeydi **anuñ** iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2376). [anuñ, -nuñ]*

Gördi bir er ḳayaya binmiş gelür / Kimidügin göricek **anuñ** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2974). [anuñ, -nuñ]*

Adını dirlĕr-idi **anuñ** Çırāḳ / Görmege Ḫūnkār'ı ḫoş ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3037). [anuñ, -nuñ]*

Didi Ḳırşehri'nde bir er var durur / Ol **anuñ** ıla muṣāḥib yār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [anuñ, -nuñ]*

Didi oġlan dünyāya ʿuryān gelür / Neşvi de ekšer **anuñ** ʿuryān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [anuñ, -nuñ]*

Yaşayan yitmiş yaşı ḫalḳuñ gele / Yidi yaşarına **anuñ** ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3844). [anuñ, -nuñ]*

Ḳāsım'um atasıdur dir ol ḫabīb / Adı daḫı hem **anuñ** olsun Ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [anuñ, -nuñ]*

Adını Maḥmūd virdiler **anuñ** / Üstine geçdi çü birez vaḳt bunuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3855). [anuñ, -nuñ]*

Ol diyārda müştehir bir kimsenüñ / Görüben begendiler ḳızın **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3870). [anuñ, -nuñ]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Ali Naki).*

Bozmazam niyyetüm üzre ḳāyimem / Mūsiyü'š Šānī dir **aña** şād ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 297). [aña, --ña]*

o: *" O" işaret zamiri(Hz Hüseyin).*

Kerbelā yirinde ṣusuz ol velī / Ẓulm-ıla **anı** şehīd eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 304). [anı, --nı]*

o: *" O" işaret sıfatı (Şerbet).*

Aġzına ḳoydı **o** şerbetden **o** dem / Yutmayup aġzından içine döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 306). [o,]*

o: *" O" işaret sıfatı.*

Aġzına ḳoydı **o** şerbetden **o** dem / Yutmayup aġzından içine döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 306). [o,]*

o: *"O" teklik üçüncü şahıs zamiri.*

Destur ister gitmege **andan** ṭaleb / Atına binübeni **andan** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 313). [andan, --n, -dan]*

o: *" O" işaret zamiri(Şerbet).*

Hīç içilmĕmiş **anı** Ẕeyneb görür / Ṣordı şerbetden niçün içmĕdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 315). [anı, --nı]*

o: *" O" işaret zamiri(şerbet).*

Ẕikr idüp dir içmedi çün kim imām / İçmeyüp pür **anı** getürdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 317). [anı, --nı]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri (İbrahim-i Sani).*

Ḥāṣıl itdi pür-kemāl itdi **anı** / Mūsī-i Šānī pes andan baʿd ez-ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 332). [anı, --nı]*

o: *"O" şahıs zamiri (İbrahim-i Sani).*

Yanına aldı pes **anı** bir zamān / Bir zamāndan ṣoñra irdi emr-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 333). [anı, --nı]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri (İbrahim-i Sani).*

Dutuban taḫta geçürdiler **anı** / Ṣāh oluban gösterür dürlü kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 336). [anı, --nı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Sevgili).*

Lebleri şīrīn ü şehd **andan** ṭamar / Servi ḳaddi sayesinden cān yağar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 342). [andan, --n, --dan]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. "O" (Şeyh Ahmet).*

Var-ıdı bir muttaḳī ehl-i temīz / Ol ḳız **anuñ** ḳızı-y-ımış çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 357). [anuñ, --nuñ]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Hatem).*

Himmeti ṭarḥ idüben mesrūr olur / Çünki ḫatun bildi **anı** gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 358). [anı, --nı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Adını Bektaş virdi şāh **anuñ** / Bildiler çün kim bu emri ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 407). [anuñ, --nuñ]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Emmege hem meyl daḫı ḳılmadı / Dāyeler geldi **anı** emzüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 411). [anı, --nı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Hacı Bayram-ı Veli).*

Hem ġıdā içün **aña** süd vireler / Emmedi hīç birisinüñ südini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 412). [aña, --ña]*

o: *" O" işaret zamiri (Hacı Bayram Veli).*

Çün bu nuṭḳını **anuñ** işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6609). [anuñ, --nuñ]*

o: *3. Teklik kişi zamiri (İbrahim-i Sani).*

Nice olduġın **aña** ḫaber virür / İşidüp atası anı şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 7, Beyit 6644). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" işaret zamiri (Hırka).*

Tekbīr ü tehlīl aluban dile / Ṣaldı Şeyḫ Loḳmān üstine **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6656). [anı, --n, --ı]*

Dir erenler virdügi gibi bunı / Ṣöyle ne-y-içün getürmĕdüñ **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3227). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" İşaret zamiri(Namaz).*

Eyledi **anı** tamāmet döndi bāz / Yine bir rikʿata idince şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6660). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Böyle dir dönderüp **aña** yüzini / Dir gücümüz yitmez ol işe bizüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6674). [aña, --ñ, --a]*

Virdi ġāyıb loḳmasın yidüm baña / Kimsin it ismüñi didüm hem **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 812). [aña, --ñ, --a]*

Ḥācī Bektaş-ı Veliyy ü muḥterem / Gönderüñ varup gide **aña** bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4338). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" İşaret zamiri(Pınar,çeşme).*

Çıḳuban oldı hemān-dem āşikār / Gördi Şeyḫ Loḳmān **anı** mesrūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6679). [anı, --n, --ı]*

o: *"O" 3. tekil şahıs zamiri ll Hacı Bektaş-ı Veli.*

İçi ṭaşı şād ile pür-nūr olur / Dir sevinc ile **aña** Ḫünkār ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [aña, --ñ, --a]*

o: *"Orada" işaret zamiri.*

Şeyḫ dir aḥsente yā Ḫünkār sābāş / Gördi Bektaş **anda** çıḳmış bir bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [anda, --n, --da]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Şeyḫ dir **aña** ki ʿarefedür yine / Şimdi didi bizde bişiler bişer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" işaret zamiri(Yemek).*

Gör **anı** Bektaş görüp n'itmek diler / ʿArafāt'da şeyḫe şundı **anı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [anı, --n, --ı]*

o: *Üçüncü tekil şahıs zamiri II Hacı Bektaş-ı Veli.*

Bilelüm göster didiler ol cānı / Ḫāk-i pāyine **anuñ** yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6714). [anuñ, --nuñ]*

o: *"O" işaret zamiri (yıldız).*

Var-ıdı yılduz didiler iy aḫı / Elin açdı **anı** daḫı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6726). [anı, --n, --ı]*

o: *O, işaret zamiri.*

Yā naṣībüñ kimden **anı** zikr ḳıl / Dir Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6728). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri. (Seccade).*

Şol sūsen yapraġı üstine **anı** / Ṣaluban üstinde ḫoş ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6734). [anı, --n, --ı]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Lokman-ı Perende).*

Kendümüzi **añа** ḳul eyleyevüz / Didiler yoḳ bizde ḳuvvet ol işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6736). [añа, --ña]*

o: *" O" işaret zamiri.*

Ḳarayük'de eyleyincegez ḳarār / **O** sehel idi Ḳarayük'de i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1931). [o,]*

İrdi der-ḥāl ʿādeti üzre girü / Didi Cemāl-i Seydī'ye bu nevʿe **o** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5327). [o,]*

o: *" O" işaret zamiri (Yemek).*

Anı āyende revende yir-idi / **Anı** ol maṣrafda ḫarc ider-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 588). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hoca Ahmet Yesevi).*

Ḫalḳ bilürlerdi neyise ḳıymetin / Almaġa **andan** kim itse niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 593). [andan, --n, --dan]*

Andan alurdı bahāsın neyse tīz / Hegbeye ḳoyardı anı iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 594). [andan, --n, --dan]*

o: *" O" İşaret zamiri(Kap, kaşık, kepçe).*

Andan alurdı bahāsın neyse tīz / Hegbeye ḳoyardı **anı** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 594). [anı, --n, --ı]*

o: *" O"kişi zamiri (Hoca Ahmet Yesevi).*

Ḫalḳ **andan** anı alurlar ıdı / Çün öküz remzini bilürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 598). [andan, --n, --dan]*

Bulışup pāyine yüzler sürdiler / **Andan** alubanı şehre irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1090). [andan, --n, --dan]*

Andan icāzet inābet ṭapşurur / Ḫalīfelik ḥükmini küllī virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1175). [andan, --n, --dan]*

o: *"O" işaret zamiri (Et).*

Ẕebḥ idüp yüzüben et eylediler / Götürüp işit **anı** n'eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 608). [anı, --n, --ı]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Öküz).*

Gelmedi öküzümüz dirler bu şeb / Bilmezüz n'oldı ki **aña** iy ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [aña, --ña]*

o: *" O" işaret zamiri. II Mutfak.*

Aşıludur **anda** gördiler eti / Gör nice gösterdi Ḫˇāce ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 622). [anda, --n, --da]*

o: *Üçüncü teklik şahıs zamiri (Hoca Ahmet Yesevi).*

İḫtirāz itdi ḫalāyıḳ baʿd ez-ān / Ḳorḳdılar irgürmege **aña** ziyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 632). [aña, --ña]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hoca Ahmet Yesevi).*

Ḫalḳ içinde artdı **anuñ** ʿizzeti / Bī-ḳıyās oldı be-ġāyet ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 633). [anuñ, --nuñ]*

o: *Üçüncü teklik şahıs zamiri ll Hoca Ahmet Yesevi.*

Hep Müsülmānlıḳ **aña** uyar ıdı / Yüz biñ erce ḳuvveti anuñ var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 640). [aña, --ñ, --a, -]*

o: *Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hoca Ahmet Yesevi).*

Hep Müsülmānlıḳ aña uyar ıdı / Yüz biñ erce ḳuvveti **anuñ** var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 640). [anuñ, --nuñ]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Kutb-ı Haydar).*

Ḫˇāce Aḥmed ḳuşadur **aña** ḳılıç / Didi var küffāra ḳarşu ṭurma hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 653). [aña, --ña]*

Gördi tedbīr aşşı itmedi **aña** / Bildi ki taḳdīr imiş öñden şoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 673). [aña, --ña]*

Ḫācī Bektaş viricek **aña** selām / İtdi Ḫaydar ʿizzet eyledi kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 781). [aña, --ña]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Kutb-ı Haydar).*

Līki yārī ḳılmadı devlet **aña** / Ḥaḳ teʿālā virmedi nuṣret **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 666). [aña, --ña]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Kutb-ı Haydar).*

Līki yārī ḳılmadı devlet **aña** / Ḥaḳ teʿālā virmedi nuṣret **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 666). [aña, --ña]*

o: *" O" işaret sıfat (gece).*

Bende çeküp Kuṭbe'dīn-i Ḥaydar'ı / Sürdiler yayan **o** gice ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 675). [o,]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Böyle diyüp itdi ʿizzet şeyḫ **aña** / Ṣaġ sedirde gösterüp yir müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 722). [aña, --ña]*

o: *T. işaret zamiri. (Oradan. Bedehşan ilinden).*

Var Bedaḫşān iline eyle aḳın / Al Ḫorāsān ḫalḳınuñ **andan** ḫaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 739). [andan, --n, --dan]*

o: *Üçüncü tekil şahıs zamiri. (Hoca Ahmet Yesevi).*

Terk idelüm ḫiẕmetin gelmez kerem / Ḥācī Bektaş **aña** yiter pīş-ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 756). [aña, --ña]*

o: *Üçüncü çoğul şahıs zamiri (Hoca Ahmet Yesevi'nin müritleri).*

Şeyḫ Aḥmed görüben **anları** pes / Oldı sāḳin itmedi kimseye ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 760). [anları, --n, --lar, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Kutb-ı Haydar).*

Çünki Ḫünkār irdi Ḥaydar ḳatına / Baḳdı **anuñ** er naẓarla ẕātına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 771). [anuñ, --n, --uñ]*

o: *O, üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Heb muḥibb oldılar abdāl ne ki var / Bildi **odur** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 828). [odur, --dur]*

o: *" O" işaret zamiri (dua).*

Evliyā kim ṣıdḳ-ıla ide duʿā / Şek degül maḳbūl ider **anı** Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 847). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" III. tekil şahıs zamiri II Kafirler.*

Ṭutdı kāfir illerini ẓulumāt / Virmedi güneş yüzin **aña** oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 848). [aña, --ñ, --a]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḫaḳ ḳabūl eyledi **anuñ** sözini / Kāfire göstermedi gün yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 876). [anuñ, --n, --uñ]*

Ṭuruñuz ardınca **anuñ** varalum / Ḳutlu yüzini ol erüñ görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1578). [anuñ, --n, --uñ]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Bir kişi nědür ki ol sāḥir ola / Siḥri bozıla **anuñ** tīzcek ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [anuñ, --n, --uñ]*

o: *" O" üçüncü tekil şahıs zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Key ḳatı gürbüz durur ol er kişi / Cümle erenler indürür **aña** başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [aña, --ñ, --a]*

Elin öpüp ayaġına düşeyin / Tīz segirdüben **aña** irişeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1436). [aña, --ñ, --a]*

Ṣaru İsmāʿīl ṭurdı ol gelür / Ḫālini küllī **aña** iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2262). [aña, --ñ, --a]*

Ḫācī Bektaş Ḫūnkār dirler **aña** / Beni ol gönderdi didi bil saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2578). [aña, --ñ, --a]*

Dir vilāyet ḳoḳusı-y-ıdı murād / İder idük **aña** şevḳ-ı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3229). [aña, --ñ, --a]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bayram-ı Veli).*

Biz **aña** bulımazuz hergiz ẓafer / Ḳuṭb-ı ʿālemdür **aña** kim kār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 912). [aña, --ñ, --a]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ṭuruñ **andan** isteyelüm biz amān / Aña īmān getürelüm bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 923). [andan, --n, --dan]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ṭuruñ andan isteyelüm biz amān / **Añа** īmān getürelüm bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 923). [añа, --ñ, --a]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Cemʿ olup bir yire begler didiler / Sözini ṭutmazsavuz **anuñ** eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 957). [anuñ, --n, --uñ]*

o: *Üçüncü tekil şahıs zamiri. (Tekür).*

Ḥācī Bektaş itmedi mālı ḳabūl / Ṭurdı ġārda gönderüp **aña** resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 973). [aña, --ñ, --a]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Çün Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Kendülere **anı** sulṭān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1050). [anı, --n, --ı]*

o: *"O" 3. teklik işaret zamiri. (orada).*

Böyle diyüp silkinüben **anda** er / Bir gögercin olubanı açdı per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1055). [anda, --n, --da]*

Eyledi mesken ṭutup **anda** ḳarār / Emr-i Ḥaḳḳ irince ḳıldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3756). [anda, --n, --da]*

o: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamiri(âlimler, erenler).*

Ḫˇāce'ye bu iş tamām maʿlūm olur / Ṣanma nesne **anlara** mektūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1064). [anlara, --n, --lar, --a]*

Çeç olup ṭururdı meydān içre ol / Dir dönüp **anlara** ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1131). [anlara, --n, --lar, --a]*

Ḥācī Bektaş çün işitdi sözlerin / Didi **anlara** dönüben yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1250). [anlara, --n, --lar, --a]*

Döndi Bektaş-ı Velī gör n'eyledi / Yönelüp **anlara** gör ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1258). [anlara, --n, --lar, --a]*

Anlara bizden selāmumuz degür / Hem peyāmumuz bizüm anlara vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1336). [anlara, --n, --lar, --a]*

o: *O, işaret zamiri. 3. Çokluk kişi. (Anadolu Erenleri).*

Gelmedin **anlar** bize biz gidelüm / Tiz Ḫorāsān milkine ʿazm idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1066). [anlar, --n, --lar]*

o: *" O" işaret zamiri. (Ceyhun Nehri.).*

Bir ulu ırmaḳ durur Nehr-i ʿAmū / Sū-yı Kābil'den gelüben aḳar **o** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1070). [o,]*

o: *" O" işaret sıfatı (mal/mülk).*

Ḫˇāce emr itdi **o** mālı aldılar / Oradan ʿazm-i Ḫorāsān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1087). [o,]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri (Kutsal emanetler).*

Virdi Muḫtār Murteżā'ya **anları** / Hep Ġadīr-i Ḫum'da ẕikr olanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1102). [anları, --n, --lar, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hz.Hüseyin'in oğlu imam Zeyne'labidin).*

Andan irdi bil Muḥammed Bāḳır'a / **Andan** irdi pes İmām-ı Caʿfer'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1105). [andan, --n, --dan]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri (Muhammed Bakır; on iki imamdan beşincisi).*

Andan irdi bil Muḥammed Bāḳır'a / **Andan** irdi pes İmām-ı Caʿfer'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1105). [andan, --n, --dan]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (İmam Cafer-i Sādık, on iki imamdan altıncısı.).*

Andan irdi Mūsā-yı Kāẓım'a bil / Şöyledür naḳli tamām taṣdīḳ ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1106). [andan, --n, --dan]*

o: *O, üçüncü teklik şahıs zamiri (Musa-yı Rıza).*

Ol imām-ı heştümīn Mūsā Rıża / İrdi **andan** aña iy ṣāḥib-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1107). [andan, --n, --dan]*

o: *" O" III. tekil şahıs zamiri II Ali Rıza.*

Ol imām-ı heştümīn Mūsā Rıża / İrdi andan **aña** iy ṣāḥib-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1107). [aña, --ñ, --a]*

o: *3. Çokluk kişi zamiri (On iki imamlar).*

Anları daḫı imām heştüm tamām / Cümlesin Ḫˇāce'ye virmişdi imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1108). [anları, --n, --lar, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri(Darı).*

Bir muḥib virmiş-idi birez ṭaru / **Anı** ḫüddām dökmiş-idi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1130). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḫ̆āce **anı** görüben ṭurdı örü / Dir berü gel iy ʿazīz ü māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1148). [anı, --n, --ı]*

o: *O, işaret zamiri (Kutsal Emanetler.).*

Ḳodı Ḫ̆āce naẓarında **anları** / N'eyler imdi diñlegil bu cānları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1167). [anları, --n, --lar, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Eylediler evvelā **anı** tırāş / Ehl-i faḳra ḳılmaġ içün **anı** baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1169). [anı, --n, --ı]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Eylediler evvelā **anı** tırāş / Ehl-i faḳra ḳılmaġ içün **anı** baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1169). [anı, --n, --ı]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Šāniyen virdiler **aña** beyʿati / Tā ki yüceˈle maḳām-ı rifʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1170). [aña, --ñ, --a]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.(Hükümdarlık alâmeti ve tarikat sembolü bir tür başlık.).*

Daḫı ol ḳubbe elif tāc-ı güzīn / Urdı Bektaş başına **anı** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1171). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.(Sofra ve çıra).*

Ṣofrayı çırāġı daḫı baʿd ez-ān / **Anları** da virdi tekbīrle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1173). [anları, --n, --lar, --ı]*

o: *O, işaret sıfatı (Horasan erenleri).*

Pes Ḫorāsān'uñ **o** girçek erleri / Ṣaf ṣaf olup cümle geldi ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1177). [o,]*

o: *"O" işaret zamiri. II Oraya bağlamında (Suluca Karayük).*

Ṣuluca Ḳarayük'i var mesken it / Yurt virdük ṭurma varup **anda** git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1187). [anda, --n, --da]*

o: *"O" 3. teklik işaret zamiri (arslan).*

İki arṣlan kendüye itdi hücūm / Yimedi ḳayd çekmedi **andan** hümūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1202). [andan, --n, --dan]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

İkisi daḫı hemān ṭaş oldılar / Ḳalan arslānlar çün **anı** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1204). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri; orada/Türkistan'da.*

Mülk-i Türkistān ḳurbında ʿazīz / Oldı **anda** didiler ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1206). [anda, --n, --da]*

o: *" O" işaret zamiri(Türkistan).*

Geçüp **andan** irdi Lūristān'a ol / Ol veliyyullāh ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1207). [andan, --n, --dan]*

o: *O, işaret sıfatı (Luristan).*

İtdi bir müddet **o** yirlerde ḳarār / Eyledi niçe vilāyet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1208). [o,]*

o: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamiri (Hâcı Bektaş'a bağlı olan bölge halkı).*

Anlara Ḫūnkārīler dirler bu dem / Var durur ol ḳavm daḫı anda hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [anlara, --n, --lar, --a]*

Çıḳarumayup żarūrī oluban / **Anlara** ṭapşurdı cümle gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1467). [anlara, --n, --lar, --a]*

o: *" Orada" işaret zamiri. (Kerbela'da).*

Ḳıldı Ḥüseyn'i ziyāret hem ṭavāf / Daḫı ḳıldı **anda** ḳırḳ gün iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1220). [anda, --n, --da]*

o: *" O" işaret zamiri.II.Orada (Mescid-i Aksa).*

Geldi Beytü'l-maḳdis'e andan daḫı / **Anda** da çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1230). [anda, --n, --da]*

o: *" O" işaret zamiri.II.Orada (Mescid-i Aksa).*

Ḳalḳdı **andan** Şām'a geldi ol ʿazīz / Cāmiʿ-i Ümeyye'ye irişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1231). [andan, --n, --dan]*

o: *"O" işaret zamiri. II Zekeriya Peygamberin kabri.*

Ḳalḳdı **andan** Ḥaleb'e geldi yaḳīn / Anda da çille çıḳardı ol emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1234). [andan, --n, --dan]*

o: *"O" işaret zamiri. II Halep.*

Ḳalḳdı andan Ḥaleb'e geldi yaḳīn / **Anda** da çille çıḳardı ol emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1234). [anda, --n, --da]*

o: *" O" işaret zamiri (direk).*

Cāmiʿinde Ḥaleb'üñ var bir direk / Mesken idindi **anı** ol cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1235). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri. II.Davud Peygamberin kabri.*

Gördi ehlullāhdan **anda** niçe kes / Otururlar Ravża-i Dāvūd'da pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1241). [anda, --n, --da]*

o: *O, işaret zamiri. II.Davud Peygamberin kabri.*

Bir gün **anda** ki ʿazīzler ṭurdılar / Ḳademine Bektaş'uñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1243). [anda, --n, --da]*

o: *" O" İşaret zamiri(Çille-i merdan).*

Līki bī-ekl ü bī-şurb u iʿtikāf / Ancaḳ **anı** iderüz biz bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1257). [anı, --n, --ı]*

o: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Çıḳarup Bektaş'ı daḫı aldılar / Ol ulu iclāsa **anı** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1269). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri. II Antep.*

Ṭoġrulup Aṣḥāb-ı Kehf'e dek gelür / Niçe gün **anda** daḫı ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1272). [anda, --n, --da]*

Anda da çille çıḳardı ol velī / Ol vilāyet maʿdeni sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1273). [anda, --n, --da]*

o: *" O" işaret zamiri. II Antep.*

Ṭurup **andan** daḫı ʿazm-i Rūm ider / Ḳayşeriyye şehrine doġrı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1274). [andan, --n, --dan]*

o: *O, işaret sıfatı (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Naḳldür çün kim **o** ser-tācu'r-ricāl / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1275). [o,]*

Öyle diyüben **o** şāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār **o** nūr-ı aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2015). [o,]*

Öyle diyüben **o** şāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār **o** nūr-ı aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2015). [o,]*

Naḳldür bir gün **o** şāh-ı evliyā / Seyre çıḳdı Ḫırḳa Ṭaġı'ndan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2222). [o,]*

o: *"O" üçüncü tekil şahıs zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Didiler biz ġālib iş bitürmedük / Yolını ṭutup biz **anı** ırmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1303). [anı, --n, --ı]*

o: *O, işaret zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Süzülüp rāst indi **anuñ** üstine / Pençe urup getüreydi destine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1321). [anuñ, --nuñ]*

o: *"O" üçüncü çoğul şahıs zamiri. II Anadolu Erenleri.*

Anlara digil ḳamu cemʿ olalar / Ne ḳadar zaḥmetse bunda geleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1337). [anlara, --n, --lar, --a]*

Emre işitdi çün anlaruñ sözin / Böyle dir **anlara** dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1406). [anlara, --n, --lar, --a]*

o: *O, işaret zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Didiler cāyiz degil biz ṭuravuz / **Anuñ** ayaġına şimdi varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1340). [anuñ, --nuñ]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hâcı Bektâş-ı Velî).*

Ṣaru İsmāʿīl'i **añа** gönderür / Buyruġın erüñ varup ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1410). [añа, --ñ, --a]*

o: *" O" üçüncü teklik şahıs zamiri.II Tapduk Emre.*

Didi Ḫūnkār **añа** kim iy gerçek er / Şöyle naḳl eylĕdiler sizden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [añа, --ñ, --a]*

o: *" O" işaret zamiri(el).*

Bir yeşil el perde ardından hemīn / Çıḳdı iy yār görmişüz **anı** yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [anı, --ñ, --ı]*

o: *" O" üçüncü tekil kişi zamiri (Tapduk Emre).*

Uzadup elini gösterdi **aña** / Göricek Emre anı ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1421). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" işaret zamiri (el).*

Uzadup elini gösterdi aña / Göricek Emre **anı** ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1421). [anı, --ñ, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri (Koyun sürüsü).*

Güder idi bir bölük ḳoyunları / Otladup hem ṣuvarurdı **anları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1428). [anları, --n, --lar , --ı]*

o: *" O" işaret zamiri(ceylan postu).*

Giymez idi ġayrı illā **anı** giyer / Ṣıdḳ-ıla her kim ki kendüye uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1455). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri(tac).*

Giydügi çün **anı** İbrāhīm Ḥācī / Post-ı āhūdan bu resm-ile tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1466). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri. II Kayseri.*

Ḳayṣeriyye şehrine çün irişür / Ḫıżr peyġām-bere **anda** bulışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1470). [anda, --n, --da]*

o: *" O" üçüncü tekil şahıs zamiri (Bostancı).*

Sözi Ḫıżr'uñ eyledi teʾšīr **aña** / Bostānı çigzindi dördi dört yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1480). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" işaret zamiri(Üzüm).*

Naẓarına ḳodı Ḫūnkār'uñ **anı** / Yaʿnī neye ḳādirem görgil beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1519). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri (Pir Ubeyd).*

Didi Ḫūnkār **aña** iy merd-i ʿazīz / Şekkimüz yoḳ kim vilāyet ehlisiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1520). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" üçüncü tekil şahıs zamiri (Pir Ubeyd).*

Didi Ḫūnkār **aña** bu resme cevāb / Evliyānuñ her cevābı pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1525). [aña, --ñ, --a]*

o: *"O" 3. teklik işaret zamiri (Sinesün Köyü).*

Gĕçübĕni **andan** ol kān-ı kerem / Ürgüb iline varur ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1541). [andan, --n, --dan]*

o: *" O" işaret sıfatı (yağ).*

Küpçegümde yaġ ḫo ḳalmış durur az / Ḳoyayın etmege **o** yaġdan biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [o,]*

o: *"O" 3. teklik şahıs zamiri (Gelin).*

Aluban Ḫūnkār gör kim n'eyledi / Gör ne resme **aña** alḳış eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1560). [aña, --n, --a]*

o: *"O" 3. teklik şahıs zamiri (Gelin).*

Artuban eksilmesün didi **aña** / Ṭaşuban dökilmesün didi **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1561). [aña, --ñ, --a]*

o: *"O" 3. teklik şahıs zamiri (Gelin).*

Artuban eksilmesün didi **aña** / Ṭaşuban dökilmesün didi **aña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1561). [aña, --ñ, --a]*

o: *O, işaret zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Çün ṣudan çıḳdı **o** şāh-ı evliyā / Aldı seccādeyi silkdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1572). [o,]*

Ḳardaşım dir il sözinden ġam yimez / Yoluña var git **o** dervīşe dimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [o,]*

o: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (Yunus-ı Mukri).*

Yūnus-ı Muḳrī'ydi hem **anuñ** adı / Çepni'nüñ ol ıdı şeyḫi mürşidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1642). [anuñ, --nuñ]*

Ṣaru İbrāhīm Süleymān üçi de / **Anuñ** oġlı (y)ıdı bunlar iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1646). [anuñ, --nuñ]*

Pādişāh çün ḳıldı ḥāline naẓar / Ḥācetin bitürdi **anuñ** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1663). [anuñ, --nuñ]*

Pes Yūnus Muḳrī'nüñ oġullarınuñ / Ulu oġlı ki dimişdük biz **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1670). [anuñ, --nuñ]*

o: *" O" işaret sıfat.*

Ol üç evüñ bir ulusı var-ıdı / Kim Güherdaş'dı **o** kişinüñ adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [o,]*

Fāṭma Ana'dan **o** vaḳte dek veled / Gelmemişdi hergiz andan bil ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1686). [o,]*

Gördi mescidde oturan ser-verüñ / Alnı nūrıdur **o** vech-i enverüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1731). [o,]*

Maşraba alup **o** ḫizmetkār ele / Şu getürüben öñine ḳor hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1839). [o,]*

İlerü geldi **o** beş ṭaş yanına / Nuṭḳa gelüñ didi iy beş ṭaş yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1992). [o,]*

Bir ulu ṭulp geldi bir gün ehl-i faḳr / Kim **o** faḳr-ıla ider Muḫtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [o,]*

Ölçer idi ʿādet olmışdı **o** kār / Gine ʿādet üzre köyli her ne var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2141). [o,]*

Bir dene buġday **o** buġdaydan ele / Aluban diliyle cevfine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2167). [o,]*

O gice yatup ṣabāḥın ṭurdılar / Yapılupdur ṭaş tamāmet gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2276). [o,]*

Pes Külü Ḫan sū-yı Baġdād ʿazm ider / Leşkerin alup **o** yire cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2434). [o,]*

Üc gün od urup **o** ḳazan ḳaynadı / Ben didüm cānı bedenden oynadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2617). [o,]*

Ol **o** gürbenüñ olurdı ḥiṣṣesi / Birisi boynınadur her ġuṣṣası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2675). [o,]*

Ṣıḳılur Ṣaltıḳ görür zaḥmet ʿaẕīm / Çağırur ḫażreti **o** dem ez-ḫavf u bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2821). [o,]*

Ḳalʿa ıssına **o** çoban çün varur / Ejder öldügin aña ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2849). [o,]*

Tā **o** şeyḫe buluşup ṣoḥbet ḳıla / Ṣoḥbeti-y-ile nefīs ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3305). [o,]*

Gāh bu köy ḳurbında bir yir var durur / Hem **o** yir ol kimseye maḫżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [o,]*

İltdügüñ ḳanı da içdüñ mi didi / **O** ḥicābdan daḫı geçdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3838). [o,]*

Eyledük varup **o** şiddetden ḫalāṣ / Didi bu resm-ile ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4037). [o,]*

Ḥācī Bektaş ḳardaşumdur ol kişi / Eyledi saña **o** resm-ile işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4067). [o,]*

Ḥażret-i Seyyid **o** yirüñ erleri / Evliyāyı ḳıldı istiḳbāl varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4518). [o,]*

Maḥv olur **o** lüccede olur nā-be-dīd / Ẕikr idüp bu resme dir ol güniʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4663). [o,]*

Ḳolları olsun açuḳ gitsün **o** ḥāl / Görmesün dir baʿd ez-ān ol infiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [o,]*

Kimseye varmaġa ḳalmadı mecāl / Ḳalmaġa ḳaldı **o** yirde iḥtimāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5235). [o,]*

Ol ṭaʿāmı yirler-idi cemʿ olup / Ol iki sulṭān **o** cemʿe şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5322). [o,]*

Binemezdi ata yoḳdı ṭāḳati / Ḳayġırup ʿOšmān **o** bir iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6315). [o,]*

Ḫoş selām virüp duʿā ḳıldı **o** dem / Çünki ol Sulṭān ʿAlā'ed'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6395). [o,]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri. (Yunus-ı Mukri).*

Ḳayı'da çün kim **anı** defn itdiler / Ḳalḳup oġulları andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1666). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (Yunus-ı Mukri'nin hanımı/Fatıma).*

Çün işitdi sözini İdrīs **anuñ** / Dir diyĕyin taʿbīrin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1683). [anuñ, --nuñ]*

o: *"O" 3. teklik kişi zamiri II Fatıma.*

Fāṭma Ana'dan o vaḳte dek veled / Gelmemişdi hergiz **andan** bil ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1686). [andan, --n, --dan]*

o: *"O" III. tekil şahıs zamiri (Hacı Bekta-ı Veli).*

Gice gündüz ṭāʿat iderdi müdām / Pes müşerref oldı **anuñla** maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1785). [anuñla, --nuñ, --la]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Nurettin Hoca).*

Begi adı-y-ıdı Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Diyeyin aḥvālini **anuñ** nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1815). [anuñ, --nuñ]*

o: *Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Nurettin Hoca).*

Ṣancaġı begi idi Ḳırşehri'nüñ / Pādişāhdan ṣancaġı-y-ıdı **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1816). [anuñ, --nuñ]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hoca Nurettin).*

İrte öyleye çıḳarsañ sen eger / Bildügüñi idesin dir **añа** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1850). [añа, --ñ, --a]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Gelübĕni **anı** çevre aldılar / Nūre'dīn Ḫˇāce idügin bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1861). [anı, --n, --ı]*

Zīr-i pā düşdüñ hemān gördük seni / Saña çalışurken ayruḳ biz **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3353). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hoca Nurettin).*

Böyle diyüben **anı** berk ṭutdılar / Ḳuru güne ḳoyup esīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1868). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hoca Nurettin).*

Ṭavara vuruban **anı** sürdiler / Pādişāhuñ ḳatına çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1869). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri (duvar).*

Pādişāhuñ var-ıdı bir zindānı / Ṣuvadup dururdı kireçle **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1870). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hoca Nurettin).*

Ḳılsa bir kişiye ġāyetde ġażab / Anda ḳoydururdı **anı** gör ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1871). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hoca Nurettin).*

Bildi er ḫışmına uġrayup durur / Olacaġın er **añа** diyüp durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1876). [añа, --ña]*

o: *O, üçüncü tekil şahıs zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Nefesine uġradum bilimedüm / ʿİzzet ü ikrām **añа** ḳılamadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1878). [añа, --ña]*

o: *"O" üçüncü tekil kişi zamiri .(Nurettim Hoca).*

Virdiler tīmār bir uc yirde **aña** / Gelmedi Rūm'a ölince görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1902). [aña, --n, --a]*

o: *O, işaret zamiri.(Öküz).*

Öküzüñ gözlemeyince ben eger / Ḳurt yise yā **aña** gelse bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1950). [aña, --ñ, --a]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Öküz).*

Öküzüñ ben gütmeyicěgez eger / Ḳurt yise yā gelse **aña** bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1980). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" III. tekil şahıs zamiri II Sarı. (Mola İdris'in kardeşi).*

Çün sözin işitdi Ḫünkār ḥażreti / Virdi düşnām **aña** bu resme ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2030). [aña, --ñ, --a]*

o: *"O" işaret zamiri. II Elma.*

Yise **andan** yā żaʿīf ü yā saḳīm / Yā belāya mübtelā ola ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [andan, --n, --dan]*

o: *" O" üçüncü tekil şahıs zamiri. (Fatma Ana).*

Fāṭma Ana'dan ḳalupdur iy ʿazīz / ʿĀdet oldı ḳaldı **andan** bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2068). [andan, --n, --dan]*

o: *" O" işaret zamiri(taş).*

Er-iseñ dir bu ḳaya üstine çıḳ / Ayaġuñla dizüñ ile **anı** ṣıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri(taş).*

Ayaġuñ dizüñ **aña** iz eylesün / Ḫalḳ dilinde tā ḳıyāmet söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2114). [aña, - -ñ, --a]*

o: *" O" işaret zamiri(Hamurkaya).*

Adına dirler Ḫamīrḳaya **anuñ** / Göresin şevḳuñ eger varsa senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2119). [anuñ, --n, --uñ]*

o: *" O" işaret zamiri (hıyar).*

Bu bizüm bıçaḳlarumuz da ḫıyar / Bilesin ki şübhesüz **anı** ṣoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2128). [anı, --n, --ı]*

o: *O, işaret zamiri. (altın ve gümüş).*

Ol ṭaş olan aḳçayı hem altunı / Kīsesinde kim ki getürse **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2170). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri(odun).*

Didi bu kül düşdügi yirden odun / Bitsün alup yaḳuñ **andan** dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [andan, --n, --dan]*

o: *" O" 3. tekil şahıs zamiri.*

Maḳṣūdı bulmaġ ısa **anuñ** ševāb / Ḥāṣıl oldı bilsün aña ol meʾāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2283). [anuñ, -nuñ, -]*

Açuban bir gör ki **anuñ** ḥāli ne / Ölü mi yā ṣaġ mıdur aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [anuñ, -nuñ, -]*

ʿAḳlı başına gelicek dir Çırāḳ / Vaṣfını ẕikr eyle **anuñ** bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3081). [anuñ, -nuñ, -]*

Yirine Küpaşlu dirler bu zamān / Bir boy oldı nesli de **anuñ** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [anuñ, -nuñ, -]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Hacım Koluaçık).*

Er **aña** ṣunmışdı bāṭın ḳılıcın / Er bilür erüñ ne ḳadardur gücin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2245). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" İşaret zamiri (Kızılca Halvet).*

Şimdiki Ḳızılca Ḫalvet yirini / Mesken iderdi otururdı **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2256). [anı, --n, --ı]*

o: *O, işaret zamiri. (Akça Koca).*

Gördi Ḫūnkār ol eri burçaḳ yolar / **Aña** raḥm idübeni rāḥat diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2308). [aña, --ña]*

o: *O, işaret sıfatı (Akça Koca'nın hanımı).*

Dir **o** ḳancıġuñ ki ḳırḳ yıldur tamām / Çekerüz cevrini biz iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [o,]*

o: *" O" işaret zamiri (Bez).*

Girdi evinden birez biz çıḳarur / Bıraġur ortaya ḫalḳ **anı** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2339). [anı, --n, --ı]*

o: *"O" işaret zamiri (Akça Koca'nın hanımı).*

Aşlına girü **anı** ḳavuşduruñ / Techiz ü tekfīn erkānın görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2344). [anı, --n, --ı]*

o: *"Onlar" üçüncü çokluk şahıs zamiri. (Anadolu Erenleri).*

Ḫoş żiyā-y-ıla pür oldı ol mekān / Görüp **anlar** didiler aḥsent i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [anlar, --n, --lar]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.(Halife Müktefî).*

Hep **anuñ** ḥükminde-y-idi bilesiz / Āl-i ʿAbbās'dandı anlar iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2371). [anuñ, --nuñ]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Bahsi geçen ülkelere).*

Bil Diyārbek Āzerbaycān hem ʿAcem / Rūm'dan ḥükm olunurdı **anlara** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2372). [anlara, --n, --lar, --a]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri. (Necmeddin-i Kübra).*

Oturan begler **anı** eyle görüp / Didiler ẕī ḫayf el ele urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2390). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.(Necmeddin-i Kübra).*

Eyledüñ **anuñ** emeklerin ʿabeš / Yavuz itdüñ geldi senden bu ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2391). [anuñ, --nuñ]*

o: *"Onlar" üçüncü çokluk şahıs zamiri. (Cengiz Han'ın oğulları).*

Birisi Külü Ḫan-ıdı **anlaruñ** / Yüzi ṣuyı-y-ıdı ol oġlanlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2404). [anlaruñ, --n, --lar, --uñ]*

Ṭāliʿin Necm'in tamām oġlanlaruñ / Arayup ʿilm-ile bildüm **anlaruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2408). [anlaruñ, --n, --lar, --uñ]*

o: *" O" işaret zamiri(Külü Han).*

Di **aña** ki cümle Abdālān-ı Rūm / Rūm içinde evliyādandur ʿumūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2458). [aña, --ñ, --a]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Erzincan).*

Gide gide tā irer Erzingān'a / **Anda** uġrar Cān Baba Külü Ḫan'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2465). [anda, --n, --da]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri (Can Baba).*

Ḳazana ḳoyuban **anı** ḳaynadur / Nisbeti henüz daḫı dīninedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2533). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Can Baba).*

Ḳazana ḳoyup **anı** gör n'eyledüm / İmtiḥān anuñla **anı** eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2581). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.(Kazan).*

Ḳazana ḳoyup anı gör n'eyledüm / İmtiḥān **anuñla** anı eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2581). [anuñla, --nuñ, --la]*

o: *" O" işaret zamiri(zehir).*

Bir şīşe ḳāttāl zehrüm var durur / Nūş iden **anı** bilürüz er durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [anı, --n, --ı]*

Gel virĕyin saña **anı** eyle nūş / Ger ziyān gelmeye bilem **anı** ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" III. tekil şahıs zamiri (Can Baba).*

Gelmedi bil **aña** hergiz bir żarar / Pes ne ġam **aña** ki yardım ide er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [aña, --ñ, --a]*

o: *"O" şahıs zamiri (Can Baba).*

Gelmedi bil **aña** hergiz bir żarar / Pes ne ġam **aña** ki yardım ide er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [aña, --ñ, --a]*

o: *"O" işaret zamiri (İslamiyet).*

Biz de bildük dīn-i İslām ḥaḳḳ-ımış / Bize vācib olan **aña** ṣıdḳ ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2625). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" işaret zamiri; orada. (Yaylak ve kışlakta).*

Tā ḳılalar varuban **anda** ḥużūr / Pādişāh çün kim bu nevʿe buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2647). [anda, --n, --da]*

Mesken idübĕni **anda** ḳaldılar / Sen işidesin daḫı ne ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2650). [anda, --n, --da]*

Ḳışlalar yapup köyler ḳıldılar / Yirlenüp yurtlanup **anda** ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2651). [anda, --n, --da]*

o: *" O" işaret zamiri(düş).*

Anı gizlĕr-idi dāyim birisi / Heb bilürlerdi uşaġı irisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2671). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" İşaret zamiri(pay).*

Ol ülüşi ṭuranuñ biri alur / Kimseye virmez **anı** pinhān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2674). [anı, --n, --ı]*

o: *Hoy Ata.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **anı** sevĕr-idi / Anuñ-içün rāzına rāzdār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2680). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" İşaret zamiri(Hayırlı amel).*

Pes ḫilāfın işlemek olmaz revā / Bir iş işleñ ki **anı** Allāh sevĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri. II.Harmankaya.*

Bir iki gün ḳıldılar **anda** ḳarār / Ol yir ol mülkde muʿayyen āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2750). [anda, --n, --da]*

o: *" Orada" işaret zamiri. (Kalede).*

Anda bir evren türedi heft-ser / Ḳorḳdı ol beg ire kendüye żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2812). [anda, --n, --da]*

o: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (İcikim).*

İcikim dirlerdi vardı bir kişi / Çift sürmekdi müdām **anuñ** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2858). [anuñ, --nuñ]*

o: *"O" üçüncü tekil şahıs zamiri. (Yunus Emre).*

Ehl-i evlād u ʿıyāl ıssı-y-ıdı / Ṣanma **anı** bay māl ıssı-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2907). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" İşaret zamiri(Taptuk Emre).*

Şimdi ol ḳuf u luñ miftāḥın ḥaḳīḳ / Ṭapduḳ'a virdüm **anı** gördüm lāyıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2932). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" İşaret zamiri(Taptuk Emre).*

Varsun **andan** istesün ol andadur / Aña virdüm şanmasun kim bendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2933). [andan, --n, --dan]*

o: *" O" İşaret zamiri(Taptuk Emre).*

Varsun andan istesün ol **andadur** / Aña virdüm şanmasun kim bendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2933). [andadur, --n, --da, --dur]*

o: *" O" İşaret zamiri(Taptuk Emre).*

Varsun andan istesün ol andadur / **Aña** virdüm şanmasun kim bendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2933). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" işaret zamiri(nasip).*

Bilmedi çün bildi lākin bulmadı / Ḫizmet itměyince **anı** almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2949). [anı, --n, --ı]*

o: *Orada II.Akşehir'de.*

Varuban hem **anda** oldı ber-ḳarār / Oldı Ḥaḳ emrine **anda** intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2988). [anda, --n, --da]*

o: *" O" işaret sıfat (kadı).*

Ḳalʿacük ḳāḍīsın irsāl eyledi / Şehre gelüp gör **o** ḳāḍī n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2995). [o,]*

o: *" O" işaret zamiri. II Yol.*

Anda yol üstine bostān eyledi / Çün biter bostān gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3136). [anda, --n, --da]*

o: *" O" işaret zamiri (bostan).*

Gelene gidene yidürdi **anı** / Şād oldı yiyenüñ anda cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3137). [anı, --n, --ı]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.(Hacı Şems).*

Ḥācī Şems dirlerdi adına **anuñ** / Ḥişse al bundan ki şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3165). [anuñ, --nuñ]*

o: *T. Üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.(Hacı Şems).*

Pes Deñizlü'ye yaḳın yirde ʿazīz / Nesli daḫı vardur **anuñ** bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3166). [anuñ, --nuñ]*

o: *" O" işaret zamiri (Beyamlı).*

Hem **anuñ** ḳurbında bir köy var-ıdı / Adına Ḳızılaġıl dirlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3171). [anuñ, --nuñ]*

o: *" O" işaret zamiri. II Kızılağıl.*

Ere münkir **anda** vardı bir kişi / Ḳoyun eri vü çobanlıḳdı işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3172). [anda, --n, --da]*

Ḳızaġılı'nda olan ol münkir er / Sürüben ḳoyunını **anda** yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3179). [anda, --n, --da]*

o: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (Molla Sadettin).*

Mollā Saʿde'd-dīn adı idi **anuñ** / Ḫayr-ıla meẕkūrdı yādı **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3299). [anuñ, --nuñ]*

Mollā Saʿde'd-dīn adı idi **anuñ** / Ḫayr-ıla meẕkūrdı yādı **anuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3299). [anuñ, --nuñ]*

Sekü ḳatına getürincek hemīn / Ṣıḳdı yürĕgin **anuñ** şöyle yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3347). [anuñ, --nuñ]*

o: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (Molla Sadettin).*

Ṣadr cāyında oturdı Saʿde'dīn / Mollālar oturdı **aña** hep yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3308). [aña, --ñ, --a]*

Ṭınmadı Ḫūnkār iṭāʿat gösterür / Yaʿnī ki **aña** murādını virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3417). [aña, --ñ, --a]*

Gördi Mollā'yı ol arada ṭurur / Emr ider **aña** işit ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3599). [aña, --ñ, --a]*

Ḳalbine şeyṭānı bıraḳdı ḫayāl / Ol ḫayālden **aña** irişdi melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3602). [aña, --ñ, --a]*

Ṭurdı ḳırḳ gün orada peymānçeye / Kimse dimez **aña** ṭurursın niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3620). [aña, --ñ, --a]*

Emr ider Ḫūnkār Saʿīd ṭurdı gelür / Gözle buyruḳ **aña** Ḫūnkār ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3644). [aña, --ñ, --a]*

Baʿd ez-ān ḥālāt **aña** ḫoş el virür / Keşf seyrinden niçe sırlar görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3664). [aña, --ñ, --a]*

Ḳıldı anda Kaʿbetu'llāh'da Saʿīd / Ḳadrdür **aña** yā ḫod eyyām-ı ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3681). [aña, --ñ, --a]*

Virdük etmek didi saña İçil'i / Dem yum oynat var **aña** dir ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" işaret zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli'nin huzuruna, yanına).*

Yürüñ uşda biz de **anda** varuruz / Bizi daʿvetden murādın görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3332). [anda, --n, --da]*

Evliyā diyübeni düşüp gider / Bilmezüz varubanı **anda** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3462). [anda, --n, --da]*

Biz de varup **anda** dem ḳaynatsavuz / Ḫizmet idüp bir ocaḳ ḳaynatsavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5274). [anda, --n, --da]*

o: *" O" işaret zamiri(Makas).*

Bir keser mıḳrāż getürdiler hemān / Mollā **anı** eline aldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3407). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri (makas).*

Döndi dir İsmāʿīl'üm getür **anı** / Sende-y-ise ol çırāḳ mıḳrāżını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3412). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri II Mum Makası.*

Saʿīd'e getürüben virgil beri / **Añа** siñmişdür erenler tekbīri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3413). [añа, --ña]*

o: *" O" işaret zamiri. (Tuz).*

Döküp **andan** ete tīz ṭuz ekdiler / Yiyüben ṣofra duʿāsın itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3441). [andan, --n, --dan]*

o: *"Onlar" çokluk üçüncü şahıs zamiri. ll Mollalar.*

Mollā'dan uġurlayın bu mollālar / Gör nicesi ittifāḳ itdi **olar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3459). [olar, --lar]*

o: *" O" 3. teklik kişi zamiri (Ejderha Kılığındaki Ahi Evran).*

Mollā görübeni **anı** deng olur / Kendüyi ṣuya atubanı ṣolur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3490). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri. II Kaya üzerinde.*

Çıḳdı Ḫūnkār ol ḳaya üstine zūd / Niyyet itdi ki ḳıla **anda** ruḳūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3598). [anda, --n, --da]*

o: *"Onlar" üçüncü çokluk şahıs zamiri. (Cemal Seydi'nin ailesi).*

Ḳaldı evlādı ḳılur anda ḳarār / Beşḳarış nām yirdedür **anlar** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5335). [anlar, --n, --lar]*

o: *" O" işaret zamiri (gömlek).*

Ṣaru İsmāʿīl'i gör kim n'eyledi / **Anı** ki lāzım idi hep eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3800). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" III. tekil şahıs zamiri (Fatma Ana).*

O ki aldı boḫçayı açup görür / Müşkü ʿanber ḳoḳusı ḳarşu vurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3815). [o,]*

o: *" O" işaret sıfat (kan).*

Kim **o** ḳanı da hemīn nūş eyleye / Nūş iděyin dir bunı da n'eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3836). [o,]*

o: *" O" işaret sıfatı (Karacadağ).*

Seni ṣalduḳ Ḳaracaṭaġ'a yüri / Mesken eyle varubanı **o** yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5401). [o,]*

o: *" O" işaret zamiri(Kara Reis).*

Oldı teslīm itdiler dervīş **anı** / İtdiler dervīşlere dil-rīş **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4165). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri(Kara Reis).*

Oldı teslīm itdiler dervīş **anı** / İtdiler dervīşlere dil-rīş **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4165). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" İşaret zamiri(Osman Bey).*

Dīn düşmanına tā heybet ola / Görüben **anı** ʿaẓīm dehşet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4432). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri (İznik).*

Ṣıyuban leşkerini şehri alur / Ehl-i İslām'a **anı** mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4449). [anı, --n, --ı]*

o: *Ona II.Osman Bey'e.*

Ġāzīler sulṭānı oldı āşikār / Feṭḥ ü nuṣret dāʾim oldı **aña** yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4450). [aña, --ñ, --a]*

o: *" O" İşaret zamiri (Kuzu).*

Yine dönüp didi diñle bir beni / Ḳılıcaḳ ḳurbān ḳaçan kim siz **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4502). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri (koyun).*

Emr ider açıldı çün ev ḳapusı / Gördiler dirilmiş **anuñ** hepisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4509). [anuñ, --nuñ]*

o: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (Kuzukıran).*

Daḫı şimdi nesli **anuñ** var durur / Ḥācī Bektaş'a ḫalīfeler durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4514). [anuñ, --nuñ]*

o: *" O" işaret zamiri II Öküz yahnisi.*

Etmek-ile nūş iderdi cümlesin / Ḳomaz ıdı nesne **andan** bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4555). [andan, --n, --dan]*

o: *" O" işaret zamiri (un).*

İnce elekden elerdi hem **anı** / Süd ile yaġ-ıla yoġurur **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4619). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri (hamur).*

İnce elekden elerdi hem **anı** / Süd ile yaġ-ıla yoġurur **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4619). [anı, --n, --ı]*

ʿĀdetince aldı ḫoş buġday unı / Süd-ile yaġ-ıla iletdi **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4625). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" İşaret zamiri(öküz).*

Tā ki bir gün bir öküz ḳurbānını / Bir kişi Emircem'e ḳurbān **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [anı, --n, --ı]*

Almadı eylĕmedi **anı** ḳabūl / Aldı öküzin dönüben ṭutdı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4650). [anı, --n, --ı]*

Emr ider Ḫūnkār **anı** aldılar / Kesüben der-ḥāl pūḫte ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4652). [anı, --n, --ı]*

Tā ki dervīşler **anı** nūş eyledi / Pür olup göñüllerin ḫoş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4653). [anı, --n, --ı]*

Siz ḳabūl itmĕdügüñüz ḳurbānı / Ḳabūl itdi Ḥācī Bektaş dir **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4660). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri (altın).*

Biñ daḫı ṣaydı ayırdı **anı** da / Virdi Güvenc'e dir alġıl bunı da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri (Altın).*

Ol biñ altunı ki virdi ṣayrafī / Hep müheyyā itdiler **anı** iy ṣafī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [anı, --n, --ı]*

o: *" O" işaret zamiri (Yeşil Ferman).*

Anı emānet virüpdür ol ere / Hem daḫı ışmarladı ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4960). [anı, --n, --ı]*

Çıḳdı bir el türbeden ṣundı **anı** / Ẕikr olan yaʿnī ki yĕşil fermānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4965). [anı, --n, --ı]*

o: *"O" işaret zamiri (Yeşil Fermanı).*

Çünki gördiler o yeşil fermānı / Alubanı anda geldiler **anı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4967). [anı, --n, --ı]*

o: *"O" işaret sıfatı.*

Dem yum oynadup **o** yirlerde ḳalur / Āḫiri ol er **o** yirde fevt olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5264). [o,]*

o araya: *Oraya II Keligra Kalesi'ne.*

Göz açup yumınca Keliġıra'ya / Ḫıżr irişdi hemān **o araya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2828). [o araya,]*

o dem: *O zaman.*

Naḳldür çoban başında ki **o dem** / Var-ıdı giyik derisi tāc hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1444). [o dem,]*

İtdiler ol öküzi ḳurbān **o dem** / Oldılar dīẕār-be-dīẕār muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2883). [o dem,]*

Gönderüp bunları Ḫūnkār ḥażreti / Ṭurdı ol yirden **o dem** gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3376). [o dem,]*

Ḫoş ḥayāt bulmış **o dem** örü ṭurur / Yanına ol oġlanuñ sürüp varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3907). [o dem,]*

Tekye Ḳaya'da **o dem** Ḫūnkār meger / Oturupdı eyleyüp anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3940). [o dem,]*

Tekye Ḳaya'dan **o dem** gelür āvāz / Keşf itdi ol ḳaya gör nice rāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3941). [o dem,]*

Aldı bir at beş yüz altunla bile / Binüben ata **o dem** düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4054). [o dem,]*

o dem: *O zaman.*

Ṭurdı yirinden **o dem** Bektaş hemān / İndürür ol vaṣlaları ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1166). [o dem,]*

o demde: *O zaman.*

Didi buyruḳ bu seni çün bulavuz / Başuñı senüñ **o demde** alavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4001). [o demde,]*

o güñ: *O gün.*

Erlik-ile **egüñ** aña siz başı / Her kim ider evliyāya ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6147). [egüñ,]*

o ṭarīḳ-ıla: *O yolla, o şekilde.*

Çift ucın dutardı ḫarrātlıḳ işi / **O ṭarīḳ-ıla** ḳılurdı cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2908). [o ṭarīḳ-ıla,]*

o vaḳt: *O zaman.*

Pes **o vaḳt** Ḫūnkār naẓarında tamām / Üc yüz altmış ḫalīfesi iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3718). [o vaḳt,]*

Himmet erden sen **o vaḳt** alduñ didi / Yitişüben buraya geldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4135). [o vaḳt,]*

o ṿañaya: *O yana, o tarafa.*

Ṭurdı ṭañla **o yañaya** ʿazm ider / Ere bulışmaġa cānı cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4899). [o yañaya, --y, --a]*

o yir: *Ora.*

Çün **o yir** ḫalḳı bu ḥāli gördiler / Aña Öküz Söyleden ad urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4954). [o yir,]*

o yir: *O yer II.Sarı İsmail'in kabri şerifi.*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür **o yir** / Naḳli iş böyle durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4966). [o yir,]*

o yirde: *Orada.*

Evliyā ẕikrin **o yirde** söyledi / Bir niçe kimseyi muḥibb eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3015). [o yirde,]*

İttifāḳ idüp bu resme gitdiler / Çün mesā irdi **o yirde** yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3465). [o yirde,]*

o yiri: *Ora.*

Ortasında var-ıdı bir yüce yir / İstedi **o yiri** eydür baña vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4940). [o yiri, --i]*

ocaġ: *Ocak, ateş yakılan yer.*

Şāh vilāyet işidüp ḳıldı sücūd / Aldı kāfir **ocaġından** cümle od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1000). [ocaġından, -ından]*

İrte öylen bunda görürsem seni / **Ocaġa** baḳdururın bilgil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1848). [ocaġa, -a]*

ocaḳ: *Ateş yanan yer.*

Biz de varup anda dem ḳaynatsavuz / Ḫizmet idüp bir **ocaḳ** ḳaynatsavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5274). [ocaḳ,]*

od-: *Ateş.*

Ne ḳadar cehd itdilerse yanmadı / **Od-ıla** ney ile hīç uyanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1345). [od-ıla, -ıla]*

Ulu beglerden utandı yoḳ diye / Kim olur **od-ıla** kendüye ḳıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2563). [od-ıla, -ıla]*

Sen bizi ṣınaduñ-ısa **od-ıla** / Biz ṣınayalum seni bā-ṣad belā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5174). [od-ıla, -ıla]*

od: *Ateş.*

odına hep yürek ṭaġlaşdılar / Didiler ki luṭf u iḥsān işleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6258). [odına, -ı, -n, -a]*

od: *Ateş.*

Ḳırḳ gün oldı çıḳmadı çaḳmaḳdan **od** / Bişmedi çig yanmaz **od** çıḳmadı dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [od,]*

Nāliş idüp ḳıldılar ere sücūd / Çigimüz bişsin didiler virgil **od** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1006). [od,]*

Secde-i şükr eyleyüp dir yā Vedūd / Ḳullaruña yā İlāhī virgil **od** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1008). [od,]*

Gizledi çün **odunı** kāfirlerüñ / Bişmez oldı çigleri münkirlerüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1001). [odunı, -u, -n, -ı]*

Āteşi bıraḳdı fāriġ oldı er / Yandı āteş ḳalmadı **oddan** ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2230). [oddan, -dan]*

Altına **od** yaḳalum ḳaynadalum / Üç gün üç dün işbu nevʿe idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [od,]*

Çıḳar ısam ger mażarrat görmedin / **Od** yaḳup baña żarar irgürmedin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2554). [od,]*

Gördiler Cān Baba'yı oddan çıḳar / Cismini **od** yaḳmamış bunlar baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2570). [od,]*

Bir daḫı didüm ulu **od** yaḳdılar / Ḫalḳ temāşā itmek içün çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2582). [od,]*

Üc dün ü gün ḳaldı **od** içre hemīn / Olıcaḳ dördünci gün varduḳ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [od,]*

Girsün ol **oda** eger kim yanmaya / Giricek hīç ol **oda** göyünmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [oda, -a]*

Girsün ol **oda** eger kim yanmaya / Giricek hīç ol **oda** göyünmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [oda, -a]*

Virse göñlin ol **oda** yanmaz ıdı / Kül oluban **oda** göyünmez idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2574). [oda, -a]*

Virse göñlin ol **oda** yanmaz ıdı / Kül oluban **oda** göyünmez idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2574). [oda, -a]*

Giriben dervīş **oda** urdı semāʿ / Ol oduñ kim ḳalıñıydı bir zirāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2620). [oda, -a]*

Ol putı atmış **oda** yanmış tamām / Eylemiş kendüsi od içre maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2702). [oda, -a]*

Bunuñ elinden geleydi iş eger / **Oda** yanmazdı vü görmezdi żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2709). [oda, -a]*

Gördiler Cān Baba'yı **oddan** çıḳar / Cismini od yaḳmamış bunlar baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2570). [oddan, -dan]*

Gelüben dördünci gün **oddan** çıḳar / ʿIṭr-ı ʿanber müşk-i ezferdür ḳoḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2621). [oddan, -dan]*

Gelemedi kimse **oddan** ileri / Ṭaşra **oddan** ṭurdılar ol ḫalḳ geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2699). [oddan, -dan]*

Gelemedi kimse **oddan** ileri / Ṭaşra **oddan** ṭurdılar ol ḫalḳ geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2699). [oddan, -dan]*

Çıḳdı **oddan** Hoy Ata'yı gördiler / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2717). [oddan, -dan]*

Giriben dervīş oda urdı semāʿ / Ol **oduñ** kim ḳalıñıydı bir zirāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2620). [oduñ, -uñ]*

Çakmaġı ṭaşa çalar gibi tamām / **Od** çıḳardı dırnaġından iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3405). [od,]*

Ol ṣalūsı didi **oda** yaḳalum / Kiẕbi belürdi ḥaḳından çıḳalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3984). [oda, -a]*

Oda yaḳuban hemān-dem kül olur / Bu deme dek ḳabḳara yiri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5201). [oda, -a]*

Şol ḳadar urdı semāʿı baʿd ez-ān / Kül ider ol yanar **odı** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [odı, -ı]*

od: *Ateş II aşk ateşi.*

Cān Baba rāḥib el ele aldılar / Ol deñiz gibi **od** içre ṭaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2566). [od,]*

Üc dün ü gün ḳaldılar **od** içre çün / Evliyānuñdur bu cünbiş bu oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [od,]*

od: *Ateş.*

Ol **oduñ** çevre yanına geldiler / Çerge ḳuruban ṭolayu aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2569). [oduñ, -uñ]*

od: *Ateş, alev.*

Şāh vilāyet işidüp ḳıldı sücūd / Aldı kāfir ocaġından cümle **od** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1000). [od,]*

Ḳırḳ gün oldı çıḳmadı çaḳmaḳdan **od** / Bişmedi çig yanmaz **od** çıḳmadı dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [od,]*

Atdı ol putı hemān **od** içine / Put yandı dönmedi Hoy ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [od,]*

Ol putı atmış oda yanmış tamām / Eylemiş kendüsi **od** içre maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2702). [od,]*

od: *Aşk ateşi, aşk tutkusu, ateş.*

Çün gelüp İdrīs virür öyle ḫaber / Şevḳ **odı** ḫoş virdi kendüye ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [odı, -ı]*

Nefesinden çıḳdı bir **od** ol zamān / Ṭoḳınuban ejderi yaḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5200). [od,]*

od: *Ateş. II Dert, gam, sıkıntı.*

Ḥasret **odına** yaḳup cān u ciger / Yidi yıl olınca gözi yaş döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 691). [odına, -ı, -n, -a]*

Yüz sürüp ayaġına aġlaşdılar / Kāfir **odına** yürek ṭaġlaşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 706). [odına, -ı, -n, -a]*

od ol: *Ateş olmak.*

Od oluban odunu divşürdiler / Yaḳup āteş çiglerin bişürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1010). [od ol, --uban]*

od ur: *Ateş yakmak.*

Çalu çırpı buluban getürdiler / Bir yire cemʿ eyleyüp od urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2226). [od ur, --dı, --lar]*

Üc gün od urup o ḳazan ḳaynadı / Ben didüm cānı bedenden oynadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2617). [od ur, --up]*

od ur-: *Ateş yakmak.*

Gözledi bir gün ki ḫan ava çıḳar / Od urur ol odunı şol dem yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [od ur-, --ur]*

od yaḳ: *Ateş yakmak.*

Üç dün ü gün od yaḳup ḳaynatdılar / Yaʿnī kim ḳatı meşaḳḳat itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2536). [od yaḳ, --up]*

oda: *Oda, mesken, yer.*

Pīr ʿUbeyd Ḥalvāyī dir şāh-ı kerem / **Odamuz** uşda yaḳın başġıl ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1513). [odamuz, -muz]*

oda yaḳ: *Ateşe vermek, yakmak.*

Ḳanda varsa putları giderdiler / Oda yaḳubanı terkin urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2720). [oda yaḳ, --ubanı]*

odın: *Odun, yakılmak üzere hazırlanmış ağaç.*

Hem didi anlara dönüp ol velī / Görelüm size **odın** ḳaydın belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [odın,]*

Daḫı buyurdı ki tennūr ḳızduruñ / Yandurup āteş aña **odın** uruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5165). [odın,]*

odı-y-ıla: *Ateşiyle.*

Didi İbrāḥīm'e Ḳolaçıḳ Ḥācım / Ġayret **odı-y-ıla** göyündi içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5173). [odı-y-ıla,]*

odun: *Yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç.*

Baʿd ez-ān Ḫırḳa Ṭaġı'nuñ **odunı** / Gün-be-gün bitüp çoġaldı bil bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2234). [odunı, -ı]*

Bu kezin yazıda yaḳsunlar **odun** / Ulu āteş oluban yansun bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2548). [odun,]*

odun: *Yanıp ateş yakılmak üzere kesilen ağaç.*

Şimdi daḫı ol **odundur** kim yanar / Tā ḳıyāmet yanısardur yanısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2236). [odundur, -dur]*

odun: *Odun.*

Ol **odun** çün yanubanı ḳor olur / Cān Baba ol demde ḫurūşa gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2558). [odun,]*

Gözledi bir gün ki ḫan ava çıḳar / Od urur ol **odunı** şol dem yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [odunı, -ı]*

Tīz getürsün bir yük **odun** her kişi / Döküben meydāna bitürsün işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3983). [odun,]*

odun: *Yakılmak üzere kesilmiş ağaç.*

Yā **odun** olaydı bārī bunlara / Çıplaḳ u dervīş faḳīr olanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2216). [odun,]*

odun: *Yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç.*

Ḳalḳdılar abdāllar eyvallāh diyü / Her biri bir yaña **odun** arayu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2225). [odun,]*

Didi bu kül düşdügi yirden **odun** / Bitsün alup yaḳuñ andan dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [odun,]*

Emr ider ol leşker **odun** cemʿ ider / Cān Baba emrini yaʿnī ḳamʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2557). [odun,]*

Arḳası-y-ıla getürürdi **odun** / Yıġar ıdı bir yire ol dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2692). [odun,]*

Tā ki ḫaylī çoḳ **odun** cemʿ eyledi / Daḫı gör kim ṣoñ ucı ol n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [odun,]*

Ṭaġ içinde-y-idi Ṭapduḳ tekyesi / Ḳodı **odun** ḫizmetine Yūnus'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2939). [odun,]*

Tekyesinde tā ki **odun** ṭaşıya / Vaḳt-i germ olup güle vü ışıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2940). [odun,]*

odunu divşür: *Ateşini toplamak, ateşini alıp herhangi bir yerde kullanmak üzere almak.*

Od oluban odunu divşürdiler / Yaḳup āteş çiglerin bişürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1010). [odunu divşür, --di, --ler]*

oġl: *Erkek çocuk.*

Bir ḫalīfe daḫı hem dost-ı Ḫudā / Kim Ḳazan Ḫan **oġlıdur** iy keṯudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5476). [oġlıdur, -ıdur]*

oġl: *(a) çocuk.*

Bil seyāḥat ḳaṣdı ʿazmüm daḫı hem / Daḫı Cevvād **oġlıyam** iy müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [oġlıyam, -ı, -yam]*

oġl u kız: *Oğul ve kız.*

İllā kim oġlı ḳızı olmaz-ıdı / Aña dek hīç **oġl u ḳız** gelměz idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3830). [oġl u ḳız,]*

oġlan-: *Erkek çocuk.*

Ḳıymaġıl **oġlancuġuma** luṭf ḳıl / Bir yalıñuzca oġuldur bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5181). [oġlancuġuma,]*

oġlan: *Erkek çocuk.*

Didiler ki ḳızlıḳ aldı cānumuz / Ac öliser ḳızumuz **oġlanumuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 979). [oġlanumuz, --umuz]*

Ṣoñ peşīmānlıḳdan itmez kimse sūd / Nefesüñ **oġlanlaruñdur** eyle cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3751). [oġlanlaruñdur, --lar, --uñ, --dur]*

Gele üc **oġlanumuz** senden didi / Nesl-i z̤ürriyyet ola andan didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3842). [oġlanumuz, --umuz]*

oġlan: *(a) çocuk.*

Didi **oġlan** dünyāya ʿuryān gelür / Neşvi de ekšer anuñ ʿuryān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [oġlan,]*

Göñli **oġlanuñ** ḳatı terdür laṭīf / Ġıll u ġışdan hem berīdür iy şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3540). [oġlanuñ, -uñ]*

oġlan: *Genç kimse.*

Görişüp **oġlanınuñ** öper gözin / Ḥālini ṣorup sürer yüze yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 802). [oġlanınuñ, -ınuñ]*

oġlan: *Delikanlı, genç kimse.*

Ḳayı Beg **oġlanlarından** üç dilīr / Ceng içinde her biri bir nerre şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4210). [oġlanlarından, -lar, -ın, -dan]*

oġlan: *Çocuğu, oğlu.*

Her birinüñ var-ıdı bir **oġlanı** / Muḥterem görürdi her biri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3914). [oġlanı, -ı]*

Bildi erdür Ḥācī Bektaş **oġlanı** / Ṣād olup ḫˇāceyi ḫilʿatladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5907). [oġlanı, -ı]*

Buġdayın yiyen ḳılan Ḥaḳḳ'a niyāz / Erkek **oġlanı** ola Allāh vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6266). [oġlanı, -ı]*

oġlan: *Cinsiyeti erkek olan evlat.*

Geldi bir **oġlan** vücuda yüzi gün / Mūsī-i Šānī görüp ḳılur neṣāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 322). [oğlan,]*

Lerze dutdı ṣanasın gördi sitīz / Gördi bir **oġlan** ṭoġurmışdur özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 400). [oğlan,]*

Olısar peydā bu **oġlandan** çoḳ iş / Bu ʿalāmetler velīlerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6612). [oğlandan, -dan]*

Bunda esrār göriniser bī-ʿaded / Sāyir **oġlanlar** gibi ḳılmaz reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6611). [oğlanlar, -lar]*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar adlu vardı **oġlanı** / Kim nefes oğlıydı virmiş ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 649). [oğlanı, -ı]*

Yardılar ḳarnın iki **oġlan** çıḳar / Beslediler ölmedi gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2184). [oğlan,]*

Cifti ile ol gice ola yaḳın / **Oğlana** ḳala ola oğlı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2168). [oğlana, -a]*

Ṣūret-i eṭfāl ġālib işbudur / **Oğlana** işbu umūr dāyim ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3539). [oğlana, -a]*

Ṣūret-ile **oğlanuñ** ṣūretlene / Oğlanuñ göñli gibi sīretlene *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3531). [oğlanuñ, -uñ]*

Ṣūret-ile oğlanuñ ṣūretlene / **Oğlanuñ** göñli gibi sīretlene *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3531). [oğlanuñ, -uñ]*

Didi İsmāʿīl ḥālin n'olduġın / Fāṭıma'dan gine **oġlan** geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3860). [oġlan,]*

Ṭoġan **oġlana** Ḳāsım virdiler ad / Bunlar oldı şeyḫ niçe yıllar ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3884). [oġlana, -a]*

Ṭaş ṭoḳundı oġlana düşdi revān / Şol sāʿat içinde **oġlan** virdi cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3895). [oġlan,]*

Öldüren **oġlan** ḳaçar dik yuḳaru / Varuban Ḫūnkār'a vurdı yire rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3896). [oġlan,]*

Ṭaş ṭoḳundı **oġlana** düşdi revān / Şol sāʿat içinde oġlan virdi cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3895). [oġlana, -a]*

Ḫoş ḥayāt bulmış o dem örü ṭurur / Yanına ol **oġlanuñ** sürüp varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3907). [oġlanuñ, -uñ]*

Sen begümüz oġlısın şancaḳ senüñ / **Oġlan** idüñ atañ ölince senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4281). [oġlan,]*

Dir zamānlardur ki ʿömrümden geçer / Görmedüm **oġlan** yüzin ḳaldum nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5228). [oġlan,]*

İy niçe dervīşlere ḳurbān çırāḳ / Virüp **oġlan** istedüm ben bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5230). [oġlan,]*

Ol üç **oġlanuñ** birisi kendünüñ / İtdi rıḥlet gitdi ṭāʿūndan anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5372). [oġlanuñ, -uñ]*

Saña bir **oġlan** vire ki Ẕu'l-minen / İsmini Bektaş urasın ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [oġlan,]*

oġlan: *Cinsiyeti erkek olan evlat.*

Birisi Külü Ḫan-ıdı anlaruñ / Yüzi şuyı-y-ıdı ol **oġlanlaruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2404). [oġlanlaruñ,]*

Ṭāliʿin Necm'in tamām **oġlanlaruñ** / Arayup ʿilm-ile bildüm anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2408). [oġlanlaruñ,]*

oġlan: *Cinsiyeti erkek olan evlat.*

Fāṭıma'dan ṭoġıcaḳ **oġlanları** / Şāh Ḥasan'a cümle teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 191). [oġlanları,]*

oġlan u kız: *Oğlan ve kız.*

Ḳanḳı ʿavretüñ ki ehli olmaya / Hergiz andan **oġlan u ḳız** gelmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2165). [oġlan u ḳız,]*

oġlancık: *Küçük erkek çocukları.*

Aldı **oġlancıḳların** hem ʿavretin / Pes sefer ʿazmine ṭutdı niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5356). [oġlancıḳların, -lar, -ıñ]*

oġlancık: *Küçük erkek çocuk.*

Lākin **oġlancıḳlarum** unutmaġıl / Kendözüñden anları yad itmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2565). [oġlancıḳlarum, --lar, --um]*

İşidincek şol sāʿat ṭurdı öri / Üç daḫı var-ıdı **oġlancıḳları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5354). [oġlancıḳları, -lar, -ı]*

oġlı: *Oğlu.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar adlu vardı oġlanı / Kim nefes **oġlıydı** virmiş ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 649). [oġlıydı, --y, --dı]*

Bunuñ **oġlı-y-ıla** bir yoḫsul erüñ / Oynar-iken oġlı bir n'itdi görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3892). [oġlı-y-ıla, --y, --ıla]*

Öpdi andan Ḥācī Bektaş'uñ elin / Didi ʿOšmān **oġlımuzsın** ṣadra otur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6375). [oġlımuzsın, -muz, -sın]*

oġlu: *Delikanlı, erkek çocuk.*

Didiler bunlar daḫı iy yüzi māh / **Oġluñuz** Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ṣāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4374). [oġluñuz,]*

Oġluñuz Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Ḥażretüñe bunı irsāl itdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4379). [oġluñuz,]*

oġlu: *Oğul, erkek evlat.*

Şāh ʿAlāʿe'd-dīn de ḳıldı himmeti / **Oġluñuz** kim adı Şeh ʿOšmān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6409). [oġluñuz,]*

oġlu: *Ahmed Yesevî'nin oğlu Kutb-ı Haydar.*

Gel çeri dir **oġluñı** baş eylegil / Kāfiri ḳır bağrını baş eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 647). [oġluñı, -nı]*

Ḥaḳ ḳatında ḥażretüñdür çünki ḫāṣ / Luṭf idüp var **oġlumı** eyle ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 738). [oġlumı,]*

oġlum olsun: *Erkek evladım olsun, bu erkek çocuğu benim de oğlum olsun manasında.*

Anda hem bir ḫatuna ḳıldı naẓar / Oġlına dir **oġlum olsun** bu beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1216). [oġlum olsun, --sun]*

oġul-: *Cinsiyeti erkek olan evlât.*

Gele bir **oġlumuz** andan dir bizüm / Köpricĕgi delük ola bil sözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [oġlumuz, -umuz]*

oġ(u)l: *Cinsiyeti erkek olan evlât.*

Murteżā'nuñ **oġlıdur** ḳalbi ṣafī / Hem muḥib Pīr-i Ḫorāsānī sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 202). [oġlıdur, -ı, -dur]*

İsmine dinmek Mücāb taʿẕīmdür / Mūsī-i Kāẓım'uñ **oġlıdur** ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 226). [oġlıdur, -ı, -dur]*

Caʿfer-i Ṣādıḳ'uñ **oġlıdur** yaḳīn / Caʿfer-i Ṣādıḳ Muḥammed Bākır'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 231). [oġlıdur, -ı, -dur]*

Oġlıdur şeksiz o nūr-ı enverüñ / Bes Muḥammed Bāḳır'uñ atasını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 232). [oġlıdur, -ı, -dur]*

Mūsīyü'š-Šānī'nüñ **oġlıdur** ol er / Ḫorāsān mülkinde meşhūr muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1370). [oġlıdur, -ı, -dur]*

Ol da İbrāhīm Mücāb'uñ **oġlıdur** / Müştehirdür ḫalḳ içinde bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1371). [oġlıdur, -ı, -dur]*

Ol daḫı Mūsī-i Kāẓım'uñ ʿazīz / **Oğlıdur** şöyle bilesiz didi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1372). [oğlıdur, -ı, -dur]*

Pes Külü Ḫan dünyādan gitmiş-idi / Yirine **oğlını** şāḥ itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2687). [oğlını, -ı, -(n)ı]*

Keşiş ışmarlamış ıdı **oğlını** / Ḫizmetüñden ḳoma dimişdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2725). [oğlını, -ı, -(n)ı]*

Ṣoñra **oğlanları** gör kim n'itdiler / Dīn-i İslām'ı girü terk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2792). [oğlanları, -an, -ları]*

Her nefes ki ḳala senden yādigār / Anı **oğluñ** yirine bil didi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [oğluñ, -uñ]*

Ḳayı **oğlıdur** didiler bu yigit / Pādişāha ḳovladuġı ol pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4310). [oğlıdur, -ı, -dur]*

Gösterüp Otman Beg'i dirler bu er / Ḳayı **oğlıdur** muʿazzez muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4377). [oğlıdur, -ı, -dur]*

Ḳızuñ **oğluñ** olısar durur ziyād / Oraya neslüñ buluban izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5402). [oğluñ, -uñ]*

Bişi vir ki Mekke'ye **oğluñ** gide / Anası eydür öyle dime oğul sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [oğluñ, -uñ]*

Varmış ʿOšmān nām bir **oğluñ** civān / Baña ʿāṣī oluban urmış ilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6308). [oğluñ, -uñ]*

oġ(u)l: *Erkek evlat.*

Bildiler ki evliyādur ol hümām / Sulṭān İbrāhīm'üñ **oġlı** ced imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 827). [oġlı, -ı]*

oġul: *Cinsiyeti erkek olan evlât.*

Oġlı oldı ismi Zeyne'l-ʿĀbidīn / Bu emānet olanı cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 196). [oġlı, -ı]*

Virdi Zeyne'l-ʿĀbidīne ol imām / Ol da virdi **oġlı** Muḥammed Bāḳır'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 197). [oġlı, -ı]*

İtdi teslīm ol da Ṣādıḳ Caʿfer'e / **Oġlı** vardı Mūsī-i Kāẓım imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 198). [oġlı, -ı]*

Gelmedi hīç **oġlı** ḳızı gördiler / Çekdiler ol emr içün ḫayli melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 272). [oġlı, -ı]*

Görmege **oġlı** yüzin sürer gelür / Ṣād ıla mesrūr olup ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 405). [oġlı, -ı]*

Eyledi **oġlı** içün ulu dügün / Tehniye ḳıluban alḳış itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 409). [oġlı, -ı]*

Oğlına ḳaldı o giceden hemīn / Müddet ile ḥamli oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 320). [oğlına, -ı, -n, -a]*

Olsun uzun yaş diyü ḫalḳ söyledi / **Oğlına** Mūsā Muḥammed virdi ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 324). [oğlına, -ı, -n, -a]*

Ehli-y-ile bir olur ol yüzi māh / **Oğlına** ḳaldı hemān-dem ol nigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 395). [oğlına, -ı, -n, -a]*

Cān u dil şādīyle ḳılur inbisāṭ / Göricek sulṭān yüzini **oğlınuñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 406). [oğlınuñ, -ı, -nun]*

Bir kemāl ehline şāh buyruḳ ḳılur / **Oğluma** dir eyle taʿlīm-i kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 330). [oğluma, -um, -a]*

Oğluma taʿlīm ʿulūmdan eyle dir / Pādişāh emrin çü şeyḫ gūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6626). [oğluma, -um, -a]*

ʿİzzet ü ḥürmetle ḳaldı şādumān / Geldi kendüden on **oġul** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 258). [oġul,]*

Gözi yaşı aḳuban cağladuġın / Dir **oġul** ağlatmasun Allāh seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 347). [oġul,]*

Hīç Ḫatem'den gelmedi hergiz ʿıyāl / Görmediler hīç **oġul** ḳız yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 373). [oġul,]*

Ol yidi yıl içre Aḥmed Yesevī / Ḥaḳḳ'ı ḳoyup itmedi **oğlına** sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 692). [oğlına, -ı, -n, -a]*

Virdi Aḥmed Yesevī tuġ u ʿalem / Didi **oġul** düşmene var çekme ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 654). [oġul,]*

Zīra **oġul** ḳız düşmenüñdür didi Ḥaḳ / Pes muḥabbet itmez aña ehl-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 693). [oġul,]*

Bir yañadan kāfir içre **oġlı** ḥabs / Bir ṭarafdan ḫalḳ ider kendüyi tebs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 709). [oġlı, -ı]*

Bir daḫı yoḳ **oġlı** kim cenge vara / Kılıc urup kāfirüñ ḫalḳın ḳıra *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 712). [oġlı, -ı]*

Bir nefes **oġlı** var-ıdı şīr-i ner / Adı Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 731). [oġlı, -ı]*

Münkir olup gerçi itdük çoḳ günāh / Luṭf idüp ʿafv eyle iy şāh **oġlı** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 993). [oġlı, -ı]*

Anda hem bir ḫatuna ḳıldı naẓar / **Oġlına** dir oġlum olsun bu beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1216). [oġlına, -ı, -n, -a]*

Rıḥlet itdükde fenādan ol ʿazīz / Öyle tāc geydi **oġulları** da tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1457). [oġulları, -lar, -ı]*

Dede Ġarḳın'uñ **oġulları** ḳamu / Āhū postı çün didiler işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1458). [oġulları, -lar, -ı]*

Ḳıṣṣa çoḳ āḫir pes anları alur / **Oġlı** Ḳılıç Aṣlan'ı gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [oġlı, -ı]*

Oġlı ki Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn olur / ʿAdl ü dād ıssı vü ṣāḥib-dīn durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1632). [oġlı, -ı]*

Dört **oġlı** var-ıdı kim her biri / Ḳanda varsa bellü olmışdı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1644). [oġlı, -ı]*

Ṣaru İbrāhīm Süleymān üçi de / Anuñ **oġlı** (y)ıdı bunlar iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1646). [oġlı, -ı]*

Pes Yūnus Muḳrī'nüñ oġullarınuñ / Ulu **oġlı** ki dimişdük biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1670). [oġlı, -ı]*

Ulu **oġlınuñ** adı İdrīs idi / ʿİlme meşġūl idi hem tedrīs idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [oġlınuñ, -ı, -nun]*

Ḳayı'da çün kim anı defn itdiler / Ḳalḳup **oġulları** andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1666). [oġulları, -lar, -ı]*

Pes Yūnus Muḳrī'nüñ **oġullarınuñ** / Ulu oġlı ki dimişdük biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1670). [oġullarınuñ, -lar, -ı, -nuñ]*

Cifti ile ol gice ola yaḳın / Oġlana ḳala ola **oġlı** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2168). [oġlı, -ı]*

Öldüginden ṣoñra ḳarnını yaruñ / İki **oġlımuz** çıḳar andan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2182). [oġlımuz, --ımuz]*

Kim aña Cengiz Ḫan dirlĕr-idi / On kemāle yitmiş **oġlı** var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2403). [oġlı, -ı]*

Oġlı Külü Ḫan'a Cengiz Ḫan i cān / Ṣad hezār göçmel Tatar evin hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2430). [oġlı, -ı]*

Oġlı Külü Ḫan'a ḫan keşiş ḳoşar / Dīnleri emrin bularuñ dir beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2433). [oġlı, -ı]*

Ḳılıç Arṣlan **oġlı** Keyḫusrev ḳaçan / İlçi varuban irer iy cān-ı men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2636). [oġlı, -ı]*

Pes Külü Ḫan **oġlı** ḳatında nite / Ḳaldı çün bir yıl tamāmet Hoy Ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [oġlı, -ı]*

Pes Külü Ḫan **oġlı** işidüp gelür / Āteş içre Hoy'a pes naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2701). [oġlı, -ı]*

Pes Külü Ḫan **oġlı** eydür n'eyledüñ / Nĕ-y-içün bu işi böyle eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2703). [oġlı, -ı]*

Balı Şeyḫ **oġlı** durur ol keşişüñ / Böyle meẓkūr durur aṣlı bu işüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [oġlı, -ı]*

Keşiş **oġlın** Cān Baba itdi oġul / Anı oġulluġa eyledi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2726). [oġlın, -ı, -n]*

Hoy Ata ḫan **oġlına** didi ġarīb / İşiñüz vardur be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2704). [oġlına, -ı, -n, -a]*

Ben ki Cengiz Ḫan **oġlıyam** yaḳīn / Kim Külü Ḫan'dur adum iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2606). [oġlıyam, -ıyam]*

İllā kim **oġlı** ḳızı olmaz-ıdı / Aña dek hīç oġl u ḳız gelmĕz idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3830). [oġlı, -ı]*

Didi kim Ḫıż ı r Lala'm gelmiş durur / Yurdum **oġlı** hem didi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [oġlı, -ı]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala ile ol Ḥabīb / Yurd **oġlı** bunlar oldı gör naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [oġlı, -ı]*

Bunuñ oġlı-y-ıla bir yoḫsul erüñ / Oynar-iken **oġlı** bir n'itdi görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3892). [oġlı, -ı]*

Ol faḳīr **oġlı** alup bir ṭaş-ıla / Atdı ḳuvvetle ḳatı cünbüş ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [oġlı, -ı]*

Atası **oġlın** görüp mesrūr olur / Ḳalbinüñ vīrānesi maʿmūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4013). [oġlın, -ı, -n]*

Alup **oġlın** evine ol kes gider / Ḫoş ḥużūr-ıla varup rāḥat ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4016). [oġlın, -ı, -n]*

Atasına iledicek ölüsin / Aġlayuban dutdı **oġlınuñ** yasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3919). [oġlınuñ, -ı, -nun]*

Şübhe itme **oġluñı** eyler ḫalāṣ / Kim vilāyetle bulupdur iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3936). [oġluñı, -ı, -nı]*

Ḳayṣeri ṣıyup ṣarı feṯḥ eyledi / **Oġlı** Ḳılıç Arslan'ı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4178). [oġlı, -ı]*

Ḳılıç Arslan **oġlı** Keyḫusrev odur / Müştehirdür işbu sözler bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4181). [oġlı, -ı]*

Bir gün ol Sulṭān ʿAle'd-dīn pādiṣāh / Ḳılıç Arslan **oġlı** Keyḫusrev ṣāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4187). [oġlı, -ı]*

Bu ḫaberi işidicek pādiṣāh / Ḳılıç Arslan **oġlı** Keyḫusrev o ṣāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4200). [oġlı, -ı]*

Ḳardaşuñ **oġlın** dutup gönder baña / Yoḫsa yavuz iş iderem ben saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4299). [oġlın, -ı, -n]*

Pes Külü Ḫan **oġlına** irince ḫaber / Pādiṣāha viribidi ol da er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4194). [oġlına, -ı, -n, -a]*

Ṭoġdı bir **oġlı** adı Aṣıl Ṭoġan / Key ḳatı erliklü er ḳopdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [oġlı, -ı]*

Himmet idüp er bize vire **oġul** / Bu durur maḳṣūd duʿā ola ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5119). [oġul,]*

Didi senden gele İlyās nām **oġul** / Bir zamān bīhūde yola gide ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [oġul,]*

Ol ṭuran ʿavretden oldı bir **oġul** / Ḥāceti oldı anuñ gör ki ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [oġul,]*

Pes everdiler anı **oġul** ṭoġar / Niteki remz itdi-y-idi aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5142). [oġul,]*

Bir ḳızum var gelmedi hergiz **oġul** / Ṣād degülem cān anuñ-çündür melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [oġul,]*

Ḳıymaġıl oġlancuġuma luṭf ḳıl / Bir yalıñuzca **oġuldur** bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5181). [oġuldur, -dur]*

Çün üçünci **oġlı** rıḥlet eyledi / Ḫoş işit Pīrāb Sulṭān n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5374). [oġlı, -ı]*

Kenʿān adlu bir oġul andan gelür / Kübbān adlu bir daḫı **oġlı** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [oġlı, -ı]*

Kenʿān adlu bir **oġul** andan gelür / Kübbān adlu bir daḫı oġlı olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [oġul,]*

Faṭma Ana **oġlı** Ḫıż ı r Lāla cüvān / Tekyedār olsun işikdebir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5539). [oġlı, -ı]*

Elli yıl olup müseccel tekyedār / **Oġlı** Mürsel ḳala andan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5540). [oġlı, -ı]*

Ḳırḳ sekiz yıl ol da ḳılup ḫizmeti / **Oġlı** Yūsuf Bālī'ye ire nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5541). [oġlı, -ı]*

Dünyāda ammā **oġlı** ḳızı yoġ-ıdı / Mūsī-i Kāẓım imām-ı ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5871). [oġlı, -ı]*

Geldi bir gün **oġlı** evine ol hümām / Çün żiyāfet itdi imāmı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [oġlı, -ı]*

Ṭurdı ayaġın **oġlı** sulṭān ḥiẕmete / Didi **oġlı** olmaduġın aña İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5875). [oġlı, -ı]*

Ṭurdı ayaġın **oġlı** sulṭān ḥiẕmete / Didi **oġlı** olmaduġın aña İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5875). [oġlı, -ı]*

Ḥācī Bektaş'a tevażżuʿ ḳıldılar / Didiler ḫan **oġlı** ḫansın bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5912). [oġlı, -ı]*

Ṣaḳlañ anı eylemişem ḫoş naẓar / Her kimüñ ki **oġlı** ḳızı olmasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6264). [oġlı, -ı]*

Terk-i fānī idüben gitdi aḫı / Ḳala anuñ **oġlı** daḫı Sulṭān Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6419). [oġlı, -ı]*

Mīr Süleymān **oġlı** ḳıldı pāk-zāt / Ol daḫı idince dünyādan sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6422). [oġlı, -ı]*

Umaram ki saña ḳıla himmeti / Ḥaḳḳ'a ışmarlayup anda **oġlın** ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6322). [oġlın, -ı, -n]*

Key ṣaḳın düşmen sözine uyma sen / Ḳara İmīrzā **oġlın** alup gitdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [oġlın, -ı, -n]*

Öpdi atası elini hem ḳodı baş / Ṣaġ esen görincegiz **oġlın** ḳoca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6413). [oġlın, -ı, -n]*

Şükr idüp **oġlın** öper ḳoçaḳoça / Ḥācī Bektaş'uñ görince kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6414). [oġlın, -ı, -n]*

Taḫta geçdi **oġlu** ol Sulṭān Murād / Aña daḫı ḳalmayınca rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6424). [oġlu, -u]*

Ḳara İmīrzā'ya dönüp eydür fetā / Key ṣaḳın **oġluma** yolda ḳıyma sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6323). [oġluma, -um, -a]*

Ildırım **oġlunı** sulṭān itdi çarḫ / Ildırım daḫı idüp āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6421). [oġlunı, -ı, -nı]*

Aġlayuban yüzine sürer yüzin / Didi **oġul** düşmānsuz olmaz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6316). [oġul,]*

ʿAdli vardur ṣuçumuza itmez żarar / **Oġul** Allāh oñara işüñ senin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6319). [oġul,]*

oġul: *Erkek evlat.*

Aḳıdur yaş gözlerinden yırmurur / Gördi ḫatun **oġlınuñ** aġladuġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 346). [oġlınuñ, -ı, -nuñ]*

Kimüñ **oġlısın** digil iy māh-rū / Aduñuz nědür bize virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 280). [oġlısın, -ı, -sın]*

Sen begümüz **oġlısın** ṣancaḳ senüñ / Oġlan idüñ atañ ölince senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4281). [oġlısın, -ı, -sın]*

oġul: *Benim (erkek) evladım.*

Olmadı **oġlum** ḳızum dir ol hümām / Cümleñüz çün bir yire cemʿ olduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 377). [oġlum, -um]*

Oġlum öldürdi bunı öldürürem / Baña n'itdügin buña bildürürem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3901). [oġlum, -um]*

Nūş idüben oldı ol dem ḥāmile / Didi **oġlum** ġuṣṣa çekme imdi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5879). [oġlum, -um]*

Didi **oġlum** ṭīz ṣalādan ṭur öri / Ne ḳadar var ise abdāllar ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6008). [oġlum, -um]*

oġul: *Çocuk.*

Bişi vir ki Mekke'ye oġluñ gide / Anası eydür öyle dime **oġul** sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [oġul,]*

Bir **oġul** virdi adı ʿOšmān ol Ḫudā / Ol zamānda oldı bahādır pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [oġul,]*

oġul: *Erkek evlat.*

Kim Bayındur Ḫan **oġlıdur** ol er / Bil Oġuz'dan ol ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [oġlıdur, -ı, -dur]*

oġul: *Evlat.*

Didi Allāh emri-le ṭur iy **oġul** / Ḳalḳ yuḳarı uzanuban yatmaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5381). [oġul,]*

oġul: *Erkek çocuk.*

Yaʿnī aġırlar ana **oġul** Bektaş'ı / Līki Bektaş anasına egüp başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5934). [oġul,]*

oġul: *Çocuk, evlat, oğul.*

Pes Külü Ḫan **oġlına** adam ṣalar / Maʿlūm ider aña bu resme ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4189). [oġlına, -ı , -n , -ga]*

Kendü elümle ḫ̆āceye bişi virem / Böyle diyüp bacı **oġlına** uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5941). [oġlına, -ı , -n , -ga]*

oġul: *Cinsiyeti erkek olan çocuklar için kullanılır. II Atalarının soyundan gelmek.*

Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ iy ʿazīz / Vardı Otman nām bir **oġlı** tīz nîz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [oġlı, -ı]*

Ḥasan adlu var-ıdı bir **oġlı** hem / Elin alup aldı geldi bā-niʿam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5178). [oġlı, -ı]*

Ṣaḥ ḥikāyet bu kim itdi ol ʿayān / Ol İmām-ı Kāẓım **oġlı** İbrāhīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5869). [oġlı, -ı]*

Aña bühtān eyleyüp söylediler / Didiler Erṭuñrul **oġlı** ol cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6300). [oġlı, -ı]*

Ḫāke yeksān oldı āḫir ol daḫı / **Oġlı** Orḫan ḳıldı atası yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6417). [oġlı, -ı]*

Maḳbūl **oġlı** ḳalsa atanuñ yirine / Bir niçe yıl şāh olup Orḫan daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [oġlı, -ı]*

oġul: *Oğul, erkek evlat.*

Ḥasret odına ciger ṭaġlar iken / Maḳbul **oġuldur** atadan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5929). [oġuldur, -dur]*

oġul: *Külü Han'ın oğlu.*

Pes Külü Ḫan **oġlı** ol ḫalḳa hemān / Ādemīler ṣaldı yir yir ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2718). [oġlı, --ı]*

oġul it-: *Evlat etmek. (Manevi olarak).*

Keşiş oġlın Cān Baba itdi oġul / Anı oġulluġa eyledi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2726). [oġul it-, --di]*

oġul vir: *Erkek evlat bağışlamak, nasip etmek, dünyaya getirmek.*

Pādişāha Ḥaḳ vire görklü oġul / Ol ulular çün sözin işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 386). [oġul vir, --e]*

oġulluk: *Evlat edinilen kişi; evlatlık.*

Keşiş oġlın Cān Baba itdi oġul / Anı **oġulluġa** eyledi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2726). [oġulluġa, --a]*

oğuz: *"Türk Tarihinin en köklü, en kalabalık boyu olan "Uzlar" (Oğuzlar), Göktürk Birliğinin yıkılmasıyla diğer Türk Boylarıyla ihtilafa düşmüş, İç Asya'daki Türk boylarıyla girdiği mücadeleler neticesinde Batıya doğru göç ederek önce Hazar coğrafyasına, oradan da Kuzey Karadeniz'e ulaşarak Doğu Avrupa'ya Türk izlerini taşımış, 11. Yy'da diğer Türk Kavimleri olan Kuman-Kıpçaklar tarafından mağlup edilerek tarih sahnesinden silinmiştir.*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

İç Asya'daki kadim Türk Devletlerinin temel taşını teşkil eden Oğuzlar, batıya doğru ilerledikçe Kuz ve Guz ünvanları alarak tarih kayıtlarına UZ'lar olarak geçmiştir. ".

Çün **Oġuz** cemʿiyyeti tefrīḳ olur / Pes Ḳazan Ḫan'a Bayındur ḫan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4173). [oġuz,]*

Ḥükm iderdi ʿāleme anuñdı cāh / Vardı **Oġuz** nesli ḳatında çoḳ emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6288). [oġuz,]*

Ġāzīlerdi kāfir ilde açdı yir / Ḳalıñ **Oġuz** pehlivānı ol Ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6289). [oġuz,]*

İşidür begleri sözin ayru dir / Ḳara Emīr adlu vardı bir **Oġuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6305). [oġuz,]*

oğuz: *Türk mitolojisinde Kara Han'ın oğludur. Tarihsel açıdan Mete (Motun) olduğu düşünülmüştür.*

Ber-ṭāraf oldı çün **Oġuz** şevketi / Sürdi geçdi bunlaruñ da müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1611). [oġuz,]*

oğuz: *Boy adı.*

Çünki tebdīl oldı **Oġuz** şevketi / Sürdi devrān geçdi bunlar müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1605). [oġuz,]*

oğuz: *Türkiye Türkleri'nin, Âzerî, Türkmen ve Gagavuzlar'ın aslını teşkil eden ve XI. yüzyılda Hârezm bölgesinde yaşayıp daha sonra batıya göç eden büyük Türk boyu.*

Ḳaldı küffāruñ elinde bir zamān / Geldi şarḳdan çün **Oġuz** oldı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1601). [oġuz,]*

oğuz: *Özel i. (Eski Türk. oġuz "kabileler") Türkiye Türkleri'nin, Âzerî, Türkmen ve Gagavuzlar'ın aslını teşkil eden ve XI. yüzyılda Hârezm bölgesinde yaşayıp daha sonra batıya göç eden büyük Türk boyu ve bu boydan olan kimse.*

Çepni boyu çün **Oġuz'dan** ayrılur / Gelübeni mülk-i Rūm'a ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1592). [oġuz'dan, --dan]*

Çünki Çĕpni boyı **Oġuz'dan** ayrılur / Ṭoġruluban Rūm mülkine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1640). [oġuz'dan, --dan]*

Kim Bayındur Ḫan oġlıdur ol er / Bil **Oġuz'dan** ol ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [oġuz'dan, --dan]*

ok: *Silah, savaş aleti.*

Birbirine ḳarışup ḳatışdılar / Tīġ çeküben **oḳları** atışdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 663). [oḳları, -lar, -ı]*

ok: *1. Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.*

Oḳ atıldı aña çāre yoḳ durur / Evliyāda ḳorḳacaḳ yir çoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [oḳ,]*

Bir aġac ḳılıc ḳuşatdı gör eri / Bir yay-ıla yidi **oḳ** virdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [oḳ,]*

Evrenüñ yidi başına birer **oḳ** / Urdı ol dem evren oldı cānı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2819). [oḳ,]*

ok: *Ok, silah, savaş aleti.*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh yayın alur / Ṭoldurup **oḳını** ilerü gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2818). [oḳını, -ı, -n, -ı]*

oḳ atıldı: *Okun hedefe gönderilmesi. (Söz ağızdan çıktı bağlamında).*

Oḳ atıldı didi Ḫūnkār çāre yoḳ / Emre ṭābiʿ ol dime bu vara yoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [oḳ atıldı,]*

oḳı: *Okumak.*

Bī dimege tā heves ben de ḳılam / Hīce ebced **oḳımadın** sen henüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [oḳımadın, -madın]*

oḳı: *Okumak.*

Ol biti ṣunan didi iy beg kişi / **Oḳıduñ** ḥükmi vü bildüñ dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [oḳıduñ, -duñ]*

oḳı: *Çağırmak, davet etmek.*

Bunları İslām dīnine **oḳıdı** / Tīz Müsülmān oluñuz gelüp didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4935). [oḳıdı, -dı]*

oḳı: *Söylemek, çağırmak, demek.*

Cān Baba'yı **oḳıdılar** ilerü / Didi dervīş söyle sözüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2475). [oḳıdılar, -dı, -lar]*

oḳı: *Okumak II.Namazda sure okumak.*

Ḫoş murād olduġı miḳdār ol namāz / Ḳıluban **oḳıdı** vird itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3282). [oḳıdı, --dı]*

oḳı-: *Bir metni seslendirmek, yüksek sesle kırâat etmek.*

Ḳaçdı-y-ısa ger Müsülmānlar'dan ol / Göricek **oḳı** seni ḳılur ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4917). [oḳı,]*

oḳı-: *Okumak, sesli söylemek.*

Ḳıldılar ṣubḥuñ namāzın ṣeyḫ-ile / **Oḳıdılar** ẕikri evrādı bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1121). [oḳıdılar, -dılar]*

oku-: *Bir yazıyı meydana getiren harf ve işaretlere bakıp bunları çözümlemek veya seslendirmek.*

Defʿī atdan inüben ḳaza ḳoya / Üstüme gire vü yāsīn **oḳuya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5530). [oḳuya, -(y)a]*

oku-: *Bir yazıda anlatılmak istenen mânâyı anlamak, öğrenmek.*

Oḳuyup evrādını ḳılup namāz / El duʿāya getürüp itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5518). [oḳuyup, -y, -up]*

Çün duʿāyı **oḳuyup** itdi tamām / Ṭurdı girdi ḫalvetine ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5519). [oḳuyup, -y, -up]*

Kendü **oḳuyup** kendüye Yāsīn pes / Ḥaḳḳ'a cān ışmarladı gitdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5620). [oḳuyup, -y, -up]*

Faṭma Bacı geldi erenler anası / **Oḳuyup** Yāsīn ṭutar anda yası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5624). [oḳuyup, -y, -up]*

Oḳuyup Ḳurʾān'ı tekbīr itdiler / Çün muṣallāya irüben yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5651). [oḳuyup, -y, -up]*

Oḳuyup sebʿa'l-mešānī iḫlāṣ-ıla / Rūḥına ḳıldı duʿā iḫlāṣ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5657). [oḳuyup, -y, -up]*

oku: *Okumak.*

Ḥükm-i şāhı varup aña ṣundılar / Ḥükm-i şāhı **oḳudı** çünki hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6312). [oḳudı, -dı]*

oḳu: *Okumak.*

Oḳuyanı diñleyeni yazanı / Raḥmetüñle yarlıġagıl yā Ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5867). [oḳuyanı, -yanı]*

oku: *Çağırmak, seslenmek.*

Anı daḫı **oḳudı** keşīş gelür / Bir ulu cemʿiyyeti meclis olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2474). [oḳudı, -dı]*

oku: *Okumak, söylemek.*

Oḳudu bir kerre ol ḳuṭb-ı cihān / Cerb olur çırāḳları ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1343). [oḳudu, -du]*

Bir āyet **oḳumışam** / Ḫūnkār'um esrārından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3717). [oḳumışam, -mışam]*

oku: *(Dua) okumak.*

Oḳudı tevḥīd ol maʿnevī / Naʿt-i Aḥmed **oḳur** andan ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6071). [oḳur, -r]*

oku: *Söylemek, çağırmak, demek.*

Tā ki yapıldı vü hem oldı tamām / Emr ider şeyḫi **oḳudılar** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6624). [oḳudılar, -dı, -lar]*

oḳu: *(Dua) okumak.*

Ḳaçdı-y-ısa kāfir elinden eger / **Oḳu** sen işitse ider iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4918). [oḳu,]*

oḳu: *Kur'an okumak.*

Rabb'ine ṭāʿat idüp iḫlāṣ-ıla / Ṭāhā Yāsīn **oḳuyup** İḫlāṣ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 687). [oḳuyup, -y, -up]*

oku: *(Sûre) Okumak.*

Oḳur idüñ yañlışuñ dirlĕr-idi / Gördügüm sāʿat hemān ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6637). [oḳur, -r]*

Baʿd ez-ān muṣḥaf alup **oḳur** laṭīf / Kim anuñ-ıla şeref buldı şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3283). [oḳur, -r]*

okud: *Okutmak.*

Oḳudup yañlışın iderler idi / Çünki girdi içerü ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6632). [oḳudup, -up]*

oḳudı: *Okumak, sesli söylemek, dua etmek.*

Pes taḥiyyāt **oḳudı** Aḥmed tamām / Ḥaḳ teʿālā Aḥmed'e virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 123). [oḳudı,]*

ol: *Olmak.*

Şehr-i Nişābūr'da bizümle bile / **Olduġımuz** yirde olurdı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2520). [olduġımuz, -duḳ, -ımuz]*

Didiler her vaḳt bu er bunda gelür / Vaḳt **olıncaġaz** yitişüben ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3690). [olıncaġaz, -ı, -n, -cağaz]*

Ḳışlayup vaḳt-i sefer **olıncaġaz** / Yüriměğ öte az ḳalıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4198). [olıncaġaz, -ı, -n, -cağaz]*

ol: *Yaşamaz olmak, can vermek.*

Mūsī-i Šānī **ölür** ḥikmete baḳ / Defn idüp daḫı ʿazāsın ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 334). [ölür, --ür]*

Ölümü āḫir bu nevʿ-ile olur / Ṣuyı da böyle olubanı **ölür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2041). [ölür, --ür]*

Ṣanma İsmāʿīl **ölürüz** biz de hem / Kisvetümüz degşürürüz bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5597). [ölürüz, -ürüz]*

ol: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri, O.*

Evliyā ser-çeşmesi ola āḫir **ol** / Şeh vilāyet çünki ṣaḳladı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 190). [ol,]*

Şāh Ḥüseyn'e cümlesin teslīm ider / Ḥıfẓ iderken **ol** emīrü'l-müʾminīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 195). [ol,]*

Şeyḫ olur cümleye Aḥmed Yesevī / Ḳubbe elfī tācı **ol** şeyḫ-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 203). [ol,]*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażreti olsa gerek / Çoḳ velāyet göstere **ol** ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 207). [ol,]*

Ol velīler ḳuṭbı **ol** aṣlu'l-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 236). [ol,]*

Müsteḥaḳdur teslīm eyle bu ṭonı / Cezbe ile evvel **ol** meczūb ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6649). [ol,]*

Key ḳatı gürbüz durur **ol** er kişi / Cümle erenler indürür aña başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 911). [ol,]*

Dir emişsünler hemān-dem ol velī / **Ol** şeh-i aḳṭāb-ı mülk sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1928). [ol,]*

Bir ulu ḫalīfe daḫı **ol-ıdı** / Ḫūnkār'uñ ḳatında key maḳbūl-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5340). [ol-ıdı, --ıdı]*

ol: *Ölmek.*

Rūh-ı insān ölmez ü **ölür** cesed / Nite **ölür** rūḥ k'ol durur nūr-ı Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [ölür, -ür]*

ol: *O, işaret sıfatı.*

ʿAmmi zādeñüzdür **ol** ṣāḥib-ḳabūl / Ḳalḳuban sulṭān aña irişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 289). [ol,]*

Sen ki ṭutduñ Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıl ḥabs eyledüñ **ol** ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 868). [ol,]*

Ol maḳām ıssı ʿazīẓ-i muḥterem / Günde ider bir öküz ḳurbān hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1263). [ol,]*

Bir yire cümlesi cemʿ olmış-ıdı / **Ol** ulu iclāsa hep gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1278). [ol,]*

Bildiler **ol** iş vilāyet işidür / Ḥācī Bektaş-ı Velī er kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2286). [ol,]*

Bir gün otururdı **ol** merd-i ʿazīz / Ol vilāyet kānı **ol** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5397). [ol,]*

ol: *1. işaret sıfatı "o".*

Aḥmed'üñ ḫulḳın ṭutuñ ki **ol** Kerīm / Ḫaḳḳına didi lefī ḫalḳin ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 89). [ol,]*

ol: *1. Olmak.*

Ḳoḳulaşup şeyḫe hem-ṣoḥbet **olur** / Bir zamān bu ḥāl üzerine ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5370). [olur, -ur]*

ol: *1. O, işaret sıfatı.*

Maḳṣūdı bulmaġ ısa anuñ ševāb / Ḥāṣıl oldı bilsün aña **ol** meʾāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2283). [ol,]*

ol: *O, işaret zamiri.*

Didiler **ol** ne durur eyleñ ʿayān / Didi Ḫˇāce' işidüñ benden beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1129). [ol,]*

Ḫoş meʿānīden beyān eyle ġarīb / Dil-güşā ola be-ġāyet **ol** ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3888). [ol,]*

Cümlesinden otururdı yuḳaru / **Ol-ıdı** var iḫtiyārlara ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4827). [ol-ıdı, -ı, -dı]*

Bir yeñi aṭlas geyer her günde **ol** / Çıḳarurdı irtesi **ol** ulı ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [ol,]*

ol: *Vuku bulmak, meydana gelmek, varlık halini almak.*

Yazdı kātib **olanın** derc eyledi / Ḫoş feṣāḥatler söze ḫarc eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4416). [olanın, -a, -nın]*

ol: *Işaret sıfatı "o".*

Ḫalḳı daḫı **ol** köyüñ kim ser-te-ser / Gördi çün Ḫūnkār'dan erlik meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı.*

Ol erenler üstine iy muḳtedā / Bir ʿaẓīm heybet oturdı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1302). [ol,]*

Saña ʿizzet eyleyĕ ikrām ide / **Ol** yeri luṭf eyleyüp inʿām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5500). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı.*

Geçürüp şāh eylediler bil anı / Çünki geçdi taḫta **ol** ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 268). [ol,]*

Ehli-y-ile bir olur **ol** yüzi māh / Oġlına ḳaldı hemān-dem **ol** nigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 395). [ol,]*

ol: *Bulunmak.*

Gāh Çille-ḫāne'de **olur-ıdı** / Gāh İdrīs evine gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1786). [olur-ıdı, -ur, --ı, -dı]*

Olur-ıdı putları gürbe-mišāl / Gizlü-y-idi ḳatlarında ol ḫayāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2670). [olur-ıdı, -ur, --ı, -dı]*

ol: *... hale gelmek.*

Tāc içün Ġarḳınī ṣoñra **oldılar** / Bi'ż-żarūrī işbu resme ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1468). [oldılar, -dı, -lar]*

ol: *Işaret sıfatı.*

Yitişübeni gemim itdi ḫalāṣ / Bizi ġamdan ḳurtarur **ol** merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4716). [ol,]*

ol: *Üçüncü teklik şahıs zamiri, O.*

Geldi Meydān ʿAlīsi Sūrtī Baba / Ḳolaçuḳ Ḥācım bile ki **oldur** saḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5627). [oldur, -dur]*

ol: *O, işaret sıfatı.*

Ṭapşurur anları aña ol hümām / **Ol** daḫı virdi ʿAliyy-i Rıżā'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 199). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı.*

Öpdi işigi ṭurup peymānçeye / ʿÖẕrin ister yalvarup **ol** Ḫʷāce'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 804). [ol,]*

ol: *Olmak eylemi, şeklini almak, haline gelmek.*

Ölümü āḫir bu nevʿ-ile olur / Ṣuyı da böyle **olubanı** ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2041). [olubanı, -ubanı]*

ol: *(Süre bakımından) geçmek.*

Ḳırḳ gün **oldı** çıḳmadı çaḳmaḳdan od / Bişmedi çig yanmaz od çıḳmadı dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [oldı, -dı]*

Ḳırḳ gün āḫir **olmış-ıdı** pes tamām / Yaġmadı yaġmur u olmadı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [olmış-ıdı, -mış, --ı, -dı]*

Fāṭma'ya İdrīs didi kim ḫatun / İrte işde erbaʿīn **olur** bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1763). [olur, -ur]*

Ḳırḳ gün **oldı** Mekke'de ben ḳalmışam / Kaʿbetu'llāh'da müşeref olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3699). [oldı, -dı]*

ol: *Bulunmak, var olmak.*

Mollā Saʿde'd-dīn didi didügüñ er / Ḳanda **olur** dir maḳāmı vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3322). [olur, -ur]*

Gāh bunda vü gāhī anda **olur** / İki cāyı kendüye mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5314). [olur, -ur]*

ol: *O, işaret sıfatı.*

Şīt ṭoḳuyup **ol** kelīmi Ādem ata / Bürünüp ṭāʿat iderdi hem Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 155). [ol,]*

ol: *Ölmek, can vermek.*

Öldüginden soñra ḳarnını yaruñ / İki oğlımuz çıḳar andan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2182). [öldüginden, -düg, -i, -n, -den]*

Hem didügi gibi ol kimse ölür / **Öldüginden** soñra bir gör kim n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2183). [öldüginden, -düg, -i, -n, -den]*

Didi Ḫūnkār çāre yoḳdur **ölür** ol / İtdügi inkār cezāsın bulur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2181). [ölür, -ür]*

ol: *Olmak, haline gelmek, dönüşmek.*

Bu kezin yazıda yaḳsunlar odun / Ulu āteş **oluban** yansun bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2548). [oluban, -uban]*

ol: *Meydana gelmek, varlık kazanmak, vuku bulmak.*

Çün işitdi Fāṭıma **olan** işi / İdrīs'e eydür işitgil iy kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2063). [olan, -an]*

ol: *Işaret sıfatı.*

Nicesi **ol** emr olup durur vuḳūʿ / Daḫı açasın kerāmetden kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 220). [ol,]*

ol: *Olmak, vuku bulmak, gerçekleşmek.*

Elli altmış yıl **ola** her birimüz / Ḫizmet iderüz cüvān u pīrimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 753). [ola, -a]*

ol: *O; 3. şahıs zamiri;.*

Şeyḫ Ṣadr'e'd-dīn **ol** kāmil-vücūd / Ol vilāyet maʿdeni **ol** şāh-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5361). [ol,]*

Aldı ʿavret ḳatına girdi hemān / Nuṭḳ açubanı didi **ol** pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5383). [ol,]*

Bir gün otururdı ol merd-i ʿazīz / **Ol** vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5397). [ol,]*

ol: *O işaret sıfatı.*

Şeyḫ Ṣadr'e'd-dīn ol kāmil-vücūd / **Ol** vilāyet maʿdeni ol şāh-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5361). [ol,]*

ol: *Can vermek, hayatı sonra ermek.*

Er gerek kim cismi nefsi ide terk / Nefsi **öle** cānına irmeye merg *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [öle, -e]*

ol: *Olsun.*

Tā ki pezver ṣofra **ola** bunlara / Tīz getür ṭaʿām yisünler anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3791). [ola, -a]*

Ḫoş meʿānīden beyān eyle ġarīb / Dil-güşā **ola** be-ġāyet ol ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3888). [ola, -a]*

ol: *Bulunmak.*

Şehr-i Nişābūr'da bizümle bile / Olduġımuz yirde **olurdı** hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2520). [olurdı, -ur, -dı]*

ol: *Yaşamak, zaman geçirmek.*

Dir Güherdaş aña iy kān-ı kerem / **Olmazuz** biz sizsüzin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1660). [olmazuz, -ma, -z, -uz]*

ol: *Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.*

Ölmedin ölmek gerek girçek eren / Kim bu ṣūretle irmedi Ḥaḳḳ'a iren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5603). [ölmedin, -me, -din]*

Ölmedin ölmek gerek müʾmin olan / Ki ölmedin ölen durur raḥmet bulan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5734). [ölmedin, -me, -din]*

Ölmedin ölmek gerek müʾmin olan / Ki **ölmedin** ölen durur raḥmet bulan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5734). [ölmedin, -me, -din]*

Nefsin evvel öldüre kendü **ölmedin** / Ol beḳāyı bula fānī olmadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5823). [ölmedin, -me, -din]*

ol: *Meydana gelmek, vuku bulmak.*

Uġraşurlar key ulu ḳırġun **olur** / Pes Selim Şāh Ḳayṣer'i anda alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1616). [olur, -u, -r]*

ol: *Olmasın.*

Gölgesi **olmaya** ḫoş vire żiyā / Olısardur her ṭarafı rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3438). [olmaya, -ma, -y, -a]*

ol: *Olmak, gerçekleşmek, meydana gelmek.*

Cengde **olmazdı** muḳābil Ḳahramān / Ḳocaili'ne varıban itdi aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6296). [olmazdı, -ma, -z, -dı]*

ol: *Üçüncü tekil şahıs zamiri, o.*

Virüben tuġ u ʿalem ḳıldı mücāz / Viribir Engüri'ye **ol** şāhbāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5448). [ol,]*

ol: *İşaret zamiri.*

Pes Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş hemān / Ḳalḳdı yaraġın görüp **ol** paḳ-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5482). [ol,]*

ol: *O,işaret sıfatı.*

Ṭutdı kāfir Ḳuṭb-ı dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıldur ḥabs iderler **ol** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 735). [ol,]*

ol: *Bir hali, bir vasfı kazanmak.*

Anda da çille çıḳardı erbaʿīn / Erbaʿīn **olmaġa** çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1762). [olmaġa, -maġa]*

Her birisi nice aḳtār **olduġın** / Er naẓarında nicesi ḳalduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4809). [olduġın, -duġ, -ın]*

ol: *Ölmek, yaşamı sona ermek.*

Ḳayı'ya girü gelince fevt olur / Ecel irüp Yūnus-ı Muḳrī **ölür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1665). [ölür, -ür]*

Rūh-ı insān ölmez ü **ölür** cesed / Nite **ölür** rūḥ k'ol durur nūr-ı Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [ölür, -ür]*

ol: *Bir vasfa, hale sahip olmak.*

Var murāduñ üzre **ol** gitgil didi / Maḳṣūduñ her ne-y-ise itgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3616). [ol,]*

ol: *... hâline gelmek.*

Dir bunı da tün-be-tün öldüreyin / Nicesi **olur** ṣoñında göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3155). [olur, -ur]*

ol: *"O" üçüncü kişi zamiri.*

Şol bizüm Saʿīd mi didi ol velī / Ṣaru İsmāʿīl didi **oldur** belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [oldur, -dur]*

ol: *Gerçekleşmek, vuku bulmak.*

Gizledi çün odunı kāfirlerüñ / Bişmez **oldı** çigleri münkirlerüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1001). [oldı, --dı]*

ol: *Olmak, yardımcı fiil.*

Çıḳ atañ taḫtına ḫan **ol** imdi ḫan / Ne ḳadar kim söyledi ser-verle ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5913). [ol,]*

ol: *Bir görev, makam, san veya nitelik kazanmak.*

İki yıl Ayṭoġmış Alp beg **oldı** çün / Ḳılıcından **oldı** küffār hep zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [oldı, -dı]*

ol: *"O" işaret sıfatı.*

Yapdı hem bir āsitāne key laṭīf / Mesken itdi ehl-i faḳra **ol** şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5312). [ol,]*

ol: *Bulunmak, mevcut olmak.*

Olmasun yād kimse dir bunı göre / Ḥaḳḳımuzda sūʾ-i ẓann ide vara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4740). [olmasun, -ma, -sun]*

ol: . *Gerçekleşmek veya yapılmak.*

Bir kişi nedür ki ol sāḥir **ola** / Siḥri bozıla anuñ tīzcek **ola** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [ola, -a]*

Yidi yıl ḥabs **olmış-iken** ol cüvān / Geldi Türk'den bir velī olup ṭoġan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 869). [olmış-iken, -mış-, -iken]*

Ol erüñ oyunıdur işbu **olan** / Gine ol erdür bu işleri ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [olan, -+an]*

Rūm fetḥi üc kez **oldı** iy ʿazīz / Böyle ẕikr eylědi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1595). [oldı, -dı]*

Beni ḳurbān eyleyeler aña bil / **Olacaḳ** ḥāli didüm dir saña bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2870). [olacaḳ, -acaḳ]*

Er ḳatında ʿaḳlını dirmek gerek / **Olmadın** iş ilerü görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3750). [olmadın, -ma, -dın]*

ol: *Olmak, bulunmak, mevcut olmak, var olmak.*

Bir kifāf-ı ehl **olacaḳ** umaram / Kim kerem ehli işi olur kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2913). [olacaḳ, -acaḳ]*

Dir bu ne evren **olacaḳ** yir durur / Hele ġāyet bu ʿacāyib sır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [olacaḳ, -acaḳ]*

ol: *O, işaret zamiri.*

Ḳıldı **ol** ikisi Tebrīz'de ḳarār / Dost Ḥudā'yla Ḫıż ı r Ṣāmet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5488). [ol,]*

ol: *O, işaret zamiri; üçüncü tekil şahıs zamiri.*

Ol mükemmel muḳtedā ehl-i temīz / Ḳılduġınca ol namāz içre rükūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6758). [ol,]*

ol: *Meydana gelmek.*

Ḳarye ḫalḳına **olan** ḥāli ḳamu / Ẕikr iderler cümlesini mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1576). [olan, -an]*

Ol **olan** tārīḫde ol gün ol ʿazīz / Otururken İdrīs'üñ evinde tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [olan, -an]*

ol: *... halinde bulunmak, ... haline gelmek.*

Her birisi bunlaruñ it **oldılar** / Ol etüñ çevre yanına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 626). [oldılar, -dı, -lar]*

Gördi cāriye inekler yilini / Süd-ile ṭopṭolu **olmışdı** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1921). [olmışdı, -mış, -dı]*

İrte ṣıġır nöbeti gelür baña / Ben daḫı gitmeli **oldum** bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [oldum, -du, -m]*

Baʿd ez-ān bir ṭanacaḳ **olsa** işi / Ḥācī Bektaş'a ṭanardı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2639). [olsa, -sa]*

Ol mekān ḳurbında bir çay var-ıdı / Ḫoş zülāl **olup** revān aḳar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [olup, -up]*

ol: *Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / **Öldüginden** ṣoñra ʿālemde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5739). [öldüginden, -düg, -i, -n, -den]*

Çoḳ vilāyet gösterür devrinde er / **Öldüginden** ṣoñra gösterse hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5742). [öldüginden, -düg, -i, -n, -den]*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / **Öldüginden** ṣoñra ʿālemde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5748). [öldüginden, -düg, -i, -n, -den]*

Bursa'da oturur-iken pādişāh / Ḥācī Bektaş **öldüginden** oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5759). [öldüginden, -düg, -i, -n, -den]*

ol: *... halinde bulunmak, ... haline gelmek.*

Er naẓarın alıgör er **olasın** / İki cihānda saʿādet bulasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2051). [olasın, -a, -sın]*

ol: *... halinde bulunmak, ... haline gelmek.*

Müddet-ile Ḳonya'ya irişdiler / Destūr **oldı** şāh-ıla görişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4418). [oldı, -dı]*

ol: *... haline gelmek.*

Didi kim Ḫıż ı r Lala'm gelmiş durur / Yurdum oġlı hem didi **olmış** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [olmış, -mış]*

ol: *... haline gelmek.*

Nefesi geçkel er **oldı** ol ʿazīz / Çoḳ yaşamadı vü geçdi girü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [oldı, -dı]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala ile ol Ḥabīb / Yurd oġlı bunlar **oldı** gör naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [oldı, -dı]*

Gördi Ḫūnkār **oldı** bir deryā-mišāl / Pür olup ṭutar cihānı māl-ā-māl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4527). [oldı, -dı]*

ol: *... halinde bulunmak, ... haline gelmek.*

Şevḳimüz İslām içinde **olmaġa** / Mesken idüp ḫiẕmetüñde ḳalmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2628). [olmaġa, -mag, -a]*

ol: *Bir görev, makam, san veya nitelik kazanmak; bulunmak, var olmak.*

Çille-ḫāne **olduġı** ṭaġ adına / ʿArafāṭ Ṭaġı dinür bil yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1760). [olduġı, -duġ, -ı]*

ol: *Hacı Bektâş-ı Velî.*

Ẕikrini itdügümüz cān **ol** durur / Didiler bu ḫod henuz bir ṭıfl genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [ol,]*

Ṣundı elinden bendin aldı **ol** hümām / Uyanuban Ḥaydar'a virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 776). [ol,]*

Artuban eksilmesün dir hergizin / Ṭaşuban dökülmesün dir **ol** güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1699). [ol,]*

Ḳarayük'e bir gün **ol** aġmış-ıdı / Ṣanki şevḳından güneş ṭoġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1911). [ol,]*

Rāḥat ola-y-ıdı didiler bular / Sözlerin gūş itdi çün **ol** girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2217). [ol,]*

ʿArafāt Ṭaġı'ndaki ġār içre **ol** / Çille çekerdi meger **ol** pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2353). [ol,]*

Naḳldür bu yaña **ol** ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2503). [ol,]*

Daḫı eli-y-ile **ol** ṣāh-ı kerem / Çevre ṣu ṣaçar-ıdı **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2524). [ol,]*

Meger ol dem ḥażret-i Ḫūnkār girü / **Ol** Aḫı Evran-ıla iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3023). [ol,]*

Çāre olursa girü andan olur / N'idecegin girü saña **ol** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3195). [ol,]*

Geldi varan **ol** daḫı şimdi gelür / Ol gelicek key ulu iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [ol,]*

Geldi varan ol daḫı şimdi gelür / **Ol** gelicek key ulu iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [ol,]*

Didi Ḳırşehri'nde bir er var durur / **Ol** anuñ ıla muṣāḥib yār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [ol,]*

Bu faḳīr geldi beni ḳul eyledi / Her ne oldıysa baña **ol** eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3605). [ol,]*

Didiler Mollā'ya ḫoş olduñ ḳabūl / Didi bizüm saña Ḫūnkār bilmiş **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3642). [ol,]*

Gine güş it bir daḫı Ḫūnkār'dan / **Ol** vilāyet menbaʿı serdārdan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3912). [ol,]*

Bir gün oturmışdı ol kān-ı kerem / **Ol** veliyyullāh ʿazīz-i muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4021). [ol,]*

Ṭābaḳa'n-naʿl geldi **ol** tārīḫe rāst / Er durur **ol** bildiler merd-i Ḫudāst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4087). [ol,]*

Dir varayın evvel **ol** girçek ere / Yüz sürĕyin **ol** güzīde ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4226). [ol,]*

Bir ʿazīm deryā olur **ol** bī-kerān / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4525). [ol,]*

Ḫizmetinde olur-ıdum **ol** erüñ / Ol hidāyet ıssı girçek ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4703). [ol,]*

ol: *O,şahıs zamiri.*

Engüri'yi mesken idüp ol velī / **Ol** durur Ṣaru ʿalemlü iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5449). [ol,]*

ol: *Hoca Ahmed Yesevî.*

Ḫ̆āce de şuda atından ayrılur / Yüz urup Allāh'a **ol** zārī ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1080). [ol,]*

ol: *.... şeklini almak, ... haline gelmek.*

Söyledi zībā nefes dīvān **olur** / Ẕikr ider nereyi ki seyrān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3665). [olur, -ur]*

ol: *"O" İşaret zamiri.*

Şöyledür naḳli kemāliyle tamām / Çünki geldi dāʾire-i ʿaḳla **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6665). [ol,]*

ol: *Doğmak.*

Gele üc oġlanumuz senden didi / Nesl-i z̲ürriyyet **ola** andan didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3842). [ola, -a]*

ol: *Mollâ Sadeddîn.*

Ṭañlayup indi ḳatırdan **ol** daḫı / Pes muvāfaḳat mürüvvetdür aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3471). [ol,]*

ol: *Bulunmak, mevcut olmak, var olmak.*

Ḳırḳ gün āḫir olmış-ıdı pes tamām / Yaġmadı yaġmur u **olmadı** ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [olmadı, -ma, -dı]*

Fāṭma Ana ṣaḳladı elmaları / Nite kim dünyāda **olduḳca** diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2046). [olduḳca, -duḳ, -ça]*

ol: *"O" işaret zamiri.*

Var-ısa **oldur** didügüñüz kişi / Çün işitdi ol erenler bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1312). [oldur, -dur]*

Ḥażret-i Seyyid mezārın **ol** ʿazīz / Ḫoş ziyāret eyleye vü döne tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4464). [ol,]*

Māder-i Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ṣāh / Gördi düşinde anı **ol** yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4467). [ol,]*

ol: *Can vermek, hayatını kaybetmek.*

Yanı ḳararup daḫı **öldi** hemān / Ṣoyı daḫı yine hem çün bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [öldi, -di]*

Sen begümüz oġlısın ṣancaḳ senüñ / Oġlan idüñ atañ **ölince** senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4281). [ölince, -ince]*

Ol cemāʿatden etegi her kime / Degdi-y-ise düşüben **öldi** heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5160). [öldi, -di]*

Evliyā ölmez degişür ṣūretin / **Öldi** ṣanmañuz görüp er meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5585). [öldi, -di]*

Key ṣaḳın **öldügüme** itme fiġān / Ki ölmez er ṣūret degişdürür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5524). [öldügüme, -düg, -üm, -e]*

ol: *"O" 3. teklik şahıs zamiri.*

Diyicek bu nefesi ol kān-ı cūd / **Ol** mükerrem muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4247). [ol,]*

Ḳonya'dan yaña çıḳup oldı revān / İrişince Ḳonya'ya **ol** pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5357). [ol,]*

ol: *"O" işaret zamiri.*

Ol daḫı varubanı şudan alur / Ṭoldurup ıbrīġı Mollā'ya gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3564). [ol,]*

ol: *Olmak, meydana gelmek, vuku bulmak.*

İstediklerince dirdi ıssı var / **Olısardur** bir gün ıssı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1111). [olısardur, -ısar, -dur]*

ol: *"O", işaret sıfatı.*

Gel yine gir bir meʿānī seyrine / **Ol** meʿānī sırrı nedür seyri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [ol,]*

ol: *Bir duruma, vasfa sahip olmak.*

Dir çeleksüz şāhin **olmaz** bilesiz / Didüm işbu remzi fikrin ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1833). [olmaz, -maz]*

ol: *Olduğunca, olabildiğince.*

Olduġınca anda olurlar-ıdı / Ḫizmetini anda ḳılurlar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2066). [olduġınca, -duġ, -ınca]*

ol: *O, işaret sıfatı,.*

Bende çeküp Kuṭbe'dīn-i Ḥaydar'ı / Sürdiler yayan o gice **ol** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 675). [ol,]*

ol: *Bir vasfı kazanmak, hâline gelmek.*

Aḫşam **olıcaḳ** cemāʿat geldiler / Aḫşamın anda namāzı ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1713). [olıcaḳ, -ıcak]*

ol: *...haline gelmek.*

Gördi Ḫūnkār oldı bir deryā-mišāl / Pür **olup** ṭutar cihānı māl-ā-māl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4527). [olup, -(u)p]*

ol: *"O" 3. teklik şahıs zamiri.*

Sözin işidüp n'ider gör **ol** ʿazīz / Şeyḫ Ṭayfūr ḫırḳayı aldı ele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6655). [ol,]*

ol: *"O" 3. tekil şahıs zamiri.*

Gör bu emrüñ sırrı nedür yiri ne / Künc-i ḫalvetde ḳılurken **ol** namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6760). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfat.*

Ol velī kim Ḥaydar-ı Kerrār-ıdı / Avcın açdı gördiler hep ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6724). [ol,]*

Bu deme dek bu dīvār **ol** ḥāl-ile / Daḫı yıḳılmadı ḳaldı kim bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfat.*

Ṣuṣaduḳ diyen içer andan gelür / **Ol** vilāyetde o söz meşhūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5220). [ol,]*

Şimdi bāṭın yüzden **oldur** görinen / Böyle diyüp itdi çünki himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6385). [oldur, -dur]*

ol: *"Ol" yardımcı fiil.*

Virdiler Aḳtarmac hem ad Ḫūnkār'a / Ol hidāyet yolına **olan** reh-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1388). [olan, -an]*

Baʿd ez-ān her ne **olursa** müşkili / Anlara ṭanardı dimişdi belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4348). [olursa, -ur, -sa]*

Ḥażret-i Ḫūnkār o mehyā remzini / Seyyid üzre **ola** remz itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5036). [ola, -a]*

Ḳızdan er **olan** yigidi aldılar / Ḳolaçuḳ Ḥācım ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5258). [olan, -an]*

Sözlerin gūş idicek ol pāk-dīn / Öyle **olsun** varuñuz didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4993). [olsun, -sun]*

İʿtiẕār idüp ḳamu irişdiler / Sīne-ṣāf **olup** ḳamu görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5084). [olup, -up]*

Ḳorḳusından ejdehānuñ ol ṭarīḳ / Ḳaṭʿ **olup** kesilmiş-idi iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5187). [olup, -up]*

Āsitāne yap maḳām it burayı / Bunda **olmaḳ** saña vü bize eyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5366). [olmaḳ, -maḳ]*

Aña key taʿẓīm ü ʿizzet eyledi / Hem-celīs **olmaġa** raġbet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5505). [olmaġa, -maġ, -a]*

Mülk-i Şirvān'da-y-ıdı aña maḳām / Şamaḳı şehrinde **olurdı** ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5475). [olurdı, -ur, -dı]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp itdi āh / Şems-i ʿālem gözlerine **oldı** siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5567). [oldı, -dı]*

Dervīş **oldur** yirde yüzin ḫāk ide / Ölicek kendüyi yuyup pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5591). [oldur, -dur]*

Ḥażretüñle rūşen iken bu cihān / Aradan **olmaḳ** dilersin uş nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5574). [olmaḳ, -maḳ]*

Ādemī **olmaḳ** gerek ki bir beşer / Ḫayra niyyet ide olmaya beşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5704). [olmaḳ, -maḳ]*

Ravżasın yapmaġa kim istedi şāh / Ere miʿmār **olmaġa** istedi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5762). [olmaġa, -maġ, -a]*

Mülk-i Rūm'a **olıcaḳ** ol pādişāh / Üc ʿimāret yapdı altı ḫānḳāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5854). [olıcaḳ, -ıcaḳ, -]*

Bildi erdür Ḥācī Bektaş oġlanı / Şād **olup** ḫˇāceyi ḫilʿatladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5907). [olup, -up]*

Kim elifveş ṭoġrılur varur revān / Tā dimek tevbe itmek **olur** añla hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [olur, -ur]*

Kisvet urunup **ola** Ḥaḳḳ'uñ eri / Baʿżī seccāde umar baʿżī ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6025). [ola, -a]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itdigi aʿmālini / Ḳuṭb-ı ʿālem **olduġın** ḳıldı beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6157). [olduġın, -duġ, -ın]*

Çāker **olsun** her muḥible aṣluña / Ḳaraca Aḥmed cinni ammā çün görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6191). [olsun, -sun]*

Ṭurdı ayaġın açdı aġzın gör ne dir / Şāhīn **olup** açmaġ-ıla anda per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [olup, -up]*

Ẕikr idüben Rabb'ini cevlān urur / Yırtıcı ṭoġan **olup** vardum aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6142). [olup, -up]*

Arpa buġday ḳalmadı **oldı** ṭaş pes / Cümle ḫarman dānesi **oldı** ḫacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6252). [oldı, -dı]*

Buġday arpa **olmasa** virmez ışıḳ / Bilürüz ki bu durur Bektaş'ı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [olmasa, -ma, -sa]*

Didi **olsun** eyle kim cümlesi ṭaş / Çün dilek böyle diler Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6251). [olsun, -sun]*

Ġam yime ki Rūm'a sulṭān **olasın** / Varduġınca arta seniñ devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6370). [olasın, -a, -sın]*

Ḳırḳ yigit yoldaşı bile şāẕmān / Çün seḥer vaḳti **olup** dīvān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6388). [olup, -up]*

Şek degil ki ṭuta neslüñ milketi / Bir niçe yıl şāh **olup** ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [olup, -up]*

ol: *"-dır, -dir, -dur, -dür".*

Dir Güvenc süknām benüm Rūm'da **olur** / Mālya dirler bir diyār anda **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [olur, -(u)r]*

Atdı ʿaṣāyı ʿaṣā perrān **olur** / Maʿnī yüzinden eri naẕar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4886). [olur, -(u)r]*

Niçeler anı görüp dervīş **olur** / Terk idüp ḳabāyı faḳr-endīş **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5215). [olur, -(u)r]*

Niçeler anı görüp dervīş **olur** / Terk idüp ḳabāyı faḳr-endīş **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5215). [olur, -(u)r]*

Didi Rūm evinde ṭāʿūn çoḳ **olur** / Nicesi dürr-i yetīm dir çoġalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5403). [olur, -(u)r]*

Kenʿān adlu bir oġul andan gelür / Kübbān adlu bir daḫı oġlı **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5409). [olur, -(u)r]*

Kim Baraḳ ḳıllu **olur** hem biz daḫı / Götürürüz ṣaç budur söz iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [olur, -(u)r]*

Var ševāb işle ki olmaya ʿaẕāb / Cīm **olur** Ḥaḳḳ'uñ cemāli ḥarfi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [olur, -(u)r]*

Didi Türkler ḥad-bīn **olur** bu'l-fużūl / Çün peşīmān olduñuz bu işe siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6260). [olur, -(u)r]*

Ṣabr-ıla ṭatlu **olur** acı yimiş / Şāhum düşmen sözine sen uymaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6339). [olur, -(u)r]*

ol: *"O" işaret sıfatı.*

Meger **ol** meydānuñ ortasında ḫūb / Ṭarabul odı yanar-ıdı ṭurup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1192). [ol,]*

ol: *Bir ad veya sıfatın belirttiği durumu almak.*

Ḳāsım'um atasıdur dir ol ḥabīb / Adı daḫı hem anuñ **olsun** Ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [olsun, -sun]*

ol: *Olmak, haline gelmek.*

Oluban ṣancaḳ begi itdi ḳarār / Bunuñ üzre geçdi bir müddet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4266). [oluban, -uban]*

ol: *... halinde bulunmak, ... haline gelmek.*

Er naẕarında ḳılan ḫiẕmet müdām / Bī-naṣīb **olmadı** bil iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2238). [olmadı, -ma, -dı]*

Tevbeñi bil ki kabūl itdi İlāh / Fiʿlüñ **olsun** baʿd ez-ān aña güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3133). [olsun, -sun]*

ol: *" O" işaret sıfatı.*

Daḫı **ol** ḳubbe elif tāc-ı güzīn / Urdı Bektaş başına anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1171). [ol,]*

Ol pıñara şimdi dirler Üçpıñar / Ṣuyı ḥammāmuñ bil andandur i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [ol,]*

Kendü dik yuḳarı ṭırmandı hemīn / Ḳalʿaya çıḳmaḳlıġa **ol** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2807). [ol,]*

Didi bir şāhīndür Emircem ʿazīz / Ḳonmaz **ol** ṣayda ki ola bī-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [ol,]*

ol: *" -dır, -dir, -dur, -dür".*

Dest-būs idübeni **oldı** revān / Ṭuşına bir yañaya gitdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4679). [oldı, -dı]*

Yirine Küpaşlu dirler bu zamān / Bir boy **oldı** nesli de anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [oldı, -dı]*

İsmi kāfir didi Yanḳo Madiyan / Adı Ṣādıḳ Dervīş **oldı** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5793). [oldı, -dı]*

Şeyḫden icāzet alup dirlik ḳıluñ / Çünki sizden üstün **oldı** ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6146). [oldı, -dı]*

ol: *O; işaret sıfatı.*

Girdi yidi yaşına **ol** pāk-cān / Bir gün **ol** şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6688). [ol,]*

ol: *"Ol" yardımcı fiili.*

Virdi devlet cümlesi **ola** ulu şāh / Çün otuz ataya çıḳar neslüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [ola, -a]*

Munḳaṭıʿ **ola** vü ṣoñra aşluñuz / Bāḳīsin Allāh bilür bilmez eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6384). [ola, -a]*

ol: *(Süre bakımından) geçmek.II.Olmak.*

Ḳırḳ gün **oldı** gözümüz görmedi gün / İlimizde bir olupdur dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 858). [oldı, --dı]*

Ol gice evinde ārām eyledi / Çün ṣabāḥ **oldı** görüñ kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1975). [oldı, --dı]*

Nicesi dönmek didi hem ol hümām / Üc gün **oldı** ol erenlerle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [oldı, --dı]*

ol: *"-dır, -dir, -dur, -dür".*

Cümle eren **oldı** ḥacīl ü key ẕelīl / Yüz Ḳaraca Aḥmed'e ṭutdı bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6100). [oldı, -dı]*

ol: *"Bu" işaret sıfatı.*

Ḫoş murād olduġı miḳdār **ol** namāz / Ḳıluban oḳıdı vird itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3282). [ol,]*

ol: *"Ol-" yardımcı fiil.*

Oluban dü pāre düşdi ber-zemīn / Girdi Ḫūnkār'a gören didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4982). [oluban, -uban]*

Ḫūnkār işiginde ol **olur-ıdı** / Ehl-i faḳr hep cemʿ olup gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5028). [olur-ıdı, -ur, --ıdı]*

Olıcaḳ erkān Ḫˇāce'den tamām / Ḫorasān'a gelicegez ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5414). [olıcaḳ, -ıcaḳ]*

Kibr idüp daḫı ḥasedkār **olmasun** / Hem göñül yıḳup dil-āzār **olmasun** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5552). [olmasun, -ma, -sun]*

Kibr idüp daḫı ḥasedkār **olmasun** / Hem göñül yıḳup dil-āzār **olmasun** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5552). [olmasun, -ma, -sun]*

Her kim Allāh emr-ile dirlik ḳılur / Pīr-perver **oluban** pīrlik ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5592). [oluban, -uban]*

Dünyada eksükligüñ her kim diler / Baġrı delinsün **olursa** dür güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5577). [olursa, -ur, -sa]*

Āh elinden işbu nefsüñ ṣad hezār / Yoḳ ḫalāṣum **olmayınca** ten mezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [olmayınca, -ma, -y, -ınca]*

Çün gögercin **oluban** ḳanat açar / Gökyüzinde ṭuruban pervāz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5978). [oluban, -uban]*

Didi gözci **oluban** itdüm naẓar / Şarḳ u ġarbuñ arasın gezdüm ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6138). [oluban, -uban]*

Kāfir **olsun** sözine yalan ḳatan / Çünki Türkler eyle didi baş baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [olsun, -sun]*

Etmegim yidüñ **ola** saña ḥelāl / Eli boşla gireyin tā ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6355). [ola, -a]*

ol: *-dır/-dir bildirme eki.*

Ayṭoġmış **olupdur** eñ ulusı / Artuḳ olur cümleden hem bilüsü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4212). [olupdur, -up, -dur]*

Anasına geldi itdi ḫiẓmeti / Ḥācılar bayramı **olupdur** ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5932). [olupdur, -up, -dur]*

ol: *"-dır" bildirme eki.*

Erṭuñrul **olupdur** ortancası / Gündüz **olupdur** olaruñ kiçisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4213). [olupdur, -up, -dur]*

Erṭuñrul **olupdur** ortancası / Gündüz **olupdur** olaruñ kiçisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4213). [olupdur, -up, -dur]*

ol: *(çocuğu)olmak, doğmak.*

Olmadı oġlum ḳızum dir ol hümām / Cümleñüz çün bir yire cemʿ olduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 377). [olmadı, -ma, -dı]*

ol: *" O" işaret zamiri (Allah).*

Ben sizi ol dīne daʿvet iderem / Yolum **oldur** ben o yola giderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [oldur, -dur]*

ol: *"Olmak" yardımcı fiili.*

Er gerek ṣāḥib-vilāyet **ola** ol / Tā ḥaş ı r ṣāḥib-kerāmet **ola** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5744). [ola, --a]*

ol: *"Ol" fiilinin geniş zaman kipi; ... haline gelmek.*

Yayuban ḫāki ṣaçavuz arpadan / Ṣuvarıcaḳ sebze-reng **olur** biten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1883). [olur, -ur]*

Ölümü āḫir bu nevʿ-ile **olur** / Ṣuyı da böyle olubanı ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2041). [olur, -ur]*

Didiler ol şeyḫ sözi girçek **olur** / Ay didügi gibi gör kim dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [olur, -ur]*

ol: *" O" işaret zamiri.*

İsteyü varan kişi gitmiş bulur / Evlerinde üç gün **ol** öli ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [ol,]*

Dir Saʿīd'üm yirine ḳoġıl ḳılı / **Ol** ḳanuñ ṭutulması oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3421). [ol,]*

Yügürüp gelüp elini öpdi tīz / Ayaġına sürdi yüzin **ol** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4079). [ol,]*

ol: *... den meydana gelmek, ... den oluşmak.*

Üç biñ **ola** papas öñce gitdiler / Ol maġāra ḳatına āḫir yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 889). [ola, -a]*

ol: *... den oluşmak, ... den meydana gelmek.*

Dön girü ol geldügüñ meclise var / Ḳıl olara **olan** işi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1335). [olan, -an]*

Didiler nédür bize bu **olan** iş / Bu ʿacāyib vāḳıʿa ṭurfe reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [olan, -an]*

ol: *'o" işaret sıfatı.*

Ol cevāhir baḥrinüñ hem dürridür / Bir nişān destinde vardur Ḥaydar'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6722). [ol,]*

Şimdi daḥı görücégez **ol** eli / Bilürüz didi muḥaḳḳaḳ **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1419). [ol,]*

Pādişāhdan ʿazm iden **ol** ulular / İrdi Ḳarayük'e **ol** baḳtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4367). [ol,]*

ol: *"Ol" fiilinin geniş zaman kipi.*

ʿAḳlı **olur** Firdevsī'ye nisbet begüm / Nefs-i emmāre hevāsıyla hevām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 96). [olur, -ur]*

Ol rumūz kim anda **olur** bilesiz / Aṣlı oldur andan **olur** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [olur, -ur]*

Didi oġlan dünyāya ʿuryān gelür / Neşvi de ekšer anuñ ʿuryān **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [olur, -ur]*

Bunlaruñ öñinde giyik silkinür / Şol sāʿat bir gökçe gögercin **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5293). [olur, -ur]*

Dīn de bunuñla **olur** olġıl didi / Her kimi cinnī ṭutup itse zarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6188). [olur, -ur]*

ol: *... hâline gelmek.*

Dikdügüñ vaḳt yire şoḳ bu aġacı / Bunı gözet nice **olur** şoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [olur, -(u)r]*

Bir ʿazīm deryā **olur** ol bī-kerān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4525). [olur, -(u)r]*

ol: *(çocuğu) olmak, doğmak, dünyaya gelmek.*

Cifti ile ol gice **ola** yaḳın / Oġlana ḳala **ola** oġlı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2168). [ola, -a]*

Merciměginden yiyenüñ dişi **ola** / Ol daḥı şol didügüm gibi ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2169). [ola, -a]*

ol: *" O" işaret sıfatı(oğlanlar).*

Ol üç oġlanuñ birisi kendünüñ / İtdi rıḥlet gitdi ṭāʿūndan anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5372). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(taş).*

Ayaġı-la dizi-y-ile gör işi / Dizledi ayaḳladı hem **ol** ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2117). [ol,]*

Şimdi daḫı **ol** ḳaya meşhūrdur / Ẕikri işbu nevʿ-ile meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2120). [ol,]*

ol: *"Ol-" yardımcı fiili.*

Ḥāl ne **oldı** diyü itdiler suʾāl / Didi ki bir güne **oldı** ġayrı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5247). [oldı, -dı]*

ol: *..bulunan "sıfat fiil".*

Ḳızaġılı'nda **olan** ol münkir er / Sürüben ḳoyunını anda yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3179). [olan, -an]*

ol: *Olmak, haline gelmek.*

Ol sehel **olduġı-y-içün** köyleri / Keşike gütmekdi dāyim ḫuyları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1932). [olduġı-y-içün, -dug, -ı, --y, --içün]*

Şu çekilüp ḳurı yir ḳalur-ıdı / Yir ṣusız ḳurı yazı **olur-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4857). [olur-ıdı, -ur, --ıdı]*

Şu gidüben **olur-ıdı** ḳurı yir / Gemici çıḳdı gemiden öpdi yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4861). [olur-ıdı, -ur, --ıdı]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Gün).*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** günde meger / Giyer-idi bir zümāyiti be-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3962). [ol,]*

ol: *Gerçekleşmek, meydana gelmek.*

Olmadı ol iş ve līkin bir nefes / Bitürür ol işi şöyle didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [olmadı, -ma, -dı]*

Olmış ımış didi bir iş ol işe / Pādişāh emriyle geldük teftişe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [olmış, -mış]*

Bağlanup uçlar ġazā **olmadı** bil / Geçdi bunuñ üstine bir niçe yıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4270). [olmadı, -ma, -dı]*

Yā Müsülmān'dan ḳaçup gelmiş durur / Ol ikiden birisi **olmış** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4914). [olmış, -mış]*

ol: *" O" işaret sıfatı (ev).*

Yitecekce **ol** eve ṭaş ṭaşıdur / Ere eylik eylemek er işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2274). [ol,]*

ol: *(İsimlerden sonra geldiğinde) ... hâline gelmek.*

Ol gice anda yatup ḳıldı ḳarār / Ṣubḥ **olmasına** ḳılur intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1858). [olmasına, -ma, -sı, -n, -a]*

Bāʿiš oldur öyle ad **olmasına** / İşbu lafẓ erden aña gelmĕsine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5452). [olmasına, -ma, -sı, -n, -a]*

ol: *Gerçekleşmek, meydana gelmek.*

Çün duʿā oluban ṣofra götrülür / Her ne kim erkān var-ısa hep **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3802). [olur, -ur]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Zaman).*

Meger **ol** vaḳt ser-ver-i erbāb-ı faḳr / Ḥażret-i Ḫūnkār Ḳarayük'i maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2443). [ol,]*

Adına Ḫūnkār'uñ iy şāh-ı cihān / İce dirlerdi adını **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2526). [ol,]*

Ṭurur-iken **ol** dem olur ādemī / Didiler kim ola bunuñ maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5296). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı.*

Cemʿ olup bir yire el bir itdiler / Ḳıldılar İbrāhīm'i **ol** mülke şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 255). [ol,]*

Ḫātır-içün **ol** ṭaʿāmlardan yedi / Sükkerī şerbet ezüp Ẕeyneb Ḫatun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 300). [ol,]*

Gönderür **ol** meclise irişdi çün / Bes ṭaʿām ardınca Mūsā şerbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 301). [ol,]*

Ehl-i beytine daḫı n'eylĕdiler / Bunı diyüběni **ol** kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 305). [ol,]*

Açmadı yire ḳodı **ol** tāc-ı ser / Anı görüp Mūsiyü'š Šānī daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 307). [ol,]*

Virmedi el **ol** murāda irmedük / İşidüp anı götürdi el hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 311). [ol,]*

Bu-y-ıdı maḳṣūd diyüp dil ḫoş ider / **Ol** gice ḫatuna çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 319). [ol,]*

Olasız tā Ḥaḳ ḳatında siz mešāb / Söylediler **ol** ulular her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 379). [ol,]*

Eylediler dürlü dürlü tedbīri / **Ol** ululardan biri dir işidüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 380). [ol,]*

Şevḳ u ẕevḳ ıla ḳılur mesrūr cānı / Ḳalḳdı **ol** şevḳ-ıla ḳılmaġa namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6657). [ol,]*

Ol iki rekʿat namāzı ser-te-ser / Hep ḳılıncaya degin ṣabr eyleseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6663). [ol,]*

Böyle dir dönderüp aña yüzini / Dir gücümüz yitmez **ol** işe bizüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6674). [ol,]*

Bu sözüm rāst söylerem işit gözüm / **Ol** sāʿat Bektaş götürdi el Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6675). [ol,]*

Girdi yidi yaşına **ol** pāk-cān / Bir gün **ol** şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6688). [ol,]*

Bilelüm göster didiler **ol** cānı / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6714). [ol,]*

Şekk itmeñ kim benem sırr-ı ʿAlī / Murteżā'nuñ kim ki **ol** sırrı ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6718). [ol,]*

Ol nişān her kimseye kim yār durur / Bilürüz ol Murteżā'nuñ sırrıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6721). [ol,]*

Ol nişān her kimseye kim yār durur / Bilürüz **ol** Murteżā'nuñ sırrıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6721). [ol,]*

Ayası içinde **ol** girçek erüñ / Bir yeşil beñi didiler var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6723). [ol,]*

Böyle ẕikr eyledi **ol** ehl-i kerem / Çün Ḫorāsān'uñ erenleri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6730). [ol,]*

Kendümüzi aña ḳul eyleyevüz / Didiler yoḳ bizde ḳuvvet **ol** işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6736). [ol,]*

Mülk-i Ḫorāsān'da **ol** şāh-ı emīn / Ṣavm-ıla geçer idi dāyim güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6755). [ol,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī merd-i Ḫudā / Şol ḥāle irişdi **ol** merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6757). [ol,]*

Ol mükemmel muḳtedā ehl-i temīz / Ḳılduġınca **ol** namāz içre rükūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6758). [ol,]*

Anı āyende revende yir-idi / Anı **ol** maṣrafda ḫarc ider-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 588). [ol,]*

Hegbeye ḳoyup **ol** öküze vurur / Ol öküz de ṭoġrı bāzāra varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [ol,]*

Hīç kesilmĕz idi ardından öküz / Ḫalḳ bilürler idi **ol** kimse henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [ol,]*

Çıḳarurlar hegbeden **ol** maʿnayı / Ḫˇāce ne kim dise iderler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 602). [ol,]*

Yirdi andan **ol** ʿazīz-i muḥterem / Ġayrı loḳmadan yimezdi iy dedem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 603). [ol,]*

Böyle diyüp şehr ucına çıḳdılar / Yazı üzre **ol** yañaya baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 612). [ol,]*

Ḫˇāce cemʿ eyledi ḫalḳı **ol** zamān / Dir ki her kim bunı itdiyse beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 623). [ol,]*

İt gibi biri biriyle ḫırlasun / **Ol** aşılu eti çeksün hem yisün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 624). [ol,]*

Müʾminānuñ seyyidiydi ḫazreti / **Ol** vilāyetle ṭutupdı milketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 639). [ol,]*

Ol Ḫorasān iline ḳılup aḳın / Cebr-ile alurdı müʾminler ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 642). [ol,]*

Çünki Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar **ol** emīr / Kerre-nāy çaldurup ötdürdi nefīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 656). [ol,]*

Leşkerin çekdi vü Ḥaydar gitdi çün- / **Ol** Bedaḫşān mülkine irişdi ün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 657). [ol,]*

Ol ḳadar ḳanlar döker yirde sipāh / Māhī gibi ḳanda yüzdi gökde māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [ol,]*

Gözedüben Ḥaydar anda emr-i Ḫudā / Virdi andan **ol** ḳāżāya pes rıżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 674). [ol,]*

Altı biñ yigit başın da kesdiler / **Ol** Bedaḫşān Ḳalʿası'nda aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 676). [ol,]*

Ol yidi yıl içre Aḥmed Yesevī / Ḥaḳḳ'ı ḳoyup itmedi oġlına sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 692). [ol,]*

Ol cihetden Ḫorasān mülki tamām / Başsuz ayaġa dönüben ḫāş u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 695). [ol,]*

Çünki andan ṣoñra gitdi **ol** zamān / Ḫˇāce Aḥmed ḳaldurup başın hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 728). [ol,]*

Ol Bedaḫşān kāfirine vardı çün / Ceng idüben kāfiri ḳıldı zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 733). [ol,]*

Böyle dise Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş itdi **ol** ere sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 741). [ol,]*

Kāfirin cümle Müsülmān eyleyem / **Ol** tekūrın ehl-i īmān eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 746). [ol,]*

Çıḳdı andan ḳapudan ṭaşra o dem / Baḳ gör imdi n'eyler **ol** şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [ol,]*

Tekye ḫalḳı gözleyüp görmez eri / Ḳanda gitdi ola dir **ol** dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [ol,]*

Ol zamān kim Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Girdi şāhīn şekline şöyle ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 765). [ol,]*

Didi b'ismillāh açuban bāl ü per / **Ol** Bedaḫşān mülkine varup geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 766). [ol,]*

Ol maġāra delüginden geçdi er / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'a dek uçdı er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 770). [ol,]*

Elden ayaḳdan götürmiş bendin **ol** / Başınuñ kelleri gitmiş ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 779). [ol,]*

Çün adın bilmek diler **ol** nām-dār / Didi adum Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 787). [ol,]*

Bendüm alup itdi baña himmeti / **Ol** zamānda buldı cismüm ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 811). [ol,]*

Ol erüñ himmeti ile oldum ṭoġan / Uçup oldum ḫalḳ gözinden hem nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 815). [ol,]*

Bildiler ki evliyādur **ol** hümām / Sulṭān İbrāhīm'üñ oġlı ced imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 827). [ol,]*

Ol zamān ki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Gönderince Ḥaydar'ı şeyḫine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 834). [ol,]*

Ol demi çün ḫalḳ idüpsin ʿālemi / **Ol** güni çünki yaratduñ ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 839). [ol,]*

Ol demi çün ḫalḳ idüpsin ʿālemi / **Ol** güni çünki yaratduñ ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 839). [ol,]*

Hem ulusı ıdı **ol** ruhbānlaruñ / Ḫ̃ācesiydi hem tekūrla banlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 866). [ol,]*

Yidi yıl ḥabs olmış-iken **ol** cüvān / Geldi Türk'den bir velī olup ṭoġan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 869). [ol,]*

Ḳurtaruban Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Ṣaġ selāmet eyleyüben **ol** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 870). [ol,]*

Böyle diyüp ḫışm idince **ol** tekūr / Cümle ruhbān ḳorḳuban ḳıldı fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 882). [ol,]*

Ol maġāra üstine ṭur varalum / Papasuñ didügi kimdür görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 885). [ol,]*

Üç biñ ola papas öñce gitdiler / **Ol** maġāra ḳatına āḫir yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 889). [ol,]*

Yidi başlu ejdere fermān olur / **Ol** maġāra ḳatına uçup gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 897). [ol,]*

Yā ḫo varup **ol** eri ṭutuñ bu dem / Yā iderem küllīñüzi ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [ol,]*

Aldı icāzet geldi ġāruñ üstine / Virdi evvel **ol** selāmı dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 944). [ol,]*

Çünki ʿāciz ḳaldı münkirler ḳamu / **Ol** tekūra geldiler kāfir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 978). [ol,]*

Çünki münkir itdi anda bir fik i r / Gönderür **ol** rāhibi şāha tekūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 981). [ol,]*

İsmi Ḳāsım idi **ol** dīndār pīr / Gönderür Bektaş'a anı **ol** emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [ol,]*

Ol Bedaḫşān ḫalḳınuñ hep ekšeri / Müʾmin olup şeyḫ idindi ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1030). [ol,]*

Cümle gelüp **ol** eri ḳıldı ṭavāf / Ṣuçlarını er daḫı itdi muʿāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1049). [ol,]*

Ḫ̆āce'nüñ çün bildiler geldügini / İtdiler **ol** demde istiḳbāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1089). [ol,]*

Tā ki **ol** mahyānuñ emri de tamām / İrişüp āḫire buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1093). [ol,]*

Ol cihāz-ı faḳrı senden isterüz / Ḥaḳ ḳatında lāyıġı ne dilerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1126). [ol,]*

Daḫı ḫırḳa ṭurduġı yirden gele / Kendözin **ol** şaḫṣuñ üstine şala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1136). [ol,]*

Bir ısızlıḳ yazıya uġrar yolı / **Ol** yolı ṭutmışdı arslān iy velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1200). [ol,]*

Ol ṣuda olan cānāvar her ne var / Cümlesi ṣudan çıḳarlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1210). [ol,]*

Her birinde **ol** şerīf mevżiʿlerüñ / Niçe vilāyetleri var **ol** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1238). [ol,]*

Rāżī oldı **ol** maḳām ıssı gele / Günde bir öküz etin yahnī ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1261). [ol,]*

Çıḳarup Bektaş'ı daḫı aldılar / **Ol** ulu iclāsa anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1269). [ol,]*

Var-ısa oldur didügüñüz kişi / Çün işitdi **ol** erenler bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1312). [ol,]*

Dön girü **ol** geldügüñ meclise var / Ḳıl olara olan işi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1335). [ol,]*

Meşrebüñüz daḫı kimden söylegil / **Ol** beyānda bize taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1365). [ol,]*

Hem atam mülk-i Ḫorāsān'uñ yaḳīn / Pādişāhıdur bilüñ **ol** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1368). [ol,]*

Mūsīyü'š-Šānī'nüñ oġlıdur **ol** er / Ḫorāsān mülkinde meşhūr muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1370). [ol,]*

Virdiler Aḳtarmac hem ad Ḫūnkār'a / **Ol** hidāyet yolına olan reh-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1388). [ol,]*

Naḳldür **ol** şāh Sulṭān-ı Taḳī / Böyle buyurdı nefes **ol** muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1389). [ol,]*

Naḳldür **ol** şāh Sulṭān-ı Taḳī / Böyle buyurdı nefes **ol** muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1389). [ol,]*

Boşanan dir tavlalardan **ol** ʿazīz / Gele bizüm tavlamuza ṭura tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1390). [ol,]*

Pes bu esnāda ḳamu **ol** cemʿ olan / Ol ulu cemʿiyyete cümle gelĕn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [ol,]*

Pes bu esnāda ḳamu ol cemʿ olan / **Ol** ulu cemʿiyyete cümle gelĕn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [ol,]*

Virdi destūr cümlesine ol ulu / **Ol** saʿādet ıssı Ḥaḳ'dan baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1395). [ol,]*

Emre dirlerdi adına ol erüñ / **Ol** vilāyet ehli gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1403). [ol,]*

Ol ulu dīvānda cümle evliyā / Bir yire cemʿ olıcaġaz bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1414). [ol,]*

Adı Ṭapduḳ Emre ḳaldı ol erüñ / **Ol** veliyyullāh-ı kān-ı gevherüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1424). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i etḳıyā / Rūm'a ʿazm itdi çün **ol** merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1426). [ol,]*

Orada oturdı Ḫūnkār ḥażreti / Gör n'ider **ol** luṭf kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1442). [ol,]*

Ḳalḳdı Ḫūnkār yolına oldı revān / İbrāhīm-nām ẕikr olınan **ol** çoban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1450). [ol,]*

Ol vilāyetde nice dürlü ʿacīb / Gösterür keşf ü kerāmāt iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1452). [ol,]*

Ol kişi bostānlıġınuñ ḳurbına / Oturur ikisi bir ṭaş dibine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1473). [ol,]*

Geçüben peymānçe yirine hemān / İtdi miskīnlik **ol** demde revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1499). [ol,]*

Nā-gehān Pīr-i ʿUbeyd **ol** gürbüz er / Murāḳabe cībine ṣarḳıtdı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1517). [ol,]*

Ḳonuḳ alur var mı ola bunda kesī / Dir **ol** er işitmĕ misin bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [ol,]*

Müştehirdür **ol** diyārda işbu iş / Ġavġādan bulmaz ḫalāṣ hiç yaz ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1548). [ol,]*

Dāyimā ġavġā çeker **ol** ḳaryeli / Eyle nuṭḳ itdügi içün **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1549). [ol,]*

Ol gelen dir ṭuru duruñ varayın / Olanından varuban gĕtüreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1552). [ol,]*

Ḳaldı bir müddet bu Rūm **ol** vech-ile / Bir tevārīḫden beyān geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1607). [ol,]*

Çün Selīm Şāh bildi anlardan ḫaber / Leşkerin aluban **ol** yire gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1622). [ol,]*

Ol üç evüñ bir ulusı var-ıdı / Kim Güherdaş'dı o kişinüñ adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [ol,]*

Baʿd ez-an çün kim irişür evine / İşidür **ol** meyyitüñ ḥālin yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1658). [ol,]*

Fāṭma Ana işidür Ḫūnkār sözin / Ṭura ṭuruñ burada dir **ol** güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1695). [ol,]*

Gĕtürübĕni ṣunar Ḫūnkār'a tīz / Aluban gör kim ne didi **ol** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [ol,]*

Ol işe anda ḳoyup gitdük anı / Gel dimĕdüm ere görgil bu beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1723). [ol,]*

Yatur-iken dünle İdrīs düş görür / **Ol** düşüñ heybeti ile uyanur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1726). [ol,]*

Dir olara **ol** şāh-ı ḳuṭb-ı cihān / Var ḳanāʿatüm bu dem bozmam ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1751). [ol,]*

Ol sebebden sizlere zaḫmet olur / Rāḥatuñuz gidüben miḫnet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1775). [ol,]*

Didiler iy şāh-ı ser-tācu'r-ricāl / **Ol** cihetden gelmesün size melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1777). [ol,]*

Bir gün **ol** sulṭān şāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār o nūr-ı etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1787). [ol,]*

İdrīs evinde ḳılur iken namāz / **Ol** dīvār yıḳılmaġa geldi biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1788). [ol,]*

Ol evüñ ḳalan dīvārı niçe kez / Yıḳılup yapıldı ḳac kerre bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [ol,]*

Ol zamān Ḳırşehri ulu şehr-idi / Orta yirinden geçen hem nehr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [ol,]*

İşidüben bunı Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Ḳaḳıyuban hele yatdı **ol** gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1829). [ol,]*

Ḳoyıcaḳ avcına **ol** ṣudan hemān / Gök ḳızıl oldı ṣuyuñ rengi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [ol,]*

Ol gice anda yatup ḳıldı ḳarār / Ṣubḥ olmasına ḳılur intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1858). [ol,]*

Üç yıla dağın çıḳarmazdı anı / Aḳ kirece baḳa baḳa **ol** tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1872). [ol,]*

Nūre'dīn Ḫˇāce'yi yola iltdiler / **Ol** deriñ zindāna ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1874). [ol,]*

Didi iy ḫayf bilmedüm ben **ol** eri / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [ol,]*

Dāyimā **ol** sebze baḳmaḳ yig olur / Bu aġa baḳmaḳ gözümüz ceng ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1884). [ol,]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ öte yanı / **Ol** zamānda nice-y-idi bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1909). [ol,]*

Didi Ḫūnkār ġam degül bir günlige / Bitür **ol** işüñi var andan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [ol,]*

Böyle söyleşüp yaturlar **ol** gice / Çün ṣabāḥ oldı iderler gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [ol,]*

Döndi **ol** beş ṭaşa dir iy beş ṭaş / Çün bu emre olduñuz bu dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [ol,]*

Ol gice evinde ārām eyledi / Çün ṣabāḥ oldı görüñ kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1975). [ol,]*

Bilesin benden degül durur **ol** iş / Saña ḥüccet ḳoyuban didüm reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1981). [ol,]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat ṭuralum / **Ol** ṭanuḳlaruñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1986). [ol,]*

Ol cemāʿat ḳalḳuban çĕkildiler / Tā ki Beştaş'uñ ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1988). [ol,]*

Ḥaḳ teʿālā iẕni-y-ile iy ʿazīz / **Ol** ṭaşuñ beşi de nuṭḳa geldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1994). [ol,]*

Ol araya baḫça olurdı yaḳın / Bir dıraḫt-ı sībe irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2010). [ol,]*

Başdı **ol** aġacuñ üstine ḳadem / Ol ḳademden oldı aġaç muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2017). [ol,]*

Çiçegi dökülüben elma biter / Şol sāʿat içre kemāle **ol** yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2019). [ol,]*

Çün aġacdan indi **ol** ḳuṭb-ı cihān / Ṣaru Ḫūnkār yanına düşdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2026). [ol,]*

Ḳarşu varup anları indürdiler / **Ol** müsāfir-ḫāneye ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2070). [ol,]*

Gitdiler hem dönüben **ol** menzile / Oldı iclās cümlesi **ol** maḥfile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2072). [ol,]*

Gitdiler hem dönüben **ol** menzile / Oldı iclās cümlesi **ol** maḥfile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2072). [ol,]*

Düpdürüst ḳırḳ gün tamāmet **ol** unı / Yufḳa yapdılar tamām düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2086). [ol,]*

Didi Ḫūnkār **ol** ḫamīrüñ varını / Üc bölüp sac üzre ḳoñ her birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [ol,]*

Tā ki tükene tamāmet **ol** ḫamīr / İtdiler **ol** resme Ḫunkār nite dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [ol,]*

Tā ki tükene tamāmet **ol** ḫamīr / İtdiler **ol** resme Ḫunkār nite dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [ol,]*

Baʿd ez-ān andan tükendi **ol** ḫamīr / Bir avuc unuñ ḫamīri **ol** ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [ol,]*

Baʿd ez-ān andan tükendi **ol** ḫamīr / Bir avuc unuñ ḫamīri **ol** ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [ol,]*

Bir köye vardı ki adı İlicek / Cemʿ olur ḫalḳı **ol** anda gelicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [ol,]*

Hey yanı ḳararuban ölsün didi / **Ol** kişiye çünki ecel irsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [ol,]*

Yanı ḳararur daḫı andan ölür / **Ol** ṣoyuñ ölümi hep andan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [ol,]*

Meger anda vardı bir yirli ḳaya / Ḥazret-i Ḫūnkār'a **ol** er ne diyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [ol,]*

Ol kişi çün bunı gördi yügürür / Köyliye gelübeni ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2121). [ol,]*

Köyli daḫı işidüben geldiler / **Ol** vilāyet remzini seyr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2122). [ol,]*

Ol kişi çün kim bu resm-ile görür / İrişüben pāyine yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2133). [ol,]*

Ol iki ṭaş ḳubbe öñinde daḥı / Şimdi durur var göresin iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [ol,]*

ʿĀdeti böyley-idi **ol** ḳaryenüñ / Ḥāṣılı ne deñlü olur cümlenüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2138). [ol,]*

Çünki Ḫūnkār **ol** yire vardı görür / Çeç olup ḫarman bu arada ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2145). [ol,]*

Üc gün oruc ṭuta ola bā-ṣıyām / Olıcaḳ **ol** üc günüñ ṣavmı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2166). [ol,]*

Cifti ile **ol** gice ola yaḳın / Oġlana ḳala ola oġlı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2168). [ol,]*

Ol ṭaş olan aḳçayı hem altunı / Kīsesinde kim ki getürse anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2170). [ol,]*

Yutdı **ol** buġdaydan iki dānesin / Bunı yutmaḳdan n'olur inanasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2175). [ol,]*

Ḥamli belürdi **ol** erüñ çün zenān / Gün-be-gün ḳarnı gebe oldı inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2178). [ol,]*

Çün vilāyet ḫīnine irdi **ol** er / Aġrısı vurdı çeker zaḥmet neler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2179). [ol,]*

Hem didügi gibi **ol** kimse ölür / Öldüginden ṣoñra bir gör kim n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2183). [ol,]*

Ḳarayük'i çünki ol mesken ḳılur / **Ol** güzīn gence anı maḥzen ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2191). [ol,]*

Bir seh i l yirde vara ṭuta ḳarār / Işıcaḳ sāḥil yir ola **ol** diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [ol,]*

Cūş idüp ḳıldı semāʿı **ol** zamān / Girdi abdāllar da bu söze inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2228). [ol,]*

Şimdi daḥı **ol** odundur kim yanar / Tā ḳıyāmet yanısardur yanısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2236). [ol,]*

Er naẓarı kīmyādur iy ʿazīz / Er naẓarın alup **ol** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2237). [ol,]*

Naḳldür **ol** hādī sebīlü'r-reşād / Ḥācī Bektaş-ı Velī **ol** ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2255). [ol,]*

Didi destūr iste var erden bize / Ṭoġrulup **ol** ecl içün geldüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [ol,]*

Didi Şaru **ol** muḥibbe di ki var / Çünki ḫayr itmĕgi ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2269). [ol,]*

Ol muḥibbe Şaru İsmāʿīl varur / Er ne didi-y-ise hep ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2272). [ol,]*

Görüñ **ol** muḥibb işidüben n'ider / Bir niçe yapucıları cemʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2273). [ol,]*

Ṣandı **ol** muḥib ki ġayrı kimsene / Yapdurup çekdürdi ṭaşı bünyāna *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2277). [ol,]*

Didi Ḫünkār **ol** muḥibbe söylegil / Bu gice gelmedi kimsene digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2280). [ol,]*

Olmadı **ol** iş ve līkin bir nefes / Bitürür **ol** işi şöyle didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [ol,]*

Olmadı **ol** iş ve līkin bir nefes / Bitürür **ol** işi şöyle didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [ol,]*

İşidüben **ol** kişi mesrūr olur / Ṣādī-y-ile içi ṭaşı nūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2285). [ol,]*

Cümlesini ẕikr iderler ser-te-ser / Çün işitdi sözlerin **ol** nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2327). [ol,]*

Bir gicelik cevre ḳatlanmaz mısız / Varuban **ol** menzile ḳanmaz mısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2329). [ol,]*

Ol gice eylediler ṣoḥbet-i ḫāṣ / Şevḳ u ẕevḳ-ıla olındı iḫtişāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2347). [ol,]*

Ḳıldı Ḫünkār **ol** gice anda ḳarār / Nite ṣu aḳar iken girü ḳarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫünkār ḳuṭb-ı evliyā / Yumruġıyla urdı **ol** dem ḳayaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2360). [ol,]*

Ḫoş żiyā-y-ıla pür oldı **ol** mekān / Görüp anlar didiler aḥsent i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [ol,]*

Ol ḫaberden di açup ḳufl-ı zebān / Burḳaʿı refʿ it ola tā sır ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2366). [ol,]*

Ol ʿaceb işlerden imdi nuṭḳa gel / Tā ola her müşkilimüz anda ḥal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2367). [ol,]*

Ol zamānda şehr-i Baġdād'da ʿazīz / Müktefī nām bir ḫalīfe vardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2369). [ol,]*

Baġdād u Lūr ile Kürdistān ne var / Hem Cezīre mülki Muṣul **ol** diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2370). [ol,]*

Āl-i Selcūḳ'dan hem **ol** vaḳt pādişāh / Bil ki Keyḫusrev idi **ol** yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2373). [ol,]*

Ol Ṣaṭ Irmaġı kenārında yüce / Köşk yapdurup dururdı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2378). [ol,]*

Ol zamānda var-ıdı bir ḫoş ʿazīz / Ġāyet ehl-i ʿilm hem ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2382). [ol,]*

Ol kitābı getürüben Baġdād'a / Tuḥfe itdi ḫalīfeye iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2387). [ol,]*

Ṭutar iken **ol** kitābı nā-gehān / Pencereden ṣuya bıraḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2389). [ol,]*

Deşt-i Ḳıfcaḳ iline ʿazm eyledi / **Ol** diyār seyrānına rezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2401). [ol,]*

Tataristān'dur tamāmet **ol** diyār / Ol diyārda var-ıdı bir şehr-yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2402). [ol,]*

Birisi Külü Ḫan-ıdı anlaruñ / Yüzi ṣuyı-y-ıdı **ol** oġlanlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2404). [ol,]*

Ṭurdı andan ḳonduġı yire varur / **Ol** giceye muntaẓır olur ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2417). [ol,]*

Ol gice geldi görüñ ki ḥāl n'olur / İttifāḳ ol gicede ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [ol,]*

Ol gice geldi görüñ ki ḥāl n'olur / İttifāḳ **ol** gicede ay ṭutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2418). [ol,]*

Ol diyārı küllī kendünüñ ider / Baʿd ez-īn sen diñlegil daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2438). [ol,]*

Emr ider tīz **ol** göçi dönderdiler / Ol arada orduyı ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2471). [ol,]*

Ol olan tārīḫde **ol** gün **ol** ʿazīz / Otururken İdrīs'üñ evinde tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [ol,]*

Ol nidāñuzda Nişābūr'dan hemān / Yüriyüp Ercīs'e irişdüm inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2516). [ol,]*

Ol Tatar ululuları cemʿ oldılar / Cümle Külü Ḫan ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2537). [ol,]*

Didiler Külü Ḫan'a iy pādişāh / Şol ḳazana ḳoyduġuñdan **ol** āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2538). [ol,]*

Bir daḫı itmek dilersiz imtiḥān / İdicek **ol** imtiḥānı siz ḳaçan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2553). [ol,]*

Girmesün olmazsa Rūm mülkine **ol** er / Yoḫsa bizden aña ṭoḳunur żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2580). [ol,]*

Dir Müsülmān olmayınca **ol** kişi / Girmeyiser Rūm'a bilsün bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2614). [ol,]*

Bu ḳadar işiyle daḫı ḳanmaduḳ / **Ol** faḳīrüñ sözine inanmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2622). [ol,]*

Tā ki ḳavmüm bula **ol** yirde ḥużūr / Devletüñde ḳılavuz şādī sürūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2635). [ol,]*

Baʿd ez-ān bir ṭanacaḳ olsa işi / Ḥācī Bektaş'a ṭanardı **ol** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2639). [ol,]*

Virdiler Külü Ḫan'a **ol** yiri hep / Ḳışla vü yazla ṭutundı z'ān-sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2649). [ol,]*

Olur-ıdı putları gürbe-mišāl / Gizlü-y-idi ḳatlarında **ol** ḫayāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2670). [ol,]*

Ol ülüşi ṭuranuñ biri alur / Kimseye virmez anı pinhān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2674). [ol,]*

Ol ḥicābdan anları eyle ḫalāṣ / Zīra bulduñ sen bu emre iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2685). [ol,]*

Hoy Ata anuñ-ıla ḳıldı ḳarār / Gözler-idi **ol** putı leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2688). [ol,]*

Pes tefaḫḫuş eyleyüp ardınca olur / Ḳandayıduġını **ol** putuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2690). [ol,]*

Dutıcaḳ ḳuvvet yanıcaḳ pes tamām / **Ol** eve vardı yügürüp ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2695). [ol,]*

Gelemedi kimse oddan ileri / Ṭaşra oddan ṭurdılar **ol** ḫalḳ geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2699). [ol,]*

Pes Külü Ḫan oġlı **ol** ḫalḳa hemān / Ādemīler ṣaldı yir yir **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2718). [ol,]*

Hoy Ata gösterdügi işi tamām / Bildürür **ol** ḫalḳa bildiler enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2719). [ol,]*

Bir iki gün ḳıldılar anda ḳarār / **Ol** yir ol mülkde muʿayyen āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2750). [ol,]*

Ṣayda çıḳmış ıdı taḫtından **ol** er / Ṣayd ide gelür-idi deryā kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2764). [ol,]*

Çıḳdı **ol** vech-ile tā kim ḳalʿaya / Diñle rāvī bunda ne sözler diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [ol,]*

Anda bir evren türedi heft-ser / Ḳorḳdı **ol** beg ire kendüye żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2812). [ol,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh **ol** pāk-dīn / Ḳalʿanūn üstine çün çıḳdı emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2815). [ol,]*

İşidür Ḫıżr **ol** sözi **ol** dem hemān / Atına binüp süvār oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2827). [ol,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl yortdılar / **Ol** yöreyi aradılar ditdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2843). [ol,]*

Ṣu bulumayup dönüben geldiler / Ṣaltıḳ'a **ol** ḫāli iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2844). [ol,]*

Buluban tekrār geldi ḥażrete / Pes mücāz olmaḳlıġa **ol** niyyete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2856). [ol,]*

Ol nişānı anda Ṣaltıḳ eyledi / Bu nişānumuz ola dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2878). [ol,]*

Fevt olmalı olınca **ol** ʿazīz / Ḳıldı vaṣıyyet eḥibbāsına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2888). [ol,]*

Bir niçe günde bu buġday tükenür / **Ol** naṣībden oluram maḥrūm u dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2927). [ol,]*

Şimdi **ol** ḳuf u luñ miftāḥın ḥaḳīḳ / Ṭapduḳ'a virdüm anı gördüm lāyıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2932). [ol,]*

Evliyā ʿāṣıḳları işidüben / Cān u dil **ol** ḥubb ıla cūş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2953). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār evṣāfın tamām / İşidüben ṣabr itmez **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2957). [ol,]*

Ol Ḳızılca Ḫalvet'üñ ḳurbında dir / Vardı bir ḳızıl ḳaya olġıl ḥabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2967). [ol,]*

Geldi artlarınca **ol** üç yüz faḳīr / Yüz sürerler pāyine olup ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2980). [ol,]*

Oturur ṣoḥbetde hem ol kān-ı cūd / **Ol** müfettiş ḳāḍısı kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2997). [ol,]*

Ḳāḍılıḳdan gelüben dervīş olan / **Ol** faḳīr miskinlere dil-rīş olan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3012). [ol,]*

Ḳaçar-iken **ol** çocuġa irişüp / Cehd idüp çañı alınca dürüşüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3028). [ol,]*

Atumuz dir anda derlĕdi hemān / **Ol** çañı üstlerine atdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3029). [ol,]*

Ṣuçlarından geçübeni **ol** ʿazīz / Emr idüp ḫalīfelere didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3033). [ol,]*

Ehl-i faḳr ehl-i fütüvvet cemʿdi / **Ol** iki er aradan çün şemʿdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3059). [ol,]*

Pes vidāʿ idüp **ol** üçler gitdiler / Diñle Ḫūnkār'ı ki bunda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3073). [ol,]*

Ne ki faḳr erkānı var-ısa tamām / İrürürler dervīş olur **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3075). [ol,]*

Pes Çırāḳ ṭurup ilĕyine gelür / Gördüginden **ol** ere iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3078). [ol,]*

İşidüp masḫaraya alur anı / Yaʿnī ki inanmadı gör **ol** tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3079). [ol,]*

Gelüben **ol** dört ʿazīz ü muḥterem / Dört vilāyet ıssı dört ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3099). [ol,]*

Ol mekān ḳurbında bir çay var-ıdı / Ḫoş zülāl olup revān aḳar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [ol,]*

Ol çayuñ yuḳarısı aşaġası / Heb ḳamu ne var-ısa ḳurbaġası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3108). [ol,]*

Öter illā ötmez **ol** aralıġuñ / Ötecek vaḳti gelincek **ol** çaġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3109). [ol,]*

Bir gün inṣāf itdi **ol** merd-i dilīr / Hep günāhum ʿafv olacaġını dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3118). [ol,]*

Ḥācī Bektaş'ı işāret itdiler / **Ol** işāretden beşāret itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3123). [ol,]*

Bir ḳuru aġac paresi de ṭurur / Alur anı **ol** kimesneye virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [ol,]*

Ol ḳuru aġac yeşĕrür mi gine / Aña göre tedbīr ideydi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3139). [ol,]*

Çün bu niyyetle sürübeni gelür / Yĕşerüp bitmiş **ol** aġacı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3159). [ol,]*

Ol Beyāmlu nām vādīye müdām / Seyr ide varurdı **ol** zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3173). [ol,]*

Gine aġzın açdı herze söz didi / Dürrehātdan yine **ol** yüzsüz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3180). [ol,]*

Ol kişi ol eri götürür revān / Getürüp Bĕyâmlu'ya ṣaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3231). [ol,]*

Ol kişi **ol** eri götürür revān / Getürüp Bĕyâmlu'ya ṣaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3231). [ol,]*

Aḳsarāy'dan yine bir gün **ol** ʿazīz / Gine **ol** ḳaṣd ecli-y içün çıḳdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [ol,]*

Ṣoḥbet oldı ṣoḥbet ešnāsında söz / Nice dürlü gösterür **ol** söze yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3310). [ol,]*

Ol cemāʿatden biri açup zebān / Mollā Saʿde'd-dīn'e dir bilgil ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3311). [ol,]*

İllā ki eglenmeyüben döndi tīz / Ṭuz Köyi'ne gine irdi **ol** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3368). [ol,]*

Ḫālī ḳıldı yaʿnī Ḫūnkār çün gele / **Ol** yire anı tekellüf eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3374). [ol,]*

Gönderüp bunları Ḫūnkār ḥażreti / Ṭurdı **ol** yirden o dem gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3376). [ol,]*

Döndi dir İsmāʿīl'üm getür anı / Sende-y-ise **ol** çırāḳ mıḳrāżını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3412). [ol,]*

Pes Saʿīd **ol** ḳılı alup destine / Ḳodı **ol** kesdügi ḳıluñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [ol,]*

Ol maḳāmda ki beni siz bulduñuz / Gelmege buraya daʿvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3433). [ol,]*

Var durur anda bilüñ ṭuz maʿdeni / **Ol** depe altı ṭuzuñdur medfeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [ol,]*

Yaʿnī bir baḫt idüp olursa nizāʿ / **Ol** kitāblardan bulalar intifāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3454). [ol,]*

Didiler **ol** mübtediʿler kim durur / Söylemez mollāya ṣan ebkem durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3460). [ol,]*

Ol dānişmendler didi bizden yaña / Yüridiler ḳaṣd ḳılup görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3476). [ol,]*

Ol bizüm heybetlü erenler ṭonın / Giyüben ol ṭon-ıla gözük çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3478). [ol,]*

Ol söz-ile çıḳdı mollā der-kenār / Görür iki göz ṣanur külḫān yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [ol,]*

Başını ḳuyruġı üstine alup / Şöyle yatur **ol** aralıġa ṭolup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3489). [ol,]*

Ol dānişmende dönüp itdi suʾāl / Ḳatırı yutmış mı evren di ne ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [ol,]*

Ol kitāblar hegbesi ṣuya düşer / Bunı görüp Mollā'nuñ ʿaḳlı şaşar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3510). [ol,]*

Didi şekküm ḳalmadı hergiz tamām / Andan ötri itdi **ol** zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3517). [ol,]*

Mollā ile remzümüz oldı tamām / **Ol** umūr ḫoş yirine geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3546). [ol,]*

Ne-y-ise remz ü rumūz oldı tamām / Gösterürler yir oturur **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3551). [ol,]*

Bunuñ-ıla olmaya āb-dest revā / Bilmezem n'itdi buña **ol** bī-nevā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3562). [ol,]*

Key peşīmān oldı itdügi işe / **Ol** bedīhī bed-fiʿāl ü cünbüşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3618). [ol,]*

İttifāḳ **ol** dünle Ḫūnkār ḥażreti / Ṭaşra çıḳmaġ-ıdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3638). [ol,]*

Ola ʿafv ḥattā ki senden **ol** günāh / Çek ṣu içre pāymānçe **ol** āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [ol,]*

Yapışayın dir-iken Ḫūnkār girü / Ġaybet ider oradan **ol** māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3686). [ol,]*

Ol namāz ḳılanlara döndi Saʿīd / Müşkili var anlara ṭandı Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3687). [ol,]*

Ḳırḳ günüñ beş vaḳtini daḫı tamām / Anda ḳılurdı görürdi **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3700). [ol,]*

Gine bir gün **ol** ʿazīz-i baḫt-vār / Gör Saʿīd ne sırrı ḳıldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3709). [ol,]*

Nuṭḳ açup didi bu nevʿ-ile kelām / Sözüm işbudur didi **ol** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3725). [ol,]*

Ezelīdendür naṣībin bildi çün / Niye ḳılurdı cidāl **ol** ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3727). [ol,]*

Söylene ẕikre gele **ol** menḳabāt / Ḫalḳ bile anı ne ẕātdur ne ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [ol,]*

Ḳalḳuban Mollā Saʿīd oldı revān / İrişincĕgez hem **ol** il içre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3755). [ol,]*

Ḳılmadı kimse ziyāretgāh anı / Geldi nice didi-se **ol** şāh anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3759). [ol,]*

Gelene gidene yedürmiş idi / **Ol** cihet hep āḫire irmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3794). [ol,]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala ile **ol** Ḥabīb / Yurd oġlı bunlar oldı gör naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [ol,]*

Ol diyārda müştehir bir kimsenüñ / Görüben begendiler ḳızın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3870). [ol,]*

Ol diyār aʿyānlarından niçe kes / Viribir düñürlige ol emre pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3871). [ol,]*

Ol diyār aʿyānlarından niçe kes / Viribir düñürlige **ol** emre pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3871). [ol,]*

Didi **ol** kimsene kim ḫoş geldüñüz / Kimidügümüz bizüm ḫod bildüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3876). [ol,]*

Ol faḳīr oġlı alup bir ṭaş-ıla / Atdı ḳuvvetle ḳatı cünbüş ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [ol,]*

Ol ölen maʿṣūmı tiz getürdiler / Naẓarına Ḫūnkār'uñ yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3903). [ol,]*

Aldı **ol** maʿṣūmı Ḫūnkār ḳoynına / Pes vilāyetüñ baḳ imdi oynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3904). [ol,]*

El götürübeni eyledi duʿā / **Ol** duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3905). [ol,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḫoş ḥayāt bulmış o dem örü ṭurur / Yanına **ol** oġlanuñ sürüp varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3907). [ol,]*

Her ne kim **ol** virdi ben de vireyin / Daḫı ne dirseñ hep anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [ol,]*

Abıcem didükleri Ḫūnkār-ıdı / **Ol** ad-ıla Ḫūnkār'a işʿār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3934). [ol,]*

Ben de arduñdan senüñ yitişürem / Sĕnüñ-ile **ol** bege bile varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3947). [ol,]*

Ol olan maḥbūsı dilek eyledi / **Ol** muḥibler daḫı bile söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3959). [ol,]*

Ol olan maḥbūsı dilek eyledi / **Ol** muḥibler daḫı bile söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3959). [ol,]*

İtdiler ārām **ol** gün **ol** gice / Oldı ḫoş ṣoḥbet ne diyem kim nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3973). [ol,]*

Ol ṣalūsı didi oda yaḳalum / Kiẕbi belürdi ḥaḳından çıḳalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3984). [ol,]*

Gönderür bir ḳulını Ḫūnkār'a ir / Meydāna **ol** ṣālusı dutup getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3986). [ol,]*

Ol ṣoran kişi başından bir berāt / Ḥükm-i ṣāhīdür naẓar eyle oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3996). [ol,]*

Alup oġlın evine **ol** kes gider / Ḫoş ḥużūr-ıla varup rāḫat ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4016). [ol,]*

Eyledük varup o şiddetden ḫalāṣ / Didi bu resm-ile **ol** ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4037). [ol,]*

Göricĕgez **ol** bezirgān bu işi / Giderür cān u göñülden teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4052). [ol,]*

Çün işidür **ol** sözi dönüp gider / Binüp ata Ḳarayük'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4069). [ol,]*

Yetişincek Ḳarayük'e **ol** ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4070). [ol,]*

Er ziyāretine gelen baḫtulu / Siz misiz eydüñ baña dir **ol** ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [ol,]*

Didi benem **ol** ḥaḳīr ü derdmend / Kim erüñ sevgüsidür boynuma bend *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4076). [ol,]*

Geldi gird-ābdan gemim ḳıldı ḫalāṣ / Luṭf irürdi baña **ol** ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4085). [ol,]*

Ṭābaḳa'n-naʿl geldi **ol** tārīḫe rāst / Er durur **ol** bildiler merd-i Ḫudāst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4087). [ol,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Öpdi elin ayaġın **ol** abdāluñ / Ḥālümüzden dir bizüm āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4107). [ol,]*

Ṭaşrasında ḥavlısı var key ulu / Ḥavlı içre olmış **ol** buġday ṭolu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [ol,]*

Gördi ol erenleri çün kim reʾīs / **Ol** maḳām zībā şerīf ü key nefīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [ol,]*

Ol iki erüñ birisi söyledi / İşbu lafẓ ıla beyānın eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4134). [ol,]*

Ol iki erden biri nuṭḳa gelür / Ṣordugından çünki ol vāḳıf olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4142). [ol,]*

Mālya dirler **ol** yirüñ bir adına / İrevüz düşmenlerüñ feryādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4145). [ol,]*

Ol reʾīsüñ abdāl alur elini / Gemisine çıḳarur der-ḥāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4150). [ol,]*

Er naẓarına gelen dir siz misiz / Ol da didi belī **ol** bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [ol,]*

Bir gün **ol** Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4187). [ol,]*

Pes ġazā niyyetine **ol** pādişāh / ʿAzm itdi divşirüp bunca sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4196). [ol,]*

Virdi Ayṭoġmış'a Sulṭānöñi'ni / İtdi sancaḳ begi **ol** yire anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4215). [ol,]*

Ol temerrüdlik ideni ser-te-ser / Buluban cümlesini anuñ ḳırar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4217). [ol,]*

Bekleyüp **ol** aġızı beglik ider / Bir iki yıl geçicek **ol** da gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4219). [ol,]*

Ḳalḳdı andan Ḳonya'ya ʿazm eyledi / **Ol** murād içün ḳatı cezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4221). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ evṣāfın **ol** er / Vaṣfın itdi bī-nihāye ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4223). [ol,]*

Sen ṭoyum **ol** bizi de eyle ṭoyum / Böyle dir Otman Beg'e çün **ol** ḳav i m *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [ol,]*

İtdi Otman'dan şikāyet şāha **ol** / Hīç olur mı didi **ol** işler ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4292). [ol,]*

Ḳayı oġlıdur didiler bu yigit / Pādişāha ḳovladuġı **ol** pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4310). [ol,]*

Ol naẓar kim pādişāh ḳıldı nigāh / Bildi ki mīrdür emīrān-ı sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4333). [ol,]*

Ol ululara didi böyle cevāb / Rāst buyurmışsız dir reʾyüñüz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4335). [ol,]*

Göricek **ol** defteri eyle idem / Her ne yola buyurur aña gidem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4343). [ol,]*

Ol yirüñ ḥallācı beñzer bir aña / Her birisi dikdi bir tāc görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [ol,]*

Ol dikişi kendü Ḫūnkār ḥażreti / Eli-y-ile dikdi ol er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4362). [ol,]*

Pādişāhdan ʿazm iden **ol** ulular / İrdi Ḳarayük'e **ol** baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4367). [ol,]*

Döndi **ol** beglere Ḫūnkār söyledi / Ḥāli ḫoş remz-ile tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4411). [ol,]*

Ṣordı ḥālden ṣundılar **ol** defteri / Aluban ḳıldı naẓar **ol** dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4421). [ol,]*

Ṣordı ḥālden ṣundılar **ol** defteri / Aluban ḳıldı naẓar **ol** dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4421). [ol,]*

Ol diyāruñ çevresin feth eyledi / Kāfiri ḳırubanı ḳadḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4438). [ol,]*

Feth itdi **ol** diyāruñ küllīsin / Dutıcaḳ öldürdi küffār bellisin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4441). [ol,]*

Ol zamānlarda mezārı anlaruñ / Ẓāhir olmış-ıdı ol girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4465). [ol,]*

Ol diyārda erligi meşhūr-ıdı / Ḫayr-ıla nāmı anuñ meẕkūr ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4478). [ol,]*

Bir zümāyit sinde ḳorlar anda hem / Gider andan ʿazm ider **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [ol,]*

Māl ṭavar ıssı-y-ıdı hem **ol** kişi / Hem seḫāvet itmek-idi cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4493). [ol,]*

Mehyā ider il aḳar **ol** ṣevḳ-ıla / Diledi ḳuzuyı hep ḳurbān ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4495). [ol,]*

Didiler **ol** dervīşe Ḳuzıḳıran / Ol ad-ıla ẕikr iderlerdi gören *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4513). [ol,]*

Maʿnī yüzinden niḳāb keşf itdiler / **Ol** rumūzı seyr idüp vaṣf itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4519). [ol,]*

İşidüp Ḫūnkār sözin **ol** kişi / Çille-i merdān dinilen bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4547). [ol,]*

Ol ʿazīzi de varup getürdiler / Olup iclās cümlesi oturdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4559). [ol,]*

Ṣaru İsmāʿīl ki ibrīḳdārıdur / Kim bu ḫiẕmet **ol** ʿazīzüñ kārıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4563). [ol,]*

Gelüben seccādeye ḳıldı ḳuʿūd / **Ol** ʿazīz daḫı yerinden ḳalḳdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4565). [ol,]*

Anda bir ḳaç ḫalīfe cemʿ oldılar / **Ol** neḳāvet menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4568). [ol,]*

Andan **ol** ṣaḫṣuñ yirine vardılar / Var-ıdı bir gevher anda buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4570). [ol,]*

Bir yeşil ḳamçı ṭutar destinde hem / Yitişüp geldi hemīn **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [ol,]*

Girüben Ḫūnkār'a eglendi biraz / Ṣaru İsmāʿīl görüp **ol** pāk-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4584). [ol,]*

Diyüben ḳalḳınca **ol** Ḫıżr-ı nebī / Ṣaru İsmāʿīl döndi ey ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4597). [ol,]*

Ḫaḳ müyesser ḳıla görevüz girü / Dimişem didi aña **ol** māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4609). [ol,]*

Ḳılur-ıdı işbu resme iḥtirām / Birbirine **ol** iki zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4664). [ol,]*

Ol kişi bu resm-ile virdi cevāb / Hind milkidür didi bil iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4689). [ol,]*

Ol dün ü ol gün yol aluban gitdiler / İricek şeb bir arada yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [ol,]*

Ol dün ü **ol** gün yol aluban gitdiler / İricek şeb bir arada yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [ol,]*

Ḳızılöz Ṣırtı-y-ımış yatdıḳları / Dili'den **ol** gün idi gitdikleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4776). [ol,]*

ʿĀşıḳ **ol** ḳızdur o remzi görüben / Ol sıruñ ġavrine **ol** dem irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [ol,]*

Dügün idüp biribirine virdiler / **Ol** ikisi ḫoş murāda irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4793). [ol,]*

Ol biñ altunı ki virdi ṣayrafī / Hep müheyyā itdiler anı iy ṣafī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [ol,]*

Her birini bir yire ṣalmış-ıdı / **Ol** yiri mesken idüp ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4808). [ol,]*

Bil mezārı anda durur varasın / İşigine **ol** erüñ yüz süresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4866). [ol,]*

Gördi rāst gelüp doḳundı kelsāya / **Ol** kelīsā ḳubbesinde gör saya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4888). [ol,]*

Gice rüʾyāsında Ṣaru Pādişāh / Girdi keşiş düşine **ol** yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4891). [ol,]*

Bu araya dir beni **ol** pāk-dīn / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿālemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4893). [ol,]*

Gelüp ol ṭon-ıla ḳondı bir yire / **Ol** ṭon-ıla tā ki görindi yar a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [ol,]*

Yā Müsülmān'dan ḳaçup gelmiş durur / **Ol** ikiden birisi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4914). [ol,]*

Çünki **ol** ḥāl-ile anı gördiler / Gelüben ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4924). [ol,]*

Āḫirete naḳl idincek **ol** ʿazīz / Defn anda eylediler bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4955). [ol,]*

Ol ṭarīḳ ḥālin anuñla gördiler / Nĕ-y-ise maḳṣūdlarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4969). [ol,]*

Ol kelīsā üstine ḳondı hemīn / Görüben bunlar olur ayın bayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5294). [ol,]*

Bil ki Ḫūnkār'a çırāḳçıydı **ol** er / Ẕikr-i evṣāf-ı cemīl ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5339). [ol,]*

Oldı Kenʿān'uñ ḳatı nesli ziyād / Didiler Kenʿānlu **ol** boya ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5410). [ol,]*

Bir ḫalīfe bil ki Baraḳ Baba'dur / Erden aña bil **ol** ad mertebedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5451). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(odun).*

Ol odun çün yanubanı ḳor olur / Cān Baba ol demde ḫurūşa gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2558). [ol,]*

Gözledi bir gün ki ḫan ava çıḳar / Od urur **ol** odunı şol dem yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [ol,]*

ol: *Bulunmak, mevcut olmak.*

Ṭurdı ayaġın oġlı sulṭān ḫiẓmete / Didi oġlı **olmaduġın** aña İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5875). [olmaduġın, -ma, -duġ, -ın]*

ol: *Meydana gelmek, gerçekleşmek, vuku bulmak.*

Çünki andan **oldı** rūz-ı çārumīn / Pes Külü Ḫan beglerin aldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2568). [oldı, -dı]*

ol: *O" işaret zamiri.*

Naḳldür iy māye-i elṭāf-ı cūd / Pīrāb Sulṭān **ol** kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5338). [ol,]*

ol: *O, işret zamiri.*

Naḳldür iy kān-ı elṭāf-ı kerem / **Ol** veliyy-i muḳtedā vü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1425). [ol,]*

ol: *"Olmak" yardımcı fiili.*

Didi bir şāhīndür Emircem ʿazīz / Ḳonmaz ol şayda ki **ola** bī-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [ola, -a]*

Tā dimāġ-ı cān **ola** ḫoş tāze ter / Lezzetin dadın gözetměye şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4667). [ola, -a]*

Duta-y-ıduḳ **ola** mı çevre ilüñ / Çevre alup dört yañasından gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5289). [ola, -a]*

Er gerek ṣāḥib-vilāyet **ola** ol / Tā ḥaş ı r ṣāḥib-kerāmet **ola** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5744). [ola, -a]*

ol: *" Olmak".*

Oradan bir dervīşe emr eyledi / Var ulu dergāha piş-rev **ol** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5100). [ol,]*

Didiler geç vaḳt oldı key degül / İşbu vaḳt varmaḳ **ol** eve bilmiş **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (gece).*

Yatuban **ol** gice ārām itdiler / İrtesi ṭurıncaġaz gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3366). [ol,]*

Çün yatuban **ol** gice oldı ṣabāḥ / Aḳsarāy'a ḳıldı mollālar revāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3443). [ol,]*

Bir yire ḳonup çü ārām eyledi / Yatuban **ol** gice gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4061). [ol,]*

ol: *"O " işaret sıfatı.*

Ḫānedānına didi defʿī nefes / **Ol** hidāyet ḫırḫasını götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 175). [ol,]*

Faḫr-ı ʿĀlem ḥażretine gětürür / Ḥażret-i Aḥmed emr idüben **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 176). [ol,]*

Ol kişi Ḫunkār'a eydür iy kişi / Ben de işlĕrin görürsin bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2111). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(yemek).*

Ol öküz yahnīsini her gün tamām / Yir-idi küllīsin anuñ ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1265). [ol,]*

ol: *"Olmak" (kişi/kimse).*

İtdi taḳrīr **olan** aḥvāli ʿayān / Biñ bir eren varmaġa ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6158). [olan, --an]*

ol: *Vuku bulmak, meydana gelmek.*

Tīz sürüp Ḳayṣeri begine varur / Her ne ḥāl **oldı-y-ısa** ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3920). [oldı-y-ısa, -dı, -y, -ısa]*

ol: *" O" işaret sıfatı (dem).*

Çün duʿāyı böyle ḳıldı kām-yāb / Ḥaḳ duʿāsın ḳıldı **ol** dem müstecāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1039). [ol,]*

Ḥaḳ'dan oldı ejdere **ol** dem em i r / Ḳalḳdı içdi çayları ḳıldı çamır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1040). [ol,]*

ol: *Bulunmak, görünmek.*

Ḳondururlar bir müşerref menzile / Tā ki ḫalḳ cemʿiyyeti anda **ola** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1091). [ola, -a]*

ol: *Can vermek, hayatını kaybetmek.*

Küllü nefsin ẕāʾiḳatü'l-mevt didi / Nefs **ölür** furṣatuñ itme fevt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5589). [ölür, -ür]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Fahr-i alem).*

Gördi Ḥaḳḳ'ı **ol** Resūl-i ḫāfıḳīn / Bī-zamān u bī-mekān u keyf ü īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [ol,]*

Lā ilāhe illa'llāhu vaḥdehū lā şerīke lek lehu'l-mulku ve lehu'l-ḥamdu yuḥibbī ve yumītu ve huve ḫayye lā yemūtu bi-yedihi'l-ḫayr ve huve ʿalā kulli şeyʾin ḳadīr* / Baʿdehū ḫırḥa yaḳasında **ol** resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 159). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (taş).*

Çünki Ḫūnkār işidür ṭurur örü / **Ol** ṭaşuñ ḳatına vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2115). [ol,]*

Besmele yād ide çıḳdı üstine / **Ol** ṭaşı ayaḳlamaḳlıḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2116). [ol,]*

Çün özini işidüp **ol** kān-ı cūd / Bıçağını urdı **ol** ṭaş üzre zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2130). [ol,]*

Gine **ol** ṭaşa siñişüp maḥv olur / Bilmezüz bu ṣaçduġuñ ṣuyı n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2530). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (rütbe).*

Uşta **ol** rütbeti biz virdük saña / Gitmegĕ ʿuḳbāya vaḳt irdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1185). [ol,]*

ol: *" O" kişi zamiri.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a **ol** merd-i ʿazīz / Gönderüp bir adamı dir bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5343). [ol,]*

ol: *" O" kişi zamiri. II Kul.*

Bir ulu ḫālīfe hem Baba Resūl / Ol vilāyet ehli **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5270). [ol,]*

ol: *Vefat etmek.*

Hem didügi gibi ol kimse **ölür** / Öldüginden ṣoñra bir gör kim n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2183). [ölür, -ür]*

ol: *...hale gelme.*

Gelesi vaḳt ḥażreti nice **olur** / Çelebiler geldügin nice bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2857). [olur, -ur]*

ol: *"o" 3. şahıs zamiri.*

On sekiz yıl ḳaldı anda çün **ol** er / Ḫizmetinde **ol** ʿazīz-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [ol,]*

İtdi sulṭān bunlaruñ sözin ḳabūl / Ulu itdi ululuruñ anuñ **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4214). [ol,]*

ol: *" O" 3. teklik kişi zamiri. (Hz. Muhammed sav.).*

Ol Muḥammed Muṣṭafā envārı çün / Şāh ʿAliyyü'l-Murteżā Kerrār-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 840). [ol,]*

ol: *... hâline gelmek.*

Ol nişānı anda Ṣaltıḳ eyledi / Bu nişānumuz **ola** dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2878). [ola, -a]*

ol: *" ....haline gelmek" anlamında kullanılan kelime.*

Ṣoḥbetümüz anda **olsun** cemʿ ile / Āfitāb olsa ne iş var şemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3095). [olsun, -sun]*

ol: *"Ol" yardımcı fiili.*

Ḳolları **olsun** açuḳ gitsün o ḥāl / Görmesün dir baʿd ez-ān ol infiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [olsun, -sun]*

Faṭma Ana oġlı Ḫıż ı r Lāla cüvān / Tekyedār **olsun** işikdebir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5539). [olsun, -sun]*

Yarıcuñ **olsun** seniñ Rabbu'l-enām / Çünki ʿOšmān işidür erüñ sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6373). [olsun, -sun]*

ol: *"Ol" yardımcı fiili.*

Aḳtarılup dervīş **oldı** iy ʿazīẓ / Ḫiẓmet-ile ululıġa irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5016). [oldı, -dı]*

Oldı ……. muḥib daḫı mürīd / Ḫˇāce Bektaş'ı aluban ḳaldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5905). [oldı, -dı]*

Hep peşīmān **oldı** peşşe baġrı baş / Geldi Bektaş ḥażretine aġlaşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6257). [oldı, -dı]*

ol: *Bulunma / mevcut olma.*

Baña didi nuṭḳ açup iy ser-firāz / Rūm mülkinde **olur** bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2611). [olur, -ur]*

Hoy Ata'nuñ ḳabri iy yār-ı ʿazīz / Balı Şeyḫ köyinde **olur** bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2722). [olur, -ur]*

Dir Güvenc süknām benüm Rūm'da **olur** / Mālya dirler bir diyār anda **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [olur, -ur]*

Zīra kim bāġ ṣulu yirlerde **olur** / Olmayıncaḳ ṣuyı bāġ ḳurur ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [olur, -ur]*

ol: *"Ol" yardımcı fiili.*

Kim seni lāyıḳ göre gire yire / Gökde gün **olsa** daḫı gire yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [olsa, -sa]*

ol: *"Ol" yardımcı fiili.*

Ṭurdı ḳırḳ gün anda ḫalvet eyledi / Ḳırḳ birinci gün **olıcaḳ** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6076). [olıcaḳ, -ıcaḳ]*

ol: *"Ol-" fiilinin geniş zaman eki almış biçimi.*

Aña daḳ irdi ḳarañlıḳ şām **olur** / Vaḳt geçer gün ṭolunup aḫşām **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [olur, -ur]*

ol: *" O" işaret zamiri(kişi).*

Şāh Sulṭān-ı ʿAlā'e'd-dīn'üñ **ol** / Yund bendi idi iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1647). [ol,]*

ol: *" O" işaret zamiri.*

Taḥḳīḳ **oldur** ḳuṭb-ı ʿālem evliyā / Tā ölince iderem ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 824). [oldur, -dur]*

Aġlamaġuñ aṣlı yoḳ didi tekūr / Gün yüzin gösterüñüz **oldur** fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 862). [oldur, -dur]*

Issı **oldur** bu cihāzuñ biliñüz / Aña göre fikr ü tedbīr ḳılıñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1140). [oldur, -dur]*

Çille-i merdān **oldur** bī-ḫilāf / Çeke ḳırḳ gün bir maḳāmda iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1252). [oldur, -dur]*

İmdi givirmĕmege dermān gerek / İdebilürseñüz **oldur** yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1288). [oldur, -dur]*

Ol rumūz kim anda olur bilesiz / Aṣlı **oldur** andan olur iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [oldur, -dur]*

Didi ḳatuñda eyledüm eksükligi / Geç suçumdan şānuña **oldur** yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2027). [oldur, -dur]*

Didi Ḫūnkār pes ne-y-içün yaramaz / Yaramaz **oldur** ki var durur yimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [oldur, -dur]*

Yaʿnī maḳṣūdları **oldur** ol velī / Ḳarayük'den ḳalḳa gide ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2203). [oldur, -dur]*

Dir Saʿīd'üm yirine ḳoġıl ḳılı / Ol ḳanuñ ṭutulması **oldur** belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3421). [oldur, -dur]*

Ben ḳoyuban ḳolayıma gideyin / Yigrek **oldur** didi eylĕ ideyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3608). [oldur, -dur]*

Daḫı yigrek erlik **oldur** bil anı / Kim ziyānlu itmeye kimse seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4501). [oldur, -dur]*

Bu tekellüf arada niye gerek / Eyle terk bunı ki **oldur** yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4631). [oldur, -dur]*

Kim göñül seyrān diler destūr virüñ / Maḳṣūdum **oldur** murāda irgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4840). [oldur, -dur]*

At ʿaṣāñı ḳanda düşer-ise ol / Yurduñ **oldur** varubanı anda ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4876). [oldur, -dur]*

ol: *...gibi olmak, ...haline gelmek.*

Çarpacaḳ maḥalle iricek hemīn / Ādem **oldı** ṣol sāʿat Ḫūnkār yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1322). [oldı, -dı]*

ol: *Ölmek, can vermek, hayatını kaybetmek, ruhunu teslim etmek.*

Rūh-ı insān **ölmez** ü ölür cesed / Nite ölür rūḥ k'ol durur nūr-ı Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [ölmez, -mez]*

ol: *" Bir " belgisiz sıfat.*

Ol Muḥammed dü cihānıñ pertevi / Ḫalḳ anuñ-çün oldı ḫalḳ **ol** bihteri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 111). [ol,]*

Giydi ḥulle ṭonların **ol** kām-kār / Oldı andan **ol** Burāḳ'a Aḥmed süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 116). [ol,]*

Ol imām heştüm ʿAlī Mūsā Rıżā / Vardı Beytu'llāh'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 246). [ol,]*

Ḳarayük'de **ol** Güherdaş'uñ meger / Bir gün ölür birisi ey pür-hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1655). [ol,]*

Naḳldür bir gün yine Ḫūnkār balı / Ḳarayük'den yaña gitdi **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [ol,]*

Emr ider **ol** leşker odun cemʿ ider / Cān Baba emrini yaʿnī ḳamʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2557). [ol,]*

Ḳıldılar **ol** işe tevbe ser-te-ser / Her ne kim var-ısa cümle ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2716). [ol,]*

Kendüye maʿlūm olurdı **ol** ṣadā / Bulınurdı anda hemān iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5321). [ol,]*

ol: *... halini almak, ... haline gelmek.*

Pes ulu cemʿiyyet **oldı** üstine / Himmet ü ḫay ı r duʿāsı ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2198). [oldı, -dı]*

ol: *" O" işaret sıfatı (ad, isim).*

Ceddi Bekdaş-ı Velī'nüñ muʿteber / **Ol** imām-ı Hāşim'üñ ḳardaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 227). [ol,]*

Didiler ol dervīşe Ḳuzıḳıran / **Ol** ad-ıla ẕikr iderlerdi gören *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4513). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(azamet).*

ʿĀlemüñ sermāyesidür **ol** celal / Genc-i ḫanıñ māyesidür **ol** cemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 102). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (taht).*

Ḥācī Ṭuñrul ḳalḳuban oldı revān / Geldi **ol** iclāsa şoloḳ dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1338). [ol,]*

ol: *" O" 3. teklik kişi zamiri.*

Giydi ḥulle ṭonların **ol** kām-kār / Oldı andan **ol** Burāḳ'a Aḥmed süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 116). [ol,]*

Ḳanda var bir ʿilm ehli şoylañuz / Her kemāl içinde **ol** kāmil ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6618). [ol,]*

Bir kişi nědür ki **ol** sāḥir ola / Siḥri bozıla anuñ tīzcek ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [ol,]*

Baʿżılar oldı münāfıḳ yine pes / Sāḥir imiş **ol** diyüp eyledi ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1031). [ol,]*

Bāyezīd-i Bisṭām'uñ **ol** girçek er / Ḫalīfesi idi ġāyet muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1315). [ol,]*

Ol da İbrāhīm Mücāb'uñ oġlıdur / Müştehirdür ḫalḳ içinde bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1371). [ol,]*

Ol daḫı Mūsī-i Kāẓım'uñ ʿazīz / Oġlıdur şöyle bilesiz didi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1372). [ol,]*

Dutdı Yūnān mülkini hep ser-te-ser / Çünki ḳıldı **ol** da dünyādan güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1631). [ol,]*

Geldi **ol** Sulṭān ʿAle'd-dīn ḳatına / ʿArż ider maḳṣūdını ḫażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1662). [ol,]*

Gele senden bir veled kim ola **ol** / Evliyālardan ola ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1685). [ol,]*

İdrīs'üñ anası ḳarı var-ıdı / Fāṭıma gidicek **ol** beklĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1702). [ol,]*

Didi kim **ol** didügüñ erdür tamām / Düş görüpsin eyledüm taʿbīr-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1733). [ol,]*

Girüben bunlar daḫı virdi selām / Aldı bunlaruñ selāmın **ol** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1745). [ol,]*

Çĕkicek çilleyi şāyed ki gide / Ṣoḥbetinden **ol** bizi maḥrūm ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1764). [ol,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Didi Nūre'd-dīn Ḫʿāce'nüñ ḥāli ne / Zindān içre **ol** erüñ aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1894). [ol,]*

Ṣaru ṣoḳranu varup gitdi girü / İşidesin ṣoñra n'itdi **ol** girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2004). [ol,]*

Didi Ḫūnkār çāre yoḳdur ölür **ol** / İtdügi inkār cezāsın bulur **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2181). [ol,]*

Ḫunkār'uñ sırrına **ol** sırdār idi / Dürlü ḥikmetler **ol** erde var idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [ol,]*

Didi ne kimsenedür **ol** kim gele / Ḫayrum üstine bu resm-ile ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [ol,]*

ʿArafāt Ṭaġı'ndaki ġār içre **ol** / Çille çekerdi meger **ol** pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2353). [ol,]*

İşidür leşker ḫalīfe geldügin / **Ol** daḫı leşker dirüp sürer yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2435). [ol,]*

Ol olan tārīḫde ol gün ol ʿazīz / Otururken İdrīs'üñ evinde tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [ol,]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār dirler aña / Beni **ol** gönderdi didi bil saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2578). [ol,]*

Ṭur örü ḫatun ḳatına gidegör / **Ol** ne dir-ise anı sen idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2588). [ol,]*

Ol o gürbenüñ olurdı ḥiṣṣesi / Birisi boynınadur her ġuṣṣası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2675). [ol,]*

İrmiş-idi rütbet-i erlige **ol** / Er ḳatında olmışdı ḫiẕmeti ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2679). [ol,]*

Ol daḫı becid giderdi ṭurmadın / Ḳomaz ıdı atını tā yormadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3148). [ol,]*

Aluban legençeyi tenhā varur / Fikri içre **ol** bunı cāyiz görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3835). [ol,]*

Ḫız ı r didi bunda-y-ıdı / Bu ḫaberi **ol** daḫı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3861). [ol,]*

Geldi Ḫūnkār'uñ elini öpdi **ol** / Geçüben ḳarşusuna ḳavşurdı ḳol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3939). [ol,]*

Ol daḫı ḥālini didi her ne var / Maḳṣūdı nĕ-y-ise itdi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3943). [ol,]*

Ol kişi de oldı yolına revān / Ḳayṣeri ḳurbına irişdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3948). [ol,]*

Ol ḫalīfe çün erüñ yārānıdur / Evliyā ıssı olaruñ cānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4030). [ol,]*

Ḫūnkār adın ṣorduġından **ol** tamām / Mollā Ḫūnkār ṣandı cümle ḫāṣṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4058). [ol,]*

Anı ṣalıḳ virdi bu ḫalḳ Ḳonya'da / Var-ısa **oldur** didiler dünyāda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4059). [oldur, -dur]*

Ol iki erden biri nuṭḳa gelür / Ṣorduġından çünki **ol** vāḳıf olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4142). [ol,]*

Ḳarayük'e çün yaḳın irişdi **ol** / Geldügini bildi **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4157). [ol,]*

Er naẓarına gelen dir siz misiz / **Ol** da didi belī ol bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [ol,]*

Şimdi meşhūr Ḳara Abdāl **ol** durur / Ḫoş vilāyet ehli ṣāḥib-ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4168). [ol,]*

Pes Külü Ḫan oġlına irince ḫaber / Pādişāha viribidi **ol** da er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4194). [ol,]*

Bekleyüp **ol** aġızı beglik ider / Bir iki yıl geçicek **ol** da gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4219). [ol,]*

Destūr alup yolına oldı revān / Tā ki Ḳonya'ya irişdi **ol** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4254). [ol,]*

Buldı teslīm er aña erkān ider / **Ol** ʿazīz çünki bu elṭāfı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [ol,]*

Ḳılup **ol** devletlü böyle ittifāḳ / Bir sürü ḳuzuya hep çaldı bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4498). [ol,]*

Bir sürü ḳuzuyı hep ḳurbān ider / Gör seḫāyı **ol** ne ḫoş erkān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4499). [ol,]*

Bir ʿazīm deryā olur **ol** bī-kerān / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4525). [ol,]*

Çün bu nevʿ-ile rumūz oldı tamām / İki yirde ṭaş ışırdı **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4531). [ol,]*

Maḳṣūdum budur dir **ol** merd-i ʿazīz / Çekevüz bir çille naẓaruñda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4545). [ol,]*

İẕn-i Ḥaḳ'la çille-i merdānı biz / Çekelüm dir inşāʾallāh **ol** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4550). [ol,]*

Ol ʿazīze gördiler bir ḫoş maḳām / Çille çeke anda çil rūz ol müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [ol,]*

Ol ʿazīze gördiler bir ḫoş maḳām / Çille çeke anda çil rūz **ol** müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [ol,]*

Ol ʿazīz de itdi çil rūz iʿtikāf / İçmedi ṣu yimedi hergiz kifāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4557). [ol,]*

Vardı **ol** daḫı ḳażā-yı ḥācete / Tā ki irdi bir maḳām-ı ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4566). [ol,]*

Elegüm saġmala beñzer bir boz at / Üzre olmışdı süvār **ol** ḫoş-ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4578). [ol,]*

Bu varınca atdan indi **ol** daḫı / Dutdı atın varubanı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4581). [ol,]*

Ṣıçradur atını çün **ol** merd-i Ḥaḳ / Ḳarayük'üñ üstine başdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4600). [ol,]*

Daḫı andan görmedi hergiz ešer / Dönüben Ḫūnkār'a geldi **ol** key er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4602). [ol,]*

Gider olsa ḥażret-i Ḫūnkār'a **ol** / Ḫoş laṭīf buġday unı alurdı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4618). [ol,]*

Çünki Ḫūnkār ḥażretine **ol** varur / Pāyine Ḫūnkār'umuñ yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4628). [ol,]*

Ḳurbānı **ol** getüren Ḫūnkār'a dir / Ben bunı iletdüm Emircem'e bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4654). [ol,]*

Almadı eylĕmedi hergiz ḳabūl / Uş getürdüm size andan didi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4655). [ol,]*

Bir ulu ḫ̌ācenüñ **oldur** duḫteri / Ravżadan çıḳmış ṣanasın bir ḥūrī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4747). [oldur, -dur]*

Bir kilīsā daḫı yapmış-ıdı **ol** / Naḳşına ḫarc eyleyüp altunı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5284). [ol,]*

Şeyḫ Ṣadr'e'd-dīn **ol** kāmil-vücūd / Ol vilāyet maʿdeni **ol** şāh-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5361). [ol,]*

Naḳl idince ḥażretüm **ol** kes gelür / Māniʿ olmaz n'eyler ise **ol** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5675). [ol,]*

Ol namāzın ḳılduġuñ ser-ver ḥaḳı / **Ol** niyāzuñ itdügüñ ḫaḳ er ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [ol,]*

ol: *Ol zamirinin belirtme durumuyla çekimi "onu".*

Ṣoñra aña çār ʿalāmet virdiler / Buġadic yirine **anı** gönderdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5463). [anı, -nı]*

ol: *"Ol-" yardımcı fiili.*

Pes muṭīʿüz emrüñe **olduḳ** biz ġulām / Ḫażretüñe **olduḳ** mürīd ur kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6166). [olduḳ, -du, -ḳ]*

Pes muḥibb **olduḳ** ṭapuña bī-nifāḳ / Ṣāhumuzsın çün bizim ṣāḥib-zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6184). [olduḳ, -du, -ḳ]*

ol: *...duruma gelmek.*

K'istimāʿından **ola** defʿ-i ġumūm / Münderic **ola** vilāyetden ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5268). [ola, -a]*

ol: *...haline gelmek.*

Oluban altun oluḳ aḳduḳ saña / Yi yidür hergiz dirīġ itme aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3827). [oluban, -uban]*

ol: *"O" işaret zamiri.*

İdelüm daʿvet biz **ola** kim gelĕ / Bizi dīdārıyla müşerref ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1766). [ola, -a]*

Aḳsarāy'dan gelür **ola** diyüben / Ḳarşu vardılar ḳademler ḳoyuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2875). [ola, -a]*

Göricek ol gün seni sizdüm hemān / Ol **ola** diyüben iletdüm gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4722). [ola, -a]*

Birin ikin seferinde fevt **ola** / İrmeyüp evine yabanda **ola** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5407). [ola, -a]*

ol: *" O" 3. teklik kişi zamiri.*

Artuban eksilmesün didi **ol** er / Ṭaşuban dökülmesün dir ḫoş ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1719). [ol,]*

Düşde evvel sen görüpsin yürigil / Gir içerü **ol** ere yüz sürigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1740). [ol,]*

İdrīs evinde girü Ḫūnkār'a **ol** / Yüzine baḳıncaḳ **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2006). [ol,]*

Bir gün **ol** ser-ḫayl-i Abdālān-ı Rūm / Ḥācī Bektaş-i Velī kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2092). [ol,]*

Yonduruban **ol** anı ḳıldı tamām / Çünki yonmak işi buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2275). [ol,]*

Ol gele ṭuran erenlerden yaña / **Ol** revān uş söyledüm sözüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [ol,]*

Didi Ḫūnkār **ol** ölen maʿṣūm ḳanı / Yüri varuñ getürüñ didi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [ol,]*

Gördi çün bu ḥāli Otman Beg hemān / **Ol** daḫı eyle ḳılur anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [ol,]*

Veysīler'üñ **ol** durur ser-çeşmesi / Yoḳ durur anlardan ulu kimsesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4640). [ol,]*

ol: *" O" kişi zamiri. II Hz. Muhammed.*

İşidübeni Cemāl Seydī anı / Didi bu resm-ile **ol** cānlar cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5331). [ol,]*

ol: *" O" 3. teklik kişi sıfatı. Allah.*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar adlu vardı oġlanı / Kim nefes oġlıydı virmiş **ol** ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 649). [ol,]*

Dīnümüz seyyidisin eyle meded / Ḳıl duʿā kim yārī ḳıla **ol** Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 699). [ol,]*

Ṭur yuḳaru babaña iltem seni / Ben bahāne yardım iden **ol** ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 818). [ol,]*

Çoḳ şük ü rler **ol** Ḫudā'ya bī-şümār / Ḳurtarupdur Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 823). [ol,]*

Hep ḫalīfelik mübārek didiler / Yarıcıñ **ol** Ḥaḳ tebārek didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1179). [ol,]*

Yazdı evvel kim be-nām-ı Kirdigār / **Ol** ilāhe'l-ʿālemīn Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2604). [ol,]*

Yüriyişi eyledür bilgil anı / Hem bu ḫizmete ḳomışdur **ol** ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4610). [ol,]*

ol: *O" işaret sıfatı.*

Baba Resūl pīr olıncaḳ iy ʿazīz / Pes Cemāl Seydī ki **ol** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5325). [ol,]*

ol: *Bulunmak, mevcut olmak.*

Didiler aña bir er **ola-y-ıdı** / Ṭoġan olup anı ṣayd ḳıla-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1313). [ola-y-ıdı, -a, -y, -ı, -dı]*

ol: *Meydana gelmek, gerçekleşmek, oluşmak.*

Ẕikr idem gūş eyleñüz efʿālümi / Uş yigirmi dört yıl **olmışdur** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 376). [olmışdur, -mış, -dur]*

ol: *" O" işaret sıfatı".*

Yüz urup Ḥaḳḳ'a duʿā ḳıldı yaḳīn / El yüze silüben **ol** ṣāḥib neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 312). [ol,]*

Nĕ ki gelürse ḥasenātdan tamām / Maṭbaḫında **ol** bişerdi iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 587). [ol,]*

Ḫˇāce emriyle o mālı n'itdiler / Cümle **ol** cemʿiyyete ḫarc itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1092). [ol,]*

Ḫˇāce dir bunlara şol kimse alur / Remzi var **ol** remzi her kim ki bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [ol,]*

Ol ṭarīḳ üzre ki oturıncaġaz / Eyle otururlar ıdı niçe kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1354). [ol,]*

Dir emişsünler hemān-dem **ol** velī / Ol şeh-i aḳṭāb-ı mülk sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1928). [ol,]*

Aġzın açıp **ol** ḥabīše söyledi / Ġāyet-ile bī-ḥayālıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2297). [ol,]*

Pes Ṣaru daḫı tırāşdan çekdi el / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2511). [ol,]*

Hiç ziyān kendüye aṣlā irmedi / **Ol** aġu hergiz mażarrat virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2624). [ol,]*

Ol aġac yĕşermedi üc yıl geçer / Ümīdin kesmĕdi Ḥaḳ'dan ol nā-çar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3141). [ol,]*

ʿĀşıḳ ol ḳızdur o remzi görüben / **Ol** sıruñ ġavrine ol dem irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [ol,]*

Ol ṭaʿāmı yirler-idi cemʿ olup / **Ol** iki sulṭān o cemʿe şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5322). [ol,]*

ol: *Sahip olmak.*

Ol o gürbenüñ **olurdı** ḥişşesi / Birisi boynınadur her ġuşşası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2675). [olurdı, -ur, -dı]*

ol: *(Bir şeye) sâhip olmak.*

Ḳuvvetüñ **olsun** didiler cümlesi / Ṣayda getürgil çıḳarmadın sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1318). [olsun, -sun]*

İşidicek beg bu resm-ile ḫaber / Mühlet **olsun** yarın öyleyin eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3970). [olsun, -sun]*

Bir kemer bir cimcime anda ḳodı / Yādigārum sizlere **olsun** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4487). [olsun, -sun]*

ol: *...haline dönüşmek.*

İʿtimād itdügüñüz ol sīm ü zer / Eyle **olsun** cümlesi dir ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2156). [olsun, -sun]*

ol: *O, işaret sıfatı.*

Ol zamān Ḫūnkār ṭuzın etmegin / Çıḳaruban bunlara virdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5441). [ol,]*

ol: *Bulunma / var olma / mevcut olma.*

Çaġırurdı gel Baba Resūl iriş / Yā Ḥişārcuḳ'da **ola** yā Beşḳarış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5320). [ola, -a]*

ol: *" O" işaret zamiri.*

Ẓulm elinden çekmedi kimse belā / **Ol** diyār ulularından iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 270). [ol,]*

Ḳoynına girdi degürmedi ziyān / Heybetinden **ol** düşüñ uyandı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 399). [ol,]*

Nice oldı ideyin bir bir beyān / **Ol** Ḫorasān iḳlīminüñ erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6706). [ol,]*

Ḥaḳ baña yārī ḳılursa bu zamān / **Ol** Bedaḫşān mülkine varup hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 745). [ol,]*

Çavdar etmĕgin götürüp bir gelin / Uġradur Bektaş'a nā-gāh **ol** yolın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1531). [ol,]*

Bu yaña Sulṭān Bektaş-ı Velī / Mescid içre ḳalmış-ıdı **ol** ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1712). [ol,]*

Ol maġāraya yaḳın yirde ṭurup / Barmaġını baturur yire urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1758). [ol,]*

Girü dönüp **ol** maġāraya varur / Ḳapusından sürtüp içerü girür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1761). [ol,]*

Ol sehel olduġı-y-içün köyleri / Keşike gütmekdi dāyim ḫuyları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1932). [ol,]*

Didi Ḫūnkār çāre yoḳdur ölür **ol** / İtdügi inkār cezāsın bulur **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2181). [ol,]*

Varsun andan istesün **ol** andadur / Aña virdüm şanmasun kim bendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2933). [ol,]*

Ol gele ṭuran erenlerden yaña / **Ol** revān uş söyledüm sözüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [ol,]*

Yoḳsa bir maḳṣūd içün degül durur / İşbu teklifden murād ḫod **ol** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [ol,]*

Ere didi **ol** imāmet eyleye / Buyruḳ itmĕdin yā ḫod söz söyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3573). [ol,]*

Pençşenbih güni-y-idi **ol** meger / Ẓuhr vaḳti hem irüpdi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3955). [ol,]*

Tā ki bu sancaġı aña virevüz / Kāfire **ol** ḳarşu ṭura görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4206). [ol,]*

Her biri bu kimseyi ḳıldı güzīn / Tā ola seccādeye **ol** cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4407). [ol,]*

Ol muḥib dir ne durur ḳuzı ṭavar / Virürem cānum olursa ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [ol,]*

İy ʿaceb ne kimsedür bilsem anı / Bilebilsem kimdür **ol** cānum cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4587). [ol,]*

Ḳıl tekellüf terkini **ol** şūm olur / Hem tekellüf key ḳatı meẕmūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4633). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** zeyne'l-beşer / Ḫˇāce naẕarına varıncaḳ **ol** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5413). [ol,]*

Er naẕar idüp aña himmet ider / **Ol** daḫı erden naṣīb alup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5447). [ol,]*

Bir yeñi aṭlas geyer her günde **ol** / Çıḳarurdı irtesi **ol** ulı ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [ol,]*

Şekli Ḫıż ı r ola **ol** ʿālī-cenāb / Yüzine ṭutmış ola esved niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5674). [ol,]*

ol: *Üçüncü teklik kişi zamiri.*

Ki itdi taḳrīr anı **ol** ḫulḳı ḥasen / Ḳara Öyük'de otururken evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6273). [ol,]*

ol: *" O" şahıs zamiri. II Bayezid-i Bestami.*

Bildürür aḥvāli **ol** ṣāḥib-ḳabūl / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende dir eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6662). [ol,]*

ol: *"O" şahıs zamiri. II Bayezid-i Bestami.*

Gördi Ṭayfūr böyle emr oldı vuḳūʿ / Geldi dönüp Caʿfer-i Ṣādıḳ'a **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6661). [ol,]*

ol: *...haline gelmek.*

Saña hem il ü hem iḳlīm **olalum** / Emrüñe ṭābiʿ ü teslīm **olalum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2629). [olalum, -alum]*

ol: *O:İşaret sıfatı.*

Ne var erkān u edeble cūd u ḥilm / Bir gün **ol** şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6628). [ol,]*

Eyledür benem bilüñ dir **ol** velī / Didiler şāhuñ nişānı var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [ol,]*

Bir gün otururdı **ol** merd-i ʿazīz / Ol vilāyet kānı **ol** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5397). [ol,]*

Kim Bayındur Ḫan oğlıdur **ol** er / Bil Oğuz'dan **ol** ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [ol,]*

ol: *O: İşaret sıfatı.*

Ol ṭaʿāmı yirler-idi cemʿ olup / **Ol** iki sulṭān o cemʿe şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5322). [ol,]*

ol: *" O" 3. teklik kişi zamiri(Allah, Tanrı, Hüda, Çalap).*

Daḫı yazdı **ol** Muḥammed Muṣṭafā / Kim anı muḫtār idüpdür **ol** Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2605). [ol,]*

ol: *"Ol" fiilinin geniş zaman kipi; ... haline gelmek.*

Yoḫsa **olmaz** var yoluña gidegör / Cünbüşüñ her ne-y-ise var idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4751). [olmaz, -maz]*

Aġlayuban yüzine sürer yüzin / Didi oġul düşmānsuz **olmaz** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6316). [olmaz, -maz]*

Bī-günāh öldürmek **olmaz** cerʿ-ile / Her kişinüñ ṣuçını görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6347). [olmaz, -maz]*

ol: *Ölür, ölmek.*

Ḳonya'ya bir kerre geldi bir **öled** / Gitdi ṭāʿūndan nice ez-nīk ü bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5371). [öled, -ed]*

ol: *" O" işaret sıfatı (nur).*

Mescid içinden çıḳardı şevḳ-i nūr / **Ol** nūrı bunlar çü bu resme görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [ol,]*

ol: *" O" III. tekil kişi zamiri.*

Böyle diyüp ḫışm idince **ol** tekūr / Cümle papas aġlaşuban oldı ḫōr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 861). [ol,]*

Bir teneffüs işidüp bu sözi **ol** / Dir bunı ḳılmaz benüm ʿaḳlum ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [ol,]*

Böyle diyüp öñce **ol** oldı revān / Çĕkilür ardınca **ol** ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2331). [ol,]*

Dilese gelmege Rūm mülkine **ol** / Sünnet olmayınca itmězüz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2459). [ol,]*

Ol aġac yĕşermedi üc yıl geçer / Ümīdin kesmědi Ḥaḳ'dan **ol** nā-çar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3141). [ol,]*

Ṣoḥbet ešnāsında dir Ḫūnkār'a **ol** / Dilerem destūr iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4542). [ol,]*

Ṣaru İsmāʿīl rikābın ṭutdı tīz / Geldi at üstine **ol** merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4599). [ol,]*

Ol erenler şāhı ḥaḳḳı iy hümām / Yuyuban ḳılduñ namāz olduñ imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5676). [ol,]*

ol: *(Bir şeye) Kavuşmak / sahip olmak.*

Şeyḫ **olur** cümleye Aḥmed Yesevī / Ḳubbe elfī tācı ol şeyḫ-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 203). [olur, -ur]*

ol: *" O" işaret sıfatı(azamet).*

ʿĀlemüñ sermāyesidür **ol** celal / Genc-i ḫanıñ māyesidür **ol** cemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 102). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı (Allah).*

Enbiyā faḫrı Muḥammed Muṣṭafā / Kim ḥabībüm didi aña **ol** Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 110). [ol,]*

ol: *"O" İşaret sıfatı (Hz. Muhammed S.A.V.).*

Ol Muḥammed dü cihānıñ pertevi / Ḫalḳ anuñ-çün oldı ḫalḳ ol bihteri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 111). [ol,]*

ol: *" O".*

Şimdi bir ulu aġaç bitmişdür **ol** / Gör inanmazsañ var iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [ol,]*

Geçüp andan irdi Lūristān'a **ol** / Ol veliyyullāh **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1207). [ol,]*

Olmaġa seccādeye **ol** cā-nişīn / Neslüñi lāyıḳ görüben dir yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4238). [ol,]*

Hem adum durur didi Baba Resūl / Evliyā gönderdi geldüm didi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5300). [ol,]*

Ben sizi **ol** dīne daʿvet iderem / Yolum oldur ben o yola giderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı: (Hz. Muhammed s.a.v.).*

"Ḳābe ḳavseyn" arasında **ol** Resūl / Ḥażret-i Ḥaḳḳ'a bulur anda vuṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 121). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(Yezid).*

Şāh Ḥasan ṣaḳladı anları oñat / Şāh Ḥasan'a virdi zehri **ol** Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 193). [ol,]*

ol: *Dünyaya gelmek, doğmak.*

Oġlı **oldı** ismi Zeyne'l-ʿĀbidīn / Bu emānet olanı cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 196). [oldı, --dı]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hz. Hüseyin).*

Virdi Zeyne'l-ʿĀbidīne **ol** imām / Ol da virdi oġlı Muḥammed Bāḳır'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 197). [ol,]*

Kerbelā yirinde ṣusuz **ol** velī / Ẓulm-ıla anı şehīd eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 304). [ol,]*

ol: *" O" işaret zamiri. (Zeyne'l-Abidin).*

Virdi Zeyne'l-ʿĀbidīne ol imām / **Ol** da virdi oġlı Muḥammed Bāḳır'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 197). [ol,]*

ol: *"Ol" yardımcı fiili; gerçekleşmek, meydana gelmek.*

Ḳurıdı kāfir ṣuyı aḳdı bıñar / Esdi yiller **oldı** gāyet rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1020). [oldı, -dı]*

Elin aluban geçürdi yanına / Ṣordı cemʿiyyet neden **oldı** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1149). [oldı, -dı]*

Mülk-i Türkistān ḳurbında ʿazīz / **Oldı** anda didiler ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1206). [oldı, -dı]*

Ay dutulduġını ḫan gördi özi / Girçek **oldı** didi ol şeyḫüñ sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2429). [oldı, -dı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i ẕu'l-celāl / Didi Ṣaru ṭuy nicesi **oldı** ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2531). [oldı, -dı]*

Āḫirü'l-emr öyle **oldı** āṣikār / Şöyle ẕikr olmış durur iy nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2899). [oldı, -dı]*

Bir yıl **oldı** gelmedi ol Ḫūnkār / Böyle diyüp dileyince ḥācet er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6004). [oldı, -dı]*

ol: *" O" işaret sıfatı.*

Ṭapşurur anları aña **ol** hümām / Ol daḫı virdi ʿAliyy-i Rıżā'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 199). [ol,]*

ol: *" O" 3. teklik kişi zamiri (Aliyy-i Rıza).*

Ol da virdi Aḥmed-i Yesevī'ye / Tābiʿi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ bir anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 200). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı.*

Ḫˇāce'nüñ maṭbaḫı bacasında tīz / Aṣa ḳodılar **ol** eti iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 609). [ol,]*

ol: *O, işaret zamiri.*

İftitāḥ-ı nuṭḳuñ olsun **ol** ʿayān / Šāniyā mevlūdına eyle şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 219). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Mucab).*

İsmine dinmek Mücāb taʿẕīmdür / Mūsī-i Kāẓım'uñ oġlıdur **ol** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 226). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı.(Zeynel-Abidin).*

Ol İmām Zeyne'l-ʿābā'dur bil anı / Anuñ atası Ḥüseyn İbni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 233). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḥażret-i Ḫünkār **ol** ḳuṭb-ı cihān / Şeksüzin seyyid durur āl-i resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 235). [ol,]*

Pes bizüm ser-riştemüz Bektaşi'dür / Baḥr ü berde Ḫıżr'uñ **ol** yoldaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1462). [ol,]*

Gĕçüběni andan **ol** kān-ı kerem / Ürgüb iline varur **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1541). [ol,]*

Naḳldür **ol** maʿden-i cūd u seḫā / Ḥażret-i Ḫūnkār nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2055). [ol,]*

Ḳarayük'i çünki **ol** mesken ḳılur / Ol güzīn gence anı maḥzen ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2191). [ol,]*

Yaʿnī maḳṣūdları oldur **ol** velī / Ḳarayük'den ḳalḳa gide **ol** ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2203). [ol,]*

Seyr iderken nā-gehān **ol** kān-ı cūd / Uġradı Aḳça Ḳoca evine zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2291). [ol,]*

Naḳldür **ol** maʿden-i ṣıdḳ u ṣafā / Ḥażret-i Ḫūnkār nesl-i Murteżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2731). [ol,]*

Ṣaġ yanına aldı Ulu Abdāl'ı / Ṣolına aldı kiçisin **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2754). [ol,]*

Böyle diyüp girü döndi **ol** ʿazīz / Ol vilāyet kānı **ol** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ol velīler ḳuṭbı ol aṣlu'l-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 236). [ol,]*

Eyleye taʿlīm-i ʿilm **ol** ḫūb-liḳā / Yapdılar taʿlīm içün bir ḫoş maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6623). [ol,]*

İşiginde yir öpüp ḳıldı sücūd / Sözini redd itmedi **ol** pāk-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 742). [ol,]*

Virdi ḳırḳ ḫurmā ġay ı bdan **ol** velī / Yidi Ḥaydar ḳarnı ṭoydı dir belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [ol,]*

Ṣaḥ rivāyet bu durur ammā belī / Başlayıncaġaz namāza **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 837). [ol,]*

Geldi irdi tekūra virdi ḫaber / Didi ne kim söylediyise **ol** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 988). [ol,]*

Gerçi münkir oldı müʾmin nĕ ki var / Līki ġārdan gitmedi **ol** Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 997). [ol,]*

Tevbe ḳılup vardılar **ol** ḥażrete / Yüz sürüben cümle ṭurdı ḫiẕmete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1005). [ol,]*

Ol Bedaḫşān ḫalḳınuñ hep ekšeri / Müʾmin olup şeyḫ idindi **ol** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1030). [ol,]*

Ḥācī Bektaş eyledi Ḥaḳḳ'a niyāz / Ejdehāyı defʿ ider **ol** bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1046). [ol,]*

Meger **ol** gelen ʿazīz ü muḥterem / Ḥācī Bektaş ıdı **ol** ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1146). [ol,]*

Meger **ol** gelen ʿazīz ü muḥterem / Ḥācī Bektaş ıdı **ol** ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1146). [ol,]*

Ṭurdı seccāde muʿallaḳ bī-sütūn / Çıḳdı üstine hemān **ol** yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1153). [ol,]*

Gine geçdi ḳapuya **ol** pāk-bāz / Ṣafā naẓarla duʿā itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1180). [ol,]*

Anları esenledi **ol** luṭfı bol / Ṣaġ esen oluñ varuñ olmañ melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1214). [ol,]*

Gidüben andan daḫı oldı revān / Kerbelā'ya irişür **ol** pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1219). [ol,]*

Ḳalḳup andan da gider sūy-ı Ḥicāz / Bir gün irer Kaʿbe'ye **ol** ser-fırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1223). [ol,]*

Ḳalḳdı andan Şām'a geldi **ol** ʿazīz / Cāmiʿ-i Ümeyye'ye irişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1231). [ol,]*

Ḳalḳdı andan Ḥaleb'e geldi yaḳīn / Anda da çille çıḳardı **ol** emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1234). [ol,]*

Cāmiʿinde Ḥaleb'üñ var bir direk / Mesken idindi anı **ol** cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1235). [ol,]*

Her birinde **ol** şerīf mevżiʿlerüñ / Niçe vilāyetleri var **ol** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1238). [ol,]*

İşidür sözlĕrin **ol** ḳuṭb-ı cihān / Çille-i merdān mı dirsiz yā zenān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1246). [ol,]*

Çekdi anda çille-i merdānı **ol** / Eyle kim ẕikr itdi **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1262). [ol,]*

Çekdi anda çille-i merdānı **ol** / Eyle kim ẕikr itdi **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1262). [ol,]*

Ol öküz yahnīsini her gün tamām / Yir-idi küllīsin anuñ **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1265). [ol,]*

Anda da çille çıḳardı **ol** velī / Ol vilāyet maʿdeni sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1273). [ol,]*

Anda da çille çıḳardı ol velī / **Ol** vilāyet maʿdeni sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1273). [ol,]*

Rūm ḳurbına gelince **ol** hümām / Rūm erenlĕrine virdi ḫoş selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1276). [ol,]*

Didiler Rūm'a gelince **ol** ʿazīz / Oynamaz hergiz demümüz bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1287). [ol,]*

Neẕrümüz olsun size şimden girü / Didi Ṭuġrul'a dönüp **ol** māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1334). [ol,]*

Ol erüñ oyunıdur işbu olan / Gine ol erdür bu işleri ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [ol,]*

Ol erüñ oyunıdur işbu olan / Gine **ol** erdür bu işleri ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [ol,]*

Hem Ḫudā'dandur naṣībüm bī-gümān / Şöyledür bī-şübhe dir **ol** pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1377). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** ḳuṭb-ı cihān / Emre'den işitdi çün böyle beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1420). [ol,]*

Ola kim himmet idüp ḳıla naẓar / Evliyādur şübhesüz **ol** girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1437). [ol,]*

Naḳldür **ol** şāh-ı aḳṭāb-ı cihān / Ayrılup çobandan oldı çün revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1469). [ol,]*

Ḳalḳdı Ḫūnkār Ḥācī Bektaş-ı Velī / İtdi erkānı tamāmet **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1504). [ol,]*

Gitdi andan çünki **ol** şāh-ı cihān / Sinesün nām köye uġrar **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1529). [ol,]*

Gĕçübĕni andan **ol** kān-ı kerem / Ürgüb iline varur **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1541). [ol,]*

Bilmedük dir evliyā ımış **ol** er / Ḫoş duʿādandur olan işbu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [ol,]*

Ṭuruñuz ardınca anuñ varalum / Ḳutlu yüzini **ol** erüñ görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1578). [ol,]*

Naḳldür **ol** kān-ı elṭāf-ı kerem / Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1591). [ol,]*

Artuban eksilmesün didi **ol** er / Ṭaşuban dökülmesün hem dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1710). [ol,]*

İdrīs evinde girü Ḫūnkār'a **ol** / Yüzine baḳıncaḳ **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2006). [ol,]*

Besmele yād eyleyüben **ol** velī / İlerü geldi hemān-dem **ol** ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2016). [ol,]*

Besmele yād eyleyüben **ol** velī / İlerü geldi hemān-dem **ol** ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2016). [ol,]*

Çünki gūş itdi sözini **ol** ḫūb-liḳā / Ne didi Fāṭıma'ya imdi baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [ol,]*

Yine bir gün **ol** şehin-şāh-ı evliyā / ʿĀlem-i maʿnīde māh-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2124). [ol,]*

Otururdı bir ṭaş üzre **ol** ʿazīz / Var-ıdı bir süri ṭaş yanında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [ol,]*

Çün özini işidüp **ol** kān-ı cūd / Bıçaġını urdı **ol** ṭaş üzre zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2130). [ol,]*

Naḳldür **ol** şāhbāz-ı evliyā / Nūr-ı çeşm-i etḳıyā vü aşfıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2190). [ol,]*

Yaʿnī maḳṣūdları oldur **ol** velī / Ḳarayük'den ḳalḳa gide **ol** ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2203). [ol,]*

Nuṭḳ ešnāsında didiler ere / Yaʿnī Bektaş-ı Velī **ol** ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2206). [ol,]*

İşidüp sözlĕrin **ol** ḳuṭb-ı cihān / Yillerüñ esdügi dir bunda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2209). [ol,]*

Āteşi ḳırḳ kez ṭolanup ṭurdı hem / Çıḳarup ḫırḳasın **ol** kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2229). [ol,]*

Oturuşup oldı kül çün **ol** velī / Ḳalḳdı tekrār hep ṣavurdı **ol** küli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [ol,]*

Ḳavşurup el dınmayup ṭurdı hemīn / Didi aña dönüben **ol** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2266). [ol,]*

Ol muḥib sözini ẕikr itdi tamām / İşidür çün kim sözin **ol** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2268). [ol,]*

Naḳldür **ol** şāh-ı aḳṭāb-ı cihān / Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i kāmurān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2287). [ol,]*

Pes döner pīş-rev varur girçek ere / Ḥāli iʿlām eyledi **ol** ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2304). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Bektaş-ı Velī / Geçdi oturdı sedirde **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2335). [ol,]*

Naḳldür bir vaḳt **ol** kān-ı kerem / Ḥācī Bektaş-ı Velī **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2352). [ol,]*

Bir gün otururken ol bedr-i münīr / **Ol** vilāyet kānı şems-i müstenir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2445). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿārifīn / Ḥācī Bektaş-ı Velī **ol** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2477). [ol,]*

Ol olan tārīḫde **ol** gün **ol** ʿazīz / Otururken İdrīs'üñ evinde tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [ol,]*

Dönüben Ṣaru'ya dir **ol** kān-ı cūd / Bu ṣoña geldi vü aḳdı bunda zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [ol,]*

Daḫı eli-y-ile **ol** şāh-ı kerem / Çevre ṣu ṣaçar-ıdı **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2524). [ol,]*

Dir ḫatun var baña gönder **ol** eri / Ben daḫı ṣınayayın **ol** ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [ol,]*

Didi **ol** er bĕni gönderdi saña / Var Külü Ḫan'a digil didi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [ol,]*

Naḳldür **ol** kān-ı elṭāf-ı kerem / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2822). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işāret eyledi / **Ol** işāret ḫoş beşāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2915). [ol,]*

Naḳldür **ol** kān-ı elṭāf-ı kerem / Ḥācī Bektaş-ı Velī **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2990). [ol,]*

Evliyālar ḳuṭbıdur **ol** şehriyār / Ol erenler şāhı **ol** ṣadr-ı kibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3193). [ol,]*

Didi yılda bir gelür bunda **ol** er / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3199). [ol,]*

Ol gelince eyle ḫiẕmet bunda sen / Ḫalḳdan olduñ uşda ʿuzlet bunda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [ol,]*

Yıl tamām olıncaġaz **ol** pādişāh / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** ḳuṭb-ı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3206). [ol,]*

Öyle olsun diyüben ḳalḳdı hemīn / Şol dem irdi Mekke'ye **ol** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3218). [ol,]*

Līki **ol** namāzını tenhā ḳılur / Köy cemāʿatine uymaz Ḥaḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3317). [ol,]*

Gāh bu köy ḳurbında bir yir var durur / Hem o yir **ol** kimseye maḥżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [ol,]*

Uzamış dırnaḳları gördi erüñ / Hem daḫı bıyıḳları **ol** ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3394). [ol,]*

Ol velīnüñ ḳatına dir giderem / **Ol** eri görmeklige ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3448). [ol,]*

Dir bile gidüñ ü gitmeñ giderem / Görmege ben **ol** eri ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [ol,]*

Mollā didi gördüñüz mi n'oldı ḥāl / Bildüm **ol** erden durur işbu fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3523). [ol,]*

Giyinüñ imdi gidelüm **ol** ere / Yüz süriyü varalum **ol** ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3524). [ol,]*

Giyinüñ imdi gidelüm **ol** ere / Yüz süriyü varalum **ol** ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3524). [ol,]*

Dir **ol** erüñ remzidür işlĕdügüm / ʿAḳlum irüp bu işe başladuġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3536). [ol,]*

Örtüsin örtdi geçer ḳırḳ gün tamām / Ḳırḳ birinci gün ider emr **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3655). [ol,]*

Çün tamām oldı namāz Ḫūnkār hemīn / Oldı ġayb **ol** arada **ol** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3680). [ol,]*

Gine bir gün **ol** veliyy-i Kirdigār / Ḥācī Bektaş-ı Velī **ol** nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3738). [ol,]*

Gine bir gün **ol** veliyy-i Kirdigār / Ḥācī Bektaş-ı Velī **ol** nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3738). [ol,]*

Virdük etmek didi saña İçil'i / Dem yum oynat var aña dir **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [ol,]*

Ṣaru İsmāʿīl gelür Ḫūnkār'a tīz / Öyle bildürdi gelüben **ol** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3808). [ol,]*

Ḳāsım'um atasıdur dir **ol** ḥabīb / Adı daḫı hem anuñ olsun Ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3849). [ol,]*

Gine bir gün Ḫācī Bektaş-ı Velī / Ṣamṣam Öyügü'ne geldi **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3889). [ol,]*

Bu ḳadar muḥib mürīd ile tamām / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3976). [ol,]*

Ḳaldı Ḳarayük'de **ol** ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4015). [ol,]*

Ṣöyle dir kümmel beyān-ı dil-güṣā / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** ferruḫ-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4020). [ol,]*

Bir gün oturmışdı **ol** kān-ı kerem / Ol veliyyullāh ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4021). [ol,]*

Ser-tırāş daḫı tırāşdan çekdi el / N'eyledi gör **ol** veliyy-i ḫoş-fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4026). [ol,]*

Baş murāḳabeye çekdi ol ʿazīz / **Ol** veliyyullāh ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4027). [ol,]*

Ḳaldurıcaḳ başın ol kān-ı kerem / **Ol** veliyyullāh vücūd-ı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4028). [ol,]*

Silkdi yignini hemīn **ol** pādişāh / Ḳavline olmaġ içün tā kim güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4041). [ol,]*

Düşdi üç māhī yiñinden ber-zemīn / **Ol** kerāmet maʿdeni ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4042). [ol,]*

Dir fülān ayda fülān gün içre hem / İrişüp ḳıldı meded **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4083). [ol,]*

Ḳarayük'e çün yaḳın irişdi **ol** / Geldügini bildi **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4157). [ol,]*

Dir varayın evvel **ol** girçek ere / Yüz sürĕyin **ol** güzīde ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4226). [ol,]*

Gün ṭoġısından batısına tamām / Yana çırāḳuñ didi **ol** nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4240). [ol,]*

Diyicek bu nefesi **ol** kān-ı cūd / Ol mükerrem muḥterem kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4247). [ol,]*

İrgüreler **ol** ere bizden selām / Ẕikr ideler bu yigit ḥālin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4340). [ol,]*

Zīra çün kim Ḥācī Bektaş-ı Velī / Çün vilāyetle be-ḍarbī **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4344). [ol,]*

Ol zamānlarda mezārı anlaruñ / Ẓāhir olmış-ıdı **ol** girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4465). [ol,]*

Çün duʿā-yı ḫatm ider gör **ol** ʿazīz / Hem ḳoyun emişmege gelmişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4508). [ol,]*

Böyle diyüp girü döndi **ol** ʿazīz / Ol vilāyet kānı **ol** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [ol,]*

Böyle diyüp girü döndi ol ʿazīz / **Ol** vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [ol,]*

Gine bir gün **ol** imām-ı muḳtedā / Otururken Ḥażret-i Ḫūnkār şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4536). [ol,]*

Ne-y-ise erkānı gösterdi tamām / ʿİzzet idüp gösterür yir **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4541). [ol,]*

İşidüben sözlerin **ol** kān-ı cūd / Maḳṣūduñ üzre didi varmadı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4549). [ol,]*

İʿtikāf idüp ḳılur anda ḳuʿūd / Ḥażret-i Ḫūnkār dahı **ol** kān-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4552). [ol,]*

Gine iclās içre Bektaş-ı Velī / Anda ẕikr oldı Emircem **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4645). [ol,]*

Didi şeyḫümdür benüm **ol** er kişi / Hep kerāmetdür bu resme cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4766). [ol,]*

Yüzini ben de **ol** erüñ göreyin / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz süreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4769). [ol,]*

ol: *"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.*

Şehr-i Nişābūr'da **ol** mesken ṭutar / Ḳaldı **ol** ilde ḳarār idüp i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 248). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Nişabur).*

Şehr-i Nişābūr'da **ol** mesken ṭutar / Ḳaldı **ol** ilde ḳarār idüp i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 248). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Tus Şehri).*

Olmış-ıdı **ol** diyāra şehriyār / Çün işitdi atası fevt olduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 251). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Bağdad).*

Ol diyāra oldı ḫalīfe yine / Çün Ḫorāsān ḫālī ḳaldı ḫalḳı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 253). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Bağdad).*

Emrine oldı muṭīʿ mīr ü sipāh / Oldı ʿadl-ile müzeyyen **ol** diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 256). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Düşman).*

Ol ʿadū ḳaṣdına pes rezm eyledi / Varuban götürdi düşmenden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 263). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı.*

Gelmedi hīç oġlı ḳızı gördiler / Çekdiler **ol** emr içün ḫayli melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 272). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(Zeynep Hatun).*

Ḳaṣr içre ḥüzn-ile **ol** pāk-cān / Pencereden ṭaşraya itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 274). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Yiğit).*

Gördi ḫatun anı gör ne işledi / Ṣaldı bir ḫādim ki **ol** yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [ol,]*

ol: *" O" 3. teklik kişi zamiri.*

İşidür sözlĕrini **ol** ser-te-ser / Dir Medīne'den gelürem işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 281). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (dua).*

Ḫ̆āce ḳıldı ḫaḳḳına ḫay ı r duʿā / **Ol** duʿā oldı hemīn ol dem revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1181). [ol,]*

Evliyādan aldı ḫoş ḫay ı r duʿā / **Ol** duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4081). [ol,]*

Daḫı ḳıldı ḫaḳḳına ḫay ı r duʿā / **Ol** duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4253). [ol,]*

Getürüp Ḫūnkār'a umdılar duʿā / Bildiler kim **ol** duʿā olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4356). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (İbrahim-i Sani).*

İsmini **ol** ad-ıla ẕikr itdiler / Baḥru'l-ensāb'da Muḥammed dir adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 327). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (İbrahim-i Sani).*

Ṣayd iderken nā-gehān **ol** gül-ʿiẕār / Teşne iken gördi kim bir çeşme-sār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 338). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (İbrahim-i Sani).*

Çün naẓar ḳıldı görür **ol** ẕū-fünūn / İçlerinde gördi bir maḥbūbe ḳız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 340). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hatem).*

Şeyḫ Aḥmed ḳızı bānū-yı cihān / Kim Ḥatem durur adı **ol** duḫterüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 355). [ol,]*

Bir gice yatur-iken **ol** nāzenīn / Gördi ruʾyāsında bir şīr-i jiyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 398). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hatem).*

Var-ıdı bir muttaḳī ehl-i temīz / **Ol** ḳız anuñ ḳızı-y-ımış çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 357). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı.*

Ḫalḳ-ı ʿālem oldı **ol** şādīye şād / Geçdi bir müddet çü bunuñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 369). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı. (İbrahim-i Sani).*

Olmadı oġlum ḳızum dir **ol** hümām / Cümleñüz çün bir yire cemʿ olduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 377). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Ulular).*

Pādişāha Ḥaḳ vire görklü oġul / **Ol** ulular çün sözin işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 386). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı.*

Ḳıldı Ḥaḳ luṭfı-y-ıla anı revā / Ḳıldılar bir hafta **ol** emri tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 391). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (emir).*

Çün bu nevʿe buldı **ol** emr iḫtitām / Sulṭān İbrāhīm bulara bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 392). [ol,]*

Ol biti şunan didi iy beg kişi / Oḳıduñ ḥükmi vü bildüñ dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(Hatem Sultan).*

Ehli-y-ile bir olur **ol** yüzi māh / Oġlına ḳaldı hemān-dem **ol** nigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 395). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı.*

Gördi güneş ıssısından Ḥaydar'uñ / Gice esen yil şovuġından **ol** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 772). [ol,]*

Dīdesinden keşf oldı çün ḥicāb / Gördüginden söyledi **ol** kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2948). [ol,]*

Terk ḳıldı **ol** ṭarīḳ-i şöhreti / Bildi ki şöhretdür erüñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4635). [ol,]*

Cāna andan iştiyāḳlar el vire / **Ol** sülūkuñ seyrine göñül vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4868). [ol,]*

Çün murādlarını **ol** gün göresin / Hem yeşil fermānı olara viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4878). [ol,]*

Bu fenādan yüriyiş idüp gider / **Ol** beḳā dārına bundan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4880). [ol,]*

Gördi saḳḳā ḳatıra müşkin urup / Şu getürmiş maṭbaḫa **ol** dem irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [ol,]*

Ol sevincden uşadur ʿahdin erüñ / Geçdi göñlinden bu resme bir görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [ol,]*

Ol ḳılıcı ḳatıra ḳarşu çalar / Ortaradan ḳatırı iki böler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4981). [ol,]*

Ḥācım'uñ eyledügi ẕenbi şehā / ʿAfv idesiz bula **ol** ḫālden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4992). [ol,]*

Ḳolları olsun açuḳ gitsün o ḥāl / Görmesün dir baʿd ez-ān **ol** infiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4994). [ol,]*

Ḳatl iderseñ **ol** yiri virdüm saña / Mesken eyle vaḳf itdüm hem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5010). [ol,]*

Germiyān Begi emri-le oldı revān / **Ol** Ṣusuz nām menzile geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5012). [ol,]*

Ol yiri mesken idüp ḳıldı maḳām / Ḳıldı süknā bildi ne varsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5013). [ol,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm Ṣusuz'ı iḫtiyār / Eyleyüp ḳılduḳda **ol** yirde ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5014). [ol,]*

Ol vilāyātuñ ulu erenleri / Şeyḫ adlu ṭoġrı yol varanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5020). [ol,]*

Seyyid'üñ mehyāsına tā varalar / Yüzlerini **ol** mezāra süreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5039). [ol,]*

Meger **ol** günler bahār eyyāmı-dı / Ṣularuñ ṭaşduġı vaḳt hengāmı-dı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5042). [ol,]*

Ol gice bir köyde ārām ḳıldılar / Sīl ine irte geçĕvüz didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5044). [ol,]*

İlerü ṣuya gelüp āvāz ider / **Ol** ṣuyı gör kendüye dem-sāz ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5062). [ol,]*

Ḳolaçuḳ Ḥāc im o ṣuya döndi bir / İşbu nevʿ-ile dönüp **ol** ṣuya dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [ol,]*

Daḫı **ol** köpri binā dutmaz bilüñ / Şübhesüz öyle durur idrāk ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5076). [ol,]*

Ol dem ol girü ḳalan ṣu da dönüp / Yolına oldı revān andan inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [ol,]*

Ol dem **ol** girü ḳalan ṣu da dönüp / Yolına oldı revān andan inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [ol,]*

Uġrayup **ol** köpriyi ḳıldı ḫarāb / Yıḳdı **ol** köpriyi der-ḥāl iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5078). [ol,]*

Uġrayup **ol** köpriyi ḳıldı ḫarāb / Yıḳdı **ol** köpriyi der-ḥāl iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5078). [ol,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm sulṭān-ı ʿazīz / Sözlerin itdi ḳabūl **ol** demde nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5087). [ol,]*

Didiler **ol** ḥāli hiç biz görmedük / Ġavrine yā ḫod bu sırruñ irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [ol,]*

Sözlerin işidicek Sulṭān Ḥācım / **Ol** vilāyet maḫzenine kān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5096). [ol,]*

Gördiler **ol** yazıda ṣan bir üyük / Gider idi bir büyük ṣıġın geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [ol,]*

Kendüsi **ol** arada mehyā ḳılur / Ol vilāyet ḫalḳı anda cemʿ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5101). [ol,]*

Kendüsi ol arada mehyā ḳılur / **Ol** vilāyet ḫalḳı anda cemʿ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5101). [ol,]*

Oldı **ol** yirde ḫarāmīler başı / Urmaḳ u dutmaḳ idi dāyim işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [ol,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım daḫı **ol** şevḳ-ıla / Semāʿa girdi sürür-ı ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5159). [ol,]*

Ol cemāʿatden etegi her kime / Degdi-y-ise düşüben öldi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5160). [ol,]*

Naḳldür on yidi kimse virdi cān / Defn itdiler **ol** meclisde ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5161). [ol,]*

Pes o dem bir ulu āteş yaḳdılar / **Ol** demür cinsin içine daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [ol,]*

Ḳızġunından **ol** demür ḳızdı ʿaẕīm / Yanmış-ıdı zīra kim āteş delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5167). [ol,]*

Besmele yād eyleyüp Burhān girür / Ḳızmış **ol** vaṣlaları burhān görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5170). [ol,]*

Şol ḳadar urdı semāʿı baʿd ez-ān / Kül ider **ol** yanar odı **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [ol,]*

Ṣuṣuz'uñ Bunaz Ṣuyı'ndan **ol** yaña / Aḳyoḳuş dirlerdi adıyla aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5185). [ol,]*

Anda-y-ıdı ẕikr olan **ol** ejdehā / Ẕikre gelmişdi bu sözler bārhā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5186). [ol,]*

Ḳorḳusından ejdehānuñ **ol** ṭarīḳ / Ḳaṭʿ olup kesilmiş-idi iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5187). [ol,]*

Ol cemāʿat geçicek Bunaz Ṣuyı'n / **Ol** yola gitmege ṣunmazlar boyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5188). [ol,]*

Ol cemāʿat geçicek Bunaz Ṣuyı'n / **Ol** yola gitmege ṣunmazlar boyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5188). [ol,]*

Çünki baḳup gördi evren bunları / Dem ürüp ġıjġırdı **ol** evren giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [ol,]*

İndi eşekden hemīn Sulṭān Ḥācım / **Ol** kerāmet kānı ol ʿummān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5196). [ol,]*

Ḳorḳusından ejderüñ hem **ol** eşek / Ḳan ḳaşandı anda inan ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5198). [ol,]*

Nefesinden çıḳdı bir od **ol** zamān / Ṭoḳınuban ejderi yaḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5200). [ol,]*

Geldi Burhān gördügi **ol** ejdehā / Ḳarara yanmış kül olmış müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5207). [ol,]*

İşidüp segirdişüben geldiler / Görüben **ol** ḥāli ṭaña ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5210). [ol,]*

Dāsitān oldı **ol** ilde işbu kār / Ol diyārda buldı ġayet iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [ol,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Dāsitān oldı ol ilde işbu kār / **Ol** diyārda buldı ġayet iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [ol,]*

Ṣuṣaduḳ ġāyet ṣusuzdur işbu yir / Ḥalimüz oldı mükedder **ol** ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5217). [ol,]*

Kim Ḥācım Bıñarı dirler ad-ıla / **Ol** ad-ıla getürürler ḫalḳ dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5221). [ol,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o şāh-ı evliyā / **Ol** vilāyet maʿdeni ṣıdḳ u ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5222). [ol,]*

Ol köyüñ devletlüsine pīş-rev / Gönderür piş-revlige didi borev *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5225). [ol,]*

Ol eve gidervenin tınmañ baña / Varmayınca olmazın öñden ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5237). [ol,]*

Didiler geç vaḳt oldı key degül / İşbu vaḳt varmaḳ **ol** eve bilmiş **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [ol,]*

Sözlerin eslĕmeyüp Sultān Ḥācım / **Ol** vilāyet mülkine ḫaḳan Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5239). [ol,]*

Ol kişinüñ ḳapusı öñine çün / Yitüben **ol** dem gelür **ol** ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [ol,]*

Ol ḳapu açıldı girdi içerü / Ḳız yataġından yaña vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5243). [ol,]*

Başını ṣıġayuban ḳıldı duʿā / **Ol** duʿāyı Ḥaḳ Çalab ḳıldı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5244). [ol,]*

Ṭaşra çıḳup arayup dervīşleri / Bulmadılar geşt idüben **ol** yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5255). [ol,]*

Aḳtarıldı **ol** ilüñ ḫalḳı tamām / Ḳıldılar cān-ıla ʿizz ü iḫtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5261). [ol,]*

Girçek-iseñ didiler göster nişān / Elin **ol** dem ḳoynına ṣoḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5440). [ol,]*

Kendüye gözükdi nite **ol** gice / Kim Bahāʾe'd-dīn daḫı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5479). [ol,]*

Ol yire varur begini çün görür / Ḥażret-i Ḫūnkār selāmın dĕgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5503). [ol,]*

Aña key ġāyāt-ıla ikrām ider / **Ol** yiri vaḳf eyleyüp inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5507). [ol,]*

Çün duʿāyı oḳuyup itdi tamām / Ṭurdı girdi ḫalvetine **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5519). [ol,]*

Ol boz atlu idiserdür ḫizmetüm / Ḳoyısardur ḫaḳḳına **ol** meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5535). [ol,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ol ḳadar dāne bişür vāfir ṭaʿām / Kim pilava etle ṭoya ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5557). [ol,]*

Ol Ḥaḳ'uñ varlıġını alup gider / **Ol** beḳā mülkinde ḫoş vaṭan ṭutar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5595). [ol,]*

Geçmeyince fānī ṣūretden bir er / Bāḳī mülke itmeyince **ol** sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5600). [ol,]*

İndi atdan ḳapu öñinde hemān / Ṣançdı gönderin de yire **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5639). [ol,]*

Terk idüp dāru'l-fenāyı ister beḳā / **Ol** beḳā milkinde irüp ḳurb-ı Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5746). [ol,]*

Ol zamānda şāh-ıdı Ġāzī Murād / Milk-i Rūm'da ider-idi ʿadl ü dād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5751). [ol,]*

Çünki Yanḳo Madiyan miʿmār pes / Gördi-se erden vilāyet **ol** nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5780). [ol,]*

Ol zamān ki ḳubbeye kāfir çıḳar / Ayaġı sürçüp kirĕmidi yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5783). [ol,]*

Böyle diyüp itdi ere iḳrār hem / Ṣaġ selāmet başdı yire **ol** ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5789). [ol,]*

İsmi kāfir didi Yanḳo Madiyan / Adı Ṣādıḳ Dervīş oldı **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5793). [ol,]*

Tekyedār-ıdı Ḫıż ı r Lāla **ol** zamān / Ḥażret-ileydi müşerref ḫānedān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5799). [ol,]*

Pes vaṣiyyet böyle ḳıldı **ol** ere / Yalvarup nāliş ḳılup **ol** ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5800). [ol,]*

Ol şehādet barmaġını götürür / Ḳırḳ kezin īmān şehādet gĕtürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5815). [ol,]*

Nefsin evvel öldüre kendü ölmedin / **Ol** beḳāyı bula fānī olmadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5823). [ol,]*

Çünki miʿmār itdi dünyādan sefer / **Ol** beḳā milkine idince güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5825). [ol,]*

Ol zamānda ṣaġdı Emīrü'l-müʾminīn / Pīr-i fertūt-ıdı ammā ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5872). [ol,]*

Nūş idüben oldı **ol** dem ḫāmile / Didi oġlum ġuṣṣa çekme imdi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5879). [ol,]*

Bī-ḥisāb altun virüp aña fidī / Aldı icāzet pādişāhdan **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5908). [ol,]*

Sürerek baydaḳ **ol** şāh itdi māt / Küllī begler cemʿ oluban geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5911). [ol,]*

Anasına geldi itdi ḫiẕmeti / Ḥācīlar bayramı olupdur **ol** gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5932). [ol,]*

Ṭurduġı yirden hemān ġāʾib olur / **Ol** gice ol sāʿatüñ içinde pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5943). [ol,]*

Ṭurduġı yirden hemān ġāʾib olur / Ol gice **ol** sāʿatüñ içinde pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5943). [ol,]*

Mekke'de buluşdı ḫˇāceye **ol** nefes / Kim ḥisābda altı aylıḳ yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5944). [ol,]*

Öpdi elin eyledi bī-ḥad kelām / Ḫˇācesi Bektaş'ı görüp **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5958). [ol,]*

Ṣundı bir tepsi bişi yidim ṭaʿām / Gözlerimden ġāib oldı **ol** naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5961). [ol,]*

Dostlarına virdi ḫˇāce armaġān / **Ol** ḳadar bī-ḥad gelür iş dost aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5965). [ol,]*

Kesdi ḫurmā ṭal getürdi ḫˇāceye / Dört sāʿat geçmiş-idi **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5970). [ol,]*

Diñle n'itdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / **Ol** zamān ki Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5974). [ol,]*

Ol muʿallim-ḫāne içinden ṣu çıḳar / Çünki mekteb-ḫānede aḳdı ṣu revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5992). [ol,]*

Ol vilāyetle görüp ser-verligin / İtdi ḫiẕmet eyledi ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5994). [ol,]*

Bildiler **ol** tāc olısar kisveti / Pes erenler içine düşdi güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6031). [ol,]*

Çekdi ġayret cümlesi düni güni / Pes Ḫorāṣān milki içinde **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6032). [ol,]*

Geldiler şeyḫ ḥażretine **ol** zamān / Cümlesi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6034). [ol,]*

Ol vilāyet ṣāḥibine ide sipās / Çünki Loḳmān-ı Perende eyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6055). [ol,]*

Oḳudı tevḫīd **ol** maʿnevī / Naʿt-i Aḥmed oḳur andan **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6071). [ol,]*

Virdi Rūm erenlerine hep selām / **Ol** zamān Rūm mülki içinde evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6088). [ol,]*

Çoġ-ıdı ġāyetde ḥadsiz bī-riyā / Cümle erenler göz açusı ammā **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6089). [ol,]*

Ḫˇāce Aḥmed ḥażretiydi bī-gümān / Ḳuṭb-ı ʿālem idi **ol** dem ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6090). [ol,]*

Āḫiret ḥatunı-y-ıdı **ol** nefes / Bir ḥelāli var-ıdı İdrīs Faḳīh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6094). [ol,]*

Rubʿ-ı meskūna ider çevre naẓar / Bir birine **ol** gicede baḳdı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6104). [ol,]*

Gördiler baḳmaz gelür **ol** ḳıçına / Ḳarşu varup didiler ḥālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6136). [ol,]*

Baġlayup bil arturuban ḫizmetin / **Ol** çırāġı aña virmişdi İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6171). [ol,]*

Ḥürmetüñ arta anuñla yime ġam / Cinni şāhın itdi daʿvet **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6186). [ol,]*

Ol ḳalupdur yalıñuz dimez belī / Görmiş-idi Ḥācī Bektaş'uñ yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6202). [ol,]*

Menziline ṭoġrı gitdi ol velī / **Ol** ṭaşa ki binmiş-idi Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6234). [ol,]*

Çille-ḫāne'den çıḳar ṭutar yolı / Hem biçin vaḳti olupdı **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6238). [ol,]*

Ol da ḫayr duʿā-y-ıla bizi aña / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6268). [ol,]*

Ḥażretinden istediler hep nemek / **Ol** Kızınca ırmaḳ kenārında evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6276). [ol,]*

Ol zamān Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6287). [ol,]*

Ġāzīlerdi kāfir ilde açdı yir / Ḳalıñ Oġuz pehlivānı **ol** Ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6289). [ol,]*

Bir oġul virdi adı ʿOšmān ol Ḫudā / **Ol** zamānda oldı bahādır pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [ol,]*

Aldı kāfirden Müsilmān'uñ ḥaḳın / Çün baḥadır ḳoydı ʿOšmān **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6297). [ol,]*

Ḳovlamışlar şāha ḳılup ittifāḳ / Pīr idi Ertuñrul'a **ol** dem key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6314). [ol,]*

Bī-günāh itmek diler düşmān özin / Beglerine didi sulṭān **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6345). [ol,]*

Ġāzī ʿOšmān geliserdür ittifāḳ / Ḳuṭb-ı ʿālem böyle dise **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6359). [ol,]*

Virdi Ertuñrul aña çoḳ sīm ü zer / **Ol** ṭarafdan şāh ʿOšmān geldi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [ol,]*

Fānīden vardı beḳāya **ol** nefes / Taḫta geçdi şāha Sulṭān Bāyezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6426). [ol,]*

ol: *Bahşedilmek / verilmek.*

Ḥaḳḳıdur ol vaṣlalar **olur** anuñ / Gūş it bu remzi şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1128). [olur, -ur]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Cafer-i Sadık).*

Ẕikr ideyin bu sözi ola ʿayān / Caʿfer-i Ṣādıḳ **ol** ḳuṭbu'l-ʿārifīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6647). [ol,]*

ol: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri, O. (Lokman-ı Perende).*

Geldi Türkistān'a **ol** ṣāḥib-ḳabūl / Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'den mücāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6666). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (Lokman-ı Perende).*

Ẕikr idersem söz olur taṭvīl kelām / Otururken bir gün **ol** ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6669). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Lokman-ı Perende).*

İçi ṭaşı şād ile pür-nūr olur / Dir sevinc ile aña Ḫünkār **ol** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [ol,]*

Aldı elinden hemān-dem **ol** ʿazīz / Ekl ider yārānlarıyla **ol** ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6697). [ol,]*

Aldı elinden hemān-dem **ol** ʿazīz / Ekl ider yārānlarıyla **ol** ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6697). [ol,]*

Muṣtucı gönderdi şehre **ol** emīn / Ḫalḳ-ı Nişābūr bilüben ḳarşular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6700). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı (Hünkar).*

Anı **ol** ismi ile ẕikr itdiler / Sulṭān İbrāhīm'e şeyḫ iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6686). [ol,]*

ol: *" O" işaret işaret zamiri.*

Didi bismillāh ṭurdı **ol** öri / Ḳucaġa aldı hemān-dem Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 797). [ol,]*

Bu ḳarañlıḳ aṣlı **ol** ki söyledüm / Ḥażretüñe küllīsin şerḥ eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 877). [ol,]*

Ol rumūz kim anda olur bilesiz / Aṣlı oldur andan olur iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [ol,]*

Rıḥlet itdi dünyādan Yund bend dinür / Ḳarayük'de ḳabre evvel **ol** ḳonur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1652). [ol,]*

Bildi Ṣaru didügi dervīş budur / Ṣaru'ya **ol** mı didi didi budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [ol,]*

Evvel **ol** Ṣaru irince ḳatuña / Öküzüm güt diyicek ḥażretüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1997). [ol,]*

Merciměginden yiyenüñ dişi ola / **Ol** daḫı şol didügüm gibi ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2169). [ol,]*

Ṣaru İsmāʿīl ṭurdı **ol** gelür / Ḥālini küllī aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2262). [ol,]*

Dönevüz biz iʿtiḳād u ṣıdḳ-ıla / Her nice dilerse **ol** eyle ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2550). [ol,]*

Ol ezelki ʿāleminden ki olar / Vardı anlarda niçe yatlu ḫūlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2669). [ol,]*

Ol daḫı her dāyim anda gělicek / Ḥażret-i Ḫūnkār'ı anda bulıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3174). [ol,]*

Ṭuruban Ḫūnkār'a **ol** der-ḥāl gelür / Güş itdügi sözi iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3767). [ol,]*

Hem selām itdi ṭapuña ḳıl ḳabūl / Didiler hem ḥāl size maʿlūmdur **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4376). [ol,]*

Bunı **ol** Emircem'e naḳl eyledi / Tafṣīli-y-ile beyānın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4659). [ol,]*

Ol namāzın ḳılduġuñ ser-ver ḥaḳı / **Ol** niyāzuñ itdügüñ ḥaḳ er ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [ol,]*

ol: *T. Teklik üçüncü şahıs zamiri. (Hoca Ahmet Yesevi).*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ muʿteber / **Ol** erüñ ḫalīfesi gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 575). [ol,]*

Şāh ʿAlī Mūsā Rıżā'dan bil yaḳīn / Olmış-ıdı hem mücāz **ol** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 577). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hoca Ahmet Yesevi).*

Anda mesken ṭutmış-ıdı **ol** ʿazīz / Ol kerāmet menbaʿı ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 579). [ol,]*

Anda mesken ṭutmış-ıdı ol ʿazīz / **Ol** kerāmet menbaʿı ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 579). [ol,]*

Zāhid idi şöyle kim terk ehli **ol** / İtmemişdi dünyālikden hīç ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 585). [ol,]*

Ol Ḫorāsān milkine vālī idi / Ḥażret-i şeyḫ-i şuyūḫ ulı ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 637). [ol,]*

Çeç olup ṭururdı meydān içre **ol** / Dir dönüp anlara **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1131). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Öküz).*

Hegbeye ḳoyup ol öküze vurur / **Ol** öküz de ṭoġrı bāzāra varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [ol,]*

Ḳanı çıḳdı **ol** öküz döndi revān / Söyledi İciki'ye **ol** dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2865). [ol,]*

İtdiler **ol** öküzi ḳurbān o dem / Oldılar dīz̲ār-be-dīz̲ār muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2883). [ol,]*

Nuṭḳ açuban gör **ol** öküz söyledi / Evliyāya ḥālin iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4948). [ol,]*

ol: *" O" kişi zamiri (Hoca Ahmet Yesevi).*

Alduġınuñ ḳıymeti her neyse **ol** / Ḳomamışdur hegbe içre **ol** fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 597). [ol,]*

ol: *" O"kişi zamiri (Hoca Ahmet Yesevi).*

Alduġınuñ ḳıymeti her neyse **ol** / Ḳomamışdur hegbe içre **ol** fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 597). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı. (Öküz).*

Ol öküzi zebḥ iden her kim ki var / Ḫalḳ içinde olalar rüsvā-yı zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 625). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (et).*

Her birisi bunlaruñ it oldılar / **Ol** etüñ çevre yanına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 626). [ol,]*

ol: *1. O (İşaret sıfatı).*

Yiyüběni **ol** eti düketdiler / Birbirine dönüben ḳaṣd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 627). [ol,]*

ol: *(Vakit) Gelmek.*

Nā-gehān ikindi vaḳti çün **olur** / Ṣaru İsmāʿīl'e bir kimse gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3764). [olur, -ur]*

ol: *Işaret sıfatı(Kutb-ı Haydar).*

Yidi yıl ḥabs oldı anda **ol** hümām / Aġlar-ıdı zār u zār anda müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 681). [ol,]*

ol: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri, O. (Hızır a.s.).*

Ḥācī Bektaş'ı Ḫıż ı r irşād ider / Tekyenüñ ḳapusına **ol** şāh ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 718). [ol,]*

ol: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri, O. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Varup Aḥmed Yesevī'ye **ol** hümām / İşigine yüz sürüp virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 719). [ol,]*

Didi İdrīs var bu sözden fāriġ ol / **Ol** ululardan durur ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1804). [ol,]*

Dir Ṣuluca Ḳarayük'de **ol** olur / Ḫırḳa'da var bir yeri anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3323). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı. (Hoca Ahmet Yesevi).*

Göñli içre didi ammā **ol** hümām / Degme göz görmez güni olsa ġumām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 761). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Mağara).*

Bildi çün kim Ḳuṭb-ı Dīn'i ḳandadur / **Ol** maġāra içre ḥabs efgendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 768). [ol,]*

ol: *(var) olmak, bulunmak.*

Gelüben erkānca anı götürür / Lāzım **olan** ḫiẓmetini bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1659). [olan, -an]*

ol: *"O" işaret sıfatı (Mağara).*

Ol maġāra içre kendözi ṭurur / Ṭāʿat ider secdeye yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 835). [ol,]*

ol: *Zamanın ilerlemesi.*

Gün görinmez ki idevüz Türk'e aḳın / Ḳırḳ gün **oldı** aġlaşuruz uş yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 857). [oldı, --dı]*

ol: *"O" 3. tekil şahıs zamiri (Kutb-ı Haydar).*

Gitdi Ḥaydar ḳaldı ġār içre velī / Ḳıldı ṭāʿat Ḥaḳḳ'a diyüp **ol** belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [ol,]*

ol: *" O" 3. teklik kişi zamiri (Hz. Muhammed).*

Ol Muḥammed ḥürmeti-çün yā İlāh / Ṣaḳla kāfirden beni olġıl penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 893). [ol,]*

Daḫı yazdı **ol** Muḥammed Muṣṭafā / Kim anı muḫtār idüpdür **ol** Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2605). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (murad).*

Ḥaḳḳ'a nāliş ḳılup iden iʿtiḳād / Bulısar Ḥaḳ'dan ne-y-ise **ol** murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 896). [ol,]*

Ol murād kim bizden iderdüñ ṭaleb / Vaḳt irişdi saña virdük bu sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3841). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı. (Hacı Bayram-ı Veli).*

Dīn-i ḥaḳmış **ol** erüñ gerçek sözi / Egri baḳandan çıḳarurmış gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 921). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Çünki Türk'e bulamaz kāfir ẓafer / Gerçek erdür maʿlūm oldı pes **ol** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 922). [ol,]*

Oḳudu bir kerre **ol** ḳuṭb-ı cihān / Cerb olur çırāḳları **ol** dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1343). [ol,]*

Hem didi anlara dönüp **ol** velī / Görelüm size odın ḳaydın belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Tekür).*

Didi varup **ol** tekūra söylegil / Cümlesin īmāna telḳīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 951). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Kasım).*

İsmi Ḳāsım idi **ol** dīndār pīr / Gönderür Bektaş'a anı **ol** emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [ol,]*

ol: *T. Teklik üçüncü şahıs zamiri. (Ejderha).*

Ḳanda kāfir ili varsa gitdi **ol** / Ḳanda münkir ḫalḳ var-ısa yutdı **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [ol,]*

ol: *T. Teklik üçüncü şahıs zamiri. (Ejderha).*

Ḳanda kāfir ili varsa gitdi **ol** / Ḳanda münkir ḫalḳ var-ısa yutdı **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [ol,]*

ol: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḥācī Bektaş ḳılmadı manṣıb ḳabūl / Begligin ṣoñra tekūra virdi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1051). [ol,]*

ol: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḫalḳa ḳarşu **ol** ḳanadını açar / Ṣol Ḫorāsān mülkine ḳarşu uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1056). [ol,]*

ol: *O, üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Horasan Erenleri yerine).*

Cemʿ olup bir vaḳt Ḫorāsān erleri / **Ol** vilāyet ol kerāmet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1060). [ol,]*

ol: *O, üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Horasan Erenleri yerine).*

Cemʿ olup bir vaḳt Ḫorāsān erleri / Ol vilāyet **ol** kerāmet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1060). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Erenler).*

Niyyet itdiler ki māhyā ḳılalar / **Ol** erenler bir yire cemʿ olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1061). [ol,]*

Çün ʿAmū üstine irişdi bular / Gelüben anda yiter **ol** yidi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [ol,]*

Doġru ṣuyuñ üstine çün irdiler / **Ol** erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1072). [ol,]*

Ol erenler görişürken şevḳ-ıla / Birbiri ile kemāhī ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1076). [ol,]*

Ol erenler çün bunu işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1248). [ol,]*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1255). [ol,]*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Nice itmĕsini tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1286). [ol,]*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Girü dönüp gör neyi ẕikr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1378). [ol,]*

Ol erenler didiler yār-ı ʿazīz / İlerü gel kes bu ḳavunları tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1500). [ol,]*

Ol erenler çün ḳadem-renc ḳıldılar / Bizi görmeklige bunda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3769). [ol,]*

Yola düşübeni oldılar revān / **Ol** erenlere yitişdiler hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3772). [ol,]*

Nicesi dönmek didi hem **ol** hümām / Üc gün oldı **ol** erenlerle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [ol,]*

Gördi **ol** erenleri çün kim reʾīs / Ol maḳām zībā şerīf ü key nefīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [ol,]*

Pes vidāʿ eyleyüp **ol** erenleri / Seydi Ġāzī'ye revān oldı geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4515). [ol,]*

Maʿnī yüzinden temāşā eyleyen / **Ol** erenlerdür bu sözi söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4517). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Zeynel Abidin).*

Pes Ḥüseyn'den ḳalmış-ıdı bil bular / **Ol** imām Zeyne'l-ʿabā'ya hem i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [ol,]*

ol: *O, üçüncü teklik şahıs işaret zamiri (Musa-yı Rıza).*

Ol imām-ı heştümīn Mūsā Rıża / İrdi andan aña iy ṣāḥib-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1107). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı. (Hoca Ahmet Yesevi).*

Ortada ḥāżır ne olsa anı tīz / Başına ururdı **ol** merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1113). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (Doksan dokuz bin halife).*

Bir gün **ol** ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe / Dirneşüp bir yire geldi iy ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1116). [ol,]*

ol: *"O" İşaret sıfatı.(Kutsal emanetler).*

Cümle **ol** vaṣlaları isteyelüm / Luṭf ḳıl birimüze vir diyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1118). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı. (Kutsal emanetler).*

Ḥaḳḳıdur **ol** vaṣlalar olur anuñ / Güş it bu remzi şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1128). [ol,]*

ol: *" O" işaret zamiri(Darı).*

Çeç olup ṭururdı meydān içre **ol** / Dir dönüp anlara **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1131). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Doksan dokuz bin er).*

Cümle **ol** ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er tamām / Aġız açup ḳılmadı biri kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1142). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Mısır).*

Ḳıldı seccādeyi b'ismillāh diyüp / **Ol** dārı üstine yā Allāh diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1152). [ol,]*

ol: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Kim bunuñ gibi veliyy-i muʿteber / Ger bu yirde ider ise **ol** maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1163). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (Kutsal emanetler).*

Ṭurdı yirinden o dem Bektaş hemān / İndürür **ol** vaṣlaları **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1166). [ol,]*

ol: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

İrte yiri aġarup ṭoġınca gün / Aldı naṣībin döner **ol** yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1191). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (dut ağacı).*

Naḳldür Ḫˇāce Faḳīh Sulṭān ʿayān / Ṭutuban **ol** egsiyi dikdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1195). [ol,]*

ol: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** ḳuṭb-ı cihān / Çünki geçdi oradan olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1201). [ol,]*

ol: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Geçüp andan irdi Lūristān'a ol / **Ol** veliyyullāh ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1207). [ol,]*

ol: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Geçüp andan irdi Lūristān'a **ol** / Ol veliyyullāh **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1207). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (Hâcı Bektaş'a bağlı olan bölge halkı).*

Anlara Ḫūnkārīler dirler bu dem / Var durur **ol** ḳavm daḫı anda hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [ol,]*

ol: *"O" üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Çün Medīne'den çıḳuban ṭutdı yol / Geldi İbrāhīm Ḫalīlullāh'a **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1228). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (direk).*

Ol direk üstine bir tava ḳodı / İndürevüz gine biz bunı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (direk).*

Ol direk üstinde ṭurur daḫı ṭās / Şimdiye dek varuban görür enās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1237). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (Çille-i merdan).*

Çekelüm **ol** çille-i merdānı biz / Çille çeküñ dilegüñüz gibi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1260). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (selam).*

Oturup ṣoḥbet iderdi ser-te-ser / **Ol** selāmı ṭuymadı andan bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1279). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (deryâ).*

Cān Baba rāḥib el ele aldılar / **Ol** deñiz gibi od içre ṭaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2566). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Yaʿnī kim Rūm mülkine hīç girmeyĕ / **Ol** murād idindügine irmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1293). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Şöyle ḳuvvet-ile ṣıçradı **ol** er / İrdi ʿarşullāha eyledi maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1296). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḳıldı istiḳbāl melāʾik **ol** eri / Merḥabāyıñ didiler iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1297). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstine tīz / Ḳondı bir ṭaş üzerine **ol** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1300). [ol,]*

ol: *O, kişi zamiri II Hacı Bektaş-ı Veli.*

Gör ki anı Rūm'a bir girmiş midür / Gelüben bu mülke **ol** irmiş midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [ol,]*

Virdi destūr cümlesine **ol** ulu / Ol saʿādet ıssı Ḥaḳ'dan baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1395). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (Ḥācī Ṭuñrul).*

Ḥācī Ṭuñrul idi adı **ol** erüñ / Ol vilāyet ıssı gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1316). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (Ḥācī Ṭuñrul).*

Ḥācī Ṭuñrul idi adı ol erüñ / **Ol** vilāyet ıssı gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1316). [ol,]*

ol: *Bir duruma, mahiyete, vasfa sahip olmak.*

Aç yine bir ḫoş meʿānīden sözin / İllā ḫoş maʿnī **ola** ġāyet güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [ola, -a]*

ol: *"O", üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.*

Ger bu yirden daḫı yüksek yir fużūl / Bulsa-y-ıdum didi **ol** fiʿl-i uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (bakış).*

Aldılar ṣoñra duʿā vü hem naẓar / **Ol** naẓarda çoḳ naṣīb var çoḳ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [ol,]*

Gözlerin ṣıġayuban virdi naṣīb / **Ol** naẓar teʾšīri-le oldı edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2737). [ol,]*

Refʿ olur ḥicāb keşf olur maḳām / **Ol** naẓardan buldı ḫoş rütbet tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2738). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḫoş ḳıldı naẓar / **Ol** naẓar cānına eylĕdi ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3005). [ol,]*

Döndi Otman yüzine ḳıldı naẓar / **Ol** naẓardandur görinen bu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4382). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı II.Dev.*

Saña bizden **ol** dīv olsun yādigār / Ḫizmetüñi eylesün leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1399). [ol,]*

ol: *O, Üçüncü teklik şahıs zamiri.*

Ḫoş Baraḳ'sın Baraḳ'umsın Baraḳ'um / Saña **ol** durur naṣībüm bil benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5461). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Tapduk Emre).*

Emre dirlerdi adına **ol** erüñ / Ol vilāyet ehli gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1403). [ol,]*

Sürüben Ḫūnkār'a geldi **ol** ʿazīz / Bulışup Ḫūnkār ıla görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1411). [ol,]*

Adı Ṭapduḳ Emre ḳaldı **ol** erüñ / Ol veliyyullāh-ı kān-ı gevherüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1424). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (el).*

Ol elüñ avcında bir beñ var-ıdı / Şevḳ virür çün lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1418). [ol,]*

Şimdi daḫı görücĕgez **ol** eli / Bilürüz didi muḥaḳḳaḳ **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1419). [ol,]*

ol: *T. Teklik üçüncü şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli'ye intisab eden İbrahim).*

Cümle-i maḳṣūdına irişdi **ol** / Ḥaḳ ḳatında oldı min ehli'l-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1449). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (Koyunlar).*

Döndi girü **ol** ḳoyuncuḳlar tamām / Ardına düşdi ḳamusı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1451). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (İbrahim).*

Rıḥlet itdükde fenādan **ol** ʿazīz / Öyle tāc geydi oġulları da tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1457). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (kavun).*

Burcı burcı ḳoḳar-ıdı **ol** ḳavun / Şād olur göricegez bostāncı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1483). [ol,]*

Üzdi kökinden varup **ol** ḳavunı / Ḳoltuġına götürüp gitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1493). [ol,]*

ol: *O, işaret zamiri . (Hacı Bektaş-ı Veli ve Hızr Peygamber).*

Kesdi bostāncı o ḳavunları tīz / Yiyüben şükr itdi **ol** iki ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1502). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (köy).*

Zımmī idi ehli hep **ol** ḳaryenüñ / Key işit bu ṣoḥbeti varsa cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [ol,]*

Çavdar eker **ol** köyüñ zımmīleri / Çavdar eker götürür buġday giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1538). [ol,]*

Uçaṣar nām irişür bir ḳaryeye / Diledi kim ḳona-y-ıdı **ol** köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1542). [ol,]*

Dāyimā ġavġā çeker **ol** ḳaryeli / Eyle nuṭḳ itdügi içün **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1549). [ol,]*

Gelin ile ḳayınana çıḳdılar / **Ol** köyüñ çevre yanına baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1568). [ol,]*

Aḳsarāy'da var-ıdı bir köy yaḳın / Adı durur **ol** köyüñ Üründügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4614). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (gelin).*

Ol aradan **ol** gelin oldı revān / Sürʿat-ile evine geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1554). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (arduç).*

Pes **ol** arduç ḳıbleye ḳarşu döner / Ḫūnkār üzre püri budaġı iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [ol,]*

Ḳıldı **ol** ardıç dibinde iʿtikāf / Erbaʿīn çıḳardı anda bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1586). [ol,]*

ol: *"O" III. tekil kişi şahıs zamiri. || Allah (c.c).*

Senden ötrü eyledük Ḥaḳḳ'a niyāz / İtdi maḳbūl **ol** Kerīm ü Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5384). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (kale).*

Alıcaḳ **ol** ḳalʿayı Şāh-ı Selīm / Fevt oluban ḳalur anda **ol** ḥalīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1628). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı. II Selim Şah.*

Alıcaḳ **ol** ḳalʿayı Şāh-ı Selīm / Fevt oluban ḳalur anda **ol** ḥalīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1628). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı. II Kılıç Arslan.*

Ḳılıç Arslan oldı anda pādişāh / Ġāzīler sulṭānı **ol** zerrīn-külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1630). [ol,]*

Hem muḥibbü'l-ʿulemādur **ol** ʿazīz / Hem muḥibbü'l-fuḳarā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1633). [ol,]*

ol: *"O" İşaret sıfatı (Alaeddin Keykubad).*

Yidi pāre şehr yapdı **ol** hümām / Ḳonya'yı hep yapdurup ḳıldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1635). [ol,]*

ol: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (Yunus-ı Mukri).*

Yūnus-ı Muḳrī'ydi hem anuñ adı / Çepni'nüñ **ol** ıdı şeyḫi mürşidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1642). [ol,]*

ol: *"O" işaret zamiri.*

Ṣaru İsmāʿīl'e dir böyle ḫaber / **Ol** da Ḫünkār'a varup i'lām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2279). [ol,]*

Naʿra āvāzın çün evren işidür / Ġıjġırup **ol** daḫı bir naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2817). [ol,]*

Ḳırşarı'nda **ol** ḫo Bektaş-ḫānedür / Ḳaya Tekyesi bir āsitānedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3098). [ol,]*

Bir keşiş var-ıdı ḥubbu'l-evliyā / Dīn ṭutardı gizlüden **ol** bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3248). [ol,]*

Ol ne durur eylegil bize beyān / Keşf idüp anı bize eyle ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4033). [ol,]*

Bir gün **ol** Güvenc nām merd-i ʿazīz / Ḥażret-i Ḫünkār ḳatına irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4671). [ol,]*

Ol ḫalīfeler ki ẕikr olmış durur / Adları bir bir dile gelmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4869). [ol,]*

Oturur-iken ḳatında Ḫūnkār'uñ / Geçdi bir gün ḫāṭırından **ol** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4872). [ol,]*

At ʿaṣāñı ḳanda düşer-ise **ol** / Yurduñ oldur varubanı anda **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4876). [ol,]*

At ʿaṣāñı ḳanda düşer-ise **ol** / Yurduñ oldur varubanı anda **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4876). [ol,]*

Bunuñ üzre çünki geçdi bir zamān / Tā ki Ḫūnkār ḥażreti **ol** pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4879). [ol,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'dur **ol** merd-i ʿazīz / Ol veliyyullāh **ol** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4971). [ol,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'dur ol merd-i ʿazīz / **Ol** veliyyullāh ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4971). [ol,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'dur **ol** merd-i ʿazīz / Ol veliyyullāh **ol** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4971). [ol,]*

Nazarın himmetin almışdı erüñ / **Ol** velī ḫalīfesi hem Ḫūnkār'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4972). [ol,]*

Ol daḫı itdi erüñ nuṭḳın ḳabūl / Daḫı ṭurubanı ṭaşra çıḳdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4977). [ol,]*

Ol daḫı itdi erüñ nuṭḳın ḳabūl / Daḫı ṭurubanı ṭaşra çıḳdı **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4977). [ol,]*

Sözlerin gūş idicek **ol** pāk-dīn / Öyle olsun varuñuz didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4993). [ol,]*

Ol naṣīb ṭurdı elinde gitmedi / Hīç muḫālif işi daḫı itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4996). [ol,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o sulṭān-ı ʿazīz / **Ol** vilāyet ıssı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4997). [ol,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o sulṭān-ı ʿazīz / Ol vilāyet ıssı **ol** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4997). [ol,]*

Otururken nazarında Ḫūnkār'uñ / Ḫāṭırından geçdi böyle **ol** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4998). [ol,]*

Germiyān begi ḳatına çün gelür / **Ol** beg-ile bir zamān ṣoḥbet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5006). [ol,]*

Çün Ḳolaçuḳ Ḥācīm **ol** ṣāḥib-kerem / Ol veliyyullāh ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5011). [ol,]*

Çün Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol ṣāḥib-kerem / **Ol** veliyyullāh ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5011). [ol,]*

Ḫiẕmet-ile ululıġa er yiter / Ere ḫiẕmet itdüñ-ise **ol** yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5017). [ol,]*

Var-ıdı dünyāda bir merkebleri / Aña binerdi müdām **ol** dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5018). [ol,]*

İşbu niyyetle **ol** iki iḫtiyār / Cemʿ ider dervīşlerini ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5023). [ol,]*

Ḫūnkār işiginde **ol** olur-ıdı / Ehl-i faḳr hep cemʿ olup gelür-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5028). [ol,]*

Kimisi tekẕīb idüp dir bu degül / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5032). [ol,]*

Ol erenler Begice'yle hem Ḥabīb / Ḥayli ḳurbān çevre ḫalḳdan cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5038). [ol,]*

Bu tereddüdde ṭurur iken bular / Ḳolaçıḳ Ḥācīm **ol** ḳuvvetlü er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5045). [ol,]*

Anı görüp **ol** vilāyet erleri / Ṣordılar ḥāli ne diyüben giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5093). [ol,]*

Bātını dir Seyyid'i ḳarşuladı / Bizi **ol** sulṭān ḳatı luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5094). [ol,]*

Göricek bunlar hemān ġayb oldı tīz / Ḳolaçuḳ Ḥācīm **ol** merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5099). [ol,]*

Yindi keşkek mehyā oldı uş tamām / Mehyā oldı buldı **ol** emr iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [ol,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm **ol** girçek velī / Çünki Bulduḳ Çayırı'nda **ol** ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5114). [ol,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm **ol** girçek velī / Çünki Bulduḳ Çayırı'nda **ol** ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5114). [ol,]*

Ol bacılar söz dutuban vardılar / Her biri bir aracuḳda ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5124). [ol,]*

Didi senden gele İlyās nām oġul / Bir zamān bīhūde yola gide **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [ol,]*

Yola gele āḫirü'l-emr **ol** gidüp / Hep yaramaz fi'lini hem terk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5129). [ol,]*

Yirümüze geçüp **ol** ide ḳarār / Demümüzi oynada āḫir-i kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5131). [ol,]*

Ol ḳaçan ʿavret de bir ṭaş ṭoġura / İtdügi şirküñ cezāsını göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [ol,]*

Ol iki zen Hümeden adı meger / Oradan çün yirine ḳıldı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5134). [ol,]*

Ol ḳaçan bir ṭaş ṭoġurdı hemīn / Ḳıluban nāle vü efġān u enīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5135). [ol,]*

Ol ṭuran ʿavretden oldı bir oġul / Ḥāceti oldı anuñ gör ki ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [ol,]*

Ṣol köpriceginüñ vardı delügi / Nite ki remz itdi **ol** begler begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5144). [ol,]*

Pes Ḥācım Sulṭān **ol** merd-i taḳī / Ol erenler şāh-bāzı müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5156). [ol,]*

Pes Ḥācım Sulṭān ol merd-i taḳī / **Ol** erenler şāh-bāzı müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5156). [ol,]*

Ṣol ḳadar urdı semāʿı baʿd ez-ān / Kül ider **ol** yanar odı **ol** zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [ol,]*

İndi eşekden hemīn Sulṭān Ḥācım / Ol kerāmet kānı **ol** ʿummān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5196). [ol,]*

Ḳan ḳaşanmışdur eşek de gördi hem / Burhān'a remz eyledi **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5206). [ol,]*

Sözlerini işidicek **ol** ʿazīz / Eşeginden yir üzere indi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5218). [ol,]*

Hele **ol** devletlüye piş-rev gelür / İrdügin erüñ aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5226). [ol,]*

Ol ev ıssı nāmdār devletlü er / Pīş-revden işidüp böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5227). [ol,]*

Ḳalḳdı yirinden Ḥācım ṭurdı örü / Didiler ḳanda gider **ol** māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5236). [ol,]*

Ol kişinüñ ḳapusı öñine çün / Yitüben ol dem gelür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [ol,]*

Ol kişinüñ ḳapusı öñine çün / Yitüben **ol** dem gelür **ol** ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [ol,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān-dem döndi tīz / Ḳavuşur cemāʿatine **ol** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5246). [ol,]*

Dem yum oynadup o yirlerde ḳalur / Āḫiri **ol** er o yirde fevt olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5264). [ol,]*

Ol Cemāl Seydī ʿazīz ü muḥterem / Ḳaragölcük'deydi ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5317). [ol,]*

Evliyā ferrāşı-y-ıdı **ol** ʿazīz / Er ḳatında-y-ıdı maḳbūl u temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5392). [ol,]*

Ṣaru Ḳāḍī'dur birisi daḫı hem / Bil ulu ḫalīfedür **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5396). [ol,]*

Engüri'nüñ Ḳaracaṭaġ'ında **ol** / Mesken idüp varup **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5408). [ol,]*

Engüri'nüñ Ḳaracaṭaġ'ında **ol** / Mesken idüp varup **ol** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5408). [ol,]*

Olıcaḳ erkān Ḫˇāce'den tamām / Ḫorasān'a gelicegez **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5414). [ol,]*

Er ṣalup orayı mesken ḳılıcaḳ / Yurd idüben **ol** arada ḳalıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5424). [ol,]*

Ġayb oluban anda bulunurdı **ol** / Biticek işi gine gelürdi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5427). [ol,]*

Ġayb oluban anda bulunurdı **ol** / Biticek işi gine gelürdi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5427). [ol,]*

Taḫılın biçměge bir vaḳt **ol** ʿazīz / İmeci itdürmiş-idi anda nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5428). [ol,]*

Bil biri de hem Mucur Seydīsi'dür / **Ol** kerem kānı erenler ḫāṣıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5443). [ol,]*

Engüri'yi mesken idüp **ol** velī / Ol durur Ṣaru ʿalemlü iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5449). [ol,]*

Döndi tīz Ḫūnkār'a irişdi hemān / Yüzine baḳuban **ol** ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5459). [ol,]*

Kim Bayındur Ḫan oġlıdur **ol** er / Bil Oġuz'dan **ol** ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [ol,]*

Mülk-i Şirvān'da-y-ıdı aña maḳām / Şamaḳı şehrinde olurdı **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5475). [ol,]*

Hem Bahāʾe'd-dīn Şamāḳı'ya varur / Mesken idüp anda **ol** yirde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5489). [ol,]*

Ḫalīfelerine **ol** ḳuṭb-ı cihān / Her birine virdi bir yeri mekān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5493). [ol,]*

Çün żamīrinden geçer böyle ḫayāl / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5495). [ol,]*

Ol yirüñ ulusına bizden selām / İltübeni eyle teblīġ-i peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5497). [ol,]*

Anuñ içün yapdı ḫoş mesken laṭīf / Bir niçe yıl ḳıldı süknā **ol** şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [ol,]*

Meger **ol** beg kendi-çün günbed ulu / Yapdurupdur ḫoş binā **ol** baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [ol,]*

Meger **ol** beg kendi-çün günbed ulu / Yapdurupdur ḫoş binā **ol** baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [ol,]*

Fevt olıcaḳ beg buyurur ḳubbede / Defn itdiler **ol** eri iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5509). [ol,]*

Çerdekīn Şeyḫ ḳubbe üzre defn olur / **Ol** begüñ maḳberesi ṭaşra ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5511). [ol,]*

Bir gün **ol** Sulṭān Bektaş Ḫūnkār / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5517). [ol,]*

Ṣuyumı sen ḳoyasın idrāk ide / **Ol** boz atlu yuyubanı pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5532). [ol,]*

Ol boz atlu idiserdür ḫizmetüm / Ḳoyısardur ḥaḳḳına ol meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5535). [ol,]*

Ḥażretine māniʿ olma ḳıl ḥazer / Hem aña söylemeñ **ol** virmez ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5536). [ol,]*

Ḳırḳ sekiz yıl **ol** da ḳılup ḫizmeti / Oġlı Yūsuf Bālī'ye ire nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5541). [ol,]*

Ol da otuz sene ḫizmet eyleye / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ere ʿizzet eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5542). [ol,]*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a **ol** daḫı bula vuṣūl / ʿĀlemüñ ḥāli budur olma melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5543). [ol,]*

Bir ḫalīfem de Umud'umdur yaḳīn / Girçek erdür **ol** daḫı ʿilme'l-yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5561). [ol,]*

İdicek dāru'l-fenādan **ol** güzer / Ḳılıcaḳ dāru'l-beḳāya **ol** sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5593). [ol,]*

İdicek dāru'l-fenādan **ol** güzer / Ḳılıcaḳ dāru'l-beḳāya **ol** sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5593). [ol,]*

Ol Ḥaḳ'uñ varlıġını alup gider / **Ol** beḳā mülkinde ḫoş vaṭan ṭutar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5595). [ol,]*

Ol ne Ḥaḳḳ'uñ raḥmetine iriser / Ne riyāż-ı cennet içre giriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5607). [ol,]*

Dünya sözin āḫir idüp **ol** velī / Ḥażret'e dutdı yüzin andan velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5609). [ol,]*

Ṭāʿat idüp ḳılmayan Ḥaḳḳ'a niyāz / İtmeye maġfūr anı **ol** bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5616). [ol,]*

İle dirlik dirleyüpdür **ol** velī / Raḥmet itdi defʿ aña Mevlā belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5618). [ol,]*

Ḫalvetüñ ḳapusını berkitdi **ol** / Ḳapu öñinde aġlayup yas ṭutdı **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5623). [ol,]*

Ḫalvetüñ ḳapusını berkitdi **ol** / Ḳapu öñinde aġlayup yas ṭutdı **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5623). [ol,]*

Öñlerince bunlaruñ Sulṭān Şücāʿ / Ḳuṭb-ı ʿālem **ol** velīdür bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5629). [ol,]*

Çille Ṭaġı cānibinden bir cüvān / Ẓāhir oldı gün gibi **ol** bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5633). [ol,]*

Tekye ḳapusına irüp **ol** hümām / Virdi işāretle erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5636). [ol,]*

Ṣaru İsmāʿīl ḳoyup ṣuyın tamām / Yudı ḥāżret cismini hem **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5645). [ol,]*

Ḳıbleye ḳarşu ḳoyup **ol** meyyiti / Geçdi imāmlıḳ itdi **ol** er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [ol,]*

Ḳıbleye ḳarşu ḳoyup **ol** meyyiti / Geçdi imāmlıḳ itdi **ol** er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5652). [ol,]*

Ol boz atlu ṭutuban yüze niḳāb / Oldı imām ḳıldı namāz buldı ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5654). [ol,]*

Çün erenlerle namāzı ḳıldı **ol** / Pes cemāʿatle mezāra geldi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5655). [ol,]*

Çün erenlerle namāzı ḳıldı **ol** / Pes cemāʿatle mezāra geldi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5655). [ol,]*

Kendü eliyle **ol** erenler ser-veri / Defn idüp ḥaḳḳına ḳodı **ol** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5656). [ol,]*

Kendü eliyle **ol** erenler ser-veri / Defn idüp ḥaḳḳına ḳodı **ol** eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5656). [ol,]*

Çün tamām eyledi neyse ḫiẕmetin / Ḳodı laḥdine erüñ **ol** meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5658). [ol,]*

Gitdi bir fersaḥ öñince **ol** ser-verüñ / Virmege yaʿnī tesellīsin erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5662). [ol,]*

Niyyetin böyle ṭutup göñlinde **ol** / Gitdi öñce aldı bir ferseng yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5666). [ol,]*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / Ṭutdı sözüñ ṣımadı **ol** er nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5680). [ol,]*

Çekdi atı başın **ol** ʿālī-cenāb / El urup giderdi yüzinden niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5681). [ol,]*

Er gerek bir dirlik ide dünyada / Kendü kendüsin yuyup **ol** pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5700). [ol,]*

El götürüp eyledi ḫay ı r duʿā / **Ol** duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5720). [ol,]*

Böyle diyüp ġāʾib oldı **ol** imām / Gör ne erdür Ḥācī Bektaş iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5722). [ol,]*

Er gerek ṣāḥib-vilāyet ola **ol** / Tā ḫaş ı r ṣāḥib-kerāmet ola **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5744). [ol,]*

Er gerek ṣāḥib-vilāyet ola **ol** / Tā ḥaş ı r ṣāḥib-kerāmet ola **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5744). [ol,]*

Ḥācī Bektaş'a muḥibdi **ol** emīr / Kim bilürdi ceddine virdi serīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5755). [ol,]*

Ḳabluca miʿmārını itdi ḳabūl / Kāfir-idi līki üstād-ıdı **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5764). [ol,]*

Adı Yanḳo Mādiyān'dur **ol** erüñ / Ṣāh buyurdı varuban **ol** ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5765). [ol,]*

Adı Yanḳo Mādiyān'dur **ol** erüñ / Ṣāh buyurdı varuban **ol** ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5765). [ol,]*

Ol imām-ı heştümīnüñ ʿaşḳına / Ḳubbeyi āḫir ide baḳ şāh ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5767). [ol,]*

Ḳubbeden inĕr-iken miʿmār yire / Ṭut yā Bektaş dir çağırup **ol** ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [ol,]*

Pes vaṣiyyet böyle ḳıldı **ol** ere / Yalvarup nāliş ḳılup **ol** ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5800). [ol,]*

Çoḳ velāyet gösterüpdür baña er / **Ol** cihetden müʾmin oldum muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5802). [ol,]*

İʿtiḳādım muḥkem idüp **ol** ere / Altı yıldur ḫizmet itdim ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5805). [ol,]*

Çünki Ṣādıḳ ṣıdḳ-ıla itdi niyāz / Ḳıbleye dönüp yatup **ol** ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5814). [ol,]*

Fānī dünyādan çevürüp **ol** yüzin / Ṭutdı pes dāru'l-fenāya **ol** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5817). [ol,]*

Fānī dünyādan çevürüp **ol** yüzin / Ṭutdı pes dāru'l-fenāya **ol** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5817). [ol,]*

Dünyāda bennā-y-iken üstād **ol** / Ḫāke ururken muḥkem bünyād **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5818). [ol,]*

Dünyāda bennā-y-iken üstād **ol** / Ḫāke ururken muḥkem bünyād **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5818). [ol,]*

Kimse ḳalmaz dünyāda gĕlen geçer / Derd-i mevtüñ **ol** şarābını içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5821). [ol,]*

Ḳurtarursañ bu ḫaṭardan dimiş **ol** / Ḥaḳḳ'ı bir bilem nebīyi Ḥaḳ resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5835). [ol,]*

Mülk-i Rūm'a olıcaḳ **ol** pādişāh / Üc ʿimāret yapdı altı ḫānḳāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5854). [ol,]*

Ḥācī Bektaş türbesini daḫı şāh / Örtdi ḳurşun birle anı **ol** āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5856). [ol,]*

Ṣaḥ ḥikāyet bu kim itdi **ol** ʿayān / Ol İmām-ı Kāẓım oġlı İbrāhīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5869). [ol,]*

Ṣaḥ ḥikāyet bu kim itdi ol ʿayān / **Ol** İmām-ı Kāẓım oġlı İbrāhīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5869). [ol,]*

Ol zamānda ṣaġdı Emīrü'l-müʾminīn / Pīr-i fertūt-ıdı ammā **ol** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5872). [ol,]*

Geldi bir gün oġlı evine **ol** hümām / Çün żiyāfet itdi imāmı **ol** emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [ol,]*

Geldi bir gün oġlı evine **ol** hümām / Çün żiyāfet itdi imāmı **ol** emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [ol,]*

Didi maḥrūm ḳomaya Rabbu'l-enām / Ṣu dilědi maşrabayla **ol** emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5876). [ol,]*

Curʿasın ḫatuna ṣundı **ol** hümām / Çünki ḫatun şerbeti aldı cām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5878). [ol,]*

Saña bir oġlan vire ki Ẕu'l-minen / İsmini Bektaş urasın **ol** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [ol,]*

Ṭuta senden ṣoñra āḫir ol yirüñ / **Ol** imām-ı aʿẓam-ı Kāẓım İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5881). [ol,]*

Böyle didi āḫir-i ṣaḥḥ-ı kelām / Ṭurdı andan menziline yitdi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5882). [ol,]*

Tā ölince Ḥaḳḳ'a ṭāʿat itdi **ol** / Yatdı Sulṭān İbrāhīm ḫatunı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5883). [ol,]*

Raḥm içinde Ḥaḳḳ'a ḳılurdı sücūd / Girdi çün kim dört yaşına **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5888). [ol,]*

Ol cemāli görmesine baġla bil / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş mā-ḥaṣal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5902). [ol,]*

Ḫ̆āce gitdi Mekke'ye defʿī revān / Elli sūḫte ile Ḥicāz'a gitdi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [ol,]*

Ḫ̆ācelerle Mekke'ye āḫir yitdi **ol** / İtdi sulṭān İbrāhīm daḫı vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5910). [ol,]*

Geldi Baġdad şehrine oldı nihān / Ḳanda kim görür idi **ol** bir abdāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5918). [ol,]*

Ol belī dirdi dimezdi aña lā / Buluşuban Ḥażret-i İlyās'a ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5920). [ol,]*

Ol belī dirdi dimezdi aña lā / Buluşuban Ḥażret-i İlyās'a **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5920). [ol,]*

Ḳuṭbu'l-aḳṭāb'a irişür **ol** hemān / Ḳuṭb-ı ʿālem itdi o şāha himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5925). [ol,]*

Ḥācī Bektaş dindügine ne sebeb / Bir gün **ol** Sulṭān Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5931). [ol,]*

Bir nefes menzil alan er **ol** durur / Çün Ḫorāṣan'dan varur Mekke'ye er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [ol,]*

Kaʿbe'de ḫ̆ācesine ider naẓar / Virdi evvel ḥażretine **ol** Şāh selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5946). [ol,]*

Ḳaldı tepsi birle bişi ammā ʿayān / Didi bi'smillāh yidi bişiyi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [ol,]*

Ṣaḳladı tepsiyi idüp endīşe **ol** / Üç yıl anda çün mücāvir oldı **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5951). [ol,]*

Ṣaḳladı tepsiyi idüp endīşe **ol** / Üç yıl anda çün mücāvir oldı **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5951). [ol,]*

Mekke'den gidüp müsāfir oldı **ol** / Ḥācīlarla ḫ̆āce eve gelmede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5952). [ol,]*

Ġāyib erler birle Bektaş yilmede / Çünki Bektaş anasına irdi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5953). [ol,]*

Tepsi ḳanı diyüběni ṣordı **ol** / Didi ḫōcam tepsiyi ṣaḳladı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5954). [ol,]*

Ravżaya varup ziyāret **ol** ider / Vardı andan ḫurma biten bağçeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5969). [ol,]*

Altı ṭal ḫurmā getürdi **ol** ʿayān / Ḫalḳ görüp müzdine tekbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5971). [ol,]*

Ḫ̆ācesinüñ mektebin anda görür / **Ol** muʿallim-ḫāne üstüne iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5979). [ol,]*

Ṣadra geçürdi hemān **ol** ser-veri / Ḫ̆āce ider bilür mi ki erdür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [ol,]*

Ṣuyı getürseñ viren **ol** Ḥaḳ durur / Ḥaḳḳ'a yalvarsañ yoḳuşa çıḳadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5988). [ol,]*

Emr olur Ḥaḳ'dan yürür **ol** ṣoruvan / Yir içinden yoksa ḳarşu çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5991). [ol,]*

Bulamaz ḫalḳ ıssın zīrā eger ḫalḳ / Pes olup ḫalḳıñ gözinden **ol** nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [ol,]*

Ṭañ namāzın ḳıldı idüp Ḥaḳḳ'a sevi / Çün cemāʿat birle ḳıldı **ol** namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6002). [ol,]*

Bir yıl oldı gelmedi **ol** Ḫūnkār / Böyle diyüp dileyince ḫācet er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6004). [ol,]*

Vire bir vaṣla ḳılup er himmeti / Tācı altun zencīrle aṣmışdı **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6027). [ol,]*

Hīç ırılmaz dānesinüñ varı da / Çıḳdı seccāde üstüne **ol** ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6065). [ol,]*

Çün gögercin gök yüzine **ol** uçar / Mülk-i Rūm'uñ ḥaddine uçup iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6085). [ol,]*

Aldı evvel **ol** selām öri ṭurup / Faṭma Bācī dirler-idi aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6093). [ol,]*

Şeyḫden icāzet alup dirlik ḳıluñ / Çünki sizden üstün oldı **ol** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6146). [ol,]*

Cerb olıncaḳ tā ki **ol** biñ bir çırāḳ / Ḳaraca Aḥmed cümle bildirdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6150). [ol,]*

Didi daʿvet vaḳti degil fāriġ **ol** / Vaḳti gelse inşāallāh varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6153). [ol,]*

Yaḳdılar Bektaşī şemʿinden çırāḳ / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6201). [ol,]*

Hep muḥibdür nĕ ki var ins-ile cān / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān **ol** emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6210). [ol,]*

Ḥācī Bektaş'dan olınca **ol** ḫabīr / Burkaġın arslāna olup defʿī süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6211). [ol,]*

Geldi dirler arslāna olmış süvār / Ḫoş yaḳın geldi ḳapuya **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6216). [ol,]*

Merkeb idinüp binĕlüm biz ḥacer / **Ol** tekebbürlikle geldiyse baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6220). [ol,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān çün görür / Bildi gürbüz er durur Bektaş'ı **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6226). [ol,]*

Menziline ṭoġrı gitdi **ol** velī / Ol ṭaşa ki binmiş-idi Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6234). [ol,]*

Ol da ḫayr duʿā-y-ıla bizi aña / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6268). [ol,]*

İʿtiḳādın muḥkem itdi **ol** ere / Şimdi daḫı var durur **ol** ʿaynı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6270). [ol,]*

İʿtiḳādın muḥkem itdi **ol** ere / Şimdi daḫı var durur **ol** ʿaynı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6270). [ol,]*

Ḳuşları şāhīn-ile ṭuñrul begüm / **Ol** ʿAlā'e'd-dīn Sulṭān şehriyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6291). [ol,]*

Bir oġul virdi adı ʿOšmān **ol** Ḫudā / Ol zamānda oldı bahādır pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [ol,]*

Aña bühtān eyleyüp söylediler / Didiler Erṭuñrul oġlı **ol** cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6300). [ol,]*

Ol velī baḳınca ʿOšmān yüzine / Ger günāhı var-ısa taḫḳīḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6349). [ol,]*

Ḳorḳdı şāhdan yaşaġından geçmedi / Ḥācī Bektaş ammā **ol** gircek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6357). [ol,]*

Ḫoş selām virüp duʿā ḳıldı o dem / Çünki **ol** Sulṭān ʿAlā'ed'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6395). [ol,]*

Şimdi bil ki başḳa **ol** sulṭān durur / Müzdeci virincegiz böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6410). [ol,]*

Ḫāke yeksān oldı āḫir **ol** daḫı / Oġlı Orḫan ḳıldı atası yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6417). [ol,]*

Mīr Süleymān oġlı ḳıldı pāk-zāt / **Ol** daḫı idince dünyādan sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6422). [ol,]*

Taḫta geçdi oġlu **ol** Sulṭān Murād / Aña daḫı ḳalmayınca rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6424). [ol,]*

Eylemezdi aṣlā ʿizzet cāhile / Durduġınca dursun **ol** şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6428). [ol,]*

ol: *Ölmek, can vermek; kendini feda etmek.*

Didi ṭāʿūndan nes i lüñ **ölmeye** / Neslüñe ṭāʿūn teʾšīr ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5405). [ölmeye, -me, -y, -e]*

ol: *Yaşamın son bulması, ölmek.*

Ḳarayük'de ol Güherdaş'uñ meger / Bir gün **ölür** birisi ey pür-hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1655). [ölür, --ür]*

ol: *"O" işaret sıfatı (Fatıma).*

Ṣuvada çün kim varur **ol** nāzenīn / Ḥażret-i Ḫūnkār gelür anda hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1690). [ol,]*

ol: *O, üçüncü teklik şahıs işaret zamiri. (Duvar).*

Daḫı ne vaḳte degin **ol** ṭurısar / Ḥaḳ bilür kim ne zamāna iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [ol,]*

ol: *"O" III. tekil kişi zamiri (Nurettin Hoca).*

Üçpınar'a **ol** daḫı çün irişür / Gördi bir dervīş varuban görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1831). [ol,]*

ol: *Bulunmak, mevcut olmak.*

Kīsesinden sīm ü zer **olmaya** kem / Fāyide degül mi bunlar didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2171). [olmaya, -ma, -y, -a]*

ol: *O, üçüncü tekil şahıs zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Didi iy ḫayf bilmedüm ben ol eri / **Ol** vilāyet ehli gürbüz ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [ol,]*

İmdi buña çāre **oldur** cān-ı pāk / Diyevüz getüreler bir turva ḫāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1881). [oldur, --dur]*

ol: *" O" III. teklik kişi zamiri.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** zeyne'l-beşer / Ḫ̆āce naẓarına varıncaḳ **ol** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5413). [ol,]*

ol: *Gerçekleşmek, meydana gelmek.*

Bu faḳīr geldi beni ḳul eyledi / Her ne **oldıysa** baña ol eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3605). [oldıysa, -dı, -y, -sa]*

ol: *" O" işaret sıfatı (kadem).*

Başdı ol aġacuñ üstine ḳadem / **Ol** ḳademden oldı aġaç muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2017). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Daḫı ḫayāsı yirinde nesne ġayr / Yoġ-ıdı nesne görüñ **ol** ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2023). [ol,]*

Didi Fāṭıma'ya **ol** ḳuṭb-ı cihān / Bunlara ṣofra ilet māst ıla nān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2073). [ol,]*

Didi b'ismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm / Elini üstine ḳodı **ol** selīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2083). [ol,]*

Yine **ol** ḳuṭb-ı veliyy-i Kirdigār / Çıḳmış-ıdı seyr ide der-kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2108). [ol,]*

Bir gün **ol** ser-defter-i cūd u seḫā / Ḥazret-i Ḫünkār ḳuṭb-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2136). [ol,]*

Etegin açubanı **ol** kān-ı cūd / Nesne bunlardan tevaḳḳuʿ ḳıldı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2147). [ol,]*

Çün işitdi sözlerin **ol** girçek er / Didi anlara bu nevʿ-ile ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2149). [ol,]*

Ḫulefādan fuḳarādan her ne kim / Ḳarayük'de olmış-ıdı **ol** muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2200). [ol,]*

Naḳldür **ol** hādī sebīlü'r-reşād / Ḥācī Bektaş-ı Velī **ol** ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2255). [ol,]*

Böyle diyüp öñce **ol** oldı revān / Çĕkilür ardınca **ol** ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2331). [ol,]*

Naḳldür bir vaḳt **ol** kān-ı kerem / Ḥācī Bektaş-ı Velī **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2352). [ol,]*

Bir gün otururken **ol** bedr-i münīr / Ol vilāyet kānı şems-i müstenir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2445). [ol,]*

Dir ḫatun var baña gönder **ol** eri / Ben daḫı ṣınayayın **ol** ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [ol,]*

Ol veliyyullāh bir gün bī-ḫilāf / Çille-ḫāne'de idüpdi iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2732). [ol,]*

Naḳldür kümmel didi böyle beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2900). [ol,]*

Naḳldür **ol** kān-ı elṭāf-ı kemāl / Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2951). [ol,]*

Ṣıçrayup **ol** ḳayaya oldı süvār / Ol ḳayaya gör n'ider **ol** baḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2969). [ol,]*

Naḳldür **ol** kān-ı elṭāf-ı kerem / Ḥācī Bektaş-ı Velī **ol** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2990). [ol,]*

Ḳırşarı'nda **ol** Aḫı Evran-ıla / Oturup ṣoḥbet iderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2991). [ol,]*

Oturur ṣoḥbetde hem **ol** kān-ı cūd / Ol müfettiş ḳāḍısı kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2997). [ol,]*

Ġażaba geldi hemān-dem **ol** ʿazīz / Götürüp dest-i vilāyet birle tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3181). [ol,]*

Bilmedüm **ol** evliyā-y-ımış ulu / Ḳadri ālī dü cihānda baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3187). [ol,]*

Evliyālar ḳuṭbıdur **ol** şehriyār / Ol erenler şāhı **ol** ṣadr-ı kibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3193). [ol,]*

Evliyālar ḳuṭbıdur ol şehriyār / **Ol** erenler şāhı ol ṣadr-ı kibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3193). [ol,]*

Yıl tamām olıncaġaz **ol** pādişāh / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** ḳuṭb-ı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3206). [ol,]*

Çün işitdi bunı **ol** ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3431). [ol,]*

Ol velīnüñ ḳatına dir giderem / **Ol** eri görmeklige ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3448). [ol,]*

Şol bizüm Saʿīd mi didi **ol** velī / Ṣaru İsmāʿīl didi oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Maḳālāt'ın tamām / Türkīye tercüme itdi **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3666). [ol,]*

Şöyledür naḳli şehā güş it beyān / Bir gün oturmışken **ol** ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3763). [ol,]*

Nicesi dönmek didi hem **ol** hümām / Üc gün oldı **ol** erenlerle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [ol,]*

Ẕikr itdi bize kümmel ḫoş beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār **ol** ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3785). [ol,]*

Gine Ḫunkār gönderür İsmāʿil'i / Di baña öyle buyurdı **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3805). [ol,]*

Bir niçe avuç **ol** altundan hemān / Etegine ḳoydı **ol** zeyn-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3823). [ol,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī **ol** nīk-nām / Kendü kendüye didi böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3862). [ol,]*

Baş murāḳabeye çekdi **ol** ʿazīz / Ol veliyyullāh **ol** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4027). [ol,]*

Baş murāḳabeye çekdi **ol** ʿazīz / Ol veliyyullāh **ol** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4027). [ol,]*

Ḳaldurıcaḳ başın **ol** kān-ı kerem / Ol veliyyullāh vücūd-ı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4028). [ol,]*

Düşdi üç māhī yiñinden ber-zemīn / Ol kerāmet maʿdeni **ol** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4042). [ol,]*

Ḥācī Bektaş ḳardaşumdur **ol** kişi / Eyledi saña o resm-ile işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4067). [ol,]*

Öñine düşüp getürdi Ḫūnkār'a / **Ol** vilāyet āfītābı ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4162). [ol,]*

Evliyāyı şordı didiler **ol** er / Ḫırḳa Ṭaġı'na ḳılup durur güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4228). [ol,]*

Ol dikişi kendü Ḫūnkār ḥażreti / Eli-y-ile dikdi **ol** er ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4362). [ol,]*

Dir bunuñ ḥaḳḳında ne dir **ol** ʿazīz / Eyle idelüm ne kim dir anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4380). [ol,]*

Dir çeküben dest-būs itdi yine / Ḳodı hem ser **ol** mübārek pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4387). [ol,]*

Her ne kim didi-y-ise **ol** kān-ı cūd / Eyle ḳıldılar ḳamusın eyle zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4505). [ol,]*

Ḳapusını ḳapadılar emr ider / **Ol** vilāyet ehlini gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4506). [ol,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār nuṭḳ açup revān / Seyyid'e virdi selām **ol** pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4520). [ol,]*

Ḳarayük'e geldi andan **ol** ʿazīz / Sī vü şeş bir taḳrīr itdük anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4800). [ol,]*

Naẓarında otururken Ḫūnkār'uñ / Geçdi fikrinden bu resme **ol** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5272). [ol,]*

Cümlesi sürüp ḳatına irdiler / Ayaġına **ol** erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5297). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (Kara Fakih).*

Çün ṣurūʿ idüp namāza ṭurdılar / **Ol** imām ḥaṣr oldı bu ḫalḳ gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2099). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı.(Kara Fakih).*

El ṣalıvirüp namāzı bozdılar / **Ol** imāmdan pes ümīdi üzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2101). [ol,]*

ol: *Ölmek, hayatını kaybetmek.*

Yanı ḳararur daḫı andan **ölür** / Ol ṣoyuñ ölümi hep andan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [ölür, --ür]*

ol: *" O" işaret sıfatı (hıyar).*

Bıçaġıyla bir ḫıyar ṣoyar ıdı / **Ol** ḫıyarı kesübeni yir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2126). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (tahıl).*

Çeçlerin açuban itdiler naẓar / Küllī **ol** çeçler ṭaş olmış ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2152). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Gümüş ve altın).*

İʿtimād itdüğüñüz **ol** sīm ü zer / Eyle olsun cümlesi dir ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2156). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Karayük).*

Ṣovuġından hem yilinden **ol** yirüñ / Bī-ḫuẓūr olmış-ıdı bunlar görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2201). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (kül).*

Oturuşup oldı kül çün **ol** velī / Ḳalḳdı tekrār hep ṣavurdı **ol** küli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [ol,]*

ol: *T. Teklik üçüncü şahıs zamiri (Sarı İsmail).*

Ḫunkār'uñ sırrına **ol** sırdār idi / Dürlü ḥikmetler **ol** erde var idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Sarı İsmail).*

Ol muḥib sözini ẕikr itdi tamām / İşidür çün kim sözin ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2268). [ol,]*

ʿAṣr vaḳti daḫı hem olmış-ıdı / **Ol** ʿazīz anda sürüp gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4576). [ol,]*

Ṣaru İsmāʿīl durur baʿd ez-īn / Evliyā sırdaşıdur **ol** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4813). [ol,]*

Virdiler **ol** arayı mesken dutar / Eyledi dün gün ḳarār anda **ol** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4941). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı. (Akça Koca).*

Gördi Ḫūnkār **ol** eri burçaḳ yolar / Aña raḥm idübeni rāḥat diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2308). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı (Burçak).*

Ḳalḳup **ol** burçaḳ yirinden dirilür / Tarlanuñ burçaġı bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2317). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (burçak).*

İşidüp Ḫūnkār gör kim n'eyledi / Döndi **ol** burçaġa girü söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2321). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (burçak).*

Ḳalḳup **ol** burçaḳ ḳamu ṭaġıldılar / Her biri bitdügi yire geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2323). [ol,]*

ol: *Alaeddin Keyhüsrev.*

Aʿcebeynī dir ṭurunbu'l-māʾi **ol** / İşidüp sözin ulularda melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2381). [ol, -, -]*

ol: *O, işaret sıfatı (Tataristan).*

Tataristān'dur tamāmet ol diyār / **Ol** diyārda var-ıdı bir şehr-yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2402). [ol,]*

ol: *1. O, işaret sıfatı. (Necmeddin-i Kübra).*

Didiler **ol** şeyḫ sözi girçek olur / Ay didügi gibi gör kim dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [ol,]*

ol: *O, işaret sıfatı. (Necmeddin-i Kübra).*

Ay dutulduġını ḫan gördi özi / Girçek oldı didi **ol** şeyḫüñ sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2429). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Ateş).*

Girsün **ol** oda eger kim yanmaya / Giricek hīç **ol** oda göyünmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [ol,]*

Girsün **ol** oda eger kim yanmaya / Giricek hīç **ol** oda göyünmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [ol,]*

Ol oduñ çevre yanına geldiler / Çerge ḳuruban ṭolayu aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2569). [ol,]*

Virse göñlin **ol** oda yanmaz ıdı / Kül oluban oda göyünmez idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2574). [ol,]*

Giriben dervīş oda urdı semāʿ / **Ol** oduñ kim ḳalıñıydı bir zirāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2620). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Hoy Ata).*

Hoy Ata-y-ıdı adı **ol** ser-verüñ / Adını ẕikr itdügüm girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2681). [ol,]*

Arḳası-y-ıla getürürdi odun / Yıġar ıdı bir yire **ol** dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2692). [ol,]*

Tā ki ḫaylī çoḳ odun cemʿ eyledi / Daḫı gör kim ṣoñ ucı **ol** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [ol,]*

Dutıcaḳ ḳuvvet yanıcaḳ pes tamām / Ol eve vardı yügürüp **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2695). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (put).*

Alubanı **ol** putı ṭaşra çıḳar / Ḳapucılar da yügürdiler nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2696). [ol,]*

Atdı **ol** putı hemān od içine / Put yandı dönmedi Hoy ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [ol,]*

Ol putı atmış oda yanmış tamām / Eylemiş kendüsi od içre maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2702). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (köz).*

Geçdi **ol** köz üstine **ol** dem revān / Ḳuruban bağdaş oturdı hem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2698). [ol,]*

ol: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (kişi).*

Aluban **ol** hāl eri oldı revān / Gider-iken yolda nā-gāh şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3223). [ol,]*

Nefesi geçkel er oldı **ol** ʿazīz / Çoḳ yaşamadı vü geçdi girü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [ol,]*

İtdi Otman'dan şikāyet şāha **ol** / Hīç olur mı didi **ol** işler ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4292). [ol,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn çün / Güş idincek sözlerin **ol** ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4324). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (keşiş).*

Balı Şeyḫ oġlı durur **ol** keşişüñ / Böyle meẕkūr durur aṣlı bu işüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2727). [ol,]*

Ol keşīş diledi çoban ḳurtıla / Yirine irüp girü rāḥat ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3210). [ol,]*

Depesin delüp ʿaṣā evran olur / Ḳorḳusından **ol** keşiş bī-cān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4890). [ol,]*

Çünki ḫ̆ābından uyandı **ol** keşiş / Gördi İslām dīni-le olmış biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4898). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Sinop).*

Bir iki gün ḳıldılar anda ḳarār / Ol yir **ol** mülkde muʿayyen āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2750). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (halı, seccade).*

Ol bisāṭ ṣu üzre ḳuş gibi gelür / Çün Güreleş bunı temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [ol,]*

ol: *Sarı Saltuk.*

Ulu Abdāl-ıla Kiçi Abdāl'ı / Yanına alur buları **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2787). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (İcikim).*

Ḫūnkār evi çiftçilerinden **ol** er / Key naẓar almış er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2859). [ol,]*

ol: *Yunus Emre.*

Bereni yirine **ol** gelmiş-idi / Ḫoş tahıl eyleyüben ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2906). [ol,]*

Ṭaġa çıḳdı öküziyle **ol** ʿazīz / Yükledüp bir yük alucı döndi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Seyyid Mahmud Hayrani).*

Dir **ol** er bindi-y-ise cānluya ger / Cānsuza binüp varalum dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (kaya).*

Büyük idi **ol** ḳaya dīvār mišāl / Ḳatına irişdi Ḫūnkār bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2968). [ol,]*

Ṣıçrayup **ol** ḳayaya oldı süvār / Ol ḳayaya gör n'ider **ol** baḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2969). [ol,]*

Ṣıçrayup ol ḳayaya oldı süvār / **Ol** ḳayaya gör n'ider ol baḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2969). [ol,]*

Daḫı ardınca olur **ol** ṭaş revān / Ṣol ḳanatlı ḳuş gibi gider i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [ol,]*

Ṭurdı **ol** ṭaş indi üstinden revān / Yüz süriyü irdi bunlar da i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [ol,]*

Ol ḳaya dibinde iclās itdiler / Ṣādī-y-ile ṣoḥbet-i ḫāṣ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2981). [ol,]*

Ol ḳaya üstine Ḫūnkār ḥażreti / Eyleyüp ārām ḳılurdı rāḥatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3595). [ol,]*

Çıḳdı Ḫūnkār **ol** ḳaya üstine zūd / Niyyet itdi ki ḳıla anda ruḳūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3598). [ol,]*

Tekye Ḳaya'dan o dem gelür āvāz / Keşf itdi **ol** ḳaya gör nice rāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3941). [ol,]*

ol: *Seyyid Mahmud Hayrani.*

Sīd-i Maḥmūd ʿAlleler Şırtı'na çün / Çıḳdı baḳdı ne görür **ol** ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2973). [ol,]*

ol: *Seyyid Mahmut Hayrani.*

Gördi Ḫūnkār n'itdügini **ol** ʿazīz / Ṭaşa ṭur diyü işāret itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2977). [ol,]*

ol: *Hacı Bektaş-ı Veli ve Seyyid Mahmut Hayrani.*

İki ḳul olup otururlar hemīn / Düpdürüst yidi gün **ol** iki güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2982). [ol,]*

ol: *" O" işaret işaretı.*

Olmış ımış didi bir iş **ol** işe / Pādişāh emriyle geldük teftişe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [ol,]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'uñ dir ben ża ʿīf / Ḫalīfesiyem bilüñ dir **ol** şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5299). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (kadı).*

Aḫı Evran'a ḳonar **ol** ḳāḍī hem / Ẕevḳ u şevḳ-ıla olurlar muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2996). [ol,]*

ol: *T. Teklik üçüncü şahıs zamiri. (Kadı).*

Ol daḫı gitmeklige destūr diler / Pes ḥavālet ile destūr virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3013). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Kalecik).*

Ḳal ʿacük'de evině děgin gider / Varıcaġaz **ol** yire gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3014). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (domuz).*

Eslemeyüp çocuġı şalıvirür / **Ol** ṭoñuzlar çün anı eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3020). [ol,]*

Gütdi nā-çār alup **ol** ḫınzīrı gör / Menzilinden ġurbet içre dūrı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3203). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (sepet).*

Ol sebetden yidişer elma virür / Başlu başına dönüben buyırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3070). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (kurbağa).*

Döndi Ḫūnkār didi kim āvāz-ıla / Didi **ol** ḳurbaġalara nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3104). [ol,]*

ol: *"Olmak" yardımcı fiili. ll -dIr, -dUr.*

Yırtıcı şeklinde **olmış** bir ṭoġan / Çün yaḳīn geldi ki ura cıynaġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [olmış, -mış]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Beyamlı Deresi).*

Ol Beyāmlu nām vādīye müdām / Seyr ide varurdı ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3173). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Münkir er).*

Ḳızaġılı'nda olan **ol** münkir er / Sürüben ḳoyunını anda yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3179). [ol,]*

ol: *Çare olmak.*

Çāre olursa girü andan **olur** / N'idecegin girü saña ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3195). [olur, --ur]*

ol: *" O" işaret sıfatı (buğday).*

Aḳça vāfir gösterürler çün görür / Birez **ol** buġdaydan anlara virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3259). [ol,]*

Dökdiler **ol** buġdayı anda ḳamu / Yine abdāl reʾīse dönderdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4115). [ol,]*

ol: *" O" İşaret Sıfatı(Molla Sadettin).*

Aḳsarāy'dan yine bir gün **ol** ʿazīz / Gine **ol** ḳaṣd ecli-y içün çıḳdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [ol,]*

Gördi Ḫūnkār cümlesinde ṭoptolu / Ḳaldı vālih keşf-ile **ol** baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3581). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (kan).*

Gördiler üç ṭamla ḳan ṭammış ṭurur / Mollālar mecmūʿı **ol** ḳanı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3361). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (şeyh).*

Ḳayṣeri'ye ʿazm idüben sürdiler / Varuban **ol** şeyḫ ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3367). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (yardımcı).*

Mollā yirinden hemān ḳalḳdı revān / **Ol** muʿīd yirine oturdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3373). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Tırnak makası).*

Ol ḳalem tırāşı aldı çün ele / Ne-y-ise diler murādını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3403). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (kıl).*

Pes Saʿīd **ol** ḳılı alup destine / Ḳodı **ol** kesdügi ḳıluñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (elbise).*

Ol bizüm heybetlü erenler ṭonın / Giyüben **ol** ṭon-ıla gözük çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3478). [ol,]*

Dürlü ṭonlar ḫoş giyĕsiler nefīs / Kimseye olmış degül **ol** ṭon enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3816). [ol,]*

Fāṭıma pes giydi **ol** ḫūb ṭonları / Ol ġarīb merġūb u maḥbūb ṭonları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3817). [ol,]*

Fāṭıma pes giydi ol ḫūb ṭonları / **Ol** ġarīb merġūb u maḥbūb ṭonları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3817). [ol,]*

Bir ṣaru ṭoġan ṭonını ṭonanur / **Ol** ṭon-ıla anda ḫalḳa görinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4903). [ol,]*

Gelüp **ol** ṭon-ıla ḳondı bir yire / Ol ṭon-ıla tā ki görindi yar a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(ejderha).*

Mollā da ṣudan yar üstine çıḳar / Göreyin diyü **ol** evrene baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(ejderha).*

Çün naẓar ṣaldı görür **ol** evreni / Çıḳduġın evren de görürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3506). [ol,]*

ol: *" O" işaret işaret zamiri (Su).*

Mollā gördi ḳan olmış **ol** daḫı / Birine daḫı buyurdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3565). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Molla Sadettin).*

Baʿd ez-ān sen gör ki Mollā Saʿde'dīn / Nice ḳıldı diyeyin **ol** merd-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3591). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Molla Sadettin).*

On sekiz yıl ḳaldı anda çün **ol** er / Ḫizmetinde **ol** ʿazīz-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (hayal).*

Ḳalbine şeyṭānı bıraḳdı ḫayāl / **Ol** ḫayālden aña irişdi melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3602). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(Sarı İsmail).*

Ṣaḳalın merkeb ẕenebinden ḫalāṣ / Eyledi luṭf eyleyüp **ol** merd-ī ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3630). [ol,]*

Anı emānet virüpdür **ol** ere / Hem daḫı ışmarladı **ol** ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4960). [ol,]*

Anı emānet virüpdür **ol** ere / Hem daḫı ışmarladı **ol** ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4960). [ol,]*

Viresin **ol** vaḳt gelicek bunlara / Böyle ışmarladı Ḫūnkār **ol** ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4962). [ol,]*

ol: *" O" 3. teklik kişi işaret zamiri (Baba Resul).*

Bir ulu ḫālīfe hem Baba Resūl / **Ol** vilāyet ehli ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5270). [ol,]*

ol: *O, işaret zamiri (Memleket).*

Ḳanda kim kendüñi ḳalḳup bulasın / Yurduñ **ol** durur muḥaḳḳaḳ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5277). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Beşkarış).*

Uyanur kendüyi **ol** yirde bulur / Eglenüp anda hemīn mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5279). [ol,]*

Beşḳarış dinmege **ol** yire sebeb / Bir kāfir begi var-ıdı bu'l-ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5282). [ol,]*

ol: *" O" 3. teklik kişi işaret zamiri (Cemāl Seydi).*

Ol Cemāl Seydī ʿazīz ü muḥterem / Ḳaragölcük'deydi **ol** kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5317). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Molla Sadettin).*

Āḫirü'l-emr rıḥlet itdi **ol** ʿazīz / Meskeni ḳaldı nice yıllar ısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3758). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (manalar).*

Aç meʿānī defterinden bir varaḳ / Bize virgil **ol** meʿānīden sebaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3784). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Altın).*

Bir niçe avuç **ol** altundan hemān / Etegine ḳoydı **ol** zeyn-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3823). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Nazar/bakış).*

Aldı altunı vü hem pend ü naẓar / **Ol** naẓardan buldı günde baḫtı fer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3829). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (nefes).*

Niçe günden ṣoñra irer **ol** nefes / İrdi ḥayyiz-i ḳabūl feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3846). [ol,]*

ol: *Habip/ Hâcı Bektaş'ın vefatından sonra onun yerine geçen halifesi.*

Ben gidicek oturacaḳ yirüme / **Ol** durur evlādı-y-ılan dir heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3850). [ol,]*

ol: *" Bir " belgisiz sıfat.*

Rāżī oldı imdi dir öñüme düş / **Ol** hālüñde tek benüm-ile dürüş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4444). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (gemi).*

Ol gemi buġdayı çeç olmış durur / Ṭañladı çün kim bu resm-ile görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4121). [ol,]*

ol: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (Osman Bey).*

Ol civānı tīz getürüñ göreyin / Nuṭḳuñuz ġavrine andan ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4326). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(Elifi tâc).*

Yol bilen **ol** tācı alıcaḳ ele / Lāzımı **ol** tāca bir būse ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4363). [ol,]*

Yol bilen **ol** tācı alıcaḳ ele / Lāzımı **ol** tāca bir būse ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4363). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (mezar).*

Daḫı öñ maʿlūm degüldi **ol** mezār / Olmamışdı Rūm içinde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4466). [ol,]*

Bir ḳayıḳ mišāli oldı **ol** mezār / Yüzdi yüridi bulamayup kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4528). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (koyun).*

Aḳuban çıḳdı emişdi **ol** ḳoyun / Gör vilāyet nicesi oynar oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4510). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Sarı İsmail).*

Naḳldür bir gün eyā merd-i ʿazīz / Ṣaru İsmāʿīl **ol** merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4574). [ol,]*

Ḳavmi-y-ile oldı Müsülmān Zupun / Bunlara dönüp didi **ol** yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4936). [ol,]*

ol: *" O" 3. teklik kişi zamiri .*

Didi ḳanda Rūm ḳanda Hind ili / Kim beni bunda yitürdi **ol** velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [ol,]*

Daḫı andan bil Ḳolaçıḳ Ḥācī'dur / **Ol** güzīn er evliyā ser-tacıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4814). [ol,]*

Ṣaru İsmāʿīl didi **ol** bunda sen / Ben Ṭavas'da ṭutısarıvan vaṭan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4902). [ol,]*

ol: *" O" işaret zamiri.*

Bir ḳarıcıḳ anası hem var-ıdı / **Ol** daḫı erenlere hem yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4617). [ol,]*

Ḳaçdı-y-ısa ger Müsülmānlar'dan **ol** / Göricek oḳı seni ḳılur ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4917). [ol,]*

ol: *" O" 3. tekil şahıs zamiri (Hızır Peygamber).*

İşidüp Ḫūnkār dir İsmāʿīl'üm / Ḫıżr peyġam-berdür **ol** kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4604). [ol,]*

ol: *" O" 3. tekil şahıs zamiri .*

Gözi ṭoġrusına üc gün gitdi **ol** / Bir muʿaẓẓam şehre nā-gāh yitdi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [ol,]*

Görüben bu şehri key ʿacebledi / Kendü kendözine **ol** böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4685). [ol,]*

Yalvarup ere iderdi nālişi / Gemiciden gördi çün **ol** bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4862). [ol,]*

ol: *" O " 3. teklik kişi zamiri .*

Gözi ṭoġrusına üc gün gitdi **ol** / Bir muʿaẓẓam şehre nā-gāh yitdi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [ol,]*

Bir bedestāna varuban irdi **ol** / Oturur bir ṣayrafīyi gördi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4695). [ol,]*

Bir bedestāna varuban irdi **ol** / Oturur bir ṣayrafīyi gördi **ol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4695). [ol,]*

Ḫiẕmetinde olur-ıdum ol erüñ / **Ol** hidāyet ıssı girçek ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4703). [ol,]*

Ṣūretüñ şeklüñ ṣalıḳ virdi tamām / Ẕikr idüp ḳıldı işāret **ol** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4720). [ol,]*

Göricek ol gün seni sizdüm hemān / **Ol** ola diyüben iletdüm gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4722). [ol,]*

Çıḳarur **ol** üç biñ altunı hemān / Cāriyeye gösterüp dir gör inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Altın).*

Ṭapşurur görince **ol** biñ altunı / İşbu neẕrümdür didi alġıl bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4725). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (kız).*

Göricek tenhā Güvenc **ol** duḫteri / Çıḳup öñine ḳodı üç biñ zeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı(ad).*

Şeyḫ mürīd muḥibb ʿāşıḳ kim durur / Yaʿnī **ol** adlara kim lāyıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [ol,]*

ol: *"O" işaret sıfatı (Asıl Toğan).*

Pes deñizden yaña yöneldi hemīn / Ṣuya başduḳda ḳadem **ol** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4856). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (Zupun).*

Pes görenler didiler **ol** Zupun'a / Kim fülān yirde bugün gördük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [ol,]*

İki er düzetdi der-ḥāl **ol** Zubun / Birine küffār gibi giyürdi ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [ol,]*

ol: *" O" işaret sıfatı (doğan).*

Bir ulu sulṭān elinden **ol** ṭoġan / Uçuban ḳaçmış durur olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4912). [ol,]*

Birine giyürdi Müsülmān ṭonın / Dir sürüñ **ol** ṭoġana varuñ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4916). [ol,]*

Gözlerine ḳarşu **ol** ṭoġan iner / Ṭurduġı yirüñ çaḳ altına ḳonar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4921). [ol,]*

Sürüben çün **ol** ṭoġana irdiler / Diñle imdi kim ne resme gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4922). [ol,]*

Didiler ki gördügümüz **ol** ṭoġan / ʿİsā kendüsi-y-imiş **ol** pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4926). [ol,]*

Didiler ki gördügümüz **ol** ṭoġan / ʿİsā kendüsi-y-imiş **ol** pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4926). [ol,]*

ol-: *Olmak.*

Didiler dervīş bular nesne degül / **Olmayıncaḳ** nesne ne istersin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2148). [olmayıncaḳ, -ma, -(y)ıncak]*

ol-: *Yaşamaz olmak, can vermek.*

Didiler ki ḳızlıḳ aldı cānumuz / Ac **öliser** ḳızumuz oğlanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 979). [öliser, -iser]*

ol-: *Ölmek, yok olmak.*

Hem daḫı bilgil mezārı andadur / Dirlik-ile **ölmedi** bir zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5395). [ölmedi, -me, -di]*

ol-: *Vuku bulmak, meydana gelmek, varlık halini almak.*

Girmesün **olmazsa** Rūm mülkine ol er / Yoḫsa bizden aña ṭoḳunur żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2580). [olmazsa, -maz, -sa]*

ol-: *... hale gelmek.*

Ḳoyıcaḳ avcına ol ṣudan hemān / Gök ḳızıl **oldı** ṣuyuñ rengi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [oldı, -dı]*

Bir ḳayıḳ mišāli **oldı** ol mezār / Yüzdi yüridi bulamayup kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4528). [oldı, -dı]*

ol-: *Olmak eylemi, şeklini almak, haline gelmek.*

Bunca vaḳtdür dīn ulusı **olduñuz** / Girçek erüz diyü daʿvī ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 915). [olduñuz, -duñ, -uz]*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy beş ṭaş / Çün bu emre **olduñuz** bu dem dü ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [olduñuz, -duñ, -uz]*

ol-: *Ölmek, can vermek.*

Hey yanı ḳararuban **ölsün** didi / Ol kişiye çünki ecel irsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [ölsün, -sün]*

ol-: *... haline gelmek; erişmek.*

Ġāzīler sulṭānı **oldı** āşikār / Feṯḥ ü nuṣret dāʾim **oldı** aña yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4450). [oldı, -dı]*

ol-: *Bir kişinin hayatının, maddi varlığının sona ermesi; çok büyük keder ve acı yaşamak.*

Pençşenbih güni kim bugün durur / Ben **ölürem** ṭutma yas dügün durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5522). [ölürem, -ür, -em]*

ol-: *Ölmek.*

Şöyle ṣıḳdı boġazumı **ölmişem** / Gidüp ʿaḳlum daḫı bī-hūş olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3085). [ölmişem,]*

ol-: *(uğruna) can vermek.*

Ölmedin **ölmek** gerek müʾmin olan / Ki ölmedin ölen durur raḥmet bulan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5734). [ölmek, -mek]*

ol-: *Can vermek, yaşamını yitirmek.*

Ḳurt yiyüp yā bir żarar gelse didüm / Yā düşüp yardan eger **ölse** didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [ölse, -se]*

ol-: *Bir duruma, vasfa sahip olmak.*

Gözlerin ṣıġayuban virdi naṣīb / Ol naẓar teʾšīri-le **oldı** edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2737). [oldı, -dı]*

ol-: *Bir ad veya sıfatın belirttiği durumu almak; herhangi bir durumda bulunmak.*

Şāh ʿAlī Mūsā Rıżā'dan bil yaḳīn / **Olmış-ıdı** hem mücāz ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 577). [olmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

ol-: *Haline gelmek, bir vasfa sahip olmak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ḳavm ʿaceb / Ṭuzsuz **olmaġa** ṭaʿām neydi sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3426). [olmaġa, -maġ, -a]*

Bil öñüñden hem ṣoñuñ gür **olısar** / Āḫir-i devrāna neslüñ ḳalısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4404). [olısar, -ısar]*

ol-: *Hayatı son bulmak, can vermek.*

Virdiler tīmār bir uc yirde aña / Gelmedi Rūm'a **ölince** görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1902). [ölince, -ince]*

ol-: *Olmak.*

Ḫoş müvellā üc yüz abdāl uydurur / Her iş **olmasına** vaḳti köydürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2958). [olmasına, -ma, -sı, -n, -a]*

ol-: *Canı çıkmak, ruhu bedeninden ayrılmak, ölmek.*

Key ṣaḳın öldügüme itme fiġān / Ki **ölmez** er ṣūret degişdürür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5524). [ölmez, -mez]*

Evliyā **ölmez** degişür ṣūretin / Öldi ṣanmañuz görüp er meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5585). [ölmez, -mez]*

Gerçi **ölmez** bil ḥaḳīḳat evliyā / Degşürür ṣūret ḳabūl ider beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5599). [ölmez, -mez]*

Zīra er **ölmez** ḳalur dāyim diri / Degişür ṣūret çürür etle deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [ölmez, -mez]*

ol-: *Can vermek, ruhunu teslim etmek.*

Girü dönüp ev içine girdiler / ʿAvret **ölmiş** ḳaçan ısa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2345). [ölmiş, -miş]*

ol-: *Hayatı sona ermek, can vermek, ruhu bedenden çıkmak.*

Taḥḳīḳ oldur ḳuṭb-ı ʿālem evliyā / Tā **ölince** iderem ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 824). [ölince, -ince]*

ol-: *Bir durumun içinde bulunmak.*

Böyle **olsun** diyü itdiler ḳasem / Yüridiler bir zamān bu deʾbi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3911). [olsun, -sun]*

ol-: *Yaşamaz olmak, can vermek.*

Mollālar bunı görüp n'olduñ didi / Niye böyle ḳorḳuban **öldüñ** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3492). [öldüñ, -dü, -ñ]*

ol-: *Meydana gelmek, ortaya çıkmak.*

Sen bugün evden gidüp sürdüñ ḳoyun / Ḳandan **oldı** saña bu resme oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [oldı, -dı]*

ol-: *Bulunmak, var olmak.*

Dir ẓamīrinden bu resm-ile żamīr / Bir kimesne **olsa** dise buña dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [olsa, -sa]*

ol-: *Haline gelmek, bir görevi üstlenmek.*

Ḳanda varsañ varlıġımuz biledür / Sen bahāne **ol** er işin ḳıla dur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [ol,]*

ol-: *Olmak, herhangi bir durumda bulunmak.*

Milke sulṭān **oldı** çün kim Bāyezīd / Ḫan Muḥammed taḫtı kim **oldı** mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5852). [oldı, -dı]*

ol-: *Meydana gelmek, gerçekleşmek, oluşmak.*

Key ʿaceb dürlü kerāmetler ẓuhūr / Olur **oldı** kendözinden çün umūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2192). [oldı, -dı]*

Fevt olmalı **olınca** ol ʿazīz / Ḳıldı vaṣıyyet eḥibbāsına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2888). [olınca, -ınca]*

Örtüsin ḳaldurup itdiler naẓar / Şöyle **olmış** şan ṭıf ı ldur süd emer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3656). [olmış, -mış]*

ol-: *(Zaman bildiren kelimelerle) Gelip çatmak, yaklaşmak, dolmak.*

Böyle söyleşüp yaturlar ol gice / Çün ṣabāḥ **oldı** iderler gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [oldı, -dı]*

ol-: *(Zaman bildiren kelimelerle) Gelip çatmak, yaklaşmak.*

Üc dün ü gün ḳaldı od içre hemīn / **Olıcaḳ** dördünci gün varduḳ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [olıcaḳ, -ıcaḳ]*

ol-: *(Bir şeye) Sahip olmak.*

Yā odun **olaydı** bārī bunlara / Çıplaḳ u dervīş faḳīr olanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2216). [olaydı, -a, -(y)dı]*

ol-: *Bulunmak.*

Sen bularuñ key ulusısın gel e / Benüm-ile işbu gün **olġıl** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [olġıl, -ġıl]*

Dīn de bunuñla olur **olġıl** didi / Her kimi cinnī ṭutup itse zarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6188). [olġıl, -ġıl]*

ol-: *Ölmek, can vermek.*

Ḳardaşınuñ zehr içüben **öldügin** / Ḳalḳdı Ṭūs'dan geldi Baġdād mülkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 252). [öldügin, -dü, -gi, -n]*

Ḳalʿa ıssına o çoban çün varur / Ejder **öldügin** aña ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2849). [öldügin, -dü, -gi, -n]*

ol-: *Bulunmak, mevcut olmak.*

Kim Kötey Ṣuyı kenārında **olur** / Müşṭehir maʿlūm muʿayyen ḫalḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2905). [olur, -ur]*

ol-: *Bulunmak, mevcut olmak, var olmak.*

Bir müsāfir-ḫāne bünyād it gelen / Anda **ola** hem yine ḫiẕmet ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2064). [ola, -a]*

Ḳanḳuñuz tābūtı içinde **olam** / Ben bilürem anı eyle ben ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2890). [olam, -am]*

Bir ısuzlıḳda gerek evren **ola** / İl içinde buraya evren gelĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3500). [ola, -a]*

Ṣanasın günbed durur başı ʿaẕīm / Bir ner ecderhā gören **olur** saḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [olur, -ur]*

ol-: *... halinde bulunmak, ... haline gelmek.*

Ne var altındaġıyam diseñ n'ola / Bārī viriciden **olurduñ** helĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3745). [olurduñ, -(u)r, -du, -ñ]*

ol-: *Can vermek, hayatını kaybetmek.*

Yoġ-ıdı bir ehl-i ʿilm tā kim gelĕ / **Ölicek** ölülerin temyīz ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1654). [ölicek, -icek]*

Ölicek tābūtını gĕtürdiler / Ḳırşarı'nda menzile yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1906). [ölicek, -icek]*

Ölicek aldı yirin Muḫliṣ Paşa / Ḳalmadı nesli baḳ imdi bu işĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 44, Beyit 4453). [ölicek, -icek]*

Dervīş oldur yirde yüzin ḫāk ide / **Ölicek** kendüyi yuyup pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5591). [ölicek, -icek]*

Dirliginde her şāhuñ var ḳuvveti / **Ölicek** gider çoġınuñ furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5743). [ölicek, -icek]*

ol-: *Bir vasfı kazanmak, hâline gelmek.*

Līki ḳorḳaram senüñ gibi **olam** / Ḫāyin oluban ḫıyānetlıḳ ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3268). [olam, -am]*

ol-: *"Ol-" yardımcı fiili.*

Gele bir oġlumuz andan dir bizüm / Köpricĕgi delük **ola** bil sözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [ola, -a]*

Cehd idüñ ki **ola** dervīş göñli ḫoş / Ḫarmanuñuz dānesi ki oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6263). [ola, -a]*

ol-: *Bulunmak, var olmak, mevcut olmak.*

Ol muḥib dir ne durur ḳuzı ṭavar / Virürem cānum **olursa** ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [olursa, -(u)r, -sa]*

ol-: *"Ol" yardımcı fiili.*

Vir riyāżet birle nefse gūş-māl / Tā melek-ḫū **olasın** ṣāḥib-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5728). [olasın, --a, --sın]*

ol-: *"Olmak" fiilinin şart kipi çekimi.*

Mülk-i Rūm'uñ mesnedi **olsa** gerek / Biñ bir eren giyse gerek kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 188). [olsa, --sa]*

ol-: *"Olmak" fiilinin geniş zamanın olumsuzu çekimi. "Olmaz".*

Gördiler **olmaz** girü cemʿ oldılar / Bu iş içün reʾy ü tedbīr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1348). [olmaz, -maz]*

Dir şāhin ṭırnaḳsız **olmaz** hergizin / Añla bunuñ ne dimek durur yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [olmaz, -maz]*

ol-: *Gerçekleşmek, meydana gelmek, yaşanmak.*

İdrīs eydür ḳomaduḳ biz ḫod çırāḳ / Ḳandan **oldı** işbu aydınlıġa baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1729). [oldı, -dı]*

Yanı ḳararur daḫı andan ölür / Ol ṣoyuñ ölümi hep andan **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [olur, -ur]*

ol-: *Bulunmak, mevcut olmak.*

Ḥaḳ teʿālā ṣaḳlayınca anı hem / Nesne **olmayup** baṣar yire ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5836). [olmayup, -ma, -y, -up]*

ol-: *Bulunmak, mevcut olmak.*

Üstini örtüben alup gitdiler / Köyde **olan** ʿavreti cemʿ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2085). [olan, -an]*

ol-: *Bir durumda bulunmak, bir vasfı taşımak veya bir vasfı kazanmak, hâline gelmek, bir durumdan başka bir duruma geçmek.*

Hem imām heştümden **olmışdı** mücāz / Bu şerefle bulmış-ıdı imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1109). [olmışdı, -mış, -dı]*

Niçesi erden naẓarlu cān-ımış / Gözine żarar ziyān hīç **olmamış** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1900). [olmamış, -ma, -mış]*

ol-: *... gibi olmak, ... haline gelmek.*

Gevdesi ḳabar ḳabar **olup** şişer / Yarılup ṣaru ṣuyı çıḳup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2040). [olup, -up]*

Ṭaşrasında ḥavlısı var key ulu / Ḥavlı içre **olmış** ol buġday ṭolu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [olmış, -mış]*

ol-: *"Olmak" yardımcı fiili.*

Pes tefaḫḫuş eyleyüp ardınca **olur** / Ḳandayıduġını ol putuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2690). [olur, -ur]*

ol-: *"-dır, -dir" anlamlarıyla isimleri yüklem yapar.*

Dir ẓamīrinden ne ḫoş kişi **olur** / Nice ruhbānlıḳ bunuñ işi **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [olur, -ur]*

ol-: *"Olmak" yardımcı fiilidir.*

İstedügüñ eylügüm ben degülem / Söyleyem yalan diyem mi ben **olam** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4066). [olam, --am, -]*

ol-: *"Ol-" yardımcı fiili.*

Feṯḥ ü nuṣret hem saña yoldaş **ola** / Ḳanda varursañ erenler iş **ola** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4401). [ola, -a]*

ol-: *"Ol-" yardımcı fiil.*

Yindi keşkek mehyā **oldı** uş tamām / Mehyā **oldı** buldı ol emr iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [oldı, -dı]*

ol-: *Meydana gelmek, gerçekleşmek.*

Bu ṭaşı yutmaġ-ıla ne **olısar** / Ṭaş olandan ne kerāmet geliser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2174). [olısar, -ısar]*

ol-: *Olmak, sahip olmak.*

Neẕrümüz **olsun** size şimden girü / Didi Ṭuġrul'a dönüp ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1334). [olsun, -sun]*

ol-: *Bir durumun gerçekleşmesi.*

Bilmedük dir evliyā ımış ol er / Ḫoş duʿādandur **olan** işbu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1565). [olan, -an]*

ol-: *(beyitte) Olsa, olmak fiilinin dilek-şart eki almış şekli.*

Bu ḥaseddür fi'l-mešel iḳlīm-i Rūm / Rūḥ olur Ḫan Bāyezīd **olsa** hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 95). [olsa, --sa]*

Küçük **olsa** zūvalāñuz ġam degil / Somunuñuz büyük ola muttaṣıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1537). [olsa, --sa]*

ol-: *"Ol-" yardımcı fiili.*

Ḫiẕmetüñde itmişem bī-ḥad günāh / Ḥażretüñde **olmışamdur** rū-siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5691). [olmışamdur, -ma, -mış, -am, -dur]*

ol-: *... haline gelmek.*

Kim vilāyetle yürütdi ṭaşı **ol** / İnüp arslāndan bıraḳdı elden ılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6227). [ol, -a]*

ol-: *"Ol-" yardımcı fiili.*

Ol eve gidervenin tınmañ baña / Varmayınca **olmazın** öñden ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5237). [olmazın, -maz, -ın]*

ol-: *Bulunma durumu, mevcut olma.*

Ṣoḥbetümüz anda olsun cemʿ ile / Āfitāb **olsa** ne iş var şemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3095). [olsa, -sa]*

ol-: *"Ol- yardımcı fiili.*

Bildiler ol tāc **olısar** kisveti / Pes erenler içine düşdi güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6031). [olısar, -ısar]*

ol-: *"Ol-" yardımcı eylemi.*

Bir söz-ile itmegil zāʾil begim / Ṣāha ḫāyin **olmadım** Allāh bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6341). [olmadım, -ma, -du, -m]*

ol-: *Yaklaşmak, gelip çatmak.*

Ẓuhr vaḳti hem yaḳın gelmiş-idi / Vaḳtüñ evveli henüz **olmış-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3671). [olmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

ʿAṣr vaḳti daḫı hem **olmış-ıdı** / Ol ʿazīz anda sürüp gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4576). [olmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

ol-: *" ....haline gelmek" anlamında kullanılan kelime. II Sâhip olmak. III "Ol-" yardımcı fiil.*

Saña virdük Aḳşehir'i nān-bahā / Etmegüñ **olsun** senüñ sürgil ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2986). [olsun, -sun]*

Üç ḳaṭār deve yüki ḫayme otaḳ / Didi hem Sulṭānöñi **olsun** ṣınur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [olsun, -sun]*

ol-: *Herhangi bir durumda bulunmak.*

Ṣaru **olmalı** olıncaḳ iy ʿazīz / Yumrıcaḳ çıḳardı ḳoltuġında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2039). [olmalı, -malı]*

ol-: *Herhangi bir durumda bulunmak.*

Gölbıñar nām yirde **olmışlar** ıdı / Ṣoḥbet-i ḫāṣ anda ḳılmışlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3024). [olmışlar, --mış, --lar]*

ol-: *.. halini almak, ... haline gelmek.*

Hācī Ṭuñrul **oldı** şol sāʿat ṭoġan / Pervāz urup ḳalḳdı hevāya hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1319). [oldı,]*

Pes icābet itdi Bektaş-ı Velī / Anlaruñ süknāsı **oldı** menzili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1515). [oldı,]*

Ḫoş żiyā-y-ıla pür **oldı** ol mekān / Görüp anlar didiler aḥsent i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [oldı,]*

Evrenüñ yidi başına birer oḳ / Urdı ol dem evren **oldı** cānı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2819). [oldı,]*

ol-: *"Olsun" manasında.*

Pādişāhlar idiserdür ḫizmetin / Ḳuṭb-ı ʿālem **ola** ṭuta ṭoġrı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 189). [ola, --a]*

Evliyā ser-çeşmesi **ola** āḫir ol / Şeh vilāyet çünki ṣaḳladı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 190). [ola, --a]*

Küçük olsa zūvalāñuz ġam degil / Somunuñuz büyük **ola** muttaṣıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1537). [ola, --a]*

Bir seh i l yirde vara ṭuta ḳarār / Işıcaḳ sāḫil yir **ola** ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [ola, --a]*

Ḫarc itmek dilerüz buña emek / El eměginden **ola** loḳma yimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2320). [ola, --a]*

Ger Külü Ḫan nām leşker-keş **ola** / Mülk-i Baġdād'ı ḫalīfeden ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2409). [ola, --a]*

Çille Ṭağı'ndan geliser bir süvār / Atı boz ṭonı yişil **ola** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [ola, --a]*

Şekli Ḫıż ı r **ola** ol ʿālī-cenāb / Yüzine ṭutmış **ola** esved niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5674). [ola, --a]*

Buġdayın yiyen ḳılan Ḫaḳḳ'a niyāz / Erkek oġlanı **ola** Allāh vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6266). [ola, --a]*

ol-: *"Ol- yardımcı fiili.*

Ayṭoġmış olupdur eñ ulusı / Artuḳ **olur** cümleden hem bilüsü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4212). [olur, -ur]*

ol-: *"Ol-" yardımcı eylemi.*

ʿĀdeti böyley-idi ol ḳaryenüñ / Ḫāṣılı ne deñlü **olur** cümlenüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2138). [olur, -ur]*

ol-: *1. Hayâtı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek. 2. Çok acı veya sıkıntı çekmek, acı, sıkıntı veya yorgunluktan bitkin duruma gelmek.*

Ölmedin **ölmek** gerek girçek eren / Kim bu ṣūretle irmedi Ḥaḳḳ'a iren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5603). [ölmek, -mek]*

ol-: *Olmaz, uygun düşmez.*

Varmayınca **olmazuz** varmaḳ gerek / Ḫizmetine varmasıdur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1351). [olmazuz, --maz, --uz]*

ol-: *"Ol- " yardımcı fiili.*

Oldı ol yirde ḥarāmīler başı / Urmaḳ u dutmaḳ idi dāyim işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [oldı, -dı]*

Aña daḳ irdi ḳarañlıḳ şām **olur** / Vaḳt geçer gün ṭolunup aḫşām **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [olur, -ur]*

Çekme elem ṣanma beni sinde **olam** / Çaġırursañ her ḳaçan ḥāżır **olam** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5598). [olam, -am]*

Kibr-ile kimseye itmĕsün ḥased / Kim ḥased gitmez ten **olmasa** cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5551). [olmasa, -ma, -sa]*

Şeyḫüñ **olan** Ḫˇāce Ahmed Yesevī / Böyle diyüp idicek ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6014). [olan, -an]*

Ṣulu yaġmur yaġıban örtĕr-idi / Yaġdı yaġmur **oldı** seyl anda ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6241). [oldı, -dı]*

Ṣaḳlañ anı eylemişem ḫoş naẓar / Her kimüñ ki oġlı ḳızı **olmasa** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6264). [olmasa, -ma, -sa]*

Oldı Sulṭān Ḫan Muḥammed şehriyār / Çünki Sulṭān Ḫan Muḥammed Ġāzī pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6425). [oldı, -dı]*

ol-: *Meydana gelmek, varlık kazanmak, vuku bulmak; bulunmak.*

Çün sözin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Ḳıldı işāret dirler **olan** ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2325). [olan, -an]*

ol-: *(İsimlerden sonra geldiğinde) ... hâline gelmek.*

Bir Güherdaş iki daḫı ḳoñşısı / Yidi ev **oldı** bularuñ cümlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1668). [oldı, -dı]*

ol-: *"Olmak, haline gelmek", anlamında yardımcı fiil.*

Er işi **olur** murād-baḫş lik müdām / Luṭfuñ-ıla eksügümüz ḳıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1771). [olur, -ur]*

Saḫt olup ġāyet perīşān-dil **olur** / Oturur iken hemān ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2393). [olur, -ur]*

Ulu beglerden utandı yoḳ diye / Kim **olur** od-ıla kendüye ḳıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2563). [olur, -ur]*

Ne ki faḳr erkānı var-ısa tamām / İrürürler dervīş **olur** ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3075). [olur, -ur]*

Evliyānuñ ẕikri bir eşvāḳ **olur** / İşbu ḥāl ḥāl ehline ilḥāḳ **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3113). [olur, -ur]*

Fāṭıma işidüben şādān **olur** / Ḳalbinüñ vīrānı ābādān **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3852). [olur, -ur]*

Depesin delüp ʿaṣā evran **olur** / Ḳorḳusından ol keşiş bī-cān **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4890). [olur, -ur]*

ol-: *Dünyaya gelmek, doğmak.*

Oġlı ki Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn **olur** / ʿAdl ü dād ıssı vü ṣāḥib-dīn durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1632). [olur, --ur]*

ol-: *Hâline gelmek.*

Dünle sen Ḳılzılca Ḫalvet öñine / Yat yüzüñ yuḳarı **olayın** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3634). [olayın, -ayın]*

ol-: *Bulunmak, var olmak.*

Dir Ṣuluca Ḳarayük'de ol **olur** / Ḫırḳa'da var bir yeri anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3323). [olur, -ur]*

ol-: *"Ol" yardımcı fiili; ... halinde bulunmak, ... haline gelmek.*

Aḳmaz **oldı** ḳan ṭutuldı gördiler / Ḫayret-ile vālih olup ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3423). [oldı, -dı]*

Çünki Sulṭānöñi'ne geldi girü / Ol yire ṣancaḳ begi **oldı** girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4260). [oldı, -dı]*

Ḳulaḳ olsun diyü geldi bir nefes / Dutmaz **oldı** iki eli anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [oldı, -dı]*

Didiler geç vaḳt **oldı** key degül / İşbu vaḳt varmaḳ ol eve bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [oldı, -dı]*

ol-: *Olgunlaşmak, yetişmek.*

Olıcaḳ yidür gelene gidene / Vir kime olursa dime adı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3129). [olıcaḳ, --ıcaḳ]*

ol-: *Olgunlaşmak, yetişmek.*

Yılda bostān ekübeni çün biter / **Oluban** ḳavunı ḳarpuzı yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3142). [oluban, --uban]*

ol-: *Bir vasfa sahip olmak.*

Yügüre atuñ ḳılıcuñ hem kese / Düşmenüñ hem **olısar** senden ḳışa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4245). [olısar, --ısar]*

ol-: *"Ol- " yardımcı fiili.*

Mātem-i Ḥüseyn'de mehyā remzi dir / Bizde **ola** cemʿ **ola** ne var faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5037). [ola, -a]*

Kim er **olmış** vardur erlik āleti / Kendüden gitmiş dişilik ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5252). [olmış, -mış]*

Bu nişānımuz bizüm **olsun** didi / Bu kerāmeti bu ḫalḳ bilsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5075). [olsun, -sun]*

Çün vilāyet pençesin urdı baña / ʿĀṣī **olursam** gördüm alur cānumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6143). [olursam, -ur, -sa, -m]*

Ḫızr'ıla İlyās **ola** eşüñ seniñ / Böyle diyüp itdi Ertuñrul duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6320). [ola, -a]*

Saña virdüm senüñ **olsun** mā-ḥażar / Devletüme dāʾimā iden duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6403). [olsun, -sun]*

ol / o: *Üçüncü tekil şahıs işaret zamiri.*

Pīrāb Sulṭān ʿazīz ü muḥterem / Mesken ider anda **ol** şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5367). [ol,]*

ol an: *O anda, hemen, o vakitte.*

İşbu iş kendülere maʿlūm olur / ʿAzm idüp bir demde ol anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1147). [ol an, --da]*

ol ara: *Ora, o yer.*

Bildi ḫatun ʿāşıḳ olmış gör n'ider / Ṣaldı ḫādim viribir ol araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 351). [ol ara, --y, --a]*

Virdiler ol arayı mesken dutar / Eyledi dün gün ḳarār anda ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4941). [ol ara, --y, --ı]*

Diledi hem ol araya bāġ ide / Didiler bu bāġ yiri degül dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4942). [ol ara, --y, --a]*

ol arada: *O esnada.*

Eteginden düşdi bir sebz hindi ḳoz / Görüp **ol arada** böyle göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1523). [ol arada,]*

Ṭurdı Ḫūnkār **ol arada** eglenür / Hem birez yol zaḥmetinden diñlenür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1553). [ol arada,]*

Emr ider tīz ol göçi dönderdiler / **Ol arada** orduyı ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2471). [ol arada,]*

Gördi Mollā'yı **ol arada** ṭurur / Emr ider aña işit ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3599). [ol arada,]*

Çün tamām oldı namāz Ḫūnkār hemīn / Oldı ġayb **ol arada** ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3680). [ol arada,]*

ol arada: *O esnada, bu süre zarfı içinde.*

Ḳılıcınuñ ḳorḳusından ādemi / Urmaz-ıdı **ol arada** hiç demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4262). [ol arada,]*

ol aradan: *Oradan.*

Ol aradan ol gelin oldı revān / Sürʿat-ile evine geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1554). [ol aradan,]*

Elleri irmez çü gitdi kendüler / **Ol aradan** girü köye döndiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1575). [ol aradan,]*

Iramayup gözlerin pencereden / Baḳar-ıdı gitmeyüp **ol aradan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4737). [ol aradan,]*

ol aralık: *O ara, o zaman.*

Öter illā ötmez ol aralıġuñ / Ötecek vaḳti gelincek ol çaġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3109). [ol aralık, --uñ]*

ol aralık: *O ara, o zaman.*

Öter illā ötmez ol aralıġuñ / Ötecek vaḳti gelincek ol çaġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3109). [ol aralık, --uñ]*

ol araya: *Oraya.*

Çünki seccāde gelür **ol araya** / Gitmedi bunlar da çıḳdı ḳaraya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2799). [ol araya,]*

Bir tīz ayaḳlusı segirdüp gider / Varuban **ol araya** gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3439). [ol araya,]*

ol arayı: *Ora, o yer.*

Begenürseñ dir Zupun her nereyi / Saña mesken yapalum **ol arayı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4938). [ol arayı, --y, --ı]*

ol birin: *Bir diğeri.*

Ol birin biz de görelüm ehl-ile / Didi anlar da eyü varuñ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [ol birin,]*

ol dem: *O zaman.*

Virdi **ol-dem** mālınuñ nışfın hemān / Aluban ḫay ı r duʿā oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1086). [ol-dem,]*

Oḳudu bir kerre ol ḳuṭb-ı cihān / Cerb olur çırāḳları **ol dem** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1343). [ol dem,]*

Didi āsānı budur **ol dem** keşīş / İmtiḥān itmĕge bulavuz bir iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2485). [ol dem,]*

Ol odun çün yanubanı ḳor olur / Cān Baba ol demde ḫurūşa gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2558). [ol dem, --de]*

Geçdi ol köz üstine **ol dem** revān / Ḳuruban bağdaş oturdı hem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2698). [ol dem,]*

Evrenüñ yidi başına birer oḳ / Urdı **ol dem** evren oldı cānı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2819). [ol dem,]*

İşidür Ḫızır ol sözi **ol dem** hemān / Atına binüp süvār oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2827). [ol dem,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ işidüp bu sözleri / Çök oturdı yire **ol dem** özleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2845). [ol dem,]*

Ḳanı çıḳdı ol öküz döndi revān / Söyledi İciki'ye **ol dem** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2865). [ol dem,]*

Ol dem içre Ṣaltıḳ'uñ anda hemīn / Baġladılar bilini iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2884). [ol dem,]*

Meger **ol dem** ḥażret-i Ḫūnkār girü / Ol Aḫı Evran-ıla iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3023). [ol dem,]*

Böyle didiler lisān-ı tercümān / Naẓara baş ḳodılar **ol dem** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3032). [ol dem,]*

Döndi Ḫūnkār'a gelür **ol dem** hemān / Ḥālini külliyyā eyledi beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3161). [ol dem,]*

Baʿd ez-ān ruhbān hemān ṭurdı örü / Söyledi Ḫūnkār'a **ol dem** yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3209). [ol dem,]*

Fūtayı dutundı **ol dem** biline / Didiler kim Mollā'ya bu ḥāl ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3535). [ol dem,]*

Çekdiler atına bindi ol zamān / Oldı meydāndan yaña **ol dem** revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3981). [ol dem,]*

Mūyını ülütdi **ol dem** ser-tırāş / Tīġa ṣav virdi ide tā kim tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4024). [ol dem,]*

Děñiz ortasına irincek i yār / Key muḫālif esdi **ol dem** rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4045). [ol dem,]*

Olıcaḳ ṣubḥ görgil anuñ oynı ne / Ḳoydı beş yüz altun **ol dem** ḳoynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4062). [ol dem,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e **ol dem** buyurur / Bir muḥibb irdi diyüben duyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4158). [ol dem,]*

Evliyā şevḳı-y-ıla cūş eyledi / Ḳonya'yı **ol dem** ferāmūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4225). [ol dem,]*

Göl begi Miḫāl-idi **ol dem** meger / Geldi Otman Beg öñinde ḳodı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4442). [ol dem,]*

ʿĀşıḳ ol ḳızdur o remzi görüben / Ol sıruñ ġavrine **ol dem** irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [ol dem,]*

ol dem: *O vakit, o zaman.*

Ṭurdı Bektaş-ı Velī **ol dem** örü / Aluban seccāde vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1151). [ol dem,]*

Ḫ̆āce ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı hemīn **ol dem** revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1181). [ol dem,]*

ol demde: *O zaman.*

Çıḳaruban sürdürür **ol demde** tīz / Ḳarayük'e irişicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3938). [ol demde,]*

ol deme: *O zaman (Erenlerle geçirilen zaman).*

Ṣoḥbet eylědüñ be-ġāyet müntehā / **Ol deme** olur mı ʿālemde bahā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3778). [ol deme, --e]*

ol gün: *O gün.*

Girü **ol gün** Ḥācī Bektaş ḥażreti / Aḫı Evran'la ḳılurdı ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3475). [ol gün,]*

İtdiler ārām **ol gün** ol gice / Oldı ḫoş ṣoḥbet ne diyem kim nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3973). [ol gün,]*

Göricek **ol gün** seni sizdüm hemān / Ol ola diyüben iletdüm gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4722). [ol gün,]*

ol güni: *O günü.*

Maḥv olur o lüccede olur nā-be-dīd / Ẕikr idüp bu resme dir **ol güni** ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4663). [ol güni,]*

ol ḳadar: *O kadar, o ölçüde.*

Ol ḳadar ṣaman-ıla tuzdan ḳatar / Ẕikr olan kimseye çün kim yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3260). [ol ḳadar,]*

ol kes: *O kimse, o kişi.*

Naḳl idince ḥażretüm **ol kes** gelür / Māniʿ olmaz n'eyler ise ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5675). [ol kes,]*

ol köye: *Suluca Karayük'e.*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳdı ṭaşraya / Gördi bir kimse gelürdi **ol köye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4160). [ol köye,]*

ol sebeb: *O sebeple.*

Ol sebebden itmedük anı ṭaleb / Atañuñ ḳullarıyuz biz didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4282). [ol sebeb, --den]*

ol vakt: *O vakit.*

Naḳldür **ol vaḳt** o Rūm'uñ pīrleri / Elli yidi biñ tamām Rūm erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1277). [ol vaḳt,]*

Ehl-i İslām umaruz bunda gele / Sırrumuz **ol vaḳt** āşikār ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3288). [ol vaḳt,]*

Elin öpüp ayaġına düşdiler / Pes Tatar **ol vaḳt** hep and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3909). [ol vaḳt,]*

Viresin **ol vaḳt** gelicek bunlara / Böyle ışmarladı Ḫūnkār ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4962). [ol vaḳt,]*

ol vakt: *Alaeddin Keyhüsrev'in padişah olduğu zaman.*

Āl-i Selcūḳ'dan hem **ol vaḳt** pādişāh / Bil ki Keyḫusrev idi ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2373). [ol vaḳt,]*

ol vaktin: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin Molla Sadettin'in üzerine bastığı zaman.*

Seni **ol vaḳtin** ere bildürelüm / Ne buyurur er ḥaḳuñda görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3636). [ol vaḳtin,]*

ol yaña: *O taraf.*

Ḥażret-i Ḫūnkār sözin itdi ḳabūl / Şimdi dir ben dutmazam **ol yaña** yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3211). [ol yaña,]*

ol yir: *Seyyid Cemâl Sultan'ın eşeğinin kurt tarafından parçalandığı mekan.*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿacīb / Ol yirüñ ḫalḳına gösterdi ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4848). [ol yir, --üñ]*

Ol yirüñ ḫalḳı muḥibb oldı aña / Bildiler duʿāsını olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4849). [ol yir, --üñ]*

ol yir: *O yer.*

Ol yire ḳıldı naẓar ḫoş şu çıḳar / Ḫoş zülāl gibi revān olup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4944). [ol yir, --e]*

Ol yire el urdı bir bāġ eyledi / Ehl-i faḳra anı ṭuraġ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4945). [ol yir, --e]*

Ol yirüñ ḫalḳından anda niçe kes / Mürīd olup aḳtarıldı aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4946). [ol yir, --üñ]*

ol yir: *O yer (Tavas).*

Zupun adlu bir begi vardı ol yirüñ / Kāfir-idi diñleyüp sırra irüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4906). [ol yir, --üñ]*

ol yir: *O yer II.Tavaslıların Sarı İsmail'e mekan olarak verdikleri yer.*

Gezer-iken ol yiri seyrān-ıla / Geldi bir çiftci öküzi ḫoş dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4947). [ol yir, --i]*

ol yirde: *Kabe'de.*

ʿAṣra dek **ol yirde** eylĕdi ḳarār / Gördi iñende özi Ḫūnkār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3682). [ol yirde,]*

ol yire: *O yere.*

Uydurup **ol yire** gelürken şehā / Bir süri ḫınzīr çocuḳlu zişt-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3016). [ol yire,]*

Çünki Sulṭānöñi'ne geldi girü / **Ol yire** ṣancaḳ begi oldı girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4260). [ol yire,]*

ol yire: *Kırşehir.*

Ṣoḥbet olur şehr ḫalḳı cemʿ olur / Ulu kiçi cümle **ol yire** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2993). [ol yire, --e]*

ol yiri: *Orayı.*

ʿAzm ider Rūmili'ne bir vaḳt gide / Baḥri geçüp **ol yiri** seyrān ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4852). [ol yiri,]*

ol yiri: *Cemal Seydi'nin mekan ettiği ve Hacı Bektaş-ı Veli'nin Yatak diye tabir ettiği yer.*

Mesken itdi ḳıldı maʿmūr **ol yiri** / Ḳurıġölcük aña yüz ṭutdı varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4847). [ol yiri,]*

ol zamān: *O zaman.*

Çün bu tācı görür Aḥmed nā-gehān / Rūḥ-ı Ḳuds'e ṣorar Aḥmed **ol zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 128). [ol zamān,]*

Ol zamān ki Aḥmed uçmaḳdan çıḳar / Cumʿa güni idi yire ….. *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 145). [ol zamān,]*

Ol zamānda yine gördüm işbu tāc / ʿArş ayaġında aşılmış reng-i ʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 133). [ol zamān,]*

Göñlüm aldı bir perī-rū **ol zamān** / Bunı diyüp gözlerinden ḳan aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 349). [ol zamān,]*

Çün gözin açdı görür bir nev-cüvān / Ḳarşuda ṭurur ayaġın **ol zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 778). [ol zamān,]*

Gitdi andan çünki ol şāh-ı cihān / Sinesün nām köye uġrar **ol zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1529). [ol zamān,]*

Ol zamānda geldi Ḫūnkār ḥażreti / Rūm'a girdi dutdı ġāyet şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1637). [ol zamān, --da]*

Ḳarayük'üñ çevre yanında **ol zamān** / Bil ki Yūnus Muḳrī'den ġayrī hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1653). [ol zamān,]*

Pes Külü Ḫan oġlı ol ḫalḳa hemān / Ādemīler ṣaldı yir yir **ol zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2718). [ol zamān,]*

Eli-le dört beş yiri ḳazdı hemān / Çıḳdı bir bıñar aḳdı **ol zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [ol zamān,]*

Bunı diyübeni olurlar revān / İrdiler Tekye Ḳaya'ya **ol zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3543). [ol zamān,]*

Bir daḫı erkān var-ıdı **ol zamān** / Gelse bu resm-ile zevvārdan kesān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3803). [ol zamān,]*

Söyleyüben işine gider hemān / Fāṭıma çıḳdı tenūrdan **ol zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3814). [ol zamān,]*

Çekdiler atına bindi **ol zamān** / Oldı meydāndan yaña ol dem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3981). [ol zamān,]*

Ol zamānda Mollā Ḫūnkār Ḳonya'da / Adanurdı Ḫūnkār adın iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4057). [ol zamān, --da]*

İki şaḳḳ oldı Saḳarya **ol zamān** / Yarusı yuḳaruya oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5066). [ol zamān,]*

ol zamān: *O zaman(larda).*

Ol zamānda Ḳayṣeri şehrinde hem / Bir ʿazīz vardı be-ġāyet muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3300). [ol zamān, --da]*

ol zamān: *O anda, o vakit.*

Ṭurdı yirinden o dem Bektaş hemān / İndürür ol vaṣlaları **ol zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1166). [ol zamān,]*

ol zamān: *Doksan dokuz bin Horasan ereninin Hacı Bektaş-ı Veli'ye biat ettiği, bağlandığı zaman.*

Ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe **ol zamān** / Ḥācī Bektaş'a biʿat itdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1178). [ol zamān,]*

ola: *Olsun.*

Kendü ḳavmi tācı aḳ **ola** tamām / Boyayalar ḳızıla sāyir enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4436). [ola,]*

ola: *Olmak.*

Olalıcaḳ ḳopdı ġāyetde dilīr / Key şecāʿat ehli ġāyetde dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5138). [olalıcaḳ,]*

ola: *Belki.*

Didi Saʿde'd-dīn ṭuruñ tiz bir görüñ / **Ola** ki anı bulasız yügürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [ola,]*

ola: *Olsun.*

Nola-y-ıdı bu Müsülmān **oladı** / Gelüben İslām içinde **oladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3265). [oladı, --dı]*

ola: *Olmalı, gereklilik bildiren bir söz.*

İsmi **ola** Bektaş hem Ḫuvendigār / Ne ki var Pīr-i Ḫorāṣān ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 208). [ola,]*

ola: *... haline gelmek.*

Bir kemāl ehli sizüñ gibi ʿazīz / Ḥaḳḳı bāṭıldan ider **ola** temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3319). [ola,]*

ola: *Acaba.*

Ḳonuḳ alur var mı **ola** bunda kesī / Dir ol er işitmĕ misin bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [ola,]*

ola: *Acaba.*

Tekye ḫalḳı gözleyüp görmez eri / Ḳanda gitdi **ola** dir ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [ola,]*

ola: *"Olsun, bari." anlamında bir söz.*

Ḳorḳġıl erden ʿizzetin bekle erüñ / Menzil-iʿ ulyā **ola** tā ki yirüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2043). [ola,]*

ola: *Ola ki, olur ya.*

Kim saña erzānī görmeye ḫayāt / Yire geçsün ger **ola** āb-ı ḫayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5578). [ola,]*

ola: *"Olsun" anlamında.*

Gele senden bir veled kim **ola** ol / Evliyālardan **ola** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1685). [ola, -a]*

Gele senden bir veled kim **ola** ol / Evliyālardan **ola** ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1685). [ola, -a]*

Ḳomaġıl nīk nāmumuz bed-nām **ola** / Bende-ḫāneye ḳādem baṣsañ n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1770). [ola, -a]*

Dönevüz biz iʿtiḳād u ṣıdḳ-ıla / Her nice dilerse ol eyle **ola** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2550). [ola, -a]*

Anlaruñ **ola** döşek oturalar / Ẓulmi dünyādan tamām götüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4409). [ola, -a]*

Dīn düşmanına tā heybet **ola** / Görüben anı ʿaẓīm dehşet **ola** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4432). [ola, -a]*

Ṭurur-iken ol dem olur ādemī / Didiler kim **ola** bunuñ maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5296). [ola, -a]*

Şekli Ḫıż ı r **ola** ol ʿālī-cenāb / Yüzine ṭutmış **ola** esved niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5674). [ola, -a]*

ola kim: *Ola ki.*

Ola kim himmet idüp ḳıla naẓar / Evliyādur şübhesüz ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1437). [ola kim,]*

ola kim: *Olur da II Belki, olabilir ki.*

Ḥaḳḳ'a yalvarup duʿā eyleye dir / **Ola kim** ola duʿāları ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 385). [ola kim,]*

olacaġ: *Olacak, yaşanacak şeyler.*

Bildi er ḫışmına uġrayup durur / **Olacaġın** er aña diyüp durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1876). [olacaġın, -ın]*

Didi Ḫūnkār sözi girçek söylerem / **Olacaġın** saña maʿlūm eylerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1958). [olacaġın, -ın]*

olamaz: *Olmak fiilinin olumsuzu.*

Mücevher çul gĕyüp uçarsa ḫumār / Tāze esbe **olamaz** hem-vār var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 90). [olamaz,]*

olan: *Olan.*

Bunları Ḫūnkār görüp dönderdi yüz / Fikrüñüzde **olanını** söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4991). [olanını, -+nı]*

olan: *Var olan, bulunan.*

Ol gelen dir ṭuru duruñ varayın / **Olanından** varuban gĕtüreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1552). [olanından, --ın, --dan]*

Dir ḫavātīnlere ḳarnum aç bu dem / **Olanından** getürüñ virüñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1693). [olanından, --ın, --dan]*

Olanından varayın getüreyin / Biz de faḳruz bulınandan göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1696). [olanından, --ın, --dan]*

olan: *...olan (kimse, kişi) "sıfat fiil".*

Ādemüñ ṭaşını ḳo içine baḳ / Pāk ṭāhir **olana** göñlüñi yaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 763). [olana, -a]*

Ẕerre deñli itmedi gerçi günāh / **Olanın** da ʿafv ider ammā İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5614). [olanın, -ın]*

olan: *...olan (kimse, şey) "sıfat fiil".*

Ḳaḳıdı ruhbānlara ġāyet tekūr / Didi iy dīnsüz **olanlar** gözi kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 907). [olanlar, -lar]*

olan: *..bulunan "sıfat fiil".*

Ol ṣuda **olan** cānāvar her ne var / Cümlesi ṣudan çıḳarlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1210). [olan,]*

olan: *.olan (şey).*

Çār unṣurdan **olan** terkībi ḳor / Māʾ ü menden düzilen tertībi ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5594). [olan,]*

olan: *Bulunan, mevcut olan.*

Ulu dīvānda **olan** ḥürmet ḥaḳı / Aña ṣunulan dem-i ʿizzet ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5678). [olan,]*

olan: *... halinde bulunmak.*

Bu kerāmetler vilāyetden gelür / Evliyā'ullāh **olan** böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1490). [olan,]*

olan: *Bulunan kimse.*

Ol **olan** maḥbūsı dilek eyledi / Ol muḥibler daḫı bile söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3959). [olan,]*

olanlar: *Kişiler, insanlar.*

Yā odun olaydı bārī bunlara / Çıplaḳ u dervīş faḳīr **olanlara** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2216). [olanlara, -a]*

olar: *"Onlar" çokluk üçüncü şahıs zamiri.*

Dön girü ol geldügüñ meclise var / Ḳıl **olara** olan işi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1335). [olara, -a]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī ḳuṭb-ı cihān / Dir **olara** açuban ḳufl-ı zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1366). [olara, -a]*

Dir **olara** ol şāh-ı ḳuṭb-ı cihān / Var ḳanāʿatüm bu dem bozmam ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1751). [olara, -a]*

İşidüp evlĕrine sĕgirtdiler / Varıcaḳ **oları** gör ne itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2157). [oları, -ı, -]*

Maʿlūm oldı gönderür beni size / Bildürüñ varuñ **olara** dir bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2711). [olara, -a]*

Var nišār içre birez ārām ḳıl / Hem **olaruñ** putların bed-nām ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2684). [olaruñ, -uñ]*

Ol ḫalīfe çün erüñ yārānıdur / Evliyā ıssı **olaruñ** cānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4030). [olaruñ, -uñ]*

Erṭuñrul olupdur ortancası / Gündüz olupdur **olaruñ** kiçisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4213). [olaruñ, -uñ]*

Saña çaġırdılar iriş anlara / Sebebüñle Ḥaḳ **olara** yol vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4608). [olara, -a]*

Ṣoḥbet iderlerdi birbiri-y-ile / Kim **olaruñ** vaṣfı hiç gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5318). [olaruñ, -uñ]*

Geldi Tebrīz'de **olara** bulışur / Bunlaruñla ḥāl diliyle dilleşür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5483). [olara, -a]*

olar: *Onlar, şahıs zamiri.*

Çün murādlarını ol gün göresin / Hem yeşil fermānı **olara** viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4878). [olara, -a]*

olar: *"Onlar" 3. çokluk şahıs zamiri.*

Feṯḥ-i evvel çün Benī ʿAbbāsīler / Oldı Baġdād'a ḫalīfe çün **olar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1597). [olar,]*

Ol ezelki ʿāleminden ki **olar** / Vardı anlarda niçe yatlu ḫūlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2669). [olar,]*

Didi gerçeksin erenlerdür **olar** / Gelüben bunda bizi görmek diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3768). [olar,]*

Ṭolsa ger ʿālem meşaḳḳatle belā / Görmeyĕler hīç **olar** renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3845). [olar,]*

Varıcaḳ bunlar **olar** ḳarşu gelür / Birbirine ʿizzet ü ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3872). [olar,]*

İḫtiyār anda **olar** ḫatm oldılar / Nesli ḳalmadı muʿayyen bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3885). [olar,]*

olar: *"Onlar" çokluk üçüncü çokluk şahıs zamiri.*

Yoḫsa virüñ tācımuzı giymeñüz / Çün işitdiler **olardan** böyle söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1465). [olardan, -dan]*

Eyleyüben ḳıldılar anı mücāz / Buldı anuñla **olardan** imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3035). [olardan, -dan]*

olasız: *Bir duruma erişmek, bir vasıf kazanmak, mahiyet değiştirmek.*

Ḳavlümüz budur Müsülmān **olasız** / Ehl-i tevḥīd ehl-i īmān **olasız** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2555). [olasız,]*

olaydı: *Olmak, gerçekleşmek, vuku bulmak.*

Sendeki ḳuvvet **olaydı** bende ger / Dünyāyı geşt eyler-idüm ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5332). [olaydı, -a, -(y)dı]*

ola-y-ıdı: *Olsaydı.*

Ger **ola-y-ıdı** buña bir revzene / Giceden farḳ olur-ıdı rūzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2358). [ola-y-ıdı,]*

oldı: *"Olmak" yardımcı fiili.*

Cümle-i maḳṣūdına irişdi ol / Ḥaḳ ḳatında **oldı** min ehli'l-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1449). [oldı,]*

Ol ṭuran ʿavretden **oldı** bir oġul / Ḥāceti **oldı** anuñ gör ki ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [oldı,]*

Dāsitān **oldı** ol ilde işbu kār / Ol diyārda buldı ġayet iştihār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5214). [oldı,]*

oldı: *Olmak, oldu.*

Geçdi tārīḫ üstine çoḳ sāliyān / Döndi devrān Ḫan Muḥammed **oldı** ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5851). [oldı,]*

oldı-y-ısa: *Olduysa.*

Ḥāli iʿlām eyleyüben itdiler / Nice **oldı-y-ısa** taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2088). [oldı-y-ısa,]*

oldu: *(İsimlerden sonra geldiğinde) ... hâline gelmek.*

Ol gelince eyle ḫizmet bunda sen / Ḫalḳdan **olduñ** uşda ʿuzlet bunda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [olduñ, -du, -ñ]*

Niçün **olduñ** sen ṭoġan u yırtıcı / Yırtıcı şeklinde geldüñ sen bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [olduñ, -du, -ñ]*

olduġı yirde: *Bulunduğu yerde.*

Olduġı yirde Çırāḳ'uñ iy ʿazīz / Bir sipāhī var-ıdı key tünd ü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3077). [olduġı yirde,]*

olıcak: *Olduğu zaman.*

Bu rumūzlar **olıcaḳ** gör n'eyledi / Bir birine sırrın iẓhār eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4529). [olıcaḳ,]*

olıcak: *Olduğu zaman, olunca.*

Üc gün oruc ṭuta ola bā-ṣıyām / **Olıcaḳ** ol üc günüñ ṣavmı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2166). [olıcaḳ,]*

Girü gider **olıcaḳ** Ḫūnkār hemīn / Ḳodı ser Ḫūnkār öñinde ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4485). [olıcaḳ,]*

Ḫoş müsāferet ider üç gün tamām / **Olıcaḳ** dördünci gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4707). [olıcaḳ,]*

ol-ıdı: *O idi.*

Ṣaru İsmāʿīl Sulṭān'dur biri / **Ol-ıdı** Ḫunkār'umuñ ibrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2246). [ol-ıdı,]*

olınçak: *Olunca, olduğu zaman.*

Ṣaru olmalı **olıncaḳ** iy ʿazīz / Yumrıcaḳ çıḳardı ḳoltuġında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2039). [olıncaḳ,]*

Ḳırḳ birinci gün **olıncaḳ** gör n'ider / Açdılar örtüyi Ḫūnkār emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3658). [olıncaḳ,]*

Baba Resūl pīr **olıncaḳ** iy ʿazīz / Pes Cemāl Seydī ki ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5325). [olıncaḳ,]*

olısar: *Olacak.*

Cān Baba'ya gider-iken dir keşiş / Ben bilürem nice **olısar** bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2564). [olısar,]*

İşbu ṣarda er baña virdi mekān / Merḳadüm bunda **olısar** bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4937). [olısar,]*

olmaklık: *Bir durumda olmak, bir vasfa sahip olmak.*

Anda **olmaḳlıḳ** vilāyet mümteniʿ / Evliyādur didügüñ aña bedīʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3450). [olmaḳlıḳ,]*

olmasuñ: *"Vuku bulmasın, meydana gelmesin, yaşanmasın, tahakkuk etmesin" anlamlarına gelen bir ifade.*

Nesne degül-ise nesne **olmasun** / Kimse bunlardan ifāde bulmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2150). [olmasun,]*

Gitmege ʿazm eyleyüp ḳılur vidāʿ / Çekdüñüz zaḥmet dir **olmasun** ṣudāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2784). [olmasun,]*

Dir senüñ sinüñ ziyāret **olmasun** / Ṭopraġuñ daḫı kefāret **olmasun** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3613). [olmasun,]*

olmayıncak: *Olmayınca.*

Zīra kim bāġ ṣulu yirlerde olur / **Olmayıncaḳ** ṣuyı bāġ ḳurur ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [olmayıncaḳ,]*

olmaz: *"Olmak" fiilinin geniş zamanın olumsuzu "olmaz.".*

Didiler **olmaz** bu iş sen idesin / Ḳoyavuz seni evüñe gidesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1867). [olmaz,]*

olmaz: *Doğru değildir.*

Vech degül Rūm'a varup ceng idevüz / Girü daḫı dönmek **olmaz** n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2601). [olmaz,]*

olmaz: *"Ol" fiilinin geniş zaman kipinin olumsuzu.*

Bunda buġday nānı **olmaz** illā bu / Çavdar etmegi durur iy nīk-ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1534). [olmaz,]*

Varmasam **olmaz** mühim işdür ḳatı / Ṣıġıruñ da baña geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1935). [olmaz,]*

Yoḫ durur pervāmuz andan **olmaz** er / Ben de Loḳmān'am Perende uçaram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6052). [olmaz,]*

olmaz-ıdı: *Olmazdı.*

İllā kim oġlı ḳızı **olmaz-ıdı** / Aña dek hīç oġl u ḳız gelmĕz idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3830). [olmaz-ıdı, --maz, --ı, --dı]*

Olmaz-ıdı Hind yirinde kekik / Olmasun zinhār didi bu ḥāl degik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4774). [olmaz-ıdı, --maz, --ı, --dı]*

olmış degül: *Olmamıştır, uygun gelmemiştir (Elbise bağlamında).*

Dürlü ṭonlar ḫoş giyĕsiler nefīs / Kimseye **olmış degül** ol ṭon enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3816). [olmış degül,]*

olok: *O vakit, o anda.*

El götürübeni eyledi duʿā / Ol duʿā oldı **oloḳ** demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3905). [oloḳ,]*

Evliyādan aldı ḫoş ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı **oloḳ** demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4081). [oloḳ,]*

Daḫı ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı **oloḳ** demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4253). [oloḳ,]*

El götürüp eyledi ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı **oloḳ** demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5720). [oloḳ,]*

olsa: *Bulunma, mevcut olma.*

Bir söğüş **olsa** ve yā ḫod **olsa** ṭoy / Fekye olmış-ıdı ʿādet işbu ḫūy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2672). [olsa,]*

olsa gerek: *Olması lazım, Olmalı.*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażreti **olsa gerek** / Çoḳ velāyet göstere ol ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 207). [olsa gerek,]*

oluk: *Oluk, su yolu. II Altın oluk.*

Oluban altun **oluḳ** aḳduḳ saña / Yi yidür hergiz dirīġ itme aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3827). [oluḳ,]*

olun: *Olmak, vuku bulmak, meydana gelmek.*

Geldi pezver ṣofra daḫı yendi hem / Ṣofra duʿāsı daḫı **olundı** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [olundı, -dı]*

olup: *Olup.*

Çille-ḫāne'den çıḳar ṭutar yolı / Hem biçin vaḳti **olupdı** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6238). [olupdı, -dı]*

olup: *...haline gelmek, haline bürünmek.*

Didiler aña bir er ola-y-ıdı / Ṭoġan **olup** anı ṣayd ḳıla-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1313). [olup,]*

olup: *Bir arada olmak, birlikte olmak.*

Bir ḳız aldı adı Ẕeyneb key temīz / Bir zamān bile **olup** dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [olup,]*

olur: *(Bir şeye veya niteliğe) sahip olmak.*

Hābil oldı dünyede evvel şehīd / Ḳātil olan Ḳābil **olur** bil pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 153). [olur,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī durur adı / Ḫorāsān'dan **olur** aṣlı bünyādı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2612). [olur,]*

olur: *-dır bildirme eki görevinde kullanılan kalıp ifade.*

Dir ẕamīrinden ne ḫoş kişi **olur** / Nice ruhbānlıḳ bunuñ işi **olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [olur, -ol-ur]*

olur: *"Ol" fiilinin geniş zaman kipi.*

Ol rumūz kim anda **olur** bilesiz / Aṣlı oldur andan **olur** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [olur,]*

Ṭurur-iken ol dem **olur** ādemī / Didiler kim ola bunuñ maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5296). [olur,]*

olur: *Bir durumda bulunmak.*

Aḫı Evran-ıla Şeyḫ Selmān **olur** / Seyyid-i Ṣālīh daḫı bile gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3092). [olur,]*

olurlar-ıdı: *Olmak, bulunmak.*

Olduġınca anda **olurlar-ıdı** / Ḫizmetini anda ḳılurlar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2066). [olurlar-ıdı,]*

olursa: *"Olsa bile" anlamındadır.*

Olıcaḳ yidür gelene gidene / Vir kime **olursa** dime adı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3129). [olursa,]*

omuz: *Omuz.*

Omuzına uruban andan gider / Ṭoġrılup Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1573). [omuzına, -ı, -na]*

oñ-: *Düzelmek, daha iyi duruma gelmek.*

Çün işitdi abdāluñ sözin reʾīs / **Oñdı** işi er olur çünki enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4114). [oñdı, -dı]*

on: *Yüze gelen taraf ileri.*

Düş **öñümüze** ġazālar idelüm / Kāfire dürlü cezālar idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4284). [öñümüze, -+ümüze]*

on: *Ön, huzur.*

Öñlerince bunlaruñ Sulṭān Şücāʿ / Ḳuṭb-ı ʿālem ol velīdür bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5629). [öñlerince, -ler, -i, -nce]*

ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne irüp yitdiler / Ḳaraca Aḥmed **öñlerince** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6161). [öñlerince, -ler, -i, -nce]*

on: *Daha önce.*

Daḫı **öñ** maʿlūm degüldi ol mezār / Olmamışdı Rūm içinde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4466). [öñ,]*

on: *Bir şeyin esas tutulan yüzünün baktığı yer, karşı. Bir kimsenin ilerisi.*

Burhān **öñince** iderlĕr-idi seyr / ʿĀdeti bu-y-ıdı bil iy ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5019). [öñince, -ince]*

Ṣaru İsmāʿīl irüp ṭutdı rikāb / Yüridi atı **öñince** kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5661). [öñince, -ince]*

Gitdi bir fersaḫ **öñince** ol ser-verüñ / Virmege yaʿnī tesellīsin erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5662). [öñince, -ince]*

on: *Yüze gelen taraf, ön.*

Göç **öñine** varuban didi ṭuruñ / Ne direm ben hep işidüben görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [öñine, -ine]*

on: *Ön taraf.*

Öñlerinde yanmada hergiz çırāḳ / Yanmayınca şemʿada rūşen delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6099). [öñlerinde, -ler, -in, -de]*

on: *Arka, sağ ve soldan başka dördüncü yön, görünen ileri taraf. Karşıtı: Arka.*

Tekneyi indürüp **öñinde** ḳodı / İşbu nāndan luṭf idüp yiyüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1532). [öñinde, -i, -n, -de]*

Mescidüñ **öñinde** bir yirde daḫı / Oturup çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1754). [öñinde, -i, -n, -de]*

Ol iki ṭaş ḳubbe **öñinde** daḫı / Şimdi durur var göresin iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [öñinde, -i, -n, -de]*

Ẕikre gelen mescidüñ **öñinde** tīz / Bir büyük ḳara ḳaya vardı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [öñinde, -i, -n, -de]*

Hem **öñinde** yanaṭuran çırāġı / Çırāġuñ ḳutusı-la ṭolu yaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4391). [öñinde, -i, -n, -de]*

Bunlaruñ **öñinde** giyik silkinür / Şol sāʿat bir gökçe gögercin olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5293). [öñinde, -i, -n, -de]*

Otururken tekyesinde ṣubḥgāh / Cerb olup söyündi **öñinde** çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6205). [öñinde, -i, -n, -de]*

on: *Bir kimse veya yerin yüzünün baktığı tarafta olan yakın yer.*

Hep tevażżuʿda niyāzlar ḳıldılar / Cümlesi kisvet ḳodılar **öñine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6745). [öñine, -ne, -i]*

Hem çırāḳ ṭurduġı yirinden revān / Rūşen olup gele **öñine** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1137). [öñine, -ne, -i]*

Ṣofra gelüben açıla **öñine** / Hem ʿalem başı üzre dikile gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1138). [öñine, -ne, -i]*

Ṣofra daḫı ṭurduġı yirden gelür / Ḥācī Bektaş'uñ **öñine** yayılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1160). [öñine, -ne, -i]*

Bişürüp yahnī idüben getürür / Ḥācī Bektaş'uñ **öñine** yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1264). [öñine, -ne, -i]*

Gördiler ġaybdan belürdi bir ṭomar / Gelüben Ḫūnkār'uñ **öñine** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1381). [öñine, -ne, -i]*

Birisin Ḫıżr'uñ öñinde ḳodı tīz / Hem birin Ḫūnkār **öñine** ḳor ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [öñine, -ne, -i]*

Öñine ṣofra yayup dir buyuruñ / Ḫāṭırımuz açlı çün bundan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1750). [öñine, -ne, -i]*

Maşraba alup o ḫizmetkār ele / Ṣu getürüben **öñine** ḳor hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1839). [öñine, -ne, -i]*

Mülke geldüm görmedüm bir er gele / Er **öñine** geçüp imāmet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2104). [öñine, -ne, -i]*

Düşdi ḳılıç Ṣaltıḳ'uñ çün **öñine** / Döndi Ḫıżr'a didi iy Ḫıżr'um gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [öñine, -ne, -i]*

Elini uzatdı Mollā **öñine** / Pes Saʿīd'üm kesebilirseñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3400). [öñine, -ne, -i]*

Bir nefīs ḳalem tırāş getürdiler / Mollā **öñine** gelüp yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3402). [öñine, -ne, -i]*

Ṣaru İsmāʿīl Saʿīd'üñ **öñine** / Ḳodı mıḳrāżı naẓar ṣaldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3414). [öñine, -ne, -i]*

Mülke geldüm görmedüm kimse ebed / Er **öñine** geçe didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3572). [öñine, -ne, -i]*

Ḳodı Ḫūnkār **öñine** birin hemīn / Mollā Saʿīd **öñine** ḳodı birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3722). [öñine, -ne, -i]*

Ḳodı Ḫūnkār **öñine** birin hemīn / Mollā Saʿīd **öñine** ḳodı birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3722). [öñine, -ne, -i]*

Ḳodı dil-bendin çıḳaruban hemīn / Geldi Ḫūnkār **öñine** ṣol dem yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4386). [öñine, -ne, -i]*

Dönüben **öñine** bir hem-yān alur / Ṣayuban biñ altunı gör nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4724). [öñine, -ne, -i]*

Göricek tenhā Güvenc ol duḫteri / Çıḳup **öñine** ḳodı üç biñ zeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [öñine, -ne, -i]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o şāh-ı muḫterem / Döndürür **öñine** alığın o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5061). [öñine, -ne, -i]*

Bu yaña piş-rev çü dergāha irer / Şeyḫ **öñine** varuban yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5104). [öñine, -ne, -i]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım binüp eşĕgine / Burhān Abdāl **öñine** düşdi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5193). [öñine, -ne, -i]*

Tābūt içre ḳoyuban götürdiler / Ḳapu **öñine** ẕikr-ile gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5650). [öñine, -ne, -i]*

Anası bişi bişirürdi ḫ˘āce / Ḥācī Bektaş **öñine** ḳodı bişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5933). [öñine, -ne, -i]*

Dir naḳībe ṣofra **öñine** getür / Ṣofra ʿOšmān'ıñ **öñine** ḳondı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6376). [öñine, -ne, -i]*

Dir naḳībe ṣofra **öñine** getür / Ṣofra ʿOšmān'ıñ **öñine** ḳondı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6376). [öñine, -ne, -i]*

on: *Bir kimse veya yerin yüzünün baktığı tarafta olan yakın yer II karşı, huzur.*

Uyarıldı ṭurduġı yirden çırāḳ / Geldi Bektaş'uñ **öñinde** yandı baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1159). [öñinde, -in, -de]*

Ḥācī Bektaş çünki işitdi sözin / Yire sürdi Ḫ˘āce **öñinde** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1189). [öñinde, -in, -de]*

on: *Bir kimse veya yerin yüzünün baktığı tarafta olan yakın yer.*

Çün gözini açuban baḳup görür / Tekyede babası **öñinde** ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 872). [öñinde, -i, -n, -de]*

Birisin Ḫıżr'uñ **öñinde** ḳodı tīz / Hem birin Ḫūnkār öñine ḳor ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [öñinde, -i, -n, -de]*

Yayḳayup maşrabayı kendü alur / Gĕtürüp Ḫūnkār **öñinde** ḳodı pür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1845). [öñinde, -i, -n, -de]*

Çaḳ Ḳızılca Ḫalvet **öñinde** tamām / Tekye Ḳaya'ya varınca iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2657). [öñinde, -i, -n, -de]*

Yuyubanı pāk eyler ḳurıdur / İltübĕni rāhibüñ **öñinde** ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3225). [öñinde, -i, -n, -de]*

Didi şunda bunda varma ṭur örü / Abıcem'e var **öñinde** yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3933). [öñinde, -i, -n, -de]*

Girü gider olıcaḳ Ḫūnkār hemīn / Ḳodı ser Ḫūnkār **öñinde** ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4485). [öñinde, -i, -n, -de]*

Ḫalvet **öñinde** ḳamu cemʿ oldılar / Çıḳdı Ḫūnkār seccādeye geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4558). [öñinde, -i, -n, -de]*

İndi atdan ḳapu **öñinde** hemān / Ṣançdı gönderin de yire ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5639). [öñinde, -i, -n, -de]*

Elin öpüp ḳor **öñinde** baş pes / Ḫˇācesiyle nĕ ki var sūḫte muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5904). [öñinde, -i, -n, -de]*

Ḳopdı ġavġā ḳapu **öñinde** bī-sebeb / Ṣaru İsmāʿīl efendim iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6362). [öñinde, -i, -n, -de]*

on: *Görünen taraf.*

Didi başuñdakin indür **öñüme** / Baʿd ez-ān ṣafā naẓar himmet uma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1443). [öñüme, -ü, -m, -e]*

on: *Bir şeyin esas tutulan yüzü, arka karşıtı.*

Kendü **öñindeki** ṣofrayı daḫı / Ṣundı tekbīr-ile anı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4393). [öñindeki, -in, -de, -ki]*

on: *Ön, ön taraf.*

Sünneti ḳılup iḳāmet itdiler / Geçdi Mollā **öñe** niyyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3575). [öñe, -e]*

on: *Ön, ön taraf.*

Öñlerince yürüyüben gitdiler / Tā ki Güreleş şarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2777). [öñlerince,]*

on: *Bir kimse veya yerin yüzünün baktığı tarafta olan yakın yer; "arka" karşıtı.*

Dünle sen Ḳılzılca Ḫalvet **öñine** / Yat yüzüñ yuḳarı olayın yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3634). [öñine, -ne, -i]*

Gör gele ṣoñuñ **öñüñden** key ḳatı / Ser-te-ser mülki ṭutısar ḥaşmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4246). [öñüñden, -ü, -(n), -den]*

Ol kişinüñ ḳapusı **öñine** çün / Yitüben ol dem gelür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [öñine, -i, -ne]*

on: *Ön taraf.*

Öñini yıġma ki ṣoñına ḳalan / Ḥiṣṣe-i segdür bil anı sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3828). [öñini, -, -]*

on: *Arka, sağ ve soldan başka dördüncü yön, görünen ileri taraf.*

Bindi mollā ḳatıra oldı revān / Mollālar **öñince** gitdiler yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3455). [öñince, --ince, -]*

Ṣaru İsmāʿīl **öñince** gitdiler / Tā ki Ḫūnkār naẓarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4077). [öñince, --ince, -]*

Ḳarşu varup cümle taʿẓīm itdiler / Tekyeye atı **öñince** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5638). [öñince, --ince, -]*

on: *Baştan.*

Ol eve gidervenin tınmañ baña / Varmayınca olmazın **öñden** ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5237). [öñden, --den]*

Andan ʿizzet key ḳatı **öñden** ṣoña / Ḫˇāce görüp ḳaldı ḥayrān Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5948). [öñden, --den]*

on: *Daha iyi duruma gelmek, düzelmek.*

Gelüben yüz sürer-idi pāyine / **Oñmaz** ıdı kim bu yoldan ṭayına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2196). [oñmaz, -maz]*

on: *"On" sayı sıfatı.*

ʿİzzet ü ḥürmetle ḳaldı şādumān / Geldi kendüden **on** oġul muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 258). [on,]*

Kim aña Cengiz Ḫan dirlĕr-idi / **On** kemāle yitmiş oġlı var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2403). [on,]*

On sekiz yıl ḳaldı anda çün ol er / Ḫiẕmetinde ol ʿazīz-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [on,]*

On deve on at on biñ sīm ü zer / Vireyin ḳılġıl ṣuçından dir güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3923). [on,]*

On deve **on** at **on** biñ sīm ü zer / Vireyin ḳılġıl ṣuçından dir güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3923). [on,]*

on: *Ön, ön taraf.*

Bil **öñüñden** hem ṣoñuñ gür olısar / Āḫir-i devrāna neslüñ ḳalısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4404). [öñüñden, -ü, -n, -den]*

on biñ: *On bin.*

On biñ artuḳ ḥāżır-ıdı leşkeri / Ḳarşular yolda gelürken Ḫaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 661). [on biñ,]*

On deve on at **on biñ** sīm ü zer / Vireyin ḳılġıl ṣuçından dir güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3923). [on biñ,]*

on gün-: *On gün.*

Çün ṭoḳuz ay geçdise on gün-ile / Ḥaḳ teʿālā anlara itdi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5884). [on gün-, -ile]*

on gün: *On gün.*

ʿİd-ı ḥacda mehyā olmaḳ ʿādeti / Cemʿ olup beş **on gün** itmek ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5027). [on gün,]*

on iki: *"On iki" sayı sıfatı.*

On iki yaşında dı henūz cüvān / Līki ḳuvvetlü idi key pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 650). [on iki,]*

on iki ay: *Yıl boyunca, her zaman.*

Ṣubḥ olıncaġāz gine sürer gider / Yıl **on iki ay** bu resme ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3205). [on iki ay,]*

on iki imām: *Hz. Ali, oğulları Hasan ve Hüseyin ile birlikte Hüseyin'in neslinden gelen ve imam kabul edilen dokuz kişiye verilen isim.*

On iki maʿṣūm imāmuñ ḥürmeti / Ġayb erenleri hümāmuñ ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1036). [on iki imām, --uñ]*

on iki yıl: *On iki yıl boyunca.*

İki rikʿat namāza döke dumūʿ / **On iki yıl** içre bir rekʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6659). [on iki yıl,]*

on sekiz biñ: *Sayı, on sekiz bin.*

On sekiz biñ dirler evi var-ıdı / Burc u bārū çevresi ḥiṣār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1814). [on sekiz biñ,]*

on yidi: *On yedi.*

Naḳldür **on yidi** kimse virdi cān / Defn itdiler ol meclisde ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5161). [on yidi,]*

on yidi yaş-: *On yedi yaş.*

Gördi anda var şecāʿat nūr u fer / On yidi yaşında henūz nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6343). [on yidi yaş-, -ın, -da]*

oñar: *Düzeltmek.*

ʿAdli vardur şuçumuza itmez żarar / Oġul Allāh **oñara** işüñ senin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6319). [oñara, -a]*

Ḥaḳ'dur ammā **oñaran** āḫir işi / Şāha ʿāṣī olamayuz yürü var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6317). [oñaran, -an]*

oñar: *Kurtarmak.*

Devleti düşmiş iken Ḥaḳ **oñara** / Mercimegin yiyenüñ ḳızı ṭoġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6267). [oñara, -a]*

oñat: *Doğru, layıkıyla II İyi, mükemmel.*

Tāca ṭona baḳma gözet ehli **oñat** / Ẓulmet içre bulunur āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 91). [oñat,]*

Şāh Ḥasan şaḳladı anları **oñat** / Şāh Ḥasan'a virdi zehri ol Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 193). [oñat,]*

Çün duʿā oldı çekildi ṣalavāt / Yirlü yerine oturdılar **oñat** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1122). [oñat,]*

Ḳarayük'i yurt virüp virdi berāt / Gelür-iken düşmedi yolda **oñat** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1664). [oñat,]*

oñat: *İyi, güzel.*

Ṭutdı kāfir illerini ẓulumāt / Virmedi güneş yüzin aña **oñat** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 848). [oñat,]*

oñat: *Güzel, iyi.*

Gördi bir dervīş anda oturur / Çün **oñat** deñeyüben anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1821). [oñat,]*

oñat: *Doğru, layıkıyla.*

Ol ṣoran kişi başından bir berāt / Ḥükm-i şāhīdür naẓar eyle **oñat** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3996). [oñat,]*

Bu ne şardur iy ʿaceb ne memleket / Bileyin ben ṣorayın bunı **oñat** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [oñat,]*

onlar: *Üçüncü çoğul şahıs zamiri, onlar (din düşmanları, kafirler yerine).*

Pes yüzin gösterüben **onlara** er / Didi maʿlūmdur işiñüz ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 941). [onlara, -a]*

onlar: *Üçüncü çokluk şahıs zamiri.*

Emre işitdi çün **anlaruñ** sözin / Böyle dir anlara dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1406). [anlaruñ, -uñ]*

Sözini döndürmegil erenlerüñ / Ḳıl ḳabūl döndürme sözin **anlaruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1479). [anlaruñ, -uñ]*

Pes icābet itdi Bektaş-ı Velī / **Anlaruñ** süknāsı oldı menzili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1515). [anlaruñ, -uñ]*

Tā ki er şevḳine cemʿ olan faḳīr / Baʿzīsı cıblaḳdur **anlaruñ** ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2215). [anlaruñ, -uñ]*

onlar: *"Onlar" üçüncü çoğul şahıs zamiri.*

İtdiler feryād-ıla zārī fiġān / Nāliş idüp istedi **anlar** amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 930). [anlar,]*

Çıḳdı Çille-ḫāne'den **anlar** daḫı / Cemʿ oluban geldiler bunlar daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1268). [anlar,]*

Çün bu resm-ile şehādet virdiler / Ṭaş söylĕdügin **anlar** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2001). [anlar,]*

Lākin oġlancıḳlarum unutmaġıl / Kendözüñden **anları** yad itmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2565). [anları, --ı]*

Üç yüz altmış bĕş içinde bir-idi / Virdiler şeyḫ ḥażretine **anlar** selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6036). [anlar,]*

Ṭuz içün çekmĕdiler **anlar** emek / Didi ṭuzuñ cevherin düzüñ çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6285). [anlar,]*

onun: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Üç yüz altmış ḫalīfe der-naẓar / Ḫiẓmetin eyler **onuñ** doġrı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4803). [onuñ,]*

ora: *Orası.*

Bir oḳ atım aşaġa vü yuḳaru / Ḳurbaġası **oranuñ** iy māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3106). [oranuñ, --nuñ]*

ora: *İşaret zamiri, orası.*

İdrīs'üñ bir ḳardaşı var Ṣaru nām / Çünki Ḫūnkār itdi **orayı** maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1798). [orayı, -y, -ı]*

Otlu şular ḫoş müşerref yir-idi / İşi Ḫünkār'uñ **orayı** seyr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1910). [orayı, -y, -ı]*

Orayı saña yataḳ virdük didi / Hem saña iki budaḳ virdük didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [orayı, -y, -ı]*

Er ṣalup **orayı** mesken ḳılıcaḳ / Yurd idüben ol arada ḳalıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5424). [orayı, -y, -ı]*

ora: *"Ora" işaret zamiri.*

Ḫˇāce emr itdi o mālı aldılar / **Oradan** ʿazm-i Ḫorāsān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1087). [oradan, -dan]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān / Çünki geçdi **oradan** olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1201). [oradan, -dan]*

Egilüpdür yıḳıla gibi tamām / Gitseñüz siz **oradan** ey nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1790). [oradan, -dan]*

Hoy Ata pes **oradan** oldı revān / Tatar'uñ sulṭānına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2686). [oradan, -dan]*

Giyinüp Mollā **oradan** da yürür / Ḫalīfeye mollāya ḳarşu varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3548). [oradan, -dan]*

Yapışayın dir-iken Ḫūnkār girü / Ġaybet ider **oradan** ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3686). [oradan, -dan]*

Ḳalḳdı Ḫūnkār **oradan** oldı revān / İrdi bostāncı maḳāmına hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3972). [oradan, -dan]*

Pes şivān efġān idüben geldiler / **Oradan** begi götürüp aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4007). [oradan, -dan]*

Ol iki zen Hümeden adı meger / **Oradan** çün yirine ḳıldı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5134). [oradan, -dan]*

Oradan urdı semāʿ tā irdiler / Eşigine Seyyid'üñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5157). [oradan, -dan]*

ora: *"Ora" işaret zamiri.*

Ḳızuñ oġluñ olısar durur ziyād / **Oraya** neslüñ buluban izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5402). [oraya, -y, -a]*

orada: *"Ora" işaret zamiri.*

Var-ıdı bir er **orada** ittifāḳ / Gelmiş-idi Rūm'a ez-sū-yı ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1314). [orada,]*

Orada oturdı Ḫūnkār ḥażreti / Gör n'ider ol luṭf kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1442). [orada,]*

Çille çıḳardı **orada** erbaʿīn / Çün tamām oldı ṭurur andan hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1753). [orada,]*

Tevbesin itdi ḳabūl bildi Ḫudā / Şükr idüp yüz yire sürdi **orada** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3160). [orada,]*

Ṭurdı ḳırḳ gün **orada** peymānçeye / Kimse dimez aña ṭurursın niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3620). [orada,]*

oradan: *O kimseden, o yerden, oradan, o mevkiden.*

Oradan bir dervīşe emr eyledi / Var ulu dergāha piş-rev ol didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5100). [oradan, -dan]*

orası: *O yer, ora.*

Gemiye girdi sözin itdi ḳabūl / Ḳaldı deñizüñ **orası** ḳurı yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4863). [orası,]*

ordu: *Bir devletin silahlı kuvvetlerinin tümü.*

Yüz biñ **ordu** yoḳ durur bir eksigi / Ben Külü Ḫan'am cemīʿinüñ begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2631). [ordu,]*

Emr ider tīz ol göçi dönderdiler / Ol arada **orduyı** ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2471). [orduyı, --y, --ı]*

ordu: *Bir devletin silahlı kuvvetlerinin tümü.*

Bir uġurdan hep Müsülmān oldılar / **Ordusıyla** ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2597). [ordusıyla, --sı, --y, --la]*

orhān: *Orhan Gazi veya Orhan Bey, Osmanlı İmparatorluğu'nun ikinci padişahı, Osman Gazi'nin oğlu.*

Ḫāke yeksān oldı āḫir ol daḫı / Oġlı **Orḫan** ḳıldı atası yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6417). [orḫan,]*

Maḳbūl oġlı ḳalsa atanuñ yirine / Bir niçe yıl şāh olup **Orḫan** daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [orḫan,]*

orta: *Bir şeyin kenarlarından merkeze doğru yaklaşık olarak aynı uzaklıkta olan yer.*

Secdedeyken gör ki emr-i Ḥaḳ n'ider / Mektebüñ çaḳ **ortasından** bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6678). [ortasından, -sı, -n, -dan, -]*

Ṣuyuñ **ortasına** irince hemān / Ṣu götürdi bunları atlu yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1079). [ortasına, -sı, -n, -a]*

Emr ider Ḫūnkār legençe aldılar / Meydān **ortasına** anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3648). [ortasına, -sı, -n, -a]*

Děñiz **ortasına** irincek i yār / Key muḫālif esdi ol dem rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4045). [ortasına, -sı, -n, -a]*

İricek **ortasına** baḥrüñ hemīn / Rūzigār esdi muḫālif hem-çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4099). [ortasına, -sı, -n, -a]*

Gemiye ḳoydum giderdüm bir zamān / Deñiz **ortasına** irincek hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4711). [ortasına, -sı, -n, -a]*

orta: *Ara, bir şeyin kenarlarından merkeze doğru yaklaşık olarak aynı uzaklıkta olan yer.*

Meger ol meydānuñ **ortasında** ḫūb / Ṭarabul odı yanar-ıdı ṭurup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1192). [ortasında, -sı, -nda]*

orta: *Ara.*

Ortasında var-ıdı bir yüce yir / İstedi o yiri eydür baña vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4940). [ortasında, --sı, --n, --da]*

orta: *Merkez, orta.*

Ol zamān Ḳırşehri ulu şehr-idi / **Orta** yirinden geçen hem nehr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [orta,]*

orta: *Ara, orta.*

İki ḳat eylĕdi **ortadan** büker / İncecik birini ardından diker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4361). [ortadan, -dan]*

orta: *Herkesin görebileceği yer.*

Didi döküñ **ortaya** yarma darı / Dökdiler ṭaruyı daldı bir nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6057). [ortaya, -y, -a]*

orta: *Başlangıçla sondan veya etraftaki yerlerden aynı uzaklıkta kabul edilen yer II Herkesin görebileceği yer.*

Girdi evinden birez biz çıḳarur / Bıraġur **ortaya** ḫalḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2339). [ortaya, -y, -a]*

ortada: *Görünürde, göz önünde.*

Ortada ḥāżır ne olsa anı tīz / Başına ururdı ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1113). [ortada,]*

ortada: *Ara yer, meydan.*

Ortada yaturdı biri key mebāş / İtdi tekbīr geldi çün ṭaş üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6222). [ortada,]*

ortadan götür: *Ortadan kaldırmak.*

Küfri şirki ortadan götürelüm / Ṣıdḳ-ıla saña īmān getürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 934). [ortadan götür, --elüm]*

Didiler kibri ortadan götürelüm / Tevbe ḳıluban īmān getürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1016). [ortadan götür, --elüm]*

ortanca: *Ortanca (üç kardeşten ikincisi).*

Erṭuñrul olupdur **ortancası** / Gündüz olupdur olaruñ kiçisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4213). [ortancası, --s, --ı]*

ortara: *Bir şeyin ortası. II ortarak: ortalık.*

Ol ḳılıcı ḳatıra ḳarşu çalar / **Ortaradan** ḳatırı iki böler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4981). [ortaradan, -dan]*

ortaya: *Başlangıçla sondan veya etraftaki yerlerden aynı uzaklıkta kabul edilen yer // Herkesin görebileceği yer.*

Giyesilerini almış **ortaya** / Yudar irdügini ḳomaz irteyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3488). [ortaya,]*

ortaya al: *Ortaya almak, ortaya yerleştirmek.*

Alup ortaya anı ey dīn eri / Taʿlīm-i Ḳurʾān iderler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6631). [ortaya al, --up]*

ortaya al-: *Ortaya almak, ortaya yerleştirmek.*

Giyesümüz ortaya alup durur / Kim görür-ise anı ḳūtı ḳurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3496). [ortaya al-, --up]*

oruç: *İslamın beş şartlarından biri, oruç.*

Ḥabsden āzād itmeyince Ḥaydar'ı / **Orucumı** ṣımayam iy yol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 744). [orucumı, --u, --mı]*

oruc ṭut: *Oruç ibadetini yerine getirmek.*

Üc gün oruc ṭuta ola bā-ṣıyām / Olıcaḳ ol üc günüñ ṣavmı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2166). [oruc ṭut, --a]*

oruç ṭut-: *Oruç ibadetini yerine getirmek.*

Çevre çāre arayuban bulmasa / Üç gün oruç ṭutuban ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6265). [oruç ṭut-, -u, -ban]*

ošmān: *Osmanlı Devleti'nin ve hânedanının kurucusu; I. Osman.*

Ḳılıcından ḳan ṭamar bir pehlivān / Ḥavf idüp ʿ**Ošmān'a** pes ṭaʿn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6329). [ʿošmān'a,]*

Bī-günāham şāh daḫı va'llāh bilür / Çünki sulṭān itdi ʿ**Ošmān'a** naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6342). [ʿošmān'a,]*

Vir çırāḳ ʿ**Ošmān'a** şofra hem ʿalem / Kes nemedüñ ṣaġ yeñin gider aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [ʿošmān'a,]*

Her ne oldı-y-ısa Mīrza itdi beyān / Söyledi ʿ**Ošmān'a** olan himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6391). [ʿošmān'a,]*

Ġāzīlerle dāʾimā eyle ġazā / Ḥażret-i ʿ**Ošmān'a** virdi çün ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6404). [ʿošmān'a,]*

ʿ**osmān:** *Osmanlı Beyliği ve Osmanlı Hanedanı'nın kurucusu ve beyliğin ilk padişahı olan Türk hükümdar.*

ʿOšmānuñ maʿrifetinden oldı āgāh / Ḥācī Bektaş himmeti ki añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6396). [ʿošmānuñ, -uñ]*

İşbu ʿ**Ošmān'dur** henūz bir nev-cüvān / Bunı teftīş itmeyince şerʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6346). [ʿošmān'dur, -dur]*

Ḫūnī cellād-ıdı key ḳatı yavuz / Ḥükm ider ʿ**Oşmān'ı** ṭutup gětüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6306). [ʿoşmān'ı, -ı]*

Geldiler ʿOšmān ḳatına yā ʿamū / Gördiler ʿ**Ošmān'ı** bir tāze civān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6328). [ʿošmān'ı, -ı]*

Ḥükm-i şāh-ıla aldı ʿ**Ošmān'ı** gider / Gice gündüz dimeyüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6352). [ʿošmān'ı, -ı]*

Dir naḳībe şofra öñine getür / Şofra ʿ**Ošmān'ıñ** öñine ḳondı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6376). [ʿošmān'ıñ, -ıñ]*

ʿ**osmān:** *Ertogdı Alp'in oğlu || Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey.*

Bir oġul virdi adı ʿ**Ošmān** ol Ḫudā / Ol zamānda oldı bahādır pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [ʿošmān,]*

Aldı kāfirden Müsilmān'uñ ḥaḳın / Çün baḥadır ḳoydı ʿ**Ošmān** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6297). [ʿošmān,]*

Varmış ʿ**Ošmān** nām bir oġluñ civān / Baña ʿāṣī oluban urmış ilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6308). [ʿošmān,]*

Binemezdi ata yoḳdı ṭāḳati / Ḳayġırup ʿ**Ošmān** o bir iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6315). [ʿošmān,]*

Girdi dergāha göre şāh ḥażretin / Çünki ʿ**Ošmān** ḥazretin gördi ḥaṣūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6326). [ʿošmān,]*

Geldiler ʿ**Ošmān** ḳatına yā ʿamū / Gördiler ʿOšmān'ı bir tāze civān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6328). [ʿošmān,]*

El urup ʿ**Ošmān** şāh zencīrine / Girdi içĕri eli bağlı nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6333). [ʿošmān,]*

Bağrı başlu aḳıdur gözlĕri ḳan / Çünki ʿ**Ošmān** girdi sulṭān ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6334). [ʿošmān,]*

Līki ġāyet key bahādır pehlivān / Bildi begler istemez ʿ**Ošmān** özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6344). [ʿošmān,]*

Ol velī baḳınca ʿ**Ošmān** yüzine / Ger günāhı var-ısa taḥḳīḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6349). [ʿošmān,]*

Ḥācī Bektaş ḥażretine yitdiler / Bend ü zencīr içre-di ʿ**Ošmān** o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6353). [ʿošmān,]*

Çıḳdı tekye ḳapusundan ṭaşra i yār / Gördi ʿ**Ošmān** ḥażretin zencīr-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6363). [ʿošmān,]*

Ḳara İmīrza nice bile mīr-ile / Ḳapudan ʿ**Ošmān** girince hem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6364). [ʿošmān,]*

Şāh vilāyet ʿaşḳına eyle himmetüñ / Böyle diyüp itdi ʿ**Ošmān** çün niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6368). [ʿošmān,]*

Ḥācī Bektaş aña baḳdı ... / Didi ʿ**Ošmān** niçün efġān ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6369). [ʿošmān,]*

Uralar kāfirleriñ boynuna ṣam / Çekme ʿ**Ošmān** imdi ġam gel yi ṭāʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [ʿošmān,]*

Yarıcuñ olsun seniñ Rabbu'l-enām / Çünki ʿ**Ošmān** işidür erüñ sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6373). [ʿošmān,]*

Öpdi andan Ḥācī Bektaş'uñ elin / Didi ʿ**Ošmān** oğlımuzsın ṣadra otur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6375). [ʿošmān,]*

Kisvetüm başda ṭutup beni aña / Var kesüñ ʿ**Ošmān** uzat iki ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [ʿošmān,]*

Ḳara İmīrza geldi tā ki gördiler / Ḳanı ʿ**Ošmān** diyüben ṣorınca ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6390). [ʿošmān,]*

Geldi ʿ**Ošmān** daḫı başda kisveti / Bir nemed yegne giyer başında ṭāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [ʿošmān,]*

Ḳuṭb-ı ʿālem himmet itmiş bī-nifāḳ / Çünki ʿ**Ošmān** işige başdı ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6394). [ʿošmān,]*

Key taʿaccüb eyleyüben ṭañladı / Bildi ʿ**Ošmān** ḥażretidir bī-günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6397). [ʿošmān,]*

Aldı icāzet gitdi ʿ**Ošmān** daḫı hem / Gürz-i ḥarbī çaldurup ata biner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6405). [ʿošmān,]*

Şāh ʿAlāʿe'd-dīn de ḳıldı himmeti / Oğluñuz kim adı Şeh ʿ**Ošmān** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6409). [ʿošmān,]*

Virdi Ertuñrul aña çoḳ sīm ü zer / Ol ṭarafdan şāh ʿ**Ošmān** geldi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [ʿošmān,]*

Şek degil ki ṭuta neslüñ milketi / Bir niçe yıl şāh olup ʿ**Ošmān** daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [ʿošmān,]*

ʿošmān ġāzī: *Osman Gazi, Osmanlı Beyliği ve Osmanlı Hanedanı'nın kurucusu ve beyliğin ilk padişahı olan Türk hükümdar.*

Ġāzī ʿOšmān'a ḳamu ḫaşm oldılar / Pes varup Sulṭān'a anı ḳovladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6299). [ʿošmān ġāzī,]*

ot: *Ateş, od.*

Ḳuşadup ġārı yatur anda bütün / Aġzı **otlar** ṣaçar u burnı tütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [otlar, -lar]*

ot: *Ötmek.*

Ötmedi **ötmez** daḫı bu deme dek / Er nefesidür sen aña ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [ötmez, -mez]*

ot: *(Kuş ve böcek) Değişik tonlarda nağmeli sesler çıkarmak: Yankı ile çınlamak, yankılanmak.*

Līki vardı ḳurbaġası bī-ḳıyās / **Öter** idi gice gündüz bī-esās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3102). [öter, -er]*

ot: *Ses çıkarmak.*

Öter illā **ötmez** ol aralıġuñ / Ötecek vaḳti gelincek ol çaġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3109). [ötmez, -mez]*

ot: *Ot, bitki.*

Otlu ṣular ḫoş müşerref yir-idi / İşi Ḫünkār'uñ orayı seyr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1910). [otlu, --lu]*

ot: *Bir yerden başka bir yere gitmek, geçmek.*

Giyünüben cümlesi ḳuşandılar / Geçdiler ṣuyı da **öte** kendüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3525). [öte, -e]*

Ḳışlayup vaḳt-i sefer olıncaġaz / Yüriměğ **öte** az ḳalıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4198). [öte, -e]*

otaġ: *Büyük çadır, büyüklere mahsus yüksek etekli geniş ve süslü çadır.*

Pes Külü Ḫan ṭurur **otaġa** varur / Cān Baba'ya emr idüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2587). [otaġa, -a]*

otaḳ: *Büyük çadır, büyüklere mahsus yüksek etekli geniş ve süslü çadır.*

Çün saña bāḳī degil bu çārdaḳ / Bāḳī milke ḳuragör ḫayme **otaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [otaḳ,]*

Üç ḳaṭār deve yüki ḫayme **otaḳ** / Didi hem Sulṭānöñi olsun şınur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [otaḳ,]*

otaḳ kur-: *Büyük ve süslü çadır kurmak II yer etmek, iyice yerleşmek.*

Ḳurdılar çetr-i hümāyūn u otaḳ / Cemʿ olur begler ḳıluban ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2472). [otaḳ kur-, --dı, --lar]*

otla: *(Hayvan) Dolaşarak yerden ot yemek.*

Çün öyüge çıḳdı gördi buzaġı / İnek ile bile **otlar** bayaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1918). [otlar, -r]*

Otlayu ṣulayu ṣıġır çĕkilür / Yap yap artlarınca Ḫünkār'a gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1946). [otlayu, -y, -u]*

Kendözini gördi Bĕyâmlu'da o / Yayılup ḳoyını da **otlar** ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3232). [otlar, -r]*

otlamaġ: *Ot otlamak.*

Geçdi ḳoyın ardına tā döndere / **Otlamaġa** bir yañaya göndere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1431). [otlamaġa, -a]*

Ṣalıvirdi merkebin **otlamaġa** / Kendüsi ḳaṣd itdi birez yatmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4844). [otlamaġa, -a]*

otlat: *Otlatmak, hayvanların kır vb. açık alanda gezinerek otlaması.*

Güder idi bir bölük ḳoyunları / **Otladup** hem ṣuvarurdı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1428). [otladup, --up]*

otman: *?.*

Ceddi **Otman** geydügi-çün kisvetin / İtdi inʿām aldı şāh da himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5859). [otman,]*

otman: *Osman Bey (Osmanlı Devleti'nin kurucusu).*

Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ iy ʿazīz / Vardı **Otman** nām bir oġlı tīz nîz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [otman,]*

Çift sürerdi anda **Otman** rūz u şeb / Atası yirini itmeyüp ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4275). [otman,]*

Tā ki **Otman** oldı ġāyet nev-cüvān / Ḳuvvet ısı key dil-āver pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4276). [otman,]*

Döndi **Otman** yüzine ḳıldı naẓar / Ol naẓardandur görinen bu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4382). [otman,]*

Daḫı emvāl ü ḫazāʾin tavla at / Gönderür **Otman'a** tā bula šebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4426). [otman'a, --a]*

İtdi **Otman'dan** şikāyet şāha ol / Hīç olur mı didi ol işler ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4292). [otman'dan, --dan]*

Didi **Otman'um** işit gör nĕ direm / Ġam yimegil ben senüñ ḳayduñ yirem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [otman'um, --um]*

otman beg: *Osman Bey (Osmanlı Devleti'nin kurucusu).*

Sözüñ evveline geldük biz yine / Geldi Otman Beg'e irdi söz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4271). [otman beg, --e]*

Didiler Otman Beg'e nuṭḳ açuban / Meclise dürr ü cevāḥir ṣaçuban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4279). [otman beg, --e]*

Sen ṭoyum ol bizi de eyle ṭoyum / Böyle dir Otman Beg'e çün ol ḳav i m *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [otman beg, --e]*

Bursa tekvūrına feryādcı varur / N'itdügin Otman Beg'üñ ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4290). [otman beg, --üñ]*

Dir bir cāsūs hemān Otman Beg'e / Ḳandayidügin bilüp didi bege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4301). [otman beg, --e]*

Bend idüben pādişāha gönderür / Çünki Otman Beg'i Ḳonya'ya varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4304). [otman beg, --i]*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile ṭurdılar / Görmege Otman Beg'i çün vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4307). [otman beg, --i]*

Varuban ber-mūcib-i emr iy ʿazīz / Bir kişi irişdi Otman Beg'e tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4328). [otman beg, --e]*

Aluban Otman Beg'i de sürdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār'a tā kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4352). [otman beg, --i]*

Gösterüp Otman Beg'i dirler bu er / Ḳayı oġlıdur muʿazzez muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4377). [otman beg, --i]*

Ḳalbine ḳılup naẓar çün urdı göz / Gösterür Otman Beg'e andan rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4383). [otman beg, --e]*

Telḳīn ile tekbīr-ile ser-te-ser / Ṣundı Otman Beg'e eyleyüp naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4392). [otman beg, --e]*

Bunı diyüben didi Otman Beg'e / Var oturġıl naṣībüñ degdi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4410). [otman beg, --e]*

Gördi **Otman Beg** başında bī-lecāc / Giyer-idi bir ulu heybetlü tāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4420). [otman beg,]*

Bunı Otman Beg'e taḳrīr itdiler / Āḫirü'l-emr böyle tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4435). [otman beg, --e]*

Göl begi Miḫāl-idi ol dem meger / Geldi **Otman Beg** öñinde ḳodı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4442). [otman beg,]*

Pes Miḫāl **Otman Beg** öñine düşer / Ḳaṣd-ı İznīḳ ḳıluban çün kim eşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4445). [otman beg,]*

İndürür atdan keser başın revān / Görüben **Otman Beg** oldı şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4448). [otman beg,]*

Gördi çün bu ḥāli **Otman Beg** hemān / Ol daḫı eyle ḳılur anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4456). [otman beg,]*

otur-: *Oturmak, kurulmak.*

Gördi ehlullāhdan anda niçe kes / **Otururlar** Ravża-i Dāvūd'da pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1241). [otururlar, -(u)r, -lar]*

otur-: *Bir yerde eğlenmek, ikamet etmek.*

Ẕikr idersem söz olur taṭvīl kelām / **Otururken** bir gün ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6669). [otururken, -(u)r, -ken]*

Oldı seccādeleri ser-cümle ġayb / Altlarında **otururken** ḳılma reyb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1347). [otururken, -(u)r, -ken]*

Ol olan tārīḫde ol gün ol ʿazīz / **Otururken** İdrīs'üñ evinde tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [otururken, -(u)r, -ken]*

Oluban iclās **otururken** ḳamu / Ḳılur iken ṣevḳ-ıla tecellī rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3720). [otururken, -(u)r, -ken]*

Gine bir gün ol imām-ı muḳtedā / **Otururken** Ḥażret-i Ḫūnkār şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4536). [otururken, -(u)r, -ken]*

otur-: *Oturmak.*

Bir gün **oturur-iken** Ḫūnkār-ıla / Geçdi fikrinden getürmĕdin dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4829). [oturur-iken, -ur, -iken]*

Oturur-iken ḳatında Ḫūnkār'uñ / Geçdi bir gün ḫāṭırından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4872). [oturur-iken, -ur, -iken]*

Oturur-iken o Ḳara İbrāhīm / Ṣol dem indi üstine bir yıldırım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5176). [oturur-iken, -ur, -iken]*

otur-: *Oturmak, beklemek.*

Eyleyüp pīrān duʿā oturdılar / Ṣaġda hem Loḳmān Perende **oturur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6039). [oturur, -ur]*

otur-: *Tahta oturmak, hükmetmek.*

Bursa'da **oturur-iken** pādişāh / Ḥācī Bektaş öldüginden oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5759). [oturur-iken, -ur, -iken]*

otur-: *Bir yerde yaşamak.*

Taḫtına sulṭān geçüben **oturur** / Geçdi begler yirlerine ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6389). [oturur, -ur]*

otur-: *Yemek ve eğlenmek için bir araya gelmek.*

Eyleyüp pīrān duʿā **oturdılar** / Ṣaġda hem Loḳmān Perende oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6039). [oturdılar, --dılar]*

otur-: *Birlikte yaşamak, bir yerde bulunmak.*

Her ne cinsden var-ısa vaḥş u ṭuyūr / Yuvasında çifti ile **oturur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1309). [oturur, -ur]*

otur-: *Oturur vaziyette durmak.*

Bir gün **otururken** ol bedr-i münīr / Ol vilāyet kānı şems-i müstenir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2445). [otururken, -ur, -ken]*

Otururken tekyesinde ṣubḥgāh / Cerb olup söyündi öñinde çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6205). [otururken, -ur, -ken]*

otur-: *Durmak, beklemek.*

Bulmadılar hīç bu emre çün mecāl / Bir gün **oturmış-ıdı** Ḫatun Cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 273). [oturmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

otur-: *Bir yerde vakit geçirmek.*

İttifāḳ idüp ḳamu **oturdılar** / Pes żamīrden böyle iş bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3340). [oturdılar, -dı, -lar]*

Ol ʿazīzi de varup getürdiler / Olup iclās cümlesi **oturdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4559). [oturdılar, -dı, -lar]*

otur-: *Beklemek.*

Orada **oturdı** Ḫūnkār ḥażreti / Gör n'ider ol luṭf kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1442). [oturdı, -dı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Bektaş-ı Velī / Geçdi **oturdı** sedirde ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2335). [oturdı, -dı]*

Ṣadr cāyında **oturdı** Saʿde'dīn / Mollālar **oturdı** aña hep yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3308). [oturdı, -dı]*

Tınmayubanı **oturdı** bir zamān / Mollā da Ḫūnkār'ı ḫoş gördi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3393). [oturdı, -dı]*

Cümle erenler geldi **oturdı** yirine / Ḳaraca Aḥmed ṭurdı ayaġ üstine pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6182). [oturdı, -dı]*

otur-: *Bir yerde sürekli olarak kalmak, ikamet etmek.*

Bunı diyüben didi Otman Beg'e / Var **oturġıl** naṣībüñ degdi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4410). [oturġıl, -ġıl]*

otur-: *(Bir yerde) Devamlı olarak kalmak, ikāmet etmek; yerleşmek.*

Ben gidicek **oturacaḳ** yirüme / Ol durur evlādı-y-ılan dir heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3850). [oturacaḳ, -acak]*

otur-: *Bir mevkiye geçmek, orada yer almak.*

Oturup ṣoḥbet iderdi ser-te-ser / Ol selāmı ṭuymadı andan bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1279). [oturup, --up, -]*

Oturup bir laḥẓa ṣoḥbet itdiler / Sırr-ı aḫbārın diyüp işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1516). [oturup, --up, -]*

Öyük'üñ ḳarşusına bir ḫoş yire / **Oturup** Ṣaru'ya iydür tīz dura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2507). [oturup, --up, -]*

Mollā yirine anı teklīf ider / Lā-tekellüf **oturup** teşrīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3392). [oturup, --up, -]*

Oturup yanında ḥālinden ṣorar / Bildi himmet var durur yitişdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4106). [oturup, --up, -]*

Oturup göñlüñde dilüñde diyem / Maʿnī yüzinden senüñ ḳayduñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4242). [oturup, --up, -]*

otur-: *Birikmek, toplanmak.*

Göricek anı o vech-ile mühīb / Ḳalbüme heybet **oturdı** key ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1311). [oturdı,]*

otur-: *Herhangi bir durumda belli bir süre kalmak.*

Oturan begler anı eyle görüp / Didiler ẕī ḫayf el ele urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2390). [oturan, -an]*

otur-: *Belli bir durum içerisinde kalmak. Bir hâl içinde kalmak.*

Bir gün **oturmışdı** ol kān-ı kerem / Ol veliyyullāh ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4021). [oturmışdı, -mış, -dı]*

otur-: *Hep aynı yere oturmak, belli mekanda aynı amaç için toplanmak, bir araya gelmek.*

Aṣḥāb **otururdılar** hep ṣaġ u ṣol / Ḥażret-i Aḥmed buyurur Selmān'a pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 174). [otururdılar, --ur, -dı, -lar]*

otur: *Oturmak.*

Gösterüp ḫatun da dir ṣol yüzi māh / **Oturan** yigitdür evlād-ı Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 288). [oturan, -an]*

Bektaş ıla **otururlar** diz-be-diz / Biri ṣaġında vü ṣolında biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6630). [otururlar, -ur, -lar]*

Ol ṭarīḳ üzre ki oturıncaġaz / Eyle **otururlar** ıdı niçe kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1354). [otururlar, -ur, -lar]*

İşbu dervīş niceye dek oturur / **Oturuban** bunda ne iş bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1800). [oturuban, -uban]*

Oturuban ḫaylī ṣoḥbet itdiler / Ṣoḥbet eśnāsında gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2356). [oturuban, -uban]*

Çün yaḳın geldi görürler üc kişi / **Otururlar** bir bisāṭda gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2767). [otururlar, -ur, -lar]*

İki ḳul olup **otururlar** hemīn / Düpdürüst yidi gün ol iki güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2982). [otururlar, -ur, -lar]*

Tīz segirdüp birisi ṣu getürür / Mollā alup dest-namāza **oturur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3558). [oturur, -ur]*

Ḫalīfeler **otururlar** çevre heb / Görüben bunı didi zihī ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3698). [otururlar, -ur, -lar]*

Oturuban seyr iderken dört yanın / Geçdi fikrinden bu vech-ile hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5492). [oturuban, -uban]*

otur: *Oturmak, kurulmak.*

Çün duʿā oldı çekildi ṣalavāt / Yirlü yerine **oturdılar** oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1122). [oturdılar, -dı, -lar]*

Bunı diyüp geçüben **oturdılar** / Ḳīl u ḳāli aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1359). [oturdılar, -dı, -lar]*

otur: *Durmak, beklemek.*

Bir gice yatur-iken beliñledi / Ṭurı geldi **oturup** iñiledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1674). [oturup, -up]*

Mollā yirinden hemān ḳalḳdı revān / Ol muʿīd yirine **oturdı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3373). [oturdı, -dı]*

Gördi işin dest-namāz aldı girü / Geldi **oturdı** yirine rū-be-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4567). [oturdı, -dı]*

Ayaġı ucına **oturdı** Güvenc / İre maḳṣūdına çün ḫarc itdi genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4761). [oturdı, -dı]*

otur: *Vücûdun belden yukarı kısmı dik duracak ve vücut ağırlığı kaba etler üzerine binecek şekilde bir yere yerleşmek, kuut etmek.*

Ol ṭarīḳ üzre ki **oturıncaġaz** / Eyle otururlar ıdı niçe kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1354). [oturıncaġaz, --ıncaġaz]*

Tekye Ḳaya'da o dem Ḫūnkār meger / **Oturupdı** eyleyüp anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3940). [oturupdı, --up, --dı]*

otur: *Bir yerde sürekli olarak kalmak, ikamet etmek.*

Gelüben uşda **oturduñ** yirüñe / Delü olmış dir ne söyler görüñ e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3706). [oturduñ, -duñ]*

Şöyledür naḳli şehā gūş it beyān / Bir gün **oturmışken** ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3763). [oturmışken, --mış, --ken]*

Otururken naẓarında Ḫūnkār'uñ / Ḫāṭırından geçdi böyle ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4998). [otururken, -ur, -ken]*

Ki itdi taḳrīr anı ol ḫulḳı ḥasen / Ḳara Öyük'de **otururken** evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6273). [otururken, -ur, -ken]*

otur: *Oturmak.*

Cinnī birle ṭuruban **oturmadum** / Ḳorḳaram ki baña irer bundan żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6193). [oturmadum, -ma, -du, -m]*

otur: *Hüküm sürmek.*

Ol erenler üstine iy muḳtedā / Bir ʿaẓīm heybet **oturdı** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1302). [oturdı, -dı]*

otur: *Oturmak, beklemek.*

Baş aşaġa ṣaluban **oturdılar** / Bir kişi nā-gāh ḳapudan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1144). [oturdılar, -dı, -lar]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işiginde ḳarār / Eyleyüp tenhā **oturmışdı** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4575). [oturmışdı, -mış, -dı]*

Çün uyandı ḳalḳdı **oturdı** ṭurur / Eşegini ḳurt yimiş anda görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4845). [oturdı, -dı]*

otur: *Bir yerde yaşamak.*

Gördi kim Ḫıżr-ıla Bektaş-ı Velī / **Otururlar** ev içinde iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1495). [otururlar, -ur, -lar]*

Cavḳ cavḳ gürūh gürūh alay alay / Gelüp **otururlar** ıdı güz ü yay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2658). [otururlar, -ur, -lar]*

otur: *Binmek, oturmak.*

Ṣaldı seccāde deñiz üzre hemān / Geçüben üstine **oturdı** revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2753). [oturdı, -dı]*

Ṣadr cāyında **oturdı** Saʿde'dīn / Mollālar **oturdı** aña hep yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3308). [oturdı, -dı]*

Ṣadra andan geçdi **oturdı** ḫāṣ u ʿām / Geçdi Loḳmān Pernede ṣaġ ṣadra pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6037). [oturdı, -dı]*

otur: *Durmak, sükunet bulmak, sakinleşmek.*

Bu nefesi itdi er andan dönüp / Geldi menzilgāhına **oturdı** ḫūb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2233). [oturdı,]*

otur: *Durmak, beklemek.*

Ḳuvvet ısı ḫoş yigit olduñ bugün / Ne **otursın** daḫı böyle zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4283). [otursın, -ur, -sın]*

Otururdı abdāllar-ıla bī-riyā / Cemʿ olup devletlüler geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6277). [otururdı, -ur, -dı]*

otur: *Oturmak, bir makamda bulunmak.*

Ḳalḳdı ṭurdı gördi bir er **oturur** / Yüzi nūrı ṣan güneşdür balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [oturur, -ur]*

otur: *Oturmak, beklemek.*

Burada ayruḳ **oturmasun** didi / Nereye gider-ise gitsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1824). [oturmasun, -ma, -sun]*

otur: *Oturmak, bir makamda bulunmak, bir makama geçmek II tahta oturmak.*

Her biri feṯḥ itdügi yirde ṭurup / Beg olup **oturdı** esbābın görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4185). [oturdı, -dı]*

otur: *Bir şey yapmadan oturmak, bir şey yapmamak.*

Hele geçüben **oturdı** yirine / Vardı kendü ʿāleminüñ seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1724). [oturdı, -dı]*

Geçdi ol köz üstine ol dem revān / Ḳuruban baġdaş **oturdı** hem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2698). [oturdı, -dı]*

otur: *Bir yerde bulunmak, bir araya gelmek.*

Oturup bir laḥẓa ṣoḥbet itdiler / Ḫoş muvānesetle ülfet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3208). [oturup, -up]*

otur: *(Bir mevkiye) Geçmek, orada yer almak.*

Ṣuluca Ḳarayük üstinde görür / Bir yaluñuzca gögercin **oturur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1320). [oturur, -ur]*

Ol kişi bostānlıġınuñ ḳurbına / **Oturur** ikisi bir ṭaş dibine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1473). [oturur, -ur]*

İşbu dervīş niceye dek **oturur** / Oturuban bunda ne iş bitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1800). [oturur, -ur]*

Gördi bir dervīş anda **oturur** / Çün oñat deñëyüben anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1821). [oturur, -ur]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn meger / Bir gün **oturur** iken nā-gāh eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1893). [oturur, -ur]*

Gördi Ḫünkār **oturur** bir depede / Dir kerem ḳıl luṭf işle iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1915). [oturur, -ur]*

Çıḳuban ṭaşraya Ḫunkār **oturur** / Divşürür İdrīs ṣıġırı getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1944). [oturur, -ur]*

Sĕvüciler gördiler Ḫūnkār işin / Anda gelür **oturur** yazın ḳışın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2258). [oturur, -ur]*

Baʿd ez-ān Akça Ḳoca sulṭānı gör / **Oturur** iken yirinden tīz ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2337). [oturur, -ur]*

Saḫt olup ġāyet perīşān-dil olur / **Oturur** iken hemān ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2393). [oturur, -ur]*

Çıḳdı ḳazandan **oturur** bir yire / Gör Külü Ḫan'ı keşīşe ne dir e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [oturur, -ur]*

Ṣaldı seccādeyi geçer **oturur** / Ġuṣṣayı ḳayġuyu dilden götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2786). [oturur, -ur]*

Evini göçürübeni getürür / Gelübĕni ḳalʿasında **oturur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2852). [oturur, -ur]*

Oturur ṣoḥbetde hem ol kān-ı cūd / Ol müfettiş ḳāḍısı kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2997). [oturur, -ur]*

Gösterürler yir gelüben **oturur** / Ḳudret işin gör ki neye yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3063). [oturur, -ur]*

Pezveri aralayuban **oturur** / Elini şol dem yuḳaru götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3343). [oturur, -ur]*

Ne-y-ise remz ü rumūz oldı tamām / Gösterürler yir **oturur** ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3551). [oturur, -ur]*

Bir gün **oturur** iken Mollā Saʿīd / Didi Ḫūnkār Saʿīd'üm sözüm işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3753). [oturur, -ur]*

Girdi tennūr içre der-ḥāl **oturur** / Çıḳarur gönlegin atar götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3798). [oturur, -ur]*

Çıḳuban Öyük'de tenhā **oturur** / Ḳudreti gör kim ne ḥikmet yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3890). [oturur, -ur]*

Çöküben Ḫūnkār yanında **oturur** / Beni öldürmek dilerler didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3898). [oturur, -ur]*

Gördi Ḫūnkār **oturur** yol yanına / Ne ḳatı eglendüñüz didi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3949). [oturur, -ur]*

Reʾīs ile girdi abdāl içerü / Ṣuffada **oturur** iki māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4122). [oturur, -ur]*

Ṣuffe ṣadrında iki er **oturur** / Kim gören anları ʿaḳlın yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4126). [oturur, -ur]*

Ḫalvetinde itdi niyyet ḫalvete / İʿtikāfa **oturur** hem ʿuzlete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4553). [oturur, -ur]*

Bir bedestāna varuban irdi ol / **Oturur** bir ṣayrafīyi gördi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4695). [oturur, -ur]*

Sürübeni ḳatına vardı hemīn / Gösterür yir **oturur** aña yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4698). [oturur, -ur]*

Oturur ḳalḳubanı dehşet alup / İşbu işe vālih ü ḥayrān olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4764). [oturur, -ur]*

Varuban gördük ṣaruşın bir kişi / **Oturur** baġdaş ḳuruban gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4927). [oturur, -ur]*

otur: *Oturmak, beklemek.*

Otururken ḥażret-i Ḫūnkār hemīn / Ġayb oldı göremedi Saʿde'dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3442). [otururken, -ur, -ken]*

Naẓarında **otururken** Ḫūnkār'uñ / Geçdi fikrinden bu resme ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5272). [otururken, -ur, -ken]*

otur: *Herhangi bir durumda belli bir süre kalmak.*

Gördiler ṣaru ṣaḳallu bir dilīr / Ḳuruban baġdaş **oturmış** çün emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4923). [oturmış, -mış]*

otur: *Bir işi yapmakta olmak, bir işe başlamak üzere olmak.*

Mescidüñ öñinde bir yirde daḫı / **Oturup** çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1754). [oturup, -up]*

Oturup ṣoḥbet iderlerken hemīn / Aḫṣamuñ vaḳti irer iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2094). [oturup, -up]*

Oturup ḫan ıla ṣoḥbet itdiler / Daluban söz baḫrine seyr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2406). [oturup, -up]*

Ḳırşarı'nda ol Aḫı Evran-ıla / **Oturup** ṣoḥbet iderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2991). [oturup, -up]*

Buluşubanı görişdiler nefīs / Birbirine **oturup** oldı enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3773). [oturup, -up]*

Oturup göñlüñde eylĕyem ḳarār / Hem dilüñde söyleyem didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5498). [oturup, -up]*

Kim **oturup** kim ayaġın ṭurdılar / Çille Ṭaġı'ndan yaña göz urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5631). [oturup, -up]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-idi yüz ura / Ḳızı bācī yufḳa yapardı **oturup** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6092). [oturup, -up]*

otur: *Oturmak, bir makamda bulunmak, bir makama geçmek.*

Cümlesinden **otururdı** yuḳaru / Ol-ıdı var iḫtiyārlara ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4827). [otururdı, -ur, -dı]*

otur: *Bulunmak, beklemek, kalmak.*

Ḳarşu **oturur** Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ṭurduġı baba yanı varduġı evi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 800). [oturur, -ur]*

Cān Baba baġdaş ḳuruban **oturur** / Ḳızaruban derleyüp olmış çü nūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2542). [oturur, -ur]*

otur: *Oturmak, bulunmak, durmak.*

Anlaruñ ola döşek **oturalar** / Ẓulmi dünyādan tamām götüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4409). [oturalar, --a, --lar]*

otur: *Bir yerde ikamet etmek; bir makamda bulunmak.*

Kimdi yanuñda **oturan** iki er / Yüzleri nūrı ḳamaşdurur gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6635). [oturan, -an]*

Baña Ḳurʾān taʿlīm iderler idi / **Oturan** ṣaġumdakiydi Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6639). [oturan, -an]*

Hem ṣolumda **oturan** Ṣīr-i Ḫudā / Sen gidicek dāyimā bunlar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6640). [oturan, -an]*

Didi ṣalıḳ virdügüñüz gibi er / **Oturan** mesciddeki gibi meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1722). [oturan, -an]*

Gördi mescidde **oturan** ser-verüñ / Alnı nūrıdur o vech-i enverüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1731). [oturan, -an]*

Oturan erüñ cebīninden żiyā / Çıḳuban mescidi ḳılur rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1738). [oturan, -an]*

Pes Cemāl Seydī ayaḳ üzre ṭurur / **Oturan** iclāsda her kim var görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4838). [oturan, -an]*

Çıḳdı ḫalvetden öpüp işik hümām / Virdi **oturan** erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5659). [oturan, -an]*

otur: *Bir araya gelmek, bir mecliste bulunmak.*

Girdi dir selām ṣabāḥu'l ʿışḳ tīz / Pezveri aralayup **oturdı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1145). [oturdı, -dı]*

otur: *Bir yerde bulunmak.*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstinde dir / Bir gögercincik **otururdı** dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1310). [otururdı, -ur, -dı]*

Otururdı bir ṭaş üzre ol ʿazīz / Var-ıdı bir süri ṭaş yanında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [otururdı, -ur, -dı]*

Ḳamusından **otururdı** yuḳaru / Gelicek cümlesi ṭururdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2243). [otururdı, -ur, -dı]*

Şimdiki Ḳızılca Ḫalvet yirini / Mesken iderdi **otururdı** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2256). [otururdı, -ur, -dı]*

Otururdı Mollā Saʿde'd-dīn daḫı / Ḳavşurup el ṭurur-ıdı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3739). [otururdı, -ur, -dı]*

Bir gün **otururdı** ol merd-i ʿazīz / Ol vilāyet kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5397). [otururdı, -ur, -dı]*

otur: *Oturmak, bir mecliste yer almak.*

Meskenine ḳonuban **oturdılar** / Ně ki erkān var-ısa yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3954). [oturdılar, -dı, -lar]*

oturan: *Bir yerde oturan kişiler.*

Geldi seccāde döşendi altına / Fikre vardılar **oturanlar** gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1162). [oturanlar, -lar]*

oturdı: *Oturmak.*

Meclis olup anda ḫoş **oturdılar** / Heb ḥicābı aradan götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3100). [oturdılar,]*

Tekyede seccāde üzre **oturdılar** / Şemʿadan baʿdehū yaḳuban çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6232). [oturdılar,]*

oturıḳal: *Oturakalmak II. Oturmak.*

Ḫızr vidāʿ idüben oldı revān / Ṣaltıḳ anda **oturıḳaldı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2835). [oturıḳaldı, --dı]*

oturu düş-: *Düşerek oturmak. Yere düşüp oturmak.*

Etegümden diledi çıḳa hemīn / Oturu düşdüm hemān-dem ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1681). [oturu düş-, --dü, --m]*

oturuş: *Çökmek, oturuşmak,kıvama gelmek.*

Oturuşuban birez ṣoḥbet ḳılur / Çekdi Mūsi'š Šānī dürlü dürlü ḫ̆ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 293). [oturuşuban, --uban]*

Oturuşup oldı kül çün ol velī / Ḳalḳdı tekrār hep ṣavurdı ol küli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [oturuşup, --up]*

otuz: *"Otuz" sayı sıfatı.*

Var-ıdı anda **otuz** altı ḥiṣār / Key ḳatı beklik ḳayadur bil i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [otuz,]*

Çün dānişmendler bilürler bu işi / Gitmege rāżī olur **otuz** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3452). [otuz,]*

Yir gibi giñişdi Ḥaḳ Şām u ʿIrāḳ / Tā **otuz** ataya dek saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [otuz,]*

Virdi devlet cümlesi ola ulu şāh / Çün **otuz** ataya çıḳar neslüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [otuz,]*

otuz altı: *Otuz altı (36).*

Otuz altı yıl ḳılur anı ḥiṣār / Anı daḫı feṯḥ ider āḫir i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1623). [otuz altı,]*

otuz altı biñ: *Otuz altı bin (36.000).*

Otuz altı yıl içinde iy ʿazīz / **Otuz altı biñ** çırāḳ uyardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4802). [otuz altı biñ,]*

otuz altı yıl: *Hâcı Bektaş'ın Horasan'dan Sulucakaraöyük'e geldiği zamandan öldüğü zamana kadar geçen süre.*

Otuz altı yıl Ḳarayük'de ḳarār / Eyleyüp Ḥaḳ yola oldı intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4801). [otuz altı yıl,]*

Otuz altı yıl içinde iy ʿazīz / Otuz altı biñ çırāḳ uyardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4802). [otuz altı yıl,]*

otuz sene: *Otuz yıl.*

Ol da **otuz sene** ḫiẕmet eyleye / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ere ʿizzet eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5542). [otuz sene,]*

otuz üç yıl: *Otuz üç yıllık süre.*

Otuz üç yıl ḫiẕmet itdügi er-imiş / Ḥācī Bektaş-ı Velī Ḫūnkār-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5683). [otuz üç yıl,]*

Çün muḥibb oldum giyüben kisvetüñ / **Otuz üç yıl** ḳılmışamdur ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5694). [otuz üç yıl,]*

otuzı: *Mollâ Sadeddîn ile birlikte Hacı Bektaş'ın yanına giden danişmentler.*

Ḳudret-ile iḫtilām oldı ḳamu / **Otuzı** daḫı bularuñ iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3466). [otuzı,]*

ova: *Çevresindeki yüksek ve ârızalı topraklara göre çukurda kalan geniş ve düz arâzi.*

Ḥaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı revā / Ildırım inüp dutışur ṭaġ **ova** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1009). [ova,]*

oyn: *Oyun. II yapılacak iş, uğraş.*

Aldı ol maʿṣūmı Ḫūnkār ḳoynına / Pes vilāyetüñ baḳ imdi **oynına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3904). [oynına, -ına]*

oyna-: *Kımıldamak, hareket etmek.*

Hīç demümüz bunda hergiz **oynamaz** / Ṣevḳ u ẕevḳ-ıla muḥabbet ḳaynamaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1164). [oynamaz, -maz]*

Didiler Rūm'a gelince ol ʿazīz / **Oynamaz** hergiz demümüz bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1287). [oynamaz, -maz]*

oyna-: *Oynama II hareket etme.*

Dem yum **oynada-y-ıdum** dir ben daḫı / Ḫūnkār'a maʿlūm olur bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4874). [oynada-y-ıdum, -da, -y, -ıdum]*

oyna: *Oynamak ‖ dalgalanmak (gönül bağlamında).*

Tā demümüz biz daḫı **oynadavuz** / Nereye remz ide anda gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5399). [oynadavuz, -davuz]*

oyna: *Oyun oynamak.*

Mecmaʿ-ı ḫalḳ **oynadılar** güldiler / ʿAḳd idüp gĕlini ṣad iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 366). [oynadılar, -dı, -lar]*

Görüşüben **oynamaġa** gitdiler / Bu ḳalan ḫalḳ gördi daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3908). [oynamaġa, -maġ, -a]*

oyna: *Oynamak II Eğlenmek.*

Bunuñ oġlı-y-ıla bir yoḫsul erüñ / **Oynar-iken** oġlı bir n'itdi görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3892). [oynar-iken, -r, -iken]*

oynı: *Oyalanma, meşgul olma.*

Olıcaḳ ṣubḥ görgil anuñ **oynı** ne / Ḳoydı beş yüz altun ol dem ḳoynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4062). [oynı,]*

oyun: *Hile.*

Yirümüze geçüp ol ide ḳarār / Demümüzi **oynada** āḫir-i kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5131). [oynada, -a, -da]*

oyun: *Oyun.*

Ol erüñ **oyunıdur** işbu olan / Gine ol erdür bu işleri ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1350). [oyunıdur, -ı, -dur]*

oyun: *Oyun, hile, düzen.*

Sen bugün evden gidüp sürdüñ ḳoyun / Ḳandan oldı saña bu resme **oyun** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [oyun,]*

oyun: *Eğlence.*

Üc dün ü gün ḳaldılar od içre çün / Evliyānuñdur bu cünbiş bu **oyun** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [oyun,]*

oyun ḳıl-: *Öğün kılma, öğün olarak verme (Yemek).*

Ger maḳām ısı bize şuna boyun / Bir öküz günde bize ḳıla oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1259). [oyun ḳıl-, --a]*

oyun oyna: *Oyun oynamak II.İlginç sonuçlar ortaya çıkarmak.*

Aḳuban çıḳdı emişdi ol ḳoyun / Gör vilāyet nicesi oynar oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4510). [oyun oyna, --r]*

Ö

ög: *Övmek, yüceltmek.*

Çünki başduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / Cerb **ögüp** Rūm'da o dem biñ bir çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [ögüp, -üp]*

ögdi: *Övmek.*

Medḥ idüp **ögdi** velīyi bir nefes / Didi yaḳduḳ ḥażretüñden biz çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6183). [ögdi,]*

ögren: *Anlama / idrak etme.*

Diyem elif maʿnāsın **ögren** işit / Bil ki elif maʿnāsıdur Allāh adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5897). [ögren,]*

ögret: *Bilinmeyen bir konuda bilgi sahibi olmasını sağlamak.*

Bir niçe gün anda ṭurup ser-firāz / Bunlara **ögretdi** Ḳurʾān hem namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1052). [ögretdi, -di]*

ögret: *Bilinmeyen bir konuda bilgi sahibi olmasını sağlamak.*

Gel bize **ögret** digil kim n'idelüm / Varalum biz daḫı öyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [ögret,]*

ögün: *Övünmek, iftihar etmek.*

Cümle erenler şemʿası uyandı tamām / Her biri **ögündi** ki yandı çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [ögündi, -di]*

ögün: *Tahılın dövülmesi, ince hale getirilmesi.*

Āsiyāba gönderilmişdür taḫīl / **Ögünüp** gelmedi henūz şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2075). [ögünüp, -üp]*

ögüt-: *Öğütmek; küçük parçalar haline getirmek, ezmek, çiğnemek.*

Didigümi nūş itdüñ mi didi / Şol Baraḳ bigi **ögütdüñ** mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5460). [ögütdüñ, -düñ]*

ögüt vir: *Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için yol göstermek, nasihat etmek.*

Çıḳ **ögüt vir** vara gide işine / Meşġūl ola varup öz cünbüşine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4744). [ögüt vir,]*

ökçe: *Ayakkabı veya terliğin, topuğun altına gelen yüksek kısmı.*

Mīli alup ḳubbeye bennā çıḳar / Ṣaġ ayaġı ṭolaşup **ökce** ḳaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5775). [ökce,]*

öküz: *Öküz.*

Gelmedi **öküzümüz** dirler bu şeb / Bilmezüz n'oldı ki aña iy ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [öküzümüz, -ümüz]*

Ṣaru getürdi **öküzlĕrin** baña / Dir öküzlĕrümi benüm güdseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1965). [öküzlĕrin, -ler, -in]*

Öküzüñ gözlemeyince ben eger / Ḳurt yise yā aña gelse bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1950). [öküzüñ, -ün]*

Var öküzüñi yabānda güde git / **Öküzüñ** gerekse saña söz işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1959). [öküzüñ, -ün]*

Öküzüñ ben gütmeyicĕgez eger / Ḳurt yise yā gelse aña bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1980). [öküzüñ, -ün]*

İcike çün işbu aḥvāli bilür / Sürüben **öküzlerin** eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2871). [öküzlerin, -ler, -in]*

öküz: *Çift sürmekte, kağnı çekmekte kullanılan, etinden yararlanılan, iğdiş edilmiş erkek sığır.*

Hegbeye ḳoyup ol öküze vurur / Ol **öküz** de ṭoġrı bāzāra varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [öküz,]*

Hīç kesilmĕz idi ardından **öküz** / Ḫalḳ bilürler idi ol kimse henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 596). [öküz,]*

Ḫalḳ andan anı alurlar ıdı / Çün **öküz** remzini bilürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 598). [öküz,]*

İttifāḳ-ıla bir **öküz** aldılar / Gice içre şehr ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 607). [öküz,]*

Hegbeye ḳoyup ol **öküze** vurur / Ol öküz de ṭoġrı bāzāra varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [öküze, -e]*

Ḫ̆āce'nüñ vardı meger bir **öküzi** / Yonduġın her nice ise kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 590). [öküzi, -i]*

Ol **öküzi** zebḥ iden her kim ki var / Ḫalḳ içinde olalar rüsvā-yı zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 625). [öküzi, -i]*

Ger maḳām ıssı bize ṣuna boyun / Bir **öküz** günde bize ḳıla oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1259). [öküz,]*

Ol maḳām ıssı ʿazīẕ-i muḥterem / Günde ider bir **öküz** ḳurbān hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1263). [öküz,]*

Ol **öküz** yahnīsini her gün tamām / Yir-idi küllīsin anuñ ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1265). [öküz,]*

Gezdi ṣaḥrāyı **öküzin** görmege / Ḳomayup yabānda eve sürmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1973). [öküzin, -in]*

Sürüben **öküzini** anda gelür / Gör aña Ḫunkār ne resme ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1948). [öküzini, --i, --ni]*

Ṣaru getürdi öküzlĕrin baña / Dir **öküzlĕrümi** benüm güdseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1965). [öküzlĕrümi, -lerümi]*

Ḳanı çıḳdı ol **öküz** döndi revān / Söyledi İciki'ye ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2865). [öküz,]*

Çelebiler de bunı virür ḫaber / Her ne kim **öküz** didiyse ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2872). [öküz,]*

Anı çıḳarup atardı yabana / Ḫiẕmet ider **öküze** döne döne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2863). [öküze, -e]*

Çift sürecek vardı iki **öküzi** / Anlara ḫiẕmet ider-idi özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2860). [öküzi, -i]*

İtdiler ol **öküzi** ḳurbān o dem / Oldılar dīẕār-be-dīẕār muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2883). [öküzi, -i]*

Girüben bildürdiler Ḫūnkār'a çün / Dir **öküzin** yükledüñ buġday u un *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2924). [öküzin, -in]*

Yüklediler **öküzin** sürer gider / Çün birez gitdi görüñ ne fikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2925). [öküzin, -in]*

Öküzin döndürüben defʿa gelür / Ḫalīfelere ḥālin iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2928). [öküzin, -in]*

Ṭaġa çıḳdı **öküziyle** olʿazīz / Yükledüp bir yük alucı döndi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [öküziyle, --i, --y, --le]*

Günde bir **öküz** pişürürler idi / Yahnisin alup gĕlürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4554). [öküz,]*

Tā ki bir gün bir **öküz** ḳurbānını / Bir kişi Emircem'e ḳurbān anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [öküz,]*

Almadı eylĕmedi anı ḳabūl / Aldı **öküzin** dönüben ṭutdı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4650). [öküzin, -in]*

Gezer-iken ol yiri seyrān-ıla / Geldi bir çiftci **öküzi** ḫoş dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4947). [öküzi, -i]*

Ṣaru İsmāʿīl işidincek sözin / Ṣāḥibinden ṣatun aldı **öküzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4952). [öküzin, -in]*

Biñ **öküz** ḳurbānı anda cemʿ olur / Evliyā muḥibleri sürer gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5262). [öküz,]*

öküz: *Çift sürmekte, kağnı çekmekte kullanılan, etinden yararlanılan, iğdiş edilmiş erkek sığır.*

Didiler bunda boġazlanmış **öküz** / Uġrı durur bunı iden göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 613). [öküz,]*

Rāżī oldı ol maḳām ıssı gele / Günde bir **öküz** etin yahnī ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1261). [öküz,]*

Sen didüñ **öküzlerüñ** gözlĕmezem / Sözüñi aṣlā ḳabūl eylĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1998). [öküzlerüñ, -lerüñ]*

Alp **öküzümüñ** varup git işiñe / Bilme benden her ne gelse başıña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1953). [öküzümüñ, --üm, --üñ]*

Nuṭḳ açuban gör ol **öküz** söyledi / Evliyāya ḥālin iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4948). [öküz,]*

öküz: *Öküz.*

Öküzüm ḳurda yidürdüñ o degil / Sözüme cevāb ne virürsin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1978). [öküzüm, --ü, --m]*

Evvel ol Ṣaru irince ḳatuña / **Öküzüm** güt diyicek ḥażretüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1997). [öküzüm, --ü, --m]*

Dir Ṣaru **öküzüñi** ben gütmezin / Gözlemek ḳaṣdını daḫı itmezin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1949). [öküzüñi, --üñ, --i]*

Alup **öküzüñi** var git bir yaña / Uşda ṭoġrısın didüm sözüñ saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [öküzüñi, --üñ, --i]*

Var **öküzüñi** yabānda güde git / Öküzüñ gerekse saña söz işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1959). [öküzüñi, --üñ, --i]*

Didi Ḫunkār'dan saña virdüm cevāb / **Öküzüñi** gütmezem didüm ḫitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1979). [öküzüñi, --üñ, --i]*

öküz: *Çift sürmekte, kağnı çekmekte kullanılan, etinden yararlanılan, iğdiş edilmiş erkek sığır.*

Ḳodı **öküzlĕri** gitdi işine / Gör bu yaña Ḥācī Bektaş işi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1970). [öküzlĕri, -ler-i]*

Köylinüñ ṣıġırı hep geldi eve / Ṣaru'nuñ **öküzleri** gelmez hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1972). [öküzleri, -ler-i]*

öküz söyleden: *Sarı İsmâîl'in öküzle konuşması üzerine kendisine verilen lakap.*

Çün o yir ḫalḳı bu ḥāli gördiler / Aña **Öküz Söyleden** ad urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4954). [öküz söyleden,]*

öküz yahnīsini: *Erkek sığırdan yapılmış, et yemeği.*

Günde yiyĕ bir **öküz yahnīsini** / Ḳurṣaġında siñire küllīsini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1253). [öküz yahnīsini, --n, --i]*

ölç-: *En, boy, hacim, süre gibi nicelikleri kendi cinslerinden seçilmiş bir birimle karşılaştırıp kaç birim geldiklerini belirtmek; kıyaslamak II bir şeyin niteliğini kendi kıymet hükümlerine göre tayin etmek, değer biçmek, hakkında hüküm vermek.*

Ölçer idi ʿādet olmışdı o kār / Gine ʿādet üzre köyli her ne var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2141). [ölçer,]*

öldür-: *Bir canlının hayâtına son vermek.*

Dir bunı da tün-be-tün **öldüreyin** / Nicesi olur ṣoñında göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3155). [öldüreyin, -eyin]*

öldür-: *Öldürmek, bir canlının hayâtına son vermek.*

Ḫattā bir ṭālib getürse ḳurbānı / **Öldürürler** postı bişince anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1114). [öldürürler, -ür, -ler]*

öldür-: *1. Bir canlının hayâtına son vermek. 2. Ölümüne sebep olmak.*

Manṣıbın **öldüriser** özin gören / Bu hevā buḫl u ʿaceb üçü daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [öldüriser, -iser]*

öldür-: *Bir canlının hayatına son vermek.*

Oğlum öldürdi bunı **öldürürem** / Baña n'itdügin buña bildürürem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3901). [öldürürem, --ür, -em]*

öldür: *Bir canlının hayatına son vermek.*

Ḳalʿa ıssına varuban vir ḫaber / Ejderi **öldürdi** di geldi bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2848). [öldürdi, -di]*

Oğlum **öldürdi** bunı öldürürem / Baña n'itdügin buña bildürürem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3901). [öldürdi, -di]*

Çöküben Ḫūnkār yanında oturur / Beni **öldürmek** dilerler didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3898). [öldürmek, -mek]*

Çekdi ḳılıc biri birin **öldürür** / Pes yolaḳ yolandı bu da yoldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3917). [öldürür, -ür]*

Feṯḥ itdi ol diyāruñ küllīsin / Dutıcaḳ **öldürdi** küffār bellisin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4441). [öldürdi, -di]*

Bī-günāh **öldürmek** olmaz cerʿ-ile / Her kişinüñ ṣuçını görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6347). [öldürmek, -mek]*

öldür: *"O-dur". Üçüncü teklik şahıs zamirinin bildirme kipiyle kullanılmış biçimi.*

Şemʿañ andan yaḳayın uyarasın / Ḳuṭb-ı ʿālem şimdi **oldur** bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6209). [oldur,]*

öldür: *(nefsi) öldürmek.*

Nefsin evvel **öldüre** kendü ölmedin / Ol beḳāyı bula fānī olmadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5823). [öldüre, -e]*

öldür: *Bir canlının hayatına son vermek, öldürmek.*

Öldüren oğlan ḳaçar dik yuḳaru / Varuban Ḫūnkār'a vurdı yire rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3896). [öldüren, -en]*

öldüren: *Bir canlının hayatına son veren kimse veya şey.*

Ḳol getürüp **öldürĕni** ṭutdılar / Ḳayṣeri'ye getürüp ḥabs itdürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3921). [öldürĕni, -i]*

öldüren: *Ölmesine sebep olan, bir canlının hayatını kaybetmesine vesile olan.*

Öldüren ḳaçdı gider illĕrine / Düşdi ḫalḳuñ işbu söz dillĕrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3918). [öldüren,]*

ölen: *Ölen kişi.*

Didi Ḫūnkār ol **ölen** maʿṣūm ḳanı / Yüri varuñ getürüñ didi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [ölen,]*

Ol **ölen** maʿṣūmı tiz getürdiler / Naẓarına Ḫūnkār'uñ yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3903). [ölen,]*

Kibr ü kīn ṭutup **ölen** mülḥid ḥasūd / Kāfir ü bī-dīn olur hem-çün Yahūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [ölen,]*

Ölmedin ölmek gerek müʾmin olan / Ki ölmedin **ölen** durur raḥmet bulan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5734). [ölen,]*

öli: *Ölmüş kimse, mevta.*

İsteyü varan kişi gitmiş bulur / Evlerinde üç gün ol **öli** ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [öli,]*

öli: *Can verinceye kadar.*

Cān u göñülden ere muḥibb olur / Ḫiẓmetinde tā ki **ölince** ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3244). [ölince, -nce]*

Tā **ölince** Ḥaḳḳ'a ṭāʿat itdi ol / Yatdı Sulṭān İbrāhīm ḫatunı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5883). [ölince, -nce]*

ölincegez: *Öldüğü zaman.*

Küçicek idi atası **ölincegez** / Āḫiret mülkine naḳl olıncaġāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4273). [ölincegez,]*

ölme: *Ölmek.*

Yardılar ḳarnın iki oġlan çıḳar / Beslediler **ölmedi** gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2184). [ölmedi, -di]*

Hem mezārı tekyesi bil andadur / Ere iren **ölmedi** bil zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5450). [ölmedi, -di]*

ölü: *Ölmüş olan.*

Yoġ-ıdı bir ehl-i ʿilm tā kim gelĕ / Ölicek **ölülerin** temyīz ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1654). [ölülerin, -erin]*

ölü: *Canlılık emaresi olmayan.*

Açuban bir gör ki anuñ ḥāli ne / **Ölü** mi yā ṣaġ mıdur aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [ölü,]*

ölü: *Ölü, cansız beden.*

Atasına iledicek **ölüsin** / Aġlayuban dutdı oġlınuñ yasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3919). [ölüsin, -si, -n]*

ölüm: *Bir canlıda hayâtî fonksiyonların tam ve kesin bir şekilde sona ermesi durumu, mevt, irtihal, vefat.*

Ölümü āḫir bu nevʿ-ile olur / Ṣuyı da böyle olubanı ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2041). [ölümü, -ü]*

Yanı ḳararur daḫı andan ölür / Ol ṣoyuñ **ölümi** hep andan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [ölümi, -i]*

Şāha ʿāṣī olana gerek **ölüm** / Māniʿ olma ḳuluma ṭutsun anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6309). [ölüm,]*

ölüm gel: *Ölüm gelmek, ölmesine sebep olmak.*

Ḫayfdur bir kāfirüñ sözi ile / Kim bu resme yigide ölüm gele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4320). [ölüm gel, --e]*

ʿ**ömr:** *Hayat, yaşam.*

Pīrlik irdi ʿ**ömrümüz** oldı tamām / Biz daḫı evlād yüzin görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 310). [ʿömrümüz, -ümüz]*

ʿÖmr ü baḫtın eylesün Allāh ziyād / Tā ḳıyāmet devlet-ile bāḳī bād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5861). [ʿömr,]*

ʿ**ömr:** *Ömür, hayat.*

Dir zamānlardur ki ʿ**ömrümden** geçer / Görmedüm oġlan yüzin ḳaldum nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5228). [ʿömrümden, -ümden]*

ʿ**ömr:** *Hayat, yaşam, ömür.*

Gel ġanīmet gör bu zībā mevsimi / Çünki ʿ**ömrüñ** hem-demidür maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3292). [ʿömrüñ, -üñ]*

ʿ**ömr:** *Ar. Hayat.*

Erlik-ile süresin ʿ**ömri** esen / Anda ola āḫir mezārıñ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6081). [ʿömri, -i]*

ʿ**ömr:** *(Ar.) Yaşama veya var olma süresi, bir şeyin yaşadığı müddet, hayat.*

Şimdi ʿ**ömrüm** güni irdi āḫire / Cān çıḳup cismim girür ḳara yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5807). [ʿömrüm, -üm]*

Ḥaḳ teʿālā ʿ**ömrin** itsün ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6429). [ʿömrin, -i, -n]*

ʿ**ömr sür:** *Ömür sürmek, yaşamak.*

Ḳıldı ḫoş şehr-i Nişābūr'da ḳarār / Salṭanatla ʿömr sürdi bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 257). [ʿömr sür, --di]*

ʿ**ömri geç-:** *Hayatını harcamak, ömrünü tüketmek.*

Toḫmını vaḳtinde eken ḥāṣıl biçer / Ekmeyen ġaflet-ile ʿömri geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5845). [ʿömri geç-, -er]*

ʿ**ömri sür-:** *İyi ve rahat yaşamak, ömür sürmek.*

Ḳuṭb'a cāndan itdi şāh da ḫizmeti / Sürdi ʿömri bunlaruñla üç yıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5926). [ʿömri sür-, -di]*

ʿ**ömri zamān:** *Hayat, yaşam süresi.*

Öpdi ayaġın dili-le ʿ**ömri zamān** / Ḥācī Bektaş iyder iy gözci eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6117). [ʿömri zamān,]*

öñce: *Ilk olarak, evvela II önden, önceden.*

Üç biñ ola papas **öñce** gitdiler / Ol maġāra ḳatına āḫir yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 889). [öñce,]*

Öñce İdrīs daḫı Ḫūnkār yüridi / Artlarınca yüriyen Fāṭma idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1783). [öñce,]*

Böyle diyüp **öñce** ol oldı revān / Çĕkilür ardınca ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2331). [öñce,]*

Aḳça Ḳoca **öñce** ḫod gitmiş-idi / İşini cümle tamām itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2333). [öñce,]*

İki andan giçerek gör n'eyledi / **Öñce** gidüp pīş-revlik eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2971). [öñce,]*

Elin öpüben ziyāret itdiler / Kimi **öñce** kimi artca gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3952). [öñce,]*

Biz daḫı irdük bu resme **öñce** git / Varavuz uş üstüñe yaraġuñ it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [öñce,]*

Niyyetin böyle ṭutup göñlinde ol / Gitdi **öñce** aldı bir ferseng yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5666). [öñce,]*

Himmet erden aluban gitdi yayaḳ / Ḳara İmīrza düşüben **önce** bayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6387). [önce,]*

öñce: *İlk olarak, evvela.*

Dutdılar ḳatırını Mollā biner / Mollālar **öñce** yüridi ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3526). [öñce,]*

öñden şoña: *Baştan sona değin.*

Gördi tedbīr aṣṣı itmedi aña / Bildi ki taḳdīr imiş **öñden şoña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 673). [öñden ṣoña,]*

öñe düş-: *Önden yürümek, kılavuzluk etmek.*

Bir ılanı ḳamçı idüp elde ṭutar / Üç yüz evlā abdāllar öñe düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6212). [öñe düş-, -er]*

öñinde ser ḳo: *Bir kimsenin önünde başını saygıyla eğmek.*

Göl begi Miḫāl-idi ol dem meger / Geldi Otman Beg öñinde ḳodı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4442). [öñinde ser ḳo, --dı]*

öñine düş-: *Önden yürümek. II Kılavuzluk etmek, yol göstermek.*

Başmaġını ileyine ḳodılar / Öñine düşüp buyuruñ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1782). [öñine düş-, --üp]*

Öñine düşüp getürdi Ḫūnkār'a / Ol vilāyet āfitābı ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4162). [öñine düş-, --üp]*

Pes Miḫāl Otman Beg öñine düşer / Ḳaṣd-ı İznīḳ ḳıluban çün kim eşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4445). [öñine düş-, --er]*

öñlerine düş-: *Birinin önünden yürümek, yol göstermek.*

Didi bi'smillāh ṭurdı ol hümām / Öñlerine düşüp andan gitdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6015). [öñlerine düş-, -üp]*

öñüme düş-: *Birine kılavuzluk etmek.*

Rāżī oldı imdi dir öñüme düş / Ol hālüñde tek benüm-ile dürüş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4444). [öñüme düş-,]*

öp: *Öpmek.*

Öpdi işigi ṭurup peymānçeye / ʿÖẕrin ister yalvarup ol Ḫᵛāce'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 804). [öpdi, -di]*

Elin **öpüben** düşerler pāyine / Yüz süriyü uşda biz geldük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1769). [öpüben, -üben]*

Yügürüp gelüp elini **öpdi** tīz / Ayaġına sürdi yüzin ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4079). [öpdi, -di]*

Öpdi andan atı ayaġın ḳodı baş / Dökdi andan gözlerinden ḳanlu yaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5667). [öpdi, -di]*

Öpdi andan şeyḫiniñ varup elin / **Öpdi** şeyḫ Ahmed daḫı iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6021). [öpdi, -di]*

Öpdi ayaġın dili-le ʿömri zamān / Ḥācī Bektaş iyder iy gözci eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6117). [öpdi, -di]*

Pāy-ı taḫtı **öpdi** durdı ḫiẕmete / Çünki ḫiẕmet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6332). [öpdi, -di]*

öp: *1. Sevgi ve saygısını göstermek üzere dudaklarını bir şeye değdirmek 2. Sevgi ifâdesi olarak dudaklarını (karşı cinsten) sevdiği kimsenin dudakları üzerine koymak.*

Şükr idüp oġlın **öper** ḳoçaḳoça / Ḥācī Bektaş'uñ görince kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6414). [öper, -er]*

öp: *Öpmek, dudaklarını dokundurmak.*

Öpmedi elinde varup ilerü / Endikiyüp ḳarşusına ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4064). [öpmedi, -me, -di]*

öp-: *Öpmek.*

Devecük ardıç dibine irişür / **Öpüp** elini er ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4230). [öpüp, -üp]*

Çıḳdı ḫalvetden **öpüp** işik hümām / Virdi oturan erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5659). [öpüp, -üp]*

Gözlerin **öpüp** yüze yüzin sürer / Aldı mekteb-ḫāneye geldi eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5983). [öpüp, -üp]*

ör: *Ayağa kalkmak.*

İşidüp bunı iki bir dimedi / Ḳalḳdı **örü** daḫı bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1781). [örü,]*

Ḳalḳdı yirinden Ḥācım ṭurdı **örü** / Didiler ḳanda gider ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5236). [örü,]*

öri ṭur: *Ayağa kalkmak.*

Didi bismillāh ṭurdı ol öri / Ḳucaġa aldı hemān-dem Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 797). [öri ṭur, --dı]*

Didi oġlum ṭīz ṣalādan ṭur öri / Ne ḳadar var ise abdāllar ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6008). [öri ṭur,]*

öri ṭur-: *Ayağa kalkmak.*

İşidincek şol sāʿat ṭurdı öri / Üç daḫı var-ıdı oğlancıḳları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5354). [öri ṭur-,]*

Aldı evvel ol selām öri ṭurup / Faṭma Bācī dirler-idi aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6093). [öri ṭur-, -up]*

ört: *Gizlemek, saklamak.*

Dir i arduç pürüñ ile **ört** beni / Şāfiʿ olup ḳurtaram yarın seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [ört,]*

Anda istifrāġ itdüm **ört** anı / Bil naṣībe irgürüp duram seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5455). [ört,]*

ört: *Üzerini kapatmak II gizlemek.*

Üstini **örtüben** alup gitdiler / Köyde olan ʿavreti cemʿ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2085). [örtüben, --üben]*

Emr ider Ḫūnkār üstin **örtdiler** / Ḳaldı ḳırḳ gün anda gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [örtdiler, -di, -ler]*

ört: *Korumak, görünmez duruma getirmek veya gizlemek için üstüne bir şey koymak; kaplamak.*

Şaman-ıla üstin **örtmişler-idi** / Her biri bir yaña gitmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2144). [örtmişler-idi, --miş, --ler, --idi]*

ört: *Üzerini kapatmak.*

Gine emr eyledi Ḫūnkār **örtdiler** / Ḳırḳ güne degin ḳatından gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3657). [örtdiler, -di, -ler]*

ört: *Kapatmak.*

Yumdı Şaru İsmaʿīl erüñ gözin / **Örtdi** erüñ ḫırḳasıyla hem yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5622). [örtdi, -di]*

Kim çeceye **örtdi** kiçe kim kilīm / Ḥācī Bektaş geldi ḫarmān üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6242). [örtdi, -di]*

ört: *Örtmek, üzerini kapatmak.*

Türbe ḳurşunını **örten** bī-gümān / Şāh Sulṭān Bāyezīd'dur sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5860). [örten, -en]*

ört-: *Gizlemek, saklamak.*

Örtüsin **örtdi** geçer ḳırḳ gün tamām / Ḳırḳ birinci gün ider emr ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3655). [örtdi, -di]*

Emr itdi yine Ḫūnkār örtüsin / Perdedāra didi Ḫūnkār **örtesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3654). [örtesin, -e, -sin]*

Ḥācī Bektaş türbesini daḥı şāh / **Örtdi** ḳurşun birle anı ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5856). [örtdi, -di]*

Ḫarman üstüne ṭurup ḳarşu varur / Didi nėdür **örtdügüñüz** söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6244). [örtdügüñüz, -dügüñüz]*

örter-: *Örtmek, üzerini kaplamak.*

Gögi buluṭ bürimiş yaġmur yaġar / Ḫalḳ çalışup ḫarmānın **örter-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6240). [örter-idi, -idi]*

Ṣulu yaġmur yaġıban **örtĕr-idi** / Yaġdı yaġmur oldı seyl anda ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6241). [örtĕr-idi, -idi]*

örtü: *Üstüne bir şey konmak sûretiyle kapatılmak, bir şeyle kaplanmak.*

Emr itdi yine Ḫūnkār **örtüsin** / Perdedāra didi Ḫūnkār örtesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3654). [örtüsin, -sin]*

Örtüsin örtdi geçer ḳırḳ gün tamām / Ḳırḳ birinci gün ider emr ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3655). [örtüsin, -sin]*

Örtüsin ḳaldurup itdiler naẕar / Ṣöyle olmış ṣan ṭıf ı ldur süd emer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3656). [örtüsin, -sin]*

örtü: *Örtü.*

Ḳırḳ birinci gün olıncaḳ gör n'ider / Açdılar **örtüyi** Ḫūnkār emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3658). [örtüyi, --y, --i]*

örtü: *Örtü.*

Ḳırḳ birinci günde Ḫūnkār gör n'ider / Ḳaldururlar **örtüsini** emr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3652). [örtüsini, -si, -ni]*

Ḥaḳḳ'a cān ışmarlayınca ḥażretüm / Ḫalvetümde **örtübeni** meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5527). [örtübeni, -beni]*

Ḫarman ıssı ḫarmanın gelüp deñer / Arpa buġday **örtüsün** ki aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6254). [örtüsün, -sü , -n]*

örtülü: *Örtülü, kapalı.*

Yā hū diyüp çaġırurken dostuna / Gördi ḫarman **örtülü** çece ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6243). [örtülü,]*

örü dur-: *Ayağa kalkmak.*

Ḳorḳudan başdan ṣaçı örü durur / Didi şāhā bu şek ü llü görmedüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6192). [örü dur-, -ur]*

örü ṭur: *Ayağı kalk!.*

İdrīs eydür Fāṭıma'ya ṭur örü / Ḳapuyı aç ilk sen gir içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1739). [örü ṭur,]*

Özi ḳalḳup Ṣaru'ya dir ṭur örü / Bāġçeyi seyr idelüm yüri ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2008). [örü ṭur,]*

Ṭur örü ḫatun ḳatına gidegör / Ol ne dir-ise anı sen idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2588). [örü ṭur,]*

Uyḳudan uyanubanı ṭur örü / Ata tizcek binübeni gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3053). [örü ṭur,]*

Ṭur örügiy pezverüñ sürgil didi / Bir muḥibbüm var aña irgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4676). [örü ṭur,]*

örü ṭur: *Ayağa kalkmak, kıyam etmek.*

Örü ṭurup ʿizzet ü ikrām ḳılar / Didi sulṭān aña yā şeyḫ-i kebīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6625). [örü ṭur, --up]*

Uyavuz saña ḳamu iy gül-ʿiẕār / İşidüp sözlerini ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6739). [örü ṭur, --dı]*

Cemʿ olup begler ḳamu ṭurdı örü / Yüz sürüp cümle tekūra sürdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 883). [örü ṭur, --dı]*

Ḫᵛāce anı görüben ṭurdı örü / Dir berü gel iy ʿazīz ü māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1148). [örü ṭur, --dı]*

Ṭurdı Bektaş-ı Velī ol dem örü / Aluban seccāde vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1151). [örü ṭur, --dı]*

Örü ṭurup didi erenler bilüñ / Ṣayda gětürem didi himmet ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1317). [örü ṭur, --up]*

İşidüp zindāncı tiz ṭurdı örü / Ne didi-y-ise getürdi ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 20, Beyit 1887). [örü ṭur, --dı]*

Çünki Ḫūnkār işidür ṭurur örü / Ol ṭaşuñ ḳatına vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2115). [örü ṭur, --ur]*

Örü ṭurup Cān Baba söz söyledi / Bunlara gör nĕyi taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2476). [örü ṭur, --up]*

Baʿd ez-ān ruhbān hemān ṭurdı örü / Söyledi Ḫūnkār'a ol dem yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3209). [örü ṭur, --dı]*

örü ṭur-: *Ayağı kalk!.*

Söyledi Ḫūnkār yidi günden berü / Niçe bir bu resme ṭurursın örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3583). [örü ṭur-, --ur, --sın]*

Didi ṣunda bunda varma ṭur örü / Abıcem'e var öñinde yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3933). [örü ṭur-,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didi örü ṭur / Geldi bir muḥibbümüz var anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4071). [örü ṭur-,]*

Daḫı abdāla didi tīz ṭur örü / Buġdayınuñ šemenin al gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4136). [örü ṭur-,]*

örü ṭur-: *Ayağa kalkmak.*

Örü ṭurdı dört yaña ḳıldı naẓar / Ḳarayük Ḳızılca Ḫalvet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4775). [örü ṭur-, --dı]*

örü ṭur-: *Ayağa kalkmak, kıyam etmek.*

Ḳamusından otururdı yuḳaru / Gelicek cümlesi ṭururdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2243). [örü ṭur-, --ur, --dı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidüp gör n'ider / Örü ṭuruban miyānın cüst ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2965). [örü ṭur-, --uban]*

Çünki ṣavdı anları ṭurdı örü / Ḳapuyı bekitdi girdi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3274). [örü ṭur-, --dı]*

Ṣaru İsmāʿīl sözini Saʿde'dīn / İşidincĕgez örü ṭurdı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3728). [örü ṭur-, --dı]*

Ḫoş ḥayāt bulmış o dem örü ṭurur / Yanına ol oġlanuñ sürüp varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3907). [örü ṭur-, --ur]*

Öpmedi elinde varup ilerü / Endikiyüp ḳarşusına ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4064). [örü ṭur-, --dı]*

Ṣaru İsmāʿīl yüridi ilerü / Ḫoş tevażżuʿ eyledi ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4580). [örü ṭur-, --dı]*

Ṣaru İsmāʿīl hemān ṭurur örü / Söyledi andan niyāzla yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4882). [örü ṭur-, -ur]*

örü ṭurur: *Ayağa kalkmak, kıyam etmek.*

Çün ifāḳat buluban **örü ṭurur** / Cübbe vü ferācenüñ terkin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3586). [örü ṭurur, --ur]*

öt-: *(Kuş ve böcek için) değişik tonlarda nağmeli sesler çıkarmak.*

Öter illā ötmez ol aralıġuñ / Ötecek vaḳti gelincek ol çaġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3109). [öter, -er]*

öt-: *Ötmek, ses çıkarmak.*

Öter illā ötmez ol aralıġuñ / **Ötecek** vaḳti gelincek ol çaġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3109). [ötecek, --ecek]*

ötdür: *Ses çıkarmak, çalmak.*

Çünki Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar ol emīr / Kerre-nāy çaldurup **ötdürdi** nefīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 656). [ötdürdi, -di]*

öte: *Öbür taraf, öbür yan, uzakça olan yer.*

Gĕmi bulup geçdiler **ötĕsine** / Bu yaña Ḫūnkār'a geldük biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1581). [ötĕsine, -sine]*

Oldı seccāde ṣu yüzinden revān / Geçdi ṣudan **öteye** ṣol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [öteye, -y, -e]*

Öteden Yūnus ayaḳ üstine ṭurur / Giderem dir görüñ er ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2917). [öteden, -den]*

öte: *Ileriye.*

Geçdi ṣudan **öteye** sürʿatle tīz / Didi mollālara Mollā-yı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3511). [öteye,]*

Gün-ile ṭolundı hemān **öteye** / Atı naʿlinden görür ancaḳ ẓiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4601). [öteye,]*

öte: *Başka.*

Andan **öte** ḳılıç ur kāfiri ṣor / Her ne milki feṭḥ idüp ḳılsañ ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6402). [öte,]*

öte: *Daha ilerisi.*

Yükledür bir vaḳt gemi buġday ile / **Öte** geçeye giderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4097). [öte,]*

öte: *1. Öbür taraf, ileri. 2.Uzak, ayrı.*

Adları bunlar durur fehm eyle sen / **Öte** Türkistān ilinden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 261). [öte,]*

Gitmeye bundan **öte** seven eri / Yüz sürüp bu aradan döne geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4532). [öte,]*

Az ḳaldı deñizi **öte** geçe / Göricek gemici ḥāl oldı nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4858). [öte,]*

öte: *Bulunulan yere göre karşı yanda olan.*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ **öte** yanı / Ol zamānda nice-y-idi bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1909). [öte,]*

ötme: *Ses çıkarmamak.*

Ötmedi ötmez daḫı bu deme dek / Er nefesidür sen aña ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [ötmedi, -di]*

ötri: *Dolayı.*

Didi şekküm ḳalmadı hergiz tamām / Andan **ötri** itdi ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3517). [ötri,]*

ötrü: *Dolayı.*

Senden **ötrü** eyledük Ḥaḳḳ'a niyāz / İtdi maḳbūl ol Kerīm ü Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5384). [ötrü,]*

öyle: *"O biçimde, o tarzda" anlamında durum zarfı.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a bu maʿlūm olur / **Öyle** göñlinden geçürdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3254). [öyle,]*

Birisi hem eyle didi biri de / **Öyle** didi cümlesi hep rāvīde *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [öyle,]*

öyle: *Öğle vakti, öğleyin.*

Ṭur bile dervīş dir āb-dest alalum / Vaḳtidür **öyle** namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1836). [öyle,]*

öyle: *O şekilde, o biçimde, o tarzda.*

Gel bize ögret digil kim n'idelüm / Varalum biz daḫı **öyle** idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [öyle,]*

öyle: *Öğle (namazı).*

Ḫalḳ arasında ṭurup Ḫūnkār ıla / Ḳıldılar **öyle** namāzını bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3679). [öyle,]*

öyle: *"Öyle, o şekilde" İşaret sıfatı.*

Ṣaru İsmāʿīl gelür Ḫūnkār'a tīz / **Öyle** bildürdi gelüben ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3808). [öyle,]*

öyle: *"O şekilde" anlamında durum zarfı.*

Dir namāz vaḳtidür āb-dest alalum / Ṭuruban **öyle** namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3554). [öyle,]*

Gine Ḫunkār gönderür İsmāʿil'i / Di baña **öyle** buyurdı ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3805). [öyle,]*

öyle: *"O biçim, o tarz" anlamında durum zarfı.*

Rıḥlet itdükde fenādan ol ʿazīz / **Öyle** tāc geydi oġulları da tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1457). [öyle,]*

Çün gelüp İdrīs virür **öyle** ḫaber / Şevḳ odı ḫoş virdi kendüye ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [öyle,]*

Mülküñ ısı gibi söylersin sözüñ / **Öyle** misin ṭoġrısın bildür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1826). [öyle,]*

Ṭañlacaḳ ṭuruban ata atlanur / **Öyle** vaḳtinde köye irişdi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1830). [öyle,]*

Öyle diyüp aġlar-ıdı zār u zār / Başmadı Rūm'a daḫı ayruḳ i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1905). [öyle,]*

Öyle diyüben o şāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār o nūr-ı aṣfīyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2015). [öyle,]*

Āḫirü'l-emr **öyle** oldı āşikār / Şöyle ẕikr olmış durur iy nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2899). [öyle,]*

Sözlerin gūş idicek ol pāk-dīn / **Öyle** olsun varuñuz didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4993). [öyle,]*

Daḫı ol köpri binā dutmaz bilüñ / Şübhesüz **öyle** durur idrāk ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5076). [öyle,]*

Bāʿiš oldur **öyle** ad olmasına / İşbu lafż erden aña gelmĕsine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5452). [öyle,]*

Bişi vir ki Mekke'ye oġluñ gide / Anası eydür **öyle** dime oġul sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [öyle,]*

Ḥükm oldur **öyle** idüñ mā-ḥaṣal / Ḳara İmīrza pādişāha alḳış ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6351). [öyle,]*

öyle: *Öğle vakti.*

İrte **öyleye** çıḳarsañ sen eger / Bildügüñi idesin dir aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1850). [öyleye, -ye]*

öyle: *"O biçimde", anlamında durum zarfı.*

Gördi ḫalḳ **öyle** namāzı sünnetin / Ḳıla durur baġlamışlar niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3678). [öyle,]*

öyle olsun: *"peki, pekâlâ." anlamına gelen söz.*

Öyle olsun diyüben ḳalḳdı hemīn / Ṣol dem irdi Mekke'ye ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3218). [öyle olsun,]*

öýleň: *Öğleyin.*

İrte **öylĕn** seni gelüp dutalar / Ḳurı güne ḳoyup esīr ilteler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1851). [öylĕn,]*

öýleň: *Öğlen.*

İrte **öylen** bunda görürsem seni / Ocaġa baḳdurırın bilgil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1848). [öylen,]*

Didi Ḫūnkār yarın **öylen** geleler / Gevdeñüñ başını senüñ alalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3969). [öylen,]*

öyleyin: *Öğle vakti,.*

İşidicek beg bu resm-ile ḫaber / Mühlet olsun yarın **öyleyin** eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3970). [öyleyin,]*

öyüg: *Tepe.*

Çün **öyüge** çıḳdı gördi buzaġı / İnek ile bile otlar bayaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1918). [öyüge, -e]*

öyük: *Toprak tepe.*

Rāh-ı Çivril'den gelincek bir **öyük** / Yıġılup durur ufaḳ ṭaşdan büyük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2877). [öyük,]*

Çıḳuban **Öyük'de** tenhā oturur / Ḳudreti gör kim ne ḥikmet yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3890). [öyük'de, --de]*

öyük: *Toprak yığını, küçük tepe.*

Öyük'üñ ḳarşusına bir ḫoş yire / Oturup Ṣaru'ya iydür tīz dura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2507). [öyük'üñ, --üñ]*

öz: *Kendi, kendisi.*

Ḫoş muʿaṭṭar rāyiḥa gülden gelür / Hīç **özinden** gelmemiş ḫūn u nifās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 402). [özinden, -in, -den]*

öz: *Bir kimsenin kendi manevi varlığı, zatı, kendisi.*

Gözüm açdum tekyede gördüm **özüm** / Bunda nice geldi bilmem kendözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 822). [özüm, -üm]*

Ḥācī Bektaş işidüp ruhbān sözin / Bildi müʾmindür ḥaḳīḳ anuñ **özin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 950). [özin, -in]*

Daḫı yā Bektaş işit diñle sözüm / Ḳuṭb-ı ʿālem ben idüm bilgil **özüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [özüm, -üm]*

Çün **özini** işidüp ol kān-ı cūd / Bıçaġını urdı ol ṭaş üzre zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2130). [özini, -in, -i]*

Ṣaru İsmāʿīl **özini** anlara / Bildürüp iʿlām ider hep bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4934). [özini, -in, -i]*

İtdi Erṭuñrul **özini** iḫtiyār / Nice yoldaş ḳoşdı aña virdi ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6292). [özini, -in, -i]*

öz: *Kendi II Dönüşlülük zamiri.*

Ḳademine sürdiler yüzlĕrini / Evliyāya ḳul idüp **özlĕrini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2123). [özlĕrini, -leri, -n, -i]*

öz: *Kendi, dönüşlülük zamiri.*

Ṣaru Ṣaltıḳ işidüp bu sözleri / Çök oturdı yire ol dem **özleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2845). [özleri, -ler, -i]*

öz: *Bir kimsenin kendi manevi varlığı, zâtı.*

Ṣaḳlayamayan **özüni** iy ʿaceb / Ṣaḳlaya mı ġayrını iy pür-taʿab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2708). [özüni, -ü, -(n)i]*

Şükr kim gördük yüzüñi didiler / Bize bildürgil **özüñi** didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4933). [özüñi, -ü, -(n)i]*

öz: *Asıl, öz.*

Ṣaru eydür söyledügüñ nice söz / Hiç bu sözden ẕerre çıḳmaz yaġ **öz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [öz,]*

Ḳaraca Aḥmed'sin **özüñdür** pāsbān / Çün ṭarīḳatde er durur güç ṭartıcı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6122). [özüñdür, -üñ, -dür]*

öz: *'Kendi ve kendisi' anlamında kullanılan bir dönüşlülük zamiri.*

Ḫasta olup Ḫaydar unıtmış **özin** / Ḫabs içinde bilmez-idi kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 777). [özin, -i, -n]*

Ṣaru İsmāʿīl **özin** ḳıġırdı pes / Kaldı ḫalvet bāḳī gitdi cümle kes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5520). [özin, -i, -n]*

öz: *"Kendi, kendisi". Dönüşlülük zamiri.*

Lerze dutdı ṣanasın gördi sitīz / Gördi bir oġlan ṭoġurmışdur **özi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 400). [özi, -i]*

Özi ḳalḳup Ṣaru'ya dir ṭur örü / Bāġçeyi seyr idelüm yüri ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2008). [özi, -i]*

Ay dutulduġını ḫan gördi **özi** / Girçek oldı didi ol şeyḫüñ sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2429). [özi, -i]*

Çift sürecek vardı iki öküzi / Anlara ḫiẕmet ider-idi **özi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2860). [özi, -i]*

Çıplaḳ oluban **özi** yuvalanur / Gevdesine her ne batarsa alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2862). [özi, -i]*

Yūnus'a varup didiler bu sözi / Böyle didi didiler bil er **özi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [özi, -i]*

Ṭaşra çıḳduġında baṣar yüzine / Diyüben ṣordı bu kimdür **özi** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3639). [özi, -i]*

ʿAṣra dek ol yirde eylĕdi ḳarār / Gördi iñende **özi** Ḫūnkār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3682). [özi, -i]*

Yatduġı kekikli yavşanlu o yir / Ḥayret el virüp özine **özi** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4773). [özi, -i]*

Çün sefer ḳıldı Ḫorasān'dan **özi** / Ḳıldı Beytu'llāh'a sefer kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5417). [özi, -i]*

Anı gördi Ṣaru İsmāʿīl **özi** / Ẓāhir oldı er didügi kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5632). [özi, -i]*

öz: *"Kendi" Dönüşlülük zamiri.*

İllā ʿaḳlında birez naḳṣ var-ıdı / Ṣanma ki ʿaḳlı **özine** yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2377). [özine, -iñ, -e]*

Cān u göñülden ere iḳrār ider / Getürüp īmān **özine** yār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2851). [özine, -iñ, -e]*

Yatduġı kekikli yavşanlu o yir / Ḥayret el virüp **özine** özi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4773). [özine, -iñ, -e]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'a geldi çün bu ḥāl / Ḳulaḳ oldı geldi **özine** melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4986). [özine, -iñ, -e]*

öz: *Bir kimsenin benliği, kendi manevi varlığı, iç, nefis, derun, varoluş karşıtı.*

Didi Ṣaru İsmāʿīl añla sözüm / Ḫāṣ ḫalīfemsin benüm kendü **özüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5521). [özüm, -üm]*

öz: *"Kendi" anlamında zamir.*

Ehline gönderdi andan birezin / Ṭurdı teslīm itdi anlara **özin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1503). [özin, -i, -n]*

Çünki Nūre'd-dīn bu remzi gūş ider / Ḫayret el virür **özin** medhūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1857). [özin, -i, -n]*

Ḳılıca uġradur añsuzda **özin** / Yolı uġradur kişiye geñsüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2037). [özin, -i, -n]*

Ṣaġlığında her kim **özin** ḫāk ide / Meyyitin kendü yuyuban pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5723). [özin, -i, -n]*

Her gelen ayaḳlayup yüzin baṣar / Varmadın işige anuñ **özin** baṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5830). [özin, -i, -n]*

Manṣıbın öldüriser **özin** gören / Bu hevā buḫl u ʿaceb üçü daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [özin, -i, -n]*

Līki ġāyet key bahādır pehlivān / Bildi begler istemez ʿOšmān **özin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6344). [özin, -i, -n]*

Bī-günāh itmek diler düşmān **özin** / Beglerine didi sulṭān ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6345). [özin, -i, -n]*

öz: *"Kendi" Dönüşlülük zamiri.*

Ḳabri medresesi yanında durur / Defni **öz** kendü bināsında durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1907). [öz,]*

Çıḳ ögüt vir vara gide işine / Meşġūl ola varup **öz** cünbüşine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4744). [öz,]*

Ṭutmış-ıdı gidicek **öz** özüni / Tīz dügünlėdi görür kendözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5251). [öz,]*

Mā-ḫaṣal itmĕyelüm sözi dırāz / Ne ḳadar varsa mürīdi **öz** ü az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5563). [öz,]*

Ḫalḳ ayaḳlayınca sinimde **özüm** / Var ümīdim aġara ḳara yüzüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5811). [özüm, -üm]*

Ḳurı daʿvā itmegil düstūr **özüñ** / Ḫācī Bektaş eydür iy ḫˇāce işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5896). [özüñ, -ün]*

Ṣadra geçürdi hemān ol ser-veri / Ḫˇāce ider bilür mi ki erdür **özüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [özüñ, -ün]*

özin it-: *Eziyet etmek, acı çektirmek.*

Çünki küffār müʾmine itdi özin / Görmesün ḳırḳ güne dek güneş yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 842). [özin it-, --di]*

özle: *Aramak, hasret duymak.*

Tā ṣıġır dönince dek gözledi / Çün ṣıġır çekildi evi **özledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1971). [özledi, -di]*

özlerini: *Kendi, şahsı, zatı.*

Mekketu'llāh'da görür **özlerini** / Şükr idüp sürdi yire yüzlerini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3677). [özlerini,]*

ʿ**özrin iste:** *Kusurların affedillmesini istemek.*

Öpdi işigi ṭurup peymānçeye / ʿÖzrin ister yalvarup ol Ḫᵛāce'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 804). [ʿözrin iste, --r]*

özüñ: *Bir kimsenin kendi manevi varlığı, zatı, kendisi.*

Didi İlyās mıdur **özüñ** yā Ḫıż ı r / Kim ḳatuma gelüben olduñ ḥażır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 784). [özüñ,]*

Mülküñ ısı gibi söylersin sözüñ / Öyle misin ṭoġrısın bildür **özüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1826). [özüñ,]*

Didi Ḫūnkār nefesi zinde eylegil / Evliyāya hem **özüñ** bende eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2739). [özüñ,]*

özüñ divşür: *Kendine gel, toparlan.*

Dut sözüm divşür özüñ açġıl gözüñ / Ḥaḳḳ'a ṭapşur girçek irseñ kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 740). [özüñ divşür,]*

özüñi: *Benlik, varlık.*

Ṭutmış-ıdı gidicek öz **özüni** / Tīz dügünlēdi görür kendözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5251). [özüni,]*

P

pādişāh: *Büyük hükümdar, sultan.*

Pādişāha Ḥaḳ vire görklü oġul / Ol ulular çün sözin işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 386). [pādişāha, -a]*

Ḳarayük'de evveli itdi ḳarār / **Pādişāhuñ** ılḳısın gördi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1648). [pādişāhuñ, -uñ]*

Pādişāh emri bu durur bilesin / Başa ʿaḳluñ cümlesin cemʿ ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1864). [pādişāh,]*

Tā ḳılalar varuban anda ḥużūr / **Pādişāh** çün kim bu nevʿe buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2647). [pādişāh,]*

Didiler gel **pādişāha** varalum / Söyle sözüñ ḫan ne dir biz görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [pādişāha, -a]*

Pādişāha didi ṣalalum kişi / Her ne dirse eyle idelüm işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3929). [pādişāha, -a]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ile / Buluşuban ḥālini geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4255). [pādişāh,]*

Pes bu ešnāda ḫaberden ol ḫabīr / **Pādişāh** Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4267). [pādişāh,]*

Ṣāḥib ile Ḳara Ṭayı'dur vezīr / **Pādişāha** reʾy idici müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4207). [pādişāha, -a]*

Pādişāhuñ hep bular begleri idi / Her biri leşker başı baş er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4183). [pādişāhuñ, -uñ]*

Bursa'da oturur-iken **pādişāh** / Ḥācī Bektaş öldüginden oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5759). [pādişāh,]*

Ḥükm oldur öyle idüñ mā-ḥaṣal / Ḳara İmīrza **pādişāha** alḳış ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6351). [pādişāha, -a]*

pādişāh: *Hükümdar II komutan II önde gelen.*

Hem atam mülk-i Ḫorāsān'uñ yaḳīn / **Pādişāhıdur** bilüñ ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1368). [pādişāhıdur, -ıdur]*

pādişāh: *Allah.*

Muṣṭafā'nuñ nūrı ḥaḳḳı yā İlāh / Murteżā'nuñ ʿizzeti-çün **pādişāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1035). [pādişāh,]*

pādişāh: *Hükümdar, sultan.*

Şāha ʿāṣī **pādişāhdur** başına / Çünki Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn-i emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6304). [pādişāhdur, -dur]*

pādişāh: *Bir devletin başkanı olan ve hükmetme, emretme hakkını elinde bulunduran kimse; hükümdar, sultan.*

Pādişāhlar idiserdür ḫizmetin / Ḳuṭb-ı ʿālem ola ṭuta ṭoġrı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 189). [pādişāhlar, -lar]*

Ṣancaġı begi idi Ḳırşehri'nüñ / **Pādişāhdan** ṣancaġı-y-ıdı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1816). [pādişāhdan, -dan]*

Ṭavara vuruban anı sürdiler / **Pādişāhuñ** ḳatına çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1869). [pādişāhuñ, -uñ]*

Pādişāhuñ var-ıdı bir zindānı / Ṣuvadup dururdı kireçle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1870). [pādişāhuñ, -uñ]*

Pādişāha baʿžīsı segritdiler / Ḥāli varup küllī taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2700). [pādişāha, -a]*

Bu yañadan Ṣaru Ṣaltıḳ **pādişāh** / Ḳırşarı'ndan sürübeni geldi rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2876). [pādişāh,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ **pādişāha** irişür / Yüz sürüp ḳademlerine görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2850). [pādişāha, -a]*

Ṣaru Ṣaltıḳ **pādişāhdan** bir ḫaber / Diyeyin gūş eyle iy ehl-i naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2853). [pādişāhdan, -dan]*

Bir ḳażiyye olmış ımış bir zamān / **Pādişāhdan** teftiş itmege i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2994). [pādişāhdan, -dan]*

Pes Külü Ḫan oġlına irince ḫaber / **Pādişāha** viribidi ol da er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4194). [pādişāha, -a]*

Nite ki remz itdi Ḫūnkār ḫażreti / **Pādişāha** yüzlü gözükdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4256). [pādişāha, -a]*

Pādişāha Bursa tekūrı daḫı / İlçi ṣaldı bildürür ḫāl iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4291). [pādişāha, -a]*

Pādişāha ilçi çün varıncaġaz / İşbu resme ḫaberi virinceğez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4296). [pādişāha, -a]*

Bend idüben **pādişāha** gönderür / Çünki Otman Beg'i Ḳonya'ya varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4304). [pādişāha, -a]*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile hem vezīr / **Pādişāha** bunlar olmışdur müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4305). [pādişāha, -a]*

Ḳayı oġlıdur didiler bu yigit / **Pādişāha** ḳovladuġı ol pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4310). [pādişāha, -a]*

Pādişāha varuban ẕikr itdiler / Ẕikr olan sözleri cümle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4315). [pādişāha, -a]*

Pādişāha didiler iy kān-ı cūd / İy mürüvvet maʿdeni kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4316). [pādişāha, -a]*

Pādişāha varıcaḳ iydüñ selām / Naḳl idüñ şāha didi böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4412). [pādişāha, -a]*

Pādişāhdan ʿazm iden ol ulular / İrdi Ḳarayük'e ol baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4367). [pādişāhdan, -dan]*

Ġam yime var **pādişāhuñ** ḳatına / Ḥālüñi ʿarż eylegil ḫażrētine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4241). [pādişāhuñ, -uñ]*

Şehr-i Dili dirler bu şehr-i ʿaẕīm / **Pādişāhı** hem içinde olur muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4690). [pādişāhı, -ı]*

Türbesin idüp ziyāret **pādişāh** / Virdi altun itdi inʿām **pādişāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5857). [pādişāh,]*

Bir niçesi gelmedi ammā ḥażrete / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān **pādişāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6204). [pādişāh,]*

Pādişāhuñ daḫı görüp himmetin / Didi Bektaş çünki tmiş himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6415). [pādişāhuñ, -uñ]*

pādişāh: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Gerçi itdük biz niçe kez çoḳ günāh / Līki ʿafv it yine luṭf it **pādişāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1017). [pādişāh,]*

Silkdi yignini hemīn ol **pādişāh** / Ḳavline olmaġ içün tā kim güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4041). [pādişāh,]*

pādişāh: *Bir devletin başkanı olan ve hükmetme, emretme hakkını elinde bulunduran kimse, hükümdar, sultan.*

Mülklerine **pādişāh** ḳıldı ṭaleb / İttifāḳla böyle tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 254). [pādişāh,]*

Milki ısuz ḳoma bu dem yā İlāh / Gönder aña żabṭ ide bir **pādişāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [pādişāh,]*

Çünki Ḳayṣer Rūm'a iken **pādişāh** / Ḥażret-i Baṭṭāl Ġāzī yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1598). [pādişāh,]*

Laḳabı Keyḫusrev idi adı ʿAlī / **Pādişāh** ıdı vü hem girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [pādişāh,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn meger / Bir gün oturur iken nā-gāh eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1893). [pādişāh,]*

Pādişāh ḳatına getürdi anı / **Pādişāh** eydür görüñ Nūre'd-dīn'i *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1899). [pādişāh,]*

Pādişāh ḳatına getürdi anı / **Pādişāh** eydür görüñ Nūre'd-dīn'i *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1899). [pādişāh,]*

Āl-i Selcūḳ'dan hem ol vaḳt **pādişāh** / Bil ki Keyḫusrev idi ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2373). [pādişāh,]*

Didiler Külü Ḫan'a iy **pādişāh** / Ṣol ḳazana ḳoyduġuñdan ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2538). [pādişāh,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʿe'd-dīn çün / Gūş itdi ser-te-ser iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2637). [pādişāh,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ **pādişāh** ol pāk-dīn / Ḳalʿanūn üstine çün çıḳdı emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2815). [pādişāh,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ **pādişāh** yayın alur / Ṭoldurup oḳını ilerü gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2818). [pādişāh,]*

Olmış ımış didi bir iş ol işe / **Pādişāh** emriyle geldük teftişe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [pādişāh,]*

Teftiş idebilmesem dir ḳāḍī ger / **Pādişāh** göndermez idi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3001). [pādişāh,]*

Yıl tamām olıncaġaz ol **pādişāh** / Ḥażret-i Ḥūnkār ol ḳuṭb-ı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3206). [pādişāh,]*

Bir gün ol Sulṭān ʿAle'd-dīn **pādişāh** / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4187). [pādişāh,]*

Pes ġazā niyyetine ol **pādişāh** / ʿAzm itdi divşirüp bunca sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4196). [pādişāh,]*

Bu ḫaberi işidicek **pādişāh** / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4200). [pādişāh,]*

Pādişāh destūrdur dir söyleñüz / Nĕ-y-ise ehli maḥalli eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4209). [pādişāh,]*

Ḳaḳıdı Sulṭān ʿAle'd-dīn **pādişāh** / Çünki bu ḥālden tamām oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4297). [pādişāh,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn çün / Gūş idincek sözlerin ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4324). [pādişāh,]*

Aluban sulṭān ḫużūrına gelür / **Pādişāh** çün kim aña naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4329). [pādişāh,]*

Ol naẓar kim **pādişāh** ḳıldı nigāh / Bildi ki mīrdür emīrān-ı sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4333). [pādişāh,]*

Oġluñuz Sulṭān ʿAle'd-dīn **pādişāh** / Ḥażretüñe bunı irsāl itdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4379). [pādişāh,]*

Pādişāh gördi ki ṣofra vü çırāḳ / Götürüben elde girüp geldi çaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4419). [pādişāh,]*

Gidicek Sulṭān ʿAle'd-dīn **pādişāh** / Yirine oldı Ḳıyāse'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4451). [pādişāh,]*

Mülk-i Rūm'a olıcaḳ ol **pādişāh** / Üc ʿimāret yapdı altı ḫānḳāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5854). [pādişāh,]*

Ġam yime ki ʿafv idiser **pādişāh** / Ḳara İmīrza çünki irdi ḫażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6331). [pādişāh,]*

Lāzım oldı himmet ide **pādişāh** / Giydürüp hilʿat virür tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6398). [pādişāh,]*

pādişāh: *Far. Padişah, hükümdar.*

Pādişāh çün ḳıldı ḥāline naẓar / Ḥācetin bitürdi anuñ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1663). [pādişāh,]*

Yā ḫo kāfir **pādişāhından** ḳaçar / Ḳondı bunda yorılup oldı nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4913). [pādişāhından, -ı , -n, -dan]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn ki var / Oldı ʿahdinde mezārı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5029). [pādişāh,]*

Bī-ḥisāb altun virüp aña fidī / Aldı icāzet **pādişāhdan** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5908). [pādişāhdan, -dan]*

pādişāh: *1. Büyük hükümdar. 2. Sevgili. 3. Allah.*

Türbesin idüp ziyāret **pādişāh** / Virdi altun itdi inʿām **pādişāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5857). [pādişāh,]*

pādişāh: *Hükümdar, sultan. (Musa-yı Sani).*

Geldi ʿammī zādeñüz zūd türbeye / İşidüp ḫatuna geldi **pādişāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 287). [pādişāh,]*

pādişāh: *Sultan, padişah. (İbrahim-i Sani).*

Şehr ḫalḳı hep olurlar şād-kām / **Pādişāh** ḳıldı velīme dökdi ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 408). [pādişāh,]*

Oġluma taʿlīm ʿulūmdan eyle dir / **Pādişāh** emrin çü şeyḫ gūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6626). [pādişāh,]*

Pādişāh bundan sürūr-ı tām ider / Geçdi bunuñ üstine çün bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6687). [pādişāh,]*

pādişāh ol-: *Padişah olmak.*

Ḳılıç Arslan oldı anda pādişāh / Ġāzīler sulṭānı ol zerrīn-külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1630). [pādişāh ol-, --dı]*

Atası yirine oldı pādişāh / Geçdi taḫta giydi ḫoş zerrīn külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1634). [pādişāh ol-, --dı]*

Aydıñ u Sarḫan u Menteşe Ḥamīd / Pādişāh oldı yerinde ber-mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4454). [pādişāh ol-, --dı]*

pādişāha: *Sultan, padişah.*

Gitdi hemm ü ġuṣṣa vü ġam irmedi / Muştularlar **pādişāha** çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 404). [pādişāha, -a]*

pādişāh-ı kām-yāb: *Muradına ermiş padişah.*

Didiler iy **pādişāh-ı kām-yāb** / Destūruñla söyleyĕlüm bir cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4208). [pādişāh-ı kām-yāb,]*

pāk: *Temiz, saf.*

Ṣıdılar Ḫūnkār'dan inen gevheri / İçi ṭaşı **pāk-idi** yavlaḳ arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4571). [pāk-idi, -idi]*

pāk: *Halis, saf, katışıksız.*

Arı ṣuyla cismin anuñ yudılar / **Pāk** kefen ṣarup yirine ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5827). [pāk,]*

pāk: *Arınmış, temiz II güzel, kusursuz.*

Ādemüñ ṭaşını ḳo içine baḳ / **Pāk** ṭāhir olana göñlüñi yaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 763). [pāk,]*

Ṣūretā gerçi kenes ruhbānı dı / Līki gizli dīn ṭutar **pāk** cān-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [pāk,]*

Key ulu-zāde-y-idi aṣlı ṣerīf / **Pāk** mısmıl idi ġāyetde ʿafīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1672). [pāk,]*

Çehresinden bellü durur erligi / Erlig-ile hem daḫı **pāk** dirligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4309). [pāk,]*

pāk: *(Fars.) Temiz.*

Ṣād geldüñ didiler baṣduñ ḳadem / İy vücūdı **pāk** kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4932). [pāk,]*

Dönüben didiler iy kān-ı kerem / İy vücūdı **pāk** kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5085). [pāk,]*

Ṣöyle nice gürbüz ermiş ḥażretüñ / Kendü elüñle eyledüñ **pāk** meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5685). [pāk,]*

Ḳalbüñi **pāk** ü ʿimāret eylegil / Nefs aʿvānuñı ġāret eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5702). [pāk,]*

Uzunı ḳıṣaltdı **pāk** itdi rīşin / Ṭurdı andan Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6070). [pāk,]*

pāk eyle-: *Temizlemek; arındırmak.*

Çünki eriñ ḥaḳḳın idrāk eyledüm / Küfr ü şirkden ḳalbümi pāk eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5803). [pāk eyle-, -dü, -m]*

pāk eyle: *Temizlemek; arındırmak.*

Eylesün münkiri ejder hep helāk / Küfr ü şirkden eyle yir yüzini pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1038). [pāk eyle,]*

Yuyubanı pāk eyler ḳurıdur / İltübĕni rāhibüñ öñinde ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3225). [pāk eyle, --r]*

pāk it-: *Temizlemek, arındırmak.*

Ḫalḳ-ı münkir ḳomadı itdi helāk / Yir yüzin kāfirden itdi cümle pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1042). [pāk it-, --di]*

Almaġa ṣafā-naẓarla himmetin / Ṣıdḳ-ıla pāk idübeni niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2195). [pāk it-, --übeni]*

Gördi göñlek kir bunı dir yuyayın / Pāk idüben tertemīzce ḳoyayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3224). [pāk it-, --üben]*

Ṣuyumı sen ḳoyasın idrāk ide / Ol boz atlu yuyubanı pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5532). [pāk it-, -e]*

Dervīş oldur yirde yüzin ḫāk ide / Ölicek kendüyi yuyup pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5591). [pāk it-, -e]*

Er gerek bir dirlik ide dünyada / Kendü kendüsin yuyup ol pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5700). [pāk it-, -e]*

Ṣaġlıġında her kim özin ḫāk ide / Meyyitin kendü yuyuban pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5723). [pāk it-, -e]*

pāk ṣu: *Temiz su.*

Didi iy dīẕār görmiş **pāk ṣu** / Ṭayyib ü ṭāhir aḳar der-ḫāk ṣu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5063). [pāk ṣu,]*

pāk-bāz: *(Fa.) Usta oyuncu; yürekten bağlı aşık.*

Girüben Ḫūnkār'a eglendi biraz / Ṣaru İsmāʿīl görüp ol **pāk-bāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4584). [pāk-bāz,]*

pāk-bāz: *Vefalı, aziz, temiz kişi.*

Gine geçdi ḳapuya ol **pāk-bāz** / Ṣafā naẓarla duʿā itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1180). [pāk-bāz,]*

pāk-cān: *Temiz canlı.*

Ḳaṣr içre ḥüzn-ile ol **pāk-cān** / Pencereden ṭaşraya itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 274). [pāk-cān,]*

Girdi yidi yaşına ol **pāk-cān** / Bir gün ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6688). [pāk-cān,]*

Gidüben andan daḫı oldı revān / Kerbelā'ya irişür ol **pāk-cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1219). [pāk-cān,]*

Hem Ḫudā'dandur naṣībüm bī-gümān / Şöyledür bī-şübhe dir ol **pāk-cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1377). [pāk-cān,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār nuṭḳ açup revān / Seyyid'e virdi selām ol **pāk-cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4520). [pāk-cān,]*

Bunuñ üzre çünki geçdi bir zamān / Tā ki Ḫūnkār ḥażreti ol **pāk-cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4879). [pāk-cān,]*

Didiler ki gördügümüz ol ṭoġan / ʿİsā kendüsi-y-imiş ol **pāk-cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4926). [pāk-cān,]*

Bu deme ḳaldı iki başı hemān / ʿİlmüñ irsün şübhesüz iy **pāk-cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [pāk-cān,]*

Ürkdi bunlardan geyik oldı revān / Beşḳarış köyine dek iy **pāk-cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5291). [pāk-cān,]*

Ḳonya'dan yaña çıḳup oldı revān / İrişince Ḳonya'ya ol **pāk-cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5357). [pāk-cān,]*

Aldı ʿavret ḳatına girdi hemān / Nuṭḳ açubanı didi ol **pāk-cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5383). [pāk-cān,]*

Pes Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş hemān / Ḳalḳdı yaraġın görüp ol **paḳ-cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5482). [paḳ-cān,]*

pāk-dīn: *Saf dindar, dine samimi şekilde inanan kişi.*

Mūsiyü'š Šānī dir aña **pāk-dīn** / Bende-ḫāneye ḳadem-rencīde ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 291). [pāk-dīn,]*

Şāh ʿAlī Mūsā Rıżā'dan bil yaḳīn / Olmış-ıdı hem mücāz ol **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 577). [pāk-dīn,]*

Şād idüp yolımuz itdüñüz yaḳīn / İy vilāyet maʿdeni v'iy **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1075). [pāk-dīn,]*

Hem atam mülk-i Ḫorāsān'uñ yaḳīn / Pādişāhıdur bilüñ ol **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1368). [pāk-dīn,]*

Oturup ṣoḥbet iderlerken hemīn / Aḫşamuñ vaḳti irer iy **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2094). [pāk-dīn,]*

Ḳavşurup el dınmayup ṭurdı hemīn / Didi aña dönüben ol **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2266). [pāk-dīn,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿārifīn / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2477). [pāk-dīn,]*

Ben ki Cengiz Ḫan oġlıyam yaḳīn / Kim Külü Ḫan'dur adum iy **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2606). [pāk-dīn,]*

Kendü dik yuḳarı ṭırmandı hemīn / Ḳalʿaya çıḳmaḳlıġa ol **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2807). [pāk-dīn,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh ol **pāk-dīn** / Ḳalʿanūn üstine çün çıḳdı emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2815). [pāk-dīn,]*

Ol dem içre Ṣaltıḳ'uñ anda hemīn / Baġladılar bilini iy **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2884). [pāk-dīn,]*

Öyle olsun diyüben ḳalḳdı hemīn / Ṣol dem irdi Mekke'ye ol **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3218). [pāk-dīn,]*

Çün tamām oldı namāz Ḫūnkār hemīn / Oldı ġayb ol arada ol **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3680). [pāk-dīn,]*

Beg daḫı şarḳī ḳapusından hemīn / Cāmiʿe girdi işit iy **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3978). [pāk-dīn,]*

Düşdi üç māhī yiñinden ber-zemīn / Ol kerāmet maʿdeni ol **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4042). [pāk-dīn,]*

Ṣaru İsmāʿīl durur baʿd ez-īn / Evliyā sırdaşıdur ol **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4813). [pāk-dīn,]*

Pes deñizden yaña yöneldi hemīn / Ṣuya başduḳda ḳadem ol **pāk-dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4856). [pāk-dīn,]*

Bu araya dir beni ol **pāk-dīn** / Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿālemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4893). [pāk-dīn,]*

Sözlerin gūş idicek ol **pāk-dīn** / Öyle olsun varuñuz didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4993). [pāk-dīn,]*

pāk-dīn: *Saf dindar, dine samimi şekilde inanan kişi.*

İy Ḫorāṣān şāhı sulṭān **pāk-dīn** / Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñdür çün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5570). [pāk-dīn,]*

pākīze-mū: *Temiz saçlı.*

Gördiler yanınca var bir māh-rū / Bir cemīle duḫter ü **pākīze-mū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4779). [pākīze-mū,]*

pāk-vücūd: *Temiz bedenli. II. Soyu temiz (kişi).*

İşiginde yir öpüp ḳıldı sücūd / Sözini redd itmedi ol **pāk-vücūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 742). [pāk-vücūd,]*

pāk-zāt: *Temiz kişi.*

Mīr Süleymān oġlı ḳıldı **pāk-zāt** / Ol daḫı idince dünyādan sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6422). [pāk-zāt,]*

pāpās: *Papaz.*

Şimdi Türk'üñ geldi-se sulṭānı pes / ʿĀciz oldı ně ki var cümle **papas** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 917). [papas,]*

pāpās: *Hristiyan din görevlisi.*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / Cümle **papas** aġlaşuban oldı ḫōr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 861). [papas,]*

Gördiler ruhbān ıla **papas** kenes / Cümlesin ḳırar tekūr virmez nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 863). [papas,]*

Üç biñ ola **papas** öñce gitdiler / Ol maġāra ḳatına āḫir yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 889). [papas,]*

Ol maġāra üstine ṭur varalum / **Papasuñ** didügi kimdür görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 885). [papasuñ, -uñ]*

parala: *Parçalamak.*

Gördi bir derede ikisin daḫı / Ḳurt **paralayup** yimişdür iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1974). [paralayup, -y, -up]*

pāre: *1. Parça. 2. Para.*

Oluban dü **pāre** düşdi ber-zemīn / Girdi Ḫūnkār'a gören didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4982). [pāre,]*

pāre: *Adet, miktar, parça, tane.*

Yidi **pāre** şehr yapdı ol hümām / Ḳonya'yı hep yapdurup ḳıldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1635). [pāre,]*

Bir ḳuru aġac **paresi** de ṭurur / Alur anı ol kimesneye virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [paresi, -si]*

pāre it: *Parçalamak.*

Ḫırḫayı dört pāre ider Selmān hemān / Birin ʿAlī'ye virdi üç ṣaḥabeye daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [pāre it, --er]*

pārele: *Parça parça etmek, yaralamak.*

Yırtubanı birbirin murd itdiler / **Pāreleyüp** birbirin ḫurd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 628). [pāreleyüp, --y, --üp]*

pārsā: *(Fa.) Sofu, dindar.*

Vardı bir ḫatun ġāyet **pārsā** / Ḫoş vilāyet ehli ġāyet er nisā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [pārsā,]*

pāsbān: *Gece bekçisi.*

Pāsbāndı gözler-idi milketi / Cümle erenler cemʿ olupdı bir yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6091). [pāsbāndı, -dı]*

pāsbān: *Bekçi, gece bekçisi, gözcü.*

Ḳaraca Aḥmed'sin özüñdür **pāsbān** / Çün ṭarīḳatde er durur güç ṭartıcı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6122). [pāsbān,]*

pāy: *1. ayak 2. hisse, nasip.*

Dest-būs eylĕdi düşdi **pāyine** / Gör ne ʿālī ḥışṣe geldi **pāyine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2449). [pāyine, -ine]*

pāy: *Ayak.*

Dir elüñ vir virdi elin destine / **Pāyini** hem ḳodı pāyi üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [pāyini, -i, -ni]*

pāy: *Ayak II Hisse, nasip.*

Yügirü gelüp sürer yüz pāyine / Şükr ider düşdi mülāḳāt **pāyına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3550). [pāyına, -ı, -n, -a]*

pāy: *Ayak, kadem.*

Dir elüñ vir virdi elin destine / Pāyini hem ḳodı **pāyi** üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [pāyi, --i]*

Elüñi virdüñ çü Ḫūnkār eline / **Pāyi** üstine ḳoduñ pāyüñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3704). [pāyi, --i]*

pāy: *Ayak, kadem.*

Elüñi virdüñ çü Ḫūnkār eline / Pāyi üstine ḳoduñ **pāyüñ** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3704). [pāyüñ, -üñ]*

pāy-ı taḫt-: *Başkent.*

Pāy-ı taḫtı öpdi durdı ḫizmete / Çünki ḫizmet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6332). [pāy-ı taḫt-, -ı]*

pāyine düş-: *Ayağına düşmek, ayağına gitmek.*

Ṣaru tekrār düşdi Ḫūnkār pāyine / Ben ḳuluña eyle dime dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2033). [pāyine düş-, --di]*

Dest-būs eylĕdi düşdi pāyine / Gör ne ʿālī ḥışṣe geldi pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2449). [pāyine düş-, --di]*

pāyine düş-: *Ayağına düşmek. Ayağına gitmek Birinin bulunduğu yere, yanına gitmek; ayağına kapanmak.*

Elin öpüben düşerler pāyine / Yüz süriyü uşda biz geldük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1769). [pāyine düş-, --er, --ler]*

Düşdi pāyine işidincek Saʿīd / Mürvet eyle dime iy ḳadri saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3748). [pāyine düş-, --di]*

pāyine ser ḳo-: *Bir kimsenin ayağına başını koymak (Saygı ve hürmetle).*

Dir çeküben dest-būs itdi yine / Ḳodı hem ser ol mübārek pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4387). [pāyine ser ḳo-, --dı]*

pāyine yüz sür-: *Ayağına yüz sürmek. || Birinin huzurunda saygı göstermek, bir dilekte bulunmak, yalvarmak gibi maksatlarla yere eğilmek.*

Geldi artlarınca ol üç yüz faḳīr / Yüz sürerler pāyine olup ḥaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2980). [pāyine yüz sür-, --er, --ler]*

pāyine yüz sür: *Ayağına yüz sürmek. || Birinin huzurunda saygı göstermek, bir dilekte bulunmak, yalvarmak gibi maksatlarla yere eğilmek.*

Cümle gelüp pāyine yüz sürdiler / Didiler kim meşrebüñ ḳandan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6727). [pāyine yüz sür, --di, --ler]*

Cümlesi cemʿ olubanı geldiler / Pāyine Ḫūnkār'umuñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2052). [pāyine yüz sür, --di, --ler]*

Gelüben yüz sürer-idi pāyine / Oñmaz ıdı kim bu yoldan ṭayına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2196). [pāyine yüz sür, --er, --idi]*

Pāyine yüz sürüp aldılar duʿā / Didiler taḥsīn eyā merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2363). [pāyine yüz sür, --üp]*

Çün Külü Ḫan begler anı gördiler / Cān Baba'nuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2596). [pāyine yüz sür, --di, --ler]*

Yügirü gelüp sürer yüz pāyine / Şükr ider düşdi mülāḳāt pāyına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3550). [pāyine yüz sür, --er]*

Bir cemāʿat çoḳ ḳalender geldiler / Evliyānuñ pāyine yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3789). [pāyine yüz sür, --di, --ler]*

Elin öpüp sürdiler pāyine yüz / Göze göz çün gördiler böyle rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4512). [pāyine yüz sür, --di, --ler]*

pāyine yüz ur: *Saygıyla ayağına yüz sürmek.*

Ḳarşulayuban yüz urdı pāyine / Menziline aluban geldi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4482). [pāyine yüz ur, --dı]*

pāyine yüzin sür: *Ayağına yüz sürmek (Saygı göstermek).*

Ol kişi çün kim bu resm-ile görür / İrişüben pāyine yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2133). [pāyine yüzin sür, --ür]*

Elin öpüp sürdi yüzin pāyine / Ḳodı hem-yānı da naẓarda yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4164). [pāyine yüzin sür, --di]*

Çünki Ḫūnkār ḥażretine ol varur / Pāyine Ḫūnkār'umuñ yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4628). [pāyine yüzin sür, --ür]*

pāyine yüzler sür: *Ayağına yüz sürmek. ll Birinin huzurunda saygı göstermek, bir dilekte bulunmak, yalvarmak gibi maksatlarla yere eğilmek.*

Bektaş'uñ pāyine yüzler sürdiler / Baʿd ez-ān Sulṭān Muḥammed görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6749). [pāyine yüzler sür, --di, --ler]*

Bulışup pāyine yüzler sürdiler / Andan alubanı şehre irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1090). [pāyine yüzler sür, --di, --ler]*

pāymānçe: *Saygı göstermek amacıyla elleri omuzlara çapraz biçimde koyarak başı öne eğme.*

Dir Saʿīd'üm Ṣuṣadı'da bir çile / **Pāymānçede** çıḳarduñ dir hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3645). [pāymānçede, --de]*

pāymānçe: *Bektaşilikte tarikat şeyhinin karşısında elleri çapraz şekilde omuzlara koymak ve ayak baş parmaklarını birleştirerek durmak.*

Ola ʿafv ḥattā ki senden ol günāh / Çek ṣu içre **pāymānçe** ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [pāymānçe,]*

Pāymānçe yirine geçüp ṭurur / Anı Ḫūnkār çün baḳup eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3723). [pāymānçe,]*

pāymānçe kaşdı: *Saygı göstermek amacıyla elleri omuzlara çapraz biçimde koyarak başı öne eğme.*

Bir ısuz yirde bir ayaḳ üstine / Ṭurdı şöyle pāymānçe ḳaşdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3619). [pāymānçe ḳaşdı, --n, --a]*

pāymençeye geç-: *Bektaşilikte tarikat şeyhinin karşısında elleri çapraz şekilde omuzlara koymak ve ayak baş parmaklarını birleştirerek durmak (Bu makama geçmek).*

Pāymençeye geçüp yüzin sürer / Nuṭḳ açubanı didi böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3729). [pāymençeye geç-, --üp]*

pehlevān: *1. İri, bünyesi kavi, şeci adam. 2. Güreşçi, mesâri.*

Tā ki Otman oldı ġāyet nev-cüvān / Ḳuvvet ıssı key dil-āver **pehlevān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4276). [pehlevān,]*

pehlevān ol-: *Pehlivan, yiğit, kahraman olmak.*

Çehresinden görinür erlik ʿayān / Genc yigit illā ki olur pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4332). [pehlevān ol-, --ur]*

pehlivān: *Pehlivan. yiğit. kahraman.*

Gerçi ḳılıç eri ḳopdı **pehlivān** / Līki şāha ʿāṣīdür eller urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6301). [pehlivān,]*

Ḳılıcından ḳan ṭamar bir **pehlivān** / Ḥavf idüp ʿOšmān'a pes ṭaʿn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6329). [pehlivān,]*

Līki ġāyet key bahādır **pehlivān** / Bildi begler istemez ʿOšmān özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6344). [pehlivān,]*

pehlivān: *Far. Güreş yapan kimse, güreşçi.*

On iki yaşında dı henūz cüvān / Līki ḳuvvetlü idi key **pehlivān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 650). [pehlivān,]*

Didiler ki **pehlivānuz** tīġ-zen / Cümlemüz ḳalʿa-güşā vü şaf-şiken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 884). [pehlivānuz, --uz]*

Ġāzīlerdi kāfir ilde açdı yir / Ḳalıñ Oġuz **pehlivānı** ol Ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6289). [pehlivānı, -ı]*

pehlivān ol-: *Güçlü, yiğit olmak.*

Bir oġul virdi adı ʿOšmān ol Ḫudā / Ol zamānda oldı bahādır pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [pehlivān ol-, -dı]*

pelīd: *Pis, murdar, alçak, rezil.*

Hābil oldı dünyede evvel şehīd / Ḳātil olan Ḳābil olur bil **pelīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 153). [pelīd,]*

Ḳayı oġlıdur didiler bu yigit / Pādişāha ḳovladuġı ol **pelīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4310). [pelīd,]*

pelīd: *Pis, murdar, alçak kimse.*

Ḳanda girür ele bir böyle yigit / İʿtibār itme tekūra bir **pelīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4323). [pelīd,]*

penāh eyle: *Sığınmak.*

Didi Ḫūnkār bu ḳanı eyle penāh / Ayaḳ altına dökilmekdür günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3833). [penāh eyle,]*

penāh ol: *Sığınacak yer, sığınak olmak.*

Didi saña ṣığınuram yā İlāh / Zīra ḥalḳa ḥażretüñ olur penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 892). [penāh ol, --ur]*

Ol Muḥammed ḥürmeti-çün yā İlāh / Ṣaḳla kāfirden beni olġıl penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 893). [penāh ol, --ġıl]*

pençe: *Pençe.*

Çün vilāyet **pençesin** urdı baña / ʿĀṣī olursam gördüm alur cānumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6143). [pençesin, -sin]*

pençe urup: *Pençelemek.*

Süzülüp rāst indi anuñ üstine / **Pençe urup** getüreydi destine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1321). [pençe urup, --up]*

pencere: *Pencere.*

Penceresinden görür bir dil-beri / Didi kim ismi bu Raʿnā yā Perī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [penceresinden, -si, -n, -den]*

pencere: *Binâ duvarlarında, taşıtların belli yerlerinde, hava ve ışığın içeriye girmesi ve içeridekilerin dışarıyı görmesi için bırakılan açıklık.*

Ḳaṣr içre ḥüzn-ile ol pāk-cān / **Pencereden** ṭaşraya itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 274). [pencereden, -den]*

Mescide çün kim irür İdrīs yaḳīn / **Pencereden** gördi aydınlıḳ hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1728). [pencereden, -den]*

Ṭutar iken ol kitābı nā-gehān / **Pencereden** ṣuya bıraḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2389). [pencereden, -den]*

Iramayup gözlerin **pencereden** / Baḳar-ıdı gitmeyüp ol aradan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4737). [pencereden, -den]*

pencere: *Binâ duvarlarında, taşıtların belli yerlerinde, hava ve ışığın içeriye girmesi ve içeridekilerin dışarıyı görmesi için bırakılan açıklık.*

Pencereye ḳarşu üc gün üc gice / Vālih ü ḥayrān olur ṣorma nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4736). [pencereye, -y, -e]*

pençşenbih: *Perşembe, haftanın dördüncü günü.*

Penççşenbih güni-y-idi ol meger / Ẓuhr vaḳti hem irüpdi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3955). [penççşenbih,]*

Didi işbu **pençşenbih** güni ben / Āḫirete naḳl iderem añla sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5670). [pençşenbih,]*

pençşenbih güni: *Perşembe günü.*

Pençşenbih güni kim bugün durur / Ben ölürem ṭutma yas dügün durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5522). [pençşenbih güni,]*

pend: *Öğüt.*

Semʿiñi ṭut **pendine** Firdevsī'niñ / Ki iresin ḫuldına Ḥaḳ firdevsiniñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5730). [pendine, -i, -n, -e]*

Kim ki semʿiñ ṭutsa nāṣıḥ **pendine** / Düşmeyiser nefs-i şehvet bendine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5731). [pendine, -i, -n, -e]*

pend ü nazar: *Öğüt ve bakış.*

Aldı altunı vü hem **pend ü naẓar** / Ol naẓardan buldı günde baḫtı fer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3829). [pend ü naẓar,]*

pend-i ṣaḥīh eyle-: *Yapılması güzel olan öğüt vermek, kişiye faydalı olan, doğru olan öğüt vermek.*

Añlar-iseñ eyledüm pend-i ṣaḥīḥ / Ṭut naṣīḥat olasın efḍal ṣalīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 93). [pend-i ṣaḥīḥ eyle-,]*

per: *Kanat.*

Ṭurdı ayaġın açdı aġzın gör ne dir / Şāhīn olup açmaġ-ıla anda **per** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [per,]*

per aç-: *Kanat açmak.*

Böyle diyüp silkinüben anda er / Bir gögercin olubanı açdı per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1055). [per aç-, --dı]*

Urdı pervāz aġdı evc-i esmā / Pes hümā ḳuşı açuban gökde per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6103). [per aç-, -uban]*

per aç: *Kol kanat açmak II Harekete geçmek.*

Per açup oldı Bedaḫşān'a revān / Silkinüben oldı bir şāhīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 749). [per aç, --up]*

per per: *Parıl parıl.*

Yā hū yā hū diyüben cevlān urur / Gözleri gevher gibi **per per** yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6106). [per per,]*

perākende ol: *Dağınık, darmadağınık, perişan olmak.*

Oldı evlādı perākende hemīn / Ṭaġılup her biri gitdi bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 245). [perākende ol, --ur]*

perde: *Hicap, örtü. II. Gizlilik.*

Bir yeşil el **perde** ardından hemīn / Çıḳdı iy yār görmişüz anı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [perde,]*

perde dut-: *Örtmek.*

Hep yaraġum neyse ḥāżır ḳılasın / Bu gice perde dutaram bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5523). [perde dut-, -a, -ram]*

perdedār: *Perde tutan.*

Emr itdi yine Ḫūnkār örtüsin / **Perdedāra** didi Ḫūnkār örtesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3654). [perdedāra, -a]*

perī: *(Fars.) Tabiat üstü bir güce sâhip bulunduğuna inanılan cin tâifesinin çok alımlı ve çok güzel olanlarına verilen isim (genellikle dişi kabul edilir).*

Penceresinden görür bir dil-beri / Didi kim ismi bu Raʿnā yā **Perī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [perī,]*

perī-rū: *Peri (gibi güzel) yüzlü (sevgili).*

Göñlüm aldı bir **perī-rū** ol zamān / Bunı diyüp gözlerinden ḳan aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 349). [perī-rū,]*

perīşān-dil: *Perişan gönüllü.*

Saḫt olup ġāyet **perīşān-dil** olur / Oturur iken hemān ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2393). [perīşān-dil,]*

perīşān-dil kıl: *Perişan gönüllü kılmak, olmak.*

Key perīşān-dil ḳılur kendözini / Sulṭān İbrāhīm gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 374). [perīşān-dil ḳıl, --ur]*

perrān: *Uçan, uçmak.*

Atdı ʿaṣāyı ʿaṣā **perrān** olur / Maʿnī yüzinden eri naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4886). [perrān,]*

pertev: *Işık, nur, parıltı; ilahi tecelliler.*

Ol Muḥammed dü cihānıñ **pertevi** / Ḫalḳ anuñ-çün oldı ḫalḳ ol bihteri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 111). [pertevi, -i]*

pervā: *Korku, çekinme.*

Yoḫ durur **pervāmuz** andan olmaz er / Ben de Loḳmān'am Perende uçaram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6052). [pervāmuz, -muz]*

pervāz: . *Uçma, tayeran, havaya ağma.*

Çünki kāfir ilini Bektaş görür / Ḳalḳuban **pervāza** çevre göz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 767). [pervāza, -a]*

pervāz ur-: *Uçmak, aşık atmak, yarışmak.*

Urdı pervāz aġdı evc-i esmā / Pes hümā ḳuşı açuban gökde per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6103). [pervāz ur-, -dı]*

pervāz ur-: *Kanat çırpmak, uçmak için hazırlanmak; uzaklaşmaya hazırlanmak.*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş dahı pes / Nice pervāz urdı terk itdi ḳafes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5515). [pervāz ur-, -dı]*

Çün gögercin oluban ḳanat açar / Gökyüzinde ṭuruban pervāz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5978). [pervāz ur-, -ur]*

pervāz ur: *Kanat çırpmak, uçmak için hazırlanmak; uzaklaşmaya hazırlanmak.*

Hācī Ṭuñrul oldı şol sāʿat ṭoġan / Pervāz urup ḳalḳdı hevāya hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1319). [pervāz ur, --up]*

perver: *Besleme, terbiye etme.*

Tā ki **pezver** ṣofra ola bunlara / Tīz getür ṭaʿām yisünler anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3791). [pezver,]*

perverdigār: *(Fa.) Besleyici, rızk verici(Allah).*

Böyle dise Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ḥācetin maḳbūl ider **Perverdigār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 895). [perverdigār,]*

Yazdı evvel kim be-nām-ı Kirdigār / Ol ilāhe'l-ʿālemīn **Perverdigār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2604). [perverdigār,]*

perverdigār: *Allah (c.c.).*

El götürüp Rabb'ine itdi niyāz / Ḥācetim senden budur **Perverdigār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6003). [perverdigār,]*

pes: *Akabinde, sonra.*

İtdi Türkistān'ı kāfir **pes** ḫarāb / Er bulınmaz kāfire vire cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 684). [pes,]*

Üç yıl anda ḫoş mücāvir oldı er / **Pes** ʿibādet ṭāʿat ile ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1227). [pes,]*

pes: *(Far.) Sonra, onun için, bundan dolayı, hemen, ardından da, artık, işte, o hâlde, sonunda.*

Pes taḥiyyāt oḳudı Aḥmed tamām / Ḥaḳ teʿālā Aḥmed'e virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 123). [pes,]*

Hoy Ata **pes** oradan oldı revān / Tatar'uñ sulṭānına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2686). [pes,]*

Çekdi ḳılıc biri birin öldürür / **Pes** yolaḳ yolandı bu da yoldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3917). [pes,]*

pes: *"İmdi, o halde, öyle ise, öyle iken, öyle olunca, binaenaleyh" anlamlarında edat.*

Çün Ḫorāsān ḫalḳı anda geldi **pes** / Şeyḫe nāliş itdiler feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 705). [pes,]*

Şeyḫ Aḥmed görüben anları **pes** / Oldı sāḳin itmedi kimseye ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 760). [pes,]*

Pes semāʿ urdı semāʿı uraraḳ / Ṭolayu çegzinürek ṭolanuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2559). [pes,]*

Yarılup dīvār hemān bir el çıḳar / **Pes** Güvenc'i arḳası üzre yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4762). [pes,]*

Ol yirüñ ḫalḳından anda niçe kes / Mürīd olup aḳtarıldı aña **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4946). [pes,]*

pes: *"İmdi, o halde, öyle ise" anlamlarında edat.*

Pes ʿalīl olup Muḥammed vecd ider / Şükr ḳılup Rabb'ine secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 140). [pes,]*

Aṣḥāb otururdılar hep ṣaġ u ṣol / Ḥażret-i Aḥmed buyurur Selmān'a **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 174). [pes,]*

Ḫırḫasın aluñ götürün yā ḫabīb / **Pes** varup ṣandıḳların gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 181). [pes,]*

Ol ʿadū ḳaṣdına **pes** rezm eyledi / Varuban götürdi düşmenden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 263). [pes,]*

Ḥāṣıl itdi pür-kemāl itdi anı / Mūsī-i Šānī **pes** andan baʿd ez-ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 332). [pes,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Yanına aldı **pes** anı bir zamān / Bir zamāndan ṣoñra irdi emr-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 333). [pes,]*

Pes dügün yaraġın itdi az az / Ḫoş velīme ḳıldı eylĕdi dügün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 364). [pes,]*

Ṭatmadı hīç bir ṭaʿāmuñ dadını / **Pes** şehādet barmaġını aġzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 413). [pes,]*

Tekbīr ider daḫı başına urur / **Pes** Ḫorāsān iḳlīmine bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6747). [pes,]*

Pes tekūruñ ḳatına geldi yaḳın / Dir amān vir söyleyem sözüñ ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 867). [pes,]*

Şimdi Türk'üñ geldi-se sulṭānı **pes** / ʿĀciz oldı nĕ ki var cümle papas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 917). [pes,]*

Çünki Türk'e bulamaz kāfir ẓafer / Girçek erdür maʿlūm oldı **pes** ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 922). [pes,]*

Ḳırḳ gün āḫir olmış-ıdı **pes** tamām / Yaġmadı yaġmur u olmadı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [pes,]*

Geldi Ḳāsım virdi Bektaş'a selām / Söyledi andan ney ise **pes** kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 984). [pes,]*

Kendü icāzet alubanı gitdi **pes** / Didi bĕni isteyenler her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1053). [pes,]*

Pes Ḥüseyn'den ḳalmış-ıdı bil bular / Ol imām Zeyne'l-ʿabā'ya hem i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [pes,]*

Andan irdi bil Muḥammed Bāḳır'a / Andan irdi **pes** İmām-ı Caʿfer'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1105). [pes,]*

Pes Ḫorāsān'uñ o girçek erleri / Ṣaf ṣaf olup cümle geldi ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1177). [pes,]*

Yanığı ucında **pes** bellü durur / İsteyenler Ḳonya'da varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1197). [pes,]*

Pes Ḥaleb'den ḳalḳuban oldı revān / Ravża-i Dāvūd'a irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1240). [pes,]*

Gördi ehlullāhdan anda niçe kes / Otururlar Ravża-i Dāvūd'da **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1241). [pes,]*

Fāṭıma Bacı'ya **pes** maʿlūm olur / Ayaḳ üstine hemīn ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1280). [pes,]*

Pes vilāyet ḳanadını açdılar / Melekūtdan ʿarşa degin geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1292). [pes,]*

Gelübĕni dest-būs eylĕdiler / **Pes** lisān-ı tercümān söylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1356). [pes,]*

Pes bu esnāda ḳamu ol cemʿ olan / Ol ulu cemʿiyyete cümle gelĕn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [pes,]*

Pes bizüm ser-riştemüz Bektaşi'dür / Baḥr ü berde Ḫıżr'uñ ol yoldaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1462). [pes,]*

Pes icābet itdi Bektaş-ı Velī / Anlaruñ süknāsı oldı menzili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1515). [pes,]*

Pes ol arduç ḳıbleye ḳarşu döner / Ḫūnkār üzre püri budaġı iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [pes,]*

Lāzım oldı **pes** tevārīḫden beyān / Ẕikre gele biline olaʿ ayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1594). [pes,]*

Rūm'ı daḫı bunlar aldı ser-te-ser / **Pes** ikinci feṯi budur bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [pes,]*

Uġraşurlar key ulu ḳırġun olur / **Pes** Selim Ṣāh Ḳayṣer'i anda alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1616). [pes,]*

Pes Selīm Ṣāh Ḳayṣeri'yi yapdurur / Ṣimdilik andan hemān bir burc durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1618). [pes,]*

Ḳıṣṣa çoḳ āḫir **pes** anları alur / Oġlı Ḳılıç Aṣlan'ı gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1624). [pes,]*

Pes Yūnus Muḳrī'nüñ oġullarınuñ / Ulu oġlı ki dimişdük biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1670). [pes,]*

Pes yiñümden girü çıḳmaḳ diledi / Ḳomadum çıḳmaġa andan da didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1680). [pes,]*

Geldi ḳapu yarığından içerü / **Pes** naẓar ṣalduḳda varup ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1730). [pes,]*

Aña daḳ Ḫūnkār namāzı bitürür / **Pes** taḥiyyāta hemān-dem oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1743). [pes,]*

İdrīs ile Fāṭıma **pes** geldiler / Ḫūnkār'uñ ayaġına yüz sirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1746). [pes,]*

Gice gündüz ṭāʿat iderdi müdām / **Pes** müşerref oldı anuñla maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1785). [pes,]*

İşidüp Ḫunkār sözin döner aña / Niçe remz ider **pes** anı görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1849). [pes,]*

Pes ṣıġır bunda keşige güdilür / Ṣıġıruñ cümlesi bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1955). [pes,]*

Didiler kim bunda yoḳdur hīç kes / Yā şehādet kim viriser bunda **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [pes,]*

Pes ṭurup Ḫūnkār ḳatına geldiler / Ne ki erkān var-ısa hep ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2071). [pes,]*

Ḫātırına gelmedi bir ḥarf kelām / **Pes** cemāʿat gördi ḥaşr oldı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2100). [pes,]*

El ṣalıvirüp namāzı bozdılar / Ol imāmdan **pes** ümīdi üzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2101). [pes,]*

Didi Ḫūnkār **pes** ne-y-içün yaramaz / Yaramaz oldur ki var durur yimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [pes,]*

Pes ulu cemʿiyyet oldı üstine / Himmet ü ḫay ı r duʿāsı ḳaşdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2198). [pes,]*

Olmadı ol iş ve līkin bir nefes / Bitürür ol işi şöyle didi **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [pes,]*

Pes döner pīş-rev varur gircek ere / Ḥāli iʿlām eyledi ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2304). [pes,]*

Pes sürüp Aḳça Ḳoca'ya irdiler / Çün erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2306). [pes,]*

Ḫātırumuz çün bizüm luṭf idesiz / **Pes** ḳadem-rencīde ḳılup gidesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2330). [pes,]*

Destūr aluban revāne oldılar / Kendüler **pes** anda tenhā ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2364). [pes,]*

Pes Külü Ḫan sū-yı Baġdād ʿazm ider / Leşkerin alup o yire cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2434). [pes,]*

Pes Külü Ḫan ʿazm-i Baġdād eyledi / Aldı Baġdād'ı ulu ad eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2437). [pes,]*

Pes Külü Ḫan dönderür keşīşe yüz / Dir işitdüñ mi ne dir dervīş söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [pes,]*

Başa kef virüp tīġı aldı ele / **Pes** ṭırāş itmege başladı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2509). [pes,]*

Pes Ṣaru daḫı tırāşdan çekdi el / Ḥażret-i Ḫūnkār ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2511). [pes,]*

Pes üçüncisi budur kim irmişem / Ḥamdu li'llāh Ḥaḳ cemālin görmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2518). [pes,]*

Pes Külü Ḫan daḫı didi begleri / Sözüñi itdük ḳabūl iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2556). [pes,]*

Çünki andan oldı rūz-ı çārumīn / **Pes** Külü Ḫan beglerin aldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2568). [pes,]*

Pes Külü Ḫan sürer evine gelür / Ḫatunına cümle ḫāli bildürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2575). [pes,]*

Pes Külü Ḫan ṭurur otaġa varur / Cān Baba'ya emr idüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2587). [pes,]*

Gelmedi bil aña hergiz bir żarar / **Pes** ne ġam aña ki yardım ide er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [pes,]*

Pes Külü Ḫan beglerin cemʿ eyledi / Meşveret idüp bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2598). [pes,]*

Pes Tatar tüşmülleri ululları / Hem Tatar'uñ ne var-ısa illeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2654). [pes,]*

Pes bu nevʿe oldı cemʿiyyet ḳatı / Ḳaldı ḫoş vaḥdetle Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2666). [pes,]*

Pes Külü Ḫan dünyādan gitmiş-idi / Yirine oġlını şāḥ itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2687). [pes,]*

Pes Külü Ḫan oġlı ḳatında nite / Ḳaldı çün bir yıl tamāmet Hoy Ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [pes,]*

Pes tefaḫḫuş eyleyüp ardınca olur / Ḳandayıduġını ol putuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2690). [pes,]*

Dutıcaḳ ḳuvvet yanıcaḳ **pes** tamām / Ol eve vardı yügürüp ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2695). [pes,]*

Pes Külü Ḫan oġlı işidüp gelür / Āteş içre Hoy'a pes naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2701). [pes,]*

Pes Külü Ḫan oġlı işidüp gelür / Āteş içre Hoy'a **pes** naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2701). [pes,]*

Pes Külü Ḫan oġlı eydür n'eyledüñ / Nĕ-y-içün bu işi böyle eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2703). [pes,]*

Pes ḫilāfın işlemek olmaz revā / Bir iş işleñ ki anı Allāh sevĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [pes,]*

Pes Külü Ḫan oġlı ol ḫalḳa hemān / Ādemīler ṣaldı yir yir ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2718). [pes,]*

Cān Baba **pes** āteşe ʿazm idicek / Keşīşi bile aluban gidicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2724). [pes,]*

Pes keçe getürdi Ṣaltıḳ bunlara / Ḫoş Ḥüseynī dindi çün kim bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2782). [pes,]*

Pes olur seccāde deryāya revān / Rūmili'nden yaña ʿazm itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2789). [pes,]*

Pes Güreleş didi olduḳca müdām / Şerʿ-i Muḫtār üzre yüridi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2791). [pes,]*

Başlarına **pes** Ḥüseynī-veş nemed / Geyüben terk itmediler bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2793). [pes,]*

Pes Ḥüseynī-veş geyerlerdi külāh / Eyle geyer idi hep mīr ü sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2794). [pes,]*

Pes olur seccāde ṣu üzre revān / Seccāde üstinde o üc cān hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2796). [pes,]*

Ere Ḥaḳḳ'a ṣığınuban gitdiler / Ṭobrıca iḳlīmine **pes** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2797). [pes,]*

Buluban tekrār geldi ḥażrete / **Pes** mücāz olmaḳlıġa ol niyyete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2856). [pes,]*

Ol daḫı gitmeklige destūr diler / **Pes** ḥavālet ile destūr virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3013). [pes,]*

Pes tehī-dest ere nice varayın / Naẓarına ne yüz-ile ereyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3047). [pes,]*

Bu dem imiş **pes** naṣīb irdük şük ü r / Görmege müştāḳ ıduḳ gördük şük ü r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [pes,]*

Pes vidāʿ idüp ol üçler gitdiler / Diñle Ḫūnkār'ı ki bunda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3073). [pes,]*

Pes ḥavālet aluban girü döner / Gelüben menziline girü iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3076). [pes,]*

Pes Çırāḳ ṭurup ilĕyine gelür / Gördüginden ol ere iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3078). [pes,]*

Ṣūret ü şeklinden it bizi ḫabīr / **Pes** Çırāḳ dir vaṣfın aña bir bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3082). [pes,]*

Pes yaraḳ görüben andan ṭurdılar / Gelüben tā Ḳarayük'e irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3086). [pes,]*

Gördiler Ḫunkār'umuñ dīdārını / ʿArz ider **pes** leşkerinüñ varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3087). [pes,]*

Pes ḳabūl idüp erenler gitdiler / Sīd-i Ṣālīh ḫalvetine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3096). [pes,]*

Pes dönüp meskenine itdi ḳarār / Emr-i Ḥaḳ'la oldı anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3164). [pes,]*

Pes Deñizlü'ye yaḳın yirde ʿazīz / Nesli daḫı vardur anuñ bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3166). [pes,]*

Pes Frengistān'a der-deryā kenār / Bir adaya düşüben itdi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3182). [pes,]*

Pes ṭavāf idübeni döndi gider / Ḳarayük'e irdi bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3219). [pes,]*

Pes ḳul itdi ere andan kendözin / İzine ṭoprāḳ eyledi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3243). [pes,]*

Pes Naṣārā cinsi kilsāya gelür / Nĕ-y-ise ʿādetleri eyle ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3273). [pes,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Cümlesi **pes** ittifāḳ eylediler / Evliyāya gör nifāḳ eylediler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3338). [pes,]*

İttifāḳ idüp ḳamu oturdılar / **Pes** żamīrden böyle iş bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3340). [pes,]*

Mollālar dört yañaya **pes** gezdiler / Aradılar nereyi ki sizdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3364). [pes,]*

Elini uzatdı Mollā öñine / **Pes** Saʿīd'üm kesebilirseñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3400). [pes,]*

Pes Saʿīd ol ḳılı alup destine / Ḳodı ol kesdügi ḳıluñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [pes,]*

Ṭañlayup indi ḳatırdan ol daḫı / **Pes** muvāfaḳat mürüvvetdür aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3471). [pes,]*

Pes ṣudan çıḳubanı ṣaf durdılar / Evrenüñ çaḳ ḳarşusına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3520). [pes,]*

Pes o vaḳt Ḫūnkār naẓarında tamām / Üc yüz altmış ḫalīfesi iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3718). [pes,]*

Mollā Saʿīd żikr itdi bir nefes / Maḫlaşında didi bu nevʿ-ile **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3726). [pes,]*

Bilmedük dervīş midür yā nice kes / Çün işitdi Ṣaru İsmāʿīl **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3766). [pes,]*

Fāṭıma **pes** giydi ol ḫūb ṭonları / Ol ġarīb merġūb u maḥbūb ṭonları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3817). [pes,]*

Pes anuñla baġladı tertīb düzen / Her düzenden eyledi tezyīn ü zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3826). [pes,]*

Pes olur Fāṭıma'nuñ ḥamli ẓuhūr / Müddet ile vażʿ itdi ḥamli gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3847). [pes,]*

Ol diyār aʿyānlarından niçe kes / Viribir düñürlige ol emre **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3871). [pes,]*

Aldı ol maʿṣūmı Ḫūnkār ḳoynına / **Pes** vilāyetüñ baḳ imdi oynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3904). [pes,]*

Elin öpüp ayaġına düşdiler / **Pes** Tatar ol vaḳt hep and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3909). [pes,]*

Pes eḥibbādan niçe ehl-i kerem / Bege vardılar bile ḳılup kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3957). [pes,]*

Pes şivān efġān idüben geldiler / Oradan begi götürüp aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4007). [pes,]*

İşbu sırruñ ġavrine çün irdiler / **Pes** ḥisāb eyleyübeni gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4086). [pes,]*

Çıḳaruban ḫūb cevāhir ḳıl nišār / **Pes** demidür eyleme daḫı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4171). [pes,]*

Çün Oġuz cemʿiyyeti tefrīḳ olur / **Pes** Ḳazan Ḫan'a Bayındur ḫan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4173). [pes,]*

Pes Selīm Ṣāh geçicek yirine hem / Ḳılıç Arslan geçdi bil iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4179). [pes,]*

Pes Külü Ḫan oġlına adam ṣalar / Maʿlūm ider aña bu resme ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4189). [pes,]*

Pes Külü Ḫan oġlına irince ḫaber / Pādişāha viribidi ol da er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4194). [pes,]*

Pes ġazā niyyetine ol pādişāh / ʿAzm itdi divşirüp bunca sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4196). [pes,]*

Pes vilāyet ḳabżasında her birin / Ṣaḳlayuban gösterüp yirlü yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4237). [pes,]*

Pes bu ešnāda ḫaberden ol ḫabīr / Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4267). [pes,]*

Pes Miḫāl Otman Beg öñine düşer / Ḳaṣd-ı İznīḳ ḳıluban çün kim eşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4445). [pes,]*

Pes vidāʿ eyleyüp ol erenleri / Seydi Ġāzī'ye revān oldı geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4515). [pes,]*

Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin aḥvālümi / **Pes** ticāret ecli-çün emvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4710). [pes,]*

Pes nihānī dünle Güvenc'i alur / Duḫterüñ ḳatına sürüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4758). [pes,]*

Pes mürīdligi sen eylédüñ yaḳīn / Ḫiẕmete emr idicek seni hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4787). [pes,]*

Pes bu remzden ṣoñra bir müddet geçer / Tā ki Ḫūnkār daḫı dünyādan göçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4836). [pes,]*

Pes Cemāl Seydī ayaḳ üzre ṭurur / Oturan iclāsda her kim var görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4838). [pes,]*

Pes deñizden yaña yöneldi hemīn / Ṣuya başduḳda ḳadem ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4856). [pes,]*

Pes görenler didiler ol Zupun'a / Kim fülān yirde bugün gördük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [pes,]*

Pes ikisi iki yirden geldiler / Beftere ṣalup rumūzın ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4920). [pes,]*

Dileyüp almaḳ gerek andan anı / **Pes** Ṭavaz'a ṭutdılar andan yöni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4963). [pes,]*

Çün Ṣaru'nuñ türbesine geldiler / **Pes** yeşil fermānı ṭaleb ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4964). [pes,]*

Ḳulaḳ olsun diyü geldi bir nefes / Dutmaz oldı iki eli anda **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4985). [pes,]*

Pes Ḳolaçıḳ Ḥācī şol aẏġır mišāl / Kişneyü kişneyü geldi bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5125). [pes,]*

Baba Resūl pīr olıncaḳ iy ʿazīz / **Pes** Cemāl Seydī ki ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5325). [pes,]*

Aldı oġlancıḳların hem ʿavretin / **Pes** sefer ʿazmine ṭutdı niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5356). [pes,]*

Pes Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş hemān / Ḳalḳdı yaraġın görüp ol paḳ-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5482). [pes,]*

Pes Keşişlik Depesi'ne irdiler / Seyr iderek depe üzre vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5491). [pes,]*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş daḫı **pes** / Nice pervāz urdı terk itdi ḳafes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5515). [pes,]*

Kendü oḳuyup kendüye Yāsīn **pes** / Ḥaḳḳ'a cān ışmarladı gitdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5620). [pes,]*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl **pes** / Ṭutdı sözüñ ṣımadı ol er nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5680). [pes,]*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl **pes** / Ḥācī Bektaş ṣımayup anda nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5719). [pes,]*

Çünki Yanḳo Madiyan miʿmār **pes** / Gördi-se erden vilāyet ol nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5780). [pes,]*

Pes vaṣiyyet böyle ḳıldı ol ere / Yalvarup nāliş ḳılup ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5800). [pes,]*

Fānī dünyādan çevürüp ol yüzin / Ṭutdı **pes** dāru'l-fenāya ol yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5817). [pes,]*

Söz budur kim söyledüm iy merd **pes** / ʿĀḳıl-ısañ ṭut naṣīḥat her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [pes,]*

Virdi maʿnāsın ḥurūfuñ bī-bedel / Ḫˇāce bildi er durur Bektaş **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5903). [pes,]*

Elin öpüp ḳor öñinde baş **pes** / Ḫˇācesiyle ně ki var sūḫte muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5904). [pes,]*

Yidiler bölügine şāhı ḳatar / Ḫıżr yine bir gün varuban yitdi **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5923). [pes,]*

Yidilerden üçlere iltüp ḳatdı **pes** / Üçler ile yürüyince bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5924). [pes,]*

Aluban ḫay ı r duʿā nesl-i İmām / **Pes** icāzet alup andan gitdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5927). [pes,]*

Ṭurduġı yirden hemān ġāʾib olur / Ol gice ol sāʿatüñ içinde **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5943). [pes,]*

Ḫˇāce Ahmed Yĕsevī'ye irdi hemān / Ḫˇāce Ahmed Yesevī'ye geldi **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5998). [pes,]*

Vaḳt-i şāmdı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıldı **pes** / Ṣubḥa dek bir gice ḳıldı er namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5999). [pes,]*

Bildiler ol tāc olısar kisveti / **Pes** erenler içine düşdi güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6031). [pes,]*

Çekdi ġayret cümlesi düni güni / **Pes** Ḫorāṣān milki içinde ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6032). [pes,]*

Ṣadra andan geçdi oturdı ḫāṣ u ʿām / Geçdi Loḳmān Pernede ṣaġ ṣadra **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6037). [pes,]*

Cehd idüp ilden anı sürmek gerek / **Pes** Ḳaraca Aḥmed oldı bir hümā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6102). [pes,]*

Pes cezā itsek revādur biz size / Līki meyve isder evliyā eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6124). [pes,]*

Didi Şehr-i Ḳır'a var dik sen ʿalem / Virdi icāzet Ḳaraca Aḥmed gitdi **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6134). [pes,]*

Aldı icāzet Ḳaraca Aḥmed **pes** gider / Geldi gözci erlere ḳıldı selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6155). [pes,]*

Pes muṭīʿüz emrüñe olduḳ biz ġulām / Ḥażretüñe olduḳ mürīd ur kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6166). [pes,]*

Pes muḥibb olduḳ ṭapuña bī-nifāḳ / Ṣāhumuzsın çün bizim ṣāḥib-zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6184). [pes,]*

Buġdayı içün diyelüm ṭaşı biz / Böyle diyüp göz göre Etrāk **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [pes,]*

Didiler ki bu yatandur ṭaş **pes** / Arpa buġday ṣanma ki ṭaşdur yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [pes,]*

Arpa buġday ḳalmadı oldı ṭaş **pes** / Cümle ḫarman dānesi oldı ḫacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6252). [pes,]*

Göziñüzi hem virüñ dervīşe siz / Her ne dervīş itse şey' li'llāh **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [pes,]*

Ḳapuñuza hū dise añsa Allāh **pes** / Ḳomañuz ki gide maḥrūm eli boş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6262). [pes,]*

Gĕtürüp ḳurbān-ıla bī-ḫad ṭaʿām / **Pes** ḫalāyıḳ işigine sürdi yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6278). [pes,]*

Didi ṭuruñ **pes** benümle ṣaġ u ṣol / Didi b'ismillāh andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6281). [pes,]*

Yaḳmaz āteş gölgesi olmaz ittifāḳ / Bu velāyet-nāme āḫir oldı **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6286). [pes,]*

Ġāzī ʿOšmān'a ḳamu ḫaṣm oldılar / **Pes** varup Sulṭān'a anı ḳovladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6299). [pes,]*

pes: *"O hâlde, öyleyse, şimdi" anlamlarına gelen edat.*

Gözedüben Ḥaydar anda emr-i Ḥudā / Virdi andan ol ḳāżāya **pes** rıżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 674). [pes,]*

Pes yüzin gösterüben onlara er / Didi maʿlūmdur işiñüz ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 941). [pes,]*

Baʿżılar oldı münāfıḳ yine **pes** / Sāḫir imiş ol diyüp eyledi ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1031). [pes,]*

pes: *(Durum) Öyle iken.*

Zīra oġul ḳız düşmenüñdür didi Ḥaḳ / **Pes** muḥabbet itmez aña ehl-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 693). [pes,]*

pes: *(Fars.) Yeter, kâfî.*

Çün tırāş yarusına dek eyledi / **Pes** diyü Ḫūnkār Ṣaru'ya söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2510). [pes,]*

pes: *"O hâlde, öyleyse, şimdi" anlamında zarf.*

Pes ikincisinde Ercīs'i tamām / Yidi kez itdüm ṭavāf iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2517). [pes,]*

Urdı pervāz aġdı evc-i esmā / **Pes** hümā ḳuşı açuban gökde per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6103). [pes,]*

pes: *"Ancak, fakat" anlamında bağlaç.*

Pes everdiler anı oġul ṭoġar / Niteki remz itdi-y-idi aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5142). [pes,]*

Pes ḳudūmı ḳalduruban çaldılar / Yola düşüben revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5155). [pes,]*

Pes Ḫācım Sulṭān ol merd-i taḳī / Ol erenler şāh-bāzı müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5156). [pes,]*

Pes o dem bir ulu āteş yaḳdılar / Ol demür cinsin içine daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [pes,]*

Ṣaru İsmāʿīl özin ḳıġırdı **pes** / Kaldı ḫalvet bāḳī gitdi cümle kes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5520). [pes,]*

Pes cihān fānī durur añla bak a / Ḫalḳ fānī Ḥaḳ durur ḫayyu'l-beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5584). [pes,]*

Çün erenlerle namāzı ḳıldı ol / **Pes** cemāʿatle mezāra geldi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5655). [pes,]*

Pes Ḫıż ı r Lāla ṭutup gördi yaraḳ / Ḳazdılar işikde sinin ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5826). [pes,]*

Bulamaz ḫalḳ ıssın zīrā eger ḫalḳ / **Pes** olup ḫalḳıñ gözinden ol nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [pes,]*

Tāc bunuñdur ḫırḳa bile bī-gümān / Şeyḫ Aḥmed böyle dise anda **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6049). [pes,]*

Sākin oldı cümle erenler süst ḳavī / Çün Ḫorāṣān pīri ʿacze vardı **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6062). [pes,]*

Aldı evvel ol selām öri ṭurup / Faṭma Bācī dirler-idi aña **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6093). [pes,]*

Cümle erenler geldi oturdı yirine / Ḳaraca Aḥmed ṭurdı ayaġ üstine **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6182). [pes,]*

Pes zamān-ıla o Ḳırşehri'ne gider / Çünki tekye ḫaddine irdi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6214). [pes,]*

Didi olsun eyle kim cümlesi ṭaş / Çün dilek böyle diler Bektaş **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6251). [pes,]*

Ḳılıcından ḳan ṭamar bir pehlivān / Ḫavf idüp ʿOšmān'a **pes** ṭaʿn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6329). [pes,]*

Aña göre **pes** cezā virmek gerek / Göndüreyüm Bektaşuñ üzerine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6348). [pes,]*

Oldı Sulṭān Ḫan Muḥammed şehriyār / Çünki Sulṭān Ḫan Muḥammed Ġāzī **pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6425). [pes,]*

peşīmān: *Pişman.*

Hep **peşīmān** oldı peşşe baġrı baş / Geldi Bektaş ḥażretine aġlaşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6257). [peşīmān,]*

peşīmān ol: *Pişman olmak, yapılan bir işin yanlış ya da uygunsuz sonuç verdiğini anlamak.*

Yine münkirler peşīmān oldılar / Mürted iken ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1004). [peşīmān ol, --dı, --lar]*

peşīmān ol-: *Pişman olmak, yapılan bir işin yanlış ya da uygunsuz sonuç verdiğini anlamak.*

Key peşīmān oldı itdügi işe / Ol bedīhī bed-fiʿāl ü cünbüşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3618). [peşīmān ol-, --dı]*

Didi Türkler ḥad-bīn olur bu'l-fużūl / Çün peşīmān olduñuz bu işe siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6260). [peşīmān ol-, -du, -nuz]*

peşşe: *Sinek ǀ değer verilmeyecek kadar küçük bir şey.*

Hep peşīmān oldı **peşşe** baġrı baş / Geldi Bektaş ḥażretine aġlaşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6257). [peşşe,]*

peyām: *Haber.*

Pādişāha varıcaḳ iydüñ selām / Naḳl idüñ şāha didi böyle **peyām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4412). [peyām,]*

peyām gönder: *Haber göndermek.*

Didi Ḫūnkār eyledi size selām / Daḫı hem gönderdiler böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3529). [peyām gönder, --di, --ler]*

peyāmumuz vir: *Haberimizi ilet, ver.*

Anlara bizden selāmumuz degür / Hem peyāmumuz bizüm anlara vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1336). [peyāmumuz vir,]*

peydā ol-: *Ortaya çıkmak.*

İşbu fikri eylediler çünki tīz / Anda bir abdāl peydā oldı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4102). [peydā ol-, --dı]*

Dişilik gider hemīn erlik gelür / Ālet-i erlik hemān peydā olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5245). [peydā ol-,]*

peydā ol: *Ortaya çıkmak.*

Olısar peydā bu oğlandan çoḳ iş / Bu ʿalāmetler velīlerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6612). [peydā ol, --ısar]*

peyġām it-: *Haber etmek.*

Niye geldüklerin iʿlām itdiler / Nĕ-y-ise maḳṣūdı peyġām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3875). [peyġām it-, --di, --ler]*

peyġam-ber: *Hz. Muhammet-.*

Ḥaydar'a bu ʿizzete anlar güniler / Ḥālleri maʿlūm olup **peyġam-bere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 167). [peyġam-bere, -e]*

Bu vefāt-nāme de irdi āḫire / Vir ṣalavāt ʿaşḳ-ıla **peyġām-bere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5737). [peyġām-bere, -e]*

peyġam-ber: *Hz. Muhammed (SAV).*

Çoḳ münācāt itdi añup **peyġām-beri** / Ḥaşm elinden ḳurtara Ḥaḳ Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 688). [peyġām-beri, -i]*

peymānçe: *Çengel darı da denilen sağ ayak baş parmağını sol ayak başparmağı üzerine koymak ve elleri çapraz şekilde omuzlara koyarak ayakta beklemek.*

Geçüben **peymānçe** yirine hemān / İtdi miskīnlik ol demde revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1499). [peymānçe,]*

peymānçe: *Elleri çapraz bir şekilde omuzlara koyarak, saygıyla beklemek.*

Sürdi andan işige yüz merd-i tām / Ṭuruban **peymānçeye** ḳıldı duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6366). [peymānçeye, -ye]*

Ṭurdı **peymānçeye** uruban yüzin / Baş ḳoyuban işige sürdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6374). [peymānçeye, -ye]*

peymānçeye geç-: *Elleri çapraz bir şekilde omuzlara koyarak, saygıyla beklemek.*

Ḳamusı indürdiler kisvetlerin / Geçüben peymānçeye birin birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1386). [peymānçeye geç-, --üben]*

Geçdiler peymānçeye inṣāf içün / İtdiler miskinligi iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3030). [peymānçeye geç-, --di, --ler]*

Geçdi peymānçeye ider meskeni / Ḳalduruñ ṭopraḳdan bu ben miskini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4839). [peymānçeye geç-, --di]*

peymānçeye örü ṭur: *Bektaşilikte tarikat şeyhinin karşısında elleri çapraz şekilde omuzlara koymak ve ayak baş parmaklarını birleştirerek durmak.*

Geçüben peymānçeye ṭurdu örü / Didi böyle tercümān ol dem girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1327). [peymānçeye örü ṭur, --du]*

peymānçeye ṭur-: *Bektaşilikte tarikat şeyhinin karşısında elleri çapraz şekilde omuzlara koymak ve ayak baş parmaklarını birleştirerek durmak.*

Ṭurdı ḳırḳ gün orada peymānçeye / Kimse dimez aña ṭurursın niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3620). [peymānçeye ṭur-, --dı]*

Ḫūnkār'a ḳarşu ḳoyup gögüsde el / Ṭurdı peymānçeye anda bī-cedel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3621). [peymānçeye ṭur-, --dı]*

Ḳavşurup el ṭurdılar peymānçeye / Yüz yire urdı ḳamusı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4990). [peymānçeye ṭur-, -dı, -lar]*

peymānçeye ṭur: *Bektaşilikte tarikat şeyhinin karşısında elleri çapraz şekilde omuzlara koymak ve ayak baş parmaklarını birleştirerek durmak.*

Öpdi işigi ṭurup peymānçeye / ʿÖẕrin ister yalvarup ol Ḫˇāce'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 804). [peymānçeye ṭur, --up--y, --e]*

pezver: *?.*

Girdi dir selām ṣabāḥu'l ʿışḳ tīz / **Pezveri** aralayup oturdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1145). [pezveri, --i]*

Pezver ṣofra ʿādetini ibtidā / ʿAsel ü māstdan getürmek iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2067). [pezver,]*

Geldi **pezver** ṣofra daḫı yendi hem / Ṣofra duʿāsı daḫı olundı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [pezver,]*

Pezveri aralayuban oturur / Elini şol dem yuḳaru götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3343). [pezveri, --i]*

Ṭur örügiy **pezverüñ** sürgil didi / Bir muḥibbüm var aña irgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4676). [pezverüñ, -üñ]*

pezveri: *?.*

Güş idincĕgez Güvenc böyle kelām / **Pezverin** geydi vü eylĕdi ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4678). [pezverin, -n]*

pilava: *Pilav.*

Ol ḳadar dāne bişür vāfir ṭaʿām / Kim **pilava** etle ṭoya ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5557). [pilava,]*

pıñar: *Yerden kaynayarak çıkan su, kaynak.*

Ol **pıñara** şimdi dirler Üçpıñar / Ṣuyı ḥammāmuñ bil andandur i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [pıñara, -a]*

pinhān kıl-: *Gizlemek, saklamak, görünmez hale getirmek.*

Ol ülüşi ṭuranuñ biri alur / Kimseye virmez anı pinhān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2674). [pinhān ḳıl-, --ur]*

pīr-: *Bir tarikatin kurucusu.*

Hep ḫalīfe tekyeleri var-ıdı / İşleri Loḳmān Perende **pīr-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6035). [pīr-idi, -idi]*

pīr: *Bir tarikatin kurucusu.*

Bir niçe gürbüz vilāyet erleri / Rūm mülkinüñ muʿayyen **pīrleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2354). [pīrleri, -leri]*

Böyle durur ʿādet-i devrān-ı **pīr** / Her kişinüñ cismin eyler ḳara yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [pīr,]*

Sākin oldı cümle erenler süst ḳavī / Çün Ḫorāṣān **pīri** ʿacze vardı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6062). [pīri, -i]*

Bir vilāyet göstere bunda naẓar / Biz Ḫorāṣān **pirleri** indüre baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6054). [pirleri, -leri]*

Cümle erenler gördi **pīre** ḳodı baş / Bir mil evlā ? yürüyüp gitdi ol ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [pīre, -e]*

pīr: *Tarikat ehline yol gösteren ulu kişi.*

Çünki ḥażret **pīrlerin** ḳıldı vidāʿ / Gider-idi iderek yolda semāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4885). [pīrlerin, -ler, -in]*

pīr: *Bir konuda baş durumunda olan, önder denmeye layık, tecrübeli ve üstat kimse.*

Germiyān'uñ sizsiz ulu **pīrleri** / Kāmil ü vārıʿ vilāyet erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5056). [pīrleri, -ler, -i]*

pīr: *Hoca, üstat.*

Cümle Türkistān'da dinmiş **pīri** anuñ / Atası anuñ Muḥammed Ḥanefī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 201). [pīri, -i]*

pīr: *Bir konuda baş durumunda olan, önder denmeye layık, tecrübeli ve üstat kimse II Yaşlı, ihtiyar kimse II pir.*

Cemʿ olur her ne ki vardur **pīrleri** / Şeyḫe ḥac ḳutlulamaġa geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6707). [pīrleri, -leri]*

İşbu sırruñ ġavrine biz irmedük / Şeyḫ eydür iy vilāyet **pīrleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6711). [pīrleri, -leri]*

İsmi Ḳāsım idi ol dīndār **pīr** / Gönderür Bektaş'a anı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 982). [pīr,]*

Cemʿ olup bir vaḳt Ḫorāsān erleri / Ol vilāyet ol kerāmet **pīrleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1060). [pīrleri, -leri]*

İşidüp şād oldı ḥażret erleri / Ḫalīfesi ululları **pīrleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2873). [pīrleri, -leri]*

pīr: *(Fars.) Bir tarîkatın kurucusu.*

Gördi bir ḫoş **pīr** ʿazīz ü ḫoş-liḳā / Aḳ ṣaḳallu yüzi görklü müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [pīr,]*

Baba Resūl **pīr** olıncaḳ iy ʿazīz / Pes Cemāl Seydī ki ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5325). [pīr,]*

İy ḥaḳīḳatden ḫabīr olan faḳīr / Ḥācī Bektaş'uñ muḥibbi merd-i **pīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5740). [pīr,]*

Hep sükūta vardılar gözleyü **pīr** / Ḫˇāce Aḥmed ḳayġuruban Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6056). [pīr,]*

Ḳovlamışlar şāha ḳılup ittifāḳ / **Pīr** idi Erṭuñrul'a ol dem key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6314). [pīr,]*

pīr: *Bir konuda baş durumunda olan, önder denmeye lâyık, tecrübeli ve üstat kimse; görmüş geçirmiş kimse.*

Hep mürīd olup anı **pīr** itdiler / Var ḳıyās it Ḥācī Bektaş kim-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5972). [pīr,]*

pīr: *Bir konuda baş durumunda olan, önder denmeye lâyık, tecrübeli ve üstat kimse.*

Hem daḫı olmışdı şeyḫ ḥażreti pīr / **Pīr** olmaz nev-cüvān ıla çü bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 694). [pīr,]*

pīr: *(Fars.) Bir tarîkatın kurucusu. (Hoca Ahmet Yesevi).*

Bir yañadan kendü fertūt oldı **pīr** / Ata binüp inemezdi dārū-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 711). [pīr,]*

pīr ol: *Yaşlanmak II tekkeye üstad olmak.*

Hem daḫı olmışdı şeyḫ ḥażreti pīr / Pīr olmaz nev-cüvān ıla çü bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 694). [pīr ol, --mış, --dı]*

pīr ü cüvān: *Yaşlı ve genç, herkes.*

Çünki dīnüñ ulusısız bu zamān / Hem muṭīʿ size ḳamu **pīr ü cüvān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 856). [pīr ü cüvān,]*

Saña īmān gětürelüm bu zamān / Cümle müʾmin olalum **pīr ü cüvān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 932). [pīr ü cüvān,]*

Ḫıżr-ı ḥāżır şandı anı ḫalḳ-ı cihān / Ḳarşu vardı cümle eren **pīr ü cüvān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5635). [pīr ü cüvān,]*

pīr ʿubeyd: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin vilayet gösterdiği Pir.*

Pīr ʿUbeyd dirlerdi bir er var-ıdı / Nā-gehān Ḫūnkār'a yolı uġradı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1511). [pīr ʿubeyd,]*

Pīr ʿUbeyd Ḥalvāyī dir şāh-ı kerem / Odamuz uşda yaḳın başġıl ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1513). [pīr ʿubeyd,]*

pīrāb: *Hacı Bektaş-i Veli'nin halifelerinden biridir.*

Ṣaru İsmāʿīl Cemāl Seydī ile / **Pīrāb** Baba Resūl ṭurdı bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4988). [pīrāb,]*

pīrāb sulṭān: *Hacı Bektaş-i Veli'nin halifelerinden biridir.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 0). [pīrāb sulṭān,]

Pīrāb Sulṭān'uñ iy şāh-ı kerem / Çoḳ durur böyle işi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5387). [pīrāb sulṭān,]*

Naḳldür iy māye-i elṭāf-ı cūd / **Pīrāb Sulṭān** ol kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5338). [pīrāb sulṭān,]*

Pīrāb Sulṭān ʿazīz ü muḥterem / Mesken ider anda ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5367). [pīrāb sulṭān,]*

Çün üçünci oġlı rıḥlet eyledi / Ḫoş işit **Pīrāb Sulṭān** n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5374). [pīrāb sulṭān,]*

Pīrāb Sulṭān evine girdi tīz / Gördi ʿavret aġlayup ider sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5376). [pīrāb sulṭān,]*

pīrāb sulṭān-: *Hacı Bektaş-i Veli'nin halifelerinden biridir.*

Pīrāb Sulṭān'a Ḫūnkār ḥażreti / Luṭf idüp di eyle imdi mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5349). [pīrāb sulṭān-, -a]*

pīrān: *Yaşlılar, ihtiyarlar.*

Ṭurdı ayaġın itdi **pīrāna** sevi / Didi ey ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫāṣ eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6041). [pīrāna, -a]*

pīrān: *Yaşlılar, ihtiyarlar.*

Eyleyüp **pīrān** duʿā oturdılar / Ṣaġda hem Loḳmān Perende oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6039). [pīrān,]*

pīrān-ı ḫorāsān: *Horasan'ın Pirleri, ileri gelenleri.*

İrdi pīrān-ı Ḫorāsān'a ḫaber / Geldi Ḫˇāce-i ʿazīz ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1088). [pīrān-ı ḫorāsān, --a]*

Daḫı pīrān-ı Ḫorasān'dan selām / Getürürüz didiler böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3066). [pīrān-ı ḫorasān, --dan]*

pīrehen: *Gömlek.*

Arḳasında var-ıdı bir **pīrehen** / Andan artuḳ yoġ-ıdı gūş it zi-men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3795). [pīrehen,]*

pīr-i ʿazīz: *Saygın üstad.*

Ṭaşradan mektebe urmışdı ḳadem / Gördi ḳarşudan iki **pīr-i ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6629). [pīr-i ʿazīz,]*

pīr-i faḳīr: *Zavallı haldeki ihtiyar.*

Şuvada gelmişdi bir **pīr-i faḳīr** / Yimeye bizden ṭaʿām istedi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1708). [pīr-i faḳīr,]*

pīr-i fertūt-: *Düşkün, güçsüz, zayıf ihtiyar.*

Ol zamānda ṣaġdı Emīrü'l-müʾminīn / Pīr-i fertūt-ıdı ammā ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5872). [pīr-i fertūt-, -ıdı]*

pīr-i ḫorāṣān-: *Horasan'ın Piri, şeyhi, önder, (Hoca Ahmet Yesevi).*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er ʿayān / Cümlesi Pīr-i Ḫorāṣāndur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6033). [pīr-i ḫorāṣān-, -dur]*

pīr-i ḫorāṣān: *Horasan'ın Piri, şeyhi, önder, (Hoca Ahmet Yesevi).*

İsmi ola Bektaş hem Ḫuvendigār / Ne ki var **Pīr-i Ḫorāṣān** ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 208). [pīr-i ḫorāṣān,]*

pīr-i ḫorāsānī: *Horasan'ın Piri, şeyhi, önder, (Hoca Ahmet Yesevi).*

Murteżā'nuñ oġlıdur ḳalbi ṣafī / Hem muḥib **Pīr-i Ḫorāsānī** sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 202). [pīr-i ḫorāsānī,]*

pīr-i türkistān: *Türkistan'ın Piri. II Hoca Ahmet Yesevi.*

Mürşidüm hem Pīr-i Türkistān'dur / Kim vilāyet ehline sulṭāndur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1375). [pīr-i türkistān, --dur]*

pīr-i ʿubeyd: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin vilayet gösterdiği Pir.*

Nā-gehān **Pīr-i ʿUbeyd** ol gürbüz er / Murāḳabe cībine ṣarḳıtdı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1517). [pīr-i ʿubeyd,]*

pīrlik: *Pirlik: Allah'ı tanıma yolunda dervişe rehberlik yapma işi.*

Her kim Allāh emr-ile dirlik ḳılur / Pīr-perver oluban **pīrlik** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5592). [pīrlik,]*

pīrlik ir: *Yaşlanmak, yaşlılık zamanının gelmesi.*

Pīrlik irdi ʿömrümüz oldı tamām / Biz daḫı evlād yüzin görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 310). [pīrlik ir, --di]*

pīrlik ir-: *Yaşlanmak, yaşlılık zamanının gelmesi.*

Dileyincegez çaġırmaḳlıḳ baña / İrdi pīrlik uşda maʿlūmdur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5328). [pīrlik ir-, -di]*

pīr-perver: *Pir tarafından yetiştirilmiş kimse.*

Her kim Allāh emr-ile dirlik ḳılur / **Pīr-perver** oluban pīrlik ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5592). [pīr-perver,]*

pīrüme: *Yaşlı adam. önder. şeyh.*

Ḫizmet itdüñ **pīrüme** ḳılduñ kerem / Diye b'illāh kimsin aç yüzüñ görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5679). [pīrüme, -üm, -e]*

piş: *Yanmak, tutuşmak.*

Ṣaru Ṣaltıḳ Baba daḫı Menteşe / ʿAlī Baba'dur biri de hem **pīşe** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2252). [pīşe, -e]*

piş: *Evvel, önce.*

Mollā Saʿde'd-dīn didi nice iş / Söyle anı bilelüm ẕikr eyle **pīş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3313). [pīş,]*

piş: *(Yiyecekler) Isı etkisiyle çiğliği ve hamlığı giderek yenilebilir duruma gelmek.*

Şimdi bu kerre nemek bulınmamış / Bu **pişen** niʿmete nemek ḳonmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3387). [pişen, -en]*

pīş ü pes: *Ön ve arka.*

Uşda geldi baña itdügi nefes / Yitişür erüñ nefesi **pīş ü pes** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1879). [pīş ü pes,]*

pīşe: *Sanat, meslek, iş; huy, tabiat.*

Hem Baraḳ Baba vü Yaḥyā Başa'dur / Ḫizmeti erüñ bulara **pīşedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4818). [pīşedür, -dür]*

pīş-kadem: *Tekkelerde ayin için önayak olan ve şeyhin muavini sayılan derviş.*

Terk idelüm ḫizmetin gelmez kerem / Ḥācī Bektaş aña yiter **pīş-ḳadem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 756). [pīş-ḳadem,]*

pişmān ol-: *Yaptığı bir işin veya davranışın olumsuz sonucunu görerek üzülmek.*

ʿAḳlını çün cemʿ itdi başına / Oldı pişmān eyledügi işine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3183). [pişmān ol-, --dı]*

pīş-rev: *Önden giden, öncü.*

Gönderür **pīş-rev** vara iʿlām ide / Kişilemeklig içün iḳdām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2292). [pīş-rev,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār geliyorur size / Beni **pīş-rev** gönderüp durur size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2294). [pīş-rev,]*

Pes döner **pīş-rev** varur girçek ere / Ḥāli iʿlām eyledi ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2304). [pīş-rev,]*

Nicesi **pīş-rev** eve gönderdiler / Ehl-i beyti pīş-revi döndürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2326). [pīş-rev,]*

Nicesi pīş-rev eve gönderdiler / Ehl-i beyti **pīş-revi** döndürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2326). [pīş-revi, -i]*

Evliyānuñ **pīş-revine** gör zeni / İtmedi iʿzāz ikrām bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2302). [pīş-revine, --i, --n, --e]*

İki andan giçerek gör n'eyledi / Öñce gidüp **pīş-revlik** eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2971). [pīş-revlik, --lik]*

Oradan bir dervīşe emr eyledi / Var ulu dergāha **pīş-rev** ol didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5100). [pīş-rev,]*

Bu yaña **pīş-rev** çü dergāha irer / Şeyḫ öñine varuban yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5104). [pīş-rev,]*

Kendü **pīş-rev** idügin iʿlām ider / Güş idüp bunlar daḫı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5106). [pīş-rev,]*

Pīş-rev ġāfillerüñdür varalar / Tā varup anlara ḫaber vireler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5110). [pīş-rev,]*

Bu ne **pīş-rev** bu ne gelmek didiler / Ne revādur böyle ḳalmaḳ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [pīş-rev,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a **pīş-rev** döndi tīz / Dut ḳulaḳ bir söze geldük yine biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5113). [pīş-rev,]*

Çünki gönderdükleri **pīş-rev** gelür / Her ne-y-ise ere ḫod maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5148). [pīş-rev,]*

Gelicek **pīş-rev** ere iy kām-yāb / Dimedi didüklerin itdi ḥicāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5149). [pīş-rev,]*

Pīş-rev didi didüklerin dürüst / Dimedüñ bize eyā nā-dān u süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5151). [pīş-rev,]*

Ol köyüñ devletlüsine **pīş-rev** / Gönderür piş-revlige didi borev *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5225). [pīş-rev,]*

Hele ol devletlüye **piş-rev** gelür / İrdügin erüñ aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5226). [piş-rev,]*

Dönüben **piş-rev** ḥāli iʿlām ider / Şerḥi-y-ile sözlerin itmām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5233). [piş-rev,]*

Ol ev ısı nāmdār devletlü er / **Pīş-revden** işidüp böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5227). [pīş-revden,]*

Göndereler **piş-revi** böyle yire / Bu ṭarīḳatda degül durur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5109). [piş-revi, -i]*

Ol köyüñ devletlüsine pīş-rev / Gönderür **piş-revlige** didi borev *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5225). [piş-revlige,]*

Piş-revüñ der-ḥāl yüzi ardına / Döndi kimse uġramasun derdine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5153). [piş-revüñ, -üñ]*

pīş-rev: *Önden giden, öncü II musikide besteden evvel, taksimden sonra çalınan nağme, peşrev.*

Geldi **pīş-rev** gördi kim Aḳça Ḳoca / Evde degül ʿavretine dir cice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2293). [pīş-rev,]*

pişür: *Pişirmek.*

Ḫ̆ānçe içre her ne **pişürürseñüz** / Her nice niʿmet revā görürseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3384). [pişürürseñüz, --ür, --se, --ñüz]*

Günde bir öküz **pişürürler** idi / Yahnisin alup gĕlürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4554). [pişürürler, --ür, --ler]*

pişür: *Pişirmek II.olgunlaştırmak (Söz ve mana bağlamında).*

Ere irenler murāda irişür / Sır yüzünden maʿnī dersin **pişürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3167). [pişürür, --ür]*

pīşvā-yı etkıyā: *Takva sahiplerinin önde geleni.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / **Pīşvā-yı etḳıyā** vü aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4034). [pīşvā-yı etḳıyā,]*

pīşvā-yı etkıyā vü aşfiyā: *Temizler ve takva sahiplerinin önde geleni.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / **Pīşvā-yı etḳıyā vü aşfiyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2919). [pīşvā-yı etḳıyā vü aşfiyā,]*

pīşvā-yı etḳıyā vü aşfiyā: *Temizler ve takva sahiplerinin önde geleni.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / **Pīşvā-yı etḳıyā vü aşfiyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2919). [pīşvā-yı etḳıyā vü aşfiyā,]*

post: *Deri,cilt.*

Ḥażret-i Ḫūnkār āhū **postına** / Çün naẓar ḳıldı o daḫı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1454). [postına, -ı, -n, -a]*

Pūḫte ḳılup kūşişin yiyüñ didi / Üstüḫ̆ānın **postına** koyuñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4503). [postına, -ı, -n, -a]*

post: *Post, birşeyin üzerini kaplayan nesne.*

Āhū **postından** aña ururdı tāc / Giyer-idi itmez idi kes lücāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1456). [postından, --ı, --n, --dan]*

post: *Post II Deri.*

Ḥattā bir ṭālib getürse ḳurbānı / Öldürürler **postı** bişince anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1114). [postı, --ı]*

Dede Ġarḳın'uñ oġulları ḳamu / Āhū **postı** çün didiler işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1458). [postı, --ı]*

post: *Mevki, makam.*

Yüz yire ḳoyubanı gitdi Saʿīd / **Postına** varup cülūs itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3737). [postına, --ı, --n, --a]*

post: *Pos II makam.*

Ḥaḳ teʿālā dergāhında ḳudreti / **Postlar** döşendi gör sen ʿibreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1355). [postlar, -lar]*

post-ı āhū: *Ceylan postu.*

Post-ı āhū tācı Dede Ġarḳın'uñ / Sizden išbātın dilerüz biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1464). [post-ı āhū,]*

Giydügi çün anı İbrāhīm Ḥācī / Post-ı āhūdan bu resm-ile tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1466). [post-ı āhū, --dan]*

pūḫte ḳıl-: *Pişirmek.*

Pūḫte ḳılup kūşişin yiyüñ didi / Üstüḫ̆ānın postına koyuñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4503). [pūḫte ḳıl-, --up]*

Emr ider Ḫūnkār anı aldılar / Kesüben der-ḥāl pūḫte ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4652). [pūḫte ḳıl-, --dı, --lar]*

pür: *Çok, dolu, pek çok.*

Ḫoş żiyā-y-ıla **pür** oldı ol mekān / Görüp anlar didiler aḥsent i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [pür,]*

pür: *Çok, dolu, fazla, epey.*

Yayḳayup maşrabayı kendü alur / Gĕtürüp Ḫūnkār öñinde ḳodı **pür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1845). [pür,]*

pür: *Çok, dolu, çok fazla.*

Ẕikr idüp dir içmedi çün kim imām / İçmeyüp **pür** anı getürdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 317). [pür,]*

pür: *(Fars.) Dolu, çok fazla, sahip, malik.*

Ḳazana ḳoyup şuyı **pür** eyledüm / Ḳapaġın ḳapayuban gör n'eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2616). [pür,]*

Gördi Ḫūnkār oldı bir deryā-mišāl / **Pür** olup ṭutar cihānı māl-ā-māl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4527). [pür,]*

pür: *Çok, dolu, pek çok II ardıç ağacının yapraklarının bolluğu.*

Dir i arduç **pürüñ** ile ört beni / Ṣāfiʿ olup ḳurtaram yarın seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [pürüñ, --üñ]*

pür: *Çok, dolu II.Yaprak.*

Pes ol arduç ḳıbleye ḳarşu döner / Ḫūnkār üzre **püri** budaġı iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [püri, --i]*

pür it-: *Kaplamak.*

Bişirüp şofrayı andan pür ider / Götürüp şofrayı Ḫūnkār'a gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4627). [pür it-, --er]*

pür it-: *Doldurmak, kaplamak.*

Sürdi Ḫūnkār'uñ hemīn öpdi elin / Ter nefīs nuṭḳıyla pür itdi dilin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3820). [pür it-, --di]*

pür ol-: *Dolmak.*

Nefesinden oldı küp yaġ-ıla pür / Sen daḫı gör küpecügi işbudur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1720). [pür ol-, --dı]*

Yıḳdı kilīsāyı yapdı zāviye / Kim pür oldı ehl-i faḳrla zāviye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5315). [pür ol-, --dı]*

pür ol-: *Dolmak, dolu olmak, kaplanmak.*

Tā ki dervīşler anı nūş eyledi / Pür olup göñüllerin ḫoş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4653). [pür ol-, --up]*

pür ol: *Dolmak. Bir yere iyice yayılmak, bir yeri kaplamak.*

Pür olur şādī-y-ile gören anı / Nev-bahār eyyāmı çün kim ḳıldı cūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 213). [pür ol, --ur]*

pür-hüner: *Çok hünerli, yetenekli (kimse).*

İy süḫan-dān u süḫan-gū **pür-hüner** / Bir vilāyet-nāme diyin muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 634). [pür-hüner,]*

Ḳarayük'de ol Güherdaş'uñ meger / Bir gün ölür birisi ey **pür-hüner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1655). [pür-hüner,]*

pür-kemāl it: *Olgunlaştırmak, olgun bir hale getirmek.*

Ḥāṣıl itdi pür-kemāl itdi anı / Mūsī-i Šānī pes andan baʿd ez-ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 332). [pür-kemāl it, --di]*

pür-nūr: *Nurla dolu, nurlanmış.*

Didi Ḥayrān'um yüri destūrdur / Kim içüñ ṭaşuñ senüñ **pür-nūrdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2985). [pür-nūrdur, -dur]*

pür-nūr ol: *Nurla dolu olmak.*

İçi ṭaşı şād ile pür-nūr olur / Dir sevinc ile aña Ḫünkār ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [pür-nūr ol, --ur]*

pür-ṣavāb: *Sevap dolu.*

Ne suʾāl itdiler-ise hep cevāb / Yazılu-y-ıdı içinde **pür-ṣavāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1384). [pür-ṣavāb,]*

Didi Ḫünkār aña bu resme cevāb / Evliyānuñ her cevābı **pür-ṣavāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1525). [pür-ṣavāb,]*

pür-taʿab: *Sıkıntı ve zorlukla dolu.*

Ṣaḳlayamayan özüni iy ʿaceb / Ṣaḳlaya mı ġayrını iy **pür-taʿab** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2708). [pür-taʿab,]*

pür-uṣūl: *Yolu, yöntemi olan.*

Giydürür ḫırḳayı daḫı **pür-uṣūl** / Didiler ḳutlu ola ehl-i ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1172). [pür-uṣūl,]*

pür-uṣūl: *İlmin veya tekniğin asıl konusundan önce öğrenilmesi gereken esas, başlangıç bilgisi ile dolu.*

İrdi anda Sidre'ye çünki Resūl / Geçmedi andan ḳaldı Cibrīl **pür-uṣūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 119). [pür-uṣūl,]*

İtdi naẓar ʿarş ayaġına Resūl / Bir ʿaceb tāc aşılupdur **pür-uṣūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 125). [pür-uṣūl,]*

Bu duʿā anda yazılupdur **pür-uṣūl** / Yā ʿazīz yā Settār yā Laṭīf yā Raḥīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 160). [pür-uṣūl,]*

Ṭurdı yirinden hemān tāc-ı Resūl / Geldi Bektaş başı üzre **pür-uṣūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1157). [pür-uṣūl,]*

ʿArafāt Ṭaġı'ndaki ġār içre ol / Çille çekerdi meger ol **pür-uṣūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2353). [pür-uṣūl,]*

pür-żiyā: *Işık dolu.*

Şöyle abbaḳ **pür-ziyā** bir yol durur / Söylenür efvāhda bu menḳūl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [pür-ziyā,]*

pūst: *Post, deri.*

Himmetin kerrāt-ile almış-ıdı / **Pūstın** hem yanına ṣalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4826). [pūstın, --ın]*

put: *Büt, heykel, sanem.*

Girçek erdür diyü iḳrār itdüñüz / Ḥaçı ḳoyup **putı** inkār itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 918). [putı, -ı]*

Gice ḫalvet Ḥaḳḳ'a ṭāʿat iderem / Gündüzin **putlar** ziyāret iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 946). [putlar, -lar]*

Atdı ol putı hemān od içine / **Put** yandı dönmedi Hoy ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [put,]*

Hoy Ata anuñ-ıla ḳıldı ḳarār / Gözler-idi ol **putı** leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2688). [putı, -ı]*

Alubanı ol **putı** ṭaşra çıḳar / Ḳapucılar da yügürdiler nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2696). [putı, -ı]*

Atdı ol **putı** hemān od içine / Put yandı dönmedi Hoy ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [putı, -ı]*

Ol **putı** atmış oda yanmış tamām / Eylemiş kendüsi od içre maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2702). [putı, -ı]*

Var nišār içre birez ārām ḳıl / Hem olaruñ **putların** bed-nām ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2684). [putların, -ların]*

put: *Put, heykel.*

Pes tefaḫḫuş eyleyüp ardınca olur / Ḳandayıduġını ol **putuñ** bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2690). [putuñ, -uñ]*

put: *Bazı ilkel toplumlarda doğaüstü güç ve etkisi olduğuna inandıkları, onları ilah edindikleri nesneler.*

Olur-ıdı **putları** gürbe-mišāl / Gizlü-y-idi ḳatlarında ol ḫayāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2670). [putları, -lar, -ı]*

Ḳanda varsa **putları** giderdiler / Oda yaḳubanı terkin urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2720). [putları, -lar, -ı]*

put-perest: *Puta tapan kimse.*

Kim Tatar ʿİsāyī-y-idi **put-perest** / Eyledi ne var-ısa der-zīr-i dest *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2432). [put-perest,]*

R

rāb: *Allah, Tanrı.*

Didi yā **Rab** ḳıl musallaṭ ejdehā / Bulmaya mülḥid ḳaçup rāh-ı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1034). [rab,]*

rāb: *(Ar. Rabb) "Bir şeyi yetkinlik noktasına varıncaya kadar kademe kademe inşa edip geliştirmek" anlamında olup "mâlik, seyyid, idare eden, terbiye eden, gözetip koruyan, nimet veren, ıslah edip geliştiren, mâbud" olan Allah.*

El götürüp Rabb'ine itdi duʿā / Didi yā **Rab** ḥażretüñdür Ḥaḳ Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 838). [rab,]*

rabb: *Ar. 1. Cümle yaratılmışları besleyen, terbiye eden, Cenabıhak.*

Rabb'ine ṭāʿat idüp iḫlāṣ-ıla / Ṭāhā Yāsīn oḳuyup İḫlāṣ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 687). [rabb'ine, -i, -n, -e]*

rabb: *Bütün mahlûkātı yetiştiren, kayıran, besleyen, terbiye eden Cenâbıhak, Allah.*

Nefsiñi bil tā ki **Rabb'iñ** bilesin / Dü cihānda olasın aʿẓam imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 100). [rabb'iñ, -iñ]*

rabb: *Allah.*

Ẕikr idüben **Rabb'ini** cevlān urur / Yırtıcı ṭoġan olup vardum aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6142). [rabb'ini, -i, -n, -i]*

rabb: *Allah.*

Böyle diyüp ġāra girdi evliyā / **Rabbine** itdi münācāt bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 976). [rabbine, -i, -n, -e]*

rabb: *Allah.*

Pes ʿalīl olup Muḥammed vecd ider / Şükr ḳılup **Rabb'ine** secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 140). [rabb'ine, -i, -n, -e]*

El götürüp **Rabb'ine** itdi duʿā / Didi yā Rab ḥażretüñdür Ḥaḳ Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 838). [rabb'ine, -i, -n, -e]*

N'ola Yaḥyā mišli maʿṣūm olsa er / **Rabb'ine** lā-büd münācātın ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5615). [rabb'ine, -i, -n, -e]*

El götürüp **Rabb'ine** itdi niyāz / Ḥācetim senden budur Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6003). [rabb'ine, -i, -n, -e]*

Şād oluban **Rabb'ine** şük ü r ider / Çaġıruban Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6007). [rabb'ine, -i, -n, -e]*

rabbü'l-enām: *Bütün mahlukatın Rabbi.*

Çün erenler sözidür işbu kelām / Var ümīd raḥmet ide **Rabbu'l-enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5863). [rabbu'l-enām,]*

Çünki Bektaş ḥażretidür nesl-i İmām / Sĕvene raḥmet ide **Rabbu'l-enām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5865). [rabbu'l-enām,]*

Didi maḥrūm ḳomaya **Rabbu'l-enām** / Şu dilĕdi maşrabayla ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5876). [rabbu'l-enām,]*

Yarıcuñ olsun seniñ **Rabbu'l-enām** / Çünki ʿOšmān işidür erüñ sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6373). [rabbu'l-enām,]*

rabbü'l-erbāb: *Terbiye edenlerin terbiye edicisi olan Allah.*

Böyle virdi Aḥmed'e Ḳudsī cevāb / İşbu tācı bil kim o **Rabbu'l-erbāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 129). [rabbu'l-erbāb,]*

raġbet: *Arzu, meyil, itibar, değer.*

Çün ziyāret itdi Ḫūnkār ḥażreti / İḥtirām u ʿizzet-ile **raġbeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4472). [raġbeti, -i]*

raġbet eyle-: *İstemek, beğenmek, istekle karşılamak.*

Aña key taʿẓīm ü ʿizzet eyledi / Hem-celīs olmaġa raġbet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5505). [raġbet eyle-, -di]*

raġbeti eyle: *Sevmek ve istekle karşılamak.*

Ṣaru İsmāʿīl'e Ḫūnkār ḥażreti / Eylemiş-idi be-ġāyet raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4959). [raġbeti eyle, --miş, --idi]*

raġbeti ḳıl-: *Rağbet etmek, ilgi göstermek.*

Ḳıldı istiḳbāl idüp ʿizzeti / İḥtirām itdi ḳıluban raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4490). [raġbeti ḳıl-, --uban]*

raġbet-i tekmīl: *Kamilliğe ilgi gösteren.*

Naṣībin erden tamām almış-ıdı / Raġbet-i tekmīle yol bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5341). [raġbet-i tekmīl, --e-e]*

rāġıb ol-: *Rağbet etmek II İstekli olmak, istemek.*

Yirine Erṭuñrul Alp ṭālib olur / Sancaġa beg olmaġa rāġıb olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4220). [rāġıb ol-, --ur]*

rāh: *Yol, tarîk, istikamet.*

Biz raʿiyyet olalum sen şāhumuz / Emrüñe ḳılmaḳ iṭāʿat **rāhumuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2633). [rāhumuz, -umuz]*

rāh: *Yol,.*

Bu yañadan Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh / Ḳırṣarı'ndan sürübeni geldi **rāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2876). [rāh,]*

rāḥat: *Huzur, mutluluk.*

Ol sebebden sizlere zaḥmet olur / **Rāḥatuñuz** gidüben miḥnet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1775). [rāḥatuñuz, --uñuz]*

Rāḥatumuz gitdi ṭışlıḳ bulmazuz / N'idecegümüzi daḫı bilmezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2299). [rāḥatumuz, --umuz]*

rāḥat: *Ar. Huzurlu, rahat.*

Gördi Ḫūnkār ol eri burçaḳ yolar / Aña raḥm idübeni **rāḥat** diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2308). [rāḥat,]*

rāḥat it-: *Rahat etmek. Sıkıntısız durumda olmak, ferahlanmak, dinlenmek.*

Alup oğlın evine ol kes gider / Ḫoş ḥużūr-ıla varup rāḥat ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4016). [rāḥat it-, --er]*

rāḥat ol: *Mutlu ve huzurlu olmak.*

Gözyaşı dökübeni aġlar ıdum / Rāḥat olmayup demürde aġnar ıdum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 809). [rāḥat ol, --ma, --y, --up]*

rāḥat ol-: *Mutlu ve huzurlu olmak.*

Ol keşīş diledi çoban ḳurtıla / Yirine irüp girü rāḥat ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3210). [rāḥat ol-, --a]*

Emr ider ḳondurdılar bir ḫoş yire / İnüben çün oldılar rāḥat yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4369). [rāḥat ol-, --dı, --lar]*

rāḥat ol-: *Mutlu ve huzurlu olmak, gönlü refah olmak.*

Yapdı nice köprü vü kārvān-sarāy / Ki oldı rāḥat anda yoḫsul-ıla bay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5855). [rāḥat ol-, -dı]*

rāḥat ola: *Huzur bulmak.*

Rāḥat ola-y-ıdı didiler bular / Sözlerin gūş itdi çün ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2217). [rāḥat ola, --y, --ıdı]*

rāḥatı eyle-: *Rahatlamak.*

Ol ḳaya üstine Ḫūnkār ḥażreti / Eyleyüp ārām ḳılurdı rāḥatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3595). [rāḥatı eyle-, --y, --üp]*

rāh-ı çivril: *Çivril Yolu.*

Rāh-ı Çivril'den gelincek bir öyük / Yıġılup durur ufaḳ ṭaşdan büyük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2877). [rāh-ı çivril, --den]*

rāh-ı rehā: *Kurtuluş yolu.*

Didi yā Rab ḳıl musallaṭ ejdehā / Bulmaya mülḥid ḳaçup **rāh-ı rehā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1034). [rāh-ı rehā,]*

rāhib: *Rahip, papaz.*

Rāhibe maʿlūm olup söyler aña / Gör ki ne remz ü rumūz eyler aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3266). [rāhibe, -e]*

rāhib: *Hıristiyan din görevlisi || Hâcı Bektaş-ı Velî'den yardım isteyen ve gizli Müslüman olan râhip.*

Çünki münkir itdi anda bir fik i r / Gönderür ol **rāhibi** şāha tekūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 981). [rāhibi, -i]*

rāhib: *Ar. Rahip, Hıristiyan din adamı.*

Üç biñ ola anda **rāhib** var-ıdı / Līki biri müʾmin ü muḫtār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 864). [rāhib,]*

Rāhib eydür biz bu ḳadar nesneye / Dīnümüzden dir dönevüz biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [rāhib,]*

Cān Baba **rāḥib** el ele aldılar / Ol deñiz gibi od içre ṭaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2566). [rāḥib,]*

Dir Külü Ḫan n'oldı **rāhib** söylegil / Barmaġı ḳalmış bunı bize digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2572). [rāhib,]*

Didi **rāḥib** iy şeh-i ḳuṭb-ı cihān / Ayrulıḳdan zār olur bunda cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3214). [rāḥib,]*

Bildi **rāhib** melefe yunmış durur / Naẓarına gelüben ḳonmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3226). [rāhib,]*

Yuyubanı pāk eyler ḳurıdur / İltübĕni **rāhibüñ** öñinde ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3225). [rāhibüñ, -üñ]*

Bir kelisĕye daḫı **rāhib** idi / Ẓāhirā yollarına zāhib idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3249). [rāhib,]*

raḥl: *Kitap okumak veya yazı yazmak üzere önüne oturulan, açılır kapanır alçak tahta masa.*

Raḥl ile muṣḥaf daḫı ḳonmış ıdı / Bunı görüp şād oluban ışıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3278). [raḥl,]*

raḥm: *Acıma, esirgeme, merhamet etme.*

Raḥm içinde Ḥaḳḳ'a ḳılurdı sücūd / Girdi çün kim dört yaşına ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5888). [raḥm,]*

raḥm it-: *Merhamet etmek, acımak, şefkat göstermek.*

Gördi Ḫūnkār ol eri burçaḳ yolar / Aña raḥm idübeni rāḥat diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2308). [raḥm it-, --übeni]*

raḫmet: *1. Esirgemek, rikkat, şefkat. 2. Cenâb-ı hakkın kuluna ihsanı, hüsn-i mu'âmelesi. (Ekseriya mâ-bade'l-mevte sarf olunur.) : Allah ruhunu garîk-i lücce-i rahmet eylesin. rahmetu'l-lahi aleyh Allahın rahmeti üzerine olsun. "aleyh" deki zamir "rahmetullah"da olduğu gibi merciin ihtilâfına göre değişir. "rahmet" mecazen "yağmur" manasında müstameldir.*

Oḳuyanı diñleyeni yazanı / **Raḫmetüñle** yarlıġaġıl yā Ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5867). [raḫmetüñle, -ün, -le]*

raḫmet: *(Allah'ın) rahmeti, esirgemesi, acıması.*

Dir cudālıḳ cemʿden bidʿat midür / Yā cemāʿat cemʿi hem **raḫmet** midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [raḫmet,]*

Dir cemāʿat cemʿi hem **raḫmet** durur / Hem cudālıḳ cemʿden bidʿat durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3336). [raḫmet,]*

Her ki Ḥaḳ'dan **raḫmet** ister kām-kār / ʿUzleti itmek gerekdür iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5724). [raḫmet,]*

Şek degül ki bula Ḥaḳ'dan **raḫmeti** / Ḥiẕmet it ki bulasın Allāh'ı sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [raḫmeti, -+i]*

raḫmet: *1. Esirgemek, rikkat, şefkat. 2. Cenâb-ı hakkın kuluna ihsanı, hüsn-i mu'âmelesi.*

Nefsüñüñ aḫlāḳını tehdīd idüp / **Raḫmeti** Ḥaḳ'dan bilüñüz ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 99). [raḫmeti, -i]*

raḫmet: *Esirgeme, bağışlama.*

Düpdürüst yitmiş kere dir ben seni / Yumışam **raḫmet** ṣuyı-la bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [raḫmet,]*

raḫmet bul-: *Şefkat görmek, esirgenmek.*

Ölmedin ölmek gerek müʾmin olan / Ki ölmedin ölen durur raḫmet bulan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5734). [raḫmet bul-, -an]*

Tevbe iden raḫmet bulısar bīş ü kem / Šā dimek Ḥaḳ'dan dilĕmekdür ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5900). [raḫmet bul-, -ı, -sar]*

raḫmet it-: *Merhamet etmek.*

Ḫayra cehd it sen de Ṣaru İsmāʿīl / Raḫmet ide tā saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5546). [raḫmet it-, -e]*

Bir vaṣiyyet daḫı iderem saña / Ṭut naṣīḥat ki ide raḫmet Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5554). [raḫmet it-, -e]*

İle dirlik dirleyüpdür ol velī / Raḫmet itdi defʿ aña Mevlā belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5618). [raḫmet it-, -di]*

Hem-çü Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Bir ʿamel ḳıl raḥmet ide Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5735). [raḥmet it-, -e]*

Çün erenler sözidür işbu kelām / Var ümīd raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5863). [raḥmet it-, -e]*

Çünki Bektaş ḥażretidür nesl-i İmām / Sĕvene raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5865). [raḥmet it-, -e]*

raht: *Mal varlığı, servet.*

Çıḳıcaḳ **raḫtın** ḳamu ışmurladı / Bir inanduġı yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4053). [raḫtın, -ın]*

raʿiyyet ol-: *Bir hükümdar idaresinde, birinin idaresine bağlı olmak.*

Biz raʿiyyet olalum sen şāhumuz / Emrüñe ḳılmaḳ iṭāʿat rāhumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2633). [raʿiyyet ol-, --alum]*

raʿnā: *Güzel, anlaşılır.*

Penceresinden görür bir dil-beri / Didi kim ismi bu **Raʿnā** yā Perī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [raʿnā,]*

raṣad: *Yıldızları gözetleme; gözlem.*

Raṣad ʿilminden kitāb te'līf ider / Ḫoş meʿānī derc idüp taṣnīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2385). [raṣad,]*

rāst: *Doğru, eğri olmayan, müstakim.*

Cümlenüñ aşlını idelüm beyān / **Rāstın** eydüp ḳatmayalum hīç yalan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 109). [rāstın,]*

rāst: *Doğru.*

Geldi Külü Ḫan'a ḫoş bu söz ʿaceb / Söyledügüñ **rāst** sözdür didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2494). [rāst,]*

Ol ululara didi böyle cevāb / **Rāst** buyurmışsız dir reʾyüñüz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4335). [rāst,]*

Çün delüp kilsāyı indi ber-zemīn / **Rāst** keşīşüñ üstine indi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4889). [rāst,]*

rāst: *Doğru, doğrudan, doğru bir şekilde.*

Süzülüp **rāst** indi anuñ üstine / Pençe urup getüreydi destine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1321). [rāst,]*

Gördi bardağı bütün şuyı ṭolu / Mışrısı elinde **rāst** hem iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [rāst,]*

rāst gel: *Tesadüf etmek/ karşılaşmak/ rastlamak.*

Ṭābaḳa'n-naʿl geldi ol tārīḫe rāst / Er durur ol bildiler merd-i Ḫudāst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4087). [rāst gel, --di]*

Gördi rāst gelüp doḳundı kelsāya / Ol kelīsā ḳubbesinde gör saya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4888). [rāst gel, --üp]*

rāst gele: *Denk gelme, uygun düşme.*

Aña göre ideyin tedbīr ü reʾy / **Rāst gele** şarp iş ola şa'llāh ḳolay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4327). [rāst gele,]*

rāst söyle: *Doğru söylemek.*

Bu sözüm rāst söylerem işit gözüm / Ol sāʿat Bektaş götürdi el Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6675). [rāst söyle, --r, --em]*

rāstī: *Doğru, eğri olmayan, müstakim.*

Bu bizi kěsüñ aña olsun kefen / **Rāstī** söz işbudur ki güft-i men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [rāstī,]*

rāvī: *Hikâye anlatıcısı, rivayet eden.*

Virüben şeyḫe ḳoşuban gönderür / **Rāvisi** bu nevʿ-ile ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2431). [rāvisi, -si]*

Çıḳdı ol vech-ile tā kim ḳalʿaya / Diñle **rāvī** bunda ne sözler diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [rāvī,]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli bu resm-ile **rāvī** böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [rāvī,]*

rāvī: *Hikâye anlatıcısı, rivayet eden, bilgi veren.*

Birisi hem eyle didi biri de / Öyle didi cümlesi hep **rāvīde** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3464). [rāvīde, --de]*

ravża: *Bahçe.*

Ravżaya varup ziyāret ol ider / Vardı andan ḫurma biten bağçeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5969). [ravżaya, -ya]*

ravża: *Bahçe, kabir.*

Ravżasın yapmaġa kim istedi şāh / Ere miʿmār olmaġa istedi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5762). [ravżasın, -şı, -n]*

ravzadan: *Bahçe, cennet bahçesi.*

Bir ulu ḫˇācenüñ oldur duḫteri / **Ravżadan** çıḳmış ṣanasın bir ḥūrī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4747). [ravżadan, -dan]*

ravża-i cennet: *Cennet bahçesi.*

Gösterüp yüz ʿişve yile ber-kemāl / **Ravża-i cennet** durur ṣan gülşeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 212). [ravża-i cennet,]*

ravża-i dāvūd: *Davud Peygamberin kabri.*

Pes Ḥaleb'den ḳalḳuban oldı revān / Ravża-i Dāvūd'a irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1240). [ravża-i dāvūd, --a]*

Gördi ehlullāhdan anda niçe kes / Otururlar Ravża-i Dāvūd'da pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1241). [ravża-i dāvūd, --da]*

ravża-i ḳuds: *Kutsal bahçe.*

Ravża-i Ḳuds'üñ riyāż-ı gülşeni / Ḥācī Bektaş Ḫünkār andan didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6704). [ravża-i ḳuds, --üñ]*

rāy: *Fikir, düşünce.*

Didiler baʿżısı bu resme kelām / **Rāyumuz** bu işde hep olsun tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1289). [rāyumuz, --umuz]*

Didi ḫan ger didügüñ vāḳıʿ ola / **Rāyuña** ṣanma kişi māniʿ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2415). [rāyuña, -uñ, -a]*

rāy u tedbīr eyle: *Bir meseleyi halletmek için düşünerek tedbirler almak.*

Cümlesi hep aña taḥsīn itdiler / Didiler ḫoş rāy u tedbīr eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 387). [rāy u tedbīr eyle,]*

rāy-ı ṣavāb: *Doğru düşünce.*

Dir ne dirsiz ne durur **rāy-ı ṣavāb** / Nice idelüm ne virelüm cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2642). [rāy-ı ṣavāb,]*

rāy-ı ṣavāb eyle: *Güzel, faydalı en doğru bir fikir, görüş bildirme.*

Ẕikr ü fikrüm ne durur çün bildüñüz / Eyleñüz bu emre bir rāy-ı ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 378). [rāy-ı ṣavāb eyle, --ñüz]*

rāyiḥa: *Koku, güzel koku.*

Ḫoş muʿaṭṭar **rāyiḥa** gülden gelür / Hīç özinden gelmemiş ḫūn u nifās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 402). [rāyiḥa,]*

râz: *Gizlenen şey, sır.*

Tekye Ḳaya'dan o dem gelür āvāz / Keşf itdi ol ḳaya gör nice **rāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3941). [rāz,]*

râz: *Gizlenen şey, sır.*

Ḥażret-i Ḫūnkār anı sevĕr-idi / Anuñ-içün **rāzına** rāzdār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2680). [rāzına, -ı, -n, -a]*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / Ehl-i ḥāller **rāzına** rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4143). [rāzına, -ı, -n, -a]*

Kim vilāyet ehli gürbüz er-idi / **Rāzına** Ḫūnkār'umuñ rāzdār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4973). [rāzına, -ı, -n, -a]*

rāzdār-: *Sır sahibi, sır tutan.*

Kim vilāyet ehli gürbüz er-idi / Rāzına Ḫūnkār'umuñ **rāzdār-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4973). [rāzdār-ıdı, -ıdı]*

rāzdār: *Sır tutan.*

Ḥażret-i Ḫūnkār anı sevĕr-idi / Anuñ-içün rāzına **rāzdār** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2680). [rāzdār,]*

Ehl-i keşf ehl-i kerāmetler-idi / Ḥażret-i Ḫūnkār'a hep **rāzdār** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4806). [rāzdār,]*

rāzdaş: *Sırdaş.*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / Ehl-i ḥāller rāzına **rāzdaş** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4143). [rāzdaş,]*

Üçi daḫı anlaruñ ḳardaş durur / Üçi de birbirine **rāzdaş** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4211). [rāzdaş,]*

rāżi: *Rıza gösterici, rıza veren.*

Çoḳ dilerüz mālı hem bilsün didi / **Rāżī-y-ise** ilerü gelsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3878). [rāżī-y-ise, --y, --ise]*

rāżi: *Kabul eden, rıza gösteren, hoşnut.*

Hem Receb Seydī ve Ṣaru Ḳāḍī'dur / Ḥażret-i Ḫūnkār bulardan **rāżīdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4816). [rāżīdur, -dür]*

rāżi: *Hoşnut, memnun, rıza gösteren.*

Dir Külü Ḫan Cān Baba'ya iy faḳīr / **Rāżī** mısın işbu ḳavle daḫı dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2551). [rāżī,]*

rāżi: *Razı, kabul etmiş.*

Cān Baba dir **rāżīyam** līkin velī / İtdüñüz bir imtiḥān siz evveli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2552). [rāżīyam, -y, -am]*

rāżī ol-: *Rıza gösteren olmak.*

Bu söze rāżī olur mısın digil / Ḳavl idelüm senüñ-ile bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2496). [rāżī ol-, --ur]*

Cān Baba dir ne didüñüz bilürem / Didügüñüz ḳavle rāżī oluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2497). [rāżī ol-, --ur, --am]*

Rāżī oldı çünki eylĕ itmege / Aḳın idüben ġazāya gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4286). [rāżī ol-, --dı]*

rāżī ol-: *Kabul etmek, razı olmak.*

Çün dānişmendler bilürler bu işi / Gitmege rāżī olur otuz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3452). [rāżī ol-, --ur]*

Ḳan ıssı dir diyet ḳan almazam / Ḳanlaruma mālla rāżī olmazam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3925). [rāżī ol-, --maz, --am]*

Rāżī oldı imdi dir öñüme düş / Ol hālüñde tek benüm-ile dürüş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4444). [rāżī ol-, --dı]*

rāżī ol: *Rıza gösteren olmak.*

Rāżī olup emre dil ḫoş eyledi / Şeyḫ Bektaş'a ḳılur taʿlīm-i ʿilm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6627). [rāżī ol, --up]*

Rāżī oldı ol maḳām ıssı gele / Günde bir öküz etin yahnī ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1261). [rāżī ol, --dı]*

rāżī ol: *Kabul etmek, razı olmak.*

Didi yoḳ sulṭānlıġa bende ġaraz / Rāżī hīç olmadı kim sulṭān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6752). [rāżī ol, --ma, --dı]*

Rāżī oldı ne ki var kāfir ḳamu / İtdiler iḳrār ere münkir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 989). [rāżī ol, --dı]*

receb: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biridir.*

Gönlegüm **Receb** diyüpdür aña er / Kim ṭarīḳat içre idi üstüvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2250). [receb,]*

Arḳasın yıpup niçe kez evliyā / Gönlegüm **Receb** dimiş-idi şehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5393). [receb,]*

receb seydī: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biridir.*

Hem Receb Seydī-y-idi biri de gör / Ehl-i ḥāl idi vü hem ehl-i ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2249). [receb seydī, --y, --i, --di]*

Hem **Receb Seydī** ve Ṣaru Ḳāḍī'dur / Ḥażret-i Ḫūnkār bulardan rāżīdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4816). [receb seydī,]*

Bir ḫalīfe bil **Receb Seydī** durur / Kim gönül evi anuñ ṣaydı durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5391). [receb seydī,]*

redd it: *Kabul etmemek, geri çevirmek, kovmak.*

Ḥācī Bektaş er sözin redd itmedi / Aldı icāzet aldı elin öpdi gör n'itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 726). [redd it, --me, --di]*

redd it: *Geri çevirme.*

İşiginde yir öpüp ḳıldı sücūd / Sözini redd itmedi ol pāk-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 742). [redd it, --me, --di]*

redd it-: *Kabul etmemek, geri çevirmek, kovmak.*

Daḫı hiç kimsene maḳṣūd isteyüp / Redd itmiş degülem var git diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3945). [redd it-, --miş]*

redd ol-: *Geri çevrilmemek, kabul edilmek.*

Kendi ḫalḳa ṭuyıban cümle uyar / Kendözinden istedi redd ola ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5996). [redd ol-, -a]*

refʿ it-: *Kaldırmak.*

Ol ḫaberden di açup ḳufl-ı zebān / Burḳaʿı refʿ it ola tā sır ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2366). [refʿ it-,]*

refʿ ol-: *Mertebe yükseltici olma.*

Refʿ olur ḥicāb keşf olur maḳām / Ol naẓardan buldı ḫoş rütbet tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2738). [refʿ ol-, --ur]*

refʿeyle: *Kaldırmak.* || *Açmak.*

Fevt itme vaḳti **refʿeyle** hümūm / İy güzīn ġavvāṣ-ı deryā-yı ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4461). [refʿeyle,]*

refīḳ: *Arkadaş / yoldaş.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl ḫoş **refīḳ** / Aluban yol gitdi bir ḳaç gün ṭarīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2748). [refīḳ,]*

Birbirine sürdiler anda ṭarīḳ / Baʿd ez-ān gör n'eylediler iy **refīḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4957). [refīḳ,]*

Ḳorḳusından ejdehānuñ ol ṭarīḳ / Ḳaṭʿ olup kesilmiş-idi iy **refīḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5187). [refīḳ,]*

refref: *Mîraç gecesi, Hz. Muhammed'in üzerine bindiği, onu Allah'ın huzuruna götüren binek.*

Refref ile gitdi andan Muṣṭafā / İrdi ʿarşuñ ayaġına müctebā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 120). [refref,]*

rehā: *Kurtulma, kurtuluş.*

Ḥācım'uñ eyledügi ẕenbi şehā / ʿAfv idesiz bula ol ḥālden **rehā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4992). [rehā,]*

rehā bul: *Kurtulmak II uzaklaşmak.*

Ḳoḳuñuz siñmiş viṣalüñden şehā / Gönderüñ ġamdan bula cānum rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3216). [rehā bul, --a]*

rehā bul: *Kurtulmak.*

Bir ʿaẓīm ʿifrīt bir ner ejdehā / Ḳahramānlar bulmaz elinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3487). [rehā bul, --maz]*

rehā bul: *Kurtulmak, kurtuluşa ermek.*

Didi Ḫıżr'um Ṣaltıḳ'ı gör ejdehā / Ḳatı buñaltdı vü bulmadı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2824). [rehā bul, --ma, --dı]*

rehā bulur: *Kurtulmak II uzaklaşmak.*

Ḳaraca Aḥmed zāviyesinde şehā / Ṣol uçuḳlu kim bulur cinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1400). [rehā bulur, --ur]*

rehā kıl-: *Kurtarmak.*

Kemlik itdüḳ biz kerem sizden şehā / Ḳul günāh işler ḳılur sulṭān rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1358). [rehā ḳıl-, --ur]*

Bir mürüvvet eyle luṭf eyle şehā / İşbu ṭarlıḳdan bizi ḳılġıl rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3632). [rehā ḳıl-, --ġıl]*

reh-ber: *Kılavuz, yol gösterici.*

Virdiler Aḳtarmac hem ad Ḫūnkār'a / Ol hidāyet yolına olan **reh-bere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1388). [reh-bere, -e]*

Reh-ber-i ḫalḳ-ı cihāndur ādemī / ʿAḳl birle ṣayd ider her ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5705). [reh-ber-i,]*

reʾīs: *Ar. Baş, başkan.*

Bir **reʾīs** var-ıdı işledür gemi / Deñiz idi gice gündüz hem-demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4095). [reʾīs,]*

reʾīs: *Gemicilikte kaptan (Kara Reis).*

Gördi **reʾīs** böyle şiddetde iken / Çıḳdı bir abdāl deñizden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4105). [reʾīs,]*

Dir **reʾīs** imdi sözüñi söylegil / Er ne buyurdıysa iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4111). [reʾīs,]*

Çün işitdi abdāluñ sözin **reʾīs** / Oñdı işi er olur çünki enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4114). [reʾīs,]*

Reʾīs ile girdi abdāl içerü / Ṣuffada oturur iki māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4122). [reʾīs,]*

Çün **reʾīs** gördi bu resme ḥāleti / Görüben dehşete vardı key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4130). [reʾīs,]*

Gördi ol erenleri çün kim **reʾīs** / Ol maḳām zībā şerīf ü key nefīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [reʾīs,]*

Ḳaldurup baş didi ʿizzetle **reʾīs** / İy kerāmet ısları ḳurba enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4140). [reʾīs,]*

Ġayb olur abdāl gider kārına / Geldük imdi biz **reʾīs** aḫbārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4151). [reʾīs,]*

Çün gemide gördi **reʾīs** kendözin / Şükr idüben yire sürerdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4152). [reʾīs,]*

Göricek **reʾīs** Ḫūnkār'ı bilür / Tīz segirdüm ile hemān-dem gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4163). [reʾīs,]*

Reʾīsüñ yanında eyledi ḳuʿūd / **Reʾīse** nuṭḳ açuban söyledi zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4103). [reʾīse, --e]*

Dökdiler ol buġdayı anda ḳamu / Yine abdāl **reʾīse** dönderdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4115). [reʾīse, --e]*

Didi abdāl emriñüz bitürmişem / Hem **reʾīsi** uş bilĕ getürmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4129). [reʾīsi, --i]*

Didi abdāl **reʾīsüm** ġam yimegil / Uġrayavuz bir belāya dimegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4109). [reʾīsüm, --üm]*

Dir **reʾīsüm** gel seni erenlere / Ḥaḳ yolına ṭoġrulup varanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4116). [reʾīsüm, --üm]*

Reʾīsüñ yanında eyledi ḳuʿūd / Reʾīse nuṭḳ açuban söyledi zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4103). [reʾīsüñ, --üñ]*

Ol **reʾīsüñ** abdāl alur elini / Gemisine çıḳarur der-ḥāl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4150). [reʾīsüñ, --üñ]*

rekʿat: *Ar. Namazda ayakta durmak, ayakta iken eğilmek ve iki kez secdeye varmaktan oluşan namaz kılma birimi.*

İki rikʿat namāza döke dumūʿ / On iki yıl içre bir **rekʿat** namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6659). [rekʿat,]*

Ol iki **rekʿat** namāzı ser-te-ser / Hep ḳılıncaya degin ṣabr eyleseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6663). [rekʿat,]*

Ḳıldı üstinde iki **rekʿat** namāz / Eyledi Ḥaḳḳ'a tażarruʿ-la niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1154). [rekʿat,]*

rem i z: *Remizler, işaretler.*

Rūm'dan yaña yönin itmiş-idi / Ẕikr olan rem i zleri itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4248). [rem i z, --ler, --i]*

remz: *Ar. Gizlice işaret, ima.*

Ḫ̆āce dir bunlara ṣol kimse alur / **Remzi** var ol remzi her kim ki bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [remzi, -i]*

Ḫ̆āce dir bunlara ṣol kimse alur / Remzi var ol **remzi** her kim ki bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [remzi, -i]*

Ḥaḳḳıdur ol vaṣlalar olur anuñ / Güş it bu **remzi** şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1128). [remzi, -i]*

Issı vardur işde şimdi geliser / Bu didügüm **remzi** cümle ḳılısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1141). [remzi, -i]*

Dir çeleksüz şāhin olmaz bilesiz / Didüm işbu **remzi** fikrin ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1833). [remzi, -i]*

Çünki Nūre'd-dīn bu **remzi** güş ider / Ḥayret el virür özin medhüş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1857). [remzi, -i]*

Her bölük ḳuş uçduġın göricegez / Evliyānuñ **remzin** añardı bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1903). [remzin, -in]*

Ḳış güni vir daḫı hem ḳarı didi / Gör bu **remzi** ne belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [remzi, -i]*

Görmeyince sen baña inanmaduñ / Görüben beş ṭaş **remzin** ḳanmaduñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2032). [remzin, -in]*

Gördiler baʿżī aḥibbā bu işi / Bu ġarāyib **remzi** ṭurfe cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2161). [remzi, -i]*

Çevre yaña köy ü il iḳlīm durur / Bu bize bir **remz** bir tefhīm durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [remz,]*

Bildi **remzini** ferāġat eyledi / Bildi Ḫūnkār kendü-y-ile n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3707). [remzini, -ini]*

Mollā ile **remzümüz** oldı tamām / Ol umūr ḫoş yirine geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3546). [remzümüz, --ümüz]*

Giyinüp andan bize gelsün didi / **Remzümüz** ile ʿamel ḳılsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3547). [remzümüz, --ümüz]*

Bildi kim bu **remz** bir sırdur nihān / Remzi bunuñ ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3782). [remz,]*

Her ne **remzi** ki ḥaḳında söyleye / Ne işāretler ki maʿlūm eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4341). [remzi, -i]*

Gelecegi **remzin** aña bildürür / Daḫı gelecegi ḳanḳı yol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4897). [remzin, -in]*

Mātem-i Ḥüseyn'de mehyā **remzi** dir / Bizde ola cemʿ ola ne var faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5037). [remzi, -i]*

remz: *Gizlice işaret, ima.*

İşbu **remzden** ġayrı iy yār-ı ʿazīz / Barmaġıyla bir işāret ḳıldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1346). [remzden, -den]*

Fāṭıma'dan çün bu **remzi** gördiler / Aṣlı bu remzün ne diyü ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [remzi, -i]*

Fāṭıma'dan çün bu remzi gördiler / Aṣlı bu **remzün** ne diyü ṣordılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [remzün, -üñ]*

Yatduġı dem gördi Ḫūnkār ḥażretin / Eyledi iʿlām o **remzüñ** ḥikmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3050). [remzüñ, -üñ]*

Varalum didügüm evren **remzdür** / Ḥāl iʿlāmı gibi bir ġamzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3513). [remzdür, -dür]*

Dir ol erüñ **remzidür** işlĕdügüm / ʿAḳlum irüp bu işe başladuġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3536). [remzidür, -i, -dür]*

İşbu **remzden** bir işāret var durur / Bendelere ḫoş beşāret var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [remzden, -den]*

Pes bu **remzden** ṣoñra bir müddet geçer / Tā ki Ḫūnkār daḫı dünyādan göçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4836). [remzden, -den]*

Didiler lebbeyk kimedür söylegil / Bu ne **remzdür** bize tebyīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5430). [remzdür, -dür]*

remz: *Gizli işaret, sembol; ima.*

Çün işitdi bu sözi bildi keşiş / Bildürür **remz-ile** aña ḫoş reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [remz-ile, --ile]*

remz: *Gizli işaret, belirti.*

Ḫalḳ andan anı alurlar ıdı / Çün öküz **remzini** bilürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 598). [remzini, -in, -i]*

remz: *Gizli işaret, ima.*

Ḥażret-i Ḫūnkār o mehyā **remzini** / Seyyid üzre ola remz itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5036). [remzini, -ini]*

remz: *Gizli işaret, belirti, sembol.*

Aluban emĕr idi baḳ **remzine** / Altı aya dek bu işi işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 414). [remzine, -i, -n, -e]*

remz: *Gizli bir şekilde, gizlice.*

Döndi ol beglere Ḫūnkār söyledi / Ḥāli ḫoş **remz-ile** tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4411). [remz-ile, -ile]*

Remz-ile anı bize maʿlūm ḳılur / Aña göre ben daḫı idem ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6350). [remz-ile, -ile]*

remz: *(Ar.) Bir şeyi akla getiren, o şeye delâlet eden nesne, işaret, resim, harf, kısaltma vb., sembol.*

Bildi kim bu remz bir sırdur nihān / **Remzi** bunuñ ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3782). [remzi, -i]*

ʿĀşıḳ ol ḳızdur o **remzi** görüben / Ol sıruñ ġavrine ol dem irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [remzi, -i]*

remz: *(Ar.) Bir şeyi akla getiren, o şeye delâlet eden nesne, işâret, resim, harf, kısaltma vb., sembol.*

Köyli daḫı işidüben geldiler / Ol vilāyet **remzini** seyr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2122). [remzini, -i, -n, -i]*

remz al-: *Işaret almak.*

Her ne remz itse erenler eyle ider / Remz alup erüñ işāretin güder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2640). [remz al-, --up]*

remz eyle-: *İşaret etmek.*

Döndi Bayram Begi'ye remz eyledi / Gör ne resme nuṭḳ açuban söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5073). [remz eyle-, -di]*

Ḳan ḳaşanmışdur eşek de gördi hem / Burhān'a remz eyledi ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5206). [remz eyle-,]*

remz it-: *İşaret etmek.*

İşidüp Ḫunkār sözin döner aña / Niçe remz ider pes anı görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1849). [remz it-, --er]*

Her ne remz itse erenler eyle ider / Remz alup erüñ işāretin güder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2640). [remz it-, --se]*

Nite ki remz itdi Ḫūnkār ḥażreti / Pādişāha yüzlü gözükdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4256). [remz it-, --di]*

Her ne remz iderse Ḫūnkār ḥażreti / Eyle ider eyle-y-idi ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4349). [remz it-, --er, --se, -]*

Ḥażret-i Ḫūnkār o mehyā remzini / Seyyid üzre ola remz itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5036). [remz it-, -di]*

Pes everdiler anı oġul ṭoġar / Niteki remz itdi-y-idi aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5142). [remz it-,]*

Ṣol köpriceginüñ vardı delügi / Nite ki remz itdi ol begler begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5144). [remz it-,]*

Tā demümüz biz daḫı oynadavuz / Nereye remz ide anda gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5399). [remz it-, -e]*

remz ol-: *İşaret, alamet, belirti olmak.*

Gördi bir remz oldı erden kendüye / Bir yolaḳ yolandı sırdan kendüye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3242). [remz ol-, --dı]*

remz ü rumūz: *İşaret ve ima etmek, açıklamak.*

Ne-y-ise **remz ü rumūz** oldı tamām / Gösterürler yir oturur ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3551). [remz ü rumūz,]*

remz ü rumūz eyle-: *İşaret ve ima etmek, açıklamak.*

Rāhibe maʿlūm olup söyler aña / Gör ki ne remz ü rumūz eyler aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3266). [remz ü rumūz eyle-, --r]*

remzi it-: *İşaret etmek.*

Yazıya baḳup şu gidendür didi / O bize bu remzi idendür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5097). [remzi it-,]*

renc: *Ağrı, sızı, eziyet, ıstırap, dert, mihnet.*

Ḳanda buldı yimedin saʿyinde **renc** / Aġız açup didi Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6717). [renc,]*

renc: *1. Ağrı, sızı. 2. Zahmet, eziyet, ıztırap.*

Dirler-idi adına anuñ Güvenc / Faḳr silkinde ḳatı yimişdi **renc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4670). [renc,]*

renc çek-: *Zahmet çekmek.*

Gidecek yirini ṣormadı Güvenc / Tā ki bīhūde yire çekměye renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4680). [renc çek-, --me, --y, --e]*

renc ü ʿanā: *Dert ve sıkıntı.*

Ṭolsa ger ʿālem meşaḳḳatle belā / Görmeyěler hīç olar **renc ü ʿanā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3845). [renc ü ʿanā,]*

Ḳahr evidür şeksüzin dāru'l-fenā / Çekmeyen kim dünyada **renc ü ʿanā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5544). [renc ü ʿanā,]*

reng: *Renk.*

Bir celāl **rengiyle** sulṭān ḥażreti / Didi bu nevʿ-ile ḳaḳıyup ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2102). [rengiyle, -iyle]*

reng: *Cisimler tarafından aksettirilen ışığın gözde yaptığı etki sonucu meydana gelen duyum.*

Arpa bitüben yeşil **reng** baġladı / Ḫˇāce Nūre'd-dīn işini ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1889). [reng,]*

reng: *Görünüş, çeşit, renk.*

Lūt u niʿmet ü şölenler çěkilür / Dürlü dürlü **reng** ḫūnlar dökilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2659). [reng,]*

reng it-: *Renk vermek, renklendirmek.*

Ḫamīri gelicegez erkān-ıla / Reng iderdi yüzini ża'frān ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4620). [reng it-, --er, --di]*

İtdürür reng yüzini za'ferān-ıla / Bādem ü naḳş u tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4626). [reng it-, --dür, --ür]*

reng ü levn: *Dünyanın cazibesi, çekiciliği.*

Evliyā sırrında 'āciz ḫalḳ-ı kevn / Evliyāya kimse virmez **reng ü levn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3660). [reng ü levn,]*

rengī: *Bir renk.*

Rengi süddden aġ hem berrāk anuñ / Enver olmış nūr-ıla āfāḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 126). [rengi,]*

Bir nemed de arḳasında **rengi** 'āc / Ḥācī Bektaş ṣofra virmiş hem çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [rengi,]*

reng-i 'āc: *Fildişi rengi -(nde).*

Ol zamānda yine gördüm işbu tāc / 'Arş ayaġında aṣılmış **reng-i 'āc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 133). [reng-i 'āc,]*

rengi uç-: *Solmak; korku, heyecan vb. sebeplerle benzi sararmak.*

Rengi uçmış gevdesi yapraḳ mišāl / Ditrer idi uġramışdı ṭurfe ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3491). [rengi uç-, --mış]*

rengīn-bisāṭ: *Parlak halı.*

Döşenüpdür vaṣfda **rengīn-bisāṭ** / Kim gören bulur neşāṭ u inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4125). [rengīn-bisāṭ,]*

renk: *Cisimler tarafından yansılanan ışığın gözde oluşturduğu duyum.*

Ḳoyıcaḳ avcına ol ṣudan hemān / Gök ḳızıl oldı ṣuyuñ **rengi** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [rengi, -i]*

resm: *Görüntü, şekil, fiziksel yapı.*

Didiler ba'żīsı bu **resme** kelām / Rāyumuz bu işde hep olsun tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1289). [resme, -e]*

resm: *Şekil, tarz, suret.*

Bī-edeblik itdügüm içün aña / Eyledi bu **resm-ile** zecri baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3188). [resm-ile, --ile]*

Dir ẓamīrinden bu **resm-ile** żamīr / Bir kimesne olsa dise buña dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [resm-ile, --ile]*

resm: *Durum, şekil, tarz, suret.*

Yĕsi şehrinde durur bunı alan / Bize işbu **resm-ile** işi ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 615). [resm-ile, --ile]*

Giydügi çün anı İbrāhīm Ḥācī / Post-ı āhūdan bu **resm-ile** tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1466). [resm-ile, --ile]*

Viricek bu **resme** bostāncı cevāb / Ḫıżr bostāncıya iydür iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1478). [resme, -e]*

Didi Ḫūnkār aña bu **resme** cevāb / Evliyānuñ her cevābı pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1525). [resme, -e]*

Çün bu **resm-ile** şehādet virdiler / Ṭaş söylĕdügin anlar gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2001). [resm-ile, --ile]*

Çün sözin işitdi Ḫünkār ḥażreti / Virdi düşnām aña bu **resme** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2030). [resme, -e]*

Ol kişi çün kim bu **resm-ile** görür / İrişüben pāyine yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2133). [resm-ile, --ile]*

Didi ne kimsenedür ol kim gele / Ḫayrum üstine bu **resm-ile** ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [resm-ile, --ile]*

Söyledi Ḫūnkār ḳaçan bu **resme** söz / Nice olur gūş itgil bu rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2316). [resme, -e]*

İtdüginden ṣoñra anda eyle iş / Ḫoş vilāyetle bu **resm-ile** reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2854). [resm-ile, --ile]*

Ṣubḥ olıncaġāz gine sürer gider / Yıl on iki ay bu **resme** ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3205). [resme, -e]*

Ḥācī Bektaş ḳardaşumdur ol kişi / Eyledi saña o **resm-ile** işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4067). [resm-ile, --ile]*

Gündüz Alp'e çün bu ḥükm irincegez / İşbu **resm-ile** cevāb virincegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4300). [resm-ile, --ile]*

Göreler evran-ıla n'eyler n'ider / Evreni ne **resm-ile** helāk ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5192). [resm-ile, --ile]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli bu **resm-ile** rāvī böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [resm-ile, --ile]*

İşidübeni Cemāl Seydī anı / Didi bu **resm-ile** ol cānlar cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5331). [resm-ile, --ile]*

resm: *Tarz, şekil, biçim, üslup. II Durum, hal.*

Ṭutma benden diyüben ḥüccet ḳoduñ / Şāhidüz aña ki bu **resme** didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2000). [resme, -e]*

resm: *Biçim(böylece. bu şekilde).*

Aluban Ḫūnkār gör kim n'eyledi / Gör ne **resme** aña alḳış eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1560). [resme,]*

Mescid içinden çıḳardı şevḳ-i nūr / Ol nūrı bunlar çü bu **resme** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [resme,]*

Saña tābūtdan elüm ṣunam didi / Bu işüñ ḳaydını bu **resme** yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [resme,]*

İşbu **resme** gĕçürürüz rūzigār / Bir geçinmedür geçer leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3287). [resme,]*

Pādişāha ilçi çün varıncaġaz / İşbu **resme** ḫaberi virincĕgez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4296). [resme,]*

resm: *Ar. Suret, şekil. II Tarz.*

Çekdi ḫalḳdan kendün itdi ʿuzleti / Ḳırḳ sene bu **resme** geçürdi günin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6754). [resme, -e]*

Tāc içün Ġarḳınī ṣoñra oldılar / Bi'ż-żarūrī işbu **resme** ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1468). [resme, -e]*

Sürüben öküzini anda gelür / Gör aña Ḫunkār ne **resme** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1948). [resme, -e]*

Bu ne bizdür didiler iy kām-yāb / Virdi Aḳça Ḳoca bu **resme** cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2340). [resme, -e]*

Çün bu **resme** yitdi emrüñ ġāyeti / Vaʿdesi yitdi vü geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2342). [resme, -e]*

Her nereye gel disem gelür-idi / Her ne **resme** ḳıl disem ḳılur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2521). [resme, -e]*

Uş şuyın üleşdürürüz biz didi / Ṣaru'ya Ḫūnkār bu **resme** söz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [resme, -e]*

Sen bugün evden gidüp sürdüñ ḳoyun / Ḳandan oldı saña bu **resme** oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [resme, -e]*

İttifāḳ idüp bu **resme** gitdiler / Çün mesā irdi o yirde yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3465). [resme, -e]*

Līki düşdi işbu **resme** ittifāḳ / Ḳıl naẓar işbu Ḳaradeñiz'e baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4593). [resme, -e]*

Geldi işbu **resme** nuṭḳından kelām / Derdümüz yoḳdur didi bizüm müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4643). [resme, -e]*

resm: *Davranış.*

Naẓarında otururken Ḫūnkār'uñ / Geçdi fikrinden bu **resme** ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5272). [resme, -e]*

resme: *Ar. Suret, şekil. tarz.*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā nām ʿazīz / İşidüp bu **resme** sözlerini tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2399). [resme,]*

Dir Çırāḳ'um geçdi gönlüñden bu fikr / Fikrüñ içre eyledi bu **resme** ẕikr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3051). [resme,]*

Ḳılur-ıdı işbu **resme** iḫtirām / Birbirine ol iki zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4664). [resme,]*

İşbu **resme** didi kimse göresin / Nezrümüzi cümle aña viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4721). [resme,]*

Ol sevincden uşadur ʿahdin erüñ / Geçdi gönlinden bu **resme** bir görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [resme,]*

Döndi Bayram Begi'ye remz eyledi / Gör ne **resme** nuṭḳ açuban söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5073). [resme,]*

Biz daḫı irdük bu **resme** öñce git / Varavuz uş üstüñe yaraġuñ it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [resme,]*

Göricek varup anı gör n'eyledi / İşbu **resme** reʾy ü tedbīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5456). [resme,]*

resme: *Görüntü, şekil II Durum, hal.*

Tā ki tükene tamāmet ol ḫamīr / İtdiler ol **resme** Ḫunkār nite dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [resme,]*

Kim evüñ bekcisi gör kim n'eylemiş / İşbu **resme** bī-ḫayālıḳ eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2341). [resme,]*

Gine dönsem mi ki diyü fikr ider / İşbu **resme** gönli içre ẕikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3048). [resme,]*

Yiyecek yirdür çü beg anı görür / İşbu **resme** bunlara ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3928). [resme,]*

resūl: *Elçi, peygamber.*

Didiler ki bir durur Allāh Ḫudā / Hem **resūlidür** Muḥammed Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 961). [resūlidür, -i, -dür]*

resūl: *Elçi.*

Ḥācī Bektaş itmedi mālı ḳabūl / Ṭurdı ġārda gönderüp aña **resūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 973). [resūl,]*

resūl: *Hâcı Bektaş-ı Velî'nin dördüncü halifesi olan Baba Resûl.*

Dir **Resūl'üm** ġam yiměgil ben seni / Ḳondururam yurduña diñle beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5276). [resūl'üm, -üm]*

resūl: *Allah tarafından kendisine ilahi din kitabı gönderilen peygamber. (Hz. Muhammed).).*

İrdi anda Sidre'ye çünki **Resūl** / Geçmedi andan ḳaldı Cibrīl pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 119). [resūl,]*

"Ḳābe ḳavseyn" arasında ol **Resūl** / Ḥażret-i Ḥaḳḳ'a bulur anda vuṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 121). [resūl,]*

Ümmetin istědi Ḥaḳ'dan hem **Resūl** / Ḥaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 124). [resūl,]*

İtdi naẓar ʿarş ayaġına **Resūl** / Bir ʿaceb tāc aṣılupdur pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 125). [resūl,]*

Lā ilāhe illa'llāhu vaḥdehū lā şerīke lek lehu'l-mulku ve lehu'l-ḥamdu yuḥibbī ve yumītu ve huve ḥayye lā yemūtu bi-yedihi'l-ḫayr ve huve ʿalā kulli şeyʾin ḳadīr* / Baʿdehū ḫırḫa yaḳasında ol **resūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 159). [resūl,]*

Ḳapusıdur şehrüñ ammā Murteżā / Çünki geldi ḫalvetine ḥaḳ **Resūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 173). [resūl,]*

İy **Resūl** ẕürriyyeti nesl-i ʿAlī / Şād geldüñ iy velī ibni velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1298). [resūl,]*

resūl baba: *Hâcı Bektaş-ı Velî'nin dördüncü halifesi.*

Hem **Resūl Baba** birisi de ʿazīz / Ululardan idi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2248). [resūl baba,]*

resūl-i ḫāfıḳīn: *Doğu ve batının Resulu, Peygamberi. (Hz. Muhammed s.a.v.).*

Gördi Ḥaḳḳ'ı ol **Resūl-i ḫāfıḳīn** / Bī-zamān u bī-mekān u keyf ü īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [resūl-i ḫāfıḳīn,]*

revā: *Uygun, yaraşır.*

İdrīs eydür zaḥmet olur sizlere / Hem **revālı** iş midür bu iş gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [revālı, --lı]*

revā: *(Fars.) Lâyık, uygun, yerinde, münâsip.*

Meskeni hem işbu yaḳında durur / Bektaş'ı anlara virseñüz **revā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6622). [revā,]*

Göndereler piş-revi böyle yire / Bu ṭarīḳatda degül durur **revā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5109). [revā,]*

Ḳonya'yı bil biz saña yurt virmişüz / Ḳılmaġa süknā **revā** biz görmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5351). [revā,]*

revā eyle: *Uygun, yaraşır, layık etmek.*

Didi iy Ḳayyūm u iy Ḥayy u Beḳā / Maḳṣūdum maʿlūm saña eyle revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6676). [revā eyle,]*

revā eyle-: *Uygun, yaraşır, layık etmek.*

Aluban yiyüp ḳılurlardı duʿā / Ḥaḳ duʿālarını eylerdi revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3144). [revā eyle-, --r, --di]*

revā gör-: *Uygun görmek, yakıştırmak, kötü bir duruma layık bulmak.*

Yirine geçdi vü şeyḫ oldı Ḥabīb / Hep ḫalīfeler anı revā görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4881). [revā gör-, -üp]*

revā gör: *Uygun görmek, yakıştırmak, kötü bir duruma layık bulmak.*

Ḫ̆ānçe içre her ne pişürürseñüz / Her nice niʿmet revā görürseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3384). [revā gör, --ür, --se, --ñüz]*

Belki atası yirin virsün buña / Ṣancaġını hem revā görsün buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4312). [revā gör, --sün]*

revā ḳıl-: *Uygun görmek.*

Ḥaḳ teʿālā ḫācetin ḳıldı revā / Ildırım inüp dutışur ṭaġ ova *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1009). [revā ḳıl-, --dı]*

Başını şıġayuban ḳıldı duʿā / Ol duʿāyı Ḥaḳ Çalab ḳıldı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5244). [revā ḳıl-,]*

revā ḳıl: *Uygun görmek.*

Ḳıldı Ḥaḳ luṭfı-y-ıla anı revā / Ḳıldılar bir hafta ol emri tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 391). [revā ḳıl, --dı]*

revā ol-: *Uygun olmak.*

Pes ḫilāfın işlemek olmaz revā / Bir iş işleñ ki anı Allāh sevĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [revā ol-, --maz]*

Bunuñ-ıla olmaya āb-dest revā / Bilmezem n'itdi buña ol bī-nevā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3562). [revā ol-, --ma, --y, --a]*

Sözini ṣımaḳ bunuñ olmaz revā / Zīre bunda var durur geçkil duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3961). [revā ol-, --maz]*

Evliyādan aldı ḫoş ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4081). [revā ol-, --dı]*

Daḫı ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4253). [revā ol-, --dı]*

Daḫı anda her ne varsa dervīşān / Didiler olmaz revā hergiz inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5108). [revā ol-,]*

Didi maḳṣūdumuz olursa revā / Derdümüze olıcaḳ bunda devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5122). [revā ol-,]*

Müstecāb olmadı birinden duʿā / Yoḳ kimesne ola duʿāsı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5231). [revā ol-,]*

El götürüp eyledi ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5720). [revā ol-, -dı]*

revā ol-: *Kabul edilmek.*

El götürübeni eyledi duʿā / Ol duʿā oldı oloḳ demde revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3905). [revā ol-, --dı]*

Getürüp Ḫūnkār'a umdılar duʿā / Bildiler kim ol duʿā olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4356). [revā ol-, --ur]*

Ol yirüñ ḫalḳı muḥibb oldı aña / Bildiler duʿāsını olur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4849). [revā ol-, --ur]*

revā ol: *Uygun olmak.*

Ḫˇāce ḳıldı ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā / Ol duʿā oldı hemīn ol dem revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1181). [revā ol, --dı]*

Böyle iş itmek olur mı hiç revā / Şekk derdine gerek böyle devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1521). [revā ol, --ur]*

revādur: *(Fars.) Lâyık, uygun, yerinde, münâsip.*

Bu ne piş-rev bu ne gelmek didiler / Ne **revādur** böyle ḳalmaḳ didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5112). [revādur,]*

Pes cezā itsek **revādur** biz size / Līki meyve isder evliyā eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6124). [revādur,]*

revāḥ: *Akşam.*

Çün yatuban ol gice oldı ṣabāḥ / Aḳsarāy'a ḳıldı mollālar **revāḥ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3443). [revāḥ,]*

revān: *(Fa.) Geçerli, doğru.*

Bir yeri eliyle ḳāzıdı **revān** / Aḳ bıñarum didi üç kerre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2512). [revān,]*

Ol gele ṭuran erenlerden yaña / Ol **revān** uş söyledüm sözüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [revān,]*

Děgürüñ bizüm selāmumuz **revān** / Yādigār idüñ buları dir i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3072). [revān,]*

Mollā yirinden hemān ḳalḳdı **revān** / Ol muʿīd yirine oturdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3373). [revān,]*

Çıḳdı mollā mescid üstine **revān** / Yuġılaya yaʿnī mescidi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3601). [revān,]*

Ṭaş ṭoḳundı oġlana düşdi **revān** / Şol sāʿat içinde oġlan virdi cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3895). [revān,]*

Eyle diyüben ḳılıc çekdi **revān** / Çaldı boynunı düşer başı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4002). [revān,]*

İndürür atdan keser başın **revān** / Görüben Otman Beg oldı şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4448). [revān,]*

Bir yiri eliyle ḳazıdı **revān** / Çıḳdı bir cüllāb gibi bir şu hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [revān,]*

Küfr ü şirki terk idüp dilden hemān / Ḥaḳḳ'a īmān getürür defʿī **revān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5837). [revān,]*

Kim elifveş ṭoġrılur varur **revān** / Tā dimek tevbe itmek olur añla hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [revān,]*

revān: *Akan, giden.*

Ol kişi ol eri götürür **revān** / Getürüp Běyâmlu'ya şaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3231). [revān,]*

revān: *Akan, giden, yürüyen.*

Biticek işi döner gider **revān** / Ḫˇāce'nüñ ḳatına gelürdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 600). [revān,]*

Ṭoġrı Beytullāh'a yöneldi **revān** / Yolda tenhā gider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1199). [revān,]*

revān: *1. Yürüyen, giden. 2. Akan. 3. mec. Su gibi akıp giden, akıcı.*

Yüzi ḳoyu secdeye indi **revān** / Yatdı ḳırḳ gün anda lā-yaʿḳıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3585). [revān,]*

Ḫ̆āce gitdi Mekke'ye def̆ī **revān** / Elli sūḫte ile Ḥicāz'a gitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [revān,]*

Ṭutmaġa Bektaş'ı hep el bir ider / Ḥācī Bektaş işidüp ḳaçdı **revān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5917). [revān,]*

Ḳara İmīrza nice bile mīr-ile / Ḳapudan ʿOšmān girince hem **revān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6364). [revān,]*

revān: *Akan, akıcı.*

Atumuz dir anda derlĕdi hemān / Ol çañı üstlerine atdı **revān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3029). [revān,]*

revān: *Akan, akıcı, süratle.*

Geçüben peymānçe yirine hemān / İtdi miskīnlik ol demde **revān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1499). [revān,]*

Geçdi ol köz üstine ol dem **revān** / Ḳuruban baġdaş oturdı hem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2698). [revān,]*

Ṣaldı seccāde deñiz üzre hemān / Geçüben üstine oturdı **revān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2753). [revān,]*

Ḳanı çıḳdı ol öküz döndi **revān** / Söyledi İciki'ye ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2865). [revān,]*

Ṭurdı ol ṭaş indi üstinden **revān** / Yüz süriyü irdi bunlar da i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [revān,]*

revān: *Akan, giden.*

Kökeninden ikisin üzdi **revān** / Götürüp ḳatlarına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1484). [revān,]*

revān: *Akan (su).*

Ol mekān ḳurbında bir çay var-ıdı / Ḫoş zülāl olup **revān** aḳar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [revān,]*

Ol muʿallim-ḫāne içinden ṣu çıḳar / Çünki mekteb-ḫānede aḳdı ṣu **revān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5992). [revān,]*

revān: *Akan, akıcı, yürüyerek, süratle.*

Ḥażret-i Ḫūnkār nuṭḳ açup **revān** / Seyyid'e virdi selām ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4520). [revān,]*

revān gel-: *Canlılık gelmek, canlanmak.*

Lā dimez cümle didi aña belī / Ḫˇācesi kim Mekke'den geldi revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5964). [revān gel-, -di]*

revān it-: *Bağışlamak; vermek.*

Dest-būs idübeni oldı revān / Ṭuşına bir yañaya gitdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4679). [revān it-,]*

revān ol: *Akıp gitmek.*

Per açup oldı Bedaḫşān'a revān / Silkinüben oldı bir şāhīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 749). [revān ol, --dı]*

revān ol: *Akıp gitmek. Salınmak.*

Ḳapuya ṭoġrı revān olup aḳar / Hem dibinde bitmiş iki dip susam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6683). [revān ol, --up]*

Ṭāḳatüm yoḳ yüriyüp gidem yayan / Ne atum var binüben olam revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 793). [revān ol, --am]*

Virdi ol-dem mālınuñ nışfın hemān / Aluban ḫay ı r duʿā oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1086). [revān ol, --dı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān / Çünki geçdi oradan olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1201). [revān ol, --up]*

Gidüben andan daḫı oldı revān / Kerbelā'ya irişür ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1219). [revān ol, --dı]*

Kaʿbe'den oldı revān diñle eri / Ārzū ḳıldı Ḥażret-i peyġam-beri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1225). [revān ol, --dı]*

Pes Ḥaleb'den ḳalḳuban oldı revān / Ravża-i Dāvūd'a irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1240). [revān ol, --dı]*

Eyle diyüben olur andan revān / Mescid içine varur girü i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1700). [revān ol, --ur]*

Ṭurdı yirinden bile oldı revān / İricek mescid ileyine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1736). [revān ol, --dı]*

Böyle fikr eyleyüben oldı revān / Sürüben Ḳırşehri'ne geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1812). [revān ol, --dı]*

revān ol: *Hareket etmek.*

Böyle diyüp ṭurdı yirinden hemān / Öpdi şeyḫüñ elini oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 747). [revān ol, --dı]*

revān ol-: *Gitmek, akmak.*

Aluban ol hāl eri oldı revān / Gider-iken yolda nā-gāh şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3223). [revān ol-, --dı]*

Ol kişi de oldı yolına revān / Ḳayṣeri ḳurbına irişdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3948). [revān ol-, --dı]*

Germiyān Begi emri-le oldı revān / Ol Ṣusuz nām menzile geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5012). [revān ol-, -dı]*

Irmaġı geçüp yolumuza revān / Olavuz budur murād dirler hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5054). [revān ol-,]*

Gec gine yoluña git olġıl revān / Yolına oldı revān ṣu da hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5072). [revān ol-, -dı]*

Ol dem ol girü ḳalan ṣu da dönüp / Yolına oldı revān andan inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [revān ol-, -dı]*

Ḳonya'dan yaña çıḳup oldı revān / İrişince Ḳonya'ya ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5357). [revān ol-, -dı]*

revān ol-: *Akıp gitmek. Salınmak.*

Ḳalḳdı Ḫūnkār yolına oldı revān / İbrāhīm-nām ẕikr olınan ol çoban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1450). [revān ol-, --dı]*

Naḳldür ol şāh-ı aḳṭāb-ı cihān / Ayrılup çobandan oldı çün revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1469). [revān ol-, --dı]*

Ṭoġrı evine olur andan revān / Çün ḳapudan içerü girdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1494). [revān ol-, --ur]*

Ol aradan ol gelin oldı revān / Sürʿat-ile evine geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1554). [revān ol-, --dı]*

Oldı seccāde ṣu yüzinden revān / Geçdi ṣudan öteye ṣol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [revān ol-, --dı]*

Defʿaten bir ṣu çıḳup oldı revān / Ad-ıla Zemzem Ṣuyı dirler i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1759). [revān ol-, --dı]*

Böyle diyüp öñce ol oldı revān / Çĕkilür ardınca ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2331). [revān ol-, --dı]*

Himmet ü ḫay ı r duʿā alup i cān / Güzlelĕrine olurlardı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2665). [revān ol-, --ur, --lar, --dı]*

Hoy Ata pes oradan oldı revān / Tatar'uñ sulṭānına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2686). [revān ol-, --dı]*

Pes olur seccāde deryāya revān / Rūmili'nden yaña ʿazm itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2789). [revān ol-, --ur]*

Pes olur seccāde ṣu üzre revān / Seccāde üstinde o üc cān hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2796). [revān ol-, --ur]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

İşidür Ḫıżr ol sözi ol dem hemān / Atına binüp süvār oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2827). [revān ol-, --dı]*

Ḫıżr vidāʿ idüben oldı revān / Ṣaltıḳ anda oturıḳaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2835). [revān ol-, --dı]*

İşidüben bu sözi oldı revān / Ṭapduḳ Emre ḳatına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2934). [revān ol-, --dı]*

Daḫı ardınca olur ol ṭaş revān / Ṣol ḳanatlı ḳuş gibi gider i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [revān ol-, --ur]*

Atına binübeni oldı revān / Tā ki Ḳırşehri'ne irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3054). [revān ol-, --dı]*

Ḳalḳuban Deñizli'den oldı revān / Tā ki Ḳarayük'e irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3124). [revān ol-, --dı]*

Böyle diyü aġlayu oldı revān / Bir kelīsāya çıḳageldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3190). [revān ol-, --dı]*

Aluban andan olur şol dem revān / Ḳızlıġ-ıdı gitdügi yirler ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3257). [revān ol-, --ur]*

Aḳsarāy'dan çıḳup oldılar revān / Cümle dānişmendleri-y-ile i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3306). [revān ol-, --dı, --lar]*

Biraz açduñ aġzuñı olduñ revān / Tīz sekü ḳatına irişdüñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3352). [revān ol-, --du, --ñ]*

Cehd iděrek bir ḳılın kesdi hemān / Lüʾle tek ḳan çıḳuban oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3418). [revān ol-, --dı]*

Bindi mollā ḳatıra oldı revān / Mollālar öñince gitdiler yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3455). [revān ol-, --dı]*

Bindürüp mollāyı oldılar revān / İrdiler tā Ḳızılırmaġa i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3468). [revān ol-, --dı, --lar]*

Bunı diyübeni olurlar revān / İrdiler Tekye Ḳaya'ya ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3543). [revān ol-, --ur, --lar]*

Ḳalḳuban Mollā Saʿīd oldı revān / İrişincěgez hem ol il içre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3755). [revān ol-, --dı]*

Yola düşübeni oldılar revān / Ol erenlere yitişdiler hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3772). [revān ol-, --dı, --lar]*

İşidüp Ḳoniye'ye oldı revān / Dört yüz ḳoç boynuzı durur hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3937). [revān ol-, --dı]*

Ḳalḳdı Ḫūnkār oradan oldı revān / İrdi bostāncı maḳāmına hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3972). [revān ol-, --dı]*

Çekdiler atına bindi ol zamān / Oldı meydāndan yaña ol dem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3981). [revān ol-, --dı]*

Çün gemi Rūm'dan yaña oldı revān / Ḳudret-ile Ṣamsun'a irdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4154). [revān ol-, --dı]*

Ḳalʿacük yolında oldılar revān / Çubuḳ Ovası'na irince i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4476). [revān ol-, --dı, --lar]*

Pes vidāʿ eyleyüp ol erenleri / Seydi Ġāzī'ye revān oldı geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4515). [revān ol-, --dı]*

Daḫı sürdi ṭurmayup oldı revān / Dutaḳaldı Ṣaru İsmāʿīl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4582). [revān ol-, --dı]*

Şehr içinde bunca olurken revān / Ḳarşudan görindi bir çardaḳ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4732). [revān ol-, --ur, --ken]*

Kim taʿallül itmeyüp olduñ revān / Şeyḫlıġı biz eyledük fehm it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4788). [revān ol-, --du, --ñ]*

Bir ulu sulṭān elinden ol ṭoġan / Uçuban ḳaçmış durur olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4912). [revān ol-, --up]*

Ol yire ḳıldı naẓar ḫoş ṣu çıḳar / Ḫoş zülāl gibi revān olup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4944). [revān ol-, --up]*

İki şaḳḳ oldı Saḳarya ol zamān / Yarusı yuḳaruya oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5066). [revān ol-, --dı]*

Gec gine yoluña git olġıl revān / Yolına oldı revān ṣu da hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5072). [revān ol-, -gıl]*

Aluban dervīşlerin oldı revān / Menteşe iḳlīmine geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5223). [revān ol-,]*

Ürkdi bunlardan geyik oldı revān / Beşḳarış köyine dek iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5291). [revān ol-, --dı]*

revān ol-: *Akmak, dökülmek.*

Gine destūr-ıla döndiler hemān / ʿAzm idüp yirlerine oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5487). [revān ol-, -dı]*

revān oldı: *Gitmek, akmak.*

Ḥācī Ṭuñrul ḳalḳuban oldı revān / Geldi ol iclāsa ṣoloḳ dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1338). [revān oldı, --dı]*

revān olur: *Akıp gitmek. Salınmak.*

Destūr aluban olur andan revān / Geldi ʿAntāb'a bilesin sen i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1271). [revān olur, --ur]*

revāne ol-: *Akmak, yürüyüp gitmek.*

Ṭañlacaḳ çün ṣubḥ oldı ṭurdılar / Destūr aluban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2349). [revāne ol-, --dı, --lar]*

Destūr aluban revāne oldılar / Kendüler pes anda tenhā ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2364). [revāne ol-, --dı, --lar]*

Seng ü tīġ alup revāne oldılar / Tā ki köyüñ alt ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2506). [revāne ol-, --dı, --lar]*

İşleri çün bitdi destūr aldılar / Yola çıḳuban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4417). [revāne ol-, --dı, --lar]*

Pes ḳudūmı ḳalduruban çaldılar / Yola düşüben revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5155). [revāne ol-,]*

revī ḳıl-: *Yürümek, gitmek.*

Bilelüm ḳanḳımuzuñ dīni ḳavī / Hiç ḳayıḳmaġıl girü ḳılma revī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2562). [revī ḳıl-, --ma]*

reviş: *Gidiş, tavır.*

Didiler nėdür bize bu olan iş / Bu ʿacāyib vāḳıʿa ṭurfe **reviş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [reviş,]*

Bilesin benden degül durur ol iş / Saña ḥüccet ḳoyuban didüm **reviş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1981). [reviş,]*

Eslemeyüp ider-idi eyle iş / Ḥāliyā gör nicesi oldı **reviş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3177). [reviş,]*

reviş: *Gidiş, salınış // üslup, tarz.*

Bu ḳoyunuñ böyle eyledügi iş / Hīç tehī degül durur işbu **reviş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [reviş,]*

İtdüginden ṣoñra anda eyle iş / Ḫoş vilāyetle bu resm-ile **reviş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2854). [reviş,]*

Çün işitdi bu sözi bildi keşiş / Bildürür remz-ile aña ḫoş **reviş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [reviş,]*

Ẓann-ı ġālibüm budur ki işbu iş / İşbu evren işbu ṭarlıḳ bu **reviş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [reviş,]*

İşidüp didi düşüñde mi bu iş / Ḥāṣıl oldı saña bu resme **reviş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3703). [reviş,]*

reviş kıl: *Gidiş, salınış,.*

Bunda esrār göriniser bī-ʿaded / Sāyir oġlanlar gibi ḳılmaz reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6611). [reviş ḳıl, --maz]*

revzene: *Pencere.*

Ger ola-y-ıdı buña bir **revzene** / Giceden farḳ olur-ıdı rūzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2358). [revzene,]*

Revzenesi var-ıdı Ṣaṭ Ṣuyı'na / Taḫtı **revzene** yanındaydı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2379). [revzene,]*

revzene: *Pencere.*

Revzenesi var-ıdı Ṣaṭ Ṣuyı'na / Taḫtı revzene yanındaydı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2379). [revzenesi, -s, -i]*

reʾy: *Fikir, düşünce.*

Ol ululara didi böyle cevāb / Rāst buyurmışsız dir **reʾyüñüz** ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4335). [reʾyüñüz, -üñüz]*

reʾy it-: *Başka fikir üretmek, yeni bir düşünce ortaya koymak.*

Ṣāḥib ile Ḳara Ṭayı'dur vezīr / Pādişāha reʾy idici müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4207). [reʾy it-, --ici]*

reʾy ü tedbīr: *Düşünüp önlem alma.*

Aña göre ideyin tedbīr ü reʾy / Rāst gele ṣarp iş ola ṣa'llāh ḳolay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4327). [reʾy ü tedbīr,]*

Göricek varup anı gör n'eyledi / İşbu resme **reʾy ü tedbīr** eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5456). [reʾy ü tedbīr,]*

reʾy ü tedbīr it-: *Görüş ve yol(çare) bildirmek.*

Ḳaldı seccāde ısuz gör n'itdiler / Her biri bir reʾy ü tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4234). [reʾy ü tedbīr it-, --di, --ler]*

reʾy ü tedbīr ḳıldılar: *Görüş ve tedbir almak.*

Gördiler olmaz girü cemʿ oldılar / Bu iş içün **reʾy ü tedbīr ḳıldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1348). [reʾy ü tedbīr ḳıldılar, --dı, --lar]*

reyb it-: *Şüphe etmek, kuşkuya kapılmak.*

İtmeyüp taṣdīḳ tekẕīb itdiler / Sözine anuñ ḳamu reyb itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5432). [reyb it-, -di, -ler]*

reyb kıl-: *Şüphelenmek.*

Oldı seccādeleri ser-cümle ġayb / Altlarında otururken ḳılma reyb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1347). [reyb ḳıl-, --ma]*

rezm eyle: *Savaşmak, cenk etmek.*

Ol ʿadū ḳaṣdına pes rezm eyledi / Varuban götürdi düşmenden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 263). [rezm eyle, --di]*

rezm eyle-: *Savaşmak, cenk etmek.*

Deşt-i Ḳıfcaḳ iline ʿazm eyledi / Ol diyār seyrānına rezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2401). [rezm eyle-, --di]*

riʿāyet ḳıl: *Riayet etmek, uymak, rıza göstermek.*

Bendeñüz vīrānesin ābād ḳıl / Ḥāṭırumuzı **riʿāyet ḳıl** bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 298). [riʿāyet ḳıl,]*

rifʿat: *Makam ve mertebe yüksekliği || Sevgiliye yakınlık.*

Ḥaḳ ḳatında artısardur **rifʿati** / Bir gögercin şekline girdük gelüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6119). [rifʿati, -i]*

rıḥlet eyle-: *Göç etmek; ölmek.*

Çün üçünci oġlı rıḥlet eyledi / Ḫoş işit Pīrāb Sulṭān n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5374). [rıḥlet eyle-, -di]*

rıḥlet it-: *Ahirete göç etmek, ölmek.*

Rıḥlet itdükde fenādan ol ʿazīz / Öyle tāc geydi oġulları da tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1457). [rıḥlet it-, --dük, --de]*

Rıḥlet itdi dünyādan Yund bend dinür / Ḳarayük'de ḳabre evvel ol ḳonur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1652). [rıḥlet it-, --di]*

Āḫirü'l-emr rıḥlet itdi ol ʿazīz / Meskeni ḳaldı nice yıllar ısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3758). [rıḥlet it-, --di]*

Çünki Ḫūnkār itdi rıḥlet ez-fenā / Sefere ʿazm eyledi andan yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5004). [rıḥlet it-, -di]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idince rıḥleti / İrdi erden aña bir şevḳ ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5140). [rıḥlet it-,]*

Ol üç oġlanuñ birisi kendünüñ / İtdi rıḥlet gitdi ṭāʿūndan anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5372). [rıḥlet it-, -di]*

rıhlet it-: *Göçmek, sefer etmek.*

İdicek rıḥlet bu Ḫūnkār ḥażreti / Yatduġı yirden gider gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5278). [rıḥlet it-, --icek]*

rıḥlet itdi: *Ahirete göç etmek, ölmek.*

İbrāhīmü'š-Šānī dirlerdi aña / İtdi rıḥlet ḳıldı fānīden güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6750). [rıḥlet itdi, --di]*

rıḥlet ḳıl-: *Göçmek II ölmek.*

Geçdi bir müddet çün bunuñ üstine / Ḳıldı Ertuñrul da rıḥlet dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4263). [rıḥlet ḳıl-, --dı]*

rıḥleti it-: *Ahirete göç etmek, ölmek.*

İdicek Ertuñrul Alp çün rıḥleti / Ṣancaġın Sulṭān ʿAle'd-dīn ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4264). [rıḥleti it-, --icek]*

rıḥleti ḳıl-: *Göç etmek.*

Ḳılduġından ṣoñra Ḫūnkār rıḥleti / Çelebiler ʿahd içinde furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2855). [rıḥleti ḳıl-, --duġ, --ın, --dan]*

rikāb: *Büyük bir kimsenin katı, huzuru.*

Ṣaru İsmāʿīl irüp ṭutdı **rikāb** / Yüridi atı öñince kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5661). [rikāb,]*

rikābın ṭut-: *Şeyhin, velinin huzuru, önü, makamına çıkmak.*

Ṣaru İsmāʿīl rikābın ṭutdı tīz / Geldi at üstine ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4599). [rikābın ṭut-, --dı]*

rikʿat: *Namazın bir kıyam, iki secde ve bir rükudan oluşan bölümü.*

İki **rikʿat** namāza döke dumūʿ / On iki yıl içre bir rekʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6659). [rikʿat,]*

Çıḳdı Bektaş üstine bā-emr-i Ḥaḳ / Ḳıldı üstinde iki **rikʿat** namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6742). [rikʿat,]*

Eyledi anı tamāmet döndi bāz / Yine bir **rikʿata** idince şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6660). [rikʿata, --a]*

Ḥaḳḳ'a iki **rikʿat** eger ṭāʿat ḳıla / Çaçdan ammā düşmeye hīç bir ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6059). [rikʿat,]*

Ḳıldı iki **rikʿat** namāz itdi niyāz / Çün vilāyet gösterürdi bil velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6066). [rikʿat,]*

riḳḳat it-: *Çokça üzülmek.*

Evliyāʾu'llāha nāliş eyledüm / Riḳḳat idüp cān u dilden söyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4713). [riḳḳat it-, --üp]*

rīs: *Saç, sakal.*

Uzunı ḳıṣaltdı pāk itdi **rīşin** / Ṭurdı andan Ḫᵛāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6070). [rīşin, -i, -n]*

rivāyet: *Bir haberi, söz veya olayı nakletme, anlatma.*

Diñle imdi bir **rivayet** key ṣaḥīḥ / Güş idince cūşa gelür her faṣīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 107). [rivayet,]*

Ṣaḥ **rivāyet** bu durur ammā belī / Başlayıncaġaz namāza ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 837). [rivāyet,]*

rivāyet: *Ar. Haber nakletmek, edilmek.*

İltdi evine ṣaḳladı zevci'l-Betūl / Bir **rivāyet** daḫı var diñle hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 164). [rivāyet,]*

Ṣaḥ **rivāyet** budur imdi yā emīr / Naḳli bize böyle itdi çāşgīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5516). [rivāyet,]*

Ṣaḥ **rivāyet** budur añla kām-kār / Ṣāh Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5612). [rivāyet,]*

rivāyet eyle-: *Bir haber ve ya olayı anlatmak.*

Naḳldür kümmel rivāyet eyledi / İşbu nevʿ-ile beyānın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5412). [rivāyet eyle-, -di]*

riyāżet: *Az yiyip içme, az uyuma, çok ibâdet etme, nefsin arzuladığı şeylerin aksini yapma, dünya lezzetlerinden sakınmak sûretiyle nefsi terbiye etme, ahlâkı güzelleştirme.*

Vir **riyāżet** birle nefsüñe edeb / Ki itmeyesin kimse ḥaḳḳında ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 87). [riyāżet,]*

riyāżet vir: *Nefsini terbiye etmek.*

Vir riyāżet birle nefse gūş-māl / Tā melek-ḫū olasın ṣāḥib-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5728). [riyāżet vir,]*

riyāż-ı cennet: *Cennet bahçesi.*

Ol ne Ḥaḳḳ'uñ raḥmetine iriser / Ne **riyāż-ı cennet** içre giriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5607). [riyāż-ı cennet,]*

riyāż-ı gülşen: *Gül bahçeleri.*

Ravża-i Ḳuds'üñ riyāż-ı gülşeni / Ḥācī Bektaş Ḥünkār andan didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6704). [riyāż-ı gülşen, --i]*

rıżā: *Ali Rıza, on iki imamdan sekizincisi.*

Şāh ʿAlī Mūsā **Rıżā'dan** bil yaḳīn / Olmış-ıdı hem mücāz ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 577). [rıżā'dan, --dan]*

rıżā vir: *Rıza göstermek, razı olmak, onamak, uygun bulmak.*

Gözedüben Ḥaydar anda emr-i Ḥudā / Virdi andan ol ḳāżāya pes rıżā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 674). [rıżā vir, --di]*

rızk: *Allah tarafından herkese takdir edilen nîmet.*

Dirligimüz yoḳ ururlar ilimüz / Gitdi **rızḳ** u şaşdı ʿaḳl u bilimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 645). [rızḳ,]*

Ḥācī Bektaş didi **rızḳ** isteyen er / İsteyen ucuzlıḳ u bārān maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 985). [rızḳ,]*

rızk: *Allah tarafından herkese takdir edilen nîmet.*

Ḥācī Bektaş ġārdan ammā çıḳmadı / Kimsenüñ **rızḳına** ḳaṭʿā baḳmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1028). [rızḳına, -ı, -n, -a]*

rızk ol-: *Rızık olacak. (Tahıl).*

Ādeme rızḳ olıcaḳ olmış ḥacer / Nicesi fāyideye ayruḳ yarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2163). [rızḳ ol-, --ıcaḳ]*

ru: *Yüz, çehre.*

Oluban iclās otururken ḳamu / Ḳılur iken şevḳ-ıla tecellī **rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3720). [rū,]*

ru: *Boy, soy, kabile.*

İşbu ešnāda ṭāʿām geldi ilerü / Hep ṭaʿāma ṭoldı ser cümlesi **rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3424). [rū,]*

rū dönder: *Yüzünü döndürmek II.Bedenini (Yüzünü) bir kişiye doğru çevirmek.*

Dökdiler ol buġdayı anda ḳamu / Yine abdāl reʾīse dönderdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4115). [rū dönder, --di]*

rū sür: *Yüz sürmek, aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.*

Cemʿ olup begler ḳamu ṭurdı örü / Yüz sürüp cümle tekūra sürdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 883). [rū sür, --di]*

rū yire vur: *Yüzünü yere vurmak II.Saygıyla yüzünü yere koymak.*

Öldüren oğlan ḳaçar dik yuḳaru / Varuban Ḫūnkār'a vurdı yire rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3896). [rū yire vur, --dı]*

rū-be-rū: *Far. Yüz yüze, karşı karşıya.*

Gördi işin dest-namāz aldı girü / Geldi oturdı yirine **rū-be-rū** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4567). [rū-be-rū,]*

rubʿ-ı meskūn-: *Dünya hayatının dörtte biri.*

Rubʿ-ı meskūna ider çevre naẓar / Bir birine ol gicede baḳdı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6104). [rubʿ-ı meskūn-, -a]*

rūh: *İnsan ve hayvanda vücûdu canlı kılan, bilen, duyan ve idrak eden hayat gücü, hayat cevheri, can.*

Fānī cismi bunda ḳoyup giderüz / **Rūhumuzla** Bāḳī'ye ʿazm iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5525). [rūhumuzla, -umuzla]*

rūh: *Can.*

Bu ḥaseddür fi'l-mešel iḳlīm-i Rūm / **Rūḥ** olur Ḫan Bāyezīd olsa hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 95). [rūḥ,]*

rūh: *Allah tarafından yaratıldıktan sonra insan bedenine üflenen, ölümden sonra da varlığı devam eden ve mahiyeti tam olarak bilinemeyen ilahi ve manevi cevher.*

ʿAḳluñ eger rūḥuñı te'dīb idüp / Nuṣḥını **rūḥuñ** ḳabūl ide müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 98). [rūḥuñ, -uñ]*

ʿAḳluñ eger **rūḥuñı** te'dīb idüp / Nuṣḥını rūḥuñ ḳabūl ide müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 98). [rūḥuñı, -uñ, -ı]*

Vaḳfını arturuban ābād ider / Ḥācī Bektaş **rūḥını** şāh şādider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5858). [rūḥını, -ı, -n, -ı]*

rūh: *(ölmüşün) ruhu.*

Oḳuyup sebʿa'l-mešānī iḫlāṣ-ıla / **Rūḥına** ḳıldı duʿā iḫlāṣ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5657). [rūḥına, -ı, -n, -a]*

rūh: *1-Can, ruh.*

Rūh-ı insān ölmez ü ölür cesed / Nite ölür **rūḥ** k'ol durur nūr-ı Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [rūḥ,]*

ruhbāñ: *Rahib'in cem'i.*

Daʿvet itdi ně ki var **ruhbānları** / Ḫışm idüp āzārladı hep anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 854). [ruhbānları, -lar, -ı]*

ruhbāñ: *Rahipler.*

Hem ulusı ıdı ol **ruhbānlaruñ** / Ḫ̆ācesiydi hem tekūrla banlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 866). [ruhbānlaruñ, -laruñ]*

Göricek **ruhbānlaruñ** ʿaczin tekūr / Dir uluñuz yüzine varup tükür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 914). [ruhbānlaruñ, -laruñ]*

ruhbāñ: *Hristiyanlıkta papazlıktan önce gelen din görevliliği.*

Dir ẓamīrinden ne ḫoş kişi olur / Nice **ruhbānlıḳ** bunuñ işi olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [ruhbānlıḳ, --lıḳ]*

ruhbāñ: *Rahip, din görevlisi.*

Çıḳarup didi bunı **ruhbāna** ilt / Yādigārımuz bizüm merdāna ilt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3222). [ruhbāna, -a]*

ruhbāñ: *Ar. Rahipler; din adamları.*

Gördiler **ruhbān** ıla papas kenes / Cümlesin ḳırar tekūr virmez nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 863). [ruhbān,]*

Çünki **ruhbān** sözin işitdi tekūr / Didi var ṭut cümle gez anı getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [ruhbān,]*

Böyle diyüp ḫışm idince ol tekūr / Cümle **ruhbān** ḳorḳuban ḳıldı fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 882). [ruhbān,]*

Ḫācī Bektaş işidüp **ruhbān** sözin / Bildi müʾmindür ḥaḳīḳ anuñ özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 950). [ruhbān,]*

Çünki **ruhbān** aldı erden ṣaḥ cevāb / Geldi söyledi tekūra söz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 955). [ruhbān,]*

Ṣūretā gerçi kenes **ruhbānı** dı / Līki gizli dīn ṭutar pāk cān-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [ruhbānı, -ı]*

Böyle dise Ḫācī Bektaş Ḫūnkār / Dīn ṭutan **ruhbānı** iderler iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 943). [ruhbānı, -ı]*

Böyle diyüp ṣāh vilāyet ḥażreti / Gönderür **ruhbānı** gider key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 987). [ruhbānı, -ı]*

Ḳaḳıdı **ruhbānlara** ġāyet tekūr / Didi iy dīnsüz olanlar gözi kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 907). [ruhbānlara, -lar, -a]*

Çün tekūr **ruhbānlara** itdi ġażab / Çaġırup aġlaşdılar cümlesi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 909). [ruhbānlara, -lar, -a]*

Baʿd ez-ān **ruhbān** hemān ṭurdı örü / Söyledi Ḫūnkār'a ol dem yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3209). [ruhbān,]*

Gördi anı deyr açar **ruhbān** ımış / Bir ʿaceb kimse ʿacāyib cān-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3261). [ruhbān,]*

Degdi **ruhbān** ṭonların çıḳardı heb / Yüridi andan ilerü yā edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3280). [ruhbān,]*

rūh-ı insān: *İnsan ruhu, can II kalp, gönül.*

Rūh-ı insān ölmez ü ölür cesed / Nite ölür rūḥ k'ol durur nūr-ı Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [rūh-ı insān,]*

rūḥ-ı ḳuds: *Hz. Cebrail.*

Çün bu tācı görür Aḥmed nā-gehān / Rūḥ-ı Ḳuds'e ṣorar Aḥmed ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 128). [rūḥ-ı ḳuds, --e]*

rūh-ı kudsī: *Cebrail (A.S).*

Geldi nā-gāh **Rūḥ-ı Ḳudsī** Cebraʾīl / Didi selām itdi saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 139). [rūḥ-ı ḳudsī,]*

rūḥına selām olsun: *Ruhuna, manevi varlığına selam olsun. II. Allah O'na rahmet etsin.*

Bu vilāyet-nāme de oldı tamām / Ḥācī Bektaş rūḥına olsun selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1058). [rūḥına selām olsun, --sun]*

ruḫṣat: *İzin, icazet, müsaade.*

Mübtediʿe didi ʿizzet var mıdur / Ḳılmaġa muḫtār **ruḫṣat** var mıdır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3337). [ruḫṣat,]*

rükūʿ: *Namazda dizlere tutunarak vücudun belden yukarısı yere müvâzî gelecek şekilde eğilme hareketi.*

Bir **rükūʿa** da Saʿīd'üm in didi / Uşda gördüñ ḥāl nedür yaḳīn didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [rükūʿa, -a]*

rükūʿ kılduġınca: *Secde etmek.*

Ol mükemmel muḳtedā ehl-i temīz / Ḳılduġınca ol namāz içre rükūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6758). [rükūʿ ḳılduġınca, --duġ, --ınca]*

ruḳūd ḳıl-: *Namazın bölümlerinden olan rükuyu yerine getirmek.*

Çıḳdı Ḫūnkār ol ḳaya üstine zūd / Niyyet itdi ki ḳıla anda ruḳūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3598). [ruḳūd ḳıl-, --a]*

rūm: *Ar. Anadolu bölgesi.*

Gör ki anı **Rūm'a** bir girmiş midür / Gelüben bu mülke ol irmiş midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1305). [rūm'a, -'a]*

Fārs mülkini be-küllī ṭutdılar / Çeküben leşker çü **Rūm'a** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1603). [rūm'a, -'a]*

Rūm'da bizi seviciler çoḳ durur / Sevicinüñ ḥaddi ḥaṣrı yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1773). [rūm'da, -'da]*

Ḳalḳup andan **Rūm'a** daḫı ʿazm ider / Bu ḫaber Rūm mülkine děgin gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [rūm'a, -'a]*

Rūm'a girmek diler-iseñ eyle ḳıl / Yoḳsa girme dön girüye bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [rūm'a, -'a]*

Eyleyüp bulmışdı **Rūm'da** iştihār / Ḳıldı çoḳ dürlü kerāmet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2444). [rūm'da, -'da]*

Didi **Rūm'da** ne var-ısa evliyā / Bir başı var anlaruñ dir bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [rūm'da, -'da]*

Dir Naṣārā'dan idük evvelde biz / Diler idük ḳılavuz **Rūm'da** sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2599). [rūm'da, -'da]*

Adını ṣordum adın tebyīn ider / Meskenüm **Rūm'da** diyü taʿyīn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4717). [rūm'da, -'da]*

Dir kemālüm biz idince intiḳāl / Ṭurġıl andan **Rūm'a** eyle irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4875). [rūm'a, -'a]*

Biñ bir eren **Rūm'da** yaḳan hep çırāḳ / Cümle duyup geldi atlu hem yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [rūm'da, -'da]*

Rūm'a er geldi diyüp iʿlām ider / Ḥācī Bektaş başıcaḳ **Rūm'a** ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6096). [rūm'a, -'a]*

Rūm'a er geldi diyüp iʿlām ider / Ḥācī Bektaş başıcaḳ **Rūm'a** ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6096). [rūm'a, -'a]*

Didiler ki **Rūm'a** geldi çünki er / Kimdür anı varıban görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [rūm'a, -'a]*

Bildi **Rūm'a** taḥḳīḳ oldur gelen er / Çün gögercin ṣūretinde gördi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6108). [rūm'a, -'a]*

Söyünür **Rum'da** yanan biñ bir çırāḳ / Evliyādan ně ki varsa mā-ḥażar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6097). [rum'da, -'da]*

Ġam yime ki **Rūm'a** sulṭān olasın / Varduġınca arta seniñ devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6370). [rūm'a, -'a]*

rūm: *Doğu Roma İmparatorluğu sınırları içinde oturanlara verilen isim, Anadolu.*

Çünki başduñ milk-i Rūm'a sen ayaḳ / Cerb ögüp **Rūm'da** o dem biñ bir çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [rūm'da, -'da]*

rūm: *Anadolu.*

Rūm erenlĕrine baş ḳılduḳ seni / Var iriş ṭālibleri eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1183). [rūm,]*

Rūm erenlĕrine maʿlūm ola dir / Olalar cümlesi bu işden ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1194). [rūm,]*

Yüriyüp bir dut aġacı egsisin / Ṭutuban **Rūm'dan** yaña atdı yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1193). [rūm'dan, -dan]*

Rūm ḳurbına gelince ol hümām / **Rūm** erenlĕrine virdi ḫoş selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1276). [rūm,]*

Yaʿnī kim **Rūm** mülkine hīç girmeyĕ / Ol murād idindügine irmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1293). [rūm,]*

Dir naẓar ṣaldum tamām **Rūm** mülkine / Ṭaġa ṭaşa berr ü baḥrüñ silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1308). [rūm,]*

Naḳldür **Rūm** içre var-ıdı bir er / Ḳatı ḳuvvetlü er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1402). [rūm,]*

Çünki ḳaṣd eylĕdi **Rūm** erenleri / Varalar Ḫūnkār naẓarına giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1404). [rūm,]*

Rūm fetḥi üc kez oldı iy ʿazīz / Böyle ẕikr eylĕdi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1595). [rūm,]*

Gine küffār ġālib oldı geldiler / **Rūm** milkini bulardan aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1606). [rūm,]*

Ḳaldı bir müddet bu **Rūm** ol vech-ile / Bir tevārīḫden beyān geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1607). [rūm,]*

Çünki Çĕpni boyı Oġuz'dan ayrılur / Ṭoġruluban **Rūm** mülkine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1640). [rūm,]*

Bir niçe gürbüz vilāyet erleri / **Rūm** mülkinüñ muʿayyen pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2354). [rūm,]*

Ḳaṣd ider kim sürüben Rūm'a gele / **Rūm** mülkin daḫı cebr ile ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [rūm,]*

Ḳalḳup andan Rūm'a daḫı ʿazm ider / Bu ḫaber **Rūm** mülkine dĕgin gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2440). [rūm,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Bil Diyārbek Āzerbaycān hem ʿAcem / **Rūm'dan** ḥükm olunurdı anlara hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2372). [rūm'dan, -dan]*

Di aña ki cümle Abdālān-ı **Rūm** / **Rūm** içinde evliyādandur ʿumūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2458). [rūm,]*

Dilese gelmege **Rūm** mülkine ol / Sünnet olmayınca itmězüz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2459). [rūm,]*

Rūm mülkine ister-ise yol bula / Gelüben cān-ıla Müslümān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2460). [rūm,]*

Girmesün olmazsa **Rūm** mülkine ol er / Yoḫsa bizden aña ṭoḳunur żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2580). [rūm,]*

Rūm sulṭānına ilçi ṣalalum / Ḥālimüzi aña iʿlām ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2602). [rūm,]*

Baña didi nuṭḳ açup iy ser-firāz / **Rūm** mülkinde olur bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2611). [rūm,]*

Virmezüz yol girmege **Rūm** mülkine / İşidüp didüm ne sözdür bu yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2615). [rūm,]*

Rūm erenleri diyü çaġırdılar / İr meded bize diyü ḳıġırdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4036). [rūm,]*

Dümeni **Rūm'dan** yañaya dönderür / Yelken açup sū-yı Rūm'a gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4153). [rūm'dan, -dan]*

Çün gemi **Rūm'dan** yaña oldı revān / Ḳudret-ile Ṣamsun'a irdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4154). [rūm'dan, -dan]*

Daḫı didi **Rūm** erenleri ne var / Geçmege seccādeye bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4406). [rūm,]*

Rūm'dan yaña yönin itmiş-idi / Ẕikr olan rem i zleri itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4248). [rūm'dan, -dan]*

Daḫı öñ maʿlūm degüldi ol mezār / Olmamışdı **Rūm** içinde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4466). [rūm,]*

Rūm milkinde bu resme ulu şar / Görmedüm işitmedüm didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4686). [rūm,]*

Didi ḳanda **Rūm** ḳanda Hind ili / Kim beni bunda yitürdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [rūm,]*

Ben didüm **Rūm** uzun uzaḳ yir durur / Neẕrüm iletmek ʿaceb tedbīr durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [rūm,]*

Gitmedin dir daḫı aḫret dārına / Sen yüri ʿazm eyle **Rūm** diyārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4832). [rūm,]*

Didi **Rūm** evinde ṭāʿūn çoḳ olur / Nicesi dürr-i yetīm dir çoġalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5403). [rūm,]*

Mülk-i Rūm'da Şehr-i Ḳır'a varasın / Virdiler **Rūm** mülkini saña ṭuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6079). [rūm,]*

Virdi **Rūm** erenlerine hep selām / Ol zamān **Rūm** mülki içinde evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6088). [rūm,]*

Bildiler **Rūm** mülkine geldi bir er / Ne ḳadar ki itdilerse ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6098). [rūm,]*

Bunda ḳonduḳ mülk-i Rūm'a göz ṣalup / **Rūm** erenlerine idüp ʿizzet-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6120). [rūm,]*

rūm: *Doğu Roma İmparatorluğu sınırları içinde kalan bölgeye verilen isim, Anadolu.*

Baḳamadı yaḳduġınca ittifāḳ / Didiler ki **Rūm'a** er geldi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6206). [rūm'a, -a]*

rūm: *Anadolu.*

Ḳaraca Aḥmed'e didiler iy ʿazīz / Gözcisisin **Rūm'uñ** anı gör ki tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1304). [rūm'uñ, -un]*

Ḫışm-ıla üstüne geldi bir ṭoġan / Bildi **Rūm'uñ** gözcisidür bu gelen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6112). [rūm'uñ, -un]*

Luṭf u kerem-ile virdük ḫoş selām / Sen ki **Rūm'uñ** gözcisisin bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6121). [rūm'uñ, -un]*

rūm: *Rum, Anadolu.*

Dir Güvenc süknām benüm **Rūm'da** olur / Mālya dirler bir diyār anda olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [rūm'da, -da]*

rūm: *Anadolu.*

Girü küffār ġalib oldı geldiler / **Rūm'ı** anlaruñ elinden aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1600). [rūm'ı, -ı]*

Rūm'ı daḫı bunlar aldı ser-te-ser / Pes ikinci feṭḥi budur bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [rūm'ı, -ı]*

rūm: *Anadolu.*

Didiler **Rūm'a** gelince ol ʿazīz / Oynamaz hergiz demümüz bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1287). [rūm'a, -a]*

Girmesün **Rūm'a** vü bulmasun ṭarīḳ / İttifāḳī böyle itdiler ḥaḳīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1291). [rūm'a, -a]*

Var-ıdı bir er orada ittifāḳ / Gelmiş-idi **Rūm'a** ez-sū-yı ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1314). [rūm'a, -a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i etḳıyā / **Rūm'a** ʿazm itdi çün ol merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1426). [rūm'a, -a]*

Çünki Ḳayṣer **Rūm'a** iken pādişāh / Ḥażret-i Baṭṭāl Ġāzī yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1598). [rūm'a, -a]*

Ol zamānda geldi Ḫūnkār ḥażreti / **Rūm'a** girdi dutdı ġāyet şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1637). [rūm'a, -a]*

Dir virüñ buña bir uc yirde tīmār / Gelmeye **Rūm'a** ide anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [rūm'a, -a]*

Virdiler tīmār bir uc yirde aña / Gelmedi **Rūm'a** ölince görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1902). [rūm'a, -a]*

Öyle diyüp aġlar-ıdı zār u zār / Başmadı **Rūm'a** daḫı ayruḳ i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1905). [rūm'a, -a]*

Ḳaṣd ider kim sürüben **Rūm'a** gele / Rūm mülkin daḫı cebr ile ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [rūm'a, -a]*

Kim Külü Ḫan **Rūm'a** uş geliyorur / Bir birine ḫalḳ bunı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2441). [rūm'a, -a]*

Rūm'a girmek diler-ise bileler / Cümlesi gelüp Müsülmān olalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2579). [rūm'a, -a]*

Vech degül **Rūm'a** varup ceng idevüz / Girü daḫı dönmek olmaz n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2601). [rūm'a, -a]*

Dir Müsülmān olmayınca ol kişi / Girmeyiser **Rūm'a** bilsün bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2614). [rūm'a, -a]*

Ulu leşker cemʿ itdi baʿd ez-ān / **Rūm'a** ḳaṣd itdi Selīm Şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4175). [rūm'a, -a]*

Vir ṣalāvāt Aḥmed'e bi'llāhi sen / Ḫācī Bektaş **Rūm'a** başıcaḳ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6149). [rūm'a, -a]*

rūm erenleri: *Anadolu'nun dini konularda öncü şahsiyetleri.*

Gelmedi menziline dönüp gider / Sen işitgil **Rūm erenleri** n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1408). [rūm erenleri,]*

Rūm erenleri ḫaberini size / Söyleyüben siz ḳulaḳ dutuñ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2467). [rūm erenleri,]*

rūm erenlĕrine: *Anadolu'nun dini konularda öncü şahsiyetleri.*

Rūm ḳurbına gelince ol hümām / **Rūm erenlĕrine** virdi ḫoş selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1276). [rūm erenlĕrine, --n, --e]*

rūm erleri: *Anadolu erenleri.*

Naḳldür ol vaḳt o Rūm'uñ pīrleri / Elli yidi biñ tamām **Rūm erleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1277). [rūm erleri,]*

İşbu mehleki gözi-y-ile görüp / Çaġırur Rūm erlerine yüz urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4046). [rūm erleri, --n, --e-ler, -i, -n, -e]*

rūm mülki: *Anadolu memleketleri.*

Virdi Rūm erenlerine hep selām / Ol zamān **Rūm mülki** içinde evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6088). [rūm mülki,]*

rūm mülkine: *Anadolu memleketleri.*

Rūm mülkine geliyorur bir er / Key ḳatı ḳuvvetlü erdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1284). [rūm mülkine, --n, --e]*

rūmili: *Rumeli, Anadolu.*

Pes olur seccāde deryāya revān / **Rūmili'nden** yaña ʿazm itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2789). [rūmili'nden, --n, --den]*

Üçi bir seccāde üzre gitdiler / **Rūmili'nden** yañaya ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2790). [rūmili'nden, --n, --den]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Ṣaru Ṣaltıḳ didi / **Rūmili'ne** biz seni ṣalduḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2736). [rūmili'ne, -'ne]*

ʿAzm ider **Rūmili'ne** bir vaḳt gide / Baḥri geçüp ol yiri seyrān ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4852). [rūmili'ne, -'ne]*

rūm'uñ: *Özelde Anadolu, genelde Osmanlı ülkesi.*

Ḳılıc ile żabṭ idüpdür mülketüñ / Açalar **Rūm'uñ** ilin cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6371). [rūm'uñ,]*

rūm'uñ pīrleri: *Anadolu'nun önderleri, ileri gelenleri, erenleri.*

Naḳldür ol vaḳt o **Rūm'uñ pīrleri** / Elli yidi biñ tamām Rūm erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1277). [rūm'uñ pīrleri,]*

Fāṭma Bacı dir i **Rūm'uñ pīrleri** / İy vilāyet ehlinüñ ser-verleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1283). [rūm'uñ pīrleri,]*

rumūz: *(Ar.) Remizler, işaretler;gizli imler.*

Bu yaña Ḫūnkār **rumūzın** eyle gūş / Ḳarayük'de ṭurur-iken şöyle ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4353). [rumūzın, -ın]*

Maʿnī yüzinden niḳāb keşf itdiler / Ol **rumūzı** seyr idüp vaṣf itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4519). [rumūzı, -ı]*

Daḫı gördiler mezārı Seyyid'üñ / Nicesi olur **rumūzı** güş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4524). [rumūzı, -ı]*

rumūz: *İşaretler, remizler, ince nükteler, manası gizli olan işaretler.*

Seccāde altında kendüsi gele / Bu **rumūzlar** kimde kim taʿyīn ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1139). [rumūzlar, -lar]*

İtme ṣaḳın bu ḫuṣūsda daḫı söz / Çoḳ gelür erden bu vech-ile **rumūz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [rumūz,]*

Maʿnī yüzinden didi güş it **rumūz** / Bil muḥaḳḳaḳ gizlü degüldür bu söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [rumūz,]*

rumūz: *İşaret, sembol.*

Ol **rumūz** kim anda olur bilesiz / Aṣlı oldur andan olur iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1401). [rumūz,]*

Söyledi Ḫūnkār ḳaçan bu resme söz / Nice olur güş itgil bu **rumūz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2316). [rumūz,]*

rumūz: *Ar. İşaretler, semboller.*

Öpdi elin ayaġına sürdi yüz / Kisvetin naẓarda ḳodı gör **rumūz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1326). [rumūz,]*

Bu **rumūzlar** olıcaḳ gör n'eyledi / Bir birine sırrın iẓhār eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4529). [rumūzlar, -lar]*

rumūz: *(Ar.) İşaretler, semboller.*

Elin öpüp sürdiler pāyine yüz / Göze göz çün gördiler böyle **rumūz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4512). [rumūz,]*

Çün bu nevʿ-ile **rumūz** oldı tamām / İki yirde ṭaş ışırdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4531). [rumūz,]*

Her ne vaḳtin semʿine irişse söz / Gel diyü erden aña irse **rumūz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [rumūz,]*

rumūz gel: *İşaret gelmek.*

İşidincegez Emircem böyle söz / Geldi nuṭḳından bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4661). [rumūz gel, --di]*

rumūz göster: *Hikmetli davranışlarda bulunmak.*

Ḳalbine ḳılup naẓar çün urdı göz / Gösterür Otman Beg'e andan rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4383). [rumūz göster, --ür]*

rumūzın ḳıl-: *İşaret vermek, belli bir hedef doğrultusunda bir şeyin hareket etmesini sağlamak.*

Pes ikisi iki yirden geldiler / Beftere ṣalup rumūzın ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4920). [rumūzın ḳıl-, --dı, --lar]*

rūşen: *1. aydın,. 2.açık, belli.*

Ḥażretüñle **rūşen** iken bu cihān / Aradan olmaḳ dilersin uş nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5574). [rūşen,]*

Öñlerinde yanmada hergiz çırāḳ / Yanmayınca şemʿada **rūşen** delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6099). [rūşen,]*

rūşen: *Açık II parlak.*

Ḥācetüm senden budur ki yā İlāh / Kāfirüñ **rūşen** günin eyle siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 841). [rūşen,]*

rūşen it: *Aydınlatmak, ışıtmak, nurlandırmak.*

Var durur uçmaḳ içinde bir çırāḳ / Rūşen idüp Ādem'e ilet ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 149). [rūşen it, --üp]*

Rūşen idüp Ādem'e iletdüm hemān / Şükr idüben secde ider şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 150). [rūşen it,]*

rūşen ḳıl-: *Aydınlatmak, ışıtmak.*

Ḫ̆āce'yi de daʿvet iděler gele / Gelüben meclislerin rūşen ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1062). [rūşen ḳıl-, --a]*

rūşen ol: *Parlamak, ışıldamak; aşikar olmak, herkesçe bilinmek; etrafını aydınlatmak, iyilik ve ihsanda bulunmak.*

Rūşen oldı çün zamāne ʿadlı-la / Luṭf u iḥsān u kemāl ü faẓı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 104). [rūşen ol, --dı]*

rūşen ol-: *Aşikar olmak, açığa çıkmak.*

Yaḳ çerāġımuz ola rūşen delīl / Böyle diyüp Ḥaḳ taẓarruʿ itdi eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6168). [rūşen ol-, -a]*

rūşen olup: *Aydınlanma.*

Hem çırāḳ ṭurduġı yirinden revān / **Rūşen olup** gele öñine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1137). [rūşen olup, --up]*

rūşenā ḳıl-: *Aydınlatmak II huzurlu etmek.*

Oturan erüñ cebīninden żiyā / Çıḳuban mescidi ḳılur rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1738). [rūşenā ḳıl-, --ur]*

rūşenā ol-: *Aydın olmak, ışıklı olmak.*

Gölgesi olmaya ḫoş vire żiyā / Olısardur her ṭarafı rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3438). [rūşenā ol-, --ısar, --dur]*

Yüzlerinüñ nūrı köşk gibi żiyā / Olmış andan köşküñ içi rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4127). [rūşenā ol-, --mış]*

rūşenālık vir: *Parlaklık vermek.II.Ferahlatmak, rahatlatmak.*

Rūşenālıḳ vire maḥzūn dillere / Şevḳ vire gülşendeki bülbüllere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1590). [rūşenālıḳ vir, --e]*

rū-siyāh: *Yüzü kara, utanılacak bir şey yapmış kimse .*

Ḫiẕmetüñde itmişem bī-ḥad günāh / Ḥażretüñde olmışamdur **rū-siyāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5691). [rū-siyāh,]*

rüsvā-yı zār ol: *Rezil rüsva olmak.*

Ol öküzi zebḥ iden her kim ki var / Ḫalḳ içinde olalar rüsvā-yı zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 625). [rüsvā-yı zār ol, --a, --lar]*

rütbe-i erlik: *Velilik rütbesi.*

İrmiş-idi rütbet-i erlige ol / Er ḳatında olmışdı ḫiẕmeti ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2679). [rütbe-i erlik, --e]*

rütbet: *Derece.*

Uşta ol **rütbeti** biz virdük saña / Gitmegĕ ʿuḳbāya vaḳt irdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1185). [rütbeti, -i]*

rütbet bul: *Makam ve mevki kazanmak.*

Refʿ olur ḥicāb keşf olur maḳām / Ol naẓardan buldı ḫoş rütbet tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2738). [rütbet bul, --du]*

rütbet-i erlik: *Evliyalık rütbesi.*

Andan aña geldi ḥālāt-ı ġarīb / **Rütbet-i erlik** aña oldı naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5462). [rütbet-i erlik,]*

rütbet-i faẓl: *Fazilet derecesi.*

Gördi Ḫūnkār ḳarşuda ṭolu durur / Rütbet-i faẕlı ḳatı ulu durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3577). [rütbet-i faẕl, --ı]*

rüʾya: *Uyku içinde görülen keyfiyet, düş.*

Gördi **rüʾyāsında** Ḫūnkār ḥażretin / Geldügini erligini ḳuvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4479). [rüʾyāsında, -sında]*

Gice **rüʾyāsında** Ṣaru Pādişāh / Girdi keşiş düşine ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4891). [rüʾyāsında, -sında]*

rüʾyāsında: *Düş.*

Gördi **ruʾyāsında** Ḫūnkār ḥażretin / Kendüye gelmege ḳıldı daʿvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5478). [ruʾyāsında,]*

ruʾyāsında gör: *Düşünde görmek.*

Bir gice yatur-iken ol nāzenīn / Gördi ruʾyāsında bir şīr-i jiyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 398). [ruʾyāsında gör, --di]*

rūz: *Gün.*

Ol ʿazīze gördiler bir ḫoş maḳām / Çille çeke anda çil **rūz** ol müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4551). [rūz,]*

rūz: *Gündüz.*

Ger ola-y-ıdı buña bir revzene / Giceden farḳ olur-ıdı **rūzına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2358). [rūzına, -ına]*

rūz u şeb: *Gündüz ve gece.*

Çift sürerdi anda Otman **rūz u şeb** / Atası yirini itmeyüp ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4275). [rūz u şeb,]*

rūz-ı çārumīn: *Dördüncü gün.*

Çünki andan oldı **rūz-ı çārumīn** / Pes Külü Ḫan beglerin aldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2568). [rūz-ı çārumīn,]*

rūzigār: *Rüzgar, yel.*

Ḳurıdı kāfir ṣuyı aḳdı bıñar / Esdi yiller oldı gāyet **rūzigār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1020). [rūzigār,]*

Děñiz ortasına irincek i yār / Key muḫālif esdi ol dem **rūzigār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4045). [rūzigār,]*

Rūzigār virdükde el ʿazm itdiler / Ḳaradeñiz'e girüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4098). [rūzigār,]*

İricek ortasına baḥrüñ hemīn / **Rūzigār** esdi muḫālif hem-çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4099). [rūzigār,]*

Key muḫālif esdi anda **rūzigār** / Ḳaldı az kim ġarḳ olavuz biz i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [rūzigār,]*

rūzigār: *Devir, zaman.*

Ṣandıġa muḥkem ḳoyup berkitdiler / Üç gün üstine geçince **rüzigâr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 179). [rüzigâr,]*

Rūzigār ıla hüner ḫarc eyledüm / Var kemālüm içine derc eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2396). [rūzigār,]*

rūzigār: *Rüzgar, yel II devir, zaman.*

Taḫta geçdi oġlu ol Sulṭān Murād / Aña daḫı ḳalmayınca **rūzigār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6424). [rūzigār,]*

rūzigār geç-: *Zamanın geçmesi.* || *Yılların geçmesi.*

Rūzigār geçürdi yiyüp çoḳ emek / Ṣöyle ki mümkin degül durur dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2386). [rūzigār geç-, --ir, --di]*

rūzigār ğeçür: *Zamanın geçmesi.* || *Yılların geçmesi.*

İşbu resme ğeçürürüz rūzigār / Bir geçinmedür geçer leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3287). [rūzigār ğeçür, --ür, --ürüz]*

rūzigār-ı hem: *Üzüntü zamanı.*

Rūzigār-ı hemden āzād eylegil / Müstemiʿler cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4019). [rūzigār-ı hem, --den]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

S

sa: *Arap alfabesinin 4. harfi.*

Tevbe iden raḥmet bulısar bīş ü kem / **Šā** dimek Ḥaḳ'dan dilĕmekdür ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5900). [šā,]*

sa: *İ mek fiilinin şart çekimi.*

Gelin eydür n'ola iltĕyin biraz / Küpçegümde ḳaldı **sa** n'ola yaġ az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [sa,]*

saʿādet: *Bahtiyarlık, iyi talih.*

Didi bunlar Ḫˇāce'ye kim iy ulu / İy **saʿādet** āfītābı baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1125). [saʿādet,]*

saʿādet: *Ar. Mutluluk.*

Virdi destūr cümlesine ol ulu / Ol **saʿādet** ıssı Ḥaḳ'dan baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1395). [saʿādet,]*

saʿādet: *(Ar.) Mutlu olma, mutlu ve mesut yaşama, mutluluk, bahtiyarlık.*

Er naẓarın alıgör er olasın / İki cihānda **saʿādet** bulasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2051). [saʿādet,]*

saʿādetlü: *Kutlu, uğurlu.*

Cümle aʿyān cemʿ olup gör n'itdiler / Bir **saʿādetlü** gün içre elini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 335). [saʿādetlü,]*

sāʿat: *Ar. vakit, zaman, an.*

Hācī Ṭuñrul oldı şol **sāʿat** ṭoġan / Pervāz urup ḳalḳdı hevāya hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1319). [sāʿat,]*

sāʿat: *Saat ll zaman.*

Ṭurduġı yirden hemān ġāʾib olur / Ol gice ol **sāʿatüñ** içinde pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5943). [sāʿatüñ, -üñ]*

sāʿat: *An, zaman.*

Oḳur idüñ yañlışuñ dirlĕr-idi / Gördügüm **sāʿat** hemān ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6637). [sāʿat,]*

Bu sözüm rāst söylerem işit gözüm / Ol **sāʿat** Bektaş götürdi el Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6675). [sāʿat,]*

Çarpacaḳ maḥalle iricek hemīn / Ādem oldı şol **sāʿat** Ḫūnkār yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1322). [sāʿat,]*

Bunlaruñ öñinde giyik silkinür / Şol **sāʿat** bir gökçe gögercin olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5293). [sāʿat,]*

sāʿat: *Altmış dakikalık zaman dilimi.*

Bunlaruñ üstine düşür ẓulmeti / Düni günden seçmesün ne **sāʿati** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 843). [sāʿati, -i]*

sāʿat: *Altmış dakikalık zaman dilimi.*

Çiçegi dökülüben elma biter / Şol **sāʿat** içre kemāle ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2019). [sāʿat,]*

İşidincek şol **sāʿat** ṭurdı öri / Üç daḫı var-ıdı oğlancıḳları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5354). [sāʿat,]*

Ṭuruban bir tepsiye bir bişi ḳoy / İşbu **sāʿat** Mekke'ye defʿī varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [sāʿat,]*

sāʿat: *Altmış dakikalık zaman dilimi; an, zaman.*

Dizi altına alup ḳuvvet ider / ʿAḳlı başından şoloḳ **sāʿat** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1323). [sāʿat,]*

Ṣaġ ısa gözleri baña getürüñ / Tīz bu **sāʿat** didügümi bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1897). [sāʿat,]*

sāʿat: *Saat, zaman, an. II O an.*

Yiyicek andan hemān-dem ṣaġ olur / Yidügi **sāʿatde** yüzi aġ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2049). [sāʿatde, --de]*

sabāh: *Ar. Sabah.*

Çıñ **ṣabāh** inek ki ṣalmışlar ıdı / Buzaġı yanına gelmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 20, Beyit 1913). [ṣabāh,]*

Böyle söyleşüp yaturlar ol gice / Çün **ṣabāḥ** oldı iderler gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [ṣabāḥ,]*

Ol gice evinde ārām eyledi / Çün **ṣabāḥ** oldı görüñ kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1975). [ṣabāḥ,]*

O gice yatup **ṣabāḥın** ṭurdılar / Yapılupdur ṭaş tamāmet gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2276). [ṣabāḥın, -üñ]*

sabāḥ ol-: *Güneş doğup ortalık aydınlanmak.*

Çün yatuban ol gice oldı ṣabāḥ / Aḳsarāy'a ḳıldı mollālar revāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3443). [ṣabāḥ ol-, --dı]*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳılındı namāz / İtdiler erkān duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3643). [ṣabāḥ ol-, --dı]*

Çün ṣabāḥ oldı vü ḳıldılar namāz / Eylediler ḫoş duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3974). [ṣabāḥ ol-, --dı]*

sabāhu'l-ʿışk: *Aşkın sabahı, aydınlığı,nuru.*

Girdi dir selām ṣabāḥu'l ʿışḳ tīz / Pezveri aralayup oturdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1145). [ṣabāḥu'l-ʿışḳ,]*

ṣabr: *Katlanılması zor olan haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık, yoksulluk, felaket vb. durumlar karşısında umutsuzluğa kapılmayıp şikayet etmeden, sızlanmadan dayanma, tahammül gösterme.*

Ṣabrı ʿādet eyle iy sulṭān-ı dīn / Ḥaḳ buyurdı ki yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 88). [ṣabrı, -ı]*

sabr: *Katlanılması zor olan haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık, yoksulluk, felaket vb. durumlar karşısında umutsuzluğa kapılmayıp şikayet etmeden, sızlanmadan dayanma, tahammül gösterme.*

Ṣabr-ıla ṭatlu olur acı yimiş / Şāhum düşmen sözine sen uymaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6339). [ṣabr-ıla, -ıla]*

şabr eyleseñ: *Sabretmek, dayanmak.*

Ol iki rekʿat namāzı ser-te-ser / Hep ḳılıncaya degin **şabr eyleseñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6663). [ṣabr eyleseñ, --señ]*

sabr it-: *Sabır göstermek, tahammül etmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār evṣāfın tamām / İşidüben ṣabr itmez ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2957). [ṣabr it-, --mez]*

saç: *1. Saçmak. 2. Dökmek.*

Ṣaçdılar mollā yüzine tīz gül-āb / Ḳalḳuban gör nicesi virdi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3350). [ṣaçdılar, -dılar]*

Naḳş idüp bādem **şaçardı** çörege / Bişicek beñzerdi gāhī börege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4621). [ṣaçardı, -ar, -dı]*

Şimdi aḥibbāsı anuñ **şaç** götürür / Böyle erenler sözde teʾvīl getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5464). [ṣaç,]*

Kim Baraḳ ḳıllu olur hem biz daḫı / Götürürüz **şaç** budur söz iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [ṣaç,]*

saç: *Saçmak, dağıtmak, yaymak.*

Ḳuşadup ġārı yatur anda bütün / Aġzı otlar **şaçar** u burnı tütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [ṣaçar, -ar]*

saç: *Saç, zülf.*

Gerçi vardur ṣehv-ile bī-ḥad ṣuçum / ʿAfv it aġardı ḳapuñda işbu **şaçum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5692). [ṣaçum, -(u)m]*

saç: *Saçmak, serpmek.*

Didiler Otman Beg'e nuṭḳ açuban / Meclise dürr ü cevāḥir **şaçuban** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4279). [ṣaçuban, -uban]*

saç: *Dağıtmak, saçmak.*

Çeçlerüñ üstin daḫı hep açdılar / Ṭaş olmışdur yabāna **şaçdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2160). [ṣaçdılar, -dılar]*

saç: *Dağıtmak, saçmak.*

Daḫı eli-y-ile ol şāh-ı kerem / Çevre ṣu **şaçar-ıdı** ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2524). [ṣaçar-ıdı, -ar, --ı, -dı]*

saç: *Yassı demir çelik ürünü.*

Didi Ḫūnkār ol ḥamīrüñ varını / Üc bölüp **sac** üzre ḳoñ her birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [sac,]*

saç: *Baş derisinde bulunan kıllar.*

Aġzı yarından başına çün sürer / Başı keli gidüben **şaçı** biter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 775). [şaçı, -ı]*

Ḳorḳudan başdan **şaçı** örü durur / Didi şāhā bu şek ü llü görmedüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6192). [şaçı, -ı]*

şaç-: *T. Saçmak, dağıtmak, yaymak.*

Gine ol ṭaşa siñişüp maḥv olur / Bilmezüz bu **şaçduġuñ** şuyı n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2530). [şaçduġuñ, --duk, --ın]*

şaç-: *1. Saçmak. 2. Dökmek.*

Ḫırḫayı anda bulup cevher **şaçar** / Ḳuflın açınca bütün ḫırḫa çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 184). [şaçar, -ar]*

Var Bedaḫşān illerini açasın / Kāfirüñ ḳanını ḫāke **şaçasın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 730). [şaçasın, --a, --sın]*

saç-: *Dağıtmak, saçmak.*

Ṭaşa **şaçduḳca** şudan buġlar çıḳar / Şuyı daḫı sanma yabāna aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2529). [şaçduḳca, -dukça]*

saç-: *(Bir şeyi) Ortalığa dağıtmak, etrafa serpmek, dökmek.*

Yayuban ṭoprāġı arpa **şaçdı** gör / Dönüben şu-y-ıla anı şuvarur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1888). [şaçdı, -dı]*

saç git: *Şaçların azalması.II. Kel olmak.*

Ḥaydar'uñ cānına kār itmiş-idi / Başı ısa kel oldı şaç gitmiş idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 680). [şaç git, --miş]*

saça: *Dağıtmak, saçmak.*

Yayuban ḫāki **şaçavuz** arpadan / Şuvarıcaḳ sebze-reng olur biten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1883). [şaçavuz, -vuz]*

saʿd: *Yüz (100), mecazen pek çok.*

Ḳarayük'de ḳaldı Ḫūnkār **saʿd-ıla** / Āḫire irdi bu söz geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2989). [saʿd-ıla, --ıla]*

<u>şad hezār:</u> *Yüz bin.*

İsmi ola Bektaş hem Ḫuvendigār / Ne ki var Pīr-i Ḫorāṣān **şad hezār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 208). [ṣad hezār,]*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażreti olsa gerek / Çoḳ velāyet göstere ol **şad hezār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 207). [ṣad hezār,]*

Oġlı Külü Ḫan'a Cengiz Ḫan i cān / **Ṣad hezār** göçmel Tatar evin hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2430). [ṣad hezār,]*

<u>şadā:</u> *Kelâm / sözler.*

Nuṭḳ açup bir gün bu ḳavle başladı / Depredüp dil söyleyince bir **şadā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [ṣadā,]*

<u>şadā:</u> *Ar. Ses.*

Kendüye maʿlūm olurdı ol **şadā** / Bulınurdı anda hemān iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5321). [ṣadā,]*

<u>sadā irdi:</u> *Sesin ulaşması, ses duymak.*

Ẕevḳ u şevḳ ile ider-iken niyāz / Semʿine hātifden irdi bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6761). [ṣadā irdi, --di]*

<u>sadaḳa divşür:</u> *Sadaka toplamak, yardım toplamak.*

Bizi dervīş eyle vü ṣun zenbili / Ṣadaḳa divşürelüm gezüp ili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1779). [ṣadaḳa divşür, --elüm]*

<u>saddaḳ:</u> *Doğrulayan, gerçeği bildiren, tasdik eden.*

Didiler **şaddaḳ** saña cānlar cānı / Öpdiler elin ayaġın gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6744). [ṣaddaḳ,]*

<u>saʿde'd-dīn:</u> *Molla Sadettin.*

Zühd ü taḳvā ehli çün ṣūfī-reviş / Aña **Saʿde'd-dīn** muḥibb olmış-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3301). [saʿde'd-dīn,]*

Ṭamdı yürekden yire üç ṭamla ḳan / Uṣṣı gitdi düşdi **Saʿde'd-dīn** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3348). [saʿde'd-dīn,]*

Didi **Saʿde'd-dīn** ṭuruñ tiz bir görüñ / Ola ki anı bulasız yügürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [saʿde'd-dīn,]*

Uzadur elin irer **Saʿde'd-dīn'e** / Ṣoḳar elin aġzına şol dem yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3344). [saʿde'd-dīn'e, --e]*

Anı diyüp Ṣaru İsmāʿīl gider / Ḳaldı **Saʿde'd-dīn** bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3533). [saʿde'd-dīn,]*

Ṣaru İsmāʿīl didi **Saʿde'd-dīn'e** / Gönderür běni erenler dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3545). [saʿde'd-dīn'e, --e]*

saʿde'dīn: *Molla Sadettin.*

Ṣadr cāyında oturdı **Saʿde'dīn** / Mollālar oturdı aña hep yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3308). [saʿde'dīn,]*

Yidüben sekü ḳatına getürür / **Saʿde'dīn'üñ** gözleri küllī görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3346). [saʿde'dīn'üñ, --üñ]*

Otururken ḥażret-i Ḫūnkār hemīn / Ġayb oldı göremedi **Saʿde'dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3442). [saʿde'dīn,]*

Ṣaru İsmāʿīl sözini **Saʿde'dīn** / İşidincěgez örü ṭurdı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3728). [saʿde'dīn,]*

ṣādık: *Içten bağlılığı olan, sadakatli.*

Burhān adlı bir muḥibb er ʿāṣıḳı / Evliyānuñ cān u dilden **ṣādıḳı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5015). [ṣādıḳı, -ı]*

ṣādık: *(Ar.) Dostluğunda samîmî ve vefâlı olan, dostluk bağlarının gerektirdiği vefâyı gösteren, sadâkatli (kimse).*

Çünki **Ṣādıḳ** ṣıdḳ-ıla itdi niyāz / Ḳıbleye dönüp yatup ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5814). [ṣādıḳ,]*

ṣādık caʿfer: *Muhammed Bakır'ın oğlu.*

İtdi teslīm ol da Ṣādıḳ Caʿfer'e / Oġlı vardı Mūsī-i Kāẓım imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 198). [ṣādıḳ caʿfer, --e]*

ṣādık dervīş: *Hâcı Bektaş-ı Velî'nin türbesini yapacak olan şahsiyet, Yanko Madyan'ın yaptığı kubbeden yere sağ salim düştüğü zaman Hâcı Bektaş'ın dergahına bağlanıp Müslüman olduktan sonra aldığı isim.*

İsmi kāfir didi Yanḳo Madiyan / Adı **Ṣādıḳ Dervīş** oldı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5793). [ṣādıḳ dervīş,]*

Bir münāfıḳ kāfir iken evveli / Oldı **Ṣādıḳ Dervīş** ü müʾmin velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5797). [ṣādıḳ dervīş,]*

Ḥaḳḳına Dervīş Ṣādıḳ ḳondı çün / Ḫalḳ idüp ḫay ı r duʿālar döndi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5831). [ṣādıḳ dervīş,]*

şadr: *Baş, başkan; sadrazam (Sadrazamlık bağlamında).*

Ṣadra geçürdi hemān ol ser-veri / Ḫˇāce ider bilür mi ki erdür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [ṣadra, -a]*

sadr: *Baş, başkan, reis.*

Ṣadr cāyında oturdı Saʿde'dīn / Mollālar oturdı aña hep yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3308). [ṣadr,]*

sadr: *Başkan, reisin makamı; bir şeyin baş tarafı, en yüksek yeri.*

Ṣuffe **ṣadrında** iki er oturur / Kim gören anları ʿaḳlın yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4126). [ṣadrında, -ı, -n, -da]*

Geçürüp **ṣadra** anı ʿizzet ider / Yidürüp niʿmet aña ḫiẕmet ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4706). [ṣadra, -a]*

Ṣadra andan geçdi oturdı ḫāṣ u ʿām / Geçdi Loḳmān Pernede ṣaġ ṣadra pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6037). [ṣadra, -a]*

sadra: *(Ar.) Göğüs, sîne, kalp.*

Ṣadra andan geçdi oturdı ḫāṣ u ʿām / Geçdi Loḳmān Pernede ṣaġ **ṣadra** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6037). [ṣadra,]*

sadra otur: *Meclisteki baş köşeye oturmak.*

Öpdi andan Ḥācī Bektaş'uñ elin / Didi ʿOšmān oġlımuzsın **ṣadra otur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6375). [ṣadra otur,]*

sadre'd-dīn: *(ö.1274) Vahdet-i vücûd düşüncesinin Muhyiddin İbnü'l-Arabî'den sonraki en önemli temsilcisi.*

Ṭoġru **Ṣadre'd-dīn** naẓarına varur / Ḥācī Bektaş'uñ selāmın děgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5358). [ṣadre'd-dīn,]*

ṣadr-ı kibār: *Âlimlerin önde gelenlerinin başı, reisi.*

Evliyālar ḳuṭbıdur ol şehriyār / Ol erenler şāhı ol **ṣadr-ı kibār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3193). [ṣadr-ı kibār,]*

ṣāf: *Saf, halis ‖ temiz.*

Geldi ṣofra yidi niʿmet cümle kes / Çünki **ṣāfdan** ṣofrayı götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6038). [ṣāfdan, -dan]*

saf dur: *Sıra halinde beklemek.*

Pes ṣudan çıḳubanı ṣaf durdılar / Evrenüñ çaḳ ḳarşusına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3520). [ṣaf dur, --dı, --lar]*

ṣāf ṣāf: *Yan yana.*

Ṭurdı yitmiş ḳat erenler **ṣāf ṣāf** / Geldiler ġaybu'r-ricālden ḳalb-i ṣāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5653). [ṣāf ṣāf,]*

ṣaf ṣaf ol: *Saflar meydana getirecek şekilde dizilmek, yan yana dizilmek.*

Pes Ḫorāsān'uñ o girçek erleri / Ṣaf ṣaf olup cümle geldi ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1177). [ṣaf ṣaf ol, --up]*

ṣafā: *Ar. 1. Kedersizlik, endişesizlik, gönül şenliği.*

Bir gün ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe / Dirneşüp bir yire geldi iy **ṣafā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1116). [ṣafā,]*

safā: *(Ar.) Gönül şenliği, rahat, huzur, kedersizlik.*

Didi başuñdakin indür öñüme / Baʿd ez-ān **ṣafā** naẓar himmet uma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1443). [ṣafā,]*

Gelgil iy ferḫunde-i ferruḫ-liḳā / ʿArż it bir ḫoş meʿānīden **ṣafā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3783). [ṣafā,]*

Ḥācım'a çün böyle eyledi niyāz / **Ṣafā** naẓarın aluban döndi bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5182). [ṣafā,]*

safā gel-: *Mutluluk, keyif , zevk vermek.*

Līki didi didiler böyle ḫaber / Ṣafā geldi vü ḳadem getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5150). [ṣafā gel-, -di]*

safā geldüñ: *Hoş gelmek, iyilikler, mutluluklar getirmek.*

İşidüp Ṭapduḳ didi geldüñ ṣafā / Ḳullıḳ ile görelüm senden vefā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2936). [ṣafā geldüñ,]*

safā naẓar: *Keyifle, neşeyle bakmak.*

Gine geçdi ḳapuya ol pāk-bāz / Ṣafā naẓarla duʿā itdi niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1180). [ṣafā naẓar, --la]*

ṣafā sür: *Vaktini zevkli, huzurlu, eğlenceli geçirmek.*

Saña virdük Aḳşehir'i nān-bahā / Etmegüñ olsun senüñ sürgil ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2986). [ṣafā sür, --gil]*

şafā süre: *Vaktini zevkli, huzurlu, eğlenceli geçirmek.*

Gine gel bir ḫoş ḫaberden ac zebān / Güş iden süre ṣafā şād ide cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2187). [ṣafā süre,]*

safā-naẓar: *Huzurlu bakış.*

Almaġa **ṣafā-naẓarla** himmetin / Ṣıdḳ-ıla pāk idübeni niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2195). [ṣafā-naẓarla, --la]*

safā-nazar eyle-: *Huzurlu bakış eylemek.*

Gözlerin ṣıġayup arḳasın yıpar / Himmet idüp eyledi ṣafā-naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2452). [ṣafā-naẓar eyle-, --di]*

sāfī: *(Ar.) Saf, duru, temiz, katıksız.*

Murteżā'nuñ oġlıdur ḳalbi **ṣafī** / Hem muḥib Pīr-i Ḫorāsānī sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 202). [ṣafī,]*

Ol biñ altunı ki virdi ṣayrafī / Hep müheyyā itdiler anı iy **ṣafī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [ṣafī,]*

sāfī ol-: *Duru, temiz olmak.*

Ḳalbi ṣāfī olmayan ādem degül / Kāmil ekmel maʿnīye maḥrem degül *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5703). [ṣāfī ol-, --ma, --y, --an]*

saġ: *Sağlam, esen.*

Ṣaġ-iken ḳalʿa ıssı hem dimiş-idi / Seni ben neden bilem dimiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2897). [ṣaġ-iken, --iken]*

Ol zamānda **ṣaġdı** Emīrü'l-müʾminīn / Pīr-i fertūt-ıdı ammā ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5872). [ṣaġdı, -dı]*

saġ: *Vücudun sağ tarafı.*

Baña Ḳurʾān taʿlīm iderler idi / Oturan **ṣaġumdakiydi** Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6639). [ṣaġumdakiydi, --um, --da, --ki, --y, --di]*

saġ: *Memeyi parmaklar arasında sıkarak sütünü akıtmak.*

Çünki **ṣaġdılar** inekleri heme / Ṣaldı buzaġıları vara eme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1923). [ṣaġdılar, -dılar]*

saġ: *Sağ taraf.*

Ṣaġa baḳdı tā be-ġarb gördi ʿayān / Her ne varsa cümlesin bildi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3578). [ṣaġa, -a]*

saġ: *Sağ taraf, sağ taraftaki.*

Mīli alup ḳubbeye bennā çıḳar / **Ṣaġ** ayaġı ṭolaşup ökce ḳaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5775). [ṣaġ,]*

Ṣadra andan geçdi oturdı ḫāṣ u ʿām / Geçdi Loḳmān Pernede **ṣaġ** ṣadra pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6037). [ṣaġ,]*

Vir çırāḳ ʿOšmān'a ṣofra hem ʿalem / Kes nemedüñ **ṣaġ** yeñin gider aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [ṣaġ,]*

Öpdi atası elini hem ḳodı baş / **Ṣaġ** esen görincegiz oġlın ḳoca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6413). [ṣaġ,]*

saġ: *Sağ taraf.*

Bektaş ıla otururlar diz-be-diz / Biri **ṣaġında** vü ṣolında biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6630). [ṣaġında, -ı, -n, -da]*

saġ: *Sağ taraf, sağ yan.*

Dönüben Ḫūnkār **ṣaġına** el ṣunar / Bir ṭolu baḫçe alubanı döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3809). [ṣaġına, -ı, -n, -a]*

saġ: *Sağ taraf.*

Eyleyüp pīrān duʿā oturdılar / **Ṣaġda** hem Loḳmān Perende oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6039). [ṣaġda, -da]*

saġ: *Sağ taraf.*

Ṣol elinde mīl ü **ṣaġında** keser / ʿĀlemi ṭūfān ṭutup yiller eser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5776). [ṣaġında, -ı, -n, -da]*

saġ: *Sağ taraf, sol karşıtı.*

Ḥaḳ diyüp er çaġırınca dostına / Baṣdı kāfir **ṣaġ** ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5779). [ṣaġ,]*

saġ: *Sağ, sol karşıtı.*

Ṣol elinde var-ıdı bardaḳla ṣu / **Ṣaġ** elinde mıṣrı dutar yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [ṣaġ,]*

saġ: *Sağ (yön), "sol" karşıtı.*

Böyle diyüp itdi ʿizzet şeyḫ aña / **Ṣaġ** sedirde gösterüp yir müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 722). [ṣaġ,]*

Āl-i Selcūḳ bil ki ʿAbbāsīler'üñ / **Ṣaġ** taraf vezīri durur anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1609). [ṣaġ,]*

Ṣaġ yanına aldı Ulu Abdāl'ı / Ṣolına aldı kiçisin ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2754). [ṣaġ,]*

Ger bu dertden ḳurtarursañ **ṣaġ** esen / Saña īmān getürem v'allāhi ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [ṣaġ,]*

Ḥācī Bektaş aña urdı ṭıynaġın / **Ṣaġ** ayaġ birle urup başdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6114). [ṣaġ,]*

ṣaġ: *Canlı,sağlam,diri.*

Ṣaġ ısa gözleri baña getürüñ / Tīz bu sāʿat didügümi bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1897). [ṣaġ,]*

Ṭuruban bir kimse zindāna varur / Nūre'dīn'üñ gözlerini **ṣaġ** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1898). [ṣaġ,]*

Açuban bir gör ki anuñ ḥāli ne / Ölü mi yā **ṣaġ** mıdur aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [ṣaġ,]*

Gördük idi çıḳa geldi **ṣaġ** esen / Dir bize imdi Müsülmān ol sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2584). [ṣaġ,]*

Er gelincek dilek idem ben seni / Evüñe varup **ṣaġ** iltesin cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3201). [ṣaġ,]*

ṣaġ esen oluñ: *Sağlık ve esenlik olsun.*

Anları esenledi ol luṭfı bol / **Ṣaġ esen oluñ** varuñ olmañ melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1214). [ṣaġ esen oluñ, --uñ]*

ṣaġ ol-: *Yaşamak, hayat sürmek.*

Fāṭma Ana'dan virürdi ṣayruya / Yise ṣayru ṣaġ olurdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2047). [ṣaġ ol-, --ur, --dı]*

ṣaġ ol-: *Sağlıklı olmak, iyileşmek.*

Yiyicek andan hemān-dem ṣaġ olur / Yidügi sāʿatde yüzi aġ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2049). [ṣaġ ol-, --ur]*

ṣaġ selāmet: *Esen olma durumu, esenlik.*

Böyle diyüp itdi ere iḳrār hem / **Ṣaġ selāmet** başdı yire ol ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5789). [ṣaġ selāmet,]*

ṣaġ selāmet eyle: *Rahatlamasını, ferahlamasını sağlamak.*

Ḳurtaruban Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Ṣaġ selāmet eyleyüben ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 870). [ṣaġ selāmet eyle, --y, --üben]*

ṣaġ u ṣol: *Sağ ve sol.*

Aṣḥāb otururdılar hep **ṣaġ u ṣol** / Ḥażret-i Aḥmed buyurur Selmān'a pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 174). [ṣaġ u ṣol,]*

Elden ayaḳdan götürmiş bendin ol / Başınuñ kelleri gitmiş **ṣaġ u ṣol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 779). [ṣaġ u ṣol,]*

ṣaġ u ṣol: *Sağ ve sol || Her taraf.*

Uṣluca Kara Öyük'de yā emīn / Çevre baḳup gözedürken **ṣaġ u ṣol** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6140). [ṣaġ u ṣol,]*

Didi ṭuruñ pes benümle **ṣaġ u ṣol** / Didi b'ismillāh andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6281). [ṣaġ u ṣol,]*

saġışla: *Hesaplamak.*

Ḳudreti gör nice işler işledi / Geçdi çün bir niçe gün **ṣaġışladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2177). [ṣaġışladı, --dı]*

sagla: *Sağlamak.*

Arḳasın yıpdı bilini bağladı / Ḳılıcın ḳuşatdı işin **ṣaġladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4252). [ṣaġladı, -dı]*

sagla: *İyileştirmek, tedavi etmek.*

Arpa bitüben yeşil reng bağladı / Ḫᶜāce Nūre'd-dīn işini **ṣaġladı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1889). [ṣaġladı, -dı]*

saġlıġ: *Esenlik, sıhhat, afiyet.*

Ṣaġlığında her kim özin ḫāk ide / Meyyitin kendü yuyuban pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5723). [ṣaġlığında, -ın, -da]*

saḥābe: *Hz. Muhammed zamanında yaşayıp,onunla sohbet edenler ve onun yolunu tutanlar.*

Şeh ʿAlī'ye vir diye şeh Cebraʾīl / **Ṣaḥābeler** cümlesi çün bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 166). [ṣaḥābeler, -ler]*

Ḫırḫayı dört pāre ider Selmān hemān / Birin ʿAlī'ye virdi üç **ṣaḥabeye** daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [ṣaḥabeye, -(y)e]*

<u>ṣaḥḥ:</u> *Gerçek, yalanı yok.*

Böyle didi āḫir-i **ṣaḥḥ-ı** kelām / Ṭurdı andan menziline yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5882). [ṣaḥḥ-ı,]*

<u>ṣaḥib:</u> *Bir şeyin mülkiyetini ve o şeyi istediği gibi kullanabilme hakkını elinde bulunduran kimse, mâlik.*

Çünki Aḥmed diñledi Ḳudsī sözin / **Ṣāḥibin** bilmek içün sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 134). [ṣāḥibin, -i, -n]*

Ṣaru İsmāʿīl işidincek sözin / **Ṣāḥibinden** ṣatun aldı öküzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4952). [ṣāḥibinden, -iñ, -den]*

<u>ṣaḥib:</u> *Birtakım özellikleri kendisinde taşıyan.*

Ḳara Ṭayı **ṣāḥib-ile** hem vezīr / Pādişāha bunlar olmışdur müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4305). [ṣāḥib-ile, --ile]*

Ḳara Ṭayı **ṣāḥib-ile** ṭurdılar / Görmege Otman Beg'i çün vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4307). [ṣāḥib-ile, --ile]*

<u>ṣaḥib:</u> *Bir şeyin mülkiyetini ve o şeyi istediği gibi kullanabilme hakkını elinde bulunduran kimse, mâlik.*

Ṣāḥib ile Ḳara Ṭayı'dur vezīr / Pādişāha reʾy idici müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4207). [ṣāḥib,]*

<u>ṣaḥib:</u> *Ar. Sahip, iye.*

Ol vilāyet **ṣāḥibine** ide sipās / Çünki Loḳmān-ı Perende eyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6055). [ṣāḥibine, -i, -n, -e]*

<u>ṣaḥib:</u> *(İsim tamlamasının ikinci öğesi olarak) Bahsedilen şey kendisinde bulunan, o vasfı hâiz olan kimse.*

Buyurupdur bu sözi Allāh mucīb / İşbu tācuñ **ṣāḥibi** gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 187). [ṣāḥibi, -i]*

<u>ṣaḥib:</u> *(Ar.) Bir şeyin mülkiyetini ve o şeyi istediği gibi kullanabilme hakkını elinde bulunduran kimse, mâlik.*

Veysīler'den bir ʿazīz ü muʿteber / Hem kerāmet **ṣāḥibi** ehl-i hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4638). [ṣāḥibi, -i]*

Bilsün işbu er durur anuñ **ṣāḥibi** / Bir vilāyet gösteriser ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6046). [ṣāḥibi, -i]*

<u>ṣāhib neseb:</u> *Soy sahibi, güzel soylu. (Peygamberimizin soyundan gelen manasında.).*

Yüz urup Ḥaḳḳ'a duʿā ḳıldı yaḳīn / El yüze silüben ol **ṣāḥib neseb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 312). [ṣāḥib neseb,]*

şāḥib ẕu'lfiḳār: *?.*

Ceddimüzdür şāḥ-ı **şāḥib-Ẕu'l-fiḳār** / Şeyḫimüzdür Ḫᵛāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6129). [ṣāḥib-ẕu'l-fiḳār,]*

şāḥib-devleti: *Saadet/iktidar sahibi.*

Geldügi gün anda Ḫūnkār ḥażreti / Ne geyerdi gör o **ṣāḥib-devleti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1691). [ṣāḥib-devleti,]*

şāḥib-ḥāl: *Manevi halleri görülen/gören kimse.*

Şimdi meşhūr Ḳara Abdāl ol durur / Ḫoş vilāyet ehli **ṣāḥib-ḥāl** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4168). [ṣāḥib-ḥāl,]*

şāḥib-kabūl: *Söz dinleyen, kabul eden.*

ʿAmmi zādeñüzdür ol **ṣāḥib-ḳabūl** / Ḳalḳuban sulṭān aña irişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 289). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Bildürür aḥvāli ol **ṣāḥib-ḳabūl** / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende dir eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6662). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Geldi Türkistān'a ol **ṣāḥib-ḳabūl** / Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī'den mücāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6666). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Çeç olup ṭururdı meydān içre ol / Dir dönüp anlara ol **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1131). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Şimdi bir ulu aġaç bitmişdür ol / Gör inanmazsañ var iy **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Geçüp andan irdi Lūristān'a ol / Ol veliyyullāh ol **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1207). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Çekdi anda çille-i merdānı ol / Eyle kim ẕikr itdi ol **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1262). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Şāh Sulṭān-ı ʿAlā'e'd-dīn'üñ ol / Yund bendi idi iy **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1647). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Gele senden bir veled kim ola ol / Evliyālardan ola **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1685). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Didi İdrīs var bu sözden fāriġ ol / Ol ulardan durur **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1804). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

İdrīs evinde girü Ḫūnkār'a ol / Yüzine baḳıncaḳ ol **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2006). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Ḳarayük'e çün yaḳın irişdi ol / Geldügini bildi ol **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4157). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Ṣoḥbet ešnāsında dir Ḫūnkār'a ol / Dilerem destūr iy **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4542). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Ṣöyle ki ṣerḥ itmege mümkin degül / Oldı gürbüz er ü hem **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4851). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Kimisi tekẕīb idüp dir bu degül / Ḥażret-i Ḫūnkār ol **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5032). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Bir ulu ḫālīfe hem Baba Resūl / Ol vilāyet ehli ol **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5270). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

Engüri'nüñ Ḳaracaṭaġ'ında ol / Mesken idüp varup ol **ṣāḥib-ḳabūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5408). [ṣāḥib-ḳabūl,]*

ṣāḥib-kemāl: *Kemale ermiş, olgun kişi.*

Vir riyāżet birle nefse gūş-māl / Tā melek-ḫū olasın **ṣāḥib-kemāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5728). [ṣāḥib-kemāl,]*

ṣāḥib-kerāmet: *Keramet sahibi.*

Er gerek ṣāḥib-vilāyet ola ol / Tā ḥaş ı r **ṣāḥib-kerāmet** ola ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5744). [ṣāḥib-kerāmet,]*

sâhib-kerem: *Cömertlik sahibi.*

Geçürüp şāh eylediler bil anı / Çünki geçdi taḫta ol **ṣāḥib-kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 268). [ṣāḥib-kerem,]*

Ẕikr idersem söz olur taṭvīl kelām / Otururken bir gün ol **ṣāḥib-kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6669). [ṣāḥib-kerem,]*

Meger ol gelen ʿazīz ü muḥterem / Ḥācī Bektaş ıdı ol **ṣāḥib-kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1146). [ṣāḥib-kerem,]*

Gelüben ol dört ʿazīz ü muḥterem / Dört vilāyet ıssı dört **ṣāḥib-kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3099). [ṣāḥib-kerem,]*

Çün Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol **ṣāḥib-kerem** / Ol veliyyullāh ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5011). [ṣāḥib-kerem,]*

ṣāḥib-likā: *Güzel yüze sahip. (Ay yüzlü).*

Ol imām-ı heştümīn Mūsā Rıża / İrdi andan aña iy **ṣāḥib-liḳā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1107). [ṣāḥib-liḳā,]*

ṣaḥib-nazar: *1. görüşü kuvvetli 2. bakışı etkili ‖ isabetli görüşlü (manevi hâllerde).*

Çün ṣuçuñ yoḳ yardım ide Kirdigār / Ṣāhımuzdur evliyā **ṣāḥib-naẓar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6318). [ṣāḥib-naẓar,]*

şaḥib-naẓar: *Basiret gözüyle bakan.*

Dut ḳulaḳ diyĕyin iy **şāḥib-naẓar** / Dir Menāḳıb'da mükemmel ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6646). [ṣāḥib-naẓar,]*

şāḥib-temīz: *Temizlik, saflık sahibi.*

Develi yirinde vardı bir ʿazīz / Bir kerāmet ıssı bir **ṣāḥib-temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2289). [ṣāḥib-temīz,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatında bir ʿazīz / Var-ıdı ġāyet velī **ṣāḥib-temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2678). [ṣāḥib-temīz,]*

Baş murāḳabeye çekdi ol ʿazīz / Ol veliyyullāh ol **ṣāḥib-temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4027). [ṣāḥib-temīz,]*

Böyle diyüp girü döndi ol ʿazīz / Ol vilāyet kānı ol **ṣāḥib-temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [ṣāḥib-temīz,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o sulṭān-ı ʿazīz / Ol vilāyet ıssı ol **ṣāḥib-temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4997). [ṣāḥib-temīz,]*

Baba Resūl pīr olıncaḳ iy ʿazīz / Pes Cemāl Seydī ki ol **ṣāḥib-temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5325). [ṣāḥib-temīz,]*

Bir gün otururdı ol merd-i ʿazīz / Ol vilāyet kānı ol **ṣāḥib-temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5397). [ṣāḥib-temīz,]*

şāḥib-velāyet ol: *Veli, ermiş olan kimsenin hâl ve sıfatına sahip olmak.*

Ḫānedānuñdan ḳopa ʿālī hümām / Ola ṣāḥib-velāyet hem merd-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 136). [ṣāḥib-velāyet ol,]*

şāḥib-vilāyet: *İl sahibi.*

Er gerek **ṣāḥib-vilāyet** ola ol / Tā ḥaş ı r ṣāḥib-kerāmet ola ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5744). [ṣāḥib-vilāyet,]*

şāḥib-zamān: *Zamanın sahibi Muhammed Mehdi, on iki imamın sonuncusu.*

Pes muḥibb olduḳ ṭapuña bī-nifāḳ / Ṣāhumuzsın çün bizim **ṣāḥib-zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6184). [ṣāḥib-zamān,]*

ṣaḥıf: *Allah'ın, dört büyük kitaptan başka, Cebrail vasıtasıyla gönderdiği sayfalar.*

Didi gözüñ aç a Ṣaru İsmaʿīl / **Ṣaḥf** içinde gör ne dir Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5588). [ṣaḥf,]*

ṣaḥīh: *Doğru, gerçek, hakikî.*

Diñle imdi bir rivayet key **ṣaḥīḥ** / Güş idince cūşa gelür her faṣīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 107). [ṣaḥīḥ,]*

sāḥil: *Deniz kenarı.*

Bir seh i l yirde vara ṭuta ḳarār / Işıcaḳ **sāḥil** yir ola ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [sāḥil,]*

sāḥil-i deryā: *Denizin kıyısı.*

Sürüben seccāde gitdi dün ü gün / **Sāḥil-i deryā** kenār irişdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2762). [sāḥil-i deryā,]*

sāḥir: *Büyü yapan, efsun ve sihirle uğraşan kimse, büyücü, sihirbaz.*

Yā ḫo **sāḥir** siḥrini siz bozuñuz / Kendüñüzden yā ümīdi üzüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 879). [sāḥir,]*

Didi bu **sāḥir** durur Türk'üñ eri / Siḥr-ile gösterdi bize ejderi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 969). [sāḥir,]*

Baʿżılar oldı münāfıḳ yine pes / **Sāḥir** imiş ol diyüp eyledi ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1031). [sāḥir,]*

sāḥir: *Sihir yapan, büyücü.*

Yoḫsa buña ḳarşu ṭurmaz kāfirīn / Ne ḫo böyle siḥr idiser **sāḥirīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 903). [sāḥirīn, --īn]*

sāḥir: *Sihirbaz, büyücü II gözleriyle aşıkları büyüleyen sevgili.*

Bu menāḳıb-nāme irdi āḫire / Ḥaḳ teʿālā itmeye dūş **şāḫire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5847). [şāḫire, -e]*

sāḥir: *Ar. Büyücü.*

Altunumuz aḳçamuz vāfir durur / İşbu dervīş var-ısa **sāḥir** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2154). [sāḥir,]*

sāḥir ol: *Sihir yapan, büyücü olmak.*

Bir kişi nedür ki ol sāḥir ola / Siḥri bozıla anuñ tīzcek ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [sāḥir ol, --a]*

saḥrā: *Çöl, kır, ova.*

Gezdi **şaḥrāyı** öküzin görmege / Ḳomayup yabānda eve sürmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1973). [şaḥrāyı, -y, -ı]*

saḫt ol-: *Güçlü, sağlam olmak.*

Saḫt olup ġāyet perīşān-dil olur / Oturur iken hemān ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2393). [saḫt ol-, --up]*

Oldı dünyā begleri anda ḳara saḫt / ʿĀḳıbet begler ḳamu tedbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5916). [saḫt ol-, -dı]*

saʿīd: *Said, sevgili, uğurlu, kutlu.*

Elini uzatdı Mollā öñine / Pes **Saʿīd'üm** kesebilirseñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3400). [saʿīd'üm, --üm]*

saʿīd: *Mollâ Sadeddîn.*

Ṣaru İsmāʿīl **Saʿīd'üñ** öñine / Ḳodı mıḳrāżı naẓar ṣaldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3414). [saʿīd'üñ, --üñ]*

Geçdi göñlinden **Saʿīd'üñ** böyle söz / Her namāz vaḳtinde dir Ḫūnkār'umuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3672). [saʿīd'üñ, --üñ]*

saʿīd: *Mollâ Sadeddîn.*

Çün **Saʿīd** ḳıldan görür ḳan aḳduġın / Ḳuru ḳıldan böyle ḳanuñ çıḳduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3419). [saʿīd,]*

Pes **Saʿīd** ol ḳılı alup destine / Ḳodı ol kesdügi ḳıluñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [saʿīd,]*

Ibrīġum gĕtür **Saʿīd** āb-dest ala / Geçmedin vaḳti namāzını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3568). [saʿīd,]*

İtmek istersin imāmet mi **Saʿīd** / İḳtidā eyĕyelüm biz eyle id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3570). [saʿīd,]*

Sürdiler Mollā'yı tīz gitdi **Saʿīd** / Ṣuṣadı'ya irdi gör n'itdi **Saʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3617). [saʿīd,]*

Sürdiler Mollā'yı tīz gitdi **Saʿīd** / Ṣuṣadı'ya irdi gör n'itdi **Saʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3617). [saʿīd,]*

Ṣaru İsmāʿīl didi **Saʿīd** ḳuluñ / Bendeñüz Mollā Saʿde'dīn'dür bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3640). [saʿīd,]*

Şol bizüm **Saʿīd** mi didi ol velī / Ṣaru İsmāʿīl didi oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [saʿīd,]*

Emr ider Ḫūnkār **Saʿīd** ṭurdı gelür / Gözle buyruḳ aña Ḫūnkār ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3644). [saʿīd,]*

Bayaġı evvelki gibidür **Saʿīd** / Evliyāya emr-i Ḥaḳḳ olmaz baʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3659). [saʿīd,]*

Ḳıldı anda Kaʿbetu'llāh'da **Saʿīd** / Ḳadrdür aña yā ḫod eyyām-ı ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3681). [saʿīd,]*

Ḳıluban ʿaṣrı hemāna ġayb ider / Ḳıldı **Saʿīd** Mekke'de gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3683). [saʿīd,]*

Ol namāz ḳılanlara döndi **Saʿīd** / Müşkili var anlara ṭandı **Saʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3687). [saʿīd,]*

Ol namāz ḳılanlara döndi **Saʿīd** / Müşkili var anlara ṭandı **Saʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3687). [saʿīd,]*

Mā-ḥaṣal ḳırḳ gün **Saʿīd** anda ḳalur / Ḳırḳ birinci gün yine Ḫūnkār gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3692). [saʿīd,]*

Yum didi yumdı **Saʿīd** çün dīdesin / Ṣādīlıḳdan hīç bilimez n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3696). [saʿīd,]*

Aç didi çün kim **Saʿīd** açdı gözin / Gördi Tekye Ḳaya'dadur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3697). [saʿīd,]*

Gine bir gün ol ʿazīz-i baḫt-vār / Gör **Saʿīd** ne sırrı ḳıldı āṣikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3709). [saʿīd,]*

Adum **Saʿīd** degülken / Cümle müşkil ḥall iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3716). [saʿīd,]*

Dir **Saʿīd** ḫoş ẕikr taḳrīr eyledi / Ḫoş müvecceh didi ne kim söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3736). [saʿīd,]*

Yüz yire ḳoyubanı gitdi **Saʿīd** / Postına varup cülūs itdi **Saʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3737). [saʿīd,]*

Yüz yire ḳoyubanı gitdi **Saʿīd** / Postına varup cülūs itdi **Saʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3737). [saʿīd,]*

Dir **Saʿīd** üstindeki misin digil / Yā ḫo altındaġı mısın ẕikr ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3741). [saʿīd,]*

Ḳurusun toḫmuñ didi **Saʿīd** senüñ / Daʿviñ istikbār durur becid senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3743). [saʿīd,]*

Düşdi pāyine işidincek **Saʿīd** / Mürvet eyle dime iy ḳadri saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3748). [saʿīd,]*

Düşdi pāyine işidincek Saʿīd / Mürvet eyle dime iy ḳadri **saʿīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3748). [saʿīd,]*

Hīç **Saʿīd'den** görmedi baḳan ešer / Ṭaña ḳaldılar görenler ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3653). [saʿīd'den, --den]*

Saʿīd'e getürüben virgil beri / Aña siñmişdür erenler tekbīri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3413). [saʿīd'e, --e]*

Ṣaru İsmāʿīl'e Ḫūnkār ḥażreti / Didi idüben **Saʿīd'e** himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3567). [saʿīd'e, --e]*

Daḫı bunda gördügünüz var mıdur / **Saʿīd'e** döndi bular ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3689). [saʿīd'e, --e]*

Dir **Saʿīd'üm** yirine ḳoġıl ḳılı / Ol ḳanuñ ṭutulması oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3421). [saʿīd'üm, --üm]*

Bir rükūʿa da **Saʿīd'üm** in didi / Uşda gördüñ ḥāl nedür yaḳīn didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [saʿīd'üm, --üm]*

Dir **Saʿīd'üm** Ṣuṣadı'da bir çile / Pāymānçede çıḳarduñ dir hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3645). [saʿīd'üm, --üm]*

Bir gün oturur iken Mollā Saʿīd / Didi Ḫūnkār **Saʿīd'üm** sözüm işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3753). [saʿīd'üm, --üm]*

saʿīd: *"Uğurlu, kutlu, mübarek; ahiretini hazırlamış kimse." anlamında olup Yozgatlı Mehmed Saîd Fennî kastedilmektedir.*

Ṣoyunup girdi **Saʿīd** legençeye / Gör bu sırrı inceden ne inceye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3650). [saʿīd,]*

saʿīd ol: *Kutlu, uğurlu olmak.*

Kāfir-iken oldu müʾmin ol saʿīd / Dīn-i İslām aña mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5842). [saʿīd ol,]*

saka: *Aşık oyununda baş aşık.*

Geldi Meydān ʿAlīsi Sūrtī Baba / Ḳolaçuḳ Ḥācım bile ki oldur **saḳā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5627). [saḳā,]*

sakal: *Yetişkin erkeklerde yanak ve alt çenede çıkan kılların tümü.*

Ṣaḳalı-y-ıla yüzinüñ ṭūlı hem / Bir zirāʿ-y-ıdı o daḫı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1097). [ṣaḳalı-y-ıla, --ı, --y, --ıla]*

Ṣaḳalıyla yüzleri ʿarżı daḫı / Bir zirāʿ-y-ıdı muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1098). [ṣaḳalıyla, -ı, -y, -la]*

sakal: *Sakal, yetişkin erkeklerde yanak ve alt çenede çıkan kılların tümü..*

Ṣaḳalın merkeb ẕenebinden ḫalāṣ / Eyledi luṭf eyleyüp ol merd-ī ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3630). [ṣaḳalın, -ın]*

saḳal: *Sakal.*

Gördiler ṣaru **ṣaḳallu** bir dilīr / Ḳuruban baġdaş oturmış çün emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4923). [ṣaḳallu, -lu]*

sakarya: *Sakarya şehri.*

Saḳarya ırmağı ṭaşmış sīl gelüp / Ḳıpḳızıl bulanuban ṭaşġun olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5052). [saḳarya,]*

Anda Bayram Begi nām bir baḫtulu / Köpri yapupdı **Saḳarya'ya** ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5069). [saḳarya'ya, -'ya]*

sakarya: *Saḳarya Nehri.*

İki şaḳḳ oldı **Saḳarya** ol zamān / Yarusı yuḳaruya oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5066). [saḳarya,]*

sakarya şuyı: *?.*

Tā Saḳarya Şuyı'nuñ kenārına / İrdi bunlar göyübeni yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5041). [saḳarya şuyı,]*

sakf: *Dam, çatı, tavan, kubbe.*

Tekye **saḳfına** altun ıla aşdı temīz / Şofra seccāde ʿalem altun çerāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [saḳfına, -ı, -n, -a]*

sākī: *(Ar.) İçki meclisinde içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse II. İnsanda Allah aşkını uyandıran, gönle Allah sevgisi sunan kimse.*

Görmege dīdāruñuz müştāḳıyuz / Şerbet-i eşvāḳuña hem **sāḳī** yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5344). [sāḳī,]*

sakın-: *Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.*

Çün ṭutarsız gizlü yirde ṣaḳlayu / **Ṣaḳınursız** siz ḫaṭardan bekleyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2706). [ṣaḳınursız, --ur, --sız]*

sakın-: *Kendini gözetmek, korumak.*

Didiler biz Ḳarayük'e giderüz / Yol **ṣaḳınmazuz** giderseñ n'iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3624). [ṣaḳınmazuz, --mazuz]*

sakın: *Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.*

Ṣaḳınuñ ceng ü cidāl eylĕmeñüz / Artıḳ eksik nestene söylĕmeñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2891). [ṣaḳınuñ, -uñ]*

saḳın: *"Aman ha" / "dikkat et".*

Key **ṣaḳın** sözüme inkār eyleme / Çün işitdi şeyḫ Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6642). [ṣaḳın,]*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar bilesince key **ṣaḳın** / Ġāfil olmañ kāfire ḳılur aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 659). [ṣaḳın,]*

şaḳın: *"Aman ha!".*

İtme **şaḳın** bu ḫuṣūsda daḫı söz / Çoḳ gelür erden bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [ṣaḳın,]*

Key **şaḳın** öldügüme itme fiġān / Ki ölmez er ṣūret degişdürür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5524). [ṣaḳın,]*

Ḳara İmīrzā'ya dönüp eydür fetā / Key **şaḳın** oġluma yolda ḳıyma sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6323). [ṣaḳın,]*

Key **şaḳın** düşmen sözine uyma sen / Ḳara İmīrzā oġlın alup gitdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [ṣaḳın,]*

sākin ol-: *Yatışmak, durulmak, rahat olmak.*

Sākin oldı cümle erenler süst ḳavī / Çün Ḫorāṣān pīri ʿacze vardı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6062). [sākin ol-, -dı]*

sāḳin ol: *Yatışmak, durulmak, rahat olmak.*

Ḫiẓmetümi çünki āḫir idiser / **Sākin ol** atına binüp gidiser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5537). [sākin ol,]*

sākin ol: *Sakin olmak, endişelenmemek.*

Şeyḫ Aḥmed görüben anları pes / Oldı sāḳin itmedi kimseye ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 760). [sāḳin ol, --dı]*

saḳḳā: *Eski zamanlarda çeşmeden su alarak evlere taşıyan ve bunu meslek hâline getiren kimse, sucu.*

Gördi **saḳḳā** ḳatıra müşkin urup / Ṣu getürmiş maṭbaḫa ol dem irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [saḳḳā,]*

saḳla-: *Gizlemek; korumak, muhafaza etmek.*

Ṣaḳladum edebde ben īmānımı / İsmi durur Ḥācī Bektaş-ı be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6144). [ṣaḳladum, -du, -m]*

sakla: *Gizlemek (aşk bağlamında).*

Her birisin **şaḳlañuz** dir yā aḫı / Her biri alup naṣībin gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 178). [ṣaḳlañuz, -ñuz]*

şakla: *Gizlemek.*

Ṣaḳlayamayan özüni iy ʿaceb / Ṣaḳlaya mı ġayrını iy pür-taʿab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2708). [ṣaḳlayamayan, --y, -(-a) ma, --y, --an]*

Pes vilāyet ḳabżasında her birin / **Ṣaḳlayuban** gösterüp yirlü yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4237). [ṣaḳlayuban, -y, -uban]*

Ḥaḳ teʿālā **ṣaḳlayınca** anı hem / Nesne olmayup baṣar yire ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5836). [ṣaḳlayınca, -yınca]*

Ṣaḳladı tepsiyi idüp endīşe ol / Üç yıl anda çün mücāvir oldı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5951). [ṣaḳladı, -dı]*

Tepsi ḳanı diyüběni ṣordı ol / Didi ḫōcam tepsiyi **ṣaḳladı** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5954). [ṣaḳladı, -dı]*

saḳla: *Gizlemek. II korumak, muhafaza etmek.*

İltdi evine **ṣaḳladı** zevci'l-Betūl / Bir rivāyet daḫı var diñle hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 164). [ṣaḳladı, -dı]*

Ṣāh Ḥasan **ṣaḳladı** anları oñat / Ṣāh Ḥasan'a virdi zehri ol Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 193). [ṣaḳladı, -dı]*

Tepsiyi **ṣaḳladılar** iy baḫtulu / Şeyḫ ḥacc erkānın itdi çün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6698). [ṣaḳladılar, -dı, -lar]*

Fāṭma Ana **ṣaḳladı** elmaları / Nite kim dünyāda olduḳca diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2046). [ṣaḳladı, -dı]*

Çün ṭutarsız gizlü yirde **ṣaḳlayu** / Ṣaḳınursız siz ḥaṭardan bekleyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2706). [ṣaḳlayu, -yu]*

Ben senüñ evlāduñuñ ervāḥların / **Ṣaḳlamışvanın** vilāyetde yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4408). [ṣaḳlamışvanın, --mış, --vanın]*

saḳla: *Gizlemek; korumak, muhafaza etmek.*

Evliyā ser-çeşmesi ola āḫir ol / Şeh vilāyet çünki **ṣaḳladı** anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 190). [ṣaḳladı, -dı]*

Ṣaḳlañ anı eylemişem ḫoş naẓar / Her kimüñ ki oġlı ḳızı olmasa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6264). [ṣaḳlañ, -n]*

saḳla: *(Bir şeyi) Başkasına göstermemek için kapamak, örtmek veya bir yere, bir şeyin içine koymak, gizlemek.*

Ol Muḥammed ḥürmeti-çün yā İlāh / **Ṣaḳla** kāfirden beni olġıl penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 893). [ṣaḳla,]*

saḳla: *Bir şeyi zarar görmemesi için belli ve emin bir yere koymak; gizlemek.*

Emr-i Ḥaḳ'la baʿdehū Ḫıżr'a irür / Büremědik **ṣaḳlayup** daḫı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 157). [ṣaḳlayup, -y, -(u)p]*

sakla: *Bir şeyi başkasına göstermemek için kapamak, örtmek, gizlemek.*

Her ḫaṭardan **şaḳlasun** didi Ḫudā / Ḳuṭb-ı ʿālem Ḥācī Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6321). [şaḳlasun, -sun]*

saklaya: *Gizlemek.*

Siz ṭaparsız kim o sizi **şaḳlaya** / Her belā vü her ḳażādan bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [şaḳlaya,]*

Şaḳlayamayan özüni iy ʿaceb / **Şaḳlaya** mı ġayrını iy pür-taʿab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2708). [şaḳlaya,]*

Ṭarīḳ-i bāṭında çoḳdur ḍallīn / **Şaḳlaya** hem muẓlimīnden āmīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5848). [şaḳlaya,]*

şaḳlı ṭut: *Saklamak, gizlemek.II. Korumak.*

Ẕikr olan vaṣlaları Ḫˇāce ḳamu / Ṣaḳlı ṭutardı ḳatında iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1110). [şaḳlı ṭut, --ar, --dı]*

şaḳlu ṭur: *Bir yerde muhafaza etmek, korumak, gizlemek.*

Şaḳlu ṣanduḳda ṭururdı bī-nifāḳ / Şeyḫe dise kim giyer bu kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 205). [şaḳlu ṭur, --ur, _dı]*

sal: *Bırakmak, yaymak.*

Şol sūsen yapraġı üstine anı / **Şaluban** üstinde ḫoş ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6734). [şaluban, --uban]*

sal: *Bırakmak, göndermek.*

Ḫoş ṣavābma ʿḳūl sözler söyledüñ / **Şaldılar** ādem ḳamu şehre ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 388). [şaldılar, -dı, -lar]*

Bir dene buġday o buġdaydan ele / Aluban diliyle cevfine **şala** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2167). [şala, -a]*

Rūm sulṭānına ilçi **şalalum** / Ḫālimüzi aña iʿlām ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2602). [şalalum, -alum]*

Bir çocuġı añsuzın ṭutdı biri / Çañ daḳup aña **şalıvirdi** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3018). [şalıvirdi, -ıvir, -di]*

Muʿteber ulu kişiler buldılar / Bunları Ḫūnkār'a ṭoġrı **şaldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4351). [şaldılar, -dı, -lar]*

Ḫizmete baḳup naẓar ki **şaldılar** / Arpa buġday mercimek paḳla ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6255). [şaldılar, -dı, -lar]*

sal: *Bırakmak, göndermek.*

Pes Külü Ḫan oġlına adam **şalar** / Maʿlūm ider aña bu resme ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4189). [ṣalar, -ar]*

<u>sal:</u> *Bırakmak, salmak.*

Her ki şol çeç ṭaru üstine gelĕ / Seccādesin anuñ üstine **şala** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1132). [ṣala, -a]*

Tañrı ḳażāsına **şalduḳ** biz seni / Leẕẕetinden sen daḫı ṭatġıl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5175). [ṣalduḳ, -duḳ]*

<u>sal:</u> *Bırakmak ll koymak.*

Cidāsı-y-ıla başı aldı hemīn / Turvası içre anı **şaldı** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4003). [ṣaldı, -di]*

<u>sal:</u> *Sevk etmek, bırakmak, göndermek.*

Pādişāha didi **şalalum** kişi / Her ne dirse eyle idelüm işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3929). [ṣalalum, -alum]*

<u>sal:</u> *Ertelemek, tehir etmek.*

Ṭaruya çıḳmaġa itmez kimse ses / **Ṣaluban** seccāde ṭaru üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6063). [ṣaluban, -uban]*

<u>sal:</u> *1. Koyvermek, serbest bırakmak, bırakmak. 2. Koymak, bırakmak, atmak. 3. Yaymak, sermek.*

Aluban seccāde geldi ilerü / **Ṣaldı** seccādeyi sūsen üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6740). [ṣaldı, -di]*

<u>sal:</u> *Bırakmak, göndermek, salmak.*

Bildi ḫatun ʿāşıḳ olmış gör n'ider / **Ṣaldı** ḫādim viribir ol araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 351). [ṣaldı, -dı]*

Çün işitdi bunı Ḫūnkār ḥażreti / Ne ulu **salduñ** didi ġāyet ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [salduñ, -duñ]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Ṣaru Ṣaltıḳ didi / Rūmili'ne biz seni **şalduḳ** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2736). [ṣalduḳ, -duḳ]*

Seni **şalduḳ** Ḳaracaṭaġ'a yüri / Mesken eyle varubanı o yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5401). [ṣalduḳ, -duḳ]*

<u>sal:</u> *Göndermek.*

Pes Külü Ḫan oġlı ol ḫalḳa hemān / Ādemīler **şaldı** yir yir ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2718). [ṣaldı, -dı]*

şal: *Akıtmak (gözyaşı bağlamında).*

Bunda ḳonduḳ mülk-i Rūm'a göz **şalup** / Rūm erenlerine idüp ʿizzet-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6120). [şalup, -up]*

şal: *1. Bırakmak, koyuvermek 2. Yollamak, göndermek.*

Çünki ṣaġdılar inekleri heme / **Ṣaldı** buzaġıları vara eme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1923). [şaldı, -dı]*

Ol kişi ol eri götürür revān / Getürüp Bĕyâmlu'ya **şaldı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3231). [şaldı, -dı]*

Pādişāha Bursa tekūrı daḫı / İlçi **şaldı** bildürür ḥāl iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4291). [şaldı, -dı]*

şal: *Bırakmak.*

Ne yire **şalar** ki yā Rab dir beni / Ne yiri virür ki bize meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [şalar, -ar]*

şal: *Serbest bırakmak.*

Eslemeyüp çocuġı **şalıvirür** / Ol ṭoñuzlar çün anı eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3020). [şalıvirür, -(ı)vir, -ür]*

şal: *Sermek, döşemek.*

Ṣaldı seccāde deñiz üzre hemān / Geçüben üstine oturdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2753). [şaldı, -dı]*

şal: *Bir şeyi bir yere atmak, yaymak, bırakmak, salmak.*

Çün Kızılırmaġa irmişdi yaḳın / **Ṣaldı** seccādeyi şu üzre hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1570). [şaldı, -dı]*

Ṣaldı seccādeyi geçer oturur / Ġuṣṣayı ḳayġuyu dilden götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2786). [şaldı, -dı]*

şal: *Bırakmak, koymak, atmak.*

Tekbīr ü tehlīl aluban dile / **Ṣaldı** Şeyḫ Loḳmān üstine anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6656). [şaldı, -dı]*

şal: *Salmak, bırakmak.*

Geldi ḳapu yarığından içerü / Pes naẓar **şalduḳda** varup ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1730). [şalduḳda, -duḳ, -da]*

şal: *Yollamak, göndermek.*

Gördi ḫatun anı gör ne işledi / **Ṣaldı** bir ḫādim ki ol yigide var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [ṣaldı, --dı]*

şal-: *Bırakmak, yaymak.*

Dir ḳayınanasına yaġ almaduḳ / Bu küpecügüñ içine **ṣalmaduḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1707). [ṣalmaduḳ, --ma, --du, --k]*

Himmetin kerrāt-ile almış-ıdı / Pūstın hem yanına **ṣalmış-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4826). [ṣalmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

şal-: *Koyvermek, salıvermek.*

Didi seccādeye gitgil ilerü / Ḳanda **ṣaldı-y-ısa** er gitgil yürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2788). [ṣaldı-y-ısa, --dı, --y, --ısa]*

Çañ daḳup çocuġa **ṣalıviresiz** / Anlara böylĕ belā irgüresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3027). [ṣalıviresiz, --ıvir, --e, --siz]*

şal-: *Bırakmak, göndermek.*

Bursa tekvūrı şikāyet itdügi / İlçi **ṣaluban** ḫikāyet itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4317). [ṣaluban, --uban]*

şal-: *Bırakmak, göndermek.*

Bu ḳadar buġday bu deñlü aḳçaya / Alubanı **ṣalmaduñ** mı boḳçaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3271). [ṣalmaduñ, --ma, --du, --ñ]*

şal-: *Bırakmak, salmak.*

Çıñ ṣabāh inek ki **ṣalmışlar** ıdı / Buzaġı yanına gelmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1913). [ṣalmışlar, --mış, -lar]*

şal-: *Bırakmak ll koymak.*

Ḳāliçe **ṣalup** döşĕmedi döşek / İtmedi iḳrār ere gösterdi şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2303). [ṣalup, -up]*

Pes ikisi iki yirden geldiler / Beftere **ṣalup** rumūzın ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4920). [ṣalup, -up]*

şal-: *Yollamak, göndermek, salmak.*

Her birini bir yire **ṣalmış-ıdı** / Ol yiri mesken idüp ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4808). [ṣalmış-ıdı, -mış, --ı, -dı]*

şal-: *Göndermek.*

Bildi gelendür imām ibni imām / **Şaldı** ḫādim gene Mūsā Šānī'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 286). [şaldı, -dı]*

şal-: *Bırakmak, bırakıp yerleştirmek.*

Er **şalup** orayı mesken ḳılıcaḳ / Yurd idüben ol arada ḳalıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5424). [şalup, -up]*

sāl ü māh: *Yıl ve ay.*

Didi baba itmişem bī-ḥad günāh / Ḥasretüm çekdüñ bilürem **sāl ü māh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 805). [sāl ü māh,]*

salā: *(Ar.) Cuma ve cenaze namazına çağırmak için minarelerden okunan salavat.*

Didi şeyḫ kim üstüne her kim gice / Ṭarunuñ üstüne seccāde **şala** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6058). [şala,]*

salā: *Ar. Müslümanları cuma namazına çağırmak, kılınacak namazı haber vermek amacıyla minarelerde okunan dua.*

Didi oğlum ṭīz **şalādan** ṭur öri / Ne ḳadar var ise abdāllar ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6008). [şalādan, -dan]*

salābetlü: *Kuvvetli.*

Anı gördük bir ġarāʾib görklü cān / Ḳuvvet ıssı bir **şalābetlü** cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4319). [şalābetlü,]*

salāsın vir: *Cuma ezânından önce, ramazanlarda sahurdan sonra ve pek çok yerde bir kimsenin ölümünü haber vermek üzere minârelerde belli bir usûle göre tekrarlanarak okunan, Hz. Muhammed'e övgü ve duâ mâhiyetindeki salâvât-ı şerîfe.*

Cemʿinüñ tā kim ṣalāsın virdiler / Dest-namāz idüp yaraġın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3975). [şalāsın vir, --di, --ler]*

salātı vir: *Salat vermek.*

Vir ṣalātı söyleyem anuñ sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6203). [şalātı vir,]*

salavāt çekil: *Haşre kadar Hz. Muhammed'e sav. salavat çekmek.*

Çün duʿā oldı çekildi ṣalavāt / Yirlü yerine oturdılar oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1122). [şalavāt çekil, --il, --di]*

şalavāt vir: *Hz. Muhammed'e ve Onun soyundan gelenlere okunan dua [Allahümme salli âlâ seyyidinâ Muhammedin ve âlâ âli seyyidinâ Muhammed = efendimiz Muhammed'e ve onun soyuna sopuna salât ve selâm olsun].*

Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı ki gördiler / Müzdine anuñ ṣalavāt virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 829). [ṣalavāt vir, --di, --ler]*

Bu vilāyet-nāme de oldı beyān / Vir ṣalāvāt Aḥmed'e ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 831). [ṣalāvāt vir,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2054). [ṣalavāt vir,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2135). [ṣalavāt vir,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2186). [ṣalavāt vir,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2442). [ṣalavāt vir,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3111). [ṣalavāt vir,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3245). [ṣalavāt vir,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5266). [ṣalavāt vir,]*

Bu vefāt-nāme de irdi āḫire / Vir ṣalavāt ʿaşḳ-ıla peyġām-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5737). [ṣalavāt vir,]*

Vir ṣalāvāt Aḥmed'e bi'llāhi sen / Ḥācī Bektaş Rūm'a başıcaḳ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6149). [ṣalāvāt vir,]*

Vir ṣalavāt Muṣṭafā'ya ve's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6272). [ṣalavāt vir,]*

şalavāt vir: *Hz. Muhammed'e ve Onun soyundan gelenlere okunan dua [Allahümme salli âlâ seyyidinâ Muhammedin ve âlâ âli seyyidinâ Muhammed = efendimiz Muhammed'e ve onun soyuna sopuna salât ve selâm olsun].*

Vir ṣalavāt Muṣṭafā'ya her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6287). [ṣalavāt vir,]*

şalığın al-: *Haberini almak.*

Çün erenlĕrüñ ṣalığın aldılar / Sürüben ṭosdoġrı anda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3025). [ṣalığın al-, --dı, --lar]*

sālih ʿamel: *Güzel davranış.*

Devlet anuñ irmedin aña ecel / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıla idüp **şāliḥ ʿamel** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5822). [ṣāliḥ ʿamel,]*

salīh ol-: *Dini emirlere uymak II iyi işler yapan kul olmak.*

Añlar-iseñ eyledüm pend-i ṣaḥīḥ / Ṭut naṣīḥat olasın efḍal ṣalīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 93). [ṣalīḥ ol-,]*

sālik: *1.Sülûk edici, eden: 2. Tarikatlerden birine bağlı olan.*

Maḥrem anı idiyordı māh u sāl / Görse bir meczūb **sālik** budalā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5919). [sālik,]*

şalıḳ vir-: *Haber, bilgi vermek.*

Didi ṣalıḳ virdügüñüz gibi er / Oturan mesciddeki gibi meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1722). [ṣalıḳ vir-, --dük, --ünüz]*

şalıḳ vir: *Tavsiye etmek, anlatmak.*

Ṣūretüñ şeklüñ ṣalıḳ virdi tamām / Ẕikr idüp ḳıldı işāret ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4720). [ṣalıḳ vir, --di]*

salık vir: *Haber, bilgi vermek.*

Anı ṣalıḳ virdi bu ḫalḳ Ḳonya'da / Var-ısa oldur didiler dünyāda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4059). [ṣalıḳ vir, --di]*

Sürüben Ḳonya'ya geldi gör işi / Anı ṣalıḳ virdi zīrā her kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4060). [ṣalıḳ vir, --di]*

salıvir: *Salıvermek, bırakmak.*

Niçe yatur çıḳaruñ **şalıvirüñ** / Gözleri kör oldı mı daḫı görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1896). [şalıvirüñ, -üñ]*

El **şalıvirüp** namāzı bozdılar / Ol imāmdan pes ümīdi üzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2101). [şalıvirüp, -üp]*

Ṣalıvirdi merkebin otlamaġa / Kendüsi ḳaṣd itdi birez yatmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4844). [şalıvirdi, -di]*

salıvir: *Salıvermek, serbest bırakmak.*

Gözleri bozaruban olurdı kör / Çıḳaruban **şalıvirürler** buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1873). [şalıvirürler, --ür, --ler]*

salıvir: *Vermek, göndermek.*

Bize bir ṭuz maʿdeni gösterseñüz / Var-ısa yaḳında **şalıvirseñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3430). [ṣalıvirseñüz, --se, --ñüz]*

salıvir-: *Salıvermek, bırakmak.*

Ṣalıvir Bĕyāmlu'nuñ deresine / Arḳasından melefesini yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3221). [ṣalıvir,]*

sāliyān: *Vergi. (?).*

Geçdi tārīḫ üstine çoḳ **sāliyān** / Döndi devrān Ḫan Muḥammed oldı ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5851). [sāliyān,]*

şalḳım: *Hurma salkımı, II, Üzüm gibi, birçoğu bir sap üzerinde bir arada bulunan meyve. III Yukarıdan aşağıya sarkmış durumda, küme küme, öbek öbek.*

Çıḳarup gĕtürdi ḳoynından hemān / Bir nefīs **şalḳım** yaş üzüm iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1518). [ṣalḳım,]*

salṭānāt: *Hükümdarlık, sultanlık ‖ hakimiyet, güç.*

Ḳıldı ḫoş şehr-i Nişābūr'da ḳarār / **Salṭanatla** ʿömr sürdi bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 257). [salṭanatla, -la]*

salṭānāt: *Ar. Hükümranlık.*

Altı yüz seksen doḳuzında hemīn / **Salṭanat** taḫtında oldı cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4457). [salṭanat,]*

saltık: *"Asıl adı 'Muhammed Buharî' olan Sarı Saltuk, Piri Türkistan Ahmed Yesevî'nin emriyle yedi yüz Horasan Ereni'ni de yanına alarak Hacı Bektaş Veli'ye yardımda bulunmak üzere Anadolu'ya gelir. (...) Sarı Saltuk, Anadolu ve Rumeli'de İslamiyetin yayılmasına çok büyük katkıda bulunmuştur. Bu sebeple o; dinî, destanî, tarihî ve edebiyat kültürümüzde hâlâ en yüksek noktada yaşamaktadır. Hatta O'nun ölümünden sonra Türkmenler tarafından, Balkanlar'da: Babadağı, Ohri, Korfu, Anadolu'nun muhtelif yerlerinde, özellikle Edirne gibi merkezlerde mezarı veya makamı bulunmaktadır" Abdurrahman GÜZEL (2011). "Hacı Bektaş El Kitabı". Akçağ Yayınları, Ankara, s.88-89 Abdurrahman GÜZEL (2011). "Hacı Bektaş El Kitabı". Akçağ Yayınları, Ankara, s.88-89.*

Didi **Ṣaltıḳ** emriñüzi buyuruñ / İş sizüñdür emriñüzi ḳayıruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2740). [ṣaltıḳ,]*

Ṣaltıḳ iydür ġam yimeñ er işidür / Yüriden seccādeyi cünbüşidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2761). [ṣaltıḳ,]*

Gördi **Ṣaltıḳ** bunları kāfir durur / Dīn ʿilminden bular ḳāṣır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2779). [ṣaltıḳ,]*

Dīne daʿvet itdi **Ṣaltıḳ** bunları / Güreleş oldı Müsülmān dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2780). [ṣaltıḳ,]*

Pes keçe getürdi **Ṣaltıḳ** bunlara / Ḫoş Ḥüseynī dindi çün kim bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2782). [ṣaltıḳ,]*

Ṣıḳılur **Ṣaltıḳ** görür zaḥmet ʿaẕīm / Çaġırur ḫażreti o dem ez-ḫavf u bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2821). [ṣaltıḳ,]*

Ḫıżr vidāʿ idüben oldı revān / **Ṣaltıḳ** anda oturıḳaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2835). [ṣaltıḳ,]*

Ol nişānı anda **Ṣaltıḳ** eyledi / Bu nişānumuz ola dir söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2878). [ṣaltıḳ,]*

Didi Ḫūnḳār **Ṣaltıḳ'a** imdi bu dem / Yüri ṭurma çekme ġam senüñleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2746). [ṣaltıḳ'a, --a]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl **Ṣaltıḳ'a** / Dir nereye gitdi seccāde baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2760). [ṣaltıḳ'a, --a]*

Ḫıżr **Ṣaltıḳ'a** didi iy gerçek er / Tīz çıḳar ḳılıcuñı iy nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [ṣaltıḳ'a, --a]*

Ṣu bulumayup dönüben geldiler / **Ṣaltıḳ'a** ol ḥāli iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2844). [ṣaltıḳ'a, --a]*

Cān acısı-y-ıla gör kim ejdehā / **Ṣaltıḳ'ı** araya aldı bir daha *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2820). [ṣaltıḳ'ı, --ı]*

Didi Ḫıżr'um **Ṣaltıḳ'ı** gör ejdehā / Ḳatı buñaltdı vü bulmadı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2824). [ṣaltıḳ'ı, --ı]*

Düşdi ḳılıç **Ṣaltıḳ'uñ** çün öñine / Döndi Ḫıżr'a didi iy Ḫıżr'um gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2831). [ṣaltıḳ'uñ, --uñ]*

Ol dem içre **Ṣaltıḳ'uñ** anda hemīn / Baġladılar bilini iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2884). [ṣaltıḳ'uñ, --uñ]*

saltık baba: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biridir.*

Her gelen ḳurbān ḳoyunuñ bī-riyā / Güder idi dāyimā **Ṣaltıḳ Baba** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2734). [ṣaltıḳ baba,]*

saltuk: *"Asıl adı 'Muhammed Buharî' olan Sarı Saltuk, Piri Türkistan Ahmed Yesevî'nin emriyle yedi yüz Horasan Ereni'ni de yanına alarak Hacı Bektaş Velî'ye yardımda bulunmak üzere Anadolu'ya gelir. (...) Sarı Saltuk, Anadolu ve Rumeli'de İslamiyetin yayılmasına çok büyük katkıda bulunmuştur. Bu sebeple o; dinî, destanî, tarihî ve edebiyat kültürümüzde hâlâ en yüksek noktada yaşamaktadır. Hatta O'nun ölümünden sonra Türkmenler tarafından, Balkanlar'da: Babadağı, Ohri, Korfu, Anadolu'nun muhtelif yerlerinde, özellikle Edirne gibi merkezlerde mezarı veya makamı bulunmaktadır".*

Ṣu yüzinde **Ṣaltuġ'uñ** seccādesi / Yüridügi yir muʿayyen cādesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2757). [ṣaltuġ'uñ, --uñ]*

saltuk baba: *"Asıl adı 'Muhammed Buharî' olan Sarı Saltuk, Piri Türkistan Ahmed Yesevî'nin emriyle yedi yüz Horasan Ereni'ni de yanına alarak Hacı Bektaş Velî'ye yardımda bulunmak üzere Anadolu'ya gelir. (...) Sarı Saltuk, Anadolu ve Rumeli'de İslamiyetin yayılmasına çok büyük katkıda bulunmuştur. Bu sebeple o; dinî,*

destanî, tarihî ve edebiyat kültürümüzde hâlâ en yüksek noktada yaşamaktadır. Hatta O'nun ölümünden sonra Türkmenler tarafından, Balkanlar'da: Babadağı, Ohri, Korfu, Anadolu'nun muhtelif yerlerinde, özellikle Edirne gibi merkezlerde mezarı veya makamı bulunmaktadır".

Çıḳdı Zemzem Ṣuyı'na irişdi çün / Gördi Ṣaltuḳ Baba'yı güder ḳoyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2733). [ṣaltuḳ baba, --y, --ı]*

saltuk baba: *"Asıl adı 'Muhammed Buharî' olan Sarı Saltuk, Piri Türkistan Ahmed Yesevî'nin emriyle yedi yüz Horasan Ereni'ni de yanına alarak Hacı Bektaş Velî'ye yardımda bulunmak üzere Anadolu'ya gelir. (...) Sarı Saltuk, Anadolu ve Rumeli'de İslamiyetin yayılmasına çok büyük katkıda bulunmuştur. Bu sebeple o; dinî, destanî, tarihî ve edebiyat kültürümüzde hâlâ en yüksek noktada yaşamaktadır. Hatta O'nun ölümünden sonra Türkmenler tarafından, Balkanlar'da: Babadağı, Ohri, Korfu, Anadolu'nun muhtelif yerlerinde, özellikle Edirne gibi merkezlerde mezarı veya makamı bulunmaktadır".*

Çıḳdı Zemzem Ṣuyı'na irişdi çün / Gördi Ṣaltuḳ Baba'yı güder ḳoyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2733). [ṣaltuḳ baba, --y, --ı]*

ṣālus: *Iki yüzlülük, riyakarlık.*

Ol **ṣalūsı** didi oda yaḳalum / Kiẕbi belürdi ḥaḳından çıḳalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3984). [ṣalūsı, -ı]*

ṣālus: *(Fa.) İkiyüzlü, riyakār.*

Gönderür bir ḳulını Ḫūnkār'a ir / Meydāna ol **ṣālusı** dutup getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3986). [ṣālusı, -ı]*

ṣālūslıḳ ṣat-: *Kendisini olmadığı gibi göstermek.*

Zī muḫāl bu bize sālūslıḳ ṣatar / Yaʿnī görüñ bu bize erlik ṣatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [sālūslıḳ ṣat-, -ar]*

saman: *Tahıl taneleri alındıktan sonra kalan sapları.*

Ṣaman-ıla üstin örtmişler-idi / Her biri bir yaña gitmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2144). [ṣaman-ıla, --ıla]*

Ol ḳadar **ṣaman-ıla** tuzdan ḳatar / Ẕikr olan kimseye çün kim yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3260). [ṣaman-ıla, --ıla]*

saman: *Ekinlerin harmanda dövülüp taneleri ayrıldıktan sonra kalan, hayvanlara yedirilen ufalanmış sapları II rahat, huzur (Sâmân □□□□□).*

Her kişi ḫarman dögüp çeker **ṣaman** / Ḥażreti seyrāna çıḳmışdı meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6239). [ṣaman,]*

samṣam öyügü: *Samsam Höyüğü.*

Gine bir gün Ḫācī Bektaş-ı Velī / Ṣamṣam Öyügü'ne geldi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3889). [ṣamṣam öyügü,]*

samsûn: *Karadeniz sahilinde bulunan bir şehir.*

Çün gemi Rūm'dan yaña oldı revān / Ḳudret-ile **Ṣamsun'a** irdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4154). [ṣamsun'a, -a]*

san: *Sanmak, düşünmek, zannetmek.*

Varsun andan istesün ol andadur / Aña virdüm **ṣanmasun** kim bendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2933). [ṣanmasun, -ma, -sun]*

şan: *1. İyi bir nitelikle tanınmış olma durumu, ün, şöhret, îtibar. 2. Azamet, büyüklük, ululuk.*

Didi ḳatuñda eyledüm eksükligi / Geç suçumdan **şānuña** oldur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2027). [şānuña, -uñ, -a]*

san: *... olduğunu düşünmek, zannetmek.*

Ẓulm idi sen **ṣanma** anı ʿadl iden / Bir Yezīdī toḫm-ı Mervān her zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 242). [ṣanma, -ma]*

Ṣandı kim emişdi buzaġı didi / N'oladı buzaġı emişmĕyedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1919). [ṣandı, -dı]*

Ṣandı ol muḥib ki ġayrı kimsene / Yapdurup çekdürdi ṭaşı bünyāna *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2277). [ṣandı, -dı]*

İllā ʿaḳlında birez naḳṣ var-ıdı / **Ṣanma** ki ʿaḳlı özine yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2377). [ṣanma, -ma]*

Başa çıḳmayup alınup ṭururuz / **Ṣanma** bu sözi ki dürüst görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2411). [ṣanma, -ma]*

Didi ḫan ger didügüñ vāḳıʿ ola / Rāyuña **ṣanma** kişi māniʿ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2415). [ṣanma, -ma]*

Ehl-i evlād u ʿıyāl ıssı-y-ıdı / **Ṣanma** anı bay māl ıssı-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2907). [ṣanma, -ma]*

İşidüp ḳardaşı iydür sen delü / Seni bir kimse **ṣanurdum** bilgilü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3239). [ṣanurdum, -ur, -du, -m]*

Ol söz-ile çıḳdı mollā der-kenār / Görür iki göz **ṣanur** külḫān yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [ṣanur, -ūr]*

Ḫūnkār adın ṣorduġından ol tamām / Mollā Ḫūnkār **ṣandı** cümle ḫāṣṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4058). [ṣandı, -dı]*

Bugüne dek ḳaldı bu maʿlūmdur / Müştehirdür **ṣanma** kim mektūmdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4864). [ṣanma, -ma]*

Evliyā ölmez degişür ṣūretin / Öldi **ṣanmañuz** görüp er meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5585). [ṣanmañuz, -ma, -ñuz]*

Ḫızr-ı ḥāżır **şandı** anı ḫalḳ-ı cihān / Ḳarşu vardı cümle eren pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5635). [ṣandı, -dı]*

Didiler ki bu yatandur ṭaş pes / Arpa buġday **şanma** ki ṭaşdur yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [ṣanma, -ma]*

<u>san:</u> *... olduğunu düşünmek.*

Ṭaşa ṣaçduḳca ṣudan buġlar çıḳar / Ṣuyı daḫı **sanma** yabāna aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2529). [sanma, -ma]*

<u>san:</u> *"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.*

İşidüp didiler iy cānlar cānı / **Saña** irşād itmege bir şeyḫ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6731). [saña, -a]*

<u>san:</u> *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri; sana.*

Bir vaṣiyyet daḫı iderem **saña** / Ṭut naṣīḥat ki ide raḥmet Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5554). [saña, -a]*

<u>san:</u> *... olduğunu düşünmek / zannetmek.*

Lerze dutdı **şanasın** gördi sitīz / Gördi bir oġlan ṭoġurmışdur özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 400). [ṣanasın, -a, -sın]*

Ṣanasın günbed durur başı ʿaẓīm / Bir ner ecderhā gören olur saḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [ṣanasın, -a, -sın]*

Bir ulu ḫˇācenüñ oldur duḫteri / Ravżadan çıḳmış **şanasın** bir ḥūrī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4747). [ṣanasın, -a, -sın]*

<u>san:</u> *"Sanki, adeta, güya" anlamlarında kullanılan zarf.*

Gördi avcında yaşıl beñ var-ıdı / Şevḳ virür **şan** lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1422). [ṣan,]*

<u>san-:</u> *"Sanki, adeta, güya" anlamında edat.*

Gösterüp yüz ʿişve yile ber-kemāl / Ravża-i cennet durur **şan** gülşeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 212). [ṣan,]*

Ḳalḳdı ṭurdı gördi bir er oturur / Yüzi nūrı **şan** güneşdür balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [ṣan,]*

Didiler ol mübtediʿler kim durur / Söylemez mollāya **şan** ebkem durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3460). [ṣan,]*

Örtüsin ḳaldurup itdiler naẓar / Şöyle olmış **şan** ṭıf ı ldur süd emer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3656). [ṣan,]*

Gördiler ol yazıda **şan** bir üyük / Gider idi bir büyük ṣığın geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [ṣan,]*

Ṣan mürīd oldı gider şeyḫ ḥizmete / Ḳapuya varınca Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6019). [ṣan,]*

şan it-: *Adını söylemek II.Seslenmek.*

Niçe kez er arḳasın yıpmış-ıdı / Hem Cemāl'üm diyü ṣan itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4828). [ṣan it-, --miş, --idi]*

şan kim: *Sanki.*

Gördi bir gün bir kişi yoldan geçer / Eşdürür atı becid **şan kim** ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [ṣan kim,]*

saña: *Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.*

Ḥamdin eyle ʿaḳl virdi **saña** Ḥaḳ / ʿĀḳıl olup bu cihāna añla baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 80). [saña, -a]*

saña: *Hâcı Bektaş-ı Velî'ye.*

Döndi Ḫ̆āce didi yā Bektaş işit / Her ne dirsem **saña** sen anı iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [saña,]*

saña: *Sen, ikinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali.*

Güş it kümmel didi böyle beyān / Dut ḳulaḳ tā kim **saña** idem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5025). [saña,]*

saña: *"Sen" zamirinin yönelme hali almiş biçimidir.*

Didi maḳṣūduñ-ıdı senüñ ševāb / Oldı müyesser **saña** ḳılma şitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5074). [saña,]*

saña: *"Sana" kişi zamiri.*

Āsitāne yap maḳām it burayı / Bunda olmaḳ **saña** vü bize eyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5366). [saña,]*

Ḫoş Baraḳ'sın Baraḳ'umsın Baraḳ'um / **Saña** ol durur naṣībüm bil benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5461). [saña,]*

Atdan inüp viricek **saña** selām / Sen ʿaleyk al idüben ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5531). [saña,]*

saña: *"Sen" ikinci teklik şahıs zamirinin yönelme hâl eki almış hâli.*

Kim **saña** erzānī görmeye ḥayāt / Yire geçsün ger ola āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5578). [saña,]*

saña: *" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri. Kendine, dönüşlülük.*

Er naṣīb didügi var-ısa budur / Nūş itgil kim **saña** lāzım budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5457). [saña,]*

Ḫayra cehd it sen de Ṣaru İsmāʿīl / Raḥmet ide tā **saña** Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5546). [saña,]*

Umaram ki **saña** ḳıla himmeti / Ḥaḳḳ'a ışmarlayup anda oġlın ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6322). [saña,]*

Etmegim yidüñ ola **saña** ḥelāl / Eli boşla gireyin tā ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6355). [saña,]*

saña: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.*

Gülüp ḥālin ḫāṭırun ṣoruşdı Şāh / **Saña** müştāḳ oluban ider sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6013). [saña,]*

saña: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.*

Hem yeşil fermānı alġıl bileñe / İsteyü bir gün geliserler **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4877). [saña,]*

Ḳatl iderseñ ol yiri virdüm **saña** / Mesken eyle vaḳf itdüm hem **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5010). [saña,]*

Ḳatl iderseñ ol yiri virdüm **saña** / Mesken eyle vaḳf itdüm hem **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5010). [saña,]*

Dileyincegez çaġırmaḳlıḳ baña / İrdi pīrlik uşda maʿlūmdur **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5328). [saña,]*

Ḳonya'yı bil biz **saña** yurt virmişüz / Ḳılmaġa süknā revā biz görmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5351). [saña,]*

Saña bir oġlan vire ki Ẕu'l-minen / İsmini Bektaş urasın ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [saña,]*

Mülk-i Rūm'da Şehr-i Ḳır'a varasın / Virdiler Rūm mülkini **saña** ṭuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6079). [saña,]*

Ḫażretüñden bize gerek armaġān / Didi Aḥmed **saña** bir tuḥfe virem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6185). [saña,]*

Saña çāker itmişüzdür anı hem / Cinnīler sulṭānıdur işbu kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6195). [saña,]*

Yir gibi giñişdi Ḥaḳ Şām u ʿIrāḳ / Tā otuz ataya dek **saña** İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [saña,]*

Saña virdüm senüñ olsun mā-ḥażar / Devletüme dāʾimā iden duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6403). [saña,]*

saña: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri .Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi. (Sevgili bağlamında.).*

Ger bu dertden ḳurtarursañ ṣaġ esen / **Saña** īmān getürem v'allāhi ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [saña,]*

sanʿat: *Bir şeyi gerektiği gibi tam ve güzel yapmak için sâhip olunması gereken bilgi ve ustalık.*

Ṣanʿatı var-ıdı ez-kedd-i yemīn / Yimez idi ġayrıdan illā ez-īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 586). [ṣanʿatı, -ı]*

şanç: *Saplamak, batırmak.*

İndi atdan ḳapu öñinde hemān / **Şançdı** gönderin de yire ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5639). [ṣançdı, -dı]*

sancaġ: *Bayrak.*

Tā ki bu **sancaġı** aña virevüz / Kāfire ol ḳarşu ṭura görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4206). [sancaġı, -ı]*

sancaġ: *Sancak; Osmanlı mülkî teşkîlâtında vilâyet ile kazâ arasında yer alan ve bir mutasarrıf tarafından yönetilen idârî bölüm, livâ.*

İdicek Ertuñrul Alp çün rıḥleti / **Şancaġın** Sulṭān ʿAle'd-dīn ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4264). [ṣancaġın, -ın]*

sancaġ: *1. Bayrak 2. Genellikle askeri birliklere verilen, üzeri yazı işlemeli, kenarları saçaklı, gönderli bayrak.*

Ḳardaşınuñ **şancaġın** inʿām ider / Çünki ʿāmdur luṭfı gine ʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4258). [ṣancaġın, -ı, -n]*

sancaġ: *Osmanlı mülkî teşkîlâtında vilâyet ile kazâ arasında yer alan ve bir mutasarrıf tarafından yönetilen idârî bölüm, livâ.*

Ṣancaġı begi idi Ḳırşehri'nüñ / Pādişāhdan **şancaġı-y-ıdı** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1816). [ṣancaġı-y-ıdı, --ı, --y, --ıdı]*

Yirine Erṭuñrul Alp ṭālib olur / **Sancaġa** beg olmaġa rāġıb olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4220). [sancaġa, -a]*

Virdi ḫilʿat **şancaġına** gönderür / İşi Ḥaḳ'dur Ḥaḳ çırāġın yandurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4259). [ṣancaġına, -ı, -n, -a]*

sancaġ: *İdare edilen yer.*

Ṣancaġı begi idi Ḳırşehri'nüñ / Pādişāhdan ṣancaġı-y-ıdı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1816). [ṣancaġı, -ı]*

sancaġ: *Bayrak.*

Belki atası yirin virsün buña / **Ṣancaġını** hem revā görsün buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4312). [ṣancaġını, -ı, -n, -ı]*

sancak: *Bayrak.*

Atasınuñ **ṣancaġın** gel buña vir / Kāfir üstine bunı ḳıl ṣīr-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4321). [ṣancaġın, -ın]*

sancak: *Bayrak, liva.*

Çünki Sulṭānöñi'ne geldi girü / Ol yire **ṣancaḳ** begi oldı girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4260). [ṣancaḳ,]*

Oluban **ṣancaḳ** begi itdi ḳarār / Bunuñ üzre geçdi bir müddet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4266). [ṣancaḳ,]*

Sen begümüz oġlısın **ṣancaḳ** senüñ / Oġlan idüñ atañ ölince senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4281). [ṣancaḳ,]*

Çekdi **ṣancaḳ** geldi Sulṭānöñi'ne / Aḳuban aḳın ġazā itdi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4429). [ṣancaḳ,]*

sancak it-: *Sancak yapmak.*

Virdi Ayṭoġmış'a Sulṭānöñi'ni / İtdi sancaḳ begi ol yire anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4215). [sancaḳ it-, --di]*

sancak vir: *Sancak beyi olarak atamak.*

Ḳardaşuñ yirin saña bağışlaya / Vire ṣancaḳ key ulu iş işleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4244). [ṣancaḳ vir, --e]*

sandığ: *Sandık.*

Ṣandıġa muḥkem ḳoyup berkitdiler / Üç gün üstine geçince rüzigâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 179). [ṣandıġa, -a]*

sandık: *Sandık.*

Ḫırḥasın aluñ götürün yā ḥabīb / Pes varup **ṣandıḳların** gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 181). [ṣandıḳların, --lar, -ın]*

sandıklı: *Afyon'un ilçesi.*

Hümā Ṭaġı'nuñ dibinde meskeni / **Şanduḳılu'dan** yaña durur bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5422). [ṣanduḳılu'dan, --dan]*

sanduġ: *Sandık.*

Ḫırḥadan bulmaz ešer ḳaftān-ıla / Murteżā **şanduġını** çün kim açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 183). [ṣanduġını, -ı, -n, -ı]*

sandūk: *İçine çeşitli şeyler koyulan, genellikle tahtadan yapılmış kutu.*

Ṣaḳlu **şanduḳda** ṭururdı bī-nifāḳ / Şeyḫe dise kim giyer bu kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 205). [ṣanduḳda, -da]*

sāniyā: *İkinci olarak.*

İftitāḥ-ı nuṭḳuñ olsun ol ʿayān / **Šāniyā** mevlūdına eyle şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 219). [šāniyā,]*

sāniyen: *(Ar.) İkincisi, ikinci olarak.*

Šāniyen virdiler aña beyʿati / Tā ki yücĕle maḳām-ı rifʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1170). [šāniyen,]*

Šāniyen bir ulu āteş yaḳdılar / Beglerüm hep çevresine çoḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2619). [šāniyen,]*

şanki: *"Adeta, gibi, tıpkı" anlamında benzetme edatı.*

Şevḳ virür gün gibi zībā yüzi / Müşk ü ʿanber **şanki** micmerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 401). [ṣanki,]*

Ḳarayük'e bir gün ol aġmış-ıdı / **Şanki** şevḳından güneş ṭoġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1911). [ṣanki,]*

Bu varınca çıḳageldi bir keşiş / Görişür **şanki** anuñ-ıla biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3191). [ṣanki,]*

Anda geldi ḳıldı istiḳbāl keşiş / Şād olur **şanki** bahāra irdi ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3207). [ṣanki,]*

sanma: *Düşünme; isteme, dileme!.*

Bu kişinüñ dilegi dostlıḳ durur / **Şanma** yavuzlıġ ıla cūstlıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2643). [ṣanma,]*

şanma: *Sanma, zannetme.*

Beg didi bir lafż ıla ṭābiʿvenin / **Şanma** şāh emrine ben mānīʿvenin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [ṣanma,]*

saña: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamirinin yönelme hâli almış şekli.*

Kuşadur bāṭın ḳılıcını aña / Bunı virdüm gör ki nĕ direm **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4975). [saña,]*

saña: *"Sen" ikinci teklik zamirinin yönelme hâli eki almış şekli.*

Saña ʿizzet eyleyĕ ikrām ide / Ol yeri luṭf eyleyüp inʿām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5500). [saña,]*

sar-: *Çepeçevre çevirmek, dolamak.*

Arı ṣuyla cismin anuñ yudılar / Pāk kefen **ṣarup** yirine ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5827). [ṣarup, -up]*

sarʿ: *Sara hastalığı.*

Bilmezüz dĕlü midür yā **ṣarʿı** var / İş işler kim ne aṣlı ferʿi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [ṣarʿı, -ı]*

Türbeñe varsa anuñ **sarʿı** gider / İşbu cinnī ṣāhı itsün ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6189). [sarʿı, -ı]*

sarāy: *Hükümdar ve ailesinin yaşadığı görkemli mekan.*

Çün **sarāya** irdi atından iner / Girüben ḳaṣra çün anasın görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 345). [sarāya, -a]*

sarāy: *Görkemli ve gösterişli yapı.*

Didiler ḫana bu dem varımazuz / Dünle **sarāy** içine girimezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2421). [sarāy,]*

sarāy: *Far. Saray.*

Sarāya gelüben iʿlām eyledi / Bege ne ḥāl uġraduġın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4006). [sarāya, -a]*

sarhan: *Saruhanoğulları Beyliği.*

Aydıñ u **Sarḫan** u Menteşe Ḥamīd / Pādişāh oldı yerinde ber-mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4454). [sarḫan,]*

şarhan u aydın ḥamīd ü germiyān: *Anadolu Beylikleri (Saruhan, Aydın, Hamit ve Germiyan).*

Ṣarhan u Aydın Ḥamīd ü Germiyān / Menteşe Ḳarĕsi Ḳocacıḳ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4182). [ṣarhan u aydın ḥamīd ü germiyān,]*

şarı ismāʿīl: *Hâcı Bektaş-ı Velî'nin adı bilinen halifelerinden birisi.*

Ṣarı İsmāʿīl durur andan biri / Kim odur Ḫūnkār'umuñ ıbrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4870). [ṣarı ismāʿīl,]*

şarkıt: *(Bir şeyi) aşağı doğru uzatmak.*

Nā-gehān Pīr-i ʿUbeyd ol gürbüz er / Murāḳabe cībine **ṣarḳıtdı** ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1517). [ṣarḳıtdı, -dı]*

şarp: *Güç, çetin.*

Uş Tatar ʿahdi ṣımış çapmış diyār / **Ṣarp** ġarīm durur bilürsiz bu Tatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [ṣarp,]*

Aña göre ideyin tedbīr ü reʾy / Rāst gele **ṣarp** iş ola ṣa'llāh ḳolay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4327). [ṣarp,]*

şaru: *Sarı renk.*

Gevdesi ḳabar ḳabar olup şişer / Yarılup **şaru** ṣuyı çıḳup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2040). [ṣaru,]*

Bir **şaru** ṭoġan ṭonını ṭonanur / Ol ṭon-ıla anda ḫalḳa görinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4903). [ṣaru,]*

Bir **şaru** ṭoġan ḳonmış key ʿacīb / Kim be-ġāyet ḫūb ṭoġan durur ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [ṣaru,]*

Gördiler **şaru** ṣaḳallu bir dilīr / Ḳuruban baġdaş oturmış çün emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4923). [ṣaru,]*

şaru: *Sarı (Molla İdris'in kardeşi).*

İdrīs'üñ bir ḳardaşı var **Ṣaru** nām / Çünki Ḫūnkār itdi orayı maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1798). [ṣaru,]*

Dir **Ṣaru** İdrīs'e bir gün ey kişi / Yolına ḳosañna gide o kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [ṣaru,]*

Ṣaru gitdi ṣoḳranuraḳ yirine / Ḫatm olup vardı bu söz de yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1807). [ṣaru,]*

Ṣaru bir gün eyledi bir fikr-i bed / Yaʿnī Ḫūnkār'a ide bir mekr-i bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1808). [ṣaru,]*

Ṣaru gelüběni girdi ḳatına / Ḫālini ʿarż eyledi ḫażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1817). [ṣaru,]*

Bildi **Ṣaru** didügi dervīş budur / Ṣaru'ya ol mı didi didi budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [ṣaru,]*

Bildi Ṣaru didügi dervīş budur / **Ṣaru'ya** ol mı didi didi budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1822). [ṣaru'ya, --y, --a]*

Tā ki Bektaş'uñ ḳatına irdiler / **Ṣaru** gelürdi ıraḳdan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1947). [ṣaru,]*

Dir **Ṣaru** öküzüñi ben gütmezin / Gözlemek ḳaṣdını daḫı itmezin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1949). [ṣaru,]*

Ṣaru eydür söyledügüñ nice söz / Hiç bu sözden ẕerre çıḳmaz yaġ öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [ṣaru,]*

Ṣaru eydür köyli ṣıġırlar ıla / Bile güdülmek gerek elbet bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1960). [ṣaru,]*

Ṣaru getürdi öküzlĕrin baña / Dir öküzlĕrümi benüm güdseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1965). [ṣaru,]*

Ṣaru işidüp bu sözi ṭınmadı / Bu ḳadar güftāra hergiz ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1969). [ṣaru,]*

Didi **Ṣaru** uṣda yalan söyledüñ / Hergelede nice ḥüccet eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1982). [ṣaru,]*

Dir **Ṣaru** hergelede kim var-ıdı / Gördüñüz söyledügi sözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1985). [ṣaru,]*

Evvel ol **Ṣaru** irince ḳatuña / Öküzüm güt diyicek ḥażretüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1997). [ṣaru,]*

Ṣaru ṣoḳranu varup gitdi girü / İşidesin ṣoñra n'itdi ol girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2004). [ṣaru,]*

Ṣaru bir gün ṣöyle bed-endīş ile / Bir çürük fikr ü yavuz teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [ṣaru,]*

Ṣaru'ya Ḫūnkār didi ṭurgıl **Ṣaru** / Ṣol aġaç üstine çıḳ ṭur yuḳaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [ṣaru,]*

Göñlümüz elma diler-idi dimiş / **Ṣaru** eydür yaz degül eyyām-ı ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2012). [ṣaru,]*

Döndi Ḫunkār dir **Ṣaru** yirüñde ṭur / Ben n'iderem aşaġadan anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [ṣaru,]*

Yaşarup yapraḳlanup çiçek virür / Aşaġa baḳubanı **Ṣaru** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2018). [ṣaru,]*

Ḫoş ye gĕl elmaları biter ʿacīb / Dir **Ṣaru** baḳ gör ki nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [ṣaru,]*

Ḳanḳısın indüreyin baḳ yuḳaru / Yuḳaruya baḳdı andan çün **Ṣaru** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2021). [ṣaru,]*

Silkdi Ḫūnkār ḥażreti yuḳarudan / Direr idi **Ṣaru** da aşaġadan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2025). [ṣaru,]*

Çün aġacdan indi ol ḳuṭb-ı cihān / **Şaru** Ḫūnkār yanına düşdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2026). [şaru,]*

Didi iy ḳoltuḳlarında çıḳacaḳ / Ḳabaruban **Şaru** ṣuyı aḳacaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2031). [şaru,]*

Ṣaru tekrār düşdi Ḫūnkār pāyine / Ben ḳuluña eyle dime dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2033). [şaru,]*

Baʿd ez-ān **Şaru** ere oldı muḥib / Ḫizmetinde oldı dün gün iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2038). [şaru,]*

Ṣaru olmalı olıncaḳ iy ʿazīz / Yumrıcaḳ çıḳardı ḳoltuġında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2039). [şaru,]*

Götürüp elmayı **Şaru** gitdiler / Sürüben İdrīs evine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2044). [şaru,]*

Ṣaru Fāṭma'ya çü ḥāli bildürür / Fāṭıma'yı şād idüben güldürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2045). [şaru,]*

Köylinüñ ṣıġırı hep geldi eve / **Şaru'nuñ** öküzleri gelmez hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1972). [şaru'nuñ, --nuñ]*

Ṣaru'ya laʿnet idüben ḳodılar / Kör misin görmezsin eri didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2003). [şaru'ya, --y, --a]*

Özi ḳalḳup **Şaru'ya** dir ṭur örü / Bāġçeyi seyr idelüm yüri ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2008). [şaru'ya, --y, --a]*

Ṣaru'ya Ḫūnkār didi ṭurgıl Ṣaru / Ṣol aġaç üstine çıḳ ṭur yuḳaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [şaru'ya, --y, --a]*

Ṣaru'yı bed fikr-ile geldügini / Bildi külliyyen tamāmet hep anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2007). [şaru'yı, --y, --ı]*

Ṣaru'ya dir **Şaru** mūyum uzadı / Çıḳalum ṭaşra başum ḳazı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2505). [şaru,]*

Pes **Şaru** daḫı tırāşdan çekdi el / Ḥażret-i Ḫūnkār ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2511). [şaru,]*

Buġı çıḳup aġdı be-evc-i semā / Dir **Şaru** Ḫūnkār'a ki iy şāh-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2525). [şaru,]*

Didi Ḫūnkār'a **Şaru** ki iy ice / Su ṣovuḳ ṭaşdan çıḳar buġlar nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [şaru,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i ẕu'l-celāl / Didi **Şaru** ṭuy nicesi oldı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2531). [şaru,]*

Ṣaru'ya dir Ṣaru mūyum uzadı / Çıḳalum ṭaşra başum ḳazı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2505). [şaru'ya, --y, --a]*

Öyük'üñ ḳarşusına bir ḫoş yire / Oturup **Şaru'ya** iydür tīz dura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2507). [şaru'ya, --y, --a]*

Çün tırāş yarusına dek eyledi / Pes diyü Ḫūnkār **Ṣaru'ya** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2510). [ṣaru'ya, --y, --a]*

Dönüben **Ṣaru'ya** dir ol kān-ı cūd / Bu ṣoña geldi vü aḳdı bunda zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [ṣaru'ya, --y, --a]*

Uş ṣuyın üleşdürürüz biz didi / **Ṣaru'ya** Ḫūnkār bu resme söz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [ṣaru'ya, --y, --a]*

saru: *Sarı İsmail.*

Didi **Ṣaru** ol muḥibbe di ki var / Çünki ḫayr itmĕgi ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2269). [ṣaru,]*

Çün **Ṣaru'nuñ** türbesine geldiler / Pes yeşil fermānı ṭaleb ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4964). [ṣaru'nuñ, --nuñ]*

saru: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biri.*

Engüri'yi mesken idüp ol velī / Ol durur **Ṣaru** ʿalemlü iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5449). [ṣaru,]*

saru ʿalemlü: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biri.*

Hem Mucur Seydīsi'dür biri de bil / Ṣaru ʿAlemlü'dür adı fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4819). [ṣaru ʿalemlü, --dür]*

saru ibrāhīm süleymān: *Yunus-ı Mukri'nin oğulları.*

Ṣaru İbrāhīm Süleymān üçi de / Anuñ oġlı (y)ıdı bunlar iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1646). [ṣaru ibrāhīm süleymān,]*

saru ismāʿīl: *"Sarı İsmail Sultan, Hacı Bektaş'ın halifelerinden biridir. Hünkâr, onu da pek çok severdi. Halifelerinden hiçbiri, onun mertebesine erişemedi. Hünkâr'ın ibrikdârı oydı. Sulucakarahöyük'ten bir yere gitmek istese çok defa yanına onu alırdı. Hünkâr'ın sırrına o sırdaş idi. Diğer müritler, muhipler arzu ve isteklerini onun aracılığı ile Hünkâr'a iletirlerdi. Hacı Bektaş dostlarına elçi olarak onu gönderirdi." Abdurrahman GÜZEL (2011). "Hacı Bektaş Veli El Kitabı". Ankara: Akçağ Yayınları, s.91.*

Ṣaru İsmāʿīl Sulṭān'dur biri / Ol-ıdı Ḫunkār'umuñ ibrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2246). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl ṭurdı ol gelür / Ḫālini küllī aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2262). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl yirinden cüst ṭurur / Ḥażret-i Ḫūnkār naẓarına varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2265). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ol muḥibbe **Ṣaru İsmāʿīl** varur / Er ne didi-y-ise hep ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2272). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e dir böyle ḫaber / Ol da Ḫünkār'a varup i'lām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2279). [ṣaru ismāʿīl, --e]*

Ṣaru İsmāʿīl varuban söyledi / Nite ki Ḫūnkār aña ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2284). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl Saʿīd'üñ öñine / Ḳodı mıḳrāżı naẓar ṣaldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3414). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl imiş irişdi tīz / Mollā Saʿde'd-dīn ile görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3528). [ṣaru ismāʿīl,]*

Anı diyüp **Ṣaru İsmāʿīl** gider / Ḳaldı Saʿde'd-dīn bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3533). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl gördiler gelür / Ḳarşu varur mollālar taʿẕīm ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3544). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿde'd-dīn'e / Gönderür běni erenler dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3545). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e Ḫūnkār ḥażreti / Didi idüben Saʿīd'e himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3567). [ṣaru ismāʿīl, --e]*

Ṣaru İsmāʿīl'e gör neler irer / Mollā nice geldügin dirler ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3628). [ṣaru ismāʿīl, --e]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp yügürür / Tekye Ḳaya ḳatına degin varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3629). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl ayaġına yüzin / Sürdi Mollā söyledi yine sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3631). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp gör ne dir / Dut sözümi ol bu işden sen ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3633). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿīd ḳuluñ / Bendeñüz Mollā Saʿde'dīn'dür bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3640). [ṣaru ismāʿīl,]*

Şol bizüm Saʿīd mi didi ol velī / **Ṣaru İsmāʿīl** didi oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup duta varaḳ / Üzüben getürdi gör iy merd-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3721). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl sözini Saʿde'dīn / İşidincěgez örü ṭurdı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3728). [ṣaru ismāʿīl,]*

Nā-gehān ikindi vaḳti çün olur / Ṣaru İsmāʿīl'e bir kimse gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3764). [ṣaru ismāʿīl, --e]*

Bilmedük dervīş midür yā nice kes / Çün işitdi **Ṣaru İsmāʿīl** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3766). [ṣaru ismāʿīl,]*

Böyle diyüben hemān-dem ḳalḳdı tīz / **Ṣaru İsmāʿīl** uydurdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3771). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl bile Ḫūnkār ıla / Ḳarayük'e geldi ikisi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3775). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didiler ʿazīz / Varmaduñuz girü döndüñüz mi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3776). [ṣaru ismāʿīl, --e]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp ṭañladı / İşbu işden çoḳ meʿānī añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3781). [ṣaru ismāʿīl,]*

Emr ider Ḫūnkār Ṣaru İsmāʿīl'e / Fāṭıma'ya var didi yemek dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3790). [ṣaru ismāʿīl, --e]*

Ṣaru İsmāʿīl'i gör kim n'eyledi / Anı ki lāzım idi hep eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3800). [ṣaru ismāʿīl, --i]*

Ṣaru İsmāʿīl gelür Ḫūnkār'a tīz / Öyle bildürdi gelüben ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3808). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didi örü ṭur / Geldi bir muḥibbümüz var anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4071). [ṣaru ismāʿīl, --e]*

İşidüben anı **Ṣaru İsmāʿīl** / Gözleyüp dört yanına ṭutdı sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4073). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl öñince gitdiler / Tā ki Ḫūnkār naẓarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4077). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e ol dem buyurur / Bir muḥibb irdi diyüben duyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4158). [ṣaru ismāʿīl, --e]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳdı ṭaşraya / Gördi bir kimse gelürdi ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4160). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl yitişüp geldi tīz / Didi bir meftūl-bend bir ḫoş ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4537). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup aldı gelür / Ḥażret-i Ḫūnkār görüp ʿizzet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4540). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl ki ibrīḳdārıdur / Kim bu ḫiẓmet ol ʿazīzüñ kārıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4563). [ṣaru ismāʿīl,]*

Naḳldür bir gün eyā merd-i ʿazīz / **Ṣaru İsmāʿīl** ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4574). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl yüridi ilerü / Ḫoş tevażżuʿ eyledi ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4580). [ṣaru ismāʿīl,]*

Daḫı sürdi ṭurmayup oldı revān / Dutaḳaldı **Ṣaru İsmāʿīl** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4582). [ṣaru ismāʿīl,]*

Girüben Ḫūnkār'a eglendi biraz / **Ṣaru İsmāʿīl** görüp ol pāk-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4584). [ṣaru ismāʿīl,]*

Diyüben ḳalḳınca ol Ḫıżr-ı nebī / **Ṣaru İsmāʿīl** döndi ey ebī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4597). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl rikābın ṭutdı tīz / Geldi at üstine ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4599). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ṣaru İsmāʿīl idince böyle gūş / Eyledi şād-ıla cān u göñli ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4611). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl durur baʿd ez-īn / Evliyā sırdaşıdur ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4813). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl hemān ṭurur örü / Söyledi andan niyāzla yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4882). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl didi ol bunda sen / Ben Ṭavas'da ṭutısarıvan vaṭan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4902). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e geldiler irüp / Şād olurlar ḳademine yüz sürüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4931). [ṣaru ismāʿīl, --e]*

Ṣaru İsmāʿīl özini anlara / Bildürüp iʿlām ider hep bunlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4934). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidincek sözin / Ṣāḥibinden ṣatun aldı öküzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4952). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e Ḫūnkār ḥażreti / Eylemiş-idi be-ġāyet raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4959). [ṣaru ismāʿīl, --e]*

Ṣaru İsmāʿīl Cemāl Seydī ile / Pīrāb Baba Resūl ṭurdı bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4988). [ṣaru ismāʿīl,]*

Didi çünki Ḥācī Bektaş ḥażreti / İtdi **İsmāʿīl'e** çün vażʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5565). [ismāʿīl'e, -e]*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ḥażreti / **İsmāʿīl'e** eyledi vaṣiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5608). [ismāʿīl'e, -e]*

Ṣaru İsmāʿīl özin ḳıġırdı pes / Kaldı ḫalvet bāḳī gitdi cümle kes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5520). [ṣaru ismāʿīl,]*

Didi **Ṣaru İsmāʿīl** añla sözüm / Ḥāṣ ḫalīfemsin benüm kendü özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5521). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ḫayra cehd it sen de **Ṣaru İsmāʿīl** / Raḥmet ide tā saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5546). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e cümle söyledi / Yirin anlaruñ muʿayyen eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5564). [ṣaru ismāʿīl, -e]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp itdi āh / Ṣems-i ʿālem gözlerine oldı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5567). [ṣaru ismāʿīl,]*

Çün bu sözi āḫir itdi Ḫūnkār / **Ṣaru İsmāʿīl** idüp efġān u zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5566). [ṣaru ismāʿīl,]*

Ṭurdı ayaġın anda **Ṣaru İsmāʿīl** / Didi ey nesl-i İmām ḫūn-ı celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5569). [ṣaru ismāʿīl,]*

Böyle diyüp **Ṣaru İsmāʿīl** hemān / İtdi alḳış Ḥācī Bektaş'a çünān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5580). [ṣaru ismāʿīl,]*

Didi **Şaru İsmāʿīl** işit sözüm / Ḫāṣ ḫalīfemsin benüm iki gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5582). [şaru ismāʿīl,]*

Didi gözüñ aç a **Şaru İsmaʿīl** / Ṣaḥf içinde gör ne dir Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5588). [şaru ismaʿīl,]*

Er görüp **İsmāʿīl'üñ** gözi yaşın / Bir zamān ṭurup çeker atı başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [ismāʿīl'üñ, -üñ]*

Yumdı **Şaru İsmaʿīl** erüñ gözin / Örtdi erüñ ḫırḳasıyla hem yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5622). [şaru ismaʿīl,]*

Anı gördi **Şaru İsmāʿīl** özi / Ẓāhir oldı er didügi kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5632). [şaru ismāʿīl,]*

Şaru İsmāʿīl ḳoyup şuyın tamām / Yudı ḫāżret cismini hem ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5645). [şaru ismāʿīl,]*

Şaru İsmāʿīl irüp ṭutdı rikāb / Yüridi atı öñince kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5661). [şaru ismāʿīl,]*

Böyle dise **Şaru İsmāʿīl** pes / Ṭutdı sözüñ şımadı ol er nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5680). [şaru ismāʿīl,]*

Böyle diyüp anda **Şaru İsmāʿīl** / Aġlayup yaş dökdi gözden hem-çü Nīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5696). [şaru ismāʿīl,]*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ḫażreti / Şaru İsmāʿīl'e ider vaşiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5713). [şaru ismāʿīl,]*

Böyle dise **Şaru İsmāʿīl** pes / Ḥācī Bektaş şımayup anda nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5719). [şaru ismāʿīl,]*

Urdı **İsmāʿāil** efendim kisveti / Bilde ḳılıç ele alup şofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6386). [ismāʿāil,]*

Ḳopdı ġavġā ḳapu öñinde bī-sebeb / **Şaru İsmāʿīl** efendim iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6362). [şaru ismāʿīl,]*

Ṭurdı ayaġın nĕ ki varsa ḫāṣ u ʿām / **Şaru İsmāʿīl** efendim evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6378). [şaru ismāʿīl,]*

şaru ismāʿīl'i: *"Sarı İsmail Sultan, Hacı Bektaş'ın halifelerinden biridir. Hünkâr, onu da pek çok severdi. Halifelerinden hiçbiri, onun mertebesine erişemedi. Hünkâr'ın ibrikdârı oydı. Sulucakarahöyük'ten bir yere gitmek istese çok defa yanına onu alırdı. Hünkâr'ın sırrına o sırdaş idi. Diğer müritler, muhipler arzu ve isteklerini onun aracılığı ile Hünkâr'a iletirlerdi. Hacı Bektaş dostlarına elçi olarak onu gönderirdi." Abdurrahman GÜZEL (2011). "Hacı Bektaş Veli El Kitabı". Ankara: Akçağ Yayınları, s.91.*

Şaru İsmāʿīl'i aña gönderür / Buyruġın erüñ varup ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1410). [şaru ismāʿīl'i, --i]*

saru kādī: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biridir.*

Hem Receb Seydī ve Şaru Ḳāḍī'dur / Ḥażret-i Ḫūnkār bulardan rāżīdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4816). [şaru ḳāḍī, --dur]*

Ṣaru Ḳāḍī'dur birisi daḫı hem / Bil ulu ḫalīfedür ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5396). [ṣaru ḳāḍī, --dur]*

Ḫūnkār'a maʿlūm oldı bu żamīr / Ṣaru Ḳāḍī'ya dönüben böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5400). [ṣaru ḳāḍī, --y, --a-'ya]*

saru kāḍīoġlı kenʿān: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biridir.*

Ṣaru Ḳāḍīoġlı Kenʿān daḫı hem / Daḫı Mucır Seydisi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2251). [ṣaru ḳāḍīoġlı kenʿān,]*

saru pādişāh: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biri.*

Gice rüʾyāsında **Ṣaru Pādişāh** / Girdi keşiş düşine ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4891). [ṣaru pādişāh,]*

saru ṣaltıḳ: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biridir.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **Ṣaru Ṣaltıḳ** didi / Rūmili'ne biz seni ṣalduḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2736). [ṣaru ṣaltıḳ,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ'a dönüp Ḫūnkār dir / Bileyem ben senüñ-ile ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2741). [ṣaru ṣaltıḳ, --a]*

Ṣaru Ṣaltıḳ Ulı Abdāl hem Kiçi / Çıḳdı ṣudan gördiler kim bu üçi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2771). [ṣaru ṣaltıḳ,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh ol pāk-dīn / Ḳalʿanūn üstine çün çıḳdı emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2815). [ṣaru ṣaltıḳ,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh yayın alur / Ṭoldurup oḳını ilerü gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2818). [ṣaru ṣaltıḳ,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl gör n'ider / Ṣaru Ṣaltıḳ'dan çün ayrılup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2837). [ṣaru ṣaltıḳ, --dan]*

Ṣaru Ṣaltıḳ didi kim iy ʿāşıḳān / Ḳatı buñaltdı beni ejder ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2841). [ṣaru ṣaltıḳ,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ işidüp bu sözleri / Çök oturdı yire ol dem özleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2845). [ṣaru ṣaltıḳ,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāha irişür / Yüz sürüp ḳademlerine görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2850). [ṣaru ṣaltıḳ,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāhdan bir ḫaber / Diyeyin gūş eyle iy ehl-i naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2853). [ṣaru ṣaltıḳ,]*

Ṣaru Ṣaltıḳ ḳırḳ vücūd abdāl ıla / ʿİzzet ü taʿẓīm ʿaẓīm ibrām ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2869). [ṣaru ṣaltıḳ,]*

Bu yañadan **Ṣaru Ṣaltıḳ** pādişāh / Ḳırşarı'ndan sürübeni geldi rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2876). [ṣaru ṣaltıḳ,]*

şaru şaltıḳ baba: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden biridir.*

Ṣaru Ṣaltıḳ Baba daḫı Menteşe / ʿAlī Baba'dur biri de hem pīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2252). [ṣaru ṣaltıḳ baba,]*

saruköy: *Eskişehir'in Mihaliççık ilçesine bağlı olan Yunus Emre'nin doğduğu köy.*

Ṣaruköyi nām yirde mevlūdi / Yūnus Emre diyü ẕikr olan adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2904). [ṣaruköyi, --i]*

saruşın: *Sarı saçlı ve beyaz tenli, sarışın.*

Varuban gördük **şaruşın** bir kişi / Oturur baġdaş ḳuruban gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4927). [ṣaruşın,]*

sat: *Bir malı veya mülkü para karşılığı elden çıkarmak.*

Dir fülāna şol fülān yirde saña / **Ṣat** diyicek ṣatmaduñ mı sen aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [ṣat,]*

Dir fülāna şol fülān yirde saña / Ṣat diyicek **ṣatmaduñ** mı sen aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [ṣatmaduñ, -ma, -dun]*

sat: *Bir malı veya mülkü para karşılığı elden çıkarmak, satmak.*

Bir diyārda ḫayli ibrām itdiler / **Ṣat** bize diyüben iḳdām itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3258). [ṣat,]*

sat: *Bir değer karşılığında bir malı alıcıya vermek; kendinde olmayan bir şeyi var gibi göstermek, taslamak; gözden çıkarmak, feda etmek.*

Anı **ṣatup** ḫarc iderdi niʿmete / Ḫūb ṭaʿāmlardan virürlerdi ete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5473). [ṣatup, -up]*

sat: *Bir şeyi bir bedel karşılığında başkasına devretmek II övünmek maksadıyla kendinde olmayan bir şeyi var gibi göstermek, gösteriş yapmak, taslamak.*

Zī muḫāl bu bize sālūslıḳ **ṣatar** / Yaʿnī görüñ bu bize erlik **ṣatar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [ṣatar, -ar]*

sat: *(Manevi değer taşıyan bir şey veya kimseyi) Menfaat karşılığında feda etmek, (o şey veya kimseye) ihanet etmek.*

Ḫoş tesellī itdi anlara hemān / **Ṣatdı** Türkler her birin sīm ü zere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6269). [ṣatdı, -dı]*

sataş: *Rastlamak, karşılaşmak.*

Bacı iline irinceğez i cān / Bir muḥibbe **şataşur** anda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4489). [şataşur, -ur]*

satuban: *Satıp, satarak.*

Ḳāḍīda ne var-ısa māl u ṭavar / **Şatuban** mehyā iderler hep i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3010). [şatuban,]*

satun al-: *Karşılığında bir bedel, değer vererek elde etmek.*

Ṣaru İsmāʿīl işidincek sözin / Ṣāḥibinden ṣatun aldı öküzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4952). [şatun al-, --dı]*

şav: *Savuşturmak.*

Çünki **şavdı** anları ṭurdı örü / Ḳapuyı bekitdi girdi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3274). [şavdı, -dı]*

şav vir: *Kuvvetlendirmek.*

Tīġa ṣav virüp tırāş it başumuz / Görecek var didi dahı işimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2508). [şav vir, --üp]*

Mūyını ülütdi ol dem ser-tırāş / Tīġa ṣav virdi ide tā kim tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4024). [şav vir, --di]*

savāb: *Doğru, yanlış değil: kavl-i savâb, râh-ı savâb.*

Ḫoş **şavābma** ʿḳūl sözler söyledüñ / Ṣaldılar ādem ḳamu şehre ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 388). [şavābma,]*

savāb: *Doğru, doğru davranış, doğru düşünce.*

Çünki ruhbān aldı erden ṣaḥ cevāb / Geldi söyledi tekūra söz **şavāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 955). [şavāb,]*

Ol ululara didi böyle cevāb / Rāst buyurmışsız dir reʾyüñüz **şavāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4335). [şavāb,]*

savāb olsun: *Doğru, iyi davranışlarda bulunmak, sevap işlemek.*

Ḫaḳ teʿālā iẕni-le virüñ cevāb / Ḫaḳ ṭanuḳluġın virüñ olsun ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1993). [şavāb olsun, --sun]*

savaş kıl-: *Savaşmak, mücadele etmek.*

Aḳsarāy üstinde dirler Ḳaraṭaş / Anda ejderhā bile ḳıldı ṣavaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1625). [şavaş ḳıl-, --dı]*

şavaş ol-: *Savaş olmak, çatışmak.*

Bildi tekvūr aldı ne var leşkerin / Ḳarşu geldi oldı şavaş yir yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4446). [şavaş ol-, --dı]*

şavb: *Ar. Taraf, yön.*

Ḳarayük'üñ dir şimāli **şavbına** / Kim Emircem nām güzīn bir erine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4637). [şavbına, -ı , -n, -a]*

savm: *Ar. Oruç.*

Üc gün oruc ṭuta ola bā-ṣıyām / Olıcaḳ ol üc günüñ **şavmı** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2166). [şavmı, -ı]*

savm: *Oruç.*

Mülk-i Ḫorāsān'da ol şāh-ı emīn / **Şavm-ıla** geçer idi dāyim güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6755). [şavm-ıla, -ıla]*

savm u ʿibādet: *Oruç ve ibadet. (Namaz/dua).*

Anda da bir çille çıḳardı hemān / Geçüben şavm u ʿibādetle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1229). [şavm u ʿibādet, --le]*

şavm u şıyām ṭut: *Oruç tutup namaz kılmak.*

Gice gündüz yimeyüp ḳırḳ gün ṭaʿām / Çille çıḳardı ṭutup şavm u şıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 836). [şavm u şıyām ṭut, --up]*

savrul: *Savrulmak, dağılmak.*

Şavrulup çeç olmış-ıdı cümlesi / Bir çisenekli olupdı ḥamlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2143). [şavrulup, -up]*

şavul: *Savmak, defetmek, uzaklaştırmak.*

Şavulup yaġmur güneş ḳılmış ṭulūʿ / Gör nicesi emr olur anda vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3597). [şavulup, --up]*

savur: *Bir yerden başka bir yere sürüklemek II savurmak.*

Çeç iderlerdi dögüben **şavurup** / Ḳırşarı'ndan şahne gelürdi irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2140). [şavurup, -up]*

savur: *(Toprak, kül vb. için) havaya atarak rüzgârın etkisine bırakmak, saçmak, öteye beriye dağıtmak.*

Oturuşup oldı kül çün ol velī / Ḳalḳdı tekrār hep **şavurdı** ol küli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [ṣavurdı, -dı]*

<u>sav:</u> *Saymak, ortaya koymak.*

Biñ daḫı **şaydı** Güvenc'e virdi hem / Didi sen ḫarcañ bunı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [ṣaydı, -dı]*

<u>sav-:</u> *Saymak.*

Biñ daḫı **şaydı** ayırdı anı da / Virdi Güvenc'e dir alġıl bunı da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [ṣaydı, --dı]*

<u>şay-:</u> *(Para, altın) Saymak.*

Dönüben öñine bir hem-yān alur / **Şayuban** biñ altunı gör ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4724). [ṣayuban, --uban]*

<u>saʿy:</u> *Çaba, gayret.*

Ḳanda buldı yimedin **saʿyinde** renc / Aġız açup didi Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6717). [saʿyinde, -inde]*

<u>saya:</u> *1) gölgelik 2) saye 3) gölgeli yer.*

Gördi rāst gelüp doḳundı kelsāya / Ol kelīsā ḳubbesinde gör **saya** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4888). [saya,]*

<u>sayd:</u> *Av.*

Didi bir şāhīndür Emircem ʿazīz / Ḳonmaz ol **şayda** ki ola bī-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [ṣayda, -a]*

<u>sayd:</u> *Av, elde edilmek istenen şey.*

Bir ḫalīfe bil Receb Seydī durur / Kim göñül evi anuñ **şaydı** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5391). [ṣaydı, -ı]*

<u>sayd it:</u> *Avlamak.*

Ṣayd iderken nā-gehān ol gül-ʿiẕār / Teşne iken gördi kim bir çeşme-sār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 338). [ṣayd it, --er, --ken]*

<u>sayd it-:</u> *Avlamak.*

Ṣayda çıḳmış ıdı taḫtından ol er / Ṣayd ide gelür-idi deryā kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2764). [ṣayd it-, --e]*

Reh-ber-i ḫalḳ-ı cihāndur ādemī / ʿAḳl birle ṣayd ider her ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5705). [ṣayd it-, -er]*

sayd kıl-: *Avlamak.*

Didiler aña bir er ola-y-ıdı / Ṭoġan olup anı ṣayd ḳıla-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1313). [ṣayd ḳıl-, --a, --y, --ı(-dı)]*

sayd u şikâr eyle: *Av ve avlanma.*

ʿAdl idüp giydürdi ẓulm-ıla sitem / Seyr iderdi eyledi ṣayd u şikâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 337). [ṣayd u şikâr eyle, --di]*

ṣayda çıḳ: *Ava çıkmak, avlanmaya gitmek.*

Ṣayda çıḳmış ıdı taḫtından ol er / Ṣayd ide gelür-idi deryā kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2764). [ṣayda çıḳ, --mış]*

ṣayda çıḳ: *Avlanmaya gitmek.*

Ṣayda çıḳmış-ıdı bir gün ehli-le / Ḫalḳı daḫı kendü-y-ile hep bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5286). [ṣayda çıḳ, --mış, --ıdı]*

ṣayda getür: *Sayda getirmek, avlamak.*

Ḳuvvetüñ olsun didiler cümlesi / Ṣayda getürgil çıḳarmadın sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1318). [ṣayda getür, --gil]*

Anı ṣayda gĕtürem diyenlerüñ / Bol altunı gerekdür anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4750). [ṣayda gĕtür, --em]*

ṣayda gĕtürem: *Sayda getirmek, avlamak.*

Örü ṭurup didi erenler bilüñ / **Ṣayda gĕtürem** didi himmet ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1317). [ṣayda gĕtürem, --em]*

sāye: *Far.Gölge.*

Lebleri şīrīn ü şehd andan ṭamar / Servi ḳaddi **sayesinden** cān yağar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 342). [sayesinden, -si, -n, -den]*

sāyebān: *Gölgelik, koruyan, şemsiye.*

Her şecer bir **sāyebāndur** sebzeden / Sebzeye ider nišār dürr-i ʿAden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3169). [sāyebāndur, -dur]*

sayıl: *Sayılmak.*

Üç biñ altundur **şayılmışdur** bu zer / Yolına olsun fidā virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4755). [şayılmışdur, -mış, -dur]*

sayīm: *Oruçlu olmak.*

Hemm ü ġamdan ṣoḥbetüñle dūr ola / Dir ʿAliyyü'n Naḳī bugün **şāyimem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 296). [ṣāyimem, -em]*

şāyim ol-: *Oruçlu olmak.*

Gündüzin ṣāyim oluban ṭāʿat it / Giceler ḳāʾim müsebbeḥ ḫiẕmet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5701). [ṣāyim ol-, -uban]*

säyïr: *Alışılmışın dışında.*

Bunda esrār göriniser bī-ʿaded / **Sāyir** oġlanlar gibi ḳılmaz reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6611). [sāyir,]*

Kendü ḳavmi tācı aḳ ola tamām / Boyayalar ḳızıla **sāyir** enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4436). [sāyir,]*

sayḳalan: *Kayseri'de bulunan bir yer. II. Hisar.*

Bile birez itdi bunlar seyrānın / **Ṣayḳalan'dan** yaña dutdı yönlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1471). [ṣayḳalan'dan, --dan]*

sayrafī: *Akçe sarrafı, sarraf.*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / Sen ne yirdensin baña gel eydivir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [ṣayrafī,]*

Ṣayrafī dir ḫiẕmet idersin kime / Vir ḫaber söyle baña didi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4701). [ṣayrafī,]*

Ṣayrafī gūş idicek Güvenc sözin / Ṣād itdi işidicek kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4704). [ṣayrafī,]*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / Ḥālümi ẕikr ideyin gūş eyle bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4708). [ṣayrafī,]*

Neẕrümüz var var getür didügi er / **Ṣayrafī** benem muḥaḳḳaḳ bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [ṣayrafī,]*

Hem muḥibligi de itdi **ṣayrafī** / Bir ḥāl irmiş-idi aña muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4789). [ṣayrafī,]*

Ol biñ altunı ki virdi **ṣayrafī** / Hep müheyyā itdiler anı iy ṣafī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [ṣayrafī,]*

Ṣayrafīden ayrılup şehr içine / Yüridi baḳmayubanı ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4731). [ṣayrafīden, --den]*

Bir bedestāna varuban irdi ol / Oturur bir **ṣayrafīyi** gördi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4695). [ṣayrafīyi, --y, --i]*

ṣayrafī: *Sarraf.*

Ṣayrafī daḫı buña ḳıldı naẓar / Ṭuş gelincĕgez gözi elin ṣalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4696). [ṣayrafī,]*

ṣayru: *Sayrı, hasta.*

Fāṭma Ana'dan virürdi **ṣayruya** / Yise ṣayru ṣaġ olurdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2047). [ṣayruya, -ya]*

ṣayru: *Hasta.*

Fāṭma Ana'dan virürdi ṣayruya / Yise **ṣayru** ṣaġ olurdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2047). [ṣayru,]*

saz: *Bataklıktaki bitki.*

Yatur-iken **sāz** içinde gördiler / Üstlerine varubanı irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3017). [sāz,]*

sāz eyle-: *Şad eylemek, sevindirmek || kurtarmak.*

Naġme-i ʿuṣṣāḳda ḫoş sāz eylegil / Ṣevḳ u ẕevḳ-ıla ser-āġāz eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4018). [sāz eyle-, --gil]*

sebaḳ vir: *Ders, öğüt vermek.*

Aç meʿānī defterinden bir varaḳ / Bize virgil ol meʿānīden sebaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3784). [sebaḳ vir, --gil]*

sebʿa'l-mesānī: *Tekrarlanan yedi (Fatiha suresi), Hicr suresi 15/87 ayetinden iktibastır ll Hurufilik: Hurufiler yüzün Kur'ân, hatta Allah'ın tecelli mahalli olduğunu söylerler. Yedi tekrardan kasıt saç, kaş ve kirpiklerdir.*

Oḳuyup **sebʿa'l-mešānī** iḫlāṣ-ıla / Rūḥına ḳıldı duʿā iḫlāṣ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5657). [sebʿa'l-mešānī,]*

šebāt bul: *Kalıcı olmak, istikrarlı olmak.*

Daḫı emvāl ü ḫazāʾin tavla at / Gönderür Otman'a tā bula šebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4426). [šebāt bul, --a]*

sebeb: *Neden, gerekçe.*

Ger benüm **seběbüm** ile bunca iş / İtdi iẓhār gördi anı yad biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [seběbüm, -üm]*

sebeb: *Bir olayın meydana gelmesine neden olan şey, neden.*

Ol **sebebden** sizlere zaḥmet olur / Rāḥatuñuz gidüben miḥnet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1775). [sebebden, -den]*

sebeb: *Ar. sebep.*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ḳavm ʿaceb / Ṭuzsuz olmaġa ṭaʿām neydi **sebeb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3426). [sebeb,]*

sebeb: *Bir olayın meydana gelmesine neden olan şey, neden.*

Geçdi göñlinden didi Ḫūnkār ʿaceb / Ḥālümüz bilmez mi ki n'oldı **sebeb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3252). [sebeb,]*

sebeb: *Bir durumun ortaya çıkmasına neden olan şey.*

Beşḳarış dinmege ol yire **sebeb** / Bir kāfir begi var-ıdı bu'l-ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5282). [sebeb,]*

sebeb: *Ar. Neden.*

Cāriyeye ṣordı ki buzaġılar / Emmedügine **sebeb** nedür bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1925). [sebeb,]*

Ṭaşır-ıdı arḳası-y-ıla ḫaṭab / Naṣīb almaḳlıġa ḫizmetdür **sebeb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2941). [sebeb,]*

Kimse mi aldı ki n'oldı ki ʿaceb / Ġayb olmasına n'oldı ki **sebeb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3046). [sebeb,]*

Añla Aṭlas-pūş dinmege **sebeb** / Böyledür taḥḳīḳ bil iy merd-i Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5471). [sebeb,]*

Dir sen elif bī dimezsin ne **sebeb** / Didi elif maʿnāsın söylĕ bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [sebeb,]*

Ḥācī Bektaş dindügine ne **sebeb** / Bir gün ol Sulṭān Bektaş ḫażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5931). [sebeb,]*

sebeb: *Sebepsiz, nednsiz.*

Ḳopdı ġavġā ḳapu öñinde **bī-sebeb** / Ṣaru İsmāʿīl efendim iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6362). [bī-sebeb, -bi-]*

sebeb ol-: *Neden olmak, yok açmak.*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿaceb / Olmaġa iẓhār ben olmışam sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3732). [sebeb ol-, --mış, --am]*

sebeb ol-: *Vesile olmak, yol açmak.*

Cānuña sebeb ola bir turva ḫāḳ / Bir avuç cev ḳılmaya sĕni helāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1854). [sebeb ol-, --a]*

Bir avuç arpa vü bir turva türāb / Cānuña sebeb ola didi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [sebeb ol-, --a]*

Kim varalar Seyyid'üñ mehyāsına / Olalar sebeb o dem iḥyāsına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5022). [sebeb ol-,]*

sebep: *Sebep, gerekçe, bir olayın meydana gelmesine neden olan şey, neden.*

Saña çağırdılar iriş anlara / **Sebebüñle** Ḥaḳ olara yol vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4608). [sebebüñle, --üñ, --le]*

sebet: *Far. Sepet, kamış, saz ya da ince dallardan örülerek yapılan, genellikle sapı olan, sebze, meyve, yumurta vb. ya da eşya taşımak için kullanılan kap.*

Ol **sebetden** yidişer elma virür / Başlu başına dönüben buyırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3070). [sebetden, --den]*

sebīl: *Allah rızası için su dağıtılan yer eylemek.*

Ekdügi bostānı yidürdi o yıl / Ḫoş ḥuzūr itdi geçen ebnā **sebīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3140). [sebīl,]*

İşidüben anı Ṣaru İsmāʿīl / Gözleyüp dört yanına ṭutdı **sebīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4073). [sebīl,]*

sebīlü'r-reşād: *Hidayet yolu.*

Naḳldür ol hādī **sebīlü'r-reşād** / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2255). [sebīlü'r-reşād,]*

sebz: *Çimen, yeşillik.*

Her şecer bir sāyebāndur **sebzeden** / Sebzeye ider nišār dürr-i ʿAden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3169). [sebzeden, -e, -den]*

sebz: *Yeşil renk.*

Eteginden düşdi bir **sebz** hindi ḳoz / Görüp ol arada böyle göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1523). [sebz,]*

sebze: *Çayır / çimen.*

Dāyimā ol **sebze** baḳmaḳ yig olur / Bu aġa baḳmaḳ gözümüz ceng ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1884). [sebze,]*

sebze: *Çayırlık, çimenlik II Yer yüzü.*

Her şecer bir sāyebāndur sebzeden / **Sebzeye** ider nišār dürr-i ʿAden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3169). [sebzeye, -y, -e]*

sebze-reng: *Yeşil renkli yatak (çimenlik, yeşillik yer).*

Yayuban ḫāki ṣaçavuz arpadan / Ṣuvarıcaḳ **sebze-reng** olur biten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1883). [sebze-reng,]*

sebze-zār: *(Fa.) Yeşillik, çayırlık, çimenlik yer.*

Gördi aḳar ṣu çimenler **sebze-zār** / Bitüben dürlü çiçek ḫoş murg-zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4843). [sebze-zār,]*

sebzezār u murġzār: *Yeşillik ve kuş bahçesi.*

Ḫoş kenarı **sebzezār u murġzār** / Bir niçe ḫatun kişi yurlardı ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 339). [sebzezār u murġzār,]*

seç: *Ayrım yapmak.*

Gice-y-ile gündüzi **seçmědiler** / Çekdiler ġuṣṣa yiyüp içmědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 849). [seçmědiler, --me, --di, --ler, -]*

Bunlaruñ üstine düşür ẓulmeti / Düni günden **seçmesün** ne sāʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 843). [seçmesün, --me, --sün]*

seç: *Ayırt etmek, seçmek.*

Cismini maḥv itmeyen bulmaz Ḥaḳ'ı / Nefse uyan **seçmeye** bāṭıl ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5727). [seçmeye, -me, -ye]*

seccāde: *Yere serilip üzerinde namaz kılmaya yarayan eşya.*

Bāḳır'uñ **seccādesi** ḳurbın mekān / Eyleyüp anda ḳarār itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1224). [seccādesi, -si]*

Her biri **seccādesine** geçdiler / Lücce-i nuṭḳuñ buñarın içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1360). [seccādesine, --si, --n, --e]*

Her biri bir kimsene ḳıldı iḫtiyār / Geçe **seccādede** eylĕye ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4235). [seccādede, -de]*

seccāde: *Üzerinde bir kişinin namaz kılacağı büyüklükte, halı, kilim, kumaş, hasır vb. inden yapılmış, daha çok dikdörtgen biçimindeki yaygı, namazlık.*

Her ki şol çeç ṭaru üstine gelĕ / **Seccādesin** anuñ üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1132). [seccādesin, -si, -n]*

Baʿd ez-ān geçürdiler **seccādeye** / Bu feżāʾil-nāmeden kim ne diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1176). [seccādeye, -y, -e]*

Oldı **seccādeleri** ser-cümle ġayb / Altlarında otururken ḳılma reyb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1347). [seccādeleri, -leri]*

Gördiler **seccādeleri** her ne var / Çevre yanında döşenmişdür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1353). [seccādeleri, -leri]*

Didi **seccādeye** gitgil ilerü / Ḳanda ṣaldı-y-ısa er gitgil yürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2788). [seccādeye, -y, -e]*

İşbu **seccādenüñ** altında bu zer / Eksik olmaz bilesin didi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3825). [seccādenüñ, -nüñ]*

Olmaġa **seccādeye** ol cā-nişīn / Neslüñi lāyıḳ görüben dir yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4238). [seccādeye, -y, -e]*

Daḫı didi Rūm erenleri ne var / Geçmege **seccādeye** bir iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4406). [seccādeye, -y, -e]*

Her biri bu kimseyi ḳıldı güzīn / Tā ola **seccādeye** ol cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4407). [seccādeye, -y, -e]*

Ḫalvet öñinde ḳamu cemʿ oldılar / Çıḳdı Ḫūnkār **seccādeye** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4558). [seccādeye, -y, -e]*

Gelüben **seccādeye** ḳıldı ḳuʿūd / Ol ʿazīz daḫı yerinden ḳalḳdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4565). [seccādeye, -y, -e]*

Geçürüp **seccādeye** şeyḫ itdiler / Dutup emrin buyruġına gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5146). [seccādeye, -y, -e]*

seccāde: *Üzerinde namaz kılınan küçük halı.*

İy kerāmet ısları baḫtulular / Kim ki sizden ala **seccādesini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6733). [seccādesini, -s, -i, -n, -i]*

seccāde: *Bir kişinin üzerinde namaz kılabileceği büyüklükte, halı, kilim, post veya kumaştan yaygı, namazlık.*

Üçi bir **seccāde** üzre gitdiler / Rūmili'nden yañaya ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2790). [seccāde,]*

Pes olur seccāde şu üzre revān / **Seccāde** üstinde o üc cān hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2796). [seccāde,]*

Serpdi **seccādeyi** Ḫūnkār çün i yār / Oldı altından bir genc āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3822). [seccādeyi, -(y)i]*

seccāde: *Ar. Bir kişinin üzerinde namaz kılabileceği büyüklükte, halı, kilim, post veya kumaştan yaygı.*

Aluban **seccāde** geldi ilerü / Ṣaldı seccādeyi sūsen üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6740). [seccāde,]*

Yalvaru ide niyāzı dostına / Durdı **seccāde** muʿallaḳ ber-varaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6741). [seccāde,]*

Aluban seccāde geldi ilerü / Ṣaldı **seccādeyi** sūsen üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6740). [seccādeyi, -y, -i]*

Ḳıldı **seccādeyi** b'ismillāh diyüp / Ol dārı üstine yā Allāh diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1152). [seccādeyi, -y, -i]*

Çün Kızılırmaġa irmişdi yaḳın / Ṣaldı **seccādeyi** ṣu üzre hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1570). [seccādeyi, -y, -i]*

Çün ṣudan çıḳdı o şāh-ı evliyā / Aldı **seccādeyi** silkdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1572). [seccādeyi, -y, -i]*

Ṣu yüzinde Ṣaltuġ'uñ **seccādesi** / Yüridügi yir muʿayyen cādesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2757). [seccādesi, -si]*

Yil sürüp **seccādeyi** gör kim n'ider / Ṣol yaña Gürci iline dek gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [seccādeyi, -y, -i]*

Ṣaltıḳ iydür ġam yimeñ er işidür / Yüriden **seccādeyi** cünbüşidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2761). [seccādeyi, -y, -i]*

Ṣaldı **seccādeyi** geçer oturur / Ġuṣṣayı ḳayġuyu dilden götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2786). [seccādeyi, -y, -i]*

Uşda geldi ḳapuya didiler er / Ṭuruban **seccādeden** hem evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6017). [seccādeden, -den]*

Tekyede **seccāde** üzre oturdılar / Ṣemʿadan baʿdehū yaḳuban çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6232). [seccāde,]*

seccāde: *Alevi-Bektaşi Tarikatlarında "Post" diye de anılan kutsal emanetlerdendir.*

Tekye saḳfına altun ıla aṣdı temīz / Ṣofra **seccāde** ʿalem altun çerāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [seccāde,]*

Seccāde altında kendüsi gele / Bu rumūzlar kimde kim taʿyīn ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1139). [seccāde,]*

Ṭurdı Bektaş-ı Velī ol dem örü / Aluban **seccāde** vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1151). [seccāde,]*

Ṭurdı **seccāde** muʿallaḳ bī-sütūn / Çıḳdı üstine hemān ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1153). [seccāde,]*

Geldi **seccāde** döşendi altına / Fikre vardılar oturanlar gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1162). [seccāde,]*

Oldı **seccāde** ṣu yüzinden revān / Geçdi ṣudan öteye şol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [seccāde,]*

Virdi **seccāde** vü ḳoşdı iki er / Nereye varsa bile vara bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [seccāde,]*

Ṣaldı **seccāde** deñiz üzre hemān / Geçüben üstine oturdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2753). [seccāde,]*

Didi iy **seccāde** ṣu üzre yüri / Ṭurma buyruḳ üzre git imden giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [seccāde,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl Ṣaltıḳ'a / Dir nereye gitdi **seccāde** baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2760). [seccāde,]*

Sürüben **seccāde** gitdi dün ü gün / Sāḥil-i deryā kenār irişdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2762). [seccāde,]*

Pes olur **seccāde** deryāya revān / Rūmili'nden yaña ʿazm itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2789). [seccāde,]*

Pes olur **seccāde** ṣu üzre revān / Seccāde üstinde o üc cān hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2796). [seccāde,]*

Çünki **seccāde** gelür ol araya / Gitmedi bunlar da çıḳdı ḳaraya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2799). [seccāde,]*

Ṭurdı **seccāde** çün ayruḳ gitmedi / Gitmege bir yañaya ʿazm itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2802). [seccāde,]*

Ḳaldı **seccāde** ısuz gör n'itdiler / Her biri bir reʾy ü tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4234). [seccāde,]*

Kisvet urunup ola Ḥaḳḳ'uñ eri / Baʿżī **seccāde** umar baʿżī ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6025). [seccāde,]*

Didi şeyḫ kim üstüne her kim gice / Ṭarunuñ üstüne **seccāde** ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6058). [seccāde,]*

Ṭaruya çıḳmaġa itmez kimse ses / Ṣaluban **seccāde** ṭaru üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6063). [seccāde,]*

Didi yā hū çağıruban dostuna / Ṭurdı **seccāde** muʿallaḳ ṭarıda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6064). [seccāde,]*

Hīç ırılmaz dānesinüñ varı da / Çıḳdı **seccāde** üstüne ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6065). [seccāde,]*

İtdiler erkān-ıla erenler ḫizmeti / Virdiler **seccāde** vü ṣofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6074). [seccāde,]*

Ṣofra vü **seccāde** vü şemʿ ey aḫı / İbtidādan elden ele geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6131). [seccāde,]*

seccādeye geç-: *Tarikatın şeyhi konumuna getirmek.*

Ḥabīb Emürce geçer seccādeye / Hep maḥal gördi o Ḫūnkār-zādeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4837). [seccādeye geç-, --er]*

secde: *Namazda eğilip alnını yere koymak.*

Secdedeyken gör ki emr-i Ḥaḳ n'ider / Mektebüñ çaḳ ortasından bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6678). [secdedeyken, --de, --y, --ken]*

secde: *(Genellikle namaz ibadetinde olmak üzere) Allah'ın büyüklüğü, yüceliği önünde hiçliğini göstermek ve O'nu ululamak maksadıyla vücudu alın, burun, el ayaları, dizler ve ayak parmakları yere değecek duruma getirme, bu durumda yere kapanma.*

Böyle dir o yigite şeh iy ḫūb-naẓar / Çünki Bektaş **secdeden** getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [secdeden, -den]*

secde: *Allah'ın büyüklüğü, yüceliği önünde hiçliğini göstermek ve O'nu ululamak maksadıyla vücudu alın, burun, el ayaları, dizler ve ayak parmakları yere değecek duruma getirme, bu durumda yere kapanma.*

Yüzi ḳoyu **secdeye** indi revān / Yatdı ḳırḳ gün anda lā-yaʿḳıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3585). [secdeye, -y, -e]*

secde eyle-: *Secde etmek.*

Öpdi elin eyledi secde kerem / Ṣundı andan tepsi-le bişi aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5947). [secde eyle-, -di]*

secde ider: *Alnı, eli, ayakları, dizleri, ayak parmaklarını yere getirmek. Allah'ın büyüklüğü, yüceliği önünde hiçliğini göstermek ve O'nu ululamak maksadıyla vücûdu alın, burun, el ayaları, dizler ve ayak parmakları yere değecek duruma getirmek, bu durumda yere kapanmak.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 0). [secde ider,]

secde it: *Secde durumuna gelmek,secde vaziyeti almak.*

Pes ʿalīl olup Muḥammed vecd ider / Şükr ḳılup Rabb'ine secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 140). [secde it, --er]*

Rūşen idüp Ādem'e iletdüm hemān / Şükr idüben secde ider şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 150). [secde it, --er]*

Ḥācetin ʿarż eyledi ḳıldı duʿā / El yüze sürübeni secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6677). [secde it, --er]*

secde-i şükr eyle: *Şükür secdesi kılmak; dua etmek.*

Secde-i şükr eyleyüp dir yā Vedūd / Ḳullaruña yā İlāhī virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1008). [secde-i şükr eyle, --y, --üp]*

secdeye yüzin ur: *Namazda secde etmek için yüzü yere koymak.*

Ol maġāra içre kendözi ṭurur / Ṭāʿat ider secdeye yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 835). [secdeye yüzin ur, --ur]*

sed: *Engel.*

Aḳsarāy Ṣuyı'na ḫoş **sed** bağladı / Yapdurup şehrin işini şağladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1627). [sed,]*

sedir: *I. (Ar. ṣadr "oturulacak en iyi yer"den) Minder ve yastıklarla döşenmiş kerevet, divan.*

Böyle diyüp itdi ʿizzet şeyḫ aña / Ṣağ **sedirde** gösterüp yir müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 722). [sedirde, --de]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Bektaş-ı Velī / Geçdi oturdı **sedirde** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2335). [sedirde, --de]*

sefer: *Ar. 1. Kat'-ı mesafe, yol almak. 2. Askerin düşman karşısına gitmek üzere hareketi. 3. Defa, kere.*

Aldı oğlancıḳların hem ʿavretin / Pes **sefer** ʿazmine ṭutdı niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5356). [sefer,]*

Sefer üstinde meger kim bulışa / Seferinde ġayrı yirden ulaşa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5406). [sefer,]*

sefer: *Yola çıkmak, önemli bir işe başlamak.*

Virdiler destūr bir merkeb alur / Merkebe binüp **sefer** ʿarżı ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4841). [sefer,]*

sefer: *Yolculuk, seyahat.*

Naẓara irince ḳılmadı ḳarār / Eyledi ġurbet **seferle** iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4791). [seferle, --le]*

sefer: *Askerin düşman karşısına gitmek üzere hareketi.*

Çünki Ḫūnkār itdi rıḥlet ez-fenā / **Sefere** ʿazm eyledi andan yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5004). [sefere, -e]*

sefer: *Savaş için yapılan yolculuk.*

Ṣovucaḳ bu yimişi ḫora geçür / **Seferüñ** emrini andan didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3149). [seferüñ, -üñ]*

sefer: *Savaş için yapılan yolculuk.*

Virüñüz destūr **sefer** ārzūlaram / Luṭf idüp virüñ murādum dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4883). [sefer,]*

sefer: *Ar. Yolculuk. II Ülke dışına yapılan askerî harekât, savaşa gitme, savaş.*

Virdiler destūr aña gitmeklige / Tā **sefer** ḳaṣdına ʿazm itmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4884). [sefer,]*

Sefer üstinde meger kim bulışa / **Seferinde** ġayrı yirden ulaşa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5406). [seferinde, -i, -n, -de]*

Birin ikin **seferinde** fevt ola / İrmeyüp evine yabanda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5407). [seferinde, -i, -n, -de]*

sefer eyle-: *Göç etmek, ölmek.*

Eyleyüp dāru'l-fenādan hem sefer / Ḳıluram dāru'l-beḳāya ben gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5671). [sefer eyle-, --y, --üp]*

sefer it-: *Yolculuk, seyahat etmek.*

Diñ Ḳarĕsimülkine itsün sefer / Şehr-i Balıkesrī'de ḳılsun maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5562). [sefer it-, -sün]*

Bildi Bektaş ḥażreti ider sefer / Çeşmi yaşı aḳdı çün seyle maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5568). [sefer it-, -er]*

Geçmeyince fānī ṣūretden bir er / Bāḳī mülke itmeyince ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5600). [sefer it-, -me , -yin, -ce]*

Çünki miʿmār itdi dünyādan sefer / Ol beḳā milkine idince güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5825). [sefer it-, -di]*

Mīr Süleymān oġlı ḳıldı pāk-zāt / Ol daḫı idince dünyādan sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6422). [sefer it-, -ince]*

sefer kıl-: *Sefere çıkmak, yolculuğa çıkmak.*

Çün sefer ḳıldı Ḫorasān'dan özi / Ḳıldı Beytu'llāh'a sefer kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5417). [sefer ḳıl-, --dı-dı]*

Çün sefer ḳıldı Ḫorasān'dan özi / Ḳıldı Beytu'llāh'a sefer kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5417). [sefer ḳıl-, --dı]*

İdicek dāru'l-fenādan ol güẕer / Ḳılıcaḳ dāru'l-beḳāya ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5593). [sefer ḳıl-, -ı, -cak]*

segir: *Hücum etmek, akın etmek.*

Göricek reʾīs Ḫūnkār'ı bilür / Tīz **segirdüm** ile hemān-dem gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4163). [segirdüm, -dü, -m]*

segir-: *Titremek.*

İşidüp **segirdişüben** geldiler / Görüben ol ḥāli ṭaña ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5210). [segirdişüben,]*

segird: *Koşmak.*

Elin öpüp ayaġına düşeyin / Tīz **segirdüben** aña irişeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1436). [segirdüben, -üben]*

Böyle diyüben **segirdüben** varur / Elin öpüp ayaġına yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1438). [segirdüben, -üben]*

Bir ḳulaç yir ḳazmadın maʿden bulur / Aluban birez **segirdüben** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3440). [segirdüben, -üben]*

Kim ki Ḫūnkār'uñ göre cemāʿatin / Vara anlara **segirdüben** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3910). [segirdüben, -üben]*

segird: *Bir o yana bir bu yana koşmak.*

Bir tīz ayaḳlusı **segirdüp** gider / Varuban ol araya gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3439). [segirdüp, -üp]*

Tīz **segirdüp** birisi ṣu getürür / Mollā alup dest-namāza oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3558). [segirdüp, -üp]*

segirdüm eyle: *Hücum ederek koşmak.*

Tiz yine dönüp segirdüm eyledi / Gelüben Fāṭma'ya ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1732). [segirdüm eyle, --di]*

segirt-: *Koşmak.*

İşidüp evlĕrine **sĕgirtdiler** / Varıcaḳ oları gör ne itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2157). [sĕgirtdiler, -diler]*

seġirt: *Koşmak.*

Böyle diyüben **segirtdi** dört yaña / Bulmadı kaldı bu işlere ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1492). [segirtdi, -di]*

segrit: *Hareket ettirmek.*

Pādişāha baʿżīsı **segritdiler** / Ḫāli varup küllī taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2700). [segritdiler, --di, --ler]*

seh i l: *Kolay.*

Bir **seh i l** yirde vara ṭuta ḳarār / Işıcaḳ sāḥil yir ola ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [seh i l,]*

sehāvet: *Cömertlik.*

Görüben dir anı Ḫūnkār ḥażreti / Erlik itdüñ ḫoş **seḫāvetle** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4500). [seḫāvetle, -le]*

seḫāvet it-: *Cömertlik yapmak.*

Māl ṭavar ısı-y-ıdı hem ol kişi / Hem seḫāvet itmek-idi cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4493). [seḫāvet it-, --mek, --idi]*

sehel: *Ar. Az, azıcık.*

Ḳarayük'de eyleyincegez ḳarār / O **sehel** idi Ḳarayük'de i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1931). [sehel,]*

Ol **sehel** olduġı-y-içün köyleri / Keşike gütmekdi dāyim ḫuyları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1932). [sehel,]*

seḥer: *(Ar. Fa.) Seher vakti, tan atarken.*

İy **seḥer** gūyendesi şīrīn-ḫaber / Çün dem-i ʿĪsā virür nuṭḳuñ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4092). [seḥer,]*

seḥer vaḳti: *Seher vakti.*

İtdi ḫayr-ıla duʿā ḳıldı niyāz / Çün **seḥer vaḳti** irüben atdı ṭañ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6000). [seḥer vaḳti,]*

Ḳırḳ yigit yoldaşı bile şāẕmān / Çün **seḥer vaḳti** olup dīvān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6388). [seḥer vaḳti,]*

sehergāh: *(Ar. Fa.) Seher vakti, tan atarken.*

İy **seḥergāh** bülbüli feṭḥ it zebān / Aç meʿānī defterin ẕikr it hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4017). [seḥergāh,]*

sehī: *Doğru, düzgün; kusursuz.*

Māldār ıdı atasından daḫı / Ḳalmış-ıdı māl u esbāb iy **seḫī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3793). [seḫī,]*

sehv: *Kasten yapılmayan, yanılmaktan doğan yanlış, hatâ.*

Çoḳ ḫaṭā itdüm temennāsız n'idem / **Sehvümi** bağışlayup eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5690). [sehvümi, -ümi]*

sehv: *Kasten olmayan hata, bk. sehiv.*

Gerçi vardur **şehv-ile** bī-ḥad ṣuçum / ʿAfv it aġardı ḳapuñda işbu ṣaçum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5692). [şehv-ile, -ile]*

seki: *Odaların zeminden yüksekçe olarak bir kısmına yapılan döşeme yerlerinde kullanılır bir tabirdir.*

Yidüben **seki** ucına irişür / Yüregüm ṣıḳmaġa andan dürişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3358). [seki,]*

Görelüm var mı **seki** altında ḫūn / Naẓar itdiler **seki** altına çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3360). [seki,]*

Yidüben **sekü** ḳatına getürür / Saʿde'dīn'üñ gözleri küllī görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3346). [sekü,]*

Sekü ḳatına getürincek hemīn / Ṣıḳdı yüreğin anuñ şöyle yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3347). [sekü,]*

Biraz açduñ aġzuñı olduñ revān / Tīz **sekü** ḳatına irişdüñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3352). [sekü,]*

seki: *1. Ev, kahve vb. yerlerin önlerine, havuz kenarlarına taş veya topraktan yapılan peyke şeklinde oturacak yer. 2. Oda vb. yerlerin bir kısmında bulunan zeminden yüksek döşeme.*

Görelüm var mı **seki** altında ḫūn / Naẓar itdiler **seki** altına çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3360). [seki,]*

sekiz: *Yediden sonra gelen sayının adı.*

Ḳubbesini varuban berk eyleye / Üstüni ammā **sekiz** terk eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5766). [sekiz,]*

Urdılar bünyādı muḥkem ḳatı berk / İtdiler üstüni **sekiz** yerde terk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5771). [sekiz,]*

sekiz: *"Sekiz" sayı sıfatı.*

On **sekiz** yıl ḳaldı anda çün ol er / Ḫizmetinde ol ʿazīz-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [sekiz,]*

sekiz terk: *Sekiz dilim, (taç, miğfer, başlık).*

Var sekiz terki anuñ bilür Aḥad / Farḳı yoḳ aṣlı ʿabāṣī yā nemed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 127). [sekiz terk,]*

Sekiz terk tācı giyüben Ādemī / Heşt behişt içre gezerdi mādemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 131). [sekiz terk,]*

selām: *Esenlik dileme sözü.*

Děgürüñ bizüm **selāmumuz** revān / Yādigār idüñ buları dir i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3072). [selāmumuz, -umuz]*

selām: *Esenlik dileme sözü, selam olsun.*

Ṭoġru Ṣadre'd-dīn naẓarına varur / Ḥācī Bektaş'uñ **selāmın** děgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5358). [selāmın, -ın]*

selām: *Bir kimseye veya bir topluluğa yakınlık, sevgi ve nezaket göstermek, sağlık, esenlik ve başarı dilemek için söylenen söz.*

Oturup ṣoḥbet iderdi ser-te-ser / Ol **selāmı** ṭuymadı andan bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1279). [selāmı, -ı]*

selām: *Allah'ın selamı.*

Děgürür Ḫūnkār **selāmın** tīz aña / Bunları gönderdi er didi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3262). [selāmın, -ın]*

selām: *Allah'ın (C.C.) rızasına erişmek için mü'minlerin bir birleri ile karşılaştıkların da karşılıklı olarak ettikleri dua.*

Girdi dir **selām** ṣabāḥu'l ʿışḳ tīz / Pezveri aralayup oturdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1145). [selām,]*

Daḫı pīrān-ı Ḫorasān'dan **selām** / Getürürüz didiler böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3066). [selām,]*

Pādişāha varıcaḳ iydüñ **selām** / Naḳl idüñ şāha didi böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4412). [selām,]*

Kaʿbe'de ḫˇācesine ider naẓar / Virdi evvel ḥażretine ol Şāh **selām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5946). [selām,]*

selām: *Ar. Selam; bir kimseye veya bir topluluğa yakınlık, sevgi ve nezaket göstermek, sağlık, esenlik ve başarı dilemek için söylenen söz.*

Virdi ʿizzet birle şāha ḫoş **selām** / Didi şāhā durduğınca nüh felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6336). [selām,]*

selām: *Allah'ın (C.C.) rızasına erişmek için mü'minlerin bir birleri ile karşılaştıkların da karşılıklı olarak ettikleri dua. II Selam etmek.*

Ol yirüñ ulusına bizden **selām** / İltübeni eyle teblīġ-i peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5497). [selām,]*

selām al: *Birinin selamına karşılık vermek, "ve aleyküm selâm" diyerek, cevap vermek.*

El gögüse ḳoyuban aldı selām / Didi üç kerre ʿaleykümü's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1281). [selām al, --dı]*

selām al-: *Birinin selamına karşılık vermek, "ve aleyküm selâm" diyerek, cevap vermek.*

Aldı Seyyid gördiler böyle selām / Nuṭḳ açup dir işbu nevʿ-ile kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4522). [selām al-, --dı]*

Aldı evvel ol selām öri ṭurup / Faṭma Bācī dirler-idi aña pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6093). [selām al-, -dı]*

Yoġ-udı zühd ü veraʿda aña şebīh / Çün selāmı alıban ikrām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6095). [selām al-, -ıban]*

selām eyle-: *Uzakta olan birine esenlik dilemek.*

Didi Ḫūnkār eyledi size selām / Daḫı hem gönderdiler böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3529). [selām eyle-, --di]*

selām gönder: *Uzakta olan birine bir kimse ya da mektup aracılığıyla esenlik dilemek.*

Mollā Saʿde'd-dīn ʿazīz-i müştehir / Size gönderdi selām oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3328). [selām gönder, --di]*

selām irgür: *Selam ulaştırmak.*

İrgüreler ol ere bizden selām / Ẕikr ideler bu yigit ḥālin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4340). [selām irgür, --e, --ler]*

selām it-: *Selam söylemek. Selamını birine götürmesini söylemek.*

Siz erenlere selām itdi bu dem / Anuñ aluruz selāmın didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1285). [selām it-, --di]*

Hem selām itdi ṭapuña ḳıl ḳabūl / Didiler hem ḥāl size maʿlūmdur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4376). [selām it-, --di]*

selām it: *Selam söylemek. Selamını birine götürmesini söylemek.*

Ḥaḳ teʿālā ḥażretüñe ider selām / Daʿvet ider ḫiẕmete göster ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 114). [selām it, --er]*

selām it: *Selam vermek, Allah'ın selamı ile esenlik dilemek. (Mirac gecesinde Allah'ın Cebrail vasıtasıyla, Hz. Mhammed'e selamını iletmesi.).*

Geldi nā-gāh Rūḥ-ı Ḳudsī Cebraʾīl / Didi selām itdi saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 139). [selām it, --di]*

selām kıl-: *Selam et-.*

Aldı icāzet Ḳaraca Aḥmed pes gider / Geldi gözci erlere ḳıldı selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6155). [selām ḳıl-, -dı]*

selām olsun: *"Saygım, esenlik dileklerim ona ulaşsın" anlamında bir iyi dilek sözü.*

Dir **selām olsun** saña ṣoyum başı / Ġāzīler sulṭānı devletlü kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4521). [selām olsun,]*

selām vir-: *Birini selamlamak; tas. tarikat ehlinin es-Salâtü ve's-selâmu aleyke ya Resulallah vb belli dualar*

okumak TTS, 311 (Selâm, "Her türlü ayıp ve noksandan uzak bulunan, kullarını huzur ve selâmete eriştiren" anlamlarında Allah'ın en güzel isimlerindendir).

Pes taḥiyyāt oḳudı Aḥmed tamām / Ḥaḳ teʿālā Aḥmed'e virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 123). [selām vir-,]*

Tekye ḳapusına irüp ol hümām / Virdi işāretle erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5636). [selām vir-, -di]*

Çıḳdı ḫalvetden öpüp işik hümām / Virdi oturan erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5659). [selām vir-, -di]*

Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām / Hū diyüp er müzdine virgil selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5866). [selām vir-, -gil]*

Mekke'de bişi virüp yir ḫ̆ācesi / Mekke'ye gelüp viren baña selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5960). [selām vir-, -en]*

Ḥācī Bektaş daḫı bil nesl-i İmām / Vardı Bektaş daḫı virdi hem selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5957). [selām vir-, -di]*

Üç yüz altmış bĕş içinde bir-idi / Virdiler şeyḫ ḥażretine anlar selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6036). [selām vir-, -di, -ler]*

Virdi Rūm erenlerine hep selām / Ol zamān Rūm mülki içinde evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6088). [selām vir-, -di]*

Açılup döküldi hep bend ü girān / Virdi evvel şāha ʿizzetle selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6365). [selām vir-, -di]*

Ḫoş selām virüp duʿā ḳıldı o dem / Çünki ol Sulṭān ʿAlā'ed'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6395). [selām vir-, -üp]*

selām vir-: *Selamlamak; birine esenleme sözü söylemek.*

Atdan inüp viricek saña selām / Sen ʿaleyk al idüben ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5531). [selām vir-, -i, -cek]*

selām vir: *Birini selamlamak; tas. tarikat ehlinin es-Salâtü ve's-selâmu aleyke ya Resulallah vb belli dualar okumak TTS, 311 (Selâm, "Her türlü ayıp ve noksandan uzak bulunan, kullarını huzur ve selâmete eriştiren" anlamlarında Allah'ın en güzel isimlerindendir).*

Böyle dise Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar tamām / Ḫ̆āce Aḥmed müzdine virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 825). [selām vir, --di]*

Girüben bunlar daḫı virdi selām / Aldı bunlaruñ selāmın ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1745). [selām vir, --di]*

selām vir: *Birini selamlamak; huzur, refah vermek.*

Varup Aḥmed Yesevī'ye ol hümām / İşigine yüz sürüp virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 719). [selām vir, --di]*

Ṣundı elinden bendin aldı ol hümām / Uyanuban Ḥaydar'a virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 776). [selām vir, --di]*

Ḥācī Bektaş viricek aña selām / İtdi Ḥaydar ʿizzet eyledi kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 781). [selām vir, --icek]*

Geldi Ḳāsım virdi Bektaş'a selām / Söyledi andan ney ise pes kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 984). [selām vir, --di]*

Ḫoş taḥiyyāt eyleyüp virdi selām / Nuṭḳ açup andan didi böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4132). [selām vir, --di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār nuṭḳ açup revān / Seyyid'e virdi selām ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4520). [selām vir, --di]*

Bunlara ʿaşḳ eyleyüp virdi selām / Ne ṭurursın diyü feṭḥ itdi kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5049). [selām vir, -di]*

selām vir: *Namazın sonunda sağa ve sola baş çevirerek "Esselâmü aleyküm ve rahmetüllâh" ifâdelerini söylemek.*

Tīz selām virüp bulara ṭutdı yüz / Dir bu vaḳtin bunda niye geldüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1744). [selām vir, --üp]*

selām virdi: *Birini selamlamak; tas. tarikat ehlinin es-Salâtü ve's-selâmu aleyke ya Resulallah vb belli dualar okumak TTS, 311 (Selâm, "Her türlü ayıp ve noksandan uzak bulunan, kullarını huzur ve selâmete eriştiren" anlamlarında Allah'ın en güzel isimlerindendir).*

Rūm ḳurbına gelince ol hümām / Rūm erenlĕrine virdi ḫoş selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1276). [selām virdi, --di]*

selāmı vir: *Selam vermek.*

Aldı icāzet geldi ġāruñ üstine / Virdi evvel ol selāmı dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 944). [selāmı vir, --di]*

selāmın: *Allah'ın selamı.*

Ol yire varur begini çün görür / Ḥażret-i Ḫūnkār **selāmın** dĕgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5503). [selāmın,]*

selāmın al: *Selâm veren birine selâmla karşılık vermek.*

Çün selāmın aluban yidi ṭāʿām / Lāzım oldı söyleşe bir ḳaç kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 783). [selāmın al, --uban]*

Siz erenlere selām itdi bu dem / Anuñ aluruz selāmın didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1285). [selāmın al, --ur, --uz]*

selāmın al-: *Selâm veren birine selâmla karşılık vermek.*

Girüben bunlar daḫı virdi selām / Aldı bunlaruñ selāmın ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1745). [selāmın al-, --dı]*

selāmını vir: *Allah'ın selamını vermek. Selam vermek.*

Çün gidenler itdiler daʿvet varup / Mollā Saʿde'd-dīn selāmını virüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3375). [selāmını vir, --üp]*

selāmumuz degür: *Selamımızı ilet.*

Anlara bizden **selāmumuz degür** / Hem peyāmumuz bizüm anlara vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1336). [selāmumuz degür, --ür]*

selcūḳ: *Selçuklu.*

Bermekīler'üñ idi hem ṣol ṭaraf / Çoġ-ıdı **Selcūḳ'da** Bermek'den şeref *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1610). [selcūḳ'da, --da]*

selīm: *Ar. Maddî ve manevî kusuru olmayan, sağlam.*

Didi b'ismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm / Elini üstine ḳodı ol **selīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2083). [selīm,]*

selim şāh: *Selçuklu hükümdarı Kılıç Arslan'ın babası.*

Āl-i Selcūḳ'dan **Selim Şāh** nām şāh / Aluban cemʿ eyledi bī-ḥad sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1612). [selim şāh,]*

Uġraşurlar key ulu ḳırġun olur / Pes **Selim Şāh** Ḳayṣer'i anda alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1616). [selim şāh,]*

Pes **Selīm Şāh** Ḳayṣeri'yi yapdurur / Şimdilik andan hemān bir burc durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1618). [selīm şāh,]*

Çün **Selīm Şāh** bildi anlardan ḫaber / Leşkerin aluban ol yire gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1622). [selīm şāh,]*

Āl-i Selcūḳ'dan **Selīm Şāh** nām er / Fārs iline şāh oldı ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4174). [selīm şāh,]*

Pes **Selīm Şāh** geçicek yirine hem / Ḳılıç Arslan geçdi bil iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4179). [selīm şāh,]*

selīm şāh-ı cihān: *Selçuklu hükümdarı Kılıç Arslan'ın babası.*

Ulu leşker cemʿ itdi baʿd ez-ān / Rūm'a ḳaṣd itdi **Selīm Şāh-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4175). [selīm şāh-ı cihān,]*

selmān: *Sahabeden olan Selman-ı Farisi: Selman-ı Farisi Resulullaha sadakadır diyerek hurma getirdi. Resulullah onlardan hiç yemedi. Hediyedir diye bir tabakta yirmibeş kadar hurma getirdi. Resulullah efendimiz*

ondan yedi. Bütün Eshab-ı kiram da yediler. Yenilen hurma çekirdekleri bin kadardı. Resulullahın bu mucizesini de gördü.

Ḫırḫayı dört pāre ider **Selmān** hemān / Birin ʿAlī'ye virdi üç ṣaḥabeye daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [selmān,]*

Aṣḥāb otururdılar hep ṣaġ u ṣol / Ḥażret-i Aḥmed buyurur **Selmān'a** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 174). [selmān'a, -a]*

selme: *Aksaray'da bir dere.*

Aḳsarāy üstinde bil iy ḫoş-nihād / Bir dere var **Selme** dirler aña ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [selme,]*

selme ḥişārı: *Aksaray'da bulunan Selme Kalesi.*

Birine **Selme Ḥişārı** dinilür / Birine Yaprak dimekle añılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1621). [selme ḥişārı,]*

selvet: *Gönül huzuru, mutluluğu.*

Şād olup **selvetle** bulur inbisāṭ / Ulu ṭoy ḳıldı velīme eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 323). [selvetle, --le (ile)]*

Diyicek bu resme Ḫūnkār ḥażreti / Şādī-y-ile eylediler **selveti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4039). [selveti, --i]*

Dönderüp ḳondurdı ḫānedānına / Şādī vü **selvet** girüben cānına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5257). [selvet,]*

selveti kıl-: *Gönül huzuru kılmak.*

Virdi destūr aña Ḫūnkār ḥażreti / İşidüp ḳıldı sürūrı selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4544). [selveti ḳıl-, --dı]*

sem ṭut-: *Kulak asmak, önemsemek.*

Kim ki semʿiñ ṭutsa nāṣıḥ pendine / Düşmeyiser nefs-i şehvet bendine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5731). [sem ṭut-, -sa]*

semāʿ: *Gökyüzü.*

Ḳolaçuḳ Ḫācım daḫı ol şevḳ-ıla / **Semāʿa** girdi sürūr-ı ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5159). [semāʿa, -a]*

semāʿ: *Dönme, Mevlevi dervişleri gibi dönme.*

Ḫoş **semāʿ** bünyādın andan urdılar / Şevḳ u ẕevḳ-ıla semāʿa girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5103). [semāʿ,]*

Çün **semāʿ** emrin irürdi āḫire / Ṣoḥbeti neye irişdi bir gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [semāʿ,]*

semāʿ: *İşitme, duyma; dinleme.*

Şol ḳadar urdı **semāʿı** baʿd ez-ān / Kül ider ol yanar odı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [semāʿı, -ı]*

semāʿ: *(Ar.) Göğün görünen yüzeyi, gökyüzü.*

Oradan urdı **semāʿ** tā irdiler / Eşigine Seyyid'üñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 49, Beyit 5157). [semāʿ,]*

ʿAṣr vaḳti-di **semāʿ** ḳalḳmış-ıdı / Her ne var dervīş cemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5158). [semāʿ,]*

semāʿ it-: *Semâ yapmak, II dönmek.*

Çünki ḥażret pīrlerin ḳıldı vidāʿ / Gider-idi iderek yolda semāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4885). [semāʿ it-, -e, -rek]*

semāʿ ur: *Sema dön!.*

Pes semāʿ urdı semāʿı uraraḳ / Ṭolayu çegzinürek ṭolanuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 28, Beyit 2559). [semāʿ ur, --dı]*

semāʿ ur-: *Sema dön!.*

Giriben dervīş oda urdı semāʿ / Ol oduñ kim ḳalıñıydı bir zirāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2620). [semāʿ ur-, --dı]*

semāʿ ur-: *Mevlevîler'in zikir törenlerinde dönüşleri.*

Ḥaḳḳ'a tekbīr itdi ḳıbleye dönüp / ʿAşḳ-ı Ḥaḳ'la urdı semāʿ anda tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6087). [semāʿ ur-, -dı]*

semāʿa: *Mevlevi dervişlerinin ney, kudüm, rebap gibi çalgılar ve okunan ilahiler eşliğinde tennûre denen bir kıyafet giyerek belli bir usule göre ayakta ve kolları iki yana açılmış vaziyette dönmeleri ve bu suretle icra ettikleri ayin.*

Ḫoş semāʿ bünyādın andan urdılar / Şevḳ u zevḳ-ıla **semāʿa** girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5103). [semāʿa,]*

semāʿı ḳıl-: *Sema ayini yapılması.*

Cūş idüp ḳıldı semāʿı ol zamān / Girdi abdāllar da bu söze inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2228). [semāʿı ḳıl-, --dı]*

semāʿı ur: *Sema dönmek.*

Pes semāʿ urdı semāʿı ururaḳ / Ṭolayu çegzinürek ṭolanuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2559). [semāʿı ur, --araḳ]*

semen: *Ar. Paha, satılan şeyin parası.*

Daḫı abdāla didi tīz ṭur örü / Buġdayınuñ **šemenin** al gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4136). [šemenin, -in]*

semen: *Beyaz, sarı renkli hoş kokulu gül.*

Ḳış u yaz bitmiş durur nāzük çemen / Size zār olmış durur merġūb **semen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2751). [semen,]*

semerkand: *Semerkant, şehir ismi.*

Tā **Semerḳand** cānibinden irdiler / Geçmegĕ ırmaġa ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1078). [semerḳand,]*

semʿine: *1. İşitme. 2. Dinleme, kulak verme. 3. Kulak.*

İtdi ʿizzet birle **semʿine** ḥiṭāb / Ümmetüñden ḳuṭb ola hem kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 135). [semʿine,]*

Ẕevḳ u şevḳ ile ider-iken niyāz / **Semʿine** hātifden irdi bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6761). [semʿine,]*

Her ne vaḳtin **semʿine** irişse söz / Gel diyü erden aña irse rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [semʿine,]*

semʿine gel: *Kulağına gelmek. Kulağına çalınmak; duymak.*

Ġavġā üni geldi semʿine hemān / Bir kişiye didi kim iy yār-ı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1543). [semʿine gel, --di]*

semʿiñi ṭut: *Kulağını/işitme duyusunu etkisi altına almak. II Sağır/duyamaz hâle getirmek.*

Semʿiñi ṭut pendine Firdevsī'niñ / Ki iresin ḫuldına Ḥaḳ firdevsiniñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5730). [semʿiñi ṭut,]*

semʿüñi ṭut: *İşit, kulak tut, kulak ver.*

Naḳldür kümmel ḫaber virdi bize / **Semʿüñi ṭut** tā ḫaber virem size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 572). [semʿüñi ṭut,]*

sen: *Ikinci tekil şahıs.*

Didi Ḫūnḳār Ṣaltıḳ'a imdi bu dem / Yüri ṭurma çekme ġam **senüñleyem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2746). [senüñleyem, --üñ, --le, --(y)em]*

Döndi dir İsmāʿīl'üm getür anı / **Sende-y-ise** ol çırāḳ mıḳrāżını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3412). [sende-y-ise, --de, --y, --ise]*

sen: *Sen; senin: İkinci tekil şahıs.*

Yarıcuñ olsun **seniñ** Rabbu'l-enām / Çünki ʿOšmān işidür erüñ sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6373). [seniñ, -iñ]*

sen: *Ikinci teklik şahıs zamiri.*

Seni aña yüzlü gösterem didi / Maḳṣūduñ her ně-y-ise virem didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5499). [seni, -i]*

sen: *İkinci teklik şahıs zamiri.*

Her birinüñ aya beñzerdi yüzi / **Saña** Ḳurʾān taʿlīm iderlěr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6636). [saña, -a]*

sen: *Sen, ikinci tekil şahıs zamiri.*

Sözümüz dutmaz iseñ irer belā / **Saña** didük ḳavmüñe daḫı bilě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2480). [saña, -a]*

sen: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Döndi Ḫ̆āce didi yā Bektaş işit / Her ne dirsem saña **sen** anı iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [sen,]*

Didiler bu ḳavle bürhān u delīl / İsterüz **senden** didiler şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1379). [senden, -den]*

Keselüm dırnaḳlaruñı söz işit / Şerʿ emri böyledür **sen** böyle it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3398). [sen,]*

Daḫı **senden** ayrılışum yoḳ durur / Ḳoma ġurbetde bilişüm yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3694). [senden, -den]*

Gele üc oġlanumuz **senden** didi / Nesl-i ẕürriyyet ola andan didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3842). [senden, -den]*

sen: *Kutb-ı Haydar.*

Ḫ̆āce Aḥmed Yesevī babañ **senüñ** / Gönderüpdür beni saña inanuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 788). [senüñ, -üñ]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Ḫˇāce taḳrīr itdi ḥāli ser-te-ser / Dir **senüñdür** bu naṣīb iy gürbüz er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [senüñdür, -üñ, -dür]*

Fāṭıma dir yol **senüñdür** ilk yüri / Zīra erkeksin yürigil ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1741). [senüñdür, -üñ, -dür]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Ben **senüñ-ile** bileyem ġam yime / Er virür cömerd durur erden um a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [senüñ-ile, -üñ, --ile]*

Bu söze rāżī olur mısın digil / Ḳavl idelüm **senüñ-ile** bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2496). [senüñ-ile, -üñ, --ile]*

Ṣaru Ṣaltıḳ'a dönüp Ḫūnkār dir / Bileyem ben **senüñ-ile** ol ḥabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2741). [senüñ-ile, -üñ, --ile]*

Ben de arduñdan senüñ yitişürem / **Sĕnüñ-ile** ol bege bile varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3947). [sĕnüñ-ile, -üñ, --ile]*

Biz **senüñ-ile** barışduḳ bilürüz / İtdügüñ ʿahd üzre ḳāʾim oluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4293). [senüñ-ile, -üñ, --ile]*

Sĕnüñ-ile didi ḳoñşı olalum / Buluşup ṣoḥbet senüñle ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4896). [sĕnüñ-ile, -üñ, --ile]*

sen: *Sarı Saltuk.*

Ḳanda varsañ varlıġımuz biledür / **Sen** bahāne ol er işin ḳıla dur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [sen,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Ṣaru Ṣaltıḳ didi / Rūmili'ne biz **seni** ṣalduḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2736). [seni, -i]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Ḫānedānına irerler Ḫˇāce'nüñ / Araruz dirler evüñ daḫı **senüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 619). [senüñ, -üñ]*

sen: *Mollâ Sadeddîn.*

Düpdürüst yitmiş kere dir ben **seni** / Yumışam raḥmet ṣuyı-la bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [seni, -i]*

sen: *II. tekil şahıs zamiri.*

Sen de terk it işbu fānī ṣūreti / Tā bulasın Ḥaḳḳ'a sen ḳurbiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [sen,]*

Niçün olduñ **sen** ṭoġan u yırtıcı / Yırtıcı şeklinde geldüñ **sen** bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [sen,]*

sen: *Sen, ikinci teklik kişiyi gösteren söz.*

Tīz helāk ider kişiyi yā aḫı / Ben **seniñ** manṣūbuñı alur-ıdım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6126). [seniñ, -nin]*

sen: *Okuyucu.*

Uzun olur ḳulaḳ urmazsın aña / Dut ḳulaḳ icmāl-ile diyem **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4823). [saña, -a]*

sen: *"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.*

Senden ötrü eyledük Ḥaḳḳ'a niyāz / İtdi maḳbūl ol Kerīm ü Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5384). [senden, -den]*

sen: *" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.*

Ola ʿafv ḥattā ki **senden** ol günāh / Çek ṣu içre pāymānçe ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [senden, -den]*

Sen bizi ṣınaduñ-ısa od-ıla / Biz ṣınayalum seni bā-ṣad belā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5174). [sen,]*

Ḥācī Bektaş ḫalīfelerin **saña** / Ẕikr ideyin ṭut ḳulaḳ imdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5390). [saña, -a]*

İy Ḫıż ı r Lāla budur **senden** dilek / Ṣıma sözüm yimişüz nān u nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5808). [senden, -den]*

sen: *Senden.*

El götürüp Rabb'ine itdi niyāz / Ḥācetim **senden** budur Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6003). [senden, -den]*

sen: *Sen; senin.*

Ḫızr'ıla İlyās ola eşüñ **seniñ** / Böyle diyüp itdi Ertuñrul duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6320). [seniñ, -in]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Hem **senüñçün** şeyḫ ṭutmak yigirek / Didi Bekdaş anlara iy ulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6732). [senüñçün, -üñ, -çün]*

sen: *"Sen" ikinci teklik kişi zamiri.*

Saña virdüm **senüñ** olsun mā-ḥażar / Devletüme dāʾimā iden duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6403). [senüñ, --üñ]*

sen: *"Sen" ikinci teklik kişi zamiri.*

Biñ bir eren yaḳısar **senden** çırāḳ / Çoḳ velāyet gösteresin anda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6080). [senden, --den, -]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri II Sana.*

Şemʿasından yaḳdılar cümle çırāḳ / **Saña** daḫı lāzım oldı varasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6208). [saña, -a]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Gördügüñ maʿnāyı göster anda **sen** / Ṭut ṭarīḳumuzı eyle zinde **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5352). [sen,]*

Ṣuyumı **sen** ḳoyasın idrāk ide / Ol boz atlu yuyubanı pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5532). [sen,]*

Key ṣaḳın düşmen sözine uyma **sen** / Ḳara İmīrzā oġlın alup gitdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [sen,]*

Ṣabr-ıla ṭatlu olur acı yimiş / Ṣāhum düşmen sözine **sen** uymaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6339). [sen,]*

sen: *" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri .*

Didi ḫatun Cān Baba'ya iy faḳīr / Niye gĕtürdüm **seni** bildüñ mi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2590). [seni, -i]*

Gūş idince duḫter ider n'idelüm / Beni al **senüñle** bile gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4768). [senüñle, -üñ, -le]*

Sĕnüñ-ile didi ḳoñşı olalum / Buluşup ṣoḥbet **senüñle** ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4896). [senüñle, -üñ, -le]*

Didi maḳṣūduñ-ıdı **senüñ** ševāb / Oldı müyesser saña ḳılma şitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5074). [senüñ, -üñ]*

Sen de erseñ ere idip iʿtimād / Şek getürme eyleyüp kevn-i fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5846). [sen,]*

Ḳara İmīrzā'ya dönüp eydür fetā / Key ṣaḳın oğluma yolda ḳıyma **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6323). [sen,]*

sen: *"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri .*

Atdan inüp viricek saña selām / **Sen** ʿaleyk al idüben ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5531). [sen,]*

Bir vilāyet-nāme daḫı añla **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6272). [sen,]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Gel ḫalīfeler beyānın diñlegil / Bu beyāndan **sen** de ḥiṣṣe añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2241). [sen,]*

Sen cevāb buña ne virürsin digil / Gine bu müşkili sen ḥall eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2546). [sen,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp gör ne dir / Dut sözümi ol bu işden **sen** ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3633). [sen,]*

Sen daḫı dosta gidersin biz daḫı / Dosta giděne yıġuḳ yoḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [sen,]*

Şeyḫüñ istedügi kimse bilmiş ol / **Sensin** aña var ḳıl sözüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5350). [sensin, -sin]*

Bī dimege tā heves ben de ḳılam / Hīce ebced oḳımadın **sen** henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [sen,]*

İşige yüz sürdi her Ḥaḳḳ'a iren / Her birisi didi **sensin** nesl-i İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6165). [sensin, -sin]*

ʿAdli vardur ṣuçumuza itmez żarar / Oġul Allāh oñara işüñ **senin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6319). [senin, -iñ]*

sen: *İkinci tekil şahıs.*

Türbe ḳurşunını örten bī-gümān / Ṣāh Sulṭān Bāyezīd'dur **sen** inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5860). [sen,]*

sen: *" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri .*

Begenürseñ dir Zupun her nereyi / **Saña** mesken yapalum ol arayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4938). [saña, --a, -]*

Ben **saña** kāfirlıġumca gelmişem / Girçek ersin līki taḥḳīḳ bilmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5787). [saña, --a, -]*

sen: *" Sen" ikinci teklik şahıs.*

Sen bizi ṣınaduñ-ısa od-ıla / Biz ṣınayalum **seni** bā-ṣad belā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5174). [seni, -i]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri (Muhatap olarak metni dinleyen veyahut okuyanlar).*

Ẓulm idi **sen** ṣanma anı ʿadl iden / Bir Yezīdī toḫm-ı Mervān her zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 242). [sen,]*

sen: *" Sen" 2. teklik şahıs adılı (zamir).*

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Ẕikr idem diñle **saña** bir ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [saña, -a]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri. II Muhatap olarak metni dinleyen veyahut okuyanlar.*

Hābil ile Ḳābil'üñ ḳıṣṣasını / İşidüpsin niçe defʿa **sen** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 152). [sen,]*

sen: *"Sen" ikinci teklik. şahıs zamiri.*

Ḫayra cehd it **sen** de Ṣaru İsmāʿīl / Raḥmet ide tā saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5546). [sen,]*

sen: *" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.*

Līki ḳorḳaram **senüñ** gibi olam / Ḫāyin oluban ḫıyānetlıḳ ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3268). [senüñ, -üñ]*

Dir **senüñ** sinüñ ziyāret olmasun / Ṭopraġuñ daḫı kefāret olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3613). [senüñ, -üñ]*

sen: *" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.*

Yine sözümüze ḳılalum şurūʿ / Ẕikr idem **saña** ne oldıysa vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1639). [saña, -a]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Didi ol er bĕni gönderdi **saña** / Var Külü Ḫan'a digil didi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [saña, -a]*

Ḳılıcı unutdı çaġırdı **saña** / Vaḳtidür meded irişigör aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2825). [saña, -a]*

Yügüre atuñ ḳılıcuñ hem kese / Düşmenüñ hem olısar **senden** ḳışa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4245). [senden, --den, -]*

Vaḳt gele **senden** bunı istĕyeler / Bize virgil gerek oldı diyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4961). [senden, --den, -]*

Seni ṣalduḳ Ḳaracaṭaġ'a yüri / Mesken eyle varubanı o yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5401). [seni, -i]*

Didiler biz görmedük dĕmin **seni** / Di bize ḳanda-y-ıduñ dĕmin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5438). [seni, -i]*

Çün **saña** bāḳī degil bu çārdaḳ / Bāḳī milke ḳuragör ḫayme otaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5710). [saña, -a]*

Nefs ümīẕin maḥv ḳıl it maḥv-ı ẕāt / Ḳalmaya **sende** beşerlikden ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5726). [sende, -de]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Bizden alduñ uş naṣībüñ didi var / Etmegüñ olsun **senüñ** işbu diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1447). [senüñ, -üñ]*

İlteler bir yire sĕni ḳoyalar / Yaʿnī kim ḳayduñı **senüñ** yiyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1853). [senüñ, -üñ]*

Adına dirler Ḫamīrḳaya anuñ / Göresin şevḳuñ eger varsa **senüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2119). [senüñ, -üñ]*

Ben de arduñdan **senüñ** yitişürem / Sĕnüñ-ile ol bege bile varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3947). [senüñ, -üñ]*

Didi Ḫūnkār yarın öylen geleler / Gevdeñüñ başını **senüñ** alalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3969). [senüñ, -üñ]*

Didi buyruḳ bu seni çün bulavuz / Başuñı **senüñ** o demde alavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4001). [senüñ, -üñ]*

Ben **senüñ** evlāduñuñ ervāḥların / İḫtiyār idübeni ḳıldum güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4236). [senüñ, -üñ]*

Şöyle ḳılam ulu **senüñ** neslüñi / Tā be-Mehdī ulu ḳılam aṣluñı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4239). [senüñ, -üñ]*

Oturup göñlüñde dilüñde diyem / Maʿnī yüzinden **senüñ** ḳayduñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4242). [senüñ, -üñ]*

Kimse **senüñ** aṣlın arḳasın ebed / Yire getürmeye didi bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4251). [senüñ, -üñ]*

Hem **senüñ** ẕürriyyetüñüñ tā ebed / Arḳasın getürmeye yire Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4403). [senüñ, -üñ]*

Ben **senüñ** evlāduñuñ ervāḥların / Ṣaḳlamışvanın vilāyetde yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4408). [senüñ, -üñ]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri .*

Ḥaḳ **saña** dir luṭf u iḥsān işledi / Hep günāhuñ ʿafv idüp baġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5721). [saña, -a]*

sen: *" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.*

Eyledüñ anuñ emeklerin ʿabeš / Yavuz itdüñ geldi **senden** bu ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2391). [senden, -den]*

Her nefes ki ḳala **senden** yādigār / Anı oġluñ yirine bil didi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [senden, -den]*

sen: *"Sen ikinci teklik şahıs zamiri.*

Sen de terk it işbu fānī ṣūreti / Tā bulasın Ḥaḳḳ'a **sen** ḳurbiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [sen,]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri (Allah).*

Bu gelen kāfirleri **sen** çāker it / Bekcimi hem yidi başlu ejder it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 894). [sen,]*

Eyleyüp Ḥaḳḳ'a niyāz dir yā Kerīm / **Sen** bilürsin ḥālimüzi iy ʿAlīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5379). [sen,]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

İrte öylen bunda görürsem **seni** / Ocaġa baḳdururın bilgil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1848). [seni, -i]*

İrte öylĕn **seni** gelüp dutalar / Ḳurı güne ḳoyup esīr ilteler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1851). [seni, -i]*

Cānuña sebeb ola bir turva ḫāḳ / Bir avuç cev ḳılmaya **sĕni** helāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1854). [sĕni, -i]*

Sĕni ḳanda bulur ısaḳ dutavuz / Ḳurı güne ḳoyup esīr iltevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1865). [sĕni, -i]*

Didiler olmaz bu iş sen idesin / Ḳoyavuz **seni** evüñe gidesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1867). [seni, -i]*

Ṣaġ-iken ḳalʿa ıssı hem dimiş-idi / **Seni** ben neden bilem dimiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2897). [seni, -i]*

Er gelincek dilek idem ben **seni** / Evüñe varup ṣaġ iltesin cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3201). [seni, -i]*

İşidüp ḳardaşı iydür sen delü / **Seni** bir kimse ṣanurdum bilgilü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3239). [seni, -i]*

Ben deminde gözler idüm dir **seni** / Ṭurur idük bu arada bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [seni, -i]*

Zīr-i pā düşdüñ hemān gördük **seni** / Saña çalışurken ayruḳ biz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3353). [seni, -i]*

Seni ol vaḳtin ere bildürelüm / Ne buyurur er ḫaḳuñda görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3636). [seni, -i]*

Didi buyruḳ bu **seni** çün bulavuz / Başuñı senüñ o demde alavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4001). [seni, -i]*

Ere iltem ben **seni** bulışasın / Hem bahāsın buġdayuñuñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4113). [seni, -i]*

Dir reʾīsüm gel **seni** erenlere / Ḥaḳ yolına ṭoġrulup varanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4116). [seni, -i]*

Seni aña didi yüzlü gösterem / Er murād-baḫşdur olur ehl-i kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4243). [seni, -i]*

Olalu giñiş didi Erṭuñrul'um / **Seni** eyledi ḳabūl ʿilmüm bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4249). [seni, -i]*

Sen o sın kim dir ataña ben **seni** / Vaṣfuñı ẕikr itmişem bir bir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [seni, -i]*

Seni küffāra ḥavāle eyledük / Himmet idübeni gör kim n'eyledük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4396). [seni, -i]*

Daḫı yigrek erlik oldur bil anı / Kim ziyānlu itmeye kimse **seni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4501). [seni, -i]*

Sözümi işidicek fikr eyledi / **Seni** gönderecegin ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4719). [seni, -i]*

Göricek ol gün **seni** sizdüm hemān / Ol ola diyüben iletdüm gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4722). [seni, -i]*

Ḳulı ḳotanı görüp şāyed **seni** / Dögüben incideler var iy tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4749). [seni, -i]*

Pes mürīdligi sen eylédüñ yaḳīn / Ḫiẕmete emr idicek **seni** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4787). [seni, -i]*

Ḳaçdı-y-ısa ger Müsülmānlar'dan ol / Göricek oḳı **seni** ḳılur ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4917). [seni, -i]*

Tañrı ḳażāsına şalduḳ biz **seni** / Leẕẕetinden sen daḫı ṭatġıl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5175). [seni, -i]*

Dir Resūl'üm ġam yiměgil ben **seni** / Ḳondururam yurduña diñle beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5276). [seni, -i]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Ḫātırın aldı ele ṣordı ḥālin / Ḥācī **sensin** iy vilāyet maʿdeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6703). [sensin, -siñ]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri (Allah).*

Didi iy Ḳayyūm u iy Ḥayy u Beḳā / Maḳṣūdum maʿlūm **saña** eyle revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6676). [saña, -a]*

sen: *" Sen" birinci tekil şahıs zamiri.*

Sen Süleymān çün Süleymān nāme'yi / Söyledi Firdevsī ṭutup ḫāmeyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 105). [sen,]*

Sen de ṭāʿatde olup şükr eyleseñ / Küllī naṣībüñ alurduñ dir imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6664). [sen,]*

Hīç ʿaceb degil eger böyle ḳıla / Didiler kim **sen** misin sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [sen,]*

Baña uyup şeyḫ ṭutar mısız beni / Didiler ger **sen** iděsin eyle kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6738). [sen,]*

Didiler ki taḥḳīḳ añla yā tekūr / Girçek erdür bu kişi **sen** olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [sen,]*

Ḥaḳ teʿālā dergāhında ḳudreti / Postlar döşendi gör **sen** ʿibreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1355). [sen,]*

Gel bile Emre'ye dirler **sen** daḫı / Ḥācī Bektaş'a varalum iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1405). [sen,]*

Nefesinden oldı küp yaġ-ıla pür / **Sen** daḫı gör küpecügi işbudur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1720). [sen,]*

Sen de göresin diyü geldüm saña / Tīz ṭurup sen daḫı gelüp görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [sen,]*

Sen de göresin diyü geldüm saña / Tīz ṭurup **sen** daḫı gelüp görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [sen,]*

İdrīs eydür Fāṭıma'ya ṭur örü / Ḳapuyı aç ilk **sen** gir içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1739). [sen,]*

Düşde evvel **sen** görüpsin yürigil / Gir içerü ol ere yüz sürigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1740). [sen,]*

İrte öyleye çıḳarsañ **sen** eger / Bildügüñi idesin dir aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1850). [sen,]*

Didiler olmaz bu iş **sen** idesin / Ḳoyavuz seni evüñe gidesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1867). [sen,]*

Keşik işbu günde İdrīs'üñ idi / Güderin didüñdi **sen** işde ḳodı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1956). [sen,]*

Köylinüñ işde birisi daḫı ben / Niye söylersin bu sözi didi **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [sen,]*

Bizi şāhid ṭutuban ışmarladuñ / Dirüz andan nite ki **sen** söyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1996). [sen,]*

Sen didüñ öküzlerüñ gözlěmezem / Sözüñi aṣlā ḳabūl eylěmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1998). [sen,]*

Görmeyince **sen** baña inanmaduñ / Görüben beş ṭaş remzin ḳanmaduñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2032). [sen,]*

Köyliden bir kimse dir merd-i Ḫudā / **Sen** bu işden ġayrı bir daḫı id e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2127). [sen,]*

Didi şeyḫ ḫana ki iy devletlü ḫan / Girçegem sözümde **sen** baña inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [sen,]*

Sen cevāb buña ne virürsin digil / Gine bu müşkili **sen** ḥall eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2546). [sen,]*

Sen bularuñ key ulusısın gel e / Benüm-ile işbu gün olġıl bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [sen,]*

Gördük idi çıḳa geldi ṣaġ esen / Dir bize imdi Müsülmān ol **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2584). [sen,]*

Ṭur örü ḫatun ḳatına gidegör / Ol ne dir-ise anı **sen** idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2588). [sen,]*

Şekk itmědin Müsülmān olavuz / Her ne kim **sen** dirseñ anı ḳılavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2593). [sen,]*

Biz raʿiyyet olalum **sen** şāhumuz / Emrüñe ḳılmaḳ iṭāʿat rāhumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2633). [sen,]*

Görürem hem gözlerem **sen** ġam yime / Nice ola ḥālüm benüm daḫı dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2742). [sen,]*

Nodulı dürtdüñ acıtduñ **sen** beni / Bilesin taḥḳīḳ ile **sen** işbunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2868). [sen,]*

Nodulı dürtdüñ acıtduñ **sen** beni / Bilesin taḥḳīḳ ile **sen** işbunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2868). [sen,]*

Sen misin dir bizi inkār eyleyen / Ḥaḳḳumuzda herze hezyān söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3084). [sen,]*

Ötmedi ötmez daḫı bu deme dek / Er nefesidür **sen** aña ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [sen,]*

Ḳırşarı'nda işbu iş meşhūrdur / **Sen** daḫı var göresin mezkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3110). [sen,]*

Ol gelince eyle ḫizmet bunda **sen** / Ḫalḳdan olduñ uşda ʿuzlet bunda **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [sen,]*

Ol gelince eyle ḫizmet bunda **sen** / Ḫalḳdan olduñ uşda ʿuzlet bunda **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [sen,]*

İşidüp ḳardaşı iydür **sen** delü / Seni bir kimse ṣanurdum bilgilü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3239). [sen,]*

Sen bugün evden gidüp sürdüñ ḳoyun / Ḳandan oldı saña bu resme oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [sen,]*

Dir fülāna şol fülān yirde saña / Ṣat diyicek ṣatmaduñ mı **sen** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [sen,]*

Ḳanı dervīş diyü eylědi suʾāl / **Sen** n'idersin dervīşi bu ne melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3351). [sen,]*

Līki **sen** alsañ dürüstdür dest-namāz / Vaḳti durur ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3556). [sen,]*

Dünle **sen** Ḳılzılca Ḫalvet öñine / Yat yüzüñ yuḳarı olayın yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3634). [sen,]*

Öñini yıġma ki ṣoñına ḳalan / Ḥişşe-i segdür bil anı **sen** inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3828). [sen,]*

Ḥālüñi iʿlām idincek **sen** aña / Varısardur Ḳayṣeri'ye görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3935). [sen,]*

Yüri şehre ṭoġrı **sen** gitgil didi / Şar ḳatına varuban yitgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [sen,]*

Sen muṭīʿ misin bu emre vir ḫaber / Degül-iseñ emre ṭābiʿ di eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [sen,]*

Himmet erden **sen** o vaḳt alduñ didi / Yitişüben buraya geldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4135). [sen,]*

Sen begümüz oġlısın ṣancaḳ senüñ / Oġlan idüñ atañ ölince senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4281). [sen,]*

Sen ṭoyum ol bizi de eyle ṭoyum / Böyle dir Otman Beg'e çün ol ḳav i m *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [sen,]*

Sen o sın kim dir ataña ben seni / Vaṣfuñı ẕikr itmişem bir bir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [sen,]*

Sen çalıncaḳ çalduġuñ kese hemān / Çalmaya kesdükleri dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4400). [sen,]*

Dīnüm üzre dir ḳor-ısañ **sen** beni / Alıvirem saña İznīḳ şarını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4443). [sen,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña dir söyle **sen** / Çille-i merdān çekersin yā ḫo zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4546). [sen,]*

Biñ daḫı ṣaydı Güvenc'e virdi hem / Didi **sen** ḫarcañ bunı iy muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [sen,]*

Pes mürīdliği **sen** eylědüñ yaḳīn / Ḫiẓmete emr idicek seni hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4787). [sen,]*

Gitmedin dir daḫı aḫret dārına / **Sen** yüri ʿazm eyle Rūm diyārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4832). [sen,]*

Yurt virdi idi serven meskeni / Tekye idüp eyle süknā **sen** bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4894). [sen,]*

Ṣaru İsmāʿīl didi ol bunda **sen** / Ben Ṭavas'da ṭutısarıvan vaṭan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4902). [sen,]*

Ḳaçdı-y-ısa kāfir elinden eger / Oḳu **sen** işitse ider iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4918). [sen,]*

Çünki başduñ milk-i Rūm'a **sen** ayaḳ / Cerb ögüp Rūm'da o dem biñ bir çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5572). [sen,]*

Didi işbu penççenbih güni ben / Āḫirete naḳl iderem añla **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5670). [sen,]*

Çün melek-ḫū idesin nefsüñ tamām / Meskeniñ **sen** idesin dāru's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5729). [sen,]*

Dir **sen** elif bī dimezsin ne sebeb / Didi elif maʿnāsın söylĕ bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [sen,]*

Bişi vir ki Mekke'ye oġluñ gide / Anası eydür öyle dime oġul **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [sen,]*

Mekke ırakdur ḫˇāceyi añma **sen** / Bu Ḫorāṣān mülkidür ṣanma ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5937). [sen,]*

Biñ bir eren yaḳısar senden çırāḳ / Çoḳ velāyet gösteresin anda **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6080). [sen,]*

Luṭf u kerem-ile virdük ḫoş selām / **Sen** ki Rūm'uñ gözcisisin bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6121). [sen,]*

Niçün olduñ **sen** ṭoġan u yırtıcı / Yırtıcı şeklinde geldüñ **sen** bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [sen,]*

Didi Şehr-i Ḳır'a var dik **sen** ʿalem / Virdi icāzet Ḳaraca Aḥmed gitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6134). [sen,]*

Şek degül ki bula Ḥaḳ'dan raḥmeti / Ḫizmet it ki bulasın Allāh'ı **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [sen,]*

Vir ṣalāvāt Aḥmed'e bi'llāhi **sen** / Ḥācī Bektaş Rūm'a başıcaḳ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6149). [sen,]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Anda istifrāġ itdüm ört anı / Bil naṣībe irgürüp duram **seni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5455). [seni, -i]*

sen: *" Sen" birinci tekil şahıs zamiri. (Okuyucu ya da dinleyici anlamında).*

Sen ḳulaḳ ṭut tā ki adların diyem / Mūsā-yı Šānī vü İsḥāḳ rāvī-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 259). [sen,]*

Adları bunlar durur fehm eyle **sen** / Öte Türkistān ilinden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 261). [sen,]*

Sen işit kim Mūsiyü'š Šānī n'ider / Şerbeti götürüp evine varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 314). [sen,]*

Yüz uruban döndiler yirlĕrine / **Sen** naẓar ḳıl evliyā sırlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1215). [sen,]*

Destūr aluban olur andan revān / Geldi ʿAntāb'a bilesin **sen** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1271). [sen,]*

Gelmedi menziline dönüp gider / **Sen** işitgil Rūm erenleri n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1408). [sen,]*

Ẕikr iděyin imdi **sen** dutġıl ḳulaḳ / Naḳldür bu nevʿe oldı ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1596). [sen,]*

Naḳldür iy maʿden-i cūd u seḫā / Naḳl ideyin bir ḫaber **sen** diñle hā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2368). [sen,]*

Ne ṭutarsa elde gör **sen** ḥikmeti / Ṣuya bıraḳmaḳdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2380). [sen,]*

Ol diyārı küllī kendünüñ ider / Baʿd ez-īn **sen** diñlegil daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2438). [sen,]*

Mesken idüběni anda ḳaldılar / **Sen** işidesin daḫı ne ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2650). [sen,]*

Gel söze gel söz bilür söz ehlini / İdelüm gūş eyle taḳrīr **sen** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3115). [sen,]*

sen: *"Sen" birinci tekil şahıs zamiri.*

Nūş idüben oldı ol dem ḫāmile / Didi oġlum ġuṣṣa çekme imdi **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5879). [sen,]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri (İbrahim-i Sani).*

Gözi yaşı aḳuban caġladuġın / Dir oġul aġlatmasun Allāh **seni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 347). [seni, --i]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri (Lokman-ı Perende).*

Hem şolumda oturan Şīr-i Ḫudā / **Sen** gidicek dāyimā bunlar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6640). [sen,]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri (Allah c.c).*

Didi **saña** ṣığınuram yā İlāh / Zīra ḫalḳa ḥażretüñ olur penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 892). [saña, -a]*

sen: *" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri. (Allah c.c).*

Ḫācetüm **senden** budur ki yā İlāh / Kāfirüñ rūşen günin eyle siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 841). [senden, -den]*

sen: *İkinci tekil şahıs zamiri (Lokman-ı Perende).*

Baña taʿlīm-i kelāmullāh ḳılur / **Sen** gelincek ġayb olurlar dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6641). [sen,]*

sen: *"Sen " ikinci tekil şahıs zamiri.*

Nez̲rimüz var varuban anı getür / Ḳo o sözi **sen** bu ḫiz̲meti bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [sen,]*

Yidime ḥalvā bişür hem kırḳuma / Ḫarcı eksilmez erüñ **sen** ḳorḳma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5558). [sen,]*

sen: *İkinci tekil şahıs zamiri (Hoca ahmet Yesevi).*

Bir gün Aḥmed Yesevī'ye geldi ḫalḳ / Cemʿ oluban didiler **sen** durma ḳalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 643). [sen,]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Tañrı ḳażāsına ṣalduḳ biz seni / Lez̲z̲etinden **sen** daḫı ṭatġıl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5175). [sen,]*

Gördügüñ maʿnāyı göster anda **sen** / Ṭut ṭarīḳumuzı eyle zinde **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5352). [sen,]*

sen: *T. Üçüncü teklik şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Milke vālī ḳıldı **sĕni** Kirdigār / Ḥażretüñdür Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 723). [sĕni, --i]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḥaḳ teʿālā emri birle iy aḫı / Kāfir ile açasın yol **sen** daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 724). [sen,]*

Ḥaḳ teʿālā emri birle yā velī / Kāfir ilen açasın sin **sen** belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 736). [sen,]*

Yolda kāfirden nice geçdüñ didüm / **Sen** meger ḳuş oluban uçduñ didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 813). [sen,]*

Didi kim yā Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Milke vālī ḳıldı **seni** Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 729). [seni, --i]*

Rūm erenlĕrine baş ḳılduḳ **seni** / Var iriş ṭālibleri eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1183). [seni, --i]*

Dir i arduç pürüñ ile ört beni / Ṣāfiʿ olup ḳurtaram yarın **seni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [seni, --i]*

İlteler bir yire **sĕni** ḳoyalar / Yaʿnī kim ḳayduñı senüñ yiyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1853). [sĕni, --i]*

Biz ḳuluñuz **sen** bizim sulṭānumuz / Şeyḫümüzsin cismimizde cānımuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5571). [sen,]*

sen: *İkinci tekil şahıs zamiri.II.Kutb-ı Haydar.*

Ḫ̆āce Aḥmed Yesevī babañ senüñ / Gönderüpdür beni **saña** inanuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 788). [saña, --a]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri (Kutb-ı Haydar).*

Ṭur yuḳaru babaña iltem **seni** / Ben bahāne yardım iden ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 818). [seni, --i]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri(Tekur).*

Sen ki ṭutduñ Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıl ḥabs eyledüñ ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 868). [sen,]*

sen: *Sen, ikinci tekil şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Küfri şirki ortadan götürelüm / Ṣıdḳ-ıla **saña** īmān getürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 934). [saña, --a]*

sen: *" Sen" 2. teklik şahıs adılı.*

Şöyledür meẕkūr diyĕyin bil i cān / Tā kim ola **saña** bu sırlar ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [saña, -a]*

Bozoḳ Üçoḳ hep **saña** olsun mürīd / Naṣībüñ günden güne olsun mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1448). [saña, -a]*

Didi Ḫunkār'dan **saña** virdüm cevāb / Öküzüñi gütmezem didüm ḫitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1979). [saña, -a]*

İşbu tāc kim **saña** giydürdük bu dem / Göricek küffār anı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [saña, -a]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri. (Hoca Ahmet Yesevi).*

Ol cihāz-ı faḳrı **senden** isterüz / Ḥaḳ ḳatında lāyıġı ne dilerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1126). [senden, --den]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Uşta ol rütbeti biz virdük **saña** / Gitmegĕ ʿuḳbāya vaḳt irdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1185). [saña, --a]*

sen: *İkinci tekil şahıs zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ḳırḳ yıl olısar **senüñ** devrüñ tamām / Baʿde ḳırḳ yıl olısar emrüñ tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1186). [senüñ, --üñ]*

sen: *"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Demüñi yumuñı oynat anda **sen** / Faḳr erkānını eylĕ zinde **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1188). [sen,]*

sen: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Demüñi yumuñı oynat anda **sen** / Faḳr erkānını eylĕ zinde **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1188). [sen,]*

sen: *2. tekil şahıs zamiri (Yunus-ı Mukri'nin eşi).*

Gele **senden** bir veled kim ola ol / Evliyālardan ola ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1685). [senden, --den]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri II Sultan II. Osman.*

Sen begümüz oġlısın ṣancaḳ **senüñ** / Oġlan idüñ atañ ölince **senüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4281). [senüñ, -ün]*

Sen begümüz oġlısın ṣancaḳ **senüñ** / Oġlan idüñ atañ ölince **senüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4281). [senüñ, -ün]*

Didi Otman'um işit gör nĕ direm / Ġam yimegil ben **senüñ** ḳayduñ yirem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [senüñ, -ün]*

sen: *"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.*

Dīn-i İslām içre **senüñle** tamām / Ḳardaş olmışuz muḥaḳḳaḳ iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2627). [senüñle, -(ü)ñ, -le]*

sen: *" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri (Külü Han).*

Şol Tatar şāhı Külü Ḫan'a **seni** / Gönderürem bilesin fehm it anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2455). [seni, --i]*

sen: *İkinci tekil şahıs zamiri.(Can Baba).*

Bileyem **senüñle** bile giderem / Gözlerem ben saña yardım iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2463). [senüñle, --üñ, --le]*

sen: *" Sen" birinci tekil şahıs zamiri.(Keşiş).*

Sen ne dirsin iy dīnimüz ulusı / Sence degüldür birimüz bilüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2545). [sen,]*

sen: *Hoy Ata.*

Ol ḥicābdan anları eyle ḫalāṣ / Zīra bulduñ **sen** bu emre iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2685). [sen,]*

sen: *İkinci tekil şahıs zamiri.II.Seyyid Mahmud Hayran.*

Didi Ḫayrān'um yüri destūrdur / Kim içüñ ṭaşuñ **senüñ** pür-nūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2985). [senüñ, --üñ]*

sen: *İkinci tekil şahıs zamiri.II.Seyyid Mahmud Hayran.*

Saña virdük Akşehir'i nān-bahā / Etmegüñ olsun senüñ sürgil ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2986). [saña, --a]*

sen: *İkinci tekil şahıs zamiri.II.Seyyid Mahmud Hayran.*

Saña virdük Akşehir'i nān-bahā / Etmegüñ olsun **senüñ** sürgil ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2986). [senüñ, --üñ]*

sen: *" Sen" 2. teklik şahıs adılı. II.Çırak.*

Göricek Ḫūnkār Çırāḳ'um dir aña / Olmasun zaḥmet didük idi **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3061). [saña, --a]*

sen: *" Sen" 2. teklik şahıs adılı. II.Çırak.*

Elmayı getürdük **senden** ilerü / Eyü geldüñ ḫoş geldüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3062). [senden, --den]*

sen: *" Sen" birinci tekil şahıs zamiri (okuyucu, dinleyici. bir kimse).*

Baʿd ez-ān **sen** gör ki Mollā Saʿde'dīn / Nice ḳıldı diyeyin ol merd-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3591). [sen,]*

Çāk idüben **sen** girībān cūşa gel / Ṭal meʿānī baḥrine ḫurūşa gel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4170). [sen,]*

Girü bunda irişürdüm gelüben / ʿAcz niye gösterürsin didi **sen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5333). [sen,]*

sen: *" Sen" 2. teklik şahıs adılı (Seyyid Gazi).*

Dir selām olsun **saña** ṣoyum başı / Ġāzīler sulṭānı devletlü kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4521). [saña, --a]*

sen: *" Sen" birinci tekil şahıs zamiri. (Güvenç).*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / **Sen** ne yirdensin baña gel eydivir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [sen,]*

Didi Ḫūnkār **sen** suʾāl itdüñ bize / Biz daḫı virdük cevāb añla size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4785). [sen,]*

sen-: *" Sen" 2. teklik şahıs adılı.*

Uyavuz **saña** ḳamu iy gül-ʿiẕār / İşidüp sözlerini ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6739). [saña, -a]*

Didiler ṣaddaḳ **saña** cānlar cānı / Öpdiler elin ayaġın gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6744). [saña, -a]*

Saña īmān gětürelüm bu zamān / Cümle müʾmin olalum pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 932). [saña, -a]*

Saña bizden ol dīv olsun yādigār / Ḫiẕmetüñi eylesün leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1399). [saña, -a]*

Evliyālardan ya bir kimse gele / **Saña** andan ḫoş-naẕar himmet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1687). [saña, -a]*

Dir ḫavātīnler burada niçesi / Var durur **saña** virevüz yiyesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1694). [saña, -a]*

Sen de göresin diyü geldüm **saña** / Tīz ṭurup sen daḫı gelüp görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [saña, -a]*

Dutma benden uş **saña** ḫüccet ḳodum / Ṭoġrı söz budur ki uş **saña** didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [saña, -a]*

Dutma benden uş **saña** ḫüccet ḳodum / Ṭoġrı söz budur ki uş **saña** didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [saña, -a]*

Alup öküzüñi var git bir yaña / Uşda ṭoġrısın didüm sözüñ **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [saña, -a]*

Didi Ḫūnkār sözi girçek söylerem / Olacaġın **saña** maʿlūm eylerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1958). [saña, -a]*

Var öküzüñi yabānda güde git / Öküzüñ gerekse **saña** söz işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1959). [saña, -a]*

Didi Ḫünkār uş **saña** ḫüccet ḳodum / Ḫüccet içün **saña** üç kerre didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [saña, -a]*

Didi Ḫünkār uş **saña** ḫüccet ḳodum / Ḫüccet içün **saña** üç kerre didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [saña, -a]*

Ṣanma benden uş **saña** ḫüccet ḳodum / Siz bilüñ tekrār aña bunı didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [saña, -a]*

Bilesin benden degül durur ol iş / **Saña** ḫüccet ḳoyuban didüm reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1981). [saña, -a]*

Bileyem senüñle bile giderem / Gözlerem ben **saña** yardım iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2463). [saña, -a]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār dirler aña / Beni ol gönderdi didi bil **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2578). [saña, -a]*

Gel virĕyin **saña** anı eyle nūş / Ger ziyān gelmeye bilem anı ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [saña, -a]*

Saña hem il ü hem iḳlīm olalum / Emrüñe ṭābiʿ ü teslīm olalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2629). [saña, -a]*

Hoy Ata'nuñ ʿādeti her dāyimā / Diyĕyin gūş it **saña** iy cān-ı mā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2691). [saña, -a]*

Yoḫsa zaḫmet itmez idüm dir **saña** / ʿAfv idüp işbu günāhumı bağa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2833). [saña, -a]*

Beni ḳurbān eyleyeler aña bil / Olacaḳ ḥāli didüm dir **saña** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2870). [saña, -a]*

Saña tābūtdan elüm ṣunam didi / Bu işüñ ḳaydını bu resme yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [saña, -a]*

Dir ere irdüm naṣīb virdi baña / Er sözini ṭutamaduñ ḫayf **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2926). [saña, -a]*

Ol gele ṭuran erenlerden yaña / Ol revān uş söyledüm sözüm **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [saña, -a]*

Kim gele yoldan geçe iltür aña / Dir ki kes yi bunı getürdüm **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [saña, -a]*

Dirdi Ḫūnkār itme eyle yüri dur / Yoḫsa şerrüm ṭoḳunur **saña** buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [saña, -a]*

Dir ḥayāñ yoḳ **saña** eyledüñ işi / Başuña kendüñ getürdüñ teşvişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3192). [saña, -a]*

Çāre olursa girü andan olur / N'idecegin girü **saña** ol bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3195). [saña, -a]*

Sen bugün evden gidüp sürdüñ ḳoyun / Ḳandan oldı **saña** bu resme oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [saña, -a]*

Dĕgürür Ḫūnkār selāmın tīz aña / Bunları gönderdi er didi **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3262). [saña, -a]*

Dir fülāna şol fülān yirde **saña** / Ṣat diyicek ṣatmaduñ mı sen aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [saña, -a]*

Zīr-i pā düşdüñ hemān gördük seni / **Saña** çalışurken ayruḳ biz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3353). [saña, -a]*

Dünle Ḫūnkār çıḳa başa üstüñe / Kim durur diyü ṣorısardur **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3635). [saña, -a]*

Didiler Mollā'ya ḫoş olduñ ḳabūl / Didi bizüm **saña** Ḫūnkār bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3642). [saña, -a]*

İşidüp didi düşüñde mi bu iş / Ḥāṣıl oldı **saña** bu resme reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3703). [saña, -a]*

Virdük etmek didi **saña** İçil'i / Dem yum oynat var aña dir ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [saña, -a]*

Oluban altun oluḳ aḳduḳ **saña** / Yi yidür hergiz dirīġ itme aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3827). [saña, -a]*

Ol murād kim bizden iderdüñ ṭaleb / Vaḳt irişdi **saña** virdük bu sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3841). [saña, -a]*

Ger żarar gelměz ise didi baña / İş idem **saña** gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3971). [saña, -a]*

Ḥācī Bektaş ḳardaşumdur ol kişi / Eyledi **saña** o resm-ile işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4067). [saña, -a]*

Nuṭḳa gel ḳılma taḥammül işbu dem / Lāzım ol durur **saña** daḫı ehem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4093). [saña, -a]*

Kim niçe buġday bahāsınca idi / Al bileñce **saña** destūrdur didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4139). [saña, -a]*

Ḳardaşuñ yirin **saña** bağışlaya / Vire şancaḳ key ulu iş işleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4244). [saña, -a]*

Gündüz Alp'e gönderür ḫükm-i şerīf / İricegez dir **saña** ḫükm-i münīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4298). [saña, -a]*

Ḳardaşuñ oġlın dutup gönder baña / Yoḫsa yavuz iş iderem ben **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4299). [saña, -a]*

Feṭḥ ü nuṣret hem **saña** yoldaş ola / Ḳanda varursañ erenler iş ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4401). [saña, -a]*

Bunı diyüben didi Otman Beg'e / Var oturġıl naṣībüñ degdi **saña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4410). [saña, -a]*

Dīnüm üzre dir ḳor-ısañ sen beni / Alıvirem **saña** İznīḳ şarını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4443). [saña, -a]*

Saña çaġırdılar anlara iriş / Zīra Ḥaḳ'dan saña ḫizmetdür bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4595). [saña, -a]*

Saña çaġırdılar anlara iriş / Zīra Ḥaḳ'dan **saña** ḫizmetdür bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4595). [saña, -a]*

Saña çaġırdılar iriş anlara / Sebebüñle Ḥaḳ olara yol vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4608). [saña, -a]*

Orayı **saña** yataḳ virdük didi / Hem **saña** iki budaḳ virdük didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [saña, -a]*

Orayı **saña** yataḳ virdük didi / Hem **saña** iki budaḳ virdük didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [saña, -a]*

Öpdük elin ayaġına yüz sürü / **Saña** geldük uş didük ḫāli girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4928). [saña, -a]*

sen-: *" Sen" 2. teklik şahıs adılı (Hz. Muhammed S.A. V.).*

Geldi nā-gāh Rūḥ-ı Ḳudsī Cebraʾīl / Didi selām itdi **saña** Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 139). [saña, --a]*

šenā eyle-: *Methetmek, övmek.*

Yiyüp içüben šenā eylediler / Ḥaḳḳına ḫay ı r duʿā eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4796). [šenā eyle-, --di, --ler]*

šenālar eyle: *Övmek, methetmek.*

Şükr idüp Ḥaḳk'a šenālar eyledi / Ḫoş niyāz idüp bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1496). [šenālar eyle, --di]*

sence: *Sana göre.*

Sen ne dirsin iy dīnimüz ulusı / **Sence** degüldür birimüz bilüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2545). [sence,]*

sende: *"Sen" şahıs zamirinin bulunma hali eki almış şekli.*

Sendeki ḳuvvet olaydı bende ger / Dünyāyı geşt eyler-idüm ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5332). [sendeki, -ki]*

senden: *Sen, ikinci tekil şahıs zamirinin ayrılma eki almış hali.*

Didi **senden** gele İlyās nām oġul / Bir zamān bīhūde yola gide ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [senden,]*

Ṭuta **senden** ṣoñra āḫir ol yirüñ / Ol imām-ı aʿẓam-ı Kāẓım İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5881). [senden,]*

senden: *Sen; ikinci teklik şahıs zamirinin ayrılma eki almış hali.*

İşidüp Ṭapduḳ didi geldüñ ṣafā / Ḳullıḳ ile görelüm **senden** vefā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2936). [senden,]*

sene: *Ar. Sene, yıl.*

Çekdi ḫalḳdan kendün itdi ʿuzleti / Ḳırḳ **sene** bu resme geçürdi günin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6754). [sene,]*

seng ü tīġ: *Taş ve kılıç.*

Seng ü tīġ alup revāne oldılar / Tā ki köyüñ alt ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2506). [seng ü tīġ,]*

seng-i ḫārā: *Pek sert kaya veya taş.*

Aṣlı ne yā ḳurı ḳamışda şeker / **Seng-i ḫārā** içre bulunur güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 92). [seng-i ḫārā,]*

seni: *2. tekil şahıs ekinin yükleme durum eki almış hali.*

Nice bī-cān iderem varup **seni** / Bende zencīr götürüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6310). [seni,]*

seni: *İkinci teklik şahıs zamirinin belirtme eki almış biçimi.*

Biñ bir eren hem **seni** ṣoruşdurur / Ḥācī Bektaş daʿvetin ḳılmaz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6152). [seni,]*

seni: *Sen, ikinci teklik şahıs ekinin belirtme hali almış şekli.*

Kim **seni** lāyıḳ göre gire yire / Gökde gün olsa daḫı gire yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [seni,]*

seniñ: *Tekil ikinci kişi zamiri ilgi eki almış hâli.*

Ġam yime ki Rūm'a sulṭān olasın / Varduġınca arta **seniñ** devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6370). [seniñ,]*

senüñ: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri ilgi hali.*

Yüzüñ arduña **senüñ** dönsün didi / ʿĀlem içre işbu söz dinsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [senüñ, -üñ]*

senüñ: *" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.*

Ḳurusun toḫmuñ didi Saʿīd **senüñ** / Daʿviñ istikbār durur becid **senüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3743). [senüñ, -üñ]*

senüñ: *"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.*

Ḳurusun toḫmuñ didi Saʿīd **senüñ** / Daʿviñ istikbār durur becid **senüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3743). [senüñ,]*

sepet: *Saz, kamış veya ince dallardan örülerek yapılan, genellikle sapı olan, yiyecek ve eşya taşımak için kullanılan kap.*

Elma da **sepetleri-y-ile** ṭurur / Degmemişler hīç Çırāḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3060). [sepetleri-y-ile, --ler, --i, --y, --ile]*

Gördi **sepetlerle** sīb gitmiş ḳamu / Ġuṣṣaya batdı vü n'oldı ki diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3045). [sepetlerle, --ler, --le]*

ser: *(Fars.) Baş, kafa.*

Nā-gehān Pīr-i ʿUbeyd ol gürbüz er / Murāḳabe cībine ṣarḳıtdı **ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1517). [ser,]*

ser: *(Far.) Baş, kafa.*

Didi bir dervīş geldi ḳatuma / Girüben yol buluban **ser** vaḳtüme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2576). [ser,]*

ser cümle: *Bütün, herkes.*

İşbu ešnāda ṭāʿām geldi ilerü / Hep ṭaʿāma ṭoldı ser cümlesi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3424). [ser cümle, --si]*

ser ko: *Bir kimse veya değer uğruna ölümü göze almak, canını feda etmek.*

Girü gider olıcaḳ Ḫūnkār hemīn / Ḳodı ser Ḫūnkār öñinde ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4485). [ser ḳo, --dı]*

ser-āġāz: *Başlama, girişme.*

Naġme-i ʿuşşāḳda ḫoş sāz eylegil / Şevḳ u ẕevḳ-ıla **ser-āġāz** eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4018). [ser-āġāz,]*

ser-ā-ser: *Baştan başa, büsbütün.*

Ḥāli Ḫūnkār'a **ser-ā-ser** söyledi / Ser-güẕeştin her ne var şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4782). [ser-ā-ser,]*

ser-çeşme: *Çeşme başı, çeşme suyunun kaynağı // Pınar, kaynak.*

Ṭoḳsan biñ velīleriñ **ser-çeşmesi** / Ṭuşurupdur bize emāneti cümle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6133). [ser-çeşmesi,]*

ser-çeşmesi: *Pınar, kaynak.*

Ḥażretüñdür enbiyā faḫrı belī / Evliyā **ser-çeşmesi** ammā ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 143). [ser-çeşmesi,]*

ser-çeşmesi: *Ana kaynak, suyun gözü, Alevi-Bektaşi inanç sistemi içerisinde yolun başında bulunan kişi için kullanılan deyimdir. Daha çok Hz Ali'yi, Hüseyin'i ve Hacı Bektaş Veli'yi simgelemek için kullanılır.*

Evliyā **ser-çeşmesi** ola āḫir ol / Şeh vilāyet çünki ṣaḳladı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 190). [ser-çeşmesi,]*

Vardı ṭoḳsan biñ ḫalīfe çākeri / Cümlenüñ **ser-çeşmesi** vü ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 638). [ser-çeşmesi,]*

Veysīler'üñ ol durur **ser-çeşmesi** / Yoḳ durur anlardan ulu kimsesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4640). [ser-çeşmesi,]*

ser-çeşmesi ola: *Ana kaynak, suyun gözü, Alevi-Bektaşi inanç sistemi içerisinde yolun başında bulunan kişi için kullanılan deyimdir. Daha çok Hz Ali'yi, Hüseyin'i ve Hacı Bektaş Veli'yi simgelemek için kullanılır.*

Evliyā **ser-çeşmesi ola** ḥażreti / İşbu tāc ola başında kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 137). [ser-çeşmesi ola,]*

ser-cümle: *Baştan aşağı, tamamını.*

Gördi bir şıġın geyigi ez-ẕeheb / Gevdesi altun-ıdı **ser-cümle** heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5287). [ser-cümle,]*

ser-cümle: *Baştan aşağı, tamamen.*

Oldı seccādeleri **ser-cümle** ġayb / Altlarında otururken ḳılma reyb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1347). [ser-cümle,]*

serdār: *Baş komutan, en yetkili kimse.*

Gine gūş it bir daḫı Ḫūnkār'dan / Ol vilāyet menbaʿı **serdārdan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3912). [serdārdan, -dan]*

ser-defter-i cūd: *Cömertlik defterinin başı.*

Bir gün ol **ser-defter-i cūd** u seḫā / Ḥazret-i Ḫünkār ḳuṭb-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2136). [ser-defter-i cūd,]*

ser-efrāz-ı cemīʿ-i etḳıyā: *Takva sahiplerinin en seçkini. II. Hacı Bektaş-ı Veli.*

Merḥabā iy şāh-bāz-ı evliyā / V'iy **ser-efrāz-ı cemīʿ-i etḳıyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1212). [ser-efrāz-ı cemīʿ-i etḳıyā,]*

ser-firāz: *1. Başını kaldıran, yücelere, yükseklere uzanan. 2. mec. Benzerlerinden üstün olan (kimse), seçkin, mümtaz.*

Baña didi nuṭḳ açup iy **ser-firāz** / Rūm mülkinde olur bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2611). [ser-firāz,]*

Hīç ırılmaz dānesinüñ varı da / Çıḳdı seccāde üstüne ol **ser-firāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6065). [ser-firāz,]*

ser-firāz: *Başını kaldıran, yücelere, yükseklere uzanan.*

Bektaş'a dir iy ʿazīz-i muḥterem / Bardaḳ ıla ṭaşra çıḳ iy **ser-firāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6670). [ser-firāz,]*

Bir niçe gün anda ṭurup **ser-firāz** / Bunlara ögretdi Ḳurʾān hem namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1052). [ser-firāz,]*

Ḳalḳup andan da gider sūy-ı Ḥicāz / Bir gün irer Kaʿbe'ye ol **ser-firāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1223). [ser-firāz,]*

Çünki Ṣādıḳ ṣıdḳ-ıla itdi niyāz / Ḳıbleye dönüp yatup ol **ser-firāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5814). [ser-firāz,]*

Bil ki taḥḳīḳ erdür olur **ser-firāz** / Böyle dise Ḫᵛāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6061). [ser-firāz,]*

ser-firāz kıl-: *Yüceltmek, yükseltmek.*

Beglerini ḫalḳa ḳılup ser-firāz / Bu ṭarafdan Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5977). [ser-firāz ḳıl-, -up]*

ser-firāz-ı etḳıyā: *Takva sahiplerinin en yücesi, mertebelisi.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / **Ser-firāz-ı etḳıyā** vü aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1329). [ser-firāz-ı etḳıyā,]*

ser-güzeşt: *Başa gelen olay, hadise.*

Girdi Nūre'd-dīn Ḫᵛāce'ye söyledi / **Ṣer-güẕeştin** küllī maʿlūm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1828). [ṣer-güẕeştin, -i(n)]*

Dir ḫalīfeden birine ḫālini / **Ser-güẕeştin** nĕ-y-ise aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3702). [ser-güẕeştin, -i(n)]*

Ẕikre geldi ḫālini hep söyledi / **Ser-güẕeştin** küllī taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4767). [ser-güẕeştin, -i(n)]*

Ḥāli Ḫūnkār'a ser-ā-ser söyledi / **Ser-güẕeştin** her ne var şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4782). [ser-güẕeştin, -i(n)]*

ser-güzeşt: *Başa gelen, baştan geçen olay, macera.*

Ṣordılar ḫālini hep ẕikr eyledi / **Ser-güẕeştini** cemīʿi söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4082). [ser-güẕeştini, -i, -n, -i]*

Ḥālini külliyyā taḳrīr eyledi / **Ser-güẕeştini** be-küllī söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4378). [ser-güẕeştini, -i, -n, -i]*

ser-ḥadd-i horāsān: *Horasan sınırı.*

Çünki ser-ḥadd-i Ḫorāsān'a yaḳın / ʿAmū Ṣuyı üzre irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1069). [ser-ḥadd-i ḫorāsān, --a]*

ser-ḥayl-i abdālān-ı rūm: *Anadolu abdallarının kervan başı, reisi.*

Bir gün ol **ser-ḫayl-i Abdālān-ı Rūm** / Ḥācī Bektaş-i Velī kenzü'l-ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2092). [ser-ḫayl-i abdālān-ı rūm,]*

serīr: *Kalacak yer, hane.*

Ḥācī Bektaş'a muḥibdi ol emīr / Kim bilürdi ceddine virdi **serīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5755). [serīr,]*

sermāye: *Varlık, servet.*

ʿĀlemüñ **sermāyesidür** ol celal / Genc-i ḫanıñ māyesidür ol cemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 102). [sermāyesidür, -si, -dür]*

sermed: *Daim, devamlı, baki, sonsuz. (Hz. Muhammed).*

Cümlesin teslīm iderken Aḥmed'e / Böyle didi Ḥaḳ dilinde **Sermed'e** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 142). [sermed'e, --e]*

serp: *Serpmek.*

Serpdi seccādeyi Ḫūnkār çün i yār / Oldı altından bir genc āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3822). [serpdi, --di]*

ser-rişte: *İp ucu II Manevi tutamak.*

Pes bizüm **ser-rişteműz** Bektaşi'dür / Baḥr ü berde Ḫıżr'uñ ol yoldaşıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1462). [ser-rişteműz, --müz]*

serserī: *Beyhude söz || Başıboş.*

Ḥaḳḳına işbu yirüñ mollāları / Çoḳı iydürler be-ġāyet **serserī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3318). [serserī,]*

ser-tāc: *Baş tacı ‖ baş tacı etmek: çok sevmek ve saymak, el üstünde tutmak şeklinde deyim olarak da kullanılmaktadır.*

Daḫı andan bil Ḳolaçıḳ Ḥācī'dur / Ol güzīn er evliyā **ser-tacıdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4814). [ser-tacıdur, -ı, -dur]*

ser-tācu'r-ricāl: *Ulu kimselerin en çok sevileni, baş tacı.*

Naḳldür çün kim o **ser-tācu'r-ricāl** / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1275). [ser-tācu'r-ricāl,]*

ser-te-ser: *Baştan başa, büsbütün.*

Ḥüsni vü ḫulḳı kelāmı **ser-te-ser** / Ḫoş gelür sulṭāna çün ḳıldı naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4257). [ser-te-ser,]*

Çıḳarur birin birin ṭaşra atar / Tā ki çıḳardı ḳamusın **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5171). [ser-te-ser,]*

ser-te-ser: *Baştan başa.*

Ẕikr idersem ḳamusını **ser-te-ser** / Uzanur bī-leẕẕet olur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1239). [ser-te-ser,]*

Rūm'ı daḫı bunlar aldı **ser-te-ser** / Pes ikinci fetḥi budur bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1604). [ser-te-ser,]*

Dutdı Yūnān mülkini hep **ser-te-ser** / Çünki ḳıldı ol da dünyādan güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1631). [ser-te-ser,]*

Pādişāh çün ḳıldı ḥāline naẓar / Ḥācetin bitürdi anuñ **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1663). [ser-te-ser,]*

Çeçlerin açuban itdiler naẓar / Küllī ol çeçler ṭaş olmış **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2152). [ser-te-ser,]*

Cümlesini ẕikr iderler **ser-te-ser** / Çün işitdi sözlerin ol nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2327). [ser-te-ser,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn çün / Gūş itdi **ser-te-ser** iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2637). [ser-te-ser,]*

Gör gele ṣoñuñ öñüñden key ḳatı / **Ser-te-ser** mülki ṭutısar ḥaşmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4246). [ser-te-ser,]*

Telḳīn ile tekbīr-ile **ser-te-ser** / Ṣundı Otman Beg'e eyleyüp naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4392). [ser-te-ser,]*

Çünki aña ḳıldı külliyā naẓar / Vāḳıf oldı aña cümle **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4422). [ser-te-ser,]*

İntiḳālinden ilerü **ser-te-ser** / Her biri destūrla ḳılmışdı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4807). [ser-te-ser,]*

Bunlara taḳrīr idüp virdi ḫaber / İşidüp şād oldı bunlar **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5254). [ser-te-ser,]*

Sendeki ḳuvvet olaydı bende ger / Dünyāyı geşt eyler-idüm **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5332). [ser-te-ser,]*

ser-te-ser: *Baştan başa, bütünüyle, tamamen.*

İşidür sözlẽrini ol **ser-te-ser** / Dir Medīne'den gelürem işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 281). [ser-te-ser,]*

Ol iki rekʿat namāzı **ser-te-ser** / Hep ḳılıncaya degin ṣabr eyleseñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6663). [ser-te-ser,]*

ser-te-ser: *Baştan başa / tamamen.*

Yayılup şāʿ oldı ḫalḳa **ser-te-ser** / Ḫalḳ-ı Nīşābūr cemīʿi irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6748). [ser-te-ser,]*

Pes yüzin gösterüben onlara er / Didi maʿlūmdur işiñüz **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 941). [ser-te-ser,]*

Ḫˇāce taḳrīr itdi ḥāli **ser-te-ser** / Dir senüñdür bu naṣīb iy gürbüz er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [ser-te-ser,]*

Ol ṣuda olan cānāvar her ne var / Cümlesi ṣudan çıḳarlar **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1210). [ser-te-ser,]*

Oturup ṣoḥbet iderdi **ser-te-ser** / Ol selāmı ṭuymadı andan bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1279). [ser-te-ser,]*

İʿtimād itdügüñüz ol sīm ü zer / Eyle olsun cümlesi dir **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2156). [ser-te-ser,]*

Ḳıldılar ol işe tevbe **ser-te-ser** / Her ne kim var-ısa cümle ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2716). [ser-te-ser,]*

Çelebiler de bunı virür ḫaber / Her ne kim öküz didiyse **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2872). [ser-te-ser,]*

Dutdılar ḳatırını Mollā biner / Mollālar öñce yüridi **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3526). [ser-te-ser,]*

Hīç Saʿīd'den görmedi baḳan ešer / Ṭaña ḳaldılar görenler **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3653). [ser-te-ser,]*

Āl-i Selcūḳ'dan Selīm Şāh nām er / Fārs iline şāh oldı **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4174). [ser-te-ser,]*

Ol temerrüdlik ideni **ser-te-ser** / Buluban cümlesini anuñ ḳırar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4217). [ser-te-ser,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ evṣāfın ol er / Vaṣfın itdi bī-nihāye **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4223). [ser-te-ser,]*

Ḳayı'nuñ yigitleri bir gün meger / Cemʿ oldı ḳatına hep **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4278). [ser-te-ser,]*

Ḫuṭbe oḳıdur adına sikke ḳazar / Yüridür ḥükmini ider ẓabṭ **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4455). [ser-te-ser,]*

Ḫātırından çün Cemāl'üñ bu ḫaber / Geçdügin Ḫūnkār bildi **ser-te-ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4831). [ser-te-ser,]*

Ḫalḳı daḫı ol köyüñ kim **ser-te-ser** / Gördi çün Ḫūnkār'dan erlik meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5445). [ser-te-ser,]*

ser-tırāş: *Berber.*

Ser-tırāşa ḫoş işāret eyledi / Mūyumuz indür diyüben söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4023). [ser-tırāşa, -a]*

Başınuñ nışfın tırāş idincegez / **Ser-tırāşa** bes didi dönüp bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4025). [ser-tırāşa, -a]*

ser-tırāş: *Berber.*

Mūyını ülütdi ol dem **ser-tırāş** / Tīġa ṣav virdi ide tā kim tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4024). [ser-tırāş,]*

Ser-tırāş daḫı tırāşdan çekdi el / N'eyledi gör ol veliyy-i ḫoş-fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4026). [ser-tırāş,]*

Emr ider başını ḳıldılar tırāş / Fāriġ oldı çün tırāşdan **ser-tırāş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4029). [ser-tırāş,]*

serv: *Selvi ağacı II sevgilinin uzun boyu.*

Kim görüpdür **servüñ** üstinde ḳamer / Çünki gördi oldı bī-hūş bī-ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 343). [servüñ, -üñ]*

ser-ver: *Bir topluluğun en ileri geleni, başkan, reis.*

Bildi bu gelen kişiyi er durur / Hem vilāyet ısı bir **ser-ver** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [ser-ver,]*

Çün vefātın **ser-verüñ** itdüm beyān / Çoḳ vilāyet naḳl idüp ḳıldum ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5741). [ser-verüñ, -üñ]*

Çıḳ atañ taḫtına ḫan ol imdi ḫan / Ne ḳadar kim söyledi **ser-verle** ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5913). [ser-verle, -le]*

ser-ver: *Baş, başkan, reis, ulu.*

Vardı ṭoḳsan biñ ḫalīfe çākeri / Cümlenüñ ser-çeşmesi vü **ser-veri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 638). [ser-veri, -i]*

Sen ki ṭutduñ Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıl ḥabs eyledüñ ol **ser-veri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 868). [ser-veri, -i]*

Ḥācī Ṭuñrul idi adı ol erüñ / Ol vilāyet ısı gürbüz **ser-verüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1316). [ser-verüñ, -üñ]*

Emre dirlerdi adına ol erüñ / Ol vilāyet ehli gürbüz **ser-verüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1403). [ser-verüñ, -üñ]*

Nite ardına düşer giden erüñ / Bilmezem ne sırrı var bu **ser-verüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1430). [ser-verüñ, -üñ]*

Gördi mescidde oturan **ser-verüñ** / Alnı nūrıdur o vech-i enverüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1731). [ser-verüñ, -üñ]*

Didi iy ḫayf bilmedüm ben ol eri / Ol vilāyet ehli gürbüz **ser-veri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [ser-veri, -i]*

Hoy Ata-y-ıdı adı ol **ser-verüñ** / Adını ẕikr itdügüm girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2681). [ser-verüñ, -üñ]*

Bildi bunlar evliyādur er durur / Her biri bir ḥāl eri **ser-ver** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2773). [ser-ver,]*

Uzamış dırnaḳları gördi erüñ / Hem daḫı bıyıḳları ol **ser-verüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3394). [ser-verüñ, -üñ]*

Bu ʿazīz bil Ḫıżr peyġām-ber durur / Muʿcizāt ehli ulu **ser-ver** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4147). [ser-ver,]*

Ḫiẕmetinde olur-ıdum ol erüñ / Ol hidāyet ıssı girçek **ser-verüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4703). [ser-verüñ, -üñ]*

Ol namāzın ḳılduġuñ **ser-ver** ḥaḳı / Ol niyāzuñ itdügüñ ḥaḳ er ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5677). [ser-ver,]*

Adı Yanḳo Mādiyān'dur ol erüñ / Ṣāh buyurdı varuban ol **ser-verüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5765). [ser-verüñ, -üñ]*

ser-ver: *Hükümdar*.

İy kerāmet ehlinüñ **ser-verleri** / Bu vilāyetden ẓuhūr olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6712). [ser-verleri, -leri]*

Fāṭma Bacı dir i Rūm'uñ pīrleri / İy vilāyet ehlinüñ **ser-verleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1283). [ser-verleri, -leri]*

Nuṭḳ ešnāsında didiler ere / Yaʿnī Bektaş-ı Velī ol **ser-vere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2206). [ser-vere, -e]*

Pes döner pīş-rev varur girçek ere / Ḫāli iʿlām eyledi ol **ser-vere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2304). [ser-vere, -e]*

Dir ḫatun var baña gönder ol eri / Ben daḫı ṣınayayın ol **ser-veri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [ser-veri, -i]*

Giyinüñ imdi gidelüm ol ere / Yüz süriyü varalum ol **ser-vere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3524). [ser-vere, -e]*

Öñine düşüp getürdi Ḫūnkār'a / Ol vilāyet āfitābı **ser-vere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4162). [ser-vere, -e]*

Dir varayın evvel ol girçek ere / Yüz sürĕyin ol güzīde **ser-vere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4226). [ser-vere, -e]*

Anı emānet virüpdür ol ere / Hem daḫı ışmarladı ol **ser-vere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4960). [ser-vere, -e]*

Kendü eliyle ol erenler **ser-veri** / Defn idüp ḥaḳḳına ḳodı ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5656). [ser-veri, -i]*

Gitdi bir fersaḫ öñince ol **ser-verüñ** / Virmege yaʿnī tesellīsin erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5662). [ser-verüñ, -üñ]*

Pes vaṣiyyet böyle ḳıldı ol ere / Yalvarup nāliş ḳılup ol **ser-vere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5800). [ser-vere, -e]*

İʿtiḳādım muḥkem idüp ol ere / Altı yıldur ḫizmet itdim **ser-vere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5805). [ser-vere, -e]*

Ṣadra geçürdi hemān ol **ser-veri** / Ḫˇāce ider bilür mi ki erdür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5984). [ser-veri, -i]*

Ol vilāyetle görüp **ser-verligin** / İtdi ḫizmet eyledi ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5994). [ser-verligin, -lik, -in]*

ser-ver-i erbāb-ı faḳr: *Yoksulluk erbablarının önderi.*

Meger ol vaḳt **ser-ver-i erbāb-ı faḳr** / Ḥażret-i Ḫūnkār Ḳarayük'i maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2443). [ser-ver-i erbāb-ı faḳr,]*

servi kadd: *Sevgilinin selvi ağacı gibi uzun boyu.*

Lebleri şīrīn ü şehd andan ṭamar / Servi ḳaddi sayesinden cān yağar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 342). [servi ḳadd, --i]*

ses: *Ses, seda.*

Ḳonuḳ alur var mı ola bunda kesī / Dir ol er işitmĕ misin bu **sesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [sesi, -i]*

Hep sükūt itdi eren ḳalmadı **ses** / Līki Loḳmān-ı Perende merd-i şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6050). [ses,]*

ses: *Kulağın duyabildiği titreşim, seda, ün.*

Ḳuvvetüñ olsun didiler cümlesi / Ṣayda getürgil çıḳarmadın **sesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1318). [sesi, -i]*

ses: *Akciğerlerden gelen havanın ses yolunda oluşturduğu titreşim.*

Ṭaruya çıḳmaġa itmez kimse **ses** / Ṣaluban seccāde ṭaru üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6063). [ses,]*

ses: *Akciğerlerden gelen havanın ses yolunda oluşturduğu titreşim.*

Gördi Fāṭma Ana'nuñ cāriyesi / Buzaġılar sürüben geldi **sesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1912). [sesi, -i]*

Dir baña şimdi ne ḳoyun ḳayısı / Al ḳoyunı gidüben kesgil **sesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [sesi, -i]*

ses eyle: *Ses çıkarmak.*

Baʿżılar oldı münāfıḳ yine pes / Sāḥir imiş ol diyüp eyledi ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1031). [ses eyle, --di]*

ses it: *Ses çıkarmamak, susmak.*

Şeyḫ Aḥmed görüben anları pes / Oldı sāḳin itmedi kimseye ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 760). [ses it, --me, --di]*

sev: *(Bir şey veya kimseye) Sevgi duymak, gönlünde (ona karşı) bir muhabbet beslemek.*

Līki Allāh'ı **severseñ** iy ḥaḳ er / Eylegil ḫay ı r duʿā ḳılup naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5717). [severseñ, -er, -señ]*

Hem **severdi** anı Emīrü'l-müʾminīn / Ḫˇāce yazup hīceyi teslīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5890). [severdi, -er, -di]*

sev: *Beğenmek.*

Didiler ki kāfir-iken bu kişi / Türbe yapdı **sevdi** Ḥācī Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5833). [sevdi, -di]*

sev: *Sevgi beslemek, sevmek.*

Evliyānuñ bir muḥibbi var-ıdı / Ḥācī Bektaş'ı ḳatı **sever-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2260). [sever-idi, -er, -idi]*

Ḥażret-i Ḫūnkār anı **sevĕr-idi** / Anuñ-içün rāzına rāzdār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2680). [sevĕr-idi, -er, -idi]*

sev: *(bir şey veya kimseye) sevgi duymak, gönlünde (ona karşı) bir muhabbet beslemek.*

Sevicek erenlere ḫarc idelüm / Luṭf ḳıl eyle müşerref gidelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1780). [sevicek, -icek]*

sev: *Aşık olmak, gönül vermek.*

Ger **severseñ** Ḥācī Bektaş'ı iy mürīd / Hū diyelüm şāha kör ola Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5738). [severseñ, -er, -se, -ñ]*

sev: *Sevgi beslemek, dostluk göstermek.*

Bizi **sevenlĕre** ola yādigār / Bir ġarāyib ṭuzı çıḳa āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3436). [sevenlĕre, -en, -ler, -e]*

sev: *(Bir kimseye veya bir şeye) Sevgi duymak, gönül vermek.*

Gitmeye bundan öte **seven** eri / Yüz sürüp bu aradan döne geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4532). [seven, -en]*

sev: *(Bir kimseye veya bir şeye) Sevgi duymak, gönül vermek.*

Sevdi biñ cān-ıla dutmayup ḳarār / Terk idüp seyrānını şehre döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 344). [sevdi, -di]*

Bir ḳoyunca yoḳ durur ʿaḳlum benüm / Hele ġāyet **sevdi** bu eri cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1435). [sevdi, -di]*

sev: *(Bir kimseye veya bir şeye) Sevgi duymak, gönül vermek.*

Var-ısa Fāṭıma'yı **sevmiş** durur / Varuban yolına gitmez bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1801). [sevmiş, -miş]*

sev: *(Bir kimseye veya bir şeye) Sevgi duymak, gönül vermek.*

Didi ana ḳaḳıma sevmez Çalab / Ḥażret-i Şāḥ'ı **severseñ** söze uy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5939). [severseñ, -er, -se, -ñ]*

sev-: *(Bir şey veya kimseye) Sevgi duymak, gönlünde (ona karşı) bir muhabbet beslemek.*

Çünki Bektaş ḥażretidür nesl-i İmām / **Sĕvene** raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5865). [sĕvene, -en, -e]*

sev-: *(Bir şey birinin) Çok hoşuna gitmek, (onu) beğenmek, (ondan) hoşlanmak.*

Pes ḫilāfın işlemek olmaz revā / Bir iş işleñ ki anı Allāh **sevĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2714). [sevĕ, -e]*

sevāb: *Allah (c.c.) tarafından mükafatlandırılacak doğruluk ve iyilik karşılığı.*

Maḳṣūdı bulmaġ ısa anuñ **ševāb** / Ḥāṣıl oldı bilsün aña ol meʾāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2283). [ševāb,]*

Didi maḳṣūduñ-ıdı senüñ **ševāb** / Oldı müyesser saña ḳılma şitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5074). [ševāb,]*

Tevbe iden raḥmet bulısar bīş ü kem / Šā dimek Ḥaḳ'dan dilĕmekdür **ševāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5900). [ševāb,]*

Var **ševāb** işle ki olmaya ʿaẕāb / Cīm olur Ḥaḳḳ'uñ cemāli ḥarfi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [ševāb,]*

ševāb bul-: *Sevap kazanmak.*

Ol boz atlu ṭutuban yüze niḳāb / Oldı imām ḳıldı namāz buldı ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5654). [ševāb bul-, -dı]*

ševāb ol-: *Sevap halini almak.*

Ḥaḳḳ'a minnet āḫir oldı bu kitāb / İşbu sözden var ümīd ola ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5862). [ševāb ol-, -a]*

seven: *Bir kimseye karşı aşk, sevgi, muhabbet besleyen kimse.*

İy **sevenler** Ḥācī Bektaş ḥażretin / V'iy giyenler ṣıdḳ-la o er kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5513). [sevenler, -ler]*

sevgü: *Sevgi.*

Evliyā muḥibleri gūş idüben / Kendülere **sevgüsin** iş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3787). [sevgüsin, -sin]*

sevgü: *İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu.*

Didi benem ol ḥaḳīr ü derdmend / Kim erüñ **sevgüsidür** boynuma bend *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4076). [sevgüsidür, -si, -dür]*

sevi: *Sevgi, aşk, muhabbet.*

Murteżā'nuñ oġlıdur ḳalbi ṣafī / Hem muḥib Pīr-i Ḫorāsānī **sevi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 202). [sevi,]*

Ṭañ namāzın ḳıldı idüp Ḥaḳḳ'a **sevi** / Çün cemāʿat birle ḳıldı ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6002). [sevi,]*

Cümle eren Bektaş'a ider ġāyet **sevi** / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar ile ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6011). [sevi,]*

Gülüp ḥālin ḥāṭırun ṣoruşdı Ṣāh / Saña müştāḳ oluban ider **sevi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6013). [sevi,]*

Ḥācī Bektaş girdi içerü idüp **sevi** / Ḳodı evvel işige baş u elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6020). [sevi,]*

sevi it-: *Aşırı derecede bağlanmak, sevmek.*

Ol yidi yıl içre Aḥmed Yesevī / Ḥaḳḳ'ı ḳoyup itmedi oġlına sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 692). [sevi it-, --me, --di]*

Böyle dise Ḫ̆āce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş itdi ol ere sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 741). [sevi it-, --di]*

Bunamışdur Ḫ̆āce Aḥmed Yesevī / Kim ider cıblaġa er böyle sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 755). [sevi it-, --er]*

Didi şeyḫüm Ḫ̆āce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş adum er itdi sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 814). [sevi it-, --di]*

Ṭurdı ayaġın itdi pīrāna sevi / Didi ey ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫāṣ eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6041). [sevi it-, -di]*

sevi ḳıl: *Âşık olmak.*

İy muḥibb olup ḳılan ere sevi / Diñle n'itdi Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 636). [sevi ḳıl, --an]*

sevi kıl: *Çokça ilgi göstermek, sevmek.*

Göricek şeyḫ Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş'a ḳılur ġāyet sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 720). [sevi ḳıl, --ur]*

sevi kıl-: *Âşık olmak.*

Ḥācī Bektaş'a ḳılup cāndan sevi / Didi ḳuṭbuñ ḥükmi budur ṭurasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6078). [sevi ḳıl-, -up]*

sevici: *Seven.*

Rūm'da bizi **seviciler** çoḳ durur / Sevicinüñ ḥaddi ḥaṣrı yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1773). [seviciler, -ler]*

Rūm'da bizi seviciler çoḳ durur / **Sevicinüñ** ḥaddi ḥaṣrı yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1773). [sevicinüñ, --nüñ]*

sevin-: *Sevinç duymak.*

Mollā İdrīs çünki gelür evine / Ḳarşu gelür Fāṭıma dir **sĕvine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1716). [sĕvine, -e]*

sevinç: *İstenen veya hoşa giden bir şeyin olmasıyla duyulan coşku.*

İçi ṭaşı şād ile pür-nūr olur / Dir **sevinc** ile aña Ḫünkār ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [sevinc,]*

sevinç: *İstenen veya hoşa giden bir şeyin olmasıyla duyulan coşku, meserret.*

Ol **sevincden** uşadur ʿahdin erüñ / Geçdi göñlinden bu resme bir görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [sevincden, -den]*

sĕviş: *Karşılıklı sevme, muhabbet.*

Sĕvişürlĕr idi Ḫūnkār'la ḳatı / Birbirine ider-idi ḥürmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4641). [sĕvişürlĕr, --ür, --ler]*

sevmez: *Sevmemek.*

Didi ana ḳaḳıma **sevmez** Çalab / Ḥażret-i Şāḥ'ı severseñ söze uy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5939). [sevmez,]*

sevüci: *Sevenler.*

Gelüben Ḳarayük'e ārām ider / **Sevüci** muḥiblere inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2350). [sevüci,]*

Sĕvücileri birez tābūt alur / Keliğıra Ḳalʿası'na hep gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2893). [sĕvücileri, --ler, --i]*

sĕvüciler: *Sevenler.*

Sĕvüciler gördiler Ḫūnkār işin / Anda gelür oturur yazın ḳışın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2258). [sĕvüciler,]*

Sĕvücilerden bu sözi işidür / Şād olup gelübeni diş ışıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2261). [sĕvücilerden, --den]*

sey: *Ar. Kesretle akan su, hususiyle yağmurdan birikip kesretle akan su.*

Bildi Bektaş ḥażreti ider sefer / Çeşmi yaşı aḳdı çün **seyle** maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5568). [seyle, -le]*

seyāḥat: *Ar. Gezi; yolculuk.*

Bil **seyāḥat** ḳaṣdı ʿazmüm daḫı hem / Daḫı Cevvād oğlıyam iy müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 282). [seyāḥat,]*

seydī: *Efendim.*

Hem Mucur **Seydīsi'dür** biri de bil / Şaru ʿAlemlü'dür adı fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4819). [seydīsi'dür, --si, --dür]*

seydī: *Özel isim.*

Geldi Umudum-ıla **Seydī** bile / Aġlaşup zārī vü efġānlar ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5628). [seydī,]*

seydi ġāzī: *Özel isim.*

Pes vidāʿ eyleyüp ol erenleri / Seydi Ġāzī'ye revān oldı geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4515). [seydi ġāzī, --y, --e]*

seyl: *Sel.*

Şulu yaġmur yaġıban örtĕr-idi / Yaġdı yaġmur oldı **seyl** anda ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6241). [seyl,]*

seyl ü ġarka: *Sel ve gark olmuş.*

Aḳdı **seyl ü ġarḳa** vardı şeş cihāt / Diñdi yaġmur bitdi yirden çoḳ nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 996). [seyl ü ġarḳa,]*

seyr: *Seyretme, temaşa.*

Baʿd ez-ān ḥālāt aña ḫoş el virür / Keşf **seyrinden** niçe sırlar görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3664). [seyrinden, -i, -n, -den]*

seyr: *Bulunduğu yer üzerinde hareket etme, dönerek ilerleme.*

Cāna andan iştiyāḳlar el vire / Ol sülūkuñ **seyrine** göñül vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4868). [seyrine, -i, -ne]*

seyr: *Ar. seyir, bakma, yürüme, yürüyüş.*

Gel yine gir bir meʿānī seyrine / Ol meʿānī sırrı nedür **seyri** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [seyri, -i]*

seyr: *Hareket etme, ilerleme.*

Atası gitdi ticāret **seyrine** / Ḳurı yire baḳduġuñdan ḫayr ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4748). [seyrine, -in, -e]*

seyr: *Ar. Bakma, görme.*

Hele geçüben oturdı yirine / Vardı kendü ʿāleminüñ **seyrine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1724). [seyrine, -i, -n, -e]*

Otlu şular ḫoş müşerref yir-idi / İşi Ḫünkār'uñ orayı **seyr** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1910). [seyr,]*

Ḳaramānoġlanlarınuñ birine / Kendüyi bildürdi girüp **seyrine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3760). [seyrine, -i, -n, -e]*

Gel yine gir bir meʿānī **seyrine** / Ol meʿānī sırrı nedür seyri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [seyrine, -i, -n, -e]*

seyr çıḳmış: *Yürüyüşe çıkmak.*

Yine ol ḳuṭb-ı veliyy-i Kirdigār / Çıḳmış-ıdı seyr ide der-kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2108). [seyr çıḳmış, --mış, --ıdı]*

seyr eyle: *Bakmak, temaşa etmek.*

Uyanıcaḳ gör Güvenc'i n'eyledi / Gözledi dört yanını seyr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4772). [seyr eyle, --di]*

seyr it: *Yürümek, dolaşmak.*

ʿAdl idüp giydürdi ẓulm-ıla sitem / Seyr iderdi eyledi ṣayd u şikâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 337). [seyr it, --er, --di, -]*

seyr it-: *Gezmek, gezinmek || temaşa etmek.*

Özi ḳalḳup Ṣaru'ya dir ṭur örü / Bāġçeyi seyr idelüm yüri ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2008). [seyr it-,]*

Seyr iderken nā-gehān ol kān-ı cūd / Uġradı Aḳça Ḳoca evine zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2291). [seyr it-, --er, --ken]*

Oturup ḫan ıla ṣoḥbet itdiler / Daluban söz baḥrine seyr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2406). [seyr it-, --di, --ler]*

Maʿnī yüzinden niḳāb keşf itdiler / Ol rumūzı seyr idüp vaṣf itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4519). [seyr it-, --üp]*

Tā ki bāzāra irişdi giderek / Göz urup dört yañaya seyr iderek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4694). [seyr it-, --erek]*

seyr it-: *Yürümek, dolaşmak.*

Çıḳmış-ıdı ṭaşra köyden seyr ide / Ḫarmana uġradı yolı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2137). [seyr it-, --e]*

Develi yirinde birḳaç cān-ıla / Seyr ide vardı tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2288). [seyr it-, --e]*

Ol Beyāmlu nām vādīye müdām / Seyr ide varurdı ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3173). [seyr it-, --e]*

Burhān öñince iderlĕr-idi seyr / ʿĀdeti bu-y-ıdı bil iy ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5019). [seyr it-,]*

seyr it-: *Seyretmek, izlemek.*

Pes Keşişlik Depesi'ne irdiler / Seyr iderek depe üzre vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5491). [seyr it-, -erek]*

Oturuban seyr iderken dört yanın / Geçdi fikrinden bu vech-ile hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5492). [seyr it-, -er, -ken]*

seyr kıl-: *Seyretmek.*

Köyli daḫı işidüben geldiler / Ol vilāyet remzini seyr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2122). [seyr ḳıl-, --dı, --lar]*

seyrān: *Bakmak, seyretmek.*

Deşt-i Ḳıfcaḳ iline ʿazm eyledi / Ol diyār **seyrānına** rezm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2401). [seyrānına, -ın, -a]*

seyrān: *Bakmak, izlemek.*

Gezer-iken ol yiri **seyrān-ıla** / Geldi bir çiftci öküzi ḫoş dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4947). [seyrān-ıla, -ıla]*

seyrān: *Bakıp seyretme, temaşa.*

Sevdi biñ cān-ıla dutmayup ḳarār / Terk idüp **seyrānını** şehre döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 344). [seyrānını, -ı, -n, -ı]*

seyrān dile: *Seyretmeyi, temaşa etmeyi arzulamak.*

Kim göñül seyrān diler destūr virüñ / Maḳṣūdum oldur murāda irgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4840). [seyrān dile, --r]*

seyrān it-: *Gezinti yapmak, gezmek.*

ʿAzm ider Rūmili'ne bir vaḳt gide / Baḥri geçüp ol yiri seyrān ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4852). [seyrān it-, --e]*

seyrān it-: *Seyretmek / bakmak.*

Ḫˇāce emr eyledi erkān itdiler / Bunca erler cümle seyrān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1168). [seyrān it-, --di, --ler]*

seyran it: *Gezinti yapmak, gezmek.*

Niye ağlarsın ḫaberdār it beni / Didi seyran ider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 348). [seyran it, --er, --iken]*

seyrān kıl-: *Seyretmek.*

Söyledi zībā nefes dīvān olur / Ẕikr ider nereyi ki seyrān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3665). [seyrān ḳıl-, --ur]*

seyrāna çıḳ-: *Gezmeye, dolaşmaya çıkmak.*

Her kişi ḫarman dögüp çeker ṣaman / Ḥażreti seyrāna çıḳmışdı meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6239). [seyrāna çıḳ-, -mış, -dı]*

seyrānın it-: *Dolaşmak, seyre çıkmak. II gönül bağlamında "iç yolculuğu yapmak.".*

Bile birez itdi bunlar seyrānın / Ṣayḳalan'dan yaña dutdı yönlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1471). [seyrānın it-, --di]*

seyre çık: *Gezintiye çıkmak, alay, merâsim vb. görülecek şeyleri görmeye gitmek.*

Naḳldür bir gün o şāh-ı evliyā / Seyre çıḳdı Ḫırḳa Ṭaġı'ndan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2222). [seyre çıḳ, --dı]*

seyyāre: *Gezegen.*

İy meʿānī burcınuñ **seyyāresi** / V'iy devāʾ-i dāʾ-i diller çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4460). [seyyāresi, -si]*

seyyid: *Ulu, bir kavmin büyüğü, başı, lideri olan.*

Dīnümüz **seyyidisin** eyle meded / Ḳıl duʿā kim yārī ḳıla ol Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 699). [seyyidisin, --i, --sin]*

Müʾminānuñ **seyyidiydi** ḥazreti / Ol vilāyetle ṭutupdı milketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 639). [seyyidiydi, -iydi]*

Aldı **Seyyid** gördiler böyle selām / Nuṭḳ açup dir işbu nevʿ-ile kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4522). [seyyid,]*

seyyid: *Kişi ismi.*

Ḥażret-i Ḫūnkār nuṭḳ açup revān / **Seyyid'e** virdi selām ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4520). [seyyid'e, --e]*

seyyid: *Tefsîr, hadîs ve Hanefî mezhebi fıkıh âlimi.*

Ḥażret-i Ḫūnkār çün ḳaṣd eyledi / **Seyyid'i** itmek ziyāret diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4475). [seyyid'i, -i]*

seyyid: *Seyyid (özel isim).*

Çün yaḳın irişdi Ḫūnkār ḥażreti / **Seyyid** ile nice itdi ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4516). [seyyid,]*

seyyid: *Battal Gazi.*

Ḥażret-i Ḫūnkār o mehyā remzini / **Seyyid** üzre ola remz itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5036). [seyyid,]*

Gördi bir kimseyle iki bacı gider / Yaʿnī **Seyyid** dergāhına ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5116). [seyyid,]*

Bunca ḳurbān-ıla **Seyyid'den** yaña / Varuban yüz süriyĕvüz tā aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5051). [seyyid'den, -den]*

Bātını dir **Seyyid'i** ḳarşuladı / Bizi ol sulṭān ḳatı luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5094). [seyyid'i,]*

seyyid: *Hz. Peygamber'in Hz. Ali ile Fâtıma'dan doğan torunlarıyla onların soyundan gelenler için unvan*

*olarak kullanılmıştır. Metinde de Hacı Bektaş*ı Veli'nin bu soydan geldiği işaret edilerek "seyittir" şeklinde ifade edilmiştir.*

Ḥażret-i Ḫünkār ol ḳuṭb-ı cihān / Şeksüzin **seyyid** durur āl-i resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 235). [seyyid,]*

seyyid: *Seyyid Gazi.*

Daḫı gördiler mezārı **Seyyid'üñ** / Nicesi olur rumūzı gūş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4524). [seyyid'üñ, --üñ]*

Kim varalar **Seyyid'üñ** mehyāsına / Olalar sebeb o dem iḥyāsına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5022). [seyyid'üñ, --üñ]*

Seyyid'üñ çünki mezārına varur / Ḫoş ziyāret eyleyüben yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5033). [seyyid'üñ, --üñ]*

Seyyid'üñ mehyāsına tā varalar / Yüzlerini ol mezāra süreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5039). [seyyid'üñ, --üñ]*

Seyyid'üñ mehyāsına gitdi bile / İki bir diměyüben düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5088). [seyyid'üñ, --üñ]*

Seyyid'üñ ḳurbında vardı bir maḳām / Aña Bulduḳ Çayırı dirdi enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5090). [seyyid'üñ, --üñ]*

Seyyid'üñ bāṭını gör ne işledi / Bunları ḫūb şekl-ile ḳarşuladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5091). [seyyid'üñ, --üñ]*

Seyyid'üñ dergāḫına şeyḫ-i ʿazīz / İbrāhīm nām bir kişiydi ḫulḳı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5107). [seyyid'üñ, --üñ]*

Didiler biz **Seyyid'üñ** dergāhına / Giderüz yüz sürmege anda gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5118). [seyyid'üñ, --üñ]*

Oradan urdı semāʿ tā irdiler / Eşigine **Seyyid'üñ** yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5157). [seyyid'üñ, --üñ]*

seyyid: *Battal Gazi.*

Bundan öte **Seyyid'e** gider misiz / Bir daḫı tedbīr-i kār ider misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5121). [seyyid'e,]*

seyyid cemāl sulṭān: *Vilâyetnâme'ye göre, Hâcı Bektaş'ın en sevdiği halifelerindendir. Hâcı Bektaş, kendisini "cemâlim" diye sevmektedir. Hâcı Bektaş, Seyyid Cemâl Sultan'a yurt vermiş, Seyyid Cemâl Sultan da Gelibolu'ya doğru yol almıştır. Mezarı Karagölçük'tedir.*

İlk gelen Sulṭān Cemāl Seyyid idi / Arḳasın yıpup cemālümdür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2242). [seyyid cemāl sulṭān,]*

seyyid ġāzī: *Seyyid Battal Gazi "Seyyid Battal Gazi, 695 yılında Malatya'da doğmuştur. Malatya Serdarı (komutanı) Hüseyin Gazi'nin oğludur. Annesi Saide Hatun'dur. Farklı kaynaklarda etnik kökeni Türk, Arap veya Anadolu yerli halkından olarak belirtilmiştir. Anadolu'da İslamın yayılmasına büyük katkıları olmuştur. Battal*

adının yiğitliğinin, cesaretinin ifadesi olduğu, gazilik ünvanının da gazalarda gösterdiği kahramanlıktan dolayı verildiği belirtilmektedir. "Battal" kelimesi Arapça kökenli bir sözcüktür. "Vazgeçti, Caydı" anlamına gelir. Bir savaşta yendiği bir düşmanının müslümanlığı kabul etmesi yüzünden onu öldürmekten vazgeçtiği için o düşmanı tarafından kendisine bu lakap verilmiştir. Asıl adı Abdullah'dır. Battal Gazi hakkında bugüne ulaşabilmiş kaynaklar sadece mesnevi tarzı yazılmış, birbirini hem destekleyen hem de çelişen olgular içeren destanlar ve halkın hafızasında kalmış olan bilgilerdir. Battal Gazi Destanı'nda ve halk hikayelerinde, Emeviler zamanında Arap ordusuyla birlikte İstanbul'u kuşattığı anlatılmaktadır. Kuşatma hem denizden hem karadan yapılmış, fakat başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Destanda Battal'ın düşmanı, Arap komutanına oyun oynayıp kuşatma başladığında İstanbul'a geçerek imparatorluğunu ilan eden İmparator Leon'dur. ul kuşatmasının tarihi 717-718 olarak belirtilmektedir. Bizans tarihindeki veriler de bu tarihi doğrular niteliktedir. Ayrıca Bizans tarihinde İmparator III. Leon'un tahta çıkma tarihi 717 olarak belirtilmiştir, bundan dolayı destandaki Leon'un İmparator III. Leon olma olasılığı üzerinde durulmaktadır. Destanda Battal Gazi'nin kuşatma sırasında yirmili yaşlarında olduğu söylendiği için, Battal Gazi'nin doğum yılının 680-690 civarı olmasının olası olduğu düşünülmektedir. Battal Gazi'nin ölüm yılının 740 olduğunda tarihçiler mütabakata varmışlardır. Battal Gazi'nin yaşadığı dönem, Anadolu'da Türk veya Arap olgusunun olmadığı bir zamandır. Hakkındaki kaynaklara, yani destanlar, mesneviler, menkıbeler ve halk hikayelerine bakıldığında, kendisinin; Bizans'ın zulmünden bıkan halkın hakkını savunmak için halktan bir ordu topladığı ve Bizans ile savaştığı görülmektedir. Battal Gazi'nin halkın içinden çıkan bir kahraman olması, dışarıdan gelip de akıncılık yapması düşüncesinden daha yüksek bir ihtimâldir. Battal Gazi'nin tarihi şahsiyetiyle menkıbevi şahsiyeti kaynaklarda ve hafızalarda birbirine karışmıştır. Battal Gazi'den bahseden Ya'kûbî ve Taberî'den başlayarak Evliya Çelebi'ye gelinceye kadar pek çok kaynakta tarih ve menkıbe iç içedir. Battal Gazi, çalışkanlığı, cesareti ve kahramanlığı sayesinde komutanlığa, hatta Misis şehri valiliğine kadar yükselmiştir. Battal Gazi, sadece Bizans zindanlarına düşen kılıçdaşı alperenleri değil, o zamanın heterodoks Hıristiyan'ı, bugünün Müslüman'ı Boşnakları da Bizans zulmunden kurtarmak için çaba harcamıştır. Seyyid Battal Gazi, 740 yılında Battal Gazi ve Melik Gazi 20 bin kişilik bir kuvvetle, bugünkü Afyonkarahisar yakınlarından bulunan eski "Akroinon" mevkiinde vukua gelen büyük savaşta Leon ve Konstantin komutasındaki Bizans ordusu ile çarpışmakta olan İslâm ordusunun yardımına gelirler. Savaş çok şiddetli geçer ve her iki taraftan da çok sayıda insan ölür. Bu savaşta Battal Gazi şehit olur ve İslâm ordusu Şuhut'a çekilir. Battal Gazi, Akrenion'a yaklaşık 100 km. uzaklıktaki Eskişehir'in Seyitgazi ilçesine defnedilir. Eşi ve iki çocuğunun kabirleri Malatya'nın Battalgazi ilçesinde bulunmaktadır. Babası Hüseyin Gazi ise Ankara'da Hüseyin Gazi Tepesi'ndeki türbede yatmaktadır. Görkemli atı Aşkar Devzade'ye atlayıp, eline de dövme çelik kılıcını aldı mı; Anadolu'yu baştan başa geçen Battal Gazi, ünü Orta Asya'dan Endülüs'e kadar yayılmış, tarihi kimliği, efsanevi kişiliği tarafından yutulmuş bir İslam mücahididir.".

Ḳara İbrāhīm ki Seyyid Ġāzī'nüñ / Şeyḫi-y-idi ẕikr olupdur biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5162). [seyyid ġāzī,]*

seyyid muḥammed: *Hacı Bektâş-ı Velî'nin babası.*

Ḥācī Bektaş-ı Velī'den ol ḫabīr / Atası Seyyid Muḥammed'dür yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 222). [seyyid muḥammed, --dür]*

seyyid-i maḥmūd ḥayrān: *Hayatı hakkında yeterli bilgi yoktur. Ölüm tarihinden hareketle XIII. yüzyılın başlarında doğduğu söylenebilir. Adının başındaki "seyyid" unvanı onun muhtemelen Hz. Peygamber soyundan olduğunu gösterir. Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nde bulunan ve Selçuklu ağaç işçiliğinin güzel örneklerinden olan sandukasının üzerindeki kitâbeye göre babası Selçuklu devlet adamlarından Mesud Paşa olup dedesinin adı Mahmud'dur. Onun Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin amcasının oğlu olduğu şeklindeki rivayeti doğrulayacak bir kanıt bulunamamıştır. Ancak Necmeddin Ahmed (ö. 649/1251) adlı bir kardeşi olduğu bilinmektedir. Mahmûd-ı Hayrânî'nin Baba İlyas ve Hacı Bektaş ile münasebet içinde bulunduğuna bakılarak bu çevrelere mensup olduğu söylenebilir. XV. yüzyılın son çeyreğinde kaleme alınan Ebülhayr Rûmî'nin Saltuknâme'sinde, onun Hayrânî nisbesini almasıyla "hayret" makamında temkin sahibi bir sûfî olması arasındaki ilgiyi açıklayan şu olay anlatılmaktadır: Bir velîler meclisinde Ahmed Fakih, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî ve Seyyid Mahmûd-ı Hayrânî'yi göremeyince etrafındakilere böyle bir mecliste onların niçin hazır bulunmadığını sorar. Sarı Saltuk Mevlânâ'nın âşık, Seyyid Mahmûd'un hayret sahibi (hayran) olduğunu, bu sebeple akıllılar meclisinde yer almadıklarını söyler. Ahmed Eflâkî'nin Menâḳıbü'l-ʿârifîn'inden Mahmûd-ı Hayrânî'nin çağdaşı Mevlânâ ile samimi bir ilişki içinde olduğu anlaşılmaktadır. Eflâkî'nin anlattığına göre Mevlâna, Konya'ya gelip kendisini ziyaret eden Akşehirli Şeyh Sinâneddin Külâhdûz'a Mahmûd-ı Hayrânî'yi sorar, o da, "Onu tüyleri birbirine karışmış bir tilki gibi bir köşede oturmuş ve sizin âleminize karşı tamamıyla gözlerini kapamış bir halde buldum" karşılığını verir. Bu cevap üzerine Mevlânâ sadece gülümser. Sinâneddin Akşehir'e gittiğinde çarşıda Mahmûd-ı Hayrânî'yi murakabe halinde bulur ve yanına oturur. Mahmûd-ı Hayrânî hafifçe gözlerini açarak ona, "Ey Şeyh Sinâneddin! Eğer biz başların başı ve hür insanların reislerinin sultanı zamanında bir tilki olursak canımıza*

minnet" diye bağırır. Bunun üzerine Sinâneddin Külâhdûz elini ayağını öperek onun gönlünü alır, Konya'ya gittiğinde Mevlânâ'yı tekrar ziyaret eder. Mevlânâ ona, "Dünyada kalbi aydın kimseler çoktur" der ve şu beyitleri okur: "Eğer o mecnun sağ ise söyle gelsin, benden benzeri görülmemiş bir mecnunluk öğrensin. Eğer sen mecnun olmak istersen elbisene benim nakşımı dik (kendini bana benzetmeye çalış). Her mecnunluk için bir müddetten sonra şifâ bulmak vardır. Ey mecnun! Sana ne oldu da bu hastalıktan kurtulmadın?" Eflâkî, Sinâneddin Külâhdûz'un kendisine, bu sözlerden etkilenerek dağlara çıktığını, bir yıl oralarda kalıp kendine gelemediğini söylediğini nakleder (Âriflerin Menkıbeleri, II, 70-71). Şeyh Muhyiddin adlı bir Bektaşî şairinin 880 yılında (1475-76) yazdığı, Hızırnâme adıyla tanınan divanında Mahmûd-ı Hayrânî'nin Hacı Bektâş-ı Velî, Sadreddin Konevî, Mevlânâ, Sultan Veled, Şems-i Tebrîzî, Sarı Saltuk gibi velîlerle aynı mecliste bulunduğu anlatılmaktadır. Vilâyetnâme'de adı Hacı Bektaş'ın vefatı sırasında yanında bulunanlar arasında zikredilmektedir. 667'de (1269) vefat eden Mahmûd-ı Hayrânî, bugün Akşehir'in Anıt mahallesinde kendi adını taşıyan sokakta bulunan türbesine defnedilmiştir. İbrahim Hakkı Konyalı kabrinin bulunduğu yerde zâviyesi ve diğer ek binalarının olduğunu, 1920'lerde zâviyenin taçkapısının ayakta bulunduğunu, daha sonra yıkıldığını söyler (Akşehir, s. 442). Mahmûd-ı Hayrânî'nin etrafında teşekkül eden menkıbeleri içeren Menâkıb-ı Seyyid Mahmûd-ı Hayrânî adlı eserin günümüze ulaşmadığı kaydedilmektedir (Ocak, s. 45). M. Fuad Köprülü, Seyyid Mahmûd-ı Hayrânî adına hayatında bir vakıf kurulduğunu, vakfiyesinin 655 (1257) tarihli olduğunu söyler (İlk Mutasavvıflar, s. 257).

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān'dur adı / Key ulu ḳuvvetlü gürbüz er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2956). [seyyid-i maḥmūd ḥayrān, --dur]*

Yaḳdılar Bektaşī şemʿinden çırāḳ / **Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6201). [seyyid-i maḥmūd ḥayrān,]*

Bir niçesi gelmedi ammā ḥażrete / **Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān** pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6204). [seyyid-i maḥmūd ḥayrān,]*

Hep muḥibdür ně ki var ins-ile cān / **Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān** ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6210). [seyyid-i maḥmūd ḥayrān,]*

Ḥācī Bektaş'a iren itdi ḫaber / **Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān** nāmdār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6215). [seyyid-i maḥmūd ḥayrān,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān'dur belī / **Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān** girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6217). [seyyid-i maḥmūd ḥayrān, -dur]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān'dur belī / **Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān** girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6217). [seyyid-i maḥmūd ḥayrān,]*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān çün görür / Bildi gürbüz er durur Bektaş'ı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6226). [seyyid-i maḥmūd ḥayrān,]*

seyyid-i maḥmūd-ı ḥayrān: *Hayatı hakkında yeterli bilgi yoktur. Ölüm tarihinden hareketle XIII. yüzyılın başlarında doğduğu söylenebilir. Adının başındaki "seyyid" unvanı onun muhtemelen Hz. Peygamber soyundan olduğunu gösterir. Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nde bulunan ve Selçuklu ağaç işçiliğinin güzel örneklerinden olan sandukasının üzerindeki kitâbeye göre babası Selçuklu devlet adamlarından Mesud Paşa olup dedesinin adı Mahmud'dur. Onun Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin amcasının oğlu olduğu şeklindeki rivayeti doğrulayacak bir kanıt bulunamamıştır. Ancak Necmeddin Ahmed (ö. 649/1251) adlı bir kardeşi olduğu bilinmektedir. Mahmûd-ı Hayrânî'nin Baba İlyas ve Hacı Bektaş ile münasebet içinde bulunduğuna bakılarak bu çevrelere mensup olduğu söylenebilir. XV. yüzyılın son çeyreğinde kaleme alınan Ebülhayr Rûmî'nin Saltuknâme'sinde, onun Hayrânî nisbesini almasıyla "hayret" makamında temkin sahibi bir sûfî olması arasındaki ilgiyi açıklayan şu olay anlatılmaktadır: Bir velîler meclisinde Ahmed Fakih, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî ve Seyyid Mahmûd-ı Hayrânî'yi göremeyince etrafındakilere böyle bir mecliste onların niçin hazır bulunmadığını sorar. Sarı Saltuk Mevlânâ'nın âşık, Seyyid Mahmûd'un hayret sahibi (hayran) olduğunu, bu sebeple akıllılar meclisinde yer almadıklarını söyler. Ahmed Eflâkî'nin Menâḳıbü'l-ʿârifîn'inden Mahmûd-ı Hayrânî'nin çağdaşı Mevlânâ ile samimi bir ilişki içinde olduğu anlaşılmaktadır. Eflâkî'nin anlattığına göre Mevlâna, Konya'ya gelip kendisini ziyaret eden Akşehirli Şeyh Sinâneddin Külâhdûz'a Mahmûd-ı Hayrânî'yi sorar, o da, "Onu tüyleri birbirine karışmış bir tilki gibi bir köşede oturmuş ve sizin âleminize karşı tamamıyla gözlerini kapamış bir halde buldum" karşılığını verir. Bu cevap üzerine Mevlânâ sadece gülümser. Sinâneddin Akşehir'e gittiğinde çarşıda Mahmûd-ı*

Hayrânî'yi murakabe halinde bulur ve yanına oturur. Mahmûd-ı Hayrânî hafifçe gözlerini açarak ona, "Ey Şeyh Sinâneddin! Eğer biz başların başı ve hür insanların reislerinin sultanı zamanında bir tilki olursak canımıza minnet" diye bağırır. Bunun üzerine Sinâneddin Külâhdûz elini ayağını öperek onun gönlünü alır, Konya'ya gittiğinde Mevlânâ'yı tekrar ziyaret eder. Mevlânâ ona, "Dünyada kalbi aydın kimseler çoktur" der ve şu beyitleri okur: "Eğer o mecnun sağ ise söyle gelsin, benden benzeri görülmemiş bir mecnunluk öğrensin. Eğer sen mecnun olmak istersen elbisene benim nakşımı dik (kendini bana benzetmeye çalış). Her mecnunluk için bir müddetten sonra şifâ bulmak vardır. Ey mecnun! Sana ne oldu da bu hastalıktan kurtulmadın?" Eflâkî, Sinâneddin Külâhdûz'un kendisine, bu sözlerden etkilenerek dağlara çıktığını, bir yıl oralarda kalıp kendine gelemediğini söylediğini nakleder (Ârîflerin Menkıbeleri, II, 70-71). Şeyh Muhyiddin adlı bir Bektaşî şairinin 880 yılında (1475-76) yazdığı, Hızırnâme adıyla tanınan divanında Mahmûd-ı Hayrânî'nin Hacı Bektâş-ı Velî, Sadreddin Konevî, Mevlânâ, Sultan Veled, Şems-i Tebrîzî, Sarı Saltuk gibi velîlerle aynı mecliste bulunduğu anlatılmaktadır. Vilâyetnâme'de adı Hacı Bektaş'ın vefatı sırasında yanında bulunanlar arasında zikredilmektedir. 667'de (1269) vefat eden Mahmûd-ı Hayrânî, bugün Akşehir'in Anıt mahallesinde kendi adını taşıyan sokakta bulunan türbesine defnedilmiştir. İbrahim Hakkı Konyalı kabrinin bulunduğu yerde zâviyesi ve diğer ek binalarının olduğunu, 1920'lerde zâviyenin taçkapısının ayakta bulunduğunu, daha sonra yıkıldığını söyler (Akşehir, s. 442). Mahmûd-ı Hayrânî'nin etrafında teşekkül eden menkıbeleri içeren Menâkıb-ı Seyyid Mahmûd-ı Hayrânî adlı eserin günümüze ulaşmadığı kaydedilmektedir (Ocak, s. 45). M. Fuad Köprülü, Seyyid Mahmûd-ı Hayrânî adına hayatında bir vakıf kurulduğunu, vakfiyesinin 655 (1257) tarihli olduğunu söyler (İlk Mutasavvıflar, s. 257).

Seyyid-i Maḥmūd-ı Ḥayrān geldi hem / Ḳaraca Aḥmed hep erenler bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5626). [seyyid-i maḥmūd-ı ḥayrān,]*

seyyid-i ṣālīh: *Seyyid Salih.*

Aḫı Evran-ıla Şeyḫ Selmān olur / **Seyyid-i Ṣālīh** daḫı bile gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3092). [seyyid-i ṣālīh,]*

sı: *Kırmak, kesmek, bozmak.*

Ḥabsden āzād itmeyince Ḥaydar'ı / Orucumı **şımayam** iy yol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 744). [şımayam, --ma, --y, --am]*

Ya ḥaḳından gel yā ḫod ʿahdi **şıruz** / Biz daḫı bildigümüzi iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4295). [şıruz, -uz, -r]*

sı: *Gereğini yapmamak, bertaraf etmek, reddetmek, hiçe saymak, kabul etmemek.*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / Ḥācī Bektaş **şımayup** anda nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5719). [şımayup, -mayup]*

sı: *Otuz, sayı.*

Sī ṣad u şaṣṭ tā ḫalīfe cemʿ idi / Ara yirlerinde Ḫūnkār şemʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [sī,]*

sı: *Bozmak.*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / Ṭutdı sözüñ **şımadı** ol er nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5680). [şımadı, -ma, -dı]*

sı: *Aşağı görmek; bozmak; mağlup etmek.*

İrdi feryādcı Tatar ʿahdi **şıdı** / Çapdı mülki ġāret eylĕdi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4199). [şıdı, -dı]*

sı: *Bozmak, çiğnemek.*

Sözini **şımaḳ** bunuñ olmaz revā / Zīre bunda var durur geçkil duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3961). [şımaḳ, -mak]*

sı-: *Kırmak.*

Ṣıdılar Ḫūnkār'dan inen gevheri / İçi ṭaşı pāk-idi yavlaḳ arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4571). [şıdılar, -dı, -lar]*

şı-: *Dil bağlamında gönül kırmak, gönül incitmek.*

İy Ḫıż ı r Lāla budur senden dilek / **Şıma** sözüm yimişüz nān u nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5808). [şıma, -ma]*

şı-: *Bozmak, dağıtmak.*

Ḳayṣeri **şıyup** şarı feṯḥ eyledi / Oġlı Ḳılıç Arslan'ı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4178). [şıyup, -y, -up]*

sī vü şeş: *Otuz altı.*

Ḳarayük'e geldi andan ol ʿazīz / **Sī vü şeş** bir taḳrīr itdük anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4800). [sī vü şeş,]*

sīb: *Elma.*

N'ola-y-ıdı zedelenmedin bu **sīb** / Geçdi göñ ü linden bir fikr-i ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3041). [sīb,]*

Zedelenmedin bu **sīb** irse didüñ / Bundan er luṭf eyleyüp görse didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3052). [sīb,]*

sīb: *Elma.*

Ḫoş ye gĕl elmaları biter ʿacīb / Dir Ṣaru baḳ gör ki nice bitdi **sīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [sīb,]*

Gördi sepetlerle **sīb** gitmiş ḳamu / Ġuṣṣaya batdı vü n'oldı ki diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3045). [sīb,]*

sıçra: *Sıçramak, çıkmak.*

Altı biñ er cemʿ oluban ḳatına / Bindi Ḫaydar **şıçrayuban** atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 651). [şıçrayuban, --y, --uban]*

Altı biñ yigit gelüben ḳatına / Bindi Ḥaydar **şıçrayuban** atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 655). [şıçrayuban, --y, --uban]*

sıçra: *Atılmak, hızla harekete geçmek.*

Şöyle ḳuvvet-ile **şıçradı** ol er / İrdi ʿarşullāha eyledi maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1296). [şıçradı, -dı]*

Şıçrayup ol ḳayaya oldı süvār / Ol ḳayaya gör n'ider ol baḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2969). [şıçrayup, -y, -up]*

sıçrad: *Ürkerek olduğu yerde doğrulur gibi sarsılmak.*

Şıçradur atını çün ol merd-i Ḥaḳ / Ḳarayük'üñ üstine başdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4600). [şıçradur, -ur]*

sīd maḥmūd: *Seyyid Mahmud Hayrani.*

Aḳşehir'den **Sīd Maḥmūd** nām ʿazīz / Var-ımış bir evliyā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2962). [sīd maḥmūd,]*

sıdı: *Kırmak, bozmak.*

Çün **şıdılar** gevherin birin daḫı / Ḳılca vardı bir ḥabāšet iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [şıdılar, -lar]*

sīd-i maḥmūd: *Seyyid Mahmud Hayrani.*

Sīd-i Maḥmūd ʿAlleler Şırtı'na çün / Çıḳdı baḳdı ne görür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2973). [sīd-i maḥmūd,]*

Sīd-i Maḥmūd yügürü geldi ilerü / Ayaġına Ḫūnkār'uñ yüzin sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2979). [sīd-i maḥmūd,]*

sīd-i ṣālīh: *Seyyid Salih.*

Sīd-i Ṣālīh didi luṭf idüñ bize / Varalum mürvet idüñ direm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3094). [sīd-i ṣālīh,]*

Pes ḳabūl idüp erenler gitdiler / **Sīd-i Ṣālīh** ḫalvetine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3096). [sīd-i ṣālīh,]*

sıdk-: *Ar. Gerçeklik, doğruluk.*

İy sevenler Ḥācī Bektaş ḥażretin / V'iy giyenler **şıdḳ-la** o er kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5513). [şıdḳ-la, -la]*

sıdk: *Ar. Gerçeklik, doğruluk.*

Ṣıdḳ ile idince ḳul Ḥaḳḳ'a duʿā / Ḥaḳ ḳabūl ider duʿāsın bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 717). [ṣıdḳ,]*

Biz de bildük dīn-i İslām ḥaḳḳ-ımış / Bize vācib olan aña **ṣıdḳ** ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2625). [ṣıdḳ,]*

sıdk: *Doğruluk.*

Bu ḥicābdan diledi kim ḳurtara / Bunlaruñ **ṣıdḳ-ıla** şevḳin artura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2677). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

Ṣıdḳ-ıla īmān şehādet getürür / Tekbīr idüp ḫoş ṣalāvāt getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5619). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / **Ṣıdḳ-ıla** Allāh'a īmān gĕtürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5781). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

Çünki Ṣādıḳ **ṣıdḳ-ıla** itdi niyāz / Ḳıbleye dönüp yatup ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5814). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat **ṣıdḳ-ıla** ider bī-şumār / Müzdeci şeyḫe virince ṣaḥ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6006). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

sıdk: *Doğruluk, samimiyet.*

Evliyā kim **ṣıdḳ-ıla** ide duʿā / Ṣek degül maḳbūl ider anı Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 847). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

Küfri şirki ortadan götürelüm / **Ṣıdḳ-ıla** saña īmān getürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 934). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

Giymez idi ġayrı illā anı giyer / **Ṣıdḳ-ıla** her kim ki kendüye uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1455). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

Almaġa ṣafā-naẓarla himmetin / **Ṣıdḳ-ıla** pāk idübeni niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2195). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

Ger inanmazsañ diyĕyin bir kelām / Bilesin bundan sözüñ **ṣıdḳın** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2413). [ṣıdḳın, -ın]*

Adum ıla adana ẕürriyyetüñ / **Ṣıdḳ-ıla** varġıl yüce ṭut himmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4250). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

Ḫiẓmetinde cān u baş terk itdiler / **Ṣıdḳ-ıla** göñülleri berk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5308). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

Ṣıdḳ-ıla Ḥaḳḳ'a münācāt eyledi / Nice dürlü ʿarż-ı ḥācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5611). [ṣıdḳ-ıla, -ıla]*

sıdk it-: *Doğru söz etmek, sözünde durmak.*

Ṣıdḳ-ıla idicegez Ḥaḳḳ'a niyāz / Ḥācetin maḳbūl ḳıldı Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5613). [ṣıdḳ it-, -icek, -ez]*

sıdḳ u iḫlāṣ: *Doğruluk ve samimiyet.*

Ṣıdḳ u iḫlāṣuñ bu yolda görelüm / İricek vaḳti naṣībüñ virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2937). [ṣıdḳ u iḫlāṣ, --uñ]*

sıdk u ṣafā: *Doğruluk ve saflık.*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o ṣāh-ı evliyā / Ol vilāyet maʿdeni **ṣıdḳ u ṣafā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5222). [ṣıdḳ u ṣafā,]*

sidre: *Hadislere göre gökyüzüne yükselenlerin en son çıkabildiği nokta, altıncı kat gök; Hz. Muhammed'in Miraç gecesinde Cebrail'i gördüğü makam.*

İrdi anda **Sidre'ye** çünki Resūl / Geçmedi andan ḳaldı Cibrīl pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 119). [sidre'ye, -y, -e]*

ṣıfāt: *Allah'ın insanlarca tanınabilmesi için zatına nispet edilen mana ve mefhumlar.*

Nefs ümīẕin maḥv ḳıl it maḥv-ı ẕāt / Ḳalmaya sende beşerlikden **ṣıfāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5726). [ṣıfāt,]*

sıfāt: *(Ar.) Bir kimse veya şeyin sâhip olduğu nitelik, ona ait olan özellik, hal ve vasıf.*

Söylene ẕikre gele ol menḳabāt / Ḫalḳ bile anı ne ẕātdur ne **ṣıfāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [ṣıfāt,]*

sıġ-: *Yer tutmak.*

Bir adam **ṣıġacaġı** miḳdārı yir / Açılur ṭaşdan hemān olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2361). [ṣıġacaġı, --acak, --ı]*

sıġa: *Okşamak.*

Gözlerin **ṣıġayup** arḳasın yıpar / Himmet idüp eyledi ṣafā-naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2452). [ṣıġayup, -yup]*

sıġa-: *Okşamak.*

İkisin daḫı eliyle **ṣıġadı** / İkisine daḫı ṭaş olġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1203). [ṣıġadı, -dı]*

Arḳasın yıpup **ṣıġadı** gözini / Böyle dir aña dönüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1446). [ṣıġadı, -dı]*

sıġa-: *Yukarı çekmek, kaldırmak.*

Gözlerin **ṣıġayuban** virdi naṣīb / Ol naẕar teʾšīri-le oldı edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2737). [ṣıġayuban, --y, --uban]*

sıġa-: *Okşamak, meshetmek (El ile).*

Başını **şıġayuban** ḳıldı duʿā / Ol duʿāyı Ḥaḳ Çalab ḳıldı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5244). [şıġayuban, --y, --uban]*

sıġın: *(Birinin veya bir makāmın) Himâyesine, kolu kanadı altına girmek.*

Ere Ḥaḳḳ'a **şıġınuban** gitdiler / Ṭobrıca iḳlīmine pes yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2797). [şıġınuban, --uban]*

sıġın: *Geyik sürüsü.*

Gördiler ol yazıda şan bir üyük / Gider idi bir büyük **şıġın** geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [şıġın,]*

sıġın: *Yabani geyik.*

Gördi bir **şıġın** geyigi ez-ẕeheb / Gevdesi altun-ıdı ser-cümle heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5287). [şıġın,]*

sıġın: *Korunmak amacıyla bir yere veya birine başvurmak, başkalarının yardım ve korunmasına ihtiyaç duymak.*

Didi saña **şıġınuram** yā İlāh / Zīra ḫalḳa ḫażretüñ olur penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 892). [şıġınuram, -ur, -am]*

sıġır: *Geviş getirenlerden, boynuzlu büyükbaş evcil hayvanların genel adı.*

Çıḳuban ṭaşraya Ḫunkār oturur / Divşürür İdrīs **şıġırı** getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1944). [şıġırı, -ı]*

Şıġırı ḳor gider İdrīs işine / Gör ki Ḫūnkār'uñ gine cünbüşi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1945). [şıġırı, -ı]*

Köylinüñ **şıġırı** hep geldi eve / Ṣaru'nuñ öküzleri gelmez hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1972). [şıġırı, -ı]*

sıġır: *Geviş getirenlerden, boynuzlu büyükbaş evcil hayvanların genel adı.*

Ṣaru eydür köyli **şıġırlar** ıla / Bile güdülmek gerek elbet bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1960). [şıġırlar, --lar]*

sıġır: *Sığır, hayvan.*

Varmasam olmaz mühim işdür ḳatı / **Şıġıruñ** da baña geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1935). [şıġıruñ, -uñ]*

Pes ṣığır bunda keşige güdilür / **Şıġıruñ** cümlesi bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1955). [şıġıruñ, -uñ]*

ṣıġır: *Büyükbaş hayvan.*

İrte **ṣıġır** nöbeti gelür baña / Ben daḫı gitmeli oldum bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [ṣıġır,]*

Otlayu ṣulayu **ṣıġır** çĕkilür / Yap yap artlarınca Ḫünkār'a gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1946). [ṣıġır,]*

Pes **ṣıġır** bunda keşige güdilür / Ṣıġıruñ cümlesi bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1955). [ṣıġır,]*

Tā **ṣıġır** döninceyĕ dek gözledi / Çün **ṣıġır** çekildi evi özledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1971). [ṣıġır,]*

Tā **ṣıġır** döninceyĕ dek gözledi / Çün **ṣıġır** çekildi evi özledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1971). [ṣıġır,]*

Biñ ḳoyunla yüz **ṣıġır** ḳurbān ḳıl / Cümle ḫalḳı daʿvet it mihmān ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5556). [ṣıġır,]*

ṣıḥḥati bul: *Sağlığı bul.*

Bendüm alup itdi baña himmeti / Ol zamānda buldı cismüm ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 811). [ṣıḥḥati bul, --dı]*

Almışam zencīrüñi aġır ḳatı / Urdum el tenüñ de buldı ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 817). [ṣıḥḥati bul, --dı]*

sihr: *Büyü, efsun.*

Yā ḫo sāḥir **siḥrini** siz bozuñuz / Kendüñüzden yā ümīdi üzüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 879). [siḥrini, -i, -n, -i]*

Siḥrini bāṭıl ḳıluñ ṭoġa güneş / Ẓulmeti götür görelüm göz ü baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 880). [siḥrini, -i, -n, -i]*

Siḥre ḥaml idüp didi dervīş işit / Ḳolayuñ ḳanda-y-ısa var anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1847). [siḥre, -e]*

Siḥre ḥaml idüp didiler kim ne var / Taş oldı-sa bu çeçler āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2153). [siḥre, -e]*

sihr: *1. Büyü; göz bağcılık, büyücülük. 2. Büyü kadar te'siri olan şey, fettanlık.*

Bir kişi nĕdür ki ol sāḥir ola / **Siḥri** bozıla anuñ tīzcek ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [siḥri, -i]*

sihr: *Büyü, efsun II karşı durulamaz güçlü etki, çekicilik.*

Didi bu sāḥir durur Türk'üñ eri / **Siḥr-ile** gösterdi bize ejderi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 969). [siḥr-ile, -ile]*

siḥr it-: *Sihir, büyü yapmak.*

Yoḫsa buña ḳarşu ṭurmaz kāfirīn / Ne ḫo böyle siḥr idiser sāḥirīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 903). [siḥr it-, --iser]*

sık-: *Sıkmak II bunaltmak.*

Yidüben seki ucına irişür / Yüregüm **ṣıḳmaġa** andan dürişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3358). [ṣıḳmaġa, --ma, --ġ, --a]*

sık-: *Çevresine sarılarak veya bir şey sararak çepeçevre basınç altına almak; daraltmak, hacimce küçültmek; sıkıntı vermek II baskı altına alıp bunaltmak.*

Yüregüm **ṣıḳdı** ṭamar üç ṭamla ḳan / Gitdi uṣṣum düşmişem anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3359). [ṣıḳdı, -dı]*

sık: *1. Çevresine sarılarak veya bir şey sararak çepeçevre basınç altına almak.2. Bir şeyin suyunu çıkarmak.*

Ẕī gögercin yiñdi anda ṭoġanı / Yapışup boġazına çünki **ṣıḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6115). [ṣıḳar, -ar]*

sık: *Sıkmak II bunaltmak.*

Sekü ḳatına getürincek hemīn / **Ṣıḳdı** yüreğin anuñ şöyle yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3347). [ṣıḳdı, -dı]*

sık: *Sıkmak.*

Er-iseñ dir bu ḳaya üstine çıḳ / Ayaġuñla dizüñ ile anı **ṣıḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [ṣıḳ,]*

sikender: *(Üstün zekası, cesareti, askerlik dehası dünyaca kabul edilmiş) Makedonyalı ünlü Büyük İskender.*

Çün **Sikender** berr ü baḥre urdı kilīd / Ulu sulṭān oldı ġāyet cāh-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6427). [sikender,]*

sıkıl: *Bunalmak II daralmak.*

Ṣıḳılur Ṣaltıḳ görür zaḥmet ʿaẕīm / Çağırur ḥażreti o dem ez-ḫavf u bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2821). [ṣıḳılur, -ur]*

sikke ḳazar: *Sikke dövmek.*

Ḫuṭbe oḳıdur adına **sikke ḳazar** / Yüridür ḥükmini ider ẓabṭ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4455). [sikke ḳazar,]*

sikkeyi ḳaz-: *Sikke kazımak II.Para basmak.*

Ḫuṭbe oḳundı vü ḳazdı sikkeyi / Düşmenüñ başına eyledi ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4458). [sikkeyi ḳaz-, --dı]*

sil: *Sel.*

Şehr altında iki **sīl** uġraġı / Sīlüñ-idi ikisi de aġnaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4939). [sīl,]*

Ol gice bir köyde ārām ḳıldılar / **Sīl** ine irte geçĕvüz didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5044). [sīl,]*

Saḳarya ırmaġı ṭaşmış **sīl** gelüp / Ḳıpḳızıl bulanuban ṭaşġun olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5052). [sīl,]*

sil: *Bir şeyin ıslaklığını gidererek kuru duruma getirmek; üzerine genellikle bir bez sürterek tozlarını, kirlerini almak veya parlatmak; bir yazı, çizgi vb.ni kazıyarak veya sürterek yok etmek.*

El yüze **sildügi** gibi iy ʿazīz / Kepenegi etegini açdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3906). [sildügi, -düg, -i]*

sil: *Sel, sürekli yağmur, karların süratle erimesi, akarsuların taşması vb. sebeplerle meydana gelen ve önüne geleni alıp götürecek şiddette akan su, su taşkını, taşkın, seylâb.*

Dilerüz bir yirde yatavuz gice / Tā ki bu ṭaşġun işbu **sīl** geçe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5053). [sīl,]*

Dutmadı ayruḳ binā geldükçe **sīl** / Yıḳılur ayruḳ binā ṭutmadı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5080). [sīl,]*

sil: *Allah'ın affetmesiyle günahlardan temizlenmek, arınmak, Allah'a yalvarma yakarma ve duadan sonra ellerin yüze sürülmesi manasındadır.*

Yüz urup Ḥaḳḳ'a duʿā ḳıldı yaḳīn / El yüze **silüben** ol ṣāḥib neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 312). [silüben, --üben]*

sil: *Sel.*

Şehr altında iki sīl uġraġı / **Sīlüñ-idi** ikisi de aġnaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4939). [sīlüñ-idi, --üñ, --idi]*

sīl ol: *Sel olup akmak.*

Ṭoldı ḳuyı aḳdı çeşme oldı sīl / Ṭaşdı çaylar ġarḳa vardı niçe il *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1026). [sīl ol, --di]*

sīle sil ol: *Ağzına kadar dolmak. dolup taşmak.*

Yaġ-ıla küpecügi ṭolmış görür / Aġzına dek sīle sil olmış ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1704). [sīle sil ol, --muş]*

silk: *Yol, sıra, dizi.*

Dirler-idi adına anuñ Güvenc / Faḳr **silkinde** ḳatı yimişdi renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4670). [silkinde,]*

silk: *Üstündeki şeyleri düşürmek veya temizlemek için bir şeyi kuvvetle sallamak, sarsmak.*

İtegiyi hem unuñ çuvalların / **Silküben** cemʿ eyleñüz unuñ varın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2078). [silküben, -üben]*

silk: *Sıra, dizi.*

Dir naẓar ṣaldum tamām Rūm mülkine / Ṭaġa ṭaşa berr ü baḥrüñ **silkine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1308). [silkine, -i, -ne]*

silk: *Ar. Tutulan yol.*

Ḥāşe li'llāh didi şāhuñ milkine / Yatlulıḳ idem ü gitsün **silkine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4195). [silkine, -i, -n, -e]*

silk-: *(Üzerindekileri düşürmek için bir şeyi) Sallamak, sarsmak, silkelemek.*

Çün ṣudan çıḳdı o şāh-ı evliyā / Aldı seccādeyi **silkdi** bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1572). [silkdi, -di]*

Silkdi un çuvallarınuñ varını / İtegide de ne buldı-sa anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2081). [silkdi, -di]*

Silkdi yignini hemīn ol pādişāh / Ḳavline olmaġ içün tā kim güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4041). [silkdi, -di]*

silk-: *Silkmek.*

Silkdi Ḫūnkār ḥażreti yuḳarudan / Direr idi Ṣaru da aşaġadan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2025). [silkdi, -di]*

silkin: *Silkelenip üzerindekileri dökmek, kendini silkelemek.*

Per açup oldı Bedaḫşān'a revān / **Silkinüben** oldı bir şāhīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 749). [silkinüben, -üben]*

Silkinüben girdi ādem şekline / Ḥaydar'uñ vardı yapışdı eline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 774). [silkinüben, -üben]*

Böyle diyüp **silkinüben** anda er / Bir gögercin olubanı açdı per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1055). [silkinüben, -üben]*

silkin: *Titremek.*

Bunlaruñ öñinde giyik **silkinür** / Şol sāʿat bir gökçe gögercin olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5293). [silkinür, -ür]*

silkin-: *Sallanmak, sarsılmak.*

Bir gögercin ṣūretinde çün ḳonar / **Silkinüp** ādem olup ṭamdan iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5980). [silkinüp, -üp]*

sīm ü zer: *Gümüş ve altın.*

Sīm ü zerden virdi anlara i yār / Her biri buldı ġınā ṭaġıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 393). [sīm ü zer, --den]*

İʿtimād itdügüñüz ol **sīm ü zer** / Eyle olsun cümlesi dir ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2156). [sīm ü zer,]*

Sīm ü zer hem-yānın açup gördiler / Ṭaş olmış cümlesi āh urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2158). [sīm ü zer,]*

Kīsesinden **sīm ü zer** olmaya kem / Fāyide degül mi bunlar didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2171). [sīm ü zer,]*

On deve on at on biñ **sīm ü zer** / Vireyin ḳılġıl ṣuçından dir güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3923). [sīm ü zer,]*

Virdi Ertuñrul aña çoḳ **sīm ü zer** / Ol ṭarafdan şāh ʿOšmān geldi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [sīm ü zer,]*

sīm ü zere: *Gümüş ve altın.*

Ḫoş tesellī itdi anlara hemān / Ṣatdı Türkler her birin **sīm ü zere** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6269). [sīm ü zere,]*

ṣımış: *1. Kırmak. 2. Bozmak, nakzetmek. 3. Yenmek, mağlup etmek, tenkil etmek. 4. Aşağı görmek. 5. Gereğini yapmamak, bertaraf etmek, reddetmek, hiçe saymak, kabul etmemek. 6. Yıkmak, harap etmek.*

Uş Tatar ʿahdi **ṣımış** çapmış diyār / Ṣarp ġarīm durur bilürsiz bu Tatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [ṣımış,]*

siñ: *Kırılmak.*

Bulışup ḳırġun iderler bī-ḳarār / Ḫalīfe **ṣınup** olurlar tārumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2436). [ṣınup, -up]*

Didi Ḫūnkār Mollā'ya merd-i dilīr / Dest-namāzumuz bizüm **ṣınmadı** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3555). [ṣınmadı, -ma, -dı]*

Ten ḳafesdür bu ḳafesde murġ-ı cān / Çün ḳafes **ṣınsa** uçar murġı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [ṣınsa, -sa]*

Üç ḳaṭār deve yüki ḫayme otaḳ / Didi hem Sulṭānöñi olsun **ṣınur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [ṣınur, -ur]*

siñ: *Sen.*

Sen o **sın** kim dir ataña ben seni / Vaṣfuñı ẕikr itmişem bir bir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [sın,]*

İşigi- altında erüñ **sinim** ḳazuñ / Meyyitim defn idüben üstüm düzüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5809). [sinim, -im]*

Ḫalḳ ayaḳlayınca **sinimde** özüm / Var ümīdim aġara ḳara yüzüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5811). [sinimde, -im, -de]*

siñ: *Sen, senin.*

Pes Ḫız ı r Lāla ṭutup gördi yaraḳ / Ḳazdılar işikde **sinin** ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5826). [sinin, -iñ]*

siñ: *Mezar, kabir.*

Bir zümāyit **sinde** ḳorlar anda hem / Gider andan ʿazm ider ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [sinde, -de]*

Çekme elem ṣanma beni **sinde** olam / Çaġırursañ her ḳaçan ḥāżır olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5598). [sinde, -de]*

siñ: *-e Hiç çıkmayacak veya güç çıkacak biçimde işlemek, nüfuz etmek.*

Saʿīd'e getürüben virgil beri / Aña **siñmişdür** erenler tekbīri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3413). [siñmişdür, -miş, -dür]*

siñ: *2. teklik kişi zamiri.*

Sinüñ anda hem ziyāret olısar / Ṭopraġuñ daḫı kefāret olısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5353). [sinüñ, -üñ]*

siñ: *Geçmek, sinmek, sızmak, dahil olmak.*

Siñmiş aña yidi cennet ḳoḳusı / ʿĀlemi itmiş muʿaṭṭar ḫoş būsı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5647). [siñmiş, -miş]*

siñ: *Gizlenmek, saklanmak, yer tutmak.*

Çün şehīd itdürdi gūş it / **Sindi** İbn Ṣāh'uñ idi ḳatl iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 241). [sindi, -di]*

siñ: *İçine, özüne işlemek, nüfuz etmek.*

Ḳoḳuñuz **siñmiş** viṣalüñden şehā / Gönderüñ ġamdan bula cānum rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3216). [siñmiş, -miş]*

siñ: *Kabir, mezar.*

Dir senüñ **sinüñ** ziyāret olmasun / Ṭopraġuñ daḫı kefāret olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3613). [sinüñ, -üñ]*

siñ-: *Sinmek.*

Gine ol ṭaşa **siñişüp** maḥv olur / Bilmezüz bu ṣaçduġuñ ṣuyı n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2530). [siñişüp, --üş, --üp]*

sin aç: *Mezar açmak, mezarını kazmak. II. Öldürmek. Sonunu getirmek.*

Ḥaḳ teʿālā emri birle yā velī / Kāfir ilen açasın sin sen belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 736). [sin aç, --a, --sın]*

sına: *Denemek, tecrübe etmek.*

Sen bizi ṣınaduñ-ısa od-ıla / Biz **şınayalum** seni bā-ṣad belā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5174). [şınayalum, -yalum]*

sına-: *Sınamak, imtihan etmek, denemek.*

Dir ḫatun var baña gönder ol eri / Ben daḫı **şınayayın** ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [şınayayın, --y, --ayın]*

Ṣunduġı ḳılıcı erenler baña / Ben daḫı **şınayayın** didi buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4980). [şınayayın, --y, --ayın]*

sına-: *Sınamak.*

Sen bizi **şınaduñ-ısa** od-ıla / Biz şınayalum seni bā-ṣad belā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5174). [şınaduñ-ısa,]*

sınāb: *Sinop. Karadeniz bölgesinde bir şehirdir.*

Tā **Şınāb** mülkinde Ḫırmanḳaya nām / Bir yire irişdiler iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2749). [şınāb,]*

Bir bezirgān deştden yār-ı ʿazīz / Gemiye girdi **Şınāb'a** giçe tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4044). [şınāb'a, --a]*

sinān: *Mızrak, süngü.*

Ḳırḳ yigitle ḳapusına yitüre / Gönderür Erṭuñrul'a ḥükm-i **sinān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6307). [sinān,]*

sīne-ṣāf: *Gönlü temiz, temiz yürekli.*

İʿtiẕār idüp ḳamu irişdiler / **Sīne-ṣāf** olup ḳamu görüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5084). [sīne-ṣāf,]*

sinesine baṣ-: *Bağrına basmak.*

Ḥācī Bektaş işigine gelse ḫalḳ / Sinesine başısaranuñ ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5829). [sinesine baṣ-, -ısa, -ra, -nun]*

sinesün: *Hacı Bektaş-ı Veli'nin Pir Ubeyd'in yanından ayrıldıktan sonra uğradığı köy.*

Gitdi andan çünki ol şāh-ı cihān / **Sinesün** nām köye uġrar ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1529). [sinesün,]*

sīnī: *Bakır, pirinç vb. mâdenden büyük yuvarlak tepsi.*

Tepsi vü legençe **sīnī** çaldılar / Hāy u hūy u zemzemeler ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2424). [sīnī,]*

siñir-: *Yiyeceklerin, midede hazmedilmesi.*

Günde yiyĕ bir öküz yahnīsini / Ḳurṣaġında **siñire** küllīsini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1253). [siñire, --e]*

sınur it-: *Ülkenin sınırlarının belirlenmesi.*

İrmeni derbendin itdiler ṣınur / Ġāzīler aḳına aḳmaz oldı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4269). [ṣınur it-, --di, --ler]*

sipāh: *Asker, ordu.*

Ol ḳadar ḳanlar döker yirde **sipāh** / Māhī gibi ḳanda yüzdi gökde māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [sipāh,]*

Pes ġazā niyyetine ol pādişāh / ʿAzm itdi divşirüp bunca **sipāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4196). [sipāh,]*

sipāh al-: *Asker almak, toplamak.*

Āl-i Selcūḳ'dan Selim Şāh nām şāh / Aluban cemʿ eyledi bī-ḥad sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1612). [sipāh al-, --uban]*

sipāh vir: *Asker ve ordu vermek.*

Çün Bedaḫşān şāhı olur andan āgāh / Cemʿ idüp küffārı virür çoḳ sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 660). [sipāh vir, --ür]*

sipāhī: *Asker.*

Olduġı yirde Çırāḳ'uñ iy ʿazīz / Bir **sipāhī** var-ıdı key tünd ü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3077). [sipāhī,]*

sipāhī: *Asker gibi.*

Dir **sipāhī** didügüñ şek i lde er / Gelüben boġazumı didi boġar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3083). [sipāhī,]*

sipās it-: *Şükretmek.*

Ol vilāyet ṣāḥibine ide sipās / Çünki Loḳmān-ı Perende eyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6055). [sipās it-, -e]*

sır: *Gizli olan her şey.*

ʿĀşıḳ ol kızdur o remzi görüben / Ol **sıruñ** ġavrine ol dem irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4790). [sıruñ, -un]*

sır: *Aklın erişemediği, açıklanamayan veya çözülemeyen şey, giz, gizem.*

Ol ḫaberden di açup ḳufl-ı zebān / Burḳaʿı refʿ it ola tā **sır** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2366). [sır,]*

Gördi bir remz oldı erden kendüye / Bir yolaḳ yolandı **sırdan** kendüye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3242). [sırdan, -dan]*

Bildi kim bu remz bir **sırdur** nihān / Remzi bunuñ ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3782). [sırdur, -dur]*

Bayaġı ʿālemlerine vardılar / Ehl-i maʿnā **sır** yüzinden gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4530). [sır,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm geçürdügi żamīr / Evliyāya oldı maʿlūm hep o **sır** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5001). [sır,]*

sır: *Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey.*

Yüz uruban döndiler yirlĕrine / Sen naẓar ḳıl evliyā **sırlarına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1215). [sırlarına, -lar, -ın, -a]*

sır: *Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey.*

Dir bu ne evren olacaḳ yir durur / Hele ġāyet bu ʿacāyib **sır** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [sır,]*

Bu ne ḳuvvet ne vilāyet nice **sır** / Ki muḥibbüñ idemez ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [sır,]*

sır: *Anlamak ve açıklamakta aklın âciz kaldığı şey.*

Ere irenler murāda irişür / **Sır** yüzünden maʿnī dersin pişürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3167). [sır,]*

sır: *Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey II hakikat.*

Şöyledür mezkūr diyĕyin bil i cān / Tā kim ola saña bu **sırlar** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [sırlar, -lar]*

Baʿd ez-ān ḥālāt aña ḫoş el virür / Keşf seyrinden niçe **sırlar** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3664). [sırlar, -lar]*

sır: *(Fars.) Aslan.*

Ḳayı Beg oġlanlarından üç dilīr / Ceng içinde her biri bir nerre **şīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4210). [şīr,]*

Hep sükūt itdi eren ḳalmadı ses / Līki Loḳmān-ı Perende merd-i **şīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6050). [şīr,]*

ṣırāṭ: *Cehennemin üzerine kurulan köprü.*

Yā ḳıyāmet güni siz bunca mürīd / Nice geçersiz **ṣırāṭı** baña id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5058). [ṣırāṭı, -ı]*

sırdār: *Sırdaş, mahram ve mutemed ve sadık kimse.*

Ḫunkār'uñ sırrına ol **sırdār** idi / Dürlü ḥikmetler ol erde var idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [sırdār,]*

sırdaş: *Birbirinin sırlarını bilen ve saklayan kimselerden her biri, sır ortağı.*

Ṣaru İsmāʿīl durur baʿd ez-īn / Evliyā **sırdaşıdur** ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4813). [sırdaşıdur, -ı, -dur]*

sīret: *1. Bir kimsenin ahlâkı, seciyesi, karakteri, dışa akseden davranışı.*

Ṣūret-ile oġlanuñ ṣūretlene / Oġlanuñ göñli gibi **sīretlene** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3531). [sīretlene, --len, --e]*

sırr-: *Gizli tutulan; kimseye söylenmeyen şey.*

Ehl-i İslām umaruz bunda gele / **Sırrumuz** ol vaḳt āşikār ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3288). [sırrumuz, -(u)muz]*

sırr: *Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey.*

Ol nişān her kimseye kim yār durur / Bilürüz ol Murteżā'nuñ **sırrıdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6721). [sırrıdur, -ı, -dur]*

sırr: *Aklın erişemediği, açıklanamayan veya çözülemeyen şey, giz, gizem.*

Bir gemi mišillü yüzdi yüridi / Bir meʿānī **sırr** içinde **sırr** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [sırr,]*

Bir gemi mišillü yüzdi yüridi / Bir meʿānī **sırr** içinde **sırr** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [sırr,]*

Şāhı bilüp öpdi ayaġın sürdi yüz / Didi nedür **sırr-ı** esrār-ı rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5684). [sırr-ı, --ı]*

sırr: *Aklın erişemediği, açıklanamayan veya çözülemeyen şey, giz, gizem.*

İşbu **sırruñ** ġavrine biz irmedük / Şeyḫ eydür iy vilāyet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6711). [sırruñ, -uñ]*

Siz ḳapuya ṭolanuñ biz görelüm / İşbu **sırruñ** ġavrine dir irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2805). [sırruñ, -uñ]*

Girü dönüp dir aġacı göreyin / Ġavrine tā işbu **sırruñ** ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3157). [sırruñ, -uñ]*

Ben daḫı didi çıḳayın göreyin / İşbu **sırruñ** ġavrine dir ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3504). [sırruñ, -uñ]*

Mollālar Mollā'yı böyle göricek / İşbu **sırruñ** ġavrine dir iricek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3588). [sırruñ, -uñ]*

İşbu **sırruñ** ġavrine çün irdiler / Pes ḥisāb eyleyübeni gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4086). [sırruñ, -uñ]*

Didiler ol ḥāli hiç biz görmedük / Ġavrine yā ḫod bu **sırruñ** irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [sırruñ, -uñ]*

sırr: *(Ar.) Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey.*

Evliyā **sırrında** ʿāciz ḫalḳ-ı kevn / Evliyāya kimse virmez reng ü levn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3660). [sırrında, -ı, -n, -da]*

sırr: *(Ar.) Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey.*

Bu rumūzlar olıcaḳ gör n'eyledi / Bir birine **sırrın** iẓhār eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4529). [sırrın, -ın]*

sırr: *(Ar.) Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey.*

Gör bu emrüñ **sırrı** nedür yiri ne / Künc-i ḫalvetde ḳılurken ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6760). [sırrı, -ı]*

İçmeyüp ṣu varmaz idi ḫācete / Kimse bilmezdi anuñ **sırrı** nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1266). [sırrı, -ı]*

Nite ardına düşer giden erüñ / Bilmezem ne **sırrı** var bu ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1430). [sırrı, -ı]*

Bu kelāmuñ şevḳı teʾšīr eyledi / Ḳalbine **sırrı** bunuñ yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3004). [sırrı, -ı]*

Ṣoyunup girdi Saʿīd legençeye / Gör bu **sırrı** inceden ne inceye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3650). [sırrı, -ı]*

Gine bir gün olʿazīz-i baḫt-vār / Gör Saʿīd ne **sırrı** ḳıldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3709). [sırrı, -ı]*

Gel yine gir bir meʿānī seyrine / Ol meʿānī **sırrı** nedür seyri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [sırrı, -ı]*

sırr: *(Ar.) Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey.*

Şol geçende geldüginde gördüñüz / N'itdi Mollā'ya bu **sırra** irdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3380). [sırra, -a]*

sırr: *(Ar.) Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey.*

Ḫunkār'uñ **sırrına** ol sırdār idi / Dürlü ḥikmetler ol erde var idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [sırrına, -ı, -n, -a]*

sırra ir-: *Aklın erişemediği, açıklanamayan veya çözülemeyen şeye, gize, gizeme ermek.*

Didi bu sırra ezel iremedüñ / ʿAḳluñı ilerüden diremedüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2034). [sırra ir-, --eme, --dü, --ñ]*

Zupun adlu bir begi vardı ol yirüñ / Kāfir-idi diñleyüp sırra irüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4906). [sırra ir-, --üñ]*

sırr-ı aḫbār: *Haberlerin sırrı.*

Oturup bir laḥẓa ṣoḥbet itdiler / Sırr-ı aḫbārın diyüp işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1516). [sırr-ı aḫbār, --ın]*

sırr-ı ʿalī: *Hz. Ali'nin sırrı.*

Hīç ʿaceb degil eger böyle ḳıla / Didiler kim sen misin **sırr-ı ʿAlī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6719). [sırr-ı ʿalī,]*

Şekk itmeñ kim benem **sırr-ı ʿAlī** / Murteżā'nuñ kim ki ol sırrı ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6718). [sırr-ı ʿalī,]*

Anda da çille çıḳardı ol velī / Ol vilāyet maʿdeni **sırr-ı ʿAlī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1273). [sırr-ı ʿalī,]*

Dir emişsünler hemān-dem ol velī / Ol şeh-i aḳṭāb-ı mülk **sırr-ı ʿAlī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1928). [sırr-ı ʿalī,]*

sırrı ol: *Gizli tutulan şey olmak.*

Şekk itmeñ kim benem sırr-ı ʿAlī / Murteżā'nuñ kim ki ol sırrı ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6718). [sırrı ol, --a]*

sırrına ir-: *Sırra ermek; gizli tutulan veya sır durumunda olan bir şeyi anlamak, kavramak.*

Ḳanda girür ele siz de görseñüz / Siz de anuñ sırrına bir irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [sırrına ir-, --se, --ñüz]*

sırt: *Sırt.*

Girdi ṭoġan şekline döke ḳanı / Ḳınığın ? **sırṭın** idüp açdı ḳanad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6109). [sırṭın, -ı, -n]*

sitem: *Bir kimseye herhangi bir davranışından dolayı üzüldüğünü, kırıldığını, alındığını öfkelenmeden belirtme, dostça çıkışma.*

ʿAdl idüp giydürdi ẓulm-ıla **sitem** / Seyr iderdi eyledi ṣayd u şikâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 337). [sitem,]*

sitīz: *Kavga, çekişme.*

Lerze dutdı ṣanasın gördi **sitīz** / Gördi bir oğlan ṭoġurmışdur özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 400). [sitīz,]*

sitīz it-: *Kavga etmek,inat etmek.*

Pīrāb Sulṭān evine girdi tīz / Gördi ʿavret aġlayup ider sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5376). [sitīz it-, -er]*

sitīz kıl-: *Kavga etmek.*

Dir Naṣārā'dan idük evvelde biz / Diler idük ḳılavuz Rūm'da sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2599). [sitīz ḳıl-, --avuz]*

Germiyān Deñizlüsi'nde iy ʿazīẓ / Bir ḥarāmī var-ıdı ḳılur sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3116). [sitīz ḳıl-, --ur]*

sıvat: *Sıvazlamak.*

Girüben ḳazana ḫoş ḳıldı ḳuʿūd / Ḳapayup aġzın daḫı **şıvatdı** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2502). [şıvatdı, --dı]*

sivaz: *Sivas şehri.*

Aḳsarāy'dan Engürü'den tā **Sivaz** / Aña irincëye dek ṭūl u dırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2648). [sivaz,]*

sıy-: *Kırmak.*

Ḳayṣer'i çün **ṣıyuban** ḳatl eyledi / Ḳayṣeri şehrin daḫı feṯḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1617). [ṣıyuban, -uban]*

siyāh: *Far. Siyah, kara.*

Ḳara tāc üstine ḫoş mīzer **siyāh** / Ṣaruban başına giymişdi zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2447). [siyāh,]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp itdi āh / Ṣems-i ʿālem gözlerine oldı **siyāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5567). [siyāh,]*

siyāh: *En koyu renk, kömür rengi, kara.*

Çünki Erzingan'a irdüm bā-sipāh / İrdi bir dervīş gelüp ṭonı **siyāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2609). [siyāh,]*

siyāh eyle: *Neşeli, saadetli zamanlarını kötüye çevirmek.*

Ḥācetüm senden budur ki yā İlāh / Kāfirüñ rūşen günin eyle siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 841). [siyāh eyle,]*

siyāset: *Devlet idare tarzı.*

Ṭalcanmadın geçdiler / **Siyāset** meydānından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3715). [siyāset,]*

siz-: *1. Açık bir kanıt olmaksızın, olmuş veya olacak bir şeyi anlamak, kestirmek, hissetmek 2. Anlamak, fark etmek.*

Mollālar dört yañaya pes gezdiler / Aradılar nereyi ki **sizdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3364). [sizdiler, --di, --ler]*

siz-: *Süzmek.*

Göricek ol gün seni **sizdüm** hemān / Ol ola diyüben iletdüm gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4722). [sizdüm, --dü, --m]*

siz: *2. çoğul şahıs. Siz.*

Anuñ-içün çekmeye var tā emek / Ḥācī Bektaş **sizleri** de idüp ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6280). [sizleri, -ler, -i]*

siz: *Çokluk ikinci kişi zamiri, siz.*

Sizden artuḳ kimsenem yoḳ yoḳlaya / Ḫalḳ işige başuban ayaḳlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5810). [sizden, -den]*

siz: *"siz"; kibarca hitap etmek.*

Aġladı gözden döküp yaş iy aḫı / Dir imām **siz** daḫı aġlarsız niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 308). [siz,]*

Sizüñ içün ḳayd olupdur bu ṭaʿām / Buyuruñ bu bende tā mesrūr ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 295). [sizüñ, -ün]*

siz: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Şükrü li'llāh bize gösterdüñ cemāl / Görmek ile **sizi** giderdük melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1213). [sizi, -i]*

Didi Ḫūnkār aña kim iy girçek er / Şöyle naḳl eylědiler **sizden** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [sizden, --den]*

Bulalum teşrīf dīzāruñla biz / Görelüm bir laḥẓa **sizi** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1514). [sizi, -i]*

Didi destūr iste var erden bize / Ṭoġrulup ol ecl içün geldüm **size** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [size, -e]*

Ḥācī Bektaş'a bu **sizüñ** işüñüz / Bu yaramaz fiʿl ü bu cünbüşüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2710). [sizüñ,]*

Mollā Saʿde'd-dīn ʿazīz-i müştehir / **Size** gönderdi selām oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3328). [size, -e]*

Destūr ister ḫażretüñe gelmege / Görüben **sizi** ziyāret ḳılmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4538). [sizi, -i]*

siz: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Varuban Ḫünkār'a dirler iy ʿazīz / Ne ʿacāyib eylemişsiz böyle **siz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2162). [siz,]*

Gine sizüñdür bu söz **siz** söyleñüz / Ḫoş mürüvvetdür ki dir **siz** eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [siz,]*

Gine sizüñdür bu söz **siz** söyleñüz / Ḫoş mürüvvetdür ki dir **siz** eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [siz,]*

Aḳça Ḳoca didi Ḫūnkār'a ʿazīz / Luṭf idüben eyledüñüz böyle **siz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2318). [siz,]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri.*

İy kerāmet ısları baḫtulular / Kim ki **sizden** ala seccādesini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6733). [sizden, -den]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Bu nebī üstinde **sizüñ-ile** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1244). [sizüñ-ile, -üñ, --ile]*

Post-ı āhū tācı Dede Ġarḳın'uñ / **Sizden** išbātın dilerüz biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1464). [sizden, -den]*

Ol sebebden **sizlere** zaḥmet olur / Rāḥatuñuz gidüben miḥnet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1775). [sizlere, -ler, -e]*

İdrīs eydür zaḥmet olur **sizlere** / Hem revālı iş midür bu iş gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [sizlere, -ler, -e]*

Gine **sizüñdür** bu söz siz söyleñüz / Ḫoş mürüvvetdür ki dir siz eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [sizüñdür, -üñ, -dür]*

Didi Ṣaltıḳ emriñüzi buyuruñ / İş **sizüñdür** emriñüzi ḳayıruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2740). [sizüñdür, -üñ, -dür]*

Didi bir bizden ü bir **sizden** gerek / Vara anı daʿvet ide tīzrek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [sizden, -den]*

Bir kemāl ehli **sizüñ** gibi ʿazīz / Ḥaḳḳı bāṭıldan ider ola temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3319). [sizüñ, -üñ]*

Bir kemer bir cimcime anda ḳodı / Yādigārum **sizlere** olsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4487). [sizlere, -ler, -e]*

siz: *Siz; ikinci tekil kişi zamiri.*

Kemlik itdüḳ biz kerem **sizden** şehā / Ḳul günāh işler ḳılur sulṭān rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1358). [sizden, -den]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri.*

Didiler şehrüñ begi **sizler** misiz / Didi Nūre'd-dīn Ḫoca belī bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1862). [sizler, -ler]*

Germiyān'uñ **sizsiz** ulu pīrleri / Kāmil ü vārıʿ vilāyet erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5056). [sizsiz, -siz]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri(kafirler).*

Dīnümüzüñ ulusısız çünki **siz** / Çāre ḳıluñ gün yüzin göstĕresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 859). [siz,]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamir.*

Müstemiʿ ol bāḳīsin diyem **sizĕ** / Geçdi üstine çü bīst ü çār sāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 372). [sizĕ, -e]*

Çünki dīnüñ ulusısız bu zamān / Hem muṭīʿ **size** ḳamu pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 856). [size, -e]*

Neẕrümüz olsun **size** şimden girü / Didi Ṭuġrul'a dönüp ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1334). [size, -e]*

Didiler iy şāh-ı ser-tācu'r-ricāl / Ol cihetden gelmesün **size** melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1777). [size, -e]*

İşidüñ uşda bunı direm **size** / Ṭanıḳ oluñ siz bizüm üstümüze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1963). [size, -e]*

Hem didi anlara dönüp ol velī / Görelüm **size** odın ḳaydın belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [size, -e]*

Ḥażret-i Ḫūnkār geliyorur **size** / Beni pīş-rev gönderüp durur **size** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2294). [size, -e]*

Rūm erenleri ḫaberini **size** / Söyleyüben siz ḳulaḳ dutuñ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2467). [size, -e]*

Maʿlūm oldı gönderür beni **size** / Bildürüñ varuñ olara dir bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2711). [size, -e]*

Bu yüz-ile **size** bildürdüm bunı / Bilesiz ḥaḳ dīn durur İslām dīni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2712). [size, -e]*

Ḳış u yaz bitmiş durur nāzük çemen / **Size** zār olmış durur merġūb semen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2751). [size, -e]*

Sīd-i Ṣālīh didi luṭf idüñ bize / Varalum mürvet idüñ direm **size** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3094). [size, -e]*

Size sizden ṣoñra geléne daḥı / Tā ḳıyāmet yite didi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [size, -e]*

Adını çaġır da elbetde **size** / Bilüñüz taḥḳīḳ inanuñ bu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3518). [size, -e]*

Size beni evliyā gönderdi bil / Sözümi ṭut her ne dirsem anı ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4110). [size, -e]*

Size kim dirler aduñuz bildürüñ / Nerede isteyelüm ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4141). [size, -e]*

Didi maʿlūmdur **size** kim bunda ben / Bursa'yı feṭḥ itmege geldim hemen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4202). [size, -e]*

Biz faḳīrléri gönderdi **size** / Size ḫod maʿlūm durur geldük söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4375). [size, -e]*

Biz faḳīrléri gönderdi size / **Size** ḫod maʿlūm durur geldük söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4375). [size, -e]*

Hem selām itdi ṭapuña ḳıl ḳabūl / Didiler hem ḥāl **size** maʿlūmdur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4376). [size, -e]*

Didi ki **sizden** teberrük isterüz / Curʿa-i ʿaşḳdan be-ġayet mestlerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4486). [sizden, -den]*

Almadı eylĕmedi hergiz ḳabūl / Uş getürdüm **size** andan didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4655). [size, -e]*

Didi Ḫūnkār sen suʾāl itdüñ bize / Biz daḫı virdük cevāb añla **size** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4785). [size, -e]*

Olmışam münkir **size** taḥḳīḳ didi / Bu sözümü eylegil taṣdīḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5232). [size, -e]*

Bunda ḳaçmaḳda bular geldük ḳıza / Dut ḳulaḳ tā kim ḫaber virdüm **size** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5249). [size, -e]*

Şeyḫden icāzet alup dirlik ḳıluñ / Çünki **sizden** üstün oldı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6146). [sizden, -den]*

Pes cezā itsek revādur biz **size** / Līki meyve isder evliyā eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6124). [size, -e]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri.*

Emr ider anlara Ahmed iy kibār / Didi ně ki alduñuzsa **siz** naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 180). [siz,]*

Olasız tā Ḥaḳ ḳatında **siz** mešāb / Söylediler ol ulular her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 379). [siz,]*

İşidüp Loḳmān olupdur şādumān / Nice emr oldıysa idüñ eyle **siz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6654). [siz,]*

Ya baña **siz** gösterüñ güneş yüzin / Ya çıḳaram cümlesinüñ hep gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 860). [siz,]*

Yā ḫo sāḥir siḥrini **siz** bozuñuz / Kendüñüzden yā ümīdi üzüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 879). [siz,]*

Daʿvet itměğě giderdük biz sizi / Ere ne maʿlūm degil uş **siz** bizi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [siz,]*

Çekelüm ol çille-i merdānı biz / Çille çeküñ dilegüñüz gibi **siz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1260). [siz,]*

Siz ne yirdensiz yā kimüñ aṣlısız / Atañuz kimdür yā kimüñ neslisüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1362). [siz,]*

Ol daḫı Mūsī-i Kāẕım'uñ ʿazīz / Oġlıdur şöyle bilesiz didi **siz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1372). [siz,]*

Dirdüñüz itmek bunı cāyiz degil / Nite **siz** iylědüñüz nědür delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1524). [siz,]*

Egilüpdür yıḳıla gibi tamām / Gitseñüz **siz** oradan ey nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1790). [siz,]*

Siz ne bilürsiz ki ḳadri nicedür / ʿİzzeti Allāh ḳatında yücedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1806). [siz,]*

İşidüñ uşda bunı direm size / Ṭanıḳ oluñ **siz** bizüm üstümüze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1963). [siz,]*

Buña ḥüccet ḳoduġuma biş bile / Ṭanuġum var görüñüz **siz** de hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1984). [siz,]*

Siz de işidüñ ṭanuḳlarumı dir / Ṣuç kimüñdür siz de oluñuz ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1987). [siz,]*

Siz de işidüñ ṭanuḳlarumı dir / Ṣuç kimüñdür **siz** de oluñuz ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1987). [siz,]*

Didi **siz** ṭāyifeden gel bizi gör / İncinüp ḳatı vü oldı bī-ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2298). [siz,]*

Rūm erenleri ḫaberini size / Söyleyüben **siz** ḳulaḳ dutuñ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2467). [siz,]*

Cān Baba dir rāżīyam līkin velī / İtdüñüz bir imtiḥān **siz** evveli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2552). [siz,]*

Bir daḫı itmek dilersiz imtiḥān / İdicek ol imtiḥānı **siz** ḳaçan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2553). [siz,]*

Çün ṭutarsız gizlü yirde ṣaḳlayu / Ṣaḳınursız **siz** ḫaṭardan bekleyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2706). [siz,]*

Siz ṭaparsız kim o sizi ṣaḳlaya / Her belā vü her ḳażādan bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [siz,]*

Ulu Abdāl'a Kiçi Abdāl'a dir / **Siz** ḳapuya ṭolanuñ eyleñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2800). [siz,]*

Siz ḳapuya ṭolanuñ biz görelüm / İşbu sırruñ ġavrine dir irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2805). [siz,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi kim iy ʿazīz / Ne murāḍa geldüñüz bu yire **siz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2998). [siz,]*

Yā ḫo **siz** söyleñ bize diñleyelüm / Yā ḫo diñleñ biz de söz söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [siz,]*

Ḳoḳuñuz andan alup mesrūr olam / Hemm ü ġamdan **siz** gelince dūr olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3217). [siz,]*

Ḳanda girür ele **siz** de görseñüz / Siz de anuñ sırrına bir irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [siz,]*

Ḳanda girür ele siz de görseñüz / **Siz** de anuñ sırrına bir irseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3320). [siz,]*

Ketḫudāsı didi ki yā ḳavm bilüñ / Şübhesüz **siz** cümleñüz āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3378). [siz,]*

Cümlesi ṭuz **siz** idüñ ḳoymañ nemek / Lāzım olsun anlara bunı dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3385). [siz,]*

Ol maḳāmda ki beni **siz** bulduñuz / Gelmege buraya daʿvet ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3433). [siz,]*

Bunlara and virdi didi işidüñ / Ben didügüm gibi dir **siz** iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3625). [siz,]*

Nice üc gün **siz** ikindin gitdüñüz / İnmedin gün uşda yine yitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [siz,]*

Birisi geldi ilerü didi tīz / İşbu şehrüñ begi eydüñ **siz** misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [siz,]*

Er ziyāretine gelen baḫtulu / **Siz** misiz eydüñ baña dir ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [siz,]*

Er naẓarına gelen dir **siz** misiz / Ol da didi belī ol bende bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4161). [siz,]*

Yine dönüp didi diñle bir beni / Ḳılıcaḳ ḳurbān ḳaçan kim **siz** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4502). [siz,]*

Siz ḳabūl idüp ḫora geçürdüñüz / Ne-y-içündür dir bu ḥikmet görüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4656). [siz,]*

Siz ḳabūl itmědügüñüz ḳurbānı / Ḳabūl itdi Ḥācī Bektaş dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4660). [siz,]*

Yā ḳıyāmet güni **siz** bunca mürīd / Nice geçersiz ṣırāṭı baña id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5058). [siz,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi maḳṣūduñuz / Burada ḫāṣıl olursa yine **siz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5120). [siz,]*

Ḳapuyı muḥkem ḳılup ṭaşra çıḳuñ / Çille Ṭaġı cānibine **siz** baḳuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5528). [siz,]*

Didi bunuñ mišli dirlik iy ʿazīz / Kimse itmez līki erenler daḫı **siz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5715). [siz,]*

Alıp andan başa giye ḫażreti / **Siz** gerekdür buña taʿẓīm idesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6047). [siz,]*

Erlik-ile egüñ aña **siz** başı / Her kim ider evliyāya ḫiẓmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6147). [siz,]*

Didi Türkler ḫad-bīn olur bu'l-fużūl / Çün peşīmān olduñuz bu işe **siz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6260). [siz,]*

Göziñüzi hem virüñ dervīşe **siz** / Her ne dervīş itse şey' li'llāh pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [siz,]*

Tā bulasız cevherini **siz** ṭuzuñ / Ḳazma urup çünki yiri ḳazdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6283). [siz,]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri(müminler).*

Dilerüz **sizden** sülūk ehli bir er / Menzil almış bir ḫalīfe muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5346). [sizden, -den]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri (saygı bildirir).*

Ẕikr idüp dir içmedi çün kim imām / İçmeyüp pür anı getürdüm **size** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 317). [size, -e]*

Ḥāl niċeyidügini iʿlām ḳılur / Ḫırḳasın gönderdi dir **size** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6653). [size, -e]*

siz: *"Siz" ikinci çokluk şahıs zamiri.*

Size **sizden** ṣoñra geléne daḫı / Tā ḳıyāmet yite didi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [sizden, -den]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri.*

Sizi görmege gelürdük iy ʿazīz / Bunda bıñar varıduġın görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6710). [sizi, -i]*

Daʿvet itmĕgĕ giderdük biz **sizi** / Ere ne maʿlūm degil uş siz bizi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [sizi, -i]*

Siz ṭaparsız kim o **sizi** ṣaḳlaya / Her belā vü her ḳażādan bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [sizi, -i]*

Ben **sizi** ol dīne daʿvet iderem / Yolum oldur ben o yola giderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [sizi, -i]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri (okuyucu).*

Naḳldür kümmel ḫaber virdi bize / Semʿüñi ṭut tā ḫaber virem **size** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 572). [size, -e]*

siz: *Çokluk ikinci kişi zamiri, siz (Anadolu Erenleri).*

Siz erenlere selām itdi bu dem / Anuñ aluruz selāmın didi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1285). [siz,]*

siz: *Ikinci çoğul şahıs zamiri (Saru).*

Ṣanma benden uş saña ḫüccet ḳodum / **Siz** bilüñ tekrār aña bunı didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [siz,]*

siz: *Ikinci çoğul şahıs zamiri (Molla İdris'in kardeşi II.Saru).*

Bişüñüz de buña ṭanuḳ ṭutaram / İḫtiyāc vaḳtinde **sizden** isterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1968). [sizden, --den]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri (Akça Koca).*

Didi Ḫūnkār Aḳça Ḳoca'ya ʿazīz / Bu ne zaḥmetdür çekersiz böyle **siz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2309). [siz,]*

siz: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri (Mollalar).*

Didi Ḫūnkār eyledi **size** selām / Daḫı hem gönderdiler böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3529). [size, --e]*

size: *"Siz" ikinci çoğul şahıs zamiri (Akça Koca'nın evine).*

Ḥażret-i Ḫūnkār geliyorur **size** / Beni pīş-rev gönderüp durur **size** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2294). [size,]*

sizsüz: *Sizsiz, siz olmadan.*

Dir Güherdaş aña iy kān-ı kerem / Olmazuz biz **sizsüzin** iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1660). [sizsüzin, --in]*

sö: *(Anlatmak istediği şeyi) Sözle bildirmek, (Bir fikir veya hususu) ileriye sürmek, ortaya koymak, konuşmak, demek, söylemek.*

Sen Süleymān çün Süleymān nāme'yi / **Söyledi** Firdevsī ṭutup ḫāmeyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 105). [söyledi, -y, -le, -di]*

Bunları ḥıfẓ it diyü ḫoş **söyledi** / Ṣāh velāyet idicek āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 192). [söyledi, -y, -le, -di]*

Olsun uzun yaş diyü ḫalḳ **söyledi** / Oġlına Mūsā Muḥammed virdi ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 324). [söyledi, -y, -le, -di]*

Var mı bir ʿālim diyüben **söyledi** / Ṣordı aʿyāna ki tenbīh eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6617). [söyledi, -y, -le, -di]*

Şükr ü ẕikrini İlāh'uñ **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6764). [söyledi, -y, -le, -di]*

Bu **sözüm** rāst söylerem işit gözüm / Ol sāʿat Bektaş götürdi el Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6675). [sözüm, -z, -ü, -m]*

Çünki ruhbān aldı erden ṣaḥ cevāb / Geldi **söyledi** tekūra söz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 955). [söyledi, -y, -le, -di]*

Geldi Ḳāsım virdi Bektaş'a selām / **Söyledi** andan ney ise pes kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 984). [söyledi, -y, -le, -di]*

Nĕ ki ḫulefāsı var cemʿ eyledi / Ẕikr idüp ḥāli bulara **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1065). [söyledi, -y, -le, -di]*

Şükr idüp Ḥaḳk'a šenālar eyledi / Ḫoş niyāz idüp bulara **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1496). [söyledi, -y, -le, -di]*

Tiz yine dönüp segirdüm eyledi / Gelüben Fāṭma'ya ḥāli **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1732). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ẕikr ideyin düşümi ḫoş diñlegil / ʿİlm ehlisin **sözüm** key añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1677). [sözüm, -z, -ü, -m]*

Cāriye de küllī taḳrīr eyledi / Ḥācī Bektaş'a didügin **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1926). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidür çün sözin / İdrīs'e **söylĕdi** dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1937). [söylĕdi, -y, -le, -di]*

Geldi mescide cemāʿat ḳatına / **Söyledi** Ḫūnkār'umuñ ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1976). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl varuban **söyledi** / Nite ki Ḫūnkār aña ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2284). [söyledi, -y, -le, -di]*

Aġzın açıp ol ḥabīše **söyledi** / Ġāyet-ile bī-ḥayālıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2297). [söyledi, -y, -le, -di]*

İşidüp Ḫūnkār gör kim n'eyledi / Döndi ol burçaġa girü **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2321). [söyledi, -y, -le, -di]*

Örü ṭurup Cān Baba söz **söyledi** / Bunlara gör nĕyi taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2476). [söyledi, -y, -le, -di]*

Çün tıraş yarusına dek eyledi / Pes diyü Ḫūnkār Ṣaru'ya **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2510). [söyledi, -y, -le, -di]*

Cān Baba'yı gör Külü Ḫan n'eyledi / Çün didügüm sözi varup **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2532). [söyledi, -y, -le, -di]*

Didi Ḫūnḳār Cān Baba işit **sözüm** / Mertebeñ bildüñ naṣīb alduñ gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2454). [sözüm, -z, -ü, -m]*

Ḳanı çıḳdı ol öküz döndi revān / **Söyledi** İciki'ye ol dem hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2865). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ol nişānı anda Ṣaltıḳ eyledi / Bu nişānumuz ola dir **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2878). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ḥālini külliyyā iʿlām eyledi / Ḥācī Bektaş ne didügin **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2935). [söyledi, -y, -le, -di]*

Dīdesinden keşf oldı çün ḥicāb / Gördüginden **söyledi** ol kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2948). [söyledi, -y, -le, -di]*

Evliyā ẕikrin o yirde **söyledi** / Bir niçe kimseyi muḥibb eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3015). [söyledi, -y, -le, -di]*

ʿİlm yüzinden niçe sözler **söyledi** / Maʿnī yüzinden laṭīf şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3289). [söyledi, -y, -le, -di]*

Niçe envāʿ-ı kerāmet ki eyledi / Mollā Saʿde'd-dīn küllī **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3314). [söyledi, -y, -le, -di]*

Mollā Saʿde'd-dīn muʿīde **söyledi** / Mollāya tīzcek muʿīd yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3372). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

ʿAcze vardı döndi Ḫūnkār **söyledi** / Ḥāl aşlın aña tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3409). [söyledi, -y, -le, -di]*

Söyledi Ḫūnkār yidi günden berü / Niçe bir bu resme ṭurursın örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3583). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl ayaġına yüzin / Sürdi Mollā **söyledi** yine sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3631). [söyledi, -y, -le, -di]*

Dir Saʿīd ḫoş ẕikr taḳrīr eyledi / Ḫoş müvecceh didi ne kim **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3736). [söyledi, -y, -le, -di]*

Nuṭḳ açup didi bu nevʿ-ile kelām / **Sözüm** işbudur didi ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3725). [sözüm, -z, -ü, -m]*

Gelüben Fāṭıma'ya söylĕdiler / Nicesi **söylĕdi** Ḫūnkār didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3851). [söylĕdi, -y, -le, -di]*

Ol olan maḥbūsı dilek eyledi / Ol muḥibler daḫı bile **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3959). [söyledi, -y, -le, -di]*

Sarāya gelüben iʿlām eyledi / Bege ne ḥāl uġraduġın **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4006). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ser-tırāşa ḫoş işāret eyledi / Mūyumuz indür diyüben **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4023). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ṣordılar ḥālini hep ẕikr eyledi / Ser-güẕeştini cemīʿi **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4082). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ol iki erüñ birisi **söyledi** / İşbu lafẓ ıla beyānın eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4134). [söyledi, -y, -le, -di]*

Kendüye sözlĕri teʾšīr eyledi / Dönüben bunlara gör ne **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4325). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ḥālini külliyyā taḳrīr eyledi / Ser-güẕeştini be-küllī **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4378). [söyledi, -y, -le, -di]*

Bunı ol Emircem'e naḳl eyledi / Tafṣīli-y-ile beyānın **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4659). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ẕikre geldi ḥālini hep **söyledi** / Ser-güẕeştin küllī taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4767). [söyledi, -y, -le, -di]*

Nuṭḳ açuban gör ol öküz **söyledi** / Evliyāya ḥālin iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4948). [söyledi, -y, -le, -di]*

Döndi Bayram Begi'ye remz eyledi / Gör ne resme nuṭḳ açuban **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5073). [söyledi, -y, -le, -di]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān emr eyledi / Ḳudūmı çaluñ diyüben **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5154). [söyledi, -y, -le, -di]*

Dir didüm **sözüm** benüm işitmedi / Didügümüz emr üzre gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4984). [sözüm, -z, -ü, -m]*

Gele bir oġlumuz andan dir bizüm / Köpricĕgi delük ola bil **sözüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5130). [sözüm, -z, -ü, -m]*

Yüriyüp anlar temāşā eyledi / Beşḳarış ḫalḳına dönüp **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5288). [söyledi, -y, -le, -di]*

Şeyḫüñ istedügi kimse bilmiş ol / Sensin aña var ḳıl **sözüm** ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5350). [sözüm, -z, -ü, -m]*

Naḳldür kümmel rivāyet eyledi / İşbu nevʿ-ile beyānın **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5412). [söyledi, -y, -le, -di]*

Didi Ṣaru İsmāʿīl añla **sözüm** / Ḫāṣ ḫalīfemsin benüm kendü özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5521). [sözüm, -z, -ü, -m]*

İy Ḫıż ı r Lāla budur senden dilek / Ṣıma **sözüm** yimişüz nān u nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5808). [sözüm, -z, -ü, -m]*

Biñ bir er ne dir ʿaleyke idüp kirām / **Söyledi** andan Ḥācī Bektaş ḫālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6156). [söyledi, -y, -le, -di]*

İẕn-i Ḥaḳ'la yüri diyüp **söyledi** / Çün velā birle yürüdi anda ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6224). [söyledi, -y, -le, -di]*

sö: *(Anlatmak istediği şeyi) Sözle bildirmek, (Bir fikir veya hususu) ileriye sürmek, ortaya koymak, konuşmak, demek, söylemek.*

Didiler ol mübtediʿler kim durur / **Söylemez** mollāya ṣan ebkem durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3460). [söylemez, -y, -le, -mez]*

sö: *(Anlatmak istediği şeyi) Sözle bildirmek, (Bir fikir veya hususu) ileriye sürmek, ortaya koymak, konuşmak, demek, söylemek.*

Ere didi ol imāmet eyleye / Buyruḳ itmĕdin yā ḫod söz **söyleye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3573). [söyleye, -y, -le, -y, -e]*

sö: *(Anlatmak istediği şeyi) Sözle bildirmek, (Bir fikir veya hususu) ileriye sürmek, ortaya koymak, konuşmak, demek, söylemek.*

Ẕikr idersem **söz** olur taṭvīl kelām / Otururken bir gün ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6669). [söz, -z]*

Bunlaruñ **sözin** işitdi çün tekūr / Didi yaḫşı itdüñüz ġāyet fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 887). [sözin, -z, -i, -n]*

Emre işitdi çün anlaruñ **sözin** / Böyle dir anlara dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1406). [sözin, -z, -i, -n]*

Yoḫsa virüñ tācımuzı giymeñüz / Çün işitdiler olardan böyle **söz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1465). [söz, -z]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi çün **sözin** / Oluban ḫoş-ḥāl aña döndi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1535). [sözin, -z, -i, -n]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Nĕ ḳadar yalvardılar hīç dönmedi / Çĕkilür kendüye bir **söz** dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1752). [söz, -z]*

İşidüp bunı iki bir dimedi / Ḳalḳdı örü daḫı bir **söz** dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1781). [söz, -z]*

Çünki Yūnus Muḳrī işitdi **sözin** / ʿAzm ḳıldı Ḳonya'ya bu gündüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1661). [sözin, -z, -i, -n]*

İşidüp Ḫunkār **sözin** döner aña / Niçe remz ider pes anı görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1849). [sözin, -z, -i, -n]*

Dutma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Ṭoġrı **söz** budur ki uş saña didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [söz, -z]*

Ṣaru eydür söyledügüñ nice **söz** / Hiç bu sözden ẕerre çıḳmaz yaġ öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [söz, -z]*

Gine sizüñdür bu **söz** siz söyleñüz / Ḫoş mürüvvetdür ki dir siz eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [söz, -z]*

Ol muḥib sözini ẕikr itdi tamām / İşidür çün kim **sözin** ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2268). [sözin, -z, -i, -n]*

Çün **sözin** işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Ḳıldı işāret dirler olan ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2325). [sözin, -z, -i, -n]*

Ṣoḥbet ešnāsında şeyḫ bir **söz** didi / ʿİlm ehliyem bilĕsiz biz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [söz, -z]*

Pes Külü Ḫan dönderür keşīşe yüz / Dir işitdüñ mi ne dir dervīş **söz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [söz, -z]*

Yoḳsa ḫod ola helāk ḳurtılavuz / **Söz** yalanıduġın andan bilevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2493). [söz, -z]*

Geldi Külü Ḫan'a ḫoş bu **söz** ʿaceb / Söyledügüñ rāst sözdür didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2494). [söz, -z]*

Uş ṣuyın üleşdürürüz biz didi / Ṣaru'ya Ḫūnkār bu resme **söz** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [söz, -z]*

Ḳarayük'de ḳaldı Ḫūnkār saʿd-ıla / Āḫire irdi bu **söz** geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2989). [söz, -z]*

Anda gelmiş imiş işitdüm ḫaber / Gitdi yolına idüp **söz** muḫtaṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3458). [söz, -z]*

Ḳurtılavuz bu belādan şübhesüz / Bunlara çün böyle didi Mollā **söz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3515). [söz, -z]*

Götürüp boḫçayı İsmāʿīl gider / Boḫçayı ḳoyup **sözin** iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3813). [sözin, -z, -i, -n]*

İşidicek ḥażret-i Ḫūnkār **sözin** / Didi Fāṭıma'ya dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3840). [sözin, -z, -i, -n]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Güvenc'e böyle **söz** / Güş idincek döndürür Güvenc'e yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4675). [söz, -z]*

Yā fülān kimsede durur nezrümüz / Dimedi nuṭḳ açuban bu resme **söz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4682). [söz, -z]*

Ger beni irgüresin maḳṣūduma / Bu fidādur yoluña hiç **söz** dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4754). [söz, -z]*

Ṭoġıcaḳ İlyās virdi adını / Naḳl iden dir böyle **söz** bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5137). [söz, -z]*

Yüzüñ arduña senüñ dönsün didi / ʿĀlem içre işbu **söz** dinsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [söz, -z]*

Ṣuṣaduḳ diyen içer andan gelür / Ol vilāyetde o **söz** meşhūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5220). [söz, -z]*

Görüben böyle kerāmetler ʿacīb / Ṭābiʿ oldılar **sözin** maḳbūl ṭutup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5305). [sözin, -z, -i, -n]*

Her ne vaḳtin semʿine irişse **söz** / Gel diyü erden aña irse rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [söz, -z]*

Kim Baraḳ ḳıllu olur hem biz daḫı / Götürürüz ṣaç budur **söz** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5465). [söz, -z]*

Çün **sözin** işitdi Ḫūnkār ḥāżreti / Ḳıldı aña ḫoş naẓarla himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5404). [sözin, -z, -i, -n]*

Dünya **sözin** āḫir idüp ol velī / Ḥażret'e dutdı yüzin andan velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5609). [sözin, -z, -i, -n]*

Çünki İsmāʿīl işidür er **sözin** / Atınuñ ayaġına sürer yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5714). [sözin, -z, -i, -n]*

Maʿnāsın ḳanuñ ṣorarsın bu ne **söz** / Ḫˇāce eydür Ḥācī Bektaş aç gözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5895). [söz, -z]*

Vir ṣalātı söyleyem anuñ **sözin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6203). [sözin, -z, -i, -n]*

<u>şofra:</u> *Sofra.*

Naẓarında açdı bendin **şofranuñ** / Yüzine ḳıldı naẓar Ḫūnkār anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4629). [şofranuñ, -nuñ]*

<u>sofra:</u> *Masa, sini vb. şeylerin, yemek yemek üzere hazırlanmış durumu.*

Ṣofra daḫı ṭurduġı yirden gelür / Ḥācī Bektaş'uñ öñine yayılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1160). [şofra,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña gör ne ḳılur / Maḳaṣın alup çırāḳ **şofra** virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4484). [şofra,]*

Ṣofraya ḳoyup getürürdi anı / Er naẕarına yitürürdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4622). [ṣofraya, -y, -a]*

İtdiler erkān-ıla erenler ḫiẕmeti / Virdiler seccāde vü **şofra** çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6074). [ṣofra,]*

Ṭurdı erenler içre **şofra** çekdi bil / Çünki er içre tekbīr ü tehlīl bayıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [ṣofra,]*

Ṣofraya baḳup naẕargāh urdılar / Gördiler ki cümle niʿmet ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6179). [ṣofraya, -y, -a]*

Dir naḳībe **şofra** öñine getür / Ṣofra ʿOšmān'ıñ öñine ḳondı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6376). [ṣofra,]*

Dir naḳībe şofra öñine getür / **Ṣofra** ʿOšmān'ıñ öñine ḳondı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6376). [ṣofra,]*

Bir nemed de arḳasında rengi ʿāc / Ḥācī Bektaş **şofra** virmiş hem çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [ṣofra,]*

şofra: *Masa, sini vb. şeylerin, yemek yemek üzere hazırlanmış durumu.*

Vir çırāḳ ʿOšmān'a **şofra** hem ʿalem / Kes nemedüñ ṣaġ yeñin gider aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [ṣofra,]*

Urdı İsmāʿāil efendim kisveti / Bilde ḳılıç ele alup **şofra** çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6386). [ṣofra,]*

sofra: *Üzerine yiyecekler, içecekler, tabak, kaşık, çatal vb. konularak çevresine oturulup yemek yenilecek şekilde düzenlenmiş masa, sini, yaygı vb.*

Ṣofra gelüben açıla öñine / Hem ʿalem başı üzre dikile gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1138). [ṣofra,]*

Ḳalḳuban hīç evlerine varmadı / **Ṣofralarına** ṣunup el urmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1756). [ṣofralarına, --lar, --ı, --n, --a]*

sofra: *Üzerine yiyecekler, içecekler, tabak, kaşık, çatal vb. konularak çevresine oturulup yemek yenilecek şekilde düzenlenmiş masa, sini, yaygı vb.*

Ṣofrayı çırāġı daḫı baʿd ez-ān / Anları da virdi tekbīrle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1173). [ṣofrayı, -yı]*

Kendü öñindeki **şofrayı** daḫı / Ṣundı tekbīr-ile anı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4393). [ṣofrayı, -yı]*

Bişirüp **şofrayı** andan pür ider / Götürüp **şofrayı** Ḫūnkār'a gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4627). [ṣofrayı, -yı]*

Bişirüp **şofrayı** andan pür ider / Götürüp **şofrayı** Ḫūnkār'a gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4627). [ṣofrayı, -yı]*

Geldi ṣofra yidi niʿmet cümle kes / Çünki ṣāfdan **şofrayı** götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6038). [ṣofrayı, -yı]*

sofra: *Yemek yenilen yer, sini, masa. II. manevi sofra , Allah'ın Peygamber Efendimize Miraç gecesinde sunduğu manevi rızık sofrası.*

Ḳubbe-i elif tācı virüp Cebraʾīl / Ḫırḫa vü seccāde **şofra** hem delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 141). [ṣofra,]*

Çün Muḥammed ḥażreti faḫr-ı cihān / Tāc u ḫırḫa **şofra** hem şemʿa delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 165). [ṣofra,]*

Tekye saḳfına altun ıla aṣdı temīz / **Ṣofra** seccāde ʿalem altun çerāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [ṣofra,]*

sofra: *Masa, sini vb. şeylerin, yemek yemek üzere hazırlanmış durumu.*

Gördiler **şofrada** var yidi balıḳ / Yidi daḫı kirde varışmış ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6176). [ṣofrada, -da]*

Ṣofrada bütün ṭurur hep üstüvār / Çün vilāyet böyle gördi her velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [ṣofrada, -da]*

sofra: *Ar. Üzerine yiyecekler, içecekler, tabak, kaşık, çatal vb. konularak çevresine oturulup yemek yenilecek şekilde düzenlenmiş masa, sini, yaygı.*

Öñine **şofra** yayup dir buyuruñ / Ḫāṭırımuz açlı çün bundan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1750). [ṣofra,]*

Pezver **şofra** ʿādetini ibtidā / ʿAsel ü māstdan getürmek iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2067). [ṣofra,]*

Didi Fāṭıma'ya ol ḳuṭb-ı cihān / Bunlara **şofra** ilet māst ıla nān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2073). [ṣofra,]*

Geldi pezver **şofra** daḫı yendi hem / Ṣofra duʿāsı daḫı olundı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [ṣofra,]*

Geldi pezver ṣofra daḫı yendi hem / **Ṣofra** duʿāsı daḫı olundı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [ṣofra,]*

Tā ki pezver **şofra** ola bunlara / Tīz getür ṭaʿām yisünler anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3791). [ṣofra,]*

Çün duʿā oluban **şofra** götrülür / Her ne kim erkān var-ısa hep olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3802). [ṣofra,]*

Ḫırḳa vü tāc u çırāḳ u **şofra** hem / Virüben gördiler anı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5260). [ṣofra,]*

Çün Cemāl Seydī bişüreydi ṭaʿām / **Ṣofra** yayılup u cemʿ olsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5319). [ṣofra,]*

Murteżā'dan erlik istedi ʿavām / Ḳanber'e didi getür **şofra** ṭaʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5548). [şofra,]*

Baʿżısı **şofra** diler şemʿ-ile hem / Her ḫalīfe şeyḫe iderdi ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6026). [şofra,]*

Geldi **şofra** yidi niʿmet cümle kes / Çünki ṣāfdan şofrayı götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6038). [şofra,]*

Şofra vü seccāde vü şemʿ ey aḫı / İbtidādan elden ele geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6131). [şofra,]*

sofra çek: *Yemek yemek için sofra kurulmak.*

Erlik ü mürvet dilerseñ **şofra çek** / Şeyḫ ide himmet dilerseñ **şofra çek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5547). [şofra çek,]*

Erlik ü mürvet dilerseñ **şofra çek** / Şeyḫ ide himmet dilerseñ **şofra çek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5547). [şofra çek,]*

şofra çekil: *Yemek yemek için sofra kurulmak.*

Çekilüp şofra olur ekl-i ṭaʿām / Ḳalḳuban eylediler andan ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4370). [şofra çekil, --üp]*

sofra duʿāsın it-: *Yemek yemeden önce Allah'a şükür amaçlı dua etmek.*

Döküp andan ete tīz ṭuz ekdiler / Yiyüben şofra duʿāsın itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3441). [şofra duʿāsın it-, --di, --ler]*

sofra vü çırāk: *Sofra ve çıra.*

Şofra vü çırāḳ icāzet virdiler / Cümle erkānı aña irürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2885). [şofra vü çırāḳ,]*

Pādişāh gördi ki **şofra vü çırāḳ** / Götürüben elde girüp geldi çaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4419). [şofra vü çırāḳ,]*

sögüş: *Azar, incitici söz.*

Bir **sögüş** olsa ve yā ḫod olsa ṭoy / Fekye olmış-ıdı ʿādet işbu ḫūy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2672). [sögüş,]*

soḫbet: *Ar. Görüşüp konuşma.*

Oturur **şoḫbetde** hem ol kān-ı cūd / Ol müfettiş ḳāḍısı kāmil-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2997). [şoḫbetde,]*

İşidür Ḫūnkār Aḫı Evran-ıla / Gölbıñar üstinde **şoḫbetde** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3055). [şoḫbetde,]*

Aḫı Evran-ıla Ḫūnkār ḥażreti / **Ṣoḥbeti-le** eylemişler ülfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3058). [ṣoḥbeti-le, --i, --le]*

Ṣoḥbetümüz anda olsun cemʿ ile / Āfitāb olsa ne iş var şemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3095). [ṣoḥbetümüz, -ü, -müz]*

Tā o ṣeyḫe buluşup ṣoḥbet ḳıla / **Ṣoḥbeti-y-ile** nefīs ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3305). [ṣoḥbeti-y-ile, --i, --y, --ile]*

Ṣoḥbetüñe iştiyāḳum var-ıdı / Baña ṣevḳuñ mūnis ü dildār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4592). [ṣoḥbetüñe, -üñe]*

Çün semāʿ emrin irürdi āḫire / **Ṣoḫbeti** neye irişdi bir gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5115). [ṣoḥbeti, -i]*

ṣoḫbet: *Allah'a gönül veren insanların bir araya gelip her an O'nunla berâber olduklarını bilmenin edebi ve huzûru içinde, şeyhlerinin veya aralarından ehil birinin yönlendirmesiyle yaptıkları ârifâne söyleşme ve halleşme.*

Zımmī idi ehli hep ol ḳaryenüñ / Key işit bu **ṣoḥbeti** varsa cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [ṣoḥbeti, -i]*

Aḳça Ḳoca-y-ısa murād görmege / Görübeni **ṣoḥbetine** irmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2300). [ṣoḥbetine, -in, -e]*

Ẕikr ideyin yine bir ḫoş **ṣoḥbeti** / Güş iden bula neşāṭ u selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2351). [ṣoḥbeti, -i]*

Kendüsi irdi Ḳızılca Ḫalvet'e / Güş ṭutdı irüben bu **ṣoḥbete** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4590). [ṣoḥbete, -e]*

Ṣoḥbetine Ḫıżr'uñ irdügine şād / Oluban mesrūr olur ḫoş dil-güşād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4612). [ṣoḥbetine, -in, -e]*

Girü buluşdura Ḫaḳ buluşavuz / **Ṣoḫbetüñ** ile müşerref olavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4596). [ṣoḥbetüñ, -üñ]*

sohbet: *Sohbet, muhabbet.*

Hemm ü ġamdan **ṣoḥbetüñle** dūr ola / Dir ʿAliyyü'n Naḳī bugün ṣāyimem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 296). [ṣoḥbetüñle, -üñ, -le]*

Yūnus Emre'ye didi kim söylegil / **Ṣoḥbetüñle** bizi mesrūr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2945). [ṣoḥbetüñle, -üñ, -le]*

sohbet: *Dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirme, sohbet meclisi.*

Çĕkicek çilleyi şāyed ki gide / **Ṣoḥbetinden** ol bizi maḥrūm ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1764). [ṣoḥbetinden, -i, -n, -den]*

sohbet: *Dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yârenlik, hasbihâl.*

Bāṭınında anı Müsülmān ider / ʿĀleme bu **şoḥbeti** destān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4892). [şoḥbeti, -i]*

sohbet: *(Ar.) İki veya daha çok kimse arasında karşılıklı olarak dostça, arkadaşça yapılan konuşma, hasbihal, musâhabe.*

Böyle dir tārīḫde **şoḥbet** bünyādın / Dāyeler beslědiler iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 328). [şoḥbet,]*

Oturuban ḫaylī şoḥbet itdiler / **Şoḥbet** ešnāsında gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2356). [şoḥbet,]*

Şoḥbet ešnāsında şeyḫ bir söz didi / ʿİlm ehliyem bilĕsiz biz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [şoḥbet,]*

Gel gine bir ḫūb **şoḥbet** gūş it / Ḥikmet içre ʿaḳluñı medhūş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3112). [şoḥbet,]*

Şoḥbet oldı **şoḥbet** ešnāsında söz / Nice dürlü gösterür ol söze yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3310). [şoḥbet,]*

Şoḥbet ešnāsında dir Ḫūnkār'a ol / Dilerem destūr iy şāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4542). [şoḥbet,]*

Çünki maḳṣūd bu-y-ıdı oldı tamām / Buldı bu **şoḥbet** de bunda iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4797). [şoḥbet,]*

Şoḥbet içre bege dir böyle kelām / Baña yurt vir ṭutayın anda maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [şoḥbet,]*

Ḳaldılar bu nevʿe bunlar bir zamān / **Şoḥbet** ü ẕevḳ u neşāṭ-ıla hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5324). [şoḥbet,]*

sohbet: *1. İki veya daha çok kimse arasında karşılıklı olarak dostça, arkadaşça yapılan konuşma, hasbihal, musâhabe. 2. Allah'a gönül veren insanların bir araya gelip her an O'nunla berâber olduklarını bilmenin edebi ve huzûru içinde, şeyhlerinin veya aralarından ehil birinin yönlendirmesiyle yaptıkları ârifâne söyleşme ve halleşme.*

Şoḥbet olup ẕikr olan erenlerüñ / **Şoḥbetine** virdi işkil anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3103). [şoḥbetine, -i, -n, -e]*

soḥbet eylĕ-: *Sohbet etmek.*

Şoḥbet eylědüñ be-ġāyet müntehā / Ol deme olur mı ʿālemde bahā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3778). [şoḥbet eylĕ-, --dü, --ñ]*

Şoḥbet eylědi erenler diñledük / Şād olup çoḳ nesne andan añladuḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3779). [şoḥbet eylĕ-, --di]*

sohbet iderdi: *Konuşmak, sohbet etmek.*

Oturup **şoḥbet iderdi** ser-te-ser / Ol selāmı ṭuymadı andan bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1279). [şoḥbet iderdi, --er, --di]*

soḥbet it: *Konuşmak, görüşmek.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 0). [ṣoḥbet it,]

soḥbet it-: *Konuşmak, sohbet etmek.*

Oturup bir laḥẓa ṣoḥbet itdiler / Sırr-ı aḫbārın diyüp işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1516). [ṣoḥbet it-, --di, --ler]*

Çün birez ṣoḥbet idüp dem sürdiler / Gitmege Ḫūnkār andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1522). [ṣoḥbet it-, --üp]*

Oturup ṣoḥbet iderlerken hemīn / Aḫṣamuñ vaḳti irer iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2094). [ṣoḥbet it-, --er, --ler, --iken]*

Oturuban ḫaylī ṣoḥbet itdiler / Ṣoḥbet ešnāsında gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2356). [ṣoḥbet it-, --di, --ler]*

Oturup ḫan ıla ṣoḥbet itdiler / Daluban söz baḥrine seyr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2406). [ṣoḥbet it-, --di, --ler]*

Ḫoş Ḳızılca Ḫalvet içre Ḫıżr-ıla / Ṣoḥbet iderlerdi ikisi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2823). [ṣoḥbet it-, --er, --ler, --di]*

Ḳırşarı'nda ol Aḫı Evran-ıla / Oturup ṣoḥbet iderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2991). [ṣoḥbet it-, --er, --ler, --di]*

Oturup bir laḥẓa ṣoḥbet itdiler / Ḫoş muvānesetle ülfet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3208). [ṣoḥbet it-, --di, --ler]*

Yılda bir kez görmege gelür anı / Bir niçe gün ṣoḥbet iderler ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3302). [ṣoḥbet it-, --er, --ler]*

Üç dün ü gün anda ṣoḥbet itdiler / Ayrılup yirlü yirine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3774). [ṣoḥbet it-, --di, --ler]*

soḥbet it-: *Konuşmak, görüşmek.*

Sürüben andan Ṣuṣuz'a irdiler / Bir niçe gün ṣoḥbet idüp ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5212). [ṣoḥbet it-,]*

Birbiriyle ṣoḥbet iderlĕr-idi / Ayrılup destūrla giderlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5323). [ṣoḥbet it-, -er, -ler, -di]*

soḥbet it-: *Sohbet etmek, konuşmak, vakit geçirmek.*

Ṣoḥbet iderlerdi birbiri-y-ile / Kim olaruñ vaṣfı hiç gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5318). [ṣoḥbet it-, --er, --ler, --di]*

soḥbet it-er-ler-di: *Konuşmak, görüşmek.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 0). [ṣoḥbet it-er-ler-di,]

<u>soḥbet ḳıl-:</u> *Karşılıklı olarak dostça, arkadaşça konuşmak, söyleşmek, hasbihal etmek, hoş vakit geçirmek.*

Ḥācī Bektaş'ı görüp şād oldılar / Bir niçe gün bile ṣoḥbet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1242). [ṣoḥbet ḳıl-, --dı, --lar]*

Ḳıldılar bir hafta ḫoş ṣoḥbet tamām / Oldılar mesrūr vaṣla ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2983). [ṣoḥbet ḳıl-, --dı, --lar]*

Tā o şeyḫe buluşup ṣoḥbet ḳıla / Ṣoḥbeti-y-ile nefīs ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3305). [ṣoḥbet ḳıl-, --a]*

Geldi kim bizüm-ile ṣoḥbet ḳıla / Ḳoyluşup bizüm-ile ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4605). [ṣoḥbet ḳıl-, --a]*

Sĕnüñ-ile didi ḳoñşı olalum / Buluşup ṣoḥbet senüñle ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4896). [ṣoḥbet ḳıl-, --alum]*

Germiyān begi ḳatına çün gelür / Ol beg-ile bir zamān ṣoḥbet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5006). [ṣoḥbet ḳıl-, -ur]*

<u>soḥbet ḳıl:</u> *Karşılıklı olarak dostça, arkadaşça konuşmak, söyleşmek, hasbihal etmek, hoş vakit geçirmek.*

Oturuşuban birez ṣoḥbet ḳılur / Çekdi Mūsi'š Šānī dürlü dürlü ḫ̆ān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 293). [ṣoḥbet ḳıl, --ur]*

<u>soḥbet ol-:</u> *Konuşmak.*

Ṣoḥbet olur şehr ḫalḳı cemʿ olur / Ulu kiçi cümle ol yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2993). [ṣoḥbet ol-, --ur]*

<u>soḥbet ol-:</u> *Konuşma gerçekleşmesi.*

Ṣoḥbet olup ẕikr olan erenlerüñ / Ṣoḥbetine virdi işkil anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3103). [ṣoḥbet ol-, --up]*

Ṣoḥbet oldı ṣoḥbet ešnāsında söz / Nice dürlü gösterür ol söze yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3310). [ṣoḥbet ol-, --dı]*

Ṣoḥbet oldı tā irür vaḳt-i namāz / Vaḳt oldı ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3552). [ṣoḥbet ol-, --dı]*

İtdiler ārām ol gün ol gice / Oldı ḫoş ṣoḥbet ne diyem kim nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3973). [ṣoḥbet ol-, --dı]*

<u>soḥbet-i ḫāṣ:</u> *Özel sohbet.*

Gölbıñar nām yirde olmışlar ıdı / **Ṣoḥbet-i ḫāṣ** anda ḳılmışlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3024). [ṣoḥbet-i ḫāṣ,]*

sohbet-i ḫāṣ eyle-: *Seçkinlerin bir araya gelerek oluşturdukları sohbet ortamı.*

Ol gice eylediler ṣoḥbet-i ḫāṣ / Ṣevḳ u ẕevḳ-ıla olındı iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2347). [ṣoḥbet-i ḫāṣ eyle-, --di, --ler]*

sohbet-i hāṣ it-: *Özel,hususi sohbet etmek.*

Ol ḳaya dibinde iclās itdiler / Ṣādī-y-ile ṣoḥbet-i ḫāṣ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2981). [ṣoḥbet-i ḫāṣ it-, --di, --ler]*

sohbeti it-: *Sohbet etmek.*

Çün yaḳın irişdi Ḫūnkār ḥażreti / Seyyid ile nice itdi ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4516). [ṣoḥbeti it-, --di]*

ʿİd-ı ḥacda mehyā olmaḳ ʿādeti / Cemʿ olup beş on gün itmek ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5027). [ṣoḥbeti it-,]*

Dir çağırdı-y-ıdı Ḫūnkār ḥażreti / Varup itdüm ben birez dem ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5439). [ṣoḥbeti it-, --dü, --m, --i]*

sohbeti ḳıl-: *Sohbet etmek, hoşça vakit geçirmek.*

Yiyüp içüben ḳılurlar ṣoḥbeti / Aluban erden duʿā vü himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2660). [ṣoḥbeti ḳıl-, --ur, --lar]*

Girü ol gün Ḥācī Bektaş ḥażreti / Aḫı Evran'la ḳılurdı ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3475). [ṣoḥbeti ḳıl-, --ur, --dı]*

Ḳılur iken ḫalīfeler cemʿ olup / Er aralarında hem-çün şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3669). [ṣoḥbeti ḳıl-, --ur]*

sohbet-i ülfet kıl-: *Konuşma ve sohbet etme.*

Gine ḳaṣd itdi Ḳarayük'e gele / Ṣoḥbet-i ülfet erenlerle ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3446). [ṣoḥbet-i ülfet ḳıl-, --a]*

sok: *İçine veya arasına girmesini sağlamak.*

Uzadur elin irer Saʿde'd-dīn'e / **Ṣoḳar** elin aġzına ṣol dem yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3344). [ṣoḳar, -ar]*

Elini uzatdı irdi aġzuma / **Ṣoḳdı** elini derūn-ı maġzuma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3356). [ṣoḳdı, -dı]*

Girçek-iseñ didiler göster nişān / Elin ol dem ḳoynına **ṣoḳdı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5440). [ṣoḳdı, -dı]*

sok-: *İçine veya arasına girmesini sağlamak.*

Dikdügüñ vaḳt yire **şoḳ** bu aġacı / Bunı gözet nice olur ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [ṣoḳ,]*

sokran: *Söylenmek, homurdanmak, isteksiz iş görmek.*

Ṣaru gitdi **şoḳranuraḳ** yirine / Ḫatm olup vardı bu söz de yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1807). [ṣoḳranuraḳ, -uraḳ]*

Ṣaru **şoḳranu** varup gitdi girü / İşidesin ṣoñra n'itdi ol girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2004). [ṣoḳranu, -u]*

sökül: *Yırtılmak, parçalanmak.*

Ne dikilmiş ne **sökülmiş** yoḳ yuyı / Kevšer'e batmış velī nemgīn ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5648). [sökülmiş, -miş]*

sol: *Sol taraf.*

Bektaş ıla otururlar diz-be-diz / Biri ṣağında vü **şolında** biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6630). [ṣolında, -ı, -n, -da]*

Ṣolda Ḫunkār Ḥaḳḳ'a tekbīr gětürür / Ḳalḳdı andan şeyḫ Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6040). [ṣolda, -da]*

sol: *Sol taraf, sağ karşıtı.*

Ṣola baḳdı tā be-maşrıḳ her ne var / Cümle maḫlūḳāt oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3579). [ṣola,]*

sol: *Şu, işaret zamiri.*

Pes Ḳolaçıḳ Ḥācī **şol** ayġır mišāl / Kişneyü kişneyü geldi bī-melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5125). [şol,]*

sol: *Sol yön.*

Hem **şolumda** oturan Ṣīr-i Ḫudā / Sen gidicek dāyimā bunlar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6640). [ṣolumda, --um, --da]*

sol: *Kalbin bulunduğu tarafta olan, sağın zıddı.*

Bermekīler'üñ idi hem **şol** ṭaraf / Çoġ-ıdı Selcūḳ'da Bermek'den şeref *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1610). [ṣol,]*

Ṣaġ yanına aldı Ulu Abdāl'ı / **Ṣolına** aldı kiçisin ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2754). [ṣolına, -ı, -(n)a]*

sol: *" Şu " işaret sıfatı".*

Nuṭḳa gel iy ṭūṭī-i bāġ-ı cinān / **Şol** şeker güftāruñ aç depret lisān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3887). [şol,]*

sol: *" Şu " işaret sıfatı.*

Beg didi ger **şol** zümāyīti baña / Virür ise ben daḫı anı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [şol,]*

İşidincek **şol** sāʿat ṭurdı öri / Üç daḫı var-ıdı oġlancıḳları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5354). [şol,]*

sol: *Sol taraf, sağ karşıtı.*

Ṣol elinde mīl ü ṣaġında keser / ʿĀlemi ṭūfān ṭutup yiller eser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5776). [şol,]*

Ṣol elinde var-ıdı bardaḳla ṣu / Ṣaġ elinde mışrı dutar yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [şol,]*

sol: *"Şu " işaret sıfatı.*

Ḳurt yiyince eşegüñ dün gün yüri / **Şol** eşegüñ ḳurt yidügi yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4833). [şol,]*

sol: *" Şu " işaret zamiri".*

Kim durur tek göster anı görelüm / Gösterüp dir Ḥācī Bektaş **şol** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [şol,]*

Didigümi nūş itdüñ mi didi / **Şol** Baraḳ bigi ögütdüñ mi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5460). [şol,]*

sol: *" Şu " işaret sıfatı.*

Gösterüp ḫatun da dir **şol** yüzi māh / Oturan yigitdür evlād-ı Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 288). [şol,]*

Şol sūsen yapraġı üstine anı / Ṣaluban üstinde ḫoş ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6734). [şol,]*

Şol ḫamīre gömülür gibi hemān / Ayaġı ṭaş üzre gömüldi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1301). [şol,]*

Didiler Külü Ḫan'a iy pādişāh / **Şol** ḳazana ḳoyduġuñdan ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2538). [şol,]*

Birine emr eyledi al git didi / **Şol** fülānda fülān ere ilt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3256). [şol,]*

Gel yine iy ṭūṭī-i bāġ-ı İrem / **Şol** şeker-rīz nuṭḳuñ aç eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3290). [şol,]*

Şol benüm yanumda namāz ḳılanı / Hīç bilür misiz diñüz bize anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3688). [şol,]*

Ḫod ne Ḫūnkār ḥażreti didi yüri / **Şol** fülān memlekete gitgil giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4681). [şol,]*

Daʿvet itdi çıḳdı çārṭāḳ üstine / Didi **şol** dīvānenüñ gör ḳaṣdı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4742). [şol,]*

Şol ḳadar urdı semāʿı baʿd ez-ān / Kül ider ol yanar odı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [şol,]*

sol: *" Şu " işaret sıfat.*

Ḫalḳa ḳarşu ol ḳanadını açar / **Şol** Ḫorāsān mülkine ḳarşu uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1056). [şol,]*

Ḫ̆āce dir bunlara **şol** kimse alur / Remzi var ol remzi her kim ki bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [şol,]*

Her ki **şol** çeç ṭaru üstine gelĕ / Seccādesin anuñ üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1132). [şol,]*

Hācī Ṭuñrul oldı **şol** sāʿat ṭoġan / Pervāz urup ḳalḳdı hevāya hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1319). [şol,]*

Çarpacaḳ maḥalle iricek hemīn / Ādem oldı **şol** sāʿat Ḫūnkār yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1322). [şol,]*

Ḳaraca Aḥmed zāviyesinde şehā / **Şol** uçuḳlu kim bulur cinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1400). [şol,]*

Oldı seccāde ṣu yüzinden revān / Geçdi ṣudan öteye **şol** dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [şol,]*

Nūre'd-dīn bir ḳulına emr eyledi / Ṣu getür **şol** çeşmeden vargıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1838). [şol,]*

Ṣaru'ya Ḫūnkār didi ṭurgıl Ṣaru / **Şol** aġaç üstine çıḳ ṭur yuḳaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [şol,]*

Çiçegi dökülüben elma biter / **Şol** sāʿat içre kemāle ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2019). [şol,]*

Şol ḫamīre gömülür tek itdi iz / Ayaġı-la dizleri hem iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2118). [şol,]*

Merciměginden yiyenüñ dişi ola / Ol daḫı **şol** didügüm gibi ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2169). [şol,]*

Şol Tatar şāhı Külü Ḫan'a seni / Gönderürem bilesin fehm it anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2455). [şol,]*

Daḫı ardınca olur ol ṭaş revān / **Şol** ḳanatlı ḳuş gibi gider i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [şol,]*

Çıraġı emr itdi dervīş itdiler / **Şol** faḳīrler ile dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3074). [şol,]*

Dir fülāna **şol** fülān yirde saña / Ṣat diyicek ṣatmaduñ mı sen aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [şol,]*

Ṣol geçende geldüginde gördüñüz / N'itdi Mollā'ya bu sırra irdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3380). [şol,]*

Ḳodı dil-bendin çıḳaruban hemīn / Geldi Ḫūnkār öñine **şol** dem yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4386). [şol,]*

Bir ulu şehr ü muʿaẓẓam ḳalʿadur / **Şol** ḳarınca gibi ḳaynar ḫalḳı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4684). [şol,]*

Ṣol köpriceginüñ vardı delügi / Nite ki remz itdi ol begler begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5144). [şol,]*

Oturur-iken o Ḳara İbrāhīm / **Şol** dem indi üstine bir yıldırım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5176). [şol,]*

Bunlaruñ öñinde giyik silkinür / **Şol** sāʿat bir gökçe gögercin olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5293). [şol,]*

sol: *" Şu " işaret zamiri.*

Ṣol bizüm Saʿīd mi didi ol velī / Ṣaru İsmāʿīl didi oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [şol,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi şöyle varuñ / Ayru ayru **şol** giñiş yirde ṭuruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5123). [şol,]*

sol yaña: *Sol tarafı.*

Yil sürüp seccādeyi gör kim n'ider / **Şol yaña** Gürci iline dek gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [şol yaña, --a]*

solu: *Nefes almak.*

Mollā görübeni anı deng olur / Kendüyi ṣuya atubanı **şolur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3490). [şolur, -r]*

solu-: *Solumak, nefes almak.*

Ṣoluyuraḳ ʿaḳlı geldi başına / Dir baña ṣormañ ki bu teşvīş ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3493). [şoluyuraḳ, --y, --uraḳ]*

somun: *Yuvarlak ve şişkin ekmek.*

Ne ḳadar küçük zuvālā dutalar / Ḫoş büyük büyük **şomunları** çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1539). [şomunları, --lar, --ı]*

Küçük olsa zūvalāñuz ġam degil / **Somunuñuz** büyük ola muttaṣıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1537). [somunuñuz, --uñuz]*

soñ: *En arkadaki, son.*

Dönüben Ṣaru'ya dir ol kān-ı cūd / Bu **şoña** geldi vü aḳdı bunda zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [şoña, -a]*

Öñini yıġma ki **şoñına** ḳalan / Ḥişşe-i segdür bil anı sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3828). [şoñına, -ı, -na]*

soñ: *Son, nihayet.*

Bil öñüñden hem **şoñuñ** gür olısar / Āḫir-i devrāna neslüñ ḳalısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4404). [şoñuñ, -un]*

Ol eve gidervenin tınmañ baña / Varmayınca olmazın öñden **şoña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5237). [şoña, -a]*

şoñ: *Artık ondan başkası olmayan; en son.*

Gör gele **şoñuñ** öñüñden key ḳatı / Ser-te-ser mülki ṭutısar ḥaşmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4246). [şoñuñ, -uñ]*

soñ: *Bitiş, nihayet.*

Andan ʿizzet key ḳatı öñden **şoña** / Ḫ̃āce görüp ḳaldı ḫayrān Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5948). [şoña, -a]*

soñ: *Artık ondan ötesi veya başkası olmayan.*

Dikdügüñ vaḳt yire ṣoḳ bu aġacı / Bunı gözet nice olur **şoñ** ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [şoñ,]*

Būsitān dikdügi vaḳtin aġacı / Dikmiş idi tā göreydi **şoñ** ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3138). [şoñ,]*

soñ peşīmānlıḳdan sūd itmez: *Son pişmanlık fayda vermez.*

Ṣoñ peşīmānlıḳdan itmez kimse sūd / Nefesüñ oġlanlaruñdur eyle cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3751). [şoñ peşīmānlıḳdan sūd itmez,]*

soñ ucı: *En sonu, nihayeti.*

Tā ki ḫaylī çoḳ odun cemʿ eyledi / Daḫı gör kim **şoñ ucı** ol n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [şoñ ucı,]*

soñında: *Ardından, sonra.*

Dir bunı da tün-be-tün öldüreyin / Nicesi olur **şoñında** göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3155). [şoñında,]*

sonra: *"-nin ardından, … arkasından; müteakiben" anlamlarında zarf.*

Yanına aldı pes anı bir zamān / Bir zamāndan **şoñra** irdi emr-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 333). [şoñra,]*

Şoñra kāfir anlara ġālib olur / Ḳırılur yoldaşları ʿāciz ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 734). [şoñra,]*

Ḥācī Bektaş ḳılmadı manşıb ḳabūl / Begligin **şoñra** tekūra virdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1051). [şoñra,]*

Aldılar **şoñra** duʿā vü hem naẓar / Ol naẓarda çoḳ naṣīb var çoḳ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [şoñra,]*

Tāc içün Ġarḳınī **şoñra** oldılar / Bi'ż-żarūrī işbu resme ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1468). [şoñra,]*

Bir zamān bostāncı işin işledi / **Soñra** ṭurubanı barmaḳ dişledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1488). [soñra,]*

Öldüginden **şoñra** ḳarnını yaruñ / İki oġlımuz çıḳar andan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2182). [şoñra,]*

Hem didügi gibi ol kimse ölür / Öldüginden **şoñra** bir gör kim n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2183). [şoñra,]*

İtdüginden **şoñra** anda eyle iş / Ḫoş vilāyetle bu resm-ile reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2854). [şoñra,]*

Ḳılduġından **şoñra** Ḫūnkār rıḥleti / Çelebiler ʿahd içinde furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2855). [şoñra,]*

Niçe günden **şoñra** irer ol nefes / İrdi ḥayyiz-i ḳabūl feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3846). [şoñra,]*

Bir zamāndan **şoñra** Ḥaḳ luṭf işledi / Dünyālikden nestene baġışladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4624). [şoñra,]*

Pes bu remzden **şoñra** bir müddet geçer / Tā ki Ḫūnkār daḫı dünyādan göçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4836). [şoñra,]*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Öldüginden **şoñra** ʿālemde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5739). [şoñra,]*

Çoḳ vilāyet gösterür devrinde er / Öldüginden **şoñra** gösterse hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5742). [şoñra,]*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Öldüginden **şoñra** ʿālemde āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5748). [şoñra,]*

Ḥaḳḳ'a ere çünki taʿžīm eyledi / Ḥaḳḳ'a **şoñra** cānı teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5816). [şoñra,]*

Ṭuta senden **şoñra** āḫir ol yirüñ / Ol imām-ı aʿẓam-ı Kāẓım İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5881). [şoñra,]*

sonra: *"Ardından, müteakiben" anlamındaki zarf.*

Ṣaru ṣoḳranu varup gitdi girü / İşidesin **şoñra** n'itdi ol girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2004). [şoñra,]*

Ṣoñra oġlanları gör kim n'itdiler / Dīn-i İslām'ı girü terk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2792). [şoñra,]*

Yirini şöyle temīz eylĕr-idi / Daḫı **şoñra** gör anı n'eylĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2861). [şoñra,]*

Size sizden **şoñra** geleñe daḫı / Tā ḳıyāmet yite didi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [şoñra,]*

Ṣoñra aña çār ʿalāmet virdiler / Buġadic yirine anı gönderdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5463). [şoñra,]*

İns ü cin çāker olan dāʿī felek / Ṣāh gerek **şoñra** ṣanup tedbīr ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6337). [şoñra,]*

Munḳaṭıʿ ola vü **şoñra** aṣluñuz / Bāḳīsin Allāh bilür bilmez eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6384). [şoñra,]*

sor-: *Sormak.*

Biñ bir eren hem seni **şoruşdurur** / Ḥācī Bektaş daʿvetin ḳılmaz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6152). [şoruşdurur, -uş, -dur, -ur]*

sor-: *Sormak, sual etmek.*

İmdi Yĕsī şehrini biz araruz / Der-be-der ḫāne-be-ḫāne **şoraruz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 616). [şoraruz, -aruz]*

sor-: *Birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek, sual etmek.*

Gidecek yirini **şormadı** Güvenc / Tā ki bīhūde yire çekmĕye renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4680). [şormadı, -ma, -dı]*

sor-: *Aramak, araştırmak; soru sorarak bilgi edinmeye çalışmak.*

Andan öte ḳılıç ur kāfiri **şor** / Her ne milki fetḥ idüp ḳılsañ ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6402). [şor,]*

sor-: *Birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek.*

Ḳapucıları ḳıġıruban **şorar** / Bu ne ġavġādur şar içre vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2427). [şorar, -ar]*

şor: *Sormak.*

Maʿnāsın ḳanuñ **şorarsın** bu ne söz / Ḫˇāce eydür Ḥācī Bektaş aç gözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5895). [şorarsın, -ar, -sın]*

şor: *Sormak, araştırmak.*

Dönüben sürʿatle ḫatuna gelür / Didi kimdür **şoruban** bildüm ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 354). [şoruban, --uban]*

Ḫūnkār adın **şorduġından** ol tamām / Mollā Ḫūnkār şandı cümle ḫāṣṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4058). [şorduġından, --duġ, --ın, --dan]*

Ol iki erden biri nuṭḳa gelür / **Şorduġından** çünki ol vāḳıf olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4142). [şorduġından, --duġ, --ın, --dan]*

Bu ne şardur iy ʿaceb ne memleket / Bileyin ben **şorayın** bunı oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [şorayın, -ayın]*

Ḳara İmīrza geldi tā ki gördiler / Ḳanı ʿOšmān diyüben **şorınca** ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6390). [şorınca, -ınca]*

sor: *(hâlini) sormak.*

Oturup yanında ḫālinden **şorar** / Bildi himmet var durur yitişdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4106). [şorar, -ar]*

sor: *Aramak, araştırmak; soru sorarak bilgi edinmeye çalışmak.*

Adını **şordum** adın tebyīn ider / Meskenüm Rūm'da diyü taʿyīn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4717). [şordum, -du, -m]*

sor: *Birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek, sual etmek.*

Fāṭıma'dan çün bu remzi gördiler / Aṣlı bu remzün ne diyü **şordılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1282). [şordılar, -dı, -lar]*

Şordılar ḫāli ḳamu taḳrīr ider / İşidüp bunlar daḫı gör ki n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1339). [şordılar, -dı, -lar]*

Gider-iken bir kişiye irdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār ḫaberin **şordılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3456). [şordılar, -dı, -lar]*

sor: *Aramak, araştırmak.* || *Soru sorarak bilgi istemek.*

Çün bu tācı görür Aḥmed nā-gehān / Rūḥ-ı Ḳuds'e **şorar** Aḥmed ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 128). [şorar, -ar]*

Girü Ḫūnkār'ı **şorup** teftīş ider / Kendözini şevḳ-ıla dil-rīş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3369). [şorup, -up]*

Yürüdügi yirde kime kim irer / Kim durur Ḫūnkār diyübeni **şorar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4056). [şorar, -ar]*

sor: *Bilgi almak için soru yöneltmek.*

Hīç içilmĕmiş anı Ẕeyneb görür / **Şordı** şerbetden niçün içmĕdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 315). [şordı, -dı]*

Görüben anası cānını yaḳar / **Şordı** aḥvāli tamam taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 350). [şordı, -dı]*

Var mı bir ʿālim diyüben söyledi / **Şordı** aʿyāna ki tenbīh eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6617). [şordı, -dı]*

Öpdi şeyḫüñ elini gelüp bular / Bektaş'ı şeyḫ **şordı** evde didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6701). [şordı, -dı]*

Şordı Ḥaydar daḫı babası ḥālin / Sürdi ayaġına yüz öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 803). [şordı, -dı]*

Elin aluban geçürdi yanına / **Şordı** cemʿiyyet neden oldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1149). [şordı, -dı]*

Cāriyeye **şordı** ki buzaġılar / Emmedügine sebeb nedür bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1925). [şordı, -dı]*

Nāz u niyāzı geçer kāmil-vücūd / **Şordı** kimdür diyü ḫalḳdan anı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3122). [şordı, -dı]*

Sürüben irişdi şol dem bunlara / **Şordı** ḳancaru gidersiz anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3623). [şordı, -dı]*

Ṭaşra çıḳduġında başar yüzine / Diyüben **şordı** bu kimdür özi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3639). [şordı, -dı]*

sor: *Bilgi almak için soru sormak.*

Evliyāyı **şordı** didiler ol er / Ḫırḳa Ṭaġı'na ḳılup durur güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4228). [şordı, -dı]*

Şordı ḥālden şundılar ol defteri / Aluban ḳıldı naẓar ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4421). [şordı, -dı]*

Bir kişiye uġrayup **şordı** ḫaber / Bu ne şardur bu ne milkdür ne diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [şordı, -dı]*

Anı görüp ol vilāyet erleri / **Şordılar** ḥāli ne diyüben giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5093). [şordılar, -dı, -lar]*

Göñli içinde böyle ṭutdı niyyetin / **Şora** kimdür bile anuñ ḥażretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5663). [şora, -a]*

Tepsi ḳanı diyübĕni **şordı** ol / Didi ḫōcam tepsiyi şaḳladı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5954). [şordı, -dı]*

şor: *Birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek, sual etmek.*

Başını andan yuḳaru götürür / Didi **şoraram** baña virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6634). [şoraram, -ar, -am]*

şor: *(hiç) sorma.*

Pencereye ḳarşu üc gün üc gice / Vālih ü ḥayrān olur **şorma** nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4736). [şorma, -ma]*

şor: *Bir durumu öğrenmek için cevap almak amacıyla karşısındaki kişiye soru yöneltmek, sormak.*

Şor aña ḳandan gelür ḳanda gider / Ḫādim inüp vardı anuñ ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 278). [şor,]*

şor: *Bir durumu öğrenmek için cevap almak amacıyla karşısındaki kişiye soru yöneltmek, sormak.*

Şoluyuraḳ ʿaḳlı geldi başına / Dir baña **şormañ** ki bu teşvīş ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3493). [şormañ, -ma, -ñ]*

şora vü bile ara: *Sormak ve de aramak.*

Varuban şora vü bile araya / Kim durur kimüñ ḳızı durur bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 352). [şora vü bile ara, --y, --a]*

şoran: *Soran kişi/kimse.*

Ol **şoran** kişi başından bir berāt / Ḫükm-i şāhīdür naẓar eyle oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3996). [şoran,]*

şorı: *Birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek, sual etmek.*

Dünle Ḫūnkār çıḳa başa üstüñe / Kim durur diyü **şorısardur** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3635). [şorısardur, -sar, -dur]*

şorı: *Sorgu, suâl.*

Şorı ḥisāb yoġ-ımış / ʿĀşıḳlaruñ cānından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3713). [şorı,]*

soru: *Felaket.*

Emr olur Ḫaḳ'dan yürür ol **şoruvan** / Yir içinden yoksa ḳarşu çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5991). [şoruvan, -van]*

soruş: *Sormak, soruşturmak.*

Birbirinüñ ḫāṭırın **şoruşdılar** / Ṭaşı arslān birle ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6230). [şoruşdılar, -dı, -lar]*

soruş: *Karşılıklı soru sormak, konuşmak.*

Ḳoca ḳoca birbiriyle görişür / **Şoruşuban** bildiler biri birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 290). [şoruşuban, --uban]*

sovucak: *Soğuk, ısısı düşük.*

Şovucaḳ bu yimişi ḫora geçür / Seferüñ emrini andan didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3149). [şovucaḳ,]*

şovug: *Soğuk.*

Gördi güneş ısısından Ḥaydar'uñ / Gice esen yil **şovuġından** ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 772). [şovuġından, -ından]*

Şovuġından hem yilinden ol yirüñ / Bī-ḫużūr olmış-ıdı bunlar görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2201). [şovuġından, -ından]*

sovug: *Soğuk, kar.*

Didiler bu yüce yirdür key fużūl / Yaġmurı ḳarı **şovuġı** ḳatı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [şovuġı,]*

sovuk: *Soğuk.*

Bu **şovuḳ** yirdür sovuḳ yiller eser / Ṭoḳınıcaḳ dervīş iligin keser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2207). [şovuḳ,]*

sovuk: *Isısı düşük olan, sıcak karşıtı, soğuk.*

Gice **şovuḳ** kār iderdi key ḳatı / Gündüzin gün ıssısınuñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 679). [şovuḳ,]*

Bu şovuḳ yirdür **sovuḳ** yiller eser / Ṭoḳınıcaḳ dervīş iligin keser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2207). [sovuḳ,]*

Didi Ḫūnkār'a Ṣaru ki iy ice / Su **şovuḳ** ṭaşdan çıḳar buġlar nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [şovuḳ,]*

soy: *Üzerindeki elbiseleri çıkarmak.*

Ḥaydar'ı alup tekūra iltdiler / **Şoyuban** ʿuryān ḳılup bend itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 677). [şoyuban, -uban]*

soy: *Sülale, sop.*

Yanı ḳararup daḫı öldi hemān / **Ṣoyı** daḫı yine hem çün bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [ṣoyı, -ı]*

Yanı ḳararur daḫı andan ölür / Ol **ṣoyuñ** ölümi hep andan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [ṣoyuñ, -uñ]*

soy: *Soy, nesep.*

Dir selām olsun saña **ṣoyum** başı / Ġāzīler sulṭānı devletlü kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4521). [ṣoyum, --um]*

soyar: *Kabuğun soyulması.*

Bıçaġıyla bir ḫıyar **ṣoyar** ıdı / Ol ḫıyarı kesübeni yir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2126). [ṣoyar,]*

Bu bizüm bıçaḳlarumuz da ḫıyar / Bilesin ki şübhesüz anı **ṣoyar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2128). [ṣoyar,]*

ṣoyla: *Tahkik etmek, araştırmak, aslını aramak.*

Ḳanda var bir ʿilm ehli **ṣoylañuz** / Her kemāl içinde ol kāmil ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6618). [ṣoylañuz, --ñuz]*

söyle-: *Söylemek, demek.*

Gine sizüñdür bu söz siz **söyleñüz** / Ḫoş mürüvvetdür ki dir siz eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2314). [söyleñüz, -ñüz]*

Ḫarman üstüne ṭurup ḳarşu varur / Didi nědür örtdügüñüz **söyleñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6244). [söyleñüz, -ñüz]*

söyle-: *Demek, söylemek.*

Ḫoş ṣavābma ʿḳūl sözler **söyledüñ** / Ṣaldılar ādem ḳamu şehre ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 388). [söyledüñ, -dü, -n]*

Rūm erenleri ḫaberini size / **Söyleyüben** siz ḳulaḳ dutuñ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2467). [söyleyüben, -y, -üben]*

Ṣaḳınuñ ceng ü cidāl eylěmeñüz / Artıḳ eksik nestene **söylěmeñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2891). [söylěmeñüz, -meñüz]*

Çün işitdi daḫı söz **söylěmedi** / Anuñ-ıla hīç nizāʿ eylěmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3272). [söylěmedi, -me, -di]*

söyle-: *Demek, söylemek, dile getirmek.*

Ṣaru eydür **söyledügüñ** nice söz / Hiç bu sözden ẕerre çıḳmaz yaġ öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [söyledügüñ, -dük, -ü, -n]*

söyle-: *Demek, söylemek, konuşmak.*

Nuṭḳ açup bir gün bu ḳavle başladı / Depredüp dil **söyleyince** bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 415). [söyleyince, -(y)ince]*

Gördügüm düş bu durur kim **söyledüm** / Ẕikr idüben küllī taḳrīr eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1682). [söyledüm, -dü, -m]*

Mülküñ ıssı gibi **söylersin** sözüñ / Öyle misin ṭoġrısın bildür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1826). [söylersin, -r, -sin]*

Köylinüñ işde birisi daḫı ben / Niye **söylersin** bu sözi didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [söylersin, -r, -sin]*

söyle-: *(Anlatmak istediği şeyi) Sözle bildirmek.*

Döndi Bektaş-ı Velī gör n'eyledi / Yönelüp anlara gör ne **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1258). [söyledi, -di]*

Girdi Nūre'd-dīn Ḫˇāce'ye **söyledi** / Ṣer-güẕeştin küllī maʿlūm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1828). [söyledi, -di]*

Söyledi Ḫūnkār ḳaçan bu resme söz / Nice olur gūş itgil bu rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2316). [söyledi, -di]*

Pes Külü Ḫan beglerin cemʿ eyledi / Meşveret idüp bulara **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2598). [söyledi, -di]*

Baʿd ez-ān ruhbān hemān ṭurdı örü / **Söyledi** Ḫūnkār'a ol dem yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3209). [söyledi, -di]*

Mollā Saʿde'd-dīn işāret eyledi / Getürüñ ḳalem tırāş dir **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3401). [söyledi, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a Mollā **söyledi** / Vaḳt irdügini iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3553). [söyledi, -di]*

Reʾīsüñ yanında eyledi ḳuʿūd / Reʾīse nuṭḳ açuban **söyledi** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4103). [söyledi, -di]*

Ẕikrini kümmel bu resme **söyledi** / Bu meʿānīnüñ beyānını eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4172). [söyledi, -di]*

Hep vezīrin beglerin cemʿ eyledi / Ṭanışup bunlara ḥāli **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4201). [söyledi, -di]*

Döndi ol beglere Ḫūnkār **söyledi** / Ḥāli ḫoş remz-ile tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4411). [söyledi, -di]*

Ḥāli Ḫūnkār'a ser-ā-ser **söyledi** / Ser-güẕeştin her ne var şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4782). [söyledi, -di]*

Her ne oldı-y-ısa Mīrza itdi beyān / **Söyledi** ʿOšmān'a olan himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6391). [söyledi, -di]*

söyle-: *Anlatmak, ifade etmek.*

Söyledi zībā nefes dīvān olur / Ẕikr ider nereyi ki seyrān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3665). [söyledi, -di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ʿizzet eyledi / Ḫoş güler yüz-ile ṭatlu **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4372). [söyledi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl'e cümle **söyledi** / Yirin anlaruñ muʿayyen eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5564). [söyledi, -di]*

söyle-: *(Anlatmak istediği şeyi) Sözle bildirmek.*

Olasız tā Ḥaḳ ḳatında siz mešāb / **Söylediler** ol ulular her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 379). [söylediler, -di, -ler]*

Gelüběni dest-būs eylědiler / Pes lisān-ı tercümān **söylědiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1356). [söylědiler, -di, -ler]*

Ḫalḳ-ı ʿālem **söylediler** bir bir / Erliginden oldılar maḫlūḳ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2902). [söylediler, -di, -ler]*

Gelüben Fāṭıma'ya **söylědiler** / Nicesi söylědi Ḫūnkār didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3851). [söylědiler, -di, -ler]*

söyle-: *Anlatmak, dile getirmek, yapmak.*

Mülk-i Rūm için temāşā eyledi / Ḳaldurup başın bulara **söyledi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1307). [söyledi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl hemān ṭurur örü / **Söyledi** andan niyāzla yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4882). [söyledi, -di]*

Çıḳ atañ taḫtına ḫan ol imdi ḫan / Ne ḳadar kim **söyledi** ser-verle ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5913). [söyledi, -di]*

söyle-: *(Anlatmak istediği şeyi) bildirmek (hadisat bağlamında).*

Gelüben uşda oturduñ yirüñe / Delü olmış dir ne **söyler** görüñ e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3706). [söyler, -r]*

söyle-: *Düşündüğünü veya bildiğini sözle anlatmak.*

Söyleyince geldüñ alduñ bendümi / Diye b'illāh ṣıma kimsin andumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 786). [söyleyince, -y, -ince]*

söyle-: *Anlatmak.*

Ḥażretine mānīʿ olma ḳıl ḫaẕer / Hem aña **söylemeñ** ol virmez ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5536). [söylemeñ, -me, -n]*

söyle-: *Anlatmak, dile getirmek.*

Münteşir oldı bu söz ilden ile / **Söylediler** cümle ḫalḳ dilden dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2172). [söylediler, -di, -ler]*

söyle-: *(Bir fikir veya hususu) İleriye sürmek, ortaya koymak.*

Didi Ḫūnkār sözi girçek **söylerem** / Olacaġın saña maʿlūm eylerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1958). [söylerem, -r, -em]*

söyle!: *"Konuş, anlat!" anlamlarına gelen bir emir veya istek ifadesi.*

Didiler gel pādişāha varalum / **Söyle** sözüñ ḫan ne dir biz görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [söyle,]*

Cān Baba'yı oḳıdılar ilerü / Didi dervīş **söyle** sözüñ gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2475). [söyle,]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi nice iş / **Söyle** anı bilelüm ẕikr eyle pīş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3313). [söyle,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña dir **söyle** sen / Çille-i merdān çekersin yā ḫo zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4546). [söyle,]*

Ṣayrafī dir ḫiẓmet idersin kime / Vir ḫaber **söyle** baña didi heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4701). [söyle,]*

Ṣādī-y-ile **söyle** iy cān bülbüli / Ḳıl neşāṭ-ı naġme-y-ile ġulguli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4798). [söyle,]*

Dir sen elif bī dimezsin ne sebeb / Didi elif maʿnāsın **söylĕ** bilem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5893). [söylĕ,]*

söyledüm: *Anlatmak istediği şeyi sözle bildirmek.*

Ol gele ṭuran erenlerden yaña / Ol revān uş **söyledüm** sözüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [söyledüm,]*

Evliyāʾu'llāha nāliş eyledüm / Riḳḳat idüp cān u dilden **söyledüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4713). [söyledüm,]*

Söz budur kim **söyledüm** iy merd pes / ʿĀḳıl-ısañ ṭut naṣīḥat her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [söyledüm,]*

söyledüñ: *Dedin söyledin.*

Bizi şāhid ṭutuban ışmarladuñ / Dirüz andan nite ki sen **söyledüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1996). [söyledüñ,]*

söylen: *Anılmak, anlatılmak.*

Söylene ẕikre gele ol menḳabāt / Ḫalḳ bile anı ne ẕātdur ne ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [söylene, -e]*

söylen: *Anlatılmak, konuşulmak.*

Şöyle abbaḳ pür-ziyā bir yol durur / **Söylenür** efvāhda bu menḳūl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [söylenür, -ür]*

söylenil-: *Söylemek, söylenilmek.*

Menḳabātı cümle evṣāfı tamām / **Söylenildi** her vilāyet her maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2059). [söylenildi, -di]*

söyler: *(Anlatmak istediği şeyi) bildirmek.*

Dir ḳayınanası yaġ azdur ḳatı / Yaġa yoḳanma didi **söyler** iti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1557). [söyler,]*

Didiler bunlar birer cāmid ḥacer / Nice nuṭḳa gelüben **söyler** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1991). [söyler,]*

Rāhibe maʿlūm olup **söyler** aña / Gör ki ne remz ü rumūz eyler aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3266). [söyler,]*

söyleş-: *Karşılıklı konuşmak, sohbet etmek.*

Çün selāmın aluban yidi ṭāʿām / Lāzım oldı **söyleşe** bir ḳaç kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 783). [söyleşe, -e]*

söyleş: *Karşılıklı konuşmak, sohbet etmek.*

Böyle **söyleşüp** yaturlar ol gice / Çün ṣabāḥ oldı iderler gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [söyleşüp, -üp]*

söyleyen: *Anlatan, dile getiren (kişi).*

Maʿnī yüzinden temāşā eyleyen / Ol erenlerdür bu sözi **söyleyen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4517). [söyleyen,]*

soyun: *Üstteki giysileri çıkarmak.*

Ṣu ḳatına çünki bunlar irdiler / **Şoyunuban** defʿī ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3469). [şoyunuban, --uban]*

Ṣoyunubanı fūta ṭutundılar / Bir yire ḳorlar ṭonını kendiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3472). [şoyunubanı, --ubanı]*

soyun: *Söndürmek,.*

Söyünür Rum'da yanan biñ bir çırāḳ / Evliyādan nĕ ki varsa mā-ḥażar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6097). [söyünür, -ür]*

soyun: *Giysiyi çıkarmak II Maddi, dünyevi olan her şeyden kurtulmak, ruhsal arınma.*

Ṣoyunup girdi Saʿīd legençeye / Gör bu sırrı inceden ne inceye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3650). [ṣoyunup, -up]*

soyun: *Sönmek, parlaklığı gitmek.*

Bilimüzi baġla idelüm ḫiẕmetüñ / Ṣemʿümüz **söyündürüp** itdüñ ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6167). [söyündürüp, -dür, -üp]*

soyun: *Maddi, dünyevi olan her şeyden kurtulmak, ruhsal arınmak // Tarikata girmek.*

Ṣemʿ **söyünüp** her velī oldı ẕelīl / Ḥażretüñden yaḳdı ṣemʿ-ile delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5573). [söyünüp, -up]*

soyun-: *Üstteki giysileri çıkarmak.*

Bir fūta istedi tīz getürdiler / Tīz **ṣoyundı** her ne varsa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3534). [ṣoyundı, -dı]*

soyun-: *Sevinmek.*

Otururken tekyesinde ṣubḥgāh / Cerb olup **söyündi** öñinde çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6205). [söyündi, -di]*

söz: *Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelam, laf, kavil.*

Yine **sözümüze** ḳılalum ṣurūʿ / Ẕikr idem saña ne oldıysa vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1639). [sözümüze, -ümüze]*

Bir ḥabīš melʿūn kāfir **sözi-le** / Ḥayfdur bunuñ düzeni bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4311). [sözi-le, --i, --le]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf,lafız, kelam.*

Key ṣaḳın **sözüme** inkār eyleme / Çün işitdi şeyḫ Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6642). [sözüme, -üm, -e]*

Şeyḫ baḳdı bunlaruñ yüzlĕrine / Bildi bunlar fikri ne **sözlĕri** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1123). [sözlĕri, -ler, -i]*

İşidür **sözlĕrin** ol ḳuṭb-ı cihān / Çille-i merdān mı dirsiz yā zenān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1246). [sözlĕrin, -ler, -in]*

Ḥācī Bektaş çün işitdi **sözlerin** / Didi anlara dönüben yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1250). [sözlerin, -ler, -in]*

Didi İdrīs var bu **sözden** fāriġ ol / Ol ululardan durur ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1804). [sözden, -den]*

Ḳardaşım dir il **sözinden** ġam yimez / Yoluña var git o dervīşe dimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [sözinden, -i, -n, -den]*

Öküzüm ḳurda yidürdüñ o degil / **Sözüme** cevāb ne virürsin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1978). [sözüme, -üm, -e]*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Dir bulara gör o kān-ı mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2155). [sözlerin, -ler, -in]*

Rāḥat ola-y-ıdı didiler bular / **Sözlerin** gūş itdi çün ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2217). [sözlerin, -ler, -in]*

Cümlesini ẕikr iderler ser-te-ser / Çün işitdi **sözlerin** ol nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2327). [sözlerin, -ler, -in]*

Virmezüz yol girmege Rūm mülkine / İşidüp didüm ne **sözdür** bu yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2615). [sözdür, -dür]*

Ṣaru Ṣaltıḳ işidüp bu **sözleri** / Çök oturdı yire ol dem özleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2845). [sözleri, -ler, -i]*

Sözlerin ḳabūl idüp yüridiler / Güreleş şehrine tā kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2775). [sözlerin, -ler, -in]*

Ḫażret-i Ḫūnkār **sözin** itdi ḳabūl / Şimdi dir ben dutmazam ol yaña yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3211). [sözin, -in]*

Pādişāha varuban ẕikr itdiler / Ẕikr olan **sözleri** cümle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4315). [sözleri, -ler, -i]*

Kendüye **sözlĕri** teʾšīr eyledi / Dönüben bunlara gör ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4325). [sözlĕri, -ler, -i]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn çün / Gūş idincek **sözlerin** ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4324). [sözlerin, -ler, -in]*

Olmışam münkir size taḫḳīḳ didi / Bu **sözümü** eylegil taṣdīḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5232). [sözümü, -üm, -ü]*

Çün erenler **sözidür** işbu kelām / Var ümīd raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5863). [sözidür, -idür]*

Didi ana ḳaḳıma sevmez Çalab / Ḫażret-i Ṣāḥ'ı severseñ **söze** uy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5939). [söze, -e]*

Key ṣaḳın düşmen **sözine** uyma sen / Ḳara İmīrzā oġlın alup gitdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [sözine, -ine]*

Ṣabr-ıla ṭatlu olur acı yimiş / Ṣāhum düşmen **sözine** sen uymaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6339). [sözine, -ine]*

söz: *Söylenecekler.*

Dir reʾīs imdi **sözüñi** söylegil / Er ne buyurdıysa iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4111). [sözüñi,]*

söz: *Ağızdan çıkan, bir veya daha çok heceden meydana gelen kelime veya kelime dizisi.*

Mollā Saʿde'd-dīn'e didiler ʿazīz / **Sözümüz** var diyelüm eyle temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3334). [sözümüz, -ümüz]*

söz: *Ağızdan çıkan kelime, lakırdı, laf, şiir.*

İşidür begleri **sözin** ayru dir / Ḳara Emīr adlu vardı bir Oġuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6305). [sözin, -in]*

söz: *1. Bir fikri, bir isteği yazılı veya sözlü olarak anlatmaya, açıklamaya yarayan kelimeler yâhut cümleler dizisi, kelâm, kavil, lakırdı 2. Doğruluğu kesinlik kazanmamış haber, söylenti, rivâyet, şâyia.*

Buġdayoġulları dirler ad-ıla / Müşṭehirdür işbu **söz** isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2185). [söz,]*

İşidüp **sözlĕrin** ol ḳuṭb-ı cihān / Yillerüñ esdügi dir bunda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2209). [sözlĕrin, -ler, -i, -n]*

Didi şeyḫ ḫana ki iy devletlü ḫan / Girçegem **sözümde** sen baña inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [sözümde, -üm, -de]*

Çün işitdi bu **sözi** bildi keşiş / Bildürür remz-ile aña ḫoş reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3196). [sözi, -i]*

Çün işitdi daḫı **söz** söylĕmedi / Anuñ-ıla hīç nizāʿ eylĕmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3272). [söz,]*

İşidüben **sözlerin** ol kān-ı cūd / Maḳṣūduñ üzre didi varmadı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4549). [sözlerin, -ler, -i, -n]*

Didi destūrdur **sözüñ** ʿarż eylegil / Her ne-y-ise maḳṣūduñı söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4673). [sözüñ, -üñ]*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım hemīn / Geldi luṭfından bu resme **söz** yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5065). [söz,]*

Sözlerin gūş idicek ol pāk-dīn / Öyle olsun varuñuz didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4993). [sözlerin, -ler, -i, -n]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm işidür **sözlerin** / Dönderüp didi bulara yüzlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5055). [sözlerin, -ler, -i, -n]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm sulṭān-ı ʿazīz / **Sözlerin** itdi ḳabūl ol demde nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5087). [sözlerin, -ler, -i, -n]*

Sözlerin işidicek Sulṭān Ḥācım / Ol vilāyet maḫzenine kān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5096). [sözlerin, -ler, -i, -n]*

Dönüben piş-rev ḥāli iʿlām ider / Şerḥi-y-ile **sözlerin** itmām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5233). [sözlerin, -ler, -i, -n]*

Sözlerin eslĕmeyüp Sultān Ḥācım / Ol vilāyet mülkine ḫaḳan Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5239). [sözlerin, -ler, -i, -n]*

Söz budur kim söyledüm iy merd pes / ʿĀḳıl-ısañ ṭut naṣīḥat her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5841). [söz,]*

Sözlerin itdi ḳabūl düşdi müfīd / Her birine giydirüp şāh kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6170). [sözlerin, -ler, -i, -n]*

Ḥaḳḳ'a gĕçer nālişiyle her **sözüñ** / İşbu mekteb-ḫāneniñ yoḳdur şuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5985). [sözüñ, -üñ]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf,lafız, kelam II şiir.*

Kāfir olsun **sözine** yalan ḳatan / Çünki Türkler eyle didi baş baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [sözine, -i, -ne]*

söz: *Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelam, laf, kavil, konuşma.*

Ḥaḳ ḳabūl eyledi anuñ **sözini** / Kāfire göstermedi gün yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 876). [sözini, -i, -(n)i]*

söz: *Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelam, laf, kavil, konuşma.*

İşidür **sözlĕrini** ol ser-te-ser / Dir Medīne'den gelürem işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 281). [sözlĕrini, -ler, -i, -(n)i]*

Uyavuz saña ḳamu iy gül-ʿiẕār / İşidüp **sözlerini** ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6739). [sözlerini, -ler, -i, -(n)i]*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā nām ʿazīz / İşidüp bu resme **sözlĕrini** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2399). [sözlĕrini, -ler, -i, -(n)i]*

Biz faḳīrlĕri gönderdi size / Size ḫod maʿlūm durur geldük **söze** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4375). [söze, -e]*

Sözlerini işidicek ol ʿazīz / Eşeginden yir üzere indi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5218). [sözlerini, -ler, -i, -(n)i]*

söz: *Ağızdan çıkan, bir veya daha çok heceden meydana gelen kelime veya kelime dizisi.*

Ol **söz-ile** çıḳdı mollā der-kenār / Görür iki göz şanur külḫān yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [söz-ile, --ile]*

Bir **söz-ile** itmegil zāʾil begim / Şāha ḫāyin olmadım Allāh bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6341). [söz-ile, --ile]*

Semʿüñe ḫāsid **sözüni** ḳoymaġıl / Bir yigit ḳırḳ yılda olur ḫāṣıl begim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6340). [sözüni, -üñ, -i]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu.*

Pes tekūruñ ḳatına geldi yaḳın / Dir amān vir söyleyem **sözüñ** ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 867). [sözüñ, -üñ]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu.*

Çünki ruhbān aldı erden ṣaḥ cevāb / Geldi söyledi tekūra **söz** ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 955). [söz,]*

Söyledi Ḫūnkār ḳaçan bu resme **söz** / Nice olur gūş itgil bu rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2316). [söz,]*

Bu bizi kĕsüñ aña olsun kefen / Rāstī **söz** işbudur ki güft-i men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2343). [söz,]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu.*

Gine aġzın açdı herze **söz** didi / Dürrehātdan yine ol yüzsüz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3180). [söz,]*

Keselüm dırnaḳlaruñı **söz** işit / Şerʿ emri böyledür sen böyle it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3398). [söz,]*

Öldüren ḳaçdı gider illĕrine / Düşdi ḫalḳuñ işbu **söz** dillĕrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3918). [söz,]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya birden fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu.*

Hīç tevaḳḳuf itmeyüp depret dili / Naḳldür bu **söze** gel dutġıl ḳulaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 239). [söze, -e]*

Sözin işidüp n'ider gör ol ʿazīz / Şeyḫ Ṭayfūr ḫırḳayı aldı ele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6655). [sözin, -in]*

ʿİzzet ile ḳalmış-iken biz ẕelīl / **Sözini** ḳılur ḳabūl ṭurur gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 292). [sözini, -i, -n, -i]*

Key ṣaḳın sözüme inkār eyleme / Çün işitdi şeyḫ Bektaş **sözini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6642). [sözini, -i, -n, -i]*

İḫtiyāc olmaya ṭaşraġı ṣudan / Şeyḫ işitdi çünki Bektaş **sözini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6673). [sözini, -i, -n, -i]*

Ḫoş ṣavābma ʿḳūl **sözler** söyledüñ / Ṣaldılar ādem ḳamu şehre ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 388). [sözler, -ler]*

Yine bir **söz** evveline gĕlelüm / Ḫācī Bektaş erligin söylĕyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 764). [söz,]*

Ḫācī Bektaş er **sözin** redd itmedi / Aldı icāzet aldı elin öpdi gör n'itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 726). [sözin, -in]*

Çünki ḫalḳuñ **sözini** şeyḫ diñledi / Ġayretinden zārī ḳılup iñledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 708). [sözini, -i, -n, -i]*

İşiginde yir öpüp ḳıldı sücūd / **Sözini** redd itmedi ol pāk-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 742). [sözini, -i, -n, -i]*

Çünki ruhbān **sözin** işitdi tekūr / Didi var ṭut cümle gez anı getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [sözin, -in]*

Ḥācī Bektaş işidüp ruhbān **sözin** / Bildi müʾmindür ḥaḳīḳ anuñ özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 950). [sözin, -in]*

Çün tekūr işidecekler **sözini** / Başa ʿaḳlın dirdi açup gözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 906). [sözini, -i, -n, -i]*

Ḥācī Bektaş **sözini** taḳrīr ider / Ḫayr u şerden ne didi taʿbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 956). [sözini, -i, -n, -i]*

Ḥācī Bektaş çünki işitdi **sözin** / Yire sürdi Ḫˇāce öñinde yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1189). [sözin, -in]*

Daḫı yā Bektaş işit diñle **sözüm** / Ḳuṭb-ı ʿālem ben idüm bilgil özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [sözüm, -üm]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi **sözini** / Didi aña dönderüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1440). [sözini, -i, -n, -i]*

Sözini döndürmegil erenlerüñ / Ḳıl ḳabūl döndürme sözin anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1479). [sözini, -i, -n, -i]*

Bu yaña bir **söz** daḫı ẕikr ideyin / Ḫoş beyāndur anı daḫı diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [söz,]*

Gine bir **sözden** diyem zībā-maḳāl / Gūş idende ḳomaya ẕerre melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1589). [sözden, -den]*

Fāṭma Ana işidür Ḫūnkār **sözin** / Ṭura ṭuruñ burada dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1695). [sözin, -in]*

Çün işitdi **sözini** İdrīs anuñ / Dir diyĕyin taʿbīrin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1683). [sözini, -i, -n, -i]*

Mülküñ ısı gibi söylersin **sözüñ** / Öyle misin ṭoġrısın bildür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1826). [sözüñ, -üñ]*

Ṣaru eydür söyledügüñ nice söz / Hiç bu **sözden** ẕerre çıḳmaz yaġ öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [sözden, -den]*

Yir yüzi ḳar yoḳ aġaçda bir varaḳ / Nice elma indürem bu **sözе** baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [söze, -e]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidür çün **sözin** / İdrīs'e söylĕdi dönderüp yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1937). [sözin, -in]*

Çün **sözin** işitdi Ḫünkār ḥażreti / Virdi düşnām aña bu resme ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2030). [sözin, -in]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat işidüñ / İşidüp **sözüm** ile ḫoş iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1983). [sözüm, -üm]*

Alup öküzüñi var git bir yaña / Uşda ṭoġrısın didüm **sözüñ** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [sözüñ, -üñ]*

Sen didüñ öküzlerüñ gözlěmezem / **Sözüñi** aṣlā ḳabūl eylěmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1998). [sözüñi, -üñ, -i]*

Çünki gūş itdi **sözini** ol ḫūb-liḳā / Ne didi Fāṭıma'ya imdi baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2077). [sözini, -i, -n, -i]*

Cūş idüp ḳıldı semāʿı ol zamān / Girdi abdāllar da bu **söze** inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2228). [söze, -e]*

Sěvücilerden bu **sözi** işidür / Ṣād olup gelübeni diş ışıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2261). [sözi, -i]*

Aʿcebeynī dir ṭurunbu'l-māʾi ol / İşidüp **sözin** ulularդı melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2381). [sözin, -in]*

Ger inanmazsañ diyěyin bir kelām / Bilesin bundan **sözüñ** ṣıdḳın tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2413). [sözüñ, -üñ]*

Örü ṭurup Cān Baba **söz** söyledi / Bunlara gör něyi taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2476). [söz,]*

Evliyā dimek durur ice dimek / ʿİzzet idi ere eyle **söz** dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2527). [söz,]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba merd-i ʿazīz / Dimedi bir **söz** daḫı nūş itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2594). [söz,]*

Bu **söze** rāżī olur mısın digil / Ḳavl idelüm senüñ-ile bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2496). [söze, -e]*

Cān Baba'yı gör Külü Ḫan n'eyledi / Çün didügüm **sözi** varup söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2532). [sözi, -i]*

Dir bu erüñ **sözine** virmeñ cevāb / Hem ḳatı āsān müşkil nā-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2483). [sözine, -i, -n, -e]*

Girçek ise gelmeyě hergiz żarar / Biz de idevüz **sözine** iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2492). [sözine, -i, -n, -e]*

Bu ḳadar işiyle daḫı ḳanmaduḳ / Ol faḳīrüñ **sözine** inanmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2622). [sözine, -i, -n, -e]*

Didiler gel pādişāha varalum / Söyle **sözüñ** ḫan ne dir biz görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [sözüñ, -üñ]*

Cān Baba'yı oḳıdılar ilerü / Didi dervīş söyle **sözüñ** gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2475). [sözüñ, -üñ]*

Pes Külü Ḫan daḫı didi begleri / **Sözüñi** itdük ḳabūl iy dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2556). [sözüñi, -üñ, -i]*

Çıḳdı ol vech-ile tā kim ḳalʿaya / Diñle rāvī bunda ne **sözler** diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [sözler, -ler]*

Ol gele ṭuran erenlerden yaña / Ol revān uş söyledüm **sözüm** saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [sözüm, -üm]*

Yā ḫo siz söyleñ bize diñleyelüm / Yā ḫo diñleñ biz de **söz** söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [söz,]*

Gel söze gel **söz** bilür **söz** ehlini / İdelüm gūş eyle taḳrīr sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3115). [söz,]*

İşidicegez **sözini** aġladı / Yaş yañaġına aḳuban çaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3235). [sözini, -i, -n, -i]*

Alup istihzāya incidür idi / Herze vü hezyān **sözler** dir-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3175). [sözler, -ler]*

ʿİlm yüzinden niçe **sözler** söyledi / Maʿnī yüzinden laṭīf şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3289). [sözler, -ler]*

Ṣoḥbet oldı ṣoḥbet ešnāsında **söz** / Nice dürlü gösterür ol söze yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3310). [söz,]*

Ṣoḥbet oldı ṣoḥbet ešnāsında söz / Nice dürlü gösterür ol **söze** yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3310). [söze, -e]*

Ere didi ol imāmet eyleye / Buyruḳ itmědin yā ḫod **söz** söyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3573). [söz,]*

Geçdi gönlinden Saʿīd'üñ böyle **söz** / Her namāz vaḳtinde dir Ḫūnkār'umuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3672). [söz,]*

Adını çaġır da elbetde size / Bilüñüz taḥḳīḳ inanuñ bu **söze** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3518). [söze, -e]*

Ṣaru İsmāʿīl ayaġına yüzin / Sürdi Mollā söyledi yine **sözin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3631). [sözin, -in]*

Didi üstindekiyem virdi cevāb / İşidüp Ḫūnkār **sözin** ḳıldı ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3742). [sözin, -in]*

Adumuz çaġırmayınca virme yol / **Sözini** Aḫı daḫı itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3479). [sözini, -i, -n, -i]*

Ṣaru İsmāʿīl **sözini** Saʿde'dīn / İşidincĕgez örü ṭurdı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3728). [sözini, -i, -n, -i]*

Bir gün oturur iken Mollā Saʿīd / Didi Ḫūnkār Saʿīd'üm **sözüm** işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3753). [sözüm, -üm]*

Ṭuruban Ḫūnkār'a ol der-ḥāl gelür / Gūş itdügi **sözi** iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3767). [sözi, -i]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Gūş idincĕgez **sözini** bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3965). [sözini, -i, -n, -i]*

Didiler virgil nişān andan bize / Ḳalmaya tā şübhemüz işbu **söze** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4040). [söze, -e]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Maʿnī yüzinden didi gūş it rumūz / Bil muḥaḳḳaḳ gizlü degüldür bu **söz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [söz,]*

Sözüñ evveline geldük biz yine / Geldi Otman Beg'e irdi **söz** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4271). [söz,]*

Keyḳubād'ıla adı meşhūrdur / Bil tevārīḫde bu **söz** masṭūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4452). [söz,]*

Yazdı kātib olanın derc eyledi / Ḫoş feṣāḥatler **söze** ḫarc eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4416). [söze, -e]*

İtdi sulṭān bunlaruñ **sözin** ḳabūl / Ulu itdi ululuların anuñ ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4214). [sözin, -in]*

Ḳubbe elif tāc ururdı ṭālibā / Müştehir oldı bu **sözler** ġālibā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4354). [sözler, -ler]*

Sözüñ evveline geldük biz yine / Geldi Otman Beg'e irdi söz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4271). [sözüñ, -üñ]*

İşidincegez Emircem böyle **söz** / Geldi nuṭḳından bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4661). [söz,]*

İşidüp Ḫūnkār **sözin** ol kişi / Çille-i merdān dinilen bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4547). [sözin, -in]*

Didi iy dervīş zūd īncā biyā / Çün **sözin** Güvenc işitdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [sözin, -in]*

Ṣayrafī gūş idicek Güvenc **sözin** / Ṣād itdi işidicek kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4704). [sözin, -in]*

İşidicek **sözini** miskīn Güvenc / N'oldı dir altunuma uş māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4752). [sözini, -i, -n, -i]*

Tafṣīl ile ẕikr idersem hep tamām / **Söz** uzar ṭūl u dırāz olur kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4810). [söz,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a piş-rev döndi tīz / Dut ḳulaḳ bir **söze** geldük yine biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5113). [söze, -e]*

Anda-y-ıdı ẕikr olan ol ejdehā / Ẕikre gelmişdi bu **sözler** bārhā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5186). [sözler, -ler]*

İtmeyüp taṣdīḳ tekẕīb itdiler / **Sözine** anuñ ḳamu reyb itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5432). [sözine, -i, -n, -e]*

ʿAlī Baba'yı baḳup görmědiler / İşbu **sözüñ** ġavrine irmědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5435). [sözüñ, -üñ]*

Ḥaḳḳ'a minnet āḫir oldı bu kitāb / İşbu **sözden** var ümīd ola ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5862). [sözden, -den]*

söz: *Bir düşünceyi anlatan kelime dizisi, kelam.*

Ṣaru gitdi ṣoḳranuraḳ yirine / Ḫatm olup vardı bu **söz** de yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1807). [söz,]*

söz: *Kelam, söz, kavil, lafz.*

Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev odur / Müştehirdür işbu **sözler** bellüdür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4181). [sözler, -ler]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf,lafız, kelam.*

Çün işitdi abdāluñ **sözin** reʾīs / Oñdı işi er olur çünki enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4114). [sözin, -i, -n]*

söz: *1. Ağızdan çıkan, bir veya daha çok heceden meydana gelen kelime veya kelime dizisi. 2. Bir fikri, bir isteği yazılı veya sözlü olarak anlatmaya, açıklamaya yarayan kelimeler yâhut cümleler dizisi, kelâm, kavil, lakırdı.*

Geldi Külü Ḫan'a ḫoş bu söz ʿaceb / Söyledügüñ rāst **sözdür** didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2494). [sözdür, -dür]*

söz: *Söz, anlatı, tahkiye, hadise.*

Şöyle bir ḫoş **sözi** taḳrīr eylegil / Bir meʿānī ṣuḥfın açup söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2188). [sözi, --i]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu.*

Sözlerin işitdi Ḫūnkār ḥażreti / Dir ne ibrām itdüñüz böyle ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1772). [sözlerin, -ler, -iñ]*

Çün işitdi **sözlerin** ol girçek er / Didi anlara bu nevʿ-ile ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2149). [sözlerin, -ler, -iñ]*

söz: *1. Ağızdan çıkan, bir veya daha çok heceden meydana gelen kelime veya kelime dizisi. 2. Bir fikri, bir isteği yazılı veya sözlü olarak anlatmaya, açıklamaya yarayan kelimeler yâhut cümleler dizisi, kelâm, kavil, lakırdı.*

Sözini döndürmegil erenlerüñ / Ḳıl ḳabūl döndürme **sözin** anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1479). [sözin, -i, -n]*

Ḫażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿārifīn / Anlaruñ **sözin** işidicek yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4381). [sözin, -i, -n]*

Gemiye girdi **sözin** itdi ḳabūl / Ḳaldı deñizüñ orası ḳurı yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4863). [sözin, -i, -n]*

Anlaruñ **sözin** Zupun çün gūş ider / İşidüben cān u göñli ḫoş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4911). [sözin, -i, -n]*

Ṣaru İsmāʿīl işidincek **sözin** / Ṣāḥibinden ṣatun aldı öküzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4952). [sözin, -i, -n]*

Yarıcuñ olsun seniñ Rabbu'l-enām / Çünki ʿOšmān işidür erüñ **sözin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6373). [sözin, -i, -n]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf, lafız, kelam.*

Sözümi işidicek fikr eyledi / Seni gönderecegin ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4719). [sözümi, -üm, -i]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf, lafız, kelam.*

Pādişāha Ḥaḳ vire görklü oġul / Ol ulular çün **sözin** işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 386). [sözin, -i, -n]*

Ṣaḥ ḫaberle baña maʿlūm eyleñüz / Çünki Etrāk işidür baba **sözin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6245). [sözin, -i, -n]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf, kelam.*

Emrimüzsüz kimseye ḳaṣd itmegil / Dut **sözümüz** ġayrı yola gitmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4976). [sözümüz, -ü, -müz]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf, lafız, kelam.*

Münteşir oldı bu **söz** ilden ile / Söylediler cümle ḫalḳ dilden dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2172). [söz,]*

Ol muḥib **sözini** ẕikr itdi tamām / İşidür çün kim sözin ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2268). [sözini, -i, -n, -i]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf, lafız, kelam.*

İdrīs ile Fāṭıma çün bu **sözi** / İşidüben yire urdılar yüzi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1776). [sözi, -i]*

Didügüm **sözi** Külü Ḫan'a digil / Her ne dilĕr-ise ḳorḳma eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2462). [sözi, -i]*

Çün bu **sözi** āḫir itdi Ḫūnkār / Ṣaru İsmāʿīl idüp efġān u zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5566). [sözi, -i]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf, lafız, kelam.*

Didi Cengiz bu **söze** ne iʿtibār / Ceng idüp ṭururuz anlarla hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2410). [söze, -e]*

Gel **söze** gel söz bilür söz ehlini / İdelüm gūş eyle taḳrīr sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3115). [söze, -e]*

söz: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf, lafız, kelam.*

Didi Ḫūnkār **sözi** girçek söylerem / Olacaġın saña maʿlūm eylerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1958). [sözi, -i]*

söz: *1. Ağızdan çıkan, bir veya daha çok heceden meydana gelen kelime veya kelime dizisi. 2. Bir fikri, bir isteği yazılı veya sözlü olarak anlatmaya, açıklamaya yarayan kelimeler yâhut cümleler dizisi, kelâm, kavil, lakırdı.*

Dir Ṣaru hergelede kim var-ıdı / Gördüñüz söyledügi **sözi** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1985). [sözi, -i]*

Bir teneffüs işidüp bu **sözi** ol / Dir bunı ḳılmaz benüm ʿaḳlum ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [sözi, -i]*

söz al: *Ağzından söz almak, konuşturmak.*

Ḳomayalar ehlüñi görmeklige / Söz alup anlara söz virmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1852). [söz al, --up]*

söz baḥrine dal-: *Söz denizine dalmak.*

Oturup ḫan ıla ṣoḥbet itdiler / Daluban söz baḥrine seyr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2406). [söz baḥrine dal-, --uban]*

söz dut-: *Söz tutmak, verilen öğüde uymak.*

Ol bacılar söz dutuban vardılar / Her biri bir aracuḳda ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5124). [söz dut-,]*

söz ehli: *Sözden anlayan kimseler, şâirler, sohbet ehli kimseler.*

Gel söze gel söz bilür söz ehlini / İdelüm gūş eyle taḳrīr sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3115). [söz ehli, --n, --i]*

söz işit: *Söz dinle.*

Var öküzüñi yabānda güde git / Öküzüñ gerekse saña **söz işit** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1959). [söz işit,]*

söz it-: *Söz etmek.*

Yiyüp içüp oldı çün ḥamd ü šenā / Söz açup nuṭḳ andan itdiler yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3874). [söz it-, --di, --ler]*

söz it-: *Söz etmek, bir şeyler konuşmak.*

Ben iderem diyüp iḳdām itmedi / Bu nefes üzre biri söz itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1143). [söz it-, --me, --di]*

İtme ṣaḳın bu ḫuṣūsda daḫı söz / Çoḳ gelür erden bu vech-ile rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [söz it-, --me]*

söz virmek: *Birisine söz vermek, sözleşmek.*

Ḳomayalar ehlüñi görmeklige / Söz alup anlara söz virmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1852). [söz virmek, --lig, --e]*

sözde: *1- Güya 2- Konuşma esnasında.*

Şimdi aḥibbāsı anuñ ṣaç götürür / Böyle erenler **sözde** teʾvīl getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5464). [sözde,]*

sözi: *(Anlatmak istediği şeyi) Sözle bildirmek, (Bir fikir veya hususu) ileriye sürmek, ortaya koymak, konuşmak, demek, söylemek.*

Ẕikr ideyin bu **sözi** olaʿayān / Caʿfer-i Ṣādıḳ ol ḳuṭbu'l-ʿārifīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6647). [sözi,]*

Dīn-i ḥaḳmış ol erüñ girçek **sözi** / Egri baḳandan çıḳarurmış gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 921). [sözi,]*

Çünki geldiler erenler ḳatına / Bu **sözi** naḳl itdiler ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1409). [sözi,]*

Sözi Ḫıżr'uñ eyledi teʾšīr aña / Bostānı çigzindi dördi dört yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1480). [sözi,]*

Bu **sözi** nāyib işidüben döner / Girü Ḳırşehri'ne varuban iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1827). [sözi,]*

Köylinüñ işde birisi daḫı ben / Niye söylersin bu **sözi** didi sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1957). [sözi,]*

Ṣaru işidüp bu **sözi** ṭınmadı / Bu ḳadar güftāra hergiz ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1969). [sözi,]*

Başa çıḳmayup alınup ṭururuz / Ṣanma bu **sözi** ki dürüst görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2411). [sözi,]*

Didiler ol şeyḫ **sözi** girçek olur / Ay didügi gibi gör kim dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [sözi,]*

Ay dutulduġını ḫan gördi özi / Girçek oldı didi ol şeyḫüñ **sözi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2429). [sözi,]*

İşidür Ḫıżr ol **sözi** ol dem hemān / Atına binüp süvār oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2827). [sözi,]*

Yūnus'a varup didiler bu **sözi** / Böyle didi didiler bil er özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [sözi,]*

İşidüben bu **sözi** oldı revān / Ṭapduḳ Emre ḳatına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2934). [sözi,]*

Çün işidür ol **sözi** dönüp gider / Binüp ata Ḳarayük'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4069). [sözi,]*

Çünki Erṭuñrul bu **sözi** işidür / Evliyā ḥubbı kim anuñ işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4224). [sözi,]*

Ḫayfdur bir kāfirüñ **sözi** ile / Kim bu resme yigide ölüm gele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4320). [sözi,]*

Maʿnī yüzinden temāşā eyleyen / Ol erenlerdür bu **sözi** söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4517). [sözi,]*

Neẕrimüz var varuban anı getür / Ḳo o **sözi** sen bu ḥiẕmeti bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [sözi,]*

Bu **sözi** naḳl eyleyen böyle didi / Sükkerī ḥalvā mišāllü ḳand yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5426). [sözi,]*

Mā-ḥaṣal itmĕyelüm **sözi** dırāz / Ne ḳadar varsa mürīdi öz ü az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5563). [sözi,]*

Çün bu **sözi** işidirse ḥażreti / El idüp gögsin geçürdi key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5587). [sözi,]*

sözi: *Cebrail aracılığıyla Allah'ın, Peygamberlere gönderdiği haber, vahiy. (Burada Hz. Muhammed'e).*

Buyurupdur bu **sözi** Allāh mucīb / İşbu tācuñ ṣāḥibi gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 187). [sözi,]*

sözi işit-: *Konuşmayı dinlemek.*

Ṣu gelüp bu mekteb içre aḳadı / Ḥācī Bektaş işidüp işbu sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5989). [sözi işit-, -üp]*

sözin aç-: *Bir konuya giriş yapmak.*

Aç yine bir ḫoş meʿānīden sözin / İllā ḫoş maʿnī ola ġāyet güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [sözin aç-,]*

sözin diñle-: *Söz dinlemek, denileni yapmak.*

Çünki Aḫmed diñledi Ḳudsī sözin / Ṣāḥibin bilmek içün sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 134). [sözin diñle-, --di]*

sözin işit-: *Sözünü işitmek.*

Çün işidür bunlaruñ Ḫūnkār sözin / Dönderüben didi bunlara yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3330). [sözin işit-, --ür]*

Ḫācī Bektaş işidüp anuñ sözin / Ḳaldurup baş ṭutdı aña dir yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5581). [sözin işit-, -üp]*

sözini: *Ağızdan çıkan bir veya daha fazla heceden meydana gelen, mana ifade eden kelime veya kelime topluluğu, laf,lafız, kelam.*

Bir nefes geldi **sözini** gördiler / Maḫlaşınuñ ġavrine çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3710). [sözini,]*

Sözini ṣımaḳ bunuñ olmaz revā / Zīre bunda var durur geçkil duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3961). [sözini,]*

sözini ṭut: *Söz dinlemek; uymak; itaat etmek.*

Bunlar işi Ḫūnkār'a maʿlūm olur / Ṭutmayup sözini bunlar ṭaġılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1342). [sözini ṭut, --ma, --y, --up]*

sözini ṭut: *Verilen sözü yerine getirmek.*

Dir ere irdüm naṣīb virdi baña / Er sözini ṭutamaduñ ḫayf saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2926). [sözini ṭut, --a, --ma, --dı, --n]*

sözini ṭut-: *Söz dinlemek; uymak; itaat etmek.*

Cemʿ olup bir yire begler didiler / Sözini ṭutmazsavuz anuñ eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 957). [sözini ṭut-, --maz, --savuz]*

sözler it-: *Sözler söylemek.*

Çün dānişmendler bunı işitdiler / Diñle Mollā'ya ne sözler itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3449). [sözler it-, --di, --ler]*

sözüm: *1. Şiir 2. Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, lakırtı, kelam, laf, kavil.*

Ayaġuñ ayaġum üstine ḳoġıl / Yum iki gözüñi **sözüm** fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3674). [sözüm,]*

sözüm dut: *Birinin söylediklerini aynen yapmak, sözünden çıkmamak.*

Dut sözüm divşür özüñ açġıl gözüñ / Ḥaḳḳ'a ṭapşur girçek irseñ kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 740). [sözüm dut,]*

sözüm işit: *Söz işitmek: Bir söze önem vermek, söz dinlemek, öğüt tutmak.*

Didi Ṣaru İsmāʿīl işit sözüm / Ḫāṣ ḫalīfemsin benüm iki gözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5582). [sözüm işit,]*

sözümi dut-: *Söz dinlemek.*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp gör ne dir / Dut sözümi ol bu işden sen ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3633). [sözümi dut-,]*

sözümi ṭut: *Söz dinlemek, itaat etmek, öğüdüne uymak.*

Size beni evliyā gönderdi bil / **Sözümi ṭut** her ne dirsem anı ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4110). [sözümi ṭut,]*

sözümi ṭut: *Verilen bir öğüdü kabul ederek davranışlarını ona uydurmak.*

Ben helāk ger olmadın çıḳar ısam / Sözümi ṭutar mısız ne dir-isem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2498). [sözümi ṭut, --ar]*

sözümüz dut-: *Söz tutmak II.Verdiği sözde durmak.*

Sözümüz dutmaz ısa gide girü / Yoḫsa ḳażāmuz doḳınur bile o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2461). [sözümüz dut-, --maz]*

Sözümüz dutmaz iseñ irer belā / Saña didük ḳavmüñe daḫı bilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2480). [sözümüz dut-, --maz]*

sözümüz ṭut: *Sözünü tutmak II Verilen sözü yerine getirmek; davranışlarda birinin sözüne, öğüdüne uymak.*

Ger bize gelmek dilerse bu zamān / Sözümüz ṭutubanı gelsün hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3530). [sözümüz ṭut, --ubanı]*

Sözümüz ṭutarsa ḫoş geldi ʿazīz / Dutmaz ise girü dönsün didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3532). [sözümüz ṭut, --ar, --sa]*

sözüñ ṭut-: *Öğüdüne uymak, verdiği sözü yerine getirmek.*

Böyle dise Ṣaru İsmāʿīl pes / Ṭutdı sözüñ ṣımadı ol er nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5680). [sözüñ ṭut-, -dı]*

sözüñi dut-: *Sözünü tutmak: Sözünde durmak. (Kendisi) verdiği sözü yerine getirmek.*

Her ne dirseñ anı eyle idevüz / Dutmayup sözüñi daḫı n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2416). [sözüñi dut-, --ma, --y, --up]*

su: *Su.*

Aḳsarāy **Ṣuyı'na** ḫoş sed baġladı / Yapdurup şehrin işini ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1627). [ṣuyı'na, -yına]*

su: *Su.*

Arı **şuyla** cismin anuñ yudılar / Pāk kefen ṣarup yirine ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5827). [ṣuyla, -y, -la]*

<u>şu:</u> *Su.*

Yarusı aşaḳaya aḳdı gider / **Şu** geçid virdi bular da gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5067). [ṣu,]*

<u>şu:</u> *Sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde.*

Ṣu diléyüp çünki ḳıldı ṭāʿati / Ḳopdı bulut yaġdı yaġmur key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1025). [ṣu,]*

İçmeyĕ **şuyı** tebevvül itmeye / Hem ḳażā-yı ḥācete çün gitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1254). [ṣuyı, -y, -ı]*

<u>şu:</u> *Su, âb, mâ.*

Mollālar bu yaña **şuya** girdiler / Ġusl idüp ṣudan murādın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3483). [ṣuya, -ya]*

Düzdürüp tābūtumı ḥāżır ḳıluñ / **Şuyum** ılıt yaraġım vāfir ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5672). [ṣuyum, -yum]*

<u>şu:</u> *Su, deniz.*

Ol bisāṭ **şu** üzre ḳuş gibi gelür / Çün Güreleş bunı temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [ṣu,]*

Begleriyle gözleyüben baḳdılar / Tā ki **şudan** ḳurı yire çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2770). [ṣudan, -dan]*

Ṣaru Ṣaltıḳ Ulı Abdāl hem Kiçi / Çıḳdı **şudan** gördiler kim bu üçi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2771). [ṣudan, -dan]*

İçmedi ḳırḳ gün daḫı **şudan** tamām / Tā ki ḳırḳ gün geçdi bulup iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4556). [ṣudan, -dan]*

<u>şu:</u> *Akarsu, ırmak.*

Tā Semerḳand cānibinden irdiler / Geçmegĕ ırmaġa **şuya** girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1078). [ṣuya,]*

Ol kitāblar hegbesi **şuya** düşer / Bunı görüp Mollā'nuñ ʿaḳlı şaşar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3510). [ṣuya,]*

<u>şu:</u> *Hidrojen ve oksijen karışımından oluşan, sıvı durumda bulunan, bütün varlıkların yaşam kaynağı olan akıcı madde.*

Ṭaşuñuz aḳ ḳara ammā içüñüz / Ṣuçuñuz bağışladum **şu** içüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1023). [ṣu,]*

şu: *Akarsu, nehir.*

Çıḳarur **şudan** ḳılur ġarḳdan ḫalāṣ / At u ḳatır ne ki var emvāl-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1084). [ṣudan, -dan]*

Ol ṣuda olan cānāvar her ne var / Cümlesi **şudan** çıḳarlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1210). [ṣudan, -dan]*

Oldı seccāde ṣu yüzinden revān / Geçdi **şudan** öteye şol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [ṣudan, -dan]*

Çün **şudan** çıḳdı o şāh-ı evliyā / Aldı seccādeyi silkdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1572). [ṣudan, -dan]*

Mollālar bu yaña ṣuya girdiler / Ġusl idüp **şudan** murādın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3483). [ṣudan, -dan]*

Mollā da **şudan** yar üstine çıḳar / Göreyin diyü ol evrene baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [ṣudan, -dan]*

Geçdi **şudan** öteye sürʿatle tīz / Didi mollālara Mollā-yı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3511). [ṣudan, -dan]*

Pes **şudan** çıḳubanı ṣaf durdılar / Evrenüñ çaḳ ḳarşusına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3520). [ṣudan, -dan]*

su: *Saf, berrak ve akıcı madde: su.*

Ḥācī Bektaş bildi kāfir ḫūyını / Gizledi kāfirlerüñ hep **şuyını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1013). [ṣuyını, -y, -ın, -ı]*

Ol ʿazīz de itdi çil rūz iʿtikāf / İçmedi **şu** yimedi hergiz kifāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4557). [ṣu,]*

su: *Su.*

Yayuban ṭoprağı arpa ṣaçdı gör / Dönüben **şu-y-ıla** anı ṣuvarur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1888). [ṣu-y-ıla, --y, --ıla]*

su: *Malum içilen sıvı, su.*

İçmeyüp **şu** varmaz idi ḥācete / Kimse bilmezdi anuñ sırrı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1266). [ṣu,]*

O daḫı gĕtürdigi **şu** ḳan olur / Bu işe Mollā ḳatı ḫayrān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3566). [ṣu,]*

su: *Su, sıvı şey.*

Gevdesi ḳabar ḳabar olup şişer / Yarılup ṣaru **şuyı** çıḳup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2040). [ṣuyı, -y, -ı]*

Ölümü āḫir bu nevʿ-ile olur / **Şuyı** da böyle olubanı ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2041). [şuyı, -y, -ı]*

su: *Yağmur şeklinde bulutlardan yağan, yer altında bulunan, yer üstünde deniz, göl, ırmak vb.ni meydana getiren, hidrojen ve oksijenden meydan gelmiş rengi, kokusu ve tatı olmayan şeffaf sıvı madde, âb, mâ.*

Didi iy seccāde **şu** üzre yüri / Ṭurma buyruḳ üzre git imden giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [şu,]*

su: *Su. ab. akışkan sıvı.*

Mollā didi mollālaruñ birine / **Şu** getürüñ ıbrīġ-ıla dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3557). [şu,]*

Birine daḫı didi ki gel berü / Ter ü temiz **şu** getürgil al berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [şu,]*

şu: *Dere, akarsu.*

Ṣuyuñ ortasına irince hemān / **Şu** götürdi bunları atlu yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1079). [şu,]*

Çün Kızılırmaġa irmişdi yaḳın / Ṣaldı seccādeyi **şu** üzre hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1570). [şu,]*

Oldı seccāde **şu** yüzinden revān / Geçdi ṣudan öteye şol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [şu,]*

İlkbahār eyyāmı **şu** ṭaşmış ıdı / Ṭaşġunı ḥadden ḳatı aşmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1574). [şu,]*

Ḳıldı Ḫūnkār ol gice anda ḳarār / Nite **şu** aḳar iken girü ḳarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2348). [şu,]*

su: *Su, âb, mâ.*

Ṣu ḳatına çünki bunlar irdiler / Ṣoyunuban defʿī ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3469). [şu,]*

su: *Su. II Akarsu.*

Ol dem ol girü ḳalan **şu** da dönüp / Yolına oldı revān andan inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [şu,]*

su: *Hidrojenle oksijenden oluşan, sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde, ab.*

Ḳudretullāh bā-velā-yı evliyā / Bir bıñar **şu** çıḳdı aḳdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2513). [şu,]*

su: *Sudan oluşan deniz, göl, akarsu, pınar v.b.*

Ol yire ḳıldı naẕar ḫoş **şu** çıḳar / Ḫoş zülāl gibi revān olup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4944). [şu,]*

su: *"Şu" işaret sıfatı.*

Bir yiri eliyle ḳazıdı revān / Çıḳdı bir cüllāb gibi bir **şu** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5219). [şu,]*

su: *Hidrojen ve oksijen karışımından oluşan, sıvı durumda bulunan, bütün varlıkların yaşam kaynağı olan akıcı madde.*

Ḳurıdı çaylar **şuyı** aḳmadı hīç / Ḳazdılar ḳuyı **şuyı** çıḳmadı hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1014). [şuyı, -y, -ı]*

Ḳurıdı çaylar **şuyı** aḳmadı hīç / Ḳazdılar ḳuyı **şuyı** çıḳmadı hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1014). [şuyı, -y, -ı]*

Ṭaşa şaçduḳca şudan buġlar çıḳar / **Şuyı** daḫı sanma yabāna aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2529). [şuyı, -y, -ı]*

Gine ol ṭaşa siñişüp maḥv olur / Bilmezüz bu şaçduġuñ **şuyı** n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2530). [şuyı, -y, -ı]*

Ḳazana ḳoyup **şuyı** pür eyledüm / Ḳapaġın ḳapayuban gör n'eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2616). [şuyı, -y, -ı]*

su: *Hâcı Bektaş'ın eliyle kazarak ortaya çıkardığı pınar.*

Geldi **şudan** bir ġarīb āvāz hemīn / İy erenler şāhı v'iy zuḫr-ı zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2515). [şudan, -dan]*

Ṭaşa şaçduḳca **şudan** buġlar çıḳar / Şuyı daḫı sanma yabāna aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2529). [şudan, -dan]*

su: *Akarsu, nehir.*

Ḳurıdı kāfir **şuyı** aḳdı bıñar / Esdi yiller oldı gāyet rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1020). [şuyı, -yı]*

su: *Ölen kişinin vücudunun yıkanacağı su.*

Şuyumı sen ḳoyasın idrāk ide / Ol boz atlu yuyubanı pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5532). [şuyumı, -yumı]*

su: *Gözyaşı.*

Ne dikilmiş ne sökülmiş yoḳ yuyı / Kevšer'e batmış velī nemgīn **şuyı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5648). [şuyı, -yı]*

su: *Su. II İçme suyu.*

Didi etmek yimeyem **şu** içmeyem / Tā Bedaḫşān mülkine ben geçmeyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 743). [şu,]*

şu: *Su; deniz, akarsu, nehir, dere.*

Gördi saḳḳā ḳatıra müşkin urup / **Şu** getürmiş maṭbaḫa ol dem irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [şu,]*

şu: *"Şu" işaret zamiri.*

Geldüm eve iltdüm ekmekle yaġ / **Şunu** viricek didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1718). [şunu, -(n)u]*

şu: *Akarsu, nehir, ırmak.*

Ḫˇāce de **şuda** atından ayrılur / Yüz urup Allāh'a ol zārī ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1080). [şuda, -da]*

Doġru **şuyuñ** üstine çün irdiler / Ol erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1072). [şuyuñ, -y, -uñ]*

Ṣuyuñ ortasına irince hemān / Ṣu götürdi bunları atlu yayan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1079). [şuyuñ, -y, -uñ]*

Ol **şuda** olan cānāvar her ne var / Cümlesi şudan çıḳarlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1210). [şuda, -da]*

Ḳırşarı'nda bir ulu çay var idi / İndi **şuya** ḳalbi yüz efkār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [şuya, -y, -a]*

Ne ṭutarsa elde gör sen ḥikmeti / **Şuya** bıraḳmaḳdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2380). [şuya, -y, -a]*

Ṭutar iken ol kitābı nā-gehān / Pencereden **şuya** bıraḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2389). [şuya, -y, -a]*

Her ki bundan yayḳanup içe **şuyın** / Terk ide ne var-ısa yatlu ḫūyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2523). [şuyın, -yı, -n]*

Adını bilen adını dir yürür / **Şuya** batmayup geçer bu ḫalḳ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [şuya, -y, -a]*

Şu ḳatına çünki bunlar irdiler / Ṣoyunuban defˆī **şuya** girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3469). [şuya, -y, -a]*

Didi iy dīẕār görmiş pāk **şu** / Ṭayyib ü ṭāhir aḳar der-ḫāk **şu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5063). [şu,]*

Ṣaru İsmāʿīl ḳoyup **şuyın** tamām / Yudı ḥāżret cismini hem ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5645). [şuyın, -yı, -n]*

su: *Su, ab.*

Maşraba alup o ḫizmetkār ele / **Şu** getürüben öñine ḳor hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1839). [şu,]*

Didi Ḫūnkār dökdügüm avcuma **şu** / Şu degül ḳandur görüñüz işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [şu,]*

su: *1- Sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde.2- Âb-ı hayat.*

Uş **şuyın** üleşdürürüz biz didi / Ṣaru'ya Ḫūnkār bu resme söz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [şuyın, -yın]*

Geçemezsiz bir **şudan** ʿāciz ḳalup / Dehşet-ile hem fürū-mānde ḳalup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5057). [şudan, -dan]*

İlerü **şuya** gelüp āvāz ider / Ol şuyı gör kendüye dem-sāz ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5062). [şuya, -y, -a]*

Ḳolaçuḳ Ḫāc im o **şuya** döndi bir / İşbu nevʿ-ile dönüp ol **şuya** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [şuya, -y, -a]*

Ḳolaçuḳ Ḫāc im o **şuya** döndi bir / İşbu nevʿ-ile dönüp ol **şuya** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5070). [şuya, -y, -a]*

İlerü şuya gelüp āvāz ider / Ol **şuyı** gör kendüye dem-sāz ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5062). [şuyı, -y, -ı]*

Gördi bardaġı bütün **şuyı** ṭolu / Mışrısı elinde rāst hem iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [şuyı, -y, -ı]*

Ḥaḳḳ'a gėçer nālişiyle her sözüñ / İşbu mekteb-ḫāneniñ yoḳdur **şuyı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5985). [şuyı, -y, -ı]*

Şuyı getürseñ viren ol Ḥaḳ durur / Ḥaḳḳ'a yalvarsañ yoḳuşa çıḳadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5988). [şuyı, -y, -ı]*

şu: *"Şu" işaret sıfatı.*

Yazıya baḳup **şu** gidendür didi / O bize bu remzi idendür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5097). [şu,]*

şu: *Ab, su.*

İşbu mekteb ḫāneye naẓar idĕ / **Şu** çıḳup tā aḳa mekteb-ḫāneden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6672). [şu,]*

Didi Ḫūnkār dökdügüm avcuma şu / **Şu** degül ḳandur görüñüz işde bu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3561). [şu,]*

Ḳatırı baġladı bunlar bir ṭala / Gitdi bunlar ġusl ide **şuya** ṭala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3473). [şuya,]*

su: *Deniz, göl, akarsu, pınar birikinti vb.*

Pes deñizden yaña yöneldi hemīn / **Şuya** başduḳda ḳadem ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4856). [şuya, -y, -a]*

su: *Bütün varlıkların yaşam kaynağı olan akıcı madde.*

Şu buluban baña virüñ bir içim / Yoḫsa ejder cengi key yaḳdı içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [şu,]*

Ne **şu** içdi ne ḫo istedi ṭaʿām / Ayaḳ üzre eyledi ṭurup ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4738). [şu,]*

su: *"Şu" işaret zamiri.*

Her libāsda evliyā gizlü durur / Göricek bilür **şu** kim gözlü durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3661). [şu,]*

su: *Saf, berrak ve akıcı madde, su.*

İḫtiyāc olmaya ṭaşraġı **şudan** / Şeyḫ işitdi çünki Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6673). [şudan, -dan]*

Ḳoyıcaḳ avcına ol **şudan** hemān / Gök ḳızıl oldı şuyuñ rengi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [şudan, -dan]*

Çünki Ḫunkār **şuyı** ḳoydı avcına / Avcı içinde hemān döndi ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1840). [şuyı, -y, -ı]*

Ol daḫı varubanı **şudan** alur / Ṭoldurup ıbrīġı Mollā'ya gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3564). [şudan, -dan]*

su: *İçme suyu, çeşme suyu.*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / **Şu** diĺĕyüp ḳıldı ṭāʿat bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1024). [şu,]*

su: *Bir yüzeyde bulunan su damlacıkları.*

Didi iy ḳoltuḳlarında çıḳacaḳ / Ḳabaruban Şaru **şuyı** aḳacaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2031). [şuyı, -y, -ı]*

su: *Susamış olan, suyu olmayan, suyu bulunmayan.*

Kerbelā yirinde **şusuz** ol velī / Ẓulm-ıla anı şehīd eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 304). [şusuz, -suz]*

su: *Su, ab.*

Ḳoyıcaḳ avcına ol şudan hemān / Gök ḳızıl oldı **şuyuñ** rengi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1846). [şuyuñ,]*

şu: *"Bu" işaret sıfatı.*

Şu dilĕrüz şanma bizi ac-ıduḳ / Ṭatlu aḳar var amā alçaḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [şu,]*

şu: *Bu sıvıdan oluşan kitle, deniz, akarsu.*

Şu yüzinde Şaltuġ'uñ seccādesi / Yüridügi yir muʿayyen cādesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2757). [şu,]*

şu: *Ab,su.*

Su getürüñ didi Ḫunkār ḥażreti / Almaġa āb-dest ḳılalum niyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1837). [su,]*

Nūre'd-dīn bir ḳulına emr eyledi / **Şu** getür şol çeşmeden vargıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1838). [şu,]*

Şu yoġ-ıdı dest-namāz almadılar / Ṭañ namāzın ṭañlacaḳ ḳılmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3467). [şu,]*

Avcına ḳoyduġı dem **şu** gördi ḳan / Deñeyüp fikre batar ṭurdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [şu,]*

Şu ḳoyup legençeye ir didiler / Şu **şu** içre şoyunup gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [şu,]*

Şol elinde var-ıdı bardaḳla **şu** / Ṣaġ elinde mışrı dutar yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [şu,]*

Şu gelüp bu mekteb içre aḳadı / Ḥācī Bektaş işidüp işbu sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5989). [şu,]*

Ol muʿallim-ḫāne içinden **şu** çıḳar / Çünki mekteb-ḫānede aḳdı **şu** revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5992). [şu,]*

Ol muʿallim-ḫāne içinden **şu** çıḳar / Çünki mekteb-ḫānede aḳdı **şu** revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5992). [şu,]*

şu: *Akarsu, nehir.*

Meger ol günler bahār eyyāmı-dı / **Şularuñ** ṭaşduġı vaḳt hengāmı-dı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5042). [şularuñ, -lar, -uñ]*

su: *Akarsu / ırmak.*

Otlu **şular** ḫoş müşerref yir-idi / İşi Ḫünkār'uñ orayı seyr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1910). [şular, -lar]*

su: *"Şu" işaret zamiri.*

Bir ülüşi ṣunar ıdı bir ere / **Ṣunı** alubanı dir ṣuña vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [ṣunı, -n, -ı]*

Ḥāl erinden bir kişiyi ündedi / Var fülān yirden **ṣunı** getür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3220). [ṣunı, -n, -ı]*

Ṣunı dir Dımışkī mıḳrāż kesmeye / Bu kesĕ mi bilür anı bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3415). [ṣunı, -n, -ı]*

su: *Su II akarsu, göl, nehir.*

Gördi aḳar **ṣu** çimenler sebze-zār / Bitüben dürlü çiçek ḫoş murg-zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4843). [ṣu,]*

su: *Hidrojenle oksijenden oluşan, sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde.*

Daḫı eli-y-ile ol ṣāh-ı kerem / Çevre **ṣu** ṣaçar-ıdı ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2524). [ṣu,]*

şu: *Ab, su.*

Ṣu getürgil ḳılalum biz dest-namāz / Bektaş eydür şeyḫe kim iy muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6671). [ṣu,]*

Tīz segirdüp birisi **şu** getürür / Mollā alup dest-namāza oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3558). [ṣu,]*

Ṣu ḳoyup legençeye ir didiler / Ṣu ṣu içre ṣoyunup gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [ṣu,]*

su: *Su. II Yağmur.*

Düpdürüst yitmiş kere dir ben seni / Yumışam raḫmet **şuyı-la** bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [ṣuyı-la, -y, -ı, -la]*

su: *Kimyasal olarak bir oksijen, iki hidrojen atomundan meydana gelmiş, 0 sıcaklığında sıvı halde bulunan tatsız, kokusuz, renksiz madde.*

Bir ulu şölen ḳazanı buldılar / Ṭoldurub **şu** içine gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 28, Beyit 2500). [ṣu,]*

su: *Su. || Ab-ı Hayat.*

Didi maḥrūm ḳomaya Rabbu'l-enām / **Ṣu** dilĕdi maşrabayla ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5876). [ṣu,]*

su: *T. Hidrojen ve oksijen karışımından oluşan, sıvı durumda bulunan, bütün varlıkların yaşam kaynağı olan akıcı madde.*

Def`aten bir **şu** çıḳup oldı revān / Ad-ıla Zemzem Ṣuyı dirler i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1759). [ṣu,]*

<u>şu:</u> *Akarsu, deniz.*

Pes olur seccāde **şu** üzre revān / Seccāde üstinde o üc cān hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2796). [ṣu,]*

Ṣu çekilüp ḳurı yir ḳalur-ıdı / Yir ṣusız ḳurı yazı olur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4857). [şu,]*

<u>şu:</u> *(Irmağın) İçinde akan su.*

Ol pıñara şimdi dirler Üçpıñar / **Şuyı** ḥammāmuñ bil andandur i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [şuyı, -y, -ı]*

Giyünüben cümlesi ḳuşandılar / Geçdiler **şuyı** da öte kendüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3525). [şuyı, -y, -ı]*

Zīra kim bāġ ṣulu yirlerde olur / Olmayıncaḳ **şuyı** bāġ ḳurur ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [şuyı, -y, -ı]*

<u>su:</u> *Şeffaf sıvı, su.*

Ṣu bulumayup dönüben geldiler / Ṣaltıḳ'a ol ḥāli iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2844). [şu,]*

<u>su:</u> *Hidrojen ve oksijen karışımından oluşan, sıvı durumda bulunan akıcı madde.*

Didi Ḫūnkār'a Ṣaru ki iy ice / **Su** ṣovuḳ ṭaşdan çıḳar buġlar nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [su,]*

Ola ʿafv ḥattā ki senden ol günāh / Çek **şu** içre pāymānçe ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3647). [şu,]*

<u>su:</u> *Akarsu, ırmak, nehir.*

Gec gine yoluña git olġıl revān / Yolına oldı revān **şu** da hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5072). [şu,]*

<u>su:</u> *Su, ab.*

Ḳoyalum bunı şölen ḳazanına / Ṭolduralum **şu-y-la** anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2490). [şu-y-la, --y, --la]*

<u>şu:</u> *"Şu" işaret sıfatı (su).*

Ṣu ḳoyup legençeye ir didiler / **Şu** ṣu içre ṣoyunup gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [şu,]*

şu git-: *Suyun, denizin çekilip yatağının kuruması.*

Şu gidüben olur-ıdı ḳurı yir / Gemici çıḳdı gemiden öpdi yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4861). [şu git-, --üben]*

şu kenārı: *Nehir, deniz ya da göl kıyısı.*

Şu kenārında görür Begce Ḫabīb / Ḫayli dervīşi faḳīri cemʿ idip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5047). [şu kenārı,]*

suʾāl eylĕ-: *Soru sormak.*

Ḳanı dervīş diyü eylĕdi suʾāl / Sen n'idersin dervīşi bu ne melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3351). [suʾāl eylĕ-, --di]*

suʾāl it: *Soru sormak.*

Bunları görince Aḥmed ber-kemāl / Her birinüñ aşlını itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 144). [suʾāl it, --di]*

suʾāl it-: *Soru sormak.*

Dede Ġarḳın tācıdur cildü'l-ġazāl / Niye giyersiz diyü itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1459). [suʾāl it-, --di]*

Ol dānişmende dönüp itdi suʾāl / Ḳatırı yutmış mı evren di ne ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [suʾāl it-, --di]*

Didi Ḫūnkār sen suʾāl itdüñ bize / Biz daḫı virdük cevāb añla size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4785). [suʾāl it-, --dü, --ñ]*

Ḥāl ne oldı diyü itdiler suʾāl / Didi ki bir güne oldı ġayrı ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5247). [suʾāl it-,]*

suʾāl itdiler-ise: *Soru sormak.*

Ne **suʾāl itdiler-ise** hep cevāb / Yazılu-y-ıdı içinde pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 14, Beyit 1384). [suʾāl itdiler-ise, --di, --ler, --ise]*

suʾāl kıl-: *Sual etmek, soru sormak.*

Baʿd ez-ān oldı ẓuhūr çün āfitāb / Ḳılmadı kimse suʾāl ü ne cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4474). [suʾāl ḳıl-, --ma, --dı]*

subḥ: *A. subh:sabah.*

Ol gice anda yatup ḳıldı ḳarār / **Ṣubḥ** olmasına ḳılur intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1858). [ṣubḥ,]*

Vaḳt-i şāmdı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıldı pes / **Ṣubḥa** dek bir gice ḳıldı er namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5999). [ṣubḥa, -a]*

subḥ: *Günün başlangıcı, gündüzün ilk saatleri, sabah vakti.*

Ḳıldılar **ṣubḥuñ** namāzın şeyḫ-ile / Oḳıdılar ẕikri evrādı bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1121). [ṣubḥuñ, -uñ]*

subḥ ol-: *Günün aydınlanması.*

Ṭañlacaḳ çün ṣubḥ oldı ṭurdılar / Destūr aluban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2349). [ṣubḥ ol-, --dı]*

ṣubḥ olıcaġaz: *Sabah olmak, günün aydınlanması.*

Didiler **ṣubḥ olıcaġaz** ṭuralum / Cemʿ olup Ḫˇāce ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1117). [ṣubḥ olıcaġaz, --ı, --caġaz]*

ṣubḥ olıcaḳ: *Günün aydınlanması.*

Olıcaḳ ṣubḥ görgil anuñ oynı ne / Ḳoydı beş yüz altun ol dem ḳoynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4062). [ṣubḥ olıcaḳ, --ıcaḳ]*

subḥ olıncaġāz: *Sabah olunca.*

Ṣubḥ olıncaġāz gine sürer gider / Yıl on iki ay bu resme ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3205). [ṣubḥ olıncaġāz,]*

subḥ u şām: *Sabah ve akşam.*

Gice gündüz aña baḳardı müdām / Irmayup gözlĕrini her **ṣubḥ u şām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1890). [ṣubḥ u şām,]*

Ḳıldılar bir hafta ḫoş ṣoḥbet tamām / Oldılar mesrūr vaṣla **ṣubḥ u şām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2983). [ṣubḥ u şām,]*

Ḳarşu çıksun ġāzīye her **ṣubḥ u şām** / Böyle didi Ḫˇāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6010). [ṣubḥ u şām,]*

subḥ u şām: *Sabah ve akşam (gece gündüz).*

Nefsüñüñ aḫlāḳını tehdīd idüp / Raḥmeti Ḥaḳ'dan bilüñüz **ṣubḥ u şām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 99). [ṣubḥ u şām,]*

subḥ vaktinde: *Sabah vakti.*

Ṣubḥ vaḳtinde ḳamu cemʿ oldılar / Ḫˇāce'nüñ hep menziline geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1120). [ṣubḥ vaḳtinde, --n, --de]*

sübḫān: *Allah (c.c) II. "Her türlü kusurdan, noksandan, beşerî nitelik ve zaaflardan uzak olan" anlamında Allah'ın isimlerindendir.*

Murteżā'nuñ ḥaḳḳı oldur lā fetā / Hem didi ḥaḳḳında **Sübḫān** hel etā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 715). [sübḫān,]*

subḥgāh: *Sabah vakti.*

Otururken tekyesinde **ṣubḫgāh** / Cerb olup söyündi öñinde çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6205). [ṣubḫgāh,]*

sübül: *Yol, yöntem.*

Dırnaḳ uzatmaḳ **sübül** uzatması / İtmez idi līki bunda itmesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3395). [sübül,]*

Aldı mıḳrāż ele Mollā Saʿde'dīn / Ṭutdı Ḫūnkār'uñ **sübüline** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3416). [sübüline, --i, --n, --e]*

suç: *Kabahat, hata.*

Ṭaşuñuz aḳ ḳara ammā içüñüz / **Ṣuçuñuz** bağışladum ṣu içüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1023). [ṣuçuñuz, -uñuz]*

Ṣuçlarından geçübeni ol ʿazīz / Emr idüp ḫalīfelere didi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3033). [ṣuçlarından, -lar, -ın, -dan]*

suç: *Bir kimse veya topluluğun isteyerek ve bilerek yaptığı, töre ve ahlâka aykırı davranış, kabahat.*

Bī-günāh öldürmek olmaz cerʿ-ile / Her kişinüñ **ṣuçını** görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6347). [ṣuçını, -ı, -n, -ı]*

suç: *Bir kimse veya topluluğun isteyerek ve bilerek yaptığı, töre ve ahlaka aykırı davranış, kabahat.*

ʿAdli vardur **ṣuçumuza** itmez żarar / Oġul Allāh oñara işüñ senin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6319). [ṣuçumuza, -u, -muz, -a]*

suç: *Kabahat; hata || Günah.*

Didi ḳatuñda eyledüm eksükligi / Geç **suçumdan** şānuña oldur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2027). [suçumdan, -um, -dan]*

suç: *Kabahat, günah.*

Ṣuçların dileyü tevbe ḳıldılar / Cān u dilden ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1045). [ṣuçların, -lar, -ı, -n]*

Ṣuçumuz ʿafv it bağışla ḳıl kerem / Kim kerīm işi durur dāyim kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3031). [ṣuçumuz, -umuz]*

Ṣuçumuz erlik ile bağışlañuz / Ḥācī Bektaş itmedi aṣlā ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6259). [ṣuçumuz, -umuz]*

Çün **ṣuçuñ** yoḳ yardım ide Kirdigār / Ṣāhımuzdur evliyā ṣāḥib-naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6318). [ṣuçuñ, -uñ]*

suç: *Bir kimse veya topluluğun isteyerek ve bilerek yaptığı, töre ve ahlaka aykırı davranış, kabahat, günah.*

On deve on at on biñ sīm ü zer / Vireyin ḳılġıl **ṣuçından** dir güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3923). [ṣuçından, -ı, -n, -dan]*

suç: *Bir kimse veya topluluğun isteyerek ve bilerek yaptığı, töre ve ahlaka aykırı davranış, kabahat, günah.*

Siz de işidüñ ṭanuḳlarumı dir / **Ṣuç** kimüñdür siz de oluñuz ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1987). [ṣuç,]*

suç: *Bir kimse veya topluluğun isteyerek ve bilerek yaptığı, töre ve ahlaka aykırı davranış, kabahat, günah.*

Cümle gelüp ol eri ḳıldı ṭavāf / **Ṣuçlarını** er daḫı itdi muʿāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1049). [ṣuçlarını, -ları, -n, -ı]*

suç: *Günah.*

Gerçi vardur şehv-ile bī-ḥad **ṣuçum** / ʿAfv it aġardı ḳapuñda işbu ṣaçum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5692). [ṣuçum, -u, -m]*

suç: *1. Bir kimse veya topluluğun isteyerek ve bilerek yaptığı, töre ve ahlâka aykırı davranış, kabahat. 2. Günah.*

Çünki nāliş itdi münkirler ere / Girü bağışladı **ṣuçın** kāfire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1019). [ṣuçın, -ın]*

suç it-: *Suç işlemek; bir kusur ya da kabahat etmek.*

Baḳuban bunlara Ḫūnkār ḥażreti / Dir canavarlar ne suç itdi ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3026). [suç it-, --di]*

suçını bağışla: *Hatasını affetmek.*

Ṣuçını bağışladı anlaruñ hümām / Yaġdı yaġmur gök yüzin ṭutdı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 995). [ṣuçını bağışla, --dı]*

sücūd: *Secde.*

Baş ḳoyup vardı **sücūda** dir belī / Çün ẕiyāfet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6181). [sücūda, -a]*

sücūd ḳıl: *Secde etmek.*

Çiçegi der-ḥāl açılmış-ıdı hem / Şükr idüben Bārī'ye ḳıldı sücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6684). [sücūd ḳıl, --dı]*

sücūd ḳıl: *Secde etmek, önünde eğilmek, hürmet ve saygı göstermek.*

İşiginde yir öpüp ḳıldı sücūd / Sözini redd itmedi ol pāk-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 742). [sücūd ḳıl, --dı]*

sücūd ḳıl-: *Secde etmek.*

Şāh vilāyet işidüp ḳıldı sücūd / Aldı kāfir ocağından cümle od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1000). [sücūd ḳıl-, --dı]*

Raḥm içinde Ḥaḳḳ'a ḳılurdı sücūd / Girdi çün kim dört yaşına ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5888). [sücūd ḳıl-, -ur, -dı]*

sücūd kıl-: *Secde etmek, önünde eğilmek, hürmet ve saygı göstermek.*

Nāliş idüp ḳıldılar ere sücūd / Çigimüz bişsin didiler virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1006). [sücūd ḳıl-, --dı, --lar]*

süd: *Fayda, kâr.*

Ḳıṣṣası çoḳ görelüm maḳṣūdumuz / Aḫz idelüm bu beyānda **sūdumuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4177). [sūdumuz, -umuz]*

süd: *Süt.*

ʿĀdetince aldı ḫoş buġday unı / **Süd-ile** yaġ-ıla iletdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4625). [süd-ile, --ile]*

süd: *Memeli dişi hayvanların yavrularını beslemek için memelerinden gelen, besin değeri yüksek beyaz sıvı.*

Rengi **südden** aġ hem berrāk anuñ / Enver olmış nūr-ıla āfāḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 126). [südden, -den]*

İnce elekden elerdi hem anı / **Süd** ile yaġ-ıla yoġurur anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4619). [süd,]*

süd: *Süt, memeli dişi hayvanların yavrularını beslemek için memelerinden gelen, besin değeri yüksek beyaz sıvı.*

Gördi cāriye inekler yilini / **Süd-ile** ṭoptolu olmışdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1921). [süd-ile, -ile, -]*

süd: *Kadınların ve memeli dişi hayvanların yavrularını besledikleri, memelerinden gelen, besin değeri yüksek beyaz sıvı.*

Hem ġıdā içün aña süd vireler / Emmedi hīç birisinüñ **südini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 412). [südini, --i, --ni]*

süd em-: *Süt emmek.*

Örtüsin ḳaldurup itdiler naẕar / Şöyle olmış şan ṭıf ı ldur süd emer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3656). [süd em-, --er]*

Anasına meme içün aġlamadı / Anasından ġayrıdan emmědi süd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5887). [süd em-, -me , -di]*

süd vir: *Emzirmek.*

Hem ġıdā içün aña süd vireler / Emmedi hīç birisinüñ südini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 412). [süd vir, --e, --ler]*

şudāʿ: *Başı ağrımak, rahatsızlanmak.*

Gitmege ʿazm eyleyüp ḳılur vidāʿ / Çekdüñüz zaḥmet dir olmasun **şudāʿ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2784). [ṣudāʿ,]*

şudāʿ: *Baş ağrısı II Rahatsızlık.*

Her kimi ṭutarsa cinnī yā **şudāʿ** / Ḳaraca Aḥmed tekyesine gelse eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6198). [ṣudāʿ,]*

südden aş-: *Sütten kesilmek. II.Süte doymak.*

Buzaġılar baʿd ez-ān emişdiler / İçüben ṭoyunca südden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1929). [südden aş-, --dı, --lar]*

suffa: *Sofa, avlu, seki.*

Reʾīs ile girdi abdāl içerü / **Ṣuffada** oturur iki māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4122). [ṣuffada, -da]*

suffe: *Evlerde veya daha büyük yapılarda oda kapılarının açıldığı genişçe yer, sofa.*

Ṣuffe ṣadrında iki er oturur / Kim gören anları ʿaḳlın yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4126). [ṣuffe,]*

suffe: *Sofa kelimesinin eski metinlerde geçen asıl şekli.*

İki ulu **şuffe** vardur key yüce / Vaṣfını anuñ diyĕmezin nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4124). [ṣuffe,]*

sūfī-reviş: *Sofi karakterli.*

Zühd ü taḳvā ehli çün **ṣūfī-reviş** / Aña Saʿde'd-dīn muḥibb olmış-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3301). [ṣūfī-reviş,]*

süflī: *Aşağılık, âdî, bayağı, değersiz.*

Cehd ḳıl kim irişĕsin ʿulvīye / Meyl hergiz eyleme gel **süflīye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5712). [süflīye, -y, -e]*

sühan-dān u sühan-gū: *Söz etmesini bilen, söz bilir ve güzel söz söyleyen (kişi).*

İy **süḫan-dān u süḫan-gū** pür-hüner / Bir vilāyet-nāme diyin muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 634). [süḫan-dān u süḫan-gū,]*

suhf: *Sayfalar, yapraklar, Allah'ın emirleri.*

Şöyle bir ḫoş sözi taḳrīr eylegil / Bir meʿānī **şuḥfın** açup söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2188). [şuḥfın,]*

suhf-ı maʿnā: *Manalar kitabı.*

Ṣuḥf-ı maʿnādan nebāt aç ḳand yigil / Aç meʿānī defterin andan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3293). [ṣuḥf-ı maʿnā, --dan]*

sūhte: *Far. Medrese öğrencisi.*

Elin öpüp ḳor öñinde baş pes / Ḫˇācesiyle ně ki var **sūḫte** muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5904). [sūḫte,]*

Ḫˇāce gitdi Mekke'ye defʿī revān / Elli **sūḫte** ile Ḥicāz'a gitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5909). [sūḫte,]*

sūʾ-i ẓann it-: *Kötü sanma, kötü düşünme.*

Olmasun yād kimse dir bunı göre / Ḥaḳḳımuzda sūʾ-i ẓann ide vara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4740). [sūʾ-i ẓann it-, --e]*

Yād kişiler göre şāyed bu işi / Sūʾ-i ẓann ide gören her bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4743). [sūʾ-i ẓann it-, --e]*

Sūʾ-i ẓann ide gören her nā-sezā / Ġaybet ola ḫalḳ içinde hem bizĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4746). [sūʾ-i ẓann it-, --e]*

sūʾ-i ẓanna: *(Ar. sūʾ "kötü" ve ẓann ile sū-i ẓann) Kötü zan besleme, kötü zan.*

Köyliden bir niçe bed-efʿāl ile / Böyle **sūʾ-i ẓanna** iderler bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1799). [sūʾ-i ẓanna, --na]*

sūʾ-i ẓann-ıla: *(başkaları hakkında) kötü düşünmek II (olumsuz manada) peşin hüküm vermek.*

Sūʾ-i ẓann-ıla günāh işlemişem / Ẕenbüme uş iʿtirāf eylemişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2028). [sūʾ-i ẓann-ıla, --ıla]*

sükker: *Ar. Şeker.*

Hem naṣībüñüz bize kimden digil / Nuṭḳ açup şīrīn ü ter **sükker** yigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1364). [sükker,]*

sükker: *Şeker.*

Ḫātır-içün ol ṭaʿāmlardan yedi / **Sükkerī** şerbet ezüp Ẕeyneb Ḫatun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 300). [sükkerī, -i]*

Dile gel açġıl meʿānī defterin / Ezüp andan ḳand-i Mıṣrī **sükkerin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4666). [sükkerin, -i, -n]*

Bu sözi naḳl eyleyen böyle didi / **Sükkerī** ḥalvā mišāllü ḳand yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5426). [sükkerī, -i]*

süknā: *Mesken.*

Pes icābet itdi Bektaş-ı Velī / Anlaruñ **süknāsı** oldı menzili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1515). [süknāsı, -sı]*

süknā: *Oturulacak yer, konut.*

Dir Güvenc **süknām** benüm Rūm'da olur / Mālya dirler bir diyār anda olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4700). [süknām, --m]*

Ḳonya'yı bil biz saña yurt virmişüz / Ḳılmaġa **süknā** revā biz görmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5351). [süknā,]*

süknā eyle: *Meskeni haline getirmek.*

Yurt virdi idi serven meskeni / Tekye idüp eyle süknā sen bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4894). [süknā eyle,]*

süknā ḳıl-: *Mesken kılmak, mekan edinmek.*

Ol yiri mesken idüp ḳıldı maḳām / Ḳıldı süknā bildi ne varsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5013). [süknā ḳıl-,]*

Anuñ içün yapdı ḫoş mesken laṭīf / Bir niçe yıl ḳıldı süknā ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [süknā ḳıl-, --dı]*

sükūt: *Sakinlik II sessizlik.*

Hep **sükūt** itdi eren ḳalmadı ses / Līki Loḳmān-ı Perende merd-i şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6050). [sükūt,]*

sükūt: *Susma, suskunluk.*

Hep **sükūta** vardılar gözleyü pīr / Ḫˇāce Aḥmed ḳayġuruban Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6056). [sükūta, -a]*

sükūt kıl-: *Susmak, sessiz kalmak.*

Gětürüñüz her birüñüz bir tābūt / Gětürüñ ḳoyup gidüñ ḳıluñ sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2889). [sükūt ḳıl-, --uñ]*

Bir sürü ḫınzīr virür dir bunı güt / Bir yıla daḳ ḫiẓmet eyle ḳıl sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3202). [sükūt ḳıl-,]*

sula: *Sulamak, su vermek.*

Otlayu **şulayu** ṣığır çěkilür / Yap yap artlarınca Ḫünkār'a gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1946). [ṣulayu, --y, --u]*

süleymān: *Kanuni Sultan Süleymân.*

Sen **Süleymān** çün **Süleymān** nāme'yi / Söyledi Firdevsī ṭutup ḫāmeyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 105). [süleymān,]*

süleymān: *Özel isim.*

Hem **Süleymān** adlu anda bir ʿazīz / Vardı yolın tanımış ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4615). [süleymān,]*

Dir **Süleymān** dostı dostdan ayıran / Alaca çörek imiş dir bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4630). [süleymān,]*

İşidüp ḳılur **Süleymān** miskīnligi / Bildi kim eyle eylemek durur yigi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4634). [süleymān,]*

süleymān: *I. Bayezid'in oğlu Süleyman Çelebi.*

Mīr **Süleymān** oġlı ḳıldı pāk-zāt / Ol daḫı idince dünyādan sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6422). [süleymān,]*

süleymān nāme'yi: *Kanûnî Sultan Süleyman'ın tahta geçtiği 1520 yılından itibaren uzun süren saltanatı boyunca seferlerini ve dönemin diğer olaylarını anlatmak için yazılan eserler özel bir ad taşısın veya taşımasın genellikle "Süleymannâme" diye anılmıştır. TDV İslâm Ansiklopedisi.*

Sen Süleymān çün **Süleymān nāme'yi** / Söyledi Firdevsī ṭutup ḫāmeyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 105). [süleymān nāme'yi, --yi]*

sulṭān: *Hükümdar, sultan.*

Ṭutdılar anuñ ʿazāsın ʿavret er / İtdiler Bektaş'a **sulṭānlıġı** ʿarż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6751). [sulṭānlıġı, -lıġ, -ı]*

Bir gün ol **sulṭān** şāh-ı evliyā / Ḥażret-i Ḫūnkār o nūr-ı etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1787). [sulṭān,]*

Ṣaru İsmāʿīl **Sulṭān'dur** biri / Ol-ıdı Ḫunkār'umuñ ibrīḳdārı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2246). [sulṭān'dur, --dur]*

Rūm **sulṭānına** ilçi ṣalalum / Ḥālimüzi aña iʿlām ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2602). [sulṭānına, -ı, -n, -a]*

Hoy Ata pes oradan oldı revān / Tatar'uñ **sulṭānına** geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2686). [sulṭānına, -ı, -n, -a]*

Ḥācī Bektaş dindügine ne sebeb / Bir gün ol **Sulṭān** Bektaş ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5931). [sulṭān,]*

sulṭān: *Padişah, sultan.*

Yüriyüvirdi bular bunda ḳalur / Gör varup **Sulṭān** Ḥācımı ně ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5240). [sulṭān,]*

sulṭān: *Sultan, padişah.*

Didiler ki iy bizüm **sulṭānumuz** / Aldı kāfir ḫānumān u cānumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 697). [sulṭānumuz, -umuz]*

sulṭān: *Sultan İbrahim || Hacı Bektâş-ı Velî'nin babası.*

Cān u dil şādīyle ḳılur inbisāṭ / Göricek **sulṭān** yüzini oğlınuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 406). [sulṭān,]*

Örü ṭurup ʿizzet ü ikrām ḳılar / Didi **sulṭān** aña yā şeyḫ-i kebīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6625). [sulṭān,]*

sulṭān: *Hükümdar, sultan, padişah.*

Mürşidüm hem Pīr-i Türkistān'dur / Kim vilāyet ehline **sulṭāndur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1375). [sulṭāndur, -dur]*

Ey bizim **sulṭānımız** eyle kerem / İtme terk ki yüzüñi dāʾim görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5575). [sulṭānımız, -ımız]*

sulṭān: *Hükümdar, melik, padişah.*

Ḥüsni vü ḫulḳı kelāmı ser-te-ser / Ḫoş gelür **sulṭāna** çün ḳıldı naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4257). [sulṭāna, -+a]*

Biz ḳuluñuz sen bizim **sulṭānumuz** / Şeyḫümüzsin cismimizde cānımuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5571). [sulṭānumuz, -umuz]*

Saña çāker itmişüzdür anı hem / Cinnīler **sulṭānıdur** işbu kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6195). [sulṭānıdur, -ı, -dur]*

sulṭān: *Hükümdar, padişah.*

İbrāhīm **sulṭāna** gelüp bildürür / Çünki sulṭān İbrāhīm işitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5906). [sulṭāna, -a]*

sulṭān: *Hükümdar, padişah.*

Ġāzīler **sulṭānı** oldı āşikār / Fetḥ ü nuṣret dāʾim oldı aña yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4450). [sulṭānı, -ı]*

sulṭān: *Hükümdar, melik, padişah.*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca **sulṭānı** gör / Oturur iken yirinden tīz ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2337). [sulṭānı, -ı]*

Dir selām olsun saña ṣoyum başı / Ġāzīler **sulṭānı** devletlü kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4521). [sulṭānı, -ı]*

sulṭān: *1. Hükümdar. 2. Kainatın tümüne hükmeden, hüküm sahibi olan Allah.*

Kemlik itdük biz kerem sizden şehā / Ḳul günāh işler ḳılur **sulṭān** rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1358). [sulṭān,]*

sulṭān: *Buyruğu geçen,mânevî yüceliği olan kişi.*

Anca ġāzī şāh **sulṭān** gelmedi / Kāfir ili var mı ki anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5752). [sulṭān,]*

sulṭān: *Buyruğu geçen,manevi yüceliğe sahip kişi.*

Ol ṭaʿāmı yirler-idi cemʿ olup / Ol iki **sulṭān** o cemʿe şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5322). [sulṭān,]*

sulṭān: *Hükümdar, padişah. II Allah.*

Ġāzī ʿOšmān'a ḳamu ḫaşm oldılar / Pes varup **Sulṭān'a** anı ḳovladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6299). [sulṭān'a, -a]*

sulṭān: *Buyruğu geçen, manevi yüceliğe sahip kişi.*

Bil ki **sulṭān** Ḥācī Bektaş-ı Velī / Gitdi Türkistān'dan aluban yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4799). [sulṭān,]*

Bir gün ol **Sulṭān** Bektaş Ḫūnkār / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5517). [sulṭān,]*

sulṭān: *Hükümdar / padişah.*

Çünki **sulṭān** Ḳolaçıḳ Ḥācım bunı / Didügin işitdiler cümle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5059). [sulṭān,]*

Ḳolaçuḳ **Sulṭān** hemān irdi aña / Arḳasını eli-le vurdı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5127). [sulṭān,]*

Sözlerin eslĕmeyüp **Sultān** Ḥācım / Ol vilāyet mülkine ḫaḳan Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5239). [sultān,]*

Çünki **Sulṭān** dünyadan itdi güẕer / Dünya ḫalḳına irişdi bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5750). [sulṭān,]*

Şimdi bil ki başḳa ol **sulṭān** durur / Müzdeci virincegiz böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6410). [sulṭān,]*

sulṭān: *Ar. Padişah. II Mânevî ululuk sahibi.*

Şimdi Türk'üñ geldi-se **sulṭānı** pes / ʿĀciz oldı nĕ ki var cümle papas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 917). [sulṭānı, -ı]*

Ḳılıç Arslan oldı anda pādişāh / Ġāzīler **sulṭānı** ol zerrīn-külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1630). [sulṭānı, -ı]*

Çünki **sulṭān** Ḳolaçıḳ Ḥācım hemīn / Geldi luṭfından bu resme söz yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5065). [sulṭān,]*

sulṭān: *Hükümdar, padişah. (Musa-yı Sani).*

ʿAmmi zādeñüzdür ol ṣāḥib-ḳabūl / Ḳalḳuban **sulṭān** aña irişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 289). [sulṭān,]*

sulṭān: *(Ar.) Hükümdar.*

Dünle **sulṭān** işigine ʿazm ider / Varuban ḫan ḳapusında gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2419). [sulṭān,]*

Her birine ḳoşdı **sulṭān** çoḳ çeri / Her biri feṭḥ itdi vardıġı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4184). [sulṭān,]*

İtdi **sulṭān** bunlaruñ sözin ḳabūl / Ulu itdi ulunların anuñ ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4214). [sulṭān,]*

Pādişāh **Sulṭān** ʿAlāʾe'd-dīn ile / Buluşuban ḫālini geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4255). [sulṭān,]*

Aluban **sulṭān** ḥużūrına gelür / Pādişāh çün kim aña naẕar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4329). [sulṭān,]*

Bir ulu **sulṭān** elinden ol ṭoġan / Uçuban ḳaçmış durur olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4912). [sulṭān,]*

Bātını dir Seyyid'i ḳarşuladı / Bizi ol **sulṭān** ḳatı luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5094). [sulṭān,]*

İy Ḫorāṣān şāhı **sulṭān** pāk-dīn / Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñdür çün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5570). [sulṭān,]*

Ṣaḥ rivāyet budur añla kām-kār / Ṣāh **Sulṭān** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5612). [sulṭān,]*

Öñlerince bunlaruñ **Sulṭān** Ṣücāʿ / Ḳuṭb-ı ʿālem ol velīdür bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5629). [sulṭān,]*

Hem-çü **Sulṭān** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Bir ʿamel ḳıl raḥmet ide Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5735). [sulṭān,]*

Milke **sulṭān** oldı çün kim Bāyezīd / Ḫan Muḥammed taḫtı kim oldı mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5852). [sulṭān,]*

Ṭurdı ayaġın oġlı **sulṭān** ḫizmete / Didi oġlı olmaduġın aña İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5875). [sulṭān,]*

Taḫtı o **sulṭān** itmedi ḳaṭʿā ḳabūl / Didi dünyā şāhlıġın istĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5914). [sulṭān,]*

Baġrı başlu aḳıdur gözlĕri ḳan / Çünki ʿOšmān girdi **sulṭān** ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6334). [sulṭān,]*

Bī-günāham şāh daḫı vaʾllāh bilür / Çünki **sulṭān** itdi ʿOšmān'a naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6342). [sulṭān,]*

Bī-günāh itmek diler düşmān özin / Beglerine didi **sulṭān** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6345). [sulṭān,]*

Ġam yime ki Rūm'a **sulṭān** olasın / Varduġınca arta seniñ devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6370). [sulṭān,]*

Taḫtına **sulṭān** geçüben oturur / Geçdi begler yirlerine ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6389). [sulṭān,]*

Ildırım oġlunı **sulṭān** itdi çarḫ / Ildırım daḫı idüp āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6421). [sulṭān,]*

Çün Sikender berr ü baḥre urdı kilīd / Ulu **sulṭān** oldı ġāyet cāh-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6427). [sulṭān,]*

sulṭān ʿalā'ed'd-dīn: *Selçuklu sultanı Sultan Birinci Alaeddin Keykubad.*

Ḫoş selām virüp duʿā ḳıldı o dem / Çünki ol **Sulṭān ʿAlā'ed'd-dīn** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6395). [sulṭān ʿalā'ed'd-dīn,]*

sulṭān ʿalāʾe'd-dīn: *Selçuklu sultanı Sultan Birinci Alaeddin Keykubad.*

Oġlı ki **Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn** olur / ʿAdl ü dād ıssı vü şāḥib-dīn durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1632). [sulṭān ʿalāʾe'd-dīn,]*

Pādişāh **Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn** çün / Gūş itdi ser-te-ser iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2637). [sulṭān ʿalāʾe'd-dīn,]*

Çün ʿAlāʾe'd-dīn Sulṭān iy yarā / Beglerin cemʿ eyledi hep bir yirĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2641). [sulṭān ʿalāʾe'd-dīn,]*

Ḳılıç Aṣlan göçicek iy baḫtiyār / Oldı şāh **Sulṭān** ʿ**Alāʾe'd-dīn** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4180). [sulṭān ʿalāʾe'd-dīn,]*

Pes bu ešnāda ḫaberden ol ḫabīr / Pādişāh **Sulṭān** ʿ**Alāʾe'd-dīn** dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4267). [sulṭān ʿalāʾe'd-dīn,]*

Pādişāh **Sulṭān** ʿ**Alāʾe'd-dīn** çün / Gūş idincek sözlerin ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4324). [sulṭān ʿalāʾe'd-dīn,]*

Didiler bunlar daḫı iy yüzi māh / Oġluñuz **Sulṭān** ʿ**Alāʾe'd-dīn** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4374). [sulṭān ʿalāʾe'd-dīn,]*

Pādişāh **Sulṭān** ʿ**Alāʾe'd-dīn** ki var / Oldı ʿahdinde mezārı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5029). [sulṭān ʿalāʾe'd-dīn,]*

sulṭān ʿalae'd-dīn: *Selçuklu sultanı Sultan Birinci Alaeddin Keykubad.*

Geldi ol Sulṭān ʿAle'd-dīn ḳatına / ʿArż ider maḳṣūdını ḥażretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1662). [sulṭān ʿalae'd-dīn,]*

Bir gün ol Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4187). [sulṭān ʿalae'd-dīn,]*

Ḳaḳıdı Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Çünki bu ḥālden tamām oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4297). [sulṭān ʿalae'd-dīn,]*

Oġluñuz Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Ḥażretüñe bunı irsāl itdi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4379). [sulṭān ʿalae'd-dīn,]*

Gidicek Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Yirine oldı Ḳıyāse'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4451). [sulṭān ʿalae'd-dīn,]*

sulṭān ʿalā'e'd-dīn: *Selçuklu sultanı Sultan Birinci Alaeddin Keykubad.*

Pādişāh **Sulṭān** ʿ**Alā'e'd-dīn** meger / Bir gün oturur iken nā-gāh eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1893). [sulṭān ʿalā'e'd-dīn,]*

Ḳuşları şāhīn-ile ṭuñrul begüm / Ol ʿAlā'e'd-dīn Sulṭān şehriyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6291). [sulṭān ʿalā'e'd-dīn,]*

Şāha ʿāṣī pādişāhdur başına / Çünki Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn-i emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6304). [sulṭān ʿalā'e'd-dīn,]*

sulṭān ʿalā'e'd-dīn: *Sultan Birinci Alaeddin Keykubad.*

Ol zamān **Sulṭān** ʿ**Alā'e'd-dīn** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6287). [sulṭān ʿalā'e'd-dīn,]*

sulṭān ʿale'd-dīn: *Selçuklu sultanı Sultan Birinci Alaeddin Keykubad.*

İdicek Ertuñrul Alp çün rıḥleti / Ṣancaġın **Sulṭān ʿAle'd-dīn** ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4264). [sulṭān ʿale'd-dīn,]*

sulṭān bāyezīd: *2. Beyazıd.*

Bāḳī ṭursun Şāh **Sulṭān Bāyezīd** / Gicesi olsun ḳadir gündüzi ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 103). [sulṭān bāyezīd,]*

Fānīden vardı beḳāya ol nefes / Taḫta geçdi şāha **Sulṭān Bāyezīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6426). [sulṭān bāyezīd,]*

sulṭān bektaş-ı velī: *Hacı Bektaş Velİ.*

Bu yaña **Sulṭān Bektaş-ı Velī** / Mescid içre ḳalmış-ıdı ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1712). [sulṭān bektaş-ı velī,]*

sulṭān dīn: *Dinin sultanı.*

Ṣabrı ʿādet eyle iy sulṭān-ı dīn / Ḥaḳ buyurdı ki yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 88). [sulṭān dīn,]*

sulṭān ḫācım: *Susuz bir yer olup Hâcım Sultan'ın toprağı kazmasıyla kaynak çıkardığı yere verilen isim.*

İndi eşekden hemīn **Sulṭān Ḫācım** / Ol kerāmet kānı ol ʿummān Ḫācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5196). [sulṭān ḫācım,]*

sulṭān ḫācım: *Hacım Sultan (14.yüzyıl), Hacı Bektaş- ı Velî'nin halifesi.*

Sözlerin işidicek **Sulṭān Ḫācım** / Ol vilāyet maḫzenine kān Ḫācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5096). [sulṭān ḫācım,]*

sulṭān ḫan muḥammed: *Fatih Sultan Mehmet.*

Oldı **Sulṭān Ḫan Muḥammed** şehriyār / Çünki **Sulṭān Ḫan Muḥammed** Ġāzī pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6425). [sulṭān ḫan muḥammed,]*

sulṭān ḫażreti: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Bir celāl rengiyle **sulṭān ḫażreti** / Didi bu nevʿ-ile ḳaḳıyup ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2102). [sulṭān ḫażreti,]*

sulṭān ibrāhīm: *Hacı Bektâş-ı Velî'nin babası.*

Fevt olup ḫatun ḳavuşdı dostına / **Sulṭān İbrāhīm** anası çün ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 370). [sulṭān ibrāhīm,]*

Key perīşān-dil ḳılur kendözini / **Sulṭān İbrāhīm** gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 374). [sulṭān ibrāhīm,]*

Çün bu nevʿe buldı ol emr iḫtitām / **Sulṭān İbrāhīm** bulara bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 392). [sulṭān ibrāhīm,]*

Müddet ile ḥamli oldı āşikār / **Sulṭān İbrāhīm** bilüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 396). [sulṭān ibrāhīm,]*

Böyle işi ancaḳ ehllullāh ḳılur / **Sulṭān İbrāhīm** görüben şād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6613). [sulṭān ibrāhīm,]*

Anı ol ismi ile ẕikr itdiler / Sulṭān İbrāhīm'e şeyḫ iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6686). [sulṭān ibrāhīm, --e]*

Bildiler ki evliyādur ol hümām / Sulṭān İbrāhīm'üñ oġlı ced imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 827). [sulṭān ibrāhīm, --üñ]*

Tā ölince Ḥaḳḳ'a ṭāʿat itdi ol / Yatdı **Sulṭān İbrāhīm** ḫatunı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5883). [sulṭān ibrāhīm,]*

İbrāhīm sulṭāna gelüp bildürür / Çünki **sulṭān İbrāhīm** işitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5906). [sulṭān ibrāhīm,]*

sulṭān ibrāhīm: *Hacı Bektâş-ı Velî'nin babası.*

Ḫ̔ācelerle Mekke'ye āḫir yitdi ol / İtdi **sulṭān İbrāhīm** dahı vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5910). [sulṭān ibrāhīm,]*

sulṭān ibrāhīm ḥācī: *Çobanlık yaparken sürüsünün etrafından Hâcı Bektaş-ı Velî geçtiğinde koyunların ona olan ilgisine şaşıran ve Hâcı Bektaş'ın velî olduğunu anlayan ve ondan yardım uman şahıs.*

Atamuz ki **Sulṭān İbrāhīm Ḥācī** / Ḥācī Bektaş'dan giyüpdür bu tācı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1461). [sulṭān ibrāhīm ḥācī,]*

sulṭān kıl-: *Sultan etmek, hakimiyet sahibi yapmak.*

Çün Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Kendülere anı sulṭān ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1050). [sulṭān ḳıl-, --dı, --lar]*

sulṭān muḥammed: *İbrahim-i Sani.*

Bektaş'uñ pāyine yüzler sürdiler / Baʿd ez-ān **Sulṭān Muḥammed** görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6749). [sulṭān muḥammed,]*

sulṭān muḥammed ġāzī: *Fatih Sultan Mehmet.*

Oldı Sulṭān Ḫan Muḥammed şehriyār / Çünki Sulṭān Ḫan Muḥammed Ġāzī pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6425). [sulṭān muḥammed ġāzī,]*

sultan murād: *Sultan Murad Han ll Osmanlı hanedanından III. Murad Han.*

Altı yüz ḳalʿa ile aldı bilād / Şāh **Murād'ı** ḫāke yeksān itdi çarḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6420). [murād'ı,]*

Terk-i fānī idüben gitdi aḫı / Ḳala anuñ oġlı daḫı **Sulṭān Murād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6419). [sulṭān murād,]*

Taḫta geçdi oġlu ol **Sulṭān Murād** / Aña daḫı ḳalmayınca rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6424). [sulṭān murād,]*

sulṭān ol: *Padişah olmak; hükmetmek.*

Didi yoḳ sulṭānlıġa bende ġaraz / Rāżī hīç olmadı kim sulṭān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6752). [sulṭān ol, --a]*

sulṭān öñi: *Eskişehir'e bağlı bir köy.*

Sulṭānöñi kāfirine aḳın ider / Bir niçe yıl ki itdi Erṭuñrul ġazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6294). [sulṭānöñi,]*

Üç ḳaṭār deve yüki ḫayme otaḳ / Didi hem **Sulṭānöñi** olsun şınur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [sulṭānöñi,]*

sulṭān-ı ʿalā'e'd-dīn: *Selçuklu sultanı Sultan Birinci Alaeddin Keykubad.*

Şāh Sulṭān-ı ʿAlā'e'd-dīn'üñ ol / Yund bendi idi iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1647). [sulṭān-ı ʿalā'e'd-dīn, --üñ]*

sulṭān-ı ʿazīz: *Saygın ve hürmetli padişah. (Mısr, Ken 'ân, aziz ile Hz. Yûsuf kıssasına telmih vardır.).*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o **sulṭān-ı ʿazīz** / Ol vilāyet ıssı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4997). [sulṭān-ı ʿazīz,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm **sulṭān-ı ʿazīz** / Sözlerin itdi ḳabūl ol demde nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5087). [sulṭān-ı ʿazīz,]*

sulṭān-ı takī: *(d. 810 - ö. 835) Hz. Muhammed Cevâd Taki. Babası Ali Rıza'dır. On iki imamın dokuzuncusudur.*

Naḳldür ol şāh **Sulṭān-ı Taḳī** / Böyle buyurdı nefes ol muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1389). [sulṭān-ı taḳī,]*

sulṭānlıġ: *Sultanlık, hükümdarlık.*

Didi yoḳ **sulṭānlıġa** bende ġaraz / Rāżī hīç olmadı kim sulṭān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6752). [sulṭānlıġa, -a]*

sulṭānöñi: *Sultanönü sancağı.*

İrişince tā ki **Sulṭānöñi'ne** / Ḳış irişdi anda ḳışladı gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4197). [sulṭānöñi'ne, --n, --e]*

Çünki **Sulṭānöñi'ne** geldi girü / Ol yire ṣancaḳ begi oldı girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4260). [sulṭānöñi'ne, --n, --e]*

Çekdi şancaḳ geldi **Sulṭānöñi'ne** / Aḳuban aḳın ġazā itdi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4429). [sulṭānöñi'ne, --n, --e]*

Virdi Ayṭoġmış'a **Sulṭānöñi'ni** / İtdi sancaḳ begi ol yire anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4215). [sulṭānöñi'ni, --n, --i]*

sulu: *(Meyve için) Kendi cinsinden olanlara göre suyu daha çok olan.*

Zīra kim bāġ **şulu** yirlerde olur / Olmayıncaḳ şuyı bāġ ḳurur ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [şulu,]*

sulu: *Canlı, parlak.*

Şulu yaġmur yaġıban örtĕr-idi / Yaġdı yaġmur oldı seyl anda ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6241). [şulu,]*

suluca karayük: *Hâcı Bektaş'ın Anadolu'ya geldiğinde tekkesini oluşturmaya ve ikamet etmeye başladığı Nevşehir'e bağlı olan köy.*

Şuluca Ḳarayük'i var mesken it / Yurt virdük ṭurma varup anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1187). [şuluca ḳarayük, --i]*

Şuluca Ḳarayük'üñ üstine tīz / Ḳondı bir ṭaş üzerine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1300). [şuluca ḳarayük, --üñ]*

Şuluca Ḳarayük'üñ üstinde dir / Bir gögercincik otururdı dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1310). [şuluca ḳarayük, --üñ]*

Şuluca Ḳarayük üstinde görür / Bir yaluñuzca gögercin oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1320). [şuluca ḳarayük,]*

Şuluca Ḳarayük'üñ öte yanı / Ol zamānda nice-y-idi bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1909). [şuluca ḳarayük, --üñ]*

Şuluca Ḳarayük'i mesken ḳılur / Niçe ḥāller kendüden ẓāhir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2056). [şuluca ḳarayük, --i]*

Şuluca Ḳarayük'e idincek maḳar / Cümle yirlerde dinür andan ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2952). [şuluca ḳarayük, --e]*

Dir Şuluca Ḳarayük'de ol olur / Ḫırḳa'da var bir yeri anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3323). [şuluca ḳarayük, --de]*

Şuluca Ḳarayük olur meskeni / Anda varġıl tā ki göresin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4068). [şuluca ḳarayük,]*

Şuluca Ḳarayük olur meskenüm / Ḳırşarı mülkindedür güş it cānum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4144). [şuluca ḳarayük,]*

sülūk: *(Maddî,, manevî) Bir yola girme, bir yol tutup o yolda yürüme.*

Cāna andan iştiyāḳlar el vire / Ol **sülūkuñ** seyrine göñül vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4868). [sülūkuñ, -uñ]*

sülūk ehli: *Yol yürüyen. // [tas.] Hakk'a ulaşmak için manevî seyre giren kişi / sâlik.*

Dilerüz sizden **sülūk ehli** bir er / Menzil almış bir ḫalīfe muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5346). [sülūk ehli,]*

sümāt çek-: *Sofra hazırla!.*

Bu gelen dervīşlere çekgil sümāṭ / Yiyüben tā ki bulalar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3797). [sümāṭ çek-, --gil]*

şun: *Vermek, ikram etmek.*

Ṣunuban dir bir görüñ ne leẕẕeti / Şerbeti görüp imām çün aġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [ṣunuban, -uban]*

Götürüp ibrīġı ardınca gider / **Ṣunuban** ibrīġı gör nice ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4564). [ṣunuban, -uban]*

şun: *İkram etmek, uzatmak.*

Ḳoydı birez yaġ etmek içine / İltüben ḫoş **şundı** Ḫūnkār'a yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1559). [şundı, -+dı]*

Gĕtürübĕni **şunar** Ḫūnkār'a tīz / Aluban gör kim ne didi olʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [şunar, -ar]*

Bir ülüşi **şunar** ıdı bir ere / Şunı alubanı dir şuña vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [şunar, -ar]*

şun: *1. sunmak 2. ikram etmek.*

Bizi dervīş eyle vü **şun** zenbili / Ṣadaḳa divşürelüm gezüp ili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1779). [şun,]*

şun: *Göstermek.*

Ṣunduġı ḳılıcı erenler baña / Ben daḫı ṣınayayın didi buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4980). [şunduġı, -duġı]*

şun: *Bir büyüğe veya nezaket gereğince bir kimseye bir şeyi vermek, arz etmek, yollamak, göndermek, takdim etmek.*

Gör anı Bektaş görüp n'itmek diler / ʿArafāt'da şeyḫe **şundı** anı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [şundı, -dı]*

Kendü öñindeki ṣofrayı daḫı / **Şundı** tekbīr-ile anı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4393). [şundı, -dı]*

Curʿasın ḫatuna **şundı** ol hümām / Çünki ḫatun şerbeti aldı cām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5878). [şundı, -dı]*

Bilmezem ki ḳanda gitdi işbu er / **Şundı** bişi tepsisin ḫ̄āce aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [şundı, -dı]*

sun: *Vermek, uzatmak, ikram etmek.*

Saña tābūtdan elüm **şunam** didi / Bu işüñ ḳaydını bu resme yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [şunam, -am]*

sun-: *Sunmak, takdim etmek.*

Ṣordı ḥālden **şundılar** ol defteri / Aluban ḳıldı naẓar ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 44, Beyit 4421). [şundılar, --dılar]*

Ḥükm-i şāhı varup aña **şundılar** / Ḥükm-i şāhı oḳudı çünki hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6312). [şundılar, --dılar]*

sun-: *El uzatmak, uzanmak.*

Şundı elinden bendin aldı ol hümām / Uyanuban Ḥaydar'a virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 776). [şundı, -dı]*

sun-: *Bir büyüğe veya nezaket gereğince bir kimseye bir şeyi vermek, arz etmek, yollamak, göndermek, takdim etmek.*

Telḳīn ile tekbīr-ile ser-te-ser / **Şundı** Otman Beg'e eyleyüp naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4392). [şundı, -dı]*

Şundı bir tepsi bişi yidim ṭaʿām / Gözlerimden ġāib oldı ol naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5961). [şundı, -dı]*

sun-: *Sunmak, takdim etmek.*

Ol cemāʿat geçicek Bunaz Ṣuyı'n / Ol yola gitmege **şunmazlar** boyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5188). [şunmazlar, -mazlar]*

sun-: *Bir şeyi birine nezaketle vermek, takdim etmek.*

Çıḳdı bir el türbeden **şundı** anı / Ẕikr olan yaʿnī ki yĕşil fermānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4965). [şundı, -dı]*

Öpdi elin eyledi secde kerem / **Şundı** andan tepsi-le bişi aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5947). [şundı, -dı]*

sun-: *Vermek, takdim etmek. II Nasip etmek, eriştirmek.*

Er aña **şunmışdı** bāṭın ḳılıcın / Er bilür erüñ ne ḳadardur gücin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 25, Beyit 2245). [şunmışdı, -muş, -dı]*

sunan: *Arzeden, takdim eden (kimse).*

Ol biti **şunan** didi iy beg kişi / Oḳıduñ ḥükmi vü bildüñ dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [şunan,]*

sünnet: *Erkek çocuğunu sünnet etme.*

İtdi Loḳmān-ı Perende anı ṭıraş / **Sünnet** üzre yola-dı Loḳmān başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6069). [sünnet,]*

sünnet: *Farz namazlarından önce ve sonra kılınan namaz.*

Sünneti ḳılup iḳāmet itdiler / Geçdi Mollā öñe niyyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3575). [sünneti, -i]*

sünnet: *Ar. Farz namazlardan önce ya da sonra kılınan nafile namaz.*

Gördi ḫalḳ öyle namāzı **sünnetin** / Ḳıla durur bağlamışlar niyyetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3678). [sünnetin, -üñ]*

sünnet ol-: *Sünnet edilmek (sünnet: Erkek çocukların erkeklik organları ucundaki deriyi çepeçevre kesip çıkarma işi, hıtan).*

Dilese gelmege Rūm mülkine ol / Sünnet olmayınca itmězüz ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2459). [sünnet ol-, --ma, --y, --ınca]*

Sünnet olmayınca bundan böyleyĕ / Yoḳ durur geçmek bilesiz eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2468). [sünnet ol-, --ma, --y, --ınca]*

Beni gönderdi ki dīne gelesiz / Sünnet olup hep Müsülmān olasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2478). [sünnet ol-, --up]*

sünnī: *Sünnet ehli olan, Sünni.*

Sünnī durur Ḥaḳḳ'a yarar her işi / Ḥükmi altında durur cinn-i cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6196). [sünnī,]*

sunulan: *Verilen, takdim edilen (nesne - kimse).*

Ulu dīvānda olan ḥürmet ḥaḳı / Aña **şunulan** dem-i ʿizzet ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5678). [şunulan,]*

sunup: *Alıp, tutup.*

Ḳalḳuban hīç evlerine varmadı / Ṣofralarına **şunup** el urmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1756). [şunup,]*

Çün **şunup** ṭaʿām aġıza aldılar / Ṭuzsuz idügin ṭadanlar bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3425). [şunup,]*

sür-: *İleri doğru gitmek, götürmek.*

İttifāḳ idüben andan **sürdiler** / Ḥācī Bektaş naẓarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1352). [sürdiler, -di, -ler]*

Ṭavara vuruban anı **sürdiler** / Pādişāhuñ ḳatına çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1869). [sürdiler, -di, -ler]*

Ḳayṣeri'ye ʿazm idüben **sürdiler** / Varuban ol şeyḫ ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3367). [sürdiler, -di, -ler]*

Ḳırḳ birinci gün görür niçe kişi / **Sürüp** eşeklerini gitmek işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3622). [sürüp, -üp]*

Sürdi Ḫūnkār'uñ hemīn öpdi elin / Ter nefīs nuṭḳıyla pür itdi dilin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3820). [sürdi, -di]*

Aluban Otman Beg'i de **sürdiler** / Ḥażret-i Ḫūnkār'a tā kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4352). [sürdiler, -di, -ler]*

Birbirine **sürdiler** anda ṭarīḳ / Baʿd ez-ān gör n'eylediler iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4957). [sürdiler, -di, -ler]*

Birine giyürdi Müsülmān ṭonın / Dir **sürüñ** ol ṭoġana varuñ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4916). [sürüñ, -üñ]*

sür-: *Kovmak, uzaklaştırmaya çalışmak.*

Cehd idüp ilden anı **sürmek** gerek / Pes Ḳaraca Aḥmed oldı bir hümā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6102). [sürmek, -mek]*

sür-: *İlerletmek.*

Ḫırḳa Ṭaġı üstine děgin **sürür** / Ṭoġrı bir arduç dibine dek irür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1583). [sürür, -ür]*

sür-: *Değdirmek, dokundurmak.*

Ṭurdı peymānçeye uruban yüzin / Baş ḳoyuban işige **sürdi** elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6374). [sürdi, -di]*

sür-: *Devam etmek.*

Göñli içinden **sürübeni** kibr ü kīn / Elin alup ṭutdı erüñ etegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5839). [sürübeni, -ü, -beni]*

sür-: *Önüne katıp götürmek II gezdirmek, dolaştırmak.*

Sen bugün evden gidüp **sürdüñ** ḳoyun / Ḳandan oldı saña bu resme oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3240). [sürdüñ, --dü, --ñ]*

sür-: *Sürmek, göndermek.*

Sürdiler Mollā'yı tīz gitdi Saʿīd / Ṣuṣadı'ya irdi gör n'itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3617). [sürdiler, -di, -ler]*

sür-: *Önüne katıp götürmek, yürütmek.*

Gezdi ṣaḥrāyı öküzin görmege / Ḳomayup yabānda eve **sürmege** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1973). [sürmege, -meg, -e]*

sür-: *Değdirmek, dokundurmak.*

Görmege oġlı yüzin **sürer** gelür / Ṣād ıla mesrūr olup ḳılur neṣāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 405). [sürer, -er]*

Görişüp oġlanınuñ öper gözin / Ḥālini ṣorup **sürer** yüze yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 802). [sürer, -er]*

sür-: *Önüne katıp götürmek.*

Sürdi bunlar da ḳovup ardınca tīz / Tā kilīsāya irişdi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5292). [sürdi, --di]*

sür-: *(At) Sürmek.*

Yil **sürüp** seccādeyi gör kim n'ider / Ṣol yaña Gürci iline dek gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [sürüp, -üp]*

sür-: *Yürümek, ilerlemek.*

ʿAṣr vaḳti daḫı hem olmış-ıdı / Ol ʿazīz anda **sürüp** gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4576). [sürüp, -üp]*

Cümlesi **sürüp** ḳatına irdiler / Ayaġına ol erüñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5297). [sürüp, -üp]*

sür: *Sürmek.*

Ayaġı **sürçübeni** ʿaḳlı şaşar / Ḳubbeden miʿmār uçup yire düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5777). [sürçübeni, -çü, -beni]*

Sürerek baydaḳ ol şāh itdi māt / Küllī begler cemʿ oluban geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5911). [sürerek, -erek]*

sür: *Geçirmek, hayat yaşamak.*

Ṭur örügiy pezverüñ **sürgil** didi / Bir muḥibbüm var aña irgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4676). [sürgil, -gil]*

Erlik-ile **süresin** ʿömri esen / Anda ola āḫir mezārıñ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6081). [süresin, -e, -s, -in]*

sür: *İleri doğru gitmek, götürmek.*

Böyle fikr eyleyüben oldı revān / **Sürüben** Ḳırşehri'ne geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1812). [sürüben, -üben]*

Gördi Fāṭma Ana'nuñ cāriyesi / Buzaġılar **sürüben** geldi sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1912). [sürüben, -üben]*

Sürüben öküzini anda gelür / Gör aña Ḫunkār ne resme ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1948). [sürüben, -üben]*

Götürüp elmayı Ṣaru gitdiler / **Sürüben** İdrīs evine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2044). [sürüben, -üben]*

Ḳaṣd ider kim **sürüben** Rūm'a gele / Rūm mülkin daḫı cebr ile ala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2439). [sürüben, -üben]*

Sürüben seccāde gitdi dün ü gün / Sāḥil-i deryā kenār irişdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2762). [sürüben, -üben]*

İcike çün işbu aḥvāli bilür / **Sürüben** öküzlerin eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2871). [sürüben, -üben]*

Bu yañadan Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh / Ḳırşarı'ndan **sürübeni** geldi rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2876). [sürübeni, --übeni]*

Çün erenlĕrüñ ṣalıġın aldılar / **Sürüben** ṭosdoġrı anda geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3025). [sürüben, -üben]*

Çün bu niyyetle **sürübeni** gelür / Yĕşerüp bitmiş ol aġacı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3159). [sürübeni, --übeni]*

Ḳızaġılı'nda olan ol münkir er / **Sürüben** ḳoyunını anda yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3179). [sürüben, -üben]*

Sürüben irişdi ṣol dem bunlara / Ṣordı ḳancaru gidersiz anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3623). [sürüben, -üben]*

Sürüben irdi cemāʿat-ḫāneye / Ḳalḳdı anlar itdi ikrām Ana'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3818). [sürüben, -üben]*

Sürüben Ḳonya'ya geldi gör işi / Anı ṣalıḳ virdi zīrā her kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4060). [sürüben, -üben]*

Pes nihānī dünle Güvenc'i alur / Duḫterüñ ḳatına **sürüben** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4758). [sürüben, -üben]*

Sürübeni ḳatına vardı hemīn / Gösterür yir oturur aña yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4698). [sürübeni, --übeni]*

Sürüben çün ol ṭoġana irdiler / Diñle imdi kim ne resme gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4922). [sürüben, -üben]*

Her ne kim var-ısa ḳurbānlarını / **Sürüben** geçürdiler cümle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5068). [sürüben, -üben]*

Destūr alubanı erden tīz ṭurur / **Sürübeni** anı da eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5355). [sürübeni, --übeni]*

sür: *Dokundurmak, değdirmek.*

Aġzı yarından başına çün **sürer** / Başı keli gidüben ṣaçı biter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 775). [sürer, -er]*

sür: *Sürmek, gitmek.*

Tīz **sürüp** Ḳayṣeri begine varur / Her ne ḥāl oldı-y-ısa ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3920). [sürüp, -üp]*

sür: *İlerletmek.*

İşidür leşker ḫalīfe geldügin / Ol daḫı leşker dirüp **sürer** yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2435). [sürer, -er]*

sür: *Devam etmek, varlığını korumak.*

Biñ öküz ḳurbānı anda cemʿ olur / Evliyā muḥibleri **sürer** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5262). [sürer, -er]*

sür: *Değdirmek, dokundurmak.*

Germiyān'a geldiler anda **sürüp** / Ṣuṣuz'uñ ḳurbında bir yire irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5184). [sürüp, -üp]*

sür: *Devam etmek, yönelmek.*

Pes Külü Ḫan **sürer** evine gelür / Ḫatunına cümle ḥāli bildürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2575). [sürer, -er]*

Yüklediler öküzin **sürer** gider / Çün birez gitdi görüñ ne fikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2925). [sürer, -er]*

Ṣubḥ olıncaġāz gine **sürer** gider / Yıl on iki ay bu resme ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3205). [sürer, -er]*

sür: *1. Yönetip yürütmek, sevk etmek. 2. Uzatmak, ileri doğru itmek.*

Hep ṭurur yirlü yirinde var varı / Ḳalḳdı erenler ayaġına **sürdi** baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6068). [sürdi, -di]*

sür: *Devam ettirmek.*

Çıḳaruban **sürdürür** ol demde tīz / Ḳarayük'e irişicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3938). [sürdürür, -dür, -ür]*

sür: *(Atı) Yönetip yürütmek, kullanıp gitmesini sağlamak, sevketmek.*

Ṭañlayuban aḫşamın **sürdi** gider / Eve gelicek anı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1922). [sürdi, -di]*

Daḫı **sürdi** ṭurmayup oldı revān / Dutaḳaldı Ṣaru İsmāʿīl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4582). [sürdi, -di]*

Arayup **sürdi** getürdi ḳatına / ʿArż ider Emircem'üñ ḥāżretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4649). [sürdi, -di]*

sür: *Dokundurmak, değdirmek.*

Sürüben Ḫūnkār'a geldi ol ʿazīz / Bulışup Ḫūnkār ıla görüşdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1411). [sürüben, -üben]*

Sürüben andan Ṣuṣuz'a irdiler / Bir niçe gün ṣoḥbet idüp ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5212). [sürüben, -üben]*

sür: *İlerlemek, yönelmek, bir yöne doğru gitmek.*

Bu yaña Fāṭma işini çün görür / Aḫşama yaḳın **sürüp** eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1705). [sürüp, -üp]*

Ḳoldan u buddan düşüp yoruldılar / Āḫirī Ḫūnkār'a **sürüp** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2087). [sürüp, -üp]*

Ben **sürüp** Ṭavas şarına varayın / Yurt ṭutuban anda meʾvā göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4895). [sürüp, -üp]*

Sürüp andan tīz Zupun'a geldiler / Oluban mesrūr u şādī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4925). [sürüp, -üp]*

sür: *Sürmek, sürüklemek II itmek, kakmak.*

Bende çeküp Kuṭbe'dīn-i Ḥaydar'ı / **Sürdiler** yayan o gice ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 675). [sürdiler, -di, -ler]*

sür: *Uçmak suretiyle yol almak, ilerlemek.*

Yidi er ṭurna ṭonına girdiler / ʿAzm-i Türkistān idüben **sürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1063). [sürdiler, --di, --ler]*

sür: *Göndermek, sürmek.*

Sür ḳoyunı didi aḫşamdur yaḳın / Ancaḳ irer vara eve bir ḳoyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [sür,]*

süʿat: *Ar. çabukluk, hız.*

Geçdi ṣudan öteye **sürʿatle** tīz / Didi mollālara Mollā-yı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3511). [sürʿatle, -le]*

sürʿat-ile: *Hız, çabukluk, sürat.*

Ol aradan ol gelin oldı revān / **Sürʿat-ile** evine geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1554). [sürʿat-ile,]*

sürʿatle: *Aceleyle, hızlı bir şekilde.*

Dönüben **sürʿatle** ḫatuna gelür / Didi kimdür ṣoruban bildüm ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 354). [sürʿatle,]*

sürdi geç-: *Sona ermek, hükmü bitmek.*

Ber-ṭāraf oldı çün Oġuz şevketi / Sürdi geçdi bunlaruñ da müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1611). [sürdi geç-, --di]*

ṣūret: *1. şekil, biçim 2. yüz, çehre 3. güzellik 4. dünya 5. görünüş 6. yol 7. resim, tasvir ‖ hayal 8. amaç, gaye.*

Key ṣaḳın öldügüme itme fiġān / Ki ölmez er **ṣūret** degişdürür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5524). [ṣūret,]*

Geçmeyince fānī **ṣūretden** bir er / Bāḳī mülke itmeyince ol sefer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5600). [ṣūretden, -den]*

Sen de terk it işbu fānī **ṣūreti** / Tā bulasın Ḥaḳḳ'a sen ḳurbiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [ṣūreti, -i]*

İşbu fānī **ṣūreti** terk itmeyen / Ḥaḳ ḳuşaġın biline berk itmeyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5605). [ṣūreti, -i]*

Cān u dilden itmeyen Ḥaḳ ṭāʿatin / İtmeyen tebdīl fānī **ṣūretin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5606). [ṣūretin, -in]*

Ölmedin ölmek gerek girçek eren / Kim bu **ṣūretle** irmedi Ḥaḳḳ'a iren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5603). [ṣūretle, -le]*

Bildi Rūm'a taḥḳīḳ oldur gelen er / Çün gögercin **ṣūretinde** gördi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6108). [ṣūretinde, -i, -(n), -de]*

ṣūret: *Şekil, biçim.*

Ṣūret-ile oġlanuñ **ṣūretlene** / Oġlanuñ göñli gibi sīretlene *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3531). [ṣūretlene, --len, --e]*

ṣūret: *Görünüş, resim, tasvir.*

Ṣūretüñ şeklüñ ṣalıḳ virdi tamām / Ẕikr idüp ḳıldı işāret ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4720). [ṣūretüñ, -üñ]*

şūret: *1. şekil, biçim 2. yüz, çehre 3. güzellik 4. görünüş.*

Gerçi ölmez bil ḥaḳīḳat evliyā / Degşürür **şūret** ḳabūl ider beḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5599). [ṣūret,]*

Zīra er ölmez ḳalur dāyim diri / Degişür **şūret** çürür etle deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [ṣūret,]*

sūret: *Şekil, görünüş.*

Ṣūret-ile oġlanuñ ṣūretlene / Oġlanuñ göñli gibi sīretlene *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3531). [ṣūret-ile, --ile]*

şūret: *Biçim, şekil; çehre, yüz; dış görünüş.*

Ḥüsn ilinde münteha maḥbūbe ḳız / **Şūreti** bedr ay gibi vechi ḳamer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 341). [ṣūreti, -i]*

şūret: *Ar. Görünüş, görünüm, tasvir. II Resim.*

Böyledür Baḥr içre ad iy ḫoş-nihād / Ceddi İbrāhīm Mücāb'a **şūreti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 325). [ṣūreti, -i]*

sūret: *(Ar.) Gözün ilk bakışta gördüğü şey, dış görünüş, şekil, biçim.*

Evliyā ölmez degişür **şūretin** / Öldi şanmañuz görüp er meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5585). [ṣūretin, -iñ]*

sūret: *(Ar.) Gözün ilk bakışta gördüğü şey, dış görünüş, şekil, biçim.*

Bir gögercin **şūretinde** çün ḳonar / Silkinüp ādem olup ṭamdan iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5980). [ṣūretinde, -i, -n, -de]*

sūret ü şekli: *Görünüşü ve şekli.*

Ṣūret ü şeklinden it bizi ḫabīr / Pes Çırāḳ dir vaṣfın aña bir bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3082). [ṣūret ü şekli, --n, --den]*

sūretā: *(Ar.) Dış görünüşe göre, görünüşte, zâhiren.*

Ṣūretā gerçi kenes ruhbānı dı / Līki gizli dīn ṭutar pāk cān-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [ṣūretā,]*

sūret-i etfāl: *Küçük görünüş.*

Ṣūret-i eṭfāl ġālib işbudur / Oġlana işbu umūr dāyim ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3539). [ṣūret-i etfāl,]*

şūretine gir: *Şekil değiştirmek, başka kılığa bürünmek.*

Çünki irdüm ḥāzretüñüñ ḳatına / Girdüm andan ādemī ṣūretine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 816). [ṣūretine gir, --dü, --m]*

süri: *Hayvan sürüsü.*

Süri şöyle düşdi şāhuñ ardına / Gördi çoban dir bularuñ derdi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1429). [süri,]*

süril-: *Devam edilmek.*

Cümle-i erkān-ı faḳr anda tamām / **Sürilür** icrā olurdı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2254). [sürilür, -ür]*

sürt: *Sürtmek.*

Girü dönüp ol maġāraya varur / Ḳapusından **sürtüp** içerü girür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1761). [sürtüp, -(ü)p]*

sürü: *Sürü, hayvan topluluğu.*

Bir **sürü** ḫınzīr virür dir bunı güt / Bir yıla daḳ ḫiẓmet eyle ḳıl sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3202). [sürü,]*

sürüp: *Sürmek, gitmek.*

Pes **sürüp** Akçça Ḳoca'ya irdiler / Çün erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2306). [sürüp,]*

sürüp var: *Yürüyüp gitmek.*

Ḫoş ḥayāt bulmış o dem örü ṭurur / Yanına ol oğlanuñ sürüp varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3907). [sürüp var, --ur]*

sürūr: *Sevinç, mutluluk.*

Virdi destūr aña Ḫūnkār ḥażreti / İşidüp ḳıldı **sürūrı** selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4544). [sürūrı, -ı]*

sürūr ilen: *Neşe ile.*

Ḳıldılar şādī **sürūr ilen** neşāṭ / Birbirinden aldılar çün kim murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 368). [sürūr ilen,]*

sürūr ḳıl-: *Mutlu olmak.*

Tā ki ḳavmüm bula ol yirde ḥużūr / Devletüñde ḳılavuz şādī sürūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2635). [sürūr ḳıl-, --avuz]*

sürūr-ı tām it: *Tamamen, tam manasıyla mutlu olmak.*

Pādişāh bundan sürūr-ı tām ider / Geçdi bunuñ üstine çün bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6687). [sürūr-ı tām it, --er]*

sürūr-ı zevḳ: *Ferah, safa ve zevkin neşesi.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım daḫı ol şevḳ-ıla / Semāʿa girdi sürūr-ı ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 49, Beyit 5159). [sürūr-ı ẕevḳ,]*

şusa: *Susamak.*

Şuşaduḳ ġāyet şusuzdur işbu yir / Ḥalimüz oldı mükedder ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5217). [şuşaduḳ, -duḳ]*

Şuşaduḳ diyen içer andan gelür / Ol vilāyetde o söz meşhūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5220). [şuşaduḳ, -duḳ]*

suşadı: *Aksaray'da bir köyün adı.*

Dir Saʿīd'üm **Şuşadı'da** bir çile / Pāymānçede çıḳarduñ dir hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3645). [şuşadı'da, --da]*

Sürdiler Mollā'yı tīz gitdi Saʿīd / **Şuşadı'ya** irdi gör n'itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3617). [şuşadı'ya, --y, --a]*

sūşām: *Baharat olarak kullanılan bir bitki türü.*

Ḳapuya ṭoġrı revān olup aḳar / Hem dibinde bitmiş iki dip **susam** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6683). [susam,]*

sūsen: *Far. Susam denilen çiçek.*

Aluban seccāde geldi ilerü / Ṣaldı seccādeyi **sūsen** üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 7, Beyit 6740). [sūsen,]*

sūsen: *Maviye yakın bir çeşidi de olan susam denilen çiçek.*

Şol **sūsen** yapraġı üstine anı / Ṣaluban üstinde ḫoş ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6734). [sūsen,]*

susız: *Su bulunmayan, toprağın suya ihtiyacı olan çorak yer.*

Şu çekilüp ḳurı yir ḳalur-ıdı / Yir **şusız** ḳurı yazı olur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4857). [şusız,]*

süst: *Gevşek, zayıf, güçsüz.*

Gördi yek-tā başa almaḳlıġa **süst** / Didi olmaz böyle yek-tā bu dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4360). [süst,]*

Pīş-rev didi didüklerin dürüst / Dimedüñ bize eyā nā-dān u **süst** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5151). [süst,]*

Sākin oldı cümle erenler **süst** ḳavī / Çün Ḫorāṣān pīri ʿacze vardı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6062). [süst,]*

süst ol-: *Gevşek, zayıf, güçsüz olmak.*

İʿtiḳādın baʿd ez-ān itdi dürüst / Olmadı ḫizmetde andan girü süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3708). [süst ol-, --ma, --dı]*

susuz: *Susuz.*

Ṣuṣaduḳ ġāyet **şusuzdur** işbu yir / Ḥalimüz oldı mükedder ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5217). [şusuzdur, -dur]*

susuz: *Uşak'ın Banaz ilçesine bağlı bir köyü.*

Beg didi ʿUṣṣāḳ tevābiʿinde bir / Kim **Şusuz** nām bir ışuz var anda yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [şusuz,]*

Germiyān Begi emri-le oldı revān / Ol **Şusuz** nām menzile geldi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5012). [şusuz,]*

Ṣuṣuz'a geldi vü dervīş itdiler / Anı dervīşlere dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5141). [şuşuz'a,]*

Sürüben andan **Ṣuṣuz'a** irdiler / Bir niçe gün ṣoḥbet idüp ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5212). [şuşuz'a,]*

Ṣuṣuz'a geldi dönüp itdi ḳarār / Vaṣfı bī-ḥaddür ḥisābı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5263). [şuşuz'a,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm **Şusuz'ı** iḫtiyār / Eyleyüp ḳılduḳda ol yirde ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5014). [şusuz'ı,]*

Germiyān'a geldiler anda sürüp / **Ṣuṣuz'uñ** ḳurbında bir yire irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5184). [şuşuz'uñ,]*

Ṣuṣuz'uñ Bunaz Ṣuyı'ndan ol yaña / Aḳyoḳuş dirlerdi adıyla aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5185). [şuşuz'uñ,]*

susuzın: *Susuz.*

Ṣusuzın ḫalḳ ḳırılur çün gördiler / Kāfir olan yine şāha vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1015). [şusuzın,]*

şusuzlıḳ: *Susuzluk, susuz kalma durumu.*

İtdi **şusuzlıḳ** bulara key ešer / Didiler Ḥācīm'a ki iy tāc-ı ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5216). [şusuzlıḳ,]*

şuvar: *Su vermek, sulamak.*

Güder idi bir bölük ḳoyunları / Otladup hem **şuvarurdı** anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1428). [şuvarurdı, --ur, --dı]*

Yayuban ḫāki şaçavuz arpadan / **Şuvarıcaḳ** sebze-reng olur biten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1883). [şuvarıcaḳ, --ıcaḳ]*

Yayuban ṭopraġı arpa şaçdı gör / Dönüben şu-y-ıla anı **şuvarur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1888). [şuvarur, -ur]*

suvar: *Ata binmiş, binici.*

Ḥācī Bektaş'dan olınca ol ḫabīr / Burkaġın arslāna olup def`ī **süvār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6211). [süvār,]*

suvar: *Binici, atlı asker.*

Çille Ṭaġı'ndan geliser bir **süvār** / Atı boz ṭonı yişil ola i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [süvār,]*

suvar: *At binen, binici (kimse).*

İşidür Ḫızr ol sözi ol dem hemān / Atına binüp **süvār** oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2827). [süvār,]*

süvār ol-: *Ata binen olmak, at sürücüsü olmak; padişah seçilmek.*

Elegüm saġmala beñzer bir boz at / Üzre olmışdı süvār ol ḫoş-ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4578). [süvār ol-, --mış, --dı]*

süvār ol-: *Binmek.*

Ṣıçrayup ol ḳayaya oldı süvār / Ol ḳayaya gör n'ider ol baḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2969). [süvār ol-, --dı]*

süvār ol-: *Binmek.*

Geldi dirler arslāna olmış süvār / Ḫoş yaḳın geldi ḳapuya ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6216). [süvār ol-, -mış]*

süvār ol: *Ata binen olmak, at sürücüsü olmak; padişah seçilmek.*

Giydi ḥulle ṭonların ol kām-kār / Oldı andan ol Burāḳ'a Aḥmed süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 116). [süvār ol, --dı]*

suvat: *Sıvatmak, kireç aracılığıyla sıvatmak.*

Pādişāhuñ var-ıdı bir zindānı / **Şuvadup** dururdı kireçle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1870). [şuvadup, --up]*

şuya at-: *Kendini suya atmak, bırakmak.*

Mollā görübeni anı deng olur / Kendüyi şuya atubanı şolur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3490). [şuya at-, --ubanı]*

Gördi Mollā evrenüñ gıjġurduġın / Kendüyi atdı şuya götrüp hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3508). [şuya at-, --dı]*

Heybetinden evrenüñ ürkdi ḳatır / Atdı şuya kendüyi dügdi ḳatır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3509). [şuya at-, --dı]*

sū-yı baġdād: *Bağdat'a taraf.*

Pes Külü Ḫan **sū-yı Baġdād** ʿazm ider / Leşkerin alup o yire cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2434). [sū-yı baġdād,]*

sū-yı ḥicāz: *Hicaz yoluna Hacc yönüne doğru.*

Niyyet itdi ḥacc ide o bü'l-kerem / Eksügin görüp gider **sū-yı Ḥicāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6689). [sū-yı ḥicāz,]*

sūy-ı ḥicāz: *Hicaz yoluna Hacc yönüne doğru.*

Ḳalḳup andan da gider **sūy-ı Ḥicāz** / Bir gün irer Kaʿbe'ye ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1223). [sūy-ı ḥicāz,]*

sū-yı kābil: *Kabil Nehri.*

Bir ulu ırmaḳ durur Nehr-i ʿAmū / Sū-yı Kābil'den gelüben aḳar o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1070). [sū-yı kābil, --den]*

sū-yı rūm: *Anadolu tarafı.*

Dümeni Rūm'dan yañaya dönderür / Yelken açup sū-yı Rūm'a gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4153). [sū-yı rūm, --a]*

süzil: *Kuş gibi havadan yere doğru inmek.*

Gökçe gögercin ṭonına girdiler / **Süzilüben** yir yüzine indiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1299). [süzilüben, --üben]*

süzilüp in: *Gökyüzünden süzülerek yere inmek.*

Çaġıruban Ḥācī Bektaş dostına / Süzilüp iner maġāra üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 769). [süzilüp in, --er]*

süzül: *Süzülerek.*

Süzülüp rāst indi anuñ üstine / Pençe urup getüreydi destine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1321). [süzülüp, -üp]*

şanma: *... olduğunu düşünmek, zannetmek.*

Ḫˇāce'ye bu iş tamām maʿlūm olur / **Şanma** nesne anlara mektūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1064). [şanma,]*

sanma: *... olduğunu düşünmek.*

Ḳubbe yapdılar mezārı andadur / Mürde **şanma** bil ki anı zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1629). [şanma,]*

Şanma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Siz bilüñ tekrār aña bunı didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [şanma,]*

Adını virdi Çalab virmiş anuñ / **Şanma** kimse mišlini görmiş anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5143). [şanma,]*

Şanma İsmāʿīl ölürüz biz de hem / Kisvetümüz degşürürüz bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5597). [şanma,]*

Çekme elem **şanma** beni sinde olam / Çaġırursañ her ḳaçan ḥāżır olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5598). [şanma,]*

Kim vilāyet ḳurbına başa ḳadem / **Şanma** anı kim olur āḫir ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5747). [şanma,]*

Mekke ıraḳdur ḫˇāceyi añma sen / Bu Ḫorāşān mülkidür **şanma** ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5937). [şanma,]*

Şu dilĕrüz **şanma** bizi ac-ıduḳ / Ṭatlu aḳar var amā alçaḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [şanma,]*

sanup: *... olduğunu düşünmek.*

İns ü cin çāker olan dāʿī felek / Şāh gerek şoñra **şanup** tedbīr ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6337). [şanup,]*

sat: *(Bir şeyi) Bir bedel karşılığında başkasına devretmek.*

İsmāʿīl'üm **şat** bunı vir niʿmete / Ḥaḳ berekāt vire ş'allāh ki yite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3799). [şat,]*

şoyunup: *Çırılçıplak olmak II Maddi fazlalıklardan arınmak, kurtulmak; ruh temizliği.*

Şu ḳoyup legençeye ir didiler / Şu şu içre **şoyunup** gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3649). [şoyunup,]*

şu: *Akarsu, ırmak, su.*

Ḳıbleye ḳarşu aḳar **şu** aldılar / Ḳaynadup ḳazanla ḥāżır ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5642). [şu,]*

suç: *Kabahat, hata, günah.*

Didiler iy Ḥācī Bektaş ḳıl kerem / ʿAfv iderseñ **şuçumuzı** işbu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 931). [şuçumuzı, -umuz, -ı]*

suvada: *Derin olmayan su, sığ.*

Şuvada çün kim varur ol nāzenīn / Ḥażret-i Ḫūnkār gelür anda hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1690). [şuvada,]*

Şuvada gelmişdi bir pīr-i faḳīr / Yimeye bizden ṭaʿām istedi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1708). [şuvada,]*

İşbu gün gördüm **şuvada** bir faḳīr / Yimegĕ nesne ṭaleb eyledi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1717). [şuvada,]*

şeyḫ: *Bir tarikata girip seyr ü sülûkünü tamamladıktan sonra o tarikatın başı durumundaki en yüksek mertebeye çıkan bulunan ve kendisine derviş yetiştirme (irşat) izni verilen kimse; taliplere rehberlik edip onları tarikat usullerine göre irşat etmek ehliyetine sahip kâmil insan.*

Öpdi andan **şeyḫiniñ** varup elin / Öpdi şeyḫ Ahmed daḫı iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6021). [şeyḫiniñ, -i, -nin]*

Ş

şāʿ ol: *Allah'ın izni olması,.*

Yayılup şāʿ oldı ḫalḳa ser-te-ser / Ḫalḳ-ı Nīşābūr cemīʿi irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6748). [şāʿ ol,]*

şāʿ ol-: *Allah'ın izni olması,.*

Çün ḫaber şāʿ oldı eḥibbā gelür / Himmetin ḫay ı r duʿāsını alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2062). [şāʿ ol-, --dı]*

ʿĀleme şāʿ oldı buldı iştihār / Bildiler ki eyledi anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2193). [şāʿ ol-, --dı]*

şābāş: *Övülen, takdir gören.*

Şeyḫ dir aḥsente yā Ḫünkār **sābāş** / Gördi Bektaş anda çıḳmış bir bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [sābāş,]*

şād: *Mutluluk.*

Yoḳdur iş ki bu cihānda bitmedi / **Şād** var mı aña ġuṣṣa yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [şād,]*

Ṣaru İsmāʿīl idince böyle gūş / Eyledi **şād-ıla** cān u göñli ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4611). [şād-ıla, --ıla]*

Vaḳfını arturuban ābād ider / Ḥācī Bektaş rūḥını şāh **şādider** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5858). [şādider, -i, -der]*

şād: *Arapçadaki sad harfi.*

Bildi erdür Ḥācī Bektaş oġlanı / **Şād** olup ḫˇāceyi ḫilʿatladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5907). [şād,]*

şād: *Mutlu, mesut.*

Cān u dil **şādīyle** ḳılur inbisāṭ / Göricek sulṭān yüzini oġlınuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 406). [şādīyle, -i, -(y)le]*

şād: *Fars.) Sevinçli, memnun, mesrur.*

İçi ṭaşı **şād** ile pür-nūr olur / Dir sevinc ile aña Ḫünkār ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6680). [şād,]*

İy Resūl ẕürriyyeti nesl-i ʿAlī / **Şād** geldüñ iy velī ibni velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1298). [şād,]*

Ṣoḥbetine Ḫıżr'uñ irdügine **şād** / Oluban mesrūr olur ḫoş dil-güşād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4612). [şād,]*

şād: *(Fars.) Yüz sayısı, 100.*

Ḫizmetinde çār **şad** tā müstaʿīd / Her biri ṭaşrada mānend-i muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3297). [şad,]*

şād: *"Yüz" sayı sıfatı II Yüzlerce, pek çok.*

Mecmaʿ-ı ḫalḳ oynadılar güldiler / ʿAḳd idüp gĕlini **şad** iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 366). [şad,]*

Sī **şad** u şaṣṭ tā ḫalīfe cemʿ idi / Ara yirlerinde Ḫūnkār şemʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [şad,]*

Ol muḥib dir ne durur ḳuzı ṭavar / Virürem cānum olursa **şad** hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [ṣad,]*

Āh elinden işbu nefsüñ **şad** hezār / Yoḳ ḫalāṣum olmayınca ten mezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [ṣad,]*

şād: *Memnun, sevinçli, neşeli.*

Görmege oġlı yüzin sürer gelür / **Şād** ıla mesrūr olup ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 405). [şād,]*

şād: *"Yüz, yüzlerce" manasında belgisiz sıfat.*

Didügüñüzden ziyād **şad** ancadur / Bir nihāl-i tāze güldür ġoncadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4336). [ṣad,]*

Bir ḳızum var gelmedi hergiz oġul / **Şād** degülem cān anuñ-çündür melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [şād,]*

Ḥaḳ teʿālā ʿömrin itsün **şad** hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6429). [ṣad,]*

şād eyle-: *Mutlu etmek.*

Rūzigār-ı hemden āzād eylegil / Müstemiʿler cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4019). [şād eyle-, --gil]*

şād eyle-: *Sevindirmek, memnun etmek.*

Bir beyāndan gel gine yād eylegil / Güş idenler cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5337). [şād eyle-, -gil]*

şād gel: *Hoş geldin.*

Şād geldüñ didiler başduñ ḳadem / İy vücūdı pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4932). [şād gel, --dü, --ñ]*

şād it: *Sevindirmek.*

Meskeni Tebrīz'de olurdı anuñ / Vaṣfını ẕikr ideyin **şād it** cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5477). [şād it,]*

şād it-: *Sevindirmek.*

Çün işitdi sözini İdrīs anuñ / Dir diyĕyin taʿbīrin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1683). [şād it-,]*

Ṣaru Fāṭma'ya çü ḫāli bildürür / Fāṭıma'yı şād idüben güldürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2045). [şād it-, --üben]*

Ṣayrafī gūş idicek Güvenc sözin / Ṣād itdi işidicek kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4704). [ṣād it-, --di]*

ṣād it-: *Mutlu etmek.*

Ṣād idüp yolımuz itdüñüz yaḳīn / İy vilāyet maʿdeni v'iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1075). [ṣād it-, --üp]*

Gine gel bir ḫoş ḫaberden ac zebān / Gūş iden süre ṣafā ṣād ide cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2187). [ṣād it-, --e]*

Er müṣāhedesine oluban ġanī / Cümlesi ḫoṣ-ḥāl ṣād idüp cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3670). [ṣād it-, --üp]*

ṣād ḳıl: *Sevindirmek, mutlu etmek.*

Bozmazam niyyetüm üzre ḳāyimem / Mūsiyü'š Šānī dir aña **ṣād ḳıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 297). [ṣād ḳıl,]*

ṣād ol: *Mutlu ve huzurlu olmak.*

Eyle bil tā ṣād ola cān u tenüñ / Hem anuñ atası İbrāhīm'dür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 225). [ṣād ol, --a]*

Ekl idüñ ṣād ola dil defʿ ola ġam / İşidüp andan imām ekl eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 299). [ṣād ol, --a]*

Ṣād olup vaẓʿına oldı intiẓār / Müddeti irdi geçüben ay u gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 321). [ṣād ol, --up]*

Ṣād olup selvetle bulur inbisāṭ / Ulu ṭoy ḳıldı velīme eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 323). [ṣād ol, --up]*

Ḫalḳ-ı ʿālem oldı ol ṣādīye ṣād / Geçdi bir müddet çü bunuñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 369). [ṣād ol, --dı]*

Müddet ile ḥamli oldı āṣikār / Sulṭān İbrāhīm bilüben ṣād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 396). [ṣād ol, --ur]*

Böyle işi ancaḳ ehlullāh ḳılur / Sulṭān İbrāhīm görüben ṣād olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6613). [ṣād ol, --ur]*

Sürdi Bektaş ayaġına yüzini / Ṣād olup ṭurur atasına varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6643). [ṣād ol, --up]*

Ḫaḳḳıdur ol vaṣlalar olur anuñ / Gūş it bu remzi ṣād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1128). [ṣād ol, --a]*

Ḫācī Bektaş'ı görüp ṣād oldılar / Bir niçe gün bile ṣoḥbet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1242). [ṣād ol, --dı, --lar]*

Burcı burcı ḳoḳar-ıdı ol ḳavun / Ṣād olur göricegez bostāncı çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1483). [ṣād ol, --ur]*

şād ol-: *Şād olmaḳ.*

Şād oluban Rabb'ine şük ü r ider / Çaġıruban Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6007). [şād ol-, -uban]*

şād ol-: *Mutlu ve huzurlu olmak.*

Sĕvücilerden bu sözi işidür / Şād olup gelübeni diş ışıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2261). [şād ol-, --up]*

İşidüp şād oldı ḥażret erleri / Ḫalīfesi ululları pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2873). [şād ol-, --dı]*

Gelene gidene yidürdi anı / Şād oldı yiyenüñ anda cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3137). [şād ol-, --dı]*

Ḥācī Şems dirlerdi adına anuñ / Ḥişse al bundan ki şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3165). [şād ol-, --a]*

Raḥl ile muṣḥaf daḫı ḳonmış ıdı / Bunı görüp şād oluban ışıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3278). [şād ol-, --uban]*

Ḳıl bize bir maʿnī-i zībāyı yād / Ġuṣṣadan ḳurtıla cānlar ola şād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3291). [şād ol-, --a]*

Key taʿaccüb eylediler bu işe / Şād olur kim kimi düşer teşvīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3362). [şād ol-, --ur]*

Didiler bunda görünüpdür bugün / Şād olur bunda yidügin bildi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3370). [şād ol-, --ur]*

Ṣoḥbet eylĕdi erenler diñledük / Şād olup çoḳ nesne andan añladuḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3779). [şād ol-, --up]*

Fāṭıma'ya didi İsmāʿīl bunı / İşidüp şād oldı Fāṭıma anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3864). [şād ol-,]*

Zupun işitdi vü şād oldı ʿaẕīm / Şādlıḳdan ʿaḳlı gidüp oldı bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4929). [şād ol-, --dı]*

Ṣaru İsmāʿīl'e geldiler irüp / Şād olurlar ḳademine yüz sürüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4931). [şād ol-, --ur, --lar]*

Bunlara taḳrīr idüp virdi ḫaber / İşidüp şād oldı bunlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5254). [şād ol-,]*

şād ol-: *Mutlu olmak.*

Anda geldi ḳıldı istiḳbāl keşiş / Şād olur şanki bahāra irdi ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3207). [şād ol-, --ur]*

şād olup: *Mutlu ve huzurlu olmak.*

Ḫatuna bildürdiler gelüp anı / Bildi ḫatun **şād olup** ḳıldı feraḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 362). [şād olup, --up]*

şād olur: *Şād olmaḳ.*

Nice olduġın aña ḫaber virür / İşidüp atası anı **şād olur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6644). [şād olur, --ur]*

şādān ol-: *Mutlu olmak.*

Fāṭıma işidüben şādān olur / Ḳalbinüñ vīrānı ābādān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3852). [şādān ol-, --ur]*

şādān ol: *Mutlu olmak.*

Ḥācī Bektaş görüben şādān olur / El götürüp ḫażretĕ duʿā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 964). [şādān ol, --ur]*

şādī: *(Fa. T.) Sevinç, mutluluk.*

Tā ki ḳavmüm bula ol yirde ḥużūr / Devletüñde ḳılavuz **şādī** sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2635). [şādī,]*

Dönderüp ḳondurdı ḫānedānına / **Şādī** vü selvet girüben cānına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5257). [şādī,]*

şādī: *Sevinç, mutluluk.*

Pür olur **şādī-y-ile** gören anı / Nev-bahār eyyāmı çün kim ḳıldı cūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 213). [şādī-y-ile, -y, -ile]*

şādī: *Mutluluk, saadet.*

İşidüben ol kişi mesrūr olur / **Şādī-y-ile** içi ṭaşı nūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2285). [şādī-y-ile, -y, -ile]*

Ol ḳaya dibinde iclās itdiler / **Şādī-y-ile** ṣoḥbet-i ḫāṣ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2981). [şādī-y-ile, -y, -ile]*

Diyicek bu resme Ḫūnkār ḫażreti / **Şādī-y-ile** eylediler selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4039). [şādī-y-ile, -y, -ile]*

Şādī-y-ile söyle iy cān bülbüli / Ḳıl neşāṭ-ı naġme-y-ile ġulguli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4798). [şādī-y-ile, -y, -ile]*

Elin öpübeni ḳıldılar neşāṭ / **Şādī-y-ile** ḫoş bulurlar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5211). [şādī-y-ile, -y, -ile]*

şādī: *Gönül ferahlığı, sevinç, mutluluk.*

Ḫalḳ-ı ʿālem oldı ol **şādīye** şād / Geçdi bir müddet çü bunuñ üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 369). [şādīye, -y, -e]*

şādī ḳıl-: *Mutlu olmak.*

Sürüp andan tīz Zupun'a geldiler / Oluban mesrūr u şādī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4925). [şādī ḳıl-, --dı, --lar]*

şādī ḳıl: *Mutlu olmak.*

Şādī ḳıl cānı oladur inziʿāc / Kim Vilāyet-nāme'sinden vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 216). [şādī ḳıl,]*

Ḳıldılar şādī sürūr ilen neşāṭ / Birbirinden aldılar çün kim murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 368). [şādī kıl, --dı, --lar]*

şādīlıkdan: *Sevinç, mutluluk.*

Yum didi yumdı Saʿīd çün dīdesin / **Şādīlıḳdan** hīç bilimez n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3696). [şādīlıḳdan,]*

şādılıḳlar ḳıl: *Mutlu olmak, güzel vakit geçirmek, mesrur olmak.*

Bişdi dürlü dürlü niʿmet gūn-a-gūn / Yiyüp içüp şādılıḳlar ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 365). [şādılıḳlar ḳıl, --dı, --lar]*

şādırevān: *Cami avlularında ortadaki havuzun çevresindeki musluklardan ve ortasındaki fıskiyeden su akan, üzeri kubbeli abdest yeri, şadırvan.*

Düzdi yině bir laṭīf **şādırevān** / Ḥācī Bektaş'uñ ṭuyup ḫˇāce erligin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5993). [şādırevān,]*

şād-kām ol: *Mutlu olmak.*

Şehr ḫalḳı hep olurlar şād-kām / Pādişāh ḳıldı velīme dökdi ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 408). [şād-kām ol, --ur, --lar]*

şād-kām ol-: *Mutlu olmak.*

Güş idincěgez Güvenc böyle kelām / Key taʿaccüb idüp oldı şād-kām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4691). [şād-kām ol-, --dı]*

şādlıḳ: *Mutluluk, saadet.*

Zupun işitdi vü şād oldı ʿaẕīm / **Şādlıḳdan** ʿaḳlı gidüp oldı bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4929). [şādlıḳdan, -dan]*

şādumān: *Sevinçli, bahtiyar.*

Rūşen idüp Ādem'e iletdüm hemān / Şükr idüben secde ider **şādumān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 150). [şādumān,]*

şādumān: *Far. Sevinçli, mutlu.*

Aluban ol hāl eri oldı revān / Gider-iken yolda nā-gāh **şādumān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3223). [şādumān,]*

Bir beyāndan gine ẕikr it hem-çünān / Cān ola gūş itmesinden **şādumān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4613). [şādumān,]*

şādumān ḳal: *Mutlu, huzurlu kalmak, sevinçli olmak.*

ʿİzzet ü ḥürmetle ḳaldı şādumān / Geldi kendüden on oġul muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 258). [şādumān ḳal, --dı]*

şādumān ol-: *Bahtiyar olmak.*

İndürür atdan keser başın revān / Görüben Otman Beg oldı şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4448). [şādumān ol-, --dı]*

şādumān ol: *Bahtiyar olmak.*

İşidüp Loḳmān olupdur şādumān / Nice emr oldıysa idüñ eyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6654). [şādumān ol, --up, --dur]*

şāfiʿ ol-: *Şefaatçi olmak. II. Kurtulmasına vesile olmak.*

Dir i arduç pürüñ ile ört beni / Şāfiʿ olup ḳurtaram yarın seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [şāfiʿ ol-, --up]*

şāh: *Padişah, hükümdar ‖ sevgili.*

Pes muḥibb olduḳ ṭapuña bī-nifāḳ / **Şāhumuzsın** çün bizim şāḥib-zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6184). [şāhumuzsın, -umuzsın]*

şāh: *Şah, sultan.*

Taḫtı o sulṭān itmedi ḳaṭʿā ḳabūl / Didi dünyā **şāhlıġın** istemezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5914). [şāhlıġın, -lık, -ın]*

şāh: *Padişah.*

Çün ṣuçuñ yoḳ yardım ide Kirdigār / **Şāhımuzdur** evliyā şāḥib-naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6318). [şāhımuzdur, -ımuzdur]*

şāh: *(Ar.) Doğru.*

Nice gösterdi vilāyet diñleye / Şerḥ idüben **şaḥ** ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5749). [şaḥ,]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ṣıdḳ-ıla ider bī-şumār / Müzdeci şeyḫe virince **şaḥ** ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6006). [şaḥ,]*

şāh: *Hükümdar, padişah, sultan.*

Süri şöyle düşdi **şāhuñ** ardına / Gördi çoban dir bularuñ derdi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1429). [şāhuñ, -uñ]*

Dirliginde her **şāhuñ** var ḳuvveti / Ölicek gider çoġınuñ furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5743). [şāhuñ, -uñ]*

şāh: *Padişah, hükümdar.*

Bī dimĕdi ne ḳadar ḳıldı güvāh / Ḥˇāce **Şāh'a** idüben anda ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5892). [şāh'a, -a]*

şāh: *Sultan, sevgili.*

ʿAfv ḳıl geçgil günāhumdan benüm / Umaram luṭf ire **şāhumdan** benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2029). [şāhumdan, -umdan]*

şāh: *Boynuz.*

Ḥürmetüñ arta anuñla yime ġam / Cinni **şāhın** itdi daʿvet ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6186). [şāhın, -ın]*

şāh: *(□□– hāş .sraF) .i (□□□– şeh) Pâdişah, hükümdar:.*

Bāḳī ṭursun **Şāh** Sulṭān Bāyezīd / Gicesi olsun ḳadir gündüzi ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 103). [şāh,]*

Fāṭıma'dan ṭoġıcaḳ oġlanları / **Şāh** Ḥasan'a cümle teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 191). [şāh,]*

Şāh Ḥasan şaḳladı anları oñat / **Şāh** Ḥasan'a virdi zehri ol Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 193). [şāh,]*

Şāh Ḥasan şaḳladı anları oñat / **Şāh** Ḥasan'a virdi zehri ol Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 193). [şāh,]*

Bildi ki olur Ḥasan āḫir şehīd / **Şāh** Ḥasan gĕtürüben taʿẓīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 194). [şāh,]*

Şāh Ḥüseyn'e cümlesin teslīm ider / Ḥıfẓ iderken ol emīrü'l-müʾminīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 195). [şāh,]*

Adını Bektaş virdi **şāh** anuñ / Bildiler çün kim bu emri ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 407). [şāh,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Āl-i Selcūḳ'dan Selim Şāh nām **şāh** / Aluban cemʿ eyledi bī-ḥad sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1612). [şāh,]*

Bir gün ol Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4187). [şāh,]*

Bu ḫaberi işidicek pādişāh / Ḳılıç Arslan oġlı Keyḫusrev o **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4200). [şāh,]*

Çıḳıcaḳ ṭaşra vezīrler n'itdiler / **Şāh** ne emr itdiyse eyle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4350). [şāh,]*

Didiler bunlar daḫı iy yüzi māh / Oġluñuz Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4374). [şāh,]*

Oġluñuz Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Ḥażretüñe bunı irsāl itdi **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4379). [şāh,]*

Pādişāha varıcaḳ iydüñ selām / Naḳl idüñ **şāha** didi böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4412). [şāha, -a]*

Ḥāşe li'llāh didi **şāhuñ** milkine / Yatlulıḳ idem ü gitsün silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4195). [şāhuñ, -uñ]*

Māder-i Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn **şāh** / Gördi düşinde anı ol yüzi māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4467). [şāh,]*

Ṣaḥ rivāyet budur añla kām-kār / Şāh Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5612). [ṣaḥ,]*

Ṣaḥ rivāyet budur añla kām-kār / **Şāh** Sulṭān Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5612). [şāh,]*

Ḥācī Bektaş türbesini daḫı **şāh** / Örtdi ḳurşun birle anı ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5856). [şāh,]*

Ceddi Otman geydügi-çün kisvetin / İtdi inʿām aldı **şāh** da himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5859). [şāh,]*

Cānuña dürlü cefā ḳılur-ıdım / Līk mürüvvet itdi ceddüme o **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6127). [şāh,]*

Sözlerin itdi ḳabūl düşdi müfīd / Her birine giydirüp **şāh** kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6170). [şāh,]*

Ḳalmadı göñlinde anuñ şek nifāḳ / **Şāh** vilāyet daḫı dizin çekdi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [şāh,]*

Üf diyüp uyardı anı şāh-ı hümām / Çünki **şāhuñ** şemʿası yandı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6172). [şāhuñ, -uñ]*

Ol zamān Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6287). [şāh,]*

Cemʿ ider kendü daḫı ḫayl ü ḥaşem / **Şāh** ḳatından ṭuruban çünki gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6293). [şāh,]*

İstemědi erligini bed-gümān / **Şāh** ʿAle'd-dīn ḳulları her ne ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6298). [şāh,]*

şāh: *Padişah, hükümdar II sevgili, gönül sultanı.*

Şāhumuzdur Ḥācī Bektaş Ḥūnkār / Ḥükmine olduḳ muṭīʿ her ne ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 962). [şāhumuzdur, -umuz, -dur]*

şāh: *Alevilik, Bektaşilikte pir.*

Bir ġazāvāt-nāme itdi bize şerḥ / Şek getürme cümlesidür çünki **şaḥ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 833). [şaḥ,]*

Münkir olup gerçi itdük çoḳ günāh / Luṭf idüp ʿafv eyle iy **şāh** oġlı **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 993). [şāh,]*

Çoḳ teʾessüf eyleyüp aġladı **şāh** / Ḥasret odına ciger dāġladı **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5760). [şāh,]*

Çoḳ teʾessüf eyleyüp aġladı **şāh** / Ḥasret odına ciger dāġladı **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5760). [şāh,]*

İstedi ki türbesini yapa **şāh** / Varup anda işigini öpe **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5761). [şāh,]*

İstedi ki türbesini yapa **şāh** / Varup anda işigini öpe **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5761). [şāh,]*

Ravżasın yapmaġa kim istedi **şāh** / Ere miʿmār olmaġa istedi **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5762). [şāh,]*

Ravżasın yapmaġa kim istedi **şāh** / Ere miʿmār olmaġa istedi **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5762). [şāh,]*

Adı Yanḳo Mādiyān'dur ol erüñ / **Şāh** buyurdı varuban ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5765). [şāh,]*

Ol imām-ı heştümīnüñ ʿaşḳına / Ḳubbeyi āḫir ide baḳ **şāh** ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5767). [şāh,]*

Tepsiye ṭolduruban bişi ḳoyar / **Şāh** ısıcaḳ tepsi-le bişi alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5942). [şāh,]*

Kaʿbe'de ḫ̃ācesine ider naẓar / Virdi evvel ḥażretine ol **Şāh** selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5946). [şāh,]*

Ṣaḥ vilāyet diñle ki va'llāh budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6236). [ṣaḥ,]*

Ḳorḳdı **şāhdan** yaşaġından geçmedi / Ḥācī Bektaş ammā ol girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6357). [şāhdan, --dan]*

şāh: *Hükümdar, padişah.*

Müddet-ile Ḳonya'ya irişdiler / Destūr oldı **şāh-ıla** görişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4418). [şāh-ıla, --ıla]*

Birligine **şāhdur** v'allāh adı / Bā Ḥaḳ'uñ ḳapusıdur añla ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5898). [şāhdur, -dur]*

şāh: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Böyle dise Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ṭurdı Ḥaydar **şāha** itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 791). [şāha, -a]*

Böyle diyüp hep Müsülmān oldılar / **Şāha** ḳarşu cümle ṭapu ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 963). [şāha, -a]*

Çünki münkir itdi anda bir fik i r / Gönderür ol rāhibi **şāha** tekūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 981). [şāha, -a]*

Ṣusuzın ḫalḳ ḳırılur çün gördiler / Kāfir olan yine **şāha** vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1015). [şāha, -a]*

şāh: *Şah, sultan.*

Sürerek baydaḳ ol **şāh** itdi māt / Küllī begler cemʿ oluban geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5911). [şāh,]*

şāh: *Efendi, padişah.*

Ṣabr-ıla ṭatlu olur acı yimiş / **Şāhum** düşmen sözine sen uymaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6339). [şāhum, -(u)m]*

şāh: *Efendi, bey.*

Vaḳfını arturuban ābād ider / Ḥācī Bektaş rūḥını **şāh** şādider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5858). [şāh,]*

şāh: *Padişah, hükümdar.*

Ol zamānda **şāh-ıdı** Ġāzī Murād / Milk-i Rūm'da ider-idi ʿadl ü dād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5751). [şāh-ıdı, -ıdı]*

Ḫoraṣān'ıñ **şāh-ıdı** luṭfı delīm / Mülki mālı gerçi ġāyet çoġ-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5870). [şāh-ıdı, -ıdı]*

şāh: *Hükümdar, padişah. II Hz. Ali.*

Eyledür benem bilüñ dir ol velī / Didiler **şāhuñ** nişānı var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [şāhuñ, -uñ]*

Bir yeşil beñ ayası içre enām / Didiler elinde **şāhuñ** bir daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [şāhuñ, -uñ]*

şāh: *Alevilik, Bektaşilikte pir (Hz. Ali).*

Ol Muḥammed Muṣṭafā envārı çün / **Şāh** ʿAliyyü'l-Murteżā Kerrār-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 840). [şāh,]*

şāh: *Far. Hükümdar.*

Çün Bedaḫşān **şāhı** olur andan āgāh / Cemʿ idüp küffārı virür çoḳ sipāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 660). [şāhı, -ı]*

Biz raʿiyyet olalum sen **şāhumuz** / Emrüñe ḳılmaḳ iṭāʿat rāhumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2633). [şāhumuz, -umuz]*

şāh: *(Fars.) Hükümdar, padişah.*

Naḳldür ol **şāh** Sulṭān-ı Takī / Böyle buyurdı nefes ol muttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1389). [şāh,]*

Şāh Sulṭān-ı ʿAlā'e'd-dīn'üñ ol / Yund bendi idi iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1647). [şāh,]*

Didiler muṭīʿ misiz **şāh** emrine / Didi muṭīʿem diñüz **şāh** emrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1863). [şāh,]*

Burayı yapdurayın bir cāygāh / Ḳıla ḫalvet-ḫāne dir anı o **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2264). [şāh,]*

Ḳılmadı kimse ziyāretgāh anı / Geldi nice didi-se ol **şāh** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3759). [şāh,]*

Beg didi bir lafż ıla ṭābiʿvenin / Ṣanma **şāh** emrine ben mānīʿvenin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [şāh,]*

Şāh vilāyet mišli eyle dirligi / Tā bulasın Ḥaḳ erenler birligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5736). [şāh,]*

Ṣaḥ ḥikāyet bu kim itdi ol ʿayān / Ol İmām-ı Kāẓım oġlı İbrāhīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5869). [ṣaḥ,]*

Ḥācī Bektaş elifi taʿlīm ider / Çün elif taʿlīm idüp añladı **Şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5891). [şāh,]*

Ḳuṭb'a cāndan itdi **şāh** da ḫizmeti / Sürdi ʿömri bunlaruñla üç yıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5926). [şāh,]*

Aluban ḫay ı r duʿā nesl-i İmām / Pes icāzet alup andan gitdi **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5927). [şāh,]*

Geldi anası ḫażretine yitdi o **şāh** / Anası Bektaş içün aġlar iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [şāh,]*

Mü'min itdi kāfiri açdı yolı / **Şāh** velāyet erligin ki gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5975). [şāh,]*

Cemʿ olup **Şāh** ḥażretine vardılar / Tīz yirinden ṭuruban görüşdi **Şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6012). [şāh,]*

Cemʿ olup **Şāh** ḥażretine vardılar / Tīz yirinden ṭuruban görüşdi **Şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6012). [şāh,]*

Gülüp ḥālin ḫāṭırun ṣoruşdı **Şāh** / Saña müştāḳ oluban ider sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6013). [şāh,]*

Girdi dergāha göre **şāh** ḥażretin / Çünki ʿOšmān ḥazretin gördi ḥaṣūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6326). [şāh,]*

El urup ʿOšmān **şāh** zencīrine / Girdi içēri eli baġlı nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6333). [şāh,]*

İns ü cin çāker olan dāʿī felek / **Şāh** gerek ṣoñra ṣanup tedbīr ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6337). [şāh,]*

Bī-günāham **şāh** daḫı va'llāh bilür / Çünki sulṭān itdi ʿOšmān'a naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6342). [şāh,]*

Şāh vilāyet ʿaşḳına eyle himmetüñ / Böyle diyüp itdi ʿOšmān çün niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6368). [şāh,]*

Virdi devlet cümlesi ola ulu **şāh** / Çün otuz ataya çıḳar neslüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [şāh,]*

Ḫoş selām virüp duʿā ḳıldı o dem / Çünki ol Sulṭān ʿAlā'ed'd-dīn **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6395). [şāh,]*

Bilesince gitdi anıñ üç biñ er / Yiye içe ḳona göçe gitdi o **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [şāh,]*

Geldi atası ḳatına yitdi o **şāh** / Bu yaña Ertuñrul'a irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6407). [şāh,]*

Virdi Ertuñrul aña çoḳ sīm ü zer / Ol ṭarafdan **şāh** ʿOšmān geldi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [şāh,]*

Şek degil ki ṭuta neslüñ milketi / Bir niçe yıl **şāh** olup ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [şāh,]*

<u>şāh:</u> *(Fars.) Pâdişah, hükümdar.*

Didiler muṭīʿ misiz **şāh** emrine / Didi muṭīʿem diñüz **şāh** emrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1863). [şāh,]*

Ṣaḥ ḫaberle baña maʿlūm eyleñüz / Çünki Etrāk işidür baba sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6245). [ṣaḥ,]*

Müddet-ile **şāh** ḳatına yitdi çün / Baġlayuban **şāh** ḳapusında atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6325). [şāh,]*

Müddet-ile **şāh** ḳatına yitdi çün / Baġlayuban **şāh** ḳapusında atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6325). [şāh,]*

Altı yüz ḳalʿa ile aldı bilād / **Şāh** Murād'ı ḫāke yeksān itdi çarḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6420). [şāh,]*

şāh: *Padişah, hükümdar; Musa-yı Sani.*

Bir kemāl ehline **şāh** buyruḳ ḳılur / Oġluma dir eyle taʿlīm-i kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 330). [şāh,]*

şāh: *Sultan, padişah, hükümdar.*

Bu yaña gūş it daḫı ně ḳıldılar / Baʿd ez-ān girdi şebistānına **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 394). [şāh,]*

şāh: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Bu vilāyet-nāmeyi taʿbīr iden / **Şāh** vilāyet ḥālini taḳrīr iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 832). [şāh,]*

Ṣaḥ rivāyet bu durur ammā belī / Başlayıncaġaz namāza ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 837). [ṣaḥ,]*

Çünki ruhbān aldı erden **ṣaḥ** cevāb / Geldi söyledi tekūra söz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 955). [ṣaḥ,]*

Münkir olup gerçi itdük çoḳ günāh / Luṭf idüp ʿafv eyle iy **şāh** oġlı **şāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 993). [şāh,]*

şāh: *(Ar.) Padişah, hükümdar.*

Şol Tatar **şāhı** Külü Ḫan'a seni / Gönderürem bilesin fehm it anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2455). [şāhı, -ı]*

Evliyālar ḳuṭbıdur ol şehriyār / Ol erenler **şāhı** ol ṣadr-ı kibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3193). [şāhı, -ı]*

İy Ḫorāṣān **şāhı** sulṭān pāk-dīn / Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñdür çün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5570). [şāhı, -ı]*

Didi erenler **şāhı** luṭf it ḳıl kerem / Aç niḳābuñ tā cemālüñ ben görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5668). [şāhı, -ı]*

Ol erenler **şāhı** ḥaḳḳı iy hümām / Yuyuban ḳılduñ namāz olduñ imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5676). [şāhı, -ı]*

Şāhı bilüp öpdi ayaġın sürdi yüz / Didi nedür sırr-ı esrār-ı rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5684). [şāhı, -ı]*

Yidiler bölügine **şāhı** ḳatar / Ḫıżr yine bir gün varuban yitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5923). [şāhı, -ı]*

Aldı icāzet gitdi andan Ḫūnkār / Çün erenler **şāhı** yirinden ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6083). [şāhı, -ı]*

Bu kerāmet kendine virildügin / Çün Ḫorāṣān **şāhı** Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6132). [şāhı, -ı]*

Türbeñe varsa anuñ sarʿı gider / İşbu cinnī **şāhı** itsün ḫizmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6189). [şāhı, -ı]*

Üç bölükdür bir bölügi anuñ hemān / Cinnī **şāhı** oldı çāker bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6197). [şāhı, -ı]*

şāh: *[tas.] Allah.*

Ṣaḥ rivāyet budur imdi yā emīr / Naḳli bize böyle itdi çāşgīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5516). [ṣaḥ,]*

şāh: *(Fars.) Pâdişah, hükümdar.*

İtdi Otman'dan şikāyet **şāha** ol / Hīç olur mı didi ol işler ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4292). [şāha, -a]*

Ḳuṭbu'l-aḳṭāb'a irişür ol hemān / Ḳuṭb-ı ʿālem itdi o **şāha** himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5925). [şāha, -a]*

Gerçi ḳılıç eri ḳopdı pehlivān / Līki **şāha** ʿāṣīdür eller urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6301). [şāha, -a]*

Ḳovlamışlar **şāha** ḳılup ittifāḳ / Pīr idi Erṭuñrul'a ol dem key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6314). [şāha, -a]*

Ḥaḳ'dur ammā oñaran āḫir işi / **Şāha** ʿāṣī olamayuz yürü var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6317). [şāha, -a]*

Virdi ʿizzet birle **şāha** ḫoş selām / Didi şāhā durduġınca nüh felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6336). [şāha, -a]*

Virdi ʿizzet birle şāha ḫoş selām / Didi **şāhā** durduġınca nüh felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6336). [şāhā, -a]*

Bir söz-ile itmegil zāʾil begim / **Şāha** ḫāyin olmadım Allāh bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6341). [şāha, -a]*

Açılup döküldi hep bend ü girān / Virdi evvel **şāha** ʿizzetle selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6365). [şāha, -a]*

şāh ʿalāʿe'd-dīn: *Sultan Birinci Alaeddin Keykubad.*

Şāh ʿAlāʿe'd-dīn de ḳıldı himmeti / Oġluñuz kim adı Şeh ʿOšmān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6409). [şāh ʿalāʿe'd-dīn,]*

şāh ʿalī: *Alevilik, Bektaşilikte pir || Hz. Ali.*

Şāh ʿAlī Mūsā Rıżā'dan bil yaḳīn / Olmış-ıdı hem mücāz ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 577). [şāh ʿalī,]*

şāh eyle: *Padişah eylemek.*

Geçürüp şāh eylediler bil anı / Çünki geçdi taḫta ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 268). [şāh eyle, --di, -ler]*

şāh it-: *Padişah yapmak.*

Ḥācī Bektaş'ı Ḫıż ı r irşād ider / Tekyenüñ ḳapusına ol şāh ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 718). [şāh it-, --er]*

Pes Külü Ḫan dünyādan gitmiş-idi / Yirine oġlını şāḥ itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 28, Beyit 2687). [şāḥ it-, --miş, --idi]*

şāh ḳıl: *Padişah, hükümdar yapmak; önder olarak seçmek.*

Cemʿ olup bir yire el bir itdiler / Ḳıldılar İbrāhīm'i ol mülke şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 255). [şāh ḳıl, --dı, -lar]*

şāh ol-: *Padişah olmak.*

Āl-i Selcūḳ'dan Selīm Şāh nām er / Fārs iline şāh oldı ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4174). [şāh ol-, --dı]*

Ḳılıç Aṣlan göçicek iy baḫtiyār / Oldı şāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4180). [şāh ol-, --dı]*

Gidicek Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Yirine oldı Ḳıyāse'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4451). [şāh ol-, --dı]*

şāh ol-: *Padişah olmak, saltanatın başına geçmek.*

Dutuban taḫta geçürdiler anı / Şāh oluban gösterür dürlü kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 336). [şāh ol-, --uban]*

Maḳbūl oġlı ḳalsa atanuñ yirine / Bir niçe yıl şāh olup Orḫan daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [şāh ol-, -up]*

şāh otman: *Hükümdar Osman Bey.*

Şāh Otman geydi Bektaş kisvetin / Şemʿi andan yaḳup aldı himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5756). [şāh otman,]*

şāh sulṭān bāyezīd: *Şah oğlu şah Sultan Bayezit Han.*

Türbe ḳurşunını örten bī-gümān / Şāh Sulṭān Bāyezīd'dur sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5860). [şāh sulṭān bāyezīd, -dur]*

şāh velāyet: *Hz. Ali.*

Bunları ḥıfẓ it diyü ḫoş söyledi / **Şāh velāyet** idicek āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 192). [şāh velāyet,]*

şāh vilāyet: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Şāh vilāyet işidüp ḳıldı sücūd / Aldı kāfir ocağından cümle od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1000). [şāh vilāyet,]*

şāh vilāyet ḥażreti: *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Böyle diyüp **şāh vilāyet ḥażreti** / Gönderür ruhbānı gider key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 987). [şāh vilāyet ḥażreti,]*

şahâ: *"Ey şah" anlamında hitap.*

Ger severseñ Ḥācī Bektaş'ı iy mürīd / Hū diyelüm **şāha** kör ola Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5738). [şāha,]*

Ḳorḳudan başdan ṣaçı örü durur / Didi **şāhā** bu şek ü llü görmedüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6192). [şāhā,]*

Şāha ʿāṣī pādişāhdur başına / Çünki Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn-i emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6304). [şāha,]*

Şāha ʿāṣī olana gerek ölüm / Māniʿ olma ḳuluma ṭutsun anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6309). [şāha,]*

Fānīden vardı beḳāya ol nefes / Taḫta geçdi **şāha** Sulṭān Bāyezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6426). [şāha,]*

şāh-bāz: *İri ve beyaz bir doğan cinsi.*

Bunı diyübeni çün itdüm niyāz / Yitişüp geldi hemīn bir **şāh-bāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4715). [şāh-bāz,]*

şāh-bāz: *Yiğit, gösterişli ve şanlı kimse.*

Baña didi nuṭḳ açup iy ser-fırāz / Rūm mülkinde olur bir **şāh-bāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2611). [şāh-bāz,]*

şāh-bāz: *1-Şahin. 2-Doğan kuşu.*

Pes Ḥācım Sulṭān ol merd-i taḳī / Ol erenler **şāh-bāzı** müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5156). [şāh-bāzı, -ı]*

şāhbāz: *Becerikli, yiğit, kahraman olmak.*

Virüben tuġ u ʿalem ḳıldı mücāz / Viribir Engüri'ye ol **şāhbāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5448). [şāhbāz,]*

şāhbāz-ı evliyā: *Evliyaların şahini.*

Naḳldür ol **şāhbāz-ı evliyā** / Nūr-ı çeşm-i etḳıyā vü aṣfıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2190). [şāhbāz-ı evliyā,]*

şāh-bāz-ı evliyā: *Evliyaların şahini.*

Merḥabā iy **şāh-bāz-ı evliyā** / V'iy ser-efrāz-ı cemīʿ-i etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1212). [şāh-bāz-ı evliyā,]*

şāh-ı: *Hükümdar, padişah, sultan.*

Ceddimüzdür **şāḥ-ı** ṣāḥib-Ẕu'l-fiḳār / Şeyḫimüzdür Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6129). [şāḥ-ı,]*

şāh-ı akṭāb-ı cihān: *Dünyanın merkezinin şahı (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Naḳldür ol **şāh-ı aḳṭāb-ı cihān** / Ayrılup çobandan oldı çün revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1469). [şāh-ı aḳṭāb-ı cihān,]*

Naḳldür ol **şāh-ı aḳṭāb-ı cihān** / Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i kāmurān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2287). [şāh-ı aḳṭāb-ı cihān,]*

şāh-ı cihān: *Cihan şahı.*

Gitdi andan çünki ol **şāh-ı cihān** / Sinesün nām köye uġrar ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1529). [şāh-ı cihān,]*

Adına Ḫūnkār'uñ iy **şāh-ı cihān** / İce dirlerdi adını ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2526). [şāh-ı cihān,]*

Gerçi bennāgeldi ġāyet key cihān / Hīç begenmedi birin **şāh-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5763). [şāh-ı cihān,]*

şāh-ı cihān: *Dünyanın şahı.*

Eylemezdi aṣlā ʿizzet cāhile / Durduġınca dursun ol **şāh-ı cihān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6428). [şāh-ı cihān,]*

şāh-ı cūd: *Cömertlik padişahı.*

Şeyḫ Ṣadr'e'd-dīn ol kāmil-vücūd / Ol vilāyet maʿdeni ol **şāh-ı cūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5361). [şāh-ı cūd,]*

şāh-ı emīn: *Güvenilir hükümdar.*

Mülk-i Ḫorāsān'da ol **şāh-ı emīn** / Ṣavm-ıla geçer idi dāyim güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6755). [şāh-ı emīn,]*

şāh-ı evliyā: *Evliyalar önderi.*

Naḳldür bir gün o **şāh-ı evliyā** / Seyre çıḳdı Ḥırḳa Ṭaġı'ndan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2222). [şāh-ı evliyā,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o **şāh-ı evliyā** / Ol vilāyet maʿdeni ṣıdḳ u ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5222). [şāh-ı evliyā,]*

Ḥāżret-i Ḫūnkār **şāh-ı evliyā** / Tācdār-ı aṣfiyā vü etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5453). [şāh-ı evliyā,]*

şāh-ı evliyā: *Evliyaların önderi (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Çün ṣudan çıḳdı o **şāh-ı evliyā** / Aldı seccādeyi silkdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1572). [şāh-ı evliyā,]*

Bir gün ol sulṭān **şāh-ı evliyā** / Ḥażret-i Ḫūnkār o nūr-ı etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1787). [şāh-ı evliyā,]*

Öyle diyüben o **şāh-ı evliyā** / Ḥażret-i Ḫūnkār o nūr-ı aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2015). [şāh-ı evliyā,]*

şāh-ı ġāziyān: *Gazilerin Şahı (Seyyid Gazi).*

Ḳalmadı şübhe ki o **şāh-ı ġāziyān** / Merḳadi anda durur lā-şekk i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [şāh-ı ġāziyān,]*

şāh-ı hümām: *Himmetli padişah. II Sevgili.*

Üf diyüp uyardı anı **şāh-ı hümām** / Çünki şāhuñ şemʿası yandı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6172). [şāh-ı hümām,]*

şāh-ı kerem: *Yüce ve cömert olan padişah.*

Pīrāb Sulṭān ʿazīz ü muḥterem / Mesken ider anda ol **şāh-ı kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5367). [şāh-ı kerem,]*

Pīrāb Sulṭān'uñ iy **şāh-ı kerem** / Çoḳ durur böyle işi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5387). [şāh-ı kerem,]*

şāh-ı kerem: *Cömertlik padişahı.*

Daḫı eli-y-ile ol **şāh-ı kerem** / Çevre ṣu ṣaçar-ıdı ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2524). [şāh-ı kerem,]*

şāh-ı kerem: *Cömertliğin şahı.*

Çıḳdı andan ḳapudan ṭaşra o dem / Baḳ gör imdi n'eyler ol **şāh-ı kerem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [şāh-ı kerem,]*

şāh-ı kerem: *Cömertlik padişahı.* || *Hacı Bektaş-ı Veli.*

Pīr ʿUbeyd Ḥalvāyī dir **şāh-ı kerem** / Odamuz uşda yaḳın başġıl ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1513). [şāh-ı kerem,]*

şāh-ı kuṭb-ı cihān: *Dünyanın merkezinin şahı.*

Dir olara ol **şāh-ı ḳuṭb-ı cihān** / Var ḳanāʿatüm bu dem bozmam ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1751). [şāh-ı ḳuṭb-ı cihān,]*

şāh-ı mā: *Sultanımız ll.Hacı Bektaş-ı Veli.*

Buġı çıḳup aġdı be-evc-i semā / Dir Ṣaru Ḫūnkār'a ki iy **şāh-ı mā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2525). [şāh-ı mā,]*

şāh-ı muḥterem: *Saygın sultan.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o **şāh-ı muḥterem** / Döndürür öñine alıġın o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5061). [şāh-ı muḥterem,]*

şāh-ı selīm: *Selçuklu hükümdarı Kılıç Arslan'ın babası.*

Alıcaḳ ol ḳalʿayı **Şāh-ı Selīm** / Fevt oluban ḳalur anda ol ḥalīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1628). [şāh-ı selīm,]*

şāh-ı ser-tācu'r-ricāl: *Ulu kimselerin en çok sevileni, baş tacı. (Ululaın Şahı).*

Didiler iy **şāh-ı ser-tācu'r-ricāl** / Ol cihetden gelmesün size melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1777). [şāh-ı ser-tācu'r-ricāl,]*

şāhid: *Bir şeyin olduğu yerde hazır bulunup olanları gören kimse.*

Didiler iy Ḥācī Bektaş-ı Velī / **Şāhidüz** Allāh içün açduñ dili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1995). [şāhidüz, -üz]*

Ṭutma benden diyüben ḥüccet ḳoduñ / **Şāhidüz** aña ki bu resme didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2000). [şāhidüz, -üz]*

şāhid: *Şahit, tanık.*

Anlara beş ṭaşı gösterdi hemān / Dir bulardur **şāhidüm** bilüñ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1990). [şāhidüm, -üm]*

şāhid ṭut: *Şahit tutmak.II.Şahit göstermek.*

Bizi şāhid ṭutuban ışmarladuñ / Dirüz andan nite ki sen söyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1996). [şāhid ṭut, --uban]*

şāhīn-: *Maruf avcı kuş. || Hükümdar.*

Ḳuşları **şāhīn-ile** ṭuñrul begüm / Ol ʿAlā'e'd-dīn Sulṭān şehriyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6291). [şāhīn-ile, -ile]*

şāhin: *Maruf avcı kuş.*

Didi bir **şāhīndür** Emircem ʿazīz / Ḳonmaz ol ṣayda ki ola bī-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4658). [şāhīndür, -dür]*

şāhin: *55 – 60 santim boyunda, kanatları ve kuyruğu geniş, tüyleri benekli ve çizgili, yaygın olarak yaşayan, pek çok türü bulunan, doğana benzer yırtıcı avcı kuş.*

Ol zamān kim Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Girdi **şāhīn** şekline şöyle ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 765). [şāhīn,]*

şāhin: *Av sırasında kullanılan alıcı kuş, şahin.*

Ṭurdı ayaġın açdı aġzın gör ne dir / **Şāhīn** olup açmaġ-ıla anda per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [şāhīn,]*

şāhin: *Far. Şahin kuşu.*

Dir çeleksüz **şāhin** olmaz bilesiz / Didüm işbu remzi fikrin ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1833). [şāhin,]*

şāhin: *(Fars.) 55 – 60 santim boyunda, kanatları ve kuyruğu geniş, tüyleri benekli ve çizgili, yaygın olarak yaşayan, pek çok türü bulunan, doğana benzer yırtıcı avcı kuş.*

Dir **şāhin** ṭırnaḳsız olmaz hergizin / Añla bunuñ ne dimek durur yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [şāhin,]*

şāhīn ol: *Şahin gibi yırtıcı, uyanık olmak.*

Per açup oldı Bedaḫşān'a revān / Silkinüben oldı bir şāhīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 749). [şāhīn ol, --dı]*

şahne: *İnzibat memuru, emniyet memuru.*

Çeç iderlerdi dögüben ṣavurup / Ḳırşarı'ndan **şahne** gelürdi irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2140). [şahne,]*

şahṣ: *(Ar.) Kişi.*

Daḫı ḫırḳa ṭurduġı yirden gele / Kendözin ol **şaḫṣuñ** üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1136). [şaḫṣuñ, -uñ]*

Andan ol **şaḫṣuñ** yirine vardılar / Var-ıdı bir gevher anda buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4570). [şaḫṣuñ, -uñ]*

şahs: *Kimse, kişi.*

ʿAlleler Ṣırtı'na irdiler hemīn / Geldi bir **şaḫṣ** gördiler anda yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3527). [şaḫṣ,]*

şaḳīm: *Hasta, keyifsiz, sağlam olmayan.*

Yise andan yā żaʿīf ü yā **saḳīm** / Yā belāya mübtelā ola ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [saḳīm,]*

şaḳīm: *Hasta, keyifsiz, sağlam olmayan.*

Ṣanasın günbed durur başı ʿaẕīm / Bir ner ecderhā gören olur **saḳīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3495). [saḳīm,]*

şalavāt: *Ar. Salatlar, dualar, namazlar.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir **şalavāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4665). [şalavāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Vir Muḥammed Muṣṭafā'ya **şalavāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5336). [şalavāt,]*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir **şalavāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5388). [şalavāt,]*

Ṣıdḳ-ıla īmān şehādet getürür / Tekbīr idüp ḫoş **şalāvāt** getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5619). [şalāvāt,]*

şalavāt: *Dualar, salatlar.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir **şalavāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2950). [şalavāt,]*

şalavāt: *Hz. Muhammed (SAV) 'e saygı ve sevgi bildirmek için okunan dualar.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / Biñ belāyı defʿ ider bir **şalavāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2240). [şalavāt,]*

şā'llah: *"İnşallah, Allah nasip ederse" anlamındadır.*

Aña göre ideyin tedbīr ü reʾy / Rāst gele ṣarp iş ola **şa'llāh** ḳolay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4327). [şa'llāh,]*

şām: *Suriye'nin başkenti.*

Ḳalḳdı andan **Şām'a** geldi ol ʿazīz / Cāmiʿ-i Ümeyye'ye irişdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1231). [şām'a, --a]*

şām: *Akşam // siyahlık.*

Aña daḳ irdi ḳarañlıḳ **şām** olur / Vaḳt geçer gün ṭolunup aḫşām olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [şām,]*

şām: *Osmanlı'da Vilayet merkezi olan ve şimdiki Suriye devletinin başkenti olan şehir.*

Yir gibi giñişdi Ḥaḳ **Şām** u ʿIrāḳ / Tā otuz ataya dek saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [şām,]*

şām: *Akşam vakti. II Her akşam.*

Uralar kāfirleriñ boynuna **şam** / Çekme ʿOšmān imdi ġam gel yi ṭāʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [şam,]*

şamākı: *Yer adı; Şamakı.*

Mülk-i Şirvān'da-y-ıdı aña maḳām / **Şamaḳı** şehrinde olurdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5475). [şamaḳı,]*

Hem Bahāʾe'd-dīn **Şamāḳı'ya** varur / Mesken idüp anda ol yirde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5489). [şamāḳı'ya, -ya]*

şāmil: *Içine alan, kaplayan, kapsayan.*

Bu ḳaṣīde luṭfuña **şamil** durur / ʿĀrifān elfāżına ḳāyil durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 106). [şamil,]*

şāmil: *Kapsayıcı.*

Dir ki baña mürşid-i kāmil gerek / Ḥüsn-i ḫulḳı z̲āṭına **şāmil** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3120). [şāmil,]*

şar: *Kent, şehir.*

Bu ne **şardur** iy ʿaceb ne memleket / Bileyin ben ṣorayın bunı oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4687). [şardur, -dur]*

Bir kişiye uġrayup ṣordı ḫaber / Bu ne **şardur** bu ne milkdür ne diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [şardur, -dur]*

İşbu **şarda** er baña virdi mekān / Merḳadüm bunda olısar bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4937). [şarda, -da]*

şar: *Şehir.*

Dönüben **şar** ḳavmine eydürbilüñ / Legen ü tepsi vü sīnīler çaluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2422). [şar,]*

Öñlerince yürüyüben gitdiler / Tā ki Güreleş **şarına** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2777). [şarına, -ına]*

Yüri şehre ṭoġrı sen gitgil didi / **Şar** ḳatına varuban yitgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [şar,]*

Dīnüm üzre dir ḳor-ısañ sen beni / Alıvirem saña İznīḳ **şarını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4443). [şarını, -ını]*

Dir ʿaleykümü's-selām ilüm **şarum** / İy vilāyet menbaʿı tāc-ı serüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4523). [şarum, --um]*

Ben sürüp Ṭavas **şarına** varayın / Yurt ṭutuban anda meʾvā göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4895). [şarına, -ına]*

şar: *Sarmak, dolamak.*

Ḳara tāc üstine ḫoş mīzer siyāh / **Şaruban** başına giymişdi zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2447). [şaruban, -uban]*

şar: *Şehir.*

Neleri var-ısa andan aldılar / Evden ü **şardan** çü ṭaşra geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4770). [şardan,]*

şar: *Şehir.*

Ḳapucıları ḳıġıruban şorar / Bu ne ġavġādur **şar** içre vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2427). [şar,]*

şar: *Şehir, kent.*

Ḳayşeri ṣıyup **şarı** feṯḥ eyledi / Oġlı Ḳılıç Arslan'ı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4178). [şarı, -ı]*

Rūm milkinde bu resme ulu **şar** / Görmedüm işitmedüm didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4686). [şar,]*

şarāb: *Içki, mey.*

Kimse ḳalmaz dünyāda gĕlen geçer / Derd-i mevtüñ ol **şarābını** içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5821). [şarābını, -ı, -n, -ı]*

şark: *Ar. Güneşin doğduğu cihet,doğu.*

Ḳaldı küffāruñ elinde bir zamān / Geldi **şarḳdan** çün Oġuz oldı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1601). [şarḳdan, -dan]*

şarḳ u ġarb-: *Doğu ve batı II tüm dünya, herkes.*

Bir naẓarda şarḳ u ġarba giçerem / Bu ḳamusı olmaya anuñ hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6053). [şarḳ u ġarb-, -a]*

Didi gözci oluban itdüm naẓar / Şarḳ u ġarbuñ arasın gezdüm ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6138). [şarḳ u ġarb-, -un]*

şarḳī: *Doğu tarafında.*

Beg daḫı **şarḳī** ḳapusından hemīn / Cāmiʿe girdi işit iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3978). [şarḳī,]*

şarlı: *Şehirli.*

Himmetin almaġa **şarlı** üşdiler / Elin öpüp ayaġına düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4011). [şarlı,]*

şart: *A. şart.*

Baş ḳoyup vardı sücūda dir belī / Çün ẓiyāfet **şarṭı** geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6181). [şarṭı, -ı]*

Pāy-ı taḫtı öpdi durdı ḫiẕmete / Çünki ḫiẕmet **şarṭı** geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6332). [şarṭı, -ı]*

şarṭ-ı hizmet: *Hizmetin şartı, hizmetin gereği.*

Şarṭ-ı ḫiẕmet yirine geldiyse dir / Ḫalḳ gidüben girdi bunlar ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5874). [şarṭ-ı ḫiẕmet,]*

şaş: *Nasıl davranacağını bilememek II Sersemlemek, aklı başında olmamak.*

Dirligimüz yoḳ ururlar ilimüz / Gitdi rızḳ u **şaşdı** ʿaḳl u bilimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 645). [şaşdı, -dı]*

şaşt: *Altmış.*

Sī ṣad u **şaşṭ** tā ḫalīfe cemʿ idi / Ara yirlerinde Ḫūnkār şemʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [şaşṭ,]*

şaṭ ırmaġı: *Şat Nehri || Bugünkü Dicle Nehri.*

Ol **Şaṭ Irmaġı** kenārında yüce / Köşk yapdurup dururdı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2378). [şaṭ ırmaġı,]*

şaṭ suyı: *Şat Nehri || Bugünkü Dicle Nehri.*

Revzenesi var-ıdı Şaṭ Ṣuyı'na / Taḫtı revzene yanındaydı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2379). [şaṭ ṣuyı, --n, --a]*

<u>şāyed:</u> *"Eğer" şayet, koşul anlamı veren edat.*

Çĕkicek çilleyi **şāyed** ki gide / Ṣoḥbetinden ol bizi maḥrūm ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1764). [şāyed,]*

Yād kişiler göre **şāyed** bu işi / Sūʾ-i ẓann ide gören her bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4743). [şāyed,]*

Ḳulı ḳotanı görüp **şāyed** seni / Dögüben incideler var iy tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4749). [şāyed,]*

<u>şāẕman:</u> *Sevinçli.*

Ḳırḳ yigit yoldaşı bile **şāẕmān** / Çün seḥer vaḳti olup dīvān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6388). [şāẕmān,]*

<u>şeb:</u> *Akşam ve/veya gece.*

Gelmedi öküzümüz dirler bu **şeb** / Bilmezüz n'oldı ki aña iy ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 611). [şeb,]*

<u>şeb:</u> *Akşam, gece.*

Ol dün ü ol gün yol aluban gitdiler / İricek **şeb** bir arada yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [şeb,]*

<u>şebāb:</u> *Gençlik, tazelik, civanlık.*

Ol kişi bu resm-ile virdi cevāb / Hind milkidür didi bil iy **şebāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4689). [şebāb,]*

<u>şebāb:</u> *Genç.*

Viricek bu resme bostāncı cevāb / Ḫıżr bostāncıya iydür iy **şebāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1478). [şebāb,]*

Uġrayup ol köpriyi ḳıldı ḫarāb / Yıḳdı ol köpriyi der-ḥāl iy **şebāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5078). [şebāb,]*

<u>şeb-hūn it-:</u> *Gece vakti ansızın basmak.*

İşidüben Gündüz Alp şeb-ḫūn ider / Getürür ele anı basġun ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4303). [şeb-ḫūn it-, --er]*

<u>şebīh:</u> *Ar. Benzeyici, benzeyen.*

Yoġ-udı zühd ü veraʿda aña **şebīh** / Çün selāmı alıban ikrām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6095). [şebīh,]*

şebistān: *Yatak odası.*

Bu yaña gūş it daḫı ně ḳıldılar / Baʿd ez-ān girdi **şebistānına** şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 394). [şebistānına, -ı, -n, -a]*

secāʿat: *Cesaret, yiğitlik.*

Gördi anda var **şecāʿat** nūr u fer / On yidi yaşında henūz nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6343). [şecāʿat,]*

şecāʿat: *Ar. Cesaret.*

Olalıcaḳ ḳopdı ġāyetde dilīr / Key **şecāʿat** ehli ġāyetde dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5138). [şecāʿat,]*

şecer: *Ağaç, dıraht.*

Her **şecer** bir sāyebāndur sebzeden / Sebzeye ider nišār dürr-i ʿAden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3169). [şecer,]*

şefāʿat kıl: *Suçlu veya muhtaç olan için af veya ihsan ricası etmek.*

Kim ḳabūldür Ḥaḳ ḳatında ḥācetüñ / Ḳıl şefāʿat itmişem çoḳ ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5718). [şefāʿat ḳıl,]*

şefkat: *Acıyarak veya esirgeyerek sevme II iyilik.*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī'nüñ ḥürmeti / Bu ẕaʿīfe ḳıl ʿināyet **şefḳati** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1037). [şefḳati, -i]*

seh: *Benzerlerine oranla en üstün, en güzel, en iyi olan.*

Himmet it ki ben de bulam mertebe / **Şeh** vilāyet mišli irem manṣıba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [şeh,]*

seh: *Hükümdar, padişah.*

Şeh ʿAlī'ye vir diye **şeh** Cebraʾīl / Ṣaḥābeler cümlesi çün bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 166). [şeh,]*

Şāh ʿAlāʿe'd-dīn de ḳıldı himmeti / Oġluñuz kim adı **Şeh** ʿOšmān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6409). [şeh,]*

seh: *Hz. Ali.*

Evliyā ser-çeşmesi ola āḫir ol / **Şeh** vilāyet çünki ṣaḳladı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 190). [şeh,]*

şeh: *Şah, hükümdar, padişah, şeyh, önder. (Hacı Bektaş Veli).*

İşbu esmā yazılu anda tamām / **Şeh** vilāyet aluban itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 163). [şeh,]*

şeh: *Lokman-ı Perende.*

Böyle dir o yigite **şeh** iy ḫūb-naẓar / Çünki Bektaş secdeden getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [şeh,]*

şeh ʿalī: *Şeyh , (Şah) Hz Ali.*

Şeh ʿAlī'ye vir diye şeh Cebraʾīl / Ṣaḥābeler cümlesi çün bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 166). [şeh ʿalī,]*

şehā: *(Ar.) Cömertlik.*

Bir gün ol ser-defter-i cūd u **seḫā** / Ḥazret-i Ḫünkār ḳuṭb-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2136). [seḫā,]*

sehā: *Cömertlik, el açıklığı.*

Bir sürü ḳuzuyı hep ḳurbān ider / Gör **seḫāyı** ol ne ḫoş erkān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4499). [seḫāyı, -y, -ı]*

şehā: *(f.n.) Ey şah, ey padişah.*

Kemlik itdüḳ biz kerem sizden **şehā** / Ḳul günāh işler ḳılur sulṭān rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1358). [şehā,]*

Bir mürüvvet eyle luṭf eyle **şehā** / İşbu ṭarlıḳdan bizi ḳılġıl rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3632). [şehā,]*

Ḥācım'uñ eyledügi ẕenbi **şehā** / ʿAfv idesiz bula ol ḥālden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4992). [şehā,]*

şehā: *Ey Padişah || Ey dost.*

Arḳasın yıpup niçe kez evliyā / Göñlegüm Receb dimiş-idi **şehā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5393). [şehā,]*

şehā: *"Ey padişah, ey sevgili!" anlamında sevgiliye bir hitap sözü.*

Ḳaraca Aḥmed zāviyesinde **şehā** / Ṣol uçuḳlu kim bulur cinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1400). [şehā,]*

Uydurup ol yire gelürken **şehā** / Bir süri ḫınzīr çocuḳlu zişt-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3016). [şehā,]*

Ḳoḳuñuz siñmiş viṣalüñden **şehā** / Gönderüñ ġamdan bula cānum rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3216). [şehā,]*

Şöyledür naḳli **şehā** güş it beyān / Bir gün oturmışken ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3763). [şehā,]*

Gine bir gün ol imām-ı muḳtedā / Otururken Ḥażret-i Ḫūnkār **şehā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4536). [şehā,]*

Anı görüp Ḳolaçuḳ Ḥācım **şehā** / El virür bir ḥālet aña müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5092). [şehā,]*

şehādet: *'Eşhedü en lâ ilâhe illallah..' cümlesini söyleyerek Allah'ın var olduğuna şahitlik etme.*

Vaḳt-i ḥācetde **şehādet** viresiz / İḥtiyāc vaḳtine çün kim iresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1964). [şehādet,]*

Didiler kim bunda yoḳdur hīç kes / Yā **şehādet** kim viriser bunda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [şehādet,]*

Ṣıdḳ-ıla īmān **şehādet** getürür / Tekbīr idüp ḫoş ṣalāvāt getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5619). [şehādet,]*

Ol **şehādet** barmaġını götürür / Ḳırḳ kezin īmān **şehādet** gětürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5815). [şehādet,]*

şehādet barmaġı-: *Hz. Muhammed'in veda hutbesinin sonunda helallik istedikten sonra, sahabenin "helal olsun" cevabının üzerine; 3 defa üst üste "şahid ol ya rab!" diye haykırırken havaya kaldırdığı parmaktır. sağ işaret parmağının ismi bu yüzden "şehadet parmağı"dır.*

Ol şehādet barmaġını götürür / Ḳırḳ kezin īmān şehādet gětürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5815). [şehādet barmaġı-, -nı]*

şehādet barmaġı: *İşaret parmağı.*

Ṭatmadı hīç bir ṭaʿāmuñ dadını / Pes şehādet barmaġını aġzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 413). [şehādet barmaġı, --nı]*

şehādet vir: *Şahitlik etmek. II Yemin etmek.*

Çün bu resm-ile şehādet virdiler / Ṭaş söylědügin anlar gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2001). [şehādet vir, --di, --ler]*

şehd ü şeker: *Bal ve şeker.*

Ḫ̆āce'de çoḳdur ʿacāyib menḳabāt / Vaṣfı çün **şehd ü şeker** ḳand-i nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1095). [şehd ü şeker,]*

şeh-i aḳṭāb-ı mülk: *Mülk kutublarının şahı.(Hacı Bektaş-ı Veli).*

Dir emişsünler hemān-dem ol velī / Ol **şeh-i aḳṭāb-ı mülk** sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1928). [şeh-i aḳṭāb-ı mülk,]*

şeh-i cūd: *Cömert padişahlar padişahı.*

Ḫʿāce'nüñ ayaġına baş ḳodılar / İy **şeh-i cūd** ḫayr-maḳdem didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1073). [şeh-i cūd,]*

şeh-i ḳuṭb-ı cihān: *Dünyanın merkezinin Şahı.*

Didi rāḥib iy **şeh-i ḳuṭb-ı cihān** / Ayrulıḳdan zār olur bunda cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3214). [şeh-i ḳuṭb-ı cihān,]*

sehīd eylĕ: *Şehit etmek.*

Kerbelā yirinde ṣusuz ol velī / Ẓulm-ıla anı şehīd eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 304). [şehīd eylĕ, --di, -ler]*

sehīd it: *Kutsal bir ülkü veya inanç uğrunda ilerleyen birini öldürmek.*

Çün şehīd itdürdi gūş it / Sindi İbn Ṣāh'uñ idi ḳatl iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 241). [şehīd it, --dür, --di]*

şehīd ol: *Kutsal inanç uğrunda ölmek.*

Uzanur bu vaḳt dırāz olur kelām / Çün şehīd oldı imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 244). [şehīd ol, --dı]*

şehīd ol-: *Kutsal inanç uğrunda ölmek.*

Bildi ki olur Ḥasan āḫir şehīd / Ṣāh Ḥasan gĕtürüben taʿẓīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 194). [şehīd ol-, --ur]*

şehīd ol-: *Allah'ın istediği şekilde yaşarken O'nun emirlerinden dönmemek için, canını bu uğurda vermek.*

Hābil oldı dünyede evvel şehīd / Ḳātil olan Ḳābil olur bil pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 153). [şehīd ol-, --dı]*

şehin-şāh-ı evliyā: *Evliyaların padişahı. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Yine bir gün ol **şehin-şāh-ı evliyā** / ʿĀlem-i maʿnīde māh-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2124). [şehin-şāh-ı evliyā,]*

şehr: *Kent, şehir.*

İmdi Yĕsī **şehrini** biz araruz / Der-be-der ḫāne-be-ḫāne ṣoraruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 616). [şehrini, -i, -n, -i]*

Çünki Cengiz **şehrine** irişdi şeyḫ / Buluşuban cān-ıla görişdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2405). [şehrine, -i, -ne]*

Mülk-i Şirvān'da-y-ıdı aña maḳām / Şamaḳı **şehrinde** olurdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5475). [şehrinde, -i, -n, -de]*

şehr: *Kent, şehir.*

Yĕsi **şehrinde** durur bunı alan / Bize işbu resm-ile işi ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 615). [şehrinde, -i, -n, -de]*

Bir münādī gönderür **şehr** içine / Dir ḳıġır **şehr** içre varuban yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [şehr,]*

şehr: *Şehir.*

Şehr ḫalḳı gördiler bu ḥāleti / Ḳorḳup erden eylediler dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4008). [şehr,]*

Mülk-i Rūm'da **Şehr-i** Ḳır'a varasın / Virdiler Rūm mülkini saña ṭuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6079). [şehr-i, -i]*

şehr: *"İnsanların toplu olarak yaşadığı yerleşim yeri" anlamında olsa da beyitte, bu yerleşim yerinde yaşayan halk kastedilmiştir.*

Şehr ḫalḳı hep olurlar şād-kām / Pādişāh ḳıldı velīme dökdi ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 408). [şehr,]*

Yidi pāre **şehr** yapdı ol hümām / Ḳonya'yı hep yapdurup ḳıldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1635). [şehr,]*

Zemzeme **şehr** içre çün oldı ziyād / Uyanur köşkinde ḫan iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2426). [şehr,]*

Ṣoḥbet olur **şehr** ḫalḳı cemʿ olur / Ulu kiçi cümle ol yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2993). [şehr,]*

şehr: *İnsanların toplu olarak yaşadığı yerleşim yeri.*

Ḳayṣeriyye **şehrine** çün irişür / Ḫıżr peyġām-bere anda bulışur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1470). [şehrine, -i, -ne]*

Didiler **şehrüñ** begi sizler misiz / Didi Nūre'd-dīn Ḫoca belī bizüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1862). [şehrüñ, -üñ]*

Bir münādī gönderür **şehr** içine / Dir ḳıġır **şehr** içre varuban yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [şehr,]*

Zupun'uñ ʿaḳlı çü başına gelür / **Şehrinüñ** ululuların hep cemʿ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4930). [şehrinüñ, -i, -nüñ]*

şehr: *Kayseri.*

Şehre de ider nefes er didiler / Virmez-isĕvüz ger anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4009). [şehre, --e]*

şehr: *Büyük belde, büyük kasaba.*

İttifāḳ-ıla bir öküz aldılar / Gice içre **şehr** ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 607). [şehr,]*

Böyle diyüp **şehr** ucına çıḳdılar / Yazı üzre ol yañaya baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 612). [şehr,]*

Şehr ḫalḳı dirilüp ekl itdiler / Ṭaġılup yirlü yirine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3011). [şehr,]*

Bunı diyüp şehre girdi içerü / **Şehr** içine yüriyüvirdi girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4693). [şehr,]*

Şehr altında iki sīl uġraġı / Sīlüñ-idi ikisi de aġnaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4939). [şehr,]*

şehr: *Şehir, kent.*

Ol zamān Ḳırşehri ulu **şehr-idi** / Orta yirinden geçen hem nehr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [şehr-idi, -i, -di]*

şehr: *İnsanların toplu olarak yaşadığı yerleşim alanı.*

Bir ulu **şehr** ü muʿaẓẓam ḳalʿadur / Şol ḳarınca gibi ḳaynar ḫalḳı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4684). [şehr,]*

şehr: *İnsanların toplu olarak yaşadığı yerleşim alanı.*

Didi geldük bir işe bitürelüm / Ṭuruban **şehrüñ** begine varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3956). [şehrüñ, -ün]*

şehr: *İnsanların toplu olarak yaşadığı yerleşim yeri, memleket, yurt, belde.*

Sevdi biñ cān-ıla dutmayup ḳarār / Terk idüp seyrānını **şehre** döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 344). [şehre, -e]*

Ḫoş ṣavābma ʿḳūl sözler söyledüñ / Ṣaldılar ādem ḳamu **şehre** ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 388). [şehre, -e]*

Muṣtucı gönderdi **şehre** ol emīn / Ḫalḳ-ı Nişābūr bilüben ḳarşular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6700). [şehre, -e]*

Şehre girüp tā ki eve girdiler / Şeyḫ Bekdaş Ḫünkār'uñ öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6702). [şehre, -e]*

Bulışup pāyine yüzler sürdiler / Andan alubanı **şehre** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1090). [şehre, -e]*

Gözi ṭoġrusına üc gün gitdi ol / Bir muʿaẓẓam **şehre** nā-gāh yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [şehre, -e]*

şehr: *Ar. Kent.*

Yĕsi **şehrinde** münāfıḳlar meger / Ḫʿāce'ye ḳaṣd itdiler tā bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 605). [şehrinde, -i, -n, -de]*

Ṭurup andan daḫı ʿazm-i Rūm ider / Ḳayṣeriyye **şehrine** doġrı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1274). [şehrine, -i, -n, -e]*

Ḳalḳubanı **şehre** ṭoġrı gitdiler / Dut ḳulaḳ bir gör ki daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1487). [şehre, -e]*

Sözlerin ḳabūl idüp yüridiler / Güreleş **şehrine** tā kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2775). [şehrine, -i, -n, -e]*

Ḳalʿacük ḳāḍīsın irsāl eyledi / **Şehre** gelüp gör o ḳāḍī n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2995). [şehre, -e]*

Yüri **şehre** ṭoġrı sen gitgil didi / Şar ḳatına varuban yitgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [şehre, -e]*

Girmeyüp **şehre** dönüben gitdiler / Ḳonya'dan yaña girü ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4004). [şehre, -e]*

Ḳayṣeri **şehrine** çün irdi ḫaber / Ḥācī Bektaşu'l-Ḫorasānī irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3950). [şehrine, -i, -n, -e]*

Ṣıyuban leşkerini **şehri** alur / Ehl-i İslām'a anı mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4449). [şehri, -i]*

Gölḥiṣār Göynük'le İznīḳ **şehrine** / Aḳdı aḳına döne döne yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4288). [şehrine, -i, -n, -e]*

Bunı diyüp **şehre** girdi içerü / Şehr içine yüriyüvirdi girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4693). [şehre, -e]*

Görüben bu **şehri** key ʿacebledi / Kendü kendözine ol böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4685). [şehri, -i]*

şehr: *Far. Kent.*

Ḳayṣer'i çün ṣıyuban ḳatl eyledi / Ḳayṣeri **şehrin** daḫı feṭḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1617). [şehrin, -i, -n]*

Aḳsarāy Ṣuyı'na ḫoş sed bağladı / Yapdurup **şehrin** işini ṣağladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1627). [şehrin, -i, -n]*

şehr: *(Fars.) İnsanların toplu olarak yaşadığı yerleşim yerlerinden, idârî ve mülkî bakımdan köy ve kasabadan*

sonra en büyük olanı; halkının büyük kısmı ticâret, sanâyi ve idâre işleriyle uğraşan, tarım alanı olmayan kalabalık yerleşim merkezi, kent.

Aḳsarāy **şehrinde** vardı bir ulu / Ehl-i ʿilm ü ehl-i faẕl u baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3294). [şehrinde, -i, -n, -de]*

Ol zamānda Ḳayṣeri **şehrinde** hem / Bir ʿazīz vardı be-ġāyet muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3300). [şehrinde, -i, -n, -de]*

Ṣayrafîden ayrılup **şehr** içine / Yüridi baḳmayubanı ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4731). [şehr,]*

Şehr içinde bunca olurken revān / Ḳarşudan görindi bir çardaḳ ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4732). [şehr,]*

şehr: *Kent, şehir. (Kayseri).*

Birisi geldi ilerü didi tīz / İşbu **şehrüñ** begi eydüñ siz misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [şehrüñ, --üñ]*

şehr-i ʿacīb: *Acayip, garip şehir.*

Vardı Türkistān'da bir **şehr-i ʿacīb** / Şehr-i Yĕsī dirler-idi iy ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 578). [şehr-i ʿacīb,]*

şehr-i ʿazīm: *Büyükşehir.*

Şehr-i Dili dirler bu **şehr-i ʿaẓīm** / Pādişāhı hem içinde olur muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4690). [şehr-i ʿaẓīm,]*

şehr-i baġdād: *Bağdat şehri.*

Ol zamānda şehr-i Baġdād'da ʿazīz / Müktefī nām bir ḫalīfe vardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2369). [şehr-i baġdād, --da]*

şehr-i balıkesrī: *Balıkesir şehri.*

Diñ Ḳarĕsimülkine itsün sefer / Şehr-i Balıkesrī'de ḳılsun maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5562). [şehr-i balıkesrī,]*

şehr-i dili: *Gönül şehri.*

Şehr-i Dili dirler bu şehr-i ʿaẓīm / Pādişāhı hem içinde olur muḳīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4690). [şehr-i dili, --i]*

şehr-i kır: *Kır şehir.*

Didi Şehr-i Ḳır'a var dik sen ʿalem / Virdi icāzet Ḳaraca Aḥmed gitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6134). [şehr-i ḳır,]*

şehr-i nişābūr: *Nişābūr şehri.*

Şehr-i Nişābūr'da ol mesken ṭutar / Ḳaldı ol ilde ḳarār idüp i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 248). [şehr-i nişābūr, --da]*

Ḳıldı ḫoş şehr-i Nişābūr'da ḳarār / Salṭanatla ʿömr sürdi bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 257). [şehr-i nişābūr, --da]*

Şehr-i Nişābūr'da bizümle bile / Olduġumuz yirde olurdı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2520). [şehr-i nişābūr, --da]*

şehr-i semerḳand: *Semerkand şehri.*

Niçe kez şehr-i Semerḳand'da i yār / Cemʿ olur ʿālimleri her ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 581). [şehr-i semerḳand, --da]*

şehr-i turfan: *Turfan şehri.*

Ḳıldı İbrāhīm anda intiḳāl / Şehr-i Turfan'da anı defn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 265). [şehr-i turfan, --da]*

şehr-i ṭūs: *Tus şehri, Bugünkü İran'da bir yerleşim yeri.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [şehr-i ṭūs, --da]*

şehr-i ṭūs: *Tus şehri, Bugünkü İran'da bir yerleşim yeri.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [şehr-i ṭūs, --da]*

şehr-i ṭūs: *Tus şehri, Bugünkü İran'da bir yerleşim yeri.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [şehr-i ṭūs, --da]*

şehr-i ṭūs: *Tus şehri, Bugünkü İran'da bir yerleşim yeri.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [şehr-i ṭūs, --da]*

şehr-i ṭūs: *Tus şehri, Bugünkü İran'da bir yerleşim yeri.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [şehr-i ṭūs, --da]*

şehr-i ṭūs: *Tus şehri, Bugünkü İran'da bir yerleşim yeri.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [şehr-i ṭūs, --da]*

şehr-i ṭūs: *Tus şehri, Bugünkü İran'da bir yerleşim yeri.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [şehr-i ṭūs, --da]*

şehr-i ṭūs: *Tus şehri, Bugünkü İran'da bir yerleşim yeri.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [şehr-i ṭūs, --da]*

şehr-i ṭūs: *Tus şehri, Bugünkü İran'da bir yerleşim yeri.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [şehr-i ṭūs, --da]*

şehr-i ṭūs: *Tus şehri, Bugünkü İran'da bir yerleşim yeri.*

Diñle imdi nice oldı dāsitān / Şehr-i Ṭūs'da İbni Hārūnu'r-Reşīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 249). [şehr-i ṭūs, --da]*

şehr-i yĕsī: *Hoca Ahmet Yesevi'nin irşada başladığı Türkistan'da yer alan bir şehir.*

Vardı Türkistān'da bir şehr-i ʿacīb / **Şehr-i Yĕsī** dirler-idi iy ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 578). [şehr-i yĕsī,]*

şehriyār: *Ey padişah, hükümdar.*

Evliyālar ḳuṭbıdur ol **şehriyār** / Ol erenler şāhı ol ṣadr-ı kibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3193). [şehriyār,]*

Ḳuşları şāhīn-ile ṭuñrul begüm / Ol ʿAlā'e'd-dīn Sulṭān **şehriyār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6291). [şehriyār,]*

Oldı Sulṭān Ḫan Muḥammed **şehriyār** / Çünki Sulṭān Ḫan Muḥammed Ġāzī pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6425). [şehriyār,]*

şehriyār ol: *Hükümdar olmak.*

Olmış-ıdı ol diyāra şehriyār / Çün işitdi atası fevt olduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 251). [şehriyār ol, --mış, (-ı)dı]*

şehr-yār: *Büyük padişâh, hükümdar.*

Tataristān'dur tamāmet ol diyār / Ol diyārda var-ıdı bir **şehr-yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2402). [şehr-yār,]*

şehvet: *Arzu, gelip geçici (maddi) istek(ler).*

Kim ki semʿiñ ṭutsa nāṣıḥ pendine / Düşmeyiser nefs-i **şehvet** bendine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5731). [şehvet,]*

şek: *Ar. Şüphe, gümân.*

Bildük erdür Ḥācī Bektaş ḥāżretin / **Şek** degül ger görsevüz mürüvvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 925). [şek,]*

Sen de erseñ ere idip iʿtimād / **Şek** getürme eyleyüp kevn-i fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5846). [şek,]*

Ḳalmadı göñlinde anuñ **şek** nifāḳ / Şāh vilāyet daḫı dizin çekdi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [şek,]*

şek: *3.Şüphe, kaygı.*

Evliyā kim ṣıdḳ-ıla ide duʿā / **Şek** degül maḳbūl ider anı Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 847). [şek,]*

Ḳāliçe ṣalup döşĕmedi döşek / İtmedi iḳrār ere gösterdi **şek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2303). [şek,]*

Şek degül ki bula Ḥaḳ'dan raḥmeti / Ḫiẕmet it ki bulasın Allāh'ı sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6148). [şek,]*

Şek degil ki ṭuta neslüñ milketi / Bir niçe yıl şāh olup ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [şek,]*

şek getür: *Şüphe etmek.*

Bir ġazāvāt-nāme itdi bize şerḥ / Şek getürme cümlesidür çünki ṣaḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 833). [şek getür, --me]*

şek i lde: *Şekilde, benzer biçimde.*

Dir sipāhī didügüñ **şek i lde** er / Gelüben boġazumı didi boġar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3083). [şek i lde,]*

şek ṭut-: *Şüphe etmek, şüphe tutanlar.*

Ḳorḳusından ejderüñ hem ol eşek / Ḳan ḳaşandı anda inan ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5198). [şek ṭut-,]*

şek ṭut: *Şüphe etmek, şüphe tutanlar.*

Ötmedi ötmez daḫı bu deme dek / Er nefesidür sen aña ṭutma şek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3107). [şek ṭut, --ma]*

şek ü l: *Şekil, biçim.*

Ḳorḳudan başdan ṣaçı örü durur / Didi şāhā bu şek ü llü görmedüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6192). [şek ü l,]*

şek ü l: *Şekil, biçim.*

Ḳorḳudan başdan ṣaçı örü durur / Didi şāhā bu şek ü llü görmedüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6192). [şek ü l,]*

seker: *Şeker, tatlı, kand.*

İsmi ẕikrinde **şekerler** yidiler / Geçdi bunuñ üstine niçe zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6705). [şekerler, -ler]*

seker: *Şeker || Tatlı, tatlı sözlü manası kastedilmiştir.*

Nuṭḳa gel iy ṭūṭī-i bāġ-ı cinān / Ṣol **şeker** güftāruñ aç depret lisān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3887). [şeker,]*

seker: *1. Şeker kamışı, şeker pancarı, patates, havuç, mısır, buğday vb. bitkilerin sap ve köklerinin öz suyundan veya nişastasından çıkarılan, birleşiminde karbon, oksijen ve hidrojen bulunan, beyaz, suda eriyen, mayalanabilen ve çoğu tatlı olan maddelerin genel adı. 2. Bu madde katılarak yapılmış lokum, akide, çikolata vb. tatlı yiyeceklerin genel adı.*

Her kime virürse bir loḳma **şeker** / Baġrın āḫir ḳan idüp yaşın döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 82). [şeker,]*

Aṣlı ne yā ḳurı ḳamışda **şeker** / Seng-i ḥārā içre bulunur güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 92). [şeker,]*

seker: *Far. Şeker.*

Tā dimāġ-ı cān ola ḫoş tāze ter / Leẕẕetin dadın gözetmĕye **şeker** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4667). [şeker,]*

seker-rīz: *Şeker saçan II Tatlı sözlü.*

Gel yine iy ṭūṭī-i bāġ-ı İrem / Ṣol **şeker-rīz** nuṭḳuñ aç eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3290). [şeker-rīz,]*

sekk: *Şüphe.*

Didi **şekküm** ḳalmadı hergiz tamām / Andan ötri itdi ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3517). [şekküm, -üm]*

şekk: *Şüphe, zan.*

Didi Ḫūnkār aña iy merd-i ʿazīz / **Şekkimüz** yoḳ kim vilāyet ehlisiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1520). [şekkimüz, -imüz]*

şekk: *Şüphe / zan.*

Böyle iş itmek olur mı hiç revā / **Şekk** derdine gerek böyle devā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1521). [şekk,]*

şekk it-: *Şüphelenmek, kuşku duymak.*

Şekk itmědin Müsülmān olavuz / Her ne kim sen dirseñ anı ḳılavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2593). [şekk it-, --mědin]*

İşbu dervīş şekk itmeñ er durur / Ḥaḳ yolına mürşid ü reh-ber durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3379). [şekk it-, --meñ]*

şekk itmeñ: *Şüphelenmek, kuşku duymak.*

Şekk itmeñ kim benem sırr-ı ʿAlī / Murteżā'nuñ kim ki ol sırrı ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6718). [şekk itmeñ, --meñ]*

şekker ü ḳand ü nebāt: *Şeker, şeker kamışı ve bitki.*

Yine itdüm keşf bir fenden ḥicāb / Yine yigil **şekker ü ḳand ü nebāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 237). [şekker ü ḳand ü nebāt,]*

şekkī: *Şüphe ile ilgili, kuşkuya ait.*

Ḳalmadı hīç kimsenüñ **şekki** daḫı / İtdi taṣdīḳ cümle-i ḫalḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5035). [şekki,]*

şekl: *Ar. 1. Biçim, kılık.*

Ol zamān kim Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Girdi şāhīn **şekline** şöyle ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 765). [şekline, -e, -n, -i]*

Ṣūretüñ **şeklüñ** ṣalıḳ virdi tamām / Ẕikr idüp ḳıldı işāret ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4720). [şeklüñ, -üñ]*

Şekli Ḫıż ı r ola ol ʿālī-cenāb / Yüzine ṭutmış ola esved niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5674). [şekli, -i]*

Yırtıcı **şeklinde** olmış bir ṭoġan / Çün yaḳīn geldi ki ura cınaġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [şeklinde, -i, -nde]*

Niçün olduñ sen ṭoġan u yırtıcı / Yırtıcı **şeklinde** geldüñ sen bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [şeklinde, -i, -nde]*

Bir yeşil ḳuş **şekline** ḍefʿī girür / Didi bism'illāh ḳanadını açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6084). [şekline, -e, -n, -i]*

Girdi ṭoġan **şekline** döke ḳanı / Ḳınığın ? sırṭın idüp açdı ḳanad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6109). [şekline, -e, -n, -i]*

Ḥaḳ ḳatında artısardur rifʿati / Bir gögercin **şekline** girdük gelüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6119). [şekline, -e, -n, -i]*

Gördüm anda bir velī āl-i Resūl / Bir gögercin **şekline** girüp ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6141). [şekline, -e, -n, -i]*

şekl-ile: *Şekil, biçim, dış görünüş olarak.*

Seyyid'üñ bāṭını gör ne işledi / Bunları ḫūb **şekl-ile** ḳarşuladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5091). [şekl-ile,]*

şeksiz: *Şüphesiz, kesin olarak.*

Çaġırıcaḳ dir adın āvāz-ıla / İşbu evren ṭılsmı **şeksiz** bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3519). [şeksiz,]*

seksiz: *Ar.+T. şüphesiz.*

Oġlıdur **şeksiz** o nūr-ı enverüñ / Bes Muḥammed Bāḳır'uñ atasını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 232). [şeksiz,]*

Böyle dir **şeksiz** bilesin iy velī / Bes bu vech-ile muḥaḳḳaḳ bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 234). [şeksiz,]*

seksüzin: *Şüphesiz, kesin olarak.*

Ḥażret-i Ḫünkār ol ḳuṭb-ı cihān / **Şeksüzin** seyyid durur āl-i resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 235). [şeksüzin,]*

Ṭoġacaḳ ayda falān gicede dir / Ay ṭutılur **şeksüzin** olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2414). [şeksüzin,]*

Ḳahr evidür **şeksüzin** dāru'l-fenā / Çekmeyen kim dünyada renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5544). [şeksüzin,]*

semʿ: *Mum, çerağ.*

Yaḳdılar Bektaşī **şemʿinden** çırāḳ / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6201). [şemʿinden, -i, -n, -den]*

Bilimüzi bağla idelüm ḫiẕmetüñ / **Şemʿümüz** söyündürüp itdüñ ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6167). [şemʿümüz, -ümüz]*

şemʿ: *İşitmek, duymak.*

Semʿüñe ḥāsid sözüni ḳoymaġıl / Bir yigit ḳırḳ yılda olur ḥāṣıl begim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6340). [semʿüñe, -üñ, -e]*

şemʿ: *Mum.*

Öñlerinde yanmada hergiz çırāḳ / Yanmayınca **şemʿada** rūşen delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6099). [şemʿada, -a, -da]*

şemʿ: *A. mum.*

Şemʿ söyünüp her velī oldı ẕelīl / Ḥażretüñden yaḳdı şemʿ-ile delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5573). [şemʿ,]*

Ṣofra vü seccāde vü **şem**ʿ ey aḫı / İbtidādan elden ele geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6131). [şemʿ,]*

şemʿ: *Mum II parlak, aydınlık; yol gösterici.*

Sī ṣad u şaṣṭ tā ḫalīfe cemʿ idi / Ara yirlerinde Ḫūnkār **şem**ʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [şemʿ,]*

şemʿ: *Mum, ışık II.Manevi nur.*

Ehl-i faḳr ehl-i fütüvvet cemʿdi / Ol iki er aradan çün **şemʿdi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3059). [şemʿdi, --di]*

şem: *Mum; ışık.*

C[ā]lib-i Ḥaḳ'dan irer ʿizzet ḫiṭāb / **Şem**ʿ**a** ilet çekmeye Ādem ıżṭırāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 148). [şemʿa, -a]*

şemʿ ol-: *Aydınlatmak.*

Ol ṭaʿāmı yirler-idi cemʿ olup / Ol iki sulṭān o cemʿe şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5322). [şemʿ ol-, --(up)]*

şemʿ ol-: *Mum olmak. || Aydınlatmak.*

Ḳılur iken ḫalīfeler cemʿ olup / Er aralarında hem-çün şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3669). [şemʿ ol-, --up]*

şemʿ ol-: *Mum gibi olmak II.Aydınlatmak.*

Köyli de hep ḳatına cemʿ oldılar / ʿİlm-i teşrīf ile çün şemʿ oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3309). [şemʿ ol-, --dı, --lar]*

Ḫulefālar cümle cemʿ olmış-ıdı / Şevḳ virür Ḫūnkār çü şemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4022). [şemʿ ol-, --mış, --ıdı]*

şemʿ ü delīl: *Mum ve kanıt.*

Gicelerde yanmadı **şemʿ ü delīl** / Ḳarañuda ḳaldı begler key ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1003). [şemʿ ü delīl,]*

şemʿ ü mıḳrāż: *Mum ve makas.*

Ḥācı Bektaş tācı aşlın şerḥ idem / **Şemʿ ü mıḳrāż** ḫırḫa daḫı hem ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 108). [şemʿ ü mıḳrāż,]*

şemʿ yaḳ-: *Mum yakmak II kutsal sayılan bir yere giderek adak adadığında mum yakıp koymak; aydınlanmak; bir sorun hakkında bilgi edinmek, istifade etmek.*

Şemʿ söyünüp her velī oldı ẕelīl / Ḥażretüñden yaḳdı şemʿ-ile delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5573). [şemʿ yaḳ-, -dı]*

şem yak-: *Mum yakmak II kutsal sayılan bir yere giderek adak adadığında mum yakıp koymak; aydınlanmak; bir sorun hakkında bilgi edinmek, istifade etmek.*

Şemʿañ andan yaḳayın uyarasın / Ḳuṭb-ı ʿālem şimdi oldur bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6209). [şem yaḳ-, -a, -yın-ayın]*

şemʿa: *Mum.*

Üf diyüp uyardı anı şāh-ı hümām / Çünki şāhuñ **şemʿası** yandı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6172). [şemʿası, -sı]*

Cümle erenler **şemʿası** uyandı tamām / Her biri ögündi ki yandı çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [şemʿası, -sı]*

şemʿa: *Mum, şem'.*

Şemʿasından yaḳdılar cümle çırāḳ / Saña daḫı lāzım oldı varasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6208). [şemʿasından, -sın, -dan]*

şemʿa: *Mum.*

Tekyede seccāde üzre oturdılar / **Şemʿadan** baʿdehū yaḳuban çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6232). [şemʿadan, -dan]*

şemʿa: *Işık, çıra, muma batırılmış fitil.*

Çün Muḥammed ḥażreti faḫr-ı cihān / Tāc u ḫırḫa şofra hem **şemʿa** delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 165). [şemʿa,]*

şemʿi: *Mum.*

Cerb olan **şemʿileri** uyaralar / Biñ bir eren cemʿ oluban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6160). [şemʿileri, -ler, -i]*

şemʿi yaḳ-: *Mumu yakmak.*

Şāh Otman geydi Bektaş kisvetin / Şemʿi andan yaḳup aldı himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5756). [şemʿi yaḳ-, -up]*

şemʿ-ile: *Mum ile.*

Ṣoḥbetümüz anda olsun cemʿ ile / Āfitāb olsa ne iş var **şemʿ-ile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3095). [şemʿ-ile,]*

Baʿżısı ṣofra diler **şemʿ-ile** hem / Her ḫalīfe şeyḫe iderdi ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6026). [şemʿ-ile,]*

şems: *(Ar.) Güneş.*

Dilegince devr iderdi māh ü sāl / Devleti **şemsi** bulupdur ḫoş kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5754). [şemsi, -i]*

şems-i ʿālem: *Dünyayı süsleyen güneş.*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp itdi āh / **Şems-i ʿālem** gözlerine oldı siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5567). [şems-i ʿālem,]*

şems-i dīn: *Din güneşi.*

Virdi anı ḫˇāceye İbrāhīm İmām / Ḫˇācesinüñ adı idi **Şems-i Dīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5889). [şems-i dīn,]*

şems-i müstenir: *Nurlu güneş.*

Bir gün otururken ol bedr-i münīr / Ol vilāyet kānı **şems-i müstenir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2445). [şems-i müstenir,]*

şerʿ: *Ar. Allah'ın emri doğrultusunda dini inançlara göre belirlenmiş kurallar.*

İşbu ʿOšmān'dur henūz bir nev-cüvān / Bunı teftīş itmeyince **şerʿ-ile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6346). [şerʿ-ile, -ile]*

şerʿ: *Allah'ın emri.*

Keselüm dırnaḳlaruñı söz işit / **Şerʿ** emri böyledür sen böyle it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3398). [şerʿ,]*

şer it-: *Kötülük yapmak.*

Elin öpüben ayağına düşer / Didi İbrāhīm eger itdiyse şer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5179). [şer it-,]*

şerbet: *Tatlı içecek.*

Aġzına ḳoydı o **şerbetden** o dem / Yutmayup aġzından içine döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 306). [şerbetden, -den]*

Hīç içilmĕmiş anı Ẕeyneb görür / Ṣordı **şerbetden** niçün içmĕdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 315). [şerbetden, -den]*

şerbet: *1. ilaç 2. şerbet.*

Ṭurdı ḫatun itdi **şerbet** lā-naẓīr / Maşrabadan içüben **şerbet** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5877). [şerbet,]*

Ṭurdı ḫatun itdi **şerbet** lā-naẓīr / Maşrabadan içüben **şerbet** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5877). [şerbet,]*

Curʿasın ḫatuna ṣundı ol hümām / Çünki ḫatun **şerbeti** aldı cām-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5878). [şerbeti, -i]*

şerbet: *Ar. Tatlı içecek.*

Gönderür ol meclise irişdi çün / Bes ṭaʿām ardınca Mūsā **şerbeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 301). [şerbeti, -i]*

Ṣunuban dir bir görüñ ne leẕẕeti / **Şerbeti** görüp imām çün aġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 302). [şerbeti, -i]*

şerbet: *İlaç; şerbet. II Şifa verici şerbet.*

Sen işit kim Mūsiyü'š Šānī n'ider / **Şerbeti** götürüp evine varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 314). [şerbeti, -i]*

şerbet ez: *Şerbet ezmek, şerbet hazırlamak.*

Ḫātır-içün ol ṭaʿāmlardan yedi / Sükkerī şerbet ezüp Ẕeyneb Ḫatun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 300). [şerbet ez, --üp]*

şerbet-i eşvāk: *İsteklerin şerbeti.*

Görmege dīdāruñuz müştāḳıyuz / Şerbet-i eşvāḳuña hem sāḳī yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5344). [şerbet-i eşvāḳ, --uñ, --a-uña]*

şeref: *Bir kimseye gösterilen saygının dayandığı manevi yücelik, manevi ululuk, onur, haysiyet.*

Hem imām heştümden olmışdı mücāz / Bu **şerefle** bulmış-ıdı imtiyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1109). [şerefle, -le]*

şeref: *Ar. Onur, mânevî yücelik.*

Bermekīler'üñ idi hem ṣol ṭaraf / Çoġ-ıdı Selcūḳ'da Bermek'den **şeref** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1610). [şeref,]*

şeref bul: *Şeref bulmak, şereflenmek.*

Baʿd ez-ān muṣḥaf alup oḳur laṭīf / Kim anuñ-ıla şeref buldı şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3283). [şeref bul, --dı]*

şerḥ: *Açıklama.*

Atası anıñ Muḥammed Ḥanefī / Ḳubbe-i elif tācıñ **şerḥin** daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6130). [şerḥin, -i, -n]*

şerḥ eyle-: *Açıklamak, anlatmak.*

ʿİlm yüzinden niçe sözler söyledi / Maʿnī yüzinden laṭīf şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3289). [şerḥ eyle-, --di]*

şerh eyle: *Açıklamak, anlatmak.*

Bu ḳarañlıḳ aṣlı ol ki söyledüm / Ḥażretüñe küllīsin şerḥ eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 877). [şerḥ eyle, --dü, --m]*

Ḥāli Ḫūnkār'a ser-ā-ser söyledi / Ser-güẕeştin her ne var şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4782). [şerḥ eyle, --di]*

şerh it-: *Açıklamak.*

Nice gösterdi vilāyet diñleye / Şerḥ idüben ṣaḥ ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5749). [şerḥ it-, -ü, -ben]*

Diñle er nice vilāyet gösterür / Şerḥ ideyin ne kerāmet gösterür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5773). [şerḥ it-, -e, -yin]*

Diñle imdi bir ḥikāyet daḫı hem / Şerḥ iděyin añlar-ısañ bīş ü kem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5849). [şerḥ it-, -e, -yin]*

Şerḥ ideyin ʿaşḳ odına yanasın / Çünki bir gün Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6237). [şerḥ it-, -e, -yin]*

şerh it-: *Açmak II Açıklamak, yorumlamak.*

Bir ġazāvāt-nāme itdi bize şerḥ / Şek getürme cümlesidür çünki ṣaḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 833). [şerḥ it-, --di]*

Şöyle ki şerḥ itmege mümkin degül / Oldı gürbüz er ü hem ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4851). [şerḥ it-, --me, --ge]*

<u>şerh it:</u> *Açmak II Açıklamak, yorumlamak.*

Ḥācı Bektaş tācı aşlın şerḥ idem / Şemʿ ü mıḳrāż ḫırḥa daḫı hem ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 108). [şerḥ it, --em]*

<u>şerḥi-:</u> *Bir metni açıklama, daha kolay anlaşılır hale getirme.*

Dönüben piş-rev ḫāli iʿlām ider / **Şerḥi-y-ile** sözlerin itmām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5233). [şerḥi-y-ile,]*

<u>şerʿi:</u> *Allah'ın emri doğrultusunda belirlenmiş kurallar, şeriat. II Doğru yol, Hak yolu.*

Hem Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm / Muṣṭafā **şerʿi** durur hem meẕhebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1374). [şerʿi,]*

<u>şerʿ-i islām:</u> *İslam'ın kuralları.*

Şerʿ-i İslām'dan gelür gördi nişān / Bildi anı ne kişi durur i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3279). [şerʿ-i islām, --dan]*

<u>şerʿ-i muḥtār:</u> *Hz. Muhammed'in şeriatı.*

Pes Güreleş didi olduḳca müdām / **Şerʿ-i Muḫtār** üzre yüridi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2791). [şerʿ-i muḫtār,]*

<u>şerīf:</u> *Şerefli, kutsal, mübarek.*

Didiler Bektaşiler tācı **şerīf** / Elifī-le hem Ḥüseynīdür laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1463). [şerīf,]*

<u>şerīf:</u> *Şerefli, mübarek, kutsal, yüce.*

Her birinde ol **şerīf** mevżiʿlerüñ / Niçe vilāyetleri var ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1238). [şerīf,]*

<u>şerīf:</u> *(Ar.) Şerefli, kutsal, mübârek II. Soyu temiz ve şerefli olan, asil kimse.*

Key ulu-zāde-y-idi aşlı **şerīf** / Pāk mısmıl idi ġāyetde ʿafīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1672). [şerīf,]*

Baʿd ez-ān muṣḥaf alup oḳur laṭīf / Kim anuñ-ıla şeref buldı **şerīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3283). [şerīf,]*

Göñli oğlanuñ ḳatı terdür laṭīf / Ġıll u ġışdan hem berīdür iy **şerīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3540). [şerīf,]*

Yapdı hem bir āsitāne key laṭīf / Mesken itdi ehl-i faḳra ol **şerīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5312). [şerīf,]*

şerīf: *Ar. Şerefli, kutsal, mübarek.*

Köşk içi şöyle maḳāmı key **şerīf** / Ḫoş fuṣūṣ kārı münaḳḳaşdur laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [şerīf,]*

Gördi ol erenleri çün kim reʾīs / Ol maḳām zībā **şerīf** ü key nefīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [şerīf,]*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'uñ dir ben żaʿīf / Ḫalīfesiyem bilüñ dir ol **şerīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5299). [şerīf,]*

Anuñ içün yapdı ḫoş mesken laṭīf / Bir niçe yıl ḳıldı süknā ol **şerīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [şerīf,]*

şerr: *Kötülük, fenâlık.*

Yā ḫo şimdi küllüñüzi ḳıraram / **Şerriñüz** ḫalḳ üzerinden ıraram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 881). [şerriñüz, -iñüz]*

şerr: *Kötülük.*

Dirdi Ḫūnkār itme eyle yüri dur / Yoḫsa **şerrüm** ṭoḳunur saña buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [şerrüm, -üm]*

şerr: *Fenalık, kötülük.*

Kim şeyāṭīn neslidür **şerri** irer / Ḥācī Bektaş ider Aḥmed yime ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6194). [şerri, -i]*

şeş cihāt: *Altı cihet, altı yön, her yön, her taraf, dünya.*

Aḳdı seyl ü ġarḳa vardı **şeş cihāt** / Diñdi yaġmur bitdi yirden çoḳ nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 996). [şeş cihāt,]*

şevḳ: *Ar. Gönül meyli, arzu.*

Tā ki er **şevḳine** cemʿ olan faḳīr / Baʿzīsı cıblaḳdur anlaruñ ḫaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2215). [şevḳine, -i, -n, -e]*

Bu ḥicābdan diledi kim ḳurtara / Bunlaruñ ṣıdḳ-ıla **şevḳin** artura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2677). [şevḳin, -iñ]*

Ṭapduḳ'a bir gün ki ḫālāt el virür / **Şevḳ-ıla** bulur çü ḫālātı ḫuzūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2944). [şevḳ-ıla, --ıla]*

Girü Ḫūnkār'ı ṣorup teftīş ider / Kendözini **şevḳ-ıla** dil-rīş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3369). [şevḳ-ıla, --ıla]*

Evliyā **şevḳı-y-ıla** cūş eyledi / Ḳonya'yı ol dem ferāmūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4225). [şevḳı-y-ıla, -ı-, -y-, -ıla]*

Mehyā ider il aḳar ol **şevḳ-ıla** / Diledi ḳuzuyı hep ḳurbān ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4495). [şevḳ-ıla, --ıla]*

Mehyā iḥyā oldı vü geldi niʿam / Oldılar **şevḳ-ıla** cümle muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4560). [şevḳ-ıla, --ıla]*

<u>şevk:</u> *Işık, parıltı, şavk ǁ güzellik.*

Ḳarayük'e bir gün ol aġmış-ıdı / Şanki **şevḳından** güneş ṭoġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1911). [şevḳından, -ı, -n, -dan]*

<u>şevḳ:</u> *Coşku, heyecan, şiddetli arzu, sevinç.*

Şevḳ u ẕevḳ ıla ḳılur mesrūr cānı / Ḳalḳdı ol **şevḳ-ıla** ḳılmaġa namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6657). [şevḳ-ıla, --ıla]*

Ol erenler görişürken **şevḳ-ıla** / Birbiri ile kemāhī ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1076). [şevḳ-ıla, --ıla]*

Adını çaġırtdı İbrāhīm Ḥācī / Nūr oldı **şevḳ-ıla** ṭaşı içi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1453). [şevḳ-ıla, --ıla]*

Söylegil alġıl naṣībüñ eyle cūş / **Şevḳ-ıla** ḫoş-ḥāl olup ḳılġıl ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2946). [şevḳ-ıla, --ıla]*

Yūnus'uñ ḳarnı uruldı **şevḳ-ıla** / Gözleri yaşı aḳar ḫoş ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2947). [şevḳ-ıla, --ıla]*

Bu kelāmuñ **şevḳı** teʾšīr eyledi / Ḳalbine sırrı bunuñ yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3004). [şevḳı, -ı]*

Oluban iclās otururken ḳamu / Ḳılur iken **şevḳ-ıla** tecellī rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3720). [şevḳ-ıla, --ıla]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım daḫı ol **şevḳ-ıla** / Semāʿa girdi sürür-ı ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5159). [şevḳ-ıla, --ıla]*

<u>şevk:</u> *Arzu, heves.*

Ḳıl gine gel bir beyān-ı muʿteber / Leẕẕeti **şevḳı** vire cāna ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4867). [şevḳı, -ı]*

<u>şevk:</u> *Sevinç, neşe, keyif.*

Şevḳimüz İslām içinde olmaġa / Mesken idüp ḫiẕmetüñde ḳalmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2628). [şevḳimüz, -i, -müz]*

<u>şevk:</u> *Arzu, heves, istek.*

Ṣoḥbetüñe iştiyāḳum var-ıdı / Baña **şevḳuñ** mūnis ü dildār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4592). [şevḳuñ, -uñ]*

şevk: *(Sevgiliye duyulan) şiddetli arzu, istek, heves.*

Adına dirler Ḫamīrḳaya anuñ / Göresin **şevḳuñ** eger varsa senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2119). [şevḳuñ, -(u)ñ]*

şevk: *(Ar.) Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.*

Çün gelüp İdrīs virür öyle ḫaber / **Şevḳ** odı ḫoş virdi kendüye ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [şevḳ,]*

Ḫulefālar cümle cemʿ olmış-ıdı / **Şevḳ** virür Ḫūnkār çü şemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4022). [şevḳ,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idince rıḥleti / İrdi erden aña bir **şevḳ** ḥāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5140). [şevḳ,]*

şevḳ u ẕevḳ: *Neşe ve mutluluk.*

Şevḳ u ẕevḳ ıla ḳılur mesrūr cānı / Ḳalḳdı ol şevḳ-ıla ḳılmaġa namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6657). [şevḳ u ẕevḳ,]*

Naġme-i ʿuşşāḳda ḫoş sāz eylegil / Şevḳ u ẕevḳ-ıla ser-āġāz eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4018). [şevḳ u ẕevḳ, --ıla]*

şevḳ u ẕevḳ-: *Neşe ve mutluluk.*

Ḫoş semāʿ bünyādın andan urdılar / Şevḳ u ẕevḳ-ıla semāʿa girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5103). [şevḳ u ẕevḳ-,]*

şevḳ u ẕevḳ-ıla: *Şevk ve zevkle Hakk'ın feyzine talip olmak.*

Ol gice eylediler ṣoḥbet-i ḫāṣ / **Şevḳ u ẕevḳ-ıla** olındı iḫtişāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2347). [şevḳ u ẕevḳ-ıla,]*

şevḳ u ẕevḳ-ıla: *Neşe ve mutluluk.*

Hīç demümüz bunda hergiz oynamaz / **Şevḳ u ẕevḳ-ıla** muḥabbet ḳaynamaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1164). [şevḳ u ẕevḳ-ıla, --ıla]*

şevḳ vir: *Güzellik katmak.*

Şevḳ virür gün gibi zībā yüzi / Müşk ü ʿanber şanki micmerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 401). [şevḳ vir, --ür]*

Rūşenālıḳ vire maḫzūn dillere / Şevḳ vire gülşendeki bülbüllere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1590). [şevḳ vir, --e]*

şevḳ virür: *Güzellik katmak.*

Gördi avcında yaşıl beñ var-ıdı / **Şevḳ virür** şan lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1422). [şevḳ virür, --ür]*

Ol elüñ avcında bir beñ var-ıdı / **Şevḳ virür** çün lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1418). [şevḳ virür, --ür]*

şevket: *(Ar.) Büyüklük, görkemlilik.*

Çünki tebdīl oldı Oġuz **şevketi** / Sürdi devrān geçdi bunlar müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1605). [şevketi, -i]*

Ber-ṭāraf oldı çün Oġuz **şevketi** / Sürdi geçdi bunlaruñ da müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1611). [şevketi, -i]*

şevket: *Büyüklük, azamet, heybet.*

Kendüye ḫalḳı muḥibb oldı ḳatı / Yapdı hem bir tekye bulup **şevketi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5311). [şevketi, -i]*

şevḳ-ı izdiyād it-: *Aşırı istekli olmak.*

Dir vilāyet ḳoḳusı-y-ıdı murād / İder idük aña şevḳ-ı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3229). [şevḳ-ı izdiyād it-, --er]*

şevḳ-i nūr: *Işığının, nurunun şiddetli arzusu.*

Mescid içinden çıḳardı **şevḳ-i nūr** / Ol nūrı bunlar çü bu resme görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1737). [şevḳ-i nūr,]*

şey': *Varlık.*

Göziñüzi hem virüñ dervīşe siz / Her ne dervīş itse **şey'** li'llāh pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [şey',]*

şeyāṭīn: *Şeytanlar.*

Kim **şeyāṭīn** neslidür şerri irer / Ḥācī Bektaş ider Aḥmed yime ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6194). [şeyāṭīn,]*

şeydā eyle-: *Çılgına çevirmek.*

Çün bu nevʿ-ile temāşā eyledi / Kendüyi şūrīde şeydā eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4735). [şeydā eyle-, --di]*

şeyḫ: *Tarikatta müridlerin reisi.*

Şeyḫümüzdür Ḥācī Bektaş-ı Velī / Ne didiyse eyle idelüm dir ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4423). [şeyḫümüzdür, --ümüz, --dür]*

Didi **şeyḫümdür** benüm ol er kişi / Hep kerāmetdür bu resme cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4766). [şeyḫümdür, --üm, --dür]*

Ḳara İbrāhīm ki Seyyid Ġāzī'nüñ / **Şeyḫi-y-idi** ẕikr olupdur biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5162). [şeyḫi-y-idi,]*

Ḳoḳulaşup **şeyḫe** hem-ṣoḥbet olur / Bir zamān bu ḥāl üzerine ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5370). [şeyḫe, -e]*

Biz ḳuluñuz sen bizim sulṭānumuz / **Şeyḫümüzsin** cismimizde cānımuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5571). [şeyḫümüzsin, -ü, -müz, -sin]*

şeyh: *Bir tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse II zâhit.*

Ḳılmaya yapraḳ taharrük çok u az / **Şeyḫlıġa** anı ḳabūl eylĕyevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6735). [şeyḫlıġa,]*

şeyh: *Bir tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse.*

Tā ki yapıldı vü hem oldı tamām / Emr ider **şeyḫi** oḳudılar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6624). [şeyḫi, -i]*

Ḳıldılar ṣubḥuñ namāzın **şeyḫ-ile** / Oḳıdılar ẕikri evrādı bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1121). [şeyḫ-ile, --ile]*

İmdi **şeyḫümüz** veliyyü'l-evliyā / Tācdār-ı āsfiyā vü etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4337). [şeyḫümüz, -ümüz]*

şeyh: *Bir tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse II zâhit, kaba sofu.*

Her ḫalīfe iderdi aña ḥaḳ-naẓar / Her ki **şeyḫden** itdise tācı ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6028). [şeyḫden, -den]*

şeyh: *1. Yaşlı adam, ihtiyar. 2. Bir tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse.*

Köhne pīr olmış ıdı **şeyḫ** ḥażreti / Ḳurtaramadı ḫaṣ u āmdan mülketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 685). [şeyḫ,]*

Ḳayṣeri'ye ʿazm idüben sürdiler / Varuban ol **şeyḫ** ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3367). [şeyḫ,]*

Şeyḫ bostāncı çelĕbi ḫāṣ u ʿām / Ḳarşu geldi Ḳayṣeri ḫalḳı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3951). [şeyḫ,]*

Şeyḫ mürīd muḥibb ʿāṣıḳ kim durur / Yaʿnī ol adlara kim lāyıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [şeyḫ,]*

şeyh: *Tarikatte müridlere yol gösteren ve rehberlik eden lider kişi.*

Şeyḫüñ istedügi kimse bilmiş ol / Sensin aña var ḳıl sözüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5350). [şeyḫüñ, -üñ]*

şeyḫ: *Bir tarikata girip seyr ü sülûkünü tamamladıktan sonra o tarikatın başı durumundaki en yüksek mertebeye çıkan bulunan ve kendisine derviş yetiştirme (irşat) izni verilen kimse; taliplere rehberlik edip onları tarikat usullerine göre irşat etmek ehliyetine sahip kâmil insan.*

Çerdekīn **şeyḫi** ṭurubanı gider / Destūr alup Çerdekīn'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5502). [şeyḫi, -i]*

Didi **şeyḫüm** Ḥācī Bektaş çaġırur / İrmegĕ gel diyübeni ḳıġırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5431). [şeyḫüm, -üm]*

Şeyḫüñ olan Ḫˇāce Ahmed Yesevī / Böyle diyüp idicek ʿizzet kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6014). [şeyḫüñ, -üñ]*

şeyḫ: *Lokmân-ı Perende.*

Oġluma taʿlīm ʿulūmdan eyle dir / Pādişāh emrin çü **şeyḫ** gūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6626). [şeyḫ,]*

Rāżī olup emre dil ḫoş eyledi / **Şeyḫ** Bektaş'a ḳılur taʿlīm-i ʿilm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6627). [şeyḫ,]*

Bilmedi **şeyḫ** buları ki n'oldılar / Çünki geçüben yerine oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6633). [şeyḫ,]*

Key ṣaḳın sözüme inkār eyleme / Çün işitdi **şeyḫ** Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6642). [şeyḫ,]*

İḫtiyāc olmaya ṭaşraġı ṣudan / **Şeyḫ** işitdi çünki Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6673). [şeyḫ,]*

Şeyḫ dir aḥsente yā Ḫünkār sābāş / Gördi Bektaş anda çıḳmış bir bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [şeyḫ,]*

Anı ol ismi ile ẕikr itdiler / Sulṭān İbrāhīm'e **şeyḫ** iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6686). [şeyḫ,]*

Şeyḫ dir aña ki ʿarefedür yine / Şimdi didi bizde bişiler bişer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [şeyḫ,]*

Dervīş ü miskīn yimeklige üşer / ʿArafāt'da **şeyḫ** bunı söyledügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6693). [şeyḫ,]*

Tepsiyi ṣaḳladılar iy baḫtulu / **Şeyḫ** ḥacc erkānın itdi çün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6698). [şeyḫ,]*

Öpdi şeyḫüñ elini gelüp bular / Bektaş'ı **şeyḫ** ṣordı evde didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6701). [şeyḫ,]*

Şehre girüp tā ki eve girdiler / **Şeyḫ** Bekdaş Ḫünkār'uñ öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6702). [şeyḫ,]*

Çevresi yaşıl çemen ḫoş murġzār / Didiler yā **şeyḫ** dāyim bunda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [şeyḫ,]*

İşbu sırruñ ġavrine biz irmedük / **Şeyḫ** eydür iy vilāyet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6711). [şeyḫ,]*

Şu getürgil ḳılalum biz dest-namāz / Bektaş eydür **şeyḫe** kim iy muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6671). [şeyḫe, --e]*

Gör anı Bektaş görüp n'itmek diler / ʿArafāt'da **şeyḫe** şundı anı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [şeyḫe, --e]*

Cemʿ olur her ne ki vardur pīrleri / **Şeyḫe** ḥac ḳutlulamaġa geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6707). [şeyḫe, --e]*

Öpdi **şeyḫüñ** elini gelüp bular / Bektaş'ı şeyḫ şordı evde didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6701). [şeyḫüñ, -üñ]*

<u>şeyh:</u> *Hoca Ahmed Yesevî.*

Şaḳlu şanduḳda ṭururdı bī-nifāḳ / **Şeyḫe** dise kim giyer bu kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 205). [şeyḫe, -e]*

Ḥaydar'uñ ṭutulduġın işitdi **şeyḫ** / Nevḥa ḳılup āh u feryād itdi **şeyḫ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 686). [şeyḫ,]*

Ḥaydar'uñ ṭutulduġın işitdi **şeyḫ** / Nevḥa ḳılup āh u feryād itdi **şeyḫ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 686). [şeyḫ,]*

Hem daḫı olmışdı **şeyḫ** ḥażreti pīr / Pīr olmaz nev-cüvān ıla çü bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 694). [şeyḫ,]*

Çünki ḫalḳuñ sözini **şeyḫ** diñledi / Ġayretinden zārī ḳılup iñledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 708). [şeyḫ,]*

Göricek **şeyḫ** Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş'a ḳılur ġāyet sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 720). [şeyḫ,]*

Böyle diyüp itdi ʿizzet **şeyḫ** aña / Ṣaġ sedirde gösterüp yir müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 722). [şeyḫ,]*

Şeyḫ ḥikāyet itdi kendü ḥālini / Altı biñ erüñ helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 725). [şeyḫ,]*

Şeyḫ ḥikāyet itdi Ḥaydar ḥālini / Altı biñ erüñ helāk aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 737). [şeyḫ,]*

Şeyḫ idüben Ḥācī Bektaş ḥālini / Cümle didi evliyā aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 830). [şeyḫ,]*

Çün Ḫorāsān ḫalḳı anda geldi pes / **Şeyḫe** nāliş itdiler feryād-res *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 705). [şeyḫe, -e]*

Cümle dervīşler olup anda melūl / **Şeyḫe** baḳmaz oldılar olup fużūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 759). [şeyḫe, -e]*

Didi **şeyẖüm** Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ḥācī Bektaş adum er itdi sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 814). [şeyẖüm, -üm]*

Böyle diyüp ṭurdı yirinden hemān / Öpdi **şeyẖüñ** elini oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 747). [şeyẖüñ, --üñ]*

Ol zamān ki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Gönderince Ḥaydar'ı **şeyẖine** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 834). [şeyẖine, --i, --n, --e]*

Şeyẖ baḳdı bunlaruñ yüzlĕrine / Bildi bunlar fikri ne sözlĕri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1123). [şeyẖ,]*

Gösterür bunca vilāyet bī-şumār / Çün gelüp **şeyẖine** itdi ḫıẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6030). [şeyẖine, --i, --n, --e]*

şeyh: *Bir tarîkata girip seyr ü sülûkünü tamamladıktan sonra o tarîkatın başı durumundaki en yüksek mertebeye çıkan bulunan ve kendisine derviş yetiştirme (irşat) izni verilen kimse; tâliplere rehberlik edip onları tarîkat usûllerine göre irşat etmek ehliyetine sâhip kâmil insan.*

Şeyẖ olur cümleye Aḥmed Yesevī / Ḳubbe elfī tācı ol şeyẖ-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 203). [şeyẖ,]*

Şükr idüp duḫtere aḥvāli didi / **Şeyẖ** ḳurbına irdügi ḥāli didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4777). [şeyẖ,]*

Bu yaña piş-rev çü dergāha irer / **Şeyẖ** öñine varuban yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5104). [şeyẖ,]*

Ṣan mürīd oldı gider **şeyẖ** ḫıẕmete / Ḳapuya varınca Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6019). [şeyẖ,]*

şeyh: *Bir tekke veya zaviyede en üst makamda bulunan ve müritlere rehberlik eden kimse.*

Üç gün anda ḫoş temekkün eyledi / Baʿd ez-ān gör **şeyẖi** aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5363). [şeyẖi, -i]*

şeyh: *Bir tarikata girip seyr ü sülûkünü tamamladıktan sonra o tarikatın başı durumundaki en yüksek mertebeye çıkan bulunan ve kendisine derviş yetiştirme (irşat) izni verilen kimse.*

İşidüp didiler iy cānlar cānı / Saña irşād itmege bir **şeyẖ** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6731). [şeyẖ,]*

Ol vilāyātuñ ulu erenleri / **Şeyẖ** adlu ṭoġrı yol varanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5020). [şeyẖ,]*

Geçürüp seccādeye **şeyẖ** itdiler / Dutup emrin buyruġına gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5146). [şeyẖ,]*

şeyh: *Yaşlı.*

Şeyẖ bostāncı çelĕbinüñ ʿazīz / İrdiler bā-ehl-i faẓl ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3953). [şeyẖ,]*

şeyḫ: *Ar. Tarikat kurucusu, bir tarikatta en yüksek dereceye ulaşmış olan kimse.*

Yūnus-ı Muḳrī'ydi hem anuñ adı / Çepni'nüñ ol ıdı **şeyḫi** mürşidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1642). [şeyḫi, -i]*

Bir ḫalīfe Cerdekīn **şeyḫi** ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'-ıla bir gün o tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5490). [şeyḫi, -i]*

Virdi mescidde mü'eẕẕin ḳıldı bañ / Ṭurdı **şeyḫi** Ḫˇāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6001). [şeyḫi, -i]*

Ḫalvetinden çıḳdı Bektaş Ḫūnkār / Geldi **şeyḫi** Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6077). [şeyḫi, -i]*

Şeyḫi Aḥmed Yesevī Aḥmed İmām / Gel naṣīḥat ideyin birlik ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6145). [şeyḫi, -i]*

şeyh: *(Ar.) Bir tarîkata girip seyr ü sülûkünü tamamladıktan sonra o tarîkatın başı durumundaki en yüksek mertebeye çıkan bulunan ve kendisine derviş yetiştirme (irşat) izni verilen kimse; tâliplere rehberlik edip onları tarîkat usûllerine göre irşat etmek ehliyetine sâhip kâmil insan.*

Tā o **şeyḫe** buluşup ṣoḥbet ḳıla / Ṣoḥbeti-y-ile nefīs ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3305). [şeyḫe, -e]*

Şeyḫe irüp müzdeci virdi ḫaber / Didi gördüm Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6005). [şeyḫe, -e]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ṣıdḳ-ıla ider bī-şumār / Müzdeci **şeyḫe** virince ṣaḥ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6006). [şeyḫe, -e]*

Baʿżısı ṣofra diler şemʿ-ile hem / Her ḫalīfe **şeyḫe** iderdi ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6026). [şeyḫe, -e]*

Hep muḥibb oldı erenler bī-nifāḳ / Ḥācī Bektaş **şeyḫe** ḫiẕmet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6075). [şeyḫe, -e]*

şeyh: *Ar. Ar. Tarikat kurucusu, bir tarikatta en yüksek dereceye ulaşmış olan kimse. II Din adamı, vâiz.*

Hem senüñçün **şeyḫ** ṭutmak yigirek / Didi Bekdaş anlara iy ulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6732). [şeyḫ,]*

Şeyḫ ne mürīd muḥibb ʿāṣıḳ nedür / Burada ẕikr it baña lāyıḳ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [şeyḫ,]*

Çerdekīn **Şeyḫ** ḳubbe üzre defn olur / Ol begüñ maḳberesi ṭaşra ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5511). [şeyḫ,]*

Erlik ü mürvet dilerseñ ṣofra çek / **Şeyḫ** ide himmet dilerseñ ṣofra çek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5547). [şeyḫ,]*

Ḥażretüñ çün çoḳ vaṣiyyet itdi **şeyḫ** / Gelecekdür dir naṣīḥat itdi **şeyḫ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5669). [şeyḫ,]*

Ḥażretüñ çün çoḳ vaṣiyyet itdi **şeyḫ** / Gelecekdür dir naṣīḥat itdi **şeyḫ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5669). [şeyḫ,]*

Ḳocuşup sürür yüzine **şeyḫ** yüzin / Şeyḫ ḳatında var-ıdı biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6022). [şeyḫ,]*

Ḳocuşup sürür yüzine şeyḫ yüzin / **Şeyḫ** ḳatında var-ıdı biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6022). [şeyḫ,]*

Şeyḫ ḳatında ḫāṣdı hep Ḥaḳḳ'a iren / Her biri umar ḫalīfe oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6023). [şeyḫ,]*

Şeyḫ himmet ide maḳṣūd buladı / Ḳubbeyi elif tācı umar ekšeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6024). [şeyḫ,]*

Geldiler **şeyḫ** ḫażretine ol zamān / Cümlesi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6034). [şeyḫ,]*

Üç yüz altmış běş içinde bir-idi / Virdiler **şeyḫ** ḫażretine anlar selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6036). [şeyḫ,]*

Didi **şeyḫ** kim üstüne her kim gice / Ṭarunuñ üstüne seccāde ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6058). [şeyḫ,]*

Şeyḫ ṭutup tekbīr-ile tehlīl-ile / Ḥācī Bektaş başına urdı kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6073). [şeyḫ,]*

<u>şeyh:</u> *Beyazid-i Bestami.*

Tekbīr ü tehlīl aluban dile / Ṣaldı **Şeyḫ** Loḳmān üstine anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6656). [şeyḫ,]*

<u>şeyh:</u> *Necmeddin-i Kübra.*

Çünki Cengiz şehrine irişdi **şeyḫ** / Buluşuban cān-ıla görişdi **şeyḫ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2405). [şeyḫ,]*

Çünki Cengiz şehrine irişdi **şeyḫ** / Buluşuban cān-ıla görişdi **şeyḫ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2405). [şeyḫ,]*

Ṣoḥbet ešnāsında **şeyḫ** bir söz didi / ʿİlm ehliyem bilěsiz biz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2407). [şeyḫ,]*

Didi **şeyḫ** ḫana ki iy devletlü ḫan / Girçegem sözümde sen baña inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2412). [şeyḫ,]*

Şeyḫ murādı bu-y-ıdı kim iy ʿazīz / Ay dutulduġın ḫana bildüre tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2425). [şeyḫ,]*

Didiler ol **şeyḫ** sözi girçek olur / Ay didügi gibi gör kim dutılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2428). [şeyḫ,]*

<u>şeyh:</u> *Necmeddin-i Kübra.*

Ay dutulduġını ḫan gördi özi / Girçek oldı didi ol **şeyḫüñ** sözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2429). [şeyḫüñ, --üñ]*

şeyh ahmed: *Sultan İbrahim'in pınarda görüp âşık olduğu kızın babası, Nişabur'da âlim ve kâmil bir kişi.*

Şeyḫ Aḥmed ḳızı bānū-yı cihān / Kim Ḫatem durur adı ol duḫterüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 355). [şeyḫ aḥmed,]*

İşde bildüñ n'eylemek gerek görüñ / **Şeyḫ Aḥmed** dirler-idi bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 356). [şeyḫ aḥmed,]*

Çünki **Şeyḫ Aḥmed** ḳatına yitdiler / Ḳızını dilĕdiler İbrāhīm'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 360). [şeyḫ aḥmed,]*

Şeyḫ Aḥmed bildi dilerler kime / Virdi ḳızın aldılar iḳrārını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 361). [şeyḫ aḥmed,]*

şeyh ahmed: *Hoca Ahmet Yesevi. (Şeyh).*

Şeyḫ Aḥmed görüben anları pes / Oldı sāḳin itmedi kimseye ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 760). [şeyḫ aḥmed,]*

Öpdi andan şeyḫiniñ varup elin / Öpdi **şeyḫ Ahmed** daḫı iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6021). [şeyḫ ahmed,]*

Tāc bunuñdur ḫırḳa bile bī-gümān / **Şeyḫ Aḥmed** böyle dise anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6049). [şeyḫ aḥmed,]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ nişe ʿamel ḳılasın / Böyle dise **Şeyḫ Aḥmed** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6082). [şeyḫ aḥmed,]*

şeyh aḥmed yesevī: *Hoca Ahmet Yesevi. (Şeyh).*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī itdi çoḳ niyāz / Bir velī vir yā Kerīm ü Bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 689). [şeyḫ aḥmed yesevī,]*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī'nüñ ḫürmeti / Bu żaʿīfe ḳıl ʿināyet şefḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1037). [şeyḫ aḥmed yesevī, --n, --üñ]*

Şolda Ḫunkār Ḥaḳḳ'a tekbīr gĕtürür / Ḳalḳdı andan **şeyḫ Aḥmed Yesevī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6040). [şeyḫ aḥmed yesevī,]*

şeyh idin: *Bir tarikatın önde gelen kişisi olarak kabul etmek.*

Ol Bedaḫşān ḫalḳınuñ hep ekšeri / Müʾmin olup şeyḫ idindi ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1030). [şeyḫ idin, --di]*

şeyh loḳmān: *Hoca Ahmet Yesevi'nin halifelerinden, Hacı Bektaş-ı Veli'nin hocasıdır.*

Başlarına urdı tekbīrle gine / **Şeyḫ Loḳmān** daḫı kisvet indürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6746). [şeyḫ loḳmān,]*

Eyledi irşād ṭarīḳın āşikār / Şeyḫ Loḳmān'uñ vilāyetin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6668). [şeyḫ loḳmān, --uñ]*

Çıḳuban oldı hemān-dem āşikār / Gördi **Şeyḫ Loḳmān** anı mesrūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6679). [şeyḫ loḳmān,]*

şeyh loḳmān-ı perende: *Hoca Ahmet Yesevi'nin halifelerinden, Hacı Bektaş-ı Veli'nin hocasıdır.*

Ḫalīfesidür ʿazīz-i muʿteber / Adı **Şeyḫ Loḳmān-ı Perende** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6621). [şeyḫ loḳmān-ı perende,]*

Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende'den ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6645). [şeyḫ loḳmān-ı perende, --den]*

Bildürür aḥvāli ol ṣāḥib-ḳabūl / **Şeyḫ Loḳmān-ı Perende** dir eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6662). [şeyḫ loḳmān-ı perende,]*

şeyh necme'd-dīn: *"Fıkıh, tefsîr, hadîs âlimlerinden ve evliyânın büyüklerinden. Tasavvufda Kübreviyye (Zehebiyye) diye bilinen yolun mürşididir (rehberidir). İsmi, Ahmed bin Ömer bin Muhammed bin Abdullah el-Hayvekî olup, künyesi Ebü'l-Cennâb'dır. Bu künye kendisine, rü'yâda Peygamber efendimiz tarafından verilmiştir. Lakabları; Necmeddîn, Şeyh-ül-İmâm, Zâhid-ül-kebîr ve Şeyh-i Harezm'dir. Necmeddîn-i Kübrâ diye meşhûr oldu. Yaptığı bütün münâzaralarda galip geldiği için, kendisine et-Tâmmet-ül-kübrâ lakabı da verilmiştir. Ehl-i sünnet âlimlerinin büyüklerinden ve evliyânın önde gelenlerinden olan Necmeddîn-i Kübrâ hazretleri, 539 (m. 1145) senesinde, Harezm köylerinden Hayvek'te doğdu. Buna nisbetle Hayvekî denilmiştir. 618 (m. 1221) senesi Rebî'ul-evvel ayında, Harezm'de Cengiz askeri tarafından şehîd edildi." http://www.ehlisunnetbuyukleri.com/Islam-Alimleri-Ansiklopedisi/Detay/NECMEDDIN-I-KUBRA/2508 Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'dur adı.*

Dir ṭurunbu'l-māʾi ḳad aʿcebenī / **Şeyḫ Necme'd-dīn** çün görür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2392). [şeyḫ necme'd-dīn,]*

şeyh necmü'd-dīn-i kübrā: *"Fıkıh, tefsîr, hadîs âlimlerinden ve evliyânın büyüklerinden. Tasavvufda Kübreviyye (Zehebiyye) diye bilinen yolun mürşididir (rehberidir). İsmi, Ahmed bin Ömer bin Muhammed bin Abdullah el-Hayvekî olup, künyesi Ebü'l-Cennâb'dır. Bu künye kendisine, rü'yâda Peygamber efendimiz tarafından verilmiştir. Lakabları; Necmeddîn, Şeyh-ül-İmâm, Zâhid-ül-kebîr ve Şeyh-i Harezm'dir. Necmeddîn-i Kübrâ diye meşhûr oldu. Yaptığı bütün münâzaralarda galip geldiği için, kendisine et-Tâmmet-ül-kübrâ lakabı da verilmiştir. Ehl-i sünnet âlimlerinin büyüklerinden ve evliyânın önde gelenlerinden olan Necmeddîn-i Kübrâ hazretleri, 539 (m. 1145) senesinde, Harezm köylerinden Hayvek'te doğdu. Buna nisbetle Hayvekî denilmiştir. 618 (m. 1221) senesi Rebî'ul-evvel ayında, Harezm'de Cengiz askeri tarafından şehîd edildi.".*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'dur adı / Ululardan ġāyet ehl-i ʿilm-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2384). [şeyḫ necmü'd-dīn-i kübrā, --dur]*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā nām ʿazīz / İşidüp bu resme sözlerini tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2399). [şeyḫ necmü'd-dīn-i kübrā,]*

şeyh ol-: *Şeyh olmak.*

Ṭoġan oğlana Ḳāsım virdiler ad / Bunlar oldı şeyḫ niçe yıllar ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3884). [şeyḫ ol-, --dı]*

Yirine geçdi vü şeyḫ oldı Ḥabīb / Hep ḫalīfeler anı revā görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4881). [şeyḫ ol-, -dı]*

şeyḫ ṣadr'e'd-dīn: *(ö.1274) Şeyh Sadreddin Konevî Hazretleri.*

Şeyḫ Ṣadr'e'd-dīn ol kāmil-vücūd / Ol vilāyet maʿdeni ol şāh-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5361). [şeyḫ ṣadr'e'd-dīn,]*

şeyḫ ṣadre'd-dīn ḳonevī: *(ö.1274) Şeyh Sadreddin Konevî Hazretleri.*

Şeyḫ Ṣadre'd-dīn Ḳonevī Ḳonya'da / Maʿrūf u meşhūr er idi iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5342). [şeyḫ ṣadre'd-dīn ḳonevī,]*

şeyḫ selmān: *Şeyh Selman.*

Aḫı Evran-ıla **Şeyḫ Selmān** olur / Seyyid-i Ṣālīh daḫı bile gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3092). [şeyḫ selmān,]*

şeyḫ ṭayfūr: *Beyazid-i Bestami.*

Sözin işidüp n'ider gör olʿazīz / **Şeyḫ Ṭayfūr** ḫırḳayı aldı ele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6655). [şeyḫ ṭayfūr,]*

şeyḫ ṭut: *Şeyh olarak kabul etmek.*

Baña uyup şeyḫ ṭutar mısız beni / Didiler ger sen iděsin eyle kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6738). [şeyḫ ṭut, --ar]*

şeyḫ ü şāb: *İhtiyar ve genç.*

Keşf oldı Mollāʿaynından ḥicāb / Kaʿbe'ye dek gördi ne var **şeyḫ ü şāb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3576). [şeyḫ ü şāb,]*

şeyḫden: *Bir tarîkata girip seyr ü sülûkünü tamamladıktan sonra o tarîkatın başı durumundaki en yüksek mertebeye çıkan bulunan ve kendisine derviş yetiştirme (irşat) izni verilen kimse; tâliplere rehberlik edip onları tarîkat usûllerine göre irşat etmek ehliyetine sâhip kâmil insan.*

Şeyḫden icāzet alup dirlik ḳıluñ / Çünki sizden üstün oldı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6146). [şeyḫden,]*

şeyḫe: *Necmeddin-i Kübra.*

Virüben **şeyḫe** ḳoşuban gönderür / Rāvisi bu nevʿ-ile ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2431). [şeyḫe, --e]*

şeyḫi: *Şeyh.*

Ceddimüzdür şāḥ-ı şāḥib-Ẕu'l-fiḳār / **Şeyḫimüzdür** Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6129). [şeyḫimüzdür, -müz, -dür]*

şeyḫ-i ʿazīz: *Muhterem şeyh, yüce önder.*

Seyyid'üñ dergāḥına **şeyḫ-i ʿazīz** / İbrāhīm nām bir kişiydi ḫulḳı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5107). [şeyḫ-i ʿazīz,]*

şeyh-i ʿazīz: *Muhterem Şeyh; Hoca Ahmet Yesevi.*

Şeyḫ olur cümleye Aḥmed Yesevī / Ḳubbe elfī tācı ol **şeyḫ-i ʿazīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 203). [şeyḫ-i ʿazīz,]*

şeyh-i ʿazīz-i muḥterem: *Hürmetli Yüce Şeyh (Lokman-ı Perende).*

Ne var erkān u edeble cūd u ḥilm / Bir gün ol **şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6628). [şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem,]*

Girdi yidi yaşına ol pāk-cān / Bir gün ol **şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6688). [şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem,]*

şeyh-i kebīr: *Büyük şeyh II mürşit (Lokman-ı Perende).*

Örü ṭurup ʿizzet ü ikrām ḳılar / Didi sulṭān aña yā **şeyḫ-i kebīr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6625). [şeyḫ-i kebīr,]*

şeyhlıġ: *Bir tekke veya zaviyede reislik edip, dervişlere yol gösterme işi.*

Kim taʿallül itmeyüp olduñ revān / **Şeyḫlıġı** biz eyledük fehm it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4788). [şeyḫlıġı, -ı]*

şeyṭān: *Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın emirlerine karşı kışkırtan, kötülüğe yönelten cin, iblis II kötü niyetli, kurnaz kimse; rakip.*

Hem-çü **şeyṭān** kendözini görmesün / Yatar itin kimsenüñ ḳaldurmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5550). [şeyṭān,]*

şeyṭān: *(Ar.) Meleklerin başı ve hocası olduğu halde isyan edip Allah'ın emirlerine karşı geldiği için huzurdan kovulan ve rahmetten uzak kalan âsî varlık, iblis.*

Ḳalbine **şeyṭānı** bıraḳdı ḫayāl / Ol ḫayālden aña irişdi melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3602). [şeyṭānı, -ı]*

şeyṭānī: *Şeytana âit özellikler taşıyan, şeytana yaraşır.*

Ḳaṣd ider **şeyṭānī** yola gideler / Anda bir bed-fiʿl bed-ḫū ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4760). [şeyṭānī,]*

şiddet: *Zorluk, sıkıntı.*

Eyledük varup o **şiddetden** ḫalāṣ / Didi bu resm-ile ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4037). [şiddetden, --den]*

İşbu **şiddetden** bizi eyle ḫalāṣ / İy velīler yādigārı merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4108). [şiddetden, --den]*

şiddet: *Sıkıntı, zorluk, mihnet, meşakkat.*

Gördi reʾīs böyle **şiddetde** iken / Çıḳdı bir abdāl deñizden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4105). [şiddetde, -de]*

şiddet bul: *Sıkıntı bulmak, sıkıntı çekmek.*

Bir zamān içre yiri ḳızlıḳ olur / Ḳıllet-ile key ḳatı şiddet bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3251). [şiddet bul, --ur]*

şikār it-: *Avlamak.*

Geñlik itmişdük bugün yolda şikār / Ḳaba andan ṭamlamış ḳan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1843). [şikār it-, --miş, --dü, --k]*

şikāyet it: *Şikayetçi olmak, yakınmak.*

Hep Müselmānlıḳ şikāyet itdiler / Dād u feryād isteyüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 707). [şikāyet it, --di, --ler]*

şikāyet it: *Durumundan yakınmak, sızlanmak, memnuniyetsizliğini ifade etmek. (Metinde İslamiyet'i kabul etmeme bağlamında...).*

Çün Müsülmānlıḳ şikāyet itdiler / Kāfirüñ ẓulmin ḥikāyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 648). [şikāyet it, --di, --ler]*

şikāyet it-: *Şikayetçi olmak, yakınmak.*

İtdi Otman'dan şikāyet şāha ol / Hīç olur mı didi ol işler ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4292). [şikāyet it-, --di]*

Bursa tekvūrı şikāyet itdügi / İlçi ṣaluban ḥikāyet itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4317). [şikāyet it-, --düg, --i]*

şikāyet kıl-: *Bir kimse yada şeye karşı olan memnuniyetsizliği belirtmek, şikayet etmek, yakınmak.*

Cemʿ oluban gine bir gün geldiler / Ḫūnkār'a ṭurup şikāyet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2212). [şikāyet ḳıl-, --dı, --lar]*

şimāl: *Kuzey.*

Kim **şimālimüzde** eyle er ola / Derdümüz yoḳdur diyü geldi dilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4647). [şimālimüzde, -imüzde]*

şimāl: *Ar. Kuzey.*

Ḳarayük'üñ dir **şimāli** ṣavbına / Kim Emircem nām güzīn bir erine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4637). [şimāli, -i]*

şimden girü: *Artık, bundan sonra.*

Neẕrümüz olsun size **şimden girü** / Didi Ṭuġrul'a dönüp ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1334). [şimden girü,]*

şimdi: *"İçinde bulunulan zaman dilimi, şu an"anlamlarında zaman zarfı.*

Şimdiki Ḳızılca Ḫalvet yirini / Mesken iderdi otururdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2256). [şimdiki, -ki]*

Şimdiki ḥālde Müsülmān olmışuz / Leşkerümle ehl-i īmān olmışuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2626). [şimdiki, -ki]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli bu resm-ile rāvī böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [şimdi,]*

şimdi: *"İçinde bulunulan zaman dilimi, şu an" anlamlarında kullanılan zaman zarfı.*

Şeyḫ dir aña ki ʿarefedür yine / **Şimdi** didi bizde bişiler bişer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [şimdi,]*

İtmeyüben birimüze iʿtibār / **Şimdi** gelen cıblaġa dir Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 754). [şimdi,]*

Yā ḫo **şimdi** küllüñüzi ḳıraram / Şerriñüz ḫalḳ üzerinden ıraram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 881). [şimdi,]*

Şimdi Türk'üñ geldi-se sulṭānı pes / ʿĀciz oldı nĕ ki var cümle papas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 917). [şimdi,]*

Issı vardur işde **şimdi** geliser / Bu didügüm remzi cümle ḳılısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1141). [şimdi,]*

Şimdi bir ulu aġaç bitmişdür ol / Gör inanmazsañ var iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [şimdi,]*

şimdi: *"İçinde bulunulan zaman dilimi, şu an" anlamlarında bir zaman zarfı.*

Didiler cāyiz degil biz ṭuravuz / Anuñ ayaġına **şimdi** varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1340). [şimdi,]*

Şimdi daḫı görücĕgez ol eli / Bilürüz didi muḥaḳḳaḳ ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1419). [şimdi,]*

Çaġırup bostāncıya dir iy ʿazīz / Bir ḳavun gĕtür yiyelüm **şimdi** biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [şimdi,]*

Ol pıñara **şimdi** dirler Üçpıñar / Ṣuyı ḥammāmuñ bil andandur i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [şimdi,]*

Şimdi daḫı ol ḳaya meşhūrdur / Ẕikri işbu nevʿ-ile meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2120). [şimdi,]*

Ol iki ṭaş ḳubbe öñinde daḫı / **Şimdi** durur var göresin iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [şimdi,]*

Şimdi daḫı ol odundur kim yanar / Tā ḳıyāmet yanısardur yanısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2236). [şimdi,]*

Şimdi daḫı uş çaġırdum geldi tīz / Zinde ḳıldı nefesi ṭutdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2522). [şimdi,]*

Şimdi ḫod müʾmin muvaḥḥid olmışuz / Dīn ü īmān u şerīʿat bulmışuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2600). [şimdi,]*

Ayaġı izi vü eli izi hem / **Şimdi** daḫı bellüdür iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2810). [şimdi,]*

Ḫıżr'uñ atı başduġı yir oldı iz / **Şimdi** de anda muʿayyen iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [şimdi,]*

Şimdi ḳocaldum u gitdi ḳuvvetüm / Gitdi gücüm ḳalmadı beñzüm betüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2867). [şimdi,]*

Şimdi ol ḳuf u luñ miftāḥın ḥaḳīḳ / Ṭapduḳ'a virdüm anı gördüm lāyıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2932). [şimdi,]*

İre-y-idi dir erüñ naẕarına / Belki **şimdi** ḳalmayuban yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3042). [şimdi,]*

Şimdi aña Ḳaya Tekyesi dinür / Müştehirdür Ḳırşarı'nda bilinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3097). [şimdi,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār sözin itdi ḳabūl / **Şimdi** dir ben dutmazam ol yaña yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3211). [şimdi,]*

Dir baña **şimdi** ne ḳoyun ḳayısı / Al ḳoyunı gidüben kesgil sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3236). [şimdi,]*

Şimdi de Mollā ne itdi gör işi / Daʿvet itmege viribidi kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3381). [şimdi,]*

Geldi varan ol daḫı **şimdi** gelür / Ol gelicek key ulu iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [şimdi,]*

Şimdi bu kerre nemek bulınmamış / Bu pişen niʿmete nemek ḳonmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3387). [şimdi,]*

İtdiler iḥyā mezārın baʿd ez-ān / **Şimdi** meşhūrdur mezārı bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3761). [şimdi,]*

Ḳul didi **şimdi** ḳatından gelürem / Begümüñ buyruġın elbet ḳıluram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3989). [şimdi,]*

Şimdi bize bir muḥibbimüz gelür / Ḳarşu çıḳup anı bize alıgör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4072). [şimdi,]*

Şimdi meşhūr Ḳara Abdāl ol durur / Ḫoş vilāyet ehli ṣāḥib-ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4168). [şimdi,]*

Daḫı **şimdi** nesli anuñ var durur / Ḥācī Bektaş'a ḫalīfeler durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4514). [şimdi,]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o yir / Naḳli iş böyle durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4966). [şimdi,]*

Şimdi aḥibbāsı anuñ ṣaç götürür / Böyle erenler sözde teʾvīl getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5464). [şimdi,]*

Şimdi ʿömrüm güni irdi āḫire / Cān çıḳup cismim girür ḳara yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5807). [şimdi,]*

Şemʿañ andan yaḳayın uyarasın / Ḳuṭb-ı ʿālem **şimdi** oldur bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6209). [şimdi,]*

Tekye Ḳaya dirler aña **şimdi** i yār / Tekye ḳurbında ziyāretgāh odur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [şimdi,]*

İʿtiḳādın muḥkem itdi ol ere / **Şimdi** daḫı var durur ol ʿaynı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6270). [şimdi,]*

Şimdi bāṭın yüzden oldur görinen / Böyle diyüp itdi çünki himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6385). [şimdi,]*

Şimdi bil ki başḳa ol sulṭān durur / Müzdeci virincegiz böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6410). [şimdi,]*

şimdilik: *Belirli bir süre için, geçici olarak, muvakkaten II Bu devirde, bu zamanda.*

Pes Selīm Şāh Ḳayṣeri'yi yapdurur / **Şimdilik** andan hemān bir burc durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1618). [şimdilik,]*

şimdiye dek: *Bugüne kadar/bu ana kadar.*

Ol direk üstinde ṭurur daḫı ṭās / **Şimdiye dek** varuban görür enās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1237). [şimdiye dek,]*

şīr-gīr kıl-: *Avcı olarak seçmek.*

Atasınuñ ṣancaġın gel buña vir / Kāfir üstine bunı ḳıl şīr-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4321). [şīr-gīr ḳıl-,]*

şīri: *Arslan.*

Ġurrişi bebr ü pelengdendür ziyād / Ursa el **şīri** ḳılaydı inḳıyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4331). [şīri,]*

şīr-i ḫudā: *(Allah'ın arslanı) Hz. Ali.*

Hem şolumda oturan **Şīr-i Ḫudā** / Sen gidicek dāyimā bunlar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6640). [şīr-i ḫudā,]*

şīr-i jiyān: *Kükremiş aslan.*

Bir gice yatur-iken ol nāzenīn / Gördi ruʾyāsında bir **şīr-i jiyān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 398). [şīr-i jiyān,]*

şīr-i ner: *Erkek aslan.*

Kim yürüdür cānsuzı merd-i Ḫudā / Bindi-se Maḥmūd Ḥayrān **şīr-i ner** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6219). [şīr-i ner,]*

Ḫan Muḥammed oldı āḫir **şīr-i ner** / Çün anı da ḫāk ider gūr-ı ḥaṣād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6423). [şīr-i ner,]*

şīr-i ner: *Erkek aslan II cesur ve kendine güvenen kimse.*

Bir nefes oġlı var-ıdı **şīr-i ner** / Adı Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 731). [şīr-i ner,]*

şīrīn ü şehd: *Şeker ve bal.*

Lebleri **şīrīn ü şehd** andan ṭamar / Servi ḳaddi sayesinden cān yağar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 342). [şīrīn ü şehd,]*

şīrīn ü ter: *Tatlı ve güzel.*

Hem naṣībüñüz bize kimden digil / Nuṭḳ açup **şīrīn ü ter** sükker yigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1364). [şīrīn ü ter,]*

şīrīn-haber: *Güzel haber.*

İy seḥer güyendesi **şīrīn-ḫaber** / Çün dem-i ʿĮsā virür nuṭḳuñ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4092). [şīrīn-ḫaber,]*

şirk: *Allah'a eş / ortak koşma.*

Küfri **şirki** ortadan götürelüm / Ṣıdḳ-ıla saña īmān getürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 934). [şirki, -i]*

Himmet it kim bunlar īmān getüre / Küfri **şirki** aradan hep götüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 948). [şirki, -i]*

Küfri **şirki** aradan götürdiler / Ere ḳarşu hep īmān getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 960). [şirki, -i]*

şirküñ: *Allah'ın ilahlığında, sıfat ve fiillerinde ortağı ve eşinin olduğunu kabul etme.*

Ol ḳaçan ʿavret de bir ṭaş ṭoġura / İtdügi **şirküñ** cezāsını göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [şirküñ,]*

şiş: *Vücudun bir yeri içine yabancı bir maddenin girmesiyle veya başka bir etkiyle gerilmek, kabarmak; hacmi büyümek, genişlemek II bunalmak, sıkılmak.*

Gevdesi ḳabar ḳabar olup **şişer** / Yarılup ṣaru ṣuyı çıḳup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2040). [şişer, -er]*

şīşe: *Camdan yapılmış, ağzı dar uzunca kap.*

Bir **şīşe** ḳāttāl zehrüm var durur / Nūş iden anı bilürüz er durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [şīşe,]*

Bir **şīşe** ḳattāl zehr virdük içer / Biz didük kim içi aşaġı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [şīşe,]*

şīt: *Hz. Âdem'in oğullarından olan peygamberin adı.*

Şīt ṭoḳuyup ol kelīmi Ādem ata / Bürünüp ṭāʿat iderdi hem Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 155). [şīt,]*

şitāb kıl-: *Acele etmek.*

Didi maḳṣūduñ-ıdı senüñ ševāb / Oldı müyesser saña ḳılma şitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5074). [şitāb ḳıl-,]*

şivān efġān it-: *Ağlayıp inleme, sızlama.*

Pes şivān efġān idüben geldiler / Oradan begi götürüp aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4007). [şivān efġān it-, --üben]*

şöhret: *Her yerde herkesçe tanınma, meşhurluk, ün, san, nam.*

Gel bu **şöhretden** geçegör iy ʿazīz / Ḥaḳ ḳatında tā ola işüñ temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [şöhretden, -den]*

şöhret: *Ün, şan, nam, meşhurluk.*

Terk ḳıldı ol ṭarīḳ-i şöhreti / Bildi ki **şöhretdür** erüñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4635). [şöhretdür, -dür]*

şöhret bul: *Şöhret salmak, meşhur olmak.*

Nereye vardıysa nuṣretle gelür / Erlik-ile key ḳatı şöhret bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4261). [şöhret bul, --ur]*

şöhreti dut-: *Şöhreti yayılmak, duyulmak.*

Ol zamānda geldi Ḫūnkār ḥażreti / Rūm'a girdi dutdı ġāyet şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1637). [şöhreti dut-, --dı]*

şol dem: *O vakit, o zaman.*

Gözledi bir gün ki ḫan ava çıḳar / Od urur ol odunı **şol dem** yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [şol dem,]*

Öyle olsun diyüben ḳalḳdı hemīn / **Şol dem** irdi Mekke'ye ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3218). [şol dem,]*

Aluban andan olur **şol dem** revān / Ḳızlıġ-ıdı gitdügi yirler ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3257). [şol dem,]*

Pezveri aralayuban oturur / Elini **şol dem** yuḳaru götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3343). [şol dem,]*

Uzadur elin irer Saʿde'd-dīn'e / Ṣoḳar elin aġzına **şol dem** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3344). [şol dem,]*

Sürüben irişdi **şol dem** bunlara / Ṣordı ḳancaru gidersiz anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3623). [şol dem,]*

şol ḥāle irişdi: *Şu hale gelmek, şu duruma gelmek.*

Ḥācī Bektaş-ı Velī merd-i Ḫudā / **Şol ḥāle irişdi** ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6757). [şol ḥāle irişdi, --di]*

şol ki: *Şu ki, şöyle ki.*

Şol ki ʿāḳıldı Müsülmān oldılar / Kim vilāyet görüp eri bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 967). [şol ki,]*

Şol ki bī-dīn cāhil ü münkir olur / Döndi dīninden yine kāfir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 968). [şol ki,]*

şol sāʿat: *O vakit.*

Ṭaş ṭoḳundı oġlana düşdi revān / **Şol sāʿat** içinde oġlan virdi cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3895). [şol sāʿat,]*

şölen: *Şölen, ziyafet.*

Ḳoyalum bunı **şölen** ḳazanına / Ṭolduralum şu-y-la anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2490). [şölen,]*

Bir ulu **şölen** ḳazanı buldılar / Ṭoldurub şu içine gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2500). [şölen,]*

şölenler çĕkil: *Şölen yapılmak.*

Lūt u niʿmet ü şölenler çĕkilür / Dürlü dürlü reng ḫūnlar dökilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2659). [şölenler çĕkil, --ür]*

şolok: *O vakit, o anda.*

Dizi altına alup ḳuvvet ider / ʿAḳlı başından **şoloḳ** sāʿat gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1323). [şoloḳ,]*

solok dem: *O vakit, o anda.*

Ḥācī Ṭuñrul ḳalḳuban oldı revān / Geldi ol iclāsa **şoloḳ dem** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1338). [şoloḳ dem,]*

söyle: *Söylemek, demek.*

Aña bühtān eyleyüp **söylediler** / Didiler Erṭuñrul oġlı ol cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6300). [söylediler, -di, -ler]*

şöyle: *Demek, söylemek.*

Çeküben ṭaşra ciger-bendüm çıḳar / **Söyleyümez** dil ü gözlerüm baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3357). [söyleyümez, -mez, -yü]*

Bunları Ḫūnkār görüp dönderdi yüz / Fikrüñüzde olanını **söyleñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4991). [söyleñüz, -ñüz]*

şöyle: *Söyle, izah et.*

Dir Külü Ḫan n'oldı rāhib **söylegil** / Barmaġı ḳalmış bunı bize digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2572). [söylegil, -gil]*

Dir varup **söyleñ** ki buġday mı gerek / Daḫı andan erde vardur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [söyleñ, -ñ]*

şöyle: *(Anlatmak istediği şeyi) Sözle bildirme.*

Geldi Külü Ḫan'a ḫoş bu söz ʿaceb / **Söyledügüñ** rāst sözdür didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2494). [söyledügüñ, -düg, -üñ]*

Yā ḫo siz söyleñ bize diñleyelüm / Yā ḫo diñleñ biz de söz **söyleyelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [söyleyelüm, -yelüm]*

şöyle: *Söyletmek ll konuşturmak.*

Söyledüp nuṭḳın alup bilseñ yaḳīn / Bize ḥālinden ḫaber ḳılsañ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3321). [söyledüp, -üp, -d]*

söyle: *Demek, duyurmak.*

Didi göñlüñüzdekin ẕikr eyleñüz / Her ne kim vardur ẓamīrde **söyleñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1124). [söyleñüz, -ñüz]*

Ḳanḳı çilleyi çekersiz **söyleñüz** / Ḳaṣduñuz ne bize maʿlūm eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1247). [söyleñüz, -ñüz]*

Pādişāh destūrdur dir **söyleñüz** / Nĕ-y-ise ehli maḥalli eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4209). [söyleñüz, -ñüz]*

Bildürüñ didi bilĕlüm **söyleñüz** / Biz faḳīre anı iʿlām eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4784). [söyleñüz, -ñüz]*

şöyle: *Düşündüğünü veya bildiğini sözle anlatmak.*

Dervīş ü miskīn yimeklige üşer / ʿArafāt'da şeyḫ bunı **söyledügin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6693). [söyledügin, -düg, -in]*

şöyle: *Şöyle, şu şekilde.*

Şöyledür naḳli kemāliyle tamām / Çünki geldi dāʾire-i ʿaḳla ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6665). [şöyledür, -dür]*

Ḳāyim olurdı ʿibādetle düni / **Şöyledür** naḳl iy ʿazīz-i muḳtedā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6756). [şöyledür, -dür]*

Şöyledür naḳli bu aḫbāruñ ʿayān / Ḫoş Müsülmān oldı Külü Ḫan i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2667). [şöyledür, -dür]*

söyle: *Söylemek, konuşmak.*

Söyleyüben işine gider hemān / Fāṭıma çıḳdı tenūrdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3814). [söyleyüben, -+(y)üben]*

söyle: *Demek, söylemek, dile getirmek.*

Gūş-ı hūşı baña ṭut ki **söyleyem** / Bir Vilāyet-nāme taḳrīr eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 635). [söyleyem, -y, -em]*

Yine bir söz evveline gĕlelüm / Ḥācī Bektaş erligin **söylĕyelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 764). [söylĕyelüm, -y, -elüm]*

Pes tekūruñ ḳatına geldi yaḳın / Dir amān vir **söyleyem** sözüñ ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 867). [söyleyem, -y, -em]*

İstedügüñ eylügüm ben degülem / **Söyleyem** yalan diyem mi ben olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4066). [söyleyem, -y, -em]*

Kāfire belki ḥavāle eylesün / Ḳoma diyü buña ṭatlu **söylesün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4313). [söylesün, -sün]*

Tā żamīrümděkini iʿlām ḳılam / Neyse geçěni żamīrden **söyleyem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4543). [söyleyem, -y, -em]*

Oturup göñlüñde eylěyem ḳarār / Hem dilüñde **söyleyem** didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5498). [söyleyem, -y, -em]*

Vir ṣalātı **söyleyem** anuñ sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6203). [söyleyem, -y, -em]*

söyle: *Şöyle II şu şekilde.*

Yirini **şöyle** temīz eylěr-idi / Daḫı ṣoñra gör anı n'eylěr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2861). [şöyle,]*

Şöyle dir kümmel beyān-ı dil-güşā / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ferruḫ-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4020). [şöyle,]*

söyle: *Dile getirmek, söylemek.*

Bu ḳarañlıḳ aṣlı ol ki **söyledüm** / Ḥażretüñe küllīsin şerḥ eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 877). [söyledüm, -düm]*

Ẕikr olınan ʿādeti eylěr-idi / Gel diyüben çaġırup **söylěr-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5326). [söylěr-idi, -r, --idi]*

söyle: *Anlatmak, dile getirmek.*

Mācerāsın itdi külliyyâ beyān / Ḳardaşına **söyleyüp** itdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3238). [söyleyüp, -y, -üp]*

söyle: *Demek, konuşmak, söylemek.*

Didiler iy pādişāh-ı kām-yāb / Destūruñla **söyleyělüm** bir cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4208). [söyleyělüm, -ye, -lüm]*

Ṭurur-iken işbu fikri eyleyüp / Kendü kendüye bu resme **söyleyüp** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4588). [söyleyüp, -(y)üp]*

şöyle: *Anlatmak, dile getirmek.*

Yā ḫo siz **söyleñ** bize diñleyelüm / Yā ḫo diñleñ biz de söz söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [söyleñ, -ñ]*

söyle: *Demek, söylemek.*

Ayaġuñ dizüñ aña iz eylesün / Ḫalḳ dilinde tā ḳıyāmet **söylesün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2114). [söylesün, -sün]*

Dile gel göñlüñdekini **söylegil** / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2267). [söylegil, -gil]*

Dīnümüz ulusısın fikr eylegil / Ne cevāb virmek gerekdür **söylegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2482). [söylegil, -gil]*

Dir ḫıyānetlıḳ neden ḳıldum digil / Gerçek-iseñ di nişānın **söylegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3269). [söylegil, -gil]*

Beg didi benem murāduñ **söylegil** / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3995). [söylegil, -gil]*

Didiler lebbeyk kimedür **söylegil** / Bu ne remzdür bize tebyīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5430). [söylegil, -gil]*

<u>söyle:</u> *Şöyle, şu şekilde.*

Örtüsin ḳaldurup itdiler naẓar / **Şöyle** olmış şan ṭıf ı ldur süd emer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3656). [şöyle,]*

<u>söyle:</u> *Demek, söylemek, dile getirmek.*

Didi Ḫūnkār İsmāʿīl'üm **söylegil** / Dildekin gel dile taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3859). [söylegil, -gil]*

<u>şöyle:</u> *Demek, söylemek, dile getirmek.*

Gelüben bunlara ikrām eylesün / Ḫoş geldüñüz diyüben **söylesün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3806). [söylesün, -sün]*

<u>şöyle:</u> *Şuna benzer, şunun gibi, şu şekilde.*

Hem Ḫudā'dandur naṣībüm bī-gümān / **Şöyledür** bī-şübhe dir ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1377). [şöyledür, -dür]*

<u>şöyle:</u> *Anlatmak, bildirmek.*

Her ne remzi ki ḥaḳında **söyleye** / Ne işāretler ki maʿlūm eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4341). [söyleye, -y, -e]*

<u>şöyle:</u> *Anlatmak, bildirmek.*

Didi varup ol tekūra **söylegil** / Cümlesin īmāna telḳīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 951). [söylegil, -gil]*

Meşrebüñüz daḫı kimden **söylegil** / Ol beyānda bize taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1365). [söylegil, -gil]*

Dir ḳayınanası Fāṭma'ya digil / Böyle çoḳluḳ yaġ ḳandan **söylegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1706). [söylegil, -gil]*

Şöyle bir ḫoş sözi taḳrīr eylegil / Bir meʿānī ṣuḥfın açup **söylegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2188). [söylegil, -gil]*

Didi Ḫünkār ol muḥibbe **söylegil** / Bu gice gelmedi kimsene digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2280). [söylegil, -gil]*

Yūnus Emre'ye didi kim **söylegil** / Ṣoḥbetüñle bizi mesrūr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2945). [söylegil, -gil]*

Söylegil alġıl naṣībüñ eyle cūş / Ṣevḳ-ıla ḫoş-ḥāl olup ḳılġıl ḫurūş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2946). [söylegil, -gil]*

Ḳardaşı didi ki n'olduñ **söylegil** / Aġlamaġuñ niye taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3237). [söylegil, -gil]*

İsmāʿīl'üm didi Ḫünkār **söylegil** / Dile gel gönlindekin ẕikr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3724). [söylegil, -gil]*

İy kişi dir ḥālüñi ʿarż eylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise ere **söylegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3942). [söylegil, -gil]*

Didi fikrüñ nĕ durur ẕikr eylegil / Nicesi tedbīr idersin **söylegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4104). [söylegil, -gil]*

Dir reʾīs imdi sözüñi **söylegil** / Er ne buyurdıysa iʿlām eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4111). [söylegil, -gil]*

Didi destūrdur sözüñ ʿarż eylegil / Her ne-y-ise maḳṣūduñı **söylegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4673). [söylegil, -gil]*

şöyle: *"Şunun gibi, şuna benzer biçimde." anlamlarında zarf.*

Şöyle abbaḳ pür-ziyā bir yol durur / Söylenür efvāhda bu menḳūl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [şöyle,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi **şöyle** varuñ / Ayru ayru şol giñiş yirde ṭuruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5123). [şöyle,]*

şöyle: *Bu şekilde, işte böyle.*

Didiler bu ḳavle bürhān u delīl / İsterüz senden didiler **şöyle** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1379). [şöyle,]*

şöyle: *Bu şekilde, böylece.*

Ne durur aduñ bize iʿlām ḳıl / Didi İbrāhīm'dür adum **şöyle** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1441). [şöyle,]*

söyle: *Demek, söylemek, konuşmak.*

Dir Ṣaru hergelede kim var-ıdı / Gördüñüz **söyledügi** sözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1985). [söyledügi, -düg, -i]*

söyle: *Şöyle, şu şekilde, şunun gibi.*

Şöyledür meẕkūr diyĕyin bil i cān / Tā kim ola saña bu sırlar ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [şöyledür, -dür]*

Andan irdi Mūsā-yı Kāẓım'a bil / **Şöyledür** naḳli tamām taṣdīḳ ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1106). [şöyledür, -dür]*

Şöyledür naḳli şehā gūş it beyān / Bir gün oturmışken ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3763). [şöyledür, -dür]*

söyle: *"Şunun gibi, şuna benzer biçimde" anlamlarında bir ifade.*

Rūzigār geçürdi yiyüp çoḳ emek / **Şöyle** ki mümkin degül durur dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2386). [şöyle,]*

şöyle: *"Şu şekilde, şöyle" anlamında belgisiz sıfat.*

Ol daḫı Mūsī-i Kāẓım'uñ ʿazīz / Oġlıdur **şöyle** bilesiz didi siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1372). [şöyle,]*

Didi Ḫūnkār aña kim iy girçek er / **Şöyle** naḳl eylĕdiler sizden ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1412). [şöyle,]*

Ṣaru bir gün **şöyle** bed-endīş ile / Bir çürük fikr ü yavuz teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [şöyle,]*

Āsiyāba gönderilmişdür taḫīl / Ögünüp gelmedi henūz **şöyle** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2075). [şöyle,]*

Şöyle bir ḫoş sözi taḳrīr eylegil / Bir meʿānī ṣuḥfın açup söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2188). [şöyle,]*

Olmadı ol iş ve līkin bir nefes / Bitürür ol işi **şöyle** didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [şöyle,]*

Āḫirü'l-emr öyle oldı āşikār / **Şöyle** ẕikr olmış durur iy nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2899). [şöyle,]*

Şöyle dir kümmel bunuñ ẕikrin laṭīf / Dut ḳulaġuñ ẕikrin itsün bir naḫīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3247). [şöyle,]*

Sekü ḳatına getürincek hemīn / Ṣıḳdı yürĕgin anuñ **şöyle** yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3347). [şöyle,]*

Başını ḳuyruġı üstine alup / **Şöyle** yatur ol aralıġa ṭolup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3489). [şöyle,]*

Bir ısuz yirde bir ayaḳ üstine / Ṭurdı **şöyle** pāymānçe ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3619). [şöyle,]*

Köşk içi **şöyle** maḳāmı key şerīf / Ḫoş fuṣūṣ kārı münaḳḳaşdur laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4123). [şöyle,]*

Şöyle ḳılam ulu senüñ neslüñi / Tā be-Mehdī ulu ḳılam aşluñı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4239). [şöyle,]*

şöyle: *"Öyle bir, o derece" anlamında zarf.*

Şöyle ḳuvvet-ile ṣıçradı ol er / İrdi ʿarşullāha eyledi maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1296). [şöyle,]*

Şöyle ṣıḳdı boġazumı ölmişem / Gidüp ʿaḳlum daḫı bī-hūş olmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3085). [şöyle,]*

Nā-gehān bir yıl ḳatı ḳızlıḳ olur / Faḳr-ıla **şöyle** fürū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4623). [şöyle,]*

Şöyle ki şerḥ itmege mümkin degül / Oldı gürbüz er ü hem ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4851). [şöyle,]*

şöyle: *"Şunun gibi, şuna benzer biçimde" anlamında zarf.*

Yonar ıdı kepçe vü keşkül ḳaşıḳ / **Şöyle** yonar idi ġāyet yaraşıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 589). [şöyle,]*

Süri **şöyle** düşdi şāhuñ ardına / Gördi çoban dir bularuñ derdi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1429). [şöyle,]*

şöyle: *"Öyle bir, o şekilde" anlamında zarf.*

Şöyle göçmel Ḳarayük'e geldiler / Yirlenüp yurtlanup anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1667). [şöyle,]*

Dir erenler virdügi gibi bunı / **Şöyle** ne-y-içün getürmĕdüñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3227). [şöyle,]*

Girüsine baḳdı Burhān'ı görür / Ḳorḳusından **şöyle** dem-beste ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5205). [şöyle,]*

Şöyle nice gürbüz ermiş ḥażretüñ / Kendü elüñle eyledüñ pāk meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5685). [şöyle,]*

söyle: *Söylemek, anlatmak.*

Geldi irdi tekūra virdi ḫaber / Didi ne kim **söylediyise** ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 988). [söylediyise, --di, --y, -ise]*

söyle: *Konuştuğunu (Beştaş'ın konuşması).*

Çün bu resm-ile şehādet virdiler / Ṭaş **söylĕdügin** anlar gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2001). [söylĕdügin, --düg, --in]*

şöyle: *"Şu şekilde, şu yolda" anlamlarında zarf.*

Bu yaña Ḫūnkār rumūzın eyle gūş / Ḳarayük'de ṭurur-iken **şöyle** ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4353). [şöyle,]*

şöyle ki: *Şunun gibi, şuna benzer biçimde.*

Ol zamān kim Ḥācī Bektaş Ḥūnkār / Girdi şāhīn şekline **şöyle ki** var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 765). [şöyle ki,]*

şöyle kim: *Şunun gibi, şuna benzer, şu şekilde.*

Zāhid idi **şöyle kim** terk ehli ol / İtmemişdi dünyālikden hīç ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 585). [şöyle kim,]*

söylece: *"Şu şekilde" anlamında zarf.*

Bu deme dek **şöylece** egri ṭurur / İsteyenler görmege varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1796). [şöylece,]*

şübhe: *"Öyle mi yoksa değil mi" diye bir hususu kestirememek hâli, zihinde hâsıl olan tereddüt.*

Ola kim himmet idüp ḳıla naẓar / Evliyādur **şübhesüz** ol girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1437). [şübhesüz, -süz]*

Didiler virgil nişān andan bize / Ḳalmaya tā **şübhemüz** işbu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4040). [şübhemüz, -müz]*

Daḫı ol köpri binā dutmaz bilüñ / **Şübhesüz** öyle durur idrāk ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5076). [şübhesüz, -süz]*

Bu deme ḳaldı iki başı hemān / ʿİlmüñ irsün **şübhesüz** iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5081). [şübhesüz, -süz]*

şübhe: *Ar. Şüphe, kuşku.*

Ḳalmadı **şübhe** ki o şāh-ı ġāziyān / Merḳadi anda durur lā-şekk i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4535). [şübhe,]*

şübhe it-: *Kuşkulanmak, tereddütte kalmak.*

Şübhe itme oġluñı eyler ḫalāṣ / Kim vilāyetle bulupdur iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3936). [şübhe it-, --me]*

şübhesüz: *Elbette, şüphesiz.*

Bu bizüm bıçaḳlarumuz da ḫıyar / Bilesin ki **şübhesüz** anı ṣoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2128). [şübhesüz,]*

Ketḫudāsı didi ki yā ḳavm bilüñ / **Şübhesüz** siz cümleñüz āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3378). [şübhesüz,]*

Ḳurtılavuz bu belādan **şübhesüz** / Bunlara çün böyle didi Mollā söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3515). [şübhesüz,]*

şücāʿ: *Okçular Tekkesi'nde bulunan menzil taşlarından birinin adı; Şücâ.*

Öñlerince bunlaruñ Sulṭān **Şücāʿ** / Ḳuṭb-ı ʿālem ol velīdür bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5629). [şücāʿ,]*

şük ü r: *Şükür, hamd.*

Bu dem imiş pes naṣīb irdük **şük ü r** / Görmege müştāḳ ıduḳ gördük **şük ü r** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [şük ü r,]*

Bu dem imiş pes naṣīb irdük **şük ü r** / Görmege müştāḳ ıduḳ gördük **şük ü r** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3069). [şük ü r,]*

şük ü rler: *Şükür, hamd.*

Çoḳ **şük ü rler** ol Ḫudā'ya bī-şümār / Ḳurtarupdur Ḫācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 823). [şük ü rler, --ler]*

şükr: *Allah'a duyulan minneti dile getirme.*

Şükr kim gördük yüzüñi didiler / Bize bildürgil özüñi didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4933). [şükr,]*

şükr: *Allah'a duyulan minneti dile getirme.*

Daḫı artur **şükr-ile** Ḥaḳ ẕikrini / İşidüp daḫı ziyāde eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6763). [şükr-ile, -ile]*

şükr eyleseñ: *Allah'a duyulan minneti dile getirmek.*

Sen de ṭāʿatde olup **şükr eyleseñ** / Küllī naṣībüñ alurduñ dir imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6664). [şükr eyleseñ, --señ]*

şükr idüben: *Allah'a duyulan minneti dile getirme.*

Çiçegi der-ḥāl açılmış-ıdı hem / **Şükr idüben** Bārī'ye ḳıldı sücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6684). [şükr idüben, --üben]*

şükr it-: *Tanrı'ya duyulan minneti dile getirme.*

Ḥaḳḳ'a şükr it arta tā ki niʿmetüñ / Ẕākir ol ki arta ʿizz ü devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 86). [şükr it-,]*

Şükr idüp Ḥaḳk'a šenālar eyledi / Ḫoş niyāz idüp bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1496). [şükr it-, --üp]*

Kesdi bostāncı o ḳavunları tīz / Yiyüben şükr itdi ol iki ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1502). [şükr it-, --di]*

Tevbesin itdi ḳabūl bildi Ḫudā / Şükr idüp yüz yire sürdi orada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3160). [şükr it-, --üp]*

şükr it-: *Şükretmek; erişdiği nîmetin, gördüğü iyiliğin değerini bilip memnûniyet duymak, minnettar olmak, teşekkür etmek.*

Yügirü gelüp sürer yüz pāyine / Şükr ider düşdi mülāḳāt pāyına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3550). [şükr it-, --er]*

Şükr idüp oġlın öper ḳoçaḳoça / Ḥācī Bektaş'uñ görince kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6414). [şükr it-, -üp]*

şükr it-: *Şükretmek.*

Şükr idüp duḫtere aḥvāli didi / Şeyḫ ḳurbına irdügi ḥāli didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4777). [şükr it-, --üp]*

şükr it-: *Allah'a duyulan minneti dile getirme.*

Mekketu'llāh'da görür özlerini / Şükr idüp sürdi yire yüzlĕrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3677). [şükr it-, --üp]*

Çün gemide gördi reʾīs kendözin / Şükr idüben yire sürerdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4152). [şükr it-, --üben]*

şükr it: *Allah'a duyulan minneti dile getirme.*

Rūşen idüp Ādem'e iletdüm hemān / Şükr idüben secde ider şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 150). [şükr it, --üben]*

şükr kıl: *Tanrı'ya duyulan minneti dile getirme.*

Pes ʿalīl olup Muḥammed vecd ider / Şükr ḳılup Rabb'ine secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 140). [şükr ḳıl, --up]*

şükr ḳıl-: *Allah'a duyulan minneti dile getirme.*

Şükr ḳılup dirligüñ eyle temīz / İşidüp döndi ilinden yaña tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3134). [şükr ḳıl-, --up]*

şükr ol-: *Şükretmek II. Verdiği nimetler için Allah'a karşı duyulan minneti dile getirme.*

Ḥaḳḳ'a şükr olsun ḫaṭā itmĕmişem / Hem ḫilāf efsāneye gitmĕmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4723). [şükr ol-, --sun]*

şükr ü zikrini: *Minnetle anma.*

Şükr ü zikrini İlāh'uñ söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6764). [şükr ü zikrini, --in, --i]*

şükrin di: *Şükretmek; minnet etmek.*

Bir niçe dervīş ile ḫūn yidiler / Eyleyüp tekbīr şükrin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 727). [şükrin di, --di, --ler]*

şükrini kıl: *Verilen nimetlerden ötürü Allah'a şükretmek, minnette bulunmak.*

Kim i Bekdaş-ı Velī merd-i Ḫudā / Ṭāʿatüñ oldı ḳabūl ḳıl şükrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6762). [şükrini ḳıl,]*

şükrü li'llāh: *Allah'a şükür.*

Şükrü li'llāh bize gösterdüñ cemāl / Görmek ile sizi giderdük melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1213). [şükrü li'llāh,]*

şükür it-: *Şükretmek.*

Şād oluban Rabb'ine şük ü r ider / Çaġıruban Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6007). [şükür it-, -er]*

şuʿle vir: *Işık, parıltı vermek; aydınlatmak.*

Ḥaḳ duʿāsın ḳılup anuñ müstecāb / Gitdi ẓulmet virdi şuʿle āfītāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 965). [şuʿle vir, --di]*

şūm ol-: *Uğursuz olmak.*

Ḳıl tekellüf terkini ol şūm olur / Hem tekellüf key ḳatı meẕmūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4633). [şūm ol-, --ur]*

şuña: *"Şu" işaret zamiri.*

Bir ülüşi şunar ıdı bir ere / Şunı alubanı dir **şuña** vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [şuña,]*

şunda bunda: *Orada burada, rastgele her yerde.*

Didi **şunda bunda** varma ṭur örü / Abıcem'e var öñinde yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3933). [şunda bunda,]*

şura-: *Şu yerde.*

Gösterür Ḫūnkār aña Çerdekīn'i / **Şurayı** var mesken eyle dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5496). [şurayı, -yı]*

şūrīde: *Âşık, tutkun, perişan.*

Çün bu nevʿ-ile temāşā eyledi / Kendüyi **şūrīde** şeydā eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4735). [şūrīde,]*

şurūʿ eyle: *Başlamak.*

İftitāḥ-ı nuṭḳuñ olsun ol ʿayān / Šāniyā mevlūdına eyle şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 219). [şurūʿ eyle,]*

şurūʿ it-: *Başlamak.*

Çün şurūʿ idüp namāza ṭurdılar / Ol imām ḥaṣr oldı bu ḫalḳ gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2099). [şurūʿ it-, --üp]*

şurūʿ it: *Başlamak.*

Eyledi anı tamāmet döndi bāz / Yine bir rikʿata idince şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6660). [şurūʿ it, --ince]*

şurūʿ ḳıl-: *Başlamak.*

Yine sözümüze ḳılalum şurūʿ / Ẕikr idem saña ne oldıysa vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1639). [şurūʿ ḳıl-, --alum]*

şurūʿ kıl: *Başlamak.*

Yönelür ḳıbleye eyleyü niyāz / Niyyet-i tekbīr ile ḳıldı şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6658). [şurūʿ ḳıl, --dı]*

T

tā: *-ıncaya kadar, dek, değin.*

Tā ḳıla ʿuşşāḳına cāndan eser / Teşne-dil ʿuşşāḳına cūy-ı zülāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 217). [tā,]*

tā: *"- de, -da " eki.*

Didi erenler şāhı luṭf it ḳıl kerem / Aç niḳābuñ **tā** cemālüñ ben görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5668). [tā,]*

tā: *"De" bağlacı.*

Ḫayra cehd it sen de Ṣaru İsmāʿīl / Raḥmet ide **tā** saña Allāh celīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5546). [tā,]*

tā: *"-e kadar" anlamında edat.*

Didi etmek yimeyem ṣu içmeyem / **Tā** Bedaḫṣān mülkine ben geçmeyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 743). [tā,]*

Taḥḳīḳ oldur ḳuṭb-ı ʿālem evliyā / **Tā** ölince iderem ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 824). [tā,]*

Tā ki tükene tamāmet ol ḫamīr / İtdiler ol resme Ḫunkār nite dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [tā,]*

Ayaġuñ dizüñ aña iz eylesün / Ḫalḳ dilinde **tā** ḳıyāmet söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2114). [tā,]*

Şimdi daḫı ol odundur kim yanar / **Tā** ḳıyāmet yanısardur yanısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2236). [tā,]*

Bir gicede bu evi **tā** yapdura / Bir gicede bu kemāle ṭapdura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [tā,]*

Kīn idüp ḫalīfeye ṭurur gider / Dut ḳulaḳ **tā** ẕikr idem daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2400). [tā,]*

Gide gide **tā** irer Erzingān'a / Anda uġrar Cān Baba Külü Ḫan'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2465). [tā,]*

Tā ki ḳavmüm bula ol yirde ḥużūr / Devletüñde ḳılavuz şādī sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2635). [tā,]*

Tā ḳılalar varuban anda ḥużūr / Pādişāh çün kim bu nevʿe buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2647). [tā,]*

Aḳsarāy'dan Engürü'den **tā** Sivaz / Aña irincĕye dek ṭūl u dırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2648). [tā,]*

Tā Ṣınāb mülkinde Ḫırmanḳaya nām / Bir yire irişdiler iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2749). [tā,]*

Çıḳdı ol vech-ile **tā** kim ḳalʿaya / Diñle rāvī bunda ne sözler diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [tā,]*

Tekyesinde **tā** ki odun ṭaşıya / Vaḳt-i germ olup güle vü ışıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2940). [tā,]*

Atına binübeni oldı revān / **Tā** ki Ḳırşehri'ne irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3054). [tā,]*

Pes yaraḳ görüben andan ṭurdılar / Gelüben **tā** Ḳarayük'e irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3086). [tā,]*

Ḳalḳuban Deñizli'den oldı revān / **Tā** ki Ḳarayük'e irişdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3124). [tā,]*

Ol daḫı becid giderdi ṭurmadın / Ḳomaz ıdı atını **tā** yormadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3148). [tā,]*

Girü dönüp dir aġacı göreyin / Ġavrine **tā** işbu sırruñ ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3157). [tā,]*

Tā o şeyḫe buluşup ṣoḥbet ḳıla / Ṣoḥbeti-y-ile nefīs ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3305). [tā,]*

Size sizden ṣoñra geleñe daḫı / **Tā** ḳıyāmet yite didi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [tā,]*

Bindürüp mollāyı oldılar revān / İrdiler **tā** Ḳızılırmaġa i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3468). [tā,]*

Ṣoḥbet oldı **tā** irür vaḳt-i namāz / Vaḳt oldı ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3552). [tā,]*

Ṣaġa baḳdı **tā** be-ġarb gördi ʿayān / Her ne varsa cümlesin bildi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3578). [tā,]*

Ṣola baḳdı **tā** be-maşrıḳ her ne var / Cümle maḫlūḳāt oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3579). [tā,]*

Yuḳaru baḳdı görür **tā** ʿarşa dek / Aşaġı baḳdı görür **tā** ferşe dek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [tā,]*

Yuḳaru baḳdı görür **tā** ʿarşa dek / Aşaġı baḳdı görür **tā** ferşe dek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [tā,]*

Bu gelen dervīşlere çekgil sümāṭ / Yiyüben **tā** ki bulalar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3797). [tā,]*

Çün varur maḥbūs atası yirine / Ḫalḳını direr ki **tā** ṭanu ṭana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3931). [tā,]*

Girdiler ġarbī ḳapudan mescide / İdeler **tā** cumʿa namāzın edā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3977). [tā,]*

Hem senüñ ẕürriyyetüñüñ **tā** ebed / Arḳasın getürmeye yire Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4403). [tā,]*

Her biri bu kimseyi ḳıldı güzīn / **Tā** ola seccādeye ol cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4407). [tā,]*

Daḫı emvāl ü ḫazāʾin tavla at / Gönderür Otman'a **tā** bula šebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4426). [tā,]*

Dīn düşmanına **tā** heybet ola / Görüben anı ʿaẓīm dehşet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4432). [tā,]*

Tā Ḳızılca Ḫalvet'ine Ḫūnkār'uñ / Lā-tekellüf üstine girdi erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4583). [tā,]*

Gel bu şöhretden geçegör iy ʿazīz / Ḫaḳ ḳatında **tā** ola işüñ temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [tā,]*

Aḥmedīlĕr ile **tā** Bektaşīler / Gün yüzinde baḫš itdiler bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4956). [tā,]*

tā: *"-den beri." anlamında bir söz.*

Geçdi ḳoyın ardına **tā** döndere / Otlamaġa bir yañaya göndere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1431). [tā,]*

Tā ṣıġır dönınceyĕ dek gözledi / Çün ṣıġır çekildi evi özledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1971). [tā,]*

Vir riyāżet birle nefse gūş-māl / **Tā** melek-ḫū olasın ṣāḥib-kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5728). [tā,]*

Etmegim yidüñ ola saña ḥelāl / Eli boşla gireyin **tā** ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6355). [tā,]*

tā: *"-den beri" anlamında bir söz.*

Yĕsi şehrinde münāfıḳlar meger / Ḫˇāce'ye ḳaṣd itdiler **tā** bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 605). [tā,]*

Tā Semerḳand cānibinden irdiler / Geçmegĕ ırmaġa ṣuya girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1078). [tā,]*

Kim yaşıl fermān dinilür adına / Açdılar **tā** gördiler bünyādı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1382). [tā,]*

Yeşil evrāḳ üstine aḳ ḫaṭṭ-ıla / **Tā** ki maḳṣūd-ısa içinde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1383). [tā,]*

Ḳaşınacaḳ **tā** ki ṭırnaḳ bulmaya / Ḫizmetümüz iḫtiyār kim ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1392). [tā,]*

Bize bir dīv virdi **tā** ḫizmet ide / Ḳanda emr idersevüz anda gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1398). [tā,]*

Ḳorḳġıl erden ʿizzetin bekle erüñ / Menzil-iʿ ulyā ola **tā** ki yirüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2043). [tā,]*

Tā ki er şevḳine cemʿ olan faḳīr / Baʿzīsı cıblaḳdur anlaruñ ḫaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2215). [tā,]*

Sī ṣad u şaṣṭ **tā** ḫalīfe cemʿ idi / Ara yirlerinde Ḫūnkār şemʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [tā,]*

Ol ḫaberden di açup ḳufl-ı zebān / Burḳaʿı refʿ it ola **tā** sır ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2366). [tā,]*

Ol ʿaceb işlerden imdi nuṭḳa gel / **Tā** ola her müşkilimüz anda ḥal *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2367). [tā,]*

Tā ki bu ayuñ ṭutulması gide / İşidüp bu ḫalḳ bir görgil n'ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2423). [tā,]*

Tā ki ḫaylī çoḳ odun cemʿ eyledi / Daḫı gör kim ṣoñ ucı ol n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2693). [tā,]*

Tā ki mesrūr olayın işidüben / Anuñ-ıla cān u dil ḫoş idüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2730). [tā,]*

Sözlerin ḳabūl idüp yüridiler / Güreleş şehrine **tā** kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2775). [tā,]*

Öñlerince yürüyüben gitdiler / **Tā** ki Güreleş şarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2777). [tā,]*

Evliyāyı **tā** ziyāret eyleye / Buluban teşrīf beşāret eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2960). [tā,]*

Tā ki diye tevbem olduġın ḳabūl / Buyruġın ṭutup olavan aña ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3121). [tā,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Būsitān dikdügi vaḳtin aġacı / Dikmiş idi **tā** göreydi ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3138). [tā,]*

Ḫizmetinde çār ṣad **tā** müstaʿīd / Her biri ṭaşrada mānend-i muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3297). [tā,]*

Tā ki ḫūnkārlıġı Ḫūnkār'uñ yaḳın / Bildi ʿālemde ne kim var ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3733). [tā,]*

Didiler virgil nişān andan bize / Ḳalmaya **tā** şübhemüz işbu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4040). [tā,]*

Şöyle ḳılam ulu senüñ neslüñi / **Tā** be-Mehdī ulu ḳılam aşluñı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 44, Beyit 4239). [tā,]*

Tā żamīrümděkini iʿlām ḳılam / Neyse geçěni żamīrden söyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4543). [tā,]*

Tā dimāġ-ı cān ola ḫoş tāze ter / Lezzetin dadın gözetměye şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4667). [tā,]*

Virdiler destūr aña gitmeklige / **Tā** sefer ḳaṣdına ʿazm itmeklige *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4884). [tā,]*

Biz daḫı **tā** dem ü yum oynatsavuz / Sürüben vaḥdeti bir dem itsevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5000). [tā,]*

Tā Saḳarya Ṣuyı'nuñ kenārına / İrdi bunlar göyübeni yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5041). [tā,]*

Bunca ḳurbān-ıla Seyyid'den yaña / Varuban yüz süriyĕvüz **tā** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5051). [tā,]*

Tā bulam vüsʿat ḫużūr-ıla gelem / İvmek-ile gelmeye cisme elem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5330). [tā,]*

Sen de terk it işbu fānī ṣūreti / **Tā** bulasın Ḥaḳḳ'a sen ḳurbiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [tā,]*

Türbeye ḫizmet iderken el-ʿacel / Vaʿde irüp yitdi aña **tā** ki ecel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5798). [tā,]*

ʿÖmr ü baḫtın eylesün Allāh ziyād / **Tā** ḳıyāmet devlet-ile bāḳī bād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5861). [tā,]*

Tā ölince Ḥaḳḳ'a ṭāʿat itdi ol / Yatdı Sulṭān İbrāhīm ḫatunı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5883). [tā,]*

Bī dimege **tā** heves ben de ḳılam / Hīce ebced oḳımadın sen henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5894). [tā,]*

Kim elifveş ṭoġrılur varur revān / **Tā** dimek tevbe itmek olur añla hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [tā,]*

Tā çü taḫta başımı başamazam / Böyle diyüp istemedi tāc u taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5915). [tā,]*

Ḥāzır olsun ḳılduġuñca daʿvetiñ / **Tā** ḳıyāmet ḫizmet itsün neslüñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6190). [tā,]*

Tā bulasız cevherini siz ṭuzuñ / Ḳazma urup çünki yiri ḳazdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6283). [tā,]*

Ḳara İmīrza geldi **tā** ki gördiler / Ḳanı ʿOšmān diyüben ṣorınca ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6390). [tā,]*

tā: *"-e kadar, -den beri" anlamlarında, bir şeyin başladığı veya sona erdiği noktayı, zaman ve uzaklık bakımından abartarak anlatan bir söz.*

Olasız **tā** Ḥaḳ ḳatında siz mešāb / Söylediler ol ulular her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 379). [tā,]*

Ol cemāʿat ḳalḳuban çĕkildiler / **Tā** ki Beşṭaş'uñ ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1988). [tā,]*

Sürdi bunlar da ḳovup ardınca tīz / **Tā** kilīsāya irişdi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5292). [tā,]*

tā: *"Böylece, bu şekilde" anlamında kullanılan bir bağlaç.*

Sizüñ içün ḳayd olupdur bu ṭaʿām / Buyuruñ bu bende **tā** mesrūr ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 295). [tā,]*

Naḳldür kümmel ḫaber virdi bize / Semʿüñi ṭut **tā** ḫaber virem size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 572). [tā,]*

Tā ki Bektaş'uñ ḳatına irdiler / Ṣaru gelürdi ıraḳdan gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1947). [tā,]*

Seyyid'üñ mehyāsına **tā** varalar / Yüzlerini ol mezāra süreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5039). [tā,]*

Pīş-rev ġāfillerüñdür varalar / **Tā** varup anlara ḫaber vireler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5110). [tā,]*

tā: *"...dığında".*

Er gerek ṣāḥib-vilāyet ola ol / **Tā** ḫaş ı r ṣāḥib-kerāmet ola ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5744). [tā,]*

tā: *"Böylece, bu vesileyle" anlamı katan zarf.*

İşbu mekteb ḫāneye naẓar idĕ / Ṣu çıḳup **tā** aḳa mekteb-ḫāneden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6672). [tā,]*

Anuñ-içün çekmeye var **tā** emek / Ḥācī Bektaş sizleri de idüp ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6280). [tā,]*

tā: *"-den beri" anlamında kullanılan kelime.*

Begleriyle gözleyüben baḳdılar / **Tā** ki ṣudan ḳurı yire çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2770). [tā,]*

Nefs-i ḥāsid cānuma ki ider ḥased / Terk itmez olmayınca **tā** cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5733). [tā,]*

Şāh vilāyet mišli eyle dirligi / **Tā** bulasın Ḥaḳ erenler birligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5736). [tā,]*

Yir gibi giñişdi Ḥaḳ Şām u ʿIrāḳ / **Tā** otuz ataya dek saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [tā,]*

tā: *"Dek, değin, kadar" anlamında edat.*

Eyle bil **tā** şād ola cān u tenüñ / Hem anuñ atası İbrāhīm'dür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 225). [tā,]*

tā: *"-e kadar, -den beri" anlamlarında, bir şeyin başladığı veya sona erdiği noktayı, zaman ve uzaklık bakımından abartarak anlatan edat.*

Tā demümüz biz daḫı oynadavuz / Nereye remz ide anda gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5399). [tā,]*

tā: *"Amacıyla, böylece, diye, -sın diye" anlamı katan bir söz.*

Düşdiler artlarına **tā** irdiler / İricek ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5256). [tā,]*

tā: *"Böylece, bu şekilde, değin" anlamında kullanılan bir bağlaç.*

Oradan urdı semāʿ **tā** irdiler / Eşigine Seyyid'üñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5157). [tā,]*

tā felek: *Gökyüzüne, semaya kadar...*

Yirde gökde ne ki var cümle melek / İtdi iḥāṭa bu zemīnden **tā felek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 117). [tā felek,]*

tā ki: *Ne zaman ki.*

Tā ki bu sancaġı aña virevüz / Kāfire ol ḳarşu ṭura görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4206). [tā ki,]*

Gice gündüz gitdi yolı aluban / **Tā ki** Ḳarayük'e irdi gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4227). [tā ki,]*

tā ki: *Ne zaman ki.*

Nefsiñi bil **tā ki** Rabb'iñ bilesin / Dü cihānda olasın aʿẓam imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 100). [tā ki,]*

Tā ki Bektaş'a ʿilim taʿlīm ḳıla / Didiler kim bunda vardur bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6619). [tā ki,]*

Yidi yıl dutsaḳ olınca bu zamān / Geldi **tā ki** bir Ḫıż ı r yüzlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [tā ki,]*

Ḳondururlar bir müşerref menzile / **Tā ki** ḫalḳ cemʿiyyeti anda ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1091). [tā ki,]*

Tā ki ol mahyānuñ emri de tamām / İrişüp āḫire buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1093). [tā ki,]*

Tā ki pezver ṣofra ola bunlara / Tīz getür ṭaʿām yisünler anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3791). [tā ki,]*

Ṣuluca Ḳarayük olur meskeni / Anda varġıl **tā ki** göresin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4068). [tā ki,]*

Ṣaru İsmāʿīl öñince gitdiler / **Tā ki** Ḫūnkār naẓarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4077). [tā ki,]*

İrişince **tā ki** Sulṭānöñi'ne / Ḳış irişdi anda ḳışladı gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4197). [tā ki,]*

Destūr alup yolına oldı revān / **Tā ki** Ḳonya'ya irişdi ol i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4254). [tā ki,]*

Tā ki Otman oldı ġāyet nev-cüvān / Ḳuvvet ısısı key dil-āver pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4276). [tā ki,]*

Tā ki ṭoyum eyledi leşkerini / Māla ġarḳ itdi tamāmet varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4289). [tā ki,]*

İçmedi ḳırḳ gün daḫı ṣudan tamām / **Tā ki** ḳırḳ gün geçdi bulup iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4556). [tā ki,]*

Vardı ol daḫı ḳażā-yı ḥācete / **Tā ki** irdi bir maḳām-ı ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4566). [tā ki,]*

Tā ki bir gün bir öküz ḳurbānını / Bir kişi Emircem'e ḳurbān anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4648). [tā ki,]*

Tā ki dervīşler anı nūş eyledi / Pür olup göñüllerin ḫoş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4653). [tā ki,]*

Gidecek yirini ṣormadı Güvenc / **Tā ki** bīhūde yire çekmĕye renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4680). [tā ki,]*

Tā ki bāzāra irişdi giderek / Göz urup dört yañaya seyr iderek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4694). [tā ki,]*

Pes bu remzden ṣoñra bir müddet geçer / **Tā ki** Ḫūnkār daḫı dünyādan göçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4836). [tā ki,]*

Tā ki ṭoġru vardı Ḳurugölcük'e / Germiyān'dan ẕikr olan aracıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4842). [tā ki,]*

Bunuñ üzre çünki geçdi bir zamān / **Tā ki** Ḫūnkār ḥażreti ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4879). [tā ki,]*

Gelüp ol ṭon-ıla ḳondı bir yire / Ol ṭon-ıla **tā ki** görindi yar a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [tā ki,]*

Dilerüz bir yirde yatavuz gice / **Tā ki** bu ṭaşġun işbu sīl geçe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5053). [tā ki,]*

Çıḳarur birin birin ṭaşra atar / **Tā ki** çıḳardı ḳamusın ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5171). [tā ki,]*

Bunlaruñ maḳṣūdı bu-y-ıdı ki tā / Varuban ilerü evrana yitĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5191). [tā ki,]*

Ḫˇācesi **tā ki** baḳup anı görür / Ḥācī Bektaş'ı bilür çünki baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5981). [tā ki,]*

Cerb olıncaḳ **tā ki** ol biñ bir çırāḳ / Ḳaraca Aḥmed cümle bildirdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6150). [tā ki,]*

tā ki: *Ne zaman ki.*

Ḫˇāce'nüñ evlerini aradılar / **Tā ki** āḫır matbaḫına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 621). [tā ki,]*

tā ki: *Öyle ki.*

Sen ḳulaḳ ṭut **tā ki** adların diyem / Mūsā-yı Šānī vü İsḥāḳ rāvī-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 259). [tā ki,]*

tā ki: *-mesi için, -sin diye ‖ öyle ki.*

Šāniyen virdiler aña beyʿati / **Tā ki** yücĕle maḳām-ı rifʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1170). [tā ki,]*

tā ki: *Böylece.*

Tā ki yapıldı vü hem oldı tamām / Emr ider şeyḫi oḳudılar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6624). [tā ki,]*

Seng ü tīġ alup revāne oldılar / **Tā ki** köyüñ alt ucına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2506). [tā ki,]*

tā ki: *Ki o zaman.*

ʿArafāt'a **tā ki** ḥüccācla gider / Vaḳfeye ṭurur-iken hem-rāhına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6691). [tā ki,]*

tā ki: *....den beri.*

Tā ki miʿmārlıḳla itdüm mālı derc / Ḥacī Bektaş yoluna itdüm cümle ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5804). [tā ki,]*

Tā ki mürşid anı Ḥaḳḳ'a irgürür / Ḳaṭre-y-iken kendü ʿummāna varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5840). [tā ki,]*

tā ki: *Bu şekilde, böylece.*

Şehre girüp **tā ki** eve girdiler / Şeyḫ Bekdaş Ḫünkār'uñ öpdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6702). [tā ki,]*

tā ki: *Bu şekilde, böylece.*

Cān u göñülden ere muḥibb olur / Ḫizmetinde **tā ki** ölince ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3244). [tā ki,]*

tā ki: *Bu şekilde, böylece.*

Ḫˇāce Aḥmed Yesevī eren eri / Gördi **tā ki** Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 801). [tā ki,]*

tā ki: *Öyle ki.*

Tā ki bize eyleye er himmeti / Üstümüzden defʿ ide bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 924). [tā ki,]*

tā ki: *Ne zaman ki.*

Ḥaḳḳ'a şükr it arta **tā ki** niʿmetüñ / Ẕākir ol ki arta ʿizz ü devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 86). [tā ki,]*

tā kim: *Ne zaman ki.*

Bildiler kendüler itmiş bu işi / Ḫˇāce'ye **tā kim** vireler teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 630). [tā kim,]*

Şöyledür meẕkūr diyĕyin bil i cān / **Tā kim** ola saña bu sırlar ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1099). [tā kim,]*

Çille çĕküp eyleyĕvüz iʿtikāf / Cānumuz andan bula **tā kim** kefāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1245). [tā kim,]*

Yoġ-ıdı bir ehl-i ʿilm **tā kim** gelĕ / Ölicek ölülerin temyīz ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1654). [tā kim,]*

Mūyını ülütdi ol dem ser-tırāş / Tīġa ṣav virdi ide **tā kim** tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4024). [tā kim,]*

Silkdi yignini hemīn ol pādişāh / Ḳavline olmaġ içün **tā kim** güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4041). [tā kim,]*

Aluban Otman Beg'i de sürdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār'a **tā kim** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4352). [tā kim,]*

Ḳıldı istiḳbāl **tā kim** bulışur / Sürüben yüz ayaġına görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4900). [tā kim,]*

Güş it kümmel didi böyle beyān / Dut ḳulaḳ **tā kim** saña idem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5025). [tā kim,]*

Bunda ḳaçmaḳda bular geldük ḳıza / Dut ḳulaḳ **tā kim** ḫaber virdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5249). [tā kim,]*

tā kim: *Sonunda, o zaman.*

Ṭurna ṭonına girüben uçdılar / Mülk-i Türkistān'ı **tā kim** geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1068). [tā kim,]*

Cemʿinüñ **tā kim** ṣalāsın virdiler / Dest-namāz idüp yaraġın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3975). [tā kim,]*

taʿab çek-: *Zahmet çekmek.*

Didi Ḫūnkār niye çekersiz taʿab / Gel diril di burçaġa dirile heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2312). [taʿab çek-, --ersiz]*

taʿab çek: *Sıkıntı/yorgunluk çekmek.*

Dirdi bunlar ki uçup çeker taʿab / Bizüm ile uġradılar mı ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1904). [taʿab çek, --er]*

taʿaccüb eyle-: *Şaşırmak, hayret etmek.*

Key taʿaccüb eylediler bu işe / Şād olur kim kimi düşer teşvīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3362). [taʿaccüb eyle-, --di, --ler]*

Bu didi bayaġı meclisdür hemīn / Key taʿaccüb eyledi görüp çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3701). [taʿaccüb eyle-, --di]*

Key taʿaccüb eyleyüben ṭañladı / Bildi ʿOšmān ḫażretidir bī-günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6397). [taʿaccüb eyle-, -yü, -ben]*

taʿaccüb it: *Şaşırmak.*

Ḫalḳ-ı Nişābūr taʿaccüb itdiler / Didiler tehī degüldür bu veled *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6610). [taʿaccüb it, --di, --ler]*

taʿaccüb it-: *Şaşırmak.*

Güş idincĕgez Güvenc böyle kelām / Key taʿaccüb idüp oldı şād-kām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4691). [taʿaccüb it-, --üp]*

taʿaddī ḳıl-: *Zulmetmek.*

Az zamānda baʿżī münkir oldılar / Cāẕū diyüp çoḳ taʿaddī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 998). [taʿaddī ḳıl-, --dı, --lar]*

taʿallül it-: *Bahane uydurmak.*

Kim taʿallül itmeyüp olduñ revān / Şeyḫlıġı biz eyledük fehm it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4788). [taʿallül it-, --me, --y, --üp]*

ṭaʿām: *Ar. Yiyecek şey, yemek.*

Sizüñ içün ḳayd olupdur bu **ṭaʿām** / Buyuruñ bu bende tā mesrūr ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 295). [ṭaʿām,]*

Gönderür ol meclise irişdi çün / Bes **ṭaʿām** ardınca Mūsā şerbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 301). [ṭaʿām,]*

Aġ u ṣaru her **ṭāʿāmdan** gün-ā-gün / Mūsiyü'š Šānī didi kim yā imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 294). [ṭāʿāmdan, -dan]*

Ṭatmadı hīç bir **ṭaʿāmuñ** dadını / Pes şehādet barmaġını aġzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 413). [ṭaʿāmuñ, -un]*

Ṣuvada gelmişdi bir pīr-i faḳīr / Yimeye bizden **ṭaʿām** istedi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1708). [ṭaʿām,]*

İşbu ešnāda **ṭāʿām** geldi ilerü / Hep ṭaʿāma ṭoldı ser cümlesi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3424). [ṭāʿām,]*

Çün ṣunup **ṭaʿām** aġıza aldılar / Ṭuzsuz idügin ṭadanlar bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3425). [ṭaʿām,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ḳavm ʿaceb / Ṭuzsuz olmaġa **ṭaʿām** neydi sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3426). [ṭaʿām,]*

İşbu ešnāda ṭāʿām geldi ilerü / Hep **ṭaʿāma** ṭoldı ser cümlesi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3424). [ṭaʿāma, -a]*

Tā ki pezver ṣofra ola bunlara / Tīz getür **ṭaʿām** yisünler anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3791). [ṭaʿām,]*

Çün yinür ḫūn çekilüp anda **ṭaʿām** / Cümle Ḥaḳ'la eylediler iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3801). [ṭaʿām,]*

Ne ṣu içdi ne ḫo istedi **ṭaʿām** / Ayaḳ üzre eyledi ṭurup ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4738). [ṭaʿām,]*

Çün Cemāl Seydī bişüreydi **ṭaʿām** / Ṣofra yayılup u cemʿ olsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5319). [ṭaʿām,]*

Ol **ṭaʿāmı** yirler-idi cemʿ olup / Ol iki sulṭān o cemʿe şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5322). [ṭaʿāmı, -ı]*

Murteżā'dan erlik istedi ʿavām / Ḳanber'e didi getür ṣofra **ṭaʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5548). [ṭaʿām,]*

Diz çöküp ḳudret **ṭaʿāmı** didiler / Cümlesi ki ṭoyunuban durdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6178). [ṭaʿāmı, -ı]*

Gětürüp ḳurbān-ıla bī-ḥad **ṭaʿām** / Pes ḫalāyıḳ işigine sürdi yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6278). [ṭaʿām,]*

Uralar kāfirleriñ boynuna ṣam / Çekme ʿOšmān imdi ġam gel yi **ṭāʿām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [ṭāʿām,]*

ṭaʿām: *Yemek, aş.*

Ḫātır-içün ol **ṭaʿāmlardan** yedi / Sükkerī şerbet ezüp Ẕeyneb Ḫatun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 300). [ṭaʿāmlardan, -lar, -dan]*

Anı ṣatup ḫarc iderdi niʿmete / Ḫūb **ṭaʿāmlardan** virürlerdi ete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5473). [ṭaʿāmlardan, -lar, -dan]*

ṭaʿām biş-: *Yemek pişirmek.*

Ol ḳadar dāne bişür vāfir ṭaʿām / Kim pilava etle ṭoya ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5557). [ṭaʿām biş-, -ür]*

ṭāʿām yi: *Yemek yemek.*

Çün selāmın aluban yidi ṭāʿām / Lāzım oldı söyleşe bir ḳaç kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 783). [ṭāʿām yi, --di]*

Gice gündüz yimeyüp ḳırḳ gün ṭaʿām / Çille çıḳardı ṭutup ṣavm u ṣıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 836). [ṭaʿām yi, --me, -, --üp]*

ṭaʿām yi-: *Yemek yemek.*

Ṣundı bir tepsi bişi yidim ṭaʿām / Gözlerimden ġāib oldı ol naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5961). [ṭaʿām yi-, -di, -m]*

ṭaʿat: *İbadet.*

Aldı ābdest **ṭāʿate** üzdi yüzi / Ḥācetin maḳbūl idüben Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5990). [ṭāʿate, -e]*

ṭaʿat: *1. Allah'ın emirlerine uyma, emredileni yapma. 2. İbâdet, takvâ.*

Kim i Bekdaş-ı Velī merd-i Ḫudā / **Ṭāʿatüñ** oldı ḳabūl ḳıl şükrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6762). [ṭāʿatüñ, -uñ]*

Bāḳī ḳalan cümle īmān gětürür / Müʾmin olup Ḫaḳḳ'a **ṭāʿat** arturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1043). [ṭāʿat,]*

Ol da otuz sene ḫizmet eyleye / Ḥaḳḳ'a **ṭā'at** ere ʿizzet eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5542). [ṭāʿat,]*

Cān u dilden itmeyen Ḥaḳ **ṭā'atin** / İtmeyen tebdīl fānī ṣūretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5606). [ṭāʿatin, -in]*

Ḥaḳk'a **ṭā'at** ere taʿẕīm eyledüm / Kendü nefsüm aña teslīm eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5806). [ṭāʿat,]*

taʿat: *Allah'ın emirlerini yerine getirme, ibadet etme.*

ʿĀbid idi ḳılur-ıdı ṭāʿati / Gice gündüz **ṭā'at** idi ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 584). [ṭāʿat,]*

Üç yıl anda ḫoş mücāvir oldı er / Pes ʿibādet **ṭā'at** ile ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1227). [ṭāʿat,]*

ṭāʿat eyle: *İbadet etmek.*

Ḥaḳḳ'a bir yıl çünki ṭāʿat eyledi / Müʾmin olanlar ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1029). [ṭāʿat eyle, --di]*

Anda daḫı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat eyledi / Muṣṭafā'yı ḫoş ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1226). [ṭāʿat eyle, --di]*

ṭāʿat iderem: *İbadet etmek.*

Gice ḫalvet Ḥaḳḳ'a **ṭā'at iderem** / Gündüzin putlar ziyāret iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 946). [ṭāʿat iderem, --er, --em]*

ṭāʿat it-: *İbadet etmek.*

Rabb'ine ṭāʿat idüp iḫlāṣ-ıla / Ṭāhā Yāsīn oḳuyup İḫlāṣ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 687). [ṭāʿat it-, --üp]*

Ol maġāra içre kendözi ṭurur / Ṭāʿat ider secdeye yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 835). [ṭāʿat it-, --er]*

Gice gündüz ṭāʿat iderdi müdām / Pes müşerref oldı anuñla maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1785). [ṭāʿat it-, --er, --di]*

Bir gün ol Sulṭān Bektaş Ḫūnkār / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5517). [ṭāʿat it-, -er, -iken]*

Ṭāʿat idüp ḳılmayan Ḥaḳḳ'a niyāz / İtmeye maġfūr anı ol bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5616). [ṭāʿat it-, -üp]*

Tā ölince Ḥaḳḳ'a ṭāʿat itdi ol / Yatdı Sulṭān İbrāhīm ḫatunı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5883). [ṭāʿat it-, -di]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ṣıdḳ-ıla ider bī-şumār / Müzdeci şeyḫe virince ṣaḥ ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6006). [ṭāʿat it-, -er]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-idi yüz ura / Ḳızı bācī yufḳa yapardı oturup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6092). [ṭāʿat it-, -er, -idi]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-iken bī-şumār / Biñ bir eren geldügi maʿlūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6163). [ṭāʿat it-, -er, -iken]*

ṭāʿat it: *İbadet etmek.*

Gündüzin ṣāyim oluban **ṭāʿat it** / Giceler ḳāʾim müsebbeḥ ḫizmet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5701). [ṭāʿat it,]*

ṭāʿat it: *İbadet etmek, itaat etmek, emirlere uymak ve nehiylerden kaçınmak.*

Emr-i Ḥaḳḳ'ı işidüben Muṣṭafā / İtdi ṭāʿat ṭutuban emr-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 115). [ṭāʿat it, --di]*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 0). [ṭāʿat it,]

ṭāʿat itmek: *İtaat etmek; emirlere uymak ve nehiylerden kaçınmak.*

Ṭāʿat itmeklige ḳıldı niyyetin / Aluban ābdest namāza başladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 276). [ṭāʿat itmek, --lig/k , --e]*

ṭāʿat ḳıl-: *Boyun eğmek.*

Devlet anuñ irmedin aña ecel / Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıla idüp ṣāliḥ ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5822). [ṭāʿat ḳıl-, -a]*

Vaḳt-i şāmdı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıldı pes / Ṣubḥa dek bir gice ḳıldı er namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5999). [ṭāʿat ḳıl-, -dı]*

Ḥaḳḳ'a iki rikʿat eger ṭāʿat ḳıla / Çaçdan ammā düşmeye hīç bir ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6059). [ṭāʿat ḳıl-, -a]*

ṭāʿat ḳıl-: *Allah'ın emirlerine uyma, emredileni yapma.*

Gitdi Ḥaydar ḳaldı ġār içre velī / Ḳıldı ṭāʿat Ḥaḳḳ'a diyüp ol belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [ṭāʿat ḳıl-, --dı]*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Şu dilĕyüp ḳıldı ṭāʿat bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1024). [ṭāʿat ḳıl-, --dı]*

ṭāʿat ḳıl-: *Allah'ın emirlerini yerine getirme, ibadet.*

Kāfir ālāy bağlayuban gelmede / Ḥācī Bektaş Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳılmada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 890). [ṭāʿat ḳıl-, --ma, --da]*

ṭāʿat ḳıldılar: *Allah'ın emirlerine uyma, emredileni yapma.*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Bir zamān Allāh'a **ṭāʿat ḳıldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1011). [ṭāʿat ḳıldılar, --dı, --lar]*

ṭāʿatde olup: *İbadette bulunmak.*

Sen de **ṭāʿatde olup** şükr eyleseñ / Küllī naṣībüñ alurduñ dir imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6664). [ṭāʿatde olup, --up]*

ṭāʿati ḳıl: *İbadet etmek.*

ʿĀbid idi ḳılur-ıdı ṭāʿati / Gice gündüz ṭāʿat idi ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 584). [ṭāʿati ḳıl, --ur, --ıdı]*

ṭāʿati ḳıl-: *İbadet etmek.*

Ṣu diléyüp çünki ḳıldı ṭāʿati / Ḳopdı bulut yaġdı yaġmur key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1025). [ṭāʿati ḳıl-, --dı]*

ṭābaḳa'n-naʿl: *Ar. Birebir aynı.*

Ṭābaḳa'n-naʿl geldi ol tārīḫe rāst / Er durur ol bildiler merd-i Ḫudāst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4087). [ṭābaḳa'n-naʿl,]*

ṭābiʿ: *Ar. Bağımlı, tâbî, itaat eden.*

Sen muṭīʿ misin bu emre vir ḫaber / Degül-iseñ emre **ṭābi**ʿ di eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3999). [ṭābiʿ,]*

tabʿ-ı nāzük: *Zarif, hoş yaratılışlı.*

Ḫoş faḳīrāne giyüp ḫırḳa vü tāc / **Ṭabʿ-ı nāzük** hem faḳīrāne-mizāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3281). [ṭabʿ-ı nāzük,]*

ṭābiʿ ol-: *Uymak.*

Oḳ atıldı didi Ḫūnkār çāre yoḳ / Emre ṭābiʿ ol dime bu vara yoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [ṭābiʿ ol-,]*

ṭābiʿ ol-: *Itaat etmek, uymak.*

Görüben böyle kerāmetler ʿacīb / Ṭābiʿ oldılar sözin maḳbūl ṭutup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5305). [ṭābiʿ ol-, --dı, --lar]*

ṭabīb: *Doktor, hekim.*

Er naẕarı kīmyādur hem **ṭabīb** / Var durur anda kerāmetler ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2050). [ṭabīb,]*

tābiʿi: *Bağlı.*

Ol da virdi Aḥmed-i Yesevī'ye / **Tābiʿi** ṭoḳsan ṭoḳuz biñ bir anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 200). [tābiʿi,]*

tābiʿi nefs: *Nefsine boyun eğmiş.*

Tābiʿi nefsüñ durur buḫl u ġażab / Kibr ü şehvet baʿż-ıla olur ḥarām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 97). [tābiʿi nefs, --üñ-durur]*

taʿbīr: *Açıklama, yorumlama.*

Çün işitdi sözini İdrīs anuñ / Dir diyĕyin **taʿbīrin** şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1683). [taʿbīrin, -in]*

taʿbīr it-: *İfade etmek, anlatmak.*

Bu vilāyet-nāmeyi taʿbīr iden / Şāh vilāyet ḥālini taḳrīr iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 832). [taʿbīr it-, --en]*

Ḥācī Bektaş sözini taḳrīr ider / Ḫayr u şerden ne didi taʿbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 956). [taʿbīr it-, --er]*

taʿbīr-i tām eyle: *Bütünüyle tabir etmek, yorumlamak, açıklamak.*

Didi kim ol didügüñ erdür tamām / Düş görüpsin eyledüm taʿbīr-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1733). [taʿbīr-i tām eyle, --dü, --m]*

tābiʿvenin: *Tābi olma durumu, uyma, itaat etme.*

Beg didi bir lafż ıla **ṭābiʿvenin** / Ṣanma şāh emrine ben mānīʿvenin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4000). [ṭābiʿvenin,]*

tābūt: *Ölü taşınan sandık.*

Saña **tābūtdan** elüm ṣunam didi / Bu işüñ ḳaydını bu resme yidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [tābūtdan, -dan]*

Ḳanḳuñuz **tābūtı** içinde olam / Ben bilürem anı eyle ben ḳılam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2890). [tābūtı, -ı]*

Her biri **tābūtı** ḳoyup gitdiler / Fevt olıncaġaz gelüben yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2894). [tābūtı, -ı]*

Yirlerine her biri çün irdiler / Her biri **tābūtı** içre gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2896). [tābūtı, -ı]*

Ḳoz aġacından düzüp **tābūtumı** / Defn idüben tābūta koyuñ beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5534). [tābūtumı, -umı]*

Düzdürüp **tābūtumı** ḥāżır ḳıluñ / Ṣuyum ılıt yaraġım vāfir ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5672). [tābūtumı, -umı]*

tābūt: *Ölü taşınan insan bedeni boyutundaki sandık.*

Ölicek **tābūtını** gĕtürdiler / Ḳırşarı'nda menzile yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1906). [tābūtını, -ı, -n, -ı]*

Her biri getürdügi **tābūtların** / Alubanı gitdiler birin birin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2895). [tābūtların, -lar, -ı, -n]*

Geldi **tābūtını** neccār düzdi hem / Ṭurdı ḥaccār ṭaşa tārīḫ yazdı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [tābūtını, -ı, -n, -ı]*

tābūt: *Ar. Ölü taşınan sandık.*

Gĕtürüñüz her birüñüz bir **tābūt** / Gĕtürüñ ḳoyup gidüñ ḳıluñ sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2889). [tābūt,]*

Sĕvücileri birez **tābūt** alur / Keliġıra Ḳalʿası'na hep gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2893). [tābūt,]*

Ḳoz aġacından düzüp tābūtumı / Defn idüben **tābūta** koyuñ beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5534). [tābūta, -a]*

Tābūt içre ḳoyuban götürdiler / Ḳapu öñine ẕikr-ile gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5650). [tābūt,]*

tābūt-: *Ölü taşınan sandık.*

Cismi bünyādın ḳırup mevt-i külüng / Gömdi **tābūt-ıla** cismin hem-çü küng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5819). [tābūt-ıla, -ıla]*

tāc: *Far. Hükümdarların alâmet-i saltanat olmak üzere başlarına giydikleri kisve-i mahsusa.*

Başına giyüp vilāyet **tācını** / Kāfirüñ almaḳ dileyüp bacını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 652). [tācını, -ı, -n, -ı]*

Yoḫsa virüñ **tācımuzı** giymeñüz / Çün işitdiler olardan böyle söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1465). [tācımuzı, --ımuz, --ı]*

Kendü ḳavmi **tācı** aḳ ola tamām / Boyayalar ḳızıla sāyir enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4436). [tācı, -ı]*

tāc: *1. hükümdarlık tacı (mücevher taşlarla işlenmiş baş kisvesi) 2. derviş serpuşu (derviş taçlarının mensup olunan tarikata, tarikatlerdeki mevkilere göre.*

Tāca ṭona baḳma gözet ehli oñat / Ẓulmet içre bulunur āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 91). [tāca, -a]*

Böyle virdi Aḥmed'e Ḳudsī cevāb / İşbu **tācı** bil kim o Rabbu'l-erbāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 129). [tācı,]*

Sekiz terk **tācı** giyüben Ādemī / Heşt behişt içre gezerdi mādemī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 131). [tācı,]*

Buyurupdur bu sözi Allāh mucīb / İşbu **tācuñ** ṣāḥibi gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 187). [tācuñ, -un]*

Başlarında Ḫˇāce'nüñ **tācı** tamām / Bir zirāʿ-y-ıdı ṭūlı güş it hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1096). [tācı,]*

Atamuz ki Sulṭān İbrāhīm Ḥācī / Ḥācī Bektaş'dan giyüpdür bu **tācı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1461). [tācı,]*

Didiler Bektaşiler **tācı** şerīf / Elifī-le hem Ḥüseynīdür laṭīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1463). [tācı,]*

Post-ı āhū **tācı** Dede Ġarḳın'uñ / Sizden išbātın dilerüz biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1464). [tācı,]*

Giydügi çün anı İbrāhīm Ḥācī / Post-ı āhūdan bu resm-ile **tācı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1466). [tācı,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār gör ki ne ḳılur / El uruban **tācı** eline alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4388). [tācı,]*

Heybet-ile kendülerden varalar / Çünki başuñdaki **tācı** göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4399). [tācı,]*

Ademīsine vü hem ḳullarına / **Tācı** gibi tāc urdı başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4430). [tācı,]*

Tāc bunuñdur ḫırḳa bile bī-gümān / Şeyḫ Aḥmed böyle dise anda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6049). [tāc,]*

tāc: *Taç, hükümdarların başlarına giydikleri mücevherli ve kıymetli taşlarla süslü başlık.*

Gördi Otman Beg başında bī-lecāc / Giyer-idi bir ulu heybetlü **tāc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4420). [tāc,]*

tāc: *Başlık, serpuş.*

Ḳara **tāc** üstine ḫoş mīzer siyāh / Ṣaruban başına giymişdi zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2447). [tāc,]*

tāc: *Bazı şeyh ve dervişlerin başlarına giydikleri, ruhani saltanat ve manevi devlet simgesi olarak görülen, dövme yünden yapılan çeşitli şekillerdeki külah. Bu taca bakarak, giyen kişinin hangi tarikattan olduğu anlaşılır.*

Bildiler ol **tāc** olısar kisveti / Pes erenler içine düşdi güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6031). [tāc,]*

tāc: *Hükümdarların başlarına giydikleri aynı zamanda da hükümdarlık alameti olan başlık.*

Dede Ġarḳın **tācıdur** cildü'l-ġazāl / Niye giyersiz diyü itdi suʾāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1459). [tācıdur, -ı, -dur]*

tāc: *Dervişlerin başlarına giydikleri başlık.*

Yol bilen ol **tācı** alıcaḳ ele / Lāzımı ol tāca bir būse ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4363). [tācı, -ı]*

Şeyḫ himmet ide maḳṣūd buladı / Ḳubbeyi elif **tācı** umar ekšeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6024). [tācı, -ı]*

Her ḫalīfe iderdi aña ḥaḳ-naẓar / Her ki şeyḫden itdise **tācı** ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6028). [tācı, -ı]*

tāc: *Üstünlük, kudret ve kuvvet alameti olarak başa konan başlık.*

Çün bu **tācı** görür Aḥmed nā-gehān / Rūḥ-ı Ḳuds'e ṣorar Aḥmed ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 128). [tācı, -ı]*

tāc: *Başta taşınan değerli başlık; hükümdarların başlarına giydikleri mücevherli ve kıymetli taşlarla süslü başlık.*

Ol zamānda yine gördüm işbu **tāc** / ʿArş ayaġında aşılmış reng-i ʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 133). [tāc,]*

Evliyā ser-çeşmesi ola ḥażreti / İşbu **tāc** ola başında kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 137). [tāc,]*

tāc: *Başa giyilen, değerli madenden yapılmış ve değerli taşlarla süslü başlık.*

İtdi naẓar ʿarş ayaġına Resūl / Bir ʿaceb **tāc** aşılupdur pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 125). [tāc,]*

Naḳldür çoban başında ki o dem / Var-ıdı giyik derisi **tāc** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1444). [tāc,]*

İşbu **tāc** kim saña giydürdük bu dem / Göricek küffār anı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4398). [tāc,]*

tāc: *(Fars.) Hükümdarlık alâmeti olarak giyilen, genellikle kıymetli taşlarla süslü baş kisvesi II. Üstünlük, kudret ve kuvvet âlameti olarak başa konan başlık.*

Dek ṭururken **tāc** andan başına / Gelüben anuñla ola āşinā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1135). [tāc,]*

Āhū postından aña ururdı **tāc** / Giyer-idi itmez idi kes lücāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1456). [tāc,]*

Rıḥlet itdükde fenādan ol ʿazīz / Öyle **tāc** geydi oġulları da tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1457). [tāc,]*

Tāc içün Ġarḳınī ṣoñra oldılar / Bi'ż-żarūrī işbu resme ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1468). [tāc,]*

Ol yirüñ ḫallācı beñzer bir aña / Her birisi dikdi bir **tāc** görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [tāc,]*

Geldi ʿOšmān daḫı başda kisveti / Bir nemed yegne giyer başında **ṭāc** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [ṭāc,]*

tāc: *Üstünlük, kudret ve kuvvet alameti olarak başa konan başlık. (Allah'ın azametinin sembolü olarak Cebrail A.S.'ın Miraç Gecesi'nde Hz. Muhammed'e gösterdiği çok değerli taç.*

Çünki **tāca** itdi Aḥmed ḫoş naẓar / Gördi anda yazıludur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 158). [tāca, --a]*

tāc: *Far. Dervişlerin başlarına giydikleri başlık.*

Yol bilen ol tācı alıcaḳ ele / Lāzımı ol **tāca** bir būse ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4363). [tāca, -a]*

Vire bir vaṣla ḳılup er himmeti / **Tācı** altun zencīrle aṣmışdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6027). [tācı, -ı]*

tāc it-: *Tac yapmak.*

Aluban andan başına ide tāc / Görmeye aṣlā ziyāndan inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4364). [tāc it-, --e]*

Böyle maḥbūb tāc idüp ḳor der-mekān / Issı geliser didi anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4365). [tāc it-, --üp]*

tāc u hırha: *Taç ve hırka.*

Çün Muḥammed ḥażreti faḫr-ı cihān / **Tāc u ḫırḫa** ṣofra hem ṣemʿa delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 165). [tāc u ḫırḫa,]*

tāc u hırka: *Taç ve hırka.*

Tāc u ḫırḳa girüp erkān itdiler / Himmet idüp eyle iḥsān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3163). [tāc u ḫırḳa,]*

tāc u taht: *Taç ve taht II Mal mülk.*

Tā çü taḫta başımı başamazam / Böyle diyüp istemedi **tāc u taḫt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5915). [tāc u taḫt,]*

tāc ur-: *Taçlandırmak, taç takmak.*

Ademīsine vü hem ḳullarına / Tācı gibi tāc urdı başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4430). [tāc ur-, --dı]*

tācdār: *Tac giyen, tac sahibi, hükümdar.*

Ḥāżret-i Ḫūnkār şāh-ı evliyā / **Tācdār-ı** aṣfiyā vü etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5453). [tācdār-ı,]*

tācdār-ı āsfiyā: *Takva sahiplerinin tacı.*

İmdi şeyḫümüz veliyyü'l-evliyā / **Tācdār-ı āsfiyā** vü etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4337). [tācdār-ı āsfiyā,]*

tāc-ı resūl: *Peygamberlerin önderi, başı.*

Ṭurdı yirinden hemān **tāc-ı Resūl** / Geldi Bektaş başı üzre pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1157). [tāc-ı resūl,]*

tāc-ı ser: *Baş tacı.*

Açmadı yire ḳodı ol **tāc-ı ser** / Anı görüp Mūsiyü'š Šānī daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 307). [tāc-ı ser,]*

Dir ʿaleykümü's-selām ilüm şarum / İy vilāyet menbaʿı tāc-ı serüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4523). [tāc-ı ser, --üm]*

İtdi ṣusuzlıḳ bulara key ešer / Didiler Ḥācīm'a ki iy **tāc-ı ser** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5216). [tāc-ı ser,]*

taʿcīl: *Acele bir şekilde.*

Devletine ẓulm iden taḳṣīr ide / Ḳıl te'ennī itme **taʿcīl** birle iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6338). [taʿcīl,]*

tācın: *Dervişlerin başlarına giydikleri başlık.*

Her birisi meskenine yitdiler / Ḫırḫa vü **tācın** giyüben ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6200). [tācın,]*

tācu'r-ricāl: *Ulu kimselerin en çok sevileni, baş tacı.*

Pes Ṣaru daḫı tırāşdan çekdi el / Ḥażret-i Ḫūnkār ol **tācu'r-ricāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2511). [tācu'r-ricāl,]*

Çün żamīrinden geçer böyle ḫayāl / Ḥażret-i Ḫūnkār ol **tācu'r-ricāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5495). [tācu'r-ricāl,]*

tafṣīli-y-ile: *Ayrıntılı olarak.*

Bunı ol Emircem'e naḳl eyledi / **Tafṣīli-y-ile** beyānın söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4659). [tafṣīli-y-ile,]*

tafṣīl: *Açıklamak.*

Tafṣīl ile ẕikr idersem hep tamām / Söz uzar ṭūl u dırāz olur kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4810). [tafṣīl,]*

ṭaġ: *Dağ.*

Dir naẓar ṣaldum tamām Rūm mülkine / **Ṭaġa** ṭaşa berr ü baḥrüñ silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1308). [ṭaġa, -a]*

ṭaġ: *Çevresindeki araziye göre büyük bir çıkıntı teşkil edecek şekilde yükselen toprak veya kaya kütlesi, dağ.*

Ṭaġ arasında gezer meslūb ıdı / Budalā vārdı gezerdi **ṭaġları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6650). [ṭaġları, -lar, -ı]*

Ḫorāsān mülkine irdi gör n'ider / Arayurak **ṭaġları** nā-gāh bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6652). [ṭaġları, -lar, -ı]*

Üsti yanlarına bir **ṭaġ** var-ıdı / Adına Ayraḳlı hem dirler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5285). [ṭaġ,]*

ṭaġ: *Çevresindeki araziye göre büyük bir çıkıntı teşkil edecek şekilde yükselen toprak veya kaya kütlesi, dağ.*

Ṭaġa çıḳdı öküziyle olʿazīz / Yükledüp bir yük alucı döndi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [ṭaġa, -a]*

ṭaġ: *Çevresindeki araziye göre büyük bir çıkıntı teşkil edecek şekilde yükselen toprak veya kaya kütlesi, dağ.*

Ṭaġ arasında gezer meslūb ıdı / Budalā vārdı gezerdi ṭaġları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6650). [ṭaġ,]*

Ḥaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı revā / Ildırım inüp dutışur **ṭaġ** ova *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1009). [ṭaġ,]*

Çille-ḫāne olduġı **ṭaġ** adına / ʿArafāṭ Ṭaġı dinür bil yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1760). [ṭaġ,]*

Ṭaġ içinde-y-idi Ṭapduḳ tekyesi / Ḳodı odun ḫiẓmetine Yūnus'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2939). [ṭaġ,]*

ṭaġıl: *Dağılmak, kaybolmak.*

Bunlar işi Ḫūnkār'a maʿlūm olur / Ṭutmayup sözini bunlar **ṭaġılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1342). [ṭaġılur, -ur]*

ṭaġıl: *Dağılmak II Savrulmak.*

Bir ṭaru hergiz taḥarrük itmedi / Hīç yerinden **ṭaġıluban** gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1155). [ṭaġıluban, -uban]*

ṭaġıl: *Ayrılmak.*

Yatsuyı daḫı ḳılup **ṭaġıldılar** / Ḥażret-i Ḫūnkār tenhā ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1715). [ṭaġıldılar,]*

ṭaġıl: *Dağılmak. II Ortadan kaybolmak.*

Böyle diyübeni gör kim n'itdiler / **Ṭaġılup** evlü evine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1341). [ṭaġılup, -up]*

ṭaġıl: *(Düğün) bitmesi, sona ermesi.*

Yiyüp içüp **ṭaġıluban** gitdiler / Emcegin aġzına virdi emmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 410). [ṭaġıluban, --uban]*

ṭaġıl: *Dağılmak, toplu durumdayken ayrılıp birbirinden uzaklaşmak II savrulmak, yayılmak.*

Çepni boyu çün Oġuz'dan ayrılur / Gelübeni mülk-i Rūm'a **ṭaġılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1592). [ṭaġılur, -ur]*

ṭaġıl: *Dağılmak, uzaklaşmak.*

Yüzlerin sürüp temelluḳ itdiler / **Ṭaġılubanı** ḳatından gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1205). [ṭaġılubanı, --ubanı]*

ṭaġıl-: *Dağılmak, uzaklaşmak.*

Sīm ü zerden virdi anlara i yār / Her biri buldı ġınā **ṭaġıldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 393). [ṭaġıldılar, -dılar]*

Ḳalḳup ol burçaḳ ḳamu **ṭaġıldılar** / Her biri bitdügi yire geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2323). [ṭaġıldılar, -dılar]*

ṭāġīlıḳ it-: *İsyan etmek.*

Azıcaḳ iderdi bunlar yaġılıḳ / Gāh gāh iderdi ʿışyān ṭāġīlıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4193). [ṭāġīlıḳ it-, --er, --di]*

ṭaġıt: *Dağıtmak II Ortadan kaldırmak.*

Çünki müʾmin leşkerin **ṭaġıtdılar** / Ḥaydar'ı kemend atuban ṭutdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 672). [ṭaġıtdılar, -dılar]*

taġyīr ol-: *Bozulmak, değişmek.*

Levni taġyīr oluban medhūş olur / Vehme varur cān u dil nā-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3420). [taġyīr ol-, --uban]*

ṭāhā: *Kur'an'ın yirmi birinci suresi.*

Rabb'ine ṭāʿat idüp iḫlāṣ-ıla / **Ṭāhā** Yāsīn oḳuyup İḫlāṣ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 687). [ṭāhā,]*

taḥammül ḳıl-: *Dayanmak, katlanmak.*

Nuṭḳa gel ḳılma taḥammül işbu dem / Lāzım ol durur saña daḫı ehem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4093). [taḥammül ḳıl-, --ma]*

taḥarrük it-: *Kımıldamak, yerinden oynamak, hareket etmek.*

Bir ṭaru hergiz taḥarrük itmedi / Hīç yerinden ṭaġıluban gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1155). [taḥarrük it-, --me, --di]*

taḥarrük kıl-: *Kımıldamak, hareket etmek.*

Bir ṭaru andan taḥarrüḳ ḳılmaya / Hīç birinden birisi ayrılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1134). [taḥarrüḳ ḳıl-, --ma, --y, --a]*

taḥarrük kıl: *Kımıldamak, hareket etmek.*

Ḳılmaya yapraḳ taharrük çok u az / Şeyḫlıġa anı ḳabūl eyleyevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6735). [taharrük ḳıl, --ma, --y, -a]*

taḥassürler çek-: *Aşırı derecede üzülmek.*

Āh idüp aġlayuban yaşlar döker / Ḥāline ġāyet taḥassürler çeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3186). [taḥassürler çek-, --er]*

taḥīl: *Buğday, arpa, mısır, yulaf, çavdar, pirinç vb. hasat edilen ürünler ile tohumlarının genel adı, hububat.*

Āsiyāba gönderilmişdür **taḫīl** / Ögünüp gelmedi henüz şöyle bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2075). [taḫīl,]*

Taḫıluñ vaḳti daḫı irmiş-idi / Ḥāṣılın hep bir yire dirmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2142). [taḫıluñ, --uñ]*

Bereni yirine ol gelmiş-idi / Ḫoş **tahıl** eyleyüben ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2906). [tahıl,]*

Taḫılın biçmĕge bir vaḳt ol ʿazīz / İmeci itdürmiş-idi anda nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5428). [taḫılın,]*

Taḫılın ḫalḳ-ıla biçerken bile / Çaġırup lebbeyk diyü geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5429). [taḫılın,]*

ṭāhir: *Ar. Temiz, pak, arık.*

Ādemüñ ṭaşını ḳo içine baḳ / Pāk **ṭāhir** olana göñlüñi yaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 763). [ṭāhir,]*

taḥiyyāt: *"Allah ömürler versin!" demeler; selâmlar, hayır dualar.*

Pes **taḥiyyāt** oḳudı Aḥmed tamām / Ḥaḳ teʿālā Aḥmed'e virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 123). [taḥiyyāt,]*

taḥiyyāt eyle-: *Selamlar, hayır dualar sunmak, göndermek.*

Ḫoş taḥiyyāt eyleyüp virdi selām / Nuṭḳ açup andan didi böyle kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4132). [taḥiyyāt eyle-, --y, --üp]*

taḥiyyāta otur: *Namazda "ettehiyyâtu" suresini okumak; uzun ömür dilemek, hayır dua etmek.*

Aña daḳ Ḫūnkār namāzı bitürür / Pes taḥiyyāta hemān-dem oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1743). [taḥiyyāta otur, --ur]*

taḥḳīḳ: *(Ar.) Kesin, şüphesiz, gerçekten, kesinlikle.*

Taḥḳīḳ oldur ḳuṭb-ı ʿālem evliyā / Tā ölince iderem ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 824). [taḥḳīḳ,]*

Didiler ki **taḥḳīḳ** añla yā tekūr / Girçek erdür bu kişi sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [taḥḳīḳ,]*

Nodulı dürtdüñ acıtduñ sen beni / Bilesin **taḥḳīḳ** ile sen işbunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2868). [taḥḳīḳ,]*

Adını çaġır da elbetde size / Bilüñüz **taḥḳīḳ** inanuñ bu söze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3518). [taḥḳīḳ,]*

Añla Aṭlas-pūş dinmege sebeb / Böyledür **taḥḳīḳ** bil iy merd-i Rab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5471). [taḥḳīḳ,]*

taḥḳīḳ: *(Ar.) Bir şeyin ne olduğunu, doğru olup olmadığını anlamak için yapılan araştırma, soruşturma.*

Olmışam münkir size **taḥḳīḳ** didi / Bu sözümü eylegil taṣdīḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5232). [taḥḳīḳ,]*

Ben saña kāfirlıġumca gelmişem / Girçek ersin līki **taḥḳīḳ** bilmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5787). [taḥḳīḳ,]*

İbrāhīm sulṭān atası cedd-i İmām / Milküñ ıssı bu durur **taḥḳīḳ** bilüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6044). [taḥḳīḳ,]*

taḥḳīḳ bil-: *Tahkik etmek; tahkik edip, soruşturup.*

Ol velī baḳınca ʿOšmān yüzine / Ger günāhı var-ısa taḥḳīḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6349). [taḥḳīḳ bil-, -ür]*

taḥḳīḳ it-: *Araştırmak, soruşturmak II sormak, danışmak; yorumlatmak.*

Görüben bunlar anı taṣdīḳ ider / Bildiler erdür n'ider taḥḳīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5442). [taḥḳīḳ it-, -er]*

taḫḳīḳ ol-: *Bir şeyin doğru olduğunu ortaya çıkarma, hakikatini anlayıp bilme.*

Bil ki taḫḳīḳ erdür olur ser-firāz / Böyle dise Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6061). [taḫḳīḳ ol-, -ur]*

Bildi Rūm'a taḫḳīḳ oldur gelen er / Çün gögercin ṣūretinde gördi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6108). [taḫḳīḳ ol-, -du, -r]*

taḥsīl: *Ilim edinmek. ilim öğrenmek veya öğretmek için çalışmak.*

Kim kemāldür erde zīnetle cemāl / Bir zamān ʿilm ü kemāl **taḥṣīlini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 331). [taḥṣīlini, -i, -n, -i]*

taḥsīn: *Beğenme, güzel bulma, takdir etme.*

Didiler olsun mübārek-bād ġazā / Āferīn **taḥsīn** eyā merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2839). [taḥsīn,]*

taḥsīn: *Beğeni, övgü.*

Pāyine yüz sürüp aldılar duʿā / Didiler **taḥsīn** eyā merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2363). [taḥsīn,]*

taḥsīn it: *Takdir etmek, övgüde bulunmak.*

Cümlesi hep aña taḥsīn itdiler / Didiler ḫoş rāy u tedbīr eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 387). [taḥsīn it, --di, --ler]*

taḥsīn it-: *Tezyin etmek, güzelleştirmek.*

Ḫalḳ-ı ʿālem itdi taḥsīn fikrine / Ḫayr-ıla meşġūl olurlar ẕikrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5832). [taḥsīn it-, -di]*

taht: *Hükümdarların üzerine oturdukları koltuk, hükümdarlık makamı.*

Ṣayda çıḳmış ıdı **taḫtından** ol er / Ṣayd ide gelür-idi deryā kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2764). [taḫtından, -ı, -(n)dan]*

taht: *Far. Hükümdarlık makamı. II Hükümdarın üzerine oturduğu koltuk.*

Revzenesi var-ıdı Şaṭ Ṣuyı'na / **Taḫtı** revzene yanındaydı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2379). [taḫtı, -ı]*

Altı yüz seksen doḳuzında hemīn / Salṭanat **taḫtında** oldı cā-nişīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4457). [taḫtında, -ı , -n, -da]*

Milke sulṭān oldı çün kim Bāyezīd / Ḫan Muḥammed **taḫtı** kim oldı mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5852). [taḫtı, -ı]*

taḫt: *(Fars.) Hükümdarların üzerine oturdukları koltuk.*

Kendüsi döner gine **taḫta** gelür / Geçüben taḫtında çün ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4216). [taḫta, -a]*

Tā çü **taḫta** başımı başamazam / Böyle diyüp istemedi tāc u taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5915). [taḫta, -a]*

Taḫtı o sulṭān itmedi ḳaṭʿā ḳabūl / Didi dünyā şāhlıġın istĕmezem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5914). [taḫtı, -ı]*

Taḫtına sulṭān geçüben oturur / Geçdi begler yirlerine ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6389). [taḫtına, -ı , -n, -a]*

taḫt al: *Hükümdar olmak, tahta geçmek.*

Ẓıll-ı Sübḥān Āl-i ʿOšmān nīk-baḫt / Yaʿnī kim hem Ildırım Ḫan aldı taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 101). [taḫt al, --dı]*

taht çık: *Tahta çıkmak II hüküm sürmek üzere tahta geçmek.*

Çıḳ atañ taḫtına ḫan ol imdi ḫan / Ne ḳadar kim söyledi ser-verle ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5913). [taḫt çıḳ,]*

tahta: *Tahta.*

Tĕneşür **taḫtasına** çıḳardılar / Yumaġ-içün yaraġını gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5375). [taḫtasına, -sı, -na]*

tahta geç-: *Tahta çıkmak, sultanlığı ilan etmek.*

Atası yirine oldı pādişāh / Geçdi taḫta giydi ḫoş zerrīn külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1634). [taḫta geç-, --di]*

Taḫta geçdi oġlu ol Sulṭān Murād / Aña daḫı ḳalmayınca rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6424). [taḫta geç-, -di]*

Fānīden vardı beḳāya ol nefes / Taḫta geçdi şāha Sulṭān Bāyezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6426). [taḫta geç-, -di]*

tahta geç: *Tahta çıkmak, sultanlığı ilan etmek.*

Geçürüp şāh eylediler bil anı / Çünki geçdi taḫta ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 268). [taḫta geç, --di]*

tahta geçübĕni: *Tahta çıkmak.*

Taḫta geçübĕni ulu ḫan ola / Ḳıldı mesken bir maḳām-ı ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6753). [taḫta geçübĕni, --übĕni]*

taḫta geçür: *(Hükümdarların oturduğu) tahta çıkarmak, makam sahibi yapmak.*

Geçürüp şāh eylediler bil anı / Çünki geçdi taḫta ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 268). [taḫta geçür, --üp]*

tahta geçürdiler: *Tahta çıkarmak. II. Hükümdar olmasını sağlamak.*

Dutuban **taḫta geçürdiler** anı / Şāh oluban gösterür dürlü kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 336). [taḫta geçürdiler, --ür, --di, --ler]*

tahtgāh: *Far. Başkent.*

Edrine'yi itmiş-idi **taḫtgāh** / Bursa'ya da gĕlür-idi gāh gāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5753). [taḫtgāh,]*

taht-ı hükmi: *Hüküm tahtı.*

Mülk-i Baġdād Müktefî'nüñdi ḳamu / Taḫt-ı ḥükmindeydi anuñ iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2376). [taḫt-ı ḥükmi, --n, --de, --y, --di]*

tahtında geç-: *Tahtına geç-.*

Kendüsi döner gine taḫta gelür / Geçüben taḫtında çün ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4216). [taḫtında geç-, --üben]*

tak: *1. (Bir şeyi başka bir şey üzerine) İliştirmek, tutturmak veya geçirmek, asmak: 2. (Takı için) Armağan etmek: Düğünde altın takmak 3. (Giyilecek veya kullanılacak şeyleri) Kendi üzerine yerleştirmek, takınmak, kuşanmak:.*

Boġazına begleri **ṭaḳup** kefen / Geldi erüñ ḳatına tümen tümen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1044). [ṭaḳup, -up]*

tak-: *Başına takmak, yerleştirmek. (Tac).*

Elli biñ kāfir getürüp ḳatına / Ḥaç **ṭakınup** bindi tekvūr atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 888). [takınup, --ın, --up]*

ṭākat: *Kudret, kuvvet.*

Didiler kim çille-i merdānı biz / Çekmege yoḳ **ṭāḳatümüz** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1256). [ṭāḳatümüz, -ü, -müz]*

Ṭāḳatümüz yoḳdur anı itmege / Er gerek taḳvā yolına gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5716). [ṭāḳatümüz, -ü, -müz]*

ṭākat: *(Ar.) Bir şeyi yapabilmek için gereken güç, kuvvet, derman.*

Biz de çekmeklige **ṭāḳat** yoḳ durur / Biz de aña hīç liyāḳat yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [ṭāḳat,]*

ṭāḳati ṭaḳ ol: *Takati kesilmek, dayanacak gücü kalmamak.*

Ṭāḳati ṭaḳ olsun iş işlĕmesün / Gün yüzin görüp işe başlamasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 844). [ṭāḳati ṭaḳ ol, --sun]*

ṭākati yoḳ-: *Gücü yok II kuvvetsiz.*

Binemezdi ata yoḳdı ṭāḳati / Ḳayġırup ʿOšmān o bir iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6315). [ṭāḳati yoḳ-, -dı]*

ṭākatüm yoḳ: *Gücüm yok.*

Ṭāḳatüm yoḳ yüriyüp gidem yayan / Ne atum var binüben olam revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 793). [ṭāḳatüm yoḳ,]*

takdīr: *Kader, yazgı.*

Gördi tedbīr aṣṣı itmedi aña / Bildi ki **taḳdīr** imiş öñden ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 673). [taḳdīr,]*

taḳdīr: *Allah'ın takdir ve tayini, kader.*

Gerçi itdük bir ġāzā tedbīrini / Kim baṣar ammā ki Ḥaḳ **taḳdīrini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 806). [taḳdīrini, -i, -ni]*

taḳī: *On iki imamdan dokuzuncusu.*

Pes Ḥācım Sulṭān ol merd-i **taḳī** / Ol erenler şāh-bāzı müttaḳī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5156). [taḳī,]*

taḳrīr: *Anlatma, anlatış, ders verme.*

Kātib ü muḥżır anı defter ide / Cümleyi **taḳrīr** içün maḥżar ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4342). [taḳrīr,]*

taḳrīr eyle: *Açıklamak, izah etmek, anlatmak.*

Güş-ı hūşı baña ṭut ki söyleyem / Bir Vilāyet-nāme taḳrīr eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 635). [taḳrīr eyle, --y, --em]*

Meşrebüñüz daḫı kimden söylegil / Ol beyānda bize taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1365). [taḳrīr eyle, --gil]*

Gördügüm düş bu durur kim söyledüm / Ẕikr idüben küllī taḳrīr eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1682). [taḳrīr eyle, --dü, --m]*

Cāriye de küllī taḳrīr eyledi / Ḥācī Bektaş'a didügin söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1926). [taḳrīr eyle, --di]*

taḳrīr eyle-: *Açıklamak, izah etmek, anlatmak.*

Şöyle bir ḫoş sözi taḳrīr eylegil / Bir meʿānī ṣuḥfın açup söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2188). [taḳrīr eyle-, --gil]*

Dile gel gönlüñdekini söylegil / Maḳṣūduñ nĕ-y-ise taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2267). [taḳrīr eyle-, --gil]*

Örü ṭurup Cān Baba söz söyledi / Bunlara gör nĕyi taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2476). [taḳrīr eyle-, --di]*

Gel söze gel söz bilür söz ehlini / İdelüm gūş eyle taḳrīr sen anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3115). [taḳrīr eyle-,]*

Ḳardaşı didi ki n'olduñ söylegil / Aġlamaġuñ niye taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3237). [taḳrīr eyle-, --gil]*

Dir Saʿīd ḫoş ẕikr taḳrīr eyledi / Ḫoş müvecceh didi ne kim söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3736). [taḳrīr eyle-, --di]*

Didi Ḫūnkār İsmāʿīl'üm söylegil / Dildekin gel dile taḳrīr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3859). [taḳrīr eyle-, --gil]*

Ḥālini külliyyā taḳrīr eyledi / Ser-güẕeştini be-küllī söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4378). [taḳrīr eyle-, --di]*

Ẕikre geldi ḥālini hep söyledi / Ser-güẕeştin küllī taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4767). [taḳrīr eyle-, --di]*

taḳrīr it-: *Anlatmak.*

Bu vilāyet-nāmeyi taʿbīr iden / Şāh vilāyet ḥālini taḳrīr iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 832). [taḳrīr it-, --en]*

Ṣordılar ḥāli ḳamu taḳrīr ider / İşidüp bunlar daḫı gör ki n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1339). [taḳrīr it-, --er]*

Ḥāli iʿlām eyleyüben itdiler / Nice oldı-y-ısa taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2088). [taḳrīr it-, --di, --ler]*

Pādişāha baʿżīsı segritdiler / Ḥāli varup küllī taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2700). [taḳrīr it-, --di, --ler]*

Ḥażret-i Ḫūnkār buluşdı beg-ile / Ḥālini taḳrīr idüp geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3958). [taḳrīr it-, --üp]*

Bunı Otman Beg'e taḳrīr itdiler / Āḫirü'l-emr böyle tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4435). [taḳrīr it-, --di, --ler]*

Ḳarayük'e geldi andan ol ʿazīz / Sī vü şeş bir taḳrīr itdük anı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4800). [taḳrīr it-, --dü, --k]*

Bunlara taḳrīr idüp virdi ḫaber / İşidüp şād oldı bunlar ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5254). [taḳrīr it-,]*

Çün gelen bu maʿniyi tefsīr ider / Ẕikr olan gibi tamām taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5348). [taḳrīr it-, -er]*

İtdi taḳrīr olan aḥvāli ʿayān / Biñ bir eren varmaġa ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6158). [taḳrīr it-, -di]*

Ki itdi taḳrīr anı ol ḥulḳı ḥasen / Ḳara Öyük'de otururken evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6273). [taḳrīr it-, -dı]*

taḳrīr it-: *Anlatmak, açıklamak, ifade etmek.*

Ḥācī Bektaş sözini taḳrīr ider / Ḫayr u şerden ne didi taʿbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 956). [taḳrīr it-, --er]*

taḳrīr it-: *İyi ifade etmek, bildirmek.*

Ḫ̆āce taḳrīr itdi ḥāli ser-te-ser / Dir senüñdür bu naṣīb iy gürbüz er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1150). [taḳrīr it-, --di]*

taḳrīr it: *Anlatmak.*

Görüben anası cānını yaḳar / Ṣordı aḥvāli tamam taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 350). [taḳrīr it, --er]*

taḳrīr-i suʾāl it: *Soruyu tekrar etmek, soru tekrarı yapmak.*

İtdi taḳrīr-i suʾāl ḥażretine / Gelişüñ ḳandan gidişüñ ḳancaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 279). [taḳrīr-i suʾāl it, --di]*

taḳṣīr it-: *Bir işte kusurlu davranmak, bir işi eksik yapmak.*

Devletine ẓulm iden taḳṣīr ide / Ḳıl te'ennī itme taʿcīl birle iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6338). [taḳṣīr it-, -e]*

taḳvā yolına git-: *Allah'ın emir ve yasaklarına dürüst bir şekilde uymaya çalışmak, ibadetlere riya karıştırmamak.*

Ṭāḳatümüz yoḳdur anı itmege / Er gerek taḳvā yolına gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5716). [taḳvā yolına git-, -mek, -e]*

tal: *Boylamak II Suyun içine bütün vücuduyla ve hızla girmek.*

Cān Baba rāḥib el ele aldılar / Ol deñiz gibi od içre **ṭaldılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2566). [ṭaldılar, -dılar]*

tal: *(Dalgıç için) Belli bir amaçla denizin dibine inmek.*

Ṭal çıḳar bir ḫoş güzīn maʿnā-yı ter / Dilden aḳıt lücce-i şehd ü şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4462). [ṭal,]*

ṭal: *Dalmak.*

Ḳatırı bağladı bunlar bir **ṭala** / Gitdi bunlar ġusl ide ṣuya **ṭala** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3473). [ṭala, -a]*

ṭal: *Bir ağaç gövdesinde çıkan kollardan her biri.*

Ḳatırı bağladı bunlar bir **ṭala** / Gitdi bunlar ġusl ide ṣuya **ṭala** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3473). [ṭala, --a]*

Kesdi ḫurmā **ṭal** getürdi ḫ̆āceye / Dört sāʿat geçmiş-idi ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5970). [ṭal,]*

Altı **ṭal** ḫurmā getürdi ol ʿayān / Ḫalḳ görüp müzdine tekbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5971). [ṭal,]*

ṭal: *Dalmak. II Dahil olmak, karışmak.*

Çāk idüben sen girībān cūṣa gel / **Ṭal** meʿānī baḥrine ḫurūṣa gel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4170). [ṭal,]*

ṭal ṣal-: *Dal salmak, filizlenmek.*

Gördi bir ucında bitmiş bir köken / Uzanuban ṭal ṣalmışdı iñen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1481). [ṭal ṣal-, --mış, --dı]*

ṭalāḳ: *Boşamak, boşanmak.*

Ṭalaḳa and içdiler adumuzı / Ẕikre getürmeyeler yādumuzı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3477). [ṭalaḳa, -a]*

Nice adın didiler ẕikr idelüm / Hep **ṭalāḳa** and içdük n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3516). [ṭalāḳa, -a]*

ṭālān it-: *Yağmalamak.*

Tatar'uñ żabṭ eyle tālān itmesün / Hiç kimesneye ziyān degürmesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4191). [tālān it-, --me, --sün]*

ṭālān ḳıl-: *Talan etmek.*

Kāfiri ḳır müʾmini tālān ḳılur / Bir ḥarāmī başıdur ki ḳan içer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6302). [tālān ḳıl-, -ur]*

ṭalcanmadın: *?.*

Ṭalcanmadın geçdiler / Siyāset meydānından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3715). [ṭalcanmadın,]*

taleb: *(Ar.) İsteme, istek, dileme.*

Destur ister gitmege andan **ṭaleb** / Atına binübeni andan gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 313). [ṭaleb,]*

ṭaleb eyle: *İstemek.*

İşbu gün gördüm ṣuvada bir faḳīr / Yimegĕ nesne ṭaleb eyledi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1717). [ṭaleb eyle, --di]*

ṭaleb it-: *İstemek, dilemek, arzu etmek.*

Ol murād kim bizden iderdüñ ṭaleb / Vaḳt irişdi saña virdük bu sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3841). [ṭaleb it-, --er, --di, --ñ]*

Çift sürerdi anda Otman rūz u şeb / Atası yirini itmeyüp ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4275). [ṭaleb it-, --me, --y, --üp]*

Ol sebebden itmedük anı ṭaleb / Atañuñ ḳullarıyuz biz didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4282). [ṭaleb it-, --me, --dü, --k]*

Her ḫalīfe iderdi aña ḥaḳ-naẓar / Her ki şeyḫden itdise tācı ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6028). [ṭaleb it-, -di, -se]*

ṭaleb kıl: *Talep etmek, istemek.*

Mülklerine pādişāh ḳıldı ṭaleb / İttifāḳla böyle tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 254). [ṭaleb ḳıl, --dı]*

ṭaleb kıl-: *İstemek.*

Çün Ṣaru'nuñ türbesine geldiler / Pes yeşil fermānı ṭaleb ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4964). [ṭaleb ḳıl-, --dı, --lar]*

ṭālib: *Bir tarikata girmek isteyen kimse.*

Rūm erenlĕrine baş ḳılduḳ seni / Var iriş **ṭālibleri** eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1183). [ṭālibleri, -ler, -i]*

ṭālib: *Ar. İstekli.*

Naḳldür bir **ṭālib** irse ḳatına / Yüz uruban Ḫˇāce'nüñ ḥażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1112). [ṭālib,]*

Ḥattā bir **ṭālib** getürse ḳurbānı / Öldürürler postı bişince anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1114). [ṭālib,]*

ṭālib ol-: *İstemek, istediğini bildirmek.*

Yirine Erṭuñrul Alp ṭālib olur / Sancaġa beg olmaġa rāġıb olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4220). [ṭālib ol-, --ur]*

ṭālib ol-: *İstemek, talep etmek.*

Vaḳt olur kim iştiyāḳ ġālib olur / Būyuñuz ʿıṭrına cān ṭālib olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3215). [ṭālib ol-, --ur]*

ṭālibā: *Ey talep eden, bekleyen, isteyen (aşık)!.*

Ḳubbe elif tāc ururdı **ṭālibā** / Müştehir oldı bu sözler ġālibā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4354). [ṭālibā,]*

ṭālibi ol-: *Isteyen.*

Ḳuṭb-ı ʿālem yārıdur taṣdīḳ ḳıluñ / Ḳubbe-i elif tācıñ olan ṭālibi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6045). [ṭālibi ol-, -an]*

ṭāliʿin necm'in: *Cengiz Han'ın oğulları.*

Ṭāliʿin Necm'in tamām oġlanlaruñ / Arayup ʿilm-ile bildüm anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2408). [ṭāliʿin necm'in,]*

taʿlīm: *(Ar.) Öğretme, belletme II. Ders verme, okutma, öğretim.*

Eyleye taʿlīm-i ʿilm ol ḫūb-liḳā / Yapdılar **taʿlīm** içün bir ḫoş maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6623). [taʿlīm,]*

taʿlīm eyle: *Öğretmek, öğrenmesine sebep olmak.*

Oġluma taʿlīm ʿulūmdan eyle dir / Pādişāh emrin çü şeyḫ gūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6626). [taʿlīm eyle,]*

taʿlīm it-: *Öğretmek, yol göstermek.*

Ḥācī Bektaş elifi taʿlīm ider / Çün elif taʿlīm idüp añladı Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5891). [taʿlīm it-, -er]*

Ḥācī Bektaş elifi taʿlīm ider / Çün elif taʿlīm idüp añladı Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5891). [taʿlīm it-, -üp]*

Ḫizmetine cümlesi yüz sürdiler / Anlara taʿlīm idüp Ḳur'ān namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5976). [taʿlīm it-, -üp]*

taʿlīm it: *Öğretmek.*

Baña Ḳurʾān taʿlīm iderler idi / Oturan ṣaġumdakiydi Muṣṭafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6639). [taʿlīm it, --er, --ler]*

taʿlīm it: *Öğretmek, yol göstermek.*

Her birinüñ aya beñzerdi yüzi / Saña Ḳurʾān taʿlīm iderlĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6636). [taʿlīm it, --er, --ler]*

taʿlīm-i ʿilm eyleye: *İlim öğretmek.*

Eyleye taʿlīm-i ʿilm ol ḫūb-liḳā / Yapdılar taʿlīm içün bir ḫoş maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6623). [taʿlīm-i ʿilm eyleye, --y, --e]*

taʿlīm-i ʿilm kıl: *İlim öğretmek, öğrenmesine sebep olmak.*

Rāżī olup emre dil ḫoş eyledi / Şeyḫ Bektaş'a ḳılur taʿlīm-i ʿilm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6627). [taʿlīm-i ʿilm ḳıl, --ur]*

taʿlīm-i kelāmullāh kıl: *Kur'an-ı Kerim öğretme.*

Baña taʿlīm-i kelāmullāh ḳılur / Sen gelincek ġayb olurlar dāyimā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6641). [taʿlīm-i kelāmullāh ḳıl, --ur]*

taʿlīm-i kemāl eyle: *Olgunlaştırma, eğitim verme.*

Bir kemāl ehline şāh buyruḳ ḳılur / Oġluma dir eyle taʿlīm-i kemāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 330). [taʿlīm-i kemāl eyle,]*

taʿlīm-i ḳurʾān it: *Kur'an-ı Kerim öğretmek.*

Alup ortaya anı ey dīn eri / Taʿlīm-i Ḳurʾān iderler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6631). [taʿlīm-i ḳurʾān it, --er, --ler]*

ṭam: *Damlamak.*

Gördiler üç ṭamla ḳan **ṭammış** ṭurur / Mollālar mecmūʿı ol ḳanı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3361). [ṭammış, -mış]*

ṭam: *Damlamak, akmak, süzülmek.*

Lebleri şīrīn ü şehd andan **ṭamar** / Servi ḳaddi sayesinden cān yağar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 342). [ṭamar, -ar]*

ṭam: *Damlamak, damla damla akmak.*

Dir dürüst degül durur illā meger / Maşrabaya ḳan geñlikden **ṭamar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1842). [ṭamar, -ar]*

ṭam: *Bir binanın dış etkilerden korunması için yapılan en üstündeki örtü kısmı, dam.*

Bir gögercin ṣūretinde çün ḳonar / Silkinüp ādem olup **ṭamdan** iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5980). [ṭamdan, -dan]*

tam-: *Damlamak.*

Ṭamdı yürekden yire üç ṭamla ḳan / Uṣṣı gitdi düşdi Saʿde'd-dīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3348). [ṭamdı, -dı]*

tamaʿ ḳıl-: *Açgözlülük etmek, arzulamak.*

Mā-ḥaṣal altuna ḳıldılar ṭamaʿ / Eylediler niyyet-i terk-i veraʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4757). [ṭamaʿ ḳıl-, --dı, --lar]*

tamām: *Tamamen, bütünüyle, baştan başa.*

Gün ṭolunup irecĕgez vaḳt-i şām / Ṭoġmamışdı ay ḳaranlıḳdı **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 146). [tamām,]*

tamām: *Ar. tam, noksansız.*

Hoy Ata gösterdügi işi **tamām** / Bildürür ol ḫalḳa bildiler enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2719). [tamām,]*

Refʿ olur ḥicāb keşf olur maḳām / Ol naẓardan buldı ḫoş rütbet **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2738). [tamām,]*

Pes Güreleş didi olduḳca müdām / Şerʿ-i Muḫtār üzre yüridi **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2791). [tamām,]*

Alucı ḫora geçürdiler **tamām** / Ḥaḳḳına gül-bāng çekerler ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2916). [tamām,]*

Çakmaġı ṭaşa çalar gibi **tamām** / Od çıḳardı dırnaġından iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3405). [tamām,]*

tamām: *"tamam oldı." ifadesini pekiştirmek amacıyla kullanılmıştır.*

Pes taḥiyyāt oḳudı Aḥmed **tamām** / Ḥaḳ teʿālā Aḥmed'e virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 123). [tamām,]*

Oḳumaḳ vācib durur laʿnet inan / Nice ḳatl itdüklerin dirsem **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 243). [tamām,]*

Ẕikr idem gūş eyleñüz efʿālümi / Uş yigirmi dört yıl olmışdur **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 376). [tamām,]*

Şöyledür naḳli kemāliyle **tamām** / Çünki geldi dāʾire-i ʿaḳla ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6665). [tamām,]*

Ḳırḳ gün āḫir olmış-ıdı pes **tamām** / Yaġmadı yaġmur u olmadı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [tamām,]*

Tā ki ol mahyānuñ emri de **tamām** / İrişüp āḫire buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1093). [tamām,]*

Başlarında Ḫˇāce'nüñ tācı **tamām** / Bir zirāʿ-y-ıdı ṭūlı güş it hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1096). [tamām,]*

Anları daḫı imām heştüm **tamām** / Cümlesin Ḫˇāce'ye virmişdi imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1108). [tamām,]*

Cümle ol ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er **tamām** / Aġız açup ḳılmadı biri kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1142). [tamām,]*

Üç büyük ḳavun daḫı bitmiş-idi / Hem kemāline **tamām** yitmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1482). [tamām,]*

Egilüpdür yıḳıla gibi **tamām** / Gitseñüz siz oradan ey nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1790). [tamām,]*

Menḳabātı cümle evṣāfı **tamām** / Söylenildi her vilāyet her maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2059). [tamām,]*

Cümle-i erkān-ı faḳr anda **tamām** / Sürilür icrā olurdı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2254). [tamām,]*

Develi yirinde birḳaç cān-ıla / Seyr ide vardı **tamām** erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2288). [tamām,]*

Dir o ḳancıġuñ ki ḳırḳ yıldur **tamām** / Çekerüz cevrini biz iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [tamām,]*

Pes ikincisinde Ercīs'i **tamām** / Yidi kez itdüm ṭavāf iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2517). [tamām,]*

Dīn-i İslām içre senüñle **tamām** / Ḳardaş olmışuz muḥaḳḳaḳ iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2627). [tamām,]*

Ḳāḍılıḳdan dönene erkān **tamām** / Çār ʿalāmetle ḫilāfet iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3034). [tamām,]*

Örtüsin örtdi geçer ḳırḳ gün **tamām** / Ḳırḳ birinci gün ider emr ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3655). [tamām,]*

Nicesi dönmek didi hem ol hümām / Üc gün oldı ol erenlerle **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [tamām,]*

Ḳaḳıdı Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / Çünki bu ḥālden **tamām** oldı āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4297). [tamām,]*

Uşda Bayram Begi'nüñ ḫayrı **tamām** / Yirine geldi vü buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5071). [tamām,]*

Aḳtarıldı ol ilüñ ḫalḳı **tamām** / Ḳıldılar cān-ıla ʿizz ü iḫtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5261). [tamām,]*

Ṣaru İsmāʿīl ḳoyup ṣuyın **tamām** / Yudı ḥāżret cismini hem ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5645). [tamām,]*

Ḳuṭb'a cāndan itdi şāh da ḫiẕmeti / Sürdi ʿömri bunlaruñla üç yıl **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5926). [tamām,]*

Dünyā terk idüp göñül Ḥaḳḳ'a vire / Cemʿ olup bir araya gelsün **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6009). [tamām,]*

Ḥaḳḳ'a tekbīr itdi ḳıbleye dönüp / ʿAşḳ-ı Ḥaḳ'la urdı semāʿ anda **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6087). [tamām,]*

Üf diyüp uyardı anı şāh-ı hümām / Çünki şāhuñ şemʿası yandı **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6172). [tamām,]*

Cümle erenler şemʿası uyandı **tamām** / Her biri ögündi ki yandı çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [tamām,]*

Ḳılıc ile żabṭ idüpdür mülketüñ / Açalar Rūm'uñ ilin cümle **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6371). [tamām,]*

tamām: *A. tüm, eksizlik.*

Oġlı oldı ismi Zeyne'l-ʿĀbidīn / Bu emānet olanı cümle **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 196). [tamām,]*

Vech-i ḥikmet ne durur bundan diñüz / Mūsī-i Šānī de aḥvāli **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 316). [tamām,]*

Dervīş ü miskīn ü üftāde ḫaḳīr / Daḫı ne var-ısa ʿilm ehli **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 382). [tamām,]*

Böyle dise Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar **tamām** / Ḫˇāce Aḥmed müzdine virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 825). [tamām,]*

Ol öküz yahnīsini her gün **tamām** / Yir-idi küllīsin anuñ ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1265). [tamām,]*

Dutdılar mülk-i Ḫorāsān'ı **tamām** / Hem ʿIrāḳeyn'i daḫı iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1602). [tamām,]*

Māverā'n-nehr'i Ḫorāsān'ı **tamām** / Hem ʿIrāḳeyn'i alur hep iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1613). [tamām,]*

Bir yanın kesdi **tamām** başdan başa / Ḥayrete ḳaldı o kişi bu işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2131). [tamām,]*

Ol muḥib sözini ẕikr itdi **tamām** / İşidür çün kim sözin ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2268). [tamām,]*

Ger inanmazsañ diyĕyin bir kelām / Bilesin bundan sözüñ ṣıdḳın **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2413). [tamām,]*

Didi şekküm ḳalmadı hergiz **tamām** / Andan ötri itdi ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3517). [tamām,]*

Mollā ile remzümüz oldı **tamām** / Ol umūr ḫoş yirine geldi **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3546). [tamām,]*

Pes o vaḳt Ḫūnkār naẓarında **tamām** / Üc yüz altmış ḥalīfesi iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3718). [tamām,]*

Şeyḫ bostāncı çelĕbi ḫāṣ u ʿām / Ḳarşu geldi Ḳayṣeri ḥalḳı **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3951). [tamām,]*

Bu ḳadar muḥib mürīd ile **tamām** / Ḥażret-i Ḫūnkār ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3976). [tamām,]*

Didi abdāl buġdayı cümle **tamām** / Dökeler bunda bulınca iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4112). [tamām,]*

Gün ṭoġup ṭolunduġı arża **tamām** / Yandurısarlar çırāġuñı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4405). [tamām,]*

Anlaruñ ola döşek oturalar / Ẓulmi dünyādan **tamām** götüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4409). [tamām,]*

İçmedi ḳırḳ gün daḫı ṣudan **tamām** / Tā ki ḳırḳ gün geçdi bulup iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4556). [tamām,]*

Ḫoş müsāferet ider üç gün **tamām** / Olıcaḳ dördünci gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4707). [tamām,]*

tamām: *1. Tamamen, bütünüyle, baştan başa. 2. "Tamam oldu." ifadesini pekiştirmek amacıyla kullanılmıştır.*

Ol cihetden Ḫorasān mülki **tamām** / Başsuz ayaġa dönüben ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 695). [tamām,]*

Ne ḳadar varsa Müsülmānlıḳ **tamām** / Geldi Aḥmed Yesevī'ye ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 696). [tamām,]*

Niçe fikr itdi-y-ise bunlar **tamām** / Ḫˇāce'ye maʿlūm olur iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1165). [tamām,]*

Çün gelen bu maʿniyi tefsīr ider / Ẓikr olan gibi **tamām** taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5348). [tamām,]*

Olıcaḳ erkān Ḫˇāce'den **tamām** / Ḫorasān'a gelicegez ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5414). [tamām,]*

tamām: *Bitmiş, yapılmış.*

Ḳırḳ yıl olısar senüñ devrüñ **tamām** / Baʿde ḳırḳ yıl olısar emrüñ **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1186). [tamām,]*

tamām: *Bütün, tüm, eksiksiz,yanlış ve yalan olmayan, doğru, tamamlanmış, bitmiş.*

Didi kim ol didügüñ erdür **tamām** / Düş görüpsin eyledüm taʿbīr-i tām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1733). [tamām,]*

tamām: *Bitme, tamamlanma, sona erme.*

Ḳırḳ yıl olısar senüñ devrüñ **tamām** / Baʿde ḳırḳ yıl olısar emrüñ **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1186). [tamām,]*

Üc gün oruc ṭuta ola bā-ṣıyām / Olıcaḳ ol üc günüñ ṣavmı **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2166). [tamām,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār Maḳālāt'ın **tamām** / Türkīye tercüme itdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3666). [tamām,]*

tamām: *A. Bütün.*

Ṭāliʿin Necm'in **tamām** oġlanlaruñ / Arayup ʿilm-ile bildüm anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2408). [tamām,]*

Ḫūnkār adın ṣorduġından ol **tamām** / Mollā Ḫūnkār ṣandı cümle ḫāṣṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4058). [tamām,]*

Erden almışdur naṣībini **tamām** / Er ḳılurdı aña ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5467). [tamām,]*

Otururdı abdāllar-ıla bī-riyā / Cemʿ olup devletlüler geldi **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6277). [tamām,]*

tamām: *Ar. Eksiksiz, tamamıyla.*

İşbu esmā yazılu anda **tamām** / Şeh vilāyet aluban itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 163). [tamām,]*

Cümlesin ḫatuna hep iʿlām ḳılur / Çünki ḫatun işidür anı **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 285). [tamām,]*

Görüben anası cānını yaḳar / Ṣordı aḥvāli **tamam** taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 350). [tamam,]*

Eyledi irşād ṭarīḳın āşikār / Şeyḫ Loḳmān'uñ vilāyetin **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6668). [tamām,]*

Nĕ ki gelürse ḫasenātdan **tamām** / Maṭbaḫında ol bişerdi iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 587). [tamām,]*

Böyle diyüp ḫalḳ-ı Türkistān **tamām** / Dökdiler gözler yaşın hem-çün ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 704). [tamām,]*

Böyle diyüp cümle kāfirler **tamām** / Aġlaşuban nāliş itdi ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 939). [tamām,]*

Ḫʿāce'ye bu iş **tamām** maʿlūm olur / Ṣanma nesne anlara mektūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1064). [tamām,]*

Andan irdi Mūsā-yı Kāẕım'a bil / Şöyledür naḳli **tamām** taṣdīḳ ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1106). [tamām,]*

Naḳldür ol vaḳt o Rūm'uñ pīrleri / Elli yidi biñ **tamām** Rūm erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1277). [tamām,]*

Dir naẕar ṣaldum **tamām** Rūm mülkine / Ṭaġa ṭaşa berr ü baḥrüñ silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1308). [tamām,]*

Döndi girü ol ḳoyuncuḳlar **tamām** / Ardına düşdi ḳamusı iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1451). [tamām,]*

Düpdürüst ḳırḳ gün tamāmet ol unı / Yufḳa yapdılar **tamām** düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2086). [tamām,]*

Çaḳ Ḳızılca Ḫalvet öñinde **tamām** / Tekye Ḳaya'ya varınca iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2657). [tamām,]*

Boynuzı dörder ü dört yüz ḳoç **tamām** / Gelür-idi gün-be-gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2664). [tamām,]*

Dutıcaḳ ḳuvvet yanıcaḳ pes **tamām** / Ol eve vardı yügürüp ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2695). [tamām,]*

Ol putı atmış oda yanmış **tamām** / Eylemiş kendüsi od içre maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2702). [tamām,]*

İrtesi ne varsa ḥażretde **tamām** / Çelebiler ḫalīfeler ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2874). [tamām,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār evṣāfın **tamām** / İşidüben ṣabr itmez ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2957). [tamām,]*

Ḳıldılar bir hafta ḫoş ṣoḥbet **tamām** / Oldılar mesrūr vaṣla ṣubḥ u ṣām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2983). [tamām,]*

Ḳırşarı'nda ne ki varsa ḫāṣ u ʿām / Ḳıldı istiḳbāl Ḫūnkār'ı **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2992). [tamām,]*

Ne ki faḳr erkānı var-ısa **tamām** / İrürürler dervīş olur ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3075). [tamām,]*

Ṭuz Köyi ḳavmi ne var-ısa **tamām** / Bir yire cemʿ oldı mecmūʿ-ı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3377). [tamām,]*

Mollā gördi külli olmış iḫtilām / Yunmalı olmış bular cümle **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3470). [tamām,]*

Dest-namāz alup vużūʾ ḳıldı **tamām** / Lā-tekellüf geçdi der cā-yı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3569). [tamām,]*

Gün ṭoġısından batısına **tamām** / Yana çırāḳuñ didi ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4240). [tamām,]*

İrgüreler ol ere bizden selām / Ẕikr ideler bu yigit ḥālin **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4340). [tamām,]*

Kendü ḳavmi tācı aḳ ola **tamām** / Boyayalar ḳızıla sāyir enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4436). [tamām,]*

Ne-y-ise erkānı gösterdi **tamām** / ʿİzzet idüp gösterür yir ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4541). [tamām,]*

Ṣūretüñ şeklüñ ṣalıḳ virdi **tamām** / Ẕikr idüp ḳıldı işāret ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4720). [tamām,]*

Tafṣīl ile ẕikr idersem hep **tamām** / Söz uzar ṭūl u dırāz olur kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4810). [tamām,]*

tamām: *"Tamamdır, bu iş bitmiştir" manası verir.*

Çavdar eküñ götürüñ buġday müdām / Oña hem ekinüñüz dāyim **tamām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1536). [tamām,]*

tamām: *(Ar.) Bütünlüğünü bozacak bir eksiği olmayan (şey), bütün.*

Ḳırḳ gününñ beş vaḳtini daḫı **tamām** / Anda ḳılurdı görürdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3700). [tamām,]*

Ḥācī Bektaş varmayınca ḫalḳ **tamām** / Olmadı aña maḳarr iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4471). [tamām,]*

İtdürür reng yüzini zaʿferān-ıla / Bādem ü naḳş u **tamām** erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4626). [tamām,]*

tamām al-: *Tamamen almak.*

Naṣībin erden tamām almış-ıdı / Raġbet-i tekmīle yol bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5341). [tamām al-,]*

tamām bil-: *Bir konu hakkında etraflıca bilgi sahibi olmak.*

Ḥācī Bektaş er durur bildi tamām / Ḫalḳ-ı ʿālem cemʿ olup çekdi emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6275). [tamām bil-, -di]*

tamām eyle-: *Tamamlamak.*

Çün tamām eyledi neyse ḫiẕmetin / Ḳodı laḥdine erüñ ol meyyitin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5658). [tamām eyle-, -di]*

tamām it: *Tamamlamak.*

Tepsiyi ṣaḳladılar iy baḫtulu / Şeyḫ ḥacc erkānın itdi çün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6698). [tamām it, --di]*

tamām it-: *Tamamlamak.*

Eyledi beyʿat tırāş erkānını / Hem icāzetle tamām itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1505). [tamām it-, --di]*

Aḳça Ḳoca öñce ḫod gitmiş-idi / İşini cümle tamām itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2333). [tamām it-, --miş, --i, --di]*

Çün duʿāyı oḳuyup itdi tamām / Ṭurdı girdi ḫalvetine ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5519). [tamām it-, -di]*

Çün melek-ḫū idesin nefsüñ tamām / Meskeniñ sen idesin dāru's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5729). [tamām it-, -e, -sin]*

tamām kıl: *Tamam etti.*

Ḳıldı Ḥaḳ luṭfı-y-ıla anı revā / Ḳıldılar bir hafta ol emri tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 391). [tamām ḳıl, --dı, --lar]*

tamām kıl-: *Tamam etti.*

Yonduruban ol anı ḳıldı tamām / Çünki yonmak işi buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2275). [tamām ḳıl-, --dı]*

tamām kıl-: *Tamamlanmış, bitmiş.*

Yidi pāre şehr yapdı ol hümām / Ḳonya'yı hep yapdurup ḳıldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1635). [tamām ḳıl-, --dı]*

Er işi olur murād-baḫş lik müdām / Luṭfuñ-ıla eksügümüz ḳıl tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1771). [tamām ḳıl-,]*

Ḫatm idüp ḳıldı duʿāsını tamām / Dönüben dir aña güş it iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3284). [tamām ḳıl-, --dı]*

tamām ol-: *Eksiksiz, tam olmak, tamamlanmak.*

Çille çıḳardı orada erbaʿīn / Çün tamām oldı ṭurur andan hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1753). [tamām ol-, --dı]*

Yıl tamām olıncaġaz ol pādişāh / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3206). [tamām ol-, --ıncaġaz]*

Mollā ile remzümüz oldı tamām / Ol umūr ḫoş yirine geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3546). [tamām ol-, --dı]*

Ne-y-ise remz ü rumūz oldı tamām / Gösterürler yir oturur ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3551). [tamām ol-, --dı]*

Üc yay-ıdı gün ṭurdı der-ḳıyām / Çün yidi gün geçdi vü oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [tamām ol-, --dı]*

Çün tamām oldı namāz Ḫūnkār hemīn / Oldı ġayb ol arada ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3680). [tamām ol-, --dı]*

Geldi el öpdi vü ḫilʿat giydi cüst / Çün işi bitdi tamām oldı dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [tamām ol-, --dı]*

Naḳl-i Otman tārīḫi oldı tamām / Böyle meẕkūr oldı ẕikri ve's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4459). [tamām ol-, --dı]*

Çün bu nevʿ-ile rumūz oldı tamām / İki yirde ṭaş ışırdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4531). [tamām ol-, --dı]*

Çünki maḳṣūd bu-y-ıdı oldı tamām / Buldı bu ṣoḥbet de bunda iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4797). [tamām ol-, --dı]*

Yindi keşkek mehyā oldı uş tamām / Mehyā oldı buldı ol emr iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [tamām ol-,]*

Çünki ḳubbe yapusı oldı tamām / Līki ġāyet yüksek-idi key be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5772). [tamām ol-, -dı]*

Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām / Hū diyüp er müzdine virgil selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5866). [tamām ol-, -dı]*

Bu vilayete inan ṭutma gümān / Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6271). [tamām ol-, -dı]*

Ḳara İmīrza geldi bile yidi ḫūn / Çünki niʿmet yiyüben oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6377). [tamām ol-, -dı]*

tamām ol-: *Tamamlanmak,Halledilmek.*

Çünki ḳubbe yapılup oldı tamām / Gitdi miʿmār dünyādan da iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5850). [tamām ol-, -dı]*

tamām ol: *Eksiksiz, tam olmak, tamamlanmak.*

Oldı dört yaşında dört aylıḳ tamām / Atası mektebe virmek diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6616). [tamām ol, --dı]*

Tā ki yapıldı vü hem oldı tamām / Emr ider şeyḫi oḳudılar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6624). [tamām ol, --dı]*

Çünki ḳırḳ gün iʿtikāf olur tamām / Cemʿ olur anda ne var-ısa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1267). [tamām ol, --ur]*

Didiler baʿżīsı bu resme kelām / Rāyumuz bu işde hep olsun tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1289). [tamām ol, --sun]*

tamām ol: *Bitmek, tamamlanmak, sona ermek.*

Pīrlik irdi ʿömrümüz oldı tamām / Biz daḫı evlād yüzin görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 310). [tamām ol, --dı]*

tamām oldı tamām ol: *Eksiksiz, tam olmak, tamamlanmak.*

Bu vilāyet-nāme de oldı tamām / Ḥācī Bektaş rūḫına olsun selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1058). [tamām oldı tamām ol, --dı]*

tamāmet: *Bütün, hepsi, tamamiyle.*

Göricek erden vilāyet ḫalḳ tekūr / Muʿteḳıd oldı **tamāmet** bī-ḳuṣūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 966). [tamāmet,]*

Düpdürüst ḳırḳ gün **tamāmet** ol unı / Yufḳa yapdılar tamām düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2086). [tamāmet,]*

Tā ki tükene **tamāmet** ol ḫamīr / İtdiler ol resme Ḫunkār nite dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [tamāmet,]*

Tataristān'dur **tamāmet** ol diyār / Ol diyārda var-ıdı bir şehr-yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2402). [tamāmet,]*

Didiler varup Külü Ḫan'a bunı / Çün kim işitdi **tamāmet** ḫan anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2470). [tamāmet,]*

Pes Külü Ḫan oġlı ḳatında nite / Ḳaldı çün bir yıl **tamāmet** Hoy Ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [tamāmet,]*

Tā ki ṭoyum eyledi leşkerini / Māla ġarḳ itdi **tamāmet** varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4289). [tamāmet,]*

tamāmet: *(Ar.) Tamam olma, tam olma, tamlık.*

Ḳalḳdı Ḫūnkār Ḥācī Bektaş-ı Velī / İtdi erkānı **tamāmet** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1504). [tamāmet,]*

Ṣaru'yı bed fikr-ile geldügini / Bildi külliyyen **tamāmet** hep anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2007). [tamāmet,]*

O gice yatup ṣabāḥın ṭurdılar / Yapılupdur ṭaş **tamāmet** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2276). [tamāmet,]*

Didiler bu baḫš yeşil fermānda hep / Ẕikr olınmışdur **tamāmet** anda hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4958). [tamāmet,]*

tamāmet eyle: *Tamamlamak.*

Eyledi anı tamāmet döndi bāz / Yine bir rikʿata idince şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6660). [tamāmet eyle, --di]*

ṭamar: *Damlamak.*

Ḳılıcından ḳan **ṭamar** bir pehlivān / Ḫavf idüp ʿOšmān'a pes ṭaʿn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6329). [ṭamar,]*

tamar: *Canlı varlıkların vücudunda kan veya lenf dolaşımını sağlayan kanal, damar.*

Yüregüm ṣıḳdı **ṭamar** üç ṭamla ḳan / Gitdi uṣṣum düşmişem anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3359). [ṭamar,]*

tamar götür: *Baş kesmek,öldürmek.*

Ol ʿadū ḳaṣdına pes rezm eyledi / Varuban götürdi düşmenden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 263). [ṭamar götür, --di]*

ṭamla: *Damlamak.*

Didi çıḳġıl işbu mescid üstine / Yuġılaġıl **ṭamlamamaḳ** ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3600). [ṭamlamamaḳ, --ma, --maḳ]*

ṭamla-: *Damlamak.*

Geñlik itmişdük bugün yolda şikār / Ḳaba andan **ṭamlamış** ḳan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1843). [ṭamlamış, -mış]*

ṭamu: *Cehennem.*

Geldi kāfir gördi evreni ḳamu / Yidi başlu ejdehā aġzı **ṭamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 899). [ṭamu,]*

İmdi bāṭıl dīn imiş kāfir ḳamu / Kāfirüñ yiri-y-imiş anda **ṭamu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 919). [ṭamu,]*

ṭañ: *Ayıplama, kötüleme.*

İşidüp segirdişüben geldiler / Görüben ol ḥāli **ṭaña** ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5210). [ṭaña, -a]*

ṭañ: *Güneş doğmadan önceki alaca karanlık, fecir.*

Ḫalḳını cemʿ eyledi **ṭañla** ṭurup / Anlara gördügini iydivirüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4480). [ṭañla, -la]*

Ṭurdı **ṭañla** o yañaya ʿazm ider / Ere bulışmaġa cānı cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4899). [ṭañla, -la]*

ṭan-: *Danışmak, istişare etmek.*

Ol namāz ḳılanlara döndi Saʿīd / Müşkili var anlara **ṭandı** Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3687). [ṭandı, --dı]*

ṭan-: *İstek.*

Baʿd ez-ān bir **ṭanacaḳ** olsa işi / Ḥācī Bektaş'a ṭanardı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2639). [ṭanacaḳ, --acaḳ]*

ṭan-: *Ihtiyaç.*

Baʿd ez-ān bir ṭanacaḳ olsa işi / Ḥācī Bektaş'a **ṭanardı** ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2639). [ṭanardı, --ar, --dı]*

Baʿd ez-ān her ne olursa müşkili / Anlara **ṭanardı** dimişdi belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4348). [ṭanardı, --ar, --dı]*

ṭañ at-: *Şafak sökmek.*

İtdi ḫayr-ıla duʿā ḳıldı niyāz / Çün seḥer vaḳti irüben atdı ṭañ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6000). [ṭañ at-, -dı]*

ṭaʿn it-: *Kınamak, yermek, ayıplamak.*

Ḳılıcından ḳan ṭamar bir pehlivān / Ḫavf idüp ʿOšmān'a pes ṭaʿn itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6329). [ṭaʿn it-, -di, -ler]*

ṭañ ḳıl-: *Tan ağarmak, aydınlanmak.*

Ṭañ namāzın ḳıldı idüp Ḥaḳḳ'a sevi / Çün cemāʿat birle ḳıldı ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6002). [ṭañ ḳıl-, -dı]*

ṭañ namāzı: *Sabah namazı.*

Ṣu yoġ-ıdı dest-namāz almadılar / Ṭañ namāzın ṭañlacaḳ ḳılmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3467). [ṭañ namāzı, --n]*

ṭaña kal-: *Şaşırıp kalmak, hayrete düşmek.*

Gördiler giderdi ırmaḳdan yaña / Anı görüp ḳaldılar bunlar ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1569). [ṭaña ḳal-, --dı, --lar]*

Ne ḳadar iḳdām ider Mollā aña / Kesmedi bir ḳılını ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3408). [ṭaña ḳal-, --dı]*

Hīç Saʿīd'den görmedi baḳan ešer / Ṭaña ḳaldılar görenler ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3653). [ṭaña ḳal-, -a]*

Ger żarar gelmĕz ise didi baña / İş idem saña gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3971). [ṭaña ḳal-, --a]*

ṭaña kal: *Alacakaranlığa, seher vaktine kalmak.*

Böyle diyüben segirtdi dört yaña / Bulmadı kaldı bu işlere ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1492). [ṭaña kal, --dı]*

ṭaña kal: *Şaşırıp kalmak, hayrete düşmek.*

Ne diler-ise vilāyetden aña / Ḳorḳma göster kim gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2456). [ṭaña ḳal, --a]*

ṭaña kaldı: *Şaşırıp kalmak, hayrete düşmek.*

Uzadup elini gösterdi aña / Göricek Emre anı ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1421). [ṭaña ḳaldı, --dı]*

tanı: *Tanımak.*

Hem Süleymān adlu anda bir ʿazīz / Vardı yolın **tanımış** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4615). [tanımış, --mış]*

tanık ol-: *Bir olayı görmek ve duymak, şahit olmak.*

İşidüñ uşda bunı direm size / Ṭanıḳ oluñ siz bizüm üstümüze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1963). [ṭanıḳ ol-, --uñ]*

ṭanış: *Danışmak, bir hususta akıl almak.*

Hep vezīrin beglerin cemʿ eyledi / **Ṭanışup** bunlara ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4201). [ṭanışup, --up]*

ṭanış: *Bildik, tanıdık.*

Maʿnīñüz andan temāşa idevüz / **Ṭanışıraḳ** yola bile gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5347). [ṭanışıraḳ,]*

ṭañla: *Şaşmak, garip bulmak.*

Ṭañlayuban aḫşamın sürdi gider / Eve gelicek anı gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1922). [ṭañlayuban, -yuban]*

Ṭañlayup indi ḳatırdan ol daḫı / Pes muvāfaḳat mürüvvetdür aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3471). [ṭañlayup, -yup]*

Gördiler ʿAlī Baba biçer bile / **Ṭañlayup** bunlar ḳamu geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5437). [ṭañlayup, -yup]*

ṭañla: *Şaşırmak, garip bulmak.*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp **ṭañladı** / İşbu işden çoḳ meʿānī añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3781). [ṭañladı, -dı]*

ṭañla: *Sabahtan, sabahleyin.*

Ṣu yoġ-ıdı dest-namāz almadılar / Ṭañ namāzın **ṭañlacaḳ** ḳılmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3467). [ṭañlacaḳ, -cak]*

ṭañla: *Sabahleyin, sabah olur olmaz.*

Yirlerinden **ṭañlacaḳ** çün ṭurdılar / Çevre yaña yilüben yügürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 610). [ṭañlacaḳ, -caḳ]*

Ṭañlacaḳ ṭuruban ata atlanur / Öyle vaḳtinde köye irişdi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1830). [ṭañlacaḳ, -caḳ]*

Ṭañlacaḳ çün ṣubḥ oldı ṭurdılar / Destūr aluban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2349). [ṭañlacaḳ, -caḳ]*

Didiler dün **ṭañlacaḳ** gitmiş idük / Birez eglenmĕsevüz yitmiş idük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3068). [ṭañlacaḳ, -caḳ]*

ṭañla: *Hayret etmek, şaşmak, garip bulmak.*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı görüp **ṭañladı** / Bilmeyen de bildi erdür añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1057). [ṭañladı, -dı]*

Gördi İdrīs anı ḳatı **ṭañladı** / Daḫı bundan çoḳ ḫayāller añladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1721). [ṭañladı, -dı]*

Key taʿaccüb eyleyüben **ṭañladı** / Bildi ʿOšmān ḫażretidir bī-günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6397). [ṭañladı, -dı]*

ṭañla: *Hayran olmak, olağanüstü bulmak.*

Ol gemi buġdayı çeç olmış durur / **Ṭañladı** çün kim bu resm-ile görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4121). [ṭañladı, -dı]*

tañrı: *Allah.*

Tañrı ḳażāsına şalduḳ biz seni / Leẕẕetinden sen daḫı ṭatġıl anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5175). [tañrı,]*

tañrı: *Allah, ilâh.*

Tañrı ḫāżır er ḫāżır / Diyip ṭuran ʿāşıḳlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3714). [tañrı,]*

ṭanu ṭana: *?.*

Çün varur maḫbūs atası yirine / Ḫalḳını direr ki tā **ṭanu ṭana** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3931). [ṭanu ṭana,]*

ṭanuġ: *Bir kimse veya şeyi, bir olayı gözüyle gören ve gördüğünü, bildiğini anlatan kimse, şâhit, tanık.*

Buña ḫüccet ḳoduġuma biş bile / **Ṭanuġum** var görüñüz siz de hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1984). [ṭanuġum, -um]*

ṭanuḳ: *Şahit, tanık.*

Siz de işidüñ **ṭanuḳlarumı** dir / Ṣuç kimüñdür siz de oluñuz ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1987). [ṭanuḳlarumı, --lar, --um, --ı]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat ṭuralum / Ol **ṭanuḳlaruñ** ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1986). [ṭanuḳlaruñ, --lar, --uñ]*

tanuk ṭut-: *Şahit tutmak.*

Bişüñüz de buña ṭanuḳ ṭutaram / İḥtiyāc vaḳtinde sizden isterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1968). [ṭanuḳ ṭut-, --ar, --am]*

tanuḳluk: *Şahitlik, tanıklık; şahitliğini, tanıklığını.*

Ḥaḳ teʿālā iẕni-le virüñ cevāb / Ḥaḳ **ṭanuḳluġın** virüñ olsun ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1993). [ṭanuḳluġın, --ın]*

ṭap: *Huzur, nezd, makam, kat.*

Cān Baba dir bize barmaḳlar virür / Ḳaldı avcumda benüm **tapuñ** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2573). [tapuñ, -uñ]*

ṭap: *Kulluk etmek, Tapmak.*

Siz **ṭaparsız** kim o sizi ṣaḳlaya / Her belā vü her ḳażādan bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [ṭaparsız, -arsız]*

ṭapduk: *Taptuk Emre.*

İşidüp **Ṭapduḳ** didi geldüñ ṣafā / Ḳullıḳ ile görelüm senden vefā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2936). [ṭapduḳ,]*

Yūnus'ı **Ṭapduḳ** ḳodı ḫiẕmet ide / Ḫiẕmetinde biñ daḫı ʿizzet ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2938). [ṭapduḳ,]*

Ṭaġ içinde-y-idi **Ṭapduḳ** tekyesi / Ḳodı odun ḫiẕmetine Yūnus'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2939). [ṭapduḳ,]*

Ḳırḳ yıl bu resme ḫiẕmet eyledi / Baʿd ez-ān **Ṭapduḳ** gör aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2943). [ṭapduḳ,]*

Şimdi ol ḳuf u luñ miftāḫın ḥaḳīḳ / **Ṭapduḳ'a** virdüm anı gördüm lāyıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2932). [ṭapduḳ'a, --a]*

Ṭapduḳ'a bir gün ki ḫālāt el virür / Şevḳ-ıla bulur çü ḫālātı ḥuzūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2944). [ṭapduḳ'a, --a]*

tapduk emre: *Yunus Emre'nin mürşidi.*

Adı **Ṭapduḳ Emre** ḳaldı ol erüñ / Ol veliyyullāh-ı kān-ı gevherüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1424). [ṭapduḳ emre,]*

Emre tapduḳ Ḫūnkār'um dir üç kezin / Ḫāk-i pāyine hemān sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1423). [ṭapduḳ emre,]*

İşidüben bu sözi oldı revān / **Ṭapduḳ Emre** ḳatına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2934). [ṭapduḳ emre,]*

tapdur: *Allah'a kulluk ettirmeye vesile olmak; ubudiyet.*

Bir gicede bu evi tā yapdura / Bir gicede bu kemāle **ṭapdura** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [ṭapdura, --a]*

tapşur: *Emanet etmek, teslim etmek TS. C.V, s.3744-48.*

Ṭapşurur anları aña ol hümām / Ol daḫı virdi ʿAliyy-i Rıżā'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 199). [ṭapşurur,]*

Andan icāzet inābet **ṭapşurur** / Ḫalīfelik ḥükmini küllī virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1175). [ṭapşurur,]*

Çıḳarumayup żarūrī oluban / Anlara **ṭapşurdı** cümle gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1467). [ṭapşurdı, -dı]*

Ṭapşurur görince ol biñ altunı / İşbu nez̲rümdür didi alġıl bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4725). [ṭapşurur,]*

tapşur: *Kavuşmak, ulaşmak; emanet etmek.*

Dut sözüm divşür özüñ açġıl gözüñ / Ḥaḳḳ'a **ṭapşur** girçek irseñ kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 740). [ṭapşur,]*

ṭapu: *Allah'ın huzuru, makamı, katı.*

Pes muḥibb olduḳ **ṭapuña** bī-nifāḳ / Şāhumuzsın çün bizim ṣāḥib-zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6184). [ṭapuña, -ñ, -a]*

ṭapu: *Huzur, kat, makam.*

Hem selām itdi **ṭapuña** ḳıl ḳabūl / Didiler hem ḥāl size maʿlūmdur ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4376). [ṭapuña, -ñ, -a]*

ṭapu ḳıl-: *Bağlanmak,emri altına girmek,kapılanmak.*

Böyle diyüp hep Müsülmān oldılar / Ṣāha ḳarşu cümle ṭapu ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 963). [ṭapu ḳıl-, --dı, --lar]*

tar: *Saz teli.*

Didi döküñ ortaya yarma darı / Dökdiler **ṭaruyı** daldı bir nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6057). [ṭaruyı, -yı]*

tar: *Tel, saç teli.*

Didi döküñ ortaya yarma **darı** / Dökdiler ṭaruyı daldı bir nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6057). [darı, -ı]*

tarabul: *Bir çeşit halk oyunu.*

Didi abdāllara bu dem ṭuruñuz / Bir **ṭarabul** āteşini uruñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2224). [ṭarabul,]*

tarabul odı: *Bir çeşit halk oyunu ve onun ateşi.*

Meger ol meydānuñ ortasında ḫūb / **Ṭarabul odı** yanar-ıdı ṭurup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1192). [ṭarabul odı,]*

ṭaraf: *Ar. Taraf, yön.*

Beglerini ḫalḳa ḳılup ser-firāz / Bu **ṭarafdan** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5977). [ṭarafdan, -dan]*

Ḥācī Bektaş tekyesini gördiler / Bu **ṭarafdan** Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6162). [ṭarafdan, -dan]*

Virdi Ertuñrul aña çoḳ sīm ü zer / Ol **ṭarafdan** şāh ʿOšmān geldi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [ṭarafdan, -dan]*

taraf: *(Ar.) Yön, yer.*

Āl-i Selcūḳ bil ki ʿAbbāsīler'üñ / Ṣaġ **taraf** vezīri durur anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1609). [taraf,]*

Bermekīler'üñ idi hem ṣol **ṭaraf** / Çoġ-ıdı Selcūḳ'da Bermek'den şeref *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1610). [ṭaraf,]*

taraf: *Cihet, yan, yön.*

Gölgesi olmaya ḫoş vire żiyā / Olısardur her **ṭarafı** rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3438). [ṭarafı, -ı]*

tarak: *Tarak || Çentik.*

Beşḳarış'dan iki günlük yir ıraḳ / Gelüp anda daḫı ṭutdı bir **taraḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5310). [taraḳ,]*

tarḥ it: *Kurmak, düzenlemek, tertip ve tanzim etmek.*

Himmeti ṭarḥ idüben mesrūr olur / Çünki ḫatun bildi anı gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 358). [ṭarḥ it, --üben]*

tarḥ oldı: *Atılmak, çıkarılmak.*

Ṭarḥ oldı ġuṣṣa vü ḳayġu teraḥ / Viribir bī-ḥad māl ü ceyz ü cihāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 363). [ṭarḥ oldı, --dı]*

tarı: *Darı.*

Didiler ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er belī / Gördiler ki düşmemiş çaçdan **ṭarı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6067). [ṭarı,]*

Ḫizmete baḳup naẓar ki ṣaldılar / Arpa buġday mercimek paḳla **ṭarı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6255). [ṭarı,]*

tarı: *Buğdaygillerden, kuraklığa dayanıklı bir bitki, akdarı.*

Ḥaḳḳ'a iki rikʿat eger ṭāʿat ḳıla / Çaçdan ammā düşmeye hīç bir **ṭarı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6059). [ṭarı,]*

tarı-: *Darı.*

Didi yā hū çaġıruban dostuna / Ṭurdı seccāde muʿallaḳ **ṭarıda** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6064). [ṭarıda, -da]*

tārīh: *Bir olayın meydana geldiği gün ve yıl.*

Böyle dir **tārīḫde** ṣoḥbet bünyādın / Dāyeler beslědiler iʿzāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 328). [tārīḫde, -de]*

Ol olan **tārīḫde** ol gün olʿazīz / Otururken İdrīs'üñ evinde tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [tārīḫde, -de]*

Ṭābaḳa'n-naʿl geldi ol **tārīḫe** rāst / Er durur ol bildiler merd-i Ḫudāst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4087). [tārīḫe, -e]*

tārīh: *"Ebced" hesabıyla düşürülen târih.*

Geldi tābūtını neccār düzdi hem / Ṭurdı ḥaccār ṭaşa **tārīḫ** yazdı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [tārīḫ,]*

Geçdi **tārīḫ** üstine çoḳ sāliyān / Döndi devrān Ḫan Muḥammed oldı ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5851). [tārīḫ,]*

tarīk: *Yol, yöntem.*

Ṭarīḳ-i bāṭında çoḳdur ḍallīn / Ṣaḳlaya hem muẓlimīnden āmīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5848). [ṭarīḳ-i,]*

tarīk: *(tutulan) yol.*

Ol **ṭarīḳ** ḥālin anuñla gördiler / Nĕ-y-ise maḳṣūdlarına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4969). [ṭarīḳ,]*

ṭarīḳ: *Allah'a ulaşmak için tutulan yol, bir velînin tuttuğu Allah'a ulaşma yolu, tarîkat.*

Girmesün Rūm'a vü bulmasun **ṭarīḳ** / İttifāḳī böyle itdiler ḥaḳīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1291). [ṭarīḳ,]*

ṭarīk: *Yol II tâkip edilen yol, usûl.*

Eyledi irşād **ṭarīḳın** āşikār / Şeyḫ Loḳmān'uñ vilāyetin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6668). [ṭarīḳın, -ı, -n]*

ṭarīk: *(Ar.) Yol.*

Ol **ṭarīḳ** üzre ki oturıncaġaz / Eyle otururlar ıdı niçe kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1354). [ṭarīḳ,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl ḫoş refīḳ / Aluban yol gitdi bir ḳaç gün **ṭarīḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2748). [ṭarīḳ,]*

Birbirine sürdiler anda **ṭarīḳ** / Baʿd ez-ān gör n'eylediler iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4957). [ṭarīḳ,]*

Ḳorḳusından ejdehānuñ ol **ṭarīḳ** / Ḳaṭʿ olup kesilmiş-idi iy refīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5187). [ṭarīḳ,]*

ṭarīkat-: *(Ar.) Allah'a ulaşmak amacıyla tutulan yol, İlâhî yol.*

Göndereler piş-revi böyle yire / Bu **ṭarīḳatda** degül durur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5109). [ṭarīḳatda, --da]*

ṭarīḳat: *(Ar.) Allah'a ulaşmak amacıyla tutulan yol, İlâhî yol.*

Göñlegüm Receb diyüpdür aña er / Kim **ṭarīḳat** içre idi üstüvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2250). [ṭarīḳat,]*

ṭarīḳat: *Allah'a ulaşmak maksadıyla tutulan yol.*

Ḳaraca Aḥmed'sin özüñdür pāsbān / Çün **ṭarīḳatde** er durur güç ṭartıcı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6122). [ṭarīḳatde, -de]*

ṭarīk-i ʿām: *Umumi yol olmak, herkesin kullandığı yol olmak.*

Dir **ṭarīḳ-i ʿām** kenārına iriş / Ḫūb bostān eküben anda düriş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3128). [ṭarīḳ-i ʿām,]*

ṭarīk-i şöhret: *Şöhret yolu.*

Terk ḳıldı ol ṭarīḳ-i şöhreti / Bildi ki şöhretdür erüñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4635). [ṭarīḳ-i şöhret, --i]*

ṭarīḳumuzı ṭut: *Bir yere doğru yönelmek, gitmeye başlamak.*

Gördügüñ maʿnāyı göster anda sen / Ṭut ṭarīḳumuzı eyle zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5352). [ṭarīḳumuzı ṭut,]*

tarla: *Tarıma elverişli olan, sınırlı ve belirli toprak parçası.*

Ḳalḳup ol burçaḳ yirinden dirilür / **Tarlanuñ** burçaġı bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2317). [tarlanuñ, --nuñ]*

ṭarlık: *Darlık, sıkıntı.*

Ẓann-ı ġālibüm budur ki işbu iş / İşbu evren işbu **ṭarlıḳ** bu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [ṭarlıḳ,]*

Bir mürüvvet eyle luṭf eyle şehā / İşbu **ṭarlıḳdan** bizi ḳılġıl rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3632). [ṭarlıḳdan, --dan]*

Beş yüz altun nezrüm olsun didi ḫāṣ / Eyleñüz bizi bu **ṭarlıḳdan** ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4047). [ṭarlıḳdan, --dan]*

tart: *Çekmek.*

Ḳaraca Aḥmed'sin özüñdür pāsbān / Çün ṭarīḳatde er durur güç **ṭartıcı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6122). [ṭartıcı, -ı, -cı]*

ṭaru-: *Darı, mısır.*

Didi şeyḫ kim üstüne her kim gice / **Ṭarunuñ** üstüne seccāde ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6058). [ṭarunuñ, -nuñ]*

Ṭaruya çıḳmaġa itmez kimse ses / Ṣaluban seccāde ṭaru üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6063). [ṭaruya, -ya]*

ṭaru: *Darı, mısır.*

Bir muḥib virmiş-idi birez **ṭaru** / Anı ḫüddām dökmiş-idi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 13, Beyit 1130). [ṭaru,]*

Her ki şol çeç **ṭaru** üstine gelĕ / Seccādesin anuñ üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1132). [ṭaru,]*

Bir **ṭaru** andan taḥarrüḳ ḳılmaya / Hīç birinden birisi ayrılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1134). [ṭaru,]*

Bir **ṭaru** hergiz taḥarrük itmedi / Hīç yerinden ṭaġıluban gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1155). [ṭaru,]*

Yirlü yirinde ṭurursa hep varı / **Ṭaru** üstünde iken ḳılan niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6060). [ṭaru,]*

Ṭaruya çıḳmaġa itmez kimse ses / Ṣaluban seccāde **ṭaru** üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6063). [ṭaru,]*

tārumār ol-: *Darmadağın olmak.*

Bulışup ḳırġun iderler bī-ḳarār / Ḫalīfe ṣınup olurlar tārumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2436). [tārumār ol-, --ur, --lar]*

taş: *Kimyasal veya fiziksel durumu değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden, tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde.*

Ṭaşa ṣaçduḳca ṣudan buġlar çıḳar / Ṣuyı daḫı sanma yabāna aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2529). [ṭaşa, -a]*

Didi Ḫūnkār'a Ṣaru ki iy ice / Su ṣovuḳ **ṭaşdan** çıḳar buġlar nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2528). [ṭaşdan, -dan]*

Gördi Ḫūnkār n'itdügini ol ʿazīz / **Ṭaşa** ṭur diyü işāret itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2977). [ṭaşa, -a]*

Ol ḳaçan ʿavret de bir **ṭaş** ṭoġura / İtdügi şirküñ cezāsını göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [ṭaş,]*

Didiler ki bu yatandur ṭaş pes / Arpa buġday ṣanma ki **ṭaşdur** yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [ṭaşdur, -dur]*

taş: *Taş.*

Arpa buġday ḳalmadı oldı **ṭaş** pes / Cümle ḫarman dānesi oldı ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6252). [ṭaş,]*

taş: *Taş.*

Gine ol **ṭaşa** siñişüp maḥv olur / Bilmezüz bu ṣaçduġuñ ṣuyı n'olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2530). [ṭaşa, -a]*

Geldi tābūtını neccār düzdi hem / Ṭurdı ḥaccār **ṭaşa** tārīḫ yazdı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [ṭaşa, -a]*

taş: *Kimyasal veya fiziksel durumu değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden, tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde.*

Döndi ol beş ṭaşa dir iy beş **ṭaş** / Çün bu emre olduñuz bu dem dü **ṭaş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1962). [ṭaş,]*

Çün özini işidüp ol kān-ı cūd / Bıçaġını urdı ol **ṭaş** üzre zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2130). [ṭaş,]*

Ol iki **ṭaş** ḳubbe öñinde daḫı / Şimdi durur var göresin iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [ṭaş,]*

Yitecekce ol eve **ṭaş** ṭaşıdur / Ere eylik eylemek er işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2274). [ṭaş,]*

O gice yatup ṣabāḥın ṭurdılar / Yapılupdur **ṭaş** tamāmet gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2276). [ṭaş,]*

Çün bu nevʿ-ile rumūz oldı tamām / İki yirde **ṭaş** ışırdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4531). [ṭaş,]*

Didiler ki bu yatandur **ṭaş** pes / Arpa buġday ṣanma ki ṭaşdur yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [ṭaş,]*

taş: *Taşmak, sığmamak.*

İlkbahār eyyāmı şu **ṭaşmış** ıdı / Ṭaşġunı ḥadden ḳatı aşmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1574). [ṭaşmış, -mış]*

Artuban eksilmesün didi ol er / **Ṭaşuban** dökülmesün dir ḫoş ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1719). [ṭaşuban, -u, -ban]*

Saḳarya ırmaġı **ṭaşmış** sīl gelüp / Ḳıpḳızıl bulanuban ṭaşġun olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5052). [ṭaşmış, -mış]*

taş: *Kimyasal veya fiziksel durumu değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden, tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde II taş.*

Her ne dirseñ ṭutaram baş üstine / Ḳanda gidem ben ṭurup **ṭaş** üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 792). [ṭaş,]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstine tīz / Ḳondı bir **ṭaş** üzerine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1300). [ṭaş,]*

Ol kişi bostānlıġınuñ ḳurbına / Oturur ikisi bir **ṭaş** dibine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1473). [ṭaş,]*

Rāh-ı Çivril'den gelincek bir öyük / Yıġılup durur ufaḳ **ṭaşdan** büyük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2877). [ṭaşdan, -dan]*

Ṭaş ṭoḳundı oġlana düşdi revān / Ṣol sāʿat içinde oġlan virdi cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3895). [ṭaş,]*

Hem iki yirde ışırdı iki **ṭaş** / Oldı bu esrār cihān içinde fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [ṭaş,]*

taş: *Taş, kaya.*

Kim vilāyetle yürütdi **ṭaşı** ol / İnüp arslāndan bıraḳdı elden ılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6227). [ṭaşı, -ı]*

taş: *İnsanın dış görünüşü, suret.*

Ṭaşuñuz aḳ ḳara ammā içüñüz / Ṣuçuñuz bağışladum şu içüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1023). [ṭaşuñuz, --uñuz]*

taş: *Taş (parçası).*

Ortada yaturdı biri key mebāş / İtdi tekbīr geldi çün **ṭaş** üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6222). [ṭaş,]*

taş: *Bazı kütlelerden kopan sert, katı madde.*

Otururdı bir **ṭaş** üzre ol ʿazīz / Var-ıdı bir süri **ṭaş** yanında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [ṭaş,]*

Otururdı bir **ṭaş** üzre ol ʿazīz / Var-ıdı bir süri **ṭaş** yanında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [ṭaş,]*

Besmele yād ide çıḳdı üstine / Ol **ṭaşı** ayaḳlamaḳlıḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2116). [ṭaşı, -ı]*

Ayaġı-la dizi-y-ile gör işi / Dizledi ayaḳladı hem ol **ṭaşı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2117). [ṭaşı, -ı]*

Bu **ṭaşı** yutmaġ-ıla ne olısar / Ṭaş olandan ne kerāmet geliser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2174). [ṭaşı, -ı]*

Daḫı ardınca olur ol **ṭaş** revān / Şol ḳanatlı ḳuş gibi gider i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2972). [ṭaş,]*

Ṭurdı ol **ṭaş** indi üstinden revān / Yüz süriyü irdi bunlar da i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [ṭaş,]*

Elin alup kilse içine girür / Ḳaldurup bir **ṭaşı** gör kim ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3275). [ṭaşı, -ı]*

Buġdayı içün diyelüm **ṭaşı** biz / Böyle diyüp göz göre Etrāk pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6248). [ṭaşı, -ı]*

taş: *Taş II kayalık.*

Dir naẓar ṣaldum tamām Rūm mülkine / Ṭaġa **ṭaşa** berr ü baḥrüñ silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1308). [ṭaşa, -a]*

İẕn-i Ḥaḳ'la yüri diyüp söyledi / Çün velā birle yürüdi anda **ṭaş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6224). [ṭaş,]*

Bindi **ṭaşuñ** Ḥācī Bektaş üstüne / Didi b'ismillāh işāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6223). [ṭaşuñ, -uñ]*

taş: *Taş, kaya.*

Çünki Ḫūnkār işidür ṭurur örü / Ol **ṭaşuñ** ḳatına vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2115). [ṭaşuñ, -uñ]*

Menziline ṭoġrı gitdi ol velī / Ol **ṭaşa** ki binmiş-idi Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6234). [ṭaşa, -a]*

taş: *Çilehânenin duvarı.*

Bir adam ṣıġacaġı miḳdārı yir / Açılur **ṭaşdan** hemān olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2361). [ṭaşdan, -dan]*

taş: *Kimyasal veya fiziksel durumu değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden, tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde II değirmen taşı.*

Ol faḳīr oġlı alup bir **ṭaş-ıla** / Atdı ḳuvvetle ḳatı cünbüş ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3894). [ṭaş-ıla, -ıla]*

Başı ayaġı yiri vü ḳuyruġı / **Ṭaş** üstinde muʿayyen ṭuraġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5202). [ṭaş,]*

taş: *Taş, seng.*

Ḥaḳ teʿālā iẕni-y-ile iy ʿazīz / Ol **ṭaşuñ** beşi de nuṭḳa geldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1994). [ṭaşuñ, -uñ]*

taş: *(Obadan) dışarı çıkmak.*

Çıḳıcaḳ **ṭaşra** vezīrler n'itdiler / Şāh ne emr itdiyse eyle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4350). [ṭaşra, -ra]*

Neleri var-ısa andan aldılar / Evden ü şardan çü **ṭaşra** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4770). [ṭaşra, -ra]*

taş: *Sert madde, kaya.*

Ben tevāżuʿ ḳılayın varam aña / Tekye ḳatında var-ıdı iki **ṭaş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6221). [ṭaş,]*

Gördiler ki **ṭaş** olup yatur varı / Ḫarman ısısı azıġın görince **ṭaş** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6256). [ṭaş,]*

taş: *Taştan yapılmış, taştan oluşmuş.*

Ol ḳaçan bir **ṭaş** ṭoġurdı hemīn / Ḳıluban nāle vü efġān u enīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5135). [ṭaş,]*

taş: *Sert madde, kaya.*

Şol ḫamīre gömülür gibi hemān / Ayaġı **ṭaş** üzre gömüldi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1301). [ṭaş,]*

Çün bu resm-ile şehādet virdiler / **Ṭaş** söylĕdügin anlar gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2001). [ṭaş,]*

taş: *Kaya, taş, kayalık, sert ve katı madde.*

Er-iseñ kessün bıçaġuñ bu **ṭaşı** / Ḳılalum iḳrār göricek bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2129). [ṭaşı, -ı]*

Yitecek bir eve ṭaşıtsun **ṭaşı** / Yondurup bennāya işletsün **ṭaşı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2270). [ṭaşı, -ı]*

Yitecek bir eve ṭaşıtsun **ṭaşı** / Yondurup bennāya işletsün **ṭaşı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2270). [ṭaşı, -ı]*

Ṣandı ol muḥib ki ġayrı kimsene / Yapdurup çekdürdi **ṭaşı** bünyāna *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2277). [ṭaşı, -ı]*

Birbirinüñ ḫāṭırın şoruşdılar / **Ṭaşı** arslān birle ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6230). [ṭaşı, -ı]*

taş: *Değersiz maden.*

Ṭaş ışırdı gösterüp anda nişān / Niteki bu ẕikr oldı bu beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5034). [ṭaş,]*

taş: *Ar. İçine su, sulu şeyler ve çeşitli maddeler konan, mâdenden, ayaksız, derince, yayvan kap.*

Ol direk üstinde ṭurur daḫı **ṭās** / Şimdiye dek varuban görür enās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1237). [ṭās,]*

taş-: *Taşmak, sığmamak.*

Meger ol günler bahār eyyāmı-dı / Ṣularuñ **ṭaşduġı** vaḳt hengāmı-dı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5042). [ṭaşduġı, --duġı]*

taş-: *Sıvı maddelerin içinde bulundukları yere sığmayarak kabarıp kenarlardan aşması.*

Daḫı didi bu Ḳızılırmaḳ ki aḳar / **Ṭaşıcaḳ** atluyı atından yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3315). [ṭaşıcaḳ, --ıcaḳ]*

taş-: *Bulunduğu yere sığmayarak dışarıya doğru akmak.*

Artuban eksilmesün dir hergizin / **Ṭaşuban** dökülmesün dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1699). [ṭaşuban, --uban, -]*

Artuban eksilmesün didi ol er / **Ṭaşuban** dökülmesün hem dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1710). [ṭaşuban, --uban, -]*

taş-: *Akarsu, yatağından çıkarak çevresini kaplamak.*

Ṭoldı ḳuyı aḳdı çeşme oldı sīl / **Ṭaşdı** çaylar ġarḳa vardı niçe il *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1026). [ṭaşdı, -dı]*

taş eyle: *Taş gibi un ufak etmek, yıkmak.*

Didi olsun eyle kim cümlesi ṭaş / Çün dilek böyle diler Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6251). [ṭaş eyle,]*

taş ol-: *Taş olmak, taşlaşmak.*

Sīm ü zer hem-yānın açup gördiler / Ṭaş olmış cümlesi āh urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2158). [ṭaş ol-, --mış]*

Çeçlerüñ üstin daḫı hep açdılar / Ṭaş olmışdur yabāna şaçdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2160). [ṭaş ol-, --mış, --dur]*

Ol ṭaş olan aḳçayı hem altunı / Kīsesinde kim ki getürse anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2170). [ṭaş ol-, --an]*

ṭaş ol-: *Taş haline gelmek, sert olmak.*

Çeçlerin açuban itdiler naẓar / Küllī ol çeçler ṭaş olmış ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2152). [ṭaş ol-, --mış]*

Siḥre ḥaml idüp didiler kim ne var / Ṭaş oldı-sa bu çeçler āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2153). [ṭaş ol-, --dı, --sa]*

taş ol-: *Taş gibi kaskatı kesilmek.*

Gördiler ki ṭaş olup yatur varı / Ḫarman ıssı azığın görince ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6256). [ṭaş ol-, -up]*

taş ol: *Taş olmak, taşlaşmak.*

İkisi daḫı hemān ṭaş oldılar / Ḳalan arslānlar çün anı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1204). [ṭaş ol, --dı, --lar]*

taş olan: *Taş olmak, taşlaşmak.*

Bu ṭaşı yutmaġ-ıla ne olısar / Ṭaş olandan ne kerāmet geliser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2174). [ṭaş olan, --an, --dan]*

taş olġıl: *Taş olmak, taşlaşmak.*

İkisin daḫı eliyle ṣıġadı / İkisine daḫı **ṭaş olġıl** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1203). [ṭaş olġıl, --ġıl]*

taşa çal-: *Taşa değdirmek.*

Çakmaġı ṭaşa çalar gibi tamām / Od çıḳardı dırnaġından iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3405). [ṭaşa çal-, --ar]*

taṣdīk eyle-: *Onaylamak.*

Olmışam münkir size taḥḳīḳ didi / Bu sözümü eylegil taṣdīḳ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5232). [taṣdīḳ eyle-,]*

taṣdīḳ it-: *Onaylamak.*

İşiděnüñ kimisi taṣdīḳ ider / Yolda yoldaşını ḫoş tevfīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5031). [taṣdīḳ it-, -er]*

Ḳalmadı hīç kimsenüñ şekki daḫı / İtdi taṣdīḳ cümle-i ḫalḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5035). [taṣdīḳ it-,]*

İtmeyüp taṣdīḳ tekẕīb itdiler / Sözine anuñ ḳamu reyb itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5432). [taṣdīḳ it-, -me , -yüp]*

Görüben bunlar anı taṣdīḳ ider / Bildiler erdür n'ider taḥḳīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5442). [taṣdīḳ it-, --er]*

taṣdīḳ kıl-: *Onaylamak.*

Andan irdi Mūsā-yı Kāẕım'a bil / Şöyledür naḳli tamām taṣdīḳ ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1106). [taṣdīḳ ḳıl-,]*

Ḳuṭb-ı ʿālem yārıdur taṣdīḳ ḳıluñ / Ḳubbe-i elif tācıñ olan ṭālibi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6045). [taṣdīḳ ḳıl-, -uñ]*

taşġun: *Akarsuyun kabarma sırasında yatağından taşarak geniş alanları su altında bırakması,.*

İlkbahār eyyāmı şu ṭaşmış ıdı / **Ṭaşġunı** ḥadden ḳatı aşmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1574). [ṭaşġunı, --ı]*

Saḳarya ırmaġı ṭaşmış sīl gelüp / Ḳıpḳızıl bulanuban **ṭaşġun** olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5052). [ṭaşġun,]*

Dilerüz bir yirde yatavuz gice / Tā ki bu **ṭaşġun** işbu sīl geçe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5053). [ṭaşġun,]*

taşı: *(Bir şeyi bir yerden başka bir yere) Götürmek.*

Tekyesinde tā ki odun **ṭaşıya** / Vaḳt-i germ olup güle vü ışıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2940). [ṭaşıya, -y, -a]*

taşı-: *Taşımak.*

Ṭaşır-ıdı arḳası-y-ıla ḫaṭab / Naṣīb almaḳlıġa ḫiẕmetdür sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2941). [ṭaşır-ıdı, --r, --ıdı]*

taşıt: *Taşıtmak.*

Yitecekce ol eve ṭaş **ṭaşıdur** / Ere eylik eylemek er işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2274). [ṭaşıdur, -ur]*

ṭaşıt-: *Taşıtmak.*

Yitecek bir eve **ṭaşıtsun** ṭaşı / Yondurup bennāya işletsün ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2270). [ṭaşıtsun, --sun]*

taşnīf it-: *Eser hâline getirmek, kitap yazmak.*

Raṣad ʿilminden kitāb te'līf ider / Ḫoş meʿānī derc idüp taşnīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2385). [taşnīf it-, --er]*

ṭaşra: *Dışarı.*

Ḳaṣr içre ḥüzn-ile ol pāk-cān / Pencereden **ṭaşraya** itdi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 274). [ṭaşraya, -ya]*

Gelemedi kimse oddan ileri / **Ṭaşra** oddan ṭurdılar ol ḥalḳ geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2699). [ṭaşra,]*

Cān Baba ḳalḳuban ider dest-būs / Çıḳuban **ṭaşraya** olmayup ʿabūs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2464). [ṭaşraya, -ya]*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳdı **ṭaşraya** / Gördi bir kimse gelürdi ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4160). [ṭaşraya, -ya]*

ṭaşra: *Dışarı çıkmak.*

Çıḳdı andan ḳapudan **ṭaşra** o dem / Baḳ gör imdi n'eyler ol şāh-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 748). [ṭaşra,]*

Çıḳmış-ıdı **ṭaşra** köyden seyr ide / Ḫarmana uġradı yolı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2137). [ṭaşra,]*

Çeküben **ṭaşra** ciger-bendüm çıḳar / Söyleyümez dil ü gözlerüm baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3357). [ṭaşra,]*

ṭaşra: *Dışarı, taşra.*

Ṭaşradan mektebe urmışdı ḳadem / Gördi ḳarşudan iki pīr-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6629). [ṭaşradan, -dan]*

Çıḳdı tekye ḳapusundan **ṭaşra** i yār / Gördi ʿOšmān ḥażretin zencīr-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6363). [ṭaşra,]*

ṭaşra: *Dış, dışarı, hariç yer.*

Bektaş'a dir iy ʿazīz-i muḥterem / Bardaḳ ıla **ṭaşra** çıḳ iy ser-fīrāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6670). [ṭaşra,]*

Alubanı ol putı **ṭaşra** çıḳar / Ḳapucılar da yügürdiler nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2696). [ṭaşra,]*

Bir ʿaẕīm heybetlü evren **ṭaşra** var / Gözleri külḫān demi gibi yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3494). [ṭaşra,]*

İttifāḳ ol dünle Ḫūnkār ḥażreti / **Ṭaşra** çıḳmaġ-ıdı dāyim ʿādeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3638). [ṭaşra,]*

Ṭaşra çıḳduġında başar yüzine / Diyüben şordı bu kimdür özi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3639). [ṭaşra,]*

Bir yanında beg daḫı namāz ḳılur / Ḳılıcaḳ beg namāzı **ṭaşra** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3980). [ṭaşra,]*

taşra: *Dışında, haricinde.*

Ṭaşrasında ḥavlısı var key ulu / Ḥavlı içre olmış ol buġday ṭolu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [ṭaşrasında, -sı, -n, -da]*

taşra: *Dışarı.*

Yüri köyüñ **ṭaşrasını** görelüm / Gitmedin ıraḳ biz aña irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1566). [ṭaşrasını, -sı, -n, -ı]*

taşra: *Bir ülkede başşehir veya diğer önemli şehirler dışında kalan yerler, dışarlık.*

Çıḳuban **ṭaşraya** Ḫunkār oturur / Divşürür İdrīs ṣıġırı getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1944). [ṭaşraya, -y, -a]*

Ol daḫı itdi erüñ nuṭḳın ḳabūl / Daḫı ṭurubanı **ṭaşra** çıḳdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4977). [ṭaşra,]*

Çıḳarur birin birin **ṭaşra** atar / Tā ki çıḳardı ḳamusın ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5171). [ṭaşra,]*

Ṭaşra çıḳup arayup dervīşleri / Bulmadılar geşt idüben ol yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5255). [ṭaşra,]*

Āh idüp efġān eylerdi ziyād / Çıḳdı der-ḥāl **ṭaşraya** iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5377). [ṭaşraya, -y, -a]*

taşra: *Bir ülkenin başkenti veya en önemli şehirleri dışındaki yerlerin hepsi, dışarlık.*

Ḫizmetinde çār ṣad tā müstaʿīd / Her biri **ṭaşrada** mānend-i muʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3297). [ṭaşrada, -da]*

taşra çık: *Dışarı çıkmak.*

Ṣaru'ya dir Ṣaru mūyum uzadı / Çıḳalum ṭaşra başum ḳazı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2505). [ṭaşra çık, --alum]*

taşra çık-: *Dışarı çıkmak.*

Ṭaşra çıḳdı bile baʿžī ulular / Devlet ısı her biri baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2394). [ṭaşra çıḳ-, --dı]*

Ḳapuyı muḥkem ḳılup ṭaşra çıḳuñ / Çille Ṭaġı cānibine siz baḳuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5528). [ṭaşra çıḳ-, -uñ]*

Defʿī ṭurup ḳapudan ṭaşra çıḳar / Ḳoca ḳoca görişüp ḥālin şorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5982). [ṭaşra çıḳ-, -ar]*

taşra ḳal-: *Dışarda kalmak.*

Çerdekīn Şeyḫ ḳubbe üzre defn olur / Ol begüñ maḳberesi ṭaşra ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5511). [ṭaşra ḳal-, -ur]*

ṭaşraġı: *Dışardaki, suretteki, görünüşteki.*

İḫtiyāc olmaya **ṭaşraġı** şudan / Şeyḫ işitdi çünki Bektaş sözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6673). [taşraġı,]*

ṭaşuban dökilmesün: *Taşsın dökülmesin anlamında dua.*

Artuban eksilmesün didi aña / **Ṭaşuban dökilmesün** didi aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1561). [ṭaşuban dökilmesün,]*

ṭat: *Tatmak: Bir şeyden az miktarda yemek veya içmek. Yemek. Yemek yemek.*

Ṭatmadı hīç bir ṭaʿāmuñ dadını / Pes şehādet barmağını ağzına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 413). [ṭatmadı, -ma, -dı]*

tat: *Tatmak.*

Çün şunup ṭaʿām ağıza aldılar / Ṭuzsuz idügin **ṭadanlar** bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3425). [ṭadanlar, --an, --lar]*

Tañrı ḳażāsına şalduḳ biz seni / Leẕẕetinden sen daḫı **ṭatġıl** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5175). [ṭatġıl, -gıl]*

tatar: *Moğol kavmi || Gülü Hân'ın yanında olanlar.*

Tatar'uz göçgünci ḳavmüz bizi bil / Tedbīrümüz didügümüz gibi ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2630). [tatar'uz, --uz]*

tatar: *Eskiden Türk ve Moğol kavimlerine genel olarak verilen isim (DN, 2b/5).*

Oġlı Külü Ḫan'a Cengiz Ḫan i cān / Ṣad hezār göçmel **Tatar** evin hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2430). [tatar,]*

Ol **Tatar** ululları cemʿ oldılar / Cümle Külü Ḫan ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2537). [tatar,]*

Naḳldür **Tatar** cemāʿati ḳamu / ʿAzm idincek yaylamaġa iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2652). [tatar,]*

Pes **Tatar** tüşmülleri ululları / Hem Tatar'uñ ne var-ısa illeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2654). [tatar,]*

Bir **Tatar** tüşmeli bir ulu kişi / Meskeni anda-y-ıdı görgil işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3891). [tatar,]*

Elin öpüp ayaġına düşdiler / Pes **Tatar** ol vaḳt hep and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3909). [tatar,]*

Zīra kim **Tatar** daḫı bī-ḥadd eri / Hem disem dürüst durur bī-add eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [tatar,]*

İrdi feryādcı **Tatar** ʿahdi ṣıdı / Çapdı mülki ġāret eylĕdi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4199). [tatar,]*

Uş **Tatar** ʿahdi ṣımış çapmış diyār / Ṣarp ġarīm durur bilürsiz bu **Tatar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [tatar,]*

Uş **Tatar** ʿahdi ṣımış çapmış diyār / Ṣarp ġarīm durur bilürsiz bu **Tatar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [tatar,]*

Dutmaz ısam ben eger didi hemīn / Çapmaduḳ **Tatar** ḳomaz hergiz zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [tatar,]*

tatar: *Eskiden Türk ve Moğol kavimlerine genel olarak verilen isim.*

Kim **Tatar** ʿİsāyī-y-idi put-perest / Eyledi ne var-ısa der-zīr-i dest *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2432). [tatar,]*

Şol **Tatar** şāhı Külü Ḫan'a seni / Gönderürem bilesin fehm it anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2455). [tatar,]*

Pes Tatar tüşmülleri ululları / Hem **Tatar'uñ** ne var-ısa illeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2654). [tatar'uñ, --uñ]*

Hoy Ata pes oradan oldı revān / **Tatar'uñ** sulṭānına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2686). [tatar'uñ, --uñ]*

Tatar'uñ żabṭ eyle tālān itmesün / Hiç kimesneye ziyān degürmesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4191). [tatar'uñ, --uñ]*

tatar: *Tatar, Tatarlar.*

Bir **Tatar** begi var-ıdı anda hem / Muʿteber ulu kişiydi muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5504). [tatar,]*

tataristān: *Bugünkü Rusya'ya bağlı federal bir bölge.*

Tataristān'dur tamāmet ol diyār / Ol diyārda var-ıdı bir şehr-yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2402). [tataristān'dur, --dur]*

ṭatlu: *"cân" bağlamında kıymetli, değerli, hoşnut olunan, hoşa giden.*

Kāfire belki ḥavāle eylesün / Ḳoma diyü buña **ṭatlu** söylesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4313). [ṭatlu,]*

ṭatlu: *Tatlı, hoşa giden.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ʿizzet eyledi / Ḫoş güler yüz-ile **ṭatlu** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4372). [ṭatlu,]*

ṭatlu: *Tatlı, hoş, güzel.*

Ṣabr-ıla **ṭatlu** olur acı yimiş / Şāhum düşmen sözine sen uymaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6339). [ṭatlu,]*

ṭatlu: *Hoş, latîf, ruhu okşayan, hoşa giden, güzel.*

Ṣu dilĕrüz ṣanma bizi ac-ıduḳ / **Ṭatlu** aḳar var amā alçaḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [ṭatlu,]*

ṭatlu cān: *İnsana her şeyden daha tatlı gelen kendi canı, kendi varlığı.*

Ḥaḳḳ'a çün er **ṭatlu cān** ışmarladı / Ṭutdı bende nĕ ki ḫan ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5621). [ṭatlu cān,]*

taṭvīl kelām ol: *Sözün uzaması.*

Ẕikr idersem söz olur taṭvīl kelām / Otururken bir gün ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6669). [taṭvīl kelām ol, --ur]*

ṭāʿun: *Veba.*

Ḳonya'ya bir kerre geldi bir öled / Gitdi **ṭāʿūndan** nice ez-nīk ü bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5371). [ṭāʿūndan, -dan]*

Ol üç oġlanuñ birisi kendünüñ / İtdi rıḥlet gitdi **ṭāʿūndan** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5372). [ṭāʿūndan, -dan]*

Didi Rūm evinde **ṭāʿūn** çoḳ olur / Nicesi dürr-i yetīm dir çoġalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5403). [ṭāʿūn,]*

Didi ṭāʿūndan nes i lüñ ölmeye / Neslüñe **ṭāʿūn** teʾšīr ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5405). [ṭāʿūn,]*

Didi **ṭāʿūndan** nes i lüñ ölmeye / Neslüñe ṭāʿūn teʾšīr ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5405). [ṭāʿūndan, -dan]*

tava: *Yiyecekleri kızartmak, yağ kızdırmak işlerinde kullanılan saplı yayvan kap.*

Ol direk üstine bir **tava** ḳodı / İndürevüz gine biz bunı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [tava,]*

tavāf: *Ar. Etrafını dolaşmak, etrafı dolaşılmak: tavâf-ı Kâ'be, Beytullahın tavâfı.*

Mekke'ye varmaḳlıġa ḳaṣd eyledüm / Kaʿbetu'llāh'uñ **ṭavāfın** diledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3212). [ṭavāfın, -ın]*

tavāf: *Ar. Etrafını dolaşmak, etrafı dolaşılmak.*

Ḳıldı Ḥüseyn'i ziyāret hem **ṭavāf** / Daḫı ḳıldı anda ḳırḳ gün iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1220). [ṭavāf,]*

ṭavāf it-: *Etrafını dolaşmak ‖ Kabe'nin etrafını dolaşmak.*

Pes ṭavāf idübeni döndi gider / Ḳarayük'e irdi bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3219). [ṭavāf it-, --übeni]*

ṭavāf it-: *Etrafında dolaşmak, çevresinde olmak.*

Pes ikincisinde Ercīs'i tamām / Yidi kez itdüm ṭavāf iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2517). [ṭavāf it-, --dü, --m]*

tavāf kıl-: *Kutsal sayıp çevresini dolaşmak, ziyaret etmek.*

Cümle gelüp ol eri ḳıldı ṭavāf / Ṣuçlarını er daḫı itdi muʿāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1049). [ṭavāf ḳıl-, --dı]*

tavaḳḳuʿ eyle-: *(Vuku. dan) Bekleme, umma, ümid etme. İsteme, arzu etme.*

El götürdi ḫoş tażarruʿ eyledi / Olmasın iḥyā tavaḳḳuʿ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4507). [tavaḳḳuʿ eyle-, --di]*

tavar: *Davar, mal, eşya.*

Māl **ṭavar** ıssı-y-ıdı hem ol kişi / Hem seḫāvet itmek-idi cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4493). [ṭavar,]*

tavar: *Davar, binek hayvanı.*

Ṭavara vuruban anı sürdiler / Pādişāhuñ ḳatına çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1869). [ṭavara, -a]*

tavar: *Davar. || Mal, mülk.*

Ḳalmaz ādem **ṭavaruñuz** hep yudar / Bu Bedaḫşān milkini vīrān eder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 954). [ṭavaruñuz, --uñuz]*

ṭavar: *Davar, küçükbaş hayvan.*

Ol muḥib dir ne durur ḳuzı **ṭavar** / Virürem cānum olursa ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4497). [ṭavar,]*

Yükledüp **ṭavarlarını** ḳaçdılar / Dünle-y-ile bir diyāra geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5248). [ṭavarlarını, -lar, -ı, -n, -ı]*

tavarı al: *Davarını almak II. Malını mülkünü elinden almak.*

Bir yañadan artdı kāfir leşkeri / Yıḳdı müʾmin ilin aldı ṭavarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 710). [ṭavarı al, --dı]*

ṭavas: *Denizli'nin ilçesi Tavas.*

Ben sürüp **Ṭavas** şarına varayın / Yurt ṭutuban anda meʾvā göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4895). [ṭavas,]*

Şaru İsmāʿīl didi ol bunda sen / Ben **Ṭavas'da** ṭutısarıvan vaṭan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4902). [ṭavas'da, --da]*

tavaz: *Denizli'nin ilçesi Tavas.*

Dileyüp almaḳ gerek andan anı / Pes **Ṭavaz'a** ṭutdılar andan yöni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4963). [ṭavaz'a, --a]*

Menteşe'de **Ṭavaz'uñ** ḳurbında bir / Var-ıdı ulu kilīsā ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4887). [ṭavaz'uñ, -uñ]*

tavla: *Ahır.*

Boşanan dir **tavlalardan** ol ʿazīz / Gele bizüm tavlamuza ṭura tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1390). [tavlalardan, --lar, --dan]*

Boşanan dir tavlalardan ol ʿazīz / Gele bizüm **tavlamuza** ṭura tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1390). [tavlamuza, --muz, --a]*

tavla: *Tavla, ahır.*

Kim ki bizüm **tavlamuzdan** boşana / Bulmaya yir geze kendü ṭuşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1391). [tavlamuzdan, --muz, --dan]*

tavla: *Ar. At ahırı.*

Daḫı emvāl ü ḫazāʾin **tavla** at / Gönderür Otman'a tā bula šebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4426). [tavla,]*

tav: *Yön, istikamet, taraf.*

Gelüben yüz sürer-idi pāyine / Oñmaz ıdı kim bu yoldan **ṭayına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2196). [ṭayına, -ı, -n, -a]*

tayfūr: *Bāyezīd-i Bestami' nin gerçek ismi; Tayfur bin İsa.*

Gördi **Ṭayfūr** böyle emr oldı vuḳūʿ / Geldi dönüp Caʿfer-i Ṣādıḳ'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6661). [ṭayfūr,]*

ṭāyife: *Kavim, kabile, topluluk.*

Didi siz **ṭāyifeden** gel bizi gör / İncinüp ḳatı vü oldı bī-ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 25, Beyit 2298). [ṭāyifeden, -den]*

taʿyīn it-: *Belirlemek, tayin etmek.*

Adını ṣordum adın tebyīn ider / Meskenüm Rūm'da diyü taʿyīn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4717). [taʿyīn it-, --er]*

taʿyīn ḳıl-: *Belirlemek.*

Ġālibā eylĕ dimekdür bildügüm / Kendü idrākümde taʿyīn ḳılduġum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3542). [taʿyīn ḳıl-, --duġ/k, --um]*

taʿyīn ol: *Görevlendirilmek, atanmak.*

Seccāde altında kendüsi gele / Bu rumūzlar kimde kim taʿyīn ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1139). [taʿyīn ol, --a]*

tayyib ü ṭāhir: *Temiz ve pak.*

Didi iy dīẕār görmiş pāk ṣu / **Ṭayyib ü ṭāhir** aḳar der-ḫāk ṣu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5063). [ṭayyib ü ṭāhir,]*

tażarruʿ eyle-: *Yalvarıp yakarmak.*

El götürdi ḫoş tażarruʿ eyledi / Olmasın iḥyā tavaḳḳuʿ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4507). [tażarruʿ eyle-, --di]*

tażarruʿ it-: *Yalvarmak.*

Yaḳ çerāġımuz ola rūşen delīl / Böyle diyüp Ḥaḳ tażarruʿ itdi eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6168). [tażarruʿ it-, -di]*

tażarruʿ ḳıl-: *Yalvarmak, dua etmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a ḳarşu geldiler / Nuṭḳa gelüben tażarruʿ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1211). [tażarruʿ ḳıl-, --dı, --lar]*

Yüz sürüben baş ḳoyayın ḫiẕmete / Çoḳ taẕarruʿ ḳıldı Mirzā açmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6356). [taẕarruʿ ḳıl-,]*

taẕarruʿ-la niyāz eyle: *Yalvarmak ve dua etmek.*

Ḳıldı üstinde iki rekʿat namāz / Eyledi Ḥaḳḳ'a taẕarruʿ-la niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1154). [taẕarruʿ-la niyāz eyle, --di]*

tāze: *(Fars) İlk ve yeni durumunu koruyan, bayatlamamış, bozulmamış olan II. Dinç görünüşlü, yıpranmamış, körpe.*

Mücevher çul gĕyüp uçarsa ḫumār / **Tāze** esbe olamaz hem-vār var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 90). [tāze,]*

tāze: *"Yeni" anlamında sıfat (tāze bağ).*

Yidi baġda **tāze** ter çün yā ʿamū / Ḳırḳlar üçler cümle erenler yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [tāze,]*

tāze civān: *Yeni yetişme genç.*

Geldiler ʿOšmān ḳatına yā ʿamū / Gördiler ʿOšmān'ı bir **tāze civān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6328). [tāze civān,]*

tāze īmān getür: *İman tazelemek, samimi iman etmek.*

Münkir olan tāze īmān getüre / Yaġa yaġmur ekinini bitüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 986). [tāze īmān getür, --e]*

tāze ter: *Çok tâze.*

Tā dimāġ-ı cān ola ḫoş **tāze ter** / Lezzetin dadın gözetmĕye şeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4667). [tāze ter,]*

taʿzīm: *1. Büyükleme, ululama, büyük sayma. 2. saygı gösterme, ikram etme.*

Aña key **taʿẓīm** ü ʿizzet eyledi / Hem-celīs olmaġa raġbet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5505). [taʿẓīm,]*

taʿzīm: *Saygı gösterme, yüceltme.*

İsmine dinmek Mücāb **taʿẓīmdür** / Mūsī-i Kāẓım'uñ oġlıdur ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 226). [taʿẓīmdür, -dür]*

taʿzīm eyle-: *Saygı göstermek, ululamak.*

Ḥaḳk'a ṭāʿat ere taʿẓīm eyledüm / Kendü nefsüm aña teslīm eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5806). [taʿẓīm eyle-, -dü, -m]*

Ḥaḳḳ'a ere çünki taʿẓīm eyledi / Ḥaḳḳ'a ṣoñra cānı teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5816). [taʿẓīm eyle-, -di]*

taʿẓīm it-: *Ululamak.*

Ḳarşu varup cümle taʿẓīm itdiler / Tekyeye atı öñince gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5638). [taʿẓīm it-, -di, -ler]*

Alıp andan başa giye ḥażreti / Siz gerekdür buña taʿẓīm idesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6047). [taʿẓīm it-, -e, -siz]*

taʿẓīm it-: *Saygı göstermek, ululamak; ağırlamak; hürmet etmek. (Çağbayır, Yaşar, ÖOTS, s. 1607).*

Bu yigide bir ulu manşıb vire / İtmege taʿẓīm anı lāyıḳ göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4413). [taʿẓīm it-, --me, --g, --e]*

taʿẓīm it: *"ululamak".*

Bildi ki olur Ḥasan āḫir şehīd / Şāh Ḥasan gětürüben taʿẓīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 194). [taʿẓīm it, --er]*

taʿẓīm ḳıl-: *Büyüklüğünü dile getirme.*

Ṣaru İsmāʿīl gördiler gelür / Ḳarşu varur mollālar taʿẓīm ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3544). [taʿẓīm ḳıl-, --ur]*

tāziyān: *Kamçı, kırbaç.*

Aṣlana binüp yılandan **tāziyān** / Üc yüz abdāl ıla geldi bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2963). [tāziyān,]*

tebāh itdür: *Mahvetmek, perişan etmek.*

Ḫānedānuñ ḥürmeti-çün yā İlāh / Kāfire itdürmegil mülke tebāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 716). [tebāh itdür, --dir, --me, --gil]*

tebdīl it-: *Değiştir-.*

Cān u dilden itmeyen Ḥaḳ ṭāʿatin / İtmeyen tebdīl fānī ṣūretin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5606). [tebdīl it-, -me , -yen]*

tebdīl ol-: *Değişmek, değiştirilmek.*

Çünki tebdīl oldı Oġuz şevketi / Sürdi devrān geçdi bunlar müddeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1605). [tebdīl ol-, --dı]*

teberrük: *Uğur sayma.*

Dir yudum kirini oldı tertemīz / Evliyā **teberrükin** ṭutdum ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3228). [teberrükin, -in]*

teberrük: *Mübarek görme, bereketli addetme, uğurlu sayma.*

Didi ki sizden **teberrük** isterüz / Curʿa-i ʿaṣḳdan be-ġayet mestlerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4486). [teberrük,]*

tebevvül it-: *İdrarını yapmak.*

İçmeyĕ ṣuyı tebevvül itmeye / Hem ḳażā-yı ḥācete çün gitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1254). [tebevvül it-, --me, --y, --e]*

teblīġ-i peyām: *Haber tebliği.*

Ol yirüñ ulusına bizden selām / İltübeni eyle **teblīġ-i peyām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5497). [teblīġ-i peyām,]*

tebrîz: *Azerbaycan'da bulunan bir şehrin ismi (metinde).*

Meskeni **Tebrīz'de** olurdı anuñ / Vaṣfını ẕikr ideyin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5477). [tebrīz'de,]*

Geldi **Tebrīz'de** olara bulışur / Bunlaruñla ḥāl diliyle dilleşür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5483). [tebrīz'de,]*

Ḳıldı ol ikisi **Tebrīz'de** ḳarār / Dost Ḫudā'yla Ḫıż ı r Ṣāmet i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5488). [tebrīz'de,]*

tebriz': *Tebriz (İran'ın büyük şehirlerinden biridir).*

Tebrīz'e Bektaş gönderdi anı / Dutmış-ıdı varup anda meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5468). [tebrīz'e, -e]*

tebs it: *Azarlamak.*

Bir yañadan kāfir içre oġlı ḥabs / Bir ṭarafdan ḫalḳ ider kendüyi tebs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 709). [tebs it, --er]*

tebyīn eyle-: *Açığa çıkarmak, ayan etmek.*

ʿAcze vardı döndi Ḫūnkār söyledi / Ḥāl aṣlın aña tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3409). [tebyīn eyle-, --di]*

tebyīn eyle-: *Beyan etmek.*

Döndi ol beglere Ḫūnkār söyledi / Ḥāli ḫoş remz-ile tebyīn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4411). [tebyīn eyle-, --di]*

Didiler lebbeyk kimedür söylegil / Bu ne remzdür bize tebyīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5430). [tebyīn eyle-, -gil]*

tebyīn it-: *Açıklamak, belirtmek, beyan etmek.*

Adını şordum adın tebyīn ider / Meskenüm Rūm'da diyü taʿyīn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4717). [tebyīn it-, --er]*

tecellī ḳıl-: *Görünmek, ortaya çıkmak.*

Oluban iclās otururken ḳamu / Ḳılur iken şevḳ-ıla tecellī rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3720). [tecellī ḳıl-, --ur]*

techiz ü tekfīn: *Ölüyü gömülmek üzere hazırlamak, yıkayıp kefenlemek.*

Aşlına girü anı ḳavuşduruñ / **Techiz ü tekfīn** erkānın görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2344). [techiz ü tekfīn,]*

techīz ü tekfīn it-: *Ölüyü gömülmek üzere hazırlamak, yıkayıp kefenlemek.*

Yuyuban techīz ü tekfīn itdiler / Defn idüp anı daḫı gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2346). [techīz ü tekfīn it-, --di, --ler]*

tedbir: *Bir amaca ulaşmak için tutulan yol, önlem.*

İşbu **tedbīrümle** benüm iş idüñ / Bu vilāyetde ne var-ısa faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 381). [tedbīrümle,]*

Tatar'uz göçgünci ḳavmüz bizi bil / **Tedbīrümüz** didügümüz gibi ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2630). [tedbīrümüz, -ümüz]*

tedbir: *(Ar.) Bir şeyi önlemek veya olmasını sağlamak için yapılan hazırlık, baş vurulan çâre, önlem.*

Yazlamaġa güzlemege yir gerek / Aña göre imdi ḫoş **tedbīr** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2646). [tedbīr,]*

Ben didüm Rūm uzun uzaḳ yir durur / Nezrüm iletmek ʿaceb **tedbīr** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [tedbīr,]*

Virdi altun gönderüp miʿmār-ıla / Geldiler **tedbīr** içün dīnār-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5769). [tedbīr,]*

tedbīr gör: *Önlenmek almak, hazırlanmak.*

Gördi tedbīr aşşı itmedi aña / Bildi ki taḳdīr imiş öñden şoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 673). [tedbīr gör, --di]*

tedbīr it: *Önlem almak; hazırlanmak.*

Mülklerine pādişāh ḳıldı ṭaleb / İttifāḳla böyle tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 254). [tedbīr it, --di, -ler]*

tedbīr it-: *Bir şeyde muvaffâkiyet için lazım gelen hazırlığı yapma.*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Nice itmĕsini tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1286). [tedbīr it-, --di, --ler]*

Maʿlūm oldı er didügi yir budur / Evliyānuñ itdügi tedbīr budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2803). [tedbīr it-, --düg, --i]*

Didi fikrüñ nĕ durur ẕikr eylegil / Nicesi tedbīr idersin söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4104). [tedbīr it-, --er, --sin]*

Oldı dünyā begleri anda ḳara saḫt / ʿĀḳıbet begler ḳamu tedbīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5916). [tedbīr it-, -er]*

İns ü cin çāker olan dāʿī felek / Şāh gerek ṣoñra ṣanup tedbīr ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6337). [tedbīr it-, -e]*

tedbīr it-: *Önlem almak; hazırlanmak.*

Ol ḳuru aġac yeşĕrür mi gine / Aña göre tedbīr ideydi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3139). [tedbīr it-, --e, --y, --di]*

Bunı Otman Beg'e taḳrīr itdiler / Āḫirü'l-emr böyle tedbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4435). [tedbīr it-, --di, --ler]*

tedbīri eyle: *Tedbir almak.*

Eylediler dürlü dürlü tedbīri / Ol ululardan biri dir işidüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 380). [tedbīri eyle, --di, --ler]*

tedbīr-i kār: *İşin tedbiri.*

Bundan öte Seyyid'e gider misiz / Bir daḫı **tedbīr-i kār** ider misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5121). [tedbīr-i kār,]*

tedbīrini it-: *Tedbir almak, gerekli önlemleri almak.*

Gerçi itdük bir ġāzā tedbīrini / Kim baṣar ammā ki Ḥaḳ taḳdīrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 806). [tedbīrini it-, --dü, --k]*

te'dīb it: *Terbiye etmek, haddini bildirmek.*

ʿAḳluñ eger rūḥuñı te'dīb idüp / Nuṣḥını rūḥuñ ḳabūl ide müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 98). [te'dīb it, --üp]*

tedrīs: *Ders verme, ders öğretme, öğretim.*

Ulu oġlınuñ adı İdrīs idi / ʿİlme meşġūl idi hem **tedrīs** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [tedrīs,]*

teʾehhül eyle-: *Evlenmek.*

Beşḳarış'da yapdı hem bir ḫoş binā / Hem teʾeḫḫül eyledi bulup ġınā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5313). [teʾeḫḫül eyle-, --di]*

te'ennī: *Acele davranmama, ağırdan alma.*

Devletine ẓulm iden taḳṣīr ide / Ḳıl **te'ennī** itme taʿcīl birle iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6338). [te'ennī,]*

teʾessüf eyle-: *Acımak, üzülmek, kederlenmek.*

Çoḳ teʾessüf eyleyüp aġladı şāh / Ḥasret odına ciger dāġladı şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5760). [teʾessüf eyle-, -yüp]*

teʾessüf it-: *Eseflenme, kederlenme.*

Kendüden ġayrı daḫı hiç kimse yoḳ / Key teʾessüf itdi ġam-nāk oldı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3185). [teʾessüf it-, --di]*

tefahhuṣ eyle-: *Etraflıca araştırmak, sormak.*

Pes tefaḫḫuṣ eyleyüp ardınca olur / Ḳandayıduġını ol putuñ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2690). [tefaḫḫuṣ eyle-, --y, --üp]*

tefahhuṣ kıl-: *Meselenin iç yüzünü dikkatle araştırmak.*

Diyüp işlĕrine meşġūl oldılar / Ḳaldurup baş çün tefaḫḫuṣ ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5434). [tefaḫḫuṣ ḳıl-, -dı, -lar]*

tefhīm: *Bildirme, anlatma.*

Çevre yaña köy ü il iḳlīm durur / Bu bize bir remz bir **tefhīm** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [tefhīm,]*

tefrīk ol-: *Ayrılmak.*

Çün Oġuz cemʿiyyeti tefrīḳ olur / Pes Ḳazan Ḫan'a Bayındur ḫan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4173). [tefrīḳ ol-, --ur]*

tefsīr it-: *Açıklamak, izah etmek, yorumlamak.*

Çün gelen bu maʿniyi tefsīr ider / Ẕikr olan gibi tamām taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5348). [tefsīr it-, -er]*

teftīş: *Kontrol etmek, sorgulamak.*

Olmış ımış didi bir iş ol işe / Pādişāh emriyle geldük **teftişe** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2999). [teftişe, -e]*

teftīş: *Araştırma.*

Yine çünki ʿaḳlı başına gelür / Ḳāḍılığı **teftişi** hep terk ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3007). [teftişi, -i]*

teftiş it-: *Sormak, soruşturmak, araştırmak.*

Bir ḳażiyye olmış ımış bir zamān / Pādişāhdan teftiş itmege i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2994). [teftiş it-, --me, --ge]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ʿaceb / Teftiş idebile misiz didi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3000). [teftiş it-, --ebil, --e]*

Teftiş idebilmesem dir ḳāḍī ger / Pādişāh göndermez idi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3001). [teftiş it-, --ebil, --me, --se, --m]*

Bunca vaḳtdür iderüz teftīş biz / İdeměyüp ḳalmışuz dil-rīş biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3003). [teftīş it-, --er, --üz]*

Girü Ḫūnkār'ı ṣorup teftīş ider / Kendözini ṣevḳ-ıla dil-rīş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3369). [teftīş it-, --er]*

İşbu ʿOšmān'dur henūz bir nev-cüvān / Bunı teftīş itmeyince şerʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6346). [teftīş it-, -me , -y, -ince]*

teḥarrük kıl: *Hareketlenmek.*

Beynisi ḳılur teḥarrük ez-ḫuṣūʿ / Ḳalḳıcaḳ girü varurdı yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6759). [teḥarrük ḳıl, --ur]*

tehdīd it: *Tehdit etmek. Gözdağı vermek; tehlikeli bir durum yaratmak.*

Nefsüñüñ aḫlāḳını tehdīd idüp / Raḥmeti Ḥaḳ'dan bilüñüz ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 99). [tehdīd it, --üp]*

tehī: *(içi) boş.*

Bu ḳoyunuñ böyle eyledügi iş / Hīç **tehī** degül durur işbu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1433). [tehī,]*

tehī: *Boş, boşuna ;hünersiz, marifetsiz; bilgisiz; boşu boşuna, nafile.*

Beglerine dir **tehī** degil bular / Evliyādur üçi daḫı girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2769). [tehī,]*

tehī degüldür: *Boş değil.*

Ḫalḳ-ı Nişābūr taʿaccüb itdiler / Didiler **tehī degüldür** bu veled *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6610). [tehī degüldür, --dür]*

tehī-dest: *Eli boş.*

Pes **tehī-dest** ere nice varayın / Naẓarına ne yüz-ile ereyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3047). [tehī-dest,]*

teʾḫir it-: *Ertelemek; geciktirmek.*

Eslemeyüp gemici teʾḫir ider / Gördi itdüklerini er gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4855). [teʾḫir it-, --er]*

tehlīl-: *"Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur" mânâsındaki "lâ ilâhe illallah" sözünü söylemek.*

Şeyḫ ṭutup tekbīr-ile **tehlīl-ile** / Ḥācī Bektaş başına urdı kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6073). [tehlīl-ile, -ile]*

tehniye ḳıl: *Kutlama, tebrik etme.*

Eyledi oġlı içün ulu dügün / Tehniye ḳıluban alḳış itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 409). [tehniye ḳıl, --uban]*

tek: *"Sadece, bir " anlamlarında sıfat.*

Emmedi buzaġılar üç güne dek / Fāṭma Ana dir degüldür işbu **tek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1924). [tek,]*

Rāżī oldı imdi dir öñüme düş / Ol hālüñde **tek** benüm-ile dürüş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4444). [tek,]*

tek: *Yalnız. II Yeter ki.*

Luṭf idüben eyle bize himmeti / Üstümüzden **tek** götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 933). [tek,]*

Gel benüm ḳanlumı **tek** eyle ḳışāş / Boġazından gözüme ḳarşu dir aş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3927). [tek,]*

tek: *"Gibi" edatı.*

Cehd iděrek bir ḳılın kesdi hemān / Lüʾle **tek** ḳan çıḳuban oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3418). [tek,]*

Emr ider Ḫūnkār legençeden çıḳar / Dürr-i meknūn **tek** dilinden nuṭḳ aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3663). [tek,]*

tek: *Yeter ki, sadece.*

Kim durur **tek** göster anı görelüm / Gösterüp dir Ḥācī Bektaş şol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6715). [tek,]*

tek: *"Sadece, bir " anlamlarında sıfat.*

Şol ḫamīre gömülür **tek** itdi iz / Ayaġı-la dizleri hem iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2118). [tek,]*

tekbīr-: *Allah büyüklüğünü hatırlama ve "Allahu ekber" deme.*

Telḳīn ile **tekbīr-ile** ser-te-ser / Ṣundı Otman Beg'e eyleyüp naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4392). [tekbīr-ile, -ile]*

Kendü öñindeki şofrayı daḫı / Ṣundı **tekbīr-ile** anı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4393). [tekbīr-ile, -ile]*

Hem ḳuşatdı ḳılıcın **tekbīr-ile** / Baʿd ez-ān andan daḫı geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4394). [tekbīr-ile, -ile]*

Şeyḫ ṭutup **tekbīr-ile** tehlīl-ile / Ḥācī Bektaş başına urdı kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6073). [tekbīr-ile, -ile]*

tekbīr: *Allah büyüklüğünü hatırlama ve "Allahu ekber" deme.*

Saʿīd'e getürüben virgil beri / Aña siñmişdür erenler **tekbīri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3413). [tekbīri, -i]*

tekbīr: *Tekbir ile, tekbir getirerek.*

Başlarına urdı **tekbīrle** gine / Şeyḫ Loḳmān daḫı kisvet indürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6746). [tekbīrle, -le]*

Şofrayı çırāġı daḫı baʿd ez-ān / Anları da virdi **tekbīrle** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1173). [tekbīrle, -le]*

tekbīr: *(Ar.) İslâm dîninde Allah'ın büyüklüğünü belirtmek için söylenen "Allâhu ekber" sözü.*

Tekbīr ile urur-ıdı başına / Kisve idinüp giderdi işine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1115). [tekbīr,]*

Tekbīr ile başlarına giydürür / Emrine münḳād idüben uydurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2783). [tekbīr,]*

Şolda Ḫunkār Ḥaḳḳ'a **tekbīr** gětürür / Ḳalḳdı andan şeyḫ Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6040). [tekbīr,]*

tekbīr eyle-: *Tekbir getirmek.*

Ḳıldı tekbīr eyledi ḫayır duʿā / Ḥācī Bektaş didi İsmāʿīl o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6379). [tekbīr eyle-, -di]*

tekbīr eyle: *Tekbir getirmek.*

Bir niçe dervīş ile ḫūn yidiler / Eyleyüp tekbīr şükrin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 727). [tekbīr eyle, --y, --üp]*

tekbīr idüp: *"Allâhü ekber" demek, Allâh'a hamd etmek.*

Daḫı andan kisvetine Ṭuñrul'uñ / **Tekbīr idüp** başına ḳodı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1332). [tekbīr idüp, --üp]*

tekbir it-: *"Allâhü ekber" demek, Allâh'a hamd etmek.*

Tekbir idüben giyürdi başına / Ḫoş naẓar ḳıldı içine ṭaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1445). [tekbir it-, --üben]*

Tekbīr idübeni urdı başına / Gör ne ulu devlet irdi başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4389). [tekbīr it-, --übeni]*

Ṣıdḳ-ıla īmān şehādet getürür / Tekbīr idüp ḫoş ṣalāvāt getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5619). [tekbīr it-, -üp]*

Oḳuyup Ḳurʾān'ı tekbīr itdiler / Çün muṣallāya irüben yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5651). [tekbīr it-, -di, -ler]*

Altı ṭal ḫurmā getürdi ol ʿayān / Ḫalḳ görüp müzdine tekbīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5971). [tekbīr it-, -di, -ler]*

Ḥaḳḳ'a tekbīr itdi ḳıbleye dönüp / ʿAşḳ-ı Ḥaḳ'la urdı semāʿ anda tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6087). [tekbīr it-, -di]*

Ortada yaturdı biri key mebāş / İtdi tekbīr geldi çün ṭaş üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6222). [tekbīr it-, -di]*

tekbīr it: *Tekbir getirmek.*

Tekbīr ider daḫı başına urur / Pes Ḫorāsān iḳlīmine bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6747). [tekbīr it, --er]*

tekbīr söyle: *Tekbir getirmek. II.Namaza başlangıç yapmak.*

Ḳalḳuban der-ḥāl imāmet eyledi / Niyyet idüběni tekbīr söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2097). [tekbīr söyle, --di]*

tekbīr ü tehlīl: *Tekbir ve tehlil getirmek. "Allâhu ekber" (tekbir) ve "Lâ ilâhe illallâh" (tehlil) sözlerini söylemek.*

Tekbīr ü tehlīl aluban dile / Ṣaldı Şeyḫ Loḳmān üstine anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6656). [tekbīr ü tehlīl,]*

Ṭurdı erenler içre ṣofra çekdi bil / Çünki er içre **tekbīr ü tehlīl** bayıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [tekbīr ü tehlīl,]*

tekebbür-: *Kendini büyük gören.*

Merkeb idinüp binĕlüm biz ḥacer / Ol **tekebbürlikle** geldiyse baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6220). [tekebbürlikle, -lik, -le]*

tekellüf: *Gösteriş, özenti, yapmacık.*

Bu **tekellüf** arada niye gerek / Eyle terk bunı ki oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4631). [tekellüf,]*

Ḳıl **tekellüf** terkini ol şūm olur / Hem **tekellüf** key ḳatı meẕmūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4633). [tekellüf,]*

tekellüf eyle-: *Külfetli, zahmetli iş görmek.*

Ḫālī ḳıldı yaʿnī Ḫūnkār çün gele / Ol yire anı tekellüf eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3374). [tekellüf eyle-, --y, --e]*

tekellüf kıl: *Bir zorluğa katlanmak.*

Ḳıl tekellüf terkini ol şūm olur / Hem tekellüf key ḳatı meẕmūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4633). [tekellüf ḳıl,]*

teklīf: *Teklif.*

Yoḳsa bir maḳṣūd içün degül durur / İşbu **teklifden** murād ḫod ol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [teklifden, -den]*

teklīf it-: *Önermek, sunmak.*

Mollā yirine anı teklīf ider / Lā-tekellüf oturup teşrīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3392). [teklīf it-, --er]*

tekne: *Çoğunlukla hamur yoğurmakta ve mayalamakta kullanılan ağaçtan oyma büyük ve derin gereç.*

Tekneyi indürüp öñinde ḳodı / İşbu nāndan luṭf idüp yiyüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1532). [tekneyi, -yi]*

tekne: *Tekne; türlü işlerde kullanılmak için çoğu ağaçtan veya taştan yapılan, uzun ve geniş kap.*

Yoġurup eylĕdiler anı ḥamīr / **Tekne-y-ile** aldı Ḫunkār'a gelir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2082). [tekne-y-ile, --y, --ile]*

tekrār: *Ar. Tekrar, yeniden.*

Ṣanma benden uş saña ḥüccet ḳodum / Siz bilüñ **tekrār** aña bunı didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [tekrār,]*

Ṣaru **tekrār** düşdi Ḫūnkār pāyine / Ben ḳuluña eyle dime dir yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2033). [tekrār,]*

Oturuşup oldı kül çün ol velī / Ḳalḳdı **tekrār** hep ṣavurdı ol küli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [tekrār,]*

Buluban **tekrār** geldi ḥażrete / Pes mücāz olmaḳlıġa ol niyyete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2856). [tekrār,]*

tekrār it-: *Yinelemek.*

Bir zamāndan yine inkār itdiler / Münkir olan baʿżı tekrār itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1012). [tekrār it-, --di, --ler]*

tekrār it-: *Tekrar etmek, yinelemek.*

Münkiri dervişlerüñ iḳrār ider / Ḥācī Bektaş medḥini tekrār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 826). [tekrār it-, --er]*

tekur: *Tekfur; Bizans İmparatorluğu'nda valilik derecesindeki idari hizmetlerde bulunanlara verilen isim.*

Ḥaydar'ı alup **tekūra** iltdiler / Ṣoyuban ʿuryān ḳılup bend itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 677). [tekūra, -a]*

Böyle diyüp ḫışm idince ol **tekūr** / Cümle papas aġlaşuban oldı ḫōr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 861). [tekūr,]*

Bunlaruñ sözin işitdi çün **tekūr** / Didi yaḫşı itdüñüz ġāyet fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 887). [tekūr,]*

Çün Bedaḫşān kāfiri ʿāciz ḳalur / Ḥāllerin varup **tekūra** ʿarż ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 852). [tekūra, -a]*

Cemʿ olup begler ḳamu ṭurdı örü / Yüz sürüp cümle **tekūra** sürdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 883). [tekūra, -a]*

Didi varup ol **tekūra** söylegil / Cümlesin īmāna telḳīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 951). [tekūra, -a]*

Çünki ruhbān aldı erden ṣaḥ cevāb / Geldi söyledi **tekūra** söz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 955). [tekūra, -a]*

Çünki ʿāciz ḳaldı münkirler ḳamu / Ol **tekūra** geldiler kāfir ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 978). [tekūra, -a]*

Geldi irdi **tekūra** virdi ḫaber / Didi ne kim söylediyise ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 988). [tekūra, -a]*

Ḥācī Bektaş ḳılmadı manṣıb ḳabūl / Begligin ṣoñra **tekūra** virdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1051). [tekūra, -a]*

Pes **tekūruñ** ḳatına geldi yaḳın / Dir amān vir söyleyem sözüñ ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 867). [tekūruñ, -uñ]*

Ḳanda girür ele bir böyle yigit / İʿtibār itme **tekūra** bir pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4323). [tekūra, -a]*

Pādişāha Bursa **tekūrı** daḫı / İlçi şaldı bildürür ḥāl iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4291). [tekūrı, -ı]*

tekur: *Bedehşan mülkünün yöneticisi.*

Kāfirin cümle Müsülmān eyleyem / Ol **tekūrın** ehl-i īmān eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 746). [tekūrın, --ın]*

ʿĀciz olup begleriyle hep **tekūr** / Danışup böyle ḳılur anda fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 853). [tekūr,]*

Aġlamaġuñ aşlı yoḳ didi **tekūr** / Gün yüzin gösterüñüz oldur fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 862). [tekūr,]*

Gördiler ruhbān ıla papas kenes / Cümlesin ḳırar **tekūr** virmez nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 863). [tekūr,]*

Çünki ruhbān sözin işitdi **tekūr** / Didi var ṭut cümle gez anı getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [tekūr,]*

Böyle diyüp ḫışm idince ol **tekūr** / Cümle ruhbān ḳorḳuban ḳıldı fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 882). [tekūr,]*

Didiler ki taḥḳīḳ añla yā **tekūr** / Girçek erdür bu kişi sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [tekūr,]*

Çün **tekūr** işidecekler sözini / Başa ʿaḳlın dirdi açup gözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 906). [tekūr,]*

Ḳaḳıdı ruhbānlara ġāyet **tekūr** / Didi iy dīnsüz olanlar gözi kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 907). [tekūr,]*

Çün **tekūr** ruhbānlara itdi ġażab / Çaġırup aġlaşdılar cümlesi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 909). [tekūr,]*

Göricek ruhbānlaruñ ʿaczin **tekūr** / Dir uluñuz yüzine varup tükür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 914). [tekūr,]*

Böyle diyüp çün **tekūr** atdan iner / Oldı yayan ne ki varsa cümle er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 928). [tekūr,]*

Göricek erden vilāyet ḫalḳ **tekūr** / Muʿteḳıd oldı tamāmet bī-ḳuṣūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 966). [tekūr,]*

Ḥācī Bektaş'a **tekūr** gönderdi māl / Didi var git cümlesi olsun ḥelāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 971). [tekūr,]*

Çünki münkir itdi anda bir fik i r / Gönderür ol rāhibi şāha **tekūr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 981). [tekūr,]*

Hem ulusı ıdı ol ruhbānlaruñ / Ḫ̆ācesiydi hem **tekūrla** banlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 866). [tekūrla, --la]*

tekūr u ban: *Tekür (Padişah) ve büyük (ulu).*

Didiler ki iy tekūr u banumuz / ʿĀcizüz bu işde dökme ḳanumuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 910). [tekūr u ban, --umuz]*

tekvūr: *Bizans İmparatoru Yuannis VIII Palaeologus (1425-1448)'dir. II Bizans İmparatorluğu'nda vâli düzeyinde olan yöneticilere de bu isim verilir.*

Elli biñ kāfir getürüp ḳatına / Ḫaç ṭakınup bindi **tekvūr** atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 888). [tekvūr,]*

Bildi **tekvūr** aldı ne var leşkerin / Ḳarşu geldi oldı şavaş yir yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4446). [tekvūr,]*

At depüp Miḫāl ilerüye varur / İrüben **tekvūra** bir ḫoş tīġ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4447). [tekvūra, -a]*

Bursa **tekvūrı** şikāyet itdügi / İlçi şaluban ḥikāyet itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4317). [tekvūrı, -ı]*

tekvūr: *Bizans imparatoru.*

Bursa **tekvūrı-y-ıla** barışdılar / ʿAhd idüben arada and içdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4268). [tekvūrı-y-ıla, --ı, --y, --ıla]*

Bursa **tekvūrına** feryādcı varur / N'itdügin Otman Beg'üñ ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4290). [tekvūrına, --ı, --n, --a]*

tekye: *Far. 1. Dervişlere mahsus ikametgâh, ibâdetgâh. 2. Yastık gibi dayanacak, istinat olunacak şey, müttekâ.*

Aldı icāzet **tekyeden** çıḳdı yayaḳ / Erligine diyüben erüñ belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6233). [tekyeden, -den]*

tekye: *Bir şeyhin liderliğinde ve idaresinde derviş grubunun bağlandığı dergâh, tekke.*

Gözüm açdum **tekyede** gördüm özüm / Bunda nice geldi bilmem kendözüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 822). [tekyede, -de]*

Ḥācī Bektaş'ı Ḫıż ı r irşād ider / **Tekyenüñ** ḳapusına ol şāh ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 718). [tekyenüñ, -nüñ]*

Çün gözini açuban baḳup görür / **Tekyede** babası öñinde ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 872). [tekyede, -de]*

Kendüye ḫalḳı muḥibb oldı ḳatı / Yapdı hem bir **tekye** bulup şevketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5311). [tekye,]*

Hem mezārı **tekyesi** bil andadur / Ere iren ölmedi bil zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5450). [tekyesi, -(s), -i]*

Hep ḫalīfe **tekyeleri** var-ıdı / İşleri Loḳmān Perende pīr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6035). [tekyeleri, -ler, -i]*

Līki **tekye** içre aṣlā kimse yoḳ / Kim gele tekyeye dirken ey ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [tekye,]*

Līki tekye içre aṣlā kimse yoḳ / Kim gele **tekyeye** dirken ey ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [tekyeye, -y, -e]*

tekye: *Tekke, dergah.*

Ḥācī Bektaş **tekyesini** gördiler / Bu ṭarafdan Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6162). [tekyesini, -(s)i, -(n)i]*

tekye: *Dergah, tekke.*

Her kimi ṭutarsa cinnī yā ṣudāʿ / Ḳaraca Aḥmed **tekyesine** gelse eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6198). [tekyesine, -si, -n, -e]*

tekye: *Ar. Bir tarîkata mensup dervişlerin zikir ve ibâdet ettikleri ve içinde tarîkatın gerektirdiği şekilde yaşadıkları yer, dergâh.*

Tekye saḳfına altun ıla aṣdı temīz / Ṣofra seccāde ʿalem altun çerāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [tekye,]*

Tekye ḫalḳı gözleyüp görmez eri / Ḳanda gitdi ola dir ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 750). [tekye,]*

Böyle diyüp incinür dervīşleri / Ḫiẕmet itmez ḳaldı **tekye** işleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 757). [tekye,]*

Çünki yumdı Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar gözin / **Tekye** içinde gördi ṭurur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 799). [tekye,]*

Girüben **tekyeye** ārām itdiler / Ḥażret erenlĕri daḫı yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2880). [tekyeye, -y, -e]*

Ṭaġ içinde-y-idi Ṭapduḳ **tekyesi** / Ḳodı odun ḫiẕmetine Yūnus'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2939). [tekyesi, -si]*

Tekyesinde tā ki odun ṭaşıya / Vaḳt-i germ olup güle vü ışıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2940). [tekyesinde, -si , -n, -de]*

Gidicek dāru'l-fenādan ḥażretüm / **Tekye** içre ḥaḳḳına ḳo meyyitüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5555). [tekye,]*

Tekye ḳapusına irüp ol hümām / Virdi işāretle erenlere selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5636). [tekye,]*

Ḳarşu varup cümle taʿẓīm itdiler / **Tekyeye** atı öñince gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5638). [tekyeye, -y, -e]*

Geldi **tekye** ḳapusuna yitdi er / Ḫˇāce Ahmed Yesevī'ye oldı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6016). [tekye,]*

Pes zamān-ıla o Ḳırşehri'ne gider / Çünki **tekye** ḥaddine irdi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6214). [tekye,]*

Ben tevāżuʿ ḳılayın varam aña / **Tekye** ḳatında var-ıdı iki ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6221). [tekye,]*

Tekye Ḳaya dirler aña şimdi i yār / **Tekye** ḳurbında ziyāretgāh odur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [tekye,]*

Tekye Ḳaya dirler aña şimdi i yār / **Tekye** ḳurbında ziyāretgāh odur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [tekye,]*

Tekyede seccāde üzre oturdılar / Şemʿadan baʿdehū yaḳuban çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6232). [tekyede, -de]*

Otururken **tekyesinde** ṣubḥgāh / Cerb olup söyündi öñinde çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6205). [tekyesinde, -si , -n, -de]*

Çıḳdı **tekye** ḳapusundan ṭaşra i yār / Gördi ʿOšmān ḥażretin zencīr-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6363). [tekye,]*

tekye it-: *Dervişlere mahsus ikametgah yapmak II ibadetgaha dönüştürmek.*

Yurt virdi idi serven meskeni / Tekye idüp eyle süknā sen bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4894). [tekye it-, --üp]*

tekye ḳaya: *Hacı Bektaş'ın Seyyîd Mahmûd Hayrân'ı karşılamak amacıyla üzerine bindiği kaya.*

Çaḳ Ḳızılca Ḫalvet öñinde tamām / Tekye Ḳaya'ya varınca iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2657). [tekye ḳaya, --y, --a]*

Bunı diyübeni olurlar revān / İrdiler Tekye Ḳaya'ya ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3543). [tekye ḳaya, --y, --a]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp yügürür / **Tekye Ḳaya** ḳatına degin varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3629). [tekye ḳaya,]*

Gine bir gün daḫı Ḫūnkār ḥażreti / Tekye Ḳaya'nuñ ḳatında ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3668). [tekye ḳaya, --nuñ]*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 0). [tekye ḳaya,]

Aç didi çün kim Saʿīd açdı gözin / Gördi Tekye Ḳaya'dadur kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3697). [tekye ḳaya, --da, --dur]*

Tekye Ḳaya'da o dem Ḫūnkār meger / Oturupdı eyleyüp anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3940). [tekye ḳaya, --da]*

Tekye Ḳaya'dan o dem gelür āvāz / Keşf itdi ol ḳaya gör nice rāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3941). [tekye ḳaya, --dan]*

tekyedār: *Tekkede bulunan kimse, derviş II esrar düşkünü, esrarkeş.*

Faṭma Ana oġlı Ḫıż ı r Lāla cüvān / **Tekyedār** olsun işikdebir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5539). [tekyedār,]*

Elli yıl olup müseccel **tekyedār** / Oġlı Mürsel ḳala andan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5540). [tekyedār,]*

tekyedār-: *Tekkede bulunan kimse, derviş II esrar düşkünü, esrarkeş.*

Tekyedār-ıdı Ḫıż ı r Lāla ol zamān / Ḥażret-ileydi müşerref ḫānedān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5799). [tekyedār-ıdı, -ıdı]*

tekzīb it-: *Yalanlamak.*

Kimisi tekẕīb idüp dir bu degül / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5032). [tekẕīb it-, -üp]*

İtmeyüp taṣdīḳ tekẕīb itdiler / Sözine anuñ ḳamu reyb itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5432). [tekẕīb it-, -di, -ler]*

te'līf it-: *Eser yazmak.*

Raṣad ʿilminden kitāb te'līf ider / Ḫoş meʿānī derc idüp taṣnīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2385). [te'līf it-, --er]*

telḳīn: *(Bir şeyhten) Telkin almak.*

Telḳīn ile tekbīr-ile ser-te-ser / Ṣundı Otman Beg'e eyleyüp naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4392). [telḳīn,]*

telḳīn eyle: *(Birine bir fikri) Aşılamak, zihnine sokmak, öğretmek.*

Didi varup ol tekūra söylegil / Cümlesin īmāna telḳīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 951). [telḳīn eyle, --gil]*

temalluḳ: *Kendine hakim olma, nefsini tutabilme.*

Böyle diyüp çoḳ **temalluḳ** eyledi / Çoḳ tevāżuʿ nāliş-i ḫalḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5687). [temalluḳ,]*

temāşā eyle: *Seyretmek.*

Mülk-i Rūm için temāşā eyledi / Ḳaldurup başın bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1307). [temāşā eyle, --di]*

Maʿnī yüzinden temāşā eyleyen / Ol erenlerdür bu sözi söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4517). [temāşā eyle, --y, --en]*

Çün bu nevʿ-ile temāşā eyledi / Kendüyi şūrīde şeydā eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4735). [temāşā eyle, --di]*

temāşā eyle-: *Seyretmek.*

Yüriyüp anlar temāşā eyledi / Beşḳarış ḫalḳına dönüp söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5288). [temāşā eyle-, -di]*

temāşā it-: *Seyretmek.*

Bir daḫı didüm ulu od yaḳdılar / Ḫalḳ temāşā itmek içün çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2582). [temāşā it-, --mek]*

temāşā it-: *Seyretmek, bakmak.*

Maʿnīñüz andan temāşa idevüz / Ṭanışıraḳ yola bile gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5347). [temāşa it-,]*

temāşā ḳıl-: *Bakıp seyretme, zevkle, hayranlıkla seyretme, izleme.*

Ol bisāṭ ṣu üzre ḳuş gibi gelür / Çün Güreleş bunı temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [temāşā ḳıl-, --ur]*

temekkün eyle-: *Yurt edinmek, yerleşmek, yer tutmak.*

Dem yum oynadup temekkün eyledi / Yol içinde ḳaddini nūn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3757). [temekkün eyle-, --di]*

Üç gün anda ḫoş temekkün eyledi / Baʿd ez-ān gör şeyḫi aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5363). [temekkün eyle-, -di]*

temekkün it-: *Mekan bellemek, yurt edinmek.*

Anda bir müddet temekkün itdi çün / Mollā Saʿde'd-dīn-i fāżıl ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3445). [temekkün it-, --di]*

temelluḳ it-: *Özür dilemek ve dalkavukluk yapmak.*

Yüzlerin sürüp temelluḳ itdiler / Ṭaġılubanı ḳatından gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1205). [temelluḳ it-, --di, --ler]*

temenna: *Arzu, istek, temennî.*

Ere gizlü nesne yoḳdur bilürüz / Bu **temennāyı** biz erden ḳıluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3388). [temennāyı, -yı]*

temenna: *Dileme, isteme, yalvarma.*

Çoḳ ḫaṭā itdüm **temennāsız** n'idem / Sehvümi bağışlayup eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5690). [temennāsız, -sız]*

temerrüdlik it-: *İnat etmet, dikbaşlılık etmek, karşı durmak.*

Ol temerrüdlik ideni ser-te-ser / Buluban cümlesini anuñ ḳırar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4217). [temerrüdlik it-, --en, --i]*

temīz: *Arılık, saflık, kirli olmama durumu.*

Evliyā ferrāşı-y-ıdı ol ʿazīz / Er ḳatında-y-ıdı maḳbūl u **temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5392). [temīz,]*

temīz: *Temiz, hâlis; güzel, iyi.*

Bir ḳız aldı adı Ẕeyneb key **temīz** / Bir zamān bile olup dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [temīz,]*

temīz: *Temiz bir şekilde, güzel(ce), iyi(ce).*

Tekye saḳfına altun ıla aṣdı **temīz** / Ṣofra seccāde ʿalem altun çerāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 204). [temīz,]*

temīz: *Adamakıllı, iyice.*

Mollā İdrīs'üñ meger kim iy ʿazīz / Var-ıdı bir ḫatunı ġāyet **temiz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1671). [temiz,]*

Mollā Saʿde'd-dīn'e didiler ʿazīz / Sözümüz var diyelüm eyle **temīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3334). [temīz,]*

temīz eylĕ-: *Kirden arıtmak, temiz hale getirmek.*

Yirini şöyle temīz eylĕr-idi / Daḫı ṣoñra gör anı n'eylĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2861). [temīz eylĕ-, --r, --idi]*

Şükr ḳılup dirligüñ eyle temīz / İşidüp döndi ilinden yaña tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3134). [temīz eyle-,]*

Mollā Saʿde'd-dīn fāżıldur ʿazīz / ʿİlmi-y-ile eyledi bunı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3498). [temīz eyle-, --di]*

Ḳaldı Ḫūnkār ḫiẕmetinde o ʿazīz / Ḫiẕmet idüp eyleye işin temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3590). [temīz eyle-, --y, --e]*

temīz it-: *Ayırt etmek, seçmek.*

Bir kemāl ehli sizüñ gibi ʿazīz / Ḥaḳḳı bāṭıldan ider ola temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3319). [temīz it-, --er]*

temīz ol-: *Temiz , pak olmak.*

Gel bu şöhretden geçegör iy ʿazīz / Ḥaḳ ḳatında tā ola işüñ temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4636). [temīz ol-, --a]*

temsīl: *1. Misallendirmek, misallendirilmek, misal olarak irat etmek, edilmek.*

İy fenā ehli işit aṣlaḥ kelām / Var durur **temšīl** hem destān be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [temšīl,]*

temyīz kıl-: *Ayırmak, diğerlerinden seçmek.*

Yoġ-ıdı bir ehl-i ʿilm tā kim gelĕ / Ölicek ölülerin temyīz ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1654). [temyīz ḳıl-, --a]*

ten: *Beden, cisim, gövde, vücut.*

Almışam zencīrüñi aġır ḳatı / Urdum el **tenüñ** de buldı ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 817). [tenüñ, -üñ]*

ten: *Beden.*

Ten ḳafesdür bu ḳafesde murġ-ı cān / Çün ḳafes ṣınsa uçar murġı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [ten,]*

Āh elinden işbu nefsüñ ṣad hezār / Yoḳ ḫalāṣum olmayınca **ten** mezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [ten,]*

ten: *Beden / cisim.*

Ḳocalup ḳalmadı **tende** ḳuvvetüm / Ḫōr oldı cüššede hem heybetüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4950). [tende, -de]*

ten: *(Âşığın) bedeni, vücudu.*

Kibr-ile kimseye itmĕsün ḥased / Kim ḥased gitmez **ten** olmasa cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5551). [ten,]*

tenbīh eyleñüz: *Bir şeyin belli biçimde ve yolla yapılmasını istemek, söylemek, uyarmak.*

Var mı bir ʿālim diyüben söyledi / Ṣordı aʿyāna ki **tenbīh eyleñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6617). [tenbīh eyleñüz, --ñüz]*

tenden: *Beden || Can, ruh.*

Tīz yitübeni atından indürür / Ṣıḳuban cānını **tenden** göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3156). [tenden,]*

teneffüs: *Nefes alıp vermek, soluk almak.*

Bir **teneffüs** işidüp bu sözi ol / Dir bunı ḳılmaz benüm ʿaḳlum ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2173). [teneffüs,]*

teneşūr: *Teneşir.*

Tĕneşür taḫtasına çıḳardılar / Yumaġ-içün yaraġını gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5375). [tĕneşür,]*

tenhā: *Bir başına, tek, yalnız.*

Ṭoġrı Beytullāh'a yöneldi revān / Yolda **tenhā** gider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1199). [tenhā,]*

Līki ol namāzını **tenhā** ḳılur / Köy cemāʿatine uymaz Ḥaḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3317). [tenhā,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işiginde ḳarār / Eyleyüp **tenhā** oturmışdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4575). [tenhā,]*

tenhā: *(Fars.) Issız, içinde az insan bulunan (yer).*

Aluban legençeyi **tenhā** varur / Fikri içre ol bunı cāyiz görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3835). [tenhā,]*

Çıḳuban Öyük'de **tenhā** oturur / Ḳudreti gör kim ne ḥikmet yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3890). [tenhā,]*

Göricek **tenhā** Güvenc ol duḫteri / Çıḳup öñine ḳodı üç biñ zeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [tenhā,]*

tenhā ḳal: *Yalnız kalmak.*

Destūr aluban revāne oldılar / Kendüler pes anda tenhā ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2364). [tenhā ḳal, --dı, --lar]*

tenhā ḳıl-: *Yalnız bırakmak.*

Yatsuyı daḫı ḳılup ṭaġıldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār tenhā ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1715). [tenhā ḳıl-,]*

Eve gelüp itdiler anda ḳarār / Ḳıldı tenhā bir mekānı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 19, Beyit 1784). [tenhā ḳıl-, --dı]*

tennūr: *Fırın; tandır.*

Gir bu **tennūra** ne var abdāllaruñ / Vaṣlalarını çıḳarġıl bunlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5169). [tennūra, -a]*

tennūr: *(Ar. tennūr'dan ayrışma ile *tendür > tandır) 1. İçine saman ve keçi kılı karıştırılmış topraktan yapılan ve yere kazılan bir çukur içine yerleştirilen ufak fırın.2. Kışın soğuk yerlerde oda ortasında yapılan bir ısıtma düzeneği [Odanın ortasında açılan bir çukura dışarıda yakılan odun ateşi konur ve etrâfında tahtadan yapılan yüksekçe bir yere oturularak ayaklar çukura sarkıtılır; dizlere bir örtü çekilir veya bir masanın altına bir mangal, onun üzerine bir kafes ve bunların üzerine örtülen büyük bir yorgan veya kebe ile ısınılırdı].*

Daḫı buyurdı ki **tennūr** ḳızduruñ / Yandurup āteş aña odın uruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5165). [tennūr,]*

tennūr: *(Ar.) Fırın, ocak, tandır.*

Girdi **tennūr** içre der-ḥāl oturur / Çıḳarur gönlegin atar götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3798). [tennūr,]*

tenūr: *Tandır.*

Söyleyüben işine gider hemān / Fāṭıma çıḳdı **tenūrdan** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3814). [tenūrdan, --dan]*

tepsi-: *Tepsi.*

Tepsiye ṭolduruban bişi ḳoyar / Ṣāh ısıcaḳ **tepsi-le** bişi alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5942). [tepsi-le, -le]*

Öpdi elin eyledi secde kerem / Ṣundı andan **tepsi-le** bişi aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5947). [tepsi-le, -le]*

Aldı elinden **tepsi-le** ısıcaḳ bişi / Gözlerinden ġāyib oldı nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5949). [tepsi-le, -le]*

Bilmezem ki ḳanda gitdi işbu er / Ṣundı bişi **tepsisin** ḫ̆āce aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5962). [tepsisin, -sin]*

tepsi: *Tepsi.*

Ḳaldı **tepsi** birle bişi ammā ʿayān / Didi bi'smillāh yidi bişiyi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [tepsi,]*

tepsi: *İçinde börek, tatlı ve bazı yemekler pişirilen, derinliği az, kenarlı düz kap.*

Tepsiye bir ḳaç bişi ḳoyup virüñ / **Tepsiye** bişi ḳoyuban virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6695). [tepsiye, -ye]*

Tepsiye bir ḳaç bişi ḳoyup virüñ / **Tepsiye** bişi ḳoyuban virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6695). [tepsiye, -ye]*

Tepsiyi ṣaḳladılar iy baḫtulu / Şeyḫ ḥacc erkānın itdi çün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6698). [tepsiyi, -yi]*

Didi ana **tepsiye** ḳoy çoḳ bişi / Ḫʿācemiz oldı mücāvir Mekke'de *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5935). [tepsiye, -ye]*

Ṭuruban bir **tepsiye** bir bişi ḳoy / İşbu sāʿat Mekke'ye defʿī varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [tepsiye, -ye]*

Tepsiye ṭolduruban bişi ḳoyar / Ṣāh ısıcaḳ tepsi-le bişi alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5942). [tepsiye, -ye]*

Ṣaḳladı **tepsiyi** idüp endīşe ol / Üç yıl anda çün mücāvir oldı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5951). [tepsiyi, -yi]*

Tepsi ḳanı diyüběni ṣordı ol / Didi ḫōcam **tepsiyi** ṣaḳladı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5954). [tepsiyi, -yi]*

tepsi: *Fincan, tabak, bardak vb. şeyleri taşımaya yarayan, derinliği olmayan, türlü büyüklükte düz kap.*

Tepsi ḳanı diyüběni ṣordı ol / Didi ḫōcam tepsiyi ṣaḳladı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5954). [tepsi,]*

Ṣundı bir **tepsi** bişi yidim ṭaʿām / Gözlerimden ġāib oldı ol naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5961). [tepsi,]*

tepsi vü legençe: *Tepsi ve küçük leğen.*

Tepsi vü legençe sīnī çaldılar / Hāy u hūy u zemzemeler ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2424). [tepsi vü legençe,]*

ter: *Yaş, yaşlı, rutubetli.*

Göñli oġlanuñ ḳatı **terdür** laṭīf / Ġıll u ġışdan hem berīdür iy şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3540). [terdür, -dür]*

ter: *Canlı, taze.*

Sürdi Ḫūnkār'uñ hemīn öpdi elin / **Ter** nefīs nuṭḳıyla pür itdi dilin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3820). [ter,]*

Gine ẕikr it bir beyāndan **ter** ḫaber / Māʿnī-i zība vü mergūb muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5267). [ter,]*

Yidi baġda tāze **ter** çün yā ʿamū / Ḳırḳlar üçler cümle erenler yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [ter,]*

ter it: *Tazelemek.*

Mevsim-i gülde **ter it** ġulġulüñi / Ḥācī Bektaş-ı Velī'den nuṭḳı aç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 215). [ter it,]*

ter ü temiz: *Taze ve temiz (Tertemiz) .*

Birine daḫı didi ki gel berü / **Ter ü temiz** ṣu getürgil al berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3563). [ter ü temiz,]*

teraḥ: *Keder, gam, tasa.*

Ṭarḥ oldı ġuṣṣa vü ḳayġu **teraḥ** / Viribir bī-ḥad māl ü ceyz ü cihāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 363). [teraḥ,]*

tercümān ol: *Bir şeyi birine anlatmaya vâsıta olmak, birinin duygu ve düşüncelerini dile getirmek.*

Geçüben peymānçeye ṭurdu örü / Didi böyle **tercümān ol** dem girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1327). [tercümān ol,]*

tercüme it-: *Bir eseri bir dilden başka bir dile çevirmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār Maḳālāt'ın tamām / Türkīye tercüme itdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3666). [tercüme it-, --di]*

tereddüd: *Kararsızlık, duraksama.*

Bu **tereddüdde** ṭurur iken bular / Ḳolaçıḳ Ḥācīm ol ḳuvvetlü er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5045). [tereddüdde, -de]*

tereddüd kıl-: *Kararsızlık ve duraksama yaşamayıp.*

Dökmege andan eyü yir bulmadum / Nūş itdüm hiç tereddüd ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3839). [tereddüd ḳıl-, --ma, --du, --m]*

terk: *(Ar.) Bırakma II. Bir yerden veya kimseden uzaklaşma, bırakıp gitme.*

Ḳıl tekellüf **terkini** ol şūm olur / Hem tekellüf key ḳatı meẕmūm olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4633). [terkini, -i, -n, -i]*

terk ehli: *Dünya işlerinden ve nimetlerinden elini eteğini çeken, bir köşeye çekilip münzevi olarak oturan kimse.*

Zāhid idi şöyle kim **terk ehli** ol / İtmemişdi dünyālikden hīç ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 585). [terk ehli,]*

terk eyle: *Bırakmak, vazgeçmek.*

Bu tekellüf arada niye gerek / Eyle terk bunı ki oldur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4631). [terk eyle,]*

terk eyle-: *Bırakmak.*

Evliyā esrārınuñ it ẕikrini / Eyle terk dünyā-yı dūnuñ fikrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2729). [terk eyle-,]*

Ḳubbesini varuban berk eyleye / Üstüni ammā sekiz terk eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5766). [terk eyle-, -ye]*

terk it: *Bırakmak, vazgeçmek.*

Sevdi biñ cān-ıla dutmayup ḳarār / Terk idüp seyrānını şehre döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 344). [terk it, --ip]*

Sen de **terk it** işbu fānī şūreti / Tā bulasın Ḥaḳḳ'a sen ḳurbiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5604). [terk it,]*

terk it: *Bırakmak, ayrılmak; ilgiyi kesmek.*

Terk idelüm ḫiẕmetin gelmez kerem / Ḥācī Bektaş aña yiter pīş-ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 756). [terk it, --elüm]*

terk it-: *Bırakmak, vazgeçmek.*

Yine ḫalḳuñ çoġı münkir oldılar / Dīnüñi terk itdi kāfir oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 972). [terk it-, --di]*

Evliyā ʿāşıḳları dīẕārını / Görmege terk itdiler hep varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2060). [terk it-, --di, --ler]*

Dīnine girmek gerek dīn terk idüp / Didügin itmek gerek dil berk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2487). [terk it-, --üp]*

Dir Külü Ḫan ne dir-iseñ ḳılalum / Küfri terk idüp īmāna gelelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2499). [terk it-, --üp]*

Her ki bundan yayḳanup içe ṣuyın / Terk ide ne var-ısa yatlu ḫūyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2523). [terk it-, --e]*

Ṣoñra oġlanları gör kim n'itdiler / Dīn-i İslām'ı girü terk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2792). [terk it-, --di, --ler]*

Başlarına pes Ḥüseynī-veş nemed / Geyüben terk itmediler bir aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2793). [terk it-, --me, --di, --ler]*

Cübbe vü ferāceyi ne var ḳabā / Terk idüben giydi anda bir ʿabā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3008). [terk it-, --üben]*

Cāriye indi görince dir kişi / Yoluña git var terk it bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [terk it-,]*

Yola gele āḫirü'l-emr ol gidüp / Hep yaramaz fi'lini hem terk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5129). [terk it-,]*

Niçeler anı görüp dervīş olur / Terk idüp ḳabāyı faḳr-endīş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5215). [terk it-,]*

Ḥaḳ yola gelüñ ki Ḥaḳ ḳuvvetlüdür / Terk idüñ bāṭıl bāṭıl yatludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5304). [terk it-, --üñ]*

Ḫiẕmetinde cān u baş terk itdiler / Ṣıdḳ-ıla göñülleri berk itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5308). [terk it-, --di, --ler]*

İy cihānuñ varlıġını terk iden / Er muḥabbetin göñülde berk iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5512). [terk it-, -en]*

Diñle imdi Ḥācī Bektaş daḫı pes / Nice pervāz urdı terk itdi ḳafes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5515). [terk it-, -di]*

Ey bizim sulṭānımız eyle kerem / İtme terk ki yüzüñi dāʿim görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5575). [terk it-, -me]*

Er gerek kim cismi nefsi ide terk / Nefsi öle cānına irmeye merg *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5602). [terk it-, -e]*

İşbu fānī ṣūreti terk itmeyen / Ḥaḳ ḳuşaġın biline berk itmeyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5605). [terk it-, -me , -yen]*

Muʿtekifler terk idüp kibr ü riyā / İstediler Ẕu'l-celāl-i Kibriyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5706). [terk it-, -üp]*

Bu ʿalāyıḳdan ḳılup kāmil güẕer / Ḫalḳı ider terk isteyüp Ḥaḳ'dan naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5707). [terk it-, -er]*

Ḥaḳḳ'a irmek ister-iseñ iy hümām / Güft ü gūyı terk idüp bekle maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5725). [terk it-, -üp]*

Nefs-i ḥāsid cānuma ki ider ḥased / Terk itmez olmayınca tā cesed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5733). [terk it-, -mez]*

Terk idüp dāru'l-fenāyı ister beḳā / Ol beḳā milkinde irüp ḳurb-ı Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5746). [terk it-, -üp]*

Urdılar bünyādı muḥkem ḳatı berk / İtdiler üstüni sekiz yerde terk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5771). [terk it-, -di, -ler]*

Kibr ü kīn ṭutmaya itmĕye ʿinād / Ḥırṣ u buḫlı terk ide itmeye fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5824). [terk it-, -e]*

Dünyā terk idüp göñül Ḥaḳḳ'a vire / Cemʿ olup bir araya gelsün tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6009). [terk it-, -üp]*

terk it-: *Bırakmak, ayrılmak; ilgiyi kesmek.*

Küfr ü şirki terk idüp dilden hemān / Ḥaḳḳ'a īmān getürür defʿī revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5837). [terk it-, -üp]*

terk ḳıl-: *Terk etmek, vazgeçmek.*

Yine çünki ʿaḳlı başına gelür / Ḳāḍılıġı teftişi hep terk ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3007). [terk ḳıl-, --ur]*

Dir günāhum ʿafv olasın biledüm / İtdügüm işlĕri hep terk ḳıladum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3126). [terk ḳıl-, --a, --du, --m]*

terk ḳıl-: *Terk et, bırak.*

Terk ḳıldı ol ṭarīḳ-i şöhreti / Bildi ki şöhretdür erüñ āfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4635). [terk ḳıl-, --dı]*

terk ol-: *Bırakılmak, vazgeçilmek.*

Terk olınmaz çünki var durur işüñ / Nöbet ucından hem artdı teşvīşüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1938). [terk ol-, --ın, --maz]*

terk-i edeb: *Edebi terk etme, edepsizlik yapma.*

Göricek bu ḥāli itdi key ʿaceb / İtdi budur burada **terk-i edeb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5163). [terk-i edeb,]*

terk-i fānī it-: *Fani (geçici) dünyayı terk etmek.*

Terk-i fānī idüben gitdi aḫı / Ḳala anuñ oġlı daḫı Sulṭān Murād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6419). [terk-i fānī it-, -üben]*

terk-i veraʿ: *Takvadan uzaklaşmak.*

Mā-ḥaṣal altuna ḳıldılar ṭamaʿ / Eylediler niyyet-i **terk-i veraʿ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4757). [terk-i veraʿ,]*

terkīb: *Bütünlük.*

Çār unṣurdan olan **terkībi** ḳor / Māʾ ü menden düzilen tertībi ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5594). [terkībi, -i]*

terkin ur-: *Terk etmek, bırakmak, vazgeçmek.*

Ḳanda varsa putları giderdiler / Oda yaḳubanı terkin urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2720). [terkin ur-, --dı, --lar]*

terkin ur-: *Terk etmek, ayrılmak.*

Çün ifāḳat buluban örü ṭurur / Cübbe vü ferācenüñ terkin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3586). [terkin ur-, --ur]*

tertemīz: *Temiz, pak.*

Gördi göñlek kir bunı dir yuyayın / Pāk idüben **tertemīzce** ḳoyayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3224). [tertemīzce, --ce]*

tertemīz ol-: *Temizlenmek.*

Dir yudum kirini oldı tertemīz / Evliyā teberrükin ṭutdum ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3228). [tertemīz ol-, --dı]*

tertīb: *Ar. Düzen.*

Çār unṣurdan olan terkībi ḳor / Māʾ ü menden düzilen **tertībi** ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5594). [tertībi, -i]*

tertīb düzen bağla-: *İşlerini yoluna koymak, tertip düzen sağlamak II.Geçinmek.*

Pes anuñla bağladı tertīb düzen / Her düzenden eyledi tezyīn ü zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3826). [tertīb düzen bağla-, --dı]*

tesbīh okı-: *Namaz sonunda "Sübhânallah, elhamdülillâh, Allâhu ekber" sözlerini otuz üçer defa söyleme.*

Çıḳup anuñ üstine ḳıla namāz / Oḳıya tesbīḥ ü eyleyĕ niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1133). [tesbīḥ oḳı-, --y, --a]*

tesbīh ü tehlīl: *"Sübhânallah" sözünü söyleyerek Allah'ı yüceltme ve tenzih etme, Allah'ın her türlü kusurdan ve noksandan uzak olduğunu dile getirme ve "Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur" mânâsındaki "lâ ilâhe illallah" sözünü söylemek.*

Tesbīḥ ü tehlīl ile itdi niyāz / Girü indi gördiler çün kim anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6743). [tesbīḥ ü tehlīl,]*

tesellī: *Avuntu.*

Gitdi bir fersaḥ öñince ol ser-verüñ / Virmege yaʿnī **tesellīsin** erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5662). [tesellīsin, -sin]*

tesellī it-: *Teselli etmek, avutmak.*

Ḫoş tesellī itdi anlara hemān / Ṣatdı Türkler her birin sīm ü zere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6269). [tesellī it-, -di]*

teʾšīr: *İşleme, dokunma, içe işleme.*

Gözlerin ṣıġayuban virdi naṣīb / Ol naẓar **teʾšīri-le** oldı edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2737). [teʾšīri-le, --i, --le]*

teʾšīr eyle-: *Etkilemek.*

Bu kelāmuñ şevḳı teʾšīr eyledi / Ḳalbine sırrı bunuñ yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3004). [teʾšīr eyle-, --di]*

teʾšīr eyle: *Etki yapmak, etkilemek II hissedilmek, duyulmak.*

Sözi Ḫıżr'uñ eyledi teʾšīr aña / Bostānı çigzindi dördi dört yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1480). [teʾšīr eyle, --di]*

Kendüye sözlĕri teʾšīr eyledi / Dönüben bunlara gör ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4325). [teʾšīr eyle, --di]*

teʾšīr kıl-: *İşleme; dokunma; içe işleme.*

Didi ṭāʿūndan nes i lüñ ölmeye / Neslüñe ṭāʿūn teʾšīr ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5405). [teʾšīr ḳıl-, -ma, -ya]*

teslīm: *1. bir emaneti yerine verme. 2. bir şeyi yeni sahibine verme.*

Buldı **teslīm** er aña erkān ider / Olʿazīz çünki bu elṭāfı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4492). [teslīm,]*

teslīm eyle-: *Bir şeyi sahibine ver.*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ere taʿẕīm eyledüm / Kendü nefsüm aña teslīm eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5806). [teslīm eyle-, -dü, -m]*

Ḥaḳḳ'a ere çünki taʿẕīm eyledi / Ḥaḳḳ'a ṣoñra cānı teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5816). [teslīm eyle-, -di]*

teslīm eyle: *Bir şeyi sahibine ver.*

Müsteḥaḳdur **teslīm eyle** bu ṭonı / Ceẕbe ile evvel ol mecẕūb ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6649). [teslīm eyle,]*

Neẕrümüzdür ere virgil varıcaḳ / Bunı **teslīm eyle** ere varıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4726). [teslīm eyle,]*

teslīm eyle: *Verilmesi gereken yere vermek, Teslim etmek, emanet etmek.*

Fāṭıma'dan ṭoġıcaḳ oġlanları / Şāh Ḥasan'a cümle teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 191). [teslīm eyle,]*

teslīm it: *Bir şeyi sahibine vermek; bir şeyin kullanımını, korunmasını veya mülkiyetini vermek, bırakmak, devretmek.*

Cümlesin teslīm iderken Aḥmed'e / Böyle didi Ḥaḳ dilinde Sermed'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 142). [teslīm it, --er, -ken]*

Şāh Ḥüseyn'e cümlesin teslīm ider / Ḥıfẓ iderken ol emīrü'l-müʾminīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 195). [teslīm it, --er]*

teslīm it: *1. bir emaneti yerine verme. 2. bir şeyi yeni sahibine verme.*

İtdi teslīm ol da Ṣādıḳ Caʿfer'e / Oġlı vardı Mūsī-i Kāẓım imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 198). [teslīm it, --di]*

teslīm it-: *Kendini vermek.*

Hem severdi anı Emīrü'l-müʾminīn / Ḫˇāce yazup hīceyi teslīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5890). [teslīm it-, -er]*

Nefsüñüzi ere teslīm idesiz / Çün vilāyet görmişem bunda ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6048). [teslīm it-, -e, -siz]*

teslīm it-: *Bir şeyi sahibine vermek; bir şeyin kullanımını, korunmasını veya mülkiyetini vermek, bırakmak, devretmek.*

Ehline gönderdi andan birezin / Ṭurdı teslīm itdi anlara özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1503). [teslīm it-, --di]*

teslīm ol-: *Kabul etmek, boyun eğmek.*

Oldı teslīm itdiler dervīş anı / İtdiler dervīşlere dil-rīş anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4165). [teslīm ol-, --dı]*

teşne iken: *Susamış iken.*

Ṣayd iderken nā-gehān ol gül-ʿiẕār / **Teşne iken** gördi kim bir çeşme-sār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 338). [teşne iken,]*

teşne-dil: *Candan ve yürekten isteyen, gönlü susamış.*

Tā ḳıla ʿuṣṣāḳına cāndan eser / **Teşne-dil** ʿuṣṣāḳına cūy-ı zülāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 217). [teşne-dil,]*

teşrīf: *Bir yerden bir yere gelme, gelmesiyle bir yeri onurlandırma.*

Köyli de hep ḳatına cemʿ oldılar / ʿİlm-i **teşrīf** ile çün şemʿ oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3309). [teşrīf,]*

teşrīf bul: *Şeref bulmak.*

Bulalum teşrīf dīzāruñla biz / Görelüm bir laḥẓa sizi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1514). [teşrīf bul, --alum]*

Var digil bu gice mihmān olalum / Er dīẕārıyla teşrīf bulalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2295). [teşrīf bul, --alum]*

Evliyāyı tā ziyāret eyleye / Buluban teşrīf beşāret eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2960). [teşrīf bul, --uban]*

teşrīf it-: *Şereflendirmek.*

Mollā yirine anı teklīf ider / Lā-tekellüf oturup teşrīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3392). [teşrīf it-, --er]*

teşvīş: *Endişe, kaygı.*

Ṣaru bir gün şöyle bed-endīş ile / Bir çürük fikr ü yavuz **teşvīş-ile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [teşvīş-ile, --ile]*

teşvīş: *Zihni meşgul eden şey, gaile, karışıklık.*

Bildiler kendüler itmiş bu işi / Ḫˇāce'ye tā kim vireler **teşvīşi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 630). [teşvīşi, -i]*

teşvīş: *Karışıklık, bulandırma, şüphe, endişe, gaile.*

Çünki Nūre'd-dīn Ḫˇāce bu işleri / Gördi başına gelen **teşvīşleri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1875). [teşvīşleri, -ler, -i]*

teşvīş: *Endişe.*

Göricĕgez ol bezirgān bu işi / Giderür cān u göñülden **teşvīşi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4052). [teşvīşi, -i]*

teşvīş: *Endişe, tereddüt.*

Ṣoluyuraḳ ʿaḳlı geldi başına / Dir baña ṣormañ ki bu **teşvīş** ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3493). [teşvīş,]*

teşvīş: *[tas.] Gönlü ve zihni meşgul eden mâsivâya ait düşünce ve meşgâle.*

Terk olınmaz çünki var durur işüñ / Nöbet ucından hem artdı **teşvīşüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1938). [teşvīşüñ, -üñ]*

teşvīş it-: *Karıştırma;kafa karışıklığı, şüpheye bırakmak.*

Böyle diyüp bāna nāliş itdiler / Ḳorḳusından ḫayli teşvīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 913). [teşvīş it-, --di, --ler]*

teşvīş vir-: *Dert olmak, karıştırmak.*

Ḥurma dükendi virür teşvīş aña / Ḫˇāce ġāyet utanup oldı ḥacīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5966). [teşvīş vir-, -ür]*

teşvīşe düş-: *Karmaşaya düşmek.*

Key taʿaccüb eylediler bu işe / Ṣād olur kim kimi düşer teşvīşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3362). [teşvīşe düş-, --er]*

tevābīʿi: *Bir kimsenin hizmetinde bulunanlar, maiyet.*

Dir fülān yirde **tevābīʿi-y-ile** / Anda ḳonuban yaturlar cemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4302). [tevābīʿi-y-ile, --y, --ile]*

tevaḳḳuʿ ḳıl-: *Ümit etmek, istemek.*

Etegin açubanı ol kān-ı cūd / Nesne bunlardan tevaḳḳuʿ ḳıldı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2147). [tevaḳḳuʿ ḳıl-,]*

tevaḳḳuf it: *Durmak, beklemek.*

Hīç tevaḳḳuf itmeyüp depret dili / Naḳldür bu söze gel dutġıl ḳulaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 239). [tevaḳḳuf it, --me, -(-y) -üp]*

tevārih: *Ar. "târih"in çoğulu.*

İsteyenler Āl-i Selcūḳ'dan ḫaber / Ḫoş **tevārīḫlere** eylĕsün naẕar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1638). [tevārīḫlere, --ler, --e]*

tevārih: *Tarihler.*

Lāzım oldı pes **tevārīḫden** beyān / Ẕikre gele biline olaʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1594). [tevārīḫden, -den]*

Ḳaldı bir müddet bu Rūm ol vech-ile / Bir **tevārīḫden** beyān geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1607). [tevārīḫden, -den]*

tevārih: *Ar. Tarihler. II Tarih kitabı.*

Keyḳubād'ıla adı meşhūrdur / Bil **tevārīḫde** bu söz masṭūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4452). [tevārīḫde, -de]*

tevāżūʿ: *Alçak gönüllülük.*

Böyle diyüp çoḳ temalluḳ eyledi / Çoḳ **tevāżu**ʿ nāliş-i ḫalḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5687). [tevāżuʿ,]*

Meskenetle irişür Ḥaḳḳ'a iren / Kim **tevāzu**ʿ birle itse ḫiẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6118). [tevāzuʿ,]*

tevażu: *Alçak gönüllülük, alçalma.*

Hep **tevażżu**ʿ**da** niyāzlar ḳıldılar / Cümlesi kisvet ḳodılar öñine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6745). [tevażżuʿda, --da]*

tevażu ḳıl-: *Alçak gönüllü olma.*

Ḥācī Bektaş'a tevażżuʿ ḳıldılar / Didiler ḫan oġlı ḫansın bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5912). [tevażu ḳıl-, -dı, -lar]*

tevāżuʿ ḳıl-: *Alçak gönüllü olma.*

Ben tevāżuʿ ḳılayın varam aña / Tekye ḳatında var-ıdı iki ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6221). [tevāżuʿ ḳıl-, -a, -yın]*

tevażżu: *Alçak gönüllü olmak.*

Kim **tevażżuʿ** birle irür Ḥaḳḳ'a iren / Ḥācī Bektaş gördi eren oldı mürīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6169). [tevażżuʿ,]*

tevażżuʿ eyle: *Alçak gönüllülük yapmak.*

Ṣaru İsmāʿīl yüridi ilerü / Ḫoş tevażżuʿ eyledi ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4580). [tevażżuʿ eyle, --di]*

tevbe: *Tövbe.*

Tevbeñi bil ki kabūl itdi İlāh / Fiʿlüñ olsun baʿd ez-ān aña güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3133). [tevbeñi, -ñi]*

tevbe: *Günah ve kabahatten Cenab-ı Hakk'a sığınmak.*

Tā ki diye **tevbem** olduġın ḳabūl / Buyruġın ṭutup olavan aña ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3121). [tevbem, -m]*

Ger ḳabūl olmaz-ısa **tevbem** n'idem / Varuban girü ḥarāmīlıḳ idem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3158). [tevbem, -m]*

tevbe idüp: *Tövbe etmek.*

Yalvarup amān diler erden ḳamu / **Tevbe idüp** didiler ki yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 992). [tevbe idüp, --üp]*

tevbe istiġfār kıl-: *Tövbe edip Allah'tan af ve mağfiret dilemek.*

Ḥācī Bektaş gördi müʾmin oldılar / Tevbe istiġfār cümle ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1007). [tevbe istiġfār ḳıl-, --dı, --lar]*

tevbe it-: *Tövbe etmek.*

Hoy Ata'dan çün bunı işitdiler / Dönüp andan gine tevbe itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2715). [tevbe it-, --di, --ler]*

Bilesidüm tevbe ider itměz idüm / Ḥaḳḳı ḳoyup bāṭıla gitměz-idüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3119). [tevbe it-, --er]*

Kim elifveş ṭoġrılur varur revān / Tā dimek tevbe itmek olur añla hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [tevbe it-, -mek]*

Tevbe iden raḥmet bulısar bīş ü kem / Šā dimek Ḥaḳ'dan dilěmekdür ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5900). [tevbe it-, -en]*

tevbe kıl-: *Tövbe etmek.*

Tevbe ḳılup vardılar ol ḥażrete / Yüz sürüben cümle ṭurdı ḫizmete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1005). [tevbe ḳıl-, --up]*

Ṣuçların dileyü tevbe ḳıldılar / Cān u dilden ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1045). [tevbe ḳıl-, --dı, --lar]*

Ḳıldılar ol işe tevbe ser-te-ser / Her ne kim var-ısa cümle ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2716). [tevbe ḳıl-, --dı, --lar]*

tevbe kıl-: *İşlenilen bir günahtan ötürü pişman olup bir daha yapmamak için Allah'a söz vermek.*

Didiler kibri ortadan götürelüm / Tevbe ḳıluban īmān getürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1016). [tevbe ḳıl-, --uban]*

tevbesin it-: *Tevbe etmek.*

Tevbesin itdi ḳabūl bildi Ḫudā / Şükr idüp yüz yire sürdi orada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3160). [tevbesin it-, --di]*

tevfīk it-: *Allah'ın kuluna yardım etmesi.*

İşiděnüñ kimisi taṣdīḳ ider / Yolda yoldaşını ḫoş tevfīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5031). [tevfīḳ it-, -er]*

tevḥīd oḳu-: *Allah'ın birliğinden izler görmek.*

Oḳudı tevḥīd ol maʿnevī / Naʿt-i Aḥmed oḳur andan ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6071). [tevḥīd oḳu-, -dı]*

teʾvīl: *Ar. Bir söz veya davranışa bilinen anlamından başka bir anlam verme, başka bir mana ile yorumlama.*

Şimdi aḥibbāsı anuñ ṣaç götürür / Böyle erenler sözde **teʾvīl** getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5464). [teʾvīl,]*

tezik: *Sıçramak.*

Çañ avāzından **teziküp** ḳaçdılar / Niçe dere niçe depe geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3021). [teziküp, --üp]*

tezyīn eyle-: *Süslemek.*

Pes anuñla bağladı tertīb düzen / Her düzenden eyledi tezyīn ü zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3826). [tezyīn eyle-, --di]*

ticāret: *(Ar.) Ticaret, alış-veriş.*

Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin aḥvālümi / Pes **ticāret** ecli-çün emvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4710). [ticāret,]*

Atası gitdi **ticāret** seyrine / Ḳurı yire baḳduġuñdan ḫayr ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4748). [ticāret,]*

ṭıf ı l: *Çocuk. II.Bebek.*

Örtüsin ḳaldurup itdiler naẕar / Şöyle olmış şan ṭıf ı ldur süd emer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3656). [ṭıf ı l, --dur]*

ṭıfl: *Çocuk.*

Ẕikrini itdügümüz cān ol durur / Didiler bu ḫod henuz bir **ṭıfl** genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [ṭıfl,]*

tīġ: *Kılıç.*

Tīġa şav virüp tırāş it başumuz / Görecek var didi dahı işimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2508). [tīġa, -a]*

Başa kef virüp **tīġı** aldı ele / Pes ṭırāş itmege başladı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2509). [tīġı, -ı]*

Mūyını ülütdi ol dem ser-tırāş / **Tīġa** şav virdi ide tā kim tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4024). [tīġa, -a]*

tīġ çek: *Kılıç çekmek II. Saldırmak amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.*

Birbirine ḳarışup ḳatışdılar / Tīġ çeküben oḳları atışdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 663). [tīġ çek, --üben]*

tīġ çek-: *Kılıç çekmek II. Saldırmak amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.*

Tīġ Ḥaydar çeküben ki itdi ceng / Ḳandan oldı yir yüzi hep lāle-reng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 667). [tīġ çek-, --üben]*

tīġ şal: *Düşmana kılıçla saldırmak.*

Murteżā-veş şalduġınca ḫaşma tīġ / Ḳan buḫārı bağlar ıdı gökde mīġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 668). [tīġ şal, --duġ, --ınca]*

tīġ ur-: *Kılıç vurmak.*

Ḫoş ġazā ḳılsun tīġ ursun kāfire / Kendü de ḳılsun naẕar dir bu ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4415). [tīġ ur-, --sun]*

At depüp Miḫāl ilerüye varur / İrüben tekvūra bir ḫoş tīġ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4447). [tīġ ur-, --ur]*

tīġ-zen: *Iyi kılıç kullanan kimse.*

Didiler ki pehlivānuz **tīġ-zen** / Cümlemüz ḳalʿa-güşā vü şaf-şiken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 884). [tīġ-zen,]*

ṭılsım: *Sihir, tılsım.*

Çaġırıcaḳ dir adın āvāz-ıla / İşbu evren **ṭılsmı** şeksiz bozıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3519). [ṭılsmı, --ı]*

ṭīmār: *Ar. Osmanlı Devleti'nde ve Anadolu Selçukluları'nda belirli bir hizmet karşılığında şahıslara tahsis edilen toprak parçası.*

Dir virüñ buña bir uc yirde **ṭīmār** / Gelmeye Rūm'a ide anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [ṭīmār,]*

ṭīmār vir-: *Tımar olarak vermek.*

Virdiler ṭīmār bir uc yirde aña / Gelmedi Rūm'a ölince görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1902). [ṭīmār vir-, --di, --ler]*

ṭın-: *Dinlemek, umursamak.*

Ṭınmayubanı oturdı bir zamān / Mollā da Ḫūnkār'ı ḫoş gördi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3393). [ṭınmayubanı, --ma, --y, --uban]*

ṭın: *Aldırış etmek, önem vermek, değer vermek, oralı olmak, tepki vermek.*

Ṣaru işidüp bu sözi **ṭınmadı** / Bu ḳadar güftāra hergiz ḳanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 21, Beyit 1969). [ṭınmadı, -ma, -dı]*

Ṭınmadı Ḫūnkār iṭāʿat gösterür / Yaʿnī ki aña murādını virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3417). [ṭınmadı, -ma, -dı]*

ṭın: *Rahat etmek, dinlenmek, durmak.*

Ol eve gidervenin **ṭınmañ** baña / Varmayınca olmazın öñden ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5237). [ṭınmañ, -man]*

ṭın: *Önemsemek, önem vermek, dikkate almak, takmak.*

Anuñ-içün gelüben bunda eser / İşidüp **ṭınmadılar** bunlar ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2211). [ṭınmadılar, --ma, --dı, --lar]*

At çekerler bin diyü binmĕdiler / Gördi binmezler daḫı **ṭınmadılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2776). [ṭınmadılar, --ma, --dı, --lar]*

ṭınma: *Ses çıkarmak.*

Ḳavşurup el **dınmayup** ṭurdı hemīn / Didi aña dönüben ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2266). [dınmayup, --y, --up]*

ṭınma: *Aldırmamak, aldırış etmemek, oralı olmamak.*

Geldi İsmāʿīl elini ḳavşurur / Ḫunkār'uñ ḳarşusına **ṭınmaz** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3858). [ṭınmaz, -z]*

tıraş: *Belli bir biçim vermek veya üzerindeki pürüzleri almak için yontma, kazıma Kubbealtı Lugatı.*

Çün **tırāş** yarusına dek eyledi / Pes diyü Ḫūnkār Ṣaru'ya söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2510). [tırāş,]*

tıraş: *Saç veya sakalı kesme işi.*

Pes Ṣaru daḫı **tırāşdan** çekdi el / Ḥażret-i Ḫūnkār ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2511). [tırāşdan, -dan]*

Ser-tırāş daḫı **tırāşdan** çekdi el / N'eyledi gör ol veliyy-i ḫoş-fiʿāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4026). [tırāşdan, -dan]*

Emr ider başını ḳıldılar tırāş / Fāriġ oldı çün **tırāşdan** ser-tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4029). [tırāşdan, -dan]*

tıraş: *Saç veya sakalı kesme işi, yülüme.*

Eyledi beyʿat **tırāş** erkānını / Hem icāzetle tamām itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1505). [tırāş,]*

tırāş eyle: *Bıyık, sakal, saç ve kaşları kazımak.*

Eylediler evvelā anı tırāş / Ehl-i faḳra ḳılmaġ içün anı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1169). [tırāş eyle, --di, --ler]*

tırāş it-: *Saç veya sakalı kesmek II uzunluğunu azaltmak, kısaltmak.*

Tīġa ṣav virüp tırāş it başumuz / Görecek var didi daḫı işimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2508). [tırāş it-,]*

Başa kef virüp tīġı aldı ele / Pes ṭırāş itmege başladı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2509). [ṭırāş it-, --me, --ge]*

Müyını ülütdi ol dem ser-tırāş / Tīġa ṣav virdi ide tā kim tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4024). [tırāş it-,]*

Başınuñ nışfın tırāş idincegez / Ser-tırāşa bes didi dönüp bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4025). [tırāş it-, --incegez]*

İtdi Loḳmān-ı Perende anı ṭırāş / Sünnet üzre yola-dı Loḳmān başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6069). [ṭırāş it-, -di]*

tırāş kıl-: *Tıraş etmek, kesmek.*

Emr ider başını ḳıldılar tırāş / Fāriġ oldı çün tırāşdan ser-tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4029). [tırāş ḳıl-, --dı, --lar]*

tırāş ol-: *Tıraş olmak.*

Başınuñ nışfı tırāş olmış-ıdı / Yarı mūyı başınuñ ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4084). [tırāş ol-, --mış, --ıdı]*

tırman: *El ve ayaklarıyla tutunarak veya tırnaklarını iliştirerek dik bir yere çıkmak:.*

Kendü dik yuḳarı **ṭırmandı** hemīn / Ḳalʿaya çıḳmaḳlıġa ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2807). [ṭırmandı, -dı]*

tırnak: *İnsan ve omurgalı hayvanların el ve ayak parmaklarının uçlarındaki boynuzsu tabaka.*

Ġālib oldı kāfir uş el-ḥaḳ bize / Ḳaşınacaḳ ḳomadı **ṭırnaḳ** bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 698). [ṭırnaḳ,]*

Ḳaşınacaḳ tā ki **ṭırnaḳ** bulmaya / Ḥizmetümüz iḫtiyār kim ḳılmaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1392). [ṭırnaḳ,]*

Dir şāhin **ṭırnaḳsız** olmaz hergizin / Añla bunuñ ne dimek durur yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [ṭırnaḳsız, --sız]*

tırnaḳ: *Tırnak.*

Ḥācī Bektaş aña urdı **ṭıynaġın** / Ṣaġ ayaġ birle urup başdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6114). [ṭıynaġın,]*

tiryāki: *Tütün, kahve vb. keyif verici maddeleri içmeye alışmış olan, bunlara düşkün olup bulamadığı zaman arayan (kimse).*

Aç gözüñi ʿālemi āfāḳı gör / Zehr içinde görinür **tiryāki** gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 81). [tiryāki,]*

tışlık bul: *Dirlik, erinç, rahat bulmak.*

Rāḥatumuz gitdi tışlıḳ bulmazuz / N'idecegümüzi daḫı bilmezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2299). [tışlıḳ bul, --maz, --uz]*

tīz: *Aceleci.*

İşidüp zindāncı **tiz** ṭurdı örü / Ne didi-y-ise getürdi ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1887). [tiz,]*

Otururdı bir ṭaş üzre ol ʿazīz / Var-ıdı bir süri ṭaş yanında **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [tīz,]*

Bir begi var-ıdı Gürci'nüñ ʿazīz / Güreleş dirlĕr-idi adına **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2763). [tīz,]*

Ṣuçlarından geçübeni ol ʿazīz / Emr idüp ḫalīfelere didi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3033). [tīz,]*

Bir yük elma yükledür **tīz** atına / Eyledi niyyet gele ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3038). [tīz,]*

Şükr ḳılup dirligüñ eyle temīz / İşidüp döndi ilinden yaña **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3134). [tīz,]*

Emr ider bir niçe yük gendüm ʿazīz / Yük idüben yükledürler anda **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3255). [tīz,]*

Děgürür Ḫūnkār selāmın **tīz** aña / Bunları gönderdi er didi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3262). [tīz,]*

Ġayb olur Ḫūnkār hemān-dem anda **tīz** / Mollālar daḫı bu yaña iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [tīz,]*

Ṣaçdılar mollā yüzine **tīz** gül-āb / Ḳalḳuban gör nicesi virdi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3350). [tīz,]*

Döküp andan ete **tīz** ṭuz ekdiler / Yiyüben ṣofra duʿāsın itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3441). [tīz,]*

Çün duʿā-yı ḫatm ider gör ol ʿazīz / Hem ḳoyun emişmege gelmişdi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4508). [tīz,]*

Cemʿ olup Şāh ḥażretine vardılar / **Tīz** yirinden ṭuruban görüşdi Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6012). [tīz,]*

tīz: *"Tez", çabuk, süratli bir şekilde || Beklenenden daha erken sürede.*

Ḳoynına girdi degürmedi ziyān / Heybetinden ol düşüñ uyandı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 399). [tīz,]*

Bildi Nişābūr'da anı Bektaş yaḳīn / **Tīz** dir ev ḫalḳına ne virem görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [tīz,]*

Gör anı Bektaş görüp n'itmek diler / ʿArafāt'da şeyḫe şundı anı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6696). [tīz,]*

Andan alurdı bahāsın neyse **tīz** / Hegbeye ḳoyardı anı iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 594). [tīz,]*

Ḫˇāce'nüñ maṭbaḫı bacasında **tīz** / Aşa ḳodılar ol eti iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 609). [tīz,]*

Gelmedin anlar bize biz gidelüm / **Tiz** Ḫorāsān milkine ʿazm idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1066). [tiz,]*

Defʿa-i vāḥidde anı çıḳarur / Ḫorāsān ḳorusına **tīz** anı ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1083). [tīz,]*

Ortada ḥāżır ne olsa anı **tīz** / Başına ururdı ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1113). [tīz,]*

Girdi dir selām ṣabāḥu'l ʿışḳ **tīz** / Pezveri aralayup oturdı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1145). [tīz,]*

Ḫırḳada ṭurduġı yirden ḳalḳdı **tīz** / Ḥācī Bektaş üstine geldi ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1158). [tīz,]*

Aluban anda ḥavālet ṭurdı **tīz** / ʿAzm idüp gider yolına iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1190). [tīz,]*

Ḳalḳdı andan Şām'a geldi ol ʿazīz / Cāmiʿ-i Ümeyye'ye irişdi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1231). [tīz,]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstine **tīz** / Ḳondı bir ṭaş üzerine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1300). [tīz,]*

Ḳaraca Aḥmed'e didiler iy ʿazīz / Gözcisisin Rūm'uñ anı gör ki **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1304). [tīz,]*

İşbu remzden ġayrı iy yār-ı ʿazīz / Barmaġıyla bir işāret ḳıldı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1346). [tīz,]*

Didiler eksiklik itdük iy ʿazīz / Nefesüñüz itmedük **tīz** zinde biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1357). [tīz,]*

Boşanan dir tavlalardan ol ʿazīz / Gele bizüm tavlamuza ṭura **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1390). [tīz,]*

Sürüben Ḫūnkār'a geldi ol ʿazīz / Bulışup Ḫūnkār ıla görüşdi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1411). [tīz,]*

Elin öpüp ayaġına düşeyin / **Tīz** segirdüben aña irişeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1436). [tīz,]*

Rıḥlet itdükde fenādan ol ʿazīz / Öyle tāc geydi oġulları da **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1457). [tīz,]*

Birisin Ḫıżr'uñ öñinde ḳodı **tīz** / Hem birin Ḫūnkār öñine ḳor ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1485). [tīz,]*

Ol erenler didiler yār-ı ʿazīz / İlerü gel kes bu ḳavunları **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1500). [tīz,]*

Kesdi bostāncı o ḳavunları **tīz** / Yiyüben şükr itdi ol iki ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1502). [tīz,]*

Çıḳdı **tiz** er nefesinden bir kelām / Olmasunlar ḫālī ġavġādan müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1547). [tiz,]*

Gětürüběni ṣunar Ḫūnkār'a **tīz** / Aluban gör kim ne didi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1698). [tīz,]*

Tiz yine dönüp segirdüm eyledi / Gelüben Fāṭma'ya ḫāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1732). [tiz,]*

Sen de göresin diyü geldüm saña / **Tīz** ṭurup sen daḫı gelüp görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [tīz,]*

Tīz selām virüp bulara ṭutdı yüz / Dir bu vaḳtin bunda niye geldüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1744). [tīz,]*

Fāṭıma **tīz** döndi girü evine / Ḫūnçe düzĕdübeni gelür yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1749). [tīz,]*

Eline maşrabayı kendü alur / **Tīz** yügürübeni çeşmeye gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1844). [tīz,]*

Ṣaġ ısa gözleri baña getürüñ / **Tīz** bu sāʿat didügümi bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1897). [tīz,]*

Ḥaḳ teʿālā iẕni-y-ile iy ʿazīz / Ol ṭaşuñ beşi de nuṭḳa geldi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1994). [tīz,]*

Ṣaru olmalı olıncaḳ iy ʿazīz / Yumrıcaḳ çıḳardı ḳoltuġında **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2039). [tīz,]*

İşidicek Fāṭma Ana ṭurdı **tīz** / Evine vardı n'ider gör iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2080). [tīz,]*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca sulṭānı gör / Oturur iken yirinden **tīz** ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2337). [tīz,]*

Ol zamānda şehr-i Baġdād'da ʿazīz / Müktefī nām bir ḫalīfe vardı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2369). [tīz,]*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā nām ʿazīz / İşidüp bu resme sözlĕrini **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2399). [tīz,]*

Şeyḫ murādı bu-y-ıdı kim iy ʿazīz / Ay dutulduġın ḫana bildüre **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2425). [tīz,]*

Emr ider **tīz** ol göçi dönderdiler / Ol arada orduyı ḳondurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2471). [tīz,]*

Öyük'üñ ḳarşusına bir ḫoş yire / Oturup Ṣaru'ya iydür **tīz** dura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2507). [tīz,]*

Şimdi daḫı uş çaġırdum geldi **tīz** / Zinde ḳıldı nefesi ṭutdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2522). [tīz,]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba merd-i ʿazīz / Dimedi bir söz daḫı nūş itdi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2594). [tīz,]*

Naḳldür bu iki demde iy ʿazīz / İkişer boynuzlu ḳoçdan ġayrı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2663). [tīz,]*

Ḫıżr Ṣaltıḳ'a didi iy gerçek er / **Tīz** çıḳar ḳılıcuñı iy nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2829). [tīz,]*

Çift sürerken bir dem iy merd-i ʿazīz / Nodulı dürtdi ḳatı vü deldi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2864). [tīz,]*

Fevt olmalı olınca ol ʿazīz / Ḳıldı vaṣıyyet eḫibbāsına **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2888). [tīz,]*

Ṭaġa çıḳdı öküziyle ol ʿazīz / Yükledüp bir yük alucı döndi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [tīz,]*

Gördi Ḫūnkār n'itdügini ol ʿazīz / Ṭaşa ṭur diyü işāret itdi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2977). [tīz,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār bir gün iy ʿazīz / Girü Ḳırşehri'ne ʿazm eyledi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3091). [tīz,]*

Çagırup dir aña iy yār-ı ʿazīz / Berü gel luṭf eyle iñen gitme **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3147). [tīz,]*

Tīz yitübeni atından indürür / Ṣıḳuban cānını tenden göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3156). [tīz,]*

Ġażaba geldi hemān-dem ol ʿazīz / Götürüp dest-i vilāyet birle **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3181). [tīz,]*

Aḳsarāy'dan yine bir gün ol ʿazīz / Gine ol ḳaṣd ecli-y içün çıḳdı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [tīz,]*

Biraz açduñ aġzuñı olduñ revān / **Tīz** sekü ḳatına irişdüñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3352). [tīz,]*

Didi Saʿde'd-dīn ṭuruñ **tiz** bir görüñ / Ola ki anı bulasız yügürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [tiz,]*

İllā ki eglenmeyüben döndi **tīz** / Ṭuz Köyi'ne gine irdi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3368). [tīz,]*

Bir **tīz** ayaḳlusı segirdüp gider / Varuban ol araya gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3439). [tīz,]*

Ṭurdı evren ṭonını ṭonandı **tiz** / Bir ʿacāyip heybet-ile göresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3480). [tiz,]*

Birisi birine eydür yā fülān / Mollānuñ **tiz** göñlegin getür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3484). [tiz,]*

Geçdi ṣudan öteye sürʿatle **tīz** / Didi mollālara Mollā-yı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3511). [tīz,]*

Ṣaru İsmāʿīl imiş irişdi **tīz** / Mollā Saʿde'd-dīn ile görüşdi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3528). [tīz,]*

Ṣaru İsmāʿīl imiş irişdi **tīz** / Mollā Saʿde'd-dīn ile görüşdi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3528). [tīz,]*

Sözümüz ṭutarsa ḫoş geldi ʿazīz / Dutmaz ise girü dönsün didi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3532). [tīz,]*

Bir fūta istedi **tīz** getürdiler / Tīz ṣoyundı her ne varsa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3534). [tīz,]*

Bir fūta istedi tīz getürdiler / **Tīz** ṣoyundı her ne varsa gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3534). [tīz,]*

Tīz segirdüp birisi ṣu getürür / Mollā alup dest-namāza oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3558). [tīz,]*

Ẕikre gelen mescidüñ öñinde **tīz** / Bir büyük ḳara ḳaya vardı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [tīz,]*

Sürdiler Mollā'yı **tīz** gitdi Saʿīd / Ṣuṣadı'ya irdi gör n'itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3617). [tīz,]*

Böyle diyüben hemān-dem ḳalḳdı **tīz** / Ṣaru İsmāʿīl uydurdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3771). [tīz,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didiler ʿazīz / Varmaduñuz girü döndüñüz mi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3776). [tīz,]*

Tā ki pezver ṣofra ola bunlara / **Tīz** getür ṭaʿām yisünler anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3791). [tīz,]*

Ṣaru İsmāʿīl gelür Ḫūnkār'a **tīz** / Öyle bildürdi gelüben ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3808). [tīz,]*

Nefesi geçkel er oldı ol ʿazīz / Çoḳ yaşamadı vü geçdi girü **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [tīz,]*

Ol ölen maʿṣūmı **tiz** getürdiler / Naẓarına Ḫūnkār'uñ yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3903). [tiz,]*

El yüze sildügi gibi iy ʿazīz / Kepenegi etegini açdı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3906). [tīz,]*

Tīz sürüp Ḳayṣeri begine varur / Her ne ḥāl oldı-y-ısa ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3920). [tīz,]*

Çıḳaruban sürdürür ol demde **tīz** / Ḳarayük'e irişicek iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3938). [tīz,]*

Tīz getürsün bir yük odun her kişi / Döküben meydāna bitürsün işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3983). [tīz,]*

Birisi geldi ilerü didi **tīz** / İşbu şehrüñ begi eydüñ siz misiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3994). [tīz,]*

Bir bezirgān deştden yār-ı ʿazīz / Gemiye girdi Ṣınāb'a giçe **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4044). [tīz,]*

Yetişincek Ḳarayük'e ol ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4070). [tīz,]*

Yügürüp gelüp elini öpdi **tīz** / Ayaġına sürdi yüzin ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4079). [tīz,]*

İşbu fikri eylediler çünki **tīz** / Anda bir abdāl peydā oldı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4102). [tīz,]*

Al naẓara didi getür varuban / **Tīz** dut işbu emri bitür irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4159). [tīz,]*

Varuban ber-mūcib-i emr iy ʿazīz / Bir kişi irişdi Otman Beg'e **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4328). [tīz,]*

Ḥażret-i Seyyid mezārın ol ʿazīz / Ḫoş ziyāret eyleye vü döne **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4464). [tīz,]*

Ṣaru İsmāʿīl yitişüp geldi **tīz** / Didi bir meftūl-bend bir ḫoş ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4537). [tīz,]*

Ṣaru İsmāʿīl rikābın ṭutdı **tīz** / Geldi at üstine ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4599). [tīz,]*

Otuz altı yıl içinde iy ʿazīz / Otuz altı biñ çırāḳ uyardı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4802). [tīz,]*

Gemici yitüp gemi getürdi **tīz** / Dir binüñ gemi getürdüm iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [tīz,]*

Sürüp andan **tīz** Zupun'a geldiler / Oluban mesrūr u şādī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4925). [tīz,]*

Bunları İslām dīnine oḳıdı / **Tīz** Müsülmān oluñuz gelüp didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4935). [tīz,]*

Göricek bunlar hemān ġayb oldı **tīz** / Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5099). [tīz,]*

Seyyid'üñ dergāḥına şeyḫ-i ʿazīz / İbrāhīm nām bir kişiydi ḫulḳı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5107). [tīz,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a piş-rev döndi **tīz** / Dut ḳulaḳ bir söze geldük yine biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5113). [tīz,]*

Vardı Ḳolaçuḳ Ḥācım **tīz** bunlara / Ḳanda gidersiz baña diñ ne yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5117). [tīz,]*

ʿAvretüñ biri hemān-dem ḳaçdı **tīz** / Ṭurdı yirinde birisi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5126). [tīz,]*

Burhān ejder ḳorḳusından iy ʿazīz / Eşegüñ ḳuyruġına yapışdı **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5197). [tīz,]*

Sözlerini işidicek ol ʿazīz / Eşeginden yir üzere indi **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5218). [tīz,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım hemān-dem döndi **tīz** / Ḳavuşur cemāʿatine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5246). [tīz,]*

Ṭutmış-ıdı gidicek öz özüni / **Tīz** dügünlědi görür kendözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5251). [tīz,]*

Atasın u anasın uyardı **tīz** / Bunlara bildürdi ḥālin iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5253). [tīz,]*

Sürdi bunlar da ḳovup ardınca **tīz** / Tā kilīsāya irişdi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5292). [tīz,]*

Destūr alubanı erden **tīz** ṭurur / Sürübeni anı da eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5355). [tīz,]*

Pīrāb Sulṭān evine girdi **tīz** / Gördi ʿavret aġlayup ider sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5376). [tīz,]*

Allāh'uñ ḳudreti-y-ile iy ʿazīz / Dirilüp geldi ayaḳ üstine **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5382). [tīz,]*

Gelüp īmāna Müsülmān oldı **tīz** / Daḫı dervīşlik naṣīb eylědi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5446). [tīz,]*

Döndi **tīz** Ḫūnkār'a irişdi hemān / Yüzine baḳuban ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5459). [tīz,]*

Bir ḫalīfe Cerdekīn şeyḫi ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'-ıla bir gün o **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5490). [tīz,]*

Didi oġlum **ṭīz** ṣalādan ṭur öri / Ne ḳadar var ise abdāllar ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6008). [ṭīz,]*

Tīz helāk ider kişiyi yā aḫı / Ben seniñ manṣūbuñı alur-ıdım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6126). [tīz,]*

tīz: *Beklenenden daha erken sürede, tez, çabuk.*

Bir niçe ululları **tīz** cemʿ ider / Gönderür ḳız dilemeğe gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 359). [tīz,]*

Ol olan tārīḫde ol gün ol ʿazīz / Otururken İdrīs'üñ evinde **tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2504). [tīz,]*

tīz: *Atik, çevik, hızlı.*

Didi ḳapucılara kim **tīz** ṭuruñ / Ay ṭutulduġın ḫana ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2420). [tīz,]*

Tīz çeker bendini çalḳardı çeküp / Gözleri yalap yalap aña baḳup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3345). [tīz,]*

Daḫı abdāla didi **tīz** ṭur örü / Buġdayınuñ šemenin al gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4136). [tīz,]*

Göricek reʾīs Ḫūnkār'ı bilür / **Tīz** segirdüm ile hemān-dem gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4163). [tīz,]*

Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ iy ʿazīz / Vardı Otman nām bir oġlı **tīz** nîz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [tīz,]*

Ol civānı **tīz** getürüñ göreyin / Nuṭḳuñuz ġavrine andan ireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4326). [tīz,]*

Biñ fülori neẕrüm olsun **tīz** gelüñ / İşbu mehlekden beni āzād ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4714). [tīz,]*

tiz eyle-: *Keskinleştirmek.*

Ḳapuya baḳup gözedürdi yolı / Didi abdāllara eyleñ tiz yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6358). [tiz eyle-, -ñ]*

tizcek: *Çabucak, hemen.*

Bir kişi nedür ki ol sāḥir ola / Siḥri bozıla anuñ **tīzcek** ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 886). [tīzcek,]*

Böyle diyüp itdiler **tizcek** yaraḳ / Güş dut gör nice düşdi ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1067). [tizcek,]*

Varuban çün cāriye gördi işin / Bitirüben döndi **tīzcek** yumuşın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1917). [tīzcek,]*

Uyḳudan uyanubanı ṭur örü / Ata **tizcek** binübeni gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3053). [tizcek,]*

Mollā Saʿde'd-dīn muʿīde söyledi / Mollāya **tīzcek** muʿīd yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3372). [tīzcek,]*

tizrek: *Çabuk, çabucak.*

Didi bir bizden ü bir sizden gerek / Vara anı daʿvet ide **tīzrek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [tīzrek,]*

tobrıca: *Dobruca II Karadeniz ile Tuna Nehri arasında kalan, Romanya'nın Köstence ve Tulça illeri ile Bulgaristan'ın Dobriç ve Silistre illerini kapsayan yoğun Türkmen nüfusun yaşadığı tarihi bir bölgedir.*

Ere Ḥaḳḳ'a ṣığınuban gitdiler / **Ṭobrıca** iḳlīmine pes yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2797). [ṭobrıca,]*

toġ: *T. 1. Doğmak. 2. Ortaya çıkmak. 3. Dünyaya gelmek.*

Dirdi anadan **ṭoġmadı** anuñ ḥażreti / Bu yaḳın dem dünyāya gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 206). [ṭoġmadı, --ma, dı]*

toġ: *(gökcismi) ufuktan yükselerek görünmek, göğe ağmak.*

Ḳarayük'e bir gün ol aġmış-ıdı / Şanki şevḳından güneş **ṭoġmış** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1911). [ṭoġmış, -mış]*

toġ: *(Güneş) doğmak.*

Ṭoġdı anadan Ḥācī Bektaş ḥażreti / Yüzi nūrından cihān envār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5885). [ṭoġdı, -dı]*

toġ: *Doğmak, dünyaya gelmek.*

Devleti düşmiş iken Ḥaḳ oñara / Mercimegin yiyenüñ ḳızı **ṭoġa** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6267). [ṭoġa, -a]*

toġ: *Doğmak,dünyaya gelmek.*

Pes everdiler anı oġul **ṭoġar** / Niteki remz itdi-y-idi aña er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5142). [ṭoġar, -ar]*

toġ: *Doğacağı zaman.*

Fāṭıma'dan **ṭoġıcaḳ** oġlanları / Şāh Ḥasan'a cümle teslīm eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 191). [ṭoġıcaḳ, -ıcak]*

toġ: *"Doğmak"; dünyaya gelmek.*

Ṭoġan oġlana Ḳāsım virdiler ad / Bunlar oldı şeyḫ niçe yıllar ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3884). [ṭoġan, -an]*

Ṭoġdı üçüncisini çün gördiler / Emr ider adını Maḥmūd virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3865). [ṭoġdı, -dı]*

toġ-: *(Güneş, ay, yıldızlar) Ufuktan yükselerek gökyüzünde görünmek, tulû etmek.*

Siḥrini bāṭıl ḳıluñ **ṭoġa** güneş / Ẓulmeti götür görelüm göz ü baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 880). [ṭoġa, -a]*

toġ-: *(güneş, ay, yıldızlar) ufuktan yükselerek gökyüzünde görünmek, tulû etme.*

Gün ṭolunup irecĕgez vaḳt-i şām / **Ṭoġmamışdı** ay ḳaranlıḳdı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 146). [ṭoġmamışdı, --ma, -mış, -dı]*

toġ-: *Doğmak,dünyaya gelmek.*

Ṭoġacaḳ ayda falān gicede dir / Ay ṭutılur şeksüzin olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2414). [ṭoġacaḳ, -acaḳ]*

toġan: *Şahin, doğan kuşu.*

Birine giyürdi Müsülmān ṭonın / Dir sürüñ ol **ṭoġana** varuñ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4916). [ṭoġana, -a]*

Sürüben çün ol **ṭoġana** irdiler / Diñle imdi kim ne resme gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4922). [ṭoġana, -a]*

toġan: *Doğan.*

Ḫışm-ıla üstüne geldi bir **ṭoġan** / Bildi Rūm'uñ gözcisidür bu gelen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6112). [ṭoġan,]*

Yırtıcı şeklinde olmış bir **ṭoġan** / Çün yaḳīn geldi ki ura cınaġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [ṭoġan,]*

Ẕikr idüben Rabb'ini cevlān urur / Yırtıcı **ṭoġan** olup vardum aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6142). [ṭoġan,]*

toġan: *Doğan kuşu.*

Bir ṣaru **ṭoġan** ṭonını ṭonanur / Ol ṭon-ıla anda ḫalḳa görinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4903). [ṭoġan,]*

Ẕī gögercin yiñdi anda **ṭoġanı** / Yapışup boġazına çünki ṣıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6115). [ṭoġanı, --ı]*

toġan: *Doğan kuşu, küçük avcı kuşu.*

Didiler aña bir er ola-y-ıdı / **Ṭoġan** olup anı ṣayd ḳıla-y-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1313). [ṭoġan,]*

Hācī Ṭuñrul oldı ṣol sāʿat **ṭoġan** / Pervāz urup ḳalḳdı hevāya hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1319). [ṭoġan,]*

Bir ṣaru **ṭoġan** ḳonmış key ʿacīb / Kim be-ġāyet ḫūb **ṭoġan** durur ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [ṭoġan,]*

Bir ṣaru **ṭoġan** ḳonmış key ʿacīb / Kim be-ġāyet ḫūb **ṭoġan** durur ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4908). [ṭoġan,]*

Görmedük dirler aña beñzer **ṭoġan** / Key ḳatı maḥbūb durur bize inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4910). [ṭoġan,]*

Bir ulu sulṭān elinden ol **ṭoġan** / Uçuban ḳaçmış durur olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4912). [ṭoġan,]*

Gözlerine ḳarşu ol **ṭoġan** iner / Ṭurduġı yirüñ çaḳ altına ḳonar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4921). [ṭoġan,]*

Didiler ki gördügümüz ol **ṭoġan** / ʿĪsā kendüsi-y-imiş ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4926). [ṭoġan,]*

Girdi **ṭoġan** şekline döke ḳanı / Ḳınıġın ? sırṭın idüp açdı ḳanad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6109). [ṭoġan,]*

Niçün olduñ sen **ṭoġan** u yırtıcı / Yırtıcı şeklinde geldüñ sen bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [ṭoġan,]*

toġan ol: *Doğan kuşu şekline girmek.*

Ol erüñ himmeti ile oldum ṭoġan / Uçup oldum ḫalḳ gözinden hem nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 815). [ṭoġan ol, --du, --m]*

Yidi yıl ḥabs olmış-iken ol cüvān / Geldi Türk'den bir velī olup ṭoġan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 869). [ṭoġan ol, --up]*

toġdı: *"Doğmak", dünyaya gelmek || Anne karnında gününü tamamlayıp dünyaya gelmek.*

Ṭoġdı bir oġlı adı Aṣıl Ṭoġan / Key ḳatı erliklü er ḳopdı i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4850). [ṭoġdı,]*

<u>toġıcak:</u> *Doğduğu an.*

Ṭoġıcaḳ İlyās virdi adını / Naḳl iden dir böyle söz bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5137). [ṭoġıcaḳ,]*

<u>toğra:</u> *Doğramak, parçalamak.*

Kāfire urup ḳılıç ḳılsun zebūn / **Ṭoġrayup** küffār baġrın ḳıla ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4322). [ṭoġrayup, -yup]*

<u>toğra:</u> *Doğramak, parçalamak.*

Ḫˇāce'nüñ ḳılıcına uġradılar / Kendüler kendülerin **ṭoġradılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 631). [ṭoġradılar, -dı, -lar]*

<u>toġrı:</u> *Doğru.*

Mülküñ ısı gibi söylersin sözüñ / Öyle misin **ṭoġrısın** bildür özüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1826). [ṭoġrısın, -sın]*

Alup öküzüñi var git bir yaña / Uṣda **ṭoġrısın** didüm sözüñ saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [ṭoġrısın, -sın]*

<u>toġrı:</u> *Doğru (söz).*

Dutma benden uş saña ḥüccet ḳodum / **Ṭoġrı** söz budur ki uş saña didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [ṭoġrı,]*

<u>toġrı:</u> *...Doğru, tarafına.*

Ṭoġrı Beytullāh'a yöneldi revān / Yolda tenhā gider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1199). [ṭoġrı,]*

<u>toġrı:</u> *-e/-a doğru.*

Ḳalḳubanı şehre **ṭoġrı** gitdiler / Dut ḳulaḳ bir gör ki daḫı n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1487). [ṭoġrı,]*

Yüri şehre **ṭoġrı** sen gitgil didi / Şar ḳatına varuban yitgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [ṭoġrı,]*

Muʿteber ulu kişiler buldılar / Bunları Ḫūnkār'a **ṭoġrı** ṣaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4351). [ṭoġrı,]*

Ol vilāyātuñ ulu erenleri / Şeyḫ adlu **ṭoġrı** yol varanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5020). [ṭoġrı,]*

Menziline **ṭoġrı** gitdi ol velī / Ol ṭaşa ki binmiş-idi Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6234). [ṭoġrı,]*

toġrı: *... doğru, tarafına; belli bir istikamete varmak üzere.*

Ḳapuya **ṭoġrı** revān olup aḳar / Hem dibinde bitmiş iki dip susam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6683). [ṭoġrı,]*

Hegbeye ḳoyup ol öküze vurur / Ol öküz de **ṭoġrı** bāzāra varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [ṭoġrı,]*

Ṭoġrı evine olur andan revān / Çün ḳapudan içerü girdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1494). [ṭoġrı,]*

Ḫırḳa Ṭaġı üstine değin sürür / **Ṭoġrı** bir arduç dibine dek irür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1583). [ṭoġrı,]*

toġrı yol-: *Hak yolu.*

Gösterürler neyse aña ṭoġrı yolı / Ḳırḳlara ḳatdılar anı yürüdi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5921). [ṭoġrı yol-, -ı]*

toġrı yol ṭut: *Doğru yolda olmak, doğru yola girmek.*

Pādişāhlar idiserdür ḥizmetin / Ḳuṭb-ı ʿālem ola ṭuta ṭoġrı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 189). [ṭoġrı yol ṭut, --a]*

toġrıl: *Doğrulmak, yönelmek.*

Çün ḥavālet aldı Bektaş iy ḫ̆āce / ʿAzm ḳıldı **ṭoġrılubanı** ḥaca *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1198). [ṭoġrılubanı, --ubanı]*

Kim elifveş **ṭoġrılur** varur revān / Tā dimek tevbe itmek olur añla hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [ṭoġrılur, -ur]*

togrıl-: *Bir yere doğru yönelmek, teveccüh etmek.*

Omuzına uruban andan gider / **Ṭoġrılup** Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1573). [ṭoġrılup, -up]*

Cemʿ idüben yidi yüz biñ er alur / **Ṭoġrılup** Ḳayṣeri üstine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1614). [ṭoġrılup, -up]*

toġru: *Doğru.*

Ṭoġru Ṣadre'd-dīn naẓarına varur / Ḥācī Bektaş'uñ selāmın değürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5358). [ṭoġru,]*

toġru: *Doğru, düzgün.*

Kesmez idi yaşı-y-ıla egriyi / Devşürürdi ḳurı-y-ıla **ṭoġruyı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2942). [ṭoġruyı, --y, --ı]*

toġru: *...a/e doğru.*

Tā ki **ṭoġru** vardı Ḳurugölcük'e / Germiyān'dan ẕikr olan aracıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4842). [ṭoġru,]*

toġru: *...a/e doğru.*

Buradan ḳalʿaya **ṭoġru** çıḳayın / Vech-i ḥikmet bir ne vardur baḳayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2804). [ṭoġru,]*

toġrul-: *Doğrulmak, düz bir duruma gelmek.*

Çünki Çĕpni boyı Oġuz'dan ayrılur / **Ṭoġruluban** Rūm mülkine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1640). [ṭoġruluban, --uban]*

toġrul: *Doğrulmak, yönelmek.*

Ṭoġrulup Aṣḥāb-ı Kehf'e dek gelür / Niçe gün anda daḫı ārām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1272). [ṭoġrulup, -up]*

Çün Ḳızılırmaġı geçüben gider / **Ṭoġrulup** Ḫırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1582). [ṭoġrulup, -up]*

Didi destūr iste var erden bize / **Ṭoġrulup** ol ecl içün geldüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [ṭoġrulup, -up]*

Dir reʾīsüm gel seni erenlere / Ḥaḳ yolına **ṭoġrulup** varanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4116). [ṭoġrulup, -up]*

toġur: *Doğurmak, dünyaya getirmek.*

Lerze dutdı ṣanasın gördi sitīz / Gördi bir oġlan **ṭoġurmışdur** özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 400). [ṭoġurmışdur, --mış, --dur]*

Ol ḳaçan ʿavret de bir ṭaş **ṭoġura** / İtdügi şirküñ cezāsını göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5132). [ṭoġura, -a]*

toġur: *Doğdurmak.*

Ol ḳaçan bir ṭaş **ṭoġurdı** hemīn / Ḳıluban nāle vü efġān u enīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5135). [ṭoġurdı, -dı]*

toḫm: *Bitkilerde döllenme sonunda çiçekten sonra oluşan ve toprağa gömülünce kendisinden yeni bir bitki üreyen tane.*

Dünyā çünki mezraʿadur bī-gümān / **Toḫmın** eken götürür ḥāṣıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5844). [toḫmın, -ın, -]*

toḫm: *Kendisinden yeni bir bitki üreyen tâne // bir şeyin doğurucusu durumunda olan ve ortaya çıkmasına sebep olan şey.*

Toḫmını vaḳtinde eken ḥāṣıl biçer / Ekmeyen ġaflet-ile ʿömri geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5845). [toḫmını, -ı, -n, -ı]*

tohm-ı mervān: *Emevilerin dördüncü halifesinin soyundan gelen.*

Ẓulm idi sen ṣanma anı ʿadl iden / Bir Yezīdī **toḫm-ı Mervān** her zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 242). [toḫm-ı mervān,]*

toḫmuñ ḳurusun: *Tohumun kurusun II.Soyun kurusun, kesilsin manasında beddua.*

Ḳurusun toḫmuñ didi Saʿīd senüñ / Daʿviñ istikbār durur becid senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3743). [toḫmuñ ḳurusun,]*

ṭoḳ: *Dolu.*

Evrenüñ yidi başına birer oḳ / Urdı ol dem evren oldı cānı **ṭoḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2819). [ṭoḳ,]*

ṭoḳ: *Açlığın giderilmiş hali.*

Gel ne-y-ile gelür-iseñ az u çoḳ / Faḳr u müstaġnī durur hem ḳarnı **ṭoḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4632). [ṭoḳ,]*

ṭoḳın-: *Dokunmak, temas etmek II erişmek, ulaşmak; etkilemek.*

Nefesinden çıḳdı bir od ol zamān / **Ṭoḳınuban** ejderi yaḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5200). [ṭoḳınuban,]*

ṭoḳın: *Değmek, dokunmak.*

Kīmyādur er naẓarı bilesiz / Kime **ṭoḳınsa** ḳılur anı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1507). [ṭoḳınsa, -sa]*

ṭoḳınıcaḳ: *Dokununca, değince.*

Bu ṣovuḳ yirdür sovuḳ yiller eser / **Ṭoḳınıcaḳ** dervīş iligin keser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2207). [ṭoḳınıcaḳ,]*

ṭoḳsan biñ: *Doksan bin sayısı.*

Vardı **ṭoḳsan biñ** ḫalīfe çākeri / Cümlenüñ ser-çeşmesi vü ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 638). [ṭoḳsan biñ,]*

Ṭoḳsan biñ velīleriñ ser-çeşmesi / Ṭuşurupdur bize emāneti cümle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6133). [ṭoḳsan biñ,]*

ṭoḳsan ṭoḳuz biñ: *Doksan dokuz bin || 99.000.*

Bir gün ol **ṭoḳsan ṭoḳuz biñ** ḫalīfe / Dirneşüp bir yire geldi iy ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1116). [ṭoḳsan ṭoḳuz biñ,]*

Ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫalīfe ol zamān / Ḥācī Bektaş'a biʿat itdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1178). [ṭoḳsan ṭoḳuz biñ,]*

Var-ıdı **ṭoḳsan ṭoḳuz biñ** erʿayān / Cümlesi Pīr-i Ḫorāṣāndurʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6033). [ṭoḳsan ṭoḳuz biñ,]*

toḳsan ṭoḳuz biñ: *Hoca Ahmet Yesevi "doksan dokuz bin Türkistan evliyasının pîri" olarak kabul edilir.*

Var-ıdı **ṭoḳsan ṭoḳuz biñ** muʿteber / Ol erüñ ḫalīfesi gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 575). [ṭoḳsan ṭoḳuz biñ,]*

Geldiler şeyḫ ḥażretine ol zamān / Cümlesi **ṭoḳsan ṭoḳuz biñ** er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6034). [ṭoḳsan ṭoḳuz biñ,]*

Ṭurdı ayaġın itdi pīrāna sevi / Didi ey **ṭoḳsan ṭoḳuz biñ** ḫāṣ eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6041). [ṭoḳsan ṭoḳuz biñ,]*

Didiler **ṭoḳsan ṭoḳuz biñ** er belī / Gördiler ki düşmemiş çaçdan ṭarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6067). [ṭoḳsan ṭoḳuz biñ,]*

toḳsan ṭoḳuz biñ bir: *Hoca Ahmet Yesevi "doksan dokuz bin Türkistan evliyasının pîri" olarak kabul edilir.*

Ol da virdi Aḥmed-i Yesevī'ye / Tābiʿi **ṭoḳsan ṭoḳuz biñ bir** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 200). [ṭoḳsan ṭoḳuz biñ bir,]*

toḳsan ṭoḳuz biñ er: *Hoca Amet Yesevi'ye bağlı ve onun müritleri olan alim kişiler.*

Cümle ol **ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er** tamām / Aġız açup ḳılmadı biri kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1142). [ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er,]*

toḳu-: *Hayvan yünlerinden elde edilen ipliklerle giysi dikmek, dokumak.*

Şīt **ṭoḳuyup** ol kelīmi Ādem ata / Bürünüp ṭāʿat iderdi hem Ḥaḳ'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 155). [ṭoḳuyup, --(y)up]*

tokun: *Değmek, çarpmak.*

Ṭaş **ṭoḳundı** oġlana düşdi revān / Şol sāʿat içinde oġlan virdi cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3895). [ṭoḳundı, -dı]*

tokun-: *Değmek, çarpmak.*

Dirdi Ḫūnkār itme eyle yüri dur / Yoḫsa şerrüm **ṭoḳunur** saña buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [ṭoḳunur, -ur]*

ṭoḳuz ay: *Dokuz ay.*

Çün **ṭoḳuz ay** geçdise on gün-ile / Ḥaḳ teʿālā anlara itdi himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5884). [ṭoḳuz ay,]*

ṭol-: *(Bir duygu insanın içini, gönlünü…) Kaplamak, sarmak.*

Ḥācī Bektaş'a muḥibb oldı ḳatı / Ḳalbine **ṭoldı** erüñ muḥabbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2638). [ṭoldı, -dı]*

ṭol-: *Çoğalmak, artmak; bir yere iyice yayılmak, kaplamak.*

Ṭolsa ger ʿālem meşaḳḳatle belā / Görmeyĕler hīç olar renc ü ʿanā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3845). [ṭolsa, -sa]*

ṭol: *T. Birikmek, bir araya gelmek.*

Küpecügüñ yaġ-ıla **ṭolduġını** / Ḳaynanasına gelüben dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1563). [ṭolduġını, -duġ, -ı, -n, -ı]*

ṭol: *Dolmak, dolup taşmak.*

Her fünūnda mütefennindi ḳatı / ʿĀleme **ṭolmışdı** nām u şöhreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2383). [ṭolmışdı, -mış, -dı]*

ṭol: *Kuşatmak, kapsamak.*

Gördi Ḫūnkār ḳarşuda **ṭolu** durur / Rütbet-i faẓlı ḳatı ulu durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3577). [ṭolu, -u]*

ṭol: *(Boş bir şey veya yer) İçine giren bir şeyle dolu hâle gelmek, boş olmaktan çıkmak, dolup taşmak // Tamamlanmak.*

Ṭaşrasında ḥavlısı var key ulu / Ḥavlı içre olmış ol buġday **ṭolu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [ṭolu, -u]*

ṭol: *Bir yere girip orada toplanmak, bir şey bir yeri kaplamak, sarmak.*

İşbu ešnāda ṭāʿām geldi ilerü / Hep ṭaʿāma **ṭoldı** ser cümlesi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3424). [ṭoldı, -dı]*

ṭol: *Dolmak, dolup taşmak.*

Mektebüñ içine girüp **ṭoldılar** / Gördiler mektebde çıḳmış bir buñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6708). [ṭoldılar, -dı, -lar]*

ṭol: *(Boş bir şey veya yer) İçine giren bir şeyle dolu hâle gelmek, boş olmaktan çıkmak, dolup taşmak.*

Ṭoldı ḳuyı aḳdı çeşme oldı sīl / Ṭaşdı çaylar ġarḳa vardı niçe il *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1026). [ṭoldı, -+dı]*

Yaġ-ıla küpecügi **ṭolmış** görür / Aġzına dek sīle sil olmış ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1704). [ṭolmış, -+mış]*

ṭol: *Boş bir şey veya yer) İçine giren bir şeyle dolu hâle gelmek, boş olmaktan çıkmak.*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh yayın alur / **Ṭoldurup** oḳını ilerü gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2818). [ṭoldurup, -dur, -up]*

Ol daḫı varubanı ṣudan alur / **Ṭoldurup** ıbrīġı Mollā'ya gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3564). [ṭoldurup, -dur, -up]*

ṭol: *Dolmak, kaplamak.*

Başını ḳuyruġı üstine alup / Şöyle yatur ol aralıġa **ṭolup** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3489). [ṭolup, -up]*

ṭolan: *Bir şeyin çevresinde dönmek, gezmek, dolaşmak.*

Āteşi ḳırḳ kez **ṭolanup** ṭurdı hem / Çıḳarup ḫırḳasın ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2229). [ṭolanup, -(u)p]*

Ṭolanup ḳalʿa içine girdiler / Evrenüñ başın kesilmiş gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2838). [ṭolanup, -(u)p]*

ṭolan: *Dolanmak, dolaşmak, gezmek.*

Pes semāʿ urdı semāʿı uraraḳ / Ṭolayu çegzinürek **ṭolanuraḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2559). [ṭolanuraḳ, --uraḳ]*

ṭolan: *Dolanmak, bir şeyin çevresinde dönmek, gezmek, dolaşmak.*

Ulu Abdāl'a Kiçi Abdāl'a dir / Siz ḳapuya **ṭolanuñ** eyleñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2800). [ṭolanuñ, --uñ]*

Siz ḳapuya **ṭolanuñ** biz görelüm / İşbu sırruñ ġavrine dir irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2805). [ṭolanuñ, --uñ]*

ṭolanmaġa: *Dolanmak, gezmek, seyr etmek için.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl gitdiler / Ḳapuya **ṭolanmaġa** ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2806). [ṭolanmaġa,]*

ṭolanub: *Dolanmak, dönmek, havada daire çizmek.*

Dört yaña **ṭolanuban** çegzindiler / Bir ḳoyun güder çobanı buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2847). [ṭolanuban, -an]*

ṭolaş: *Saç,ip vb. şeylerin birbirine karışarak güç çözülür hale gelmesi, takılmak.*

Mīli alup ḳubbeye bennā çıḳar / Ṣaġ ayaġı **ṭolaşup** ökce ḳaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5775). [ṭolaşup, -up]*

tolaş: *Birbirine geçip karışmak, güç çözülecek duruma gelmek.*

Ayaġına uş **ṭolaşdı** itdügi / Ere maʿlūm durur anuñ n'itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5180). [ṭolaşdı, -dı]*

tolaş-: *Birbirine geçip karışmak.*

Yüzi bir bedr aya olmışdur mišāl / Aḳ boynına **ṭolaşmış** zülf ü ḫāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4734). [ṭolaşmış, -mış]*

tolayu: *Çevre, etraf, muhit.*

Pes semāʿ urdı semāʿı uraraḳ / **Ṭolayu** çegzinürek ṭolanuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2559). [ṭolayu,]*

Ol oduñ çevre yanına geldiler / Çerge ḳuruban **ṭolayu** aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2569). [ṭolayu,]*

toldur-: *Doldurmak.*

Tepsiye **ṭolduruban** bişi ḳoyar / Ṣāh ısıcaḳ tepsi-le bişi alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5942). [ṭolduruban, -uban]*

toldur: *Doldurmak.*

Ḳoyalum bunı şölen ḳazanına / **Ṭolduralum** ṣu-y-la anı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2490). [ṭolduralum, --alum]*

toldurub: *Doldurmak.*

Bir ulu şölen ḳazanı buldılar / **Ṭoldurub** ṣu içine gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 28, Beyit 2500). [ṭoldurub, -ub]*

tolu: *(Boş bir şey veya yer) İçine giren bir şeyle dolu hâle gelmek, boş olmaktan çıkmak, dolup taşmak.*

Çün gelin dönüben evine gelür / Küpecügi **ṭolu** yaġ-ıla bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1562). [ṭolu,]*

tolu: *Bir şey ile dolmuş olan.*

Ṭolu bir hem-yān ıla arı ẕeheb / Gönderür hem-yānı bile anı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [ṭolu,]*

Hem öñinde yanaṭuran çırāġı / Çırāġuñ ḳutusı-la **ṭolu** yaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4391). [ṭolu,]*

tolu: *Bir şey ile dolu olan.*

Dönüben Ḫūnkār ṣaġına el ṣunar / Bir **ṭolu** baḫçe alubanı döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3809). [ṭolu,]*

Gördi bardaġı bütün ṣuyı **ṭolu** / Mışrısı elinde rāst hem iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5790). [ṭolu,]*

tolun: *Batmak, sönmek, kaybolmak.*

Gün-ile **ṭolundı** hemān öteye / Atı naʿlinden görür ancaḳ ẓiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4601). [ṭolundı, -dı]*

tolun-: *Kaybolmak, uzaklaşmak.*

Gün ṭoġup **ṭolunduġı** arża tamām / Yandurısarlar çırāġuñı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4405). [ṭolunduġı, --duġ, --ı]*

tolun-: *Batmak, bitmek, tamamlanmak, dolmak.*

Gün **ṭolunup** irecĕgez vaḳt-i ṣām / Ṭoġmamışdı ay ḳaranlıḳdı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 146). [ṭolunup, --up]*

Aña daḳ irdi ḳarañlıḳ ṣām olur / Vaḳt geçer gün **ṭolunup** aḫṣām olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [ṭolunup, --up]*

tolu-y-ıdı: *Dolu.*

Eline almış gelür bir hem-yānı / Altun-ıla **ṭolu-y-ıdı** gör anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4138). [ṭolu-y-ıdı,]*

tomār: *Dürülüp yuvarlak yapılmış defter veya kağıtlar.*

Gördiler ġaybdan belürdi bir **ṭomar** / Gelüben Ḫūnkār'uñ öñine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1381). [ṭomar,]*

ton: *Don, elbise.*

Ṭurdı Faṭma Ana ḫatunlar ile / **Ṭon** yumaḳlıġa gider bunlar-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1689). [ṭon,]*

Çünki Erzingan'a irdüm bā-sipāh / İrdi bir dervīş gelüp **ṭonı** siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2609). [ṭonı, -ı]*

Degdi ruhbān **ṭonların** çıḳardı heb / Yüridi andan ilerü yā edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3280). [ṭonların, -lar, -ın]*

Ṣoyunubanı fūta ṭutundılar / Bir yire ḳorlar **ṭonını** kendiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3472). [ṭonını, -ı, -n, -ı]*

Ṭurdı evren **ṭonını** ṭonandı tiz / Bir ʿacāyip heybet-ile göresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3480). [ṭonını, -ı, -n, -ı]*

Dürlü ṭonlar ḫoş giyĕsiler nefīs / Kimseye olmış degül ol **ṭon** enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3816). [ṭon,]*

İki er düzetdi der-ḥāl ol Zubun / Birine küffār gibi giyürdi **ṭon** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [ṭon,]*

Çille Ṭaġı'ndan geliser bir süvār / Atı boz **ṭonı** yişil ola i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [ṭonı, -ı]*

ṭon: *Elbise.*

Farḳ itmez yimesün hem giymesün / Bu denī **ṭondur** yā fāḫir dimesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3538). [ṭondur, -dur]*

ṭon: *Elbise // Görünüş, kılık.*

Ger gögercinden daḫı maẓlūm **ṭonı** / Bulsa-y-ıduḳ hem ṭonanurduḳ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1331). [ṭonı, -ı]*

Bir boz atlu geliser ʿālī-cenāb / **Ṭonı** yĕşil yüzine ṭutar niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5529). [ṭonı, -ı]*

Ṭonı yĕşil atı boz ʿālī-cenāb / Elde yeşil gönderi yüzde niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5634). [ṭonı, -ı]*

ṭon: *Biçim almak.*

Gökçe gögercin **ṭonına** girdiler / Süzilüben yir yüzine indiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1299). [ṭonına, -ı, -n, -a]*

ṭon: *Elbise, giysi.*

Giydi ḫulle **ṭonların** ol kām-kār / Oldı andan ol Burāḳ'a Aḥmed süvār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 116). [ṭonların, -lar, -ı(n)]*

Ol bizüm heybetlü erenler ṭonın / Giyüben ol **ṭon-ıla** gözük çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3478). [ṭon-ıla, --ıla]*

Dürlü **ṭonlar** ḫoş giyĕsiler nefīs / Kimseye olmış degül ol ṭon enīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3816). [ṭonlar, -lar]*

Fāṭıma pes giydi ol ḫūb **ṭonları** / Ol ġarīb merġūb u maḥbūb **ṭonları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3817). [ṭonları, -ları]*

Fāṭıma pes giydi ol ḫūb **ṭonları** / Ol ġarīb merġūb u maḥbūb **ṭonları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3817). [ṭonları, -ları]*

Bir şaru ṭoġan ṭonını ṭonanur / Ol **ṭon-ıla** anda ḫalḳa görinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4903). [ṭon-ıla, --ıla]*

Gelüp ol **ṭon-ıla** ḳondı bir yire / Ol **ṭon-ıla** tā ki görindi yar a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [ṭon-ıla, --ıla]*

Gelüp ol **ṭon-ıla** ḳondı bir yire / Ol **ṭon-ıla** tā ki görindi yar a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [ṭon-ıla, --ıla]*

ton: *Elbise, giysi, libas, kıyafet.*

Baş ucına vardı andan er hemen / Ḥulle **ṭonından** görür ḥāżır kefen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5646). [ṭonından, --ı, --n, --dan]*

Farż u sünnet ḥükmi üzre yudılar / Ḥulle **ṭonından** kefīne ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5649). [ṭonından, --ı, --n, --dan]*

ton: *Elbise, giysi, kıyafet.*

Eylügüm er ere böyle mi gelür / Ṭonanup ẓālim **ṭonın** böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [ṭonın, -ı, -n]*

Ol bizüm heybetlü erenler **ṭonın** / Giyüben ol ṭon-ıla gözük çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3478). [ṭonın, -ı, -n]*

Birine giyürdi Müsülmān **ṭonın** / Dir sürüñ ol ṭoġana varuñ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4916). [ṭonın, -ı, -n]*

ton: *Elbise, örtü, giysi.*

Ḥulle **ṭonından** gele baña kefin / Başum ucında buluñ ḥāżır hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5533). [ṭonından, --ı, --n, --dan]*

ton: *Giysi, kıyafet, elbise. II Hırka.*

Müsteḥaḳdur teslīm eyle bu **ṭonı** / Ceẕbe ile evvel ol mecẕūb ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6649). [ṭonı, --ı]*

ton yu: *Elbise yıkamak.*

Ḫoş kenarı sebzezār u murġzār / Bir niçe ḫatun kişi yurlardı ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 339). [ṭon yu, --r, --lar, --dı]*

tona: *Don, elbise.*

Tāca **ṭona** baḳma gözet ehli oñat / Ẓulmet içre bulunur āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 91). [ṭona,]*

tonan: *Süslenmek, bezenmek.*

Bir ṣaru ṭoġan ṭonını **ṭonanur** / Ol ṭon-ıla anda ḫalḳa görinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4903). [ṭonanur, -ur]*

tonan: *Süslenmek, bezenmek.*

Ger gögercinden daḫı maẓlūm ṭonı / Bulsa-y-ıduḳ hem **ṭonanurduḳ** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1331). [ṭonanurduḳ, --ur, --du, --k]*

tonan-: *Donanmak, bezenmek.*

Eylügüm er ere böyle mi gelür / **Ṭonanup** ẓālim ṭonın böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [ṭonanup, -up]*

Ṭurdı evren ṭonını **ṭonandı** tiz / Bir ʿacāyip heybet-ile göresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3480). [ṭonandı, --dı]*

tonı: *Kürk, giysi, kıyafet ll biçim, şekil, sıfat.*

Bir ṣaru ṭoġan **ṭonını** ṭonanur / Ol ṭon-ıla anda ḫalḳa görinür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4903). [ṭonını, --n, --a]*

toñuz: *Domuz.*

Eslemeyüp çocuġı ṣalıvirür / Ol **ṭoñuzlar** çün anı eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3020). [ṭoñuzlar, -lar]*

toprağ: *Çamur, insanların yaratıldığı toprak; hamur, öz.*

Sinüñ anda hem ziyāret olısar / **Ṭoprağuñ** daḫı kefāret olısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5353). [ṭoprağuñ, -uñ]*

toprağ: *Hak, türab.*

Yayuban **ṭoprağı** arpa ṣaçdı gör / Dönüben ṣu-y-ıla anı ṣuvarur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1888). [ṭoprağı, -ı]*

toprağa ḳoy-: *Toprağa bırakmak. II Ölü gömmek.*

Bir niçe günden beri daḫı gider / Anı da ṭoprağa ḳoyup defn ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5373). [ṭoprağa ḳoy-, -up]*

toprak: *Evrenin etrafını kaplayan katı madde, hâk, türâb.*

Geçdi peymānçeye ider meskeni / Ḳalduruñ **ṭopraḳdan** bu ben miskini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4839). [ṭopraḳdan, -dan]*

Ḳıbleye ḳarşu çöküp anda dizin / **Ṭoprağa** sürübeni yüzin gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5610). [ṭoprağa, -a]*

toprak: *Toprak, kara parçası. II Mezar.*

Dir senüñ sinüñ ziyāret olmasun / **Ṭopraġuñ** daḫı kefāret olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3613). [ṭopraġuñ, --uñ]*

toptolu: *(Kuvvetlendirme benzer hecesi dop ile dop+dolu) Çok dolu, tamâmen dolu.*

Gördi cāriye inekler yilini / Süd-ile **ṭopṭolu** olmışdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1921). [ṭopṭolu,]*

toptolu: *Büsbütün dolu.*

Gördi Ḫūnkār cümlesinde **ṭopṭolu** / Ḳaldı vālih keşf-ile ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3581). [ṭopṭolu,]*

toy: *Açlık duygusu gidinceye kadar yemek, tok hâle gelmek.*

Ol ḳadar dāne bişür vāfir ṭaʿām / Kim pilava etle **ṭoya** ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5557). [ṭoya, -a]*

toy: *Bir gereksinimini yeteri kadar karşılamak; tatmin olmak.*

Buzaġılar baʿd ez-ān emişdiler / İçüben **ṭoyunca** südden aşdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1929). [ṭoyunca, --unca]*

toy kıl: *Ziyafet vermek.*

Şād olup selvetle bulur inbisāṭ / Ulu ṭoy ḳıldı velīme eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 323). [ṭoy ḳıl, --dı]*

toy ol-: *Toy olmak, şölen, ziyafet vermek.*

Bir söğüş olsa ve yā ḫod olsa ṭoy / Fekye olmış-ıdı ʿādet işbu ḫūy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2672). [ṭoy ol-, --sa]*

toyla: *Ağırlamak, ziyafet vermek.*

Dir bize eyle naẓar luṭf eylegil / Erligüñ ḫūnıyla bizi **ṭoylaġıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1439). [ṭoylaġıl, -ġıl]*

toyum eyle: *Memnun etmek, refah sağlamak, karınlarının doyurmak.*

Sen ṭoyum ol bizi de eyle ṭoyum / Böyle dir Otman Beg'e çün ol ḳav i m *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [ṭoyum eyle,]*

Tā ki ṭoyum eyledi leşkerini / Māla ġarḳ itdi tamāmet varını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4289). [ṭoyum eyle, --di]*

ṭoyum ol-: *Ganimet almak.*

Sen ṭoyum ol bizi de eyle ṭoyum / Böyle dir Otman Beg'e çün ol ḳav i m *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4285). [ṭoyum ol-,]*

toyun: *Toy, düğün.*

Diz çöküp ḳudret ṭaʿāmı didiler / Cümlesi ki **ṭoyunuban** durdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6178). [ṭoyunuban, -u, -ban]*

tuc: *Bakır, kalay ve çinkonun birlikte eritilmesiyle elde edilen alaşım, bronz. Tunç.*

Çünki bennātürbeyi āḫir itdi bil / Ḳubbeye dikmek diler bir **tuc** mil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5774). [tuc,]*

tūfān tut-: *Fırtına kopmak.*

Ṣol elinde mīl ü ṣaġında keser / ʿĀlemi ṭūfān ṭutup yiller eser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5776). [ṭūfān ṭut-, -up]*

tuġ: *At kılından süpürge biçiminde yapılıp bir sırığa takılan, Osmanlılarda padişah, vezir, beylerbeyi, sancakbeyi vb. kişilerce kullanılan belirti ve nişan.*

Hep ʿalem **tuġ** u icāzet ehli-di / Çār ʿalāmetle inābet ehli-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4804). [tuġ,]*

tuġ u ʿalem: *Tuğ ve bayrak.*

Virdi Aḥmed Yesevī **tuġ u ʿalem** / Didi oġul düşmene var çekme ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 654). [tuġ u ʿalem,]*

Altı biñ yoldaş ḳoşup ḫayl ü ḫaşem / Ḳuşadup ḳılıc virüp **tuġ u ʿalem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 732). [tuġ u ʿalem,]*

Virüben **tuġ u ʿalem** ḳıldı mücāz / Viribir Engüri'ye ol şāhbāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5448). [tuġ u ʿalem,]*

Lāzım oldı himmet ide pādişāh / Giydürüp hilʿat virür **tuġ u ʿalem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6398). [tuġ u ʿalem,]*

tuġrul: *Hacı Bektaş'ın Rum'a yöneldiğinde Rum Erenleri onun Rum'a gelişine engel olmak için birçok tedbir aldılar. Fakat bu tedbirlerin hiçbirinde başarıya ulaşıp sonuca ulaşamadılar. Bu önlemlerden bir tanesi Hacı Tuğrul'un Doğan şekline bürünüp Güvercin şeklinde Rum'a giren Hacı Bektaş'ı yakalamak için hamle yapmasıdır.*

Neẕrümüz olsun size şimden girü / Didi **Ṭuġrul'a** dönüp ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1334). [ṭuġrul'a, --a]*

tuhfe: *(Ar.) Armağan, hediye.*

Ḥażretüñden bize gerek armaġān / Didi Aḥmed saña bir **tuḫfe** virem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6185). [tuḫfe,]*

tuḫfe it-: *Armağan, hediye etmek.*

Ol kitābı getürüben Baġdād'a / Tuḫfe itdi ḫalīfeye iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2387). [tuḫfe it-, --di]*

tükĕn: *Bitmek, sona ermek, kalmamak.*

Tā ki **tükene** tamāmet ol ḫamīr / İtdiler ol resme Ḫunkār nite dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2090). [tükene, -e]*

tükĕn: *Bitmek, sona ermek, kalmamak.*

Didiler kim dünyelikden var birez / Ḫarc idelüm anı **tükĕnicegez** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1778). [tükĕnicegez, --icegez]*

Baʿd ez-ān andan **tükendi** ol ḫamīr / Bir avuc unuñ ḫamīri ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [tükendi, -di]*

Bir niçe günde bu buġday **tükenür** / Ol naṣībden oluram maḥrūm u dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2927). [tükenür, -ür]*

tükenle: *İşi halletmek.*

Ḥālümüzi hiç bizüm **tükenlemez** / Bize gendüm gönderüp luṭf eylemez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3253). [tükenlemez, --mez]*

tüket: *Kullanarak, harcayarak yok etmek, bitirmek, yoğaltmak.*

Fāṭıma'ya dir bunı ḫarc it hele / **Tükedincegez** bunı girü gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3824). [tükedincegez, --incegez]*

ṭūl: *Uzunluk, boy.*

Başlarında Ḫˇāce'nüñ tācı tamām / Bir zirāʿ-y-ıdı **ṭūlı** gūş it hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1096). [ṭūlı, -ı]*

Ṣaḳalı-y-ıla yüzinüñ **ṭūlı** hem / Bir zirāʿ-y-ıdı o daḫı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1097). [ṭūlı, -ı]*

ṭūl: *Uzunluk, boy.*

Bu gidicek aldı Ḫūnkār eline / Çün naẓar eyledi anuñ **ṭūline** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4359). [ṭūline, --i, --n, --e, -]*

ṭūl u dırāz: *Uzun süre.*

Aḳsarāy'dan Engürü'den tā Sivaz / Aña irinceye dek **ṭūl u dırāz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2648). [ṭūl u dırāz,]*

ṭūl u dırāz ol-: *Çok uzamak, uzun sürmek.*

Tafṣīl ile ẕikr idersem hep tamām / Söz uzar ṭūl u dırāz olur kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4810). [ṭūl u dırāz ol-, --ur]*

ṭulp: *Topluluk.*

Bir ulu **ṭulp** geldi bir gün ehl-i faḳr / Kim o faḳr-ıla ider Muḫtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [ṭulp,]*

ṭulp ṭulp: *Küme küme...*

Ṭulp ṭulp gürūh gürūh gelmeklige / Himmet-ile hem naẓar almaḳlıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2061). [ṭulp ṭulp,]*

ṭulūʿ ḳıl-: *Doğmak.* || *Görünmek, ortaya çıkmak.*

Ṣavulup yaġmur güneş ḳılmış ṭulūʿ / Gör nicesi emr olur anda vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3597). [ṭulūʿ ḳıl-, --mış]*

tümen tümen: *Bölük bölük, kısım kısım, gruplar halinde.*

Boġazına begleri ṭaḳup kefen / Geldi erüñ ḳatına **tümen tümen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1044). [tümen tümen,]*

tün: *Gece.*

Üç yıla dağın çıḳarmazdı anı / Aḳ kirece baḳa baḳa ol **tüni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1872). [tüni, -i]*

tün: *Gecesi.*

Ḳulı ḳotanı görüp şāyed seni / Dögüben incideler var iy **tüni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4749). [tüni, -i]*

tün-be-tün: *Gece.*

Dir bunı da **tün-be-tün** öldüreyin / Nicesi olur ṣoñında göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3155). [tün-be-tün,]*

tünd ü tīz: *Sert ve keskin olmak.*

Olduġı yirde Çırāḳ'uñ iy ʿazīz / Bir sipāhī var-ıdı key **tünd ü tīz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3077). [tünd ü tīz,]*

tünī: *Alçak.*

İşidüp masḫaraya alur anı / Yaʿnī ki inanmadı gör ol **tüni** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3079). [tüni,]*

tuñrul: *Hacı Bektaş'ın Rum'a yöneldiğinde Rum Erenleri onun Rum'a gelişine engel olmak için birçok tedbir aldılar. Fakat bu tedbirlerin hiçbirinde başarıya ulaşıp sonuca ulaşamadılar. Bu önlemlerden bir tanesi Hacı Tuğrul'un Doğan şekline bürünüp Güvercin şeklinde Rum'a giren Hacı Bektaş'ı yakalamak için hamle yapmasıdır.*

Daḫı andan kisvetine **Ṭuñrul'uñ** / Tekbīr idüp başına ḳodı anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1332). [ṭuñrul'uñ, --uñ]*

tuñrul: *Ertuğrul (Ertuğrul Gazi).*

Ḳuşları şāhīn-ile **ṭuñrul** begüm / Ol ʿAlā'e'd-dīn Sulṭān şehriyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6291). [ṭuñrul,]*

tur-: *T. Durmak, beklemek.*

Dir kişi işüm durur becid ḳatı / **Ṭurımazam** zīra buldum furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3150). [ṭurımazam, -ı, -maz, -am]*

Yatuban ol gice ārām itdiler / İrtesi **ṭurıncaġaz** gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3366). [ṭurıncaġaz, --ınca, --ġaz]*

tur-: *Ayağa kalkmak.*

Ehline gönderdi andan birezin / **Ṭurdı** teslīm itdi anlara özin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1503). [ṭurdı, -dı]*

Çün duʿāyı oḳuyup itdi tamām / **Ṭurdı** girdi ḫalvetine ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5519). [ṭurdı, -dı]*

tur-: *Bir durumda bulunmak. .*

İrtesi aḫşāma yaḳın **ṭurdılar** / Çillede Ḫūnkār ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1767). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Daḫı ne vaḳte degin ol **ṭurısar** / Ḥaḳ bilür kim ne zamāna iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [ṭurısar, -ısar]*

Ḳazanuñ çevre yanına **ṭurdılar** / Emr ider ḫan ḳapaġın ḳaldurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2541). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Tañrı ḥāżır er ḥāżır / Diyip **ṭuran** ʿāṣıḳlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3714). [ṭuran, -an]*

Aḳmaz oldı ḳan ṭutuldı gördiler / Ḥayret-ile vālih olup **ṭurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3423). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a yol gösterdiler / Kendüler eglĕnüp anda **ṭurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5189). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Sürüben andan Şuşuz'a irdiler / Bir niçe gün ṣoḥbet idüp **ṭurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5212). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Taḫtına sulṭān geçüben oturur / Geçdi begler yirlerine **ṭurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6389). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

tur-: *(Ayağa) kalkmak.*

Ṭuruban Ḥaḳḳ'a ʿibādet ideler / Ne var-ısa cümle dervīş ü faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 384). [ṭuruban, -uban]*

ʿİzzet ile ḳalmış-iken biz ẕelīl / Sözini ḳılur ḳabūl **ṭurur** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 292). [ṭurur, -ur]*

Sürdi Bektaş ayaġına yüzini / Şād olup **ṭurur** atasına varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6643). [ṭurur, -ur]*

Yirlerinden ṭañlacaḳ çün **ṭurdılar** / Çevre yaña yilüben yügürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 610). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Böyle diyüp **ṭurdı** yirinden hemān / Öpdi şeyḫüñ elini oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 747). [ṭurdı, -dı]*

Böyle dise Ḥācī Bektaş ḥażreti / **Ṭurdı** Ḥaydar şāha itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 791). [ṭurdı, -dı]*

Ṭurdı bĕni ḳucaġına aldı er / Gözümi yumup idince ben naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 821). [ṭurdı, -dı]*

Çünki yumdı Ḳuṭb-ı Dīn Ḥaydar gözin / Tekye içinde gördi **ṭurur** kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 799). [ṭurur, -ur]*

Ḥācī Bektaş itmedi mālı ḳabūl / **Ṭurdı** ġārda gönderüp aña resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 973). [ṭurdı, -dı]*

Ṭuruñ andan isteyelüm biz amān / Aña īmān getürelüm bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 923). [ṭuruñ, -uñ]*

Didiler ṣubḥ olıcaġaz **ṭuralum** / Cemʿ olup Ḫˇāce ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1117). [ṭuralum, -alum]*

Ṭurdı yirinden hemān tāc-ı Resūl / Geldi Bektaş başı üzre pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1157). [ṭurdı, -dı]*

Ṭurdı yirinden o dem Bektaş hemān / İndürür ol vaṣlaları ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1166). [ṭurdı, -dı]*

Aluban anda ḥavālet **ṭurdı** tīz / ʿAzm idüp gider yolına iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1190). [ṭurdı, -dı]*

Bir gün anda ki ʿazīzler **ṭurdılar** / Ḳademine Bektaş'uñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1243). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḳalḳdı **ṭurdı** gördi bir er oturur / Yüzi nūrı ṣan güneşdür balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [ṭurdı, -dı]*

Bilicek bu ḥāli cümle **ṭurdılar** / Yüzlerini ayaġına sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1385). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Çün birez ṣoḥbet idüp dem sürdiler / Gitmege Ḫūnkār andan **ṭurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1522). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Böyle diyüben ḳamusı **ṭurdılar** / Ḳızılırmaġuñ ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1580). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Ṭurdı Faṭma Ana ḫatunlar ile / Ṭon yumaḳlıġa gider bunlar-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1689). [ṭurdı, -dı]*

Ṭurdı yirinden bile oldı revān / İricek mescid ileyine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1736). [ṭurdı, -dı]*

Çille çıḳardı orada erbaʿīn / Çün tamām oldı **ṭurur** andan hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1753). [ṭurur, -ur]*

İylük ıssına **ṭuruban** varayın / İşbu ḥāli aña ḫaber vireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1810). [ṭuruban, -uban]*

Ṭañlacaḳ **ṭuruban** ata atlanur / Öyle vaḳtinde köye irişdi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1830). [ṭuruban, -uban]*

Ṭuruban bir kimse zindāna varur / Nūre'dīn'üñ gözlerini ṣaġ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1898). [ṭuruban, -uban]*

Ṣaru'ya Ḫūnkār didi ṭurgıl Ṣaru / Ṣol aġaç üstine çıḳ **ṭur** yuḳaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [ṭur,]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat **ṭuralum** / Ol ṭanuḳlaruñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1986). [ṭuralum, -alum]*

İşidicek Fāṭma Ana **ṭurdı** tīz / Evine vardı n'ider gör iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2080). [ṭurdı, -dı]*

Ṣaru İsmāʿīl **ṭurdı** ol gelür / Ḥālini küllī aña iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2262). [ṭurdı, -dı]*

Ḳavşurup el dınmayup **ṭurdı** hemīn / Didi aña dönüben ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2266). [ṭurdı, -dı]*

Ṭañlacaḳ çün ṣubḥ oldı **ṭurdılar** / Destūr aluban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2349). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca sulṭānı gör / Oturur iken yirinden tīz **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2337). [ṭurur, -ur]*

Ṭurdı andan ḳonduġı yire varur / Ol giceye muntaẓır olur ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2417). [ṭurdı, -dı]*

Didi ḳapucılara kim tīz **ṭuruñ** / Ay ṭutulduġın ḫana ḫaber virüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2420). [ṭuruñ, -uñ]*

Kīn idüp ḫalīfeye **ṭurur** gider / Dut ḳulaḳ tā ẕikr idem daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2400). [ṭurur, -ur]*

Göç öñine varuban didi **ṭuruñ** / Ne direm ben hep işidüben görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [ṭuruñ, -uñ]*

Pes Külü Ḫan **ṭurur** otaġa varur / Cān Baba'ya emr idüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2587). [ṭurur, -ur]*

Pes yaraḳ görüben andan **ṭurdılar** / Gelüben tā Ḳarayük'e irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3086). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Ḫayret-ile deng olubanı **ṭurur** / Ḳardaşı irişdi ḳarşudan görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3233). [ṭurur, -ur]*

Gönderüp bunları Ḫūnkār ḥażreti / **Ṭurdı** ol yirden o dem gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3376). [ṭurdı, -dı]*

Didi Saʿde'd-dīn **ṭuruñ** tiz bir görüñ / Ola ki anı bulasız yügürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [ṭuruñ, -uñ]*

Ṭurdı evren ṭonını ṭonandı tiz / Bir ʿacāyip heybet-ile göresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3480). [ṭurdı, -dı]*

Avcına ḳoyduġı dem şu gördi ḳan / Deñeyüp fikre batar **ṭurdı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3559). [ṭurdı, -dı]*

Üc yay-ıdı gün **ṭurdı** der-kıyām / Çün yidi gün geçdi vü oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [ṭurdı, -dı]*

Emr ider Ḫūnkār Saʿīd **ṭurdı** gelür / Gözle buyruḳ aña Ḫūnkār ne ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3644). [ṭurdı, -dı]*

Dir namāz vaḳtidür āb-dest alalum / **Ṭuruban** öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3554). [ṭuruban, -uban]*

Pāymānçe yirine geçüp **ṭurur** / Anı Ḫūnkār çün baḳup eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3723). [ṭurur, -ur]*

Ṭuruban Ḫūnkār'a ol der-ḥāl gelür / Güş itdügi sözi iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3767). [ṭuruban, -uban]*

Nā-gehānī ikisi çĕkişdiler / Yumruḳ ıla **ṭuruban** dögüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3893). [ṭuruban, -uban]*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile **ṭurdılar** / Görmege Otman Beg'i çün vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4307). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Ṭurdı ṭañla o yañaya ʿazm ider / Ere bulışmaġa cānı cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4899). [ṭurdı, -dı]*

Destūr alubanı erden tīz **ṭurur** / Sürübeni anı da eve varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5355). [ṭurur, -ur]*

Ṭurdı ḫatun itdi şerbet lā-naẕīr / Maşrabadan içüben şerbet imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5877). [ṭurdı, -dı]*

Böyle didi āḫir-i ṣaḥḥ-ı kelām / **Ṭurdı** andan menziline yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5882). [ṭurdı, -dı]*

Ṭuruban bir tepsiye bir bişi ḳoy / İşbu sāʿat Mekke'ye defʿī varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [ṭuruban, -uban]*

Didi bi'smillāh **ṭurdı** ol hümām / Öñlerine düşüp andan gitdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6015). [ṭurdı, -dı]*

Ṭurdı ayaġın itdi pīrāna sevi / Didi ey ṭoḳsan ṭoḳuz biñ ḫāṣ eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6041). [ṭurdı, -dı]*

Ṭurdı ayaġın açdı aġzın gör ne dir / Ṣāhīn olup açmaġ-ıla anda per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6051). [ṭurdı, -dı]*

Didi yā hū çaġıruban dostuna / **Ṭurdı** seccāde muʿallaḳ ṭarıda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6064). [ṭurdı, -dı]*

Uzunı ḳışaltdı pāk itdi rīşin / **Ṭurdı** andan Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6070). [ṭurdı, -dı]*

Ṭurdı erenler içre ṣofra çekdi bil / Çünki er içre tekbīr ü tehlīl bayıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6175). [ṭurdı, -dı]*

Cümle erenler geldi oturdı yirine / Ḳaraca Aḥmed **ṭurdı** ayaġ üstine pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6182). [ṭurdı, -dı]*

Aldı icāzet gitdi andan Ḫūnkār / Çün erenler ṣāhı yirinden **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6083). [ṭurur, -ur]*

Didi ṭuruñ pes benümle ṣaġ u ṣol / Didi b'ismillāh andan **ṭurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6281). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Ṭurdı peymānçeye uruban yüzin / Baş ḳoyuban işige sürdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6374). [ṭurdı, -dı]*

ṭur-: *Durmak, ayakta durmak, dikilmek.*

Ḫalīfeler cemʿ oluban **ṭurdılar** / Ḥażret-i Ḫūnkār üzre girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4989). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

ṭur-: *Ayakta durmak.*

Çün gözini açuban baḳup görür / Tekyede babası öñinde **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 872). [ṭurur, -(u)r]*

Pes Cemāl Seydī ayaḳ üzre **ṭurur** / Oturan iclāsda her kim var görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4838). [ṭurur, -(u)r]*

ṭur-: *Ayağa kalkmak, doğrulmak.*

Çün gözin açdı görür bir nev-cüvān / Ḳarşuda **ṭurur** ayaġın ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 778). [ṭurur, -ur]*

ṭur-: *Ayağa kalkmak, doğrulmak.*

Cemʿ oluban gine bir gün geldiler / Ḫūnkār'a **ṭurup** şikāyet ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2212). [ṭurup, -up]*

Ḫarman üstüne **ṭurup** ḳarşu varur / Didi nėdür örtdügüñüz söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6244). [ṭurup, -up]*

ṭur-: *Durmak.*

Ṭuruñuz ardınca anuñ varalum / Ḳutlu yüzini ol erüñ görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1578). [ṭuruñuz, -uñuz]*

ṭur-: *Beklemek, bir yerde kalmak.*

Boşanan dir tavlalardan ol ʿazīz / Gele bizüm tavlamuza **ṭura** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1390). [ṭura, -a]*

ṭur-: *Beklemek, dikilmek.*

Ṣuluca Ḳarayük'i var mesken it / Yurt virdük **ṭurma** varup anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1187). [ṭurma, -ma]*

Didi Ḫūnḳār Ṣaltıḳ'a imdi bu dem / Yüri **ṭurma** çekme ġam senüñleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2746). [ṭurma, -ma]*

ṭur-: *"Kalk, doğrul!".*

Ṭur bile dervīş dir āb-dest alalum / Vaḳtidür öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1836). [ṭur,]*

Dönüben ḳul daḫı cumʿaya gelür / **Ṭur** diyü Ḫūnkār'a key ibrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3987). [ṭur,]*

ṭur: *T. Durmak, beklemek.*

Didiler cāyiz degil biz **ṭuravuz** / Anuñ ayaġına şimdi varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1340). [ṭuravuz, -avuz]*

Ṭurubanı bir zamān gülüşdiler / Gidüp andan girü yola düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3022). [ṭurubanı, -uban]*

Dir kemālüm biz idince intiḳāl / **Ṭurġıl** andan Rūm'a eyle irtiḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4875). [ṭurġıl, -ġıl]*

Çerdekīn şeyḫi **ṭurubanı** gider / Destūr alup Çerdekīn'e ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5502). [ṭurubanı, -uban]*

Çün gögercin oluban ḳanat açar / Gökyüzinde **ṭuruban** pervāz urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5978). [ṭuruban, -uban]*

ṭur: *Durmak, yer etmek.*

ʿArafāt'a tā ki ḥüccācla gider / Vaḳfeye **ṭurur-iken** hem-rāhına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6691). [ṭurur-iken, -ur, -iken]*

Uyarıldı **ṭurduġı** yirden çırāḳ / Geldi Bektaş'uñ öñinde yandı baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1159). [ṭurduġı, -duġ, -ı]*

Bu yaña Ḫūnkār rumūzın eyle gūş / Ḳarayük'de **ṭurur-iken** şöyle ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4353). [ṭurur-iken, -ur, -iken]*

Ṭurur-iken işbu fikri eyleyüp / Kendü kendüye bu resme söyleyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4588). [ṭurur-iken, -ur, -iken]*

Ṭurur-iken ol dem olur ādemī / Didiler kim ola bunuñ maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5296). [ṭurur-iken, -ur, -iken]*

ṭur: *Durmak, kalmak, devamlı olmak.*

Otururdı Mollā Saʿde'd-dīn daḫı / Ḳavşurup el **ṭurur-ıdı** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3739). [ṭurur-ıdı, -ur, -ıdı]*

ṭur: *Bir durumda bulunmak. .*

Meger ol meydānuñ ortasında ḫūb / Ṭarabul odı yanar-ıdı **ṭurup** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1192). [ṭurup, -up]*

Āteşi ḳırḳ kez ṭolanup **ṭurdı** hem / Çıḳarup ḫırḳasın ol kān-ı kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2229). [ṭurdı, -dı]*

Çün namāzın er daḫı acır ḳılur / Ḳapuya ḳarşu **ṭurup** biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6164). [ṭurup, -up]*

ṭur: *Durmak, belli bir durumda olmak.*

Ḫırḳada **ṭurduġı** yirden ḳalḳdı tīz / Ḥācī Bektaş üstine geldi ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1158). [ṭurduġı, -duġ, -ı]*

Ṣofra daḫı **ṭurduġı** yirden gelür / Ḥācī Bektaş'uñ öñine yayılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1160). [ṭurduġı, -duġ, -ı]*

ṭur: *(Ayağa) kalkmak.*

Ḳarşu oturur Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / **Ṭurduġı** baba yanı varduġı evi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 800). [ṭurduġı, --duġ, --ı]*

Her ne dirseñ ṭutaram baş üstine / Ḳanda gidem ben **ṭurup** ṭaş üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 792). [ṭurup, -up]*

Ṭurup andan daḫı ʿazm-i Rūm ider / Ḳayṣeriyye şehrine doġrı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1274). [ṭurup, -up]*

Pes **ṭurup** Ḫūnkār ḳatına geldiler / Ne ki erkān var-ısa hep ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2071). [ṭurup, -up]*

Ḳara Faḳīh nām imāmı var-ıdı / Aḫşamuñ **ṭurup** eẕānın oḳudı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2095). [ṭurup, -up]*

Pes Çırāḳ **ṭurup** ilĕyine gelür / Gördüginden ol ere iʿlām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3078). [ṭurup, -up]*

Ḫalḳ arasında **ṭurup** Ḫūnkār ıla / Ḳıldılar öyle namāzını bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3679). [ṭurup, -up]*

Ḫalḳını cemʿ eyledi ṭañla **ṭurup** / Anlara gördügini iydivirüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4480). [ṭurup, -up]*

Ne ṣu içdi ne ḫo istedi ṭaʿām / Ayaḳ üzre eyledi **ṭurup** ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4738). [ṭurup, -up]*

ṭur: *Durmak, beklemek.*

Çün maġāra ḳarşusına vardılar / Ejdehādan ıraġ anlar **ṭurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 991). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

Daḫı ḫırḳa **ṭurduġı** yirden gele / Kendözin ol şaḫṣuñ üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1136). [ṭurduġı, -duġ, -ı]*

Ṣaru'ya Ḫūnkār didi **ṭurgıl** Ṣaru / Ṣol aġaç üstine çıḳ ṭur yuḳaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [ṭurgıl, -ġıl]*

Gözlerine ḳarşu ol ṭoġan iner / **Ṭurduġı** yirüñ çaḳ altına ḳonar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4921). [ṭurduġı, -duġ, -ı]*

Ḳolaçıḳ Ḫācım o genc-i maʿrifet / Didi Burhān Abdāl'a **ṭurġıl** bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5168). [ṭurġıl, -ġıl]*

Didi **ṭuruñ** pes benümle ṣaġ u ṣol / Didi b'ismillāh andan ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6281). [ṭuruñ, -uñ]*

ṭur: *Durmak.*

Yirlü yirinde **ṭurursa** hep varı / Ṭaru üstünde iken ḳılan niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6060). [ṭurursa, -ur, -sa]*

ṭur: *Beklemek, bir yerde kalmak.*

Ol maġāra içre kendözi **ṭurur** / Ṭāʿat ider secdeye yüzin urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 835). [ṭurur, -ur]*

Ṭurdı seccāde muʿallaḳ bī-sütūn / Çıḳdı üstine hemān ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1153). [ṭurdı, -dı]*

Ṭurdı Ḫūnkār ol arada eglenür / Hem birez yol zaḥmetinden diñlenür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1553). [ṭurdı, -dı]*

Ṭurdı andan ḳonduġı yire varur / Ol giceye muntaẓır olur **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2417). [ṭurur, -ur]*

Elma da sepetleri-y-ile **ṭurur** / Degmemişler hīç Çırāḳ anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3060). [ṭurur, -ur]*

Ben deminde gözler idüm dir seni / **Ṭurur** idük bu arada bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3241). [ṭurur, -ur]*

Gördiler üç ṭamla ḳan ṭammış **ṭurur** / Mollālar mecmūʿı ol ḳanı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3361). [ṭurur, -ur]*

Ṣaru İsmāʿīl Cemāl Seydī ile / Pīrāb Baba Resūl **ṭurdı** bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 49, Beyit 4988). [ṭurdı, -dı]*

ʿAvretüñ biri hemān-dem ḳaçdı tīz / **Ṭurdı** yirinde birisi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5126). [ṭurdı, -dı]*

Ḳalḳdı yirinden Ḥācım **ṭurdı** örü / Didiler ḳanda gider ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5236). [ṭurdı, -dı]*

Ḳorḳusından ditreşüp **ṭurur** ḳamu / Her ne ḥāl olup ve ne ḳılduġını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5209). [ṭurur, -ur]*

Virdi mescidde mü'ezzin ḳıldı bañ / **Ṭurdı** şeyḫi Ḫʿāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6001). [ṭurdı, -dı]*

tur: *(Boş) durma.*

İmdi **ṭurma** irte var işüñe git / Anda maḳṣūduñ ne-y-ise varup it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [ṭurma, -ma]*

tur: *Durmak, beklemek.*

Ṭurdı ḳırḳ gün orada peymānçeye / Kimse dimez aña **ṭurursın** niye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3620). [ṭurursın, -ur, -sın]*

tur: *Ara vermek, dinlenmek, soluklanmak.*

Daḫı sürdi **ṭurmayup** oldı revān / Dutaḳaldı Ṣaru İsmāʿīl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4582). [ṭurmayup, -ma, -y, -up]*

tur: *Sağlamlaşmak.*

Başına gelüp Ḥācım el sürdügin / El duʿāya götürüp hem **ṭurduġın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5250). [ṭurduġın, -duġın]*

tur: *Bir yerde olmak, bir yerde bulunmak.*

Cinnī birle **ṭuruban** oturmadum / Ḳorḳaram ki baña irer bundan żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6193). [ṭuruban, -uban]*

ṭur: *Bulunmak, beklemek.*

Çünki Ḫūnkār ol yire vardı görür / Çeç olup ḫarman bu arada **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2145). [ṭurur, -ur]*

ṭur: *Uyanmak.*

O gice yatup ṣabāḥın **ṭurdılar** / Yapılupdur ṭaş tamāmet gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2276). [ṭurdılar, -dı, -lar]*

ṭur: *Durmak, belli bir durumda olmak.*

Bunlara ʿaşḳ eyleyüp virdi selām / Ne **ṭurursın** diyü feṯḥ itdi kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5049). [ṭurursın, -ur, -sın]*

ṭur: *Beklemek, bir yerde kalmak.*

Bir niçe gün anda **ṭurup** ser-firāz / Bunlara ögretdi Ḳurʾān hem namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1052). [ṭurup, -up]*

Ṣunup elini dīvāra **ṭur** didi / Elini çeküben andan gör didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1791). [ṭur,]*

Döndi Ḫunkār dir Ṣaru yirüñde **ṭur** / Ben n'iderem aşaġadan anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [ṭur,]*

Bir niçe gün **ṭurup** ārām eyledi / Er murādın aña inʿām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4089). [ṭurup, -up]*

Her biri feṯḥ itdügi yirde **ṭurup** / Beg olup oturdı esbābın görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4185). [ṭurup, -up]*

Ḳaraöyük üstüne **ṭurup** ḳonar / Didi bismi'llāh Öyük üzre inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6086). [ṭurup, -up]*

ṭur: *Ayağa kalkmak, ayakta durmak, dikilmek, beklemek.*

Sen de göresin diyü geldüm saña / Tīz **ṭurup** sen daḫı gelüp görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1734). [ṭurup, -up]*

Ol maġāraya yaḳın yirde **ṭurup** / Barmaġını baturur yire urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1758). [ṭurup, -up]*

Ṭurdı seccāde çün ayruḳ gitmedi / Gitmege bir yañaya ʿazm itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2802). [ṭurdı, -dı]*

Çün irüp menziline ḳıldı ḳarār / Bir ulu yol üstine **ṭurdı** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3135). [ṭurdı, -dı]*

Bu tereddüdde **ṭurur** iken bular / Ḳolaçıḳ Ḫācīm ol ḳuvvetlü er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5045). [ṭurur, -ur]*

Geldi tābūtını neccār düzdi hem / **Ṭurdı** ḥaccār ṭaşa tārīḫ yazdı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [ṭurdı, -dı]*

Ṭurdı yitmiş ḳat erenler ṣāf ṣāf / Geldiler ġaybu'r-ricālden ḳalb-i ṣāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5653). [ṭurdı, -dı]*

Er görüp İsmāʿīl'üñ gözi yaşın / Bir zamān **ṭurup** çeker atı başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [ṭurup, -up]*

Ṭurdı ḳırḳ gün anda ḫalvet eyledi / Ḳırḳ birinci gün olıcaḳ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6076). [ṭurdı, -dı]*

Defʿī **ṭurup** ḳapudan ṭaşra çıḳar / Ḳoca ḳoca görişüp ḥālin ṣorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5982). [ṭurup, -up]*

ṭur: *Bir durumun mevcut haliyle kalması.*

Didi Cengiz bu söze ne iʿtibār / Ceng idüp **ṭururuz** anlarla hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2410). [ṭururuz, -ur, -uz]*

Başa çıḳmayup alınup **ṭururuz** / Ṣanma bu sözi ki dürüst görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2411). [ṭururuz, -ur, -uz]*

tur: *Beklemek.*

Ṭurdı ol ṭaş indi üstinden revān / Yüz süriyü irdi bunlar da i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [ṭurdı, -dı]*

Ol naṣīb **ṭurdı** elinde gitmedi / Hīç muḫālif işi daḫı itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4996). [ṭurdı, -dı]*

tur: *(Yiyecekler veya nesneler) Bulunduğu yerde bir zaman kalıp beklemek, üzerinden zaman geçmek.*

Çeç olup **ṭururdı** meydān içre ol / Dir dönüp anlara ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1131). [ṭururdı, -ur, -dı]*

tur: *-dır, -dir. II Devam edip durmak.*

Bisleyüp **ṭurursın** evüñde niye / Yoḳ mıdur ʿāruñ bu ilden bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [ṭurursın, -ur, -sın]*

tur: *Durak, yurt, eğleşilen mahal, makar.*

Mülk-i Rūm'da Şehr-i Ḳır'a varasın / Virdiler Rūm mülkini saña **ṭuraḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6079). [ṭuraḳ, -aḳ]*

tur: *Dur, bir dur, bekle.*

Gördi Ḫūnkār n'itdügini ol ʿazīz / Ṭaşa **ṭur** diyü işāret itdi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2977). [ṭur,]*

ṭur: *Durmak, beklemek.*

İrte aḫşāma yaḳın biz **ṭuralum** / Yüz sürüp anuñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1765). [ṭuralum, -alum]*

ṭur: *Ayağa kalkmak, doğrulmak.*

Didi geldük bir işe bitürelüm / **Ṭuruban** şehrüñ begine varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3956). [ṭuruban, -uban]*

Cemʿ olup Şāh ḥażretine vardılar / Tīz yirinden **ṭuruban** görüşdi Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6012). [ṭuruban, -uban]*

Uşda geldi ḳapuya didiler er / **Ṭuruban** seccādeden hem evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6017). [ṭuruban, -uban]*

Cemʿ ider kendü daḫı ḥayl ü ḥaşem / Şāh ḳatından **ṭuruban** çünki gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6293). [ṭuruban, -uban]*

Sürdi andan işige yüz merd-i tām / **Ṭuruban** peymānçeye ḳıldı duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6366). [ṭuruban, -uban]*

ṭur: *"Haydi!" anlamına gelen bir çeşit teşvik ifadesi.*

Ol maġāra üstine **ṭur** varalum / Papasuñ didügi kimdür görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 885). [ṭur,]*

ṭur: *Beklemek / eğlenmek.*

Ḫˇāce Aḥmed ḳuşadur aña ḳılıç / Didi var küffāra ḳarşu **ṭurma** hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 653). [ṭurma, -(ma)]*

ṭur: *Beklemek, durmak.*

Gözin açup gördi kendin nā-gehān / Bir deñiz ḳatında **ṭururdı** i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3184). [ṭururdı, -ur, -dı]*

ṭur: *"Haydi!".*

Çünki bendden ḥażretüñ oldı ḫalāṣ / **Ṭur** ataña var ḳavuş Ḥaḳḳ'a olma ʿāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 790). [ṭur,]*

Didi Allāh emri-le **ṭur** iy oġul / Ḳalḳ yuḳarı uzanuban yatmaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5381). [ṭur,]*

ṭur: *Beklemek, kalmak.*

Ḥācī Bektaş'a ḳılup cāndan sevi / Didi ḳuṭbuñ ḥükmi budur **ṭurasın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6078). [ṭurasın, -a, -sın]*

ṭura ṭur: *Beklemek.*

Fāṭma Ana işidür Ḫūnkār sözin / Ṭura ṭuruñ burada dir ol güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1695). [ṭura ṭur, --uñ]*

türāb: *Ar. Toprak.*

Bir avuç arpa vü bir turva **türāb** / Cānuña sebeb ola didi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [türāb,]*

Didi zindāncıya virübĕni zer / Bize bir turva **türāb** getür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [türāb,]*

ṭuraġ: *Durak, kalınan yer.*

Başı ayaġı yiri vü ḳuyruġı / Ṭaş üstinde muʿayyen **ṭuraġı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5202). [ṭuraġı, -ı]*

ṭuraġ eyle: *Durak yapmak.*

Ol yire el urdı bir bāġ eyledi / Ehl-i faḳra anı ṭuraġ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4945). [ṭuraġ eyle, --di]*

turan: *Duran, bekleyen.*

Ol ülüşi **ṭuranuñ** biri alur / Kimseye virmez anı pinhān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2674). [ṭuranuñ, -uñ]*

turan: *Ayakta durmak, ayağa kalkmak.*

Ol gele **ṭuran** erenlerden yaña / Ol revān uş söyledüm sözüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [ṭuran,]*

Ol **ṭuran** ʿavretden oldı bir oġul / Ḥāceti oldı anuñ gör ki ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5136). [ṭuran,]*

türbe: *Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.*

Geldi ʿammī zādeñüz zūd **türbeye** / İşidüp ḫatuna geldi pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 287). [türbeye, -(y)e]*

türbe: *Kabir, mezar.*

Çıḳdı bir el **türbeden** şundı anı / Ẕikr olan yaʿnī ki yĕşil fermānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4965). [türbeden, -den]*

Türbesin idüp ziyāret pādişāh / Virdi altun itdi inʿām pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5857). [türbesin, -sin]*

türbe: *Genellikle içinde büyük bir kimse gömülü olduğu, ziyâretgâh hâline getirilen mezar, ziyâret edilen mezar.*

Türbeñe varsa anuñ sarʿı gider / İşbu cinnī şāhı itsün ḫizmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6189). [türbeñe, -ñe]*

türbe: *Ar. Mezar.*

Çün Ṣaru'nuñ **türbesine** geldiler / Pes yeşil fermānı ṭaleb ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4964). [türbesine, -si , -n, -e]*

Didiler ki kāfir-iken bu kişi / **Türbe** yapdı sevdi Ḥācī Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5833). [türbe,]*

İstedi ki **türbesini** yapa şāh / Varup anda işigini öpe şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5761). [türbesini, -si , -n, -i]*

Türbeye ḫizmet iderken el-ʿacel / Vaʿde irüp yitdi aña tā ki ecel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5798). [türbeye, -y, -e]*

Türbe ḳurşunını örten bī-gümān / Ṣāh Sulṭān Bāyezīd'dur sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5860). [türbe,]*

Ḥācī Bektaş **türbesini** daḫı şāh / Örtdi ḳurşun birle anı ol āgāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5856). [türbesini, -si , -n, -i]*

turdılar: *Durmak, beklemek, vaziyet almak.*

Ol bacılar söz dutuban vardılar / Her biri bir aracuḳda **ṭurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5124). [ṭurdılar,]*

Cümle eren Bektaş'a ider ġāyet sevi / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar ile **ṭurdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6011). [ṭurdılar,]*

turduġı yirinden revān: *Bulunduğu yerden gelmek, revan olmak, yürüyüp bir yere varmak.*

Hem çırāḳ **ṭurduġı yirinden revān** / Rūşen olup gele öñine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1137). [ṭurduġı yirinden revān,]*

türe-: *Oluşmak, ortaya çıkmak, meydana çıkmak.*

Anda bir evren **türedi** heft-ser / Ḳorḳdı ol beg ire kendüye żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2812). [türedi, -di]*

türe: *Türemek, meydana gelmek.*

Bu yaḳında anda bir ejder **türer** / Ḳatline hiç kimse bulmadı ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5009). [türer, -r]*

turfe: *Ar. görülmemiş, ilginç.*

Gördiler baʿżī aḥibbā bu işi / Bu ġarāyib remzi **ṭurfe** cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2161). [ṭurfe,]*

turfe: *1. Görülmemiş, nâdir. 2. Garip, tuhaf.*

Didiler nědür bize bu olan iş / Bu ʿacāyib vāḳıʿa **ṭurfe** reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [ṭurfe,]*

turfe ḥāl uġra: *Acayip bir hale uğramak.*

Rengi uçmış gevdesi yapraḳ mišāl / Ditrer idi uġramışdı ṭurfe ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3491). [ṭurfe ḥāl uġra, --mış, --dı]*

ṭurı gel: *Kıyam etmek, ayağa kalkmak.*

Bir gice yatur-iken beliñledi / Ṭurı geldi oturup iñiledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1674). [ṭurı gel, --di]*

ṭurış: *Duruşmak, tutuşmak.*

Ḳayṣeri'de ḳayṣer ile ḫoş **ṭurış** / Eylediler bir ulu ceng ü urış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4176). [ṭurış,]*

türk: *Türk.*

Yidi yıl ḥabs olmış-iken ol cüvān / Geldi **Türk'den** bir velī olup ṭoġan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 869). [türk'den, --den]*

Kāfir olsun sözine yalan ḳatan / Çünki **Türkler** eyle didi baş baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [türkler, -ler]*

Didi **Türkler** ḥad-bīn olur bu'l-fużūl / Çün peşīmān olduñuz bu işe siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6260). [türkler, -ler]*

Ḫoş tesellī itdi anlara hemān / Ṣatdı **Türkler** her birin sīm ü zere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6269). [türkler, -ler]*

türk: *Ana yurdu Orta Asya olan, buradan çeşitli yönlere yayılarak büyük devletler kuran, Türkçe'nin değişik lehçeleriyle konuşan millet ve bu milletten olan kimse.*

Gün görinmez ki idevüz **Türk'e** aḳın / Ḳırḳ gün oldı aġlaşuruz uş yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 857). [türk'e, --e]*

Çünki **Türk'e** bulamaz kāfir ẓafer / Girçek erdür maʿlūm oldı pes ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 922). [türk'e, --e]*

türk': *Ana yurdu Orta Asya olan, buradan çeşitli yönlere yayılarak büyük devletler kuran, Türkçe'nin değişik lehçeleriyle konuşan millet ve bu milletten olan kimse.*

Şimdi **Türk'üñ** geldi-se sulṭānı pes / ʿĀciz oldı nĕ ki var cümle papas *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 917). [türk'üñ, -ün]*

Didi bu sāḥir durur **Türk'üñ** eri / Siḥr-ile gösterdi bize ejderi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 969). [türk'üñ, -ün]*

türki: *Türkçe, Türk dili.*

Ḥażret-i Ḫūnkār Maḳālāt'ın tamām / **Türkīye** tercüme itdi ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3666). [türkīye, -y, -e]*

türkistān: *Türkistan memleketi.*

Geldi **Türkistān'a** ol ṣāḥib-ḳabūl / Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'den mücāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6666). [türkistān'a, -a]*

İtdi **Türkistān'ı** kāfir pes ḫarāb / Er bulınmaz kāfire vire cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 684). [türkistān'ı, -ı]*

türkistān: *Türkistan şehri.*

Cümle **Türkistān'da** dinmiş pīri anuñ / Atası anuñ Muḥammed Ḥanefī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 201). [türkistān'da, --da]*

Vardı **Türkistān'da** bir şehr-i ʿacīb / Şehr-i Yĕsī dirler-idi iy ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 578). [türkistān'da, --da]*

türkistān: *Türkistan şehri.*

Bil ki sulṭān Ḥācī Bektaş-ı Velī / Gitdi **Türkistān'dan** aluban yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4799). [türkistān'dan, --dan]*

türkistān ili: *Türkistan memleketi.*

Adları bunlar durur fehm eyle sen / Öte Türkistān ilinden nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 261). [türkistān ili, --n, -den]*

ṭurma: *"Durmadan, devamlı" anlamında zarf.*

Didi iy seccāde ṣu üzre yüri / **Ṭurma** buyruḳ üzre git imden giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [ṭurma,]*

turmadın: *Durmaksızın, devamlı.*

Ol daḫı becid giderdi **ṭurmadın** / Ḳomaz ıdı atını tā yormadın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3148). [ṭurmadın, -ma, -dın]*

turmaz: *Beklemeden II hızlıca.*

Yā hū dir cevlān urup **ṭurmaz** döner / Ḳaraca Aḥmed idicek aña naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6107). [ṭurmaz,]*

turna ṭonına gir: *Turna şekline bürünmek || Altay şamanizmine ait hayvan şekline bürünme, birçok araştırmacıya göre Türk şamanizminde Budist etkiler sonucunda oluşmuştur (Ahmet Yaşar Ocak, Alevî ve Bektaşî İnançlarının İslam Öncesi Temelleri, İstanbul 2015, İletişim Yay., sf. 223).*

Yidi er ṭurna ṭonına girdiler / ʿAzm-i Türkistān idüben sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1063). [ṭurna ṭonına gir, --di, --ler]*

Ṭurna ṭonına girüben uçdılar / Mülk-i Türkistān'ı tā kim geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1068). [ṭurna ṭonına gir, --üben]*

türrehāt: *Saçma, mânâsız, boş sözler.*

Gine aġzın açdı herze söz didi / **Dürrehātdan** yine ol yüzsüz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3180). [dürrehātdan, --dan]*

ṭuru dur-: *Bir yerde beklemek, durmak.*

Ol gelen dir ṭuru duruñ varayın / Olanından varuban gĕtüreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1552). [ṭuru dur-,]*

ṭuru gel: *Ayağa kalkmak.*

Fāṭıma Bacı'ya pes maʿlūm olur / Ayaḳ üstine hemīn ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1280). [ṭuru gel, --ür]*

Saḫt olup ġāyet perīşān-dil olur / Oturur iken hemān ṭuru gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2393). [ṭuru gel, --ür]*

ṭuruban: *Durmak.*

Bir zamān bostāncı işin işledi / Soñra **ṭurubanı** barmaḳ dişledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1488). [ṭurubanı, -ı]*

Ol daḫı itdi erüñ nuṭḳın ḳabūl / Daḫı **ṭurubanı** ṭaşra çıḳdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4977). [ṭurubanı, -ı]*

ṭuruñ: *Durmak.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi şöyle varuñ / Ayru ayru şol giñiş yirde **ṭuruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5123). [ṭuruñ,]*

ṭuruñuz: *Ayağa kalkmak;doğrulmak;doğrulunuz.*

Didi abdāllara bu dem **ṭuruñuz** / Bir ṭarabul āteşini uruñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2224). [ṭuruñuz, -u, -ñuz]*

ṭurur: *Durmak, beklemek.*

Gördi Mollā'yı ol arada **ṭurur** / Emr ider aña işit ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3599). [ṭurur, -u, -r]*

ṭurur: *-dır, -dir, -dur, -dür bildirme eki.*

Yaġ-ıla küpecügi ṭolmış görür / Aġzına dek sīle sil olmış **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1704). [ṭurur,]*

Bu deme dek şöylece egri **ṭurur** / İsteyenler görmege varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1796). [ṭurur,]*

Külü Ḫan Cān Baba avcında görür / Kim keşiş barmaġı ucında **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2571). [ṭurur,]*

Bir ḳuru aġac paresi de **ṭurur** / Alur anı ol kimesneye virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [ṭurur,]*

Girüsine baḳdı Burhān'ı görür / Ḳorḳusından şöyle dem-beste **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5205). [ṭurur,]*

Gördi erden bir ešer hīç yerde yoḳ / Ḳara Öyük'de bir gögercincik **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [ṭurur,]*

Gördüm anda bir velī āl-i Resūl / Bir gögercin şekline girüp **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6141). [ṭurur,]*

Ṣofrada bütün **ṭurur** hep üstüvār / Çün vilāyet böyle gördi her velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [ṭurur,]*

Yā hū diyüp çaġırurken dostuna / Gördi ḫarman örtülü çece **ṭurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6243). [ṭurur,]*

ṭurur: *Beklemek, bir yerde kalmak.*

Ḥaydar arḳasına inüp andan **ṭurur** / Hem daḫı Cebrā'īl eydür yā ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 186). [ṭurur,]*

Ol direk üstinde **ṭurur** daḫı ṭās / Ṣimdiye dek varuban görür enās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1237). [ṭurur,]*

Çün uyandı ḳalḳdı oturdı **ṭurur** / Eşegini ḳurt yimiş anda görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4845). [ṭurur,]*

turva: *Turfa, değeri düşük.*

Cānuña sebeb ola bir **turva** ḫāḳ / Bir avuç cev ḳılmaya sĕni helāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1854). [turva,]*

Bir avuç arpa vü bir **turva** türāb / Cānuña sebeb ola didi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [turva,]*

İmdi buña çāre oldur cān-ı pāk / Diyevüz getüreler bir **turva** ḫāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1881). [turva,]*

Didi zindāncıya virüběni zer / Bize bir **turva** türāb getür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [turva,]*

turva: *Torba (?).*

Cidāsı-y-ıla başı aldı hemīn / **Turvası** içre anı ṣaldı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4003). [turvası, --sı]*

tūs: *Eş, arkadaş.*

Dest-būs idübeni oldı revān / **Ṭuşına** bir yañaya gitdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4679). [ṭuşına, -ı, -, -a]*

tūs: *İran'ın önemli şehirlerinden biri.*

Ḳardaşınuñ zehr içüben öldügin / Ḳalḳdı **Ṭūs'dan** geldi Baġdād mülkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 252). [ṭūs'dan, --dan]*

tūs: *Yan.*

Kim ki bizüm tavlamuzdan boşana / Bulmaya yir geze kendü **ṭuşına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1391). [ṭuşına, -ı, -n, -a]*

tuş gel: *Rast gelmek II Denk gelmek.*

Ṣayrafī daḫı buña ḳıldı naẓar / Ṭuş gelincěgez gözi elin ṣalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4696). [ṭuş gel, --incěgez]*

tuş ol-: *Yönelmek.*

Yolda giderken bir ara oldı ṭuş / Oldı yoldaş itdi baş anuñla ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4222). [ṭuş ol-, --dı]*

tüşmeli: *?.*

Bir Tatar **tüşmeli** bir ulu kişi / Meskeni anda-y-ıdı görgil işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3891). [tüşmeli, --li]*

tüşmül: *Bütün hepsi (Halk).*

Pes Tatar **tüşmülleri** ululaı / Hem Tatar'uñ ne var-ısa illeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2654). [tüşmülleri, --ler, --i]*

tuşur-: *Düşürmek, indirmek.*

Ṭoḳsan biñ velīleriñ ser-çeşmesi / **Ṭuşurupdur** bize emāneti cümle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6133). [ṭuşurupdur, -up, -dur]*

tut-: *Uymak; kabul etmek.*

Aḥmed'üñ ḫulḳın **ṭutuñ** ki ol Kerīm / Ḥaḳḳına didi lefī ḫalḳin ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 89). [ṭutuñ, -uñ]*

tut-: *Sarmak, yakalamak, ele geçirmek.*

Devlet-ile **ṭutıcaḳ** bu ʿālemi / Maʿdiletle żabṭ idicek ādemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5853). [ṭutıcaḳ, -ıcaḳ]*

ṭut-: *Ele geçirmek, yakalamak.*

Her kimi **ṭutarsa** cinnī yā ṣudāʿ / Ḳaraca Aḥmed tekyesine gelse eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6198). [ṭutarsa, --(a)r, --sa]*

ṭut-: *Doldurmak, kaplamak, sarmak.*

Gördi Ḫūnkār oldı bir deryā-mišāl / Pür olup **ṭutar** cihānı māl-ā-māl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4527). [ṭutar, -ar]*

Şekli Ḫıż ı r ola ol ʿālī-cenāb / Yüzine **ṭutmış** ola esved niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5674). [ṭutmış, -mış]*

ṭut-: *Bir yerde sabit kalmasını sağlamak, hareket etmesine mani olmak.*

Ṭutmaz ıdı ḳayd u bend ü bağları / Bāyezīd ḫırḳayı alup ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6651). [ṭutmaz, -maz]*

ṭut-: *Elle kavramak, elde bulundurmak, eline almak.*

Yüriyüp bir dut aġacı egsisin / **Ṭutuban** Rūm'dan yaña atdı yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1193). [ṭutuban, -uban]*

Naḳldür Ḫˇāce Faḳīh Sulṭān ʿayān / **Ṭutuban** ol egsiyi dikdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1195). [ṭutuban, -uban]*

ṭut-: *Alıkoymak, yakalamak.*

Ḳol getürüp öldüreni **ṭutdılar** / Ḳayṣeri'ye getürüp ḥabs itdürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3921). [ṭutdılar, -dı, -lar]*

ṭut-: *Ele geçirmek, yakalamak, alıkoymak.*

Çünki müʾmin leşkerin ṭaġıtdılar / Ḥaydar'ı kemend atuban **ṭutdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 672). [ṭutdılar, -dı, -lar]*

Yā ḫo varup ol eri **ṭutuñ** bu dem / Yā iderem küllīñüzi ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [ṭutuñ, -uñ]*

tut-: *Ele almak; ele geçirmek, yakalamak.*

Şāha ʿāṣī olana gerek ölüm / Māniʿ olma ḳuluma **ṭutsun** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6309). [ṭutsun, -sun]*

tut-: *Tütmek. (Tütelim anlamında).*

Giyüben her ġonca ḫūb dībā-yı ter / Müşk-i ezfer **tütevüz** micmer mišāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 211). [tütevüz, --evüz]*

ṭut-: *Ele geçirmek, yakalamak, alıkoymak.*

Ol boz atlu **ṭutuban** yüze niḳāb / Oldı imām ḳıldı namāz buldı ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5654). [ṭutuban, -uban]*

ṭut-: *Saymak, farz etmek.*

Pes Ḫıż ı r Lāla **ṭutup** gördi yaraḳ / Ḳazdılar işikde sinin ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5826). [ṭutup, -up]*

tut-: *Elle kavramak, eline almak.*

Ṭutmış-ıdı gidicek öz özüni / Tīz dügünlědi görür kendözini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5251). [ṭutmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

tut: *Tutmak.*

Gör gele ṣoñuñ öñüñden key ḳatı / Ser-te-ser mülki **ṭutısar** ḥaşmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4246). [ṭutısar, -ısar]*

Ṭutmaġa Bektaş'ı hep el bir ider / Ḥācī Bektaş işidüp ḳaçdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5917). [ṭutmaġa, -mag, -a]*

tut: *Varsaymak, farz etmek, saymak, addetmek, kabul etmek.*

Güş u hūşı baña **ṭutarsañ** ʿaḳ ı l / Diñle nice itdi dünyadan naḳ i l *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5514). [ṭutarsañ, -ar, -sa, -n]*

tut: *Elde bulundurmak, ele almak, kavrayarak eline almak.*

Girü yaḳamdan dilědi kim aḳa / Yaḳamı **ṭutdum** ḳomadum kim çıḳa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1679). [ṭutdum, -dum]*

tut: *Desteklemek, birinden yana çıkmak.*

Ṭuta senden ṣoñra āḫir ol yirüñ / Ol imām-ı aʿẓam-ı Kāẓım İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5881). [ṭuta, -a]*

tut: *Varsaymak, farz etmek, saymak, addetmek, kabul etmek.*

Ḳubbeden inĕr-iken miʿmār yire / **Ṭut** yā Bektaş dir çağırup ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [ṭut,]*

tut: *(Yolunu) tutmak.*

Ḥaḳḳ'a çün er ṭatlu cān ışmarladı / **Ṭutdı** bende nĕ ki ḫan ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5621). [ṭutdı, -dı]*

tut: *Tutmak II yakalamak.*

Sen ki **ṭutduñ** Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıl ḥabs eyledüñ ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 868). [ṭutduñ, -du, -ñ]*

tut: *Elde bulundurmak, ele almak.*

Fārs mülkini be-küllī **ṭutdılar** / Çeküben leşker çü Rūm'a yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1603). [ṭutdılar, -dı, -lar]*

Bir yeşil ḳamçı **ṭutar** destinde hem / Yitişüp geldi hemīn ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [ṭutar, -ar]*

tut: *Elle kavramak, elde bulundurmak, eline almak.*

Dir yudum kirini oldı tertemīz / Evliyā teberrükin **ṭutdum** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3228). [ṭutdum, -dum]*

tut: *Çevirmek.*

Bir çocuġı añsuzın **ṭutdı** biri / Çañ daḳup aña şalıvirdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3018). [ṭutdı, -dı]*

tut: *Bir iş için görevlendirmek II tutmak (barındırmak, bulundurmak bağlamında).*

Hem senüñçün şeyḫ **ṭutmak** yigirek / Didi Bekdaş anlara iy ulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6732). [ṭutmak, --mak]*

tut: *Tutmak, yakalamak.*

Ne yeri bize mekān virür ki er / Ben daḫı anda **ṭutam** varam maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [ṭutam, -am]*

tut: *Bir hükmü veya karı yerine getirmek, kabul etmek, kabullenmek.*

Dīn-i Naṣrān'ı **ṭutardum** ben ezel / İncil'üñ ḥükmiyle iderdüm ʿamel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2607). [ṭutardum, -ar, -du, -m]*

tut: *Dokundurmak, temas etmesini sağlamak.*

Aldı mıḳrāż ele Mollā Saʿde'dīn / **Ṭutdı** Ḫūnkār'uñ sübüline hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3416). [ṭutdı, -dı]*

tut: *Bir yola girmek, kabul etmek.*

Ṣūretā gerçi kenes ruhbānı dı / Līki gizli dīn **ṭutar** pāk cān-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 865). [ṭutar, -ar]*

tut: *Ele geçirmek, yakalamak.*

Gözci kāfir leşkeri yirde **ṭutar** / Gökde uçan ḳuşları yırtar atar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 795). [ṭutar, -ar]*

tut: *... olarak görmek, ... olarak saymak.*

Şeyḫ **ṭutup** tekbīr-ile tehlīl-ile / Ḥācī Bektaş başına urdı kisveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6073). [ṭutup, -(u)p]*

Dīn de bunuñla olur olġıl didi / Her kimi cinnī **ṭutup** itse zarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6188). [ṭutup, -(u)p]*

tut: *(El ele) Tutuşmak.*

Sen Süleymān çün Süleymān nāme'yi / Söyledi Firdevsī **ṭutup** ḫāmeyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 105). [ṭutup, -up]*

tut: *Almak, tutmak.*

Niyyetin böyle **ṭutup** göñlinde ol / Gitdi öñce aldı bir ferseng yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5666). [ṭutup, -up]*

tut: *Alıkoymak, serbest bırakmamak, tutmak.*

Böyle diyüben anı berk **ṭutdılar** / Ḳuru güne ḳoyup esīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1868). [ṭutdılar, -dılar]*

tut: *Sözünü tutmak, verdiği sözde durmak.*

Her ne dirseñ **ṭutaram** baş üstine / Ḳanda gidem ben ṭurup ṭaş üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 792). [ṭutaram, -aram]*

tut: *Eliyle kavramak, tutmak.*

Kisvetüm başda **ṭutup** beni aña / Var kesüñ ʿOšmān uzat iki ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [ṭutup, -up]*

tut: *Almak, kaplamak.*

Eyle bī-ḥadd itdiler ceng-i girān / Yiri leş baş **ṭutdı** vü gökleri ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 664). [ṭutdı, -dı]*

tut: *Beklenen sonucu vermek.*

Dutmadı ayruḳ binā geldükçe sīl / Yıḳılur ayruḳ binā **ṭutmadı** bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5080). [ṭutmadı, -ma, -dı]*

tut: *Tutmak, yakalamak. II. Esir etmek, hapsetmek.*

Ṭutdı kāfir Ḳuṭb-ı dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıldur ḥabs iderler ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 735). [ṭutdı, --dı]*

tut: *Beklemek, gözetmek, korumak.*

İşidüben anı Ṣaru İsmāʿīl / Gözleyüp dört yanına **ṭutdı** sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4073). [ṭutdı, -dı]*

Ṣaru İsmāʿīl irüp **ṭutdı** rikāb / Yüridi atı öñince kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5661). [ṭutdı, -dı]*

tut emr-i hudā: *Allah'ın emirlerini yerine getirmek.*

Emr-i Ḥaḳḳ'ı işidüben Muṣṭafā / İtdi ṭāʿat ṭutuban emr-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 115). [tut emr-i ḫudā, --uban]*

tut getür: *Tut getir, yakala.*

Çünki ruhbān sözin işitdi tekūr / Didi var ṭut cümle gez anı getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [ṭut getür,]*

ṭut naṣīḥat: *Verilen sözleri yerine getirmek, öğütleri dinlemek.*

Añlar-iseñ eyledüm pend-i ṣaḥīḥ / **Ṭut naṣīḥat** olasın efḍal ṣalīḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 93). [ṭut naṣīḥat,]*

tuta: *Desteklemek, birinden yana çıkmak.*

Ḫulefādan birisi irdi görür / **Ṭutadur** diyü atı aña virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4589). [ṭutadur, --dur]*

tuta: *Tutmak, tutsun.*

Şek degil ki **ṭuta** neslüñ milketi / Bir niçe yıl şāh olup ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [ṭuta,]*

tutar: *Bulmak, Elinde bulundurmak.*

Ṭutar iken ol kitābı nā-gehān / Pencereden ṣuya bıraḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2389). [ṭutar,]*

tutdı: *Elde bulundurmak, kavrayarak eline almak.*

Göñli içinden sürübeni kibr ü kīn / Elin alup **ṭutdı** erüñ etegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5839). [ṭutdı,]*

tutdı: *Elde bulundurmak, ele almak.*

Beşḳarış'dan iki günlük yir ırak / Gelüp anda daḫı **ṭutdı** bir taraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5310). [ṭutdı, -/dı]*

ṭūṭī-i bāġ-ı cinān: *Cennet bahçesinin bülbülü.*

Nuṭḳa gel iy **ṭūṭī-i bāġ-ı cinān** / Şol şeker güftāruñ aç depret lisān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3887). [ṭūṭī-i bāġ-ı cinān,]*

ṭūṭī-i bāġ-ı irem: *İrem Bağı'nın Papağanı.*

Gel yine iy **ṭūṭī-i bāġ-ı İrem** / Şol şeker-rīz nuṭḳuñ aç eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3290). [ṭūṭī-i bāġ-ı irem,]*

tutul: *Yakalanmak, esir edilmek.*

Ḥaydar'uñ **ṭutulduġın** işitdi şeyḫ / Nevḥa ḳılup āh u feryād itdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 686). [ṭutulduġın, --duġ, --ın]*

tutul: *Tutulmak.*

Dir Saʿīd'üm yirine ḳoġıl ḳılı / Ol ḳanuñ **ṭutulması** oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3421). [ṭutulması, --ma, --sı]*

tutul: *Durmak (Kanın durması, akmaması).*

Aḳmaz oldı ḳan **ṭutuldı** gördiler / Ḥayret-ile vālih olup ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3423). [ṭutuldı, --dı]*

tütün: *Edinmek, almak, tutmak, elde etmek.*

Virdiler Külü Ḫan'a ol yiri hep / Ḳışla vü yazla **ṭutundı** z'ān-sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2649). [ṭutundı, -dı]*

tütün: *Tutunmak.*

Ṣoyunubanı fūta **ṭutundılar** / Bir yire ḳorlar ṭonını kendiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3472). [ṭutundılar, --dı, --lar]*

tütün: *Duman, tütün.*

Ḳuşadup ġārı yatur anda bütün / Aġzı otlar ṣaçar u burnı **tütün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [tütün,]*

tutup: *(mec) Almak, tutmak.*

Müʾminānuñ seyyidiydi ḥazreti / Ol vilāyetle **ṭutupdı** milketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 639). [ṭutupdı, --dı]*

tutup gĕtür-: *Tutup getirmek, sürüklemek, çekiştirmek, cebren, zorla bir yere götürmek.*

Ḫūnī cellād-ıdı key ḳatı yavuz / Ḥükm ider ʿOṣmān'ı ṭutup gĕtüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6306). [ṭutup gĕtür-,]*

tuy: *Duymak; hissetmek, anlamak.*

Mekke'den gelse virür **ṭuymasın** il / Bir zamān gĕçincegiz irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5955). [ṭuymasın, -ma, -sın]*

tuy: *İşitmek II haberdar olmak.*

Kendi ḫalḳa **ṭuyıban** cümle uyar / Kendözinden istedi redd ola ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5996). [ṭuyıban, -ıban]*

tuy: *Duymak, işitmek.*

Düzdi yinĕ bir laṭīf şādırevān / Ḥācī Bektaş'uñ **ṭuyup** ḫ̆āce erligin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5993). [ṭuyup, -up]*

tuy: *Duymak, haber almak.*

Ululları bir yire cemʿ eyledi / Dir **ṭuyar** mısız benüm aḥvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 375). [ṭuyar, -ar]*

tuy-: *Duymak.*

Oturup ṣoḥbet iderdi ser-te-ser / Ol selāmı **ṭuymadı** andan bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1279). [ṭuymadı, -dı, -ma]*

tuz: *Suda eriyen, kokusuz, dili yakan bir tada sâhip, yiyecekleri korumada ve tatlandırmada kullanılan billûrsu madde.*

Tā bulasız cevherini siz **ṭuzuñ** / Ḳazma urup çünki yiri ḳazdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6283). [ṭuzuñ, -uñ]*

Ṭuz içün çekmědiler anlar emek / Didi **ṭuzuñ** cevherin düzüñ çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6285). [ṭuzuñ, -uñ]*

ṭuz: *Kokusuz, suda eriyen, yiyecekleri korumada ve tatlandırmada kullanılan billûrsu madde.*

Bizi sevenlĕre ola yādigār / Bir ġarāyib **ṭuzı** çıḳa āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3436). [ṭuzı, -ı]*

ṭuz: *Tuz.*

Ol ḳadar ṣaman-ıla **tuzdan** ḳatar / Ẕikr olan kimseye çün kim yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3260). [tuzdan, -dan]*

Göstere luṭf ide bir **ṭuz** maʿdenin / Eyle idüñ diyelüm biz de çünīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3389). [ṭuz,]*

Didiler ṭuzımuz ıraḳdan gelür / **Ṭuz** getürmek ḫayli key zaḥmet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3427). [ṭuz,]*

İşbu defʿa ḫalḳda **ṭuz** bulınmadı / Kimse ṭuza varubanı gelmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3428). [ṭuz,]*

Ṭuz ucından çekerüz zaḥmet ḳatı / Ere yoḳdur gizli ḳılsa mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3429). [ṭuz,]*

Bize bir **ṭuz** maʿdeni gösterseñüz / Var-ısa yaḳında ṣalıvirseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3430). [ṭuz,]*

İşbu defʿa ḫalḳda ṭuz bulınmadı / Kimse **ṭuza** varubanı gelmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3428). [ṭuza, -a]*

Didiler **ṭuzımuz** ıraḳdan gelür / Ṭuz getürmek ḫayli key zaḥmet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3427). [ṭuzımuz, --ımuz]*

Çün ṣunup ṭaʿām aġıza aldılar / **Ṭuzsuz** idügin ṭadanlar bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3425). [ṭuzsuz, -suz]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy ḳavm ʿaceb / **Ṭuzsuz** olmaġa ṭaʿām neydi sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3426). [ṭuzsuz, -suz]*

ṭuz: *Tuz.*

Ṭuzumuz ıraḳda zaḥmet çĕkerüz / Ṭuz ucından ḳatı miḥnet çĕkerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3383). [ṭuzumuz, --umuz]*

Diyelüm **ṭuzumuz** ıraḳdur ḳatı / Gĕtürince çekerüz çoḳ zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3386). [ṭuzumuz, --umuz]*

Var durur anda bilüñ ṭuz maʿdeni / Ol depe altı **ṭuzuñdur** medfeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [ṭuzuñdur, --uñ, --dur]*

ṭuz: *Tuz.*

Ol zamān Ḫūnkār **ṭuzın** etmegin / Çıḳaruban bunlara virdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5441). [ṭuzın, -ı, -n]*

ṭuz: *1-Suda eriyen, kokusuz, dili yakan bir tada sâhip, yiyecekleri korumada ve tatlandırmada kullanılan billûrsu madde.*

Ṭuzumuz ırāḳda zaḥmet çĕkerüz / **Ṭuz** ucından ḳatı miḥnet çĕkerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3383). [ṭuz,]*

Cümlesi **ṭuz** siz idüñ ḳoymañ nemek / Lāzım olsun anlara bunı dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3385). [ṭuz,]*

Var durur anda bilüñ **ṭuz** maʿdeni / Ol depe altı ṭuzuñdur medfeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [ṭuz,]*

Döküp andan ete tīz **ṭuz** ekdiler / Yiyüben şofra duʿāsın itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3441). [ṭuz,]*

Ḥażretinden istediler vire **ṭuz** / Didiler ki himmet it bize nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6279). [ṭuz,]*

Ṭuz içün çekmĕdiler anlar emek / Didi ṭuzuñ cevherin düzüñ çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6285). [ṭuz,]*

tuz köyi: *Nevşehir'in Gülşehir ilçesine bağlı bir köy.*

Ṭuz Köyi’ne gelüp atdan indiler / Aḫı evine gelüben ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3307). [ṭuz köyi, --n, --e]*

İllā ki eglenmeyüben döndi tīz / Ṭuz Köyi’ne gine irdi ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3368). [ṭuz köyi, --n, --e]*

Ṭuz Köyi ḳavmi ne var-ısa tamām / Bir yire cemʿ oldı mecmūʿ-ı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3377). [ṭuz köyi,]*

taġılup: *Dağılıp, yayılmak.*

Oldı evlādı perākende hemīn / **Ṭaġılup** her biri gitdi bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 245). [ṭaġılup,]*

Şehr ḫalḳı dirilüp ekl itdiler / **Ṭaġılup** yirlü yirine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3011). [ṭaġılup,]*

tuy: *Duymak, Dinlemek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i ẕu’l-celāl / Didi Ṣaru **ṭuy** nicesi oldı ḫāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2531). [ṭuy,]*

tuy: *Duymak, hissetmek, anlamak.*

Aç yine gel bir meʿānī ṣuḥfını / Güş idincĕgez **ṭuyasın** luṭfını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3762). [ṭuyasın, -a, -sın]*

U

u: .

İtdürür reng yüzini zaʿferān-ıla / Bādem **ü** naḳş u tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4626). [ü,]*

u: *" Ve" bağlacı.*

Gördi Ḥaḳḳ'ı ol Resūl-i ḥāfıḳīn / Bī-zamān **u** bī-mekān **u** keyf ü īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [u,]*

Gördi Ḥaḳḳ'ı ol Resūl-i ḥāfıḳīn / Bī-zamān **u** bī-mekān **u** keyf ü īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [u,]*

Gördi Ḥaḳḳ'ı ol Resūl-i ḥāfıḳīn / Bī-zamān u bī-mekān u keyf **ü** īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 122). [ü,]*

Dirligimüz yoḳ ururlar ilimüz / Gitdi rızḳ **u** şaşdı ʿaḳl **u** bilimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 645). [u,]*

Ḳuşadup ġārı yatur anda bütün / Aġzı otlar şaçar **u** burnı tütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [u,]*

Ḳırḳ gün āḫir olmış-ıdı pes tamām / Yaġmadı yaġmur **u** olmadı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [u,]*

Çıḳup anuñ üstine ḳıla namāz / Oḳıya tesbīḥ **ü** eyleyĕ niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1133). [ü,]*

Līki bī-ekl ü bī-şurb **u** iʿtikāf / Ancaḳ anı iderüz biz bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1257). [u,]*

Çepni boyından meger kim bir ʿazīz / Ehl-i taḳvā vāriʿ **u** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1641). [u,]*

Şaru bir gün şöyle bed-endīş ile / Bir çürük fikr **ü** yavuz teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [ü,]*

Yise andan yā żaʿīf **ü** yā saḳīm / Yā belāya mübtelā ola ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [ü,]*

Bir gün ol ser-defter-i cūd **u** seḫā / Ḥazret-i Ḫünkār ḳuṭb-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2136). [u,]*

Sī ṣad **u** şaṣṭ tā ḫalīfe cemʿ idi / Ara yirlerinde Ḫünkār şemʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [u,]*

Tepsi vü legençe sīnī çaldılar / Hāy **u** hūy **u** zemzemeler ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2424). [u,]*

Ḳurdılar çetr-i hümāyūn **u** otaḳ / Cemʿ olur begler ḳıluban ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2472). [u,]*

Saña hem il **ü** hem iḳlīm olalum / Emrüñe ṭābiʿ **ü** teslīm olalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2629). [ü,]*

Nez̤r ile ḳurbān ıla çırāḳ ıla / Boy boy gürūh gürūh **u** cavḳ ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2655). [u,]*

Lūt **u** niʿmet ü şölenler çĕkilür / Dürlü dürlü reng ḫūnlar dökilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2659). [u,]*

Lūt u niʿmet **ü** şölenler çĕkilür / Dürlü dürlü reng ḫūnlar dökilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2659). [ü,]*

Boynuzı dörder **ü** dört yüz ḳoç tamām / Gelür-idi gün-be-gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2664). [ü,]*

Ḥācī Bektaş'a bu sizüñ işüñüz / Bu yaramaz fiʿl **ü** bu cünbüşüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2710). [ü,]*

Şimdi ḳocaldum **u** gitdi ḳuvvetüm / Gitdi gücüm ḳalmadı beñzüm betüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2867). [u,]*

Didi Yūnus nefesi ben n'eylerem / Buġdaya geldüm **ü** buġday dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2923). [ü,]*

Bir niçe günde bu buġday tükenür / Ol naṣībden oluram maḥrūm **u** dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2927). [u,]*

Didi bir bizden **ü** bir sizden gerek / Vara anı daʿvet ide tīzrek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [ü,]*

Dir bile gidüñ **ü** gitmeñ giderem / Görmege ben ol eri ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3451). [ü,]*

Key peşīmān oldı itdügi işe / Ol bedīhī bed-fiʿāl **ü** cünbüşe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3618). [ü,]*

Pes anuñla baġladı tertīb düzen / Her düzenden eyledi tezyīn **ü** zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3826). [ü,]*

Gördi ol erenleri çün kim reʾīs / Ol maḳām zībā şerīf **ü** key nefīs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [ü,]*

Bilecük **ü** Yārḥiṣār İznīḳ hemīn / Bursa ḳaldı feth olunmaduḳ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4186). [ü,]*

Ḥāşe li'llāh didi şāhuñ milkine / Yatlulıḳ idem **ü** gitsün silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4195). [ü,]*

Ḳadd ü ḳāmet yāl ü bāl ıssı ḥarīf / Ḥüsn ü ḫulḳı ḫūb **u** hem ġāyet ẓarīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4277). [u,]*

Muʿteber begler ulularla bilĕ / Kātib **ü** muḫżır daḫı hem-rāh ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4339). [ü,]*

Aydıñ **u** Sarḫan **u** Menteşe Ḥamīd / Pādişāh oldı yerinde ber-mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4454). [u,]*

Aydıñ **u** Sarḫan **u** Menteşe Ḥamīd / Pādişāh oldı yerinde ber-mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4454). [u,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Baʿd ez-ān oldı ẓuhūr çün āfitāb / Ḳılmadı kimse suʾāl **ü** ne cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4474). [ü,]*

Buldılar Ḫūnkār yerinde bir güher / Bir münīr **ü** müstenir bir ḫūb u ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [ü,]*

Bu işe medḥūş **u** ḥayrān ḳaldılar / Kimidügin Ḫūnkār'uñ hep bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4573). [u,]*

Gördi bir ḫoş pīr ʿazīz **ü** ḫoş-liḳā / Aḳ ṣaḳallu yüzi görklü müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [ü,]*

İtdürür reng yüzini zaʿferān-ıla / Bādem ü naḳş **u** tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4626). [u,]*

Bir ulu şehr **ü** muʿaẓẓam ḳalʿadur / Şol ḳarınca gibi ḳaynar ḫalḳı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4684). [ü,]*

Neleri var-ısa andan aldılar / Evden **ü** şardan çü ṭaşra geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4770). [ü,]*

Ol dün **ü** ol gün yol aluban gitdiler / İricek şeb bir arada yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [ü,]*

Gördiler yanınca var bir māh-rū / Bir cemīle duḫter **ü** pākīze-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4779). [ü,]*

Hep ʿalem tuġ **u** icāzet ehli-di / Çār ʿalāmetle inābet ehli-di *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4804). [u,]*

Şöyle ki şerḥ itmege mümkin degül / Oldı gürbüz er **ü** hem ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4851). [ü,]*

Sürüp andan tīz Zupun'a geldiler / Oluban mesrūr **u** şādī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4925). [u,]*

İy ʿaceb dir bir faḳīr üftādeye / Ne yiri bize maḳām **u** yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [u,]*

Germiyān'uñ sizsiz ulu pīrleri / Kāmil **ü** vārıʿ vilāyet erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5056). [ü,]*

Ol ḳaçan bir ṭaş ṭoġurdı hemīn / Ḳıluban nāle vü efġān **u** enīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5135). [u,]*

Oldı ol yirde ḫarāmīler başı / Urmaḳ **u** dutmaḳ idi dāyim işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [u,]*

Pīş-rev didi didüklerin dürüst / Dimedüñ bize eyā nā-dān **u** süst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5151). [u,]*

Atasın **u** anasın uyardı tīz / Bunlara bildürdi ḫālin iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5253). [u,]*

Ḫırḳa vü tāc **u** çırāḳ **u** şofra hem / Virüben gördiler anı muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5260). [u,]*

Ḫırḳa vü tāc **u** çırāḳ **u** ṣofra hem / Virüben gördiler anı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5260). [u,]*

Çün Cemāl Seydī bişüreydi ṭaʿām / Ṣofra yayılup **u** cemʿ olsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5319). [u,]*

Ḳaldılar bu nevʿe bunlar bir zamān / Ṣoḥbet **ü** ẕevḳ u neşāṭ-ıla hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5324). [ü,]*

Bil ki Ḫūnkār'a çırāḳçıydı ol er / Ẕikr-i evṣāf-ı cemīl **ü** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5339). [ü,]*

Senden ötrü eyledük Ḫaḳḳ'a niyāz / İtdi maḳbūl ol Kerīm **ü** Kār-sāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5384). [ü,]*

Evliyā ferrāşı-y-ıdı ol ʿazīz / Er ḳatında-y-ıdı maḳbūl **u** temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5392). [u,]*

Kim Bayındur Ḫan oğlıdur ol er / Bil Oğuz'dan ol ʿazīz **ü** muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5470). [ü,]*

Aña key taʿẓīm **ü** ʿizzet eyledi / Hem-celīs olmaġa raġbet eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5505). [ü,]*

Erlik **ü** mürvet dilerseñ ṣofra çek / Şeyḫ ide himmet dilerseñ ṣofra çek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5547). [ü,]*

Kibr **ü** kīn ṭutup ölen mülḥid ḥasūd / Kāfir **ü** bī-dīn olur hem-çün Yahūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [ü,]*

Kibr **ü** kīn ṭutup ölen mülḥid ḥasūd / Kāfir **ü** bī-dīn olur hem-çün Yahūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [ü,]*

Mā-ḥaṣal itmĕyelüm sözi dırāz / Ne ḳadar varsa mürīdi öz **ü** az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5563). [ü,]*

Çün bu sözi āḫir itdi Ḫūnkār / Ṣaru İsmāʿīl idüp efġān **u** zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5566). [u,]*

Rūh-ı insān ölmez **ü** ölür cesed / Nite ölür rūḥ k'ol durur nūr-ı Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5590). [ü,]*

Çār unṣurdan olan terkībi ḳor / Māʾ **ü** menden düzilen tertībi ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5594). [ü,]*

Ḳalbüñi pāk **ü** ʿimāret eylegil / Nefs aʿvānuñı ġāret eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5702). [ü,]*

Māʾ **u** menden geç bulasın ḳurb-ı Ḫaḳ / Yoḳsa ḳalduñ māʿ **u** gilde hem-çü ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [u,]*

Ṣol elinde mīl **ü** ṣaġında keser / ʿĀlemi ṭūfān ṭutup yiller eser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5776). [ü,]*

Bir münāfıḳ kāfir iken evveli / Oldı Ṣādıḳ Dervīş **ü** müʾmin velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5797). [ü,]*

Kibr **ü** kīn ṭutmaya itmĕye ʿināḍ / Ḥırṣ u buḫlı terk ide itmeye fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5824). [ü,]*

Kibr ü kīn ṭutmaya itmĕye ʿināḍ / Ḥırṣ **u** buḫlı terk ide itmeye fesād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5824). [u,]*

ʿÖmr **ü** baḫtın eylesün Allāh ziyād / Tā ḳıyāmet devlet-ile bāḳī bād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5861). [ü,]*

Ḥācī Bektaş girdi içerü idüp sevi / Ḳodı evvel işige baş **u** elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6020). [u,]*

Cümle eren oldı ḥacīl **ü** key ẕelīl / Yüz Ḳaraca Aḥmed'e ṭutdı bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6100). [ü,]*

Niçün olduñ sen ṭoġan **u** yırtıcı / Yırtıcı şeklinde geldüñ sen bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [u,]*

Manşıbın öldüriser özin gören / Bu hevā buḫl **u** ʿaceb üçü daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [u,]*

Yir gibi giñişdi Ḥaḳ Şām **u** ʿIrāḳ / Tā otuz ataya dek saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [u,]*

Babasına key yakın ki ḳaldı çün / Andan itdi cümle begler baş **u** baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [u,]*

ʿubbād: *Abidler.*

Ḥāfıẓ u zühhād u ʿ**ubbād** u imām / Cümle zühhād ıla ʿ**ubbād** n'ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 383). [ʿubbād,]*

uç-: *Havaya kalkıp gitmek, tayeran etmek.*

Uçaşar nām irişür bir ḳaryeye / Diledi kim ḳona-y-ıdı ol köye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1542). [uçaşar, --aşar]*

Bir ulu sulṭān elinden ol ṭoġan / **Uçuban** ḳaçmış durur olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4912). [uçuban, -uban]*

uç-: *Uçmak, havalanmak.*

Ejderüñ **uçduġını** çün gördi ḫalḳ / Düşdi ḫażret ayaġına çoḳ çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1048). [uçduġını, --duġ, --ı, --nı]*

Daḫı andan irişĕsin bir yire / Ḳuşlar **uçduġın** gözüñ çün kim göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [uçduġın, --duġ, --ın]*

Her bölük ḳuş **uçduġın** göricegez / Evliyānuñ remzin añardı bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1903). [uçduġın, --duġ, --ın]*

uç-: *(Kuş, böcek gibi kanatlı hayvanlar) Havada yol almak, havada gitmek.*

Ol maġāra delüġinden geçdi er / Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'a dek **uçdı** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 770). [uçdı, -dı]*

uç-: *Havada yol almak, havada gitmek.*

Mücevher çul ğeyüp **uçarsa** ḥumār / Tāze esbe olamaz hem-vār var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 90). [uçarsa, -ar, -sa]*

Gözci kāfir leşkeri yirde ṭutar / Gökde **uçan** ḳuşları yırtar atar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 795). [uçan, -an]*

Dirdi bunlar ki **uçup** çeker taʿab / Bizüm ile uġradılar mı ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1904). [uçup, -up]*

Ayaġı sürçübeni ʿaḳlı şaşar / Ḳubbeden miʿmār **uçup** yire düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5777). [uçup, -up]*

ucından: *İçin, sebebiyle, ...den dolayı, yüzünden.*

Ṭuzumuz ıraḳda zaḥmet çĕkerüz / Ṭuz **ucından** ḳatı miḥnet çĕkerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3383). [ucından,]*

ucından: *Ardından, sonrasında.*

Terk olınmaz çünki var durur işüñ / Nöbet **ucından** hem artdı teşvīşüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1938). [ucından,]*

uçlar bağlan: *Ülke sınırlarının belirlenmesi.*

Bağlanup uçlar ġazā olmadı bil / Geçdi bunuñ üstine bir niçe yıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4270). [uçlar bağlan, --up]*

uçmak: *Cennet.*

Var durur **uçmaḳ** içinde bir çırāḳ / Rūşen idüp Ādem'e ilet ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 149). [uçmaḳ,]*

Ol zamān ki Aḥmed **uçmaḳdan** çıḳar / Cumʿa güni idi yire ….. *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 145). [uçmaḳdan, -dan]*

uçmak: *Uçmak, havada yol almak, havada gitmek.*

Kesmege er vaṣlasını er gerek / Ḳuşa **uçmaḳlıġa** bāl ü per gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3410). [uçmaḳlıġa, --lık, --a]*

uçuklu: *Cin tutmuş.*

Ḳaraca Aḥmed zāviyesinde şehā / Şol **uçuḳlu** kim bulur cinden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1400). [uçuḳlu,]*

uçup gel: *Uçarak gelmek.*

Yidi başlu ejdere fermān olur / Ol maġāra ḳatına uçup gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 897). [uçup gel, --ür]*

ucuzlık u bārān maṭar: *Ucuzluk ve yağmurun yağması.*

Ḥācī Bektaş didi rızḳ isteyen er / İsteyen **ucuzlıḳ u bārān maṭar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 985). [ucuzlıḳ u bārān maṭar,]*

ufak: *Küçük.*

Rāh-ı Çivril'den gelincek bir öyük / Yıġılup durur **ufaḳ** ṭaşdan büyük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2877). [ufaḳ,]*

uġra-: *Uğramak.*

Piş-revüñ der-ḥāl yüzi ardına / Döndi kimse **uġramasun** derdine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5153). [uġramasun, -ma, -sun]*

uġra-: *...ile karşılaşmak, ...ya maruz kalmak.*

Bildi er ḥışmına **uġrayup** durur / Olacaġın er aña diyüp durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1876). [uġrayup, -y, -(u)p]*

uġra-: *Bir yere çok kısa bir süre kalmak üzere gitmek, gidip çok kısa süre kalmak.*

İşbu ḳuşlar iy ʿaceb bizüm yire / **Uġradılar** mı diyesin iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [uġradılar, -dı, -lar]*

uġra-: *(Kötü bir durum) Başına gelmek, (hoş olmayan bir şeye) duçar olmak, maruz kalmak.*

Didi ey ḳuṭb-ı cihān merd-i evliyā / **Uġradum** bühtāna bilür ḥażretüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6367). [uġradum, -du, -m]*

uġra-: *(Kötü bir durum) Başına gelmek, (hoş olmayan bir şeye) duçar olmak, maruz kalmak.*

Sarāya gelüben iʿlām eyledi / Bege ne ḥāl **uġraduġın** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4006). [uġraduġın, -duġ, -ın]*

uġra-: *Gelmek, uğramak.*

Dirdi bunlar ki uçup çeker taʿab / Bizüm ile **uġradılar** mı ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1904). [uġradılar, -dılar]*

uġra-: *Bir yere kısa bir süre kalmak üzere gitmek, gidip kısa süre kalmak.*

Bir kişiye **uġrayup** şordı ḫaber / Bu ne şardur bu ne milkdür ne diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4688). [uġrayup, -(y)up]*

Uġrayup ol köpriyi ḳıldı ḫarāb / Yıḳdı ol köpriyi der-ḥāl iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5078). [uġrayup, -(y)up]*

uġra: *Bir yerin yanından, yakınından, içinden geçmek.*

Çıḳmış-ıdı ṭaşra köyden seyr ide / Ḫarmana **uġradı** yolı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2137). [uġradı, -dı]*

uġra: *Uğramak II ziyaret etmek.*

Gide gide tā irer Erzingān'a / Anda **uġrar** Cān Baba Külü Ḫan'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2465). [uġrar, -r]*

uġra: *Bir yerin yanından, yakınından, içinden geçmek; yaklaşmak.*

Bir cemāʿatle giderken bir yire / Bir ulu ırmaġa **uġrarlar** gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1209). [uġrarlar, --r, --lar]*

Çavdar etmĕgin götürüp bir gelin / **Uġradur** Bektaş'a nā-gāh ol yolın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1531). [uġradur, -d, -ur]*

Ḳılıca **uġradur** añsuzda özin / Yolı **uġradur** kişiye geñsüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2037). [uġradur, -d, -ur]*

Ḳılıca **uġradur** añsuzda özin / Yolı **uġradur** kişiye geñsüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2037). [uġradur, -d, -ur]*

Leşker alup Deşt ilinden çıḳmışam / **Uġraduġum** milki yaḳup yıḳmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2608). [uġraduġum, -dug, -um]*

uġra: *Bir yerin yanından, yakınından, içinden geçmek.*

Gitdi andan çünki ol şāh-ı cihān / Sinesün nām köye **uġrar** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1529). [uġrar, -r]*

uġra: *Karşılaşmak, maruz kalmak.*

Ḫˇāce'nüñ ḳılıcına **uġradılar** / Kendüler kendülerin ṭoġradılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 631). [uġradılar, -dı, -lar]*

uġra: *Bir yerin yanından veya içinden geçmek.*

Bir ısızlıḳ yazıya **uġrar** yolı / Ol yolı ṭutmışdı arslān iy velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1200). [uġrar, -r]*

uġra: *Bir yere kısa bir süre kalmak üzere gitmek, gidip kısa süre kalmak.*

Seyr iderken nā-gehān ol kān-ı cūd / **Uġradı** Aḳça Ḳoca evine zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2291). [uġradı, -dı]*

uġra: *Maruz kalmak.*

Dir eḥibbā var nefes eyle ḳabūl / Yoḫsa **uġrarsın** belāya bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3990). [uġrarsın, -r, -sın]*

uġra: *Bir yere kısa bir süre kalmak üzere gitmek, gidip kısa süre kalmak.*

Er nefesi ile Nūre'd-dīn Ḫˇāce / **Uġramadı** göz ucından hiç güce *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1891). [uġramadı, -madı]*

uġrak: *Uğrak;çok uğranılan yer.*

Şehr altında iki sīl **uġraġı** / Sīlüñ-idi ikisi de aġnaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4939). [uġraġı, --ı]*

uġraş: *Kavga etmek, savaşmak, mücadele etmek.*

Uġraşurlar key ulu ḳırġun olur / Pes Selim Şāh Ḳayṣer'i anda alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1616). [uġraşurlar, --ur, --lar]*

uġrı: *Hırsız.*

Didiler bunda boġazlanmış öküz / **Uġrı** durur bunı iden göze göz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 613). [uġrı,]*

uġur: *Amaç.*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1526). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2103). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur oluñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2218). [uġurum, --um]*

Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'a **uġrum** Ḥaḳ durur / Yoḳ didügüm daʿvete hiç yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [uġrum, --um]*

Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'a uġrum Ḥaḳ durur / Yoḳ didügüm daʿvete hiç yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3432). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Uġurum Ḥaḳ'dur ḥaḳīḳat ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3571). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'ı dir / **Uġurum** Ḥaḳ'dur ḥaḳīḳat ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3571). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur bilür Ḳadīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3944). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur bilür ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [uġurum, --um]*

Ḥaḳḳ'a giden Ḥaḳ **uġurum** Ḥaḳḳ'ı dir / Kim **uġurum** Ḥaḳ durur bilür ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3966). [uġurum, --um]*

uġur: *Sebep, gerekçe.*

Bir **uġurdan** hep Müsülmān oldılar / Dīne girüp ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5306). [uġurdan, -dan]*

uġurlayın: *Sessizce, gizlice.*

Mollā'dan **uġurlayın** bu mollālar / Gör nicesi ittifāḳ itdi olar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3459). [uġurlayın,]*

ʿukbā: *Ahiret, öbür dünya.*

Uşta ol rütbeti biz virdük saña / Gitmegĕ **ʿuḳbāya** vaḳt irdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1185). [ʿuḳbāya, -y, -a]*

ulaş: *Erişmek.*

Sefer üstinde meger kim bulışa / Seferinde ġayrı yirden **ulaşa** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5406). [ulaşa, -a]*

ulı: *Büyük, yüce.*

Ol Ḫorāsān milkine vālī idi / Ḥażret-i şeyḫ-i şuyūḫ **ulı** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 637). [ulı,]*

Gördi kim Ḫıżr-ıla Bektaş-ı Velī / Otururlar ev içinde iy **ulı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1495). [ulı,]*

Bu yaña Sulṭān Bektaş-ı Velī / Mescid içre ḳalmış-ıdı ol **ulı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1712). [ulı,]*

Besmele yād eyleyüben ol velī / İlerü geldi hemān-dem ol **ulı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2016). [ulı,]*

Yaʿnī maḳṣūdları oldur ol velī / Ḳarayük'den ḳalḳa gide ol **ulı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2203). [ulı,]*

Şeyḫümüzdür Ḥācī Bektaş-ı Velī / Ne didiyse eyle idelüm dir **ulı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4423). [ulı,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol girçek velī / Çünki Bulduḳ Çayırı'nda ol **ulı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5114). [ulı,]*

Bir yeñi aṭlas geyer her günde ol / Çıḳarurdı irtesi ol **ulı** ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [ulı,]*

ulı: *Büyük.*

Engüri'yi mesken idüp ol velī / Ol durur Ṣaru ʿalemlü iy **ulı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5449). [ulı,]*

ulı abdāl hem kiçi: *Sarı Saltuk'un yoldaşları.*

Ṣaru Ṣaltıḳ **Ulı Abdāl hem Kiçi** / Çıḳdı ṣudan gördiler kim bu üçi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2771). [ulı abdāl hem kiçi,]*

ulu: *Büyük.*

Ulu oġlınuñ adı İdrīs idi / ʿİlme meşġūl idi hem tedrīs idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1645). [ulu,]*

Ḥaḳ teʿālā buyurupdur ey **ulum** / Evliyāya yoḳ durur ḫavf-ı ölüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5586). [ulum, -m]*

ulu: *Büyük, yüce.*

Cemʿ olup hep cümle ḳavli itdiler / Dīn **ulusın** uyaruban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 990). [ulusın, -sı, -n]*

Çünki dīnüñ **ulusısız** bu zamān / Hem muṭīʿ size ḳamu pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 856). [ulusısız, --sı, --sız]*

Dīnümüzüñ **ulusısız** çünki siz / Çāre ḳıluñ gün yüzin göstĕresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 859). [ulusısız, --sı, --sız]*

Uluñuz Loḳmān Perende Ḥaḳḳ'a iren / Cümleñüz bilürsiz Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6042). [uluñuz, -ñuz]*

ulu: *Büyük, yüce kişi.*

Hem **ulusı** ıdı ol ruhbānlaruñ / Ḫ̆ācesiydi hem tekūrla banlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 866). [ulusı, -sı]*

Dīniñüz **ulusın** idüñ iḫtiyār / Her ne dirsem aña uyuñ āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 942). [ulusın, -sın]*

Pes Tatar tüşmülleri **ululları** / Hem Tatar'uñ ne var-ısa illeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2654). [ululları, -lar, -ı]*

Dīnümüz **ulusısın** fikr eylegil / Ne cevāb virmek gerekdür söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2482). [ulusısın, --sı, --sın]*

Sen bularuñ key **ulusısın** gel e / Benüm-ile işbu gün olġıl bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2561). [ulusısın, --sı, --sın]*

Kim vilāyet ehli durur bu ʿazīz / **Ululardandur** key aṣḥāb-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3960). [ululardandur, --lar, --dan, --dur]*

Muʿteber begler **ulularla** bilĕ / Kātib ü muḫżır daḫı hem-rāh ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4339). [ululara, -larla]*

Ancılayın didi Ḫūnkār ḥażreti / Kim Emircem **ululardandur** ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4646). [ululardandur, --lar, --dan, --dur]*

Bil Cemāl Seydī-y-idi eñ **ulusı** / Muʿteber maʿrūf u meşhūr bellüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4812). [ulusı, -sı]*

ulu: *Büyük kimseler, önderler.*

Eylediler dürlü dürlü tedbīri / Ol **ululardan** biri dir işidüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 380). [ululardan, -lar, -dan]*

Hem Resūl Baba birisi de ʿazīz / **Ululardan** idi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2248). [ululardan, -lar, -dan]*

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'dur adı / **Ululardan** ġāyet ehl-i ʿilm-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2384). [ululardan, -lar, -dan]*

Hem Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş ʿazīz / Key **ululardan** durur ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4820). [ululardan, -lar, -dan]*

ulu: *Büyük, yüce kişi.*

Arż-ı Türkistān'da vardı bir **ulu** / Bir vilāyet ıssı bir er baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 573). [ulu,]*

ulu: *Sözüne ve düşüncesine değer verilen, nüfuzlu ve itibarlı kimse.*

Ol Tatar **ululları** cemʿ oldılar / Cümle Külü Ḫan ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2537). [ululları, -lar, -ı]*

ulu: *Baştaki kişi, idareci, önder.*

Göricek ruhbānlaruñ ʿaczin tekūr / Dir **uluñuz** yüzine varup tükür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 914). [uluñuz, -ñuz]*

ulu: *Büyük, önemli (insanlar).*

Aḳsarāy şehrinde vardı bir **ulu** / Ehl-i ʿilm ü ehl-i faẕl u baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3294). [ulu,]*

ulu: *Büyük şeyhler, büyük veliler.*

Ululer cemʿ oluban danışdılar / Elin alup taḫta Mūsiyyü'š- Šānī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 267). [ululer, -lar]*

Olasız tā Ḥaḳ ḳatında siz mešāb / Söylediler ol **ululer** her biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 379). [ululer, -lar]*

Pādişāha Ḥaḳ vire görklü oġul / Ol **ululer** çün sözin işitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 386). [ululer, -lar]*

Hem senüñçün şeyḫ ṭutmak yigirek / Didi Bekdaş anlara iy **ululer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6732). [ululer, -lar]*

Bir niçe **ululerı** tīz cemʿ ider / Gönderür ḳız dilemeğe gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 359). [ululerı, -lar, -ı]*

Ululerı bir yire cemʿ eyledi / Dir ṭuyar mısız benüm aḥvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 375). [ululerı, -lar, -ı]*

Didi İdrīs var bu sözden fāriġ ol / Ol **ululerdan** durur ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1804). [ululerdan, -lar, -dan]*

Ṭaşra çıḳdı bile baʿżī **ululer** / Devlet ıssı her biri baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2394). [ululer, -lar]*

İşidüp şād oldı ḥażret erleri / Ḫalīfesi **ululerı** pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2873). [ululerı, -lar, -ı]*

ulu: *Büyük, ulu.*

Ẓulm elinden çekmedi kimse belā / Ol diyār **ululerından** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 270). [ululerından, -ları, -n, -dan]*

Bu ʿazīz bil Ḫıżr peyġām-ber durur / Muʿcizāt ehli **ulu** ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4147). [ulu,]*

Ol **ululara** didi böyle cevāb / Rāst buyurmışsız dir reʾyüñüz ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4335). [ululara, -lar, -a]*

İtdi sulṭān bunlaruñ sözin ḳabūl / Ulu itdi **ululerın** anuñ ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4214). [ululerın, -lar, -ı, -n]*

Zupun'uñ ʿaḳlı çü başına gelür / Şehrinüñ **ulu**ların hep cemʿ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4930). [ulu**ların**, -lar, -ı, -n]*

ulu: *Bir topluluğun başında olan kişi.*

Bunca vaḳtdür dīn **ulusı** olduñuz / Girçek erüz diyü daʿvī ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 915). [ulusı, -(s)ı]*

Ol üç evüñ bir **ulusı** var-ıdı / Kim Güherdaş'dı o kişinüñ adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [ulusı, -(s)ı]*

Sen ne dirsin iy dīnimüz **ulusı** / Sence degüldür birimüz bilüsi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2545). [ulusı, -(s)ı]*

Biñ bir erüñ **ulusı** ḥākim idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5973). [ulusı, -(s)ı]*

ulu: *Büyük, önemli.*

Bu yigide bir **ulu** manṣıb vire / İtmege taʿẕīm anı lāyıḳ göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4413). [ulu,]*

ulu: *Bölüm, hisse.*

Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān'dur adı / Key **ulu** ḳuvvetlü gürbüz er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2956). [ulu,]*

Veysīler'üñ ol durur ser-çeşmesi / Yoḳ durur anlardan **ulu** kimsesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4640). [ulu,]*

ulu: *Büyük.*

Ayṭoġmış olupdur eñ **ulusı** / Artuḳ olur cümleden hem bilüsü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4212). [ulusı, -sı]*

ulu: *Büyük, çok, çok büyük.*

Şimdi bir **ulu** aġaç bitmişdür ol / Gör inanmazsañ var iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [ulu,]*

Ol zamān Ḳırşehri **ulu** şehr-idi / Orta yirinden geçen hem nehr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [ulu,]*

Bir **ulu** ṭulp geldi bir gün ehl-i faḳr / Kim o faḳr-ıla ider Muḫtār faḫr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2069). [ulu,]*

Geldi varan ol daḫı şimdi gelür / Ol gelicek key **ulu** iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [ulu,]*

Gördi Ḫūnkār ḳarşuda ṭolu durur / Rütbet-i faẓlı ḳatı **ulu** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3577). [ulu,]*

Bir Tatar tüşmeli bir **ulu** kişi / Meskeni anda-y-ıdı görgil işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3891). [ulu,]*

Bunuñ-ıla olısar **ulu** nesīb / Geçti bir vaḳt bunuñ üzre iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4366). [ulu,]*

Bir **ulu** şehr ü muʿaẓẓam ḳalʿadur / Şol ḳarınca gibi ḳaynar ḫalḳı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4684). [ulu,]*

Germiyān'uñ sizsiz **ulu** pīrleri / Kāmil ü vārıʿ vilāyet erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5056). [ulu,]*

ulu: *Büyük, geniş, kalabalık, ihtişamlı.*

Oradan bir dervīşe emr eyledi / Var **ulu** dergāha piş-rev ol didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5100). [ulu,]*

ulu: *Büyük, geniş, kalabalık.*

Şād olup selvetle bulur inbisāṭ / **Ulu** ṭoy ḳıldı velīme eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 323). [ulu,]*

Ol vilāyātuñ **ulu** erenleri / Şeyḫ adlu ṭoġrı yol varanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5020). [ulu,]*

ulu: *Büyük, ulu, yüce, ihtişamlı, görkemli.*

Aldı elinden hemān-dem olʿazīz / Ekl ider yārānlarıyla ol **ulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6697). [ulu,]*

Taḫta geçübĕni **ulu** ḫan ola / Ḳıldı mesken bir maḳām-ı ḫalveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6753). [ulu,]*

ulu: *Büyük, çok,.*

Eyledi oġlı içün **ulu** dügün / Tehniye ḳıluban alḳış itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 409). [ulu,]*

Didi bunlar Ḫˇāce'ye kim iy **ulu** / İy saʿādet āfītābı baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1125). [ulu,]*

Bir cemāʿatle giderken bir yire / Bir **ulu** ırmaġa uġrarlar gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1209). [ulu,]*

Çıḳarup Bektaş'ı daḫı aldılar / Ol **ulu** iclāsa anı geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1269). [ulu,]*

Bir yire cümlesi cemʿ olmış-ıdı / Ol **ulu** iclāsa hep gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1278). [ulu,]*

Pes bu esnāda ḳamu ol cemʿ olan / Ol **ulu** cemʿiyyete cümle gelĕn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1393). [ulu,]*

Virdi destūr cümlesine ol **ulu** / Ol saʿādet ıssı Ḥaḳ'dan baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1395). [ulu,]*

Ol **ulu** dīvānda cümle evliyā / Bir yire cemʿ olıcaġaz bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1414). [ulu,]*

Uġraşurlar key **ulu** ḳırġun olur / Pes Selim Şāh Ḳayṣer'i anda alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1616). [ulu,]*

Pes Yūnus Muḳrī'nüñ oġullarınuñ / **Ulu** oġlı ki dimişdük biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1670). [ulu,]*

Ḳırşarı'nda bir **ulu** çay var idi / İndi ṣuya ḳalbi yüz efkār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [ulu,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım idi biri daḫı / Kim **ulu** ḫalīfe-y-idi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2244). [ulu,]*

Pes Külü Ḫan ʿazm-i Baġdād eyledi / Aldı Baġdād'ı **ulu** ad eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2437). [ulu,]*

Anı daḫı oḳudı keşīş gelür / Bir **ulu** cemʿiyyeti meclis olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2474). [ulu,]*

Bir **ulu** şöle̊n ḳazanı buldılar / Ṭoldurub ṣu içine gir didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2500). [ulu,]*

Bu kezin yazıda yaḳsunlar odun / **Ulu** āteş oluban yansun bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2548). [ulu,]*

Ulu beglerden utandı yoḳ diye / Kim olur od-ıla kendüye ḳıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2563). [ulu,]*

Bir daḫı didüm **ulu** od yaḳdılar / Ḫalḳ temāşā itmek içün çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2582). [ulu,]*

Šāniyen bir **ulu** āteş yaḳdılar / Beglerüm hep çevresine çoḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2619). [ulu,]*

Çün irüp menziline ḳıldı ḳarār / Bir **ulu** yol üstine ṭurdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3135). [ulu,]*

Bilmedüm ol evliyā-y-ımış **ulu** / Ḳadri ālī dü cihānda baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3187). [ulu,]*

Bir **ulu** yirden buluñ ḳız varalum / Ḥabīb'i eglĕmeyüp evĕrelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3869). [ulu,]*

Ṭaşrasında ḫavlısı var key **ulu** / Ḥavlı içre olmış ol buġday ṭolu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [ulu,]*

İki **ulu** ṣuffe vardur key yüce / Vaṣfını anuñ diyĕmezin nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4124). [ulu,]*

Ulu leşker cemʿ itdi baʿd ez-ān / Rūm'a ḳaṣd itdi Selīm Şāh-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4175). [ulu,]*

Ḳayṣeri'de ḳayṣer ile ḫoş ṭurış / Eylediler bir **ulu** ceng ü urış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4176). [ulu,]*

Kāfirüñ key **ulu** aġzıdur bu yir / Ḳuvvet ıssı bize gerek bir dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [ulu,]*

Ḳardaşuñ yirin saña bağışlaya / Vire ṣancaḳ key **ulu** iş işleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4244). [ulu,]*

Muʿteber **ulu** kişiler buldılar / Bunları Ḫūnkār'a ṭoġrı ṣaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4351). [ulu,]*

Rūm milkinde bu resme **ulu** ṣar / Görmedüm işitmedüm didi i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4686). [ulu,]*

Bir **ulu** iclās olup dirledi nās / Cemʿ oldı ḫalḳ-ı ʿālem bī-ḳıyās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4795). [ulu,]*

Bir **ulu** sulṭān elinden ol ṭoġan / Uçuban ḳaçmış durur olup revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4912). [ulu,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ iy kān-ı kerem / Bir **ulu** ḫalīfesi iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4970). [ulu,]*

Anda Bayram Begi nām bir baḫtulu / Köpri yapupdı Saḳarya'ya **ulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5069). [ulu,]*

Bir **ulu** ḫālīfe hem Baba Resūl / Ol vilāyet ehli ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5270). [ulu,]*

Ṣaru Ḳāḍī'dur birisi daḫı hem / Bil **ulu** ḫalīfedür ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5396). [ulu,]*

Bu yidi er bile Ḫorasānīdür / Key **ulu** bil bunlaruñ nişānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5420). [ulu,]*

Menteşe Baba durur biri daḫı / Key **ulu** ḫalīfedür bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5421). [ulu,]*

Bir Tatar begi var-ıdı anda hem / Muʿteber **ulu** kişiydi muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5504). [ulu,]*

Meger ol beg kendi-çün günbed **ulu** / Yapdurupdur ḫoş binā ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [ulu,]*

Virdi devlet cümlesi ola **ulu** şāh / Çün otuz ataya çıḳar neslüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [ulu,]*

Çün Sikender berr ü baḥre urdı kilīd / **Ulu** sulṭān oldı ġāyet cāh-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6427). [ulu,]*

ulu: *Ulu, büyük.*

Cümlesinden otururdı yuḳaru / Ol-ıdı var iḫtiyārlara **ulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4827). [ulu,]*

ulu: *Büyük, çok.*

Bir **ulu** ırmaḳ durur Nehr-i ʿAmū / Sū-yı Kābil'den gelüben aḳar o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1070). [ulu,]*

Pes **ulu** cemʿiyyet oldı üstine / Himmet ü ḫay ı r duʿāsı ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2198). [ulu,]*

İndi aşlandan ider miskinligin / Bildi kim Ḫūnkār **ulu** erdür yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2976). [ulu,]*

Tekbīr idübeni urdı başına / Gör ne **ulu** devlet irdi başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4389). [ulu,]*

Dir Güvenc bir evliyā vardur **ulu** / Ḥācī Bektaş'dur adı iy baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4702). [ulu,]*

Bir **ulu** ḫ̆ācenüñ oldur duḫteri / Ravżadan çıḳmış ṣanasın bir ḥūrī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4747). [ulu,]*

Menteşe'de Ṭavaz'uñ ḳurbında bir / Var-ıdı **ulu** kilīsā ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4887). [ulu,]*

Pes o dem bir **ulu** āteş yaḳdılar / Ol demür cinsin içine daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [ulu,]*

ulu: *Bir topluluğun maddî veya mânevî büyüğü, saygı duyulacak niteliklere sâhip kimse.*

Pādişāhdan ʿazm iden ol **ulular** / İrdi Ḳarayük'e ol baḫtulular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4367). [ulular, -lar]*

ulu: *Büyük, saygın.*

Çün işitdi bunı Ḫūnkār ḥażreti / Ne **ulu** salduñ didi ġāyet ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1825). [ulu,]*

Er ziyāretine gelen baḫtulu / Siz misiz eydüñ baña dir ol **ulu** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [ulu,]*

ulu: *Ulu, büyük; değerli, yüce kişi.*

Bir **ulu** ḫalīfe daḫı ol-ıdı / Ḫūnkār'uñ ḳatında key maḳbūl-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5340). [ulu,]*

ulu: *Büyük, çok yüksek, çok büyük olan (şey).*

Gördi Otman Beg başında bī-lecāc / Giyer-idi bir **ulu** heybetlü tāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4420). [ulu,]*

ulu abdāl: *Büyük Abdâl. Hâcı Bektaş'ın Sarı Saltuk'a yoldaş ettiği kişilerden biri.*

Ṣaġ yanına aldı Ulu Abdāl'ı / Ṣolına aldı kiçisin ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2754). [ulu abdāl, --ı]*

ulu abdāl kiçi abdāl: *Sarı Saltuk'un yoldaşları.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl ḫoş refīḳ / Aluban yol gitdi bir ḳaç gün ṭarīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2748). [ulu abdāl kiçi abdāl,]*

ulu abdāl kiçi abdāl: *Sarı Saltuk'un yoldaşları.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl Ṣaltıḳ'a / Dir nereye gitdi seccāde baḳ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2760). [ulu abdāl kiçi abdāl,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl gitdiler / Ḳapuya ṭolanmaġa ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2806). [ulu abdāl kiçi abdāl,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl gör n'ider / Ṣaru Ṣaltıḳ'dan çün ayrılup gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2837). [ulu abdāl kiçi abdāl,]*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl yortdılar / Ol yöreyi aradılar ditdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2843). [ulu abdāl kiçi abdāl,]*

ulu abdāl ü kiçi abdāl: *Sarı Saltuk'un yoldaşları.*

Ulu Abdāl ü Kiçi Abdāl durur / Er yolını varmış ehl-i ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2745). [ulu abdāl ü kiçi abdāl,]*

ulu abdāl'a kiçi abdāl: *Ulu Abdal ve Kiçi Abdal.*

Ulu Abdāl'a Kiçi Abdāl'a dir / Siz ḳapuya ṭolanuñ eyleñ ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2800). [ulu abdāl'a kiçi abdāl, --a]*

ulu abdāl-ıla kiçi abdāl: *Sarı Saltuk'un yoldaşları.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 0). [ulu abdāl-ıla kiçi abdāl,]

ulu abdāl-ıla kiçi abdāl: *Sarı Saltuk'un yoldaşları.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 0). [ulu abdāl-ıla kiçi abdāl,]

Ulu Abdāl-ıla Kiçi Abdāl'ı / Yanına alur buları ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2787). [ulu abdāl-ıla kiçi abdāl, --ı]*

ulu abdāl-ıla kiçi abdāl: *Sarı Saltuk'un yoldaşları.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 0). [ulu abdāl-ıla kiçi abdāl,]

ulu abdāl-ıla kiçi abdāl: *Sarı Saltuk'un yoldaşları.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 0). [ulu abdāl-ıla kiçi abdāl,]

ulu abdāl-ıla kiçi abdāl: *Sarı Saltuk'un yoldaşları.*

(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 0). [ulu abdāl-ıla kiçi abdāl,]

ulu dīvān: *Allah'In huzuru.*

Ulu dīvānda olan ḥürmet ḥaḳı / Aña ṣunulan dem-i ʿizzet ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5678). [ulu dīvān, --da]*

ulu it-: *Yüceltmek.*

İtdi sulṭān bunlaruñ sözin ḳabūl / Ulu itdi ululuların anuñ ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4214). [ulu it-, --di]*

ulu kiçi: *Büyük, küçük.*

Ṣoḥbet olur şehr ḫalḳı cemʿ olur / **Ulu kiçi** cümle ol yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2993). [ulu kiçi,]*

ulu ḳıl-: *Ulu kılmak.*

Şöyle ḳılam ulu senüñ neslüñi / Tā be-Mehdī ulu ḳılam aṣluñı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4239). [ulu ḳıl-, --am]*

Şöyle ḳılam ulu senüñ neslüñi / Tā be-Mehdī ulu ḳılam aṣluñı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4239). [ulu ḳıl-, --am]*

ulubat burcı: *Ulubat Kalesi.*

At u ṭon çetr-i hümāyūn gönderür / Ulubat burcında anı ḳondurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4425). [ulubat burcı, --n, --da]*

ulula-: *Büyük saygı göstermek, hürmet ve îtibar etmek, tevkir etmek. (Kubbealtı).*

Ders aluban ḫiẓmet iderler-idi / **Ululayup** ʿizzet iderlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3298). [ululayup, --y, --up]*

ululа: *Büyük saygı göstermek, hürmet ve îtibar etmek, tevkir etmek. (Kubbealtı).*

Aʿcebeynī dir ṭurunbu'l-māʾi ol / İşidüp sözin **ululardı** melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2381). [ululardı, --r, --dı]*

ululıg: *Büyüklük, yücelik gösterme.*

Aḳtarılup dervīş oldı iy ʿazīẓ / Ḫiẓmet-ile **ululığa** irdi nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5016). [ululığa, -a]*

Ḫiẓmet-ile **ululığa** er yiter / Ere ḫiẓmet itdüñ-ise ol yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5017). [ululığa, -a]*

ululığ: *Büyüklük, yücelik.*

Gör ki Ḫūnkār **ululığı** bir n'ider / ʿĀlem-i maʿnāya ḫoş naẓar ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1294). [ululığı, -ı]*

ʿulūm: *Ilimler, bilgiler.*

K'istimāʿından ola defʿ-i ġumūm / Münderic ola vilāyetden ʿ**ulūm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5268). [ʿulūm,]*

ʿulūm: *İlimler.*

Oġluma taʿlīm ʿ**ulūmdan** eyle dir / Pādişāh emrin çü şeyḫ gūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6626). [ʿulūmdan, --dan]*

ulu-zāde: *Ulu bir kimsenin çocuğu.*

Key **ulu-zāde-y-idi** aṣlı şerīf / Pāk mısmıl idi ġāyetde ʿafīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1672). [ulu-zāde-y-idi, --y, --idi]*

ʿulvī: *Ulvî Şah Ali, Bursalı olup Sultan II. Murat döneminde şöhret kazanmış ve ihtiyarlığı zamanında Fatih Sultan Mehmet devrinde de yetişmiştir.*

Cehd ḳıl kim irişĕsin ʿ**ulvīye** / Meyl hergiz eyleme gel süflīye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5712). [ʿulvīye, -y, -e]*

um: *1. Ümit etmek. 2. Beklemek.*

İç **umaram** el vire maḳṣūd bize / İşidüb ḫatun anı çün nūş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 318). [umaram, -ar, -am]*

Bir kifāf-ı ehl olacaḳ **umaram** / Kim kerem ehli işi olur kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2913). [umaram, -ar, -am]*

Umaram ki saña ḳıla himmeti / Ḥaḳḳ'a ışmarlayup anda oğlın ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6322). [umaram, -ar, -am]*

um: *Beklemek, ümit etmek.*

Didi başuñdakin indür öñüme / Baʿd ez-ān ṣafā naẓar himmet **uma** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1443). [uma, -a]*

um: *Beklemek, ümit etmek.*

Gün görüp başlamayıncaġaz işi / **Umaram** müʾmin ola irkek dişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 845). [umaram, -ar, -am]*

ʿAfv ḳıl geçgil günāhumdan benüm / **Umaram** luṭf ire şāhumdan benüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2029). [umaram, -ar, -am]*

um: *"Ummak"; istemek, ümit etmek, arzulamak.*

Şeyḫ ḳatında ḫāṣdı hep Ḥaḳḳ'a iren / Her biri **umar** ḫalīfe oladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6023). [umar, -ar]*

Şeyḫ himmet ide maḳṣūd buladı / Ḳubbeyi elif tācı **umar** ekšeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6024). [umar, -ar]*

Kisvet urunup ola Ḥaḳḳ'uñ eri / Baʿżī seccāde **umar** baʿżī ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6025). [umar, -ar]*

um-: *1. Ümit etmek. 2. Beklemek.*

Ehl-i İslām **umaruz** bunda gele / Sırrumuz ol vaḳt āşikār ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3288). [umaruz, -ar, -uz]*

um-: *Bir şeyin olmasını istemek, ümitle beklemek, ümit etmek.*

Ben senüñ-ile bileyem ġam yime / Er virür cömerd durur erden **um** a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [um,]*

ʿummān: *Büyük deniz, okyanus.*

Tā ki mürşid anı Ḥaḳḳ'a irgürür / Ḳaṭre-y-iken kendü **ʿummāna** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5840). [ʿummāna, -a]*

ʿummān: *(Ar.) Çok büyük engin deniz, okyanus.*

İndi eşekden hemīn Sulṭān Ḥācım / Ol kerāmet kānı ol **ʿummān** Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5196). [ʿummān,]*

umu: *İstek, arzu, ümit.*

Yüküni çözdi vü indürdi yire / **Umusı** bu er gine naṣīb vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [umusı, -sı]*

umud: *Umut, ümit.*

Bir ḫalīfem de **Umud'umdur** yaḳīn / Girçek erdür ol daḫı ʿilme'l-yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5561). [umud'umdur, -(u)m, -dur]*

ʿumūm: *Bütün, cümle.*

Di aña ki cümle Abdālān-ı Rūm / Rūm içinde evliyādandur ʿ**umūm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2458). [ʿumūm,]*

umūr: *Ar. Emr'ler, şeyler, işler, hususlar, hadiseler.*

Key ʿaceb dürlü kerāmetler ẓuhūr / Olur oldı kendözinden çün **umūr** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2192). [umūr,]*

Ṣūret-i eṭfāl ġālib işbudur / Oġlana işbu **umūr** dāyim ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3539). [umūr,]*

umūr: *Emirler, şeyler, işler.*

Mollā ile remzümüz oldı tamām / Ol **umūr** ḫoş yirine geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3546). [umūr,]*

umut-: *Ümit, umut.*

Geldi **Umudum-ıla** Seydī bile / Aġlaşup zārī vü efġānlar ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5628). [umudum-ıla, -um, -ıla]*

unıt: *Unutmak, aklından gitmek.*

Ḫasta olup Ḥaydar **unıtmış** özin / Ḥabs içinde bilmez-idi kendözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 777). [unıtmış, -mış]*

unut: *Aklında kalmamak, hatırlamamak.*

Dir çaġırduġum erüñ ḥaḳḳı-y-içün / Ḳılıcı **unutmışam** iy ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2832). [unutmışam, -mışam]*

unut: *(Bir kimse veya şeyi) Artık düşünmez, hatırlamaz olmak, ihmal edip terketmek.*

Ḳılıcı **unutdı** çaġırdı saña / Vaḳtidür meded irişigör aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2825). [unutdı, -dı]*

unut: *Unutmak, aklından çıkarmak.*

Lākin oġlancıḳlarum **unutmaġıl** / Kendözüñden anları yad itmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2565). [unutmaġıl, -ma, -ġıl]*

ur: *Takmak, başına yerleştirmek.*

Āhū postından aña **ururdı** tāc / Giyer-idi itmez idi kes lücāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1456). [ururdı, -ur, -dı]*

Ḳubbe elif tāc **ururdı** ṭālibā / Müştehir oldı bu sözler ġālibā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4354). [ururdı, -ur, -dı]*

ur: *(Elini veya elindeki bir şeyi bir yere) Hızla indirmek, hızla çarpmak.*

Çün özini işidüp ol kān-ı cūd / Bıçağını **urdı** ol ṭaş üzre zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2130). [urdı, -dı]*

ur: *Vurmak, değmek.*

Ol maġāraya yaḳın yirde ṭurup / Barmaġını baturur yire **urup** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1758). [urup, -up]*

ur: *Vurmak.*

Tā bulasız cevherini siz ṭuzuñ / Ḳazma **urup** çünki yiri ḳazdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6283). [urup, -up]*

ur: *1. Hızla değmek, çarpmak. 2. bir şeyi başka bir şey üzerine hızlıca çarpmak.*

Yırtıcı şeklinde olmış bir ṭoġan / Çün yaḳīn geldi ki **ura** cıynaġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [ura, -a]*

ur: *Vurmak.*

Ḳayaya el **urduġınca** gör ḥāli / Dutamaḳ olur ḳaya dutar eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2808). [urduġınca, -duġınca]*

ur: *Atmak, vurmak.*

Çünki baḳup gördi evren bunları / Dem **ürüp** ġıjġırdı ol evren giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5195). [ürüp, -up]*

Ḥācī Bektaş aña urdı ṭıynaġın / Ṣaġ ayaġ birle **urup** başdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6114). [urup, -up]*

ur: *Vurmak, değmek.*

Dünyāda bennā-y-iken üstād ol / Ḥāke **ururken** muḥkem bünyād ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5818). [ururken, -ur, -ken]*

ur: *Kullanmak.*

Saña bir oġlan vire ki Ẕu'l-minen / İsmini Bektaş **urasın** ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [urasın, -a, -sın]*

ur: *Almak.*

Varmış ʿOšmān nām bir oġluñ civān / Baña ʿāṣī oluban **urmış** ilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6308). [urmış, -mış]*

ur: *Başına yerleştirmek.*

Daḫı ol ḳubbe elif tāc-ı güzīn / **Urdı** Bektaş başına anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1171). [urdı, -dı]*

ur: *Durmak, beklemek.*

Yā hū dir cevlān **urup** ṭurmaz döner / Ḳaraca Aḥmed idicek aña naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6107). [urup, -up]*

ur: *Vurmak.*

Pes muṭīʿüz emrüñe olduḳ biz ġulām / Ḥażretüñe olduḳ mürīd **ur** kisvetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6166). [ur,]*

ur: *Sürmek.*

Gördi saḳḳā ḳatıra müşkin **urup** / Ṣu getürmiş maṭbaḫa ol dem irüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4978). [urup, -up]*

ur: *Hazırlamak.*

Ṣofraya baḳup naẓargāh **urdılar** / Gördiler ki cümle niʿmet ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6179). [urdılar, -dı, -lar]*

ur: *Almak.*

Urdı İsmāʿāil efendim kisveti / Bilde ḳılıç ele alup ṣofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6386). [urdı, -dı]*

ur: *(Silah, kılıç vb. için) Vurmak, sokmak, batırmak, delmek; yaralamak.*

Evrenüñ yidi başına birer oḳ / **Urdı** ol dem evren oldı cānı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2819). [urdı, -dı]*

ur: *Değdirmek, sürmek.*

Gine Ḫunkār balçıġa girdi yayaḳ / Balçıġı ḳarar gibi **urdı** ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2110). [urdı, -dı]*

ur: *(Elini veya elindeki bir şeyi bir yere) Hızla indirmek, hızla çarpmak, vurmak. II (Eliyle) vurmak, tokat atmak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Yumruġıyla **urdı** ol dem ḳayaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2360). [urdı, --dı]*

ur: *Vurmak, çarpmak.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım görincek ejderi / Çıḳarup naʿra **ururdı** dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5199). [ururdı, -ur, -dı]*

ur: *Yerleştirmek, koymak. (Omzuna).*

Omuzına **uruban** andan gider / Ṭoġrılup Ḥırḳa Ṭaġı'na ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1573). [uruban, --uban]*

ur: *Hazırlamak, II. Yakmak(ateş bağlamında).*

Didi abdāllara bu dem ṭuruñuz / Bir ṭarabul āteşini **uruñuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2224). [uruñuz, --uñuz]*

ur-: *Vurmak, değmek.*

Tekbīr ile **urur-ıdı** başına / Kisve idinüp giderdi işine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1115). [urur-ıdı, -ur, -ı, -dı]*

ur-: *Vurmak. II dokundurmak.*

Tekbīr ider daḫı başına **urur** / Pes Ḫorāsān iḳlīmine bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6747). [urur, -(u)r]*

ur-: *Yapmak.*

Aḫşamın yimekligi çün aş **urur** / Yaġ almaġa küpecüge varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1703). [urur, -ur]*

ur-: *(Elini veya elindeki bir şeyi bir yere) Hızla indirmek, hızla çarpmak, vurmak.*

Başlarına **urdı** tekbīrle gine / Şeyḫ Loḳmān daḫı kisvet indürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6746). [urdı, -dı]*

Şol ḳadar **urdı** semāʿı baʿd ez-ān / Kül ider ol yanar odı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [urdı, -dı]*

Ḥācī Bektaş aña **urdı** ṭıynaġın / Ṣaġ ayaġ birle urup başdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6114). [urdı, -dı]*

ur-: *(Elini veya elindeki bir şeyi bir yere) Hızla indirmek, hızla çarpmak; vurmak.*

Çün vilāyet pençesin **urdı** baña / ʿĀṣī olursam gördüm alur cānumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6143). [urdı, -dı]*

ur-: *Durmak, beklemek.*

Yā hū yā hū diyüben cevlān **urur** / Gözleri gevher gibi per per yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6106). [urur, -ur]*

Ẕikr idüben Rabb'ini cevlān **urur** / Yırtıcı ṭoġan olup vardum aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6142). [urur, -ur]*

ur-: *Vurmak, zarar vermek.*

Uralar kāfirleriñ boynuna ṣam / Çekme ʿOšmān imdi ġam gel yi ṭāʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [uralar, -alar]*

ur-: *Atmak, vurmak.*

Urdılar bünyādı muḥkem ḳatı berk / İtdiler üstüni sekiz yerde terk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5771). [urdılar,]*

urdı: *T. Vurmak.*

Ḫoş semāʿ bünyādın andan **urdılar** / Ṣevḳ u ẕevḳ-ıla semāʿa girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5103). [urdılar, -lar]*

urdı: *Koydu, götürdü.*

Ḳavşurup el ṭurdılar peymānçeye / Yüz yire **urdı** ḳamusı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4990). [urdı,]*

urdı: *Vurmak, baskın yapmak, gasp ve yağma etmek.*

Oradan **urdı** semāʿ tā irdiler / Eşigine Seyyid'üñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5157). [urdı,]*

urmak: *Vurmak.*

Oldı ol yirde ḥarāmīler başı / **Urmaḳ** u dutmaḳ idi dāyim işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [urmaḳ,]*

urun: *Takmak, başına yerleştirmek.*

Kisvet **urunup** ola Ḥaḳḳ'uñ eri / Baʿżī seccāde umar baʿżī ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6025). [urunup, -up]*

urun: *Basmak.*

Daḫı buyurdı ki tennūr ḳızduruñ / Yandurup āteş aña odın **uruñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5165). [uruñ,]*

ʿ**uryān:** *Çıplak.*

Didi oġlan dünyāya ʿ**uryān** gelür / Neşvi de ekšer anuñ ʿ**uryān** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [ʿuryān,]*

Didi oġlan dünyāya ʿ**uryān** gelür / Neşvi de ekšer anuñ ʿ**uryān** olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3537). [ʿuryān,]*

ʿuryān kıl: *Soymak, çıplak bırakmak.*

Ḥaydar'ı alup tekūra iltdiler / Ṣoyuban ʿuryān ḳılup bend itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 677). [ʿuryān ḳıl, --up]*

uş: *Başına üşüşmek bağlamında.*

Dervīş ü miskīn yimeklige **üşer** / ʿArafāt'da şeyḫ bunı söyledügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6693). [üşer, -er]*

uş: *1. İşte, şimdi. 2. Çünkü. 3. Ancak.*

Daʿvet itmĕgĕ giderdük biz sizi / Ere ne maʿlūm degil **uş** siz bizi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1074). [uş,]*

Bir rükūʿa da Saʿīd'üm in didi / **Uşda** gördüñ ḥāl nedür yaḳīn didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [uşda, -da]*

Yindi keşkek mehyā oldı **uş** tamām / Mehyā oldı buldı ol emr iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [uş,]*

Uşda Bayram Begi'nüñ ḫayrı tamām / Yirine geldi vü buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5071). [uşda, -da]*

Dileyincegez çaġırmaḳlıḳ baña / İrdi pīrlik **uşda** maʿlūmdur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5328). [uşda, -da]*

Aġlama **uşda** ḫayāt bağışladı / Bendesin esirgeyüp luṭf işledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5385). [uşda, -da]*

Uşda geldi ḳapuya didiler er / Ṭuruban seccādeden hem evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6017). [uşda, -da]*

uş: *Işte.*

Elin öpüben düşerler pāyine / Yüz süriyü **uşda** biz geldük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1769). [uşda, -da]*

Ol gelince eyle ḫiẕmet bunda sen / Ḫalḳdan olduñ **uşda** ʿuzlet bunda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [uşda, -da]*

uş: *Bu, işte bu.*

Ẕikr idem gūş eyleñüz efʿālümi / **Uş** yigirmi dört yıl olmışdur tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 376). [uş,]*

Gün görinmez ki idevüz Türk'e aḳın / Ḳırḳ gün oldı aġlaşuruz **uş** yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 857). [uş,]*

Bizden alduñ **uş** naṣībüñ didi var / Etmegüñ olsun senüñ işbu diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1447). [uş,]*

Dutma benden **uş** saña ḥüccet ḳodum / Ṭoġrı söz budur ki **uş** saña didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [uş,]*

Didi Ḫünkār **uş** saña ḥüccet ḳodum / Ḥüccet içün saña üç kerre didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [uş,]*

Ṣanma benden **uş** saña ḥüccet ḳodum / Siz bilüñ tekrār aña bunı didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1967). [uş,]*

Sūʾ-i ẓann-ıla günāh işlemişem / Ẕenbüme **uş** iʿtirāf eylemişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2028). [uş,]*

Ol gele ṭuran erenlerden yaña / Ol revān **uş** söyledüm sözüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [uş,]*

Bunlara gelüp didiler bu işi / Bend ile getürdiler **uş** bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4306). [uş,]*

uş: *Çokça toplanmak, üşüşmek.*

Himmetin almaġa şarlı **üşdiler** / Elin öpüp ayaġına düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4011). [üşdiler, -diler]*

uş: *Akıl.*

Biz daḫı irdük bu resme öñce git / Varavuz **uş** üstüñe yaraġuñ it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [uş,]*

uş: *Ancak, fakat.*

Uş Tatar ʿahdi şımış çapmış diyār / Ṣarp ġarīm durur bilürsiz bu Tatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4203). [uş,]*

uş: *Bu, işte bu.*

Pīr ʿUbeyd Ḫalvāyī dir şāh-ı kerem / Odamuz **uşda** yaḳın başġıl ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1513). [uşda, -da]*

Uşda geldi baña itdügi nefes / Yitişür erüñ nefesi pīş ü pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1879). [uşda, -da]*

Dutma benden **uş** saña ḥüccet ḳodum / Ṭoġrı söz budur ki **uş** saña didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1951). [uş,]*

Didi abdāl emriñüz bitürmişem / Hem reʾīsi **uş** bilĕ getürmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4129). [uş,]*

uş: *İşbu, işte, şimdi.*

Arḳasın yıpup gözini ṣıġadı / **Uşda** bizden naṣībüñ alduñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1506). [uşda, -da]*

Alup öküzüñi var git bir yaña / **Uşda** ṭoġrısın didüm sözüñ saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [uşda, -da]*

İşidüñ **uşda** bunı direm size / Ṭanıḳ oluñ siz bizüm üstümüze *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1963). [uşda, -da]*

Didi Ṣaru **uşda** yalan söyledüñ / Hergelede nice ḥüccet eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1982). [uşda, -da]*

Yürüñ **uşda** biz de anda varuruz / Bizi daʿvetden murādın görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3332). [uşda, -da]*

Gelüben **uşda** oturduñ yirüñe / Delü olmış dir ne söyler görüñ e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3706). [uşda, -da]*

Nice üc gün siz ikindin gitdüñüz / İnmedin gün **uşda** yine yitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [uşda, -da]*

uş: *Çok.*

Ayaġına **uş** ṭolaşdı itdügi / Ere maʿlūm durur anuñ n'itdügi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5180). [uş,]*

uş: *İşte / şimdi.*

Ġālib oldı kāfir **uş** el-ḥaḳ bize / Ḳaşınacaḳ ḳomadı ṭırnaḳ bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 698). [uş,]*

Şimdi daḫı **uş** çaġırdum geldi tīz / Zinde ḳıldı nefesi ṭutdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2522). [uş,]*

Uş ṣuyın üleşdürürüz biz didi / Ṣaru'ya Ḫūnkār bu resme söz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [uş,]*

Öpdük elin ayaġına yüz sürü / Saña geldük **uş** didük ḥāli girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4928). [uş,]*

uş: *"Üç" sayı sıfatı.*

Ḥażretüñle rūşen iken bu cihān / Aradan olmaḳ dilersin **uş** nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5574). [uş,]*

uş: *Böylece.*

Kim Külü Ḫan Rūm'a **uş** geliyorur / Bir birine ḫalḳ bunı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2441). [uş,]*

Almadı eylĕmedi hergiz ḳabūl / **Uş** getürdüm size andan didi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4655). [uş,]*

İşidicek sözini miskīn Güvenc / N'oldı dir altunuma **uş** māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4752). [uş,]*

uş: *İşte, gör bak.*

Gelüben Fāṭıma'ya didi anı / Didi Fāṭıma görürsin **uş** beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3807). [uş,]*

uş: *Bu, şu, işbu; işte, şimdi.*

Bursa'yı feṯḥ itmege dir giderin / **Uş** ġazā emrine dir ḳaṣd iderin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4190). [uş,]*

uşad: *Parçalamak, kırmak.*

Ol sevincden **uşadur** ʿahdin erüñ / Geçdi göñlinden bu resme bir görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4979). [uşadur, -ur]*

uşaġ: *Çocuk.*

Anı gizlĕr-idi dāyim birisi / Heb bilürlerdi **uşaġı** irisi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2671). [uşaġı, -ı]*

uşluca: *Suluca.*

Uṣluca Kara Öyük'de yā emīn / Çevre baḳup gözedürken ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6140). [uşluca,]*

ʿ**uşşāḳ:** *(□□□ (□□i. (Ar. 'āşıḳ'ın çoğul şekli 'uşşāḳ) Âşıklar.*

Tā ḳıla ʿ**uşşāḳına** cāndan eser / Teşne-dil ʿ**uşşāḳına** cūy-ı zülāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 217). [ʿuşşāḳına, -ı, -n, -a]*

Tā ḳıla ʿ**uşşāḳına** cāndan eser / Teşne-dil ʿ**uşşāḳına** cūy-ı zülāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 217). [ʿuşşāḳına, -ı, -n, -a]*

ʿ**uşşāḳ tevābi:** *Bugünkü Uşak şehri.*

Beg didi ʿUşşāḳ tevābiʿinde bir / Kim Ṣusuz nām bir ışuz var anda yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [ʿuşşāḳ tevābi,]*

uşsı git: *Aklı başından gitmek, şuursuzlaşmak.*

Ṭamdı yürekden yire üç ṭamla ḳan / Uşsı gitdi düşdi Saʿde'd-dīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3348). [uşsı git, --di]*

Yaġırı üzre düşüp uşşı gider / Gördi duḫter anı bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [uşşı git, --er]*

uşşum git: *Aklım başımdan gitti.*

Yüregüm şıḳdı ṭamar üç ṭamla ḳan / Gitdi uşşum düşmişem anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3359). [uşşum git, --di]*

uşta: *İşte, işte bu.*

Uşta ol rütbeti biz virdük saña / Gitmegĕ ʿuḳbāya vaḳt irdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1185). [uşta,]*

uşūl: *Bir amaca erişmek için tutulan yol, yöntem; takip edilen metot II biçim, tarz.*

Ger bu yirden daḫı yüksek yir fużūl / Bulsa-y-ıdum didi ol fiʿl-i **uşūl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [uşūl,]*

utan: *Çekinmek, mahçup olmak.*

Ulu beglerden **utandı** yoḳ diye / Kim olur od-ıla kendüye ḳıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2563). [utandı, -dı]*

Ḥurma dükendi virür teşvīş aña / Ḫ̆āce ġāyet **utanup** oldı ḥacīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5966). [utanup, -up]*

uy: *(Şartları veya özellikleri bakımından) Birbiriyle bağdaşmak, uyuşmak, mutâbık olmak, intibak etmek.*

Uyavuz saña ḳamu iy gül-ʿiẕār / İşidüp sözlerini ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6739). [uyavuz, -avuz]*

uy: *Aynı şekilde hareket etmek, uygunluk.*

Kendü elümle ḫ̆āceye bişi virem / Böyle diyüp bacı oġlına **uyar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5941). [uyar, -ar]*

Aç gözüñ ʿāşıḳ yine cānuñ **uyar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5973). [uyar, -ar]*

uy: *Aynı şekilde hareket etmek, uymak.*

Didi ana ḳaḳıma sevmez Çalab / Ḥażret-i Şāḫ'ı severseñ söze **uy** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5939). [uy,]*

uy: *Uymak, tâbî olmak.*

Ṣabr-ıla ṭatlu olur acı yimiş / Ṣāhum düşmen sözine sen **uymaġıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6339). [uymaġıl, -ma, -ġıl]*

uy: *Uygun düşmek, münasip olmak II kabul görmek, onaylanmak.*

Hep Müsülmānlıḳ aña **uyar** ıdı / Yüz biñ erce ḳuvveti anuñ var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 640). [uyar, -ar]*

uy: *Aldanma!, Kanma!.*

Key ṣaḳın düşmen sözine **uyma** sen / Ḳara İmīrzā oġlın alup gitdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6324). [uyma, -ma]*

uy: *Davranışlarını, hareket, fikir vb.ni karşısında mevcut kimse veya şeye göre ayarlamak, ona tâbi olmak, ittibâ etmek, ayak uydurmak.*

Atasın u anasın **uyardı** tīz / Bunlara bildürdi ḥālin iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5253). [uyardı, -ar, -dı]*

uy-: *(Şartları veya özellikleri bakımından) Birbiriyle bağdaşmak, uyuşmak, mutâbık olmak, intibak etmek.*

Giymez idi ġayrı illā anı giyer / Ṣıdḳ-ıla her kim ki kendüye **uyar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1455). [uyar, -ar]*

uy-: *Aynı şekilde hareket etmek, uygunluk.*

Līki ol namāzını tenhā ḳılur / Köy cemāʿatine **uymaz** Ḥaḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3317). [uymaz, -maz]*

Cismini maḥv itmeyen bulmaz Ḥaḳ'ı / Nefse **uyan** seçmeye bāṭıl ḥaḳı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5727). [uyan, -an]*

uy-: *Birine veya bir şeye tabi olmak, bağlanmak.*

Dīniñüz ulusın idüñ iḫtiyār / Her ne dirsem aña **uyuñ** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 942). [uyuñ, -uñ]*

uy-: *Benzer davranışlarda bulunmak; bağlanmak, gönül vermek.*

Baña **uyup** şeyḫ ṭutar mısız beni / Didiler ger sen iděsin eyle kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6738). [uyup, -up]*

uy-: *Bağdaşmak, uyuşmak.*

Kendi ḫalḳa ṭuyıban cümle **uyar** / Kendözinden istedi redd ola ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5996). [uyar, -ar]*

uyan: *Uyanmak.*

Ne ḳadar cehd itdilerse yanmadı / Od-ıla ney ile hīç **uyanmadı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1345). [uyanmadı, -m, -a, -dı]*

uyan: *Mumun alev alması.*

Cümle erenler şemʿası **uyandı** tamām / Her biri ögündi ki yandı çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [uyandı, -dı]*

uyan: *Uyanmak, kendine gelmek.*

Yatur-iken dünle İdrīs düş görür / Ol düşüñ heybeti ile **uyanur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1726). [uyanur, -ur]*

Zemzeme şehr içre çün oldı ziyād / **Uyanur** köşkinde ḫan iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2426). [uyanur, -ur]*

Uyanur kendüyi ol yirde bulur / Eglenüp anda hemīn mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5279). [uyanur, -ur]*

uyan: *I. Uyanmak II. Ortaya çıkmak.*

Ḳoynına girdi degürmedi ziyān / Heybetinden ol düşüñ **uyandı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 399). [uyandı, -dı]*

uyan-: *Uyanmak.*

Ṣundı elinden bendin aldı ol hümām / **Uyanuban** Ḥaydar'a virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 776). [uyanuban, -uban]*

uyan-: *Uyku durumundan çıkmak. Gaflet içinde ve olup bitenden habersiz durumda iken gerçeklerin farkına varmaya başlamak, hakikati görmek, gözü açılmak.*

Çünki ḫ˘ābından **uyandı** ol keşiş / Gördi İslām dīni-le olmış biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4898). [uyandı, -dı]*

uyan-: *Uyanmak, uyku hâlinden çıkmak.*

Çün **uyandı** ḳalḳdı oturdı ṭurur / Eşegini ḳurt yimiş anda görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4845). [uyandı, -dı]*

uyanıcaḳ: *Uyandığında.*

Anda çün yatup uyudı bir zamān / **Uyanıcaḳ** ne görür gūş it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [uyanıcaḳ,]*

Uyanıcaḳ gör Güvenc'i n'eyledi / Gözledi dört yanını seyr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4772). [uyanıcaḳ,]*

uyar: *Uyandırmak. II ateş ile tutuşturup ışık yaymasını sağlamak.*

Cerb olan şemʿileri **uyaralar** / Biñ bir eren cemʿ oluban gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6160). [uyaralar, -a, -lar]*

uyar: *(ışık için) yakmak, ateş ile tutuşturup ışık yaymasını sağlamak.*

Otuz altı yıl içinde iy ʿazīz / Otuz altı biñ çırāḳ **uyardı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4802). [uyardı, -dı]*

Üf diyüp **uyardı** anı şāh-ı hümām / Çünki şāhuñ şemʿası yandı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6172). [uyardı, -dı]*

Şemʿañ andan yaḳayın **uyarasın** / Ḳuṭb-ı ʿālem şimdi oldur bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6209). [uyarasın, -a, -sın]*

uyar-: *Uyarmak, ikaz etmek.*

Cemʿ olup hep cümle ḳavli itdiler / Dīn ulusın **uyaruban** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 990). [uyaruban, --uban]*

uyarıl: *Yakılmak.*

Uyarıldı ṭurduġı yirden çırāḳ / Geldi Bektaş'uñ öñinde yandı baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1159). [uyarıldı, --dı]*

uydur: *Düzene sokmak.*

Uydurup ol yire gelürken şehā / Bir süri ḫınzīr çocuḳlu zişt-liḳā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3016). [uydurup, -up]*

uydur: *Elde etmek, sağlamak, bulmak.*

Ḫoş müvellā üc yüz abdāl **uydurur** / Her iş olmasına vaḳti köydürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2958). [uydurur, -ur]*

uydur: *(İstikamete) benzetmek, uygun hâle getirmek.*

Tekbīr ile başlarına giydürür / Emrine münḳād idüben **uydurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2783). [uydurur, -ur]*

uydur: *Uydurmak, ayarlamak.*

Böyle diyüben hemān-dem ḳalḳdı tīz / Ṣaru İsmāʿīl **uydurdı** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3771). [uydurdı, -dı]*

uyḳu: *Uyku.*

Uyḳusın yiñemedi yatdı yine / Yatayın bu leyki **uyḳum** dir ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3049). [uyḳum, -m]*

uyḳu: *Uyku.*

Uyḳusın yiñemedi yatdı yine / Yatayın bu leyki uyḳum dir ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3049). [uyḳusın, -sı, -n]*

uyḳudan uyan: *Uyku durumundan çıkmak, uyanmak.*

Uyḳudan uyanubanı ṭur örü / Ata tizcek binübeni gel berü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3053). [uyḳudan uyan, --ubanı]*

uyu: *Uyumak, uyku halini almak.*

İdüben bu fikri yatdı uyudı / Gündüz **uyumaḳ** çün aña ḫūy ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3043). [uyumaḳ, -maḳ]*

uyu: *Uyku durumunda olmak veya uyku hâlini almak.*

İdüben bu fikri yatdı **uyudı** / Gündüz uyumaḳ çün aña ḫūy ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3043). [uyudı, -dı]*

Anda çün yatup **uyudı** bir zamān / Uyanıcaḳ ne görür gūş it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [uyudı, -dı]*

uza: *Çok zaman tutmak, uzun sürmek.*

Tafṣīl ile ẕikr idersem hep tamām / Söz **uzar** ṭūl u dırāz olur kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4810). [uzar, -r]*

uza: *Vücutta bulunan kıl ve tırnakların büyümesi.*

Gördi kim bıyıḳlarını **uzamış** / Kesseñüz ne bunı dir bu nice iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1832). [uzamış, -mış]*

Uzamış dırnaḳları gördi erüñ / Hem daḫı bıyıḳları ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3394). [uzamış, -mış]*

uza: *Uzamak.*

Ṣaru'ya dir Ṣaru mūyum **uzadı** / Çıḳalum ṭaşra başum ḳazı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2505). [uzadı, -dı]*

uzad-: *İleriye doğru yöneltmek.*

Uzadup elini gösterdi aña / Göricek Emre anı ḳaldı ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1421). [uzadup, --up]*

uzak: *Arada çok mesâfe bulunan, uzun sürede gidilebilen, "yakın" karşıtı.*

Nice gideyin didüm **uzaḳ** yolum / Yolda kāfir çoḳ şaşar ʿaḳlum bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 819). [uzaḳ,]*

Ben didüm Rūm uzun **uzaḳ** yir durur / Neẕrüm iletmek ʿaceb tedbīr durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [uzaḳ,]*

uzan: *Çok zaman tutmak, uzun sürmek.*

Uzanur bu vaḳt dırāz olur kelām / Çün şehīd oldı imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 244). [uzanur, -ur]*

Ẕikr idersem ḳamusını ser-te-ser / **Uzanur** bī-leẕẕet olur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1239). [uzanur, -ur]*

uzan: *Meyletmek, yönelmek.*

Gördi bir ucında bitmiş bir köken / **Uzanuban** ṭal şalmışdı iñen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1481). [uzanuban, -uban]*

Didi Allāh emri-le ṭur iy oġul / Ḳalḳ yuḳarı **uzanuban** yatmaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5381). [uzanuban, -uban]*

uzat: *Bir şeyi vermek için birine yöneltmek. Eli bir yere yöneltmek.*

Elini **uzatdı** Mollā öñine / Pes Saʿīd'üm kesebilirseñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3400). [uzatdı, -dı]*

İşidür çün bunı Bektaş-ı Velī / Açuban dolavı **uzatdı** eli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3880). [uzatdı, -dı]*

uzat: *(Saç, tırnak vs.) uzamasına sebep olmak, uzamasını sağlamak; konuşmayı, tartışmayı sürdürmek.*

Dırnaġına baḳdı gördi kim uzun / **Uzadursın** bunı didi ne-y-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1834). [uzadursın, --ur, --sın]*

uzat: *(Saç, tırnak vs.) uzamasına sebep olmak, uzamasını sağlamak.*

Dırnaḳ uzatmaḳ sübül **uzatması** / İtmez idi līki bunda itmesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3395). [uzatması, --ma, --sı]*

uzat-: *Uzamasına sebep olmak, uzamasını sağlamak.*

Dırnaḳ **uzatmaḳ** sübül uzatması / İtmez idi līki bunda itmesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3395). [uzatmaḳ, -mak]*

uzat-: *Uzatmak.*

Kisvetüm başda ṭutup beni aña / Var kesüñ ʿOšmān **uzat** iki ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [uzat,]*

uzat-: *Başı, kolları veya bacakları bir yere yöneltmek.*

Añuban Allāh adın el **uzadur** / Yuġıya irişdi eli gözedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3610). [uzadur, -ur]*

uzat-: *Elini uzatmak.*

Elini **uzatdı** irdi aġzuma / Ṣoḳdı elini derūn-ı maġzuma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3356). [uzatdı, -dı]*

ʿ**uzlet:** *Bir yana çekilip kendi kendine tenhada yaşama, yalnızlık köşesine çekilme.*

Ol gelince eyle ḫizmet bunda sen / Ḫalḳdan olduñ uşda ʿ**uzlet** bunda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3200). [ʿuzlet,]*

Ḫalvetinde itdi niyyet ḫalvete / İʿtikāfa oturur hem ʿ**uzlete** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4553). [ʿuzlete, -e]*

Her ki Ḥaḳ'dan raḥmet ister kām-kār / ʿ**Uzleti** itmek gerekdür iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5724). [ʿuzleti, -i]*

ʿ**uzleti it:** *Kendi köşesine çekilmek, yalnız kalmak.*

Çekdi ḫalḳdan kendün itdi ʿuzleti / Ḳırḳ sene bu resme geçürdi günin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6754). [ʿuzleti it, --di]*

uzun: *Uzunluk.*

Uzunı ḳışaltdı pāk itdi rīşin / Ṭurdı andan Ḫˇāce Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6070). [uzunı, -ı]*

uzun: *Bir şeyin bir uçtan öbür uca kadar olan uzaklığı.*

Dırnaġına baḳdı gördi kim **uzun** / Uzadursın bunı didi ne-y-içün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1834). [uzun,]*

uzun: *Boyca uzun olan.*

Birisi birin key **uzun** eylemiş / Bir iki anca bil efzūn eylemiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4357). [uzun,]*

uzun: *Başlangıcı ile bitimi arasında fazla zaman aralığı olan, çok süren, uzun.*

Ben didüm Rūm **uzun** uzaḳ yir durur / Neẕrüm iletmek ʿaceb tedbīr durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [uzun,]*

uzun ol-: *Boyca uzun olmak.*

Uzun olur ḳulaḳ urmazsın aña / Dut ḳulaḳ icmāl-ile diyem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4823). [uzun ol-, --ur]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ü

üç: *1. uçmak, havalanmak, 2. uçmak, havalanmak ‖ cennet; tanıklar için.*

Bu cihān köpri durur gelen geçer / Yā kebūter-ḫānedür ḳonan **uçar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5583). [uçar,]*

Ten ḳafesdür bu ḳafesde murġ-ı cān / Çün ḳafes şınsa **uçar** murġı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5596). [uçar,]*

Çünki yüksek ḳubbeden kāfir **uçar** / Göñline ilhām irer gözi açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5785). [uçar,]*

Çün gögercin gök yüzine ol **uçar** / Mülk-i Rūm'uñ ḥaddine uçup iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6085). [uçar,]*

üç: *Bir şeyin baş veya son noktası.*

İttifāḳ-ıla bir öküz aldılar / Gice içre şehr **ucına** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 607). [ucına, -ı, -n, -a]*

üç: *Bir nesnenin incelerek biten son kısmı.*

Dikdügüñ vaḳt yire şoḳ bu aġacı / Bunı gözet nice olur şoñ **ucı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [ucı, -ı]*

Yidüben seki **ucına** irişür / Yüregüm şıḳmaġa andan dürişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3358). [ucına, -ı, -n, -a]*

üç: *Bir nesnenin incelerek biten son ve sivri noktası.*

Çift **ucın** dutardı ḫarrātlıḳ işi / O ṭarīḳ-ıla ḳılurdı cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2908). [ucın, -ın]*

üç: *Bir şeyin kenarı, kıyısı, son noktası.*

Böyle diyüp şehr **ucına** çıḳdılar / Yazı üzre ol yañaya baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 612). [ucına, -ına]*

Seng ü tīġ alup revāne oldılar / Tā ki köyüñ alt **ucına** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2506). [ucına, -ına]*

üç: *İkiden sonra, dörtten önce gelen sayı, üç.*

Altına od yaḳalum ḳaynadalum / Üç gün **üç** dün işbu nevʿe idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [üç,]*

üç: *Uçmak.*

Ṭurna ṭonına girüben **uçdılar** / Mülk-i Türkistān'ı tā kim geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1068). [uçdılar, -dı, -lar]*

üç: *Bir nesnenin genellikle sivri olan bitim noktası.*

Yanığı **ucında** pes bellü durur / İsteyenler Ḳonya'da varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1197). [ucında, -ı, -n, -da]*

Gördi bir **ucında** bitmiş bir köken / Uzanuban ṭal şalmışdı iñen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1481). [ucında, -ı, -n, -da]*

Külü Ḫan Cān Baba avcında görür / Kim keşiş barmaġı **ucında** ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2571). [ucında, -ı, -n, -da]*

üç: *Bir nesnenin genellikle sivri olan bitim noktası II uzun bir nesnenin baş veya son noktası II kenar, yan.*

Būsitān dikdügi vaḳtin aġacı / Dikmiş idi tā göreydi şoñ **ucı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3138). [ucı, -ı]*

üç: *Havada yol almak, havada gitmek II çok sevinmek; manevî olgunluğa ulaşmak.*

Daḫı cevlān uruban göge **uçar** / Gök yüzinde bu zamān cevlān urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 185). [uçar, -ar]*

üç: *Havada yol almak, havada gitmek.*

Ḫalḳa ḳarşu ol ḳanadını açar / Şol Ḫorāsān mülkine ḳarşu **uçar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1056). [uçar, -ar]*

üç: *Yüksek bir yerden aşağıya düşmek.*

Ḳubbe üstinde **uçınca** nā-gehān / Çağırup Ḫūnkār'a ider imtiḥān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5834). [uçınca, -ınca]*

üç: *Uçmak; çok hızlı gitmek.*

Uçuban dördünci gün gördüm esen / Anı görüp ḳalmışam ḥayretde ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2618). [uçuban, -uban]*

Kelīsā üzre dururken nā-gehān / **Uçuban** yir üstine ḳondı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5295). [uçuban, -uban]*

üç: *(Kuş, böcek gibi kanatlı hayvanlar) Havada yol almak, havada gitmek.*

Bunda kāfir ḳorḫusından her zamān / Ḳuş **uçup** ḳolan yürimez iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [uçup, -(u)p]*

Ol erüñ himmeti ile oldum ṭoġan / **Uçup** oldum ḫalḳ gözinden hem nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 815). [uçup, -(u)p]*

Çün gögercin gök yüzine ol uçar / Mülk-i Rūm'uñ ḥaddine **uçup** iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6085). [uçup, -(u)p]*

üç: *"Üç" sayı sıfatı.*

Ḫırḫayı dört pāre ider Selmān hemān / Birin ʿAlī'ye virdi **üç** ṣaḥabeye daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [üç,]*

Ṣandıġa muḥkem ḳoyup berkitdiler / **Üç** gün üstine geçince rüzigâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 179). [üç,]*

Çepni boyından **üç** ev daḫı gelür / Yunt bendiyle Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1649). [üç,]*

Ol **üç** evüñ bir ulusı var-ıdı / Kim Güherdaş'dı o kişinüñ adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [üç,]*

Ṣaru İbrāhīm Süleymān **üçi** de / Anuñ oġlı (y)ıdı bunlar iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1646). [üçi, -i]*

Āl-i Selcūḳ'uñ durur **üçünci** feṭḥ / Āl-i Selcuḳ'dan diyem bir görklü medḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1608). [üçünci, -ü, -nci]*

Üç yıla dağın çıḳarmazdı anı / Aḳ kirece baḳa baḳa ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1872). [üç,]*

Didi Ḫūnkār ol ḫamīrüñ varını / **Üc** bölüp sac üzre ḳoñ her birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [üc,]*

Altına od yaḳalum ḳaynadalum / **Üç** gün üç dün işbu nevʿe idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [üç,]*

Üç dün ü gün od yaḳup ḳaynatdılar / Yaʿnī kim ḳatı meşaḳḳat itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2536). [üç,]*

Üc dün ü gün ḳaldılar od içre çün / Evliyānuñdur bu cünbiş bu oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2567). [üc,]*

Üc dün ü gün ḳaldı od içre hemīn / Olıcaḳ dördünci gün varduḳ yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [üc,]*

Beglerine dir tehī degil bular / Evliyādur **üçi** daḫı girçek er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2769). [üçi, -i]*

Ol aġac yĕşermedi **üc** yıl geçer / Ümīdin kesmĕdi Ḥaḳ'dan ol nā-çar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3141). [üc,]*

Üc yay-ıdı gün ṭurdı der-ḳıyām / Çün yidi gün geçdi vü oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [üc,]*

Üc çile de bunda çıḳarmaḳ gerek / Ḳabūliyyet-ḫāneye irmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3646). [üc,]*

Gele **üc** oġlanumuz senden didi / Nesl-i zürriyyet ola andan didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3842). [üc,]*

Üçi daḫı anlaruñ ḳardaş durur / **Üçi** de birbirine rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4211). [üçi, -i]*

Üçi daḫı anlaruñ ḳardaş durur / **Üçi** de birbirine rāzdaş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4211). [üçi, -i]*

Kīseye ḳoydı Güvenc **üç** biñ zeri / Vidāʿ idüben hemān döndi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4730). [üç,]*

Çıḳarur ol **üç** biñ altunı hemān / Cāriyeye gösterüp dir gör inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4753). [üç,]*

Göricek tenhā Güvenc ol duḫteri / Çıḳup öñine ḳodı **üç** biñ zeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [üç,]*

İşidincek şol sāʿat ṭurdı öri / **Üç** daḫı var-ıdı oġlancıḳları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5354). [üç,]*

Ol **üç** oġlanuñ birisi ḳendünüñ / İtdi rıḥlet gitdi ṭāʿūndan anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5372). [üç,]*

Çün **üçünci** oġlı rıḥlet eyledi / Ḫoş işit Pīrāb Sulṭān n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5374). [üçünci, -ü, -nci]*

İttifāḳ itdi **üçi** daḫı bile / Ḳalḳuban **üçi** daḫı girdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5485). [üçi, -i]*

Mülk-i Rūm'a olıcaḳ ol pādişāh / **Üc** ʿimāret yapdı altı ḫānḳāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5854). [üc,]*

Üç bölükdür bir bölügi anuñ hemān / Cinnī şāhı oldı çāker bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6197). [üç,]*

Elli ḳul virdi belī maḥbūb-ı genc / **Üç** ḳaṭār ḳāṭır virür yüki yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [üç,]*

Üç ḳaṭār deve yüki ḫayme otaḳ / Didi hem Sulṭānöñi olsun şınur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [üç,]*

üç: *"Üç" sayı sıfatı II Üç defa.*

El gögüse ḳoyuban aldı selām / Didi **üç** kerre ʿaleykümü's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1281). [üç,]*

Emre tapduḳ Ḫūnkār'um dir **üç** kezin / Ḫāk-i pāyine hemān sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1423). [üç,]*

Didi Ḫünkār uş saña ḥüccet ḳodum / Ḥüccet içün saña **üç** kerre didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1961). [üç,]*

üç: *"Üç" sayı zamiri.*

Manṣıbın öldüriser özin gören / Bu hevā buḫl u ʿaceb **üçü** daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6125). [üçü, -ü]*

üç: *Hudut, serhat, sınır.*

Dir virüñ buña bir **uc** yirde tīmār / Gelmeye Rūm'a ide anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [uc,]*

Virdiler tīmār bir **uc** yirde aña / Gelmedi Rūm'a ölince görseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1902). [uc,]*

üç: *Sayı sıfatı.*

Üç büyük ḳavun daḫı bitmiş-idi / Hem kemāline tamām yitmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1482). [üç,]*

üç: *İkiden sonra gelen sayı.*

İttifāḳ itdi **üçi** daḫı bile / Ḳalḳuban **üçi** daḫı girdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5485). [üçi, -i]*

üç: *Havada yok olmak, kaybolmak.*

Er işāret idüben elin açar / Gök yüzine ḳalḳuban evren **uçar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1047). [uçar, -ar]*

üç: *Havalanmak.*

Yoḫ durur pervāmuz andan olmaz er / Ben de Loḳmān'am Perende **uçaram** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6052). [uçaram, -ar, -am]*

üç: *"Üç" sayı sıfatı (gün).*

Dirler **üç** gün yā yidi gün yā çihil / Cümlesinüñ cerb olur çırāġı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [üç,]*

İsteyü varan kişi gitmiş bulur / Evlerinde **üç** gün ol öli ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [üç,]*

Emmedi buzaġılar **üç** güne dek / Fāṭma Ana dir degüldür işbu tek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1924). [üç,]*

Üc gün oruc ṭuta ola bā-ṣıyām / Olıcaḳ ol üc günüñ ṣavmı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2166). [üc,]*

Üc gün oruc ṭuta ola bā-ṣıyām / Olıcaḳ ol **üc** günüñ ṣavmı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2166). [üc,]*

Dĕmür ise daḫı **üç** günden beri / Ḥall oldı ḳalmadı et ü deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2539). [üç,]*

Üc gün od urup o ḳazan ḳaynadı / Ben didüm cānı bedenden oynadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2617). [üc,]*

Üç dün ü gün anda ṣoḥbet itdiler / Ayrılup yirlü yirine gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3774). [üç,]*

Nicesi dönmek didi hem ol hümām / **Üc** gün oldı ol erenlerle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3777). [üc,]*

Nice **üc** gün siz ikindin gitdüñüz / İnmedin gün uşda yine yitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [üc,]*

Gözi ṭoġrusına **üc** gün gitdi ol / Bir muʿaẓẓam şehre nā-gāh yitdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [üc,]*

üç: *"Üç" sayı sıfatı (kişi).*

Çün yaḳın geldi görürler **üc** kişi / Otururlar bir bisāṭda gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2767). [üc,]*

Nā-gāh **üç** dervīş geldi irişür / Yüz urup erenler ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3064). [üç,]*

Düşdi **üç** māhī yiñinden ber-zemīn / Ol kerāmet maʿdeni ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4042). [üç,]*

Ḳayı Beg oġlanlarından **üç** dilīr / Ceng içinde her biri bir nerre şīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4210). [üç,]*

üç: *Sebebiyle, yüzünden, –den dolayı, ötürü.*

Ṭuz **ucından** çekerüz zaḥmet ḳatı / Ere yoḳdur gizli ḳılsa mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3429). [ucından, -ı, -n, -dan]*

üç biñ: *Üç bin.*

Üç biñ ola papas öñce gitdiler / Ol maġāra ḳatına āḫir yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 889). [üç biñ,]*

Üç biñ altundur ṣayılmışdur bu zer / Yolına olsun fidā virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4755). [üç biñ,]*

Cāriye çün **üç biñ** altunı görür / Duḫtere gelüp anı ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4756). [üç biñ,]*

Bilesince gitdi anıñ **üç biñ** er / Yiye içe ḳona göçe gitdi o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [üç biñ,]*

üç biñ ol: *Üç bin kadar. (Sayı).*

Üç biñ ola anda rāhib var-ıdı / Līki biri müʾmin ü muḫtār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 864). [üç biñ ol, --a]*

üc cān: *Sarı Saltuk, Ulu Abdal ve Kiçi Abdal.*

Pes olur seccāde ṣu üzre revān / Seccāde üstinde o **üc cān** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2796). [üc cān,]*

üç gün: *Üç gün.*

Ḫoş müsāferet ider **üç gün** tamām / Olıcaḳ dördünci gün iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4707). [üç gün,]*

İrtesi bayramı anda itdiler / Geçürüp üç güni andan gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5183). [üç gün,]*

Çevre çāre arayuban bulmasa / **Üç gün** oruç ṭutuban ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6265). [üç gün,]*

üç gün: *Üç gün olmak, üç gün sürmek.*

Üç gün anda ḫoş temekkün eyledi / Baʿd ez-ān gör şeyḫi aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5363). [üç gün,]*

üc gün üc gice: *Üç günlük zaman dilimi.*

Pencereye ḳarşu **üc gün üc gice** / Vālih ü ḥayrān olur ṣorma nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4736). [üc gün üc gice,]*

üç keret: *Üç defa.*

Didi Ḫūnkār aḳ bıñarum di baña / **Üç keret** niçün çaġırtduñ diseñě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2514). [üç keret,]*

üç kerre: *Üç defa.*

Bir yeri eliyle ḳāzıdı revān / Aḳ bıñarum didi **üç kerre** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2512). [üç kerre,]*

üc kez: *Üç defa.*

Rūm feṭḥi **üc kez** oldı iy ʿazīz / Böyle ẕikr eylĕdi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1595). [üc kez,]*

üç ṭamla: *Üç damla (Kan).*

Ṭamdı yürekden yire **üç ṭamla** ḳan / Uṣṣı gitdi düṣdi Saʿde'd-dīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3348). [üç ṭamla,]*

Yüregüm ṣıḳdı ṭamar **üç ṭamla** ḳan / Gitdi uṣṣum düşmişem anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3359). [üç ṭamla,]*

Gördiler **üç ṭamla** ḳan ṭammış ṭurur / Mollālar mecmūʿı ol ḳanı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3361). [üç ṭamla,]*

üç yıl: *Üç yıl.*

Çünki miʿrācdan dönüp geldi gine / Geçdi **üç yıl** bunuñ üstine yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 138). [üç yıl,]*

Üç yıl anda ḫoş mücāvir oldı er / Pes ʿibādet ṭāʿat ile ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1227). [üç yıl,]*

Ḳuṭb'a cāndan itdi şāh da ḫiẕmeti / Sürdi ʿömri bunlaruñla **üç yıl** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5926). [üç yıl,]*

Ṣaḳladı tepsiyi idüp endīşe ol / **Üç yıl** anda çün mücāvir oldı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5951). [üç yıl,]*

üc yüz: *Üç yüz.*

Ḫoş müvellā **üc yüz** abdāl uydurur / Her iş olmasına vaḳti köydürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2958). [üc yüz,]*

Aṣlana binüp yılandan tāziyān / **Üc yüz** abdāl ıla geldi bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2963). [üc yüz,]*

Geldi artlarınca ol **üç yüz** faḳīr / Yüz sürerler pāyine olup ḫaḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2980). [üç yüz,]*

Bir ılanı ḳamçı idüp elde ṭutar / **Üç yüz** evlā abdāllar öñe düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6212). [üç yüz,]*

üc yüz altmış: *Hâcı Bektaş'ın hizmetini aralıksız sürdüren halife sayısı.*

Pes o vaḳt Ḫūnkār naẓarında tamām / **Üc yüz altmış** ḫalīfesi iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3718). [üc yüz altmış,]*

Üç yüz altmış ḫalīfe der-naẓar / Ḫiẓmetin eyler onuñ doġrı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4803). [üç yüz altmış,]*

üç yüz altmış běş: *365.*

Üç yüz altmış běş içinde bir-idi / Virdiler şeyḫ ḥażretine anlar selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6036). [üç yüz altmış běş,]*

üçi: *Üçü, üç kişi.*

Ḳalʿadan çıḳup **üçi** bile gider / Çıḳuban meydāna gör bunlar n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2840). [üçi,]*

üçi: *Sarı Saltuk, Ulu Abdal ve Kiçi Abdal.*

Ṣaru Ṣaltıḳ Ulı Abdāl hem Kiçi / Çıḳdı ṣudan gördiler kim bu **üçi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2771). [üçi,]*

Üçi bir seccāde üzre gitdiler / Rūmili'nden yañaya ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 29, Beyit 2790). [üçi,]*

üçler: *Halkın inançlarına göre üç kişilik ermişler topluluğu.*

Pes vidāʿ idüp ol **üçler** gitdiler / Diñle Ḫūnkār'ı ki bunda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3073). [üçler,]*

üçler: *Âlemlerin mânen yöneticisi durumunda oldukları kabul edilen üç ermiş kişi, kutup ve iki eren.*

Yidilerden **üçlere** iltüp ḳatdı pes / Üçler ile yürüyince bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5924). [üçlere, -e]*

üçler: *Bir kutup ve iki imamdan oluşan üç büyük veli, gaip erenlerinden üç ulu ermiş.*

Yidilerden üçlere iltüp ḳatdı pes / **Üçler** ile yürüyince bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5924). [üçler,]*

Yidi baġda tāze ter çün yā ʿamū / Ḳırḳlar **üçler** cümle erenler yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [üçler,]*

üçok: *"XIV. yüzyılın başlarında yazılan Oğuz Kağan destanına göre Üçok ve diğer on iki Oğuz boyunun genel ismi olan Bozok, Oğuz Kağan'ın oğullarına dayanır. Destanda Oğuz Kağan'ın avlanmak için gönderdiği üç büyük oğlunun (Gün, Ay, Yıldız) bir altın yay bulup getirdiği, batıya giden diğer üç oğlunun ise (Gök, Dağ, Deniz) üç gümüş okla döndüğü, yapılan şölende sağ yanına Bozoklar'ın (üç büyük oğlu), sol yanına Üçoklar'ın (üç küçük oğlu) oturduğu ve ülkenin oğulları arasında paylaştırıldığı bildirilir. Oğuz Kağan destanının*

CâmiÓu't-tevârîh'teki İslâmî rivayetinde de Üçok'un üç oktan geldiği belirtilir. Bu bilgilerden hareketle Oğuzlar'ın Bozok kolunun alâmetinin yay, Üçok kolunun üç ok olduğu, yayın hâkimiyeti ve okun tâbiiyeti ifade ettiği anlaşılır. 1038'de Büyük Selçuklu Hükümdarı Tuğrul Bey'in Nîşâbur'a girerken kolunda gerilmiş bir yay, belinde de üç ok olduğu, böylece onun Bozok ve Üçok'un başı, yani bütün Oğuzeli'nin hükümdarı kabul edildiği düşünülür. Ayrıca Üçok İç Oğuz sayılır, Bozoklar ise Taş Oğuz / Dış Oğuz olarak bilinir.".

Bozoḳ **Üçoḳ** hep saña olsun mürīd / Naṣībüñ günden güne olsun mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1448). [üçoḳ,]*

üçpıñar: *Karayük'te bir çeşme.*

Gitdi nāyib Ḳarayük'e çün irer / **Üçpıñar** yanına ḳıldı çün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1819). [üçpıñar,]*

Ol pıñara şimdi dirler **Üçpıñar** / Ṣuyı ḥammāmuñ bil andandur i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [üçpıñar,]*

Üçpıñar'a ol daḫı çün irişür / Gördi bir dervīş varuban görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1831). [üçpıñar'a, --a]*

üçün: *İçinde, iç kısmında.*

Yā Ṣabūr yā Şekūr yā Kerīm yā Mürşid / Ḫırḫanuñ yiñler **üçün** gördi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 162). [üçün,]*

üçünçi: *Üçüncü.*

Ṭoġdı **üçüncisini** çün gördiler / Emr ider adını Maḥmūd virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3865). [üçüncisini, -sini]*

üçüncisi: *Üç sayısının sıra sayı sıfatı.*

Pes **üçüncisi** budur kim irmişem / Ḥamdu li'llāh Ḥaḳ cemālin görmişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2518). [üçüncisi,]*

üf: *Üf ünlemi.*

Üf diyüp uyardı anı şāh-ı hümām / Çünki şāhuñ şemʿası yandı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6172). [üf,]*

üftāde: *Düşkün, biçare; âşık.*

İy ʿaceb dir bir faḳīr **üftādeye** / Ne yiri bize maḳām u yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [üftādeye, -(y)e]*

üleşdür: *Paylaştırmak.*

Naṣīb **üleşdüren** elden hīç nişān / Bilür-iseñ eylegil anı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1415). [üleşdüren, -en]*

Uş şuyın **üleşdürürüz** biz didi / Ṣaru'ya Ḫūnkār bu resme söz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2534). [üleşdürürüz, --ür, --üz]*

ülfet it-: *Samimiyet göstermek II muhabbet etmek.*

Oturup bir laḥẓa ṣoḥbet itdiler / Ḫoş muvānesetle ülfet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3208). [ülfet it-, --di, --ler]*

ülfet ḳıl-: *Alışma, kaynaşma.*

Tā o şeyḫe buluşup ṣoḥbet ḳıla / Ṣoḥbeti-y-ile nefīs ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3305). [ülfet ḳıl-, --a]*

Geldi kim bizüm-ile ṣoḥbet ḳıla / Ḳoyluşup bizüm-ile ülfet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4605). [ülfet ḳıl-, --a]*

ülfeti eyle-: *Alışmak.*

Aḫı Evran-ıla Ḫūnkār ḥażreti / Ṣoḥbeti-le eylemişler ülfeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3058). [ülfeti eyle-, --miş, --ler]*

ülker: *Ülker yıldızı.*

Ḥüsnine göre Güneş **Ülker** idi / Hīç bişikde çıḳınup caḳlamadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5886). [ülker,]*

ülüş: *Millet, halk.*

Ol yirüñ **ulusına** bizden selām / İltübeni eyle teblīġ-i peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5497). [ulusına, -ı, -na]*

ülüş: *Pay.*

Bir **ülüşi** ṣunar ıdı bir ere / Ṣunı alubanı dir şuña vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [ülüşi, -i]*

Ol **ülüşi** ṭuranuñ biri alur / Kimseye virmez anı pinhān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2674). [ülüşi, -i]*

ülüt-: *Tıraş etmek, tıraş ettirmek.*

Mūyını **ülütdi** ol dem ser-tırāş / Tīġa ṣav virdi ide tā kim tırāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4024). [ülütdi, --di]*

ümīd var: *Ümit var, umuyorum, bekliyorum.*

Ḥaḳḳ'a minnet āḫir oldı bu kitāb / İşbu sözden var ümīd ola şevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5862). [ümīd var,]*

Çün erenler sözidür işbu kelām / Var ümīd raḥmet ide Rabbu'l-enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5863). [ümīd var,]*

ümīdi üz: *Ümidini kesmek.*

Yā ḫo sāḥir siḥrini siz bozuñuz / Kendüñüzden yā ümīdi üzüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 879). [ümīdi üz, --üñüz]*

El ṣalıvirüp namāzı bozdılar / Ol imāmdan pes ümīdi üzdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2101). [ümīdi üz, --di, --ler]*

ümīdim var: *Arzu edilenin olacağına dair beklenti içinde olma.*

Ḫalḳ ayaḳlayınca sinimde özüm / Var ümīdim aġara ḳara yüzüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5811). [ümīdim var,]*

ümīdin kes: *Olmasını ummaktan vazgeçmek, artık olmayacağını kabul etmek.*

Ol aġac yĕşermedi üc yıl geçer / Ümīdin kesmĕdi Ḫaḳ'dan ol nā-çar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3141). [ümīdin kes, --me, --di]*

İllā kim ire diyü erden naṣīb / Ümīdin kesmĕz idi eyle diyip *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3831). [ümīdin kes, --mez]*

ümiz: *Ümit, umut, beklenti.*

Nefs **ümīẕin** maḥv ḳıl it maḥv-ı ẕāt / Ḳalmaya sende beşerlikden ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5726). [ümīẕin,]*

ümmet: *Bir peygambere iman edenlerin, onun getirdiklerine inanıp tabi olanların meydana getirdiği topluluk.*

Ümmetin istĕdi Ḫaḳ'dan hem Resūl / Ḫaḳ teʿālā ḥācetin ḳıldı ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 124). [ümmetin, -in]*

Gelüben başı üzre dikildi ʿalem / K'anuñ ıla oldı **ümmet** muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1161). [ümmet,]*

ümmet: *Hz. Muhammed(sav)'e inanan topluluk.*

İtdi ʿizzet birle semʿine ḫiṭāb / **Ümmetüñden** ḳuṭb ola hem kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 135). [ümmetüñden, -üñ, -den]*

ün: *Buğdayın toz hali.*

Silkdi **un** çuvallarınuñ varını / İtegide de ne buldı-sa anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2081). [un,]*

Düpdürüst ḳırḳ gün tamāmet ol **unı** / Yufḳa yapdılar tamām düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2086). [unı, -ı]*

İtegiyi hem **unuñ** çuvalların / Silküben cemʿ eyleñüz **unuñ** varın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2078). [unuñ, --uñ]*

İtegiyi hem **unuñ** çuvalların / Silküben cemʿ eyleñüz **unuñ** varın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2078). [unuñ, --uñ]*

Baʿd ez-ān andan tükendi ol ḫamīr / Bir avuc **unuñ** ḫamīri ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2091). [unuñ, --uñ]*

Gider olsa ḥażret-i Ḫūnkār'a ol / Ḫoş laṭīf buġday **unı** alurdı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4618). [unı, -ı]*

ʿĀdetince aldı ḫoş buġday **unı** / Süd-ile yaġ-ıla iletdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4625). [unı, -ı]*

ün: *1.ses, avaz, yaygara 2. yüksek sesle şarkı söyleme 3. şöhret, nam, şan.*

Gine bir **ün** işitdüm / Ḫudāyīler üninden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3712). [ün,]*

ün: *Ün, ses, avaz.*

Leşkerin çekdi vü Ḥaydar gitdi çün- / Ol Bedaḫşān mülkine irişdi **ün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 657). [ün,]*

Çaġırur Ḫūnkār adın hep **ün-ile** / Ḫūnkār adın çün getürdiler dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3521). [ün-ile, --ile]*

ün: *Un, buğdayın toz hali.*

Didi Ḫūnkār'a ki Fātma iy ʿazīz / Evde hīç **un** ḳalmayupdur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2074). [un,]*

ün: *Ses, seda, ün.*

Gine bir ün işitdüm / Ḫudāyīler **üninden** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3712). [üninden, -i, -n, -den]*

ün: *Ses, avaz; ün.*

Ḥācī Bektaş işidüp kāfir **ünin** / Çıḳdı ġārdan ḳıbleye dönüp yönin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 936). [ünin, -in]*

ün: *Ses.*

Ġavġā **üni** geldi semʿine hemān / Bir kişiye didi kim iy yār-ı cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1543). [üni, -i]*

ünde: *Çağırmak.*

Ḥāl erinden bir kişiyi **ündedi** / Var fülān yirden şunı getür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3220). [ündedi, -di]*

ürgüb: *Bugün Nevşehir'e bağlı ve Peri Bacaları ile ünlü olan ilçedir.*

Gĕçübĕni andan ol kān-ı kerem / **Ürgüb** iline varur ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1541). [ürgüb,]*

ürk-: *Bir şeyden korkup sıçramak.*

Heybetinden evrenüñ **ürkdi** ḳatır / Atdı şuya kendüyi dügdi ḳatır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3509). [ürkdi, -di]*

Ürkdi bunlardan geyik oldı revān / Beşḳarış köyine dek iy pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5291). [ürkdi, -di]*

üründügin: *?.*

Aḳsarāy'da var-ıdı bir köy yaḳın / Adı durur ol köyüñ **Üründügin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4614). [üründügin,]*

üsküf: *Kep, kalpak, serpuş, başlık.*

Güci yiten altun **üsküf** eyledi / Kendülere ʿizzi mevṣūf eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4431). [üsküf,]*

üst: *Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.*

Üstini örtüben alup gitdiler / Köyde olan ʿavreti cemʿ itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2085). [üstini, -i, -n, -i]*

üst: *Bir şeyin dış yüzü, yüzey.*

Hem ḳara ḳaftān giyerdi **üstine** / Gelmiş-idi ḫoş ziyāret ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2448). [üstine, -i, -(n)e, -, -]*

üst: *Yukarı, bir şeyin yukarı kısmı, üzeri.*

İşigi- altında erüñ sinim ḳazuñ / Meyyitim defn idüben **üstüm** düzüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5809). [üstüm, -üm]*

üst: *Bir şeyin görülen yanı, yüzü.*

Dir elüñ vir virdi elin destine / Pāyini hem ḳodı pāyi **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [üstine, -ine]*

üst: *Bir şeyin yukarı kısmı II üzeri.*

Aḳsarāy **üstinde** dirler Ḳaraṭaş / Anda ejderhā bile ḳıldı ṣavaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1625). [üstinde, -inde]*

Bindi ṭaşuñ Ḥācī Bektaş **üstüne** / Didi b'ismillāh işāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6223). [üstüne, -ü, -ñ, -e]*

üst: *Bir şeyin üzeri, göğe doğru olan tarafı.*

Mollā da ṣudan yar **üstine** çıḳar / Göreyin diyü ol evrene baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [üstine, -i, -n, -e]*

Ol ḳaya **üstine** Ḫūnkār ḥażreti / Eyleyüp ārām ḳılurdı rāḥatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3595). [üstine, -i, -n, -e]*

Çıḳdı Ḫūnkār ol ḳaya **üstine** zūd / Niyyet itdi ki ḳıla anda ruḳūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3598). [üstine, -i, -n, -e]*

Çıḳdı mollā mescid **üstine** revān / Yuġılaya yaʿnī mescidi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3601). [üstine, -i, -n, -e]*

üst: *Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, üzeri.*

Ortada yaturdı biri key mebāş / İtdi tekbīr geldi çün ṭaş **üstüne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6222). [üstüne, -ü, -ne]*

üst: *Üstüne, üzerine.*

Yoluñuz **üstindedür** burçaḳ yolar / Görüñüz varup çü göñlüñüz diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2301). [üstindedür, -i, -(n)de, -dür, -]*

Yatur-iken sāz içinde gördiler / **Üstlerine** varubanı irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3017). [üstlerine, -ler, -i, -n, -e]*

üst: *Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı, üzeri.*

Ṭurdı ol ṭaş indi **üstinden** revān / Yüz süriyü irdi bunlar da i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [üstinden, -i, -n, -den]*

üst: *Bir şeyin yukarı kısmı,üzeri.*

Göricek ḫüddām gelürlĕr-idi / Hegbeyi **üstinden** alurlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 601). [üstinden, -i, -n, -den]*

üst: *Bir şeyin yukarı kısmı, yüzeyi.*

Ḳıldı seccādeyi b'ismillāh diyüp / Ol dārı **üstine** yā Allāh diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1152). [üstine, -i, -n, -e]*

üst: *Bir şeyin dış kısmı, yüzeyi, üzeri.*

Kim görüpdür servüñ **üstinde** ḳamer / Çünki gördi oldı bī-hūş bī-ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 343). [üstinde, -i, -(n)de]*

Şol sūsen yapraġı üstine anı / Ṣaluban **üstinde** ḥoş ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6734). [üstinde, -i, -(n)de]*

Çıḳdı Bektaş üstine bā-emr-i Ḥaḳ / Ḳıldı **üstinde** iki rikʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6742). [üstinde, -i, -(n)de]*

Ḳıldı **üstinde** iki rekʿat namāz / Eyledi Ḥaḳḳ'a tażarruʿ-la niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1154). [üstinde, -i, -(n)de]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Bu nebī **üstinde** sizüñ-ile hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1244). [üstinde, -i, -(n)de]*

Ol direk **üstine** bir tava ḳodı / İndürevüz gine biz bunı didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1236). [üstine, -in, -e]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ **üstinde** dir / Bir gögercincik otururdı dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1310). [üstinde, -i, -(n)de]*

Ḳara tāc **üstine** ḥoş mīzer siyāh / Ṣaruban başına giymişdi zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2447). [üstine, -in, -e]*

Pes olur seccāde ṣu üzre revān / Seccāde **üstinde** o üc cān hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2796). [üstinde, -i, -(n)de]*

İşidür Ḫūnkār Aḫı Evran-ıla / Gölbıñar **üstinde** ṣoḥbetde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3055). [üstinde, -i, -(n)de]*

Ayaġuñ ayaġum **üstine** ḳoġıl / Yum iki gözüñi sözüm fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3674). [üstine, -in, -e]*

Başı ayaġı yiri vü ḳuyruġı / Ṭaş **üstinde** muʿayyen ṭuraġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5202). [üstinde, -i, -(n)de]*

Üsti yanlarına bir ṭaġ var-ıdı / Adına Ayraḳlı hem dirler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5285). [üsti, -i]*

Ḳubbe **üstinde** uçınca nā-gehān / Çaġırup Ḫūnkār'a ider imtiḥān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5834). [üstinde, -i, -(n)de]*

üst: *Üzerine.*

Yoḫsa anlara iderem bed-duʿā / Yürür **üstüñüze** yatan ejdehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 952). [üstüñüze, -ünüze]*

üst: *Üzerine, hakkında, için.*

İşidüñ uşda bunı direm size / Ṭanıḳ oluñ siz bizüm **üstümüze** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1963). [üstümüze, --ümüz, --e]*

üst: *Beden, vücut, bir kimsenin kendi şahsı.*

Dünle Ḫūnkār çıḳa başa **üstüñe** / Kim durur diyü ṣorısardur saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3635). [üstüñe, -ü, -(n)e]*

üst: *Beden, vücut, bir kimsenin kendi şahsı.*

Ḥażret-i Ḫūnkār āhū postına / Çün naẓar ḳıldı o daḫı **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1454). [üstine, -i, -n, -e]*

Bir eri ḳılduñ musallaṭ **üstüme** / Memleketüm ġāret itmek ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4294). [üstüme, -üm, -e]*

Defʿī atdan inüben ḳaza ḳoya / **Üstüme** gire vü yāsīn oḳuya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5530). [üstüme, -üm, -e]*

üst: *Bir kimse veya şeye hakim olma, koruma, gözetme.*

Tā ki bize eyleye er himmeti / **Üstümüzden** defʿ ide bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 924). [üstümüzden, -ümüz, -den]*

üst: *Bir şeyin üste bakan kısmı.*

Ḫʿācesinüñ mektebin anda görür / Ol muʿallim-ḫāne **üstüne** iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5979). [üstüne, -ü(n), -e]*

üst: *Üst, üzeri.*

Atumuz dir anda derlĕdi hemān / Ol çañı **üstlerine** atdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3029). [üstlerine, -ler, -i, -ne]*

üst: *Üst, üstüne, üzerine.*

Geçdi bir müddet çün bunuñ **üstine** / Ḳıldı Ertuñrul da rıḥlet dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4263). [üstine, -i, -n, -e]*

üst: *Bir şeyin dış kısmı, yüzeyi, üzeri.*

Ṣaman-ıla **üstin** örtmişler-idi / Her biri bir yaña gitmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2144). [üstin, -i, -n]*

Çeçlerüñ **üstin** daḫı hep açdılar / Ṭaş olmışdur yabāna ṣaçdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2160). [üstin, -i, -n]*

Dir Saʿīd **üstindeki** misin digil / Yā ḫo altındaġı mısın ẕikr ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3741). [üstindeki, -i, -n, -de, -ki]*

üst: *Daha iyisi, üstü bulunmamak.*

Didi şeyḫ kim **üstüne** her kim gice / Ṭarunuñ **üstüne** seccāde ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6058). [üstüne, -üñ, -e]*

üst: *Beden, vücut, gövde, sırt.*

Tekbīr ü tehlīl aluban dile / Ṣaldı Şeyḫ Loḳmān **üstine** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6656). [üstine, -i, -n, -e]*

üst: *Bir şeyin görülen yanı, yüzü, taraf.*

Aḳsarāy **üstinde** bil iy ḫoş-nihād / Bir dere var Selme dirler aña ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [üstinde, -i, -n, -de]*

üst: *Bir şeyin yukarı bakan yüzü, yüzey.*

Süzülüp rāst indi anuñ **üstine** / Pençe urup getüreydi destine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1321). [üstine, -i, -n, -e]*

üst: *"-e doğru", üzeri, karşı.*

Aldı icāzet geldi ġāruñ **üstine** / Virdi evvel ol selāmı dostına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 944). [üstine, -i, -(n), -e]*

Ḫırḳa Ṭaġı **üstine** děgin sürür / Ṭoġrı bir arduç dibine dek irür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1583). [üstine, -i, -(n), -e]*

Cemʿ idüben yidi yüz biñ er alur / Ṭoġrılup Ḳayṣeri **üstine** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1614). [üstine, -i, -(n), -e]*

İşidüp Ḳayṣer daḫı leşker direr / Gelüben Ḳayṣer'üñ **üstine** irer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1615). [üstine, -i, -(n), -e]*

Didi b'ismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm / Elini **üstine** ḳodı ol selīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2083). [üstine, -i, -(n), -e]*

İrdi ejderhānuñ **üstine** görür / Çeküben gül-bāng ḳatı naʿra urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2816). [üstine, -i, -(n), -e]*

Atasınuñ şancaġın gel buña vir / Kāfır **üstine** bunı ḳıl şīr-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4321). [üstine, -i, -(n), -e]*

Çün delüp kilsāyı indi ber-zemīn / Rāst keşīşüñ **üstine** indi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4889). [üstine, -i, -(n), -e]*

Cümle erenler geldi oturdı yirine / Ḳaraca Aḥmed ṭurdı ayaġ **üstine** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6182). [üstine, -i, -(n), -e]*

üst: *Bir şeyin dışa bakan yüzü, dış yüzü.*

Elüñi virdüñ çü Ḫūnkār eline / Pāyi **üstine** ḳoduñ pāyüñ yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3704). [üstine, -i, -n, -e]*

üst: *Bir şeyin aşağı sayılan yerine göre yukarı tarafı.*

Çağıruban Ḥācī Bektaş dostına / Süzilüp iner mağāra **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 769). [üstine, -i, -n, -e]*

Yeşil evrāḳ **üstine** aḳ ḥaṭṭ-ıla / Tā ki maḳṣūd-ısa içinde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1383). [üstine, -i, -n, -e]*

Ṣaru'ya Ḫūnkār didi ṭurgıl Ṣaru / Ṣol aġaç **üstine** çıḳ ṭur yuḳaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [üstine, -i, -n, -e]*

Başdı ol aġacuñ **üstine** ḳadem / Ol ḳademden oldı aġaç muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2017). [üstine, -i, -n, -e]*

Besmele yād ide çıḳdı **üstine** / Ol ṭaşı ayaḳlamaḳlıḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2116). [üstine, -i, -n, -e]*

Ṣaldı seccāde deñiz üzre hemān / Geçüben **üstine** oturdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2753). [üstine, -i, -n, -e]*

üst: *(yol) üstü, (yol) üzeri.*

Çün irüp menziline ḳıldı ḳarār / Bir ulu yol **üstine** ṭurdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3135). [üstine, -i, -n, -e]*

Anda yol **üstine** bostān eyledi / Çün biter bostān gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3136). [üstine, -i, -n, -e]*

üst: *(beyitte) Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.*

Ṣol sūsen yapraġı **üstine** anı / Ṣaluban üstinde ḫoş ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6734). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Aluban seccāde geldi ilerü / Ṣaldı seccādeyi sūsen **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6740). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Çıḳdı Bektaş **üstine** bā-emr-i Ḥaḳ / Ḳıldı üstinde iki rikʿat namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6742). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Her ne dirseñ ṭutaram baş **üstine** / Ḳanda gidem ben ṭurup ṭaş **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 792). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Doġru ṣuyuñ **üstine** çün irdiler / Ol erenler biri birin gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1072). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Her ki ṣol çeç ṭaru **üstine** gelĕ / Seccādesin anuñ **üstine** ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1132). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Her ki ṣol çeç ṭaru **üstine** gelĕ / Seccādesin anuñ **üstine** ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1132). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Çıḳup anuñ **üstine** ḳıla namāz / Oḳıya tesbīḥ ü eyleyĕ niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1133). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Ṭurdı seccāde muʿallaḳ bī-sütūn / Çıḳdı **üstine** hemān ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1153). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Er-iseñ dir bu ḳaya **üstine** çıḳ / Ayaġuñla dizüñ ile anı ṣıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2113). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh ol pāk-dīn / Ḳalʿanūn **üstine** çün çıḳdı emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2815). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Başını ḳuyruġı **üstine** alup / Ṣöyle yatur ol aralıġa ṭolup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3489). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Didi çıḳġıl işbu mescid **üstine** / Yuġılaġıl ṭamlamamaḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3600). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

İki elin virdi Ḫūnkār destine / Ḳodı ayaġın ayaġı **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3675). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Ṣaru İsmāʿīl rikābın ṭutdı tīz / Geldi at **üstine** ol merd-i ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4599). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Ṣıçradur atını çün ol merd-i Ḥaḳ / Ḳarayük'üñ **üstine** başdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4600). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

Ol kelīsā **üstine** ḳondı hemīn / Görüben bunlar olur ayın bayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5294). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

üst: *(beyitte) Üst, yüzey.*

Kelīsā üzre dururken nā-gehān / Uçuban yir **üstine** ḳondı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5295). [üstine, --i ,-(n) ,-e]*

üst: *"-e doğru, o tarafa doğru" anlamlarına gelen ifade.*

Ol maġāra **üstine** ṭur varalum / Papasuñ didügi kimdür görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 885). [üstine, -i, -n, -e]*

Çün ʿAmū **üstine** irişdi bular / Gelüben anda yiter ol yidi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [üstine, -i, -n, -e]*

Ḫırḳada ṭurduġı yirden ḳalḳdı tīz / Ḥācī Bektaş **üstine** geldi ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1158). [üstine, -i, -n, -e]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ **üstine** tīz / Ḳondı bir ṭaş üzerine ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1300). [üstine, -i, -n, -e]*

Her birine virdi bir dürlü naṣīb / Erligi **üstine** erlik iy edīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1396). [üstine, -i, -n, -e]*

Geçdi ol köz **üstine** ol dem revān / Ḳuruban bağdaş oturdı hem ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2698). [üstine, -i, -n, -e]*

Pes Saʿīd ol ḳılı alup destine / Ḳodı ol kesdügi ḳıluñ **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3422). [üstine, -i, -n, -e]*

Tā Ḳızılca Ḫalvet'ine Ḫūnkār'uñ / Lā-tekellüf **üstine** girdi erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4583). [üstine, -i, -n, -e]*

Lā-tekellüf girdi Ḫūnkār **üstine** / Girmez-idi eyle kes er **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4586). [üstine, -i, -n, -e]*

Lā-tekellüf girdi Ḫūnkār **üstine** / Girmez-idi eyle kes er **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4586). [üstine, -i, -n, -e]*

Daʿvet itdi çıḳdı çārṭāḳ **üstine** / Didi ṣol dīvānenüñ gör ḳaṣdı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4742). [üstine, -i, -n, -e]*

Oturur-iken o Ḳara İbrāhīm / Ṣol dem indi **üstine** bir yıldırım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5176). [üstine, -i, -n, -e]*

üst: *Bir kimsenin kendisi, şahsı.*

Yiñmege gögercini itdi iʿtiḳād / Ḫışm-ıla irince erüñ **üstüne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6110). [üstüne, -üñ, -e]*

Ḫışm-ıla **üstüne** geldi bir ṭoġan / Bildi Rūm'uñ gözcisidür bu gelen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6112). [üstüne, -üñ, -e]*

üst: *Bir şeyin yukarı bakan kısmı, üst, üzeri.*

Ḳubbesini varuban berk eyleye / **Üstüni** ammā sekiz terk eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5766). [üstüni, -ü, -ni]*

Urdılar bünyādı muḥkem ḳatı berk / İtdiler **üstüni** sekiz yerde terk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5771). [üstüni, -ü, -ni]*

Yirlü yirinde ṭurursa hep varı / Ṭaru **üstünde** iken ḳılan niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6060). [üstünde, -ü, -n, -de]*

üst: *Bir şeyin art arda gelmesi durumu.*

Yuġuyı Ḫūnkār üzre bıraġur / Yuġı **üstine** irer Ḫūnkār gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3609). [üstine, -i, -ne]*

üst: *Üst, üzeri, üst taraf.*

Emr ider Ḫūnkār **üstin** örtdiler / Ḳaldı ḳırḳ gün anda gör kim n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3651). [üstin, -i, -n]*

üst: *Bir kimsenin kendisi, şahsı.*

Üstine yapdurdı bir ʿālī binā / Ḫoş mezārını belürtdi hem yině *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5030). [üstine, -i, -ne]*

üst: *Bedenin üzeri, vücut.*

Mollā Ḫūnkār **üstine** çün kim girür / İstedügi kes degül anı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4063). [üstine, -i, -n, -e]*

üst-: *Bir şeyin, bir kimsenin içinde bulunduğu olumsuz durum.*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñ ḳıl himmeti / **Üstlerinden** gel götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 949). [üstlerinden, --ler, --in, --den]*

üstâd: *Üstat, usta, mahir.*

Ḳabluca miʿmārını itdi ḳabūl / Kāfir-idi līki **üstād-ıdı** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5764). [üstād-ıdı, --ı, -dı]*

üstâd: *Öğretici, usta, hoca.*

Ḳara Reʾīs dirler-idi adına / Āferīn dirlĕr-idi **üstādına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4096). [üstādına, -ı, -n, -a]*

üstâd: *(Fars.) Herhangi bir ilimde veya sanat alanında bilgi ve söz sâhibi olan, üstün bir yeri, tam vukūfu bulunan kimse II. Hoca, öğretmen.*

Dünyāda bennā-y-iken **üstād** ol / Ḫāke ururken muḥkem bünyād ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5818). [üstād,]*

üsti: *Bir şeyin üstü, üzeri, yukarısı.*

Ol direk **üstinde** ṭurur daḫı ṭās / Ṣimdiye dek varuban görür enās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1237). [üstinde, -nde]*

Ṣuluca Ḳarayük **üstinde** görür / Bir yaluñuzca gögercin oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1320). [üstinde, -nde]*

üstinde: *Üzerinde, üstünde.*

Sefer **üstinde** meger kim bulışa / Seferinde ġayrı yirden ulaşa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5406). [üstinde,]*

üstindeki: *Üstünde, üzerinde.*

Didi **üstindekiyem** virdi cevāb / İşidüp Ḫūnkār sözin ḳıldı ʿitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3742). [üstindekiyem, --y, --em]*

üstine: *Üstüne, üzerine.*

Ḥaḳ diyüp er çaġırınca dostına / Başdı kāfir ṣaġ ayaġı **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5779). [üstine,]*

üstine: *-den sonra, bir şeyin arkasına.*

Çünki miʿrācdan dönüp geldi gine / Geçdi üç yıl bunuñ **üstine** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 138). [üstine,]*

Ṣandıġa muḥkem ḳoyup berkitdiler / Üç gün **üstine** geçince rüzigâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 179). [üstine,]*

Ḫalḳ-ı ʿālem oldı ol ṣādīye ṣād / Geçdi bir müddet çü bunuñ **üstine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 369). [üstine,]*

Müstemiʿ ol bāḳīsin diyem sizĕ / Geçdi **üstine** çü bīst ü çār sāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 372). [üstine,]*

Çün bunuñ **üstine** geçdi bir zamān / Ẕikr idem diñle saña bir ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [üstine,]*

Çün bunuñ **üstine** geçdi bir zamān / Nice oldı diyeyin gūş it beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1688). [üstine,]*

Pes ulu cemʿiyyet oldı **üstine** / Himmet ü ḫay ı r duʿāsı ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2198). [üstine,]*

üstine: *Arkasından, devamında.*

Baġlanup uçlar ġazā olmadı bil / Geçdi bunuñ **üstine** bir niçe yıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4270). [üstine,]*

üstine: *"-dan, den".*

Geçdi tārīḫ **üstine** çoḳ sāliyān / Döndi devrān Ḫan Muḥammed oldı ḫan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5851). [üstine,]*

üstine: *... için, amacıyla, uğruna; bir olay ve durumdan sonra aradan az veya çok zamanın geçmesini anlatmak için kullanılır; sonra, akabinde.*

Pādişāh bundan sürūr-ı tām ider / Geçdi bunuñ **üstine** çün bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6687). [üstine,]*

İsmi ẕikrinde şekerler yidiler / Geçdi bunuñ **üstine** niçe zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6705). [üstine,]*

üstine: *-e doğru, o yöne doğru.*

Ol erenler **üstine** iy muḳtedā / Bir ʿaẕīm heybet oturdı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1302). [üstine,]*

Didi ne kimsenedür ol kim gele / Ḫayrum **üstine** bu resm-ile ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2278). [üstine,]*

Üstine bıraġayın bu yuġuyı / Eylesün yuġı anuñ başın ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3607). [üstine,]*

üstine geç-: *Üzerinden geçmek (zaman bağlamında).*

Adını Maḥmūd virdiler anuñ / Üstine geçdi çü birez vaḳt bunuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3855). [üstine geç-, --di]*

üstine şala: *Üstüne salmak, göndermek.*

Daḫı ḥırḳa ṭurduġı yirden gele / Kendözin ol şaḫṣuñ **üstine şala** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1136). [üstine ṣala, --a]*

üstüḫ̆ānın: *Kemik.*

Pūḫte ḳılup kūşişin yiyüñ didi / **Üstüḫ̆ānın** postına koyuñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4503). [üstüḫ̆ānın,]*

üstümüzden: *Üzerimizden.*

Luṭf idüben eyle bize himmeti / **Üstümüzden** tek götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 933). [üstümüzden,]*

üstümüze şal-: *Üzerimize göndermek. II.rahatsız etmek.*

Üstümüze ṣalar işbu ejderi / Yuda ḫalḳı ḳomaya kimse diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 958). [üstümüze ṣal-, --ar]*

üstün: *Benzerlerine göre daha yüksek bir düzeyde olan, onları geride bırakan.*

Şeyḫden icāzet alup dirlik ḳıluñ / Çünki sizden **üstün** oldı ol kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6146). [üstün,]*

üstüne: *..... ile alakalı olarak.*

Ḳaraöyük **üstüne** ṭurup ḳonar / Didi bismi'llāh Öyük üzre inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6086). [üstüne,]*

üstüne: *"-den sonra" anlamındadır.*

Biz daḫı irdük bu resme öñce git / Varavuz uş **üstüñe** yaraġuñ it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [üstüñe, -ü, -(n)e]*

Didi şeyḫ kim **üstüne** her kim gice / Ṭarunuñ **üstüne** seccāde ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6058). [üstüne, -ü, -(n)e]*

Ṭaruya çıḳmaġa itmez kimse ses / Ṣaluban seccāde ṭaru **üstüne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6063). [üstüne, -ü, -(n)e]*

Hīç ırılmaz dānesinüñ varı da / Çıḳdı seccāde **üstüne** ol ser-fırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6065). [üstüne, -ü, -(n)e]*

Kim çeceye örtdi kiçe kim kilīm / Ḥācī Bektaş geldi ḫarmān **üstüne** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6242). [üstüne, -ü, -(n)e]*

Ḫarman **üstüne** ṭurup ḳarşu varur / Didi nédür örtdügüñüz söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6244). [üstüne, -ü, -(n)e]*

üstüvār: *Sağlam, kuvvetli, dayanaklı II güvenilir.*

Gönlegüm Receb diyüpdür aña er / Kim ṭarīḳat içre idi **üstüvār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2250). [üstüvār,]*

üte: *I. Geçmek, gitmek, yol almak II. Ardında bırakıp gitmek.*

Ben vaṣiyyet ne kim itsem ṭutagör / Dü cihānuñ varlığını **ütegör** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5526). [ütegör, -gör]*

üyük: *Oyuk, derinlik.*

Gördiler ol yazıda ṣan bir **üyük** / Gider idi bir büyük ṣığın geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [üyük,]*

üyüsinüñ: *?.*

İsmümüzle adayalar adını / **Üyüsinüñ** berk ide bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3843). [üyüsinüñ, --nüñ]*

üz-: *Bir şeyi çekmek, gerip çekiştirmek, koparmak.*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup duta varaḳ / **Üzüben** getürdi gör iy merd-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3721). [üzüben, --üben]*

üz-: *Ayrılmak, uzaklaşmak.*

Aldı ābdest ṭāʿate **üzdi** yüzi / Ḥācetin maḳbūl idüben Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5990). [üzdi, -di]*

üzdi: *Kesti, kesmek.*

Kökeninden ikisin **üzdi** revān / Götürüp ḳatlarına geldi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1484). [üzdi,]*

Üzdi kökinden varup ol ḳavunı / Ḳoltuġına götürüp gitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1493). [üzdi,]*

üzere: *"Amaç, koşul, zamanda yakınlık, gibilik" anlamları katan "üzere" edatı.*

Yüriyüben yollarına gitdiler / Nā-gehān evren **üzere** yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5194). [üzere,]*

Sözlerini işidicek ol ʿazīz / Eşeginden yir **üzere** indi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5218). [üzere,]*

üzeri: *Üzeri; üstü.*

Yā ḫo şimdi küllüñüzi ḳıraram / Şerriñüz ḫalḳ **üzerinden** ıraram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 881). [üzerinden, -n, -den]*

üzeri: *Üstüne, üzerine.*

Ḳaldurup başını ḫurūş eyledi / Ġıjğurup **üzerine** cūş eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3507). [üzerine,]*

üzerine: *...e/a karşı, üzerine.*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ üstine tīz / Ḳondı bir ṭaş **üzerine** ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1300). [üzerine,]*

üzerine: *Üzerine.*

Ḳoḳulaşup şeyḫe hem-ṣoḥbet olur / Bir zamān bu ḥāl **üzerine** ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5370). [üzerine,]*

üzerine: *"-a/e göre, -a/e uygun olarak" anlamlarında zarf.*

Aña göre pes cezā virmek gerek / Göndüreyüm Bektaşuñ **üzerine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6348). [üzerine,]*

üzre: *-A kıyasla, nazaran.*

Ḫalīfeler cemʿ oluban ṭurdılar / Ḥażret-i Ḫūnkār **üzre** girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4989). [üzre,]*

üzre: *Üzerine, içine.*

Pes Keşişlik Depesi'ne irdiler / Seyr iderek depe **üzre** vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5491). [üzre,]*

üzre: *-nın üzerine, -a doğru.*

Çün Kızılırmaġa irmişdi yaḳın / Ṣaldı seccādeyi ṣu **üzre** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1570). [üzre,]*

üzre: *... e doğru.*

Böyle diyüp şehr ucına çıḳdılar / Yazı **üzre** ol yañaya baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 612). [üzre,]*

üzre: *"doğrultusunda" anlamında kullanılan edat.*

Didi iy seccāde ṣu **üzre** yüri / Ṭurma buyruḳ **üzre** git imden giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [üzre,]*

üzre: *"Doğrultusunda" anlamında "üzere" edatı.*

Ölçer idi ʿādet olmışdı o kār / Gine ʿādet **üzre** köyli her ne var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2141). [üzre,]*

Pes Güreleş didi olduḳca müdām / Şerʿ-i Muḫtār **üzre** yüridi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2791). [üzre,]*

Biz senüñ-ile barışduḳ bilürüz / İtdügüñ ʿahd **üzre** ḳāʾim oluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4293). [üzre,]*

Bunuñ **üzre** çünki geçdi bir zamān / Tā ki Ḫūnkār ḥażreti ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4879). [üzre,]*

Dir didüm sözüm benüm işitmedi / Didügümüz emr **üzre** gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4984). [üzre,]*

üzre: *"Üzerinde" anlamı veren kelime.*

Çünki ser-ḥadd-i Ḫorāsān'a yaḳın / ʿAmū Ṣuyı **üzre** irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1069). [üzre,]*

Otururdı bir ṭaş **üzre** ol ʿazīz / Var-ıdı bir süri ṭaş yanında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [üzre,]*

Çün özini işidüp ol kān-ı cūd / Bıçaġını urdı ol ṭaş **üzre** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2130). [üzre,]*

Didi iy seccāde ṣu **üzre** yüri / Ṭurma buyruḳ **üzre** git imden giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [üzre,]*

Ol bisāṭ ṣu **üzre** ḳuş gibi gelür / Çün Güreleş bunı temāşā ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2768). [üzre,]*

Üçi bir seccāde **üzre** gitdiler / Rūmili'nden yañaya ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2790). [üzre,]*

Pes olur seccāde ṣu **üzre** revān / Seccāde üstinde o üc cān hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2796). [üzre,]*

üzre: *"Üzerine" anlamında kullanılan kelime.*

Didi Ḫūnkār ol ḥamīrüñ varını / Üc bölüp sac **üzre** ḳoñ her birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [üzre,]*

Yaġırı **üzre** düşüp uṣṣı gider / Gördi duḫter anı bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [üzre,]*

Tekyede seccāde **üzre** oturdılar / Ṣemʿadan baʿdehū yaḳuban çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6232). [üzre,]*

üzre: *" –den çok, –den fazla" anlamına gelir.*

İtdi Loḳmān-ı Perende anı ṭırāş / Sünnet **üzre** yola-dı Loḳmān başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6069). [üzre,]*

üzre: *"-de/-da."*.

Ḥażret-i Ḫūnkār o mehyā remzini / Seyyid **üzre** ola remz itdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5036). [üzre,]*

Çerdekīn Şeyḫ ḳubbe **üzre** defn olur / Ol begüñ maḳberesi ṭaşra ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5511). [üzre,]*

Farż u sünnet ḥükmi **üzre** yudılar / Ḫulle ṭonından kefīne ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5649). [üzre,]*

Ḳaraöyük üstüne ṭurup ḳonar / Didi bismi'llāh Öyük **üzre** inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6086). [üzre,]*

üzre: *"Üstüne" anlamında kullanılan zarf.*

Ṣofra gelüben açıla öñine / Hem ʿalem başı **üzre** dikile gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1138). [üzre,]*

Ben iderem diyüp iḳdām itmedi / Bu nefes **üzre** biri söz itmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1143). [üzre,]*

Şol ḫamīre gömülür gibi hemān / Ayaġı ṭaş **üzre** gömüldi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1301). [üzre,]*

Ol ṭarīḳ **üzre** ki oturıncaġaz / Eyle otururlar ıdı niçe kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1354). [üzre,]*

Pes ol arduç ḳıbleye ḳarşu döner / Ḫūnkār **üzre** püri budaġı iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1585). [üzre,]*

Ṣaldı seccāde deñiz **üzre** hemān / Geçüben üstine oturdı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2753). [üzre,]*

Ḳuyruġı **üzre** başını ḳoyup baḳar / Ġıjġırubanı görenleri yaḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3482). [üzre,]*

Yuġuyı Ḫūnkār **üzre** bıraġur / Yuġı üstine irer Ḫūnkār gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3609). [üzre,]*

Elegüm saġmala beñzer bir boz at / **Üzre** olmışdı süvār ol ḫoş-ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4578). [üzre,]*

Kelīsā **üzre** dururken nā-gehān / Uçuban yir üstine ḳondı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5295). [üzre,]*

üzre: *"Doğrultusunda" anlamında zarf.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm'uñ açıldı ḳolı / Baʿd ez-ān emr **üzre** yüridi yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4995). [üzre,]*

üzre: *"-de/da"; doğrultusunda, yönünde, üzere II yolunda.*

Var murāduñ **üzre** ol gitgil didi / Maḳṣūduñ her ne-y-ise itgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3616). [üzre,]*

İşidüben sözlerin ol kān-ı cūd / Maḳṣūduñ **üzre** didi varmadı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4549). [üzre,]*

V

vācib: *Farz kadar kesin olmamakla birlikte İslamiyette Allah'ın emrettiği ve Müslümanların da muhakkak yapmakla mükellef oldukları buyruk.*

Oḳumaḳ **vācib** durur laʿnet inan / Nice ḳatl itdüklerin dirsem tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 243). [vācib,]*

vācib ol-: *Gerekme, yapılması dinen gerekli olan.*

Biz de bildük dīn-i İslām ḥaḳḳ-ımış / Bize vācib olan aña ṣıdḳ ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2625). [vācib ol-, --an]*

vaʿde: *(Ar.) Erteleme, söz verme, belirlenmiş zaman.*

Türbeye ḫizmet iderken el-ʿacel / **Vaʿde** irüp yitdi aña tā ki ecel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5798). [vaʿde,]*

vaʿdesi yit: *Ömrü sona ermek, eceli gelmek, ölmek.*

Çün bu resme yitdi emrüñ ġāyeti / Vaʿdesi yitdi vü geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2342). [vaʿdesi yit, --di]*

vādī: *İki dağ arası veya ova, yer, taraf.*

Ol Beyāmlu nām **vādīye** müdām / Seyr ide varurdı ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3173). [vādīye, -y, -e]*

vādī: *Ar. Düzlük, alan.*

Ḳarayük ḳurbında iy yār-ı ʿazīz / Kim Beyāmlu nām **vādī** var-ıdı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3170). [vādī,]*

vāfir: *Bir sürü, pek çok.*

Altunumuz aḳçamuz **vāfir** durur / İşbu dervīş var-ısa sāḥir durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2154). [vāfir,]*

Aḳça **vāfir** gösterürler çün görür / Birez ol buġdaydan anlara virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3259). [vāfir,]*

vāfir: *Ar. Çok.*

Ol ḳadar dāne bişür **vāfir** ṭaʿām / Kim pilava etle ṭoya ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5557). [vāfir,]*

vāfir eyle: *Bol bol vermek.*

Cevherin bulup çırāḳlar düzdiler / Eyle vāfir bulınur anda nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6284). [vāfir eyle,]*

vāfir ḳıl-: *Çokça ihsan etmek, bağışlamak.*

Düzdürüp tābūtumı ḥāżır ḳıluñ / Ṣuyum ılıt yaraġım vāfir ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5672). [vāfir ḳıl-, --uñ]*

vaḥdet: *1. Birlik, bir olmak: Vahdet-i vücûd. 2. Yalnızlık; tenhâyî: Vahdet-güzîn.*

Biz daḥı tā dem ü yum oynatsavuz / Sürüben **vaḥdeti** bir dem itsevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5000). [vaḥdeti, -i]*

vaḥdet: *Birlik, bütünlük; Allah'ın varlıktaki birliği.*

Pes bu nevʿe oldı cemʿiyyet ḳatı / Ḳaldı ḫoş **vaḥdetle** Ḫūnkār ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2666). [vaḥdetle, -le]*

vaḥş u ṭuyūr: *Vahşi hayvanlar ve kuşlar.*

Her ne cinsden var-ısa **vaḥş u ṭuyūr** / Yuvasında çifti ile oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1309). [vaḥş u ṭuyūr,]*

vaḳf: *Durma, durdurma.*

Vaḳfını arturuban ābād ider / Ḥācī Bektaş rūḥını şāh şādider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5858). [vaḳfını, -ı, -nı]*

vaḳf eyle-: *Mal ve mülkünü satılmamak şartıyla bir hayır kurumuna veya işine bağışlamak.*

Aña key ġāyāt-ıla ikrām ider / Ol yiri vaḳf eyleyüp inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5507). [vaḳf eyle-, -yüp]*

vaḳf it-: *Adamak, bir şeyin bütününü bir işe vermek.*

Ḳatl iderseñ ol yiri virdüm saña / Mesken eyle vaḳf itdüm hem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5010). [vaḳf it-, -dü, -m]*

vaḳfe: *Durma, Hacc'ın tamam olması için Arafat'ta durma.*

ʿArafāt'a tā ki ḥüccācla gider / **Vaḳfeye** ṭurur-iken hem-rāhına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6691). [vaḳfeye, -y, -e]*

vāḳıʿ ol-: *Vuku bulmak, uğramak, meydana gelmek.*

Didi ḫan ger didügüñ vāḳıʿ ola / Rāyuña şanma kişi māniʿ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2415). [vāḳıʿ ol-, --a]*

vāḳıʿā: *Ar. 1. Hadise. 2. Rüya, düş: vâkı'asında görmüş ki. Cem'i: vâkı'ât.*

Didiler nėdür bize bu olan iş / Bu ʿacāyib **vāḳıʿa** ṭurfe reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1349). [vāḳıʿa,]*

vākıf ol-: *İdrak etmek, kavramak.*

Ol iki erden biri nuṭḳa gelür / Ṣorduġından çünki ol vāḳıf olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4142). [vāḳıf ol-, --ur]*

Çünki aña ḳıldı külliyā naẕar / Vāḳıf oldı aña cümle ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4422). [vāḳıf ol-, --dı]*

Ḥācīya ḥurmā durur zīrā delīl / Ḥācī Bektaş vāḳıf oldı ḥāline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5967). [vāḳıf ol-, -dı]*

vāḳıf ol-: *Bilmek, haberdar olmak II fark etmek.*

Ḥācīya ḥurmā durur zīrā delīl / Ḥācī Bektaş vāḳıf oldı ḥāline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5967). [vāḳıf ol-, -dı]*

vaḳit: *An, vakit.*

Meger ol günler bahār eyyāmı-dı / Ṣularuñ ṭaşdugı **vaḳt** hengāmı-dı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5042). [vaḳt,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o genc-i maʿrifet / Didi Burhān Abdāl'a ṭurġıl bu **vaḳt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5168). [vaḳt,]*

Aña daḳ irdi ḳarañlıḳ şām olur / **Vaḳt** geçer gün ṭolunup aḫşām olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5234). [vaḳt,]*

Didiler geç **vaḳt** oldı key degül / İşbu **vaḳt** varmaḳ ol eve bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [vaḳt,]*

vaḳit: *Belirlenmiş zaman, belirli zaman.*

Uzanur bu **vaḳt** dırāz olur kelām / Çün şehīd oldı imām-ı heftümīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 244). [vaḳt,]*

Naḳldür bir **vaḳt** ol kān-ı kerem / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2352). [vaḳt,]*

Meger ol **vaḳt** ser-ver-i erbāb-ı faḳr / Ḥażret-i Ḫūnkār Ḳarayük'i maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2443). [vaḳt,]*

Gelesi **vaḳt** ḥażreti nice olur / Çelebiler geldügin nice bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2857). [vaḳt,]*

Dikdügüñ **vaḳt** yire ṣoḳ bu aġacı / Bunı gözet nice olur ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [vaḳt,]*

Ol murād kim bizden iderdüñ ṭaleb / **Vaḳt** irişdi saña virdük bu sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3841). [vaḳt,]*

Adını Maḥmūd virdiler anuñ / Üstine geçdi çü birez **vaḳt** bunuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3855). [vaḳt,]*

Vaḳt gele senden bunı istĕyeler / Bize virgil gerek oldı diyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4961). [vaḳt,]*

Didiler geç **vaḳt** oldı key degül / İşbu **vaḳt** varmaḳ ol eve bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [vaḳt,]*

Taḫılın biçmĕge bir **vaḳt** ol ʿazīz / İmeci itdürmiş-idi anda nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5428). [vaḳt,]*

vakit: *Vakit, zaman, an.*

Tīz selām virüp bulara ṭutdı yüz / Dir bu **vaḳtin** bunda niye geldüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1744). [vaḳtin, -in]*

vakt: *Çağ, zaman, devir.*

Bunca **vaḳtdür** iderüz er ḫizmetin / Görmedük itmedi bize himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 751). [vaḳtdür, -dür]*

Bunca **vaḳtdür** dīn ulusı olduñuz / Girçek erüz diyü daʿvī ḳılduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 915). [vaḳtdür, -dür]*

Būsitān dikdügi **vaḳtin** aġacı / Dikmiş idi tā göreydi ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3138). [vaḳtin, -in]*

Gic **vaḳtin** bir köye irişdiler / Gic oldı n'idelüm diyişdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5224). [vaḳtin, -in]*

Her ne **vaḳtin** semʿine irişse söz / Gel diyü erden aña irse rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5425). [vaḳtin, -in]*

vakt: *Zaman.*

Bunca **vaḳtdür** iderüz teftīş biz / İdeměyüp ḳalmışuz dil-rīş biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3003). [vaḳtdür, -dür]*

vakt: *Zaman; fırsat; uygun zaman.*

Ḳılıcaḳ **vaḳti** hemīn gördük gider / Bilmezüz ḳandan gelür ḳanda gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3691). [vaḳti, -i]*

vaḳt: *Belirlenmiş zaman, belirli zaman.*

Vaḳtidür cān bülbüli eyle ḫurūş / Ḫūb laṭīf elḫān ıla ac dilüñi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 214). [vaḳtidür, -i, -dür]*

Ṭur bile dervīş dir āb-dest alalum / **Vaḳtidür** öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1836). [vaḳtidür, -i, -dür]*

Ḳılıcı unutdı çaġırdı saña / **Vaḳtidür** meded irişigör aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2825). [vaḳtidür, -i, -dür]*

Dir namāz **vaḳtidür** āb-dest alalum / Ṭuruban öyle namāzın ḳılalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3554). [vaḳtidür, -i, -dür]*

İmdi **vaḳtidür** o ẕikri yād it / Gel göñül vīrānesin ābād it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4668). [vaḳtidür, -i, -dür]*

vakt: *Zaman, vakit, an.*

Ẓuhr vaḳti hem yaḳın gelmiş-idi / **Vaḳtüñ** evveli henūz olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3671). [vaḳtüñ, -üñ]*

vakt: *Zaman, süre.*

Didi bir dervīş geldi ḳatuma / Girüben yol buluban ser **vaḳtüme** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2576). [vaḳtüme, -ü,-m,-e]*

vaḳt: *Bir işe ayrılmış veya bir iş için alışılmış zaman; uygun zaman.*

Ṭañlacaḳ ṭuruban ata atlanur / Öyle **vaḳtinde** köye irişdi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1830). [vaḳtinde, -inde]*

Līki sen alsañ dürüstdür dest-namāz / **Vaḳti** durur ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3556). [vaḳti, -i]*

Ibrīġum gĕtür Saʿīd āb-dest ala / Geçmedin **vaḳti** namāzını ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3568). [vaḳti, -i]*

vakt: *An, zaman.*

Ḫoş müvellā üc yüz abdāl uydurur / Her iş olmasına **vaḳti** köydürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2958). [vaḳti, -i]*

ʿAṣr **vaḳti** daḫı hem olmış-ıdı / Olʿazīz anda sürüp gelmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4576). [vaḳti, -i]*

Didi daʿvet vaḳti degil fārigˇ ol / **Vaḳti** gelse inşāallāh varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6153). [vaḳti, -i]*

Çille-ḫāne'den çıḳar ṭutar yolı / Hem biçin **vaḳti** olupdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6238). [vaḳti, -i]*

vakt: *Namaz vakti.*

Didiler her vaḳt bu er bunda gelür / **Vaḳt** olıncaġaz yitişüben ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3690). [vaḳt,]*

vakt: *An / zaman.*

Bişüñüz de buña ṭanuḳ ṭutaram / İḥtiyāc **vaḳtinde** sizden isterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1968). [vaḳtinde, -i, -n, -de]*

Geçdi göñlinden Saʿīd'üñ böyle söz / Her namāz **vaḳtinde** dir Ḫūnkār'umuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3672). [vaḳtinde, -i, -n, -de]*

Toḫmını **vaḳtinde** eken ḥāṣıl biçer / Ekmeyen ġaflet-ile ʿömri geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5845). [vaḳtinde, -i, -n, -de]*

vakt: *Ar. Zaman.*

Vaḳt-i ḥācetde şehādet viresiz / İḥtiyāc **vaḳtine** çün kim iresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1964). [vaḳtine, -i, -n, -e]*

vaḳt: *(Ar.) An, zaman.*

Oturup ṣoḥbet iderlerken hemīn / Aḫşamuñ **vaḳti** irer iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2094). [vaḳti, -i]*

Taḫıluñ **vaḳti** daḫı irmiş-idi / Ḥāṣılın hep bir yire dirmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2142). [vaḳti, -i]*

Öter illā ötmez ol aralıġuñ / Ötecek **vaḳti** gelincek ol çaġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3109). [vaḳti, -i]*

Ẓuhr **vaḳti** hem yaḳın gelmiş-idi / Vaḳtüñ evveli henūz olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3671). [vaḳti, -i]*

Nā-gehān ikindi **vaḳti** çün olur / Ṣaru İsmāʿīl'e bir kimse gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3764). [vaḳti, -i]*

Pençşenbih güni-y-idi ol meger / Ẓuhr **vaḳti** hem irüpdi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3955). [vaḳti, -i]*

Fevt itme **vaḳti** refʿeyle hümūm / İy güzīn ġavvāṣ-ı deryā-yı ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4461). [vaḳti, -i]*

Didi daʿvet **vaḳti** degil fāriġ ol / Vaḳti gelse inşāallāh varavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6153). [vaḳti, -i]*

vakt ir-: *Vaktin gelmesi.*

Uşta ol rütbeti biz virdük saña / Gitmegĕ ʿuḳbāya vaḳt irdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1185). [vaḳt ir-, --di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a Mollā söyledi / Vaḳt irdügini iʿlām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3553). [vaḳt ir-, --düg, --i, --ni]*

vakt ol-: *Zamanı gelmek.*

Vaḳt olur kim iştiyāḳ ġālib olur / Būyuñuz ʿıṭrına cān ṭālib olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3215). [vaḳt ol-, --ur]*

Ṣoḥbet oldı tā irür vaḳt-i namāz / Vaḳt oldı ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3552). [vaḳt ol-, --dı]*

vakte: *Vakit, zaman.*

Fāṭma Ana'dan o **vaḳte** dek veled / Gelmemişdi hergiz andan bil ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1686). [vaḳte,]*

Daḫı ne **vaḳte** degin ol ṭurısar / Ḥaḳ bilür kim ne zamāna iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [vaḳte,]*

vakti-: *Çağ, zaman, devir.*

ʿAṣr **vaḳti-di** semāʿ ḳalḳmış-ıdı / Her ne var dervīş cemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5158). [vaḳti-di,]*

vakt-i germ ol-: *Sıcaklık vakti olmak II. Öğle vakti olmak.*

Tekyesinde tā ki odun ṭaşıya / Vaḳt-i germ olup güle vü ışıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2940). [vaḳt-i germ ol-, --up]*

vakt-i hācet: *İhtiyaç, gereklilik vakti.*

Vaḳt-i ḥācetde şehādet viresiz / İḥtiyāc vaḳtine çün kim iresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1964). [vaḳt-i ḥācet, --de]*

vakti iricek: *Zamanı gelmek, süresi dolmak.*

Ṣıdḳ u iḫlāṣuñ bu yolda görelüm / İricek vaḳti naṣībüñ virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2937). [vaḳti iricek, --icek]*

vakt-i namāz: *Namaz vakti.*

Ṣoḥbet oldı tā irür **vaḳt-i namāz** / Vaḳt oldı ḳılalar Ḥaḳḳ'a niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3552). [vaḳt-i namāz,]*

vakt-i şām-: *Akşam vakti.*

Vaḳt-i şāmdı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ḳıldı pes / Ṣubḥa dek bir gice ḳıldı er namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5999). [vaḳt-i şām-, -dı]*

vaḳt-i şām: *Akşam vakti.*

Gün ṭolunup irecegez **vaḳt-i şām** / Ṭoġmamışdı ay ḳaranlıḳdı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 146). [vaḳt-i şām,]*

İricegez **vaḳt-i şām** Ḫūnkār gelür / Mekke'de aḫşam namāzını ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3685). [vaḳt-i şām,]*

vakt-i sefer: *Sefer, savaş zamanı.*

Ḳışlayup **vaḳt-i sefer** olıncaġaz / Yürimegĕ öte az ḳalıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4198). [vaḳt-i sefer,]*

vālī: *Bir ilde devleti temsil eden en büyük mülkî âmir.*

Ol Ḫorāsān milkine **vālī** idi / Ḥażret-i şeyḫ-i şuyūḫ ulı ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 637). [vālī,]*

vālī kıl: *Vali atamak, vali olarak görevlendirmek.*

Milke vālī ḳıldı sĕni Kirdigār / Ḥażretüñdür Ḥācī Bektaş Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 723). [vālī ḳıl, --dı]*

vālī kıl: *Hükümdar tayin etmek.*

Didi kim yā Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Milke vālī ḳıldı seni Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 729). [vālī ḳıl, --dı]*

vālih kal-: *Şaşkın ve hayretler içinde kalmak.*

Gördi Ḫūnkār cümlesinde ṭopṭolu / Ḳaldı vālih keşf-ile ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3581). [vālih ḳal-, --dı]*

vālih ol: *Aklı gidip hayran olmak.*

Ol erenler çün bunu işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1248). [vālih ol, --up]*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1255). [vālih ol, --up]*

vālih ol-: *Aklı gidip hayran olmak.*

Aḳmaz oldı ḳan ṭutuldı gördiler / Ḥayret-ile vālih olup ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3423). [vālih ol-, --up]*

Mollālar çün kim bunı işitdiler / Vālih olup kendülerden gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3497). [vālih ol-, --up]*

vālih ü ḥayrān ol-: *Şaşırıp hayran olmak.*

Pencereye ḳarşu üc gün üc gice / Vālih ü ḥayrān olur şorma nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4736). [vālih ü ḥayrān ol-, --ur]*

Oturur ḳalḳubanı dehşet alup / İşbu işe vālih ü ḥayrān olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4764). [vālih ü ḥayrān ol-, --up]*

v'allah: *"Allah'a yemin olsun ki." anlamındadır.*

Birligine şāhdur **v'allāh** adı / Bā Ḥaḳ'uñ ḳapusıdur añla ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5898). [v'allāh,]*

va’llāh: *"Allah'a yemin olsun ki." anlamındadır.*

Bī-günāham şāh daḫı **va’llāh** bilür / Çünki sulṭān itdi ʿOšmān’a naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6342). [va’llāh,]*

va’llāh: *"Allah'a yemin olsun ki, Allah'ı tanık gösteririm." anlamında bir yemin sözü.*

Ṣaḥ vilāyet diñle ki **va’llāh** budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6236). [va’llāh,]*

v’allāhī: *Allah hakkı için, Allah'a yemin olsun ki anlamlarında yemin sözleri.*

Ger bu dertden ḳurtarursañ ṣaġ esen / Saña īmān getürem **v’allāhi** ben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5788). [v’allāhi,]*

var: *Var: Var, yokun karşıtı.*

Yoḳdur iş ki bu cihānda bitmedi / Ṣād **var** mı aña ġuṣṣa yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [var,]*

Gördiler ṣofrada var yidi balıḳ / Yidi daḫı kirde **varışmış** ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6176). [varışmış, -ış, -mış]*

var: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Çünki ḳaṣd eylĕdi Rūm erenleri / **Varalar** Ḫūnkār naẓarına giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1404). [varalar, -a, -lar]*

Heybet-ile kendülerden **varalar** / Çünki başuñdaki tācı göreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4399). [varalar, -a, -lar]*

Kim **varalar** Seyyid’üñ mehyāsına / Olalar sebeb o dem iḫyāsına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5022). [varalar, -a, -lar]*

Seyyid’üñ mehyāsına tā **varalar** / Yüzlerini ol mezāra süreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5039). [varalar, -a, -lar]*

Pīş-rev ġāfillerüñdür **varalar** / Tā varup anlara ḫaber vireler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5110). [varalar, -a, -lar]*

Kisvetin giyüp diler yaḳa çırāḳ / Ḳaṣdları bu ḥażretine **varalar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6159). [varalar, -a, -lar]*

var: *Elde bulunan her şey, zenginlik, servet.*

Mücevher çul gĕyüp uçarsa ḫumār / Tāze esbe olamaz hem-vār **var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 90). [var,]*

Ṣofrada bütün ṭurur hep **üstüvār** / Çün vilāyet böyle gördi her velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [üstüvār,]*

var: *Gitmek.*

Varmış-ıdı anda ḳuṭbu'l-ʿārifīn / Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3178). [varmış-ıdı, -mış, --ıdı]*

Kanda varsañ nuṣret-ile gelesin / **Varduġuñ** yaġıyı ḍarbī alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4402). [varduġuñ, -duk, -un]*

Olmasun yād kimse dir bunı göre / Ḥaḳḳımuzda sūʾ-i ẓann ide **vara** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4740). [vara, -a]*

var: *Gitmek, ulaşmak.*

Ḳalḳuban destūr dilerler gitmegĕ / **Varubanı** girü dem yum itmegĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1394). [varubanı, -uban, -ı]*

Yatur-iken sāz içinde gördiler / Üstlerine **varubanı** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3017). [varubanı, -uban, -ı]*

Varıcaḳ bir kimse gönderem gele / Anı dir maḳṣūdına vāṣıl ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3213). [varıcaḳ, -ıcaḳ]*

Mekke'ye **varmaḳlıġa** ḳaṣd eyledüm / Kaʿbetu'llāh'uñ ṭavāfın diledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3212). [varmaḳlıġa, -maḳ, -lık, -a]*

Yürüñ uṣda biz de anda **varuruz** / Bizi daʿvetden murādın görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3332). [varuruz, -uruz]*

İşbu defʿa ḫalḳda ṭuz bulınmadı / Kimse ṭuza **varubanı** gelmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3428). [varubanı, -uban, -ı]*

Evliyā diyübeni düşüp gider / Bilmezüz **varubanı** anda n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3462). [varubanı, -uban, -ı]*

Ol daḫı **varubanı** ṣudan alur / Ṭoldurup ıbrīġı Mollā'ya gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3564). [varubanı, -uban, -ı]*

Kim ki Ḫūnkār'uñ göre cemāʿatin / **Vara** anlara segirdüben hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3910). [vara, -a]*

Ḫālüñi iʿlām idincek sen aña / **Varısardur** Ḳayṣeri'ye görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3935). [varısardur, --ısar, --dur]*

Dir reʾīsüm gel seni erenlere / Ḥaḳ yolına ṭoġrulup **varanlara** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4116). [varanlara, -an, -lar, -a]*

At ʿaṣāñı ḳanda düşer-ise ol / Yurduñ oldur **varubanı** anda ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4876). [varubanı, -uban, -ı]*

Sözlerin gūş idicek ol pāk-dīn / Öyle olsun **varuñuz** didi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4993). [varuñuz, -uñuz]*

Seni ṣalduḳ Ḳaracaṭaġ'a yüri / Mesken eyle **varubanı** o yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5401). [varubanı, -uban, -ı]*

var: *Bulunmakta.*

Sizi görmege gelürdük iy ʿazīz / Bunda bıñar **varıdugın** görmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6710). [varıdugın, --ı, --duğ, --ı, --n]*

var: *Gitmek, ulaşmak.*

Beynisi ḳılur teḥarrük ez-ḫuşūʿ / Ḳalḳıcaḳ girü **varurdı** yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6759). [varurdı,]*

Er yigitler kāfiri gerçi ḳırar / **Varduġınca** kāfir oldı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 670). [varduġınca, -duġ, -ınca]*

Bir daḫı yoḳ oġlı kim cenge **vara** / Kılıc urup kāfirüñ ḫalḳın ḳıra *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 712). [vara, -a]*

Nūre'd-dīn bir ḳulına emr eyledi / Şu getür şol çeşmeden **varġıl** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1838). [varġıl, -ġıl]*

Şuluca Ḳarayük olur meskeni / Anda **varġıl** tā ki göresin anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4068). [varġıl, -ġıl]*

Adum ıla adana ẕürriyyetüñ / Ṣıdḳ-ıla **varġıl** yüce ṭut himmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4250). [varġıl, -ġıl]*

var: *(Teşbih edatıdır) Gibi.*

Ol zamān kim Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Girdi şāhīn şekline şöyle ki **var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 765). [var,]*

var: *Bulunmakta.*

Ḫarman üstüne ṭurup ḳarşu **varur** / Didi nedür örtdügüñüz söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6244). [varur, -ur]*

var: *Mevcut.*

Ḫoş mezārı **var** müşerref cāygāh / Yüz süre varur-ısañ eyle nigāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5265). [var,]*

var: *Gitmek.*

Ol vilāyātuñ ulu erenleri / Şeyḫ adlu ṭoġrı yol **varanları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5020). [varanları, -an, -lar, -ı]*

var: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Āb-dest aldı ki mescide **vara** / İrteyĕ dĕgin namāz emrin göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1727). [vara, -a]*

Ḳalḳuban hīç evlerine **varmadı** / Ṣofralarına ṣunup el urmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1756). [varmadı, -ma, -dı]*

Çünki ṣaġdılar inekleri heme / Ṣaldı buzaġıları **vara** eme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1923). [vara, -a]*

Bañā himmet it vaṭanuma **varam** / Ehl-i evlādum yüzini hem görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3198). [varam, -a, -m]*

Ben de arduñdan senüñ yitişürem / Sĕnüñ-ile ol bege bile **varam** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3947). [varam, -a, -m]*

İşidüben sözlerin ol kān-ı cūd / Maḳṣūduñ üzre didi **varmadı** zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4549). [varmadı, -ma, -dı]*

Ṭuruban bir tepsiye bir bişi ḳoy / İşbu sāʿat Mekke'ye defʿī **varam** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5940). [varam, -a, -m]*

Ben tevāżuʿ ḳılayın **varam** aña / Tekye ḳatında var-ıdı iki ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6221). [varam, -a, -m]*

var: *Bir kimsenin her şeyi, bütün varı.*

Tā ki ṭoyum eyledi leşkerini / Māla ġarḳ itdi tamāmet **varını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4289). [varını, -ı, -n, -ı]*

var: *Var ise, mevcut ise.*

Neẕrimüz **var** varuban anı getür / Ḳo o sözi sen bu ḫiẕmeti bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [var,]*

var: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak.*

Bir seh i l yirde **vara** ṭuta ḳarār / Işıcaḳ sāḥil yir ola ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [vara, -a]*

Ne yeri bize mekān virür ki er / Ben daḫı anda ṭutam **varam** maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [varam, -am]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol zeyne'l-beşer / Ḥˇāce naẕarına **varıncaḳ** ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5413). [varıncaḳ, -ıncak]*

var: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, gitmek, ulaşmak.*

Hegbeye ḳoyup ol öküze vurur / Ol öküz de ṭoġrı bāzāra **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [varur, -ur]*

Ṣuvada çün kim **varur** ol nāzenīn / Ḥażret-i Ḫūnkār gelür anda hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1690). [varur, -ur]*

Tīz sürüp Ḳayṣeri begine **varur** / Her ne ḥāl oldı-y-ısa ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3920). [varur, -ur]*

var: *Gitmek, ulaşmak.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi şöyle **varuñ** / Ayru ayru şol giñiş yirde ṭuruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5123). [varuñ, -uñ]*

var: *Varmak, gitmek.*

Ḫoş mezārı var müşerref cāygāh / Yüz süre **varur-ısañ** eyle nigāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5265). [varur-ısañ, -ur, --ısañ]*

var: *Hepsi, bütün, tüm.*

Başın ayaġını ḳoyuñ yirine / Didigüm gibi ḳıluñ dir **varına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4504). [varına, -ı, -n, -a]*

var: *(huzuruna) varmak.*

Didiler **varup** Külü Ḫan'a bunı / Çün kim işitdi tamāmet ḫan anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2470). [varup, -up]*

var: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Ḳarşu oturur Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ṭurduġı baba yanı **varduġı** evi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 800). [varduġı, -duġ, -ı]*

Gönderür pīş-rev **vara** iʿlām ide / Kişilemeklig içün iḳdām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2292). [vara, -a]*

Sür ḳoyunı didi aḫşamdur yaḳın / Ancaḳ irer **vara** eve bir ḳoyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [vara, -a]*

Didi bir bizden ü bir sizden gerek / **Vara** anı daʿvet ide tīzrek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3326). [vara, -a]*

Her birine ḳoşdı sulṭān çoḳ çeri / Her biri feṭḥ itdi **vardığı** yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4184). [vardığı, -duġ, -ı]*

Kimseye **varmaġa** ḳalmadı mecāl / Ḳalmaġa ḳaldı o yirde iḫtimāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5235). [varmaġa, -mak, -a]*

var: *Bir yere ulaşmak, vasıl olmak.*

Ulu Abdāl ü Kiçi Abdāl durur / Er yolını **varmış** ehl-i ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2745). [varmış, -mış]*

var: *(Belli bir yere) ulaşmak, erişmek II gelmek, girmek; kalmak, konaklamak.*

Sürdi Bektaş ayaġına yüzini / Şād olup ṭurur atasına **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6643). [varur, -ur]*

Yanığı ucında pes bellü durur / İsteyenler Ḳonya'da **varur** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1197). [varur, -ur]*

Böyle diyüben segirdüben **varur** / Elin öpüp ayaġına yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1438). [varur, -ur]*

Gĕçübĕni andan ol kān-ı kerem / Ürgüb iline **varur** ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1541). [varur, -ur]*

Eyle diyüben olur andan revān / Mescid içine **varur** girü i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1700). [varur, -ur]*

Girü dönüp ol maġāraya **varur** / Ḳapusından sürtüp içerü girür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1761). [varur, -ur]*

Bu deme dek şöylece egri ṭurur / İsteyenler görmege **varur** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1796). [varur, -ur]*

Pes Külü Ḫan ṭurur otaġa **varur** / Cān Baba'ya emr idüben buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2587). [varur, -ur]*

Ḳalʿa ıssına o çoban çün **varur** / Ejder öldügin aña ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2849). [varur, -ur]*

Kimisi dervīşlik itdi iḫtiyār / Kimisi daḫı **varur** gider i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3589). [varur, -ur]*

Çünki Ḫūnkār ḥażretine ol **varur** / Pāyine Ḫūnkār'umuñ yüzin sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4628). [varur, -ur]*

Hem Bahāʾe'd-dīn Şamāḳı'ya **varur** / Mesken idüp anda ol yirde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5489). [varur, -ur]*

Ol yire **varur** begini çün görür / Ḫażret-i Ḫūnkār selāmın dĕgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5503). [varur, -ur]*

Bir nefes menzil alan er ol durur / Çün Ḫorāṣan'dan **varur** Mekke'ye er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5945). [varur, -ur]*

var: *(Bir yere) ulaşmak, erişmek; gitmek.*

Ḫırḫasın aluñ götürün yā ḥabīb / Pes **varup** ṣandıḳların gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 181). [varup, -up]*

Ḥaḳḳ'ıñ emrine oluban intiẓār / **Varup** İbrāhīm Ḫorāsān'a yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 247). [varup, -up]*

Ẕikr olan ḳavmi **varup** daʿvet ḳıla / Daʿvet olup ẕikr olan ḳavm geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 389). [varup, -up]*

Varup Aḥmed Yesevī'ye ol hümām / İşigine yüz sürüp virdi selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 719). [varup, -up]*

Ḥaḳ baña yārī ḳılursa bu zamān / Ol Bedaḫşān mülkine **varup** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 745). [varup, -up]*

Didi b'ismillāh açuban bāl ü per / Ol Bedaḫşān mülkine **varup** geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 766). [varup, -up]*

Çün Bedaḫşān kāfiri ʿāciz ḳalur / Ḥāllerin **varup** tekūra ʿarż ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 852). [varup, -up]*

Yā ḫo **varup** ol eri ṭutuñ bu dem / Yā iderem küllīñüzi ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [varup, -up]*

Göricek ruhbānlaruñ ʿaczin tekūr / Dir uluñuz yüzine **varup** tükür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 914). [varup, -up]*

Ḥażretüñe **varup** ziyāret idelüm / Cānumuza ḫoş beşāret idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 935). [varup, -up]*

Didi **varup** ol tekūra söylegil / Cümlesin īmāna telḳīn eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 951). [varup, -up]*

Ṣuluca Ḳarayük'i var mesken it / Yurt virdük ṭurma **varup** anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1187). [varup, -up]*

Ṣaru İsmāʿīl'i aña gönderür / Buyruġın erüñ **varup** ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1410). [varup, -up]*

Üzdi kökinden **varup** ol ḳavunı / Ḳoltuġına götürüp gitdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1493). [varup, -up]*

Didi Ḫünkār buzaġılar emmedi / İşide gör **varup** inegi emdi mi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1920). [varup, -up]*

Öpmedi elinde **varup** ilerü / Endikiyüp ḳarşusına ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4064). [varup, -up]*

Çıḳ ögüt vir vara gide işine / Meşġūl ola **varup** öz cünbüşine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4744). [varup, -up]*

Yüriyüvirdi bular bunda ḳalur / Gör **varup** Sulṭān Ḥācımı nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5240). [varup, -up]*

Ġāzī ʿOšmān'a ḳamu ḫaşm oldılar / Pes **varup** Sulṭān'a anı ḳovladılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6299). [varup, -up]*

var: *(TDK Tarama Sözlüğü) 1.Varlığı, mevcudiyeti. 2. Hepsi, olancası, mevcudu. 3. Olanca, hep. 4. Servet, mal, varlık.*

Yirlü yirinde ṭurursa hep **varı** / Ṭaru üstünde iken ḳılan niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6060). [varı, -ı]*

var: *Bir hâle girmek, o hâl üzre olmak, o hâle dalmak.*

Pes eḥibbādan niçe ehl-i kerem / Bege **vardılar** bile ḳılup kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3957). [vardılar, -dı, -lar]*

Ol bacılar söz dutuban **vardılar** / Her biri bir aracuḳda ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5124). [vardılar, -dı, -lar]*

var: *(Bir yere) ulaşmak, erişmek; gitmek.*

Cumʿa güni çıḳdı Aḥmed minbere / Murtezā'yı daʿvet itdi çün **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 168). [varur, -+(u)r]*

Ol imām heştüm ʿAlī Mūsā Rıżā / **Vardı** Beytu'llāh'a eyledi ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 246). [vardı, -+dı]*

Ṣor aña ḳandan gelür ḳanda gider / Ḫādim inüp **vardı** anuñ ḳatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 278). [vardı, -+dı]*

Ol ʿadū ḳaṣdına pes rezm eyledi / **Varuban** götürdi düşmenden ṭamar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 263). [varuban, -+ub, -+an]*

Varuban ṣora vü bile araya / Kim durur kimüñ ḳızı durur bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 352). [varuban, -+ub, -+an]*

Sen işit kim Mūsiyü'š Šānī n'ider / Şerbeti götürüp evine **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 314). [varur, -+(u)r]*

Ol Bedaḫşān kāfirine **vardı** çün / Ceng idüben kāfiri ḳıldı zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 733). [vardı, -+dı]*

Silkinüben girdi ādem şekline / Ḥaydar'uñ **vardı** yapışdı eline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 774). [vardı, -+dı]*

Aḳdı seyl ü ġarḳa **vardı** şeş cihāt / Diñdi yaġmur bitdi yirden çoḳ nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 996). [vardı, -+dı]*

Ṭurdı Bektaş-ı Velī ol dem örü / Aluban seccāde **vardı** ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1151). [vardı, -+dı]*

Ol direk üstinde ṭurur daḫı ṭās / Şimdiye dek **varuban** görür enās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1237). [varuban, -+ub, -+an]*

Ol gelen dir ṭuru duruñ **varayın** / Olanından varuban gĕtüreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1552). [varayın, -ayın]*

Ol gelen dir ṭuru duruñ varayın / Olanından **varuban** gĕtüreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1552). [varuban, -+ub, -+an]*

Olanından **varayın** getüreyin / Biz de faḳruz bulınandan göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1696). [varayın, -ayın]*

Var-ısa Fāṭıma'yı sevmiş durur / **Varuban** yolına gitmez bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1801). [varuban, -+ub, -+an]*

Aḫşamın yimekligi çün aş urur / Yaġ almaġa küpecüge **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1703). [varur, -+(u)r]*

İylük ıssına ṭuruban **varayın** / İşbu ḥāli aña ḫaber vireyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1810). [varayın, -ayın]*

Didi mühlet virüñüz kim **varayın** / Ehl ü ʿıyālüm yüzini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1866). [varayın, -ayın]*

Bu sözi nāyib işidüben döner / Girü Ḳırşehri'ne **varuban** iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1827). [varuban, -+ub, -+an]*

Üçpıñar'a ol daḫı çün irişür / Gördi bir dervīş **varuban** görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1831). [varuban, -+ub, -+an]*

Varuban çün cāriye gördi işin / Bitirüben döndi tīzcek yumuşın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1917). [varuban, -+ub, -+an]*

Ṭuruban bir kimse zindāna **varur** / Nūre'dīn'üñ gözlerini ṣaġ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1898). [varur, -+(u)r]*

Varuban Ḫünkār'a dirler iy ʿazīz / Ne ʿacāyib eylemişsiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2162). [varuban, -+ub, -+an]*

Mürvetinden n'ola ger er luṭf ide / Bir ışıcaḳ yire **varuban** gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2214). [varuban, -+ub, -+an]*

Varuban ben anda iderdüm ḳarār / Mesken idüben ḳılurdum iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2220). [varuban, -+ub, -+an]*

Ṣaru İsmāʿīl **varuban** söyledi / Nite ki Ḫünkār aña ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2284). [varuban, -+ub, -+an]*

Didi kim iy burçacuḳlar iriñüz / **Varuban** yirlü yirüñe giriñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2322). [varuban, -+ub, -+an]*

Bir gicelik cevre ḳatlanmaz mısız / **Varuban** ol menzile ḳanmaz mısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2329). [varuban, -+ub, -+an]*

Ṣaru İsmāʿīl yirinden cüst ṭurur / Ḥażret-i Ḫünkār naẓarına **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2265). [varur, -+(u)r]*

Ol muḥibbe Ṣaru İsmāʿīl **varur** / Er ne didi-y-ise hep ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2272). [varur, -+(u)r]*

Pes döner pīş-rev **varur** girçek ere / Ḥāli iʿlām eyledi ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2304). [varur, -+(u)r]*

Dünle sulṭān işigine ʿazm ider / **Varuban** ḫan ḳapusında gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2419). [varuban, -+ub, -+an]*

Ṭurdı andan ḳonduġı yire **varur** / Ol giceye muntaẓır olur ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2417). [varur, -+(u)r]*

Göç öñine **varuban** didi ṭuruñ / Ne direm ben hep işidüben görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2466). [varuban, -+ub, -+an]*

Bunlara virmek gerekdür ḫayli yir / **Varuban** dirliklerin eyleye dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2644). [varuban, -+ub, -+an]*

Tā ḳılalar **varuban** anda ḥużūr / Pādişāh çün kim bu nevʿe buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2647). [varuban, -+ub, -+an]*

Ḳalʿa ıssına **varuban** vir ḫaber / Ejderi öldürdi di geldi bir er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2848). [varuban, -+ub, -+an]*

Çün **varur** yirine ḫoş ārām ḳılur / Dürlü işler kendüden iẓhār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2887). [varur, -+(u)r]*

Varuban hem anda oldı ber-ḳarār / Oldı Ḥaḳ emrine anda intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2988). [varuban, -+ub, -+an]*

Pes tehī-dest ere nice **varayın** / Naẓarına ne yüz-ile ereyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3047). [varayın, -ayın]*

Ger ḳabūl olmaz-ısa tevbem n'idem / **Varuban** girü ḥarāmīlıḳ idem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3158). [varuban, -+ub, -+an]*

Bir niçe dāne ḳavun ḳarpuz alur / Yortuban bu kimseye yaḳın **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3146). [varur, -+(u)r]*

Bu **varınca** çıḳageldi bir keşiş / Görişür ṣanki anuñ-ıla biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3191). [varınca, -ınca]*

Ol Beyāmlu nām vādīye müdām / Seyr ide **varurdı** ol zeyne'l-kirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3173). [varurdı, -+(u)r, -+dı]*

Köyliden bir mollādan bir gitdiler / **Varuban** Ḫūnkār'ı daʿvet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3327). [varuban, -+ub, -+an]*

Ḳayṣeri'ye ʿazm idüben sürdiler / **Varuban** ol şeyḫ ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3367). [varuban, -+ub, -+an]*

Bir tīz ayaḳlusı segirdüp gider / **Varuban** ol araya gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3439). [varuban, -+ub, -+an]*

Giyinüp Mollā oradan da yürür / Ḫalīfeye mollāya ḳarşu **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3548). [varur, -+(u)r]*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp yügürür / Tekye Ḳaya ḳatına degin **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3629). [varur, -+(u)r]*

Ġayb olur hīç bilmezem ḳanca **varur** / Oldı maʿlūm ere gör ně buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3673). [varur, -+(u)r]*

Lāzım oldı biz de anda **varavuz** / Anlaruñ görklü cemālin görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3770). [varavuz, -+a, -+vüz]*

Varıcaḳ bunlar olar ḳarşu gelür / Birbirine ʿizzet ü ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3872). [varıcaḳ, -+ıcaḳ]*

Aluban legençeyi tenhā **varur** / Fikri içre ol bunı cāyiz görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3835). [varur, -+(u)r]*

Öldüren oğlan ḳaçar dik yuḳaru / **Varuban** Ḫūnkār'a vurdı yire rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3896). [varuban, -+ub, -+an]*

Didi şunda bunda **varma** ṭur örü / Abıcem'e var öñinde yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3933). [varma, -ma]*

Ḳayṣeri begine maḥbūs atası / **Varuban** didi aña bu nefesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3922). [varuban, -+ub, -+an]*

Yüri şehre ṭoġrı sen gitgil didi / Şar ḳatına **varuban** yitgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [varuban, -+ub, -+an]*

Bir münādī gönderür şehr içine / Dir ḳıġır şehr içre **varuban** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [varuban, -+ub, -+an]*

Çün **varur** maḥbūs atası yirine / Ḫalḳını direr ki tā ṭanu ṭana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3931). [varur, -+(u)r]*

Gördi kim atıyla bir kimse gelür / Aña ḳarşu **varuban** ikrām ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4074). [varuban, -+ub, -+an]*

Al naẓara didi getür **varuban** / Tīz dut işbu emri bitür irüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4159). [varuban, -+ub, -+an]*

Dir **varayın** evvel ol girçek ere / Yüz sürĕyin ol güzīde ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4226). [varayın, -ayın]*

Pādişāha **varıcaḳ** iydüñ selām / Naḳl idüñ şāha didi böyle peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4412). [varıcaḳ, -+ıcaḳ]*

Pādişāha **varuban** ẕikr itdiler / Ẕikr olan sözleri cümle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4315). [varuban, -+ub, -+an]*

Varuban ber-mūcib-i emr iy ʿazīz / Bir kişi irişdi Otman Beg'e tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4328). [varuban, -+ub, -+an]*

Bursa tekvūrına feryādcı **varur** / N'itdügin Otman Beg'üñ ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4290). [varur, -+(u)r]*

Bend idüben pādişāha gönderür / Çünki Otman Beg'i Ḳonya'ya **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4304). [varur, -+(u)r]*

Bu **varınca** atdan indi ol daḫı / Dutdı atın varubanı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4581). [varınca, -ınca]*

Neẕrümüzdür ere virgil **varıcaḳ** / Bunı teslīm eyle ere **varıcaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4726). [varıcaḳ, -+ıcaḳ]*

Neẕrümüzdür ere virgil **varıcaḳ** / Bunı teslīm eyle ere **varıcaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4726). [varıcaḳ, -+ıcaḳ]*

Neẕrimüz var **varuban** anı getür / Ḳo o sözi sen bu ḫiẕmeti bitür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4677). [varuban, -+ub, -+an]*

Bir bedestāna **varuban** irdi ol / Oturur bir ṣayrafīyi gördi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4695). [varuban, -+ub, -+an]*

Divşürüp dükkānını ḳuflın urur / Aluban Güvenc elin eve **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4705). [varur, -+(u)r]*

Ben sürüp Ṭavas şarına **varayın** / Yurt ṭutuban anda meʾvā göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4895). [varayın, -ayın]*

Varuban gördük şaruşın bir kişi / Oturur baġdaş ḳuruban gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4927). [varuban, -+ub, -+an]*

Biz daḫı irdük bu resme öñce git / **Varavuz** uş üstüñe yaraġuñ it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [varavuz, -+a, -+vüz]*

Ol ḳapu açıldı girdi içerü / Ḳız yatağından yaña **vardı** ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5243). [vardı, -+dı]*

Böyle niyyet eylediler hem o gün / Geçüreler **varuban** bir köyde dün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5043). [varuban, -+ub, -+an]*

Bunca ḳurbān-ıla Seyyid'den yaña / **Varuban** yüz süriyĕvüz tā aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5051). [varuban, -+ub, -+an]*

Bu yaña piş-rev çü dergāha irer / Şeyḫ öñine **varuban** yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5104). [varuban, -+ub, -+an]*

Bunlaruñ maḳṣūdı bu-y-ıdı ki tā / **Varuban** ilerü evrana yitĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5191). [varuban, -+ub, -+an]*

Seyyid'üñ çünki mezārına **varur** / Ḫoş ziyāret eyleyüben yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5033). [varur, -+(u)r]*

Adı Yanḳo Mādiyān'dur ol erüñ / Şāh buyurdı **varuban** ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5765). [varuban, -+ub, -+an]*

Ḳubbesini **varuban** berk eyleye / Üstüni ammā sekiz terk eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5766). [varuban, -+ub, -+an]*

Tā ki mürşid anı Ḫaḳḳ'a irgürür / Ḳatre-y-iken kendü ʿummāna **varur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5840). [varur, -+(u)r]*

Yidiler bölügine şāhı ḳatar / Ḫıżr yine bir gün **varuban** yitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5923). [varuban, -+ub, -+an]*

Kim elifveş ṭoġrılur **varur** revān / Tā dimek tevbe itmek olur añla hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5899). [varur, -+(u)r]*

Ḫācī Bektaş daḫı bil nesl-i İmām / **Vardı** Bektaş daḫı virdi hem selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5957). [vardı, -+dı]*

Didi daʿvet vaḳti degil fāriġ ol / Vaḳti gelse inşāallāh **varavuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6153). [varavuz, -+a, -+vüz]*

Şan mürīd oldı gider şeyḫ ḫizmete / Ḳapuya **varınca** Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6019). [varınca, -ınca]*

Gördi anda **var** şecāʿat nūr u fer / On yidi yaşında henūz nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6343). [var,]*

Fānīden **vardı** beḳāya ol nefes / Taḫta geçdi şāha Sulṭān Bāyezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6426). [vardı, -+dı]*

var: *Gitmek, ulaşmak.*

Ḫācī Bektaş **varmayınca** ḫalḳ tamām / Olmadı aña maḳarr iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4471). [varmayınca, -ma, -y, -ınca]*

Ol eve gidervenin tınmañ baña / **Varmayınca** olmazın öñden ṣoña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5237). [varmayınca, -ma, -y, -ınca]*

var: *(Sahiplik bildiren olumlu ad cümleleri kuran bir söz.)Var idi, mevcuttu.*

Var-ıdı bir muttaḳī ehl-i temīz / Ol ḳız anuñ ḳızı-y-ımış çün bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 357). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ muʿteber / Ol erüñ ḫalīfesi gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 575). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Ṣanʿatı **var-ıdı** ez-kedd-i yemīn / Yimez idi ġayrıdan illā ez-īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 586). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Hep Müsülmānlıḳ aña uyar ıdı / Yüz biñ erce ḳuvveti anuñ **var-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 640). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Bir maġāra **var-ıdı** anda ʿak i s / Ḥaydar'ı eylediler anda ḫab i s *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 678). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Bir nefes oġlı **var-ıdı** şīr-i ner / Adı Ḳuṭbe'd-dīn-i Ḥaydar nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 731). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Üç biñ ola anda rāhib **var-ıdı** / Līki biri müʾmin ü muḫtār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 864). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Naḳldür Rūm içre **var-ıdı** bir er / Ḳatı ḳuvvetlü er-idi muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1402). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Pīr ʿUbeyd dirlerdi bir er **var-ıdı** / Nā-gehān Ḫūnkār'a yolı uġradı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1511). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Var-ıdı bāküm çün eylĕ itdüñüz / Eyledük iẓhār o yola gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1527). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Var-ıdı anda otuz altı ḥiṣār / Key ḳatı beklik ḳayadur bil i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Mollā İdrīs'üñ meger kim iy ʿazīz / **Var-ıdı** bir ḫatunı ġāyet temiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1671). [var-ıdı, -+-ıdı]*

İdrīs'üñ anası ḳarı **var-ıdı** / Fāṭıma gidicek ol beklĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1702). [var-ıdı, -+-ıdı]*

On sekiz biñ dirler evi **var-ıdı** / Burc u bārū çevresi ḥiṣār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1814). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Dir Ṣaru hergelede kim **var-ıdı** / Gördüñüz söyledügi sözi didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1985). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Ḳara Faḳīh nām imāmı **var-ıdı** / Aḫṣamuñ ṭurup eẕānın oḳudı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2095). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Otururdı bir ṭaş üzre ol ʿazīz / **Var-ıdı** bir süri ṭaş yanında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Evliyānuñ bir muḥibbi **var-ıdı** / Ḥācī Bektaş'ı ḳatı sever-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2260). [var-ıdı, -+-ıdı]*

İllā ʿaḳlında birez naḳş **var-ıdı** / Ṣanma ki ʿaḳlı özine yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2377). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Revzenesi **var-ıdı** Ṣaṭ Ṣuyı'na / Taḫtı revzene yanındaydı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2379). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Ol zamānda **var-ıdı** bir ḫoş ʿazīz / Ġāyet ehl-i ʿilm hem ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2382). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Tataristān'dur tamāmet ol diyār / Ol diyārda **var-ıdı** bir şehr-yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2402). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Kim aña Cengiz Ḫan dirlĕr-idi / On kemāle yitmiş oġlı **var-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2403). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Cümlesin icrā ḳılurlardı velī / Līki bir yirde **var-ıdı** işkili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2668). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatında bir ʿazīz / **Var-ıdı** ġāyet velī ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2678). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Olduġı yirde Çırāḳ'uñ iy ʿazīz / Bir sipāhī **var-ıdı** key tünd ü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3077). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Ol mekān ḳurbında bir çay **var-ıdı** / Ḫoş zülāl olup revān aḳar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Germiyān Deñizlüsi'nde iy ʿazīẓ / Bir ḥarāmī **var-ıdı** ḳılur sitīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3116). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Ḳarayük ḳurbında iy yār-ı ʿazīz / Kim Beyāmlu nām vādī **var-ıdı** nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3170). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Hem anuñ ḳurbında bir köy **var-ıdı** / Adına Ḳızılaġıl dirlĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3171). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Bir keşiş **var-ıdı** ḥubbu'l-evliyā / Dīn ṭutardı gizlüden ol bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3248). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Var-ıdı Ḳarayük'üñ bir mescidi / Böyledür kümmel bize böyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3593). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Arḳasında **var-ıdı** bir pīrehen / Andan artuḳ yoġ-ıdı gūş it zi-men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3795). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Bir daḫı erkān **var-ıdı** ol zamān / Gelse bu resm-ile zevvārdan kesān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3803). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Mālya'da iki ġanī kes **var-ıdı** / İkisi daḫı ḳatı māldār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3913). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Her birinüñ **var-ıdı** bir oġlanı / Muḥterem görürdi her biri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3914). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Ṣoḥbetüñe iştiyāḳum **var-ıdı** / Baña şevḳuñ mūnis ü dildār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4592). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Aḳsarāy'da **var-ıdı** bir köy yaḳın / Adı durur ol köyüñ Üründügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4614). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Bir ḳarıcıḳ anası hem **var-ıdı** / Ol daḫı erenlere hem yār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4617). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Ortasında **var-ıdı** bir yüce yir / İstedi o yiri eydür baña vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4940). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Beşḳarış dinmege ol yire sebeb / Bir kāfir begi **var-ıdı** bu'l-ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5282). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Üsti yanlarına bir ṭaġ **var-ıdı** / Adına Ayraḳlı hem dirler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5285). [var-ıdı, -+-ıdı]*

İşidincek şol sāʿat ṭurdı öri / Üç daḫı **var-ıdı** oġlancıḳları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5354). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Var-ıdı ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er ʿayān / Cümlesi Pīr-i Ḫorāṣāndur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6033). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Hep ḫalīfe tekyeleri **var-ıdı** / İşleri Loḳmān Perende pīr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6035). [var-ıdı, -+-ıdı]*

Ben tevāżuʿ ḳılayın varam aña / Tekye ḳatında **var-ıdı** iki ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6221). [var-ıdı, -+-ıdı]*

var: *Bulunmakta, mevcut.*

Hīç ırılmaz dānesinüñ **varı** da / Çıḳdı seccāde üstüne ol ser-firāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6065). [varı, -ı]*

Hep ṭurur yirlü yirinde var **varı** / Ḳalḳdı erenler ayaġına sürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6068). [varı, -ı]*

Gördiler ki ṭaş olup yatur **varı** / Ḫarman ıssı azıġın görince ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6256). [varı, -ı]*

var: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Varmayınca olmazuz **varmaḳ** gerek / Ḫizmetine varmasıdur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1351). [varmaḳ, -maḳ]*

Çaḳ Ḳızılca Ḫalvet öñinde tamām / Tekye Ḳaya'ya **varınca** iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2657). [varınca, -ınca]*

Nereye **vardıysa** nuṣretle gelür / Erlik-ile key ḳatı şöhret bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4261). [vardıysa, -dı, -y, -sa]*

var: *Bulunma durumu.*

Anuñ-içün çekmeye **var** tā emek / Ḥācī Bektaş sizleri de idüp ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6280). [var,]*

var: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Her gelen ayaḳlayup yüzin başar / **Varmadın** işige anuñ özin başar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5830). [varmadın, -madın]*

var: *Bulunma, mevcut olma.*

Varmış ʿOšmān nām bir oġluñ civān / Baña ʿāṣī oluban urmış ilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6308). [varmış, -mış]*

var: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak.*

Gele andan ḫatuna iʿlām ḳıla / **Varuban** ḫādim kimüdügin bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 353). [varuban, -uban]*

var: *"Haydi! Yap!" anlamında emir bildiren söz.*

Hep mürīd olup anı pīr itdiler / **Var** ḳıyās it Ḥācī Bektaş kim-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5972). [var,]*

var: *Bazı özellikleri kendinde bulundurmak, sahip olmak.*

Bilmezüz dĕlü midür yā ṣarʿı **var** / İş işler kim ne aşlı ferʿi **var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [var,]*

var: *Bulunma durumu, mevcut.*

İltdi evine ṣaḳladı zevci'l-Betūl / Bir rivāyet daḫı **var** diñle hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 164). [var,]*

Dervīş ü miskīn ü üftāde ḥaḳīr / Daḫı ne **var-ısa** ʿilm ehli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 382). [var-ısa, -ısa]*

İrişür Kaʿbe'ye vü ḳılur namāz / Ḥacc erkānın ne **var-ısa** ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6690). [var-ısa, -ısa]*

Ḳanda kāfir ili varsa gitdi ol / Ḳanda münkir ḫalḳ **var-ısa** yutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [var-ısa, -ısa]*

Her ne cinsden **var-ısa** vaḥş u ṭuyūr / Yuvasında çifti ile oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1309). [var-ısa, -ısa]*

Var-ısa oldur didügüñüz kişi / Çün işitdi ol erenler bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1312). [var-ısa, -ısa]*

Var-ısa işbu gidendür evliyā / Bu ḳoyuncuḳlar ḳılur böyle niyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1434). [var-ısa, -ısa]*

Dir aña kim ḳarnumuz açdur bizüm / Yiyecĕgüñ **var-ısa** getür ḳızum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1551). [var-ısa, -ısa]*

Var-ısa anuñ duʿāsından durur / Bu vilāyetler nefĕsinden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1711). [var-ısa, -ısa]*

Var-ısa Fāṭıma'yı sevmiş durur / Varuban yolına gitmez bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1801). [var-ısa, -ısa]*

Pes ṭurup Ḫūnkār ḳatına geldiler / Ne ki erkān **var-ısa** hep ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2071). [var-ısa, -ısa]*

Altunumuz aḳçamuz vāfir durur / İşbu dervīş **var-ısa** sāḥir durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2154). [var-ısa, -ısa]*

Bilmezüz dĕlü midür yā ṣarʿı **var** / İş işler kim ne aṣlı ferʿi **var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [var,]*

Kim Tatar ʿİṣāyī-y-idi put-perest / Eyledi ne **var-ısa** der-zīr-i dest *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2432). [var-ısa, -ısa]*

Her ki bundan yayḳanup içe ṣuyın / Terk ide ne **var-ısa** yatlu ḫūyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2523). [var-ısa, -ısa]*

Didi Rūm'da ne **var-ısa** evliyā / Bir başı var anlaruñ dir bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [var-ısa, -ısa]*

Ḳıldılar ol işe tevbe ser-te-ser / Her ne kim **var-ısa** cümle ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2716). [var-ısa, -ısa]*

Ne ki faḳr erkānı **var-ısa** tamām / İrürürler dervīş olur ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3075). [var-ısa, -ısa]*

Ol namāz ḳılanlara döndi Saʿīd / Müşkili **var** anlara ṭandı Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3687). [var,]*

Er murād-baḫşdur baḫīl olmaz hiç er / Ḳanda cümerd **var-ısa** anda hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3746). [var-ısa, -ısa]*

Çün duʿā oluban ṣofra götrülür / Her ne kim erkān **var-ısa** hep olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3802). [var-ısa, -ısa]*

Meskenine ḳonuban oturdılar / Nĕ ki erkān **var-ısa** yitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3954). [var-ısa, -ısa]*

Anı ṣalıḳ virdi bu ḫalḳ Ḳonya'da / **Var-ısa** oldur didiler dünyāda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4059). [var-ısa, -ısa]*

Her nesi **var-ısa** hep ışmurladı / Bir inanduġı yire ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4155). [var-ısa, -ısa]*

Neleri **var-ısa** andan aldılar / Evden ü şardan çü ṭaşra geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4770). [var-ısa, -ısa]*

Er naşīb didügi **var-ısa** budur / Nūş itgil kim saña lāzım budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5457). [var-ısa, -ısa]*

İstemědi erligini bed-gümān / Şāh ʿAle'd-dīn ḳulları her ne ki **var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6298). [var,]*

Ol velī baḳınca ʿOšmān yüzine / Ger günāhı **var-ısa** taḥḳīḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6349). [var-ısa, -ısa]*

var: *Bulunmak, mevcut olma, sahip olma durumu, ... özellikleri kendinde bulundurmak.*

ʿAdli **vardur** ṣuçumuza itmez żarar / Oġul Allāh oñara işüñ senin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6319). [vardur, -dur]*

var: *"Git, var; gidip de, varıp da" anlamlarına gelerek yapılmaması gereken bir şeyin yapılması durumunda söylenen bir ifade.*

Ḳırşarı'nda işbu iş meşhūrdur / Sen daḫı **var** göresin meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3110). [var,]*

Mollā Saʿde'd-dīn'e didiler ʿazīz / Sözümüz **var** diyelüm eyle temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3334). [var,]*

var: *Bulunma, mevcut olma.*

İtdi teslīm ol da Ṣādıḳ Caʿfer'e / Oġlı **vardı** Mūsī-i Kāẓım imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 198). [vardı, -dı]*

Vardı bir ḫatun ġāyet pārsā / Ḫoş vilāyet ehli ġāyet er nisā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [vardı, -dı]*

Zupun adlu bir begi **vardı** ol yirüñ / Kāfir-idi diñleyüp sırra irüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4906). [vardı, -dı]*

İşidür begleri sözin ayru dir / Ḳara Emīr adlu **vardı** bir Oġuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6305). [vardı, -dı]*

var: *(Birinin yanına) Varmak, gitmek.*

İstedi ki türbesini yapa şāh / **Varup** anda işigini öpe şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5761). [varup, -up]*

var: *Bulunma durumu, mevcut.*

Kimler idi ḳanca **vardı** n'oldılar / Didi Bektaş diyeyin kimler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6638). [vardı, -dı]*

Ṭaġ arasında gezer meslūb ıdı / Budalā **vārdı** gezerdi ṭaġları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6650). [vārdı, -dı]*

Arż-ı Türkistān'da **vardı** bir ulu / Bir vilāyet ıssı bir er baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 573). [vardı, -dı]*

Vardı Türkistān'da bir şehr-i ʿacīb / Şehr-i Yěsī dirler-idi iy ḥabīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 578). [vardı, -dı]*

Ḫˇāce'nüñ **vardı** meger bir öküzi / Yonduġın her nice ise kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 590). [vardı, -dı]*

Vardı ṭoḳsan biñ ḫalīfe çākeri / Cümlenüñ ser-çeşmesi vü ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 638). [vardı, -dı]*

Ḳuṭb-ı Ḥaydar adlu **vardı** oġlanı / Kim nefes oġlıydı virmiş ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 649). [vardı, -dı]*

Hele geçüben oturdı yirine / **Vardı** kendü ʿāleminüñ seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1724). [vardı, -dı]*

Develi yirinde **vardı** bir ʿazīz / Bir kerāmet ıssı bir ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2289). [vardı, -dı]*

Ol zamānda şehr-i Baġdād'da ʿazīz / Müktefī nām bir ḫalīfe **vardı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2369). [vardı, -dı]*

Pes Tatar tüşmülleri ululları / Hem Tatar'uñ ne **var-ısa** illeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2654). [var-ısa, --ısa]*

Ol ezelki ʿāleminden ki olar / **Vardı** anlarda niçe yatlu ḫūlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2669). [vardı, -dı]*

Çift sürecek **vardı** iki öküzi / Anlara ḫiẕmet ider-idi özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2860). [vardı, -dı]*

Ol Ḳızılca Ḫalvet'üñ ḳurbında dir / **Vardı** bir ḳızıl ḳaya olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2967). [vardı, -dı]*

Ere münkir anda **vardı** bir kişi / Ḳoyun eri vü çobanlıḳdı işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3172). [vardı, -dı]*

Aḳsarāy şehrinde **vardı** bir ulu / Ehl-i ʿilm ü ehl-i faẕl u baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3294). [vardı, -dı]*

Ol zamānda Ḳayṣeri şehrinde hem / Bir ʿazīz **vardı** be-ġāyet muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3300). [vardı, -dı]*

Ẕikre gelen mescidüñ öñinde tīz / Bir büyük ḳara ḳaya **vardı** ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [vardı, -dı]*

Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ iy ʿazīz / **Vardı** Otman nām bir oġlı tīz nîz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [vardı, -dı]*

Çün ṣıdılar gevherin birin daḫı / Ḳılca **vardı** bir ḫabāšet iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4572). [vardı, -dı]*

Var-ıdı dünyāda bir merkebleri / Aña binerdi müdām ol dīn eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5018). [var-ıdı, --ı, -dı]*

Ṣol köpriceginüñ **vardı** delügi / Nite ki remz itdi ol begler begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5144). [vardı, -dı]*

Bir Tatar begi **var-ıdı** anda hem / Muʿteber ulu kişiydi muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5504). [var-ıdı, --ı, -dı]*

var: *Erişmek, ulaşmak.*

Cāriyeye daḫı eve **varmalı** / Bir mühim iş düşmiş-idi görmeli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1914). [varmalı, -malı]*

Virdi seccāde vü ḳoşdı iki er / Nereye varsa bile **vara** bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [vara, -a]*

Varsun andan istesün ol andadur / Aña virdüm ṣanmasun kim bendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2933). [varsun, -sun]*

Dutulur aña girü bu iş biter / **Varsun** aña bu iki kişi yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [varsun, -sun]*

var: *Bulunma durumu, mevcut.*

Ne ḳadar **varsa** Müsülmānlıḳ tamām / Geldi Aḥmed Yesevī'ye ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 696). [varsa, -sa]*

Ḳanda kāfir ili **varsa** gitdi ol / Ḳanda münkir ḫalḳ var-ısa yutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [varsa, -sa]*

Zımmī idi ehli hep ol ḳaryenüñ / Key işit bu ṣoḥbeti **varsa** cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [varsa, -sa]*

Dört oğlı var-ıdı kim her biri / Ḳanda **varsa** bellü olmışdı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1644). [varsa, -sa]*

Adına dirler Ḫamīrḳaya anuñ / Göresin şevḳuñ eger **varsa** senüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2119). [varsa, -sa]*

Ḳanda **varsa** putları giderdiler / Oda yaḳubanı terkin urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2720). [varsa, -sa]*

İrtesi ne **varsa** ḥażretde tamām / Çelebiler ḫalīfeler ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2874). [varsa, -sa]*

Anı der-ḥāl nūş itdi cümlesin / Aldı andan nĕ ki **varsa** ḥamlesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5458). [varsa, -sa]*

var: *1-Bulunma durumu, mevcut 2-Gitmek, ulaşmak.*

Gerçi yoḳdur dünyede ḳaṭʿā devam / Ḥaḳḳ'a minnet **var** işüñde Ḥaḳ niẓām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [var,]*

Anda demüñ yumuñ oynat **var** hem / Geçisersin anda hem iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5003). [var,]*

Beg didi ʿUṣṣāḳ tevābiʿinde bir / Kim Ṣusuz nām bir ışuz **var** anda yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [var,]*

Kim er olmış **vardur** erlik āleti / Kendüden gitmiş dişilik ḫāleti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5252). [vardur, -dur]*

Bu Ḫıż ı r-ṣūret velī kim bilmedüm / Burḳası **var** yüzde anı farḳ ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5665). [var,]*

Gerçi **vardur** ṣehv-ile bī-ḥad ṣuçum / ʿAfv it aġardı ḳapuñda işbu ṣaçum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5692). [vardur, -dur]*

Gördiler ṣofrada **var** yidi balıḳ / Yidi daḫı kirde varışmış ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6176). [var,]*

var: *(Bir yere) Ulaşmak, erişmek; gitmek.*

Didi gözüñ yum ki anda **varasın** / Gözüñ açup baba yüzin göresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 820). [varasın, -a, -sın]*

İtegiyi hem unuñ çuvalların / Silküben cemʿ eyleñüz unuñ **varın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2078). [varın, -ın]*

Yoġurup **varın** ḳatuma getürüñ / Didügüm gibi idüp iş bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2079). [varın, -ın]*

Üc dün ü gün ḳaldı od içre hemīn / Olıcaḳ dördünci gün **varduḳ** yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [varduḳ, -du, -k]*

Bil mezārı anda durur **varasın** / İşigine ol erüñ yüz süresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4866). [varasın, -a, -sın]*

var: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak, uğramak.*

Çıḳ ögüt vir **vara** gide işine / Meşġūl ola varup öz cünbüşine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4744). [vara, -a]*

var: *Bulunma durumu, mevcut ll Var ise.*

Ol öküzi zebḥ iden her kim ki **var** / Ḫalḳ içinde olalar rüsvā-yı zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 625). [var,]*

var: *Bulunma durumu, mevcut.*

Oḳ atıldı didi Ḫūnkār çāre yoḳ / Emre ṭābiʿ ol dime bu **vara** yoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [vara, -a]*

var: *Bulunma, mevcut olma, sahip olma.*

Meger anda **vardı** bir yirli ḳaya / Ḥazret-i Ḫūnkār'a ol er ne diyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [vardı, -dı]*

İcikim dirlerdi **vardı** bir kişi / Çift sürmekdi müdām anuñ işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2858). [vardı, -dı]*

Ḳalʿacuḳ yirinde **vardı** bir kişi / Evliyā ḥubbı idi her dem işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3036). [vardı, -dı]*

var: *Bu şeyleri, Varlığı, mevcudiyeti. Hepsi, olancası, mevcudu. Olanca, hep. Servet, mal, varlık.*

Mesken itdi ḳıldı maʿmūr ol yiri / Ḳurıġölcük aña yüz ṭutdı **varı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4847). [varı, -ı]*

var: *Bulunma / mevcut olma.*

İy fenā ehli işit aṣlaḥ kelām / **Var** durur temšīl hem destān be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 2, Beyit 94). [var,]*

Ṭāḳatüm yoḳ yüriyüp gidem yayan / Ne atum **var** binüben olam revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 793). [var,]*

Aldılar ṣoñra duʿā vü hem naẓar / Ol naẓarda çoḳ naṣīb **var** çoḳ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [var,]*

Ḫalḳa ne ḳonuḳ ḳayusı **var** durur / İşleri efġān-ıla hem zār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [var,]*

Er naẓarı kīmyādur hem ṭabīb / **Var** durur anda kerāmetler ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2050). [var,]*

Mübtediʿe didi ʿizzet **var** mıdur / Ḳılmaġa muḫtār ruḫṣat **var** mıdır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3337). [var,]*

Mübtediʿe didi ʿizzet **var** mıdur / Ḳılmaġa muḫtār ruḫṣat **var** mıdır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3337). [var,]*

Var durur anda bilüñ ṭuz maʿdeni / Ol depe altı ṭuzuñdur medfeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3434). [var,]*

Didi Ḳırşehri'nde bir er **var** durur / Ol anuñ ıla muṣāḥib yār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [var,]*

Neẕrümüz **var** var getür didügi er / Ṣayrafī benem muḥaḳḳaḳ bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [var,]*

var: *Bulunma durumu, mevcut olma.*

Var sekiz terki anuñ bilür Aḥad / Farḳı yoḳ aṣlı ʿabāṣī yā nemed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 127). [var,]*

var: *Bulunma durumu , mevcut olma.*

Didi göñlüñüzdekin ẕikr eyleñüz / Her ne kim **vardur** ẓamīrde söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1124). [vardur, -dur]*

Buradan ḳalʿaya ṭoġru çıḳayın / Vech-i ḥikmet bir ne **vardur** baḳayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2804). [vardur, -dur]*

Dir varup söyleñ ki buġday mı gerek / Daḥı andan erde **vardur** yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [vardur, -dur]*

var: *Bulunma durumu, mevcut.*

Ayası içinde ol girçek erüñ / Bir yeşil beñi didiler **var-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6723). [var-ıdı, -ıdı]*

Var-ıdı yılduz didiler iy aḫı / Elin açdı anı daḫı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6726). [var-ıdı, -ıdı]*

Var-ıdı bir er orada ittifāḳ / Gelmiş-idi Rūm'a ez-sū-yı ʿIrāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1314). [var-ıdı, -ıdı]*

Ol elüñ avcında bir beñ **var-ıdı** / Şevḳ virür çün lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1418). [var-ıdı, -ıdı]*

Gördi avcında yaşıl beñ **var-ıdı** / Şevḳ virür şan lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1422). [var-ıdı, -ıdı]*

Naḳldür çoban başında ki o dem / **Var-ıdı** giyik derisi tāc hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1444). [var-ıdı, -ıdı]*

Dört oġlı **var-ıdı** kim her biri / Ḳanda varsa bellü olmışdı yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1644). [var-ıdı, -ıdı]*

Ol üç evüñ bir ulusı **var-ıdı** / Kim Güherdaş'dı o kişinüñ adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1650). [var-ıdı, -ıdı]*

Pādişāhuñ **var-ıdı** bir zindānı / Ṣuvadup dururdı kireçle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1870). [var-ıdı, -ıdı]*

Bir begi **var-ıdı** Gürci'nüñ ʿazīz / Güreleş dirlĕr-idi adına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2763). [var-ıdı, -ıdı]*

Var-ıdı Aḳşar'da bir merd-i ʿazīz / Key vilāyet ehli vü ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2955). [var-ıdı, -ıdı]*

Bir reʾīs **var-ıdı** işledür gemi / Deñiz idi gice gündüz hem-demi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4095). [var-ıdı, -ıdı]*

Var-ıdı Ertuñrul'uñ çiftlikleri / İḫtiyār idüp o daḫı bir yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4274). [var-ıdı, -ıdı]*

Bir sürü ḳoyunı **var-ıdı** ziyād / Ḳuzusı hem bir sürü iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4494). [var-ıdı, -ıdı]*

Andan ol şaḫṣuñ yirine vardılar / **Var-ıdı** bir gevher anda buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4570). [var-ıdı, -ıdı]*

Var-ıdı hem-rāzı bir cāriyesi / Bunı dimekdür dir aña çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4741). [var-ıdı, -ıdı]*

Menteşe'de Ṭavaz'uñ ḳurbında bir / **Var-ıdı** ulu kilīsā ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4887). [var-ıdı, -ıdı]*

Ḥasan adlu **var-ıdı** bir oġlı hem / Elin alup aldı geldi bā-niʿam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5178). [var-ıdı, -ıdı]*

Ḳocuşup sürür yüzine şeyḫ yüzin / Şeyḫ ḳatında **var-ıdı** biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6022). [var-ıdı, -ıdı]*

Āḫiret ḫatunı-y-ıdı ol nefes / Bir ḫelāli **var-ıdı** İdrīs Faḳīh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6094). [var-ıdı, -ıdı]*

var: *Varmak, ulaşmak, erişmek.*

Varmayınca olmazuz varmaḳ gerek / Ḫizmetine varmasıdur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1351). [varmayınca, -ma, -y, -ınca]*

var: *"Git" anlamında tavsiye bildiren söz.*

Gördi ḫatun anı gör ne işledi / Ṣaldı bir ḫādim ki ol yigide **var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [var,]*

Çünki bendden ḫażretüñ oldı ḫalāṣ / Ṭur ataña **var** ḳavuş Ḥaḳḳ'a olma ʿāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 790). [var,]*

Çünki ruhbān sözin işitdi tekūr / Didi **var** ṭut cümle gez anı getür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 878). [var,]*

Ol iki ṭaş ḳubbe öñinde daḫı / Şimdi durur **var** göresin iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2134). [var,]*

Dir ḫatun **var** baña gönder ol eri / Ben daḫı ṣınayayın ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2586). [var,]*

Var murāduñ üzre ol gitgil didi / Maḳṣūduñ her ne-y-ise itgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3616). [var,]*

Her nefes ki ḳala senden yādigār / Anı oġluñ yirine bil didi **var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [var,]*

Virdük etmek didi saña İçil'i / Dem yum oynat **var** aña dir ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [var,]*

Gösterür Ḫūnkār aña Çerdekīn'i / Şurayı **var** mesken eyle dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5496). [var,]*

var: *(Belli bir makama) Çıkmak.*

Didiler ṣubḥ olıcaġaz ṭuralum / Cemʿ olup Ḫˇāce ḳatına **varalum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1117). [varalum, -alum.]*

var: *Bulunan, mevcut olan.*

Var durur uçmaḳ içinde bir çırāḳ / Rūşen idüp Ādem'e ilet ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 149). [var,]*

Var mı bir ʿālim diyüben söyledi / Ṣordı aʿyāna ki tenbīh eyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6617). [var,]*

Ḳanda **var** bir ʿilm ehli ṣoylañuz / Her kemāl içinde ol kāmil ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6618). [var,]*

Muttaḳīdür hem daḫı ehl-i temīz / Ḫˇāce Aḥmed-i Yesevī'nüñ ki **var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6620). [var,]*

Eyledür benem bilüñ dir ol velī / Didiler şāhuñ nişānı **var** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [var,]*

Tā ki Bektaş'a ʿilim taʿlīm ḳıla / Didiler kim bunda **vardur** bir ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6619). [vardur, -dur]*

Cemʿ olur her ne ki **vardur** pīrleri / Şeyḫe ḥac ḳutlulamaġa geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6707). [vardur, -dur]*

Ol cevāhir baḥrinüñ hem dürridür / Bir nişān destinde **vardur** Ḥaydar'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6722). [vardur, -dur]*

İstediklerince dirdi ısı **var** / Olısardur bir gün ısı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1111). [var,]*

Ḫˇāce dir bunlara şol kimse alur / Remzi **var** ol remzi her kim ki bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1127). [var,]*

Anlara Ḫūnkārīler dirler bu dem / **Var** durur ol ḳavm daḫı anda hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1218). [var,]*

Cāmiʿinde Ḥaleb'üñ **var** bir direk / Mesken idindi anı ol cān-ı pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1235). [var,]*

Her birinde ol şerīf mevżiʿlerüñ / Niçe vilāyetleri **var** ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1238). [var,]*

Issı **vardur** işde şimdi geliser / Bu didügüm remzi cümle ḳılısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1141). [vardur, -dur]*

Nite ardına düşer giden erüñ / Bilmezem ne sırrı **var** bu ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1430). [var,]*

Ḳonuḳ alur **var** mı ola bunda kesī / Dir ol er işitmĕ misin bu sesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1544). [var,]*

Aḳsarāy üstinde bil iy ḫoş-nihād / Bir dere **var** Selme dirler aña ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1619). [var,]*

Dir ḫavātīnler burada niçesi / **Var** durur saña virevüz yiyesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1694). [var,]*

Dir olara ol şāh-ı ḳuṭb-ı cihān / **Var** ḳanāʿatüm bu dem bozmam ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1751). [var,]*

Didiler kim dünyelikden **var** birez / Ḫarc idelüm anı tükĕnicegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1778). [var,]*

İdrīs'üñ bir ḳardaşı **var** Ṣaru nām / Çünki Ḫūnkār itdi orayı maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1798). [var,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḳırşarı'nda bir ulu çay **var** idi / İndi ṣuya ḳalbi yüz efkār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [var,]*

ʿAsel ü māst **vardur** illā nān yoḳ / N'idelüm hīç bilmezem iy göñli ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2076). [vardur, -dur]*

Didi Ḫūnkār pes ne-y-içün yaramaz / Yaramaz oldur ki **var** durur yimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [var,]*

Ḫunkār'uñ sırrına ol sırdār idi / Dürlü ḥikmetler ol erde **var** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2247). [var,]*

Tīġa ṣav virüp tırāş it başumuz / Görecek **var** didi daḫı işimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2508). [var,]*

Didi Rūm'da ne var-ısa evliyā / Bir başı **var** anlaruñ dir bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2577). [var,]*

Hoy Ata ḫan oġlına didi ġarīb / İşiñüz **vardur** be-ġāyetde ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2704). [vardur, -dur]*

Pes Deñizlü'ye yaḳın yirde ʿazīz / Nesli daḫı **vardur** anuñ bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3166). [vardur, -dur]*

Gāh bu köy ḳurbında bir yir **var** durur / Hem o yir ol kimseye maḥżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [var,]*

Bir ʿaẓīm heybetlü evren ṭaşra **var** / Gözleri külḫān demi gibi yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3494). [var,]*

Daḫı bunda gördügünüz **var** mıdur / Saʿīd'e döndi bular ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3689). [var,]*

Sözini ṣımaḳ bunuñ olmaz revā / Zīre bunda **var** durur geçkil duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3961). [var,]*

Ṭaşrasında ḥavlısı **var** key ulu / Ḫavlı içre olmış ol buġday ṭolu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4120). [var,]*

İki ulu ṣuffe **vardur** key yüce / Vaṣfını anuñ diyĕmezin nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4124). [vardur, -dur]*

İster-iseñ bizi anda bulasın / Hem daḫı **vardur** naṣībüñ alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4146). [vardur, -dur]*

Dir Güvenc bir evliyā **vardur** ulu / Ḫācī Bektaş'dur adı iy baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4702). [vardur, -dur]*

Bir ḳızum **var** gelmedi hergiz oġul / Ṣād degülem cān anuñ-çündür melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5229). [var,]*

Ḳarayük ḳurbında **vardur** bir ḳara / İsmi anuñ bil Mucur'dur iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [vardur, -dur]*

Vardur ıraḳda durıñ acı ḳuyı / Acı ṣuyı içmek-ile acıduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5986). [vardur, -dur]*

var: *Bir şeyin veya herhangi bir durumun var olmasında kullanılan ifade, bulunma durumu, mevcut II sahip olmak.*

İşbu remzden bir işāret **var** durur / Bendelere ḫoş beşāret **var** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [var,]*

Pes Cemāl Seydī ayaḳ üzre ṭurur / Oturan iclāsda her kim **var** görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4838). [var,]*

Dirliginde her şāhuñ **var** ḳuvveti / Ölicek gider çoġınuñ furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5743). [var,]*

var: *Bulunma durumu, mevcut olma.*

Aḳşehir'den Sīd Maḥmūd nām ʿazīz / **Var-ımış** bir evliyā ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2962). [var-ımış, -ı, -mış]*

var: *Bir şeyin veya herhangi bir durumun var olmasında kullanılan ifade, bulunma durumu, mevcut II. Sahip olmak.*

Didi kim bunda ḫużūrum **var** bu dem / Kimsenüñ evine urmazam ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1748). [var,]*

Didi Necme'd-dīn ne işdür itdi bu / Delü midür ne yavuz **var** bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [var,]*

İʿtiḳādın muḥkem itdi ol ere / Şimdi daḫı **var** durur ol ʿaynı ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6270). [var,]*

var: *Bulunmak, mevcut olmak.*

Ṣol elinde **var-ıdı** bardaḳla ṣu / Ṣaġ elinde mışrı dutar yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [var-ıdı, -ı, -dı]*

var: *Bulunma durumu, mevcut olma.*

İşbu tedbīrümle benüm iş idüñ / Bu vilāyetde ne **var-ısa** faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 381). [var-ısa, -ı, -sa]*

Ṭuruban Ḥaḳḳ'a ʿibādet ideler / Ne **var-ısa** cümle dervīş ü faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 384). [var-ısa, -ı, -sa]*

Bize bir ṭuz maʿdeni gösterseñüz / **Var-ısa** yaḳında ṣalıvirseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3430). [var-ısa, -ı, -sa]*

var: *"Git" anlamında emir bildiren söz.*

Ḫˇāce Aḥmed ḳuṣadur aña ḳılıç / Didi **var** küffāra ḳarşu ṭurma hīç *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 653). [var,]*

Virdi Aḥmed Yesevī tuġ u ʿalem / Didi oġul düşmene **var** çekme ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 654). [var,]*

Var Bedaḫşān illerini açasın / Kāfirüñ ḳanını ḫāke ṣaçasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 730). [var,]*

Ḥaḳ ḳatında ḥażretüñdür çünki ḫāṣ / Luṭf idüp **var** oġlumı eyle ḫalāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 738). [var,]*

Var Bedaḫşān iline eyle aḳın / Al Ḫorāsān ḫalḳınuñ andan ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 739). [var,]*

Rūm erenlĕrine baṣ ḳılduḳ seni / **Var** iriş ṭālibleri eyle ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1183). [var,]*

Ṣuluca Ḳarayük'i **var** mesken it / Yurt virdük ṭurma varup anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1187). [var,]*

Şimdi bir ulu aġaç bitmişdür ol / Gör inanmazsañ **var** iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1196). [var,]*

Dön girü ol geldügüñ meclise **var** / Ḳıl olara olan işi āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1335). [var,]*

Bizden alduñ uş naṣībüñ didi **var** / Etmegüñ olsun senüñ işbu diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1447). [var,]*

Ḳardaşım dir il sözinden ġam yimez / Yoluña **var** git o dervīşe dimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [var,]*

Nāyibinden birine emr eyledi / **Var** ne dirse bu anı eyle didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1818). [var,]*

Siḥre ḥaml idüp didi dervīş işit / Ḳolayuñ ḳanda-y-ısa **var** anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1847). [var,]*

İmdi ṭurma irte **var** işüñe git / Anda maḳṣūduñ ne-y-ise varup it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [var,]*

Didi Ḫūnkār ġam degül bir günlige / Bitür ol işüñi **var** andan yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [var,]*

Alup öküzüñi **var** git bir yaña / Uşda ṭoġrısın didüm sözüñ saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [var,]*

Var öküzüñi yabānda güde git / Öküzüñ gerekse saña söz işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1959). [var,]*

Didi destūr iste **var** erden bize / Ṭoġrulup ol ecl içün geldüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2263). [var,]*

Didi Ṣaru ol muḥibbe di ki **var** / Çünki ḫayr itmĕgi ḳıldı iḫtiyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2269). [var,]*

Var digil bu gice mihmān olalum / Er dīẕārıyla teşrīf bulalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2295). [var,]*

Didi ol er běni gönderdi saña / **Var** Külü Ḫan'a digil didi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2613). [var,]*

Var nišār içre birez ārām ḳıl / Hem olaruñ putların bed-nām ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2684). [var,]*

Balı Şeyḫ Diñek Ṭaġı dibindedür / İster-iseñ **var** bulasın andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2723). [var,]*

Ḥāl erinden bir kişiyi ündedi / **Var** fülān yirden şunı getür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3220). [var,]*

Emr ider Ḫūnkār Ṣaru İsmāʿīl'e / Fāṭıma'ya **var** didi yemek dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3790). [var,]*

Didi şunda bunda varma ṭur örü / Abıcem'e **var** öñinde yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3933). [var,]*

Daḫı hiç kimsene maḳṣūd isteyüp / Redd itmiş degülem **var** git diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3945). [var,]*

Didi Ḫūnkār begüñi **var** gör hele / N'oldı ise bilesin andan gel e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3988). [var,]*

Dir eḥibbā **var** nefes eyle ḳabūl / Yoḫsa uġrarsın belāya bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3990). [var,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e didi örü ṭur / Geldi bir muḥibbümüz **var** anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4071). [var,]*

Didi destūrdur yüri işüñe git / Cünbüşüñ her ně-y-ise **var** anı it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4148). [var,]*

Ġam yime **var** pādişāhuñ ḳatına / Ḥālüñi ʿarż eylegil ḥażrětine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4241). [var,]*

Bunı diyüben didi Otman Beg'e / **Var** oturġıl naṣībüñ degdi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4410). [var,]*

Didi destūrdur **var** al gel görelüm / Maḳṣūdı neyse murādın virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4539). [var,]*

Ṭur örügiy pezverüñ sürgil didi / Bir muḥibbüm **var** aña irgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4676). [var,]*

Neẕrümüz **var** var getür didügi er / Ṣayrafī benem muḥaḳḳaḳ bil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4709). [var,]*

Cāriye indi görince dir kişi / Yoluña git **var** terk it bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [var,]*

Ḳulı ḳotanı görüp şāyed seni / Dögüben incideler **var** iy tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4749). [var,]*

Yoḫsa olmaz **var** yoluña gidegör / Cünbüşüñ her ne-y-ise **var** idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4751). [var,]*

Yoḫsa olmaz **var** yoluña gidegör / Cünbüşüñ her ne-y-ise **var** idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4751). [var,]*

Oradan bir dervīşe emr eyledi / **Var** ulu dergāha piş-rev ol didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5100). [var,]*

Şeyḫüñ istedügi kimse bilmiş ol / Sensin aña **var** ḳıl sözüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5350). [var,]*

Var ševāb işle ki olmaya ʿaẕāb / Cīm olur Ḥaḳḳ'uñ cemāli ḥarfi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5901). [var,]*

Şu dilĕrüz şanma bizi ac-ıduḳ / Ṭatlu aḳar **var** amā alçaḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5987). [var,]*

Didi ıssı **var** gele vire Çalab / Çün Bedaḫşān mülkin açdı Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [var,]*

Ḥaḳ'dur ammā oñaran āḫir işi / Şāha ʿāşī olamayuz yürü **var** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6317). [var,]*

Kisvetüm başda ṭutup beni aña / **Var** kesüñ ʿOšmān uzat iki ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6381). [var,]*

var: *(Bir yere) ulaşmak, erişmek; gitmek.*

Şaru gitdi şoḳranuraḳ yirine / Ḫatm olup **vardı** bu söz de yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1807). [vardı, -dı]*

Vardı İdrīs yapdı bir ḫoş cāygāh / Evliyāyı göre gelenler zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2065). [vardı, -dı]*

İşidicek Fāṭma Ana ṭurdı tīz / Evine **vardı** n'ider gör iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2080). [vardı, -dı]*

Bir köye **vardı** ki adı İlicek / Cemʿ olur ḫalḳı ol anda gelicek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2093). [vardı, -dı]*

Çünki Ḫūnkār işidür ṭurur örü / Ol ṭaşuñ ḳatına **vardı** ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2115). [vardı, -dı]*

Çünki Ḫūnkār ol yire **vardı** görür / Çeç olup ḫarman bu arada ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2145). [vardı, -dı]*

Develi yirinde birḳaç cān-ıla / Seyr ide **vardı** tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2288). [vardı, -dı]*

Keşişüñ yanına **vardı** gör n'ider / Yapışup eline muḥkem ceẕb ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2560). [vardı, -dı]*

Bir ḫādim Cān Baba'yı aldı gider / **Vardı** ḫatun ḳatına işit n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2589). [vardı, -dı]*

Dutıcaḳ ḳuvvet yanıcaḳ pes tamām / Ol eve **vardı** yügürüp ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2695). [vardı, -dı]*

Vardı bir ḳalʿaya daḫı n'eyledi / Ḳorḳusından anda ārām eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2814). [vardı, -dı]*

Vardı ol daḫı ḳażā-yı ḥācete / Tā ki irdi bir maḳām-ı ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4566). [vardı, -dı]*

Hem Süleymān adlu anda bir ʿazīz / **Vardı** yolın tanımış ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4615). [vardı, -dı]*

Sürübeni ḳatına **vardı** hemīn / Gösterür yir oturur aña yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4698). [vardı, -dı]*

Tā ki ṭoġru **vardı** Ḳurugölcük'e / Germiyān'dan ẕikr olan aracıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4842). [vardı, -dı]*

Burhān Abdāl-ıla bir dervīş daḫı / Ḫizmetinde **vardı** hemīn iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5089). [vardı, -dı]*

Seyyid'üñ ḳurbında **vardı** bir maḳām / Aña Bulduḳ Çayırı dirdi enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5090). [vardı, -dı]*

Vardı Ḳolaçuḳ Ḫācım tīz bunlara / Ḳanda gidersiz baña diñ ne yire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5117). [vardı, -dı]*

Ḫıżr-ı ḥāżır ṣandı anı ḫalḳ-ı cihān / Ḳarşu **vardı** cümle eren pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5635). [vardı, -dı]*

Çılbırından göndere bağlar atı / **Vardı** ḫalvet ḳapusuna ḥażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5640). [vardı, -dı]*

Baş ucına **vardı** andan er hemen / Ḫulle ṭonından görür ḥāżır kefen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5646). [vardı, -dı]*

Ravżaya varup ziyāret ol ider / **Vardı** andan ḫurma biten baġçeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5969). [vardı, -dı]*

Geydi naʿlīn eline aldı ʿaṣā / Ḳarşu **vardı** ʿizzet-ile ḥazrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6018). [vardı, -dı]*

Baş ḳoyup **vardı** sücūda dir belī / Çün ẕiyāfet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6181). [vardı, -dı]*

Ḫükm iderdi ʿāleme anuñdı cāh / **Vardı** Oġuz nesli ḳatında çoḳ emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6288). [vardı, -dı]*

var: *"Haydi, şimdi!".*

Didi İdrīs **var** bu sözden fāriġ ol / Ol ululardan durur ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1804). [var,]*

var: *Bir şeyin veya herhangi bir durumun var olmasında kullanılan ifade, bulunma durumu, mevcut.*

Terk olınmaz çünki **var** durur işüñ / Nöbet ucından hem artdı teşvīşüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1938). [var,]*

Buña ḥüccet ḳoduġuma biş bile / Ṭanuġum **var** görüñüz siz de hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1984). [var,]*

Siḥre ḥaml idüp didiler kim ne **var** / Ṭaş oldı-sa bu çeçler āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2153). [var,]*

Rūzigār ıla hüner ḥarc eyledüm / **Var** kemālüm içine derc eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2396). [var,]*

Görelüm **var** mı seki altında ḫūn / Naẓar itdiler seki altına çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3360). [var,]*

İşbu remzden bir işāret **var** durur / Bendelere ḫoş beşāret **var** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4032). [var,]*

Oturup yanında ḥālinden ṣorar / Bildi himmet **var** durur yitişdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4106). [var,]*

Cümlesinden otururdı yuḳaru / Ol-ıdı **var** iḫtiyārlara ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4827). [var,]*

Līki bunda ḫizmetimüz **var** durur / Ḥālimüzden kendü ḫaberdār durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5345). [var,]*

var: *Bulunan,mevcut olan.*

Bir şīşe ḳāttāl zehrüm **var** durur / Nūş iden anı bilürüz er durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [var,]*

Dir Ṣuluca Ḳarayük'de ol olur / Ḫırḳa'da **var** bir yeri anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3323). [var,]*

Daḫı şimdi nesli anuñ **var** durur / Ḥācī Bektaş'a ḫalīfeler durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4514). [var,]*

Gördiler yanınca **var** bir māh-rū / Bir cemīle duḫter ü pākīze-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4779). [var,]*

var-: *Gitmek.*

Bu varınca atdan indi ol daḫı / Dutdı atın **varubanı** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 45, Beyit 4581). [varubanı, -ubanı]*

Ḳaṣd iderdi ḥażretine **varadı** / Eşigin öpüp yüzini süredi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5757). [varadı, -a, -dı]*

var-: *Gitmek, ulaşmak.*

Pādişāha ilçi çün **varıncaġaz** / İşbu resme ḫaberi virincegez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 44, Beyit 4296). [varıncaġaz, --ıncaġaz]*

Didiler ki Rūm'a geldi çünki er / Kimdür anı **varıban** görmek gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6101). [varıban, -ıban]*

Daʿvet itmeklik dilerler hem bunı / Ḳaraca Aḥmed **varıban** daʿvet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6151). [varıban, -ıban]*

Cengde olmazdı muḳābil Ḳahramān / Ḳocaili'ne **varıban** itdi aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6296). [varıban, -ıban]*

var-: *Gitmek, ulaşmak.*

Varmasam olmaz mühim işdür ḳatı / Ṣıġıruñ da baña geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1935). [varmasam, -ma, -sa, -m]*

var-: *Gidin!; ulaşın!.*

Ḫˇāce destūr virdi eydür ki **varuñ** / Maḳṣūduñuz nice ise dirgürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 620). [varuñ, -(u)ñ]*

Anları esenledi ol luṭfı bol / Ṣaġ esen oluñ **varuñ** olmañ melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1214). [varuñ, -(u)ñ]*

Ol birin biz de görelüm ehl-ile / Didi anlar da eyü **varuñ** n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1486). [varuñ, -(u)ñ]*

Maʿlūm oldı gönderür beni size / Bildürüñ **varuñ** olara dir bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2711). [varuñ, -(u)ñ]*

Didi Ḫūnkār ol ölen maʿṣūm ḳanı / Yüri **varuñ** getürüñ didi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [varuñ, -(u)ñ]*

Birine giyürdi Müsülmān ṭonın / Dir sürüñ ol ṭoġana **varuñ** yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4916). [varuñ, -(u)ñ]*

var-: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Gel çeri çek cemʿ oluban **varalum** / Ḳılıc urup kāfiri hep ḳıralum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 700). [varalum, -a, -lum]*

var-: *Ulaşmak, erişmek.*

Ḳalʿacük'de evině děgin gider / **Varıcaġaz** ol yire gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3014). [varıcaġaz, -ıcaġaz]*

var-: *Bir hâle girmek, o hâl üzre olmak.*

Bayaġı ʿālemlerine **vardılar** / Ehl-i maʿnā sır yüzinden gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4530). [vardılar, -dı, -lar]*

Hep sükūta **vardılar** gözleyü pīr / Ḫˇāce Aḥmed ḳayġuruban Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6056). [vardılar, -dı, -lar]*

var-: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Ḳanda **varsañ** varlığımuz biledür / Sen bahāne ol er işin ḳıla dur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [varsañ, -sa, -ñ]*

Kanda **varsañ** nuṣret-ile gelesin / Varduġuñ yaġıyı ḍarbī alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4402). [varsañ, -sa, -ñ]*

var-: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak.*

Çün maġāra ḳarşusına **vardılar** / Ejdehādan ırağ anlar ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 991). [vardılar, -dı, -lar]*

Tevbe ḳılup **vardılar** ol ḥażrete / Yüz sürüben cümle ṭurdı ḫiẕmete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1005). [vardılar, -dı, -lar]*

Ṣusuzın ḫalḳ ḳırılur çün gördiler / Kāfir olan yine şāha **vardılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1015). [vardılar, -dı, -lar]*

var-: *Davranmak, harekete geçmek.*

At depüp Miḫāl ilerüye **varur** / İrüben tekvūra bir ḫoş tīġ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4447). [varur, -ur]*

var-: *Belli bir yere ulaşmak, vasıl olmak. || Gitmek.*

İtdi taḳrīr olan aḥvāli ʿayān / Biñ bir eren **varmaġa** ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6158). [varmaġa, --mak, --a]*

var-: *Belli bir yere ulaşmak, vasıl olma.*

Bulmadılar dönübĕni gitdiler / Girü **varup** evlerine yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1588). [varup, -up]*

var-: *"Git'" anlamında tavsiye bildiren söz.*

Hep ṭurur yirlü yirinde **var** varı / Ḳalḳdı erenler ayaġına sürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6068). [var,]*

Didi Şehr-i Ḳır'a **var** dik sen ʿalem / Virdi icāzet Ḳaraca Aḥmed gitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6134). [var,]*

var-: *Belli bir duruma veya düzeye gelmek.*

ʿAḳlın er ilerüden dirmek gerek / Arḳasına baʿd ez-ān **varmaḳ** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2036). [varmaḳ, -mak]*

Didiler geç vaḳt oldı key degül / İşbu vaḳt **varmaḳ** ol eve bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5238). [varmaḳ, -mak]*

var-: *1. Ulaşmak, vâsıl olmak. 2. Gitmek.*

Mülk-i Rūm'da Şehr-i Ḳır'a **varasın** / Virdiler Rūm mülkini saña ṭuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6079). [varasın, -a, -sın]*

Şemʿasından yaḳdılar cümle çırāḳ / Saña daḫı lāzım oldı **varasın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6208). [varasın, -a, -sın]*

var-: *(Belli bir yere) Ulaşmak, vâsıl olmak.*

Virdi seccāde vü ḳoşdı iki er / Nereye **varsa** bile vara bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [varsa, -sa]*

Türbeñe **varsa** anuñ sarʿı gider / İşbu cinnī şāhı itsün ḫiẕmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6189). [varsa, -sa]*

var-: *(Belli bir makama) çıkmak, gitmek.*

Gel bile Emre'ye dirler sen daḫı / Ḥācī Bektaş'a **varalum** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1405). [varalum, -alum]*

Ṭuruñuz ardınca anuñ **varalum** / Ḳutlu yüzini ol erüñ görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1578). [varalum, -alum]*

İrte aḫşāma yaḳın biz ṭuralum / Yüz sürüp anuñ ḳatına **varalum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1765). [varalum, -alum]*

Didi Ḫūnkār iy cemāʿat ṭuralum / Ol ṭanuḳlaruñ ḳatına **varalum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1986). [varalum, -alum]*

Didiler gel pādişāha **varalum** / Söyle sözüñ ḫan ne dir biz görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2469). [varalum, -alum]*

Gel bize ögret digil kim n'idelüm / **Varalum** biz daḫı öyle idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2585). [varalum, -alum]*

Dir ol er bindi-y-ise cānluya ger / Cānsuza binüp **varalum** dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2966). [varalum, -alum]*

Sīd-i Ṣālīh didi luṭf idüñ bize / **Varalum** mürvet idüñ direm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3094). [varalum, -alum]*

Varalum didügüm evren remzdür / Ḥāl iʿlāmı gibi bir ġamzdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3513). [varalum, -alum]*

Giyinüñ imdi gidelüm ol ere / Yüz süriyü **varalum** ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3524). [varalum, -alum]*

Bir ulu yirden buluñ ḳız **varalum** / Ḥabīb'i eglĕmeyüp evĕrelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3869). [varalum, -alum]*

Didi geldük bir işe bitürelüm / Ṭuruban şehrüñ begine **varalum** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3956). [varalum, -alum]*

Bize bir mesken buluñuz **varalum** / Ḫiẕmetüñüze müdām yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5360). [varalum, -alum]*

var-: *(Belli bir yere) Ulaşmak, vâsıl olmak.*

Geldi ḳapu yarığından içerü / Pes naẕar ṣalduḳda **varup** ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1730). [varup, -up]*

İmdi ṭurma irte var işüñe git / Anda maḳṣūduñ ne-y-ise **varup** it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1939). [varup, -up]*

İrte neyse ḫiẕmetüñ ben ideyin / Nevbetüñ yirine **varup** güdeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1940). [varup, -up]*

Alp öküzümüñ **varup** git işiñe / Bilme benden her ne gelse başıña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1953). [varup, -up]*

Ṣaru ṣoḳranu **varup** gitdi girü / İşidesin ṣoñra n'itdi ol girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2004). [varup, -up]*

Bile-y-idi bir niçe abdāl hem / Ḫırḳa Ṭaġı'na **varup** çıḳduġı dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2223). [varup, -up]*

Ṣaru İsmāʿīl'e dir böyle ḫaber / Ol da Ḫünkār'a **varup** i'lām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2279). [varup, -up]*

Yoluñuz üstindedür burçaḳ yolar / Görüñüz **varup** çü göñlüñüz diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2301). [varup, -up]*

Cān Baba'yı gör Külü Ḫan n'eyledi / Çün didügüm sözi **varup** söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2532). [varup, -up]*

Vech degül Rūm'a **varup** ceng idevüz / Girü daḫı dönmek olmaz n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2601). [varup, -up]*

Pādişāha baʿżīsı segritdiler / Ḫāli **varup** küllī taḳrīr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2700). [varup, -up]*

Dir **varup** söyleñ ki buġday mı gerek / Daḫı andan erde vardur yigirek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [varup, -up]*

Yūnus'a **varup** didiler bu sözi / Böyle didi didiler bil er özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [varup, -up]*

Er gelincek dilek idem ben seni / Evüñe **varup** ṣaġ iltesin cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3201). [varup, -up]*

Çün gidenler itdiler daʿvet **varup** / Mollā Saʿde'd-dīn selāmını virüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3375). [varup, -up]*

Yüz yire ḳoyubanı gitdi Saʿīd / Postına **varup** cülūs itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3737). [varup, -up]*

Alup oġlın evine ol kes gider / Ḫoş ḫużūr-ıla **varup** rāḥat ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4016). [varup, -up]*

Eyledük **varup** o şiddetden ḫalāṣ / Didi bu resm-ile ol ḫāṣṣu'l-ḫavāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4037). [varup, -up]*

Ḥācī Bektaş-ı Veliyy ü muḥterem / Gönderüñ **varup** gide aña bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4338). [varup, -up]*

Ol ʿazīzi de **varup** getürdiler / Olup iclās cümlesi oturdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4559). [varup, -up]*

Aluban **varup** bitürdiler işi / Yirine geldi o maḳṣūd cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4968). [varup, -up]*

Pīş-rev ġāfillerüñdür varalar / Tā **varup** anlara ḫaber vireler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5110). [varup, -up]*

Biz de **varup** anda dem ḳaynatsavuz / Ḥiẕmet idüp bir ocaḳ ḳaynatsavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5274). [varup, -up]*

Engüri'nüñ Ḳaracaṭaġ'ında ol / Mesken idüp **varup** ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5408). [varup, -up]*

Dir çaġırdı-y-ıdı Ḫūnkār ḫażreti / **Varup** itdüm ben birez dem ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5439). [varup, -up]*

Göricek **varup** anı gör n'eyledi / İşbu resme reʾy ü tedbīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5456). [varup, -up]*

Tebrīz'e Bektaş gönderdi anı / Dutmış-ıdı **varup** anda meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5468). [varup, -up]*

Ḳarşu **varup** cümle taʿẓīm itdiler / Tekyeye atı öñince gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5638). [varup, -up]*

Ravżaya **varup** ziyāret ol ider / Vardı andan ḫurma biten bağçeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5969). [varup, -up]*

Öpdi andan şeyḫiniñ **varup** elin / Öpdi şeyḫ Ahmed daḫı iki gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6021). [varup, -up]*

Gördiler baḳmaz gelür ol ḳıçına / Ḳarşu **varup** didiler ḥālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6136). [varup, -up]*

Nice bī-cān iderem **varup** seni / Bende zencīr götürüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6310). [varup, -up]*

Ḥükm-i şāhı **varup** aña ṣundılar / Ḥükm-i şāhı oḳudı çünki hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6312). [varup, -up]*

var-: *(Belli bir yere) Ulaşmak, vasıl olmak.*

Ẕikr idüben Rabb'ini cevlān urur / Yırtıcı ṭoġan olup **vardum** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6142). [vardum, -du, -m]*

var git: *Yürü git!.*

Ḥācī Bektaş'a tekūr gönderdi māl / Didi **var git** cümlesi olsun ḥelāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 971). [var git,]*

var it-: *Var duruma getirmek, oluşturmak.*

Bu mezārumdur benüm iẕhār it / Bellü eyle olmasun yok var it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4468). [var it-,]*

var mı ki: *Var mı ki! Yok, yoktur.*

Anca ġāzī şāh sulṭān gelmedi / Kāfir ili **var mı ki** anı almadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5752). [var mı ki,]*

varak: *Yaprak, ağaç ve ot yaprağı.*

Yir yüzi ḳar yoḳ aġaçda bir **varaḳ** / Nice elma indürem bu söze baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [varaḳ,]*

varak: *Kitap yaprağı, iki sayfadan ibâret üzeri yazılı yaprak.*

Ṣaru İsmāʿīl çıḳup duta **varaḳ** / Üzüben getürdi gör iy merd-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3721). [varaḳ,]*

Aç meʿānī defterinden bir **varaḳ** / Bize virgil ol meʿānīden sebaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3784). [varaḳ,]*

varalum: *(Bir yere) ulaşmak, erişmek; gitmek.*

Ol maġāra üstine ṭur **varalum** / Papasuñ didügi kimdür görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 885). [varalum,]*

varan: *Erişen, ulaşan, vâsıl olan.*

İsteyü **varan** kişi gitmiş bulur / Evlerinde üç gün ol öli ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1657). [varan,]*

Gördiler **varan** kişiler geldiler / Geliyorur diyü iʿlām ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3341). [varan,]*

Geldi **varan** ol daḫı şimdi gelür / Ol gelicek key ulu iclās olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3382). [varan,]*

vardı: *Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'ı çün kim gördiler / Ḳarşulayup ḫiẕmet idüp **vardılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3391). [vardılar, -lar]*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile ṭurdılar / Görmege Otman Beg'i çün **vardılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4307). [vardılar, -lar]*

Andan ol şaḫṣuñ yirine **vardılar** / Var-ıdı bir gevher anda buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4570). [vardılar, -lar]*

Pes Keşişlik Depesi'ne irdiler / Seyr iderek depe üzre **vardılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5491). [vardılar, -lar]*

Cemʿ olup Şāh ḥażretine **vardılar** / Tīz yirinden ṭuruban görüşdi Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6012). [vardılar, -lar]*

vardı: *Bulunma, yer alma, mevcut olma.*

Līki **vardı** ḳurbaġası bī-ḳıyās / Öter idi gice gündüz bī-esās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3102). [vardı, -dı]*

varduġınca: *(Bir yere) ulaşmak, erişmek; gitmek.*

Ġam yime ki Rūm'a sulṭān olasın / **Varduġınca** arta seniñ devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6370). [varduġınca,]*

varı: *Varlık, servet.*

Germiyān'uñ sizsiz ulu pīrleri / Kāmil ü **vārı**ʿ vilāyet erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5056). [vārıʿ,]*

varı: *Hepsi, olancası, mevcudu.*

Ḥażret-i Seyyid o yirüñ erleri / Evliyāyı ḳıldı istiḳbāl **varı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4518). [varı,]*

vāriʿ: *Varlığı, serveti, neyi var neyi yok.*

Çepni boyından meger kim bir ʿazīz / Ehl-i taḳvā **vāri**ʿ u ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1641). [vāriʿ,]*

varıcak: *Varınca, ulaşınca.*

İşidüp evlĕrine sĕgirtdiler / **Varıcaḳ** oları gör ne itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2157). [varıcaḳ,]*

varımaz: *Ulaşmak, erişmek, yetişmek.*

Didiler ḫana bu dem **varımazuz** / Dünle sarāy içine girimezüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2421). [varımazuz, --uz]*

varını: *Bütün her şey.*

Evliyā ʿāṣıḳları dīẕārını / Görmege terk itdiler hep **varını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2060). [varını,]*

Silkdi un çuvallarınuñ **varını** / İtegide de ne buldı-sa anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2081). [varını,]*

Didi Ḫūnkār ol ḫamīrüñ **varını** / Üc bölüp sac üzre ḳoñ her birini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2089). [varını,]*

Ḥācī Bektaş-ı Velī esrārını / Menkabātından diyĕyin **varını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2189). [varını,]*

Gördiler Ḫunkār'umuñ dīdārını / ʿArz ider pes leşkerinüñ **varını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3087). [varını,]*

var-ısa: *Mevcut, var.*

Var-ısa erden naṣībüñ dut ḳulaḳ / Niçesi oldı vuḳūʿ bu ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5269). [var-ısa,]*

varlıġ: *Bütün maddi ve manevi mevcudiyet.*

İy cihānuñ **varlıġını** terk iden / Er muḥabbetin göñülde berk iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5512). [varlıġını, -ı, -(n)ı]*

Ben vaṣiyyet ne kim itsem ṭutagör / Dü cihānuñ **varlıġını** ütegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5526). [varlıġını, -ı, -(n)ı]*

Ol Ḥaḳ'uñ **varlıġını** alup gider / Ol beḳā mülkinde ḫoş vaṭan ṭutar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5595). [varlıġını, -ı, -(n)ı]*

varlıġ: *Mevcudiyet, vücut, benlik.*

Ḳanda varsañ **varlıġımuz** biledür / Sen bahāne ol er işin ḳıla dur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2747). [varlıġımuz, -ımuz]*

varma: *Gitmek, ulaşmak.*

Ṣaru İsmāʿīl'e didiler ʿazīz / **Varmaduñuz** girü döndüñüz mi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3776). [varmaduñuz, -du, -ñuz]*

varuban: *Varıp, vararak, ulaşmak.*

Ḳılıç Arṣlan oğlı Keyḫusrev ḳaçan / İlçi **varuban** irer iy cān-ı men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2636). [varuban,]*

varursañ: *Bir maksat için bir yere gitmek, ulaşmak.*

Feṭḥ ü nuṣret hem saña yoldaş ola / Ḳanda **varursañ** erenler iş ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4401). [varursañ, -ur, -sa, -ñ]*

vaṣf: *Nitelik, özellik.*

Ṣoḥbet iderlerdi birbiri-y-ile / Kim olaruñ **vaṣfı** hiç gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5318). [vaṣfı, -ı]*

vaṣf: *(Ar.) Hâl, hususiyet, özellik.*

Hep kerāmet ısı aṣḥābı ile / Gelmez-idi anlaruñ **vaṣfı** dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 576). [vaṣfı, -ı]*

ʿAḳlı başına gelicek dir Çırāḳ / **Vaṣfını** ẕikr eyle anuñ bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3081). [vaṣfını, -ı, -n, -ı]*

İki ulu ṣuffe vardur key yüce / **Vaṣfını** anuñ diyemezin nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4124). [vaṣfını, -ı, -n, -ı]*

Her birisi irmiş-idi menzile / **Vaṣfını** ẕikr eylesem gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4805). [vaṣfını, -ı, -n, -ı]*

Ṣuṣuz'a geldi dönüp itdi ḳarār / **Vaṣfı** bī-ḥaddür ḥisābı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5263). [vaṣfı, -ı]*

Meskeni Tebrīz'de olurdı anuñ / **Vaṣfını** ẕikr ideyin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5477). [vaṣfını, -ı, -n, -ı]*

vaşf: *Bir kimse veya şeyin taşıdığı hal, sıfat, nitelik.*

Sen o sın kim dir ataña ben seni / **Vaṣfuñı** ẕikr itmişem bir bir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [vaṣfuñı, -uñ, -ı]*

vasf: *Bir kimse veya şeyin taşıdığı hal, sıfat, nitelik.*

Döşenüpdür **vaṣfda** rengīn-bisāṭ / Kim gören bulur neṣāṭ u inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4125). [vaṣfda, -da]*

vaşf: *(Bir şey veya kimsenin) durumunu, sıfatlarını ve niteliklerini sayarak tarif etmek, övmek.*

Ḫˇāce'de çoḳdur ʿacāyib menḳabāt / **Vaṣfı** çün ṣehd ü şeker ḳand-i nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1095). [vaṣfı, -ı]*

vaşf: *(Ar.) Bir kimse veya şeyin taşıdığı hal, sıfat, nitelik.*

Ṣūret ü şeklinden it bizi ḫabīr / Pes Çırāḳ dir **vaṣfın** aña bir bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3082). [vaṣfın, -ı, -ñ]*

Gördi bir nev-ḫaṭṭ maḥbūb nev-cüvān / Heybeti **vaṣfın** beyān itmez zebān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4330). [vaṣfın, -ı, -ñ]*

vaşf it-: *(Bir şey veya kimsenin) Durumunu, sıfatlarını ve niteliklerini sayarak târif etmek. Övmek.*

Maʿnī yüzinden niḳāb keşf itdiler / Ol rumūzı seyr idüp vaṣf itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4519). [vaṣf it-, --di, --ler]*

vaşfın it-: *Tarif etmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār'uñ evṣāfın ol er / Vaṣfın itdi bī-nihāye ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4223). [vaṣfın it-, --di]*

vāṣıl kıl-: *Kavuşturma.*

Varıcaḳ bir kimse gönderem gele / Anı dir maḳṣūdına vāṣıl ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3213). [vāṣıl ḳıl-, --a]*

vasiyyet: *Bir kimsenin ölümünden sonra yapılmasını istediği şey,.*

Pes **vaṣiyyet** böyle ḳıldı ol ere / Yalvarup nāliş ḳılup ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5800). [vaṣiyyet,]*

vaşiyyet eyle-: *Öldükten sonra ne yapılmasını istediğini bildirmek.*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ḥażreti / İsmāʿīl'e eyledi vaṣiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5608). [vaṣiyyet eyle-, -di]*

Böyle diyüp çoḳ vaṣiyyet eyledi / Ḥaḳḳ'a ṭutup yüz münācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5813). [vaṣiyyet eyle-, -di]*

vaşiyyet it-: *Öldükten sonra herhangi bir şeyin yapılmasını istemek II miras bırakmak; feda etmek.*

Bir vaṣiyyet daḫı iderem saña / Ṭut naṣīḥat ki ide raḥmet Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5554). [vaṣiyyet it-, -er, -(e)m]*

Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ḥażreti / Ṣaru İsmāʿīl'e ider vaṣiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5713). [vaṣiyyet it-, -er]*

vaşiyyet it-: *1. Öldükten sonra ne yapılmasını istediğini bildirmek. 2. Öğüt vermek, nasîhat etmek.*

Ḥażretüñ çün çoḳ vaṣiyyet itdi şeyḫ / Gelecekdür dir naṣīḥat itdi şeyḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5669). [vaṣiyyet it-, -di]*

vaşıyyet ḳıl-: *Bir kimsenin sözlü veya yazılı olarak bildirdiği, ölümünden sonra arkasından yapılmasını istediği şey, nasihat, öğüt.*

Fevt olmalı olınca ol ʿazīz / Ḳıldı vaṣıyyet eḥibbāsına tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2888). [vaṣıyyet ḳıl-, --dı]*

vaşiyyet ṭut-: *Yapılması istenen bir işi yerine getirmek.*

Ben vaṣiyyet ne kim itsem ṭutagör / Dü cihānuñ varlıġını ütegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5526). [vaṣiyyet ṭut-, -a, -gör]*

vaṣl: *(Ar.) Kavuşma, birleşme.*

Ḳıldılar bir hafta ḫoş ṣoḥbet tamām / Oldılar mesrūr **vaṣla** ṣubḥ u şām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2983). [vaṣla, -a]*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a bulmayısar dest-res / Zīra **vaṣla** lāyıḳ olmaz bu nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5601). [vaṣla, -a]*

Vire bir **vaṣla** ḳılup er himmeti / Tācı altun zencīrle aṣmışdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6027). [vaṣla, -a]*

vaṣla-: *Kavuşmak.*

Gir bu tennūra ne var abdāllaruñ / **Vaṣlalarını** çıḳarġıl bunlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5169). [vaṣlalarını,]*

vasla: *Parça.*

Ḥaḳḳıdur ol **vaṣlalar** olur anuñ / Gūş it bu remzi şād ola cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1128). [vaṣlalar, -lar]*

Kesmege er **vaṣlasını** er gerek / Ḳuşa uçmaḳlıġa bāl ü per gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3410). [vaṣlasını, --sı, --n, --ı]*

vaṣla: *Kutsal emanetler.*

Ẕikr olan **vaṣlaları** Ḫˇāce ḳamu / Ṣaḳlı ṭutardı ḳatında iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1110). [vaṣlaları, --lar, --ı]*

Cümle ol **vaṣlaları** isteyelüm / Luṭf ḳıl birimüze vir diyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1118). [vaṣlaları, --lar, --ı]*

Ṭurdı yirinden o dem Bektaş hemān / İndürür ol **vaṣlaları** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1166). [vaṣlaları, --lar, --ı]*

Besmele yād eyleyüp Burhān girür / Ḳızmış ol **vaṣlaları** burhān görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5170). [vaṣlaları, --lar, --ı]*

vaṭan: *Bir kimsenin doğduğu, yaşadığı yer, memleket.*

Bañā himmet it **vaṭanuma** varam / Ehl-i evlādum yüzini hem görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3198). [vaṭanuma, -uma]*

vaṭan ṭut: *Bir yeri yurt edinmek.*

Ṣaru İsmāʿīl didi ol bunda sen / Ben Ṭavas'da ṭutısarıvan vaṭan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4902). [vaṭan ṭut, --ısar, --ıvan]*

vaṭan ṭut-: *Yurt edinmek, yerleşmek; gönül vermek.*

Ol Ḥaḳ'uñ varlıġını alup gider / Ol beḳā mülkinde ḫoş vaṭan ṭutar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5595). [vaṭan ṭut-, -ar]*

vây: *"Üzüntü, şaşma ve hayret" ifade eden ünlem.*

Bu ḥased müşkil durur iy nīk-rāy / **Vay** ḥasūduñ cānına ḫayfā vü vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [vay,]*

Bu ḥased müşkil durur iy nīk-rāy / Vay ḥasūduñ cānına ḫayfā vü **vay** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [vay,]*

vaż^ʿ: *Duruş, tavır, hareket, tarz, biçim.*

Şād olup **vaż^ʿına** oldı intiẓār / Müddeti irdi geçüben ay u gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 321). [vaż^ʿına, -ın, -a]*

vaż^ʿ: *Tavır, hareket II durum.*

Ġuṣṣa gidüp ḳayġudan āzād olur / Çünki **vaż^ʿuñ** müddeti oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 397). [vaż^ʿuñ, -uñ]*

vaż^ʿ it-: *Belirlemek, tespit etmek; ortaya koymak.*

Pes olur Fāṭıma'nuñ ḥamli ẓuhūr / Müddet ile vaż^ʿ itdi ḥamli gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3847). [vaż^ʿ it-, --di]*

Vaż^ʿ idincĕgez Faṭma gördiler / Gelüben Ḫūnkār'a eydivirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3854). [vaż^ʿ it-, --incĕgez]*

vaż^ʿ it-: *Ortaya koymak.*

Bir veled vaż^ʿ itdi ḫūb u nāzenīn / Didiler İsmāʿīl'e anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3857). [vaż^ʿ it-, --di]*

vaż^ʿiyyet: *Ar. Hal, durum.*

Didi çünki Ḥācī Bektaş ḥażreti / İtdi İsmāʿīl'e çün **vaż^ʿiyyeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5565). [vaż^ʿiyyeti,]*

ve: *"Ve" bağlacı.*

Olmadı ol iş **ve** līkin bir nefes / Bitürür ol işi şöyle didi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2282). [ve,]*

Ḳorḳusından ditreşüp ṭurur ḳamu / Her ne ḥāl olup **ve** ne ḳılduġını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5209). [ve,]*

ve: *"Ayrıca" anlamında bağlaç.*

Hem Receb Seydī **ve** Ṣaru Ḳāḍī'dur / Ḥażret-i Ḫūnkār bulardan rāżīdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4816). [ve,]*

ve yā: *Ayrı olmakla birlikte aynı değerde tutulan iki şeyi anlatan kelimelerden ikincisinin önüne getirilen söz, yahut.*

Bir söğüş olsa **ve yā** ḫod olsa ṭoy / Fekye olmış-ıdı ʿādet işbu ḫūy *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2672). [ve yā,]*

vecd it: *Kendinden geçirme, coşturma.*

Pes ʿalīl olup Muḥammed vecd ider / Şükr ḳılup Rabb'ine secde ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 140). [vecd it, --er]*

vech: *Sebep, neden.*

Vech degül Rūm'a varup ceng idevüz / Girü daḫı dönmek olmaz n'idevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2601). [vech,]*

vech: *Biçim, yol, yöntem.*

Ḳaldı bir müddet bu Rūm ol **vech-ile** / Bir tevārīḫden beyān geldi dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1607). [vech-ile, --ile]*

Çıḳdı ol **vech-ile** tā kim ḳalʿaya / Diñle rāvī bunda ne sözler diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2811). [vech-ile, --ile]*

Oturuban seyr iderken dört yanın / Geçdi fikrinden bu **vech-ile** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5492). [vech-ile, --ile]*

vech: *Sebep, vesile.*

İtme şaḳın bu ḫuṣūsda daḫı söz / Çoḳ gelür erden bu **vech-ile** rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2239). [vech-ile, -i, -le]*

vech-i enverüñ: *Nurlu yüz.*

Gördi mescidde oturan ser-verüñ / Alnı nūrıdur o **vech-i enverüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1731). [vech-i enverüñ, --üñ]*

vech-i ḥikmet: *Hikmetin sebebi.*

Vech-i ḥikmet ne durur bundan diñüz / Mūsī-i Šānī de aḥvāli tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 316). [vech-i ḥikmet,]*

Buradan ḳalʿaya ṭoğru çıḳayın / **Vech-i ḥikmet** bir ne vardur baḳayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2804). [vech-i ḥikmet,]*

vechi ḳamer: *Ay yüzlü.*

Ḥüsn ilinde münteha maḥbūbe ḳız / Ṣūreti bedr ay gibi **vechi ḳamer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 341). [vechi ḳamer,]*

vech-ile: *Şekilde, surette.*

Göricek anı o **vech-ile** mühīb / Ḳalbüme heybet oturdı key ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1311). [vech-ile,]*

vedūd: *Çok seven, çok muhabbetli (Allah).*

Ḳıldı maḳbūl ḥācetin yaʿnī **Vedūd** / Bektaş'a Ḫünkār diyüp ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6685). [vedūd,]*

Secde-i şükr eyleyüp dir yā **Vedūd** / Ḳullaruña yā İlāhī virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1008). [vedūd,]*

vefāt-: *(Ar.) Ölüm.*

Bu **vefāt-nāme** de irdi āḫire / Vir ṣalavāt ʿaşḳ-ıla peyġām-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5737). [vefāt-nāme, -nāme]*

vefāt: *Ölüm.*

Çün **vefātın** ser-verüñ itdüm beyān / Çoḳ vilāyet naḳl idüp ḳıldum ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5741). [vefātın, -ın]*

vefāt it-: *Ölmek, can vermek, ruhu bedenden çıkmak.*

Ḫˇācelerle Mekke'ye āḫir yitdi ol / İtdi sulṭān İbrāhīm daḫı vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5910). [vefāt it-, -di]*

Ildırım oġlunı sulṭān itdi çarḫ / Ildırım daḫı idüp āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6421). [vefāt it-, -üp]*

vefāt it: *Ölmek, can vermek, ruhu bedenden çıkmak.*

Bunları ḥıfẓ it diyü ḫoş söyledi / Şāh velāyet idicek āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 192). [vefāt it, --icek]*

vehm: *Evham / vesvese / kuruntu.*

Bu yañadan irdi Ḫūnkār ḥażreti / Mollāyı **vehme** bıraḳdı heybeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3390). [vehme, -e]*

vehme var-: *Sebepsiz korkuya kapılmak.*

Levni taġyīr oluban medhūş olur / Vehme varur cān u dil nā-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3420). [vehme var-, --ur]*

velā: *Yakınlık, sahiplik.*

İẕn-i Ḥaḳ'la yüri diyüp söyledi / Çün **velā** birle yürüdi anda ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6224). [velā,]*

velāyet: *Kulun Hakk'a yakınlığı ve Hakk'ın kulu, kulun Hakk'ı dost edinmesi durumu, velî olma, velîlik, ermişlik.*

İtdügüme ḳalma benüm ḳıl kerem / Himmet it başam **velāyete** ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5693). [velāyete, -e]*

velāyet: *(Ar.) Kulun Hakk'a yakınlığı ve Hakk'ın kulu, kulun Hakk'ı dost edinmesi durumu, velî olma, velîlik, ermişlik.*

Çoḳ **velāyet** gösterüpdür baña er / Ol cihetden müʾmin oldum muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5802). [velāyet,]*

Mü'min itdi kāfiri açdı yolı / Şāh **velāyet** erligin ki gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5975). [velāyet,]*

Biñ bir eren yaḳısar senden çırāḳ / Çoḳ **velāyet** gösteresin anda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6080). [velāyet,]*

velāyet-: *Kulun Hakk'a yakınlığı ve Hakk'ın kulu, kulun Hakk'ı dost edinmesi durumu, velî olma, velîlik, ermişlik.*

Yaḳmaz āteş gölgesi olmaz ittifāḳ / Bu **velāyet-nāme** āḫir oldı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6286). [velāyet-nāme, -nāme]*

velāyet göster-: *Velilik kerametlerini ortaya çıkarmak.*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażreti olsa gerek / Çoḳ velāyet göstere ol ṣad hezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 207). [velāyet göster-, --e]*

veled: *Çocuk, oğul.*

Ḫalḳ-ı Nişābūr taʿaccüb itdiler / Didiler tehī degüldür bu **veled** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6610). [veled,]*

veled: *Ar. Çocuk.*

Fāṭma Ana'dan o vaḳte dek **veled** / Gelmemişdi hergiz andan bil ebed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1686). [veled,]*

Bir **veled** vaʿż itdi ḫūb u nāzenīn / Didiler İsmāʿīl'e anı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3857). [veled,]*

veled: *Çocuk, evlat.*

Gele senden bir **veled** kim ola ol / Evliyālardan ola ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1685). [veled,]*

velī: *Cenâb-ı Hakk'a yakınlık mertebesini kazanmış olan seçkin kul, Allah'ın dostu ve sevgili kulu.*

Olısar peydā bu oġlandan çoḳ iş / Bu ʿalāmetler **velīlerden** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6612). [velīlerden, -ler, -den]*

velī: *Veli, ermiş kişi.*

Ol **velīnüñ** ḳatına dir giderem / Ol eri görmeklige ʿazm iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3448). [velīnüñ, -nüñ]*

velī: *Allah'a yakınlık mertebesini kazanmış olan seçkin kul, Allah'ın dostu ve sevgili kulu.*

Eyledür benem bilüñ dir ol **velī** / Didiler şāhuñ nişānı var durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6720). [velī,]*

Ulu Abdāl-ıla Kiçi Abdāl'ı / Yanına alur buları ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2787). [velī,]*

Şol bizüm Saʿīd mi didi ol **velī** / Ṣaru İsmāʿīl didi oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3641). [velī,]*

Öñlerince bunlaruñ Sulṭān Şücāʿ / Ḳuṭb-ı ʿālem ol **velīdür** bī-nizāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5629). [velīdür, -dür]*

Bir münāfıḳ kāfir iken evveli / Oldı Ṣādıḳ Dervīş ü müʾmin **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5797). [velī,]*

Didi luṭf it baña ḳıl ḫay ı r duʿā / Bildiler ki Ḥācī Bektaş'dur **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5963). [velī,]*

velī: *Allah dostu.*

Ol **velī** kim Ḥaydar-ı Kerrār-ıdı / Avcın açdı gördiler hep ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6724). [velī,]*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī itdi çoḳ niyāz / Bir **velī** vir yā Kerīm ü Bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 689). [velī,]*

Bir ısızlıḳ yazıya uġrar yolı / Ol yolı ṭutmışdı arslān iy **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1200). [velī,]*

Gördügüñ er bil vilāyet ehlidür / Hem **velī** keşf ü kerāmet ehlidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1805). [velī,]*

Hem didi anlara dönüp ol **velī** / Görelüm size odın ḳaydın belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2221). [velī,]*

Ṣaġ yanına aldı Ulu Abdāl'ı / Ṣolına aldı kiçisin ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2754). [velī,]*

Gine Ḫunkār gönderür İsmāʿil'i / Di baña öyle buyurdı ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3805). [velī,]*

Şemʿ söyünüp her **velī** oldı ẕelīl / Ḥażretüñden yaḳdı şemʿ-ile delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5573). [velī,]*

Ṭoḳsan biñ **velīleriñ** ser-çeşmesi / Ṭuşurupdur bize emāneti cümle hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6133). [velīleriñ, -ler, -i, -n]*

Ol **velī** baḳınca ʿOšmān yüzine / Ger günāhı var-ısa taḥḳīḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6349). [velī,]*

velī: *Ermiş, veli.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol girçek **velī** / Çünki Bulduḳ Çayırı'nda ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5114). [velī,]*

Engüri'yi mesken idüp ol **velī** / Ol durur Ṣaru ʿalemlü iy ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5449). [velī,]*

Dünya sözin āḫir idüp ol **velī** / Ḥażret'e dutdı yüzin andan **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5609). [velī,]*

Geldi dirler arslāna olmış süvār / Ḫoş yaḳın geldi ḳapuya ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6216). [velī,]*

velī: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Ḥaḳ teʿālā emri birle yā **velī** / Kāfir ilen açasın sin sen belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 736). [velī,]*

Virdi ḳırḳ ḫurmā ġay ı bdan ol **velī** / Yidi Ḥaydar ḳarnı ṭoydı dir belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [velī,]*

Ṣaḥ rivāyet bu durur ammā belī / Başlayıncaġaz namāza ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 837). [velī,]*

Ḳalḳdı Ḫūnkār Ḥācī Bektaş-ı Velī / İtdi erkānı tamāmet ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1504). [velī,]*

Dāyimā ġavġā çeker ol ḳaryeli / Eyle nuṭḳ itdügi içün ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1549). [velī,]*

Dir emişsünler hemān-dem ol **velī** / Ol şeh-i aḳṭāb-ı mülk sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1928). [velī,]*

Besmele yād eyleyüben ol **velī** / İlerü geldi hemān-dem ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2016). [velī,]*

Virdük etmek didi saña İçil'i / Dem yum oynat var aña dir ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [velī,]*

velī: *Cenâb-ı Hakk'a yakınlık mertebesini kazanmış olan seçkin kul, Allah'ın dostu ve sevgili kulu.*

Gine bir gün Ḥācī Bektaş-ı Velī / Ṣamṣam Öyügü'ne geldi ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3889). [velī,]*

velī: *Ermiş.*

Dünya sözin āḫir idüp ol **velī** / Ḥażret'e dutdı yüzin andan **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5609). [velī,]*

velī: *Allah'a yakınlık mertebesini kazanmış olan seçkin kul, Allah'ın dostu ve sevgili kulu.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳatında bir ʿazīz / Var-ıdı ġāyet **velī** ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2678). [velī,]*

Zīra çün kim Ḥācī Bektaş-ı Velī / Çün vilāyetle be-ḍarbī ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4344). [velī,]*

Ol belī dirdi dimezdi aña lā / Buluşuban Ḥażret-i İlyās'a ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5920). [velī,]*

Ḳıldı iki rikʿat namāz itdi niyāz / Çün vilāyet gösterürdi bil **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6066). [velī,]*

velī: *Allah'ın dostu ve sevgili kulu.*

İşbu şiddetden bizi eyle ḫalāṣ / İy **velīler** yādigārı merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4108). [velīler, -ler]*

velī: *"Ama, fakat, lakin, şöyle ki" anlamlarına gelen Farsça bir bağlaç.*

Yaʿnī maḳṣūdları oldur ol **velī** / Ḳarayük'den ḳalḳa gide ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2203). [velī,]*

velī: *Ermiş kişi, Allah'ın dostu ve sevgili kulu.*

Ḥażret-i Ḫūnkār Bektaş-ı Velī / Geçdi oturdı sedirde ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2335). [velī,]*

Menziline ṭoġrı gitdi ol **velī** / Ol ṭaşa ki binmiş-idi Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6234). [velī,]*

velī: *1-Cenâb-ı Hakk'a yakınlık mertebesini kazanmış olan seçkin kul, Allah'ın dostu ve sevgili kulu. 2-"Ama, fakat, lakin, şöyle ki" anlamlarına gelen Farsça bir bağlaç.*

Küfr ü şirkden el çeküp miʿmār belī / Kāfir-iken oldı müʾmin hem **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5795). [velī,]*

velī: *Allah'ın ihsan, lütuf ve bağışını üzerine alan kimse.*

Nazarın himmetin almışdı erüñ / Ol **velī** ḫalīfesi hem Ḫūnkār'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4972). [velī,]*

velī: *Allah'ın sevgili kulu, veli kişi. II Hz. Ali.*

Medḥ idüp ögdi **velīyi** bir nefes / Didi yaḳduḳ ḥażretüñden biz çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6183). [velīyi, --y, --i]*

velī: *"Da/de" bağlacı.*

Gördüm anda bir **velī** āl-i Resūl / Bir gögercin şekline girüp ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6141). [velī,]*

velī: *(Ar.) Cenâb-ı Hakk'a yakınlık mertebesini kazanmış olan seçkin kul, Allah'ın dostu ve sevgili kulu.*

Böyle dir şeksiz bilesin iy **velī** / Bes bu vech-ile muḥaḳḳaḳ bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 234). [velī,]*

Adı Muḥammed **Velī** dirler laḳab / İbrāhīmü'š-Šānī ḫalḳ dirlerdi heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1369). [velī,]*

Laḳabı Keyḫusrev idi adı ʿAlī / Pādişāh ıdı vü hem girçek **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [velī,]*

Gine iclās içre Bektaş-ı Velī / Anda ẕikr oldı Emircem ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4645). [velī,]*

Ne dikilmiş ne sökülmiş yoḳ yuyı / Kevšer'e batmış **velī** nemgīn ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5648). [velī,]*

Bu Ḫıż ı r-ṣūret **velī** kim bilmedüm / Burḳası var yüzde anı farḳ ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5665). [velī,]*

Ḳorḳdı şāhdan yaṣaġından geçmedi / Ḥācī Bektaş ammā ol girçek **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6357). [velī,]*

velī: *"Ama, fakat" anlamında bağlaç.*

Cān Baba dir rāżīyam līkin **velī** / İtdüñüz bir imtiḥān siz evveli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2552). [velī,]*

Cümlesin icrā ḳılurlardı **velī** / Līki bir yirde var-ıdı işkili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2668). [velī,]*

Çekme zaḥmet kesmedi kesmez bular / Bicerimezsin **velī** göñlüñ diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3411). [velī,]*

velī: *Allah'a yakınlık mertebesini kazanmış olan seçkin kul,Allah'ın dostu ve sevgili kulu:Hz.Hüseyin.*

Kerbelā yirinde ṣusuz ol **velī** / Ẓulm-ıla anı şehīd eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 304). [velī,]*

velī: *Hâcı Bektaş-ı Velî.*

Yidi yıl ḥabs olmış-iken ol cüvān / Geldi Türk'den bir **velī** olup ṭoġan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 869). [velī,]*

Gitdi Ḥaydar ḳaldı ġār içre **velī** / Ḳıldı ṭāʿat Ḥaḳḳ'a diyüp ol belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 874). [velī,]*

Anda da çille çıḳardı ol **velī** / Ol vilāyet maʿdeni sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1273). [velī,]*

Şimdi daḫı görücěgez ol eli / Bilürüz didi muḥaḳḳaḳ ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1419). [velī,]*

Naḳldür bir gün yine Ḫūnkār balı / Ḳarayük'den yaña gitdi ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [velī,]*

velī: *"İmanlı kullarının dostu olan, onlara yardım eden, iyi işlerinde başarı nasip eden, sıkıntılarını gideren" anlamında esmâ-i hüsnâdan (Allah'ın en güzel isimlerinden)dır.*

İle dirlik dirleyüpdür ol **velī** / Raḥmet itdi defʿ aña Mevlā belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5618). [velī,]*

Ṣofrada bütün ṭurur hep üstüvār / Çün vilāyet böyle gördi her **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [velī,]*

Yaḳdılar Bektaşī şemʿinden çırāḳ / Seyyid-i Maḥmūd Ḫayrān ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6201). [velī,]*

velī: *Allah'ın dostu ve sevgili kulu.*

Oturuşup oldı kül çün ol **velī** / Ḳalḳdı tekrār hep ṣavurdı ol küli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2231). [velī,]*

Didi ḳanda Rūm ḳanda Hind ili / Kim beni bunda yitürdi ol **velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [velī,]*

velī ibni velī: *Veli bir babanın oğlu olan veli kişi (Hacı Bektaş-ı Veli).*

İy Resūl zürriyyeti nesl-i ʿAlī / Şād geldüñ iy **velī ibni velī** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1298). [velī ibni velī,]*

velīler ḳuṭbı: *Velilerin merkezi, başı. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Ol **velīler ḳuṭbı** ol aṣlu'l-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 236). [velīler ḳuṭbı, --ı]*

velīme eyle: *Düğün yemeği vermek.*

Şād olup selvetle bulur inbisāṭ / Ulu ṭoy ḳıldı velīme eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 323). [velīme eyle, --di]*

velīme ḳıl: *Düğün yemeği hazırlamak.*

Pes dügün yaraġın itdi az az / Ḫoş velīme ḳıldı eylědi dügün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 364). [velīme ḳıl, --dı]*

Şehr ḫalḳı hep olurlar şād-kām / Pādişāh ḳıldı velīme dökdi ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 408). [velīme ḳıl, --dı]*

veliyy-i etḳıyā: *Takva sahiplerinin velisi.*

Ḥażret-i Ḫūnkār **veliyy-i etḳıyā** / Rūm'a ʿazm itdi çün ol merd-i Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1426). [veliyy-i etḳıyā,]*

veliyy-i ḥoş-fiʿāl: *Güzel davranışlı evliya.*

Ser-tırāş daḫı tırāşdan çekdi el / N'eyledi gör ol **veliyy-i ḥoş-fiʿāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4026). [veliyy-i ḥoş-fiʿāl,]*

veliyy-i kirdigār: *Allah'ın velisi.*

Gine bir gün ol **veliyy-i Kirdigār** / Ḥācī Bektaş-ı Velī ol nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3738). [veliyy-i kirdigār,]*

veliyy-i muktedā: *Örnek veli.*

Naḳldür iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Ol **veliyy-i muḳtedā** vü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1425). [veliyy-i muḳtedā,]*

veliyy-i müsteʿān: *Yardım istenen veli, ermiş.*

Naḳldür bu yaña ol ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār **veliyy-i müsteʿān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2503). [veliyy-i müsteʿān,]*

Çün işitdi bunı ol ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār **veliyy-i Müsteʿān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3431). [veliyy-i müsteʿān,]*

Ḳaldı Ḳarayük'de ol ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār **veliyy-i Müsteʿān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4015). [veliyy-i müsteʿān,]*

veliyy-i muʿteber: *İtibar edilen veli, eröiş kişi, Allah dostu. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Kim bunuñ gibi **veliyy-i muʿteber** / Ger bu yirde ider ise ol maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1163). [veliyy-i muʿteber,]*

veliyy-i muʿteber: *İtibar edilen veli, ermiş kişi, Allah dostu. (Hacı Bektaş-ı Veli).*

Didi yılda bir gelür bunda ol er / Ḥażret-i Ḫūnkār **veliyy-i muʿteber** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3199). [veliyy-i muʿteber,]*

veliyy-i zu'l-celāl: *Velilerin büyüğü.*

Naḳldür çün kim o ser-tācu'r-ricāl / Ḥażret-i Ḫūnkār **veliyy-i Ẕu'l-celāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1275). [veliyy-i ẕu'l-celāl,]*

veliyyü'l-evliyā: *Evliyalar evliyası (Hacı Bektaş-ı Veli).*

İmdi şeyḫümüz **veliyyü'l-evliyā** / Tācdār-ı āsfıyā vü etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4337). [veliyyü'l-evliyā,]*

veliyyullāh: *Ermiş kimse; Allah'ın sevgili kulu.*

Geçüp andan irdi Lūristān'a ol / Ol **veliyyullāh** ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1207). [veliyyullāh,]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / İy **veliyyullāh** ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1768). [veliyyullāh,]*

Ol **veliyyullāh** bir gün bī-ḫilāf / Çille-ḫāne'de idüpdi iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2732). [veliyyullāh,]*

Bir gün oturmışdı ol kān-ı kerem / Ol **veliyyullāh** ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4021). [veliyyullāh,]*

Baş murāḳabeye çekdi ol ʿazīz / Ol **veliyyullāh** ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4027). [veliyyullāh,]*

Ḳaldurıcaḳ başın ol kān-ı kerem / Ol **veliyyullāh** vücūd-ı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4028). [veliyyullāh,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācīm'dur ol merd-i ʿazīz / Ol **veliyyullāh** ol ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4971). [veliyyullāh,]*

Çün Ḳolaçuḳ Ḥācīm ol ṣāḥib-kerem / Ol **veliyyullāh** ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5011). [veliyyullāh,]*

veliyyullāh-ı kān-ı gevherüñ: *Cevher kaynağı, Allah dostu.*

Adı Ṭapduḳ Emre ḳaldı ol erüñ / Ol **veliyyullāh-ı kān-ı gevherüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1424). [veliyyullāh-ı kān-ı gevherüñ, --üñ]*

ve's-selām: *"İşte o kadar, son söz bu" anlamında sözü kısa kesmek için kullanılır.*

Naḳl-i Otman tārīḫi oldı tamām / Böyle meẕkūr oldı ẕikri **ve's-selām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4459). [ve's-selām,]*

ve's-selām: *Selam onun üzerine olsun" anlamına gelen bir dua sözü.*

Vir ṣalavāt Muṣṭafā'ya **ve's-selām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6272). [ve's-selām,]*

veysīler: *Karayük'te bir cemaat/topluluk.*

Veysīler'den bir ʿazīz ü muʿteber / Hem kerāmet ṣāḥibi ehl-i hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4638). [veysīler'den, --den]*

Veysīler'üñ ol durur ser-çeşmesi / Yoḳ durur anlardan ulu kimsesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4640). [veysīler'üñ, --üñ]*

vezīr: *Hükümdar vekili, sivil ve askeri yetkileri olan ve paşa sanına erişmiş bulunan en yüksek aşamalı görevli.*

Çıḳıcaḳ ṭaşra **vezīrler** n'itdiler / Şāh ne emr itdiyse eyle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4350). [vezīrler, -ler]*

vezīr: *Askeri ve idari yetkisi olan en yüksek rütbedeki devlet memuru, vezirlik rütbesine sahip kimse.*

Ḳara Ṭayı ṣāḥib-ile hem **vezīr** / Pādişāha bunlar olmışdur müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4305). [vezīr,]*

vezīr: *Ar. Vezir.*

Āl-i Selcūḳ bil ki ʿAbbāsīler'üñ / Ṣaġ taraf **vezīri** durur anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1609). [vezīri, -i]*

Ṣāḥib ile Ḳara Ṭayı'dur **vezīr** / Pādişāha reʾy idici müşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4207). [vezīr,]*

vezīr: *Ar. Vezir. II Yönetici, özellikle eyalet yöneticisi.*

Hep **vezīrin** beglerin cemʿ eyledi / Ṭanışup bunlara ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4201). [vezīrin, -üñ]*

vidāʿ eyle: *Ayrılırken hayırlar dilemek, vedalaşmak.*

Pes vidāʿ eyleyüp ol erenleri / Seydi Ġāzī'ye revān oldı geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4515). [vidāʿ eyle, --y, --üp]*

vidāʿ it-: *Vedalaşmak, esenleşmek.*

Ḫıżr vidāʿ idüben oldı revān / Ṣaltıḳ anda oturıḳaldı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2835). [vidāʿ it-, --üben]*

Dest-būs idüp vidāʿ ider gider / Girü Aḳşehr'e dönüben ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2987). [vidāʿ it-, --er]*

Pes vidāʿ idüp ol üçler gitdiler / Diñle Ḫūnkār'ı ki bunda n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3073). [vidāʿ it-, --üp]*

Kīseye ḳoydı Güvenc üç biñ zeri / Vidāʿ idüben hemān döndi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4730). [vidāʿ it-, --üben]*

Ḥażret erenlĕrine vidâʿ idüp / Germiyān'a irdi dün ü gün gidüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5005). [vidâʿ it-, -üp]*

vidāʿ ḳıl-: *Vedâ etmek.*

Gitmege ʿazm eyleyüp ḳılur vidāʿ / Çekdüñüz zaḥmet dir olmasun ṣudāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2784). [vidāʿ ḳıl-, --ur]*

Çünki ḥażret pīrlerin ḳıldı vidāʿ / Gider-idi iderek yolda semāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4885). [vidāʿ ḳıl-, -dı]*

vilāyāt: *İl, vilayet.*

Ol **vilāyātuñ** ulu erenleri / Şeyḫ adlu ṭoġrı yol varanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5020). [vilāyātuñ, -uñ]*

vilāyet: *İl, diyar, ülke, memleket.*

İşbu tedbīrümle benüm iş idüñ / Bu **vilāyetde** ne var-ısa faḳīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 381). [vilāyetde, -de]*

Müʾminānuñ seyyidiydi ḥazreti / Ol **vilāyetle** ṭutupdı milketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 639). [vilāyetle, -le]*

vilāyet: *Kulun Hakk'a yakınlığı ve Hakk'ın kulu, kulun Hakk'ı dost edinmesi durumu, veli olma, velilik, ermişlik.*

Ḥaḳ ʿināyet itdi bunda gelmişem / Hem **vilāyet** birle bendüñ almışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 789). [vilāyet,]*

Bu vilāyet-nāmeyi taʿbīr iden / Şāh **vilāyet** ḥālini taḳrīr iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 832). [vilāyet,]*

Göricek erden **vilāyet** ḫalḳ tekūr / Muʿteḳıd oldı tamāmet bī-ḳuṣūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 966). [vilāyet,]*

Cemʿ olup bir vaḳt Ḫorāsān erleri / Ol **vilāyet** ol kerāmet pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1060). [vilāyet,]*

Her birinde ol şerīf mevżiʿlerüñ / Niçe **vilāyetleri** var ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1238). [vilāyetleri, --ler, --i]*

Didiler iy kān-ı elṭāf-ı kerem / İy **vilāyet** maʿdeni faḫru'l-ümem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1361). [vilāyet,]*

Ḫʷāce Aḥmed-i Yesevī adıdur / Hem **vilāyet** ehlinüñ bünyādıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1376). [vilāyet,]*

Var-ısa anuñ duʿāsından durur / Bu **vilāyetler** nefḗsinden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1711). [vilāyetler, -ler]*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿacīb / V'iy niçe dürlü **vilāyetler** ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2057). [vilāyetler, -ler]*

Çün **vilāyet** ḥīnine irdi ol er / Aġrısı vurdı çeker zaḥmet neler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2179). [vilāyet,]*

Bildiler ol iş **vilāyet** işidür / Ḥācī Bektaş-ı Velī er kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2286). [vilāyet,]*

Ne diler-ise **vilāyetden** aña / Ḳorḳma göster kim gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2456). [vilāyetden, --den]*

İtdüginden ṣoñra anda eyle iş / Ḫoş **vilāyetle** bu resm-ile reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2854). [vilāyetle, --le]*

Var-ıdı Aḳşar'da bir merd-i ʿazīz / Key **vilāyet** ehli vü ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2955). [vilāyet,]*

Gelüben ol dört ʿazīz ü muḥterem / Dört **vilāyet** ıssı dört ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3099). [vilāyet,]*

Dir **vilāyet** ḳoḳusı-y-ıdı murād / İder idük aña şevḳ-ı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3229). [vilāyet,]*

Anda olmaḳlıḳ **vilāyet** mümteniʿ / Evliyādur didügüñ aña bedīʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3450). [vilāyet,]*

Gel bu yaña iy ʿazīz-i baḫt-vār / Gör **vilāyet** nice oldı āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3474). [vilāyet,]*

Didiler Ḫūnkār'a iy kān-ı kerem / İy **vilāyetle** ʿazīz ü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3900). [vilāyetle, --le]*

Aldı ol maʿṣūmı Ḫūnkār ḳoynına / Pes **vilāyetüñ** baḳ imdi oynına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3904). [vilāyetüñ, --üñ]*

Gine gūş it bir daḫı Ḫūnkār'dan / Ol **vilāyet** menbaʿı serdārdan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3912). [vilāyet,]*

Kim **vilāyet** ehli durur bu ʿazīz / Ululardandur key aṣḥāb-ı temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3960). [vilāyet,]*

Şübhe itme oġluñı eyler ḫalāṣ / Kim **vilāyetle** bulupdur iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3936). [vilāyetle, --le]*

Öñine düşüp getürdi Ḫūnkār'a / Ol **vilāyet** āfītābı ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4162). [vilāyet,]*

Ben senüñ evlāduñuñ ervāḥların / Ṣaḳlamışvanın **vilāyetde** yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4408). [vilāyetde, -de]*

Zīra çün kim Ḥācī Bektaş-ı Velī / Çün **vilāyetle** be-ḍarbī ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4344). [vilāyetle, --le]*

Vardı bir ḫatun ġāyet pārsā / Ḫoş **vilāyet** ehli ġāyet er nisā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4477). [vilāyet,]*

Dir ʿaleykümü's-selām ilüm şarum / İy **vilāyet** menbaʿı tāc-ı serüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4523). [vilāyet,]*

Sözlerin işidicek Sulṭān Ḥācım / Ol **vilāyet** maḫzenine kān Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5096). [vilāyet,]*

Bu **vilāyeti** görüben geldiler / Ḥācım'uñ ayaġına döküldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5083). [vilāyeti, -i]*

Bir ulu ḫālīfe hem Baba Resūl / Ol **vilāyet** ehli ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5270). [vilāyet,]*

K’istimāʿından ola defʿ-i ġumūm / Münderic ola **vilāyetden** ʿulūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5268). [vilāyetden, --den]*

Şeyḫ Ṣadr’e’d-dīn ol kāmil-vücūd / Ol **vilāyet** maʿdeni ol şāh-ı cūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5361). [vilāyet,]*

İy niçe dürlü **vilāyetler** ʿacīb / Gösterür ḫalḳa keremden luṭf idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5369). [vilāyetler, -ler]*

Bir gün otururdı ol merd-i ʿazīz / Ol **vilāyet** kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5397). [vilāyet,]*

Çün vefātın ser-verüñ itdüm beyān / Çoḳ **vilāyet** naḳl idüp ḳıldum ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5741). [vilāyet,]*

Çoḳ **vilāyet** gösterür devrinde er / Öldüginden ṣoñra gösterse hüner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5742). [vilāyet,]*

Kim **vilāyet** ḳurbına başa ḳadem / Ṣanma anı kim olur āḫir ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5747). [vilāyet,]*

Diñle er nice **vilāyet** gösterür / Ṣerḥ ideyin ne kerāmet gösterür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5773). [vilāyet,]*

Gösterür bunca **vilāyet** bī-şumār / Çün gelüp şeyḫine itdi ḫıẕmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6030). [vilāyet,]*

Bilsün işbu er durur anuñ ṣāḥibi / Bir **vilāyet** gösteriser ḫażreti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6046). [vilāyet,]*

Ol **vilāyetle** görüp ser-verligin / İtdi ḫiẕmet eyledi ḫay ı r duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5994). [vilāyetle, --le]*

Kim **vilāyetle** yürütdi ṭaşı ol / İnüp arslāndan bıraḳdı elden ılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6227). [vilāyetle, --le]*

vilāyet: *1.Kulun Hakk’a yakınlığı ve Hakk’ın kulu, kulun Hakk’ı dost edinmesi durumu, veli olma, velilik, ermişlik 2.Memleket, ülke.*

İşbu esmā yazılu anda tamām / Şeh **vilāyet** aluban itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 163). [vilāyet,]*

Ḥācī Ṭuñrul idi adı ol erüñ / Ol **vilāyet** ıssı gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1316). [vilāyet,]*

Didi Ḫūnkār aña iy merd-i ʿazīz / Şekkimüz yoḳ kim **vilāyet** ehlisiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1520). [vilāyet,]*

Didi iy ḫayf bilmedüm ben ol eri / Ol **vilāyet** ehli gürbüz ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1877). [vilāyet,]*

Kim **vilāyet** ehli gürbüz er-idi / Rāzına Ḫūnkār’umuñ rāzdār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4973). [vilāyet,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm o sulṭān-ı ʿazīz / Ol **vilāyet** ıssı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4997). [vilāyet,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Germiyān'uñ sizsiz ulu pīrleri / Kāmil ü vārıʿ **vilāyet** erleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5056). [vilāyet,]*

Kendüsi ol arada mehyā ḳılur / Ol **vilāyet** ḫalḳı anda cemʿ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5101). [vilāyet,]*

Ḳolaçıḳ Ḥācım o şāh-ı evliyā / Ol **vilāyet** maʿdeni ṣıdḳ u ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5222). [vilāyet,]*

Sözlerin eslĕmeyüp Sultān Ḥācım / Ol **vilāyet** mülkine ḫaḳan Ḥācım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5239). [vilāyet,]*

Bu ne ḳuvvet ne **vilāyet** nice sır / Ki muḥibbüñ idemez ḳalbi fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5686). [vilāyet,]*

Himmet it ki ben de bulam mertebe / Şeh **vilāyet** mišli irem manṣıba *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5695). [vilāyet,]*

Şāh **vilāyet** mišli eyle dirligi / Tā bulasın Ḥaḳ erenler birligi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5736). [vilāyet,]*

Nice gösterdi **vilāyet** diñleye / Şerḥ idüben ṣaḥ ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5749). [vilāyet,]*

Çünki Yanḳo Madiyan miʿmār pes / Gördi-se erden **vilāyet** ol nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5780). [vilāyet,]*

Bir **vilāyet** daḫı budur diñleye / Diyeyin nĕdir ḥikāyet añlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5782). [vilāyet,]*

Buldı kāfirlere feṯḥ-i nuṣreti / Çün **vilāyet** gösterüpdür bu hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6043). [vilāyet,]*

Nefsüñüzi ere teslīm idesiz / Çün **vilāyet** görmişem bunda ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6048). [vilāyet,]*

Bir **vilāyet** göstere bunda naẓar / Biz Ḫorāṣān pirleri indüre baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6054). [vilāyet,]*

Ol **vilāyet** ṣāḥibine ide sipās / Çünki Loḳmān-ı Perende eyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6055). [vilāyet,]*

Ḳıldı iki rikʿat namāz itdi niyāz / Çün **vilāyet** gösterürdi bil velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6066). [vilāyet,]*

Çün **vilāyet** pençesin urdı baña / ʿĀṣī olursam gördüm alur cānumı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6143). [vilāyet,]*

Ḳalmadı göñlinde anuñ şek nifāḳ / Şāh **vilāyet** daḫı dizin çekdi bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6174). [vilāyet,]*

Ṣofrada bütün ṭurur hep üstüvār / Çün **vilāyet** böyle gördi her velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6180). [vilāyet,]*

Ṣaḥ **vilāyet** diñle ki va'llāh budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6236). [vilāyet,]*

Çoḳ **vilāyet** idicĕgiz lā-riyā / Mülk-i Rūm'uñ ḫalḳı cümle ḫāṣ u ʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6274). [vilāyet,]*

Şāh **vilāyet** ʿaşkına eyle himmetüñ / Böyle diyüp itdi ʿOšmān çün niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6368). [vilāyet,]*

vilāyet: *Bir vâli yönetimindeki en önemli idârî bölüm, il II diyar, ülke, memleket II bir şeyin tasarrufunu elinde bulundurma.*

Başına giyüp **vilāyet** tācını / Kāfirüñ almaḳ dileyüp bacını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 652). [vilāyet,]*

vilāyet: *Diyar, ülke, memleket.*

Evliyā ser-çeşmesi ola āḫir ol / Şeh **vilāyet** çünki şaḳladı anları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 190). [vilāyet,]*

İy kerāmet ehlinüñ ser-verleri / Bu **vilāyetden** ẓuhūr olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6712). [vilāyetden, -den]*

Ol **vilāyetde** nice dürlü ʿacīb / Gösterür keşf ü kerāmāt iy lebīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1452). [vilāyetde, -de]*

Ṣuṣaduḳ diyen içer andan gelür / Ol **vilāyetde** o söz meşhūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5220). [vilāyetde, -de]*

vilāyet: *Memleket, ülke II Kulun Hakk'a yakınlığı ve Hakk'ın kulu, kulun Hakk'ı dost edinmesi durumu, veli olma, velilik, ermişlik.*

Arż-ı Türkistān'da vardı bir ulu / Bir **vilāyet** ıssı bir er baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 573). [vilāyet,]*

Fāṭma Bacı dir i Rūm'uñ pīrleri / İy **vilāyet** ehlinüñ ser-verleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1283). [vilāyet,]*

Emre dirlerdi adına ol erüñ / Ol **vilāyet** ehli gürbüz ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1403). [vilāyet,]*

Köyli daḫı işidüben geldiler / Ol **vilāyet** remzini seyr ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2122). [vilāyet,]*

Bir niçe gürbüz **vilāyet** erleri / Rūm mülkinüñ muʿayyen pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2354). [vilāyet,]*

Anı görüp ol **vilāyet** erleri / Ṣordılar ḫāli ne diyüben giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5093). [vilāyet,]*

vilāyet: *Diyar, iklim, memleket, ülke, yurt.*

İtdi bir müddet o yirlerde ḳarār / Eyledi niçe **vilāyet** āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1208). [vilāyet,]*

vilāyet: *Velayet; Şia'da Hz. Ali'nin insanlara peygamberlikten sonra, nass ile tayin edilmiş bir rehber olduğunu ifade eden bir terimdir.*

Bu kerāmetler **vilāyetden** gelür / Evliyā'ullāh olan böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1490). [vilāyetden, -den]*

vilāyet: *Ar. Ülke; şehir, memleket.*

Ḫātırın aldı ele şordı ḥālin / Ḥācī sensin iy **vilāyet** maʿdeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6703). [vilāyet,]*

İşbu sırruñ ġavrine biz irmedük / Şeyḫ eydür iy **vilāyet** pīrleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6711). [vilāyet,]*

Eyledi irşād ṭarīḳın āşikār / Şeyḫ Loḳmān'uñ **vilāyetin** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6668). [vilāyetin, -i, -n]*

Bildi bu gelen kişiyi er durur / Hem **vilāyet** ıssı bir ser-ver durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 780). [vilāyet,]*

Bu **vilayete** inan ṭutma gümān / Bu vilāyet-nāme daḫı oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6271). [vilayete, -e]*

vilāyet: *Kul ile Tanrı'nın yakınlığı, velilik.*

Şād idüp yolımuz itdüñüz yaḳīn / İy **vilāyet** maʿdeni v'iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1075). [vilāyet,]*

Hep **vilāyet** ḳanadını yayalum / ʿArşa dek yollarını baġlayalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1290). [vilāyet,]*

Pes **vilāyet** ḳanadını açdılar / Melekūtdan ʿarşa degin geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1292). [vilāyet,]*

Mürşidüm hem Pīr-i Türkistān'dur / Kim **vilāyet** ehline sulṭāndur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1375). [vilāyet,]*

Gördügüñ er bil **vilāyet** ehlidür / Hem velī keşf ü kerāmet ehlidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1805). [vilāyet,]*

Menḳabātı cümle evṣāfı tamām / Söylenildi her **vilāyet** her maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2059). [vilāyet,]*

Ḳara Ṭonlu Cān Baba dirlĕr-imiş / Ḫoş **vilāyet** ehli gürbüz er-imiş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2610). [vilāyet,]*

Şimdi meşhūr Ḳara Abdāl ol durur / Ḫoş **vilāyet** ehli ṣāḥib-ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4168). [vilāyet,]*

Pes **vilāyet** ḳabżasında her birin / Ṣaḳlayuban gösterüp yirlü yirin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4237). [vilāyet,]*

Ḳapusını ḳapadılar emr ider / Ol **vilāyet** ehlini gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4506). [vilāyet,]*

Aḳuban çıḳdı emişdi ol ḳoyun / Gör **vilāyet** nicesi oynar oyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4510). [vilāyet,]*

Böyle diyüp girü döndi ol ʿazīz / Ol **vilāyet** kānı ol ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4533). [vilāyet,]*

vilāyet gör: *Veliliğini bilmek, anlamak, kerametlerini idrak etmek.*

Şol ki ʿāḳıldı Müsülmān oldılar / Kim vilāyet görüp eri bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 967). [vilāyet gör, --üp]*

vilāyet kānı: *Velilerin kaynağı.*

Bir gün otururken ol bedr-i münīr / Ol **vilāyet kānı** şems-i müstenir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2445). [vilāyet kānı,]*

vilāyet maʿdeni: *Velilik kaynağı.*

Anda da çille çıḳardı ol velī / Ol **vilāyet maʿdeni** sırr-ı ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1273). [vilāyet maʿdeni,]*

vilāyet-nāme-: *Diğer tarikat çevrelerinde meydana getirilen benzeri menâkıbnâmelerden farklı olarak Bektaşî geleneğinde daha çok vilâyetnâme veya velâyetnâme diye adlandırılan ve hemen hepsi Bektaşîliğin ortaya çıktığı XV. yüzyılın son çeyreğiyle XVI. yüzyıl başları arasında yazıya geçirilmiş bulunan bir seri Bektaşî menâkıbnâmesinin en tanınmışıdır. (TDV. İslam Ansiklopedisi).*

Bu **Vilāyet-nāme'yi** ḳılur beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5868). [vilāyet-nāme'yi, -yi]*

Diñle imdi bir **vilāyet-nāmesin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6236). [vilāyet-nāmesin, -sin]*

vilāyet-nāme: *Diğer tarikat çevrelerinde meydana getirilen benzeri menâkıbnâmelerden farklı olarak Bektaşî geleneğinde daha çok vilâyetnâme veya velâyetnâme diye adlandırılan ve hemen hepsi Bektaşîliğin ortaya çıktığı XV. yüzyılın son çeyreğiyle XVI. yüzyıl başları arasında yazıya geçirilmiş bulunan bir seri Bektaşî menâkıbnâmesinin en tanınmışıdır. (TDV. İslam Ansiklopedisi).*

Şādī ḳıl cānı oladur inziʿāc / Kim **Vilāyet-nāme'sinden** vir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 216). [vilāyet-nāme'sinden, --si,(-n), -den]*

İy süḫan-dān u süḫan-gū pür-hüner / Bir **vilāyet-nāme** diyin muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 634). [vilāyet-nāme,]*

Gūş-ı hūşı baña ṭut ki söyleyem / Bir **Vilāyet-nāme** taḳrīr eyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 635). [vilāyet-nāme,]*

Bu **vilāyet-nāme** de oldı beyān / Vir ṣalāvāt Aḥmed'e ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 831). [vilāyet-nāme,]*

Bu **vilāyet-nāme** de oldı tamām / Ḥācī Bektaş rūḥına olsun selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1058). [vilāyet-nāme,]*

Bu **vilāyet-nāmeyi** taʿbīr iden / Şāh vilāyet ḥālini taḳrīr iden *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 832). [vilāyet-nāmeyi, --y, --i]*

Bu **vilāyet-nāme** daḫı oldı tamām / Hū diyüp er müzdine virgil selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5866). [vilāyet-nāme,]*

Bu vilayete inan ṭutma gümān / Bu **vilāyet-nāme** daḫı oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6271). [vilāyet-nāme,]*

Bir **vilāyet-nāme** daḫı añla sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6272). [vilāyet-nāme,]*

vir: *Vermek.*

Yoḫsa **virüñ** tācımuzı giymeñüz / Çün işitdiler olardan böyle söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1465). [virüñ, --üñ]*

Biz faḳīre eyleñüz himmet-naẓar / Himmet idüben **virüñüz** bāl ü per *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1498). [virüñüz, -üñüz]*

Didi zindāncıya **virüběni** zer / Bize bir turva türāb getür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [virüběni, --üběni]*

Didiler kim bunda yoḳdur hīç kes / Yā şehādet kim **viriser** bunda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [viriser, -iser]*

Bir şīşe ḳattāl zehr **virdük** içer / Biz didük kim içi aşaġı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [virdük, -dü, -k]*

Bu kerāmet kendine **virildügin** / Çün Ḫorāṣān şāhı Aḥmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6132). [virildügin, -il, -dük, -in]*

vir: *Bağışlamak, ihsan etmek.*

Nāliş idüp ḳıldılar ere sücūd / Çigimüz bişsin didiler **virgil** od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1006). [virgil, -gil]*

Šāniyen **virdiler** aña beyʿati / Tā ki yücěle maḳām-ı rifʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1170). [virdiler, -di, -ler]*

Ṣuluca Ḳarayük'i var mesken it / Yurt **virdük** ṭurma varup anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1187). [virdük, -dük]*

Virdiler Aḳtarmac hem ad Ḫūnkār'a / Ol hidāyet yolına olan reh-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1388). [virdiler, -di, -ler]*

Virdiler Külü Ḫan'a ol yiri hep / Ḳışla vü yazla ṭutundı z'ān-sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2649). [virdiler, -di, -ler]*

Yayla da **virmek** gerek yaylayalar / Hem ḳışın ḳışla gerek ḳışlayalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2645). [virmek, -mek]*

Saña **virdük** Aḳşehir'i nān-bahā / Etmegüñ olsun senüñ sürgil ṣafā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2986). [virdük, -dük]*

Virdük etmek didi saña İçil'i / Dem yum oynat var aña dir ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3754). [virdük, -dük]*

Ol murād kim bizden iderdüñ ṭaleb / Vaḳt irişdi saña **virdük** bu sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3841). [virdük, -dük]*

On deve on at on biñ sīm ü zer / **Vireyin** ḳılġıl ṣuçından dir güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3923). [vireyin, -eyin]*

Diyetin ḳan ıssınuñ da **vireyin** / Ḳapu baca ḫiẕmetini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3924). [vireyin, -eyin]*

Her ne kim ol virdi ben de **vireyin** / Daḫı ne dirseñ hep anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [vireyin, -eyin]*

Gündüz Alp'e **virdügi** kiçisidür / Nisbeti İrşile Ḥaḳḳ'uñ ıssıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4265). [virdügi, -dük, -i]*

Tā ki bu sancaġı aña **virevüz** / Kāfire ol ḳarşu ṭura görevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4206). [virevüz, -evüz]*

Orayı saña yataḳ **virdük** didi / Hem saña iki budaḳ **virdük** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [virdük, -dük]*

Orayı saña yataḳ **virdük** didi / Hem saña iki budaḳ **virdük** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [virdük, -dük]*

Virdiler ol arayı mesken dutar / Eyledi dün gün ḳarār anda ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4941). [virdiler, -di, -ler]*

Çün murādlarını ol gün göresin / Hem yeşil fermānı olara **viresin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4878). [viresin, -esin]*

Didi Ḫūnkār aġulu cānāvarı / Yurt **virdük** depeledügüñ yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5002). [virdük, -dük]*

Ḳatl iderseñ ol yiri **virdüm** saña / Mesken eyle vaḳf itdüm hem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5010). [virdüm, -dü, -m]*

Luṭf u kerem-ile **virdük** ḫoş selām / Sen ki Rūm'uñ gözcisisin bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6121). [virdük, -dük]*

Baġlayup bil arturuban ḫiẕmetin / Ol çırāġı aña **virmişdi** İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6171). [virmişdi, -mişdi]*

Saña **virdüm** senüñ olsun mā-ḥażar / Devletüme dāʾimā iden duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6403). [virdüm, -dü, -m]*

vir: *Bağışlamak, sunmak, vermek.*

Virdi ḳırḳ ḫurmā ġay ı bdan ol velī / Yidi Ḥaydar ḳarnı ṭoydı dir belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [virdi, -di]*

Virdi ġāyıb loḳmasın yidüm baña / Kimsin it ismüñi didüm hem aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 812). [virdi, -di]*

vir: *Göndermek.*

Şimdi de Mollā ne itdi gör işi / Daʿvet itmege **viribidi** kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3381). [viribidi, -ibidi]*

Pes Külü Ḫan oġlına irince ḫaber / Pādişāha **viribidi** ol da er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4194). [viribidi, -ibidi]*

vir: *Vermek.*

Gel **virĕyin** saña anı eyle nūş / Ger ziyān gelmeye bilem anı ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [virĕyin, -+eyin]*

Çünki Ḥaḳḳ'uñ maẓharısın aç gözüñ / ʿAḳlıñı başa **virüp** bil kendözüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5711). [virüp, -üp]*

vir: *Vermek II sunmak.*

Cān Baba dir bize barmaḳlar **virür** / Ḳaldı avcumda benüm tapuñ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2573). [virür, -ür]*

vir: *Bahşetmek, ihsan etmek.*

Ḥażretüñden bize gerek armaġān / Didi Aḥmed saña bir tuḥfe **virem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6185). [virem, -em]*

vir: *Bağışlamak, ihsan etmek II sunmak.*

Fāṭma Ana'dan **virürdi** ṣayruya / Yise ṣayru ṣaġ olurdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2047). [virürdi, -(ü)r, -di]*

vir: *Teslim etmek, bırakmak.*

Ḍarbī zindānı açup çıḳardılar / Gĕtürüp Ḫūnkār'a anı **virdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4010). [virdiler, -di, -ler]*

vir: *Evlenmesine müsaade etmek.*

Dügün idüp biribirine **virdiler** / Ol ikisi ḫoş murāda irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4793). [virdiler, -diler]*

vir: *Eğitim almasını sağlamak.*

Meskeni hem işbu yaḳında durur / Bektaş'ı anlara **virseñüz** revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6622). [virseñüz, --se, --ñüz]*

vir: *Bağışlamak, ihsan etmek.*

Virse göñlin ol oda yanmaz ıdı / Kül oluban oda göyünmez idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2574). [virse, -se]*

vir: *Ver, uzat II sun, ikram et.*

Olıcaḳ yidür gelene gidene / **Vir** kime olursa dime adı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3129). [vir,]*

vir: *Bir araya getirmek, birleştirmek.* || *Eş yapmak.*

Şeyḫ Aḥmed bildi dilerler kime / **Virdi** ḳızın aldılar iḳrārını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 361). [virdi, -di]*

vir: *Ver, koy.*

Dir elüñ **vir** virdi elin destine / Pāyini hem ḳodı pāyi üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [vir,]*

vir: *Bahş etmek, sunmak, ihsan etmek.*

Uşta ol rütbeti biz **virdük** saña / Gitmegĕ ʿuḳbāya vaḳt irdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1185). [virdük, -dük]*

Bunlara **virmek** gerekdür ḫayli yir / Varuban dirliklerin eyleye dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2644). [virmek, -mek]*

Varsun andan istesün ol andadur / Aña **virdüm** ṣanmasun kim bendedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2933). [virdüm, -dü, -m]*

vir: *"Vermek"* || *Bahşetmek, bağışlamak.*

Şeh ʿAlī'ye **vir** diye şeh Cebraʾīl / Ṣaḥābeler cümlesi çün bildiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 166). [vir,]*

Kendü ġaybī ḫaznesinden yā aḫı / Ḫalḳ idüben **virdi** Ādem'e daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 130). [virdi, -di]*

Sīm ü zerden **virdi** anlara i yār / Her biri buldı ġınā ṭaġıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 393). [virdi, -di]*

Ḳalbinüñ vīrānesi ābād olur / Kim bunuñ gibi ʿıyāl **virdi** İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6614). [virdi, -di]*

Ḫırḳasını aña gönderdi yaḳīn / **Virdi** Bāyezīd'e dir ilet bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6648). [virdi, -di]*

Virdi ol-dem mālınuñ nıṣfın hemān / Aluban ḫay ı r duʿā oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1086). [virdi, -di]*

Cümle ol vaṣlaları isteyelüm / Luṭf ḳıl birimüze **vir** diyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1118). [vir,]*

Ṣofrayı çırāġı daḫı baʿd ez-ān / Anları da **virdi** tekbīrle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1173). [virdi, -di]*

ʿAlemi daḫı **virür** erkān-ıla / Beylece naḳl-i aṣaḥ bürhān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1174). [virür, -ür]*

Andan icāzet inābet ṭapṣurur / Ḫalīfelik ḥükmini küllī **virür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1175). [virür, -ür]*

Bize bir dīv **virdi** tā ḫizmet ide / Ḳanda emr idersevüz anda gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1398). [virdi, -di]*

Çün gelüp İdrīs virür öyle ḫaber / Şevḳ odı ḫoş **virdi** kendüye ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1735). [virdi, -di]*

Ḳarayük'i yurt **virüp** virdi berāt / Gelür-iken düşmedi yolda oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1664). [virüp, -üp]*

Ḳış güni **vir** daḫı hem ḳarı didi / Gör bu remzi ne belīġ esrār ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2009). [vir,]*

Ol ülüşi ṭuranuñ biri alur / Kimseye **virmez** anı pinhān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2674). [virmez, -mez]*

Ben senüñ-ile bileyem ġam yime / Er **virür** cömerd durur erden um a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2457). [virür, -ür]*

Dir ere irdüm naṣīb **virdi** baña / Er sözini ṭutamaduñ ḫayf saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2926). [virdi, -di]*

Ol sebetden yidişer elma **virür** / Başlu başına dönüben buyırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3070). [virür, -ür]*

Bir ḳuru aġac paresi de ṭurur / Alur anı ol kimesneye **virür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3130). [virür, -ür]*

Aḳça vāfir gösterürler çün görür / Birez ol buġdaydan anlara **virür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3259). [virür, -ür]*

Ṭınmadı Ḫūnkār iṭāʿat gösterür / Yaʿnī ki aña murādını **virür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3417). [virür, -ür]*

İsmāʿīl'üm ṣat bunı **vir** niʿmete / Ḫaḳ berekāt vire ş'allāh ki yite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3799). [vir,]*

Her ne kim ol **virdi** ben de vireyin / Daḫı ne dirseñ hep anı göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3926). [virdi, -di]*

Beg didi ger şol zümāyīti baña / **Virür** ise ben daḫı anı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [virür, -ür]*

Ḫulefālar cümle cemʿ olmış-ıdı / Şevḳ **virür** Ḫūnkār çü şemʿ olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4022). [virür, -ür]*

Atasınuñ şancaġın gel buña **vir** / Kāfir üstine bunı ḳıl şīr-gīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4321). [vir,]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Virdi Ayṭoġmış'a Sulṭānöñi'ni / İtdi sancaḳ begi ol yire anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4215). [virdi, -di]*

Ḫażret-i Ḫūnkār aña gör ne ḳılur / Maḳaşın alup çırāḳ ṣofra **virür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4484). [virür, -ür]*

Biñ daḫı ṣaydı ayırdı anı da / **Virdi** Güvenc'e dir alġıl bunı da *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4727). [virdi, -di]*

Biñ daḫı ṣaydı Güvenc'e **virdi** hem / Didi sen ḫarcañ bunı iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4729). [virdi, -di]*

Ol biñ altunı ki **virdi** ṣayrafī / Hep müheyyā itdiler anı iy ṣafī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4794). [virdi, -di]*

Ortasında var-ıdı bir yüce yir / İstedi o yiri eydür baña **vir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4940). [vir,]*

Yurt **virdi** idi serven meskeni / Tekye idüp eyle süknā sen bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4894). [virdi, -di]*

İşbu ṣarda er baña **virdi** mekān / Merḳadüm bunda olısar bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4937). [virdi, -di]*

Ṣoḥbet içre bege dir böyle kelām / Baña yurt **vir** ṭutayın anda maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [vir,]*

Ṭoġıcaḳ İlyās **virdi** adını / Naḳl iden dir böyle söz bünyādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5137). [virdi, -di]*

Adını **virdi** Çalab virmiş anuñ / Ṣanma kimse mišlini görmiş anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5143). [virdi, -di]*

İy niçe dervīşlere ḳurbān çırāḳ / **Virüp** oġlan istedüm ben bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5230). [virüp, -üp]*

Ol zamān Ḫūnkār ṭuzın etmegin / Çıḳaruban bunlara **virdi** hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5441). [virdi, -di]*

Ḫalīfelerine ol ḳuṭb-ı cihān / Her birine **virdi** bir yeri mekān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5493). [virdi, -di]*

Ḫācī Bektaş'a muḥibdi ol emīr / Kim bilürdi ceddine **virdi** serīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5755). [virdi, -di]*

Daʿvet itdi Ḫızır Lāla ḫażretin / **Virdi** altun aldı erüñ himmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5768). [virdi, -di]*

Virdi altun gönderüp miʿmār-ıla / Geldiler tedbīr içün dīnār-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5769). [virdi, -di]*

Türbesin idüp ziyāret pādişāh / **Virdi** altun itdi inʿām pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5857). [virdi, -di]*

Virdi anı ḫʿāceye İbrāhīm İmām / Ḫʿācesinüñ adı idi Şems-i Dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5889). [virdi, -di]*

Virdi maʿnāsın ḥurūfuñ bī-bedel / Ḫˇāce bildi er durur Bektaş pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5903). [virdi, -di]*

Bī-ḥisāb altun **virüp** aña fidī / Aldı icāzet pādişāhdan ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5908). [virüp, -üp]*

Bişi **vir** ki Mekke'ye oġluñ gide / Anası eydür öyle dime oġul sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5936). [vir,]*

Kaʿbe'de ḫˇācesine ider naẓar / **Virdi** evvel ḥażretine ol Şāh selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5946). [virdi, -di]*

Mekke'de bişi **virüp** yir ḫˇācesi / Mekke'ye gelüp viren baña selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5960). [virüp, -üp]*

Mekke'den gelse **virür** ṭuymasın il / Bir zamān gĕçincegiz irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5955). [virür, -ür]*

Virdi mescidde mü'ezzin ḳıldı bañ / Ṭurdı şeyḫi Ḫˇāce Ahmed Yesevī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6001). [virdi, -di]*

Buġday arpa olmasa **virmez** ışıḳ / Bilürüz ki bu durur Bektaş'ı biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6247). [virmez, -mez]*

Vir çırāḳ ʿOšmān'a şofra hem ʿalem / Kes nemedüñ ṣaġ yeñin gider aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [vir,]*

İtdi Erṭuñrul özini iḫtiyār / Nice yoldaş ḳoşdı aña **virdi** ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6292). [virdi, -di]*

Bir oġul **virdi** adı ʿOšmān ol Ḫudā / Ol zamānda oldı bahādır pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [virdi, -di]*

Virdi devlet cümlesi ola ulu şāh / Çün otuz ataya çıḳar neslüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6383). [virdi, -di]*

Bindirüp at koşdı eren ḫayl ü ḫaşem / Gürz-i ḥarbī-y-ile **virdi** māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6399). [virdi, -di]*

Elli ḳul **virdi** belī maḥbūb-ı genc / Üç ḳaṭār ḳāṭır virür yüki yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [virdi, -di]*

Ġāzīlerle dāʾimā eyle ġazā / Ḥażret-i ʿOšmān'a **virdi** çün ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6404). [virdi, -di]*

Virdi Ertuñrul aña çoḳ sīm ü zer / Ol ṭarafdan şāh ʿOšmān geldi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6411). [virdi, -di]*

Elli ḳul virdi belī maḥbūb-ı genc / Üç ḳaṭār ḳāṭır **virür** yüki yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [virür, -ür]*

vir: *"Vermek" || Bağışlamak, Allah'ın kullarına ihsanda ve lütufta vulunması.*

Ne yire ṣalar ki yā Rab dir beni / Ne yiri **virür** ki bize meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [virür, -ür]*

Saña bir oğlan **vire** ki Ẕu'l-minen / İsmini Bektaş urasın ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [vire, -e]*

Vire bir vaṣla ḳılup er himmeti / Tācı altun zencīrle aṣmışdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6027). [vire, -e]*

Didi ıssı var gele **vire** Çalab / Çün Bedaḫşān mülkin açdı Ḫūnkār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6029). [vire, -e]*

Ḥażretinden istediler **vire** ṭuz / Didiler ki himmet it bize nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6279). [vire, -e]*

vir: *"Vermek"; bağışlamak, bahşetmek || Allah'ın kullarına lütuf ve keremi.*

Ṣuyı getürseñ **viren** ol Ḥaḳ durur / Ḥaḳḳ'a yalvarsañ yoḳuṣa çıḳadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5988). [viren, -en]*

vir: *(Bir şeyi bir kimseye) İletmek, eriştirmek, vermek.*

Bir ülüşi ṣunar ıdı bir ere / Ṣunı alubanı dir ṣuña **vire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2673). [vire, -e]*

vir: *Üzerinde, elinde veya yakınında olan bir şeyi birisine eriştirmek, iletmek.*

Yiyüp içüp ṭaġıluban gitdiler / Emcegin aġzına **virdi** emmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 410). [virdi, -di]*

vir: *(Bir şeyi bir kimseye) İletmek, eriştirmek, vermek.*

Ḫırḫayı dört pāre ider Selmān hemān / Birin ʿAlī'ye **virdi** üç ṣaḥabeye daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 177). [virdi, -di]*

Virdi Zeyne'l-ʿĀbidīne ol imām / Ol da virdi oğlı Muḥammed Bāḳır'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 197). [virdi, -di]*

Bir aġac ḳılıc ḳuşatdı gör eri / Bir yay-ıla yidi oḳ **virdi** giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [virdi, -di]*

vir: *"Vermek"; bağışlamak, bahşetmek. || Allah'ın kullarına lütuf ve keremi.*

Kuşadur bāṭın ḳılıcını aña / Bunı **virdüm** gör ki nĕ direm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4975). [virdüm, -dü, -m]*

vir: *(Bir şeyi bir kimseye) İletmek, eriştirmek,vermek.*

Vir riyāżet birle nefsüñe edeb / Ki itmeyesin kimse ḥaḳḳında ġażab *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 87). [vir,]*

Ol da **virdi** Aḥmed-i Yesevī'ye / Tābiʿi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ bir anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 200). [virdi, -di]*

Virdi seccāde vü ḳoşdı iki er / Nereye varsa bile vara bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [virdi, -di]*

vir: *Vermek, bırakmak.*

Şehre de ider nefes er didiler / Virmez-isĕvüz ger anı **virdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4009). [virdiler, -di, -ler]*

vir: *"Vermek" || Bahşetmek, bağışlamak; Allah'ın lütfu ve keremi.*

Ḥamdin eyle ʿaḳl **virdi** saña Ḥaḳ / ʿĀḳıl olup bu cihāna añla baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 80). [virdi, -di]*

Şoñra aña çār ʿalāmet **virdiler** / Buġadic yirine anı gönderdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5463). [virdiler, -di, -ler]*

İtdiler erkān-ıla erenler ḥiẕmeti / **Virdiler** seccāde vü şofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6074). [virdiler, -di, -ler]*

Mülk-i Rūm'da Şehr-i Ḳır'a varasın / **Virdiler** Rūm mülkini saña ṭuraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6079). [virdiler, -di, -ler]*

vir: *(Bir şeyi bir kimseye) İletmek, eriştirmek.*

Bildiler kendüler itmiş bu işi / Ḫˇāce'ye tā kim **vireler** teşvīşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 630). [vireler, -e, -ler]*

vir: *Sunmak, ihsan etmek, bahşetmek.*

Tepsiye bir ḳaç bişi ḳoyup **virüñ** / Tepsiye bişi ḳoyuban virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6695). [virüñ, -üñ]*

vir: *(Bir şeyi bir kimseye) İletmek, eriştirmek.*

Bildi Nişābūr'da anı Bektaş yaḳīn / Tīz dir ev ḫalḳına ne **virem** görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [virem, -em]*

Seni aña yüzlü gösterem didi / Maḳṣūduñ her nĕ-y-ise **virem** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5499). [virem, -em]*

vir: *Vermek; bağışlamak, ihsan etmek.*

Ḥaḳ teʿālā iẕni-le **virüñ** cevāb / Ḥaḳ ṭanuḳluġın **virüñ** olsun ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1993). [virüñ, -üñ]*

vir: *Sunmak, vermek.*

Şimdi ol ḳuf u luñ miftāḫın ḫaḳīḳ / Ṭapduḳ'a **virdüm** anı gördüm lāyıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2932). [virdüm, -dü, -m]*

vir: *Bağışlamak / ihsan etmek / nasip etmek.*

Secde-i şükr eyleyüp dir yā Vedūd / Ḳullaruña yā İlāhī **virgil** od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1008). [virgil, -gil]*

vir: *Bahşetmek / ihsan etmek. II Emanet etmek.*

Virdi Aḥmed Yesevī tuġ u ʿalem / Didi oġul düşmene var çekme ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 654). [virdi, -di]*

vir: *Vermek, sunmak, bir emaneti sahibine iletmek, teslim etmek.*

Ḳubbe-i elif tācı **virüp** Cebraʾīl / Ḥırḥa vü seccāde şofra hem delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 141). [virüp, --üp]*

vir: *Teslim etmek.*

Virdi Zeyne'l-ʿĀbidīne ol imām / Ol da **virdi** oġlı Muḥammed Bāḳır'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 197). [virdi, --di]*

vir: *Belli nesneleri, başka birine vermek, teslim etmek, emanet etmek. (Kutsal emanetler).*

Virdi Muḫtār Murteżā'ya anları / Hep Ġadīr-i Ḫum'da ẕikr olanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1102). [virdi, --di]*

vir: *Belli nesneleri, başka birine vermek, teslim etmek, emanet etmek. (Kutsal emanetler).*

Virdi Ḥasan'a ʿAlī bu cümlesin / Naḳl ider andan Ḥüseyn'e bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1103). [virdi, --di]*

vir: *Vermek, teslim etmek, sunmak.*

Anları daḫı imām heştüm tamām / Cümlesin Ḫ̇āce'ye **virmişdi** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1108). [virmişdi, --miş, --i, --di]*

vir: *(Salavat) çekmek.*

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt / **Vir** Muḥammed Muṣṭafā'ya ṣalavāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5336). [vir,]*

vir: *(Haber) Vermek.*

ʿAlleler Ṣırtı'na yaḳın irdiler / Bu ḫaber aṣlını böyle **virdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2964). [virdiler, --di, --ler]*

vir-: *Vermek.*

Vaḳt-i ḥācetde şehādet **viresiz** / İḥtiyāc vaḳtine çün kim iresiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1964). [viresiz, -e, -siz]*

vir-: *1. Vermek.*

Göziñüzi hem **virüñ** dervīşe siz / Her ne dervīş itse şey' li'llāh pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6261). [virüñ, -üñ]*

vir-: *Bağışlamak, ihsan etmek.*

Dir **virüñ** buña bir uc yirde tīmār / Gelmeye Rūm'a ide anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [virüñ,]*

Yüküni çözdi vü indürdi yire / Umusı bu er gine naṣīb **vire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [vire, -e]*

Her aluca **virelüm** iki nefes / Er didi gelsün buña itsün heves *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2921). [virelüm, -elüm]*

Ṣıdḳ u iḫlāṣuñ bu yolda görelüm / İricek vaḳti naṣībüñ **virelüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2937). [virelüm, -elüm]*

Belki atası yirin **virsün** buña / Ṣancaġını hem revā görsün buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4312). [virsün, -sün]*

Virüñüz destūr sefer ārzūlaram / Luṭf idüp **virüñ** murādum dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4883). [virüñ,]*

Ḫırḳa vü tāc u çırāḳ u ṣofra hem / **Virüben** gördiler anı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5260). [virüben, -üben]*

Gitdi bir fersaḥ öñince ol ser-verüñ / **Virmege** yaʿnī tesellīsin erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5662). [virmege, -me, -ge]*

Kendü elümle ḫ̆āceye bişi **virem** / Böyle diyüp bacı oġlına uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5941). [virem, --em]*

vir-: *Vermek, koymak.*

Adını virdi Çalab **virmiş** anuñ / Ṣanma kimse mišlini görmiş anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5143). [virmiş, -miş]*

vir-: *Bağışlamak, feda etmek.*

Virüben şeyḫe ḳoşuban gönderür / Rāvisi bu nevʿ-ile ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2431). [virüben, -üben]*

Virüben tuġ u ʿalem ḳıldı mücāz / Viribir Engüri'ye ol şāhbāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5448). [virüben, -üben]*

vir-: *(Bir şeyi bir kimseye) İletmek, eriştirmek.*

Ṭapşurur anları aña ol hümām / Ol daḫı **virdi** ʿAliyy-i Rıżā'ya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 199). [virdi, -di]*

Bir sürü ḫınzīr **virür** dir bunı güt / Bir yıla daḳ ḫiẕmet eyle ḳıl sükūt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3202). [virür, -ür]*

Evliyā sırrında ʿāciz ḫalḳ-ı kevn / Evliyāya kimse **virmez** reng ü levn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3660). [virmez, -mez]*

Başı yoḳ gevdeye dir başumdakin / **Virmezem** anı aña bilsün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3967). [virmezem, -mez, -(e)m]*

vir-: *(Bir şeyi karşılık beklemeden birine) Bırakmak, bağışlamak.*

İşbu resme didi kimse göresin / Neẕrümüzi cümle aña **viresin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4721). [viresin, -e, -sin]*

Viresin ol vaḳt gelicek bunlara / Böyle ışmarladı Ḫūnkār ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4962). [viresin, -e, -sin]*

vir-: *Bağışlamak, sunmak, vermek.*

Bu yigide bir ulu manṣıb **vire** / İtmege taʿẓīm anı lāyıḳ göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4413). [vire, -e]*

Ḫulefādan birisi irdi görür / Ṭutadur diyü atı aña **virür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4589). [virür, -ür]*

Neẕrümüzdür ere **virgil** varıcaḳ / Bunı teslīm eyle ere varıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4726). [virgil, -gil]*

vir-: *"Vermek"; bağışlamak, bahşetmek. || Allah'ın kullarına lütuf ve keremi.*

Ṭutdı kāfir illerini ẓulumāt / **Virmedi** güneş yüzin aña oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 848). [virmedi, -me, -di]*

Yaġmadı yaġmur bitmĕdi ekin / Ḳızlıḳ oldı **virmedi** ḥaḳḳın yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 977). [virmedi, -me, -di]*

Himmet idüp er bize **vire** oġul / Bu durur maḳṣūd duʿā ola ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5119). [vire, -e]*

vir-: *Bağışlamak, sunmak, vermek.*

Her kime **virürse** bir loḳma şeker / Baġrın āḫir ḳan idüp yaşın döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 82). [virürse, -ür, -se]*

vir-: *Eline vermek.*

Dir elüñ vir **virdi** elin destine / Pāyini hem ḳodı pāyi üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3695). [virdi,]*

vir-: *Vermek.*

Dir ḫavātīnler burada niçesi / Var durur saña **virevüz** yiyesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1694). [virevüz, -evüz]*

vir-: *Vermek, uzatmak.*

İki elin **virdi** Ḫūnkār destine / Ḳodı ayaġın ayaġı üstine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3675). [virdi, -di]*

vir-: *(Allah'ın kullarına) kazandırmak, katmak; bağışlamak; sahip olmasını sağlamak.*

Bir muḥib **virmiş-idi** birez ṭaru / Anı ḫüddām dökmiş-idi içerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1130). [virmiş-idi, -miş, -i, -di]*

vir-: *(Bir şeyi bir kimseye) İletmek, eriştirmek.*

Altı biñ yoldaş ḳoşup ḫayl ü ḫaşem / Ḳuşadup ḳılıc **virüp** tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 732). [virüp, -üp]*

Başa kef **virüp** tīġı aldı ele / Pes ṭırāş itmege başladı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2509). [virüp, -üp]*

vir-: *"Vermek" || Bahşetmek, bağışlamak.*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī itdi çoḳ niyāz / Bir velī **vir** yā Kerīm ü Bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 689). [vir,]*

vir-: *"Vermek" || Bahşetmek, bağışlamak.*

Ḥācī Bektaş ḳılmadı manṣıb ḳabūl / Begligin ṣoñra tekūra **virdi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1051). [virdi, -di]*

Aña vü evlādına **virsem** gerek / ʿĀlem içre muḥterem görsem gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3811). [virsem, -se, -m]*

Bu yiri er baña yurt **virmiş** durur / Burayı baña maḥal görmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [virmiş, -miş]*

Bir nemed de arḳasında rengi ʿāc / Ḥācī Bektaş ṣofra **virmiş** hem çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6393). [virmiş, -miş]*

vir-: *(Bir şeyi bir kimseye) İletmek, eriştirmek.*

Dir ḫavātīnlere ḳarnum aç bu dem / Olanından getürüñ **virüñ** yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1693). [virüñ, -üñ]*

Ṣu buluban baña **virüñ** bir içim / Yoḫsa ejder cengi key yaḳdı içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [virüñ, -üñ]*

vir-: *Vermek, teslim etmek.*

Vaḳt gele senden bunı istĕyeler / Bize **virgil** gerek oldı diyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4961). [virgil, --gil]*

vīrān et-: *Yıkmak, harap etmek.*

Ḳalmaz ādem ṭavaruñuz hep yudar / Bu Bedaḫşān milkini vīrān eder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 954). [vīrān et-, --er]*

vīrāne: *Harap, harap olmuş mahal.*

Ḳalbinüñ **vīrānesi** ābād olur / Şeyḫ Loḳmān-ı Perende'den ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6645). [vīrānesi, -si]*

Atası oġlın görüp mesrūr olur / Ḳalbinüñ **vīrānesi** maʿmūr olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4013). [vīrānesi, -si]*

vīrāne: *Yıkılmış, harâb olmuş yer.*

Ḳalbinüñ **vīrānesi** ābād olur / Kim bunuñ gibi ʿıyāl virdi İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6614). [vīrānesi, -si]*

vīrāne: *Harap olmuş yer / yıkıntı. II [tas.] Hak âşığının gönlü.*

Bendeñüz **vīrānesin** ābād ḳıl / Ḫāṭırumuzı riʿāyet ḳıl bu dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 298). [vīrānesin, -s, -i, -n]*

vīrāne-: *Harabe, harap olmuş yer. ll birinci dizedeki gönül yıkmak deyimi bağlamında aşığın gönlü.*

İmdi vaḳtidür o ẕikri yād it / Gel gönül **vīrānesin** ābād it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4668). [vīrānesin, -(s)i, -n]*

vīrānı: *Harap gönül.*

Fāṭıma işidüben şādān olur / Ḳalbinüñ **vīrānı** ābādān olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3852). [vīrānı,]*

vird itdi: *Her zaman anmak, zikretmek; devamlı hatırlamak.*

Ḫoş murād olduġı miḳdār ol namāz / Ḳılıuban oḳıdı **vird itdi** niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3282). [vird itdi, --di]*

virdi: *Vermek, ihsân etmek, bağışlamak.*

Tepsiye bir ḳaç bişi ḳoyup virüñ / Tepsiye bişi ḳoyuban **virdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6695). [virdiler, -ler]*

virdügi: *Vermek.*

Dir erenler **virdügi** gibi bunı / Şöyle ne-y-içün getürmědüñ anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3227). [virdügi,]*

virgil: *Ver.*

Saʿīd'e getürüben **virgil** beri / Aña siñmişdür erenler tekbīri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3413). [virgil,]*

viribi: *Göndermek, irsal etmek.*

Bildi ḫatun ʿāşıḳ olmış gör n'ider / Şaldı ḫādim **viribir** ol araya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 351). [viribir, -+r]*

Daḫı altun başlu sancaḳ **viribir** / Yügürüben muştuladı bir beşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4427). [viribir, -+r]*

Virüben tuġ u ʿalem ḳıldı mücāz / **Viribir** Engüri'ye ol şāhbāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5448). [viribir, -+r]*

viribi: *Göndermek, irsal etmek.*

Ṭarḥ oldı ġuṣṣa vü ḳayġu teraḥ / **Viribir** bī-ḥad māl ü ceyz ü cihāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 363). [viribir, -r]*

Ol diyār aʿyānlarından niçe kes / **Viribir** düñürlige ol emre pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3871). [viribir, -r]*

viricek: *Verince.*

Yaġ **viricek** nicesi ḳıldı duʿā / Diyicegez bildi çün kim ḳaynana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1564). [viricek,]*

Geldüm eve iltdüm ekmekle yaġ / Şunu **viricek** didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1718). [viricek,]*

virici: *Verici, veren (kişi).*

Ne var altındaġıyam diseñ n'ola / Bārī **viriciden** olurduñ helĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3745). [viriciden, --den]*

virmez-isĕvüz: *Vermezseniz (Şayet).*

Şehre de ider nefes er didiler / **Virmez-isĕvüz** ger anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4009). [virmez-isĕvüz,]*

virüben: *Verip; vererek.*

Virüben İsmāʿīl'e didi ilet / Bunda ne var daḫı artuḳ menzilet *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3810). [virüben,]*

virür: *Vermek.*

Anı ṣatup ḫarc iderdi niʿmete / Ḫūb ṭaʿāmlardan **virürlerdi** ete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5473). [virürlerdi, -ler, -di]*

viṣāl: *Buluşma, yâre kavuşma, vuslat.*

Ḳoḳuñuz siñmiş **viṣalüñden** ṣehā / Gönderüñ ġamdan bula cānum rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3216). [viṣalüñden, -üñ, -den]*

v'iy: *"Ve Ey!" anlamında seslenme ünlemi.*

Ṣād idüp yolımuz itdüñüz yaḳīn / İy vilāyet maʿdeni **v'iy** pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1075). [v'iy,]*

Merḥabā iy ṣāh-bāz-ı evliyā / **V'iy** ser-efrāz-ı cemīʿ-i etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1212). [v'iy,]*

İy niçe dürlü kerāmetler ʿacīb / **V'iy** niçe dürlü vilāyetler ġarīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2057). [v'iy,]*

Geldi ṣudan bir ġarīb āvāz hemīn / İy erenler ṣāhı **v'iy** zuḫr-ı zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2515). [v'iy,]*

İy meʿānī burcınuñ seyyāresi / **V'iy** devāʾ-i dāʾ-i diller çāresi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4460). [v'iy,]*

İy sevenler Ḥācī Bektaş ḥażretin / **V'iy** giyenler ṣıdḳ-la o er kisvetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5513). [v'iy,]*

vü: *"Ve" bağlacı.*

Çün bu resme yitdi emrüñ ġāyeti / Vaʿdesi yitdi **vü** geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2342). [vü,]*

vü: *" Ve" bağlacı.*

Tā ki yapıldı **vü** hem oldı tamām / Emr ider şeyḫi oḳudılar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6624). [vü,]*

Bektaş ıla otururlar diz-be-diz / Biri ṣağında **vü** ṣolında biri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6630). [vü,]*

İrişür Kaʿbe'ye **vü** ḳılur namāz / Ḥacc erkānın ne var-ısa ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6690). [vü,]*

Vardı ṭoḳsan biñ ḫalīfe çākeri / Cümlenüñ ser-çeşmesi **vü** ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 638). [vü,]*

Leşkerin çekdi **vü** Ḥaydar gitdi çün- / Ol Bedaḫşān mülkine irişdi ün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 657). [vü,]*

Eyle bī-ḥadd itdiler ceng-i girān / Yiri leş baş ṭutdı **vü** gökleri ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 664). [vü,]*

Bu ḥased müşkil durur iy nīk-rāy / Vay ḥasūduñ cānına ḫayfā **vü** vay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 758). [vü,]*

Çille çıḳardı **vü** ḳıldı iʿtikāf / Zekeriyyā'nuñ yanında bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1233). [vü,]*

Girmesün Rūm'a **vü** bulmasun ṭarīḳ / İttifāḳī böyle itdiler ḥaḳīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1291). [vü,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Ser-firāz-ı etḳıyā **vü** aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1329). [vü,]*

Aldılar ṣoñra duʿā **vü** hem naẓar / Ol naẓarda çoḳ naṣīb var çoḳ ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1387). [vü,]*

Dost dīvānında Bektaş adlu kes / Görmedük didi **vü** ḳatʿ itdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1407). [vü,]*

Naḳldür iy kān-ı elṭāf-ı kerem / Ol veliyy-i muḳtedā **vü** muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1425). [vü,]*

Laḳabı Keyḫusrev idi adı ʿAlī / Pādişāh ıdı **vü** hem girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1636). [vü,]*

Bizi dervīş eyle **vü** ṣun zenbili / Ṣadaḳa divşürelüm gezüp ili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1779). [vü,]*

Bir avuç arpa **vü** bir turva türāb / Cānuña sebeb ola didi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1880). [vü,]*

Hem Receb Seydī-y-idi biri de gör / Ehl-i ḥāl idi **vü** hem ehl-i ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2249). [vü,]*

Didi siz ṭāyifeden gel bizi gör / İncinüp ḳatı **vü** oldı bī-ḥużūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2298). [vü,]*

Ḳonya'dan ʿAcem'e ḥükm iderdi hep / ʿĀlim ü dānā **vü** hem ʿālī-neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2375). [vü,]*

Dönüben Ṣaru'ya dir ol kān-ı cūd / Bu ṣoña geldi **vü** aḳdı bunda zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [vü,]*

Bize hem ḳışla **vü** hem yayla gerek / Baʿd ez-ān yayla **vü** hem güzlĕ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [vü,]*

Bize hem ḳışla **vü** hem yayla gerek / Baʿd ez-ān yayla **vü** hem güzlĕ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [vü,]*

Siz ṭaparsız kim o sizi ṣaḳlaya / Her belā **vü** her ḳażādan bekleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2707). [vü,]*

Bunuñ elinden geleydi iş eger / Oda yanmazdı **vü** görmezdi żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2709). [vü,]*

Virdi seccāde **vü** ḳoşdı iki er / Nereye varsa bile vara bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2744). [vü,]*

Didi Ḫıżr'um Ṣaltıḳ'ı gör ejdehā / Ḳatı buñaltdı **vü** bulmadı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2824). [vü,]*

Çift sürerken bir dem iy merd-i ʿazīz / Nodulı dürtdi ḳatı **vü** deldi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2864). [vü,]*

Yüküni çözdi **vü** indürdi yire / Umusı bu er gine naṣīb vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [vü,]*

Tekyesinde tā ki odun ṭaşıya / Vaḳt-i germ olup güle **vü** ışıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2940). [vü,]*

Var-ıdı Aḳşar'da bir merd-i ʿazīz / Key vilāyet ehli **vü** ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2955). [vü,]*

Gördi sepetlerle sīb gitmiş ḳamu / Ġuṣṣaya batdı **vü** n'oldı ki diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3045). [vü,]*

Ere münkir anda vardı bir kişi / Ḳoyun eri **vü** çobanlıḳdı işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3172). [vü,]*

Üc yay-ıdı gün ṭurdı der-ḳıyām / Çün yidi gün geçdi **vü** oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [vü,]*

Çün ṣabāḥ oldı **vü** ḳılındı namāz / İtdiler erkān duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3643). [vü,]*

Aña **vü** evlādına virsem gerek / ʿĀlem içre muḥterem görsem gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3811). [vü,]*

Aldı altunı **vü** hem pend ü naẓar / Ol naẓardan buldı günde baḫtı fer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3829). [vü,]*

Nefesi geçkel er oldı ol ʿazīz / Çoḳ yaşamadı **vü** geçdi girü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [vü,]*

Çün ṣabāḥ oldı **vü** ḳıldılar namāz / Eylediler ḫoş duʿā-y-ıla niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3974). [vü,]*

Ol biti ṣunan didi iy beg kişi / Oḳıduñ ḥükmi **vü** bildüñ dir işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3998). [vü,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / Pīşvā-yı etḳıyā **vü** aṣfiyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4034). [vü,]*

Bir at alup hem-yānı aldı bile / Bindi ata **vü** revān oldı yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4156). [vü,]*

Ḥüsni **vü** ḫulḳı kelāmı ser-te-ser / Ḫoş gelür sulṭāna çün ḳıldı naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4257). [vü,]*

Gördiler bir ḫūb nev-ḫaṭ nev-cüvān / Yāl ü bāl ıssı **vü** maḥbūb görklü cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [vü,]*

İmdi şeyḫümüz veliyyü'l-evliyā / Tācdār-ı āsfiyā **vü** etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4337). [vü,]*

Gětürüp Ḫūnkār'a **vü** umdı duʿā / Ḫoş murādın buluban döndi yině *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4358). [vü,]*

Geldi el öpdi **vü** ḫilʿat giydi cüst / Çün işi bitdi tamām oldı dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4428). [vü,]*

Ademīsine **vü** hem ḳullarına / Tācı gibi tāc urdı başına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4430). [vü,]*

Ḫuṭbe oḳundı **vü** ḳazdı sikkeyi / Düşmenüñ başına eyledi ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4458). [vü,]*

Ḫażret-i Seyyid mezārın olʿazīz / Ḫoş ziyāret eyleye **vü** döne tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4464). [vü,]*

Mehyā iḥyā oldı **vü** geldi niʿam / Oldılar şevḳ-ıla cümle muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4560). [vü,]*

Yinilüp içildi **vü** oldı duʿā / Eylediler Ḥaḳḳ'a ḥamd-ile šenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4561). [vü,]*

Gūş idincěgez Güvenc böyle kelām / Pezverin geydi **vü** eylědi ḳıyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4678). [vü,]*

Hem Baraḳ Baba **vü** Yaḥyā Başa'dur / Ḫizmeti erüñ bulara pīşedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4818). [vü,]*

Yirine geçdi **vü** şeyḫ oldı Ḥabīb / Hep ḫalīfeler anı revā görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4881). [vü,]*

Zupun işitdi **vü** şād oldı ʿaẓīm / Ṣādlıḳdan ʿaḳlı gidüp oldı bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4929). [vü,]*

Begice **vü** hem Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / İttifāḳ eylediler gelüp dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5021). [vü,]*

Uşda Bayram Begi'nüñ ḫayrı tamām / Yirine geldi **vü** buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5071). [vü,]*

Ṣuṣuz'a geldi **vü** dervīş itdiler / Anı dervīşlere dil-rīş itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5141). [vü,]*

Līki didi didiler böyle ḫaber / Ṣafā geldi **vü** ḳadem getürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5150). [vü,]*

Başı ayaġı yiri **vü** ḳuyruġı / Ṭaş üstinde muʿayyen ṭuraġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5202). [vü,]*

Dönderüp ḳondurdı ḫānedānına / Ṣādī **vü** selvet girüben cānına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5257). [vü,]*

Gāh bunda **vü** gāhī anda olur / İki cāyı kendüye mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5314). [vü,]*

Āsitāne yap maḳām it burayı / Bunda olmaḳ saña **vü** bize eyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5366). [vü,]*

Ḥāżret-i Ḫūnkār şāh-ı evliyā / Tācdār-ı aṣfiyā **vü** etḳıyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5453). [vü,]*

Defʿī atdan inüben ḳaza ḳoya / Üstüme gire **vü** yāsīn oḳuya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5530). [vü,]*

Geldi Umudum-ıla Seydī bile / Aġlaşup zārī **vü** efġānlar ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5628). [vü,]*

Yapdı nice köprü **vü** kārvān-sarāy / Ki oldı rāḥat anda yoḫsul-ıla bay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5855). [vü,]*

İtdiler erkān-ıla erenler ḥiẕmeti / Virdiler seccāde **vü** ṣofra çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6074). [vü,]*

Ṣofra **vü** seccāde **vü** şemʿ ey aḫı / İbtidādan elden ele geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6131). [vü,]*

Ṣofra **vü** seccāde **vü** şemʿ ey aḫı / İbtidādan elden ele geldügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6131). [vü,]*

Her birisi meskenine yitdiler / Ḫırḥa **vü** tācın giyüben ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6200). [vü,]*

Munḳaṭıʿ ola **vü** ṣoñra aṣluñuz / Bāḳīsin Allāh bilür bilmez eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6384). [vü,]*

vü: *"-dA" bağlacı görevindeki "ve" bağlacı.*

Gine ẕikr it bir beyāndan ter ḫaber / Māʿnī-i zība **vü** mergūb muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5267). [vü,]*

vücūd: *Beden ll varlık.*

Şād geldüñ didiler başduñ ḳadem / İy **vücūdı** pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4932). [vücūdı, -ı]*

vücūd: *Allah'ın varlığı.*

Dönüben didiler iy kān-ı kerem / İy **vücūdı** pāk kendü muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5085). [vücūdı, -ı]*

vücuda gel: *Yaratılmak, doğmak.*

Geldi bir oğlan vücuda yüzi gün / Mūsī-i Šānī görüp ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 322). [vücuda gel, --di]*

vücūd-ı muḥterem: *Muhterem, değerli kişi, mübarek zat.*

Ḳaldurıcaḳ başın ol kān-ı kerem / Ol veliyyullāh **vücūd-ı muḥterem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4028). [vücūd-ı muḥterem,]*

vuḳūʿ: *Olma, meydana gelme.*

Gördi Ṭayfūr böyle emr oldı **vuḳūʿ** / Geldi dönüp Caʿfer-i Ṣādıḳ'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6661). [vuḳūʿ,]*

Ṣavulup yaġmur güneş ḳılmış ṭulūʿ / Gör nicesi emr olur anda **vuḳūʿ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3597). [vuḳūʿ,]*

vuḳūʿ ol: *Seyrek rastlanılan şeyler için kullanılan bir ifadedir.*

Nicesi ol emr olup durur vuḳūʿ / Daḫı açasın kerāmetden kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 220). [vuḳūʿ ol, --up]*

vuḳūʿ ol: *Meydana gelmek.*

Yine sözümüze ḳılalum şurūʿ / Ẕikr idem saña ne oldıysa vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1639). [vuḳūʿ ol, --dı, --y, --sa]*

vuḳūʿ ol-: *Meydana gelmek.*

Var-ısa erden naṣībüñ dut ḳulaḳ / Niçesi oldı vuḳūʿ bu ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5269). [vuḳūʿ ol-, --dı-dı]*

vur: *(-e) 1. Elini veye elinde tuttuğu bir şeyi bir yere hızla çarpmak. 2. Ses çıkarmak için , bir şeyi başka bir şey üzerine hızla çarpmak.*

Ḳolaçuḳ Sulṭān hemān irdi aña / Arḳasını eli-le **vurdı** aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5127). [vurdı, -dı]*

vur: *Vurmak.*

Çün vilāyet ḫīnine irdi ol er / Aġrısı **vurdı** çeker zaḥmet neler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2179). [vurdı, -dı]*

vur: *Yüklemek.*

Hegbeye ḳoyup ol öküze **vurur** / Ol öküz de ṭoġrı bāzāra varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 591). [vurur, --ur]*

Ṭavara **vuruban** anı sürdiler / Pādişāhuñ ḳatına çün irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1869). [vuruban, --uban]*

vüsʿat: *Bolluk.*

Tā bulam **vüsʿat** ḥużūr-ıla gelem / İvmek-ile gelmeye cisme elem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5330). [vüsʿat,]*

vuṣūl bul-: *Ulaşmak, varmak.*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a ol daḫı bula vuṣūl / ʿĀlemüñ ḥāli budur olma melūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5543). [vuṣūl bul-, -a]*

vuṣūl bul: *Ulaşmak, varmak.*

"Ḳābe ḳavseyn" arasında ol Resūl / Ḥażret-i Ḥaḳḳ'a bulur anda vuṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 121). [vuṣūl bul, --ur]*

vużūʾ ḳıl-: *Abdest almak.*

Dest-namāz alup vużūʾ ḳıldı tamām / Lā-tekellüf geçdi der cā-yı imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3569). [vużūʾ ḳıl-, --dı]*

Y

yā: *Ya ... ya ... Birinden birinin olacağı sanılan iki iş için kullanılan bir söz.*

Çağırurdı gel Baba Resūl iriş / Yā Ḥişārcuḳ'da ola **yā** Beşḳarış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5320). [yā,]*

yā: *"de / da" anlamını katan bağlaç.*

Bişer-iken **yā** ḳotarılur-iken / Çün çağırursın çağırġıl ir iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5329). [yā,]*

yā: *Veya.*

Var sekiz terki anuñ bilür Aḥad / Farḳı yoḳ aṣlı ʿabāṣī **yā** nemed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 127). [yā,]*

yā: *"Ya. .. ya ..." bağlacı. İki kelimeyi, iki kelime öbeğini veya iki cümleyi birbirine bağlar.*

Yā ḫo sāḥir siḥrini siz bozuñuz / Kendüñüzden **yā** ümīdi üzüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 879). [yā,]*

yā: *"Ya. .. ya ..." bağlacı. İki kelimeyi, iki kelime öbeğini veya iki cümleyi birbirine bağlar; ya da, veya.*

Ya baña siz gösterüñ güneş yüzin / **Ya** çıḳaram cümlesinüñ hep gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 860). [ya,]*

yā: *"Ya ... ya ..." bağlacı.*

Yā ḫo varup ol eri ṭutuñ bu dem / **Yā** iderem küllīñüzi ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [yā,]*

Dirler üç gün **yā** yidi gün **yā** çihil / Cümlesinüñ cerb olur çırāġı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [yā,]*

Dirler üç gün **yā** yidi gün **yā** çihil / Cümlesinüñ cerb olur çırāġı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [yā,]*

Siz ne yirdensiz **yā** kimüñ aṣlısız / Atañuz kimdür **yā** kimüñ neslisüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1362). [yā,]*

Yise andan **yā** ża ʿīf ü **yā** saḳīm / Yā belāya mübtelā ola ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [yā,]*

Ya ḥaḳından gel yā ḫod ʿahdi ṣıruz / Biz daḫı bildigümüzi iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4295). [ya,]*

Ya ḥaḳından gel **yā** ḫod ʿahdi ṣıruz / Biz daḫı bildigümüzi iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4295). [yā,]*

yā: *"Ya ... ya ..." bağlacı; ya da.*

Yā ḫo varup ol eri ṭutuñ bu dem / **Yā** iderem küllīñüzi ben ʿadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 908). [yā,]*

Siz ne yirdensiz **yā** kimüñ aṣlısız / Atañuz kimdür **yā** kimüñ neslisüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1362). [yā,]*

Yise andan **yā** ża ʿīf ü **yā** saḳīm / Yā belāya mübtelā ola ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [yā,]*

yā: *"Ya ... ya ..." bağlacı; ister ... ister ..." bağlacı.*

Yā ḫo şimdi küllüñüzi ḳıraram / Şerriñüz ḫalḳ üzerinden ıraram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 881). [yā,]*

yā: *"Ya... ya" bağlacı.*

Yā ḫo sāḥir siḥrini siz bozuñuz / Kendüñüzden yā ümīdi üzüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 879). [yā,]*

Yā buña īmān getür budur ʿilāc / **Yā** ḫo çāker oluban virgil ḫarāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 902). [yā,]*

Yā buña īmān getür budur ʿilāc / **Yā** ḫo çāker oluban virgil ḫarāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 902). [yā,]*

yā: *"Ya" bağlacı.*

Yā odun olaydı bārī bunlara / Çıplaḳ u dervīş faḳīr olanlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2216). [yā,]*

yā: *"veya, veyahut" anlamlarına gelerek iki ifadeyi birbirine bağlayan bağlaç.*

Didi İlyās mıdur özüñ **yā** Ḫıż ı r / Kim ḳatuma gelüben olduñ ḥażır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 784). [yā,]*

yā: *"Ya da, yahut, veya" bağlacı.*

Farḳ itmez yimesün hem giymesün / Bu denī ṭondur **yā** fāḫir dimesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3538). [yā,]*

yā: *" Ey" anlamında bir seslenme sözü.*

Yā fülān kimsede durur nez̲rümüz / Dimedi nuṭḳ açuban bu resme söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4682). [yā,]*

yā: *" Ey!" anlamında bir seslenme sözü (Allah).*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī itdi çoḳ niyāz / Bir velī vir **yā** Kerīm ü Bī-niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 689). [yā,]*

Milki ısuz ḳoma bu dem **yā** İlāh / Gönder aña żabṭ ide bir pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [yā,]*

Ḫānedānuñ ḥürmeti-çün **yā** İlāh / Kāfire itdürmegil mülke tebāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 716). [yā,]*

El götürüp Rabb'ine itdi duʿā / Didi **yā** Rab ḥażretüñdür Ḫaḳ Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 838). [yā,]*

Didi saña ṣığınuram **yā** İlāh / Zīra ḫalḳa ḥażretüñ olur penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 892). [yā,]*

Ol Muḥammed ḥürmeti-çün **yā** İlāh / Ṣaḳla kāfirden beni olġıl penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 893). [yā,]*

Secde-i şükr eyleyüp dir **yā** Vedūd / Ḳullaruña **yā** İlāhī virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1008). [yā,]*

Secde-i şükr eyleyüp dir **yā** Vedūd / Ḳullaruña **yā** İlāhī virgil od *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1008). [yā,]*

Didi **yā** Rab ḳıl musallaṭ ejdehā / Bulmaya mülḥid ḳaçup rāh-ı rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1034). [yā,]*

Muṣṭafā'nuñ nūrı ḥaḳḳı **yā** İlāh / Murteżā'nuñ ʿizzeti-çün pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1035). [yā,]*

Eyleyüp Ḥaḳḳ'a niyāz dir **yā** Kerīm / Sen bilürsin ḥālimüzi iy ʿAlīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5379). [yā,]*

yā: *" Ey! " anlamında bir seslenme sözü.*

Aṣlı ne **yā** ḳurı ḳamışda şeker / Seng-i ḥārā içre bulunur güher *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 92). [yā,]*

Kendü ġaybī ḫaznesinden **yā** aḫı / Ḫalḳ idüben virdi Ādem'e daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 130). [yā,]*

Her birisin ṣaḳlañuz dir **yā** aḫı / Her biri alup naṣībin gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 178). [yā,]*

Ḫırḫasın aluñ götürün **yā** ḥabīb / Pes varup ṣandıḳların gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 181). [yā,]*

Aġ u ṣaru her ṭāʿāmdan gūn-ā-gūn / Mūsiyü'š Šānī didi kim **yā** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 294). [yā,]*

Bu bükānuñ maʿnisin bize diye / Mūsiyü'š Šānī dir aña **yā** imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 309). [yā,]*

Örü ṭurup ʿizzet ü ikrām ḳılar / Didi sulṭān aña **yā** şeyḫ-i kebīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6625). [yā,]*

Şeyḫ dir aḥsente **yā** Ḫünkār sābāş / Gördi Bektaş anda çıḳmış bir bıñar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6682). [yā,]*

Çevresi yaşıl çemen ḫoş murġzār / Didiler **yā** şeyḫ dāyim bunda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [yā,]*

Yā naṣībüñ kimden anı ẕikr ḳıl / Dir Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6728). [yā,]*

Didi kim **yā** Ḫācī Bektaş Ḫūnkār / Milke vālī ḳıldı seni Kirdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 729). [yā,]*

Ḫaḳ teʿālā emri birle **yā** velī / Kāfir ilen açasın sin sen belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 736). [yā,]*

Didiler ki taḥḳīḳ añla **yā** tekūr / Girçek erdür bu kişi sen olma kör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 901). [yā,]*

Yalvarup amān diler erden ḳamu / Tevbe idüp didiler ki **yā** ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 992). [yā,]*

Döndi Ḫ̆āce didi **yā** Bektaş işit / Her ne dirsem saña sen anı iş it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1182). [yā,]*

Daḫı **yā** Bektaş işit diñle sözüm / Ḳuṭb-ı ʿālem ben idüm bilgil özüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1184). [yā,]*

İşidür sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / Çille-i merdān mı dirsiz **yā** zenān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1246). [yā,]*

Didiler çille-i merdān **yā** zenān / Nĕ durur bildürüp eylĕñüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1249). [yā,]*

Bu yaña geldük Külü Ḫan elini / **Yā** ḫo meẕkūr Cān Baba aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2535). [yā,]*

Ḳāḍılıḳdan dönüben dervīş olan / Didi itme böyle işi **yā** fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3019). [yā,]*

Degdi ruhbān ṭonların çıḳardı heb / Yüridi andan ilerü **yā** edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3280). [yā,]*

Ketḫudāsı didi ki **yā** ḳavm bilüñ / Şübhesüz siz cümleñüz āgāh oluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3378). [yā,]*

Anlaruñ biz añavuz **yā** adını / Dile alup ẕikr idevüz yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3461). [yā,]*

Birisi birine eydür **yā** fülān / Mollānuñ tiz göñlegin getür hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3484). [yā,]*

Yā ḳıyāmet güni siz bunca mürīd / Nice geçersiz ṣırāṭı baña id *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5058). [yā,]*

Ṣaḥ rivāyet budur imdi **yā** emīr / Naḳli bize böyle itdi çāşgīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5516). [yā,]*

Ḳubbeden inĕr-iken miʿmār yire / Ṭut **yā** Bektaş dir çağırup ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [yā,]*

Ṣol elinde var-ıdı bardaḳla ṣu / Ṣaġ elinde mışrı dutar **yā** ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5784). [yā,]*

Oḳuyanı diñleyeni yazanı / Raḥmetüñle yarlıġagıl **yā** Ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5867). [yā,]*

Tīz helāk ider kişiyi **yā** aḫı / Ben seniñ manṣūbuñı alur-ıdım *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6126). [yā,]*

Uṣluca Kara Öyük'de **yā** emīn / Çevre baḳup gözedürken ṣaġ u ṣol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6140). [yā,]*

Yidi baġda tāze ter çün **yā** ʿamū / Ḳırḳlar üçler cümle erenler yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [yā,]*

Her kimi ṭutarsa cinnī **yā** ṣudāʿ / Ḳaraca Aḥmed tekyesine gelse eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6198). [yā,]*

Yā hū diyüp çağırurken dostuna / Gördi ḫarman örtülü çece ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6243). [yā,]*

Geldiler ʿOšmān ḳatına **yā** ʿamū / Gördiler ʿOšmān'ı bir tāze civān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6328). [yā,]*

yā: *"Ya ... ya ... " , birinden birinin olacağı düşünülen iki durum için kullanılan bir söz.*

Ya baña siz gösterüñ güneş yüzin / **Ya** çıḳaram cümlesinüñ hep gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 860). [ya,]*

yā: *"Veyahut, veya" bağlacı.*

Dir cudālıḳ cemʿden bidʿat midür / **Yā** cemāʿat cemʿi hem raḥmet midür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3335). [yā,]*

Didiler ol ḥāli hiç biz görmedük / Ġavrine **yā** ḫod bu sırruñ irmedük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5095). [yā,]*

yā: *"Veya, veyahut" anlamlarına gelen bağlaç.*

Ḳurt yiyüp yā bir żarar gelse didüm / **Yā** düşüp yardan eger ölse didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [yā,]*

Öküzüñ ben gütmeyicěgez eger / Ḳurt yise **yā** gelse aña bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1980). [yā,]*

yā: *"Ya ... ya/yahut ..." bağlacı.*

Bilmedük dervīş midür **yā** nice kes / Çün işitdi Ṣaru İsmāʿīl pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3766). [yā,]*

yā: *"Ya da, yahut" bağlacı.*

Yise andan yā żaʿīf ü yā saḳīm / **Yā** belāya mübtelā ola ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [yā,]*

Bu cihān köpri durur gelen geçer / **Yā** kebūter-ḫānedür ḳonan uçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5583). [yā,]*

yā: *"Veya, ya da" anlamında bağlaç.*

Öküzüñ gözlemeyince ben eger / Ḳurt yise **yā** aña gelse bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1950). [yā,]*

Ḳurt yiyüp **yā** bir żarar gelse didüm / Yā düşüp yardan eger ölse didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [yā,]*

Bilmezüz dĕlü midür **yā** ṣarʿı var / İş işler kim ne aṣlı ferʿi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2398). [yā,]*

yā: *"Veyahut, veya, yoksa" bağlacı.*

Açuban bir gör ki anuñ ḥāli ne / Ölü mi **yā** ṣaġ mıdur aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2540). [yā,]*

Penceresinden görür bir dil-beri / Didi kim ismi bu Raʿnā **yā** Perī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4733). [yā,]*

yā: *Ihtimal bildirir.*

Evliyālardan **ya** bir kimse gele / Saña andan ḫoş-naẓar himmet ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1687). [ya,]*

yā: *"Ya da, veyahut" bağlacı.*

Yā Müsülmān'dan ḳaçup gelmiş durur / Ol ikiden birisi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4914). [yā,]*

yā: *"Peki ya, iyi ama!".*

Didiler kim bunda yoḳdur hīç kes / **Yā** şehādet kim viriser bunda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [yā,]*

yā: *"Ya ... ya ..." bağlacı. İki kelimeyi, iki kelime öbeğini veya iki cümleyi birbirine bağlar.*

Çaġırurdı gel Baba Resūl iriş / **Yā** Ḥişārcuḳ'da ola yā Beşḳarış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5320). [yā,]*

yā allāh: *Ya Allah demek;.*

Ḳapuya el urdı b'ismillāh diyü / Nālişiyle Ḥaḳḳ'a **yā Allāh** diyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5242). [yā allāh,]*

yā allāh: *Ya Allah demek. Bir işe başlarken güç kazanmak için söylenen bir söz. Yardım et Allah'ım anlamında bir söz.*

Ḳıldı seccādeyi b'ismillāh diyüp / Ol dārı üstine **yā Allāh** diyüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1152). [yā allāh,]*

yā ʿazīz yā settār yā laṭīf yā raḥīm: *Ey Yüce olan, Ey ayıpların örtücüsü, Ey lütfedici, Ey esirgeyen, bağışlayan...(Allah; Esma'ül-Hüsna'dan Allah'ın bazı isimleri).*

Bu duʿā anda yazılupdur pür-uṣūl / **Yā ʿazīz yā Settār yā Laṭīf yā Raḥīm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 160). [yā ʿazīz yā settār yā laṭīf yā raḥīm,]*

yā ḥabīb: *Ey sevgili. (Hz. Muhammed).*

Ḥaydar arḳasına inüp andan ṭurur / Hem daḫı Cebrā'īl eydür **yā ḥabīb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 186). [yā ḥabīb,]*

yā ḫo: *Yahut, veya.*

Gözleměyincek gelür-ise żarar / **Yā ḫo** ḳurt yirse didüñ aña ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1999). [yā ḫo,]*

Yā ḫo siz söyleñ bize diñleyelüm / **Yā ḫo** diñleñ biz de söz söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [yā ḫo,]*

Yā ḫo siz söyleñ bize diñleyelüm / **Yā ḫo** diñleñ biz de söz söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3105). [yā ḫo,]*

Dir Saʿīd üstindeki misin digil / **Yā ḫo** altındaġı mısın ẕikr ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3741). [yā ḫo,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña dir söyle sen / Çille-i merdān çekersin **yā ḫo** zen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4546). [yā ḫo,]*

Yā ḫo kāfir pādişāhından ḳaçar / Ḳondı bunda yorılup oldı nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4913). [yā ḫo,]*

yā hod: *Yahut, veya.*

Ere didi ol imāmet eyleye / Buyruḳ itmědin **yā ḫod** söz söyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3573). [yā ḫod,]*

Ḳıldı anda Kaʿbetu'llāh'da Saʿīd / Ḳadrdür aña **yā ḫod** eyyām-ı ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3681). [yā ḫod,]*

yā hū: *Ya Allah anlamında bir tabir. Kaderine razı olmayı ifade eder.*

Didi **yā hū** çaġıruban dostuna / Ṭurdı seccāde muʿallaḳ ṭarıda *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6064). [yā hū,]*

Yā hū dir cevlān urup ṭurmaz döner / Ḳaraca Aḥmed idicek aña naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6107). [yā hū,]*

yā hū: *Ey Allah'ım!.*

Yā hū yā hū diyüben cevlān urur / Gözleri gevher gibi per per yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6106). [yā hū,]*

Yā hū **yā hū** diyüben cevlān urur / Gözleri gevher gibi per per yanar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6106). [yā hū,]*

yā ilāh: *Ey Allah'ım.*

Ḥācetüm senden budur ki **yā İlāh** / Kāfirüñ rūşen günin eyle siyāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 841). [yā ilāh,]*

yā mürşid: *Rehber, kılavuz, önder. (Burada Allah manasında).*

Yā Ṣabūr yā Şekūr yā Kerīm **yā Mürşid** / Ḥırḥanuñ yiñler üçün gördi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 162). [yā mürşid,]*

yā rab: *Ey rabbim.*

Ne yire ṣalar ki **yā Rab** dir beni / Ne yiri virür ki bize meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 48, Beyit 4873). [yā rab,]*

Ḥātırından geçdi **yā Rab** ben ḳula / Gönderür ben ḳulı ḳanḳı menzile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5398). [yā rab,]*

yā ṣabūr yā şekūr yā kerīm: *Ey çok sabırlı olan, Ey çok şükreden, Ey ikram sahibi, çok cömert olan Allah... (Esma'ül-Hüsna'dan Allah'ın güzel isimleri).*

Yā Ṣabūr yā Şekūr yā Kerīm yā Mürşid / Ḥırḥanuñ yiñler üçün gördi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 162). [yā ṣabūr yā şekūr yā kerīm,]*

yabān: *Çöl, sahra.*

Gezdi ṣaḥrāyı öküzin görmege / Ḳomayup **yabānda** eve sürmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1973). [yabānda, -da]*

Birin ikin seferinde fevt ola / İrmeyüp evine **yabanda** ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5407). [yabanda, -da]*

yabān: *Başka, dışarı.*

İtmişüz biz didi küstāḫāne kār / Atdı elinden **yabāna** düşdi mār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2975). [yabāna, -a]*

yabān: *Başka(bir yer), dışarı.*

Çeçlerüñ üstin daḫı hep açdılar / Ṭaş olmışdur **yabāna** ṣaçdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 23, Beyit 2160). [yabāna, -a]*

Ṭaşa ṣaçduḳca ṣudan buġlar çıḳar / Ṣuyı daḫı sanma **yabāna** aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2529). [yabāna, -a]*

Anı çıḳarup atardı **yabana** / Ḫizmet ider öküze döne döne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2863). [yabana, -a]*

yabān: *Bayındır olmayan yer, boş arazi, vahşi.*

Var öküzüñi **yabānda** güde git / Öküzüñ gerekse saña söz işit *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1959). [yabānda, -da]*

yabān: *Kır, taşra; uzak.*

Getürüben dökdiler **yabānlara** / Güç geldi ḳarşu bu iş anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2159). [yabānlara, -lar, -a]*

yād: *Hatırlama,anma.*

Ṭalaḳa and içdiler adumuzı / Ẕikre getürmeyeler **yādumuzı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3477). [yādumuzı, --umuzı]*

Ḳara Abdāl virdiler adın anuñ / Ẕikr iderler eyle bil **yādın** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4166). [yādın, -ın]*

Farḳ ola hem kendü ḳavmi **yādı-la** / Müştehirdür bu ḫaber isnād-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4437). [yādı-la, --ı, --la]*

yād: *Yabancı.*

Olmasun **yād** kimse dir bunı göre / Ḥaḳḳımuzda sūʾ-i ẓann ide vara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4740). [yād,]*

Yād kişiler göre şāyed bu işi / Sūʾ-i ẓann ide gören her bir kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4743). [yād,]*

yād: *Anma.*

Mollā Saʿde'd-dīn adı idi anuñ / Ḫayr-ıla meẕkūrdı **yādı** anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3299). [yādı, -ı]*

yād: *Anma, hatıra getirme.*

Aḳça Ḳoca dirler-idi adına / Er adı-la ẕikr olurdı **yādına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2290). [yādına, -ı, -(n)a]*

Kim ʿAlā'e'd-dīn dirler adına / Daḫı Keyḫusrev de meẕkūr **yādına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2374). [yādına, -ı, -(n)a]*

yād: *Akına gelme, hatırlama, anma.*

Ger benüm seb̆eb̆üm ile bunca iş / İtdi iẓhār gördi anı **yad** biliş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3731). [yad,]*

Kendü ḫalḳından çü bilinmedi **yād** / Ġāzīler cemʿ oldı buldı izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4434). [yād,]*

yād: *Hatırlama, anma.*

Anlaruñ biz añavuz yā adını / Dile alup ẕikr idevüz **yādını** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3461). [yādını, -ın, -ı]*

yād: *1. Anma, hatırlama. 2. Hatır.*

Çille-ḫāne olduġı ṭaġ adına / ʿArafāṭ Ṭaġı dinür bil **yādına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1760). [yādına, -ı, -n, -a]*

yād eyle-: *Hatırlamak, anmak.*

Gine gel yād eyle bir ḫoş menḳabāt / İy mükerrem muḥterem ẕāt-ı ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2728). [yād eyle-,]*

Besmele yād eyleyüp Burhān girür / Ḳızmış ol vaṣlaları burhān görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5170). [yād eyle-,]*

Bir beyāndan gel gine yād eylegil / Güş idenler cānını şād eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5337). [yād eyle-, -gil]*

yād eyle-: *Hatırlamak, söylemek.*

Yuyaṭururken yapışdı ḳolına / Besmele yād eyleyüben diline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5378). [yād eyle-, -yü, -ben]*

yād eyle: *Hatırlamak, anmak.*

Besmele yād eyleyüben ol velī / İlerü geldi hemān-dem ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2016). [yād eyle, --y, --üben]*

yād it-: *Hatırlamak, anmak, bahsetmek.*

Lākin oġlancıḳlarum unutmaġıl / Kendözüñden anları yad itmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2565). [yad it-, --me, --gil]*

yād it-: *Anmak,zikretmek.*

Besmele yād ide çıḳdı üstine / Ol ṭaşı ayaḳlamaḳlıḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2116). [yād it-, --e]*

yād it: *Hatırlamak, anmak, bahsetmek.*

İmdi vaḳtidür o ẕikri **yād it** / Gel göñül vīrānesin ābād it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4668). [yād it,]*

yād ḳıl: *Hatırla.*

Ḳıl bize bir maʿnī-i zībāyı yād / Ġuṣṣadan ḳurtıla cānlar ola şād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3291). [yād ḳıl,]*

yādigār: *1. armağan, hediye 2. hatıra.*

Çıḳarup didi bunı ruhbāna ilt / **Yādigārımuz** bizüm merdāna ilt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3222). [yādigārımuz, --ımuz]*

Bir kemer bir cimcime anda ḳodı / **Yādigārum** sizlere olsun didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4487). [yādigārum, -um]*

yādigār: *Armağan, hediye, hatıra, eser.*

İşbu şiddetden bizi eyle ḫalāṣ / İy velīler **yādigārı** merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4108). [yādigārı, -ı]*

yādigār: *(Fars.) Bir kimseyi veya olayı hatırlatmak üzere verilen yâhut onlardan kalan şey.*

Her nefes ki ḳala senden **yādigār** / Anı oġluñ yirine bil didi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [yādigār,]*

Ḥasret odına ciger ṭaġlar iken / Maḳbul oġuldur atadan **yādigār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5929). [yādigār,]*

yādigār it-: *Hatıra bırakmak.*

Děgürüñ bizüm selāmumuz revān / Yādigār idüñ buları dir i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3072). [yādigār it-, --üñ]*

yādigār ḳal-: *Bir kimseyi veya nesneyi hatırlatacak şey; geriye kalmak.*

Elli yıl olup müseccel tekyedār / Oġlı Mürsel ḳala andan yādigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5540). [yādigār ḳal-, -a]*

yādigār ol: *Hatıra olarak kalmak.*

Saña bizden ol dīv olsun yādigār / Ḫizmetüñi eylesün leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1399). [yādigār ol, --sun]*

yādigār ol-: *Hatıra olarak kalmak.*

Bizi sevenlĕre ola yādigār / Bir ġarāyib ṭuzı çıḳa āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3436). [yādigār ol-, --a]*

yādını kıl-: *Anmak, hatırlamak, zikretme.*

Çün ferāmūş itdi Bektaş adını / Fikri içre ḳıldı Ḫūnkār yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4055). [yādını ḳıl-, --dı]*

yaġ: *Yağmak.*

Bir nehār göge bulut aġmış ıdı / Hem birez yaġmur daḫı **yaġmış** ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [yaġmış, -mış]*

yaġ: *Yağ.*

Dir ḳayınanası yaġ azdur ḳatı / **Yaġa** yoḳanma didi söyler iti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1557). [yaġa, -a]*

yaġ: *(Yağmur, kar, dolu vb.) Gökten yere düşmek.*

Yaġmadı yaġmur bitmědi ekin / Ḳızlıḳ oldı virmedi ḥaḳḳın yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 977). [yaġmadı, -ma, -dı]*

Ḳırḳ gün āḫir olmış-ıdı pes tamām / **Yaġmadı** yaġmur u olmadı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [yaġmadı, -ma, -dı]*

yaġ: *Birleşiminde stearik, oleik, palmitik asitlerle gliserin bulunan ve bunların oranlarına göre kıvamları değişen bitkisel veya hayvansal madde.*

Küpçegümde **yaġ** ḫo ḳalmış durur az / Ḳoyayın etmege o yaġdan biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [yaġ,]*

Dir ḳayınanası **yaġ** azdur ḳatı / Yaġa yoḳanma didi söyler iti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1557). [yaġ,]*

Gelin eydür n'ola iltěyin biraz / Küpçegümde ḳaldı sa n'ola **yaġ** az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1558). [yaġ,]*

Ḳoydı birez **yaġ** etmek içine / İltüben ḫoş ṣundı Ḫūnkār'a yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1559). [yaġ,]*

Yaġ viricek nicesi ḳıldı duʿā / Diyicegez bildi çün kim ḳaynana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1564). [yaġ,]*

Küpçegümde yaġ ḫo ḳalmış durur az / Ḳoyayın etmege o **yaġdan** biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1556). [yaġdan, -dan]*

Aḫşamın yimekligi çün aş urur / **Yaġ** almaġa küpecüge varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1703). [yaġ,]*

Dir ḳayınanası Fāṭma'ya digil / Böyle çoḳluḳ **yaġ** ḳandan söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1706). [yaġ,]*

Dir ḳayınanasına **yaġ** almaduḳ / Bu küpecügüñ içine ṣalmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1707). [yaġ,]*

Geldüm eve iltdüm ekmekle **yaġ** / Ṣunu viricek didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1718). [yaġ,]*

Yügürüm ile eve geldi i yār / Etmek içine birez **yaġdan** ḳoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [yaġdan, -dan]*

yaġ: *(Yağmur, kar, dolu ve taş) Gökten yere düşmek.*

Münkir olan tāze īmān getüre / **Yaġa** yaġmur ekinini bitüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 986). [yaġa, -a]*

yaġ: *Birleşiminde stearik, oleik, palmitik asitlerle gliserin bulunan ve bunların oranlarına göre kıvamları değişen bitkisel veya hayvansal madde.*

Çün gelin dönüben evine gelür / Küpecügi ṭolu **yaġ-ıla** bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1562). [yaġ-ıla, --ıla]*

Küpecügüñ **yaġ-ıla** ṭolduġını / Ḳaynanasına gelüben dir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1563). [yaġ-ıla, --ıla]*

Yaġ-ıla küpecügi ṭolmış görür / Aġzına dek sīle sil olmış ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1704). [yaġ-ıla, --ıla]*

Nefesinden oldı küp **yaġ-ıla** pür / Sen daḫı gör küpecügi işbudur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1720). [yaġ-ıla, --ıla]*

İnce elekden elerdi hem anı / Süd ile **yaġ-ıla** yoġurur anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4619). [yaġ-ıla, --ıla]*

ʿĀdetince aldı ḫoş buġday unı / Süd-ile **yaġ-ıla** iletdi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4625). [yaġ-ıla, --ıla]*

yaġ: *Yağmak. II Çok miktarda, arka arkaya gelmek.*

Lebleri şīrīn ü şehd andan ṭamar / Servi ḳaddi sayesinden cān **yağar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 342). [yağar, -ar]*

yaġ: *Birleşiminde stearik, oleik, palmitik asitlerle gliserin bulunan ve bunların oranlarına göre kıvamları değişen bitkisel veya hayvansal madde.*

Hem öñinde yanaṭuran çırāġı / Çırāġuñ ḳutusı-la ṭolu **yaġı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4391). [yaġı, -ı]*

yaġ: *Yağ.*

Ṣaru eydür söyledügüñ nice söz / Hiç bu sözden ẕerre çıḳmaz **yaġ** öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [yaġ,]*

yaġ-: *(Yağmur, kar, dolu vb.) Gökten yere düşmek.*

Ṣuçını bağışladı anlaruñ hümām / **Yaġdı** yaġmur gök yüzin ṭutdı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 995). [yaġdı, -dı]*

Ṣu diléyüp çünki ḳıldı ṭāʿati / Ḳopdı bulut **yaġdı** yaġmur key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1025). [yaġdı, -dı]*

yaġdur: *Yağdırmak, yağmasını sağlamak.*

İlçi ile gönderür aña ḫaber / Didi Ḥaḳ **yaġdurmaya** gökden maṭar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 974). [yaġdurmaya, -ma, -y, -a]*

yaġı: *Düşman, hasım.*

Yaġı kāfır ḳorḥusından her zamān / Dīnümi gizli ṭutaram ben nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 947). [yaġı,]*

yaġı: *Düşman.*

Kanda varsañ nuṣret-ile gelesin / Varduġuñ **yaġıyı** ḍarbī alasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4402). [yaġıyı, -y, -ı]*

yaġılık it-: *Düşmanlık etmek.*

Azıcaḳ iderdi bunlar yaġılıḳ / Gāh gāh iderdi ʿışyān ṭāġīlıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4193). [yaġılıḳ it-, --er, --di]*

yaġır: *Sırt.*

Yaġırı üzre düşüp uṣṣı gider / Gördi duḫter anı bir gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4763). [yaġırı, --ı]*

yaġma: *(Yağmur, kar, dolu vb.) Gökten yere düşmek.*

Yaġmaya yaġmur ekinler bitmeye / Ḳızlıġ ola dāne buġday yitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 975). [yaġmaya, -ma, -y, -a]*

yaġmur: *(Yağmur, kar, dolu vb.) Gökten yere düşmek.*

Bir nehār göge bulut aġmış ıdı / Hem birez **yaġmur** daḫı yaġmış ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3596). [yaġmur,]*

Ṣavulup **yaġmur** güneş ḳılmış ṭulūʿ / Gör nicesi emr olur anda vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3597). [yaġmur,]*

yaġmur: *Atmosferdeki su buharının yoğunlaşması sonucu yeryüzüne damlalar halinde düşen su.*

Didiler bu yüce yirdür key fużūl / **Yaġmurı** ḳarı ṣovuġı ḳatı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [yaġmurı, -ı]*

yaġmur: *Atmosferdeki su buharının yoğunlaşması sonucu yeryüzüne damlalar halinde düşen su, yağmur.*

Yaġmaya **yaġmur** ekinler bitmeye / Ḳızlıġ ola dāne buġday yitmeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 975). [yaġmur,]*

Yaġmadı **yaġmur** bitmědi ekin / Ḳızlıḳ oldı virmedi ḥaḳḳın yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 977). [yaġmur,]*

Ḳırḳ gün āḫir olmış-ıdı pes tamām / Yaġmadı **yaġmur** u olmadı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 983). [yaġmur,]*

Münkir olan tāze īmān getüre / Yaġa **yaġmur** ekinini bitüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 986). [yaġmur,]*

Ṣuçını bağışladı anlaruñ hümām / Yaġdı **yaġmur** gök yüzin ṭutdı ġamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 995). [yaġmur,]*

Aḳdı seyl ü ġarḳa vardı şeş cihāt / Diñdi **yaġmur** bitdi yirden çoḳ nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 996). [yaġmur,]*

Ṣu dilĕyüp çünki ḳıldı ṭāʿati / Ḳopdı bulut yaġdı **yaġmur** key ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1025). [yaġmur,]*

yaġmur yaġ-: *Yağmurun yağması.*

Ṣulu yaġmur yaġıban örtĕr-idi / Yaġdı yaġmur oldı seyl anda ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6241). [yaġmur yaġ-, -ıban]*

Gögi buluṭ bürimiş yaġmur yaġar / Ḥalḳ çalışup ḫarmānın örter-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6240). [yaġmur yaġ-, -ar]*

Ṣulu yaġmur yaġıban örtĕr-idi / Yaġdı yaġmur oldı seyl anda ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6241). [yaġmur yaġ-, -dı]*

Ḥācī Bektaş ḳalḳuban andan gider / Bu yaña yaġmur yaġuban çün diñer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6253). [yaġmur yaġ-,]*

yahnī: *Bol soğanla pişirilen et yemeği.*

Ol öküz **yahnīsini** her gün tamām / Yir-idi küllīsin anuñ ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1265). [yahnīsini, --si, --n, --i]*

Günde bir öküz pişürürler idi / **Yahnisin** alup gĕlürler idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4554). [yahnisin, -sin]*

yahnī idüben: *Yahni yamak, pişirmek.*

Bişürüp **yahnī idüben** getürür / Ḥācī Bektaş'uñ öñine yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1264). [yahnī idüben, --üben]*

yahnī ḳıl-: *Bol soğanla pişirilen et yemeği yapmak.*

Rāżī oldı ol maḳām ıssı gele / Günde bir öküz etin yahnī ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1261). [yahnī ḳıl-, --a]*

yahşı it-: *Doğru yapmak, en güzel şekilde davranmak, düşünmek veya hareket etmek.*

Bunlaruñ sözin işitdi çün tekūr / Didi yaḫşı itdüñüz ġāyet fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 887). [yaḫşı it-, --dü, --ñüz]*

yāhūd: *Yahudi;Hz. Yâkub'un oğlu Yahuda soyundan gelenler, İsrail oğulları.*

Kibr ü kīn ṭutup ölen mülḥid ḥasūd / Kāfir ü bī-dīn olur hem-çün **Yahūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5553). [yahūd,]*

yāhūd: *"Veya" bağlacı.*

Birisi derviş dimez ḥālüñ nedür / Ne kişisin **yāḫud** aḥvālüñ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1714). [yāḫud,]*

yaḥyā: *-Özel İsim-.*

N'ola **Yaḥyā** mišli maʿṣūm olsa er / Rabb'ine lā-büd münācātın ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5615). [yaḥyā,]*

yaḥyā başa: *Hâcı Bektaş-ı Velî'nin adı bilinen halifelerinden birisi.*

Hem Baraḳ Baba vü Yaḥyā Başa'dur / Ḫizmeti erüñ bulara pīşedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4818). [yaḥyā başa, --dur]*

yaḳ-: *Ateşe vermek, acıtmak.*

Oda **yaḳuban** hemān-dem kül olur / Bu deme dek ḳabḳara yiri ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5201). [yaḳuban, -uban]*

yak-: *Ateş haline geçirmek; açmak, ortaya çıkarmak.*

Yaḳdılar Bektaşī şemʿinden çırāḳ / Seyyid-i Maḥmūd Ḥayrān ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6201). [yaḳdılar, -dı, -lar]*

Şemʿasından **yaḳdılar** cümle çırāḳ / Saña daḫı lāzım oldı varasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6208). [yaḳdılar, -dı, -lar]*

yak-: *(ateş) yakmak.*

Gözledi bir gün ki ḫan ava çıḳar / Od urur ol odunı şol dem **yaḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2694). [yaḳar, -(a)r]*

yaḳ-: *Ateş durumuna geçmek, tutuşmak; mec. Acı çektirmek, eziyet etmek.*

Biñ bir eren Rūm'da **yaḳan** hep çırāḳ / Cümle duyup geldi atlu hem yayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [yaḳan,]*

yaḳ-: *1. Yanmasını sağlamak, tutuşturmak.2. Çok güçlü, ıztırap verici bir aşk uyandırmak, aşk ateşine düşürmek.*

Ḳarara **yaḳdı** anı kül eyledi / ʿAvreti gördi anı gör n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5177). [yaḳdı, -dı]*

yak: *Ateşe vermek, acıtmak.*

Baḳamadı **yaḳduġınca** ittifāḳ / Didiler ki Rūm'a er geldi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6206). [yaḳduġınca, -duġ, -ınca]*

Yaḳmaz āteş gölgesi olmaz ittifāḳ / Bu velāyet-nāme āḫir oldı pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6286). [yaḳmaz, -maz]*

yak: *5. Keskin, sert ve ısırıcı bir duyum vermek.*

Şu buluban baña virüñ bir içim / Yoḫsa ejder cengi key **yaḳdı** içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [yaḳdı, -dı]*

yak: *Ateşe vermek, tutuşturmak.*

Altına od **yaḳalum** ḳaynadalum / Üç gün üç dün işbu nevʿe idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2491). [yaḳalum, -alum]*

Gördiler Cān Baba'yı oddan çıḳar / Cismini od **yaḳmamış** bunlar baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2570). [yaḳmamış, --ma, --mış]*

Ol ṣalūsı didi oda **yaḳalum** / Kiẕbi belürdi ḥaḳından çıḳalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3984). [yaḳalum, -alum]*

Tekyede seccāde üzre oturdılar / Şemʿadan baʿdehū **yaḳuban** çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6232). [yaḳuban, -uban]*

yak: *Ateş durumuna geçmek, tutuşmak.*

Od oluban odunu divşürdiler / **Yaḳup** āteş çiglerin bişürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1010). [yaḳup, -up]*

Çıḳar ısam ger mażarrat görmedin / Od **yaḳup** baña żarar irgürmedin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2554). [yaḳup, -up]*

Nefesinden çıḳdı bir od ol zamān / Ṭoḳınuban ejderi **yaḳdı** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5200). [yaḳdı, -dı]*

Biñ bir eren **yaḳısar** senden çırāḳ / Çoḳ velāyet gösteresin anda sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6080). [yaḳısar, -ı, -sar]*

yak: *Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak; ateşe vermek.*

Didi bu kül düşdügi yirden odun / Bitsün alup **yaḳuñ** andan dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [yaḳuñ, --uñ]*

yak: *Yakmak II ateşe tutuşturmak.*

Bu kezin yazıda **yaḳsunlar** odun / Ulu āteş oluban yansun bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2548). [yaḳsunlar, -sun, -lar]*

yak: *Ateşe vermek, tutuşturmak.*

Bir daḥı didüm ulu od **yaḳdılar** / Ḫalḳ temāşā itmek içün çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2582). [yaḳdılar, -dılar]*

Pes o dem bir ulu āteş **yaḳdılar** / Ol demür cinsin içine daḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5166). [yaḳdılar, -dılar]*

yak: *Ateşe vermek.*

Ḳuyruġı üzre başını ḳoyup baḳar / Ġıjġırubanı görenleri **yaḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3482). [yaḳar, -ar]*

yak: *Ateş durumuna geçmek, tutuşmak. II Çok güçlü ve derin bir aşkla sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Kisvetin giyüp diler **yaḳa** çırāḳ / Ḳaṣdları bu ḥażretine varalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6159). [yaḳa, -a]*

yak: *(Bir nesnenin) ışık vermesini sağlamak.*

Yaḳ çerāġımuz ola rūşen delīl / Böyle diyüp Ḫaḳ tażarruʿ itdi eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6168). [yaḳ,]*

yak: *İçin için yanmak, tutuşmak.*

Gündüzin güder gice alur gelür / Yummayup gözlerin aġlar **yaḳılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3204). [yaḳılur,]*

yak: *Ateşe vermek, tutuşturmak.*

Medḥ idüp ögdi velīyi bir nefes / Didi **yaḳduḳ** ḥażretüñden biz çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6183). [yaḳduḳ, -du, -k]*

yaka: *Elbise boynu, elbisenin boyun geçecek ve buynu örtecek yeri.*

Lā ilāhe illa'llāhu vaḥdehū lā şerīke lek lehu'l-mulku ve lehu'l-ḥamdu yuḥibbī ve yumītu ve huve ḥayye lā yemūtu bi-yedihi'l-ḫayr ve huve ʿalā kulli şeyʾin ḳadīr* / Baʿdehū ḫırḫa **yaḳasında** ol resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 159). [yaḳasında, -sı, -n, -da]*

Girü **yaḳamdan** dilĕdi kim aḳa / Yaḳamı ṭutdum ḳomadum kim çıḳa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1679). [yaḳamdan, -m, -dan]*

Yapışup **yakasına** defʿī hümām / Armaġānum bu durur alġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6187). [yakasına, -sın, -a]*

yaka: *Elbise boynu, elbisenin boyun geçecek ve boynu örtecek yeri.*

Girü yaḳamdan dilĕdi kim aḳa / **Yaḳamı** ṭutdum ḳomadum kim çıḳa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1679). [yaḳamı, -mı]*

yakīn: *Kısa zaman.*

Bu **yaḳında** anda bir ejder türer / Ḳatline hiç kimse bulmadı ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5009). [yaḳında, -da]*

yaḳīn: *Ar. doğru, sahih, gerçek.*

Ḫırḳasını aña gönderdi **yaḳīn** / Virdi Bāyezīd'e dir ilet bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6648). [yaḳīn,]*

Ben ki Cengiz Ḫan oġlıyam **yaḳīn** / Kim Külü Ḫan'dur adum iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2606). [yaḳīn,]*

Başı yoḳ gevdeye dir başumdakin / Virmezem anı aña bilsün **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3967). [yaḳīn,]*

Olmaġa seccādeye ol cā-nişīn / Neslüñi lāyıḳ görüben dir **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4238). [yaḳīn,]*

Ḳodı dil-bendin çıḳaruban hemīn / Geldi Ḫūnkār öñine şol dem **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4386). [yaḳīn,]*

yaḳīn: *Yakın, arada az mesafe bulunan.*

Ḳarşumuzda hem **yaḳınumuzda** dur / Gitme ıraḳ olma bizden didi dūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5365). [yaḳınumuzda, -(u)muz, -da]*

yaḳīn: *Erişmesi, olması zaman bakımından yaklaşmış olan.*

Mescide çün kim irür İdrīs **yaḳīn** / Pencereden gördi aydınlıḳ hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1728). [yaḳīn,]*

yaḳīn: *Arada az mesâfe bulunan, uzak karşıtı || Bir şeyi şüphesiz olarak tam ve doğru şekilde bilme.*

ʿAlleler Ṣırtı'na çün geldi **yaḳīn** / Gelüben bir kimse bildürdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2961). [yaḳīn,]*

Yırtıcı şeklinde olmış bir ṭoġan / Çün **yaḳīn** geldi ki ura cınaġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [yaḳīn,]*

Kimse görmedüm cihānda ey ʿamū / ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne irdim **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6139). [yaḳīn,]*

yaḳīn: *Arada az mesafe bulunan, "uzak" karşıtı.*

ʿAlleler Ṣırtı'na **yaḳın** irdiler / Bu ḫaber aşlını böyle virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2964). [yaḳın,]*

Ṣadr cāyında oturdı Saʿde'dīn / Mollālar oturdı aña hep **yaḳın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3308). [yaḳın,]*

Tā ki ḫūnkārlıġı Ḫūnkār'uñ **yaḳın** / Bildi ʿālemde ne kim var ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3733). [yaḳın,]*

yaḳīn: *(Sayılarla kullanıldığında) –i bulan, –e erişmesine az bir şey kalmış olan.*

Ol maġāraya **yaḳın** yirde ṭurup / Barmaġını baturur yire urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1758). [yaḳın,]*

yaḳīn: *Az zaman sonra, yakın bir zamanda.*

Gün görinmez ki idevüz Türk'e aḳın / Ḳırḳ gün oldı aġlaşuruz uş **yaḳın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 857). [yaḳın,]*

yaḳīn: *Allah'ta kesin ve doğru bilgiye ulaşanlar.*

Yüz urup Ḥaḳḳ'a duʿā ḳıldı **yaḳīn** / El yüze silüben ol ṣāḥib neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 312). [yaḳīn,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭbu'l-ʿārifīn / Anlaruñ sözin işidicek **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4381). [yaḳīn,]*

Bir ḫalīfem de Umud'umdur **yaḳīn** / Girçek erdür ol daḫı ʿilme'l-yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5561). [yaḳīn,]*

yaḳīn: *Aksini doğrulayacak herhangi bir kanıtın veya unutma, yanılma, karıştırma gibi kesinliği zedeleyecek bir durumun bulunmadığından emin olarak verilen ve hiçbir şekilde değişmesi mümkün olmayan hüküm.*

Ḥācī Bektaş-ı Velī'den ol ḫabīr / Atası Seyyid Muḥammed'dür **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 222). [yaḳīn,]*

Caʿfer-i Ṣādıḳ'uñ oġlıdur **yaḳīn** / Caʿfer-i Ṣādıḳ Muḥammed Bākır'uñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 231). [yaḳīn,]*

Bildi Nişābūr'da anı Bektaş **yaḳīn** / Tīz dir ev ḫalḳına ne virem görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6694). [yaḳīn,]*

Şāh ʿAlī Mūsā Rıżā'dan bil **yaḳīn** / Olmış-ıdı hem mücāz ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 577). [yaḳīn,]*

Dīn Muḥammed dīni miş bildüm **yaḳīn** / İtmeyem müʾminlere daḫı aḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 920). [yaḳīn,]*

Ḳalḳdı andan Ḥaleb'e geldi **yaḳīn** / Anda da çille çıḳardı ol emīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1234). [yaḳīn,]*

Hem atam mülk-i Ḫorāsān'uñ **yaḳīn** / Pādişāhıdur bilüñ ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1368). [yaḳīn,]*

Söyledüp nuṭḳın alup bilseñ **yaḳīn** / Bize ḫālinden ḫaber ḳılsañ **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3321). [yaḳīn,]*

Söyledüp nuṭḳın alup bilseñ **yaḳīn** / Bize ḫālinden ḫaber ḳılsañ **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3321). [yaḳīn,]*

ʿAlleler Ṣırtı'na irdiler hemīn / Geldi bir şaḫṣ gördiler anda **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3527). [yaḳīn,]*

yaḳīn: *Arada az mesafe bulunan.*

Çün **yaḳın** irişdi Ḫūnkār ḥażreti / Seyyid ile nice itdi ṣoḥbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4516). [yaḳın,]*

yaḳīn: *Yakın olmak, yakınlaşmak.*

Sürübeni ḳatına vardı hemīn / Gösterür yir oturur aña **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4698). [yaḳīn,]*

yakīn: *Apaçaık.*

Bilecük ü Yārḥiṣār İznīḳ hemīn / Bursa ḳaldı feṯḥ olunmaduḳ **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4186). [yaḳīn,]*

İy Ḫorāṣān ṣāhı sulṭān pāk-dīn / Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñdür çün **yaḳīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5570). [yaḳīn,]*

yaḳīn: *Bir şeyi şüphesiz olarak tam ve doğru şekilde bilmek.*

Bir rükūʿa da Saʿīd'üm in didi / Uṣda gördüñ ḥāl nedür **yaḳīn** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3584). [yaḳīn,]*

yakīn: *Arada az zaman bulunan, zaman bakımından uzak olmayan.*

Bu yaña Fāṭma işini çün görür / Aḫṣama **yaḳın** sürüp eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1705). [yaḳın,]*

İrte aḫṣāma **yaḳın** biz ṭuralum / Yüz sürüp anuñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1765). [yaḳın,]*

Bize bir ṭuz maʿdeni gösterseñüz / Var-ısa **yaḳında** ṣalıvirseñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3430). [yaḳında, -da]*

yaḳın dem: *Yakın bir zaman/da.*

Dirdi anadan ṭoġmadı anuñ ḥażreti / Bu **yaḳın dem** dünyāya gelse gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 206). [yaḳın dem,]*

yakīn eylĕ: *Yakınlaşmak.*

Pes mürīdligi sen eylĕdüñ yaḳīn / Ḫiẕmete emr idicek seni hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4787). [yaḳīn eylĕ, --dü, --ñ]*

yakın gel: *Yaklaşmak.*

Çün yaḳın geldi görürler üc kişi / Otururlar bir bisāṭda gör işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2767). [yaḳın gel, --di]*

Ẓuhr vaḳti hem yaḳın gelmiş-idi / Vaḳtüñ evveli henüz olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3671). [yaḳın gel, --miş, --idi]*

yakın gel: *Yaklaşmak.*

Çünki sulṭān Ḳolaçıḳ Ḥācım hemīn / Geldi luṭfından bu resme söz yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5065). [yaḳīn gel, --di-di]*

yakīn görmişüz: *Bizzat gözleriyle görmek, tanık olmak; tasavvuf yolunda, keşif ve müşahede yoluyla varılan bilginin ikinci mertebesine ulaşmak II yaşamak.*

Bir yeşil el perde ardından hemīn / Çıḳdı iy yār görmişüz anı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [yaḳīn görmişüz, --müş, --üz]*

yakın ir: *Yaklaşmak.*

Ḳafleye uyup ider ʿazm-i maḳām / İrdi müddetle Ḫorāsān'a yaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6699). [yaḳın ir, --di]*

yakīn it-: *Yaklaştırmak.*

Şād idüp yolımuz itdüñüz yaḳīn / İy vilāyet maʿdeni v'iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1075). [yaḳīn it-, --dü, --üüz]*

yakīn ol-: *Yaklaşmak.*

Anda da çille çıḳardı erbaʿīn / Erbaʿīn olmaġa çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1762). [yaḳīn ol-, --dı]*

yakīn ol-: *Yakınlaşmak, yakın yerde bulunmak.*

Ol araya baḫça olurdı yaḳın / Bir dıraḫt-ı sībe irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2010). [yaḳın ol-, --ur, --dı]*

yakīn ol: *Yaklaşmak.*

Ġuṣṣa gidüp ḳayġudan āzād olur / Çünki vaż'uñ müddeti oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 397). [yaḳīn ol, --dı]*

yakīn ol: *Eşlerin bir araya gelmesi, yakınlaşması, halvet olmaları.*

Bu-y-ıdı maḳṣūd diyüp dil ḫoş ider / Ol gice ḫatuna çün oldı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 319). [yaḳīn ol, --dı]*

yakın ola: *Eşlerin birbiriyle yakın olması (Halvet olmak).*

Cifti ile ol gice ola yaḳın / Oġlana ḳala ola oġlı hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2168). [yaḳın ola,]*

yaḳında: *Az bir ara ile ayrılmış olan (zaman veya yer), uzak karşıtı.*

Meskeni hem işbu **yaḳında** durur / Bektaş'ı anlara virseñüz revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6622). [yaḳında,]*

yaḳup yık: *Çok büyük zarar vermek, harap etmek, perişan etmek.*

Leşker alup Deşt ilinden çıḳmışam / Uġraduġum milki yaḳup yıḳmışam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2608). [yaḳup yık, --mış, --am]*

yakın: *Arada az mesafe bulunan.*

Pes tekūruñ ḳatına geldi **yaḳın** / Dir amān vir söyleyem sözüñ ḥaḳın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 867). [yaḳın,]*

Çünki ser-ḥadd-i Ḫorāsān'a **yaḳın** / ʿAmū Ṣuyı üzre irdiler hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1069). [yaḳın,]*

Pīr ʿUbeyd Ḥalvāyī dir şāh-ı kerem / Odamuz uşda **yaḳın** başġıl ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1513). [yaḳın,]*

Çün Kızılırmaġa irmişdi **yaḳın** / Ṣaldı seccādeyi ṣu üzre hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1570). [yaḳın,]*

İrtesi aḫşāma **yaḳın** ṭurdılar / Çillede Ḫūnkār ḳatına irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1767). [yaḳın,]*

Gördi Ḫunkār'uñ ḥayāsında **yaḳın** / İki aḳ gül bir ḳızıl güldür hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2022). [yaḳın,]*

Üc dün ü gün ḳaldı od içre hemīn / Olıcaḳ dördünci gün varduḳ **yaḳın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2583). [yaḳın,]*

Bir niçe dāne ḳavun ḳarpuz alur / Yortuban bu kimseye **yaḳın** varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3146). [yaḳın,]*

Pes Deñizlü'ye **yaḳın** yirde ʿazīz / Nesli daḫı vardur anuñ bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3166). [yaḳın,]*

Sür ḳoyunı didi aḫşamdur **yaḳın** / Ancaḳ irer vara eve bir ḳoyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3234). [yaḳın,]*

Ḳarayük'e çün **yaḳın** irişdi ol / Geldügini bildi ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4157). [yaḳın,]*

Aḳsarāy'da var-ıdı bir köy **yaḳın** / Adı durur ol köyüñ Üründügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4614). [yaḳın,]*

Birine giyürdi Müsülmān ṭonın / Dir sürüñ ol ṭoġana varuñ **yaḳın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4916). [yaḳın,]*

Ḳurugölcük'e **yaḳın** hem bir maḳām / Kim Ḥışārcuḳ dirler aña hep enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5309). [yaḳın,]*

Geldi dirler arslāna olmış süvār / Ḫoş **yaḳın** geldi ḳapuya ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6216). [yaḳın,]*

Babasına key **yakın** ki ḳaldı çün / Andan itdi cümle begler baş u baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6412). [yakın,]*

yāl ü bāl: *Boy pos, endam.*

Ḳadd ü ḳāmet **yāl ü bāl** ıssı ḥarīf / Ḥüsn ü ḫulḳı ḫūb u hem ġāyet ẓarīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4277). [yāl ü bāl,]*

Gördiler bir ḫūb nev-ḥaṭ nev-cüvān / **Yāl ü bāl** ıssı vü maḥbūb görklü cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4308). [yāl ü bāl,]*

yalan: *Doğru olmayan, gerçeğe uymayan söz,.*

Yoḳsa ḫod ola helāk ḳurtılavuz / Söz **yalanıduġın** andan bilevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2493). [yalanıduġın, --ıduġ, --ın]*

yalan: *Aldatıcı, doğru olmayan söz.*

Cümlenüñ aṣlını idelüm beyān / Rāstın eydüp ḳatmayalum hīç **yalan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 109). [yalan,]*

İstedügüñ eylügüm ben degülem / Söyleyem **yalan** diyem mi ben olam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4066). [yalan,]*

yalan: *Aldatıcı / sahte / samimi olmayan kimse.*

Kāfir olsun sözine **yalan** ḳatan / Çünki Türkler eyle didi baş baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6250). [yalan,]*

yalan söyle: *Gerçeğe uymayan şeyler söylemek; aldatmak maksadıyla bilerek söylenen gerçeğe aykırı, asılsız söz söylemek.*

Didi Ṣaru uşda yalan söyledüñ / Hergelede nice ḥüccet eyledüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1982). [yalan söyle, --dü, --n]*

yalap yalap: *Parıl parıl, alev ve ışık saçarak.*

Tīz çeker bendini çalḳardı çeküp / Gözleri **yalap yalap** aña baḳup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3345). [yalap yalap,]*

yalıñuz: *Yalnız, tek başına.*

Ḳıymaġıl oġlancuġuma luṭf ḳıl / Bir **yalıñuzca** oġuldur bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5181). [yalıñuzca, -ca]*

yalıñuz: *Ama, fakat.*

Ol ḳalupdur **yalıñuz** dimez belī / Görmiş-idi Ḥācī Bektaş'uñ yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6202). [yalıñuz,]*

yaluñuzça: *Yalınız, tek başına.*

Ṣuluca Ḳarayük üstinde görür / Bir **yaluñuzca** gögercin oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1320). [yaluñuzca,]*

yalvar-: *Birinden ısrarlı bir biçimde, kendine acındıracak sözlerle, saygılı bir biçimde bir şey istemek.*

Yalvaru ide niyāzı dostına / Durdı seccāde muʿallaḳ ber-varaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6741). [yalvaru, -u]*

Ně ḳadar **yalvardılar** hīç dönmedi / Çĕkilür kendüye bir söz dimedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1752). [yalvardılar, -dı, -lar]*

yalvar-: *Birinden ısrarlı bir biçimde, kendine acındıracak sözlerle bir şey istemek.*

Ḥaḳḳ'a **yalvarup** duʿā eyleye dir / Ola kim ola duʿāları ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 385). [yalvarup, -up]*

Öpdi işigi ṭurup peymānçeye / ʿÖẕrin ister **yalvarup** ol Ḫˇāce'ye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 804). [yalvarup, -up]*

Pes vaṣiyyet böyle ḳıldı ol ere / **Yalvarup** nāliş ḳılup ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5800). [yalvarup, -up]*

yalvar: *Birinden ısrarlı bir biçimde, kendine acındıracak sözlerle, saygılı bir biçimde bir şey istemek.*

Ṣuyı getürseñ viren ol Ḥaḳ durur / Ḥaḳḳ'a **yalvarsañ** yoḳuşa çıḳadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5988). [yalvarsañ, -sañ]*

yalvar: *Bir istekte bulunurken ısrarcı olmak.*

Yalvarup ere iderdi nālişi / Gemiciden gördi çün ol bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4862). [yalvarup, -(u)p]*

Ḳaraca Aḥmed gördi kim cānı çıḳar / Ḳaraca Aḥmed **yalvarup** ister amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6116). [yalvarup, -(u)p]*

Eli bende boynı baġlu göñli ġam / **Yalvarup** Mirzā'ya eydür bendüm al *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6354). [yalvarup, -(u)p]*

yalvar: *Bir istekte bulunurken ısrarcı olmak.*

Yalvarup amān diler erden ḳamu / Tevbe idüp didiler ki yā ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 992). [yalvarup, -(u)p]*

yan: *Yanmak.*

Meger ol meydānuñ ortasında ḫūb / Ṭarabul odı **yanar-ıdı** ṭurup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1192). [yanar-ıdı, -ar, --ıdı]*

yan: *Yan, yakın.*

Revzenesi var-ıdı Ṣaṭ Ṣuyı'na / Taḫtı revzene **yanındaydı** yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2379). [yanındaydı, -ı, -n, -da, -y, -dı]*

yan: *Yanmak, alev almak.*

Şimdi daḫı ol odundur kim yanar / Tā ḳıyāmet yanısardur **yanısar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2236). [yanısar, -ısar]*

yan: *Bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü.*

Çıñ ṣabāh inek ki ṣalmışlar ıdı / Buzaġı **yanına** gelmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1913). [yanına, -ı, -n, -a]*

Üsti **yanlarına** bir ṭaġ var-ıdı / Adına Ayraḳlı hem dirler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5285). [yanlarına, -ları, -n, -a]*

yan: *1. Isı ve ışık yayarak yok olmak, kül hâline gelmek. 2. Çok ıstırap çekmek, büyük bir acı içinde olmak, çok üzülmek.*

Cümle erenler şemʿası uyandı tamām / Her biri ögündi ki **yandı** çırāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6173). [yandı,]*

yan: *Bir şeyin "yan tarafı, kıyısı.".*

Çünki Ḫünkār irişicek ḫırmana / Geldi bunlar daḫı ḫırman **yanına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2146). [yanına, -ına]*

Ḳazanuñ çevre **yanına** ṭurdılar / Emr ider ḫan ḳapaġın ḳaldurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2541). [yanına, -ına]*

yan: *Bulunulan yer II yan, taraf.*

Ḳarşu oturur Ḫˇāce Aḥmed Yesevī / Ṭurduġı baba **yanı** varduġı evi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 800). [yanı, --ı]*

yan: *Yan taraf.*

Ol ḳapu açıldı girdi içerü / Ḳız yataġından **yaña** vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5243). [yaña, -a]*

yan: *Bir şeyin yakını, civarı, çevresi.*

İlerü geldi o beş ṭaş **yanına** / Nuṭḳa gelüñ didi iy beş ṭaş yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1992). [yanına, -ı, -n, -a]*

yan: *Alev almak, tutuşmak, yanıp kül olmak.*

Atdı ol putı hemān od içine / Put **yandı** dönmedi Hoy ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2697). [yandı, -dı]*

yan: *Etraf, çevre, yan, yakın.*

Kimdi **yanuñda** oturan iki er / Yüzleri nūrı ḳamaşdurur gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6635). [yanuñda, -u, -ñ, -da]*

Bu **yañadan** Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh / Ḳırşarı'ndan sürübeni geldi rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2876). [yañadan, -a, -dan]*

yan: *Alev almak, yanmak, tutuşmak.*

Gün ṭoġısından batısına tamām / **Yana** çırāḳuñ didi ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4240). [yana, -a]*

Söyünür Rum'da **yanan** biñ bir çırāḳ / Evliyādan ně ki varsa mā-ḥażar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6097). [yanan, -an]*

yan: *Alev almak, tutuşmak.*

Dutıcaḳ ḳuvvet **yanıcaḳ** pes tamām / Ol eve vardı yügürüp ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2695). [yanıcaḳ, -ıcaḳ]*

Bu kezin yazıda yaḳsunlar odun / Ulu āteş oluban **yansun** bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2548). [yansun, -sun]*

yan: *(birinin) yanı, yakını.*

Zekeriyyā ḳabri **yanında** ḳarār / Eyleyüp ḳıldı niyāz leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1232). [yanında, -ın, -da]*

Çille çıḳardı vü ḳıldı iʿtikāf / Zekeriyyā'nuñ **yanında** bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1233). [yanında, -ın, -da]*

Ḳabri medresesi **yanında** durur / Defni öz kendü bināsında durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1907). [yanında, -ın, -da]*

Otururdı bir ṭaş üzre olʿazīz / Var-ıdı bir süri ṭaş **yanında** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2125). [yanında, -ın, -da]*

Çöküben Ḫūnkār **yanında** oturur / Beni öldürmek dilerler didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3898). [yanında, -ın, -da]*

Bir **yanında** girü Ḫūnkār ḥażreti / Bile aḥbābı-y-ıla cemʿiyyeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3979). [yanında, -ın, -da]*

Reʾīsüñ **yanında** eyledi ḳuʿūd / Reʾīse nuṭḳ açuban söyledi zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4103). [yanında, -ın, -da]*

Oturup **yanında** ḥālinden ṣorar / Bildi himmet var durur yitişdi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4106). [yanında, -ın, -da]*

yan: *Ateş durumuna geçmek, tutuşmak. II Çok güçlü ve derin bir aşkla sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Şerḥ ideyin ʿaşḳ odına **yanasın** / Çünki bir gün Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6237). [yanasın, -a, -sın]*

yan: *1) Yanmak, tutuşmak 2) Üzülmek.*

Şol ḳadar urdı semāʿı baʿd ez-ān / Kül ider ol **yanar** odı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [yanar, -ar]*

Yā hū yā hū diyüben cevlān urur / Gözleri gevher gibi per per **yanar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6106). [yanar, -ar]*

yan: *Beraber, beraberinde.*

Gördiler **yanınca** var bir māh-rū / Bir cemīle duḫter ü pākīze-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4779). [yanınca, -ınca]*

yan: *Ateş durumuna geçmek, tutuşmak.*

Bunuñ elinden geleydi iş eger / Oda **yanmazdı** vü görmezdi żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2709). [yanmazdı, -maz, -dı]*

Virdi ḫilʿat şancağına gönderür / İşi Ḥaḳ'dur Ḥaḳ çırāğın **yandurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4259). [yandurur, -dur, -ur]*

yan: *(Aşk ateşiyle) kavrulmak.*

Kim oturup kim ayaġın ṭurdılar / Çille Ṭaġı'ndan **yañа** göz urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5631). [yañа, -a]*

yan: *Bedenin bir tarafı.*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ öte **yanı** / Ol zamānda nice-y-idi bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1909). [yanı, -ı]*

Hey **yanı** ḳararuban ölsün didi / Ol kişiye çünki ecel irsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2105). [yanı, -ı]*

Yanı ḳararup daḫı öldi hemān / Ṣoyı daḫı yine hem çün bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [yanı, -ı]*

Yanı ḳararur daḫı andan ölür / Ol ṣoyuñ ölümi hep andan olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2107). [yanı, -ı]*

yan: *Doğru, taraf, dolayı.*

Pes olur seccāde deryāya revān / Rūmili'nden **yaña** ʿazm itdi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2789). [yaña, -a]*

Çevre **yaña** köy ü il iḳlīm durur / Bu bize bir remz bir tefhīm durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3501). [yaña, -a]*

yan: *(Birinin) Yanı, yakını.*

Her birisi bunlaruñ it oldılar / Ol etüñ çevre **yanına** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 626). [yanına, -ı, -n, -a]*

Elin aluban geçürdi **yanına** / Ṣordı cemʿiyyet neden oldı yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1149). [yanına, -ı, -n, -a]*

Bu **yaña** Sulṭān Bektaş-ı Velī / Mescid içre ḳalmış-ıdı ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1712). [yaña, -a]*

Gitdi nāyib Ḳarayük'e çün irer / Üçpınar **yanına** ḳıldı çün naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1819). [yanına, -ı, -n, -a]*

Didi Ḫūnkār ġam degül bir günlige / Bitür ol işüñi var andan **yaña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1942). [yaña, -a]*

Çün aġacdan indi ol ḳuṭb-ı cihān / Ṣaru Ḫūnkār **yanına** düşdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2026). [yanına, -ı, -n, -a]*

Keşişüñ **yanına** vardı gör n'ider / Yapışup eline muḥkem ceẕb ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2560). [yanına, -ı, -n, -a]*

Ol oduñ çevre **yanına** geldiler / Çerge ḳuruban ṭolayu aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2569). [yanına, -ı, -n, -a]*

Yanına gelüben arḳasın yıpar / Himmet idübeni eylědi naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2735). [yanına, -ı, -n, -a]*

Ulu Abdāl-ıla Kiçi Abdāl'ı / **Yanına** alur buları ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2787). [yanına, -ı, -n, -a]*

Ol gele ṭuran erenlerden **yaña** / Ol revān uş söyledüm sözüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2970). [yaña, -a]*

Ġayb olur Ḫūnkār hemān-dem anda tīz / Mollālar daḫı bu **yaña** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3349). [yaña, -a]*

Şol benüm **yanumda** namāz ḳılanı / Hīç bilür misiz diñüz bize anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3688). [yanumda, -umda]*

Bu **yaña** ḳan ısları yügürdiler / Zārī vü feryād iderek irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3899). [yaña, -a]*

Ḫoş ḥayāt bulmış o dem örü ṭurur / **Yanına** ol oġlanuñ sürüp varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3907). [yanına, -ı, -n, -a]*

Gördi Ḫūnkār oturur yol **yanına** / Ne ḳatı eglendüñüz didi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3949). [yanına, -ı, -n, -a]*

Çün gemi Rūm'dan **yaña** oldı revān / Ḳudret-ile Ṣamsun'a irdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4154). [yaña, -a]*

Bunca ḳurbān-ıla Seyyid'den **yaña** / Varuban yüz süriyĕvüz tā aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5051). [yaña, -a]*

Ṣuṣuz'uñ Bunaz Ṣuyı'ndan ol **yaña** / Aḳyoḳuş dirlerdi adıyla aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5185). [yaña, -a]*

Ḳonya'dan **yaña** çıḳup oldı revān / İrişince Ḳonya'ya ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5357). [yaña, -a]*

Hümā Ṭaġı'nuñ dibinde meskeni / Ṣanduḳılu'dan **yaña** durur bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5422). [yaña, -a]*

yan: *Alev alıp tutuşmak.*

Şimdi daḫı ol odundur kim **yanar** / Tā ḳıyāmet yanısardur yanısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2236). [yanar, -ar]*

Ol söz-ile çıḳdı mollā der-kenār / Görür iki göz ṣanur külḫān **yanar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3486). [yanar, -ar]*

Bir ʿaẕīm heybetlü evren ṭaşra var / Gözleri külḫān demi gibi **yanar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3494). [yanar, -ar]*

ʿArafāt Ṭaġı'nda çoḳ āteş **yanar** / Çevre alup niçe kimsene çü nār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3765). [yanar, -ar]*

yan: *Bir şeyin içinde bulunduğu yer, yan.*

Aḳçayır'da olur-ıdı meskeni / Emre Ṭaġı'nuñ **yanında** bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5394). [yanında, -ı, -n, -da]*

yan: *A doğru.*

Naḳldür bir gün yine Ḫūnkār balı / Ḳarayük'den **yaña** gitdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [yaña, -a]*

yan: *Taraf / yön.*

Ṣaman-ıla üstin örtmişler-idi / Her biri bir **yaña** gitmişler-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2144). [yaña, -a]*

yan: *Bir eksene göre sağ veya solda kalan taraf.*

Bir **yanın** kesdi tamām başdan başa / Ḥayrete ḳaldı o kişi bu işĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2131). [yanın, -ı, -n]*

yan: *Yanmak.*

Şimdi daḥı ol odundur kim yanar / Tā ḳıyāmet **yanısardur** yanısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2236). [yanısardur, -ısar, -dur]*

yan: *Kat, nezd, huzur.*

Ġıll u ġışdan kibr ü kīnden dir arın / Baʿd ez-ān andan **yanuma** gel görin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3541). [yanuma, -um, -a]*

yan-: *Yanmak.*

Hem öñinde **yanaṭuran** çırāġı / Çırāġuñ ḳutusı-la ṭolu yaġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4391). [yanaṭuran, --aṭur, --an]*

yan-: *Ateş durumuna geçmek, tutuşmak.*

Öñlerinde yanmada hergiz çırāḳ / **Yanmayınca** şemʿada rūşen delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6099). [yanmayınca, -mayınca]*

yan-: *Ateş durumuna geçmek, tutuşmak.*

Ḳızġunından ol demür ḳızdı ʿaẕīm / **Yanmış-ıdı** zīra kim āteş delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5167). [yanmış-ıdı, -mış-ıdı]*

yan-: *Ateş durumuna geçmek, tutuşmak; zarar görmek, acı çekmek.*

Öñlerinde **yanmada** hergiz çırāḳ / Yanmayınca şemʿada rūşen delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6099). [yanmada, -ma, -da]*

yan-: *(Isı veya ışık veren şeyler) Çalışır, ısı ve ışık verir duruma gelmek.*

Uyarıldı ṭurduġı yirden çırāḳ / Geldi Bektaş'uñ öñinde **yandı** baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1159). [yandı, -dı]*

Üf diyüp uyardı anı şāh-ı hümām / Çünki şāhuñ şemʿası **yandı** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6172). [yandı, -dı]*

yan-: *Alev almak, yanmak, tutuşmak.*

Gicelerde **yanmadı** şemʿ ü delīl / Ḳarañuda ḳaldı begler key ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1003). [yanmadı, -ma, -dı]*

Ne ḳadar cehd itdilerse **yanmadı** / Od-ıla ney ile hīç uyanmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1345). [yanmadı, -ma, -dı]*

Yanup āteş ḳızduġı demde hemān / Ḳalḳdı ayaġ üstine ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2227). [yanup, -up]*

yan-: *Alev almak, tutuşmak.*

Ol putı atmış oda **yanmış** tamām / Eylemiş kendüsi od içre maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2702). [yanmış, -mış]*

Geldi Burhān gördügi ol ejdehā / Ḳarara **yanmış** kül olmış müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5207). [yanmış, -mış]*

yan-: *Ateş ile tutuşmak, alev alıp yanmak.*

Ol odun çün **yanubanı** ḳor olur / Cān Baba ol demde ḫurūşa gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2558). [yanubanı, --ubanı]*

yan-: *(Aşkla) Yanmak, tutuşmak.*

Āteşi bıraḳdı fāriġ oldı er / **Yandı** āteş ḳalmadı oddan ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2230). [yandı, -dı]*

yaña: *Yan: Taraf, yön.*

Duta-y-ıduḳ ola mı çevre ilüñ / Çevre alup dört **yañasından** gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5289). [yañasından, -sından]*

yaña: *Yan, taraf, yön.*

İdeler andan çırāḳ ola münīr / Her **yañası** ola anuñ müstenīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3437). [yañası, -sı]*

yaña: *Doğru, taraf.*

Bu **yaña** geldük Külü Ḫan elini / Yā ḫo meẕkūr Cān Baba aḥvālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2535). [yaña,]*

yaña: *-e doğru.*

Yüriyüp bir dut aġacı egsisin / Ṭutuban Rūm'dan **yaña** atdı yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1193). [yaña,]*

Naḳldür bir gün o şāh-ı evliyā / Seyre çıḳdı Ḫırḳa Ṭaġı'ndan **yaña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2222). [yaña,]*

yaña: *E doğru, taraf, yön.*

Gördiler giderdi ırmaḳdan **yaña** / Anı görüp ḳaldılar bunlar ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1569). [yaña,]*

İrte ṣıġır nöbeti gelür baña / Ben daḫı gitmeli oldum bir **yaña** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1934). [yaña,]*

Alup öküzüñi var git bir **yaña** / Uşda ṭoġrısın didüm sözüñ saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1952). [yaña,]*

Naḳldür bu **yañа** ol ḳuṭb-ı cihān / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2503). [yañа,]*

Bu **yañadan** irdi Ḫūnkār ḥażreti / Mollāyı vehme bıraḳdı heybeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3390). [yañadan, -dan]*

yañа: *Taraf, cihet, yön.*

Böyle diyüp şehr ucına çıḳdılar / Yazı üzre ol **yañaya** baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 612). [yañaya, -(y)a]*

Geçdi ḳoyın ardına tā döndere / Otlamaġa bir **yañaya** göndere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1431). [yañaya, -(y)a]*

Üçi bir seccāde üzre gitdiler / Rūmili'nden **yañaya** ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2790). [yañaya, -(y)a]*

Didi Ḫūnkār kim ne vaḳtin gitdiñüz / Beri bizden **yañaya** ʿazm itdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3067). [yañaya, -(y)a]*

Dümeni Rūm'dan **yañaya** dönderür / Yelken açup sū-yı Rūm'a gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4153). [yañaya, -(y)a]*

yañа: *Taraf, yön, tarafa, yöne.*

Mollālar dört **yañaya** pes gezdiler / Aradılar nereyi ki sizdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3364). [yañaya, -(y)a]*

Dest-būs idübeni oldı revān / Ṭuşına bir **yañaya** gitdi hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4679). [yañaya, -(y)a]*

Tā ki bāzāra irişdi giderek / Göz urup dört **yañaya** seyr iderek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4694). [yañaya, -(y)a]*

yañа: *Çevre, taraf.*

Ḳodı öküzlěri gitdi işine / Gör bu **yañа** Ḥācī Bektaş işi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1970). [yañа, -a]*

Dört **yañа** ṭolanuban çegzindiler / Bir ḳoyun güder çobanı buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2847). [yañа, -a]*

Ḥācī Bektaş ḳalḳuban andan gider / Bu **yañа** yaġmur yaġuban çün diñer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6253). [yañа, -a]*

yañа: *1. -e doğru. 2. Taraf, yön, cihet.*

Oldı evlādı perākende hemīn / Ṭaġılup her biri gitdi bir **yañа** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 245). [yañа,]*

Sözi Ḫıżr'uñ eyledi teʾšīr añа / Bostānı çigzindi dördi dört **yañа** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1480). [yañа,]*

Gĕmi bulup geçdiler ötĕsine / Bu **yaña** Ḫūnkār'a geldük biz yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1581). [yaña,]*

Bu **yaña** bir söz daḫı ẕikr ideyin / Ḫoş beyāndur anı daḫı diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [yaña,]*

Bu **yaña** Fāṭma işini çün görür / Aḫşama yaḳın sürüp eve gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1705). [yaña,]*

yaña: *-e doğru.*

Şükr ḳılup dirligüñ eyle temīz / İşidüp döndi ilinden **yaña** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3134). [yaña,]*

Ol dānişmendler didi bizden **yaña** / Yüridiler ḳaṣd ḳılup görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3476). [yaña,]*

Çekdiler atına bindi ol zamān / Oldı meydāndan **yaña** ol dem revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3981). [yaña,]*

Girmeyüp şehre dönüben gitdiler / Ḳonya'dan **yaña** girü ʿazm itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4004). [yaña,]*

Rūm'dan **yaña** yönin itmiş-idi / Ẕikr olan rem i zleri itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4248). [yaña,]*

Bu **yaña** Ḫūnkār rumūzın eyle gūş / Ḳarayük'de ṭurur-iken şöyle ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4353). [yaña,]*

Ḫācī Bektaş gibi ḳuṭb-ı evliyā / Ḳıblemüzden **yaña** ola bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4644). [yaña,]*

Pes deñizden **yaña** yöneldi hemīn / Ṣuya başduḳda ḳadem ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4856). [yaña,]*

yaña dut-: *O tarafa yönelmek.*

Bile birez itdi bunlar seyrānın / Ṣayḳalan'dan yaña dutdı yönlerin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1471). [yaña dut-, --dı]*

yanaġ: *Yanak, yüzün iki tarafının her biri.*

İşidicegez sözini aġladı / Yaş **yañaġına** aḳuban çaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3235). [yañaġına, -ı, -n, -a]*

yandur: *Yakmak, tutuşturmak.*

Daḫı buyurdı ki tennūr ḳızduruñ / **Yandurup** āteş aña odın uruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5165). [yandurup, -up]*

yandur: *Yandırma.*

Gün ṭoġup ṭolunduġı arża tamām / **Yandurısarlar** çırāġuñı enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4405). [yandurısarlar, --ısar, --lar]*

<u>yāʿni:</u> *"Demek oluyor ki" anlamında bir bağlaç.*

Yaʿnī Meʾmūn-ı ḫalīfeden işid / Atası emriyle ḳılmışdı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 250). [yaʿnī,]*

Ḳıldı maḳbūl ḥācetin **yaʿnī** Vedūd / Bektaş'a Ḫünkār diyüp ad itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6685). [yaʿnī,]*

Yaʿnī kim Rūm mülkine hīç girmeyĕ / Ol murād idindügine irmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1293). [yaʿnī,]*

Naẓarına ḳodı Ḫünkār'uñ anı / **Yaʿnī** neye ḳādirem görgil beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1519). [yaʿnī,]*

Ṣaru bir gün eyledi bir fikr-i bed / **Yaʿnī** Ḫünkār'a ide bir mekr-i bed *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1808). [yaʿnī,]*

İlteler bir yire sĕni ḳoyalar / **Yaʿnī** kim ḳayduñı senüñ yiyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1853). [yaʿnī,]*

Yaʿnī maḳṣūdları oldur ol velī / Ḳarayük'den ḳalḳa gide ol ulı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2203). [yaʿnī,]*

Nuṭḳ ešnāsında didiler ere / **Yaʿnī** Bektaş-ı Velī ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2206). [yaʿnī,]*

Yaʿnī kiyilden ü ṣovuḳdan ḳatı / Bunda ġāyetde çekerler zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2208). [yaʿnī,]*

Yaʿnī kim kendü kemālin itdi ʿarż / İrgüre maḳṣūdına budur ġaraż *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2388). [yaʿnī,]*

Üç dün ü gün od yaḳup ḳaynatdılar / **Yaʿnī** kim ḳatı meşaḳḳat itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2536). [yaʿnī,]*

Emr ider ol leşker odun cemʿ ider / Cān Baba emrini **yaʿnī** ḳamʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2557). [yaʿnī,]*

İşidüp masḫaraya alur anı / **Yaʿnī** ki inanmadı gör ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3079). [yaʿnī,]*

Ḫālī ḳıldı **yaʿnī** Ḫünkār çün gele / Ol yire anı tekellüf eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3374). [yaʿnī,]*

Ṭınmadı Ḫünkār iṭāʿat gösterür / **Yaʿnī** ki aña murādını virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3417). [yaʿnī,]*

Yaʿnī bir baḫt idüp olursa nizāʿ / Ol kitāblardan bulalar intifāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3454). [yaʿnī,]*

Çıḳdı mollā mescid üstine revān / Yuġılaya **yaʿnī** mescidi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3601). [yaʿnī,]*

Baʿd ez-ān çün ḳalḳdı Ḫūnkār ḥazreti / **Yaʿnī** ḳılaydı ḳażā-yı ḥāceti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4562). [yaʿnī,]*

Bir iki kez yılda gelürdi ere / Evliyānuñ **yaʿnī** dīẕārın göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4616). [yaʿnī,]*

Şeyḫ mürīd muḥibb ʿāşıḳ kim durur / **Yaʿnī** ol adlara kim lāyıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4786). [yaʿnī,]*

Yaʿnī incindiklerinden gemiye / Binmez-idi gider-idi bir yaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4860). [yaʿnī,]*

Çıḳdı bir el türbeden şundı anı / Ẕikr olan **yaʿnī** ki yĕşil fermānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4965). [yaʿnī,]*

Gördi bir kimseyle iki bacı gider / **Yaʿnī** Seyyid dergāhına ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5116). [yaʿnī,]*

Yaʿnī Altunṭaş tevābiʿindedür / Beşḳarış nām yiri bilüñ andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5281). [yaʿnī,]*

Zī muḥāl bu bize sālūslıḳ ṣatar / **Yaʿnī** görüñ bu bize erlik ṣatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [yaʿnī,]*

Gitdi bir fersaḥ öñince ol ser-verüñ / Virmege **yaʿnī** tesellīsin erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5662). [yaʿnī,]*

yāʿni: *"Demek oluyor ki, sözün kısası, doğrusu" anlamlarında bir bağlaç.*

Ḳāsım itdi çün ere yine ḫaber / Münkir oldı didi **yaʿnī** ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 999). [yaʿnī,]*

yāʿni: *"Demek oluyor ki, doğrusu" anlamında bir bağlaç.*

Yaʿnī aġırlar ana oġul Bektaş'ı / Līki Bektaş anasına egüp başı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5934). [yaʿnī,]*

yaʿnī kim: *Kısacası, şöyle ki.*

Ẓıll-ı Sübḥān Āl-i ʿOšmān nīk-baḫt / **Yaʿnī kim** hem Ildırım Ḫan aldı taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 101). [yaʿnī kim,]*

yanık: *Yanık, yanmış olan.*

Yanığı ucında pes bellü durur / İsteyenler Ḳonya'da varur görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1197). [yanığı, --ı]*

yanın: *Taraf, yön.*

Oturuban seyr iderken dört **yanın** / Geçdi fikrinden bu vech-ile hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5492). [yanın,]*

yanına: *(Vücudun) yan (tarafı).*

Ṣaġ **yanına** aldı Ulu Abdāl'ı / Ṣolına aldı kiçisin ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2754). [yanına,]*

Himmetin kerrāt-ile almış-ıdı / Pūstın hem **yanına** ṣalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4826). [yanına,]*

yanına al: *Yakınında bulundurmak, yakınına getirmek.*

Yanına aldı pes anı bir zamān / Bir zamāndan ṣoñra irdi emr-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 333). [yanına al, --dı]*

yanḳo mādiyān: *Yanko bin Madyan. İstanbul'un kurucularından olduğu anlatılan efsanevî kişi.*

Adı Yanḳo Mādiyān'dur ol erüñ / Ṣāh buyurdı varuban ol ser-verüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5765). [yanḳo mādiyān, -dur]*

Çünki **Yanḳo Madiyan** miʿmār pes / Gördi-se erden vilāyet ol nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5780). [yanḳo madiyan,]*

İsmi kāfir didi **Yanḳo Madiyan** / Adı Ṣādıḳ Dervīş oldı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5793). [yanḳo madiyan,]*

yañlış: *Yanlış, kusurlu, hatalı.*

Oḳudup **yañlışın** iderler idi / Çünki girdi içerü ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6632). [yañlışın, --ın]*

yañlış: *Yanılmak, hata yapmak, aldanmak, şaşırmak, azmak.*

Oḳur idüñ **yañlışuñ** dirlĕr-idi / Gördügüm sāʿat hemān ġayb oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6637). [yañlışuñ, -uñ]*

yanma: *Yanmak.*

Girsün ol oda eger kim **yanmaya** / Giricek hīç ol oda göyünmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2549). [yanmaya, -y, -a]*

yanmaz: *(Ateşin) yanması.*

Ḳırḳ gün oldı çıḳmadı çaḳmaḳdan od / Bişmedi çig **yanmaz** od çıḳmadı dūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1002). [yanmaz,]*

Virse göñlin ol oda **yanmaz** ıdı / Kül oluban oda göyünmez idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2574). [yanmaz,]*

yap: *Bina etme.*

Yidi pāre şehr **yapdı** ol hümām / Ḳonya'yı hep yapdurup ḳıldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1635). [yapdı, -dı]*

Vardı İdrīs **yapdı** bir ḫoş cāygāh / Evliyāyı göre gelenler zi-rāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2065). [yapdı, -dı]*

Ḳışlalar **yapup** köyler ḳıldılar / Yirlenüp yurtlanup anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2651). [yapup, -up]*

Yapdı ḳubbe ḫūb maʿmūr eyledi / Ḫoş belürtdi mülkde meşhūr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4469). [yapdı, -dı]*

Begenürseñ dir Zupun her nereyi / Saña mesken **yapalum** ol arayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4938). [yapalum, -alum]*

Üstine **yapdurdı** bir ʿālī binā / Ḫoş mezārını belürtdi hem yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5030). [yapdurdı, -dur, -dı]*

Anda Bayram Begi nām bir baḫtulu / Köpri **yapupdı** Saḳarya'ya ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5069). [yapupdı, -updı]*

Kendüye ḫalḳı muḥibb oldı ḳatı / **Yapdı** hem bir tekye bulup şevketi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5311). [yapdı, -dı]*

Yapdı hem bir āsitāne key laṭīf / Mesken itdi ehl-i faḳra ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5312). [yapdı, -dı]*

Beşḳarış'da **yapdı** hem bir ḫoş binā / Hem teʾeḫḫül eyledi bulup ġınā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5313). [yapdı, -dı]*

Yıḳdı kilīsāyı **yapdı** zāviye / Kim pür oldı ehl-i faḳrla zāviye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5315). [yapdı, -dı]*

Āsitāne **yap** maḳām it burayı / Bunda olmaḳ saña vü bize eyi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5366). [yap,]*

Anuñ içün **yapdı** ḫoş mesken laṭīf / Bir niçe yıl ḳıldı süknā ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [yapdı, -dı]*

İstedi ki türbesini **yapa** şāh / Varup anda işigini öpe şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5761). [yapa, -a]*

Didiler ki kāfir-iken bu kişi / Türbe **yapdı** sevdi Ḥācī Bektaş'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5833). [yapdı, -dı]*

Mülk-i Rūm'a olıcaḳ ol pādişāh / Üc ʿimāret **yapdı** altı ḫānḳāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5854). [yapdı, -dı]*

Yapdı nice köprü vü kārvān-sarāy / Ki oldı rāḥat anda yoḫsul-ıla bay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5855). [yapdı, -dı]*

Çünki ḳubbe **yapılup** oldı tamām / Gitdi miʿmār dünyādan da iy hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5850). [yapılup, -ılup]*

yap: *İnşa etmek.*

Yidi pāre şehr yapdı ol hümām / Ḳonya'yı hep **yapdurup** ḳıldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1635). [yapdurup, -dur, -mak]*

Pes Selīm Şāh Ḳayṣeri'yi **yapdurur** / Şimdilik andan hemān bir burc durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1618). [yapdurur, -dur, -ur]*

Ṣandı ol muḥib ki ġayrı kimsene / **Yapdurup** çekdürdi ṭaşı bünyāna *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2277). [yapdurup, -dur, -mak]*

Nice ben dir-isem eyle işleyĕ / **Yapmaġa** ben diyicegez başlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2271). [yapmaġa, -maġ, -a]*

Bir kilīsā daḫı **yapmış-ıdı** ol / Naḳşına ḫarc eyleyüp altunı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5284). [yapmış-ıdı, -mış, -ı, -dı]*

Āsitāne **yapuban** ḳıldı maḳām / Konya ḫalḳı ḳıldı ʿizz ü iḥtirām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5368). [yapuban, -uban]*

yap: *Biriktirmek ve inşa etmek bağlamlarında.*

Ravżasın **yapmaġa** kim istedi şāh / Ere miʿmār olmaġa istedi şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5762). [yapmaġa, -ma, -ga]*

yap: *Yapmak, inşa etmek.*

Aḳsarāy Ṣuyı'na ḫoş sed bağladı / **Yapdurup** şehrin işini ṣağladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1627). [yapdurup, -dur, -mak]*

yap-: *Bina etme.*

Ḳubbe **yapdılar** mezārı andadur / Mürde ṣanma bil ki anı zindedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1629). [yapdılar, -dı, -lar]*

yap-: *Yapmak.*

Meger ol beg kendi-çün günbed ulu / **Yapdurupdur** ḫoş binā ol baḫtulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5508). [yapdurupdur, -dur, -up, -dur]*

yap-: *Yapmak, inşa etmek, uğraşmak.*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-idi yüz ura / Ḳızı bācī yufḳa **yapardı** oturup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6092). [yapardı, -ar, -dı]*

yap yap: *Yavaş yavaş, usul usul, sessizce.*

Otlayu ṣulayu ṣığır çĕkilür / **Yap yap** artlarınca Ḫünkār'a gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1946). [yap yap,]*

yapdur: *Yaptırmak.*

Ol Şaṭ Irmaġı kenārında yüce / Köşk **yapdurup** durурdı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2378). [yapdurup, -up]*

yapdur: *Inşa ettirmek.*

Bir gicede bu evi tā **yapdura** / Bir gicede bu kemāle ṭapdura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2281). [yapdura, -a]*

yapdur: *Yaptırmak, inşa ettirmek.*

Burayı **yapdurayın** bir cāygāh / Ḳıla ḫalvet-ḫāne dir anı o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2264). [yapdurayın, --ayın]*

yapıl: *Hazırlanmak.*

Tā ki **yapıldı** vü hem oldı tamām / Emr ider şeyḫi oḳudılar gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6624). [yapıldı, -dı]*

yapıl: *Yapılmak, inşa edilmek.*

O gice yatup ṣabāḥın ṭurdılar / **Yapılupdur** ṭaş tamāmet gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2276). [yapılupdur, -up, -dur]*

yapıl-: *İnşa edilmek, kurulmak.*

Ol evüñ ḳalan dīvārı niçe kez / Yıḳılup **yapıldı** ḳac kerre bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [yapıldı, -dı]*

yapış: *Aralık bırakmayacak biçimde üzerine dokunmak.*

Keşişüñ yanına vardı gör n'ider / **Yapışup** eline muḥkem ceẕb ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2560). [yapışup, -up]*

yapış: *Yardım istemek, yalvarmak, yakarmak, medet istemek.*

Yapışayın dir-iken Ḫūnkār girü / Ġaybet ider oradan ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3686). [yapışayın, --ayın]*

yapış: *Birinden bir şey arzu ederken iyice yakınlaşmak, aşırı hürmette bulunmak.*

Yapışup yakasına defʿī hümām / Armaġānum bu durur alġıl didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6187). [yapışup, -up]*

yapış: *(Bir şey bir yere) Ayrılmayacak şekilde tutunup kalmak.*

Burhān ejder ḳorḳusından iy ʿazīz / Eşegüñ ḳuyruġına **yapışdı** tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5197). [yapışdı, -dı]*

yapraġ: *Bitkilerin solunum, özümleme, terleme vb. olaylara yarayan, genellikle klorofilli, şekli bulunduğu bitkiye göre değişen yeşil uzantısı.*

Şol sūsen **yapraġı** üstine anı / Ṣaluban üstinde ḫoş ḳıla namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6734). [yapraġı, -ı]*

yaprak: *Ağaç yaprağı.*

Ḳılmaya **yapraḳ** taharrük çok u az / Şeyḫlıġa anı ḳabūl eylĕyevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6735). [yapraḳ,]*

Rengi uçmış gevdesi **yapraḳ** mišāl / Ditrer idi uġramışdı ṭurfe ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3491). [yapraḳ,]*

yaprak: *Aksaray'daki Selme Hisarı'nın bir bölümüne verilen ad.*

Birine Selme Ḥiṣārı dinilür / Birine **Yapraḳ** dimekle añılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1621). [yapraḳ,]*

yapraklan: *Ağacın yapraklarının çıkması.*

Yaşarup **yapraḳlanup** çiçek virür / Aşaġa baḳubanı Ṣaru görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2018). [yapraḳlanup, --up]*

yapu: *Bina, inşaat, ev, yapı.*

Bir yüce köşkdür müretteb **yapusı** / Hem iki ḳanatlu yüce ḳapusı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4119). [yapusı, -sı]*

Çünki ḳubbe **yapusı** oldı tamām / Līki ġāyet yüksek-idi key be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5772). [yapusı, -sı]*

yapucı: *Yapıcı, bina yapan, mimar.*

Görüñ ol muḥibb işidüben n'ider / Bir niçe **yapucıları** cemʿ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2273). [yapucıları, --lar, --ı]*

yapulu: *İnşa edilmiş, yapı olarak kurulmuş, yapılmış.*

Çünki deryānuñ dibine irdiler / Bir müzeyyen **yapulu** köşk gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4118). [yapulu,]*

yar-: *Kesmek, parçalamak.*

Öldüginden ṣoñra ḳarnını **yaruñ** / İki oġlımuz çıḳar andan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2182). [yaruñ, --uñ]*

yār: *Ağızda biriken su.*

Aġzı **yarından** başına çün sürer / Başı keli gidüben ṣaçı biter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 775). [yarından, -ından]*

yār: *Arkadaşlar, dostlar.*

Gördiler ġaybdan belürdi bir ṭomar / Gelüben Ḫūnkār'uñ öñine i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1381). [yār,]*

yār: *Dost, arkadaş.*

İllā ʿaḳlında birez naḳṣ var-ıdı / Ṣanma ki ʿaḳlı özine **yār-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2377). [yār-ıdı, -ıdı]*

yār: *Arkadaş, dost.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳaṣd itdi **yāra** / Ḫˇāce'nüñ virdügi ḥükmi göstere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1380). [yāra, -a]*

Ḳarayük'de eyleyincegez ḳarār / O sehel idi Ḳarayük'de i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1931). [yār,]*

Serpdi seccādeyi Ḫūnkār çün i **yār** / Oldı altından bir genc āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3822). [yār,]*

Ḥasretine döymez anıñ kimse i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5930). [yār,]*

yār: *Allah.*

Ḳıldı ol ikisi Tebrīz'de ḳarār / Dost Ḫudā'yla Ḫıż ı r Ṣāmet i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5488). [yār,]*

yār: *Yarmak, ayırmak.*

Yardılar ḳarnın iki oġlan çıḳar / Beslediler ölmedi gūş it ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2184). [yardılar, -dı, -lar]*

yār: *Yarılmış yer, suyun açtığı uçurum.*

Mollā da ṣudan **yar** üstine çıḳar / Göreyin diyü ol evrene baḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3505). [yar,]*

yār: *Dost, arkadaş || sevgili.*

Bir ḳarıcıḳ anası hem var-ıdı / Ol daḫı erenlere hem **yār-ıdı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4617). [yār-ıdı, --ı, -dı]*

yār: *Arkadaş, dost II Sevgili.*

Öyle diyüp aġlar-ıdı zār u zār / Başmadı Rūm'a daḫı ayruḳ i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1905). [yār,]*

yār: *Arkadaş, dost, sevgili.*

Ḳāḍīda ne var-ısa māl u ṭavar / Ṣatuban mehyā iderler hep i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3010). [yār,]*

yār: *Arkadaş, dost. II Sevgili.*

Didi Ḳırşehri'nde bir er var durur / Ol anuñ ıla muṣāḥib **yār** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3457). [yār,]*

yār: *Arkadaş / kul (okuyucu).*

Çün irüp menziline ḳıldı ḳarār / Bir ulu yol üstine ṭurdı i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3135). [yār,]*

yār: *(Fars.) Sevgili II. Dost.*

Sīm ü zerden virdi anlara i **yār** / Her biri buldı ġınā ṭaġıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 393). [yār,]*

Ol nişān her kimseye kim **yār** durur / Bilürüz ol Murteżā'nuñ sırrıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6721). [yār,]*

ʿİlm-i zāhir ʿilm-i bāṭın ně ki var / Cümlesinde ber-kemāl-idi i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 580). [yār,]*

Niçe kez şehr-i Semerḳand'da i **yār** / Cemʿ olur ʿālimleri her ně ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 581). [yār,]*

Ol zamān ki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Gönderince Ḥaydar'ı şeyḫine i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 834). [yār,]*

Pes Ḥüseyn'den ḳalmış-ıdı bil bular / Ol imām Zeyne'l-ʿabā'ya hem i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [yār,]*

Gördiler seccādeleri her ne var / Çevre yanında döşenmişdür i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1353). [yār,]*

Bir yeşil el perde ardından hemīn / Çıḳdı iy **yār** görmişüz anı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [yār,]*

Başına ḳızıl zümāytīden giyĕr / Biz geregi daḫı egninde i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1692). [yār,]*

Dĕñiz ortasına irincek i **yār** / Key muḫālif esdi ol dem rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4045). [yār,]*

Key muḫālif esdi anda rūzigār / Ḳaldı az kim ġarḳ olavuz biz i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4712). [yār,]*

Çille Ṭağı'ndan geliser bir süvār / Atı boz ṭonı yişil ola i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [yār,]*

yār: *(Fars.) Sevgili II. Dost.*

Eylediler ne kim erkān var-ısa / Ḫoş durur yār **yārına** ġam-ḫ̆ār ısa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2882). [yārına, -ı, -n, -a]*

yār: *1. Sevgili. 2. Dost. 3. Bildik, tanıdık.*

Tekye Ḳaya dirler aña şimdi i **yār** / Tekye ḳurbında ziyāretgāh odur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [yār,]*

yār: *(Fars.) Sevgili. II Dost.*

Var-ıdı anda otuz altı ḥişār / Key ḳatı beklik ḳayadur bil i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1620). [yār,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işiginde ḳarār / Eyleyüp tenhā oturmışdı i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4575). [yār,]*

yār: *Arkadaş (okuyucu).*

Otuz altı yıl ḳılur anı ḥişār / Anı daḫı feṯḥ ider āḫir i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1623). [yār,]*

Kimisi dervīşlik itdi iḫtiyār / Kimisi daḫı varur gider i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3589). [yār,]*

Oluban şancaḳ begi itdi ḳarār / Bunuñ üzre geçdi bir müddet i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4266). [yār,]*

yār: *(Far.) Sevgili; dost.*

Yügürüm ile eve geldi i **yār** / Etmek içine birez yaġdan ḳoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [yār,]*

Ol pıñara şimdi dirler Üçpıñar / Ṣuyı ḥammāmuñ bil andandur i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1820). [yār,]*

Didi zindāncıya virüběni zer / Bize bir turva türāb getür i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [yār,]*

Eylediler ne kim erkān var-ısa / Ḫoş durur **yār** yārına ġam-ḫ̆ār ısa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2882). [yār,]*

Aḳsarāy'a gelüp itdiler ḳarār / Meskeninde mesken eylědi i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3444). [yār,]*

Ġāzīler sulṭānı oldı āşikār / Feṯḥ ü nuṣret dāʾim oldı aña **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4450). [yār,]*

Rūm milkinde bu resme ulu şar / Görmedüm işitmedüm didi i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4686). [yār,]*

Gelüp ol ṭon-ıla ḳondı bir yire / Ol ṭon-ıla tā ki görindi **yar** a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4905). [yar,]*

Oturup göñlüñde eylĕyem ḳarār / Hem dilüñde söyleyem didi i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5498). [yār,]*

yār: *Allah'a iman eden, mü'min.*

Ḳaldı evlādı ḳılur anda ḳarār / Beşḳarış nām yirdedür anlar i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5335). [yār,]*

Çıḳdı tekye ḳapusundan ṭaşra i **yār** / Gördi ʿOšmān ḥażretin zencīr-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6363). [yār,]*

yār: *Arkadaş, dost II Dinleyici, okuyucu.*

Dökeler deñize buġdayı ne var / Yiyniyicek gemi yüriye i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4101). [yār,]*

Ḳılıç Aṣlan göçicek iy baḫtiyār / Oldı şāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn i **yār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4180). [yār,]*

yār it-: *Dost edinmek, yoldaş edinmek.*

Cān u göñülden ere iḳrār ider / Getürüp īmān özine yār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2851). [yār it-, --er]*

yārā: *Bir şey yararlı olmak, yarar sağlamak.*

Ādeme rızḳ olıcaḳ olmış ḥacer / Nicesi fāyideye ayruḳ **yarar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2163). [yarar, -r]*

Sünnī durur Ḥaḳḳ'a **yarar** her işi / Ḥükmi altında durur cinn-i cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6196). [yarar, -r]*

yārā: *Bir şey yararlı olmak, yarar sağlamak, faydalı olmak.*

Didi Ḫūnkār pes ne-y-içün **yaramaz** / Yaramaz oldur ki var durur yimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [yaramaz, -maz]*

Didi Ḫūnkār pes ne-y-içün yaramaz / **Yaramaz** oldur ki var durur yimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [yaramaz, -maz]*

Yola gele āḫirü'l-emr ol gidüp / Hep **yaramaz** fi'lini hem terk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5129). [yaramaz, -maz]*

yārā: *"Ey dost" anlamında şairin kendine hitabı.*

İşbu ḳuşlar iy ʿaceb bizüm yire / Uġradılar mı diyesin iy **yarā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [yarā,]*

Çün ʿAlāʾe'd-dīn Sulṭān iy **yarā** / Beglerin cemʿ eyledi hep bir yirĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2641). [yarā,]*

Ḳarayük ḳurbında vardur bir ḳara / İsmi anuñ bil Mucur'dur iy **yarā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5444). [yarā,]*

yaraġ: *Hazırlık.*

Tĕneşür taḥtasına çıḳardılar / Yumaġ-içün **yaraġını** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5375). [yaraġını, -ın, -ı]*

yaraġ: *Teçhizat, araç gereç.*

Düzdürüp tābūtumı ḥāżır ḳıluñ / Ṣuyum ılıt **yaraġım** vāfir ḳıluñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5672). [yaraġım, -ım]*

yaraġ: *Hazırlık, levazım, teçhizat.*

Biz daḫı irdük bu resme öñce git / Varavuz uş üstüñe **yaraġuñ** it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5190). [yaraġuñ, -uñ]*

yaraġ: *Teçhizat, araç gereç || hazırlık.*

Hep **yaraġum** neyse ḥāżır ḳılasın / Bu gice perde dutaram bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5523). [yaraġum, -um]*

yaraġ: *Fayda, yarar.*

Pes Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş hemān / Ḳalḳdı **yaraġın** görüp ol paḳ-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5482). [yaraġın, -ın]*

yaraġın: *Hazırlık yapmak, teçhizat donatmak.*

Muʿteber niçe kitāb götürdiler / Yol **yaraġın** ne-y-ise bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3453). [yaraġın,]*

yaraġın gör: *Hazırlığını tamamlamak.*

Cemʿinüñ tā kim ṣalāsın virdiler / Dest-namāz idüp yaraġın gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3975). [yaraġın gör, --di, --ler]*

yaraġın it: *Hazırlık yapmak.*

Pes düġün yaraġın itdi az az / Ḫoş velīme ḳıldı eylĕdi düġün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 364). [yaraġın it, --di]*

yaraḳ: *Fayda.*

Elli ḳul virdi belī maḥbūb-ı genc / Üç ḳaṭār ḳāṭır virür yüki **yaraḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [yaraḳ,]*

yarak: *Fayda, işlenen sevabın ve iyiliğin karşılığı olarak öte tarafta hak edilen mükafat II Hazırlanmak, silahlanmak, teçhizatlanmak.*

Ḫarc idüp altunı gördiler **yaraḳ** / Başladılar ḳubbeye idüp ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5770). [yaraḳ,]*

İtdi taḳrīr olan aḥvāli ʿayān / Biñ bir eren varmaġa ḳıldı **yaraḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6158). [yaraḳ,]*

Ḳapuya baḳup gözedürdi yolı / Didi abdāllara eyleñ tiz **yaraḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6358). [yaraḳ,]*

yaraḳ gör-: *Hazırlık yapmak II Karar verip hazırlanmak.*

Pes Ḫıż ı r Lāla ṭutup gördi yaraḳ / Ḳazdılar işikde sinin ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5826). [yaraḳ gör-, -di]*

yarak gör: *Hazırlık yapmak II Karar verip hazırlanmak.*

Pes yaraḳ görüben andan ṭurdılar / Gelüben tā Ḳarayük'e irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3086). [yaraḳ gör, --üben]*

yarak it-: *Hazırlık yapmak.*

Böyle diyüp itdiler tizcek yaraḳ / Gūş dut gör nice düşdi ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1067). [yaraḳ it-, --di, --ler]*

yarak kıl: *Fayda sağlamak.//hazırlık yapmak.*

İẕn-i Ḫaḳ'la götrüdi Ḳuds'i Burāḳ / Didi Aḥmed ḥażretine ḳıl yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 113). [yaraḳ ḳıl,]*

yarak kıl-: *Fayda sağlamak.//hazırlık yapmak.*

Adını dirlĕr-idi anuñ Çırāḳ / Görmege Ḫūnkār'ı ḫoş ḳıldı yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3037). [yaraḳ ḳıl-, --dı]*

yaraḳlu: *Silahlı, teçhizatlı.*

Nā-gehān yidi mülebbes atlular / Yatlu **yaraḳlu** güzīn heybetlüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1860). [yaraḳlu,]*

yaramaz: *Boş yere, gereksiz.*

Ḥācī Bektaş'a bu sizüñ işüñüz / Bu **yaramaz** fiʿl ü bu cünbüşüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2710). [yaramaz,]*

yārān: *Arkadaşlar, dostlar.*

Durdı daḫı ḥażrete yitürdiler / Enbiyā çün kim görür **yārān-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 182). [yārān-ıla, -ıla]*

Aldı elinden hemān-dem ol ʿazīz / Ekl ider **yārānlarıyla** ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6697). [yārānlarıyla, --lar, --ı, -y, --la]*

Ol ḫalīfe çün erüñ **yārānıdur** / Evliyā ıssı olaruñ cānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4030). [yārānıdur, --ı, --dur]*

yaraşıḳ: *Münasip, layık, uygun.*

Yonar ıdı kepçe vü keşkül ḳaşıḳ / Şöyle yonar idi ġāyet **yaraşıḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 589). [yaraşıḳ,]*

yarat: *(Allah) Yoktan var etmek.*

Ol demi çün ḫalḳ idüpsin ʿālemi / Ol güni çünki **yaratduñ** ʿālemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 839). [yaratduñ, -du, -ñ]*

yardan: *Uçurum.*

Ḳurt yiyüp yā bir żarar gelse didüm / Yā düşüp **yardan** eger ölse didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [yardan,]*

yardım it-: *Yardım etmek.*

Ṭur yuḳaru babaña iltem seni / Ben bahāne yardım iden ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 818). [yardım it-, --en]*

Gelmedi bil aña hergiz bir żarar / Pes ne ġam aña ki yardım ide er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [yardım it-, --e]*

Çün ṣuçuñ yoḳ yardım ide Kirdigār / Şāhımuzdur evliyā ṣāḥib-naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6318). [yardım it-, -e]*

yardım it-: *Kendi gücünü, imkanlarını başka birinin iyiliği için kullanmak; iş yapmakta olan bir kimse ile o işi beraber yapmak (KL).*

Bileyem senüñle bile giderem / Gözlerem ben saña yardım iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2463). [yardım it-, --er, --em]*

yāren: *Dost, arkadaş.*

Aña daḫı görünüp böyle didi / Al **yārenlerüñ** baña gelgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5481). [yārenlerüñ, -ler, -üñ]*

yārḥişār: *Yarhisar (Bursa'da bir yerleşim yeri).*

Bilecük ü **Yārḥişār** İznīḳ hemīn / Bursa ḳaldı feṯḥ olunmaduḳ yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4186). [yārḥişār,]*

Göl ü Göynük-ile İznīḳ **Yārḥişār** / Bilecik İrmeni-y-ile Yeñişar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4440). [yārḥişār,]*

yarı: *Yarım.*

Ḳuṭb-ı ʿālem **yārıdur** taṣdīḳ ḳıluñ / Ḳubbe-i elif tācıñ olan ṭālibi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6045). [yārıdur, -dur]*

yarı: *1. Bir bütünün ayrıldığı iki eşit parçadan her biri, bir bütünün yarısı.*

Başınuñ nışfı tıraş olmış-ıdı / **Yarı** mūyı başınuñ ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4084). [yarı,]*

yār-ı ʿazīz: *Aziz, değerli sevgili.*

İşbu remzden ġayrı iy **yār-ı ʿazīz** / Barmaġıyla bir işāret ḳıldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1346). [yār-ı ʿazīz,]*

Ol erenler didiler **yār-ı ʿazīz** / İlerü gel kes bu ḳavunları tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1500). [yār-ı ʿazīz,]*

yār-ı ʿazīz: *Kıymetli dost.*

Hoy Ata'nuñ ḳabri iy **yār-ı ʿazīz** / Balı Şeyḫ köyinde olur bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2722). [yār-ı ʿazīz,]*

Çagırup dir aña iy **yār-ı ʿazīz** / Berü gel luṭf eyle iñen gitme tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3147). [yār-ı ʿazīz,]*

Ḳarayük ḳurbında iy **yār-ı ʿazīz** / Kim Beyāmlu nām vādī var-ıdı nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3170). [yār-ı ʿazīz,]*

Bir bezirgān deştden **yār-ı ʿazīz** / Gemiye girdi Şınāb'a giçe tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4044). [yār-ı ʿazīz,]*

Bir ḫalīfe daḫı iy **yār-ı ʿazīz** / Kim Bahāʾe'd-dīn-i Aṭlas-pūş nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5469). [yār-ı ʿazīz,]*

yār-ı cān: *Can dostu, arkadaş.*

Ġavġā üni geldi semʿine hemān / Bir kişiye didi kim iy **yār-ı cān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1543). [yār-ı cān,]*

yārī kıl: *Nasip etmek, uygun kılmak.*

Līki yārī ḳılmadı devlet aña / Ḥaḳ teʿālā virmedi nuṣret aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 666). [yārī ḳıl, --ma, --dı]*

yārī kıl-: *Dostluk etmek, yardım etmek.*

Dīnümüz seyyidisin eyle meded / Ḳıl duʿā kim yārī ḳıla ol Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 699). [yārī ḳıl-, --a]*

yārī ḳıl-: *Nasip etmek, uygun kılmak.*

Ḥaḳ baña yārī ḳılursa bu zamān / Ol Bedaḫṣān mülkine varup hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 745). [yārī ḳıl-, --ur, --sa]*

yarıc: *Yardımcı, muin, şefaatçi.*

Hep ḫalīfelik mübārek didiler / **Yarıcıñ** ol Ḥaḳ tebārek didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1179). [yarıcıñ, -ıñ]*

yarıcuñ: *Yardımcı, şefaatçi.*

Yarıcuñ olsun seniñ Rabbu'l-enām / Çünki ʿOšmān işidür erüñ sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6373). [yarıcuñ,]*

yarık: *Yarık, çatlak.*

Geldi ḳapu **yarığından** içerü / Pes naẓar ṣalduḳda varup ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1730). [yarığından, --ı, --n, --dan]*

yarıl-: *Ortadan ayrılmak; üzerinde yarık veya yara açılmak.*

Yarılup dīvār hemān bir el çıḳar / Pes Güvenc'i arḳası üzre yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4762). [yarılup, -up]*

yarıl: *Parçalanmak,yarılmak.*

Gevdesi ḳabar ḳabar olup şişer / **Yarılup** ṣaru ṣuyı çıḳup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2040). [yarılup,]*

yārın: *Bir sonraki gün, ertesi gün.*

Dir i arduç pürüñ ile ört beni / Ṣāfiʿ olup ḳurtaram **yarın** seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1584). [yarın,]*

Didi Ḫūnkār **yarın** öylen geleler / Gevdeñüñ başını senüñ alalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3969). [yarın,]*

İşidicek beg bu resm-ile ḫaber / Mühlet olsun **yarın** öyleyin eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3970). [yarın,]*

yārın: *1. İçinde bulunulan günden sonra gelen gün. 2. Gelecek, istikbal.*

Tā Saḳarya Ṣuyı'nuñ kenārına / İrdi bunlar göyübeni **yarına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5041). [yarına, -a]*

yarına ḳal-: *Bir sonraki güne kalmak.*

İre-y-idi dir erüñ naẓarına / Belki şimdi ḳalmayuban yarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3042). [yarına ḳal-, --ma, --y, --uban]*

yarlıġ: *Bağışlamak.*

Oḳuyanı diñleyeni yazanı / Raḥmetüñle **yarlıġaġıl** yā Ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5867). [yarlıġaġıl, -aġıl]*

yarlıġamak: *Bağışlamak, mağfiret etmek.*

Ḥācī Bektaş yüzi ṣuyına İlāh / ʿAfv idüp **yarlıġaya** gide günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5812). [yarlıġaya, -y, -a]*

yarma: *Iri bulgur.*

Didi döküñ ortaya **yarma** darı / Dökdiler ṭaruyı daldı bir nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6057). [yarma,]*

yaru: *Yarı.*

Çün tırāş **yarusına** dek eyledi / Pes diyü Ḫūnkār Ṣaru'ya söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2510). [yarusına, --sı, --n, --a]*

yarusı: *Bir şeyin yarımı kadar olan, yarım olan.*

İki şaḳḳ oldı Saḳarya ol zamān / **Yarusı** yuḳaruya oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5066). [yarusı,]*

Yarusı aşaḳaya aḳdı gider / Ṣu geçid virdi bular da gör n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5067). [yarusı,]*

yaş: *Yaş, ömür.*

Yaşayan yitmiş **yaşı** ḫalḳuñ gele / Yidi yaşarına anuñ ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3844). [yaşı, -ı]*

yaş: *Göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı, eşk, sirişk.*

Yūnus'uñ ḳarnı uruldı şevḳ-ıla / Gözleri **yaşı** aḳar ḫoş ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2947). [yaşı, -ı]*

yaş: *Doğuştan itibaren geçen ve yıl birimiyle ölçülen zaman.*

Girdi yidi **yaşına** ol pāk-cān / Bir gün ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6688). [yaşına, -ı, -(n)a]*

yaş: *Ağlandığında gözlerden akan berrak sıvı, göz yaşı.*

Er görüp İsmāʿīl'üñ gözi **yaşın** / Bir zamān ṭurup çeker atı başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [yaşın, -ın]*

yaş: *Ağlandığında gözlerden akan berrak sıvı, gözyaşı.*

İşidicegez sözini aġladı / **Yaş** yañaġına aḳuban çaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3235). [yaş,]*

yaş: *(Âşığın) Gözyaşı.*

Aḳıdur **yaş** gözlerinden yırmurur / Gördi ḫatun oġlınuñ aġladuġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 346). [yaş,]*

yaş: *Yaş, taze, yaş ot.*

Kesmez idi **yaşı-y-ıla** egriyi / Devşürürdi ḳurı-y-ıla ṭoġruyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2942). [yaşı-y-ıla, --ı, --y, --ıla]*

yaş: *Doğuştan beri geçen ve yıl birimi ile ölçülen zaman,.*

Oldı dört **yaşında** dört aylıḳ tamām / Atası mektebe virmek diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6616). [yaşında, -ı, -n, -da]*

yaş: *Doğuştan beri geçen ve yıl birimi ile ölçülen zaman.*

On iki **yaşında** dı henūz cüvān / Līki ḳuvvetlü idi key pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 650). [yaşında, -ı, -n, -da]*

yaş: *1.yaş, taze 2. gözyaşı 3. yaş, sin.*

Gözlerinden **yaş** yirine dökdi ḳan / Bildi düşmān birikip ḳılmış nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6313). [yaş,]*

yaş dök: *1. Ağlamak.*

Ḥasret odına yaḳup cān u ciger / Yidi yıl olınca gözi yaş döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 691). [yaş dök, --er]*

yaş dök-: *1. Ağlamak.*

Öpdi andan atı ayağın ḳodı baş / Dökdi andan gözlerinden ḳanlu yaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5667). [yaş dök-, -di]*

Böyle diyüp anda Ṣaru İsmāʿīl / Aġlayup yaş dökdi gözden hem-çü Nīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5696). [yaş dök-, -di]*

Ḥaḳḳ'a lāyıḳ itmeyince er işi / Aṣṣı ḳılmaz aġlayup dökmek yaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5699). [yaş dök-, -mek]*

yaş in: *Ağlamak.*

Yaş inüp yüzi üzere çaġladı / Didi ceddümüz Ḥüseyn ibni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 303). [yaş in, --üp]*

yas ṭut-: *Çok üzülmek, yasa bürünmek, matem tutmak.*

Pençşenbih güni kim bugün durur / Ben ölürem ṭutma yas dügün durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5522). [yas ṭut-, -ma]*

Ḫalvetüñ ḳapusını berkitdi ol / Ḳapu öñinde aġlayup yas ṭutdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5623). [yas ṭut-, -dı]*

Faṭma Bacı geldi erenler anası / Oḳuyup Yāsīn ṭutar anda yası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5624). [yas ṭut-, -ar]*

yaş üzüm: *Taze üzüm.*

Çıḳarup gětürdi ḳoynından hemān / Bir nefīs şalḳım **yaş üzüm** iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1518). [yaş üzüm,]*

yaş uzun ol: *Yaşı, ömrü uzun olmak.*

Olsun uzun yaş diyü ḫalḳ söyledi / Oġlına Mūsā Muḥammed virdi ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 324). [yaş uzun ol, --sun]*

yaşa-: *Hayatını devam ettirmek, ömür sürmek.*

Nefesi geçkel er oldı ol ʿazīz / Çoḳ **yaşamadı** vü geçdi girü tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3866). [yaşamadı,]*

yasaġ: *Kanun, ferman, kaide, türe, emir.*

Ḳorḳdı şāhdan **yaşaġından** geçmedi / Ḥācī Bektaş ammā ol girçek velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6357). [yaşaġından, -ı, -n, -dan]*

yaşar: *Yaşlık, yaşındaki.*

Yaşayan yitmiş yaşı ḫalḳuñ gele / Yidi **yaşarına** anuñ ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3844). [yaşarına, --ı, --n, --a]*

yaşar: *Yeşermek, canlanmak.*

Yaşarup yapraḳlanup çiçek virür / Aşaġa baḳubanı Ṣaru görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2018). [yaşarup, -up]*

yaşayan: *Hayatta olan, yaşamını sürdüren.*

Yaşayan yitmiş yaşı ḫalḳuñ gele / Yidi yaşarına anuñ ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3844). [yaşayan,]*

ýaşıl: *Mavi renk.*

Kim **yaşıl** fermān dinilür adına / Açdılar tā gördiler bünyādı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1382). [yaşıl,]*

Gördi avcında **yaşıl** beñ var-ıdı / Ṣevḳ virür ṣan lüʾlüʾ-i şehvār-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1422). [yaşıl,]*

ýaşıl: *Yeşil renk.*

Çevresi **yaşıl** çemen ḫoş murġzār / Didiler yā şeyḫ dāyim bunda biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6709). [yaşıl,]*

yāsin: *Kur'an surelerinden biri.*

Kendü oḳuyup kendüye **Yāsīn** pes / Ḥaḳḳ'a cān ışmarladı gitdi nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5620). [yāsīn,]*

Faṭma Bacı geldi erenler anası / Oḳuyup **Yāsīn** ṭutar anda yası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5624). [yāsīn,]*

yāsin: *Kur'an-ı Kerim'in 36. suresinin adı ve ilk kelimesidir.*

Rabb'ine ṭāʿat idüp iḫlāṣ-ıla / Ṭāhā **Yāsīn** oḳuyup İḫlāṣ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 687). [yāsīn,]*

yāsin: *Kuran'daki Yasin suresi.*

Defʿī atdan inüben ḳaza ḳoya / Üstüme gire vü **yāsīn** oḳuya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5530). [yāsīn,]*

yaşın dök-: *Gözyaşı dökmek, ağlamak.*

Her kime virürse bir loḳma şeker / Baġrın āḫir ḳan idüp yaşın döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 82). [yaşın dök-, -er]*

yasın dut-: *Yasını tutmak, matem etmek.*

Atasına iledicek ölüsin / Aġlayuban dutdı oġlınuñ yasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3919). [yasın dut-, --dı]*

yaşlar dök: *Su akıtmak, dökmek; ağlamak, gözyaşı dökmek.*

Āh idüp aġlayuban yaşlar döker / Ḥāline ġāyet taḥassürler çeker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3186). [yaşlar dök, --er]*

yat: *Boylu boyunca uzanmak.*

Bir yire ḳonup çü ārām eyledi / **Yatuban** ol gice gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4061). [yatuban, -ub, -an]*

yat: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak.*

Ḳuşadup ġārı **yatur** anda bütün / Aġzı otlar ṣaçar u burnı tütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 898). [yatur, -ur]*

yat: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak; uyumak.*

Ḳızılöz Şırtı-y-ımış **yatdıḳları** / Dili'den ol gün idi gitdikleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4776). [yatdıḳları, -dıḳ, -ları]*

yat: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak; bulunmak, var olmak.*

Hem-çü şeyṭān kendözini görmesün / **Yatar** itin kimsenüñ ḳaldurmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5550). [yatar, -ar]*

yat: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak.*

Yatduġı dem gördi Ḫūnkār ḥażretin / Eyledi iʿlām o remzüñ ḥikmetin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3050). [yatduġı, -duġ, -ı]*

Yatduġı kekikli yavşanlu o yir / Ḥayret el virüp özine özi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4773). [yatduġı, -duġ, -ı]*

Ṣalıvirdi merkebin otlamaġa / Kendüsi ḳaṣd itdi birez **yatmaġa** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4844). [yatmaġa, -maġ, -a]*

İdicek rıḥlet bu Ḫūnkār ḥażreti / **Yatduġı** yirden gider gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5278). [yatduġı, -duġ, -ı]*

yat: *Yatmak.*

Bir gice **yatur-iken** ol nāzenīn / Gördi ruʾyāsında bir şīr-i jiyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 398). [yatur-iken, -ur, --iken]*

Bir gice **yatur-iken** beliñledi / Ṭurı geldi oturup iñiledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1674). [yatur-iken, -ur, --iken]*

Yatur-iken dünle İdrīs düş görür / Ol düşüñ heybeti ile uyanur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1726). [yatur-iken, -ur, --iken]*

Yatur-iken sāz içinde gördiler / Üstlerine varubanı irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3017). [yatur-iken, -ur, --iken]*

yat: *(Bir şey bir yerde) Kalmaması gerekirken kalmak, beklemek, âtıl durumda olmak.*

Niçe **yatur** çıḳaruñ ṣalıvirüñ / Gözleri kör oldı mı daḫı görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1896). [yatur, -ur]*

yat: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak; alışmak II durmak (Süreklilik bildirir).*

Gördi ġārı ḳuşadup bir ezdehā / Ḳaldurup başın **yatur** diküp göge *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 937). [yatur, -ur]*

yat: *Bir şeyin içinde bir müddet beklemek, bekletilmek.*

Ol gice anda **yatup** ḳıldı ḳarār / Ṣubḥ olmasına ḳılur intiẓār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1858). [yatup, -up]*

Anda çün **yatup** uyudı bir zamān / Uyanıcaḳ ne görür gūş it i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3044). [yatup, -up]*

Çünki Ṣādıḳ ṣıdḳ-ıla itdi niyāz / Ḳıbleye dönüp **yatup** ol ser-fırāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5814). [yatup, -up]*

yat: *Vaziyet, durum.*

Mollāları cemʿ itdi ḳatına / Fikrini ẕīkr itdi anlar **yatına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3447). [yatına, -ın, -a]*

yat: *Bir şeyin içinde bir müddet beklemek, bekletilmek.*

Başını ḳuyruġı üstine alup / Şöyle **yatur** ol aralıġa ṭolup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3489). [yatur, -(u)r]*

yat: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak, uyumak veya dinlenmek için yatağa girmek.*

Gördiler ki ṭaş olup **yatur** varı / Ḫarman ısı azıġın görince ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6256). [yatur, -ur]*

yat: *Uyumak.*

Yatuban ol gice ārām itdiler / İrtesi ṭurıncaġaz gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3366). [yatuban, -uban]*

Çün **yatuban** ol gice oldı ṣabāḥ / Aḳsarāy'a ḳıldı mollālar revāḥ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3443). [yatuban, -uban]*

yat: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak II uyumak, dinlenmek.*

İşleri nĕ-y-ise görüp **yatdılar** / Dut ḳulaġuñı diyem ki n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1725). [yatdılar, -dı, -lar]*

İttifāḳ idüp bu resme gitdiler / Çün mesā irdi o yirde **yatdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3465). [yatdılar, -dı, -lar]*

Ol dün ü ol gün yol aluban gitdiler / İricek şeb bir arada **yatdılar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [yatdılar, -dı, -lar]*

yat: *Bir yerde sabit durumda beklemek.*

Tā ölince Ḥaḳḳ'a ṭāʿat itdi ol / **Yatdı** Sulṭān İbrāhīm ḫatunı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5883). [yatdı, -dı]*

yat: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak.*

Dünle sen Ḳılzılca Ḫalvet öñine / **Yat** yüzüñ yuḳarı olayın yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3634). [yat,]*

yat: *Gaflet uykusuna yatmak.*

Didi Allāh emri-le ṭur iy oġul / Ḳalḳ yuḳarı uzanuban **yatmaġıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5381). [yatmaġıl, -ma, -ġıl]*

yat-: *Boylu boyunca uzanmak.*

Başı üzre yıḳılup medhūş olur / Bir zamān **yatubanı** bī-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3080). [yatubanı, --ubanı]*

yat-: *Yatmak.*

Dilerüz bir yirde **yatavuz** gice / Tā ki bu ṭaşġun işbu sīl geçe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5053). [yatavuz, -vüz, -a]*

yat-: *(Bir şey bir yerde) Kalmaması gerekirken kalmak, beklemek, âtıl durumda olmak // Bir şeyin içinde bir müddet beklemek, bekletilmek.*

Yoḫsa anlara iderem bed-duʿā / Yürür üstüñüze **yatan** ejdehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 952). [yatan, -an]*

yat-: *Yatmak, uyumak, boylu boyunca uzanmak.*

Uyḳusın yiñemedi yatdı yine / **Yatayın** bu leyki uyḳum dir ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3049). [yatayın, -ayın]*

yat-: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak, uyumak.*

Yüzi ḳoyu secdeye indi revān / **Yatdı** ḳırḳ gün anda lā-yaʿḳıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3585). [yatdı, -dı]*

yat-: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak; uyumak veya dinlenmek.*

Böyle söyleşüp **yaturlar** ol gice / Çün ṣabāḥ oldı iderler gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1943). [yaturlar, -ur, -lar]*

O gice **yatup** ṣabāḥın ṭurdılar / Yapılupdur ṭaş tamāmet gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2276). [yatup, -up]*

Dir fülān yirde tevābīʿi-y-ile / Anda ḳonuban **yaturlar** cemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4302). [yaturlar, -ur, -lar]*

yat-: *Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak.*

Bir maġāra içre kāfir itdi ḥabs / **Yatup** aġır demür içre her nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 808). [yatup, -up]*

Ortada **yaturdı** biri key mebāş / İtdi tekbīr geldi çün ṭaş üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6222). [yaturdı, -ur, -dı]*

yat-: *Bir yere boylu boyunca uzanmak.*

Bıraġur elden yire **yatdı** biraz / Çünki geldi ʿaḳlı başına az az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1324). [yatdı, -dı]*

Uyḳusın yiñemedi **yatdı** yine / Yatayın bu leyki uyḳum dir ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3049). [yatdı, -dı]*

yat-: *Bir yere uzanmak veya uyumak ve dinlenmek için yatağa girmek.*

İşidüben bunı Nūre'd-dīn Ḫˇāce / Ḳaḳıyuban hele **yatdı** ol gice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1829). [yatdı, -dı]*

İdüben bu fikri **yatdı** uyudı / Gündüz uyumaḳ çün aña ḫūy ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3043). [yatdı, -dı]*

yataġ: *Yatak ‖ in, barınak. ‖ doğu ufku.*

Ol ḳapu açıldı girdi içerü / Ḳız **yataġından** yaña vardı ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5243). [yataġından, -ından]*

yatak: *Barınacak yer.*

Orayı saña **yataḳ** virdük didi / Hem saña iki budaḳ virdük didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4834). [yataḳ,]*

yatak: *Uyuma, dinlenme vb. amaçlarla üzerine veya içine yatılan eşya, döşek.*

Bildi budur hem **yataḳ** didügi er / Ġayrı yire gitmedi girçek ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [yataḳ,]*

yatlu: *Kötü, uğursuz, adi, fena.*

Ḥaḳ yola gelüñ ki Ḥaḳ ḳuvvetlüdür / Terk idüñ bāṭılı bāṭıl **yatludur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5304). [yatludur, -dur]*

yatlu: *Kötü, fena.*

Nā-gehān yidi mülebbes atlular / **Yatlu** yaraḳlu güzīn heybetlüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1860). [yatlu,]*

Her ki bundan yayḳanup içe ṣuyın / Terk ide ne var-ısa **yatlu** ḫūyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2523). [yatlu,]*

Ol ezelki ʿāleminden ki olar / Vardı anlarda niçe **yatlu** ḫūlar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2669). [yatlu,]*

yatlulıḳ it-: *Kötülük etmek.*

Ḥāşe li'llāh didi ṣāhuñ milkine / Yatlulıḳ idem ü gitsün silkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4195). [yatlulıḳ it-, --em-em]*

yatmak: *Yatmak.*

Didiler ki bu **yatandur** ṭaş pes / Arpa buġday ṣanma ki ṭaşdur yiten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [yatandur, -andur]*

yatsu: *Güneşin batmasından bir buçuk, iki saat sonraki vakit, yatsı vakti.*

Yatsuyı daḫı ḳılup ṭaġıldılar / Ḥażret-i Ḫūnkār tenhā ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1715). [yatsuyı, -yı]*

yavlaḳ: *Çok, çok iyi.*

Ṣıdılar Ḫūnkār'dan inen gevheri / İçi ṭaşı pāk-idi **yavlaḳ** arı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4571). [yavlaḳ,]*

yavşanlu: *Acı otlarla bürünmüş.*

Yatduġı kekikli **yavşanlu** o yir / Ḥayret el virüp özine özi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4773). [yavşanlu,]*

yavuz: *Kötü, fena.*

Er gerek **yavuzlıġa** eylük ḳıla / Erlige göre işi lāyıḳ ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 927). [yavuzlıġa, -lıġ, -a]*

yavuz: *Kötü, fena.*

Ṣaru bir gün şöyle bed-endīş ile / Bir çürük fikr ü **yavuz** teşvīş-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2005). [yavuz,]*

yavuz: *Fena, kötü.*

Didi Necme'd-dīn ne işdür itdi bu / Delü midür ne **yavuz** var bunda ḫū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2395). [yavuz,]*

Ḫūnī cellād-ıdı key ḳatı **yavuz** / Ḥükm ider ʿOṣmān'ı ṭutup gětüre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6306). [yavuz,]*

yavuz iş: *Kötü iş.*

Ḳardaşuñ oġlın dutup gönder baña / Yoḫsa **yavuz iş** iderem ben saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4299). [yavuz iş,]*

yavuz it-: *Uygun, yerinde olmayan bir davranışta bulunmak.*

Eyledüñ anuñ emeklerin ʿabeš / Yavuz itdüñ geldi senden bu ḥadeš *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2391). [yavuz it-, --dü, --ñ]*

yavuzlıġ: *Fenalık, kötülük.*

Bu kişinüñ dilegi dostlıḳ durur / Ṣanma **yavuzlıġ** ıla cūstlıḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2643). [yavuzlıġ,]*

yavuzlık it-: *Kötü davranmak, zarar vermek.*

Er yavuzlıḳ idene iḥsān ider / Eylüge eylügi ḫod ḥayvān ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 926). [yavuzlıḳ it-, --en, --e]*

yay-: *Yaymak.*

Hep vilāyet ḳanadını **yayalum** / ʿArşa dek yollarını bağlayalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1290). [yayalum, --alum]*

yay-: *Yaymak, serpmek.*

Yayuban ḫāki ṣaçavuz arpadan / Ṣuvarıcaḳ sebze-reng olur biten *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1883). [yayuban, --uban]*

Yayuban ṭoprağı arpa ṣaçdı gör / Dönüben ṣu-y-ıla anı ṣuvarur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1888). [yayuban, --uban]*

yay: *Yatma, uzanma.*

Üc **yay-ıdı** gün ṭurdı der-ḳıyām / Çün yidi gün geçdi vü oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [yay-ıdı, --ıdı]*

yay: *İki ucu arasında bir kiriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma âleti, kavis.*

Bir aġac ḳılıc ḳuşatdı gör eri / Bir **yay-ıla** yidi oḳ virdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [yay-ıla, -ıla]*

yay: *Yaymak.*

Öñine ṣofra **yayup** dir buyuruñ / Ḫātırımuz açlı çün bundan görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1750). [yayup, -up]*

yay: *Ok atma aracı, yay.*

Ṣaru Ṣaltıḳ pādişāh **yayın** alur / Ṭoldurup oḳını ilerü gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2818). [yayın, -ı, -n]*

yaya: *Yayan, yürüyen.*

Ṣuyuñ ortasına irince hemān / Ṣu götürdi bunları atlu **yayan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1079). [yayan, -n]*

yayak: *Yaya yürümek.*

Gine Ḫunkār balçıġa girdi **yayaḳ** / Balçıġı ḳarar gibi urdı ayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2110). [yayaḳ,]*

Biñ bir eren Rūm'da yaḳan hep çırāḳ / Cümle duyup geldi atlu hem **yayaḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5625). [yayaḳ,]*

Aldı icāzet tekyeden çıḳdı **yayaḳ** / Erligine diyüben erüñ belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6233). [yayaḳ,]*

Himmet erden aluban gitdi **yayaḳ** / Ḳara İmīrza düşüben önce bayaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6387). [yayaḳ,]*

yayan: *Bir şeye binmeden, yürümek sûretiyle.*

Bindi mollā ḳatıra oldı revān / Mollālar öñince gitdiler **yayan** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3455). [yayan,]*

yayan: *Bir şeye binmeden, yürümek sûretiyle || Yardımsız, desteksiz.*

Bende çeküp Kuṭbe'dīn-i Ḥaydar'ı / Sürdiler **yayan** o gice ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 675). [yayan,]*

Ṭāḳatüm yoḳ yüriyüp gidem **yayan** / Ne atum var binüben olam revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 793). [yayan,]*

Yüz sürüyüp ḳarşı geldi aña **yayan** / Ḥācī Bektaş daḫı daşdan defʿī iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6228). [yayan,]*

yayan ol: *Yürüyerek gitmek.*

Böyle diyüp çün tekūr atdan iner / Oldı yayan ne ki varsa cümle er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 928). [yayan ol, --dı]*

yayıl: *Serilmek, döşenmek.*

Çün Cemāl Seydī bişüreydi ṭaʿām / Ṣofra **yayılup** u cemʿ olsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5319). [yayılup, -up]*

yayıl: *Herkes tarafından duyulmak, şüyû bulmak.*

Yayılup şāʿ oldı ḫalḳa ser-te-ser / Ḫalḳ-ı Nīşābūr cemīʿi irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6748). [yayılup, -up]*

yayıl: *Etrafa dağılmak.*

Kendözini gördi Běyâmlu'da o / **Yayılup** ḳoyını da otlar ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3232). [yayılup, -up]*

yayıl-: *Etrafa dağılmak.*

Ṣofra daḫı ṭurdūġı yirden gelür / Ḥācī Bektaş'uñ öñine **yayılur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1160). [yayılur, -ur]*

yayḳa: *Yıkamak.*

Yayḳayup maşrabayı kendü alur / Gětürüp Ḫūnkār öñinde ḳodı pür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1845). [yayḳayup, -y, -up]*

yayḳan: *Yıkanmak, temizlenmek, bedeni temizlemek.*

Her ki bundan **yayḳanup** içe ṣuyın / Terk ide ne var-ısa yatlu ḫūyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2523). [yayḳanup, --up]*

yayla: *Yazı geçirmek.*

Bize hem ḳışla vü hem **yayla** gerek / Baʿd ez-ān **yayla** vü hem güzlĕ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [yayla,]*

Bize hem ḳışla vü hem **yayla** gerek / Baʿd ez-ān **yayla** vü hem güzlĕ gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2634). [yayla,]*

yayla: *Yaylamak, yazı geçirmek.*

Yayla da virmek gerek yaylayalar / Hem ḳışın ḳışla gerek ḳışlayalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2645). [yayla,]*

yayla: *Yayla; açık alan, meydan.*

Bir daḫı hem **yayladan** inincegez / Güzle yurdına gelüp ḳonıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2653). [yayladan, --dan]*

Daḫı giderlerdi andan yaylaya / **Yayladan** girü inincek güzleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2661). [yayladan, --dan]*

Daḫı giderlerdi andan **yaylaya** / Yayladan girü inincek güzleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2661). [yaylaya, --y, --a]*

yayla-: *Yazı geçirmek.*

Naḳldür Tatar cemāʿati ḳamu / ʿAzm idincek **yaylamaġa** iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2652). [yaylamaġa, --ma, --g, --a]*

yayla-: *Yaylamak, yazı geçirmek.*

Yayla da virmek gerek **yaylayalar** / Hem ḳışın ḳışla gerek ḳışlayalar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2645). [yaylayalar, --y, --a, --lar]*

yaz-: *(Bir söz veya düşünceyi) Belli işaret ve harflerle bir yere geçirmek, kaleme almak.*

Yazdı evvel kim be-nām-ı Kirdigār / Ol ilāhe'l-ʿālemīn Perverdigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2604). [yazdı, -dı]*

yaz-: *(Bir söz veya düşünceyi) Belli işaret ve harflerle bir yere geçirmek.*

Emr ider bir yazıcı geldi ilerü / **Yazdı** her ne kim didiyse mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2603). [yazdı, -dı]*

Geldi tābūtını neccār düzdi hem / Ṭurdı ḥaccār ṭaşa tārīḫ **yazdı** hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5641). [yazdı, -dı]*

yaz-: *Allah kader olarak belirlemek.*

Daḫı **yazdı** ol Muḥammed Muṣṭafā / Kim anı muḫtār idüpdür ol Ḫudā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2605). [yazdı, -dı]*

yaz: *(Bir söz veya düşünceyi) Belli işâret ve harflerle bir yere geçirmek // Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.*

Yazdı kātib olanın derc eyledi / Ḫoş feṣāḥatler söze ḫarc eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4416). [yazdı, -dı]*

yaz: *Kaleme almak II (Eseri) yazanı.*

Oḳuyanı diñleyeni **yazanı** / Raḥmetüñle yarlıġaġıl yā Ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5867). [yazanı, -+an, -+ı]*

yaz: *Bir söz veya düşünceyi belli işâret ve harflerle bir yere geçirmek II yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak, nakşetmek.*

Hem severdi anı Emīrü'l-müʾminīn / Ḫˇāce **yazup** hīceyi teslīm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5890). [yazup, -up]*

yaz: *Bahar mevsimi.*

Göñlümüz elma diler-idi dimiş / Ṣaru eydür **yaz** degül eyyām-ı ḳış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2012). [yaz,]*

yaz kış: *Her zaman.*

Müştehirdür ol diyārda işbu iş / Ġavġādan bulmaz ḥalāṣ hiç **yaz ḳış** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1548). [yaz ḳış,]*

yazı: *Kır, ova.*

Bir ısızlıḳ **yazıya** uġrar yolı / Ol yolı ṭutmışdı arslān iy velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1200). [yazıya, -y, -a]*

Ṣu çekilüp ḳurı yir ḳalur-ıdı / Yir ṣusız ḳurı **yazı** olur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4857). [yazı,]*

Yazıya baḳup şu gidendür didi / O bize bu remzi idendür didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5097). [yazıya, -y, -a]*

yazı: *(Bir söz veya düşünceyi) Belli işaret ve harflerle bir yere geçirmek, kaleme almak.*

Böyle diyüp şehr ucına çıḳdılar / **Yazı** üzre ol yañaya baḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 612). [yazı,]*

yazı: *Kır, ova || Yer.*

Bu kezin **yazıda** yaḳsunlar odun / Ulu āteş oluban yansun bütün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2548). [yazıda, -da]*

Gördiler ol **yazıda** ṣan bir üyük / Gider idi bir büyük ṣıġın geyik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5098). [yazıda, -da]*

yazıcı: *Kâtip, yazan, yazıcı, kitâbet eden.*

Emr ider bir **yazıcı** geldi ilerü / Yazdı her ne kim didiyse mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2603). [yazıcı,]*

yazıl: *Yazılmak, çizilmek, nakşedilmek.*

Bu duʿā anda **yazılupdur** pür-uṣūl / Yā ʿazīz yā Settār yā Laṭīf yā Raḥīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 160). [yazılupdur, -up, -dur]*

yazılu: *Yazılmaḳ.*

Çünki tāca itdi Aḥmed ḫoş naẓar / Gördi anda **yazıludur** bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 158). [yazıludur, -dur]*

yazılu: *Yazılı, yazılmış.*

Ne suʾāl itdiler-ise hep cevāb / **Yazılu-y-ıdı** içinde pür-ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1384). [yazılu-y-ıdı, --y, --dı]*

yazılu: *Üzerinde yazı bulunan, yazısı olan.*

İşbu esmā **yazılu** anda tamām / Şeh vilāyet aluban itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 163). [yazılu,]*

yazın ḳışın: *Yaz ve kış.*

Sĕvüciler gördiler Ḫūnkār işin / Anda gelür oturur **yazın ḳışın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2258). [yazın ḳışın,]*

yazla: *Yazın göçülen ya da gezmeye gidilen yüksek, serin yer, yayla.*

Yazlamaġa güzlemege yir gerek / Aña göre imdi ḫoş tedbīr gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2646). [yazlamaġa, --ma, --g, --a]*

ye-: *Ağızda çiğneyerek yutmak.*

Ḫātır-içün ol ṭaʿāmlardan **yedi** / Sükkerī şerbet ezüp Ẕeyneb Ḫatun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 300). [yedi, -di]*

Bu **yiyincĕgez** Ḥabīb gör n'eyledi / Ḥażret-i Ḫūnkār hemān emr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3868). [yiyincĕgez, --y, --incĕgez]*

ye: *Ağızda çiğneyerek yutmak.*

Ḫoş **ye** gĕl elmaları biter ʿacīb / Dir Ṣaru baḳ gör ki nice bitdi sīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2020). [ye,]*

Gelene gidene **yedürmiş** idi / Ol cihet hep āḫire irmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3794). [yedürmiş, -dür, -miş]*

yeg: *Daha iyi, daha üstün.*

İşidür leşker ḫalīfe geldügin / Ol daḫı leşker dirüp sürer **yigin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2435). [yigin, -in]*

yeğin: *Daha iyi, daha üstün.*

Yüriyüp bir dut aġacı egsisin / Ṭutuban Rūm'dan yaña atdı **yegin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1193). [yegin,]*

Çarpacaḳ maḥalle iricek hemīn / Ādem oldı şol sāʿat Ḫūnkār **yegin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1322). [yegin,]*

yeğin: *Zorlu, şiddetli baskın.*

Yaġmadı yaġmur bitmědi ekin / Ḳızlıḳ oldı virmedi ḥaḳḳın **yegin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 977). [yegin,]*

yegne: *?.*

Geldi ʿOšmān daḫı başda kisveti / Bir nemed **yegne** giyer başında ṭāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6392). [yegne,]*

yeksān: *Aynı seviyede olmak.*

Ḫāke **yeksān** oldı āḫir ol daḫı / Oġlı Orḫan ḳıldı atası yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6417). [yeksān,]*

Altı yüz ḳalʿa ile aldı bilād / Şāh Murād'ı ḫāke **yeksān** itdi çarḫ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6420). [yeksān,]*

yeksān it-: *Aynı seviyeye getirmek, eşitlemek, birleştirmek.*

Ḫalīfeler ḳalḳup erkān itdiler / Ne ki lāzım idi yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3009). [yeksān it-, --di, --ler]*

Emr ider anı da erkān itdiler / Dervīş ü miskīne yeksān itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3089). [yeksān it-, --di, --ler]*

yek-tā: *Birinci.*

Gördi **yek-tā** başa almaḳlıġa süst / Didi olmaz böyle **yek-tā** bu dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4360). [yek-tā,]*

Gördi **yek-tā** başa almaḳlıġa süst / Didi olmaz böyle **yek-tā** bu dürüst *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4360). [yek-tā,]*

yelken aç-: *Yola çıkmak için hareket etmek.*

Dümeni Rūm'dan yañaya dönderür / Yelken açup sū-yı Rūm'a gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4153). [yelken aç-, --up]*

yemek: *Yenmek için pişirilip hazırlanmış yiyecek.*

Emr ider Ḫūnkār Ṣaru İsmāʿīl'e / Fāṭıma'ya var didi **yemek** dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3790). [yemek,]*

yen: *Elbise kolunun el üzerine gelen kısmı.*

Vir çırāḳ ʿOšmān'a ṣofra hem ʿalem / Kes nemedüñ ṣaġ **yeñin** gider aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6380). [yeñin, -+i, -+n]*

yen: *(yemek) yenmek, yenilmek.*

Geldi pezver ṣofra daḫı **yendi** hem / Ṣofra duʿāsı daḫı olundı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2336). [yendi, -di]*

yeni: *Önceden olmayan, sonradan yapılan.*

İrtesi bir **yeñisin** daḫı giyer / ʿĀdeti böyle-y-idi her gün meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5474). [yeñisin, -sin]*

yeni: *1. Hiç kullanılmamış olan. 2.Sonradan ortaya çıkan, sonradan var olan, üzerinden çok zaman geçmemiş olan.*

Bir **yeñi** aṭlas geyer her günde ol / Çıḳarurdı irtesi ol ulı ḳul *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5472). [yeñi,]*

yeñişehir: *1540'ta Osmanlılar Venedik hâkimiyetine son verince, Mora Yarımadası Türklerin oldu ve bu şehir de Mora Yenişehir'i olarak bölgenin başkenti oldu. Osmanlılar diğer bir Yenişehir olan Yenişehir-i Fenar (Larissa)'dan ayırmak için "Mora Yenişehri" demişlerdir. II. Viyana Kuşatması'ndan sonra 1686'da bölge tekrar Venediklilerin eline geçti. 29 yıl sonr 1715'te Şehit Ali Paşa sâyesinde Türkler bölgeye yeniden yerleştiler ve Venedik'i bölgeden attılar. Venediklilerin yaptığı ve her tarafını Venedik aslanlarıyla süsledikleri Palamidis Kalesi'ne yerleştiler. Şehirde XVIII. yüzyıl Osmanlı medeniyetinin izlerini her yerde Venedik kalıntılarıyla birlikte görmek mümkündür.*

Göl ü Göynük-ile İznīḳ Yārḥiṣār / Bilecik İrmeni-y-ile **Yeñişar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4440). [yeñişar,]*

yeñü: *Elbise kolunun el üzerine gelen kısmı.*

Pes **yiñümden** girü çıḳmaḳ diledi / Ḳomadum çıḳmaġa andan da didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1680). [yiñümden, -m, -den]*

yer: *(bulunulan) yer, mekan.*

Bir ṭaru hergiz taḥarrük itmedi / Hīç **yerinden** ṭaġıluban gitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1155). [yerinden, -i, -n, -den]*

Aydıñ u Sarḫan u Menteşe Ḥamīd / Pādişāh oldı **yerinde** ber-mezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4454). [yerinde, --i, --n, --de]*

Buldılar Ḫūnkār **yerinde** bir güher / Bir münīr ü müstenir bir ḫūb u ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4569). [yerinde, --i, --n, --de]*

Gelüben seccādeye ḳıldı ḳuʿūd / Ol ʿazīz daḫı **yerinden** ḳalḳdı zūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4565). [yerinden, -i, -n, -den]*

yer: *(bulunduğu) yer, alan.*

Bir **yeri** eliyle ḳāzıdı revān / Aḳ bıñarum didi üç kerre hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2512). [yeri, -i]*

Didi Ḫūnkār aġulu cānāvarı / Yurt virdük depeledügüñ **yeri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5002). [yeri, -i]*

Ṭaşra çıḳup arayup dervīşleri / Bulmadılar geşt idüben ol **yeri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5255). [yeri, -i]*

Ḫalīfelerine ol ḳuṭb-ı cihān / Her birine virdi bir **yeri** mekān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5493). [yeri, -i]*

Ne **yeri** bize mekān virür ki er / Ben daḫı anda ṭutam varam maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5494). [yeri, -i]*

yer: *(bulunulan) yer, mekan.*

Dir Ṣuluca Ḳarayük'de ol olur / Ḫırḳa'da var bir **yeri** anda gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3323). [yeri, -i]*

Var-ıdı Ertuñrul'uñ çiftlikleri / İḫtiyār idüp o daḫı bir **yeri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4274). [yeri, -i]*

Saña ʿizzet eyleyĕ ikrām ide / Ol **yeri** luṭf eyleyüp inʿām ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5500). [yeri, -i]*

Urdılar bünyādı muḥkem ḳatı berk / İtdiler üstüni sekiz **yerde** terk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5771). [yerde, -de]*

Gördi erden bir ešer hīç **yerde** yoḳ / Ḳara Öyük'de bir gögercincik ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [yerde, -de]*

yerine otur: *Yerine oturmak. II Boşalan makama geçmek.*

Bilmedi şeyḫ buları ki n'oldılar / Çünki geçüben yerine oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6633). [yerine otur, --ur]*

yeşer: *Yeşermek,canlanmak.*

Ol aġac **yĕşermedi** üc yıl geçer / Ümīdin kesmĕdi Ḫaḳ'dan ol nā-çar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3141). [yĕşermedi, -medi]*

Bu ḳuru aġaç **yeşĕrüp** çün bite / Dime ḫālüm iy ʿaceb n'oldı nite *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3132). [yeşĕrüp, -üp]*

Çün bu niyyetle sürübeni gelür / **Yĕşerüp** bitmiş ol aġacı görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3159). [yĕşerüp, -üp]*

yeşer-: *Canlanmak.*

Ol ḳuru aġac **yeşĕrür** mi gine / Aña göre tedbīr ideydi gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3139). [yeşĕrür, -ür]*

yesī: *Yesi ili.*

Yĕsi şehrinde münāfıḳlar meger / Ḫˇāce'ye ḳaṣd itdiler tā bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 605). [yĕsi,]*

Yĕsi şehrinde durur bunı alan / Bize işbu resm-ile işi ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 615). [yĕsi,]*

İmdi **Yĕsī** şehrini biz araruz / Der-be-der ḫāne-be-ḫāne ṣoraruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 616). [yĕsī,]*

yeşil: *Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.*

Bir **yeşil** el perde ardından hemīn / Çıḳdı iy yār görmişüz anı yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1417). [yeşil,]*

Bir **yeşil** ḳamçı ṭutar destinde hem / Yitişüp geldi hemīn ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [yeşil,]*

yeşil: *Yeşil (renk).*

Ṭonı **yĕşil** atı boz ʿālī-cenāb / Elde yeşil gönderi yüzde niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5634). [yĕşil,]*

Ṭonı yĕşil atı boz ʿālī-cenāb / Elde **yeşil** gönderi yüzde niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5634). [yeşil,]*

yeşil: *Yeşil(renk).*

Bir boz atlu geliser ʿālī-cenāb / Ṭonı **yĕşil** yüzine ṭutar niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5529). [yĕşil,]*

yeşil: *Canlılık, yeşermiş, hayat emaresi sahibi olmak II Sarıyla mavinin karışımından ortaya çıkan, bitki yapraklarının çoğunda görülen renk.*

Ayası içinde ol girçek erüñ / Bir **yeşil** beñi didiler var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6723). [yeşil,]*

Bir **yeşil** beñ ayası içre enām / Didiler elinde şāhuñ bir daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6725). [yeşil,]*

Arpa bitüben **yeşil** reng baġladı / Ḫˇāce Nūre'd-dīn işini ṣaġladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1889). [yeşil,]*

yeşil: *Sarı ile mâvi arasında yer alan renk, yaprak rengi.*

Yeşil evrāḳ üstine aḳ ḫaṭṭ-ıla / Tā ki maḳṣūd-ısa içinde bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1383). [yeşil,]*

yeşil fermān-: *Hâcı Bektaş'ın Sarı İsmail'e vermiş olduğu ferman.*

Çün murādlarını ol gün göresin / Hem yeşil fermānı olara viresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4878). [yeşil fermān-,]*

Hem yeşil fermānı alġıl bileñe / İsteyü bir gün geliserler saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4877). [yeşil fermān-, -ı]*

yeşil fermān: *Hâcı Bektaş'ın Sarı İsmail'e vermiş olduğu ferman.*

Didiler bu baḫš yeşil fermānda hep / Ẕikr olınmışdur tamāmet anda hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4958). [yeşil fermān, --da]*

yeşil fermānı: *Hâcı Bektaş'ın Sarı İsmail'e vermiş olduğu ferman.*

Çün Ṣaru'nuñ türbesine geldiler / Pes **yeşil fermānı** ṭaleb ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4964). [yeşil fermānı,]*

Çıḳdı bir el türbeden ṣundı anı / Ẕikr olan yaʿnī ki **yĕşil fermānı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4965). [yĕşil fermānı,]*

Çünki gördiler o **yeşil fermānı** / Alubanı anda geldiler anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4967). [yeşil fermānı,]*

yeşil kuş: *Yeşil renkli uçan hayvan,kuş.*

Bir **yeşil ḳuş** şekline ḍefʿī girür / Didi bism'illāh ḳanadını açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6084). [yeşil ḳuş,]*

yetişincek: *Gidince II.Ulaşınca.*

Yetişincek Ḳarayük'e ol ʿazīz / Ḥażret-i Ḫūnkār'a maʿlūm oldı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4070). [yetişincek,]*

yezīd: *I. Nefret edilen kimseler için kullanılan bir söz II. Hilekâr, sahtekâr.*

Ger severseñ Ḥācī Bektaş'ı iy mürīd / Hū diyelüm şāha kör ola **Yezīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5738). [yezīd,]*

yezīd: *Ebû Hâlid Yezîd b. Muâviye b. Ebî Süfyân el-Kureşî el-Ümevî (ö. 683), Emevî halifesi (680-683).*

Şāh Ḥasan şaḳladı anları oñat / Şāh Ḥasan'a virdi zehri ol **Yezīd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 193). [yezīd,]*

yezīdī: *(Hi: 26-64) Hz. Muaviye'nin (R.A.) oğlu ve Emeviye Devletinin ikinci halifesi. Şam'da doğdu. Zamanında Kerbelâ hâdise-i elîmesi meydana geldi. Ona tabi olan kişilere verilen isim.*

Ẓulm idi sen ṣanma anı ʿadl iden / Bir **Yezīdī** toḫm-ı Mervān her zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 242). [yezīdī,]*

yi: *Ağzında çiğneyerek yutmak.*

Yirdi andan ol ʿazīz-i muḥterem / Ġayrı loḳmadan yimezdi iy dedem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 603). [yirdi, -r, -di]*

İt gibi biri biriyle ḫırlasun / Ol aşılu eti çeksün hem **yisün** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 624). [yisün, -sün]*

Yiyüběni ol eti düketdiler / Birbirine dönüben ḳaṣd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 627). [yiyüběni, --y, --üběni]*

Kesdi bostāncı o ḳavunları tīz / **Yiyüben** şükr itdi ol iki ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1502). [yiyüben, -y, -üben]*

Tekneyi indürüp öñinde ḳodı / İşbu nāndan luṭf idüp **yiyüñ** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1532). [yiyüñ, --y, --üñ]*

Fāṭma Ana'dan virürdi ṣayruya / **Yise** ṣayru ṣaġ olurdı bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2047). [yise, -se]*

Yise andan yā żaʿīf ü yā saḳīm / Yā belāya mübtelā ola ʿaẓīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [yise, -se]*

Kim gele yoldan geçe iltür aña / Dir ki kes **yi** bunı getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [yi,]*

Döküp andan ete tīz ṭuz ekdiler / **Yiyüben** ṣofra duʿāsın itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3441). [yiyüben, -y, -üben]*

Tā ki pezver ṣofra ola bunlara / Tīz getür ṭaʿām **yisünler** anlara *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3791). [yisünler, -sün, -ler]*

Bu gelen dervīşlere çekgil sümāṭ / **Yiyüben** tā ki bulalar inbisāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3797). [yiyüben, -y, -üben]*

Pūḫte ḳılup kūşişin **yiyüñ** didi / Üstüḫˇānın postına koyuñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4503). [yiyüñ, --y, --üñ]*

Dirler-idi adına anuñ Güvenc / Faḳr silkinde ḳatı **yimişdi** renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4670). [yimişdi, -miş, -di]*

Geldi ṣofra **yidi** niʿmet cümle kes / Çünki ṣāfdan ṣofrayı götürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6038). [yidi,]*

Ḥürmetüñ arta anuñla **yime** ġam / Cinni şāhın itdi daʿvet ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6186). [yime, -me]*

Ġam **yime** ki ʿafv idiser pādişāh / Ḳara İmīrza çünki irdi ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6331). [yime, -me]*

Ḳara İmīrza geldi bile yidi ḫūn / Çünki niʿmet **yiyüben** oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6377). [yiyüben, -y, -üben]*

yi: *Maruz kalmak.*

Ġam **yime** ki Rūm'a sulṭān olasın / Varduġınca arta seniñ devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6370). [yime, -me]*

yi: *Yemek || "gam yemek" bağlamında üzülmek, endişe etmek, tasalanmak.*

Uralar kāfirleriñ boynuna ṣam / Çekme ʿOšmān imdi ġam gel **yi** ṭāʿām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6372). [yi,]*

yi: *Yemek.*

Didi etmek **yimeyem** ṣu içmeyem / Tā Bedaḫşān mülkine ben geçmeyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 743). [yimeyem, -me, -y, -em]*

Gelene gidene yidürdi anı / Ṣād oldı **yiyenüñ** anda cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3137). [yiyenüñ, -yen, -üñ]*

Yiyecek yirdür çü beg anı görür / İşbu resme bunlara ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3928). [yiyecek, -y, -ecek]*

Yinilüp içildi vü oldı duʿā / Eylediler Ḥaḳḳ'a ḥamd-ile šenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4561). [yinilüp, -n, -il, -üp]*

Ḳurt **yiyince** eşegüñ dün gün yüri / Ṣol eşegüñ ḳurt yidügi yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4833). [yiyince, -y, -ince]*

İy Ḫıż ı r Lāla budur senden dilek / Ṣıma sözüm **yimişüz** nān u nemek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5808). [yimişüz, -mişüz]*

yi: *Yemek ǁ tüketmek, öldürmek.*

Gördi bir derede ikisin daḫı / Ḳurt paralayup **yimişdür** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1974). [yimişdür, -miş, -dür]*

yi: *Yemek, tüketmek.*

Öküzüñ gözlemeyince ben eger / Ḳurt **yise** yā aña gelse bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1950). [yise, -se]*

yi: *Ağzında çiğnemek; yemek.*

Yirdi andan ol ʿazīz-i muḥterem / Ġayrı loḳmadan **yimezdi** iy dedem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 603). [yimezdi, -mez, -di]*

Virdi ġāyıb loḳmasın **yidüm** baña / Kimsin it ismüñi didüm hem aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 812). [yidüm, -düm]*

Çaġırup bostāncıya dir iy ʿazīz / Bir ḳavun gětür **yiyelüm** şimdi biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1476). [yiyelüm, -ye, -lüm]*

Kes **yiyĕlüm** kim bu durur ḳūt-ı cān / Bunı yiyen görmez āfet-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1501). [yiyĕlüm, -ye, -lüm]*

Ḳaynanasına didi kim bir faḳīr / **Yimege** bir nestene dilĕdi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1555). [yimege, -meg, -e]*

İşbu gün gördüm ṣuvada bir faḳīr / **Yimegĕ** nesne ṭaleb eyledi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1717). [yimegĕ, -meg, -e]*

Ṣuvada gelmişdi bir pīr-i faḳīr / **Yimeye** bizden ṭaʿām istedi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1708). [yimeye, -me, -ye]*

Didi Otman'um işit gör nĕ direm / Ġam yimegil ben senüñ ḳayduñ **yirem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4395). [yirem, -r, -em]*

Yidi baġda tāze ter çün yā ʿamū / Ḳırḳlar üçler cümle erenler **yidiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [yidiler, -di, -ler]*

Etmegim **yidüñ** ola saña ḥelāl / Eli boşla gireyin tā ḥażrete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6355). [yidüñ, -dü, -ñ]*

yi: *Yemek yeme, karın doyurma işi.*

Anı āyende revende **yir-idi** / Anı ol maṣrafda ḫarc ider-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 588). [yir-idi, -r, --idi]*

Ol öküz yahnīsini her gün tamām / **Yir-idi** küllīsin anuñ ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1265). [yir-idi, -r, --idi]*

yi: *Yemek, ağızda çiğneyerek yutmak.*

Çün **yinür** ḫūn çekilüp anda ṭaʿām / Cümle Ḥaḳ'la eylediler iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3801). [yinür, -n, -ür]*

Yindi keşkek mehyā oldı uş tamām / Mehyā oldı buldı ol emr iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5111). [yindi, -ñ, -di]*

Ẕī gögercin **yiñdi** anda ṭoġanı / Yapışup boġazına çünki ṣıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6115). [yiñdi, -ñ, -di]*

yi: *Ağızda çiğneyerek yutmak, yemek.*

İsmi ẕikrinde şekerler **yidiler** / Geçdi bunuñ üstine niçe zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6705). [yidiler, -di, -ler]*

Bir niçe dervīş ile ḫūn **yidiler** / Eyleyüp tekbīr şükrin didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 727). [yidiler, -di, -ler]*

Gice-y-ile gündüzi seçmĕdiler / Çekdiler ġuṣṣa **yiyüp** içmĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 849). [yiyüp, -y, -üp]*

Günde **yiyĕ** bir öküz yahnīsini / Ḳurṣağında siñire küllīsini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1253). [yiyĕ, -y, -e]*

Kes yiyĕlüm kim bu durur ḳūt-ı cān / Bunı **yiyen** görmez āfet-i zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1501). [yiyen, -y, -en]*

Līki bilesiz bize maḳṣūd budur / Kedd-i yemīnden **yimek** bize ḫūdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2319). [yimek, -mek]*

Ḫarc itmek dilerüz buña emek / El eměginden ola loḳma **yimek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2320). [yimek, -mek]*

Aluban **yiyüp** ḳılurlardı duʿā / Ḥaḳ duʿālarını eylerdi revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3144). [yiyüp, -y, -üp]*

Yiyüp içüp oldı çün ḥamd ü šenā / Söz açup nuṭḳ andan itdiler yinĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3874). [yiyüp, -y, -üp]*

Çün uyandı ḳalḳdı oturdı ṭurur / Eşegini ḳurt **yimiş** anda görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4845). [yimiş, -miş]*

Beg didi ʿUşşāḳ tevābiʿinde bir / Kim Ṣusuz nām bir ışuz var anda **yir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5008). [yir, -r]*

Mekke'de bişi virüp **yir** ḫ̆ācesi / Mekke'ye gelüp viren baña selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5960). [yir, -r]*

Buġdayın **yiyen** ḳılan Ḥaḳḳ'a niyāz / Erkek oğlanı ola Allāh vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6266). [yiyen, -y, -en]*

yi: *Ağızda çiğneyerek yutmak, yemek.*

Dir ḫavātīnlere ḳarnum aç bu dem / Olanından getürüñ virüñ **yiyem** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1693). [yiyem, -ya, -e, -m]*

yi: *Ağızda çiğneyerek yutmak, yemek.*

Virdi ḳırḳ ḫurmā ġay ı bdan ol velī / **Yidi** Ḥaydar ḳarnı ṭoydı dir belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 782). [yidi, -di]*

Bu sözi naḳl eyleyen böyle didi / Sükkerī ḥalvā mišāllü ḳand **yidi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5426). [yidi, -di]*

Ḳaldı tepsi birle bişi ammā ʿayān / Didi bi'smillāh **yidi** bişiyi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5950). [yidi, -di]*

yi: *Ağızda çiğneyerek yutmak, yemek.*

İki arşlan kendüye itdi hücūm / **Yimedi** ḳayd çekmedi andan hümūm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1202). [yimedi, -me , -di]*

Ol ʿazīz de itdi çil rūz iʿtikāf / İçmedi ṣu **yimedi** hergiz kifāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4557). [yimedi, -me , -di]*

yi-: *Ağzında çiğneyerek yutmak.*

Yine itdüm keşf bir fenden ḥicāb / Yine **yigil** şekker ü ḳand ü nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 237). [yigil, -gil]*

Hem naṣībüñüz bize kimden digil / Nuṭḳ açup şīrīn ü ter sükker **yigil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1364). [yigil, -gil]*

Aḫşamın **yimekligi** çün aş urur / Yaġ almaġa küpecüge varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1703). [yimekligi, -mek, -lig, -i]*

Ṣuḥf-ı maʿnādan nebāt aç ḳand **yigil** / Aç meʿānī defterin andan digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3293). [yigil, -gil]*

Farḳ itmez **yimesün** hem giymesün / Bu denī ṭondur yā fāḫir dimesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3538). [yimesün, -me, -sün]*

yi-: *Yemek.*

Gözleměyincek gelür-ise żarar / Yā ḫo ḳurt **yirse** didüñ aña ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1999). [yirse, -rse]*

yi-: *Yemek.*

Ṣabr-ıla ṭatlu olur acı **yimiş** / Şāhum düşmen sözine sen uymaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6339). [yimiş, -miş]*

yi-: *Yemek, ağızda çiğneyerek yutmak.*

Dir ḫavātīnler burada niçesi / Var durur saña virevüz **yiyesi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1694). [yiyesi, -(y)esi]*

Öküzüñ ben gütmeyicěgez eger / Ḳurt **yise** yā gelse aña bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1980). [yise, -se]*

yi-: *Yemek, tüketmek.*

İlteler bir yire sěni ḳoyalar / Yaʿnī kim ḳayduñı senüñ **yiyeler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1853). [yiyeler, -yeler]*

Ḳurt **yiyüp** yā bir żarar gelse didüm / Yā düşüp yardan eger ölse didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [yiyüp, -yüp]*

Rūzigār geçürdi **yiyüp** çoḳ emek / Şöyle ki mümkin degül durur dimek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2386). [yiyüp, -yüp]*

Oluban altun oluḳ aḳduḳ saña / **Yi** yidür hergiz dirīġ itme aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3827). [yi,]*

yi-: *Ağızda çiğneyerek yutmak.*

Ṣanʿatı var-ıdı ez-kedd-i yemīn / **Yimez** idi ġayrıdan illā ez-īn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 586). [yimez, -mez]*

Didi Ḫūnkār pes ne-y-içün yaramaz / Yaramaz oldur ki var durur **yimez** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2164). [yimez, -mez]*

yi-: *Yemek. II Harcamak, tüketmek, bitirmek.*

Ol ṭaʿāmı **yirler-idi** cemʿ olup / Ol iki sulṭān o cemʿe şemʿ olup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5322). [yirler-idi, -r, -ler, -i, -di]*

yi-: *Ağızda çiğnemek.*

Ḳurt yiyince eşegüñ dün gün yüri / Şol eşegüñ ḳurt **yidügi** yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4833). [yidügi, -düg, -i]*

yi iç-: *Karın doyurmak, birlikte olmak, günü geçirmek.*

Bilesince gitdi anıñ üç biñ er / Yiye içe ḳona göçe gitdi o şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6406). [yi iç-, -e]*

yidi: *T. Yedi sayısı.*

Yidisine daḫı Ḫūnkār ḥażreti / İtdi erkān ḳıldı naẓar himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5416). [yidisine, -sine]*

Yidime ḥalvā bişür hem kırḳuma / Ḫarcı eksilmez erüñ sen ḳorḳma *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5558). [yidi, -me]*

yidi: *"Yedi" sayı sıfatı.*

Girdi **yidi** yaşına ol pāk-cān / Bir gün ol şeyḫ-i ʿazīz-i muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6688). [yidi,]*

Yidi yıldur çekmişem bend-i girān / Başımuz kel kel olup aḳardı ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 807). [yidi,]*

Yidi yıl dutsaḳ olınca bu zamān / Geldi tā ki bir Ḫıż ı r yüzlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [yidi,]*

Sen ki ṭutduñ Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / **Yidi** yıl ḥabs eyledüñ ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 868). [yidi,]*

Yidi er ṭurna ṭonına girdiler / ʿAzm-i Türkistān idüben sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1063). [yidi,]*

Çün ʿAmū üstine irişdi bular / Gelüben anda yiter ol **yidi** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [yidi,]*

Dirler üç gün yā **yidi** gün yā çihil / Cümlesinüñ cerb olur çırāġı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1344). [yidi,]*

Yidi pāre şehr yapdı ol hümām / Ḳonya'yı hep yapdurup ḳıldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1635). [yidi,]*

Bir Güherdaş iki daḫı ḳoñşısı / **Yidi** ev oldı bularuñ cümlesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1668). [yidi,]*

Nā-gehān **yidi** mülebbes atlular / Yatlu yaraḳlu güzīn heybetlüler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1860). [yidi,]*

Pes ikincisinde Ercīs'i tamām / **Yidi** kez itdüm ṭavāf iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2517). [yidi,]*

Bir aġac ḳılıc ḳuşatdı gör eri / Bir yay-ıla **yidi** oḳ virdi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2743). [yidi,]*

Saña tābūtdan elüm ṣunam didi / Bu işüñ ḳaydını bu resme **yidi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2898). [yidi,]*

İki ḳul olup otururlar hemīn / Düpdürüst **yidi** gün ol iki güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2982). [yidi,]*

Üc yay-ıdı gün ṭurdı der-ḳıyām / Çün **yidi** gün geçdi vü oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3582). [yidi,]*

Söyledi Ḫūnkār **yidi** günden berü / Niçe bir bu resme ṭurursın örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3583). [yidi,]*

Yaşayan yitmiş yaşı ḫalḳuñ gele / **Yidi** yaşarına anuñ ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3844). [yidi,]*

Nesl-i Selcūḳ'dan bu ḥükm-i salṭanat / **Yidi** yıldur götrüleli bil bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4233). [yidi,]*

Ḫorasān'da bu **yidi** er nām-dār / Ḥażret-i Ḫūnkār'a aḳtarıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5415). [yidi,]*

Bu **yidi** er bile Ḫorasānīdür / Key ulu bil bunlaruñ nişānıdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5420). [yidi,]*

Siñmiş aña **yidi** cennet ḳoḳusı / ʿĀlemi itmiş muʿaṭṭar ḫoş būsı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5647). [yidi,]*

Gördiler ṣofrada var **yidi** balıḳ / Yidi daḫı kirde varışmış ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6176). [yidi,]*

Gördiler ṣofrada var yidi balıḳ / **Yidi** daḫı kirde varışmış ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6176). [yidi,]*

Yidi baġda tāze ter çün yā ʿamū / Ḳırḳlar üçler cümle erenler yidiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6177). [yidi,]*

Ḳara İmīrza geldi bile **yidi** ḫūn / Çünki niʿmet yiyüben oldı tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6377). [yidi,]*

yidi-: *T. Yedi sayısı.*

Yidiler bölügine şāhı ḳatar / Ḫıżr yine bir gün varuban yitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5923). [yidiler, -ler]*

Yidilerden üçlere iltüp ḳatdı pes / Üçler ile yürüyince bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5924). [yidilerden, -ler, -den]*

yidi baş: *Yedi başlı yılan.*

Evrenüñ yidi başına birer oḳ / Urdı ol dem evren oldı cānı ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2819). [yidi baş, --ı, --n, --a]*

yidi başın: *Ejderha'nın yedi başını.*

Çeküben ḳılıcı geldi ilerü / Kesdi **yidi başın** evrenüñ girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2834). [yidi başın,]*

yidi başını: *Ejderha'nın yedi başını.*

Kes **yidi başını** daḫı evrenüñ / Zaḫmetin cehd idüben götür anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2830). [yidi başını,]*

yidi başlu ejdehā: *Yedi başlı ejderha.*

Geldi kāfir gördi evreni ḳamu / **Yidi başlu ejdehā** aġzı ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 899). [yidi başlu ejdehā,]*

yidi başlu ejder: *Yedi başlı ejder.* || *Savaşçı.*

Yidi başlu ejdere fermān olur / Ol maġāra ḳatına uçup gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 897). [yidi başlu ejder, --e]*

yidi başlu ejder it-: *Yedi başlı ejder şekline girmek* || *Savaşçı ve saldırgan bir hâle getirmek.*

Bu gelen kāfirleri sen çāker it / Bekcimi hem yidi başlu ejder it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 894). [yidi başlu ejder it-,]*

yidi ḳat gök: *Gökyüzünün yedi katmanı.*

Yidi ḳat gökler ḳapusından giçer / Her gögüñ ḳapucısı ḳapu açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 118). [yidi ḳat gök, --ler-ler]*

yidi taʿlīm: *Yedi ders.*

İḥtişām u iḥtirām u nāz-ıla / Bu yidi taʿlīme çün ḳābīl olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 329). [yidi taʿlīm, --e]*

yidi yıl: *Yedi sene.*

Yidi yıl ḥabs oldı anda ol hümām / Aġlar-ıdı zār u zār anda müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 681). [yidi yıl,]*

Yidi yıldur mülkümüz oldı ḫarāb / Müʾmine kāfir ider ḳahr u ʿaẕāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 701). [yidi yıl, --dur]*

Ṭutdı kāfir Ḳuṭb-ı dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi yıldur ḥabs iderler ol eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 735). [yidi yıl, --dur]*

Yidi yıl ḥabs olmış-iken ol cüvān / Geldi Türk'den bir velī olup ṭoġan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 869). [yidi yıl,]*

yidi yıl: *Yedi sene geçmek, zamanın ilerlemesi.*

Ol **yidi yıl** içre Aḥmed Yesevī / Ḥaḳḳ'ı ḳoyup itmedi oġlına sevi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 692). [yidi yıl,]*

yidi yıl ol: *Yedi sene geçmek, zamanın ilerlemesi.*

Ḥasret odına yaḳup cān u ciger / Yidi yıl olınca gözi yaş döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 691). [yidi yıl ol, --ınca]*

yidi yüz biñ: *Yedi yüz bin, sayı sıfatı.*

Cemʿ idüben **yidi yüz biñ** er alur / Ṭoġrılup Ḳayṣeri üstine gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1614). [yidi yüz biñ,]*

yidişer: *Yedi sayısının üleştirme biçimi, her birine yedi, her defasında yedisi bir arada olan.*

Ol sebetden **yidişer** elma virür / Başlu başına dönüben buyırur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3070). [yidişer,]*

yidügi: *Yediği.*

Yiyicek andan hemān-dem ṣaġ olur / **Yidügi** sāʿatde yüzi aġ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2049). [yidügi,]*

yidügin: *Yediğini.*

Didiler bunda görünüpdür bugün / Ṣād olur bunda **yidügin** bildi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3370). [yidügin,]*

yidür: *Yedirmek.*

Öküzüm ḳurda **yidürdüñ** o degil / Sözüme cevāb ne virürsin digil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1978). [yidürdüñ, -dü, -n]*

Çeküben deyre anı itdi ḳabūl / **Yidürür** ḫiẕmetler ider aña bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3263). [yidürür, -ür]*

yidür: *Yedirmek, yemesini sağlamak.*

Geçürüp ṣadra anı ʿizzet ider / **Yidürüp** niʿmet aña ḫiẕmet ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4706). [yidürüp, -üp]*

yidür: *Yedirmek, ikram etmek.*

Olıcaḳ **yidür** gelene gidene / Vir kime olursa dime adı ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3129). [yidür,]*

Gelene gidene **yidürdi** anı / Ṣād oldı yiyenüñ anda cānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3137). [yidürdi, -di]*

Ekdügi bostānı **yidürdi** o yıl / Ḫoş ḥuzūr itdi geçen ebnā sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3140). [yidürdi, -di]*

yidür: *"Yedirmek" || Allah'ın verdiği nimetleri diğer insanlarla paylaşmak.*

Oluban altun oluḳ aḳduḳ saña / Yi **yidür** hergiz dirīġ itme aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3827). [yidür,]*

yıġ-: *Tepeleme bir yığın hâline gelecek şekilde üst üste koymak.*

Arḳası-y-ıla getürürdi odun / **Yıġar** ıdı bir yire ol dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2692). [yıġar, -ar]*

yig: *Tepeleme bir yığın hâline gelecek şekilde üst üste koymak.*

Öñini **yıġma** ki ṣoñına ḳalan / Ḥişşe-i segdür bil anı sen inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3828). [yıġma, -ma]*

yig: *-dan daha iyi, üstün.*

Didi ḳatuñda eyledüm eksükligi / Geç suçumdan şānuña oldur **yigi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2027). [yigi, -i]*

İşidüp ḳılur Süleymān miskīnligi / Bildi kim eyle eylemek durur **yigi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4634). [yigi, -i]*

yig ol-: *Üstün olmak.*

Dāyimā ol sebze baḳmaḳ yig olur / Bu aġa baḳmaḳ gözümüz ceng ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1884). [yig ol-, --ur]*

yigid: *Yiğit, güçlü, kuvvetli.*

İcike ben **yigid** iken ḫiẕmeti / Baña idüben ḳılurduñ ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2866). [yigid,]*

yigid: *Delikanlı, genç erkek.*

Gördi ḫatun anı gör ne işledi / Ṣaldı bir ḫādim ki ol **yigide** var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 277). [yigide, -e]*

Ḫayfdur bir kāfirüñ sözi ile / Kim bu resme **yigide** ölüm gele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4320). [yigide, -e]*

yıġıl: *Toplanmak; birikmek.*

Rāh-ı Çivril'den gelincek bir öyük / **Yıġılup** durur ufaḳ ṭaşdan büyük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2877). [yıġılup, -up]*

yigin: *(Doğu T.) Çok, fazla, üstün.*

İndi aşlandan ider miskinligin / Bildi kim Ḫūnkār ulu erdür **yigin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2976). [yigin,]*

Sekü ḳatına getürincek hemīn / Ṣıḳdı yürĕgin anuñ şöyle **yigin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3347). [yigin,]*

İki merkeb ḳovar ıdı birbirin / Birisi birine ardılmış **yigin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3740). [yigin,]*

yigin: *Omuzuna, omuz.*

Silkdi **yignini** hemīn ol pādişāh / Ḳavline olmaġ içün tā kim güvāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4041). [yignini, --i, --n, --i]*

yigirek: *Daha iyi, daha üstün.*

Bu tekellüf arada niye gerek / Eyle terk bunı ki oldur **yigirek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4631). [yigirek,]*

yigirek: *Daha iyi, daha efdal.*

Hem senüñçün şeyḫ ṭutmak **yigirek** / Didi Bekdaş anlara iy ululer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6732). [yigirek,]*

İmdi givirmĕmege dermān gerek / İdebilürseñüz oldur **yigirek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1288). [yigirek,]*

Varmayınca olmazuz varmaḳ gerek / Ḫizmetine varmasıdur **yigirek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1351). [yigirek,]*

Keşiş eydür imtiḥān böyle gerek / Hem bu nevʿe itmesidür **yigirek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2489). [yigirek,]*

Dir varup söyleñ ki buġday mı gerek / Daḫı andan erde vardur **yigirek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2920). [yigirek,]*

yigirmi: *"Yirmi" sayısı.*

Dir **yigirmi** yıl durur bu kişinüñ / Sürerem ḫizmet idüp çiftin anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4949). [yigirmi,]*

yigirmi dört: *Yirmi dört.*

Ẕikr idem gūş eyleñüz efʿālümi / Uş **yigirmi dört** yıl olmışdur tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 376). [yigirmi dört,]*

yigirmi yaş-: *Yirmi yaş II ergenlik çağı.*

Māl içün mü'minleri iki biçer / İrmeden daḥı yigirmi yaşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6303). [yigirmi yaş-, -ı, -na]*

yiğit: *Yiğit.*

Böyle dir o **yigite** şeh iy ḫūb-naẓar / Çünki Bektaş secdeden getürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6681). [yigite, --e]*

yiğit: *Genç, cesur, yürekli.*

Ḳırḳ **yigit** yoldaşı bile şāẕmān / Çün seḥer vaḳti olup dīvān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6388). [yigit,]*

yiğit: *Yürekli, cesur (kimse).*

Ḳırḳ **yigitle** ḳapusına yitüre / Gönderür Ertuñrul'a ḥükm-i sinān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6307). [yigitle, -le]*

yiğit: *Delikanlı, genç insan, yürekli kimse.*

Bu **yigide** bir ulu manşıb vire / İtmege taʿẓīm anı lāyıḳ göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4413). [yigide, -e]*

Ḳayı'nuñ **yigitleri** bir gün meger / Cemʿ oldı ḳatına hep ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4278). [yigitleri, -ler, -i]*

yiğit: *Delikanlı, genç adam; yürekli, korkusuz.*

Er **yigitler** kāfiri gerçi ḳırar / Varduġınca kāfir oldı bī-şumār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 670). [yigitler, -ler]*

Altı biñ ġāzī **yigitler** virdi cān / Ḳırdı kāfir bunları virmez amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 671). [yigitler, -ler]*

Semʿüñe ḫāsid sözüni ḳoymaġıl / Bir **yigit** ḳırḳ yılda olur ḥāṣıl begim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6340). [yigit,]*

yiğit: *Genç, delikanlı.*

Gösterüp ḫatun da dir şol yüzi māh / Oturan **yigitdür** evlād-ı Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 288). [yigitdür, -dür]*

yïğït: *Cesur, kahraman.*

Gördi bir görklü **yigit** nūrı ṭamar / İndi atından diler baġlar atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 275). [yigit,]*

Altı biñ **yigit** gelüben ḳatına / Bindi Ḥaydar ṣıçrayuban atına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 655). [yigit,]*

Altı biñ **yigit** başın da kesdiler / Ol Bedaḫşān Ḳalʿası'nda aṣdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 676). [yigit,]*

Beg de meydān ḳapusına irişür / Ḳırḳ mülebbes beg **yigit** geldi görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3992). [yigit,]*

Ḳanda girür ele bir böyle **yigit** / İʿtibār itme tekūra bir pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4323). [yigit,]*

Çehresinden görinür erlik ʿayān / Genc **yigit** illā ki olur pehlevān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4332). [yigit,]*

yïğït: *Delikanlı, genç adam.*

Ḳayı oġlıdur didiler bu **yigit** / Pādişāha ḳovladuġı ol pelīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4310). [yigit,]*

İrgüreler ol ere bizden selām / Ẕikr ideler bu **yigit** ḥālin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4340). [yigit,]*

yïğït: *Genç, delikanlı, yiğit.*

Ḳızdan er olan **yigidi** aldılar / Ḳolaçuḳ Ḥācım ḳatına geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5258). [yigidi, -i]*

yigit ol-: *Genç olmak.*

Ḳuvvet ıssı ḫoş yigit olduñ bugün / Ne otursın daḫı böyle zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4283). [yigit ol-, --du, --ñ]*

yigrek: *Daha iyi, hayırlı.*

Ben ḳoyuban ḳolayıma gideyin / **Yigrek** oldur didi eylĕ ideyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3608). [yigrek,]*

yigrek: *Daha iyi, daha efdal.*

Daḫı **yigrek** erlik oldur bil anı / Kim ziyānlu itmeye kimse seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4501). [yigrek,]*

yıġuk: *Yemek.*

Sen daḫı dosta gidersin biz daḫı / Dosta giděne **yıġuḳ** yoḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [yıġuḳ,]*

yık-: *Yere devirmek.*

Yarılup dīvār hemān bir el çıḳar / Pes Güvenc'i arḳası üzre **yıḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4762). [yıḳar, -ar]*

yık-: *Bozmak, dağıtmak, viran etmek.*

Bir yañadan artdı kāfir leşkeri / **Yıḳdı** müʾmin ilin aldı ṭavarı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 710). [yıḳdı, -dı]*

Uġrayup ol köpriyi ḳıldı ḫarāb / **Yıḳdı** ol köpriyi der-ḥāl iy şebāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5078). [yıḳdı, -dı]*

Yıḳdı kilīsāyı yapdı zāviye / Kim pür oldı ehl-i faḳrla zāviye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5315). [yıḳdı, -dı]*

yık: *Bozmak, tahrip etmek.*

Ol evüñ ḳalan dīvārı niçe kez / **Yıḳılup** yapıldı ḳac kerre bu kez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1795). [yıḳılup, -ıl, -up]*

yık: *Bozmak, tahrip etmek, perişan etmek, işgal etmek, viran eylemek.*

İki baş bellü ḳalanı **yıḳılur** / Ne ḳadar ki ḫalḳ anı maʿmūr ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5079). [yıḳılur, -ıl, -ur]*

Dutmadı ayruḳ binā geldükçe sīl / **Yıḳılur** ayruḳ binā ṭutmadı bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5080). [yıḳılur, -ıl, -ur]*

yık: *Bozmak / dağıtma.*

Ol zamān ki ḳubbeye kāfir çıḳar / Ayaġı sürçüp kirěmidi **yıḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5783). [yıḳar, -ar]*

yıḳar: *Yıkmak; devirmek.*

Daḫı didi bu Ḳızılırmaḳ ki aḳar / Ṭaşıcaḳ atluyı atından **yıḳar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3315). [yıḳar,]*

yıḳıl: *Yıkılmak, virane olmak.*

Fāṭma'ya dir bu dīvār **yıḳılmaya** / Hem yıḳılmaḳ daḫı bundan gelmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1792). [yıḳılmaya, -ma, -ya]*

yıḳıl: *Devrilmemek II zarar görmemek.*

Bu deme dek bu dīvār ol ḥāl-ile / Daḫı **yıḳılmadı** ḳaldı kim bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1793). [yıḳılmadı, -madı]*

yıkıl: *Yıkılmak, devrilmek.*

Başı üzre **yıḳılup** medhūş olur / Bir zamān yatubanı bī-ḫoş olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3080). [yıḳılup, -up]*

yıkıl: *Herhangi bir sebeple çökmek, göçmek; yok olmak, ortadan kalkmak.*

İdrīs evinde ḳılur iken namāz / Ol dīvār **yıḳılmaġa** geldi biraz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1788). [yıḳılmaġa, -maġa]*

yıḳıl-: *Devrilmek, çökmek, dağılmak.*

Egilüpdür **yıḳıla** gibi tamām / Gitseñüz siz oradan ey nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1790). [yıḳıla, -a]*

yıḳıl-: *Devrilmek, yığılmak.*

Fāṭma'ya dir bu dīvār yıḳılmaya / Hem **yıḳılmaḳ** daḫı bundan gelmeyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1792). [yıḳılmaḳ, -maḳ]*

yıl: *Sene, yıl.*

Üç **yıla** dağın çıḳarmazdı anı / Aḳ kirece baḳa baḳa ol tüni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1872). [yıla, -a]*

yıl: *Koşmak, seğirtmek.*

Yirlerinden ṭañlacaḳ çün ṭurdılar / Çevre yaña **yilüben** yügürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 610). [yilüben, -üben]*

yıl: *Yel.*

Gördi cāriye inekler **yilini** / Süd-ile ṭopṭolu olmışdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1921). [yilini, --ini]*

yıl: *Rüzgar.*

Ḳurıdı kāfir ṣuyı aḳdı bıñar / Esdi **yiller** oldı gāyet rūzigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1020). [yiller, -ler]*

Bu ṣovuḳ yirdür sovuḳ **yiller** eser / Ṭoḳınıcaḳ dervīş iligin keser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2207). [yiller, -ler]*

Ṣol elinde mīl ü ṣaġında keser / ʿĀlemi ṭūfān ṭutup **yiller** eser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5776). [yiller, -ler]*

yıl: *Esmek, yel, rüzgar.*

Gördi güneş ıssısından Ḥaydar'uñ / Gice esen **yil** ṣovuġından ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 772). [yil,]*

Yil sürüp seccādeyi gör kim n'ider / Ṣol yaña Gürci iline dek gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2759). [yil,]*

yıl: *Yel, rüzgar.*

Ṣovuġından hem **yilinden** ol yirüñ / Bī-ḥużūr olmış-ıdı bunlar görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2201). [yilinden, -in, -den]*

yıl: *On iki aylık dönem.*

Elli altmış **yıl** ola her birimüz / Ḫizmet iderüz cüvān u pīrimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 753). [yıl,]*

Baġlanup uçlar ġazā olmadı bil / Geçdi bunuñ üstine bir niçe **yıl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4270). [yıl,]*

Nā-gehān bir **yıl** ḳatı ḳızlıḳ olur / Faḳr-ıla şöyle fürū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4623). [yıl,]*

Anuñ içün yapdı ḫoş mesken laṭīf / Bir niçe **yıl** ḳıldı süknā ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5506). [yıl,]*

Sulṭānöñi kāfirine aḳın ider / Bir niçe **yıl** ki itdi Erṭuñrul ġazā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6294). [yıl,]*

yıl: *Sene, dünyanın güneş çevresinde tam bir devir yapması için geçen zaman.*

Yidi **yıldur** çekmişem bend-i girān / Başımuz kel kel olup aḳardı ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 807). [yıldur, -dur]*

Yirümüzde buġday ekilse eger / Bir **yıluñ** içinde çavdara döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1533). [yıluñ, -uñ]*

Şek degil ki ṭuta neslüñ milketi / Bir niçe **yıl** şāh olup ʿOšmān daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6416). [yıl,]*

yıl: *On iki aylık dönem.*

Otuz altı **yıl** ḳılur anı ḥişār / Anı daḫı feṯḥ ider āḫir i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1623). [yıl,]*

Maḳbūl oġlı ḳalsa atanuñ yirine / Bir niçe **yıl** şāh olup Orḫan daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [yıl,]*

yıl: *1. Dünyânın güneş çevresinde tam bir devir yapması için geçen zaman, sene, sâl. 2. Milâdî takvîme göre 1*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ocak'ta başlayıp 31 Aralık'ta sona eren on iki aylık süre. 3. astro. Bir gezegenin güneş çevresindeki tam bir dolanımı için geçen zaman.

Bekleyüp ol ağızı beglik ider / Bir iki **yıl** geçicek ol da gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4219). [yıl,]*

<u>yıl:</u> *1. Dünyânın güneş çevresinde tam bir devir yapması için geçen zaman, sene, sâl. 2. Mîlâdî takvîme göre 1 Ocak'ta başlayıp 31 Aralık'ta sona eren on iki aylık süre. 3. astro. Bir gezegenin güneş çevresindeki tam bir dolanımı için geçen zaman.*

Yıl tamām olıncaġaz ol pādişāh / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3206). [yıl,]*

<u>yıl:</u> *Dünya'nın, Güneş çevresinde tam bir dolanım yapması için geçen 365 gün, 5 saat ve 49 dakikalık zaman.*

Pes Külü Ḫan oġlı ḳatında nite / Ḳaldı çün bir **yıl** tamāmet Hoy Ata *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2689). [yıl,]*

Nā-gehān bir **yıl** ḳatı ḳızlıḳ olur / Ekini bitmez furū-mānde ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2909). [yıl,]*

Ḳırḳ **yıl** bu resme ḫizmet eyledi / Baʿd ez-ān Ṭapduḳ gör aña n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2943). [yıl,]*

Ekdügi bostānı yidürdi o **yıl** / Ḫoş ḥuzūr itdi geçen ebnā sebīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3140). [yıl,]*

Ṣubḥ olıncaġāz gine sürer gider / **Yıl** on iki ay bu resme ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3205). [yıl,]*

Yılda bir kez görmege gelür anı / Bir niçe gün ṣoḥbet iderler ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3302). [yılda, -da]*

On sekiz **yıl** ḳaldı anda çün ol er / Ḫizmetinde ol ʿazīz-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3592). [yıl,]*

Dir yigirmi **yıl** durur bu kişinüñ / Sürerem ḫizmet idüp çiftin anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4949). [yıl,]*

<u>yıl:</u> *Dünyanın güneş çevresinde tam bir devir yapması için geçen zaman, sene.*

Ḥaḳḳ'a bir **yıl** çünki ṭāʿat eyledi / Müʾmin olanlar ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1029). [yıl,]*

Ol aġac yĕşermedi üc **yıl** geçer / Ümīdin kesmĕdi Ḥaḳ'dan ol nā-çar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3141). [yıl,]*

İki **yıl** Ayṭoġmış Alp beg oldı çün / Ḳılıcından oldı küffār hep zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [yıl,]*

<u>yıl:</u> *Yel, rüzgar.*

İşidüp sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / **Yillerüñ** esdügi dir bunda hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2209). [yillerüñ, -ler, -üñ]*

yıl: *Dünyanın Güneş etrafında tam bir tur atması sonucu oluşan zaman dilimi, yıl, sene.*

Didi Allāh bir Muḥammed ḥaḳ resūl / Elli **yıldur** dīnüñüz itdüm ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 945). [yıldur, -dur]*

Dir o ḳancıġuñ ki ḳırḳ **yıldur** tamām / Çekerüz cevrini biz iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2328). [yıldur, -dur]*

Nesl-i Selcūḳ'dan bu ḥükm-i salṭanat / Yidi **yıldur** götrüleli bil bu vaḳt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4233). [yıldur, -dur]*

yıl: . *Dünyanın güneş çevresinde tam bir devir yapması için geçen zaman dilimi, sene. II. Ömür, hayat.*

Ẕikr idem gūş eyleñüz efʿālümi / Uş yigirmi dört **yıl** olmışdur tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 376). [yıl,]*

Sen ki ṭutduñ Ḳuṭb-ı Dīn-i Ḥaydar'ı / Yidi **yıl** ḥabs eyledüñ ol ser-veri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 868). [yıl,]*

yıl: *Dünyanın güneş çevresinde tam bir devir yapması için geçen zaman dilimi, sene.*

Yidi **yıl** dutsaḳ olınca bu zamān / Geldi tā ki bir Ḫıż ı r yüzlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [yıl,]*

yılan: *Sürüngenlerden, ayaksız, ince ve uzun olanların genel adı, yerdegezen, uzun hayvan, yılan.*

Aṣlana binüp **yılandan** tāziyān / Üc yüz abdāl ıla geldi bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2963). [yılandan, -dan]*

yılan: *Omurgalı hayvanlardan, bacakları olmayan, üzeri pullarla kaplı, çatal dilli, büyük bir kısmı zehirli olan, uzun sürüngen hayvan.*

Arṣlana binüp **yılan** ḳamçı ider / Ḥażret-i Ḫūnkār'a ʿazm ider gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2959). [yılan,]*

yılda: *Her yıl.*

Yılda bostān ekübeni çün biter / Oluban ḳavunı ḳarpuzı yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3142). [yılda,]*

yılda: *Her yıl.*

Bir iki kez **yılda** gelürdi ere / Evliyānuñ yaʿnī dīẕārın göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4616). [yılda,]*

yılda bir: *Yılda bir kere.*

Didi **yılda bir** gelür bunda ol er / Ḥażret-i Ḫūnkār veliyy-i muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3199). [yılda bir,]*

yıldırım: *Gök gürültüsü ve şimşekle görülen, hava ile yer arasındaki elektrik boşalması.*

Oturur-iken o Ḳara İbrāhīm / Şol dem indi üstine bir **yıldırım** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5176). [yıldırım,]*

yıldırım: *I. Bayezid.*

Ildırım oġlunı sulṭān itdi çarḫ / **Ildırım** daḫı idüp āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6421). [ildırım,]*

Ildırım oġlunı sulṭān itdi çarḫ / **Ildırım** daḫı idüp āḫir vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6421). [ildırım,]*

yılduz: *Işıklı ve sabit bir nokta halinde görülen gök cisimlerinden her biri.*

Var-ıdı **yılduz** didiler iy aḫı / Elin açdı anı daḫı gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6726). [yılduz,]*

yıllar: *Çok sene, uzun zaman.*

Āḫirü'l-emr rıḥlet itdi olʿazīz / Meskeni ḳaldı nice **yıllar** ısız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3758). [yıllar, -lar]*

Ṭoġan oġlana Ḳāsım virdiler ad / Bunlar oldı şeyḫ niçe **yıllar** ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3884). [yıllar, -lar]*

yilme: *Esmek, koşmak.*

Ġāyib erler birle Bektaş **yilmede** / Çünki Bektaş anasına irdi ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5953). [yilmede, -de, -]*

yime: *Ayrıca.*

Kim şeyāṭīn neslidür şerri irer / Ḥācī Bektaş ider Aḥmed **yime** ġam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6194). [yime,]*

yimedin: *Yemeden.*

Ḳanda buldı **yimedin** saʿyinde renc / Aġız açup didi Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6717). [yimedin,]*

yimeklig: *Yemeklik, aş, yemek.*

Dervīş ü miskīn **yimeklige** üşer / ʿArafāt'da şeyḫ bunı söyledügin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6693). [yimeklige, -e]*

yimişi: *Meyve.*

Ṣovucaḳ bu **yimişi** ḫora geçür / Seferüñ emrini andan didi gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3149). [yimişi,]*

Bege bildürmege anı giderem / İş becid durur **yimişi** n'iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3153). [yimişi,]*

yiñ: *Elbise kolunun el üzerine gelen kısmı.*

Yā Ṣabūr yā Ṣekūr yā Kerīm yā Mürşid / Ḫırḫanuñ **yiñler** üçün gördi hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 162). [yiñler, -ler]*

Düşdi üç māhī **yiñinden** ber-zemīn / Ol kerāmet maʿdeni ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4042). [yiñinden, -in, -den]*

yiñ: *Yenme.*

Yiñmege gögercini itdi iʿtiḳād / Ḫışm-ıla irince erüñ üstüne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6110). [yiñmege, -meg, -e]*

yine: *"Bir daha, tekrar" anlamlarında zarf.*

Baʿd ez-an çün kim irişür evine / İşidür ol meyyitüñ ḥālin **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1658). [yine,]*

İlerü geldi o beş ṭaş yanına / Nuṭḳa gelüñ didi iy beş ṭaş **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1992). [yine,]*

Ẕikr ideyin **yine** bir ḫoş ṣoḥbeti / Güş iden bula neşāṭ u selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2351). [yine,]*

Rāhib eydür biz bu ḳadar nesneye / Dīnümüzden dir dönevüz biz **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2547). [yine,]*

Uyḳusın yiñemedi yatdı **yine** / Yatayın bu leyki uyḳum dir ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3049). [yine,]*

Gel **yine** iy ṭūṭī-i bāġ-ı İrem / Ṣol şeker-rīz nuṭḳuñ aç eyle kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3290). [yine,]*

Yine dönüp evine giděr-idi / ʿĀdet olmışdı müdām iděr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3303). [yine,]*

Ṣaru İsmāʿīl Saʿīd'üñ öñine / Ḳodı mıḳrāżı naẓar ṣaldı **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3414). [yine,]*

Dünle sen Ḳılzılca Ḫalvet öñine / Yat yüzüñ yuḳarı olayın **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3634). [yine,]*

Gětürüp Ḫūnkār'a vü umdı duʿā / Ḫoş murādın buluban döndi **yině** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4358). [yině,]*

Ḳarşulayuban yüz urdı pāyine / Menziline aluban geldi **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4482). [yine,]*

yine: *"Ayrıca, bundan başka" anlamlarında kullanılan zarf.*

Yine itdüm keşf bir fenden ḥicāb / **Yine** yigil şekker ü ḳand ü nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 237). [yine,]*

Yine itdüm keşf bir fenden ḥicāb / **Yine** yigil şekker ü ḳand ü nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 237). [yine,]*

Yine aḳıt lücce-i āb-ı ḥayāt / Cūş-ıla ḫurūşa gel cān bülbüli *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 238). [yine,]*

Ol diyāra oldı ḫalīfe **yine** / Çün Ḫorāsān ḫālī ḳaldı ḫalḳı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 253). [yine,]*

Yine bir söz evveline gĕlelüm / Ḥācī Bektaş erligin söyleyelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 764). [yine,]*

Ṣalıvir Bĕyāmlu'nuñ deresine / Arḳasından melefesini **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3221). [yine,]*

Elüñi virdüñ çü Ḫūnkār eline / Pāyi üstine ḳoduñ pāyüñ **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3704). [yine,]*

Aç **yine** gel bir meʿānī ṣuḥfını / Gūş idincĕgez ṭuyasın luṭfını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3762). [yine,]*

yine: *"Bir daha, tekrar" anlamlarında kullanılan zarf.*

Ol zamānda **yine** gördüm işbu tāc / ʿArş ayaġında aşılmış reng-i ʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 133). [yine,]*

Çünki miʿrācdan dönüp geldi gine / Geçdi üç yıl bunuñ üstine **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 138). [yine,]*

Eyledi anı tamāmet döndi bāz / **Yine** bir rikʿata idince şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6660). [yine,]*

Şeyḫ dir aña ki ʿarefedür **yine** / Şimdi didi bizde bişiler bişer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6692). [yine,]*

Ṣol ki bī-dīn cāhil ü münkir olur / Döndi dīninden **yine** kāfir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 968). [yine,]*

Yine ḫalḳuñ çoġı münkir oldılar / Dīnüñi terk itdi kāfir oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 972). [yine,]*

Gel bize erden **yine** dilek dile / Etmegümüz kesmeye mürvet ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 980). [yine,]*

Ḳāsım itdi çün ere **yine** ḫaber / Münkir oldı didi yaʿnī ʿavret er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 999). [yine,]*

Yine münkirler peşīmān oldılar / Mürted iken ehl-i īmān oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1004). [yine,]*

Bir zamāndan **yine** inkār itdiler / Münkir olan baʿżı tekrār itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1012). [yine,]*

Ṣusuzın ḫalḳ ḳırılur çün gördiler / Kāfir olan **yine** şāha vardılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1015). [yine,]*

Gerçi itdük biz niçe kez çoḳ günāh / Līki ʿafv it **yine** luṭf it pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1017). [yine,]*

Yine bunlar hep Müsülmān oldılar / Ere gelüp cümle nāliş ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1021). [yine,]*

Baʿżılar oldı münāfıḳ **yine** pes / Sāḥir imiş ol diyüp eyledi ses *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1031). [yine,]*

Elin aluban geçürdi yanına / Ṣordı cemʿiyyet neden oldı **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1149). [yine,]*

Ḳoydı birez yaġ etmek içine / İltüben ḫoş ṣundı Ḫūnkār'a **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1559). [yine,]*

Gĕmi bulup geçdiler ötĕsine / Bu yaña Ḫūnkār'a geldük biz **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1581). [yine,]*

Yine sözümüze ḳılalum ṣurūʿ / Ẕikr idem saña ne oldıysa vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1639). [yine,]*

Fāṭıma tīz döndi girü evine / Ḫūnçe düzĕdübeni gelür **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1749). [yine,]*

Elin öpüben düşerler pāyine / Yüz süriyü uşda biz geldük **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1769). [yine,]*

Ṣaru tekrār düşdi Ḫūnkār pāyine / Ben ḳuluña eyle dime dir **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2033). [yine,]*

Uzadur elin irer Saʿde'd-dīn'e / Ṣoḳar elin aġzına şol dem **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3344). [yine,]*

Mollā giysün biz daḫı giyinevüz / Eyi yunduḳ **yine** daḫı yunavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3485). [yine,]*

Ṣaru İsmāʿīl didi Saʿde'd-dīn'e / Gönderür bĕni erenler dir **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3545). [yine,]*

Emr itdi **yine** Ḫūnkār örtüsin / Perdedāra didi Ḫūnkār örtesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3654). [yine,]*

Nice üc gün siz ikindin gitdüñüz / İnmedin gün uşda **yine** yitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [yine,]*

Bir münādī gönderür şehr içine / Dir ḳıġır şehr içre varuban **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3982). [yine,]*

Sözüñ evveline geldük biz **yine** / Geldi Otman Beg'e irdi söz **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4271). [yine,]*

Sözüñ evveline geldük biz **yine** / Geldi Otman Beg'e irdi söz **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4271). [yine,]*

yine: *"Bir daha, tekrar, gene" anlamlarında kullanılan zarf.*

Virmezüz yol girmege Rūm mülkine / İşidüp didüm ne sözdür bu **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2615). [yine,]*

Aḳsarāy'dan **yine** bir gün ol ʿazīz / Gine ol ḳaṣd ecli-y içün çıḳdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3304). [yine,]*

Elini uzatdı Mollā öñine / Pes Saʿīd'üm kesebilirseñ **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3400). [yine,]*

yine: *"Ayrıca, aynı zamanda" anlamına gelir.*

Tiz **yine** dönüp segirdüm eyledi / Gelüben Fāṭma'ya ḥāli söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1732). [yine,]*

Naḳldür bir gün **yine** Ḫūnkār balı / Ḳarayük'den yaña gitdi ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1908). [yine,]*

Bir müsāfir-ḫāne bünyād it gelen / Anda ola hem **yine** ḫizmet ḳılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2064). [yine,]*

Yanı ḳararup daḫı öldi hemān / Ṣoyı daḫı **yine** hem çün bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [yine,]*

Yine ol ḳuṭb-ı veliyy-i Kirdigār / Çıḳmış-ıdı seyr ide der-kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2108). [yine,]*

Yine bir gün ol şehin-şāh-ı evliyā / ʿĀlem-i maʿnīde māh-ı evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2124). [yine,]*

Aç **yine** bir ḫoş meʿānīden sözin / İllā ḫoş maʿnī ola ġāyet güzīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2365). [yine,]*

Revzenesi var-ıdı Şaṭ Ṣuyı'na / Taḫtı revzene yanındaydı **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2379). [yine,]*

Dir Külü Ḫan müşkili āsānı ne / Bize bildür bilelüm anı **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2484). [yine,]*

Ḳoyalum bunı şölen ḳazanına / Ṭolduralum ṣu-y-la anı **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2490). [yine,]*

Ben buradan çıḳayın dir ḳalʿaya / Ḫāl göreyin ki **yine** beñzer neye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2801). [yine,]*

Yine çünki ʿaḳlı başına gelür / Ḳāḍılığı teftişi hep terk ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3007). [yine,]*

Gine aġzın açdı herze söz didi / Dürrehātdan **yine** ol yüzsüz didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3180). [yine,]*

Mollā didi mollālaruñ birine / Ṣu getürüñ ıbrīġ-ıla dir **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3557). [yine,]*

Avcuña nedür deñeyüp ḳalduñ a / Vir ḫaber bize **yine** ne olduñ a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3560). [yine,]*

Ṣaru İsmāʿīl ayaġına yüzin / Sürdi Mollā söyledi **yine** sözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3631). [yine,]*

Yiyüp içüp oldı çün ḥamd ü šenā / Söz açup nuṭḳ andan itdiler **yině** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3874). [yině,]*

Gördi Ḫūnkār oturur yol yanına / Ne ḳatı eglendüñüz didi **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3949). [yine,]*

Dökdiler ol buġdayı anda ḳamu / **Yine** abdāl reʾīse dönderdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4115). [yine,]*

Elin öpüp sürdi yüzin pāyine / Ḳodı hem-yānı da naẓarda **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4164). [yine,]*

Gölḥiṣār Göynük'le İznīḳ şehrine / Aḳdı aḳına döne döne **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4288). [yine,]*

Dir çeküben dest-būs itdi **yine** / Ḳodı hem ser ol mübārek pāyine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4387). [yine,]*

Çekdi şancaḳ geldi Sulṭānöñi'ne / Aḳuban aḳın ġazā itdi **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4429). [yine,]*

Yine dönüp didi diñle bir beni / Ḳılıcaḳ ḳurbān ḳaçan kim siz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4502). [yine,]*

Çünki Ḫūnkār itdi rıḥlet ez-fenā / Sefere ʿazm eyledi andan **yině** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5004). [yině,]*

Üstine yapdurdı bir ʿālī binā / Ḫoş mezārını belürtdi hem **yině** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5030). [yině,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a piş-rev döndi tīz / Dut ḳulaḳ bir söze geldük **yine** biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5113). [yine,]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi maḳṣūduñuz / Burada ḥāṣıl olursa **yine** siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5120). [yine,]*

Gel **yine** gir bir meʿānī seyrine / Ol meʿānī sırrı nědür seyri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5389). [yine,]*

Yidiler bölügine şāhı ḳatar / Ḫıżr **yine** bir gün varuban yitdi pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5923). [yine,]*

Aç gözüñ ʿāşıḳ **yine** cānuñ uyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5973). [yine,]*

Düzdi **yině** bir laṭīf şādırevān / Ḥācī Bektaş'uñ ṭuyup ḫ̆āce erligin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5993). [yině,]*

yine: *"Yeniden, bir daha, tekrar, gene" anlamlarında zarf.*

Pes görenler didiler ol Zupun'a / Kim fülān yirde bugün gördük **yine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [yine,]*

yine: *"Yeniden, bir daha, tekrar" anlamlarında zarf.*

Mā-ḥaṣal ḳırḳ gün Saʿīd anda ḳalur / Ḳırḳ birinci gün **yine** Ḫ̆ūnkār gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3692). [yine,]*

yiñemedi: *Engellemek, karşı durmak.*

Uyḳusın **yiñemedi** yatdı yine / Yatayın bu leyki uyḳum dir ḳana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3049). [yiñemedi,]*

yıp-: *Sıvazlamak (?).*

Arḳasın **yıpup** ṣıġadı gözini / Böyle dir aña dönüben yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1446). [yıpup, --up]*

yir-: *Yer, mekan.*

Didi Ḫ̆ūnkār burçacuḳlar dirilüñ / Çıḳuban yirlü **yirüñüzden** gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2315). [yirüñüzden, --üñüz, --den]*

yir-: *Ayakla basılan, ayakların altında bulunan yüzey, zemin.*

Bıraġur elden **yire** yatdı biraz / Çünki geldi ʿaḳlı başına az az *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1324). [yire, -e]*

Ol maġāraya yaḳın yirde ṭurup / Barmaġını baturur **yire** urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1758). [yire, -e]*

İdrīs ile Fāṭıma çün bu sözi / İşidüben **yire** urdılar yüzi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1776). [yire, -e]*

Daḫı andan irişĕsin bir **yire** / Ḳuşlar uçduġın gözüñ çün kim göre *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1855). [yire, -e]*

İşbu ḳuşlar iy ʿaceb bizüm **yire** / Uġradılar mı diyesin iy yarā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1856). [yire, -e]*

Çıḳdı ḳazandan oturur bir **yire** / Gör Külü Ḫ̆an'ı keşīşe ne dir e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2544). [yire, -e]*

Hoy Ata'ya didi iy merd-i dilīr / Gönderürem bir **yire** olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2683). [yire, -e]*

Begleriyle gözleyüben baḳdılar / Tā ki ṣudan ḳurı **yire** çıḳdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2770). [yire, -e]*

Ṣaru Ṣaltıḳ işidüp bu sözleri / Çök oturdı **yire** ol dem özleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2845). [yire, -e]*

Yüküni çözdi vü indürdi **yire** / Umusı bu er gine naṣīb vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [yire, -e]*

Dikdügüñ vaḳt **yire** ṣoḳ bu aġacı / Bunı gözet nice olur ṣoñ ucı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3131). [yire, -e]*

Ṭamdı yürekden **yire** üç ṭamla ḳan / Uṣṣı gitdi düṣdi Saʿde'd-dīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3348). [yire, -e]*

Yuġıyı alup eliyle **yire** ḳor / Ḳaldurur başını yuḳaru yuġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3611). [yire, -e]*

Bir ayaḳ degmez **yire** dök gel bunı / Fāṭıma çün işidür bilür anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3834). [yire, -e]*

Emr ider ḳondurdılar bir ḫoş **yire** / İnüben çün oldılar rāḥat **yire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4369). [yire, -e]*

Göndereler piş-revi böyle **yire** / Bu ṭarīḳatda degül durur revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5109). [yire, -e]*

Ol **yire** varur begini çün görür / Ḥażret-i Ḫūnkār selāmın dėgürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5503). [yire, -e]*

Kim seni lāyıḳ göre gire **yire** / Gökde gün olsa daḫı gire **yire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [yire, -e]*

Kim seni lāyıḳ göre gire **yire** / Gökde gün olsa daḫı gire **yire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5579). [yire, -e]*

İndi atdan ḳapu öñinde hemān / Ṣançdı gönderin de **yire** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5639). [yire, -e]*

Ḳubbeden inėr-iken miʿmār **yire** / Ṭut yā Bektaş dir çaġırup ol ere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5778). [yire, -e]*

Pāsbāndı gözler-idi milketi / Cümle erenler cemʿ olupdı bir **yire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6091). [yire, -e]*

yir: *Yer, mekan.*

Yüz uruban döndiler **yirlėrine** / Sen naẓar ḳıl evliyā sırlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1215). [yirlėrine, -ler, -i, -n, -e]*

Yirümüzde buġday ekilse eger / Bir yıluñ içinde çavdara döner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1533). [yirümüzde, -ümüzde]*

Otlu ṣular ḫoş müşerref **yir-idi** / İşi Ḫünkār'uñ orayı seyr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1910). [yir-idi, --i, --di]*

Sī ṣad u şaṣṭ tā ḫalīfe cemʿ idi / Ara **yirlerinde** Ḫūnkār şemʿ idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2253). [yirlerinde, -ler, -in, -de]*

Yirlerine her biri çün irdiler / Her biri tābūtı içre gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2896). [yirlerine, -ler, -i, -n, -e]*

Baʿd ez-ān aña ḥavālet virdiler / Girü gelüp **yirlerine** irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3090). [yirlerine, -ler, -i, -n, -e]*

Begice Sulṭān Ḥabīb Ḥācī-y-ıla / **Yirlerine** ʿazm ider iksi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5213). [yirlerine, -ler, -i, -n, -e]*

Gine destūr-ıla döndiler hemān / ʿAzm idüp **yirlerine** oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5487). [yirlerine, -ler, -i, -n, -e]*

Taḫtına sulṭān geçüben oturur / Geçdi begler **yirlerine** ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6389). [yirlerine, -ler, -i, -n, -e]*

yir: *Makam, mevki.*

Lā-tekellüf geçdi imāmet **yirine** / Birini bilmez keşīşler **yirine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2096). [yirine, -ine]*

Çıḳıcaḳ raḫtın ḳamu ışmurladı / Bir inanduġı **yire** ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4053). [yire, -e]*

yir: *Toprak, zemin, yeryüzü.*

Bir niçe **yirlerde** daḫı dürtdi baḳ / Ḫamīre girür gibi girdi bıçaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2132). [yirlerde, -ler, -de]*

Zīra kim bāġ ṣulu **yirlerde** olur / Olmayıncaḳ ṣuyı bāġ ḳurur ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [yirlerde, -ler, -de]*

yir: *Ayakla basılan, ayakların altında bulunan yüzey, zemin.*

Yirde gökde ne ki var cümle melek / İtdi iḥāṭa bu zemīnden tā felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 117). [yirde, -de]*

Mescidüñ öñinde bir **yirde** daḫı / Oturup çille çıḳardı iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1754). [yirde, -de]*

Ol maġāraya yaḳın **yirde** ṭurup / Barmaġını baturur yire urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1758). [yirde, -de]*

Şehr-i Nişābūr'da bizümle bile / Olduġımuz **yirde** olurdı hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2520). [yirde, -de]*

Her biri feṭḥ itdügi **yirde** ṭurup / Beg olup oturdı esbābın görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4185). [yirde, -de]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım didi şöyle varuñ / Ayru ayru şol giñiş **yirde** ṭuruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5123). [yirde, -de]*

yir: *Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.*

Yaʿnī Altunṭaş tevābiʿindedür / Beşḳarış nām **yiri** bilüñ andadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5281). [yiri, -i]*

yir: *Durum, konum.*

Yirümüze geçüp ol ide ḳarār / Demümüzi oynada āḫir-i kār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5131). [yirümüze, -ümüze]*

yir: *Yer,toprak,zemin.*

Diledi hem ol araya bāġ ide / Didiler bu bāġ **yiri** degül dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4942). [yiri, -i]*

yir: *Yer, bölge, mahal.*

Başın ayaġını ḳoyuñ **yirine** / Didigüm gibi ḳıluñ dir varına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4504). [yirine, -i, -n, -e]*

yir: *Yemek.*

Bıçaġıyla bir ḫıyar ṣoyar ıdı / Ol ḫıyarı kesübeni **yir-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2126). [yir-idi, --i, -di]*

yir: *Yer, mekan Uygun, muvafık.*

Bereni **yirine** ol gelmiş-idi / Ḫoş tahıl eyleyüben ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2906). [yirine, -i, -ne]*

yir: *Bir şey veya şahıs yerine geçmek, onun işini görmek.*

Pes Külü Ḫan dünyādan gitmiş-idi / **Yirine** oġlını şāḥ itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2687). [yirine, -i, -n, -e]*

yir: *Mevki, mekan, mahal.*

Adı hem Fāṭıma-y-ıdı müştehir / Baʿżı **yirde** Fāṭma Bacı da dinir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1673). [yirde, -de]*

Ger bu yirden daḫı yüksek **yir** fużūl / Bulsa-y-ıdum didi ol fiʿl-i uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [yir,]*

Bu ṣovuḳ **yirdür** sovuḳ yiller eser / Ṭoḳınıcaḳ dervīş iligin keser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2207). [yirdür, -dür]*

Didiler bu yüce **yirdür** key fużūl / Yaġmurı ḳarı ṣovuġı ḳatı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [yirdür, -dür]*

Ṣovuġından hem yilinden ol **yirüñ** / Bī-ḥużūr olmış-ıdı bunlar görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2201). [yirüñ, -üñ]*

Şimdiki Ḳızılca Ḫalvet **yirini** / Mesken iderdi otururdı anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2256). [yirini, -i, -n, -i]*

Yirini şöyle temīz eylĕr-idi / Daḫı ṣoñra gör anı n'eylĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2861). [yirini, -i, -n, -i]*

Pāymānçe **yirine** geçüp ṭurur / Anı Ḫūnkār çün baḳup eyle görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3723). [yirine, -i, -(n)e]*

Yiyecek **yirdür** çü beg anı görür / İşbu resme bunlara ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3928). [yirdür, -dür]*

Kāfirüñ key ulu aġzıdur bu **yir** / Ḳuvvet ısısı bize gerek bir dilīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4205). [yir,]*

Virdi Ayṭoġmış'a Sulṭānöñi'ni / İtdi sancaḳ begi ol **yire** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4215). [yire, -e]*

Çift sürerdi anda Otman rūz u şeb / Atası **yirini** itmeyüp ṭaleb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4275). [yirini, -i, -n, -i]*

Yatduġı kekikli yavşanlu o **yir** / Ḥayret el virüp özine özi dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4773). [yir,]*

Gidecek **yirini** ṣormadı Güvenc / Tā ki bīhūde yire çekmĕye renc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4680). [yirini, -i, -n, -i]*

Ortasında var-ıdı bir yüce **yir** / İstedi o yiri eydür baña vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4940). [yir,]*

Ḳaldı evlādı ḳılur anda ḳarār / Beşḳarış nām **yirdedür** anlar i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5335). [yirdedür, -de, -dür]*

Ṣoñra aña çār ʿalāmet virdiler / Buġadic **yirine** anı gönderdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5463). [yirine, -i, -(n)e]*

yir: *Boşluk.*

Bir adam ṣıġacaġı miḳdārı **yir** / Açılur ṭaşdan hemān olġıl ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2361). [yir,]*

yir: *Bulunulan, yaşanılan yer, mevki.*

Ḥażret-i Seyyid o **yirüñ** erleri / Evliyāyı ḳıldı istiḳbāl varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4518). [yirüñ, -üñ]*

Beşḳarış dirler o **yirüñ** adına / Bāʿiši böyle imiş bünyādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5280). [yirüñ, -üñ]*

yir: *Memleket, ülke, diyar.*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / Sen ne **yirdensin** baña gel eydivir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4699). [yirdensin, -densin]*

yir: *Durum, vaziyet, hal.*

Dervīş oldur **yirde** yüzin ḫāk ide / Ölicek kendüyi yuyup pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5591). [yirde, -de]*

yir: *Bir nesne veya kimsenin kapladığı yâhut kaplayabileceği boşluk, bulunduğu mahal.*

İnüben **yirinde** eylĕdi ḳarār / Gör nice oldı kerāmet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1156). [yirinde, -i, -(n)de]*

Daḫı ḥayāsı **yirinde** nesne ġayr / Yoġ-ıdı nesne görüñ ol ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2023). [yirinde, -i, -(n)de]*

Olmaz-ıdı Hind **yirinde** kekik / Olmasun zinhār didi bu ḥāl degik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4774). [yirinde, -i, -(n)de]*

ʿAvretüñ biri hemān-dem ḳaçdı tīz / Ṭurdı **yirinde** birisi iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5126). [yirinde, -i, -(n)de]*

yir: *Ayakla basılan, ayakların altında bulunan yüzey, zemin, toprak.*

Eyle bī-ḥadd itdiler ceng-i girān / **Yiri** leş baş ṭutdı vü gökleri ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 664). [yiri, -i]*

Aḳdı seyl ü ġarḳa vardı şeş cihāt / Diñdi yaġmur bitdi **yirden** çoḳ nebāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 996). [yirden, -den]*

İlteler bir **yire** sĕni ḳoyalar / Yaʿnī kim ḳayduñı senüñ yiyeler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1853). [yire, -e]*

Didi bu kül düşdügi **yirden** odun / Bitsün alup yaḳuñ andan dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2232). [yirden, -den]*

Tā ki ḳavmüm bula ol **yirde** ḫużūr / Devletüñde ḳılavuz şādī sürūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2635). [yirde, -de]*

Öyük'üñ ḳarşusına bir ḫoş **yire** / Oturup Ṣaru'ya iydür tīz dura *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2507). [yire, -e]*

Dökmege andan eyü **yir** bulmadum / Nūş itdüm hiç tereddüd ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3839). [yir,]*

Çün bu nevʿ-ile rumūz oldı tamām / İki **yirde** ṭaş ışırdı ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4531). [yirde, -de]*

Ḳurt yiyince eşegüñ dün gün yüri / Ṣol eşegüñ ḳurt yidügi **yiri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4833). [yiri, -i]*

Ne yire ṣalar ki yā Rab dir beni / Ne **yiri** virür ki bize meskeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4873). [yiri, -i]*

Şimdi de maʿlūm muʿayyendür o **yir** / Naḳli bu resm-ile rāvī böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5203). [yir,]*

Ṣuṣaduḳ ġāyet ṣusuzdur işbu **yir** / Ḥalimüz oldı mükedder ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5217). [yir,]*

Sözlerini işidicek ol ʿazīz / Eşeginden **yir** üzere indi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5218). [yir,]*

İy ʿaceb dir bir faḳīr üftādeye / Ne **yiri** bize maḳām u yurt diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [yiri, -i]*

Ḳatl iderseñ ol **yiri** virdüm saña / Mesken eyle vaḳf itdüm hem saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5010). [yiri, -i]*

Ol **yiri** mesken idüp ḳıldı maḳām / Ḳıldı süknā bildi ne varsa enām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5013). [yiri, -i]*

Başı ayaġı **yiri** vü ḳuyruġı / Ṭaş üstinde muʿayyen ṭuraġı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5202). [yiri, -i]*

Hem Bahāʾe'd-dīn Ṣamāḳı'ya varur / Mesken idüp anda ol **yirde** ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5489). [yirde, -de]*

Sefer üstinde meger kim bulışa / Seferinde ġayrı **yirden** ulaşa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5406). [yirden, -den]*

Seni ṣalduḳ Ḳaracaṭaġ'a yüri / Mesken eyle varubanı o **yiri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5401). [yiri, -i]*

Ol **yirüñ** ulusına bizden selām / İltübeni eyle teblīġ-i peyām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5497). [yirüñ, -üñ]*

Böyle durur ʿādet-i devrān-ı pīr / Her kişinüñ cismin eyler ḳara **yir** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5820). [yir,]*

Şimdi ʿömrüm güni irdi āḫire / Cān çıḳup cismim girür ḳara **yire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5807). [yire, -e]*

Ṭuta senden ṣoñra āḫir ol **yirüñ** / Ol imām-ı aʿẓam-ı Kāẓım İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5881). [yirüñ, -üñ]*

Emr olur Ḥaḳ'dan yürür ol ṣoruvan / **Yir** içinden yoksa ḳarşu çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5991). [yir,]*

Ḳırḳ adım **yir** gidüben itdi naẓar / Didi kim işbu yiri durup ḳazuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [yir,]*

yir: *Bulunduğu yer.*

Yirlerinden ṭañlacaḳ çün ṭurdılar / Çevre yaña yilüben yügürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 610). [yirlerinden, -ler, -in, -den]*

yir: *Ayakla basılan, ayakların altında bulunan yüzey, zemin.*

Ḫızr'uñ atı başduġı **yir** oldı iz / Şimdi de anda muʿayyen iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2836). [yir,]*

yir: *Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.*

Şu yüzinde Şaltuġ'uñ seccādesi / Yüridügi **yir** muʿayyen cādesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2757). [yir,]*

Bir ḳulaç **yir** ḳazmadın maʿden bulur / Aluban birez segirdüben gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3440). [yir,]*

Yir gibi giñişdi Ḫaḳ Şām u ʿIrāḳ / Tā otuz ataya dek saña İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6382). [yir,]*

yir: *Yer, mekan, mahal.*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi kim iy ʿazīz / Ne murāḍa geldüñüz bu **yire** siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2998). [yire, -e]*

Bildi budur hem yataḳ didügi er / Ġayrı **yire** gitmedi girçek ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4846). [yire, -e]*

yir: *Bir kimsenin bulunduğu mevki.*

Hele geçüben oturdı **yirine** / Vardı kendü ʿāleminüñ seyrine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1724). [yirine, -i, -n, -e]*

Şaru gitdi şoḳranuraḳ **yirine** / Ḫatm olup vardı bu söz de **yirine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1807). [yirine, -i, -n, -e]*

Çün varur **yirine** ḫoş ārām ḳılur / Dürlü işler kendüden iẓhār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2887). [yirine, -i, -n, -e]*

Gelüben uşda oturduñ **yirüñe** / Delü olmış dir ne söyler görüñ e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3706). [yirüñe, -üñ, -e]*

Çün varur maḥbūs atası **yirine** / Ḫalḳını direr ki tā ṭanu ṭana *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3931). [yirine, -i, -n, -e]*

Pes Selīm Şāh geçicek **yirine** hem / Ḳılıç Arslan geçdi bil iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4179). [yirine, -i, -n, -e]*

Yirine Erṭuñrul Alp ṭālib olur / Sancaġa beg olmaġa rāġıb olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4220). [yirine, -i, -n, -e]*

Gidicek Sulṭān ʿAle'd-dīn pādişāh / **Yirine** oldı Ḳıyāse'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4451). [yirine, -i, -n, -e]*

Gördi işin dest-namāz aldı girü / Geldi oturdı **yirine** rū-be-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4567). [yirine, -i, -n, -e]*

Getürüben **yirine** ḳonuḳladı / Ḫoş ziyāfetle ḳonuḳlıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4901). [yirine, -i, -n, -e]*

yir: *Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.*

Dir fülāna şol fülān **yirde** saña / Ṣat diyicek ṣatmaduñ mı sen aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3270). [yirde, -de]*

Dir fülān **yirde** tevābīʿi-y-ile / Anda ḳonuban yaturlar cemʿ-ile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4302). [yirde, -de]*

yir: *Ayakla basılan, ayakların altında bulunan yüzey, zemin; yeryüzü; dünya.*

Böyle diyüp ṭurdı **yirinden** hemān / Öpdi şeyḫüñ elini oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 747). [yirinden, -i, -n, -den]*

Mollā **yirinden** hemān ḳalḳdı revān / Ol muʿīd yirine oturdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3373). [yirinden, -i, -n, -den]*

Ḳalḳdı **yirinden** Ḥācım ṭurdı örü / Didiler ḳanda gider ol māh-rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5236). [yirinden, -i, -n, -den]*

Kelīsā üzre dururken nā-gehān / Uçuban **yir** üstine ḳondı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5295). [yir,]*

Aldı icāzet gitdi andan Ḫūnkār / Çün erenler şāhı **yirinden** ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6083). [yirinden, -i, -n, -den]*

yir: *(Bir) araya, yere.*

Ol zamān ki Aḥmed uçmaḳdan çıḳar / Cumʿa güni idi **yire** ….. *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 145). [yire, -e]*

Cemʿ olup bir **yire** el bir itdiler / Ḳıldılar İbrāhīm'i ol mülke şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 255). [yire, -e]*

Ululları bir **yire** cemʿ eyledi / Dir ṭuyar mısız benüm aḥvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 375). [yire, -e]*

Cemʿ olup bir **yire** begler didiler / Sözini ṭutmazsavuz anuñ eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 957). [yire, -e]*

Ol ulu dīvānda cümle evliyā / Bir **yire** cemʿ olıcaġaz bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1414). [yire, -e]*

Ḳarye ḫalḳı çün anı işitdiler / Bir **yire** gelüp ḳamusı itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1577). [yire, -e]*

Pes ṣıġır bunda keşige güdilür / Ṣıġıruñ cümlesi bir **yire** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1955). [yire, -e]*

Arpa vü buġday u çavdar mercimek / Cemʿ iderler bir **yire** çeküp emek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2139). [yire, -e]*

Taḫıluñ vaḳti daḫı irmiş-idi / Ḥāṣılın hep bir **yire** dirmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2142). [yire, -e]*

Çalu çırpı buluban getürdiler / Bir **yire** cemʿ eyleyüp od urdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2226). [yire, -e]*

Ḳalḳup ol burçaḳ ḳamu ṭaġıldılar / Her biri bitdügi **yire** geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2323). [yire, -e]*

Pes Külü Ḫan sū-yı Baġdād ʿazm ider / Leşkerin alup o **yire** cezm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2434). [yire, -e]*

Çün ʿAlāʾe'd-dīn Sulṭān iy yarā / Beglerin cemʿ eyledi hep bir **yirĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2641). [yirĕ, -e]*

Arḳası-y-ıla getürürdi odun / Yıġar ıdı bir **yire** ol dün ü gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2692). [yire, -e]*

Tā Ṣınāb mülkinde Ḫırmanḳaya nām / Bir **yire** irişdiler iy nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2749). [yire, -e]*

Her nesi var-ısa hep ışmurladı / Bir inanduġı **yire** ışmarladı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4155). [yire, -e]*

yir: *Durum, konum, mevki.*

İrte neyse ḫizmetüñ ben ideyin / Nevbetüñ **yirine** varup güdeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1940). [yirine, -i, -n, -e]*

yir: *Ayakla basılan, ayakların altında bulunan yüzey, zemin, toprak II Mekanı, varacağı yer.*

İrte **yiri** aġarup ṭoġınca gün / Aldı naṣībin döner ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1191). [yiri, -i]*

Dört oġlı var-ıdı kim her biri / Ḳanda varsa bellü olmışdı **yiri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1644). [yiri, -i]*

Virdiler Külü Ḫan'a ol **yiri** hep / Ḳışla vü yazla ṭutundı z'ān-sebeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2649). [yiri, -i]*

Eli-le dört beş **yiri** ḳazdı hemān / Çıḳdı bir bıñar aḳdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2846). [yiri, -i]*

Her birine ḳoşdı sulṭān çoḳ çeri / Her biri feṭḥ itdi vardıġı **yiri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4184). [yiri, -i]*

Her birini bir yire ṣalmış-ıdı / Ol **yiri** mesken idüp ḳalmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4808). [yiri, -i]*

Oda yaḳuban hemān-dem kül olur / Bu deme dek ḳabḳara **yiri** ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5201). [yiri, -i]*

Aña key ġāyāt-ıla ikrām ider / Ol **yiri** vaḳf eyleyüp inʿām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5507). [yiri, -i]*

Cümle erenler geldi oturdı **yirine** / Ḳaraca Aḥmed ṭurdı ayaġ üstine pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6182). [yirine, -i, -n, -e]*

Ḳırḳ adım yir gidüben itdi naẓar / Didi kim işbu **yiri** durup ḳazuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6282). [yiri, -i]*

Tā bulasız cevherini siz ṭuzuñ / Ḳazma urup çünki **yiri** ḳazdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6283). [yiri, -i]*

yir: *Ayakla basılan, ayakların altında bulunan yüzey, zemin, toprak.*

Geçüben peymānçe **yirine** hemān / İtdi miskīnlik ol demde revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1499). [yirine, -i, -n, -e]*

yir: *-e karşılık, -e mukabil.*

Uşda Bayram Begi'nüñ ḫayrı tamām / **Yirine** geldi vü buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5071). [yirine, -+i, -+n, -+e]*

Ol iki zen Hümeden adı meger / Oradan çün **yirine** ḳıldı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5134). [yirine, -+i, -+n, -+e]*

Yirine Küpaşlu dirler bu zamān / Bir boy oldı nesli de anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [yirine, -+i, -+n, -+e]*

yir: *Bulunulan, yaşanılan yer,il,diyar.*

Ḥaḳḳına işbu **yirüñ** mollāları / Çoḳı iydürler be-ġāyet serserī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3318). [yirüñ, -üñ]*

Mālya dirler ol **yirüñ** bir adına / İrevüz düşmenlerüñ feryādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4145). [yirüñ, -üñ]*

yir: *Bulunduğu, oturduğu yer.*

Ṭurdı **yirinden** o dem Bektaş hemān / İndürür ol vaṣlaları ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1166). [yirinden, -inden]*

yir: *Ayak basılan zemin.*

Ol ḳadar ḳanlar döker **yirde** sipāh / Māhī gibi ḳanda yüzdi gökde māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [yirde, -de]*

Bir seh i l **yirde** vara ṭuta ḳarār / Işıcaḳ sāḥil yir ola ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [yirde, -de]*

Çün ṭutarsız gizlü **yirde** ṣaḳlayu / Ṣaḳınursız siz ḫaṭardan bekleyü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2706). [yirde, -de]*

Bir ısuz **yirde** bir ayaḳ üstine / Ṭurdı şöyle pāymānçe ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3619). [yirde, -de]*

Yürüdügi **yirde** kime kim irer / Kim durur Ḫūnkār diyübeni ṣorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4056). [yirde, -de]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm Ṣusuz'ı iḫtiyār / Eyleyüp ḳılduḳda ol **yirde** ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5014). [yirde, -de]*

yir: *Yer, mecra, mekan, mevki.*

Aluban andan olur şol dem revān / Ḳızlığ-ıdı gitdügi **yirler** ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3257). [yirler, -ler]*

yir: *Mevki, mekan, mahal, yöre.*

Bir seh i l yirde vara ṭuta ḳarār / Işıcaḳ sāḥil **yir** ola ol diyār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2204). [yir,]*

yir: *Boş yer, mekân, mevki.*

Kim ki bizüm tavlamuzdan boşana / Bulmaya **yir** geze kendü ṭuşına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1391). [yir,]*

Gāh bu köy ḳurbında bir **yir** var durur / Hem o **yir** ol kimseye maḫżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [yir,]*

Dir bu ne evren olacaḳ **yir** durur / Hele ġāyet bu ʿacāyib sır durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3499). [yir,]*

yir: *Ayakla basılan, ayakların altında bulunan yüzey, zemin.*

Emr ider ḳondurdılar bir ḫoş **yire** / İnüben çün oldılar rāḥat **yire** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4369). [yire, -e]*

yir: *Mekan, mevki, bulunduğu yer.*

ʿAlī Baba'dur ḫalīfenüñ biri / Aḳşehir'üñ göli ḳurbında **yiri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5423). [yiri, -i]*

yir: *Yer, bölge, mahal.*

Her biri bir **yirde** eylĕdi ḳarār / Bir daḫı emr oldı bundan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1593). [yirde, -de]*

yir: *Bulunulan mahal, yer, mekan, mevki.*

Andan ol şaḫṣuñ **yirine** vardılar / Var-ıdı bir gevher anda buldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4570). [yirine, -i, -n, -e]*

yir: *Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.*

Didi kim iy burçacuḳlar iriñüz / Varuban yirlü **yirüñe** giriñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2322). [yirüñe, -üñ, -e]*

yir: *Bulunulan mahal, yer, mekân, mevki.*

Bir iki gün ḳıldılar anda ḳarār / Ol **yir** ol mülkde muʿayyen āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2750). [yir,]*

Maʿlūm oldı er didügi **yir** budur / Evliyānuñ itdügi tedbīr budur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2803). [yir,]*

Gāh bu köy ḳurbında bir **yir** var durur / Hem o **yir** ol kimseye maḥżar durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3324). [yir,]*

yir: *Bulunulan mahal, yer, mekân, mevki.*

Develi **yirinde** vardı bir ʿazīz / Bir kerāmet ıssı bir ṣāḥib-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2289). [yirinde, -i, -n, -de]*

Ḳalʿacuḳ **yirinde** vardı bir kişi / Evliyā ḥubbı idi her dem işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3036). [yirinde, -i, -n, -de]*

yir: *Bulunduğu yer, oturduğu yer.*

Ṭurdı **yirinden** hemān tāc-ı Resūl / Geldi Bektaş başı üzre pür-uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1157). [yirinden, -inden]*

Ṣaru İsmāʿīl **yirinden** cüst ṭurur / Ḥażret-i Ḫūnkār naẓarına varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2265). [yirinden, -inden]*

Baʿd ez-ān Aḳça Ḳoca sulṭānı gör / Oturur iken **yirinden** tīz ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2337). [yirinden, -inden]*

yir: *Bulunulan mahal, yer, mekân, mevki.*

Kim bunuñ gibi veliyy-i muʿteber / Ger bu **yirde** ider ise ol maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1163). [yirde, -de]*

Dir virüñ buña bir uc **yirde** tīmār / Gelmeye Rūm'a ide anda ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1901). [yirde, -de]*

Virdiler tīmār bir uc **yirde** aña / Gelmedi Rūm'a ölince görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1902). [yirde, -de]*

Cümlesin icrā ḳılurlardı velī / Līki bir **yirde** var-ıdı işkili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2668). [yirde, -de]*

Ṣaruköyi nām **yirde** mevlūdi / Yūnus Emre diyü ẕikr olan adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2904). [yirde, -de]*

Gölbıñar nām **yirde** olmışlar ıdı / Ṣoḥbet-i ḫāṣ anda ḳılmışlar ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3024). [yirde, -de]*

Pes Deñizlü'ye yaḳın **yirde** ʿazīz / Nesli daḫı vardur anuñ bilesiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3166). [yirde, -de]*

Ol **yirüñ** ḥallācı beñzer bir añа / Her birisi dikdi bir tāc görseñĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4355). [yirüñ, -üñ]*

Hem iki **yirde** ışırdı iki ṭaş / Oldı bu esrār cihān içinde fāş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4473). [yirde, -de]*

Ben didüm Rūm uzun uzaḳ **yir** durur / Neẕrüm iletmek ʿaceb tedbīr durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4718). [yir,]*

Ṣu çekilüp ḳurı yir ḳalur-ıdı / **Yir** ṣusız ḳurı yazı olur-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4857). [yir,]*

Pes görenler didiler ol Zupun'a / Kim fülān **yirde** bugün gördük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [yirde, -de]*

Gözlerine ḳarşu ol ṭoġan iner / Ṭurduġı **yirüñ** çaḳ altına ḳonar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4921). [yirüñ, -üñ]*

Dem yum oynadup o yirlerde ḳalur / Āḫiri ol er o **yirde** fevt olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5264). [yirde, -de]*

Uyanur kendüyi ol **yirde** bulur / Eglenüp anda hemīn mesken ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5279). [yirde, -de]*

yir: *Bulunulan mahal, yer, mekân, mevki.*

Bir cemāʿatle giderken bir **yire** / Bir ulu ırmaġa uġrarlar gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1209). [yire, -e]*

Çün Selīm Ṣāh bildi anlardan ḫaber / Leşkerin aluban ol **yire** gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1622). [yire, -e]*

Ḳarayük ḳurbında Ḳay nām bir **yire** / Gelüben anda ḳarār itdi gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1643). [yire, -e]*

Çünki Ḫūnkār ol **yire** vardı görür / Çeç olup ḫarman bu arada ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2145). [yire, -e]*

Mürvetinden n'ola ger er luṭf ide / Bir ışıcaḳ **yire** varuban gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2214). [yire, -e]*

Ṭurdı andan ḳonduġı **yire** varur / Ol giceye muntaẓır olur ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2417). [yire, -e]*

Gönderürler bir niçe günden daḥı / Girü gider geldügi **yire** aḥı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2886). [yire, -e]*

Ḳalʿacük'de evinĕ děgin gider / Varıcaġaz ol **yire** gör kim n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3014). [yire, -e]*

Ḫālī ḳıldı yaʿnī Ḫūnkār çün gele / Ol **yire** anı tekellüf eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3374). [yire, -e]*

Atası gitdi ticāret seyrine / Ḳurı **yire** baḳduġuñdan ḫayr ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4748). [yire, -e]*

Beşḳarış dinmege ol **yire** sebeb / Bir kāfir begi var-ıdı bu'l-ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5282). [yire, -e]*

yir: *Mevki / mekan. II Manevî makam / hâl.*

Oḳ atıldı aña çāre yoḳ durur / Evliyāda ḳorḳacaḳ **yir** çoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [yir,]*

yir: *Bulunulan mahal, yer, mekân, mevki.*

İtdi bir müddet o **yirlerde** ḳarār / Eyledi niçe vilāyet āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1208). [yirlerde, -ler, -de]*

Ṣuluca Ḳarayük'e idincek maḳar / Cümle **yirlerde** dinür andan ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2952). [yirlerde, -ler, -de]*

Dem yum oynadup o **yirlerde** ḳalur / Āḫiri ol er o yirde fevt olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5264). [yirlerde, -ler, -de]*

yir: *Bulunulan mahal, yer, mekân, mevki.*

Daḫı ḫırḳa ṭurduġı **yirden** gele / Kendözin ol şaḫṣuñ üstine ṣala *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1136). [yirden, -den]*

Ḫırḳada ṭurduġı **yirden** ḳalḳdı tīz / Ḥācī Bektaş üstine geldi ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1158). [yirden, -den]*

Uyarıldı ṭurduġı **yirden** çırāḳ / Geldi Bektaş'uñ öñinde yandı baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1159). [yirden, -den]*

Ṣofra daḫı ṭurduġı **yirden** gelür / Ḥācī Bektaş'uñ öñine yayılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1160). [yirden, -den]*

Ger bu **yirden** daḫı yüksek yir fużūl / Bulsa-y-ıdum didi ol fiʿl-i uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [yirden, -den]*

Gönderüp bunları Ḫūnkār ḫażreti / Ṭurdı ol **yirden** o dem gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3376). [yirden, -den]*

Bir ulu **yirden** buluñ ḳız varalum / Ḥabīb'i eglĕmeyüp evĕrelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3869). [yirden, -den]*

İdicek rıḥlet bu Ḫūnkār ḫażreti / Yatduġı **yirden** gider gör ḥikmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5278). [yirden, -den]*

yir: *Bulunulan mahal, yer, mekân, mevki.*

Ḳardaşuñ **yirin** saña bağışlaya / Vire ṣancaḳ key ulu iş işleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4244). [yirin, -i, -n]*

Ben senüñ evlāduñuñ ervāḥların / Ṣaḳlamışvanın vilāyetde **yirin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4408). [yirin, -i, -n]*

yir: *Taraf, bölge.*

Pes ikisi iki **yirden** geldiler / Beftere ṣalup rumūzın ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4920). [yirden, -den]*

yir: *1. Ayakla basılan, ayakların altında bulunan yüzey, zemin. 2. Toprak, arâzi.*

Gözci kāfir leşkeri **yirde** ṭutar / Gökde uçan ḳuşları yırtar atar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 795). [yirde, -de]*

Oldı ol **yirde** ḥarāmīler başı / Urmaḳ u dutmaḳ idi dāyim işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5139). [yirde, -de]*

Kimseye varmaġa ḳalmadı mecāl / Ḳalmaġa ḳaldı o **yirde** iḥtimāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5235). [yirde, -de]*

yir: *Yer, bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.*

Ḳavşurup el ṭurdılar peymānçeye / Yüz **yire** urdı ḳamusı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4990). [yire, -e]*

yir: *Manası, anlamı.*

Gör bu emrüñ sırrı nedür **yiri** ne / Künc-i ḫalvetde ḳılurken ol namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6760). [yiri, --i]*

yir: *Toprak, yer.*

Bunlara virmek gerekdür ḫayli **yir** / Varuban dirliklerin eyleye dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2644). [yir,]*

Yazlamaġa güzlemege **yir** gerek / Aña göre imdi ḫoş tedbīr gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2646). [yir,]*

yir: *Derece, makam.*

Ḳorḳġıl erden ʿizzetin bekle erüñ / Menzil-iʿ ulyā ola tā ki **yirüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2043). [yirüñ, -üñ]*

yir: *Bulunulan mahal, yer, mekân, mevki.*

Bir zamān içre **yiri** ḳızlıḳ olur / Ḳıllet-ile key ḳatı şiddet bulur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3251). [yiri, -i]*

Bu **yiri** er baña yurt virmiş durur / Burayı baña maḫal görmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [yiri, -i]*

yir aç-: *Yer bırakmak,.*

Ġāzīlerdi kāfir ilde açdı yir / Ḳalıñ Oġuz pehlivānı ol Ḳayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6289). [yir aç-, -dı]*

yir eyle-: *Yerleşip kalmak, iz bırakmak.*

Bu kelāmuñ şevḳı teʾšīr eyledi / Ḳalbine sırrı bunuñ yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3004). [yir eyle-, --di]*

yir eyle-: *Yer vermek, yerleşmesini sağlamak.*

Mollā Saʿde'd-dīn muʿīde söyledi / Mollāya tīzcek muʿīd yir eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3372). [yir eyle-, --di]*

yir göster: *Yer göstermek: Bir kişiye oturması gereken yeri işaret etmek.*

Gösterürler yir gelüben oturur / Ḳudret işin gör ki neye yitürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3063). [yir göster, --ür, --ler]*

Gelicek göstermeyĕler aña yir / İtmeyĕler aña ʿizzet ol ḫabīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3339). [yir göster, --me, --y, --e, --ler]*

Ne-y-ise remz ü rumūz oldı tamām / Gösterürler yir oturur ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3551). [yir göster, --ür, --ler]*

yir göster: *Yer göstermek. II Bir kişiye gitmesi gereken yeri işaret etmek.*

Böyle diyüp itdi ʿizzet şeyḫ aña / Ṣaġ sedirde gösterüp yir müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 722). [yir göster, --üp]*

Ne-y-ise erkānı gösterdi tamām / ʿİzzet idüp gösterür yir ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4541). [yir göster, --ür]*

Sürübeni ḳatına vardı hemīn / Gösterür yir oturur aña yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4698). [yir göster, --ir]*

Gösterüp bir yir aña didi i yār / Mesken it bu araya eyle ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5364). [yir göster, --üp]*

yir öp: *Yer öpmek; saygı ve sevgisini göstermek için birisinin önünde eğilmek, yere kapanmak.*

İşiginde yir öpüp ḳıldı sücūd / Sözini redd itmedi ol pāk-vücūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 742). [yir öp, --üp]*

Ṣu gidüben olur-ıdı ḳurı yir / Gemici çıḳdı gemiden öpdi yir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4861). [yir öp, --di]*

yir yir: *Yer yer, taraf taraf.*

Pes Külü Ḫan oğlı ol ḫalḳa hemān / Ādemīler ṣaldı **yir yir** ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2718). [yir yir,]*

yir yirin: *Kısım kısım, bölüm bölüm, orada burada, bazı yerlerde.*

Bildi tekvūr aldı ne var leşkerin / Ḳarşu geldi oldı ṣavaş **yir yirin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4446). [yir yirin,]*

yir yüzi: *Yeryüzü.*

Tīġ Ḥaydar çeküben ki itdi ceng / Ḳandan oldı **yir yüzi** hep lāle-reng *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 667). [yir yüzi,]*

Eylesün münkiri ejder hep helāk / Küfr ü şirkden eyle yir yüzini pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1038). [yir yüzi, --n, --i]*

Ḥalḳ-ı münkir ḳomadı itdi helāk / Yir yüzin kāfirden itdi cümle pāk *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1042). [yir yüzi, --n]*

Gökçe gögercin ṭonına girdiler / Süzilüben yir yüzine indiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1299). [yir yüzi, --n, --e]*

Yir yüzi ḳar yoḳ aġaçda bir varaḳ / Nice elma indürem bu söze baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [yir yüzi,]*

yirden ṭur-: *Ayağa kalkmak.*

Ṭurduġı yirden hemān ġāʾib olur / Ol gice ol sāʿatüñ içinde pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5943). [yirden ṭur-, -duk, -ı]*

yire baş-: *Yere baş koymak; saygı göstermek amacıyla yere eğilmek.*

Böyle diyüp itdi ere iḳrār hem / Ṣaġ selāmet başdı yire ol ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5789). [yire baş-, -dı]*

Ḥaḳ teʿālā ṣaḳlayınca anı hem / Nesne olmayup başar yire ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5836). [yire baş-, -ar]*

yire düş-: *Gökyüzünden yere inmek.*

Ayaġı sürçübeni ʿaḳlı şaşar / Ḳubbeden miʿmār uçup yire düşer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5777). [yire düş-, -er]*

yire geç-: *Yere geçmek, mahvolmak.*

Kim saña erzānī görmeye ḥayāt / Yire geçsün ger ola āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5578). [yire geç-, -sün]*

yire ḳo: *Elindeki bir nesneyi yere bırakmak.*

Açmadı yire ḳodı ol tāc-ı ser / Anı görüp Mūsiyü'š Šānī daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 307). [yire ḳo, --dı]*

yiri: *Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.*

Ṭurdı **yirinden** bile oldı revān / İricek mescid ileyine hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1736). [yirinden, -nden]*

Ol zamān Ḳırşehri ulu şehr-idi / Orta **yirinden** geçen hem nehr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [yirinden, -nden]*

Ḳalḳup ol burçaḳ **yirinden** dirilür / Tarlanuñ burçaġı bir yire gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2317). [yirinden, -nden]*

Cemʿ olup Şāh ḥażretine vardılar / Tīz **yirinden** ṭuruban görüşdi Şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6012). [yirinden, -nden]*

yiri: *Mevki, mekan, mahal.*

İmdi bāṭıl dīn imiş kāfir ḳamu / Kāfirüñ **yiri-y-imiş** anda ṭamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 919). [yiri-y-imiş, -y, -imiş]*

yirin: *Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.*

Belki atası **yirin** virsün buña / Ṣancaġını hem revā görsün buña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4312). [yirin,]*

Ṣaru İsmāʿīl'e cümle söyledi / **Yirin** anlaruñ muʿayyen eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5564). [yirin,]*

yirin al-: *Yerini almak, yerine geçmek.*

Ölicek aldı yirin Muḫliṣ Paşa / Ḳalmadı nesli baḳ imdi bu işě *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4453). [yirin al-, --dı]*

yirinde: *Bulunulan yerde.*

Develi **yirinde** birḳaç cān-ıla / Seyr ide vardı tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2288). [yirinde,]*

yirine: *Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.*

Mollā **yirine** anı teklīf ider / Lā-tekellüf oturup teşrīf ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3392). [yirine, -, -]*

yirine: *Bir şey veya kimsenin yerini tutmak üzere.*

Lā-tekellüf geçdi imāmet **yirine** / Birini bilmez keşīşler **yirine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2096). [yirine,]*

Ḫāke yeksān oldı āḫir ol daḫı / Oġlı Orḫan ḳıldı atası **yirine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6417). [yirine,]*

yirine: *(Gözyaşı) yerine.*

Gözlerinden yaş **yirine** dökdi ḳan / Bildi düşmān birikip ḳılmış nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6313). [yirine,]*

yirine: *Bir şey veya kimsenin yerini tutmak üzere, karşılığında.*

Şarṭ-ı ḥizmet **yirine** geldiyse dir / Ḫalḳ gidüben girdi bunlar ḫalvete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5874). [yirine,]*

yirine: *Başkasının veya başka bir şeyin yerini tutmak üzere.*

Atası **yirine** oldı pādişāh / Geçdi taḫta giydi ḫoş zerrīn külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1634). [yirine,]*

Yirine geçdi vü şeyḫ oldı Ḥabīb / Hep ḫalīfeler anı revā görüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4881). [yirine,]*

Maḳbūl oġlı ḳalsa atanuñ **yirine** / Bir niçe yıl şāh olup Orḫan daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6418). [yirine,]*

yirine: *Bulunduğu konuma.*

Beynisi ḳılur teḥarrük ez-ḫuşūʿ / Ḳalḳıcaḳ girü varurdı **yirine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6759). [yirine,]*

Dir Saʿīd'üm **yirine** ḳoġıl ḳılı / Ol ḳanuñ ṭutulması oldur belī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3421). [yirine,]*

yirine: *Üzerine, üstüne, oturduğu yer.*

Mollā yirinden hemān ḳalḳdı revān / Ol muʿīd **yirine** oturdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3373). [yirine,]*

yirine: *Başka bir şeyin yerini almak üzere.*

Her nefes ki ḳala senden yādigār / Anı oġluñ **yirine** bil didi var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3752). [yirine,]*

Er nefesi daḫı geçdi **yirine** / Evliyāya dönmeyenler **yirine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5147). [yirine,]*

yirine: *Yerini tutmak üzere.*

Arı ṣuyla cismin anuñ yudılar / Pāk kefen ṣarup **yirine** ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5827). [yirine,]*

yirine: *Yer,kısım,bölüm, (vucutta gövde ve bacakların birleştiği bölge, bel).*

Naẓar itdi ḳuşaḳ **yirine** ḳatı / Bunı gördi ḫırḫa itdi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 161). [yirine,]*

yirine: *Yerine, ait olduğu yere.*

Ṣaru gitdi ṣoḳranuraḳ **yirine** / Ḫatm olup vardı bu söz de **yirine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1807). [yirine,]*

yirine geç-: *Bulunmayan bir nesnenin veya kavramın yerine kullanılabilmek, başka bir varlığın yerini almak.*

Er nefesi daḫı geçdi yirine / Evliyāya dönmeyenler yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5147). [yirine geç-,]*

yirine gel-: *Bir başkasının yerine geçmek.*

Pāy-ı taḫtı öpdi durdı ḫizmete / Çünki ḫizmet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6332). [yirine gel-, -di]*

yirine gel-: *Gerçekleşmek, yapmak.*

Baş ḳoyup vardı sücūda dir belī / Çün ẓiyāfet şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6181). [yirine gel-, -di]*

yirine gel: *Gerçekleşmek, yapmak.*

Aluban varup bitürdiler işi / Yirine geldi o maḳṣūd cünbüşi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4968). [yirine gel, --di]*

yirine gel: *Yapılmak, olmak, gerçekleşmek.*

Mollā ile remzümüz oldı tamām / Ol umūr ḫoş yirine geldi tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3546). [yirine gel, --di]*

yirine ir-: *Gideceği yere ulaşmak.*

Ol keşīş diledi çoban ḳurtıla / Yirine irüp girü rāḥat ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3210). [yirine ir-, --üp]*

yirlenüp yurtlan: *Yerlenmek, yurtlanmak, bir yere yerleşmek.*

Şöyle göçmel Ḳarayük'e geldiler / Yirlenüp yurtlanup anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1667). [yirlenüp yurtlan, --up]*

yirlenüp yurtlanup: *Yerlenmek yurtlanmak (Memleket sahibi olmak).*

Ḳışlalar yapup köyler ḳıldılar / **Yirlenüp yurtlanup** anda ḳaldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2651). [yirlenüp yurtlanup,]*

yirli: *Yerli, yerinde ağır.*

Meger anda vardı bir **yirli** ḳaya / Ḥazret-i Ḫūnkār'a ol er ne diyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2112). [yirli,]*

yirlü: *Yerli.*

Didi Ḫūnkār burçacuḳlar dirilüñ / Çıḳuban **yirlü** yirüñüzden gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2315). [yirlü,]*

Didi kim iy burçacuḳlar iriñüz / Varuban **yirlü** yirüñe giriñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2322). [yirlü,]*

yirlü yeri: *Yerli yerine oturması, uygun düşmesi.*

Çün duʿā oldı çekildi ṣalavāt / Yirlü yerine oturdılar oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1122). [yirlü yeri, --n, --e]*

yirlü yirin: *Uygun bir şekilde.*

Pes vilāyet ḳabżasında her birin / Ṣaḳlayuban gösterüp **yirlü yirin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4237). [yirlü yirin,]*

yirlü yirinde: *Yerli yerinde.*

Yirlü yirinde ṭurursa hep varı / Ṭaru üstünde iken ḳılan niyāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6060). [yirlü yirinde,]*

yirlü yirinde ṭur-: *Eskiden olduğu yerde. II Uygun, yakışır bir biçimde, gerektiği gibi.*

Hep ṭurur yirlü yirinde var varı / Ḳalḳdı erenler ayaġına sürdi baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6068). [yirlü yirinde ṭur-, -ur]*

yirlü yirine: *Yerli yerine.*

Böyle diyüp berkidürler emr ider / **Yirlü yirine** bular daḫı gider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3930). [yirlü yirine,]*

yirlü yirine: *Bulundukları yere.*

Şehr ḫalḳı dirilüp ekl itdiler / Ṭaġılup **yirlü yirine** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3011). [yirlü yirine,]*

Üç dün ü gün anda ṣoḥbet itdiler / Ayrılup **yirlü yirine** gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3774). [yirlü yirine,]*

yırmur: *(Yirmir-/Yırmır-) İnlemek, yalvarmak.*

Aḳıdur yaş gözlerinden **yırmurur** / Gördi ḫatun oġlınuñ aġladuġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 346). [yırmurur, --ur]*

yırt: *Yırtmak, parçalamak.*

Yırtubanı birbirin murd itdiler / Pāreleyüp birbirin ḫurd itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 628). [yırtubanı, --ubanı]*

yırtar at-: *Öldürmek.*

Gözci kāfir leşkeri yirde ṭutar / Gökde uçan ḳuşları yırtar atar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 795). [yırtar at-, --ar]*

yırtıcı: *Etlerini yiyip beslenmek için diğer hayvanları dişleri ve tırnakları ile parçalayan (hayvan).*

Niçün olduñ sen ṭoġan u **yırtıcı** / Yırtıcı şeklinde geldüñ sen bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [yırtıcı,]*

Niçün olduñ sen ṭoġan u yırtıcı / **Yırtıcı** şeklinde geldüñ sen bize *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6123). [yırtıcı,]*

yırtıcı: *Etlerini yiyip beslenmek için diğer hayvanları dişleri ve tırnakları ile parçalayan.*

Ẕikr idüben Rabb'ini cevlān urur / **Yırtıcı** ṭoġan olup vardum aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6142). [yırtıcı,]*

yırtıcı: *Yırtıcı hayvan II evcilleştirilmemiş, diğer hayvanları avlayarak yiyen hayvan.*

Yırtıcı şeklinde olmış bir ṭoġan / Çün yaḳīn geldi ki ura cıynaġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6113). [yırtıcı,]*

yirüme: *(Benim) yerime.*

Yirüme ādem bulınmaz aḳça-la / Bilmezem irte benüm ḥālim n'ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1936). [yirüme,]*

Ben gidicek oturacaḳ **yirüme** / Ol durur evlādı-y-ılan dir heme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3850). [yirüme,]*

yirüñde: *Yer (bulunulan yer bağlamında).*

Döndi Ḫunkār dir Ṣaru **yirüñde** ṭur / Ben n'iderem aşaġadan anı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2014). [yirüñde,]*

yişil: *Yeşil.*

Çille Ṭaġı'ndan geliser bir süvār / Atı boz ṭonı **yişil** ola i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5673). [yişil,]*

yit-: *Erişmek, ulaşmak.*

Ḥaḳḳ'ıñ emrine oluban intiẓār / Varup İbrāhīm Ḫorāsān'a **yiter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 247). [yiter, -er]*

Çün ʿAmū üstine irişdi bular / Gelüben anda **yiter** ol yidi er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1071). [yiter, -er]*

Ḳızaġılı'nda olan ol münkir er / Sürüben ḳoyunını anda **yiter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3179). [yiter, -er]*

yit-: *Yetişmek, erişmek, ulaşmak.*

Tïz **yitübeni** atından indürür / Ṣıḳuban cānını tenden göndürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3156). [yitübeni, --übĕni]*

Yidüben sekü ḳatına getürür / Saʿde'dīn'üñ gözleri küllī görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3346). [yidüben, --üben]*

Yidüben seki ucına irişür / Yüregüm şıḳmaġa andan dürişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3358). [yidüben, --üben]*

Nice üc gün siz ikindin gitdüñüz / İnmedin gün uşda yine **yitdüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3780). [yitdüñüz, --dü, --ñüz]*

yit-: *Ulaşmak, yetişmek.*

Çünki Şeyḫ Aḥmed ḳatına **yitdiler** / Ḳızını dilĕdiler İbrāhīm'e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 360). [yitdiler, -di, -ler]*

Üç biñ ola papas öñce gitdiler / Ol maġāra ḳatına āḫir **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 889). [yitdiler, -di, -ler]*

Bulmadılar dönübĕni gitdiler / Girü varup evlerine **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1588). [yitdiler, -di, -ler]*

Fārs mülkini be-küllī ṭutdılar / Çeküben leşker çü Rūm'a **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1603). [yitdiler, -di, -ler]*

Götürüp elmayı Ṣaru gitdiler / Sürüben İdrīs evine **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2044). [yitdiler, -di, -ler]*

Hep cemāʿatle çekilüp gitdiler / Aḳça Ḳoca menziline **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2332). [yitdiler, -di, -ler]*

Öñlerince yürüyüben gitdiler / Tā ki Güreleş şarına **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2777). [yitdiler, -di, -ler]*

Ere Ḥaḳḳ'a ṣığınuban gitdiler / Ṭobrıca iḳlīmine pes **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2797). [yitdiler, -di, -ler]*

Girüben tekyeye ārām itdiler / Ḥażret erenlĕri daḫı **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2880). [yitdiler, -di, -ler]*

Her biri tābūtı ḳoyup gitdiler / Fevt olıncaġaz gelüben **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2894). [yitdiler, -di, -ler]*

Pes ḳabūl idüp erenler gitdiler / Sīd-i Ṣālīh ḥalvetine **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3096). [yitdiler, -di, -ler]*

Didiler dün ṭañlacaḳ gitmiş idük / Birez eglenmĕsevüz **yitmiş** idük *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3068). [yitmiş, -miş]*

Ḳayṣeri'den dönübeni gitdiler / Ḳarayük'e girü gelüp **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4014). [yitdiler, -di, -ler]*

Ṣaru İsmāʿīl öñince gitdiler / Tā ki Ḫūnkār naẓarına **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4077). [yitdiler, -di, -ler]*

Yüriyüben yollarına gitdiler / Nā-gehān evren üzere **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5194). [yitdiler, -di, -ler]*

Oḳuyup Ḳurʾān'ı tekbīr itdiler / Çün muṣallāya irüben **yitdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5651). [yitdiler, -di, -ler]*

ʿĀḳıbet Ḳırşehri'ne irüp **yitdiler** / Ḳaraca Aḥmed öñlerince geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6161). [yitdiler, -di, -ler]*

Her birisi meskenine **yitdiler** / Ḫırḫa vü tācın giyüben ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6200). [yitdiler, -di, -ler]*

İnöñi'nde Ertuñrul'a **yitdiler** / Atları ḳara ḳoyuban ḳondılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6311). [yitdiler, -di, -ler]*

Ḫācī Bektaş ḥażretine **yitdiler** / Bend ü zencīr içre-di ʿOšmān o dem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6353). [yitdiler, -di, -ler]*

yit-: *Yetmek, yeterli olmak.*

İsmāʿīl'üm ṣat bunı vir niʿmete / Ḥaḳ berekāt vire ṣ'allāh ki **yite** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3799). [yite, -e]*

yit-: *Yetişmek, olgunlaşmak.*

Yılda bostān ekübeni çün biter / Oluban ḳavunı ḳarpuzı **yiter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3142). [yiter, --er]*

yit: *Ulaşmak, ermek.*

Ol ḳadar ṣaman-ıla tuzdan ḳatar / Ẕikr olan kimseye çün kim **yiter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3260). [yiter, -er]*

yit: *Yetişecek miktarda veya derecede olmak, elvermek, kâfi gelmek.*

Yaġmaya yaġmur ekinler bitmeye / Ḳızlıġ ola dāne buġday **yitmeye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 975). [yitmeye, -meye]*

yit: *Erişmek, ulaşmak.*

Çün bu resme **yitdi** emrüñ ġāyeti / Vaʿdesi **yitdi** vü geldi nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2342). [yitdi, -di]*

Gözi ṭoġrusına üc gün gitdi ol / Bir muʿaẓẓam şehre nā-gāh **yitdi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4683). [yitdi, -di]*

Böyle didi āḫir-i ṣaḥḥ-ı kelām / Ṭurdı andan menziline **yitdi** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5882). [yitdi, -di]*

Ḫˇācelerle Mekke'ye āḫir **yitdi** ol / İtdi sulṭān İbrāhīm daḫı vefāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5910). [yitdi, -di]*

Yidiler bölügine şāhı ḳatar / Ḫıżr yine bir gün varuban **yitdi** pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5923). [yitdi, -di]*

Geldi anası ḥażretine **yitdi** o şāh / Anası Bektaş içün aġlar iken *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5928). [yitdi, -di]*

Geldi atası ḳatına **yitdi** o şāh / Bu yaña Ertuñrul'a irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6407). [yitdi, -di]*

yit: *Yetişmek, erişmek, ulaşmak.*

Didi bostāncı gelesin biticek / İrüben bostān kemāle **yiticek** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1477). [yiticek, -icek]*

Yüri şehre ṭoġrı sen gitgil didi / Şar ḳatına varuban **yitgil** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [yitgil, -gil]*

Ol kişinüñ ḳapusı öñine çün / **Yitüben** ol dem gelür ol ẕū-fünūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [yitüben, -üben]*

Didiler ki bu yatandur ṭaş pes / Arpa buġday şanma ki ṭaşdur **yiten** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6249). [yiten, -en]*

yit: *Yetişecek miktarda veya derecede olmak, kâfi gelmek.*

Yitecek bir eve ṭaşıtsun ṭaşı / Yondurup bennāya işletsün ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2270). [yitecek, -ecek]*

yit: *Erişmek, ulaşmak.*

Gemici **yitüp** gemi getürdi tīz / Dir binüñ gemi getürdüm iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4859). [yitüp, -üp]*

yit: *Kâfi gelmek, yetmek.*

Size sizden şoñra geleñe daḫı / Tā ḳıyāmet **yite** didi iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3435). [yite, -e]*

yit: *Erişmek, ulaşmak, kavuşmak, kaybolmak.*

Geldi tekye ḳapusuna **yitdi** er / Ḫˇāce Ahmed Yesevī'ye oldı ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6016). [yitdi, -di]*

Müddet-ile şāh ḳatına **yitdi** çün / Baġlayuban şāh ḳapusında atın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6325). [yitdi, -di]*

yit: *Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak, yeterli olmak, kâfî olmak.*

Terk idelüm ḫiẕmetin gelmez kerem / Ḥācī Bektaş aña **yiter** pīş-ḳadem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 756). [yiter, -(e)r]*

yit: *Ulaşmak, erişmek, vasıl olmak.*

Her ki geldi ʿāleme gitse gerek / Her ne ise maḳṣūdı **yitse** gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5545). [yitse, -se]*

yit: *Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak, yeterli olmak, kâfî olmak.*

Yoḳdur iş ki bu cihānda bitmedi / Şād var mı aña ġuṣṣa **yitmedi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [yitmedi, -me, -di]*

yit: *Kaybolmak, yok olmak.*

Türbeye ḫiẕmet iderken el-ʿacel / Vaʿde irüp **yitdi** aña tā ki ecel *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5798). [yitdi, -di]*

yit: *Daha fazlasına gerek olmamak / kâfî gelmek.*

Dutulur aña girü bu iş biter / Varsun aña bu iki kişi **yiter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4919). [yiter, -er]*

yite: *Daha fazlasına gerek yok, dur, kafî.*

Bunlaruñ maḳṣūdı bu-y-ıdı ki tā / Varuban ilerü evrana **yitĕ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5191). [yitĕ,]*

yitecekce: *Yeteri kadar.*

Yitecekce ol eve ṭaş ṭaşıdur / Ere eylik eylemek er işidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2274). [yitecekce,]*

yiter: *Artık tamam / kâfî.*

Didi Ḫūnkār birḳaçı **yiter** bunuñ / Hem ne lāzım cümlesin ḳırmaḳ anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4496). [yiter,]*

Ḫiẕmet-ile ululıġa er **yiter** / Ere ḫiẕmet itdüñ-ise ol **yiter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5017). [yiter,]*

yiter: *Artık tamam, kâfi.*

Ḫiẕmet-ile ululıġa er **yiter** / Ere ḫiẕmet itdüñ-ise ol **yiter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5017). [yiter,]*

yiter: *"Kâfi, artık dur, yeter artık!".*

Ġayb oluban irdi ḥurmā ṭalına / Çün Medīne şehrine Bektaş **yiter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5968). [yiter,]*

yiti: *Keskin, çevik.*

Dutdı bir dırnaġa zūr itdi ḳatı / Kesmedi ne deñlü keskindür **yiti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3404). [yiti,]*

yitiş: *Yitişmek.*

Ben de arduñdan senüñ **yitişürem** / Sĕnüñ-ile ol bege bile varam *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3947). [yitişürem, --ür, --em]*

Yitişübeni gemim itdi ḥalāṣ / Bizi ġamdan ḳurtarur ol merd-i ḫāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4716). [yitişübeni, --übeni]*

yitiş: *Ulaşmak, erişmek.*

Uşda geldi baña itdügi nefes / **Yitişür** erüñ nefesi pīş ü pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1879). [yitişür, -ür]*

Oturup yanında ḥālinden ṣorar / Bildi himmet var durur **yitişdi** er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4106). [yitişdi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl **yitişüp** geldi tīz / Didi bir meftūl-bend bir ḫoş ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4537). [yitişüp, -üp]*

Bir yeşil ḳamçı ṭutar destinde hem / **Yitişüp** geldi hemīn ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4579). [yitişüp, -üp]*

Bunı diyübeni çün itdüm niyāz / **Yitişüp** geldi hemīn bir şāh-bāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4715). [yitişüp, -üp]*

yitiş: *Ulaşmak, vasıl olmak.*

Yola düşübeni oldılar revān / Ol erenlere **yitişdiler** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3772). [yitişdiler, -di, -ler]*

yitişüben: *Yetişmek.*

Didiler her vaḳt bu er bunda gelür / Vaḳt olıncaġaz **yitişüben** ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3690). [yitişüben,]*

Himmet erden sen o vaḳt alduñ didi / **Yitişüben** buraya geldüñ didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4135). [yitişüben,]*

yitmiş: *"Yetmiş" sayı sıfatı.*

Düpdürüst **yitmiş** kere dir ben seni / Yumışam raḥmet ṣuyı-la bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [yitmiş,]*

Yaşayan **yitmiş** yaşı ḫalḳuñ gele / Yidi yaşarına anuñ ikrām ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3844). [yitmiş,]*

yitmiş: *Almış, erişmiş, elde etmiş.*

Kim aña Cengiz Ḫan dirlĕr-idi / On kemāle **yitmiş** oġlı var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2403). [yitmiş,]*

yitmiş ḳat: *Yetmiş sıra.*

Ṭurdı **yitmiş ḳat** erenler ṣāf ṣāf / Geldiler ġaybu'r-ricālden ḳalb-i ṣāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5653). [yitmiş ḳat,]*

yitmiş-idi: *Yetmek, ulaşmak.*

Üç büyük ḳavun daḫı bitmiş-idi / Hem kemāline tamām **yitmiş-idi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1482). [yitmiş-idi,]*

yitür-: *Yetirmek, ulaştırmak.*

Çıḳuban Öyük'de tenhā oturur / Ḳudreti gör kim ne ḥikmet **yitürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3890). [yitürür, -ür]*

Ṣofraya ḳoyup getürürdi anı / Er naẓarına **yitürürdi** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4622). [yitürürdi, -ür, -di]*

yitür: *Kaybetmek.*

Didi ḳanda Rūm ḳanda Hind ili / Kim beni bunda **yitürdi** ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4692). [yitürdi, -di]*

yitür: *Ulaştırmak, götürmek.*

Gösterürler yir gelüben oturur / Ḳudret işin gör ki neye **yitürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3063). [yitürür, -ür]*

yitür: *Yetiştirmek, ulaştırmak, götürmek.*

Bişürüp yahnī idüben getürür / Ḥācī Bektaş'uñ öñine **yitürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1264). [yitürür, -ür]*

yitür: *Ulaştırmak, eriştirmek.*

Durdı daḫı ḥażrete **yitürdiler** / Enbiyā çün kim görür yārān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 182). [yitürdiler, -di, -ler]*

Bir nefīs ḳalem tırāş getürdiler / Mollā öñine gelüp **yitürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3402). [yitürdiler, -di, -ler]*

Ol ölen maʿṣūmı tiz getürdiler / Naẓarına Ḫūnkār'uñ **yitürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3903). [yitürdiler, -di, -ler]*

Meskenine ḳonuban oturdılar / Nĕ ki erkān var-ısa **yitürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3954). [yitürdiler, -di, -ler]*

yitür: *Götürmek.*

Ölicek tābūtını gĕtürdiler / Ḳırşarı'nda menzile **yitürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1906). [yitürdiler, -di, -ler]*

Aluban iʿzāz-ıla gĕtürdiler / Ḥażret-i Ḫūnkār'a çün **yitürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3549). [yitürdiler, -di, -ler]*

yitür: *Erişmek, ulaşmak, kavuşmak, kaybolmak.*

Ḳırḳ yigitle ḳapusına **yitüre** / Gönderür Erṭuñrul'a ḥükm-i sinān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6307). [yitüre, -e]*

yiyecĕk: *Yenecek şey, azık, mekûlât.*

Dir aña kim ḳarnumuz açdur bizüm / **Yiyecĕgüñ** var-ısa getür ḳızum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1551). [yiyecĕgüñ, --üñ]*

yiyen: *Yiyen (kimseler).*

Merciměginden **yiyenüñ** dişi ola / Ol daḫı şol didügüm gibi ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2169). [yiyenüñ, -üñ]*

Devleti düşmiş iken Ḥaḳ oñara / Mercimegin **yiyenüñ** ḳızı ṭoġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6267). [yiyenüñ, -üñ]*

yiyicek: *Yeyince.*

Yiyicek andan hemān-dem ṣaġ olur / Yidügi sāʿatde yüzi aġ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2049). [yiyicek,]*

yiyni-: *Yeyni, hafif, ağır olmayan.*

Dökeler deñize buġdayı ne var / **Yiyniyicek** gemi yüriye i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4101). [yiyniyicek, --y, --icek]*

yivüp iç: *Yiyip içmek; eğlenmek, hoşça vakit geçirmek.*

Bişdi dürlü dürlü niʿmet gün-a-gün / Yiyüp içüp şādılıḳlar ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 365). [yiyüp iç, --üp]*

Yiyüp içüp ṭaġıluban gitdiler / Emcegin aġzına virdi emmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 410). [yiyüp iç, --üp]*

yivüp içüben: *Yiyip içmek; eğlenmek, hoşça vakit geçirmek.*

Yiyüp içüben ḳılurlar ṣoḥbeti / Aluban erden duʿā vü himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2660). [yiyüp içüben, --üben]*

Yiyüp içüben šenā eylediler / Ḥaḳḳına ḥay ı r duʿā eylědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4796). [yiyüp içüben, --üben]*

yoġ-: *Yok.*

Yoġ-udı zühd ü veraʿda aña şebīh / Çün selāmı alıban ikrām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6095). [yoġ-udı, -udı]*

yoġ: *Bulunmama durumu, mevcut olmama, "var" karşıtı.*

Yoġ-ıdı bir ehl-i ʿilm tā kim gelĕ / Ölicek ölülerin temyīz ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1654). [yoġ-ıdı, -ı, -dı]*

Didi İdrīs Fāṭıma'ya n'olduñuz / Ḳalduġuñ **yoġ-ıdı** böyle ḳalduñuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1675). [yoġ-ıdı, -ı, -dı]*

Daḫı ḥayāsı yirinde nesne ġayr / **Yoġ-ıdı** nesne görüñ ol ehl-i ḫayr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2023). [yoġ-ıdı, -ı, -dı]*

Ṣu **yoġ-ıdı** dest-namāz almadılar / Ṭañ namāzın ṭañlacaḳ ḳılmadılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3467). [yoġ-ıdı, -ı, -dı]*

Ṣorı ḥisāb **yoġ-ımış** / ʿĀṣıḳlaruñ cānından *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3713). [yoġ-ımış, -ı, -mış]*

Arḳasında var-ıdı bir pīrehen / Andan artuḳ **yoġ-ıdı** gūş it zi-men *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3795). [yoġ-ıdı, -ı, -dı]*

Dünyāda ammā oġlı ḳızı **yoġ-ıdı** / Mūsī-i Kāẓım imām-ı ehl-i dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5871). [yoġ-ıdı, -ı, -dı]*

yoġur: *Yoğurmak, ovalayarak kıvama getirmek.*

Yoġurup varın ḳatuma getürüñ / Didügüm gibi idüp iş bitürüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2079). [yoġurup, -up]*

Yoġurup eylĕdiler anı ḫamīr / Tekne-y-ile aldı Ḫunkār'a gelir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2082). [yoġurup, -up]*

yoġur: *Yoğurmak.*

İnce elekden elerdi hem anı / Süd ile yaġ-ıla **yoġurur** anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4619). [yoġurur, --ur]*

yoḫ: *1. Bulunmayan, mevcut olmayan (nesne, kimse vb.), var karşıtı 2. hayır.*

Yoḫ durur pervāmuz andan olmaz er / Ben de Loḳmān'am Perende uçaram *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6052). [yoḫ,]*

yoḫsa: *"Aksi takdirde" anlamında kullanılan bir söz, yoksa.*

Yoḫsa buña ḳarşu ṭurmaz kāfirīn / Ne ḫo böyle siḥr idiser sāḥirīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 903). [yoḫsa,]*

Yoḫsa anlara iderem bed-duʿā / Yürür üstüñüze yatan ejdehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 952). [yoḫsa,]*

Yoḫsa virüñ tācımuzı giymeñüz / Çün işitdiler olardan böyle söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1465). [yoḫsa,]*

Sözümüz dutmaz ısa gide girü / **Yoḫsa** ḳażāmuz doḳınur bile o *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2461). [yoḫsa,]*

Girmesün olmazsa Rūm mülkine ol er / **Yoḫsa** bizden aña ṭoḳunur żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2580). [yoḫsa,]*

Yoḫsa zaḥmet itmez idüm dir saña / ʿAfv idüp işbu günāhumı baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2833). [yoḫsa,]*

Yoḫsa ziyānum ṭoḳunur bilesiz / Aña göre iḫtiyāṭı ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2892). [yoḫsa,]*

Dirdi Ḫūnkār itme eyle yüri dur / **Yoḫsa** şerrüm ṭoḳunur saña buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [yoḫsa,]*

Dir eḥibbā var nefes eyle ḳabūl / **Yoḫsa** uġrarsın belāya bilmiş ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3990). [yoḫsa,]*

Ḳardaşuñ oġlın dutup gönder baña / **Yoḫsa** yavuz iş iderem ben saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4299). [yoḫsa,]*

Yoḫsa olmaz var yoluña gidegör / Cünbüşüñ her ne-y-ise var idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4751). [yoḫsa,]*

yohsa: *Yoksa, acaba.*

Şu buluban baña virüñ bir içim / **Yoḫsa** ejder cengi key yaḳdı içim *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2842). [yoḫsa,]*

yoḫsul: *Fakir.*

Bunuñ oğlı-y-ıla bir **yoḫsul** erüñ / Oynar-iken oğlı bir n'itdi görüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3892). [yoḫsul,]*

yohsul: *Yoksul, muhtaç, fakir.*

Yapdı nice köprü vü kārvān-sarāy / Ki oldı rāḥat anda **yoḫsul-ıla** bay *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5855). [yoḫsul-ıla, -ı, -la]*

yok-: *Bulunmama durumu, mevcut olmama, "var" karşıtı.*

Getürüp Ḫūnkār'a ḳurbāndur didi / Elde bu **yoḳsa** fidādur cān didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4651). [yoḳsa, -sa]*

yok: *(kimse) yok.*

Kimse **yoḳ** kim leşkerine ḳıla baş / Ḥaḳḳ'a nāliş eyleyüben açdı baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 713). [yoḳ,]*

yok: *"Hayır" anlamında kullanılan bir söz.*

Kendümüzi aña ḳul eylĕyevüz / Didiler **yoḳ** bizde ḳuvvet ol işe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6736). [yoḳ,]*

Didi Ḫūnkār aña iy merd-i ʿazīz / Şekkimüz **yoḳ** kim vilāyet ehlisiz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1520). [yoḳ,]*

Sünnet olmayınca bundan böyleyĕ / **Yoḳ** durur geçmek bilesiz eyleyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2468). [yoḳ,]*

Ulu beglerden utandı **yoḳ** diye / Kim olur od-ıla kendüye ḳıya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2563). [yoḳ,]*

yok: *(Kimse) yok, kalmadı.*

Bir daḫı **yoḳ** oğlı kim cenge vara / Kılıc urup kāfirüñ ḫalḳın ḳıra *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 712). [yoḳ,]*

yok: *Bulunmama, mevcut olmama.*

Daḫı senden ayrılışum **yoḳ** durur / Ḳoma ġurbetde bilişüm **yoḳ** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3694). [yoḳ,]*

yok: *Bulunmama durumu, mevcut değil.*

Didiler kim çille-i merdānı biz / Çekmege **yoḳ** ṭāḳatümüz iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1256). [yoḳ,]*

Oḳ atıldı aña çāre **yoḳ** durur / Evliyāda ḳorḳacaḳ yir çoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2035). [yoḳ,]*

Yüz biñ ordu **yoḳ** durur bir eksigi / Ben Külü Ḫan'am cemīʿinüñ begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2631). [yoḳ,]*

Ḫaḳ uġurum Ḫaḳḳ'a uġrum Ḫaḳ durur / **Yoḳ** didügüm daʿvete hiç yoḳ durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [yoḳ,]*

Ḳayṣeri begi işidicek bunı / **Yoḳ** mıdur dir gevdemüñ başı ḳanı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3968). [yoḳ,]*

Veysīler'üñ ol durur ser-çeşmesi / **Yoḳ** durur anlardan ulu kimsesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4640). [yoḳ,]*

yok: *Bulunmama durumu, mevcut değil.*

Dirligimüz **yoḳ** ururlar ilimüz / Gitdi rızḳ u şaşdı ʿaḳl u bilimüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 645). [yoḳ,]*

ʿAsel ü māst vardur illā nān **yoḳ** / N'idelüm hīç bilmezem iy gönli ṭoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2076). [yoḳ,]*

Geldi işbu resme nuṭḳından kelām / Derdümüz **yoḳdur** didi bizüm müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4643). [yoḳdur, -dur]*

Kim şimālimüzde eyle er ola / Derdümüz **yoḳdur** diyü geldi dilĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4647). [yoḳdur, -dur]*

Ḫaḳḳ'a gĕçer nālişiyle her sözüñ / İşbu mekteb-ḫāneniñ **yoḳdur** ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5985). [yoḳdur, -dur]*

yok: *Bulun(ma)ma / Mevcut ol(ma)ma.*

Yir yüzi ḳar **yoḳ** aġaçda bir varaḳ / Nice elma indürem bu söze baḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2013). [yoḳ,]*

Kendüden ġayrı daḫı hiç kimse **yoḳ** / Key teʾessüf itdi ġam-nāk oldı çoḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3185). [yoḳ,]*

Bu ne iḳlīm bu ne ildür ne diyār / **Yoḳ** durur bu ġuṣṣaya hīç ġam-güsār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3189). [yoḳ,]*

Dir ḥayāñ **yoḳ** saña eyledüñ işi / Başuña kendüñ getürdüñ teşvişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3192). [yoḳ,]*

Oḳ atıldı didi Ḫūnkār çāre **yoḳ** / Emre ṭābiʿ ol dime bu vara **yoḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [yoḳ,]*

Başı **yoḳ** gevdeye dir başumdakin / Virmezem anı aña bilsün yaḳīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3967). [yoḳ,]*

Biz de çekmeklige ṭāḳat **yoḳ** durur / Biz de aña hīç liyāḳat **yoḳ** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [yoḳ,]*

Biz de çekmeklige ṭāḳat **yoḳ** durur / Biz de aña hīç liyāḳat **yoḳ** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4548). [yoḳ,]*

Ḥaḳ teʿālā buyurupdur ey ulum / Evliyāya **yoḳ** durur ḫavf-ı ölüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5586). [yoḳ,]*

yok: *Olmaz, asla.*

Daḫı senden ayrılışum **yoḳ** durur / Ḳoma ġurbetde bilişüm **yoḳ** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3694). [yoḳ,]*

yok: *Bulunmama durumu, mevcut olmama.*

Ere gizlü nesne **yoḳdur** bilürüz / Bu temennāyı biz erden ḳıluruz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3388). [yoḳdur, -dur]*

Ṭuz ucından çekerüz zaḥmet ḳatı / Ere **yoḳdur** gizli ḳılsa mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3429). [yoḳdur, -dur]*

yok: *(kimse) yok.*

Didiler kim bunda **yoḳdur** hīç kes / Yā şehādet kim viriser bunda pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1989). [yoḳdur, -dur]*

yok: *1. Bulunmayan, mevcut olmayan (şey). Karşıtı: VAR. 2. Mevcut olmama, bulunmama, fıkdan. 3. Hayır. 4. Yokluk, adem.*

Müstecāb olmadı birinden duʿā / **Yoḳ** kimesne ola duʿāsı revā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5231). [yoḳ,]*

Ṭāḳatümüz **yoḳdur** anı itmege / Er gerek taḳvā yolına gitmege *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5716). [yoḳdur, -dur]*

Gördi erden bir ešer hīç yerde **yoḳ** / Ḳara Öyük'de bir gögercincik ṭurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6105). [yoḳ,]*

Çün ṣuçuñ **yoḳ** yardım ide Kirdigār / Şāhımuzdur evliyā ṣāḥib-naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6318). [yoḳ,]*

Līki tekye içre aṣlā kimse **yoḳ** / Kim gele tekyeye dirken ey ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6361). [yoḳ,]*

yok: *Bulunmama durumu, mevcut olmama, "var" karşıtı.*

Gerçi **yoḳdur** dünyede ḳaṭʿā devam / Ḥaḳḳ'a minnet var işüñde Ḥaḳ niẓām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 83). [yoḳdur, -dur]*

Yoḳdur iş ki bu cihānda bitmedi / Şād var mı aña ġuṣṣa yitmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 85). [yoḳdur, -dur]*

yok: *"Yoksa" anlamında kullanılmıştır.*

Rūm'da bizi seviciler çoḳ durur / Sevicinüñ ḥaddi ḥaṣrı **yoḳ** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1773). [yoḳ,]*

Bisleyüp ṭurursın evüñde niye / **Yoḳ** mıdur ʿāruñ bu ilden bir diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1803). [yoḳ,]*

yok: *"Hayır" anlamında kullanılan bir söz.*

Oḳ atıldı didi Ḫūnkār çāre **yoḳ** / Emre ṭābiʿ ol dime bu vara **yoḳ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3749). [yoḳ,]*

Sen daḫı dosta gidersin biz daḫı / Dosta giděne yıġuḳ **yoḳ** iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5064). [yoḳ,]*

Ne dikilmiş ne sökülmiş **yoḳ** yuyı / Kevšer'e batmış velī nemgīn ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5648). [yoḳ,]*

Āh elinden işbu nefsüñ ṣad hezār / **Yoḳ** ḫalāṣum olmayınca ten mezār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5732). [yoḳ,]*

Sizden artuḳ kimsenem **yoḳ** yoḳlaya / Ḫalḳ işige başuban ayaḳlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5810). [yoḳ,]*

yok: *Gerek yok bağlamında.*

Ḥaḳ uġurum Ḥaḳḳ'a uġrum Ḥaḳ durur / Yoḳ didügüm daʿvete hiç **yoḳ** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3331). [yoḳ,]*

yok ol-: *Yok olmak.*

Bu mezārumdur benüm iẓhār it / Bellü eyle olmasun yok var it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4468). [yok ol-, --ma, --sun]*

yoḳan: *Dokunmak, ilişmek.*

Dir ḳayınanası yaġ azdur ḳatı / Yaġa **yoḳanma** didi söyler iti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1557). [yoḳanma, --ma]*

yoḳlaya: *Gözden geçirmek, kontrol etmek.*

Sizden artuḳ kimsenem yoḳ **yoḳlaya** / Ḫalḳ işige başuban ayaḳlaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5810). [yoḳlaya,]*

yoksa: *"Aksi takdirde" anlamında kullanılan bir söz.*

Rūm'a girmek diler-iseñ eyle ḳıl / **Yoḳsa** girme dön girüye bellü bil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2479). [yoḳsa, -sa]*

Yoḳsa ḫod ola helāk ḳurtılavuz / Söz yalanıduġın andan bilevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2493). [yoḳsa, -sa]*

Mā᾽ u menden geç bulasın ḳurb-ı Ḥaḳ / **Yoḳsa** ḳalduñ māʿ u gilde hem-çü ḫalḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5709). [yoḳsa, -sa]*

Emr olur Ḥaḳ'dan yürür ol ṣoruvan / Yir içinden **yoksa** ḳarşu çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5991). [yoksa, -sa]*

yoksa: *Bunun dışında.*

Yoḳsa bir maḳṣūd içün degül durur / İşbu teklifden murād ḫod ol durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3230). [yoḳsa,]*

yokuş: *Aşağıdan yukarıya gittikçe yükselen eğimli yer, iniş karşıtı.*

Elin öpüp ayaġına sürdi yüz / **Yoḳuşuñ** dibinde dervīşler henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5208). [yoḳuşuñ, -un]*

yokuş: *Aşağıdan yukarıya gittikçe yükselen eğimli yer.*

Ṣuyı getürseñ viren ol Ḥaḳ durur / Ḥaḳḳ'a yalvarsañ **yoḳuşa** çıḳadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5988). [yoḳuşa, -a]*

yol: *Amaç, maksat.*

Gec gine **yoluña** git olġıl revān / Yolına oldı revān ṣu da hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5072). [yoluña, -uña]*

Ḳapuya baḳup gözedürdi **yolı** / Didi abdāllara eyleñ tiz yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6358). [yolı, -ı]*

yol: *Amaç, maksat.*

Didi efġān zārī ḳılup aġlama / Gözlerüñ yaşıyla **yolum** baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5698). [yolum, -um]*

yol: *(Sevgilinin) uğrunda, yolunda.*

Üç biñ altundur ṣayılmışdur bu zer / **Yolına** olsun fidā virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4755). [yolına, -ıña]*

yol: *Bir yerden bir yere gitmek amacıyla içinden veya üzerinden geçilen yer, tarik, rah.*

Ḳalḳdı Ḫūnkār **yolına** oldı revān / İbrāhīm-nām ẕikr olınan ol çoban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1450). [yolına,]*

yol: *Güzergah, yol.*

Gördi Ḫūnkār oturur **yol** yanına / Ne ḳatı eglendüñüz didi yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3949). [yol,]*

yol: *Yolu kolaylaştırmak.*

Şād idüp **yolımuz** itdüñüz yaḳīn / İy vilāyet maʿdeni v'iy pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1075). [yolımuz, -ı, -muz]*

yol: *(saçını) yolmak.*

Yoluñuz üstindedür burçaḳ **yolar** / Görüñüz varup çü göñlüñüz diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2301). [yolar, -ar]*

yol: *(doğru) yol, istikamet.*

Yolum anuñ yolıdur hem meẕhebüm / Ḥaḳ teʿālādan naṣībüm daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6729). [yolum, -um]*

Nice gideyin didüm uzaḳ **yolum** / Yolda kāfir çoḳ şaşar ʿaḳlum bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 819). [yolum, -um]*

Ṭoġrı Beytullāh'a yöneldi revān / **Yolda** tenhā gider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1199). [yolda, -da]*

Aluban anda ḥavālet ṭurdı tīz / ʿAzm idüp gider **yolına** iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1190). [yolına, -ıña]*

Çavdar etmĕgin götürüp bir gelin / Uġradur Bektaş'a nā-gāh ol **yolın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1531). [yolın, -ı(n)]*

Fāṭıma dir **yol** senüñdür ilk yüri / Zīra erkeksin yürigil ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1741). [yol,]*

Var-ısa Fāṭıma'yı sevmiş durur / Varuban **yolına** gitmez bunı gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1801). [yolına, -ıña]*

Gelüben yüz sürer-idi pāyine / Oñmaz ıdı kim bu **yoldan** ṭayına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2196). [yoldan, -dan]*

Dem yum oynadup temekkün eyledi / **Yol** içinde ḳaddini nūn eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3757). [yol,]*

ʿAzm idüben gitdi andan **yolına** / Erüñ erligi ġaraż bu biline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4091). [yolına, -ıña]*

Hem Süleymān adlu anda bir ʿazīz / Vardı **yolın** tanımış ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4615). [yolın, -ı(n)]*

Ḳalʿacük **yolında** oldılar revān / Çubuḳ Ovası'na irince i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4476). [yolında, -ı, -(n)da]*

Cāriye indi görince dir kişi / **Yoluña** git var terk it bu işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4745). [yoluña, -uña]*

Yoḫsa olmaz var **yoluña** gidegör / Cünbüşüñ her ne-y-ise var idegör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4751). [yoluña, -uña]*

Ol vilāyātuñ ulu erenleri / Şeyḫ adlu ṭoġrı **yol** varanları *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5020). [yol,]*

Ben sizi ol dīne daʿvet iderem / **Yolum** oldur ben o yola giderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [yolum, -um]*

yol: *Allah yolu.*

Ben sizi ol dīne daʿvet iderem / Yolum oldur ben o **yola** giderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5303). [yola, -a]*

Ḥaḳ **yola** gelüñ ki Ḥaḳ ḳuvvetlüdür / Terk idüñ bāṭılı bāṭıl yatludur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5304). [yola, -a]*

yol: *Bir yerden bir yere gitmek amacıyla içinden veya üzerinden geçilen yer, tarik, rah.*

Çekdi ḳılıc biri birin öldürür / Pes yolaḳ yolandı bu da **yoldurur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3917). [yoldurur, -durur]*

yol: *Gidilen yol, güzergah, yer.*

Yoluñuz üstindedür burçaḳ yolar / Görüñüz varup çü gönlüñüz diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2301). [yoluñuz, -uñuz]*

Irmaġı geçüp **yolumuza** revān / Olavuz budur murād dirler hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5054). [yolumuza, -umuz, -a]*

yol: *Bir şeye ulaşmak için takip edilen seyir.*

Yolda kāfirden nice geçdüñ didüm / Sen meger ḳuş oluban uçduñ didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 813). [yolda, -da]*

yol: *Gaye, amaç, maksat.*

Göricek ol defteri eyle idem / Her ne **yola** buyurur aña gidem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4343). [yola, -a]*

yol: *Amaç, maksat, uğur.*

Ḳılıca uġradur añsuzda özin / **Yolı** uġradur kişiye geñsüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2037). [yolı, -ı]*

yol: *Bir amaca ulaşmak için takip edilen seyir.*

Bir ısızlıḳ yazıya uġrar **yolı** / Ol **yolı** ṭutmışdı arslān iy velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1200). [yolı, -ı]*

Çıḳmış-ıdı ṭaşra köyden seyr ide / Ḫarmana uġradı **yolı** iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2137). [yolı, -ı]*

Anda gelmiş imiş işitdüm ḫaber / Gitdi **yolına** idüp söz muḥtaṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3458). [yolına, -ı, -(n)a]*

yol: *Amaç, maksat, uğur.*

Ḳaṣd ider şeyṭānī **yola** gideler / Anda bir bed-fiʿl bed-ḫū ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4760). [yola, -a]*

Ol cemāʿat geçicek Bunaz Ṣuyı'n / Ol **yola** gitmege ṣunmazlar boyın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5188). [yola, -a]*

yol: *(Sevgilinin geçeceği) yol, güzergah. || Uğur, amaç, maksat.*

Çünki ḫażret pīrlerin ḳıldı vidāʿ / Gider-idi iderek **yolda** semāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4885). [yolda, -da]*

yol: *Amaç, maksat, gaye.*

Ḫarc idüp er **yolına** emvālini / Ḥaḳḳ'a lāyıḳ eyledi aʿmālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5796). [yolına, -ı, -n, -a]*

yol: *(Allah için) Takip edilen seyir.*

Ḳardaşım dir il sözinden ġam yimez / **Yoluña** var git o dervīşe dimez *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1809). [yoluña, -un, -a]*

yol: *Bir amaca ulaşmak için takip edilen seyir.*

Yolum anuñ **yolıdur** hem meẕhebüm / Ḥaḳ teʿālādan naṣībüm daḫı hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6729). [yolıdur, -ıdur]*

Bir kelisěye daḫı rāhib idi / Ẓāhirā **yollarına** zāhib idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3249). [yollarına, -lar, -ın, -a]*

Yüriyüben **yollarına** gitdiler / Nā-gehān evren üzere yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5194). [yollarına, -lar, -ın, -a]*

yol: *Bir amaca erişmek için tâkip edilen yol.*

On biñ artuḳ ḫāżır-ıdı leşkeri / Ḳarşular **yolda** gelürken Ḥaydar'ı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 661). [yolda, -da]*

Geñlik itmişdük bugün **yolda** şikār / Ḳaba andan ṭamlamış ḳan āşikār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1843). [yolda, -da]*

Aluban ol hāl eri oldı revān / Gider-iken **yolda** nā-gāh ṣādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3223). [yolda, -da]*

yol: *Bir amaca ulaşmak için takip edilen seyir.*

Tā ki miʿmārlıḳla itdüm mālı derc / Ḥacī Bektaş **yoluna** itdüm cümle ḫarc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5804). [yoluna, -uñ, -a]*

yol: *Bir şeye ulaşmak için takip edilen seyir.*

Ulu Abdāl ü Kiçi Abdāl durur / Er **yolını** varmış ehl-i ḥāl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2745). [yolını, -ı, -n, -ı]*

yol: *Bir yerden bir yere gitmek amacıyla içinden veya üzerinden geçilen yer, tarik, rah.*

Bir daḫı **yoldan** Ḳarayük'e irer / Ḫoş ḥużūrla baʿd ez-ān ḳıldı ḳarār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4534). [yoldan, -dan]*

yol: *Bir amaca erişmek için tâkip edilen yol, yöntem, usul, tarz.*

Ol kişi de oldı **yolına** revān / Ḳayṣeri ḳurbına irişdi ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3948). [yolına, -ı, -n, -a]*

yol: *(Aşk ve sevgili için) Takip edilen seyir || amaç,maksat, uğur.*

Virdiler Aḳtarmac hem ad Ḫūnkār'a / Ol hidāyet **yolına** olan reh-bere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1388). [yolına, -ıña]*

yol: *1-Amaç, maksat, uğur. 2-Bir şeye ulaşmak için tâkip edilen seyir.*

Yolda giderken bir ara oldı ṭuş / Oldı yoldaş itdi baş anuñla ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4222). [yolda, -da]*

Emrimüzsüz kimseye ḳaṣd itmegil / Dut sözümüz ġayrı **yola** gitmegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4976). [yola, --a]*

İşiděnüñ kimisi taṣdīḳ ider / **Yolda** yoldaşını ḫoş tevfīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5031). [yolda, -da]*

Ḳara İmīrzā'ya dönüp eydür fetā / Key ṣaḳın oġluma **yolda** ḳıyma sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6323). [yolda, -da]*

yol: *Bir amaç uğruna aşmak istenilen mesafe, güzergâh, istikamet.*

Ṭurdı Ḫūnkār ol arada eglenür / Hem birez **yol** zaḥmetinden diñlenür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1553). [yol,]*

Didi bir dervīş geldi ḳatuma / Girüben **yol** buluban ser vaḳtüme *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2576). [yol,]*

Şöyle abbaḳ pür-ziyā bir **yol** durur / Söylenür efvāhda bu menḳūl durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2758). [yol,]*

Çün irüp menziline ḳıldı ḳarār / Bir ulu **yol** üstine ṭurdı i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3135). [yol,]*

Anda **yol** üstine bostān eyledi / Çün biter bostān gör kim n'eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3136). [yol,]*

Muʿteber niçe kitāb götürdiler / **Yol** yaraġın ne-y-ise bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3453). [yol,]*

Didiler biz Ḳarayük'e giderüz / **Yol** ṣaḳınmazuz giderseñ n'iderüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3624). [yol,]*

Gelecegi remzin aña bildürür / Daḫı gelecegi ḳanḳı **yol** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4897). [yol,]*

yol: *Bir amaç uğruna aşmak istenilen mesafe, güzergâh, istikamet.*

Kim gele **yoldan** geçe iltür aña / Dir ki kes yi bunı getürdüm saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3143). [yoldan, -dan]*

Gördi bir gün bir kişi **yoldan** geçer / Eşdürür atı becid ṣan kim ḳaçar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3145). [yoldan, -dan]*

yol: *Bir amaca erişmek için tâkip edilen yol. II Tasavvuf yolunda.*

Nice gideyin didüm uzaḳ yolum / **Yolda** kāfir çoḳ şaşar ʿaḳlum bilüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 819). [yolda, -da]*

yol: *(Doğru) yol, istikamet, Allah yolu.*

Ṣıdḳ u iḫlāṣuñ bu **yolda** görelüm / İricek vaḳti naṣībüñ virelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2937). [yolda, -da]*

yol: *(Doğru) yol, istikamet. II İslam yolu.*

Dīn-i İslām'ı ḳabūl çün itdüñüz / Ḥaḳ budur çün ḥaḳ **yolına** gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2713). [yolına, -ı, -n, -a]*

yol: *1. Bir şeye ulaşmak için tâkip edilen seyir. 2. Amaç, maksat, uğur.*

Dir Ṣaru İdrīs'e bir gün ey kişi / **Yolına** ḳosañna gide o kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1802). [yolına, -ı, -n, -a]*

Gec gine yoluña git olġıl revān / **Yolına** oldı revān ṣu da hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5072). [yolına, -ı, -n, -a]*

Ol dem ol girü ḳalan ṣu da dönüp / **Yolına** oldı revān andan inüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5077). [yolına, -ı, -n, -a]*

yol: *Bir amaç uğruna aşmak istenilen mesafe, güzergah, istikamet.*

Nūre'dīn Ḫʿāce'yi **yola** iltdiler / Ol deriñ zindāna ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1874). [yola, -a]*

yol: *Bir amaç uğruna aşmak istenilen mesafe, güzergâh, istikamet.*

Ḳarayük'i yurt virüp virdi berāt / Gelür-iken düşmedi **yolda** oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1664). [yolda, -da]*

yol: *1. Bir şeye ulaşmak için tâkip edilen seyir. 2. Amaç, maksat, uğur.*

Var-ıdı bāküm çün eylĕ itdüñüz / Eyledük iẓhār o **yola** gitdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1527). [yola, -a]*

Didi senden gele İlyās nām oġul / Bir zamān bīhūde **yola** gide ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5128). [yola, -a]*

Yola gele āḫirü'l-emr ol gidüp / Hep yaramaz fi'lini hem terk idüp *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5129). [yola, -a]*

Maʿnīñüz andan temāşa idevüz / Ṭanışıraḳ **yola** bile gidevüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5347). [yola, -a]*

yol: *Bir amaç uğruna aşmak istenilen mesafe, güzergâh, istikamet. II Hak yolu.*

Mü'min itdi kāfiri açdı **yolı** / Şāh velāyet erligin ki gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5975). [yolı, -ı]*

yol: *Bir amaca erişmek için tâkip edilen yol.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm'uñ açıldı ḳolı / Baʿd ez-ān emr üzre yüridi **yolı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4995). [yolı, -ı]*

yol-: *Bitki, tüy vb.ni çekerek yerinden çıkarmak, çekip koparmak.*

Gördi Ḫūnkār ol eri burçaḳ **yolar** / Aña raḥm idübeni rāḥat diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2308). [yolar, -ar]*

yol aç: *Yollarını ayırmak bağlamında kullanılmıştır.*

Ḥaḳ teʿālā emri birle iy aḫı / Kāfır ile açasın yol sen daḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 724). [yol aç, --a, --sın]*

yol al-: *İlerlemek.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl ḫoş refīḳ / Aluban yol gitdi bir ḳaç gün ṭarīḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2748). [yol al-, --uban]*

Niyyetin böyle ṭutup gönlinde ol / Gitdi öñce aldı bir ferseng yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5666). [yol al-, -dı]*

yol al-: *Yolda ilerlemek, bir yere varmak için mesafe katetmek.*

Nice furṣatdur didi di bulduġuñ / Niyedür böyle becid yol alduġuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3151). [yol al-, --dug/k, --uñ]*

Ol dün ü ol gün yol aluban gitdiler / İricek şeb bir arada yatdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4771). [yol al-, --uban]*

yol bil: *Uygun olan davranış biçimini bilmek.*

Yol bilen ol tācı alıcaḳ ele / Lāzımı ol tāca bir būse ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4363). [yol bil, --en]*

yol bul: *Bir menzile ulaşmak için uygun yolu, yöntemi bulmak; vesile, araç bulmak.*

Rūm mülkine ister-ise yol bula / Gelüben cān-ıla Müslümān ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2460). [yol bul, --a]*

yol bul: *Çare bulmak, çözüm üretmek, ulaşmaya fırsat ve imkan bulmak .*

Naṣībin erden tamām almış-ıdı / Raġbet-i tekmīle yol bulmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5341). [yol bul,]*

yol eri: *Sâlik, tarik ehli, yolcu.*

Ḥabsden āzād itmeyince Ḥaydar'ı / Orucumı ṣımayam iy **yol eri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 744). [yol eri,]*

yol göster-: *Kılavuzluk, rehberlik etmek (el- Hadi) (Yolun doğrusu Allah'ındır. Yolun eğrisi de vardır. Allah dileseydi hepinizi doğru yola iletirdi. Nahl suresi 9. ayet); hakikate ulaştırmak.*

Ḳolaçuḳ Ḥācım'a yol gösterdiler / Kendüler eglĕnüp anda ṭurdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5189). [yol göster-,]*

yol it-: *Yol bulmak, yol açmak.*

Birisi Ḳaradeñiz'e yol ide / Ayaġı altından deñiz girü gide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4835). [yol it-, --e]*

yol ol-: *Bir yere ulaşmaya fırsat ve imkan olması.*

Germiyān erenlerinüñ geldügin / Ziyāret itmeklige yol olduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5105). [yol ol-,]*

yol sür-: *Diretmek, bahane ileri sürmek, bir işe gönülsüz olmak.*

İşlerini çünki hep bitürdiler / Sürüben ḳurbānı yola girdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5040). [yol sür-,]*

yol tut-: *Gitmek, yolculuğa çıkmak.*

Ḥażret-i Ḫūnkār sözin itdi ḳabūl / Şimdi dir ben dutmazam ol yaña yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3211). [yol tut-, --maz, --am]*

Çille-ḫāne'den çıḳar ṭutar yolı / Hem biçin vaḳti olupdı ol zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6238). [yol ṭut-, -ar]*

yol ṭut: *Gitmek, yolculuğa çıkmak.*

Çün Medīne'den çıḳuban ṭutdı yol / Geldi İbrāhīm Ḫalīlullāh'a ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1228). [yol ṭut, --dı]*

yol ṭut: *İlerlemek, yol almak.*

Almadı eylĕmedi anı ḳabūl / Aldı öküzin dönüben ṭutdı yol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4650). [yol ṭut, --dı]*

yol üzre: *Yol üzerinde.*

Dulḳadirli'den ü Bozoḳ'dan girür / Nā-gehān **yol üzre** bir çoban görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1427). [yol üzre,]*

yol vir: *Geçmesine izin vermek, yolunu açmak; sıkıntısını gidermek, ayrılığa son vermek.*

Saña çaġırdılar iriş anlara / Sebebüñle Ḥaḳ olara yol vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4608). [yol vir, --e]*

yol vir: *Yolunu açmak, izin vermek, imkan sağlamak.*

Virmezüz yol girmege Rūm mülkine / İşidüp didüm ne sözdür bu yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2615). [yol vir, --mez, --üz]*

yol vir: *Geçmesine izin vermek.*

Adumuz çaġırmayınca virme yol / Sözini Aḫı daḫı itdi ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3479). [yol vir, --me]*

yol vir-: *Geçmesine izin vermek, yolunu açmak; sıkıntısını gidermek, ayrılığa son vermek.*

İkisinden ġayrı kimse girmedi / Ḳaraca Aḥmed kimseye yol virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5644). [yol vir-, -me , -di]*

yola-: *Yol, güzergah, yer || amaç, maksat.*

İtdi Loḳmān-ı Perende anı ṭırāş / Sünnet üzre **yola-dı** Loḳmān başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6069). [yola-dı, -dı]*

yola çık: *Bir yere varmak için bulunduğu yerden ayrılarak yolculuğa başlamak, harekete geçmek.*

İşleri çün bitdi destūr aldılar / Yola çıḳuban revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4417). [yola çıḳ, --uban]*

yola düş-: *Yola çıkmak, yol almaya başlamak.*

Ṭurubanı bir zamān gülüşdiler / Gidüp andan girü yola düşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3022). [yola düş-, --di, --ler]*

Yola düşübeni oldılar revān / Ol erenlere yitişdiler hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 38, Beyit 3772). [yola düş-, --übeni]*

Aldı bir at beş yüz altunla bile / Binüben ata o dem düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4054). [yola düş-, --di]*

Seyyid'üñ mehyāsına gitdi bile / İki bir diměyüben düşdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5088). [yola düş-,]*

Pes ḳudūmı ḳalduruban çaldılar / Yola düşüben revāne oldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5155). [yola düş-,]*

yola gir-: *Yola çıkmak, yolculuğa başlangıç yapmak.*

İttifāḳ itdi üçi daḫı bile / Ḳalḳuban üçi daḫı girdi yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5485). [yola gir-, -di]*

yola revān ol-: *Hızlı bir şekilde yola koyulmak, yolculuğa çıkmak.*

Bir at alup hem-yānı aldı bile / Bindi ata vü revān oldı yola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4156). [yola revān ol-, --dı]*

yolak: *Yol izin.*

Gördi bir remz oldı erden kendüye / Bir **yolaḳ** yolandı sırdan kendüye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3242). [yolaḳ,]*

Çekdi ḳılıc biri birin öldürür / Pes **yolaḳ** yolandı bu da yoldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3917). [yolaḳ,]*

yolan: *Yola çıkmak, yola koyulmak.*

Gördi bir remz oldı erden kendüye / Bir yolaḳ **yolandı** sırdan kendüye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3242). [yolandı, -dı]*

Çekdi ḳılıc biri birin öldürür / Pes yolaḳ **yolandı** bu da yoldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3917). [yolandı, -dı]*

yoldaş: *1. Yol arkadaşı, dost. 2. Aynı görüşü benimseyenlerden her biri.*

Altı biñ **yoldaş** ḳoşup ḫayl ü ḫaşem / Ḳuşadup ḳılıc virüp tuġ u ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 732). [yoldaş,]*

Ṣoñra kāfir anlara ġālib olur / Ḳırılur **yoldaşları** ʿāciz ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 734). [yoldaşları, -ları]*

İtdi Erṭuñrul özini iḫtiyār / Nice **yoldaş** ḳoşdı aña virdi ʿalem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6292). [yoldaş,]*

Ḳırḳ yigit **yoldaşı** bile şāẕmān / Çün seḥer vaḳti olup dīvān durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6388). [yoldaşı, -ı]*

yoldaş: *Kader birliği yapılan arkadaş, dost.*

İşiděnüñ kimisi taṣdīḳ ider / Yolda **yoldaşını** ḫoş tevfīḳ ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5031). [yoldaşını, -ı, -n, -ı]*

yoldaş: *Arkadaş, dost.*

Dir adum Ḫūnkār Ḥācī Bektaş durur / Ḫıżr u İlyās bil baña **yoldaş** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4050). [yoldaş,]*

yoldaş: *1.Yol arkadaşı,dost.2. Aynı görüşü benimseyenlerden her biri (Tasavvuf ehli).*

Pes bizüm ser-riştemüz Bektaşi'dür / Baḥr ü berde Ḫıżr'uñ ol **yoldaşıdur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1462). [yoldaşıdur, -ı, -dur]*

yoldaş it-: *Yol arkadaşı, dost olmak.*

Bu faḳīre himmeti yoldaş idüñ / Hem ḫay ı r duʿāyı daḫı iş idüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4133). [yoldaş it-, --üñ]*

yoldaş ol-: *Yoldaş, arkadaş olmak.*

Yolda giderken bir ara oldı ṭuş / Oldı yoldaş itdi baş anuñla ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4222). [yoldaş ol-, --dı]*

Feṭḥ ü nuṣret hem saña yoldaş ola / Ḳanda varursañ erenler iş ola *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4401). [yoldaş ol-, --a, -]*

Luṭf idüñ bizüm-ile yoldaş oluñ / Gidelüm mehyāya luṭf idüñ gelüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5086). [yoldaş ol-,]*

yolı al-: *Yolda ilerlemek.*

Gice gündüz gitdi yolı aluban / Tā ki Ḳarayük'e irdi gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4227). [yolı al-, --uban]*

Bil ki sulṭān Ḥācī Bektaş-ı Velī / Gitdi Türkistān'dan aluban yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4799). [yolı al-, --uban]*

yolı tut: *Yolun üzerinde/kenarında beklemek, orayı kollamak, korumak.*

Bir ısızlıḳ yazıya uġrar yolı / Ol yolı ṭutmışdı arslān iy velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1200). [yolı ṭut, --mış, --dı]*

yolı uġra: *Yolu düşmek, o yerden geçmesi gerekmek.*

Pīr ʿUbeyd dirlerdi bir er var-ıdı / Nā-gehān Ḫūnkār'a yolı uġradı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1511). [yolı uġra, --dı]*

Geçüp Açuḳsarāy'a andan irer / Bir gelincüge yolı uġrar meger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1550). [yolı uġra, --r]*

yolına revān ol-: *Yoluna gitmek II.Belli bir amaç doğrultusunda yola çıkmak.*

Destūr alup yolına oldı revān / Tā ki Ḳonya'ya irişdi ol i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4254). [yolına revān ol-, --dı]*

yolını bağla: *Engellemek, engel olmak.*

Bağlamışlar didi kendü yolını / Cemʿ idüben kendü kendü hālini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1295). [yolını bağla, --mış, --lar]*

yolını ṭut: *Yolunda durmak, engel olmak.*

Didiler biz ġālib iş bitürmedük / Yolını ṭutup biz anı ırmaduḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1303). [yolını ṭut, --up]*

yollar al-: *Yollar almak. II.Yolları kesmek.*

Yollar aluban başardı kārvān / İtmiş-idi niçe niçe dürlü ḳan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3117). [yollar al-, --uban]*

yollarını bağla: *Önünü kesmek, ilerlemesini durdurmak.*

Hep vilāyet ḳanadını yayalum / ʿArşa dek yollarını bağlayalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1290). [yollarını bağla, --yalum]*

yoluña: *(Sevgilinin) uğruna, uğrunda.*

Ger beni irgüresin maḳṣūduma / Bu fidādur **yoluña** hiç söz dime *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4754). [yoluña,]*

yon: *Yontmak.*

Yonar ıdı kepçe vü keşkül ḳaşıḳ / Şöyle yonar idi ġāyet yaraşıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 589). [yonar, -ar]*

Yonar ıdı kepçe vü keşkül ḳaşıḳ / Şöyle **yonar** idi ġāyet yaraşıḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 589). [yonar, -ar]*

yon: *Cihet, taraf, sûret.*

Ḥācī Bektaş işidüp kāfir ünin / Çıḳdı ġārdan ḳıbleye dönüp **yönin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 936). [yönin, -i, -n]*

Bile birez itdi bunlar seyrānın / Ṣayḳalan'dan yaña dutdı **yönlerin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1471). [yönlerin, --ler, --in]*

yon: *Yontmak, ince duruma getirmek.*

Ḫˇāce'nüñ vardı meger bir öküzi / **Yonduġın** her nice ise kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 590). [yonduġın, --duġ, --ın]*

yondur: *Halvethaneyi yapmaya başlamak, kullanılacak taşlara şekil vermek.*

Yonduruban ol anı ḳıldı tamām / Çünki yonmak işi buldı iẖtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2275). [yonduruban, --uban]*

Yitecek bir eve ṭaşıtsun ṭaşı / **Yondurup** bennāya işletsün ṭaşı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2270). [yondurup, --up]*

yönel: *Yönelme, bir tarafa meyl etme.*

Yönelür ḳıbleye eyleyü niyāz / Niyyet-i tekbīr ile ḳıldı şurūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6658). [yönelür, -ür]*

Döndi Bektaş-ı Velī gör n'eyledi / **Yönelüp** anlara gör ne söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1258). [yönelüp, -üp]*

yönel: *Doğrulmak, bir tarafa meyletmek.*

Ṭoġrı Beytullāh'a **yöneldi** revān / Yolda tenhā gider-iken nā-gehān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1199). [yöneldi, -di]*

Pes deñizden yaña **yöneldi** hemīn / Ṣuya başduḳda ḳadem ol pāk-dīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4856). [yöneldi, -di]*

yöni ṭut-: *Yönünü belli bir istikamete çevirmek.*

Dileyüp almaḳ gerek andan anı / Pes Ṭavaz'a ṭutdılar andan yöni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4963). [yöni ṭut-, --dı, --lar]*

yönin it-: *Yönünü çevirmek, yönelmek.*

Rūm'dan yaña yönin itmiş-idi / Ẕikr olan rem i zleri itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4248). [yönin it-, --miş, --idi]*

yonmak: *Yontmak.*

Yonduruban ol anı ḳıldı tamām / Çünki **yonmak** işi buldı iḫtitām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2275). [yonmak,]*

yor: *Yorulmak, yorgun duruma gelmek.*

Ol daḫı becid giderdi ṭurmadın / Ḳomaz ıdı atını tā **yormadın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3148). [yormadın, --madın]*

yöre: *Etraf, çevre, civar, daire, muhit, havali.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl yortdılar / Ol **yöreyi** aradılar ditdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2843). [yöreyi, -yi]*

yören: *Bir şeyin çevresinde dolaşmak, yaklaşmak.*

Gine meşġūl oldılar işlĕrine / Gör ne ḥālet **yörenür** başlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5436). [yörenür, --ür]*

yorıl: *Yorgun duruma gelmek.*

Yā ḫo kāfir pādişāhından ḳaçar / Ḳondı bunda **yorılup** oldı nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4913). [yorılup, -up]*

yort: *Yürümek, gitmek.*

Ulu Abdāl Kiçi Abdāl **yortdılar** / Ol yöreyi aradılar ditdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2843). [yortdılar, --dı, --lar]*

Bir niçe dāne ḳavun ḳarpuz alur / **Yortuban** bu kimseye yaḳın varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3146). [yortuban, --uban]*

yorul: *Yorulmak, yorgun duruma gelmek.*

Köylü ḫalḳından gelenler arayu / Arayu arayu **yoruldı** ḳamu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1587). [yoruldı, -dı]*

yorul: *Sarf ettiği çaba sonucu yorgunluk duymak, yorgun duruma gelmek. Yorulmak.*

Ḳoldan u buddan düşüp **yoruldılar** / Āḫirī Ḫūnkār'a sürüp geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2087). [yoruldılar, --dı, --lar]*

yu: *Temizlemek, yıkamak.*

Dir **yudum** kirini oldı tertemīz / Evliyā teberrükin ṭutdum ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3228). [yudum, -du, -m]*

Gördi gönlek kir bunı dir **yuyayın** / Pāk idüben tertemīzce ḳoyayın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3224). [yuyayın, -y, -ayın]*

Düpdürüst yitmiş kere dir ben seni / **Yumışam** raḥmet ṣuyı-la bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3614). [yumışam, -mış, -am]*

Dervīş oldur yirde yüzin ḫāk ide / Ölicek kendüyi **yuyup** pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5591). [yuyup, -y, -up]*

Farż u sünnet ḥükmi üzre **yudılar** / Ḥulle ṭonından kefīne ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5649). [yudılar, -dılar]*

yu: *(ölü) yıkamak.*

Arı ṣuyla cismin anuñ **yudılar** / Pāk kefen ṣarup yirine ḳodılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5827). [yudılar, -dı, -lar]*

yu: *Temizlemek, yıkamak, arındırmak. II Günahlardan arındırmak, bağışlamak.*

Er gerek bir dirlik ide dünyada / Kendü kendüsin **yuyup** ol pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5700). [yuyup, -y, -up]*

yu: *Temizlemek, arındırmak.*

Yuyuban techīz ü tekfīn itdiler / Defn idüp anı daḫı gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2346). [yuyuban, -y, -uban]*

Ol erenler ṣāhı ḥaḳḳı iy hümām / **Yuyuban** ḳılduñ namāz olduñ imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5676). [yuyuban, -y, -uban]*

Ṣaġlığında her kim özin ḫāk ide / Meyyitin kendü **yuyuban** pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5723). [yuyuban, -y, -uban]*

yu-: *Temizlemek, yıkamak.*

Yuyubanı pāk eyler ḳurıdur / İltübĕni rāhibüñ öñinde ḳor *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3225). [yuyubanı, --y, --ubanı]*

Ṣuyumı sen ḳoyasın idrāk ide / Ol boz atlu **yuyubanı** pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5532). [yuyubanı, --y, --ubanı]*

Ne dikilmiş ne sökülmiş yoḳ **yuyı** / Kevšer'e batmış velī nemgīn ṣuyı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5648). [yuyı, -yı]*

yu-: *Temizlemek, yıkamak; silmek.*

Ṣaru İsmāʿīl ḳoyup ṣuyın tamām / **Yudı** ḥāżret cismini hem ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5645). [yudı, -dı]*

yüce: *Ulu, büyük, yüce, yüksek.*

Siz ne bilürsiz ki ḳadri nicedür / ʿİzzeti Allāh ḳatında **yücedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1806). [yücedür, -dür]*

yüce: *Büyük, yüksek.*

Didiler bu **yüce** yirdür key fużūl / Yaġmurı ḳarı şovuġı ḳatı bol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2213). [yüce,]*

Ol Şaṭ Irmaġı kenārında **yüce** / Köşk yapdurup dururdı gör nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2378). [yüce,]*

Bir **yüce** köşkdür müretteb yapusı / Hem iki ḳanatlu **yüce** ḳapusı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4119). [yüce,]*

Bir **yüce** köşkdür müretteb yapusı / Hem iki ḳanatlu **yüce** ḳapusı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4119). [yüce,]*

İki ulu ṣuffe vardur key **yüce** / Vaṣfını anuñ diyĕmezin nice *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4124). [yüce,]*

Ortasında var-ıdı bir **yüce** yir / İstedi o yiri eydür baña vir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4940). [yüce,]*

yüce ṭut: *Üstün görme / değerini bilme.*

Adum ıla adana ẕürriyyetüñ / Ṣıdḳ-ıla vargıl **yüce ṭut** himmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4250). [yüce ṭut,]*

yücele: *Yükselmek.*

Šāniyen virdiler aña beyʿati / Tā ki **yücĕle** maḳām-ı rifʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1170). [yücĕle,]*

yud: *Ağızda bulunan bir şeyi yutağa geçirmek.*

Üstümüze ṣalar işbu ejderi / **Yuda** ḫalḳı ḳomaya kimse diri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 958). [yuda, -a]*

yufḳa: *İnce, zayıf, dayanıksız.*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-idi yüz ura / Ḳızı bācī **yufḳa** yapardı oturup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6092). [yufḳa,]*

yufḳa yap: *Yufka yapmak, ekmek haline getirmek.*

Düpdürüst ḳırḳ gün tamāmet ol unı / Yufḳa yapdılar tamām düni güni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2086). [yufḳa yap, --dı, --lar]*

yüg: *Yürümek.*

Yuġıyı alup eliyle yire ḳor / Ḳaldurur başını yuḳaru **yuġur** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3611). [yuġur, -ür]*

yuġı: *Toprağı sıkıştırıp pekiştirmekte kullanılan taş. (Yugı taşı, yuvak).*

Üstine bıraġayın bu yuġuyı / Eylesün **yuġı** anuñ başın ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3607). [yuġı,]*

Yuġuyı Ḫūnkār üzre bıraġur / **Yuġı** üstine irer Ḫūnkār gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3609). [yuġı,]*

Didi çıḳġıl işbu mescid üstine / **Yuġılaġıl** ṭamlamamaḳ ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3600). [yuġılaġıl, --la, --gıl]*

Yuġıyı alup eliyle yire ḳor / Ḳaldurur başını yuḳaru yuġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3611). [yuġıyı, --y, --ı]*

Dutubanı **yuġıyı** da indürür / Nuṭḳ-ı pākini kelāmı gönderür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3612). [yuġıyı, --y, --ı]*

Üstine bıraġayın bu **yuġuyı** / Eylesün yuġı anuñ başın ḳatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3607). [yuġuyı, --y, --ı]*

Yuġuyı Ḫūnkār üzre bıraġur / Yuġı üstine irer Ḫūnkār gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3609). [yuġuyı, --y, --ı]*

yuġı: *Toprağı sıkıştırıp pekiştirmekte kullanılan taş. (Yugı taşı, yuvak).*

Çıḳdı mollā mescid üstine revān / **Yuġılaya** yaʿnī mescidi i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3601). [yuġılaya, --la, --y, --a]*

Añuban Allāh adın el uzadur / **Yuġıya** irişdi eli gözedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3610). [yuġıya, --y, --a]*

yügir: *Koşmak, hızlı gitmek.*

Yügirü gelüp sürer yüz pāyine / Şükr ider düşdi mülāḳāt pāyına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3550). [yügirü, --ü]*

yügrük: *Güçlü, çevik, çalışkan, eline ayağına çabuk.*

Yügrük ata binüben ḳaçsam eger / Ḳuş oluban gök yüzinde uçsam eger *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 794). [yügrük,]*

yügür-: *Çok hızlı bir şekilde koşmak.*

Ṣaru İsmāʿīl işidüp **yügürür** / Tekye Ḳaya ḳatına degin varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3629). [yügürür, -ür]*

yügür: *Koşmak.*

Yügüre atuñ ḳılıcuñ hem kese / Düşmenüñ hem olısar senden ḳışa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4245). [yügüre, -e]*

yügür: *Koşmak, hızlı gitmek.*

Yirlerinden ṭañlacaḳ çün ṭurdılar / Çevre yaña yilüben **yügürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 610). [yügürdiler, -diler]*

Yügürüp Aḳça Ḳoca geldi ilerü / Ḥācī Bektaş ḳademine yüz sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2307). [yügürüp, -üp]*

Alubanı ol putı ṭaşra çıḳar / Ḳapucılar da **yügürdiler** nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2696). [yügürdiler, -diler]*

Dutıcaḳ ḳuvvet yanıcaḳ pes tamām / Ol eve vardı **yügürüp** ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2695). [yügürüp, -üp]*

Didi Saʿde'd-dīn ṭuruñ tiz bir görüñ / Ola ki anı bulasız **yügürüñ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3363). [yügürüñ, -üñ]*

Bu yaña ḳan ısları **yügürdiler** / Zārī vü feryād iderek irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3899). [yügürdiler, -diler]*

Yügürüp gelüp elini öpdi tīz / Ayaġına sürdi yüzin ol ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4079). [yügürüp, -üp]*

Daḫı altun başlu sancaḳ viribir / **Yügürüben** muştuladı bir beşīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4427). [yügürüben, -üben]*

yügür: *Çabucak, aceleyle.*

Ol kişi çün bunı gördi **yügürür** / Köyliye gelübeni ḫaber virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2121). [yügürür, -ür]*

yügür: *Koşmak, yüzüp gitmek, dönüp dolaşmak.*

Eline maşrabayı kendü alur / Tīz **yügürübeni** çeşmeye gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1844). [yügürübeni, --übeni]*

yügür: *Hızlı hızlı yürümek, seğirtmek; koşmak.*

Yügürüm ile eve geldi i yār / Etmek içine birez yaġdan ḳoyar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1697). [yügürüm, --üm]*

yügürü: *Koşarak; çabucak.*

Sīd-i Maḥmūd **yügürü** geldi ilerü / Ayaġına Ḫūnkār'uñ yüzin sürü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2979). [yügürü,]*

yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn: *Allah (cc.) sabredenleri sever (3/Āli İmran 146).*

Ṣabrı ʿādet eyle iy sulṭān-ı dīn / Ḥaḳ buyurdı ki **yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 88). [yuḥibbu'ṣ-ṣābırīn,]*

yük: *Ağır şey, ağırlık.*

Ṭaġa çıḳdı öküziyle ol ʿazīz / Yükledüp bir **yük** alucı döndi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [yük,]*

Yüküni çözdi vü indürdi yire / Umusı bu er gine naṣīb vire *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2929). [yüküni, -ü, -ñ, -i]*

Üç ḳaṭār deve **yüki** ḫayme otaḳ / Didi hem Sulṭānöñi olsun ṣınur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6401). [yüki, -i]*

yük: *I Taşıt, araba, hayvan vb.nin taşıdığı şeylerin tümü. II Ağırlık.*

Elli ḳul virdi belī maḥbūb-ı genc / Üç ḳaṭār ḳāṭır virür **yüki** yaraḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6400). [yüki, -i]*

yük: *Araba, hayvan ve benzerlerinin taşıdığı şeylerin hepsi.*

Tīz getürsün bir **yük** odun her kişi / Döküben meydāna bitürsün işi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3983). [yük,]*

yük: *Araba, hayvan vb.nin taşıyabildiği miktar.*

Bir **yük** elma yükledür tīz atına / Eyledi niyyet gele ḥażrētine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3038). [yük,]*

Emr ider bir niçe **yük** gendüm ʿazīz / Yük idüben yükledürler anda tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3255). [yük,]*

yük it-: *Yüklemek.*

Emr ider bir niçe yük gendüm ʿazīz / Yük idüben yükledürler anda tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3255). [yük it-, --üben]*

yuḳarı: *Bir şeyin üst bölümü, fevk, aşağı karşıtı.*

Ol çayuñ **yuḳarısı** aşaġası / Heb ḳamu ne var-ısa ḳurbaġası *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3108). [yuḳarısı, -sı]*

Dünle sen Ḳılzılca Ḫalvet öñine / Yat yüzüñ **yuḳarı** olayın yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3634). [yuḳarı,]*

yuḳarı ḳalḳ: *Ayağa kalkmak, harekete geçmek.*

Didi Allāh emri-le ṭur iy oġul / Ḳalḳ yuḳarı uzanuban yatmaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5381). [yuḳarı ḳalḳ,]*

yukaru: *Üst taraf, yukarısı.*

Ṣaru'ya Ḫūnkār didi ṭurgıl Ṣaru / Şol aġaç üstine çıḳ ṭur **yuḳaru** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2011). [yuḳaru,]*

Ḳamusından otururdı **yuḳaru** / Gelicek cümlesi ṭururdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2243). [yuḳaru,]*

yuḳaru: *Bir şeyin üst bölümü, fevk, aşağı karşıtı.*

Başını andan **yuḳaru** götürür / Didi ṣoraram baña virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6634). [yuḳaru,]*

Ḳanḳısın indüreyin baḳ **yuḳaru** / Yuḳaruya baḳdı andan çün Ṣaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2021). [yuḳaru,]*

Pezveri aralayuban oturur / Elini şol dem **yuḳaru** götürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3343). [yuḳaru,]*

Yuḳaru baḳdı görür tā ʿarşa dek / Aṣaġı baḳdı görür tā ferşe dek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3580). [yuḳaru,]*

Yuġıyı alup eliyle yire ḳor / Ḳaldurur başını **yuḳaru** yuġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3611). [yuḳaru,]*

Cümlesinden otururdı **yuḳaru** / Ol-ıdı var iḫtiyārlara ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4827). [yuḳaru,]*

yuḳaru: *Yukarı, yukarı taraf.*

Ḳanḳısın indüreyin baḳ yuḳaru / **Yuḳaruya** baḳdı andan çün Ṣaru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2021). [yuḳaruya, -y, -a]*

İki şaḳḳ oldı Saḳarya ol zamān / Yarusı **yuḳaruya** oldı revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5066). [yuḳaruya, -y, -a]*

yuḳaru: *Yukarı, üst, üst taraf.*

Silkdi Ḫūnkār ḥażreti **yuḳarudan** / Direr idi Ṣaru da aşaġadan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2025). [yuḳarudan, -dan]*

yuḳaru ṭur: *Ayağa kalkmak.*

Ṭur yuḳaru babaña iltem seni / Ben bahāne yardım iden ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 818). [yuḳaru ṭur,]*

yükle: *Bir yükü taşımayı üstüne almak.*

Bir yük elma **yükledür** tīz atına / Eyledi niyyet gele ḥażrētine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3038). [yükledür, -dür]*

Yükledür bir vaḳt gemi buġday ile / Öte geçeye giderlerdi bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4097). [yükledür, -dür]*

yükle: *Yüklemek, doldurmak.*

Yüklediler öküzin sürer gider / Çün birez gitdi görüñ ne fikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2925). [yüklediler, -diler]*

Girüben bildürdiler Ḫūnkār'a çün / Dir öküzin **yükledüñ** buġday u un *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2924). [yükledüñ, -düñ]*

yükle: *Yükletmek.*

Emr ider bir niçe yük gendüm ʿazīz / Yük idüben **yükledürler** anda tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3255). [yükledürler, -dür, -ler]*

yüklet: *Yükleme işini yaptırmak II getirtmek, gelmesini sağlamak.*

Ṭaġa çıḳdı öküziyle ol ʿazīz / **Yükledüp** bir yük alucı döndi tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2910). [yükledüp, -üp]*

Yükledüp ṭavarlarını ḳaçdılar / Dünle-y-ile bir diyāra geçdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5248). [yükledüp, -üp]*

yüksek: *Yüksek.*

Ger bu yirden daḫı **yüksek** yir fużūl / Bulsa-y-ıdum didi ol fiʿl-i uṣūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2219). [yüksek,]*

yüksek: *Altı ile üstü arasındaki uzaklık çok olan, "alçak" karşıtı.*

Çünki **yüksek** ḳubbeden kāfir uçar / Göñline ilhām irer gözi açar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5785). [yüksek,]*

yüksek-: *Yüksek.*

Çünki ḳubbe yapusı oldı tamām / Līki ġāyet **yüksek-idi** key be-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5772). [yüksek-idi, -idi]*

yum: *Kısarak kapamak, sıkarak kapalı duruma getirmek.*

Yumdı gözlĕrini çün kim didi ac / Açdı gözlĕrin gidĕrüp inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3676). [yumdı, -dı]*

Yum didi **yumdı** Saʿīd çün dīdesin / Şādīlıḳdan hīç bilimez n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3696). [yumdı, -dı]*

yum: *Kısarak kapamak, sıkarak kapalı duruma getirmek.*

Ayaġuñ ayaġum üstine ḳoġıl / **Yum** iki gözüñi sözüm fehm ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3674). [yum,]*

Yum didi yumdı Saʿīd çün dīdesin / Ṣādīlıḳdan hīç bilimez n'idesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3696). [yum,]*

Yum didi gözüñi yumduñ bir zamān / Aç diyincĕgez gözüñ açduñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [yum,]*

Yum didi gözüñi **yumduñ** bir zamān / Aç diyincĕgez gözüñ açduñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [yumduñ, --du, --ñ]*

Dem **yum** oynada-y-ıdum dir ben daḫı / Ḫūnkār'a maʿlūm olur bil iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4874). [yum,]*

yum-: *Kapatmak, son bulmak.*

Yum gözüñ dir **yumuban** gözin açar / Bu Bedaḫşān'dan Ḫorāsān'a geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 871). [yumuban, -uban]*

yum-: *Kapatmak.*

Yum gözüñ dir yumuban gözin açar / Bu Bedaḫşān'dan Ḫorāsān'a geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 871). [yum,]*

yum-: *Kapamak, yummak.*

Ṭurdı bĕni ḳucaġına aldı er / Gözümi **yumup** idince ben naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 821). [yumup, -up]*

yum-: *Kapamak, yummak.*

Yumdı Ṣaru İsmaʿīl erüñ gözin / Örtdi erüñ ḫırḳasıyla hem yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5622). [yumdı, -dı]*

yumaġ: *Yıkamak.*

Tĕneşür taḫtasına çıḳardılar / **Yumaġ-içün** yaraġını gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5375). [yumaġ-içün, -içün]*

yumak: *Çamaşır yıkamak.*

Ṭurdı Faṭma Ana ḫatunlar ile / Ṭon **yumaḳlıġa** gider bunlar-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1689). [yumaḳlıġa, -lıga]*

yumrı: *Yumru, yuvarlak.*

Ṣaru olmalı olıncaḳ iy ʿazīz / **Yumrıcaḳ** çıḳardı ḳoltuġında tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2039). [yumrıcaḳ, --caḳ]*

yumruk: *Yumruk.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ḳuṭb-ı evliyā / **Yumruġıyla** urdı ol dem ḳayaya *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2360). [yumruġıyla, --ı, --y, --la]*

Nā-gehānī ikisi çĕkişdiler / **Yumruḳ** ıla ṭuruban dögüşdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3893). [yumruḳ,]*

yumuş: *Hizmet, vazife.*

Varuban çün cāriye gördi işin / Bitirüben döndi tīzcek **yumuşın** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1917). [yumuşın, --ın]*

yun: *Yıkanmak.*

Bildi rāhib melefe **yunmış** durur / Naẓarına gelüben ḳonmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3226). [yunmış, -mış]*

Mollā giysün biz daḫı giyinevüz / Eyi **yunduḳ** yine daḫı yunavuz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3485). [yunduḳ, --du, --k]*

yun-: *Yıkanmak.*

Mollā giysün biz daḫı giyinevüz / Eyi yunduḳ yine daḫı **yunavuz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3485). [yunavuz, --avuz]*

yūnān: *Yunan.*

Dutdı **Yūnān** mülkini hep ser-te-ser / Çünki ḳıldı ol da dünyādan güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1631). [yūnān,]*

yund: *Kısrak.*

Şāh Sulṭān-ı ʿAlā'e'd-dīn'üñ ol / **Yund** bendi idi iy ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1647). [yund,]*

Rıḥlet itdi dünyādan **Yund** bend dinür / Ḳarayük'de ḳabre evvel ol ḳonur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1652). [yund,]*

yunmalı ol-: *Yıkanma durumuna gelmek II.Uykuda cünüp olmak.*

Mollā gördi külli olmış iḫtilām / Yunmalı olmış bular cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3470). [yunmalı ol-, --mış]*

yunt: *At.*

Çepni boyından üç ev daḫı gelür / **Yunt** bendiyle Ḳarayük'de ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1649). [yunt,]*

yūnus: *Yunus Emre.*

Öteden **Yūnus** ayaḳ üstine ṭurur / Giderem dir görüñ er ne buyurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2917). [yūnus, -i, -, -den]*

Didi **Yūnus** nefesi ben n'eylerem / Buġdaya geldüm ü buġday dilerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2923). [yūnus, -i, -, -den]*

Yūnus'a varup didiler bu sözi / Böyle didi didiler bil er özi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2922). [yūnus'a, --a]*

Yūnus'ı Ṭapduḳ ḳodı ḫizmet ide / Ḫizmetinde biñ daḫı ʿizzet ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2938). [yūnus'ı, -ı]*

Ṭaġ içinde-y-idi Ṭapduḳ tekyesi / Ḳodı odun ḫizmetine **Yūnus'ı** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2939). [yūnus'ı, -ı]*

Çün ḫalīfeler içerü girdiler / **Yūnus'uñ** ḥālini diyüvirdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2930). [yūnus'uñ, --uñ]*

Yūnus'uñ ḳarnı uruldı şevḳ-ıla / Gözleri yaşı aḳar ḫoş ẕevḳ-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2947). [yūnus'uñ, --uñ]*

yūnus emre: *Yûnus-ı Gûyende. Tapduk Emre'nin dervişlerinden olup söz söyleme yeteneğine sahip olan başka bir Yunus.*

Yūnus Emre daḫı bunı işidür / Ḥācī Bektaş'ı bilür ne kişidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2903). [yūnus emre,]*

Ṣaruköyi nām yirde mevlūdi / **Yūnus Emre** diyü ẕikr olan adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2904). [yūnus emre,]*

Yūnus Emre'ye didi kim söylegil / Ṣoḥbetüñle bizi mesrūr eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2945). [yūnus emre, --y, --e]*

yūnus mukrī: *Çepni Boyu'nun ulusu.*

Ḳarayük'üñ çevre yanında ol zamān / Bil ki Yūnus Muḳrī'den ġayrī hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1653). [yūnus muḳrī, --den]*

Ḫānedānında **Yūnus Muḳrī** daḫı / İstedürler bulamazlar iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1656). [yūnus muḳrī,]*

Çünki **Yūnus Muḳrī** işitdi sözin / ʿAzm ḳıldı Ḳonya'ya bu gündüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1661). [yūnus muḳrī,]*

Pes Yūnus Muḳrī'nüñ oġullarınuñ / Ulu oġlı ki dimişdük biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1670). [yūnus muḳrī, --nüñ]*

yūnus-ı muḳrī: *Çepni'ler boyundan Yunus Mukrî, bilge, okumuş ve tanınmış bir adamdı. Sulucakarahöyük'e gelip yerleşmişti. Ulularından biri olduğu Çepni'ler boyundan ayrılmıştı. Dört oğlu vardı: İbrahim, Süleyman, Saru ve İdris. İdris, babası gibi okumuş ve tanınmış bir kişi idi. Saru da öğrenim görmüştü. Fakat öbür ikisi ümmî idiler. İdris'in Kutlu Melek adlı bir karısı vardı. Kendisine, Kadıncık denirdi. Bir gün Kadıncık, öbür kadınlarla birlikte çamaşır yıkarken, Hacı Bektaş çeşmeye doğru yaklaştı. Acıkmıştı ve yiyecek istiyordu. Kadınlar ona, verecekleri şeyleri olmadığını söylediler. Kadıncık eve koştu, ekmekle yağ alıp, Hacı Bektaş'a getirdi. Hacı Bektaş ona, "Küpün hiç boş kalmasın!" dedi. (...).*

Yūnus-ı Muḳrī'ydi hem anuñ adı / Çepni'nüñ ol ıdı şeyḫi mürşidi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1642). [yūnus-ı muḳrī, --y, --di]*

Ḳayı'ya girü gelince fevt olur / Ecel irüp **Yūnus-ı Muḳrī** ölür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1665). [yūnus-ı muḳrī,]*

yurd: *Bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçası, vatan.*

Bir daḫı hem yayladan inincegez / Güzle **yurdına** gelüp ḳonıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2653). [yurdına, -ı, -n, -a]*

Ḳaldı Ḫıż ı r Lala ile ol Ḥabīb / **Yurd** oġlı bunlar oldı gör naṣīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3867). [yurd,]*

Didi kim Ḫıż ı r Lala'm gelmiş durur / **Yurdum** oġlı hem didi olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3863). [yurdum, -um]*

yurd: *Bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçası, vatan.*

At ʿaṣāñı ḳanda düşer-ise ol / **Yurduñ** oldur varubanı anda ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4876). [yurduñ, -un]*

yurd: *Yurt, memleket, vatan.*

Dir Resūl'üm ġam yiměgil ben seni / Ḳondururam **yurduña** diñle beni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5276). [yurduña, -u, -na]*

yurd it-: *Yurt edinmek, mesken olarak karar kılmak.*

Er ṣalup orayı mesken ḳılıcaḳ / Yurd idüben ol arada ḳalıcaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5424). [yurd it-, --üben-üben]*

yurd kıl-: *Memleket yapmak, yurt haline getirmek.*

Diledi kim Bursa'yı daḫı ala / Ehl-i İslām'a anı da yurd ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4188). [yurd ḳıl-, --a]*

yüreg: *Gönül, kalp, yürek.*

Sekü ḳatına getürincek hemīn / Ṣıḳdı **yürĕgin** anuñ şöyle yigin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3347). [yürĕgin, -in]*

yürek: *Aşk ve sevginin kaynağı, gönül, kalp.*

Yidüben seki ucına irişür / **Yüregüm** ṣıḳmaġa andan dürişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3358). [yüregüm, -üm]*

Yüregüm ṣıḳdı ṭamar üç ṭamla ḳan / Gitdi uṣṣum düşmişem anda i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3359). [yüregüm, -üm]*

yürek: *Gönül, kalp, yürek.*

Ṭamdı **yürekden** yire üç ṭamla ḳan / Uṣṣı gitdi düṣdi Saʿde'd-dīn hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3348). [yürekden, -den]*

yürek ṭaġla: *Yürekleri yakmak, yanmak.*

Yüz sürüp ayaġına aġlaṣdılar / Kāfir odına yürek ṭaġlaṣdılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 706). [yürek ṭaġla, --ş, --dı, --lar]*

yürek ṭaġla-: *Yüreği dağlayarak.*

odına hep yürek ṭaġlaṣdılar / Didiler ki luṭf u iḥsān işleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6258). [yürek ṭaġla-, -dı, -lar]*

yüri-: *Adım atarak ilerlemek.*

Sözlerin ḳabūl idüp **yüridiler** / Güreleş şehrine tā kim irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2775). [yüridiler, -di, -ler]*

Degdi ruhbān ṭonların çıḳardı heb / **Yüridi** andan ilerü yā edeb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3280). [yüridi, -di]*

Ol dānişmendler didi bizden yaña / **Yüridiler** ḳaṣd ḳılup görseñe *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3476). [yüridiler, -di, -ler]*

Böyle olsun diyü itdiler ḳasem / **Yüridiler** bir zamān bu deʾbi hem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3911). [yüridiler, -di, -ler]*

yüri-: *Yol almak, mesafe katetmek, ilerlemek.*

Yüriyüp anlar temāşā eyledi / Beşḳarış ḥalḳına dönüp söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5288). [yüriyüp, -y, -üp]*

yüri: *Yüri-: Yürü, haydi durma.*

Düşde evvel sen görüpsin **yürigil** / Gir içerü ol ere yüz sürigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1740). [yürigil, -gil]*

Fāṭıma dir yol senüñdür ilk yüri / Zīra erkeksin **yürigil** ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1741). [yürigil, -gil]*

yüri: *Adım atarak ilerlemek, gitmek.*

Ṭāḳatüm yoḳ **yüriyüp** gidem yayan / Ne atum var binüben olam revān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 793). [yüriyüp, -y, -üp]*

Öñce İdrīs daḫı Ḫūnkār **yüridi** / Artlarınca yüriyen Fāṭma idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1783). [yüridi, -di]*

Öñce İdrīs daḫı Ḫūnkār yüridi / Artlarınca **yüriyen** Fāṭma idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1783). [yüriyen, -y, -en]*

Dutdılar ḳatırını Mollā biner / Mollālar öñce **yüridi** ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3526). [yüridi, -di]*

Bir gemi mišillü yüzdi **yüridi** / Bir meʿānī sırr içinde sırr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [yüridi, -di]*

Bir ḳayıḳ mišāli oldı ol mezār / Yüzdi **yüridi** bulamayup kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4528). [yüridi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl **yüridi** ilerü / Ḫoş tevażżuʿ eyledi ṭurdı örü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4580). [yüridi, -di]*

Ṣayrafīden ayrılup şehr içine / **Yüridi** baḳmayubanı ḳıçına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4731). [yüridi, -di]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm'uñ açıldı ḳolı / Baʿd ez-ān emr üzre **yüridi** yolı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4995). [yüridi, -di]*

Ṣaru İsmāʿīl irüp ṭutdı rikāb / **Yüridi** atı öñince kām-yāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5661). [yüridi, -di]*

yüri: *Yürümek, gitmek.*

Şu yüzinde Ṣaltuġ'uñ seccādesi / **Yüridügi** yir muʿayyen cādesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2757). [yüridügi, -düg, -i]*

Naḳldür Ḳaradeñiz urmasa mevc / Daḫı ʿasker **yürimese** fevc fevc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2756). [yürimese, --me, --se]*

Bunı diyüp şehre girdi içerü / Şehr içine **yüriyüvirdi** girü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4693). [yüriyüvirdi, --y, --üvir, --di]*

Yüriyüvirdi bular bunda ḳalur / Gör varup Sulṭān Ḥācımı nĕ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5240). [yüriyüvirdi, --y, --üvir, --di]*

yüri: *Devam et, ilerle.*

Dökeler deñize buġdayı ne var / Yiyniyicek gemi **yüriye** i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4101). [yüriye, -y, -e]*

Ḳışlayup vaḳt-i sefer olıncaġaz / **Yürimĕgĕ** öte az ḳalıncaġaz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4198). [yürimĕgĕ, -mege]*

yüri: *Devam etmek, gitmek.*

Bunda kāfir ḳorḫusından her zamān / Ḳuş uçup ḳolan **yürimez** iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [yürimez, -mez]*

yüri: *(Bir kimse veya nesne) Bir yöne doğru yer değiştirmek, yer değiştirerek ilerlemek // Hücum etmek, saldırmak.*

Yüriyüp ḳurbān gedāylıḳ itdiler / Ḫayli ḳurbān cemʿ idüp gör n'itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5024). [yüriyüp, -y, -üp]*

yüri: *Adım atarak ilerlemek, gitmek.*

Yüriyüben yollarına gitdiler / Nā-gehān evren üzere yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5194). [yüriyüben, -yüben]*

yüri: *"Çabuk, haydi" anlamlarında teşvik sözü.*

Yüri köyüñ ṭaşrasını görelüm / Gitmedin ıraḳ biz aña irelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1566). [yüri,]*

Özi ḳalḳup Ṣaru'ya dir ṭur örü / Bāġçeyi seyr idelüm **yüri** ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2008). [yüri,]*

Didi Ḫūnḳār Ṣaltıḳ'a imdi bu dem / **Yüri** ṭurma çekme ġam senüñleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2746). [yüri,]*

Didi Ḫayrān'um **yüri** destūrdur / Kim içüñ ṭaşuñ senüñ pür-nūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2985). [yüri,]*

Didi Ḫūnkār ol ölen maʿṣūm ḳanı / **Yüri** varuñ getürüñ didi anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3902). [yüri,]*

Yüri şehre ṭoġrı sen gitgil didi / Şar ḳatına varuban yitgil didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3946). [yüri,]*

Didi destūrdur **yüri** işüñe git / Cünbüşüñ her nĕ-y-ise var anı it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4148). [yüri,]*

Ḫod ne Ḫūnkār ḥażreti didi **yüri** / Şol fülān memlekete gitgil giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4681). [yüri,]*

Eyledi āzād **yüri** dir dün ü gün / Ḳollanup kimsene ḳalmasun zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4953). [yüri,]*

yüri: *Gitmek, harekete geçmek, azmetmek.*

Yüriyüp bir dut aġacı egsisin / Ṭutuban Rūm'dan yaña atdı yegin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1193). [yüriyüp, -y, -üp]*

Ol nidāñuzda Nişābūr'dan hemān / **Yüriyüp** Ercīs'e irişdüm inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2516). [yüriyüp, -y, -üp]*

yüri: *"Haydi durma / ilerle!".*

İẕn-i Ḥaḳ'la **yüri** diyüp söyledi / Çün velā birle yürüdi anda ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6224). [yüri,]*

yüri: *"devam et, git" anlamında kullanılan bir söz.*

Didi iy seccāde ṣu üzre **yüri** / Ṭurma buyruḳ üzre git imden giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2755). [yüri,]*

yüri: *"Çabuk, ilerle!".*

Fāṭıma dir yol senüñdür ilk **yüri** / Zīra erkeksin yürigil ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1741). [yüri,]*

Dirdi Ḫūnkār itme eyle **yüri** dur / Yoḫsa şerrüm ṭoḳunur saña buġur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3176). [yüri,]*

Gitmedin dir daḫı aḫret dārına / Sen **yüri** ʿazm eyle Rūm diyārına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4832). [yüri,]*

Ḳurt yiyince eşegüñ dün gün **yüri** / Şol eşegüñ ḳurt yidügi yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4833). [yüri,]*

Seni ṣalduḳ Ḳaracaṭaġ'a **yüri** / Mesken eyle varubanı o yiri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5401). [yüri,]*

Ḳıldı istifrāġ bir gün nā-gehān / Er aña dir **yüri** der-cāy-ı fülān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5454). [yüri,]*

yüri: *Yürümek II İstikamet üzere olmak, yaşamak.*

Pes Güreleş didi olduḳca müdām / Şerʿ-i Muḫtār üzre **yüridi** tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2791). [yüridi, --di]*

yürid-: *Yürüme işini yaptırmak, yürümesini sağlamak.*

Ṣaltıḳ iydür ġam yimeñ er işidür / **Yüriden** seccādeyi cünbüşidür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2761). [yüriden, -en]*

yürid: *Geçerli kılmak, uygulatmak.*

Ḫuṭbe oḳıdur adına sikke ḳazar / **Yüridür** ḥükmini ider ẓabṭ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4455). [yüridür, -ür]*

yüriyiş: *Yürüme, salınma.*

Yüriyişi eyledür bilgil anı / Hem bu ḫizmete ḳomışdur ol ġanī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4610). [yüriyişi, -i]*

yüriyiş: *Yürüyüş, yürüme.*

Bu fenādan **yüriyiş** idüp gider / Ol beḳā dārına bundan ʿazm ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4880). [yüriyiş,]*

yurt: *Yer , mekan, vatan.*

Ṣuluca Ḳarayük'i var mesken it / **Yurt** virdük ṭurma varup anda git *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1187). [yurt,]*

Ḳarayük'i **yurt** virüp virdi berāt / Gelür-iken düşmedi yolda oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1664). [yurt,]*

Didi Ḫūnkār aġulu cānāvarı / **Yurt** virdük depeledügüñ yeri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5002). [yurt,]*

Ṣoḥbet içre bege dir böyle kelām / Baña **yurt** vir ṭutayın anda maḳām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5007). [yurt,]*

yurt: *Ev, yurt, barınak.*

Yurt virdi idi serven meskeni / Tekye idüp eyle süknā sen bunı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4894). [yurt,]*

İy ʿaceb dir bir faḳīr üftādeye / Ne yiri bize maḳām u **yurt** diye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4999). [yurt,]*

Bu yiri er baña **yurt** virmiş durur / Burayı baña maḥal görmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5301). [yurt,]*

yurt: *Vatan, memleket; yer.*

Ḳanda kim kendüñi ḳalḳup bulasın / **Yurduñ** ol durur muḥaḳḳaḳ bilesin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5277). [yurduñ, -un]*

yurt ṭut: *Bir yeri kendisine, ailesine yurt olarak kabul etmek, vatan tutmak.*

Ben sürüp Ṭavas şarına varayın / Yurt ṭutuban anda meʾvā göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4895). [yurt ṭut, --uban]*

yurt vir-: *Yurt olarak bağışlamak.*

Ḳonya'yı bil biz saña yurt virmişüz / Ḳılmaġa süknā revā biz görmişüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5351). [yurt vir-, -miş, -üz]*

yürü: *Adım atarak ilerlemek, gitmek.*

Yürüdügi yirde kime kim irer / Kim durur Ḫūnkār diyübeni şorar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4056). [yürüdügi, -dük, -i]*

Cümle erenler gördi pīre ḳodı baş / Bir mil evlā ? **yürüyüp** gitdi ol ḥacer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6225). [yürüyüp, -yüp]*

yürü: *Yürümek II bir hedefe doğru yol almak.*

Yoḫsa anlara iderem bed-duʿā / **Yürür** üstüñüze yatan ejdehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 952). [yürür, --r]*

yürü: *Adım atarak ilerlemek, gitmek; herhangi bir yöne doğru sürekli olarak yer değiştirmek.*

Yidilerden üçlere iltüp ḳatdı pes / Üçler ile **yürüyince** bir zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5924). [yürüyince, -y, -ince]*

yürü: *(Bir kimse veya nesne) Bir yöne doğru yer değiştirmek, yer değiştirerek ilerlemek.*

Ḳapuyı açubanı İdrīs girür / Fāṭıma da anuñ ardınca **yürür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1742). [yürür, -r]*

Adını bilen adını dir **yürür** / Ṣuya batmayup geçer bu ḫalḳ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3316). [yürür, -r]*

Giyinüp Mollā oradan da **yürür** / Ḫalīfeye mollāya ḳarşu varur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3548). [yürür, -r]*

yürü: *Yürümek, adım atmak. II. Hizmette bulunmak.*

Niçeleri ḳıldı hem anda mürīd / Ḫizmetinde **yürür-idi** çün ʿabīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1217). [yürür-idi, --r, --idi]*

yürü: *Haydi durma!; harekete geç.*

Didi seccādeye gitgil ilerü / Ḳanda ṣaldı-y-ısa er gitgil **yürü** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2788). [yürü,]*

yürü-: *Adım atarak ilerlemek, gitmek.*

Gösterürler neyse aña ṭoġrı yolı / Ḳırḳlara ḳatdılar anı **yürüdi** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5921). [yürüdi, -di]*

İẕn-i Ḥaḳ'la yüri diyüp söyledi / Çün velā birle **yürüdi** anda ṭaş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6224). [yürüdi, -di]*

Ḥaḳ'dur ammā oñaran āḫir işi / Ṣāha ʿāṣī olamayuz **yürü** var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6317). [yürü,]*

yürü-: *Büyümek, yetişmek.*

Emr olur Ḥaḳ'dan **yürür** ol ṣoruvan / Yir içinden yoksa ḳarşu çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5991). [yürür, -r]*

yürüñ: *Yürüyün! II. İlerleyin!.*

Yürüñ uṣda biz de anda varuruz / Bizi daʿvetden murādın görürüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3332). [yürüñ,]*

yürüñ: *Varın, gidin, haydi.*

Dir **yürüñ** Aḳça Ḳoca'ya gidelüm / Çün ḳabūl itmedi ʿavret n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2305). [yürüñ,]*

yürüt: *Yürütmek, gezindirmek.*

Kim **yürüdür** cānsuzı merd-i Ḫudā / Bindi-se Maḥmūd Ḥayrān şīr-i ner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6219). [yürüdür, -ür]*

yürüt-: *İlerletmek.*

Kim vilāyetle **yürütdi** ṭaşı ol / İnüp arslāndan bıraḳdı elden ılan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6227). [yürütdi, -di]*

yürüyüben: *Yürüyerek.*

Öñlerince **yürüyüben** gitdiler / Tā ki Güreleş şarına yitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2777). [yürüyüben,]*

yūsuf bālī: *Mürsel'in oğlu.*

Ḳırḳ sekiz yıl ol da ḳılup ḫizmeti / Oġlı Yūsuf Bālī'ye ire nevbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5541). [yūsuf bālī,]*

yut: *Ağızda olan bir şeyi boğazdan aşağı indirmek.*

Ḳalmaz ādem ṭavaruñuz hep **yudar** / Bu Bedaḫşān milkini vīrān eder *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 954). [yudar, -ar]*

Yutdı ol buġdaydan iki dānesin / Bunı yutmaḳdan n'olur inanasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2175). [yutdı, -dı]*

Yutdı iki dānesin çün laġ-ıla / Göreyin dir işbu baña ne ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2176). [yutdı, -dı]*

Giyesilerini almış ortaya / **Yudar** irdügini ḳomaz irteyĕ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3488). [yudar, -ar]*

yut: *Yemek.*

Ḳatırı dir **yutmamış** ḳatır durur / İtdügi fikre bu da ḳuvvet virür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3503). [yutmamış, -mamış]*

yut: *Yutmak, midesine almak.*

Ḳanda kāfir ili varsa gitdi ol / Ḳanda münkir ḫalḳ var-ısa **yutdı** ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1041). [yutdı, -dı]*

yut-: *Ağızda olan bir şeyi boğazdan aşağı indirmek.*

Ol dānişmende dönüp itdi suʾāl / Ḳatırı **yutmış** mı evren di ne ḥāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3502). [yutmış, --mış]*

yutma: *Bir içeceği, boğazdan aşağı indirmemek, yutmamak.*

Aġzına ḳoydı o şerbetden o dem / **Yutmayup** aġzından içine döker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 306). [yutmayup, --y, -up]*

yutmak: *Ağızda olan bir şeyi boğazdan aşağı indirmek.*

Bu ṭaşı **yutmaġ-ıla** ne olısar / Ṭaş olandan ne kerāmet geliser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2174). [yutmaġ-ıla, --ıla]*

Yutdı ol buġdaydan iki dānesin / Bunı **yutmaḳdan** n'olur inanasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2175). [yutmaḳdan, --dan]*

yuva: *Yuva, mesken.*

Her ne cinsden var-ısa vaḥş u ṭuyūr / **Yuvasında** çifti ile oturur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1309). [yuvasında, -sı, -n, -da]*

yuvalan: *Yuvarlanmak.*

Çıplaḳ oluban özi **yuvalanur** / Gevdesine her ne batarsa alur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2862). [yuvalanur, -ur]*

yuya-: *Temizlemek, yıkamak.*
Dir o güni görmeyem kim ḥażretüñ / Gide dünyadan **yuyavuz** meyyitüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5576). [yuyavuz, -vuz]*

yuya: *Temizlemek, yıkamak.*

Yuyaṭururken yapışdı ḳolına / Besmele yād eyleyüben diline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5378). [yuyaṭururken,]*

yüz: *Başın, üzerinde alın, kaş, göz, burun, yanaklar, ağız ve çene bulunan ön kısmı, surat, çehre.*

Çünki Ḳayṣer Rūm'a iken pādişāh / Ḥażret-i Baṭṭāl Ġāzī **yüzi** māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1598). [yüzi, -i]*

Yiyicek andan hemān-dem ṣaġ olur / Yidügi sāʿatde **yüzi** aġ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2049). [yüzi, -i]*

yüz: *Taraf, yön, kısım.*

Ḥācī Bektaş çün işitdi sözlerin / Didi anlara dönüben **yüzlerin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1250). [yüzlerin, -ler, -i, -n]*

yüz: *Yüzmek, girmek, dalmak.*

Ol ḳadar ḳanlar döker yirde sipāh / Māhī gibi ḳanda **yüzdi** gökde māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 669). [yüzdi, -di]*

yüz: *İs. 2. yüzey , satıh.*

Ḫamīri gelicegez erkān-ıla / Reng iderdi **yüzini** żaʿfrān ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4620). [yüzini, -in, -i, -]*

İtdürür reng **yüzini** zaʿferān-ıla / Bādem ü naḳş u tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4626). [yüzini, -in, -i, -]*

yüz: *1) Yüz, sayı sıfatı 2) Suret, çehre, başın ön kısmı, sima.*

Görmege dīdāruñuz müştāḳıyuz / Şerbet-i eşvāḳuña hem sāḳī **yüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5344). [yüz,]*

yüz: *Üst, üzeri, her tarafı, görünen kısmı.*

Dir şāhin ṭırnaḳsız olmaz hergizin / Añla bunuñ ne dimek durur **yüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1835). [yüzin, -i, -n]*

yüz: *(...e benzeyen) yüz/yanaK.*

Her birinüñ aya beñzerdi **yüzi** / Saña Ḳurʾān taʿlīm iderlĕr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6636). [yüzi, -i]*

Ṭurdı seccāde muʿallaḳ bī-sütūn / Çıḳdı üstine hemān ol **yüzi** gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1153). [yüzi, -i]*

İrte yiri aġarup ṭoġınca gün / Aldı naṣībin döner ol **yüzi** gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1191). [yüzi, -i]*

yüz: *Üst, üzeri, yüzey.*

Şu **yüzinde** Şaltuġ'uñ seccādesi / Yüridügi yir muʿayyen cādesi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2757). [yüzinde, -i, -n, -de]*

yüz: *Başın, üzerinde alın, kaş, göz, burun, yanaklar, ağız, ve çene bulunan ön kısmı, surat, çehre.*

Didi gözüñ yum ki anda varasın / Gözüñ açup baba **yüzin** göresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 820). [yüzin, -i(n)]*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm işidür sözlerin / Dönderüp didi bulara **yüzlerin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5055). [yüzlerin, -ler, -i, -n]*

yüz: *Başın, üzerinde alın, kaş, göz, burun, yanaklar, ağız, ve çene bulunan ön kısmı, surat, çehre.*

Bayağı ʿālemlerine vardılar / Ehl-i maʿnā sır **yüzinden** gördiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4530). [yüzinden, -i, -(n)den]*

Çekdi atı başın ol ʿālī-cenāb / El urup giderdi **yüzinden** niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5681). [yüzinden, -i, -(n)den]*

yüz: *Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm, sima, çehre, surat.*

Cān u dil şādīyle ḳılur inbisāṭ / Göricek sulṭān **yüzini** oğlınuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 406). [yüzini, -i, -(n)i]*

yüz: *Başın, üzerinde alın, kaş, göz, burun, yanaklar, ağız, ve çene bulunan ön kısmı, surat, çehre.*

Şevḳ virür gün gibi zībā **yüzi** / Müşk ü ʿanber şanki micmerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 401). [yüzi, -i]*

Görişüp oğlanınuñ öper gözin / Ḥālini ṣorup sürer **yüze** yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 802). [yüze, -e]*

Şeyḫ baḳdı bunlaruñ **yüzlĕrine** / Bildi bunlar fikri ne sözlĕri ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1123). [yüzlĕrine, -ler, -i, -(n)e]*

El **yüze** sildügi gibi iy ʿazīz / Kepenegi etegini açdı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3906). [yüze, -e]*

yüz: *Başın, üzerinde alın, kaş, göz, burun, yanaklar, ağız ve çene bulunan ön kısmı, surat, çehre.*

Yüz urup Ḫaḳḳ'a duʿā ḳıldı yaḳīn / El **yüze** silüben ol ṣāḥib neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 312). [yüze, -e]*

İdrīs evinde girü Ḫūnkār'a ol / **Yüzine** baḳıncaḳ ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2006). [yüzine, -in, -e]*

Ṣaçdılar mollā **yüzine** tīz gül-āb / Ḳalḳuban gör nicesi virdi cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3350). [yüzine, -in, -e]*

Ṭaşra çıḳduğında başar **yüzine** / Diyüben ṣordı bu kimdür özi ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3639). [yüzine, -in, -e]*

Dünle sen Ḳılzılca Ḫalvet öñine / Yat **yüzüñ** yuḳarı olayın yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3634). [yüzüñ, -üñ]*

Seni aña **yüzlü** gösterem didi / Maḳṣūduñ her nĕ-y-ise virem didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5499). [yüzlü, -lü]*

Bir boz atlu geliser ʿālī-cenāb / Ṭonı yĕşil **yüzine** ṭutar niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5529). [yüzine, -in, -e]*

Ṭonı yĕşil atı boz ʿālī-cenāb / Elde yeşil gönderi **yüzde** niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5634). [yüzde, -de]*

Bu Ḫıż ı r-ṣūret velī kim bilmedüm / Burḳası var **yüzde** anı farḳ ḳılmadum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5665). [yüzde, -de]*

Her gelen ayaḳlayup **yüzin** baṣar / Varmadın işige anuñ özin baṣar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5830). [yüzin, -in]*

Ḫalḳ ayaḳlayınca sinimde özüm / Var ümīdim aġara ḳara **yüzüm** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5811). [yüzüm, -üm]*

Gözlerin öpüp **yüze** yüzin sürer / Aldı mekteb-ḫāneye geldi eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5983). [yüze, -e]*

yüz: *1. Yüz, suret, çehre. 2. Taraf yön kısım.*

Böyle dir dönderüp aña **yüzini** / Dir gücümüz yitmez ol işe bizüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6674). [yüzini, -i, -(n)i]*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi sözini / Didi aña dönderüben **yüzini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1440). [yüzini, -i, -(n)i]*

Arḳasın yıpup ṣığadı gözini / Böyle dir aña dönüben **yüzini** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1446). [yüzini, -i, -(n)i]*

Ṭuruñuz ardınca anuñ varalum / Ḳutlu **yüzini** ol erüñ görelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1578). [yüzini, -i, -(n)i]*

Ṣoḥbet oldı ṣoḥbet ešnāsında söz / Nice dürlü gösterür ol söze **yüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3310). [yüz,]*

Döndi Otman **yüzine** ḳıldı naẓar / Ol naẓardandur görinen bu ešer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4382). [yüzine, -i, -(n)e]*

Māder-i Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh / Gördi düşinde anı ol **yüzi** māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4467). [yüzi, -i]*

Gördi bir ḫoş pīr ʿazīz ü ḫoş-liḳā / Aḳ ṣaḳallu **yüzi** görklü müntehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4577). [yüzi, -i]*

Piş-revüñ der-ḥāl **yüzi** ardına / Döndi kimse uġramasun derdine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5153). [yüzi, -i]*

Yüzüñ arduña senüñ dönsün didi / ʿĀlem içre işbu söz dinsün didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5152). [yüzüñ, -üñ]*

Döndi tīz Ḫūnkār'a irişdi hemān / **Yüzine** baḳuban ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5459). [yüzine, -i, -(n)e]*

Yüzi nūrından münevver bu cihān / Ḫalḳ anı görincegiz ẓāhir nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5637). [yüzi, -i]*

Şekli Ḫıż ı r ola ol ʿālī-cenāb / **Yüzine** ṭutmış ola esved niḳāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5674). [yüzine, -i, -(n)e]*

Aldı ābdest ṭāʿate üzdi **yüzi** / Ḥācetin maḳbūl idüben Müsteʿān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5990). [yüzi, -i]*

Aġlayuban **yüzine** sürer yüzin / Didi oġul düşmānsuz olmaz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6316). [yüzine, -i, -(n)e]*

Ol velī baḳınca ʿOšmān **yüzine** / Ger günāhı var-ısa taḥḳīḳ bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6349). [yüzine, -i, -(n)e]*

yüz: *Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm, sima, çehre, surat.*

Ṣaḳalıyla **yüzleri** ʿarżı daḫı / Bir zirāʿ-y-ıdı muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1098). [yüzleri, -ler,i]*

yüz: *-den dolayı, sebebiyle; yüz, sevgilinin yüzü.*

Atdı ʿaṣāyı ʿaṣā perrān olur / Maʿnī **yüzinden** eri naẓar ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4886). [yüzinden, -i, -n, -den]*

yüz: *-den dolayı, sebebiyle.*

Ere irenler murāda irişür / Sır **yüzünden** maʿnī dersin pişürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3167). [yüzünden, -ü, -n, -den]*

yüz: *Nedeniyle, sebebiyle.*

ʿİlm **yüzinden** niçe sözler söyledi / Maʿnī **yüzinden** laṭīf şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3289). [yüzinden, -i, -n, -den]*

yüz: *Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm, sima, çehre, surat.*

Ṣaḳalı-y-ıla **yüzinüñ** ṭūlı hem / Bir zirāʿ-y-ıdı o daḫı muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1097). [yüzinüñ, -i, -nüñ]*

yüz: *Çehre, surat, sima.*

Naẓarında açdı bendin ṣofranuñ / **Yüzine** ḳıldı naẓar Ḫūnkār anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4629). [yüzine, -i, -n, -e]*

yüz: *"Yüz" sayı sıfatı.*

Ḳırşarı'nda bir ulu çay var idi / İndi ṣuya ḳalbi **yüz** efkār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1859). [yüz,]*

Ḳavşurup el ṭurdılar peymānçeye / **Yüz** yire urdı ḳamusı iy dede *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4990). [yüz,]*

Biñ ḳoyunla **yüz** ṣığır ḳurbān ḳıl / Cümle ḫalḳı daʿvet it mihmān ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5556). [yüz,]*

yüz: *(Sevgilinin) Yüz, çehre, surat.*

Ḳalḳdı ṭurdı gördi bir er oturur / **Yüzi** nūrı ṣan güneşdür balḳ urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1325). [yüzi, -i]*

Pes Külü Ḫan dönderür keşîşe **yüz** / Dir işitdüñ mi ne dir dervîş söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2481). [yüz,]*

Didiler bunlar daḫı iy **yüzi** māh / Oġluñuz Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4374). [yüzi, -i]*

Yüzi bir bedr aya olmışdur mišāl / Aḳ boynına ṭolaşmış zülf ü ḫāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4734). [yüzi, -i]*

yüz: *Suret.* || *Çehre.* || *Yüz.*

Ol boz atlu ṭutuban **yüze** niḳāb / Oldı imām ḳıldı namāz buldı ševāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5654). [yüze, -e]*

yüz: *Sima, surat, çehre.*

Şükr kim gördük **yüzüñi** didiler / Bize bildürgil özüñi didiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4933). [yüzüñi, -üñ, -i]*

yüz: *Neden, sebep.*

Maʿnī **yüzinden** temāşā eyleyen / Ol erenlerdür bu sözi söyleyen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4517). [yüzinden, -i, -n, -den]*

yüz: *(Sevgilinin parlak) yüzü.*

Gice rüʾyāsında Ṣaru Pādişāh / Girdi keşiş düşine ol **yüzi** māh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4891). [yüzi, -i]*

Ḳavmi-y-ile oldı Müsülmān Zupun / Bunlara dönüp didi ol **yüzi** gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4936). [yüzi, -i]*

yüz: *Surat / çehre. II Kişi / kimse / insan.*

Kimdi yanuñda oturan iki er / **Yüzleri** nūrı ḳamaşdurur gözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6635). [yüzleri, -ler, -i]*

yüz: *Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm, sima, çehre, surat.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işidür çün sözin / İdrīs'e söylĕdi dönderüp **yüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1937). [yüzin, -in]*

yüz: *(Bir nesnenin) Gösterişli tarafı.*

Ṭutdı kāfir illerini ẓulumāt / Virmedi güneş **yüzin** aña oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 848). [yüzin, -i, -n]*

Çünki kāfir görmedi güneş **yüzin** / ʿĀciz oldı cümlesi azın azın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 851). [yüzin, -i, -n]*

Ya baña siz gösterüñ güneş **yüzin** / Ya çıḳaram cümlesinüñ hep gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 860). [yüzin, -i, -n]*

Aġlamaġuñ aṣlı yoḳ didi tekūr / Gün **yüzin** gösterüñüz oldur fik i r *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 862). [yüzin, -i, -n]*

Ol ḳalupdur yalıñuz dimez belī / Görmiş-idi Ḥācī Bektaş'uñ **yüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6202). [yüzin, -i, -n]*

yüz: *"Yüz" sayı sıfatı.*

Ṭoġdı anadan Ḥācī Bektaş ḥażreti / **Yüzi** nūrından cihān envār idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5885). [yüzi, -i]*

yüz-: *Hayvanın derisini yüzmek.*

Ẕebḥ idüp **yüzüben** et eylediler / Götürüp işit anı n'eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 608). [yüzüben, --üben]*

yüz biñ: *Yüz bin sayısı, çokluğu ifade etmek için kullanılmıştır.*

Hep Müsülmānlıḳ aña uyar ıdı / **Yüz biñ** erce ḳuvveti anuñ var-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 640). [yüz biñ,]*

yüz biñ: *Yüz bin.*

Yüz biñ ordu yoḳ durur bir eksigi / Ben Külü Ḫan'am cemīʿinüñ begi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2631). [yüz biñ,]*

yüz dön-: *Yüz çevirmek, terketmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār Güvenc'e böyle söz / Güş idincek döndürür Güvenc'e yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4675). [yüz dön-, -dür, -ür]*

Bunları Ḫūnkār görüp dönderdi yüz / Fikrüñüzde olanını söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4991). [yüz dön-, -der, -di]*

yüz göster: *Zuhur etmek, tecelli etmek.*

Gösterüp yüz ʿişve yile ber-kemāl / Ravża-i cennet durur ṣan gülşeni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 212). [yüz göster, --üp]*

yüz sür-: *Baş eğmek, (huzurunda) yere kapanmak, ayaklara kapanmak (saygı bağlamında).*

Gitmeye bundan öte seven eri / Yüz sürüp bu aradan döne geri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4532). [yüz sür-, --üp]*

Altı yıl ḫizmet idüp cārū çeker / İşigine yüz sürüp dizin çöker *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5794). [yüz sür-, -üp]*

Ḳocuşup sürür yüzine şeyḫ yüzin / Şeyḫ ḳatında var-ıdı biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6022). [yüz sür-, -ür]*

Gĕtürüp ḳurbān-ıla bī-ḥad ṭaʿām / Pes ḫalāyıḳ işigine sürdi yüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 62, Beyit 6278). [yüz sür-, -di]*

yüz sür-: *1. Aşırı sevgiyi göstermek için yere eğilmek.*

Ṭurdı ol ṭaş indi üstinden revān / Yüz süriyü irdi bunlar da i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2978). [yüz sür-, --i, --yü]*

Bunca ḳurbān-ıla Seyyid'den yaña / Varuban yüz süriyĕvüz tā aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5051). [yüz sür-,]*

Bu yaña piş-rev çü dergāha irer / Şeyḫ öñine varuban yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5104). [yüz sür-,]*

Didiler biz Seyyid'üñ dergāhına / Giderüz yüz sürmege anda gine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5118). [yüz sür-,]*

Oradan urdı semāʿ tā irdiler / Eşigine Seyyid'üñ yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5157). [yüz sür-,]*

Elin öpüp ayaġına sürdi yüz / Yoḳuşuñ dibinde dervīşler henūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5208). [yüz sür-,]*

Ḫoş mezārı var müşerref cāygāh / Yüz süre varur-ısañ eyle nigāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5265). [yüz sür-,]*

Düşdiler artlarına tā irdiler / İricek ayaġına yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5256). [yüz sür-,]*

Şāhı bilüp öpdi ayaġın sürdi yüz / Didi nedür sırr-ı esrār-ı rumūz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5684). [yüz sür-, -di]*

Çünki İsmāʿīl işidür er sözin / Atınuñ ayaġına sürer yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5714). [yüz sür-, -er]*

Ḳaṣd iderdi ḥażretine varadı / Eşigin öpüp yüzini süredi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5757). [yüz sür-, -e, -di]*

Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / Ṣıdḳ-ıla Allāh'a īmān gĕtürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5781). [yüz sür-, -üp]*

Yüz sürüp işige barmaḳ götürür / Ere inanup Ḥaḳḳ'a īmān getürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5791). [yüz sür-, -üp]*

Ḫizmetine anlaruñ yüz sürüdi / Ḫażret-i İlyās irişüp ider naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5922). [yüz sür-, -ü, -di]*

Ḫizmetine cümlesi yüz sürdiler / Anlara taʿlīm idüp Ḳur'ān namāz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5976). [yüz sür-, -di, -ler]*

Ḫizmet idüp işige yüz sürevüz / Böyle diyüp aña işāret ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6154). [yüz sür-, -e, -vüz]*

İşige yüz sürdi her Ḥaḳḳ'a iren / Her birisi didi sensin nesl-i İmām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6165). [yüz sür-, -di]*

Yüz sürüyüp ḳarşı geldi aña yayan / Ḥācī Bektaş daḫı daşdan defʿī iner *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6228). [yüz sür-, -üyüp]*

Aġlayuban yüzine sürer yüzin / Didi oġul düşmānsuz olmaz kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6316). [yüz sür-, -er]*

Yüz sürüben baş ḳoyayın ḫiẕmete / Çoḳ tażarruʿ ḳıldı Mirzā açmadı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6356). [yüz sür-, -üben]*

Sürdi andan işige yüz merd-i tām / Ṭuruban peymānçeye ḳıldı duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6366). [yüz sür-, -di]*

yüz sür-: *Aşırı sevgiyi ve bağlılığı göstermek için yere eğilmek, yere kapanmak; sevgilinin ayağına kapanmak.*

Bize bir mesken buluñuz varalum / Ḫiẕmetüñüze müdām yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5360). [yüz sür-, -e, -lüm]*

yüz sür: *Baş eğmek, (huzurunda) yere kapanmak, ayaklara kapanmak (saygı bağlamında).*

Bilelüm göster didiler ol cānı / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz sürelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6714). [yüz sür, --elüm]*

Cemʿ olup begler ḳamu ṭurdı örü / Yüz sürüp cümle tekūra sürdi rū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 883). [yüz sür, --üp]*

Tevbe ḳılup vardılar ol ḥażrete / Yüz sürüben cümle ṭurdı ḫiẕmete *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1005). [yüz sür, --üben]*

İrte aḫşāma yaḳın biz ṭuralum / Yüz sürüp anuñ ḳatına varalum *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1765). [yüz sür, --üp]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'ı göre geldiler / Çille-ḫāne'ye irüp yüz sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2355). [yüz sür, --di, --ler]*

Bir ġarīb kimse irişür ḳatına / Yüz sürür çün kim irer ḫiẕmetine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2446). [yüz sür, --ür]*

Dir varayın evvel ol girçek ere / Yüz sürĕyin ol güzīde ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4226). [yüz sür, --ĕyin]*

Yüzini ben de ol erüñ göreyin / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz süreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4769). [yüz sür, --eyin]*

Bil mezārı anda durur varasın / İşigine ol erüñ yüz süresin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4866). [yüz sür, --esin]*

yüz sür: *1. Aşırı sevgiyi göstermek için yere eğilmek.*

Seyyid'üñ çünki mezārına varur / Ḫoş ziyāret eyleyüben yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5033). [yüz sür,]*

yüz süri: *Aşırı sevgiyi ve bağlılığı göstermek için yere eğilmek, yere kapanmak; sevgilinin ayağına kapanmak.*

Düşde evvel sen görüpsin yürigil / Gir içerü ol ere yüz sürigil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1740). [yüz süri, --gil]*

yüz süriyü: *Yüz sürmek: (Sevgi veya saygı ifadesi olarak) Huzurunda yere kapanmak.*

Elin öpüben düşerler pāyine / **Yüz süriyü** uşda biz geldük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1769). [yüz süriyü,]*

yüz süriyü: *Yüz sürüyerek. II. Duyulan saygı nedeniyle bir kişinin huzuruna başını yerden kaldırmadan gitmek. Büyük saygı ve bağlılık göstermek.*

Giyinüñ imdi gidelüm ol ere / **Yüz süriyü** varalum ol ser-vere *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3524). [yüz süriyü,]*

yüz ṭut-: *Yönelmek, meyletmek.*

Tīz selām virüp bulara ṭutdı yüz / Dir bu vaḳtin bunda niye geldüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1744). [yüz ṭut-, --dı]*

Mesken itdi ḳıldı maʿmūr ol yiri / Ḳurıġölcük aña yüz ṭutdı varı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4847). [yüz ṭut-, --dı]*

Böyle diyüp çoḳ vaṣiyyet eyledi / Ḥaḳḳ'a ṭutup yüz münācāt eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5813). [yüz ṭut-, -up]*

Cümle eren oldı ḥacīl ü key ẕelīl / Yüz Ḳaraca Aḥmed'e ṭutdı bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6100). [yüz ṭut-, -dı]*

yüz ur: *Yere kapanmak.*

Yüz urup Ḥaḳḳ'a duʿā ḳıldı yaḳīn / El yüze silüben ol ṣāḥib neseb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 312). [yüz ur, --up]*

Yüz uruban döndiler yirlĕrine / Sen naẓar ḳıl evliyā sırlarına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1215). [yüz ur, --uban]*

yüz ur: *Yönelmek II yüz sürmek, secdeye kapanmak.*

Ḫˇāce de ṣuda atından ayrılur / Yüz urup Allāh'a ol zārī ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1080). [yüz ur, --up]*

yüz ur: *Yüz sürmek, bir şey istemek amacıyla bir kimsenin huzuruna çıkmak.*

Naḳldür bir ṭālib irse ḳatına / Yüz uruban Ḫˇāce'nüñ ḥażrĕtine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1112). [yüz ur, --uban]*

yüz ur-: *Yere kapanmak.*

Nā-gāh üç dervīş geldi irişür / Yüz urup erenler ile görişür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3064). [yüz ur-, --up]*

Baʿd ez-ān ruhbān hemān ṭurdı örü / Söyledi Ḫūnkār'a ol dem yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3209). [yüz ur-, --u]*

İşbu mehleki gözi-y-ile görüp / Çağırur Rūm erlerine yüz urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4046). [yüz ur-, --up]*

Yüz urup destūr vir dir ben ḳula / Ḥażretüñe maḳṣūdın ʿarża ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4672). [yüz ur-, -up]*

Ṣaru İsmāʿīl hemān ṭurur örü / Söyledi andan niyāzla yüz uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4882). [yüz ur-, -u]*

Ḥaḳḳ'a ṭāʿat ider-idi yüz ura / Ḳızı bācī yufḳa yapardı oturup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6092). [yüz ur-, -a]*

yüz ur-: *Birinin önünde saygı ve hürmet göstermek amacıyla eğilmek; huzuruna gelmek, bir şey istemek amacıyla bir kimsenin makamına çıkmak.*

Ḫalīfelere hemān-dem urdı yüz / Luṭf idüñ dir beni erden dileñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4987). [yüz ur-, -dı]*

yüz uru: *Yüz sürmek, yere kapaklanmak.*

Didi şunda bunda varma ṭur örü / Abıcem'e var öñinde **yüz uru** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3933). [yüz uru,]*

yüz yire koy-: *Yüzünü yere koymak II yüzünü toprağa dayamak.*

Yüz yire ḳoyubanı gitdi Saʿīd / Postına varup cülūs itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3737). [yüz yire ḳoy-, --ubanı]*

yüz yire koy-: *Yüzünü yere koymak ‖ yerlere kapanmak.*

Yüz yire ḳoyubanı gitdi Saʿīd / Postına varup cülūs itdi Saʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3737). [yüz yire ḳoy-, --ubanı]*

yüz yire sür-: *Yüzünü yere sürmek II yüzünü saygı ifadesi olarak yere doğru eğmek.*

Tevbesin itdi ḳabūl bildi Ḫudā / Şükr idüp yüz yire sürdi orada *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3160). [yüz yire sür-, --di]*

yüzden: *1.sebep 2) yüz, çehre.*

Şimdi bāṭın **yüzden** oldur görinen / Böyle diyüp itdi çünki himmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6385). [yüzden,]*

yüzdi: *Su yüzeyinde veya su içinde ilerlemek.*

Bir gemi mišillü **yüzdi** yüridi / Bir meʿānī sırr içinde sırr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4526). [yüzdi,]*

Bir ḳayıḳ mišāli oldı ol mezār / **Yüzdi** yüridi bulamayup kenār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4528). [yüzdi,]*

yüzi: *Başın, üzerinde alın, kaş, göz, burun, yanaklar, ağız ve çene bulunan ön kısmı, surat, çehre.*

Görmege oġlı **yüzin** sürer gelür / Şād ıla mesrūr olup ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 405). [yüzin, -n]*

Görişüp oġlanınuñ öper gözin / Ḥālini ṣorup sürer yüze **yüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 802). [yüzin, -n]*

Emre işitdi çün anlaruñ sözin / Böyle dir anlara dönderüp **yüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1406). [yüzin, -n]*

Çün işidür bunlaruñ Ḫūnkār sözin / Dönderüben didi bunlara **yüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3330). [yüzin, -n]*

İşidicek ḥażret-i Ḫūnkār sözin / Didi Fāṭıma'ya dönderüp **yüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3840). [yüzin, -n]*

Dir zamānlardur ki ʿömrümden geçer / Görmedüm oġlan **yüzin** ḳaldum nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5228). [yüzin, -n]*

Ḥācī Bektaş işidüp anuñ sözin / Ḳaldurup baş ṭutdı aña dir **yüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5581). [yüzin, -n]*

Dervīş oldur yirde **yüzin** ḫāk ide / Ölicek kendüyi yuyup pāk ide *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5591). [yüzin, -n]*

Yumdı Ṣaru İsmaʿīl erüñ gözin / Örtdi erüñ ḫırḳasıyla hem **yüzin** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5622). [yüzin, -n]*

Ḳocuşup sürür yüzine şeyḫ **yüzin** / Şeyḫ ḳatında var-ıdı biñ bir eren *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6022). [yüzin, -n]*

yüzi gün: *Yüzü güneş (gibi) parlak.*

Geldi bir oğlan vücuda **yüzi gün** / Mūsī-i Šānī görüp ḳılur neşāṭ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 322). [yüzi gün,]*

yüzi koyu: *Yüz üstü.*

Yüzi ḳoyu secdeye indi revān / Yatdı ḳırḳ gün anda lā-yaʿḳıl hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3585). [yüzi ḳoyu,]*

yüzi māh: *Yüzü ay.*

Gösterüp ḫatun da dir şol **yüzi māh** / Oturan yigitdür evlād-ı Resūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 288). [yüzi māh,]*

Ehli-y-ile bir olur ol **yüzi māh** / Oġlına ḳaldı hemān-dem ol nigār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 395). [yüzi māh,]*

Āl-i Selcūḳ'dan hem ol vaḳt pādişāh / Bil ki Keyḫusrev idi ol **yüzi māh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2373). [yüzi māh,]*

yüzi şuyı-: *Yüzsuyu; bir kimsenin hürmeti, kıymeti.*

Ḥācī Bektaş yüzi şuyına İlāh / ʿAfv idüp yarlıġaya gide günāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5812). [yüzi şuyı-, -na]*

yüzi suyı: *Yüzsuyu; bir kimsenin hürmeti, kıymeti.*

Birisi Külü Ḫan-ıdı anlaruñ / Yüzi şuyı-y-ıdı ol oġlanlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2404). [yüzi şuyı, --y, --ı, --dı]*

yüzi ur: *Yere kapanmak. II Yüz sürmek, secdeye kapanmak.*

İdrīs ile Fāṭıma çün bu sözi / İşidüben yire urdılar yüzi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1776). [yüzi ur, --dı, --lar]*

yüzi üzere: *Yüzünün üzerine, kapanarak, elleriyle yüzünü kapatarak.*

Yaş inüp **yüzi üzere** çaġladı / Didi ceddümüz Ḥüseyn ibni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 303). [yüzi üzere,]*

yüz-ile: *Yüzden, sebepten.*

Bu **yüz-ile** size bildürdüm bunı / Bilesiz ḥaḳ dīn durur İslām dīni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2712). [yüz-ile,]*

yüzin çevür-: *Yüzünü çevirmek, ilgiyi kesmek.*

Fānī dünyādan çevürüp ol yüzin / Ṭutdı pes dāru'l-fenāya ol yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5817). [yüzin çevür-, -üp]*

yüzin dön: *Yüzünü dönmek, yönünü dönmek.*

Ḥażret-i Ḫūnkār işitdi çün sözin / Oluban ḫoş-ḥāl aña döndi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1535). [yüzin dön, --di]*

yüzin gör: *Karşılaşmak, yüzünü görmek.*

Çünki Ḫūnkār'uñ yüzin gördi Güvenc / Naẓarında ḳodı ne var māl u genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4781). [yüzin gör, --di]*

yüzin göster: *Yüzünü göstermek, görünmek.*

Pes yüzin gösterüben onlara er / Didi maʿlūmdur işiñüz ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 941). [yüzin göster, --üben]*

yüzin sür-: *Baş eğmek, (huzurunda) yere kapanmak, ayaklara kapanmak (saygı bağlamında).*

Kāfirüñ āvāzını işitdi er / Ḥaḳḳ'a yüzin sürüben ḥācet diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 891). [yüzin sür-, --üben]*

yüzin sür-: *Aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.*

Emre tapduḳ Ḫūnkār'um dir üç kezin / Ḫāk-i pāyine hemān sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 15, Beyit 1423). [yüzin sür-, --di]*

Ḳıbleye ḳarşu çöküp anda dizin / Ṭoprağa sürübeni yüzin gözin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5610). [yüzin sür-, -ü, -beni]*

yüzin sür-: *Aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.*

Gözlerin öpüp yüze yüzin sürer / Aldı mekteb-ḫāneye geldi eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5983). [yüzin sür-, -er]*

yüzin sür: *Aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.*

Çünki Aḥmed diñledi Ḳudsī sözin / Ṣāḥibin bilmek içün sürdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 134). [yüzin sür, --di]*

Murteżā meşhedine andan irer / İşigine gelüben yüzin sürer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1221). [yüzin sür, --er]*

Pāymençeye geçüp yüzin sürer / Nuṭḳ açubanı didi böyle ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3729). [yüzin sür, --er]*

Ḳarşudan göricegez bildi hemīn / Sürdi yüzin ḳarşusında ber-zemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4078). [yüzin sür, --di]*

yüzin ṭoprak eyle-: *Yüzünü toprakla bir etmek II.Ayağının izinden gitmek.*

Pes ḳul itdi ere andan kendözin / İzine ṭoprak eyledi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3243). [yüzin ṭoprak eyle-, --di]*

yüzin tut-: *Bir işe, mekana doğru yönelmek.*

Dünya sözin āḫir idüp ol velī / Ḥażret'e dutdı yüzin andan velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5609). [yüzin tut-, -dı]*

Fānī dünyādan çevürüp ol yüzin / Ṭutdı pes dāru'l-fenāya ol yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5817). [yüzin ṭut-, -dı]*

yüzin ur-: *Yüz sürmek.*

Ṭurdı peymānçeye uruban yüzin / Baş ḳoyuban işige sürdi elin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6374). [yüzin ur-, -uban]*

yüzin yire sür: *Yüzünü yere sürmek II yüzünü saygı ifadesi olarak yere doğru eğmek.*

Ḥācī Bektaş çünki işitdi sözin / Yire sürdi Ḫˇāce öñinde yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1189). [yüzin yire sür, --di]*

Çün gemide gördi reʾīs kendözin / Şükr idüben yire sürerdi yüzin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4152). [yüzin yire sür, --er, --di]*

yüzin yire ur-: *Yüzünü saygıyla yere değdirmek.*

Daʿvet itdi ḳatına geldi ilerü / Er iléyinde yüzin yire uru *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2682). [yüzin yire ur-, --u]*

Çünki abdāl köşküñ içine girür / Anlara ḳarşu yüzin yire urur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4128). [yüzin yire ur-, --ur]*

yüzinden: *-den ötürü, -den dolayı.*

Maʿnī **yüzinden** didi gūş it rumūz / Bil muḥaḳḳaḳ gizlü degüldür bu söz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4232). [yüzinden,]*

Oturup göñlüñde dilüñde diyem / Maʿnī **yüzinden** senüñ ḳayduñ yiyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4242). [yüzinden,]*

Maʿnī **yüzinden** niḳāb keşf itdiler / Ol rumūzı seyr idüp vaṣf itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4519). [yüzinden,]*

yüzinden: *Yüz, suret || Üzerinden.*

Oldı seccāde ṣu **yüzinden** revān / Geçdi ṣudan öteye şol dem i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1571). [yüzinden,]*

yüzinden: *Sebebiyle.*

ʿİlm **yüzinden** niçe sözler söyledi / Maʿnī **yüzinden** laṭīf şerḥ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3289). [yüzinden,]*

yüzine tükür: *Yüzüne tükürmek.*

Göricek ruhbānlaruñ ʿaczin tekūr / Dir uluñuz yüzine varup tükür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 914). [yüzine tükür,]*

yüzini gör: *Bakmak, şahit olmak.*

Hīç Ḫatem'den gelmedi hergiz ʿıyāl / Görmediler hīç oġul ḳız yüzini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 373). [yüzini gör, --me, --di, --ler]*

yüzini gör: *Yüzünü görmek.*

Didi mühlet virüñüz kim varayın / Ehl ü ʿıyālüm yüzini göreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1866). [yüzini gör, --eyin]*

Bañā himmet it vaṭanuma varam / Ehl-i evlādum yüzini hem görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3198). [yüzini gör, --em]*

Yüzini ben de ol erüñ göreyin / Ḫāk-i pāyine anuñ yüz süreyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4769). [yüzini gör, --eyin]*

yüzini ṭut: *Yüzünü/hedefini bir yöne doğru çevirmek.*

Ḳıbleye ḳarşu ṭutup yüzini er / Didi Ḥaydar yum gözüñ itme naẓar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 798). [yüzini ṭut, --up]*

yüzlerin sür: *Birisine saygı ve sevgi göstermek amacıyla onun ayağına doğru eğilmek.*

Yüzlerin sürüp temelluḳ itdiler / Ṭaġılubanı ḳatından gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1205). [yüzlerin sür, --üp]*

yüzlerini ayaġına sürdiler: *Saygıyla yere kapanmak.*

Bilicek bu ḥāli cümle ṭurdılar / **Yüzlerini ayaġına sürdiler** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1385). [yüzlerini ayaġına sürdiler, --di, --ler]*

yüzlerini sür: *Yüz sürmek, aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.*

Seyyid'üñ mehyāsına tā varalar / Yüzlerini ol mezāra süreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5039). [yüzlerini sür,]*

yüzlĕrini yire sür-: *Yere yüz sürmek, ayağına kapanmak, hürmetinden ayağına eğilip yüzünü sürmek.*

Mekketu'llāh'da görür özlerini / Şükr idüp sürdi yire yüzlĕrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3677). [yüzlĕrini yire sür-, --di]*

yüzlerini yire sür: *Yere yüz sürmek, ayağına kapanmak, hürmetinden ayağına eğilip yüzünü sürmek.*

Ejdehādan bir mil ıraḳ ṭurdılar / Yüzlerini cümle yire sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 929). [yüzlerini yire sür, --di, --ler]*

yüzlerinüñ: *Yüz, çehre, sima.*

Yüzlerinüñ nūrı köşk gibi żiyā / Olmış andan köşküñ içi rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4127). [yüzlerinüñ,]*

yüzlü: *...gibi yüzü olan.*

Yidi yıl dutsaḳ olınca bu zamān / Geldi tā ki bir Ḫıż ı r **yüzlü** cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [yüzlü,]*

yüzlü göster: *Saf, temiz ve dürüst şekilde görünmesini sağlamak.*

Seni aña didi yüzlü gösterem / Er murād-baḫşdur olur ehl-i kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4243). [yüzlü göster, --em]*

yüzsüz: *Yüzsüz; arsız, sırnaşık, utanmaz.*

Gine aġzın açdı herze söz didi / Dürrehātdan yine ol **yüzsüz** didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3180). [yüzsüz,]*

yüzüñ aç: *Yüzünü açmak; letafetini göstermek.*

Ḫizmet itdüñ pīrüme ḳılduñ kerem / Diye b'illāh kimsin aç yüzüñ görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5679). [yüzüñ aç,]*

yüzüñ ak: *Alnı ak olmak.*

Gelüp evden iltivirdüm nān u yaġ / Alup elümden didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1709). [yüzüñ ak,]*

Geldüm eve iltdüm ekmekle yaġ / Ṣunu viricek didi kim yüzüñ aġ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1718). [yüzüñ ak,]*

yüzüñi gör-: *Karşılaşmak, görüşmek, buluşmak.*

Ey bizim sulṭānımız eyle kerem / İtme terk ki yüzüñi dāʾim görem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5575). [yüzüñi gör-, -em]*

Z

żabṭ eyle: *Zapt etmek, tutmak, ele geçirmek.*

Tatar'uñ **żabṭ eyle** tālān itmesün / Hiç kimesneye ziyān degürmesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4191). [żabṭ eyle,]*

żabt it-: *Zorla ele geçirmek, yönetimi altına almak; bir şeyi güç kullanarak önlemek; yazıya geçirmek.*

Ḫuṭbe oḳıdur adına sikke ḳazar / Yüridür ḥükmini ider ẓabṭ ser-te-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4455). [ẓabṭ it-, --er]*

Devlet-ile ṭutıcaḳ bu ʿālemi / Maʿdiletle żabṭ idicek ādemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5853). [żabṭ it-, -i, -cek]*

Ḳılıc ile żabṭ idüpdür mülketüñ / Açalar Rūm'uñ ilin cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6371). [żabṭ it-, -üp, -dür]*

żabṭ it-: *Zapt etmek, sahip çıkmak.*

Milki ısuz ḳoma bu dem yā İlāh / Gönder aña żabṭ ide bir pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 690). [żabṭ it-, --e]*

ẓafer: *Ar. Zafer, galibiyet.*

Biz aña bulımazuz hergiz **ẓafer** / Ḳuṭb-ı ʿālemdür aña kim kār ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 912). [ẓafer,]*

Bu yaḳında anda bir ejder türer / Ḳatline hiç kimse bulmadı **ẓafer** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5009). [ẓafer,]*

ẓafer bul: *Zafer kazanmak, galip gelmek; büyük gayret ve emek neticesinde başarı elde etmek.*

Çünki Türk'e bulamaz kāfir ẓafer / Girçek erdür maʿlūm oldı pes ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 922). [ẓafer bul, --a, --maz]*

ẓafer kıl-: *Üstünlük kurmak.*

Andan öte ḳılıç ur kāfiri ṣor / Her ne milki feṯḥ idüp ḳılsañ ẓafer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6402). [ẓafer ḳıl-, -san]*

zaʿferān: *Güzel kokulu, sarı renkli meşhur bir çiçek, safran.*

İtdürür reng yüzini **zaʿferān-ıla** / Bādem ü naḳş u tamām erkān-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4626). [zaʿferān-ıla, --ıla]*

zaʿfrān: *Safran.*

Ḫamīri gelicegez erkān-ıla / Reng iderdi yüzini **żaʿfrān** ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 45, Beyit 4620). [żaʿfrān,]*

zāhib: *Giden, gidici; bir fikir veya zanna uyan, kapılan.*

Bir kelisĕye daḫı rāhib idi / Ẓāhirā yollarına **zāhib** idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3249). [zāhib,]*

zāhid: *(Ar.) Dünyâyı terk edip dînin emirlerine çok titizlikle riâyet eden, züht ve takvâ sâhibi, dindar, müttakî (kimse) II. Çok dindar olup irfânı olmayan kimse, kaba sofu.*

Zāhid idi şöyle kim terk ehli ol / İtmemişdi dünyālikden hīç ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 585). [zāhid,]*

ẓāhir: *Açık, aşikâr, görünen.*

Bu vilāyet-nāme de oldı beyān / Vir ṣalāvāt Aḥmed'e **ẓāhir** nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 831). [ẓāhir,]*

Bir kelisěye daḫı rāhib idi / **Ẓāhirā** yollarına zāhib idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3249). [ẓāhirā, -ā]*

zahīr ol: *Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.*

Yüzi nūrından münevver bu cihān / Ḫalḳ anı görincegiz **ẓāhir** nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5637). [ẓāhir,]*

ẓāhir ol-: *Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.*

Ṣuluca Ḳarayük'i mesken ḳılur / Niçe ḥāller kendüden ẓāhir olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2056). [ẓāhir ol-, --ur]*

Ol zamānlarda mezārı anlaruñ / Ẓāhir olmış-ıdı ol girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4465). [ẓāhir ol-, --mış, --ıdı]*

Anı gördi Ṣaru İsmāʿīl özi / Ẓāhir oldı er didügi kendözi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5632). [ẓāhir ol-, -dı]*

Çille Ṭaġı cānibinden bir cüvān / Ẓāhir oldı gün gibi ol bī-gümān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5633). [ẓāhir ol-, -dı]*

zaḥmet: *Sıkıntı, eziyet, güçlük, zorluk.*

Anlara digil ḳamu cemʿ olalar / Ne ḳadar **zaḥmetse** bunda geleler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1337). [zaḥmetse, --se]*

Kes yidi başını daḫı evrenüñ / **Zaḥmetin** cehd idüben götür anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2830). [zaḥmetin, -i, -n]*

Ḳolaçuḳ Ḥācım işi bitürdi çün / **Zaḥmetini** ejderüñ götürdi çün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5204). [zaḥmetini, -i, -ni]*

zaḥmet: *Eziyet, sıkıntı.*

Didi Ḫūnkār Aḳça Ḳoca'ya ʿazīz / Bu ne **zaḥmetdür** çekersiz böyle siz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2309). [zaḥmetdür, -dür]*

zaḥmet: *Ar. Sıkıntı, eziyet. II Güçlük, zorluk.*

Ṭurdı Ḫūnkār ol arada eglenür / Hem birez yol **zaḥmetinden** diñlenür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1553). [zaḥmetinden, -i, -n, -den]*

zaḥmet çek-: *Sıkıntı yaşamak, zorluklara katlanmak.*

Çün vilāyet ḫīnine irdi ol er / Aġrısı vurdı çeker zaḥmet neler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2179). [zaḥmet çek-, --er]*

Gitmege ʿazm eyleyüp ḳılur vidāʿ / Çekdüñüz zaḥmet dir olmasun ṣudāʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2784). [zaḥmet çek-, --dü, --ñüz]*

Ṭuzumuz ıraḳda zaḥmet çĕkerüz / Ṭuz ucından ḳatı miḥnet çĕkerüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3383). [zaḥmet çĕk-, --er, --üz]*

Çekme zaḥmet kesmedi kesmez bular / Bicerimezsin velī göñlüñ diler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3411). [zaḥmet çek-, --me]*

Ṭuz ucından çekerüz zaḥmet ḳatı / Ere yoḳdur gizli ḳılsa mürveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3429). [zaḥmet çek-, --er, --üz]*

zaḥmet gör: *Sıkıntı yaşamak, güçlükle karşılaşmak.*

Ṣıḳılur Ṣaltıḳ görür zaḥmet ʿaẕīm / Çaġırur ḫażreti o dem ez-ḫavf u bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2821). [zaḥmet gör, --ür]*

zaḥmet gördüñüz: *Zahmet çekmek, sıkıntı yaşamak.*

Ḫoş geldüñüz ḳadem getürdüñüz / Dir ne-y-içün böyle **zaḥmet gördüñüz** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4373). [zaḥmet gördüñüz,]*

zaḥmet it-: *Zahmet vermek. II Sıkıntı vermek.*

Yoḫsa zaḥmet itmez idüm dir saña / ʿAfv idüp işbu günāhumı baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2833). [zaḥmet it-, --mez]*

zaḥmet ol: *Sıkıntı ve eziyete maruz kalmak.*

Ol sebebden sizlere zaḥmet olur / Rāḥatuñuz gidüben miḥnet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1775). [zaḥmet ol, --ur]*

zaḥmet ol-: *Sıkıntı ve eziyete maruz kalmak.*

İdrīs eydür zaḥmet olur sizlere / Hem revālı iş midür bu iş gör e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1941). [zaḥmet ol-, --ur]*

Didiler ṭuzımuz ıraḳdan gelür / Ṭuz getürmek ḫayli key zaḥmet olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3427). [zaḥmet ol-, --ur]*

zaḥmet olmasun: *Zahmet olmasın, eziyet vermesin.*

Göricek Ḫūnkār Çırāḳ'um dir aña / Olmasun zaḥmet didük idi saña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3061). [zaḥmet olmasun,]*

zaḥmet ü aġrı: *Zorluk ve ağrı.*

Nite ki meşhūr bilürler cümle nās / **Zaḥmet ü aġrı** elem hīç görmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 403). [zaḥmet ü aġrı,]*

zaḥmeti çek-: *Sıkıntıya uğramak, güçlükle karşılaşmak.*

Yaʿnī kiyilden ü ṣovuḳdan ḳatı / Bunda ġāyetde çekerler zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2208). [zaḥmeti çek-, --er, --ler]*

Diyelüm ṭuzumuz ırāḳdur ḳatı / Gĕtürince çekerüz çoḳ zaḥmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3386). [zaḥmeti çek-, --er, --üz]*

żaʿīf: *A. Zayıf, güçsüz; zavallı.*

Şeyḫ Aḥmed Yesevī'nüñ ḥürmeti / Bu **żaʿīfe** ḳıl ʿināyet şefḳati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1037). [żaʿīfe, -+e]*

żaʿīf: *Ar. Zayıf, güçsüz.*

Yise andan yā **żaʿīf** ü yā saḳīm / Yā belāya mübtelā ola ʿaẕīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2048). [żaʿīf,]*

zāʾiḳatü'l mevt: *Her nefs ölümü tadıcıdır.(Enbiya suresi 35. ayet).*

Küllü nefsin **ẕāʾiḳatü'l-mevt** didi / Nefs ölür furṣatuñ itme fevt didi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5589). [ẕāʾiḳatü'l-mevt,]*

zāʾil it-: *Sona eren. II Geçen, geçmiş olan.*

Bir söz-ile itmegil zāʾil begim / Şāha ḫāyin olmadım Allāh bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6341). [zāʾil it-, -me, -gil]*

zākir ol-: *Zikredici olmak.*

Ḥaḳḳ'a şükr it arta tā ki niʿmetüñ / Ẕākir ol ki arta ʿizz ü devletüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 86). [ẕākir ol-,]*

zâlim: *Acımasız davranan; zulüm, eziyet eden (kimse).*

Eylügüm er ere böyle mi gelür / Ṭonanup **ẓālim** ṭonın böyle ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1330). [ẓālim,]*

zaman: *Bir işin, bir oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit.*

Ol **zamānda** şehr-i Baġdād'da ʿazīz / Müktefī nām bir ḫalīfe vardı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2369). [zamānda, -da]*

Pes **zamān-ıla** o Ḳırşehri'ne gider / Çünki tekye ḫaddine irdi bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6214). [zamān-ıla, -ıla]*

zaman: *An.*

Faḫr-ı ʿĀlem ḥażretine gětürür / Ḥażret-i Aḥmed emr idüben ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 176). [zamān,]*

zaman: *Devir, dönem.*

Çaġrışup dir cümle kāfir el-amān / Gitse ẓulmet Müslim'üz hep bu **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 938). [zamān,]*

zaman: *1. Olmuş ve olacak hâdiselerin birbiri ardınca cereyan edişinin düşüncemizde meydana getirdiği başı ve sonu belli olmayan soyut kavram, vakit. 2. Bu kavramın belirli sınırlar içinde kalan bir parçası, vakit.*

Daḫı ne vaḳte degin ol ṭurısar / Ḥaḳ bilür kim ne **zamāna** iriser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1794). [zamāna, -a]*

Ol **zamān** Ḳırşehri ulu şehr-idi / Orta yirinden geçen hem nehr idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1813). [zamān,]*

zaman: *Devir, dönem.*

Ol **zamānlarda** mezārı anlaruñ / Ẓāhir olmış-ıdı ol girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4465). [zamānlarda, -lar, -da]*

zaman: *Devir, zaman, vakit.*

Dir **zamānlardur** ki ʿömrümden geçer / Görmedüm oġlan yüzin ḳaldum nā-çār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5228). [zamānlardur, -lar, -dur]*

zaman: *İçinde bulunulan zaman dilimi, devir.*

Ger bize gelmek dilerse bu **zamān** / Sözümüz ṭutubanı gelsün hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3530). [zamān,]*

zaman: *An, vakit.*

Ḫ˘āce cemʿ eyledi ḫalkı ol **zamān** / Dir ki her kim bunı itdiyse beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 623). [zamān,]*

Yidi yıl dutsaḳ olınca bu **zamān** / Geldi tā ki bir Ḫıż ı r yüzlü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 810). [zamān,]*

Saña īmān gětürelüm bu **zamān** / Cümle müʾmin olalum pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 932). [zamān,]*

Yanı ḳararup daḫı öldi hemān / Ṣoyı daḫı yine hem çün bu **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2106). [zamān,]*

Yum didi gözüñi yumduñ bir **zamān** / Aç diyincěgez gözüñ açduñ hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3705). [zamān,]*

Çille-ḫāne'den çıḳar ṭutar yolı / Hem biçin vaḳti olupdı ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6238). [zamān,]*

Ol da ḫayr duʿā-y-ıla bizi aña / Böyle diyüp Ḥācī Bektaş ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 61, Beyit 6268). [zamān,]*

zaman: *1-Vakit, çağ. 2-Devir: 3-Süre, mühlet.*

Ḳıldı ḫoş şehr-i Nişābūr'da ḳarār / Salṭanatla ʿömr sürdi bir **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 257). [zamān,]*

Bir ḳız aldı adı Ẕeyneb key temīz / Bir **zamān** bile olup dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [zamān,]*

Çünki andan ṣoñra gitdi ol **zamān** / Ḫˇāce Aḥmed ḳaldurup başın hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 728). [zamān,]*

Ḥaḳ baña yārī ḳılursa bu **zamān** / Ol Bedaḫşān mülkine varup hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 745). [zamān,]*

Ol **zamān** kim Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Girdi şāhīn şekline şöyle ki var *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 765). [zamān,]*

Çünki dīnüñ ulusısız bu **zamān** / Hem muṭīʿ size ḳamu pīr ü cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 856). [zamān,]*

Heb Bedaḫşān ḫalḳı müʾmin oldılar / Bir **zamān** Allāh'a ṭāʿat ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1011). [zamān,]*

Az **zamānda** baʿżī münkir oldılar / Cāẕū diyüp çoḳ taʿaddī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 998). [zamānda, -da]*

Bunuñ üzre çünki geçdi bir **zamān** / Tā ki Ḫūnkār ḥażreti ol pāk-cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4879). [zamān,]*

Germiyān begi ḳatına çün gelür / Ol beg-ile bir **zamān** ṣoḥbet ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5006). [zamān,]*

Şol ḳadar urdı semāʿı baʿd ez-ān / Kül ider ol yanar odı ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5172). [zamān,]*

Nefesinden çıḳdı bir od ol **zamān** / Ṭoḳınuban ejderi yaḳdı hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5200). [zamān,]*

Ḳoḳulaşup şeyḫe hem-ṣoḥbet olur / Bir **zamān** bu ḥāl üzerine ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5370). [zamān,]*

Yirine Küpaşlu dirler bu **zamān** / Bir boy oldı nesli de anuñ i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5411). [zamān,]*

İndi atdan ḳapu öñinde hemān / Ṣançdı gönderin de yire ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5639). [zamān,]*

Er görüp İsmāʿīl'üñ gözi yaşın / Bir **zamān** ṭurup çeker atı başın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5697). [zamān,]*

Ol **zamān** ki ḳubbeye kāfir çıḳar / Ayaġı sürçüp kirĕmidi yıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5783). [zamān,]*

İsmi kāfir didi Yanḳo Madiyan / Adı Ṣādıḳ Dervīş oldı ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5793). [zamān,]*

Tekyedār-ıdı Ḫıż ı r Lāla ol **zamān** / Ḥażret-ileydi müşerref ḫānedān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5799). [zamān,]*

Bī-ḥisāb altun virüp aña fidī / Aldı icāzet pādişāhdan ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5908). [zamān,]*

Ḫācī Bektaş'a tevażżuʿ ḳıldılar / Didiler ḫan oġlı ḫansın bu **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5912). [zamān,]*

Yidilerden üçlere iltüp ḳatdı pes / Üçler ile yürüyince bir **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5924). [zamān,]*

Ol **zamānda** ṣaġdı Emīrü'l-müʾminīn / Pīr-i fertūt-ıdı ammā ol imām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5872). [zamānda, -da]*

Mekke'den gelse virür ṭuymasın il / Bir **zamān** gĕçincegiz irdi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5955). [zamān,]*

Öpdi elin eyledi bī-ḥad kelām / Ḫ̆ācesi Bektaş'ı görüp ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5958). [zamān,]*

Kesdi ḫurmā ṭal getürdi ḫ̆āceye / Dört sāʿat geçmiş-idi ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5970). [zamān,]*

Diñle n'itdi Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Ol **zamān** ki Ḥācī Bektaş-ı Velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5974). [zamān,]*

Çekdi ġayret cümlesi düni güni / Pes Ḫorāṣān milki içinde ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6032). [zamān,]*

Geldiler şeyḫ ḥażretine ol **zamān** / Cümlesi ṭoḳsan ṭoḳuz biñ er-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6034). [zamān,]*

Virdi Rūm erenlerine hep selām / Ol **zamān** Rūm mülki içinde evliyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6088). [zamān,]*

Çoġ-ıdı ġāyetde ḥadsiz bī-riyā / Cümle erenler göz açusı ammā ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6089). [zamān,]*

Ḥürmetüñ arta anuñla yime ġam / Cinni şāhın itdi daʿvet ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6186). [zamān,]*

Ol **zamān** Sulṭān ʿAlā'e'd-dīn şāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6287). [zamān,]*

Aldı kāfirden Müsilmān'uñ ḥaḳın / Çün baḥadır ḳoydı ʿOšmān ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6297). [zamān,]*

Bī-günāh itmek diler düşmān özin / Beglerine didi sulṭān ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6345). [zamān,]*

Ġāzī ʿOšmān geliserdür ittifāḳ / Ḳuṭb-ı ʿālem böyle dise ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6359). [zamān,]*

Bir oġul virdi adı ʿOšmān ol Ḫudā / Ol **zamānda** oldı bahādır pehlivān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6295). [zamānda, -da]*

zaman: *A. zaman.*

Bunda kāfir ḳorḫusından her **zamān** / Ḳuş uçup ḳolan yürimez iy cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 785). [zamān,]*

Cūş idüp ḳıldı semāʿı ol **zamān** / Girdi abdāllar da bu söze inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2228). [zamān,]*

Faṭma Ana oġlı Ḫıż ı r Lāla cüvān / Tekyedār olsun işikdebir **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5539). [zamān,]*

Luṭf u kerem-ile virdük ḫoş selām / Sen ki Rūm'uñ gözcisisin bu **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6121). [zamān,]*

zaman: *Bir önce veya bir sonraya göre belirli bir an.*

Bir **zamāndan** yine inkār itdiler / Münkir olan baʿżı tekrār itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1012). [zamāndan, -dan]*

zaman: *Ar. Zaman, vakit.*

Kim kemāldür erde zīnetle cemāl / Bir **zamān** ʿilm ü kemāl taḥṣīlini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 331). [zamān,]*

Pādişāh bundan sürūr-ı tām ider / Geçdi bunuñ üstine çün bir **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6687). [zamān,]*

İsmi ẕikrinde şekerler yidiler / Geçdi bunuñ üstine niçe **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6705). [zamān,]*

Bendüm alup itdi baña himmeti / Ol **zamānda** buldı cismüm ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 811). [zamānda, -da]*

Ol **zamān** ki Ḥācī Bektaş Ḫūnkār / Gönderince Ḥaydar'ı şeyḫine i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 834). [zamān,]*

Ṭuruñ andan isteyelüm biz amān / Aña īmān getürelüm bu **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 923). [zamān,]*

Yaġı kāfir ḳorḫusından her **zamān** / Dīnümi gizli ṭutaram ben nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 947). [zamān,]*

Bir **zamān** bostāncı işin işledi / Soñra ṭurubanı barmaḳ dişledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 17, Beyit 1488). [zamān,]*

Ṣuluca Ḳarayük'üñ öte yanı / Ol **zamānda** nice-y-idi bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1909). [zamānda, -da]*

Ol **zamānda** var-ıdı bir ḫoş ʿazīz / Ġāyet ehl-i ʿilm hem ehl-i temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2382). [zamānda, -da]*

Bir ḳażiyye olmış ımış bir **zamān** / Pādişāhdan teftiş itmege i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2994). [zamān,]*

Ol **zamānda** şāh-ıdı Ġāzī Murād / Milk-i Rūm'da ider-idi ʿadl ü dād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5751). [zamānda, -da]*

zaman: *An, vakit, zaman, çağ.*

Çün bunuñ üstine geçdi bir **zamān** / Ẕikr idem diñle saña bir ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [zamān,]*

Çün bunuñ üstine geçdi bir **zamān** / Nice oldı diyeyin gūş it beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1688). [zamān,]*

Adına Ḫūnkār'uñ iy şāh-ı cihān / İce dirlerdi adını ol **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2526). [zamān,]*

Aṣlana binüp yılandan tāziyān / Üc yüz abdāl ıla geldi bu **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2963). [zamān,]*

İtdiler iḥyā mezārın baʿd ez-ān / Şimdi meşhūrdur mezārı bu **zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3761). [zamān,]*

Ḳaldılar bu nevʿe bunlar bir **zamān** / Ṣoḥbet ü ẕevḳ u neşāṭ-ıla hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5324). [zamān,]*

Ol **zamān** Ḫūnkār ṭuzın etmegin / Çıḳaruban bunlara virdi hemīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5441). [zamān,]*

zamāne: *A. çağ, devir.*

Rūşen oldı çün **zamāne** ʿadlı-la / Luṭf u iḥsān u kemāl ü fażı-la *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 104). [zamāne,]*

żamīr: *Gönül.*

Dir **ẓamīrinden** ne ḫoş kişi olur / Nice ruhbānlıḳ bunuñ işi olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3264). [ẓamīrinden, -i, -n, -den]*

Dir **ẓamīrinden** bu resm-ile żamīr / Bir kimesne olsa dise buña dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [ẓamīrinden, -i, -n, -den]*

żamīr: *Gönül, vicdan.*

Didi göñlüñüzdekin ẓikr eyleñüz / Her ne kim vardur **ẓamīrde** söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1124). [ẓamīrde, -de]*

İttifāḳ idüp ḳamu oturdılar / Pes **żamīrden** böyle iş bitürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3340). [żamīrden, -den]*

Tā **żamīrümdĕkini** iʿlām ḳılam / Neyse geçĕni żamīrden söyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4543). [żamīrümdĕkini, --üm, --dĕki, --ni]*

żamīr: *1. İç, derun 2. mec. Kalp, gönül.*

Ḳolaçuḳ Ḥācīm geçürdügi **żamīr** / Evliyāya oldı maʿlūm hep o sır *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5001). [żamīr,]*

Ḫūnkār'a maʿlūm oldı bu **żamīr** / Ṣaru Ḳāḍī'ya dönüben böyle dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5400). [żamīr,]*

żamīr: *Kalp, gönül.*

Çün **żamīrinden** geçer böyle ḫayāl / Ḥażret-i Ḫūnkār ol tācu'r-ricāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5495). [żamīrinden, -i, -n, -den]*

żamīr: *İç, derun; kalp, gönül.*

Dir ẓamīrinden bu resm-ile **żamīr** / Bir kimesne olsa dise buña dir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3397). [żamīr,]*

Bu **żamīr** Ḫūnkār'a hep maʿlūm olur / Mollā nice ẕikr itdiyse bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3399). [żamīr,]*

żamīrden geçĕni: *Gönüldekini, içte bulunan şeyi.*

Tā żamīrümdĕkini iʿlām ḳılam / Neyse geçĕni żamīrden söyleyem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4543). [żamīrden geçĕni,]*

z'ān- sebeb: *O yüzden.*

Virdiler Külü Ḫan'a ol yiri hep / Ḳışla vü yazla ṭutundı **z'ān-sebeb** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2649). [z'ān-sebeb,]*

zann-ı ġālib: *Kuvvetli, hakikate en yakın olan zann. II Kesin bilgi (yakîn) ifade eder.*

Ẓann-ı ġālibüm budur ki işbu iş / İşbu evren işbu ṭarlıḳ bu reviş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3512). [ẓann-ı ġālib, --üm]*

zār: *1. Ağlama, girye. 2.Hazin hazin ağlayan.*

Geldi Umudum-ıla Seydī bile / Aġlaşup **zārī** vü efġānlar ḳıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5628). [zārī, -i]*

zār: *(Fars.) Ağlayan, inleyen.*

Ḫalḳa ne ḳonuḳ ḳayusı var durur / İşleri efġān-ıla hem **zār** durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1546). [zār,]*

Çün bu sözi āḫir itdi Ḫūnkār / Ṣaru İsmāʿīl idüp efġān u **zār** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5566). [zār,]*

zār ol-: *Ağlayıp inlemek.*

Ḳış u yaz bitmiş durur nāzük çemen / Size zār olmış durur merġūb semen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2751). [zār ol-, --mış]*

Bir gemi gird-āba düşdi zār olur / Cānlarından ehli hep bīzār olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4594). [zār ol-, --ur]*

zār ol-: *Ağlamak, inlemek.*

Didi rāḥib iy şeh-i ḳuṭb-ı cihān / Ayrulıḳdan zār olur bunda cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3214). [zār ol-, --ur]*

zār u zār: *İnleye inleye.*

Yidi yıl ḥabs oldı anda ol hümām / Aġlar-ıdı **zār u zār** anda müdām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 681). [zār u zār,]*

zār u zār: *Ağlaya ağlaya.*

Öyle diyüp aġlar-ıdı **zār u zār** / Başmadı Rūm'a daḫı ayruḳ i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1905). [zār u zār,]*

zarar: *Ar. Noksan, bed-hâllik. (Zarar etmek masdarı mürekkebi zarar erişdirmek manasından ziyade zarara duçar olmak manasında kullanılır).*

Niçesi erden naẓarlu cān-ımış / Gözine **żarar** ziyān hīç olmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1900). [żarar,]*

Cinnī birle ṭuruban oturmadum / Ḳorḳaram ki baña irer bundan **żarar** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6193). [żarar,]*

zarar: *Ar. Zarar, ziyan.*

Gözleměyincek gelür-ise **żarar** / Yā ḫo ḳurt yirse didüñ aña ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1999). [żarar,]*

żarar gel: *Zarar gelmek, başına kötü bir şey gelmek.*

Öküzüñ gözlemeyince ben eger / Ḳurt yise yā aña gelse bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1950). [żarar gel, --se]*

Ḳurt yiyüp yā bir żarar gelse didüm / Yā düşüp yardan eger ölse didüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1966). [żarar gel, --se]*

Öküzüñ ben gütmeyicěgez eger / Ḳurt yise yā gelse aña bir żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1980). [żarar gel, --se]*

Girçek ise gelmeyĕ hergiz żarar / Biz de idevüz sözine iʿtibār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2492). [żarar gel, --me, --y, --e]*

Gelmedi bil aña hergiz bir żarar / Pes ne ġam aña ki yardım ide er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2595). [żarar gel, --me, --di]*

Ger żarar gelměz ise didi baña / İş idem saña gören ḳala ṭaña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3971). [żarar gel, --měz]*

żarar gör: *Kötü sonuca uğramak.*

Bunuñ elinden geleydi iş eger / Oda yanmazdı vü görmezdi żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2709). [żarar gör, --mez, --di]*

żarar ir-: *Zarar gelmek.*

Çeşmi cevherine irmedi żarar / Ne ḳadar zindānda itdiyse maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1892). [żarar ir-, --me, --di]*

Anda bir evren türedi heft-ser / Ḳorḳdı ol beg ire kendüye żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2812). [żarar ir-, --e]*

żarar irgür: *Zarar görmesine sebep olmak.*

İrgürüp bühtān ideler diḳḳati / Ḫalḳ ḳatında eksileydi ʿizzeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 606). [żarar irgür, --gür, --üp]*

żarar irgür: *Zarar vermek.*

Çıḳar ısam ger mażarrat görmedin / Od yaḳup baña żarar irgürmedin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2554). [żarar irgür, --medin]*

żarar it-: *Zarar vermek, zarar getirmek.*

Kāfire cāsūs idüp virdi ḫaber / Altı biñ er geldi dir ider żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 658). [żarar it-, --er]*

Dīn de bunuñla olur olġıl didi / Her kimi cinnī ṭutup itse zarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6188). [zarar it-, -se]*

Ḳurtulur cinnīden itmez hīç żarar / Aldılar andan icāzet gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6199). [żarar it-, -mez]*

ʿAdli vardur ṣuçumuza itmez żarar / Oġul Allāh oñara işüñ senin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6319). [żarar it-, -mez]*

żarar ṭoḳun: *Zarar vermek, kötülüğe uğramak.*

Girmesün olmazsa Rūm mülkine ol er / Yoḫsa bizden aña ṭoḳunur żarar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2580). [żarar ṭoḳun, --ur]*

zārī fiġān it-: *Bağırarak ağlamak.*

İtdiler feryād-ıla zārī fiġān / Nāliş idüp istedi anlar amān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 930). [zārī fiġān it-, --di, --ler]*

zārī kıl: *Ağlamak.*

Çünki ḫalḳuñ sözini şeyḫ diñledi / Ġayretinden zārī ḳılup iñledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 708). [zārī ḳıl, --up]*

zārī kıl: *Yalvarmak.*

Ḫˇāce de şuda atından ayrılur / Yüz urup Allāh'a ol zārī ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1080). [zārī ḳıl, --ur]*

zārī kıl-: *Ağlamak.*

Didi efġān zārī ḳılup aġlama / Gözlerüñ yaşıyla yolum baġlama *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5698). [zārī ḳıl-, -up]*

zārī vü feryād it-: *Ağlayıp, inlemek ve bağırmak, haykırmak.*

Bu yaña ḳan ısları yügürdiler / Zārī vü feryād iderek irdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 40, Beyit 3899). [zārī vü feryād it-, --erek]*

zarif: *(Eşya vb. için) Hoş görünüşlü, ince, ölçülü.*

Ḳadd ü ḳāmet yāl ü bāl ıssı ḥarīf / Ḥüsn ü ḫulḳı ḫūb u hem ġāyet **ẕarīf** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4277). [ẕarīf,]*

żarūrī ol-: *Mecbur kalmak, zorunlu olmak.*

Çıḳarumayup żarūrī oluban / Anlara ṭapşurdı cümle gelüben *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1467). [żarūrī ol-, --uban]*

zāt: *Kimse, kişi, şahıs, özellikle saygıdeğer kimse.*

Çünki Ḫünkār irdi Ḥaydar ḳatına / Baḳdı anuñ er naẓarla **ẕātına** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 771). [ẕātına, -ıñ, -a]*

zāt: *Kimse, kişi, şahıs, özellikle saygıdeğer kimse.*

Söylene ẕikre gele ol menḳabāt / Ḫalḳ bile anı ne **ẕātdur** ne ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [ẕātdur, -dur]*

zāt: *(Ar.) Kimse, kişi, şahıs, özellikle saygıdeğer kimse.*

Nefs ümīẕin maḥv ḳıl it maḥv-ı **ẕāt** / Ḳalmaya sende beşerlikden ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5726). [ẕāt,]*

zāt: *(Ar.) Kimse, kişi, şahıs, özellikle saygıdeğer kimse.*

Dir ki baña mürşid-i kāmil gerek / Ḥüsn-i ḫulḳı **ẕātına** şāmil gerek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3120). [ẕātına, -ıñ, -a]*

zāt-ı ṣıfāt: *Kendi özelliği, bizzat vasıfları.*

Gine gel yād eyle bir ḫoş menḳabāt / İy mükerrem muḥterem **ẕāt-ı ṣıfāt** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2728). [ẕāt-ı ṣıfāt,]*

zaviye: *İnsanın ibâdet edilmek üzere çekildiği tenhâ yer.*

Yıḳdı kilīsāyı yapdı **zāviye** / Kim pür oldı ehl-i faḳrla **zāviye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5315). [zāviye,]*

Yıḳdı kilīsāyı yapdı **zāviye** / Kim pür oldı ehl-i faḳrla **zāviye** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5315). [zāviye,]*

zebān: *Dil // Lisan, konuşma.*

Cūşa gel cān bülbüli feṭḥ it **zebān** / Eyle bir kenz-i ḫazāyinden ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3246). [zebān,]*

İy seḥergāh bülbüli feṭḥ it **zebān** / Aç meʿānī defterin ẕikr it hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4017). [zebān,]*

Gördi bir nev-ḫaṭṭ maḥbūb nev-cüvān / Heybeti vaṣfın beyān itmez **zebān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4330). [zebān,]*

zebān aç-: *Ağız açmak, konuşmak.*

Gine gel bir ḫoş ḫaberden ac zebān / Gūş iden süre ṣafā şād ide cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2187). [zebān aç-,]*

Ol cemāʿatden biri açup zebān / Mollā Saʿde'd-dīn'e dir bilgil ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3311). [zebān aç-, --up]*

zebh it: *Kesmek, boynunu vurmak.*

Ẕebḥ idüp yüzüben et eylediler / Götürüp işit anı n'eylĕdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 608). [zebḥ it, --üp]*

Ol öküzi zebḥ iden her kim ki var / Ḫalḳ içinde olalar rüsvā-yı zār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 625). [zebḥ it, --en]*

zebūn: *Ar. Far. Zayıf, kuvvetsiz.*

Ḳuvvet ıssı ḫoş yigit olduñ bugün / Ne otursın daḫı böyle **zebūn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4283). [zebūn,]*

zebūn kal: *Zayıf, güçsüz kalmak.*

Eyledi āzād yüri dir dün ü gün / Ḳollanup kimsene ḳalmasun zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4953). [zebūn ḳal, --ma, --sun]*

zebūn ḳıl-: *Düşkün hale getirmek.*

Kāfire urup ḳılıç ḳılsun zebūn / Ṭoġrayup küffār baġrın ḳıla ḫūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4322). [zebūn ḳıl-, --sun]*

zebūn ḳıl: *Düşkün hale getirmek.*

Ol Bedaḫşān kāfirine vardı çün / Ceng idüben kāfiri ḳıldı zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 733). [zebūn ḳıl, --dı]*

zebūn ol-: *Zayıf, güçsüz, aciz kalmak.*

İki yıl Aytoġmış Alp beg oldı çün / Ḳılıcından oldı küffār hep zebūn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4218). [zebūn ol-, --dı]*

zecri eyle-: *Eziyet eylemek.*

Bī-edeblik itdügüm içün aña / Eyledi bu resm-ile zecri baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3188). [zecri eyle-, --di]*

zedelen: *Vurma, çarpma, delme sonucu berelenmek, ezilmek.*

N'ola-y-ıdı **zedelenmedin** bu sīb / Geçdi göñ ü linden bir fikr-i ʿacīb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3041). [zedelenmedin, --medin]*

Zedelenmedin bu sīb irse didüñ / Bundan er luṭf eyleyüp görse didüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3052). [zedelenmedin, --medin]*

zeheb: *Altın.*

Ṭolu bir hem-yān ıla arı **ẕeheb** / Gönderür hem-yānı bile anı heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3881). [ẕeheb,]*

zeheb: *Altın.*

Gördi bir şıġın geyigi **ez-ẕeheb** / Gevdesi altun-ıdı ser-cümle heb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5287). [ez-ẕeheb, -ez]*

zehir: *İçine işlediği organı öldüren veya bozan madde.*

Bir şīşe ḳāttāl **zehrüm** var durur / Nūş iden anı bilürüz er durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2591). [zehrüm, --üm]*

zehr: *Girdiği organizmada fizyolojik görevleri bozan veya yok ederek ölüme sebep olan madde, ağu, sem II mec. helâk edici ıztırap.*

Aç gözüñi ʿālemi āfāḳı gör / **Zehr** içinde görinür tiryāki gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 81). [zehr,]*

zehr: *Ağu / zehir.*

Ḳardaşınuñ **zehr** içüben öldügin / Ḳalḳdı Ṭūs'dan geldi Baġdād mülkine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 252). [zehr,]*

Bir şīşe ḳattāl **zehr** virdük içer / Biz didük kim içi aşağı geçer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2623). [zehr,]*

zehri vir: *Zehir vermek.*

Şāh Ḥasan ṣaḳladı anları oñat / Şāh Ḥasan'a virdi zehri ol Yezīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 193). [zehri vir, --di]*

zekeriyyā: *Zekeriya Peygamber.*

Zekeriyyā ḳabri yanında ḳarār / Eyleyüp ḳıldı niyāz leyl ü nehār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1232). [zekeriyyā,]*

Çille çıḳardı vü ḳıldı iʿtikāf / **Zekeriyyā'nuñ** yanında bī-ḫilāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1233). [zekeriyyā'nuñ, --n, --uñ]*

zelīl: *Alçak, hor, hakir.*

Cümle eren oldı ḥacīl ü key **ẕelīl** / Yüz Ḳaraca Aḥmed'e ṭutdı bular *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6100). [ẕelīl,]*

zelīl: *Alçak, hor, hakir.*

Gicelerde yanmadı şemʿ ü delīl / Ḳarañuda ḳaldı begler key **ẕelīl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1003). [ẕelīl,]*

zelīl: *Aşağılanan, hor görülen (kimse), hakir.*

ʿİzzet ile ḳalmış-iken biz **ẕelīl** / Sözini ḳılur ḳabūl ṭurur gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 292). [ẕelīl,]*

zelīl it-: *Aşağı/alçak duruma düşürmek.*

Bilimüzi bağla idelüm ḫiẕmetüñ / Şemʿümüz söyündürüp itdüñ ẕelīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6167). [ẕelīl it-, -düñ]*

zelīl ol-: *Hor görülmek, aşağılanmak.*

Şemʿ söyünüp her velī oldı ẕelīl / Ḥażretüñden yaḳdı şemʿ-ile delīl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5573). [ẕelīl ol-, -dı]*

zemīn: *Yer ǁ yeryüzü.*

Yirde gökde ne ki var cümle melek / İtdi iḥāṭa bu **zemīnden** tā felek *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 117). [zemīnden, -den]*

zemīn: *Dünya, alem, yeryüzü.*

Dutmaz ısam ben eger didi hemīn / Çapmaduḳ Tatar ḳomaz hergiz **zemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4204). [zemīn,]*

zemzem şuyı: *Zemzem Suyu.*

Defʿaten bir şu çıḳup oldı revān / Ad-ıla **Zemzem Şuyı** dirler i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1759). [zemzem şuyı,]*

Çıḳdı Zemzem Şuyı'na irişdi çün / Gördi Şaltuḳ Baba'yı güder ḳoyun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2733). [zemzem şuyı, --n, --a]*

zemzeme: *Ezgi, şarkı, terennüm.*

Zemzeme şehr içre çün oldı ziyād / Uyanur köşkinde ḫan iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2426). [zemzeme,]*

zemzemeler ḳıl-: *Çeşitli ezgiler terennüm etmek.*

Tepsi vü legençe sīnī çaldılar / Hāy u hūy u zemzemeler ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2424). [zemzemeler ḳıl-, --dı, --lar]*

zen: *(Fa.) Kadın.*

Ol iki **zen** Hümeden adı meger / Oradan çün yirine ḳıldı güẕer *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5134). [zen,]*

zen: *Kadın.*

Evliyānuñ pīş-revine gör **zeni** / İtmedi iʿzāz ikrām bil anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2302). [zeni, -i]*

Pes anuñla baġladı tertīb düzen / Her düzenden eyledi tezyīn ü **zen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3826). [zen,]*

zen: *Kadın.*

Ḥażret-i Ḫūnkār aña dir söyle sen / Çille-i merdān çekersin yā ḫo **zen** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4546). [zen,]*

zenān: *Far. Kadınlar.*

İşidür sözlĕrin ol ḳuṭb-ı cihān / Çille-i merdān mı dirsiz yā **zenān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1246). [zenān,]*

Didiler çille-i merdān yā **zenān** / Nĕ durur bildürüp eyleñüz ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1249). [zenān,]*

Ḥamli belürdi ol erüñ çün **zenān** / Gün-be-gün ḳarnı gebe oldı inan *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2178). [zenān,]*

zenb: *Günah, suç, kabahat.*

Sūʾ-i ẓann-ıla günāh işlemişem / **Ẕenbüme** uş iʿtirāf eylemişem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 2028). [ẓenbüme, -üm, -e]*

zenb: *Günah, suç, kabahat.*

Ḥācım'uñ eyledügi **ẓenbi** şehā / ʿAfv idesiz bula ol ḥālden rehā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 4992). [ẓenbi, -i]*

zenbil: *Hasırdan veya hurma liflerinden örülmüş kulplu torba olmak II hırka, giysi olmak.*

Bizi dervīş eyle vü şun **zenbili** / Ṣadaḳa divşürelüm gezüp ili *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1779). [zenbili, -i]*

zencìr: *Zincir, birbirine geçmiş demir halkalardan oluşan ip ve bağ, silsile II sevgilinin saçı.*

Çıḳdı tekye ḳapusundan ṭaşra i yār / Gördi ʿOšmān ḥażretin **zencīr-ile** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6363). [zencīr-ile, -ile]*

El urup ʿOšmān şāh **zencīrine** / Girdi içĕri eli baġlı nev-cüvān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6333). [zencīrine, -ine]*

zencìr: *Birbirine geçmiş mâdenî halkalardan meydana gelen bağ.*

Vire bir vaṣla ḳılup er himmeti / Tācı altun **zencīrle** aşmışdı ol *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6027). [zencīrle, -le]*

zencìr: *(Fars.) Birbirine geçmiş mâdenî halkalardan meydana gelen bağ.*

Nice bī-cān iderem varup seni / Bende **zencīr** götürüben gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6310). [zencīr,]*

zencīri-: *Far. 1. Birbirine geçirilmiş halkalardan müteşekkil şey. 2. Merbût ve müselsel şey; zincir.*

Ẕikr ider düvāzdeh imāmı be-nām / Ḳubbe-i elif tācı **zencīri-le** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6072). [zencīri-le, -le]*

zencīrüñi al: *Zincirini almak, çıkarmak. II. Esaretten kurtarmak.*

Almışam zencīrüñi aġır ḳatı / Urdum el tenüñ de buldı ṣıḥḥati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 10, Beyit 817). [zencīrüñi al, --mış, --am]*

zeneb: *Kuyruk.*

Merkebüñüz **ẕenebine** liḥyemi / Baġlañuz aluñ gidiñüz dir gemi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3626). [ẕenebine, --i, --n, --e]*

zer: *(Fars.) Altın.*

İşbu seccādenüñ altında bu **zer** / Eksik olmaz bilesin didi ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3825). [zer,]*

zeri: *Altın.*

Kīseye ḳoydı Güvenc üç biñ **zeri** / Vidāʿ idüben hemān döndi giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4730). [zeri, --i]*

Göricek tenhā Güvenc ol duḫteri / Çıḳup öñine ḳodı üç biñ **zeri** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4759). [zeri, --i]*

zerr: *Altın.*

Didi zindāncıya virüběni **zer** / Bize bir turva türāb getür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [zer,]*

Üç biñ altundur ṣayılmışdur bu **zer** / Yolına olsun fidā virgil ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4755). [zer,]*

zerre: *(Ar.) Çok küçük parçacık.*

Gine bir sözden diyem zībā-maḳāl / Gūş idende ḳomaya **ẕerre** melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1589). [ẕerre,]*

Ṣaru eydür söyledügüñ nice söz / Hiç bu sözden **ẕerre** çıḳmaz yaġ öz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 21, Beyit 1954). [ẕerre,]*

zerre: *(Ar.) Çok küçük parçacık II Kâinattaki her şey.*

Ẕerre deñli itmedi gerçi günāh / Olanın da ʿafv ider ammā İlāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5614). [ẕerre,]*

zerrīn: *(Fars.) Altından yapılmış II. Altın gibi sarı ve parlak olan.*

Atası yirine oldı pādişāh / Geçdi taḫta giydi ḫoş **zerrīn** külāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1634). [zerrīn,]*

zerrīn-külāh: *Altın külah, taç.*

Ḳılıç Arslan oldı anda pādişāh / Ġāzīler sulṭānı ol **zerrīn-külāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1630). [zerrīn-külāh,]*

zevci'l-betūl: *Betül Hanımı, eşi.*

İltdi evine ṣaḳladı **zevci'l-Betūl** / Bir rivāyet daḫı var diñle hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 164). [zevci'l-betūl,]*

zevḳ: *Eğlence, eğlenti, cünbüş.*

Yūnus'uñ ḳarnı uruldı şevḳ-ıla / Gözleri yaşı aḳar ḫoş **zevḳ-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2947). [zevḳ-ıla, -ıla]*

zevḳ: *Keyif, neşe.*

Ol erenler görişürken şevḳ-ıla / Birbiri ile kemāhī **zevḳ-ıla** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1076). [zevḳ-ıla, --ıla]*

zevḳ u neṣāṭ-: *Sevinç ve neşe,keyif.*

Ḳaldılar bu nevʿe bunlar bir zamān / Ṣoḥbet ü zevḳ u neṣāṭ-ıla hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5324). [zevḳ u neṣāṭ-, --ıla]*

zevḳ u şevḳ: *Keyif ve çoşkunluk.*

Zevḳ u şevḳ ile ider-iken niyāz / Semʿine hātifden irdi bir ṣadā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6761). [zevḳ u şevḳ,]*

Aḫı Evran'a ḳonar ol ḳāḍī hem / Zevḳ u şevḳ-ıla olurlar muġtenem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 2996). [zevḳ u şevḳ, --ıla]*

zevvār: *Kıymetliler.*

Bir daḫı erkān var-ıdı ol zamān / Gelse bu resm-ile **zevvārdan** kesān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3803). [zevvārdan, --dan]*

zeyn ol-: *Süslenmek, bezenmek.*

Nuṭḳuñ aç iy ʿandelīb-i gülsitān / Oldı zeyn gülşende nesrīn nesterān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3168). [zeyn ol-, --dı]*

zeyn ol: *Süslenmek, bezenmek.*

Gör ne zībā zeyn olupdur gülsitān / Gülşen içre ġoncalar zībā vü ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 210). [zeyn ol, --up, -dur]*

zeyneb: *Musa-yı Sani'nin eşi, hanımı.*

Bir ḳız aldı adı **Ẕeyneb** key temīz / Bir zamān bile olup dem sürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 271). [ẕeyneb,]*

zeyneb: *Musa-yı Sani'nin eşi, hanımı.*

Hīç içilmĕmiş anı **Ẕeyneb** görür / Ṣordı şerbetden niçün içmĕdüñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 315). [ẕeyneb,]*

zeyneb ḫatun: *Musa-yı Sani'nin eşi, hanımı.*

Ḫātır-içün ol ṭaʿāmlardan yedi / Sükkerī şerbet ezüp **Ẕeyneb Ḫatun** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 300). [ẕeyneb ḫatun,]*

zeyne'l-ʿābā': *Hz.Hüseyin'in oğlu imam Zeyne'labidin.*

Ol İmām **Zeyne'l-ʿābā'dur** bil anı / Anuñ atası Ḥüseyn İbni ʿAlī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 6, Beyit 233). [zeyne'l-ʿābā'dur, --dur]*

zeyne'l-ʿabā: *Hz.Hüseyin'in oğlu imam Zeyne'labidin.*

Pes Ḥüseyn'den ḳalmış-ıdı bil bular / Ol imām **Zeyne'l-ʿabā'ya** hem i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1104). [zeyne'l-ʿabā'ya, --y, --a]*

zeyne'l-ʿābidīn: *Hz. Ali'nin torunlarından, on iki imamdan biri.*

Virdi **Zeyne'l-ʿĀbidīne** ol imām / Ol da virdi oġlı Muḥammed Bāḳır'a *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 197). [zeyne'l-ʿābidīne, --e]*

zeyne'l-ʿābidīn: *"Zeynelâbidin Hazretleri, Hazret-i Hüseyin'in küçük oğludur. Ali Asgar adıyla da meşhurdur. Dedesi Hazreti Ali'nin, Medine'deki şahadetinden iki sene önce 38'de (M. 658) dünyaya gelmiştir. On Hz. Zeynel Abidin seyyidler zincirinin dördüncüsünü teşkil etmektedir. İmam-ı Mâlik, Ona Zeynelâbidin (kulların ziyneti) isminin verilmesine, ibadetine çok düşkün oluşunun sebep olduğunu söylemiştir. Annesinin ismi Sülâfe'dir. Şah-ı Zenân diye de söylenmiştir. Farsça'da kadınların sultanı mânâsına gelen Şah-ı Zenân, aslında anne tarafından İranlıdır. Annesi, Fars kralı Nûşirevan'ın oğlu Yezdicürd'ün kızıdır." (http://www.halveti.tc/imam_zeynel_abidin.php).*

Oġlı oldı ismi **Zeyne'l-ʿĀbidīn** / Bu emānet olanı cümle tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 196). [zeyne'l-ʿābidīn,]*

zeyne'l-beşer: *İnsanların süsü.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol **zeyne'l-beşer** / Ḫˇāce naẓarına varıncaḳ ol er *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5413). [zeyne'l-beşer,]*

zeyne'l-kirām: *Temiz süs (?).*

Ol Beyāmlu nām vādīye müdām / Seyr ide varurdı ol **zeyne'l-kirām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 34, Beyit 3173). [zeyne'l-kirām,]*

Didi şekküm ḳalmadı hergiz tamām / Andan ötri itdi ol **zeyne'l-kirām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3517). [zeyne'l-kirām,]*

Bu ḳadar muḥib mürīd ile tamām / Ḥażret-i Ḫūnkār ol **zeyne'l-kirām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3976). [zeyne'l-kirām,]*

Ḳılur-ıdı işbu resme iḥtirām / Birbirine ol iki **zeyne'l-kirām** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4664). [zeyne'l-kirām,]*

zeyn-i zamān: *Zamanın süsü.*

Bir niçe avuç ol altundan hemān / Etegine ḳoydı ol **zeyn-i zamān** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3823). [zeyn-i zamān,]*

zi: *(Fa.) Ez: -dan/-den edatının değişik kullanımıdır.*

Oturan begler anı eyle görüp / Didiler **ẕī** ḫayf el ele urup *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2390). [ẕī,]*

zi: *-dan, -den ayrılma hal eki.*

Ẕī gögercin yiñdi anda ṭoġanı / Yapışup boġazına çünki ṣıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6115). [ẕī,]*

zi: *"-dan/-den" eki.*

Zī muḫāl bu bize sālūslıḳ ṣatar / Yaʿnī görüñ bu bize erlik ṣatar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5433). [zī,]*

zībā: *Güzel, süslü, gösterişli.*

Gör ne **zībā** zeyn olupdur gülsitān / Gülşen içre ġoncalar **zībā** vü ter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 210). [zībā,]*

Şevḳ virür gün gibi **zībā** yüzi / Müşk ü ʿanber şanki micmerden gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 401). [zībā,]*

Gel ġanīmet gör bu **zībā** mevsimi / Çünki ʿömrüñ hem-demidür maḥremi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3292). [zībā,]*

zībā: *Far. Süslü, güzel.*

Söyledi **zībā** nefes dīvān olur / Ẕikr ider nereyi ki seyrān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3665). [zībā,]*

Gördi ol erenleri çün kim reʾīs / Ol maḳām **zībā** şerîf ü key nefîs *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4131). [zībā,]*

Gel Cemāl Seydī'den eydem bir ḫaber / Gör nice **zībā** ḫaberdür muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4824). [zībā,]*

zībā vü ter: *Güzel ve taze.*

Gör ne zībā zeyn olupdur gülsitān / Gülşen içre ġoncalar **zībā vü ter** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 5, Beyit 210). [zībā vü ter,]*

zībā-maḳāl: *Süslü söz.*

Gine bir sözden diyem **zībā-maḳāl** / Güş idende ḳomaya ẕerre melāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1589). [zībā-maḳāl,]*

zihī: *"ne acip, ne garip" manasında şaşkınlık bildirir.*

Ḫalîfeler otururlar çevre heb / Görüben bunı didi **zihī** ʿaceb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3698). [zihī,]*

zikr: *Anmak, anılmak, yâd etmek, edilmek.*

Ḫalḳ-ı ʿālem itdi taḥsîn fikrine / Ḫayr-ıla meşġūl olurlar **ẕikrine** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5832). [ẕikrine, -i, -n, -e]*

zikr: *Anılma, yad edilme.*

Şimdi daḫı ol ḳaya meşhūrdur / **Ẕikri** işbu nevʿ-ile meẕkūrdur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2120). [ẕikri, -i]*

Naḳl-i Otman tārīḫi oldı tamām / Böyle meẕkūr oldı **ẕikri** ve's-selām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4459). [ẕikri, -i]*

zikr: *Allah'ın isimlerini söyleme, Allah'ı anma.*

Evliyānuñ **ẕikri** bir eşvāḳ olur / İşbu ḥāl ḥāl ehline ilḥāḳ olur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3113). [ẕikri, -i]*

Anda-y-ıdı ẕikr olan ol ejdehā / **Ẕikre** gelmişdi bu sözler bārhā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5186). [ẕikre,]*

zikr: *Anma, yâd etme, hatırlama.*

İsmi **ẕikrinde** şekerler yidiler / Geçdi bunuñ üstine niçe zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6705). [ẕikrinde, -in, -de]*

Daḫı artur şükr-ile Ḥaḳ **ẕikrini** / İşidüp daḫı ziyāde eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6763). [ẕikrini, -in, -i]*

Evliyā **ẕikrin** o yirde söyledi / Bir niçe kimseyi muḥibb eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3015). [ẕikrin, -in]*

Şöyle dir kümmel bunuñ **ẕikrin** laṭīf / Dut ḳulaġuñ **ẕikrin** itsün bir naḫīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3247). [ẕikrin, -in]*

ẕikr: *"Zikir"; Allah'ın isimlerini (esmâ-yı hüsnâyı) söylemek sûretiyle yapılan ibâdet || İbadet.*

Ḳıldılar ṣubḥuñ namāzın şeyḫ-ile / Oḳıdılar **ẕikri** evrādı bile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1121). [ẕikri, -i]*

ẕikr: *"Zikir"; Allah'ın isimlerini (esmâ-yı hüsnâyı) söylemek sûretiyle yapılan ibâdet.*

Dir Saʿīd ḫoş **ẕikr** taḳrīr eyledi / Ḫoş müvecceh didi ne kim söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3736). [ẕikr,]*

ẕikr: *Anma, anılma.*

İmdi vaḳtidür o **ẕikri** yād it / Gel göñül vīrānesin ābād it *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4668). [ẕikri, -i]*

ẕikr: *Anmak, anılmak, yad etmek.*

Ẕikrini kümmel bu resme söyledi / Bu meʿānīnüñ beyānını eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4172). [ẕikrini, -i, -n, -i]*

ẕikr: *(Ar.) Sözünü etme, ismini söyleme, anma II. Allah'ın isimlerini (esmâ-yı hüsnâyı) söylemek sûretiyle yapılan ibâdet.*

Fāṭıma Ana ki evvel ẕikr olur / Oldı maʿlūm nice kez **ẕikre** gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3792). [ẕikre, -e]*

ẕikr eyle-: *Anmak, sözünü etmek.*

Dir Çırāḳ'um geçdi göñlüñden bu fikr / Fikrüñ içre eyledi bu resme ẕikr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3051). [ẕikr eyle-, --di]*

ʿAḳlı başına gelicek dir Çırāḳ / Vaṣfını ẕikr eyle anuñ bī-nifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3081). [ẕikr eyle-,]*

Mollā Saʿde'd-dīn didi nice iş / Söyle anı bilelüm ẕikr eyle pīş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3313). [ẕikr eyle-,]*

Ṣordılar ḥālini hep ẕikr eyledi / Ser-güẕeştini cemīʿi söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4082). [ẕikr eyle-, --di]*

Didi fikrüñ ně durur ẕikr eylegil / Nicesi tedbīr idersin söylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4104). [ẕikr eyle-, --gil]*

Sözümi işidicek fikr eyledi / Seni gönderecegin ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4719). [ẕikr eyle-, --di]*

Her birisi irmiş-idi menzile / Vaṣfını ẕikr eylesem gelmez dile *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4805). [ẕikr eyle-, --se, --m]*

ẕikr eyle-: *Zikretmek, anmak, sözünü etmek.*

Ṣaru İsmāʿīl varuban söyledi / Nite ki Ḫūnkār aña ẕikr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2284). [ẕikr eyle-, --di]*

ẕikr eyle: *Anmak, sözünü etmek.*

Böyle ẕikr eyledi ol ehl-i kerem / Çün Ḫorāsān'uñ erenleri anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6730). [ẕikr eyle, --di]*

Didi göñlüñüzdekin ẕikr eyleñüz / Her ne kim vardur ẓamīrde söyleñüz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1124). [ẕikr eyle, --ñüz]*

Rūm fetḥi üc kez oldı iy ʿazīz / Böyle ẕikr eylĕdi aṣḥābu't-temīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1595). [ẕikr eylĕ, --di]*

ẕikr eylegil: *Anmak, sözünü etmek.*

İsmāʿīl'üm didi Ḫūnkār söylegil / Dile gel göñlindekin **ẕikr eylegil** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3724). [ẕikr eylegil, --gil]*

ẕikr it-: *Anmak, zikretmek, hatırlamak.*

Gine bir ḫoş menkabātından beyān / Ḫˇāce'nüñ ẕikr ideyin diñle i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1059). [ẕikr it-, --eyin]*

Nĕ ki ḫulefāsı var cemʿ eyledi / Ẕikr idüp ḥāli bulara söyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 12, Beyit 1065). [ẕikr it-, --üp]*

Ẕikr idersem ḳamusını ser-te-ser / Uzanur bī-leẕẕet olur bu ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1239). [ẕikr it-, --er, --se, --m]*

Çekdi anda çille-i merdānı ol / Eyle kim ẕikr itdi ol ṣāḥib-ḳabūl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1262). [ẕikr it-, --di]*

Ol erenler çün bunı işitdiler / Girü dönüp gör neyi ẕikr itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1378). [ẕikr it-, --di, --ler]*

Ḳarye ḫalḳına olan ḥāli ḳamu / Ẕikr iderler cümlesini mū-be-mū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1576). [ẕikr it-, --er, --ler]*

Naḳldür ol kān-ı elṭāf-ı kerem / Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin iy muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1591). [ẕikr it-, --eyin]*

Ẕikr iděyin imdi sen duṭġıl ḳulaḳ / Naḳldür bu nevʿe oldı ittifāḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1596). [ẕikr it-, --ĕyin]*

Yine sözümüze ḳılalum şurūʿ / Ẕikr idem saña ne oldıysa vuḳūʿ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1639). [ẕikr it-, --em]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Çün bunuñ üstine geçdi bir zamān / Ẕikr idem diñle saña bir ḫoş beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1669). [ẕikr it-, --em]*

Ẕikr ideyin düşümi ḫoş diñlegil / ʿİlm ehlisin sözüm key añlaġıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1677). [ẕikr it-, --eyin]*

Gördügüm düş bu durur kim söyledüm / Ẕikr idüben küllī taḳrīr eyledüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1682). [ẕikr it-, --üben]*

Bu yaña bir söz daḫı ẕikr ideyin / Ḫoş beyāndur anı daḫı diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1701). [ẕikr it-, --eyin]*

Evliyā ʿāşıḳları er ḳulları / Medḥini ẕikr ider idi dilleri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2194). [ẕikr it-, --er]*

Ol muḥib sözini ẕikr itdi tamām / İşidür çün kim sözin ol nīk-nām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2268). [ẕikr it-, --di]*

Cümlesini ẕikr iderler ser-te-ser / Çün işitdi sözlerin ol nām-ver *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2327). [ẕikr it-, --er, --ler]*

Ẕikr ideyin yine bir ḫoş ṣoḥbeti / Güş iden bula neşāṭ u selveti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2351). [ẕikr it-, --eyin]*

Kīn idüp ḫalīfeye ṭurur gider / Dut ḳulaḳ tā ẕikr idem daḫı n'ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2400). [ẕikr it-, --em]*

Hoy Ata-y-ıdı adı ol ser-verüñ / Adını ẕikr itdügüm girçek erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2681). [ẕikr it-, --dük, --üm]*

Gine dönsem mi ki diyü fikr ider / İşbu resme göñli içre ẕikr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3048). [ẕikr it-, --er]*

Bu żamīr Ḫūnkār'a hep maʿlūm olur / Mollā nice ẕikr itdiyse bilür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3399). [ẕikr it-, --di, --y, --se]*

Mollāları cemʿ itdi ḳatına / Fikrini ẕīkr itdi anlar yatına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3447). [ẕīkr it-, --di]*

Anlaruñ biz añavuz yā adını / Dile alup ẕikr idevüz yādını *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3461). [ẕikr it-, --evüz]*

Nice adın didiler ẕikr idelüm / Hep ṭalāḳa and içdük n'idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3516). [ẕikr it-, --elüm]*

Söyledi zībā nefes dīvān olur / Ẕikr ider nereyi ki seyrān ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3665). [ẕikr it-, --er]*

Mollā Saʿīd ẕikr itdi bir nefes / Maḫlaşında didi bu nevʿ-ile pes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3726). [ẕikr it-, --di]*

Ẕikr itdi bize kümmel ḫoş beyān / Ḥażret-i Ḫūnkār ol ḳuṭb-ı cihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3785). [ẕikr it-, --di]*

Bu ḳażiyye aṣlını ẕikr ideyin / Dut ḳulaḳ aṣlını anuñ diyeyin *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4043). [ẕikr it-, --eyin]*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

Ḳara Abdāl virdiler adın anuñ / Ẕikr iderler eyle bil yādın anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4166). [ẕikr it-, --er, --ler]*

Pādişāha varuban ẕikr itdiler / Ẕikr olan sözleri cümle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4315). [ẕikr it-, --di, --ler]*

İrgüreler ol ere bizden selām / Ẕikr ideler bu yigit ḥālin tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4340). [ẕikr it-, --e, --ler]*

Sen o sın kim dir ataña ben seni / Vaṣfuñı ẕikr itmişem bir bir anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4384). [ẕikr it-, --miş, --em]*

Didiler ol dervīşe Ḳuzıḳıran / Ol ad-ıla ẕikr iderlerdi gören *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 45, Beyit 4513). [ẕikr it-, --er, --ler]*

Bir beyāndan gine ẕikr it hem-çünān / Cān ola gūş itmesinden şādumān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4613). [ẕikr it-,]*

Ḥācī Bektaş-ı Veliyy-i Ẕu'l-celāl / İşidincek ẕikr ider böyle maḳāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4657). [ẕikr it-, --er]*

Maḥv olur o lüccede olur nā-be-dīd / Ẕikr idüp bu resme dir ol güni ʿīd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4663). [ẕikr it-, --üp]*

Ṣayrafī Güvenc'e didi iy faḳīr / Ḥālümi ẕikr ideyin gūş eyle bir *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4708). [ẕikr it-, --eyin]*

Dut ḳulaḳ ẕikr ideyin aḥvālümi / Pes ticāret ecli-çün emvālümi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4710). [ẕikr it-, --eyin]*

Ṣūretüñ şeklüñ ṣalıḳ virdi tamām / Ẕikr idüp ḳıldı işāret ol hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4720). [ẕikr it-, --üp]*

Tafṣīl ile ẕikr idersem hep tamām / Söz uzar ṭūl u dırāz olur kelām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4810). [ẕikr it-, --er, --se, --m]*

Bunlaruñ meşhūrını ẕikr idelüm / Her birinden bir beyān ẕikr idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4811). [ẕikr it-, --elüm]*

Bunlaruñ meşhūrını ẕikr idelüm / Her birinden bir beyān ẕikr idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4811). [ẕikr it-, --elüm]*

Gine ẕikr it bir beyāndan ter ḫaber / Māʿnī-i zība vü mergūb muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5267). [ẕikr it-,]*

Ḥācī Bektaş ḫalīfelerin saña / Ẕikr ideyin ṭut ḳulaḳ imdi baña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5390). [ẕikr it-, -e, -de, -yin]*

Meskeni Tebrīz'de olurdı anuñ / Vaṣfını ẕikr ideyin şād it cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5477). [ẕikr it-, -e, -yin]*

Ẕikr ider düvāzdeh imāmı be-nām / Ḳubbe-i elif tācı zencīri-le *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6072). [ẕikr it-, -er]*

Ẕikr idüben Rabb'ini cevlān urur / Yırtıcı ṭoġan olup vardum aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6142). [ẕikr it-, -ü, -ben]*

zikr it: *Anmak, zikretmek, hatırlamak.*

Ẕikr idüp dir içmedi çün kim imām / İçmeyüp pür anı getürdüm size *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 317). [ẕikr it, --üp]*

İsmini ol ad-ıla ẕikr itdiler / Baḥru'l-ensāb'da Muḥammed dir adın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 327). [ẕikr it, --di, --ler]*

Ẕikr idem güş eyleñüz efʿālümi / Uş yigirmi dört yıl olmışdur tamām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 376). [ẕikr it, --em]*

Ẕikr ideyin bu sözi olaʿayān / Caʿfer-i Ṣādıḳ ol ḳuṭbu'l-ʿārifīn *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6647). [ẕikr it, --eyin]*

Ẕikr idersem söz olur taṭvīl kelām / Otururken bir gün ol ṣāḥib-kerem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6669). [ẕikr it, --er, --se, --m]*

Anı ol ismi ile ẕikr itdiler / Sulṭān İbrāhīm'e şeyḫ iʿlām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6686). [ẕikr it, --di, --ler]*

Ḫˇāce'den ẕikr ideyüm bir menḳabāt / Bir beyān-ı dil-güşā iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 604). [ẕikr it, --eyüm]*

İy seḥergāh bülbüli fetḥ it zebān / Aç meʿānī defterin **ẕikr it** hemān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4017). [ẕikr it,]*

Şeyḫ ne mürīd muḥibb ʿāşıḳ nedür / Burada **ẕikr it** baña lāyıḳ nedür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4674). [ẕikr it,]*

zikr kıl-: *Zikretmek, anmak.*

Dir Saʿīd üstindeki misin digil / Yā ḫo altındaġı mısın ẕikr ḳıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3741). [ẕikr ḳıl-,]*

zikr kıl: *Zikretmek, anmak.*

Yā naṣībüñ kimden anı **ẕikr ḳıl** / Dir Muḥammed ʿAlī durur meşrebüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6728). [ẕikr ḳıl,]*

zikr ol: *Sözünü etmek, dile getirmek, anmak.*

Ẕikr olan ḳavmi varup daʿvet ḳıla / Daʿvet olup ẕikr olan ḳavm geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 389). [ẕikr ol, --an]*

zikr ol: *Anılmak.*

Ẕikr olan vaṣlaları Ḫˇāce ḳamu / Ṣaḳlı ṭutardı ḳatında iy ʿamū *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1110). [ẕikr ol, --an]*

zikr ol: *Adı geçen.*

Ẕikr olan ḳavmi varup daʿvet ḳıla / Daʿvet olup ẕikr olan ḳavm geldiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 389). [ẕikr ol, --an]*

zikr ol-: *Anılmak.*

Aḳça Ḳoca dirler-idi adına / Er adı-la ẕikr olurdı yādına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2290). [ẕikr ol-, --ur, --dı]*

Pādişāha varuban ẕikr itdiler / Ẕikr olan sözleri cümle itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4315). [ẕikr ol-, --an]*

Gine iclās içre Bektaş-ı Velī / Anda ẕikr oldı Emircem ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevı 45, Beyit 4645). [ẕikr ol-, --dı]*

Çıḳdı bir el türbeden ṣundı anı / Ẕikr olan yaʿnī ki yĕşil fermānı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4965). [ẕikr ol-, --an]*

Ṭaş ışırdı gösterüp anda nişān / Niteki bu ẕikr oldı bu beyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5034). [ẕikr ol-, -dı]*

Ḳara İbrāhīm ki Seyyid Ġāzī'nüñ / Ṣeyḫi-y-idi ẕikr olupdur biz anuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5162). [ẕikr ol-,]*

Anda-y-ıdı ẕikr olan ol ejdehā / Ẕikre gelmişdi bu sözler bārhā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5186). [ẕikr ol-,]*

zikr ol-: *Adı geçen.*

Ẕikr olınan ʿādeti eylĕr-idi / Gel diyüben çaġırup söylĕr-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5326). [ẕikr ol-, -ın, -an]*

zikr ol-: *Sözünü etmek, dile getirmek, anmak.*

Gürci ili giydügi andan durur / Ẕikr olan hep işbu maʿnīden durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2795). [ẕikr ol-, --an]*

Āḫirü'l-emr öyle oldı āşikār / Şöyle ẕikr olmış durur iy nām-dār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2899). [ẕikr ol-, --muş]*

Ṣaruköyi nām yirde mevlūdi / Yūnus Emre diyü ẕikr olan adı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 30, Beyit 2904). [ẕikr ol-, --an]*

Ṣoḫbet olup ẕikr olan erenlerüñ / Ṣoḫbetine virdi işkil anlaruñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3103). [ẕikr ol-, --an]*

Ol ḳadar ṣaman-ıla tuzdan ḳatar / Ẕikr olan kimseye çün kim yiter *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3260). [ẕikr ol-, --an]*

Maḫlaşında böyle ẕikr olmış-ıdı / Gör nicesi maḫlaşın ḳılmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3711). [ẕikr ol-, --mış, --ıdı]*

Fāṭıma Ana ki evvel ẕikr olur / Oldı maʿlūm nice kez ẕikre gelür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3792). [ẕikr ol-, --ur]*

Rūm'dan yaña yönin itmiş-idi / Ẕikr olan rem i zleri itmiş-idi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4248). [ẕikr ol-, --an]*

Ẕikr olan Ertuñrul Alp'uñ iy ʿazīz / Vardı Otman nām bir oġlı tīz nîz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4272). [ẕikr ol-, --an]*

Tā ki ṭoġru vardı Ḳurugölcük'e / Germiyān'dan ẕikr olan aracıġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 47, Beyit 4842). [ẕikr ol-, -an]*

Ol ḫalīfeler ki ẕikr olmış durur / Adları bir bir dile gelmiş durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4869). [ẕikr ol-, -mış]*

Didiler bu baḫš yeşil fermānda hep / Ẕikr olınmışdur tamāmet anda hep *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4958). [ẕikr ol-, --ın, --mış, --dur]*

Çün gelen bu maʿniyi tefsīr ider / Ẕikr olan gibi tamām taḳrīr ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5348). [ẕikr ol-, -an]*

zikr olanları: *Anılmak.*

Virdi Muḫtār Murteżā'ya anları / Hep Ġadīr-i Ḫum'da **ẕikr olanları** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1102). [ẕikr olanları, --an, --lar, --ı]*

zikr olın: *Anlatılmak, sözü edilmek.*

Ḳalḳdı Ḫūnkār yolına oldı revān / İbrāhīm-nām ẕikr olınan ol çoban *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 16, Beyit 1450). [ẕikr olın, --an]*

zikr ü fikr: *Konuşmak ve düşünmek.*

Ẕikr ü fikrüm ne durur çün bildüñüz / Eyleñüz bu emre bir rāy-ı ṣavāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 378). [ẕikr ü fikr, --üm]*

zikre: *Allah'ı (C.C.) çok çok anıp azametini düşünmek ve esmâ-i hüsnâsını okuyup tefekkür etmek.*

Ẕikre gelen mescidüñ öñinde tīz / Bir büyük ḳara ḳaya vardı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3594). [ẕikre, -e]*

zikre gel: *Anılmak, söylenmek.*

Lāzım oldı pes tevārīḫden beyān / Ẕikre gele biline olaʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1594). [ẕikre gel, --e]*

Zīra görenler virür andan nişān / Ẕikre gelse ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3114). [ẕikre gel, --se]*

Söylene ẕikre gele ol menḳabāt / Ḫalḳ bile anı ne ẕātdur ne ṣıfāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3734). [ẕikre gel, --e]*

Ẕikre gel iy bülbül-i ter-dāsitān / Meclise eyle nefesden dür nişān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4169). [ẕikre gel,]*

Hem Emircem naẓarında iy ʿazīz / Ẕikre geldi ḥażret-i Ḫūnkār nīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4642). [ẕikre gel, --di]*

Ẕikre geldi ḥālini hep söyledi / Ser-güzeştin küllī taḳrīr eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4767). [zikre gel, --di]*

zikre getür: *Anmak, anılmak.*

Ṭalaḳa and içdiler adumuzı / Ẕikre getürmeyeler yādumuzı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3477). [ẕikre getür, --me, --y, --e/ler]*

zikr-i evṣāf-ı cemīl: *Güzel niteliklerini, sıfatlarını anma.*

Bil ki Ḫūnkār'a çırāḳçıydı ol er / **Ẕikr-i evṣāf-ı cemīl** ü muʿteber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5339). [ẕikr-i evṣāf-ı cemīl,]*

zikr-ile: *Allah'ı anarak ve sıfatlarını söyleyerek.*

Tābūt içre ḳoyuban götürdiler / Ḳapu öñine **ẕikr-ile** gĕtürdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5650). [ẕikr-ile,]*

zikrin it-: *Adını anmak, dile getirmek.*

Şöyle dir kümmel bunuñ ẕikrin laṭīf / Dut ḳulaġuñ ẕikrin itsün bir naḫīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 35, Beyit 3247). [ẕikrin it-, --sın]*

zikrini it-: *Zikretmek, anmak, hatırlamak, yad etmek, adı geçmek.*

Evliyā esrārınuñ it ẕikrini / Eyle terk dünyā-yı dūnuñ fikrini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2729). [ẕikrini it-,]*

zikrini it: *Zikretmek, anmak, hatırlamak, yad etmek, adı geçmek.*

Ẕikrini itdügümüz cān ol durur / Didiler bu ḫod henuz bir ṭıfl genc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6716). [ẕikrini it, --düg, --ümüz]*

ẓıll-ı sübḥān: *Allah'ı gölgesi.*

Ẓıll-ı Sübḥān Āl-i ʿOšmān nīk-baḫt / Yaʿnī kim hem Ildırım Ḫan aldı taḫt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 3, Beyit 101). [ẓıll-ı sübḥān,]*

zi-men: *Bana sahip.*

Arḳasında var-ıdı bir pīrehen / Andan artuḳ yoġ-ıdı gūş it **zi-men** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3795). [zi-men,]*

zımmī: *Yabancı dinden.*

Çavdar eker ol köyüñ **zımmīleri** / Çavdar eker götürür buġday giri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1538). [zımmīleri, -leri]*

zımmī: *Hırıstiyan.*

Zımmī idi ehli hep ol ḳaryenüñ / Key işit bu ṣoḥbeti varsa cānuñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1530). [zımmī,]*

zindān: *Acılar mekanı, Karanlık, hapishane, karanlık mahal, Çok karanlık, sıkıntılı yer; kara yer.*

Didi Nūre'd-dīn Ḫˇāce'nüñ ḥāli ne / **Zindān** içre ol erüñ aḥvāli ne *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1894). [zindān,]*

zindān: *Hapishane, karanlık yer.*

Ṭuruban bir kimse **zindāna** varur / Nūre'dīn'üñ gözlerini ṣaġ görür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1898). [zindāna, -a]*

Çeşmi cevherine irmedi żarar / Ne ḳadar **zindānda** itdiyse maḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1892). [zindānda, -da]*

Pādişāhuñ var-ıdı bir **zindānı** / Ṣuvadup dururdı kireçle anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1870). [zindānı, -ı]*

Ḍarbī **zindānı** açup çıḳardılar / Gĕtürüp Ḫūnkār'a anı virdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 4010). [zindānı, -ı]*

zindān: *Far. Karanlık, yeraltı hapishânesi.*

Nūre'dīn Ḫˇāce'yi yola iltdiler / Ol deriñ **zindāna** ḳoyup gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1874). [zindāna, -a]*

zindāncı: *Zindancı, zindan bekçisi.*

Didi **zindāncıya** virübĕni zer / Bize bir turva türāb getür i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1885). [zindāncıya, -ya]*

zindāncı: *Zindan bekçisi.*

İşidüp **zindāncı** tiz ṭurdı örü / Ne didi-y-ise getürdi ilerü *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1887). [zindāncı,]*

zinde: *Canlı, diri.*

Hem mezārı tekyesi bil andadur / Ere iren ölmedi bil **zindedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5450). [zindedür, -dür]*

zinde: *Canlı / diri. II [tas.] Nefsi ölü; kalbi diri olan.*

Ḳubbe yapdılar mezārı andadur / Mürde ṣanma bil ki anı **zindedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1629). [zindedür, -dür]*

Hem daḫı bilgil mezārı andadur / Dirlik-ile ölmedi bir **zindedür** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5395). [zindedür, -dür]*

zinde eyle-: *Canlandırmak, diriltmek; varlıklı, iyi hale getirmek; sıkıntısını gidermek.*

Didi Ḫūnkār nefesi zinde eylegil / Evliyāya hem özüñ bende eylegil *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2739). [zinde eyle-, --gil]*

zinde eylĕ: *Canlandırmak, diriltmek; varlıklı, iyi hale getirmek; sıkıntısını gidermek.*

Demüñi yumuñı oynat anda sen / Faḳr erkānını eylĕ zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1188). [zinde eylĕ,]*

Gördügüñ maʿnāyı göster anda sen / Ṭut ṭarīḳumuzı eyle zinde sen *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5352). [zinde eyle,]*

zinde it-: *Canlandırmak, diriltmek.*

Didiler eksiklik itdük iy ʿazīz / Nefesüñüz itmedük tīz zinde biz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1357). [zinde it-, --me, --dük]*

zinde kıl-: *Canlı kılmak.*

Şimdi daḫı uş çaġırdum geldi tīz / Zinde ḳıldı nefesi ṭutdı ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2522). [zinde ḳıl-, --dı]*

zīnet: *(Ar.) Süs.*

Kim kemāldür erde **zīnetle** cemāl / Bir zamān ʿilm ü kemāl taḥṣīlini *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 331). [zīnetle, -le]*

zinhār: *"Aman ha!" anlamında bir söz.*

Olmaz-ıdı Hind yirinde kekik / Olmasun **zinhār** didi bu ḥāl degik *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4774). [zinhār,]*

zīr ü zeber eyle: *Altüst etmek. Çok karışık duruma getirmek, düzenini bozmak; yıkmak, harap etmek II yenmek, yenik düşürmek.*

Aldı anı eyledi zīr ü zeber / Nā-gehān irişdi emr-i Ẕu'l-celāl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 264). [zīr ü zeber eyle, --di]*

zirāʿ: *Dirsekten parmak ucuna kadar olan bir uzunluk ölçüsü.*

Başlarında Ḫˇāce'nüñ tācı tamām / Bir **zirāʿ-y-ıdı** ṭūlı gūş it hümām *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1096). [zirāʿ-y-ıdı, --y, -(ı)dı]*

Ṣaḳalı-y-ıla yüzinüñ ṭūlı hem / Bir **zirāʿ-y-ıdı** o daḫı muḫterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1097). [zirāʿ-y-ıdı, --y, -(-ı)dı]*

Ṣaḳalıyla yüzleri ʿarżı daḫı / Bir **zirāʿ-y-ıdı** muḥaḳḳaḳ iy aḫı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1098). [zirāʿ-y-ıdı, --y, -(-ı)dı]*

zirāʿ: *Ar. Dirsekten orta parmak ucuna kadar olan uzunluk ölçüsü.*

Giriben dervīş oda urdı semāʿ / Ol oduñ kim ḳalıñıydı bir **zirāʿ** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2620). [zirāʿ,]*

zīra: *"Çünkü, şu sebepten, bundan dolayı" anlamlarına gelen bağlaç.*

Zīra oġul ḳız düşmenüñdür didi Ḥaḳ / Pes muḥabbet itmez aña ehl-i Ḥaḳ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 693). [zīra,]*

Didi saña ṣığınuram yā İlāh / **Zīra** ḫalḳa ḥażretüñ olur penāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 892). [zīra,]*

Fāṭıma dir yol senüñdür ilk yüri / **Zīra** erkeksin yürigil ileri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1741). [zīra,]*

Ol ḥicābdan anları eyle ḫalāṣ / **Zīra** bulduñ sen bu emre iḫtiṣāṣ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2685). [zīra,]*

Zīra görenler virür andan nişān / Ẕikre gelse ehline olur ʿayān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3114). [zīra,]*

Dir kişi işüm durur becid ḳatı / Ṭurımazam **zīra** buldum furṣatı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3150). [zīra,]*

Mollāya maḳṣūdı erlik göstere / Eyle görmek **zīra** mollā ister e *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3396). [zīra,]*

Sürüben Ḳonya'ya geldi gör işi / Anı ṣalıḳ virdi **zīrā** her kişi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4060). [zīrā,]*

Zīra çün kim Ḥācī Bektaş-ı Velī / Çün vilāyetle be-ḍarbī ol velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4344). [zīra,]*

Saña çaġırdılar anlara iriş / **Zīra** Ḥaḳ'dan saña ḫizmetdür bu iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4595). [zīra,]*

Zīra kim bāġ ṣulu yirlerde olur / Olmayıncaḳ ṣuyı bāġ ḳurur ḳalur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4943). [zīra,]*

Ḳızġunından ol demür ḳızdı ʿaẕīm / Yanmış-ıdı **zīra** kim āteş delīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5167). [zīra,]*

Ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a bulmayısar dest-res / **Zīra** vaṣla lāyıḳ olmaz bu nefes *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 53, Beyit 5601). [zīra,]*

Zīra er ölmez ḳalur dāyim diri / Degişür ṣūret çürür etle deri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 55, Beyit 5745). [zīra,]*

Ḥācīya ḥurmā durur **zīrā** delīl / Ḥācī Bektaş vāḳıf oldı ḥāline *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5967). [zīrā,]*

Bulamaz ḫalḳ ıssın **zīrā** eger ḫalḳ / Pes olup ḫalḳıñ gözinden ol nihān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 5997). [zīrā,]*

zīra: *"Çünkü, şu sebepten, bundan dolayı" anlamlarında bağlaç.*

Zīra kim Tatar daḫı bī-ḥadd eri / Hem disem dürüst durur bī-add eri *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4192). [zīra,]*

zi-rāh: *Yol sahipleri.II.Yoldan gelenler.*

Vardı İdrīs yapdı bir ḫoş cāygāh / Evliyāyı göre gelenler **zi-rāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2065). [zi-rāh,]*

Ḳara tāc üstine ḫoş mīzer siyāh / Ṣaruban başına giymişdi **zi-rāh** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2447). [zi-rāh,]*

zīre: *Zîrâ, çünkü, şundan dolayı.*

Sözini ṣımaḳ bunuñ olmaz revā / **Zīre** bunda var durur geçkil duʿā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3961). [zīre,]*

zīr-i pā: *Ayağın altı.*

Zīr-i pā düşdüñ hemān gördük seni / Saña çalışurken ayruḳ biz anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3353). [zīr-i pā,]*

zişt-liḳā: *Çirkin yüzlü.*

Uydurup ol yire gelürken şehā / Bir süri ḫınzīr çocuḳlu **zişt-liḳā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3016). [zişt-liḳā,]*

żiyā: *Parlaklık, aydınlık, ışık.*

Ḫoş **żiyā-y-ıla** pür oldı ol mekān / Görüp anlar didiler aḥsent i cān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 26, Beyit 2362). [żiyā-y-ıla, -y, -ıla]*

żiyā: *(Ar.) Parlaklık, aydınlık.*

Oturan erüñ cebīninden **żiyā** / Çıḳuban mescidi ḳılur rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1738). [żiyā,]*

Yüzlerinüñ nūrı köşk gibi **żiyā** / Olmış andan köşküñ içi rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4127). [żiyā,]*

Gün-ile ṭolundı hemān öteye / Atı naʿlinden görür ancaḳ **ẓiyā** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4601). [ẓiyā,]*

żiyā vir: *Işık vermek, nurlandırmak.*

Gölgesi olmaya ḫoş vire żiyā / Olısardur her ṭarafı rūşenā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3438). [żiyā vir, --e]*

ziyād: *Artırmak, çoğaltmak.*

Didügüñüzden **ziyād** ṣad ancadur / Bir nihāl-i tāze güldür ġoncadur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4336). [ziyād,]*

Bir sürü ḳoyunı var-ıdı **ziyād** / Ḳuzusı hem bir sürü iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4494). [ziyād,]*

Āh idüp efġān eylerdi **ziyād** / Çıḳdı der-ḥāl ṭaşraya iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5377). [ziyād,]*

ziyād: *Artma, fazlalık, ziyâdelik.*

Ṭoġan oġlana Ḳāsım virdiler ad / Bunlar oldı şeyḫ niçe yıllar **ziyād** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3884). [ziyād,]*

Ġurrişi bebr ü pelengdendür **ziyād** / Ursa el şīri ḳılaydı inḳıyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4331). [ziyād,]*

ziyād eyle-: *Artırmak, çoğaltmak.*

ʿÖmr ü baḫtın eylesün Allāh ziyād / Tā ḳıyāmet devlet-ile bāḳī bād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5861). [ziyād eyle-, -sün]*

ziyād ol-: *Artmak II uzun sürmek.*

Zemzeme şehr içre çün oldı ziyād / Uyanur köşkinde ḫan iy ḫoş-nihād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 27, Beyit 2426). [ziyād ol-, --dı]*

Oldı Kenʿān'uñ ḳatı nesli ziyād / Didiler Kenʿānlu ol boya ad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5410). [ziyād ol-, -dı]*

ziyād ol-: *Artmak.*

Dir köyümüzde olup durur fesād / Ceng olup mefsedeler oldı ziyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3152). [ziyād ol-, --dı]*

ziyād ol-: *Artmak, çoğalmak.*

Ḳızuñ oġluñ olısar durur ziyād / Oraya neslüñ buluban izdiyād *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5402). [ziyād ol-, --ısar]*

ziyāde eyle: *Fazlalaştırmak.*

Daḫı artur şükr-ile Ḥaḳ ẕikrini / İşidüp daḫı ziyāde eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6763). [ziyāde eyle, --di]*

ẕiyāfet: *1. Birkaç zatı ikram suretiyle it'âm: ziyâfet-i mükemmele, ziyafet vermek, çekmek.*

Geldi bir gün oġlı evine ol hümām / Çün **ẕiyāfet** itdi imāmı ol emīr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5873). [ẕiyāfet,]*

Baş ḳoyup vardı sücūda dir belī / Çün **ẕiyāfet** şartı geldi yirine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6181). [ẕiyāfet,]*

ẕiyāfet: *Misafiri yedirip içirme, şölen, davet.*

Getürüben yirine ḳonuḳladı / Ḫoş **ẕiyāfetle** ḳonuḳlıḳ eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4901). [ẕiyāfetle, --le]*

ẕiyāfet eyle-: *Ağırlamak, ziyafet vermek.*

Ḳondururlar bunları iʿzāz-ıla / Ḫoş ẕiyāfet eylediler nāz-ıla *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2778). [ẕiyāfet eyle-, --di, --ler]*

ẕiyān: *Zarar, ziyan.*

Gel viréyin saña anı eyle nūş / Ger **ziyān** gelmeye bilem anı ḫoş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2592). [ziyān,]*

ẕiyān: *Bir şey veya kimsenin sebep olduğu kayıp, zarar, felaket.*

Aluban andan başına ide tāc / Görmeye aṣlā **ziyāndan** inziʿāc *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4364). [ziyāndan, -dan]*

ẕiyān: *Bir kimsenin veya bir olayın sebep olduğu zarar.*

Ḳoynına girdi degürmedi **ziyān** / Heybetinden ol düşüñ uyandı tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 399). [ziyān,]*

Niçesi erden naẕarlu cān-ımış / Gözine żarar **ziyān** hīç olmamış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 20, Beyit 1900). [ziyān,]*

ẕiyān degür: *Zarar vermek.*

Tatar'uñ żabṭ eyle tālān itmesün / Hiç kimesneye ziyān degürmesün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4191). [ziyān degür, --me, --sün]*

ẕiyān ir-: *Zarara uğramak.*

Hiç ziyān kendüye aṣlā irmedi / Ol aġu hergiz mażarrat virmedi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2624). [ziyān ir-, --me, --di]*

ziyān irgür: *Zarar ulaştırmak/vermek.*

İḫtirāz itdi ḫalāyıḳ baʿd ez-ān / Ḳorḳdılar irgürmege aña ziyān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 8, Beyit 632). [ziyān irgür, --me, --ge]*

ziyānlu it-: *Zararlı çıkmasına sebep olmak.*

Daḫı yigrek erlik oldur bil anı / Kim ziyānlu itmeye kimse seni *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4501). [ziyānlu it-, --me, --y, --e]*

ziyānum ṭokun: *Zararın dokunması.*

Yoḫsa ziyānum ṭoḳunur bilesiz / Aña göre iḫtiyāṭı ḳılasız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2892). [ziyānum ṭoḳun, --ur]*

ziyāret: *Dua etmek, istekte bulunmak gayesiyle kutsal yerlere, bir kabre, bir türbeye gitme, bir yeri görmeye gitme, görüşme.*

Dir senüñ sinüñ **ziyāret** olmasun / Ṭoprağuñ daḫı kefāret olmasun *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3613). [ziyāret,]*

ziyāret: *Bir kimseyi veya bir yeri görmeye gitme.*

Hem ḳara ḳaftān giyerdi üstine / Gelmiş-idi ḫoş **ziyāret** ḳaṣdına *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2448). [ziyāret,]*

Er **ziyāretine** gelen baḫtulu / Siz misiz eydüñ baña dir ol ulu *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 42, Beyit 4075). [ziyāretine, -i, -n, -e]*

ziyāret eyle: *Ziyaret etmek, görmeye gitmek; yakınlık ve ilgi göstermek.*

Anda daḫı Ḥaḳḳ'a ṭāʿat eyledi / Muṣṭafā'yı ḫoş ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1226). [ziyāret eyle, --di]*

Ḥażret-i Seyyid mezārın olʿazīz / Ḫoş ziyāret eyleye vü döne tīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4464). [ziyāret eyle, --y, --e]*

Seyyid'üñ çünki mezārına varur / Ḫoş ziyāret eyleyüben yüz sürür *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5033). [ziyāret eyle,]*

ziyāret eyle: *Birini veya bir yeri görmeye gitmek II şahit olmak; bağlanmak, sevgi beslemek.*

Ḥaḳḳ'a bir yıl çünki ṭāʿat eyledi / Müʾmin olanlar ziyāret eyledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 1029). [ziyāret eyle, --di]*

ziyāret eyle-: *Bir kimseyi veya bir yeri görmeye gitme.*

Evliyāyı tā ziyāret eyleye / Buluban teşrīf beşāret eyleye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2960). [ziyāret eyle-, --y, --e]*

ziyāret idelüm: *Bir yeri görmeye gitmek.*

Ḥażretüñe varup **ziyāret idelüm** / Cānumuza ḫoş beşāret idelüm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 935). [ziyāret idelüm, --elüm]*

ziyāret it-: *Bir yeri görmeye gitmek.*

Gice ḫalvet Ḥaḳḳ'a ṭāʿat iderem / Gündüzin putlar ziyāret iderem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 946). [ziyāret it-, --er, --em]*

Germiyān erenlerinüñ geldügin / Ziyāret itmeklige yol olduġın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5105). [ziyāret it-,]*

ziyāret it-: *Bir kimseyi veya bir yeri görmeye gitmek.*

İtmege eri ziyāret geldiler / Ḫoş duʿā vü himmetini aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2954). [ziyāret it-, --me, --ge]*

Elin öpüben ziyāret itdiler / Kimi öñce kimi artca gitdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3952). [ziyāret it-, --di, --ler]*

Çün ziyāret itdi Ḫūnkār ḥażreti / İḥtirām u ʿizzet-ile raġbeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4472). [ziyāret it-, --di]*

Ḥażret-i Ḫūnkār çün ḳaṣd eyledi / Seyyid'i itmek ziyāret diledi *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4475). [ziyāret it-, --mek]*

Eyledi iʿzāz u ikrām bī-ḳıyās / Hem ziyāret itdi ne var anda nās *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4483). [ziyāret it-, --di]*

Türbesin idüp ziyāret pādişāh / Virdi altun itdi inʿām pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 56, Beyit 5857). [ziyāret it-, -üp]*

Ravżaya varup ziyāret ol ider / Vardı andan ḫurma biten baġçeye *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 58, Beyit 5969). [ziyāret it-, -er]*

ziyāret ḳıl-: *Ziyaret etmek.*

Ḳıldı Ḥüseyn'i ziyāret hem ṭavāf / Daḫı ḳıldı anda ḳırḳ gün iʿtikāf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 13, Beyit 1220). [ziyāret ḳıl-, --dı]*

Bizi gelüben ziyāret ḳılmaġa / Anuñ-ıla faẕl u teşrīf bulmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2210). [ziyāret ḳıl-, --maġ, --a]*

Ḥażret-i Ḫūnkār'a gelürlĕr-idi / Ḫoş ziyāret eri ḳılurlar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2656). [ziyāret ḳıl-, --ur, --lar, --ıdı]*

Gelüben eri ziyāret ḳıldılar / Çār ʿalāmetle icāzet aldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 52, Beyit 5486). [ziyāret ḳıl-, -dı, -lar]*

ziyāret ḳıl-: *Ziyaret etmek. Birini veya bir yeri görmeye gitmek II bağlanmak, intisap etmek.*

Destūr ister ḥażretüñe gelmege / Görüben sizi ziyāret ḳılmaġa *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4538). [ziyāret ḳıl-, --ma, --ġ, --a]*

ziyāret ol-: *(Belli bir yer veya kimseyi) Görmeye gitmek, ziyaret etmek.*

Sinüñ anda hem ziyāret olısar / Ṭopraġuñ daḫı kefāret olısar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 51, Beyit 5353). [ziyāret ol-,]*

ziyāretgāh: *Ziyaret edilen yer, ziyaret alanı.*

Tekye Ḳaya dirler aña şimdi i yār / Tekye ḳurbında **ziyāretgāh** odur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 60, Beyit 6235). [ziyāretgāh,]*

ziyāretgāh ḳıl-: *Ziyaretgah haline getirmek, ziyaret etmek.*

Ḳılmadı kimse ziyāretgāh anı / Geldi nice didi-se ol şāh anı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3759). [ziyāretgāh ḳıl-, --ma, --dı]*

zubun: *Tavas'ta bir bey.*

İki er düzetdi der-ḥāl ol **Zubun** / Birine küffār gibi giyürdi ṭon *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4915). [zubun,]*

zūd: *Hemen, çabuk, tez.*

Geldi ʿammī zādeñüz **zūd** türbeye / İşidüp ḫatuna geldi pādişāh *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 287). [zūd,]*

Seyr iderken nā-gehān ol kān-ı cūd / Uġradı Aḳça Ḳoca evine **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 25, Beyit 2291). [zūd,]*

Girüben ḳazana ḫoş ḳıldı ḳuʿūd / Ḳapayup aġzın daḫı şıvatdı **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2502). [zūd,]*

Ḥażret-i Ḫūnkār didi iy kān-ı cūd / İdebilürseñ eyüdür didi **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3002). [zūd,]*

Reʾīsüñ yanında eyledi ḳuʿūd / Reʾīse nuṭḳ açuban söyledi **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 43, Beyit 4103). [zūd,]*

Her ne kim didi-y-ise ol kān-ı cūd / Eyle ḳıldılar ḳamusın eyle **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4505). [zūd,]*

Gelüben seccādeye ḳıldı ḳuʿūd / Ol ʿazīz daḫı yerinden ḳalḳdı **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4565). [zūd,]*

zūd: *Hemen, çabuk.*

Çün özini işidüp ol kān-ı cūd / Bıçaġını urdı ol ṭaş üzre **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 22, Beyit 2130). [zūd,]*

Etegin açubanı ol kān-ı cūd / Nesne bunlardan tevaḳḳuʿ ḳıldı **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 23, Beyit 2147). [zūd,]*

Dönüben Ṣaru'ya dir ol kān-ı cūd / Bu ṣoña geldi vü aḳdı bunda **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2519). [zūd,]*

Nāz u niyāzı geçer kāmil-vücūd / Ṣordı kimdür diyü ḫalḳdan anı **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 33, Beyit 3122). [zūd,]*

Çıḳdı Ḫūnkār ol ḳaya üstine **zūd** / Niyyet itdi ki ḳıla anda ruḳūd *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3598). [zūd,]*

İşidüben sözlerin ol kān-ı cūd / Maḳṣūduñ üzre didi varmadı **zūd** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4549). [zūd,]*

Didi iy dervīş **zūd** īncā biyā / Çün sözin Güvenc işitdi bī-riyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4697). [zūd,]*

z̲ū-fünūn: *Bilgili kişi.*

Dir çaġırduġum erüñ ḥaḳḳı-y-içün / Ḳılıcı unutmışam iy **z̲ū-fünūn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 29, Beyit 2832). [z̲ū-fünūn,]*

Geçdiler peymānçeye inṣāf içün / İtdiler miskinligi iy **z̲ū-fünūn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3030). [z̲ū-fünūn,]*

Ol kişinüñ ḳapusı öñine çün / Yitüben ol dem gelür ol **z̲ū-fünūn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 49, Beyit 5241). [z̲ū-fünūn,]*

z̲ū-fünūn: *Ar. Bilgili.*

Çün naẓar ḳıldı görür ol **z̲ū-fünūn** / İçlerinde gördi bir maḥbūbe ḳız *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 340). [z̲ū-fünūn,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn çün / Güş itdi ser-te-ser iy **z̲ū-fünūn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2637). [z̲ū-fünūn,]*

Sīd-i Maḥmūd ʿAlleler Ṣırtı'na çün / Çıḳdı baḳdı ne görür ol **z̲ū-fünūn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 31, Beyit 2973). [z̲ū-fünūn,]*

Anda bir müddet temekkün itdi çün / Mollā Saʿde'd-dīn-i fāżıl **z̲ū-fünūn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3445). [z̲ū-fünūn,]*

Ezelīdendür naṣībin bildi çün / Niye ḳılurdı cidāl ol **z̲ū-fünūn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3727). [z̲ū-fünūn,]*

Pādişāh Sulṭān ʿAlāʾe'd-dīn çün / Güş idincek sözlerin ol **z̲ū-fünūn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4324). [z̲ū-fünūn,]*

z̲uh u r: *Öğle vakti.*

Eyle-y-idi ḳavlümüz anuñ-ıla / Cumʿa ḳılındı **z̲uh u r** geçdi hele *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3985). [z̲uh u r,]*

zühd ü taḳvā: *Sofuluk ve dindarlık.*

Zühd ü taḳvā ehli çün ṣūfī-reviş / Aña Saʿde'd-dīn muḥibb olmış-ımış *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 36, Beyit 3301). [zühd ü taḳvā,]*

zühd ü vera-: *Züht ve takva.*

Yoġ-udı zühd ü veraʿda aña şebīh / Çün selāmı alıban ikrām ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 59, Beyit 6095). [zühd ü vera-, -da]*

zühhād: *(Ar.) Zâhitler, kaba sofular.*

Ḥāfıẓ u **zühhād** u ʿubbād u imām / Cümle **zühhād** ıla ʿubbād n'ideler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 383). [zühhād,]*

zuhr: *Öğle vakti, öğle.*

Ẓuhr vaḳti hem yaḳın gelmiş-idi / Vaḳtüñ evveli henüz olmış-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3671). [ẓuhr,]*

Pençşenbih güni-y-idi ol meger / **Ẓuhr** vaḳti hem irüpdi dir ḫaber *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3955). [ẓuhr,]*

zuhr-ı zemīn: *Yeryüzünün öğle vakti.*

Geldi ṣudan bir ġarīb āvāz hemīn / İy erenler şāhı v'iy **zuḫr-ı zemīn** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 28, Beyit 2515). [zuḫr-ı zemīn,]*

zuhūr ol-: *Görünmek, ortaya çıkmak.*

Key ʿaceb dürlü kerāmetler ẓuhūr / Olur oldı kendözinden çün umūr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 24, Beyit 2192). [ẓuhūr ol-, --ur]*

Pes olur Fāṭıma'nuñ ḥamli ẓuhūr / Müddet ile vażʿ itdi ḥamli gör *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 39, Beyit 3847). [ẓuhūr ol-, --ur]*

Baʿd ez-ān oldı ẓuhūr çün āfitāb / Ḳılmadı kimse suʾāl ü ne cevāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4474). [ẓuhūr ol-, --dı]*

zuhūr ol: *Görünmek, ortaya çıkmak.*

İy kerāmet ehlinüñ ser-verleri / Bu vilāyetden ẓuhūr olmış durur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 6712). [ẓuhūr ol, --mış]*

zülāl: *Ar. İçimi güzel, tatlı, saf su.*

Ol mekān ḳurbında bir çay var-ıdı / Ḫoş **zülāl** olup revān aḳar-ıdı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 32, Beyit 3101). [zülāl,]*

Ol yire ḳıldı naẕar ḫoş ṣu çıḳar / Ḫoş **zülāl** gibi revān olup aḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4944). [zülāl,]*

zü'l-celāl: *Ar. ẕū "sâhip", harf-i târif* el- *ve celāl ile ẕū'l-celāl) "Celâl sâhibi" Allah.*

Muʿtekifler terk idüp kibr ü riyā / İstediler **Ẕu'l-celāl-i** Kibriyā *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 54, Beyit 5706). [ẕu'l-celāl-i,]*

zülf ü ḫāl: *Saç ve ben.*

Yüzi bir bedr aya olmışdur mišāl / Aḳ boynına ṭolaşmış **zülf ü ḫāl** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 46, Beyit 4734). [zülf ü ḫāl,]*

ẕulm: *Haksızlık, eziyet, kötülük.*

Anlaruñ ola döşek oturalar / **Ẕulmi** dünyādan tamām götüreler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4409). [ẕulmi, -i]*

ẕulm: *Eziyet, cevir, cefa.*

Çün Müsülmānlıḳ şikāyet itdiler / Kāfirüñ **ẕulmin** ḥikāyet itdiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 9, Beyit 648). [ẕulmin, -in]*

zulm: *Haksızlık,kötülük, fenalık II eziyet, cevr, cefâ.*

Kerbelā yirinde ṣusuz ol velī / **Ẕulm-ıla** anı şehīd eylědiler *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 304). [ẕulm-ıla, -ıla]*

zulm: *Eziyet, cevir, cefa.*

ʿAdl idüp giydürdi **ẕulm-ıla** sitem / Seyr iderdi eyledi ṣayd u şikâr *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 337). [ẕulm-ıla, --ıla]*

zulm: *Adalete aykırı davranma, hak edene hakkını vermeme, haksızlık. || Eziyet, cevr, cefa.*

Ẕulm idi sen ṣanma anı ʿadl iden / Bir Yezīdī toḫm-ı Mervān her zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 242). [ẕulm,]*

zulm eli: *Eziyet sahibi.*

Ẕulm elinden çekmedi kimse belā / Ol diyār ulularından iy ʿazīz *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 7, Beyit 270). [ẕulm eli, --n, -den]*

zulm it-: *Zulüm etmek, eziyet etmek.*

Devletine ẕulm iden taḳṣīr ide / Ḳıl te'ennī itme taʿcīl birle iş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6338). [ẕulm it-, -en]*

ẓulmet: *Allah'ı müşahadeye engel olan maddi alem.*

Ḳuṭb-ı ʿālem ḥażretüñ ḳıl himmeti / Üstlerinden gel götür bu **ẓulmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 949). [ẓulmeti, -i]*

zulmet: *Karanlık II dert, sıkıntı.*

Dünyāda Ādem görince **ẓulmeti** / İtdi efġān artdı ġāyet dehşeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 147). [ẓulmeti, -i]*

Tā ki bize eyleye er himmeti / Üstümüzden defʿ ide bu **ẓulmeti** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 924). [ẓulmeti, -i]*

ẓulmet: *(Ar.) Karanlık.*

Tāca ṭona baḳma gözet ehli oñat / **Ẓulmet** içre bulunur āb-ı ḥayāt *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 1, Beyit 91). [ẓulmet,]*

Çaġrışup dir cümle kāfir el-amān / Gitse **ẓulmet** Müslim'üz hep bu zamān *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 938). [ẓulmet,]*

zulmet git: *Karanlığın kaybolması.*

Ḥaḳ duʿāsın ḳılup anuñ müstecāb / Gitdi ẓulmet virdi şuʿle āfitāb *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 965). [ẓulmet git, --di]*

zulmeti götür: *Karanlığın yok olması.*

Siḥrini bāṭıl ḳıluñ ṭoġa güneş / **Ẓulmeti götür** görelüm göz ü baş *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 880). [ẓulmeti götür,]*

Luṭf idüben eyle bize himmeti / Üstümüzden tek götür bu ẓulmeti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 933). [ẓulmeti götür,]*

zulmeti üstine düş: *Karanlığın üstüne düşmesi. II. zülmet çökmesi, işlerin ters dönmesi, sıkıntılı duruma düşmek.*

Bunlaruñ üstine düşür ẓulmeti / Düni günden seçmesün ne sāʿati *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 843). [ẓulmeti üstine düş, --ür]*

zü'l-minen: *İyilik ve bağış sahibi (Allah).*

Saña bir oġlan vire ki **Ẓu'l-minen** / İsmini Bektaş urasın ol erüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5880). [ẓu'l-minen,]*

zulumāt ṭut-: *Karanlığın çökmesi, işlerin ters dönmesi.*

Ṭutdı kāfir illerini ẓulumāt / Virmedi güneş yüzin aña oñat *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 11, Beyit 848). [ẓulumāt ṭut-, --dı]*

zümāyit: *?.*

Bir **zümāyit** sinde ḳorlar anda hem / Gider andan ʿazm ider ol muḥterem *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 45, Beyit 4488). [zümāyit,]*

zümāyiti: *?.*

Ḥażret-i Ḫūnkār ol günde meger / Giyer-idi bir **zümāyiti** be-ser *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3962). [zümāyiti,]*

Beg didi ger şol **zümāyīti** baña / Virür ise ben daḫı anı aña *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 41, Beyit 3963). [zümāyīti,]*

zümāytī: *Başlık (?).*

Başına ḳızıl **zümāytīden** giyĕr / Biz geregi daḫı egninde i yār *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 19, Beyit 1692). [zümāytīden, --den]*

zupun: *Tavas'ta bir bey.*

Zupun adlu bir begi vardı ol yirüñ / Kāfir-idi diñleyüp sırra irüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4906). [zupun,]*

Anlaruñ sözin **Zupun** çün gūş ider / İşidüben cān u göñli ḫoş ider *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4911). [zupun,]*

Zupun işitdi vü şād oldı ʿaẕīm / Şādlıḳdan ʿaḳlı gidüp oldı bīm *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4929). [zupun,]*

Ḳavmi-y-ile oldı Müsülmān **Zupun** / Bunlara dönüp didi ol yüzi gün *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4936). [zupun,]*

Begenürseñ dir **Zupun** her nereyi / Saña mesken yapalum ol arayı *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4938). [zupun,]*

Pes görenler didiler ol **Zupun'a** / Kim fülān yirde bugün gördük yine *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4907). [zupun'a, --a]*

Sürüp andan tīz **Zupun'a** geldiler / Oluban mesrūr u şādī ḳıldılar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4925). [zupun'a, --a]*

Zupun'uñ ʿaḳlı çü başına gelür / Şehrinüñ ulu̇ların hep cemʿ ḳılur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 48, Beyit 4930). [zupun'uñ, --uñ]*

zūr it-: *Güçlük ve sıkıntı çekmek, zorda kalmak.*

Dutdı bir dırnaġa zūr itdi ḳatı / Kesmedi ne deñlü keskindür yiti *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 37, Beyit 3404). [zūr it-, --di]*

zürriyyet: *Soy, nesil, döl.*

Ek-1. (devam) Uzun Firdevsî Velâyet-Nâme Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü

İy Resūl **z̲ürriyyeti** nesl-i ʿAlī / Ṣād geldüñ iy velī ibni velī *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 14, Beyit 1298). [z̲ürriyyeti, -i]*

Adum ıla adana **z̲ürriyyetüñ** / Ṣıdḳ-ıla varġıl yüce ṭut himmetüñ *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4250). [z̲ürriyyetüñ, --üñ]*

Hem senüñ **z̲ürriyyetüñüñ** tā ebed / Arḳasın getürmeye yire Aḥad *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 44, Beyit 4403). [z̲ürriyyetüñüñ, --üñ, --üñ]*

zūvalā: *Hamur pazısı.*

Ne ḳadar küçük **zuvālā** dutalar / Ḥoş büyük büyük ṣomunları çıḳar *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1539). [zuvālā,]*

Küçük olsa **zūvalāñuz** ġam degil / Somunuñuz büyük ola muttaṣıl *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 18, Beyit 1537). [zūvalāñuz, --ñuz]*

żaʿīf: *Güçsüz kuvvetsiz. II Naçizane, acizane.*

Ḥācī Bektaş Ḫūnkār'uñ dir ben **żaʿīf** / Ḥalīfesiyem bilüñ dir ol şerīf *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 50, Beyit 5299). [żaʿīf,]*

…..: ...

Ol zamān ki Aḥmed uçmaḳdan çıḳar / Cumʿa güni idi yire **…..** *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 4, Beyit 145). […..,]*

…: ...

Ḥācī Bektaş aña baḳdı **...** / Didi ʿOšmān niçün efġān ḳılasın *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 63, Beyit 6369). [...,]*

…….: *Mısrada yeri boş bırakılan kelime asıl nüshada silinmiştir.*

Oldı **…….** muḥib daḫı mürīd / Ḫˇāce Bektaş'ı aluban ḳaldurur *(Vilâyet-nâme-i Hâcî Bektâş Velî-i Horasânî, Mesnevi 57, Beyit 5905). [……..,]*

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : BALABAN, Muharrem

Uyruğu : T.C.

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Ankara Hacıbayram Veli Üniversitesi / Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı	Devam Ediyor
Yüksek Lisans (Tezsiz)	Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (Alan Öretmenliği)	2009
Lisans	Gazi Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü	2006
Lise	Ankara Aydınlıkevler İnönü Lisesi	2001

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2021-halen	Milli Eğitim Bakanlığı	Öğretmen

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

-

Hobiler

-

ankara HBM